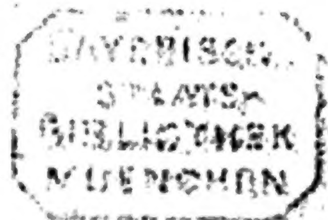

Georg Christoph Schaller zu Schaw, Fraw, Wenn.

Æqualem tibi quærere Uxorem

Eigner herdt ist geltsswert.

Ein rechten Freundt ist Goldes werdt
Den findst du weder hie noch ferdt
Bekombst du In halds In vasst
Lass dir In sein ain lieben gasst.

S.S.M.

Omnia si perdas famam servare memento.

Omnia si perdas famam sexare mento

<36605780860019

Wir Adams kinder werden in Vnrainigkait
empfangen, in der finsterniß formirt, mit
schmerzen geborn, vor vnnserm außgang
beschweren wir die Muetter, vnnd da wir
in die Welt wellen, brechen wir die Mue
ter, wie die Atter gezieht, die erste stimme die
wir von vnß geben, ist Wainnen, vnd
öllenß, weil wir in das thal der klage
khomen, leben alhie kurtz zeit vnnd
ist vnnser leben vol mühe vnnd
Arbaidseligkait, sterben wir den
so werden wir ein speiße der Wür
men, ein stinckhendt Aaß
vnnd grewel.

Georg Christoph Schaller gehörig

Auicenna.

Liber canonis totius medicine ab auicenna arabū doctissimo excussus. a gerardo cremonēsi ab arabica lingua in latinā reductus. Et a petro ātonio rustico placētino ī p̄hia nō mediocriter erudito ad limā ex omni p̄te ab erroribꝰ ⁊ omni barbarie castigatus: Necnō a dn̄o symphoriāo cāperio lugdunēsi fecūdis annotatōibꝰ terminisq; arabicis ⁊ eoꝝ expositiōibꝰ nup̄ illustratꝰ: Una cū eiꝰ vita a dn̄o francisco calphurnio nō minꝰ ꝟe q̄ eleganter excerpta.

1522

Ex libris Georgii Mä[illegible] philo et Medicinae doctoris Salisburgi 1667

¶ Auicenne cordube principis vita a Francisco Calphurnio visdocinensi decātata: que hactenus latuerat in lucem exiuit.

Auicenna cordube princeps ⁊ alumnus suis tꝑibꝰ quosquos orbis haberet medicos literaꝝ gloria exuperauit. Ille nāq₃ vix dum materno raperet̄ ab vbere salubre medicine vexillū sectatꝰ est semꝑ. Sed quis cū principez neget cū charitatē clemētiā liberalitatēq₃ in delicijs haberet socias: morbo q₃ lāguētibꝰ esset salubre refugiū. Fert em̄ antiquoꝝ hystoria illū in cordubensi ciuitate habitaculū suis construi fecisse sumptibꝰ quo oēs morbis anxios amice suscipiebat susceptisq₃ vigili cura medebat̄. nec vllꝰ erat q̄ illiꝰ ⁊ opes: ⁊ opē nō sentiret: ꝑsertim qui suppetias ab eo efflagitaret: nemīnē vnq̄ reliq̄t destitutū: nemīnē ꝓmi inedia patiebat̄. Nihil hꝫ ꝓfecto: si gladios demat: quo sublimiꝰ suū cesarē efferat cordubēsi principe roma cū vtriq₃ fida comes semꝑ fuerit liberalitas. Sed q̄m multis nō est in liquido quanto ⁊ quo tꝑe vixerit id placuit ex antiq̄s annalibꝰ excerptū eliminare. Ille em̄ an̄ maturos dies occidit: q: vix octauū ⁊ q̄dragesimū annū expleuerat cū funesta morte ꝑuētus interijt. Habuit auerroim philozophū ⁊ medicū cōtēporaneū q̄ semper in eius alioꝝq₃ medicoꝝ gloriā liuētibus oblatrātis lingue iaculis obluctabat̄. Habuit etiā cōuictitios algazellē ⁊ alfarabiū medicos illustres: quos itidez nitebat̄ maledicus ille auerrois in auicēnā cōmouere. Quo fiebat vt solus nō ledēdo tirannoꝝ more cruciabat̄ de q̄bꝰ Oratiꝰ Inuidia siculi nō inuenire tyrāni maiꝰ tormētū. Nescio ꝑterea q̄bus argumētis insistāt somniatores aliq̄ q̄ mutuas inter Augustinū ⁊ Auicennā epistolas iueniri erroneis scriptionibꝰ asseuerāt. Dij boni q̄tos ꝑter legē suā: si vera hec cēnt: dies augustino natura ꝓtraxisset. Profecto nullꝰ est mortaliū nisi turbulēte mentis q̄ si ep̄las Augustini legerit nō sibi facile ꝑsuadeat hoc eē fabulosum cū nulla ab augustino ad principē reperiat̄ ep̄la. Ille cū sublimis romani imperij declinaret subsideretq₃ maiestas hispaniamq₃ arabes occuparēt inter medicos velut inter vrticas hyacinthꝰ effloruit: q̄ cū ⁊ animi ⁊ corporis dotibꝰ abūde ditesceret literaꝝ semꝑ floribꝰ arabica lingua cōplures libros eius glorie ac noīs fidos testes ad limā ⁊ amussim excudit medicine opes totas quinq₃ inuolutas dedit mortalibus.

¶ Tradūt alij arabē illū abolayq₃ principē fuisse q̄ post euecti patris exequias sese totū disciplinis tradidit enutriēdū. Apud quas tā frequētibꝰ vigilijs iugiq₃ labore cōmacruit vix decimū egressus annū alcorani mahumetice legis sinuosum ꝑlegit opus ꝑlectūq₃ viuaci memorie adiecit. Verū vbi ⁊ etate ⁊ rōne crescebat dulcis medicine artis fauo illectꝰ hypocratis ⁊ galeni voluminibꝰ in octauū ⁊ decimū vsq₃ diē impalluit quo tꝑe inuidentibꝰ forte coctancis doctoribus insigne tropheū affectatꝰ est q̄ postmodū lꝫ opē fortuna denegaret patrie extereq₃ regiōes languētibus medice opitulabatur. Hic ēt ne ignauo desidie situ obrueret̄ cōplures studijs addictos iuuenes apollineis artibꝰ impingebat eosq₃ varijs quos in medicina excuderat voluminibꝰ donabat. Sꝫ prohdolor vbi meliores sue etatis horas studijs attriuerat ecce vt solet nos lōga viuēdi spes illudere grauissimo morbo qui a nostris colica dicitur interijt. Verū q: diuersos auicēne mortis scriptores diuersa flectit opinio ea cā nihil q̄ oī ꝑte audeā asserere scribo attamen reiectis multorum opinionibus facile mihi persuadeo non a vero discedere si cuz domino Symphoriano camperio lugdunensi de auicenne dicam interitu. Ille enim vt auctor est camperius cum in inuidiam et fortune ⁊ literarum gloria auerroim medicum traxisset. Post aliquot dies ne ab officio inuidorum exularet potu venefico illum interemit.

Finis.

¶ Annotamenta Errata et Castigationes in Auicenne opera per Symphorianū Campegium Auratū equitem ac Fauergie dominum composita.

¶ Sacratissimo Antistiti dn̄oq; suo Roberto Colburno Rossensi in Scotia episcopo viro īprimis eruditissimo Symphorianus Campegius fauergie dominus. S. P. D.

Galenum pgamenū ita ab initio antiquitas admirata est: vt euz post hypocratem laudaret vir sacratissime potius q̄ sectaret. Veruz multis post seculis Auicenna sub mahomethea spurcissima ⁊ nephanda secta medicinam ꝓfitente: Auicēne nomen apud hispanos increbuit ac emicuit vt tuz primū non tam Galeni interpres sed medicoruz princeps dūtaxat vocaret. Neq; itez dignus hoc medicine nōie cēseretur: qui nō ex Auicēne officina prodisset: ⁊ satis tituli ⁊ estimationis haberet: qui Auicennista nūcupari meruisset. Ego igit Antistes dignissime: nō modo q̄ olim de magdalena poposcisti dubia: sed ⁊ nūc Auicenne Errata animo promptissimo: siue lingua: siue literis emendare et annotare concupisco. Sed ne extra cancellos instituti operis euagetur oratio: iaz aptēda sunt vela ac ianua petēda: iā man⁹ īponēda opusculo ē: in q̄ vereor nedū amphorā formare incipio, vrceū finxerim. Tu ꝟo litteratissime presul quicquid est istud munusculi libenter cape. quod si facit ad stomachum tuum: bene est. viuas valeasq; Campegij tui memor Symphoniaceq; nos ames.

¶ Arabum et mahumethensium secte precipue Tres.

Auicenna Nos autem scimus q̄ anima non est vna in omnibus corporibus. Attribuens autem anime esse non est corpus: neq; virtus corporalis. sed sine dubio essentia existens nuda a materijs ⁊ mensuris. Auicēna et suus abreuiator Algazel de intellectu agente ⁊ possibili eodē mō loquitur. Auicēna em̄ in quinta pte sexti naturaliū lquit: q̄ aīa hūana prius est intelligēs ī potētia: deinde fit intelligēs ī effectu. Oē aūt qḋ exit de potētia ad effectū nō exit nisi p cām: q̄ hz id ī effectu: ⁊ extrahit illū. ergo est hec cā p quā aīe nostre ī reb⁹ īelligibilib⁹ exeūt de potētia ad effectū: sz cā dā di formā intelligibilē nō est nisi intellectus in effectu: penes quā sunt principia formarū intelligibiliū abstractarū. cui⁹ cōpatio ad aīas nostras est sicut cōpatio solis ad visus nostros. qr sicut sol videt p se ī effectu ⁊ videt luce ipsius ī effectu qḋ non videbat in effectu: sic est dispō huius intelligentie: quātū ad nr̄as aīas. Est ergo intellectus agens sicut sol qui extrahit aīas nostras ď potētia ad effectū p illustrationem factā in īelligibilib⁹. voluit aūt hūc intellectū agētē esse sepatū ac īmixtuz. ⁊ nō solū esse pncipiū intelligēdi: sed creādi formas ꝓpter qḋ colchodea dr apḋ arabes. hāc opinionē habuit Auicēna ab alexādro: q̄ voluit intellectū agētez nihil eē aīe nostre. ⁊ sic sunt indt intellect⁹ agēs et potētie differentie anime.

Algazel Dicit q̄ apprehensor intellectorū vniuersalium est anima que est substantia existens per se. que non est corpus nec impressa in corpore nec perit pereunte corpore sz remanet viuēs in ppetuū vel leta vel tristis. Que fuerit Algazelis de aīa opinio multis propositionibus ostenditur: quarum pma est. Anima nō perit. pereunte corpore adijcimus etiam q̄ ipsa incipit cum corpore. Secunda algazelis propositio. Anime quāuis fiant cuz corporibus. non tamen fiunt propter corpus. dictum enim est q̄ corpus nō potest esse causa fiendi aliquid de nihilo vel multo minus fiendi id quod non est corpus. Tertia algazelis propositio. Omne sperma qḋ aptum est recipere animam meretur aduentum anime a substantia intelligibili que est principium animabus merito quidez naturali nō casu vel electione. Sequeretur em̄ tunc q̄ aliquando due anime conueniunt in vno corpore: quod est inconueniēs. Quarta propositio maior pena in die iudicij illorum hominuz erit qui cum sapiētes essent male vixerunt. Dicit etiam algazel q̄ qui crescit in scientia et non crescit in bonis operibus et in vita bona elongabitur a deo. Et hec algazelis opinio cū lege christianorū videtur satis ɔformis. Fuit tn̄ arabia terra pestilens humanis gentibus: sic mahumetes sic olim cham ⁊ ei⁹ progenies.

Auerrhous vnicam in omnibus hominibus animam intellectiuaz esse voluit. item ponit intellectum tam agentem quā possibilem esse duas partes substantiales anime intellectiue. Et ē opinio auerroys q̄ intellect⁹ agēs et intellectus potentie substantie sint: et non accidētia ꝓpria ⁊ essentiales ꝓprietates: rursum q̄ intellectus agēs et potētie sūt separati a materia: ⁊ a corpe et actu vniuersales ⁊ abstracti extra animā. Rursum ābo sunt aīe rationalis q̄dpiā ⁊ sepati scḋm esse a materia et corpe: hec opinio inter oēs mēdosa ē. Nā vt sacre litere docēt Aīa intellectiua semp cū corpe creat ⁊ simul ei infundit. Nā vt verbis neotericis siue auerroycis loquar. Aīa simul creatur ⁊ infundit corpori. Nā forma q̄ ꝓducit vt informet simul ꝓducitur ⁊ informat. Aīa intellectiua ē hmōi igit ⁊c. Maior ptz: qr entitatē forme eē: In materia ē formā informare materiam. Entitas q̄ ꝓducit vt informet statiz q̄ ꝓducitur pōitur in materia ⁊ inest ei: sz formam esse in materia: est formam informare materiā. Quia non est intelligibile formam inesse materie et ipsam non informare. in eodem enim instanti temporis Introducitur vltima dispositio. Anima creatur et infunditur in diuersis tamen (vt quibusdam placet) instantibus nature quare videt auerroys de intellectu male et vt ethnicus errasse.

Ex sexto de anima Auicenne.

Anima non desinit esse neqꝫ trāsformatur ī alia corpora. sunt eñ aīe separate sine dubio a corporibus. prius autē vnaqueqꝫ habuerat esse ⁊ essentiā per se ꝓpter diuersitatem materierum: quas habebat: ⁊ propter diuersitatem temporis sue creationis: ⁊ propter diuersitatem affectionum suarū quas habebat ſm diuersa corpora que habebat hec Auicenna.

Algazelis de anima ex lib. de anima humana opinio.

Anima est quasi tabula breuis continens summam omnium que in mūdo sūt: in qua inuenit exemplum omnis rei ⁊ per quam sit possibile cognoscere vniuersa. anima vero post mortem sentit dolorem pro ignorantia ⁊ delectationē pro sapientia. sensibilis autem delectatio non habet comparationē ad intelligibilem delectationē. angelorū delectatio quam habent ex contēplatione primi: vincit delectationē quam habent de apprehensione sui. Delectatio autē eorum est quia se seruos dei cognoscunt. anime autē q̄uis ipse fiant cum corporibus: non tñ fiūt propter corpus. Causa autem earū est dator formarum que est substantia intelligibilis eterna: aīa autem ab intelligentia fluit agēte: ipsa enim anima esse significat agentē intelligentiā: in ipsa fiunt intellectus abstracti.

Impij auerrhois de aīa opinio.

Anima intellectiua vnica est in omnib⁹ hominibus. Est eñ intellectus hūanus quedā natura ⁊ quiditas intellectualis subsistens: ⁊ implurificabilis continēs omnem perfectionē tam ex parte indiuidui q̄ ex parte spēi: que pōt ipsi competere: nullo modo determinabilis ⁊ contrahibilis ad plura indiuidua: eo modo quo quodlibet in materiale simpliciter abstractū est implurificabile ſm aristotelē. Anima eñ intellectiua compōitur ex intellectu agēte ⁊ possibili: q̄ duo non sunt partes essentiales anime: sed partes potentiales: ita q̄ sunt due potentie: eedē tamē realiter cū substantia aīe intellectiue. Alibi tamē cōmētator ponit intellectū tā agentē q̄ possibilem esse duas partes substantiales anime intellectiue: ita q̄ anima intellectiua est quedā substātia spiritualꝭ oīno abstracta a materia ꝑ se subsistēs: in qua intellectus agens in ratione principij actiui respicit intellectū possibilē: pro ī adequato passiuo: que anima intellectiua licet nō sit forma informans corpus humanum: nō potest tñ esse sine corpore humano: adeo q̄ si per impossibile destrueretur tota spēs humana: nō esset aīa intellectiua ⁊ sic anima intellectiua dicit̄ dependere à corpore: ⁊ esse actus primus ei⁹: ⁊ intentiones intellecte: saltē in particulari sunt generabiles ⁊ corruptibiles: quicquid sit de intētionibus respectu vniuersalis. ⁊ hec fuit ipij auerrhois opinio.

Symphoriani Campegij fauergie domini opinio de anima.

Tres maximi philosophi religionū trium: qui totū terrarū orbem suis doctrinis illustrarunt ex arabia procreati fuerunt. Fuit eñ Auicēna origine Arabs: ⁊ si natiuitate hyspan⁹: lege mahumetista. Algazel origine Arabs religione christianus: Nā petrum et ioannē dei apostolos in sua philosophia appellat. Auerrhous vero gētilis. Gētiles sunt qui ad fidei nostre lucem nunq̄ venerūt: et latine infideles dicuntur: grece vero ethnici. i. gentiles nūcupātur. Ethnos eñ gentē significat. Dicunt̄ ⁊ pagani hoc est rusticani: q̄ nō spiritu renati sicut christiani: sed in ea qua geniti sunt rusticitate semꝑ ꝑmanserunt: prout fuit ille impius auerrhous sine lege infidelis rusticus: pagan⁹. ⁊ gentilis qui vnitatem intellectus contra aristotelis mētem cuius se dicit interpretē solus somniauit. nos autem alibi multis rationibus intellectus vnitate reiecta eandē questionem antea obscurā ac perdifficilē hisce verbis aīe humane substantiam sic diffinimus. Aīa est substātia talis ex qua fluunt potentie tum separate a materia: tum etiā minime separate: ⁊ secundum se est incorruptibilis ac permanens. licet secundū esse quarundam potentiarum corruptibilis sit. atqꝫ hec quidem de anima humana dumtaxat ⁊ precipere se et sentire profitentur nostri philosophi. plura ab origine rōnalis anime in plura volumina nostri philosophi cōfecerunt ⁊ veram illius cū motore p̄mo: a quo vno perfecta est cognatione ostenderūt: actam et si multa ⁊ pene innumera afferri possint ad astruendam hāc de animi imortalitate sniāz. vna tamē certior atqꝫ ceteris omnibus accōmodatior via est: et huius inuestigā de veritatis ratio cognitio: ac ꝑspectio finis. Nec id quidē vel timere: vel iniuria: quādo finis his que ad finē sunt: necessitatē constituit. id vero cum primis effecisse perpēditur aurelius ⁊ quidem vere aureus augustinus in his libris quos castigatissimos tum de trinitate tum de ciuitate dei cōscripsit aīas in corporibus oīpotens atqꝫ eternus pater simul ⁊ infundit ⁊ creat. Eiusce modi ꝑcreationis rōnē nunq̄ philosophando nouit auerrhous: qui cum plus q̄ oportebat sapere voluisset: fecit ne intelligendo vt intelligeret nihil.

¶ Auicennam affirmare a prima intelligentia secundam dūtaxat prodire illam vero producere tertiam. Erratum primum.

¶ Camperius.

Auicenna patria hispalēsis origine ⁊ lingua Arabs: sexto naturaliū rerū libro: parte quinta: Et in nono sue Metaphysice putauit ⁊ falso hūc ordinē a separatis a materia: ⁊ ab omni materie conditiōe intelligentijs haberi: vt secūda a prima tertia a scđa: quarta a tertia: ⁊ ita deinceps seruato ordine penderet: nec solū quoad essentiā naturā ve: sꝫ quoad intellectionē etiā ꝑtineret: itaqꝫ gradatim ꝓcessi donec ea que infima esset humanā animā oēmqꝫ eius intellectionē ꝑduceret: nec secus rōnalē animā intelligere nisi dum se actu ipso ad superiorem a qua scilicet pēderet intelligentiā cōuerteret addebat pro aīe ipsi⁹ puritate effici posse: vt ipsi intelligētie a deo cōiungeret: vt hauriret arcana: vt futura ꝓuideret: vt in subiectā mām ꝑ appulsū imaginationis polleret. Hec ab Auicenna: ⁊ quodā q̄si sub nes

cessario compēdio summatim excerpsim⁹ aduersus
autē modū quo produci intelligentias voluit Aui=
cēna minime disputabimus:quoniā hoc impietum
abundanter a theologis multis quibus vno ore cō=
fessum Creare solius dei mun⁹ esse vanāq; ⁊ impos=
sibilē haberi positionē Auicēne omnes cōueniunt:
Tametsi in improbādo discrepent: ⁊ alius hac illa
alius pcedat via: vt in cōmentarijs Scoti Thome
⁊ Ocham in sententias videre licet. Et quia Auicēna
totam animā ⁊ omnē eius partem atq; potentiaz a
proxima creari intelligentia putauit:idem q̄tuz ad
voluntatē ptinet sentire eū oporteret:qḋ de intelle=
ctu pariter sensit. ad hec ⁊ ratione ⁊ experientia con
stat voluntatē sui actus esse dominā liberāq; ei eē
pducere cū velit necne. Quapropter ab intelligen=
tia illa superiore proximaq; volūtarius actus mini=
me pendere posset. Sicuti nec intellectus. Si autez
nec minimā ab ipsa intelligentia notitiā sine sensi=
bus ⁊ phātasmate naturaliter anima habere potest
quāto minus haurire poterit arcana ⁊ se illi intime
cōiungere: vt Auicēna ⁊ Algazeles autumarūt: q̄q̄
hic ob hoc q̄ phātastice hac in parte virtutis memi=
nit: nō adeo exorbitet: quoniaz fatemur ⁊ nos posse
separatas mētes in sensibus ⁊ phantasmate nouas
videre species. Sed hec nec naturalis: nec ordina=
ria hominis cognitio putatur: verū supernaturalis
potius aut specialis notitia nullo aūt modo prophe
tica reuelatio proprie ⁊ exacte diceretur: que ⁊ lumē
ipsuz diuinitus immissuz: ⁊ intelligibiles species in=
fluxas requirit. At qui nescio ego: quo pacto recte
consistere opinio hec Auicenne queat: quin ab alia
eiusdem āntiquiore pressa dilabatur: putauit enī ab
vno nō posse nisi vnuz prouenire. Quomodo igitur
si ab vna intelligentia vnicuz pendere actū intelligē
di decreuit: quomodo inquā prophetia que multi=
fariaz variatur: ⁊ ea maxime que de futuris cōtingē
tibus asseritur quibus certa ⁊ decreta causa in rerū
natura nō visitur: ab illa intelligētia pficisci poterit.

¶ An ab intelligentia ipsa naturaliter ha
beri possit reuelatio contra Auicēnā. Aui
cenne erratum secundū.

Uod autē ab intelligentia ipsa natu
raliter haberi non possit reuelatio
multifariaz ostēdemus. Aristoteles
⁊ quidem sequuntur pro constantissi
mo habent oēm nostraz cognitionē
oriri a sensu. Item fieri non posse vt
quis intelligat nisi phātasmata spe=
culetur. Si vero ab intelligentia ipsa separata: nāci
sceretur notitiā a sensu ⁊ phantasmate non oriretur
cognitio: quādoquidez intelligibilis illa species im
mitteret que sine sensu ⁊ phātasmate sunt. Diceret
forte aliquis in hoc Auicennaz ab Aristotele cuius
philosophiā multis in locis interpellauerit: ⁊ ex pro
posito in plerisq; aliter senserit. At qui vrgebimus
iteruz ratiōe Thome sequi asseuerantis frustra vni
ri animā corpori: si aliūde q̄ corporeis adminiculis
intelligat. Neq; enim per se colligari: cum forma nō
sit gratia materie: sed econtra: neq; propter opera=
tionē. Itē vniri si cognitionē non haberet a sensib⁹.
Quādoquidez melius separata q̄ coniuncta puraz
illam intellectionē hauriret. Sed instat Scot⁹ in se=
cūdo operis Anglicani questione prima vndecime
distinctionis: plus ipsam Thome rationem inferre
q̄ oporteat: affirmans. Siquidē sequi vt frustra etiā
vniretur cū beata esset. Preterea secūdū aliquos in
telligere eam inquātum est supra corpus: non cōue
nire igitur sibi inquātū ei vnitur. Sed instantie iste
nō efficiūt: cum in beatitudine multiplex ei cognitio
cōpetat per lumē glorie: p reseruatas species p infu
sas. Coniuncta vero corpori mortali alia intelligere
(que naturalis sit): via non datur: cuz vero intelligit
eo id officij supra corpus dici posse q̄ intellect⁹ mi=
nime alligat⁹ affixusq; est organo corporeo: quo ta=
men vtitur in phantasmatis subministrandis. Alia
igitur ratio assumpte prime propositionis: alia secū
de: quia idem in vtrisq; nō cōtinetur: propterea hoc
ex illo nō cōnectitur ⁊ pendet. Supra corpus enī eē
nō significat vt Thome placet: separatam omnino
esse a corpore: sed nō alligatā ⁊ immersam: propter=
eaq; posse animā eas que ab imaginatione afferun
tur sensiles species: ab lumine intellectus agentis
intelligibiles effectas ⁊ vniuersales suscipere. Qua=
propter stat diui Thome ratio cōtra Auicēnam ma
gnis nixa radicibus. Affert autē contra Auicennam
Scotus improbatiōes alias ⁊ illā in primis nostraz
omnē cognitionem a sensu ortum ducere: vt ab Ari=
stotele in posterioribus Analyticis ⁊ in physicis: et
in prima philosophia statutum. Sed Auicenne se=
ctatores dicerent suū auctorem illo nō teneri subdit
⁊ illud efficacie maioris cui nullo pacto (vt aiunt) re=
fragandū censent animā in potētia essentiali semp
nunq; in accidentali ad intelligendū futura: tametsi
habilitas quedam exurgeret qua se facilius ad in=
telligendū conuerteret. Uerū; ⁊ illud in Auicennaz
afferemus. vt nec memoria in parte intellectiua po=
ni posset vlla si nostro in arbitrio nō esset semper in
telligere que ante intelleximus experitur aūt quili=
bet ex conceptis iā formis. super easdē se ratiocinā=
do reuolui ⁊ in alia prosilire atq; discurrere absq; vl
la huiuscemodi cōmentitia ⁊ inani conuersiōe Alia
quoq; ex pte experiri quis pōt ex ipa cōuersiōe ad su
pera nō posse in actū cognitiōis erūpere nisi speciez
quāpiā aut in imaginatione sensilē: aut in memoria
intellectilē contēplatus fuerit. Ceterū frustra in ho=
mine ratiocinatio frustra discursus si simplicē reruz
intelligētiā nancisceretur anima ex cōuersiōe ad supe
ra. Ab ea enī quicquid oporteret traheret simplici
actu nāq; agens ⁊ passuz iusta pportiōe cōueniunt
vt aūt illa sine discursu intelligit ita hunc intelligen
di modū per iugē illapsuz anime cōmunicaret inde
quoq; recta cōnexione penderet vt cecis ab ortu na
ture sciētia colorū posset illabi.

¶ Quo ordine fuerunt creature producte cōtra
Auicennā. Erratū Auicēne Tertium.

Uicēna a prima intelligentia secūdā so=
lū pdire asserit scdam aūt cū ad primaz
se cōuertēs intelligit pducere tertiā tuz
deinde eandē seipsam intelligēdo aīam
primi orbis creare Qḋ ⁊ ad creatiōis rō

nem pertinere affirmat: ⁊ sit secundū Auicēnam ad
mitti posset quodāmodo: vt creandi potentia crea-
ture etiā possit cōicari: atq̃ altera creatura produce
re alterā possit: licet nō principaliter: sed ratione in
strumētali in primi virtute. Verū hec opinio a catho
licis nō tenetur: neq̃ robur habet ad ponēdū crea-
turam posse creare. Joannes Damascenus diuina
rum rerum subtilis perscrutator libro .ij. de Ortho-
doxa fide capite .iiij. eos insectatur qui dicūt ange-
los esse creatores cuiuspiam rei: ipsi enim inquit os
diaboli sunt: eorum quidē patris. creature eñ cum
sint: non sunt conditores. Omniū vero factor ⁊ pro-
uisor: ⁊ contentor deus est: solus increatus: qui in pa
tre: ⁊ filio: ⁊ spiritusancto: hymnis concelebratur: et
glorificat̃. Sacratissimi eñ scripture sancte interpre
tes: inter cetera eo vtunt̃ argumento ad ostēdēdū
spiritūsanctū esse deū: q̃ creandi virtutē habeat: vt
inquit Psal. ciij. Emitte spiritū tuū ⁊ creabunt̃: ⁊ re-
nouabis faciē terre. Ea aūt ratiocinatio nulli⁹ esset
ponderis nihilq̃ haberet momēti: si creatura potē-
tiā haberet rerū cōditricē. Recto itaq̃ cōsequio col-
ligitur si quid creatura est: ipsum creādi potētiā ha
bere nō posse: neq̃ primariā quidē: neq̃ ministeria
lem ⁊ ab alio acceptā. Nō eñ ē capax creatura: suis
definita metis ⁊ determinata limitibus: immēse vir
tutis: q̃ ex nihilo quicq̃ adesse pducat. Proinde qui
autumāt creaturā creandi ministeriū exercere pos-
se diuina authoritate illi cōmissum: vna cū Auicēna
⁊ Platonicis angelos creatores astruētib⁹: a Dama
sceno cōfutant̃ ⁊ impij dānātur erroris. De eo autē
qd̃ disquirit Damascenus quenam creature primo
fuerint a deo facte: an spirituales an corporales: po
tius standū est sentētie sacratissimi Gregorij naziā-
zeni. videlicet primo omniū factos esse angelicos
spūs. Secundo loco creaturas corpales: quinq̃ die
rum interuallo a deo dispositas. Tertio vero homi
nem: vt vtriusq̃ extremorum medium. Nempe pre-
stantius natura: ⁊ prestantius spiritus q̃ corpus: et
spiritualia: celestiaq̃ agmina: ad corporalium gu-
bernationem ⁊ moderationem erant designanda.
quare par fuit: prius angelos q̃ res corporales ad
ortum duci: qd̃ ⁊ satis innuere videtur scriptura: in
exprimēda rerū creatione primo celum nominans
deinde terram nõie celi angelos ⁊ supcelestes spūs
significans: itidē ⁊ corpora celestia. Nõie vero terre
elemēta: ⁊ mixta ex ipsis coalita designās. Et vt san-
ctissimus: sacerrimusq̃ ⁊ dei loquentissimus Diony
sius Areopagita Gallorū apostolus inquit omnis
diuinus sermo sacra videlicet scriptura: celestes sub
stantias nouem nominauit: quas hic diuinus sacer
q̃ consumatus: in tertrinos discreuit ornatus: ⁊ pri-
mum quidem dicit illum esse: qui circa deū semper
⁊ e vicino ⁊ immediate vniri traditus est: estq̃ sera-
phim sextipennatorū: ⁊ cherubim multioculorum: ⁊
sanctorum thronorum. Secundum autem qui do-
minationum ⁊ virtutum: ⁊ potestatū est. Tertiū ve
ro: ⁊ in fine constitutum: eum qui est principatuum
archangelorum: ⁊ angelorum. Adde q̃ permulti de
celestibus spiritibus exactius disserētes: ponūt quē
q̃ angelū ab alio quouis siue eiusdem: siue diuersi

ordinis specie substātiali differre: ⁊ in vnaquaq̃ an
gelorum specie: solo numero abinuicem discrepan-
tes. Qd̃ ex eo potissimum coniectant quia conspici-
tur multitudo numeralis eorum. que eiusdem sunt
speciei: maxime ex materie dissectione: diuisiõeq̃ in
partes eiusdem rationis pendente. Hinc admitten-
tia huiusmodi diuulsionē partiū ratiõe dimensiõis
coniuncte: innumera habent indiuidua: vt terra in
particulas infinitas ptibiles: ⁊ aqua in guttas: qua-
rū vnaqueq̃ toti⁹ nomē retinet. Que vero min⁹ re-
cipiunt huiusmodi diuisionem materie ⁊ quantita-
tis in partes eiusdem cum toto denominationis mi
norem habent indiuiduorum multitudinē ⁊ magis
ad vnitatem accedūt: vt quibusdam rerum gradib⁹
ab elementis ad hominē ascendendo comperiatur
homo speciei habere vnitatē: ⁊ in sua specie plura
indiuidua tota ⁊ integra. Quare angelus hominē
lõge prestans dignitate ⁊ excellentia: magis a mul
titudine discedet q̃ hõ: ⁊ ad vnitatē pprius accedet
sicut ⁊ homo minus ad multitudinē labitur ⁊ am-
plius ad vnitatem se colligit: q̃ cetera animalia ra-
tionis expertia. Non igitur habebit angelus in vna
specie plura eiusdem nature indiuidua: quēadmo-
dum homo: sed dūtaxat vnicum. Alioquin non ma
iorē pre se ferret angelica natura vnitatē: q̃ hūa-
na: qd̃ ordini rerū repugnat. Atqui ea que diuerse
sunt speciei: inter se secundū naturā discrepant ⁊ eo
rū vnū: substantia dignius est: aliud vero imperfe-
ctius. Sunt igitur oēs angelici spūs inter se inequa-
les: nõ modo secundū qualitates: sed ⁊ substantiā: ⁊
nulli duo eiusdē oīno pfectionis ⁊ gradus. Hec ta-
men dicta intelligantur: nõ vt oppositā improbem⁹
partē: in hac potissimū re ardua que hūanā trāscen
dit inuestigationē: ⁊ oīno pspecta haberi nõ potest:
nisi spiritus dei reuelauerit.

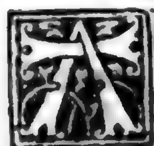
De errore Auicenne ⁊ aliorum qui di-
cant omnia miracula fieri naturaliter.
Erratū quartū.

Fuere nonnulli glorie diuine quodam-
modo inuidi: nature autem nimis ad-
dicti: inter quos est Auicenna: qui co-
nati sunt omnium miraculorum etiam
eorum que in nostrum beneficiū deus
ostendit: in natura rerū causas inuenire. Aiūt eñ no
stre imaginationi cū fortis est: obedire primū vires
aīe: vt ea q̃ est q̃ digerēdo nutrimēto prefecta ē: quo
sepe factū dicunt: vt nonnulli ex epilepsie imagina-
tione epileptici euaserint. Obedire etiā imaginatio
ni nõ corpus solū aīe imaginanti coniugatū: quod
⁊ nos cõcedimus: sed ⁊ materiā quoq̃ exteriorē: qd̃
negamus: nec tamen id aiunt oībus aīabus esse cõ-
mune: sed quarundam esse priuilegium singulare:
quas alijs excellentiores: ac diuiniores putant: qua
les esse volunt prophetarum ⁊ heroū: seu semideo-
rum. Unde Auicenna sexto naturalium parte quar
ta capite .iiij. ⁊ quē presupponit .x. Metaphysice in-
quit. Anima in sua natura nobilis ⁊ a passionibus
corporis separata est de substantia principiorum
que vestiunt materias formis idest que inducunt
formas in materiam sibi subiectam per voluntas

tem & imaginationem emitta quod materia istius mundi est illis principijs subordinata ad recipiẽdũ naliter illã formã: que ab illis principijs intenditur: et hec non tantũ preordinat & dominat corpori humano cui appropriata est: sed ol materie generabiliũ & corruptibiliũ ita vt hec materia plus sibi obediat q̃ cõtrarijs trãsmutantibus ergo ex hac subordinatõe naliter ad imaginationẽ sequitur realis transmutatio corporis proprij & alteri⁹: & in humoribus: & in rebus nõ partipãtibus vita siue concursu alterius rei transmutãtis nisi merito talis aut imaginationis aut cogitationis aut existimatiõis: & est hoc dominiũ tale vt p volũtatẽ talis ale fiant pluuie sterilitates & homo deijciatur ab equo & infirmetur & sanetur. Supponit primo Auicẽna imaginationem: cogitationẽ: desiderium: iram & similes dispositiones eẽ dispositiones principaliter anime: sed qñ est in corpe. Supponit secundo q tam ex istis motibus ale contingit corpus alterari q̃ econtra exalteratõe cõtingunt isti motus. Suponit tertio q alteratões corporales q̃ sequunt istos motus anime immediate ab illis ale accidentibus pcedunt. nõ enĩ videtur: q ẽ illud qd mediat inter imaginationẽ cadẽdi & motũ deorsũ. Suppõit qrto q iste forme ipresse i ala imutãt materiã cũ psens est ala: vñ si hᵉ forma fuerit (inqt) in ala mũdi imutare poterit vniuersaliter materiã corruptibilẽ: si aũt in ala pticulari imutabit materiã particulariter illi subiectam: qz plerũqz videmus ex imaginatione immutari materiã corporis cui ala pest. Supponit quinto alam humanam non esse impressaz materie: sed esse prouidentem illi & appriatam sicut nauta naui. Ex istis vt verbis Neotericoꝝ vtar posset sic argui. Quelibet humana anima corpore sano existente sufficit immutare materiaz corporis proprij: quia sibi dominatur: ergo anima humana nobilissima & fortissima propter cõstellationes poterit transcendere ad operandum in corpus alienum per solam imaginationem sine alieno medio. Secunda Auicẽne pbatio est ẽ p experiẽtiã fascinatorũ q̃ per solã imaginationẽ firmã: vt ipse vult: possunt alienũ corpus alterare. Et hic nõ vtitur Auicenna argumẽtis & suppositionibus Jacobi de Forliuio: id enim vt verbis neotericorũ vtar ad nimiã duceret in cõueniẽtia cũ dicit tertia eius suppositione: q mã mũdi est obediẽtior nobiliori principio q̃ minus nobili: & arguat: qz cõtraria agẽtia sunt minus nobiliora q̃ anima elenata: ergo magis obedit materia mũdi tali ale q̃ cõtrario. certuz est q simili forma argueret: q anima asini p suã imaginationẽ forti⁹ calefaceret q̃ ignis. Auicẽna nõ existimauit a priori demõstrare: vl ineuitabiliter nisi a posteriori cõuincere suam viã: & assignãdo causam effectuũ quos putabat p se notos: visuz est ei nõ posse aliter colorate dicere: vnde in hãc opinionem incidit Isigonus & Nephodorus teste Plinio in. vij. nãlis historie libro capite. ij. tradũt in Aphrica q̃sdã eẽ familias: quaꝝ laudatiõe intereãt pbata: arescant arbores: emoriãtur infantes. Esse eiusdẽ gñis i Triballis & Illyrijs adijcit Isigon⁹: q̃ visu q̃z effascinẽt & interimãt: quos diuti⁹ intueãtur iratis pcipue oculis: & hos pupillas binas in oculis habere: sũt vt aiũt hui⁹ gñis femine in Scythia Bithye appellate. Ueꝝ hec nõ imaginatiõib⁹: sz vel halitui oris pestifero: vel vapori venenoso q̃ ex oculis prodeat ascribenda: sicut accidit in his qui pestilentia sunt infecti. eorum nanqz anime constat vim insesse mortiferam: que & in alios contagio seuiens: et multiplicatione sui inualescat & serpat. hi nimirum qui effascinãdi vim habẽt nescio quid simile patiuntur: sibi in nostrum alijs letiferũ. Et ne videatur impossibile huiusmodi venenosos humores intra nos gigni: subijciam que Plinius libro. vij. naturalis historie capite. xv. de mẽstruo mulierũ: ex quo hũana corpora cõcreantur: enarret. Sic eniz inquit. Nihil facile reperitur mulierũ profluuio magis monstrificum: acescũt superuẽtu musta: sterilescũt tacte fruges: moriuntur insita: exuruntur hortoꝝ germina: & fructus quibus insedere decidũt: speculoꝝ fulgor aspectu ipso hebetatur: acies ferri prestringitur eboris qz nitor. Aluei apum emoriuntur: es etiã ac ferruz rubigo protinus corripit: odorqz dirus aera: & in rabiem aguntur gustato eo canes: atqz insanabili veneno morsus infigitur. sic Plinius. Aiũt etiam medici nostri pestilentiam non semper contagio fieri: sed humoribus atqz spiritibus in homine vitiatis: dirũ illud morbi insanabilis genus enasci. Quo fit vt nõ omnia in causas naturales sed quedam etiam inde mones quedam hoc est ea que vera sunt in bonos angelos & in deum sint referenda miracula. Potius igitur ex fide miraculum q̃ ex miraculo fides efficit dicit enim christus. Si habueritis fidez sicut est granum sinapis & dixeritis monti huic transi hinc transibit. fides autem vt quidam medici tradidere spesqz non dubia spiritum hominis iam ita percitum sistit in spiritu aereo penitus atqz firmat. Qd si quem admodum hippocrates & Galenus docent egrotantis amor fidesqz erga medicum inferiorem immo vero fiduciam hanc Auicenna plus inquit efficere q̃ medicinam. Uera autem fides duas peperit filias mortalem vnam: alteram immortalem. Spes mortalis est. Charitas immortalis: que sic ex fide oriuntur vt ex visu scientia. neqz enim sperari aut amari possunt que nesciuntur. Spes & charitas in amore consistunt & ambe sunt habitus rationalis appetitus que voluntas dicitur. ambe circa idem intente eodem fere opere exercentur. amant enim ambe et idem sed non eodem modo prosequuntur. Spes premium respicit. charitas bonitatem. Spes erat que dicebat inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas in eternum propter retributionem. Charitas retributionem non respicit. amat liberaliter & mercedis respectu non habito & nihil solicita pro premio bona celestia que nec oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit. nec per scientiam capi nec per opinionem sic persuaderi valent vt sperentur celum enim sine fide quis sperauerit? Neqz etiaz vt diligantur. diligi autẽ voco q nõ solũ animo cõplectamur sed operatione quoqz psequamur qui ardens & efficax amor appellatur. De credendis autẽ scientia non habetur opinio nõ sufficit. fides que inter vtramqz sita est habet enim

firmitatem cum scientia et obscuritatẽ cũ opinione communem (cum sit in enigmate) sufficit ad ea persuadenda que sperari debent ⁊ amari. Et quatenus firma est adhesio tenus ea immortalis est: quatenus vero obscura est mortalis est. cum enim facie ad faciem deuz videbimus omnis tolletur perplexitas: omnis incertitudo omnis obscuritas: ⁊ reliquie fidei transeuntis in scientiam ille supererunt. Non miruz ergo si ex matre que duplici constat natura duaruz filie procreent: mortalis scilicet ⁊ immortalis. nam aliter fieri nec debuit forte nec potuit. oportet enim similem esse parentibus partũ ⁊ efficiens omne sollicituz est vt sibi quoad potest effectũ assimilet. Sed qui fieri potest inquies: vt ex imperfecta matre (Naz mancuz ⁊ imperfectum quiddã est fides) generetur charitas que matrem ⁊ sororem dignitate precellat: ipsa nãq̧ Paulo attestante non occidit. At fides ⁊ spes vertentur in aliud. Spes in rem. fides in scientiaz. Respondeo id ita fieri posse perspicuũ est: vt ex imperfecto seminis corpusculo arborũ surgat tanta proceritas: quãta est in quercu acere ⁊ populo. ⁊ id genus alijs arboribus. Acer populus. vel si hoc nõ placet sicut fieri potest vt ex visu: qui est brutis communis ⁊ homini generetur prudentia sine qua non consistit humana societas. Quod autem Auicenna dicit omnium miraculorum in natura rerum causas inueniri de veris miraculis falsum dixisse credimus quoniam scimus mira quedam a deo: a spiritibus etiam malis eque ac bonis: ⁊ a natura quoq̧ fieri posse: ⁊ quum fiunt a quo potissimum fiant semper ambiguum: concludimus ea que Auicenna miracula vocat non vera miracula esse: sed potius signũ fallax: quemadmodum ⁊ color in vrina: ⁊ in vultu obscuritas: vtpote que a pluribus causis prouenire solent: ⁊ a quibus proueniant: raro compertum. Tenemus enim antichristum dogmatum suorum impietatem miraculis roboraturum: quibus quottidie ne fidem adhibeamus admonemur quo innuitur posse ⁊ miraculis licet non veris sed quoad nos veritatem pre se ferentibus astrui falsitatez. Quod autem Christus dicit fecisse se quedam que nemo alius vnq̧ ante fecerit. Ideo vtiq̧ dixit: ꝙ alij miracula non propria: vt homines: ⁊ si propria non diuina sicut ipse fecit: virtute fecissent. non fuit ergo miraculoruz exhibitio sed vis exhibendi singularis in Christo.

¶ Veritas fidei detegenda est non per inanes fabulas cõtra Auicẽnam Erratum Quintum.

Apud eundẽ Auicennã multiferiã et quasi saltuatim atq̧ ex internallo occurrunt errores prope infiniti in theologia. in libris qui metaphysica inscribũtur: quibus membratiz metaphysica decurrit ꝑ peram legitur. Non debet autẽ legislator dicere vulgo se occultasse aliquid qđ eis non reuelauerit quia nõ oportet eũ eẽ facilẽ ad dicẽdũ eis aliqđ de ijs immo opz vt insinuet eis gloriã dei ⁊ magnitudinẽ eiꝰ aliquibꝰ nutibꝰ ⁊ ꝑabolis sumptis a rebꝰ q̄ sunt apđ eos gloriose ⁊ magnifice ⁊ cũ hec dicat eis ꝙ non est sibi aliquid aliud compar vel simile. Similiter etiã oportet vt affirmet eis id quod dicitur de promissione taliter vt possint imaginari eius qualitatem ⁊ desicant i eo aie eorum ⁊ vt felicitatis ⁊ terroris inducat exempla per que ipsi intelligunt ⁊ imaginantur. De eis veritatem autem huius non detegat eis nisi aliquid commune scilicet ꝙ est aliqđ quod nec oculus vidit nec auris audiuit ⁊ quod illis est regnum delectationis maxime ⁊ doloris est error eternꝰ hec Auicenna. Sed mirandum est de ipso Auicẽna dũ dicit de legislatore ꝙ veritatem non detegat legislator. Igitur falsus erit, legislator non propheta: qꝛ impossibile est inquit Ambrosius prophetam falli. Sed quia Auicenna quedam de suo legislatore mahometo inhonesta ⁊ maligna scripsit nolo mireris cuz scias hoc esse opus semper diaboli vt seruos dei mẽdacio laceret ⁊ (vt inquit diuus Cyprianus) opiniõibus falsis gloriosum nomen infamet vt qui conscientie sue luce clarescunt a lenis rumoribus sordidentur. Quare ⁊ de mahometo ⁊ de Aui. quecũq̧ tactãtur nec audias facile nec credas frater. Ergo in Alcorano mahometi ⁊ Auicenna mendaciuz est i ecclesia veritas. hanc tamen veritatem habuit primo synagoga que habebat eloquia dei. Est enim veritas ⁊ in veteri testamento que fuit ante populo iudeorum Notus enim in iudea deus: deus autem veritas est. Ergo in Judea veritas. Fuit igitur veritas in patribus Moyse ⁊ Jesu naue: in Samuel: in Dauid Helia Heliseo: ⁊ in illis septem milibus virorum qui non curuauerunt genua ante Baal. Sed quia posterior soboles iudeorum a patrum moribus deuiauit recessit ab illis veritas ⁊ ad ecclesiam venit recessit enim ab illis quando dixerunt de domino Jesu. Tolle tolle crucifige eum. Tradiderunt enim veritatem ⁊ elegerunt iniquitatem. Omnes ergo alie generationes veritatis exortes omnium hereticorum ⁊ mahumetensium generationes non tenent veritatem sola ecclesia veritatem pio affectu possidet quia generatio iudeorum que ante eam possidebat amisit. Dicimus ergo ⁊ quod dicimus credimus fidem christianam non per mendacia vt mahometica secta non per inanes parabolas vt vult Auicenna non per varias promissiones ⁊ corporeas voluptates vt alcoranus non per fallaces similitudines non a syderibus vt astrologi somniant sz adeo per mediatorem dei ⁊ hominum deum etiam ⁊ hominem Christum iesum conditam ab apostolis ꝓmulgatam miraculis confirmatam veritatem subnixam preditam honestate fultam ratione. Hanc ergo vt teneas hortor et moneo et repetens iterum ꝯmonebo. hec enim vita via est in celum recta et ꝯ breuissima ad illa sempiterna bona que oculus nõ vidit nec auris audiuit. Alie vero leges ambages sunt ⁊ fabulationes sicut dicit psalmus. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes sed non vt lex tua et alibi. Non fecit taliter omni nationi ⁊ iudicia sua nõ manifestauit eis.

¶ An liceat dare libellum repudij. et de diuortio contra Auicennam Erratum sextum.

In decimo tractatu capite quarto libri decimi sue metaphysice inscitissime peccat Auicenna. sic enim ait: Consuetudo non fit nisi diutina familiaritate: hec autem firmius debet esse ex parte mulieris ne habeat potestatem discendendi a viro quando voluerit. Ipsa enim facilis est ad irascendum et concupiscendum: vnde oportet vt liceat viro aliquando dimittere vxorem alioquin multa damna prouenient. poterunt enim talis nature esse coniuges: vt quo magis cogantur simul manere magis odiant se et proueniet inde maximum malum: aliquando enim erit aliquid inter eos quod abhorreat natura: et hec compellet eos querere alia coniugia: quoniam voluntas naturalis est. Aliquando vero coniuges erunt tales quod non adiuuant se ad generandum: sed si coniunguntur alijs generabunt. vnde oportet vt interueniat ibi separatio: sed oportet vt hec difficile permittatur: vt et nec eorum duorum fuerit stultioris sensus et magis peruersus non habeat hanc potestatem. Relinquatur autem arbitrio iudicis quousque cognoscatur causa discordie et tunc separentur ad hec vt vir persoluat aliquid mulieri: et preter hec quod melius est relinquere paci locum: et vt difficilius sic vt postquam dimissa fuerit non possit reuocari nisi prius alij nupserit quod cum scierit vir fiet ei difficile vxorem dimittere nisi fuerit vilis homo qui paruipendit verecundiam propter delectationem aliquam sed nos non curamus de huiusmodi hominibus. Iustum est autem vt mulier custodiatur: est enim parui sensus et deceptibilis et magne voluptatis ex cuius communione prouenit ignominia et verecundia maxima. Ex communione vero viri non prouenit ignominia: sed inuidia et ideo debent custodiri porte et cortine. hec Auicenna. Ex quo apparet quod in lege mahometea licet viro vxorem dimittere et ei dare libellum repudij. Iubet lex Moysi mulieri displicenti viro dari libellum repudij: et dimitti eam. et secundum illam legem licet viro vt alteram ducat. Iuxta hunc sensum vt scribit Origenes intellige accipientes iudeos libellum repudij: omnino derelictos a domino vbi enim iam apud eos prophete? vbi signa virtutum? vbi manifestatio dei? non templum: non victime: non alius quilibet cultus voluminibus legis expressus. Eiecti sunt de regionibus suis atque ita dedit dominus libellum repudij israel. An liceat vero nunc viro vxorem dimittere: an vxori dimittere virum? Quid huic petitioni respondendum sit: ex verbis saluatoris apud Mattheum: satis cognoscitur: sic dicentis. Omnis qui dimiserit vxorem suam (excepta fornicationis causa) facit eam moechari. et qui dimissam duxerit: adulterat. Et apud Marcum. Quicunque dimiserit vxorem suam et aliam duxerit adulterium committit super eam. et si vxor dimiserit virum suum et alij nupserit moechatur. Et similis sententia apud lucam habetur. quapropter adiungit Paulus apostolus. j. ad corinthi. vij. Iis qui nuptijs sunt addicti non ego precipio sed dominus: Mulier a viro non separetur: quod si separetur maneat sine viro: aut viro reconcilietur et vir vxorem non dimittat. Et quomodo separari potest vxor a viro vnica causa fornicationis est quod ex domino cognoscitur. Si vir fornicatorem causam habet vxor se separandi a viro: sed tunc non alteri nubat: sed sit sine viro nisi cum proprio viro reconciliatio fiat: ad quem liceat ex verbis apostoli redire. penitere enim eum potest: et immaculatum postmodum conseruare thorum. Similiter si vxor fornicatur causam habet vir dimittendi eam sed sine vxore sit: et illa sine viro nisi reconciliatio fiat: et vir propriam vxorem ad se reuocet: penitere enim eam potest: et fidelem postmodum in maiore humilitate: obseruantia et subiectione viri: inuiolatum cubile seruare. his ergo qui matrimonio sunt coniuncti precepit dominus ne separentur. vnde scriptum est apud Mattheum Quos deus coniunxit homo non separet. Diceret forsitan aliquis: contrarium videtur dicere Ambrosius in epistola ad corinth. j. cap. vij. cum inquit Ideo non subdit apostolus de viro sicut de muliere quia licet viro aliam ducere: quia inferior non omnino hac lege vtitur qua et superior. Respondeo cum magistro sententiarum et diuo Thoma a falsarijs esse appositum: et ideo nullatenus est tenendum septem casus sunt eodem Thoma testante in quibus vir non potest ob causam fornicationis vxorem dimittere. Primus quando ipsemet eam prostituit. Secundus quando ipse cum alia fornicatus fuerit. Tertius quando ipse ei occasionem fornicandi dedit: vt puta quando non vult reddere debitum. Quartus quando ipsa credens probabiliter virum mortuum alteri nupsit. Quintus quando violenter ab aliquo oppressa fuit. Sextus quando sub specie viri sui ab altero cognita fuit. Septimus quando fuit a viro post adulterium manifeste deprehensum nihilominus retenta. Solam ergo fornicationem excepit dominus ceteras omnes molestias iubet pro fide coniugij fortiter sustineri. Dederat enim iudeis deus propter incredulitatem cordis eorum. libellum repudij. sic et dedit Mahometes arabibus propter ipsius incontinentiam libellum repudij. viderat inquit Origenes deus preuaricationem israel preuaricatrix iuda que non seruauit pactum quod cum deo fecerat. Et vidit quoniam de omnibus in quibus mechabatur comprehensa est illa generatio. Dimisit eam deus et dedit ei libellum repudij. Et cum deberent Arabes ex his que illi passi sunt seipsos ad meliora conuertere: et inspicere quod illi propter peccata ducti captiui: et interfecti ab inimicis: et ciuitates eorum igni exuste sint et propter illa datus eis fuit libellus repudij. Cum itaque vt diximus hec in seipsis deberent arabes reputare quia si deus naturalibus ramis non pepercit: quanto magis nec arabibus parcet? Si illos qui de patriarcharum genere descendebant: sic propter peccata dimisit et dedit libellum repudij. quid arabes necesse sit vocatos ex gentibus et idololatris pati? nihil horum reputant. Si autem illi tanta passi sunt quanto magis ipsi peccauerunt peiora patientur in quibus mechabatur habitatio domus israel? Quapropter legant arabes: legant et qui Auicennam insequuntur veteris testamenti historias et prophetas et si quos iustificatos inuenerint: imitentur ea per que illi iustificati sunt. Legant euangelia et omne

nouum testamentum. legant apostoli Pauli epistolas vniuersas: et scribant in cordibus eorum viuentes iuxta precepta celestia vt non tradatur amplius ei libellus repudij: sed coheredes efficiantur cum christo Jesu. Cui est gloria et imperium in secula seculorum Amen.

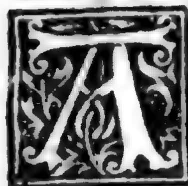
¶ Erratum septimum Auicenne in persecutione fidelium et christianorum.

In decimo Metaphysice scaturiunt mende in persequendo christianos vnde capite vltimo inquit. Si autem aliqui fuerint inter eos qui in aliquo a lege discordent prius corrigantur vt resipiscant: quod si facere noluerint: occidantur. Debet autem tem intemperare penas grauissimas et cōtumelias non obedientibus regi in hoc mundo. Non enim omnis homo dimittit male facere propter id quod timet in futuro pro eo quod nocet. Hec Auicenna ex alcorano deprompsit. Sed dicito mahumetes postquam deus vt asseris totiens tibi dixit vim nequaquam propter leges inferas in capitu. iiij. et cap. xv. alcorani ab incredulis quidem nil mali seu contumeliarū illis inferas: licet illi per iram et insicientiam de deo male loquantur. Cuique namque gentium sua sibi placita formosaque videri fecimus: recede: ad deum autem cum redierint opera sua deo pandere cognoscent. et capitu. xix. alcorani dicitur quod non sunt gētes cogende ad fidem quia nisi deo volente nemo credere poterit: qui malos et indiscretos in sua sordicie dimittit. ibi de hoc plura. Et capi. lix. Nullam illis castigando vim inferas: sed tantum illis alcoram explana. et in alijs pluribus locis quomodo contra deum tuum qui tibi hec suasit presumis dicere desi precepisse vt incredulos capias interficias et spolies cogas credere aut tributum soluere? deo magnam facis iniuriam et contumeliam apud quem coacta seruitia vilia sunt ideo vult seruitores ex sua libera electione sibi fideles et credulos. Tu dicis cap. xix. deum tibi dixisse. Contradicentibus dicito: vt sibi sua sint negocia. tibi tua: non dicit quod violentiam eis inferas. Alibi ais tales contradictiones iudeorum christianorumque et aliorum in die vltima diffiniri. Alibi introducis deum te laudantem de pietate et mansuetudine quomodo te talem facto non manifestas et dei testimonium falsificas? quid est hoc quod deum tuum totiens sibiipsi facis aduersari quotiēs tu sententiam mutasti? In cap. xxv. ais post fidem habitam incredulus vi coactioneque factus fidem legemque corde suo retinens non damnabitur sed hec sponte faciens etc. Scis enim christianos fidem vnius dei habere sine participe seu alio deo. et ideo secundum te creduli sunt: ideo et si coacti tibi videntur consentire corde tamen christiani manent. tecum ergo non damnabuntur. Cur igitur christo in christianis intantum aduersaris: quod eos persequeris quos nō negas in sua lege saluari? Fuerunt christiani ante te: et Christus possedit in suis fidelibus huius mundi magnam partem constantissima obedientia vsque ad mortem infinitorum dei martyrum. Cur persequuntur tui sequaces christum: vt auferant acquisitum populum? Confortamur autem per euangelium cui post tot approbationes iniuriaris: vbi ait Christus. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsorum est regnum celorum. Beati estis cum maledixerint vobis homines et persecuti vos fuerint: et dixerint omne malum aduersum vos mentientes propter me: gaudete et exultate quoniam merces vestra copiosa est in celis. sic enim persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante vos. Ecce hec est consolatio nostra in omni tribulatione et angustia quoniam de morte transferimur ad vitam eternam. Sed postquam mahumetes vidit se deficere in veritate et mendacia que ex testamento et euangelio allegabat rudi et ignoranti populo non posse diu occultari christianis et iudeis hoc verum negantibus: cum nec in ambabus nec in altero librorum siue testamentorum allegatorum mentio fiat aut nominetur. Mahumet: ad arma se transtulit et populo dixit: Jussit deus me gentes gladio expugnare donec testificentur: quod non est deus nisi deus et quod ego sum nuncius eius: quod si hoc fecerint consestim saluabunt sanguinem et pecuniam suam. Terrore igitur percussi multi mandato paruerunt et salui facti sunt a sanguinis effussione. et rapina. et nominabuntur saluati seu musselmanni. Et attende quomodo sepe se solum natiuum arabum nuncium qui prius prophetam non habuerunt asserit. Deinde generaliter dicit capitulo prophetarum deum dicere non misimus te nisi ad vniuersitatem gentium in hoc vt in alijs contradictionem deo suo tribuens. Est igitur vltima resolutio probationis omnium que in Alcorano leguntur gladius. Sic enim in capitulo prophetarum in alchoram scribitur de Mahumet. dixisti somnia et blasphemias concinnasti vel forte poetizas. venias saltem cum miraculo vno quemadmodum nunciij priores. Respondit destruximus inquit deus ciuitates ante eos que non crediderunt. nec etiam vos miraculis crederetis nisi per gladium etc. more suo deum iussisse dicens violentiam hominibus inferri faciens deum quem sepissime scribit coactionem et violentiam talem sibi inhibuisse mutabilem. varium et mendosum. Concludamus igitur. Alcoranum esse obscurum inordinatum tenebrosum mortiferum et intellectuali nature abhominabile licet bestialitati et animalitati que est de hoc sensibili mundo sapidum videatur.

¶ Liber secundus. Annotationum in Auicennam continens in medicinis dubia in quibus a doctoribus non tenetur medicis.

¶Dubiũ primũ de natura piperis & Scamonee.

Apud Auicẽnam multifariam & quasi saltuatim atq; ex interuallo occurrunt dubia prope infinita: ex quibus insignia quedam maximeq; notabilia opere precium sit attigisse. In secundo canone inquit paucum piperis prouocat vrinam. et multum eius soluit ventrem secundum contrarium scamonee. In oppositum sunt Serapio & Aristoteles. vnde serapio aggregator libro questionum. Si quis vtitur multum pipere prouocat vrinam: & si vtatur eo parum facit humectare ventrem: sed scamonea est contraria in hoc. proprius enim actus piperis est prouocare: scamonee vero soluere. Unde Aristoteles. Aut quia vtrunq; vtroq; est mobilius: piper quidem diureticum: scamonea vero deorsum ferens improprius autem actus piperis est soluere & scamonee prouocare in quos etiam alteratis potersit quantitatibus. Itaq; multum piperis prouocat parum autem soluit secus vero euenit in scamonea. ppter ergo huiusmodi rationes dicendum q̃ Auicenna aut praue seu mendaciter extat expositus: vel q̃ aliter multam & paucam audiuit q̃ Aristoteles q̃titatem diuersificando secundum mediocrem & maximam.

¶Dubium secundum Auicenne de febre sanguinis.

De febre sanguinis Auicẽna contra Galenum gratis proteruit. non enim sufficit ei hunc irrationabiliter reprehendere. verum & sermonem eius mendacium continere ait purum. Et simile in ipm adducit nono animalium eum inquiẽs olfecisse me dicatem vniuscuiusq; rei & sciuisse multum de ramis sed radices ignorasse sciẽtie. Cuius quidẽ seriem quarto p̃ima opinat' est Galenus non fieri febrem sanguinis ab eius putredine: eo q̃ sanguis cum putrescit fit colera & nõ permanet sanguis. Fit ergo tunc febris colerica & non sanguinea: fitq; causon: & tertiana & curat ipsam curatione causonis & tertiane. Deinde Auicẽna sermonem impugnans contrarium fore hippo. & veritati non conuenire. Assumit enim hanc orationem. Sanguis quando putrefit fit colera. Et dicit q̃ ex ea potest duplex capi intellectus. Quorum vnus est q̃ post putredinem iã factam sanguis conuertatur in coleram. Alter vero vt in ipso fieri putredinis hoc contingat sicut nomẽ sapit hic magis alterationis & putredinis. Testor quoq; Auicẽnam minus sufficiẽter considerasse ac superficie tenus sermonem Gal. & ideo magis gratis ipm cõdemnasse non em simpliciter id esse asserit Galenus: sed cum modificatione quadam. ipse enim arctius suscipit sanguinem q̃ Auicenna: quare celeri' potest in coleram permutari. Auerr. licet occultius idem videtur cum Galeno dicere in tertio nãq; colliget cap. de febre sanguinis. Febres inquit sanguinis g̃nantur propter ei' exitum extra naturã in quãtitate aut qualitate: sed eius exitus in qualitate debet esse paucus: quoniam quando erit multus: tũc debet egritudo attribui nomini illius egritudinis ad quã declinat & illi cui dominatur manifeste hoc est quia quando nimis inflammatur debet attribui colere. De hoc quoq; quarto eiusdẽ febris sanguinis infit. Typum non habet eo q̃ sanguis ipsam faciens est in venis. Excepto si fieret propter apostema nominatum flegmon: quod in mẽbrorũ aliquo foret generatum principalium: velut in epate & diaphragmate. Tunc enim in hac febre paroxismi erũt tertiani similes colere paroxismis: quia quando sãguis supercalefacit ad naturam colere declinat: et ideo in tali febre non est differentia inter febrẽ colericaz: cuius materia est intra venas & istaz nisi in magis & minus. Dico ergo ipse q̃ cum magis & minus speciez non variet q̃ ista febris sãguinis erit tã dẽ eadẽ spẽ cum colera: cum sanguis fuerit cõuersus in coleraz. Dicit & denuo. Et verba Galeni varia sunt in febre sangui. quia aliquando dicit q̃ est colerica continua & aliquando q̃ est aliud a colerica & q̃ non debet attribui colerice nisi quia non habet putrefactionẽ perfectam: quoniã natura istius febris est media inter febrẽ dieri & febrem putridaz. Septimo siquidem colliget capi. de curis febrium arsiaruz: due sunt species febris sanguinis vna dũ sanguis nondum est putrefactus: et alia dum sanguis iam putrefieri incipit. Signanter eniz dicit dũ incipit putrefieri quia procedens in putredinẽ trãsmutatur in coleram & eius febrem. Sic igitur velut q̃ sanguis non multum in putredinem mutatus febrem causet sanguineam. cum vero vehementer in coleram conuertitur febrem inducet tertianaz. Sic itaq; exposita est recta Galeni intentio quam Auerrhous imitatur. Et defectus vt doctissime scribit Aponensis manifestus est Auicenne qui fortassis satyrico intellectu alteram solum respectiuolens dẽte leonino lacerare medicorum principem Galenum licet in pluribus locorum ipsum se illius fateatur interpretem.

¶Dubium tertium Auicẽne de Conio vt Cicuta.

Auctores medici in dictione Cicute potissime adinuicem dissensere et maxime Auicenna cum Galeno. Cuius quidem fortassis duplex potuit esse causa: vna quidem quia priorum pauci videntur Conion cicutam audire. Arabes vero plures ipsum iusquiamum esse putant. Unde primo & tertio pharmacorum vbi in coni greco conion habet Arabs iusq̃amũ transtulit: & vbi secundum Arabem habet Galenus in predictis q̃ iusquiamus est cibus turdis et hominibus venenum: Auicenna secunda prima napellum subscripsit Quarto vero sexta amplius hesitans inquit; Galenus dicere et in simplicium tertio q̃ Afarsas: et estimo ipsum esse napellum aut venenum interficiens. interficit enim homines et non turdos cum propter ipsorum venarum angustiam ad eorum corda non perueniat nisi vehementer alteratus: in homine autem secus cuius causa vera notatur complexionum tertio ex proportione agentium adinuicẽ & patientium: et ideo Auicenna hanc ab eo secundam suscipiens causam sibiq; tanquam sui tiue attribus

tam sileat de priori. Et dico q iste modus est quidā innuēs quasi Gal. defectū. Quam quidē causā haliabbas .ij. pquirēs practice arti nō nocet quoniā cicuta vbi grece scribitur conion holes infrigidat: vt merulos infrigidet: illis enim cibus. Sicut nō expedit elleborū cum cibus sit turdorū: holes etiā esse: vbi Cōstantinus transtulit iusquiamus nō occidit passeres imo eos nutrit: non ē necesse holes ex elleboro siue veratro nutriri sicut coturnices. vnde Gale. iij. cōplexionum cuius conatur seriē iterpretari: Coniū iaro quidē idest turdo cibus pharmacū vo homini: et otistio elleborus cibus pharmacum vero homini. Qd dissone igitur seriē interpretatur Gale. similiter Auicen. recitatis multis oppositis opinionibus de succarā quid extractandē coincidit cū dia scoride in conion sermones recitans eiusdē De quo equidē haliabbas practice scdo. Succaramū ē dormitans letale ex frigiditate siqs ex ipso in vino modicum acciperat soporat. Dicunt etiam quidā q succaram est spēs iusquiami sicut dictū fuit de conio. Quicquid tamē sit ipsum frigidum videtur et venenosum. de ipso vide petrum aponēsem tertio pblematum: et in consiliatore dfa. ci. pariter de cicuta vide eundē dfa eadē nā constātinus ponit eā calidā et siccā in tertio gradu. Similiter Auerrhous colliget. iij. Aponēsis vero dicit q cicuta terrestris calā est et sicca et illius opinionis fuere cōstantinus et circa instans platearij. Democritus cicutā estimauit esse modum iusquiami quēdam et ponit ipsam frigidam. Cicuta vero aquatica indubitanter est venenosa et pestifera quā putat Aponēsis frigiditate magis occidere q caliditate.

¶ Dubium Quartum in Auicēnam de natura Coriandri.

Auicēna de coriādro et q est frigidum et aridū. Galen' tamē hippocrates Isaac et Auerrho'. v. colliget ponunt ipsum calidum compositū ex substātijs contrarijs: hoc est ex substantia amara: et substantia aquea: et stiptica: et secundū hoc facit diuersas operationes. et sic Auerrhous tenet cum' Galeno et Isaac contra Auicennam. Proprietas coriandri est prohibere vaporē a capite: et propter hoc ponitur in cibo patientis epilentiam ex vapore stomachi et confert etiam vertigini facte a vapore colerico et flegmatico. Multa tamē eius comestio gñat tenebrositatem visus confert tremori cordis calido est tarde digestionis et confortat stomacum calefactū et sedat eructationem aridam post cibum Aliqui ex nouitijs auctoribus dosant couandrum a. vj. granis ad decem in auctore tñ famoso non legi.

¶ De saphati et remedijs ipsius Dubiū Auicenne Quintum.

Auicenna ijsdē remedijs vtitur ad saphati quibus Paul' egineta ad lichenas siue ipetiginē stercore scilicet lacerti et stercore turdorum propric comedentium Orizam quius Paulus aues illas vescentes oriza non turdos sed sturnos potius nominet de quo Arabum ac precipue Auicenne errore turdos pro sturnis sepe ponētium superius diximꝰ. Qd vero Auicēna etiam saphati pro tinea non modo sicca velut aliquando Rasis sed etiam humida facia scilicet cimia et chimolea charta combusta cū aceto et gummi pini cum balaustijs et aceto et oleo rosaceo. hec enim omnia fere Paulus egineta ad fauū idest cuiusdam speciei tinee humide ita nominate adhibet curationem. Apud Auicennam omnes saphati species sunt cutis capitis passiones. nam saphati incipiens que est (vt Aui. inquit) bothor parue fixe leues diuise in numeratione locorum. deinde exulcerātes nihil aliud sūt nisi exāthemata idest pustule quas scribit Paulus rubidi esse coloris et aspera summā capitis partem exulcerantes. Sirengi vero que est spēs saphati humide apud Auicennam est fauus apud grecos ad quā (vt diximꝰ) Auicenna scribit eadē remedia que Paulus in sirengi apud Auicēnam esse deprauata. sicut forte in balsciati siue vt alij scribūt Raciati alterā saphati spēz. Sunt autē vt Paulus atq Alexander exponūt pustule sup cutē capitis eminētes.

¶ Multa nomina herbarum deprauata apd Auicennam Dubium Sextum.

In secundo Auicenne volumine scribitur chochium prophoca idest vitulo marino. Cheichē pro caucamo idem gummi quodā odorato. Alira ficus pro asteratticus idest herba inguinaria baesthe pro becio idest tussilagine. bilonium pro pelio bebilili pro peplo herbis earūdem virium. Altera tamen portulace hortensi altera ruthe similibus: quequero pro cenchro idest milio. sucutum p symphito idest consolida herba. Tesisie prothapsia et mille alie grecorum verborum corruptiones inueniuntur quas vix puto intelligi posse sine auctorū grecorum qui medicinam posteris tradere cognitione quando et Auicenna tantus alioqnin medicine magister in eis caligat aliquando vt cum tesisie idest gummi ruthe agrestis quid nullis inuenitur et ponit. Scutum vero semperuiuam: vel speciem seminis mandragore secundum duas opiniones vtrā q tamen falsam interpretatur. Qua quidem nominum obscuritate nescio quid possit esse in medicine opere periculosius: quando ex ea non modo alterū p altero morbum curari: sed alia etiam p alijs remedia exhiberi contingat. Quo circa nunq̄ satis laudari possent Alexander Benedictus veronēsis nostri amantissimus et Nicolaus Leonicenus vincētinus viri non minore ingenio: q doctrina: qui sua industria omnē grecorū sapiētiā philosophiā oratoriam et medicinam etiam in numerosis voluminibus curant imprimēda.

¶ De Altoim bubone Dubium. vij.

Auicennam voluisse libro quarto vbi de altoij scribit de hoc tumore agere qui pcipue in inguinibus nascit facile contecturabitur vnusquisq qui inuicem verba Auicenne de Altoim et Pauli de bubone contulerit. Sunt enim quasi eedem medicine quibus Auicenna curat Altoim: et Paulus bubonem nisi q Paulus multo rectius eandem curationem distinxit. Nam cum duplex sit bubo: alter qui fit a causa primitiua (vt vtar verbo apud medicos iuniores perusitato) atq ideo ex sanguine non ne-

cessario maligno: alter qui fit ex materia venenata tempore presertim pestilentie: in primo quidē bubōe inchoante Paulus vtitur refrigerantibus atq; adstringentibus medicamentis: veluti spongia ex posca & lana & vino: & oleo acerbo vel rosaceo: vel melino id est pomo vel lentiscino vel myrthino: nullum enim ex his in tali bubone periculum imminet: vt quilibet medice artis peritus intelligit. Auicenna vero nulla adhibita distinctione hec eadem remedia: & alia ex repercutientibus adhibet in principio altoim: id est bubonis pestiferi: quibus nihil possit esse in hoc malo periculosius. Neq; vero illud satisfacit: quod nonnulli de hoc genere medicādi dubitantes dicunt in Auicēne excusationem ꝙ videlicet Auicenna voluerit non super ipsum Altoim: sed potius partes ipsi vicinas: ne corruptio perambulet eas quas diximus imponi medicinas repercutientes. Ego enim in hoc genere morbi prestare semper opinor nō solū ad locum affectum: sed etiam proxima tabem pestiferam quantum fieri possit euocare. Si enim a locis circūstantibus repercutiatur: quantum extrinsecis partibus hoc est ignobilioribus mali depelletur: tantum ad intrinseca: & plerunq; letalia detrudetur: cum illud quoq; in pestilentia sit obseruatum quanto plures cutis exterioris partes afficiuntur tota virosa foras prodeunte: tanto minus subesse periculi: sicuti vbi vnum solum locum carbunculus occupauerit: egri salus pene est desperata. Quod vero Auicenna & si non in curandi ratione: saltē in eo cum Paulo conueniat ꝙ sicuti hic bubonem ab anthrace ipse Altoim a pruna seiunxit: non tamen aque constat apud Auicennā ex qua materia pruna: vel ignis persicus oriatur cum videatur quandoq; Auicenna non solum a Paulo atq; Galeno sed a seipso pariter de hisce morbis scribens dissentire.

¶ De anthrace & igne persico dubiū. viij.

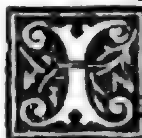
GAlenus quem Paulus Eginita sequitur ait Anthracem ex sanguine melancholico feruente generari: atq; ideo a pustula aliquando incipere: aliquando sine hac: deinde quandam attolli pustulam qua disrupta similiter vlcus crustosum fit. Eadem fere de pruna: vel igne persico quodam in loco scribit Auicenna libro quarto inter initia fen tertie capite de apostematibus & pustulis in hunc modū. At vero ex sanguine grosso malo fiunt species exiturarum malarum: nam si eius malitia vehemens fiat: & ipsius cōbustio proueniet herisipila: & eueniet combustio: et crusta: & deterior est ignis persicus. hoc in loco Auicenna de igne quidem persico videtur cum Galeno consentire: siquidem ignis persicus in idem genus coit cum anthrace de quo Galenus agit libro. xiiij. artis curatiue quemadmodum ex ipso constat Auicenna: qui libro quarto capite de vlceribus ait vlcus corrosiuum ignem persicum a Galeno nominari: vt etiā ex multis translationibus constat: que anthracē ignem sacrū: vel persicum interpretantur.

¶ De herisipila & pustulis corrosiuis. dubium. ix.

e herisipila Auicenna aperte a Galeno discordat: qui vult herisipilam non ex sanguine crasso: qualis est melancolicus: sed potius tenuissimo generari: vt constat ex eius verbis libro secundo artis curatiue ad glauconē de vero herisipilate scriptis. postmodum vero Auicenna in eo quarti libri capite quo de pruna: atq; igne persico tractat: licet easdem fere notas in pruna: atq; igne persico scribat: quas Paulus. ac Galenus in anthrace: siue carbone pustulas s. corrosiuas facientes accidere escaram: qualem facit accidere combustio: & cauterium: vult tamen tam prunam: ꝙ ignem persicum ex colera citrina generari: que si verba eius attendamus ex sanguine colerico originem traxerit. Materiam itaq; prune vel ignis persici apud Auicennam esse coleram citrinā ex colerico sanguine genitam indicant ipsius Auicenne (vt nuper diximus) verba que ita se habent. Et vnusquisq; amborum tam scilicet pruna: ꝙ ignis persicus est de colera citrina adurente permista melancolie.

¶ De phlebotomia vsq; ad syncopem in cura herisipile ignis persici & prune dubium. x.

n cura ignis persici prune & herisipile Auicenna precipit fieri phlebotomiam: aliquando vsq; ad syncopem: vt sanguis colericus euacuetur: qui quidem curationis modus nescio quantum rationi vel etiam ipsi Auicenne conueniat: qui sanguinem esse frenum colere vbiq; insinuat: & primo libro cauendum esse admonet: ne superflua sanguinis missione egrum ad humorum colericorum ebullitionem perducamus. Quare si eius alijs in locis doctrinam sequimur in morbo ex colera superante: seu sanguine colerico facto phlebotomia non competit: vel nō tanta: vt ad syncopem vsq; perducat: nam & Galenus ipse qui tam audaci remedio astipulatur: non nisi in tribus dispositionibus vsq; ad animi defectum sanguinem detrahit: vel scilicet in maximis flegmonibus: vel febribus ardentissimis: vel doloribus vehementissimis. Quarum nulla adest in eo: de quo disserimus morbo. si enim sanguis colericus sit superabundans: quod esse in igne persico innuit Auicenna: non flegmones faciet: sed potius herisipilas etiam exquisitas: vt inquit Galenus secundo artis curatiue ad glauconem: vbi inter flegmonem: atq; herisipilas ponit differentiam veri autem herisipilatis calor immodicus: vt Galenus sentit libro. ix. artis curatiue non aliter ꝙ aqua frigida epota curatur. Sic & quecunq; alie febres ex colere vel per se vel sanguini miste feruore generantur nullum magis presentaneum habent remedium ꝙ frigide aque potionem. vnde Auicenna tam in curatione herisipile: ꝙ etiam causonis visus est dubitare: an in eis sanguinem mittere oporteat: nedum iusserit ad syncopem vsq; profundi: hoc enim remedium in his solum febribus conuenit: que ex multo sanguine vel ebulliente: vel putrescente generantur: quales ille

sunt: que proprio nomine synochi nominantur: sed neqꝫ propter intolerabiles dolores (hi enim in hoc morbo non absunt) tanta sanguinis detractio est facienda: qꝫ si etiam adessent: distinguendum forte: vt inquit Galenus in expositione aphorismi. Que egeruntur non multitudinem considerare oportet an phlebotomia: vel potius purgatione sedari deberent: nihil aliud ex his verbis insinuans: nisi qꝫ vbi humor alius a sanguine faceret sua vel qualitate: vel quantitate dolorem purgationem esse preferendam: quod videmus eundem Galenum in omnium morborum precipue colericorum curatione vbiqꝫ obseruasse adeo vt in commentarijs libri secundi de humoribus etiam in pleuritide: cum sit ex humore colerico damnet phlebotomiam: quam tamen plus in hoc ꝙ̄ in vllo altero morbo alioquin videtur probare. Apparet enim et ipsum quemadmodum etiam Auicennam nimiam humorum colericorum inflammationem vbiqꝫ euitare ꝗ̄uis hanc ignis persici curatione Auicēna non cauerit docēs aliquando in ea vsqꝫ syncopē sanguinē euacuare.

¶ De scalpellatione in pruna vel igne persico dubium. xj.

Auicenna in pruna vel igne persico prohibet scalpellationem profundā: quando materia est decliuis ad coleram his enī & ipse vtitur verbis: et tamen capite vbi agit de formica suaserat ex Galeni consilio extirpare formicā cū aliquo quod sit sicuti embula: extremitas pēne: aut alteri⁹ rei: cuius extremitas sit acuta: quā possibile sit deglutire formicam. Atqui hec extirpatio formice si diligenter inspicimus: multo est violentior ꝙ̄ scalpellatio: vt si hanc timet Auicenna: quando materia est decliuis ad coleraꝫ: multo magis tale aliquid facere debuerit formidare in morbo ex materia non decliui ad coleram sed mera colera vt ipse opinatur procreato. Ego quideꝫ puto Auicennam modo salua tanti viri reuerentia dicere liceat morbos etiaꝫ natura distantes: atqꝫ eorundeꝫ curationes plerunqꝫ confundere: vel vt eisdem vtar verbis: que ipse solet aliquando in aliorūꝫ reprehensione vsurpare: capitulū in capitulo ponere: quā quidem confusionem videtur in tribus capitib⁹ de herisipila de formica: et de igne persico se consequentibus precipue fecisse.

¶ De tribus capitibus videlicet herisipila: formica & igne persico male ab Auicenna ordinatis dubiū. xij.

Auicēna capite quo agit de herisipila inter ceteras hui⁹ morbi notas hāc et pōit: qꝫ cōburit: et sua virulentia vesicat. hec autē (vt ita dixeriꝫ) vesicatio magis propria est alteri morbo. de quo agit in sequenti capite: quem ipse formicam miliarem. Paulus vero et Galenus herpetem cenchriam: id est miliarem ea potissimum nominant ratione qꝫ serpit: atqꝫ in cute vesicas: siue pustulas milio similes excitat. sed etiam medicine ipse quas adhibet Auicenna ad herisipilam super cuteꝫ existentem sunt que a Paulo scribuntur ad formicam miliarem siue (vt eius vtar verbis) ad herpetem vesicosum: vl' pustulosum. hec enim sunt Pauli verba Ad herpetem vesicosum scoria plumbi ex vino austero contrita mox illita cataplasma ex folijs Bete in vino decoctis superimpone. Auicenna autem ad Pauli (vt videtur) imitationeꝫ ita scripsit. Et si fuerit herisipila super cutem curetur ex scoria plumbi cum vino pontico: cum folijs sicle bullite cum vino. Modus autem loquendi Auicenne non paruam potest diligenter inspicientibus facere dubitationem: cum enim inquit: si fuerit herisipila super cutem: videtur ex his verbis innuere posse etiam aliter ꝙ̄ super cutem fieri herisipilam. Atqꝫ Auicenna superi⁹ inter flegmonē atqꝫ herisipilam faciens differentiam ita scripserat. Et apostema herisipile non fit nisi in eo quod apparet de cute. Quare nisi hec dubitatio soluatur: non parua suspitio relinquitur qꝫ medicine: quas hoc in loco ad herisipilam scribit Auicenna: alteri potius morbo hoc est formice miliari conueniunt. Sed et verba sequentia Auicenne hoc ipsum apertissime monstrant. nam statim subinfert. Et curetur cum eo: in quo est resolutio et exiccatio fortis cuꝫ l' frigidatione. Nemo autem nescit nisi qui tritum illud in medicina principium etiam ignorat: contrariuꝫ. scilicet contrarijs curari: herisipile morbo calido et sicco fortiter exiccantia non competere. Quod ipsum Fulginas Gentilis animaduertens inquit Auicennam hic dupliciter intendere qꝫ ponit absolute medicinas que competunt in statu secundo: qꝫ hic posuit medicinas: que competunt in herisipila vlcerata: que sunt nimis fortis exiccationis. Nos vero ex hac ipsa responsione illud confessum habemus: quod contra Auicennam probare nitebamur: eas sciliꝫ que hic ponuntur ab ipso medicinas non herisipile: de qua agit in hoc capite sed alteri potius de quo tractat in sequenti formice. scilicet vel miliari: vel corrosiue conuenire. nam herisipila vlcerata nihil aliud est: nisi herpes excedens apud Galenum vt idem Galenus libro. xiiij. artis curatiue testatur. herpes autem comedens est formica corrosiua siue vlcerata apud Auicennaꝫ. Quod vero non differat herpes comedens de quo agit Galenus a formica corrosiua de qua scribit Auicenna videre licet ex his que Auicenna quidem de formice corrosiue. Galenus vero de herpetis comedentis curatione eadem ambo precipiunt. Hec enim sunt Auicenne verba. via autem secundum quam curatur formica est vt ea que ex ipsa est corrosiua alienetur ab humectatione quam iam administrasti in herisipila: humectatio enim non est conueniens in vlceribus. Galenus quoqꝫ a quo sumpsit Auicenna in eandem fere sententiam scribit libro secundo artis curatiue ad Glauconem in hanc sententiam. Herpetes quidem ꝗ̄tum ad totius corporis curationem simili modo: quo herisipilata curare oportet. ꝗ̄tum vero ad locum ipsum affectum non etiam similiter omnes. qui enim exesi sunt refrigerari quidē deside

rant sicutis alij atq herisipilata non tamen ea medicamenta que preter id qđ refrigerant etiaz humectant patiuntur sed ea sola ex refrigerantibus que simul exiccare possunt admittunt. Hic Galenus sicuti Auicenna in cura formice corrosiue ita in curatione herpetis comedentis prohibet humectatiõez quaz tamen in herisipilatis probat atq ideo idem Galenus subiungit. Non igitur neq lactucam: neq polygoniuz: neq ex stagnis lenticulã vel palustrẽ lotuz: vel anthyliuz: vel psiliuz: vel portulacaz: vel intybuz: vel semperuiuaz: vel tale aliquid quod possit humectare que herisipilatis erunt opportuna oportet adhibere. Sed hic non paruus remãet scrupulus quia has ipsas herbas vel magnaz earũ partez in principio formice corrosiue probat Auicẽna ita scribens. Et administra in principijs eius scilicet formice corrosiue sicuti lactucaz ⁊ venupharẽ: ⁊ semperuiuaz ⁊ volubilez ⁊ portulacaz: vt videatur Auicenna sibiipsi manifeste repugnare. Si enim vt ipse paululuz supradixerat ea que debetur herisipile humectatio fugienda est in curanda formica corrosiua cur postmoduz lactucã semperuiuaz ⁊ portulacaz quas Galenus lib. xiiij. artis curatiue ad herisipile quidez laudat curationez: Libro vero secundo ad Glauconez propter earuz humiditatez in herpete excedente censet euitandas statiz Auicenna in formice corrosiue principio cõmendat vel iubet administrari. Non solas inquit Gentilis qui hãc in verbis Auicenne repugnantia visus est animaduertere sed cuz alijs exiccantibus mixtas vtputa lenticulaz que est frigida et humida cum semperuiua que est frigida et sicca: q̄ꝗ̄ idez Gentilis non de formica corrosiua sed ambulatiua in qua sicuti in qualibet alia formice specie secunduz ipsuz aliqua est vlceratio atq ideo humiditas que debet exiccari moueat dubitationez Quapropter non puto q̄ Gentilis crediderit euz fuisse Auicenne intellectuz quez excusare nititur: illud nunc probasse sufficiat Auicẽnaz herisipilaz pro formica et formicaz pro herisipila non sine magna confusione accepisse quandoquidez que erant herisipile remedia refrigerantia scilicet atq humectantia eadem formice corrosiue accõmodauit que vero formice cõpetebant vel corrosiue vel miliari multuz scilicet exiccantia hec retulit ad herisipilaz. Huc vero taz multa que diximus de Auicẽna multos i vnũ morbos ꝯfundẽte ola tẽdebãt vt ostẽderem⁹ ipẽz sili atq aliquãto maiore i pruna ⁊ atq igne psico visuz fuisse ꝯfusiõe neqs forte suspicetur nos in taz longis digressionibus ea que nihil ad propositũz nostrũ pertinerent conquisiuisse. Necessariuz tamen habuimus antea ostendere q̄ non constaret apud Auicennaz quid esset ignis persicus. aliquando eniz ex sanguine crasso et melancolico inquit generari vt etiaz antea admonuimus aliquando vero ex colera permixta melancolie: et nunc ignez persicuz idez genus facit cuz pruna vt cũ inquit: hec duo nomina fortasse absoluta sunt super omnez pustulaz corrosiuaz vesicantez adurentem: facientez accidere escaraz qualez facit accidere cõbustio et cauteriuz. nunc vero diuersificat vt cuz inquit prunã eẽ magis melancõlicam ignez vero p̄sicum magis colericuz quandoq trahit ipsuz ad formicam comestiuam vt cum ita scribit et quandoq absoluitur nomẽ ignis persici de illis super quo ẽ illic pustula de genere formice comestiue adurens vesicans. quandoq ad formicam transfert miliarem: vt cum scribit in hunc moduz. Et quandoq sunt cũ formice speciebus et miliaris male febres vehemẽtis caliditatis perniciose. Quasi apud ipsum Auicẽnam ignis persicus et formica miliaris non differant neq multuz referat vtrum ignis persici vel formice miliaris signa manifestet. et sane diligentius intuenti formica miliaris et ignis p̄sicus nihil aut parum admodum differunt apud Auicennam sunt eñ in vtroq vesice milio similes veluti Rasis. paulus: atq Galenus lib. xiiij. artis curatiue consentiunt. Qđ si Auicennam sequimur non modo forma sz ẽt materia eadem in ãbobus morbis reperitur: quoniam tam ignis persicus q̄ etiam formica miliaris secũdũ Auicennã fiunt ex colera permixta melancolia.

¶ De elephantiasi et lepra. Dubium decimũtertiũ.

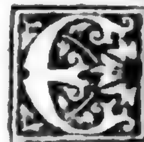
Llud admonendũ est aliud morbi genus significari verbo elephantiasis in libris arabum aliud in libris grecoruz. Auicenna siquidẽ atq rasis elephãtiasim pro morbo accipiunt. in quo pedes et crura supra modũ intumescunt. Paulus ac Galenus: omnesq greci auctores in eodẽ verbo morbuz intelligũt: quẽ Auicẽna ⁊ medici iuniores leprã appellant. Ut igitur ad rem ipsam pprius accedamus. Elephãtiasim apud grecos: esse apud arabes: ⁊ iuniores medicos leprã ita demonstrat. Elephãtiasis auctore Paulo est cancer totũ occupãs corpus: vnde idẽ Paulus egineta inquit. Si cãcer vnũ tantuz mẽbrum infestans tamẽ scđm Hippocratis sentẽtiã insanabilis est: quãto magis elephas qui cãcer quidam est vniuersalis omnem curationem superabit. Eandem sententiam scribit libro quarto Auicenna his verbis. Et cum cancer qui est lepra mẽbri vnius de illis quibus non est sanatio: q̄d dicemus ð lepra que est cancer totius corporis? Idem dixerat Auicẽna circa initia eius capitis: in quo agit de lepra q̄ videlicet lepra ẽ sicuti cãcer cõmunis toti corpi. Sz ⁊ eorũdem humorum vitio generari elephãtiasim Paulus censet ⁊ Auicẽna lepram et quẽadmodum Paulus minus malam elephantiasis speciẽ statuit que ex quadam veluti fece sanguinis supassa ortuz habet alteram: que a flaua bile aque retorrida sit deteriorem: sic ⁊ de duabus lepre speciebus quaruz altera itidẽ ex fece sanguis: altera ex flaua bile natrã ppter assationẽ conuersa generat Auicẽna decernit. Neq vero aliã Paulus elephãtiasis aliã lepre Auicẽna adhibet curationẽ. Neq etiã Galen⁹ scribẽs de elephãtiasi secundo libro artis curatiue ad Glauconẽ minus q̄ Paulus cuz Auicẽna scribẽte de lepra cõcordat: immo vero omnia illa Auicenne verba q̄ lepra multiplicatur ppter caliditatem aeris ⁊ malitiã cibi veluti essentiã ex genere pisciũ ⁊

carne salita. ⁊ carne grossa: ⁊ carnibus asinoꝝ: ⁊ lentibus. Omnia hec Auicenne verba q̄muis barbare scripta sint ex Galeno capi. de elephantiasi tamen deprompta sunt. Quid ꝙ nisi Galenus per Elephātiasim morbum quem diximus intellexerit: illud sequetur absurdum. Galenum medicorum facile principem qui tot de medicina volumina tam acurate tam copiose conscripsit: nullam de eo morbo: qui reliquos omnes magnitudine superat quem nos vulgo lepram appellamus: in suis libris fecisse mentionem. Galeni autem libros intelligo: quos idem auctor in ꝓpria līgua scriptos reliquit. Nā ī his: quos vel ex greca: vel ex arabica lingua translatos habemus plurima est in hoc ꝟbo lepra ābiguitas. Quoniam aliquando translator vbi Elephantiasim in greco Galeni codice scriptum inuenit lepram est interpretatus: vbi vero lepram: nihil immutauit: sed eodem visus est verbo cum apud grecos auctores alius morbus sit lepra: alius Elephantiasis. Lepra enim (vt inquit Galenus in libro de tumoribus contra naturam) passio solius cutis est: qđ de Elephantiasi dici nō potest. Cum in eo morbo qui Elephantiasis a grecis nominatur: non modo cutis: sed carnes etiam: atq̧ ossa: vt Cornelius quoq̧ testat̄ plerūq̧ vitiantur. Nomen autem Elephantiasis tractū ē a similitudine Elephātis: qm̄ (vt inquit Galenus sexto de causis accidentium) qui hoc morbo laborant carnem habent nigram et tuberibus plenam: qualis est cutis elephantum. Nonnulli Elephātiasim ob morbi magnitudinē: qui nulli fere remedio succūbit dictam existimant. Quidam ob id ꝙ sicut Elephas pre ceteris animalibꝰ diutissime viuit: ita hic morbus lōgissimus est: que quidem omnes proprietates nulli alij morbo magis conueniunt: q̄ illi quem nos vulgo lepram nominamꝰ. Auicēna đ elephantiasi libro tertio tractat. de lepra vero agit in quarto: tanto scilicet interuallo vt videatur elephātiasim distinctum omnino genus a lepra putauisse cum presertim idē Auicenna elephantiasim non vti Galenus inter figure morbos sed quantitatis potiꝰ libro primo collocarit.

¶ De hac dictione Chironia apud Auicennam. Dubium. xiiij.

COrrigamus apud Auicennā quasi trāseunter dictionē inscitissimā Charonia: que dictio cum futilis sit ⁊ nihili: pro ea substitues Chironia. Sunt autē (vt Beroaldus Bononiēsis inquit) Chironia vlcera insanabilia: non tam ex eo dicta: ꝙ Chiron ea sanauerit: q̄ꝙ passus sit. Fuit quidē Chiron in medicina ꝓstātissimus vtpote qui herbariam ⁊ medicamentariā inuenerit: a quo Cētauriō ⁊ Chironiō herbe cognominātur. Huic olim cū Herculē suscepisset hospitio atq̧ arma herculanea ꝯtractaret: sagitta excidit in pedē: ex quo vulnere factum est vlcus insanabile atq̧ ita obijt mortem. Unde prouerbiū Chironiū vlcus de vlceribus insanabilibus. Plinius in xxv. autumat Chironē ex eo sagitte herculee vulnere cōualuisse. Curatiq̧ esse herba cētaurio: quam aliqui ob id Chironiuz vocauere. Ouidius in fastis memorat Chironē occubuisse ex ictu sagitte: q̄ erat infecta lernee sanguine echidne: ⁊ ita receptū in celum factum esse sagittarium: inibiq̧ cōmeminit historie his versibus. Dūq̧ senex tractat squalentia tela venenis. Excidit: ⁊ leuo fixa sagitta pede est. Ingemuit Chiron traxitq̧ a corpore ferrū. Et gemit alcides hemoniusq̧ puer.

¶ De Luto sigillato quod in codicibus Galeni dicitur terra sigillata. Dubium Decimum quintum.

Narremus id quoq̧: quid sit apud eundem Auicennam Lutum sigillatum: cuius tam frequequens mentio est apud medicos: tam multiplex visus in medicamentis: tam efficax vis in antidotis que in medicina tam preclara res habetur. Scito igitur esse quādam speciem rubri: quā terrā Lēniā vocāt colorē minyo ꝓximā. Que in insula lēno nascebat̄ vnde ⁊ nomen Multum antiquis celebrata vt inquit Plinius in. xxxv. venundabatur hec non nisi signata: vnde ⁊ sphragidem appellauere siue sigillū: siue signaculum. Hinc interpres Auicenne lutum sigillatum interpres Galeni terram sigillatam parum feliciter verterunt. Cur autem dicat Plinius signatam hanc rubricam Lēniam venundari solitam: nō erit ab re id fusius explicare: vt tribus pariter scriptoribus: Galeno: Auicenne: Plinio vna opera opem feram: ⁊ tenebricosis locis lumen infundam. In insula lemno sacerdos Diane rubricam terram ex antro quodam effusam reuerenter post peracta sacrificia deportat in vrbem eamq̧ aqua admixta pinguē ac lutosam efficiens vbi est diligenter concinata signo Diane sacro obsignat: ⁊ mox ita venundatur. Dioscorides refert in quinto; terram lemniaz misceri cū sanguine caprino. Eamq̧ signari imagine capre: et ob id sphragida vocari. Galenus libro nono simplicium memorat se sphragidis huiusce noscende causa nauigasse in insulam lemnon qua in re sequutus est vestigia magnorum philosophoruz qui discendi causa lustrabant orbem terrarum: penitissimasq̧ atq̧ ignoratissimas gentes penetrabant. sicut temporibus priscis pythagoras Empedocles: Democritus ⁊ plato ad magiā discendā nauigauere peregrinationibus susceptis: quā reuersi predicauerunt atq̧ in arcanis habuerūt consimiliter Apollonius ille tyaneus gymnosophistas indoꝝ philosophos ethiopū: sacerdotes egyptiorū accessit et inspexit ⁊ collocutꝰ est. Nā vt inquit verissime Seneca homini tādiu discendū est q̄diu nesciat: imo q̄diu viuat ⁊ vt canūt muse grecoꝝ. Nil dulciꝰ esse: q̄ cūcta nouisse. Homines em̄ natura scire desiderant: insitusq̧ mortalibus est amor cognitionis ⁊ sitis quedā inexplebilis nō tā magna q̄ noua discendi. Galienꝰ ergo cū esset: vt nemo nō nouit: eruditissimꝰ ac polyhistor: idest multiscius: rerūq̧ maxime ad medicinā ꝑtinentiū peculiariter curiosus merito constituit lēnon inuisere: vt quod didicerat ex multis vt aiūt magistris: id ꝓsens videret contēplareturq̧ sphragida hoc est rubricā lemniā sigillatā. Cuius in medicina mirabiles sunt effectus. Lēnon phragis ꝓ lemnia sphragis mendose fere semꝑ legitur apud eundem.

¶ Annotationū domini Symphoriani chāpērij in Auicēnā liber tertius De Nil Cap. j.

AUicēna quū vires potius ac proprietates plātarū enarrare q̄ earū effigies indicare studuerit. quum tñ ipse quoq̄ de isatide tribus in locis sub nil vocabulo scribat: merito suspitionē affert se etiā titubasse atq̄ ancipitē fuisse quid nam esset isatis: nam in littera .n. eadem de nil scribit: que ð isatide dioscorides: quoniā eodē modo diuidit in satiuā atq̄ siluestrem atq̄ easdem fere vires ac proprietates herbe nil tribuit: quas isatidi Diosco. sz rursus idez Auicenna in littera g ita scribit guasmein est foliuz nil. et quedā alia subinfert: que in littera n de eodē folio declarauerat: vnū tantūmodo addit q̄ capillos inficit: non tñ in his neq̄ a seipso neq̄ a dioscoride ac veritate ipsa videtur discrepare. ð grāo eiusnil ita scribit. Granū nil ē cartamū induz: deinde multas proprietates subinfert que nihil ad isatidem pertinent pro qua nil siue nigel idez Auicēna in n littera retulerat. Mesue quoq̄ hūc errorem aladuertens: vbi de cartamo scribit. dicit quosdam falso putasse Cartamū esse granum nil. nec minor est apud matheū siluaticū in suis pādectis in eisdem rebus nominibusq̄ colluuio quare apud illū leges nisi pen oculū licet.

Erratum secundū de herba tinctoruz & lysimachio.

AUicenna fen. xvj. tertij: cap. de excoriatione vlcerū de quadam herba meminit: quā herbā tinctorū & citrinā nolat cui⁹ succuz bibituz & clisterizatum scribit prodesse vlceribus intestinorū neq̄ puto ipsum aliam herbam inuenire q̄ lysimachiū cuius pariter foliorum succuz aut epotum aut per clysterez iniectū dicit Dioscorides prodesse dysentericis Gētilis Auicenne interpres magis studet auicenne verba scindere in partes: primaz ibi secundā: ibi tertiā q̄ eorum sensuz quod magis foret ex vsu medicorū declarare: neq̄ hanc herbā tinctorum citrinam: neq̄ alterā quaz statim postea tanq̄ eundem habētem effectuz Auicē. subiungit: & pedem alacohen dicit a quibusdā vocari: se autem existimare q̄ sit pes corui q̄uis alij ante euz vt ipse testatur dixissent hyppocratē per alacohen folia ficus intellexisse: quare has herbas Gentilis sua intactas expositione preterijt ac si puum afferret, earuz notitia vtilitatis.

Erratum Auicenne tertium de memite.

HErbam tinctorum quidam auicenne nouus expositor memitem esse dicit cuius succo vtuntur tinctores. de qua etiam memite dicit testari principem q̄ est frigida & sicca in primo & q̄ multā habet stipticitatē: & exponi in sinonimis Auicenne q̄ est chelidonia: sed non esse verum teste simone Genuensi. nonne hic expositor ignotum per ignotius: aut saltem eque ignotum nobis ostendit: cum herbam tinctorum memitez esse dicit: non autem quid sit memite sed quid non sit magis edocuit. scio enim veram memite quam Diosco. Glaucium vocat: & ad vitia oculoꝝ laudat a nostre etatꝫ medicis fere oībus ignorari: qui pro ea vtūtur herba altera simili quidē sed non eandez habente viz quā vocant latini papauer cornutū. sed facverā memite: aut glauciū esse: non tū tamen nō est: aut autores arabes de memite aut greci de glaucio: q̄ sit hec herba: tam in vsu infectorū q̄ etiam medicorum quicquam retulerunt: neq̄ q̄ Auicenna scribat memite esse frigidaz & siccam ī primo hoc satis efficax argumentum ad probandū memitez esse herbam tinctoruz: de qua Auicenna facit mentionez fen. xvj. tertij: capite de excoriatione intestinoruz. plures enim sunt herbe tales habētes qualitates quas tamen propterea non dicimus easdem esse: cum herba tinctorum atq̄ citrina ab Auicenna nominata: neq̄ etiam eosdem habere in medicina vsus existimamus.

De pede alachoon idest pede corui erratum quartum.

DE herba ab auicenna vocata pede alacohen expositor Auicenne scribit existimare q̄ sit herba a medicis vocata pes corui de q̄ dicit de pede coruino q̄ radix huius herbe cum de coquitur cōfert solutioni antique: sed radicez huius herbe quā nostri aromatarij vocant pedem corui esse causticaz vlceratiuaz: & de ista non loqui principem hic qui princeps dicit q̄ aliqui dixerunt q̄ per alacohen hyppocrates intellexit folia ficus: que in nullo seruiūt casui presenti: quia pungunt & excoriant per lacticiniuz occultatum in eis: hec omnia fere ad verbū nouus expositor Auicenne qui sua expositione non magis hanc q̄ etiam priorem nobis herbaz declarauit. forte autem sit illi minus pudēdū hanc secundā scilicet pedem coruinū de quo Auicenna loquitur ignorasse quando & ipse Auicenna tantus alioquin medicine autor vel dubitauit vel etiam nesciuit quid esset: vt plane in multis alijs herbis ipsemet suā fatetur inscitiem: vt etiam secundo canonis de hac ipsa herba: que pes coruin⁹ nomīatur non modo ambigua: sed etiā contraria loquitur. sunt autez hec auicenne de pede coruino inibi verba: pes coruin⁹ mēbra expulsiōis. Radix hui⁹ herbe cōfert solutiōi antiq̄: & dixerūt paulus: & alij q̄ ꝯfert colice: & efficit opationez hermodactiloꝝ absq̄ nocumento. Ego aūt nescio quomodo radix pedis coruini possit prodesse solutioni antique: & facere operationē hermodactiloꝝ qui sūt satis in soluendo potentes: nisi forte Auicenna vult hoc loco solutionē curare solutione: qui tamē alibi precipit non esse faciendam solutionem super solutionez. fen autez. xxij. tertij: capite de solutiōe podagre pedē coruinū nō colice sed podagre poti⁹ ex eiusdē pauli auctoritate Auicēna prodesse testatur. Dixerūt paul⁹ & alij q̄ confert colice & efficit operationē eoꝝ absq̄ nocumēto. Deinde subiungit: radix pedis coruini quē nos hic habem⁹: ab extra aposita rodit: & pluries hāc feci sup pedē illius q̄ſtari q̄ habebat ī inguine bochiū epidemialē & pri⁹ surgebat ampulla: q̄ rupta exibat virus venēosuz: vnde aliq̄ sanabātur sed hāc dare p os nūq̄ ausus sum: lz sciā aliq̄ q̄ foris adhibita vesicant & vlcerant: & comesta nō vt alleaz cepe.

Erratum Auicenne quintum de napello.

Nonne idez Auicēna si q̄ iā fatui & hebetes sint qui ei velintin oībus credere: scribit secundo canonis. Napellū esse venenuz perniciosuz et tamē potari suadet cum postea subiūgit. Delet albaras linitum & bibitum. Venenuz autē quod nostra etate napellū ab herbarijs noiatur: aconitum a grecis: atq; latinis vocatur: de quo. Vergilius miscēt aconita noverce. vt iam appareat Auicennam non tā tyrāni q̄ etiam noverce imitari mores.

Erratū Auicenne sextū in radice pētaphyli.

Radicem pentaphyli a dioscoride cōmendatam Auicēna advenena mortifera: ipse secundo canonis scribit esse medicinaz pernitiosaz adeo vt Savonarola medicus nostro tēpore clarus: nō ausit eā in quartana dare: non aliā ob causam: nisi quia damnetur ab Auicenna. Tantā habet apud medicos nostri tēporis et maxime apud papiēses nostros et mōtispedanos autoritatem vt medicinā mortiferam faciat salutarē: sicuti pedem coruinū: salutarē autē perniciosam: veluti radicē pētaphyli vel eius succū. Nā & Jacobus de Dōdis cognomēto Aggregator hu9 radicis succū inter venena perniciosa ex Auicenne auctoritate numerat. Forte autem quātum ad pedis coruini attinet radicē: non tam Auicenna q̄ medici ipsi: nō recte Auicēnā intelligētē sunt rephēdēdi.

De cassiafistula.
Erratum septimum.

De cassiafistula et manna iuniores medici ad molliēduz aluū vtuntur. Greci tamē (de veteribus loquor) de neutra fecerūt mentionē: vel quia ipsas nō nouerūt: vel forte in vsu medicine nō probaverūt. siquidē Galenus similē cassiefistule fructum: qd a grecis Ceratia: ab arabibus corrupto (vt puto) vocabulo carnubiū noiatur: oino improbat adeo vt libro secūdo de alimētis optet vel melius esse opinetur: qd nunq̄ ad sue gētis homines ex locis in quibus nascitur, deferetur. quoruz occasione verboruz mihi subit admirari quomodo Auicē. qui se Ga. fatetur interpretem: illuz tamen perperam alleget dicētez: quod hic fructus nō defertur ad alias regiones. Frustra enim Gale. optasset: ne deferetur ad suos: si ad alias regiones ex solo in quo gignitur nō deferebatur. Dixi autē Cerasia esse similez cassiefistule fructum: quoniam & color corticis idem: & medulla etiam dulcis: sicuti cassiefistule: & preterea similibus seminibus eadem medulla distinguitur: vt non solū sensus sed etiā serapionis probat autoritas: qui capite de Cassiafistula inquit: quod intra cannas cassie sunt lamine ex carne nigra: & parietes diuidentes inter eas: & inter laminā & laminā sunt grana: sicuti grana xilocaracte & eiusdez magnitudinis quorum color est inter glaucedinē & ruborem. per xilocaracta vt leonicenus asserit debemus intelligere fructū quē greci: tuz ceratia: tū etiaz xilocaracta nomināt: latini siliquā dulcē. Arabes autez carnubiū. sed & eadez est siliqua dulcis: que etiā cassiefistule ppūetas. nā vtriusq; medulla cū recēs est laxat vētrem: cū vo exiccata poti9 contrahit. Quod de siliqua dulci dioscorides Gale. & paulus ac plinius quoq; testantur apud nos. De cassiafistula autē cōstat medicoꝝ experientia. hic tū medicos iuniores commonefacere oportet etiā in libris grecoꝝ de cassiafistula legi: sed nō de illa de qua tu queris: que vim habet aluū molliendi atq; ideo a quibusdā recētiorib9 siliqua pharmacentica noiatur: sed d̄ quadā specie cassie lignee q̄ fistula ab eisdē grecis noiatur. Quapropter diligentius aduertēdū: ne cuz in libris grecoꝝ cassiāfistulā scriptū inuenimus: alterā putemus intelligi: de qua arabes autores loquūtur: q̄ cortice cassiefistule arabice medicine ad, citāda mēstrua vtūtur: cū cassiam ligneaz potius ad eandē vsuz debeāt recipere ex galeni & alioꝝ medicoꝝ autoritate. nā greci alterā cassiefistulā videtur neglexisse: sicuti & alios arborum fructus: q̄s autores arabes: & medici iuniores. illos seq̄ntes ita frequēti vsu habēt oino despexerunt.

De māna Erratū Octauū.

De manna que fuerit apud Dioscoridē opinio. si simonis genuēsis probarē sententiā qui in littera in capite demelle ait antiquos grecoꝝ non habuisse zuchari notitiā quo nos vtimur in varijs cōpositionib9. dicerē quid ille loco allegato in suis verbis insinuat; mannā apud Dioscoridē esse sacharuz ab eodē Dioscoride i capite de melle noiatā. veꝝ cū leoniceno aliter sentio sachaꝝ apud ipsuz: sicut etiā apud galenū esse id qd nos vulgo zucharū noiam9 & grecos veteres de sacharo siue zucharo qd ipāliter quādā speciē mellis esse dixerūt. De māne autē gnatim tātūmodo: nō aūt speciatim fuisse locutos licet Mesues falso gallenū tribus in locis alleget de māna loquētez sic capite de māna et capite de scamonea et capite de confectiōe māne ex inuētione galeni. Māna eīm apud grecos auctores nō est medicina molliens ventrē: sed potius abstrigēs. & frequētius māna turis: que māna simpliciter noiatur. nā (vt inquit galenus lib. xiij. artis curatiue) ea que māna vocatur: est cōcussio turis: que paruā quādaz vim abstrigēdi participat: atq; ob id ad quedā melior est ipso ture. hoc eīm viz solā suppurādi habet: & qd minime stipticū existit: maximeq; illud qd pinguius est: & colore albius quēadmodū qd hoc flauius est: magis exiccat. illi autē que māna vocatur: parū quoddā ex cortice turis admixtū est a quo vim stipticā habet. Quid sit māna turis apud Dioscoridē alibi aūt dixi autores grecos de manna cassiefistule cōparari medicina: & si nō speciatim: saltē generatim scriberet quoniā pōt hec māna vētrem soluens: ad caput de melle referri. sicuti etiaz a galeno ponit: hec eīm sunt Dioscoridis d̄ sacharo vba: vocat aūt quoddā etiā sacharū: species mellis existēs: qd in india cōcrescit & in Arabia felici inuenitur in calamis: simile scdm substātiā sali: & subdētibus instar salis ɔfringit: licet simon genuēsis sachaꝝ hoc de quo Dioscoridez nō zuchaꝝ nobis dictū: sed quādā māne speciē esse putauerit: vt hac vna tm̄ ratione Mesues possit excusari Ga. allegās de māna scribētē. Si p mānā sachaꝝ itelligit q̄d Diosco. atq; Ga. speciē mellis arbitrētur. Māna eniz d̄ q̄ arabes autores spāliꝰ loquūt: paꝝ differt a zucharo & melle: ptꝫ tū autoritate Auicenne tū ēt serapiōis q̄ū vn9 Tereniabin q̄ est spēs māne

mel rosis appellat. Alter vo vz Auicenna zucharũ haoscer mãne speciez esse dicit. Neqz obstat q͂ mel fere vbiqz nascat: et sit apsi opus: mãna aũt paucis in locis: et sit nãe tñ mun⁹. Quoniã si hec rõ valeat ad pbãdũ mãnã nõ debere ad caput de melle redu ci: etiã de sacharo pbaret. q͂ tpe Dioscoridis in in dia tñ et felici arabia inueniebat in calamis et tñ inter species mellis nõ solũ a Dioscoride sed etiã a Galeno cõnumeratur: qui duo autores eodem ca pite de vtroqz scripserũt: quãq͂ Auicẽna videt salẽ idũ (de quo Diosco.) non solũ a melle: et ẽt a zuccaro di stinxisse.

¶ De zuccaro candi et sale indo Erratum nonum.

Auicẽna canone quarto zuccarũ tabarzeth et sa lẽ pariter indũ inter remedia nolat: que ad lin gue faciũt aspitatẽ. sed zuccarũ tabarzeth cum hec asperitas ex viscositate pueniat: salẽ aũt indũ: cuz ex siccitate Adeo vt appeat Auicen. salẽ indũ: aliud esse a zuccaro tabarzeth existimare. p salẽ tñ indũ expo sitores Auicẽne prout Gẽtilis et Herculanus zucca rũ cãdi intelligũt. sed vere illorum expositio verbis Auicẽne repugnat: q͂rto canonis de aspitate lingue febricitãtiũ: inquiẽtis salẽ qui asportat ex india esse in colore salis: et dulcedine mellis. itelligit aũt Auicẽ na sicuti et Paulus a quo Auicenna hoc remedium: hisdẽ fere verbis accepit de sale albo: qui p cõdimẽ to cibis admiscet zuccaz: aũt cãdi nolatum non est colore albũ oino: sed potius sublutesũ: illud ꝑterea queri ab Auicẽna et ei⁹ expositorib⁹ possit: cur zucca rũ Tabarzeth: ad aspitatẽ: que ex visco sitate: pueit habeat efficatiã: zuccaz aũt cãdi ad alterã: q͂ fit ex sic citate cũ zuccaz tabarzet: eodẽ Auicẽne auctore. xx. cano. vim habeat leniẽdi q͂ ꝺ zuccaro cãdi nulla cõ stat autoritate: aut ratione nisi p zuccaz cãdi rubrũ intelligam⁹: qm̃ scdm̃ Auicẽnã Suimensũ et rubrũ ve hemẽtioris sunt lenificatiõis. vez zuccaz cãdi a zuc caro rubro: etiã apud medicos iuniores distinguit: zuccaz tñ cãdi res e st factitia: cui⁹ mã est zuccaz al bũ. Illud poti⁹ est inuestigatiõe dignũ: nũquid zuc caz cãdi ꝺbeat febricitãtib⁹ ad sitis sedãdã exhiberi & ore retinẽdũ: vt plerisqz faciũt. Q͂ tñ nulla spẽs zuc cari cõpetat ad sitiz extinguẽdã nisi forte zuccarum haoscer q͂ est quedã spẽs mãne pz autoritate Aui cenne qui scdo canone scribit hec v͂ba De zuccaro haoscer enõ facit sitiz sicuti reliq͂ spẽs zuccari. qm̃ eius dulcedo est pura et est bonũ stõ et epati. Ex qui bus v͂bis duo colligere possum⁹ zuccaz haoscer q͂ est mãna cadẽs sup alusér: et ẽ sicuti frustra salis: tuz zuccaz: tũ etiã mãnaz nolari: et reliquas spẽs zucca ri facere sua nimia dulcedine sitiz: excepta illa q͂ zuc ri haoscer nũcupat Quare cũ zuccaz cãdi sit mo caz haoscer nũcupat Quare cũ zuccaz cãdi sit mo dus zuccari diuersus a zuccaro haoscer: nõ videtur laz ad sitim extinguẽdã habere efficatiã: et si vez fa teri velim⁹ Mõtegniana male citat Auicẽnã pri ma quarti capite de cura sitis in febrib⁹. in eo enim capite nulla v͂ba sunt ex q͂bus aliq͂d de zuccaro cã di possim⁹ colligere q͂ sit inter alia remedia ad sitiz extinctionẽ patiẽna ab Auicẽna nominatũ.

¶ De cameleõte ixia et mezereon Erratuz decimum.

Auicẽna q͂rto canone accidẽtia atqz remedia q͂ chameleõtis nigri radici venenate a Paulo as signãtur: ipe ad mezereõ idest chamelee subscribit. Et hoc est q͂ ꝑcipue pbare intẽdim⁹: eodem modo errasse Auicẽna ixõ. i. viscũ p ixia veneno q͂rto cano ne inter venena numerãdo sicuti eodẽ in libro pro chameleonte nigro mezereõ idest chameleã itidem nominũ ppiquitate decepr⁹ accepit. sed et sicuti Aui cẽna de mezereõ in plurib⁹ locis scribens sibiipsi nõ cõstat q: aliq͂n facit chameleõtẽ albũ et nigrũ eẽ spe cies mezereõ et de ipsis vna cũ chamelea: eodẽ capi te agit. Aliq͂n seorsum de chameleõte albo et nigro ptractat ita ixia venenũ q͂rto canõe ad diuersa capi ta refert. Alterz ꝺ visco alterz ꝺ thephisia quã gũmi ruthe mõtãe interptat. hic q͂qz multis sese errorib⁹ iplicãs. Primus error est false expositiõis qui etiaz scdo canone inuenit capite de Thephi. vbi thephi siã pariter gũmi ruthe siluestris exponit: quẽ etiam errorẽ ex pte secutus est in quodã cõmẽto Montag gniana in quo homini leproso ꝯsulit et iubet appli cari remediũ ex serpẽte nigro factũ cũ quo thephi sia humida idest recẽs coniungere. Thephisiã aũt exponẽs Mõtagniana. ait q͂ ẽ rutha siluestris que si desit vice eius satiuã siue domesticã ruthã appo ni ꝑcipit vez si mõtagniana capite de thephisia secũ do canõe cũ capite: ꝺ tapsia apd Dioscoridẽ ꝯtulis set pculdubio itellexisset h⁹ nomẽ thephisiã eẽ apd Auicẽnã deprauatũ: et p tapsia scribi thephisiã: vn de ex errore scripture eẽt falsa expositio habuit ori ginẽ. Alius error est apud Auicẽnã q: quos effect⁹ Diosco. paulusqz ixie veneno tribuunt: eosdem ipe thephisie idest gummi ruthe agrestis attribuit. Tertius error est et quidẽ multo ꝑorib⁹ grauior qm̃ Auicẽna ipe sibiipsi in thephi. cõtradicit nam secun do canone capite de thephisia scribit q͂ radice ei⁹ est solutio. quarto autem canone de eadem thephi sia dicit retinere ventrem q͂ sunt effectus cõtrarij.

¶ Finis librorum in Errores et castigationes Auicenne Domi ni Symphoriani Camperij equi tis aurati.

Terminorū arabicorū Auicēne latina trāſlatio.

¶Incipiunt vocabula Arabica a dño ſymphoriano camperio hic nuperrime addita.

¶De lr̃a. A.

Acalnua thutia.
Aſerebū plūbū.
Anzerotū ſarcocolla.
Alietū auis nota.
Athemedū litiū.
Aquehelū anthimomū.
Aleuanū vſne velviſcus.
Abehelū ſauina.
Aiſiaſi inemithe ſief memithe.
Azerotū vitriolum.
Aiſaquū armoniacū.
Adequarū ſquinātū.
Areticū.
Aſeraſum affodillus.
Alica auena.
Aychari glādis cupulle
Aqueſutū cuſcute.
Aterengū citrū.
Abugiū lignū aloes.
Achuanū cotula fetida.
Anegū filix.
Auſegū rubus.
Adanecſara auri mure.
Abauſir tuthia.
adulbiū ſpēs caſſis lignee
Afroſelinū ſpuma ruthe
Albein granū nil.
Alacum glutem.
Aſeliū mel.
Alcū lunatia.
Aſamas myrtus.
Aitacodū ſticados.
Aſmatū abſinthiū.
Auſraſi ypericon.
Armacū cortex bugie.
Acūſali ſquilla.
Aleſori affodilus.
Amelegū emblicū.
Aſarū crocus ortu.
Aſfaſo aſſarū.
Articaſariam portulaca agreſtis.
Adanax radix artanite.
Aconis patromos es.
Acananū vehuē.
Atria tortella.
Afrēgemeſcum.
Arzura zarur.
Ardenegi amaracū.
Azadarzaracū amaracū
Amelegum mirabolanus niger.

Adrionirigerō ſquinātū
Alcabath terebinthina.
Andafraxis attriplex.

¶De litera B

Beremaſerū artemeſia.
Babunegū camomilla.
Buſadum corallus.
Buchali Bacce.
Bugdari. idem
Belelagi bellirici.
Benacū been.
Beſbeſa macis.
Berſanſanū capillus ve.
Banum ben.
Buracū baurac.
Warū affodilus.
Badenerbma berbena.
Bubulēgeri abſcinthiū.
Bucharmaria artamita.
Bandaredū eruca.
Bezeragi pſiliū.
Bachala olus benedis.
Bethurtapſia.
Baccala blitis.
Badaragū ſtercus.
Bordaca auellana.
Bezcheri lapis lacteus.
Beneſſegū viola.
Baſalū cepe.
Buſtabezeū bethonica.
Bubas rapa agreſtis.
Beledax anacardus.
Wederabin meliſſa.
Bezaredū galbanū.
Bederugū bedarūgi.
Bachali polium.
Babaluſtū glans.
Bedemanū melōgia.
Bendaca auellana.
Benacū ben.
Whera megū.
Baticum melon.
Baluſtū quercus.
Buca geminica eruca.

¶De litera. C.

Cardamū naſturtiū.
Caſſemū leuiſticū.
Colcotax colcotar.
Colcadaneſi calcadis.
Candax olibanū.
Catranū lutrā.
Carnebū caulis.
Cubegū perdix.
Calcū cardamo.
Caruhe carui.
Cantaurū cētaurea.
Caletū miliū ſolis.
Carathū calamus aromaticus.
Creū ordeum.

Catemū bauria.
Cadegum idē.
Cabatū ſquamma.
Calēgebinū mel roſatū.
Cathema altea.
Cabezi cubebe.
Cuſmazagū ſandalum.
Calcharahani tamariſci
Cocolla cardamomuz.
Cardamū ſizimbriū.
Camachū ſalmora.
Calquenegi alkekēgi.
Caziregū abrotanū.
Cataſū attriplex.
Corūday bugloſſa.
Camedriū camedreos.
Camepiſtrum camepitheos.
Corathi: porrum.
Cacabū tribulus.
Chibezicuberi malua.
Caicaſum papauer.
Caractiū ypoquiſtidos.
Camarelcay fiſtula paſtoris.
Caquia acatia.
Carbatū elleborus.
Caſelkezet ſcolopēdria.
Carbū euforbiū.
Calcſum ſalix.
Carba carabe.
Carpilion cubebe.
Cardellū napo.
Culeyanū galāga.
Canoſſenobax pinus.
Calezi malua.
Charabi ſpecies caulis.
Charaha cucurbita.
Catar citrulus.
Canazarchare cāna zuccari.
Cumethera pira.
Carnubiū xilocaracta vel ficus.
Combarus carelembia camubatia.
Calaia chabiſum.
Catapſū
Citriacū. Pulteo.
Calēbatū myrtus.
Camaregū fructus tamariſci.
Catarzabacū caſſia fiſtula.

¶De litera. D.

Dalſufuli piper longuz.
Daraſmi cinamomi.
Duchā elzezegi zegi.
Dalbū ſtellio.
Darimegū doronicū.
Derira ſpica romana.
Diſteribma citrangulus.
Dragōtiū ſerpētaria.
Dipſas ſerpens.
Dauſi auena.
Daſruos diſriſis.
Deſiſu tri.
Deucubegū dereſqueus
Dadia Pulteo.
Dulbdia breſil.
Deſela lapatium.

¶De litera. E.

Eſſanachia quidā cibus.
Emedanū papauer.
Engera cepe.
Enuera olus ortenſe.
Emeliſiū dulce.
Eſſaſcoſira vitis alba.
Eſquū tribulus.
Endeba endiuia.
Eluligi mirabolani.
Elzedari zinziber.
Euſaricō ypericō.
Eſpidagū gipſuz.
Elumos durchia miliuz.
Elbelū butyrū.
Edioſimō mēta.
Eberent granū beē.
Elbenars camellus.
Eueri amilū.
Elgemū radix.
Emazū prunū.

¶De lr̃a. F.

Fautenegū mētaſtrum.
Fuſalū fauſel.
Frēmemeſquū ozimuz.
Falaxe halce.
Felſemui piper.
Fugillū raſſanus.
Fuha fu.
Fermacū farmacū.
Feraſiō praſſiuz.
Ferſeleiuma agrimonia
Femequeſtruz pētaſilō.
Fagitū fungus.
Fericō amigdale.
Firani muſtella.
Fumacū. Pulteo
Faludegum.

¶De lr̃a. G.

Gelnax balauſtia.
Gōma botrum terebinthiam.
Gallaſuſi omphacium.
Gūmabax reſina pini.
Gabix ſpēs cinamomi.
Gēdanū caſtoreū.
Gergirū eruca.
Gummarum: gramen ſilueſtre.
Gaſetū eupatoriū.

Terminorum arabicorum latina translatio.

Sabarū tamarindi.
Syri far.subti.molis.
Symolea chymolea.
Sabira gubeira nespila
Syradipes aues.
Saldia aues.
Sarba salix

De littera.h.

hebelbani gnoꝝ been.
heueri farina ordei.
hessa thimus.
harucū cucurma.
hezazū liciū.
hudahe blacte bizātie.
helba fenugrecum.
heyllū heyl.
hesquū tribulus.
helerē agresta.
haccalū poliū.
hebethel cadare terebi thina.
hargū se. ꝑge pastoris.
helicarū squinantū.
hebelmili granū nil.
heltit assa.
hemima amomū.
hercaricō ypicō.
hazabelzay virga pasto.
hācbelcahaleh intube.
heybelbahalem semp uiua.
haller vitis alba.
hendacocū trifoliū.
hēmaze acetosi citri.
hechige aconitū.
harbellū se.magudaris
hausigi ramich.
halafe.cameleonta.
hūdebe endiuia.
huneluz ceterac.
humasuz lapatium.
huchala furfur.
hezazi litiū.
hermelū armel.
hersuz rasardū nastur tium.
helsa vermicularis.
hebelheli fex vini.
haruch celidonia.
haudhandem lignum aloes.
harcathara piretrum.
hēdebellissimū xilobal samum.
hanfalū colloquintida.
hebelesanum oppobal samum.
hectonium accinus.
hamesum brassica.
hanebethaiael solatrū.
heliū heserphū pultes.
halutū glacis.
habetelhcadara granū iuniperi.
hunabū minba.
heserelma agresta.
hesquēquesten. lielēgi
hamesuz cicer.
halebum mahaleb.
helilegū mirabolanuz.

De littera.J.

Intiba endiuia.
Jahade polij.
Jasiri iūcus.
Jauzelat nux muscata.
Jonsirū oppoponacuz.
Junimizū fermentum.
Julua margarita
Julbanū pisum.
Irugi on. iringus.
Iposelmum apium.
Irūquiria nux vnnica.
Iposies spina tinctorū.
Jous calcu viride eris.
Jerasicaria ierapigra.
Jesarō baucia.
Jonza nux.
Jondabū nux.
Joum machelum nux methel.

De littera.K.

Kethire dragantum.
Konion cicuta.
Katranū lutram.

De littera.L.

Lebelabū volubilis.
Lelembacū cappare.
Lauchū lo ch
Lilehem memithe.
Lielmec porruz.
Lichiebat ypocistidos.
Liembezi maratrū.
Liembalū absinthiuz.
Lepidū eruca.
Lithos pirites marcas sita.
Lempmas arcenicū
Lunafrangestēsigillata
Leffa lus.
Lehigelat ypocistidos.
Lagopos pes leporinꝰ.
Lessum rapa.
Lesicia.
Leucmegū pultes.
Lunia.
Lupia rubea.
Lembacū cucumer.
Lilmibaci cucurbite
Lingua auis se.fraxini.
Liembicū citonium.
Lilibacū amigdale ama re.

De littera.M.

Mamiframi myrrha
Massum spinachiū.
Miutegū staphasagria
Marmachuri melisa.
Martaquum litargirū.
Mardalemgū idez.
Miha.miua.
Miha. storax.
Machalū bdeliū.
Marsum bdeliū.
Meraluz bdeliū.
Mugath radix granati siluestris.
Marua scariola.
Mesquū.
Malaquitū spuma viri dis vasis.
Marsmesqui diptamus
Marsemusū maiorana.
Mahelebi mahaleb.
Merua paritaria.
Mezaurū cibus liqdus
Massū cibus acetosus.
Maraiba pentadactilꝰ.
Medasestrū polipodiū
Mescatramissa diptamꝰ
Meluchia malua.
Moli harmel.
Mixnusa crisomila.
Moabenes lapa.
Miū.meu.
Mesarana myrrha.
Mesabarū opiū.
Medade attramētū seri ptorum.
Mazarū mezereō.
Marmariū melissa.
Massuz symachiū.
Māna candari thuris.
Mehebū arbor granati siluestris.
Morā comea arbor.
Medire.
Metagena pultes.
Meni.
Maraigne pultes.

De littera.N.

Nanachua ameos.
Nusaderum sal armo niacus.
Nemanū serpillum.
Narmesqui spice nardi.
Nilū granū volubilis.
Nesestiū anullū.
Natarō vitrū.
Naraige.pinee.
Narchisos. narcisus.
Nacha menta.
Nargillū.
Nacasur pultes.
Naranga.

De littera.O.

Ozolai nux muscata.
Orsum nasturtiū.
Oxicanthos berberis.
Oxilobalsamū xilo.
Osilocaracta cassia.
Orza vrtica.
Oros aqua lactis.
Ortoselinū apiū.
Orezatū anisum.
Omezacra psilium.

De littera.P.

Pygamū rutha siluestris
Parimatis squania.
Piscotriphō bethonica.

De littera.Q.

Quessara coriandrū.
Quesarū.cipiū.
Queri lepii.
Quēgeū cuminū
Quesquuz. kist.
Quēquarū.
Quema fungus.
Quequermesuz lupinus.
Quersenna orobus.

De littera.R.

Rodahnis rosa.
Ramezū ramich.
Ratinegū resina.
Rotamus dactilus.
Rasenū enula.
Rasianegū feniculus.
Ratabū trifoliū.
Ribesuz ribes.
Ritaba rutha.
Relambacū coriandruz.
Relubach myrtus:
Rechabmū bdeliū
Regebertederiē celidōia.
Rachelli oleū rosaceū.
Ressadū ysopus.
Ralilegū belliricus.

De littera.S.

Sitaregi lapsana.
Sunizū nigella.
Sobbum alume.
Salresire salgēme.
Seccū gallia muscata.
Sademgi ematitis.
Sihū sceha.
Sendabagū rutha.
Salandranū sal naptieū
Sabutū piscis trilia.
Sirignū solatrū.
Sadegū foliū indū.

Terminorum arabicorum latina translatio.

Seliqua. cassialignea.
Sequebinegũ.serapinũ
Selli felli belli. citoniũ indum.
Sebetũ.anetũ.
Scureianuz . hermodactilus.
Sãderusuz .sandaraca.
Selimenũ . sulimenũ.
Sahasaseremi . ozimuz gariosiũ.
Sucabagũ.genꝰ pultis.
Sermacũ.attripler.
Sequebagũ.abrotanũ.
Sabaremũ .esula.
Selquũ.sicla.
Sabaremũ. aloes.
Silemũ.lolium.
Senobac.pinus.
Scutorenegũ.flos salis
Scacasum.papauer.
Sateregũ.fumus terre.
Sategum . sandir.
Satezedum. galbanuz.
Sarar.filix.
Sadesum limatia.
Semar.lactuca asini.
Silphiũ.iamudem.
Subomon. spelta.
Sermacum.arcenicum.
Samagũ . gũmi.
Serbin. cupressus.
Surmanũ.bubus agrestis.
Sucaha.spina iudaica.
Sahatechũ.satureia.
Scassia.lactuca.
Suemũ.vermicularis.
Seccha. ysopus.
Sahatũ. rosa regia.
Sedabũ.folium.
Sebellũ. spicenardi.
Scolocõdriõ.i.scolomp.
Scabezie. scabiosa.
Sema.camedreos.
Suzanũ.lilium.
Suic.sanich.
Surungen . hermodactilus.
Simon.senationũ.
Seresum.affodillus.
Serue.cipressus.
Sefergelu.coctanum.
Sefer. palmubus.
Sequebagũ.pultes.
Sumachia.ꝓ.gari.
Sirquestuz . puls.
Squingibni.sirupꝰ acetosus.
Silenie.faseolus.
Semezedie.pinee.

De littera.T.

Tarase.tamariscus.
Terracipuna terra sigillata.
Tubel.batitura.
Termosuz.lupinus.
Terẽgebinũ.terentabin
Tarathitũ .barba hyrcina.
Talsaci.tamariscus.
Tamarcherrõ.dactili.
Tabasirũ.spodium.
Tausi . species.
Tabasebũ.milium solis
Tutara.morum celsi.
Tphahũ.poma mala.
Theasi.sulphur.
Tanegũ.fumꝰlig.colof.
Termesum . lupinus.
Tenubuele.arbor pini.
Theilum.gramen.
Tarasequi.cicorea.
Tami.bolus armenus.
Tarse .tamariscus.
Talebum.solatrum.
Tarachum.nasturciuz.
Talacha.caput palme.
Telea.puls.quidem
Tinachele.amigdale dulces.

De littera .U.

Ubarũ.terra sigillata.
Ugum.acorus.
Uardelheb.apium ra.
Uhardez.rosa.
Uehuen .amaracuz.

De littera.X.

Xelidomõ. celidonia.
Xalacantas. calcantum
Xahar.ordeum.
Xeilem.lolium.
Xair.ordeum.
Xalacantum . calcantũ.

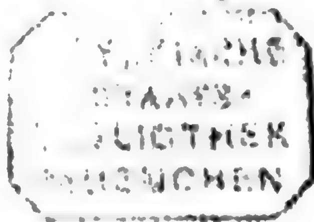
De littera.z.

zaffram.crocus.
zemar.viride eris
zebatari. spume maris.
zegi.vitriolum.
zeiafferi.
zenzafarum.cinabrium.
zambacum.sambacum.
zerembadũ . zurumbet.
zebibum.passula.
zeresca.arbor berberis.
zebrena.mandragora.
zuffara.leuisticum.
zebedum.butirum.
zemarum.fermentum.
zarurum.nespilla.
zamarnene. bolus.
zabalegum.mastix.
zarunegum.doronicuz.
zeitumum.oleũ oliuarũ
zerenari.aqua casei.
zibatũ.argentum viuũ.
zizarã.cepe azir.
zuros. sacaha.
zabezi.malua.
zimaclata .cicer.
zuffe.ysopus rebat.
zumizima . fermentum.
zahaurucum. zarur.
zirebragum.
zacara husserem.
zelebia.
zerecara.
zelemum.
zerebende. reehum.

Finis.

¶Liber canonis primus quē princeps aboali abinsceni de medicina edidit: translatus a magistro Gerardo cremonensi in toleto ab arabico in latinum. Uerba aboali abuicenni.

In primis deo gratias agamus: sicut sui ordinis celsitudo: et beneficij ipsi⁹ multitudo meretur: cuius misericordie sup omnes prophetas exit. Et postea dicam quod quidam de melioribus amicis quos habere videor: cui in omnibus pro quibus me deprecatus fuerit satisfacere debeo: de re quam possum me rogauit vt ei librum de medicina faciam: eius regulas vles et particulares taliter comprehendentem: vt explanatio cum breuitate in eo coniungatur. et fm plurimum afferam quantum est efferendum de declaratione in verbis paucis: quod equidem concessi. ¶Et mihi placuit: vt in primis loquerer de rebus communibus et vniuersalibus vtriusq partis medicine: teorice videlicet et practice. ¶Postea vero loquar de vniuersalibus iudiciorum virtutum medicinarum simplicium. Et post hec de particularibus eorundem. ¶Deinde loquar de egritudinibus que in vnoquoq contingunt membro. Primo tamen incipiam ab anatomia illius membri: et eius iuuamento (de anatomia enim simpliciū membrorum: et similiter iuuamentis in libro primo vniuersali iam tunc locutus ero). Cum autem membri anatomiam consumauero: in quāpluribus locis demonstrare incipiam quomodo eius conseruetur sanitas: deinde sermone absoluto ostendam eius egritudines vniuersales et causas et semitas cognoscendi eas: et vias eas medicandi in sermone etiam vniuersali. Postq autem has res vniuersales expleuero ad egritudines redibo particulares. Et in quāpluribus earum etiam demonstrabo in primis iudicium vniuersale in eius diffinitione et ipsius causis et significationibus. Deinde ad iudicia reuertar particularia. postea ostendam regulam vniuersalem in medicando. Deinde descendam ad medicandū particulariter, cum vnaquaq medicina simplici aut composita. ¶Et illud autem quod prius dicam de iuuamento medicinarum simplicium in egritudinibus in libro medicinarum simplicium in tabulis pictis quas bonum est fieri sicut in discipline modo aspicies cum ad ipsum peruenies non reuertar ad dicendum nisi modicam rem. De medicinarum quoq compositarum que mihi videbuntur in antidotario melius ponende in iuuamentis et quomodo misceantur vsq ibi loqui dimittam. ¶Placet autem mihi vt postq hunc librum consumauero: alium librum componam de rebus particularibus in quo sit proprietas nominandi egritudines: que cum accidunt non sunt vni et eidē membro proprie. in quo etiam de pulchritudine loquemur: et vt in hoc libro eo calle procedam quo in libro particulari: qui est ante ipsum processi. ¶Quod si mihi deus auxiliatus fuerit: et hunc consumauero librum addā postea in vno libro antidotarium. Non est autem bonum vt huius libri plurimum nō sit apud vnūquēq: et in eius memoria: qui huius doctrine nomine vocari et per eam lucrari desiderat: munus nāq qd medico necessarium est comprehendit qd vero super ipsum additū est incomprehensibile est Qd si deus meū plongauerit terminū: et secunda successerit fortuna: me ad alia preparabo. Nunc autem hunc cōponā librum quem in quinq sic diuidam libros.

¶ Capitulum primū Fen prime doctrine prime libri
primi: de diffinitione medicine. Incipit feliciter.

ico ꝙ medicina est
scia
qua humāi corporis dispositōes nos
cuntur ex parte q̄ sanatur vel ab ea
remouētur: vt habita sanitas conser=
uetur ⁊ amissa recuperetur. ¶ Potest
autem aliq̄s dicere ꝙ medicina diui=
ditur in theoricā ⁊ practicā: ſ; tu totā ipsam posui
sti theoricā: cum dixisti ꝙ est scia. ¶ Nos autem rn̄=
debimus tunc: ⁊ dicemꝰ ꝙ artium quedā est que est
theorica ⁊ practica: ⁊ de philosophia ꝙ ē theorica et
practica: ⁊ de medicina dicitur ꝙ est theorica ⁊ pra=
ctica. ¶ In vnaq̄q; aūt harum diuisionum aliud vo=
lumus dicere cum dicimꝰ theoricā: ⁊ aliud cum dici=
mus practicā: non tñ nobis necesse est declarare di=
uersitatē q̄ inter eas existit nisi in medicina. Cum ḡ
de medicina diximus q̄ eius est theorica ⁊ ex ea
est practica: non est existimādū ꝙ velimus dicere q̄
vna diuisionum medicine est scire ⁊ altera opari. quē
admodū multi hunc locū ꝑscrutātes existimāt. ¶ S;
debes scire ꝙ illud q̄ volumus est aliud: ⁊ ꝙ nulla
duarū diuisionum medicine est nisi scia: sed vna ea
rū ē ad sciendū ꝓncipia: ⁊ altera ad sciēdum opandi
q̄litatē. nos vero ꝓmā eaꝝ noīe scie aut theorice ap=
propriauimꝰ. ⁊ alterā appropriauimus noīe practi=
ce. ¶ Per theoricā ꝟo ipsius volumus ꝙ qn̄ eā sciue
rimꝰ sciam tm̄ acq̄remus ita ꝙ in declaratiōe q̄litatꝭ
opationis nos nō imittemꝰ: sicut dr̄ i medicina ꝙ sp̄ēs
febriū sunt tria: ⁊ complōnes sunt nouē. ¶ Et ꝑ pra
cticā ipsius volumꝰ non opationē in effectu: neq; la=
borē motionū corporeaꝝ. ſ; diuisionē opatiōis medi
cine: q̄ cum eā sciuerimus auxiliabit nobis ad inq̄rē
dum sciam (vel sniam): ⁊ ipsa scia erit in qualitate
opationis. Sicut dicimꝰ in medicina ꝙ aꝑatibus ca=
lidis adhibenda sunt in ꝓncipio q̄ repellant ⁊ infrigi
dēt: ⁊ inspissent: ⁊ postea repellētia cum resoluentibꝰ
ꝑabimus: ⁊ post statum postea in declinatiōe suffi=
cienter mollificātia resoluētia: ꝓterq; in aꝑatibus q̄
sunt de materijs q̄s mēbra expellunt ꝓncipalia. Hec
igitur doctrina in scia tibi auxiliabit: ⁊ hec scia est de
claratio qualitatis opationis. ¶ Cūq; duarum diui
sionum q̄litatē sciueris iā scialē; ⁊ sciam opatiuam
adeptus eris ⁊ si nunq̄ opatus fueris. ¶ Neq; etiā
aliq̄s dicere pōt ꝙ dispōnes corporis humani sunt
tres. egritudo sanitas. ⁊ dispositio: q̄ non est sanitas
neq; egritudo: cum tibi due suffecerint possibile nā=
q; est vt cū huiusmodi dictor bn̄ considerauerit non
inueniat vnā duarū rerū affirmātē hāc trinitatē ne
q; negātē. ¶ Amplius si hec trinitas necia fuerit: q̄
diximus tibi remoueri a sanitate colliget infirmita=
tē. ⁊ dispōnē tertiam quā non hn̄t sanitatis diffinitio
nē posuerunt: que est habitus aut dispō ex q̄ opatio
nes subiecti ipsiꝰ sane ꝓueniunt. Neq; huiꝰ diffinitio
nis oppositum: nisi sanitatē diffinierint quēadmodū
desiderauerint ⁊ posuerint in ea cōditionē qua non
indiget. ¶ Preterea cū medicis in hoc non litigemꝰ.
Neq; .n. sum q̄ cū eis i huiusmodi disputare debeam:
neq; litigium hoc eis neq; illis qui ꝯ eos sunt in meᵃ
auxiliabit huiꝰ .n. rei certitudo aliꝰ doctrie ꝓncipijs
ꝑtinet. ¶ De subiectis medicine. Cap. ij.

Quoniā meᵃ corpꝰ humanū ex ꝑte vnde sanat ⁊
a sanitate remouet ꝯsiderat ⁊ cuiusq; rei scia
nō acq̄rit neq; ꝯplet cū cās habuerit nisi ꝑ sui cās
sciat: ḡ debemꝰ in meᵃ scire sanitatis ⁊ egritudis cās.
Et q̄ sanitas ⁊ egritudo ⁊ eaꝝ cāe plerūq; sūt mani
feste: plerūq; occulte: q̄ nō sensu neq; nisi ꝑ signiōes
accidētiū ꝯprehēdunt. ḋbemꝰ ēt i meᵃ scire accidētia
q̄ in sanitate accidunt ⁊ egritudine. ¶ Iā aūt decla
ratū fuit in sciētijs veridicis ꝙ rei scia nō acq̄rit nisi
per sciētiā cāꝝ ⁊ ꝓncipioꝝ ipiꝰ si cās hūerit ꝓncipia
aut nō ꝯplet nisi ex ꝑte sciēdi eiꝰ accidētia ⁊ cōcomi
tātia essentialia. ¶ Cāꝝ ꝟo q̄tuor sunt spēs māles.
efficiētes: formales: ⁊ finales. Cāe ꝟo māles posite
in q̄bus sanitas ⁊ egritudo mēsurant sunt: subiectū
q̄dē ꝓpinquū mēbrū aut spūs ⁊ subiectum q̄dē lon
ginquū humores: ⁊ eis longinq̄ora sunt elemēta: ⁊
hec duo sunt subiecta sm̄ ꝯpositionē ſ; sint cū alte
ratiōe. In cuiusq; autem rei compositione et altera
tione q̄ sic cōponit ad aliquā huiꝰ ꝓuenit vnitatē: et
hec vnitas ad quā huiꝰ reuertit multitudo: aut est cō
plexio: aut forma: cōplexio vero est sm̄ alterationē:
⁊ forma sm̄ compositionē. ¶ Efficiētes aūt cāe sunt
cause ꝑmutātes ⁊ ꝯseruātes humani corpis dispo=
sitiones sicut sunt aeres ⁊ que eis ꝯtinuant ⁊ come
stiones ⁊ aq̄ ⁊ potꝰ: ⁊ q̄ eis ꝯtinuant: ⁊ euacuatio: et
retētio: ⁊ regiōes: ⁊ ciuitates: ⁊ loca habitabilia: ⁊ q̄
eis continuant ⁊ motus ⁊ q̄etes corpei ⁊ aīales ⁊ ex
eis sunt somnꝰ ⁊ vigilie ⁊ alteratio in etatibꝰ. ⁊ diuer
sitas in eis. ⁊ in gn̄ibꝰ: ⁊ in artibꝰ: ⁊ in moribꝰ: ⁊ in re
bus q̄ in humano suꝑueniūt corpe ipm̄ tangentibꝰ
siue sint ꝯtra naturā siue nō sint contra naturam.
¶ Formales ꝟo cāe sunt cōplōnes ⁊ ꝟtutes q̄ post
eas eueniūt ⁊ ꝯpositiones. ¶ Cāe autē finales sunt
opationes. Et scia q̄dē opationū est scia ꝟtutū ꝓcul
dubio ⁊ scia spūum qui sunt ꝟtutū subiecta quēad=
modum nos declarabimꝰ. ¶ Hec ergo sunt subie=
cta doctrine medicinalis. vnde aliq̄s inq̄rit ḋ corpe
humano q̄ō sanat aut infirmat. ¶ Huiꝰ aūt inq̄si=
tionis ꝑfectionē sc; vt sanitas conseruet ⁊ egritudo
remoueat: opꝫ etiā habere ꝑtes sm̄ istaꝝ duaꝝ di=
spositionū ⁊ suoꝝ instr̄oꝝ cās. Et huiꝰ q̄dē causa ē re
gimē cū comestione ⁊ potu ⁊ electio aeris ⁊ mēsura
motus ⁊ q̄etis ⁊ medicatio cū medicina ⁊ medicatio
manualis. ¶ Hoc autē totum apud medicos est sm̄
tres spēs sanoꝝ ⁊ egroꝝ ⁊ medioꝝ quos modo no=
minauimꝰ. ⁊ dicemꝰ q̄ō inter duas diuisiōes inter
q̄s ꝓculdubio nō est mediū media vocentur. ¶ Et
postq; iā diuiserimus has demonstrationes tunc iā
collectum est nobis ꝙ medicina tractat de elementis
⁊ cōplexionibus: ⁊ humoribus: ⁊ mēbris simplicibꝰ
⁊ cōpositis: ⁊ spiritibus: ⁊ ꝟtutibus eoꝝ naturalibꝰ
⁊ aīalibus ⁊ vitalibus: ⁊ opationibus: ⁊ dispōnibus
corpis. s. sanitate ⁊ egritudine ⁊ medio ⁊ causis earū
sc; comestione ⁊ potu ⁊ aeribus ⁊ aq̄s ⁊ regionibus
⁊ motibus ⁊ quietibus corpis ⁊ animalibus: ⁊ etati
bus ⁊ generibus ⁊ extrinsecus accidentibus que cor
pori eueniunt ex rebus extraneis ⁊ regimine cū co=
mestiōibꝰ ⁊ potibꝰ: ⁊ medicinis ⁊ manuum opatio=

nib' ad sanitatē ꝯseruādā ⁊ vnāquāqꝫ egritudinem
medicādā. ¶ Hiꝝ ꝟo reꝝ q̄dā ſunt de q̇bus medi-
co nihil aliud est agendum nisi vt quid ſint tm̄ essen
tiali formatione īformet: ⁊ vtruꝫ ſint vł nō ſint docto
ri ſapientie phiſicalis credat. Et eaꝝ ſunt de q̇b⁹ in
ſua arte rōcinari dꝫ q̄ ḡ eaꝝ ſunt ſic̄ pncipia: vtrum
ſint vł nō ſint credere dꝫ ſciaꝝ ꝟo pticulariū pncipia
credita recipiuntur: et in alijs ſciētijs q̄ ſm ordinem
ſunt ante eas rōcinant̄: ⁊ ita ſit donec ſciaꝝ oiuꝫ pn
cipia ad phlam: primā: q̄ metaphyſica nūcupat̄: ele-
mētur: cū aliq̇s medicoꝝ loq̇ incepit et affirmare ele-
menta ⁊ cōplōnē: ⁊ q̄ iſta ſequuntur: ⁊ eis q̄ ſcie nālis
ſubiecta exn̄t egreſſus fuerit errabit. iō q̈ in ſcia me-
dicine mittit qđ ei⁹ non eſt: ⁊ errabit: q̈ ſe aliq̇d de-
claraſſe existimabit cū nihil declarauerit. ¶ Eius ve
ro de quo medicus formare dꝫ q̇d ſit: ⁊ vtrum ſit vel
nō ſit cui⁹ eē nō eſt manifeſtū credere hec eſt ſūma.
Elemēta an ſint ⁊ quot ſint: ⁊ qūo ſint: ⁊ q̄ ſint. Et cō-
plōnes q̄ ſint: ⁊ quot ſint. ⁊ hūores an ſint: ⁊ q̇t ſint: ⁊
qūo ſint. Et ꝟtutes vtꝝ ſint: ⁊ quot ſint: ⁊ ſpirit⁹ vtrū
ſint: ⁊ quot ſint: ⁊ vbi. Et queqꝫ mutatio habet diſpō
nem: ⁊ ei⁹ mora hꝫ cām: ⁊ cauſe quot ſint. Mēbra aūt
et coꝝ iuuamenta ſenſu ⁊ anathomia diſcernere dꝫ.
¶ Ea autē de q̇b⁹ formādo rōcinari dꝫ ſunt egritudi
nes: ⁊ eaꝝ cāe particulares: ⁊ eaꝝ ſigna: ⁊ q̄liter egri
tudo remoueat̄: ⁊ ſanitas cōſeruatur: ⁊ cuiuſcūqꝫ ea
rū eſſe occultū fuerit ad illđ declarādū demr̄ationē
aſſerre dꝫ ipm diuidēdo nūerādo ⁊ ꝯplendo. ¶ Gal.
nāqꝫ cū demr̄atiuā argumētationē ſup diuiſionē pri
mā facere aggreſſus ē nō dꝫ aggredi inquātū ē medi
cus: ſꝫ iquātū ē phūs. In ſcia. n. nāli dꝫ loq̇ ſic̄ Alfa-
chi: q̄ cū affirmare aggreſſus fuerit qđ cōtatē ſed de
beret: nō dꝫ loq̇ de hoc inquātū ē alfachi: ſꝫ inquātū
ipſe ē mutachelli: medic⁹ eīm inquātū ē medic⁹: ⁊ alfa
chi inquātū eſt alfachi: non pōt de hoc rōcinari: q̈ ſi
non: perueniemus ad circuitionem.

¶ Doctrina ſcđa ē. De elemētis cui⁹ ē vnū caplm.

Elementa ſunt corpa ⁊ ſunt ptes prime
corpis hūani ⁊ alioꝝ q̄ in corpa diuerſa-
rū formarū diuidi minime pñt: ex quoꝝ
commixtione ſpēs diuerſe gñatoꝝ fiūt.
¶ Medic⁹ aūt phyſico credere dꝫ q̈ ſūt
q̄tuor ⁊ nō plura: quoꝝ duo ſunt leuia: ⁊ duo grauia
⁊ leuia ſunt ignis ⁊ aer grauia terra ⁊ aq̄. ¶ Terra ē
corpus ſimplex: cui⁹ locus nālis in medio tot⁹ exiſtit
in quo nāliter manet q̇eta: ⁊ ad ipm cū ab eo ſepata
fuerit nālr mouet̄: ⁊ hec q̇dē eius nālis grauitas exi
ſtit. Cui⁹ q̇đ nā frā eſt ⁊ ſicca. Ipſa. n. talis exiſtit q̈
ſi dimiſſa fuerit neqꝫ altera res extriſeca eā cōuerte-
rit appebit ex ea fritas ſenſibilis ⁊ ſiccitas. Ei⁹ ꝟo eē
in gñatis iuuam̄ pſtat ad retentionē faciēdā: ⁊ firio-
nē: ⁊ ad ꝯſeruandas figuras ⁊ formas. ¶ Aq̄ aūt eſt
corpus ſimplex cui⁹ nālis locus eſt: vt ſit circundās
terrā: ⁊ circūdata ab aere: cū in ſuis ſitib⁹ nālibus p-
māſerit: ⁊ hec q̇đ eſt ei⁹ grauitas ꝯparatiua: fra eſt
⁊ hūida. ſ. ei⁹ nā talis exiſtit: q̈ ſi dimiſſa fuerit ſic̄ eſt
neqꝫ vlla cā extriſeca ei ꝯ̄ria fuerit appebit ex ea fri-
ditas ſenſibilis: ⁊ diſpō q̄ ē hūiditas: ⁊ ipā q̇đ ē ei⁹ ge
neratio ł creatione ſua q̄ reddit eā aptā ad ſpargen
dū ⁊ extēdēdū pro q̄libet re q̄nuis ſit pauca: ⁊ recepit
oēꝫ figurā q̄ ē. ſꝫ nō retinet̄. Cui⁹ eē ł gñatis iuuam̄
tū pſtat ad figurādas formas q̄s ł ſuis diuiſiōibus
aliq̇ figurare volūt: ⁊ ad figurādū ⁊ ad lineādū: ⁊ tē
perādū. Hūidū. n. lꝫ cito formas figurales amittat
cito tm̄ eas recipit: ſic̄ ſiccuꝫ lꝫ eas duriter ſuſcipiat:
duriter tm̄ retinet eas. Cūqꝫ hūidū ⁊ ſiccū ſe adinui-
cē tpauerit adipiſcet̄ ſiccū ab hūido vt cito ſuſcipiat
tēſionē ⁊ facile figurari poſſit. ⁊ acq̇ret hūidū a ſicco
vt retineat firmit̄ qđ ł eo accit ex rectificatiōe ⁊ eq̄tio
ne. ⁊ pp hūidū ꝓhibet̄ ſiccū a ſua ſepatiōe: ⁊ pp ſic-
cū ꝓhibet̄ hūidū a ſua fluribilitate. ¶ Aer aūt ē cor-
pus ſimplex. c⁹ nālis loc⁹ ē vt ſit ſup aquā ⁊ ſub igne
hec. n. ē ei⁹ leuitas ꝯpatiua. Ipſi⁹ eīm nā calī'a ē ⁊ hūi
da ſcđꝫ regulā quā dixim⁹. Cui⁹ q̇đ eē in gñatis iu
uat vt rarificent̄: ⁊ alleuient̄: ⁊ ſubtilient̄: ⁊ ad ſupio-
ra eleuent̄. ¶ Ignis ꝟo ē corp⁹ ſimplex c⁹ nālis loc⁹
ſup oēs eltarias exiſtit ptes: q̄ ē ꝯcaua celi ſupficies.
ipe nāqꝫ ad celū pueniṫ. ⁊ hec q̇đ ē ei⁹ leuitas abſo-
luta. c⁹ nā calī'a ē ⁊ ſicca. ⁊ ei⁹ eē ł gñatis pſtat iuuam̄
tū vt maturet: ⁊ ſubtiliet: ⁊ pmiſceat: vt ⁊ ei⁹ penetra-
tione currat p ea ſuba aerea: vt ⁊ duoꝝ eltoꝝ grauiū
froꝝ purā ſritatē frāgat: ⁊ vt ꝯ̄ eltaria ꝓpetate ad cō
plōnalitatē redeat. Duo āt ḡuia pl⁹ iuuāt ad mem
broꝝ gñationē ⁊ eoꝝ q̇etē: ⁊ duo leuia pl⁹ iuuāt ad
gñatōm ſpūuꝫ ⁊ motōꝫ coꝝ: ⁊ ad mouēda mēbra: lꝫ
motor nō ſit niſi aīa. Hec ſunt elta.

¶ Doctrīa tertia. De ꝯplōnibus. Ca. j.

Omplō ē q̄litas q̄ ex actiōe adinuicem
⁊ paſſiōe ꝯ̄riaꝝ q̄litatū ł eltis iuētaꝝ: q̄ꝝ
ptes ad tātā puitatē redacte ſſ̄t vt cuiuſ-
qꝫ eaꝝ plm ꝯtigat: plm alteri⁹ ꝓuēit. Cū
eīm adinuicē agūt ⁊ patiunt̄ ſuis ꝟtutib⁹ accit ł earuꝫ
ſūma q̄litas ł toto eaꝝ ſilis q̄ ē ꝯplō. ¶ Et qm̄ ꝟtutes
pme q̄ ſūt ł eltis pdcis ſūt q̄tuor: calitas: fritas: hūi-
ditas: ⁊ ſiccitas: tūc manifeſtū ē q̈ ꝯplōnes in corpi
bus gñatis ⁊ corruptis ſſ̄t p eas. Et illđ q̇đ ē ſm q̈ eꝫ
p diuiſionē rōnalē cū ꝯſideratiōe abſoluta abſqꝫ vl-
la ꝯpatiōe ad rē aliquā ⁊ ē duob⁹ mōis. Quoꝝ vnus
ē vt ſit ꝯplō eq̄lis: ita vt q̄ntitates q̄litatū ꝯ̄riaꝝ ł ꝯplō
nato ſint eq̄les. nō ſupantes nꝫ ſupate: ⁊ ſit ꝯplō q̄li-
tas in medio eaꝝ ꝟe. Alter ꝟo mod⁹ ē vt nō ſit ꝯplō
q̄litatū ꝯ̄riaꝝ media abſolute. ſꝫ ad vnā magis ꝯcli-
net extremitatū. aut ł ꝯ̄rietate q̄ ē īter calitatē ⁊ frigi
ditatē. aut in ꝯ̄rietate q̄ ē inter hūiditatē ⁊ ſiccitatem
aut inter vtraſqꝫ. Qđ aūt in doctrīa me͡ ꝯſiderat̄ eq̄
le. aut ex̄ eq̄litatē nō ē hoc neqꝫ illđ ſꝫ medic⁹ phyſi-
co credere dꝫ q̈ eq̄le ſm hāc intentionē quā dixim⁹
impoſſibile eſt aliquo mō inueniri. q̄nto magis vt ſit
hois ꝯplō. aut mēbri hūani. ¶ Debes aūt ſcire q̈ eq̄
le de quo medici in ſuis inquiſitionibus tractāt. nō
eſt denominatū ab eq̄litate in q̄ eq̄litas cū pondere
eq̄liter exiſtit ſed denominat̄ a iuſtitia in diuiſiōe. ⁊
hoc ē q̈ in cōplōnato in pmis attēdit̄ ſiue ſit corpus
totū ſiue ſit mēbrū vnū vt ſit in eo de eltis cum ſuis
quātitatibus ⁊ q̄litatibus menſura quā hūana natu
ra habere dꝫ ſm meliorem ꝓportionis ⁊ diuiſionis
eq̄litatē. ¶ Accit autē vt hec diuiſio cū hō eā hūerit
vere equalitati quā primam diximus valde ſit ꝓpin
quus. ¶ Huic vero eq̄litati que ſm humana attendi
tur corpa. ⁊ q̄ eſt in corpatione alioꝝ q̄ hāc non hñt

eqlitatē neqȝ hn̄t ppinqtatē eqlitatis quā pu⁹ nolauimus quā hȝ homo: octo ɔsiderationū accūt modi. Aut eīm erit fȝ spēȝ ɔpata ei q̄ ab ea diuersificat̄ ⁊ est alia ab ea. Aut fm spēȝ vel aliter fm vnā maneriem spēi ɔparatā ei qđ eēt diuersuȝ ab ea ex eo qđ ē ī ea. Aut erit fȝ aliquā ptē spēi ɔpatā ei qđ ab ea diuersum existit: ⁊ est ex̄ ipaȝ ⁊ in ei⁹ spē. Aut erit fm partē spēi cōparatā ei q̄ diuersuȝ ē ab ea ex eo qđ ē in ei⁹ pte sue spēi. Aut erit fm singulare cōparatū ei qđ est diuersuȝ ab eo ⁊ ē ex̄ ipm. Aut erit fm singulare comparatū suis dispōnib⁹ q̄ in ipso sunt. Aut erit fm mēbrū cōpatū ei qđ ab eo diuersuȝ existit ex eo qđ ē ex̄ ipȝ ī corpe suo. Aut erit fȝ mēbꝝ ɔpatū suis dispōnibus ī seipo. ¶ Pum⁹ mod⁹ ē eqlitas q̄ ī hoie attēdit̄ ɔpatione alioꝝ gnatoꝝ: ⁊ ē res magnā hn̄s latitudinē q̄ diffōne minime pōt ɔphēdi: nec ēt q̄liter cūqȝ ɔtingat existit: sȝ īter multitudinē ⁊ paucitateȝ duas obtinet extremitates: ab vna qrū cū egressa fuerit nō poterit esse hūana ɔplo. ¶ Scđs ꝟo mod⁹ ē medialis q̄ inter duas extrēitates h⁹ latē cōplōnī exn̄s inuenit̄ in indiuiduo qđ ē ī vltio eqlitatis ex spē q̄ ē ī fine eqlitatis. ⁊ in etate in q̄ aug^m ad suū ɔuenit finem. ⁊ hec qđ eqlitas ēt lȝ nō sit eqlitas certa quā in h⁹ capli pn̄⁹ nolauim⁹: eo q̄ hāc īueniri nō ē poile. ē tn̄ ei ppinq̄. ⁊ hic ēt hō eqlitati nō q̄lircūqȝ vicin⁹ existit: sȝ fȝ suorū mēbroꝝ alīationē vel coalīnationē caloꝝ sīc cor: ⁊ frōꝝ sīc cerebrū: ⁊ hūidoꝝ velut epꝛ: ⁊ siccoꝝ sīc ossa. Cū ḡ pōderabunt̄ ⁊ eqbūt̄ erūt vicinus eqlitati certe. ¶ In ɔsideratione ꝟo cuiusqȝ mēbri non: nisi vnū qđ est cutiȝ quēadmodū postea dicemus. In cōpōne aūt spūum ⁊ mēbroꝝ pncipaliū in poīe ē ipm huic certe eqlitati eē ppinquū: sȝ egredit̄ ab ea tēdēs ad calitatē ⁊ hūiditatē. Cute. ⁊. n. pn̄^m sūt cor ⁊ spūs: q̄ qđ ābo vehemēter cala exūt ad supfluitatē declinantia: ⁊ vita qđ existit p calitatē. ⁊ aug^m p hūiditatē: ⁊ ēt caliditas in hūiditate existit. ⁊ ab ea nutrit̄. ¶ Mēbra vero pncipalia sunt tria sīc declarabim⁹: ⁊ ex eis qđ ē vnū frm qđ ē cerebꝝ: c⁹ fritas non ɔuēit ad cordis calitatē tpādā. ⁊ ex eis vnū ē siccū: aut siccitati ppinquū: ⁊ ipm ē cor: sȝ ei⁹ siccitas nō ɔuenit ad hūiditatē cerebri ⁊ epis tpādā: neqȝ ēt cerebꝝ tm̄ ē frm: neqȝ cor tm̄ est siccū: sȝ cor ɔpatōe alioꝝ duoꝝ ē siccū: ⁊ cerebruȝ alioꝝ duoꝝ ɔpone est frm. ¶ Mōi ꝟo tertiū latitudo angustior ē latitudie pmi mōi. s. eqlitatȝ spāliō: latitudinē tn̄ hȝ magnā: ⁊ ē ɔplo q̄ alicui gētiū ɔgrua existit fm cōpōnē alicui⁹ climatis ⁊ alicui⁹ aeris. Indi nāqȝ cōplōnē hn̄t īsīt̄ q̄ sani exn̄te sclaui aliā hn̄t ɔplonē q̄ sani degūt. ⁊ vnaqȝ eaꝝ p cōpōnē ad suā spēm sue spēi cōpōne ē tēpata: q̄ cōpōne alt⁹ non ē ɔtēpata. Corp⁹ nāqȝ idicū fm cōplonē sclaui q̄le fiet: aut infirmabit̄ aut morieī. ⁊ silr cū sclaui complōne idi q̄le reddet̄: erit corpis dispō ɔria. Quecūqȝ igr̄ spēs ī terra hītabili cōmorātiū hēbit ɔplonem eis ppuā aeri sui climatis ɔuēiētē ⁊ hēbit latitudinē. c⁹ qđ latitudo hȝ duas extrēitates mltitudīs ⁊ paucitatis. ¶ Quart⁹ āt mod⁹ ē mediū q̄ ē īter duas extrēitates latitudīs complōnis climatȝ ⁊ ipȝ ē ɔplo ɔplōnis spēi tpatior. ¶ Mod⁹ ꝟo qnt⁹ ē angustior p⁹ ⁊ ȝ° ⁊ ē cōplo quā dȝ hr̄e indiuiduū desīgnatū q̄ viuū ⁊ sanū repit̄. Que ēt latitudinē hȝ ad quā due terminant̄ multitudinis ⁊ paucitatȝ extrēitates. ¶ Debes aūt scire qđ oē indiuiduū dȝ hr̄e ɔplonē sibi solūmō ppam ī q̄ aliđ ei associari est īpoīe. ¶ Sext⁹ āt mod⁹ ē mediū qđ ē inter istos duos termios: qđ ē ɔplo: quā cū hūerit indiuiduū erit melioꝛ ɔplonis c⁹ ipm esse opȝ. ¶ Modus ēt septim⁹ ē complo quā vnaqȝ mēbroꝝ spēs hr̄e dȝ ī q̄ aliud diuersificat̄. Et q̄litas nāqȝ ossis ē vt siccitas in eo plus abūdet: ⁊ cerebꝛi vt hūiditas in ea plurimū abūdet: ⁊ cordis vt ī eo sit pl⁹ calitatȝ: ⁊ neruoꝝ vt in eis plm abūdet fritas. ¶ Mod⁹ āt octau⁹ ē complo mēbri singularis quā cū hūerit erit melioris dispōnis quā hr̄e pōt. ¶ Si āt spēs ɔsiderauerim⁹ inueniemus hoiem certe eqlitati ppinqorem. ¶ Cūqȝ regiones attēderim⁹ certificatuȝ nobis erit: q̄ si fuerit loc⁹ q̄ ihabitabit̄ sub eqtōe diei: neqȝ aliq̄ de rebus frenis obuiādo ipedierit. vȝ mōtes aut maria: oportebit ibi habitātes eqlitati certe ppiqores existere q̄ alicui⁹ regionū. ¶ Jā āt nob affirmatū ē q̄ oplo q̄ accipit q̄ excessus ab eqlitate ē cā ppinqtatȝ solis: ē falsa. Rectitudo. n. solis sup capita min⁹ ibi malū opatur ⁊ min⁹ mutat aerē q̄ rectitudīs ppinqtas apud nos aut apđ eos q̄ sī in maiori latitudie q̄ nos: sȝ rectitudinē nō hēam⁹. ¶ Ampli⁹ āt oēs dispōes moratiū ī linea eqnoctiali sī dispōes nobiles siles: nȝ aer ibi ipedit̄ ipedimēto sensibili sȝ eoꝝ ɔplonib⁹ sp est silis. ⁊ ad hāc sniaȝ affirmādā iam fecim⁹ dictiōem. ¶ Post istos āt q̄ ī q̄rto morāt̄ climate magȝ tpati exūt non. n. adurūt pp morā rectitudīs sol sup eoꝝ capita neqȝ elōgāt ab eis paꝝ: quēad^m fit ī climate 2° ⁊ 3°. nȝ ɔgelant̄ sīc ɔtingit his q̄ ī extrēitate qnti climatȝ hitāt ⁊ q̄ fȝ latitudinē sī rēotiores: ppea q̄ sol ab eoꝝ capitib⁹ est remot⁹. ¶ In mēbris ꝟo tā manifestū fuit q̄ mēbra pncipalia nō sūt eqlitati certe multū ppinq̄. Immo oȝ vt scias q̄ caro ē mēbꝝ illi eqlitati magis ppinquū q̄ cetā mēbra. Cutis tn̄ carne ppiqor ē: q̄ si eīm nō patit̄ ab aq̄ eqlr̄ tpata cui⁹ medietas sit nix ⁊ altera medietas sit aq̄ ferueñs. ⁊ forsitan calitas venarū ⁊ sanguis neruoꝝ fritati ī ea eqtur. silr̄ quoqȝ non patit̄ a corpe qđ bn̄ tpatū existit ex sicciorib⁹ corporibus ⁊ hūidiorib⁹ cū ī eis eqlia fuerit. Et nos qđ scim⁹ q̄ non est cā q̄re nō patiat̄ nisi qꝛ nō sentit illđ: neqȝ ē tale q̄le illđ: nisi qꝛ pp ipm nō patit̄: nisi. n. tale eēt q̄le illđ: pp illđ pateret̄. Res. n. q̄ vni⁹ sunt origīs ⁊ ī naturis opponunt̄: vne ab alijs patiūt̄: sȝ ab eo qđ ei ī q̄litate cōicat res non patit̄. ¶ Qđ āt in cute magis existit tpatū ē cutis man⁹ ⁊ qđ ī cute man⁹ tpat⁹ ē: ē cutis vole. ⁊ tpati⁹ ei⁹ ē qđ ē sup digitos. ⁊ tpati⁹ ei⁹ ē qđ ē sup idicē. ⁊ qđ tpati⁹ ei⁹ ē qđ ē ī pulpa extrēitatis eius: ⁊ pp illđ est melioris sensibilitatis: ⁊ qđ in cute magis exīt tpatū ē qđ ī digitoꝝ extrēitatib⁹ iuenit̄ q̄ pp extremitates digitoꝝ aliaꝝ q̄si iudices exūt q̄litatū nā tactualiū: dȝ. n. declīatio iudicis eqlis existere ad vnāquāqȝ extremitatū: iđ vt egressuȝ ab eqlitate ⁊ a medietate pcipiat. ¶ Debes aūt scire vltra hoc qđ sciuisti. q̄ cū dicim⁹ de medicina q̄ ē tpata: noluimus dicere q̄ sit tpata certe: qm̄ illud est īpoīe: neqȝ volum⁹ dicere q̄ tēpamēto hūano ī sua cōplone sit tēpata. Si. n. ita ēēt: tūc esset ex ipsamet humana subā. Sȝ volum⁹ q̄ cū pp calorē nālē q̄ ī corpe existit hūano patiet̄: q̄litate afficiet̄ q̄ hoīs q̄litatē non sup egre

dit i aliq̄ duaꝝ extremitatū eq̄litatē excedētiū. nō ꝗ̄ in ipso opabit effectū q̄litatē excedentē: ꝯsideranōe igr̄ sue ꝯpōnis in corpe hūano ē eq̄lis. ¶Et silr cū dicimus ꝙ ē cala: aut frā nolum⁹ dicere ꝙ i sui suba sit i vltio calitat; aut fritat;: aut i sui suba sit callor corpe hūano aut fridior: si.n. ita foret cui⁹ complo eēt sicut holis cōplo eēt tpatū. ꝑ Sꝫ volum⁹ dicere ꝙ pp ipaꝫ in corpe holis ꝓucit calitas: aut fritas maior illa quā ex se hēbat. Quapp vna medicia plerūqꝫ est frā hūani corpis cōpōne: ꝛ cōpōne corpis scorpionis cala. ꝛ hūani corpis cōpōnē cala ꝛ frā corpis ꝑpētis cōpōne Immo qnqꝫ ēt vna medicia existit cala compōne corporis petri magis ꝗ̄ compōne corpis pauli. Ideoqꝫ ꝑci pit eis q̄ medicāt vt cū ꝯplōnē mutare voluerit. ꝛ vnā adhibuerint medicinā q̄ non ꝯtulerit ab ea discedāt. ¶Postq̄ igr̄ de ꝯplone tēpata q̄ dicēda erant ꝯpleuimus: ad loquēdum de ꝯplonib⁹ distēpat⁹ redeam⁹. ¶Dicem⁹ itaqꝫ ꝙ cōplones distēpatas eq̄le ē si ne cōphēderis ꝭꝫ cōpōnē spēi aut ptis: aut idiuidui: aut mēbri; q̄ sūt octo. ꝛ sūt octo cōicātes i hoc ꝙ ꝯploni tpate sūt opposite. ꝛ he octo ꝓucūt queadmoduꝫ dicem⁹. ꝛ ē ꝙ egressus ab eq̄litate. Aut est simplex q̄ eq̄litatē nō excessit nisi fm vnā ꝯrietatē. Aut ē ꝯpositus q̄ eq̄litatē ꝭꝫ duas ꝯrietates excessit. Et simplic; q̄ð q̄ fm vnā excesserit ꝯrietatē: aut ē excessus fm ꝯrietatē agentē: ꝙ ē aliq̄ duoꝝ mōꝝ. qm̄ aut ē calidior ꝗ̄ dꝫ: ꝭꝫ nec ē hūidior nꝫ siccior: aut fridior ꝗ̄ dꝫ: ꝭꝫ non hūidior neqꝫ siccior. Aut ꝭꝫ ꝯrietatē patiētē: q̄ð ē vno duoꝝ mōꝝ. qm̄ aut ē siccior ꝗ̄ dꝫ: ꝭꝫ nō ē calidior nꝫ fridior: aut hūidior ꝭꝫ nō est fridior neqꝫ calidior. ¶Iste tñ q̄tuor nō diu ꝑmanēt. Calitas nāqꝫ maior ꝗ̄ dꝫ reddit corp⁹ sicci⁹ ꝗ̄ opꝫ. Et friditas maior ꝗ̄ dꝫ fac̄ corp⁹ hūidi⁹ ꝗ̄ opꝫ hūitate ex̄nea. Et siccitas maior ꝗ̄ dꝫ cito reddit ipm̄ fridi⁹ ꝗ̄ opꝫ. Et humiditas maior ꝗ̄ dꝫ si valde fuerit supflua velocius reducit ipm̄ ad fritatē ꝗ̄ siccitas maior. Que si plurima non fuerit ꝯseruabit ipm̄ ꝓlixiori tpe: ad vltimuꝫ ꝟo reddit ipꝫ fridi⁹ ꝗ̄ dꝫ. ¶Tu tñ ex hoc itellige ꝙ eq̄litas ꝛ sanitas magꝫ ꝑtinent calitati ꝗ̄ fritati: ꝛ he q̄ð sunt simplices q̄tuor. ¶Composite āt sūt in q̄bus sit egressus ab eq̄litate fm vtrasqꝫ ꝯrietates: velut si sit cōplo calidior ꝛ hūidior sil̄ ꝗ̄ dꝫ. Aut calior ꝛ siccior sil̄ ꝗ̄ opꝫ. Aut frior ꝛ hūidior sil̄ ꝗ̄ dꝫ. Aut frior ꝛ siccior sil̄ ꝗ̄ opꝫ. Nō.n. pōt eē frior ꝛ calior ꝗ̄ dꝫ. Neqꝫ siccior ꝛ hūidior sil̄. ¶Unaqueqꝫ āt haꝝ octo ꝯplonū. Aut ē sine mā: q̄ð q̄ð ē cū cōplō corp⁹ q̄litate solū mō afficit ita ꝙ corp⁹ hac q̄litate nō afficiat̄ pp hūorē i ipꝫ penetrātē q̄ hāc hēat q̄litatē ad quā imutat̄ corp⁹. nꝫ fiat nisi sic̄ cū calitate ei⁹ q̄ calefit ad ignem aut fritate ei⁹ q̄ ad niuē ifrāt⁹ ē. aut ē cū mā q̄ð q̄ð ē cū corp⁹ nō afficiat̄ q̄litate h⁹ cōplōnis nisi pp vicinitatē hūoris i ipꝫ penetrātis i q̄ hec q̄litas supabundās existit queād^m corp⁹ hūanū cā vitrei flegmatis infrāt̄ aut cā colici hūoꝝ pressini calefit. Tu āt in libro 3° ꝛ 4° cuiusqꝫ. xvi. cōplonū exēplū iucies. ¶Et ē tibi sciēdū ꝙ ꝯplo cū mā duob⁹ est mōis. Mēbꝝ.n. q̄nqꝫ exti⁹ a mā madefactū ē. ꝛ q̄nꝫ mā penetrat ꝛ retinet̄ i foralib⁹ ꝛ vētriculis ipi⁹. ꝛ ē cū receptio ꝛ penetratio ē a pāno. ꝛ ē cū nō hec ē de ꝯplōne dictio. Medic⁹ aūt physico credere dꝫ ꝭꝫ semitā positōis. q̄ð nō ē ei manifestū ꝑ se.

¶De cōplōnib⁹ mēbroꝝ. Ca. ii.

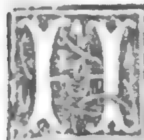
Deo ꝙ de⁹ cuiqꝫ alali: ꝛ cuiqꝫ mēbro donauit ex complōne q̄ð magis meret̄: ꝛ q̄ð eius actiōibus ꝛ dispōnib⁹ fm possibilitatē melius existit. hoc āt certificare phi est ꝛ nō medici. ¶Donauit āt hōi cōplonem tpaciorē ꝗ̄ in hoc mūdo esse est pole cū suaruꝫ ꝟtutū couenientia q̄bus agit ꝛ patit̄. ꝛ vnicuiqꝫ mēbro donauit de complōne q̄ð meret̄. Posuit ꝗ̄ q̄dam ex mēbris calidiora: ꝛ alia fridiora: ꝛ alia sicciora. Et alia hūidiora. Q̄ð āt i corpe ē calidi⁹ ē spūs ꝛ cor a q̄ ꝓcedit. Deiñ sanguis lꝫ i epe gñet̄: q̄r.n. cū corde cōtinu⁹ existit ab eo plus acq̄rit caloꝛ; ꝗ̄ ep hēat: postea epar: q̄r ē sic̄ sāguis ꝯgelat⁹: p⁹ q̄ð ē caro q̄ mior; est calor; ꝗ̄ epar ppea ꝙ neruoꝝ villi i ea mixti sūt q̄ sunt fri. Deiñ sꝫ musculi q̄ mior; sꝫ calitat; ꝗ̄ caro simplex pp illð q̄ð ō neru; ꝛ ligamt; ei⁹ admiscet: postea ē splē pp illð q̄ð ē i eo de fece sanguis: postea renes eo ꝙ nō mlt⁹ i eis existit sāguis: deiñ arfiaꝝ tūice nō pp ipaꝝ neruosa corpa: sed pp illð q̄ð recipiūt ō calefactiōe sanguis ꝛ spūs q̄ sūt i eis: postea sunt venarū nō pulsatiliū tūice pp sāguinē solū: postea cut; vole tēpate. ¶Frius ꝟo q̄ð ē i corpe ē flegma: postea pili deiñ os. postea cartilago. post liga^m: deinde chorda: p⁹ pānicul⁹: diñ neru⁹: p⁹ nucha. p⁹ cerebꝝ: deiñ adeps: postea pinguedo: postea cut;. ¶Hūidi⁹ ꝟo q̄ð est in corpe ē fla. p⁹ sāguis: postea pinguedo: postea adeps: postea cerebꝝ: postea nucha: postea caro māmillaꝝ ꝛ testicloꝝ. p⁹ plmo. p⁹ ep: deiñ renes. p⁹ musculi. p⁹ cut; ꝛ hic q̄ð ē ordo q̄ Gal. dispōit ea. ¶Scias tñ ōbes ꝙ plmo i sui suba ꝛ nā n̄ ē hūidi⁹ vehemēti humiditate. Oīs.n. ꝯplo mēbri nālis silis ē ei q̄ nutrit̄ ꝛ fm suā accītalē ꝯplōnē similat̄ ei q̄ð ab ipo supfluit. Plmo āt nutrit̄ calissimo sanguie ꝛ mlte admixto colere. ꝛ hoc q̄ð ipsemet. G. nos docet. In ipso ꝟo multa hūiditatis supfluitas colligit̄ pp illð q̄ð ad ipsum ascēdit de vapore corpis: ꝛ pp illð q̄ð ad ipꝫ descēdit ex catarris. ¶Postq̄ igr̄ sic̄ ē res: ep multo magis hūidius ē plmōe hūiditate nāli: ꝛ plmo magꝫ ē madefact⁹ lꝫ hūiditat; mora ipꝫ i sui ex suba meliorē fecerit: ꝛ dispōnes flat; ꝛ sāguis ita itelligēde sūt. flat; nāqꝫ hūectatio ē ꝭꝫ mōm madefaciendi. ꝛ sāguis humectatio ꝭꝫ mōꝫ i ang^m faciēdi i sba. lꝫ fla nāle aq̄uꝫ plerūqꝫ sit maioris hūiditat; ꝗ̄ sanguis. ex sāguie.n. cum q̄tū digeri dꝫ digerit̄: multum hūiditatis ex eo resoluit̄ q̄ erat flatio nālis aq̄ū q̄ð ad ipm̄ ꝯuersum fuit. In seq̄ntib⁹ āt scies ꝙ fla nāle ē sāguis q̄ aliq̄ ꝯuersus est ꝯuersiōe. ¶Res āt siccior q̄ ē i corpe sunt pili: sunt.n. ex vapore fumoso q̄ eleuat̄. Resolutū nāqꝫ fuit q̄ð i eo de vapore mixtum erat ꝛ pura fumositas cōgelata: postea ē os. ipm̄ nāqꝫ oīb⁹ mēbꝛ duri⁹ existit: hūidi⁹ tñ pilis ē. Ossis nāqꝫ gñatio ē ex sanguine c⁹ sit⁹ est sit⁹ q̄ hūores nāles exiccat locatus i eis. Quapp os mlta nutrit alalia. Pili ꝟo nullū eoꝝ nutriūt: aut fortasse si nutriūt ex eis aliq̄ð valde e raꝝ ꝛ ex̄neum sic existimant q̄dā ꝙ vespitiliōes eos digerāt ꝛ in eis delectent̄. Nos āt cum duas q̄ntitates ossis ꝛ piloꝝ i pōdere eq̄li assumpserim⁹. ꝛ eas i cucurbita alēbico supposito distillauerim⁹ egrediet̄ ex osse plus aq̄ ꝛ pl⁹ olei ꝛ cremābit min⁹ fecis: os ꝗ̄ pilo hūidi⁹ ē

p⁹ os ẽt i siccitate ẽ cartilago. Postea ligamẽtũ. p⁹ chorda. Post pãnicul⁹. Post arterie. Post vene. p⁹ nerui moti. Post cor. Post nerui sensus motiõis eñ nerui frigidiores sũt exñt tpamẽto. Nerui ãt sẽsus frigidiores q̃s sz ñ multũ sũt tẽpamẽto sicciores: ⁊ fortasse sũt et ppiq̃: et nz ẽt i fritate sũt ab eo valde rẽoti postea ẽ cutis. ¶ De ɔplõnib⁹ etatũ et generũ. Ca.iij.

Etates oẽs sũt q̃tuor. Etas adolẽdi q̃ vocatur etas adolescẽtie ⁊ ẽ fere vsq̃ ad.xxx.ãnos. Postea ẽ etas ɔsistẽdi q̃ vocaẽ etas pulchritudis. ⁊ ẽ fere vsq̃ ad.35.aut.xl.ãnos. ¶ Et etas minuẽdi cũ ṽt⁹ nõ amittiẽ ⁊ hec ẽ etas senectutis q̃ fere ẽ vsq̃ ad ãnos.lx. Et ẽ etas miuẽdi cũ mãifesta ṽtutis ɗbilitate: ⁊ h° q̃d ẽ etas senũ ⁊ finis vite. ¶ Adolescẽtie ṽo etas diuidiẽ i etatẽ ĩfãtie. ⁊ hec q̃d ẽ cũ mẽbra pueri nõdũ ad motiões ⁊ ãbulãdũ sũt apta et etatẽ dẽtiũ plãtatiuã q̃ ẽ p⁹ ãbulationẽ ⁊ añq̃ sit fortis: ⁊ illd ẽ cũ nõdũ gigne sũt olb⁹ dẽtib⁹ replete. Postea ẽ etas ɔcessiõis qd q̃d ẽ p⁹ vehemẽtiã ⁊ natiuitatẽ dẽtiũ ⁊ añq̃ polnãt. Deinde ẽ etas algulemati vel algnadi: ⁊ rehac.i.cũ ab eo egrediẽ spma q̃ ẽ q̃usq̃ barbescãt. Postea ẽ etas fortitudis q̃ ẽ dõec sinat crescere. ¶ Infantiũ ṽo soliũ ab ĩfãtia vsq̃ ad iuuẽtutẽ ɔplõ i calore fere tẽpato ⁊ in hũiditate fere supflua existit. ¶ Medici aũt ãtiq̃ intẽ se disceptauerũt ɗ duab⁹ calitatis pueritie ⁊ iuuẽtutis. ¶ Fuerũt.n.eo𝔯 q̃dã q̃ dixerũt q̃ calitas pueri ẽ maior. ⁊ pp illã pl⁹ crescit. Jdẽq̃ oẽs ei⁹ opões nãles desiderij ⁊ digõnis sũt maiores ⁊ diuti⁹ durãtes: q̃ñ calor inat⁹ q̃ inest eis ex spmate magis ẽ aggregat⁹ ⁊ ẽ minoris tpis. ¶ Et ex eis fuerũt q̃ dixerũt q̃ calor inatus i iuuẽib⁹ ẽ valde fortior: q̃ñ eo𝔯 sãguis ẽ maioris q̃titatis ⁊ magis spissus. Jdẽq̃ accit eis flux⁹ sãguis ex narib⁹ pl⁹ ⁊ forti⁹: ⁊ q̃ eo𝔯 ɔplõ pl⁹ ad colerã ɗclinat ⁊ puero𝔯 ɔplõ pl⁹ declinat ad flã ⁊ q̃ iuuenes vehemẽtio𝔯 motionũ exñt mot⁹ ṽo nõ ẽ nisi pp calorẽ ⁊ ipi ẽt vehemẽtioris istimbre exñt ⁊ sunt melioris digõnis. ⁊ h° ex calore. Desideriũ nãq̃ ñ ẽ ex calore sz ex fritate. Jdẽq̃ cãin⁹ appetit⁹ ex fritate sepi⁹ ɔtigit ¶ Signũ aũt q̃ vehemẽtioris istibre isti existãt est: q̃ nz nausea accit eis nz võit⁹ nz fastidiũ quẽadmodũ ɔtingit pueris pp digestiue eo𝔯 maliciã. ¶ Et signũ q̃ eo𝔯 ɔplõ magis colere ptinet ẽ q̃ oẽs eo𝔯 egritudies sunt cal'e: sicut febris tertiana ⁊ eo𝔯 vomit⁹ tot⁹ est colic⁹. Egritudies ãt plime q̃ pueris eueniũt sũt frẽ ⁊ hũide ⁊ eo𝔯 febres flatice: ⁊ plm qd vomũt ẽ fla. et augmẽtũ qd ẽ i pueris nõ ẽ pp fortitudinẽ calitatis eorũ: neq̃ ẽ nisi pp multã ipo𝔯 hũiditatẽ. maximũ etiã eo𝔯 desideriũ sigt caloris eo𝔯 diminutionẽ. he q̃dẽ sunt duo𝔯 secta𝔯 sñie ⁊ ipa𝔯 rõnes. ¶ G. ṽo ãbab⁹ sectis ɔdicit. dicit.n. q̃ ea𝔯 calitates i radice sũt eq̃les sz puero𝔯 calitas ẽ maioris q̃titatis ⁊ minoris q̃litatis.s.acuitatis. ⁊ iuuenũ calitas ẽ minoris q̃titatis. ⁊ maioris q̃litatis.s.acuitatis. ¶ Et hui⁹ q̃d declaratio sicut ipe dicit ẽ vt opinemur vnã solã calitatẽ i mẽsura: aut corp⁹ subtile calm vnũ in q̃titate ⁊ q̃litate in subam humidã multã semel penetrasse. sicut aq̃. ⁊ alia vice penetrasse in subaz siccã ⁊ paucã sicut lapis: ⁊ cũ sic fuerit iueniem⁹ calitatẽ aq̃az maioris q̃titatis ⁊ mollioris q̃litatis ⁊ calitatẽ lapideã minoris q̃titatis ⁊ acutioris q̃litatis ⁊ ita ɗbes agnoscere calitatẽ q̃ ẽ in pueris ⁊ iuuenib⁹. ¶ Pueri.n.ñ fuerũt gñati nisi ex spmate qd ẽ multũ calm: ⁊ huic calori nõdũ accit res q̃ ipz extinguat. puer nãq̃ augeri nõ cessat. sz crescẽdo ɔdit nec adhuc stetit nedũ q̃ iã retrocedat. ¶ Juuẽib⁹ ṽo nihil accit q̃ eo𝔯 calorez augmẽtet inatũ nz ẽt aliq̃d q̃ ipm extinguat. sz ille calor in eis ɔseruaẽ hũiditate minoris q̃titatis ⁊ q̃litatis sũt dõec ad declinationẽ pueniat: nz tñ hui⁹ hũiditatis dimiutio ẽ adhuc dimiutio q̃ calitatẽ retinere nõ possit: nz ẽ nisi q̃ augmẽtũ facere nõ vz. q̃si humiditas tãta erat p⁹us q̃ duas res facere poterat custodire vz calorẽ: ⁊ supesse ẽt ad aug^m faciẽdum. ad vltimũ ṽo ad hoc deueniet. q̃ neutrã dua𝔯 re𝔯 efficere valebit. oz g̃ vt in medio talis existat q̃ possit vnã rẽ efficere ⁊ nõ alterã. Falsũ aũt ẽ vt dicam⁹ ipsaz posse augmẽtare ⁊ nõ posse retinere calorẽ innatũ. Q̃uo.n.i re augmẽtũ p̃stare põt q̃ radicẽ non vz custodire? Restat g̃ vt dicam⁹ q̃ calorẽ custodire p̃t ⁊ i corpe augmẽtũ p̃stare nõ p̃t. ⁊ scitũ ẽ q̃ hec ẽ etas iuuẽtutis. ¶ Qd aũt dixit p̃a secta q̃ augmẽtũ qd ẽ in pueris nõ ẽ nisi pp hũiditatẽ ⁊ ñ pp calorẽ: ẽ dictio falsa. hũiditas nãq̃ augmẽti ẽ mã. ⁊ mã ñ patiẽ p se neq̃ p se creaẽ. Jmmo apd opationẽ ṽtutis.i eã agẽtis. ṽt⁹ aũt hoc agẽs ẽ aĩa aut nã p̃cepto dei. nz agit nisi cũ istro ⁊ illd ẽ calor inat⁹. Qd aũt dixerũt ẽt q̃ vehemẽs ɗsideriũ qd ẽ i pueris nõ ẽ nisi pp fritatez ɔplõnis eo𝔯 ẽ dictio falsa. cũ malo nãq̃ ɗsiderio qd ẽ pp fritatẽ ɔplõnis nõ puenit istibre nz nutrimẽtũ. Puero𝔯.n. istibre melior q̃̃ẽ ẽ p̃t ẽ i plib⁹ hõis. neq̃ in eo𝔯 corpib⁹: nisi foret pp hoc q̃ de pmutatiõe ei⁹ qd comediẽ plus puenit q̃̃ sit illd qd dissoluiẽ pp qd crescũt. ¶ Aliq̃ñ ṽo accit eis malitia istibre pp eorũ gulositatẽ ⁊ q̃ cõestiões eo𝔯 malis disponũẽ ordib⁹ ⁊ comedũt res malas ⁊ hũidas ⁊ multas ⁊ ɗsup malis mouenẽ motib⁹. ¶ Quapp de supfluitatib⁹ plus i eis adunanẽ. vnde purgatiõe idigẽt ⁊ p̃cipue eo𝔯 pulmões. Jdẽq̃ eo𝔯 ãhelit⁹ ẽ spissior ⁊ velocior magnitudinẽ tñ nõ hz eo q̃ eo𝔯 ṽtus nõdũ ad ɔplemẽtum puenit. hec est dictio de ɔplõne pueritie ⁊ iuuẽtutie quẽadmodũ. G. declarauit cui⁹ nos sum⁹ iterp̃tes. ¶ Preterea sciẽdũ ẽ q̃ calitas post tps ɔsistẽdi minui incipit ppea q̃ aer circũdãs mãm eius q̃ est humiditas exiccat. Calor quoq̃ innatus qui ẽ itus ad hoc adiuuat ⁊ labor pueniẽs ex motiõib⁹ corpeis ⁊ aĩalib⁹ q̃ necẽie sunt in vita. ⁊ defect⁹ nãe ad resistẽdũ illi toti semp. Oẽs eñ ṽtutes corpee sunt finite hoc aũt ratiocinatũ fuit in sc̃ia nãli. ei⁹ ergo opatio nõ semp existit in mãijs. ¶ Ampli⁹ si hec ṽtus ĩfinita foret: semp pmutatiõez in corpe faceret eius qd dissoluiẽ eq̃lr ⁊ vno modo dissolutio tñ vno mõ non esse. imo semp quotidie augereẽ ⁊ corpus dissolutionem tolerare nõ posset ⁊ dissolutio humiditatez finiret q̃̃to magis cum due res se iuuent ad minorationem faciendam ⁊ retrocedendũ. Et postq̃ sic est oportet necessario vt materia destruaẽ et calor extinguatur ⁊ precipue cum ad eius extinctionẽ adiunetur p̃ter vel ppter materiei defectum. ¶ Alia causa. ⁊ illud est humor extraneus qui accidit assidue ppterea q̃ cib⁹ ɔ̃uaẽ digõne ⁊ adiuuat ad extinguendum ipm duobus modis. vno suffocando ⁊ tegens

do. alio q̄litati obuiãdo hic.n. hũor ẽ ſtatic⁹ fridus ⁊ hec ẽ mors nãlis cuiq₃ idiuiduo deſtinata ſm ſuam p̄mã ꝯplonẽ vſq₃ ad terminũ quẽ i ſua potẽtia h₃ ad ſuã hũiditatẽ ꝯſeruãdã. vnũqd́q₃.n. coꝝ terminum ꝑtixũ h₃ q̄ i idiuiduis diuerſificaꝉ ꝑꝑ ꝯplonũ diuerſitatẽ. ⁊ hi q̄dẽ ſunt termini nãles. Sũt v̄o ⁊ aliȷ̄ termini abbreuiati. totũ th̄ diuino ꝑuenit ꝓcepto. ¶ Qđ ergo ex hoc acq̄ſiuim⁹ eſt ꝙ pueroꝝ ⁊ iuuenũ corꝑa q̄ſtũ ad q̄litatẽ ſunt cala: ⁊ corꝑa ſenũ ⁊ decrepitoꝝ ſunt frida. S₃ pueroꝝ corꝑa eq̄li ſunt hũidiora ꝓpꝉ augmẽtũ: ⁊ h⁹ qđ nobis iſinuat exꝑimẽtũ qđ ð molitie oſſiũ ⁊ neruoꝝ vel mẽbroꝝ ip̄oꝝ. ⁊ ꝯſideratio. q̄m parũ ẽ exquo fuerũt ſꝑma ⁊ ſpirit⁹ vaporalis. ¶ Senes aũt ⁊ decrepiti ꝓpẽ ꝑter hoc ꝙ ſunt frigidiores adhuc ſunt ſicciores. Et hoc qđ ſciꝉ exꝑimento qđ hr̄ de duritia oſſiũ coꝝ ⁊ aſꝑitate cutis eorũ ⁊ ꝯſideratiõe. Eo ꝙ ꝓlixũ ẽ tp̄s exquo fuerũt ſꝑma et ſãguis ⁊ ſpũs vaporalis. Et in pueris qđ ⁊ iuuenib⁹ igneitas eſt eq̄lis: ſ₃ in pueris plus abũdat aeritas ⁊ aq̄itas ⁊ i ſenib⁹ ⁊ decrepitis plus abũdat terreſtritas q̄͂ in illis duob⁹ ⁊ eſt in decrepitis plus. ¶ Iuuẽtus aũt h₃ ꝯplonẽ magis eq̄lẽ ꝯplone pueri. Cõꝑatiõe tñ pueri eſt eius cõplexio ſicca ⁊ ſenis ⁊ decrepiti cõꝑatiõe eſt humida. ¶ Decrepit⁹ v̄o eſt ſiccior iuuene ⁊ ſene in mẽbris ſimplicib⁹ ⁊ hũidior vtriſq₃ hũiditate ex̄nea made faciẽte. ¶ Scðm v̄o diuerſitatẽ cõplonũ gñis: femine frigidioris exiſtũt cõplonis. Ideoq₃ ſunt in creatura minores maſculis. ⁊ ſũt humidiores. ergo ꝑꝑ cõplonẽ eaꝝ frigiditatẽ multiplicanꝉ eaꝝ ſuꝑfluitates: ⁊ ꝑꝑ paucũ eaꝝ exercitiũ: ⁊ ſub̃a carniu₃ eſt rarior: ſ₃ viri caro ex ꝑte ꝯplonis ei⁹ qđ ei admiſceꝉ ſit rarior. Sua nãq₃ ſpiſſitudie pl⁹ ꝓhibeꝉ in ip̄a₃ penetrare qđ a venis ⁊ neruoꝝ villis ad eã ꝓfluit. ¶ Qui v̄o terras inhabitãt ſeptẽtriõales hũidiores ſunt: ⁊ qui artes exercẽt aque cas humidiores exñt: ⁊ q̄ ab iſtis diuerſificanꝉ diuerſi exñt. Signa aũt ꝯplonũ narrabimus vbi vniuerſalia ſigna ⁊ ꝑticularia referemus.

¶ Doctrina quarta. Quid ſit humor ⁊ eius diuiſiones. Capitu. j.

Humor eſt corp⁹ hũidũ liq̄dũ i qđ in p̄mis nutriẽs cõuertiꝉ. Ei⁹ v̄o eſt hũor bon⁹: ⁊ eſt illđ de cuius ꝓꝓetate ẽ vt fiat ꝑs ſub̃e nutriti ſol⁹ vel cũ alio: ⁊ aſſimilari ei ſolus vel cũ alio: ⁊ in ſũma mã reſtaurationis eius qđ ex ea diſſoluiꝉ. Et ei⁹ ſuꝑfluitas eſt humor mal⁹ ⁊ ẽ qđ iſtud agere nõ ꝯſueuit. Aut raro in bonũ ꝯuertiꝉ hũorẽ. Uñ antea a corꝑe expelli ⁊ ꝓijci d₃. ¶ Dicem⁹ ergo ꝙ hũiditatũ corꝑis q̄dã ſunt p̄me q̄dã ſcðe. Prime ſunt q̄tuor humores quos paulopoſt nolabim⁹. ¶ Scðaꝝ vero due ſunt diuiſiões: aut enim ſunt ſuꝑfluitates aut nõ ſuꝑfluitates. Suꝑfluitates vero i ſeq̄ntib⁹ nominabimus. ¶ Et q̄ ſunt nõ ſuꝑfluitates ſunt humores qui a p̄ncipali diſpõne cõuerſi mẽbris delegati fuerũt: ſ₃ nõdũ alicui⁹ mẽbroꝝ ſimpliciũ oꝑatiõe ꝑfecta ꝑs effecti ſunt: quoꝝ ſunt q̄tuor ſpẽs. Una ẽ humor in foraminibus extremitatũ ꝑuaꝝ venaꝝ contentus mẽbris ſimplicib⁹ ꝓpinquaꝝ ibibẽtiũ ea vel eã. ¶ Alia ẽ hũor ꝑ ola ſimplicia trãſiẽs mẽbra: ſicut ros q̄ in nutrimẽtũ ꝯuerti ẽ apt⁹: cũ corp⁹ nutrimẽto caret: ⁊ vt mẽbra humectet cu₃ aliq̄ cã fortis motus aut alia ea exiccauerit. ¶ Tertia ẽ humor q̄ paꝝ añ ꝯgelat⁹ fuit: ⁊ ẽ nutrimẽtũ qđ in ſub̃a mẽbroꝝ ex ꝑte ꝯplonis ꝯuerſum eſt. S₃ ex ꝑte eẽntie ꝯplete ⁊ ſilitud inis nõdum ꝯuerſum fuit. ¶ Quarta ẽ humor q̄ eſt intus in mẽbris ſimplicib⁹ a p̄ncipio natiuitatis ꝑ quẽ ꝑtiũ coꝝ cõtinuitas exiſtit cuius p̄ncipiũ ẽ ex ſꝑmate. Sꝑmatis v̄o p̄ncipiũ eſt ex humorib⁹. ¶ Et dicemus ẽt ꝙ humores humoroſi boni ⁊ ſuꝑflui vel nõ ſuꝑflui q̄tuor continenꝉ gñibus. gñe ſanguinis q̄ olbus illis melior exiſtit: ⁊ gñe flegmatis: ⁊ gñe colere rubee: ⁊ gñe colere nigre. ¶ Sanguis vero natura calidus exiſtit ⁊ humidus. Cuius ſunt due ſpẽs: nãlis ⁊ nõ nãlis. Nãlis aũt ẽ cuius color ẽ rube⁹ malo carẽs odore ⁊ ẽ valde dulcis. ¶ Nõ nãlis v̄o ſunt due diuiſiões. Alius.n. ẽ qui a ꝯplone bona fuit mutatus: nõ ꝑꝑea ꝙ aliq̄d ei admixtũ fuerit: ſ₃ q2 ei⁹ cõplexio in ſe vitiata fuit: v̄bi grã: q2 aut fuit infrigidatus aut calefact⁹. ¶ Et ẽ alius qui nõ fuit mutat⁹ niſi ꝑꝑ hũorẽ malũ q̄ ei admixt⁹ fuit. Qđ ẽ ſm duas diuiſiones: aut eñ ad eũ humor deforis venit ⁊ penetrauit in ip̄₃ ⁊ corrupit: aut in ip̄omet fuit gñat⁹ humor v̄bi grã aliq̄ ei⁹ ꝑs putruit ⁊ eius ſubtile in colerã rubeã: ⁊ ſpiſſum in colerã nigrã ꝯuerſum ẽ. ⁊ remanſerunt ãbe aut vna eaꝝ in eo: ⁊ hui⁹ qđ diuiſiõis ꝑtes ſm illđ qđ ei admiſceꝉ ⁊ ip̄i⁹ ſpẽs de ſpẽbus flegmatis ⁊ ſpẽb⁹ colere nigre ⁊ ſpẽbus colere rubee diuerſificanꝉ: ⁊ aquoſitas ei⁹: plerũq₃ ergo fit turbidus: ⁊ aliq̄ñ fit ſubtilis: ⁊ aliq̄ñ niger multa infectus nigredine: ⁊ q̄ñq₃ albus: ſilr quoq₃ in odore ſui ⁊ ſapore mutaꝉ: fit nãq₃ amar⁹ aut ſalſus aut acetoſus. Flegmatis aũt aliđ ẽ nãle: ⁊ aliud nõ nãle. Nãle ẽ qđ eſt aptũ vt in aliquo tꝑe fiat ſanguis: q̄m eſt ſãguis nõ plene coct⁹. Et ẽ q̄dã modus dulcis flegmatꝭ: qđ nõ valde exiſtit frigidũ: imo corꝑis comꝑatione frigiditatis pauce: ſanguinis v̄o comꝑatiõe eſt ⁊ colere rubee eſt frigidũ. ¶ Et eſt etiã flegma dulce qđ nõ eſt nãle: qđ ẽ flegma ſaporẽ nõ habẽs: qđ nolabimus: qđ fit cũ accidit vt cũ eo ſanguis miſceaꝉ nãlis: ⁊ qđ multotiẽs in rheumatiſmis: ⁊ in ſaliua ſentiꝉ. ¶ Dulcis v̄o nãlis receptaculũ. Dixit Gal. naturã nõ feciſſe mẽbrum ꝓꝑuum: quẽadmodũ duabus fecit coleris: hoc nãq₃ flegma ſanguini ꝓpinquã h₃ ſimilitudinẽ: ⁊ egẽt eo mẽbra omnia: ideoq₃ fecit nã vt cum ſanguine vadat. ¶ Dicim⁹ aũt ꝙ hec indigẽtia ẽ ꝑꝑ duas res: vna eſt neceſſaria: ⁊ altera iuuatiua. ¶ Neceſſaria v̄o eſt ꝑꝑ duas res. Una eſt vt ſit iuxta mẽbra ad hoc: vt cũ mẽbra nutrimẽtũ qđ ad ip̄a ꝯſueuit venire admiſerint: qđ ẽ ſanguis bonus ꝑꝑ retentionẽ mãei ei⁹ q̄ a ſtõ fit ⁊ epate ꝑꝑ aliq̄s cãs q̄ acciderũt oꝑenꝉ in eo v̄tutes nãles coꝝ ⁊ coquãt ⁊ digerãt: ⁊ nutrirenꝉ ex eo: ⁊ ſicut calor innat⁹ digerit ip̄₃ ⁊ rectificãdo facit ip̄m ſanguinẽ: ſimiliter calor extraneus ip̄m plerũq₃ putrefacit ⁊ corrũpit. ¶ Hãc vero neceſſitatis ꝑtẽ nõ habẽt due colere. Due nãq₃ colere flegmati in hoc nõ cõicant ꝙ calor nãlis ip̄₃ rectificat ⁊ facit ex eo ſanguinem: ſ₃ in hoc cõicent eiq₃ calor accidẽtalis ip̄m mutat ⁊ facit ex eo rẽ putridã ⁊ corruptam. ¶ Altera eſt vt ſanguini admiſceatur:

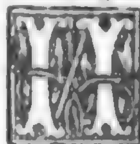
vt ipsu3 aptu reddat: ad mebra flegmaticarum complexionu3 nutrieda: in sanguine quoru qui ea est nutriturus op3 flegma actualiter esse fm mensura nota sicut est cerebru: & hoc qd in duabꝰ est repertu coleris. ¶ Juuatiua vo est: vt humectet iuncturas & mebra que multe exnt motiois ne siccitas eis accidit propter calorem q ex motu prouenit & fricatione: & hoc qd est iuuametu stas in terminis necessitatis. ¶ Non nalis aut flegmatis Aliud e supfluitas diuerse ecntie vsq ad sensum: & istud e mucilaginosum & aliud est in suba eqle in sensu: & in veritate diuersum & est flegma crudu. ¶ Aliud est valde subtile & ipm e aqsum. ¶ Aliud est valde grossu3 albu. vz & e illud qd vocat gipseu3. & ipm est cuius subtile fuit resolutu: ideo q in foraminibꝰ & iūcturis diu fuit retentu3: qd olbus existit grossius. ¶ Et ex flegmate e qdda qd e salsum: qd olbus flegmatis speciebus acutius est & siccius & leuius. ¶ Omnis vero salsuginis cause est vt aquose humiditati pauci saporis: aut priuate eo. terree ptes aduste complonu siccar & saporis amari eqli teperamento misceant. Si eni multe fuerint amarus sapor puenit. & ex hoc qd silr fiunt sales et aq salse. Et e etia cu sal fit ex clere alchali: & calce & ex aliis cum in aq coquunt: & colant & coquit illa aq donec in sale coaguletur. ¶ Silr quoq flegmatice tenui qd sapore no h3. aut cui sapor adeo est puꝰ q no superat cum colera sicca na se miscuerit adusta aqlitatis admixtioe ipsum facient salsum & calefaciat. hoc igit flegma est colericu3. ¶ Gal. vo dixit flegma hoc salsu3 fieri: pp ipsius putredine aut aquositate3 q ei admixta fuit. & nos qd dicimus putredine ipm salsu3 efficere: io q in ipso adustione facit & cinereitatem q cu eius humiditate comiscet. Sola aut aquositas cu ei admiscet salsedine in ipso efficere no v3: cu ibi vlla alia non fuerit ca. ¶ Et mihi qd vr q ista: aut non pmutationis est: sed ptinuitatis: tuc eni locutio copleta erit. ¶ Et ex flegmate e qd est acetosum & queadmodu dulce est fm duos mos dulce p sua essentia. & aliud pp re extranea q ei admixta fuit. silr acredo flegmatis acetosi fm duos contingit mos. Uno io q res extraea ei admixta fuit q e cola nigra acris qua in subsequenti nolabimus. altero pp cam q in ipsomet cotingit: & illud qd est vt flegmati dulci qd diximus ipso dulci exnte. accidat sic accidit aliis succis dulcibꝰ q pus bulliunt & postea acescut. ¶ Et e aliud ponticu cuiꝰ dispo e queadmodu hec dispo. fortasse eni erit eius poticitas ppea q colera nigra potica ei admixta fuit. & fortasse erit eius poticitas pp cam q in se vehemeti infratione infratu e adeo q eius sapor ad poticitate sit conuersus. ioq eiꝰ aquositas cogelata est: & ad siccitate paru & terrestritate alterata est. & neq fuit calor debilis q ipsum bullire faceret & conuerteret in acredine neq calor fortis q ipm coqueret. ¶ Et est flegmatis spes vitrei spissi grossi vitro liqfacto silis in sui viscositate & poderositate. qd plerūq est acre: & plerūq sapore no hebit. & vr q illd ex eo qd e grossum sapore no hns sit crudu: aut pvertit in crudu. & hec qd e illa flegmatis spes q in pnꝰ rei erat aquosa fra: q neq putruit neq res alia ei admixta fuit: sed sic pmansit recodita donec fuit igrossata: & fritas fuit ei addita. ¶ Jam igit declaratu est q corrupti flegmatis modi ex pte saporu ipsius sunt qtuor: salsu3: acre: poticu & isipidu. Et ex pte sue ecntie sunt qtuor aquosum: vitreu: mucilaginosu3: & gipseum. crudu vo in collectioe mucilaginosi ptinetur.

¶ Colera aut rubea alia est nalis: alia e q e supfluitas no nalis. ¶ Nalis e spua sanguinis: cuiꝰ color est rubeꝰ clarꝰ: & e leuis acuta: & qnto magis fuerit cala erit eiꝰ rubedo maior. q cu i corpe gnat in duas diuiditur ptes. qru vna cu sanguine vidit: & altera ad cistim trasmittit fellis. ¶ Illud vo qd de ea vadit cum san. cu ea penetrat ca necessitatis & iuuameti. Necessitas vo e vt sanguini admisceat ad nutrieda membra: in quoru coplonibꝰ magna colere rubee pte e op3 fm modu que meret de diuisioe sic pulmo. Se iuuam e vt sanguine subtiliet: & in itineribꝰ ipm penetrare faciat. ¶ Qd vo de ea colatu ad cisti trasmittit fellis ca necessitatis trasmittit & vtilitatis. ¶ Necessitas aut: aut est fm totu corpꝰ qd est ipsum a supfluitate mundare: aut fm vnu ipsiꝰ mebru qd e fel nutrire: vtilitatis vo duo sunt iuuameta. vnu e intestina a stercore & flegmate viscoso abluere. & aliud intestina & ani musculos pugere: vt qd sit ei necessarium sentiat & egones emittat. Ideoq sepe accidit colica ca opilationis q fit in foramine qd a felle descedit ad intestina. ¶ No nalis vo colera alia e q a na egreditur pp cam extranea q ei admiscet. Alia e q a na egressa est pp cam i se: q2 eiꝰ suba e no nalis. ¶ Partis prime est alia q est scita & famosa. & e illa cui exneu illd qd e admixtu est flegma. Cuiꝰ gnatio magis e in epe & alia e q e minoris fame & est illa cui exneu qd e admixtu e mella. Nota aut & famosa aut e cole citrina: aut e cola vitellina: flegma naq cui admiscet colera qnq e tenue & gnat ide pma: qnq e grossu3 & gnatur inde scda. s. colera q ouor vitellis silis existit. ¶ Que aut minoris e fame e illa q colera vocat adusta: q aliquo duor gnat modor. vnus e vt colera i se aduratur & accidat in ea cinereitas: s3 eiꝰ subtile no separetur ab ipsiꝰ cinereitate: imo cinereitas in ea contineatur. Et hec qd e peior. Et aliꝰ e vt colera nigra extrinsecꝰ ad ea veniat & cu ea misceat: & hec qd e melior. Huius aut spei colere color e rubeꝰ: sed no est clarus neq floridꝰ: imo est magis silis saguini: s3 e tenuiꝰ. & plerūq a suo colore pp aliqs mutat causas. ¶ Que vo in sui suba extra nam est alia est cuiꝰ gnatio sepiꝰ est in epe. Alia e cuiꝰ gnatio magis est in sto. Et illa qd cuius gnatio magis e ab epe e vna spes. Que est cu qd in sanguine e subtile adurit cuiꝰ spissitudo colera est nigra. Et q in sto magis gnat duas h3 ptes: prassina. s. & viride3 vt erugo eris. ¶ Et mihi qd vr q prassina ex vitellina gnat cum aduritur. Cu. n. adurit adustio in ea efficit nigredine: et q cu3 citrinitate mixta gnat viriditas. ¶ Erinaria vero videtur mihi q gnetur ex prassina: cu3 tn adurit donec eiꝰ humorositas siccat: & ad albedine redire icipit pp sui siccitate. calor naq in humido corpe i pmis nigredine efficit. deinde denudat ipm nigredine: qn eiꝰ olno finit humiditate: & qn supfluit in eo ipm albificat. & hoc qd in lignis attede q priꝰ in carbone ptunt: deinde in cinerem. Calor. n. in hūido efficit nigredinem: & in

ei⁹ ꝯrio albedinē. ⁊ frītas in humido albedinē opaꝛ ⁊ nigredinē in ei⁹ ꝯrio. hec tñ duo iudicia q̄ i prassi=na ⁊ ꝯinaria iudicaui estimatiua sunt iudicia. Hec aūt spēs q̄ dr̄ ꝯinaria oībus colere rubee speciebus calidior existit ⁊ peior ⁊ magis perniciosa: ⁊ dr̄ ꝙ de suba venenoꝝ. ¶ Colere aūt nigre alia ē nālis alia nō nālis superfluitas. Nālis est boni sanguinis ex turbulētia ⁊ supfluitas in cōparatione ad sanguinē: qꝛ oēs humores dicunꝛ supfluitates ad cōparationē san=guinis: cui⁹ sapor int̄ dulcedinē ⁊ ponticitatē exiſtit. Que cū in epe gnāꝛ in duas sepaꝛ ptes: q̄rū vna in sanguinē penetrat ⁊ alia ad splenem transmittitur. ¶ Pars aūt q̄ cū sanguine penetrat vadit cū eo cā necessitatis ⁊ vtilitatis. Necessitas vō ē vt sangui=ni admisceaꝛ eo mō quo oꝫ in nutrimēto cuiusq̄ mē broꝝ in quoꝝ cōplōnib⁹ magnā melie ptē eē opꝫ sic sunt ossa. ¶ Utilitas vō ē vt sanguinē restringat ⁊ cō fortet ⁊ inspisset ipm. Et ps ei⁹ q̄ ad splenē transmit=titur est illud quo sanguis nō indiguit q̄ ad ipm va=dit cā necessitatis ⁊ vtilitatis. Necessitas vō aut ē fm corpus totū. s. vt a supfluitate mūdeꝛ aut fꝫ vnū mēbrū qd̄ est vt splenē nutriat. ¶ Utilitas vō iō acci=dit: qꝛ in os stōi q̄si mulgendo ꝓfluit. Et hec qd̄ vtili=tas duobus est modis: vno qꝛ os stōi stringit ⁊ ꝯfor=tat. ⁊ inspissat. Alio vt in ore stōi cōmotionē faciat pp acredinem ⁊ excitet ad famen ⁊ faciat desiderium. ¶ Debes aūt scire ꝙ colera rubea q̄ ad cistim trans mittiꝛ fellis est illud quo sanguis nō idiget ⁊ illd̄ qd̄ a felle egrediꝛ ē illd̄ q̄ fel nō indiget: ⁊ silr colera ni=gra que ad splenē transmittiꝛ ē illud quo sanguis nō indiget ⁊ illud qd̄ a splene egrediꝛ ē illud quo nō in diget splē: ⁊ quēadmodū illa colera rubea postrema euigilat v̄tutem expulsiuā inferius: sic colera ista ni=gra postrema v̄tutē appetitiuā euigilat supius. Un̄ sit deo oīb⁹ meliori factoribus laus. ¶ Melancolia vō nō nālis nō ē ad modū hypostasis ⁊ fecis: imo ē ad modū adustiōis ⁊ cinereitatis. Res nāq̄ humi=de cū reb⁹ terrestrib⁹ admiscent: sepaꝛ terrestritas ab eis aliquo duoꝝ mōꝝ. aut ad modū hypostasis: ⁊ tale q̄le illud ē de sanguine est melia nālis: aut ad modū adustiōis qd̄ ē cū resoluiꝛ sbtile ⁊ spissuꝫ rema net ⁊ tale q̄le illud ē de humoribus ē melia supfluēs ⁊ ista q̄dē vocatur colera nigra: ⁊ neq̄ hūit hypo=stasim nisi sanguis. Ex flegmate. n. pp sui viscosita=tem nihil descendit sicut ex oleo. Et ex colera rubea pp sui subtilitatē ⁊ sue terrestritatis paucitatē ⁊ sui mot⁹ assiduitatē. Et ppea ꝙ illud qd̄ de ea a sanguie sepaꝛ in corpore ē parū nō descēdit res de q̄ sit curā dñi: neq̄ ēt cū sepaꝛ moraꝛ nisi paꝝ: sꝫ putrefit aut a corpore expelliꝛ. ⁊ cū putrescit eius subtile resoluiꝛ ⁊ spissuꝫ remanet ⁊ fit colera nigra adusta ⁊ nō hypo stasiua. ¶ Melia aūt q̄ ē supfluēs alia ē q̄ ē cinis cole re ⁊ qd̄ de ea aduriꝛ q̄ ē amara. inter quā tñ ⁊ colerā rubeā quā adustā vocam⁹ existit drīa: qꝛ illa ē colā rubea cui cinis hic fuit admixt⁹: hec vō nō ē nisi ci=nis p se cognit⁹ cui⁹ sbtile fuit resolutū. ¶ Alia est q̄ ē cinis flegmatis: ⁊ qd̄ de eo adustū fuit. ⁊ si flegma valde subtile ⁊ aquosuꝫ fuerit ei⁹ cinis erit salsus et si non trahit ad acredinem aut pōticitatē. ¶ Alia est q̄ est cinis sanguis: ⁊ qd̄ de eo ē adustū: ⁊ hec qd̄ ē sal

sa ad paucā trahēs dulcedinē. ¶ Alia est q̄ est cinis melie nālis q̄ si subtilis fuerit erit eius cinis: ⁊ qd̄ de ea adustū est: ē valde acre sic acetū qd̄ cū sup terre faciē cadit ebullit: ⁊ ei⁹ odor ē acris a quo musce fu=giunt ⁊ alia: ⁊ si grossa fuerit minoris erit acredis cū pōticitate pauca. ¶ Male igiꝛ colere nigre spēs sūt tres colera rubea cū aduriꝛ ⁊ ei⁹ subtile resoluiꝛ. et due alie diuisiones q̄s post eā dixim⁹. ¶ Melia vero flegmatica est tardioris ipedimenti ⁊ malitie. ⁊ melia colerica est q̄ est fortioris malitie ⁊ velocioris corrus ptiōis verumtñ est susceptibilior curōnis q̄ȝ illa. De alijs vō duab⁹ diuisiōib⁹ q̄ magis acris est deterior existit. Si tā in ei⁹ p̄n° auxiliū p̄sto fuerit ciri⁹ medi=cationē recipiet. Tertia vō q̄ min⁹ sup terrā ebullit: ⁊ min⁹ in mēbra penetrat tardi⁹ ꝑimit: sꝫ ad resoluē dū ⁊ ad maturandū ⁊ medicatiōeꝫ recipiēdū magis est effrenis. He ergo sunt spēs humorū non nāliū ⁊ supfluētiū. ¶ Inde Gal. q̄ dixit ꝙ humor nālis solum mō est sanguis: ⁊ alij humores sunt supfluitates qui bus nō egem⁹ nō dixit verū. Si. n. solus sanguis es set humor q̄ mēbra nutrit oīa i suis cōplōnib⁹ ⁊ essen tijs silia forēt. os nāq̄ carne duri⁹ non existit nisi qꝛ sanguis cui suba dura melia fuit admixta ipm nutri uit: neq̄ cerebruꝫ molli⁹ ē carne nisi qꝛ sanguini qui ipm nutriuit suba mollis flegmatica fuit admixta. Ipm quoq̄ sanguinē alijs inuenim⁹ admixtū humo rib⁹ q̄ ab eo separant. Cū eni extrahiꝛ ⁊ ordinatim po=niꝛ in catin visu discerniꝛ qd̄ sepaꝛ in pte q̄ ē sic spūa: ⁊ ē colera rubea: ⁊ ptē q̄ est sicut fex ⁊ res turbidia. ⁊ est melācolia: ⁊ ptē q̄ est sic albumē ouoꝝ ⁊ ē flegma ⁊ ptē aquosam q̄ est aquositas cui⁹ supfluitas in vri na euāꝛ. Aquositas nāq̄ nō ē ex humoribu⁹ solidis neq̄ est nisi ex eo qd̄ bibiꝛ et nō nutrit neq̄ ē necessa ria nisi in nutrimenti attenuatiōe ⁊ penetratiōe. hu=mor nāq̄ ē qd̄ ex eo qd̄ bibiꝛ ⁊ comediꝛ est nutriens. Qd̄ aūt dico nutriēs volo itelligi ꝙ ē in potētia site corpori. Qd̄ aūt in potētia corpis. s. humani silitudi nē hꝫ est corp⁹ cōmixtū nō simplex. Et aq̄ q̄dē ē sim=plex. ¶ Sunt aūt q̄dā holuꝫ q̄ opinanꝛ corpis v̄tutē sanguinis seq̄ multitudinē ⁊ ipsius debilitatē seq̄ ei⁹ paucitatē sed nō ē ita. Qd̄ vō attēdiꝛ ē dispositio ei⁹ q̄ntitatis q̄ de eo corp⁹ ingrediꝛ. Et sunt q̄dā q̄ opi=nantur ꝙ cum humores aucti fuerint aut diminuti. Postq̄ corpora humana fm cōparationē fuerint q̄ debent in q̄ntitate vni⁹ ad alterū sanitas erit conser uata. sed nō est ita. humores nāq̄ p̄ter istud mēsurā in q̄ntitate ꝯseruatā hr̄e debēt nō in cōparatiōe al=teri⁹ humoris: imo i se cū custodia mēsuratiōis quā hñt in cōparatiōe vni⁹ ad alterū. Adhuc q̄dē remā serunt de rebus humorū q̄stiones que non medicis sed tm̄ ptinent phls. Iōq̄ eas pretermisi.

¶ De q̄litate gnātiōis hūoꝝ. Cap. ij.

Utriens masticatiōe aliq̄ hꝫ digōnē. su=pficies. n. oris supficiei stōi contigua exi=stit: imo est ac si vna eēt supficies: ēq̄ leo v̄tus digestiua ex ipo. cūq̄ masticatū tes tigerit aliq̄ ipꝫ ꝯuersiōe ꝑmutabit. Et i h° q̄d auxilia tur saliua acq̄sita p digōnē in q̄ cadit calor in ar⁹. Iō q̄ triticū masticatū i maturatōe furūculoꝝ ⁊ exitura rū opaꝛ qd̄ n̄ opaꝛ triticū cū aq̄ tritū: nꝫ illd̄ qd̄ cū aq̄

coquit. Et dixerūt q̄dā q̄ signū ostēdēs nobis q̄ ma sticatū iā par icepit digeri ē q̄ nec p̄mus odor nec p̄mus sapor i eo iuenit. ¶ Deide postq̄ stōm igredit̄ itegra digerit̄ digōne: nō pp stōi calorē tm̄: sʒ pp calorē mēbroꝝ q̄ ipʒ circūdat ⁊ a dextra qd̄ epar ⁊ a sinistra splē. Splē nāq̄ calefacit nō pp sui sbāʒ: sʒ pp arterias ⁊ venas multas q̄ i eo sūt ⁊ ab sifac qd̄ ē zirbū adipinū qd̄ cito suscipit calorē cā adipis ⁊ ad stōm reducit ⁊ supi⁹ qd̄ cor mediāte diaphragmate ab eo calefacto. ¶ Cūq̄ nutriens in p̄mis digerit̄ fit sua essentia i multis aialiū auxilio ei⁹ qd̄ ei admiscetur de eo qd̄ bibit̄ plerūq̄ chil⁹ ⁊ ē sbā liq̄da ptisane i spissitudine sitis. Deide ei⁹ subtile a stō ⁊ itestis attrahit̄ ⁊ p vias venaꝝ q̄ meseraice vocant̄ ipellit̄ q̄ sunt vene subtiles dure oīb⁹ itestis ꝯtinue. Cūq̄ p eas ipellit̄ ad venā puenit epatis q̄ porta vocat̄ et penetrat in epar in diuisiōib⁹ ⁊ ramis porte itrātib⁹ ⁊ se minorātib⁹ ⁊ subtiliātib⁹ ad modū capilloꝝ occurrētib⁹ orificijs diuisionū radicū vene q̄ a gibbo epīs ascēdit. Et nō facit ipāʒ penetrare in illas coāgustatiōes nisi melior cōmixtio aq̄ bibite ē id qd̄ indiget corp⁹. Cū ḡ i istaꝝ vēaꝝ villis diuidit̄ fit quasi epar totalr̄ tāgat hui⁹ chili totalitatē. ⁊ pp illud tūc ei⁹ opō ē vehemētior ⁊ fortior ⁊ velocior ⁊ tūc coquit̄. ¶ In oī aūt decoctiōe q̄ ē h⁹i est res q̄ est sic̄ spuma ⁊ res q̄ ē sic̄ hypostasis ⁊ res fortasse erit cū eis: aut q̄ ad adustionē ptinet si decoctio supflua fuerit: aut res q̄ nō ē bñ cocta si decoctio fuerit minor q̄ debet. ¶ Spuma aūt ē cola rubea ⁊ hypostasis ē melia q̄ ambo sūt nāles. Adusti ṽo subtile ē mala cola rubea et ei⁹ grossum ē melia mala nō nālis ⁊ qd̄ nō bñ coctū est fla est. Qd̄ aūt de hoc toto res colata ē q̄ est bñ cocta est sanguis q̄ tm̄ q̄diu ē in epate subtilior existit q̄ dʒ pp aquosaʒ supfluitatē q̄ pp rē quā diximus est necia. Illud vero qd̄ est sanguis cū ab epe sepat̄ ab aquositate ei supflua ilico mūdat̄: q̄ necia nō est nisi pp cām quādā q̄ iā sublata ē. Exhibit ergo aquositas a sanguine in venas que ad renes descendit: et fert secum sanguinem qui ad renes nutriendos sua q̄titate ⁊ q̄litate bon⁹ existit. Nutritq̄ renes vnctuositas hui⁹ aquositatis ⁊ sanguinositatis: deide aliud qd̄ remanet ad vesicā tēdit ⁊ post ad ṽgā. Sanguis aūt essentie bone p venā magnaʒ ad gibbositatem epīs ascēdētē vadit ⁊ tēdit p venas q̄ ab ea vt rami sepant̄. deide in gedeguil venaꝝ: postea sedenechi gedeguil. post sugētib⁹ seguechi. deīn in venis q̄ sūt sicut villi capillarib⁹ siles. postea sanguis ab earum orificijs sudādo labit̄ in mēbra ex pte diuina. ¶ Sanguinis ergo cā efficiēs calor est tpatus: ⁊ cā mālis ē qd̄ de nutriētib⁹ ē tpatū ⁊ de potib⁹ bōis ⁊ formalis cā ipi⁹ ē decoctio noua. ⁊ ei⁹ cā finalis vt nutriat corpus. ¶ Efficiēs ṽo colere rubee cā ē igne⁹ calor supflu⁹ ⁊ ꝓpe in epe: ⁊ ei⁹ cā mālis est qd̄ de nutriētib⁹ est subtile calm̄ dulce vnctuosum ⁊ acutū ⁊ ei⁹ cā formalis ē decoctionē ad supfluitatē ꝓcedere: ⁊ ei⁹ finalis cā est necitas ⁊ vtilitas q̄s nolauimus. ¶ Efficiēs aūt flatis cā ē calitas attenuata: ⁊ ei⁹ mālis cā est qd̄ de nutriētib⁹ ē grossum humidū viscosū ⁊ frigidū. ⁊ cā formalis ē decoctiōis attenuatio: ⁊ ei⁹ finalis cā ē necitas ei⁹ ⁊ vtilitas ipius q̄s nolauimus.

¶ Melie aūt hypostasiue qd̄ cā efficiēs ē calor tpatus. Sʒ cā efficiēs aduste ē calitas q̄ ab eq̄litate est egressa ⁊ ei⁹ cā mālis ē qd̄ de nutriētib⁹ vehemēter grossum pauce hūiditatis ⁊ eoꝝ calm̄ ē forti⁹ illo et cā ei⁹ formalis ē fex hypostasiua fm̄ vnū duoꝝ modoꝝ: vñ neq̄ labit̄ neq̄ resoluit̄ ⁊ ei⁹ cā finalis ē necessitas ei⁹ ⁊ iuuamētū ipi⁹ qd̄ nolauim⁹. ¶ Melia aūt fit multa aut pp calitatē epīs: aut splenis debilitē aut pp frigous vehemētiā cōgelātis: aut pp constrictiōis pleneratiā: aut pp egritudies q̄ multe ⁊ plixe fuerūt: q̄r pp illud hūores facti sunt cineres. Cū q̄ melia multiplicat̄ ⁊ iter stōm ⁊ epar stat sanguis ⁊ bonoꝝ humoꝝ ḡnatio cū ea minorat̄. ergo sāguis minuet̄. ¶ Debes aūt scire q̄ ḡnatiōis humoꝝ cāe calitas ⁊ fritas cū alijs existūt cāis: sʒ calitas eq̄lis sanguinē ḡnat: ⁊ supfluēs colerā gignit rubeā: multūq̄ supfluā meliā ḡnat pp supfluitatē adustionis ⁊ fritas q̄dē flegma ḡnat. ⁊ multū supflua ḡnat melācoliā pp supfluitatē ꝯgelatiōis. ¶ Debes aūt attendere ṽtutes passiuas cū ṽtutū actiuaꝝ eq̄ distātia. neq̄ oꝫ vt sit credulitas q̄ oīs ꝯplo sibi ḡnat sile et nō sui ꝯ̄ū p accñs: sʒ nō sit p essentiā. Cōploni eñi multotiēs accīt vt ꝯ̄iū ḡnet. frida nāq̄ ꝯplo ⁊ sicca plerūq̄ ḡnat humiditatē extneā: nō pp cōueniētiam sʒ pp digestiue debilitatē: ⁊ h⁹i q̄dē ꝯplonē hñs est homo macer cui⁹ iūcture sunt laxe ⁊ est lenis ⁊ ipe ē timorosus: ⁊ fridus tactu: ⁊ suauis: ⁊ vene āguste et similat̄ huic qd̄ ḡnat sceniū de flate. sʒ certe senū cōplexio frida sit ⁊ sicca. ¶ Debes aūt scire q̄ sanguis ⁊ qd̄ cū eo labit̄ tertiā hʒ in venis digestionē: ⁊ cū p mēbra diuidit̄ vt vnūq̄dq̄ suū recipiat nutrimētum hʒ digōnē q̄rtā. Supfluitas igit̄ digōnis p̄me q̄ ē in stō p itestinoꝝ egredit̄ viā: ⁊ 2ᵉ digōnis q̄ fit in epe supfluitatꝫ plʒ cū vria egredit̄. Qd̄ aūt de ea remanet ad splenē ⁊ fel tēdit. Duaꝝ ṽo digōnū remanentiū supfluitates p resolōnē q̄ nō sentit̄ ⁊ p sudorē et p sorditiē extrinsecā egrediunt̄. Cui⁹ ps est q̄ p foramina egredit̄ sensibilia sicut p nares ⁊ instrm auditus: aut nō sensibilia sicut p poros: aut ex nāʒ sicut p apāta cū apiunt̄: aut qd̄ nascit̄ ex additiōib⁹ i corpibus sic̄ pili ⁊ vngues. ¶ Debes aūt scire q̄ si alicui⁹ hūores subtiles existūt eoꝝ exio eū debilitat. cui multūʒ nocet in sui fortitudine suoꝝ poroꝝ amplitudo ppea q̄ resolōnē sequit̄ debilitas ⁊ q̄ hūores subtiles ad eūandū ⁊ resoluēdū sunt faciles. qd̄ aūt ad resoluēdū ⁊ eūandū ē facile spūi facile associari pōt in sua resolōne. cū eo igit̄ resoluit̄. ¶ Et debes scire q̄ quēadmodū humores isti in suis ḡnatiōib⁹ cās hñt sic ⁊ in suis motib⁹ hñt cāe. Mot⁹ nāq̄ ⁊ res valde calide sanguinē mouēt ⁊ colerā rubeā ⁊ fortasse mouebūt meliam ⁊ forte facient eā. desṽo flegma forte reddit ⁊ aliq̄s melie spēs: ⁊ etiā ipemet estimationes mouēt hūores. ṽbi grā. sanguinē eñ mouet res intueri rubeas. quapp ꝓhibem⁹ illū ex cui⁹ narib⁹ sanguis fluit res splendorē habētes rubeū aspicere et hec q̄dē dicim⁹ de humorib⁹ ⁊ eoꝝ ḡnationib⁹. Loq̄ vero cōtra pteruos ⁊ deuiantes debent sapientiaꝝ opifices ⁊ non medici.

¶ Doctrine quinte ad sciendum quid sit mēbrum ⁊ sue partes. Ca. j.

Embra sũt corpa q̃ ex p̄ᵃ hũorũ
ghant ꝯmixtiõe queãd
modũ hũores sũt corpa q̃ ex p̄ᵃ ciborũ
ꝯhant cõmixtiõe sicͭ cibisͭ ex p̄ᵃ ꝯmixtiõe
ꝯnati eoꝝ. Mẽbroꝝ aũt alia sũt q̃ sunt
simplicia alia sunt q̃ ꝯposita simplicia q̃ sũt quoꝝ
quãcũqȝ sẽsibilẽ assũpseris ptẽ i noĩe ⁊ diffinitiõe erit
toti cõicãs sicͭ caro in suis ptib⁹ ⁊ os in suis ptib⁹ et
nerui in suis ptib⁹ ⁊ his silia. Jdeoqȝ siliu vocant ptiũ.
⁋ Cõposita ꝟo sũt illa q̃ꝝ q̃cũqȝ accepis ptẽ i noĩe
⁊ diffinitiõe toti cõicãs nõ erit sicͭ man⁹ ⁊ facies. ps
eñ faciei nõ ẽ facies neqȝ ps man⁹ ẽ man⁹ ⁊ vocant
mẽbra instrũalia eo q̧ sunt alẽ instrũa ad ꝯplẽdũ mot⁹
⁊ opatiões. Primũ mẽbroꝝ siliũ ẽ os qd dꝝ ẽ crea
tũ: qm ipm ẽ corpis fundamẽtũ ⁊ sustẽtaculum mo
tuũ. Post ipm ꝟo est cartilago q̃ osse existit mollior
Jdeoqȝ flecti põt sȝ ẽ oĩa⁹ aliĩs mẽbris durior cui⁹ iuua
mẽtũ i creatiõe fuit vt ossiũ cũ corpib⁹ mollib⁹ p ip-
sam melior fieret cõtinuatio ⁊ vt durꝝ cũ molli non
absqȝ medio ꝯponeret duro eñ molle lederet ⁊ pci
pue in hora pcussiõis ⁊ cõstrictiõis si nõ eẽt cõpõ or
dinata sicͭ ẽ i osse spatule ⁊ hypocõdrioꝝ ⁊ i ossib⁹
costaꝝ ⁊ sicͭ ẽ epiglotalis cartilago ⁊ illud qd ẽ sub
torace ⁊ vt p ipaȝ etiã foret melior iũcturaꝝ se adin
uicẽ fricantiũ vicinitas ne sua duritie rũpent ⁊ ẽt vt
cũ aliqs muscul⁹ se extẽdẽdo ad aliqd pueneri mẽ
brorum in quo os nõ existat cui initat ⁊ a quo ꝯfor
tet sicͭ palpebraꝝ musculi vt sit ibi sustẽtaculũ cordꝫ
eoꝝ ⁊ defensio ⁊ plerũqȝ ẽt in multis locis ẽ nece rẽ
aliquã rei alicui initi q̃ nõ sit dura in vltimo sicͭ epi
glotti. ⁋ Postea sunt nerui q̃ sunt corpa a cerebro or
ta aut a nucha alba ad flectẽdũ mollia ⁊ sepandum
dura ad hoc creati vt p eos mẽbra sensum habeãt
⁊ motũ. ⁋ Post neruos sũt chorde q̃ q̃dẽ sunt corpa
q̃ ab extremitatib⁹ musculoꝝ oriunt ⁊ neruis siliant
⁊ ad mẽbra tẽdẽtes mobilia plerũqȝ sua retractiõe
retrahũt mẽbra pp musculi ꝯtractiõẽ ⁊ ꝯgregationẽ
⁊ pp retrorsum reductionẽ ⁊ q̃nqȝ relaxãt laxamẽto
sui ppea q̧ muscul⁹ dilatat cũ ad suũ redit sitũ aut
supra mẽsurã quã ei⁹ hȝ lõgitudo ⁊ supra dispõnem
quã hȝ cũ in suo nãli existit situ addit sicut in q̃bus
dã videmus musculis q̃ qd ꝯm plim sunt compositi
ex neruis q̃ ad musculũ tẽdũt ⁊ ab altera pte egre-
diunt ⁊ ex corpibus de q̃bus post chordaꝝ relatio-
nẽ tractabim⁹ ⁊ hec quidẽ sunt q̃ ligamẽta vocant q̃
etiã ꝯm visuȝ ⁊ tactũ neruosa existũt ⁊ ab ossib⁹ ve-
niẽtia ad musculũ vadũt ⁊ siũt fila ipa ⁊ nerui in eo
qd eñ est supra pteȝ musculi vocat caro ⁊ qd ab eo
sepat ⁊ ad iuncturã vadit ⁊ mẽbrũ motũ colligit in
seipo ⁊ pmutat chorda. ⁋ Post eas aũt sũt ligamẽta
q̃ pdixim⁹ q̃ ẽt sunt corpa neruo silia quoꝝ q̃dã sũt
q̃ absolute ligamẽta vocant ⁊ q̃dã sunt q̃ noĩe ala-
hacab vel alchaab appropant. illud ꝟo qd ad mu-
sculũ extẽdit, nõ vocat nisi ligamẽtũ. Et illd qd ad
musculũ nõ extẽdit sȝ tm̃ qd iter duo extrema ossiũ
iũcture ꝯtinuat. aut iter alia mẽbra ⁊ vnã rẽ aliĩ sir
mit ãnectit pp qd ligamẽtũ vocat ⁊ q̃nqȝ noĩe alaha
cab vel alcaab appropat. ligamẽtũ ꝟo nullũ sensuȝ
habuit ne pp motũ multũ ⁊ fricationẽ doleret. Ju
uamẽtũ aũt ligamẽti ex eo qd ꝓmissuȝ ẽ ppẽdit. ⁋ Et

post ligamenta sunt arterie q̃ sunt corpa q̃ a corde
nascũtur ꝯcaua i lõgitudinẽ extẽsa neruosa ⁊ in sui
suba ligamẽtalia hñtia motiões dilatãdo se ⁊ ꝯstrin
gẽdo q̃ ex q̃etib⁹ discernũtur. Que qd ad hoc fuerũt
create vt cor euẽtetur ⁊ fumosus vapor ab eo expel
lat ⁊ spũs mẽbris corpis distribuat. ⁋ Post sunt ve-
ne q̃ arteriĩs siles exñt sȝ sic ab epate ⁊ sũt q̃ete. Que
q̃dẽ fuerũt create ad hoc vt sãguis mẽbris q̃ sunt in
corpe ptiat. ⁋ Deinde sũt pãniculi q̃ sũt corpa d filis
neruosis nõ sensu pceptis texta quoꝝ spissitudo te-
nuis existit dilatata alioꝝ corpuȝ supficies coopien
tia ⁊ cõtinẽtia ea pp iuuamẽta ex quib⁹ ẽ vt summã
eoꝝ in sua figura ⁊ factura custodiãt ⁊ ex eis ẽvt ea
ab aliĩs corpibus suspẽdat ⁊ eis ãnectãt mediãtib⁹
neruo ⁊ ligamẽto q̃ fila facta fuerũt ex q̃b⁹ texti fue
rũt sicͭ renes dorso ⁊ ex eis ẽ vt mẽbra ꝯm sui subam
sensum nõ hñtia p ipos habeãt supficiẽ sui eẽntiam
sentiẽtem q̃ illud qd ei occurrit sentit ⁊ accidẽtaliter
sentit q̧ in corpe accit qd eis inolutũ ẽ. Et hec q̃deȝ
mẽbra sũt sicut pulmo epar splẽ ⁊ renes hec eñ sua
suba nullo modo sentiũt. sȝ neqȝ sentit illud qd i eis
pcussionẽ facit nisi quod de pãniculis sup ea existit.
Cũqȝ in eis accidit vẽtus aut apa sentit. Sȝ vẽtũ sen
tit pãniculus accidẽtaliter pp extẽsionẽ q̃ cõtingit in
ipo apa ꝟo sentit pncipiũ pãniculi ⁊ ei⁹ appẽsiõe ac
cidẽtaliter. Jdeoqȝ mẽbrum apatis grauitate laxatur.
⁋ Postea ẽ caro que ẽ locoꝝ vacuoꝝ impletio que in
hoꝝ mẽbroꝝ situ in corpe existunt ⁊ ipoꝝ fortitudo
qua sustẽtat. ⁋ Jn vnoquoqȝ ꝟo mẽbro est ꝟt⁹ natu
ralis qua ei res nutrimẽti cõplet ⁊ hoc q̃dẽ ẽ nutri-
mẽtũ attrahere ⁊ retinere ⁊ assimilare ⁊ vnire ⁊ sup-
fluitatẽ expellere. ⁋ Et post hec quidẽ mẽbra diuer
sificãtur sunt eñ eorũ q̃dã q̃ pter hãc virtutẽ insup
aliã virtutẽ habẽt q̃ ab eis ad aliud pcedit ⁊ q̃dam
sunt eorũ q̃ hoc nõ habẽt aliꝫ q̃daȝ eorũ sunt q̃ pter
hãc virtutẽ insup virtutẽ habẽt q̃ eis ab alio influit
⁊ sunt eoruȝ q̃daȝ q̃ nõ. Cũ ergo cõpõ fiet seq̃tur q̧ ẽ
mẽbruȝ suscipiẽs ⁊ tribuẽs ⁊ mẽbruȝ tribuẽs ⁊ non
suscipiẽs ⁊ mẽbruȝ suscipiẽs ⁊ nõ tribuẽs ⁊ mẽbrum
neqȝ suscipiẽs neqȝ tribuẽs. ⁋ De membri autẽ tri-
buẽtis ⁊ suscipiẽtis inuẽtione nõ dubitamus. Jn ce
rebro nãqȝ ⁊ epe oẽs cõuenerũt medici q̧ vnũqdqȝ
eoruȝ virtutẽ vite suscipit ⁊ calorẽ naturalẽ ⁊ spiritũ
a corde ⁊ vnũqdqȝ eorũ pncipiũ habet virtutis quaȝ
aliĩs tribuit. Sȝ cerebrũ q̃dẽ pbet sensum ꝯm quos-
dã absolute ⁊ ꝯm quosdã nõ absolute ⁊ epar ẽ pnci
pium nutrimẽti scdm quosdam absolute ⁊ secũdum
quosdam nõ absolute. ⁋ De mẽbri autẽ suscipiẽtis
⁊ nõ tribuẽtis inuẽtiõe nõ dubitamus sicut caro est
que sentiẽdi virtutẽ ⁊ vite suscipit ⁊ nõ est alicui⁹ vir
tutis pncipium quam aliĩ vllo modo tribuat. ⁋ De
aliĩs vero duabus diuisiõis ptib⁹ lyna eaꝝ medici ⁊
magno phorum diuersificati sunt. Phoruȝ nãqȝ ma
gnus dixit q̧ mẽbrum tribuẽs ⁊ recipiẽs est cor ipm
enim est oĩum virtutum pma radix ⁊ omnibus aliis
mẽbris suas tribuit virtutes quibus nutriuntur et
viuũt ⁊ quibus cõphendũt et quibus mouẽt. Me
dici autem ⁊ quidam pmorum phorum has virtu-
tes in membris ptiti sunt ⁊ non dixerunt q̧ sit mem-
brum tribuẽs ⁊ nõ suscipiẽs. ⁋ Et philosophi q̃ ser

mo cum

mo cũ ſubtilr certificaṙ ẽ exacioꝛ. Sȝ medicoꝝ ſmo i
pmis cũ attẽdiṙ ẽ mag manifeſt⁹. Poſtea i alia diui
ſiõis pte diuerſificati ſũt medici iter ſe ⁊ phi iter ſe.
Una ei ſecta dicit ꝙ oſſa ⁊ caro nõ ſẽtiẽtia ⁊ eoꝝ ſilia
nõ pdurãt niſi p ṽtutes ꝑpas q̃ ſũt i eis: q̃ nõ ab aliis
pncipiis eis iſluxerũt. Sȝ p illas ṽtutes cũ nutri^m
eis trãſmittiṙ ſibi ſufficiũt: ⁊ neq ipa alii rei ṽtutem
tribuũt, neq ẽt aliõ mẽbrũ eis aliã tribuit ṽtutem.
Alia ṽo ſecta dicit ꝙ ṽtutes iſte nõ ſũt eis ꝑpe: ſed
ab epate ⁊ corde i gñatiõis pn° eis iſluxerũt: ⁊ in eis
ꝗete pmãſerũt. Medico tñ nõ attinet vt iſeqndo de
mõſtratiua ꝓcedat argumẽtatiõe: vñ de his duab⁹
diuerſitatib⁹ ad ṽitatẽ exit⁹ ꝓueniat: nȝ pȝ ei ſemita
ad hoc i q̃tũ ẽ medic⁹ neq hoc ipȝ i aliq̃ ſuaꝝ ꝑſcru
tationũ ⁊ ſuaꝝ actionũ ipedit. ¶ Dȝ aũt ſcire ⁊ crede
re i diuerſitate p^a qd nõ ẽ ei curãdũ: vtꝝ coꝛ ſit pn^m
ſentiẽdi ⁊ motiõis cerebro ⁊ ṽtutis nutriẽtis epati aut
nõ ſit. Cerebꝝ nãq ſiue p ſe ſiue poſt coꝛ hẽat pn^m
alaliũ actionũ exiſtit cõpatiõe alioꝝ mẽbroꝝ. Et ep
ſilr actionũ nãliũ nutriẽtiũ pn^m exiſtit alioꝝ mem
broꝝ ꝯpatiõe. ¶ Et ĩ alia q̃dẽ diuerſitate dȝ ſcire et
credere ꝙ nõ ẽ curãdũ vtrũ ṽt⁹ nãl i tali q̃le ẽ os in
pn° gñatiõis ab epate venerit: aut eã ꝑ ſuamet ꝯplo
ne mereṙ aut nihil ſit eoꝝ. Sȝ dȝ credere ꝙ hec ṽt⁹
ad ipȝ nõ ꝑuenit niſi ab epate: nã ſi iter ea via clau
dereṙ: et os nutrimẽtũ aptũ hẽret: ei⁹ actio ĩ ſtrueṙ
quẽadmodũ fit i ſenſu ⁊ motu. cũ neru⁹ q̃ ꝓcedit a ce
rebro ſtringiṙ. ṽt⁹ ṽo illa oſſi nãl ſcã ẽ dũ ei⁹ pmãſe
rit cõplo. ¶ Et tũc q̃dẽ explanabiṙ ei diuiſiõis habi
tudo et videbit mẽbra pncipalia q̃ ſũt: ⁊ mẽbra pnci
palib⁹ ĩſeruiẽtia: ⁊ mẽbra nõ pncipalia abſq ſuitio
mẽbra ṽo pncipalia ſũt mẽbra q̃ pmaꝝ ṽtutũ q̃ i coꝛ
pore exñt q̃ ad hoc ſũt neceẽ: vt ſingulare: aut ſpẽs
pdurẽt pncipia hñt. ¶ Scdꝫ ṽo ſingularis durabilita
tẽ ſunt tria pncipia. Coꝛ q̃dẽ ẽ pn^m ṽtutis vite: ⁊ cere
brũ q̃dẽ ẽ pncipiũ ṽtutis ſentiẽdi et mouendi: ⁊ epar
q̃dẽ ẽ pncipiũ nutriẽdi. Sȝ ſꝫ ſpẽi durabilitatẽ ſt pn
cipalia hec tria et ẽt aliõ q̃rtũ qd ſpẽi exiſtit ꝓpriũ: ⁊
ſunt teſticuli q̃ vni rei ſũt necarii: ⁊ ad rẽ aliã iuuati
ui. ¶ Neceſſitas ẽ ẽ ad ſpma gñandũ ꝙ genealogiã
ꝯſeruat. ¶ Iuuamẽtũ ṽo ẽ ad hoc vt cõplemẽtũ foꝛ
deṙ et cõplo maſculina ⁊ feminia ꝯſerueṙ: q̃ ſpecie
bus alaḣ accñtia ſũt iſepabilia: ⁊ nec ſunt ex reb⁹ in
alalitatis eſſentiã igrediẽtib⁹: mẽbroꝝ ṽo deſeruien
tiũ alia ſunt q̃ ſuitute deſuiũt ꝑparatoꝛia: alia q̃ ſer
uiũt ſuitute latoꝛia. Et ꝑparatoꝛia q̃dẽ ſeruit⁹ voca
tur vtilitas. Latoꝛia ṽo ſuit⁹ abſolute vocaṙ. Serui
tus aũt ꝑparatoꝛia eſt añq pncipale opeṙ: et lato
ria ſeruit⁹ poſtq pncipale opaṙ. ¶ Coꝛdis ṽo ſuiẽs
ꝑparatoꝛ ẽ ſicut pulmo: ⁊ ei⁹ ſuiẽs latoꝛ ẽ ſicut arte
rie. ¶ Cerebri ṽo ſuiẽs ꝑparatoꝛ ẽ ſicut epar: ⁊ alia
nutrimẽti mẽbra ⁊ cuſtodie ſpũs: ⁊ latoꝛ ẽ ſicut ner
ui. ¶ Epatis ṽo ꝑparatoꝛ ſuiẽs ẽ ſicut ſtõus: ⁊ latoꝛ
ẽ ſicut vene. ¶ Et teſticuloꝝ q̃dẽ ſuiẽs ꝑparatoꝛ ſũt
ſicut mẽbra q̃ añq ipſi gñant ſpma. Sȝ eoꝝ ſuiens
latoꝛ ẽ ṽga in viris ⁊ vene q̃ ſunt iter eos ⁊ ipaȝ: ⁊ in
mulierib⁹ ſilr ſunt vene q̃ ſpma ad locũ ꝯceptiõis i
pellũt: ⁊ mulieres inſup hñt mricẽ p quã ſpmatis cõ
pleṙ vtilitas. ¶ Gal. aũt dicit ꝙ mẽbroꝝ. Alia ſunt q̃
opationũ tm̃ efficere hñt. Alia q̃ iuuamẽtũ tm̃ ⁊ alia
ſũt q̃ opationẽ ⁊ iuuamẽtũ hñt. p^m ẽ ſic coꝛ. 2^m ẽ ſic
pulmo. 3^m ſicut epar. ¶ Dico aũt ꝙ p opationẽ oȝ i
telli illõ qd cũ re ſolũmõ opatiões i vita ſingulari i
grediẽtiũ ꝯpleṙ: aut i ſpẽi pmanẽtia ſic coꝛ i gñatiõe
ſpũs. ¶ Et p iuuamẽtũ oȝ itelli illõ qd ꝑpaṙ ad alius
mbri opationẽ ſuſcipiẽdã: ⁊ tunc erit opõ ꝯpleta ad
dãdã ſinglari vitã aut ſpẽi pmanẽtiã: quẽadmodũ
pulmo aerẽ ꝑparat. Ipȝ ṽo epar 2^am ſuã pficit pro
digõnẽ: ⁊ digõni 3^e ⁊ 4^e appatũ pſtat ꝗ iq̃tũ digõ
nẽ 2^am adeo pfectã efficit q̃ ad ſanguis ad ipmmet
nutriẽdũ ſit bon⁹ actionẽ opat⁹ ẽt iq̃tũ opõnẽ efficit
q̃ i alia expectata opatõe auxiliaṙ iuuamẽtũ effic. Et
ẽt dnuo dicem⁹ ꝙ mẽbroꝝ: alia ſũt q̃ gñanṙ ex ſpma
te: q̃ ſunt ſiliũ ptiuz mẽbra ꝑter carnẽ ⁊ adipẽ ⁊ alia
ſunt q̃ ex ſanguie gñanṙ: ſic adeps ⁊ caro: qd eñ eſt
ꝑter hec duo ex duob⁹ gñaṙ ſpmatib⁹: maſculoꝝ ſp
mate ⁊ ſpmate mulieꝝ. Sȝ ſm ſmonẽ ei⁹ q̃ de ſapiẽ
tib⁹ ṽificauit: ĩ ſpmate maſcli gñaṙ ſicut gñaṙ caſe⁹
de coagulo⁹ ĩ ſpmate mlieres gñaṙ ſic caſe⁹ gña
tur de lacte ⁊ ſicut pn^m coagulatiõis ẽ i coagulo ita
pn^m coagulatiõis foꝛe ẽi ſpmate viri. Et ſicut pn^m
coagulatiõis ẽ i lacte ita pn^m coagulatiõis foꝛme. ſ.
ṽtutis patiẽtis ẽ i ſpmate mulieris: ⁊ quẽadmodũ vnũ
qdq duoꝝ: coaguli ⁊ lactis ẽ ps ſbe caſei q̃ fit ex eis
ita vnũqdq duoꝝ ſpmatũ ẽ ps ſbe ẽbriõis. Hoc aũt
ṽbũ nõ paꝝ imo multũ ṽbis Ga. c̃triũ. Sibi nãq v⁹
ꝙ cuiq duoꝝ ſpmatũ ineſt ṽt⁹ coagulatiua et virt⁹
coagulationũ ſuſcipiẽs: ⁊ ꝑpṙ hoc nõ ſe ꝓhibet qn
dicat ꝙ virtus coagulatiua i maſculis ẽ foꝛtioꝛ. Uir
tus coagulationẽ ſuſcipiẽs ẽ foꝛtioꝛ i feminis. Qua
liter aũt ſmo in hoc certificeṙ iueniṙ i nřis libꝛis q̃ ſũt
de ſapiẽtiis radicalib⁹. Poſtea ṽo ſanguis q̃ in tpe
mẽſtruoꝝ a muliere ſepabaṙ fit nutrimẽtũ. Sȝ alia
ps ei⁹ eſt q̃ in ſilitudinẽ ꝯuertiṙ ſbe ſpmatis ⁊ mẽbro
rum q̃ ex eo gñanṙ: ⁊ erit nutrimẽtũ augmẽtãs ipȝ.
Alia ps ei⁹ eſt q̃ nõ nutrimẽtũ fit adhuc: ſȝ ꝯueniẽs
vt coaguleṙ adiplẽda loca mẽbroꝝ pmoꝝ vacua et
fit caro ⁊ adeps. Et alia ps ei⁹ ẽ ſupfluitas q̃ nlli ha
rum duaꝝ rerũ ẽ bona ⁊ remanet vſq ad hoꝛã ptus
quã vtpote nã ſupfluã expellit. Cũq iſans naſcitur
ſanguis quẽ ipi⁹ epar gñat hui⁹ ſanguis vices ſup
plet ⁊ gñaṙ ex eo ꝙ ab illo ſanguie gñabaṙ. Et caro
q̃dẽ ex ſanguie gñaṙ ſpiſſo quẽ calas ⁊ ſiccitas coa
gulãt adeps ṽo ex eius aq̃ſitate ⁊ vnctuoſitate gña
tur quã ſrĩitas coagulat: i õq ipam calitas reſoluit.
¶ Mẽbra aũt q̃ ex ſpmate ſunt creata cũ ſolutionẽ
ꝯtinuatis patiunṙ certa ꝯtinuitate nõ reſtaurantur
niſi pauca ex eis et in paucis habitudinib⁹ et in eta
te pueritie: ſicut oſſa ⁊ ramivenaꝝ pui nõ eñ magni
neq arteriarũ. Cuȝ eñ aliq̃ coꝝ ps ſeiungiṙ nihil lo
co ei⁹ naſceṙ. ⁊ hec q̃dẽ ſũt ſic oſſa ⁊ nerui. ¶ Illa ṽo q̃
ex ſanguie ſunt creata renaſcunṙ poſt pditionẽ ſuã:
⁊ ꝯtinuanṙ tali ſubã q̃lis ſunt ipſa ſicut caro. ¶ Et il
lud q̃dẽ qd eſt creatũ ex ſanguine in quo adhuc vir
tus exiſtit ſpmatis dum nõduȝ iter ipm ⁊ ſpma tps
iterceſſit niſi paruum: illud mẽbrũ q̃n tolliṙ iteꝝ na
ſci põt: ſicut dẽtes in etate pueritie. Cuȝ aũt ſãguis
ad aliã ꝯuerſus fuerit in cõplexionẽ nõ iteruȝ rena
ſceṙ. ¶ Et dicem⁹ et ꝙ mẽbroꝝ ſentientiũ mobiliũ
plerũq mot⁹ et ſenſus ſimul pncipiũ eſt vn⁹ neru⁹ et

⁊ plerūq₃ sepanꝶ: ⁊ erit pn͞m cuiusq₃ virtutꝫ neruus. Et ēt dicemꝰ q᷑ oīuz iteriorꝝ q̄ pāniculis sunt inuoluta: pāniculꝰ ex vno pāniculorꝝ pectꝰ: aut vētrem cooptētū nascitꝛ. Sꝫ eorꝝ q̄ in pectore sꝫ pāniculorꝝ origo sicut diaphragmatꝫ ⁊ venarꝝ ⁊ arteriarū ⁊ pulmonis est ex pāniculo iteriore q̄ costas tegit: ⁊ mēbrorꝝ q̄dē ⁊ venarꝝ q̄ sunt in vētre pāniculi oriūtꝛ ex siphac q̄ iterꝰ vētrꝫ coopit musculos. ¶ Oīa q̄₃ mēbra carnosa sunt aūt villosa sicut caro q̄ ē in musculis: aut villis carētia: sicut epar ⁊ nullꝰ q̄dē motꝰ fit nisi ꝑ villos. Uolūtariꝰ vero motꝰ fit cā villorꝝ q̄ sunt i musculꝭ ⁊ nālis: sicut motꝰ intricis ⁊ venarū. Et cōpositꝰ sicut motꝰ trāsglutiēdi fit villis ꝓpꝰs ꝑ formā ex situ longitudinis ⁊ latitudinis ⁊ trāsuersiōis. Attractorij ꝟo sunt villi q̄ in lōgitudine ꝓtēdunꝶ ⁊ expulsorij villi q̄ in latitudinē tēdūt. Cōstringētes ⁊ retētorij villi q̄ ex trāsuerso vadūt. Mēbrorū aūt q̄ vnā hn̄t tunicā: sicut venarū et vesice tres villorū spēs adinuicē sūt texte. Et mēbrorū q̄ sunt duas hn̄tia tunicas villi q̄ in latitudinē tēdūt sꝑ in extrinseca exn̄t eorū tunica ⁊ alij duo in tunica eorū itrinseca. Illi tn̄ q̄ in lōgitudine ꝓtēdunꝶ ad sup̄ficiē magꝫ declināt extrinsecā. Qui talr̄ nō creati fuerūt nisi ne attrahēdi ⁊ expellēdi villi sil̄r existāt. Immo meliꝰ est vt villi attrahēdi ⁊ retinēdi sunt sil̄r: nisi itestinis. nō eni multa idigēt retētiōe: sed attractiōe et expulsiōe. ¶ Et dicemꝰ ēt q᷑ mēbrorū neruosorū corpa a sui sbā aliena ꝯtinētiuꝫ alia sunt q̄ vnā hn̄t tunicā: ⁊ alia q̄ duas. Que autē duabꝰ ꝯsistūt tunicis nō talr̄ creata fuerūt: nisi ꝓpꝶ iuuamēta multa. Quorū vnū est multa neccitas multe custodie fortitudis sue corpeitatꝫ: ne findāꝶ cā fortitudinis motꝰ eiꝰ q᷑ ꝯtinetꝛ i eis sicut arterie. Scḋm est multa neccitas multe custodie in re corpis qḋ in eis est recōditū ne resoluaꝶ ⁊ egrediaꝶ. Resolutiōis ꝟo timor ꝓuenit cā sue raritatꝫ si vnā hēret tunicā Et exitꝰ timor est iō q᷑ ꝓpter hoc ēt ad scindēdū eēnt apte: ⁊ hoc q̄dē corpꝰ qḋ in eis ē recōditū ē sic̄ spūs ⁊ sanguis q̄ in arterijs sunt recōditi in q̄rum custodia valde est studēdū: ⁊ de qbꝰ timetꝛ ne ꝑ nihilo recedāt. Spūs q̄dē ꝓpꝶ resolutionē ⁊ sanguis q̄dē ꝓpter fissurā: ex hoc nāq₃ maximū timetꝛ malū. Tertiꝰ est qm̄ cū alicui mēbro fuerit necessariū vt sit ipsius attractio et expulsio motu vehemēti scḋm ē vniciuiq₃ earū singulr̄ instrm̄ sine ꝑmixtiōe ⁊ hoc est sic̄ stōus ⁊ itestina. Quartū est qm̄ cū volūtas fuerit vt vnaq̄q₃ mēbri tunica opatiōi q̄ ē cū ꝓpa sit ꝑpata: ⁊ vnaq̄q₃ duarū opationū acciderit ꝓpꝶ ꝯplexionē ad alteriꝰ opatiōis ꝯplexiōe diuersa fuit meliꝰ iter eas diuidere sicut stōus in q̄ fuit volūtas sentiēdi ꝟtutē esce qḋ q̄dē nō fit nisi in mēbro neruoso ⁊ digerendi qḋ silr̄ nō fit nisi per mēbrū carnosuꝫ. Unicuiq₃ igitꝛ harū duarū rerū tunicā posuerūt ꝑ se: tunicā neruosā virtuti sentiēdi ⁊ tunicā carnosam digōni. ⁊ nā q̄deꝫ itrinsecā tunicā fecit neruosam: ⁊ extrinsecā carnosam. Pōt nāq₃ digerētis opatio ad id qḋ digestū est in potentiā sine occursu ꝓuenire. Sētiēs vero id qḋ sentitꝛ nō pōt sentire nisi obuiādo ei sensu. vꝫ tactꝰ. Et dicemꝰ etiā q᷑ sunt q̄dā mēbra q̄ruꝫ cōplexio sanguini est ꝓpinq̄: nō ꝫ idiget sanguis in eorū nutrimento multotiēs cōuerti sicut carnis: quaꝓꝑ in eaꝫ neq₃ fora fcā fuerunt: neq₃ vētriculi in q̄bꝰ aliquāto tp̄e nutrimētū qḋ ei digeritꝛ imoretꝛ: ⁊ deinde caro ex eo nutriaꝶ. imo ilico cū ei nutrimētū occurrit in ꝓpꝛaꝫ ꝯuertitꝛ. ¶ Et sunt ex mēbris q̄dā q̄rū cōplexio a sāguis cōplexiōe valde est remota. Iḋq₃ cū nec̄e fuerit sanguinē ea nutrire oportebit vt in similitudinē sbe eorum multis ꝯuersiōibꝰ ordinatim ꝯuertaꝶ sic̄ oꝫ. Quapropꝶ in creatione aīi vnū positū fuit foramen qḋ eorum nutrimēto tāto ꝯtineat tp̄e q̄to illḋ i eius similitudinem ꝯuertaꝶ: sicut in osse cruris ⁊ adiutorij: aut fora multa in ipsis diuisa: sicut in osse mādibule iferioris. Et membris q̄dem q̄ sic sunt nec̄e ē vt nutrimento āpliori q̄₃ eis tunc sit necesse repleanꝶ: vt paulatim ⁊ paulatim ꝓcedāt illud in sui similitudinem ꝯuertendo. Membra aūt fortia superfluitates suas ad membra debilia sibi vicina expellunt sicut cor ad ascellas: ⁊ cerebrum ad loca q̄ sunt post auriculas ⁊ epar ad inguina.

¶ Sūme ꝑme doctrine q̄nte: ⁊ est sermo vniuersalis de ossibus ⁊ iuncturis. Ca. j.

Dicemus q᷑ ossiū q̄ sūt i corpe: alia sunt q̄ sūt sic̄ fūdam͞: qm̄ suꝑ ea ē corpus fabricatū sicut spōdiles dorsi. Spondiles nāq₃ ille corpis sunt fundam͞: suꝑ q̄s ip̄m fabricatum est: quēadmodū nauis super lignū fabricaꝶ qḋ i ea ꝑm͞ ponitꝛ. Et alia sūt q̄ sūt in corpe sic clipeꝰ ad tuendū sic̄ os cranei: ⁊ alia q̄ sūt sic̄ arma q̄bꝰ bellatores impedientes repellunꝶ: sic̄ ossa q̄ vocāꝶ simenia: ⁊ sꝫ ossa q̄ sūt super spodiles dorsi sicut spine. ⁊ alia sunt q̄bꝰ iūcturarum vacuitates replenꝶ sicut ossa sisamia: q̄ iter ossa digitorum inuenīt ⁊ sunt alia q̄ sūt ad corpa suspendenda q̄ suspēsiōe idigēt sicut os laude assimilatū: qḋ est musculi gutturꝫ ligue: ⁊ aliorū suspensorium. Oīa aūt ossa corporꝫ sustentaculū sꝫ ⁊ erectio Et ossa q̄dē q̄ ad sustētādū tm̄ sunt: aut defendendū ⁊ ad mēbra mouēda necīa nō exn̄t solida fcā fuerūt lꝫ sint i eis vacuitates ⁊ fora ꝑua ⁊ pori q̄ fuerūt nec̄e in eis esse. Eorum vero q̄ ꝓpꝶ motū ēt necīa fuerūt in q̄ntitate ꝯcauitatꝫ augm͞ scḋm fuit: ⁊ ipsorum ꝯcauitas in medio eorꝝ posita fuit: ⁊ vna ne corpꝰ eiꝰ receptaculꝭ nutrim̄ti ꝑuꝫ ⁊ separatꝫ idigeret qm̄ lapsū inde fieret. Immo durū scḋm ē eiꝰ corpꝰ: ⁊ ip̄iꝰ nutrim͞ qḋ est medula in eiꝰ interiore est aggregatū iuuam͞ igitꝛ additiōis ꝯcauitatꝫ itrinsece est vt sit leue: ⁊ iuuam͞ vnitatꝫ ꝯcauitatꝫ itrinsece est vt sit corpꝰ ip̄iꝰ duriꝰ ⁊ duritiei sui corpis iuuam͞ est ne i hora fortissimorum motuū rūpaꝶ. Et iuuam͞ medulle q̄ est in eo est vt nutriat ip̄m: sicut aīi declarauimꝰ: ⁊ vt ip̄ꝫ semper mollificet ne frāgaꝶ. iō q᷑ motꝰ ip̄m exiccat ⁊ vt sit vētrem hn̄s ⁊ forte et solidū. Cōcauitas vero mior est cum firmitudo magꝫ est necīa: ⁊ est maior cum plus necīa est leuitas. Ossa āt porosa fcā fuerūt sicci nutrim̄ti: qḋ noiauimꝰ cā: ⁊ ꝓpꝶ additioneꝫ necessitatꝫ cā rei alicuiꝰ q̄ nec̄e est vt in ea penetret: sicut odor qui cū aere attrahitꝛ i osse collatorio: simil ⁊ cerebri superfluitates q̄ per ip̄m expellunꝶ. Oīa vero ossa vicina sūt ⁊ ꝯiūcta: nꝫ iter aliqḋ os ⁊ os q᷑ ip̄m seqtꝛ magnū existit spatiū. Int̄ aliq̄ tn̄ eorū inuenitꝛ spatiuꝫ ꝑuum qḋ cartilaginosa implēt lagnabic aut cartilaginibꝰ similia: que ꝑꝑ iuuam͞ creata fuerunt ꝓpꝶ qḋ et

cartilagines. Et vbi q̇d de iuuamento illo nō ē curā duz iūctura iter ea sine lahicata. i. vacuitate fcā fuit sic̄ i mādibula iferiori. ¶ Uicinitates ṽo q̄ iter ossa exnt mltꝫ sūt modis sūt. n. ossa quoꝝ vicitas ē vicinitas iuncture laxe ꝛ sūt alia q̄ruz vicitas ē iuncture nō laxe nz mltū stricte: ꝛ sūt alia quoꝛuz vicitas iuncture mltū stricte ē vicitas fixe aut elōdrusu: aut mlˀsahat. ¶ Et iūctura q̇d laxa ē cᵘ vnū ossiū suoꝝ suis motibus facile pōt moueri ita q̄ os ñ moueatur sic̄ est iunctura rasete cū aseid: ꝛ iūctura dura nō valde stricta ē illa cᵘ vniᵘ ossiū motᵘ p̱ se ñ ē facilˀ nz est nisi q̇ddā modicū sic̄ iūctura q̄ ē iter rasetā ꝛ pectinē: aut iunctura q̄ est inter duo ossa pectis. ¶ Iunctura ṽo valde stricta ē illa cuiᵘ nulluz ossiū vllo mō moueri pt sic̄ iunctura thoracꝫ: ꝛ fixa q̇d est cuiᵘ vnū ossium hz additaᵐ ꝛ aliud hz foramē i q̄ figiẛ illud additamentū fixiōe i q̄ nō moueẛ sic̄ dentes i suis ougibᵘ ꝛ almodrᵘ q̇d est cuiᵘ vnūq̇dq̄ȝ ossiū hz vacuitates ꝛ dentes sic̄ serra: ꝛ dētes vnius talr sunt p̄pati q̄ alteriᵘ ossis vacuitates igrediūẛ queādmoᵐ errarij erꝫ tablˀas cōponūt. ꝛ hec q̇dē iunctura vocaẛ serensen adorē: sic̄ sūt iuncture ossiuz crāei. ¶ Et mlˀsahac q̇d alia ē q̄ i lōgitudie est cōnexa sic̄ iunctura q̄ est iter duo osse aseid. alia ē q̄ i latitudie ꝯtiuaẛ sic̄ iuncture spōdiluū iferioꝝ ex spōdilibᵘ dōsi: eaꝝ. n. q̄ supiᵘ sūt iuncturẛ ñ valde sꝫ stricte. ¶ De anatoᵃ crāei. Ca. ij.

O Mniū q̇d ossiū cranei iuuaᵐ est q̄ sunt vt clypeᵘ cerebri ip̄z coopiētia ꝛ ab oibᵘ malis defendentia. iuuaᵐ ṽo q̄ mlta creata fuerūt: ꝛ nō fuit vnū tm̄ os. In duas ptẛ summas. q̄rum vna ꝯsideraẛ ꝫ res q̄ sunt in cōparatiōe ipsiᵘ ossis. ꝛ alia ꝯsideraẛ i cōp̱atōe eiᵘ q̄ ip̄m os colligit. p̱ria ṽo sūma in duo diuidiẛ iuuamēta. vnū est q̄ si craneo impediᵐ i vna sui p̱te euenerit fracture: aut putrefactionis nō erit toti craneo cōis: queādmodū esset si vnuz foret os. scd̄z est ne i p̱tibᵘ vnius ossis diuersitas in duritie ꝛ mollitie ꝛ raritate ꝛ spissitudie ꝛ subtilitate ꝛ g̃ssitie h̄eaẛ. ꝛ hec q̇d diuersitas est necīa p̱p̱ intentōez quā i ,p̱rio dicturi sumᵘ. ¶ Sūme ṽo 2ᵉ iuuam̄ta sūt q̄ p̱ adorē ꝯpleńẛ. Quoꝝ q̇dā sūt q̄ sūt i cōp̱ōe ipiᵘ cerebri. vapores. n. g̃ssi q̄ ab eo resoluti egredi nō valerent si eēt vnū os: egrediendi h̄nt viā i adorē q̄ ab eo sep̱āẛ vt cerebꝝ p̱p̱ resolutiōez mūdificeẛ: ꝛ aliꝺ ē i ꝯpōne eiᵘ q̄ de viiˀ neruoꝝ a cerebro egrediẛ q̄ p̱ inēbra capitꝫ vadūt vt viā h̄eant. Et sūt alia duo iuuam̄ta cōia iter ossa ꝛ iter alˀs duas res vnū ē i cōpōe venaruz ꝛ arteriarū q̄ iteriᵘ ingrediūẛ i capite vt viā h̄eant: ꝛ aliᵘ est i cōpōe duẛ m̄ris spisse ꝛ g̃uis vt aliq̄ eiᵘ p̱tes cū adorē teneāẛ ꝛ a cerebro eleuēẛ ne ei grauamē iferāt. ¶ Et hᵘ q̇d nālˀ figura ossis ē vt sit rotūduz p̱p̱ duas res: ꝛ duo iuuam̄ta: vnū p̱p̱ cōpōnē ad iteriᵘ. figura nāq̄ȝ rotūda ē maioꝝ dimēsiōis ea quā recte linee ꝯp̄hēdunt figure cū eaꝝ ꝯprehēsiōes eq̄les fuerit: et aliꝺ ē i cōpōne ad exterius q̄m figura rotunda p̱p̱ ipulsiōes nō patiẛ queādmoᵐ āgulos h̄ntes patiūtur: ꝛ ip̄z q̇d lꝫ sit rotūdū i lōgitudie tn̄ scm̄ est q̄m origines neruoꝝ a cerebro in lōgitudie sūt posite. ꝛ sic oꝫ vt ñ coāgusteẛ: ꝛ duas hz eminētias añ ꝛ retro vt neruos ꝺ̄fendat qui descendūt ad frōtē ꝛ ad nuchā. Et h̄ q̇d figura tres ṽas habz adorē ꝛ duas hz mēdosas: ꝛ i p̄mis vna adorē frōtiẛ cōicāis arcualˀ hoc mō. C. ꝛ vocaẛ corōalˀ. ꝛ alia adheret ꝛ adorē: q̄ directe trāsiēs i lōgitudinē diuiẛ cap̄ i duo meᵘ ꝛ p̱ se ꝯsiderata vocaẛ sagittal ꝛ iq̄ȝrū ē cōtigua coronali vocaẛ nerual. ꝛ h̄ōi q̇d figura arcui silaẛ i cuiᵘ medio liea recta siue p̱pēdicularꝫ ē erecta q̄ ē hoc mō. Et adorē 3ᵃ iter occiput ꝛ basiz ipiᵘ cōis existit. cuiᵘ pūcto cū ip̄a sit ꝫ figurā āguli extrēitas sagittalˀ ꝯtinuaẛ ꝛ vocaẛ adorem laude: eo q̄ laude lr̄e grece silis existat q̄ est ita. Λ. Cūq̄ȝ duabᵘ odorē q̄s p̄us noiauimᵘ ꝯiūgiẛ fit figura talis. Due vero adorez mendose fm̄ capitis lōgitudinē sūt, p̱tēse vtraq̄ȝ equidistātes sagittali q̄ ,p̱funditate itegra in ossibᵘ nō ,p̱fūdaẛ. Et he due corticales vocāẛ. ¶ Non naturales autez capitis figure sunt tres: vna est vt anterior eminentia minuatur et propterea de adorē admittatur adorez coronalis. Et alia est vt posterior minuatur eminentia. ꝛ ad hoc de adorez perdatur adorem laude. et tertia est vt vtraq̄ȝ perdantur eminentie. ꝛ fiet caput vt sphera lōgitudinē et latitudinem habens equales. de hac q̇dē figura sūmᵘ medicorū Gal. dixit. q̄ p̱p̱ea q̄ dimēsiōes in ea sūt eq̄les oportuit fm̄ q̄litatē vt dimēsiōes adorē eēnt eq̄les: ꝫ diuisiōes adorē i p̄mis erāt tres i lōgitudine: ꝛ due i latitudines: erit itaq̄ȝ in hac adorē vna in longitudine silˀr adorē vna in latitudine. Et erit adorem quidem latitudinalis adorem medio latitudinis ab aure ad aurē sicut lōgitudinalis adorez i medio lōgitudinis. Dixit ēt sūmᵘ medicoꝝ. Gal. ipossibile ē caput aliaz figurā quātā nō naturalē habere. s. ita vt sit lōgitudo minor latitudine nisi ꝺ̄ vētriculis cerebri aut ꝺ̄ ipsiᵘ corpe aliq̇d minuereẛ. q̇d q̇d vite ē ꝯ̄uū ꝛ cōpōis ,p̱hibēs bōitatē. Et hic q̇d p̄mi medicorū hip. dicta cōcessit q̄ dixit capitis figuras q̄tuor tm̄ existere.

¶ De anatomia eiᵘ q̇d est sub craneo. Cap. iij.

C Aput post hoc q̄ȝ hz ossa quoꝛuz q̄tuor sunt parietes. ꝛ vnū est sicut basis. hi āt parietes cū eo facti sunt duriores eo q̄ casus ꝛ percussiones ad eos fm̄ plm̄ tendūt et q̄z necesse fuit vt craneū esset raruz: factuz ē meditulluz: silˀr raꝝ p̱p̱ duas res: vna ē vt vapores iꝺe egrediāẛ q̄ resoluatur: ꝛ altera ne grauamē cerebro iferat ꝛ de parietibᵘ q̇d posterior durior scūs ē eo q̄ a sēsus custodia ē remotᵘ. Paries p̄mᵘ est os frōtis cuiᵘ supior terminᵘ ē adorez corōalis ꝛ iferior adorez q̄ ab vna extremitate corōalis ,p̱ueniens trāsit sup̱ oculos apud supercilia ꝛ ꝯtinuaẛ eiᵘ finis alij extremitati coronalis. Alij vero duo p̱ietes q̄ a dextra sunt ꝛ a sinistra sunt ossa i q̄bᵘ sunt aures ꝛ vocanẛ petrosa p̱p̱ sui duritiem. Quoꝛuz vnuz q̇dq̄ȝ terminat supiᵘ ad adorē corōalis ꝛ iferiᵘ ad adorē q̄ ,p̱uenit a sumitate adorē laude ꝛ ,p̱tēdiẛ vsq̄ȝ ad corōalē ꝛ ab iteriori p̱s corōalis ꝛ posteriᵘ p̱s adorē laude. Quartuz ṽo parietē terminat superiᵘ adorez laude ꝛ iferiᵘ adorē q̄ ē cōis iter caput ꝛ papillū ꝛ iūgit inẛ duo extrema laude. Basis āt cerebri ē os q̇d oīa alia sustinet ossa ꝛ vocaẛ basilare quod est durū propter duo iuuamenta fuit creatū. vnū est q̄ durities ad portādū iuuat ꝛ aliꝺ q̇d duruz minᵘ suscipit putrefactionē sup̱fluitatū: ꝛ hoc quidē os sub superfluitatibus q̄ sup̱ ip̄m semp̱ descendunt positum est.

ideo fuit meliꝰ ipꝫ eē duꝝ. ¶ In vnaq̄q; p̄terea duo rū tꝑoꝝ ꝑte sunt duo ossa dura q̄ cooꝑiūt neruum̄ qui transit in tꝑe. Quoꝝ situs est ſm longitudinem tꝑis ex transuerso ⁊ vocantur hec duo ossa paris.

¶ De anatōia ossiū mādabulaꝝ ⁊ auriū. Ca.iiij.

Ossium q̄dē mādibule ⁊ tꝑis numerū declarabimꝰ adorē mādibule declarādo: ⁊ dicemꝰ q̄ superiorē mādibulā terminat supius adorē cōis inter eā ⁊ frontē: transiēs sub supciliys a tꝑe ad tēpus Et inferiꝰ termināt eā dētiū origines. ⁊ a duabꝰ ꝑtibꝰ adorē q̄ a ꝑte auris venit cōis ē iter eā ⁊ os basilare qd̄ ē retro post dētes. Deiñ alia extrēitas q̄ ē cuiꝰ finis vꝫ. q̄r eminēdo ad domesticā parūꝑ dclinat. ⁊ est adorē q̄ didit int̄ hec ⁊ adorē: quā noiauimꝰ: q̄ ē illa q̄ i lōgitudīe suꝑ palatū secat. Isti q̄d eiꝰ sūt termini. ¶ Adorē vo̅ terios eiꝰ igredientiū q̄dā ē q̄ secat in lōgitudīe qd̄ i palato ē supmū. Et alia adorē ē q̄ icipit iter duo supcilia ⁊ vadit ad oppm̄ q̄ ē int̄ duos dētes duales ⁊ ē adorē q̄ i p̄nᵒ icipit huiꝰ adorē ⁊ descēdēdo dclinat ab ea ad oppositōez q̄ ē iter q̄druplū ⁊ caninū a dxtra: ⁊ alia q̄lis illa a sinistra. ¶ Ex his q̄d tribꝰ adorē. s. media ⁊ duabꝰ extremis ⁊ iter oppōnes originū dētiū p̄dcōꝝ fiūt duo ossa triāgula. Sed triāguloruꝫ bases nō sūt apd̄ dētiū origies sꝫ añ hᵒ fit i medio adorē secās circa basim nariū. tres. n. adorē hāc secātē i loc̄ p̄dcis trāseūt ⁊ fiūt sub duobꝰ triāgul̄ duo ossa: quoꝝ ābo hoꝝ triāguloꝝ ⁊ origines dētiū cōtinēt bases. ⁊ duas ꝑtes adorē extremaꝝ. ⁊ vnū os sepat ab alio illd̄ q̄d de media adorē descēdit. ¶ In vnoquoq; ḡ illoꝝ duoꝝ ossiuꝫ sunt duo anguli recti apd̄ hāc adoreꝫ secātē. ⁊ acutꝰ eiꝰ apd̄ duos caninos ⁊ expāsus eiꝰ apd̄ nares. ¶ Et de adorē mādibl'e supiorꝭ est adorē q̄dā q̄ dscēdit ab adorē cōi supiori ⁊ ad ꝑtē dirigit̄ ocli: ⁊ cū ꝑuenit ad orbitā i tres sepat̄ ramos: q̄rū vnꝰ ꝓgredit̄ sue adorē q̄ cū frōte ē cōis ⁊ suꝑ ocli orbitā donec supcilio cōtinuet̄. Et alia adorē ē sub ea: ⁊ silr̄ cōtinuat̄ p̄ter q̄ orbitā nō igredit̄. Et alia adorē 3ᵃ silr̄ ꝯtinuatur postq̄ orbitā igredit̄. Et q̄cq̄d de illis iferiꝰ existit in cōꝑatōe adorē q̄ ē sub supcilis lōgiꝰ ē loco q̄ illud supiꝰ tāgit: os vo̅ qd̄ adorē p̄mā triū sepat est maiꝰ ⁊ post illud qd̄ seperat scd̄a. ¶ Nasi aūt iuuamenta manifesta sunt q̄ sunt tria. ¶ Unū ē qm̄ cuꝫ foramīe qd̄ est in eo i odoratiōe iuuat donec plus aeris i eo cōtineat̄: ⁊ ēt tꝑet̄ priꝰ q̄ in cerebꝝ penetret. lꝫ em̄ ꝑl'm aeris q̄ atrahit̄ ad pulmonē vadat: magna tm̄ eius ꝑs ad cerebꝝ ēt tēdit. Et cū aeris ēt attractiōe cū q̄s odorare vult multꝰ i vno loco aer corā instrō adoratꝰ adiūgit̄: vt sit apphēsior plꝰ ⁊ copiosior. In vno igit̄ iuuamēto sūt hec tria iuuamenta. ¶ Scd̄m aūt ē qd̄ ad l'ras iuuat distiguēdas: ⁊ vt ad caruꝫ exitus sit facilis i incisiōe. ⁊ ne totꝰ aer apd̄ locū cui l'raruꝫ accit incisio ꝯp̄mat̄ sꝫ ſm mensurā: ⁊ hec duo iuuamenta in vno ꝯsistūt iuuamēto. ⁊ tm̄ ē qd̄ fac̄ nasus in mēsuratiōe aeris haꝝ l'raꝝ q̄ntū illd̄ qd̄ facit foramē ꝑforatuꝫ absolute post fistulā qd̄ nihil obturat. ¶ Tertiū vo̅ ē vt supfluitates a cerebro egrediētes tegmēm̄ ⁊ defensiōeꝫ a visibꝰ hēant: ⁊ ēt ē instr̄m iuuatiuū ad ipsas excutiendas cū exufflatiōe. ¶ Et ossiuꝫ q̄d nasi cōpl'o ex duobꝰ ē ossibꝰ ad modū duorū triāgulorū: q̄rū duo āguli supiꝰ ꝯcurrunt ⁊ bases apd̄ vnū āgulū se ꝯtigunt ⁊ i duos sepant̄ āgulos: ⁊ vnūq̄dq; duorū ossiū vnicuiq; duarū adorē suppōit̄ extrēarū q̄s noiauimꝰ. ⁊ suꝑ duas eorū iferiores extrēitates sūt due cartilagies molles ⁊ iter eas ſm lōgitudinē adorē medial̄ ē cartilago: cuiꝰ supior ꝑs iferior ē durior q̄ tota aliys duabꝰ cartilaginibꝰ durior existit. Huiꝰ vo̅ medie catilagis iuuamētū ē vt nasus i duas ꝑtiat̄ nares: i ōvt cū ad cerebruꝫ: supfluitas descēdit sꝫ pl'ꝫ ad vnā caruꝫ dcliet: ⁊ nō totā attrahēdi aerē viā obturet q̄ ad cerebꝝ aerē dfert q̄ q̄ ibi d sp̄ū existit euētat. ¶ Duaꝝ vo̅ cartilaginū extremaꝝ iuuamētū tres res erūt. Una ē iuuamētū oibꝰ cartilaginibꝰ q̄ suꝑ oēs ossiū erūt extremitates cōe qd̄ iam executi sumꝰ. Et 2ᵃ est vt expādātur ⁊ dilatent̄ si necesse fuerit aerē supflue attrahere aut expellere. Et tertia ē vt ad vaporē excutiēdū cuꝫ suo motu ⁊ q̄tiōe ⁊ tremore iuuet cū exufflauerit. Et duo q̄dē nariuꝫ ossa fcā fuerunt minuta ⁊ leuia: qm̄ leuitas magꝭ ē hic necia q̄ firmitudo ⁊ p̄cipue q̄r a mēbroꝝ ꝯtinuitate sunt sepata q̄ nocumēta sunt recipiētia ⁊ sūt posita cum custodia sensus. ¶ Ossium vo̅ mādibule iferiorꝭ forma ⁊ iuuamētuꝫ scita sunt. Ex duobꝰ nāq; ꝯsistit ossibꝰ q̄ stricta sub mēto ꝯnectit iunctura. Et i summitate cuiusq; duoꝝ alioꝝ extremoꝝ eoꝝ secādo fcā est fratura curua q̄ cuꝫ additamento ei ingeniose p̄parato cōponit̄. qd̄ ex osse nascit̄ qd̄ ad eam ꝑuenit q̄rum vnaq̄ꝫ ligamentis fuit ligata.

¶ De anatomia dētium. Ca.v.

Dentes q̄dē sūt. xxxij. Est tm̄ cū ꝯtigit q̄sdā hoies nō hr̄e neguegidy q̄ sunt q̄tuor extremi: ⁊ tunc nō erunt nisi. xxviij. Eoꝝ vo̅ duo sunt duales ⁊ duo q̄drupli supiꝰ: ⁊ totidē iferiꝰ ad incidēduꝫ: ⁊ duo canini supiꝰ: ⁊ duo iferiꝰ ad frāgēduꝫ: ⁊ molares ad molenduꝫ ab vtraq; supiores ⁊ iferiores q̄tuor aut q̄nq;. Et huiꝰ totiꝰ summa. xxxij. aut. xxviij. q̄tuor duales: ⁊ q̄tuor q̄drupli: ⁊ q̄tuor canini ⁊ octo molares ⁊ q̄tuor neguegid: ⁊ neguegid q̄dē ſm plꝫ nascunt̄ in medio tꝑis augmēti ⁊ hoc q̄dē est post spmatꝭ emissionē ⁊ añ ꝯsistentiā: qm̄ ꝯsistentia est circa. xxx. annos. Ideoq; dentes isti sensus vocātur. Et dentes etiā hn̄t radices ⁊ capita acuta q̄ in foramibꝰ figunt̄ ossiū duaꝝ mādibulaꝝ i q̄bꝰ ꝯsistūt. Et suꝑ marginē cuiusq; foramis additamētū magnū rotūdū orit̄ qd̄ dentē circūdat ⁊ strigit vt eiꝰ fortiora sint ligamēta. Unusq̄sq; vo̅ dētiū p̄ter molares vnū hꝫ cap̄. Sꝫ molariuꝫ in iferiori mādibula fixoꝝ q̄sq; ad minus duo hꝫ capita: ⁊ est ēt cū hꝫ plura: ⁊ p̄cipue neguegidy q̄ q̄tuor hn̄t capita. Sꝫ fixoꝝ in mādibula supiori q̄sq; ad minꝰ tria hn̄t capita ⁊ fortasse plura ⁊ p̄p̄rie neguegidy q̄ plura hn̄t capita. capita vo̅ molariū fcā sunt: qm̄ sunt magni ⁊ qm̄ eoꝝ opꝰ ē maior. Et supioribꝰ q̄dē additamenta sunt: eo q̄ sunt suspēsa: ⁊ q̄ ḡuitas facit eos ad oppōneꝫ ꝑtis suoꝝ capitum declinare. Inferioꝝ vo̅ pōderositas infixiōi eorum nō existit ꝯtria. Nullū p̄terea ossiū vllo mō sentit p̄ter dētes. G. n. dixit q̄ expimētū nobis dmōstrauit eos sensuꝫ hr̄e: de q̄ nā sollicita fuit: ⁊ fecit ipsuꝫ cuꝫ v̄tute q̄ a cerebro ꝓuēit. Iccircovt ipi ēt iter calꝫ ⁊ fri. discernāt.

¶ De iuuamēto dorsi. Ca.vj.

Dorsum pp q̄tuor iuu^a fuit creatū. Unū eſt vt ſit nuce ſemita q̄ in pmanētia aialis eſt neceſsaria pp illud qḋ in ſuo loco de nuche iuuamēto clare narrabim^9. Nūc aūt ſūmā aggregatā d̄ eo ꝑferem^9. Et h^o eſt ꝙ ſi nerui oēs a cerebro naſcerent̄ eēt neceſſe caput multo mai^9 eēt ꝗ̄ ſit: ⁊ ſic ḡuaret ſupra totū corpus. Neruo q̄ꝫ eēt neceſſariū grāde ptrāſire ſpatiū ⁊ lōgū donec ad extremoꝝ finē puenirēt: ⁊ eſſet nocumētis expoſituꝫ ⁊ ad incidēdū: ⁊ ei^9 q̄dem lōgitudo ipſi^9 debilitaret fortitudinē ad attrahēdū mēbra ḡuia ad ipoꝝ pn^a. Jōq͡ʒ de^9 cu^9 nomē ſit bn̄dictū miſericordit̄ egit faciēs ptē cerebri q̄ eſt nucha ad inferiora corpis icedere ſicut canales a fōte: q̄ten^9 ex ea neruoꝝ diuiſiōes a duob^9 ſuis laterib^9 ⁊ eius extremo ſm̄ oppoſitionē ⁊ vicinitatē cum mēbris egrediant̄: poſtea ſcḋm eſt dorſum ſemita ei^9 ⁊ cuſtodia. ❡ Et 2^m quidem eſt: qm̄ dorſum eſt cuſtodia ⁊ clipeus mēbroꝝ nobilium: q̄ ſunt poſita corā ipo: iōq͡ʒ in creatiōe facte fuerunt ei ſpine ⁊ ſimenia. ❡ Et 3^a de eā ꝙ dorſum creatū fuit vt ſit aliorum oſſiū pn^m ſicut lignū ꝙ in exordio nauis p̄mo ponit̄ cui alia ligna infigunt̄ 2° ⁊ ānectunt̄. Jōq͡ʒ dorſum duarum creatum fuit. ❡ Et 4^m eſt vt poſſit hō ſtare: ⁊ ad multas ſe mouere ptes. Jōq͡ʒ dorſuꝫ de ſpōdilib^9 ordinatis ſcḋm ē nō de oſſe vno: nꝫ de oſſib^9 magnis iūcture q̄q͡ʒ iter ſpōdiles facte ſūt nō laxe: qm̄ ſtādi potētiaꝫ debilitarēt nꝫ valde ſtricte: qm̄ ꝓhiberēt inclinare.

❡ De anatomia ſpōdilium. Ca. vij.

Spōdilis eſt os in cu^9 medio eſt foramē: per qḋ nucha trāſit. Et eſt cū ſpōdil' q̄tuor hꝫ additamenta a dextra ⁊ a ſiniſtra: ⁊ a duob^9 laterib^9 foraminis. Et ea q̄dē q̄ ſurſum tendunt ſurſum aſpicientia dr̄. Et q̄ ſunt inferi^9 tēdentia inferi^9 aſpicientia ⁊ inuerſa. ❡ Et eſt etiā cuꝫ additamēta ſunt ſex q̄tuor ab vna pte: ⁊ duo ab alia: ⁊ eſt cuꝫ ſunt octo. In his vero additamētis exiſtit iuuamentū vt p eā ꝯtinuitas q̄ eſt inter ſpōdiles ꝯtinuitate iūcturali ordinet̄ cum ꝯcauitatib^9 in q̄buſdā earū ⁊ capitib^9 bucellis ſil'ib^9 in quibuſdā. ❡ Sunt p̄terea ex ſpōdilib^9 q̄ alia hn̄t additamēta nō ꝑpt̄ hoc iuuamentū ſꝫ ꝑpt̄ defenſionē ⁊ clipeū ⁊ repulſionē ei^9 qḋ pcurrit ⁊ ſup ea ꝑterunt̄ horum additamentoꝝ ligamēta: ⁊ ſunt oſſa āpla ⁊ dura ſm̄ ſpōdilium lōgitudinē poſita. q̄ autē ex eis retro poſita fuerunt ſpine vocant̄ ⁊ ſimenia. Et q̄ ex eis a dextris ⁊ ſiniſtr̄ ſunt poſita vocant̄ ale. Ipſa vero ſunt ad defendendū illḋ qḋ in lōgitudīe corpis ⁊ neruis ⁊ muſculis ꝓfundi^9 ꝗ̄ ipa ingredit̄. Et q̄dā ex alis q̄ ad partē coſtarū tendunt: aliud ꝓprium hn̄t iuuamentū. qḋ q̄dē eſt vt in eis creent̄ ꝯcauitates quib^9 capita gibboſa mirabilit̄ ligentur. In vnaq͡ʒq͡ʒ eīm ala ex eis ſunt due vacuitates. ⁊ in vnaq͡ʒ coſta ſunt duo additamenta gibboſa. ❡ Sunt p̄terea ex alijs q̄ duo hn̄t capita ⁊ ale duplici ſiliant̄. ⁊ hoc q̄dē in ſpōdilib^9 exiſtit colli. cu^9 iuuamētū nunc nolabim^9. ❡ Spōdiles q̄q͡ʒ p̄ter foramē mediū alia hn̄t fora ꝑpt̄ illud qḋ ab eis egredit̄ de neruis: ē qḋ in eis egredit̄ de venis. q̄dā aūt illoꝝ foraminū ſūt q̄ cōplent̄ in vna vni^9 ſpōdilis eminētia: ⁊ ſunt q̄dam eorum que cōplent̄ inter duas ſpōdiles cōit̄. Et loc^9 earum eſt cōis termin^9 q̄ inter eas exiſtit. Et plerūq͡ʒ eſt cum illud a duab^9 ptib^9. i. ſupi^9 ⁊ īferi^9 exiſtit. Et plerūq͡ʒ eſt in vna pte: ⁊ ēt in vnaq͡ʒq͡ʒ ſpondili eſt ſemicircul^9: ⁊ ē in vna earū eſt maior: ⁊ in altera minor ⁊ hec q̄dē fora a duob^9 laterib^9 ſpōdil' poſita fuerūt ⁊ nō retro pp defenſiōis dfectū illic eius qḋ egredit̄ ⁊ igredit̄. ⁊ q̄ pcuſſiōib^9 eēt expo^m. Nꝫ fuerūt poſita āteri^9: q̄ in locꝫ eēnt ad q̄ corp^9 ſua nā pōderoſitate ⁊ ſuis ēt volūtarijs motib^9 declinat iōq͡ʒ motus debilitarent̄. ❡ Et nō fuit poſſe vt eēnt ſtricti ligamēti vt āteri^9 egrederent: ⁊ poſtea retro redirēt fuit impoſſe: qm̄ declinatio ēt eēt ſup neruoꝝ egreſſiōes q̄ ī eis faceret coāguſtationē ⁊ nocumētū. ❡ His aūt additamētꝫ q̄ ꝓ defenſiōe erāt ſuppoſita fuerunt ligamēta ⁊ neruis leuia fcā fuerūt lubrica ne tactu carni īferāt nocumētū. Additamētoꝝ q̄ꝫ cū iūcturaliū nā ē h^o. Sūt. n. adinuicē fortit̄ ligata ligamēto vehemēti vndiq͡ʒ verū: ſi ligatura āterior ē pl^9 ſtricta ⁊ poſterior pl^9 laxa: qm̄ āteri^9 curuari: ⁊ ꝯflecti ē magꝫ neceſſariū ꝗ̄ poſteri^9 flecti ⁊ curuari: ⁊ ꝓpea ꝙ ligamēta q̄ ſunt poſteri^9 fcā fuerūt laxa: ipleta fuerūt ſpatia q̄ ibi ꝓculdubio ſunt humorib^9 viſcoſis. ❡ Spōdiliū autē q̄dā ſūt q̄ valde bn̄ ligant̄ cū athachib^9: ac ſi eēnt vnū os creatum ad fixionē ⁊ detēt. ⁊ q̄dā ſunt q̄ ſunt laxa ac ſi eſſent oſſa multa creata ꝓpter motum.

❡ De iuuamēto colli ⁊ anato^a oſſiū ei^9. Cap. viij.

Collū fuit creatuꝫ pp tracheā arteriā ⁊ trachea q̄dē arteria fuit creata pp illḋ qḋ narrabim^9 d̄ creatiōe ei^9 ⁊ iuuamētꝫ in ſuo loco. Et ꝓpea ꝙ ſpōdiles colli ad ſūmū ſupiores ſunt delate ſup eas q̄ cuꝫ ſunt dorſi ⁊ ſunt ſub eis: oportuit vt fuiſſent minores. Qḋ. n. defert̄ deferēte leui^9 eſſe oꝫ cum placuerit vt mot^9 q̄dē ſunt ſꝫ ſapiē ordinē. Et qm̄ neceſſe fuit initiū nucee groſſi^9 eſſe ⁊ mai^9 ſicut ꝯcauitatū pn^m: eo ꝙ illud qḋ ex diuiſiōe neruoꝝ ſupme pti eſt ꝓpuum ē pl^9 eo qḋ eſt ꝓpuum ei qḋ eſt inferi^9 oportuit in ſpōdilibus colli fora magna āpla fore: et q̄ puitas ⁊ foraminis āplitudo eaꝝ attenuauerāt corpa oportuit firmitudinis intentionē ibi affuiſſe: q̄ illud qḋ due res q̄s narrabim^9 debilitauerunt emendaret̄. oportuit igit̄ eas oīb^9 alijs ſpōdilib^9 duriores creari. ❡ Et q̄ cuiuſq͡ʒ ſpōdilis earum corp^9 fuit ſubtile creata fuerunt eorum ſimenia parua. Magna. n. ſi creata forent ſpōdiles eſſent expoſiti rupture ⁊ nocumētꝫ: eo ꝙ earum ſimeneis res occurrerūt fortes: ⁊ q̄ earuꝫ ſimenia fuerunt parua: fcē fuerunt ale carum magne duo duplicia hn̄tes capita: ⁊ qm̄ mot^9 magꝫ fuit neceſſari^9 ꝗ̄ fixio: eo ꝙ ipe nō multa fuerūt oſſa que admodū ille q̄ ſunt inferi^9 laxe. fcē fuerunt ſpōdiliū earum iuncture cōparatiōe iuncturaruꝫ earū q̄ ſūt inferi^9: ⁊ qm̄ q̄tum defuit eis ex firmitudine pp laritatē tm̄dē recuperat̄ aut pl^9 eo ex parte ei^9 qḋ eas circūdat ⁊ ſuper eas ꝓdit̄ de neruis ⁊ muſcul' ⁊ venis: iō nō fuit neceſſaria multa firmitudo iuncturis: ⁊ q̄ nō fuit neceſſariū multuꝫ firmare iuncturas: ⁊ ſufficit eis mēſura que ex ea attributa eis fuit: iō earuꝫ additamēta ꝯiunctiōalia ſurſum aſpicientia rurſuꝫ in ſumma nō fuerunt creata magna ⁊ multe latitudis: queādmoduꝫ illa q̄ ſiunt ſub collo. Uerūtn̄ earum baſes poſite ſūt lōgiores et earū ligamēta lātiora. Et neruoꝝ egreſſiōes ī eis poſite fuerunt cōes

sicut diximus: quoniam non fuit possibile vt in vnaquaque illarum spondilium eo quod sit subtilis et parua et foramen per quod transit nucha amplum esset propter nisi in illis quas declarabimus: et quarum demonstrabimus dispositiones. Nunc autem dicemus quod spondiles colli septem sunt numero. Hec namque mensura in longitudine et numero fuit equalis: et quaque earum omnia .xi. predicta habent additamenta preter primam. s. simenia et duas alas et quatuor additamenta coniunctionalia sursum aspicientia: et quatuor inferius aspicientia. et vnaquaque ala duos habet ramos. et circulus egressionis nerui inter omnes duas spondiles diuiditur in duo media. Prima autem spondilis et secunda quasdam habent proprietates quas non habent alie. In primis vero est tibi sciendum quod motus capitis et a dextris et a sinistris fit iunctura que est inter caput et spondilem primam. Et ipsius motus anterius et posterius fit iunctura que est inter illam et spondilem secundam. est igitur nobis de iunctura primi in primis loquendum. Dicemus igitur quod super laboriosam partem spondilis prime a duobus partibus que sunt superius create fuerunt due vacuitates in quas duo ossis capitis additamenta ingrediuntur. Et cum vnum eorum eleuatur et alterum deprimitur declinat caput ad depressum: et quod in hac spondili alia sit iunctura impossibile fuit. Ibi igitur alia facta fuit spondilis per se que est secunda ex qua creator a parte eius anteriore que est ad interiora additamentum longum durum oriri fecit quod pertransit et ingreditur foramen prope coram nucha foren inter eas communi. s. forem quod a posterioribus ad anteriora est longius quam a dextra et sinistra: quoniam interposterius et anterius sunt duo ingredientia que maiorem occupant locum quam vnum ex ingredientibus occuparet: latitudo autem mensuratur secundum vnum ingrediens quod est maius: et hoc quidem additamentum vocatur dens: et quod occupata fuit nucha ligamentis fortibus quatenus dentis extremitas a nuche extremitate separetur. ne dens suo motu nucham percutiat et ei coangustationem faciat: deinde additamentum hoc a spondili prima eleuatur et vacuitatem que est in capitis osse ingreditur quod vacuitas que in osse existit capitis anterius et posterius circundat. Et ideo quidem dens non ad interius fuit factus nisi propter duo iuuamenta: quia vnum est vt sit amplius custoditum. et alterum vt latus spondilis quod est magis subtile sit interius et non exterius. Et prime quidem spondilis proprietas est ne simenia habeat: ideo ne ei inferat grauamen et ne propter ipsam nocumentis sit exposita: additamentum namque quod repellit incursum est fortius ipso et fracturam et nocumentum affert ei quod est debilius et etiam ne musculos et neruos multos qui in eius circuitu sunt positi ledat. Et quia etiam partem indigemus hic spinis custodientibus hec enim spondilis est quasi submersa et sepulta custodijs secunde que ipsam a nocumentis custodiunt et propter has quas intentiones non prope ei facte fuerunt ale. Neruorum eius et musculorum plures in duobus eius lateribus positione spissa positi sunt propterea quod prius sunt propinqui. Ideoque ale locum non habuerunt ibi. Amplius ex proprietatibus huius existit spondilis quod nerui ab ea non per duo eius egrediuntur latera: sed per duo fora que in ea posterius ad partem tendunt superiorem. Si .n. eius neruorum egressiones essent vbi duo capitis additamenta orificijs iunguntur suis: et vbi motus eorum sunt vehementes, vehementi impedimento caput impediretur. Similiter quoque si essent vbi secunda deglutit ad deglutionem sua additamenta que ingrediuntur in ipsa ex suis duobus additamentis que super eam incedunt: et vbi inter eam et inter secundam iunctura fit lata que anterius mouet et posterius: neque fuit conueniens vt anterius et posterius egrederentur propter causam quam in declaratione causam aliarum spondilium demonstrauimus: sed a duobus lateribus propter ossis ibi existentis subtilitatem causa dictis: quapropter fuit necesse vt pars subiunctura capitis esset posterius a duabus partibus. s. in medio eius quod est inter id quod est posterius et latus. Oportuit igitur vt duo fora essent parua: quapropter necesse fuit et neruos fuisse paruos. Et vero in spondili secunda impossibile fuit neruorum egressiones superius fuisse. sicut fuit impossibile in hac eo quod si in ea essent neruorum suorum egressiones sicut in prima timeretur ne constrarentur et rumperentur motu prime spondilis super eam cum caput anterius aut posterius mouetur. Nam etiam fuit possibile vt anterius egrederentur et posterius propter illud quod diximus. Nec fuit possibile vt a duobus egrederentur lateribus quoniam si esset ita: esset cum prima coniunctio quod inter eas oriretur esset valde subtile: nam primorum corrigeret paruitatem. et quod comprehenderet essent paria debilia sicut iuncta et si cum prima esset communis iam eius coniunximus causam prime et quod esset corruptio si eam a duobus perforarent lateribus quod oportuit fora in secunda esse ante duo latera simenij et duobus prime opposita lateribus quoniam corpus prime cum eis associabitur non ledet eos: et dens quidem que ex secunda oritur bene prime est anectus ligamento forti: et iuncture capitis cum prima: atque cum secunda sunt latiores quam earum spondilium iuncture. ideo quod motus qui per eas fiunt valde sunt necessarij et iunctura: vt essent firme: et manifeste etiam cum caput mouetur vnius spondilis alia manet inseparabilis in alia sua iunctura sicut opposite facie ad faciem: et cum caput anterius mouetur et posterius fiat cum prima spondili sicut si ambo essent vnum os et cum ad duo latera siue transuersione mouetur si spondilis prima cum secunda sicut vnum os. hoc est quod de spondilibus colli et earum proprietatibus narrare voluimus.

De anatomia spondilium pectoris et eorum iuuamentis. Ca. ix.

Spondiles pectoris ille sunt cum quibus iunguntur coste et attractionis aeris membra comprehendunt. et sunt spondiles .xi. simenia habentes et alas: et vna que alas non habet. Sunt [illegible] .xij. spondiles. Earum vero simenia non sunt equalia. Que .n. ex eis sunt coram membris que sunt nobiliora maiora sunt et fortiora. Et spondilium quidem pectoris ale alijs duriores existunt propter quod cum eis coste iunguntur. Septem autem superiorum spondilium simenia sunt magna. Et ipsarum ale grosse vt cor fortissime tueantur. Et ideo quia earum corporeitas in hoc fuit diminuta facta sunt ipsarum additamenta coniunctionalia curta et lata: illarum quidem supra decem additamenta coniunctionalia que sursum tendunt sunt illa in quibus est vacuitas buccelle: et illa que inferius tendunt sunt illa in quibus egrediuntur gibbositates que vacuitates egrediuntur quarum simenia ad inferiora curuantur. Decime autem simenium est rectum et non curuum: et eius additamenta coniunctionalia vtrinque habent vacuitates que coram bucellis existunt cum superius et inferius simul bucellarum sit receptio: postea vero illarum que sub decima existunt bucelle sunt ad superiora et eorum vacuitates ad inferiora et ipsarum simenia ad superiora curuantur: et nunc huius totius iuuamentum notabimus post. Duodecima vero spondilis alas non habet quoniam necessitas multa que costarum cum inerat iam est diminuta: sed firmitudo alio modo est ingeniata in quo firmitudo cum alio iungitur iuuamento. Et huius quidem existit declaratio quod spondiles alchatum nunia in-

diguerunt magnitudie ꝛ iūcturarꝝ multa firmitudine. q2 ferunt totū qḋ ē supra ipsas. Jdeoq necesse fuit vt in iuncturis vacuitates ꝛ buccelle plures nūero fierēt: q̄re iūcturarꝝ earꝝ additamēta duplata fuerūt ꝛ fuit necesse vt ps duodecime q̄ ē ꝯsus ptē illarꝝ similis illis fieret. q̄pp eiꝰ additamēta ꝯiūctiōalia duplata fuerunt. ¶ Jn his igit̄ additamētis destructa fuit res ex q̄ dignū erat vt alę fierēt post hꝰ amplissime fuit dilatata: ꝛ qḋ ex ea ampliatū fuit fereale sile exitit. Duo igit̄ iuuamenta sil̄ in hac creatura coniuncta fuerūt. ꝛ hec q̄dem duodecima est illa cum q̄ diaphragmatꝫ iūgit̄ extremitas. ¶ Jlle aūt̄ q̄ supra hāc erūt spōdilem non hac indiguerunt firmitudine in multiplicatiōe additamētorꝫ cōmunctionalium. Jmo qḋ eis ou̾t̄ de simenijs ꝛ alijs magnificatum fuit. q̄re earꝫ corpꝰ ad hoc occupatū fuit: ꝛ ppea q̄ pectoris spōdiles maiores erūt spōdilibꝰ colli nō fuerūt posita foramina iter duas spōdiles cōia eq̄lr diuisa sed paulatim fuerunt ordinata: qm̄ in illis q̄ sunt superius fuit factū augmēm ꝛ i eis q̄ sunt iferiꝰ fuit fcā diminutio dōec totū foramē i vna remāsit: ꝛ hꝰ q̄dē finis in decima existit spōdili. ¶ Earꝫ ꝟo q̄ ex spōdilibꝰ pectoris remanēt: ꝛ spōdiliū alchatim corpora tolerare potuerūt a dextris ꝛ a sinistris vt in eis fiat foramē ꝯpletū silr̄ fuit ergo in spōdilibus alchatim foramen a dextris ꝛ foramen a sinistris: propterea vt neruus egrederetur.

¶ De anatomia spondilium alchatim. Capi.x.

Super alchatim ꝟo spōdiles sunt simenia: tale late. ꝛ ipsorꝫ q̄dē additamenta cōiūctiōalia inferiora dilatant̄: ꝛ assimulant̄ alijs descendentibus. Et spōdiles ille sūt q̄nq; alchatim ꝟo cum alhatiꝫ est sicut basis totius dorsi. ꝛ ipē q̄dē sustinēt ꝛ deferunt os femoris. ꝛ sunt a q̄bus nerui pedis oriuntur.

¶ De anatomia alhauis. Cap.xi.

Ossa alhauis sūt tria: q̄ magis ingeniose sūt cōiūcta q̄ oēs spōdiles. ꝛ earꝫ iūcture sunt firmiores: ꝛ ipsarꝫ ale sunt magis āple. ꝛ neruꝰ q̄dē q̄ de foramine in eis exiēte egredit̄ nō exit a rectitudine vel certitudine duorꝫ laterꝫ ne anche iūctura ipm cōprimat: sed ē magis remotꝰ ꝛ mltō plꝰ spissus ad anteriora ꝛ posteriora ꝛ ossa q̄dē alhauis silia ossibꝰ erūt alchatim. ¶ De anatomia alhosos. Cap.xii.

Alhosos est ꝯpositꝰ ex tribꝰ spōdilibꝰ cartilaginosis q̄ nō hn̄t additamēta. ꝛ neruis q̄dem a foraminibus illarum cōmunibꝰ oritur: sicut est in collo propterea q̄ sunt parue: sed a foramine tertie neruus egreditur impar. ¶ Jn quo est sermo q̄ est si cut finis de iuuamento dorsi. Capi.xiij.

Jam locuti sumus de ossibꝰ dorsi ꝟba moderata. Nūc aūt de toto dorso ꝟba loq̄mur ꝯtinentia summā. ¶ Dicemꝰ igit̄ q̄ totū dorsuꝫ est sic̄ res vna ꝓpriā hn̄s figurā alijs figuris meliorē q̄ ē circularis. hec nāq; figura remotior ē a receptiōe nocumētorū ex ꝑcussiōe vel ipulsiōe euenientiū q̄ oēs alie figure: ꝛ pp hꝰ capita eorꝫ q̄ sunt supꝰ ad inferiora fuerūt curuata: ꝛ eorꝫ que sunt iferiꝰ ad supiora et cōiūxerūt se apḋ mediā q̄ ē decima. hec ꝟo ad nullā curuata fuit ptē: iō vt sup eā due simul conueniant curuitates. Et decima q̄dem inter simenia non fin numerū sed lōgitudinē media existit. Et q2 q̄nq; est necesse dorsuꝫ ad aliqḋ duorꝫ curuari alterꝫ: ꝛ istud nō fit nisi vt declinet mediū ad ꝯriū ptis: ꝛ declinet illḋ qḋ est supra ipm. ꝛ sub ipo ad aliā ptē: ac si duo extrēa dorsi ad sibi obuiādū declinarēt. Et ꝓpterea in medio nō facte fuerūt bucelle: sꝫ vacuitates tātū. Et facte fuerūt bucelle supiores ꝛ iferiores ad ipm declinātes. sꝫ supiores descēdētes ꝛ iferiores ascēdētes. Jdeo vt earꝫ ablatio ad ꝯriū ptis declinatiōis facilis sit: ꝛ vt supiores curuētur ad iferiora ꝛ iferiores ad supiora. ¶ De anatomia costarꝫ. Ca.xiiij.

Coste sunt tutamētū eiꝰ qḋ iustis attractiōis aeris ꝛ ex supioribꝰ instrumētorū nutrimēti circūdāt. Et ipe q̄dē nō facte fuerūt vnū os ne grauarēt: et ne si aliqḋ accideret nocumātū foret cōe: ꝛ vt facile cēt dilatari cū necessitas addut fm illḋ qḋ est i nāa: ꝛ implētur iteriora nutrimēto ꝛ iflatiōe: ꝛ idigēt loco magis amplo: ꝛ ꝓpter aerē q̄ attrahit̄: aut vt iter eas musculi pectoris q̄ in spatiōibus attrahēdi aerē iuuāt: ꝛ eiꝰ qḋ ꝯtinuat̄ cū ipo inciderēt: ꝛ ꝓpterea q̄ pectus circūdat pulmonē ꝛ cor: ꝛ qḋ est cū eis necessaria fuit cautela vehemētissima in eorū defensione: qm̄ nocumētorū ipressiōes q̄ eis accidūt sunt maiores ꝛ cū hoc eorū munitio vndiq; nō ea angustat neq; eis nocet. ¶ Et iō septeꝫ coste supiores create fuerūt ꝯtinētes illud qḋ est in eis sibi apḋ cassuꝫ obuiātes ꝛ mēbrū circūdātes ꝑncipale ab oībus ptibꝰ ¶ Jlle ꝟo que exstūt in parte istrorū nutrimēti create fuerūt sicut posterius minute: vbi sensus nō puenit visus. Sꝫ anterius nō fuerūt ꝯtinuate. Jmo paulatim ordinate fuerūt cū sectiōe. Fuerūtq; supiores ꝓpinquius hn̄tes spaciū iter duo extrēa egrediētia ꝛ iferiores lōginquius. ꝛ istud oino fuit vt cū cautela mēbrorū nutrimēti. s. epatꝫ ꝛ splenis ꝛ aliorꝫ amplitudo loco stomachi iungeret̄ ne cum ipleret̄ nutrimētibꝰ ꝛ iflatiōibus cōprimeret̄. ¶ Septem vero coste superiores pectoris coste vocant̄: que ab vnaq̄q; parte sunt septē. Sed due que sunt i medio sunt maiores. ꝛ longiores. et ille q̄ sunt in extremitatibꝰ sunt breuiores. hec. n. figura vt cōprehensum vndiq; cōprehendat̄ melior existit. Et coste qḋ iste in ꝑmis supra sui gibbositateꝫ ad inferiora inclināt̄ur: deinde redeundo ad superiora incedunt ꝛ ꝯtinuantur cum thorace sicut nominauimus postea. Jdeo vt sit earū cōprehēsio in locis āplior. Duo ꝑterea cuiusq; earum additamenta duas ꝓfundas ingrediunt vacuitates que sunt in vnaq̄q; ala: q̄ est supra spōdiles ꝛ ꝓuenit iunctura dupla. Et silr̄ existunt ale septeꝫ cuꝫ ossibꝰ thoracis. ¶ Quinq; auteꝫ curuate q̄ remāserunt sunt ossa posteriora ꝛ coste false: quarꝫ capita creata fuerunt cuꝫ cartilaginibꝰ ꝯtinuata: vt sint secure a fractura cū ꝑcussiōes affuerūt: ꝛ ne occurrāt mēbris lenibꝰ: ꝛ diaphragmati cū sua duricie: sꝫ occurrāt ei in corpe qḋ inter eas et membra lenia existat medium et inter duriciem ꝛ lenitatem mediocritateꝫ habeat.

¶ De anatomia thoracis. Cap.xv.

Thorax ex septē ossibꝰ ē cōpositꝰ. Ex vno aūt osse nō fuit creatꝰ: ꝓpter iuuamētum qḋ in alijs locis feinsti: et propterea vt sit laxus. vt conueniens sit ei quod colligitur ex membris attrahendi ae-

rem in dilatatōe. Ideoq creata fuerūt nō solida. Cū cartilagibus ꝯtinua vt in ipoꝝ interiori motu adiuuēt: ꝫ sint iuncture eoꝝ firme. Que ēt septē creata fuerūt ſm nūerū costaꝝ q̄ cū eis iungunt. ¶ Cū inferiori preterea pte thoracis os cartilagiosuꝫ latum ꝯtinuat: cuiꝰ iferior extrēitas rotunditati attinens vocat epiglotalis eo ꝙ epigloti sit silis: ⁊ ipm qdē est tutamentum oris stomachi. ⁊ medium inter thoracem ⁊ membra lenia: ideo vt continuitas duri cum leni sit melior quemadmoᵐ multotiens diximus.

¶ De anatomia furcule. Cap. xvj.

Furcula est os positū sup vnāquāq duaꝝ ptiū eiꝰ qd i thorace ē supmū curuatū corā āhar. i. loco q est in iferiori pte gule. ⁊ pp sui ꝯcauitatē accidit foramen: in q penetrat vena ad cerebrum subiens ⁊ nerui ab eo descendentes: ⁊ declinat ad ptē siluestrem: ⁊ ꝯtinuatur cū capite spatule. Et cū ipso spatula ligatur ⁊ cū eis ābobus adiutorium.

¶ De anatomia spatule. Ca. xvij.

Spatula fuit creata pp duo iuuaᵃ. Unum est vt adiutorium ⁊ manꝰ ab ea suspēdant: ne adiutoriū cū pectore sit ꝯtinuū: qm̄ facilitas motꝰ vniuscuiusq duarū manuū ad alterā dstrueret ⁊ coāgustatio fieret. Ipa vero creata fuit a costis separata ⁊ ptes motuum ad illā fuerūt āpliate ⁊ alteꝝ est vt sit defensio firma membroꝝ q itra pectꝰ existunt: ⁊ vt eleuet in loco simentiorum spōdiliū ⁊ alarum iparuū vbi nō sunt spōdiles q pcussiones repellāt: nec sensus q eas percipiāt. ¶ Spatula vero a pte siluestri sōtiliatur. ⁊ a parte domestica ingrossat: ⁊ super extremitatē ipiꝰ siluestrē fit vacuitas ꝓfunda quā rotunda adiutorij ingredit extremitas. Et ipa qd duo hꝫ additamēta vnū est ad supiora ⁊ posteriꝰ: ⁊ vocat dstructū ⁊ rostrū eoꝝ. Et p ipꝫ ligat spatula cū furcla: ⁊ ipm est qd ꝓhibet ne adiutoriū ad supiora d suo moueat loco: ⁊ aliud ē iteriꝰ ad inferiora qd ēt ꝓhibet ne caput adiutorij dislocet. Postea sine intermissione dilatat ꝗtuꝫ plꝰ ad ptē incedit dōesticā: ideo vt sit eiꝰ ꝯprehēsio plꝰ dfendens. Et ipa qd supra sui dorsū additaᵐ hꝫ sic triāgulū cuiꝰ basis est ad ptem siluestrē: ⁊ ipsius āgulus ad ptē dōesticā ne dorsi supficies fricetur si eīn foret basis ad partē dōesticā eleuaret cutē Et cū percussiōes adeēnt efficeret dolorē. Et hꝰ qd additamentū est ei sic simenia spōdilibꝰ creatuꝫ ad defendendum ⁊ vocat oculꝰ spatule. Ultia vero spatule dilatatio est vbi est cartilago cum q ꝯtinuatur cuiꝰ extremitas est rotunda q cum ea continuatur quam in alijs diximus cartilaginibus.

¶ De anatomia adiutorij. Capi. xviij.

Adiutorij os rotūdū fuit creatū vt a nocumentorum receptiōe magis foret remotum. Cuiꝰ qd supior extremitas est gibbosa: vt spatule vacuitatem ingrediat cū iunctura laxa nō valde firma: et laxitatis cā iunctur hꝰ accidit ei frequent dislocatio. ¶ Iuuaᵐ vero qd in hac existit laxitate sunt due res necitas ⁊ securitas. Sed necitas est facilitas motionū ad oēs ptes. Et securitas est ꝙlicet adiutorio sit neciū vt diuersis motiōibꝰ ad ptes possit moueri diuersas. motiōes tn̄ iste neq sunt mlte nec perdurāt quousq tieat ne eiꝰ rumpāt ligamenta ⁊ dislocentur imo adiutoriū i plibꝰ dispōnibꝰ ē qetū: ⁊ aliud qd ē ex manu ē mobile: ⁊ pp hoc alie iuncture firmiores fcē sunt q adiutorij. Adiutorij vero iuncturā ꝗtuor āplectunt ligamēta. Unū eoꝝ est dilatatū pāniculare iūcturā circundās sicut oēs alie circūdant iuncturas duo alia ligamēta q a rostro corui descēdūt: quorū vnuꝫ hꝫ extremitatē dilatatā ⁊ circundat adiutorij extremū: ⁊ alteꝝ est maiꝰ ⁊ duriꝰ descēdens cū ꝗrto qd ēt descēdit ab additamento rostrali in tenuitatē eis ꝓparatā quoꝝ figura ad latitudinē trahit. Et p pte cum adiutoriū tāgunt ⁊ ipa qd solent occultari sub adiutorio ⁊ ꝯtinuari musculis q in eiꝰ interiore extensi sunt seqntes adiutoriū. Adiutoriū preterea a pte domestica est ꝯcauū: ⁊ a pte siluestri gibbosum vt pp hꝰ qd sup ipm ex musculis ⁊ venis ⁊ neruis disponit affirmet: ⁊ vt hō bn̄ āplectat qd vult āplecti: ⁊ ꝙ vna manꝰ ad alterā pueniat. Sup iferiorē autē adiutorij extremitatē duo additamēta continuata composita fuerunt ex quibus illud quod est ad interiora est lōgiꝰ ⁊ subtiliꝰ cū nulla re hn̄s iuncturā: qm̄ nō est nisi neruoꝝ ⁊ venaꝝ defensor. Sꝫ cū eo qd est ad exteriora cōplet iūctura cubiti p bucellā q in ipo existit ſm modū quē noiabimꝰ ⁊ iter ea ꝓculdubio subtilitas existit. Et i duabꝰ qdē hꝰ subtilitatis extremitatibꝰ due sunt vacuitates supiꝰ ad āteriora ⁊ iferius ad posteriora. Et eaꝝ supior domestica ꝯcauitas est lenificata: ⁊ nō existit sup eā separatio sꝫ siluestris ꝯcauitas est maior eis. Et qd ad finē siluestris cōcauitatis tēdit nō est lenificatū nec est ipiꝰ supforatio rotūda: sꝫ est sic ptes rectꝰ vt tectꝰ ita vt cū additamēto asceid in ipa ad ptē moueat siluestrē ⁊ ad eā peruenit stet: ⁊ nos qd declaratiōē necitatis eaꝝ cito afferemus. Has vero ꝯcauitates duas vocat Hyppo. duos limites.

¶ De anatoˡ asceid. Ca. xix.

Asceid ex duobꝰ ossibꝰ in lōgitudie ꝯiūctis ē ꝯpositū ⁊ vocat focilia. Supiꝰ vero ex eis qd ad policē tēdit est subtiliꝰ: ⁊ vocat focile supiꝰ ⁊ iferiꝰ: ex eis quod vadit ad auricularē est grossius qm̄ est defe-rens ⁊ vocat focile iferiꝰ. Supioris vero focil' iuuamētum est qd p ipm est motꝰ asceid ad se torquenduꝫ et resupinādum ⁊ iferiꝰ focil' iuuamentuꝫ est vt p ipm sit motꝰ asceid ad ꝯstringendū ⁊ dilatādum. Cuiusq vero ipoꝝ mediū attenuatū fuit: qm̄ grossitudie nō idigēt ꝓpt illud qd ex musculis grossio sup ipa iacet ⁊ iporum duo extrema igrossata fuerūt ꝓpterea ꝙ super ipa multa ligamētoꝝ origo ē eis necia: qꝛ freqnt accidūt vbera ⁊ pcussiōes fortes cū motꝰ ē iuncturaꝝ ⁊ ꝓpterea ꝙ carne denudat ⁊ muscul'. Superiꝰ vero focile ē totuꝫ q̄si veniat a parte domestica ⁊ paulatim tortuose ad partē siluestrē gibbosuꝫ fiat: ⁊ iuuamentum in hoc existit ꝓparamenti bonitas ad motū torquēdi. Sꝫ focile inferius est rectum. qm̄ hoc ad constringendum ⁊ dilatandum melius existit.

¶ De anatomia iuncture cubiti. Cap. xx.

Cubiti vero iunctura ex iunctura focilis superioris et iferioris focilis iunctura cum adiutorio cōponitur. ¶ Superius quidem focile in sui extremitate vacuitatē igeniosam fcām hꝫ in quā bucella siluestris extremitates adiutorij ingreditur ⁊ ligatur cū ea: ⁊ ex ipsiꝰ circuitu i vacuitate illa ꝓuc

nit mot⁹ resupin⁹ ⁊ tortiōis. ¶ Inferi⁹ āt focile duo h₃ additamēta iter q̄ existit tēuitas q̄ sime ḡce lr̄e si milatur ⁊ est ita. C. ¶ Et h⁹ q̄dem tenuitatis ɔtorq̄tur supficies illa q̄ ē ī ipi⁹ ɔcauitate vt bn̄ sit fact⁹ ei⁹ introit⁹ ī ɔcauitatē q̄ est in extrēo adiutorij qđ ɔcanum existit. sed sue ɔcauitat₃ figura gibbositati circuli siliatur. Et bōa igr̄ ingressiōe subtilitatis q̄ inf duo focilis iferiois additamēta existit ī illā inferiorē tenuitatē iunctura ɔpōitur cubiti. ¶ Cumq₃ tenuitas super tenuitatē ad posteriora moueř: ⁊ inferius extendit manꝰ: ⁊ cum parietalis tenuitas eā refrenat a vacuitate bucellā tenēte t₃ eā ⁊ ꝓhibet a dilatatiōe supflua. Stāt igiř adiutoriū ⁊ aseid f₃ rectitudinē. Cū ꝟo vna duap tenuitatū sup aliā ad anteriora ⁊ supi⁹ moueř cōstringitur man⁹ donec aseid tāgat adiutoriū ad partē dōesticā ⁊ ab āterioribus. Et duo q̄dem focilia superi⁹ siř iūgūtur si ē res vna ⁊ accidit in vacuitas āpla cōis cui⁹ plimum in focili existit inferiori. ¶ Qđ āt supfluit ab hac vacuitate remāet gibbosū lenificatū vt sit lōgīquū a nocumētorū repletiōe. Et posteri⁹ q̄dē ex vacuitate focil iferioris oriř additamētū qđ ad lōgitudinē quādā trahit. Et ō hui⁹ toti⁹ iuuamēto loq̄mur si de⁹ voluerit

¶ De anatomia rasete. Cap.xxi.

Raseta ex mltis est cōposita ossib⁹: ne nocu^m si accideret cōe fiat. ⁊ p ipam plātā cōcauari possit. cū corpora rotunda ɔtinēdi voluntas affuerit. Et cū liq̄da currentia retinere voluerim⁹: ⁊ hec qđ ossa iuncture sue firmiter ⁊ bn̄ adinuicem sunt ligata ne seperenř ⁊ plāta debiř illud teneat qđ colligit ⁊ qđ t₃: ita vt si cutis plāte excoriareř inuenirentur h^c oīa ossa ɔtinua quop̄ sepatio a sensu sit lōginq̄. ⁊ cū h⁹ ligamentum firmiter stringit vnu₃ cum vno: sed in eis existit obedientia ad paruā cōstrictionem ex q̄ ꝓuenit vt interius plāta cōcaue. ¶ Rasete ꝟo ossa sunt septem ⁊ vnū additū: sed septem radicalia in duab⁹ consistunt aciebus. vna acies est ad partem aseid cui⁹ ossa sunt tria. qm̄ ppea q̄ est ad parte₃ aseid oportuit vt esset plus subtilis. Et alterius aciei ossa sunt q̄tuor q̄ sūt ad partē pectis ⁊ digitop̄: vnū ꝓpter h⁹ oportuit vt essent magis ampla. ¶ Et tria qđ ossa ordinata fuerunt. Eorū. n. capita q̄ sunt ad partem aseid sbtiliora sunt ⁊ melius adinuicē collecta ⁊ plus ɔtinuata. Et eap̄ q̄dē capita q̄ sunt ad partem aciei alteri⁹ sunt latiora: ⁊ min⁹ bn̄ collecta ⁊ cōtinuata. ¶ Octauū ꝟo os nō ɔsistit in duab⁹ rasete acieb⁹: sed fuit creatum ad defendendū neruū q̄ est in plāta. Et aciei scđe fit extremitas ex cōiunctione capitū ossiū ei⁹: ⁊ ingrediř vacuitatē quā nolauim⁹ q̄ est in extremitate duop̄ focilū. Fit ꝗ iūctura dilatatiōis ⁊ ɔstrictiōis. ¶ Additamentum ꝟo p̄dem qđ est in focili inferiori vacuitatē ossiu₃ rasete ingrediř ⁊ fit inde tortiōis ⁊ resupinationis iunctura.

¶ De anatomia pectinis plāte. Cap.xxij.

Ossa pectinis plāte sunt q̄tuor: ꝓterea cū q̄tuor cōtinuanř digitis: ⁊ sūt ɔiuncta a parte q̄ ē ad rasetā: ideo vt cū ossib⁹ q̄ sūt sic ɔnexa ⁊ ɔiuncta bn̄ ɔtinuentur. q̄ in pte digitorū parūp dilatanř vt cū ossibus q̄ sunt disiuncta ⁊ separata bn̄ ɔtinuertur: ⁊ fuerunt ad interiora curuata: ꝓpter illđ qđ ia₃ sciuisti.

¶ Rasete ꝟo iunctura cū pectine cōponitur per ɔcauitates q̄ in extremitatibus ossium rasete consistunt in quas bucelle ossium pectinis que iam cartilaginibus inuestite fuerunt ingrediuntur.

¶ De anatomia digitorum. Cap.xxiij.

Digiti sunt instrā q̄ ad colligendū res iuuāt. Et ipi qđ nō fuerūt creati carnei ab ossib⁹ vacui: ⁊ si cum h⁹ diuersis motibus possent moueri queād modū multi ꝟmiū ⁊ pisciū po^a debili mouentur: ⁊ h⁹ iō ne eorum opōnes forent debiles: ⁊ ēt debiliores q̄ ꝟmis: n₃ ēt in vno creati fueřt osse: ne eorum opōnes forēt difficiles queādmo^m accidit patiētib⁹ cu₃e₃. ¶ Et ipis qđ tria suffecerūt ossa qm̄ si eorum nūero adderet in augmēto motuū nūeri ipop̄ iuuarēt: f₃ debilitas ꝓculdubio itēdēdo illđ qđ ipos īsu pflua firmitudie o₃ tenere: ꝓueniret. q̄ si ex paucioribus q̄ trib⁹ creati fuissent queādmo^m si creati fuissent ex duob⁹ ossib⁹ esset firmitudo maior: f₃ mot⁹ minuerenř ab eo q̄ sufficit: ⁊ nos q̄dē pl⁹ indigem⁹ motib⁹ diuersis q̄ augmēto firmitudis terminū trāseuntis. ¶ Ipsi ꝟo creati fuerūt ex ossib⁹ quop̄ bases sūt latiores: ⁊ ipoꝝ capita sunt mag₃ tenuia: ⁊ q̄ eis sūt inferiora sūt maiora fm ordinē: ita vt q̄ ī eis sř sbtiliora sint extrēitates anemul. ⁊ h⁹ qđ ē pp decoratiōe₃ ɔpatiōis q̄ inter portātē existit ⁊ portatū. ¶ Ipoꝝ āt ossa creata fueřt rotunda timore nocumentop̄. Et scā fueřt dura nō hn̄tia ɔcauitatē neq₃ medullā vt eēnt fortiora ⁊ ad ɔstringendū ⁊ ad figēdū in morib⁹ ⁊ attraheū. Et fueřt creata interi⁹ curua: ⁊ exteri⁹ gibbosa: ꝓterea vt illđ qđ tenēt meli⁹ retineāt ⁊ meli⁹ fricent ⁊ meli⁹ ꝓmāt illđ qđ fricāt ⁊ ꝓmūt. Et inter vnū q̄dq₃ ⁊ aliđ nō fuit ī medio ɔcauitas n₃ gibbositas vt bn̄ tanq̄ res vna ɔtinueř cum necitas fuerit vt ex eis iuuamētū q̄si vni⁹ ossis hēař

¶ Eorum ꝟo extremi sūc polex ⁊ auricularis gibbositatem ad pte in q̄ nō est digit⁹ hn̄t: vt sit eop̄ summa cū applicātur filiis figure rotūde: q̄ a nocumentis tueř: ⁊ intrinseca eorū ps fuit carnosa: vt sust̄eret eos ⁊ vt cedāt sibi obuiātib⁹ cū ea strinxerit. A for₃ ꝟo nō tal̄r scī fueřt: ne ḡuarent ⁊ vt pugnum eēt arma dolorē faciēs. Uerūtn̄ in anemul pl⁹ carnis positum fuit vt bn̄ apē ɔcursum q̄si ɔiuncta applicenř. Et medici si q̄dē ex lōgiorib⁹ fcis fuit iuncturis. Et postea ānularis. Deinde idex et postea auricularis. Iō vt eorū extrēitates apđ ɔprehēsionem equentur ⁊ nō remaneat aptio. ⁊ cū h⁹ vt digiti ⁊ plāta sup rotundu₃ cōcaueř: cū colligiř. ¶ Poler ꝟo olum q̄tuor digitorū iusticia existit: q̄ si nō ī suo pōereř loco ei⁹ iuuame^m destrueret. S. n. intus in plāta ponere tur plm opōnū q̄o p plātā hēm⁹ destrueret in nobis. ⁊ si ad pte ponereř auriclaris: vna man⁹ ad aliā ad tenēdum illud in quo iunguntur nō ꝓueniret: ⁊ hic q̄dē remotius existit: q̄ si retro ponereř ⁊ pectini polex nō alligareř longitudo inter ipsum ⁊ alios digitos nō coāgustaretur. Cum ergo alij q̄tuor digiti rem aliquā ab vna pte comprohenderent ⁊ polex ab alia parte adiuuaret: pole esset vt plāta rē magnā cōprehenderet: ⁊ polex ab alia parte esset sicut applicās illud qđ planta constringit ⁊ tenet. ⁊ auricularis ⁊ annularis. sicut coopertorium posterius

¶ Omnia autem digitorum ossa continuata fuerunt cum tenuitatibus et concauitatibus intrantibus inter quas humor exiuit viscosus: quorum iuncturas ligamenta comprehendunt fortia: que sibi obuiant cum panniculis cartilaginosis: et vacuitates quidem implent que in iuncturis existunt propter augmentum firmitudinis ossa minuta que sisamina vocantur.

¶ De iuuamento vnguis. Cap. xxiiij.

Unguis propter quattuor fuit iuuamenta creatus. Unum est vt carnis extremitatis digitorum podium existat ne cum super aliquam presserit rem debilitatur. ¶ Et aliud vt digitus per eam res minutas possit capere. ¶ Et 3m vt per eas valeat scalpere et mundare. ¶ Et 4m vt quandoque sit arma. ¶ Tria vero prima speciei humane dignius conueniunt. Et 4m ceteris animalibus. ¶ Et vnguis quod extremitas rotunda creata fuit propter illud quod scis. Et ipsa ex ossibus creata fuit lenibus vt sub eis flecteretur quod ipsum percutiunt ne scinderet. ¶ Et vngues quod creati sunt sp crescentes propterea quia sunt apti vt fricent et radant.

¶ De anatomia ossium femoris. Cap. xxv.

Ossa alhauim sunt duo ossa a dextris et a sinistris que in medio firma continuantur iunctura. Et ipsa quod sunt sicut omnium superiorum ossium fundamentum. Et portantia et mutantia locantur inferiora vnumquodque autem ipsorum in quattuor diuiditur partes: illud quod est ad partem siluestrem vocatur alharafa et os illij: et illud quod est ad anteriora os vocatur femoris: et illud quod est ad posteriora vocatur os anche: et domesticum quod est ad superiora vocatur pixis core: quoniam in ipso est concauitas quam caput core gibbosum ingreditur et super hoc os membra posita sunt nobiliora: sicut vesica et matrix et spermatis receptacula in viris et feteris et intestinum rectum.

¶ Sermo aggregatus de iuuamento regil. Cap. xxvi.

Horum iuuamenta in duabus consistunt rebus. vna est figere et stare et hoc est per pedem. et altera mutatio equalis aut ascendens. aut descendens: et hoc fit per coxam et per crus. Cumque pedi nocumentum acciderit stare et figere difficile erit. Sed mutari non nisi tantum quantum necessaria fuerit mutatio multe firmitatis que est ad vnum pedem: cum autem musculis core: aut cruris nocumentum acciderit figere erit facile: sed moueri difficile.

¶ De anatomia ossium core. Capi. xxvij.

Primum ex ossibus regil est coxa: et ipsum quidem est os maius quod in corpore existit: quoniam ipsum est deferens illud quod est supra ipsum: et mutans illud quod est sub ipso. Cuius superior extremitas fuit facta rotunda vt in pixidem anche bene ingrederetur. ¶ Et ipsum quidem est gibbosum ad partem siluestrem: et curuatum ad partem domesticam: et ad posteriora. Si n. ipsum foret positum secundum rectitudinem et pixidis equidistantiam: accideret inde aliquis claudicationis motus: et quemadmodum accidit ei cuius talis est creatio: nec bene defendere et musculos magnos et neruos et venas nec ex hoc toto recta res gubernaretur nec sedendi forma esset bona. ¶ Amplius si curuum ad partem domesticam non fuisset reductum proueniret inde alterius modi claudicatio. nec statio illi multa foret: et fieret ei communis declinatio: neque esset equalis. et in ipsius extremitate inferiori sunt additamenta duo propter poplitis iuncturam. Nos tamen prius de crure et postea de iunctura loquemur.

¶ De anatomia ossium cruris. Cap. xxviij.

Crus est quemadmodum asceid ex duobus ossibus compositum. Unum est maius et longius et ipsum est domesticum et vocatur canna magna: et aliud est minus et breuius. non n. peruenit vsque ad coxam: immo ab ea breuiatur: interius tamen peruenit ad locum ad quem protenditur maius et vocatur canna minor. ¶ Crus etiam habet gibbositatem ad partem siluestrem: postea apud extremitatem inferiorem habet gibbositatem aliam ad partem domesticam: propterea vt eam melior sit statio: et canna quod maior est equatur quia pro certo est crus et minor creata fuit quod coxa et illud est propterea quia adiuncte fuerunt res propter quas ei in magnitudine fuit addendum. et hoc est figere et offerre quod est supra ipsum. ¶ Et res propter quam fuit addendum et in puritate est facultas ad motum: et res secunda magis conueniens fuit intentioni propter quam fuit factum crus minus. et res prima intentioni propter quam fuit facta coxa maior. ¶ Duo autem cruris ossa sunt quantitas temperata adeo quod si vnum os adderetur accideret de debilitate et duricie motus illud quod accidit habenti elephantiam et varices: et si vnum minueretur accideret de debilitate et duritie motus et de ipso offerendi illud quod est supra ipsum illud quod accidit crura habentibus de natura subtilia. et propter hoc totum sustentatum fuit et fortius secundum est cum canna minore. ¶ In canna preterea minore alia existunt iuuamenta sicut neruos et venas que sunt inter eas cooperire: et concauitas canne minoris in iunctura pedis: vt velox et fortius fiat iunctura dilatationis et tortionis.

¶ De anatomia poplitis. Cap. xxix.

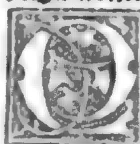
Iunctura poplitis prouenit propter ingressum duorum additamentorum que sunt super extremitatem core in duas vacuitates que sunt in capite ossis cruris: que firmata fuit ligamento cingente: et alio ligamento in profundum tendente: et duobus ligamentis fortibus a duabus partibus cuius quidem pro anterior bene facta fuit cum rasgata. patella hoc est oculus poplitis: et est os ad rotunditatem trahens. Cuius iuuamentum est refrenare illud quod timetur: cum est necesse super digitos pedum curuatum stare: et suspensum sedere ex ruptura et dislocatione. ¶ Et iunctura quod laboriosa sustentata fuit propterea quia suo motu defert corpus: et positus fuit locus eius ad anteriora: quoniam plurimum quod ei accidit de labore inclinationis est ad anteriora. non n. habet ad posteriora inclinationem laboriosam: ad duas tamen partes rem modicam declinationis habet. Tota vero eius declinatio est ad anteriora. et accidit ei ibi labor in hora incidendi et standi super digitos pedis cum aliquis quasi suspensus curuus stat et horum similium.

¶ De anatomia pedis. Cap. xxx.

Pes creatus fuit vt sit instrumentum figendi et facta fuit figura eius ad anteriora vt figura longa vt instando et descendo super ipsum auxilium prebeat: cui in parte domestica tenuitas creata fuit vt sit pedis declinatio in hora standi: et propter vacillantiam ad partem contrariam parti pedis eleuati: quatenus refrenet illud quod os constringit ex innitu super partem bene eleuandi pedem eleuatum: et vt statio sit temperata: et etiam vt sit facile calcare super res exeuntes et absque magno dolore: et vt pes bene circundet illud quod gradibus et extremitatibus corporum per quod sit ascensio similatur. ¶ Et pes quidem ex multis ossibus creatus fuit propter iuuamenta ex quibus est vt bene retineat et circundet illud super quod incedit ex terra cum necesse fuerit. Pes namque plerumque tenet illud super quod incedit: quemadmodum manus retinet illud quod recipit: et cum tenens preparatur vt moueatur suis partibus ad ali

quā formā vt p eū retētio fiat melior erit melius q̄ vt totū sit vnū frustū:ne figura post figurā figuret.
¶Et ex eis est iunctū toti cōe cuius ossa sunt mlta
¶Pedis vero ossa sunt viginti sex. Cahab p q̄d iunctura pedis cū crure cōplet. Et calcaneus q̄d est sustētamentū firiōis. Et naviculare p q̄d est tenuitas. Et q̄tuor ossa rasete cū quib' pectē cōtinuat:quorū vnū est os grādinosū exagono sile positū ad ptem silvestrē pp q̄d po illa sup terrā bñ figit q̄ dnq; pectinis ossa. ¶Alcahab vero humanū magis subtiliatū ē ad exteriora ⁊ magis ingrossatū ad iteriora q̄ alcahab oim alior aialiū ⁊ ipm ē q̄si nobili' ossib' pedis in motu iuuātib' sic calcane' ē nobili' ossib' pedis in fingendo adiuuātib'. Et alcahab quid inf duo extrema positū ē a duab' cānis egredietia ipm a suis ptib' circūdātia.s.a supmo ipsi' ⁊ a suo loco ⁊ a duabus suis ptib' silvestri ⁊ domestica:⁊ ei' duo extrēa in duas vacuitates q̄ sūt in cānis sibi igrediūtur. Alcahab p̄terea inf crus ⁊ calcaneū mediū existit:p ipm.n.meli' ɔtinuaf ⁊ iūctura inf ea firmaf ⁊ secura sit a dislocatiōe.⁊ ipm q̄d p certo i medio ē positū.lz existimēt q̄dā q ad domesticā sit declinās ppter ɔcauitatis tenuitatē. ¶Ad alcahab ṽo os naviculare ab anteriorib' ɔiūctionaliter ligaf.⁊ h' q̄d naviculare cū calcaneo posteri' ɔtinuaf ⁊ añri' cū trib' ossib' rasete a pte silvestri. Os ṽo grādinosū ē illd q̄d simachus vocat os solitariū:⁊ si volueris pones q̄rtū ossiū rasete. ¶Calcaneus autem sub alcahab positus ē dur' rotūd' ad posteriora vt pcussionib' ⁊ nocumētis resistere valeat:⁊ isert' lenificat' vt melius calcet:⁊ pes meli' cooperiat illd sup q̄d q̄escit cū stat c' q̄ntitas magna fcā fuit vt corp' portare q̄at ⁊ fuit fcūs triāgulat' ad lōgitudinē ⁊ subtiliādo paulatim ptedit donec finiaf ⁊ annihilef corā tenuitate ad ptē silvestrē.iō vt subtilitatis cōcauitas sit ordinata superi' ed suū mediū. ¶Raseta ṽo a palme raseta ē diuersa:qm̄ hec ē vna acies illa due acies:⁊ q: ei' ossa sūt nūeri multū minoris:⁊ in hoc q̄d iuuamētū existit qm̄ in palma motus fuit plus necessarius ⁊ comprehensio q̄ in pede:⁊ maius iuuamentū q̄d in pede cōsistit est figere. Multiplicare āt diuisiōes ⁊ iūcturas in retinēdo nocet ⁊ in cooperiēdo illd sup q̄d staf. ppterea q̄d puenit inde laxitas ⁊ aptio multa. Quēadmodū si nulla foret ibi laxitas noceret ppterea q dilatatio equalis q̄ ē cōueniens deesset. Jā. eñ scitū fuit q circundare ⁊ retinere cum eo q̄d est nūeri maioris est melius ⁊ bene stare ⁊ bene posse deferre cū eo quod est numeri minoris ⁊ maioris q̄ntitatis ē melius. ¶Pedis vero pecten de quinq; ossibus fuit creatum vt cum vnoquoq; ipsorum quisq; digitorū qui sunt quinq; constituti in vna acie continuetur. qm̄ i eis fuit plus firmitudo necessaria q̄ comprehensio ac circūdatio q in ossib' man' fuit necessariū. Quisq; āt digit' preter policem ex tribus cōsistit ossibus. Jam de ossibus locuti sumus quantū sufficit ⁊ hec quidem ossa cum computata fuerint erunt ducenta ⁊ quadraginta octo:preter sisamma ⁊ p̄ter os q̄d laude littere gresse similatur.

¶Summe.ii'.doctrina.v.⁊ est verbū vniuersale de neruis musculis chordis ⁊ ligamentis. Cap.i.

Quoniam mot' volūtari' membris ñ cōplef nisi ṽtute a cerebro eis mediātib' neruis aduenīēte:⁊ neq; erat ɔueniēs vt nerui ossib' ɔtinuarenf:q̄ p certo sūt mēbror nobiliū radices i motu pp iētiōnē pmā:q: ossa sūt dura ⁊ nerui sūt sbtiles:ppea clementer egit de':⁊ ex ossib' rem neruo silēz exīt q̄ ɔnexio ⁊ ligamentū vocaf:⁊ ipam neruo adiunxit:⁊ ex eis rete faciendo q̄si rē vnā effecit. Et ppterea q corp' q̄d ex neruo ⁊ ligamēto cōponit p̄sus fuit subtile:qm̄ corporis nerui ⁊ augmētū cū ad mēbrū puenit nō ē tm̄:q ab ipsi' corpe ⁊ grossitie cū est in sui ortu remoueaf tāta lōgitudie de q̄ sit curādū. Cū neru' nō cōseqtur augmentum faciēs adipisci corp' ei' perueniens ad membra ɔsecutionem longinquā super corp' suū motui suo in sua grossitie cōsecutionē de q̄ sit curādum. Et ei' corp' cū est ei' ortus ē tm̄ q̄ntū ipm cerebri corp' ⁊ nucha ⁊ capitis ɔcauitas:⁊ neruor egressiōes tolerare pñt:tunc.n.si neruis membror motus affirmaref ipsis in sua corporeitate possibili exñtib':⁊ pp̄ue cū diuidunf et ɔiungf ⁊ ramificanf i membris:⁊ fit illd q̄d ex eis vni accidit membro multo subtilius q̄ radix:⁊ cū a suo p̄n° ⁊ ortu elōgaf.esset in hoc corruptio manifesta. Sua igif sapiēñā deus ipm gubernauit:grossitie eū attribuēdo q̄ puenit ppter corporis ex eis ⁊ ligamēto cōpositi villor cōfusionē.quorum vacuitates carne ipleuit:⁊ hoc ipm pāniculo texit.⁊ i ipsi' medio p pediculare sicut megar d suba nerui posuit. Et hui' summa facta ē mēbrū ex neruo ⁊ ligamēto ⁊ eor villis ⁊ carne iplēte ⁊ pāniculo coopiēte cōpositū ⁊ hoc q̄d membrū est musculus.et ipm est qui cum colligit trahit chordā q̄ ex ligamento ⁊ neruo cōponif:illa.s. q̄ ab eis ad mēbrū ptē trāsit.⁊ colligif ad membrū attrahendum:et cum dilatatur laxatur chorda ⁊ elongatur membrum.

¶De anatomia musculorum mouentiū qui sunt in facie. Cap.ii.

Ex eo q̄d scif ē q̄d muscli faciei sūt fz nūer mēbrorū mobiliū q̄ sūt in facie. Mēbra āt mobilia q̄ sūt i facie sūt frons ⁊ oculi ⁊ palpebre superiores ⁊ maxilla i cōitate cū labijs ⁊ labia sola.⁊ due auriū extremitates ⁊ mādibula inferior.

¶De anatomia musculorum frontis. Ca.iii.

Frons āt p musculū tenuē dilatatū pānicularē mouet q̄ sub cute frōtis dilatatur.⁊ cū ipsa adeo miscef donec sit q̄si cētie cutis ps ⁊ fiat ipossibile ipz ab ea excoriari. Et mēbro q̄dē q̄d p ipm mouetur absq; chorda obuiat. Qm̄ illd q̄d p ipz mouef est cutis dilatata lenis ⁊ mouere tale q̄le ipm ē p chordā nō ē bonum ⁊ h' q̄d musculi motu eleuanf supcilia ⁊ ēt cum ad claudēdum oculum iuuat ppter suar virtutum dimissiōnē ⁊ sui laxitatem.

¶De anatomia musculorum oculi. Cap.iiii.

Muscli ṽo oculum mouētes sūt sex q̄r q̄tuor ei' lateribus ɔsistunt sursum ⁊ deorsum:⁊ duo almecheni.vnusq̄sq; el ipor ad suā ptē mouet ⁊ sunt duo muscli ex trāsuerso icidētes q̄ fm rotūditatē mouēt.
¶Ab oclo ṽo posteri' ē muscul' q̄ neruum ɔcauum

quē post nolabim⁹ suscitat ppēa q͛ cū eo miscetur ꝛ ꝯtinuaꝝ ꝛ eleuat ip̄ꝫ ꝛ ꝓhibet ip̄m a laxitate ex q̄ ꝓuenit alhob: ppēa q͛ retiet ip̄m cū itēte iuēꝝ ꝛ h⁹ qdē muscli pānicul' ligamētalib⁹ accīt ex diuisiōe: vn̄ in ei⁹ eē ad dubietatē ꝑuenit. Sūt nāq͂ ex anatomicꝭ q̄ tenēt q͛ est vn⁹ muscul⁹: ꝛ sūt ex eis qui duo ꝛ sūt ex eis qui tres quocunq͂ tn̄ mō sit ei⁹ cap̄ vnum existit.

¶ De anato^a^ musculorum palpebre. Cap.v.

Ex his ꝯ̄o iferior motu nō idiget: itēto nāq͂ ꝑue- nit ꝛ cōpleꝝ motu supior: solum. ꝛ eo ꝯpleꝝ ocli clausura ꝛ aspect⁹ q̄ fit itēte. Uelūtas em̄ dei fuit. vt istra q̄to pl⁹ pole fuerit sint pauciora cū nō ꝑuene rit ipedim̄ēt: qm̄ i multiplicatiōe eoꝝ ꝑuenit ex nocu mētū illō qd̄ ē scitūt pole qdē erat vt palpebra supior q̄eta māeret: ꝛ iferior eēt mobil'. Sꝫ factorꝫ volūtas est vt ꝑ opōnes suis approximent pncipijs ꝛ eās ad suos fines eleuet tēpatiori via ꝛ rectiori semita. Su- perior āt palpebra neruoꝝ origini ꝓpinquior existit: vn̄ nerui cū ad ip̄am tēdūt reflexiōe ꝛ reuolutiōe n̄ indi gēt ꝛ q͛ palpebra supior duob⁹ idiget motib⁹ eleua tiōis cū apiꝝ ocl⁹: ꝛ ōpōsitiōis cū claudiꝝ: ꝛ clausura idi get musclo trahēte ad inferiora pp̄ qd̄ fuit neciū vt muscul⁹ ei adueniret ad iferiora ōclinās ꝛ ipellens Et si vn⁹ fuissꝫ: tūc ipole foret: vt ꝯtinuaret nisi aut cū extremitate palpebre: aut cū ipsi⁹ medio: ꝛ si cū pal- pebre me⁹ ꝯtinuareꝝ coopiret pupillā cū ad ip̄aꝫ ele uareꝝ ꝛ si cū extremitate palpebre ꝯtinuareꝝ n̄ ꝯtinua reꝝ nisi cū extremitate vna: ꝛ n̄ ꝑueniret palpebre co optura eq̄lr sꝫ trāsuersareꝝ: q͛ clausura in pte vbi eēt chorda ꝯstringereꝝ p⁹: ꝛ ab alia ōbilitaret pte ꝛ coop tura nō eēt eq̄lis sꝫ silis eēt cooptuꝝ palpebre homis torturā patiēt' pp̄ h⁹ ei nō vn⁹ creat⁹ fuit musculus sꝫ duo q̄ a ptib⁹ duoꝝ almechenit nascētes palpebrā ad iteriora sili deponūt attractiōe. In opōne āt pal- pebre vn⁹ sufficiebat muscul⁹ q̄ ad me^m^ ꝑueniret pal pebre ꝛ ei⁹ chorde extrēitas sup palpebre dilatareꝝ extrēitatē: ꝛ cū ꝯhereꝝ apireꝝ ꝛ pp̄ ea adh⁹ vn⁹ creat⁹ fuit q̄ fm̄ rectitudinē iter duos ōscendit pāniculos ꝛ dilataꝝ ꝛ cōtinuaꝝ corpore cartilagini sili: ꝛ expādiꝝ sub pilorum palpebre origine.

¶ De anatomia musculorum maxille. Ca.vj.

Maxilla duos hꝫ mot⁹ vn⁹ ē seq̄ns motum mādi bule iferiorꝫ: ꝛ alt' ē ei cū labio cōis. Mot⁹ autē cā quē hꝫ motū alteri⁹ mēbri seq̄ntē sūt muscli illi⁹ mē bri. Et mot⁹ quē cū alio mēbro hꝫ cōem cā est muscu lus q̄ est ipsi⁹ ꝛ illi⁹ alteri⁹ cōiter. ¶ Et iste qd̄ muscu lus i vnaq͂q͂ maxillaꝝ gena vn⁹ existit lat⁹: q̄ ꝛ h⁹ no mine sciꝝ. Unusq̄sq͂ āt coꝝ ex q̄tuor ꝯposit⁹ ē ptibus qm̄ villus a q̄tuor ei aduenit locis. Unius origo ē a furcula c⁹ finea cū extremitate labioꝝ ad iferiora cō tinuaꝝ ꝛ trahūt os iferi⁹ ex trāsuerso. ¶ Et scōs origo existit iter thoracē ꝛ furculā in duab⁹ ptib⁹ ꝛ ipsoꝝ villi trāsuersi ꝯtenduꝝ. Et ille q̄ a dextris oriꝝ cū eo qd̄ a sinistris nascit trāsuersando iungiꝝ ꝛ penetrat. Et ꝯtinuaꝝ ille q̄ nasciꝝ a dextris cū iferiori pte extre mitatis sinistre labij: ꝛ ille q̄ a sinistris nasciꝝ eꝫ. Cū q͂ villus iste colligiꝝ āgustat os ꝛ ip̄ꝫ ad anteriora ꝑ trahit: sicͭ i bursa efficit corrigia q̄ bursam claudit. Et tertius oriꝝ ab osse qd̄ rostro corui i spatula siꝫ et ꝯtinuaꝝ iferi⁹ ꝯtinuitate illi⁹ muscli: ꝛ trahit labiū in duas ptes attractiōe sili. ¶ Et q̄rtus oriꝝ a simenꝭ colli ꝛ māsit circa terminos auriū ꝛ ꝯtinuaꝝ cum fine maxille: ꝛ mouet maxillā motu manifesto quē sequi tur labiū ꝛ fortasse valde approximatur loco: vbi est aurꝫ ingressus in plerisq͂ hoibus ꝛ cōtinuatur cum ea ꝛ mouet aurem.

¶ De anatomia musculorum labiorum. Ca.vij.

Ex musculis ꝯ̄o labij sūt illi quos dixim⁹ ei ꝛ ma xille cōes eēt ex musclis ei⁹ sūt q̄ sūt ipsi⁹ ꝓprij ꝛ sūt musculi q̄tuor. parvuū aduenit ei a supiorū rectitu- dine duaꝝ genaꝝ maxillaꝝ ꝛ cōtinuaꝝ ꝓpe ipsius ex tremitatē ꝛ duo ab iferiori. Et hi qdē q̄tuor ad h⁹ vt solū labiū moueaꝝ sufficiūt vnaq͂q͂. n. ps eoꝝ cum moueꝝ ad ptē illā mouet. Cūq͂ duo ad duas mouen tur ptes ad duas dilatantur ptes. Adsunt igitur ei fm̄ cōplementum motus ad quatuor ptes: nullū hꝫ motum nisi illos. In his igiꝝ q̄tuor adēst ei sufficien tia: ꝛ isti qdem q̄tuor musculi ꝛ summa musculorum ꝯmunium cuꝫ corpe labij miscentur taliter q͛ sensus a substātia labij ōīa ipsos discernere nō vꝫ ꝓpter- ea q͛ labium est mēbrū molle carneum os nō hn̄s.

¶ De anatomia musculorum nasi. Cap.viij.

Cum extremitate ꝯ̄o leporis duo pui cōtinuanꝝ musculi fortes paruitas āt existit ne sup alios musculos plus necessarios coangustatio fiat. qm̄ mē broꝝ maxille ꝛ labij motiones plures sunt nume- ro: ꝛ frequentius fiunt: ꝛ pseuerāt plus et plus sunt necessarie q̄ mot⁹ extrēitatis leporis. Fortes āt crea ti fuerunt vt eoꝝ fortitudine illud qd̄ ei ōfuit pp̄ of- sis ōfectuꝫ emēdet: quoꝝ aduent⁹ est a pte gene ma xille: ꝛ misceꝝ primo cū villis pomi maxille nō āt a par te gene maxille aducti fuerunt nisi vt ipsum ad eam moueant. ¶ De anatomia musculorum mādibula rum superioris ꝛ inferioris. Cap.ix.

Mandibule iferiori absq͂ mādibula supiori mo tus ꝓprie attribut⁹ fuit pp̄ iuuamēta ex qb⁹ est q͛ leuiorꝫ motus est melior. Et ex eis q͛ dimittere ad mouendū supiorēꝫ mēbra nobilia cōprehendētē: nō q͛ mot⁹ i ip̄is nocumētū efficit digni⁹ ꝛ salubri⁹. Et ex eis ēt est q͛ si supior mādibula tali mō eēt vt ipsi⁹ motus facilis foret nō fieret iunctura q̄ est iter ip̄aꝫ ꝛ caput firma. ¶ Preterea i mādibula inferiori mo- tus pl'es q̄ tres nō fuere necāriꝫ. Mot⁹ apiēdi os. s. ꝛ mot⁹ claudēdi ip̄ꝫ ꝛ mot⁹ masticādi ꝛ molēdi. Ape- riēs āt mādibulā ad iferiora descēdere faꝝ. Et clau- dens ip̄am eleuat. Et molens ip̄aꝫ circuire facit ꝛ ad duas ptes declinare. Manifestum est igiꝝ q͛ oꝫ vt mo dus claudendi sit per musculos qui a superioribus descendunt et ad superiora resurgunt et aperiendi ꝯ̄rio ꝛ molendi cum transuersiōe. Quapropter ad claudenduꝫ duo creati fuerunt muscli qui duo tpis musculi vocanꝝ. Ipsoꝝ q̄titates in homine parue fa cte fuerūt: qm̄ mēbrū qd̄ ꝑ eos moueꝝ i hoīe ꝑue exi stit q̄titatis in medio vacuitates hn̄s ꝛ est in ponde re leue. Nāq͂ motus qui huic accīt membro ꝑ hos duos venientes musclos magis sunt leues: in cete- ris āt animalibus inferior mandibula est maior gra uior q̄ sit in hoīe. Un̄ ꝑ eos moueri in motu mordē di ꝛ res cōcedēdi durās: ꝛ incidēdi ꝛ eradicandi est difficili⁹. Et hi qd̄ musculi duo sunt moles ꝓpterea

ꝙ iuxta p̄nᵐ exit qđ est cerebꝝ qđ ē corp⁹ in vltio
molle. ⁊ neqꝫ ē inter ipos ⁊ cerebrū nisi vnū os: vñ tū
pp hoc: tū ꝓpter illud qđ timet̄ ex societate cerebri
cū eis in nocumentis si acciderent: ⁊ in dolorib⁹ si
euenirēt: adeo ꝙ ille cui accidissent ide ad phrene
sim ꝑueniret. ⁊ ad eas q̄ sūt sil'es eis ex egritudib⁹.
¶ Sepeliuit eos creator app̄ ipo ꝝ originē ⁊ egres-
sionē a cerebro i osse pis⁊ ipos penetrare fec̄ i co-
optura q̄ silis ē canali ⁊ est ꝯposita ex duob⁹ ossib⁹
paris: ⁊ torturis foraminū ꝑ q̄ trāsit q̄ cū eis vadunt
eoꝝ vestiētes extrēa magno spatio donec par ptran
seāt vt eoꝝ suba paulati iduretur: ⁊ a loco vbi orti
fuerūt paulati elōgent̄. ¶ Unicuiqꝫ aūt duoꝝ hoꝝ
musculoꝝ magna gñat̄ chorda q̄ sup̄ mādibule in
ferioris icedit extremitatē ⁊ ipā cū ꝯhitur eleuat.
¶ Et hi qđ duo musculi ab alijs duob⁹ adiuti fuerūt
musculis q̄ in iferiorib⁹ bucce icedētes ad mādibu
lā dscēdūt iferiorē i fornice: qm̄ i eleuādo graue ē
necessariū ipꝫ igeniose regere ⁊ sollicitari ꝑ ipo q̄lr
pl⁹ hēat fortitudis. ⁊ chorda ēt q̄ ex istis duob⁹ na-
scit̄ muscul' ex ipoꝝ orit̄ medietate ⁊ ñ ex eoꝝ extre
mitatib⁹ pp firmitudinē. ¶ Et chorde due nascētes
ex istis duob⁹ muscul' ꝓcedūt ex medio eoꝝ ⁊ nō ex
eoꝝ extrēitatib⁹ pp firmitudinē. ¶ Musculoꝝ ṽo
apiendi ⁊ mādibulā descēdere faciētū villi ex addi
tamentꝭ nascunt̄ adhubirēti q̄ retro post aures crea
ta fuerūt ⁊ descēdunt ⁊ vniūt̄ ⁊ fiūt vn⁹ muscul⁹: post
separant̄ ⁊ fiunt chorda vt firmitudinē augeāt. deide
iteruꝫ ramificat̄ ⁊ carne replet̄. Et fit muscul⁹ ne pp
sui tēsionē ad nocumenta recipiēda sit p̄parata: de-
inde mādibule reflexo mēto obuiat: ⁊ cū ꝯhit̄ trahit
mādibulā retro ⁊ dscēdit ꝓculdubio. ⁊ ppea ꝙ na-
lis grauitas i descēdēdo adiuuat: duo suffecerūt ⁊ nꝫ
adiutorio eguerunt. ¶ Masticādi ṽo musculi sunt
duo. Ab vnaqꝫ em̄ ꝑteuni musculo triāgulato cuꝫ
ei⁹ caput posituꝫ fuerit triāgul⁹: q̄ ex suis āgulis in
facie ꝯsistit duo ꝓtēdunt̄ latera: vnū ad mādibulā
descendit inferiorē et alterū ad ptē paris ascēdit:
et inter ea basis ꝯtinuat̄ recta: ⁊ miscet̄ q̄sqꝫ agulus
ei qđ añ ipm existit. ppea vt musculus iste diuersas
in ꝯhendo hēat ꝑtes: ⁊ nō sit ei mot⁹ eq̄lr: sed diuer
sis possit inclinari inclinationibus: ideo vt per eas
molitio et masticatio compleatur.

¶ De anatomia musculorum. Cap. x.

Caput mot⁹ hꝫ ꝓpos: et mot⁹ cū q̄neqꝫ colli spō
dilibus cōes: ꝑ q̄s est mot⁹ ꝯposit⁹ ex declina-
tiōe capitꝭ ⁊ declinatiōe colli simul. ¶ Unusq̄sqꝫ ṽo
duoꝝ motuū. s. ꝓpri⁹ et cōis: aut erit curuās āteri⁹
aut curuās posteri⁹: aut inclinās ad dexterā: aut ad
sinistrā. Et iter ipos q̄dē fm̄ circūdādi foraꝫ motus
gñat̄ ꝯuersiōis. ¶ Musculi aūt q̄ caput ad iferiora
ꝓp̄e curuāt sunt duo musculi q̄ a duab⁹ descēdūt ꝑ-
tibus q̄ cū villis suis miscētur retro p⁹ aures a supio
ribus: ⁊ ab osse toracis ab iferiorib⁹: ⁊ eleuant̄ sic cō
tiui. ¶ Est etiā cū q̄dā existimāt ꝙ sint tres musculi
duo nāqꝫ vni⁹ eorum extrēa ramificat̄. ⁊ duo capita
fiūt eis. ¶ Cūqꝫ vn⁹ eoꝝ mouet̄ caput ad iferiora cur
uat̄: ⁊ cū ābo mouent̄ caput ad añriora tpate curua
tur. ¶ Musculi ṽo q̄ caput ⁊ collū simil' anteri⁹ cur-
uāt sunt par sub meri posituꝫ qđ ad ꝑtem spōdilis
p̄ᶜ ⁊ 2ᶜ vadit: ⁊ cuꝫ eis miscet̄. Cūqꝫ ꝑs ipsi⁹ q̄ est ad
ptē meri ꝯhit̄ curuat̄ caput solū ⁊ si ꝑs cuꝫ duabus
spōdilib⁹ ꝯtinuata opat̄. curuat ad añriora ēt collū.
¶ Sꝫ musculi q̄ solū caput ad posteriora curuāt q̄-
tuor sūt paria sub ꝑib⁹ q̄ noiauim⁹ posita: ⁊ hoꝝ q̄đ
ꝑiū origo supra iūctura erit et ex eis ēt sūt q̄ ad sime
nia ꝑueniunt ⁊ ipoꝝ origo ē lōginq̄or medietate q̄ ē
posterius: ⁊ sūt ex eis q̄ ad alas ꝑueniūt q̄ruꝫ origo
est a medio. ¶ Ex istis sūt par qđ ad duas p̄ᶜ spōdi-
lis alas ꝑuenit sup̄ par qđ ad scōm ꝑuenit simeniū
⁊ par cui⁹ villus ex ala p̄ᵉ orit̄ ⁊ vadit ad simenium
scōꝫ. Et ei⁹ qđ ꝓpetas ē vt capitꝭ dclinationē cū ipꝫ
curuatur ad nālē eleuet dispositionum sui trāsuer
siōe. ¶ Et ex eis par q̄rtū qđ a supiorib⁹ incipiēs pe
netrat sub 3° cū trāsuersiōe. ⁊ ad ptē siluestrē ⁊ co-
mitat̄ p̄ᶜ spōdilis alā. ¶ Duo p̄ᵃ paria caput poste
rius sine declinatiōe: aut cum dclinatione modica
curuāt. Et 3ᵐ declinatiōis rectificat torturā. Et 4ᵐ
trāsuersiōe māifesta ad posteriora curuat: ⁊ q̄cūqꝫ
tertiū ⁊ q̄rti solus dclinauerit iclinabit caput ad suā
ptē. Et cū ābo retrahent̄ mouebit̄ caput ad poste-
riora ꝯuersuꝫ absqꝫ dclinatiōe. ¶ Musculi ṽo q̄ ca-
put cū collo curuāt sūt paria tria ꝓfūda: et par vnū
coopiēs vnūqđqꝫ par eoꝝ ē triāgul⁹ cui⁹ basis ē po
steri⁹ os cerebri. ⁊ qđ ex ea remanet ad collū dscēdit
sed triuꝫ paruꝫ sub eo expāsoꝝ vnū sup̄ duo latera
spōdiluū descendit ⁊ aliđ multū declinat ad alas et
aliđ ꝑ mediū trāsit iter duo spōdiluꝫ latera: et duo
extrēa alaꝝ. ¶ Musculi aūt q̄ caput ad duo iclināt
latera sūt duo paria capitis iuncturā ꝯcomitantia.
Uni⁹ paris eoꝝ loc⁹ ē añrius: ⁊ ipꝫ ē qđ iter caput et
spōdilē ꝯtinuat scđaꝫ: cui⁹ vnū ipar ē ad dxtrā ⁊ alte
rū ad sinistrā. Et par 2ᵐ eoꝝ ē cui⁹ loc⁹ ē posteri⁹ et
cōiūgit iter spōdilē p̄mā ⁊ caput: cui⁹ vnū ipar icedit
a dxtra: et alteꝝ a sinistra: ⁊ qđcūqꝫ vnuꝫ ex istis ꝯhe
tur caput dclinabit ad ptē ipi⁹ cuꝫ trāsuersiōe: ⁊ q̄-
cūqꝫ duo ab vna p̄te ꝯhēt dcliabit ad eos caput abs
qꝫ trāsuersiōe: q̄si añriores mouebunt̄ iuuabunt in
curuādo caput ad iferiora si posteriores mouebūt̄
reducēt caput ad posteriora. Et si oēs vt q̄tuor simil'
mouebunt̄ stabit caput recte. Et hi q̄dē q̄tuor mu-
sculi alijs musculis sūt minores. Uerūtñ eis locoꝝ
ipsoꝝ bonitate: ⁊ q2 sub alijs dscēdunt musculis re
stauratuꝫ fuit q̄tuꝫ alij ꝑ magnitudinē hñt. ¶ Iun
cture p̄terea capitis due res necīe fuerūt q̄bus due
intētiōes ꝯte erāt oportūe. Una ē firmitudo: et hec
qđ pēdet ex affirmāda iūctura: et vt paꝝ motibus
obediat. et altera ē mltitudo nūeri motuū: ⁊ hec pē
dēt ex facilitate iūcturaꝝ ⁊ laxatiōe caꝝ. ¶ Factuꝫ ē
igit̄ vt iūcturarū laxitas ptrāsiret ꝯplemētū firmitu
dis q̄ pp musculos mltos q̄ sūt cigētes ea et circun-
dātes acq̄rit̄. due igit̄ itētiōes ei acq̄site fuerunt. vñ
deus oibus factoribus melior sit bñdictus.

¶ De anatomia musculoꝝ epiglotis. Cap. xi.

Epiglotis ē mēbrū cartilaginosuꝫ creatū vt vo-
cis sit instrm̄: qđ q̄d ex trib⁹ ꝯpositū ē cartilagi
nib⁹. ¶ Una est cartilago quā sensus cōp̄hēdit corā
gula: est sub mento q̄ vocat̄ peltalis et clipealis: qm̄
eius venter est cōcau⁹ ⁊ dorsuꝫ gibbosuꝫ pelti silis
et clipeo paruum ei⁹. ¶ Et scđa est cartilago post il

lā posita ad ptē colli cum ea ligata: ⁊ vocaṫ q̄ nomē nō hʒ. ¶ Et 3ᵃ ē sup illas coopiēs q̄ cum ea q̄ nomē nō hʒ ꝯtinuaṫ: ⁊ obuiat peltali absq; ꝯtinuitate ⁊ inter ipāʒ ⁊ illā q̄ nomē nō hʒ est iūctura dupla pp duas vacuitates q̄ sunt i ipsa i q̄s duo additamēta non hñtia nomē decenṫ igrediunṫ cū eis ligamētꝫ ꝯnexa ⁊ vocaṫ coopꝰtoꝛialis ⁊ cymbalaris. ¶ Et ppterea ꝙ peltalis q̄n̄q; adiungiṫ nō hñti nomē ⁊ q̄nq; elōgaṫ ab ea ē epiglotis āpꝫtudo ⁊ eiꝰ coāgultatio. ¶ Et ppea ꝙ cymbalaris coopit clipealē: ⁊ ipāʒ comutaṫ ⁊ ppea ꝙ ab ea sepaṫ ē epiglotꝫ aptio ⁊ clausio ipiꝰ. Ubi āt est epiglotꝫ ⁊ corā ipa ē os triāgulatū lauda vocatum qꝺ laudā gracā lr̄aʒ signāt ⁊ est ita. ¶ In creādo ꝟo os huiꝰ existitiuuamētuʒ vt sit origo ⁊ pᵐ ex q̄ villi musculoꝝ epiglotis oriunṫ. ¶ Epigloti preterea musculi fuere necessariꝫ q̄ clipealē nomen nō hñti applicēt: ⁊ musculi q̄ cymbalarē applicēt ipis ⁊ eas cū ea coopiāt: ⁊ musculi q̄ cymbalareʒ ab alijs duabꝰ elōgēt vt epiglotꝫ apiaṫ. ¶ Ex musclis ꝟo epigloti apiētibꝰ ē par qꝺ ab osse laude nasciṫ. ⁊ vadit ad añrioꝛa peltalis. ⁊ ꝯtinuaṫ ⁊ expādiṫ sup ipsam. ⁊ cuʒ ꝯhiṫ trahit cymbalarē ad iferioꝛa ⁊ ad iferioꝛa ⁊ dilataṫ epiglotis ⁊ par. qꝺ numeraṫ iter musculos gule ad iferioꝛa trahētes: ⁊ nobis q̄ꝺ vr̄ vt ipm numereṫ iter eos q̄ iter eas sunt cōes cuiꝰ origo est iterius i thoꝛace ⁊ vadit ad peltalē. ¶ Et ꝟo multoꝛuʒ aialiū motu aliꝺ associaṫ par. in ⁊ duo pia q̄rū vnū ad cymbalarē pueniṫ posteriꝰ ⁊ ꝯtinuaṫ cum ea. cūq; ꝯhuntur ad cymbalarē eleuāt ⁊ eā ad posterioꝛa trahunt ⁊ sepatur ab aplicatiōe sui cuʒ peltali et dilataṫ epiglotꝫ. Et alteriꝰ pis musculi ad duos cymbalaris margines veniunt: q̄ cuʒ ꝯhunṫ ipam a peltali sepant ⁊ i latitudinē extēdunt ⁊ i dilatāddo epiglotiʒ adiuuāt. ¶ Ex muscul' āt q̄ epiglotum coāgustāt est par qꝺ a pte laude venit ⁊ ꝯtinuaṫ cum peltali. postea dilataṫ: ⁊ erigitur sup illā q̄ nō hʒ nomen donec duo extrema duoꝝ iparium ipsiꝰ pꝰ illā q̄ nomē nō hʒ vniāṫ ⁊ cū ꝯhiṫ coāgustat. ¶ Et ex eis sunt q̄tuoꝛ musculi ⁊ foꝛtasse existimaṫ ꝙ sint duo dupli cōtinuātes peltalis extrēitates cū extrēitatibus eius q̄ nomē nō hʒ q̄ cū ꝯhunṫ iferioꝛa epiglotis coāgustāt. Et sunt q̄ existimāt qꝺ vnū par ipoꝛū sit occultuʒ ⁊ alteruʒ māifestū. ¶ Ex sitibꝰ ꝟo musculoꝛum q̄ claudunt melioꝛ fuit vt i iferioꝛibꝰ epiglotꝫ creati fuissēt ita vt cuʒ ꝯhunt cymbalarē ad iferioꝛa traherent ⁊ eā claudēdo coopire facerēt. ⁊ pp hoc par creati fuerunt ꝙ de radice peltalis nasciṫ ⁊ eleuatur iteriꝰ ad duo cymbalaris extrēa: ⁊ ad radiceʒ eiꝰ q̄ nomē nō hʒ a dextra ⁊ e sinistra: ⁊ cuʒ ꝯhunṫ iuncturā stringunt ⁊ epigloti taliꝰ clausura clādunt q̄ musclos pectoꝛꝫ ⁊ diaphꝛagmatis refrenare valeat in ꝓhibēdo aeris attractōeʒ. Qui q̄ꝺ pui creati fuerīt ne iterioꝛibus epiglotꝫ coāgustatōʒ facerēt: ⁊ foꝛtes fuerīt creati: vt coꝝ foꝛtitudinē cū ipediti fuerīt i claudēdo epigloti ⁊ ꝓhibēdo aerꝫ attractōeʒ ꝺsecrꝰ nultus corrigatur q̄ eis ex puitate aduēit: ⁊ ipoꝝ via ē fʒ rectitudinē ascendētiū cū ꝺclīatiōe pua pp quā fit ꝯtiuaꝰ cōueniēs iter peltalē ⁊ ñ hñtē nom̄. Et ē ēt cū duo inueniunṫ musculi sub cymbalari positi q̄ hoc p̄dcm̄ par iuuāt. ¶ De anatōia musclo ꝛuʒ gutturis. Ca. xij.

Utturi sūma duo hʒ pia q̄ ipm ad inferioꝛa trahunt: vnum eoꝛū i par qꝺ iā i caplo epiglotis noiauimꝰ: ⁊ alterum ē par ēt ex thoꝛace nascens ꝙ eleuaṫ ⁊ cū lauda cōtinuatur pᵒ: postea cum gutture ⁊ trahit ipm ad iferioꝛa. gutturis ꝟo musculi sūt duo musculi gutturosi q̄ sunt duo musculi apud gulam positi in transglutiendo adiuuantes.

¶ De anatomia musculoꝛum laude. Cap. xiij.

Lauda ꝟo musclos hʒ q̄ sibi sunt ꝓpꝛij ⁊ musculos i q̄bꝰ aliꝺ mēbꝛū cū ipo cōicat. ¶ Sʒ q̄ laude sunt ꝓpꝛij, tria sunt pia: vnum par venit a duobꝰ mādibule margibꝰ: ⁊ cum linea recta q̄ sup hoc os existit ꝯtinuaṫ: ⁊ ipʒ est qꝺ ipm ad mādibulā trahit ⁊ par qꝺ oriṫ sub mento ⁊ icedit iferiꝰ sub ligua ad liguā: ⁊ ad extremitatē supioꝛē huiꝰ ossis ⁊ istꝺ etiā trahit hoc os ad pteʒ mādible: ⁊ aliꝺ par oriṫ ex additamētis sisamis q̄ sunt apꝺ aures ⁊ ꝯtiuaṫ tū extremitate inferioꝛe linee recte sup hoc os. Illi vero q̄s habet cum alijs cōes iam noiati sunt ⁊ noiabūtur.

¶ De anatomia musculoꝛum lingue. Cap. xiiij.

Usculi ꝟo linguā mouētes sūt nouē. duo sunt latitudiales ab additamētꝫ sisamis venientes ⁊ cum duobꝰ ipsiꝰ lateribꝰ ꝯtiuāṫ. Et duo lōgitudiales a supmo ossis laude nascentes q̄ cum medio lingue ꝯtiuātur. Et duo q̄ eā i trāsuersio mouent ⁊ nascuntur a latere qꝺ est iferiꝰ ex duobꝰ ossis laude lateribꝰ: ⁊ penetrāt i liguā iter lōgitudlales ⁊ latitudinales. Et duo musculi liguam resupināteo ⁊ ꝯuertentes eā q̄rum loca sꝺ istoꝛuʒ locis q̄s noiabimus erūt: ⁊ ipoꝝ villi iā expāsi fuerīt sub eis i latitudīe et cum toto osse mādibule ꝯtinuati fuerīt. ¶ In sūma ꝓterea musculoꝛum ligue noiauerīt q̄dā musculuʒ solitarium q̄ iter liguā ⁊ os laude ꝯtinuat: ⁊ vnum ad aliꝺ trahit: ⁊ nec ē lōge q̄n musculꝰ q̄ liguā ad exterioꝛa in lōgitudinē mouet moueat eā sic. Inest eīm vt in extensiōe in seipsa moueatur quemadmodum inest ei vt in curatione in seipsa moueatur.

¶ De anatomia musculoꝛum colli. Cap. xv.

Usculi q̄ collū mouēt sūt duo pia. Unuʒ par a dextra: ⁊ alterū a sinistra: sʒ q̄cunq; coꝝ solus ꝯhetur colluʒ ad suā pteʒ trāsuerse traheṫ: ⁊ q̄cunq; duo coꝝ q̄ sunt ab vna pte silꝰ ꝯhenṫ iclinabiṫ collū rectū i pte illa ñ cū trāsuersiōe: imo cū rectitudine. Et cū oīʒ q̄tuoꝛ silꝰ erit opō: stabit collū absq; ꝺclinatiōe aliq̄. ¶ De anatoᵃ musclo ꝝ pectoꝝ. Ca. xvi.

Usculoꝝ q̄ pectꝰ mouēt q̄dā sunt q̄ tm̄ dilatāt ipʒ ⁊ nō ꝯstrigūt: ex q̄bꝰ sꝫ muscli diaphꝛagmatis iter membꝛa aereʒ attrahendi ⁊ mēbꝛa nutrimēti distiguētis: qꝺ postea noiabimꝰ. ¶ Et par sꝺ furcula posituʒ a pte nasciṫ q̄ ad caput ꝓcēdiṫ spatule qꝺ postea noiabimꝰ: ⁊ ē ꝯtinuuʒ cū costa pᵒ a dextra ⁊ a sinistra: ⁊ cū ipo vniṫ par vnū cuiꝰ vnūq̄ꝺq; i par ē duplāo ipʒ ⁊ diuidēs ipʒ duabꝰ ptibꝰ q̄ruʒ supioꝛ cū collo ꝯtiuaṫ: ⁊ ipʒ mouet: ⁊ iferioꝛ eaꝝ mouet pectꝰ ⁊ misceṫ cū musclo eiꝰ quē nc̄ noiabimꝰ: ⁊ ipe ē ille q̄ est ꝯtinuꝰ cuʒ costa q̄nta ⁊ sexta. Et par qꝺ est i loco spatule ꝯcauo ifusuʒ cū qᵒ par ꝯtinuatur qꝺ a spōdilibꝰ ad spatulā ꝺscendit ⁊ fiūt sic musclus vnus ⁊ cū costis ꝯtiuāṫ posterioꝛibꝰ. ¶ Et par 2ᵐ qꝺ nasciṫ a 6ᵃ spōdilium colli: ⁊ a pᵃ ⁊ 2ᵃ spōdiluʒ pectoꝛis ⁊

cōtinuat cū costis toracis. isti sūt musculi dilatantes. ¶ Musculo℞ vero pect⁹ cōstringentiū alij sūt q pect⁹ i latitudine, ɔstrigūt ⁊ ē diaphragma cū qcit. ¶ Alij sūt q̄ fm̄ eēntiā ⁊ ex istis ē par qd sb radicib⁹ costa℞ superio℞ ē extēsū c⁹ opō est strigere ⁊ aggregare. Et ex eis ē par apd extrēitates ish⁹ cū thorace vel adherēs thoraci int epiglotale ⁊ furculā cōtinuatū. Et cōtinuatur cū musculis vētr q sūt recti: ⁊ alia duo paria q ip̄z cooperiūt. ¶ Musculi vero q sil' cōstrigūt ⁊ dilatāt sūt musculi q sūt int costas verūtn pscrutatiōe l cōsiderādo cognoscit q cōstrigētes alij sūt a dilatātib⁹. Int oēs em̄ duas costas sūt ex eis q̄tuor pcerto musculi. Lz q̄dā existimēt q sit vn⁹ muscul⁹. Et hic qd qm̄ vnū existimāt musculū ex vill' ɔtext⁹ ē trāsuersos: quo℞ q̄dam sūt itrisēci q̄dā q cooperiūt. Eo℞ q cooperiūt q̄dā sūt q sūt ad ptē extremitatis cartilaginose coste. ⁊ q̄dā sūt q sūt ad ptē alti⁹ extrēitat q ē fort. Qd vero iteri⁹ existit totū i situ a cooperiēte ē diuersū. ⁊ illd qd ē i extremitate coste cartilagose diuersum est in situ ab eo qd ē sup aliā extrēitatē. Et qn̄ qd hic q̄tuor hn̄t villi nūero o℞ vt musculi sint nūero q̄tuor ⁊ q ex eis sūt supi⁹ positi sūt dilatātes. ⁊ q ex eis sūt iferi⁹ positi sūt ɔstrigētes. Per h⁹ itaq sit oīū musclo℞ pecto℞ nūer⁹ .lxxxvi. muscli ⁊ ē et cū musclos pecto℞ duo alij iuuāt muscli qui a furcula ad spat'e cap venientes ad pmuzel⁹ ɔtinuant lat⁹ ⁊ ip̄m sursum eleuāt ⁊ in dilatādo pect⁹ adiuuāt

¶ De anato^a musclo℞ mot⁹ adiutorij. Cap. xvij.

EX muscul' mot⁹ adiutorij. sūt illi q mouēt spatule iūcturā sūt tres musculi q ei a pectore adueniūt. ⁊ ip̄m mouēt ad iferiora: ⁊ muscul⁹ q iferi⁹ sub māmilla orit ⁊ cū pte adiutorij āte ɔtinuat apd āte ptē margis cartilagis ɔcauitat: ⁊ ip̄e ē q adiutoriū ad pect⁹ applicat cū cōitate q spatula ip̄m seqt. ⁊ musculus q a sup̄mo thoracis nascit ⁊ efficit vt domesticū caput adiutorij coopiat ⁊ ē applicās ip̄m ad pectus cū iplisiōe pauca. ¶ Et muscul⁹ dupl⁹ magnus q toto orit torace ɔtinuat cū ifimo ācessiōis adiutorij: q cū opat cū villo q i supio℞ ptē ei⁹ ē, adiutoriū ad pect⁹ ducit ip̄m eleuādo. ⁊ cū alia pte ducit illud ad ip̄m faciēs: ip̄z ad iferiora descēdere. ⁊ cū eis ambob⁹ duc ip̄m ad pect⁹ fz rectitudinē. ⁊ alij duo muscli q a pte nascūt ilij mag iteri⁹ ɔtiuati q sit ɔtinuitas magni muscli q a thorace ascēdit. ¶ Un⁹ co℞ ē magn⁹ veniēs a loco q ē apd illū ⁊ a costis posterioribus. ⁊ trahit adiutoriū ad costas posteriores directe ⁊ alt ē sbtil' q nascit acute ilij: ⁊ nō ab ei⁹ osse: ⁊ dcliat mag ad medietatē q ille. ⁊ ɔtinat cū corda illi⁹: q a pte māmille ascēdit ⁊ pfundat. Et hi qd opōnē po℞ efficiūt fz mō℞ adiutorij: fz tn̄ ad posteriora parump dclināt. Et. v. muscli q ab osse spat'e nascūt vn⁹ muscl⁹: ⁊ eo℞ ortus ē ab osse spat'e ⁊ iplet illd qd ē inter sepās ⁊ costū supiorē: vill' ⁊ penetrat ad ptē supiorē capit adiutorij siluestrē dclinās parūp ad domesticā. Et ip̄e et cū dclinatiōe penetrat ad domesticam. ¶ Et duo℞ musclo℞ ex istis q̄q origo ē a latere superiore spat'e: quo℞ vnus ē maior: ⁊ villi ip̄ius vadūt ad iferiores ptes sepātis: ⁊ iplet illd qd ē int sepans ⁊ latus iferius ⁊ ɔtinuāt valde cū capite adiutorij ia pte siluestri ⁊ penetrā cū dclinatiōe ad siluestrē. Et alt ē cū hoc p⁹ ɔtinuus adeo q ē q̄si eius ps ⁊ penetrat cū eo ⁊ ip̄sius opōnē efficit. Iste vero nō multū pcedet a summo spatule ⁊ eius ɔtinuitas ē fz trāsuersionē i māifesto adiutorij ⁊ declinat ad siluestrē. Et q̄rtus ē musculus q locū ɔcauū ossis spat'e iplet cuius chorda cū ptibus inferioribus later domestici capit adiutorij ɔtinuat. ⁊ eius opō ē efficere vt adiutoriū posterius circūeat. Et alt musculus ē q ab iferiori extremitate lateris spat'e iferio℞ nascit cuius chorda supius ɔtinuat fz ɔtinuitatē magni ab ilio ascēdētis. ⁊ eius opō ē trahere sup̄mū capit adiutorij ad supiora. ¶ Adiutoriū pterea aliū hz musculū duo hn̄tē capita q duas effic opōnes ⁊ opōnē cōēz. Et ip̄e qd sub furcula vēit ⁊ a collo deglutiēs capitis adiutorij bucellā ⁊ pueīt vsq iuxta locū ɔtinuitatis chorde musculi magni a pectore ascēdēt. ¶ Quidā āt dixerūt: q vnū capitū ip̄sius inferius ē sup māifestū spat'e apd eius īfimū ⁊ decliat ad exteriora cū trāuersiōe pauca: ⁊ cū opat cū duabus ptibus eleuat fz rectitudinem ¶ Sūt pterea holum q̄dā q duos addiderūt musculos: musculū puū q ad māmillā vēit ⁊ aliū q in spatule iunctura est sepultus: ⁊ fortasse ponūt cubiti musculos: cū eis hre, cōitatem.

¶ De anatomia musculo℞ brachij. Ca. xviij.

MUsculo℞ brachiū mouētiū alij sūt q ip̄m ɔhunt alij sūt q ip̄m dilatāt: ⁊ isti positi sunt sup adiutoriū. alij sūt q ip̄z girāt. alij sūt q ip̄z resupināt: ⁊ nō existūt sup adiutoriū. ¶ Dilatātes vero sūt par vnū: cui⁹ vnū ex suis iparib⁹ cū declinatiōe ad iteriora expandit: q ei⁹ ort⁹ ē supi⁹ ab ācessiōe adiutorij: ⁊ a latere spatule inferiore: ⁊ cōtinuat cū cubito illic vbi sūt ptes eius inferiores. Et ipar 2^m expādit ad inferiora cū declatiōe adiutorij: qm̄ ab adiutorij collo pueniūt ⁊ cū extrisecis cubiti ptib⁹ cōtinuat. Cūq ābo opant pculdubio fz rectitudinē extēdūt. ¶ Cōstrigētes vo sūt par aliud: c⁹ vnū iparqd ē maius trahit ad iferiora cū declinatione: qm̄ eius origo est a margine cartalaginis spatule inferiore ⁊ a rostro vnicuiq quo℞ pprie inest caput ⁊ cōtinuat chorda ip̄ius, q ē neruosa cū pte focilis supioris iteriora ācedēte. Et fm ipar trahit cū declinatione ad exteriora q eius ortus est a manifesto adiutorij posterius ⁊ est musculus duo carnosa hn̄s capita: quorū vnū est i posterioribus adiutorij ⁊ alterū in āterioribus ⁊ occultant hi dun in suo incessu parūper donec ad ācedēte pte focilis inferioris vadāt. Et cū eo q̄dē iā cōtinuatum fuit qd ip̄m inclinat trahēs inferius ad exteriora ⁊ cū eo qd iclinat trahēs supius ad iteriora vt sit tractio melior. Et cū isti duo musculi i suis ɔiungūt opsinibus fm rectitudinē stāt pculdubio. ¶ Et duos q̄de musculos dilatātes vestit musculus q os adiutorij circūdat. Et silius est vt sit ps alterius musculi ɔstrigēt. Faciētes vero brachiū iacere supinū sūt par c⁹ vnū ex iparib⁹ ē positū i exterioribus duo℞ focilū ⁊ obuiat focili supiori absq chorda: ⁊ alte℞ sbtile plōgatū nascit a supiori pte adiutorij ab eo qd ei⁹ māifestū seqt ⁊ maior ps ei⁹ vadit lasciu ⁊ penetrat dōec ppinquū fiat iūcture rasete: ⁊ vēit ad ptē occultā focil' supio℞ ⁊ ɔtinuat cū eo chorda pānicular. Gyrātes oāt sūt par positū exti⁹ cui⁹ vnū ex duob⁹ iparib⁹ a supremo domestico capitis adiutorij icipit ⁊ ɔtinuat cū superio-

mestico capitis adiutorij incipit ⁊ ꝯtinuat̃ cū supiori focili sub iunctura rasete: ⁊ alteꝝ ē magis curtum ipo ⁊ eiꝰ villꝰ ad latitudinē ē decliuis. ſ3 eiꝰ extremitas ē plꝰ neruosa ⁊ icipit ab ipomet supiori focili ⁊ cōtinuat̃ cū eiꝰ extrēitate supiori apd̄ rasete iuncturā.

¶ De anatomia musclоꝝ motꝰ rasete. Cap.xix.

MUsculoꝝ ṽo iūcturaꝝ rasete mouētiū: q̇dā sūt ꝯstrigētes: ⁊ q̇dam dilatātes: ⁊ q̇dā gyrātes: et q̇dā resupinātes sup collū. ¶ Et dilatātibꝰ ṽo ē vnꝰ musculꝰ cū alio ꝯtinuꝰ ac si ābo vnꝰ eēnt musculꝰ et istiꝰ q̇dē origo ē a medio focilis iferioris: cuiꝰ chorda cū police ꝯtinuat̃ ꝑ quē polex ab idice elōgat̃. Et alteriꝰ origo ē a focili supiori cuiꝰ chorda cū ꝓ° ossiū rasete ꝯtinuat̃. ſ. posito corā police cumq3 isti duo sil' mouent̃ dilatāt rasetā cu3 gyratiōe pauca. Et cū secundꝰ solꝰ mouet̃ facit ipam iacere resupinā. ⁊ cu3 ꝓmus mouet̃ solꝰ ꝓlōgat int̃ policē ⁊ idicē. Et musculus q̇ iacit̃ sup focile supiꝰ a pte siluestri cꝰ oriꝰ ē ab iseriori pte capit3 adiutorij a q̇ ꝓcedit chorda: duo hñs capita: quoꝝ vnū cū medio pectis corā idice et medio cōtinuat̃ ⁊ altiꝰ capit3 chorda ē caput iserius sup focile supiꝰ apd̄ rasetā: ⁊ dilatat rasetā expādendo cū gyratiōe. ¶ Cōstrigēs aūt musculi sᷣt par sup latꝰ brachij siluestre q̄ꝝ inferior incipit ab anteriori duoꝝ capitū adiutorij ⁊ ꝑuēit ad pectinē corā auriculari. Et supior vtrorūq3 icipit altiꝰ q̄3 ille ⁊ ꝑuenit ibi. ⁊ ē cū eis musculꝰ q̇ icipit ab iserioribꝰ adiutorij ptibꝰ loca ꝑdcōꝝ mediās qd̄ duo h3 extrēa q̄ ad modū crucis trāsuersant̃ ⁊ postea cū loco q̇ ē int̃ policē ⁊ mediū ꝯtinuāt̃: cūq3 ābo mouēt̃ ꝯstrigūt. ¶ Et isti qd̄ ꝯstrigētes ⁊ ipimet dilatātes gyrationē efficiūt et resupinationē cū duo oppositi ex eis ſm trāsuersionē mouent̃. ¶ S3 musculꝰ cū pectie ꝯtinuꝰ corā auriculari cū solꝰ mouet̃ gyrat plātā. Et cū musculꝰ policis quē noiauimꝰ ipm adiuuat plēarie plātā resupinā iacere facit. Et cū ille q̇ ē cū raseta ꝯtinuꝰ corā police solꝰ mouet̃ gyrat ipa3 parūꝑ ⁊ cū auriculari quē noiabimꝰ efficit gyrationē cōpletā.

¶ De anatomia musculoꝝ motꝰ digitorum. Ca.xx.

MUscl'oꝝ ṽo digitos mouētiū. q̇dā sᷣt q̇ sᷣt i plāta q̇dā sᷣt q̇ sᷣt i brachio: q2 si, oēs i plātā ꝯiūgerent̃ ꝑꝑ carnē multā grauarēt: ⁊ ꝑpea q2 illi q̇ sᷣt ex eis i raseta a digitis elōgati fuerᷣt chorde ipsoꝝ necio fuerᷣt lōge. Munite ꝙ fuerᷣt pāniculis q̇ eis ab oibꝰ adueniūt ptibꝰ ⁊ ipoꝝ q̇dē chorde rotūde ⁊ fortes create fuerᷣt ⁊ ñ dilatāt̃ nisi cū ad mēbru3 ꝑueniūt. Ibi igit̃ dilatant̃ vt mēbꝝ motū bñ cōphēdāt. ¶ Oēs āt musculi digitos dilatātes super brachiu3 sᷣt positi: ⁊ sil'r ipos ad iseriora mouētes ⁊ ex dilatātibꝰ qd̄ est musculꝰ q̇ i medio māifesto brachij positꝰ nascit̃ a pte supma capit3 adiutorij iserior3: ⁊ q̄tuor digitis chordas q̄ ipsos dilatāt mittit. Ex eis ṽo q̇ eos ad iseriora iclināt tres adinuicē i pte istiꝰ sᷣt ꝯtinui. Quoꝝ vnꝰ a pte madia capit3 adiutorij siluestris iter duo ipsiꝰ additamēta orit̃ ⁊ duas chordas auriculari ⁊ annulari trāsmittit. Et vnꝰ a summa duoꝝ musculoꝝ duploꝝ q̇ sᷣt duo ex eis tribꝰ orit̃ sub duobꝰ additamentis adiutorij iseriꝰ ⁊ a margie focilis iserior3 ⁊ duas trāsmittit chordas medio et idici. Et tertius coru3 ⁊ ē ille q̇ remāsit: orit̃ a supino focilis supioris ⁊ chorda polici mādat. ⁊ apd̄ hāc iuncturā ē musculꝰ q̇ est vnꝰ duoꝝ musculoꝝ int̃ musculos motus rasete nolatoꝝ ⁊ nascit̃ a loco medio focilis iserior3 cuiꝰ chorda policē ab idice ꝓlōgat. ¶ Cōstrigētiū āt q̇dā sᷣt q̇ sup brachiū exñt: ⁊ q̇dā q̇ sup volā plāte. Et illi qd̄ q̇ sᷣt sup brachiū sᷣt tres musculi: quoꝝ vnꝰ ſm aciem in medio sup aliū ē positꝰ. Ex q̇bus nobilior ē iserius q̇ iseriꝰ ē sepultꝰ ⁊ cū osse focilis iserioris ꝯtinuꝰ: q̄m eiꝰ opō existit nobilior. Quapꝑ oportuit vt eiꝰ locꝰ mag3 eēt custoditus. Cuius ꝓnm ē a medio capitis adiutorij siluestris ad iteriora: deide penetrat ⁊ dilatat̃ eiꝰ chorda ⁊ i q̇nq3 ptit̃ chordas: q̄ꝝ q̄q3 ad iteriora digitiꝑuenit. Illaꝝ ṽo q̄ ad q̄tuor ꝑueniūt q̄q3 iūcturā ꝓmā ipsius ꝯstringit: ⁊ tertiā. Primā ṽo ꝓpterea q2 ē ibi ānexa ligamēto qd̄ sup eā ē cinctū: ⁊ tertiā ꝓpter ea q2 eius caput ꝑuenit ad eā ⁊ ꝯtinuat̃ cū ea. Que āt ad policē vadit eius scd̄a3 ⁊ tertiā ꝯstringit iūcturā. q2 nō ꝯtinuat̃ nisi cu3 eis. Et scd̄s qd̄ musculus q̇ ē supra istū ē minor ipo ⁊ incipit a capite igrediente: qd̄ ē vnū ex capitibus adiutorij ⁊ cum focili iseriore parumꝑ ꝯtinuat̃ ⁊ trāsit ꝑ terminu3 cōem q̇ ē int̃ latus siluestre ⁊ domesticū: ⁊ ē supior supficies focilis supioris: et cu3 ad ptē ꝑuenit policis declinat parūper ad iteriora. Et iuncturis medijs q̄tuor digitorū chordas mādat vt eos ꝯstringat. Ad policē ṽo nō ꝑuenit nisi ramus paruus q̇ nō est ex chorda eius immo ab alio loco. Et ꝓmi q̇dē origo ē post ꝓnm noiatum qd̄ est a capite focilis supioris ⁊ iserioris. Et secundi origo ē a capite focilis iserioris. Factū ē āt q2 polex vno musculo in sui ꝯstitutiōe sit ꝯtētus. ſ3 quatuor duobus ꝯstringūt̃ muscul': q̄m nobilior et opōnibus q̄tuor ē ꝯstrictio: ⁊ ex opōnibus policis nobilior ēēt vt dilatet̃ ⁊ ab indico elōget̃. Tertius āt musculus nō est ad cōstringēdū sed eius chorda interius i plāta penetrat ⁊ dilatat̃ desup ad hoc vt in eā adipisci faciat sensum. Et i sentiendo iuuamentum ꝑbeat ⁊ pilos in ea nasci ꝓhibeat: ⁊ ad sustētandum illud qd̄ est in interioribus plante: ⁊ vt fortis fiat ad suas actiōes ꝑagendas. hi q̇dem sunt illi qui sup raseta3 exñt. ¶ Musculi vero qui sunt in planta sunt .xviij. i duabus aciebus ordinati adinuicem sibi superpositi. vna acies est ad inferiora ⁊ interius ⁊ altera acies est super cutem exteriorem. Qui autem in acie exstunt inferiore numero sunt septem: quorum quinq3 digitos ad superiora inclinant et qui ex eis delegatus est polici a ꝓn° ossis rasete nascitur. Et sextus est curtus ⁊ latus: cuius vilus est transuersus et ipsius caput pendet a pectine manus donec perueniat in rectitudine medij. Cuius chorda cū police cōtinuat̃ ⁊ ipsum ad inferiora inclinat. Et septimus est apud auricularē incipiens ab osse pectinis quod in eius rectitudine existit et ipsum ad inferiora iclinat. Nullus vero horum septem ad constringendum: sed q̇nq3 sunt ad eleuandu3: ⁊ duo ad flectendum inferius ¶ Illi vero qui sunt in acie superiore sub musculo super plantam expanso: qui quidem est musculus quē solus cognouit Gal. sunt musculi vndecim ex q̇bus sunt octo: quoꝝ duo cū ꝓma iuncturarū q̄tuor digitorū cōtinuant̃. ſ. vnus super alium vt hanc constringant iuncturam. Sed qui ex eis est inferior cōstringit cum

...it cũ depssiõe z reflexiõe. Et ei⁹ qui est ex eis supior est iunctura cũ modico eleuatiõis z ad supiora ascẽsiõis. Cunq3 ɔiuncti fuerint directe eoꝝ tres. polici ꝓprij quoꝝ vn⁹ primã ɔstringit iuncturã z duo 2ãm sicut sciuisti. ¶ Dilatãtes ergo q̃nq3 sunt: z de reflectẽtib⁹ exceptis police z auriculari vnicuiq3 assunt duo. Et de cõstringẽtib⁹ vnicuiq3 digito assunt q̃tuor. Et de his qui ad superiora inclinare faciunt vnicuiq3 digito adest vnus.

¶ De anato. musculoꝝ mot⁹ dorsi. Cap. xxi.

Musculoꝝ dorsi: alij sunt q̃ ip̃z ad posteriora flectunt alij q̃ curuãt ad ãteriora. Ex istis et oẽs alij oriunt mot⁹. ¶ Ad posteriora vero flectẽtes sunt illi q̃ ꝓprie dorsi vocant musculi. z sunt musculi duo de q̃b⁹ existimat q̃ vnusq̃sq3 eoꝝ ex. xxx. cõposit⁹ existat musculis: qm̃ vnicuiq3 ipsoꝝ ab vnaq̃q3 spõdili aduenit muscul⁹. Ab vnaq̃q3 nãq3 spondili aduenit ei villi⁹ trãsuersus nisi a p̃. Et isti q̃dẽ musculi cum equalr tẽdunt stat dorsũ: z cũ supflue extẽdunt declinat ad posteriora. Et cũ illi q̃ in vno existũt latere mouent dorsum ad illud iclinat. ¶ Musculi vero curuãtes sunt par desup positũ q̃ sunt ex musculis caput z collũ mouẽtib⁹: q̃ a duob⁹ veniunt meri lateri bus quoꝝ iferiores extremitates cũ q̃nq3 spõdilib⁹ pectoris supiorib⁹ ɔtinuat in aliq̃b⁹ hoib⁹: z in pluribus hoib⁹ cũ q̃tuor. Et coꝝ superiores extremitates ad caput ꝑueniũt z collũ. Et par q̃dẽ sub isto est positũ z vocat renale: q̃ ambo a decima z vndecima pectoris incipiunt z ad iferiora descẽdũt z plerũq3 curuãt flectẽtes. z medio quidẽ in tuis motibus horuz musculorũ sufficit inuentio: qm̃ in curuatiõe z inclinatione a dextra z a sinistra duarum extremitatum sequitur motus.

¶ De anatomia musculoꝝ vẽtris. Ca. xxij.

Musculoꝝ aũt vẽtris sunt octo q̃ i iuuamẽti cõicãt ex q̃b⁹ est iuuamẽtũ ꝓhere i expmẽdo illud qd̃ ex stercore z vrina in iferiorib⁹ ɔtinet z q̃ in mẽricibus nata erũt. Et ex eis est q̃ diaphragma sustinẽt z ip̃z cũ adest exufflatio q̃ est in ɔstrictiõe adiuuant. Et ex eis q̃ itestina calefaciunt z stõ3 ꝓpterea q̃ ea cooperiũt. ¶ Ex his aũt octo ẽ vnũ par rectũ qd̃ scꝫ rectitudinẽ ab epiglotali descẽdit cartilagie: cui⁹ villus in lõgitudie vsq3 ad femur extendit z ei⁹ extrema in eis q̃ sunt corã ipsis expãdunt. Huius vero pars sũa a suꝑi⁹ vsq3 ad ipsi⁹ finẽ carnosa existit. Et duo musculi q̃ cũ illis in latitudine secant: quoꝝ loc⁹ est sub pãnicula q̃ sup totũ extẽsus est vẽtrẽ: z sub duob⁹ lõgitudinalib⁹. ¶ Sectio aũt q̃ iter duoꝝ z duoꝝ ꝓmoꝝ istoꝝ villos accidit est fm angulos rectos: et duo paria q̃ ꝑ trãsuersũ vadũt q̃rũ vnũq̃dq3 est in latere a dextra z a sinistra. Et vnũq̃dq3 eoꝝ par ex duobus existit musculis se adinuicẽ admodũ crucis secãtib⁹ a cartilaginis costaꝝ nõ cõpletarũ extremitate vsq3 ad femur. z ab alio vsq3 ad epiglotale. Et duorũ parium extremitates sibi a dextra z a sinistra apud femur obuiãt. z aliorũ duorũ extremitates apud epiglotale q̃ sup carnosas ptes ab vnaq̃q3 pte duorum musculorũ latitudinaliũ sũt posite. Et hec q̃dẽ duo paria semp carnosa icedũt donec rectos musculos cũ chordis latitudinalib⁹ tãgãt q̃ pãniculis siliant.

Et hec ẽt duo paria sub duob⁹ lõgitudinalib⁹ sũt posita q̃ sub duob⁹ posita sunt latitudinalib⁹.

¶ De anato. musculorũ testiculorũ. Cap. xxiij.

Testiculorũ aũt viroꝝ musculi sũt q̃tuor ꝓpter vt testiculos custodiãt z eos eleuẽt ne laxent. Quisq3 testicul⁹ h3 par sibi ꝓpriũ. Mulierib⁹ vero vnũ par sufficit. s. cuiq3 testiculo impar ꝓpterea q̃ earuz testiculi nõ sunt in exteriorib⁹: neq3 suspensi quẽadmodum virorum.

¶ De anatomia musculorũ vesice. Ca. xxiiij.

Sup os vesice vn⁹ existit musculus q̃ ip̃az circũdat. cui⁹ vill⁹ sup ipsi⁹ os dilatat: z eius q̃dẽ iuuamẽtũ est vrinã vsq3 ad horã volũtatis retinere: z cũ voluntas expellẽdi affuerit eius cõstrictio laxabitur. et vẽtris musculi vesicã vrgebunt z vrinã expulsiua adiuuante expellent.

¶ De anatomia musculorũ virge. Cap. xxv.

Musculi q̃ virgã mouẽt duo sũt paria. Duo vnius paris musculi in duob⁹ virge laterib⁹ sũt extẽsi: q̃ cũ extẽdunt foramẽ dilatãt z ip̃z ãplificãt z penetratio rectificat. z sp̃ma in ipsa cũ facilitate discurrit. ¶ Aliud vero par est qd̃ a femoris osse orit z cũ radice virge fm trãsuersionẽ cõtinuat: z cũ rectificat tendit: z instrm̃ fm rectitudinẽ eleuat: z cũ cõstringitur reducit ip̃m ad posteriora. Qd̃ si vni eorũ acciderit tensio ad ipsius partem declinabit.

¶ De anatomia musculorũ sicteris. Ca. xxvi.

Ani sicteri musculi sũt q̃tuor. vn⁹ eorũ est muscul⁹ q̃ ipi⁹ comitat os. Et cũ ei⁹ carne vehemẽter miscet: q̃ ꝑmixtiõi musculorũ labiorũ similat. Et ip̃e q̃dẽ coheret z ɔstringit anũ z sua exp̃ssiõe stercoꝝ reliq̃as q̃ sũt in ip̃o excutit. Et muscul⁹ q̃ ẽ posit⁹ magis iteri⁹ ꝑ iste z cui⁹ statio est fm opõez capitis hole. et existimat q̃ sit hñs duo extrẽa: c⁹ extremũ cũ radice virge ꝑ certo ɔtinuat. Et par qd̃ sup hos oẽs trãsuersum existit cui⁹ iuuam̃ ẽ lõgaonẽ sursuz eleuare nã3 accidit lõgaonẽ egredi nisi ꝓpter ipi⁹ laritatẽ.

¶ De anato. musculorũ coxe. Cap. xxvij.

Ex muscul' coxe maior ẽ ille q̃ eã extẽdit: deinde ille q̃ ɔplit. Ex suis nãq3 opõib⁹ nobiliores sũt isti duo imis. Uerũtñ excẽsio ɔctiõe nobilior existit: qm̃ statio nõ ɔuenit nisi cũ extẽsiõe. Postea sũt musculi q̃ elõgãt: deinde illi q̃ appropinq̃re: post illi q̃ circuire faciũt. Ex muscul' aũt coxe iũcturã extẽdẽtib⁹ est vn⁹ q̃ ẽ oibus corpis muscul' maior. z ip̃e ẽ musculus q̃ os femoris z anchã coopit. z sup totã corã voluit ab iteriorib⁹ z exteriorib⁹ z posteriorib⁹ dõec ad policẽ ꝑueniat: cui⁹ villi diuersa hñt p̃n.: qu app ipsius opõnes fz diuersas specificant spẽs. Ex ipi⁹ nã q3 villis ẽ q̃ ab ifimo ossis femoris nascit z declinãdo ad domesticũ dilatat. Et ẽ ali⁹ ex villis eius: cuius ortus est parũ altior ortu isti⁹ q̃ corã tm̃ ad supiorẽ eleuat. Et ẽ alius ex villis ei⁹ cuius ortus ẽ valde altior ortu istius q̃ corã ad supiora ad domesticũ declinãtẽ eleuat. Et est ex eis alius cui⁹ origo est ab osse scie q̃ satis corã fm rectitudinẽ dilatat. Et est ex eis musculus q̃ totã scie iuncturã posterius coopit tria hñs capita z extrema duo. Et hec quidez capita ab ilio z ancha z alhosos nascuntur: quorum duo sunt carnosa z vnum panniculare. Duo vero extrema

cū posteriore capitꝫ coxe pte ɔtinuāť. ⁊ si cū vno tra
xerit extremo cū declinatiōe ad ipꝫ dilatauit: ⁊ si cū
duobꝰ traxerit extremis fꝫ rectitudinē dilatab.ť. Et
ex eis est muscul⁹ q̇ ex toto ossis ilij supficie oriť. ⁊ cū
sup̄mo maiorꝫ additamēti ɔtinuať ⁊ vocať carcha=
mietra maior. ⁊ pap ad āteriora extēdit: ⁊ cū ǒclina
tiōe ad domesticū dilatať. Et est ali⁹ talis q̄uis tn̄c
q̇ in p̄mis cū imo additamēti mīorꝫ ɔtinuat: deinde
descēdit ⁊ illi⁹ opōne opať. Uerū tn̄ ei⁹ est pua dilata
tiōez ⁊ multā efficere declinationē c⁹ origo est ab in
fimo supficiei ossis ilij. Et est ex eis muscul⁹ q̇ ab in=
fimo ossis āche oriť ad posteriora declinās: ⁊ dila=
tat ipaꝫ ⁊ eā ad posteriora parūꝑ declinare fac: ⁊ ad
domesticū sufficienť ǒclinare fac. Ex muscul v̄o co
xe iuncturā ɔstringētib⁹ ē muscul⁹ vn⁹: q̇ cū declina=
tiōe ad domesticū pua ɔstringit. Et est muscul⁹ rect⁹
q̇ a duab⁹ descēdit origib⁹ q̄rū vna cū fine lūboꝝ et
altera cū osse ilij ɔtinuať. Et ipe q̇ŏ sunt q̇ cū miore
additam̄to dōestico ɔtinuāť. Et muscul⁹ q̇dē ab osse
femorꝫ nasciť ⁊ cū īfimo additamēti minoris ɔtinuať
⁊ muscul⁹ ad duo latera ipius trāsuerse extēdns q̇ ē
sicut par maioris. Et q̄rt⁹ q̇ a re ꝑpata stāte post os
ilij oriť ⁊ ipe ēt crus ɔpit colligēdo corā. Ex muscul
v̄o q̇ ad anteriora decliare faciūt iā q̇dā noiati fuerīt
vbi dilatatiōis ⁊ ɔstrictiōis mētionē fecim⁹ ⁊ hec q̇ŏ
mouēdi spēs hꝫ musculū qui ab osse nasciť femoris
⁊ adeo fit lōgus vt ad pollicē ꝑueniat. Decliare v̄o
ad exteriora facientes sunt duo muscli vnus eorūꝫ
ab osse venit lato. Sꝫ circuire faciētes sunt duo mu
sculi q̄rū vnus a siluestri femoris ⁊ alter ab ipi⁹ oriť
domestico: ⁊ cum sibi obuiāt trāsuersanť ⁊ sunt car
nosi apud locum ꝑfundum circa posteriora addita
menti maioris. Et quicūq̧ eorum solus traxerit co=
xam ad sui partē cum pauca dilatatiōe torq̄bit.

De anatoͣ musculoꝝ mouētium iuncturā cruris
⁊ poplitis. Ca.xxviij.

EX muscl' aūt iūcturaꝝ poplitis mouētib⁹ sunt
tres in anterioribꝰ coxe positi: q̇ muscul i ipamēt
coxa positi sunt maiores. ⁊ eoꝝ opꝰ est dilatare. vn⁹
aūt hoꝝ triū est sic dupl⁹ duo hn̄s capita q̄rū vnum
ab additamēto icipit maiore ⁊ aliuꝫ ab iteriore coxe
⁊ duo hn̄t extrema q̄rū vnū est carnosum ⁊ cū rasga
anq̧ chorda fiat ɔtinuať: ⁊ alterū est pāniculare cū
domestica duarū extremitatū coxe ɔtinuatuꝫ. Alio
rum v̄o duorū vn⁹ est ille q̄m iter corā ɔstringentes
noiauim⁹. s. a sepante qŏ ē i osse ilij nascēs. ⁊ aliť ab
additamēto siluestri qŏ ē i coxa oriť. ⁊ isti q̇ŏ duo cō
tinuāť ⁊ vniūť. ⁊ gn̄ať ex eis chorda vna. q̄ dilatať ⁊
circūdat rasgā ⁊ ipaꝫ cū eo qŏ ē sub ea ɔueniēť affir
mat deīde cū capite crurꝫ: ⁊ ɔtinuať ⁊ policē dilatat
⁊ crus extendit. Dilatatio v̄o vnū hꝫ musculum qui
ab oriatiōe ossis femoris nasciť: ⁊ icedēdo descēdit
in latus coxe domesticū fꝫ trāsuersionē: deinde cuꝫ
pte venēosa sup̄me ptis crurꝫ ɔtinuať ⁊ crus ǒclinās
ad domesticū dilatat. Et musculū aliū in quibusdā
anatoͨ libris ei oppositū in pte siluestri qui icipit ab
osse scie ⁊ fm trāsuersionē in lat siluestre tēdit dōec
ad locū ꝑuenit venēosuꝫ. ⁊ nꝫ ē muscul⁹ maioris trāſ
uersiōis isto ⁊ cū declinatiōe ad siluestre dilatat. et
cū ābo dilatāt est dilatatio recta. Ex eis v̄o qui crus
ɔpūt ē vn⁹ muscul⁹ āgust⁹ ⁊ lōg⁹ qui ab osse ilij oriť
femoris circa originē dilatātis igrediēs a sepate q̇
ē i medio ilij: deide fꝫ trāsuersiōeꝫ penetrat ad infio
ra duarū extrēitatū poplitis postea egredit exti⁹ et
vadit ad eminētiā q̄ ē in loco poplitis venēoso ⁊ cuꝫ
ea viuiť. Et ipe quidē ē q̇ r⁹ ad iteriora trahiť declis
nās cū pede ad ptē iguis. Et tres muscli domestic⁹
⁊ siluestris ⁊ medi⁹. Sꝫ domestic⁹ ⁊ medi⁹ cū ǒclina=
tiōe ad siluestrē ɔpūt: ⁊ siluestris ɔpit cū ǒclinatiōe
ad domesticū. Et domestic⁹ quidē oriť ab axe ossis
āche: deide trāsuerse icedit ꝑ posteriora coxe dōec
ꝑueniat ad locū cruris vēosuꝫ i pte domestica ⁊ viuiť
cū eo: c⁹ color ad viriditatē trahit ⁊ aliorū duorū etiā
origo ē ab axe ossis āche fꝫ ǒcunāt vt cū loco vēoso
lat⁹ siluestris ɔtinuēť. In iunctura ꝑterea poplitis
ē muscul⁹ sic̄ i neruositate poplitis sepli⁹ qui opōnē
efficiē q̄lis h⁹ medij existit opꝰ. Et quidā existimāt q̇
ps eminēs muscli dilatātis dupli a sepāte ē cū popli
tē accidētalr ɔstrigit ⁊ ē cuꝫ ab eius origine egrediť
chorda q̄ āche pixidē tꝫ: ⁊ cum ea ⁊ cū ipo qŏ sequiť
ipsam ɔtinuat.

De anatomia musculoꝝ pe
dis iuncturā mouentium. Cap.xxix.

EX muscul' āt pedis iuncturā mouētib⁹ sūt quidā
qui ipꝫ ad supiora eleuāt ⁊ quidā qui ipꝫ ǒscē
dere faciunt ex eis. Ex eis āt qui ipꝫ eleuāt ē vn⁹ mu
sclus magn⁹ q̇ ē posit⁹ i pte añcedēte cāne domesti
ce c⁹ p̄n^m^ ē ps siluestris capitꝫ cāne domestice. Et ipe
quidē cū ad exteriora egrediť icliať sup crur⁹ ad ptē pos
licis vadēs ⁊ ɔtinuať cū eo qŏ radici poplitis ē ꝓpīs
quū ⁊ pedē ad supiora eleuat. Et aliť oriť a capite sil
uestris ex q̇ nasciť chorda q̄ cuꝫ eo qŏ ē iuxta radicē
minimi ɔtinuať: ⁊ pedē ad supiora eleuat ⁊ ꝓpē qn̄
cū eo ɔuenit p̄m⁹ muscul⁹. ⁊ fuerit h⁹ fꝫ eq̄litatē ⁊ res
ctitudinē. Faciētiū v̄o ǒscēdere ē vnū par c⁹ origo ē
a capite coxe q̇ postea ǒscēdit ⁊ crurꝫ vētrē cāne iplet
ex q̇b⁹ chorda nasciť q̄ ex maiorib⁹ existit chordꝫ. Et
ipa qŏ ē chorda nerui q̄ cū osse alcahab ɔtinuareť. et
ipm ad posteriora trāsuerse ad siluestrē trahit. ⁊ est
hec cā fixiōis pedis sup terrā. Et ipe ǒdeꝫ adiuuat
muscul⁹ q̇ a capite siluestrꝫ oriť cui⁹ color est inclon
giau⁹ ⁊ descēdit dōec ipemet absq̧ chorda quā man
dat: fꝫ carne⁹ remanēs ɔtinuať cū postrēa alcahab
pte sub ɔtinuitate quā añ dixim⁹. Cūq̧ muscul' istis
aut ipoꝝ chordis nocumētū accidit pes claudicat.
Et muscul⁹ ex q̇ due nascunť chorde: q̄rū vna pedē
ɔstringit: ⁊ altera policeꝫ dilatat. Illud v̄o ē q̄m iste
muscul⁹ a capite cāne dōestice oriť vbi ipsa siluestri
obuiat ⁊ descendit iter eas ⁊ i duas diuidiť chordas
q̄rū vna sub raseta in anteriori policꝫ pte ɔtinuať cū q̄
etiā chorda pedis existit humilitas. Et altera chor
da est q̄ ex pte istius gn̄ata musculi p̄͞ chorde ptrā=
sit originē ⁊ p⁹ policis ossi chordā mādat ⁊ ipsum cū
trāsuesiōe ad domesticū dilatat. Et iā etiā a capite
coxe siluestri oriť muscul⁹ ⁊ cum vno duoruꝫ muscu=
lorum achibaliū ɔtinuať: deinde ab eo separať cuꝫ
occultuꝫ crurꝫ ptrāsit: ex q̇ oriť chorda q̄ ad iferiora
pedis peruenit ⁊ sub eo toto dilatať: quēadmodum
facit musculus qui super plāte occultuꝫ dilatať pro
pter iuuamentum tele quale est eius.

De anatoͣ musculoꝝ digitoruꝫ pedis. Ca.xxx.

EX musculis vero pedis digitos mouentibus q̃ sunt cõstringentes musculi sũt misti. ex qb' est musculus q̃ a capite cãne siluestri; orit̃ & extẽsus super ipsaz descendit & chordã vnã trãsmittit q̃ in duas diuidit̃ ptes q̃ mediuz ɔ̃stringunt & idice. Et alt' istoꝝ minoꝝ c' ortus est a postreo cruris: c' chorda cũ ipsã trãsmittit in duas diuidit̃ chordas q̃ idice ɔ̃stringunt & minimum. ¶ Et diuidit̃ ab vnaq̃q; duaꝝ ptium chorda q̃ cum eo qd ab alia diuidit ɔ̃iuat & fiũt chorda vna q̃ ad pollicẽ pueñit & ipsũ ɔ̃stringit. Et 3ª chorda quã iã noiauimus a siluestri duaꝝ extrẽitatũ q̃ i cãna erũt dõestica orit̃ & int̃ duas dšcẽdit cãnas. & ex se ptẽ trãsmittit ad pedez ɔ̃strigẽdũ & ptẽ ad pͫᵐos police. ¶ Et hoꝝ qd musculoꝝ digitos mouẽtiuz qs nolauim' situs ẽ sup crus & posteri'. Illi vo q̃ sit' ẽ sup plãtã pedis s̃t musculi in ho qd anatõici deceptj fuerit. sz primo q̃ istos sciuit fuit Gal. Ipsi vo cũ qnq; ɔ̃tinuãt digitj. s. cũ vnoq̃z duo lacerti a dextra & a sinistra. & mouẽt vt ɔ̃stringãt sz rectitudinẽ si sil' mouerint & vt declinet si vn' mouerit. ¶ Et ex eis qd s̃t q̃tuor sup rasetã. q̃ꝝ vnus vnicuiq; digito dšlegat' ẽ: & duo q̃ ppe s̃t ad cõstringendum pollicẽ & minimũ. ¶ Et isti q̃ñ musculi adeo sũt pmixti vt cũ vni eoꝝ accit nocuᵐ pueñit inde vt reliq̃ꝝ opõ dšbilitet̃ i eo qd eoꝝ est ppũ: vt vicem isti' aliq̃ mẽ gerãt i eo qd huic est ppũ: & hac de cã difficile ẽ vnũ digitoꝝ pedis ppe absq; aliis ɔ̃strige̅. ¶ Et ex muscul' qd pedis s̃t qnq; supra pedẽ positiq̃ ad siluestrẽ dšclinare solẽt. & qnq; sb eis positi q̃ꝝ vnus q̃sq; digitũ ad illũ qd ipm seq̃t̃ trahit a pte dõestica & ipm cũ motu ad ptẽ eleuat dõesticã. Et isti q̃nq sunt cũ duob' q̃ polici & minimo sunt ppriij sm̃ simitudinẽ septez q̃ sũt in plãta pedis & silr decem pmi. Omnes igit̃ corporis musculi sũt q̃ngenti & viginti.

¶ Sũme.iij.doc.v. & ẽ s̃mo vlis de neruis ppe. C.1.

Iuuamẽtoꝝ neruorum alia sunt q̃ sunt sm̃ essentiã: alia sunt q̃ sunt p acciñs. ¶ Qd vo est sm̃ ẽẽntiã est q̃ cerebrꝝ eis mediãtib' oibus aliis membris iuuaᵐ pstat dãdo eis sensuz & motũ. Sz q̃ ẽ p acciñs est ad ho vt caro corroboret̃ & corp' fortius fiat. & ex eis et est pcipe id qd ex nocumẽtis membris accit sensu carentibus sic epar splẽ & pulmo: lz.n. mẽbra ista sensu nõ hẽat sup ea. tñ cictoriũ positũ est neruosũ & pãniculo tecta fuẽrit neruoso q̃ cũ apata fuẽrit aut ventositate tensa pueñet apost q̃uedo aut ventositatis ptio ad cictoriũ in ipi' radicẽ: & accidet ei ex q̃uedie attractio: & vẽtositate extensio: & sentiet ipsaz. & neruoꝝ qd pͫᵐ sm̃ modũ situm est cerebꝝ. & illũ ad qd istoꝝ puenũt extrema ẽ supficiẽs cut̃. Cũ cute.n. villi miscent̃ minuti: & i ipsa nerui ptiũt q̃ ei a mẽbꝛl õ ipi vicinãt aduẽiũt. ¶ Qd vo cerebrũ neruoꝝ pͫᵐ existit duob' ẽ modis: q̃m q̃rũdã eoꝝ ẽ pͫᵐ sm̃ sui ẽẽntiã & alioꝝ est pͫᵐ mediãte nucha q̃ currit ex eo. ¶ Ex neruis qd q̃ a cerebro egrediunt̃ nõ iuuãt̃ mẽbra in sẽtiẽdo & mouẽdo nisi capitis & faciei mẽbra & visceꝝ interioꝝ. alia vo mẽbra hec iuuamẽta nõ hñt nisi a neruis nuche. ¶ Et Ga. qd iã oñdit nobis solicitudinez magnã q̃ neruis a cerebro ad viscera dšcẽdẽtib' ẽ ppa. Creator.n. dš eoꝝ infixiõe sollicit' aliter ipsos muniuit q̃ alios neruos: & illud ẽ q̃m ppea q̃ a pͫ' elõgati fuerũt: opoꝛtuit vt substẽtarent̃ sz pstiua affirmatiõe a muscul' torib' q̃ eos tegãt vt pãniculi & a corpe c'ẽntia int̃ neruũ & cartilaginẽ ẽ media sili ei qd corpi nerui accit cũ torq̃t̃. Et illud qd ẽ ex trib' locis: q̃rũ vn' ẽ apd epiglotiz. Et scd's cũ ad costaꝝ radices veniũt. Et terti' cũ pectoris locum transeũt.

¶ Factũ ẽ aũt vt alij nerui a cerebro pgrediẽtes i q̃bus existit tutas in sentiẽdo iuuamẽtũ pstare penetrarẽt a lui pͫ' sm̃ rectitudinẽ ad mẽbrũ ad qd dirigũt̃ q̃m rectitudo ad id ad qd dirigit̃ ppinquoꝛ defertur via: & illuc ex ho ẽ ipsius q̃ manet ex pͫ' fortior: & ppea q̃ in neruis sensibilib' nõ q̃rit̃ de duritie. q̃ facit necessitatẽ elõgãdi a suba cerebri cũ circuitiõe: ppterea vt ad sui silitudinẽ i lenitate ordiatum elõget̃ q̃tũ in mẽbris q̃rit̃ mot': imo q̃ãto pl' fuerũt leniores: pl' fuerũt v̾tutẽ sentiẽdi dãtes. Sz factũ ẽ vt motiui ad id ad qd dirigũt̃ eãt post circuitiões i q̃b' ipi ledũt ppterea vt a pͫ' elongent̃ & i duritie ordinent̃. ¶ In vnoq̃z ẽt duoꝝ modoꝝ ad id qd ex duritie & mollitie i ipo ẽ neccũ adiuuerũt ortũ ipoꝝ sube: pͫmi nãq; eorũ q̃ sensum tribuũt ab ãncessione oriũt̃ cerebri. Et ptis qdẽ q̃ ẽ cerebri ãncessio est ẽẽntia mollior: & plurimi eoꝝ q̃ motũ pbẽt a postrẽo oriũt̃ cerebri. Et ptis que ẽ cerebri postremũ ẽẽntia est magis spissa.

¶ De anatomia neruoꝝ egredientium a cerebro & eorum viis. Capi.ij.

A Cerebro.vij.neruoꝝ paria oriũtur. Pͫmi paris pͫᵐ ẽ ex fũdo duoꝝ vẽtriculoꝝ cerebri ãncedẽtiũ apd duoꝝ additamẽtoꝝ vicinitatẽ mãmillaꝝ extremitatib' silĩuz qb' fit odorat'. Et ipm qd ẽ pũs ventrẽ hñs. Et ille q̃ a sinistra orit̃ dextrat̃. Et ille q̃ a dextra orit̃ sinistrat̃: deide sibi sup sectionẽ cruceã obuiãt: postea ille q̃ a dextra orit̃ ad pupillã dextrã penetrat: & q̃ nascit̃ a sinistra ad sinistrã pupillã: q̃rũ adeo dilatant̃ orificia dõec hũorẽ q̃ vocat̃ vitreus cõprehẽdãt. ¶ Quidã vo qui nõ est. Gal. dixit q̃ ad sectionẽ cruceã sine reflexiõe penetrãt. Et dixerũt q̃ i hac sectiõe tria existũt iuuamẽta. Unũ est. ppterea ne spũs q̃ ad vnã currit pupillã ad alteraz ire phibeat cũ acciderit nocuᵐ: & pp ho vnaqueq; duaꝝ pupillaꝝ cũ alt' claudit̃ oclus i vidẽdo fit fortioꝛ & clarioꝛ q̃ ipsamet esset si altã nõ itueñte intueret̃. Et pp ho foraminis vuei dilatatio augmẽtat̃ cũ alter clauditur oclus: & hoc qdẽ est ppea q̃ spũs vehemẽter vadit ad ipm. ¶ Scdm vero est ppea vt duo oculi vnũ habeat differẽs qd visi silacrũ eis afferat: & ibi vniat̃. & sit duob' videt̃ oclis vnũ videt̃: ppea q̃ simlacꝝ i fine vnit̃ cõi. Ideo q̃ alscis accit vt ex re vna videãt duas: cũ vna pupilla supius eleuat̃ aut inferi' deprimit̃ & destruitur rectitudo penetrationis foraminis ad sectionem & ad cõem terminũ accidit termin' torture nerui. Et 3ᵐ est vt vnusq̃sq; duoꝝ neruoꝝ ab alio sustẽtet̃ & illi innitat̃ & fiãt ac si ad pupillã ex ppinquo venirent. ¶ Scdm aũt par neruoꝝ a cerebro pcedentiũ nascit̃ post ortuz pͫmi paris & ab eo ad siluestrem declinat. Et a foramine qd est in orbita que totuz cõprehendit oculum egreditur & in musculis partitur oculi: & hoc quidem par valde est grossum. Ideo vt eius grossities sue parificetur molliciei quam habere debuit. ¶ Propterea quod est circa principium.

⁊ ꝯfortet in faciēdo motū: ⁊ ꝑcipue cū adiutorē non
habeat cū tertiū par fit ꝯuersuz ad mouendum ma
gnū mēbꝝ qđ est mādibl'a inferior. Quare ei nō re
māet superfluitas imo adiutore alio a se indiget sic
mō referem⁹. ¶ Tertij ṽo paris origo est a termino
cōi inter āñcessionē cerebri: ⁊ ipsi⁹ postremū. s. ab in
fimo basis cerebri qđ p° cū 4° pari paulisꝑ miscet:
deinde ab eo sepatur ⁊ in q̄tuor ramis ramificatur.
¶ Un⁹ ram⁹ ab igressu egđit vene subetie quā post
ea noiabimus ⁊ descendendo sup ceruicē vadit do
nec diaphragma ptrāseat: ⁊ i viscerib⁹ q̄ sūt sub dia
phragmate partit. ¶ Et scđe q̄dē ptis egressio ē a fo
ramine qđ in osse existit tpis q̄ cū egredit cū neruo
cōtinuat q̄ a q̄nto diuidit pari. cui⁹ mō noiabimus
dispōnē. ¶ Et ram⁹ tertius i foramie descēdit a q̄ fz
egredit par: qm̄ ip si⁹ directio ē ad mēbra i añrioꝛi-
bus faciei posita. ānz fuit ꝯueniēs: vt i penetratione
pmi paris vētrez hñtis penetraret. q: nobiliori ner-
uoꝝ coāgustatōez faceret ⁊ ipm̄ ꝯpmeret ⁊ via co-
ctiōes. ¶ Quaꝝ vna ad ptē lachrymalis declinat et
vadit ad musculos tpoꝝ ⁊ masticātiū ⁊ supcilij ⁊ frō
tis ⁊ palpebre: ⁊ ps 2ª ꝑ foramem vadit apđ oclos
creatū ⁊ inde ad nasi tendit iteriorē supficiē ⁊ in tu-
nica spgit q̄ i interiorib⁹ nasi est expansa. ¶ Pars q̄z
tertia est ps nō pua i cōcauitate descēdens brachi q̄
in osse maxille ē scā ⁊ duob⁹ ramificat ramis. Un⁹
vadit ad interiora ꝯcauitatis oris ⁊ in dentib⁹ spgit.
sed illud qđ inde ptinet dētib⁹ ē manifestū: qđ ṽo in
de alijs ptinet est visui sic occultū. ⁊ in gigiua etiam
spgit supiore. Alter āt ram⁹ i mēbroꝝ spgit supficie-
bus q̄ sūt ibi sic cutꝫ maxille ⁊ extrēitatis nasi ⁊ labij
supioris. he qđ sūt sectiōes ptis 3ᵉ pis tertij. ¶ Quar
tus aūt ram⁹ tertij paris vadit penetrās a foramie
suo qđ i mādibula existit supiore ⁊ vadit ad liguā ⁊
in ei⁹ magnifesta diuidit tunica ⁊ tribuit ei sensum
ꝓpꝛium q̄ ē gust⁹ ⁊ illđ qđ remanet i dētiuz tecis infe
rioꝛū ⁊ i ipoꝝ gigiuis didit ⁊ i labio iferiori: sz ps q̄
ꝑuenit ad liguā subtilior est q̄ꝫ neru⁹ oculi. qm̄ isti⁹
duriciē ⁊ illi⁹ mollitiē tēpāt grossities illi⁹ ⁊ subtili-
tas isti⁹. ¶ Quarti ṽo paris origo est p⁹ 3ᵐ sz adce
rebri basim est magis dclināns: ⁊ cū 3° quēadmoᵐ di
ximus miscet. dinde ab eo sepat ⁊ ad palatū vadit et
dat ei sensum: qđ q̄đ est puū: sz ē plus durū q̄ꝫ 3ᵐ q:
palatū ⁊ palati pāniculus durior ē ligue pāniculo.
¶ Oz vnūq̄đq: paris q̄nti ipar cū duob⁹ nascit me-
dūs fm dupli formā. Imo multi illoꝝ tenēt q̄ vnū-
qđq: ipsi⁹ ipar est par: cui⁹ q̄đ origo a duob⁹ ē cere
bri laterib⁹. Et ps q̄đ pma cuiusq: ptis ipsi⁹ ad pan
niculū vadit q̄ in interiorib⁹ istri audit⁹ ē dilatat⁹ ⁊ i
eo didit tot⁹ ⁊ h⁹ q̄đ disiōis origo ꝓculdubio est a
pte cerebri posteriore ⁊ ꝑ ipam ē audiēdi sensus sed
2ª disio ē maior pª. Ipa nāq: egredit a foramie qđ
in osse pforatū ē petroso: ⁊ ipe qđ ē q̄ vocat monocu
lus ⁊ cec⁹. ppea q̄ mltū torquet ⁊ ei⁹ vie i obliq̄tūdi-
bus icedūt: iō q̄ volūtas affuit ꝓlongādi spacium:
vt ei⁹ finis a pn⁹ moueret: ppea vt neru⁹ añq̄ꝫ inde
egrederet a pn° eēt lōginquus iō vt duritiē ei ide
acq̄reret. Cūq: egredit cū neruis tertij paris miscet
quorum plurimi ad maxillam: ⁊ ad palati vadunt

musculū ⁊ qđ remāet ad musculos ptēdit tēpoꝛꝫ.
Gustus aūt in 4° creatus fuit neruo: ⁊ auditus in 5°
qm̄ istro auditus fuit necīū vt eēt discoptū ne aer⁹
via ad ipꝫ clausa foret: ⁊ istro gustus fuit necīuz vt
eēt mīutū ppea oportuit vt nerui audit⁹ eēnt duro
res. Et iō origo eoꝝ cerebri postrēo fuit ꝓpiq̄oꝛ ⁊ nꝫ
ocli muscul vn⁹ suffic̄ neru⁹ ⁊ musclorū tpoꝛū nerui
mltiplicati fuerūt nisi q: forāi ocli mlta necīa fuit
āplitudo: ppea q̄ neruus ṽtutē afferēs visus mlta
idiguit ğsitudie: iō q: ei necīū fuit vētrē hre nō ğ os
q̄ ad ꝯprehēdēdū oclm ē pforatū mlta foramia tole
rare potuit. Tpis ṽo neruus mlta fuit duritie necīa
sz ğsitudie mlta ñ idiguere imo ğsitudo eēt faciēs
mot⁹ difficultatē ⁊ ēt egressio quā i osse duro petro
so hñt pt foramina tolerare mlta. Par ṽo 6ᵐ a pos
strēo orit cerebri cū 5° ꝯtinuū ⁊ cū eo pāniculi ⁊ ligam
tis ligatū: ac si eēt vn⁹ neru⁹: deinde separat ab eo ⁊
egredit a foramie qđ ē i extremitate adorē qđ lau-
de silat. Et ipꝫ qđ añq̄ꝫ egressuz eēt iā i tres diuisūꝫ
fuit ptes q̄ oēs sil' ex h° egrediūt foramie. Una carū
ad gule musculos suo ꝓtēdit itinere ⁊ ad lingue ra
dicē ꝓpterea vt par 7ᵐ in ipsoꝛuz adiuuet motū. Et
pars 2ª ad musculos descēdit spatule ⁊ eius qđ ē cir
ca eā. ⁊ ipius plīm in musculo spargit lato q̄ ē super
spatulā: ⁊ hoc q̄đ pars ē magne q̄ntitatꝫ ⁊ suspēsa pe
netrat donec perueniat ad qđ dirigit. pars ṽo 3ª q:
maior ē ex tribus partibus adviscera descēdit i asce
siōe vene subeti: ⁊ ē illi āñexa ⁊ cuz ea ligata. ex q̄ cū
in rectitudie ē epiglotꝫ separant rami q̄ ad muscu-
los veniūt epiglotales: q̄rū capita sunt ad superio
ra q̄ epiglotiꝫ ⁊ ipius eleuāt cartilagies. Cūq: epi
glotiꝫ pertrāseūt ex eis ascēdūt rami q̄ ad musclos
vadūt capita ad iferiora hñtes: ⁊ ipsi sunt q̄ ad cym
balarē claudēdā sīt necarij cum ad iferiora trahere
necīuz ē ⁊ ꝓpt h° vocāt nerui retro redeūtes. Hic āt
neruus retro rediēs nō egressus fuit a cerebro: ⁊ nō
a nucha: nisi ꝓpterea q̄ si a nucha ascēderēt ab ipsoꝛū
pn° subirēt trāsuersi ⁊ nō recti ⁊ ad iferiora at-
tractio cuz eis nō ꝓueniret fz actionē decētē. Et ipsi
qđ nō d 6° pari creati fuerīt nisi ꝓpterea q̄ illđ q̄ ex
añq̄ꝫ 6ᵐ iā i muscul' faciei ⁊ capitꝫ ⁊ i eo qđ est in eis
fuit diuisuz. Et 7ᵐ ēt nō fm rectitudinē descenderet
quēadmoᵐ 6ᵐ descēdit imo ꝓculdubio trāsuersitas
q̄nq: indiget re firma cui initat ad silitudinē girgil
li: vt super ipam reuoluat ascēdēs: ⁊ ex ea adiuuet
vt sit situs ipsius rectus ⁊ durus: ⁊ fortꝫ ⁊ leuis ⁊ iu
xta positus nō fuit ibi ad h° idoneum sicut arteria
maior. Et illud qđ ex istis ramis a sinistra ascendit
hāc inuenit arteriā ipa recta ⁊ grossa. ergo super eā
reflectit nō multa indigēs firmitudine. a dextra ṽo
ascēdēti hic non vicinat arteria ad moduz pmi: sed
vicinat ei postq̄ꝫ iā accidit ei paruitas ꝓpter ramo-
rum diuisionē q̄ iā ex eo egressi fuerūt cui ēt iā de-
fuit rectitudo in situ: q: trāsuersatus fuit ad ascellā
declināndo: fuit ergo necīum vt ipsi re aliq̄ affirma-
rent cui initerent cum ligamētis in q̄bus rami firmi
gerentur: ideo vt per ipsos illud qđ defuit ex rectitu
dine ⁊ grossitie in situ corrigeretur. ¶ Et sapientia

ani ad

qdā in hos redeūtes ramos elōgādo ē vt talis q̄lis
ē hec suspēsio primi fiāt ꝓp elōgatiōez a p̄n° forti
tudinē hēant ꝛ duritiē. Ex neruis autē redeūtibus
fortior ē ille q̄ in duab⁹ musculoꝝ epiglotis spgitur
tunicas cū alijs neruoꝝ adiuuātiū ramis postea il
lud qd ex h° remāet neruo descēdit a q̄ ramus sepan
tur q̄ in pānicul is spgunt diaphragmatis ꝛ pectoris ꝛ
in muscul ipsi⁹ ꝛ in corde ꝛ in pulmōe ꝛ venis: ꝛ i ar
terijs q̄ ibi sunt. Illd vo qd remanet penetrat i dia
phragma ꝛ associat ei qd ex pte 3ª descēdit ꝛ in pan
niculis spgit viscerꝝ ꝛ puenit ad os latū. ¶ Septimi
aūt pis origo ē in termio cōi q̄ ē iter cerebrū ꝛ nuchā
cui⁹ p̄l'm incedit se in muscul' spgēdo linguā mouēti
bus ꝛ in muscul' iter peltalē ꝛ os laude cōib⁹: ꝛ ē cū
ipsi⁹ residuū in alijs spgit musculis q̄ huic musculo
sunt vicini: nō tn̄ semp ē istud: ꝛ ppterea q alij ner
ui ad alias reducti fuerūt necītates: ꝛ nz fuit bonū
vt foramina in añriorib⁹ nz in inferiorib⁹ multiplica
rent: fuit meli⁹ vt ad lingue motuz neru⁹ ab h° loco
vēiret quia ipsius sensus iam ei ab alio venit loco.

¶ De anato. neruoꝝ nuche ꝛ colli ꝛ vijs eoꝝ. C. iiij.

NErui ex nucha nascētes q̄ p colli vadūt spōdi
les octo sunt paria. Uni⁹ pis egressio a duob⁹
est spōdil' p̄c foramib⁹ qd in capitis muscul' solū spgit
ꝛ est paruū minutū: qm̄ meli⁹ fuit vt loc⁹ a q̄ egredit
sit āgust⁹ queād^m in ca° de ossib⁹ dixim⁹. Et scōi qdē
pis egressio ē iter spōdilez p̄^am ꝛ 2^am. s. foramē in lo
co vel ca° de ossib⁹ noiatū: c⁹ p̄l'm capiti tāgēdi sensū
defert. trāsuerse eīn ad id qd in spōdilib⁹ est supmū
ascēdit ꝛ ad añriora reflectit. ꝛ super tunicā extrinse
cā aurium spargit. Et q par p̄^m min⁹ facit ppter sui
puitatē ꝛ abbreuiationē ob quā expādi expedite nō
poterat ꝛ dilatari in locis qui sequunt ipm cōplete
emendat. Qd aūt ex hoc remāet pari ad musculos
qui sunt in posteriorib⁹ colli ꝛ ad musculū latum ve
nit ꝛ eis dat motū. Et paris tertij origo ꝛ ipi⁹ egres
sio est a foramine qd est inter 2^am ꝛ 3^am. Et vnusqs
q3 eorū in duos partit ramos. Ab vno ramo sparsū
tur rami in pfundo musculoꝝ qui sunt ibi ꝛ ppe ca
put cum collo mouētiuz: deinde ad spōdilium ascē
dunt spinas: ꝛ cum in earum rectitudine veniūt ad
radices tenent earuz. ꝛ post ad sparsū eleuant capi
ta ꝛ cuz ligamētis miscent pānicularib⁹ q̄ ab illis na
scunt simenijs postea ad partē aurium reflectendo
penetrāt ꝛ i.i oi hole ad aures puenīūt ꝛ auriuz mu
sculos mouēt. Et ram⁹ 2⁹ ad anteriora vadit donec
ad musculū puenit latum. Et cum hoc quidē p̄^m cuz
nascit miscent vene ꝛ musculi qui ipm coopiūt: pro
pterea vt seipso sit fortior. ꝛ est ēt qn̄ cum musculis
miscet tēporꝝ: ꝛ cū musculis auriū in bestijs. Pluri
mum tn̄ sparsiōis ipsi⁹ nō est nisi in muscul' maxilla
rum. Quarti vo paris egressio est a foramie qd iter
3^am existit ꝛ 4^am. ꝛ partit sicut ille qui est añ ipz pte
añcedēte ꝛ pte posteri⁹ ꝯseq̄nte: sed pars ei⁹ q̄ añce
dit est parua: ꝛ iō cū 5° miscet. Et quidā iā dixerunt
q ab ea penetrāt rami sicut aranee tela extēsi super
venā subeti: donec ad diaphragma pueniunt sepa
rās super duo latera diaphragmatis pect⁹ in duo me
dia partiētis incedētes. S3 eius pars maior ad po
steriora reflectit ꝛ in fundo musculoꝝ pfundat do
nec ad simenia vadit ꝛ muscul' mādat ramos: q̄ int
caput ꝛ collū sunt cōes: ꝛ deīde itinere suo ad añrio
ra reflectēdo vadit: ꝛ cum muscul' maxille ꝛ aurium
in aīalib⁹ ꝯtinuat. ꝛ dixerūt qd ab eo ad dorsum des
scēdit ram⁹. Quinti aūt pis egressio est a foramie q
est iter 4^am ꝛ 5^am: qd ēt in duos partit ramos. Un⁹
ram⁹. s. iste q̄ est añcedens ꝛ ipe est minor ad muscu
los puenit maxillarꝝ ꝛ ad musculos q̄ caput añteri⁹
curuāt. ꝛ ad alios musculos q̄ capiti ꝛ collo sūt cōes.
Et ram⁹ 2⁹ in duos diuidit ramos. Un⁹ ram⁹ iter p̄^m
ꝛ iter ramū 2^m est medi⁹ ꝛ puenit ad spatule supmus
ꝛ miscet cū eo quidā sexti ꝛ septimi. Et ram⁹ 2⁹ cū ra
mis q̄nti ꝛ sexti ꝛ septimi miscet ꝛ ad me^m penetrat
diaphragmatis. Par vo 6^m ꝛ 7^m ꝛ 8^m ab alijs f3 or
dinē egrediūt foramib⁹ s3 octaui egssio ē a foramie
cōi iter finem spōdiliū colli ꝛ iter p̄^am spōdiliū dorsi
ꝛ eorū rami vehemēti ꝯmiscent mixtura. S3 plz sex
ti ad spatule puenit supficiē: ꝛ ps ei⁹ maior pte q̄ est
ex 4° ꝛ minor pte q̄ est ex 5° puenit ad diaphragma.
Et p̄l'm septimi puenit ad adiutoriū l3 sint q̄dā ex ip
sius ramis q̄ ad musculos capitis ꝛ ad colli ꝛ ad dor
si cum ramis q̄nti associati vadūt ꝛ ad diaphragma
pueniunt. ¶ S3 octaui post cōmixtionē ꝛ societatē
oēs ad brachiū ꝛ a seid pueniunt: ꝛ nz est aliqs eoꝝ
qui ad diaphragma pueniat: s3 tn̄ ille qui ex 5° ad p
tem man⁹ tēdit nō trāsit spatulā ꝛ ex 7° nō trāsit ad
iutoriū sed ille qui ad spatulam puenit ad brachiū
est ex 8° mixto cuz p̄° ramo qui nascit ex spōdilibus
ꝛ ad dorsum vadit. Nerui aūt isti in diaphragmate
ptiti nō fuerūt nisi nerui nuche: ppterea vt ad ipm
veniēs ab alto foret descēdens loco iō vt ei⁹ ptitio i
ipso eēt melior: ꝛ p̄cipue qr p̄ª eoꝝ directio fuit p̄n^m
pāniculi pect⁹ per mediū partiētis. Et ipoīe q̄dem
erat vt nerui ad ipm a nucha directe venirēt absq
fractura cum āgulo. Et si oēs nerui q̄ ad diaphrag
ma descēdunt a cerebro ptēderent ipsoꝝ plōgaret
incessus. Et neq eorū neruorū ꝯtinuitas cū me° dia
phragmatis posita fuit nisi ppterea q nō fuit cōue
niēs vt ipso f3 iusticiā ꝛ eq̄litatē spgerent si cū extre
mitate ꝛ nō cū me° ꝯtinuarent: aut si cū tota ꝯtinua
rent circuitiōe: ꝛ eēt hoc ꝯtrariū vie q̄ est nec̄ia: qm̄ mu
sculi nō faciunt aliq̄d moueri nisi extremitatib⁹ suis
ppea illd qd ex diaphragmate mouet ē illd qd ē cir
cuēs optuit g̃ vt i ipo finirent nerui ꝛ nō vt i ipso ici
pent. ¶ Et qm̄ nec̄ium fuit eos ad me^m venire opor
tuit necīo vt penderent. Oportuit ergo vt ipsi defen
derent ꝛ pāniculis cū munitiōe tegerent. Tecti ergo
panniculis fuerūt cū munitiōe ofendēte, in qua eis
associat pāniculus qui pect⁹ per me^m partit super
quē mixti perrexerunt: ꝛ qr hui⁹ membri opatio fuit
nobilis facta. fuerunt neruis eius p̄ncipia multa ne
eius operatio ppter aliqd destrueret nocumentum
qd vni accideret p̄ncipio.

¶ De anatomia neruorum nuche spondilium que sunt in rectitudine pectoris. Cap. iiij.

PRimi ex parib⁹ ipoꝝ egressio ē iter p̄^am spōdi
lium ꝛ 2^am pectoris qd in duas diuidit ptes q̄
maior i oibus musculis spargit costarū ꝛ musculis
dorsi. Et qd remanet super p̄mas costas extensum
pcedit: ꝛ 8° neruorū colli obuiat ꝛ simul ad manus

ptendunt donec ad adiutoriū et spatulā perueniant. Par vero a foramine egredit quod predicm sequitur foramen cuius pars ad adiutorium tendit sufficiēs dās ei sensum et ipsius residuū cū alijs ptib' q remāserūt aggregātur et ad musculos spatule q sup eā sunt positi descēdunt ipsius mouentes iūcturā et ad musculos perueniunt dorsi. Qui igit ex neruis istis spōdiliū pectoris oriunt et ramos q ad spatulā nō ptēdunt ad musculos dorsi vadūt: et ad musculos q sūt iter costas puras in posteriorib' pectoris positas. Qui vero ex spōdilibus falsarum nascunt costarum ad musculos veniūt qui sunt inter costas et ad musculos vētris. Cū istorum neruorum pterea ramis arterie et vene dete currunt et nuchā igrediunt p loca iferiora vñ ipsi egrediunt.

De anatomia neruorum nuche alchatum. Ca.v.

Erui alchatis in hoc cōicāt q ps corum ad dorsi musculos puenit: et ps ad musculos vētris et ad musculos q sunt in dorso expansi. Tria aūt superiora cum neruis miscent qui a cerebro sunt descēdētes et nō alia. Et duo pra inferiora ad ptē crurium multos trāsmittunt ramos cū qbus rami tertij paris et ramus nerui pmi ex alhauim miscet: sz isti duo rami scie nō trāseunt iuncturā. sz in ipsi' spargunt musculis et illi eos ptrāseūt incedēdo ad crura. Neruorum aūt crurium et pedū forma a neruis manuū separat in hoc q nō oēs zungunt et declināt submersi incedēdo ad occultū nō eīn est forma ztinuitatis adiutorij cū spatula sicut forma ztinuitatis coxe cum ancha nz ei' ztinuitas cū origine suorum neruorum sicut ztinuitas ipsi' cū suorum neruorum origie. Et isti quidē nerui ad partē cruris diuersis tēdūt itinerib'. Sūt eīn ex eis qui occultant: et sunt ex eis q manifestant et sunt ex eis q submergunt sub musculis cooperti. Et qz musculi que a parte ossis femoris oriunt vias ad vtrosq pedes nō habuerūt a posteriorib' corporis: neq ab occulto coxarum ppea sūt ibi musculi misti et vene: factū fuit vt ps neruorum q sūt proprij musculorum q sunt in pedib' curreret: et penetraret in foramine qd ad testiculos descēdit donec ad musculos vadat femoris: et descendat ad musculos poplitis.

De anatomia neruorum nuche alhauī et alhosos. C. vi.

Rimū par ex alhauim miscet cū neruis alchatum sicut dixim'. Alia vero paria et ipar qd ab extremo orit alhosos in musculis spgunt ficteris et ipsius virge et in musculo vesice et matricis et in pāniculis vētris et in partib' domesticis interioribus ossis femoris: et in musculis q nascunt ab osse alhauim.

Summe quarte doctrine quinte. Et est sermo de forma arteriarum. Cap.I.

Vene pulsatiles sunt arterie: q create fuerūt pter vnā earū duas hñtes tunicas: quarum durior est occulta: qm ipsa ē illa q pulsatiōi obuiat et forti motui sube spūs q celari voluit: et ipsi' receptaculum custodiendū et corroborādū fuit. Arteriarum aūt origo est a sinistro vētriculo duorū ventriculorum cordis qm dexter eorum epati est ppinquior: ppropter oportuit vt ipse poneret occupatus in attrahendo nutrimentum et exercendo ipsum.

De anatomia arterie venalis. Ca.ij.

Quod in pmis a sinistro orit vētriculo due sunt arterie. Una ad pulmonē vadit et i ipso ptit ppea vt aer attrahat et sanguis q pulmonē nutrit a corde deferat qz trāsit' nutrimēti pulmōis ē a corde: et a corde vadit ad pulmonē. Et h' ādē ptis origo ē ex pmū cordis subtilior: et vbi vene ad ipz penetrāt. Que est vnā hñs tunicā ab oīb' alijs arterijs diuersa: et pp h' vocāt ipaz arteriā venalē. Et vna aūt creata fuit tunica vt sit mollior et lenior et ad dilatādū et ad constringēdū magis obediēs. et ad resudationē ei' faciēdum qd ab ea ad pulmonē resudat ex sanguie subtili vaporoso q fōe pulmōis magis ē zueniēs fit apta scz q zplemēto digōnis in corde iā ppinqu' fuit. Et neq est ei necia superfluitas digōnis sic ea idiget sanguis q in vena currit vētrē hñte quā mō nolabim': et ppe qm ei' loc' ē iuxta cor et vadit ad ipz ei' virtus ca'a facile digerēs: et ēt qz mēbrū i q pulsat ē rarū et nō timet cū pulsauerit in illo raro. et percusserit q ipsi' durities ei noceat: et pp h' in corpe ipsi' nō tm duriciei fuit necāriū qnto alie idiguerūt arterie: q sūt mēbris duris vicine. Uena aūt arterial quā dicā lz pulmōi fit vicina: nō tn ei vicinat nisi ipsi' postremus a pte dorsi. et h arteria venalis i añcedēte pulmōis pte spgit: et in ipso submergit q iā ddē i ptes et ramos diuisa ē. Sz cū iter duas h' artie necitates cōparū fuerit q attēdunt sz firmitudinē lenitatē q facit ei dilatonē facilē et zstrictiōem et resudatiōez ei' qd ab ea resudat iuenieť q lenitas magis ē ei necia qz spissitudo et firmitudo. Aliā aūt arteriā q ē maior qz Ari. vocat orthi in pmis cū ex corde orit duos trāsmittit ramos: ex quibus maior in circuitu cordis reuoluitur et in suis zueniť ptib' minor reuoluit et in vētriculo spgit dextro. Qd aūt post duos remāet ramos cum separ i duas diuidit ptes. Una ps ē maior et ad descendēdū apta: et alia ē minor et ē apta ad ascēdēdū: et q est apta ad descēdēdū creata fuit i qntitate sui sup aliam addēs: qm ad mēbra tēdit q nūero sūt plura et i qntitate maiora. et hec qd sūt mēbra q sub corde sūt posita. Sup orthi aūt eēnt am vl egressiōez tres duri zsistūt pāniculi ab añriorib' ad posteriora. s. n. vn' aut duo fuissent nō pberēt iuua'' qd i eis qrit nz ipi' qntitatē: aut ipsorū qntitates magnificādo fieret motus pp ipos difficil'. Qd si eēnt qtuor fieret valde pui et destruerent iuua'' eorū: et si i suis qntitatib' magni fierēt viā coāgustarēt. Uenal. arteria duos hz pāniculos ad iteriora declinātes et duo qd suffecerūt: qz nō est ibi tm necitas bñfaciēdi foras qntū est h. in subtiliādo vero est ibi pl' necitatis. iō vt fumosum vaporem expellere sit facile: et sanguinē ad pulmonē eūtez in partē orthi q ex duab' ptib' est ascendens.

De anatomia arterie orthi ascēdētis. Ca.iij.

Ars aūt q a duab' orthi ptib' ē ascēdēs i duas diuidit ptes qrū maior ad ptē leburati ascēdēdo tēdit deinde ad partē trāsuersal dextrā donec ad carnē larā moro sillez peruenit q est ibi. Et in tres diuidit partes: qrū due sūt due arterie q subeteni vocant: et ad dextrā et ad sinistrā cū duab' ascēdit guidegi psūdis qs postea nolabim': et in diuidēdo cum eis aliociant sicut postea referem'. Pars autē 3a in thorace spargitur et costis pmis et in sex spondilibus colli superioribus et in ptib' furcule donec ad caput peruenit spa

tale: postea et inde ad manuū ptrāsit mēbra. Pars vō minor ex partibꝰ orthi ascendens ad partē ascel le vadit: ꝛ diuidit sicut pars tertia maioris partis.

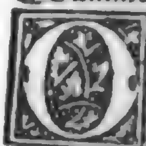
¶ De anatoª duaꝝ artiaꝝ q̄ subeteni vocāt. Ca.iiij.

Unaqꝫ duaꝝ artiaꝝ q̄ subeteni vocāt cū ad collū puenerit in duas separāt ptes: ptē anteriorē: ꝛ posteriorē. ¶ Anterior pars vō in duas separatur partes: occultā q̄ ad linguā tēdit ꝛ ad musculos occultos: q̄ sūt muscli mādibule iferioris ꝛ ad partē q̄ manifestat: ꝛ ascēdit ad illō qđ ē corā duabꝰ auribꝰ ꝛ ad muscl'os tēporꝫ ꝛ ptrāsit eos postq̄ in eos reliq̄t rāos mltos: ꝛ ad capit' cacumē tēdit ꝛ obuiāt sibi vtre caꝝ extītes cū extremitatibꝰ sinistr. ¶ Pars aūt posterior i duas diuidit ptes posteriorē q̄ cū minor plꝰ ad posteriora eleuat ꝛ i muscul' q̄ capit' sūt cōtinentes iuncturā spargit. Et q̄ āt ē ex ad basiꝫ postremi cerebri tēdit in foramē ingrediēs magnuꝫ qđ ē apud adorez laudā. Maior āt corā hꝰ foramīe in foramīe petroso ad rehete igreditur: imo rethe ex ea texit. s. ex vēis ꝛ tunicis sup tūicas: ꝛ rug' sup rugas: ita vt nemo ex eis vnā solā apphendere possit: nisi cū alia ɔtinuā ꝛ cū ea ligatā sic rethe ꝛ spgit ad anteriora ꝛ posteriora ad dextrā ꝛ sinistrā: ꝛ vadit p totū rethe: deīn agregatur ex ea pte sic erat ān: ꝛ pforat ei pānicl'us ꝛ ascēdit ad cerebꝝ ꝛ spargit in ipso pānicl'o sbtili: postea interiꝰ in cerebro in suis vētricl'is ꝛ sicut hec ventriculorꝫ ipiꝰ ꝛ rāorꝫ suorꝫ orificia sibi obuiāt q̄ ibi ascēderunt quēadmoᵐ ramorꝫ venarū orificia q̄ pꝫ illi stati līuꝫ q̄ dscenderūt. ¶ Nō āt scā fuerūt ista ascendentia ꝛ illa dscendentia: nisi ppterea q̄ illa sūt rigātia ꝛ fundentia sāguinē: qm̄ melior ex sitibꝰ suorꝫ vasorꝫ rigātiū ē vt eorū extremitates sint capita ad iferiora hūtes: s; ista iuuamēta pstat i dādo spm. ¶ Et spūs qdē est subtil' ad supiora mobil'. Et nō ē nece suorꝫ vasorꝫ capita ad inferiora reducere dōec fundāt: imo si hꝰ fieret mlta ide pueniret effusio sāguis q̄ ei associatur ꝛ difficltas motꝰ spūs i eis: qm̄ ipiꝰ motꝰ ad superiora ē facilior: ꝛ pp illō qđ i spū erit ex motu ꝛ subtilitate suffic' i eo qđ ex ipso ad cerebrū vadit illō qđ ē nece vt calefaciat ipm. ¶ Et sub cerebro qđ non fuit expāsuꝫ rethe nisi vt redeundo icedat sāguis: q̄ ē in artia. ꝛ spūs q̄ i ea existit pꝰ ɔplonē cerebri digestiōez sitetur: deinde fm ordinē ad cerebrum vadat. Et rethe quidē inter os ꝛ pānicluꝫ durum est positum.

¶ De anatomia partis orthi descendentis. Ca.v.

Pars autez orthi dscendens qᵐ s; rectitudinez incedit dōec sup q̄ntā mittit spōdilē: cuꝰ situs capit' cordis situi est oppositꝰ. Et ibi qđ est pulmo sic accubitatio ꝛ sustētaᵐ ipsi ad hꝰ vt int' ipm ꝛ ossa dorsi sepationē faciat. ¶ Veri q; cum ad hunc puenit locum ab eo ad dextrā declinat: ꝛ nō fm rectitudinem trāsit: deīn cum pāniculis appensus incedit cum ad diaphragma puenit ne ipm coangustet. ¶ Et hec qđ arteria descēdens cum ad spōdilē. v. puenit ad inferiora trahitur expandēdo se supra dorsum donec ad os puenit: qđ est ex alhauim. Et cū ē in pector' rectitudie trāsit ide ꝛ dimittit ibi ramum subtilez puū ꝛ dispgit in receptacl'o. i. i vase pulmōis qđ est ex pectore: ꝛ puenisit extrema ipsiꝰ ad cānam pulmonis ꝛ ipsa qdē nō cessat dimittēdo i oībꝰ spōdilibꝰ p qđ vadit ramū q̄ iter costas ꝛ nuchā icedit. ¶ Cūqꝫ ptrāsit pectꝰ ex ea due diuidūt arterie que ad diaphragma puenīūt ꝛ in ipso a dextra spargunt ꝛ a sinistra. Deinde dimittit arteriā cꝰ rami in stō ꝛ epate ꝛ splene spargunt: ꝛ ipsiꝰ rami ab epate egrediuntur ꝛ ad vesicā vadūt. Et postea orit' arteria q̄ ad segequil q̄ sunt in circuitu minutorꝫ intestinorꝫ ꝛ colō vadit. Deinde post hos tres ab ea separāt rami quorum minor reni sinistro ppriꝰ est: ꝛ in ipsiꝰ spargitur fascijs ꝛ in corporibꝰ que ipꝫ circundāt ꝛ eis iuuamētū pbet dādo eis vitā. ¶ Alij āt duo ad duos vadūt renes: nō vt cū eis ren sanguinis aquositatez trahat qm̄ multotiēs a stō ꝛ intestinis sanguinē trahunt nō purū. ¶ Postea vō due separāt arterie q̄ ad testicl'os vadunt s; q̄ ex eis ad testiculū peruenit sinistrū et sp associat q̄ ad renē puenit sinistrū. Immo forsitā est cū nō est illud qđ ad sinistrū peruenit testiculū nisi tm̄ ex rene sinistro. Et eiꝰ q̄ ad dextrū peruenit testiculū origo semp ex maiore arteria ꝛ raro contingit vt cū aliquo eiꝰ q̄ ad dextrū puenit renē associetur. ¶ Postea ab hac arteria maiore due separāt arterie: q̄ in vijs venaꝝ spergunt: q̄ in circuitu recti sunt intestini ꝛ rami qui in nucha spgunt in foramine spondiliū egrediunt: ꝛ vene q̄ ad duo vadunt ilia: ꝛ alie que ad testiculos vadunt. Et istius aūt summa par egredit paruū qđ ad vuluā vadit pter illō qđ notabimus postea Et istud est in viris ac mulieribus: et miscent cū eis vene nō pulsatiles. ¶ Postea hec maior arteria cū ad finē peruenit spondiliū diuidit cū vena nō pulsatili: q̄ sibi associat sicut dicemꝰ in duas ptes s; silitudinē laude in scriptura greca hoc mō. Una pars eaꝝ dextrat ꝛ altera sinistrat: q̄ꝝ vnaqꝫ sup os alhaui eqtat vadēs ad coxas. Uerutn̄ anqꝫ ad coxas pueniat vnaqꝫ ipaꝝ venā dimittit q̄ ad vesicā tēdit ꝛ ad sumē ꝛ sibi apud sumē obuiāt ꝛ i q̄ natis manifeste appent: s; i cōplet' caꝝ extrema iā siccata fuerīt ꝛ radices remāsere eaꝝ. ¶ Et ab ipsis qđ diuidunt rami q̄ in musculis spargunt q̄ super os alhaui sunt positi. Et illud qđ ad vesicā peruēit ex eis i ea partit: cꝰ extrema puenīūt ad vgā ꝛ ipsiꝰ residuū i mulieribꝰ vadit ad matricē ꝛ ē par paruū. ¶ Due vō ad pedes descēdētes i coxis i duos diuidunt ramos magnos. s. siluestrē ꝛ domesticū ꝛ in siluestri ēt est declinatio ad domesticū: ꝛ ramos in musculis q̄ sūt ibi positi dimittit: postea descēdit ꝛ declinat ex eo ad interiora ramꝰ magnꝰ inter policem ꝛ indicem ꝛ qđ remāsit occultat. Et ipse qđ in plimo partiū pedis penetrāt tense sub ramis venaꝝ nō pulsatiliū: qs postea notabimꝰ. ¶ Ex his āt pulsatilibꝰ sunt q̄ nō pulsatilibus nō associant: sicut due q̄ ab epate ad sumē i corporibꝰ nō natorꝫ perueniunt. ꝛ ramꝰ pulsatilis q̄ pulsatili sūis. ꝛ pulsatil' q̄ ad spondilem penetrat q̄ntaꝫ ꝛ ascēdēs ad alaeblā ꝛ dclināns ad ascellā. ꝛ due subeteni q̄ spargunt in rethi ꝛ in secundina. ꝛ illa q̄ penetrat vel q̄ peruēit ad diaphragma ꝛ illa q̄ ad epar cū suis penetrat ramis ꝛ illa q̄ ad stomacū ꝛ epar ꝛ splenem ꝛ intestina venit: ꝛ ille que de mirach ventris descendunt et vene que sunt in osse alhauim solummodo. ¶ Cunqꝫ alteria vene associatur nō pulsatili super deorsū equitat arteria sup venā nō pulsatilem:

ꝓpterea vt ignobiliꝰ coꝛ sit ꝯserēs nobilius. In mē-
bris āt māifestis arteria sub vena non pulsatili sub
mergit̄:iō vt sit magis coopta ⁊ magis tecta:⁊ sit ve-
na nō pulsatilis sic̄ clypeus ei. ¶ Arterie aūt nō fue
runt venis associate nisi ꝓpter duas res. vna ē vt ve
ne pāniculis ligent̄ q̄ sunt cooperientes arterias:et
quiescant vene in villis mēbroꝛum inter q̄ vadunt.
Et altera est vt vnaqueq̄ȝ illarum alteraȝ imbibat.
¶ Summa.v.de venis:q̄ q̄nq̄ȝ continet capitula.
¶ Summe.v. De movenaꝝ no pulsatilium. Ca.j.

Omniū aūt venaꝝ q̄etarū oꝛigo ē ab epe.⁊ qđ in pꝛis ab epe oꝛit̄ sūt due vene. vna a pte ipiꝰ ꝯcaua oꝛitur:cꝰ maiꝰ ē iuuam i attrahendo ad epar nutrim ⁊ vocat̄ porta. Et alr̄a oꝛit̄ a pte eiꝰ gibbosa:cꝰ ē iuuam nutrim ab epe mēbris ꝯferre ⁊ vocat̄ vētrē hn̄s. De anatoª vene q̄ vocat̄ porta. C.ij.

INcipiemus vene q̄ porta vocatur anatomiam. Et dicemus qꝛ porte extremitas q̄ in epis submergitur ventricul:in pmis i q̄nq̄ȝ diuidit̄ partes:et ramos a se emittit:donec ad gibbosas epis ꝑuenit extremitates.ex qbꝰ vna vena ad fel tendit. Et isti quidē rami sunt sic̄ arbοꝛis radices q̄ ad fundū oꝛigis ipaꝝ vadunt. ¶ Extrēitas v̄o q̄ eiꝰ ꝯcauitate sequit̄ cū ab epe egredit̄ in.viij.diuidit̄ ptes:q̄ꝝ due sūt ꝑue:⁊ sex sunt maioꝛes. ¶ Et vna qđ ex duabꝰ mioꝛibꝰ cū pte intestini ꝯtinuat̄:qđ duodenuȝ vocat̄:ad hꝰ vt ab eo nutrim attrahat:⁊ ab eo ēt iā diuisi fuerūt rami: qui sepati fuerūt in coꝛpe qđ vocat̄ encharas. ¶ Et ps 2ª in inferioꝛibꝰ diuidit̄ stōi apđ poꝛtanariū:qđ ē os stōi inferius:iō vt nutrim trahat. ¶ Una aūt sex remanētium ad ptē stōi latā tēdit ad ipiꝰ sup̄ficiē māifestaȝ nutriendā. Occultū nāq̄ȝ stōi pm nutrim qđ ē i ipso tāgit:⁊ ex eo p tactū nutrit̄. Et ps 2ª ad ptē ꝑuenit splēis ad splenē nutriēdū a q̄ an̄q̄ȝ ad splenē nutriēdū ꝑueniat sepāt̄ rami q̄ coꝛpꝰ qđ encharas vocat̄ ex clarioꝛe eiꝰ pte qđ i ipo penetrat ad splenē nutriūt deīn ꝑuēit ad splenē. Et ex ipā cū eo ꝯtinua reuertit̄ ramꝰ magnꝰ q̄ i latꝰ stōi sinistrꝝ ad ipȝ nutriēdū ꝑtit̄ ⁊ cū illō qđ ex ipa penetrat i splenē in medio pōitur ascēdit ex ea ps:⁊ descēdit ex ea ps. Et ex ascēdente qđ spgit̄ ramꝰ i medietate stōi supioꝛe ad nutriēduȝ ipaȝ ⁊ alr̄a ps i splene ad ipȝ nutriēdū. Et ps altera egredit̄ dōec ad stōi ꝑuēit gibbositateȝ. deīn i duas scidit̄ ptes. vnaq̄ ps i māifesta sinistri stōi spgit̄:⁊ alr̄a ad os stōi submergit̄ ad sup̄fluitatē pōticā acetosā col'e nigre ibi ꝓijciēdā q̄ cū sup̄fluitatibus egredit̄: ⁊ os stōi titillicat titillicatiōe ꝯsideriuȝ excitāte: ⁊ iā ipsam an̄ noiauimus. Pars v̄o ex ea descendens in duas ēt diuidit̄ partes:vniꝰ q̄rū rami in inferioꝛe splenis medietate diuidunt̄ ad ipȝ nutriendū. Et altera ad recticulū vadit ⁊ i ipo ad ipȝ nutriendū. ¶ Et ps 3ª ex sex pmis ad latꝰ vadit sinistrū ⁊ i oibus vijs venaꝝ q̄ in circuitu recti ꝯsistunt intestini spgit̄ ad sugēdū illō qđ ex reliq̄s nutrimēti est in stercoꝛe. ¶ Et pars q̄rta ex sex ad modū capilloꝝ sepat̄: ex qbꝰ sūt q̄ in māifesto dextri gibbositatis stōi oppositi parti q̄ in sinistro ad ptē splenis ad euȝ venit spargunt̄:⁊ ex eis sunt q̄ a dextra reticli pte vadūt ⁊ in ipo spargunt̄ oppositi pti q̄ ad ipm a pte sinistra venit ex ramis vene splenetice. Quinta v̄o ex sex i gedeguz spgit̄ p sūt i circuitu itestini colō ad nutrim ex eo sumēdū. Et 6ª ē sic̄ hic ⁊ ipiꝰ plīn i circuitu ieiuni spgit̄:et qđ remāet i circuitu tunicaꝝ minutaꝝ ⁊ cū monoculo ꝯtinuat̄ ⁊ trahit nutrim. ¶ De anatoª vene hn̄tis ventrē ⁊ eius q̄ ex ea ascēdit. Ca.iij.

SEd ventrē hn̄tis radix in pmis in ipomet epate spgit̄ in ptes q̄ sunt sic̄ capilli ad attrahēdū nutrim a ptibꝰ poꝛte q̄ ēt sic̄ capilli ꝑtinunt̄. partes v̄o ventrē hn̄tis a gibbositate epatis ad ipsiꝰ vētrē sunt venientes. Et rami quidē poꝛte sunt venientes a ꝯcauitate epatis ad cꝰ vētrē postea eiꝰ stipes apđ epatis eleuat̄ gibbositatē:⁊ in duas diuidit̄ ptes vnā ascēdēteȝ: ⁊ alterā descēdētē. Sȝ descēdēs ex ea rūpit diaphragma ⁊ penetrat in ipm:⁊ duas in diaphragmate dimittit venas q̄ in ipo spgunt̄:⁊ dāt ei nutrim: deīde cassule choꝛdis opponit̄ cui multos trāsmittit ramos qui ad mom capilloꝝ diuidunt̄ ⁊ eā nutriūt. Et post ea in duas diuidit̄ ptes q̄ꝝ vna q̄ ē magna ꝑuēit ad coꝛ:⁊ in ipȝ penetrat apud dextrā coꝛdis aurē. Et hec quidē vena venis coꝛdis maioꝛ existit:⁊ nō est h̄ vena alijs venis maioꝛ:nisi ꝓpterea qꝛ alie sunt ad aerē attrahendū:⁊ hec est ad nutriēdū:sȝ nutrim grauiꝰ est aere opoꝛtuit ḡ vt eiꝰ penetratio eēt āplioꝛ:⁊ illō in q̄ stat eēt maiꝰ. Et huic quidē cū coꝛ igredit̄ tres creāt̄ pāniculi q̄ꝝ fissure sūt ab exterioꝛibꝰ ad an̄rioꝛa ꝓpterea vt coꝛ attrahat cū trahit̄ ab eis nutrim ⁊ postea non reuertat̄ cū dilatabit̄. Et hi q̄dē pāniculi oibꝰ alijs pāniculꝰ durioꝛes sunt. Hec aūt vena i opposito coꝛdis apud extensionē eiꝰ tres dimittit venas q̄ꝝ vna ab ea ad pulmonē vadit apud arteriarū oꝛiginē nascens iuxta sinistrā ⁊ in vētriculo dextro ad pulmonem reflectit̄:⁊ ipsa quidē iā creata fuit duas sic̄ arteria hn̄s tunicas ⁊ iō eā arterialē vocāt venā. Primū aūt iuuamem in hꝰ existit vt sit illō qđ ab ea resudat sanguis i vltimo subtilis pulmōis sbe silis paꝝ:qm̄ paꝝ est ex q̄ sanguis h̄ a coꝛde exiuit: nȝ in eo talis exit digō:q̄lis est eiꝰ qui ad arteriā effundit̄ venaleȝ. Et 2m existit iuuam vt in ea sanguis multū digerat̄. Scđa v̄o ex his tribꝰ partibꝰ i circuitu coꝛdis reuoluitur postea in interioꝛibꝰ ipsiꝰ igredit̄ ad ipsuȝ nutriendum. Et hoc quidē est cum fere vena ventrem hn̄s venit vt submergat̄ apud aurem dextrā intrās ad coꝛ. Sȝ ps 3ª in hoibus ꝓpe ad ptem declinat sinistrā:deinde vadit ad 5am spōdiluȝ pectoꝛis ⁊ sup eā accubitat̄ ⁊ in octo costis iferioꝛibꝰ spgit̄ ⁊ in eo qđ ipsas sequit̄ ex musculis ⁊ alijs coꝛpibus. Ex ea v̄o q̄ ex hn̄te ventrē post tres penetrat partes: cum partē pertrāsit coꝛdis ascendendo spargunt̄ in sup̄mo pāniculi pectꝰ per mem partiēs ⁊ in sup̄mo cassule ⁊ in carne laxa q̄ moꝛ vocat̄ partes capillares postea apud furcule ꝓpinquitatē duo ab ea separāt̄ rami:quoꝝ ābo ad partē furcule trāsuerse icedūt. ⁊ q̄ntūcūq̄ȝ plus vadunt adiuicē elōgant̄ ⁊ fit vnus q̄sq̄ȝ ramus ex eis duo rami scȝ vnus in vnoquoq̄ȝ latere descendentes super extremitateȝ thoꝛacis a dextra ⁊ a sinistra:donec ad epiglotim perueniunt ⁊ in suis itineribus ramos dimittunt qui i musculis spargūtur qui inter costas existunt. Quorum oꝛificia venarum obuiant oꝛificijs que in ipsis penetrant: et

egredit̃ ide collectio ad musculũ pectoꝝ extrinsecũ. ¶ Cũq̃ ad epiglotale ꝑuẽisit egdit̃ ab eis exteriꝰ collectio ad muscl'os ꝯcicatos spatulã mouẽtes ⁊ spargit̃ i eis ⁊ alia collectio sub muscul' rectꝫ ꝺ̃scendit ex q̃ in eis spgunt̃ ꝑtes q̃ꝝ extrẽitates cũ ꝑtibꝰ ascẽdẽtibus cõtinuat̃, vene alhauizal' quã mõ nolabimus. ¶ Scd̃i ãt vniusculusq̃ coꝝ ⁊ ẽ par vnũq̃d̃q̃ duoꝝ iꝑiũ q̃nq̃ dimittit ramos. vnꝰ ex eis in pectore spgit̃ ⁊ q̃tuoꝛ supiores nutrit costas. ¶ Et alter ramus ad muscl'os submersos vadit q̃ sunt i collo ad nutriendũ eos. ¶ Et alt̃ ramꝰ penetrat i foramibꝰ sex põdiliũ supioꝝ q̃ sũt in collo: ⁊ inde ad caput trãsit. ¶ Et alt̃ ramꝰ magnꝰ q̃ i illis existit oĩbꝰ maioꝛ ad ascellã ab vnoq̃z vadit late: ⁊ i q̃tuoꝛ diuidit̃ ramos. Pꝛimꝰ in muscul' q̃ sup thoracẽ spargit̃: ⁊ ipsi q̃d sũt ex illis q̃ spatulã iũcture mouent. Et sc̃ds in carne laxa ⁊ in pãnicul' q̃ sũt in ascella. Et tertiꝰ coꝝ ꝺ̃scendit incedẽs in suppꝛ̃mo pectoꝛꝫ ad mirach. ¶ Et q̃rtꝰ oĩbꝰ illis ẽ maioꝛ ⁊ i tres diuidit̃ ꝑtes. Una ꝑs spgit̃ i musculo q̃ i ꝯcauitate existit spatule: ⁊ alt̃a pars in muscl'o magno q̃ ẽ i ascella: ⁊ 3ª ẽ maioꝛ ip̃is oĩbꝰ super adiutoꝛiũ tendẽs ad manũ: ⁊ ip̃a est q̃ ascellata vocat̃. ¶ Et illud q̃d ex ramis remanet p̃mis: q̃ꝝ vnũ ex iperibꝰ i mltas partiũ fuerat ꝑtes: ad ꝑtẽ colli ascẽdit: ⁊ an̄q̃ mltũ ascẽdat i duas diuidit̃ partes. vna ẽ guidez mãifesta: ⁊ alt̃a ẽ guidẽ submersa. ⁊ guidez q̃d mãifesta ilico cũ a furcl'a ascẽdit in duas diuidit̃ partes: q̃rũ vna ilico cũ separat̃ ad an̄rioꝛa tendit ⁊ ad latꝰ. ⁊ alt̃a vadit p̃ᵒ ad an̄rioꝛa ⁊ ꝺ̃scẽdit. ⁊ postea ascẽdit ⁊ reuoluit̃ super furculã: deĩ eleuat̃. ⁊ mãifesta ascẽdit sup colliũ donec ad p̃mã ꝑtẽ ꝑuẽit ⁊ miscet̃ cũ ea ⁊ fit ex eis guidẽ mãifesta q̃ ẽ scita. Uerũtñ an̄q̃ cũ ea misceat̃ sepãt̃ ab ea due partes: q̃rũ vna ad latitudinẽ tẽdit. deĩ sibi apd̃ furculã duaꝝ obuiationũ obuiãt in loco ꝓfũdo. ¶ Et 2ª i collo mãifesta trãsuersatur ⁊ duo eiꝰ iparia nõ hᵒ sibi obuiãt. ¶ Et ex istis q̃d duobꝰ iparibꝰ rami separãtur araneales q̃ sensui nõ subiacẽt. ¶ Ex sũma ãt ramoꝝ istiꝰ sc̃di paris ꝓpe tres vene iã separate fuerũt sensu ꝑcepte q̃ntitatẽ hñtes sꝫ alie sũt nõ percepte sẽsu. vna ṽo haꝝ venaꝝ sup spatulã extẽdit̃: ⁊ ip̃a ẽ q̃ vocat̃ spatularꝫ ex q̃ ẽ cephalica. ¶ Et due ad duo istiꝰ spatl'arꝫ latera ip̃aꝫ vsq̃ ad caput spatl'e sũt comitãtes. vna ṽo caꝝ ibi toꝛq̃t̃ vt ſpens ⁊ nõ ꝑtrãsit eã: imo ibi spargit̃: sꝫ 2ª an̄rioꝛ earũ eã ꝑtrãsit ad caput adiutoꝛiũ ⁊ ibi spargitur. ¶ Spatularꝫ q̃z eas ãbas ꝑtrãsit ad vltimuz q̃d ẽ in mãu: ⁊ h̃ ẽ. ¶ Guidez aũt mãifesta postq̃ eiꝰ duo iparia miscent̃ in duas diuidit̃ ꝑtes: q̃rũ vna occltat̃ ⁊ separãtur ex ea rami ꝑui ⁊ i mãdibl'a spgunt̃ superioꝛe. Et alij rami mltũ maioꝛes istis in mãdibl'a inferioꝛe spargunt̃. ¶ Ramoꝛuꝫ ãt duoꝝ mõꝛũ ꝑtes in circuitu lingue spargunt̃ ⁊ in mãifesto partiũ musculoꝛũ q̃ sũt ibi positi: ⁊ ꝑs alt̃a mãifestat̃ in locꝫ q̃ sequũtur caput: ⁊ aurẽ spargit̃. ¶ Guidẽ ṽo submersa cõitatur meri ⁊ ascẽdit cuꝫ eo directe ⁊ in suo itinere dimittit ramos q̃ miscent̃ cũ ramis q̃ a guidez manifesta veniũt: ⁊ oẽs in meri ⁊ i epigloti ⁊ in oĩbꝰ partibꝰ muscl'oꝝ ꝓfũdoꝛũ spgũt̃ ⁊ penetrat extremuz eiꝰ ad finẽ doꝛem laude: ⁊ spgũt̃ illic rami a ꝺ̃rtra q̃ in mẽbꝛꝫ spgũt̃ q̃ sũt int̃ spõdilẽ p̃mã ⁊ sc̃daꝫ: ⁊ ide vadit vena capillarꝫ apd̃ iũcturã q̃ ẽ int̃ caput ⁊ colliũ a q̃ rami sepãt̃ q̃ ad pãniculũ veniũt q̃ ẽ coopiẽs craneũ. ⁊ veniũt ad locũ vbi duo emigrãea sibi obuiãt ⁊ submergũtur ibi in crãeo. ¶ Q̃d ãt post harũ veñarũ trãsmissiõeꝫ remanet ad crãei vẽtrẽ penetrat in fine doꝛeꝫ. laude: ⁊ inde spgit̃ ramꝰ in duobus cerebꝛi pãniclis ad nutriẽdũ eos ⁊ ad ligãdũ pãniclꝫ durũ cũ eo q̃d est in ip̃iꝰ circuitu. ⁊ circa ip̃m postea egdit̃ ad exterioꝛa ⁊ pãniculũ q̃ coopit crãeuꝫ nutrit: deĩ a pãnicl'o sõtili ad cerebꝛũ descẽdit ⁊ in ip̃o spgit̃: sic arterie diſpgunt̃: q̃s oẽs pãnicli q̃sĩ replicatio stringit: ⁊ eas ad locuꝫ ãpluꝫ q̃ platea vocat̃ ꝺ̃fert in quẽ sanguis fundit̃ ⁊ ꝯgregat̃: deĩ ab eo sepat̃ int̃ duas replicatiões ⁊ vocat̃ toꝛcl'ar. ¶ Istis q̃z ramis cuꝫ ventriculo medio ꝓpinq̃ fiunt ẽ nec̃e vt magne fiãt vene ⁊ ex toꝛcl'ari sugãt ⁊ ex suis vijs q̃ ab eo separãt̃: deĩ a vẽtricl'o medio ad duos an̄rioꝛes vẽtricl'os tenduntur ⁊ arterijs ad locũ illud ascẽdentibus obuiãt: ⁊ texitur panniculus qui rethe vocatur secundinum.

¶ De anatomia venarum manuum. Ca. iiij.

PRimũ ãt q̃d ex spatl'ari diuidit̃ vẽa q̃ ẽ cephalica cuꝫ in rectitudine sistit̃ adiutoꝛij: ⁊ in cutẽ ⁊ ꝑtes muscl'oꝛũ spargit̃ mãifestas: postea iuxta cubiti iuncturã in tres diuidit̃ partes q̃ruꝫ vna est brachij funis q̃ sup mãifestuꝫ superioꝛꝫ focil' extẽdit̃: deinde ad siluestrẽ incliat̃ ⁊ ad focil' inferioꝛꝫ gibbositatem ꝺ̃clinãs: ⁊ in eo q̃d i iferioꝛibꝰ ꝑtibꝰ rasete siluestrꝫ ẽ spargit̃. Sc̃da ãt ad cubiti flexiõeꝫ tẽdit in mãifesto ascid ⁊ ramo ascellarꝫ ꝯmiscetur ⁊ fit inde vẽa nigra. ¶ Tertia ãt submergitur ⁊ in ꝓfundũ ẽt cũ rão etiaꝫ ascellari miscetur. ¶ Ex ascellari ṽo i p̃mis cũ oꝛitur ꝓcedũt rami q̃ i adiutoꝛio submergũt̃: ⁊ in muscl'is q̃ sunt ibi spargũtur: ⁊ ibi finiũt̃ excepto vno coꝝ q̃ ꝑuenit ad ascid. Cũq̃ ascellarꝫ circa cubiti ꝑuẽit iũcturã in duas diuidit̃ partes: q̃ꝝ vna submergit̃ ⁊ rão cephalice ꝯtiuat̃ q̃ ꝓfũdat̃ cũ q̃ parũ incedit: sꝫ postea ab eo separatur ⁊ ꝺ̃clinat vna caꝝ ad domesticum donec ad auricl'arẽ ⁊ ãnularẽ ꝑuẽit: ⁊ ad medium medij: ⁊ ꝑs eleuat̃ ⁊ i ꝑtibꝰ manꝰ extrinsecꝫ q̃ tãgunt os diuidit̃. ¶ Sc̃da ãt partiũ ascellarꝫ apd̃ ascid in q̃tuoꝛ partit̃ rãos. q̃ꝝ vnꝰ in inferioꝛibꝰ ascid diuidit̃ ⁊ ad raseta tẽdit. Et sc̃ds diuiditur supra diuisiões p̃mi: cuiꝰ diuisiões sũt sic illiꝰ diuisiões. Et tertiꝰ sũr diuiditur i medio ascid. Quartꝰ ṽo ẽ maioꝛ coꝝ. ⁊ ip̃e ẽ ille q̃ mãifestat̃ ⁊ eleuat̃ a q̃ ꝓcedit ramꝰ: q̃ ad vnuꝫ cephalice ꝑuẽit ramũ: ⁊ fit ex eis vẽa nigra: cᵒ residuũ est basilica q̃ ẽt occultat̃ ⁊ submergitur alia vice. ¶ Uẽa ãt nigra a domestico incipit ⁊ s̃ supiꝰ focile eleuat̃. deĩ ad siluestrẽ ꝑuenit: ⁊ i duas ad laude grece similitudinẽ diuiditur ꝑtes: q̃rũ superioꝛ ad extremũ supioꝛꝫ focil' tẽdit ⁊ vadit ad rasetã: ⁊ in policis doꝛso spargit̃ ⁊ int̃ ip̃ꝫ ⁊ idicẽ. Pars ãt eiꝰ inferioꝛ ad extremũ focil' inferioꝛis vadit. ⁊ in tres diuiditur ramos. q̃rũ vnꝰ ramꝰ ad locũ tẽdit: q̃ ẽ int̃ mediũ ⁊ idicẽ: ⁊ rão q̃ ad idicẽ a supioꝛe ꝓficiscit̃ ꝑte cõtinuat̃: ⁊ fit inde vena vna. ¶ Ramꝰ ṽo ipsius sc̃ds ⁊ ip̃e est secilẽ ꝓcedit ⁊ int̃ mediũ ⁊ annularẽ diuidit̃. Et ꝓtẽditur tertius ad ãnularem ⁊ minimũ. Et isti postea coniunguntur ⁊ in digitis sparguntur.

¶ De anatoᵃ vene vẽtrẽ hñtis descẽdẽtis. Cap. v.

IAm qđ cõplevim⁹ ſmonē de pte vētrē habētis
aſcēdente q ē duaꝝ ptiū ipſi⁹ minoꝛ. A pte vero
deſcendēte pͫ qđ dividitur ilico cum oꝛit ab epe añq̃
ſ dorſuz appodietꝰ eſt rami capillares q̃ ad faſcias
dxtri renis vadūt ⁊ ſpgūtur i eis ⁊ i eo qđ circa eas
exit de interioꝛib⁹ ad nutriēdū ea. ¶ Poſtea pcedūt
ab ea due q̃ magne vene q̃ emulgētes vocātur ⁊ ad re
nes vadunt ad ſanguis aq̃ſitatem colādā. Sen eñ
nō trahit niſi nutrimͫ ſui qđ eſt ſanguis aq̃ſitas. A ſi
niſtra āt venarū emulgētiū due pcedūt vene q̃ ad ſi
niſtrum maſcloꝝ ⁊ fēlarū teſticulū vadūt ſm modū
quē in arterijs diximͣ: nō.n. alterat i hͦ: nz in hͦ q
p⁹ dividuntur due vene q̃ ad duos icedūt teſticlos.
Et illa q̃ ad ſiniſtruz tēdit ſp a ſiniſtra harum duaꝝ
accipit ramū: ⁊ foꝛtaſſe iā in aliq̃b⁹ tota ei⁹ oꝛigo erit
inde. Illa vͦ q̃ ad dextrū tēdit raro a dxtra iſtarum
duaruz emulgētiū accipit ramū: imo ſepe nō ei ꝯmi
ſcetur nz in eo alterat qđ a rene pueīt ad teſticlos: ⁊
in foꝛamine in q̃ ſpma digeritur ⁊ albificat cuz pus
eēt rubeū: pp multitudinem ⁊ toꝛtuoſitatē ſuarū vēa
rū ⁊ revolutionū ſuaꝝ. ⁊ qđ ad eas ēt pueīt a coꝛde.
Et hmōi qđ vene plimi i vga ⁊ in collo mrīcis finiūtur
queādmoͫ in arterijs declauim⁹. ¶ Poſtq̃ vͦ due
emulgentes ⁊ earū rami naſcūt vētrē hñs e vicino ſ
doꝛſuz appodiat ⁊ dſcendere icipit a q̃ coꝛā oi ſpō=
dili ſepat ram⁹ ⁊ i ea cēditur ⁊ ſpgūtur ⁊ i muſcul q̃
apđ eas ſunt poſiti. ⁊ vene ſeparātur q̃ ad duo ten=
dunt ilia ⁊ ad vētrs muſclos vadūt. Poſtea vene q̃ p
foꝛamina ſpōdiliū ingrediunt ad nuchā q̃ cū ad extre
mū pueīunt ſpōdiliū i duas divdunt ptes: q̃ꝝ vna ad
dxtrā: ⁊ alia tēdit ad ſiniſtrā: ⁊ vnaq̃q̃ ipaꝝ ad vnā
tēdit coxā. Ab vnaq̃q̃ tñ earū añq̃ ad coxā pueniat
decē ſeparātur tūicę: q̃ruz vna ad duos tēdit renes.
¶ Scđe vͦ earuz ptes ſubtiles ſt ⁊ capillares q̃ ad
inferioꝛa ptiuz ſuphac tedunt. Tertia āt i muſculis
ſpgit q̃ ſup coxe os exñt. Quarta ſpargit i muſcul q̃
ſt in ano ⁊ i māifeſto ex alhaui. Quīta vͦ ad colluz
mrīcis mlierū vadit ⁊ i ipo ſpargit ⁊ i eo qđ ei ꝯtinua
tur ⁊ ad veſicā tendit. Sed illa q̃ ad veſicā vadit in
duas dividitur partes: quarum vna in veſica ſpar
gitur ⁊ alia ad ipi⁹ tēdit collū. ⁊ hͨ qđ ps i vis ē val
de magna pp vgā: ſz in mlierib⁹ ē pua. ¶ Sexta vͦ
ad muſclos ſup os femoꝛs poſitos vadit. Et ſeptia
ad muſclos tendit q̃ i rectitudīe coꝛpis ſup ventrez
ſunt poſiti. Et he qđ vene cuz extremitatib⁹ venarū
ꝯtinuātur: q̃s in pectoꝛe diximus ad mirach ventris
dſcendere. Et ex haruz qđ vēaruz radice egrediunt
in mlierib⁹ vene q̃ ad mrīcez tēdunt. ¶ Et a duob⁹
qđ latib⁹ venaruz q̃ ad mrīcē tēdūt dividūtur vene q̃
ad mamillas aſcēdunt: p q̃s mamille mrīci aſſocian
tur. ¶ Octava vͦ ad viroꝛuz ⁊ fēlaruz receptaculuz
vadit. ⁊ nona qđ pueīt ad muſclos ei⁹ q in coxa ē
occultū ⁊ ſpgitur in eis. Decia vͦ a pte emulgentis
māifeſta veniēs ad duo tēdit ilia ⁊ cū extremitatib⁹
venaruz dſcēdētiuz ꝯtinuat ⁊ pcipue eis q̃ a pte ma
millaruz dſcēdūt: ⁊ fit ex eis ps magna q̃ ad natium
muſclos vadit. ¶ Qđ vͦ ex iſtis remāet ad coxā ten
dit vbi pueīūt rami: q̃ruz vn⁹ i muſclis dividit q̃ ſu
pra añcedētē coxe ptē ꝯſiſtūt ⁊ ali⁹ i muſclis ei⁹ qđ
in coxa inferi⁹ eſt ⁊ in ipſi⁹ domeſtico pfunde: ⁊ alij
multi rami in coxe pfūdo ſpargunt. ¶ Qđ āt p⁹ hoc
totū remāet poſtq̃ poplitis iūcturā parum coopit in
tres dividit ptes. q̃rū ſilveſtris ſup cānā extēdit minoꝛē
vſq̃ ad calcānei iūcturā. ¶ Et ipaꝝ media i flexiōe po
plitis extēdit dſcēdēs ⁊ i lacertis occlti crucis fac dſcē
dere rāos ⁊ in duas dividitur ptes. q̃rū vna occltatur
in eo q in interioꝛe cruris pte exiſtit. Alia vadit inter
duas cānas extēſas ad añrioꝛē pedis ⁊ rāos ſilveſtri
miſcetur q̃ noiavim⁹. ¶ Tertia vͦ ⁊ ipa eſt dome=
ſtica ad locū cruris vēoſū dclīat ⁊ extēdit ⁊ ad chaab
ad extremitatē cāne maioꝛis gibboſam ⁊ ad pedis
dōeſticū dſcēdit: ⁊ ipa qđ ē ſaphena. Iſte vͦ tres ſcē
fuerūt q̃tuoꝛ: q̃rū due ſilveſtres ad pedē veniūt a pte
cāne minoꝛis. Et duarū dōeſticarū vna ſ pedē ince=
dit ⁊ in ſupmo ei⁹ a pte minimi ſpargit. Scđa vͦ ē
illa q̃ cuz dōeſtico rāo ſilveſtris miſcetur partis quā
noiavim⁹. Et ſpgunt ābo i partib⁹ inferioꝛib⁹. Iſti
qđ ſūt venarū nūeri. ⁊ iā qđ mēbroꝛuz ꝯſiliū hñtiuz
partes anatōiaz ꝯplevim⁹. Cōpoſitarū vͦ iſtaꝛ aliuz
cuiuſq̃ anatōiā noiabim⁹ i dictōe q̃ eoꝝ diſpōes ⁊
medicamīta ꝯphendit. Nūc de vtutib⁹ loq̃ icipiam⁹.
¶ Doctrina. vi. cui⁹ eſt ſūma vna ⁊ vnū capitulum.
¶ Suma eſt de virtutibus: cuius ſex ſunt capitula.
¶ Sūme q eſt doctrine ſexte q̃ ē dictōis pȓe qđ ē de
gnibus vtutū ſm ſmonē vniverſalem. Cap. i.

VIrtutū ⁊ operationuz adinvicem alie ex
alijs cognoſcuntur. Ois eñ vt⁹
operatiōis exit initiū: nz aliq̃ opō pueīt niſi ex vir=
tute. Iōq̃ vtraſq̃ i vno poſuim⁹ caplo. ¶ Virtutum
aūt gña ⁊ opōnuz ex eis pueniētiū apđ medicos ſūt
tria. Que ſunt gen⁹ vtutum vitaliuz: ⁊ gen⁹ vtutum
nāliuz: ⁊ gen⁹ vtutū alaliū. ¶ Et mlti qđ phoꝛuz ⁊
medicis oib⁹: ⁊ pcipue. G. vr qđ vnaq̃q̃ vtutū mem
brū pncipale hz qđ ei⁹ exiſtit minera ⁊ a q̃ eius pce=
dunt opōes. ¶ Et vr eis q vtutis aialis ſedes ſit ce
rebrū: ⁊ ipſi⁹ ab eo pueniāt opōes. Et q vtus nālis
duas hz ſpēs: ⁊ vna ſpēs eſt cui⁹ finis eſt cuſtodire
individuū ⁊ ꝯſervare ipm: q̃ miniſtrat inre nutrimē
ti ⁊ creſcit q̃uſq̃ ad finē creſcentie ei⁹ nutriat coꝛp⁹. ⁊
hͦ qđ ſpēi ſedes ⁊ opōnū ipi⁹ pceſſ⁹ ē epar. ¶ Alia vͦ
ſpēs eſt cͦ finis ē ſpēm ꝯſvare q̃ ē miſtrās in re gña
tiōis: ⁊ ſepat ex humoꝛib⁹ coꝛpoꝛis ſpmatis ſubam:
deiñ ipz iformat ſui creatoꝛis pcepto. Et hui⁹ qđ ſpēi
habitatio ⁊ opōnū ipſi⁹ pueīt⁹ ſunt teſticuli. ¶ Vitalis
vͦ virt⁹ ē illa q̃ ſpūs cē ꝯſervat q̃ ſenſus ⁊ mot⁹ ve=
hiculū exiſtit ⁊ ipz reddit aptū ad eoꝝ impſſiōes re
cipiendas cū ad cerebrū pueīt ⁊ facit ipm potētem
dādi vitā vbicunq̃ expādit. ⁊ hͦ qđ vtutis ſedes ⁊
opōis ipi⁹ pceſſus ē coꝛ. ¶ Oib⁹ aūt phis maioꝛi. i.
Ariſtoteli vr q oim iſtarū opōnū pnͫ exiſtit coꝛ. ſz
pmarū opōnū earū māifeſtatio in his pdcis exiſtit
pncipijs: queādmodū apđ medicos cerebrū ē ſentiē
di pnͫ: ⁊ p⁹ hoc q̃ſq̃ ſenſus hz mēbrū i q̃ ei⁹ appet
opō. ¶ Preſtea q̃ ꝯſiderāt ſic dbēt ⁊ certificāt invē=
niūt rē ſicē vr. Ariſtoteli: ⁊ ñ queādmodū ipſis vr: in
veniūt tractat⁹ ſuos ēēctos ex ppōnib⁹ ſufficiētib⁹
⁊ nō neceͥs i q̃b⁹ nō aſſequūt niſi qđ ex reb⁹ appet
Medico aūt inq̃tū medic⁹ nō attinet vt conſideret q̃
ſit harū duarū ſniarū vitas: ſz illđ cōſiderare phs
aut phyſic⁹ dz. ¶ Medicus aūt cum ꝯceditur ei mō

bra hec pnotata istarum virtutum pncipia exitere nō curat in eo qđ de eē medicatōis ɔsiderat: an ex alysheēsistit que phus nō ei leuia facit.

¶ De virtutib⁹ nālib⁹ q̄bus ministrat. Ca. ij.

Virtutū vero nāliū: alie sūt q̄ sūt ministrātes: alie sūt q̄ ministrate. Et ministratarum qđ duo sūt gn̄a. vnū ge-
nus ministrat ī re nutriēt ad h° vt īdiuiduū remaneat: qđ ī duas ptit spēs nutritiuā ⁊ crescitiuā: ⁊ alterū gen⁹ ministrat ī nutriēte ad h° vt remaneat spēs q' ēt in duas diuidit spēs in gn̄atiuā ⁊ formatiuā. ¶ Uirt⁹ vero nutritiua ē illa q̄ nutriēs in nutriti ɔuertit silitudinē: iō vt p ip̄z restaurationē ei⁹ recupet qđ dissolutū fuit. Uirt⁹ āt crescitiua ē illa q̄ ī toti⁹ corpis diametri; addit s̄z pportiōalitatē nālē q̄ten⁹ ip̄z ad finē augmenti pducat p illđ q' ip̄z ex nutriēte īgdit. Nutritiua vero vt⁹ crescitie fuit eo q' nutritia q̄nz affert nutriēs ei q' dissoluit eq̄le: q̄nq̄ minus q̄nq̄ plus. Sed crescitiua nō erit nisi cū qđ igredit plus fuerit eo q' dissoluit. Nō tñ totū q' talr existit ē crescitiua. Impinguari.n. post macredinē ī etate ɔsistētie ē hui⁹ secte nō tamē est crescitiua: nō. ē. n. augm̄tū nisi illđ q' s̄m nālē pportiōalitatē ī oib⁹ erit diametris: q̄ten⁹ ip̄m ad crescentie perducat cōplemētū. Deiceps vero p⁹ h° nullo mō est ibi crescētia: ⁊ si sit ibi impinguatio: Queadmōz añ ɔsistētiā nō existit ēt ariditas: ⁊ si sit ibi macredo l̄z illđ lōgi⁹ existat ⁊ a ne c̄:o exiēs mag̃. ¶ Et nutritiue qđ opō trib⁹ pticularib⁹ ɔplet opōib⁹. Unā ē permutatiōis sube ɔphēsio q̄ ē sanguis aut hūor q̄ est ī po^a ppinqua ī effcū silis m̄bro. q' q̄nq̄ fallit quē admōz ī egritudie ɔtingit q̄ atrophia vocat q̄ est nutrimenti defect⁹. ¶ Et alia ē adherētia q̄ est vtib⁹ receptū nutrimētū cōpleto effcu efficiat. s. vt mēbris pfiat. q' plerūq̄ fallit queadmōz in hydropisi ɔtingit carnosa. ¶ Et 3^a est silitudo q̄ est vt h° receptū qđ iā fcm̄ ē pars m̄bri pōat ei ob oib⁹ ptib⁹ silē vsq̄ ī cēn^a ⁊ colore. Qđ q̄nq̄ fallit queadmōz ɔtingit in baras ⁊ morphea. Cābiū. n. ⁊ adherētia tā ibi sūt repta s̄z silitudo nō ibi inuenit. Et hāc qđ opōz efficit vt⁹ immutatiua q̄ est vna de virtutib⁹ nutritiue ⁊ ē in hoie vna in gn̄e ⁊ pn° p° s̄z in membris siliū ptiū diuersificat. in vnoquoq̄. n. mēbro existit virtus s̄m ei⁹ cōplōz q̄ nutrimētuz in ei⁹ ɔuertit silitudinē diuersa a virtute q̄ nutrimētuz in silitudinē alteri⁹ pmutat. Immutatiua vero q̄ est ī ep̄e opōz efficit toti corpori cōez. gn̄atiue vero vtutis due sūt spēs: vna est q̄ in masculis ⁊ feminis spma gn̄at. Altera est q̄ diuidit virtutes q̄ sunt in spermate ⁊ permiscet eas tēperādo s̄m q' vnicuiq̄ ɔuenit membro dās neruo cōplexionē ppriam: et ossi cōplexionē ppriā: h° tñ totū puenit de spermate siliū ptiū ⁊ silis pinitiōis ⁊ hāc qđ virtutē vocāt medici virtutē imutatiuā pmā. Uirt⁹ vero iformatiua impmens ē illa ex q̄ p̄cepto sui creatoris pcedit mēbrorū lineatio ⁊ ipoz figuratio ⁊ ɔcauitas ⁊ foraia ⁊ lēitas ⁊ aspitas ⁊ coz sit⁹ ⁊ ipoz ɔtinuitas: ⁊ advltimū opōnes q̄ ex finib⁹ dimēsionū coz pēdēt. Et huic qđ vtuti ministrātes sūt q̄ rē nutrimēti ministrāt ad spēz custodiendā ⁊ sunt virtus nutritiua ⁊ crescitiua.

¶ De vtutib⁹ nālib⁹ ministrātib⁹. Ca. iij.

Virtutes vero nāles q̄ ministrāt: tm̄ nutritiue ⁊ crescitiue sūt ministrātes: q̄ sunt q̄tuor vtutes: attractiua. retētiua digestiua: ⁊ expulsiua. ¶ Attractiua vero fuit creata ad attrahēdū nutrimentū iuuatiuū q̄ qđ opatur h° villis mēbri in q̄ ē s̄m lōgitudinē ptēsis. ¶ Et retētiua fuit creata vt iuuatiuū retineat. dū vtutes ipm iuuātes in eo opāt q̄ ab ipo alimētū suscipiunt: qđ eq̄dem efficit villis: q̄ ex trāsuerso ptendunt. Et est ēt cū villi q̄ s̄m latitudinē icedūt auxiliū. probent ¶ Digestiua vero ē illa q̄ q' attractiua attraxit ⁊ retinuit retētia ī ēntiā ɔuertit aptā vtutū ī ea pmutationū facientiuz opatiōi ⁊ cōplōni q̄ ɔuersiōi nutriētis in effcū est ɔpetens. hec est. n. ei⁹ opō ī iuuatiuo q̄ vocat digō. Ei⁹ vero operatio ī superfluitatibus est vt si pole fuerit eas ī hāc mutet dispōz q̄ ēt vocat digō. Aut vt earum egressionez a m̄bro ī q̄ sūt retēte facilez efficiat: cū expulsiōe earū attenuādo ēntiā si q̄ pl hib; fuerit grossities: aut igrossando si q' vetat fuerit tenuitas: aut icidēdo si q' phib; fuerit viscositas Et hec qđ operatio vocat maturatio. Est tñ cū digō ⁊ maturatio sinonyma dicunt. ¶ Expulsiua āt est illa q̄ superfluitatez expellit ex nutrimento residuā que ad nutriendū nō est ɔueniens: aut q̄ excedit mensurā q̄ sufficit ad nutriendū: ⁊ q̄ nō est nec̄ia aut esiat in receptaculo sibi apto sicut vrinā in vesica. Et hec qđ vt⁹ has expellit superfluitates: aut per partes ⁊ foramina q̄ sūt eis p̄parata: vel si nō fuerint ibi foramina p̄parata a nobili expellit ad ignobile ⁊ a duro ad laxuz: Cūq̄ in parte expulsiōis fuerit declinatio menti superfluitat̃ n ɔuertit eā vt⁹ expulsiua ab illa semita in m̄strū pole fuerit. ¶ His āt q̄tuor vtutib⁹ nālib⁹ q̄tuor pme fuiūt q̄litates. s. caliditas ⁊ frigiditas siccitas ⁊ hūiditas. S̄z calitat̃ fuitiū oib⁹ q̄tuor p ceto est cōe. Frigiditas vero est cū alicui earuz fuit accn̄talr ⁊ ñ essentialr. Qđ. n. frigiditati inest essentialiter est vt oib⁹ virtutib⁹ sit ɔ̄tra: qm̄ oim virtutū operatiōes per motū existūt ⁊ h° qđ in attractiōe ⁊ expulsiōe manifestū existit. S̄z in digōne etiā: qm̄ digō cōplet per partes ei⁹ qđ fuit ingrossatū ⁊ inspissatū ptiendo ⁊ adiūgendo ei q' attenuatū fuit ⁊ subtiliatū. Et he qđ motōes sūt separātes ⁊ temperātes. Retentiua vero operat villos mouēdo trāsuersos s̄z figurā ɔphēsiōis bōe scāz. Et fritas qđ ē paraliticū faciēs ⁊ mortificās: ⁊ ab oib⁹ phibēs opōnib⁹ ad retētōz tñ faciēdā accn̄talr ɔfert qm̄ villos s̄m bōe ɔphēsiōis figurā t̃z. Nō ḡ in opōib⁹ vtutū essentialr ingredit: s̄z tali p̄parat instr̃z dispōne q̄ ip̄z suā custodit opōz. Et expulsiua qđ a frigiditate iuuat ppea q' ventositat̃ p hib; fieri dissolōz q̄ ad expellendū iuuat. ⁊ q: in ei⁹ tēdit exp̄mētē ɔ̄hit ⁊ inspissat ip̄z. Et h° est ēt instrumēti p̄parare: ⁊ nō ē in ip̄amet opōe auxiliū ferre. Et frig⁹ ñ intrat in fuitiū harum virtutū nisi p accñs. si. n. in ip̄amet ingrederet opōib⁹ noceret ⁊ motōes d̃bilitaret. Siccitas vero ī triuz virtutū operationibus necessaria existit: que sunt due mutatiue localiter ⁊ retentiua. Duabus vero localiter mutatiuis: que sunt attractiua ⁊ expulsiua prebet siccitas auxiliuz eo q' multā eis efficit substentationez que in motu est necessaria motu valz. spiritus qui has virtutes ad suas defert operationes impulsione vehementi q̄ ⁊ talem qua-

lis est ipsa humor alis phibet fluxus cū in substātia fuerit spūs: aut initū sed retentiue pp ↄstrictionem. Digestiua aūt plꝰ idiget hūiditate. ❡ Post hec aūt cū inter qlitates actiuas ꝛ passiuas cōparaueris inquātum iste ꝟtutes eis indigent repies virtutē retētiuā plꝰ idigere siccitate ꝙ caliditate: eo ꝙ tps i quo qescere dꝫ villus retētiue maior est tpe in quo moueri dꝫ villus qui ſm amplitudinē tendit ad cōstringēdum. Nā tps qđ est mouendum est illud ꝙ caliditate indiget: ꝛ est breue ꝛ totum reliquū tps eius operatiōis est ad tenendum ꝛ ad qescendū. Et qꝛ puerorum cōplexio plꝰ declinat ad humiditatē: iō virtus hec in eis plꝰ est debilis. ❡ Attractiua ꝟo plus indiget caliditate ꝙ siccitate: qm caliditas adiuuat i attractiōe in eo qđ maior ps sue opatiōis est mouere: ꝛ plus necesse est ei mouere ptes sui instrī ꝙ qetas facere ꝛ cū siccitate stringere. Hec em̄ ꝟtus nō tm̄ indiget multo motu: ſꝫ plerūqꝫ ēt motu idiget vehemēti. ❡ Et attractio qdē fit: ex virtute attractiua quemadmodū magnes attrahit ferrū: aut iplendo vacuū sicut aqua trahit in azaracha: aut calore sicut i lāpade attrahit oleū: ſꝫ hec pars tertia reducat necessario ad iplendūvacuū apud certificātes imo est ipsamet. Cum ergo virtus attractiua caliditatis hūerit auxiliū fortior erit attractio. ❡ Expulsiua ꝟo minus indiget siccitate ꝙ attractiua ꝛ retentiua. nō em̄ indiget ↄstrictiōe retētiue: neqꝫ inseparabilitate attractiue ꝛ ↄstrictiōe eius ꝛ circūdatiōe attracti tenendo ptes instrī: donec ad illas alterius ptis attractio pueniat Et ad vltimū nullo mō indiget expulsiua qete ſꝫ motu ꝛ inspissatione pauca q̄ ad exprimēdū ꝛ ad expellendum tali adiuuet mensura: qtenus p ipsaꝫ remaneat instrm figurā expssionis ꝛ cōstrictiōis ↄseruans quemadmodū in retentiua tps longū ꝛ in attractiua tps breue est necessariū donec ptiū attractio vnā applicet aliꝫ: ideoqꝫ siccitate paꝝ idiget. ❡ Que aūt plus eis oibus idiget caliditate est digestiua q̄ siccitate nō indiget. ſꝫ humiditate vt nutriēs efficiat ꝛ ad penetrandū in foramina ꝛ ad figuras recipiēdas aptum reddat. ❡ Neqꝫ pōt aliqs dicere ꝙ si humiditas in digerendo esset iuuatiua pueri possent res duras digerere. Nō em̄ puenit pueris nō posse istō: ꝛiuuenibus posse pp̄ter hꝰ: ſꝫ pp̄ter homogeneā ꝛ hōgenec elōgatione. Qđ. n. ex rebꝰ duruꝫ existit cōplōni pueroꝝ n̄ ē hōgeneū. Uirtutes igr̄ digestiue corā eo n̄ opant: nꝫ ipꝫ r̄cipiūt retētiue: ſꝫ cito ipꝫ expellūt expulsiue. Iuuenū ꝟo ↄplōnibꝰ ē id ↄueniēs ad eos nutriēdos ↄueniēs. Et ex hꝰ qđ collectū ē ꝙ rētētiua indiget ↄstrictiōe ꝛ figuraꝝ ↄstrictiōis fixione longo tpe ꝛ pauco motionis adiutorio. Et attractiua ↄstrictione indiget ꝛ fixione ꝛ cōstrictionis tpe breuissimo et in motu multo idiget auxilio: ꝛ expulsiue est necium strigere tm̄ sine fixione de q̄ nō est curādū. Et indiget adiutorio ad motū faciēdū. Et digestiue ē neciū eliqre ꝛ tēpare: iōqꝫ virtutes iste qlitates illas qtuor ineqlr opari faciūt: ꝛ eis ineqlr indigent.

❡ De virtutibus animalibus. Ca. iiij.

Virtutes āt aiales intelligi volūt p illas ꝟtutes illā q̄ cū in mēbris recepta fuerit pparabit ad recipiēdū ꝟtutē sensus ꝛ motꝰ ꝛ opōnis vite qbus ēt admiscent timorꝫ ꝛ ire motōes ppea ꝙ l eis reperiūt dilatonē ꝛ ↄstrictionē: q̄ accit spūi q̄ huic cōpatꝰ est ꝟtuti. ❡ Nos āt explanabunꝰ summā hāc ꝛ dicemꝰ ꝙ queādmodū ex humorꝝ spissitudine ſm aliqs com plōꝫ suba gñat spūa q̄ est membrū: aut ps mēbri: ita ex humorꝝ vapoꝛibꝰ ꝛ eoꝝ subtilitate ſm aliqs cōplōnē suba gñat subtilis q̄ est spūs. Et sicut apud medicos epar pme gñatiōis est pncipiū: ita cor gñationis 2c principiuꝫ existit. ❡ Et hic spūs cū ſm ↄplōꝫ puenit quā dꝫ hr̄e ad hāc ꝟtutē recipiendā pparat. vel de oia alia pparat mēbra ad recipiēdū oēs als ꝟtutes aiales: vt reliqs. ❡ Uirtutes eqdē aiales in spū qdē ꝛ in mbris nō puenīūt nisi postqꝫ hec vitalis puenit ꝟtꝰ. Iō ꝙ lꝫ ꝟtutes aiales alicꝰ mēbri destruātur: viuū tn̄ mēbrū adhuc existit nisi hec ꝟtꝰ i eo fuerit destructa. Nōne vides ꝙ mēbrū stipidū aut paliticū vnūqđqꝫ ſꝫ hitudinē ē nō hn̄s sensum nꝫ motuꝫ aut pp cōplōnē q̄ phibet ipm eos recipe: aut pp oppilatōꝫ q̄ accit inꝑ cerebꝝ ꝛ ipꝫ in neruis q̄ ad ipm puenīūt. ꝛ tn̄ ipm est viuū. ❡ Et membꝝ cui accit morꝰ est nō hn̄s sensum nꝫ motū ꝛ accit ei vt putrefiat et corrūpat. In mbro ḡ paralitico ē ꝟtꝰ q̄ eiꝰ custodit vitā: donec cū remotū fuerit qđ phibet pfluat ad ipm ꝟtꝰ sensus ꝛ motꝰ. Ipm nāqꝫ pparatū erat ad suscipiendū eā pp ꝟtutꝫ vitalis sanitatē in eo. Prohibēs em̄ nō phibuit nisi vt nō eā in effectu recipet ſꝫ mēbrū nō sic est mortuū. ❡ Et ppārās nō est ꝟtꝰ nutriēdi tm̄ ita vt dicamꝰ ꝙ ꝙdiu ꝟtꝰ nutriendi affuerit viuum erit: ꝛ cū destruet erit mortuū: qm̄ hoc ipm verbū ꝟtutis afferemꝰ nutritiue. Fortasse em̄ plerūqꝫ in aliq̄ eiꝰ opō destrueret ꝛ mēbꝝ viuū remanebit: ꝛ fortasse plerūqꝫ remāebit eiꝰ opō ꝛ mēbꝝ tēdit ad mortem. ❡ Et si ꝟtꝰ nutritiua in qātuꝫ est nutritiua est ipa ꝟtꝰ q̄ pparat ad sentiendū ꝛ mouēdū vegetabilia pparata forēt ad sensum ꝛ motū recipiendū. Restat ḡ vt sit ppārās alia res q̄ ppriā sequat complōnem q̄ vocat ꝟtꝰ vitalis. ❡ Et ipa qđ est pma virtus q̄ in spū puenit cū spūs ex subtilitate humoꝝ pcedit deiñ spūs ſm phm. haꝝ p eā recipit pncipiuꝫ pmuꝫ ꝛ aiam pmā ex q̄ alie pfluūt ꝟtutes. ❡ Haꝝ ꝟo ꝟtutum opōnes nō ab hoc puenīūt spū in pnꝰ rei: sicut ēt sensus visus apđ medicos nō puenit per spm̄ alalem q̄ est in cerebro nisi ad chꝛystalloideꝫ penetret aut ad linguā aut ad alia. Cuꝫ ḡ ps spūs inventriculum peruenerit: cerebri cōplōꝫ recipiet ꝛ erit ↄueniēs vt ex eo pueniāt virtutuꝫ opōnes q̄ in eo pmo reperte sunt: ꝛ silr in epate: ꝛ silr in testiculis. ❡ Et apđ medicos quideꝫ nisi postqꝫ spūs in cerebro ad aliā conuertit cōplōꝫ nō pparat ad recipienduꝫ animā q̄ est pncipium motus ꝛ sensus: ꝛ silr in epe: lꝫ prima complō iam iuuerit ad recipienduꝫ virtutē primā vitalē ꝛ silr in vnoquoqꝫ membro: apud eos em̄ vnūquodqꝫ operationuꝫ genus aliā hꝫ aiam: ꝛ neqꝫ ē aia vna ex qua virtutes iste pfluūt qm̄ huꝰ summe aggregatio est aia. Et si quidem prima cōplō iaꝫ adiuuit ad virtutem primā recipiendā: tūc iam dedit vitalē vbi puenit spūs ꝛ virtꝰ q̄ sunt eius perfectio. ❡ Hec aūt virtus apđ eos nō sola sufficit vt spūs per ipam oēs alias suscipiat ꝟtutes nisi ppria puenerit cōplexio ❡ Preterea dixerunt ꝙ virtus hec preter hoc quod

ipsa est p̄pās vitā: ⁊ ēt mot⁹ sube spūalis subtil p̄nᵐ ad mēbra ⁊ p̄nᵐ ꝯstrictiōis ⁊ dilatatiōis aeris attracti ⁊ pulsus. Affert eñ adiutoriū i ꝯpatiōe vite. qđ ē passio ⁊ in ꝯpōne opōnuꝫ aīe ⁊ pulsus p̄bet auxiliū qđ est actio. ¶ Et hec qđ ꝟtus ꝟtutib⁹ nālib⁹ silat' iōcꝫ nō volūtate ꝑuenit vn̄ ꝑhiūt ⁊ silat' ꝟtutib⁹ aīalib⁹ ꝑꝑ opōnū eaꝝ diuersitatē. ipā. n. dilatat ⁊ cōstringit simul. mouet ꝫ duob⁹ motib⁹ ꝯtrūs. ¶ Phi aūt cuꝫ aīaꝫ dicūt aīaꝫ terrenā dicere volūt ꝑfectionē corpis nālis instr̄alis. Et volūt dicere p̄nᵐ oīs ꝟtutis ex q̄ metipsi mot⁹ ꝑueniunt ⁊ opōnes diuerse. Erit igit' hec ꝟtus ꝫ p̄hoꝝ sniaꝫ ꝟt⁹ aīalis: sic̄ ꝟtutes nāles q̄s noīauim⁹ apđ eos ꝟtutes vocant' aīales. Qꝛ si noluerit dicere aīaꝫ ꝫ hāc itentionē: ꝫ volunt dicere ꝟtutē q̄ est p̄nᵐ ꝯprehendēdi ⁊ mouēdi qđ ex aliq̄ ꝑuenit ꝯprehensiōe volūtarie. Et nālem volūt dicere ꝓ oī virtute ex q̄ opō ꝑuenit in suo corpe fm h⁹ forme diuersitatē nō erit hec ꝟtus aīalis: sed erit nālis ⁊ altioris ordis q̄ꝫ sit virt⁹ quā medici vocāt nālem. ¶ Et si naturalem vocauerint illā q̄ rē nutrimenti ministrat ⁊ ꝯuertit: siue ad hoc vt remaneat indiuiduum: siue vt remaneat spēs nō erit hec nālis sed erit tertiū genus. ¶ Et qꝛ ira timor ⁊ silia eoꝝ h⁹ ꝟtutꝫ sunt passiōes: tūc lꝫ eoꝝ p̄nᵃ sint sēsus ⁊ existimatio ⁊ ꝟtutes app̄hēdētes huic tn̄ cōparate sunt ꝟtuti. Hui⁹ āt ꝟtutis đclarationū rōnē certificare ⁊ an sit vna an plures q̄ꝫ vna in sapia ꝯtinetur naturali que philosophie pars existit.

¶ De ꝟtutibus aīalibus cōprehendētib⁹. Ca. v.

In virtute aūt aīali due copulātur ꝟtutes: q̄rū ipā est sicut gen⁹: vna ē sicut ꝟt⁹ ꝯprehēsiua: ⁊ altera ꝟtus motiua. Et ꝯprehensiua qđ est sic̄ duarū ꝟtutū gen⁹. Una ē ꝟt⁹ ꝯprehēsiua manifeste: ⁊ altera ꝟt⁹ ꝯprehēsiua occulte: ⁊ ꝟt⁹ qđ manifeste ꝯprehensiua ē sensibilis q̄ ē gen⁹ fm q̄sdā q̄nqꝫ ꝟtutū: ⁊. viij. fm alios. Qꝛ si dixerim⁹ q̄ sint. v. exsit ꝟt⁹ videndi: ⁊ ꝟtus audiēdi: ⁊ virt⁹ gustādi: ⁊ virt⁹ tāgendi: et virt⁹ odorādi. Et si dixerim⁹ q̄ sint. viij. erit hui⁹ cā q̄ plib⁹ certificatoꝝ vꝫ q̄ tactus sit plēs ꝟtutes. s. q̄tuor ⁊ ponūt ꝑꝑe vnūqđqꝫ q̄tuor generꝫ tactus ꝟtutē p se: lꝫ i mēbro sensibili sint coīa sic̄ gust⁹ ⁊ tactus in ligua: visus ⁊ tactus in oclo: h⁰ aūt certificare est phi. ⁊ virt⁹ qđ ꝯp̄hensiua occulte ⁊ nō sentiēs ē sicut genus q̄nqꝫ ꝟtutū. Una ē ꝟtus q̄ vocat' sensus cōis ⁊ phātasia ⁊ apđ medicos q̄dē sunt vna ꝟt⁹: ꝫ apđ certificātes q̄ sūt ex phis: due sūt ꝟtutes. ¶ Sēsus n. cōis ē illa q̄ oīa sensu ꝑcepta recipit ⁊ ꝑpter coꝝ formas patit' q̄ in ipsa copulātur. ¶ Phātasia ꝟo ē illa q̄ eas custodit postq̄ꝫ ꝯiungūt' ⁊ retinet eas post sensus hn̄tia. Et q̄ hanꝫ duarꝫ est recipiēs alia est a custodiēte. Hoc aūt certificare ē phi. Sꝫ qualitcūqꝫ fuerit eius sedes ⁊ opatiōis eius p̄nᵐ est anterior cerebri ventriculus. ¶ Et scđa q̄dē est virtus quā medici vocāt cogitatiuā. Sꝫ certificatores vocāt q̄nꝫ imaginatiuam: q̄nqꝫ cogitatiuam. Si eñ imparauerit eis virtus existimatiua aīalis quā postea noīabimus ⁊ ipsam ⁊ ad suā peruenit opōnē: vocāt eā imaginatiuā. Et si virtus rōnalis ei imparauerit ⁊ radixerit eā ad illud ꝑdest vocat' virt⁹ cogitatiua. ¶ Quocunqꝫ tn̄ mō fuerit inter hāc virtutē ⁊ p̄mam existit dr̄ia q̄ p̄ᵃ est recipiens ⁊ custodiēs id qđ ad eā ꝑuenit de formis sensu ꝑceptis: ⁊ ista ē illa q̄ se exercet in eis q̄ in imaginatiōe recōdita sunt exercitio ꝯponēdi ⁊ diuidēdi: ⁊ singlas ꝑcipit formas quēadmoᵐ ad eaꝫ ꝑueniūt a sensu: ⁊ alias formas ab eis diuersas sic̄ hoiem q̄ in monte volat smaragdino. Sꝫ phātasia nō pōit ante nisi q̄ꝫtū recipit a sensu: ⁊ h⁹ qđ ꝟtutis sedes est vētriculus cerebri medi⁹. Et hec qđ virtus est istꝫm ꝟtutꝫ q̄ ꝑculdubio i aīali ē occulta cōp̄hēsiua ⁊ ē existimatiua: ⁊ ipā qđ est ꝟt⁹ q̄ aīal iudicat q̄ lup⁹ ē inimic⁹ ⁊ fili⁹ ē dilect⁹: ⁊ q̄ ānonā p̄bere cōsueuit ē amic⁹ a q̄ nō est fugiēdū. Et h⁰ iudiciuꝫ fm modū existit nō rōnalē. amicitia. n. ⁊ inimicitia non sensu sūt ꝑcepte: nꝫ sensus eas ꝯp̄hēdit: nꝫ de eis iudicat nisi ꝟt⁹ alia: ⁊ lꝫ nō sit cōprehēsio rōnal': est tn̄ ꝑculdubio aliq̄ ap̄hēsio nō rōnal'. ¶ Hō ēt plerūqꝫ vtit' hac ꝟtute i multꝫ suoꝝ iudicioꝝ ⁊ ꝑcedit i hoc quēadmoᵐ aīal nō rōnale. ¶ Et hec qđ ꝟt⁹ diuidit' a phātastica: qm̄ phātasia sensu ꝑcepta retinet: ⁊ hec in ꝑceptis sensu itētiōes discernit nō sensu ꝑceptas: ⁊ sepat' ab ea quā imaginatiuā vocamus ⁊ cogitatiuā: qm̄ illi⁹ opōnes nullū seq̄t' iudiciū: ꝫ isti⁹ opōnes nō solū iudiciū ꝫ ēt iudicia sequunt': ⁊ illi⁹ operatiōes sūt in sensu ꝑceptꝫ ꝯpositionē facere. ⁊ istius opō i sensu ꝑceptis iudicare intētiōes ex sensum: et quēadmoᵐ i aīali sensus ē iudicās de formis sensu ꝑceptꝫ: silr' existimatiua est iudicās đ itētiōib⁹ illaꝝ formarū q̄ ad existiatiōeꝫ ꝑueniūt ⁊ n̄ ad sensū. ¶ Quidā āt hoīm sūt q̄ p̄sumūt ⁊ hāc ꝟtutē imagiatiuam vocāt ꝫ nō ide curam⁹: qꝛ đ noīb⁹ n̄ disputamus: ꝫ itētiōes ⁊ dr̄ias itelligere debem⁹ ⁊ medico qđ nō ē curādū vt hāc ꝟtutē sciat. Impedimēta nāqꝫ opationū eius ⁊ ipedimēta opōnū aliaꝝ ꝟtutū q̄ sꝫ anteq̄ꝫ ipsa seq̄ntia sūt sic̄ phātasia ⁊ imagiatiua ⁊ mēorial' quā postea noīabim⁹: ⁊ medic⁹ qđ nō curat nisi de ꝟtutibus ex q̄b⁹ cū i suis ipedimētꝫ accit lesio ꝑuēit egritudo. Qđ si lesio accit opōni alicui⁹ ꝟtutꝫ cā impedimēti qđ accit pri⁹ opatiōi alterius virtutꝫ q̄ꝫ ei. fueritqꝫ ipedimētū illđ secutū malitiā cōplōnis alicuius mēbri aut corruptiōeꝫ ꝯpōnis sufficit medico vt sciat ipedimētū illud ꝑꝑ malitiā cōplōnis mēbri: aut sue ꝯpōnis corruptionē accidisse: ad hoc vt cuꝫ medicia subueniat aut ipm̄ ab eo custodiat: ⁊ nō curat' scire dispōnem virtutis cui qđ accit nō accit nisi alio mediāte postq̄ꝫ sciuerit dispōnem ⁊ eius cui accidit illđ qđ accit sine medio. ¶ Tertia ꝟo illaꝝ q̄s noīant medici ē q̄nta aut q̄rta cū certificauerimus q̄ est ꝟt⁹ ꝯseruatiua: ⁊ memorialis: ⁊ ē thesaur⁹ ei⁹ qđ ꝑuēit ad existimatiuā de itētiōib⁹ i ꝑceptis sensu ex formas coꝝ sensu ꝑceptas: sic̄ phātastica ē thesaur⁹ eius q̄ ꝑuēit ad sensuꝫ ex formis sensu perceptis ⁊ eius qđ loc⁹ ē posterior cerebri vētricul⁹. ¶ Hic ꝟo ē locus ꝯsideratiōis physice: vtrū ꝟtus ꝯseruatiua et mēorialis ⁊ virt⁹ q̄ reducit illđ qđ ē absens ad mēoriaꝫ ex eis q̄ ab existimatiua sūt reposita sit virtus vna aut virtutes due. Medico tn̄ nō ē inde curādū: qm̄ nocumēta q̄ eis q̄lcūqꝫ sint accn̄t sūt homogenea: sūt. n. nocumēta q̄ i vētriculo cerebri posteriori accn̄t: vl' de gn̄e ꝯplōnis vl' đ gn̄e ꝯpōnis. Uirtus ꝟo cōp̄hēsiua q̄ ē vna de virtutib⁹ aīe cōprehēsiuia est

humana rōnalis. Et qr medici virtutē existimatiuā nō ꝯsiderauerunt ꝓpter cāʒ quā diximꝰ: iō hāc virtutē nō ꝯsiderauerunt. Non eñ fuit eoꝝ ꝯsideratio nisi in operatiōibus triū virtutum tñ ⁊ nō in aliis.

¶ De virtutibus aīalibus motiuis. Cap. vj.

Motiua vero virtus est illa q̄ chordas ꝯtrahit ⁊ laxat pp qđ mouent mēbra ⁊ iuncture dilatatōe sua ⁊ ꝯtractiōe. Et eius qđ penetratio est i neruis q̄ sūt cū lacertis ꝯtinui. Et ē genus qđ fm specificationeȝ ꝑncipij motuū specificat. In vnoq̄ȝ igit musculo est alia nā q̄ est seq̄ns indicium existimatiue a qua prouenit communis consensus.

¶ De opatiōibus. Ca. postremū huius doctrine.

Dicemꝰ q̄ opōnū singulariū alie sunt q̄ ab vna ꝯplent virtute. verbi grā digō. Alie q̄ a duabꝰ cōplent virtutibꝰ sic cibi desiderium qđ ꝯplet a virtute nāli attractiua ⁊ a virtute sensibili q̄ ē i ore stōi. Attractiua ꝟo opat ex hꝰ q̄ mouet villum q̄ fm lōgitudinē ꝓtendit retinendo illđ qđ attrahit ⁊ fugēdo ex ꝯtrariis qđ ē sibi ꝓpum. Sensibil' āt opat i hꝰ q̄ hāc sentit passionē: ⁊ qr sentit mordicationem coler nigre q̄ est excitās desideriū cꝰ esse noiauimꝰ. Et hāc qđ opōnē nō dicemꝰ duabꝰ ꝯpleri ꝟtutibꝰ. nisi iō q̄ cū sensibili acciderit nocuᵐ destruet itētio q̄ vocat fames ⁊ desiderium: nā ꝯsiderabit cibus lȝ eo corpus idigeat. Et silr trāsglutiēdi opō duabus cōplet virtutibꝰ. vna ē attractiua nālis: ⁊ altera est attractiua voluntarie. ⁊ pria qđ suā ꝯplet opōneȝ p villū q̄ fm lōgitudinē ꝓtendit q̄ ē i ore stōi ⁊ isophago. Et scđe ꝯplet opō per villū lacerti trāsglutiendi. ¶ Cū ꝯ vna duaꝝ ꝟtutū ꝯstruet trāsglutiendi opō durit ꝓuenit: sȝ qñ nō fuerit ꝯstruct. Sȝ cum illa nō opata fuerit: erit trāsglutiendi opō difficil'. Nōne vides q̄ cum ꝯsiderium nō recte ꝓcedit: durit ꝓuenit opō trāsglutiendi illđ qđ nō ꝯsiderat: imo cum abhorremus aliquā rē nausea nobis ꝓuocabit. ⁊ cum eā postea trāsglutire voluerimus ⁊ territa fuerit ab ea ꝟtus nr̄a attractiua desideratiua dura erit opō volūtarie trāsglutiēdi. ¶ Trāsitꝰ q̄ȝ nutrimēti ꝯficit virtute mēbri ipellētis a q̄ ꝓcedit ⁊ attractiua mēbri ad qđ accedit. ¶ Et silr supfluitatū egressio q̄ fit per duas vias. ¶ Et forsitā plm existit opōnis pnᵐ due virtutes. s. aīalis ⁊ nālis. ⁊ fortasse plerūq̄ erit eius cā virtꝰ ⁊ q̄litas: sic irridatio q̄ ꝓhibet mās ⁊ iuuat expulsinā in parilitate supfluitatū q̄ ꝯscēdunt a mēbro: ⁊ vitat ⁊ i facieȝ reuerberat. ¶ Et frigiditas q̄dē q̄litas ꝓpter duas ꝓhibet res. s. cū essentia subaȝ eiꝰ qđ effundit ingrossando: ⁊ coāgustādo poros. Et res tertia q̄ est per accñs q̄ est q̄ calitas extinguit attractiua. ⁊ q̄litas calitat' attrahit per illud qđ istis opponitur modis qđ ꝓdiximus. ¶ Et calitatis q̄deȝ q̄litas ⁊ necītas vacui nō attrahunt in pmis nisi illđ qđ est subtile ⁊ postea quod est spissum. ¶ Virtꝰ ꝟo attractiua nālis nō attrahit nisi qđ est ei magis cōueniens: ⁊ qđ nāe eius ē ꝓpriū attrahere ⁊ plerūq̄ qđ ē magis spissuȝ ē magis ꝓpuȝ ⁊ magis ꝯueniēs.

¶ Fen. ij. libri pmi cānonis icipit: cꝰ sūt doctrine. iij.

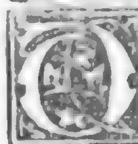
¶ Doctrina prima est de egritudinibus.

¶ Doctrina secunda est de causis.

¶ Doctrina tertia est de accidentibus.

¶ Doctrine primi sunt octo capitula.

¶ De doctrina cāe ⁊ egritudinis ⁊ accñtis. Cap. j.

Dicemus q̄ causa in libris medicoꝝ est id qđ primo est et ex q̄ ꝓuenit intentio alicuiꝰ dispōnis in corpe hūano auteiꝰ firmōis. ¶ Et egritudo ē dispō nō nālis in corpe humāo ex q̄ i opōne essentialr ꝓuenit nocuᵐ ꝓuētu pmo. Et est aut ꝯplexio nō nālis aut cōpō nō nālis. Et accidens est res q̄ hāc seq̄tur dispōnem q̄ est nō nālis siue sit nāli ꝯtra sicut dolor in colica: siue nō sit ꝯtra sicut rubedo multa maxille in pipleumonia. ¶ Cāe exempluȝ est putredo. Egritudinis exemplum est febris. Exēplū accidentis est sitis ⁊ dolor capitis. ¶ Cāe q̄ȝ exempluȝ est replō in receptaculis q̄ ad oculum descendunt. Exemplum egritudinis opilatio in vuea q̄ est egritudo instrālis vel cōpōnalis. Exemplum accñtis est destructio visus: Exēplū etiā cāe est reumatismus accutus. Exēplum egritudinis est apā in pulmōe. Exēplū accñtis est rubedo ābarū maxillaꝝ ⁊ gibbositas vnguium. ¶ Accñs aūt vocatur accñs respectu sue essentie aut cōpōne eiꝰ cui accit ⁊ vocat signatio respectu cōsiderationis medici ad ipm ⁊ processionis eius ab eo ad sciendum egritudinis essentiā. ¶ Et est cum egritudo fit alterius egritudis cā: sicut colica sincopis aut palisis aut epilepsie. ¶ Accidens quoq̄ plm est cā egritudis sicut in colica dolor fortis q̄ fit cā vt accidat sincopis: ⁊ sicut dolor vehemens q̄ fit cā apatis ꝓpterea q̄ mere ad locū descendunt doloris. Et plerūq̄ etiā ipm accñs fit egritudo: queadmoᵐ dolor capitis q̄ ex febre accit: cum qñq̄ figit ⁊ tādiu fit mansiuus donec fit egritudo. ¶ Et est etiā cum vna res cōpōne sui ⁊ rei q̄ est ante ipam: ⁊ rei q̄ est post ipsaȝ est egritudo: ⁊ egritudo ⁊ accñs ⁊ cā: queadmoᵐ verbi grā febris ethica: q̄ est accñs apatis pulmonis: ⁊ est egritudo fm se: ⁊ ē cā debilitatis stōi. ⁊ sicut dolor capitis q̄ accit ex febre qñ dolor ille figit. qr est accñs febris ⁊ egritudo i se ⁊ plerūq̄ ꝓuenit ex eo se. ⁊ fit ipsius cā.

¶ De diuisionibus dispōnum corporis humani et de generibus egritudinum. Cap. ij.

Corporis humani dispositiōes fȝ. G. sunt tres. ¶ Sanitas q̄ est dispō p quā corpꝰ hois in sui cōplxōne ⁊ cōpōne tale existit vt ex eo opōnes eius oēs ꝓueniāt incolumes. ¶ Et egritudo q̄ ē dispō in corpe hois huic ꝯtra ⁊ dispō q̄ est apđ eū neq̄ sanitas nā egritudo: aut iō q̄ nō est sanitas i vltimo aut egritudo in vltio queadmoᵐ corpa senū ⁊ ꝯualescētiū ⁊ puerorū: aut iō q̄ ābe res i vno tpe in duobus sunt copulate mēbris aut in vno mēbro sed in duobus generibus remotis: sicut q̄ est in ꝯplxōne sanus ⁊ in ꝯpōne eger. explī cā aut i vno mēbro duorū generū ꝓpinquorū: sic q̄ est sanꝰ in figura ⁊ non sanus in q̄titate ⁊ situ: aut q̄ est sanꝰ in duabꝰ q̄litatibus passiuis ⁊ nō sanus in duabꝰ q̄litatibꝰ actiuis: aut in ꝯsuitudine duarū rerū i duobꝰ tpibꝰ: sicut q̄ sanat in hyeme ⁊ infirmat in ꝟe. ¶ Egritudinum vero alie sunt q̄ sunt simplices alie sūt q̄ sunt ꝯposite. Simplices aūt sunt que sunt vna ex spēbꝰ egritudinis ꝯple

rioīs aut vna ex spēb⁹ egritudīs ꝯpōnis quā postea noiabim⁹. Cōposite ꝟo sunt ī qb⁹ due spēs aut plēs ꝯiūgūtur ex qb⁹ vna ꝯponit egritudo. ¶ Incipiem⁹ igit pri⁹ loq̄ de egritudinib⁹ simplicib⁹. ⁊ dicemus q̄ egritudinū simplicū gn̄a sunt tria. ¶ Primū ē gen⁹ egritudinū q̄ mēbris ꝯpant quoꝝ ptes sunt silēs. et sunt male ꝯplōnis spēs ⁊ ipē qd̄ nō sunt ꝯpate membris quoꝝ ptes sunt silēs: nisi iō q̄ in pmis ⁊ eēntialiter ptib⁹ accn̄t silib⁹: ⁊ p eas mēbris accn̄t ꝯpositis ita vt pōle sit imaginari eas ꝯprehēsas ⁊ reptas esse in quocūq̄ mēbroꝝ volueris quoꝝ ptes sunt siles ⁊ nō in ꝯpositis. ¶ Et 2ᵐ gen⁹ ē egritudinis membrorū officialiū q̄ sunt egritudies ꝯposite q̄ mēbris ꝯpotis accn̄t q̄ ex mēbris ꝯponunt quoꝝ ptes simulātur. Mēbra āt officialia sunt opōnū istra. ¶ Et 3ᵐ est genus egritudinū cōium q̄ mēbris accn̄t quoꝝ ptes similant ⁊ accn̄t instralib⁹ q̄ instruz sunt instralia: ita q̄ nō sequat eas instralib⁹ accidere ppea q̄ simplicib⁹ acciderūt ⁊ he qd̄ sūt q̄ ꝯtinuitat̄ solō vocat ⁊ unpis dissolutio. Solō em̄ ꝯtinuitatis pl̄m accidit iūcture. ita q̄ simplicibus mēbris ex qb⁹ iūctura fuit ꝯposita nullo mō accidit. Et plerūq̄ accit neruo aut ossi aut venis solsimō. ¶ Et ad vltimū qd̄ egritudinū ma sit gn̄a egritudies q̄ cōplōnis sequūt maliciā: ⁊ egritudies q̄ maliciā sequūt ꝯpōnis. ⁊ egritudiesq̄ ꝯtinuitat̄ solōnē sequūt. ⁊ ois egritudo q̄ vnā haꝝ sequit p eā existit ei ꝯpat. Egritudies āt cōplōnis scite sit q̄ sit xvi. qs noiauim⁹. ¶ De egritudinib⁹ ꝯpōis. Ca. iij.

Compōnis egritudies q̄tuor cōphēdūt gn̄ib⁹: egritudies creature: egritudies q̄ntitat̄: ⁊ egritudies nūeri: ⁊ egritudies situs. ¶ Et creature q̄dē egritudies q̄tuor ꝯphēdūt gn̄ib⁹. Egritudies figure et ē vt figura a suo cursu nāli mutet: ⁊ ex ei⁹ motu pueniat l opōne nocumētū: sicut ē tortura recti: ⁊ rectitudo torti: q̄dratura rotūdi: ⁊ rotūditas q̄drati. Cuiusmōi ē capit̄ rotūditas cū latitudine cū puenerit ide ipedim̄. Et multa stōi rotūditas. ⁊ vt in cristallo idē nō sit pua latitudo. ¶ Et 2ᵐ ē egritudies viaꝝ q̄ꝝ sit tres spēs: q̄z aut dilatāt: sicut dilatat oclus ⁊ sicut sebel ⁊ varices aut cōstrigūt sic ꝯstrigit ocl⁹ ⁊ penetratio attrahēdi aerē ⁊ meri. Aut claudūt sic opilatio foraīs vuee ⁊ venaꝝ epis ⁊ alioꝝ. Etiā 3ᵐ ē egritudies receptacloꝝ ⁊ vētriculoꝝ q̄ꝝ sūt. 4. spēs. Q̄z aut fiūt maiora ⁊ dilatāt: sic testiculoꝝ dilatat folliculus: aut miorāt ⁊ ꝯstrigūt: sicut mioratio ⁊ ꝯstrictio stōi ⁊ ꝯstrō vētricloꝝ cerebri cū ē epilēa: aut opilant ⁊ iplēt: sic opilāt vētricli cerebri cū ē apoplexia aut eūant ⁊ deserūt sic eūant vētricli cordis sanguie cū mltū gaudiū pnitiosū adest aut mlt⁹ tioz pnitiosus. Et 4ᵐ ē egritudies supficieꝝ mbroꝝ: ⁊ sit q̄z aut fit lene qd̄ dz eē aspeꝝ os stōi ⁊ itestia cū leniūt aut exaspat qd̄ dz eē lene sic trachea arteria q̄n exaspat. Egritudinū āt q̄ntitat̄ due sit spēs q̄z aut sit ex gn̄e augmēti sic est elefantia ⁊ magnitudo vge ⁊ est egritudo q̄ vocat chersin⁹. Aut sic accit cuidā hōi q̄ vocabatur. Nicōach⁹ c⁹ oia mbra adeo creuerūt: q̄ se mouere n̄ potuit. Aut sit ex gn̄e dimīutiōis sic siccitas lingue ⁊ pupille aut vt ptis. ¶ Nūeri q̄ egritudies aut sit ex gn̄e augmti. Et h⁹ qd̄ augmētū aut est nāle sic dens addit⁹ aut digit⁹ addit⁹, aut ē nō nāle sicut glādula

Vide Galenum in li. de diff. morborum

aut lapis: aut ex gn̄e dimīutiōis: ⁊ dimīutio h⁹ aut ē nāl sic cū alicui n̄ creat digit⁹: aut n̄ nāl sic cū alicui abscidit digit⁹. Egritudies ꝟo sit⁹: sit⁹ qd̄ fz. 6. dr̄ p loco ⁊ dr̄ p societate sit. 4. Erit⁹ mēbri a iūctura sua aut vt a suo moueat situ ita q̄ n̄ egrediat sic sissura q̄ cōpat itestis. Aut moueat sbito motu l co n̄fz cursum nālē nz volūtariū sic tremor. Aut i suo figat loco ⁊ n̄ moueat ab ipo quēadmodū accit ei cū iūcture in egritudie podagre idurant. ¶ Egritudies vero societat̄ oēs colligūt dispōz quā hz mēbrum ꝯpōne sua ad aliū qd̄ sibi vicinū erit: siue ei appropinquet siue ab eo elōget n̄ fm cursum nālē ⁊ est duaꝝ spēꝝ vna ē vt accidat ei phibitio mot⁹ sui ad ipm. Aut vt durit sit postq̄ pōle erit sic digit⁹ cū sibi tāgere vicinū phibet. aut cū accit ei vt ab eo moueri phibeat: aut vt sepet ab eo postq̄ erat pōle aut fit difficile sicut palpebre laxatio ⁊ iūcturaꝝ laxatio l palysi ⁊ difficultas apiendi manū ⁊ apiendi oculū.

¶ De egritudib⁹ solutiōis ꝯtinuitatis. Cap. iiij.

Solutiōes ꝟo ꝯtinuitatis egritudo plerūq̄ accidit cuti: ⁊ vocat excoriatio: aut scarificatio: et plerūq̄ accit carni q̄ ē ei ppinq̄ i q̄nōdū sciē ē pus: ⁊ vocat plaga. Sz cū pus fit ibi vocat vlcus. Fit āt pus in ea ppea q̄ supfluitates i eā eūant eo q̄ ē debilis: ⁊ ppea q̄ sui nutrimēm digerere nō valet ⁊ supfluitas i ipz ꝯuertit plerūq̄ tn̄ dr̄ plaga: ⁊ vlc⁹ solō cōtinuitatis q̄ accit cuti ⁊ nō carni. ¶ Qn̄q̄ ēt accit ossi q̄ ipm i duas frāgit ptes: aut i ptes magnas: aut puas aut ē cadēs fz lōgitudinē scidēs ipz aut ꝯtingit vt cadat i cartilaginib⁹ fm tres dimēsiōes aut vt accidat neruis. Sz si latitudi acciderit vocat icisio. ⁊ si acciderit fm lōgitudinē ⁊ ei⁹ nūer⁹ nō fuerit mult⁹ vocatur scissura ⁊ si ei⁹ nūer⁹ fuerit mlt⁹ vocat contusio. ¶ Plerūq̄ ēt fit i ptib⁹ musclī: q̄si in extremitē ceciderit musclī vocat attritio: siue cadat in numero. siue ī chorda: ⁊ si fm latitudinē musculi pueniat vocat sepatio. Et si acciderit fm lōgitudinē ⁊ fuerit ei⁹ nūer⁹ pu⁹ ⁊ fuerit ei⁹ ꝯcauitas magna vocat āplifica⁹. Et si fuerit ptes ei⁹ mlte ⁊ dilatet ⁊ ꝯcauet vocat attritio ⁊ dissolutio. Est etiam cum dicitur dissolutio. ⁊ attritio ⁊ liquefactio omne quod in medio musculi accidit qūocūq̄ ꝯtingat. ¶ Qd̄ si in arterijs: aut i vēis acciderit vocat aptio ⁊ si ꝯtingat fm eius latitudinē vocat icisio ⁊ sepatio ⁊ si pcesserit fm ei⁹ lōgitudinē vocat fissura: ⁊ ē ēt cū h⁹ ꝯtigit fz modū aptiōis orificioꝝ eaꝝ ⁊ vocat psoratio. Qd̄ si arterijs acciderit et n̄ clausula fuerit ⁊ ex ea sāguis ad receptaculū qd̄ ipā circūdat exierit dōec receptaculū illō ipleat ⁊ cū pimit ad arteriā reuertat vocabr̄ mr̄ sanguis: alij tn̄ hoies oēz sāguis egressiōez ab arterijs infez sanguis vocāt. Mater sang[illegible]
¶ Debes āt scir̄ q̄ n̄ oē mēbꝝ i ptes dissolōnē tolerat. Cor. n. n̄ tolerat q̄z pri⁹ accit mors. Qd̄ si i pāniculis cadit ⁊ i diaphragmatib⁹ vocat ruptura. Et nō iter duas ptes mēbri ꝯpōiti cadat ⁊ vnā ab aᵃ sepat ita vt mēbro simplici n̄ accidat nocumᵐ ei⁹ sepās cōtinuitatē vocat sepōz disloca⁹ ⁊ si acciderit neruo. q̄ se de suo loco remoui vocat ruptura. Et qn̄z ēt fit i foramib⁹ ꝯtinuitat̄ solō ⁊ dilatant. Et plerūq̄ fit i locis vbi n̄ sit foramina: ⁊ fac ibi foramia q̄ nō fuerit et solō qd̄ ꝯtinuitat̄ ⁊ vlcera⁹ ⁊ his silia cū i mbro fuerit bōe

cōplonis cito sanātur. & cū fuerint in mēbro male cō plonis lōgo resistūt tpe. Quāto plꝰ cū in corpibꝰ ꝯti gūt eorū patiūtur hydropisiꝫ aut ꝯstrictōis maliciā & leprā. ¶ Et debes scire ꝙ cū vulnera ista sūt stricta ꝓuenit ex eis herpes estiomenꝰ. et tu inuenies in libris pticularibꝰ pscrutatōēz rei solonis ꝯtinuitatis dimittainꝰ ꝗ vsq; ibi. ¶ De egritudibꝰ ꝯpositiꝭ. C.v.

In egritudibꝰ aūt cōpositis dictionē ꝓferemus vniuersalē. ¶ Dico ergo ꝙ cū egritudines dicimus cōpositas nō q̄slibet egritudines ꝯiūctas itelligi volumꝰ: ſʒ egritudies ex qbꝰ oībꝰ cū ꝯiūgūt ꝓueniunt ex eis res q̄ est vna egritudo. et hec q̄dē est sicut apa. et eminētia in cute & ex gn̄e apatis. Eminētie .n. sunt apata ꝑua sicut apata sunt eminentia magna. ¶ Et i apate q̄dē oīa egritudinū gn̄a reperiuntur. In eo nāq; repit egritudo malitie ꝯplonis. Nullū nāq; accit apa nisi ex cōplonis malitia cū mā. Et in ipo et inueniūtur forme & cōpōnis malitia. Nullū .n. sit apa q̄n cū eo ꝓueniat lesio i figura & in dimēsiōe. et plerūq; ēt adest cū eo egritudo sitꝰ. et inuenit i ipo egritudo cōis q̄ ē ꝯtinuitatꝭ solo. Nullū .n. accit apa nisi ꝓculdubio ꝯtinuitas soluat: cū in mēbro apato mae eūant supfluētes: & iter ptes penetrāt ipiꝰ: & sepōnēz iterunas faciūt & alias & sibi loca capiūt. ¶ Apa ꝓterea mēbris accit mollibꝰ. et ē ēt cū ossibꝰ accidit res q̄ apati similat p quā eiꝰ igrossat ꝯcauitas. & eiꝰ augmētat hūditas. Neq; ē mirū vt sit illō qd̄ nutrimēti recipit augmētū supfluitatē recipiēs cū in ipo penetrauerit: aut i ipo acciderit. ¶ Et oē qd̄ apa qd̄ cāz nō hʒ māifestā & eiꝰ cā corpalis mōstrat māz ꝺ vno mēbro ad aliū qd̄ ē ꝺ eo fuisse mutatā vocat catarrus. ¶ Et ē cū cā māliꝭ ex q̄ apata & eminētie gn̄ant ē in alijs submersa hūoribꝰ: nō fm̄ suas ipedīētibꝰ q̄litates. Cūq; hūores illi bōi aliquo eūatiōis mō postea se eūauerit: aut nāli sic̄ mulieribꝰ accit cū pariūt: aut non nāli sic̄ eis accit q̄ vulnerant cū egredit sanguis bonꝰ remanēt hūores illi mali puri singlares & ipedit p eos nā & expellit eos. & ē cū expulsiōis modꝰ est ad cutē & faciūt apata: aut bothor. Apata ꝟo diuersis differūt differētijs: ſʒ q̄ magꝭ sꝫ ꝯsiderādeꝰ sꝫ dn̄e q̄ pp eoꝝ exīt cās: q̄ qd̄ sꝫ māe ex qbꝰ gn̄ant apata. ¶ Māe ꝟo vn̄ fiūt apata sꝫ sex: hūores q̄tuor: Et aq̄sitas: & vētꝰ: & apa qd̄ aut erit calm: aut nō calm. Neq; existimādū ē ꝙ apa calm sit illō qd̄ ex colera aut sanguie gn̄at tm̄: ſʒ ex q̄cūq; mā siue sit cala pp suā eēntiā: siue accidat ei caliitas pp putrefactionē. lʒ ēt hec gn̄a fm̄ spēi diuisionē cuiusq; māe diuidant: dignꝰ tn̄ ē i apatibꝰ vt i eis spālis ꝓferat dictio. ¶ Et sanguineū qd̄ puꝝ flegmonē appellare ꝯsueuerunt & qd̄ ex colera rubea & pura herisipilā & eis ē cōpositū noīe ꝯposito supāt ꝓponēdo nomē: q̄nq; eīm flegmonē herisipillar ē dn̄t. & q̄nq; herisipilā flegmonicā & cū ꝯgregat vocat exitura. Cūq; exitura i carnibus fit laxis & sub ascellis: & post auriculas & i inguinibꝰ & ex gn̄e corrupto qd̄ i suo pticulari loco nolabimus vocat tauū. Et apata qd̄ cala hn̄t pn̄m i quo hūor ad exteriora egredit & apparet ꝙ ꝯcauitas auget. Deinde capacitas cū eo auget & extēdit: postea stat. cum egritudo ad maiorē ꝓuenit statū in quo eē dʒ post incipit minui & maturat pus: & declinat eiꝰ esse. aut ad resolonē: aut ad puris collectionē: aut ad ꝯuertēdū in duritiē. ¶ Nō cala ꝟo apata sꝫ: aut de mā melica aut flanica: aut aquosa: aut ventosa. ¶ Et illoꝝ q̄dē q̄ ex mā sꝫ melica tria sꝫ gn̄a: durities & cācer quoꝝ plima sꝫ acuta & glādulaꝝ genꝰ ex qbꝰ sꝫ scrofule et nodi. ¶ Inter genꝰ ꝟo glādulaꝝ: & int alia duo gn̄a est dn̄a. Eo ꝙ gn̄a glādulaꝝ sꝫ sepata ab eo in quo stāt: sic̄ glādule pure aut supfici eiꝰ sꝫ retēte tn̄: sicut scrofule: ſʒ illa alia sꝫ mixta & infusa in subaꝫ membri in quo stāt. ¶ Et inter cācrū ēt & duritiē est dn̄a: q̄m durities ē apata q̄etū sedatū destruens sensum et pmanēs in membro in eodē statu cū quo nō est dolor & cācer ē mobilis addens ledēs & hʒ radices inetas membro. Neq; oꝫ vt p ipm̄ destruat sensus nisi elongatū fuerit eiꝰ tps & mortificet eiꝰ mēbrū & destruat eiꝰ sensus. Neq; mirū distat q̄n dn̄a inter cācrū & duritiē exitat p accn̄tia insepabilia & nō pp dn̄as subaleꝭ. ¶ Apata ꝟo dura melica plerūq; a pn̄ꝰ sue gn̄atiōis icipiūt cū duricie & plerūq; in duritiē mutant. & ꝓpe sanguinea. & ē cū hoc q̄nꝫ ꝯtingit i flancis. ¶ Flaticoꝝ ꝟo apatū genus in duas diuidit spēs: apa laxū: & glādule molles & hec q̄dē differūt q̄m glādule sꝫ sepate & inuolute in cooptorio. & apa laxū ē mixtum & non sapatū. ¶ Apata ꝓterea hyemis plerūq; sꝫ flanica itavt illoꝝ q̄ sunt calida sint coloris albi. ¶ Et glādule qd̄ & his silia a neruoꝝ differūt nodositate: eo ꝙ nodositas magis fit in suo loco māsiua & eiꝰ tactꝰ sentit nodosus: & cū figēdo tāgit spgit: & redit ad locū suū. Et cū forti medicamine spargit absq; cōphēsiōe nō redit. & plm̄ eiꝰ accit pp laborē & destruit pp ponderositatē sicut plūbū & eiꝰ silia. ¶ Et tibi qd̄ scīedū ē ꝙ apata flanica diuersificant fm̄ diuersitatē grossiciei flatis: & molliciē ipsiꝰ: & eiꝰ subtilitatē & latitatem ipsiꝰ & duritiē: ita vt q̄nq; melicis sint silia & q̄nq; videant ventosa. ¶ Flegma ꝓterea subtile multotiens descēdit i rheumatismis i vacuitatē q̄ est i villis neruoꝝ ita vt ꝓueniat ad musculos q̄ sub epigloto & ad eā q̄ sunt sub istis. ¶ Aquosa aūt apata sunt sic̄ hydropisis & hernia aquosa & sicut apa qd̄ accit in cranneo de aquositate & hoꝝ silia. ¶ Et vētosa qd̄ apata fm̄ duas diuersificant spēs. vna ē cacesia: alia ē inflatio. ¶ Inter cacesiā ꝟo & iflationē est dn̄a duobꝰ modis. vnꝰ est eēntia & alia ē commixtura. Et declaratio istiꝰ est ꝙ ventꝰ huiꝰ .i. i cacesia i mēbri suba ē admixtus: sed inflatiōe est aggregatꝰ & sepatꝰ & nō admixtus membro. & cacesia q̄dē inuenit sensum mollē: ſʒ inflatio sensui resistit resistentia multa aut pauca. ¶ Amplꝰ bothor sunt fm̄ nūeꝝ apatum. eoꝝ .n. alie sunt sanguinee sicut variole: Alie sunt ex colera rubea pura sic̄ essere colice & desudatiōes: & alie sūt ex eis mixte: sic̄ morbilꝰ & formica & claui & scabies & verruce & hoꝝ silia & plerūq; sꝫ aquose sic̄ āpulle. & q̄nq; vētose sic̄ iflature. Tu āt i liꝰ 4ꝰ inuenies distictionē q̄ tibi i dispōnibꝰ sufficiet apatū & bothor de q̄ ꝯuenienis est vt in ipo sit si deꝰ voluerit.

¶ De rebus que cum egritudinibꝰ nūerant & nō existunt egritudines. Cap.vi.

Quedā res sunt q̄ ē egritudines exīt et cū eis tn̄ numerant: & res q̄dem iste sunt que in decoratione ingrediunt. Quaꝝ alie consistūt in pilis alie in colore

in colore alie in odore: alie in figura post colorẽ. Et egritudinũ qđ piloꝝ ⁊ gen⁹ ꝯtĩtit in alopitia: ⁊ otrũ catiõe ⁊ paucitate: ⁊ vt sint curti ⁊ vt scindant ⁊ sint subtiles ⁊ gssi ⁊ multa crispitudie ⁊ multa lenitate ⁊ canitie ⁊ coloꝝ alteratio qcũq3 mõ fuerit. ¶ Et nocum coloꝝ quatuor ꝯtinet gnib⁹. Unũ ẽ gen⁹ mutatiõis ei⁹ ꝓpter malitia ꝯplonis cũ mã sicut icteritia: aut sine mã sicut gypseitas q̃ fit i colore pp ꝯplonẽ valde frigidã ⁊ citrinitas q̃ accit ꝓpt̃ ꝯplonẽ valde calã. ⁊ genus mutatiõis ei⁹ ꝓpt̃ cãs manifestas. queadm sol ⁊ frig⁹ ⁊ vẽt⁹ mutãt colorẽ. Et gen⁹ expãsiõis corpoꝝ colores hñtiũ cẽneos sup cutẽ q̃ colorẽ desert: sicut morphea nigra: aut q̃ ibi nascũtur sicut lentigines ⁊ maculę. Et gen⁹ vestigioꝝ q̃ ꝑueniũt ex ꝯsolidatiõe solutiõis ꝯtinuitatis q̃ accit sic variolarũ vestigia ⁊ vlcerum foramia. ¶ Et nocumẽta figure post colorez sunt aut macies superflua aut grossicies superflua.

¶ De horis egritudinum. Cap. vij.

Scire debes q̧ egritudinũ plime quatuor hñt horas. horã pncipij: ⁊ horã augmẽti: ⁊ horã stat⁹: ⁊ horã declinatiõis. Que v̾o ex͂ istas sunt de horis sunt sanitatis. Cũq3 dicim⁹ horã pncipij ⁊ horã augm̃ti: nõ volum⁹ itelligi duo extrema in qb⁹ egritudis nõ mãifestet̃ dispõ: s3 vnũqđq3 eoꝝ h3 tp̃s ꝑceptuz sensu qđ ꝓpriũ h3 iudiciũ. Et hora qđ pncipij ẽ tp̃s in q̃ egritudo apparet ⁊ ei⁹ silant dispões: ⁊ n3 apparet in ea augmẽtũ ei⁹. Et hora augmẽti ẽ tp̃s in q̃ egritudis mãifestat̃ ꝯstrictio oi hora post horã. Et hora stat⁹ ẽ hora in q̃ egritudo in oib⁹ suis partib⁹ s3 vnã manet dispõnẽ. Et hora declinatiõis est tp̃s in q̃ ei⁹ appet diminutio ⁊ q̃tũ pl⁹ ꝓcedit ei⁹ minoratio est mag̃ mãifesta. Et he qđ hore q̃s attẽdũtur s̄m egritudinẽ a pn° ei⁹ vsq3 ad finẽ ei⁹ in suis porismis ⁊ vocãt̃ hore vles. Quq3 ꝯsiderãtur: s3 vnũquẽq3 paroxismum ⁊ vocãtur hore particulares.

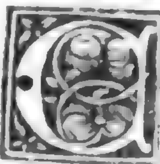
¶ Ad cõprehendendũ sermonẽ de dispositionibus egritudinum. Ca. viij.

Egritudines mult̃ mõis sortiuntur noĩa. Aut a mẽbris in qb⁹ sunt: sicut illa q̃ est lateꝝ ⁊ illa q̃ est pulmõis. Aut a suis accñtib⁹: sicut epilepsia. Aut a suis cãis: sicut dicim⁹ egritudinẽ melicã. Aut a sui silitudine: sicut dicim⁹ egritudinẽ leoninã ⁊ egritudinẽ elephãticã. Aut cõpate ei cui p° accidisse dicũtur sicut dicim⁹ vlcera balchie. Aut cõparate ei cui⁹ fama fuit medicãdo eas curabat sicut dicim⁹ vlcera chironia. Aut sui sba ⁊ ẽẽntia: sicut dicim⁹ febus ⁊ ap̃a. ¶ Indt. s. egritudies. Aut sunt mãifeste q̃ sensu cogscunt. Aut sunt occulte q̃s facile est cogscere: sicut dolores stõi ⁊ pulmõis. Aut q̃s difficile est cogscere: sicut egritudines epaꝝ ⁊ cãnalium pulmõis. Aut nõ cõprehẽse nisi cum estimatiõe: sicut egritudines q̃ in vijs accñt vrine. ¶ Egritudines q̃q3 ẽ cuz sunt ꝓpe ⁊ est cũ sunt s̄m societatẽ. Et mẽbrũ q̃dem alij mẽbro i egtudie sua associat̃. Aut q2 nã sũt ꝯtinua iter q̃ aliq̃ ꝯtinuãt̃ ista. sicut cerebrũ ⁊ stõus pp ꝯtinuitatẽ neruoꝝ iter ea: aut mr̃is ⁊ mãmille pp cotinuitatẽ venarũ iter illa. Aut q2 vnuz est via alteri⁹ sicut inguina ap̃atis cruris. Aut q2 sunt vicina sicut pulmo ⁊ cerebrũ. Oẽ em̃ mẽbrũ q̧ alteri associatur ꝓpe cũ vnũ eoꝝ alteri vicinũ debile fuerit socij sui recipit superfluitates: sicut ascelle cord̃. Aut q2 vnuz est pnm ⁊ radix opationis alteri⁹. sicut diaphragma pulmõis in attrahẽdo aerẽ aut q2 vnũ seruit alteri sicut nerui cerebro: aut q2 alij 3° membro associant̃ sicut cerebrũ associat̃ reni ꝓpterea q̧ vnũqđq3 coꝝ associat̃ epati ⁊ est cũ societas ꝑuenit ad casuz quẽ admodũ cerebrũ cũ egrotat ⁊ associat̃ ei stõus debilitat̃ em̃ tũc ei⁹ digõ ⁊ mandat ipsi stõus vapores malos ⁊ nutrim nõ digestũ: ⁊ auget ipsi⁹ cerebri egritudinẽ: ⁊ sic ex hac egritudine ꝑueniũt patiẽtes ad durabilitatẽ ⁊ circuitionẽ. ¶ Corporum v̾o ordines inter sanitatẽ ⁊ egritudinẽ sunt sex. Corp⁹ q̧ est in vltimo sanitatis. Et corp⁹ qđ est sanũ nec egrũ queadmodũ dicũt. Et corp⁹ egrotatiuũ qđ egritudinẽ cito recipit. ⁊ corp⁹ egri qui paruã h3 egritudinẽ ⁊ corpus egri qui h3 egritudinem: ⁊ corpus egri qui h3 egritudinẽ in vltimo. Oẽs v̾o egritudines aut sunt sanatiue aut nõ sanatiue. Et sanatiua q̃dẽ egritudo est q̃ nõ h3 qđ ꝓhibeat qn medicet̃ vt d3. Nõ sanatiua v̾o est cũ q̃ est aliqđ ꝓhibẽs ⁊ neq3 ꝯcedit̃ medico vt medicet̃ sicut d3: sicut dolor capit̃ si fuerit cũ eo rehumatism⁹. ¶ Et est tibi sciẽdum q̧ egritudo ꝓportiõalis ꝯplexiõi etati ⁊ tp̃i est minoris timoꝝ ea q̃ eis q̃ ñ ꝓportionat̃. Nõ em̃ accidit hec nisi ꝓpt̃ cãe ei⁹ magnitudinẽ. ¶ Debes aũt scire q̧ q̃dã egritudinũ sunt q̃ ad alias mutant̃ egritudines ⁊ destruũt̃ ipse: ⁊ in hoc cõsistit bonitas: et est vna egritudo alteri⁹ egritudinis medicamẽtum sic q̃rtana ex qua multotiẽs sanat̃ epilepsia ⁊ podagra ⁊ varices articuloꝝ dolores. Et q̃dã ẽt sanãtur a spasmo ꝓpter scabiẽ pruritũ ⁊ bothor. Uẽter q̃q3 silr sanat̃ ꝓpter oculoꝝ egritudinem. Et lyẽteria sanat ap̃a lateris. Et silr ani venarũ aptio oibus confert melãcolicis egritudinib⁹ ⁊ dolorib⁹ scie: ⁊ doloribus renũ ⁊ mr̃icis. ¶ Et est cũ egritudines in alias mutant̃ egritudies ⁊ ꝓpter hoc fit dispõ maioꝝ malicie sicut cũ mutat̃ ap̃a lateꝝ in ap̃a pulmonis ⁊ sicut cũ mutat̃ phrenesis in lethargiã. ¶ Et ẽ ꝑterea ex egritudib⁹ q̃dã q̃ de vno ad aliũ trãsit sicut lepra ⁊ scabies ⁊ variola ⁊ febris pestilẽtialis ⁊ ap̃ata putrida ⁊ ꝑcipue cũ dom⁹ stricte fuerint: ⁊ silr cum vici nus fuerit sub vẽto: ⁊ sicut obthalmia ⁊ ꝑcipue ei q̃ oculis eũ intuet̃: ⁊ sicut ꝯgelatio cũ imaginat̃ aliqs q̧ acetosum illud opet̃: ⁊ sicut ptisis ⁊ albaras. ¶ Et sunt egritudinũ q̃dã q̃ in semine hereditant̃ sicut albaras alba ⁊ tinea nãlis ⁊ podagra ⁊ ptisis ⁊ lepra. ¶ Et sũt egritudinũ q̃dã q̃ sunt gñales q̃ sunt alicui gẽti ꝓpe: aut in aliq̃ regiõe morãtib⁹: aut in eis multũ abũdãt. ¶ Debes ꝑterea scire q̧ mẽbroꝝ debilitas cõplonis seq̃tur malitiã ⁊ solone fabricatiõis.

¶ Doctrina scđa. sen. scđe. Cuius sunt due summe.

¶ Sũma. i. ẽ d̾ reb⁹ q̃ accidũt ab vnaquaq3 cãꝝ cõsi. Cui⁹ sunt. xix. capitula.

¶ Cap. pmũ est v̾bum vle de causis.

Cause dispõnũ corpis: q̃rũ iã. pmisim⁹ narrationẽ. s. sanitatis ⁊ egritudis ⁊ dispõnis q̃ iter eas media existit: sũt tres ãncedẽtes ⁊ pmitiue et ꝯiũcte. ¶ Ãncedẽtes v̾o ⁊ ꝯiuncte cõicãt in h° q̧ ãbe sĩt res corpee. s. humorales aut ꝯplõales aut ꝯpõales. Pmitie v̾o sũt q̃ ex

corpis exñt fbaz aut ex pte corpoꝝ extrisecoꝝ: sicꝫ q ex vberatiōe accit ⁊ ex calitate aerꝭ: ⁊ ex cibo calor frō q̄ corpi aduenīūt: aut ex pte aie. aia.n. aliō est a corpe sicꝫ q accit pp irā ⁊ tiorē ⁊ silia. Et cāe qd̄ añce dētes ⁊ pmitiue cōicāt i hº q iter eas ⁊ dispōnes q̄s noiauimº aliqd̄ erit mediū. Et cāe pmitiue ⁊ ɔiūcte qñz cōicāt i hº q iter ipas ⁊ iter pdcās dispōnes nō iteruenit mediū. Añcedētes vo cāe a ɔiūctꝭ differūt eo q cū cāis añcedētibº nō aduēit dispō: sʒ iter eas alie erūt cāe q̄ sīt dispōni ppinquiores añtibus. Et cāe añtes differūt a pmitiuis i hº q ipe sīt corpales: ⁊ ēt iter añcedētes ⁊ iter dispōēz pculdubio iteruēit mediū sʒ i cāis pmitiuis nō ē hº neccīū. Cāe qʒ ɔiuncte a pmitis differt i hº q sīt corpales: ⁊ ēt q iter cās ɔiūctas ⁊ iter dispōēz nō ē mediū. In cāis vo pmitiuis nō ē hº neccīū imo due res i eis sūt poſſes. Cāe & añtes differūt a pmitiuis q sūt cāe corpales. s. hūorales aut ɔplōales: aut ɔpōales. Et q ipe sīt ex qbº aduēit dispō nō pº aduētu: sʒ aduenit ex eis aliq̄ mediāte. Et cāe ɔiūcte sīt cāe corpales ex qbº dispōes pueniūt pº aduentu. s. absqꝫ medio. ¶ Et cause pmitiue sīt cāe nō corpales ex qbº pueniūt dispōes aduētu pº aut nō pº. Exēplū cāꝝ añtiū ē replō febri ⁊ replō: receptaculoꝝ oculi vt aq̄ i ipʒ dscēdat. Exm cāꝝ ɔiūctaꝝ ē putredo febri ⁊ hūor q̄ ad foramē dscēdit oplōni ⁊ opilatio cecitati. Exm cāꝝ pmitiuaꝝ ē calitas solis aut fortitudo motº aut tristitia aut vigilia. aut cōedere rē calefaciētē sicꝫ allea. ⁊ hº tm̄ febri aut pcussio dilatatiōi ⁊ descēsui aq̄ ad oculū. Oēs autē cāe aut sīt cāe fʒ eēntiā: sicꝫ pip cū calefacit ⁊ opiū cū ifrāt. aut sīt cāe fʒ añs: sicꝫ aq̄ frā cū calefacit ppea q ispissat cutim ⁊ fʒ calitatē ⁊ aq̄ calā infridat ppea q resoluit ⁊ sicꝫ scamōea cū ifrāt: ⁊ iō q hūorē expellit calefaciētē. Nō ois vo cā q̄ corpi aduēit i ipʒ opaꝝ: imo pter hº tria sūt necīa. fortitudo. s. sue vtutꝭ agētis ⁊ fortitudo vtutꝭ corpis ppatiue. ⁊ politas pmitēdi vnū tāgere aliud tāto tpe vt in tali q̄le illō possit ex vno puenire opō in aliud. Est aūt cuʒ cāꝝ dispōnes diuersificanꝝ i eo q puenit ex eis. Est ei cuʒ ex cā vna i corpibº diuersis diuerse pueniūt egritudies ⁊ ē cū eiº opō diuersificaꝝ i debili ⁊ forti ⁊ fortis sensus ⁊ debilꝫ sensus. Cāꝝ pterea alie sunt q̄ sunt vicarie alie q̄ n. ⁊ vicarie qd̄ sīt q̄ꝝ cū sepanꝝ remanet affectio. Nō vicarie vo sīt ex q̄ꝝ sepatiōe puenit sanitas. Dicemº ēt q cāe q̄ mutāt dispōes corpis ⁊ ille q̄ ɔsuāt aut sīt necīe a qbº ipoſſe ē hoiez egredi i toto tpe sue vite: aut n necīe. Et necīariaꝝ qd̄ sex sīt gñā. Genº aerꝭ circūdatꝭ: ⁊ genº eiº qd̄ comediꝝ ⁊ bibiꝝ ⁊ genus motº ⁊ qetꝭ corpee. ⁊ genº motuū aialiū ⁊ genus sōni ⁊ vigilie. ⁊ genº euōnis ⁊ retētiōis. De gñe & aeris est nobis prius loquendum.

¶ De affectiōe aerꝭ q̄ circundat corpora. Ca. ij.

Aer ē elemētū nroꝝ corpoꝝ ⁊ spūum. ⁊ pter hº q ē elemētū nroꝝ corpoꝝ ⁊ spūum ē ēt emanatio nris aduēiēs spiritibº: ⁊ ē cā melioratiōis eoꝝ nō tm̄ sicut elemētū: sʒ ēt sicut faciēs. s. tpans. Iaʒ autē declauimº i his q̄ pcesserūt qd velimº itelli cū spm̄ dicimº nō. n. dicere volumº illō q phi aiaʒ vocāt. Et hº qd̄ tpamētū q ex aere nris aduēit spiritibº ex duabº pēdet opōibº q̄ sīt mūdificatio ⁊ euētatio. Euētatio vo ē tpamētū ɔplōis spūs calī cuʒ supfluit pp ɔstrictionē ⁊ fʒ plʒ ⁊ pp aliō tpamētuʒ. s. tpamentuʒ: q sit tpamētuʒ relatiuuʒ q sciuīsti. Et hº qd̄ tpam attribuit nobꝫ aerꝭ attractio a pulmōe ⁊ a poris: euētatiōe pꝫ sus q̄ sīt cuʒ arterijs ɔtinui. Aer aūt q̄ nos circundat valde ē fridº i ɔplōne ɔpatiōe spūs inati q̄to plus ɔplōis q̄ accit ppꝫ ɔstrictionē. Cūqꝫ aer ad ipʒ puenit ipellit ipʒ ⁊ misceꝫ cū eo ⁊ phibet ipʒ ne ad igneitatē ɔuertaꝫ ɔstrictiuā ex q̄ ipe ad malitiā puēit cōplōis p quā remoueꝫ a ppatiōe ad affectiones recipiendū aiales i se q̄ ē cā vite ⁊ ad resolōnez fuemet sbe vaporalꝫ humide. Mūdificatio vo ē pp societatē ipiº qñ reuerti facꝫ ahelitº illō q ei attribuit vtº sepatiua ex vapore fumoso. cuiº ɔpō ad spm̄ ē ɔpō humorꝭ supflui ad corpº cū aer expelliꝫ. Tpamētū & eiº ē ppea q spūi aduēit aer cū attrahiꝫ ⁊ mūdificatio ē pp eiº exitū cū expelliꝫ. Aer ei q̄ attrahiꝫ i pmis cū igrediꝫ ad tpādū necē ē vt sit i effcū fridº sʒ postq̄ ɔuertiꝫ ad q̄litatē spūs pp calorē lōgitudie more dstruꝫ eiº iuuam ⁊ nō idiget eo ⁊ ē aer nouº necessariº q̄ igrediaꝫ vt illiº alteriº suppleat vices. Oʒ igiꝫ necessario vt egrediaꝫ ad hº vt suo vicario locū euacuet: ⁊ vt fumose supfluitates sbe spūs cū eo expellanꝫ. Et aer qd̄ dū ē tpatº ⁊ clarº neqꝫ sba eꝫnea ɔplōni spūs ɔtra ei admisceꝫ ē sanitatē efficiēs ⁊ ipaʒ ɔseruās ⁊ cū mutaꝫ sue opōnis ɔtrū opaꝫ. Aeri pterea accñt mutatiōes nāles ⁊ mutatiōes sināles ⁊ mutatiōes cursuʒ egrediētes nālē ei ɔtue. Nāles vo mutatiōes sīt mutatiōes tpales: qm̄ i vnoqꝫ tpe aer ad aliam ɔuertiꝫ ɔplexionē.

¶ De naturis tēpoꝝ. Cap. iij.

Debes autē scire q tpa ista fʒ medicos. alia sūt ab eis q̄ sunt fʒ astronomicos. Quatuor nāqꝫ tpa fm astronemicos sunt mutatiōes sol in vnaqꝫ q̄dra circuli sigrū a pūcto icipiētes vnali. ¶ Scōm medicos vo ver in terris tpatꝭ est tps in q̄ nō tm̄ sūt necessarie res calefaciētes ppꝫ frigº vt ide sit multū curādū: neqꝫ euētatio ppꝫ calorē. Et in ipso q̄dē est pnm frōdēdi arbores. ⁊ eiº tps est tps exñs inter equitatē vnalē aut añ ipaʒ paꝝ donec sol sit in meº thauri. Et autūnº est huic oppositº in talibº q̄les sunt nostre terre. In alijs vo terris est poſſe vt pcedat vere tardeꝫ autūnº ⁊ estas q̄dē est totū tps calʒ: ⁊ hyems totuʒ tps frigiduʒ. Unūqdqꝫ igiꝫ duorum tēporum veris autūni est magis breue fm medicos q̄ vnūqdqꝫ duorū tēporuʒ estatis ⁊ hyemis. Et hyems q̄dem est tps estati opm aut minº eo aut maiº eo fm terras ⁊ vꝫ q ver sit tps floꝝ ⁊ initiū pomoruʒ: ⁊ autūnº tps mutatiōis coloris foliorūʒ ⁊ pnm casus eorum: ⁊ qd̄ est pter istud est hyems ⁊ estas. Et dicemus q veris cōplexio est tpata: neqꝫ est sicut q̄dā existimāt calida ⁊ humida. certificare vo istud multa inuestigatione est in pte nālis phie. credere autē debemº q veri capitum est ppinquº ⁊ fortitudo existit radiū qui ab eo pfluit qui imaginaꝫ cōuerti retro. I estate aut super angulos valde acutos. aut super seipm̄ in lineis in quibus penetrauit: ppterea inspissaꝫ radiº. huius vero cā pro certo existit eo q casus radiū solis est qui est sicut casus axis collīne ⁊ piramidis sicut sīt a centro corpis solis penetret ad illud qd̄ est

el oppᵐ. Aliᵘ ē q̄ ē sic̄ suꝑficiei ⁊ circūferētie: aut q̄ ē
ꝓpinquius circūferētie: ⁊ eiᵘ qđ ꝟtᵘ existit in aſe: eo
ꝙ ipſiſſio aduenit ei ab oībus extrēis ille ꝟo q̄ ē i ꝑte
extremoꝝ ē magꝭ debilis. Nos āt i eſtate sumᵘ cadē
teo i are aut circa ipʒ: ⁊ ꝑdurat hᵒ tp̄s ſuꝑ nos q̄ in
iſtis moramur latitudibᵘ. Et i hyeme ſumus circa
circūferētiā. Iōqꜫ i eſtate lumē exiſtit magis ſplēdi
dū lʒ ſpaciuʒ qđ ē a nr̄o loco ad locū ſolis ſit lōgius
cū ſol circa ſuā exit augē. Iſtiᵘ ꝟo lōginq̄tatꝭ ⁊ ꝓpi
q̄tatis ꝓꝑō i ꝑte aſtronomica ꝑtis diſciplinalis ꝑhie
d̄clarat ⁊ certificatio foꝛtitudīs caloꝛꝭ et foꝛtitudis
lumīs mōſtrat i ꝑte nālis ꝑhie. ¶ Et eſtas ꝑter hᵒ ꝙ
eſt cal'a eſt ēt ſicca ꝓꝑ reſolōnē hūoꝝ q̄ ſit i ea a mul
ta calitate. ⁊ ꝓpter reſol'onē ſube aeris ⁊ ipſius ſilitu
dinē cum nā ignea. ꝓpter paucitatē eiᵘ qđ cadit i ea
de roꝛe ⁊ pluuia. ¶ Et hyems q̄ꝺ frā eſt ⁊ hūida ꝓꝑ
harum cāꝝ ꝯ̄ria. ¶ In autūno ꝟo iā caloꝛ diminutᵘ
fuit ⁊ fritas nōdū ꝑuenit ad ꝯplemtū. Et ſilr̄ erit ꝙ
iā i meᵒ ſtamᵘ lōgitudis q̄ ē iter arē quē noīauimᵘ ⁊
iter circūferētiā ꝓpinquiᵘ igit̄ exiſtit tꝑamēto qđ in
ter calitatē exiſtit ⁊ fritatē. ¶ In humiditatē āt ⁊ ſic
citatē nō exiſtit tꝑatus. Qūo. n. hoc eſſet cū ſol iā ſic
cauerit aerē ⁊ nōdū acciderit ex cāis humectātibus
qđ ſit exiccatiōi cāe exiccātis oꝑᵐ. ¶ Diſpō q̄ʒ q̄ eſt
ad infridādum nō eſt quēadᵐ ea q̄ eſt ad humectā
dum: qm̄ ꝯuerſio q̄ eſt ad ifrigidādū ē leuis: ſed cō=
uerſio q̄ eſt ad humectādū nō eſt tā facilis: nʒ ēt cō=
uerſio q̄ ſit ad hūiditatē ꝓpter frigus: ſic̄ cōuerſio q̄
ſit ad ſiccitatē ꝓꝑ calorē. Cōuerſio nāqꜫ q̄ ſit ad ſic=
citatē ꝓꝑ calitatē eſt facilis: qm̄ q̄libʒ calitas exiccat
ſed nō q̄libet fritas humectat: imo plerūqꜫ q̄libet ca
litas foꝛtioꝛ erit in humectādo cum mām īuenit ꝙ̄
ſit q̄libet fritas i eodē. q̄libet eim̄ calitas euapoꝛatio
nem facit ⁊ nō reſoluit: ſed q̄libet fritas nō ipiſſat et
cōſtringit ⁊ adunat. Iōqꜫ nō eſt diſpō q̄ faciat rema
nere ver in hūiditate hyemis ſic̄ eſt diſpō q̄ facit re=
manere autumnum i ſiccitate eſtatis. Ueris eim̄ hūi
ditas tꝑat̄ i tāto tp̄e ꝓꝑ calitatem in q̄nto nō tꝑatur
ſiccitas autūni ꝓpter frigiditatem. ¶ Et vr̄ ꝙ hume
ctatio iſta ⁊ exiccatio ſil'es ſint oꝑatiōibus habitus
⁊ ꝑuatiōis: ⁊ nō duoꝝ ꝯ̄rioꝝ oꝑōnibus. Exiccatio
nāqꜫ in hᵒ loco nō eſt niſi ſube humide deſtructio: ⁊
humectatio nō eſt ſicce ſube deſtructio: ſed ſube hu
mide acq̄ſitio. cū. n. in hᵒ loco dicimᵘ aerē humiduʒ
⁊ aerē ſiccum nō intelligimᵘ eiᵘ foꝛmā: nʒ eiᵘ q̄litatē
nālē: neqꜫ de hoc i hᵒ loco cogitamus aut multum
ſollicitamur. ¶ Et cum aerē dicimus humidū nō vo
lumus itelligere niſi aerē cuius āmixti fuerint vapo
res miti aquoſi: aut aerē cuiᵘ ſpiſſitudo ꝯuerſo fuit
a ſilitudine vapoꝛis aquoſi: ⁊ arem dicimus ſiccum
aerē vʒ ex q̄ reſolutū fuit qđ de vapoꝛibus acq̄ſis ei
erat āmixtū: qm̄ ſe ꝯuertit ad ſilitudineʒ ſubē ignis
ꝓpter reſolōnē ⁊ cū q̄ āmixti fuerīt terreſtres fumi q̄
terre i ſua ſiccitate ſilant̄. ¶ Suꝑfluitas igit̄ humi=
ditatis hyemalis minuit̄ ex ꝟe. ꝓpter ꝙ̄ lʒ calitateʒ
q̄ in ipo accīt ꝓpter qđ ſol oppōni capitū ꝓpinquus
erit. ¶ Autūni vo ſuba nō ꝓpter ꝙ̄libʒ fritatē q̄ i ipo
accidat hūectat̄. ⁊ cū hᵒ cogſcere voles ꝯſiderab̄ an
res ſicce i aere frō tā cito humectant̄ ꝙ̄ cito res hūi
de i aere cal'o exiccant̄. poſtq̄ꝫ pōes frm̄ i fritate ſua
ſic̄ calm̄ i calitate ſua ferē. Cū hᵉ. n. ꝯſideraueris iue=
nies rem iter ea diuerſa. Lʒ h̄ exiſtat res alia maioꝛ
iſta: et ē ꝙ hūiditas i aere calo et frō ſilr̄ n̄ ꝑmanēt: ni
ſi ꝓꝑ emanatiōis ꝑmanētiā ad eas vēiētꝭ: ſʒ ſiccitas
idiget nulla emanatiōe. hoc āt ꝙ hūiditas nō ꝑma
net i coꝛpoꝛibᵘ aeri diſcooꝑtꝭ: et i ipō aere niſi ꝓpter
emanatiōʒ: nō ē niſi ꝓꝑea ꝙ aer nō dr̄ eē foꝛtis frita
tis niſi ꝑ ꝯꝑōnē nr̄oꝝ coꝛpoꝝ: nʒ eiᵘ fritas ꝑuēit apđ
nos i terris hitatꝭ tāta q̄n aliq̄ mō reſoluat. Immo i
oibus reſoluit diſpōnibᵘ ꝓꝑ illđ qđ i eo exiſtit de vir
tute ſolis et ſtellaꝝ. Cū ḡ abſcindit̄ emanatio et per
durat reſol'o cito aduēit ſiccitas. ¶ In ꝟe aūt illđ qđ
reſoluit̄ ē pl'ꝰ eo qđ euapoꝛat. Et hᵘ q̄ꝺ cā ē eo ꝙ euā
poꝛatiōʒ due res efficiūt. vna ē calitas ſubtilis pau=
ca in eo ꝙ ex ſpatio māifeſtū erit. et calitas foꝛtis in
ter ea abſcōdita ex q̄ ad terre ſuꝑficiē res ꝯfluit ſub=
til'. Qđ eim̄ de t̄ra occltū ē i hyeme vehemti caloꝛe ca
lidū exiſtit: quēadmodū i ſapiētijs nālibᵘ ꝑncipalibᵘ
decl'atū fuit et ē calitas aeris pauca. ¶ Due igit̄ res
ad hūectādū ꝯiūgunt̄ q̄ ſunt ſublimatio: et inſpiſſa=
tio: et q̄nto magꝭ ꝙ ēt fritas i ſuba ipſiᵘ aerꝭ oꝑat̄ ſpiſ
ſitudinē et ꝯuerſionē ad euapoꝛatiōʒ. ¶ In ꝟe āt re=
ſolutio aerꝭ ē magꝭ foꝛtꝭ ꝙ̄ eius euapoꝛatio. et caloꝛ
abſcōditᵘ occltᵘ valde minuit̄ et aꝑꝑet ex eo qđ ſuꝑfi=
ciei terre aduēit ſubito res q̄ ē foꝛtioꝛ ꝙ̄ vapoꝛās aut
res q̄ ſbtil' exiſtit euapoꝛatiōis: ꝓꝑea ꝙ multū ſuꝑat
mām et ſubtiliat: et iuenit eiᵘ pauca euapoꝛatio calo
rē multū i aere et cōplet̄ reſol'o ꝓꝑ hᵒ: hᵒ ē ſʒ pl'ʒ et ſʒ
eaꝝ cāruʒ ſingularitatē abſqꜫ alijs cauſis ex q̄bᵘ he
alie ꝓueniūt cāe ꝑter eas q̄s noīauimᵘ. ¶ Amplius
āt nō eſt ibi mā multa q̄ illđ qđ fuit ſublimatū et ſub
tiliatum reſtauret. Et ꝓꝑea oʒ vt nā veris trahat ad
eq̄litatē iter hūiditatē ⁊ ſiccitatē ſic̄ tēꝑatū iter calita
tē et friditatē: lʒ nō ꝓhibeamᵘ q̄n ꝑnᵐ veris trahat
ad hūiditatē quādā: et tm̄ nō ē lōginquū ab eq̄litate
ſicut ē ſiccitas autūni ab eq̄litate. ¶ Preterea ſi n̄ iu=
dicauerimᵘ ꝙ in autūno ſit foꝛtis eq̄litas inter calidi
tatē et frigiditatē nō erit ab eq̄litate longinquū. eius
eim̄ ꝑtes diei q̄ ſunt ante meridiē et poſt ſunt eſtiue.
Aer nāqꜫ autūnalis eſt foꝛtis ſiccitatis et valde aptᵘ
ad recipiēdū caliditatē et ꝯuertit ad ſilitudinē ignei
tatis ꝓꝑea ꝙ eſtas ipm ad hoc ꝑparauit. Et eius no
ctes et eius matutina ſunt frā ꝓꝑ ſolis lōgitudinē in
autūno ab oppōne capitū: et ꝓꝑea ꝙ ſubtile reſolu=
tū foꝛtit̄ recipit oꝑōnē eiᵘ qđ ifrāt. ¶ Uer āt magis ē
circa eq̄litatē in duabᵘ q̄litatibᵘ: iō ꝙ aer ipſius nihil
recipit ex cā q̄ cāe q̄ ē in autūno ſilis exiſtit. ſ. illđ qđ
recipit autūnᵘ ex calitate et fritate. Eius igit̄ nox nō
multū lōge ē a die ſui ipſiᵘ. ¶ Qđ ſi aliq̄s dixerit qua
rōne nox autūni eſt fridioꝛ nocte ꝟis cū opoꝛteret vt Questio
eiᵘ aer eēt calidioꝛ: eo ꝙ ſit magis ſubtilis. ¶ Rn̄de=
bimus et dicemᵘ ꝙ aer q̄ eſt foꝛtis raritatis citius re Responsio
cipit calitatē et fritateʒ. et ſilr̄ aq̄ foꝛtꝭ raritatꝭ iōqꜫ cū
tu calefecerꝭ aquā et volueris ipaʒ ꝯgelare citiᵘ ꝯge
labit̄ ꝙ̄ frā: ꝓꝑea ꝙ fritas in ipām penetrat ꝓꝑ eiᵘ ra
ritatē. Coꝛpa āt nō tm̄ ſentiūt ex fritate veris ꝙ̄tum
ſentiūt ex fritate autūni: eo ꝙ coꝛpa i vere ſunt exeū
tia a fritate ad calitateʒ ꝯſuetā in fritate: et in autun
no ſunt ad hᵒ ꝯ̄ria. lʒ autūnᵘ ad hyemē tēdat: et ver
ab eo recedat. ¶ Et ē tibi ſciēdū ꝙ tempoꝝ diuerſi=

tas facit ɔmoueri in vnoquoqȝ climate aliquē egritudinū modū. Et medicꝰ debet hoc in vnoquoqȝ climate cognoscere ad hoc vt in ipso sint ɔstructe custodia ⁊ regiminis prouisio: est etiam cum vnꝰ dies alicui temporum similis existit: ⁊ nō alij. Est nāqȝ ex diebꝰ qui est hyemalis: ⁊ est ex eis qui est estiualis: ⁊ est ex eis qui est autūnalis qui in die vna calefacit ⁊ infrigidat.

De iudicijs temporum ⁊ eorum mutationibꝰ. Ca. iiij.

Omne tempus quod ɔplonem habet sanā proportionale est ⁊ conueniens. sed quod malitiā ɔplonis habet proportionale diuersificatur ab eo. sed cū multa ab equalitate egressio acciderit proportionale ⁊ nō proportionale ab eo diuersificabitur: ideo quod virtus debilitabitur. Unūquodqȝ etiam tempus ɔploni egrote ɔueniens ipsiꝰ ɔtrarium est. Cumqȝ duo tempora a sua egressa fuerint natura ⁊ fuerit eorum exitꝰ ɔtrariꝰ: nō fuerit ibi superfluitas longa: quemadmodum si fuerit hyems meridiana ⁊ superuenerit ei ver septentrionale erit aduentꝰ secundi super primum conferens corporibꝰ ⁊ ipsa temperans eo quod septentrionalitas veris est opposita meridionalitati hyemis. Et similiter si hyems valde sicca fuerit ⁊ ver fuerit valde humidum: tunc ver hyemis siccitatem temperabit: ⁊ si humiditas nō fuerit multa nō prolongabitur tempore multo nō mutabit illud eiꝰ temperamentum in humectatione impedientē. Mutatio preterea temporis in vno tempore est minꝰ afferens mortalitatē quam eiꝰ mutatio in multis temporibus. s. mutatio adducens mortalitatē: ⁊ nō est mutatio emendans illud quod prima attulit mutatio: sicut diximꝰ. Et ex ɔplonibꝰ aeris dignior vt ɔuertatur ad putrefactionem est calidi ⁊ humidi aeris complexio. Plurimum vero quod accidunt aeris mutationes est in locis diuersorum situum: ⁊ in profunditatibꝰ vallium sed in collibꝰ ⁊ in altis pauce prope erunt. Et est conueniens vt sicut tempora debent proueniant: vt sit estas calida ⁊ hyems frigida. ⁊ similiter vnūquodqȝ tempus. Quod si pluries nō ita fuerit erunt cause malarum egritudinum. Annꝰ preterea in quo omnia eiꝰ tempora secundum vnā eueniūt qualitatē: annꝰ est malꝰ quemadmodum si totꝰ annꝰ fuerit humidꝰ: aut siccꝰ aut calidus aut frigidꝰ. Annꝰ. n. qui est sic est multarum egritudinum sue qualitati proportionalium: quarum tempora postea erunt plura. Unum nāqȝ tempus multum commouet egritudinē sibi proportionalem quanto magis totꝰ annꝰ. Tempus. n. frigidum cum corpꝰ inuenit flaticum ɔmouet epilepsiā ⁊ paralisim ⁊ apoplexiā ⁊ torturā ⁊ spasmū ⁊ similia. Et tempus calidum cū inuenit corpꝰ colericum ɔmouet maniā ⁊ febres acutas ⁊ apostemata acuta: quanto magis si totꝰ annꝰ secundum vniꝰ temporis naturam incedit. Amplius cū cito prouenit hyems cito hyemales adueniūt egritudines. Et cum cito prouenit estas cito estiue adueniunt egritudines: et mutantur egritudines que erant ante secundum iudicium temporis. Cum quod aliquod prolongatur tempus multe eiꝰ fiunt egritudines ⁊ proprie estas ⁊ autunnꝰ. Debes autem scire quod effectꝰ mutationum temporum nō sit propter causam temporis: vnde est tempus: sed propterea quod cū eo mutata qualitas magnā efficit operationem in mutationibꝰ dispositionum. Similiter quoqȝ si aer in vna die mutatur de caliditate in frigiditatē mutabuntur secundum eas corpora. Et in temporibꝰ quod saniꝰ existit vt sit autunnꝰ pluuiosus ⁊ hyems temperata nō sit nō frigiditatē habens: nō tamen sit plurima in ɔpone regionis. Et si ver pluuiosum fuerit ⁊ estas nō absqȝ pluuia erit istud qui sanitas esse potest.

De aere bono. Cap. v.

Aer bone substantie est aer cui nō admiscetur ex vaporibus: neqȝ ex fumis res extranea: ⁊ qui est discopertus celo: nō est inter parietes ⁊ tecta ɔstrictꝰ. Cum vero in aere acciderit putrefactio cōmunis discoopertus tunc erit ipsam magis recipiens quam ɔstrictꝰ ⁊ occultatꝰ: aliter autem discoopertꝰ melior existit. Et hic quidem bonꝰ aer permanet clarꝰ nisi cū eo vapores misceantur lacuū ⁊ stagnorū ⁊ profunditatū aquā ɔtinentiū ⁊ terrarū que sunt laxe: ⁊ locorū vbi nascuntur olera: ⁊ precipue vbi talia qualia sunt caules ⁊ eruca oriuntur ⁊ arbores viscose ⁊ arbores malarū ɔplonis sicut sohat ⁊ nuces ⁊ ficꝰ ⁊ odores putridi: ⁊ propter hoc nō remoueantur ab eo venti boni qui sufflant ex terra alta aut quod non sit aer hic nō est retentꝰ in terra profunda que cito calefit cū sol oritur ⁊ cito infrigidatur cū occidit nō est strictꝰ inter parietes quorum parū est ex quo fuerūt ɔstructi cū sehergi: ⁊ horū similia quoniam nōdum integre ad siccitatē perfectā peruenerunt: nō obsistit attractioni aeris sicut qui guttur stringit. Et tu quod iā sciuisti quod mutationū aeris alie sunt naturales alie sunt nō naturales ɔtra naturam alie suntque nō sunt naturales nō extra naturam. Debes autem scire commutationes aeris que nō sunt secundum naturam siue sint extra naturam siue nō ɔtra naturam quando eueniūt secundum circuitū ⁊ quando nō fuerint circuitū. Ex dispositionibꝰ quidem temporū sanior est vt existant tempora secundum suā naturam quando eorū mutationes afferūt egritudines.

De mutatione qualitatum aerum ⁊ eis que ex temporibus proueniunt. Ca. vj.

Aer calidꝰ dissoluit ⁊ laxat. Et si eiꝰ caliditas pauca fuerit. temperata tamen rubificabit colorē eo quod sanguinē ad exteriora trahit quod si multa fuerit colorē efficiet citrinū propterea quod resoluit illud quod attraxit. Ipse quoqȝ multū efficit sudorē ⁊ minuit vrinā ⁊ digestionē debilitat ⁊ sitim facit. Frigidꝰ vero aer ɔstringit ⁊ digestionē fortiorē reddit ⁊ vrinā efficit multā: ideo quod humores ɔstringit ⁊ propterea quod in sudorē parū resoluuntur: ⁊ his similia ⁊ minuit egestionē propterea quod musculi ani se exprimūt ⁊ ideo quod rectū intestinū parum obedit. vnde propter obstructionē obedientie ventris nō descēdit quapropter multū moratur ⁊ eiꝰ aquositas in vrinā resoluitur. Aer vero humidꝰ cutē lenit ⁊ corpꝰ humectat. Et siccꝰ exiccat cutē ⁊ denigrat corpꝰ. Et aer turbatꝰ tristificat aiam et commiscet humores. Aer vero turbatꝰ aliꝰ est ab aere grosso: Aer enim grossus est ille qui a turbatione sibi sue similatur. Sed turbatꝰ est ille qui cum partibus miscetur grossis. Duarū vero rerum significatio est quod stelle minuta parū apparēt et splēdor eiꝰ quod ex stellis fuit sicut eiꝰ quod scintillat parū resplēdet. Et eiꝰ quod causa erit vapores multi et fumi multi ⁊ venti boni pauci. Nūc autem illum sermonē ad hanc reducemꝰ intentionē. ⁊ ɔplebimꝰ ipsum cū de mutationibꝰ aeris que est preter naturam tractabimꝰ: et omne quidem tempus quod prouenit secundum quod debet iudicia habet propria. et finis quidem cuiusqȝ temporis principium temporis quod est post ipsum in iudicijs duorū tēporū cōicat ⁊ in egritudinibꝰ ipsorū. Uer autem cum est secundum suā ɔplonē est meliꝰ tempus et est proportionale cōploni spiritus et sanguinis: et licet cum sua existat equalitate quā notauimꝰ ad caliditatē tamen subtilē declinat parumper sopitā et ad humiditatē naturalē et rubificat colorē eo quod sanguinē attrahit tēperate et nō peruenit ad resoluendum quemadmodum estas peruenit estiualis. In vere quoqȝ ɔmouentur egritudines chronice: facit enim humores qui sunt quieti currere et eliquat eos. Ideoqȝ melius patientibꝰ melita cōmouentur et ille in quo multitudo exhuberat humorum in hyeme propter eiꝰ gulositatē et exercitij eiꝰ prauitatē fit in vere egritudinibꝰ aptꝰ quam ex illis cōmouentur maius propter quod ver eas resoluit. Cumqȝ ver prolongatur et tēperatur estiue egritudines pauce sunt. Ueris autem egritudines sunt sangui

egõ ꝛ fluxꝰ sanguis ex naribꝰ ꝛ melie ebulitio: q̃ õ nã
existit colere ꝛ apata ꝛ carbũculi ꝛ sinãcea ꝛ sũt plim
pniciose ꝛ alie exiture. Et in ipso multũ ꝯtingũt ve-
narũ scissure ꝛ sputũ sanguinolẽtũ ꝛ tussis: ꝛ ꝓpe in
eo qd̃ ex ipso est hyemale ꝛ hyemi silat̃ fiũt eorũ di
spõnes male q̃ has hñt egritudines ꝛ ꝓprie ptisim
ꝛ ꝓpterea ꝙ ipȝ in flegmaticꝭ mãm flegmatꝭ mouet
accidit in eo apoplexia ꝛ palysis ꝛ iuncturarũ dolo
res. Ex eis ṽo q̃ ducũt ad hꝰ est aliq̃s fortꝭ motꝰ ex
motibꝰ corporis ꝛ aialibꝰ ꝛ comestio ẽt rerũ calefaciẽ
tium eo ꝙ aeris adiuuat nãm. Nulla aũt res ẽ q̃ ita
tueat̃ ab egritudinibꝰ veris quẽadᵐ flõia ꝛ inanitio
ꝛ diminutio comedẽdi ꝛ augmẽtũ bibẽdi ꝛ debilita-
tio potꝰ iebriãtis ꝛ ipsius diminutio ꝛ tpamẽtũ. Uer
p̃terea puerꝭ ẽ ꝯueniẽs ꝛ eis q̃ st circa ipsos. Hyems
ṽo ad degerẽdũ est melior p̃terea ꝙ frigus caloris
inati sibam ꝯprehẽdit. vñ fortior efficit̃ ꝛ nõ dissoluit̃
ꝛ iõ qꝛ fructꝰ sunt pauci ꝛ gens nõ comedit nisi leuia
nutriẽtia: ꝛ qꝛ hoiuȝ motꝰ post repletionẽ est puus,
ꝛ qꝛ ad loca igrediunt̃ calefaciẽtia. Ip̃a q̃ȝ coleram
plus debilitat q̃ȝ oia tpa sua fritate ꝛ sui diei breuita
te ꝛ sue noctis ꝓlixitate. Et ipsa est magis ꝯstringẽs
mãs. Et ipsa est plus necessariũ assumere ea q̃ inci-
dunt et subtiliãt. Egritudinũ ṽo hyemalium plurime
sunt flegmatice ꝛ in ipsa flegma fit multũ: ꝛ plim qd̃
ꝯpatũ i ea sȝ plȝ ad albedinẽ trahũt et i ip̃a abũdat
catarrꝰ ꝛ icipit catarrꝰ cũ aer autũnal' mutat̃ quẽ post
ea sequunt̃ ap̃a lateris et ap̃a pulmõis et raucedo ꝛ
dolor gutturꝭ: deinde accñt dolor lateris ipsiꝰ et dor
si et neruorũ nocumẽta et capitꝭ dolor chronicꝰ: im
mo apoplexia et epilepsia. Et hꝰ totũ ꝓpterea ꝙ ma
terie cõstringunt̃ flegmatice. Et qꝛ multiplicantur.
Senibꝰ ṽo nocet hyems et eis silr qui eis silis erũt
sȝ medijs iuuamᵐ p̃stat. In hyeme p̃terea hypostasis i
vrina multitudo exit ꝯparatiõe estatis: et eiꝰ ẽt q̃tita-
tas est maior et minuit̃ in ea sanguis et augetur fleg-
ma. In estate ṽo auget̃ colera rubea: sȝ postea i eiꝰ
fine colera nigra auget̃ ꝓpterea ꝙ subtile resoluitur et
grossum retinet̃ et cõstringit̃. Et inuenies senes et q̃
eis silant̃ in etate fortiores. Et estas q̃d̃ humores re
soluit et ṽtutes debilitat et opatiões nãles cã mul-
te resolutiõis: et citrinat colorẽ. ꝓpterea ꝙ resoluit il
lud qd̃ ex sanguine attrahit. Egritudinũ q̃ȝ tpa i ea
abbreuiãtur. si em̃ ṽtꝰ fortis fuerit aerẽ iueniet ad
resoluẽdũ ꝓadiuuãtẽ et ad egritudis mãȝ maturãdũ
et expellet eaȝ ex. Qd̃ si debilis fuerit calor aeris ei
addet debilitatẽ ꝓpterea ꝙ laxat et destruet̃ et mo
rit̃ eger. Ampliꝰ estas cal'a et sicca cito icidit egritu
dines humida ṽo est masticãs. vñ suarũ egritudinũ
tpa ꝓlõgant̃: iõꝗ plimi vlcerũ ad herpetẽ estiomenũ
pueñt. Et accñt in ea hydropisis et lyenteria et lenit̃
nã ad hꝰ totũ adiuuãt hũores multi q̃ a supioribus
ad iferiora descẽdũt et ꝓpe a capite. Estiue ṽo egri
tudines sunt sicut febres tertiane et sinochꝰ et cau-
son ꝛ corpis extẽuatio. Et ex doloribꝰ doloris auris
et obthalmia et in cã multiplicant̃ ꝓpe cũ nõ fuerit
vẽtosa herisipilla ꝛ bothor q̃ sunt eiꝰ nãe cuiꝰ ẽ ip̃a.
Cũ ṽo estas fuerit ṽnalis erũt febres bone disposi-
tõis nõ hñtes asp̃itatẽ et acuitatẽ siccã et multipli

cabit̃ i ea sudor ꝛ expectabit̃ i crisibꝰ ꝓpterea ꝙ calī
tas ꝛ hũiditas huic ꝓportionãt̃: qm̃ cal'as resoluit
ꝛ hũiditas laxat ꝛ porros dilatat. Cũq̃ estas fuerit
meridionalis multiplicabunt̃ in ea mortalitates et
egritudies variole ꝛ morbilli. Septẽtriõal' ṽo estas
ẽ sana: iõꝗ expimẽdi egritudines i ea multiplicãt̃.
Egritudines aũt istas exprimẽdo sunt q̃ ꝓueniunt
ex cursu mãei ꝓp calorẽ occltũ aut mãifestũ cũ pcu
tit eũ fritas mãifesta ꝛ p̃mit. Et he q̃dẽ egritudines
sunt sicut reumatismi ꝛ q̃ ipos sequunt̃. Cũq̃ estas
fuerit septẽtrional' sicca flaticꝭ ꝯfert ꝛ mulieribꝰ: et
colerã hñtibus rubeã accidet obthalmia sicca ꝛ fe-
bres acute lõgi tpis ꝛ ꝓueñiẽt ex adustiõe cole ꝯstris
ctio ꝛ colere nigre exuberatio. Autũnꝰ ṽo multarũ exit
egritudinũ: eo ꝙ in ip̃o hõ sub sole cal'o multũ ice-
dit ꝛ in nocte ꝓuenit ad frigꝰ ꝛ ꝓpea ꝙ fructuũ ẽ mlt
titudo q̃ hũores fiũt mali. ꝛ ꝓp dissolutionẽ ṽtutis i
estate. Hũores p̃terea fiũt in autũno mali ꝓp mala
cibaria ꝛ ꝓp subtil' resol'onẽ: ꝛ qꝛ remãet spissuȝ ꝛ ꝓ
pter eiꝰ adustionẽ. Cũq̃ aliq̃s hũor ebulierit ꝓpea
ꝙ natura ip̃m vult expellere ꝛ resoluit reduxit ipsuȝ
frigꝰ ad stringẽdũ. Sanguis q̃ꝗ in autũno multum
minuit̃: imo sanguini in sua ꝯplone ꝯuꝰ exit. Non g
sanguinẽ resoluit ꝛ ex ip̃o minuit. In ipso aũt accre
scunt ex humoribꝰ colera rubea residua ab estate ꝛ
nigra ꝓpea ꝙ hũores in estate fiũt cinis: ꝛ iõ in ipso
col'a multiplicat̃ nigra qm̃ estas adurit humores ꝛ
autũnꝰ facit ex eis cinerẽ: ꝛ p̃nᵐ q̃dẽ autũni senibus
aliq̃ mõ ꝯueniẽs erit ꝛ eiꝰ finis eos ipedit mario im
pedimẽto. Autũni aũt egritudies sunt scabies q̃ ex-
coriat ꝛ ipetigines ꝛ cãcri ꝛ iũcturarũ dolores et fe-
bres cõmixte ꝛ febres q̃rtane ꝓp colere nigre multi
tudinẽ: ꝛ ꝓp illud qd̃ de eiꝰ opõnẽ declarauimꝰ: iõꝗ
ingrossat̃ splen in eo ꝛ accit in ip̃o vt vrina guttatim
emittat̃ ꝓp illd̃ qd̃ vesice accit ex diuersitate ꝯplõis
lter cal'atẽ ꝛ fritatẽ. Difficultas q̃ȝ accit vrine qd̃ plꝰ
accit q̃ȝ ꝙ vrina guttatim emittat̃: ꝛ accidit i eo lyẽ
teria. Et hꝰ q̃dẽ est ꝓpterea qd̃ fritas expellit illud
qd̃ ex hũoribꝰ ad iteriora corpis est subtile: ꝛ fit i eo
scia ꝛ accit in eo sinãcia acuta colerica ꝛ in vere fleg
matica qm̃ p̃nᵐ cuiuscũꝗ humoris eaȝ est ex hũo-
re quẽ efficit tp̃s qd̃ añ ip̃m fuit ꝛ in ipso ẽt multipli
cat̃ illiaca sicca. Et est cũ in eo accidit apoplexia et
egritudies pulmõis ꝛ dolores dorsi ꝛ coxarũ ꝓp mo
tũ supfluitatũ in estate p̃ᵐ: ꝛ postea earũ ꝯstrictionẽ
Et multiplicant̃ in ip̃o ṽmes in vẽtre ꝓp debilitatẽ
ṽtutis in digerẽdo ꝛ expellẽdo. In ip̃o ẽt ꝛ ꝓprie in
sicco multiplicant̃ variole ꝛ p̃cipue cũ añ ip̃m fuerit
estas cal'a. ꝛ in ipso ẽt multiplicat̃ mania ꝓp humo-
rum colericorũ malitiã: ꝛ qꝛ colera nigra eis commi
scet̃. Autũnꝰ p̃terea est tp̃s qd̃ in pulmõe hñtibꝰ ap̃a
est deteriꝰ qui sunt hñtes ptisim ꝛ ip̃e detegit occul-
tum in sua dispõne. cũ añ ipsum initiũ habuerit ꝛ nõ
bñ manifestabat̃. Ethicã q̃ȝ hñtibꝰ singularẽ est ip̃e
deteriꝰ tp̃s cã sue exiccatiõis. Ampliꝰ autũnus est si
cut nutritor reliquarũ egritudinũ estatis. Et autum
nus qui melior existit est qui est magis humidus ꝛ
pluuiosus: ꝛ deterior est ille qui est siccus.

¶ De indicijs dispositionũ ãni. Cap. vij.

Cum hyemi meridionali ver supuenerit septētrionale qđ postea estas sequit᷑ valde vaporosa ꝛ multiplicate fuerint aq̄: ꝛ ver ꝯseruauerit mās vsq; ad estatē multiplicabit᷑ in autūno mortalitas i pueris ꝛ multiplicabunt᷑ in eo disinteria: ꝛ intestinoꝝ vlcera ꝛ tertiana nō plura. Cūq; hyems multarum fuerit aqꝝ aborciēt ille q̄ se in vere pituras sperabāt absq; cā. Qđ si peperint erit qđ pariet debile aut mortuū aut grādē hñs malitiā: ꝛ in hoīb᷒ multiplicabunt᷑ obthalmie ꝛ sanguinis egō. ꝛ catarri tūc multiplicabunt᷑ ꝛ ꝓpue in senib᷒ ꝛ descendēt in mēbra coꝝ occultata: ꝛ qñq; morte morient᷑ subita: iō ꝙ vie spūs subito ex multitudine opilant᷑. Et cū ver pluuiosum ꝛ meridionale fuerit ipsumq; hyemi supuenit septētrionali multiplicabunt᷑ i estate febres acute ꝛ obthalmia ꝛ māe solō ꝛ sanguinis egō ꝛ ptꝫ hoꝝ olim ꝯtinget pp reumatismos: ꝛ ppeaq; flegma qđ in hyeme adunatū fuit ad foramina descēdet occulta eo ꝙ ipm mouebit calor ꝛ ꝓpue in hūidas hñtib᷒ ꝯplones sicut mulierib᷒ ꝛ multiplicabunt᷑ putrefactio ꝛ ipius febres. Qđ si in aliquoꝝ estate euenerit pluuia tpe q̄ canis eleuat᷑: ꝛ postea venerit vent᷒ septētrionalis boni fiducia habebit᷑ ꝛ resoluet᷑ egritudines. Quib᷒ aūt plus nocet h᷒ tps sunt mulieres ꝛ pueri. Et q̄ ex eis euaserit ad q̄rtanas deueniet pp humoꝝ adustionē: q: fiūt cinis: ꝛ post q̄rtanas ꝓueniet ad ydropisim ꝛ ad dolores splenis ꝛ ad epatis debilitatē pp h᷒. In senib᷒ aūt ꝛ in corpe in q̄ est timor frigoris est ei᷒ nocumētū ꝓuū. Cū ṽo estati sicce septētrioāli supuenerit autunus pluuiosus meridionalis ꝑparabunt᷑ corpa ad vt veniant in hyeme dolor capitꝫ ꝛ tussis ꝛ raucescēt eorū guttura ꝛ fluēt: qm̄ oriza multū accidet eis. ¶ Et silr cum estati sicce meridionalis supuenerit autūn᷒ pluuiosus septētrioālis multiplicabit᷑ et i hyeme dolor capitꝫ: ꝛ post reumatism᷒ ꝛ tinnit᷒ ꝛ raucedo. Et cū estati meridionali autūn᷒ supuenerit septētrionalis multiplicabūtur in eo egritudines exp̄mēdi ꝛ ꝯstringēdi. ꝛ iā sciuisti h᷒. Et cū autūn᷒ ꝛ estas in h᷒ ꝯueniūt vt sint ambo meridionales humidi multiplicabunt᷑ humores et cum venerit hyems venēt egritudines exp̄mēdi q̄s nolauim᷒. Neq; est lōge q̄n ad ꝯstrictionē ꝛ mācrū ꝯculcationē ꝓueniat᷑: eo ꝙ sunt multe: ꝛ ꝙ vapores nō hñt vñ egrediant᷑ vt ad putridas ꝑducat egritudines. Neq; fallet q̄n hyems sit ifirma ꝑpea ꝙ inueniet malas mās ꝯstrictas ꝛ multas. Cū ṽo ābo fuerint sicci septētrionales iuuabūt eū: cui nocet humiditas ꝛ mulierib᷒ ꝛ q̄ est talis q̄les ipse sunt accident obthalmia sicca ꝛ catarr᷒ lōgi tpis ꝛ febris acute et melia. Hyems aūt q̄ est frā pluuiosa ardorem efficit vrine. Et cū estatis calitas forꝫ fuerit ꝛ ei᷒ siccitas ꝓuenēt sinācie ꝑniciose: aut nō ꝑniciose: ꝛ q̄ aperient᷑ aut q̄ nō apient᷑: ꝛ ille q̄ apient᷑: aut erūt iteri᷒: aut exteri᷒ ꝛ variola ꝛ mingēdi difficultas: ꝛ morbill᷒ ꝛ ambo erunt salui: ꝛ obthalmia ꝛ sanguinis corruptio: ꝛ tristitia ꝛ mēstruoꝝ ꝛ sputi retētio. Et cū post hyemē siccā fueri: ver ei᷒ siccū erit malū. Ampli᷒ ei᷒ mortalitas: corrūpit arbores ꝛ vegetabilia iōq; corrūpūt᷑ ex aialib᷒ q̄ ea cōedūt: ꝛ iō hoīes q̄ eis vescūt corrūpūt᷑. ¶ De accñtib᷒ aerꝫ ipressiōib᷒ q̄ nō valde curſui nāe ꝯue exūtūt.

Nunc aūt dictiōēꝫ ꝯplere debem᷒ de alijs mutatiōib᷒ aerꝫ nō nālib᷒ nꝫ ꝯtrijs nāe: q̄ ꝑꝫ res celestes ꝛ res terrestres eueniūt. Et iā qđ mitas earū in numi᷒ i narratiōe tēporū. Ille ṽo q̄ res sequūt᷑ celestes sūt sic ea q̄ stellarū cā accūt. Est em̄ cū mlte ex stellis i vno ꝯiūgūt᷑ loco ꝛ ꝯiūgūt᷑ soli: ꝛ ꝓuenit ex h᷒ calefactio multa eis q̄rū capita sunt ipsis opp᷒: aut locꝫ q̄ sunt circa eas. Et est cū ab oppōne capitū mlta remouet᷑ lōgitudie ꝛ minuit᷑ calefactio. Impssio em̄ rectitudis capitꝫ i calefaciēdo nō est sic ipressio durabilitatꝫ rectitudis ꝛ ꝓpīq̄tatꝫ. Rerū aūt terrestriū alie sūt q̄ sūt propt᷑ cāꝫ latitudinū terrarū᷑ alie sūt q̄ sūt pp altitudinē citatū ꝛ pp earū ꝓfunditatē: ꝛ alie sūt q̄ pp cāꝫ mōtiū: ꝛ alie sūt q̄ sunt pp mariuꝫ cām: ꝛ alie sūt q̄ vētorū cā exūt: ꝛ alie sunt q̄ sunt pp cāꝫ terre. Ille aūt q̄ sunt pp cām latitudinū: sunt ꝙ si tra fuerit q̄ sit circa reuolutiōeꝫ capitꝫ cācri i septētriōe: aut reuolutionē capitꝫ capcorni i meridie erit magꝫ cal'a q̄ illa q̄ elōgabit᷑ ab ea ad ptē linee eq̄noctial: aut ad septētrionē. Credere ṽo debēt ex co sinonē q̄ vr̄ qđ terra q̄ ē sub circulo eq̄noctial' dici ē circa eq̄litatē: qm̄ cā celestꝫ calefaciēs ibi ē cā vna q̄ est sol oppō capiti: ꝛ hic qđ oppō sola: nō magnā efficiat impssionē. Qđ aūt magnā efficiat ipressionē ē sol' durabilitas oppōis. Iōq; calor i mediētate hore octaue ē maior calor q̄ i me᷒ diei: ꝛ ppea cū sol ē in postremo cācri ꝛ i pn᷒ leōis ē maior calor q̄ ē cū est in fine sue declinatiōis. Et iō cū sol a capite cācri ꝓcedit ad aliud qđ ē minorꝫ declinatiōis q̄ tpꝫ ē ei᷒ calor maior q̄ sit cū est in tāta declinatiōe: ꝛ nōdū puenit ad caput cācri. In terra ṽo vbi ē linea eq̄noctial' nō oppōit sol capiti nisi paucꝫ dieb᷒: ꝑꝫ postea cito elōgat᷑. Augmētū nāq; ꝓuū declinatiōis apud duos mōs mltū exit mai᷒ q̄ aug᷑ qđ erit apđ tropicos: imo fortasse apđ duos tropicos nō op̄abūt᷑ motus triū dierū aut q̄tuor aut plurū ipressionē sensu ꝑceptā: deide sol morat᷑ ibi in latitudie vna aut circa lōgo tpe: ꝛ icessant᷑ calefacit. Quapp ꝑ sñia tenēdum ē qđ terre q̄rū latitudies sunt ꝓpinque declinatiōi toti oīb᷒ terrꝫ sunt calidiores ꝛ post ipas ille q̄ ab ea in duob᷒ elōgant᷑ laterib᷒ ad ptes duoꝝ polorum q̄titate .xv. gduū. In linea ṽo eq̄nοctiali nō est calor illi᷒ supfluitatꝫ quā facit oppō circa reuolōnē capitꝫ cācri in locis habitatꝫ. Fritas aūt in terrꝫ q̄ ad septētrionē lōge sunt ab ista reuolutiōe ē maior. Et h᷒ q̄dē est illud qđ ē ꝯsiderādū fm latitudies terraꝝ ita tñ vt in oīb᷒ alijs dispōnib᷒ siles existāt. Illđ ṽo qđ est fm terre situm est qđ qñq; in alto ꝯsistit loco qñq; in ꝓfundo. Et loc᷒ q̄dē ꝓfund᷒ est calidior. Et loc᷒ alt᷒ semp frigidior. Illud em̄ qđ ē circa terrā i h᷒ spacio in q̄ sum᷒ ē calidi᷒ ppea qđ sol' radi᷒ circa terram fit fortior. ꝛ qđ ab eo ad terrā altā elōgat᷑ ē magis frigidū. Et ei᷒ q̄dē cā in pte nālis pōie ꝯtinetur. Cūq; ꝓfundum ꝑter hoc multū fuerit imuni pl᷒ cōprehēdo radiū ꝛ est magis calidūꝫ. Illud vero ꝙ ē mōtium existit si est illud in quo mōs existit fm intētionē habitatiōis est igrediēs in diuisionē quā noiauim᷒. Et si est illud qđ est fm intētionē vicinitatis ē id de quo loq̄ nunc volum᷒. Dicemus ergo ꝙ mons

cōtinentes et pueri

in spatio duob⁹ opaꝛ modis. Un⁹ ẽ ex pte vñ sup ci
uitatẽ solis radios reducⁱ: aut ipos ab ea tegit. Et al
ter ẽ ex pte vñ vẽtũ ꝓhibet ꝛ ei⁹ exuberatiõez refre
nat. ¶ Prim⁹ ãt ẽ sic si a pte septẽtriõis alicui⁹ regio
nũ q̃ sũt septẽtriõales fuerit mõtes: ꝛ eleueꝛ sup eaꝫ
sol i sua reuolutiõe reflecteꝛ ipi⁹ calefactio ad regio
nẽ ꝛ calefaciet eã lꝫ regio sit septẽtriõalis. ꝛ silr̃ cum
mons ẽ a pte occidẽtꝭ ꝛ discoopiꝛ ab oriẽte. Et cum
mons erit a pte oriẽtꝭ min⁹ ẽ q̃ȝ illõ i hac itẽtõe. Sol
nãq̃ȝ cũ moueꝛ ꝛ sup mõtẽ illũ eleuaꝛ in oĩ hora ab
eo elõgaꝛ: ꝛ radij q̃litas se miorãdo ꝓcedit q̃ ab ipo
sole ad illã tendit. Cũ ṽo mons est ab occñte nõ est
sic. Sol.n. q̃qȝ hora ei approṗinqñ incedit. ¶ Mo-
dus ãt vẽtũ ꝓhibẽdi ẽ q̃ mons aut claudit a ciuita
te flatũ vẽti septẽtriõal ifridãtꝭ: aut mltiplicaꝛ flat⁹
meridiõal calefaciẽtꝭ: aut ẽ ciuitas inꝛ duo cacumia
mõtiuȝ sit a detecta obuiatiõi alicui⁹ vẽti: cui⁹ exuf
flatio ibi fortior erit q̃ȝ sit in terra plana. solet.n. aer
cũ p viã incedit ãgustã tractuȝ ꝓcedere ꝛ nõ cessareꝛ
silr̃ aq̃ ꝛ alia. Et h⁹ q̃d cãȝ nãlib⁹ ẽ scita. ¶ Ciuitates
ṽo magis tpate ex pte mõtiũ siue sint cooperte siue
discooperte sũt q̃ ab oriẽte discooperte sunt ꝛ a se-
ptentrione. Et cooperte ab occñte ꝛ meridie. ¶ Ex
marib⁹ ṽo assidue ꝓcedit citatib⁹ q̃ sunt eis vicine
hũiditatꝭ aug^m. Q̃d si maria fuerint a parte septen
triõis erit h⁹ adiuuãs ad ifridãdũ eas pp̃ ꝛuolutõꝫ
vẽti septẽtriõal q̃ in nã sui frid⁹ existit sup aq̃ facieꝫ.
Et si a pte fuerit meridiei ꝓueniet ex eis q̃litiei me
ridiõalis aug^m: ꝛ ꝓp̃e si penetrãdi locuꝫ nõ inuene
rit: ꝓpterea q̃ mons sibi in facie resistit. Et cũ a par
te fuerit oriẽtꝭ, erit hũectatio aeris ab eis maior q̃ȝ si
in pte fuerit occñtis. Sol.n. sine cessatiõe resolõneꝫ
augebit q̃to plus appropinquerit: sed in occñtalib⁹
nõ sic efficiet. ¶ Ad summũ ṽo ex marꝭ vicinitate ꝓ
uẽit in aere hũiditas postea si fuerint venti mlti si-
bi succedẽtes q̃s nõ refrẽauerint mõtes erit aer ma
gis a putrefactiõe salu⁹. Q̃d si vẽti exufflare neq̃erit
erit putrefactiõi ꝓpate: ꝛ vt hũores putrescãt. ¶ In
hac ãt itẽtiõe vẽti q̃ sũt meliores sunt septẽtriõales
p⁹ oriẽtales: post q̃s sũt occñtales ꝛ deteriores sũt me
ridiõales. ¶ Sermo ṽo de eo q̃d vẽtoꝝ cã gñaꝛ duo
bus modis existit: smo vlis absolut⁹ ꝛ smo sm illõ
q̃d vnicuiq̃ȝ ciuitati ꝓp̃ũ erit. Ulis ṽo smo est q̃ me
ridiõal sm plimas ciuitatũ calid⁹ est ꝛ hũid⁹. Sed
calid⁹ ꝓpterea q̃ a pte sol vicinitate calefcã venit: et
hũid⁹ ꝓpea q̃ plm mariũ a nobis est meridiõale: et
ꝓpter hec q̃ sunt meridiõalia opaꝛ in eis sol fortiter ꝛ
euaporãt ex eis vapores q̃ vẽti ꝯmiscẽꝛ. ꝛ iõ meridio
nales vẽti erũt laxãtes. ¶ Septẽtriõales ṽo sũt fri-
gidi eo q̃ sup mõtes trãseũt ꝛ sup tras fr̃as mltaꝝ niuiũ
ꝛ sunt sicci. ꝓpea q̃ eis ñ mlti associãꝛ vapores. q̃m
resolõ a pte septentriõis fit min⁹: nꝫ trãseũt sup aq̃s
marias. sꝫ trãseũt sm plm sup aq̃s ꝯgelatas aut sup
deserta. Et orientales q̃d inꝛ calitatẽ ꝛ fritatẽ sũt tpa
ti. sed sũt occñtalib⁹ sicciores. Septentriõales nãq̃ȝ
orientꝭ min⁹ hñt maria q̃ȝ septentriõales occñtꝭ. Et
nos ꝓculdubio septentriõales sum⁹. Occidentales
ṽo paꝝ plus sunt hũidi. q̃m sup maria trãseũt ꝛ q̃r
sol eos suo diuersificat motu. vnusq̃sq̃ȝ.n. horũ duo
ruꝫ.s. solis ꝛ ipoꝝ alti suo motu q̃si ꝯtrari⁹ exit. Iõq̃ȝ nõ
tm̃ resoluit eos sol q̃tũ oriẽtales resoluit vẽtos. ꝛ ꝓ
pue q̃r maior oriẽtaliũ exufflatiõ ẽ i p̃n⁹ diei ꝛ maior
occñtaliũ exufflatio ẽ i fine diei. Et iõ occñtales mio
ris erũt calitatꝭ q̃ȝ oriẽtales. ꝛ magis ad friditatẽ de-
clinãtes. ꝛ oriẽtales maiorꝭ calitatꝭ lꝫ ambo opera-
tiõe vẽtoꝝ meridiõaliũ ꝛ septẽtriõaliũ sint tẽperati:
¶ Q̃ñq̃ȝ ṽo i citatib⁹ vẽtoꝝ iudicia sm alias res mu
taꝛ. Est.n. q̃ñq̃ȝ i q̃busdã ciuitatib⁹ cõueniens vt vẽ
ti meridiõales fridiores sint cũ circa eas mõtes fue-
rint niuosi meridiõales. ꝛ cõuertẽt se venti meridio-
nales ad fritatẽ. iõ q̃d sup ipos trãseũt. Et ẽ cũ septẽ
triõales meridiõalib⁹ calidiores erũt. cũ circa eos d
serta fuerint adusta. Sꝫ assantaꝛꝫ aut sunt vẽti q̃ per
deserta trãseũt valde calĩa aut sꝭ vẽti de⁹ gñe fumoꝝ
q̃ in spatio sic efficiũt torrefaciẽtia silia igni. q̃m cuꝫ
sꝭ q̃ues ibi accit eis sic ãscensio ꝛ ꝯbustio ꝛ subtile se
paraꝛ ꝛ q̃d q̃ue ẽ descẽdit i quo erũt adustiõis ꝛ ig-
neitatꝭ reliq̃e. q̃r oẽs vẽti fortes sic ẽ sapiẽtib⁹ phoꝝ
nõ icipiũt nisi a superiori. lꝫ mãeꝝ coꝝ p̃n^m sit ab in
feriori. P̃n^m ṽo motuũ ꝛ exufflationũ ꝛ turbis coꝝ
est a superiori. Et h⁹ aut est iudiciũ cõe. aut sm plm
ꝛ hec certificatio i parte nãlis phie ꝯtineꝛ. Et nos q̃d
nũc noiabim⁹ caplm isti⁹ mõi i locꝭ hitatio. ¶ Ciuita
tũ ṽo diuersitates sunt sꝫ terrã q̃m caꝝ alie sunt lu-
tose. alie sunt petrose. alie sũt arenose alie sunt limo
se fetẽtes. aut cenose. alie sunt super q̃ꝝ terrã ẽ ṽtus
metallia superãs. ꝛ h̃ totũ i ei⁹ aere ꝛ aq̃ operatur.

¶ De impressionibus aerearũ mutationũ malarum cursui naturali contrariarum. Cap. ix.

Mutatiões ṽo nãꝫ egrediẽtes sunt. aut ꝓpter cõ
uersiõꝫ i suba aerꝭ fcãꝫ. Aut ꝓpter ꝯuersiõꝫ in
q̃litatib⁹ ipsi⁹. Q̃d ṽo in ei⁹ erit suba est vt ei⁹ sba ad
malitiã ꝯuertaꝛ. nõ iõ q̃d aliq̃ suaꝝ q̃litatũ valde for
tior fcã fuerit sꝫ augm̃tũ vel diminutiõeꝫ ꝛ h̃ est pe
stilẽtia. Et ẽ putrefactio q̃ accit aeri silis putrefactio
ni aq̃ remolliẽtis fetide. ¶ Nos nãq̃ȝ cũ aerẽ dicim⁹
volum⁹ dicere aerem simplicẽ nudũ q̃m ipe nõ ẽ aer
q̃ nos circũdat. ꝛ si inuẽt⁹ fuerit pur⁹ fortasse erit ali⁹
Ipse.n. ꝛ vnũq̃dq̃ȝ simpliciũ nudoꝝ nõ putrescũt. sꝫ
aut in sui q̃litate. aut i sui suba i aliõ ꝯuertiꝛ simpler
sicut aq̃ ꝯuertiꝛ in aerẽ. Cũ q̃ũt aereꝫ dicim⁹ nolum⁹
dicere nisi corp⁹ i suba sua cõmixtũ. Et ẽ corp⁹ cõmix
tũ ex aere certificato ꝛ partib⁹ aq̃is vaporosis. ꝛ par
tibus terreis in fumo ꝛ nubibus surgentibus ꝛ par-
tib⁹ igneis. ꝛ nos nꝫ dicim⁹ illũ aerẽ nisi q̃ño dicim⁹
aquã maris. aut lacuũ aquã. lꝫ nõ sit aq̃ plura sim-
plex sꝫ mixta ex aere ꝛ terra ꝛ igne. sꝫ superãs i ea est
aq̃. Hic ḡ aer putrescit q̃ñq̃ȝ ꝛ ꝯuertiꝛ ei⁹ suba ad ma-
litiã. sicut aq̃ lacunaruꝫ putrefit ꝛ ꝯuertiꝛ eius suba
ad eã. ¶ Pestilentia q̃ũt ꝛ aeris putrefactio sm plm
euenit in postremo estatis ꝛ in autũno. Et nos qui-
dem noiabimus accñtia q̃ ex pestilentia in alijs locis
ꝓueniunt. Q̃d vero in ipsi⁹ existit q̃litatibus est vt sꝫ
caliditatẽ aut frigiditateꝫ ad q̃liditateꝫ perueniat in
tolerabilẽ intm̃ vt per ipsum messes ꝛ gñatio corrũ-
pãtur. Et hec q̃dem est: aut cõuersio hõgenea sicut ra
biositas estatis cũ fortior fit. aut cõuersio ꝯtria sicut
frigoris malitia in estate q̃ ꝓpter aliq̃d euenit accñs
¶ Ex aere vero cum mutatur proueniunt in corpo-
ribus accidentia. ¶ Cum enim putrescit putrefacit

hūores et incipit hūorē putrefacere q̄ a corde circūdatus ē: q̄m ad ipm ppiq̄ accidit q̄ ad aliū et si fortis calefit iūcturas laxat et hūores resoluit. Et i siti augmētū pstat et resoluit spūm et deiicit virtutes et phibz digestionē: ppea q̄ calorē inatū occultū resoluit q̄ ē instrm nāe. et calorē efficit extrinsecū: ppea q̄ hūores resoluit sanguineos calorē rubificātes: et qz colerā alios facit superare hūores et cor qz calefacit calore nō inato et facit hūores fluere et ipos putrefacit. et offert eos ad concavitates et mēbra debilia et corpib° sanis nō ē bon°. Est tn̄ cū hidropicis confert et paraliticis et alcuzez frō et spasmo hūido et torture hūide. ¶ Aer vo frid° calorem innatū ad iteriora redire fac̄ vbi talē adept° fuerit fortitudinē p quā ad iteriora igrediat h° nāqz ē mortificās. ¶ Aer pterea frūs si mltū phibz māerū fluxū et tinet eas. et fac̄ catarrū et debilitat neruos et tracheā arteriā magno ledit ipedimēto. Et cū n̄ fuerit fortis digestionē efficiet fortiorē: et oēs occultas opōes efficiet fortiores et excitabit appetitū. Ad vltim vo ē magis sanis conueniens q̄ aer multe caliditatis. Sz ei° qd nocumēta sūt ex pte opōnū q̄ ex neruis pēdēt. Et iō q̄ claudit poros et qz pmit illd qd itus i ossib° exit hūid° vo plib° cōplonū ē bon° et colorē efficit bonū. Et cutē et reddit eā mollē et poros dimittit aptos sz ad putrefactionē pparat. Et sicc° qdē huic exit contrarius.

¶ De naturis ventorum. Cap.x.

IAm ventorū dispōnes narrauimus in ca. mutationū aeris. nolatiōe aliq̄. Nūc vo i eis smonē volumus pferre aggregatiuū sm aliū ordinē et incipiemus a septentrionali. ¶ De vento septētriōali.

SEptētrionalis corroborat et idurat et q̄ manifeste fluūt phibet: et didit poros et digestiuā fortem efficit constringit ventrē et idurat et puocat vrinaz et aerē putridū pestilētialē sanat. ¶ Cū vero meridionalis septētriōalē pcedit et sequit eū septētriōalis accidit a meridiōali flux° et a septētriōali expssio itern° et q̄nqz puenit inde scissura ad exteriora. Jdeoqz multiplicat tunc flux° māerū capitis et pectoris egritudīes. ¶ Et egritudines qdem septētriōales sunt dolores neruorū de quibus sunt vesica et matrix difficultas mingendi et tussis et costarum dolores et lateris et pectoris et horripilationes.

¶ De meridionali vento.

MEridiōalis laxat fortitudinē et apit poros et turbas humores et mouet eos ad exteriora ab interiorib° et in sensib° efficit grauitatē. Et ipse est ex eis q̄ exituras corrūpunt: et egritudinū efficit recidiuatiōez et debilitat et sup exiturā et podragrā efficit pruritū et comouet epilepsiā et affert somnum et facit febres putridas: sed non exasperat guttur.

¶ De orientalibus ventis.

UEnti isti si in postremo noctis et in pn° diei flauerint: venient ab aere q̄ iā temperatus ē pp solez: et subtiliat° et ei° hūiditas iā fuit imutata: idqz sūt sicciores et subtiliores. ¶ Qd si in fine diei et in pncipio noctis flauerint: erit res contraria. ¶ Orientales tn̄ vniuersaliter occitalibus semper exūt meliores.

¶ De occidentalibus ventis.

UEnti isti si flauerint in fine noctis et in pn° diei venient ab aere in quo sol operatus non fuit. Spissiores igit et grossiores erūt. ¶ Qd si i fine diei et noctis pn° flauerint erit res contraria.

¶ De his q̄ pueniūt ex habitationū locis. Ca.xi.

IN caplo mutationū aeris iā nolauim° dispositiōes q̄sdā locorū hītabiliū. Nūc vo et i eis sermonē volum° pferre cōpēdiosum sm aliū ordinem nz ē nobis curādū si aliqd ex his q̄ dixim° reiterem°.

¶ Locorū habitabiliū iudicia.

IAz sciuisti q̄ locorū hītabiliū dispōes i corpib° diuersificāt. Cā altitudinū et pfunditatū i ipis. Et cā dispōnis eorū q̄ eis vicināt cū h° ex mōtib°: et dispōib° terre ipsi° si sit lutosa: aut hūescā aut cōosa. aut si ē i ea vir° mieret dispōnis mltitudis aqrū aut paucitatis eaz. Et dispōnis eorū q̄ eis vicināt: sic arborū et minerarū aut fouearū aut cadauerū aut horsilium. Et sciuisti q̄m aerum cōplones ex latitudib° ciuitatū cognoscunt et ex terra ipaz et ex mōtiuz et mariū vicinitate quā hñt cum eis et ex vētis earū. Et nunc qdē dicem° summatum q̄ ois aer q̄ cito infrigidat cū sol occidit. et cito calefit cū ipe orit ē subtilis. Qui vo huic est cōtrarius est cōtrario deinde oib° aeribus deterior ē ille q̄ cor constringit et aeris attractionem angustat. Post hoc diuidem° nūc cuiuslibet loci habitabilis dispositionē.

¶ De locis habitabilibus calidis.

LOca hītabilia cal'a nigrificāt capillos intm̄ et crispāt q̄ eos cū colligunt pipi siles efficiūt digestiuā debilitātes. et cū in eis maxima fuerit resolō et nūnuet humiditas cito adueniet seniū sic in terra nigrorū. Jllis nāqz q̄ ibi morant adueniet seniū annis triginta et eorū corda sūt timida ppea q̄ spūs multuz resoluit. Corpa pterea in locis habitabilib° calidis morātium sunt magis leuia.

¶ De locis habitabilibus frigidis.

IN locis hītabilib° fris morātes sunt fortiores et audacie maioris et melius digerētes sic sciuisti. Que si fuerint humida erunt ibi morantes crassi et carnosi: et multa abundātes adipe q̄z vene erūt pfunde et iuncture occulte et erunt ipsi teneri et albi.

¶ De locis habitabilibus humidis.

IN locis hītabilib° morātes hūidis pulchrarum sunt facierū. Quorū cutes sunt lenes et cū exercitāt cito aduēit eis laxitas. Et eorū estas nō multū calefit. nz hyems valde ifrāt. et eis adueniūt febres multe more et vēter et sāguis mult° exit° ex mēstruis et emorroidib°: et multiplicāt in eis emorroides. et vlcera putrida et putrefactio et multiplicat i eis epilepsia. ¶ De locis habitabilib° siccis.

IN locis hītabilib° siccis morātiuz exiccāt cōplones: et ipsorū offuscant cutes et exiccat. Et eorum cerebris cito aduēit siccitas. Et eorū estas ē valde cal'a. et hyems qdē multum frigida.

¶ De locis habitabilibus altis.

IN locis hītabilib° altis morātes sunt sani et fortes labores multum patiētes: et viuunt diu.

¶ De locis habitabilibus profundis.

IN locis hītabilib° pfūdis morātes i vaporositate erūt multa et epatis debilitate et ads abundāt nō fris: et ppe si fuerint stātes: aut aq̄ lacuū aut stagnorū: et queadm sciuisti eorū aeres sunt mali.

¶ De locis hītabilib⁹ petrosis ⁊ discoopertis

Horum aeres in estate sunt valde cali ⁊ in hyeme multum fri. ¶ Et eorū corpa sunt dura ⁊ solida et multorum capillorū fortia ⁊ iuncture māifeste: ⁊ vicit in eis siccitas: ⁊ sūt mltū vigilātes: ⁊ sunt malorū morū ⁊ inobedientes ē ī eis bellorū forti⁹ ⁊ solertia ī artib⁹ ⁊ acuitas.

¶ De locis hītabilib⁹ mōtuosis ⁊ niuosis.

In locis mōtuosis niuosis morātiū iudicium ē sicut aliarū terrarū frāt: ⁊ eorū terre sūt vētose. ⁊ dū nix morat̄ gnant̄ in eis boni vēti: ſ; cū resoluit̄ si mōtes hn̄t q̄ vētos phibeāt fiunt vaporosa.

¶ De locis habitabilibus marinis.

Horum tēpant̄ calitas ⁊ fritas pp sue humiditatis ad passionē inobedientiā ⁊ ad recipiēdū illud qd in ipsa penetrat. In hūiditate vo ⁊ siccitate pcul dubio ad humiditatē declināt. ¶ Et si septentrionalia fuerint erit maris vicitas ⁊ habitationis pfunditas magis temperate in eis. Et si meridionalia fuerint calida erit econtrario.

¶ De locis habitabilibus septentrionalibus.

Horum hītabiliū locorū hoīum iudiciū ē sicut iudiciū citatū ⁊ tpoꝝ froꝝ ī qb⁹ mltiplicant̄ expmēdi ⁊ cōstringēdi egritudines. Et mltiplicāt ī eis humores ī occl'to corpis ꝯgregati: ⁊ solet ī eis eē digestiue bōitas ⁊ vite lōgitudo: ⁊ mltiplicat̄ ī eis exitus sāguis ex narib⁹ pp mltā replōnē ⁊ resolōnis paucitatē: vene ꝗ aliqn̄ scidūt. ¶ Epilepsia vero nō eis accit ppterea q̄ sint interi⁹ sani: ⁊ q̄ calor eoꝝ inat̄ est mlt⁹: q̄ si acciderit erit fort;: qm̄ nō eueiet nisi pp fortē cām. ¶ In corpib⁹ pterea eoꝝ vlcera cito sanāt̄ pp eoꝝ fortitudinē ⁊ sanguis eoꝝ bonitatē: ⁊ ppterea q̄ extern⁹ n̄ ē cā q̄ ea laxet aut ea riget. Sed pp mltū calitat' cordiū eoꝝ sūt eis mores lupini. ¶ Mulierib⁹ pterea eorū accit ne a mēstruis pfcē mūdent̄ qm̄ earū mēstrua nō sufficiēti fluūt cursu pp viaꝝ cōstrōnē q̄ n̄ ē ibi qd ipsa faciat curre ⁊ laxet. ¶ Et pp h⁹ dixerūt q̄dā q̄ sūt steriles q̄ eaꝝ mrices n̄ st mūde h⁹ tn̄ diuersum ē ab eo qd in ptorū terris videmus. ¶ Ego āt dico q̄ calor; īnati earū fortitudo pificat̄ et q̄ minuit̄ ex cāis q̄ fluere faciūt et laxāt exterioribus. ¶ Et dixerūt q̄ raro accit eis: vt abortū patiāt̄ ⁊ h⁹ q̄dē demfat q̄ ꝟtutes morātiū ī ist' hītabilib⁹ locis st fortes. ⁊ pt⁹ aduēit eis dur⁹: qm̄ mēbra earū pieōdi sūt stricta ⁊ solida. Qd ꝟo abortiāt ſ; plm̄ fit pp frig⁹. Earū q̄; lac paucū ē et grossū pp frig⁹ n̄ pmittēs penetrare ⁊ currere. Est ēt cū ī hac fra accit ⁊ pcipue ꝟbiles hn̄tib⁹ ꝟtutes vt mlierib⁹ cuzez ⁊ pthisis et eis ppe q̄ pisit accit eis pthisis ⁊ cuzez freq̄nt̄ ppea q̄ vehemēt se exprimūt ex duritie pt⁹. Uene ꝗ q̄ sunt ī pte pectoꝝ scidūt ⁊ ptes aliq̄t ex neru; ⁊ vill. Ex p° igr accit pthisis ⁊ ex 2° cuzez. Mirach q̄; ventris pregnat⁹ est ad scindēdū apd vehemētē expllōnē: ⁊ pueris accit ramex aquosa q̄ ab ei remouet̄ cū crescūt et puellis accit aq̄ vētriū ⁊ mrīcū: q̄ cū crescūt recedit. Obthalmia ꝟo raro accidit eis. ſ; cū accit est fortis.

¶ De locis habitabilibus meridionalibus.

Horū iudicia sūt iudicia terrarū ⁊ tpoꝝ calorū: plm̄ āt aq̄rū q̄ sūt ī eis ē salsuz ⁊ sulfureū. Et capita morātiuz in illis sūt plēa hūidis mātis: qm̄ meridieo h⁹ opat̄. Et eoꝝ vētres sūt soluti pp illud qd ex eorū capitib⁹ ad stōs ꝺscēdit. Mēbra q̄; eorū sūt laxa ⁊ debilia: ⁊ sensus ipsorū fluxes. Et desideria comedēdi ⁊ bibēdi debilia. ⁊ q̄l; vino gnant̄: pp qd eorū capita ⁊ stōa grauia exīt: vlcera quoq; eorū durit ter sanant̄ ⁊ mollificant̄. ¶ Mulierib⁹ vero accit multum sanguis mēstrui exit⁹: ſ; ꝯstringit̄ nisi cum difficultate. ⁊ frequēter abortiunt̄ ppter multitudinem egritudinū eaꝝ ⁊ nō ab alia cā. ¶ Uiris nō accit aventre sanguis exit⁹ ⁊ hemoroides ⁊ obthalmia humida q̄ cito sanant̄. ¶ Senib⁹ ꝟo q̄ trāseunt q̄nq̄ginta ānos accidit palysis pp eoꝝ catarros. ⁊ accit olbus eis ppterea qd sūt eorū capita plena asma: ⁊ tortura et epilepsia. Et accīt eis febres ī q̄b⁹ calitas ⁊ fritas ꝯiūgunt̄ ⁊ febres lōge hyemales ⁊ nocturne. Acute ꝟo febres parū accīt eis ppea qd eorū ventres mltū resoluūt ⁊ dissoluit̄ sōtile qd ē ī eoꝝ hūoribus.

¶ De locis habitabilib⁹ oriētalibus.

Ciuitas q̄ ab oriēte ē apta ⁊ ī oppone posita est sana ⁊ boni aeris. Sol. n. ī pn⁹ diei sup eā eleuat̄ ⁊ aerē ei⁹ clarificat. postea recedit ab ea aere iā clarificato: et exsuflant sup ipsam vēti subtiles q̄s p̄mittit ei sol: deide ipemet eo seq̄t̄: ⁊ ꝯuenisūt ipsorū motus.

¶ De locis hītabilib⁹ occītalibus.

In ciuitate q̄ ab occidente est discooperta ⁊ ab oriēte coopta nō venit ad eā sol nisi tarde. Et ilico cū venit ad ipam incipit elongari ab ea: q̄ non ei appropinq̄n incedit. Nō ꝗ ei⁹ subtiliat aerē: neq; exiccat: sed dimittit ipm humidū grossum et siv ētos ei mittit: mittit eos ab occidēte ⁊ in nocte. ¶ Iudicia ergo tēporum sunt iudicia ciuitatū humidarum ⁊ cōplonum calitatē hn̄tiuz tpatā grossam. Et nisi eēt ppter illd qd ex spissitudine ꝓuenit aeris eorum nā veris nāe silis existeret. ¶ Sanitas ꝟo in eis min⁹ exit q̄ ī terris oriētalib⁹ cū diminutiōe multa. ¶ Nec audiēda sunt ꝟba eius q̄ dicit absolute q̄ virtus hui⁹ terre ē ꝟt⁹ veris ꝯpōne aliarū terrarū valde bonarū. ¶ Qd ꝟo ī ea vehemēter exit malū ē qd sol nō aduenit ei: nisi postq; iā inualuerit ad calefaciēdum clima. Iō q̄ ē alt⁹: sup eā igit̄ post frigus noct: ab h⁹ subito eleuat̄. Sed pp hūiditatē ꝯplonis aeris eius sunt voces hoīum rauce: ⁊ ppe in autūno propter reumatismos ipsorum.

¶ De eligēdis locis hītabilib⁹ ⁊ eis ꝑpandis.

Qui loca eligit hītabilia: cog̃scere d; terrā ciuitat': et q̄uo exit ei⁹ dispō ſm altitudinē ⁊ pfūditatē ⁊ discoopturā aut coopturā ei⁹ aq̄ ⁊ subaz aq̄ ipi⁹: ⁊ q̄uo exit ſ; ei⁹ ppalatōez ⁊ ei⁹ discoopturā: aut ſ; sui occltatiōez et ipi⁹ pfūditatē: et si sit vētis exposita aut ī terra pfūda. ⁊ d; cog̃scere vētos ibi flātes si sint sani fri. ⁊ q̄d ei sit vicinū ex marib⁹ ⁊ pelagis ⁊ mōtib⁹ et mineris: et d; scire q̄lis sit terra ſm sanitatē et egritudines. et q̄ egritudines illic cōmorātibus euenire soleāt. ¶ Et d; cog̃scere illic ꝯmorātiū fortitudines et eorū ꝺsideria et digestiuā: et nutrimētorū eorū bōitatē. Et q̄uo existat eius strictura: et si sit āpla spaciosa: aut sint ei⁹ introit⁹ āgusti et locus vn̄ vapor egredit̄ sit ꝯstrict⁹. ¶ Post h⁹ op; vt fenestre et porte sint oriētales. ¶ Sitq; illd vn̄ magis sollicitari d̄bes vt vēti oriētales stricturas ingredi valeant. et vt sol ad vnumquēq; locum intrare queat

qui ibi existit qm ipse est qui aerem rectificat. ¶ Ui- cinitas q3 aqrum dulciu3 mobiliu3 currentium mul tarũ ⁊ mundar: ⁊ q̃ hyeme infrãt ⁊ estate calefiãt ⁊ diuerse ab eis q̃ occitant ẽ res zueniens ⁊ adiuto riũ ƥb ȝ. ¶ Et iã qd locuti sum⁹ de aere ⁊ loc3 hita bilib⁹ ꝟbis expositorijs. Nũc ãt loq̃ debem⁹ de cãis que ista sequunt: que cum eis numerate sunt.

¶ De eis q̃ pueniunt ex motu ⁊ quiete. Ca. xij.

Mot⁹ opo l corpe humão diuersificat: ideo ẽ for tis aut debil: aut pauc⁹: aut mlt⁹: ⁊ pp illd qd ei ex qete admiscet. Et istd qd apd sapientes est diuisio p se. ⁊ ppt illd q in ipo exercent hoies ex mãijs. ¶ Et mot⁹ qd fortis ⁊ mult⁹ ⁊ paucus: ⁊ cũ qete mixt⁹ oẽs coicãt in h⁹ vt calorẽ efficiãt fortiorẽ s3 forti3 nõ mlt⁹ differt a multo nõ forti: ⁊ a mlto qeti admixto: qm ip se vehemẽter calefaĉ corp⁹: ⁊ si resoluit pa3 resoluit. Mult⁹ ꝟo paulati resoluit plusq̃ calefaciat. Et cu3 q̃sq3 eoru3 mlt⁹ erit infrãt: pptrea q vehemẽter ca lorem resoluit nãlẽ ⁊ etiã exiccat. Sed cu3 ipse in ali q̃ exercebit mã plerũq3 mã illa effic̃ qd ei⁹ adiuua- bit opo3: ⁊ plerũq3 facit qd ipam diminuit. ꝟbi grã si mot⁹ fuerit mot⁹ artis fulonũ pueniet ex ea in fritã te ⁊ hũiditate aug^m. Et si mot⁹ fuerit mot⁹ artis fer rariorum accit ex ea in calitate ⁊ siccitate augmẽtũ. ¶ Quies ꝟo sp est ifridans ppt puatõ3 viuificatiõis caloris: ⁊ ppter zstrictione3 q̃ est suffocans ⁊ hume ctans ppter defectu3 resolutionis superfluitatum.

¶ De his q̃ pueniũt ex somno ⁊ vigilijs. Cap. xiij.

Somn⁹ qeti vehemẽter silis erit. ⁊ vigilie valde sunt motui siles. Ambob⁹ tñ corp post h⁹ sunt ppetates q̃ sunt zsiderãde. ¶ Dicem⁹ ḡ q sõn⁹ oẽs opões nãles fortes effic̃: pptrea q calorẽ ztinet in natũ ⁊ ꝟtutẽ laxat alalẽ: id q cordis vias hũectat et eas laxat: ⁊ q spũs subam turbidã efficit ⁊ phibet il lud qd resoluit. ¶ Lassitudis ꝟo mõs oẽs remouet ⁊ fortes retinet euõnes. Mot⁹ nãq3 oi q ad currẽdu3 aptũ est currẽdi adauget ꝟtutẽ: nisi sint mãe q̃ ad p tẽ cutis existãt. ¶ Sõn⁹ n. qũq3 ad expellẽdum eas iu uat: pptrea q calorẽ inti⁹ ztinet ⁊ nutri^m in corpe partit: ⁊ expellit illd qd est iuxta cutẽ: ppea q illd qd est lõge zstrigit. Uigilie ꝟo h⁹ plꝰ efficiunt l3 somn⁹ plꝰ efficiat sudorẽ q̃ vigilie. Sudor nã p quẽ efficit sõn⁹ est f3 mõ3 exuberãdi mã3: ⁊ ñ f3 mõ3 resolutio nis subtilis ztinui. q̃ ãt i somno mltu3 sudat nulla3 hñs cãm nutrimẽto plen⁹ erit q tolerar̃ neqt. ¶ Cũ- q3 somn⁹ mã3 iuenit aptã ad dirigẽdũ ⁊ maturãdũ ad sanguinis nã3: eã zuertit ⁊ calefac̃ ipam ⁊ trãsit calor p corp⁹: ⁊ calefacit corp⁹ calore nãli. ¶ Qd si hũores iuenit calos colericos ⁊ pdurauerit ei⁹ tps calefacit eos vel corp⁹ calore extneo. Et si inuenerit vacuitatẽ infridabit: pp hoc q resoluit: aut hũore3 q̃ virtuti digestiue sit iobediẽs ifrãbit pp illd qd expã dit de eo. ¶ Uigilie ꝟo h⁹ mot⁹ zuũ efficiunt. Cum ãt sũt mlte cõplerioẽ corrũpunt cerebri aliq̃ siccita tis mõ ⁊ debilitãt ipm ⁊ cõnuscẽt rõnẽ ⁊ adurũt hũo res ⁊ egritudines faciũt acutas. ¶ Sõnus aũt mul tus h⁹ efficit zuũ. Opat eñ ꝟtutũ alaliũ obtusionẽ ⁊ capitis grauedinẽ ⁊ egritudines frãs ⁊ illud est ppter illd qd ipse in resolone phibet. ¶ Uigilie ꝟo desiderium augẽt ⁊ famẽ efficiunt ppter illd qd de mã resoluũt ⁊ digestiua minuũt ppt illd qd de ꝟtu te resoluunt. ¶ Et insomnietas qd int vigiliã ⁊ som nnm in oib⁹ dispõnib⁹ est mala. ¶ Qd ãt ex dispõne somni est superãs est q in ipso calor occltat ⁊ fritas mãifestat: ⁊ ppter hoc oib⁹ mẽbris tãta necia sunt opimta q̃sta in vigilijs nõ sunt necia. ¶ De indicijs ꝟo sõni ⁊ de eo qd de ipo zsideraĉ ⁊ ipi⁹ dispõib⁹ ver ba multa iuenies in libris q̃ sequunt si de⁹ voluerit.

¶ De his q̃ pueniũt ex motu alali. Capi. xiiij.

Omnia aĩe accñta sequũt: aut eis associãt. mo- tiões spũs: interi⁹ aut exti⁹. Et istd. aut erit subi- to: aut paulati3: ⁊ ei⁹ motõ3 ad exteriora seqt fritas eius qd interi⁹ exit: ⁊ fortasse supfluit illd qd resoluit subito q̃ ifrãt exterius ⁊ interi⁹ ⁊ seqt eã sincopis aut mors. ¶ Et motũ qd ei⁹ ad interiora seqt fritas eius qd est exteri⁹ ⁊ calitas interior: ⁊ ẽ cũ mlta coã- gulatiõe zstringit ⁊ infrãt inti⁹ ⁊ exterius: ⁊ sinco- pis magna aut mors seqt ip3. ¶ Et mot⁹ qd ad exte rioza: aut fit subito: sicut fit cu3 est ira. aut fit leuit ⁊ paulatim: sicut ztingit cũ adsunt delitie ⁊ gaudium tẽperatũ. ¶ Mot⁹ ꝟo ad inferiora aut est subito sicut cum timor adest: aut est leuiter ⁊ paulati3: sicut cum adest tristitia. ¶ Et suffocatio qd ⁊ resolo pdcẽ nun q̃ sequunt nisi illd qd subito euenit. Diminutio ꝟo ⁊ ptisis nãe nũq3 sequunt nisi illud qd leuiter ⁊ pau latiue venit. ¶ Cũq3 diminutõ3 dico intelligo suffo- catõ3 q̃ ordinatim ⁊ paulati3 accit ⁊ nõ subito. Et cũ dico ptisi3 nãe intelligo resolonẽ q̃ fit leuiter: ⁊ pau lati3 ⁊ nõ subito. ¶ Et ẽ cũ accidit vt in hora vna ad duas moueat ptes cũ accñs duo zcomitant acciñ- tia sicut eleñ. Est n. cũ accit cũ ea ira ⁊ tristitia ⁊ di- uersificant duo mot⁹ ⁊ sicut ꝟecũdia q fit pus zstri ctio ad inferiora. deiñ redit rõ ⁊ zsiliu3 ⁊ dilatat illud qd ẽ zstrictu3 ⁊ egredit exterius ⁊ rubificat colore3. ¶ Et ẽ et cũ corp⁹ patit pp affectiões alales. als ab istis qs notabim⁹. sic sũt imagiatões alales: plm. n. imp̃mũt res nãles quẽad^m accidit vt puer ei siletur cui⁹ forma imaginata fuit cũ fuit coniunctio ⁊ vt sit ei⁹ color ppinquus colori ei⁹ quẽ viderunt cũ fit ca sus. Et iste sunt res qs hoies credere abhorrẽt q̃ dif ficilis dispõnis nõ nouerũt hitudies. ¶ Illi ꝟo qui sapiam diligũt nõ negãt eas quẽad^m negãt res q̃ ẽẽ nõ pñt. ¶ Et h⁹ qd gñis est mot⁹ sanguis ⁊ secutio ei⁹ q̃ ppat ad eũ cu3 mltũ intẽt⁹ fuerit ad zsiderans dũ res rubeas. ¶ Et istĩ⁹ capli ẽ cõgelatio dentium ppea q ali⁹ acredinẽ comedit ⁊ sucire dolores mẽ bri ppea q tale qle illud dolent aliĩ cũ de eo cogita uerit. ⁊ istius capli ẽ mutatio cõplõnis ppea q ima ginatur de re quã timet ne cadat in eam.

¶ De his q̃ pueniũt ex his q̃ cõedũt ⁊ bibũt. Ca. xv.

Quod comedit ⁊ bibit in corpe humano trib⁹ opat mõis. Aut. n. i ipso sola sui q̃litate opera tionẽ efficit: aut sui mã: aut opo3 facit tota sui suba. ⁊ fortasse res q̃ ex his tribus intelligunt verbis pro pinque erunt fm lingue cõsideratiõnẽ. Sed cu3 de his loqmur intẽtões exprimere volum⁹ qs mõ nota- bimus. ¶ Sui ꝟo q̃litate agẽs est illud qd calefieri solet: cũ est in corpe hois: aut infrãri: ⁊ calefacit cali tate sua: aut frigefacit sua fritate: ita q non ei assi- milat. ¶ Et sui qd operans mã est illud quod a sui

ꝯuertit nā: ⁊ recipit formā alicui⁹ diuisiōis mixtoꝝ humanoꝝ: ſ3 et⁹ mā l3 formā illā recipiat ē tñ cū accidit vt aliquā ſuaꝝ q̄litatū q̄s hēbat q̄ ſuo mō fortior exit q̄ hūani corpis q̄litas i ipſa remanere eā faciat a pncipio rei: dōec ꝯpleat̄ coagulatio ⁊ aſſimilatio ſic ſanguis q̄ gñat̄ ex lattuc3: qm̄ i ipo ē pl's friditat̄ q̄ ſit in ꝯplōne hois: l3 ſit ſcūs ſanguis ⁊ ſit bon⁹ ad h⁹ vt mēbū hois pō fiat ⁊ ſanguis q̄ ex alijs gñat̄ huic exit ꝯtr⁹. ¶ Sui vō ſuba opans ē forma ſui ſpecifica agēs ⁊ eſt illa q̄ ipm eſt id qd eſt ⁊ nō q̄litate ſui pter q̄ corpori ſile fiat aut fiat ei ſile corp⁹. ¶ Cūq̄ dico q̄litatē vnā q̄tuor q̄litatū intelligo. Qualitate igr̄ ſua opantis mā i ope igreſſum ñ h3. ¶ Sua igr̄ opāo mā ē illud c⁹ mā cū de ſuba quā hēbat alterat alteratione quā ea facit ꝟt⁹ q̄ eſt in corpe reſtaurat illd qd ex eo fuit diſſolutū pᵒ ⁊ accēdit calorē inatū ppea q̄ in ſanguie fac̄ augm̄tū ſcdo. Et ē ēt cū opat̄ ſuis q̄litatib⁹ q̄ remāſerūt in ipſo tertio. ¶ Et ſua qd opāo ſuba eſt illud qd formā ſue ſpēi opat̄ quā acq̄ſiuit poſt cōplōꝫ qd cū ei⁹ ſimplicia ſe cōmiſcuerūt ⁊ ex eis gñata fuit res vna ꝑparauit ſe ad recipiendū ſpēm ⁊ formā additā ſup illd qd hñt ſimplicia. ¶ hec ꝟ forma nō eſt q̄litas pᵒ q̄ h3 mā: n3 eſt cōpletio q̄ gñat̄ ex eis. S3 eſt pfectio quā acq̄ſiuit mā ſm aptitudinē q̄ fuit ei acq̄ſita ex cōplōne ſicut in magnete ꝟt⁹ attractiua: et ſic nā cuiuſq̄ ſpēꝝ vegetabiliū ⁊ alaliu3. ſ. illa quā hñt poſt cōplōnē pp cōplōnis ꝑpationē. ⁊ n3 eſt de ſimplicibus cōplōnib⁹ n3 ipſamet cōplō: q2 nō ē caliditas n3 friditas: neq3 ſiccitas: n3 hūiditas n3 ſimplices: n3 cōmixte: ſ3 eſt ꝟtus q̄ a color aut odor: aut ala: aut alia forma ꝟ ñ pcepti ſenſu. ¶ Et illi⁹ forme q̄ gñat̄ ex mā q̄ñq̄ ē pfectō paſſio ab alijs cū hec forma eſt ꝟt⁹ paſſiua: ⁊ q̄ñ eſt eaꝝ pfectio facere ⁊ nō aliud: ⁊ eſt cū hec forma eſt ꝟt⁹ agendi ⁊ nō aliud. S3 cū eſt agens et nō aliud: q̄ñq̄ eſt eius actio in corpore hois: ⁊ q̄ñ3 ñ. Et hui⁹ qd forme q̄ poſt cōplōꝫ ꝑuenit aliq̄ñ accit vt ſit pfectio paſſio ab alio cū fuerit hec forma ꝟt⁹ paſſiua. Et q̄ñ3 accit vt ſit pfectio ei⁹ i aliud actio. Et q̄ñ3 accit vt ſit hec forma ꝟt⁹ ſup opō3 in aliō. ⁊ q̄ñ3 euenit vt ſit hec forma adiuuās ſup opō3 in aliō. ¶ Sed cū fuerit opatrix in alio: aliq̄ñ euenit vt ſit ei⁹ opō in corpe hois aliq̄ñ nō. Et ſi eſt ꝟtus in corpe hominis agēs. aliq̄ñ efficit opō3 ꝯueniētē corpi: q̄n3 opōm nō ꝯueniētē. Tota āt opō hec nō ꝑuenit ex ei⁹ cōplōe: imo ex ei⁹ forma ſpecifica adueniēte poſt cōplōnem. Vñ pp hoc vocam⁹ hmōi opō3 a tota ſuba. ſ. forma ſpecifica ⁊ nō q̄litate. ſ. nō aliq̄ q̄tuor q̄litatū. n3 eo qd eſt ea ꝯ cōmixtio. Cōueniēs vō eſt ſicut peonie opō q̄ deſtruit epilepſiā. Nō ꝯueniēs āt ſicut ꝟt⁹ napelli q̄ hois corrūpit ſuba3. ¶ Redeim⁹ ꝟ nūc ⁊ dicem⁹ q2 cū dicim⁹ q̄ res q̄ cōedit̄. aut q̄ fit inūctio eſt cal'a aut frā. volum⁹ dicere q̄ eſt ſic in poᵃ ⁊ nō in effcū. ⁊ volumus dicere q̄ ē in poᵃ pl's cal'a q̄ corpa nr̄a aut pl's frā q̄ corpa nr̄a. Et cū hāc poᵃᵐ dicim⁹. volum⁹ dicere ꝟtutē cōſideratā p opō3 caloris quā nr̄a corpa in ea efficiūt. qm̄ cū ei⁹ portitor a calore inato q̄ ē in nobis patiet̄ accidet in ea tūc illud i effcū. Eſt etiā cū hāc potentiā dicim⁹ ⁊ volum⁹ rē aliā dicere. Et eſt vt ſit poᵃ cū itentiōe bōitatis aptitudīs. ſic cū dicim⁹ q̄ ſulfur eſt calī in poᵃ. ¶ Et eſt cū dicim⁹ q̄ res ē cal'a aut frā ⁊ attēdim⁹ illd qd i ei⁹ cōplōne ex q̄tuor eliꝫ ꝑmis eſt magis ſuperās. ⁊ nō ꝯſideram⁹ opō3 quam in nr̄is efficit corporib⁹. Eſt etiā cū de meᵃ dicim⁹ q̄ in poᵃ fit cū fuerit ei⁹ poᵃ in intentiōe habitus ſicut poᵃ ſcribe q̄ iā dimiſit ſcribendi operationem. et tñ h3 in ſcribendo poᵃᵐ. q̄ēadmodū dicim⁹ q̄ napellus in poᵃ eſt corrumpens. ¶ Inter hoc vō ⁊ pmam exiſtit dr̄ia: q2 pma niſi poſtq̄ corp⁹ cōuerſiōe manifeſta ea cōuerterit nō exeūt ad effectū. Iſtd aūt aut operatur ipſamet obuiatiōe ſicut venenum viperaꝝ aut per q̄ālibet cōuerſiōem in ſui qualitate ſic napellus. ¶ Et inter potentias quidem primas ⁊ inter poᵃᵐ pmā quā nominauimus eſt aliq poᵃ media que eſt ſicut poᵃ medicinarum venenoſarum. Preterea dicemus q̄ medicinarū gradus iam q̄tuor poſiti ſunt. Et grad⁹ quidem primus eſt illud qd cū comeditur ⁊ bibitur ⁊ quo fit inunctio efficit in corpore ſua q̄litate operationem nō perceptā. ſicut cū calefacit: aut infrigidat: ⁊ nō percipitur neq̄ ſentitur calor aut frigiditas: niſi poſtq̄ reiteratū fuerit ⁊ multum ſcm̄ fuerit. ¶ Et grad⁹ ſcds eſt vt ſit operatio fortior iſta. ſed tñ nō peruenit ad impediendū operationes manifeſte: neq̄ curſum eaꝝ naturalē mutat niſi per accñs aut cū multotiēs aduenit ⁊ eſt multū. ¶ Et tertius quidem gradus eſt vt ex operatione ei⁹ eſſentialiter ꝑueniat impedimentū manifeſtū: ſ3 nōdū tñ ꝑuenit ad mortificandū ⁊ corrūpendum. ¶ Et q̄rtus ē gradus vt illud ad mortificādū perueniat ⁊ corrumpēn. ⁊ hec quidem eſt ꝓprietas medicinarū venenoſarum: hoc eſt illud qd exiſtit per q̄litatem. Cū tota vero ſui ſuba mortificās eſt venenū. ¶ Dicemus aūt denuo qd totū illud qd corpori aduenit qd eſt ex eis inter que currit agere ⁊ pati. Aut mutat̄ a corpore et nō mutat ipm. Aut mutatur a corpore ⁊ mutat ipſuꝫ. Aut nō mutatur a corpore ⁊ mutat ip3. ¶ Qd vō mutatur a corpore ⁊ nō mutat corpus mutatione: aut ꝯuertit in ſimilitudinē3 corporis: aut nō cōuertitur. Illud āt qd in ei⁹ cōuertit̄ ſilitudinē nutrimentū eſt abſolute. Et illud qd nō in ei⁹ ꝯuertit̄ ſilitudine3 eſt meᵃ temperata. ¶ Qd vō a corpore mutat̄ ⁊ ip3 mutat nō eſt polē: q2 n aut ſi cū mutat̄ a corpe mutat corpus: ⁊ poſt corp⁹ mutet ipm ad vltimū ⁊ deſtruat̄ ei⁹ mutatio: aut nō fit ita: ſ3 ipm mutet corp⁹ ad vltimū ⁊ deſtruat ipm. ¶ Et pᵃ qd diuiſio aut ꝯuertet̄ in ſilitudinem corporis: aut nō cōuertet̄ i ſilitudinem corporis. Si i corpis ꝯuertet̄ ſilitudinē. erit medicinale nutrimenᵐ ⁊ ſi i corporis nō ꝯuertet̄ ſilitudine3 erit meᵃ abſolute. Scda aūt diuiſio erit meᵃ venenoſa. ¶ Illd vō qd a corpore nullo mō mutat̄ ⁊ ip3 mutat ē venenū abſolute. ¶ Cū aūt nos dicim⁹ qd a corpore nr̄o nō mutat̄ nolum⁹ dicere qd nō calefiat in corpore p opō3 inati caloris i ipo imo plim venenoꝝ nō opat̄ i corpe niſi calefiat p opō3 calori inati q̄ ē i ipſo. S3 volum⁹ dicere q̄ ñ mutat̄ i ſui forā nāli. imo nec ceſſat ab opōne ei⁹ ꝟtute ⁊ forā manētib⁹ dōec corp⁹ corrūpat. Et ē qd eſt ei⁹ nā ē cal'a ⁊ adiuuat tē ſuā ꝓpietatē nā ei⁹ ad reſoluēdū ſpm ſicut venenū vipaꝝ ⁊ napelli. Et eſt cū nā ei⁹ eſt frā ⁊ adiuuat ſuā ꝓpietatem nā ei⁹ ad cōgelādū ſpm ⁊ debilitandū ſic venenū ſcorpionū ⁊ iuſquiami. Totu3 vō illud q̄ nutrit in ſi

Peonia destruit Epilepsiam

qui ibi existit qm̄ ipse est qui aerem rectificat. ¶ Vicinitas q̄ȝ aq̄rum dulcium mobilium currentium multarū ꝛ mund aꝝ: ꝛ q̄ hyeme infrīgāt ꝛ estate calefiāt ꝛ diuerse ab eis q̄ occultant̄ ē res ꝯueniens ꝛ adiutoriū ꝓb 3. ¶ Et iā q̄ꝺ locuti sumꝰ de aere ꝛ locꝭ habitabilibꝰ v̄bis expositorijs. Nūc āt loq̄ debemꝰ de cāis que ista sequunt̄: que cum eis numerate sunt.

¶ De eis q̄ ꝓueniunt ex motu ꝛ quiete. Ca. xij.

Motꝰ q̄ꝺ ī corpe humāo diuersificat̄: ioq̄ ē fortis aut dbil': aut paucꝰ: aut mltꝰ: ꝛ ꝑꝑ illd q̄ꝺ ei ex q̄ete admiscet̄. Et istd q̄ꝺ apd sapientes est diuisio ꝑ se. ꝛ ꝓpt illd q̄ in ipo exercent hoīes ex māijs. ¶ Et motꝰ q̄ꝺ fortis ꝛ multꝰ ꝛ paucus: ꝛ cū q̄ete mixtꝰ oēs coicāt in hꝰ vt calorē efficiāt fortiorē ſȝ fortꝭ nō mltꝰ differt a multo nō forti: ꝛ a mlto q̄eti admixto: qm̄ ipse vehemēter calefac̄ corpꝰ: ꝛ si resoluit paꝝ resoluit. Multꝰ v̄o paulati resoluit plusq̄ȝ calefaciat. Et cuȝ q̄sq̄ȝ eoꝝ mltꝰ exit infrīgāt: ꝓpterea q̄ vehemēter calorem resoluit nālē ꝛ etiā exiccat. Sed cuȝ ipse in ali q̄ exercebit̄ mā plerūq̄ȝ mā illa effic̄ q̄ꝺ eiꝰ adiuuabit opōȝ: ꝛ plerūq̄ȝ facit q̄ꝺ ipam diminuit. V̄bi grā si motꝰ fuerit motꝰ artis fulonū ꝓueniet ex ea in friditate ꝛ hūiditate augm. Et si motꝰ fuerit motꝰ artis ferrariorum accit ex ea in calitate ꝛ siccitate augmētū. ¶ Quies v̄o sp est īfridans ꝓpt̄ ꝓuatōȝ viuificatōis caloris: ꝛ ꝓpter ꝯstrictionē q̄ est suffocans ꝛ humectans ꝓpter defectuȝ resolutionis superfluitatum.

¶ De his q̄ ꝓueniūt ex somno ꝛ vigilijs. Cap. xiij.

Somnꝰ q̄eti vehementer siꝫis exit. ꝛ vigilie valde sunt motui silēs. Ambobꝰ tn̄ coꝝ post hꝰ sunt ꝓprietates q̄ sunt ꝯsiderāde. ¶ Dicemꝰ ḡ q̄ sōnꝰ oēs opōes nāles fortes effic̄: ꝓpterea q̄ calorē ꝯtinet innatū ꝛ v̄tutē laxat aīalē: nō q̄ cordis vias hūectat et eas laxat: ꝛ q̄ spūs subaīn turbidā efficit ꝛ ꝓhibet illud q̄ꝺ resoluit̄. ¶ Lxitudis v̄o mōs oēs remouet ꝛ fortes retinet euōnes. Motꝰ nāq̄ȝ oī q̄ ad currēduȝ aptū est currēdi ad auget v̄tutē: nisi sunt māc q̄ ad ꝑtē cutꭍ existāt. ¶ Sōnꝰ .n. q̄nȝ ad expellēdum eas iuuat: ꝓpterea q̄ calorē intꝰ ꝯtinet ꝛ nutrim in corpe partit̄. ꝛ expellit̄ illd q̄ꝺ est iuxta cutē: ꝓpea q̄ illd q̄ꝺ est lōge ꝯstrigit̄. Vigilie v̄o hꝰ plꝰ efficiunt lȝ somnꝰ plꝰ efficiat sudorē q̄ȝ vigilie. Sudor nāq̄ȝ quē efficit sōnꝰ est ſȝ mōȝ exuberādi māȝ: ꝛ n̄ ſȝ mōȝ resolutionis subtilis ꝯtinui. q̄ āt ī somno mltuȝ sudat nullaȝ hñs cām nutrimēto plenꝰ erit q̄ tolerar̄ neq̄t. ¶ Cūq̄ȝ somnꝰ māȝ iuenit aptā ad dirigēdū ꝛ maturādū ad sanguinis nāȝ: eā ꝯuertit ꝛ calefac̄ ipam ꝛ trāsit calor ꝑ corpꝰ: ꝛ calefacit corpꝰ calore nāli. ¶ Q̄ꝺ si hūores iuenit calos colericos ꝛ ꝑdurauerit eiꝰ tp̄s calefacit eos vel corpꝰ calore ext̄neo. Et si inuenerit vacuitatē infridabit: ꝑꝑ hoc q̄ resoluit: aut hūoreȝ q̄ virtuti digestiue sit īobediēs īfrābit ꝑꝑ illd q̄ꝺ expādit̄ de eo. ¶ Vigilie v̄o hꝰ motꝰ ꝯtriū efficiunt. Cum āt sūt mlte cōplexionē corrūpunt cerebri aliq̄ siccitatis mō ꝛ debilitāt ipm ꝛ cōmiscēt rōnē ꝛ adurūt hūores ꝛ egritudines faciūt acutas. ¶ Sōnus aūt multus hꝰ efficit ꝯtriū. Opat̄ em̄ v̄tutū aīaliū obtusionē ꝛ capitis grauedineȝ ꝛ egritudines frās ꝛ illud est ꝓpter illd q̄ꝺ ipse in resolōne ꝓhibet. ¶ Vigilie v̄o desiderium augēt ꝛ famē efficiunt ꝓpter illd q̄ꝺ de mā resoluūt ꝛ digestiua minuūt ꝓpt̄ illd q̄ꝺ de v̄tute resoluunt. ¶ Et insomnietas q̄ꝺ int̄ vigiliā ꝛ somnum in oībꝰ dispōnibꝰ est mala. ¶ Q̄ꝺ āt ex dispōne somni est superās est q̄ in ipso calor occultat̄ ꝛ fritas māifestat̄: ꝛ ꝓpter hoc oībꝰ mēbris tāta necīa sunt opimēta q̄nta in vigilijs nō sunt necīa. ¶ De indicijs v̄o sōni ꝛ de eo q̄ꝺ de ipo ꝯsiderat̄ ꝛ ipiꝰ dispōibꝰ verba multa iuenies in libris q̄ sequunt̄ si deꝰ voluerit.

¶ De his q̄ ꝓueniūt ex motu aīali. Capi. xiiij.

Omnia aīe accidētia sequūt̄: aut eis associāt̄. motiōes spūs iterꝰ aut extꝰ. Et istd. aut erit subito: aut paulatiȝ: ꝛ eiꝰ motōȝ ad exteriora seq̄t̄ fritas eius q̄ꝺ interꝰ exit: ꝛ fortasse sup̄fluit illd q̄ resoluit̄ Subito ḡ īfrāt̄ exterius ꝛ interꝰ ꝛ seq̄t̄ eā sincopis aut mors. ¶ Et motū q̄ꝺ eiꝰ ad interiora seq̄t̄ fritas eius q̄ꝺ est exterꝰ ꝛ calitas interior: ꝛ ē cū mlta coāgulatiōe ꝯstringit̄ ꝛ infrāt̄ intꝰ ꝛ exterius: ꝛ sincopis magna aut mors seq̄t̄ ipȝ. ¶ Et motꝰ q̄ꝺ ad exteriora: aut fit subito: sicut fit cuȝ est ira. aut fit leuit̄ ꝛ paulatim: sicut ꝯtingit cū adsunt delitie ꝛ gaudium tēperatū. ¶ Motꝰ v̄o ad inferiora aut est subito sicut cum timor adest: aut est leuiter ꝛ paulatiȝ: sicut cum adest tristitia. ¶ Et suffocatio q̄ꝺ ꝛ resolō ꝑdcē nunq̄ȝ sequunt̄ nisi illd q̄ꝺ subito euenit. Diminutio v̄o ꝛ ꝑtisis nāe nūq̄ȝ sequunt̄ nisi illud q̄ꝺ leuiter ꝛ paulatiue venit. ¶ Cūq̄ȝ diminutōȝ dico intelligo suffocatōȝ q̄ ordinatim ꝛ paulatiȝ accit ꝛ nō subito. Et cū dico ꝑtisiȝ nāe intelligo resolōnē q̄ fit leuiter: ꝛ paulatiȝ ꝛ nō subito. ¶ Et ē cū accidit vt in hora vna ad duas moueat̄ ꝑtes cū accnā duo ꝯcomittant̄ accidētia sicut eleu. Est .n. cū accit cū ea ira ꝛ tristitia ꝛ diuersificant̄ duo motꝰ ꝛ sicut v̄ecūdia q̄ fit ꝑus ꝯstrictio ad inferiora. deīn redit rō ꝛ ꝯsiliuȝ ꝛ dilatat illud q̄ꝺ ē ꝯstrictuȝ ꝛ egredit̄ exterius ꝛ rubificat coloreȝ. ¶ Et ē ēt cū corpꝰ patit̄ ꝑꝑ affectiōes aīales. als ab istis q̄s notabimꝰ. sic sūt imagīatōes aīales: plm .n. imꝑmūt res nāles quēadm accidit vt puer ei siletur cuiꝰ forma imaginata fuit cū fuit coniunctio ꝛ vt sit eiꝰ color ꝓpinquus colori eiꝰ quē viderunt cū fit casus. Et iste sunt res q̄s hoīes credere abhorrēt q̄ difficiles dispōnis nō nouerūt hitudies. ¶ Illi v̄o qui sapiām diligūt nō negāt eas quēadm negāt res q̄ eē nō pñt. ¶ Et hꝰ q̄ꝺ gnūs est motꝰ sanguis ꝛ secutio eiꝰ q̄ ꝑpat̄ ad eū cuȝ mltū intētꝰ fuerit ad ꝯsiderandū res rubeas. ¶ Et istiꝰ capli ē cōgelatio dentium ꝓpea q̄ aliꝰ acredinē comedit ꝛ sucire dolores mēbri ꝓpea q̄ tale q̄le illud dolent alij cū de eo cogitauerit. ꝛ istius capli ē mutatio cōplōnis ꝓpea q̄ imaginatur de re quā timet ne cadat in eam.

¶ De his q̄ ꝓueniūt ex his q̄ cōedūt̄ ꝛ bibūt̄. Ca. xv.

Quod comedit̄ ꝛ bibit̄ in corpe humano tribꝰ opat̄ mōis. Aut .n. ī ipso sola sui q̄litate operationē efficit: aut sui mā: aut opōȝ facit tota sui subā. ꝛ fortasse res q̄ ex his tribus intelligunt̄ verbis propinque erunt ſm lingue cōsiderationē. Sed cuȝ de his loq̄mur intētōes exꝑmere volumꝰ q̄s mō notabimus. ¶ Qui v̄o q̄litate agēs est illud q̄ꝺ calefieri solet: cū est in corpe hoīs: aut infrāt: ꝛ calefacit calitate sua: aut frigefacit sua fritate: ita q̄ non ei assimilat̄. ¶ Et sui q̄ꝺ operans mā est illud quod a sui

ꝯuertit' nā: ⁊ recipit formā alicui⁹ diuisionis mēbroꝝ hu
manoꝝ: ſꝫ ei⁹ mā lꝫ formā illā recipiat ē tñ cū accidit
vt aliquā ſuaꝝ qlitatū q̄s hēbat q̄ iuo mō fortior exit
q̄̄ huani corpis qlitas i ipſa remanere eā faciat a pn
cipio rei: doec ꝯpleat' coagulatio ⁊ aſſimilatio ſic ſan
guis q̄ gñat' ex latuc: qm̄ i ipo ē pl's friditat' q̄̄ ſit in
ꝯplōne hois: lꝫ ſit ſcūs ſanguis ⁊ ſit bon⁹ ad h⁹ vt mē
bu hois p̄s fiat ⁊ ſanguis q̄ ex alijs gñat' huic exit ꝯ
tr⁹. ¶ Sui v̄o ſuba opans ē forma ſui ſpecifica agēs
⁊ eſt illa q̄ ipm eſt id qđ eſt ⁊ nō qlitate ſui p̄ter q̄ cor
pori ſile fiat aut fiat ei ſile corp⁹. ¶ Cūq3 dico qlitatē
vnā q̄tuor qlitatū intelligo. Qualitate igr' ſua opan
tis mā i ope igreſſum m̄ hꝫ. ¶ Sua igr' opās mā ē il
lud c⁹ mā cū de ſuba quā hēbat alterat' alteratione
quā ea facit v̄t⁹ q̄ eſt in corpe reſtaurat illđ qđ ex eo
fuit diſſolutū p⁹ ⁊ accēdit calorē inatū ppea q̄ in ſan
guie fac augmētū ſcđo. Et ē ēt cū opat' ſuis qlitatib⁹ q̄
remāſerūt in ipſo tertio. ¶ Et ſua qđ opās ſuba eſt il
lud qđ formā ſue ſpēi opat' quā acq̄ſiuit poſt̄ cōplōꝫ
qđ cū ei⁹ ſimplicia ſe cōmiſcuerūt ⁊ ex eis gñata fuit
res vna p̄parauit ſe ad recipiendū ſpēm ⁊ formā ad
ditā ſup illđ qđ hñt ſimplicia. ¶ Hec ꝯ̄ forā nō eſt qli
tas p³ q̄s hꝫ mā: nꝫ eſt cōpletio q̄ gñat' ex eis. Sꝫ eſt
pſectio quā acq̄ſiuit mā ſm̄ aptitudinē q̄ fuit ei acq̄
ſita ex cōplōne ſicut in magnete v̄t⁹ attractiua: et ſic
nā cuicūq3 ſpēꝝ vegetabiliū ⁊ aialiuꝫ. ſ. illa quā hñt
poſt cōplōnē pp cōplōnis p̄parationē. ⁊ nꝫ eſt de ſim
plicibus cōplōnib⁹ nꝫ ipſamet cōplō: q: nō ē calitas
nꝫ friditas: neq3 ſiccitas: nꝫ hūiditas nꝫ ſimplices: nꝫ
cōmixte: ſꝫ eſt v̄bigr̄a color aut odor: aut alia: aut alia
forā q̄ ñ ꝑcepti ſenſu. ¶ Et iſti⁹ forē q̄ gñat' ex mā q̄ñ
q̄̄ ē pſectō paſſio ab alijs cū hec forma eſt v̄t⁹ paſſi
ua: ⁊ q̄ñꝫ eſt eaꝝ pſectio facere ⁊ nō aliđ: ⁊ eſt cū hec
forma eſt v̄t⁹ agendi ⁊ nō aliud. Sꝫ cū eſt agens et
nō aliud: q̄ñq3 eſt eius actio in corpore hois: ⁊ q̄ñꝫ ñ
Et hui⁹ qđ forme q̄ poſt cōplōꝫ ꝑuenit aliq̄ñ accit vt
ſit pſectio paſſio ab alio cū fuerit hec forma v̄t⁹ paſſi
ua. Et q̄ñꝫ accit vt ſit pſectio ei⁹ i aliud actio. Et q̄ñꝫ
accit vt ſit hec forma v̄t⁹ ſup opōꝫ in aliđ. ⁊ q̄ñꝫ eue
nit vt ſit hec forma adiuuās ſup opōꝫ in aliđ. ¶ Sed
cū fuerit opatrix in alio: aliq̄ñ euenit vt ſit ei⁹ opō in
corpe hois aliq̄ñ nō. Et ſi eſt v̄tus in corpe hominis
agēs. aliq̄ñ efficit opōꝫ ꝯuenictē corpi: q̄ñꝫ opōm nō
ꝯuenictē. Tota āt opō hec nō ꝑuenit ex ei⁹ cōplōe:
imo ex ei⁹ forma ſpecifica aduenicte poſt cōplōnem
Un̄ pp hoc vocam⁹ hmōi opōꝫ a tota ſuba. ſ. forma
ſpecifica ⁊ nō qlitate. ſ. nō aliq̄ q̄tuor qlitatū. nꝫ eo qđ
eſt eaꝝ cōmixtio. Cōueniēs v̄o eſt ſicut peonie opō
q̄ deſtruit epilepſiā. Nō ꝯueniēs āt ſicut v̄t⁹ napelli
q̄ hois corrūpit ſubāꝫ. ¶ Redicm⁹ ꝯ̄ nūc ⁊ dicem⁹ q:
cū dicim⁹ q̄ res q̄ cōedit'. aut q̄ fit inūctio eſt cal'a aut
frā. volum⁹ dicere q̄ eſt ſic in po³ ⁊ nō in effcū. ⁊ volu
mus dicere q̄ ē in po³ pl's cal'a q̄̄ corpa nr̄a aut pl's
frā q̄̄ corpa nr̄a. Et cū hāc po³m dicim⁹. volum⁹ di
cere v̄tutē cōſideratā p opōꝫ caloris quā nr̄a corpa
in ea efficiūt. qm̄ cū ei⁹ portitor a calore inato q̄ ē in
nobis patiet' accidet in ea tūc illud i effcū. Eſt etiā cū
hāc potentiā dicim⁹ ⁊ volum⁹ rē aliā dicere. Et eſt vt
ſit po³ cū ītentiōe bōitatis aptitudīs. ſic cū dicim⁹ q̄
ſulfur eſt calīn in po³. ¶ Et eſt cū dicim⁹ q̄ res ē cal'a
aut frā ⁊ attēdim⁹ illđ qđ i ei⁹ cōplone ex q̄tuor elīꝫ
p̄mis eſt magis ſuperās. ⁊ nō ꝯſideram⁹ opōꝫ quam
in nr̄is efficit corporib⁹. Eſt etiā cū de me³ dicim⁹ q̄
in po³ ſit cū fuerit ei⁹ po³ in intentiōe habitus ſicut
po³ ſcribe q̄ iā dimiſit ſcribendi operationem. et tñ
hꝫ in ſcribendo po³m. queadmodū dicim⁹ q̄ napel
lus in po³ eſt corrumpens. ¶ Inter hoc v̄o ⁊ p̄mam
exiſtit dr̄ia: q: p̄ma niſi poſt̄ corp⁹ cōuerſiōe mani
feſta ea cōuerterit nō exeūt ad effectū. Iſtđ aūt aut
operatur ipſamet obuiatiōe ſicut venenum viperaꝝ
aut per qualibet cōuerſiōem in ſui qualitate ſic na
pellus. ¶ Et inter potentias quidem primas ⁊ inter
po³m primā quā nominauimus eſt aliq̄ po³ media
que eſt ſicut po³ medicinarum venenoſarum. Pre
terea dicemus q̄ medicinarū gradus iam q̄tuor po
ſiti ſunt. Et grad⁹ quidem primus eſt illud qđ cū co
meditur ⁊ bibitur ⁊ quo fit inunctio efficit in corpore
ſua qlitate operationem nō perceptā. ſicut cū caleſa
cit: aut infrigidat: ⁊ nō percipitur neq3 ſentitur calor
aut frigiditas: niſi poſt̄ reiteratū fuerit ⁊ multum
ſcm̄ fuerit. ¶ Et grad⁹ ſcđs eſt vt ſit operatio fortior
iſta. ſed tñ nō peruenit ad impediendū operationes
manifeſte: neq3 curſum eaꝝ naturalē mutat niſi per
accñs aut cū multotiēs aduenit ⁊ eſt multū. ¶ Et ter
tius quidem gradus eſt vt ex operatione ei⁹ eſſentia
liter ꝑueniat impedimentū manifeſtū: ſꝫ nōdū tñ ꝑ
uenit ad mortificandū ⁊ corrūpendum. ¶ Et q̄rtus ē
gradus vt illud ad mortificādū perueniat ⁊ corrum
peñ. ⁊ hec quidem eſt ꝓprietas medicinarū veneno
ſarum: hoc eſt illud qđ exiſtit per qlitatem. Cū tota
vero ſui ſuba mortificās eſt venenū. ¶ Dicemus aūt
denuo qđ totū illud qđ corpori aduenit qđ eſt ex eis
inter que currit agere ⁊ pati. Aut mutat' a corpore et
nō mutat ipm. Aut mutatur a corpore ⁊ mutat ipſuꝫ
Aut nō mutatur a corpore ⁊ mutat ipꝫ. ¶ Qđ v̄o mu
tatur a corpore ⁊ nō mutat corpus mutatione: aut
ꝯuertit' in ſimilitudineꝫ corporis: aut nō cōuertitur.
Illud āt qđ in ei⁹ cōuertit' ſilitudinē nutrimentū eſt
abſolute. Et illud qđ nō in ei⁹ ꝯuertit' ſilitudineꝫ eſt
me³ temperata. ¶ Qđ v̄o a corpore mutat' ⁊ ipꝫ mu
tat nō eſt poſſibile: aut ſi cū mutat' a corpe mutat cor
pus: ⁊ poſt corp⁹ mutet ipm ad vltimū ⁊ deſtruat' ei⁹
mutatio: aut nō ſit ita: ſꝫ ipm mutet corp⁹ ad vltimū
⁊ deſtruat ipm. ¶ Et p³ qđ diuiſio aut ꝯuertet' in ſili
tudinem corporis: aut nō cōuertet' i ſilitudinem cor
poris. Si i corpis ꝯuertet' ſilitudinē. erit medicinale
nutrimen^m ⁊ ſi i corporis nō ꝯuertet' ſilitudineꝫ erit
me³ abſolute. Scđa aūt diuiſio erit me³ venenoſa.
¶ Illđ v̄o qđ a corpore nullo mō mutat' ⁊ ipꝫ mutat
ē venenū abſolute. ¶ Cū aūt nos dicim⁹ qđ a corpo
re nr̄o nō mutat' nolum⁹ dicere qđ nō caleſiat in cor
pore p opōꝫ inati caloris i ipo imo plm venenoꝝ nō
opat' i corpe niſi caleſiat p opōꝫ caloris inati q̄ ē i ipſo
Sꝫ volum⁹ dicere q̄ ñ mutat' i ſui forā nāli. imo nec
ceſſat ab opōne ei⁹ v̄tute ⁊ forā manētib⁹ doec corp⁹
corrūpat. Et ē qđ cū ei⁹ nā ē cal'a ⁊ adiuuat tē ſuā ꝓ
pietatē nā ei⁹ ad reſoluēdū ſpm̄ ſicut venenū vipaꝝ
⁊ napelli. Et eſt cū nā ei⁹ eſt frā ⁊ adiuuat ſuā ꝓpieta
tem nā ei⁹ ad cōgelādū ſpm̄ ⁊ debilitandū ſic venenū
ſcorpionis ⁊ iuſquiami. Totuꝫ v̄o illud q̄ nutrit in ſi

Peonia destruit Epilepsiam

ne rei nãli mutatiõe corp⁹ mutat.⁊ ẽ calefacere qñ
cũ i sanguie ↄuertit̃ ꝓculdubio i calefaciẽdo augmẽ
tũ ꝓbet:ita vt lactuce ⁊ cucurbite talr̃ calefaciãt qlr̃
istõ calefacere exit. ¶Cũ ĩo calefacere dicim⁹ nolu
m⁹ calefacere istõ:sȝ illõ ꝙ ex q̃litate rei ꝓueit ei⁹ re
manẽte spẽ:⁊ med^a qð nutriẽs a corpe ꝑ sui mutat̃
subaȝ.⁊ mutat̃ ab ipo ꝑ sui q̃litatẽ:sȝ p^a mutat̃ i sui
q̃litate ⁊ alia qð mutat̃ p⁹ i calitate ⁊ calefacit sic al
lea. Et ẽ alia q̃ mutat̃ p⁹ i fritate⁊ ifrãt sicut lactuca.
¶Cũqȝ ei⁹ ↄuersio i sanguieȝ cõplet̃ p̃lm ogõis ei⁹
ẽ calefacere:ꝑpea ꝙ i sãguie augmẽtũ effic̃. Qño.n.
ñ calefacit cũ iã fcã sit cal'a ⁊ sua fritate se expoliaue
rit. Sȝ vnicuiqȝ caꝝ ẽt aliqd inate q̃litatȝ associatur
p⁹ ↄuersiõeȝ i suba:qm̃ i sanguie q̃ gñat̃ ex lactucis
aliq̃ remãet ifrãtio:⁊ i sanguie q̃ gñat̃ ex alleis aliq̃
calefactio:sȝ ẽ h⁹ vsqȝ ad tp̃s.q̃ fiat ↄuersio i m̃bruȝ.
¶Medicinaꝝ p̃terea nutriẽtũ:alia ẽ q̃ medicatõi ma
gis exit ꝓpiq̃:alia ẽ q̃ nutrim̃to ẽ vicinioꝛ. Queadᵐ
ipoꝝ nutriẽtũ alia st̃ quoꝝ nã vicinioꝛ ẽ substantie
sãguis:sic vinũ ⁊ ouoꝝ vitelli ⁊ aq̃ carnis:alia st̃ q̃ pa
rũp st̃ lõgiquiora sic panis ⁊ caro. Et alia st̃ q̃ st̃ valð
lõginq̃ sic nutriẽtia medicinalia. ¶Ampli⁹ dicem⁹ ꝙ
nutriẽs mutat corpis dispõȝ qualitate sui ⁊ q̃titate.
Qualr̃ vero qualitate sui mutet iã sciuisti. ¶Quãti
tate ãt qm̃ aut augm̃tabit ⁊ ꝓueiet ex eo ad fastidiũ
⁊ opilões ⁊ postea ad putrefactõȝ:aut minuet ⁊ ꝓue
niet ex eo ad ptisiȝ. ¶Sȝ augm̃tũ in quãtitate ex nu
triẽte sp̃ ẽ ifridãs:nisi ꝓueniat ex eo putredo ⁊ cale
factio q̃ calefacit:sicut.n.putredo nõ accit nisi ꝑp ca
loꝛẽ extraneũ:ita ꝑp ipȝ ẽt caloꝛ accit extrane⁹. ¶Di
cem⁹ ẽt ꝙ nutriẽs alið ẽ subtile:alið ẽ spissuȝ:alið est
ꝑpatũ. Et subtile qð ẽ illð ex q̃ sanguis gñat̃ subtilis
et spissuȝ ex q̃ sanguis gñat̃ grossus:vniuscuiusqȝ ãt
haꝝ diuisionũ aut ẽ ei⁹ nutrim̃tũ multũ:aut paucũ.
¶Exᵐ subtilis ⁊ m̃lti nutrim̃ti ẽ aq̃ carnis ⁊ vinũ et
oua sorbilia calefcã:aut tremtia. Ista.n.m̃lti exñt nu
trim̃ti:qm̃ p̃lm substãtie ipoꝝ i nutrimẽtũ ↄuertitur
¶Exẽplũ spissi ⁊ pauci nutrim̃ti est case⁹ ⁊ caro sali
ta ⁊ melogia:⁊ his silia. Res.n.q̃ ex eis i sanguinem
ↄuertit̃ ẽ pauca. ¶Exẽplũ subtilis ⁊ pauci nutrimẽti
est iulep ⁊ olera q̃ in substãtia sui tẽpata exñt ⁊ i sui
q̃litate. Et ex fructib⁹ maciana et mala granata:⁊ q̃
eis similant̃. ¶Et exẽplũ spissi m̃lti nutrim̃ti ẽ oua li'
xa ⁊ caro vaccina. ¶Cuiuscũqȝ ẽt haꝝ dictionũ alie
sunt q̃ sũt bõi chimi alie sũt q̃ sũt mali chimi. ¶Exẽ
plũ subtilis m̃lti nutrim̃ti boni chimi ouoꝝ vitelli ⁊
vinũ ⁊ aq̃ carnis. ¶Exẽplũ subtilis pauci nutrim̃ti ⁊
mali chimi p̃lmo ⁊ caro anaguaid'. Exẽplũ spissi m̃l'
ti nutrim̃ti bõi chi oua lira ⁊ caro ãnualis agni. exẽ
plũ spissi m̃lti nutrimenti mali chi caro vacia ⁊ caro
anatȝ ⁊ caro adna. ¶Exẽplũ spissi pauci nutrim̃ti ma
li chi caro salita.in hac ãt sũma iuenies tẽpamẽtuȝ.

¶De dispositiõibus aquarum. Ca.xvi.

Aqua vnũ exit elemtoꝝ q̃ sola inter oĩa elemta
hȝ ꝓpriũ vt in eo ꝙ comedit̃ ⁊ bibit̃ ingrediat̃
nõ iõ vt nutriat: sȝ qꝛ nutrim̃tũ penetrare facit:⁊ ei⁹
rectificat substãciã. ¶Nõ ãt dicim⁹ ꝙ aq̃ nõ nutriat
nisi qꝛ nutriẽs in po^a est sanguis:⁊ in alia po^a lõgio
re ista est ꝑo mẽbri holo. Corpus vero simplex non
ↄuertit̃ ad foꝛam sanguineã recipiendã neqȝ foꝛam
mẽbu hũani nisi cõponat̃. ¶Sȝ aq̃ ẽ substãtia q̃ ad
iuuat ad liq̃faciẽdũ nutriẽs ⁊ subtiliãdũ:⁊ vt cito cur
rat⁊ penetret i vẽas⁊ i foramina:nȝ ẽẽ p̃t absqȝ h⁹ au
xilio ei⁹ ↄplemẽtũ rei nutrim̃ti. ¶Ampli⁹ aq̃ diuersi
ficãt̃ ñ solũ i sba aq̃tatȝ veꝝ ẽt sȝ illð ꝙ eis admiscet̃
et sȝ q̃litatẽ q̃ i eis ẽ supãs. ¶Aq̃ vero q̃ st̃ alijs me
lioꝛes st̃ aq̃ fontiũ. Nȝ tñ oĩs fontiũ nisi fõtiũ t̃re libe
re in c⁹ t̃ritoꝛio nlla dispõnũ q̃litatũ extranearũ supe
rat:aut aq̃ q̃ st̃ petrose:qꝛ st̃ digniores ne t̃restri pu
trefactiõe putrescãt. Illa tñ q̃ ẽ t̃re liber̃ melioꝛ ẽ pe
trosa:nȝ ex oĩ fõte t̃re liber̃:sȝ illa tñ q̃ ꝑter h⁹ ẽ cur
rẽs. ¶Nȝ oĩs currẽs nisi currẽs q̃ ẽ soli ⁊ vẽtȝ discoo
pta: hec nãqȝ ex eo ꝙ currẽs nobilitatẽ acq̃rit. Non
currẽti vero ẽ cui acq̃rit̃ ꝑp discoopturã malitia tal'
q̃lis ñ acq̃rit̃ ꝑp ꝓfunditatẽ ⁊ coopturã. ¶Nȝ oĩs
currẽs discoopta:nisi illa q̃ sup lutũ icedit.et debes
scit̃ ꝙ q̃ st̃ lutũ vadit melioꝛ est ea q̃ sup petras fluit.
Lutũ.n.mũdat aq̃ȝ:⁊ aufert ab ea res extraneas sibi
admixtas q̃ st̃ i ea ⁊ colat ipaȝ sȝ lapides ⁊ faciũt illð
Oȝ aũt vt lutũ ꝑ qð trãsit sit liberꝝ:⁊ ñ sit fetidũ neqȝ
lacunosũȝ nȝ alið. Qð si hec aq̃ fuerit m̃lta⁊ forti cu
currerit cursu:q̃ ꝑp sui m̃ltitudinẽ illð qð ei admisce
tur i suã ↄuertat naturã:⁊ q̃ suo cursu ad solẽ tẽdat
s.ad oriẽtẽ:⁊ ꝑpe ad ei⁹ estiuũ erit melioꝛ aq̃s.et q̃n
to mag̃ cũ m̃ltũ a suo elõgabit̃ p̃n⁹. ¶Et p⁹ hanc q̃
ad septẽtriõalẽ vadit. Illa nãqȝ q̃ ad occidẽtẽ tẽdit ⁊
meridiẽ ẽ mala:⁊ ꝑpe cũ meridiõales exsufflauerit vẽ
ti. ¶Et illa qð q̃ a locȝ ðscẽdit altȝ cũ alijs bõitatib⁹
est melioꝛ et illa q̃ e sic ẽ q̃si dulcȝ q̃ dulcȝ ẽẽ imagina
tur:nȝ vinũ tolerat vt ex ea sibi admisceat̃ nisi parũ
⁊ ẽ i põdere leuis:⁊ cito ifrãt̃ ⁊ cito calefit:ꝑpea ꝙ ẽ
resoluta frã i hyeme ⁊ cal'a i estate:i q̃ nllo mõ sapoꝛ
supat aliqs:nȝ aliqs odoꝛ ⁊ cito ðscẽdit ab hypocon
drys:⁊ q̃ i ea coquit̃ cito coq̃tur ⁊ cito dissoluit̃. De
bes ãt scire ꝙ põd⁹ ex expim̃tȝ ẽ adiuuãtib⁹ ad coḡ
scẽdũ aq̃ dispõȝ. Aq̃ nãqȝ q̃ ẽ lenioꝛ i plimis dispõnũ
ẽ melioꝛ. ¶Est ãt cũ coḡscit põd⁹ ꝑ mẽsurã:⁊ cũ coḡ
scit̃ si i duab⁹ aq̃s diuersis duo pãni aut duo cotta
vni⁹ põderȝ madefiãt:⁊ postea vehem̃ter exiccent̃:ð
inde põderent̃:qꝛ aq̃ c⁹ coctũ fuerit leui⁹ erit melioꝛ.
¶Sublimatio p̃terea ⁊ distillatio aq̃s rectificat ma
las:⁊ si istð nõ fuerit ðcoctio rectificat. Aq̃ eĩn cocta
sic testificati fuerẽ sapiẽtes maioꝝ ẽ isflatiõis ⁊ velo
cioꝝ ðscẽsiõis. Et torpidi qð medicoꝝ existimãt ꝙ aq̃
cocte sõtile resoluat̃ ⁊ ipsi⁹ remãeat spissuȝ vñ i coq̃n
do ipaȝ ñ exit iuuam̃tũ:qm̃ spissitudinẽ in aq̃ augm̃
tat. Scit̃ ãt ðbes ꝙ aq̃ i sue aq̃tatȝ diffinitiõe exit ex
ꝑtib⁹ i sõtilitate ⁊ spissitudie silib⁹:qꝛ ẽ simplex:sȝ nõ
ispissat̃ nisi ꝑpea ꝙ frigoꝛȝ q̃litas sup eã ꝓualuit:aut
ꝑp fortẽ t̃restriũ ptiũ ↄmixtiõeȝ q̃ ob h⁹ ꝙ sunt ꝓxim
me ab ea neq̃unt separi:nȝ ðscẽdere i ea:qꝛ ñ st̃ tãte
q̃titatȝ vt ↄtinuitatẽ aq̃ scidere valeãt ⁊ i ea ðscẽdere
ob m̃ltã ꝓuitatẽ. Oȝ ḡ vt eis accidat ↄmixtio cũ suba
aq̃. ¶Post h⁹ decoctio spissitudinẽ remouet q̃ ꝑpter
frig⁹ accit ꝑmo. deide ptes aq̃ vehem̃ter rarificando
nec fiat subtilioꝛȝ sube vt possint ab ea separari par
tes q̃ues t̃restres i ei⁹ spissitudine retẽte:⁊ ↄstringãt
eã ðscẽdẽtes:⁊ ꝑp ðscensum ab ea separent̃ ⁊ remas
neat aq̃ pure ⁊ simplici ꝓpinqua ⁊ erit illð qð ꝑp ca
lefactioneȝ fuit sepatũ hõgeneũ ei quod remansit

Nunqua aqua est grossa

e nō lōginquū ab eo:qr cū aq̄ a ɔmixto separ̄ ei⁹ partes in subtilitate sitantur:nȝ multum interest int̄ illō qđ subit:ꝛ int̄ illō qremāet. Decoctio ḡ nō subtiliat aquā nisi ꝓpterea qr aufert spissitudinem frigoꝝ:ꝛ qr fac̄ q̄ ei ɔmixtum est ōscēdere. Et h⁹ qđ significatio erit:qm̄ cū aq̄ ḡsse dimittunt̄ lōgo tp̄e nō ōscendit ex eis res de q̄ sit curādū.ſȝ cū coquūt̄ ilico ōscēdit ex eis res multa:ꝛ fit aq̄ q̄ remāet in pōdere leuis ꝛ clara. Et descensiōis qđ cā est subtilitas q̄ ex decoctiōe acq̄rit̄. ¶Nōne vides q̄ aq̄ magnoꝝ fluminū sic fluminis gion.ꝛ p̄cipue ille q̄ in postremo ei⁹ sumunt̄ ilico cum sumuntur vehemēter sunt turbide:ꝛ postea in breui tp̄e in vna recessiōe subito ita clarificātur.q̄ si alia vice residere faceres:nō ōscēderet in eis res de q̄ esset curādum. ¶Sunt aūt q̄ aquā nisi maxima laude extollunt ꝛ ei⁹ bonitates in q̄tuor cōp̄hendunt. In lōgitudine manatōis eius ꝛ bōitate locorum p̄ q̄ vadit.ꝛ qr in cursu suo a meridie tendit ad septēriōeȝ subtiliās illud qđ i ipo currit ex aq̄s. In multitudine v̄o sui alie cōicāt ei. ¶In aq̄s autē alijs si q̄tidie eas de vno vase in aliū mutares q̄tidie māifestā videres ōscensiōeȝ sic in p̄mis. Et p̄ter hoc nō descēdit ex eis q̄ descendere ɔsueuit nisi paulatim ꝛ nō cito.ꝛ cū h⁹ nō p̄fecte clarificant̄. Et hui⁹ qđ cā est q̄ ɔmixtiōes terrestres leuiter a subā subtili descendunt in q̄ nō est ḡssitudo nȝ viscositas nȝ vnctuositas:ſȝ a spisso nō tā facile ōscēdunt. ¶Amplius decoctio sube acq̄rit subtilitatē ꝛ p⁹ decoctiōeȝ cōcussus. ¶Ex aq̄s q̄ȝ laudabilib⁹ sunt aq̄ pluuie.ꝛ p̄cipue ille q̄ in estate eueniunt et ex nubib⁹ cum q̄bus accīt tonitrua. Turbidatio āt vapoꝝ vn̄ ḡnantur vēti maximi cum nubib⁹ veniētes turbidāt nubes ex q̄b⁹ venit pluuia:iōq̄ ei⁹ suba est falsa ꝛ non pura. Sȝ tñ aq̄ pluuiali cito aduēit putredo.licet sit aq̄ melior ꝓpterea q̄ est valđ subtil̄ ꝛ qr in ipa corrūpēs terreū ꝛ aereū cito opar̄ ꝛ fit ei⁹ putredo cā cōputrescēdi hūores ꝛ ipedit pect⁹ ꝛ vocē. ¶Quidā āt dixerunt h⁹ cām eē q̄ aq̄ pluuie ḡnant̄ ex vapore q̄ fuit ex hūiditatib⁹ diuersis sublimat⁹. Sȝ si h⁹ esset cā aq̄ pluuie vituꝑabilis eēt:ꝛ nō laudabil̄ sed nō ē ità imo ꝓpter multā sue sube subtilitatē:qm̄ ois subtilis sbā pl⁹ recipit passiōnē:q̄ si aq̄ pluuie ebullierit ei⁹ receptio putrefactiōis minuet̄. ¶Acetosa q̄ȝ cū comedunt̄ tē cū nec̄e fuerit vti pluuiali aq̄ opponūtur putrefctōi et ab ipedimēto ei⁹ securitatē faciunt. ¶Puteorum v̄o aq̄ ꝛ aq̄ ductuū: sūt male ɔpatōe aq̄ꝝ fontiū.ſ.n.aq̄ ɔstricte terrestreitates lōgo reci pietes tp̄e iōq̄ eē nō p̄t q̄n i eis aliq̄ sit putrefactio qm̄ extcte fuerīt ꝛ ɔmote v̄tute cogēte: ꝛ ñ v̄tute q̄ sit in eis ōclināte ad h⁹ vt māifestent̄ ꝛ expellār̄ nisi ingenio ꝛ arte:qr via ꝓpinq̄ eis fuit adhibita p̄ quā i cesserīt. Et ex eis tñ ille s̄t ōteriores q̄b⁹ ex plūbo vie scē fuerīt qm̄ ex ei⁹ v̄tute aliq̄d assumūt: vn̄ freq̄nter ad dissinteriā ducūt. ¶Aq̄ āt paludis ōterior aq̄ putei erit:qr manatio aq̄ putei acuit̄ pp illō qđ de ipa exhit̄:vn̄ pdurat ei⁹ motus ꝛ nō multū morar̄ in ɔstrictiōe.nȝ māet i loc̄ȝ vn̄ manat lōgo tp̄e. Aq̄ v̄o paludis ꝓpterea q̄ lōgo tp̄e morar̄ i foralb⁹ terre putrefaciēt̄ȝ ꝛ ei⁹ mot⁹ i manādo ꝛ igrediēdo est mot⁹ tardus q̄ nō ꝓuenit ex fortitudie sue expulsiōis ꝓpter largitatē mañe ipi⁹:nȝ est nisi i terra corrupta ꝛ putrida. ¶Niuose v̄o aq̄ ꝛ glatiales s̄t ḡsse. Et aq̄ stātes lacunales p̄cipue discooꝑte male s̄t ꝛ ḡues:qr i hyeme nō infrār̄ nisi pp niues:iōq̄ ḡnant flegma ꝛ calefiūt in estate pp solē ꝛ putrefactōȝ vn̄ ḡnant coleraȝ. Et ꝓpter spissitudinē q̄đ ip̄aruȝ ꝛ ɔmixtōȝ terestriū cum eis et pp resolōȝ subtil̄ eaꝝ ḡnant̄ i eis q̄ eas bibunt splenes:ꝛ eoꝝ mirach subtiliar̄:ꝛ interiora ipoꝝ ingḡssant̄ ꝛ eoꝝ extrema macrescūt ꝛ humeri ꝛ colla:ꝛ comedēdi ōsideriū supat i eis ꝛ sitis ꝛ ɔstrigūtur eoꝝ vētres ꝛ difficile vomere p̄nt. Et ē et cū p̄ueniūt ad hydropisiȝ ꝓpterea q̄ aq̄litas i eis retinet̄. Et ē cū p̄ueniūt ad ap̄a pulmōis ꝛ splenis ꝛ ad dissinteriā ꝛ siccār̄ eoꝝ pedes ꝛ man⁹ ꝛ ipoꝝ ap̄a ōbilitant̄ ꝛ nutri^m eoꝝ minuit̄ pp splenē:ꝛ ḡnant̄ i eis mania ꝛ hemorroides ꝛ varices ꝛ ap̄ata lara ꝛ ꝓprie in hyeme ꝛ mlieres durit̄ ipḡnār̄ ꝛ cū difficltate pariūt ꝛ pariūt pueros ap̄osos:ꝛ freq̄nt̄ fit i eis mola ꝛ ipḡnatio mēdosa:ꝛ eoꝝ pueri sepe patiūt̄ ramicē ꝛ magni varices ꝛ cruriū vlcera:nȝ eoꝝ plage sanant̄ ꝛ accrescit eoꝝ desideriū ꝛ soluūt̄ durit̄. Et ē cū nocumēto ꝛ ap̄atib⁹ in itestis ꝛ q̄rtanis abūdāt ꝛ i senib⁹ febres fiūt aduretes pp siccitatē nāꝝ ipsoꝝ ꝛ vētris. ¶Aq̄ v̄o ñ currētes q̄cūq̄ mō fuerit stō nō ɔfert tu dicū qđ ei⁹ q̄ ex cānalib⁹ haurit̄ ē iudiciū aq̄ nō currētis. Est tñ melior aq̄ nō currēte ꝓpterea q̄ nō longo tp̄e i vno morar̄ loco:ꝛ cū nō currit pcl dubio aliq̄ i ea erit ḡuitas ꝛ fortasse in mltis carū erit stipticitas ꝛ cōuertūt cito ad calefaciēdū.iōq̄ nō s̄t vtiles febres hn̄tib⁹:ꝛ illis in q̄b⁹ colera supat. In egritudinib⁹ v̄o i q̄b⁹ retētio ꝛ maturatio s̄t nec̄ie sūt meliores. ¶Aq̄ p̄terea q̄bus sbā misceī metallina aut ei⁹ silē.ꝛ aq̄ sāguisugales oēs male s̄t. In q̄buldā tñ carū erit nutri^m. Illa.n.in q̄ v̄t⁹ ferri supat iuua^m p̄stat ad hoc vt interioribus fortitudo tribuar̄ ꝛ vt deres ꝓhibear̄ ꝛ et v̄tutes ōsideratiue oēs p̄cedāt. ꝛ nos qđ ei⁹ dispōȝ nolabimus ꝛ ei⁹ q̄ [illegible] ipa post. ¶Nix v̄o ꝛ aq̄ glatial̄ cū munda fuerit ꝛ nō ɔmixta alij rei v̄tutē hn̄ti malā siue soluar̄ ꝛ fiat ex ea aq̄ siue cū ea de foris infrēt̄ aq̄ siue ipa mutet̄ in aq̄ erit bōa. ¶Et suarū qđ disionū dispōes nō diuersificār̄ diuersitate mltū exn̄ea ſȝ ē spissior q̄ȝ oēs aq̄ ꝛ nocet debilitatē hn̄tibus neruoꝝ.ſȝ cū coq̄t̄ ad bōitatē redit. Qđ si aq̄ glatialis ex aq̄s malis fuerit aut fuerit nix v̄tutē ɔhēs malā ꝛ exn̄eā a loc̄ȝ in q̄bus cecidit erit meli⁹ vt cū ea ifrēt̄ aq̄ q̄ ab ist⁹ ɔmixtōe sit occlta. ¶Aq̄ p̄terea tpate frā sanis melior ē aq̄s olbus.ſȝ neruos ipediat ꝛ ap̄a i interiorib⁹ hn̄tes ledat. Ipa eñ appetitū excitat ꝛ stōm fortē effic̄. ¶Aq̄ v̄o cal'a digōnē corrūpit ꝛ fac̄ natare cibū.nȝ ilico extiguit sitim.ꝛ ē cum ad hydropisim adduc̄ ꝛ ethicā ꝛ cōsumit corp⁹. ¶Aq̄ āt calefcā cū fuerit tepida fac̄ nauseā:ꝛ cū fuerit calidior q̄ȝ hec ꝛ i ieiunio bibita fuerit mltotiēs stōm lauabit ꝛ vētrē soluet.eā tñ freq̄nt̄ bibere ē malū qr stōi debilitat v̄tutem. ¶Illa v̄o que mltū ē cal'a ē cū colicā resolui ꝛ splenis vētositates frāgit. Et illi qđ q̄b⁹ aq̄ cal'a arte iuua^m p̄stat sunt epilepsiā hn̄tes ꝛ melācoliā ꝛ capit̄ȝ dolorē frigidū ꝛ asma ꝛ obthalmiā ꝛ botor in gutture ꝛ siccitatē et ap̄a p⁹ aures hn̄tes ꝛ rheumatismos ꝛ vlcera i dia-

phragmate ⁊ ipatis solõꝫ i pte pectoris. Menstrua pterea puocat ⁊ vrinã ⁊ dolores sedat. ¶ Aq̃ vero sal sa macrescere fac̃ ⁊ exiccat ⁊ pꝰ fac̃ ventrẽ fluere pp viꝫ radẽdi q̃ i ea exit. postea restrigit vẽtrẽ i fine pp siccitatẽ q̃ ẽ i eiꝰ nãa ⁊ corrũpit sãguinẽ. ꝙ pruritũ gñat ⁊ scabiẽ. ¶ Aq̃ vero turbida lapidẽ gñat ⁊ opilatiões: iõqꝫ post ipam res comedẽda ẽ puocatiua lꝫ vẽtreꝫ hñti plerũqꝫ cõferat ipa: ⁊ oẽs reliq̃ aq̃ grosse ⁊ graues ppterea q̄ i eius vẽtre tenent: nꝫ cito descẽdit: ex cᵒ qd̃ tyriacis exñt res vnctuose ⁊ dulces. ¶ Aq̃ ãt salis armoniaci vẽtrẽ resoluit si i ea sederit: aut ex ea biberint: aut ex ea sc̃m fuerit clistere. ¶ Aq̃ pterea aluminose mẽstruoꝝ supfluitatẽ currere nõ pmittũt: nꝫ spuere sanguinẽ: ⁊ phibẽt illud q̄ de hemorroydibus egredit̃: sꝫ corpa q̃ febribꝰ sũt apta fortiter ad eas pducunt. ¶ Et ferree qd̃ splenẽ resoluũt ⁊ nõ coire valẽtes adiuuãt. ¶ Eree vero corruptioni ꝯplõi vtile exñt. ¶ Cũqꝫ aq̃ diuerse ⁊ bone ⁊ male ꝯmiscebunt̃ fortior supabit. ⁊ nos qd̃ declarabimꝰ regimen aq̃ꝝ corruptarũ i ca. de regimine iter agẽtiũ. Et q̄ de indicijs aq̃ ⁊ suis ppetatibꝰ ⁊ mõis suaꝝ pprietatuꝫ remansit in ca. aque qd̃ est in medicinis simplicibꝰ nominabimus si deo placuerit.

¶ De eis q̃ pueniũt ex retẽtiõe ⁊ euõne. Cap. xvij.

Retẽtio eiꝰ q̄ natr̃ euari dꝫ: aut est ex debilitate vtutũ expulsiuaꝝ; aut ex fortitudine vtutis retentiue: ⁊ retinet̃ ab ea: aut pp d̃bilitatẽ vtutũ digestiuarũ: vñ elõgat̃ mora rei in receptaculo: iõ q̄ retinẽt eã ibi vtutes nãles donec digõ compleat̃: aut pp viaꝝ coãgustatõꝫ: aut pp opilões q̃ sunt in eis aut pter grossitudinẽ materiei aut ppt̃ ipiꝰ viscositatẽ: aut pp eiꝰ multitudinẽ quã expulsiua neq̄t supare: aut pp d̃fcm̃ sentiẽdi illõ q̄ nece ẽ expelli queadmoduꝫ accit i colica icteritia: qm̃ est cũ vtus volũtaria adiuuat i expellẽdo: aut q̄ꝛ vtutes nãles ad aliã ptẽ tẽdũt sic̃ i crisibus accit retẽtio vrine aut stercoris propterea q̄ euãtio cretica ẽ i pte alia. ¶ Cũqꝫ retẽtio eiꝰ q̄ euari dꝫ acciderit pueniẽt egritudies. Que ãt sũt ex egritudibꝰ ꝯpositꝫ sũt opilõ ⁊ laxitas ⁊ spasmꝰ hũidus ⁊ q̃ eis silia exñt. Sꝫ ex mõ egritudinum cõplõnis sũt putredo ⁊ caloris innati ꝯstrictio ⁊ ipiꝰ in igneitatẽ ꝯuersio ⁊ caloris inati extictio ex pluritate cõstrictiõis ⁊ eiꝰ fortitudie q̄pp eã frigꝰ seq̄t̃ ⁊ supantia ẽt hũiditatꝫ sup corpꝰ. Cões vero egritudies sũt receptaculoꝝ fissura ⁊ coꝝ diruptio. ¶ Fastidiũ q̄ꝫ est vna ex cãis deterioribꝰ haꝝ egritudinũ: ⁊ ppe cũ euenerit postq̄ꝫ ꝯsueuit euẽire vacuitas: sicut accit i mlta saturitate i ãnis fertilitatꝫ pꝰ supfluã famẽ: ⁊ i ãnis sterilitatꝫ. ¶ Ex egritudibꝰ vero cõpositꝫ sũt apa ta ⁊ bothor. ¶ Euãtio ãt eiꝰ q̄ dꝫ retineri est aut pp fortitudinẽ vtutꝫ expulsiue. aut pp d̃bilitatẽ retẽtiue: aut ppterea q̄ mãa nocet q̄litate pp sui mltitudinẽ: aut distẽsiõe pp vẽtositatẽ: aut ppt̃ mordicatiõem sui acrimõia ⁊ acuitate: aut ppt̃ materiei subtilitatẽ q̃ fiet sicut q̄ eliq̄t̃ p se. Vñ ad expellẽdũ fiet facilis. ¶ Est ẽt cũ ipaꝫ viaꝝ iuuat ãplitudo queadᵐ accit i eliq̄n spma aut ppea q̄ i lõgitudie findũt̃. aut icidũt̃ in latitudie aut q̄ꝛ eaꝝ apiũt̃ orificia sicut accit i exitu sanguis ex naribꝰ. Et ẽ cũ accit h̃ largitas pp cãꝫ q̃ exteriꝰ accit, aut iteriꝰ. ¶ Cũqꝫ euõ eius q̄ retineri dꝫ acciderit pueniet pp ipaꝫ ꝯplõis fritas pp euãtõeꝫ mẽi q̃ erat apta ad accẽdendũ ex q̃ calor nutrit̃ innatꝰ ⁊ fortasse pueniet inde calor ꝯplõis cũ illõ q̄ euabit̃ ꝯplõis fuerit frẽ: sicut flegma aut fuerit circa eq̄litatẽ ꝯplõis: sicut sãguis q̄r calidũ calore supabũt supfluo sicut colera ⁊ calefaciet. Et ex ipa qd̃ sp accidet siccitas essentialr̃. ⁊ ẽ cũ ex ipa pueniũt hũiditas sꝫ ꝯsideratõꝫ quã nolanimꝰ i accñtalitate calitatꝫ. ¶ Et hᵒ est cũ humor siccãs euabit̃ nõ supflue ⁊ pp calorꝫ inati defcm̃ qñ nutriẽs pfecte digerere nonvꝫ. Vñ flegma accrescit. hec tñ humiditas ꝯplõi nõ confert inate: nꝫ ẽ inata sicut calor ille nõ est innatus. ¶ Qd̃ si supflue euat̃ seq̄t̃ ipsam fritas ⁊ siccitas in subã mẽbroꝝ ⁊ i eoꝝ nã: lꝫ alicui ipsorũ calor accidat exteriꝰ ⁊ hũiditas: n̄ bõa. ¶ Egritudies qd̃ instrã lesã euõnẽ sequũt̃ supfluã sũt opilõ pp supfluã euã venaꝝ siccitatẽ ⁊ pp eaꝝ coartatõꝫ ⁊ seq̄t̃ eã spasmꝰ ⁊ cuzeꝫ. ¶ Retẽtio vero ⁊ euõ q̃ sit eq̄les. s. ille q̃ i hora pueniũt q̃ est nece ꝯferentes sũt ⁊ vitã ꝯseruãtes sanãt: et iã qd̃ locuti fuimus de rebus q̃ sua gñalitate sunt necessarie: lꝫ sit cũ plim suarũ spẽrũ non est necessariũ. Nunc ergo ad alias cãs procedamus.

¶ Sermo vlis de cãis q̃ casualr̃ corpori accidunt: ⁊ nõ sunt necie neqꝫ ipedientes. Ca. xviij.

Loq̄mur nũc de cãis nõ necijs ⁊ nõ ipedientibꝰ ⁊ sunt q̃ sua gñalitate nõ sũt nãles nꝫ nãe ꝯtrie. Et iste qd̃ sũt cãe corpori obuiãtes pter aerem q̃ est necius: sicut balneatio fricãdi spẽs ⁊ alie. ¶ Incipiemus ãt ⁊ diximꝰ q̄ cãe q̃ i corpe hois sunt agentes extiꝰ ppt̃ obuiatõꝫ duobꝰ opant̃ mõis. Opant̃ enĩ in ipo aut penetratõe illius q̄ ex eis subtiliat̃ in porꝫ p vtutẽ penetratiuã q̃ ẽi ipis. Aut q̄ꝛ mẽbra sibi attrahũt eas p poros suos: aut iõ q̄ vnũ istoꝝ ab altero iuuat̃. Alr̃ vero modꝰ ẽ vt nulla opent̃ ꝯmixtõe sed q̄litate pura ꝯuertẽte corpus: ⁊ istõ qd̃ ẽ: aut iõ q̄ hec q̄litas aut ẽ i effcũ sic̃ epithima ifrãtũ i effcũ q̄ infrãt: aut emplm̃ calefcm̃ i effcũ q̄ calefacit: aut ẽ pp ea q̄ q̄litas hec ẽ i poᵃ: sꝫ calor inatꝰ q̃ iest nobis cõmouet vtutẽ agẽtẽ i ea ⁊ adducit ipam ad effectum aut pp ppetatẽ. Sũt ãt ex rebus q̃ obuiãdo mutãt ⁊ cũ igrediunt̃ corpus nõ mutãt: sicut cepe cum exterius ad modum emplastri corpori superponũtur vulnerant: sed intiꝰ recepte nõ vulnerãt ⁊ sũt ex rebꝰ alie q̃ ad hoc ꝯtrie huic exñt: sic̃ cerusa q̃ cũ bibit̃ vehem̃ter mutat: sed cũ ex ea fit epithima nihil ex hoc opat̃. Et sũt ex eis q̃ nullo hoꝝ duoꝝ mõꝝ opant̃. ¶ Et hᵒ qd̃ cã i diuisiõe pᵃ vna sex rerũ exit. Vna ẽ q̄ cũ tale aliq̄d q̄le cepe igredit̃ corpꝰ vtꝰ digestiua icipit ꝯfrigere ipm̃ ⁊ cito mutat eius ꝯplõnẽ ⁊ debilitat eã ⁊ nõ dimittit eã icolumẽ tãto tpe vt i tali q̄l: illud possit efficere suã opõnẽ ⁊ interiꝰ vulnerare. ⁊ alia ẽ q̄ fm̃ plim comedit̃ mixta cũ re alia. Et 3ᵃ ẽ q̄ cõmiscetur in receptaculis nutriẽtis alijs hũiditatibus q̃ ipam submergũt ⁊ eiꝰ frãgũt fortitudinẽ. Et 4ᵃ ẽ q̄ cũ ẽ exteriꝰ i vno põit̃ situ: sꝫ intiꝰ nõ desicit se mouẽdo. Et q̄nta est q̄ exteriꝰ multũ stricte tenet̃ sed interius tãgit non adherendo. Et sexta est cum est interius: opationẽ eius ipa vtꝰ nãlis regit ⁊ cito eiꝰ expellit supfluitatẽ ⁊ bonũ i sanguinẽ ꝯuertit. ¶ Eius vero qd̃ ex ceruse dispõne diuersificat̃ cã est quod

cerusa est grosse nāe ⁊ grossaꝝ ptiū: q̄pp cū est de foris nō penetrat in poris: ⁊ si penetrat nō puenit ad poros spūs nz ad mēbra pncipalia: sz cū comeditur est res huic ꝯria. Et ēt nā venenosa q̄ est i ea nō efficit ipressionē: nisi ipressiōe supflua a calore inato q̄ ē in nob i ea th° qꝺ nō acq̄rit ipa obuiatiōe extrinseca ⁊ nos fortasse reiterabim⁹ tibi in li° de simplicibus medicinis ṽba modi istius. ¶ De eis q̄ pueniunt ex balneatiōe ⁊ fricatiōe ad solem. Ca.xix.

Quidā ornate loquētiū dixit. ex balneis melius ē c⁹ fabrica est antiq̄: ⁊ c⁹ aer ampliat̃. ⁊ cui⁹ aq̄ est dulcis. ¶ Et ali⁹ addidit vt balneator ignē suum mensuret fm cōplōnē ei⁹ q̄ ipm vult igredi. Debes aūt scire q̄ opō nālis balnei est calefacere suo aere ⁊ hūectare sui aqua. Et p̄ᵃ casa ē infrans ⁊ humectās Et scōa calefaciēs ⁊ hūectās. ⁊ 3ᵃ calefaciens ⁊ exiccās. ¶ Et nz attēdēda sunt ṽba illi⁹ q̄ dixit q̄ aq̄ nō humectat mēbra interiora cū bibit̃ aut cuz ei obuiatur. Sz plerūq̄ ex balneo post illꝺ qꝺ noiauimus ꝺ suis ipressiōibus ⁊ mutatiōib⁹ alie accnt mutatiōes Quaꝝ q̄dā sunt p accn̄s ⁊ q̄dā per eēntiā. ¶ Est nāq̄ cū accit balneo vt suo infrigidet aere propterea q̄ mltū caloris resoluit inati: ⁊ vt mēbroꝝ ēt subas exiccet ppterea q̄ vehemēter hūores resoluit nāles: licz extneos augeat hūores. Cūq̄ ei⁹ aq̄ multe est caliditas cutis ex e a horripillat̃ ⁊ ipissant̃ ei⁹ pori. Quarē ei⁹ hūiditate nil vadit ad corp⁹ neq̄ bn̄ resoluit. Est tn̄ cū ei⁹ aq̄ calefacit ⁊ ē cū infrat. Sz ei⁹ quidē calefacere est iō q̄ multū est caliā ⁊ cū ipsi⁹ calor pu⁹ est minor q̄ȝ tepide infrat ⁊ humectat: ⁊ pp cōstrictionē cū fuerit frā q̄ȝ calorem constingit q̄ ex ei⁹ aere ē habitus: ⁊ ꝯiungit ipm viscerib⁹ cū obuiauerit corpori ipa exn̄te frā. ¶ Ei⁹ ṽo infrare erit cū i ea aliq̄ se mltū balneauerint. duob⁹ nāq̄ infrat mōis. vn⁹ est qm̄ aq̄ nā in vltimo rei frā erit: lz calore accn̄tali calefaciat q̄ nō pmanet: sz tollit̃ ⁊ remanet opō nālis pp illud qꝺ ex aq̄ penetrauit in corp⁹ ⁊ ē ifratio: ⁊ ēt q̄ȝ aq̄ siue sit caliā siue frā ē hūida. Jō cū multū hūectauerit: calorē cōstrigit inatū pp mltā sui hūiditatē ⁊ extinguet ipm ⁊ infrab: t. Est ēt cū balneū resolōne calefacit cū inuenit nutrimētū qꝺ nō fuit digestū: aut inuenit hūorē frm q̄ non fuit maturat⁹. Illud. n. digerit ⁊ hūc maturat. ¶ Est p̄terea cū ingreditur balneū ipso sicco ⁊ exiccat ⁊ ꝯfert hydropisim hn̄tib⁹ et laxitatē. ⁊ est cū ingrediunt̃ ipm eo hūido ⁊ hūectat est ēt cū in ipo diu morant̃ ⁊ exiccat pp resolōnē ⁊ sudorē. ¶ Et est cū in ipo paꝝ morātur ⁊ hūectat cum corp⁹ ab eo exiccat̃ anq̄ȝ egrediat̃ sudor. ¶ Et est cū balneum ingrediunt̃ ieiuni ⁊ vacui ⁊ vehemēter exiccat ⁊ macrescere facit ⁊ debilitat. ¶ Et est cū ipm ingrediunt̃ ilico post saturitatē ⁊ impinguat ppterea q̄ mām ad exteriora trahit corpis. Uerūtn̄ opilationes efficit pp qꝺ sui cā a stomaco et ab epe nutrimētum ad mēbra trahit̃ nō coctū. ¶ Et est cū in fine prime digōnis ⁊ anq̄ȝ adsit vacuitas ingrediunt̃ ⁊ ꝯfert ⁊ impinguat mediocriter. ¶ Qui aūt balneū ingrediunt̃ ppterea vt humectentur sicut ethicā patiētes faciūt: debent in aqua mergi nisi debilitent̃: ⁊ postea ex oleo inungi: iō in humectatiōe fiat augmēᵐ et vt teneat̃ aqueitas que in poris penetrauit ⁊ cōstringatur inter cutē ⁊ nō longa ibi moretur mora ⁊ locū eligāt temperatū ⁊ in balnei terrā multā piciāt aq̄ȝ: iō vt vapor elargiet̃ ⁊ aer humectet̃. ⁊ a balneo deferantur sine sollicitudine ⁊ labore que eis accidat sup lectuz: ⁊ iungant̃ vel odorent̃ ilico cū egrediunt̃ ex bn̄ redolentib⁹ frīs ⁊ dimittat̃ in domo in q̄ hoies denudant̃ hora vna donec eis attractio aeris temperata ad eos redeat: ⁊ ad potādū tribuat̃ eis paꝝ ex hūectantibus sicut aqua ordei ⁊ lac asine. Qꝺ si q̄s eorū multā in balneo facit morā timet̃ ne supueniat ei sincopis. ppea q̄ calefit cor ⁊ cōmouet̃ sincopis. ¶ In balneo p̄terea cū multis eius iuuamētis adsunt nocumēta. Facit. n. supfluitates ad membra in q̄b⁹ est debilitas leuit̃ descēdere: ⁊ laxat corp° ⁊ impedit neruos ⁊ resoluit calorē inatū ⁊ comedēdi desideriū deijcit ⁊ coeundi debilitat ṽtutē. ¶ Balneū q̄ȝ dr̄ias hz a pte aq̄rū q̄ in ipo fluūt. Si. n. fuerit nitrose: aut marine: aut sulfuree: aut cineritie: aut salse nā: aut ingenio. s. q̄ in eis aliq̄d hoꝝ apponat̃: aut in eis coquat̃ sicut staphisagria: aut sicut bacce lauri: aut sic̄ sulfur aut his silia resoluēt ⁊ subtiliabūt ⁊ auferēt laxitatē ⁊ phibebūt hūoꝝ descēsionē ad ap̄ata: ⁊ venā hn̄tibus cuilē cōferent. ¶ Eree ṽo aq̄ ⁊ ferree ⁊ salse ēt iuuant in egritudinib⁹ q̄ s̄t ex fritate ⁊ hūiditate ⁊ in dolorib⁹ articuloꝝ ⁊ podagre. et ꝯferūt laxitati ⁊ asmati et egritudinib⁹ renū et fracture restaurationez fortē efficiūt: et ꝯfert carbūculis ⁊ vlceribus. Et nec enee q̄dē ori ꝯferūt et vulue et oculo laxo et hūiditatib⁹ auris. Ferre ṽo stōz iuuāt ⁊ splenē. ¶ Et nitrose qꝺ ⁊ salse capitib⁹ et pectoris auxiliū p̄bēt q̄ mās recipe solēt: ⁊ ꝯferūt stō hūido ⁊ hn̄tib⁹ hydropisim et inflationē. ¶ Aq̄s aluminosis et attramētalib⁹ balneari ꝯfert sputo sanguineo et egressioni sanguis ab ano et menstruis et nausee et vomitui sine cā et cacesie et inito sudori. ¶ Sulfuree ṽo aq̄ neruos mūdificāt et dolores distēsiōis et spasmi sedāt et corpis supficiē ⁊ bothor ⁊ vlcerib⁹ malis antiq̄s et signis violaceis mūdificāt. Et a pāno ⁊ morphea et albaras ⁊ resoluūt supfluitates ad iūcturas et splenē et ep descēdētes et vulue duriciei ꝯfert: sz stōz laxāt et ꝺsideriū ꝺijciūt. ¶ Marie āt aq̄ caput ei⁹ q̄ i eis balneat̃ replent. Jōq̄ȝ q̄ i eis balneat̃ caput i ipsis pōere nō dz: et i eis tpe p⁹ tp̄s eoꝝ calefiūt ꝯploes et ppe matrix et vesicca et colō. et iō oēs s̄t male et graues. Qui āt in thermis voluerit balneari oportebit vt balneet̃ in eis q̄ete et suauiter et ordiati et nō subito. ¶ Et nos fortasse reiterabim⁹ in ca° de ꝯfuatiōe sanitatis. sermonē ꝺ eē balnei et ꝯtinuādū erit qꝺ ibi dicemus ei qꝺ h̄ aū diximⁿ. et silr loq̄mur q̄n de potu aq̄ frigide tractabim⁹. ¶ De his q̄ pueniūt ex vsu sol. Cap.xx.

In arena sepeliri et volutari i ipsa et in oleo balneari et sup faciē aq̄ rorari: et i sole calīo fricari ⁊ p̄cipue se mouēdo: et q̄to pl's se mouēdo motu forti sicut cito eūdo et saliēdo est ex eo q̄ supfluitates vehementer resoluit et diminuit et sudorē efficit: et inflationē egredi facit: et soluit ap̄ata laxa et hydropisiz: et ꝯfert i asmate et i aeris attractiōe i q̄ est necē alas tēdere: et resoluit dolorē antiquū fm capitis et cerebꝝ c⁹ ē ꝯplo frā forti⁹ effic̄. ¶ Cū āt qꝺ ē sub eo n̄ fiet lētū sz rēanebit ei⁹ loc⁹ sicc⁹ ꝯfert dolorib⁹ scie

⁊ renũ ⁊ doloꝛib⁹ lepꝛe⁊ suffocatiõib⁹ infic; ⁊ mũdificat mꝛicē. ¶ Qꝺ si aliqͥs i sole steterit impulsabit corp⁹ ⁊ indurabit ⁊ exiccabit ipʒ.queadm cautiũ supra poroꝝ officia ⁊ phibebit resolonē. In sole āt invno loco moꝛari ē destius i adurēdo cutē ꝙ̄ i ipo ābulare ⁊ ē plꝰ phibēs resolonē. ¶ Et arene qꝺ q̄ in desiccãdo hũoꝛes sᷓt foꝛtioꝛes i pte cui; sᷓt arene marie.⁊ ē cũ sup eas calidas exñtes sedēt ⁊ ē cũ i eis sepelũtur. Et ē cũ sup corp⁹ paulati aspgũt⁊ resoluũt doloꝛes⁊ egritudies pdcãs i caplo de sole. Ad vltim vo vehementer exiccāt corp⁹. ¶ Senucupiũ vero ingredi plenuʒ ex tali qle ē oleũ est cũ ɔfert lassitudinē hñtibus ⁊ febꝛes patiētib⁹ lõgas frãs ⁊ eis q̄ cũ febꝛib⁹ doloꝛes hñt neruoꝝ⁊ articuloꝝ ⁊ hñtib⁹ spasmũ⁊ cuzez ⁊ vrine retētiões.⁊ ozvt oleũ ex balneũ sit calefactũ. ¶ Qꝺ si i ipo vulpes cocta fuerit aut daliõr sciꝫ fuerit quē admom nolabim⁹:erit medicamē meli⁹ qꝺ eē posit doloꝛē hñtib⁹ iũcturaꝝ ⁊ podagrã. ¶ Faciē vo madefacere ⁊ sup ipam aquã rotare ꝟtutē viuificat q̄ ē laxata a nocuim° ⁊ inflamatiõe febꝛiũ⁊ cũ adest sincopis.⁊ ppꝛie ex aq̄ rosacea⁊ aceto.⁊ ē ēt cũ desiderio medicar ⁊ ipm erigit:⁊ obest rheumatismos patiētibus ⁊ doloꝛē frigidũ capitis habentibus.

¶ Sũma.ij. ad nũerãdũ vnãquãq; cãm cuiusq; accidentiũ coꝛpoꝛaliũ:que.xxix.continet capitula.

¶ De causis calefacientibus. Capi.j.

Calefaciētiũ multe sũt cãe. ex qbus sunt nutrimētũ i q̄titate tēpatũ⁊ mot⁹tēpati i qb⁹ igrediũr exercitia tēpata ⁊ tēperata fricatio ⁊ tēpata cõpssio⁊ vētosaꝝ absq; scarificatiõe positio. Que.n.cũ scarificatiõe ē infrãt ppt euãtiõez. ¶ Mot⁹ ēt q̄ parũ ptinet foꝛtitudini⁊ multitudini:⁊ nõ ē supflu⁹ ⁊ nutrimtũ calidũ ⁊ medicina cal'a⁊ balneũ tēpatũ sicut sciuisti qꝺ suo aere⁊ aq̄ calefacit.⁊ artificiũ calefaciēs.⁊ nõ supflue calefacientiũ obuiatio sicut aeꝝ ⁊ emploꝝ.⁊vigilie eq̄les⁊ sõnus tēpat⁹fm ɔditiõez pdcãʒ. Et ira fm oēʒ dispõnē ⁊ tristitia cũ nõ tãta fuerit vt infridet⁊ gaudiũ tēpatũ ¶ Et ē ēt putredo cui⁹ ppꝛietatis ē vt calitatē extraneã euenire faciat ⁊ nõ ampli⁹. Et ei⁹ qꝺ opꝫ ē aliꝺ a calefactiõe absoluta ⁊ ab adustiõe. Calefacere nãq; min⁹ ē pculdubio ꝙ̄ adurere miltotiēs.n. accidit ⁊ ñ efficit putrefactionē ⁊ ē cũ añ putrefactionē accit putrefactio.n.sepe accit cũ i coꝛpe remanet. postq̄ ab ea cã exñea calefaciēs sepat.⁊ calitas exñea i mã hũida accēdit.⁊ ei⁹hũditatē mutat ab eo ꝙ cõplõni sube in q̄ ē erat ɔueniēs ita ꝙ eã ad aliã cõplonum spãliũ nãliũ nõ ɔuertit. Est nãq; cũ calitas ⁊ hũditas mutãt ab h° ꝙ vni cõploni ɔueniũt ⁊ fiũt aliꝝ cõplonũ nãliũ ɔgrue.qꝺ qꝺ nõ est putrefacere sꝫ digerere ¶ Adure vo ē vt sub̄a hũida ⁊ sicca sepet sub̄a: ita ꝙ illa sublimet ⁊ ista descēdat. ¶ Calefacere aũt simplr ē vt oēs hũores fm suas spãles remaēat nãs sꝫ plꝰ fiãt cali.⁊ de calefaciētib⁹ qꝺ ē spissitudo supficiei coꝛpis.calefac̄.n.ppea ꝙ vapoꝛē retiet ⁊ raritas int⁹ i coꝛpe:q: calefac̄ ppea ꝙ vapoꝛē dilatat. G. aũt has oēs cãs i q̄nq; gnib⁹ cõphēdere ɔsueuit.s.motu nõ supfluo.⁊ obuiatiõe ei⁹qꝺ ñ supflue calefac̄⁊ mã cala q̄ coꝛpi aduēit.⁊ spissitudine ⁊ putrefactiõe.

¶ De infrigidantibus. Ca.ij.

Infrigidãtiũ ēt multe sᷓt spēs.s.mot⁹ supflu⁹q̄ caloꝛē inatũ supflue resoluit.⁊ qes supflua:qm̄ coadunat ⁊ claudit caloꝛē.⁊ nutrimentũ multuʒ ⁊ supfluuʒ comestuʒ aut ebibituʒ. Et ei⁹ superflua paucitas.⁊ nutrimentũ frũm ⁊ medicina frã. Et obuiare ei qꝺ superflue calefacit ex aerib⁹ ⁊ emplis ⁊ aq̄s thermaꝫ. hec.n.laxãt coꝛp⁹ ⁊ resoluit ab eo caloꝛ inatus Et obuiare ei qꝺ temperate calefacit lõgo tpe sicut multa in balneo moꝛa:qm̄ caloꝛeʒ suffocat inatũ. Et obuiare ei qꝺ fm potentiã infrãt ⁊ in pñti hoꝛa caliꝫ existat. Et retētiõis superfluitas:qm̄ caloꝛē suffocat inatũ. Et in euãtione superfluitas : qm̄ inati caloꝛis mãm destruit ppea ꝙ spũs eã ⁊ opilatiões q̄ sunt ex superfluitatib⁹ sequunt. Et de illis ē vehemēter stringere mēbꝛa ⁊ vt stricta pmaneãt qm̄ ifrãt ppea ꝙ caloꝛis via claudit. Et tristitia superflua ⁊ timoꝛ nimi⁹ ⁊ gaudiuʒ nimiuʒ ⁊ delitie superflue. Et artificiuʒ infrãns ⁊ cruditas q̄ putrefactioni est opposita. G. vo medicoꝛum pnceps eas in sex solet comprehendere causas.s.motu superfluo⁊ q̄ete superflua ⁊obuiatione eius qꝺ infrãt:aut qꝺ vehementer calefacit dõec resoluat ⁊ mã infrãns ⁊ vehementia spissitudinis et nimia nutrimenti paucitas.

¶ De humectantibus. Cap.iij.

Humectãtiũ multe sunt cãe. Ex eis nãq; est sicut q̄es ⁊ somn⁹: ⁊ illud ēt retiere qꝺ euari solebat ⁊ hũoꝛē siccãtē euare ⁊ nutrimentum multuʒ ⁊ hũectans nutrimentũ ⁊ medicina hũectãs⁊ hũectantib⁹ obuiare ⁊ pcipue balneo ⁊ post comestionē ppꝛie.⁊ obuiare ei qꝺ ifrãt:qm̄ humoꝛē retinet.⁊ obuiare ei qꝺ calefactiõe tenui calefacit:qm̄ humoꝛē currere facit ⁊ gaudiũ temperatũ. ¶ De desiccantibus. C.iiij.

Desiccantia quoq; sunt multa:velut motus ⁊ vigilie ⁊ vehemēter euare:⁊ ex eis est coitus . Et nutrientũ paucitas ⁊ vt sint sicca. Et medicine desicãtes ⁊ motuuʒ aialium frequentia ⁊ desiccantibus obuiare. ¶ Et ex illis est in aquis balneari stipticis ⁊ ex eis est frigus qꝺ ɔgelat:qm̄ phibet membꝛũ sibi nutrimentũ attrahere.⁊ ppterea ꝙ ipm cõstringit.q̄re opilatiões in eo accidũt q̄ nutrimentũ penetrare nõ pmittũt ⁊ ex eis ē obuiare ei qꝺ ē caloꝛis vehemētis q̄ supflue resoluit donec ex eis ē multũ balneari.

¶ De causis figurã coꝛrũpentibus. Cap.v.

Ex causis figurã coꝛrũpentib⁹sunt.cause que in pñ° creature acciderunt.ppter q̄s virtuti infoꝛmatiue :aut digestiue que sunt in spermate sue operationis complementum deficit.et ex eis sunt cause que accidunt cum a matrice separatur ⁊ ex eis sunt cause que accidunt cum infans ligatur ⁊ cum tenetur.⁊ alie cause primitiue que extrinsecus adueniũt sicut casus:aut percussio ⁊ ex eis sunt cause que accidunt propterea ꝙ se vult mouere ãteq; membꝛa durescant ⁊ anteq; ambulare possit ⁊ ex eis sunt cause egritudinales sicut lepꝛa ⁊ pthisis ⁊ spasmus.⁊ extensio paralysis ⁊ est cum prouenit propter pinguedinem nimiam ⁊ est cum accidit propter superfluam maciem.⁊ est cum propter apostemata.⁊ est cuʒ propter infirmitates situs ⁊ est cum accidit propter consolidationis vlcerum malitiam.

¶ De causis

¶ De cāis opilatiōis τ coāgustatiōis cānaliū. C. vi.

Opilatio accit. Aut pp cāz ex̄neā q̄ icānali cadit τ hoc aut erit ex̄neū i suo gn̄e sicut lapꝭ aut ex̄neu i q̄ntate sui sicut fex multa aut ex̄neū in sua q̄litate: τ hoc erit aut pp suā grossitiē: aut q: ē ꝯgelatū sicut sanguisuga illa q̄ ꝯgelata est. He q̄dē sunt ptes eiꝰ q opilat ppea q i cānali cadit: ex q̄bꝰ sūt q̄ in suo loco i cānali fixa manēt: τ est ex eis q in suo loco est mobile. Et est cū accit opilatio ppea q clausuz fuit foramē pp vlcerꝭ ꝯsolidationē q̄ð in ipo factuz fuit: aut pp nascētiā addite rei sic̄ carnis verrucose claudētis. Aut q: cānalis pp apatū cōpumētis vicinitatē coopit: aut pp ꝯstrictionē q̄ fit pp forte frigꝰ aut ppter vehemētē siccitatē q̄ ppter stipticātia accit: aut pp v̄tutis retētiue fortitudinē: aut ppter ligaturaz. In hyeme q̄z multe fiūt opilatōes: q̄ ppea q supfluitates multū retinenꝭ: τ ppterea q frigꝰ stringit.

¶ De cāis amplitudinis cānaliū. Ca. vij.

Cānalis āpliaꝭ: aut ppꝭ retētiue debilitatem: aut ppꝭ fortē expulsiue motū. Et ex hꝰ q̄dē nō est āhelitū retinere aut ppꝭ medicinas apiētes: aut ppꝭ medicinas laxātes calidas τ humidas: τ cānales q̄ð ex ꝯtrꝭs naꝝ cāꝝ coāgustāꝭ τ pp opilatiōes.

¶ De causis aspitatis. Ca. viij.

Aspitas accit. Aut ppꝭ cām meꝭ q̄ vehementer abstergit sua incisiōe sic̄ acetū τ acetose superfluitates. Aut sua resolōne sicut spūa marꝭ τ superfluitates acute. Aut ppter cām stipticā q̄ exaspaꝭ ppter suā siccitatē: sicut res pōtice: aut frē q̄ exaspant ppterea q ꝯstringūt: aut ppter res terrestres q̄ sup mēbrium iacent sicut puluis.

¶ De causis lenitatis. Ca. ix.

Lenitatꝭ cā aut ē glutināꝭ ppꝭ sui viscositatem aut subtiliꝭ resoluēs q̄ māz subtiliat τ ipaz currere facit τ spissitudinē a mēbri superficie remouet.

¶ De cāis dislocatiōis τ separatiōis a situ. Ca. x.

Mēbri remotio ē aut ppꝭ cāz extēdētē: sicut cū aliq̄ð trahiꝭ mēbꝝ τ extēdiꝭ donec dislocatur: aut ex motu forti super inuitiōnē q̄ mēbrū a loco suo remouet: sicut cum alicuiꝰ pes flectiꝭ: aut cā laxās τ humectās: queadᵐ accit in ramice: aut ppꝭ cām ligamēti sbam corrūptē ipm corrodēdo: aut putrefaciēdo: aut laxū reddēdo: queadmodū in lepra accit τ sciatica.

¶ De cāis malitie vicitatꝭ q̄ sepōnē phibet. Ca. xi.

Causa eiꝰ ē aut ꝯtinēs: aut viscositas: aut spasmus: aut laxitas: aut hūoris siccitas in iunctura: q: ibi fit lapis: aut cū q̄ natus fuit.

¶ De cāis malitie vicitatꝭ q̄ dilationē phibꝫ. C. xij.

Ipsius cā est vt grossities: aut vestigiū incarnatiōis vlcerꝭ: aut spasmꝰ: aut cū q̄ nasciꝭ.

¶ De cāis motuū nō nāliū. Ca. xiij.

Horꝝ cā ē: aut siccitas debilitās sicut tremor siccus: aut siccitas spasmificās sicut cā singultꝰ sic ei zcā spasmi sicci. Aut superficies calefaciētes. Aut supficies infrigidātes. Aut cāe v̄tutis viā claudentes mēbro suā phibētes penetrationē cū opilatiōe. Aut superfluitates q̄ nocēt: aut ppter suā frigiditatem sicut rigor: aut ppter puncturā sicut horripillatio: aut ppꝭ calorꝭ inati submersionem: aut ppꝭ sui paucitatē: τ ppter illā accit in musculoꝝ supficiebꝰ fritas τ puenit vētositas q̄ vult resolui τ exire sicut saltꝰ. Et nūc q̄dē dicemꝰ q hec noxiua mā aut erit vaporalis pauca τ accidēt propter eam aliceꝝ. Aut erit plꝰea: τ ꝯtinget ppꝭ ipaz laxitudo penalissi fuerit q̄ete aut puenē alie laxitudis spēs q̄s nolabimꝰ si fuerit mobil. Q̄ð si fortior fuerit accidet ide horripilatio τ si fuerit magꝭ fortꝭ puenret inde tremor. Et mā q̄dē ventosa cū in musculo teneꝭ puenit ppꝭ ipsam pulsatio.

¶ De cāis augmēti τ magnitudīs τ nsieri. C. xiiij.

Horꝝ cāe sūt māei multitudo τ v̄tutū attractiuaꝝ in seipsis fortitudo aut v̄tutū attractiuaꝝ fortitudo ppter fricatiōis adiutoriū τ calefactiōis cum emplis: sicut cū emplo de pice τ q̄ð ei assilaꝭ. Et hꝰ q̄dē est magnitudini ppriuz τ nō numero.

¶ De causis diminutionis. Ca. xv.

Hec q̄dē sunt q̄ aut in pnꝰ puenerūt creature sic̄ māei diminutio: aut v̄tutꝭ latricꝭ error: aut eiꝰ debilitas aut nocumēta q̄ q̄nꝫ extrinsecꝰ adueniunt sic̄ icisio: aut pcussio: aut corruptio quā fecit frigꝰ et q̄nꝫ itrinsecꝰ sic̄ herpes estiomenꝰ: aut putrefactio.

¶ De cāis solonis ꝯtinuitatis. C. xvi.

Iste q̄ð sit aut itrisecꝰ: aut extrisecꝰ. Que v̄o fiūt itrisecꝰ sunt hūor comedēs τ ꝯburēs τ hūectās τ laxās: aut siccās τ findēs: aut sicut repletio vētosa pūgēs: aut humor extēdēs: ppea q se ꝯstrigēdo mouet: aut penetrādo in corpe ppea q fortꝭ motꝰ ipm sepat aut hūor pūgēs. Et he q̄dē oēs: aut sꝭ ppꝭ motus fortitudinē: aut ppꝭ māei multitudinē: aut sꝭ ppꝭ motus fortitudo motꝰ expulsiue nō fm nālē cursum τ sicut motꝰ sup repletionē. Et de his q̄ eis siliaꝭ ē vox fortis τ saltꝰ τ sic̄ apatū aptio. Cāe aūt q̄ extrinsecꝰ sūt: sūt sicut corpꝰ extēdēs vt funis τ pōdera: aut q̄ð icidit vt ensis: aut q̄ð adurit sic̄ ignis: aut q̄ð ꝯtūdit sic̄ lapis. q̄m hmōi si vacuū iuenerit ꝯtūdet aut si repletū receptacula findēs: aut sicut corpꝰ q pforat vt sagitta aut q̄ð pūgit: aut mordet sicut canꝭ rabidꝰ: aut vipa aut hō.

¶ De causis vlceꝝ. Ca. xvij.

Cause vlceꝝ sūt apa q̄ð apiꝭ aut plaga q̄ facit pus aut bothor q̄ se comedunt.

¶ De causis apatum. Ca. xviij.

Haꝝ causarum q̄dam sunt ex mā τ q̄dā sūt ex dispōne mēbri. Que v̄o sūt ex pte māei sūt repletiōes ex fex rebꝰ pnoiatꝭ. Et q̄ ex pte dispōnū mēbrorū sꝭ sicut v̄tꝰ mēbri expellētꝭ τ debilitas mēbri recipiētꝭ: τ q̄ð ē pꝑatū ad supfluitates recipiēdas aut ppter sbē māz q̄m ipꝫ sit creatū sicut cutꝭ: aut ppꝭ sui laxitatē sicut caro laxa q̄ ē in tribꝰ refleriōibꝰ. s. post aurē in collo τ in ascella τ in inguine. Aut ppꝭ viaꝝ q̄ ad ipꝫ puenūt dilatatiōeꝫ τ eaꝝ q̄ ab ipo vadunt coāgustationē: aut ppterea q inferiꝰ positū ē. Aut ppter sui puritatē q̄m illud q̄ð ex cibo ad ipꝫ venit colligere nō vꝫ aut ppter debilitatē suꝭ: q̄m illud q̄ð ad ipꝫ venit ex cibo digerere nō pōt ppꝭ nocuᵐ q̄ð ē in ipo: aut ppꝭ pcussionē q̄ māz i ipo retinet: aut ppea q resolō eiꝰ deficit ei q̄ð ab eo resolui solebat ppter exercitiū aut ppꝭ calorē superfluū q̄ ē in ipo vñ ꝯbibitur. Et ille q̄ð calor. Aut ē nālis sicut carnis. Aut nō nālis quē dolor euenire facit. aut motꝰ valde super=

fluus.aut aliud ex calefaciētibꝰ. Ex fractura qꝫ puenit apā ꝑꝑ vnā ex istis rebꝰ qs ꝓdiximꝰ sicut ꝯcussio ⁊ mēbri ꝯpssio ⁊ extēsio cū ipm os restauraꝛ. In dēte qꝫ plꝫ sit apā qm̄ nutrimēti recipit augm̄ ⁊ infusionē ⁊ putrefactionē ergo recipit apā.

De causis doloris absolute. Ca.xix.

Et qm̄ dolor ē vna ex dispōnibꝰ nō nālibꝰ q̄ corpori alal' accn̄t: in cāis eiꝰ ſmonē faciemꝰ vlēm

Dicemꝰ igr̄ q dolor ē sēsibilitas rei ꝯ̄rie. Oēs ṽo dolorꝫ cāe in duobꝰ ꝯphēdunt gn̄ibꝰ.s. gn̄e mutationis ꝯplōnis cito fcē. ⁊ ē malitia ꝯplōis diuerse ⁊ gn̄e solōis ꝯtiuitatꝫ. Per malitiā cōplōis diuerse itelligimꝰ vt m̄bra sui fb̄a ꝯplōꝫ habeāt māsiuā. deīn aduēit eiꝰ ꝯpl' oe̅xnea huic ꝯ̄ria. ita vt sit calior aut frior q̄ꝫ erit ⁊ ṽtꝰ ſsibil' rei aduētū sentiat ꝯ̄rie ⁊ fiet dolor qm̄ dolere nō ē nisi ꝯ̄rie rei ꝯ̄rietatē sentire. Malitia aūt ꝯplōis māsiue nulloꝰ efficit dolorē nꝫ sentiꝛ. veluti si ꝯplō mala q̄ iā ē i mēbroꝝ fb̄a māsiua corrūpit ꝯplōꝫ ꝓncipalē ⁊ fcā ē ac si ipa eēt ꝓncipal'. Ista eīn dolorē nō efficit. qm̄ ipa nō sentiꝛ. Oꝫ.n. q sentiētes ab illo qꝺ sentiꝛ patianꝛ. Res n̄aqꝫ nō patiꝛ ꝓpꝛ dispōeꝫ māsiuā q̄ ipaꝫ nō mutat. imo nō patiꝛ nisi ꝓpter ꝯ̄riū adueniēs qꝺ eā mutat ad illꝺ qꝺ nō erat. Iōqꝫ ethicā hn̄s nō tm̄ sētit iflāmationis q̄tū hn̄s ephimerā aut tertianā. lꝫ ethice calor calore tertiane sit maior. Calor.n. ethice ē māsiuꝰ ⁊ i fb̄a mēbroꝝ ꝓncipaliū ifixꝰ. Et tertiane calor ē vehemēs a vicinitate vēiēs cali hūorꝫ ad mēbra i qbꝰ adhuc nāl' ipoꝝ ꝯplō ita ꝯſuata ē q si hūor recesserit mēbrū i sua remāebit ꝯplōe: nꝫ calor ille i eo figeꝛ nisi egritudo i ethica mutata fuerit. Et ꝯplō qꝺ mala nō diuersa nō fit māsiua i mēbro nisi ordiatiꝫ. Est ēt cū i dispōne sanitatꝫ iueniꝛ hꝰ itellectui ꝓximū ⁊ hꝰ ē qm̄ ei q se i hyeme balneat si se cū aq̄ cal'a imo tepida lauat aēcit ei ex ipā horripilatō qm̄ corporis eiꝰ q̄litas ab eo ē lōginq̄ ⁊ ei ꝯ̄ria. postea ṽo vtiꝛ ea ⁊ delectaꝛ ex ea. ⁊ ita ordinaꝛ ad resolutionē frigorꝫ qꝺ i ipo erat agēs. Deinde aūt cū aliq̄ hora i casa balnei iteriore sederit fiet corp' eiꝰ aq̄ illa caliꝰ. Et cū illa eadē aq̄ꝓ repēte eo isēio sup cū ꝓyciꝛ horripilationem ab ea patiꝛ ⁊ sentiet ex ea friditatē. Cū igiꝛ hꝰ sciuisti dicemus q lꝫ vnū ex gn̄ibꝰ cāꝝ dolorꝫ sit malitia ꝯplōis diuerse: nō tm̄ ois malitia ꝯplōis diuerse: imo calīm eēntialr̄ ⁊ frm̄ eēntialr̄: ⁊ siccū accn̄talr̄: ⁊ hūidū nullo mō dolorē faciūt. Calor eīn ⁊ fritas sunt due q̄litates agētes: ⁊ siccitas ⁊ humiditas sūt due q̄litates patiētes: q̄ꝝ ṽtutes nō sꝛ vt ꝑ eas corpꝰ iprimat i corpus: sꝫ vt ꝑ eas corpꝰa corpe ipmaꝛ. Siccitas ṽo ꝑ accn̄s faē dolorē qm̄ altiꝰ gn̄is eā seq̄ꝛ cā q̄ ē ꝯtinuitatꝫ solō. Est.n. cū siccitas ꝑꝑ sue ꝯstrictiōis fortitudinē fit cā solōis ꝯtinuitatꝫ. Ha. ṽo cū ṽificaꝛ itētio ad hꝰ eā reducit vt eēntial' cā dolorꝫ nō sit nisi solō ꝯtinuitatꝫ ⁊ nō āplꝰ: ⁊ q calꝫ dolorē nō facit nisi ꝓpterea q ꝯtinuitatē soluit: ⁊ nꝫ ēt frm̄ dolorē efficit nisi ꝓpea q ꝯtinuitatꝫ solō ipꝫ comitaꝛ: ꝑꝑ mlta nāqꝫ spissitudinē q̄ꝫ facit ⁊ coadūationē ipꝫ ꝓculdubio seq̄ꝛ vt ptes ad locū trahanꝛ vbi spissanꝛ ⁊ vt a loco sepenꝛ a q̄ trahūꝛ. Et i q̄dā snoꝝ libroꝝ sꝫ hāc snīaꝫ itīn ꝯcessit dōec oplari fecit q oia sensibilia nocum̄ faciūt. ꝑꝑ hꝰ i vꝫ. faciūt nocum̄ ꝑꝑ eiꝰ sepationē aut ꝑꝑ coadūationē q̄ꝫ sepatio seq̄ꝛ nigrū itaqꝫ i visibilibus dolorē efficit ꝑꝑ sui coadūatiōis fortitudinē: et albū ꝑꝑ sue disgregatiōis vehemētiā: ⁊ amaꝝ ⁊ salsum ⁊ acetosū i gustatis dolorē efficiūt ꝓpea q fortiꝛ dispgūt ⁊ ꝓnticū: iō q vehemēter ifrāt ⁊ coadūat q ꝓculdubio sp̄sio seq̄ꝛ in odoratis silr̄. Et ꝑꝑ hꝰ i fortibꝰ sonis fit dolor iō q dispgūt ꝑꝑ motꝰ aerꝫ fortitudineꝫ cū sibi obuiat. Certa aūt dictio in hꝰ mō ē vt ꝯplōis mutatio ꝓnāꝛ genꝰ ex q̄ dolor eēntialr̄ ꝓuēit: lꝫ cū eo ꝯtiuitatꝫ sepatio ꝯtigat hꝰ tm̄ declatō ṽificata i meā n̄ ꝯtiꝛ sꝫ i pte sapie nāli: iōqꝫ ad ipiꝰ sūmā paꝝ ꝓuēiemus. Dicemꝰ igr̄ q cū dolor ē silīū ptiū i mēbro dolēte ⁊ ꝯtinuitatꝫ solō nullo mō silīū erit ptiū: sꝫ dolorē i dispōibꝰ i qbꝰ ꝯtiuitatꝫ nō erit sepatio nō ꝯtingit iuēiri ꝑꝑ ꝯtinuitatꝫ solōꝫ: imo ꝑꝑ ꝯplōis malitiā. Et ēt frigꝰ facit dolorē vbi ꝯstrigit ⁊ coadūat ⁊ oino vbi ifrāt. Et solō qꝺ ꝯtiuitatꝫ nō ē vbi ifrāt: imo i extrēitatibꝰ locoꝝ ifrātoꝝ. Ampliꝰ dolor ꝓculdubio ē ꝯ̄riū subito ipressorē sentire vn̄ ipē ē ꝯ̄riꝰ ⁊ dolorē faciens. Nōne vides q si de frigꝰ ꝯplōꝫ corrūpēs senserit vā ꝯploꝫ corrūpit ⁊ fueriꝛ sicut nō accn̄s ꝓpꝛ ipꝫ ꝯtinuitatꝫ sepatio istꝺ sētire an erit ꝯ̄riū ⁊ an dolorē faciēs. Ex hꝰ itaqꝫ scies q mutatio ꝯplōis subito cā erit dolorꝫ: queādm̄ solō ꝯtiuitatꝫ: ⁊ dolor qꝺ calitatē turbidat ⁊ sit fortior dolor. Est ēt cū post dolorē remanet res q̄ sensū dolorꝫ hꝫ nec tm̄ ē dolor certꝰ sꝫ ē ex sūma reꝝ q̄ ꝑ se resoluūꝛ. Et torpidꝰ qꝺ i medicādo laborat ⁊ nocet ei.

De cāis cuiuslibet dolorꝫ. C.xx.

Dolor gn̄a q noia hn̄t hec sūt: pruritiuꝰ aspatiuus: pūgitiuꝰ: ꝯpssiuꝰ: extēsiuꝰ: ꝯcussiuꝰ: frātiuꝰ laxatiuꝰ: ꝑforatiuꝰ: acual': stupefactiuꝰ: pulsatiuꝰ: ꝗ̄uatiuꝰ: fatigatiuꝰ: mordicatiuꝰ. Ista q̄dē sunt q̄ndecim gn̄a. Cā aūt pruritui dolorꝫ est humor acrꝫ acutus aut salsus. Et doloris asperatiui cā ē hūor asp. Et cā dolorꝫ pūgitiui ē humor q̄ pāniculꝫ extēdit i latitudine: sic eiꝰ sepans ꝯtinuitatē. Et ē cū i sensu n̄ ē eq̄l: aut ꝓpea q illiꝰ sup qꝺ extēdiꝛ pāniculꝰ aut illiꝰ ex eo qꝺ iuestitū ē ptes i duritie ⁊ lenitate nō sūt siles sicut furcula pāniculo q̄ sup costas ē iuestiꝛꝰ cū apā i pleuresi ad supiorē eiꝰ trahit ptē aut nō sꝛ ipiꝰ ptes i suo motu siles sicē diaphragma illi pāniculo aut ꝓpterea q ptes corpis mēbri nō silanꝛ: aut ꝓpꝛ nāꝫ: aut ꝓpꝛ nocumētū qꝺ alicui accit suaꝝ ptiū et nō aliꝫs. Extēsiui dolorꝫ cā ē vētositas aut hūor qui neruū aut musculū extendit ac si ipꝫ ad suas trahat extremitates. Et dolorꝫ q̄dē cōpssiui cā ē mā q̄ membro suuꝫ coāgustat locuꝫ: aut vētositas q̄ ipꝫ coangustat: ⁊ fit q̄si desuper cōprimereꝛ ⁊ ꝯtūdereꝛ. Sed cā corrosiui dolorꝫ ē mā q̄ iter suuꝫ musculū ⁊ suum pāniculuꝫ resoluiꝛ ⁊ pāniculuꝫ extēdit ⁊ ꝯtinuitateꝫ soluit q̄ iter pāniculū erit ⁊ mēbꝝ. Et cā dolorꝫ frāgitiui est mā aut vētositas q̄ iterponiꝛ media iter os ⁊ pāniculū q̄ tegit ipm: aut frigꝰ q illū pāniculū fortiter stringit. Cā vero doloris laxatiui est mā q̄ carnē musculi extēdit ⁊ nō ipsiꝰ cordā. Et hic q̄dē neqꝫ vocatus est laxatiuꝰ nisi ꝓpterea q musculꝰ neruo laxior erit ⁊ pāniculo. Et perforatiui dolorꝫ cā est mā grossa aut ventositas q̄ retineꝛ iter tunicas membri duri ⁊ grossi sicut intestini colon que incessanter ipsum rūpit ⁊ in ipsum penetrat stimulando ac si te

rebello psorarek. ¶ Acuti aūt doloris cā ē ipa eadē in hmōi mēbro: ſʒ ē retēta i hora q̄ rūpit. ¶ Et stupefactiui doloris cā eſt aut fortis frigoris cōplexio aut pororū penetrationis spūs ſenſibilis q̄ ad mēbrū vēit clauſura cū ligatura aut receptaculorum repletio. ¶ Cā vo doloris pulſatiui eſt apa calm ⁊ non frm. frm eni qcūqꝫ mō fuerit ſiue ſit durū ſiue ſit molle dolorē nō efficit niſi i calm ɔuertat. Neqꝫ etiā dolor pulſatiuus ex apate calo accit niſi hoc mō.ſ. cū apa cōtigerit. ⁊ mēbrū qd ē ei vicinū fuerit ſentiens circa qd erūt arterie q̄ ſp pulſant. Cū.n. mēbrū ſanū fuerit arterie mot' nō ſentiē pp ipi' ꝓfunditatē ſʒ cū infirmaē ⁊ apaē ei' pulſatio dolorē effic. ¶ Et doloris q̄ dē grauatiui cā ē apa i mēbro nō ſenſibili ſicut pulmōe rene ⁊ ſplene. Illō.n. apa ſua grauitate trahit inferi' ⁊ mēbrū inferi' trahit p ſenſibilē faſciā ipm circūdātē ⁊ ſuſpēſorū a q̄ oīs faſcia: ⁊ faſcia qd ⁊ ſuſpenſoriūʒ ſentiūt qn̄ iferi' trahit. Aut apa in mēbro ſenſibili cui' ſenſuʒ ipa egritudo iā deſtruxit: ſicut cācer in ore ſtōi: cui' ponderoſitas ſentit: nec tn̄ dolorē efficit ppea q ipe ſenſuʒ deſtruxit. ¶ Fatigatiui āt doloris cā eſt aut labor ⁊ vocat labor: iſte fatigatio laborioſa aut hūor extendēs: ⁊ vocat qd accit ex eo fatigatio extenſiua aut vētoſitas: ⁊ vocat illud qd accit ex ea fatigatio inflatiua aut hūor mordicās: ⁊ vocat illō qd accit ex eo fatigatio vlceroſa. ¶ Et ex eis q̄ ꝯueniunt cōpōes quēadmodū eas i locis ſuis declarabim' q̄ ſunt eis ꝓprij. Et ex ſūma cōpōnū ē fatigatio q̄ apoſa vocat q̄ ē ɔpoſita ex extenſiua ⁊ vlceroſa. Et mordicatiu' dolor eſt ex hūore q̄ q̄litatē hʒ acutā. ¶ De cāis ſedandi dolorem. Ca. xxi.

Cauſa q̄etis doloris eſt aut qd cāe ex q̄ ꝓuenit exit ɔtrū ⁊ ipam euat ſicut anetū ⁊ lini ſemē cū ſup locū dolentē ex eis fit emplm: aut cū quo mollificat ⁊ fit ſomn': ⁊ ſenſibilis vt' ad ſuā redit opoʒ ſicut inebriātia: aut cū q̄ infrāt ⁊ ſtupiduʒ efficit ſicut oia narcotica. ¶ Sedās tn̄ certum eſt primum. ¶ De eo qd ꝓuenit ex dolore. Cap. xxij.

Dolor vtutē diſſoluit ⁊ membra a ſuis ꝓprijs opōnibus prohibet: adeo vt mēbra ſpūalia ab aeris ꝓhibeat attractōe. aut ei' deſtruat opōnez: ⁊ facit eum interfectū aut freqntem. ⁊ oino nō fm nālem curſum. Et eſt cū impmis calefacit membra: poſtea infrigidat propter illud quod reſoluit vt vincit de ſpiritu ⁊ vita.

¶ De cauſis delitiarum. Cap. xxiij.

Delitiarū q̄ʒ cauſe inuoub' ſunt ɔplhenſe generibus. Unum ipſorū eſt genus qd ɔplonem nālē ſubito reducit ad hoc vt ipſa ſentiatur. Et alterum eſt illud quod naturalē cōtinuitatem ſubito reducit. Nulla.n. res que nō ſubito venit ſentitur. nʒ delitie ex eo habentur. Eſt nāqꝫ delitia ſentire conueniens. Et omne qdē ſentire per virtutē eſt ſenſibilē ⁊ ſentire eſt ꝓpter paſſionē ſui. Cūqꝫ ſentire fuerit cū cōueniente: aut nō cōueniēte: erunt delitie aut dolor fm illud qd iprimit. Et ppea q tactus oibus ſenſibus eſt ſpiſſior ⁊ magis retinēs illud quod recipit ex ipreſſione cōueniēti: aut nō cōueniēti: ideo ei' ſentire illud quod eſt ɔueniēs cū natura ei obuiat ē maiorū delitiarū. ⁊ ſentire q ē icōueniēs eſt vterioris doloris q̄ illō qd aliis vtutib' erit ꝓpriū.

¶ Ad ſciēdū quō mot' dolorē effic. Ca. xxiiij.

Mot' dolorē effic pp illō qd cū eo accit ex extēſione ſua aut cōcuſſiōe aut ruptura.

¶ Ad ſciendū quō mali humores dolores efficiunt. Cap. xxv.

Humores mali dolorē efficiūt aut pp ipſorū caliditatē: ſicē cū mordicationē faciūt aut ſua multitudine ſicē cū extēdunt: aut ppea q vtraqꝫ ɔiūgunt.

¶ Ad ſciendum quomodo vētoſitates dolorem efficiunt. Ca. xxvj.

Uentoſitas dolorē efficit pp extēſionē ⁊ vētoſitas qd extēdēs aut erit i mēbrorū ɔcauitatibus ⁊ ipſorū vētricul: ſicē iflatio i ſtō: aut i tunicis mēbrorū ⁊ eorū villis ſicē i colica vētoſa. Aut in tunicis muſculorū ⁊ ſub pānicul' ⁊ ſup oſſa. Aut in circuitu muſculorū iter ipos ⁊ carnē laxā ⁊ cutē. Aut occltata i mēbro ſicē muſcli pectoris ſe occltāt. Et ipſi' qd reſolō ſiue ſōita ſit ſiue mlto morek tpe fm mltitudinē ſue māe ⁊ ipſi' paucitatē erit: aut ɡſſitiē ſue māe ⁊ ſubtilitatē ipſi' aut ſpiſſitudinē mēbri aut ipſi' raritatē.

¶ De cāis ei' qd retinek aut euatur. C. xxvij.

Retētiōis ⁊ euatiōis cās ſcire erit ei facile q̄ ea cōſiderauerit q̄ de retentiōe diximꝰ ⁊ euatiōe. Illud igiē ibi legat.

¶ De cāis faſtidij ⁊ repletiōis. Ca. xxviij.

Hec qd aut ſe extrīſece ⁊ ſe pmitiue ſicē cū aliqs regie vtiē vn̄ mlta ꝓueīt hūectatio ⁊ corp' n̄ indiget hūectatiōe cibi ⁊ pot'. Et iō cū h' duo ɔiūcta fuerint ſil' mltiplicabiē i corpe mā ⁊ corrumpek opō nāe l ipā ſicē mltotiēs igredi balneū ⁊ pcipue p' comeſtionē. Et reſolōnē ꝓhibētia ſicē q̄es ⁊ dimittere exercitiū ⁊ euonē. Et i comedēdo ⁊ bibēdo iportunitas ⁊ ꝑgis malitia. ¶ Aut itrinſece ⁊ ſe ſicē vtutiſ digeſtiue dbilitas q̄ nō digerit: aut debilitas vtutiſ expliſiue aut retētiue vtutiſ fortitudo: qpp remanebūt hūores ⁊ exteri' n̄ exibūt: aut cānaliū coāguſtatio.

¶ De cauſis debilitatis membrorū. Ca. xxix.

Cauſa dbilitat' aūt erit reniēs ſup corp' mēbri: aut ſup ſpūʒ q̄ erit vtutiſ lator q̄ in mbro miſtrat aut ſup ipam vtutē. Illa vo c' cā i mbro ꝓpo erit eſt aut malitia ɔplonis māſiua ⁊ ꝓpe ē fraīʒ et ſit cū calor illō efficit iō q ei' opō fritatiſ opōni i ſtupore ſilis erit: ppea q cū corrūpit ɔplōeʒ ſpō quēadmōm accit ei q̄ mltā i balneo morā faciāt eo ei cui aduenit ſincopis ⁊ ſiccitas ꝓpterea q vtutes penetrare ꝓhibʒ iō q ipiſſat. ⁊ hūiditas ꝓpterea q laxat ⁊ opilat aut aliq̄ ex egritudib' ɔpōis. Eʒ q̄ ex illis maiorē ꝓpetatez hʒ ne i hoīe appeat nʒ nocum nʒ egritudo nʒ dolor: eſt raritas textur' illi' membri i ſuis neruis. Oēs nāqꝫ opōnes nāles ⁊ volūtarie p villos ⁊ ipſorū ɔplonē coplenē. Digōi q̄ʒ bōa ⁊ neēia ē retē' ſʒ ɔgruā diſpōeʒ. Et h' qd p villos erit. Illō vo i q̄ ē cā ſpūi ꝓpa ē aut ꝓpē ɔplonis malitiā: aut ꝓpē reſolōnē euone fcā q̄ ē ei ꝓpa: aut ſʒ mōʒ ſcāndi euones alteri'. ¶ Et illud qd ē vtuti ꝓpuʒ ē opōnū mltitudo ⁊ ipārū reiteratio qm̄ vtutez dbilitat lʒ ſpūs reſolō cū eo aſſociek quēadmōm aſſociak cū vnaqꝫ cā. Cūqꝫ cās fm aliū ɔnumerauim' mōʒ ⁊ remotas cās ei eis miſcuerimus q̄ comūcturarū cārū exiſt cāe inueniemus ex eis cāa ex

malitia ꝯplonis: ꝛ cās ex corrũptiõe aeris ꝛ aq̄ ꝛ comestiõis. ¶ Et ex eis sũt q̄ spm̄ eũant q̄ꝝ nulla fetori ē silis ꝛ p̄cipue fetori aq̄ ꝛ venenosaꝝ ꝟtutũ expāsio in aere aut in corpe. ¶ Ex sũma cāꝝ p̄terea ꝺbilitatis sũt q̄ ex eũone pēdēt sic̄ sanguis exit⁹ ꝛ vēter ꝛ ꝓp̄e i subtilib⁹ hsiorib⁹ ꝛ aq̄ hydropicoꝝ icesiõe paracētesis exācta cū ei⁹ q̄ntitas mlta subito exhit: ꝛ pforatio magni sp̄atis cū ab eo mltū pus subito exierit si ue ip̄m p se aperiat ꝛ sudor mltus ꝛ exercitium plm. ¶ Dolores etiā spũm resoluũt ꝫ etiā ꝯplonē pmutāt. ꝛ ex sũma istoꝝ q̄ dolo ꝝ sũt q̄ maioris erũt impressiõis: ꝛ sic̄ dolor oris st̄õi: siue sit extēsiuus siue mordicatiu⁹. Et oīs dolor q̄ ē cū ꝓpinq̄tate ptī cordis. ¶ Febres q̄ꝫ sũt ex eis q̄ ꝺbilitatē faciũt pp resolutionē ꝛ eũonē sanguis ꝛ spũs ꝛ ꝯplõnis mutationē. ¶ Amplitudo q̄ꝫ poroꝝ ē ex eo q̄ adh⁹ adiuuat: vt debilitas resoluēs accidat. ꝛ mlta fames h⁹ exit mõi: ꝛ etiā cū toti⁹ corpis ꝺbilitas vni⁹ mēbri: aut ꝑtis mēbri seq̄t ꝺbilitatē: quēad^m corpis debilitas pp malitiā q̄ ori st̄õi accit q̄ tāta ē vt ei⁹ ꝟt⁹ resoluat: ꝛ cum alicui⁹ cor ꝛ cerebꝝ a q̄lꝫ nocumentaliũ vehemēter patit erit hõ h velocis estuatiõis ꝛ q̄ ex pauca resoluit cā. ¶ Et ē cū cā ꝺbilitatꝭ exit mltitudo tolerātie egritudinũ: ꝛ est cū aliq̄ mēbꝝ in creatiõe est debili⁹ quodā aut alio ꝺbili⁹ exit. sic̄ pulmo ꝛ cerebrũ. iõq꞉ erit recipiēs q̄ forti⁹ nā a seip̄o expellit. locus. n. cerebri ꝓpri⁹ si alt⁹ nõ eēt ex tali mõ res ꝓueniret q̄ꝫ tolerare nõ possꝫ: nꝫ ei⁹ ꝟt⁹ cū ip̄o rēanceret.

¶ Doctrina tertia. fen. secunde. cuius sunt. xj. capitula ꝛ due summe.

¶ De accidentibus ꝛ significationibus. Capi. j.

Ccidentia ꝛ significatiões s꞉ vnāquāq꞉ triũ p̄dictaꝝ dispõnũ vnā triũ ꝺclarāt significationũ: aut rē p̄ntē de q̄ dicit. S. q̄ soli cõfert ifirmo i eo q̄ facere dꝫ: aut rē p̄teritā de q̄ dixit. S. q̄ soli ꝓdest medico: q̄m declarat ip̄m in sua arte excellētē ꝛ ei⁹ ꝯsilio magis credunt: aut rē futurā: de q̄ dixit. S. q̄ vtrisq꞉ ꝯfert medico ꝟo q̄ ꝺmõstrat ip̄m in sua scīa excellētē: ꝛ ifirmo: q̄ demõstrat q̄lr ip̄e sit regēd⁹. ¶ Significationũ sanarũ q̄dā sunt q̄ ꝯplonis sig̃nt q̄litatē q̄s in suo loco nolabimus. Et q̄dā sunt q̄ sig̃nt coeq̄litatē ꝯpõnis: ex q̄bus sunt subales q̄ ꝟbi gr̄a sũt vt sic̄ forā ꝛ sit⁹ ꝛ q̄ntitas ꝛ nũer⁹ s꞉ q̄ oꝫ ꝛ hec q̄dē dispõnes dise fueꝛt: ꝛ ex eis sũt accñtales sic̄ ꝺcoratio ꝛ pulchritudo. ꝛ ex eis sũt finales: ꝛ ip̄e fiũt ex ꝯplem̄to opõnũ: ꝛ q̄ incedēdo s꞉ pfectiõez ꝓueniũt. Oē. n. mēbꝝ c⁹ opõ ꝯplet est sanũ. ¶ Mod⁹ āt ex opõnib⁹ cogitēdi ē s꞉ membroꝝ p̄ncipaliũ dispõnes s̄m cerebꝝ q̄ ē p dispõnes opõnũ volũtariaꝝ ꝛ p dispõnes sensus ꝛ p opõnes existiatiõis. Et s̄m cor q̄ est p pulsuꝫ ꝛ p anhelituꝫ. Et s̄m epar q̄ ē p egõnē ꝛ vrinā: ip̄i⁹ nāq꞉ ꝺbilitatē egõ ꝛ vrina loture recentis carnis siles sequuntur. ¶ Accñtiũ aũt que egritudines sig̃nt q̄dam sunt q̄ ip̄am demõstrāt egritudinē sicut diuersitas pulsus in festinatione sui in febre. Ip̄e nāq꞉ ip̄aꝫ sig̃t febrē. ¶ Et q̄dā sũt q̄ egritudis sig̃nt locũ sic̄ pulsus serrinus cui in p̄te pectorꝭ fuerit dolor: q̄m sig̃t q̄ ap̄a est in pāniculo ꝛ i diaphragmate: ꝛ sic̄ pulsus vndosus: q̄m significat q̄ ap̄a ē in corpe pulmonis. Et q̄dā significāt egritudis cāꝫ sicut sig̃tiões repletiõis p diuersitatē suaꝝ dispõnũ: q̄ꝝ q̄lꝫ mod⁹ aliquē repletiõis modũ sig̃t. Ampli⁹ accñtiũ q̄dā sũt ꝓcedentia q̄ cū egritudine icipiũt ꝛ finiũt sicut febꝛꝭ acuta ꝛ dolor pũgitiu⁹ ꝛ coāgustatio ālhelit⁹ ꝛ tussis ꝯpulsus serrin⁹ cū ap̄ate laterꝭ. ꝛ q̄dā sũt q̄ notā horā nõ h̄nt et egritudinē q̄ũꝫ sequunt q̄nꝫ nõ: sicut dolor capitis cū febre. Et sũt q̄dā q̄ in fine rei eueniũt: de q̄b⁹ sunt significatiões crisis ꝛ maturitatꝭ significatiões ꝛ significatiões ꝓhibitiõis maturitatꝭ ꝛ signa mortꝭ. harũ aũt plime sũt i egritudib⁹ acutꝭ. Significationũ p̄terea alie sũt q̄ in eo q̄ de mēbris appet sig̃nt q̄ st ex eis sumpte q̄ ꝓp̄e sentiunt sicut colorũ dispõnes ꝛ dispõnes tact⁹ in duricie ꝛ mollicie ꝛ in calitate ꝛ in friditate: ꝛ in reliq̄s aut ex his q̄ cõit sentiunt. Et sũt ea q̄ sũt sũpta ex forma mēbroꝝ ꝛ ip̄oꝝ sitib⁹ ꝛ motibus ꝛ q̄ete. Et fortasse illa significabũt ip̄oꝝ dispõnes occltas sicut labij salt⁹ vomitũ. Ip̄oꝝ p̄terea q̄ntitates augmētate si fuerint aut diminute ꝛ eoꝝ numeri fortasse occultoꝝ dispõnes significabũt mēbrorum quēad^m breuitas digitoꝝ q̄ epatꝭ puitatē sig̃t eꝯuo. Et cognitiões q̄dē dispõnũ eoꝝ p egõnē si est nigra aut citrina ꝛ super q̄ sig̃t sũt res visibiles. Et ex rugitu sup inflationē ꝛ malitiā digerēdi est audibile. hmõi q̄ꝫ sunt cognitiões per odores ꝛ sapores oris ꝛ reliq̄. Et cognitiões ptisis ꝛ ethice per vnguiũ gibbositatē sunt visibiles: ꝫ sunt de caplo eoꝝ q̄ sentiunt cõit. Est aũt cū q̄ manifeste sentit rē sig̃t occultā quēad^m rubor pomi maxille pulmõis ꝓtēdit ap̄a ꝛ gibbositas vnguis vlc⁹ pulmõis. Ex cognitiõibus ꝟo q̄ h̄nt ex motib⁹ ꝛ q̄etib⁹ trahit res quā mõ narrabim⁹. Significatiões ꝟo q̄ sumũt ex mõ q̄etꝭ sunt sicut apoplexia ꝛ epilepsia ꝛ sincopis ꝛ palysis. Et q̄ ex motu sumũt sũt sicut horripilatio ꝛ tremor ꝛ singltus ꝛ sternutatio ꝛ oscitatio ꝛ alices ꝛ tussis ꝛ salt⁹ ꝛ spasm⁹ cū icipit spasmari. Et eaꝝ st q̄dā q̄ ꝓueniunt ex opõne nāe accñtalr: sic̄ singlt⁹ ꝛ q̄dā q̄ ꝓueniũt ex opõne nāe acchalr: sicut spasm⁹ ꝛ tremor. Et earum q̄dā st volũtarie pure sicut estuatio ꝛ reuolutio ꝺ latere ad lat⁹. Et q̄dā sũt ꝯposite ex nāli ꝛ volũtaria sicut tussis ꝛ mict⁹ ꝛ egõ. ꝛ istaꝝ q̄ q̄dā st i q̄b⁹ nā supat volũtatē sicut tussis ꝛ q̄dā in q̄b⁹ volũtas supat nāꝫ sicut mict⁹ ꝛ egõ cū volũtaria nõ cito vult efficere. Accidētiũ aũt a nā sine volũtate ꝓueniētiũ q̄daꝝ sũt q̄ demõstrāt sensus sicut horripilatio: ꝛ q̄dā q̄ sensus nõ demõstrāt: q̄m nõ sentiũt sicut salt⁹. Hi autē mot⁹ diuersificant. Aut ꝓpt diuersitatē suaꝝ cēntrarum: q̄m tussis i seip̄a fortior exit q̄ꝫ salt⁹. Aut ꝓpter diuersitatē neruoꝝ motoꝝ: q̄re sternutatiõis neruorum motoꝝ ples sũt q̄ꝫ motoꝝ tussis. Tussis eñ cõplet motiõe mēbroꝝ pectorꝭ: ꝫ sternutatio complet ꝯiũctiõe motuũ mēbroꝝ pectoris ꝛ capitꝭ simul. Sꝫ q̄ntitas timorꝭ in eis ē q̄m mot⁹ singult⁹ sicci maioris est timoris q̄ꝫ mot⁹ tussis: ꝫ sit tussis fortior. Per q̄ aũt nā iuuat est cū q̄nq꞉ adiuuat p instr̄m cēntalez ꝛ p̄ncipale sicut cū iuuat in expellēdo stercus a musculis vētris: ꝛ ē cū per instr̄m iuuat eꝯneẽ: sicut iuuat in tussiēdo ab aere. Principiorum vero caꝝ diuersitates: aut sunt ex mēbris sicut tussis et nausea:

aut ex diuersitate ꝟtutū agētiū q̄m salt⁹ p̄n^m ē nāle. tussis p̄^m ē aiale. Sʒ ꝑ materie diuersitatē: q̄m tussiꝫ ē ab excreatōe salt⁹ a vētositate. Hec ḡ sigtiōes signt i eo ꝙ ō mēbriꝫ appet. Et plima coꝝ demōstratio est sʒ dispōes māifestas. Est m̄ cū occultas demōstrat dispōes sicut rubedo pomi maxille q̄ p̄lmōis aṗa declarat: rō signis ēt sī q̄ egritudies demōstrāt occltas q̄ꝑ oꝫ illū q̄ egritudines vult cog̃scere occultas vt anato^e notitiā adept⁹ sit ad h^o vt ꝑ eā scia sbe cuiuscūq; mēbri acq̄rat si ē carnosū aut nō carnosū ꝛ cuiusmōi est ei⁹ fořa iō vt sciat. Uerbigr̃a. si aṗa h^o qđ hʒ hāc figurā est in eo aut nō ex ṗte vn̄ sue figure ē cōpatū aut nō: ꝛ sciat si ē poře ꝙ i ipo aliq̄d retieaꝛ vt nō lʒ id labere facit ꝙ recipit sicut ieiuniū ꝛ si est poře ꝙ in ipo aliq̄d retieaꝛ aut ꝙ aliq̄d ab eo labaꝛ q̄res sit quā in ipo retieri sit poře aut ab eo labi donec ei⁹ locū sciat q̄ten⁹ ꝑ ipʒ iudicet de eo qđ i ipo sētiꝛ ō dolore aut aṗate si ē i ipo aut ab eo lōginquū. Et sciat ei⁹ societatē itavt iudicet si hʒ dolorē ꝑ se ā̃t ꝑpꝛ societatē: ꝛ si mā ab ipomet ꝓcesserit aut a suo socio sibi isluxit ꝛ sup̄fluū qđ ex eo sepaꝛ ē ō sba ipi⁹ an ipʒ ē via ꝑ quā mā i ipʒ penetrat qđ ab alio sepatur doec sciat illđ qđ ꝯp̄hēdit vt noscat si ē poře; illđ qđ euāꝛ ab ipo euatū fuisse ꝛ vt mēbri opōʒ sciat donec ipi⁹ cog̃scat eg̃tudinē ex nocum̄to qđ i ei⁹ ꝯsistit opōe. Totū ꝟo h^o per anato^am scire poteꝭ. Scias ṗterea ꝙ medico q̄ vult egritudies regere q̄ i mēbris exn̄t occltꝫ necīa est anato^a. cūq; anato^e scia ei acq̄sita fueriꝛ oportebit per h^c totū ipʒ studere i cognitōe egritudinū occltaꝝ sʒ sex reglas. Quaꝝ p̄^a est de nocum̄to opōnū. ꝛ tu q̄đ opōes cū suis q̄litatib⁹ ꝛ q̄ntitatib⁹ iā sciuisti: q̄ꝝ sig̃atio est p̄^a ꝛ perdurās. Secūda ꝟo est de eo qđ euāꝛ: c⁹ sig̃atio perdurās q̄đ ē sed nō ē p̄^a. ꝛ perdurās qđ ē ꝓpterea ꝙ in ipa sēper ꝯsidūt. ꝛ p̄^a qđ nō iō sig̃at maturationē aut maturatiōis ꝓhibitōꝫ mediate. Tertia ā̃t est dolor. Et 4^a est de aṗate. Et 5^a est de situ. Et 6^a est de accn̄tibus māifestiꝫ ꝛ cōparatiꝫ ꝛ coꝝ sig̃tio nō ē p̄^a nʒ perdurās ꝛ i vnaq̄q; eaꝝ s̄mone diuisū faciā̃t. Ex operatiōib⁹ ꝟo sig̃atio hr̄ q̄m cum operatio nō sʒ nālē ꝓcesserit cursū q̄ ē ei sig̃aꝛ ꝙ ꝟtuti accit nocum̄tū. ꝛ ꝟtutis nocum̄tū eg̃tudinē seq̄ꝛ q̄ est i mēbro in q̄ est ꝟt⁹. Operationū ꝟo nocum̄ta sīt sʒ tres mōs. Operatiōes. n. aut minuūꝛ sicut ocli minuiꝛ visio ꝛ rē videt minorē ꝛ a ꝓpinq̄ore spacio: ꝛ sicut stōus cū duri⁹ digerit et tardi⁹ ꝛ minorē q̄ntitatē. Aut mutāꝛ sicut cū ocul⁹ videt illđ qđ nō est aut videt rē nō sicut est ꝛ sic stōus cū cibū dissipat ꝛ ipʒ male digerit. Aut destruūꝛ sicut ocul⁹ cū nō videt ꝛ stōus cū nllo mō digerit. Ei⁹ ā̃t ꝙ euāꝛ ꝛ ꝙ retieꝛ sig̃tōes mltꝫ sīt mōis. aut ei sig̃at ex ṗte retentiōis nō nāl sicut cū retineꝛ res q̄ solebat euāri: queād^m accit illic c⁹ vria retineꝛ: aut cgō: aut sig̃ant ex parte euātiōis nō nālia. Et h^o qđ auṫerit ō sba mēbroꝝ aut nō erit ita. ¶ Sʒ q̄ ē de sba mēbroꝝ trib⁹ sig̃abit mōis: aut ei per sui ipi⁹ subaʒ sig̃abit sicut ānuli q̄ expuunꝛ herpetē hestiomenū i cānali pľmōis sig̃ant: aut sig̃abit per q̄ntitatē sui sicut cortices cū in dissinteria egrediunꝛ. nā si fuerit grossus sig̃at ꝙ vlc⁹ in q̄ssis erit itestis aut sig̃abit per colorē suū queād^m hypostasis petaloides q̄ si fuerint rubea sig̃at qđ est i mēbriꝫ carnosis sicut renib⁹: ꝛ si alba sig̃at qđ est in mēbriꝫ neruosis sicut in vesica. Qđ ꝟo sig̃at illud qđ nō de sba mēbroꝝ: sig̃at aut q̄ ipsi⁹ egressio nō est nālis sicut hūores sanie ꝛ sāguis cū exierit: aut ꝙ est nō nāle in q̄litate sui sicut sanguis corrupt⁹: siue ꝯsueuerit exire siue nō aut ꝙ ē nō nāle in sba absolute sicut lapis aut ꝙ ē nō nāle q̄ntitate sui lʒ nālr sit ei⁹ exit⁹. Et illđ ē aut ꝓpea ꝙ augeꝛ aut ꝓpea ꝙ minuiꝛ sicut sterc⁹ ꝛ vrina cu pauca fuerit aut mlta aut vt sit nō nāle i q̄litate sui. lʒ exire soleat: sicut sterc⁹ ꝛ vrina q̄ sūt nigra aut si egrediaꝛ a ṗte nō nāli: lʒ exire ꝯsueuerit sicut sterc⁹ ꝛ vrina cum egritudine iliꝫ ꝑ supiora egrediūꝛ. Doloꝝ aūt sig̃atiōis in duob⁹ ꝯp̄hēdunꝛ g̃nib⁹. Et illud est q̄m dolor aut sig̃at ꝑ suū locū ꝟbigr̃a. q̄m si fuerit i dextra erit i epate: ꝛ si in sinistra i splene: ꝛ ē cū per suā speꝫ sig̃at q̄ sit ipi⁹ cā queād^m diximꝰ i doctrina cāꝝ. ꝟ. g. q̄m si fuerit g̃uatiu⁹ sig̃abit aṗa qđ ē i mēbro nō sentiēte: aut c⁹ sensus destruct⁹ ē: ꝛ extēsiu⁹ mltā sig̃abit māʒ: ꝛ mordicatiu⁹ māʒ sig̃abit acutā. Aṗatiꝫ ā̃t sig̃atiōes trib⁹ exn̄t mōis aut. n. sīt ex suba sui sicut herisipilla q̄ colerā sig̃at rubeā aut sclirosis q̄ colerā demōstrat nigrā: aut ex loco sui sicut cū fuerit in dextra sig̃at. ꝟ. g. ꝙ ē apud epar: aut i sinistra sig̃at ꝙ ē ex ṗte splenis aut ꝑ figurā sui q̄m cū apđ dexterā fuerit ꝛ fuerit lūare sig̃at ꝙ ē i ipo epe ꝛ si lōgū fuerit sig̃at ꝙ est in musculo q̄ est sup ipʒ. Sit⁹ ꝟo sig̃atiōes aut sunt ex lociꝫ aut ex cōitatib⁹. Et ex lociꝫ qđ apparētes sunt. Et ex cōitate qđ sunt sicut ꝙ nocumentum qđ est in digito ex causa ān̄te cognoscꝛ ꝙ est ꝓpter nocumentum qđ sexto ex paribus neruoꝝ accidit.

¶ De signis distinguentibus inter egritudines proprias ꝛ associatas eis. Ca. ij.

Et q̄m ē cū egritudines i p̄n^o accn̄t i mēbro ꝛ ē cū accn̄t ꝓpꝛ associationē queād^m caput stō in suis associaꝛ egritudib⁹: tūc oʒ vt ordinem⁹ d̄riam inter has duas res ꝑ signū distinguēs. Dicem⁹ igr̄ ꝙ opʒ nos ꝯsiderare q̄ p̄us accit ꝛ autumabim⁹ ꝙ ipa ē p̄ncipaľ ꝛ alťa est ei associata. Et ꝯsiderabim⁹ ēt q̄ sit illa q̄ remā̃et postq̄ alťa finiꝛ. Et autumabim⁹ ēt ꝙ ipsa est p̄ncipaľ ꝛ alťa associata. Est t̄m cū ex h^o ꝓuenit error ꝛ h^o est q̄m fortasse egritudo p̄ncipaľ non erit ꝑcepta sensu nʒ dolorosa in p̄n^o sui: sʒ postea sentiemus ipi⁹ i pe^m postq̄ associata egritudo appuerit q̄ ꝓ certo est illa q̄ post ipaʒ accit ꝛ est eā seq̄ns. Estimabiꝛ ḡ ꝙ associata ꝛ accn̄taľ sit illa q̄ est p̄ncipalis egritudo. Et est cū nō ꝑcipiꝛ nisi accn̄taľ t̄m ꝛ p̄ncipaľ vľ origo obliuiōi tradiꝛ. Semita ꝟo obuiādi se ab h^o error est vt medic⁹ mēbroꝝ noscat cōitateʒ qđ q̄đē erit ex sua scia in anato^a. Et nocum̄ta sciat que vnicuiq; accn̄t mēbro q̄ꝝ q̄da sunt sensu ꝑcepta: q̄dā nō ꝑcepta ꝛ moreꝛ in egritudine: ꝛ nʒ iudicet de ea ꝙ sit p̄ncipaľ nisi postq̄ ꝯsiderauerit q̄đ sit poře q̄đ accidat ipaʒ seq̄ns. Egrū ḡ iterroget de sig̃atiōibus egritudinū q̄s mēbriꝫ egro mēbro associatiꝫ pořis ē accidere q̄ nō p̄us erā̃t sensu ꝑcepte: nʒ dolorose itavt appeā̃t p̄^o nʒ cōmouētes accn̄tia q̄ sunt eis ꝓpinq̄ sʒ nec ēt eas sequunꝛ res nisi q̄ ab eis sunt lōginq̄ non sensu ꝑcepte. Eger q̄ʒ ignorat ꝙ sint accn̄tia illi lōgīqua radici. Istud t̄m nō dignoscꝛ nisi sapia medici.

¶ Cõplõ ꝫ vo qd ex eo ad memoriã reducit ẽ cũ opõnũ
ipe^m ꝯsideraẽ. Cũqꝫ opõnũ ipe^m iuenerit añs iudica
bit q̄ egritudo illa ẽ associata: sꝫ q̄dã mẽbrorum sunt ta=
lia q̄ p̄lm dispõnũ ipsorum ẽ vt sint eorum egritudies alio
rũ mẽbrorum egritudines seq̄ntes. Capitis em̃ fꝫ p̄lm
suarum dispõnũ sꝫ egritudies p societatẽ stõi. Sꝫ illud
ꝯuertere ẽ ppar. ¶ Et nos qd corã tuis mãib^9 pone
m^9 signa ꝯplõnũ pñcipaliũ ꝛ accñtaliũ fꝫ mõz cõez.
Que vo vnicuiqꝫ mẽbro sꝫ ꝓpe i suo dicet ca^o. Que
cũqꝫ aũt ex sigñationib^9 egritudinũ ꝯpõnis mãifeste
fuerint sensus digscet. Sꝫ q̄ occlte fuerint excepꝫ re=
plõne ꝛ opilõne ꝛ apãtib^9 ꝛ solõne ꝯtinuitatꝫ i dictio
ne vlĩ ꝯphẽdere ẽ difficile. Et siũr illud qd ex replõi=
priũ erit. Meli^9 igitur ẽ vt h^o totũ dictiõibus ꝓ=
uet pticularibus. ¶ De signis cõplexionũ. Ca. iij.

Signorum gñã q̄b^9 ꝯplõnũ digscũt dispões sꝫ de=
ce. Unũ eorum ẽ tact^9. Et mod^9 qd q̄ cogscit ẽ vt
ꝯsideret an tactui sani sit eq̄lis i terrꝫ tpatꝫ ꝛ aere tẽ
pato. Nã si eq̄lis fuerit sigñabit eq̄litatẽ. Qd si patia
tur ab eo tactor ꝯplõez hñs sanã ꝛ ifrẽt aut calefiat
aut ipꝫ sentiat nãli molliorẽ aut duriorẽ aut aspio=
rẽ: nꝫ fuerit ibi cã ex aere aut balneatiõe cum aq̄ frã
aut a^a re q̄ mollitiẽ addat aut aspitatẽ ẽ tũc ex ꝯplõe
nõ tpata. Et ex dispõe q̄ de vnguiũ i mollitie ꝛ siccitate
ipsarum põle ẽ cogscere ꝯplõnis corpis dispõz: sꝫ molli
tiei ꝛ duritiei iudiciũ nõ sit stabile nisi pri^9 eq̄litatis
iter calitatẽ ꝛ fritatẽ sigñatiões p̄cesserint. nã si nõ ita
fuerit põle erit vt calitas durum tactũ ꝛ asperum mollifi
cet nedũ illũ q̄ ẽ tpat^9 pp resolõnẽ ipsi^9 ꝛ facit existi=
mari q̄ sit mollis ꝛ hũid^9 nã ꝛ vt fritas mollẽ tactuꝫ
induret nedũ illũ q̄ ẽ tpat^9 ppea q̄ mltũ ꝯgelãt ꝛ ispis
sant ꝛ opinabiẽ q̄ sit sicc^9 sicut nix ꝛ sol. Et nix qd ꝓ=
pterea q̄ coagulat ꝛ cõgelat. Et sol qd ppea q̄ ingl
sat. Eorum aũt plimi q̄ frẽ sꝫ ꝯplõis corpa mollia sꝫ lꝫ
sint macra qm̃ cruditas mlta ꝯsistit in eis. ¶ Scdm
vo ẽ gen^9 signorum ex carne ꝛ adipe assumptorum. Qm̃
caro rubea cũ mlta fuerit hũiditatẽ sigñabit ꝛ calita
tẽ ꝛ erit ibi soliditas ꝛ si pauca fuerit ꝛ adeps mult^9
nõ ibi affuerit sigñabit siccitatẽ. Piguedo ãt ꝛ adeps
sp fritatẽ sigñtr ꝛ ẽ cũ eis laxitas. ꝛ si cũ h^o fuerit vẽarum
ãgustatio ꝛ sãguis ipaucitas ꝛ h^o hñti aducẽrit de
bilitas ex fame pp miorãtõz sãguis nãlꝫ q̄ ẽ ppar^9 ad
illud q̄ mẽbra ex nutri^o indigẽt: sigñabit q̄ ꝯplo h^9 ẽ
fꝫ nãz. Et si hec alia signa nõ affuerit sigñabit q̄ ẽ cõ
plõ acq̄sita. Pinguedis ãt ꝛ adipꝫ diminutio sp cali
tatẽ sigñat: qm̃ piguedis ꝛ adipꝫ mã sãguis ẽ vnctuo
sitas earum gñatrix ꝛ ẽ fritas: ꝛ pp h^o in epate minorãẽ
ꝛ sꝫ i itestinis multe. Et nꝫ sũt sup cor mlte plusqꝫ su
per epar nisi pp mãz: nõ em̃ pp ꝯplõz ꝛ forãz ꝛ pp cu
rã nãe pẽdẽtẽ a mã illi siti. Pinguedinis aũt ꝛ adi=
pis ꝯgelatõ sup corp^9 minuiẽ ꝛ augeẽ fꝫ minoratiõz
calorꝫ ꝛ ipi^9 aug^m. ¶ Et corp^9 qd carnosuꝫ absqꝫ mlẽ
to adipe ꝛ pinguedine est corp^9 calꝫ ꝛ hũidũ. Qd si
fuerit caro rubea mlta cũ pinguedine ꝛ adipe pau=
co sigñabit hũiditatẽ supfluã. Et si supflua fuerit hũi
ditatꝫ ꝛ fritatꝫ sigñabũt supfluitatẽ ꝛ q̄ corp^9 frm̃ sem
est ꝛ hũidũ. Et ex corpib^9 q̄ qd magꝫ ẽ macrũ ẽ frm̃
ꝛ siccũ ꝛ postea calꝫ ꝛ siccũ dũ siccũ in calitate ꝛ fri
tate tpatũ exit postea calꝫ qd ẽ i hũiditate ꝛ siccitate
tpatũ. ¶ 3^m vo gen^9 ẽ signũ sũptorum ex capillꝫ ꝛ ipa sꝫ
q̄ sumẽda sũt ex pte horum morum q̄ sũt velocitas ortus
ꝛ ipi^9 tarditas ꝛ multitudo eorum ꝛ paucitas ipsorum
subtilitas ꝛ gssitudo eorum plãities ꝛ crispitudo: ꝛ eo=
rũ color ẽ vna ex radicib^9 in h^o. ¶ Signa vo ex velo
citate natiuitatꝫ eorum aut tarditate aut phibitiõe ori
ginis ipsorum sũpta sũt q̄ illi q̄ tarde nascũẽ aut nõ na
scũẽ cũ nõ affuerint sigñatiões q̄ corp^9 penit^9 sangui=
nẽ nõ hrẽ demõstrẽt sigñant q̄ ꝯplõ vehemẽt ẽ hũida.
Qd si festinauerint nõ erit corp^9 illi^9 hũiditatꝫ: imo
ad siccitatẽ declinabit. Ipi^9 vo calitas ꝛ fritas ex
alijs signis q̄ iã diximus^9 cogscũẽ. Cũ aũt calas ꝛ sicci=
tas ꝯiũgenẽ capilli mlto citi^9 nascenẽ ꝛ erũt mlti ꝛ gs
si qm̃ mltitudo calitatẽ sigñat ꝛ gssities multã fumo=
sitatẽ iõqꝫ in iuuenib^9 est ãpli^9 q̄ȝ in puerꝫ: qm̃ puero
rũ mãe vaporose sunt ꝛ nõ fumose. ꝛ horum ꝯtra ipsorum
sequũẽ ꝯtra. Sigñio aũt ex pte figure ẽ q̄ crispitudo
sigñat calitatẽ ꝛ siccitatẽ. Est tñ cũ forami^m ꝛ porrorũ
inuenit tortuositatẽ. sꝫ istd nõ resoluiẽ cũ alteraẽ cõ
plõ. Due vo p^c res mutãẽ: ꝛ planities h^9 sigñat ꝯtrũ.
¶ Ex pte ãt colorꝫ nigredo sigñat calitatẽ ꝛ sub albe
do sigñat fritatẽ ꝛ citritas ꝛ rubedo eq̄litatẽ sigñãt ꝛ al
bedo sigñat aut fritatatẽ aut hũiditatẽ vehemẽtẽ si=
cut canities aut fortẽ siccitatẽ sicut accit vegetabili=
bus cũ siccãẽ q̄ ex sua nigredine aut viriditate trans
eũt ad albedinẽ: ꝛ h^o qd ñ accit hoib^9 nisi i fine egri
tudinũ siccãtiũ. ¶ Et canitiei qd cã apd Ari. ẽ ꝯuer=
sio ad colorẽ flatꝫ: ꝛ apd Ga. ẽ atacharugi q̄ nutri^m
mor^9 ei^9 ꝛ ipi^9 penetratio i poris tardata. Cũqꝫ duas
dictiões ꝯsideraueris inuenies eas ꝓ certo ꝓpinq̄s
qm̃ cã in albedine colorꝫ flatis ꝛ cã in albedine ata
charugi est vna ꝛ de h^o qd physic^9 tractare dꝫ. Post
h^o aeres ꝛ regiões in re pilorum opẽz hñt q̄ obfuãda
ñ ei timeẽ q̄ in nigro sit capill^9 flau^9 q̄ eq̄litatẽ ꝯplõis
ipsi^9 significet cũ eã habuerit: nꝫ in capillis sclaui ni
gredo q̄ ꝯplõis ei^9 significet calitatẽ cũ ipsorum gen^9 eã
hũerit. Etates etiã i re capillorum opanẽ qm̃ iuuenes
sũt sicut meridiõales ꝛ pueri sicut septẽtriõales ꝛ se
nect^9 est sicut mediũ. Pili p̄terea in puero mlti sigñãt
q̄ ipi^9 ꝯplõ cũ crescet ad meliã ꝯuerteẽ. ꝛ i sene sigñat
q̄ in pñti est melic^9. ¶ Quartũ vo gen^9 est signorum sum
ptũ ex colore corpis. Albedo .n. signũ est p̄uationis
sanguinis aut paucitatꝫ ipi^9 cũ fritate: qm̃ si cũ cali=
tate eẽt ꝛ hũore colerico eẽt citrinitas. Et rube^9 q̄dẽ
sigñat mltũ sanguis. Et ruffus ꝛ subruffus sigñat cali
tatẽ. Sꝫ subruffus plus sigñat colerã rubeã ꝛ ruffus
sigñat sanguinẽ colericũ. Est tñ cũ subruffus sãguis
significat p̄uationẽ: sꝫ nõ sit sibi colera rubea queãd
modũ accidit in cõualescẽtib^9. Fusc^9 aũt vehementẽ
sigñat fritatẽ ob quã minuiẽ sãguis. ꝛ ꝯgelaẽ ille pau
cus ꝛ ad nigredinẽ conuertiẽ ꝛ cutis mutat colorẽ. ꝛ
brunus sigñat calitatẽ. Et melõgian^9 fritatẽ sigñat et
siccitatẽ qm̃ calor est qui purã colerã nigrã sequiẽ.
Sed gypseus frigiditatẽ sigñat ꝛ rẽ flegmaticaꝫ. Et
flane^9 fritatẽ ꝛ humiditatẽ sigñat cũ pauca re mellica
qm̃ est albedo cum pauco viriditatis. Erit ergo al=
bedo seq̄ns colorẽ flatis ꝛ cõplõꝫ humiditatis ꝛ viri
ditas sequens sanguinem cõgelatum qui trahit ad
nigredinẽ qui cõmixtus flegmati factus fuit viridis

Et eburne⁹ fritatem sigt statica cum pauca col'a ru
bea. Et fm pl'm qd mutat color ppt epar ad subrus
fedinez ⁊ albedinē: ⁊ pp splenē ad subruffedinē ⁊ ni
gredinē. Et in egritudib⁹ hemorroidar ad subruffe
dinē ⁊ viditatē. h⁰ tñ nō est sp imo ē cū mutat. Cog
scere vo ex colore ligue 9plōez stōi ⁊ itestior ē diffici
le. Et fortasse est cū in vna egritudine duor colorū
diuersitas in duob⁹ 9tingit mēbris sic cū albescit lin-
gua ⁊ nigrescit facies i vna egritudie quēadm icteri
tis q pp vehemētiā acuitatis col'e rubee accit. ¶ Qui-
tū vo ē gen⁹ sigr ex fora mbror suptor: qm 9plo-
nē cal'az sequit pectoris ā plitudo ⁊ extremitatū ma-
gnitudo ⁊ ipar 9plem in qtitate eor absqz coāgu-
statiōe ⁊ sine curtitate: ⁊ pcipue manuū ⁊ pedū ⁊ ve
nar āplitudo ⁊ ear apitio ⁊ pls⁹ magnitudo ⁊ forti
tudo ipi⁹ ⁊ magnitudo muscl'or ⁊ ppidtas eor ex
iūcturis: qm opōes augmtatiue ⁊ 9positiue fore cali
tate 9plēt. Et fritate sequit oiuz hor 9ria: qm ppt
eā mioraāt vtutes nales ⁊ nō 9plēt opōes natiuitas
⁊ creatōz. ¶ Et 9pl'onē siccā sequūt asperitas ⁊ cur-
uitas ⁊ iūcturar māifestatio ⁊ apitio cartilaginū in
epigloti ⁊ naso ⁊ est nasus eql'. ¶ 6m vo ē gen⁹ sigr
suptor ex velocitate passiōis mbror. Debiū. n. cum
cito calefit absqz difficltate ē cal'e 9pl'onis: qm 9uer
sio in gnē p portiōali est facilior 9uersiōe ad 9riū. ⁊
si cito infrat res erit e9rio. Qd si aliqs dixerit q op3
vt res sit huic 9ric. Nos nāqz p certo scim⁹ q res n
patit nisi a suo 9rio ⁊ n a suo sili sed ex h⁰ vbo qd tu
pmisisti 9ucit vt pa⁰ a sili sit dignior. ¶ Rnsio erit q
sil'e a q nō patit res est illd c⁹ qlitas ⁊ qtitas illi⁹ qd
ei sil'e erit ē vna spē ⁊ nā. Qd āt cali⁹ ē alio nō ē sil'e
ei qd est min⁹ calm: imo duo cal'a qr vnū est calidi⁹
diuersificāt: ⁊ illd qd q ē min⁹ cal'm 9pōne ei⁹ qd est
calidi⁹ est frm. Patit g ex hoc vn est frm cōpōne illi⁹
⁊ nō calm. Patiet etiā ab eo qd est ipo frigidius ⁊ a
frō. vnū tn eor ipius qlitatem auget ⁊ pbz ei augm
qd est in ipo forti⁹ ⁊ alter ei⁹ minuit qlitatē. Ipsi⁹ g
alteratio ad id qd in sui qlitate pstat augm ⁊ mutat
illud qd in ipso est fortius erit facilior: licz sit hc alia
cā q alicui eor q in qlitate cōicāt est ppria ⁊ 9dicit si
cut illd qd in sui nā calide erit cōplōis nō cito reci-
pit in se cal'i opōm: nisi ppterea q calitas destruit
opōz 9riū qd est frm eo q refrenat illd qd 9plō cal'a
vult efficere de aug⁹ i calefactōe. Cū g sibi occurrūt
⁊ phibens destruit iuuāt se ābo i calefaciēdo ⁊ eor
adiutoriū seqt duar qlitatū fortitudo cōpleta. Cuz
vo extrinseca calitas eqlitatē destruere voluerit ca
lor inat⁹ q est it⁹ erit res fortior i resistēdo adeo vt
venena cal'a nō refrenet nz expellat: nz ipor corrū-
pat subaz nisi calor inat⁹. Calor nāqz inat⁹ nāe ē in-
strm qd caloris euenientis expellit nocum ppterea q
spūz mouet ad ipz expellēdū ⁊ ad ei⁹ vaporē remo-
uēdū ⁊ ad ipz resoluēdū ⁊ ipi⁹ māz adurēdū. Et fri
ēt adueniēt nocum p 9riū expellit. ¶ Hāc vo ppeta
tem nō hz fritas: nō ei ipugnat nz refrenat nisi adue
niētē calitatez per 9riū tm qr nō impugnat adueniē
tem fritatē. Et calor qd inat⁹ ē ille q humores nāles
tuet ne eis calitates extnec dñent. Calor nāqz inna-
tus cū est fort⁹ pt nā ipo mediāte i huorib⁹ mistrare
fz mōm mat urādi ⁊ digerēdi: ⁊ custodit eos fz sani

tatē ⁊ mouēt huores fz mōz mistratiōis ipi⁹. ⁊ phi-
bēt moueri fz mōz mistratiōis caloris extnei qre n pu
trefiūt. Sz cū calor iste ē dbilis fatigat nā a regimie
hor abstinet pp istn debilitatē qm iter ipaz ⁊ huo-
res ē mediū ⁊ stat: ⁊ calor extne⁹ iuenit huores nō im
peditos ab administratiōe. Cōphēdūt g ab eo ⁊ facit
eos obediētes ⁊ motu extneo ipos mouet ⁊ accit pu-
trefactio. Calor igr inat⁹ vtutū oiz ē instrz: sz fritas
ē ei incōueniēs: ⁊ nz pdest nisi accntalr. Ideoqz dr ca-
lor inat⁹ ⁊ nō dr fritas innata: nz 9pat fritati ex co
cordia corpis illd q opat calitati. ¶ 7m āt gen⁹ sigr
ē q sumit ex cogitatiōib⁹ ⁊ a reb⁹ multū desiderat a nā
hois qs plz apphēdit vt⁹ ⁊ opat silitudinē qlitatū si
cut dicem⁹ in sōnis id q corp⁹ ē instrz aie. ¶ 8m āt ge
nus ē q sumit a signis opōnū. Cū si. n. opōes fz nālem
cursū pcedūt plene ⁊ pfecte sigāt cōplōis qlitatez.
Qd si a pte sua ad mot⁹ mutēt supfluos sigant 9plō
nis calitatē. Et silr si ppauerit: qm calitatē sigāt sic
augmti velocitas ⁊ natiuitat capillor ⁊ natiuitatis dē
tiū. Qd si dbilitēt ⁊ ociose fiāt ⁊ tardēt sigant 9plōis
fritatē. Est tn cū eor dbilitas ⁊ ociositas ⁊ tarditas sīt
cadētes ppt cōplōz calā: lz illd eē nō possit absqz mu
tatiōe a cursu nāli cū debilitate. ¶ Et est ēt cū pl'es
nāliū opōnū dficiūt pp calitatē: ⁊ minuūt sicut sōn⁹
qm fortasse est cū dstruit pp calorē cōplōis cal'e aut
minuit. ¶ Et silr est cū augent aliq dispōnū nālium
pp fritatē sic sōn⁹: sz tn nō erūt ex sūma cōpōnū non
nāliū absolute imo 9ditiōalr ⁊ p cām. ¶ Sōni nāqz
necitas invita ⁊ sanitate nō est necitas absoluta: im
mo ppea vt sps ab ipediētib⁹ sepet pp illud qd ei ac
cidit ex latitudine: aut ppea q est ei necīū incūbere
pp digōz cibi ⁊ ppea q nō pt duas res. Sōni igitur
necitas nō est nisi ex pte alicui⁹ ipo⁹ ⁊ est exit⁹ a necī
tate nāli lz sit exit⁹ ille nālis ab eo vn est neci⁹. nāl
em dr d necio cōitate nois. Firmior vo sigatio quā
h⁰ nomē hz n ē nisi vt dicat ex 9plōe eqli ⁊ illud ē vt
opōes seqnt ⁊ 9pleāt. ¶ Ei⁹ vo sigatio sup calitatē ⁊
fritatē ⁊ siccitatē ⁊ hūiditatē est sigatio pbabil'. ¶ Ex
gnē āt opōnū fortiū q calorē sigant est acuitas vocis
ei⁹ grsitudo ⁊ loqndi velocitas ⁊ ipi⁹ 9tinuitas ⁊ ira
⁊ festinatio motionū ⁊ palpebrar citatio: lz sit cum
ista adueniūt n pp cāz cōez imo pp cām mebro opa
tionis ppaz. ¶ 9m vo gen⁹ ē expulsio supfluitatū a cor
pore ⁊ qlitates eor q expellūt. ¶ Expulsio em cū n au-
fert ⁊ illud qd ex stercore ⁊ vrina egredit ⁊ sudore ⁊
aliis est acutū hns odorē fortis ⁊ tincturā ex eis q tin
cturā hre 9sueuerūt ⁊ adustionē ⁊ dcoctionē ex illis
q assationē ⁊ decoctionē solēt hre est calm. Qd vo di
uersum est ab h⁰ est frm. ¶ Et gen⁹ qdē decimū ē su
ptū ex dispositionib⁹ vtutū anime in suis opationib⁹
⁊ passionib⁹ sic ira fortis ⁊ estuatio ⁊ pceptio ⁊ intelle
ctus ⁊ audatia ⁊ verecundia ⁊ suspitio bona ⁊ bona
spes ⁊ impietas ⁊ impigritia ⁊ mor viriditas ⁊ pauca
ociositas ⁊ parūp pati ab vnaqqz re sigat calitatem
eor aūt 9ria frigiditatē ⁊ pseuerātia feruoris et mā-
suetudinis et imaginari et rememorari et reliquor
significāt siccitatē. ¶ A passionib⁹ vo cito remoueri
significat hūiditatē. ex hac qdē secta ē insomnietas
et somniū. qm ille in cui⁹ 9plone est dñiū calitatis vi
det se quasi ad ignē calefieri aut sicut ille q sedet ad

solē. ꝛ ille i cᵘ ꝯplōe ē fritas dn̄ans videt se sicuti eēt in niue aut q̄si i aquā mitterer̄ fra3. āpli⁹ vnusq̄sq3 hūorē hn̄s dn̄antē videt illd̄ qd̄ suo ꝑtiet hūori quēadmo dicit. hoc āt totū qd̄ nolauim⁹ aut ꝑlin ei⁹ ē de mō signoꝝ ꝯplōnū ꝑncipaliū q̄ sunt ab initio creature. ¶ Cōplōnū ꝟo extrineaꝝ accidtaliū q̄ est acuta sigt inflāmatōꝝ i corpe nocibilē febres ꝑcedētē ꝛ fortitudīs ōstructōꝝ apd̄ mot⁹ rebellionē calitat3 ꝛ siti3 supfluā ꝛ adustiōe3 i ore stōi ꝛ amaritudinē i ore ꝛ i pl'su q̄ laritudi attinet ꝛ velocitati vehemēti ꝛ freq̄ntie ꝛ cui oīa calefaciētia i regīne adhibita nocēt ꝛ q̄ infrāntia curāt ꝛ c⁹ dispō i estate mala erit. ¶ Cōplōnis āt frē ñ nāl' sig̃ sꝫ paꝝ digerere ꝛ siti pauca ꝛ iūctura laritas ꝛ ex state febres mīte ꝛ cui reumatismi nō nocent ꝛ infrāntia i regīe adhibita ꝛ vt ꝑ calefaciētia curer̄ ꝛ vt i hyeme malā hēat dispō3. ¶ Signa ꝟo hūiditat3 nō nāl' sꝫ ꝯtinētia signis frāt3 ꝛ est cum eīs laritas ꝛ salive flur⁹ ꝛ mucilagīs ꝛ vētr3 soḱo ꝛ digerendi malitia ꝛ ipedim qd̄ ē a regīe qd̄ ē hūidū ꝛ mlt⁹ sōn⁹ ꝛ inflatio palpebraꝝ. ¶ Sꝫ sig̃ siccitat3 nō nāl: sūt asperitas ꝛ vigilie ꝛ macies accn̄talis ꝛ lesio a regīne i q̄ ē siccitas ꝛ malitia dispōis in autūno ꝛ curari ꝑ id qd̄ hūiditatē effic̄ curatio pn̄s per aquā calidā ꝛ oleum subtile ꝛ fortis receptio eorum.

¶ De ꝯphensiōe sigr̄ū ꝯplōe3 hn̄tis eq̄lem. Ca. iiij.

Signa ei⁹ aggregata accepta de alijs q̄ dixim⁹ sūt eq̄litas tact⁹ in calitate ꝛ fritate ꝛ siccitate ꝛ hūiditate ꝛ mollitie ꝛ duritie. Et eq̄litas colo3 in albedine ꝛ rubedine ꝛ figure mediocritas int̄ ꝑssitiē ꝛ macie3 q̄ tñ mag̃ dclinet ad ꝑssitie3 ꝛ ipi⁹ vene sunt int̄ sōmersas ꝛ super carne3 ꝑcedētes q̄ sūt separate ꝛ egredientes ꝛ capilli int̄ pilositatē ꝛ lenitate3 ꝛ crispitudine3 ꝛ plātie3. ꝛ in tpe pueritie trahāt aliq̄tulū ad rubedinē ꝛ i tpe iuuētut3 ad nig̃dine3 aliq̄tulū ꝛ eq̄litas dispōis sōni ꝛ vigiliaꝝ ꝛ mēbroꝝ in suis motib⁹ ꝯuenientia ꝛ sāitas ꝛ fortitudo in imaginatōe ꝛ itellu ꝛ memoria ꝛ in motib⁹ mediocritas int̄ supfluitatē ꝛ diminutō3 v3. int̄ mltā audaciā ꝛ tiorē ꝛ int̄ irāꝛ patiētiā ꝛ pietatē ꝛ miaꝫ ꝛ int̄ istabilitatē ꝛ ꝑseuerātiā ꝛ i opōib⁹ oīb⁹ ꝯplem. ꝛ sāitas ꝛ bōitas augmēti ꝛ velocitas i ipo ꝛ ꝑcer' stat⁹. ꝛ ēt ipi⁹ sōnia dlectātia ꝛ spē3 bōaꝫ facietia ex odorib⁹ bōis ꝛ sōnūs dlectātib⁹ ꝛ palatijs nouis ꝛ hāc qd̄ hn̄s ꝯplōe3 faciē hilarē amabilē ꝛ iocūdā hēbit. ꝛ erit tēpat⁹ i dsiderio cōedēdi: ꝛ bibēdi ꝛ erit bōe istibre i stō ꝛ epe ꝛ vēis ꝛ assiīatōe in toto corpe. ꝛ tēpat⁹ i expellēdo superfluitates a se ex cānalib⁹ q̄ illd̄ efficere ꝯsueuerit.

¶ De sign3 ei⁹ q̄ egredir̄ ab eq̄litate superflua. C. v.

Iste ē c⁹ ꝯplōes mēbroꝝ nō sīlant̄: imo fortasse mēbra ipi⁹ ꝑncipalia in exitu ab eq̄litate sibi ꝯ̄ria erūt ꝛ vnū eoꝝ ad vnā egredir̄ ꝯplōne3 ꝛ aliū ad ei⁹ ꝯ̄uā. Cūq3 ei⁹ cōpō dissīlis fuerit: erit mal⁹ ꝛ ingenio sui ꝛ intellu: sic ille q̄ magnū h3 ventre3 ꝛ digitos curtos ꝛ facie3 ꝛ caput rotundū ꝛ staturā magnā: aut ille q̄ h3 paruū caput ꝛ in facie ꝛ frōte carnis mltitudine3. ꝛ ēt in collo ꝛ pedib⁹ ꝛ est ei⁹ facies medie spe silis. ꝛ si ipi⁹ mādibule magne fuerit erit valde diuersus: ꝛ silr si caput ꝛ frōs rotunda fuerit: sꝫ facies valde rotunda ꝛ collū vehemēter grossu3 ꝛ in ocul' mot⁹ hūerit tarditate3: erit i oīb⁹ oīb⁹ a bonitate remotior.

¶ De signis repletionē sig̃antib⁹. C. vj.

Replō sꝫ duos erit mōs ē. n. replō fm̄ forāia ꝛ ē replō sꝫ ꝟtutē. ¶ Replō ꝟo sꝫ forāmia est vt sint hūores ꝛ spūs ꝛ si i suis q̄litatib⁹ boni extistāt i ꝯ̄titate sui supflui adeo ꝙ forāmia ipleuerit ꝛ extēderint h⁹ āt hn̄s sꝫ timorē mor⁹ erit. Est nāq3 cū replō vēas scidit ꝛ ad suffocātia fit flur⁹ ꝛ accit suffocatio aut epilia: aut apoplexia. C⁹ qd̄ sanatio ē vt cito cū minutiōe succurrat̄. Sꝫ q̄ ꝑꝑ malitiā q̄litatis hūoꝝ ꝯtingit ipos nocum facere tm̄ ꝛ ñ q̄̄titate iō vl ꝟtutē. ¶ Scd̄3 ꝟtutē ꝟo replō ē vt hūores q̄̄titate sui nocum nō faciāt: sꝫ malitia q̄litat3 ipoꝝ tm̄ q̄ꝑꝑ ꝟtutē malitia sue q̄litates vincūt ꝛ fiūt inobediētes ad digerēn̄. ꝛ mafañ. ꝛ h⁹ qd̄ hn̄s ex eg̃tudib⁹ tiet putrefactiōis. ¶ Replōis ꝟo sig̃ vīr sꝫ mēbroꝝ ꝯ̄uitas: ꝛ in motib⁹ pigritia facie rubedo ꝛ venaꝝ inflatio ꝛ cut3 extēsio ꝛ plētudo in pl'su ꝛ tinctura in vrina et spissitudo ꝛ paucitas ōsiderij ꝛ visus ōbilitas ꝛ somnia q̄ ꝯ̄uitatē ꝑtēdūt sicut ei⁹ q̄ videt se q̄si mouere ñ posse aut on⁹ ꝯ̄ue ōferre. aut loq̄ ñ posse: sicut videt̄ se volare: ꝛ motuū velocitas hūoreꝫ sig̃t subtiles et in q̄̄titate tēpata. Et replōis qd̄ sꝫ ꝟtutē sig̃ sꝫ qd̄ ꝯ̄uitas ꝛ pigritia ꝛ ōsiderij paucitas q̄ ei ꝛ p⁹ replōi sꝫ cōia. Sꝫ cū replō sꝫ ꝟtutē ē simplex nō sꝫ vene adeo iflate n3 cut3 vehemēt3 extēsiōis n3 pl'sus adeo ple⁹ ꝛ magn⁹ n3 vrina mltū ꝑssa n3 colo: valde rube⁹ cōcussio q̄3 ꝛ laritudo nō ꝑueniūt in eo nisi post motū ꝛ incessu3. ꝛ videt in sōnis pruritū ꝛ mordicatiōe3 et icēsionē ꝛ odores fetidos. hūoꝝ ēt dn̄ans cog̃scit̄ et sig̃tiones ipi⁹ qs nolabim⁹. Et sꝫ plin replō fm̄ ꝟtutē ꝑnat egritudinē añq̄ ei⁹ ꝯpleant̄ sig̃ationes.

¶ De signis dn̄ij cuiuslibet humoꝝ. Ca. vij.

Sanguis sig̃atiōes cū dn̄ant̄ sig̃atiōib⁹ replōis sꝫ forāmina vicine erūt ꝛ ꝑꝑt̄ h⁹ accit ex dn̄io ei⁹ ꝯ̄uitas in origine oculoꝝ ꝑpe ꝛ in capite ꝛ tpib⁹ ꝛ alices ꝛ oscitatiōes ꝛ nausea ꝛ dormitio mlta ꝛ i sēnib⁹ ꝑturbatio ꝛ in intellu tarditas ꝛ laritudo absq3 ꝑcedēte labore ꝛ dulcedo in ore ꝑter solitū ꝛ rubedo in lingua. ꝛ fortasse in corpe appebūt ademenul ꝛ in ore bothor ꝛ sāguis flur⁹ accit i loc3 q̄ facile scindūt sicut narib⁹ ano ꝛ gingiu3 ꝛ ē et cū illd̄ ōmōstrāt ꝯplō ꝛ regim̄ ꝑteritū ꝛ regio ꝛ etas ꝛ tps ꝛ ꝯsuetudo ꝛ tps lōgū a minutiōe. Et sōnia q̄ illud sig̃ant sicut cū hō in sōnijs res videt rubeas aut sāguinē mltu3 ex suo corpe exire aut se in sāguine natare ꝛ silia. Dn̄ij ꝟo flat3 sig̃tiones sꝫ albedo in colore: supflua laritas ꝛ mollities ꝛ fritas: ꝛ salive mltitudo q̄ sit viscosa ꝛ sit3 paucitas nisi salsu3 fuerit ꝛ ꝑcipue in senectute ꝛ digerēdi debilitas ꝛ oxyrremia ꝛ vrine albedo ꝛ somn⁹ mlt⁹ ꝛ ociositas ꝛ mēbroꝝ laritas ꝛ pigritia ꝛ pl'sus lēitas q̄ tarditati ꝛ raritati attinet. Amplius etas ꝛ ꝯsuetudo ēt regimē ꝑteritū ꝛ aer ꝛ regio. Et somnia in q̄b⁹ videt̄ aq̄ ꝛ flula ꝛ niues ꝛ pluuie ꝛ frigus demōstrant illud. ¶ Sig̃ationes aūt dn̄ij colē rube sunt colo3 ꝛ oculoꝝ citrinitas. ꝛ oris amaritudo ꝛ lingue asptas ꝛ ipi⁹ siccitas ꝛ nariū ariditas ꝛ vēto frō ōlectari ꝛ sit3 mlta. ꝛ pl'sus festinatio ꝛ ōsiderij cōedēdi debilitas ꝛ nausea ꝛ vomit⁹ coleric⁹ ꝛ viridis ꝛ venter mordicatiu⁹ ꝛ horripilatio ad modū puncture acuum. Amplius precedens regimen ꝛ etas

⁊ ɔplō ⁊ ɔsuetudo ⁊ rgio ⁊ hora ⁊ tps ⁊ ars: ⁊ sōnia i qbꝰ videnť ignes ⁊ vexilla citrina ⁊ videř res q̄ ñ sūt citrine citrias ⁊ videre icessiões aut calorē. balneū āt sol aut his silia sigñant illō. ¶ Dñii aō cole nigre sigñatões sūt corpis macies ⁊ vt sit fuscꝰ ⁊ sāguinis nigredo ⁊ eiꝰ ɔstrictio ⁊ vigilie mlte ⁊ mlta sollicitudo ⁊ ardor ouis stōi ⁊ ɔsideriū medosū ⁊ vrina fusca: aut nigra ⁊ ɔsīla ⁊ vt corpꝰ sit nigꝝ ⁊ pilosuz: qm̄ cola nigra raro gñať i corpibꝰ albi ⁊ lenibꝰ ⁊ vt freqñť accidāt morphea nigra ⁊ vlcera mala ⁊ egritudines in splene. Et pt hꝰ etas ⁊ ɔplō ⁊ ɔsuetudo ⁊ regio ⁊ ars ⁊ hora ⁊ tps ⁊ rgimen ptm̄. ⁊ sōnia trorē facientia ex tenebris ⁊ cruciatu ⁊ rebꝰ nigris ⁊ terroribus.

¶ De signis q̄ opilatōẽ demōstrant. Cap. viii.

Cum mateṙ ɔungunť ⁊ signes eas demťant: ⁊ sentiť extensio ⁊ ñ sentiūť sigñatões replōis in toto corpore opilationes pculdubio ibi adesse intelligūtur. ¶ Uerūtñ grauitas in opilatōibꝰ sentiť cum opilatões in cānalibꝰ erūt p q̄s mltas currere mās est nece sic in opilatōibꝰ q̄ in epe fiūt: qm̄ cū illō qō ex cibo ad epar pueñit opilatões penetrare phibuerūt colligeť ex ea res mlta ⁊ retiebiť ⁊ grauabit vehemtiꝰ q̄ apa ⁊ discerneť ab apate p mltā grauitatez ⁊ febris puatōz. Cū āt opilatões in aliis fuerint cānalibꝰ nō sentieť grauitas. s3 sentieť ɔtentio penetratōis sāguis ⁊ extēsio. Amplꝰ plimi opilatōis i vēis hñtiū colorē hñt citrinū cū sāguis p forala sua ad cutꝫ supficiē ñ accedit. ¶ De signi q̄ ventositates significāt. Ca. ix.

Uentositates cogscūť p id qō ex doloribꝰ accit mēbris sensibus. ⁊ hꝰ qō seqť illō qō ipe ex solōe ɔtinuitatꝫ efficiūt. ⁊ cogscūť per motꝰ q̄ eis accit membꝫ. ⁊ cogscunť etiā per sonos. ⁊ cogscunť p tactū. ¶ Dolores āt extendentes ventositates sigñāt ⁊ pcipue si vehementes fuerint. Qō si illic permutatō ex dolore fuerit iā sigñatio cōpleta erit. ⁊ hꝰ qō non erit nisi cū ɔtinuitatꝫ solō in mēbris fuerit sensibilibꝰ. ¶ In eis āt q̄ sūt sic ossa aut sic caro glādosa nō appet hꝰ p dolorē. ¶ Est tñ cū i ossibꝰ fiūt vētositates q̄ ossa rūpendo frāgūt vbi ñ ē dolor nisi sequens puncturā q̄ os fractū illō qō ē corā ipo frāgit. ¶ Cognitões āt vētositatū ex motibꝰ mēbroꝝ sit sic cognitões ex saltu accitē ex vētositatibꝰ q̄ gñanť ⁊ mouētur ad hoc vt exeāt ⁊ resoluāť. ¶ Ex sonis āt cogscūtur qm̄ soni aut erūt i ipis eisdē sicut ventrꝫ rugitꝰ ⁊ eis silia: ⁊ sic sonitꝰ i splene cū eiꝰ dolor ex vētositate fuerit: aut sonꝰ i eis fiat p pcussiōez queādm̄ digscuť hydropisis inť ascitē ⁊ timpaītez p pcussionez. ¶ Eaꝝ āt cognitões ex parte tactꝰ fiūt. v. g. qꝛ tactꝰ discernit inť iflatōz ⁊ tiorē cū hūoribꝰ: ppea q inflatio est ibi cū extēsiōe ⁊ cedit ɔpssiōi: ⁊ nō in mā fluida ⁊ liqda: aut hūore viscoso: sensus. n. tactꝰ inť ista discernit. ¶ Et dfia qō inť inflatōz ⁊ vētositatez nō est in sub̄a: imo i n forma motꝰ statiōis ⁊ cōpressionis.

¶ De signis apata declarantibus. Cap. x.

Aparentia qdez apata declarāt sensus ⁊ pñtia. ¶ Occultoꝝ ꝟo cala demťant febris comitās ea: ⁊ grauitas cū dolore pūgitiuo si mēbrū apatū sensum hūerit. ⁊ ex eis ēt q̄ ipa declarāt aut declarādo iuuāt est nocumm̄ in opōnibꝰ illꝰ mēbri ingrediens. ¶ Et ex illis qua apa vehemēť sigñant est sentire inflatōz in parte illꝰ membri si sensus ad ipm semitaz hūerit. ¶ Frm āt dolor pcldubio ñ comitať ɔvlia signa ōmťare ē difficile. Que si facilia fcā fuerit necessario erūt tediosa. Meliꝰ ḡ ē vt fmo de eis posteriꝰ ad dictiōes cuiusqꝫ mēbri ptclares refuet. Qō aūt h̄ dicimꝰ est q cū sentieť grauitas ⁊ ñ dolor ⁊ fuerint cū eo signes dñij flegmatꝫ existiandū erit q sit statiacū. ⁊ si cū eo fuerint sigñ dñij mlie erit melicū ⁊ ppe cum tāgeť ⁊ erit duꝝ. Durities nāqꝫ ē ɔ ɔueniētioribꝰ significatōibꝰ ad ipꝫ dclaň. Cū āt apata cala i neruis fuerint erit dolor vehemēs ⁊ frebres fortes q̄ cito ad extēsiōez ⁊ turbatōez intellectꝰ pducēt: ⁊ i motibꝰ dilatatiōis ⁊ ɔstrictiōis faciet nocum. ¶ Amplꝰ oīa interioꝝ apata in mirach tenuitatē ⁊ macredinē efficiūt. Cūqꝫ collectōez faciēt apata in visceribꝰ ⁊ fꝫ exiture semitā pcesserint infestabit dolor vehemēť ⁊ febris ⁊ exaspabiť lingua valde ⁊ vigilie fortes fient ⁊ accñtia augmentabunť ⁊ accrescet grauitas ⁊ fortasse sentieť grauitas ⁊ ifrio. Est ēt cū i corpe subita appet macies ⁊ i oculꝰ repentina ɔcauitas. Cūqꝫ illud qō collectū ē fit maturꝫ febrꝫ fortitudō ⁊ dolorꝫ ⁊ plius sedať ⁊ loco dolorꝫ res aduenit q̄ ē sicut pruritꝰ: ⁊ si rubedo ⁊ durities ibi affuerint minorabiť rubedo ⁊ mollificabiť durities vt ɔpssiōi cedat ⁊ sedabunť accñtia oīa dolorē faciētia ⁊ grauitas ad sui finē pueñiet. Cūqꝫ apieť accidet pꝰ trēor mordicatiōez saniei fesq̄ns: deinde appebit febrꝫ ppť exitꝫ materiei ⁊ erit pulsus vacuitati ⁊ diuersitati aptꝰ ⁊ icedit fm viam debilitatꝫ et raritatꝫ ⁊ puitatis ⁊ tarditatis ⁊ in desiderio appebit casus ⁊ sepe calefiūt p ipm extrema. ¶ Mā āt expelliť per cāꝫ sue ptꝫ aut i itineť spuēdi aut migēdi: aut egredēdi. ¶ Et sigñ qō bōa pꝰ apertiōez est vt febrꝫ ex toto desēat ⁊ anhelitus fiat facilis ⁊ vtꝰ viuificeť ⁊ mā cito i pte sua egrediať. Est āt cū in occltꝫ apatibꝰ mā de mēbro ad mēbꝝ mutať. Et est cū h̄ qō mutaᵒ ē bōa: ⁊ ē cū ē mala. Bōa āt est cū de mēbro nobili ad ignobile mutať mēbꝝ: sic cū de apatibꝰ cerebri mutať ad id qō ē pꝰ aures: ⁊ ō apatibꝰ epis ad igula: ⁊ mala ē cū d mēbro igbili ad mēbꝝ eo nobiliꝰ mutať: aut qō minꝰ possit tolerar illō qō ei accit: sicut cū apa laterꝫ ad ptē cordis aut pulmōis mutať. mutatio ṗtea occltoꝝ apatū ⁊ iellatōes magꝝ apatū ad supiora aut iferiora sigñē hñt. Nā si in motibꝰ ipoꝝ ad iferiora dclinauerit i ypocōdrijs appebūt extēsio ⁊ grauitas: ⁊ si i motiōe sui ad supiora dclinauerit ōmťabit illō nobꝫ dispōnis anhelitus malitia ⁊ eiꝰ coāgustatio ⁊ ipiꝰ difficltas ⁊ pectoris ɔstrictio: ⁊ ardor ab inferioribꝰ incipiēs ⁊ ad supiora tēdēs ⁊ grauitas i pte furcula ⁊ capitꝫ dolor. Et est ēt cū signū appet in adiutorio ⁊ aseid: et illud qō qō ad supiora dclinat si cerebro fuerit ifitū erit malū ⁊ terrefaciēs. Uerūtñ si ad carnē laxā q̄ ē pꝰ aures declinauerit euasiōis fiducia i ipo erit. ¶ Fluxꝰ ṗtea sāguis ex narībꝰ i talibꝰ apatibꝰ ē signū bonū et i olbus iterioꝝ apatibꝰ. Tu aūt ad hꝰ inqrendū expecta i eo qō postea dicturi sumꝰ vbi fmonē de apatibꝰ inuestigabimꝰ et dispōnē cuiusqꝫ occltoꝝ mēbroꝝ notabimꝰ. ¶ De signis solōnis ɔtinuitatꝫ. Ca. xi.

Solutionē ɔtinuitatis si in mēbꝫ acciderit apparentibꝰ sensus declabit. ¶ Qō si mēbris acci

Digitized by Google

derit occltis dolor eã demrabit pforatiu⁹ aut pungi
tiu⁹ aut corrosiu⁹ ⁊ pcipue si nõ cũ eo affuerit febris.
¶ Et ipaz qd miltotiẽs comitar humor spissi cũ san
guine exit⁹ ad apltitudinem descẽdẽtis: ⁊ purulente
mcrere egressio si p⁹ significationez apatũ fuerit ⁊
eo maturatõz. Que āt ē p⁹ apata est cũ signt apatis
aptiõz cũ maturatõe: ⁊ ē cũ n. Si ṽo cũ maratõe fue
rit febris cũ aptiõe qescit ⁊ cũ abir pus ⁊ qescet gui=
tas ⁊ alleuiabir. Qd si n ita fuerit dolor fiet maior ⁊
augmtabir. ¶ Est ēt cũ ɔtiuitatis solo ex mbri disloca
tiõe a suis locis ⁊ recessiõe mbri a suo loco ⁊ si n dislo
cer sic ruptura digscir. ¶ Et est cũ ipa cogscir reten
tiõe ei qd cũari ɔsueuerat ex cãnalibus: qm fortasse
ad cãnales aut apltitudinẽ quã ɔtiuitatis solo fac de
scendit ⁊ nõ fz nalẽ separ viã queãd᷑ illi ɔtingit cui
intestina rũpũr cũ ego foras exir illi phiber. Et ē cũ
ɔtiuitatis solo n appet nz p sign cogscir vlla q noia=
ta st. vñ in ei⁹ dislocatõe disiões pticlres st necie q st
fz vnũqdq mbr. ⁊ h⁰ qd erit vt mbr sẽsũ n hẽat ⁊ cõ
phẽdit hũorẽ ⁊ currit qd ē in ipo pculdu⁰: ⁊ separ a
loco suo: ⁊ n sustẽtar sup mbr ⁊ seper p dislocatiõez
ei⁹ quã hũerit nz hũorẽ suscepit q ab eo effluat nz a
suo loco moueri poterit ⁊ aliis mẽbris n adheserit c⁹
dislocatõe mouear. Et tu qd scire dbes q apata ⁊ cõ
tinuitatis solo q dtiora hñt accñtia sũt q i mẽbris erũt
neruosis q st fortis sensus. qm ē cũ st pniciosa: fz sin=
copis ⁊ spasm⁹ ea sp comitãr: sincopis qd pp doloris
fortitudinẽ ⁊ spasm⁹ pp mẽbri neruositatẽ: deiñ i⁴ q
sũt sr iũcturas: qm tarde melioratõz rcipiũt ppvehe
mẽtẽ iũctur motũ ⁊ pp ea q apltitu⁰ qē apd iuncturã
est apta vt mã ad ipaz dscendat: ⁊ qm plsus ⁊ vrina
erũt ex signib⁹ dispõnuz vlib⁹: de eis igir loqmur.

¶ Sũma p⁴. dictiõis scõe ⁊ pulsu: c⁹ sunt. xix. capla.

¶ De pulsu ⁊ est smo vlis. Ca.i.

Ulsus est mot⁹ receptaclor spũs ex diastole ⁊ sistole ɔposit⁹ ad rgẽdũ spũz p acrẽ attractũ. Cõsidera tio āt q attẽdir i plsu aut ē vlis aut pticu laris fz vnãquãq egtudiez. Et nos qd h
de vlib⁹ rlis scie plsus loqmur: ⁊ ptic'lares ad loqn
dũ d egritudib⁹ ptic'larib⁹ i posteriorib⁹ rruabim⁹.
Dicem⁹ g q qlsq pls⁹ est ɔposit⁹ ex duob⁹ motib⁹ ⁊
duab⁹ qetib⁹. Ois nãq plsus ex diastole ⁊ sistole ē
ɔposit⁹. P⁹ h⁰ ṽo nece ē vt int oẽs duos ɔrios mot⁹
qes intueãt. Impole ē nãq q mot⁹ vn⁹ alii motui
ɔtinuer postq spatio eo applicar tmin⁹ ⁊ extrẽita=
tes i effcũ: h⁰ tñ i scia nãli dclabir. Postq igr h⁰ ita ē
ipole est qn i vnoqz plsu anq ali⁹ ɔseqr qtuor intue
mãt ptes. s. mot⁹ duo ⁊ qetes duo. s. mot⁹ eleuatõis
⁊ qes int ipaz ⁊ dpssionẽ ⁊ mot⁹ dpssiõis ⁊ q. int ipã
⁊ eleuatõez. Depssiõis ṽo mot⁹ apd plimos medico
rũ nllo mõ sentir: fz apd alios ē cũ aut in forti plsu
sua forti⁹ sẽtir: aut i plsu mag pp eleuatõm sui: aut
i duro pp mltã sui refrenatõez: aut i tardo pp lõgin
qtatẽ tpis sui mot⁹. G. qz dir lõgo tpe n fui sollicit⁹
ex depssiõe. postea ṽo nõ qeui tãgẽdo dõec ex eo ali
qd percepi ⁊ postea illd ɔpleui. nã postea porte pul
sus mihi apte fuerũt. Qui ṽo ita studuerit vt ego per
cipiet illd q ɔsecut⁹ fui. ⁊ lz sit ita vt dicit: i plimis tñ
dispõnib⁹ depssio nõ ē sensu pcepta. Cã ṽo ob quã

statutũ fuerit tãgere vẽas brachii ē facilitas pphẽdi
ipñ. ⁊ q hõ n ē sollicit⁹ vt ipz discooptat ⁊ rectitudo
sit⁹ ipi⁹ ppr rectitudinẽ cordis: ⁊ ei⁹ qd ē iuxta ipz: ⁊
oz qd vt sit tact⁹ manu sup lat⁹ exñte: qm si manus
sup vola plãte extẽdar i latitudie aug᷑ pbz ⁊ ex ele
uatõe diminutõz fac ⁊ ēt diminuit ex lõgitudie ⁊ ppe
i macilẽtis. ⁊ resupiata augmẽtat i eleuatõe ⁊ lõgitu=
die. Oz pterea vt tact⁹ fiat i hora q ille c⁹ plsus ē sit
ab ira rcor⁹ ⁊ gaudio ⁊ exercitio ⁊ oib⁹ passiõib⁹ ⁊ sa
turitate q gruedinẽ fac ⁊ faime ⁊ dispõne relinqndi cõ
suetudies ⁊ inouãdi vsus. Et oz ēt vt sit de plsu ex=
ptmẽ᷑ tpati nobil ita vt ali⁹ ei cõper. ¶ Amplius di
cem⁹ q gña ex qb⁹ medici plsus dispõnẽ cogscũt fz
q ipi refert st. x. qrũ eis fuerit neciũ vt posuissent
ea nouẽ. Gen⁹ qd qd ē sũptũ ex qntitate diastoles. ⁊
gen⁹ qd est sũptũ ex qlitate pcussiõis vene i digitos
⁊ gen⁹ qd ē sũptũ ex tpe cuiusq motõis. ⁊ gen⁹ qd ē
sũptũ ex cõn⁴ istri. ⁊ gen⁹ qd ē sũptũ ex ei⁹ euone aut
replõne. ⁊ gen⁹ qd est sũptũ ex calitate tact⁹ ipi⁹ aut
fritate. ⁊ gen⁹ qd ē sũptũ ex tpe qetis. ⁊ gen⁹ qd est sũ
ptũ ex plsus qlitate aut diuersitate. ⁊ gen⁹ qd est sũ=
ptũ ex eis ordiatiõe i diuersitate sui aut iordinatõe.
⁊ gen⁹ qd ē sũptũ ex põdere. Gen⁹ ṽo qntitatis plsus
sigar ex qntitatib⁹ suo triũ diametro q sũt ipi⁹ lõ=
gitudo ⁊ latitudo ⁊ ei⁹ pfũditas. st g i eo nouẽ pul=
sus dispões simplices ⁊ ɔposite. ⁊ nouẽ qd simpli=
ces: st lõg⁹ curt⁹ ⁊ mediocris ⁊ lat⁹ ⁊ strictus ⁊ medio
cris ⁊ pfũd⁹ apt⁹ ⁊ mediocris. Lõg⁹ āt ille ē c⁹ ptes in
lõgitudine pl⁹ sẽtiũr q nãl absolute q ē p certo ei⁹ q
ɔplõez hz tpatã: aut nãl q ē ei⁹ huic ē ppiqu⁹ ⁊ ē tẽ
par⁹ cui ē ppuz. ⁊ tu qd iã p⁹ sciuisti drĩã int eos. cur
tus ṽo est ei ɔri⁹ ⁊ int eos ē mediocris. ⁊ tu qd iudica
bis fz hãc rlaz i sex q remanserũt. Cõpositar ṽo ex
his simplicib⁹ qdã sũt q nomẽ hñt ⁊ qdã q noie carẽt.
Ille. n. q i lõgitudie ⁊ altitudie ⁊ latitudie ē augmen
tat⁹ vocar magnus: ⁊ q in his oib⁹ ē diminutus vocar
puus: ⁊ q int eos erit tpatus. Qui ṽo in latitudine ⁊
altitudine est augmtatus vocar grossus: ⁊ q i eis ē
minutus dr sbtil: ⁊ q ē int eos ē eqlis. Generis āt qd ex
qlitate pcussiõis vene in digitos sũptum est tres sũt
spẽs: fortis ⁊ ipe ē q apd diastolẽ tactui rsistit. ⁊ dbil
q est ei opposit⁹ ⁊ eqlis q est int eos. Gñis qz qd ex
tpe cuiusq motiõis sũptũ est tres sũt spẽs velor ⁊ est
q motũ in breui tpe ɔplet: ⁊ tard⁹ ei ɔri⁹: ⁊ eqlis int eos
exñs. Gñis ṽo qd ex cõn⁴ istri sumir tres st spẽs: mol
lis q ē recipiens reditũ ad inferiora: ⁊ ɔpssiõe facile ⁊
durus q est ei ɔrius ⁊ int eos ē mediocris. Gñis āt qd
est sũptũ ex eo qd ɔtiner tres sũt spẽs. plen⁹ ⁊ ipe ē q
sentir sic si i ei⁹ forale eẽt hũor iplẽs de q sollicitañ.
eẽt vt pur euẽr. ⁊ vacu⁹ ei ɔrius ⁊ iter eos mediocris.
Et gñis qd q ex suo tactu sũptũ ē tres sũt spẽs. cal'
⁊ frũs ⁊ tpat⁹. Gñis ṽo q ē sũptũ ex tpe qetis spẽs sũt
tres. Freqns ⁊ ipe ē i q tps sensatũ q erit int duas p
cussiões ē breue q ēt vocar ɔñs ⁊ spiss⁹ ⁊ ei ɔri⁹ rar⁹
q ēt dr lar⁹ ⁊ resolut⁹ ⁊ int eos mediocris. ⁊ h⁰ qd tps
est fz qd ex sistole cogscir. Si ṽo sistole nllo mõ co=
gnita fuerit erit tps q int oẽs duas diastoles ɔtinua
tur. ⁊ si ipa cognita fuerit erit fm duo tpa duo ex
treo. ¶ Genus ṽo qd est sũptũ ex eqlitate ⁊ diuer
sitate est aut eqle aut diuersuz. s. ineqle. ⁊ h⁰ qdẽ est

ꝑ ꝯꝑōez sılitudıs:aut dıssılitudıs plsuū:aut ptiū vnı⁹
pls⁹ aut vnı⁹ ptꝫ pls⁹ ı qnqꝫ reb⁹:magnitudıe ⁊ puita
te aut fortitudıe ⁊ debilitate ⁊ velocitate ⁊ tarditate
spıssıtudıe aut raritate durıtıe ⁊ mollitie dōec ꝯtigit
q̄ vn⁹ pls⁹ ē postrem⁹ sue diastoles cıti⁹ pp vehemtē
calorē.aut debılıor ppt̄ debilitatē. Qḋ si volueris dı
latabꝭ ſmōez ⁊ ꝯsiderabis ı eq̄litate ⁊ diuersitate in
trib⁹ gn̄ib⁹ p̄dcis alḋ ptes.ſꝫ ꝯsiderationū fortitudo
ad istas reducta est. ¶ Pls⁹ vo eq̄l absolute ē ille q̄ ı
oıb⁹ ē eq̄l q̄ si ı alıq̄ coꝝ solo fuerit eq̄l eo solo dicet
eq̄l:sic̄ si diceremꝰ eq̄lē ı v̄tute aut eq̄lē ı velocitate
⁊ silr̄ diuersus ē ille q̄ n̄ ē eq̄l aut absolute aut ı alıq̄
re.gen⁹ āt qḋ ex ordiatıōe ⁊ ıordiatıōe sūptū ē duas
hꝫ spēs diuerse ordiat⁹ ⁊ diuerse ıordiat⁹. ¶ Ordina
tus āt ē ille c⁹ diuersitas hꝫ ordinē ꝯſuatū sup quē
trāsit.⁊ ē ſm duos mōs:aut ordiat⁹ absolute:⁊ ē cuꝫ
totū illḋ qḋ ex eo ꝓuenit nō hꝫ nisi tm̄ diuersitatem
vnā.aut ordinat⁹ q̄ ē ꝓpe ⁊ ıpe ē q̄ hꝫ duas diuersita
tes aut plꝛes sic̄ si ıbi eēt circul⁹ ⁊ ali⁹ circul⁹ ab eo di
uersus:ſꝫ ābo ad suū r̄dirēt ordinē sic̄ si eēt vn⁹ circu
lus.⁊ ıordiat⁹ ē q̄ est ei ꝯ̄u⁹. Cūqꝫ certificauerıs ıudıces
q̄ h⁹ x^m gen⁹ ē sic̄ eēt noni gn̄is spēs ıtrās sub ineq̄=
li. ¶ Debes āt scire q̄ ı plsu repit̄ nā musice:qm̄ quē
ad^m ars musice ꝯplet̄ ꝑ adiūctōz sonoꝝ ſm ꝓportio
nē cōitātē eos int̄ acuitatē ⁊ gr̄uitatē ꝑ circulos casuū
⁊ tpoꝝ q̄ sꝫ int̄ coꝝ ꝑcussıōes:sic ē dispō plsus:qꝛ ꝓ=
portio suoꝝ tpoꝝ in velocitate ⁊ spissitudıe ⁊ debili=
tate ⁊ in q̄tıt̄e ē sic̄ ꝓportio adiūctıōıs ei⁹.⁊ queād^m
tps ferıēdı ⁊ q̄titas sonoꝝ est cū sꝫ ꝯueniētia ⁊ est cū
nō sꝫ ꝯueniē^a.silr̄ ē cū ıbi diuersitates sꝫ ordiate ⁊ est
cū sꝫ inordinate.⁊ ꝓportō ēt dispōnꝫ plsus in: fortitu
dine ⁊ debilitate:⁊ ı q̄tıt̄e ē cū ē ꝯueniēs ⁊ ē cū n̄.: imo
diuersa ē ⁊ h⁹ qḋ ē egrediēs a gn̄e ꝯsiderādı ordinez
¶ Sa.āt vr̄ q̄ id qḋ p̄t sētiri ex ꝓportōalıtatıb⁹ pōde=
ris ē ſꝫ vnā ꝓportıōnꝫ musicaꝝ noiataꝝ aut n̄ [illegible]
taꝝ. Noiataꝝ vo aut ſꝫ ꝓportōz toti⁹:⁊ q̄nqꝫ ē ꝓpor
tio triplicū ē ꝓportō dupli adiūcta cū ꝓportıōe ad=
dētꝭ medietatē ⁊ ıpa ē q̄ dr̄ ꝓpor⁹ ꝑ q̄nqꝫ.⁊ ſꝫ ꝓpor=
tōz q̄ ē ꝑ to^m ⁊ ē dupla:⁊ ſꝫ ꝓportōz q̄ ē ꝑ q̄nqꝫ ⁊ ē ad
dēs medietatē⁊ ſꝫ ꝓportōz q̄ ē ꝑ q̄tuor:⁊ ē addēs ter
tiā ⁊ ſꝫ ꝓportōz addētē q̄rtā postea n̄ sētit̄ ⁊ ego q̄dē
miror q̄lio ꝓportıōes iste ꝑ tactū discerni p̄nt dico tm̄
q̄ ei ē facile q̄ ı q̄dm tāgēdı ꝯsueuit ⁊ ꝓportıōatur so
nos ꝑ artē postq̄ꝫ erit ei po^a cogn̄scēdi musicā acq̄sitā
⁊ ꝯꝓabit scrīm ꝑ notas.hō ēt iste cū suā itētıōez ad pul
suꝫ reduxerit h⁹ı potit discernere ꝓportıōes ꝑ sensū
¶ Gen⁹ vo qḋ ex pōdere ē sūptū ē ꝑ cōpōnez ꝓpor
tıōis q̄tı^m ꝓportōz q̄tuor tpoꝝ q̄ sꝫ duob⁹ motib⁹ et
duab⁹ q̄etib⁹.⁊ si sēsus totū h⁹ discernere nō pōt: tm̄
ē ꝑ ꝯꝑōez ꝓportōis q̄tı^m ꝓportionalıū tpoꝝ diasto
les ad tps qḋ ē int̄ duas diastoles ⁊ ad vlti^m tpıs ı q̄
ē mot⁹ ad tps ı q̄ ē q̄es. Qui aūt ponūt ı h⁹ ca⁹ cōpō=
nē tpıs mot⁹ ad tps mot⁹ ⁊ tpıs q̄etꝭ ad tps q̄etꝭ mu=
tūt caplꝫ ı ca⁹:ſꝫ h⁹ı missio sit tolerabil ⁊ n̄ sit ıcōue=
niēs:ſꝫ tm̄ n̄ ē bōa. Et pōd⁹ qḋ ē illḋ ı q̄ ꝓportōes mu
sice cadūt ⁊ dicem⁹ q̄ pls⁹ aut ē bōı pōderꝭ:aut mali
pōderꝭ. Et illi⁹ qḋ q̄ ē mali pōderꝭ sꝫ tres spēs. V^a ē
illi⁹ c⁹ pōd⁹ ē mutatū ⁊ ē iut̄ pōd⁹ ⁊ iste ē c⁹ pōd⁹ ē pō
d⁹ etatꝭ q̄ ē iut̄ etatē illi⁹ c⁹ ē pls⁹.sic̄ cū iuuenes h̄nt
pōd⁹ pulsuū pueroꝝ.⁊ alıa ē sepati pōderꝭ sic̄ cū pue
ri h̄nt pōd⁹ puls⁹ sic̄ senū. Et ꝫ^a ē egrediens a pōdet
⁊ ille ē c⁹ pōderi plsus hoıs nō silat̄ ⁊ multa egressio
pulsus a pōdere magnā in dispōıbus sig̃t mutatōez

¶ De pulsu eq̄li ⁊ diuerso. Ca.ii.

Dicūt q̄ diuersi pls⁹ diuersitas:aut ē ı multis ꝑ=
cussıōıb⁹ aut ı v⁹ plsu. Sꝫ q̄ ı v⁹ plsu diuersificat̄
aut ı mltꝭ diuersificat̄ ptıb⁹.ſ.ı locꝭ sepatis ı q̄b⁹ ca=
dūt digiti:aut ı v^a pte.ſ.ı loco vni⁹ digiti ⁊ illi⁹ qḋ q̄
in mltꝭ diuersis erit ptıb⁹ est diuers⁹ g̃dat⁹ eq̄lr̄ cur
rens ⁊ ıpe qḋ est q̄ ab v⁹ ıcipit plsu ⁊ ꝑmutat̄ ad ma=
iorez eo:aut ad minorez ⁊ ꝓcedit sic ſꝫ hāc regulam
dōec ꝑuenit ad finez in diminutıōe aut in augm̄to ꝑ
silez ordinez:dm̄ intersecat̄ ⁊ ad p̄mā magnitudinez
r̄dit:aut r̄diens ex puitate suā sili reditu in āb ab⁹ dis
pōıb⁹ ad p̄^am regulā:aut diuersificās postq̄ꝫ venerit
a p̄n⁹ qḋ est h⁹ı ad finez q̄ est h⁹ı ⁊ est cū ad finez pue
nit.⁊ est cū int̄secat̄ an̄ ıp̄m ⁊ est cū addit s̄ ıpꝫ donec
int̄secat̄ in medio cessādo ⁊ est cū agit ab h⁹ diuersū
illḋ est vt in me⁹ sui infueniat mot⁹. Et pls⁹ qḋ cessa
tıōz h̄ns est diuers⁹ in q̄ expectat̄ mot⁹ ⁊ venit q̄es.⁊
ille q̄ in sui medio hꝫ motū est diuers⁹ in q̄ expectat̄ q̄
es ⁊ venit mot⁹. Diuersitas vo pls⁹ ı mltꝭ ptıb⁹ vni⁹
pls⁹ aut ē ı situ suaꝝ ptiū aut ı motu suaꝝ ptiū:ſꝫ di=
uersitas q̄ est in situ suaꝝ ptiū ē diuersitas ꝓportıo=
nis ptiū vene ad ptes.⁊ qm̄ ptes sꝫ sex erit illḋ qḋ in
eis cadit ex diuersitate silr̄ diuersitas aut q̄ ē ı motu
aut ē ı velocitate ⁊ tarditate aut in ꝯsecutıōe ⁊ p̄uen
tıōe.ſ.vt moueat̄ ps ei⁹ an̄ horā sui mot⁹ aut post ho
rā aut in fortitudıe ⁊ debilitate aut ı magnitudine ⁊
puitate. Et h⁹ totū aut curet ſm ordinē eq̄lē aut di=
uersuꝫ ı augm̄to ⁊ diminutıōe:⁊ illḋ qḋ aut erit ı dua
bus ptıb⁹ aut ı trib⁹ aut ı q̄tuor.ſ.ı casu digitoꝝ. Et
tu qḋ cōpōere potes ⁊ ordiare. Ex diuersitate vo pul
sus ı vna pte ē ille q̄ ē itersect⁹ ⁊ reditiu⁹ ⁊ ꝯtinu⁹. In
tersect⁹ āt ē ille q̄ int̄ ptē vnā cū puo motu sepat̄:⁊ ptꝭ
vni⁹ q̄ ex eo itersecat̄ cū q̄ete ⁊ ē cū duo extrēa diuer
sificāt̄ ı velocitate ⁊ tarditate ⁊ ı silitudine. Reditiu⁹
vo ē vt plsus magn⁹ redeūdo fiat pu⁹ ı vna pte deiñ
reditu subtili redit. Et h⁹ qḋ mōı ē ille c⁹ q̄dā spēꝝ ı
al's.igrediunt̄:⁊ h⁹ ē vt sit vn⁹ plsus sic̄ duo pp diuer
sitatē:aut duo sic̄ vn⁹ ꝓpea q̄ alie in al's ingrediūt̄.
⁊ istḋ qḋ ē ſm sntam eoꝝ q̄ ı h⁹ n̄ ꝯuenerūt. ¶ Conti
nu⁹ āt ē ille c⁹ diuersitas ē ordinata ı ꝯtinuitate n̄ sen
su ꝑcepta sepōe ı eo ad qḋ ıpsa mutat̄ ex velocitate
ad tarditatē aut eꝯ̄ aut ad eq̄litatē aut ıeq̄litatē ı eis
aut ex magnitudıe aut puitate aut eq̄lı^e ı eis ad alı=
qḋ coꝝ ad qḋ mutat̄.⁊ h⁹ qḋ ē cū ſm silitudinē sui ꝓ
cedit.⁊ ē cū accit vt cū ꝯtinuatıōe sua sit ı alıq̄b⁹ sua
rū partiū plus diuersitatis ⁊ in alıjs minus.

¶ De spēb⁹ plsus diuersi q̄ noia h̄nt ꝓpria. Ca.iii.

Ex eis ē gazellās q̄ ē diuersus ı vna pte cū fuerit
tardat⁹ ⁊ dm̄ ıt̄secat̄ ⁊ fit velox. ¶ Et ex eis ē vn=
dosus:⁊ ıpe qḋ ē q̄ ē diuersus ı magnitudıe partiū ve
ne ⁊ eaꝝ puitate ⁊ eleuatıōe ıpaꝝ ad supiora ⁊ in la=
titudine ⁊ ı ꝯsecutıōe ⁊ p̄cessıōe ı p̄n⁹ mot⁹ plsus cuꝫ
mollitie q̄ ē ı ıpa:⁊ ıpe qḋ nō ē valḋ pu⁹ ⁊ hꝫ latitudi
nē quādā ⁊ assilat̄ vndıs q̄ alie al's sequūt̄ ſm recti=
tudinē cū diuersitate q̄ est int̄ eas in eleuatıōe carnꝫ
ad supiora ⁊ descēsıōe ad inferiora⁊ velocitate ⁊ tar
ditate. ¶ Et ex eis ē vmiculosus q̄ ē illi silis sed est

paru⁹ mlte spissitudis: c⁹ spissitudo existat velocitas sʒ nõ ē. ¶ Et formicãs q̄ ē valdʒ mior et vehemẽtior spissitudis. et vermiculosũ qd̄ et formicãs, diuersitas i eleuatiõe ad supiora et pcessiõe et ɔsecutiõe i sensu ē manifestior ipoꝝ diuersitate in latitudie: imo q̄si nõ appet id. ¶ Et ē ex eis serin⁹ q̄ vndoso in ptiũ diuersitate silat et i eleuatiõe ad supiora et latitudine et pcessione et ɔsecutiõe: sʒ ē durior et cũ duritie ipi⁹ ptes in duritie diuerse exñt. Et serin⁹ qd̄ ē pulsus velox spissus et dur⁹: c⁹ ptes in magnitudine diastole diuerse exñt in duritie et mollitie. ¶ Et ex eis ē cauda soricina: et est ille q̄ ordinat in diuersitate suaꝝ ptiu ex diminutione ad aug^m: aut ex aug° ad diminutiõeʒ: et cauda qd̄ soricina ē cũ ē in plsib⁹ mlti, et ē cũ ē in v⁹ plsu in ptibus mlti, aut i pte v^a. Et ei⁹ diuersitas ppa ē illa q̄ ex magnitudine pẽdet. Et ē cũ ē i cõpõne velocitati, ad tarditatẽ: aut fortitudis ad dbilitatẽ. ¶ Et ex eis ē mesali⁹ et ipe est q̄ ex dimiutiõe pcedit ad aliquẽ tminũ in aug°. postea reclinat inferi⁹ ad suũ ordinẽ donec ad p^m tminũ dimiutiõis puẽiat. Est ğ sic due caude soricine q̄ ɔtiuãt apõ maiores ei⁹ extrẽitates. ¶ Et ex eis ē bispulsans et i ipso qd̄ discordati sũt medici. Sũt n. qdã q̄ ipm v^m plsuʒ ponũt diuersuʒ in pcessiõe et cõsecutiõe. et sũt aliq̄ q̄ ponũt ipʒ duos plsus qꝛ v^m alfũ ɔseqt et ad vlti^m iter eos ñ exit tps qd̄ dilatet ad colligeñ. sistolẽ deinde diastolẽ: nõ. n. oẽ ex q̄ ɔsequũtur due pcussiões: oʒ vt sint duo plsus. alioqñ ille c⁹ intersecat diastoles: et deinde redit eẽt duo plsus. nʒ ẽt oʒ vt sint duo plsus nisi cũ icipit et fit diastoles et postea redit ad fundũ faciẽdo sistolẽ deinde redit iteꝝ et diastolẽ fac. ¶ Ex eis sũt q̄etẽ hñs et cadẽs i me° qd̄ pdiximᵘ. Sʒ dña iter cadẽtẽ i meᵉ et gazellãtẽ ē qꝛ gazellãtis 2ª añvẽit q̄ cõpleat p^a sʒ i cadẽte i me° ē plsus q̄ vẽit i tpe q̄etꝫ cũ ɔplet pcussio p^a. ¶ Et ex istis ddē capitul' sũt plsus spasmosus et tremul⁹ et retort⁹ q̄ filo qd̄ torqtur assilat et ē ex ca° diuersitatꝫ i pcessiõe et cõsecutiõe et in situ et in latitudine: et cordosus qd̄ est ex summa retorti et silat trẽulo: sʒ tñi trẽulo diastoles ē magꝫ occlta: et silr etiã⁹ ab eq̄litate sit⁹ i eleuatiõe ad supiora ē in retorto occultior. sʒ tẽsio i cordoso ē mãifesta et ē cũ ei⁹ torsiõe ad vnã ptez tm̃. ¶ Plm vo tales accñt q̄les isti. s. cordosus et retort⁹ ad vnũ lat⁹ declinãs in egritudinib⁹ siccꝫ. ¶ Pulsuũ vo cõpositoꝝ spẽs quasi infinite sunt: et neq̄ hñtes nomina.

¶ De illo q̄ ex specieb⁹ plsus est nãlis. Cap. iiij.

Uiusq̄ generꝫ pnolatoꝝ i q̄ ē supfluitas aug^m ti vl' dimiutõis nãl' ē eq̄lis nisi fortꝫ: qm̃ nãlis in eo ē augmẽtat⁹. et si aliq̄ alioꝝ gñuʒ ñ aug^m pbuerit nisi fortitudis aug^m seqns et feñ fuerit mai⁹ v. g. ipe erit nãl' ppl fortez. Alioꝝ vo generꝫ q̄ nʒ aug^m nʒ diminutiõʒ tolerãt nãl' est mediocrꝫ et ordinat⁹ et q̄ est bõi põderꝫ. De cãis speꝝ plsus pdcãꝝ. Cap. v.

Ausaꝝ pls⁹ q̄dã sũt cões necie essentiales in ɔstõne pls⁹ ingñdientes: et vocãt ɔtentiue et q̄dã sũt in ɔstõe pls⁹ ñ ingñdientes: et haꝝ qd̄ a^e sũt sepabiles q̄ꝛ pmutatiõe pmutat iudiciũ pls⁹: et vocãt cãe insepabiles: et a^e sũt sepabiles q̄ vocãt mutãtes absolute. Contentiue vo cãe sũt tres. Uirt⁹ vital' q̄ est in corde mouẽns plsuʒ et tu qd̄ iã sciuisti eã in. c. de vtutib⁹: et 2ª est instrꝫ: et est vene plsatiles q̄s iã sciuisti cũ nũerauimus mbra et 3ª est necitas extinguendi: et est adueniens p q̄litatez notã extinctiõis q̄ innouat in tmino caloꝛꝫ opp^a i suo incendio aut extinctiõe aut eq̄litate sua: et haꝝ qd̄ cãꝝ ɔtentiuaꝝ opõn⁹ mutãt sʒ id qd̄ adiũgit eis ex cãis insepabilib⁹ et mutãtib⁹ absolute. De his q̄ puenĩũt ex cãis ɔtẽtis solũ°. Ca. vj.

Um instrꝫ fuerit obediẽs sui lenitate et vt⁹ fortis et necitas ad extingueñ. vehemẽs erit plsus magn⁹. Qd̄ si vt⁹ fuerit dbil' pls⁹ puitas eã pcudu⁹ seqt. Et si cũ h° instrꝫ fuerit dur et necitas pauca erit minor est ẽt cũ durities efficit puitatez. Sʒ tñ puitas c⁹ cã est durities sepat a puitate c⁹ cã est debilitas p h° qꝛ est dur⁹ et ñ debil' et breuitas e⁹ et pfunditas nõ est mala sic est cũ est vt⁹ debil'. pauca q̄ꝫ necitas puitatez effic sʒ dbilitas ibi ñ erit. et nʒ ē aliq̄ haꝝ triũ q̄ pls efficiat puitatẽ q̄ꝫ debilitas. et puitas qd̄ duritiei cũ vtute pls ē q̄ꝫ puitas puatiõis necitatꝫ cũ vtute. vt⁹ nãq̄ cũ puatiõe necitatꝫ ñ minuit mltũ ex eq̄litate q̄m diastolẽ phibẽtẽ ñ hʒ et ñ dcliat ad h° vt ñ mltuʒ sup tpa^m addat nisi iõ qꝛ ñ mltã hʒ necessitatẽ. Si vo necessitas mlta fuerit et vt⁹ fortꝫ et istrꝫ i obediẽs ppl suã duritiẽ magnitudi ñ posit eẽ qn fiat velox et velocitati rstauret id qd̄ deest ex magnitudie. ¶ Qn̄ siv virtus fuerit debilis et plsus nõ posit magnificari et velocitas i eo ñ opata fuerit ñ posit esse qn fiat spiss⁹ qua spissitudie restauret illd̄ qd̄ ei defuerit ex magnitudine et velocitate: et mlte vices tenebũt locuʒ vni⁹ vicis sufficiẽtis et magne aut duaꝝ velociũ: et h° qd̄ ē sicut cũ hoi necesse ē ferrẽ rẽ põderosaʒ. quã si posit v^a vice totã ferret: si vo ñ videt eã i duas ptes et festiabit et si nõ in mltas ptes ipaʒ distribuet et feret quãq̄ ptem quocũq̄ mõ posit cũ spaciositate aut velocitate. vel de nõ cessabit ite q̄sꝫ duas onerãs ei⁹ lʒ sit in eis tardat⁹ q̄si mlte fuerit debilitatꝫ stabit tẽ et feret eaz festine et redibit cũ tarditate. Si ãt vt⁹ fuerit fortis et instrꝫ obediẽs sʒ necessitas erit maior fortitudine tẽperata vt⁹ augmẽtabit: velocitatẽ cũ magnitudie. Et si necessitas fuerit: fortior erit cũ magnitudine et velocitate spissitudo. ¶ Lõgitudinez q̄ꝫ magnitudis cãe p certo efficiũt cũ aliq̄d phibẽs amplitudinez prohibuerit et eleuatiõez ad superiora ñ pmiserit fieri sicut durities instri. v. g. q̄ amplitudinez prohibʒ et densitas carnis et cutis q̄ sursuʒ eleuari ñ pmittũt. ¶ Sed est etiã cũ in ãplitudine addit macies. et ãplitudinez qd̄ efficit aut venaꝝ vacuitas vt p ipaʒ tũica supior sup infiorẽ decliet et dilatetur: aut mlta istri lenitas. Spissitudis ãt cã ē dbilitas aut mlta necessitas aut caliditas. Et raritatꝫ qd̄ cã ē vt⁹ q̄ necessitatẽ i magnitudine supat: aut rritas multa dimiuta a necessitate aut nimia icẽsio vtutꝫ aduẽt⁹ pditiõi ptim⁹. Cãe vo dbilitatꝫ pls⁹ ex mutatiõib⁹ qd̄ sũt tediũ et vigilie et cũo et macies et hũoꝝ nociu⁹ et exercitiũ supfluũ et hũoꝝ mot⁹ et ipoꝝ obuia° mẽbrꝫ fortis sens⁹ aut cordiacis et to^m illd̄ qd̄ vehemẽt rsoluit. Et duritiei pls⁹ cãe sũt siccitas corpis vene: aut ei⁹ fortꝫ extẽsio aut vehemẽs frig⁹ ɔgelãs. et ẽt est cũ pls⁹ in crisib⁹ durescit ex fortitudie pugne ppea qd̄ mbra p ipam extendũt ad ple[n]itudinẽ. lenitatꝫ vo cãe sunt cãe nãles mollificãtes sicut nutriẽs et egritudiales mollificãtes sic ydropis: et letarg^a aut ea q̄ neq̄ sunt nãlia nʒ egritudina

lia sicut balneatio. ¶Et diuersitatꝫ q̄ cā cuz pseuerātia ṽtutꝫ est ꝯuitas māei ibi aut hūoꝛ̄. Et cuz debilitate ṽtutꝫ ē pugna cāe ꝛ egritudīes. Ex cāis qꝫ diuersitatꝫ ē repletio vēaꝝ ex sanguie: ſʒ q̄ð huic est sile remouet minuto. Et plm̄ q̄ð fit diuersitas cum sāguis ē viscosus suffocās spm̄ q̄ mouet̄ ī arterijs ꝛ ppe cū dēsitas fuerit circa coꝛ. ex cāis pterea ipius q̄ cā ī breui efficiūt tpe sūt stōi replo ꝛ tristitia ꝛ cogitatio ī aliq̄. Sʒ cū ī stō mal⁹ fuerit hūoꝛ ñ cessabit diuersitas: ꝛ forsitā ex eo ꝓueniet tremoꝛ cordis ꝛ fit plsus tremul⁹. ¶Et frim q̄ð plsus cā ē diuersitas ei⁹ q̄ð ī corpe vene ē fusū ī putrefactiōe sui aut ipi⁹ cruditate aut sui maturatiōe aut diuersitas dispōnum venaꝝ ī duritie sua ꝛ mollitie aut apa ī mēbꝛ̄ nervosis. ¶Bispulsantꝫ ṽo cā ē ṽtutꝫ fortitudo ꝛ plurima necitas ꝛ durities instrū: q̄re nō obedit ei q̄ ṽtutes ipsi pcipiunt de diastole ī vna vice sic̄ cū q̄s vult vna pcussiōe aliq̄d incidere ꝛ non obedit̄ ei: adiuuat̄ ab alia ꝛ pcipue cū necitas subito augmētat̄. ¶Soricini ṽo pulsus cā q̄nꝫ ē ṽt⁹ debil̄ q̄ de labore ad q̄etē ordinate ꝓcedit ꝛ de q̄ete ad laborē: ſʒ ille q̄ in vna pmāet dispōne plus ē ṽtutꝫ debilitatē significans. Et cauda q̄ð soricia ꝛ q̄ eis silis erit est plus significās fortitudinē aliquā: ꝛ q̄ debilitas nō ē in fine ſʒ ē deterioꝛ cauda finitiua. deiñ māsiua: postea cauda reditiua. ¶Cadētꝫ āt ī medio cā est ṽtutis lassitudo ꝛ ei⁹ defect⁹ aut accns subito veniens ad q̄ð aīa ꝛ nā subito redeūt. ¶Et spasmosi q̄ð pulsus cā sūt mot⁹ nō nāles in ṽtutē aut malitia ī eēntia istr̄i. ¶Pulsus aūt tremul⁹ ꝓcedit ex fortitudie ꝛ istrō duro ꝛ necessitate forti. sine istis. n. nō pueīt treoꝛ. ¶Undosi aūt est cū ei⁹ cā erit ṽtutis debilitas fm plm ꝛ non pōt fieri diastoles nisi paulatī ꝛ paulati: ꝛ ē et cū istr̄i lenitas ei⁹ cā erit lʒ ṽt⁹ nō sit valde debilis. Instrm̄ nāq̄ molle ꝛ hūidū ꝯcussiōez ꝛ motū nō recipit q̄ in vnāquāq̄ penetrēt ptē quēadmo^m siccū q̄ð ē dur̄ recipit: q̄m siccitas cōcussiōi ē apta ꝛ tremoꝛi. ¶Et dyri q̄ð sicci anis sui pncipij motu mouet̄: mollis vero hūidi ptē pōle est moueri ꝛ aliā ptē motu ipi⁹ nō pati ppea q̄ cito recipit sepōꝫ ꝛ flexiōꝫ ꝛ diuersitatē in figura. ¶Et ṽmiculosi q̄ð pulsus ꝛ formicātis cā ē fortis dbilitas: ita vt tarditas ꝛ spissitudo ꝛ diuersitas in ptib⁹ pulsus ꝯiūgāt̄ q̄m ṽt⁹ istꝛ̄ʒ in vna hora dilatare nō vʒ: ſʒ paulati ꝛ paulati. ¶Cū aūt plsus mali pōderis si plsus q̄ð fuerit ī dispōib⁹ tpis detus est aug^m necitatis. ꝛ si ī dispōnib⁹ tpis mot⁹ fuerit ē aug^m debilitatꝫ aut necitatis ꝓuatio ſʒ pulsus tpis mot⁹ pp velocitatē diastoles ali⁹ ē ab h⁹. ¶Et cā q̄ dē plēi ꝛ vacui ꝛ calī ꝛ fri eleuati sursū ꝛ sbmersi iserī⁹ māifeste sūt. ¶De plsib⁹ etatū ꝛ masclꝛ̄oꝝ ꝛ feiaꝝ

Masclꝛ̄oꝝ plsus maiores sūt ꝛ fortiores. Ca. vij. valde pp vehemētiā virtutū coꝝ ꝛ necitatis ipsoꝝ ꝛ ppea q̄ coꝝ necitas magnitudie cōplet̄ ꝛ est coꝝ pulsus tardioꝛ pulsu mulieꝝ: ꝛ rarioꝛ fm plm. ¶Et ois q̄ð plsus in q̄ pseuerat ṽtus ꝛ ē spissus oꝫ pcldubio q̄ sit veloꝛ. e. n. cū ān est velocitas q̄ spissitudo. pp h⁹ igr̄ sic̄ pulsus masclꝛ̄oꝝ ē tardioꝛ ita est rarioꝛ. ¶Pueroꝝ ṽo pulsus ē lēioꝛ pp hūiditatez ꝛ est debilioꝛ ꝛ spissioꝛ: q̄m caloꝛ ē fortis. ſʒ ṽt⁹ non est fortis eo q̄ nōdū sūt cōpleti. Pueroꝝ ṽo pulsus cōpatōne q̄ntitatis corpis eoꝝ ē magn⁹ q̄m eoꝝ istꝛ̄ʒ ē valde molle ꝛ ipoꝝ necitas ē valde fortis ꝛ eoꝝ virtus ꝯpōe puitatꝫ corpis ipoꝝ nō ē pue q̄ntitatꝫ. Uerū tm̄ eoꝝ plius ꝯpōne plsus cōpletoꝝ ē nō magn⁹ ſʒ ē velocioꝛ ꝛ spissioꝛ pp necitatē. In puerꝫ nāq̄ multiplicat̄ vapoꝛ̄ fumosi collectio pp mltā digōnē coꝝ ꝛ freq̄ntiā ei⁹ ī eis. Et pp h⁹ valde ē nece ipꝫ exhere ꝛ calorē ipoꝝ inatū euāre. ¶Juuenū ṽo plsus ē mlte magnitudis: ꝛ nō ē mlte velocitatꝫ: imo in ipa est valde diminut⁹ ꝛ ī spissitudine ē ad raritatē tendēs: ꝛ illoꝝ q̄ð pulsus q̄ ī pn⁹ iuuētutꝫ exn̄t ē maioꝛ. Et eorū q̄ sūt ī medio iuuētutꝫ ē fortioꝛ. ¶Et nos q̄ð iam declaraūim⁹ q̄ caloꝛ ī puerꝫ ꝛ iuuenib⁹ fere est silis: ꝫ necessitas ī eis erit ppinq̄: ſʒ ṽt⁹ ī iuuēib⁹ ē augmentata: hēbit̄ ꝫ ex magnitudie q̄ in ipsis restaurat q̄ð defuerit ex velocitate ꝛ spissitudie. ¶Et pn^m q̄ð rei vn̄ ꝓducit magnitudo ē ṽt⁹: ſʒ necitas ē appetēs ꝛ instrm̄ q̄ð ē adiuuās. ¶Senū āt plsus ē mioꝛ pp dbilitatē: ꝛ mioꝛs velocitat̄ pp h⁹ et: ꝛ pp diminutiōez necessitatis ꝛ pp hoc est rarioꝛ: ꝛ pulsus q̄ð senꝫ q̄ tā ꝓcesserunt in annos est paruus ꝛ rar⁹ ꝛ tardus ꝛ ē cū est mollis pp hūores extraneos ꝛ ñ pp nāles.

¶De pulsu complexionum. Ca. viij.

Pulsus cale cōplonis vehemētia est necessitatis. Q̄ð si ṽt⁹ ꝯuenerit ꝛ istꝛ̄ʒ erit pulsus magnus. Si ꝫ vnū eoꝝ diuersificabit̄ erit queadmōm dcm̄ ē in pcedētib⁹: ꝛ si calitas q̄ð nō male fuerit cōplonis imo nālis erit cōplo fortꝫ ꝛ sana ꝛ virt⁹ mltū fortis. ¶Et neq̄ existimes q̄ caloꝛ inat⁹ si fuerit fortis q̄ttūcūq̄ sit minuat ex virtute: imo ex eo ꝓuenit in subaspūs fortitudo ꝛ in aīa audacia. Caloꝛ vero cōplōis malitiā seq̄ns q̄ntoplꝰs augmētat⁹ fuerit tāto ī ṽtute plꝰs debilitatē augmētabit. ¶Cōplone ṽo frā declinat pulsus ad partē diminutiōis sicut ꝓpe est puitas ꝛ ꝓpe tarditas ꝛ raritas. Cūq̄ instrm̄ fuerit molle latitudo ei⁹ augmētata erit ꝛ ei⁹ silr̄ tarditas ꝛ raritas. Q̄ð si duꝝ fuerit erit min⁹ h⁹. Et debilitas q̄dē quā mala ꝯplo frā hereditate facit maioꝛ ē ea quaꝫ mala cōplo calā facit hereditare: q̄m calitas. s. caloꝛi inato magis ē ꝯueniēs. ¶Cōplōez ṽo hūidā seq̄t̄ inundatio ꝛ dilatatio: ꝛ sicca q̄ð seq̄t̄ coāgustatio et durities. ¶Ampli⁹ si virt⁹ fuerit fortis ꝛ necessitas mlta accidet bis plsans ꝛ spasmosus ꝛ tremul⁹. Tu ṽo deicepꝰ cōpone ꝯfuāda pn^a. ¶Est pterea cum vni hoī accit vt duoꝝ lateꝝ ipsi⁹ diuersificet̄ cōplo. Erit ꝫ vnū ipoꝝ frm̄ ꝛ alteꝝ calꝫ. ꝛ accidet vt diuersitate q̄ ꝓueīt ex calitate ꝛ fritate hoꝝ duoꝝ lateꝝ plsus diuersi fiāt. Eritq̄ plsus cali laterꝫ plsus cale cōplonis: ꝛ laterꝫ fri pls⁹ ꝯplōis frē. ¶Et ex h⁹ q̄ð scit q̄ pls⁹ ī diastole sua ꝛ sistole nō ē fm mōꝫ accessiōis ꝛ recessiōis cordis: imo fʒ modū diastoles ꝛ sistoles ipi⁹ corpis arterie. ¶De pulsu tempoꝝ. Ca. ix.

In ṽe q̄ð ē cū pulsus ē pu⁹ nō tm̄ ī oī re ꝛ est in fortitudie augmētat⁹. ¶In estate ṽo est veloꝛ ꝛ spissus pp necessitatē. ꝛ pu⁹ ꝛ debil̄ pp virtutis resolonē q̄ est pp resolonē spūꝫ q̄ fit pp calorem exteriorē dn̄antē supsluū. ¶Et in hyeme ē maioꝛ̄ raritatis ꝛ tardioꝛs debilitatis: ꝛ cū h⁹ ē pu⁹: q̄m virt⁹ debilitat̄ ꝛ ī q̄bnsdā corpib⁹ accit vt caloꝛ ī ꝓfundo teneat̄ ꝛ aduneī ꝛ virtus fortioꝛ fiat. ꝛ h⁹ cū cōplexio

pulsus Cahilini

cal'a est dn̄ans τ refrenās frigus τ nō per ip̄m patiens nȝ frigitas ad fundū vadit. ¶ In autūno aūt est pulsus diuersus τ trahit ad debilitatē quādā: lȝ ipi⁹ diuersitas est pp multitudinē ɔuersiōis cōplexionis accidētal'i autūno nūc ad calorē nunc ad frigitatē. ¶ Et ipi⁹ qd debilitas ē ēt pp h⁹: ɔplō.n. diuersa sp dcti⁹ efficit nocu^m ꝙ illis τ eq̄lis lȝ sit mala. Et qr autūn⁹ est tp̄s nr̄e vite ɔtrariū: qm̄ calor i eodē debilitat τ siccitas fit fortior. Tpoꝝ ꝟo pulsus q̄ sūt inf tp̄a tpib⁹ proportōant q̄ sūt circa ip̄a. ¶ De pulsu regionū. Ca.x.

Regionū q̄dā sūt tpate vernales τ q̄dā sunt calide estiue: τ q̄dā sunt frīe hyemales: τ q̄dā sicce autumnales. Judicia igr̄ pulsuum erunt in eis fȝ modum quem scuisti de pulsu temporum.

¶ De pulsu q̄ puenit ex cibo τ potu. Cap.xi.

Ex teri⁹ corpi aduenictia adipȝ ingredientia pulsus dispōȝ mutāt q̄litate sui τ q̄ntitate. ¶ Sȝ q̄litate qm̄ si ad calefaciēdū dclinauerint aut ad ifrāndum mutabūt ip̄m fm̄ illō. ¶ Et q̄ntitate q̄dē qm̄ si eq̄lia fuerint fiet pulsus in magnitudie augmētat⁹ τ velocitatē maious τ spissitudis pp aug^m virtutis et caloris τ pmanebit h̄ mutatio aliq̄diu. ¶ Et si plurime magnitudinis valde fuerit erit pulsus diuersus absq̄ ordine pp ḡuitatē nutrientis supra ꝟtutē: qm̄ ex oī ḡuitate puenit i pulsu diuersitas. ¶ Et q̄dā estimāt vt Archigenes q̄ ei⁹ velocitas ē tūc multo maior q̄ spissitudo. Et hec mutatio ē pseuerās: qm̄ cā pseuerātie lȝ sit multitudis maioꝝ h⁹ tn̄ ē diuersitas ordiata. Qd si pauce fuerit q̄ntitatis erit pulsus minoris diuersitatis τ magnitudis τ velocitat, nȝ ei⁹ mutatio diu perdurabit qm̄ materia pauca cito digeritur. ¶ Amplius si ꝟt⁹ ofaciat τ debilitet ex multitudine aut paucitate q̄cūq̄ fuerit sileo erūt pulsus i puitate τ tarditate vsq̄ i fine rei. Qd si nā fortis fuerit in digerēdo τ ɔuertēdo fiet pulsus tpat⁹. τ vinū ēt pp e tate hȝ: τ ē qm̄ ex multitudie ipi⁹ lȝ sit sotile puenit diuersitas. Ex ip̄o tn̄ nō puenit q̄ sit tm̄ ꝙ^m illō qd prouenit ex nutriētib⁹ q̄ sibi similāt: τ h⁹ qd ē pp raritatē sbe ipsi⁹ τ sotilitatē ei⁹ τ leuitatē. ¶ Cū aūt vinū in actu ē frīm puenit ex eo q̄ puenit ex aliis frīs i minorādo τ rarificādo τ tardādo velocitate sue penetrationis. Deīn cū i corpe calefit rēouet velocit q̄ ex eo puenit. ¶ Uinū p̄terea cū in corp⁹ penetrauerit τ fuerit calȝ n̄ elōgabit mltū a nā τ accit velox resolō. ¶ Qd si cū ē frīm penetrauerit fiet ex nocu⁹ qm̄ non fit ex aliis frīs reb⁹ qm̄ ille tardāt donec calefiāt nȝ earū penetratio ē ita velox vt istr⁹. Illō ei veloci⁹ penetrat ꝙ ɔpleat calefactio: τ ei⁹ qd ipe^m ē magnū τ p̄cipue in corpib⁹ q̄ h̄ oppilatiōi sūt apta. Et nȝ ē sic ipe^m calefactiōis ipi⁹ cū ipȝ calīn penetrat qm̄ ei⁹ calefactio i pn⁹ obuiatōis nō puenit ad h⁹ vt magnū faciat ipe^m: imo nā ei obuiat cū ptitōe τ distributōe τ resolutiōe: frīm ꝟo ē cū nāȝ ꝟicere fac̄ τ ei⁹ ꝟtutē extinguit anq̄ ad ptitōȝ τ distributōȝ τ resolōnē pueniat. Et h⁹ qd puenit ex vino multitudie sue q̄ntitatȝ τ calefactōe ipi⁹ τ frītate. ¶ Cū āt ipȝ ɔsideratū fuerit vn̄ fortitudieȝ effic̄ alia hēbit iudicia cū ipȝ sua eēn^a fortes effic̄ sanos ppea q̄ velocit p̄bet aug^m i substa sp̄s. ¶ Sȝ lȝ calefactio τ ifrātio q̄ ex eo fiunt pluria corpoꝝ ipediāt est tn̄ cū magis eaꝝ cū aliq̄ ɔuenit cōplexiōe τ est cū nō ɔuenit. ¶ Est nāq̄ cū eos frie eos fortes reddūt qui ɔplonē calaȝ malā h̄nt sicut dixit. G. q̄ succus ḡnati calefcēs sp fortes efficit: τ idromel i frātos sp reddit vigorosos. Uinū p̄terea vn̄ ē calȝ nā aut frīm nā ē cū q̄dā fortes fac̄ τ q̄dā debilitat. Nō tn̄ sino nr̄ ē nūc de hoc imo i ꝟtute ei⁹ q̄ velocit ad sp̄m ɔuertit qm̄ hoc sp hȝ p sui eēntiā. Qd si vnū horū duoꝝ ipȝ i aliq̄ corpe inuenit augm̄tabit i faciendo fortitudinē: τ si ei ɔtrariū extiterit min⁹ fortitudineȝ faciet scdȝ h⁹ igr̄ ipȝ pulsuȝ ɔuertet. Fȝ hoc qm̄ si fortitudinē faciet in pulsu augm̄tabit fortitudinem τ si calefaciet in necītate efficiet aug^m τ si infrābit minorabit necessitatē τ fȝ plm̄ ifortitudie facit aug^m. nūꝙ āt i necessitate efficit aug^m q̄n i velocitate addat. ¶ Aq̄ vero ppea q̄ nutri^m penetrare facit vigorat τ silitudinē oppōis vini opat. Et qm̄ nō calefacit: imo infrāt nō tātū auget i necessitate q̄ntum vinum.

¶ De eis q̄ somn⁹ τ vigilie i pulsu opant. Cap.xii.

Pulsus qd iudicia i somno diuersificāt fȝ horā somni τ fm̄ dispōȝ digōis. Pulsus igr̄ in pn⁹ somni est pu⁹ τ debilis qm̄ mot⁹ caloris nālis tūc est ad ɔstrigen. τ sōmergen. τ nō ad dilatan. τ māifestādū: qm̄ ipe in hora illa tot⁹ tēdit ad occultū: ppea q̄ ipȝ aia mouet ad nutriēs digeren. τ maturan. supfluitates. τ ē sicut supat⁹ τ obsessus pculdubio. Et pulsus etiā ē maious tarditatis τ raritatis: qm̄ lȝ in calore accidat aug^m fm̄ ɔstrictiōȝ τ coadunatiōȝ: tn̄ priuatus est augmēto qd hȝ in hora vigiliarū pp motū calefaciētē. ¶ Et mot⁹ qd plus est ad iflaman. τ iclinan. ad ptē malitiei cōplexiōis. Sȝ ɔstrictio τ coadūatio tpate minoris sūt iflāmatiōis τ min⁹ ei hūt calorē ad estuatōȝ. Et tu qd hoc scies ex hoc q̄ anhelit⁹ lan τ ipi⁹ estuatio multo maiores sūt āhelitu τ estuatiōe ei⁹ cui⁹ calor ē ɔstrict⁹ pp cām q̄ silis est sōno: ꝟbi grā sōmersi i aq̄ tēpate fritatē q̄ sit expgefact⁹ lȝ calor ɔstrigat τ fugiat ex hoc nō tn̄ aug^m anhelit⁹ ei⁹ puenict ad id ad qd puenicet labor τ exercitiū q̄ sunt ei ppinq̄. ¶ Cūq̄ bn̄ ɔsideraueris nō inuenies aliū qd calorē vehemti⁹ icēdat ꝙ labor τ mot⁹. ¶ Et vigilie qd calorē efficiūt motu corpis: ita vt cū corp⁹ q̄euerit nō sit ipe necessari⁹: imo faciūt calorē ppea q̄ sp̄us ad exteriora mouet τ mot⁹ ei⁹ ad ea ē fȝ ɔtinuitatē cū ista ē ei⁹ ḡnatio. ¶ Cū āt cib⁹ digest⁹ ē i sōno redit pulsus τ fit fortior ppea q̄ ꝟt⁹ aug^m recipit a nutriēte τ redit illō qd ad pfundū descēderat ad regen. nutriēs ad exteriora τ ad suū pn^m. Et pp hoc etiā magnificat tunc pulsus multū. τ ppea q̄ ɔplōis caliditas pp̄t nutriēs auget quead^m dixim⁹ τ instiriēt auget lenitas p id qd ip̄m ex nutrimēto penetrat. verūtn̄ sua magnitudie nō auget velocitatē nȝ spissitudinē: qm̄ hoc nō est illō qd i necessitate p̄bet aug^m. τ hoc ēt nō ē phibēs restaurari ex eo qd necessariū ē magnitudie sola. ¶ Deīn q̄n cū dormiēte sōn⁹ perseuerauerit fiet pulsus debil' pp calous inati ɔstrictiōȝ τ virtutis cōpssiōȝ sub supfluitatibus q̄ euāde erāt fm̄ euōnis mōs q̄ sūt i vigiliis ex qb⁹ ē exercitium τ euōnes q̄ nō sentiunt. ¶ Cū āt sōn⁹ i pn⁹ euōnē inuenerit τ necuenerit aliq̄d ad qd digeren. tēdat declinabit ɔplōȝ ad ptē ifrāndi. pseuerabūt q̄ puitas τ tarditas τ raritas i pulsu τ icessant augm̄tabūt. ¶ Un

gilie ēt diuersa hñt iudicia: cū.n.dormiēs euigilabit
nā sui d̄clinabit pl'sus ad magnitudinē τ velocitatez
ordiate. deiñ ad suā nālē redibit dispōz: sz subita cā
euigilatio accit vt pl'sus ei⁹ ilico cū a somno remoue
tur q̄escat: qm̄ v̄t⁹ corā eo qd̄ subito euenit victa ē. τ
deiñ p⁹ h⁹ redibit ad eū pl'sus magn⁹ velox spissus τ
diuersus ad tremorē. τ qm̄ mot⁹ iste ē silis violento
id ñ isl̄āmat ēt ip̄m: τ qm̄ v̄t⁹ subito mouet̄ ad repel
leñ. nālr illd̄ qd̄ accit ḡ mot⁹ accidūt diuersi τ trm̄it
pl'sus: sz tñ fm̄ h° nō lōgo pseuerat tpe: imo ad eq̄lita
tatē cito redit: qm̄ lz ei⁹ cā sit q̄si fortis ei⁹ tñ durabi
litas est pauca τ cognitio destructiōis ipsi⁹ ē velox.

¶ De iudicijs pulsus exercitij. Ca.xiij.

IN pn⁹ qd̄ exercitiū τ dū ē tpat⁹ pl'sus fit magn⁹
τ fortis: τ h° qd̄ pp augm̄tū caloris inati: τ fortitu
dinē ipsi⁹ τ fit ēt velox τ spiss⁹ valde pp sr̄fluā necessi
tatē quā fac̄ mot⁹. Qd̄ si pseuerauerit τ fuerit plurimū
aut lz fuerit breue erit tñ fortissimū d̄struet̄: qd̄ ex for
titudie pueñt τ d̄bilitabit̄ pl'sus: τ fiet pu⁹ pp resolōz
caloris inati: sz ip̄e fiet velox τ spiss⁹ pp duas res: q̄rū
vna ē aug^m fortitudis τ necitatis: τ alia ē qm̄ v̄t⁹ re
trahit̄ ne magitudi sufficiat: postea velocitas icessā
ter minuit̄ τ spissitudo augm̄tat̄ fz q̄ntitatē ei⁹ qd̄ ex
v̄tute d̄bilitat̄ deiñ ad vlti^m si exercitiū pdurauerit
τ d̄bilitauerit fiet pl'sus formicās pp d̄bilitatē τ spis
situdinē fortē. Postea si magis sr̄fluū fuerit τ ex ipso
q̄si ad mortē pueniat̄ efficiet qd̄ oia faciūt resoluētia
τ reducet pl'suz ad h° vt sit v̄miculosus. deiñ faciet
ip̄m d̄clinare ad raritatē τ tarditatē cū d̄bilitate τ p
uitate. ¶ De iudicijs pl'suū balneator. Cap.xiiij.

BAlneatio aut erit cū aq̄ cal'a aut cū frā si āt fue
rit cū aq̄ cal'a in pn⁹ pueniūt ex ea fortitudis τ
necitatis iudicia. Cū mltū resoluerit debilitabit pul
suz. G. qz dixit erit tūc pu⁹ tard⁹ τ rar⁹. ¶ Dicem⁹ ḡ
q̄ d̄bilitas qd̄ τ puitas pl'sus pcldubio erūt. sz aq̄ ca
lida cū i iterioib⁹ corpis calefactōz efficiet calore ac
cn̄tali fortasse ñ durabit sz ad sui nām q̄ ē ifrāndi re
didit τ fortasse durabit τ pmāebit. Qd̄ si accn̄tal' q̄li
tatis iudiciū supauerit fiet pl'sus velox τ spissus. Et si
supauerit qd̄ ex nā sui puenit fiet tard⁹ τ rar⁹. Et si
ei⁹ calefactio accn̄tal' ad tātā v̄tutis resolōz puenerit
vt sincopi sit ppinq̄ fiet ēt pl'sus tard⁹ τ rar⁹. ¶ Sed
balneatiōis cū aq̄ frā fcē friditas si penetrauerit d̄bi
litabit pl'sum τ faciet puū τ efficiet raritatē τ tardita
tē: τ si ñ pēetrauerit imo calorē coadunauerit augm̄
tabit̄ fortitudo τ crescet par τ miuet̄ velocitas τ spis
situdo. ¶ Ex aq̄s v̄o i thermis exn̄tib⁹ q̄ sit exiccātes
duritiē i pl'su augm̄tāt τ ex ei⁹ magnitudine minuūt
sz calefaciētes velocitatē in pulsu augmentāt: si aūt
v̄tutem resoluerint erit qd̄ diximus.

¶ De pl'su q̄ mulierib⁹ ē pp⁹. τ ē pl'⁹ p̄gnātiū. Ca.xv.

NEcitas qd̄ i eis ē mlta pp cōitatē filij l attractio
ne aeris. Ip̄e.n. q̄si duab⁹ attrahūt necitatib⁹
τ duab⁹ aeris attractiōib⁹. Sz v̄t⁹ pculdubio nō au
gm̄tat̄: nz ēt minuit̄ nisi q̄ntū oz pp lassitudinē paucaz
q̄ puenit ex pōdere p̄gnatiōis: pp h° igr̄ iudiciū v̄tu
tis medieqz necitatis fortis vicit τ augm̄tat̄ pl'sus et
fit velox τ spissus. ¶ De pl'su dolor. Ca.xvj.

DOlor mutat pl'suz aut pp fortitudinē sui. aut qr
ē i m̄bro p̄ncipali. aut pp lōgā morā sui. Et do
lor qd̄ cū i sui pn⁹ fuerit faciet v̄tutē ebullire τ moue
bit ip̄am ad resisteñ. τ refrenādū τ inflāmabit calite
tem. Fiet ḡ pulsus magn⁹ τ velox: τ maioris spissitu
dinis: qm̄ fixio magnitudinē faciet τ velocitatē. Cū
qz dolor ad finē sue fortitudis puenerit: ppter illud
qd̄ dixim⁹ d̄ modis pcedet miorādo τ redibit ab in
feriora dōec magnitudinē pdat τ velocitatē τ vicē ea
rū supplebūt spissitudo fortis τ puitas τ formiclatō τ
v̄miclatō. q̄ si augm̄tat⁹ fuerit adducet ad raritatez
τ perditionem. ¶ De pulsu ap̄atū. Ca.xvij.

APostematū qd̄ alia st̄ q̄ febres efficiūt. τ h° aut
ppter coz magnitudinē: aut ppt̄ nobilitatem
menbri i q̄ st̄. τ pulsuz in toto corpe mutāt fm̄ muta
tiōz febris ppā. τ nos ip̄az dicem⁹ i loco suo. Et alia
sunt q̄ febres ñ faciūt τ mutāt pl'suz m̄bri i q̄ st̄ ppuz
p eēntiā τ est ēt cū reliq̄ corpis pulsuz mutāt p accn̄s
s.ñ ppt̄ h° q̄ ē ap̄a. sz ppt̄ h° q̄ dolorez effic̄. Ap̄a āt
qd̄ pl'suz mutat: aut ip̄z mutat p sp̄ēz sui aut p sui tp̄s
aut p q̄ntitatē suā: aut p m̄bz i q̄ ē: aut p accn̄s qd̄ se
quit̄ ip̄m τ cōitat̄. Qd̄ v̄o p sui sp̄ēz mutat est sic ap̄a
calm: ex q̄ p suā sp̄ēz puenit vt mutet̄ pulsus ad s̄ri
nū τ ad tremorē τ horripilōz τ velocitatē τ spissitudi
nē nisi ei ɔ̄ria sit cā hūectās q̄ ppetatē s̄rini destruat
τ vice ipi⁹ vndositatē supplere faciat. verūtñ tremor
τ velocitas τ horripilō τ spissitudo ip̄z sp cōitat̄. τ q̄n
admodū cāz q̄dā st̄ q̄ s̄rini ppetatē phibent̄ silr sūt
q̄dā caz q̄ s̄rini ppetatē augm̄tāt τ ip̄az appire fa
ciūt. τ molle q̄dē ap̄a pl'sū fac̄ vndosuz τ si fuerit val
de frm̄ ip̄m efficiet tardū τ raz. dur v̄o ap̄a ppetatē
s̄rini augm̄tat. In exita āt cū fit collectio ip̄a pl'sū cō
uertit de ppetate s̄rini ad vndosi ppetatē ppt̄ hūidi
tatē τ lenitatē q̄ ip̄az sequūt̄: τ p̄bet aug^m i diuersita
te ppt̄ suā ḡuitatē. velocitas āt τ spissitudo alleuiat̄
ppt̄ caloris accn̄tal' q̄etez cā maꝛatiōis. Mutatio v̄o
ipi⁹ cā suoz tp̄oz ē qm̄ dū calz ap̄a erit i augm̄to p
ṗetas s̄rini τ q̄cūqz dicim⁹ st̄ i augm̄to τ ei⁹ durities
sp augmētat̄ ppter extēsionē q̄ auget̄ τ i tremore pp
dolorē. Cūqz ad statū puenerit oia augm̄tant̄ accn̄
tia p̄ter illd̄ qd̄ fortitudinē sequit̄: ip̄m nāqz debilita
tur i pulsu τ spissitudine τ velocitate aug^m p̄bet: dec'
de si plōgabit̄ velocitas destruet̄ τ redeūdo fiet for
micās. Cū aūt minuet̄ τ resoluet̄ aut apiet̄ fiet pl'⁹
fortis ppterea q̄ v̄t⁹ exonerabit̄ a pondere τ cessabit
ipsi⁹ tremor ppterea q̄ dolor extēsiu⁹ minuet̄. Ḡ cōz
q̄ntitatē v̄o sui: qm̄ magnum facit vt sint iste dispōes
maioris τ mag' augm̄tate. τ puū vt sint rariores par
uiores. Et fz m̄brū qm̄ ex m̄bris neruosis puenit au
gmētū i duritie pul'⁹ τ i ppetate q̄ hz s̄rin⁹ ipsi⁹: et
ex neruosis qd̄ puenit aug^m i magnitudie sua et ve
hem̄tia τ diuersitas mlta τ p̄cipue si q̄li eis supātes
fuerint artie sic i splene τ plmōe τ nō durabit hmōi
magnitudo nisi q̄ntū pseuerauerit fortitudo τ m̄bra
hūescā τ lenia ip̄m faciūt vndosuz sic cerebrū τ pul
mo. Mutatō v̄o q̄ ap̄a mutat pulsuz ali q̄ mediāte si
cut ap̄atis plmōis qd̄ facit pl'suz tremulū τ sicut ap̄a
tis: ap̄atis q̄ facit ip̄m mictualē τ apostematis renis
qd̄ facit ipsum stranguirialem τ ap̄a mēbri fortis sen
sus sicut stomaci τ diaphragmatis facit ipsum spas
mosum τ sincopizantem.

¶ De iudicijs pulsus accidentium anime. Ca.xviij.

Ira qd ppea q virtuté feruere fac̄ ⁊ spm̄ subito dilatat: pulsuz fac̄ magnū ad superiora se eleuātez velocē ⁊ spissuz ⁊ q̄ nō oȝ diuersitate cadere: qm̄ passio exit filis nisi timor ei admisceat: q̄ vna vice super ⁊ hᵒ alia superuice: ⁊ silr si verecūdia ei admisceaf aut Ↄrietas ab itellu q̄ tacere īcipiat ⁊ ne serueat ad malū inferēdū illi cui irascit. ¶ Et ex delitijs qd ppea q ad exteriora paulati mouet nō puenit ad illud ad qd puenit ex ira invelocitate ⁊ spissitudine: imo ē cū cuiᵒ magnitudo suffic̄ necītati ⁊ ē tardᵒ ⁊ rarᵒ. ¶ Et silr pulsus letitie: qm̄ ipe sit magnᵒ fm plm cū lenitate ⁊ attinet tarditati ⁊ raritati. ¶ In tristicia vō ppea q calor suffocat ⁊ sūmergit ⁊ fortitudo dbilitat oȝ vt sit plꝰ sus puᵒ ⁊ debilꝰ rarᵒ ⁊ tardᵒ. ¶ Timor vō q̄ sbito vēit plsuz fac̄ velocē ⁊ diuersū ⁊ iordiatū. Sȝ Ↄsuetᵒ q̄ ordiate puenit mutat plsuz fȝ mōz mutatiōis sollicitudis.

¶ De sūma mutatōis rez Ↄriaꝝ nāe cēnᵉ plsᵒ. c. xix.

Ab eis fit mutatio. aut pp hᵒ q accedit ð eis ex malitia cōplōis. ⁊ tu q̄dē iā scuisti plsuz cuiusq̄ cōplois. Aut ppea q vtuté Ↄstrigūt ⁊ pulsuz faciunt diuersuz. Et si Ↄstrictio valde fuerit fortis erit sine ordine ⁊ absq̄ pōdere. Et Ↄstrictōz qd faciēs ē ois mālis miltudo: siue sit apa: siue nō sit apa: aut ppea q vtuté dissoluit ⁊ facit plsuz debilē. ⁊ oia hec sunt sic dolor fortis ⁊ egritudies aiales q̄ sunt fortis resolōnis.

¶ Sūma. 2. doctrie. 3. fen. 2. d vrīa ⁊ egōne ⁊ Ↄtinēs 13. capla. ¶ Sermo vlis de vrina. Cap. j.

Ue significatōis dispōnū vrie nō oȝ credere nisi postq̄ Ↄdōnes obseruate fuerint. Oȝ. n. vt vrīa q̄ Ↄsiderat sit pmavrina q̄ i mane colligit. Et nō pmaneat lōgo tpe. ⁊ nō sit ex nocte refuata. ¶ Nȝ sit illeᵉ ē q̄ aquā nō bibit ⁊ cibū nō comedit. Et nō sit q̄ in cibo aut potu rē tingētē accepit sicut crocū ⁊ cassiā fistulā: qm̄ vrinā tingēdo ad citrinitatē ⁊ rubedinē mutat: ⁊ sicut olera q̄ tingēdo mutāt ad viriditatē: et almuri qd ad nigredinē: ⁊ vinū qd mutat vrinā fm sui colorē. Neq̄ sit q̄ exteriora sui retingēte infecerit sicut alcāna: qm̄ cū ex ea alīqs tigit fortasse eiᵒ vrīa ex ea inficit. ¶ Neq̄ sit q̄ rē q̄ cū vrīa aliquē hūorē expellit assūpsit: sicut qd colerā aut flā expellit. ¶ Nȝ se exercuit motibᵒ corporis: aut opōnibᵒ: aut dispōnibᵒ q̄ sic ex cursū nāe q̄ vrine colorē mutāt: sic ieiuniū aut vigilie aut labor aut ira aut timor. Oia. n. h vrinā tigūt fm citrinitatē aut rubedinē. Et coitᵒ vrinā valde ipiguat Et sic vomitᵒ ⁊ eūo: qm̄ hec colorē mutāt ⁊ subāz q̄ i vrīa eē dȝ. Silr cū ipa multis pmāserit horis. Quapp dixerūt q̄dā q pᵒ sex horas inspiciēda nō ē. qm̄ tūcᵒ significatio debilitat: ⁊ color mutat: ⁊ hypostasis dissoluit: aut mutat: ⁊ fit spissior: q̄uis ego dicaz q ... post horā vnā. ¶ Urina p̄terea tota integre colligēda est in vrinali magno ne ex ea aliq̄d effūdat. ¶ Et eiᵒ qd dispō ilico cū migit nō ē Ↄsiderāda: neq̄ nisi postq̄ i vrinali residet. ¶ Et obseruādū ē ne sol eā tāgat nȝ vētus ne pturbet ⁊ ne Ↄgelet donec hypostasis sepet: ⁊ separatio als significᵒ cōpleat: nō. n. descēdit ilico cū migit: nȝ i vltio fine maturatiōis. ¶ Et nō colligat i vrīali in q̄ alia fuerit vrīa nisi priᵒ fuerit ablutū ¶ Amplius vrine pueroꝝ significatio est pua. ⁊ p̄cipue infantiū: ppea q lacte nutriunt: ⁊ qd mā tingēs in eis est descens ⁊ submersa: in eoꝝ dȝ nāexit ex debilitate ⁊ mlta dormitiōe qd maturitatis significatiōnē pnectat. ¶ Et istrin qd colligēdi vrinā ē corpᵒ puū subaz hns nitidam sic vitꝝ claꝝ aut cristallinū. ¶ Scias āt q vrīa q̄topis eā tibi approximas tāto spissitudo augmētat. ⁊ q̄topis elōgas eā a te augmētat i ea claritas: ppt hᵒ differt ab oibᵒ falsitatibus q̄ sit in ea: qbᵒ medici extiunt cū eis ostēdūt. ¶ Cū vrina i vrīali colligit custodiēda est a mutatiōe frigoris ⁊ sol ⁊ vēti. Et oȝ vt in lumine aspiciat ita q sup eam nō cadat radiᵒ. iō ab ipo tegat ⁊ sic i ea iudicetur de accntibᵒ q̄ in ipa apparet. Scito et, q pᵃ significatio quā vrīa hȝ ē de dispōne epis ⁊ viaꝝ adsitatis ⁊ sup dispōnes vēaꝝ ⁊ eis mediātibᵒ alias demfat egritudines. Firmior tn̄ eiᵒ significatio ē illa q̄ d epe erit: ⁊ p pe de dispōne gibbositatis ipiᵒ. ¶ Ampliᵒ significationes q̄ ex vrinis hēnt ex septē sīt accepte gnibᵒ gnē colorꝝ ⁊ gnē subē: ⁊ gnē claritatis ⁊ turbulētie ⁊ gnē hypostasis: ⁊ gnē q̄titatis i paucitate ⁊ multitudie: ⁊ genere odoris ⁊ gnē spūe. Sūt vō q̄dā q̄ iter hec gnā ponūt genᵒ tacᵗᵒ ⁊ genᵒ saporis. ¶ Cūq̄ dicimᵒ genᵒ colous itelligimᵒ illd qd visus in ea sentit ex coloribᵒ. s. albedinē aut nigredinē aut q̄ inter eos existūt. Et cū sube genᵒ dicimᵒ itelligimᵒ dispōnē ipiᵒ i grossitudine aut tenuitate ⁊ cū dicimᵒ genᵒ claritatis ⁊ turbulētie itelligimᵒ q penetratio visus in ea ē facilis aut nō ē. ¶ Inter hᵒ āt genᵒ ⁊ genᵒ sube existit dfia: qm̄ plerūq̄ ē suba grossa ⁊ clara: sicut albumē oui ⁊ glutē pisciū liq̄tū ⁊ vitꝝ liq̄tū ⁊ oleū ⁊ plerūq̄ ē res subtilis sube turbida sic aq̄ turbida q̄ ē magis tenuis q̄ albumē oui. ¶ Turbulētie āt eā est pmixtio ptiū colores hntiū extraneos fuscos aut alijs coloribᵒ īfectos q̄ ab aspiciēte sensu nō sunt pcepti ⁊ phibēt puritatē ⁊ nō p se pcipiunt. ¶ Inter eaz vō ⁊ hypostasim erit dfia: qm̄ visus plerūq̄ cognoscit hypostasim. ⁊ inter ipam ⁊ colorē erit dfia: qm̄ color p totā hūoris subaz pcedit cū maiori pmixtione.

¶ De significationibᵒ coloris vrine. Ca. ij.

Ex coloribᵒ vrie sūt g̃dus citrinitatis sic palearis Deīn citrinᵒ: pᵒ flauᵒ: deīn ruffᵒ: postea citrāgularis postea igneᵒ q̄ tincture croci assimilat: ⁊ ipē qd est vehemēter citrinᵒ: postea croceᵒ q̄ assilat capillis zahafarāi: ⁊ ipē qd ē quē vocāt rubeū claꝝ. ¶ Oēs aūt q̄ sunt post citrinū calitatē significāt. sȝ tn̄ fȝ suos diuersificant g̃dus. ¶ Et ē qd cū accnt pptervehemētiā motᵒ ⁊ pp dolores: ⁊ pp famē: ⁊ pp aq̄ abstinētiā. ¶ Post istos vō g̃dus p̄dcōs exūt g̃dᵒ rubedinis sicut roseᵒ ⁊ rubeᵒ obscurᵒ: ⁊ rubeᵒ pulueruletᵒ ⁊ oēs qd sāguis dnīū significāt. ¶ Et i oibᵒ i qbᵒ ē color zahafarāis attinēs ē significatō dnīj colē rubee. Et i oibus q̄ pluerulēto attinēt ē significatio dnīj sāguis. ⁊ igneᵒ qd magis significat calorē q̄ rubeᵒ ⁊ pluerulentus: sic colā in se calidior ē q̄ sanguis ⁊ calor qd vrine i egritudibᵒ acutis icidētibᵒ trahit ad colorē zahafarani ⁊ igneitatē. Qd si ibi fuerit tenuitas aliq̄ maturatiōis sigt dispōnē ⁊ q iā icepit ⁊ si nō appeat in suba. ¶ Si aūt citrinitas fortior fiat ⁊ vsq̄ ad igneitatē puē at finiū ⁊ ad finē i ea sigt q calor icessant pcessit: ⁊ iste qd ē finis citrinitatis. ¶ Qd si in ipo claritas augmētet calor iā fm diminutōz incedit. ¶ Et ē p̄terea cū in egritudinibus acutis sanguineis vrina

sicut ihe sanguis mingit aptiōe vene ibi exnte: ꝛ sigt repletōne supfluā q̄ si paulatī migēdo emittit ꝛ est cū odore malo ē sigˀ tiosa: ꝛ timet ex ea ne sanguis ad loca suffocātia fusus dirrinet ꝛ peior qḋ ea ē cū ē subtilis in colore sui ꝛ dispōne. Cū aūt ex ea mltū mingitur ē cū ē sig bōa i febrib' acutis ꝛ cōnuctis. qm̄ ē cū ē sig crisis ꝛ sanitatis: nisi i pn° subito attenuet anq̄ sit hora crisis qm̄ tūc erit recidiuatōis sig: ꝛ silr si tenuitas p' crisiz ordiata n̄ fuerit. ¶ In icteritia v̄o cū vt iā adeo fuerit maior rubedis dōec ad nigredinez trahat ꝛ pānū talr tingat ne remoueri possit: ꝛ q̄tō plus fuerit erit sani': qm̄ cū vria i ipa fuerit alba aut rubea pauce rubedinis ictericia in sua dispōne manēte timet ex ea hydropisis. ¶ Fames q̄z ē ex eisque vrinā vehemēter tigūt ꝛ ipaz valde acuūt. ¶ Post v̄o sī g̃d' viriditatē sic vria c' color colou sifficoꝝ atinet dīn c' color ē silis colori eruginis eris: postea illa c' ē color silis colori ireos. dīn c' color silat idico: postea q̄ silis ē succo porri. ¶ Fisticalis v̄o sigt fritatē ꝛ silr oēs i qb' erit viriditas p̄ter eā q̄ erugini eris aut succo porri silat ꝛ hec nāq̄ vehemēs sigṅt icēdiū. Uerū tn̄ succo porri silis sanior ē ea q̄ erugini eris similat. Et illa qḋ q̄ erugini erī silat post laborē sigt spasmū Uiridis v̄o i pueris spasmū sigt. Que v̄o colorē ireos hz fritatē vehemētē fm pl̄m sigt ꝛ an̄ ipam p̄cedit vrina viridis. Et q̄dā dixerūt: q̄ sigt venenū i potu fuisse haustū: ꝛ si fuerit in ea hypostasis spes erit vite: et si nō timet ei. ¶ Que h erugini v̄o eris silis vehemēter sigt p̄ditiōez. Gradū aūt coloris nigri ali' ē niger q̄ ad nigredinē tendit fm viaz coloris croci sic ē in icteritia: ꝛ sigt colere rubee spissitudinē et' adustionē. ꝛ colerā nigrā q̄ accit ex colera rubea: ꝛ sigt icteritiā. ¶ Et ali' ē q̄ ex fusco p̄uenit ad nigredinē ꝛ sigt colerā nigrā. ¶ Et ali' niger q̄ p̄uenit ex viriditate ꝛ co'le idico silr: ꝛ sigt colerā nigrā purā. ¶ Et ad summū q̄dē vrina nigra sigt aut vehemēs icēdiūt: aut forte frig' aut mortē: aut caloris nālis supatiōnē: aut crisiz ꝛ expulsiōnē nāe q̄ ipsa colere nigre expellit supfluitates. ¶ Qḋ aūt et icēdio ē cognoscit qm̄ illic est fortior ardor: ꝛ an̄ ipaz fuit vria citrina vel rubea. ꝛ hypostasis ē diuulsa ꝛ ineq̄lis ꝛ incōtinua: ꝛ nō est vehemētis nigredinis: imo trahit ad colorē croci ꝛ citrinitatē aut ad fuscitatē: ꝛ si ad citrinitatē trahit sigt multā icteritiā. ¶ Uerū tn̄ qḋ ex fritate sit cognoscit vt an̄ ipam hēant vrina q̄ ad viriditatē trahat aut liuiditatem: ꝛ est sedimē paucū iūctū ac si esset siccū ꝛ nigredo i ipsa est purior. ¶ Et est ēt cū inter duas cōplones dr̄ia notat: qm̄. qn̄ cū vrina nigra fortis odor fuerit significabit calitatē. Et cū fuerit cū ea odoris p̄uatio: aut fortitudinis et' debilitas significabit fritatē. Cū em̄ nā valde fuerit supata odor nō erit in vrina. ¶ Illḋ aūt q̄ ex casu coloris accidit innati cognoscit p̄pea q̄ ipsuz sequtur fortitudinis casus et eius dissolutio. ¶ Et illud q̄dez qḋ accit fm modū purgatiōis crisis cognoscit sic qḋ accit in fine quartanaꝝ: ꝛ cū splenis egritudines resoluūtur: ꝛ dolores dorsi et mficis ꝛ febres melice ꝛ nocumēta q̄ ex mēstruoꝝ accit retentiōe: et retentio et' qḋ ex sanguie fluere solebat per anū: et p̄cipue cū nā et ars in p̄uocando iuuāt: ꝛ sicut accidit mulierib' quaꝝ menstrua retinent. ꝛ nō retinet nā sanguis supfluitatez p̄pterea q̄ an̄ ipam p̄cessit vrina indigesta aquosa: ꝛ p̄pea q̄ post ipaz adueniet corpi alleuiatio ꝛ erit ipsi' q̄ntitas maria copiosa. Qḋ si nō ita vrina fuerit nigra signū erit malū ꝛ p̄cipue in acutis egritudinib' ꝛ q̄tōplus si eius q̄ntitas fuerit pauca: qm̄ ex sua paucitate est sciendū q̄ hūorem iā destruxit adustio: ꝛ q̄tōmagis fuerit grossa erit deteri': ꝛ q̄tōmagis fuerit tenuis erit minoris malitie. ¶ Et est q̄dem cū accidit vt vrina nigra aut rubea obscura mingat pp vini potionez qḋ hui' hz colorez cū nullo mō natura aliq̄d in eo opata fuerit ꝛ exierit fm sn̄ā dispōnē: s̄z in h° nō ē tior. Et ē cū bōe crisis sigat' extat ꝛ i acutī egritudib' sicut si eger cā tenuē minxerit ꝛ fuerit in ea suspēsio iptibus diuersis. Multotiēs em̄ sigt sonitū capitis ꝛ vigilias ꝛ surditatē ꝛ desipientiā ꝛ p̄cipue si paulatim eā minxerit ꝛ in longo tpe fuerit suspensa ꝛ fuerit eius odor acutus ꝛ fuerit cū febribus: qm̄ tūc vehemētē significabit capitis sonitū ꝛ desipiētiā s̄z qn̄ affuerit ibi isonietas ꝛ surditas ꝛ desipientia ꝛ sonitus capitis significabit sanguis fluxum ex naribus. ¶ Et est ēt cū erit cā lapidis in rene. Ruffus inquit vrina nigra bona ē i egritudinib' renū ꝛ egritudinibus lapidis q̄ ex hūoribus p̄ueniunt grossis: ꝛ est significatio mortalis in egritudinibus acutis. dixit ēt q̄ vrina nigra est mala in egritudinibus renū ꝛ vesice cū vehemēs ardor ibi adest. ꝯsidera g̃ alia sig. ¶ Uria nigra in senibus nō est bona propter illud qḋ scis neq̄ venit i eis nisi ex corruptione mala. ¶ Et silr in mulieribus vrina nigra post laborē significat spasmū. ¶ Ad summū v̄o vrina nigra in pn° febuū ē p̄niciosa. ꝛ silr i eaꝝ fine qn̄ nō cū ea fuerit alleuiatio neq̄ significauerit crisim. ¶ Urina aūt alba fm duas intentiones est sciēda. Una eaꝝ ē cū ipsa est tenuis trāslucens: qm̄ vulgus qḋ trāslucens est albū vocat sicut est vitrum qḋ est clarum ꝛ crystallum clarā vocat albā. Et altera est q̄ pro certo est alba cuius color est disgregatiuus visus sicut lac ꝛ p̄gamenū: ꝛ ista quidē non trāslucet vt visus in ipsa penetret. trāslucentia. n. p̄ certo non est nisi olum coloꝝ priuatio. ¶ Albū igit fm intentionē trāslucentis significat frigiditatē olo ꝛ est auferēs digōnis fiduciā. ꝛ si cū grossitudine fuerit significabit fl'a. ¶ S̄z alba p̄ certo nō erit nisi cū grossitudine. ¶ Et eius quidē alia est cuius albedo est mucilaginosa ꝛ significat multitudinē flegmatī ꝛ humoꝝ crudi. Et alia ē cui' albedo est vnctuosa. ꝛ significat adipis liq̄factionē. Et alia est ei' albedo est silis albule ꝛ significat flegmatī liq̄factionē q̄ accidit aut accidet. Et alia ē cui' albedo ē silis albedini q̄ ē in fungo cū tenuitate ꝛ sanie ꝛ significat exituras vlcerosas in instr̄is vrine. Et si absq̄ sanie fuerit erit pp superationē māe multe crude nō matur. Et ē cū est cū lapide vesice. ¶ Et est alia q̄ spmati silat q̄ est cū flegmaticoꝝ apātū adest crisus ꝛ laxitas iterioꝝ ꝛ egritudinū q̄ ex flegmate accit vitreo. Cū v̄o vrina spermatis silis existit ꝛ nō ē fm mo^m crisis necesst pp apāta flegmatica im̄mo cū in p̄mis p̄uenerit p̄nosticabitur apoplexiā aut palysim. Et cū in olb' horis febris alba supuenerit vrina cito in quartanā ꝯuertet. Et plūbia qḋ sine hypostasi ē valde mala. Et lactea

Nigra in [illegible]

[illegible]

e t in acutis egritudinibus e pnitiosa. ¶ Albedo preterea vrine in febribus acutis quecunque modo fuerit post tincturam que precessit significat q cola rubea ad aliquod membrum declarauit quod apparet aut ad fluxum ventris et q magis significat q declinauit ad caput Et similiter cum vrina rubea est in febribus deinde subito fit alba significat desipientiam. Et cum vrina in sanitate perseuerauerit in colore albo significat prauitatem digestionis. ¶ Et albule similis que lacti similatur acetoso in febribus acutis mortem significabit aut pthisim. ¶ Scito autem q possibile est vt vrina sit alba et complexio calida et colerica: aut vrina rubea et complexio frigida flatica. Colera.n. rubea cum declinat a via vrine et non admiscetur vrine remanet vrina alba. Debes ergo vrinam albam considerare quoniam si fuerit eius humor multus et luminosus et ipsius sedimen multum et grossum et eius substantia cum hoc trahit ad grossitudinem: debes scire q albedo e ex frigiditate flegmatis. ¶ Sed cum vrina non fuerit luminosa clara neque eius sedimen multum neque prava et albedo ad fuscitatem traxerit: scire debes q cola rubea est occultata. Et si in egritudine acuta fuerit alba et fuerit in ea significationes salutis ex quibus non timetur phrenesis et que sunt sicut ipsam. debes scire q cola rub. declinauit ad aliud canalem: ad intestina: et accidet ei constrictio. ¶ Causa vero ob quam vrina erit rubea in egritudinibus frigidis est vna harum rerum. Aut fortitudo doloris que coleram rubeam resoluit sicut in colica accidit frigida aut opilatio que facta fuit ex superatione flegmatis in canali qui est inter fel et intestina: quapropter fel ad intestina naturaliter non descendit sicut solebat. immo vrine societas est ei necessaria cum qua egreditur: quemadmodum accidit in colica frigida. Aut propter debilitatem epatis et sue virtutis defectum que inter aquositatem et sanguinem separationem facere non valet: sicut accidit in hydropisi frigida et in egritudinibus debilitatis epatis secundum plurimum quoniam propter eas vrina est similis loture carnis recentis: aut propter constrictionem quam opilationes fecerunt: et mutatur color flegmatis in venis propter aliquam putrefactionem que ei accidit: et eius quod signum est aquositas vrine: et eius sedimen secundum modum quem diximus: et eius tinctura est tinctura debilis non luminosa. Colere enim rubee tinctura est luminosa. ¶ Urina quoque multotiens in principio egritudinum erit alba: sed postea fiet nigra et fetebit sicut accidit in ictericia Amplius vrina post comestionem albescit: nisi sic cessat donec digestio fieri incipiat. tunc enim incipit vrina tingi. Et propter hoc vrine vigilantium sunt albe: et adiuuat ad hoc calor innati resolutio: sed non luminose: immo attinent fuscitati propter prauitatem digestionis. ¶ Tinctura rubea in egrit. acutis melior est quam aquosa. Sed rubea que est sanguinea maioris est securitatis quam rubea colica. ¶ Rubea quoque colerica non tanti est timoris cum cola quieta manet. Sed si cristat mobilis magni est timoris. Amplius vrina rubea in egritudinibus renum est mala: quoniam sed plus calidis significat apostema et in doloribus capitis desipientiam portendit. ¶ Cumque vrina in egritu. acutis rubere cepit et sic permanserit et non inferius descensum fecerit perditionis egri timorem affert et renum apostema significabit. Quod si cum rubedine fuerit turbida et taliter permanserit: apostema in epate et caloris innati significabit debilitatem. ¶ Amplius color vrine sunt quedam compositi ex quibus est color qui carnis recentis loture assimilatur: qui etiam sanguini in aqua dissoluto similis erit. Et est ex debilitate epatis et quandoque etiam est ex multitudine sanguinis. Uerumtamen sepius erit ex debilitate epatis ex quacumque oppilatione superuenerit malitia vicente quam digerenti debilitas dominabit et virtutis dissolutio. Quod si virtus fortis fuerit

non erit nisi ex sanguinis multitudine et eius augmento vltra mensuram qua virtus disgregatiua penitus separare non sufficit. ¶ Et ex eis est etiam color oleaginus et est citrinitas cum admixta est ficitate et color olei similatur propter viscositatem. que est in ipsorum transluccentiam cum nitore adipis: et cum splendore substantie adipis quandam spissitudinem trahit. Et in pluribus dispositionibus significat malum aut non significat bonum nisi manifestationem nisi melioratione. Sed fortasse raro mala et vnctuosarum euatione sed: modis crisis significat. et hoc quod non est nisi cum post ipsam aduenit requies. Que vero ex ea est pnitiosa est illa cuius vnctuositas est fetida et propter illa ex qua prava mingitur quantitas. Cum vero ei aliquid miscetur quod est simile loture carnis recentis est deterior. Et hoc quod plus contigit in hydropisi et pthisi et colica mala et cum oleagia post nigram sequitur vrinam que precessit: et tunc quod est significatio bona. Naius autem q vrina significat oleagia est q in die quarta indicat egrum in die septima moriturum: in egritu. vz. acutis. Ad summum vero oleagine vrine tres sunt species. Alia .n. ex ea est que tota est adeps et alia est cuius inferius est tamen adeps et alia est cuius superius est adeps. Ex ea etiam est que in suo colore tamen est oleagia sicut est in pthisi propter in sui principio aut in sui substantia tamen aut in eis vtrisque quemadmodum est in egrit. renum et in perfectione ptisis et eius fine. Et ex eis est etiam carminius qui malus est et pnitiosus: quoniam vtriusque corre significat adustionem et quandoque est color rubeus in quo currit nigredo et significat febres compositas: et febres que ex grossis sunt superfluitatibus. Qui si clarior fuerit et nigredo ad ipsius summitatem declinauerit apostema significabit lateris.

¶ De significationibus substantie vrine in quantitate ipsius: et in claritate sui aut turbulentia. Cap. iij.

Substantia vrine est aut tenuis aut grossa aut mediocris. Ualde vero tenuis in omnibus dispositionibus maturationis significat prauitatem aut in venis opilationes. aut epatis debilitatem et canalium vrine que non attrahunt nisi quod tenue est. Aut attrahunt sed ex non eijciunt nisi quod naturaliter subtile extitit. Aut multam aque potationem aut vehementem frigiditatis complexionem cum siccitate. Et in acutis quod egritudinibus significat virtutis digestiue debilitatem et maturationis prauitatem. ¶ Et est etiam cum reliquarum virtutum tantam significat debilitatem vt nullomodo in aqua operetur: immo quemadmodum ingreditur ita labitur. Et vrina quod tenuis valde sed hunc modum deterior est in pueris quam in iuuenibus: quoniam naturalis puerorum vrina spissior est vrina iuuenum ideo q sunt humidiores et quod eorum corpora plus attrahunt humiditates propterea q materia superfluens est eis necessaria causa augmenti. Si quoque corporum vrine in febribus acutis multum fuerit tenues iam valde elongati erunt a sua naturali dispositione. Et si hec in eis perseuerauerit non significabit nisi perditionem: quoniam cum perdurat significat perditionem nisi bona sint adiuncta signa et virtutis stabilitas tunc enim exituram significat que accidit et propter inferius sub parte epatis. Et similiter si hec in sanis permanserit et se non conuerterit ad eis significabit apostema quod accidet illic vbi dolorem sentiunt: et sed plurimum accidet eis vt cum hoc in alchati et in renibus dolores sentiant: et significat aptitudinem ad apostema. ¶ Quod si dolor et grauitas vni membro propter non fuerit. immo sunt omnes significabit bothor et variolas et apostemata que corpori erunt cota. Tenuitas quoque vrine in crisi sine ordine recidiuationem pronosticatur. ¶ Urina autem multum spissa secundum plurimum significat maturationis prauitatem: et sed minus humorum grosse substantie maturationem. Erit quoque in statu huius morosarum febrium et in apertione apostematum et plurimum quod quod in acutis significat egritudinibus est malum. Uerumtamen tenuitatis durabilitas plus significat malum. Spissitudo namque quedam significat digestionem que quidem substantie affert

eo q̄ digōnē significat: ⁊ q̄ virt⁹ expellēdi hȝ potentiā ē id in quo fiducia hr̄: ⁊ inquātu materiei significat corruptiōez ⁊ ei⁹ mltitudinē ⁊ maturatiōis prohibitione sepantis ad fundū descēdentis significat malū. ¶ Quid āt sit illud qd̄ inter duas res supantius eit cognoscit̄ ex eo q̄ post eam aduenit ex reqe aut succedit ex debilitatis augmēto. ¶ Et vrinarum qd̄ spissaruȝ in febribus sanior exit illa de q̄ multuȝ subito eūat. Illa v̄o q̄ paulatim eūat multoꝝ humorum est significatiua ⁊ debilitatis v̄tutis ⁊ p⁹ illam qd̄ q̄ vtilitatez affert seq̄t mediocris vrina sil cum reqe. ¶ Cū aūt tenuis vrina i acut; egritudib⁹ ad spissitudinez cōuertit̄ postq̄ non aduenit reqes significat liq̄factionez. ¶ Cūq̄ in sano vrina pseuerauerit spissa ⁊ in pte capitis dolorē senserit ⁊ ꝯquassationē indicabit ei febrem. ¶ Est tn̄ cū h⁹ est ex supflua expulsiōe: aut aptiōe aut vlcerib⁹ in ptib⁹ viaꝝ vrine: nō aūt subtilitas ⁊ spissitudo vtreq̄ maturatiōis significāt p̄uatiōez: nisi q2 maturationem sube cōitat̄ mediocritas. Spisse ergo maturatio ē vt digerēdo ad tenuitatē mutet̄. Et tenuis maturatio ē vt coquēdo mutet̄ ad spissitudinem. ¶ Amplius vrina spissa quēadmōȝ p̄us diximus q̄nq̄ est clara trāslucēs q̄nq̄ est turbida. Uerūtn̄ int̄ spissaȝ trāslucentē ⁊ tenuem erit dr̄ia: qm̄ spissa trāslucēs cū motu iundat̄ nō fiūt ptes ipi⁹ iundate mltū puc: imo magne in ea accnt vn̄ ⁊ ei⁹ mot⁹ sūt tardi ⁊ cū spuma mltaꝝ āpullaꝝ ⁊ ipius āpulle nō cito rūpunt̄. ¶ Et q̄ qd̄ h⁹i exit ex flate gn̄at bene digesto aut cola vitellina si ē in ea tinctura ad citritatē trahēs. Et si tictura nō est i ea sigt flegmatis vitrei resolonē: ⁊ h° qd̄ in epilepticoꝝ vrinis mltā erit. ¶ In tenui āt i q̄ mlta exit tictura scit ticturā nō eē pp digōnē. Alioq̄n digō i p̄mis nō magis opat̄ subam q̄ coloris pmixtōez: ꝑ p̄a nāq̄ digōnis opō ē subaȝ efficere: deide ip̄aȝ tingere. Et digō qd̄ in suba melior ē q̄ i colore. Et pp hoc cū vria tenuis i acuta egritudie pseuerat sigt malū ⁊ q̄ v̄tus digestiua ē sopita. ¶ Cū aūt vrinā videris tenuē in cui⁹ ptib⁹ rubedis ⁊ citrinitat; fuerit diuersitas laborez cogsces inflāmātē. ¶ Et si tenuis fuerit fuerit q̄ i ea res q̄ st sic furfures egritudie in vesica n̄ existe signū erit h° eē pp flegmat; adustionē. ¶ Spissa aūt vrina in febrib⁹ acut; ad sūmuȝ mltos sigt humores ⁊ fortasse sigt liq̄factiōez. ¶ Et ip̄a qd̄ ē q̄ cū v^a pmanet hora ꝯgelat̄ ⁊ ispissat̄. Ad vlti^m v̄o turbulēna vrie ē pp terreitatē cū vētositate q̄ aq̄sitati admiscet̄: ex istis nā q̄ cū admiscēt̄ pueit turbulētia ⁊ ex ipoꝝ abinuicē sepatiōe pueit claritas. Amplu⁹ tres debes attēdere dispōes. Est nāq̄ cum tenuis mingit̄ ⁊ deinde ispissat̄ q̄ sigt q̄ nā laborat i maturādo: lȝ nō dū mā ei vndiq̄ obediuit est patiēs: ⁊ fortasse ē cuȝ mēbroꝝ sigt liq̄factiōez aut migit̄ spissa ⁊ postea clarificat̄ ⁊ sepat̄ ab ea grossiuȝ deorsuȝ st̄ās ⁊ sigt q̄ nā iā sepauit māȝ ⁊ ip̄aȝ maturauit. Et q̄nto maior fuerit claritas ⁊ maior descēsus iferi⁹ ⁊ cui⁹ sigbit maturatōȝ. Aut ē dispō me^a int̄ p^{am} ⁊ altēaȝ ex q̄ cū perdurauerit ⁊ nā fuerit fort; ⁊ v̄t⁹ fixa sciet̄ q̄ tunc ad maturatōȝ pueiet̄ itegrā. Si v̄o v̄t⁹ fixa n̄ fuerit erit timē^m: ne pditio p̄ueiat matatōȝ. Cū āt pdurauerit ⁊ tiorosa sigō n̄ affuerit sigbit capit; dolorē: qm̄ significabit ebullitiōez ⁊ vētositates vaporosas. Illa v̄o q̄ extēuitate ad turbuletiā pueit sic pcedit mlior illa est q̄ ē i turbulētia pmāet f3 plimas horas. Urina q̄ q̄ multotiēs fit spissa ⁊ ē hoc pp cassi v̄tutis ⁊ nō pp nāe expulsionē. ¶ Sȝ vrina q̄ aq̄sa migit̄ ⁊ aq̄sa remanet signū ē p̄uatiōis matatiōis penit⁹. ¶ Et vrina spissa laudabilior ē q̄ exitu est facilis ⁊ multe separatiōis sit. Ex h⁹i nāq̄ sanat̄ palysis ⁊ qd̄ est ei simile. Cū vria grossa migit̄ ⁊ deiñ pcedēdo f3 ordinē attenuat̄ si mlta ē ꝯueiens exit. Et cū ip̄a p⁹ spissā ⁊ turbidā: ⁊ paucā seq̄t̄ ē signū bonū ⁊ h° qd̄ ē cū spissa q̄ turbuleta ē apit̄ q̄ migit̄ paulati ⁊ sbito ide multa facile migit̄ vrina cū hac em̄ multotiēs resoluit̄ egritudo siue ip̄a sit vna febriū acutarū siue sit vna aliarū egritudinū ex replone pueniētiū siue sit repletio ex q̄ nō dū māifesta accit egritudo ⁊ iste qd̄ vrine mod⁹ est ext̄ne⁹. ¶ Qn̄ cū vria nāllis color; supflua est spissitudo plerūq̄ sigt bōitatē explsiōis mltaꝝ māeꝝ cui excūdi associat̄ facilitas ⁊ plerūq̄ significat pditionē ppea q̄ hūoꝝ sigat multitudinē ⁊ v̄tutis dbilitatē ⁊ hoc qd̄ ōmr̄at egrediēdi difficultas ⁊ paucitas ei⁹ q̄ egredit̄. ¶ Urina qd̄ spissa bona est q̄ est crisis egritudis splenis ⁊ febriū pmixtaruȝ in q̄ nō expectat eq̄litas qm̄ nā in expellendo impedit̄. ¶ Urina ad vltimū turbulēta sigt hūorū mltitudinē ⁊ nām ab eis occupatā in maturādo eos. Urina spissa in q̄ sedimē exit arenosum sigt lapidē. Urina spissa q̄ apatū sigt aptiōez cogscit̄ ex eo qd̄ ei admiscet̄ ⁊ ex eo q̄ p̄cessit. Ex eo em̄ qd̄ admiscet̄ sicut pure qd̄ mal⁹ odor dmōstrat ⁊ exeūtib⁹ q̄ cū ea sepātur sicut petala alba ⁊ rubea aut sicut furfur, aut a^a ab illis ex eis per q̄ cogscit̄. Ex eo qd̄ qd̄ p̄cessit qm̄ ibi pri⁹ fuit sigatio apatis aut vlceris in vesica aut rene aut epate aut in ptib⁹ pectoris ⁊ sigat h⁹ apat; aptionē si añ ip̄am vrina fuit silis loture carnis recētis qd̄ est ex gibbositate epis. Et si egō tal' fuit apatis qd̄ est in ei⁹ cōcauitate ⁊ si āhelit⁹ cō āgustatio p̄cessit ⁊ tussis sicca ⁊ dolor in mēbris pectoris pūgitiuus tūc apa qd̄ est aptū est lateris ⁊ exiuit a pte arterie maioris ⁊ si in pure illo est maturatio ꝯueniēs est. Et est cū san⁹ euacuat⁹ q̄ exercitiū relinq̄t mingit vrinā sic pus ⁊ v̄t⁹ tenue q̄ ipi⁹ purgat̄ corp⁹ ⁊ ei⁹ aufert laxitas quā exercitiȝ dimissiōe ꝯsecut⁹ est. Et est ēt cū in epate aut i eo qd̄ ē corā ip̄o fiūt opilōnes et plerūq̄ ꝯtigit vt eaꝝ aptiōe sit vrina spissa ppea q̄ earū egredit̄ mā. ⁊ hic tal' spissitudo nō ē pus. Sed in ip̄a q̄ ē post apatis aptionē ē pus. Et cū hic vrina fuerit cū spissitudie ⁊ ad nigredinē traxerit ⁊ cuȝ ea fuerit in latere sinistro dolor erit tunc ex pte splēis. Et f3 hāc ꝯsideratiōez si s̄ femur fuerit aut ā sūmitate vētr; erit tē ex pte stōi. hoc tn̄ sepi⁹ ē ex pte epatis ⁊ cānaliū vrie. ¶ Urina turbulēta mltotiēs sigt casuȝ v̄tut;. Cū q̄ v̄t⁹ cecidert fritas supabit q̄ erit sic illa q̄ extert⁹ ifrāt. ¶ Uria turbulēta q̄ malo vio silatur aut aq̄ cicer; est vrina ꝑgnātiū aut hn̄tiū apata caūa lōgi tpis i iterioib⁹. ¶ Urina q̄ vris asinorum aut aialiū assilatur ⁊ est quasi mulachlach ppea q̄ est multū turbida corruptionē hūoꝝ corpis significat qd̄ tn̄ magis sigt ē flegma crudū i q̄ aliq̄ calitas opata fuit ⁊ ip3 cū grossa vētositate ebullire fecit: ⁊

pp h° plerūqȝ sigt capitꝫ dolorēȝ ventuꝝ: aut alabachal ꝛ cū perseuerat sigt litharglā. ¶ Urina q̄ colori alic⁹ mēbri silaꝛ cū pdurat egritudinē i illo mēbro sigt: ꝛ qdā dixerūt ꝙ cū iferiori pte vrine fuerit aliqd qd pulueri sit sile aut fumo, plōgabit egtudo ꝛ si in tota pdurat egtudie, pnosticaꝛ mortē aut sīa crudū qd a puro discerniꝛ fetoꝛ. ¶ Uria hñs ptes diuersas significat ꝙ q̄to pl⁹ ptes i ipa fuerint maiores tāto pl⁹ nāe opō est studiosior ꝛ nā pl⁹ potens ꝛ pori pl⁹ apti. ¶ Urina in q̄ videnꝛ q̄si fila adiuicē mixta significat ꝙ fuit micta postq̄ coitus fuit completus.

¶ De significationibus odoris vrine. Cap. iiij.

Dixerunt qd se nūq̄ vidisse egruȝ c⁹ vrine odor sit sic odor vrine sani. ¶ Et nos qd dicemus ꝙ cū vrina nllo° odorē hȝ ꝯplōis fritatē sigt ꝛ superfluā crudelitatē. ꝛ plerūqȝ ēt sigt in acutꝫ egritudinib⁹ mortē nāe. Cū āt odorē hūerit fetidū ꝛ maturatōi sigtōes in ea fuerit erit ipi⁹ cā scabies aut vlcera in instrīs vrine q̄ suis cognoscūꝛ signꝫ. Qd si maturatio nō affuerit posle erit vt sit ex h° ꝛ posle vt sit ex putrefactōe. Cūqȝ hec in febrib⁹ fuerit acutꝫ ꝛ nō fuerit cā mbroꝝ vrine erit signū malū ꝛ cū ad acredinē traxerit sigbit putrefactōȝ q̄ ē i hūorib⁹ frāȝ hñtib⁹ subāȝ q̄s calor supauit exne⁹ ꝛ sigbit mortē caloꝝ nāl ꝛ dñiū fritatꝫ i nā cū calore exneo. ¶ Odor ꝟo q̄ ad dlcedinē trahit sāguis sigt dñiū. ꝛ q̄ mltū ē fetida est colica. ꝛ fetida ad acredīē trahēs ē melica. Cūqȝ vrina fetidi odorꝫ i sāis pseuerauerit significabit febres q̄ ex putrefactōe accīt aut mioratōē putrefactiōis q̄ i ipis ē retēta. ꝛ h° qd demrābit si ilico alleuiatōȝ hūerit. ¶ In acutꝫ egritudinibus cū fetor vrinā cōitabiꝛ ꝛ postea ab ea remouebiꝛ fuerit qȝ ablatio h° subito ꝛ post ipsam nō cōsecuta fuerit requies significatio erit casus virtutis.

¶ De significatiōib⁹ vrine ex spuma sūptis. Ca. v.

Spuma accit ex hūiditate ꝛ ventositate piecta in vrinale cū piectiōe vrine. ¶ Ventositas ꝟo cū vrina egrediens auxiliū pculdubio pbȝ in suba vrine: ꝛ pcipue cū ventositas in corpe supauerit: quēadmōȝ in vrina accit opilatōes hñtiū i q̄ mlte sꝛ āpulle. ¶ Et spuma qd q̄nȝ cū suo sigt colore sic significat sua negredine ꝛ russedie in ictitia. ¶ Et ē cū puritate sui ꝛ magnitudie significat: q̄m ipi⁹ magnitudo sigt viscositatē. Sui ꝟo mltitudie ꝛ paucitate: q̄m ipi⁹ mltitudo sigt viscositatē ꝛ mltā ventositatem. ¶ Et ipa qd sigt p rupturā suaꝝ āpullaꝝ cito factā aut tarde. q̄m ruptura ampullaꝝ tarda significat viscositatē. Et pue qd āpulle remanētes i egritudib⁹ renū significāt ventositates ꝛ viscositatem. ¶ Ad sūmū ꝟo hūor viscosus i egritudibus renū est malus ꝛ significat hūores malos ꝛ frigiditatem ꝛ illud significant granula que nominauimus.

¶ De significatiōibus spēꝝ hypostasis. Cap. vj.

In pmis dicem⁹ ꝙ medicorum ꝯuenictia i vsu nois hypostasis ꝛ sedimis iā recessit a via cognita. ¶ Dicunt. n. hypostasiȝ aut sedimen nō illud tm̄ qd inferi⁹ descēdit sȝ oēm subam q̄ spissioris erit eētie q̄ aq̄sitas ꝛ ē ab ea diuisa siue sit suspēsa siue sit supra. ¶ Dicem⁹ igiꝛ ꝙ hypostasis mltis cognosciꝛ modis. s. ex suba sui ꝛ q̄titate: ꝛ q̄litate: ꝛ situ suaꝝ ꝯtiūꝛ loco sui ꝛ tpe ꝛ q̄litate sue pmixtiōis. ¶ Significatio ꝟo ei⁹ ex suba sui ē q̄m hypostasis aut erit nālis laudabil demrāns digōnē ꝛ maturatiōē nālē ꝛ hec erit alba ꝛ descendēs inferi⁹: et eius ptes ꝯtinue et siles ꝛ eq̄les: ꝛ oporteebit vt sit rotūdā hñs figuram eq̄lis subtilis silis hypostasi aq̄ rosacee. Et pportio sue signis sup maturatiōem nāe i toto corpe ē sic pportio signis nāe puris albi lēis silis eēntie sup maturatiōē apatis. Sȝ pus ē spissuȝ ꝛ h° ē subtile. ¶ Et hypostasis qd ꝛ sedimē signes sꝛ bōe lȝ tictura deficiat ꝛ eq̄litas. Uerꝝ eq̄litas apd ātiq̄s mollior est tinctura. eq̄lis nāqȝ q̄ nō tm̄ ē alba sȝ rubea ē melior alba q̄ ē aspa. ¶ Amplius plurime hypostases fm colorē vrie erit: sȝ ex eis q̄ diuersificaꝛ alba est melior. post illā rubea ꝛ post ipaȝ citrina ꝛ post eā illa q̄ ē vt arsenicū ꝛ malitia qd a lētinosa icipit. ¶ Tu aūt non attēdas illd qd aliꝗ dicūt. nā albedo erit q̄nqȝ nō pp maturatiōē. ꝛ eq̄litas nō est nisi pp maturatiōē. et de albedie ē q̄ ē pp vehemētē vētositatꝫ cōmixtionē. ¶ Male āt hypostasis icōtinuitas melior est q̄ ipius ꝯtinuitas. ꝛ hypostasis qd mala ē quā cui cinosciet. ¶ Bōa aūt hypostasis de q̄ loq̄mur puri assimilaꝛ ꝛ stati crudo cū tēuis fuerit. Uerūtm̄ pus ab ea differt p fetorē. ꝛ sīa crudū sepaꝛ ab ea cōculcatiōe suaꝝ ptiū. Et ipa ab vtrisqȝ differt subtilitate ꝛ lēitate. ¶ Et hec q̄dē hypostasis nō queriꝛ nisi i egritudinib⁹: q̄m in sanitate nō reqriꝛ: ꝛ illd ē q̄m nō dubitaꝛ q̄n i corpore egri male retēte sint māe invēis ipius q̄ nisi maturēt portēdūt corruptiōē. Invēis aūt sani nō semp oȝ eē hūorē q̄ sit excutied⁹: sȝ si ē: meli⁹ ē ꝙ hoc significēt ex eis supfluitates q̄ in eis supsiūt ex cibo a digōne puate. deinde supsiuit supfluitas q̄ in vrina sit hypostasis siue matura siue nō matura. ¶ Et in macilētis qd ē sedimē paucū: qd descēdit fm paucitatis dispōē ꝛ pprie q̄ exercitio vtunꝛ ꝛ artib⁹ se exercent laboriosis: ꝛ n̄ multiplicaꝛ h⁹i hypostasis nisi in corporib⁹ piguiū ociose viuētiū. ꝛ pp h° ēt i vrīs egroꝝ macroꝝ nō est expectāda hypostasis tm̄ q̄tū invrīs egroꝝ pinguiū: q̄m coꝝ egritudo multotiēs recedit ita ꝙ nil descēdit. ꝛ multotiēs hypostasis in coꝝ vrīs nō puenit ad hoc vt descēdat sȝ tm̄ plerūqȝ ē modicū ius i eis natās aut pēdēs. ¶ Et i multꝫ qd vrinis hypostasis ilico cū mingiꝛ descēdit nisi i eis iq̄ue valde mature sꝛ: imo in eis paꝝ expectādū ē. Et plures ex hypostasis colorib⁹ sꝛ fm: plm fm colorē vrie: sȝ melior ex eis q̄ diuersificanꝛ ē alba. post quā ē rubea deinde citrina. Nōnālis ꝟo hypostasis alia est silis rasure itestioꝝ corticalis q̄ ē furfurea aut herbina aut simulagenea aut silis arsenico rubeo: aut ei qd ē valde citrinū: alia est carnosa: alia est adipina: ꝛ alia est saniosa ꝛ alia ē mucillaginosa: ꝛ alia ē q̄ ē silis frustuꝛ fermēti i aq̄ soluti: ꝛ alia ē sanguīea sanguisugalꝛ: alia capillarꝫ. ꝛ alia ē arēalꝛ grāosa: ꝛ alia ē cineritia. Similis ꝟo rasure itestioꝝ corticalꝛ: alia est petaloides magnaꝝ ptiū rubeaꝝ aut albaꝝ q̄ significaꝛ sȝ plm ꝙ sepate fuerūt ex mēbris q̄ sunt ppinqua mēbris a q̄b⁹ diuiduꝛ vrie: ꝛ albe sigāt ꝙ sunt ex vesica pp vlcera q̄ sunt i ea aut scabiem aut corrosiōē. ¶ Rubee aūt carnose significāt ꝙ sunt ex rene. ¶ Et ex petaloidibus quidem sunt que sunt coloris fusci ꝛ obscu

ri: aut squāmis pisciū silēs: ꝛ hᵉ ē vehemēter mala ꝛ oibᵒ spēbᵒ hypostasis q̄s noīauimᵒ deterior sigt petalorū mēbrorū radicaliū rasurā. verū duo p̄ma ipsiᵒ sūa nullo° ipediūt: imo plerūq̄ vesicā mūdando sanāt. ¶ Et dixerūt q̄dā cuidā hōi se i potu tribuisse cātarides q̄ cortices albos q̄si venenosos mīxit q̄ cuz l aq̄sitate fricabant̄ resoluebant̄ ꝛ tingebant̄ tinctura rubea q̄ fcūs ē sanᵒ ꝛ vixit. ¶ Et ex ea q̄ŏ q̄ ē sic rasura intestinorū ē q̄dā q̄ mioris latitudinis ē: due p̄dcē ꝛ spissioris sube: q̄ si rubea fuerit vocatur herbina ꝛ si rubea non fuerit vocatur furfurea: ꝛ herbine quidē si fuerint rubee partes plerumq̄ sunt partes epis aduste ꝛ plerūq̄ ē sanguis i eo adustᵒ: ꝛ plerūq̄ est ex rene. Sȝ q̄ ē ex rene est maioris ɔtinuitatis carnosa: alie v̄o due plᵒ silant̄ ei q̄ nō ē carnosa: ꝛ fracturas ē magis recipiēs. ꝛ cū vehemēter trahit ad citrinitatē est ex rene ꝑculdubio: q̄m illa q̄ ē ex ep̄e ad rubedinē trahit fuscā ꝛ q̄nq̄ associat̄ ei in hᵒ illa q̄ est ex rene. ¶ Furfurea v̄o hypostasis q̄nq̄ ē ex scabie vesice: ꝛ q̄nȝ est ex liq̄factiōe mēbrorū. ꝛ d̄ria inter eas est q̄ cū illic in radice mēbri fuerit pruritus ꝛ fetor: erit ex vesica ꝛ ꝓp̄e cū pus p̄us mictū fuerit: ꝛ p̄cipue cuȝ alie signes vrine demr̄auerint maturationē ꝛ fuerit vene supiores sane ɔplōnis. ꝛ nō fuerit in eis macula: imo in vesica. Sȝ si cū inflāmatiōe fuerit ꝛ v̄tutis debilitate: ꝛ mēbrorū mingēdi icolumitate ꝛ color fuscitati attinuerit erit tūc ex liq̄factiōe hūoris. Ex crinoidis v̄o plm est ex adustiōe sanguis q̄ ad rubedinē trahit. Et multotiēs ē ex liq̄factiōe mēbrorū ꝛ corū rasura si albedini attinet. Et q̄nȝ ē ēt ex vesica scabiosa f̄m minᵒ. ¶ Et tibi q̄ŏ pole ē vt modū d̄rie iter eas itelligas p illō q̄ŏ iā scivisti. Si aūt nigredini attinet est ex sanguinis adustiōe ꝛ ꝓp̄e i splene. ¶ Oēs p̄ter ea petaloides hypostases q̄ nō sunt ex cā q̄ sit in vesica ꝛ rene ꝛ cānalibᵒ vrine in egritudinibᵒ acutis malū ꝓtendūt p̄niciosum. Et tu q̄dē iā scivisti ex hac sūma carnose dispōnē ꝛ q̄ plm eius est ex rene: ꝛ q̄nq̄ ip̄a nō ē ex rene. Nā ex rene nō ē nisi cuz caro ē sane carnositatis ꝛ nō est in corpore liq̄factio: ꝛ vrina q̄dē matura venarū sigt sanitatē: q̄m renū egritudiēs maturatōȝ n̄ ꝓhibēt vrie: q̄r ip̄a supra ip̄os existit. Hypostasis vero adipina adipis ꝛ pinguedinis ꝛ ēt carnis significat liq̄factionē vearū peior ēq̄ auri aque silat̄. Duo aūt ip̄is p̄ncipia cognoscunt̄ ex paucitate ꝛ multitudine ꝛ cōmixtiōe ꝛ sepatiōe: q̄m cū est multa ꝛ sepata existimat̄ q̄ si ex p̄te renis ꝛ pp liq̄factionē sue adipis: ꝛ si est minᵒ ꝛ maioris cōmixtionis est ex loco magis remoto. ¶ Et ē cū in vrina frustrū albū grana ti grano silē visum fuerit ꝛ erit ex adipe renis. ¶ Saniosa v̄o vlcus sigt q̄ŏ aptū fuit ꝛ ꝓp̄e in mēbro mingendi: ꝛ precipue si ibi fuerit sedimen laudatū ad fūdum descēdēs. ¶ Et mucilaginosa q̄ŏ sigt humorez spissuȝ crudū aut q̄ est in corpore multᵒ: aut ex istis vrine egrediēs: aut crisim aptionis vene sciatice: aut doloris iuncturarū. Et hoc q̄ŏ cognoscit̄ ex alleuiatiōe que post ip̄sam sequit̄. plerūq̄. n. subtiliat̄ ꝛ attenuat̄ ꝛ putat̄ hypostasis laudabilis. Quapropter in acutis egritudinibᵒ nō est cōfidendū in eo q̄ŏ apparet f̄m silitudinem laudabilis hypostasis cuȝ nō-dū fuerit maturatiōis hora nec p̄ntes fuerit eiᵒ signes: ꝛ ēt est cū vehemētē cōplōnis renis fritatē sigt. ¶ Inter saniosam v̄o ꝛ crudā existit d̄ria: q̄m saniosa existit cū febre ꝛ p̄cedūt ip̄sam signes apatie ꝛ eiᵒ p̄tes faciles sunt ad cōiungēdū ꝛ separandū ꝛ q̄dam ex ea est que cū aquositate vehementer miscetur: ꝛ q̄dā ex ea que separat̄ sez cruda ē ꝛ turbida ꝛ spissa ꝛ n̄ facile cōiungit̄ nec facile separat̄. ¶ Et vrina quidez in q̄ plurima mucilaginosa hypostasis apparet q̄n est exuberans cū in fine podagre apparet ꝛ dolorē artheticorū sigt bonū. ¶ Capillaris aūt est ꝓp̄ea q̄ hūor occultus cōsolidat̄ ex calore in ip̄m agente q̄ q̄nq̄ est alba q̄nq̄ est rubea ꝛ eiᵒ ɔsolidatio est in rene: ꝛ fert q̄dā q̄ in eiᵒ longitudine plerūq̄ palmi mēsura inuenitur. ¶ Que aūt fermēti ifusi frustulis silis existit d̄bilitatē sigt stōi ꝛ intestinorū ꝛ digerēdi malitiā in ip̄sis: ꝛ est plerūq̄ cā eiᵒ comedere lac ꝛ caseum. ¶ Arenosa v̄o semp sigt lapidē q̄ ɔsolidat̄ aut cōsolidādo p̄cedit aut q̄ resoluit. ꝛ que q̄dē est ex eis rubea ē ex rene: ꝛ q̄n nō est rubea est ex vesica. Plurimū āt que cineritia est flegma sigt aut pus cui ꝓpter lōgā morā accidit coloris mutatio: ꝛ sectio p̄tiū: ꝛ est q̄nq̄ ꝓpter adustionē que ei accidit. ¶ Sanguisugal̄ v̄o hypostasis si vehemēter est mixta ep̄is debilitatem sigt ꝛ si minus hac significat vulnus in cānalibᵒ vrie ꝛ cōtinuitatis solutionē in ep̄is. Et si fuerit separata plm eius erit in vesica ꝛ in v̄ga ꝛ nos q̄dem perscrutabimur hoc in particularibus egritudinibᵒ i caᵒ de mictu sanguis. Et si in vrina fuerint sicut sanguisuge rubee i infirmo splenē habēte resoluet̄ vel arescet splē ip̄sius. ¶ Scito aūt q̄ in egritudinibᵒ vesice nō multus egredit̄ sanguis: q̄m eiᵒ vene mitte sunt in ip̄siᵒ corpore calcate ꝛ anguste ꝛ pauce. ¶ Hypostasis v̄o significatio ex q̄titate ip̄sius sumpta multitudine q̄dem sui ꝛ paucitate declarat cause ip̄am efficientis multitudinē: aut eiᵒ paucitatē. Et ex q̄titate: q̄dē sui in magnitudine: aut p̄uitate sui est quēadmodū diximus in hypostasi mucillaginosa. ¶ Eiᵒ aūt sigt ex q̄litate sui est ex colore q̄dē ip̄siᵒ: q̄m q̄ ex ea nigra ē significat malū f̄m diuisiōes q̄s noīauimᵒ. Que tamē ex ea sanior est illa est cuiᵒ hypostasis est nigra ꝛ aq̄sitas nō est nigra. ꝛ rubea q̄dē sanguinis sigt ꝓprietatem ꝛ fastidiū: ꝛ citrina q̄dē sigt calorē fortē ꝛ egritudinē insidiosam. ¶ Et ex ea q̄dē q̄ alba est q̄dā est bona sicut diximᵒ: ꝛ q̄dā est mala sicut mucillagiosa aut saniosa: aut spumosa maturationi ɔtria. Uidis q̄ȝ semita est ad nigrā. Ex dolore vero eiᵒ est quēadmodū diximᵒ in his q̄ p̄missa sunt. ¶ Ex ip̄siᵒ v̄o situ et ex lenitate q̄dē sui ꝛ diuulsiōe: q̄m lenitas ꝛ eq̄litas in hypostasi laudata est melior: ꝛ in nō laudata ē deterior. Sȝ diuulsio sigt vētositates ꝛ digerēdi debilitatem. ¶ Eius aūt sigatio ex loco sui est: q̄m aut est natās ꝛ vocat̄ nubes: aut pēdēs: ꝛ hᵉ q̄dē ē in meᵒ i stās q̄ ē maioris maturatiōis q̄ p̄ma. Et ex pēdēte illa melior est cuius ruge ꝛ fimbrie ad inferiora d̄clināt aut ad fundum descendens est melioris maturationis hoc quidem est de hypostasi laudata. ¶ Nō laudata v̄o q̄ lenior est melior existit sicut nigra ꝛ hec in febribus acutis ꝛ silr̄ si humor est flegmaticus: aut melēcolicus: q̄m ea que est vt nubes melior est ea q̄ inferius descendit. sigt. n. eius subtilitatem nisi cum cau-

sa natationis fuerit multa ventositas. Et si nō fuerit ita natās ē melior ꝙ pēdēs: ⁊ iferiꝰ descēdēs ē deterior. Et cā q̄ꝺ natātī supiꝰ ē caliditas cū q̄ est acuitas et vētositas. ¶ Hypostasis aūt diuulsa in grossa supius natat ⁊ ꝓpē cū sit leuis ⁊ in tenui descēdit inferius: ⁊ ꝓpriē cū sit grauis. Cūqꝫ in pͥnᵒ egritudīs appet pēdens ⁊ natās postea ꝑseuerat: sigt ꝙ crisis cū exitu veniet. ¶ Maciletoꝝ vō egritudo plerūqꝫ remouet sedimē bono natāte aut pēdēte: quēadᵐ diximus in ꝑcedētibꝰ. ¶ Et cū iter nephili ⁊ enorima ⁊ hypostasiꝫ fuerit aliqꝺ sīle tele aranee aut dēsitas erit signū malū. Et multotiēs q̄ꝺ natās sedimē nō bonū appet ex q̄ ꝓuenit terror. Sꝫ istō erit pͥnᵐ maturatiōis ⁊ ꝑmutatio ad bonitatē. postea pēdebit: deīde descēdet ⁊ erit signū nō malū. ¶ Q̄ꝺ si post ipm male ꝓuenerint hypostases timor quē in pͥmis habebamus fiet necāriꝰ. Signū vō hypostasꝭ ex suo tpe est qm̄ si velociter postq̄ mingit descēdit ē signū bōa fm maturitatē: ⁊ cū tarde descēdit ē signū ꝓuatiōis maturationis fꝫ q̄ntitatē sue dispōnis. ¶ Signū aūt forme commixtionis ipsiꝰ est sic diximꝰ cū de mictu sanguis et adipis mentionē fecimus.

¶ De signibꝰ mltitudīs vrīe ⁊ paucitatꝫ ipsiꝰ. C.vij.

Urina q̄ pauce erit q̄ntitatis vtutis sigt dbilitatē ⁊ illa q̄ ē minꝰ eo ꝙ bibit resolutionē sigt mltaꝫ ⁊ ventrē hr̄e ⁊ aptitudinē ad hydropisiꝫ. ¶ Illa vero q̄ est mlte q̄ntitatis q̄nqꝫ sigt liq̄factionē ⁊ supfluitatū liq̄factaꝝ i corpe in vrīa cūonē ⁊ nos q̄ꝺ drīaꝫ int eas cogscere possumꝰ fꝫ vtutꝫ dispōnē. ¶ Urina mali coloris malū signs q̄nto pluria fuerit tāto erit magis salutis nūcia. ⁊ cū iterscā fuerit plus malitiā sigbit sic nigra ⁊ grossa. ¶ Urīa diuersaꝝ dispōnū que q̄nqꝫ mingit mlta q̄nqꝫ pauca ⁊ q̄nqꝫ retinet ē signū pugne ⁊ laboris nāe: ⁊ ē signū mala. ¶ Urine multitudo in acutis egritudinibꝰ: cū nō post ipam aduēit redes ē signū ethice ⁊ spasmi ex inflāmatiōe ⁊ filr sudor. ¶ Urina q̄ in acutꝫ egritudibꝰ guttatī inuolūtarie migit sigt in cerebro nocumētū q̄ꝺ neruis accidit ⁊ musclis. Et si febris q̄eta fuerit ⁊ sig affuerint salutis ꝓnosticat sanguinis exitū ex naribꝰ. Sꝫ pͥma ꝯ̄n pietiā ꝓnosticat ⁊ corruptionē. ¶ Cū aūt sani vrina minuit: ⁊ ꝑseuerat hoc totū ⁊ sentit g̃uitatē ⁊ dolorē in renibꝰ sigt duꝝ apa in ꝑtibꝰ renis: ⁊ cū i egritudie colica mltiplicat plerūqꝫ ꝓtēdit ꝓspeꝝ euētū ⁊ ꝓpē cū ē alba ⁊ ad nigredinē facilis.

¶ Sermo de vrina sana optima. Cap.viij.

Hec est mediocris sube ⁊ subtilis: ticture ad citrinū trahēs: ⁊ hypostasꝭ si ibi fuerit bona ex albedine ⁊ lenitate ⁊ eq̄litate ⁊ figure rotūde ⁊ odoris tēperati: nꝫ fetida nꝫ exticta q̄dā aūt dixerūt ꝙ cuꝫ hꝰ i vrina subito in egritudie q̄ est in vltio acuitatis visa fuerit: sanitas die sequēti aderit.

¶ De vrinis etatum. Cap.ix.

Infantiū vrīe ad lactꝭ ꝓꝓetatē trahūt ex ꝑte nutrimēti coꝝ: ⁊ ꝓꝑ hūiditatē cōplōis ipoꝝ ⁊ tunc declināt magis ad albedinē. Pueroꝝ aūt vrīe st spissiores ⁊ grossiores vrinis iuuenū ⁊ turbidiores: ⁊ nos iā noīauimꝰ hoc aīt. ¶ Iuuenum vō vrine ad ignis formā trahūt ⁊ ad sube mediocritatē ⁊ vrine senū ad albedinē ⁊ subtilitatē: ē tn̄ cū sunt grosse fm supfluitates in eis exn̄tes: q̄ꝛ eās mltiplicat. Decrepitorū vō vrīe maioris st albedis ⁊ tenuitatꝫ. ē tn̄ cū predicta grossities eis accit fꝫ raro cū vrīa vehementer fuerit grossa apti erūt vt lapis eis accidat.

¶ De vrinis viroꝝ ⁊ mulieꝝ. Cap.x.

Mulieꝝ vrīe sp st maiorꝫ g̃ssitiei ⁊ albedis ⁊ minoris pl̄chritudis q̄z viroꝝ vrīe. ¶ Et hᵒ q̄ꝺ est ꝓꝑ dbilitatē digestiue eaꝝ: ⁊ ꝓꝑ supfluitatū ipaꝝ multitudinē: ⁊ ꝓꝑ ap̄litudinē cānaliū vn̄ egrediūt ea q̄ ab eis exeūt: ⁊ ꝓꝑ illō q̄ꝺ ex eaꝝ resoluit mr̄icibus ⁊ ad vrine insīra tēdit. Masclōꝝ vō vrīas cū moues turbant ⁊ dclinat eaꝝ turbatio ad supiora: ⁊ ē ꝙ fꝫ plm turbidētur. ¶ Sꝫ mlieꝝ vrīe fere turbidāt ex motione ꝓꝑ paucā sepatiōnē sui: ⁊ hn̄t fꝫ plꝫ supra sūmitatē suā spumā rotūdā ⁊ si turbide fuerit eaꝝ turbatio pauca erit. In vrīs viroꝝ ilico cū mlieribꝰ ꝯmiscēt sūt fila ad lucē texta. Urīe ꝑgnātū st clare ⁊ s eaꝝ supficiē ē nebula ⁊ q̄nqꝫ trahūt ad colorē aq̄ ciceꝝ: aut aq̄ pedū i q̄ coquūt pedes aīalū ⁊ i ipa ē irinꝰ. Et supra sūmitatē eaꝝ ē nebula: fꝫ q̄cūqꝫ mō fuerit i meᵒ videbit sic cottū carminatū: ⁊ ē cū i eis st velut g̃na q̄ ascēdūt ⁊ dscēdūt. Cūqꝫ irinꝰ māifestior fuerit erit impregnatiōis pͥnᵐ: ⁊ cū loco ipiꝰ fuerit rubedo erit in fine impͥgnatiōis: ⁊ ꝓpē si turbant cū mouent. Parientiuꝫ vrīa fꝫ plm ē nigra ⁊ in ipa ē velut attramēᵐ ⁊ sic sordities. ¶ De rebꝰ vrinoꝝ aīaliū ⁊ diuersitate ipsarū ab vrinis hominū. Cap.xi.

Plerūqꝫ ꝯfert medico cū aīaliū vrīas cogscit ꝓꝑ ea ꝙ cū i eis ipē expit certitudinē facꝫ: ⁊ hᵒ q̄deꝫ difficile ē. Quidā aūt dixerūt ꝙ vrīa asini ē sic butyꝝ liq̄dū cū turbiditate ⁊ grossitie exteriore. Et subiugaliū vrine ei silant: fꝫ st citrine: ⁊ videbit ꝙ supior medietas vrinalꝭ sit clara ⁊ iferior medietas sit turbida. ¶ Ouiū vō vrīe st albe ad citrinitatē trahētes ꝓpinq̄ vrinis hoīuꝫ fꝫ subaꝫ nō hn̄t: ⁊ eaꝝ sedimē ē sic oleū aut sic amurca. Et cuiuscūqꝫ nutrimētū fuerit meliꝰ erit clarior. ¶ Urina vō capreoli vrinis hoīuꝫ ⁊ ouiū silat. fꝫ nꝫ subaꝫ hꝫ nꝫ sedimē ⁊ ē clarior vrīs omīuꝫ.

¶ De rebꝰ aliis q̄ vrīs silant: ⁊ drīa iter eas ⁊ vrinā. (xij.

Sirupū acetosū ⁊ oēs liq̄res q̄ fiūt ex aq̄ ⁊ melle ⁊ aq̄ ⁊ ficubꝰ ⁊ reliq̄s q̄ st ex croco ⁊ eis similibꝰ: q̄ntoplꝰ tibi appropinquaueris erūt i claritate magis augmētati. ⁊ q̄ntoplꝰ elongaueris ea ꝯsidera an oꝫ vt augmētet grossitudo. Urina vō ab hᵒ est diuersa. ¶ Hydromellis ꝓterea spuma est citrina et aq̄ ficuū sedimē a latere descēdit ⁊ nō in medio: neqꝫ ordinate nꝫ hꝫ motū. Sit g̃ sufficiēs in noīando dispōnes vrinaꝝ. In libris vō ꝑticularibꝰ ꝓueniēt adte diuisiōes dispōnū vrine.

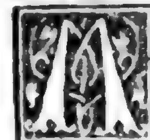
¶ De signionibꝰ egestionis. Ca.xiij.

Egestio plerūqꝫ declarat ex sui q̄ntitate quod est vt cōsideret si est minor eo ꝙ comedit: aut maior aut eq̄lis. Et notū quidē ē ꝙ ipsiꝰ augmentuꝫ est ꝓꝑ humoꝝ multitudinē: ⁊ paucitas ꝓꝑ ipsoꝝ paucitatem: aut qꝛ ex ipa in intestīo monoculo ⁊ in colon ⁊ i fasciis multum fuit retentum q̄ꝺ est signū colicam precedens: aut propter expulsiue debilitatem. ¶ Et cognoscitur ēt ex essentia sui: quoniam q̄ꝺ ex ea hūidum est aut significat opilationes aut digestiue malitiam. ¶ Et plerumqꝫ significat mesaraice debilitas

tē q̄ hūorē nō fugit: ꝛ q̄n̄ ē ꝑꝑ capitis reumatismū aut ꝑꝑ cōelhōz rei q̄ egōnē h̄uectat. ¶ Qḋ aūt l hūido viscosū ē plerū𝑞 sig̃t liq̄factiōz ꝛ hᵒ ē cū fetore: ꝛ plerū𝑞 sig̃t maloꝝ hūoꝝ ꝛ viscosoꝝ multitudinē: ꝛ hᵒ nō cū multa exit leuitate: ꝛ plerū𝑞 sig̃t nutrienta viscosa q̄ comesta fuerūt ꝛ nō pauca cum calore forti in cōplōe ꝛ nō fuit uirt ea digō bōa. ¶ Sꝫ qḋ ex ea est spumosū fortitudis caloꝝ sig̃t ebullitiōz aut mixtaꝝ vētositatū ꝑmixtōz. ¶ Qḋ āt ex egōne est siccū aut laborē sig̃t ꝛ resolōnū: aut multā vīe ꝑuocatiōz: aut igneū calorē aut nutriētū siccitatē: aut mistā morā i itestis: sic̄ i suo dicemᵒ caᵒ. ¶ Cū𝑞 hūiditas sicco qḋ ē duꝝ admiscet sig̃t ꝙ eiᵒ siccitas ē: ꝑꝑea ꝙ multū fuit retēta in hūiditatibᵒ ipaꝝ exire ꝓhibentibus: ꝛ ꝑꝑ ꝑuatōz fell' pūgēt ꝛ festināt: ſꝫ cū ibi nō ē lōga retētio nec hūiditat i itestis adsūt sig̃nes cā in ipa ē sup̄fluitat saniose ꝛ pūgēt effusio q̄ ab epe fluit i eo qḋ ē corā ipo ꝛ sua eūone nō ƌcuit donec cōmisceret. ¶ Et est ēt cū colore sui dig̃scit egō: eiᵒ ꝟo calor nālis igneᵒ ē leuis exn̄s igneitat ƌ si augmentat felli sig̃t multitudinē ꝛ si minuit sig̃t cruditatē ꝛ maturatiōis ꝑuatōz. ꝛ si albᵒ fiat q̄n̄ ē eiᵒ albedo ꝑꝑ opilatōz in cānalibᵒ fellis: ꝛ hᵒ sig̃t icteritiā: ꝛ si cū albedie ē virᵒ saniei h̄ns odorē magni apat sig̃t aptiōez. ¶ Sanᵒ ƌꝫ q̄ nō exercitat multotiēs egerit virus ꝛ saniē q̄ est ei purgatio ꝛ eūo laudabilis: q̄m ꝑꝑ hoc remouet ab eo lasitas q̄ ei ꝑꝑ ꝑuatōz exercitij acciderat: queadmodū diximᵒ in vrina. ¶ Preterea scito ꝙ egō colorē igneū vehemēter sup̄fluum h̄ns multotiēs i hora finiū egritudinū sig̃t maturatiōnē: ꝛ multotiēs sig̃t dispōnis malitiā. ¶ Et nigra qḋ sig̃t talit q̄lit sūt vīe nigre sig̃tiōes. Significāt ei aut adustiōnē fortē aut egritudis melie maturatiōz aut nutriēs tingens aut potiōnē rei q̄ meliā euacuat: sed pᵃ est mala: ꝛ illa qḋ q̄ ē ꝑꝑ purā meliā nō sufficiēter cog̃scit ex colore sui: imo cognoscēda ē ex acredine sui ꝛ pōticitate ꝛ bullitiōe terre ex ipa. Et est mala siue sit egō siue vomitᵒ ꝛ ex ipiᵒ ꝓprietatibus est ꝙ i se luminositatē hꝫ. ¶ Ad vltimū ꝟo hūor melācolicᵒ purᵒ ꝑnecās ē ſꝫ plm cū egredit. s. ē mortis significatio. ¶ Chimū ꝟo nigri eritᵒ multotiens cōfert: ꝛ illud est q̄m melie nālis exitᵒ vltimā corpis adustiōnē sig̃t ꝛ hūiditatū ipiᵒ ꝑemptiōem. ¶ Uiridis āt egō caloris inati sig̃t extinctiōez: ꝛ silr fusca. ¶ Egō quo𝑞 plerū𝑞 ex sui cognoscit fora ex absentia inflatiōis sue aut ex iflatiōe: q̄m inflata sicut stercus vacce sig̃t vētositatē. ¶ Et est cū ex hora sui cognoscit: q̄m cū egōnis eritᵒ festinat ꝛ horā q̄ egredi solebat antecedit signū ē malū: q: fellis sig̃t multitudinē ꝛ ꝟtuti retētiue debilitatē: ꝛ si eiᵒ tardat exitus digestiue sig̃t debilitatē ꝛ itestinoꝝ frigiditatez. Et hūiditat ꝛ somni multitudo vētositates sig̃t inflatiuas. ¶ Colores quo𝑞 exnei ꝛ diuersi mali erūt ꝛ nos ipos in libro nolabimᵒ ꝑticulari. Que ꝟo ex egestiōe ē melior ē iūcta q̄ ē siliū ptiū ꝛ in q̄ aquositas siccitati est vehemēt admixta: ꝛ cuiᵒ spissitudo ē sicut mellis spissitudo ꝛ cuiᵒ eritᵒ ē facilis ꝛ nō pūgit ꝛ cuius color attinet citrinitati ꝛ nō est multi fetoris ne𝑞 ē ꝑuata fetore. ꝛ nō hꝫ gurgulatiōz nꝫ rugitū ꝛ nō hꝫ spumā: eiᵒ eritᵒ ē i hora in q̄ solet: ꝛ ſm q̄titatē q̄ ei qḋ comedit ē ꝓpinq̄ inq̄titate sui. ¶ Et scito ꝙ nō ois egōnis eq̄litas ē laudabil: nꝫ ois eiᵒ lēitas q: q̄n̄ si ꝑꝑ vehemētē maturatiōēz l oi pte silez: ꝛ q̄n̄ sunt ꝑꝑ adustiōnē ꝛ liq̄factiōnē siles: ꝛ tunc qḋ it ex deterioribᵒ sig̃atiōibᵒ. ¶ Et scito ꝙ egō q̄ ē tēpate est sentie q̄ ē ad tenuitatē nō ē laudabil nisi cū nō sunt cū ea rugitᵒ nꝫ vētositates nꝫ i sui exitu paulatī intersecat: ꝛ si nō posse ēvt eiᵒ exitᵒ sit ꝑꝑ virᵒ molestiās qḋ est ei admixtū: ꝛ nō ꝑmittit vt ꝯiungat. ¶ Est aūt cū plerı𝑞 solliciti fuerint ƌ sig̃nibᵒ q̄ i sudore ꝛ aliis appent rebᵒ: verūtn̄ de ipsis loq̄ ꝓpuᵒ ē in ſmōe pticulari. In ſmōe ƌꝫ pticulari silr repies expositionis augmētum in re egōnis ꝛ vrine ꝛ reliquoꝝ.

¶ Fen tertia. cuius est caplm vnū ꝛ doctrine q̄n𝑞.

¶ Caplm singulare dictiōis tertie. de causis sanitatis ꝛ egritudinis ꝛ necessitatis mortis.

Edicina lᵖᵃ diuisiōe i duas diuidit ptes i ptē theoricā ꝛ ptē practicā: q̄ tn̄ oēs sunt scie speculādi. Qḋ aūt nole theorice ꝓpe designatur ē illḋ qḋ i demōstrādo sn̄ias tm̄ confert ita ꝙ i ōm̄atiōe opōis nllo mō auxiliū ꝑbet sic̄ ps i q̄ res sciunt ꝯplonū ꝛ hūoꝝ ꝟirtutū ꝛ spēs egritudinū ꝛ accn̄tiū ꝛ cāꝝ: ꝛ illud cui nomē ꝓpriū practice attribuit ē qḋ in demōstrādo opōnis ꝛ regiminis q̄litatē auxiliabit sic̄ ps q̄ nos iuuat ad ōm̄ādū q̄uō sanitatē corpis qḋ i illa ꝛ ex illa dispōe exit custodiamus: ꝛ q̄uō corpᵒ qḋ talē hꝫ egritudinē medicemur. Et nꝫ exn̄s ꝙ ps q̄ dr practica sit opō ꝛ actio: ſꝫ ē ars q̄ docet nos q̄uō sit opādū ꝛ agēdū ꝛ nos qḋ iā declaruimᵒ tibi hᵒ in his q̄ sunt ꝑmissa: ꝛ postq̄ iā expleuimus dictiōnē pᵃᵐ ꝛ 2ᵃᵐ in his q̄ sunt ptis meᵉ q̄ est theorica vlis: ergo nr̄m studiū nunc reducamᵒ i duabus q̄ remāserunt ad ptē ipsiᵒ practicā ſm modum vniuersalem. ¶ Pars aūt ipsiᵒ practica i duas distribuit ptes. Quaꝝ vna ē scia regēdi corpa sana q̄lr in sui remaneāt sanitate. ꝛ hec q̄dē custodiēdi sanitatē scia vocat. Et ps eiᵒ 2ᵃ est scia regēdi corpᵒ egrū q̄liter ad sanitatis redeat dispositiōnē ꝛ vocat scia medicādi: ꝛ nos q̄dē icipiemᵒ ꝛ scribemᵒ in hac dictiōe sermonē ꝯpēdiosum de custodienda sanitate. ¶ Et dicemᵒ ꝙ ꝓpterea ꝙ ḡnatiōis nr̄oꝝ corpoꝝ pn̄ᵐ res due fuerunt: quaꝝ vna est spma viri cuiᵒ eētie certius est ꝙ locum tꝫ factoris. ꝛ altera est sperma mulieris ꝛ sanguis mēstruus cuius rei certius est ꝙ locum tꝫ māei. ꝛ he due sube in hoc cōicant ꝙ vna𝑞𝑞 earum est fluida ꝛ humida. ſꝫ post diuersificent. Et aqueitas ꝛ terreitas in sanguine ꝛ spermate mulie bri plus abundāt. et aereitas et igneitas in spermate virili superat. ¶ Oportuit autē vt coagulationis hoꝝ duoꝝ pn̄ᵐ esset coagulatio humida ſꝫ terreitas et igneitas sint iuncte in eo ꝙ ex eis fluit. ꝛ terreitas cū eo qḋ in ea erit de duritie et igneitas cum eo ꝙ est in ea ex ꝟtute maturādi iuuerint se et coagulatū duꝝ fecerint et coagulatiōnē q̄ndā ei attribuerint et duritiē. Uerūtn̄ hoc ad terminū coagulatiōis duroꝝ corpoꝝ nō ꝑuenit. sicut lapideos et vitrū ita ꝙ ex eis nihil resoluat: aut resoluat qḋ nō sēsu ꝑcipit: ꝛ sic nā𝑞 secura eēnt a nocumēt q̄ ꝑꝑ assiduaꝫ accidēt resolōnē et lōgissimā: ſꝫ res nō ē ita. Quapp

Viri Sperma

corpa nr̄a duab⁹ nocumētoꝝ spēb⁹ sunt exposita: qꝛ vnaqq̄ cām hꝫ intrīsecā ⁊ cāꝫ extrīsecā: ⁊ vna q̄ꝺ nocumēti spēs ē hūiditatꝫ resolō ex q̄ creati sum⁹ ⁊ hec q̄dē ordiāte vēiet. ⁊ scd̄a ē hūoꝛis putrefactio et ei⁹ corruptio et ipsi⁹ alr̄atio: vn̄ fomētovite ꝯueniēs nō est. Et hic q̄ꝺ a p° mō ē ali⁹ lꝫ sua ipsi⁹ malitia ad siccitatē adducat: ꝓpea ꝙ corpis hūiditatē pͥus exiccari facit: ⁊ ex eo q̄ꝺ nr̄is ꝯueniēs ē corpib⁹ corrūpit: deinde ad vltͫ a putrefactiōe resoluit: qm̄ putrefactio ipͥmis corrūpit hūiditatē: postea ipam resoluit ⁊ rem siccā dimittit cineritiā. ¶ Hec igr̄ duo nocuͣ ab alijs nocumētꝫ sūt aliēa q̄ ꝓp alias accn̄t cās sic̄ frigiditas ꝯgelatiua ⁊ venena ⁊ spēs solōnis ꝯtinuitatis ꝑnitiosa ⁊ reliq̄ egritudīes. ¶ Sꝫ due ꝑdicte spēs huic nr̄e inuestigationi sūt ꝓpinqores ⁊ digniores. qꝛ eaꝝ mutatio ē ex dispōne sanitatꝫ. ⁊ vnaq̄q̄ ipaꝝ aduenit ex causis extrīsecis ⁊ causis intrīsecis: ⁊ extrīsece q̄ꝺ cāe sūt sicut aer dissoluēs. ⁊ putrefaciēs. ⁊ intrinsece q̄dē cāe sūt sicut calor inat⁹ q̄ i nob̄ exit nr̄as resoluēs humiditates ⁊ calores ex̄nei in nob̄ a nr̄is nutrientibus ꝑnati ⁊ reliq̄ nr̄as putrefacientia hūiditates. ¶ Oēs ꝟo cāe iste se adinuicē iuuāt in exiccādo nos verūm ꝑfectio ⁊ integritas nr̄a ⁊ poͣ ꝑficiēdi opōnē nō ē nisi ꝓp multā siccitatē q̄ nob̄ accit. deinde siccitas incessanter ꝓcedit donec nos ꝑimat. hec igr̄ siccitas que nob̄ accit res ē nob̄ nec̄ia. ¶ Nos siq̄dē a pͥn° rei i vltima ꝯsistim⁹ hūiditate vn̄ ꝓculdubio opꝫ vt calor eā supēt: qm̄ si nō i ipa suffocaret: ꝓcedit igr̄ ꝓculdubio i ipam assidue agēdo ⁊ ipam sp̄ exiccādo incedit ¶ Q̄ꝺ tn̄ ex ei⁹ exiccatione appet in pͥn° eq̄litatꝫ attinet. deinde cū nr̄a corpa ad tēpate siccitatis ꝑuēnit terminū calore exn̄te vt erat nō ē siccitas ſꝫ sue siccitatis pͥme q̄ntitatē imo fortior qm̄ mā est minor ⁊ ꝓp hoc ē magis recipiēs. Inde ꝓculdubio seq̄tur vt siccitas supra siccitatē tēpatā augmēteꝛ ⁊ nō cessabit ꝓculdubio q̄n assidue augmētū sumat: donec hūiditates ꝯsumat. Calor igr̄ innat⁹ ē cā extiguēdi seipm̄ accidētalit̄ ꝓpea ꝙ fit cā sui ipi⁹ mām ꝯsumēdi: sicut lapidis flāma q̄ extinguit̄ ꝓpea ꝙ suā ꝯsumit mām et q̄ntoplus siccitas ſm augmētū ꝓcedit calor inat⁹ ſm diminutionē icedit ꝙ accit defect⁹ nunq̄ cessans vsq̄ ad vltimū q̄ ē defect⁹ restaurādi hūiditatē loco eius q̄ꝺ resolutū fuit: defect⁹ igit̄ semp augetur. ¶ Siccitas ꝙ duob⁹ augmētat̄ modis. vn⁹ eoꝝ ē ꝓp diminutionē potētie recipiēdi mām: ⁊ alter minoratio hūiditatis in se ꝓp caliditatis resolutiōem. ¶ Augmentatur igit̄ caloris debilitas: ꝓpea ꝙ siccitas in mēbroꝝ substātia dn̄at̄: ⁊ ꝓp nālis hūiditatis diminutionē que ē sicut mā ⁊ sicut oleū flāme lāpadis. Flāma nāq̄ duas hꝫ hūiditates aquā ⁊ oleū: vna quaꝝ ꝯsistit ⁊ altera extinguit̄: silr̄ calor innat⁹ in hūiditate ꝯsistit nāli ⁊ ab augmēto extraneo extinguit̄: q̄ ꝓuenit ex debilitate digerēdi ⁊ est sicut aq̄ hūiditas flāme. Et cum siccitas ad cōplementū accedit calor innat⁹ extinguitur ⁊ mors subsequitur naturalis. ¶ Corpus aūt nō ꝑmanet tpe quo ꝑdurat nisi ꝓpea ꝙ ipsi⁹ innata humiditas pͥma resolutioni resistit caloris mundani et caloris sui corporis in nā sui. et ei⁹ q̄ꝺ ex motib⁹ accidit suis hac tā lōga restōne. qm̄ ipe sunt ea in eēntia sua debiliores. imo ipm̄ stare nō facit nisi illud q̄ꝺ restaurat illud q̄ꝺ ex ea resoluit̄ ⁊ est nutriens. ¶ Amplius nos iā̄m declarauimus ꝙ virtus nō opat̄ ⁊ vtitur eo nisi vsq̄ ad terminum. Et ars q̄ꝺ sanitatē custodiēdi nō est ars q̄ a morte securos nos faciat: nꝫ corpus ab extrīsecis nocumētis immunat: nꝫ vnūq̄ꝺq̄ corp⁹ ad vltimā vite lōgitudinē ꝑducat q̄ est ſm hoiem absolute: sed de duab⁹ reb⁹ securitatē ꝓbet: putrefactiōis penit⁹ ꝓhibitiōe ⁊ defensiōeꝫ hūiditatis ne cito resoluat. ¶ Et in ipsius q̄dem fortitudine cōsistit vt ipꝫ vsq̄ ad obitū tps ſm suā pͥmā cōplōeꝫ ꝑmanere faciat. ⁊ hoc q̄ꝺ erit ꝓp regimē rectū restaurātiōis q̄ fit in corpe loco eius q̄ꝺ resoluit̄ ſm q̄ntitatē possibilē: ⁊ ꝓp regimen ꝓhibens dn̄iū cāꝝ siccitatē accelerare faciētiū: exceptis cāis q̄ faciūt siccitatē debere esse: ⁊ ꝑ regimē custodiens a ꝑnatiōe putrefactiōis ꝓp tutelā corpis ⁊ custodiā a ꝑtāte caloris extranei extrinseci aut intrinseci: qm̄ oīa corpora nō sunt eq̄lia in fortitudine hūiditatis radicalis ⁊ caloris inati: imo corpa in his exn̄t diuersa. ¶ Unūq̄ꝺq̄ ꝑterea corp⁹ terminū hꝫ i q̄ resultat siccitati nec̄ie cōplōne sua ⁊ calore suo innato. ⁊ q̄ntitate sue innate hūiditatꝫ a q̄ nō remouet̄. est tn̄ cū ante aduenīūt cāe in siccitatē adiuuātes aut aliq̄ mō ꝑnecātes. Et multi q̄dē hoīuꝫ dn̄t ꝙ isti sunt termini nāles ⁊ termini accn̄tales sūt alij. Et q̄si custodiendi sanitateꝫ ars erit illa in qua corp⁹ hūanū ad nālē ꝑducat terminū si cōuenientia cōseruat. ¶ Huius aūt custodie administratiōi due attribute sūt ꝟtutes q̄bus deseruit medicus: vna eaꝝ est nālis ⁊ vocat̄ nutritiua q̄ restaurat illud q̄ꝺ ex corpore resoluit̄ cuius subā terreitati ⁊ aqueitati attinet. ⁊ altera est aīalis ⁊ ipa est virtus pulsatiua q̄ restaurat q̄ꝺ ex corpe resoluitur cuius subā est aerea ⁊ ignea ⁊ ꝓpea q̄ꝺ nutriēs non fuit silr̄e nutrito nisi in potētia. iō creata fuit virtus imutatiua q̄tenus nutriētia mutet i silītudinē nutritorū in effectu. ⁊ vt ꝓ certo sit nutriens in effectu. Et ad hoc creata fuerunt instr̄a ⁊ cānales q̄ sunt ad attrahendū ⁊ expellendū ⁊ retinendū ⁊ digerendum. ¶ Dicemus ꝙ ꝙ habene rei in arte custodiēdi sanitatē ꝯsistūt in eq̄litate cāꝝ ꝑdictaꝝ cōitantiū. ¶ Ille tn̄ in q̄rū q̄litate maior nec̄ia ē sollicitudo sunt septē res. Eq̄litas cōplōis: ⁊ electio eoꝝ q̄ comedunt̄ ⁊ bibuntur. Et purgatio supfluitatū. ⁊ custodia cōpōnis ⁊ rectificatio ei⁹ q̄ꝺ ꝑ nares attrahit̄ ⁊ custodia tangētis ⁊ moderamen motionū corporeaꝝ ⁊ aīalium. Interdū ēt somn⁹ ⁊ vigilie quodāmodo numerāt̄. ¶ Et tu quidē iā sciuisti i his q̄ sunt pͥmissa ꝙ nꝫ eq̄litas vnū hꝫ terminū nꝫ sanitas in aliq̄ ex cōplexiōibus in hoc ingredit̄ ꝙ sit aliq̄ sanitas aut aliq̄ eq̄litas in aliq̄ tpe: sed est id q̄ꝺ int̄ duas res exit. ¶ Incipiemus igit̄ in pͥmis declarare regimen infantis q̄ in vltima complexionis equalitate consistit.

¶ Doctrina prima. dictionis tertie, q̄ est de nutricatione quatuor cōtinens capitula. ¶ De regimine infantis ex quo nascit̄ vsq̄quo incedat. Capi. i.

Deregnantiū aūt regimē ⁊ mulierū q̄ ꝑni sunt vicine i dictionib⁹ scribem⁹ ꝑticularib⁹. Infantis ꝟo tpate cōplōnis cum nascit̄ plerīq̄ sapientū dixerunt vmbilicum in

p̄mis vbere lcidi sup q̄tuor digitos: ⁊ cū lana ligari mūda: q̄ bn̄ ⁊ subtilr sit retorta talr ne doleat: ⁊ olm cū pāno sup ip̄z ē ponēdū: ⁊ pp vmbilici lcisionē p̄ce perūt vt vēap citrinap ⁊ san. dra. ⁊ sarcocolle ⁊ cymini ⁊ visnee ⁊ myrrhe p̄tes sumāt eq̄les ⁊ trite vmbilico supponāt. ⁊ festinādū ē ad corp⁹ ip̄i⁹ saliēdū cum salamora tēuis sal' q̄ten⁹ vmbilic⁹ ei⁹ idurescat ⁊ ip̄i⁹ cut; dura fiat. Ex salib⁹ ꝟo ille melior erit cui admixta sunt sedenegi ⁊ cost⁹ ⁊ sumac ⁊ fengrecū ⁊ origanū: ⁊ ip̄i⁹ q̄d nasus nō saliat n; os. ❧ Cā ꝟo q̄re nobis neccīū ē corp⁹ ei⁹ durū facere ē: q̄m ilico cū nascit' oīa q̄ ip̄z tāgūt ei nociua s̄t siue cal'a siue frā siue asp̄a s̄t fiat ea: ⁊ h⁹ q̄d ē pp cut; ei⁹ s̄btilitatē ⁊ pp calorē ei⁹: q̄m oē q̄d ip̄z tāgit s̄etit durū ⁊ frīn ⁊ asperū ⁊ si nobis neccīū fuerit iterū salire faciem⁹: ⁊ h⁹ q̄d augem⁹ cū multe fuerit sorditiei ⁊ mltap hūiditatū: deīn aq̄ tepida ip̄z lauabim⁹ ⁊ ei⁹ nares assidue purgabim⁹ digit;: q̄p vngues s̄t lcisi ⁊ i ei⁹ oculos pap olei p̄iciemus. ❧ Ani p̄tea orificiū mīuto digito l circuitu ei⁹ ē mouēdū vt apiat ⁊ obs̄uādū ē ne ip̄z frigus tāgat. Cūq₃ ā ceciderit vmbilic⁹ q̄d ē p⁹ tres aut q̄tuor dies erit meli⁹ vt s̄ ip̄z pōat cinis coclearū aut cinis calcāei vitulli aut plūbi adusti ⁊ triti cuiusq₃ fuerit cū vino. ❧ Cūq₃ volum⁹ vt fasciet nutrix ei⁹ membra suauit' tāgere o; ⁊ q̄d dilatādū fuerit dilatar: ⁊ q̄d s̄btiliādū subtiliare: ⁊ oē mēbrū s̄z ꝯuēiētiorē figurā figurare: ⁊ h⁹ totū subtili cōpīssōe cū extremitatib⁹ digitorū: q̄d q̄dē multis faciēdū erit vicib⁹: ⁊ oculi assidue erūt tergēdi cū re q̄ sit s̄ic seta. Uesicā q̄; ei⁹ p̄mere ꝯuēit: vt vrie exit⁹ facil' fiat: deinde man⁹ ei⁹ extēdat ⁊ ip̄si⁹ brachia ad gēnua ducāt: ⁊ ip̄si⁹ caput in s̄ita ligef ⁊ pile⁹ ei ipōat q̄ sup ip̄si⁹ caput ꝯstrīgat. I domo p̄tea tp̄ati aeris q̄ nō sit fri. ad dormieū. pōat. Op; āt vt do m⁹ vmbre attieat ⁊ tenebrositati aliquātule q̄ a sup̄āte radio nō illuminet. Cūq₃ dormierit oportebit vt caput ei⁹ toto reliq̄ corpe sit alti⁹. ⁊ obs̄ruādū erit ne cū dormierit aliq̄d colli ip̄si⁹ aut extremorū ei⁹ aut dorsi torqueat. ❧ Ipse q̄; in estate aq̄ suaui eq̄li balneād⁹ ē. I hyeme ꝟo aq̄ ei⁹ ad caliditatē trahat nō pūgentē. ❧ hora ꝟo ad ip̄m lauandū melior ē post ei⁹ lōgū somnū. ⁊ plerūq₃ q̄dē est cōueniēs vt ip̄se bis in die lauet aut ter: ⁊ vt ordinate ad id q̄d sit magis tepidū mutet si t̄ps fuerit estiuū. In hyeme aūt nō sit fridior aq̄ q̄ i caliditate tēperata erit. Ipse quoq₃ nō lauet: vsq₃ ei⁹ corpus calefiat. ⁊ rubere icipiat. postea extrahat ⁊ ei⁹ aures custodiant ne aq̄ in eis igrediat. ❧ Et o; q̄s vt cū l hora ablutiōis accipit sit s̄z hūc mō;. Accipiat manu dextra ⁊ sup brachiū sinistrū sup pect⁹ suū appodiet ⁊ nō sup ventrē. Ampli⁹ in hora ablutiōis ip̄si⁹ studēdū erit vt ip̄si⁹ plāte ad dorsū ei⁹ eleuent ⁊ ei⁹ pedes ad caput ei⁹ subtilit' ⁊ suauit' pducāt: deinde mollib⁹ pannis extēcet ⁊ suauit' exsiccat. Deīn fiat vt in p̄mis sup vētrē sui iaceat: postea s̄ dorsū ⁊ p̄ter hoc totū leef sanē fricet ⁊ p̄mat ⁊ figuret: deīn ad ip̄z cū pāno fasciandū est redeūdū: postea in ip̄si⁹ nares oleū dulce p̄iciat: q̄m ei⁹ oculos lauabit ⁊ ip̄orū tunicas.

❧ De regimie lactatōis ⁊ remotiōis a lacte. Ca. ij.

Qualitas ꝟo lactatiōis ei⁹ ⁊ ip̄i⁹ cibatiōis hoc mō obseruant. Oib⁹ modis q̄bus est pole lac m̄ris infanti ad sugēdū dandū est ip̄m. n. est nutriēs q̄d magis s̄ile erit sube nutriētiū p̄teritorū q̄b⁹ alebatur dū in ventre erat. s. mēstruorū m̄ris: q̄m ip̄a sunt q̄ conuertunt ⁊ fiunt lac ⁊ ip̄se magis eis recipiēs h̄ et magis est ei cōueniēs: ita vt iā experimēto certificatū sit q̄ extremuz māmille m̄ris in os infantis ponere valde cōfert ad remouendū q̄cq̄d ei nocet. ❧ Bis aūt aut ter in die sugere māmillas o; ei sufficere ⁊ in p̄mis nō est mltuz lactādus. Op; aūt ne sit ei⁹ m̄r q̄ ip̄m p̄us lactat: donec m̄ris ꝯple tempet. Et melius q̄dē vt pap melius eidē tribuat. deīn lactet. Ex lacte q̄; q̄d puer sugit i mane bis aut ter emulgeū. est deinde māmilla est ei tribuēda ⁊ p̄cipue cum i lacte fuerit macula. ❧ Lac āt malū. s. acutū a nutrice infanti nō est dādū dū ē ieiuna. ❧ Et p̄ter h̄ ēt due res s̄it faciēde iuuamē ei ꝯferētes ad h̄ vt ei⁹ ꝯple fort; fiat. q̄p vna est lent⁹ mot⁹: ⁊ alia ē ꝯsonātia musice ⁊ vox cātilene q̄ueadm̄ mos est dū infantes in locis ponūtur in q̄b⁹ dormire debēt. Ex q̄titate. n. recipiēdi h̄ duo sciet q̄tū sit apt⁹ exercitio ⁊ musice q̄p vm̄ est corpis alterū ale. Q̄d si aliq̄ res p̄hibitoria m̄ris lactādi s̄ p̄mis fit. siue cā debilitat; ip̄i⁹: siue corruptionis lactis ei⁹: siue q̄ ē delitiosa: eligēda erit nutrix s̄m ꝯditiōes q̄s dicem⁹. Quap q̄dā attendūt in etate ei⁹ ⁊ q̄dā in ipsius figura: ⁊ alie i ei⁹ morib⁹ ⁊ alie in formis suap māmillap ⁊ q̄dā in q̄litate lact; ip̄si⁹ ⁊ alia in q̄titate t̄pis q̄d est inter eā ⁊ p̄tū ip̄si⁹: ⁊ alie q̄ sunt ex gn̄e infantis ei⁹. ❧ Cūq₃ s̄m has cōditiōes repta fuerit oportebit vt eius nutriētia renouando sint bona ex tritico ⁊ spelta ⁊ carne agnorū ⁊ hedorū ⁊ pisciū: q̄p caro nō putrefit nec est dura. ❧ Lactuce q̄; sunt nutriens q̄d laudat ⁊ amigdale ⁊ auellane. ❧ Ex oleribus ꝟo deteri⁹ est eruca ⁊ sinapis ⁊ betas dorē. q̄m sanguinē corrūpunt. Et i mēta est ei⁹ ꝟt⁹. ❧ Nūc aūt dicem⁹ nutricis ꝯditiones ⁊ a conditiōe etatis ip̄si⁹ incipiem⁹. Dicem⁹ itaq₃ q̄ melius est vt sit etatis q̄ est inter. xxv. ⁊ xxxv. ānos: q̄m h̄ etas est iuuētutis ⁊ sanitatis ꝯplemēti. ❧ Cōditiones vero figure ipsius que attēdunt in ꝯpōne ei⁹ sunt q̄ op; ip̄am boni coloris eē ⁊ collū h̄re forte ⁊ pect⁹ h̄re forte ⁊ emplū: ⁊ musculosā ⁊ durā h̄re carnē inter pinguedinē ⁊ maciē t̄patam ⁊ carnosā nō adipe abundantē. ❧ 3m mores ꝟo suos ꝯsiderat q̄m ip̄sā op; bonorū morū ⁊ laudabiliū esse q̄ tarde a malis alepassiōib⁹ patiat: sicut ira tristicia ⁊ timor: ⁊ reliqua ab istis. Oēs. n. iste corrūpunt cōplonē ⁊ fortasse a lactatiōe abstinebit: ⁊ p̄pter hoc p̄hibuerūt q̄dam ne stolida lactet. Et p̄ter hoc totū malitia morū ip̄si⁹ eam p̄ducet ad hoc vt infantis p̄uā habeat sollicitudinē ⁊ ei paruū blandiat. ❧ Cōditiones ꝟo q̄ in forma māmillap ipsius attēdunt sunt: q̄m o; ip̄as esse solidas ⁊ magnas ⁊ sui magnitudine nō sint laxe: n; debēt esse extēse magnitudinis: ⁊ o; ēt vt inter duritiem ⁊ mollitiem sint modiocres. ❧ 2m q̄litatem ꝟo lactis ip̄si⁹ cōsiderat: q̄ o; vt ip̄si⁹ sub̄a ⁊ q̄litas sint t̄pate ⁊ ei⁹ color attineat albedini que n; sit fuscus n; viridis n; citrin⁹ n; rubeus. Eiusq₃ odor sit bon⁹ in quo nō sit acredo: n; pōticitas ⁊ ipsius sapor dulcedini attineat: i q̄ nō sit amaritudo n; salsedo neq₃ acredo. ❧ Et o; vt trahat ad multitudinē: ⁊ vt eius

ptes sint silr̃es: ⁊ vt nõ sit subtile fluidũ nec mltũ grossũ caseatum: neq̃ diuersarũ ptiũ: nẽ multe spume. ¶ Et ei⁹ qd̃ suba q̃ñ exprĩt q eit vt de ipo sup vnguẽ mulgẽdo distilleẽ: q si fluit ẽ subtile. Et si vnguis inclineẽ ⁊ nõ currat ẽ spissuz. Ipm ẽt exprĩt cũ i ampulla ponĩt ⁊ parũ myrrhe sup ipz pijcit ⁊ digito misceẽ ppter hoc.n.scit aq̃sitatis ipi⁹ ⁊ caseitatis ipi⁹ q̃ntitas. lac.n. laudabile ⁊ tpatuz est in quo aquositas ⁊ caseitas sunt eq̃les. ¶ Qd̃ si aliq̃ fuerit nobis necessitas lac tale hñs ipm pprabim⁹ ex pte lactationis et pte nutricis. Et pte q̃d lactatiõis: qm̃ lac q̃ grossum fuerit ⁊ mali odoris meli⁹ est vt non deẽ nisi postq̃ multũ fuerit ⁊ in aere morã fecerit: ⁊ qd̃ vehemẽtis fuerit caloris cõueniens erit vt nulio⁹ ieiuno detur. ¶ Et nutricis q̃d regimẽ est q si ei⁹ lac grossum fuerit dabiẽ ei oxymel d'spumatũ qd̃ cũ subtiliatiuoruz apozimate sumaẽ sic̃ mẽtastrũ ⁊ isopum ⁊ hasce ⁊ origanũ montanũ: ⁊ tribueẽ ei ad comedẽdũ atharet: ⁊ que eis silãẽ. In cibo quoq̃ ipsius imponaẽ paruz croci ⁊ pcipiaẽ ei vt cũ oxymelle calo euomat ⁊ tempato vtaẽ exercitio. Et si eius cõplõ fuerit calã dabitur ei in potu oxymel cũ vino subtili silr̃ siue sepatiz. ¶ Qd̃ si eius lac subtile fuerit pcipieẽ vt desca ⁊ ab exercitio remoueaẽ ⁊ cibis nutriaẽ q̃ sanguinẽ faciũt grossuz. Et fortasse dabiẽ ei ad potãdũ si non fuerit ibi qd̃ phibeat vinũ dulce aut mustũ coctũ ⁊ pcipiatur ei vt diu dormiat. ¶ Si vo ei⁹ lac paucum fuerit cõsiderabiẽ q̃ sit cã in h⁹ vtrũ sit malitia cõplõis i toto corpe: aut in mãmillis ipius. ⁊ h⁹ q̃d cogsceẽ p significatõẽs pdcãs i capituẽ q̃ st pmissa. ⁊ p⁹ tãgem⁹ mãmillas. ⁊ si signũ fuerit q sit in ea calor nutrietur tali q̃lis est aq̃ ordei ⁊ spinachia ⁊ q̃ eis silãẽ. ⁊ si significatũ fuerit q sit in eis fritas cõplõis ⁊ opilationis aut debilitas vtutĩ attractiue augmentabiẽ ei⁹ nutriẽs subtile ad calitatẽ declinãs ⁊ vẽtose sub mãmillis poneẽ absq̃ mlta ɔpssiõe. Ad hoc q̃z ɔfert semẽ bauciarũ ⁊ ipemet ẽt baucie ad hoc multũ psunt. ¶ Qd̃ si cã ei⁹ fuerit nutrictus paucitas nutrieẽ iure sc̃o ex ordeo ⁊ furfure ⁊ legumib⁹: i iurib⁹ q̃z ipi⁹ ⁊ in cibis ponẽde sũt radices feniculi ⁊ semẽ ei⁹ ⁊ anetũ ⁊ nigella. ¶ Quidã ãt dixerẽ q cõedere vba ppe ouiũ ⁊ caprarũ cũ lacte qd̃ i eis cõtineẽ valde ẽ vtile ad hoc pp illd̃ qd̃ in eis erit ex silitudie aut pp pprietatẽ q̃ est in eis. ¶ Quidã ẽt expti fuerẽ. vt. ʒ.j. carici aut vmiũ terrenorũ siccorũ i aq̃ ordei mlti; dieb⁹ sumaẽ ⁊ repierũt optimũ: ⁊ silr̃ elixatura capitũ salsorũ pisciũ in aq̃ aneti. ex eis q̃z q̃ lac mltiplicãt est vt butyri vaccini. ʒ.j. sumaẽ ⁊ i vas i q̃ purũ erit vinũ mittaẽ ⁊ bibaẽ. Aut sisamũ in mola tritũ accipiaẽ ⁊ cuz vino misciaẽ ⁊ colatũ ad biben. deẽ. Ampli⁹ mãmille ex stercore turdorũ cũ lacte asine ⁊ oleo more ẽplilinianẽ. ¶ Aut ex eo qd̃ ẽ i inferiore pte melõgne elixate. ʒ.j. suaẽ ⁊ cũ digiẽ i vio dissoluaẽ ⁊ ad potañ. detur. ¶ Medicamẽ validũ. ℞. seis aneti. ʒ.iij. seis ãdacoche. se. porri. añ. ʒ.j. se. lille. se. fenu. añ. ʒ.ij. totũ cum succo feni. ⁊ melle ⁊ butyro misceaẽ ⁊ in potu sumaẽ. ⁊ cũ lac nocu^m fecerit sui mltitudie ppea q cõstrictione retineẽ. ⁊ pp suã spissitudinẽ minuaẽ p id qd̃ pauci exit nutrimĩ: ⁊ cõestiõe ei⁹ qd̃ parũ nutrit ⁊ emplo pectori ⁊ mãmillis supposito ex cymino ⁊

aceto aut luto absoluto ⁊ aceto aut lẽtib⁹ coctis in aceto: ⁊ p⁹ ipz potu rei salse vtaẽ: ⁊ silr̃ cõestiõe mente. ¶ Et mãmillis qd̃ blãdis manib⁹ mltuz fricare lactis effic mltitudinẽ. ¶ Lac vo malũ hñs odorem medicañ. est dãdo in potu vinũ boni odoris: ⁊ ad comedẽdũ dãdo cibum boni odoris. Regim̃ ãt qd̃ ẽ tractatu ex tpe pt⁹ nutricĩ ẽ qm̃ oẓ vt pt⁹ sit ppinqu⁹. ñ tñ valde: imo sit a tpe q̃ pepit melius vnus ⁊ dimidi⁹ ad min⁹: aut mẽses duo: sitq̃ ille quẽ pepit masclis ⁊ si ptus ei⁹ fʒ tpis nãle. ⁊ nõ sit ipa q̃ abortũ fecit nẽ abortũ facere ɔsueuerit. ¶ Nutrici pt̃ea ẽ pcipieñ. vt tpato vtaẽ exercitio ⁊ vt nutrictib⁹ boni chimi alaẽ ⁊ nevllo⁹ aliq̃s cũ ea coeat: hoc.n. sanguinẽ pmisceet mẽstruũ ⁊ lactĩ odorẽ corrũpit: ⁊ ipi⁹ minuit q̃ntitatẽ: immo fortalse impgnaẽ. in q̃ nocu^m duob⁹ attinẽs filijs existit. ¶ Et nutrici qd̃: ppea q illud qd̃ i sanguine est subtile ad embryonis nutri^m redit: ⁊ embryoni qd̃ ppea q id qd̃ ad ipm venit ex nutrimento est parũ. io q ali⁹ lacte idiget. ¶ In tota pt̃ea ipi⁹ lactatiõe oẓ ⁊ ppe in ei⁹ lactatiõe p⁹ vt aliq̃d lactĩ mulgeaẽ ⁊ vt fluat ⁊ vt ipz pssiõe iuueẽ ne ɔtingat vt ex mlta suctiõe gule ledanẽ instrã ⁊ meri ⁊ faciãt ipz debilitari. Et si añ lactatõẓ q̃q̃ vice parũ mellis ad lãbẽdũ deẽ iuuam̃ erit: ⁊ si cum pauco vino fuerit erit bonũ. ¶ Neq̃ mltũ lac ad sugeñ. vna vice dãdũ est. imo meli⁹ est vt parũ ei deẽ ad sugeñ. ⁊ sepe puis it positis spatijs. Qñq̃.n. cũ ad sugeñ. ei daẽ vice vna tm̃ vt satieẽ: ɔtingit extẽsio ⁊ inflatio ⁊ vẽtositatũ mltitudo ⁊ albedo vrie. Si q̃ hoc accit: oẓ ne lacteẽ: ⁊ vt famelic⁹ lõgo tpe teneaẽ: ⁊ vt studiũ ipendaẽ ad hoc donec istud digeraẽ. ¶ Et fʒ plm i pmis diebus cuz lactãdus est: ẽ vt in pma die ter lacteẽ: ⁊ si q̃ in pma die ipz lactauerit alia fuerit q̃ mr̃ ipi⁹ erit melius. ¶ Silr̃ si nutrici mala acciderit ɔplo: aut egritudo dolorosa meli⁹ erit vt alia ipz lactet donec sanetur. ¶ Et silr̃ si nec̃e fuerit dare ei medicinã q̃ vtutem ⁊ q̃litatẽ habeat dñantẽ. ¶ Cũq̃ post lactationẽ dormiturus est ei⁹ cuna vehementi motu nõ est mouẽda: qm̃ lac in ipius stõ ɔcutiẽ: imo suauiter mouẽda est. Flet⁹ q̃z puus añ lactatiõẓ ei ɔfert. ¶ Nãle aũt tpis latãdi est tpis duorũ annorũ. Qd̃ si ifans aliud a lacte desiderauerit ordinate nõ est ei tribuẽdũ: non tñ est ei violẽter phibẽdũ. ¶ Postq̃ vo duales apparere cepint dẽtes ipe ad nutriẽs mouẽd⁹ erit ordinate qd̃ sit forti⁹. Res tñ dura ad masticañ. nõ est ei dãda: imo pmo deẽ ei panis quẽ ei masticauerit nutrix: deiñ panis cũ aq̃ mellis aut cũ vino aquato: aut lacte. Et tũc q̃d parũ aque ei tribuaẽ. ⁊ in aliq̃b⁹ vicibus que cum pauco vino sit mixta nec pmittaẽ ad replõnẽ puenire. Qd̃ si vomit⁹ spõte supuenerit ei: ⁊ vẽtris iflatio ⁊ albedo vrine ab oĩ re abstiñe eũ: ⁊ meli⁹ est vt ipsi⁹ nutriẽs ei tardeẽ donec lungaẽ in balneo. ¶ Deinde cũ a lacte amouẽdus erit: oẓ ẽvt a lacte ordinate amoueaẽ: ⁊ nõ subito: ⁊ vt fiant ei glãdes ex pane ⁊ zuccaro. Qd̃ si pfide mãmillas q̃sierit ⁊ eas semp sugere voluerit ⁊ fleuerit: sumẽde sunt myrrhe ⁊ mẽtastri. añ. ʒ.4. ⁊ terẽde ⁊ ex eis more empli mãmille epithimãde. ¶ Ad sũmũ aũt dicemus q ifantis regimen est humectatio ppea q eius cõplo ad hoc est ɔueniẽs ⁊ q ea in sui indiget nutri

mēto ⁊ augmēto: ⁊ exercitiū paꝝ ⁊ nō multū ⁊ hoc qđē ē eis sic nale: qm̄ nā q̄si accipiēdo cū augm̄tat. ¶ Cū aūt ābulare cepit ⁊ moueri durꝫ motib⁹ non erit p̄mittēdus nec ad ambulādū ⁊ sedēdū ē ponē dus anteq̄ꝫ fm̄ nāꝫ ei desideriū fiat ne crurib⁹ ipsi⁹ ⁊ dorso nocumētū accidat. ¶ Et meli⁹ qđē ē vt in pri mis cū sedet aut sup terrā ābulet ponat in corio le ni ad sedēdū ne terre aspitas scalpat ipꝫ: ⁊ fustes aut cultelli: ⁊ his sīlia ex eis q̄ pungunt aut incidunt re mouean̄: ne sint corā eo: ⁊ custodiēdū ne ab alto la bat loco. ¶ Cūq̄ꝫ canin⁹ apparuerit: ab oī re q̄ ad masticādū est durā abstinendus erit ne mā: vñ cani ni creant̄ resoluat̄ pp mosticationē quā desiderat: ⁊ tūc qđ ipsi⁹ gingiue ex cerebro lepoꝛis ⁊ adipe gal linaceo fricari debent ob hoc enīꝫ ortus fit facilis. ¶ Cūq̄ꝫ gingiue scidunt̄ caput ⁊ collū ex oleo abluto cū aq̄ calā cōquassato fricāda sunt: ⁊ ex oleo in au res ipsi⁹ paꝝ guttatim isundat̄. ¶ Cū aūt iā pote fue rit vt cū eis mordeat: tūc suūꝫ masticare desiderat di gitū: ꝙpp tūc ei dandū erit frustū radicis ireos que nōdū valde siccata fuerit: hoc nāq̄ꝫ in tpe isto ei con fert ⁊ vlcera in gingiuis ⁊ doloꝛē ꝓhibet. ¶ Et sil' r os eius fricari dꝫ ex sale ⁊ melle ne dolores illi acci dāt: postea ⁊ iā cū bñ nati fuerit aliqđ erit dādū et ex succo liq̄ritie aut radicꝫ ipsi⁹ q̄ nōdū vehemēter eric cata est vt in oꝛe ten eat: ⁊ p̄terea ꝯfert collū ipsi⁹ fri cari. ¶ Cūq̄ꝫ canini nascunt̄ ex oleo dulci aut alio dulci oleo: deīde post hoc cū loq̄ ceperit dētes erūt fricādi: ⁊ p̄cipue coꝝ radices.

¶ De egritudinib⁹ q̄ īfantib⁹ accidūt. Ca. iij.

Apāta gingiuaꝝ.	Sternutatio freq̄ns.
Uētris solutio.	Bothoꝛ in toto corpoꝛe.
Uentris constrictio.	Tumoꝛ lignis ex fletu.
Acutas gingiuaꝝ.	Apā vmbilici.
Spasmus.	Uigilie ⁊ ploꝛatus.
Alcuzez.	Singultus.
Tussis.	Debilitas stomaci
Anhelitus malitia.	Somnia mala.
Alcola.	Apostema gule.
Fiux⁹ humoꝝ ab aure.	Oregmon.
Apā cerebri calidū.	Uētris inflatio.
Aqua capitis.	Egressio intestini.
Albedo pupillaꝝ.	Tenasmon.
Oculoꝝ iflatio febris.	Uermes.
Doloꝛ ventris.	Excoꝛiatio coxaꝝ.

In tētio p̄missa de medicādis īfantib⁹ ē nutricē regere. Et si affuerit suspitio q̄ in ipsa sit sāgui nis repletio minuēda erit aut vētosanda. Et si reple tio ex hūoꝛe fuerit ipē erit euacuandus. Qđ si nec̄e fuerit nām ꝯstringere aut soluere: aut vapoꝛē a ca pite ꝓhibere aut mēbꝛa anhelit⁹ rectificare: aut com plonis malitiā ꝯmutare medicādū erit p ea q̄ come dūtur ⁊ bibunt̄ q̄ ad hoc sunt ꝯueniētia. Cūq̄ꝫ medi cabit̄ vētris solōe aut vēter ei de nā euenerit ⁊ fue rit mult⁹ aut medicabit̄ vomitu: aut venerit ei nālr adnētu foꝛti meli⁹ erit vt ipꝫ ea die alia lactet. Nole mus ergo ꝑticulares egritudies q̄ īfantib⁹ accidūt. Et ex eis qđē sunt apāta q̄ eis fiūt in gingiuis cū dē tes nascunt̄ ⁊ apāta q̄ eis accidūt in choꝛdis q̄ sunt l'gtib⁹ mādibulaꝝ: ⁊ spasm⁹ q̄ fit in eis. Cūq̄ꝫ hoc ac ciderit ipse digito suauiter p̄mēdus erit: ⁊ ex oleis l ca⁹ oꝛiginis dētiū nolatus fricādus est: ⁊ ex melle cū oleo camomillino ꝯquassato aut melle cū terbenti na ⁊ sup caput aqua cala ab alto ꝓiciat̄ in q̄ cocta camomilla ⁊ anetū fuerint. ¶ Ex eis aūt q̄ īfantib⁹ accit̄ ē vētrꝫ solo ⁊ ꝓpe cū dētes nascunt̄: de q̄ qdāꝫ sūt q̄ dicūt q̄ fit ꝓpea q̄ supfluitatē salitā saniosam sue gingiue cū lacte sugit: pōt tñ̄ esse ne sit ita: imo ꝓ pterea q̄ nā ipedita nō bñ̄ digerit ⁊ iō q̄ doloꝛ accit̄ ⁊ ipē qđ ē q̄ digōnē ꝓhibet ī debilib⁹ coꝛpib⁹. Et si h⁹ paucū fuerit nō de eo tibi curādū erit. Qđ si fluxꝰ affuerit q̄ ex eo adueniat supfluitas succurren̄. erit ei ēbrocādo vētrē e⁹ ex ātera aut cymino aut aniso aut semie apiꝫ aut vētri ipi⁹ eplꝫ supponēdo ex cymino ⁊ rosis in aceto īfusis aut spelta in aceto cocta. Et si nō iuuerit h⁹ edi coaguli sexta ps. 3. j. ⁊ qđ est supra cū aq̄ frā dāda erit. ⁊ tūc qꝫ cauendū erit ne ī ipi⁹ stō lac case⁹ fiat dādo ea die aliqđ qđ vicē lactꝫ obtineat sicut oui vitellū mollē aut micas panis ī aq̄ coctas aut triticū fractū in aq̄ coctū. ¶ Et est ēt cū eis accit̄ vētris ꝯstrictio: db⁹ in potu tribuēdū ē sterc⁹ muris aut suppositoꝛiū ex solo melle vehemēter coctū fa ciēdū: aut cū mētastro aut cū radicib⁹ ireos sicē sunt aut cōbustis: aut ad comedēdūꝫ det̄ eis paꝝ mellis aut terbētine fm̄ q̄titatē vni⁹ ciceris. ⁊ vēter ei⁹ fri cādus subtiliter ē cū oleo aut sup ipi⁹ femur vacci nū fel ponē. ⁊ butoꝛ marinē. Et q̄nq̄ꝫ ēt in ipsi⁹ gingi uis fit acuitas sunt epithimāde ex oleo ⁊ cera. Caro qꝫ putrida q̄ ē salsa eis ꝯfert. ¶ Et ē ēt cuꝫ eis accit̄ ⁊ ꝓpe cū ē oꝛigo dētiū spasm⁹: q̄ plm̄ accit̄ ei ꝓpter gingiue coꝛruptionē: ⁊ ex multa neruoꝝ debilitate: ⁊ ei ꝓpue q̄ coꝛp⁹ hꝫ grossum ⁊ humidū. ē ḡ medicā dus ex oleo irino aut oleo liliaceo aut oleo allīāne aut oleo lterino. ¶ Et ē ēt cū eis accit̄ alcuzez q̄ tunc medicād⁹ est cū aq̄ in qua coquat̄ sicidis aut ex olo vio. mixto cū oleo sicionio. Et si existimet̄ q̄ spasm⁹ q̄ accit̄ sit ex siccitate: ꝓpea q̄ post febres accit̄: aut post febrē vehemētē: ⁊ q̄ paulatim adueniat lungen de sunt iūcture ex oleo viol. solū aut cū pauco cere albe ꝯquassato: ⁊ sup ipsi⁹ cerebrū ꝓiciend̄ ē olꝫ vio. ⁊ reliq̄ ab isto vehemēter: ⁊ silr faciend̄ ē si cuzez sic cum eis accidat. ¶ Est ēt cū ei accit̄ tussis ⁊ rheuma tismus. Et in his qđē iā p̄ceperunt qdā vt multa aq̄ cala sup ipsi⁹ caput ꝓiciat̄ cui hoc accit̄: ⁊ vt ipi⁹ lin gua ex melle multū liniat̄: deinde lingue radix p̄ma tur: vt multū flatio euomat ⁊ sanet̄: aut gūmi arabi cū ⁊ dragagātū ⁊ semia cydonioꝝ ⁊ succ⁹ liq̄ritie ⁊ pe nithi sumat̄: ⁊ q̄q̄ꝫ die paꝝ ex eis cum lacte ilico mul cto det̄. ¶ Et est cum īfanti āhelit⁹ malitia accit̄. Oꝫ ergo vt radices aurīūꝫ ei⁹ ⁊ radix lingue ex oleo lun gant̄ ⁊ fiat vt ipse euomat: silr ei⁹ lingua dilatet̄: qm̄ vehemēter ꝯfert ⁊ aq̄ cal'a guttatim in os ei⁹ distillet̄ ⁊ paꝝ seminis lini cū melle ad lābeñ. tribuat̄. ¶ Et est cū accit̄ alcula multū qm̄ pāniculi lingue ipsius ⁊ oris vehemēter sunt molles vt nō patiat̄ ipa tāgi ex nimia ipsoꝝ mollitie quāto plus rasura aquositatis lactis: qm̄ hoc est qđ multum ei nocet ⁊ ducit ipsum ad cola. Et deterioꝛ qdem alcola est que non ē ma tura: ⁊ nigra ⁊ est moꝛtalis: ⁊ qui sanioꝛ est est alba aut citrina: ⁊ qui eā patit̄ medicandus est ex aliquo

Uentris solū rio remedium

levi medicamine alcola nolatoꝝ in libris ꝑticulari-
bus. Et ē cū viole trite sole eis sufficiunt aut cū rof.
⁊ ziloccaratis mirte ⁊ est cū succ' lactuce ⁊ solatri et
portulace ei sufficit: ⁊ si fortioꝛ ista fuerit radix liq̄ri
tie trite ⁊ est cū in bothoꝛ hūidis ⁊ cola ꝯferūt myr-
ra ⁊ galle ⁊ cortices turis vehemēter triti ⁊ cū melle
mixte: ⁊ est ēt cum eis sufficit rob de moris solū ace-
tosū ⁊ rob d̄ succo vue acerbe: ⁊ ē cū ꝯfert ei abluere
eas cū vino aut cū aq̄ mellis postea ꝯuēr adhibere eis
aliq̄d eoꝝ q̄ diximᵘˢ ex desiccatiuis. Q̄d si medicamē
fortiᵘˢ hoc necīū fuerit venaꝝ memerā ⁊ corticū gra
nati balaustiaꝝ ⁊ sumac. ana. ℥. vj. sumant ⁊ gallaꝝ.
℥. iiij. aluis tamen. ℥. ij. ⁊ terant ⁊ cribellent ⁊ pulueri
zent desup. ¶ Et est ēt cū auribᵘˢ ipiᵘˢ fluxᵘˢ accit hūo-
rū: qm̄ ipiᵘˢ corpᵘˢ ꝑcipue cerebrū vehemēter ē hūi
dū. Lana igit in melle ⁊ vino pōtico mixt̄ cū pauco
aluis aut croci aut pauco nitri infūgēda ē ⁊ auribᵘˢ
imittēda. Et est cū sufficit vt lana in vno pōtico aut i
quo paꝝ croci sit missuꝫ ⁊ intingat ⁊ in auribᵘˢ mitta
tur. ⁊ plerūq; accit ei doloꝛ auꝝ ex vētositate ⁊ hūidi
tate q̄ medicādus est ex litio ⁊ origano ⁊ sale ⁊ zucca
ro tabarzet ⁊ lētibᵘˢ myrrha ⁊ semibᵘˢ colloqn. ⁊ ce-
dri. Q̄dcūq; eoꝝ fuerit coq̄t i oleo ⁊ i ipas guttati ꝓi
ciat. Et ē cū in cerebro ifantꝭ sit aꝑa calꝫ ⁊ vocat siti
būdū: ⁊ ē cū mltotiēs eiᵘˢ doloꝛ ad oculū ꝓueit ⁊ gut
tur ⁊ fit ide facies citrina. Cerebrū igit̄ eiᵘˢ ē ifrīgīdū
⁊ humectādū ex corticibᵘˢ cucurbite ⁊ citrulli ⁊ succo
solatri ⁊ succo portulace ꝑpe cū oleo ro. q̄dcunq; tn̄
fuerit assidue mutet. Et ē cū i cerebro ifantꝭ accidit
aq̄ cuiᵘˢ curā iā nolauimᵘˢ in cura capitꝭ. Et ē cū oculi
eiᵘˢ iflāt. Sup ipos igit lutū cū lacte est epithimādū
deiñ in aq̄ cū q̄ cocta fuerint cāmomilla ⁊ albedarūgi
abluant. ¶ Et est cū ei accit ex mlto fletu albedo in
suis pupillis q̄ medicādᵘˢ est cū succo solatri. ⁊ q̄nq;
accit coopture oculi ifātis sulacum ex fletu. Et cura
eiᵘˢ est ēt succᵘˢ solatri. ¶ Et accīt ei febres: ⁊ tūc meliᵘˢ
est vt nutrix regat: ⁊ ei ēt det aliq̄d sic succᵘˢ gnati cū
oximelle ⁊ melle ⁊ succᵘˢ citrulli cū pauco cāphore ⁊
zuccaro: deiñ fiat vt sudet q̄d fit cū cāne rēcētes ꝑmūt
⁊ eaꝝ succᵘˢ sup v̄tice ⁊ sup pedes ponit ⁊ ipe coopit
qm̄ cū hoc sudat. ¶ Et est cū accit ei doloꝛ vētris ⁊
torquet ⁊ flet: vētri ḡ supponēda sunt aq̄ calīa ⁊ olm
multū calꝫ ⁊ paꝝ cere. ¶ Et est cū ei accidūt sternu
tatiōes frequētes: ⁊ est cū hoc cōtingit ꝑpter aꝑa in
ꝑtibᵘˢ cerebri. Et si ita fuerit medicañ. erit aꝑa infrān
do ⁊ epithimādo ⁊ vngēdo ex ifrātibᵘˢ succis ⁊ oleis.
Q̄d si nō fuerit ex aꝑate q̄d ei accit bedarūgi tritū
naribᵘˢ eiᵘˢ erit insufflādū. Et est cū in corpe accidunt
ei bothoꝛ. Ꝗꝫ ex eis vlcerosuꝫ est ⁊ nigrū ē mortale
⁊ ēt si nō fuerit nisi alcola tm̄ erit mortale q̄nto ma
gis cū expādet. Q̄d aūt ē albū est saniᵘˢ ⁊ silr rubeū.
Et ē cū in eiᵘˢ egressiōe mlta seq̄t vtilitas. Et ipe q̄dē
medicāde sunt ex subtilibᵘˢ desiccatiuis i aq̄ solutis
ex q̄ ipe lauet ⁊ i ea coctꝭ sic rosa ⁊ myrtᵘˢ folia arbo
ris masticꝭ ⁊ tamarisci: ⁊ ola ēt istaꝝ rex bothoꝛ vo
si sane sint dimittēde sunt dōec maturēt deiñ curēt.
⁊ si vlcerate fuerint fiat eis vngm̄ ex cerusa: ē ēt cū ne
cesse est lauare eas cuꝫ aq̄ mell' ⁊ pauco nitro. ⁊ silr
alcola. Cū aūt spisse fuerit idigebūt eo q̄d sit fortᵘˢ
⁊ lauabūt ḡ tūc ex aq̄ baurac cū lacte mixte: itavt to
lerari possit. Q̄d si fiat eaꝝ caro vesice vaporabit ⁊ i
fundet ex aq̄ i q̄ cocte fuerint myrtᵘˢ ⁊ rose sēnātum ⁊
folia arboꝝ masticꝭ. Sꝫ añq̄ hoc totū fiat nutricis
nutriēs meliorare ꝯuenit. Et ē cū ꝑꝑ mltū fletū fit i
iguine tumoꝛ aut accīt aliq̄ ex cāis fissure. In quo
q̄dē iā ꝑceptū est vt ameos terat ⁊ cū albumine oui
ꝯspgat ⁊ desuppōat ⁊ cū pāno subtili lineo sup ipꝫ
strictura fiat aut lupini amari adusti ifundāt i vino
⁊ myrrha ⁊ cocta dsup ponāt his āt fortioꝛa sꝫ cala
stiptica sicut myrrha ⁊ cortices cupssi ⁊ eiᵘˢ nuces et
aloes ⁊ acatia: ⁊ illō in. c. de fissura dicemᵘˢ. ¶ Et est
ēt cū isāti accit: ⁊ ꝑpe cū vmbilicᵘˢ icidit aꝑa. ⁊ tūc q̄d
accipiēdā sꝫ assaliel q̄ ē almanioꝛ terbintina in oleo
sisamio sꝫ soluēde ⁊ isāti adhibēde ⁊ ex eis sup vm
bilicū epithia faciēā. ¶ Et ē ēt cū isanti accit ne dor-
miat ⁊ icessanter ploret: ⁊ vt os assidue vagiēdo mo
ueat. ⁊ tūc q̄d nece ē vt si pole ē fiat q̄tenᵘˢ dormiat cū
corticibᵘˢ papauerꝭ ⁊ ipiᵘˢ fele ⁊ oleo de lactucꝭ ⁊ oleo
de papauere supponēdo ex eis ꝑtibᵘˢ v̄tici ⁊ erit cō
ueniēs. ¶ Q̄d si necīū fuerit aliō istis fortᵘˢ fiat hoc
medicam. Semē sule nux q̄dē papauer albū sem li
ni ḡna caufin portulace sem plātagis sem lactuca-
rū. ⁊ sem feniculi ⁊ anisum ⁊ cyminū sumāt ⁊ ex vno
q̄ꝫ istoꝝ aliq̄d paulatꝫ terat: deiñ ola terant ⁊ cum
eis pō vna psiliꝫ tosti ⁊ ñ puluerizati pōat: ⁊ ola hec
cū tāto zuccaro q̄ntū ipa sūt misceant: ⁊ ex eis isanti
q̄ntitas. ij. ℥. in potu tribuat. Si aūt volūtas fuerit vt
hoc sit fortᵘˢ cū eo tm̄ opiꝫ ponat q̄ntū ē tertia huius
ꝑtis aut minᵘˢ. ¶ Et est ēt cū isanti accit singultᵘˢ cui
tūc dāda ē nux idica cū zuccaro. ¶ Et est cum isanti
accit vomitᵘˢ fortis: cui forsan dabit medietas dauic.
ſ. gariof. Uerūtñ q̄nꝫ ei ꝯfert stō supponere ēplm ex
aliq̄ ꝯstringētū vomitū debiliū. ¶ Et est cū isanti ac
cit stōi debilitas. Cuiᵘˢ q̄d stōs tunc ex muscho cū aq̄
ro. est: liniēdus aut cū aq̄ myrti ⁊ ei i potu succᵘˢ cido
nioꝝ tribuat cū pua gariof. q̄ntitate ⁊ zuccaro aut
iij. octaue. ℥. j. galie muscate cū pauca q̄ntitate mi
ne. ¶ Et ē cū isanti accīt sōnia terrefaciētia in sōno
q̄ plꝫ eueniūt ꝑꝑ replōeꝫ ipiᵘˢ factā ex mlta gulosita
te. Cū ḡ cibᵘˢ corrūpet ⁊ stōs hᵘˢ sensit ꝓcedet nocum
a v̄tute sensibili ad v̄tutē formatiuā ⁊ imaginatiuā
⁊ appebūt ei somnia terrafaciētia. Oꝫ igit ne stō ip-
sius valde pleno cogat dormire ⁊ vt ex melle ad lā
beñ. ei det q̄ digerat id q̄d est i stō isto ⁊ depōat. Et
ē cū isanti accit aꝑa gule iter os ⁊ meri q̄d q̄nꝫ exten
dit vsq; ad muscloa ⁊ spōdilles colli. ⁊ tūc q̄d ipiᵘˢ vē
ter suppositorio soluēdᵘˢ ē: deiñ ipe est medicādᵘˢ cuꝫ
aliq̄ q̄d sit sic rob d̄ moꝝ ⁊ reliq̄s ei silibᵘˢ. ¶ Et ē ēt
cū isāti dū dormit vehemēt accit oregmō cui sem lini
tritū cū melle ad lābeñ. ē tribuēdū aut ciminū tritū
melle ꝯspersum. ¶ Et ē cū isāti accit vētris iflatio cu
ius medicationeꝫ iā nolauimᵘˢ in. c. de egri. capitis.
Uerūtñ hic referemᵘˢ rē ei vehemēt ꝯferētē. Et est vt
origāi ⁊ castorei ⁊ cimini ꝑtes sumāt eq̄les ⁊ trite cō
misceant ⁊ ei i potu tribuāt q̄ꝫ sit pōdᵘˢ. iij. ℥. ordei.
Et ē cū isāti accit vt eiᵘˢ itestinū egrediat. Et tūc q̄d
corticū granati ⁊ myrti recētis ⁊ cuppulaꝝ glādiū ⁊
rosaꝝ siccaꝝ ⁊ cornu cōbusti ⁊ aluis tamen ⁊ vngu
laꝝ caprinaꝝ ⁊ balaustiaꝝ ⁊ gallaꝝ partes sumen-
de sunt eq̄les ⁊ in aqua adeo fortiter coquende dos

nec eoꝝ ṽtus egrediat̃: deide ī eoꝝ apozimate sede re cogat̃ ip̄o tepido. ¶ Et ē cū īsāti accit tēasmō pp frig⁹ qꝺ ei supuenit cui confert vt nasturtiū ⁊ cimini ℞ā.ʒ.iij. sumāt̃ ⁊ trita cribellēt̃ ⁊ butyro veteri vaccino ꝯspsa ad bibeñ. cū aq̄ frā deñ. ¶ Est cū invētre insāti ṽmes minuti ꝑcreāt̃ ei nimis nociui ⁊ plm circa anū in q̄ ēt lōgi gñant̃: s̄ȝ lati raro ꝑcreant̃ ī ip̄o. Lōgi āt medicāt̃ ex aq̄ asceth de q̄ modicū ī lacte ī potu est tribueñ. s̄ȝ eius fortitudinē. Et fortasse necessariū erit vētri ip̄i⁹ emplm supponere ex borouȝ ⁊ cacule ⁊ vaccio felle ⁊ colloq̄ntidaꝝ pulpa. s̄ȝ ad pueros curādos q̄ sunt in ano elēni ⁊ venaꝝ rubeaꝝ ana ps vna sumenda est: ⁊ ȝuccari s̄ȝ sui magnitudinem: et deinde cū aq̄ ad bibēdū deẗ. ¶ Et ē qñ infanti in coxa accit excoriatio. ⁊ tūc qꝺ myrt⁹ trita puluerizanda est desup aut radix ireos puluerizata aut rose trite aut ciperum aut ordei farina aut lentium.

¶ De r̃gie īsātiū cū mutāt̃ ad etatē pueritie. C.iiij.

Oportȝ vt tota ĩtentio sit in meliorando mores pueri ⁊ moderādo ip̄os ⁊ h⁹ qꝺ est vt obseruet̃ ne fortis ira nȝ timor vehemēs ei accidat neq̄ꝫ tristitia nȝ vigilie ⁊ istō fit ꝯsiderando sp vt ei adhibeat̃ qꝺ ꝺsiderat ⁊ appetit: ⁊ nō ꝑmittat̃ esse corā eo aliq̄d qꝺ ipse abhorreat: ⁊ in hoc due cōsistunt vtilitates: vna in ip̄i⁹ aīa vt crescat ipso a pueritia sua existēte bonoꝝ moꝝ. ⁊ fiet ei habit⁹ fix⁹: ⁊ alīa est ī corpore ip̄i⁹: qm̄ sic mali hūores malitie cōplōis sp̄ē sūt sequētes: ita cū ex cōsuetudie acciderint seq̄t̃ eos cōplōnis malitia. Ira nāq̄ꝫ vehemt̃ calefacit ⁊ tristitia multum exiccat ⁊ pigritia virtutes laxat aīales ⁊ cōplōm ad stat⁹ ꝑpetatē iclinat. In tpamēto ergo morū custodia sanitat̃ aīe ⁊ corpis sil̃ ꝯsistit. Cum aut puer a sōno excitat̃ balneād⁹ ē: deiñ dimittendu⁹ est ludere hora vna: postea aliq̄d ad comedēdū ei dandū: deinde dimittēd⁹ ē ludere ꝑliri⁹ postea balneādus: deide cibād⁹ ⁊ q̄ꝫtopl⁹ poſ̄e ē aquā sup cibū bibere nō ē ꝑmittēd⁹ ne cib⁹ crud⁹ penetret anq̄ꝫ digerat̃. ¶ Cū āt sex habuerit ānos magr̄o tradēd⁹ erit: q̄ cū doceat in q̄ ēt gradati ē ordinād⁹. ⁊ nȝ ē cogendus assidue ī schol̃ morari. Cūq̄ꝫ ad hāc peruenerit etatē min⁹ erit balneād⁹. ⁊ ei⁹ labor añ cōctionem erit augm̄tād⁹: nȝ vinū erit ei dañ. ⁊ ꝓp̄e cū aliq̄s calē ꝯplōis fuerit ⁊ humide: qm̄ nocu^m qꝺ ex vio fiet̃: ⁊ ip̄ȝ ē col̃e rubee in potatorib⁹ gñatio ei cito adueniet. ⁊ vtilitas q̄ ex vini potatōe gñat̃ ē vrine ꝓuocatio: ⁊ hūectatio iūcturaꝝ q̄ꝝ nō idiget ip̄e. Nō.n. ei⁹ col̃a rubea ē multa: q̄ ī vri̇a sit ꝓuocāda: nȝ ei⁹ iūcture hūectatiōe idigēt: s̄ȝ ꝑmittēd⁹ ē aq̄ꝫ dl̃cē lipidā s̄ȝ ꝺsideriū ī potu sumet̃. ⁊ h̄ qꝺ erit cursus regēdi eos dōec ad.xiiij. ꝑueiāt ānos cū sollicitudie illi⁹ q̄tidiana qꝺ ī eis ē ex miloratōe hūiditatū ip̄oꝝ ex ꝓcessione exiccatōis ⁊ īduratōis. ¶ Ordināṫdi ꝗ̄ st miorando exercitiū ⁊ sepādo ab eo qꝺ nos laborare fac inter pueritiā ⁊ adolescētiā: ⁊ tēpatū comitet̃ exercitiū. Post hāc ṽo etatē sit eoꝝ regiū regim̄ sanoꝝ ⁊ conseruatio sanitat̃. Nos igit̃ ad ip̄aȝ mutem⁹ ⁊ s̄mōnē de reb⁹ ꝑmittam⁹ ī q̄ ꝯtinent̃ rei habenc in regimine adolescētiū nec̄ie ⁊ ab exercitio incipiamus.

¶ Doctrina scd̃a. dictiōis tertie. de regimine qꝺ est cōe albalegith: cuius sunt.17. capitula.

¶ De regimīe adolescentium cōi ⁊ ꝯseruatiuo summa de exercitio. Capi.j.

PRopterea q̄ plm regis ꝯseruationis sanitat̃ est vt nos exercitemur postea comestio deide dormiēdi regimē: iō s̄monē ab exercitio incipe debem⁹. ¶ Dicemus itaq̄ꝫ q̄ exercitium est mot⁹ volūtari⁹ pp quē anhelit⁹ magnus ⁊ freq̄ns est necessarius. ⁊ ad ip̄m q̄dē pageñ. conuersus s̄ȝ mo^m sue eq̄litatis ⁊ in hora sua nullo indiget eoꝝ medicamētoꝝ q̄ nālib⁹ nec̄ia sūt egritudib⁹ ⁊ egritudib⁹ q̄ ea sequūt̃ ⁊ ex eis accūt: ⁊ h⁰ q̄dē ē cuȝ reliquū ei⁹ regimē ꝯueniēs ē ⁊ rectū. ¶ Et h⁹ qꝺ declā⁰ est qm̄ queād^m sc̄is nutrim̄to idigētes sumus ⁊ nr̄e ꝯseruatio sanitat̃ est ex nutrimēto nob̄ ꝯuēiēte qꝺ eq̄le erit ī q̄ꝫtitate sui ⁊ q̄litate. ¶ Nullum aūt ex nutriētibus q̄ sunt in po^a cū oī totalitate sui ad nutri^m mutat̃ in effectu: immo ī vnaq̄q̄ꝫ digōne aliq̄ ex eo supest supfluitas ad quā eūandā studet nā. Uerūtñ nāe eūo solū⁹ nō ē eūo ꝯpleta: imo ꝑculdubio ex supfluitate cuiusq̄ꝫ digōnis remanet abstersio ⁊ imp̄ssio. ¶ Cūq̄ꝫ hoc freq̄nt̃ fiet ⁊ iterabit̃ ⁊ aggregabit̃ ex eo aliq̄d mēsurā h̄ns: ꝑueniet ex eius aggregatiōe supfluitates male corpus a m̄ltis ledētes ptibus. Cū.n. putrescent egritudies gñabūt putridas ⁊ si ip̄aꝝ q̄litas fortis fiat malitiā gñabunt ꝯpl̃onis. ⁊ si eaꝝ q̄ꝫtitates m̄ltiplicēt̃ ꝑueniēt inde accn̄tia repletiōis p̄dcā. Et si ad aliq̄d mēbꝝ fluxerint ap̄ata gñabūt ⁊ ip̄aꝝ fumi s̄ḃe sp̄ūs ꝯpl̃onē corrūpēt. Nobis ergo nec̄e ē eas ꝑculdubio eūare. ¶ Eaꝝ āt eūo s̄m plm nō ꝯplet̃ nȝ ē ꝯuēiēs nisi cū medicis fiat venenosis q̄ ꝑculdubio nāȝ frāgūt q̄ ēt si venenose nō eēnt: nō posset eē q̄n eas bibere nāe laboriosuȝ eēt: queādmo^m dicit hyp. q̄ medicina purgat ⁊ ïueterat ⁊ preter hoc totū cū humore supfluo ⁊ humiditatibus nālibus ⁊ sp̄ū qui est vite suba ptē magnā eūat: ⁊ hoc quidem totū est ex eo quod ṽtutē mēbrorū p̄ncipalium ⁊ eis seruientiū debilitat: h̄ ergo ⁊ alia sūt impedimēta repl̃onis cū in sui dispōne dimissa fuerit aut cū eūabit̃. ¶ Ampli⁹ exercitiū ē res q̄ magꝭ ꝓhibet ne repl̃onis mā cōgreget̃ cū alia regimia cōuenerint ei ⁊ ēid q̄ calor inatus renouatur ⁊ corpi leuitatis cōfert vsuȝ. Ip̄ȝ nāq̄ꝫ subtilē āplificari fac calorē ⁊ qꝺ ex supfluitatib⁹ ꝯgregat̃ q̄q̄ꝫ die dissoluit: ⁊ motus eas in labendo iuuat ⁊ ad loca vñ egredi solent ꝑducet. Oib⁹ ergo dieb⁹ nō ꝯgregat̃ supfluitas de q̄ sit curañ. Et p̄ter hoc ē sic diximus q̄ calorē inatū accrescere facit ⁊ iūcturas ⁊ chordas duras efficit: quāobrē opōnes efficere pn̄t ⁊ a passiōib⁹ secure fiūt ⁊ mēbra apta redit ad nutri^m recipieñ. pp illud qꝺ ab ip̄is ex supfluitatib⁹ expellit. ṽt⁹ igr̃ attractiua mouet̃ ⁊ mēbroꝝ duritiē resoluit ⁊ mēbra facit leuia ⁊ hūiditates subtiliat ⁊ poros dilatat. ¶ Exercitium aūt relinōns in ethicā freq̄nt̃ incurrit: qm̄ mēbrorū debilitant̃ ṽtutes ꝑpea q̄ motū dimittūt q̄ inatuȝ eis defert sp̄m̄ q̄ vite cuiusq̄ꝫ mēbri instr̄m existit.

¶ De speciebus exercitij. Cap.ij.

EXercitiū aliꝺ est ad qꝺ ꝑuenit̃ ex occupatione alicuius hūanarum opꝰum aliꝺ ē exercitiū purum quod ē illꝺ qꝺ ĩtendit̃. s. qꝺ ē exercitiū tm̄ ex q̄

exercitū ōrūt iuuamēta qd̄ hz dr̄ias. ℂNā exercitiū
aliud est multuz: aliud ē paucū: aliud ē forte ⁊ vehe-
mēs: aliud ē debile ⁊ leue: ⁊ aliud ē velox ⁊ aliud est tar
dū: ⁊ aliud ē atticū. s. cōpositū ex fortitudie ⁊ velocita
te: ⁊ aliud ē laxū ⁊ inter oia duo extrema repit eqle.
ℂExercitij vo spēs sunt luctari ⁊ manꝰ māibꝰ con-
torqre ⁊ pcutere i mādibul ⁊ currere ⁊ icedēdi velo-
citas ⁊ iacer cū arcu ⁊ salire sursuz ad rē a q̄ fiat su-
spēsio: ⁊ sup pedē vnū saltare ⁊ cū ense aut cū lācea
scrimire ⁊ eqtare eqs ⁊ caschu māibus qd̄ ē vt hō su
per pedū extremitatē stet ⁊ manꝰ suas an̄ ⁊ retro ve
loci extēdat motu. Et hec qd̄ sunt exercitij spēs no-
tabilis. ℂEx subtiliū vo exercitiox spēbꝰ ē exercitiū
qd̄ fit in vndatōibꝰ ⁊ in cunis stādo aut sedēdo aut
iacēdo aut pūā nauiculā itrādo aut nauiculā pisca
toꝝ. Istis āt fortiꝰ ē vectari i eqs ⁊ camel ⁊ lecticis ⁊
i plaustris vehi. ℂEt ex fortioribꝰ qd̄ exercitijs st ea
q̄ fiunt cāpestribꝰ armis: ⁊ ē vt hō cursuz strigat suū
in loco cāpestrꝫ ludi vsqꝫ ad finē: dein̄ retro redeat ⁊
incessant ipatiū q̄qꝫ reuersiōe minuat dōec in medio
stet capite reuerso. Et ex eis ē loca costarū q̄ sūt sub
ascellis māibus ad an̄riora porrectꝫ brachijs vbera
re ⁊ manꝰ adiuicē pcutere ⁊ i plāo salire ⁊ i alto ⁊ lu
dere cū vgis alcheilirā retortꝫ. ⁊ cū pila magna ⁊ p
ua: ⁊ ludere cū reuolutōe vgarꝫ: ⁊ i adiutorij muscul
se adiuicē capiēdo ⁊ eleuare lapidē ⁊ eqs currere ⁊
ipos in circuitū retroducere. ℂElūbatase q̄z multas
hz spēs: ex qbꝰ ē vt qlqꝫ luctātiū i medib sui copariꝰ
manꝰ suas teneat: ⁊ ipz pstringat ⁊ qlqꝫ ipox labo-
ret vt a suo socio soluat alio ipz tenēte. ⁊ ē ēt vt ma-
nꝰ suas supra suū cpparē ctorqat ⁊ dexteraz suā ad sui
cōparis dextrā porrigat ⁊ sinistrā ad sinistrā ⁊ facie
ipsius ad illꝰ faciē cuersa ⁊ ipē eleuet eūad supio-
ra: dein̄ reuoluat eū. ⁊ qn̄qꝫ icuruet ⁊ qn̄qꝫ erigat: ⁊
ex eis ē ipulsio q̄ duobꝰ fit pectoribꝰ: ⁊ ex eis est vt
qlsqꝫ coꝝ sui cōpis collū teneat ⁊ ipm ad trāz flectat
⁊ ex eisdē pedes torqre ⁊ ipos pmere ⁊ calcāeos sui
cōparꝫ suis calcācis apire: ⁊ q̄ his silia exist ex mōis
qbus vtunt luctatores. ℂEx exercitijs vo velocibꝰ
est vt qlsꝫ duox cpariū locū cū suo cpare velocit p-
mutet ⁊ saliēdo ad posteriora retrosuz tēdat: ⁊ alia
ad āteriora fz ordinē aut absqꝫ ordine. Et ex eis est
exercitiū qd̄ fit duabꝰ acubꝰ subselioꝝ ⁊ freqnter ad
posteriora saliēdo: ⁊ ē vt hō stet i aliq̄ loco. deinde a
duobꝰ sui latibꝰ duas subsellioꝝ acꝰ i terrā figas in
ter qs sit vnꝰ passus postea icedat mutādo q̄ a dextra
est ad sinistrā ⁊ q̄ a sinistra ad dextrā ⁊ sit hoc qūelo
ciꝰ pole fuerit. ℂEt exercitia qd̄ fortia ⁊ velocia fiūt
quietibꝰ admixta aut exercitijs suauibꝰ. ℂAmpliꝰ
exercitia fieri debēt fz diuersos mōs ⁊ nō fz vnū est
scān. ℂUnūqdqꝫ p̄tea mēbꝝ exercitiū hz sibi ppꝛiuz.
Et māuū qd̄ ⁊ pedū exercitiū nō ē res occlta. pectꝰ
vo ⁊ mēbra āhelitꝰ qn̄z exercitāt voce gui ⁊ magna
⁊ qn̄z acuta ⁊ int cas mixta: ⁊ hꝰ ēt exercitiū ē ori et
vuule ⁊ ligue ⁊ collo ⁊ decorat colorē ⁊ mūdat pectꝰ
⁊ ipm exercitat cū exufflatōe ⁊ retētiōe āhelitꝰ: ⁊ hoc
erit toti corpi aliqd̄ exercitiū ⁊ ipiꝰ dilatat cānales:
verūtn̄ magnā lōgo tpe efficere vocē ē timorosū: ⁊ si
ō fortꝫ ē pduret necīa fit multa aeris attractio i q̄ ē
timor. ⁊ si sit lōga erit necē miltū expellere aerē: in q̄
magnꝰ erit timor. ℂAd legen̄ p̄tea suauit ē icipien̄.
dein̄ vox ordiate ē exaltāda postea cū vox fortior fcā
fuerit ⁊ crescat ⁊ lōga inueniāt tps ipiꝰ ponen̄. erit tēpa
tū: qm̄ tuc magnū affert iuuamm. Qd̄ si eiꝰ tps ploga
bit: erit in ipo tior tēpatꝰ ⁊ ianis. ℂUnusqsqꝫ p̄tea
hō fz se hz exercitiū. ℂExercitiū vo q̄ ē debile sic re
uolutio i cuna illis ē cueniēs qs febres debilitauerūt
⁊ cualescētibꝰ: q̄ se mouere nō pnt nz sedere ⁊ qs el
lebori potio debilitauit: ⁊ q̄ sicipim sut: ⁊ egritudinē
in diaphragmate hn̄tibus. Cūqꝫ suauit fiet dormi-
re faciet: vētositates dissoluet: ⁊ cōfert reliqs egritu
dinū capitis sic stupori ⁊ obliuioni: ⁊ cōmouebit de
sideria ⁊ nāz excitabit. ℂCū āt sup lectum fiet motꝰ
erit cueniētiꝰ ei q̄ hz sic hemitriteū ⁊ febres cpositas
⁊ sciaticas ⁊ hn̄ti hydropisim ⁊ dolorē podagricum ⁊
egritudies renū qm̄ h iundatio nāz effic aptā euul
sioni: ⁊ debile qdē ei q̄ ē debilior: ⁊ forte ei q̄ ē fortior
ℂIn plaustris āt vehi has efficit opōnes: fz hūores
magis qꝫ hꝰ i ebulire fac. ⁊ est ēt cū qdā plaustris ve
hunt facie retronersa: qd̄ visus debilitati ⁊ eius ob
fuscatōi magnū cōfert iuuam. ℂIn puis vo nauibꝰ
⁊ magnis ferri confert lepre: ⁊ hydropisi ⁊ apople-
xie ⁊ fritati stōi ⁊ eiꝰ iflatiōi. qm̄ cū corā littoribꝰ ma
ris fuerit cōmouebit ei vomitꝰ: ⁊ dein̄ qescet ⁊ cfert
stō. Sed nauibus ferri in mare altū ē fortiꝰ in remo
uendo egritudines qs nosauimus: pp̄ea q fz alam
leticia ⁊ tristitia diuersificāt ⁊ fz mēbra nutriēdu: co
rū ꝫ exercitiū corpis exercitiū ē seqns. ℂUisus p̄tea
exercitat res ispiciēdo minutas: ⁊ qn̄qꝫ ordinādo ipz
vt res luiosa leuit itueat. ℂAuditꝰ etiā exercitat so
nos auscultādo occltos: ⁊ qn̄z auscultādo magnos.
ℂUnūqdqꝫ ēt mēbrū exercitiū hz sibi ppꝛiū: ⁊ hꝰ qd̄
in cfuatōe sanitatꝫ cuiuscūqꝫ mēbri referemꝰ cū libꝝ
dispōemꝰ pticlarē. ℂExercitiis p̄tea vtēs sibi cauere
dz ne exercitij calefactio ad id qd̄ ex mbrꝫ suis ē de
bile pueniat nisi fz mōz cndi. v.g. opz vt cui varices
accīt pedes in exercitio q̄ vtit nō miltū moueat: sed
ipz diminuat ⁊ suū pficiat exercitiū cū eis q̄ st corpis
supiora sic collo ⁊ capite ⁊ māibꝰ iō vt exercitij opō
ad ipiꝰ pedes a supioribꝰ pueniat. Corpis pp̄ea dbilis
exercitiū oz vt sit dbile: ⁊ fortꝫ vt sit forte. Et ē tibi sci
endū q vnūqdqꝫ mbꝝ p se hēat exercitiū qd̄ ē sibi p
p̄ū vt queādm oculo ē ppꝛiuz ituēri qd̄ ē subtile ⁊ gu
turꝫ vocē igrossare vel augmētare postqꝫ hꝰ ordiate
fit ⁊ silr dens ⁊ auris: ⁊ eodē mō oē in suo capitulo.

ℂDe hō. icipiēdi exercitiū ⁊ mēsurādi ⁊ ordiādi ipz: Ca.iii.

HOra q̄ iceptio exercitij ppat oz vt cor-
pus sit mūdū ⁊ ne i ptibꝰ itrāeoꝝ ⁊ venaꝝ chi-
mi siluestres ⁊ mali existāt: qs exercitiuz in corpore
diffundat: ⁊ vt cibꝰ extiꝰ iā sit digestꝰ i stō ⁊ epe ⁊ ve-
nis ⁊ vt altiꝰ cibi hora iā aduenerit. ⁊ hꝰ qd̄ dclat vri
ne fz subaz ⁊ colorē mafatō: ⁊ erit h pꝛ hora digōis
cū. n. iā lōge fuerit ⁊ nā aliq̄ tpe i nutrimēto ministrare
dsierit ⁊ igneitas i vela accēsa fuerit ⁊ citritatꝫ nālis
terminꝰ trāsierit exercitiū ipediēs erit qm̄ vtutē deij
ciet: ⁊ pp hoc dixerūt qdā q cū forte exercitiū necīū ē
bonū ē ne sit stōus vehemēt ianitꝰ: imo fit i eo pauci
nutriēs: ⁊ i hyeme qd̄ sit grossū ⁊ i estate sbtile. ℂAm
pliꝰ q̄ exercitat si ē plenꝰ meliꝰ ē qꝫ si exercitet cū eva
cuꝰ: ⁊ meliꝰ ēyt exercitet cū ē calidus ⁊ hūidꝰ qꝫ vt exerci

tek dū ē frigi. ꝛ sic. ex hoꝝ q̄d ipi⁹ melior est eq̄litas. Est āt cū exercitiū hoīez cal'e ꝛ sicce ꝯplōis ad egritudies p̄duc: cū igr̄ discesserit ab eo sanabit. Oꝫ p̄terea vt q̄ exercitar icipiat ꝛ sup̄fluitates ab iterioꝛib⁹ expellat. s. itestis ꝛ vesica: deīn exercitek. verūtñ p̄pōis fricatiōe p⁹ vtat q̄ nāz viuificet ꝛ poros dilatet: ꝛ oꝫ vt fricatio cū re aspa fiat deīn olo inūgat dici. postea sꝫ ordinē iūgat donec mēbꝛ p̄ssiōe ñ veheīhtꝫ penetratiōis ꝯpmak ꝛ fit h⁹ mānib⁹ mltꝫ ꝛ diuersis obuiātib⁹ sib⁹: vt h⁹ adeo musculoꝝ p̄ueniat ptes: deīn dimittak fricat⁹ ꝛ exercitari icipiat. In tpe āt hui⁹ horaꝝ ipius melior ē q̄ ē iux meridiē i domo tēpata ꝛ i estate oꝫ ipꝫ p̄ceder. In hyeme v̄o rōi ꝯuēiēs erat vt fere vsq̄ ad noctē tardaret: sꝫ alia p̄hibētia h⁹ vetāt i hyeme igr̄ loc' tepe fieri dꝫ ꝛ tēpa⁹ calefieri: deīn exer⁹ vteñ. i hora q̄ melior erit sꝫ illō q̄d dixim⁹ i digōe nutriētꝫ ꝛ expulsiōe sup̄fluitatū. In q̄ti⁹ āt exercitij tres reg̃ lꝫ ꝯsiderāde. Una eaꝝ ē calor qm̄ dū i ipo bōitas auget adhuc ē hora: ꝛ 2ª mot⁹ qm̄ dū leues p̄seuerant adhuc ē hora ꝛ 3ª mēbroꝝ dispō fm ipoꝝ iflāmatōez qm̄ dū ipoꝝ auget iflā° adhuc ē hora. Cū āt dispōnes iste minui cepint ꝛ sudoꝛ vaporal ꝛ resudatio liq̄da fcā fuerit dimittēdū erit. Cū āt dimissū fuerit rdeūdū ē ad olꝫ q̄d sudare fac̄ p̄cipue si āhelitū sui exercitās tēuerit. Cūq̄ die p⁹ fīm exercitij ipi⁹ cognerꝫ ꝛ ipꝫ nutriuerꝫ ꝛ nutriētꝫ q̄ti⁹m quā tolerare vꝫ cognerꝫ nil i 2° die mutes sꝫ nutriēs ipi⁹ ꝛ exerci.m ꝛ die 2° mēsura sꝫ ei⁹ e.m i die p⁹. ¶ De fricatiōe. Ca. iiij.

Fricatio alia ē dura q̄ extēdit vl' ispissat: alia est moll' q̄ laxat: ꝛ alia ē mlta q̄ macrescere fac. et alia ē tpata q̄ igssat. Cūq̄ q̄ ꝯponet p̄ueniēt pia nomē. Et ē ēt fricatio q̄ ē aspa. s. cū panis aspis q̄ sāguinē ad exteriora velocit̄ trahit. Et alia ē lenꝫ cum palma aut cū pānis lēib⁹ q̄ sāguinē ꝯiūgit ꝛ ipꝫ i mēbro ꝯtet. Q̄d āt ex fricatiōe q̄rit ē corpoꝝ raroꝝ ispissatio ꝛ molliū iduratio ꝛ spissoꝝ rarificatio ꝛ duroꝝ mollificatio. Est p̄terea p̄pōis fricatio q̄ ē añ exer.m ꝛ icipit fieri suauit̄ q̄ cū volūtas surgēdi adest: strīngit ꝛ idurat. ꝛ ē fricatio reductiōis q̄ ē post exercitiū ꝛ vocak ēt fricatio q̄escere faciēs ꝛ q̄d i ea itedit ē sup̄fluitatū i muscul' retētaꝝ resolō ex eo ꝙ p exercitiū nō euāk vt vaporet ꝛ nō accidat fatigatio: ꝛ oꝫ q̄d vt hec fricatio illa mollit ꝛ suauit fiat. Sed q̄ ex ea melior ē illa q̄ ē cū olō q̄ cū duritie ꝛ q̄ſtie ꝛ aspitate faciēda nō ē qm̄ mēbra ide exaspant ꝛ pueri ab augm̄to p̄hibēt: sꝫ i adolescētib⁹ ē ei⁹ ipedi.m min⁹. Q̄d si i fricatiōe ꝯtigat error q̄ ad ptē duritiei declinet ē sanior errore q̄ ad mollitiei ptē declinat qm̄ forte resolōnē facili⁹ ē corrigere q̄ꝫ corp⁹ molli fricatiōe ad recipiēdū corruptiōez p̄pare lꝫ fricatio dura ꝛ aspa cuꝫ sup̄flua fuerit i corpe pueroꝝ ipos crescer p̄hibeat. Et tu q̄d nō iuenies h⁹ post apō rememoratiōnē hore fricatiōis ꝛ ꝯditiōez ipi⁹ verūtñ i hac hora reductiōi declatiōez addem⁹. Dicem⁹ itaq̄ ꝙ ipa p certo est ac si eēt alia ps exercitij i q̄ cū olō icipieñ. ē ꝛ fortitudine. deīn cū ē ad mediocritatē ē declinādū nꝫ dū i sua erit fortitudie ē dimittēda: ꝛ meli⁹ q̄d ē vt dū fit multe sup eā ꝯiūgāt man⁹. Fricat⁹ p̄terea mēbra sua fricata post fricatiōez extēder dꝫ vt ab eis sup̄fluitates expellant ꝛ fasciā sumat q̄ ad ptē mēbroꝝ oium ipis extēsis p̄cedat: ꝛ tūc q̄tople potent suū ꝯtineat āhelitū p̄cipue cū musculi vētrꝫ lassi fiēt ꝛ pectoꝫ musculi si facile fuerit extēder postea ēt musculi vētrꝫ i fine rei paꝝ extēdāt vt itestina ide aliquā hēant reductionē ꝛ iter h⁹ ꝛ h⁹ eat ꝛ se supinū p̄yciat ꝛ suos pedes pedib⁹ sui corpis cōmisceat. ¶ Exercitātiū vero excellētes aerē iter sua ꝯtlet exercitia sꝫ tñ reductio q̄nq̄ i medio iterpōit exercitio. Ipm nāq̄ dimittit. deīn ad ipꝫ redit si p̄lōgādi exercitiū volūtas affuerit. ¶ Nō aūt mlta idiget fricatione cū olō q̄ vult reductionē nisi i ipo dispō fuerit q̄ sibi nō plꝫ ꝛ nisi nō reductiōez q̄rat. Q̄d si fatigationē senserit olo iungak sic nolabim⁹. Et siccitatē si senserit fricatio augmētāda erit donec ad eq̄litatē p̄ueniat. ¶ Fricatio p̄terea q̄nꝫ iuuat ꝛ fortꝫ ꝯpsitio cū tpe ē dormiēdi qm̄ corp⁹ alleuiat ꝛ hūiditates ad iūcturas fluer p̄hibꝫ.

¶ De balneo ꝛ nolandis balneis. Cap. v.

Huic āt hoi i c⁹ regie nr̄ ꝯsistit fmo balneatio resolōnē faciēs nō ē necīa qm̄ corp⁹ ipi⁹ ē mūdū: ꝛ nꝫ q̄ balneo idiget eget ipo nisi vt ab ipo hēat calorē subtilē ꝛ hūiditatē tpatā. Quapp̄ isti in ipo non multā debēt facere morā. Q̄d si in fontē descēderit in ipm igrediāk q̄usq̄ ipaꝝ rubet ꝛ iflat sup̄ficies et in pn⁹ resolōnis ab eo remoueāk. Et aer in circuitu eoꝝ aquā dulcē fūdēdo hūectet deide velocit̄ lauētur ꝛ egrediāt. ¶ Oꝫ p̄terea ne cōmot⁹ ad balneum velocit̄ p̄gat donec p̄fecte q̄escat. Balneaꝝ v̄o dispōnes ꝛ eaꝝ ꝯditiōes q̄ iā declaraui ꝛ in alio loco retuli. Uerūtñ ꝙ h⁹ dicere debem⁹ ē ꝙ oēs balneādi sꝫ ordinē balnei casas igredi debēt ꝛ nꝫ i domo cal'a morent nisi sꝫ q̄titatē q̄ eis nocu.m nō iferat: ꝛ req̄escere faciat p̄p sup̄fluitatꝫ resolōnē ꝛ corpis ad nutriēs p̄pationē: a debilitate ipꝫ custodiēdo ꝛ ab aliq̄ forte caꝝ febriū putridarū. ¶ Qui v̄o impinguari desiderat balneū post comestionē igrediat si secur⁹ fuerit ne opilatiōes accidāt. Et q̄ bñ se custodire voluerit si cal'e fuerit ꝯplōnis oximel bibat p̄p opilationū p̄hibitiōez: ꝛ si frē fuerit ꝯplōnis diamētastrū sumat: diatriōpipereō. ¶ Qui aūt vult resolōnē ꝛ macrescere fieri balneād⁹ ē dū ē famelic⁹ ꝛ ibi mltū morek. ¶ Sꝫ q̄ sanitatē vult ꝯseruare balneū igredi dꝫ postq̄ꝫ digestū ē q̄d ē in stoī epate: ꝛ si timet vt cola ebulliat rubea si hoc fecerit ꝛ se ieiun⁹ balneauerit añ balneationē rē sumere dꝫ subtilē quā comedat. ¶ Et q̄ calide erit ꝯplōnis cola abūdās rubea h⁹ ē ei necēū: et hmōi ab igressu dom⁹ balnei cal'e p̄hibēd⁹ ē. Ex eis aūt q̄b⁹ isti cibant meli⁹ est panis in succo fructuum ifusus aut in aq̄ rosꝫ. Et se custodire debent ne rem friaꝫ actu bibāt in egressione balnei aut in balneo: qm̄ pori sunt apti q̄re fritas nō tardak q̄n ad mēbrorū p̄ncipaliū corpa p̄cedat ꝛ ipoꝝ corrūpat v̄tutes ab ol q̄ꝫ re vehemētis calitatis se custodire debēt ꝛ p̄cipue ab aq̄: qm̄ si eā sumpserint timeñ. erit ne cito ad mēbra penetret p̄ncip⁹ ꝛ accidat ptisis ꝛ ethisca. ¶ Preterea sibi caueāt ne cito balneuꝫ egrediāt ꝛ caꝝ post ipꝫ discoopiāt ꝛ corp⁹ ad recipie. fritatē m exponāt. A balneo v̄o egredi dēt si tps fuerit hyemis suis bñ coopti pānis. Sꝫ q̄ febrez hꝫ a balneo se custodire dꝫ in hora febris: ꝛ q̄ solōnē hꝫ ꝯtinuitatis aūt apa: et tu q̄dē iā sciuisti ex eo q̄d precessit ꝙ

Famelicus ... balneum

balneatorum et confricationis et impinguationis

balneū ē calefaciēs ⁊ isfrāns ⁊ hūectās ⁊ dissiccās ⁊ iu uās ⁊ ipediēs. Et eiꝰ q̄dē iuuaᵐ sit sonū facere ⁊ apire ⁊ abradere ⁊ resoluere ⁊ digere: ⁊ nutriᵐ ad cutē̄ supfi ciē attrahere. ⁊ ipiꝰ iuuaᵐ nō ē nisi i resolōne eiꝰ qꝺ resolui volūt ⁊ i expulsiōe eiꝰ qꝺ volūt expelli i pte nā li ⁊ i retētiōe vētris ⁊ remotiōe fatigatiōis. Eiꝰ autē ipedimēta sūt debilitare cor si mltū morati fuerit et facere sincopiꝫ ⁊ nauseā ⁊ hūores q̄etos mouere et eos ad putrefactiōꝫ ꝑpare ⁊ cū eis ad mēbroꝝ dbi liū receptacula declinare. ꝙ ab eis accidūt apāta in occulto mēbroꝝ ⁊ in eoꝝ supficie.

¶ De ablutiōe q̄ fit cū aq̄ frā. Ca. vj.

Hoc qꝺ ꝯueniēs nō ē nisi cū regimē vndiqꝫ ꝯser uat ⁊ cuiꝰ etas ⁊ vtꝰ ⁊ figura ⁊ tp̄s sit ꝯueniētia: ⁊ nꝫ fastidiū nꝫ vomitū nꝫ vētrē nꝫ vigilias: nꝫ reu matisimos hꝫ: nꝫ est puer nꝫ senex: ⁊ i hora i q̄ ipius corpꝰ ē leue ⁊ motꝰ ꝯueniētes: ⁊ ē cū hꝰ ss post ablutio nē aq̄ calīa fcāꝫ ad hꝰ vt exterīora fiāt fortiora. ⁊ vt ca lor retineat nālis. Qꝺ si volūtas affuerit vt illud fit oꝫ ne aq̄ multū sit frā: imo sit tpata. Et ē cū hꝰ fit pꝰ exercitiū. Et tūc qꝺ oꝫ vt fricatio añ ipāꝫ fiat fortior ꝙ̄ solebat sꝫ inūctio fit ex oleo quēadᵐ solebat ⁊ fit exercitiū post fricationē ⁊ inūctionē tempatā: aut fit paꝝ velociꝰ ꝙ̄ solebat deiñ post exercitiū i aq̄ frā su bito natet vt ipsiꝰ mēbra sil' dura fiāt postea ꝑsene ret i ea sꝫ mēsurā sue leuitatꝭ q̄ntū tolerare vꝫ añq̄ supuēiat horripilo: deiñ cū egressꝰ fuerit fricet sicut nōiabibꝰ. Et eiꝰ cibꝰ augᵐ insicipiat ⁊ potꝰ diminutio nē. Et ꝯsideret tp̄s reuersiōis sui colorꝭ ad ipꝫ ⁊ ca lorꝭ eiꝰ ex q̄ si velox fuerit sciet q̄ eiꝰ mora fuit mode rata ⁊ si tarda fuerit sciet q̄ mora plixior fuit ꝙ̄ de buit ipse igit alio die mēsuret sꝫ q̄ ex hꝰ scitū fuerit ⁊ est cū post fricationē ⁊ colorꝭ ⁊ calorꝭ reuersionem iteꝝ aquā igredit: sꝫ q̄ hoc agere voluerit ꝯdati in tp̄o pcedat ⁊ calidiore die q̄ ē i estate hora feruorꝭ pus icipiat ⁊ sibi caueat ne vētꝰ sit ibi ⁊ ne illud post coi tū pagat: nꝫ post cibū q̄ nō sit digestꝰ nꝫ faciat hꝰ pꝰ vomitū nꝫ euōnē nꝫ post colicā passionē nꝫ vigilias nꝫ corpis debilitatē nꝫ stōi nꝫ post exercitiū nisi qui illꝺ agit sit valde fortꝭ sꝫ mōꝫ quē diximꝰ. Cū aq̄ āt frā lauari sꝫ mōꝫ q̄ꝫ diximꝰ calorē nālē subito ad in teriora pellit. Postea confortat ipsum vt fortior fiat ⁊ egrediatur extra multum.

¶ De regimine eiꝰ qꝺ comedit ⁊ bibit. C. vij.

Oportet vt sanitatꝭ ꝯseruator studeat ne cibi ipsiꝰ ꝑba sit aliqꝺ nutriētū medicinaliū sic olera et fructꝰ ⁊ reliq̄ ab ipsis: q̄m subtilia sanguinē sūt adu rētia ⁊ gssa sūt ipm flaticū fāciētia ⁊ corpꝰ grauātia. ¶ Oꝫ aūt vt cibꝰ sit talis q̄les sunt carnes ⁊ ꝑpe car nes hedoꝝ ⁊ vituloꝝ lactētū puoꝝ ⁊ agnoꝝ anua liū. Et triticū ab exneis rebꝰ purgatū qꝺ ex messe sa na fuerit collectū cui nullū accit nocuᵐ ⁊ res dulcis ꝯueniētꝭ ꝯplexiōis ⁊ vinū bonū odorē bonū habēs. ¶ Alia aūt ab istis nō respiciat nisi fm modū fuerit medicatiōis aut fm ꝯseruationē. ¶ Fructꝰ tñ nutriē ti magis similes sunt ficus ⁊ vue valde mature ⁊ da ctili in regiōibꝰ ⁊ ciuitatibꝰ in q̄bꝰ eē ꝯsueuerūt. Verū tñ cū aliqs hec comederit si supfluitas inde ꝑuene rit ad ipām festinet euādā. ¶ Opꝫ ꝑterea ne aliqs comedat nisi post desideriū nꝫ i hoc tardet cū desi deriū ebulli erit nisi fuerit mēdosum vt ebrioꝝ desi deriū ⁊ hñtiū fastidiū q̄m tolerare famē stōm putri dis replet humoribꝰ. In hyeme ꝑterea nutriēs actu calīn comedat ⁊ i estate frīn aut qꝺ pue sit calitatis ⁊ nꝫ calitas nꝫ fritas ad rē ꝑuēiat quāꝫ sustinere nō possit. Scias aūt q̄ nihil est deteriꝰ saturitate in tp̄e fertilitatꝭ q̄ꝫ fames sequit in tp̄e sterilitatꝭ ⁊ econ uerso sꝫ tñ ꝯuersio est deterior. Vidimꝰ eñ multos q̄bꝰ ē in tp̄e sterilitatis cibꝰ defecit postea cum in tp̄e fertilitatis abūdauit repletos fuisse ⁊ mortuos hye hemēs repletio in q̄libet dispōne sit pnecabilis siue ex comestiōe sit siue ex potu. Quot nāq̄ hoīes sup flue se repleuerūt ⁊ suffocati interierūt. ¶ Cū autē error ceciderit in comedēdo aut bibēdo aliqꝺ me dicinaliū nutriētū regen. erit quō digerat ⁊ matu rescat ⁊ ipse custodiēdꝰ a malitia cōplōis q̄ ex eo ti meet accipiēdo post ipm q̄ sit ei ꝯtrū donec digerat. Qꝺ ꝙ frīn fuerit sicut cucumer ⁊ cucurbita tēpet cū eo q̄ ei extit ꝯtrū sicut allea ⁊ porri. Et si fuerit calīn tēpet cū eo ēt q̄ ei fuerit ꝯtrū sicut cucumeres ⁊ por tulaca. Et si opilatiuū fuerit sumat q̄ aperiat ⁊ eua cuet: deinde famē diu toleret. Et nꝫ ipse nꝫ oēs qui sanitatē custodire volūt aliqꝺ comedāt nisi deside riū fuerit certū ⁊ stōus ⁊ supiora itestina a pmo nu triēte euāta fuerint. Quod eñ in corpe est deterius est nutriēs sup nutriēs q̄ nō est digestū mittere. Et ꝑterea nihil est deteriꝰ ꝙ̄ fastidiū ⁊ ꝑpe q̄n fuerit fa stidiū ex malis nutriētibꝰ: q̄m cū fastidiūꝫ ꝑuenerit ex gssis nutriētibꝰ hereditare faciet iūcturaꝝ dolo res ⁊ renū ⁊ disniaꝫ et podagrā et splenis et epatis grossitiē et flegmaticas egritudines et melicas: sed cū ex subtilibꝰ acciderit nutriētibꝰ ꝑueniēt ex ipso fe bres acute et eratice ⁊ maligne ⁊ apāta mala acuta. ¶ Verūtñ q̄nq̄ necesse est aliquē cibū aut rē cibo si milē mittere sup aliū cibū qui sit ei sicut medicina. v.g. sicut illi q̄ nutriētia comedūt acuta aut salsa dei de post tp̄s in quo nōdū cōpleta fuit digestio ꝯter eis adiūgunt res humectātes ex nutriētibꝰ saporem nō habētibꝰ. Et istis q̄dē hoc sufficit regimē et exer citiū nō est eis necessariū. Et hoꝝ ꝯtraria dispōni ē dispositio eoꝝ qui in grossis cibarijs post aliqꝺ tp̄s ꝯtr admiscēt qꝺ velociter digerit et est acutū. ¶ Am plius puus motꝰ post comestionē ipsam in stō quie scere facit et ꝑpric cū dormiēdi post ipsam volun tas affuerit. Accidētia preterea anime horribilia et motus corporei fortes digestionē fieri ꝓhibēt. ¶ Et in hyeme q̄dēꝫ cibi pauci nutrimēti nō sunt edendi sicut olera: sed nutriēs magis est edeñ. qꝺ est ex gnꝭ et fortis et soliditatis et in estate huiꝰ ꝯtrium. ¶ Ex cibo etiā nullꝰ ita est replēdus vt nō sit ibi locus su perfluus sed ab eo est remouēdus reliqs desiderij adhuc in aīa remanentibꝰ: hec eñ famis reliq̄e post horā vnā destruunt. Et in hoc vsus est ꝯseruandus q̄m deterior comestio est que stōi facit grauitatēꝫ et deterior potus potus est qui tēpaᵐ egredit et in stō natat: et si aliquo die supfluerit seq̄nti die famelicꝰ maneat et somno vtat plixiore in loco tēpato i quo neq̄ sit calor neq̄ fritas. Qꝺ si somnus ei nō adue nerit multo vtat incessu suauiter et continuo in quo non sit quies neq̄ requies et parum purivini bibat

Ruffus

Ex grossis nutrientibus podagra

Ruff⁹ indt. Incessus hic mihi placet ꝛ ꝓpe post pran
diū: qm̄ bōitatē opōis cene ꝑpat. Oꝫ ꝑterea vt p⁹ co
mestionē p° sup dextrū lat⁹ dormiat pauco tpe: dei
de sup sinistrū reuolnat: postea reuoluat se sup dex-
trū. ¶ Et debes scire q᷑ mltis coopiri pān̄is ceruical
eleuare ex illis erūt q̄ in digerēdo iuuāt. ꝛ ad vltimū
q̄ꝺ vt mēbroꝝ sit⁹ ad iferiora sint declinātes ꝛ nō ad
supiora. ¶ Et cibi q̄ꝺ mēsuratio erit ſꝫ vsū ꝛ ꝟtutem
ꝛ vt mēsura ei⁹ in eo q̄ sane ē ꝟtutis sit talis cū ipꝫ re
cipit q̄ ei grauaimē nō afferat ꝛ hypocōdria nō tēdan
tur nꝫ iflet ꝛ rugitū nō faciat nꝫ natet. Et nō accidat
ex eo nausea. nꝫ caninū desideriū nꝫ casus nꝫ. inge-
nij pigritia nꝫ isonnietas: nꝫ ipsi⁹ sapor i ructib⁹ post
tps repiaꝛ: qm̄ cū post lōgū tps sapor i ore repr⁹ fue-
rit erit deteri⁹. ¶ Declaꝛ āt q᷑ cib⁹ sit tēpat⁹ cū ex ipo
nō ꝓuenit magnitudo i pulsu ꝛ i anhelitu puitas: h°
nāq̄ nō accit nisi ꝑꝑea q᷑ stōus cōpimit diaphragma
ꝛ ꝑꝑ h° fit āhelit⁹ pu⁹ ꝛ ispissaꝛ ꝛ cordis necītas pre
bet aug^m. Magnificaꝛ ḡ pulsus: qm̄ in ꝟtute nō erit
debilitas. ¶ Ille ꝑterea cui post cōestionē accit cali-
tas ꝛ calefactio nō vna totū cōedat hora: ſꝫ paulatiꝫ
ꝑ iterualla ꝑꝑea ne ei ex replōe dispō accidat q̄ sit si
cut tremor: quē postea sequaꝛ calor sic fortis febriꝫ cū
calefit cib⁹. ¶ Ampli⁹ q̄ q̄ntū ei suffic̄ digerere nō va-
let cōedēdi nūq̄ꝫ mltiplicet ꝛ q̄ntitatē minuat. ¶ Me
lencolic⁹ ꝑterea nutriēte idiget vehemēter hūectāte
ꝛ paꝝ ꝛ calefaciēte. ¶ Coleric⁹ ꝟo eo q̄ꝺ hūectat ꝛ in
frāt: ꝛ ille q̄ꝺ i q̄ sanguis cal's gn̄aꝛ ꝛ bon⁹ nutriētib⁹
indiget fris ꝛ pauci nutrimēti. Et ille i q̄ sanguis gn̄a
tur flatic⁹ nutriētib⁹ pauci nutrimēti idiget i q̄b⁹ cali
tas sit ꝛ subtilitas. ¶ Nutriēta ꝑterea ordinē i sui re
ceptiōe hn̄t i q̄ sanitatꝫ ꝯseruator sollicit⁹ eē dꝫ ne il-
lud q̄ꝺ subtile ē ꝛ cito digeriꝛ p⁹ forte nutriēs q̄ꝺ sit
eo duri⁹ i cibo sumat: q꞉ pri⁹ digeriꝛ q̄ꝫ ipm ꝛ sup illū
natabit nō hn̄s viā q̄ penetret. putrefiet ḡ ꝛ corrūpeꝛ
ꝛ corrūpet illō q̄ꝺ ei admiscebiꝛ. Iste ēt nō p° cōede-
re dꝫ cibū labi lē ita vt p⁹ ipm cibū fortē ꝛ duꝝ in cibo
sumat: qm̄ cū ipo labeꝛ cū ad intestia penetrabit eo
nōdū tā itegre digō q̄ntū debebat. ¶ Pisces q̄ꝫ ꝛ que
eis similanꝛ post laboriosū exercitiū cōedēdi nō sūt:
corrūpētur eñ ꝛ corrūpēt hūores. ¶ Hoiuꝫ ꝑterea st
q̄dā q̄b⁹ ꝯcediꝛ cōedere illō i q̄ ꝟt⁹ erit stiptica anq̄ꝫ
suū cōedāt cibū. Et isti q̄ꝺ sꝛ stōi laxitatē hn̄tes ex q̄-
rum stōis cibi descēsus fit velociter ꝛ nō i eis moraꝛ
donec digeraꝛ. Quapp stōi dispō ꝛ ei⁹ ꝯplō sp est cō
siderāda. ¶ Et ē ēt aliq̄s hoium i cui⁹ stō cib⁹ corrū-
pitur subtilis q̄ cito digeri solet: ꝛ fortis q̄ tarde solet
digeri in ipso digeriꝛ. Et hic q̄ꝺ ē cui⁹ stōus est igne⁹
¶ Et ex eis ē q̄ huic erit ꝯtr⁹ quoꝝ q̄sq̄ꝫ ſm suū vsum
est regēdus. ¶ Regiōes q̄ꝫ naturas hn̄t ꝓprias. Et
vsus sunt res extra rōnē: ꝛ hoc q̄ꝺ obseruādū ē: ꝛ oꝫ
vt expimētū i hoc rōnē vincat. Est nāq̄ꝫ cibus q̄ solet
cōedi i quo aliō erit nocu^m ꝛ ē cōueniētior bono i vsi
tato. ¶ Unaq̄q̄ꝫ ꝑterea figura ꝛ cōplō hois cibuꝫ hēt
ꝯueniētē ꝛ siliꝫ ad quē mutādū si volūtas ei affuerit
nocu^m ei faciet ꝛ impe^m. Ex hoibus q̄ꝫ est cui aliq̄ꝺ
nutriētū bonoꝝ ꝛ laudabiliū nocet: ipm ḡ relinque-
re est ei ꝯueniēs. ¶ Ille ꝟo in quo mala digeruntur
nutriētia ob hoc nō decipiaꝛ: qm̄ post dies in ipo ma
li gn̄abunꝛ hūores egritudines faciētes: ꝛ pernecā-
tes. ¶ Et sepe ēt cōcediꝛ ei i c⁹ corpe mali hn̄tur hūo
res vt rē bonā largiter cōedat ꝛ ꝓpe cū nō paciꝛ ven
trē sibi solui ꝑꝑea q᷑ ē debilis. ¶ Cū ꝟo alicui⁹ corp⁹
raꝝ fuerit ꝛ ad resoluēdū facile nutriēd⁹ erit ex nu-
triēte hūido q̄ꝺ cito digeraꝛ: ſꝫ rara corpa magis to-
lerare possint nutriēta grossa ꝛ diuersa ꝛ sint longiu
q̄ora ab hoc vt cāe itrinsece ea ledant ꝛ magis apta
recipe extrinsecaꝝ cāꝝ ipedimēta. ¶ Ampli⁹ q̄ mul-
tā cōsueuit cōedere carnē si ociosus fuerit frequēter
sibi minuere dꝫ. ¶ Et ille c⁹ cōplō ad fritatē declīat
lāguens bibere dꝫ ꝛ triferas ꝛ ex eis q̄ stomacū ꝛ in-
testina ꝛ venas q̄ sunt iuxta ea mūdificare cōsueue-
rūt. ¶ Et nihil q̄ꝺ deteri⁹ ē q̄ꝫ diuersa nutriētia simul
adiūgere ꝛ p⁹ i cōedēdo tps ꝓlōgare. Cū eñ postre
mū nutriēs aduenit p^m iā icepit digeri nutriētis ḡ ꝑ
tes i digerēdo nō simulanꝛ. ¶ Oꝫ ꝑterea te scire q᷑
nutriēs meli⁹ ē q̄ꝺ meli⁹ sapit ꝓpterea q᷑ stō⁹ ꝛ ꝟtus
retētiua vehemēter ipsi applicanꝛ cū bōe fuerit sube
ꝛ fuerit oia ꝑncipalia mēbra ſm opōnē sibi adinuicē
cōueniētia ꝛ sana: ꝛ ista q̄ꝺ ē cōditio q᷑ si ꝯplōes sane
nō fuerit ꝛ mēbra i suis cōplōib⁹ diuersificenꝛ fuerit
q̄ꝫ epar a stō diuersuꝫ ſꝫ diuersitatē q̄ fit supra inālē
nō erit istud cōsiderādū. Ex ipedimētis ꝟo nutriētis
bn̄ saporosi vehemēter grossi ē q᷑ poīe ē vt hō ex eo
multū cōedat. ¶ Ex vicib⁹ ꝑterea satiātis cōestionis
meli⁹ ē vt hō vna die semel ꝛ altera bis mane ꝛ vespe
cōedat. verūtñ i hoc vsus vehemēter ē cōsiderādus:
qm̄ si ille q̄ bis i die cōedere cōsueuit semel cōedit ꝺ
bilitabiꝛ ꝛ laxabiꝛ ei⁹ ꝟt⁹. Sꝫ q̄ digerēdi debilitatem
hꝫ bis cōedere dꝫ ꝛ raro cōedat semel in die. ¶ Et q̄
semel i die cōedere cōsueuit si ad bis cōedēdū redi-
bit accidet ei debilitas ꝛ pigritia ꝛ laxitas: ꝛ si sine co
mestiōe pmāserit nocte illa debilitabiꝛ: ꝛ si cenaue-
rit nō digereꝛ ꝛ accidēt ei ruct⁹ accidi ꝛ malitia aie ꝛ
nausea ꝛ oris amaritudo ꝛ lenitas vētris ꝑꝑea q᷑ stō
iniisit rē quā nō ꝯsueuit: ꝛ accit ei aliq̄ꝺ, accn̄tiū q̄ ac
cn̄t ei c⁹ nutriēs n̄ bn̄ fuit digestiuꝫ q̄ nūc scies. ¶ Et
ex eis q̄ꝺ q̄ accn̄t ei sꝛ dolor oris stōi ꝛ mordicatio et
videbiꝛ sibi q᷑ oia ei⁹ interiora ꝛ intestina sint suspē
sa ꝑꝑ vacuitatē stōi ꝛ ꝑꝑea q᷑ in seipso colligiꝛ ꝛ cō-
trahiꝛ ꝛ mingit vrinā ardētē ꝛ egeret rē ardētē. Et ē
ēt c⁹ i extremitatibus accit frigus ꝑꝑea q᷑ icolera ru
bea stōuꝫ inflāmauit. Et hoc q̄ꝺ ē magis i colericas
hn̄tib⁹ cōplōes ꝛ silr i eis q̄ hn̄t i stō colerā rubeā et
nō in toto corpe ꝛ corrūpeꝛ sōn⁹ ꝛ ꝺ latere i lat⁹ reuol
uetur. ¶ Corpa ꝑterea hn̄tib⁹ i q̄b⁹ colera rubea ma
gis adunaꝛ ē nece sepati cōedere ꝛ vt tā velociter sit
q̄tūs sit anq̄ꝫ balneenꝛ. a^a ꝟo ab eis exercitari dēnt ꝛ
ēt balneari deinde cibari ſꝫ cōestio balneatōꝫ inō ꝑ-
tēdat. q᷑ si alicui necīū fuerit cōedere an̄ exercitium
solū panē tali sumere dꝫ mēsura vt digeri possit anq̄ꝫ
suū icipiat motū. Et quēad^m oꝫ motū q̄ ē an̄ cōestio
nē debilē nō eē: ita necesse ē ei ne mot⁹ q̄ ē post ipsaꝫ
sit nisi molliꝛ ꝛ suauiꝛ. ¶ Corrupto ꝑterea desiderio
q̄ꝺ ad res declinat acutas ꝛ neq̄ꝫ dulces diligit neq̄ꝫ
vnctuosas nil est meliusq̄ꝫ vomitū cū tali q̄li est oxy-
mel cū raphano post pisces ꝓuocare. Qui aūt ex ho
minib⁹ pinguis existit oꝫ neq̄ꝫ illico cū egrediꝛ bal-
neū cōedat: ſꝫ expectet ꝛ paruum dormiat somnū: et
huic q̄dē semel comedere in die est cōueniēs. ¶ Am

v⁹ iusnō ilico post comestionē est dormiēdū cibo na
tāte ⁊ a forti motu q̄ntū pl⁹ poſſe ē abstinendū ne ci-
bus anteq̄ digerat penetret aut sine digōne labatur
aut pp inundationē corrūpat. nā p⁹ ip̄ꝫ mlta bibēda ē
aq̄ q̄ iter ip̄ꝫ ⁊ corp⁹ stōi sepationē faciat natare. Sꝫ
expectādū ē ⁊ n̄ ē bibēdū donec d̄ stō d̄scēdat. Et h⁹ q̄
deꝫ d̄clarat supioris vētris leuitas: q̄ si sitis ei neces
sitatē fecerit modicū aq̄ frē sugēdo sumat ⁊ q̄ntopl⁹
fuerit frā tātomin⁹ ex ea sufficiet. Et h̄ q̄dem q̄ntitas
stōum alleuiat ⁊ colligit. ¶ Ad summū ꝟo oꝫ vt post
comestionē bibat q̄s ⁊ nō in hora comedēdi q̄ntitatē
aliq̄ q̄ cibo cōferat. ¶ Siti āt tolerare ⁊ cū ea dormi
re infrīgidans ⁊ humectans cōfert ⁊ febres ex cola ru-
bea hn̄tib⁹ nocet ⁊ sil̄r tolerare famē. ¶ Colera p̄ter
ea rubea abūdantib⁹ ex tolerantia famis accīt vt co
lera rubea ad ip̄oꝝ d̄scēdat stōs. Cūq̄ aliq̄d come-
derint ip̄oꝝ corrūpēt cibi ⁊ i sōno ⁊ i vigilijs accidet
eis illud qd̄ noiauim⁹ ex eis q̄ accīt c⁹ corrūpit cib⁹.
Eis q̄ꝫ accidet vt cōedēdi volūtatē amittāt. Quibus
tūc dādū est aliq̄d qd̄ hoc depōat ⁊ eoꝝ resoluat na
turā cū eo q̄ ē lene ⁊ nō fastidiēs sicut pruna ⁊ parū
xirascet. ¶ Cūq̄ desideriū reuersuꝫ fuerit comedant
lꝫ corpa hūida cū humiditate nāli hn̄tes veloci reso
lutioni sint apti: nā tn̄ famis tolerēt q̄ntū corpa sicca
pauce humiditatis hn̄tes nisi hūiditatib⁹ plena fue
rit alijs ab eis q̄ sunt in sub̄a mēbroꝝ eoꝝ cū bōe fue
rint ⁊ ꝯueniētes ⁊ recipiētes vt nā eas in nutrimētuꝫ
in effectu ꝯpletū ꝯuertat. ¶ Uinū q̄ꝫ post cibū ē ex re
bus magis impedientib⁹. qm̄ digerit velociter ⁊ pe-
netrat ⁊ facit penetrare cibū cū nōdum sit digestus
⁊ facit hereditare opilatōes ⁊ putrefactōꝫ. ¶ Res p̄-
terea dulces ad faciēdas opilatōes sīt veloces: qm̄
nā eas trahit anteq̄ digerant. ¶ Et opilatōes q̄ ad
mltas p̄ducūt egritudies tales q̄lis est hydropisis.
¶ Grossities p̄terea aeris ⁊ aq̄ ⁊ q̄ maxime ē in estate
ē ex eis q̄ cibū corrūpūt. Jdeoq̄ nō est malū vt sup ip̄m
vinuꝫ tpatū bibāt aut aquā calam in q̄ cocta fuerint
pilo aloes ⁊ mastix. ¶ Et p̄terea c⁹ itestina cala fuerit
⁊ fortia cū grossuꝫ cōederit cibū frequēter accidet vt
ipsi⁹ nutriēs vētositates efficiet ⁊ stōm ⁊ ptes ei⁹ ten
dentes ⁊ egritudo mirachia inde etiā p̄cedit. ¶ Qui
autēꝫ stōm hꝫ vacuū cuꝫ rē cōedit subtileꝫ stōus post
ip̄am stringit: ⁊ si postea rē cōedere voluerit grossaꝫ
refugiet ab ea stōus nā eā digeret q̄re corrūpit nisi i
ter ea tp̄e positum fuerit. Et in h⁹ i qd̄ dispōne meli⁹ ē
vt grossus cib⁹ paulatim p̄mittat: qm̄ stōus tūc a sub
tili nō terrebit. ¶ Qn̄ āt i aliq̄ comedente replō sup
fluerit: aut q̄ in ei⁹ stō aliq̄s inundauerit mot⁹ aut ali
q̄s admiscebit pot⁹ ad vomendum erit p̄pandum.
Qd̄ si hoc ei defecerit aut vomere nō potuerit aquā
calam paulatim bibat: qm̄ repletionē deponet ⁊ som
nū afferet. Ad dormiendū ergo se p̄sternat ⁊ q̄ntū vo
luerit dormiat. Qd̄ si hoc nō suffecerit aut ei n̄ adue-
nerit cōsidera si te nā excusabit ab expulsione bonū
erit. ⁊ si non iuua ip̄m cum eo qd̄ ventreꝫ suauit sol-
uit. Et calefactuꝫ quidē cuꝫ tali q̄lis est trifera ⁊ zuc-
carum ros. egōnem faciens: aut mixtuꝫ cuꝫ origano
murabato. ⁊ infridatum cum tali q̄le ē cyminuꝫ mu
rabatum ⁊ feriezē ⁊ tambu. ¶ Et potu quidem iple-
ri meli⁹ ē q̄ impleri cibo. ¶ Et ex eo qd̄ ē cōueniens

sumere ē aloes p⁹ tale q̄le ē cib⁹ h̄ ad magnitudinē
trium ciceꝝ aut mediā. ʒ. aloes ⁊ mediā. ʒ. mastice et
sextā. ʒ. baurac. ¶ Et ex eo qd̄ ē leue ē sumere ex ter-
bintina ſm quātitatē duoꝝ ciceꝝ aut triū. Et ē cum
eis admiscet quātū ipsa ē: aut min⁹ ex baurac. ¶ Et
ex eo qd̄ ꝯueniēs ⁊ vehemēter laudatū est paꝝ epi-
thimi cum vino. Qd̄ si nihil hoꝝ suffecerit dormiat
somnū lōguꝫ ⁊ dieuna a comestiōe abstineat. Et si al
leuiat⁹ fuerit balneet se ⁊ pānū calm ventri suppōat
⁊ nutriēs subtiliet. Et si cū h⁹ toto nō digest⁹ fuerit et
g̃uitatē ⁊ tēsionē ⁊ pigritiā fecerit scias q̄ iā vene re
plete sunt ex suis sup̄fluitatib⁹: qm̄ nutriēti mlto ⁊ su
p̄fluo lꝫ accidat vt in stō digerat: raro tn̄ digerit i ve
nis: imo i ipsis remanet crudū ⁊ extēdit eas: ⁊ quādo
q̄ scindunt ⁊ gn̄at pigritiā ⁊ laborē ⁊ alices ⁊ oscita-
tiōes. Ipse igit medicādus est cum eo qd̄ exvenis ex
pellit. Qd̄ si nā h⁹ senserit: imo fatigationeꝫ tn̄ aliq̄
tp̄e descat: deide fatigatiōis sp̄ēꝫ q̄ accidit medicetur
cum eo qd̄ mō noiabim⁹. ¶ Si ꝟo aliq̄s in āntis mul
tum p̄cesserit nā ipsi⁹ corp⁹ ex nutrimēto tn̄ recepit
q̄ntū suspiciebat dū eēt iuuenis ⁊ ei⁹ nutriētia fiāt in
sup̄fluitates nō tn̄ dꝫ comedere q̄ntū solebat immo mi
nus. ¶ Et cū ille q̄ regimē igrossare cōsueuerat regi
men subtiliauerit ⁊ ingredit ex aere in foramina: ⁊
hoc ē qd̄ regis grossitudo ip̄ediebat: sꝫ iā nulla regi
minis grossitudo ip̄edit ea. In subtiliāte ꝟo regimie
cū ad ip̄ꝫ igrossando redit accīt opilatiōes. ¶ Et ca
lidoꝝ nutriētū ip̄edimēta emedētur cū sirupo aceto
so ⁊ q̄ maxime de seminib⁹: qm̄ ip̄e ē magis iuuans
q̄ oēs sp̄ēs sirupi acetosi si fuerit de zuccaro. Sed si
fuerit de melle simplex sufficit. Et frigidoꝝ q̄ ex eis sīt
cū hydromelle ⁊ sirupo ipsi⁹ ⁊ diacymino. Et q̄ ex eis
sīt grossa ꝯplonē hn̄s calaꝫ cū sirupo ace. de fortibus
semib⁹: ⁊ ꝯplonē hn̄s frāꝫ ea corrigat cū pauco dia-
triōpipeō aut diacalamītu. ¶ Nutriētia ꝟo subtilia ma
gis sīt sanitatis ꝯseruatiua ⁊ ꝟtutē min⁹ iuuāt ⁊ forti
tudinē: ⁊ grossa sīt istis ꝯtria: ei igit q̄ confortatiōe idi
get nutriētia fortꝫ chimi sīt necīa ⁊ vehemētis famis
ꝯtiū. Uerūtn̄ eis nō mltū comedāt. iō vt digerantur.
¶ Exercitati p̄terea ⁊ multi laboris magis sunt tole
rantes nutriētia grossa q̄s forsitā i digerendo iuuat
fortis somn⁹. ⁊ q̄ i ip̄o fiūt p̄fundi. Sꝫ accidit eis p̄-
pterea q̄ mltū sudāt ⁊ ex eoꝝ corpibus mlta resolui
tur q̄ntitas: q̄ ip̄oꝝ ep̄a ex nutriēte rapiūt illd̄ qd̄ nōn
duꝫ fuit digestū ⁊ p̄pat eos: ad egritudies p̄niciosas
i fine vite aut in ei⁹ p̄n⁹. ⁊ p̄pe q̄ sunt in sua ꝯfidens
tes digestiua q̄ ex sua hn̄t dormitiōe qd̄ si d̄struit cū
eis frequēter accīt vigilie p̄pe cū senescūt. ¶ Fruct⁹
p̄terea recētes nō sīt boni nisi laboriosius exercitans
cola rubea abūdātib⁹ ⁊ in estate ⁊ eos an̄ cōestioneꝫ
cōedāt. Et ip̄e q̄ sīt sic̄ chrysomila ⁊ mora ⁊ melōes
⁊ p̄sica ⁊ pruā. Qd̄ si alijs regant reb⁹ ⁊ nō istis erit
meli⁹. qm̄ ois res q̄ sanguinē aq̄sitate iplet q̄ i corpe
ebulit sic̄ succ⁹ fructuū est: lꝫ ea hora iuua^{m} p̄ster tn̄
ip̄m ad putrefactōꝫ pat: ⁊ sil̄r illd̄ qd̄ sanguinē hūore
iplet crudo: lꝫ qn̄ꝫ ꝯferat sic̄ cucumeres ⁊ alcheret.
Et pp h⁹ q̄ his nutriētib⁹ mltum vtunt febrib⁹ sīt ap
ti: lꝫ p⁹ ifridēt. ¶ Et tu q̄ꝫ scire debes q̄ humori aq̄
so plerūq̄ accīt vt fiat pus ⁊ h̄ erit cuꝫ n̄ resoluet ⁊ in
vēis remāsit: ⁊ cū isti exercitijs vti cepit anteq̄ h⁹ ag-

gregāt aq̄sitate: ⁊ ilico cū frūs cōederit ēt exercitentꝰ resoluēt aq̄sitates iste ⁊ minuēt ipedi^m qḋ p eas hñt. ¶ Scire ḋz debes ꝙ cū i sanguie fīa exit crudū aut aquositas ꝓhibz ne cibi nutrimētū corpi adhereat.

¶ Opꝫ ṗtea vt q̄ fructꝰ cōedit post ipos icedat: dīn post ipos cōedat aliq̄d ad hoc vt labāt. ¶ Nutrientia ṽo q̄ aq̄sitatē gñant ⁊ hūorē crudū ⁊ colāz gñāt febres ꝓpea ꝙ ea q̄ ex ipis sūt aq̄sa faciūt sanguinē putrefieri: ⁊ q̄ ex eis sūt viscosa ⁊ grossa ꝓpea ꝙ foramia claudūt: ⁊ ex eis colica nō ꝙ corpꝰ calefaciunt ⁊ ꝓp sanguis acuitatē q̄ p ea gñāt. ¶ Olera ṽo colica qñ multū ꝯferūt i hyeme queād^m q̄ ex eis fīt insipida qñ miltū ꝯferūt estate. ¶ Qḋ si alicui neċiū fuerit nutriētia cōedere mala paucꝫ vicibꝰ ⁊ nō freq̄ntibus eis vtāt ⁊ cū eis misceat qḋ sit eis ꝯtrīū. Et cui q̄dē res dulcꝫ nocu^m ṗbz: acetosa bibat sic acetū ⁊ granata ⁊ sirupū acetosū scḋm ex vio acri ⁊ cydōijs ⁊ his silia ⁊ vsuz hēat cōandi. Et cui acetosū nocuerit pꝰ ipz mel sūat aut vinū āntiquū: ⁊ hꝰ qḋ faciat an maturatiōz ⁊ digōez ⁊ silr vnctuosi noc^m pōtico emēdāt sic sūt castāee ⁊ gña myrti ⁊ siqua ḋ syria ⁊ alnabac ⁊ zarur: ⁊ amaro sic enula muraba: ⁊ salso ⁊ acuto sicut cauguāce ⁊ alleis ⁊ cepis ⁊ ꝯuerso. ¶ Cū ṽo alicuiꝰ corpꝰ malē fuerit repletū hūoribꝰ cū sōtilitate ipz nutrimētibꝰ laudabilibꝰ copiose refice. Et illuz cꝰ corpus ad resoluēdū facile fuerit nutri hūido qḋ velocīt digerāt. ¶ S. inq̄t. hūiduz nutriēs est qḋ ab oibꝰ q̄litatibꝰ ē sepatuz: ⁊ ē q̄si isipiduz: qm̄ nz ē dulce nz acetosū nz amarū nz acutū nz pōticū nz salsuz. ¶ Rarū ṗtea est magis tolerās nutriēs q̄ssuz q̄ȝ solidum. ¶ Nutriētia ḋz sicca assidue cōedere fortitudinē cadere fac ⁊ colorē corrūpit ⁊ nāz siccat. Et ex vnctuoso fit ociositas ⁊ aufert ḋsideriū. ¶ Ex frō fit ociositas ⁊ sōtilitas ⁊ ex acetoso fit seniū: ⁊ silr ex acuto ⁊ salso fit stō noc^m ⁊ salsuz ēt ipedit oculū. ¶ Amplꝰ cū vnctuosū nutriēs ⁊ ꝯuēiēs cōedit pꝰ malū nutriēs corrūpet ipz. Nutriēs ḋz viscosuz ē tardꝰ ad ḋscēdēdū ⁊ silr citrulli: cū suis corticibꝰ velociꝰ ḋscēdūt q̄ȝ excorticati: ⁊ silr pāis cū suo furfure velociꝰ descēdit q̄ȝ cribellatꝰ. ¶ Laboriosi ṗtea regimē cū subtiliāt ⁊ pꝰ rē cōedit q̄ssaz sic rizuz cuz lacte pꝰ famē acuit sāguinē ⁊ fit vt ipe ebulliat vñ minutōis ꝓuenit neċitas: lz parū fit ex q̄ fuit minutꝰ ⁊ silr irā hñs. ¶ Scire ṗterea ḋbes ꝙ dlce nutriēs rapit nā añq̄ȝ mafescat ⁊ digerāt ⁊ corrūpit sāguinē. ¶ Nutriētiū ḋz iudicia q̄nq̄ȝ hūt ex pte ꝯpōis ipoꝝ. Experimētatores nāq̄ȝ idit aliꝗ iā dixert ꝙ lac cū rebꝰ acetosis edeñ. ñ ē nz pisces cū lacte: qm̄ ide ad egritudies ꝓuēit ꝑmanētes sicut lepra: nz comedi dz inest cum raphāis nz carnibꝰ volatiliū: nz sāguis pꝰ rizū cuz lacte: nz i pulmēto pōat oleū aut res vnctuosa q̄ i eneo stetit vase: nz cōedāt assatura q̄ fuit assata sup prūas reti. ¶ Cibaria ḋz diuersa a duabꝰ ipediūt ptibꝰ: vna eaꝝ ē ꝓp diuersitatē eoꝝ i digerēdo: ⁊ qm̄ qḋ ex eis ē digestū ei admiscet qḋ nō ē digestū. ⁊ 2ᵃ qm̄ aliq̄s plus pōt cōedere q̄ȝ ex vno cibario. In tpe ḋz āntiq̄ q̄ exercitabāt iā suixerūt ab hꝰ. Cōtēti. n. erant solꝰ carnis cōestiōe in māe ⁊ solꝰ pāis i cena: ⁊ i estate qḋ melior cōedēdi hora erit q̄ est fridior. ¶ Famē quoq̄ȝ tolerare stōm q̄nz malē replet hūoribꝰ. ¶ Amplꝰ scire debes ꝙ alcubeb cū digerīt multi erit nutrimētū sꝫ tarde ḋscēdit ⁊ i monoculo morā fac: ⁊ furabē ē nutriēs bonū cūq̄ȝ i ipa fuerit cepe vētositates expellit: ⁊ cū cepe ñ fuerit cōmouebit vētositates. ¶ Ex hoibꝰ ṗterea sūt q̄ putāt vuas post capita assata vtiles existere: sꝫ nō ē queād^m existimāt: imo vehemēter sunt male. ⁊ silr nabit. Sꝫ ⁊ cōedēda sunt talia q̄lia gña mali gnati absq̄ȝ suis ossibꝰ. ¶ Scire ḋz debes ꝙ tauīc ē sicca ⁊ vētrē strigēs sꝫ pullꝰ ē hūidꝰ ⁊ vētrē soluēs. ¶ Ex gallinis ṽo assati melior ē q̄ i vētre hedi aut agni assāt qm̄ eiꝰ ꝯseruāt hūiditas. ¶ Et ēt scire debes ꝙ ius pulli vehemēter tēpat hūores ⁊ plꝰ q̄ȝ ius gallinarū sꝫ tñ ius galliaꝝ ē magꝭ nutriēs. ¶ Hedꝰ ṗtea cū fuerit fīdꝰ erit melior ꝓpea ꝙ eiꝰ q̄escit vapor. Et agnus cū ē calidꝰ ē melior ꝓpea ꝙ ipiꝰ malꝰ odor resoluitur. ¶ Zebrabezi ḋz cū calefactꝰ dāt ñ oꝫ vt sit i eo crocꝰ sꝫ ñ calefactꝭ i eo eē dz crocꝰ. Alues ḋz lꝫ ex zuccaro fiāt sicut phaludē: male tñ sūt ꝓpea ꝙ opilatiōes faciūt ⁊ sitiz. ¶ Amplꝰ scire debes ꝙ ipedimētū panis cuz digerīt est multū. Sed carnis nutrimētū cū nō digeritur est minus hoc.

¶ De regimine aque ⁊ vini. Cap. viij.

Complōibꝰ tēpatꝭ aq̄ ꝯueniētior ē q̄ ifrītatꝭ fortitudīe tēpata erit: ⁊ cuiꝰ ifrīgatio cū niue de forꝭ fit ṗcipue si nix mala fuerit. ¶ Et i niue ēt mala ñꝰ i erit dispō: qm̄ ex ea qḋ resoluīt neruis ⁊ mēbris anhelitꝰ nocu^m facit ⁊ oibꝰ iteriōribꝰ: nz tolerat eā nisi vehemēter sanguineꝰ: ꝙ si nō ilico nocu^m alicui fecerit fm lōgitudinē dieꝝ faciet ⁊ cū in annis ꝓcesserit. ¶ Empicoꝝ aūt q̄dā dixerūt ꝙ inter aquā putei ⁊ fluuis nō est faciēda ꝯiūctio nisi cū vna descēderit. ¶ Et aq̄ q̄dē electionē iā demōstrauimꝰ: ⁊ silr emendationē eiꝰ q̄ ex ea mala ē: sꝫ tñ si aceto misceāt rectificāt. ¶ Scias aūt ꝙ bibere aquā cum aliq̄s est ieiunus ⁊ post exercitiū ⁊ balneationē: ⁊ ꝓprie vētre vacuo: ⁊ silr siti mēdose nocturne obedīr queādmodū crapulātibꝰ accit ⁊ ebrijs: ⁊ cū nā in digerēdo studet facietate aq̄ iā sufficiēter ṗcedēte vehemēter ⁊ ipediēs: ⁊ si multa q̄dē fuerit neċitas opꝫ vt aere frō tēperēt ⁊ collutiōe oris ex aq̄ frā. Deide si hoc nō suffecerit cū vase bibat stricti orificij: lꝫ hoc q̄nq̄ȝ ebrio ꝯferat ⁊ nō ipediāt a potu aq̄ ieiunꝰ. ¶ Qḋ si q̄s ieiunꝰ abstinere nō poterit q̄n aquā bibat: ⁊ ꝓpe post exercitiū: bibat ṗus vinū aq̄ calida tēpatuz. ¶ Et siti q̄dē mēdosa ipeditꝰ scire dz ꝙ dormire ⁊ sitim tolerare ipsam sedat. Nā eī tūc māim sitis resoluet ⁊ ꝓprie cū iter tolerātiā ⁊ somnū ꝯiunctio sit. ¶ Cumq̄ȝ nā digestiua extinguet ꝓp potū ⁊ obediētiā eiꝰ redibit sitis mēdosa ꝓpea ꝙ humor sitim faciens eleuat eā. ¶ Opꝫ ṗterea ne sitim hñs mēdosam aquā igurgitādo sumat: imo sugēdo. ¶ Multā quoq̄ȝ aquam frāz bibere est malū. Qḋ si vehemēter neċiuz fuerit sit post sufficiētē comestionē. ¶ Amplꝰ aqua tepida nauseā facit. Et que magis calefacta est q̄ȝ ista cum frequēter bibīt infirmat stōm: sed cum raro bibitur stōm lauat ⁊ ventrē resoluit. ¶ Uinum vero albū et subtile calefactis est meliꝰ ñ eī capiti efficit dolorē sed fortasse humectabit ⁊ dolorē capitis alleuiabit qui ex stōi ardore ꝓuenit. ⁊ loco q̄dē ipsius ponitur illud qḋ tortellus aut pane clarificat ⁊ ꝓprie cum

fcm̄ fuerit duab⁹ horis an̄q̄ bibat. ¶ Uinū v̄o gissuz
qd̄ ē dulce ē meli⁹ illi q̄ pigius vult eē ⁊ fortē: ab opi-
latōib⁹ tñ ei⁹ sibi caueat. Uet⁹ āt rubeū est meli⁹ opi
latōz hñti frāz ⁊ siaticā. ¶ Et vinū qd̄ p⁹ qdlz oium
cibariorū bibere ē malū queadm̄ h⁹ cāz iā itegre de
clauim⁹. Nō g̃ bibat nisi postq̄ fuerit digestū ⁊ dscē
derit. ¶ Sup cibū v̄o mali chimi bibere vinū dū co
medit̄ aūt an aut postq̄ digerit̄ ē malū: qm̄ fac ma-
lū chimū in extrēa corpis penetrare: ⁊ silr sup fruct⁹
⁊ ppe melōes. ⁊ a puis qd̄ icipe meli⁹ ē q̄ a magnis
sup cibū tñ duas bualas: aut tres bibere ñ nocet ei
q̄ ɔsueuit: ⁊ silr sano p⁹ minutiōz. ¶ Uinū p̄tea cola
abūdātib⁹ rubea ɔfert: ppea q̄ colāz rubeā vrinā p
uocādo expellit: ⁊ hūid ppea q̄ hūiditates maturāt
⁊ q̄to magis ei⁹ odor fuerit bon⁹ ⁊ ipz fuerit meli⁹
⁊ saporis melioris: ē magis ɔferēs. ¶ Uinū q̄z est ci-
bo bon⁹ penetrator i toto corpe ⁊ icidit fl'a ⁊ resol-
uit ipz ⁊ col'am rubeā i vrīa ⁊ aliīs exhit: ⁊ cal'am in
grā labere fac ⁊ facile exire: ⁊ ei⁹ flectit nocm̄ pp ɔue
tatē: ⁊ oēs resoluit nodos sine mlta calitate extrāea
⁊ ipsius qd̄ spēs in suo loco nolabim⁹. ¶ Ille autem
cui⁹ cerebꝝ fuerit forte nō cito iebriabit̄: nz ei⁹ cere-
bꝝ malos vapores ascēdētes suscipit: nz ad ipz pue
nit ex vino nisi ei⁹ ɔueniēs calor: ⁊ ipi⁹ tñ clificat̄ in
gēiū q̄tū an̄ aliīs vicib⁹ nō clificaret̄. Qui v̄o ab isto
diuersus fuerit erit ei diuersūz. Et ille qd̄ q̄ in pecto
re dbilitatē hūit: q2 ei⁹ āhelit⁹ i hyeme coāgustat̄ vi
nū multū bibere nō p̄t. ¶ Ampli⁹ q̄ mltū vinū bibe
re voluerit cōestiōe nō repleat̄ ⁊ diuretica i suo epu
lo pōat. Qd̄ si ex cibo aut vīo replō acciderit ipz euo
mat ⁊ hydromel bibat: ⁊ postea ipz ēt euomat: deiñ
os suū aceto ⁊ melle abluat ⁊ faciē aq̄ frā. ¶ Et cui
q̄d vinū nocum̄ fecerit p calefactiōz i corpe ⁊ ignitū
fuerit epar sit ei⁹ nutriēs. v̄. g. illd̄ qd̄ fit cū succo vue
acerbe ⁊ q̄ eis silant̄: ⁊ sint ea q̄b⁹ p⁹ comestionē vtit̄
dū bibit alia q̄lia s̄t g̃nata ⁊ citri acetositas. ¶ Et il-
le quē ex pte sui capitī ipedierit: minuat ex ipso ⁊ qd̄
est tpatū ⁊ clificatū bibat. ⁊ ea q̄b⁹ p⁹ coestiōm vtit̄
dū bibit sint talia q̄lia sūt cydonia. Qd̄ si i stō nocm̄
fecerit ⁊ ipm calefecerit comedat semla myrti torre
facti ⁊ paꝝ ex trociscis de cāfora sugat: ⁊ illd̄ i q̄ est
stipticitas ⁊ acredo. Et ille qd̄ q̄ i stō patit̄ dolorem
ex frigitate: vtat̄ p⁹ cōestionē dū bibit cipo ⁊ gario
filis ⁊ corticib⁹ citri. ¶ Et tu q̄dē scias q̄ vinū vetus
est q̄si medicia ⁊ pauci exit nutrimēti. Nouū v̄o vi-
nū ipedit epar ⁊ ad epaticā pducit dissinteriā pp in
flāmatiōz suā ⁊ ppea q̄ fac vētrē. ¶ Et scias etiā q̄
ex vinis illd̄ ē meli⁹ qd̄ int̄ vetustatē ⁊ nouitatē ē eq̄
lez ē claꝝ qd̄ ad rub:dinē trahit bonū hñs odorem
eq̄lis saporī: ⁊ qd̄ nz ē acre nz dulce. ¶ Et bonū q̄dē
vinū qd̄ ablutū vocāt ē qd̄ ita fit. Tres musti sumā-
tur ptes ⁊ aq̄ vna ⁊ cōmisceant̄ ⁊ coq̄t̄ q̄usq̄ q̄rta pa
miuat̄. ¶ Qd̄ si alicui ex vini potatione mordicatio
acciderit mala g̃nata p⁹ ipz sugat ⁊ aquā frāz ⁊ siru
pū absinthinū i māē: ⁊ balneū igrediat̄ postq̄ aliq̄d
paꝝ cōederit. ¶ Scias p̄tea q̄ mixtū veloci⁹ iebriat
ppea q̄ aq̄itas penetrat. ¶ Amplius sapiēs sibi pro
hibere dz ne ieiun⁹ vinū bibat: aut an̄q̄ mbra i hūe
ctāt̄ aq̄ reficiāt̄: aut p⁹ motū fortē: qm̄ hec duo ma
gnū cerebro faciūt nocm̄ ⁊ neruī ⁊ ad spasmū pducūt

⁊ ad amētiā aut in egritudine aut i tpe cal'o. ¶ Fre-
q̄ns q̄z ebrietas ē mala q̄ epis ⁊ cerebri cōplōnē cor-
rūpit ⁊ neruos debilitat: ⁊ ad neruoꝝ egritudinē per
ducit ⁊ apoplexiā ⁊ mortē subitaneā. ¶ Uinū p̄terea
multū in q̄rūdā stōis in malā col'az rubeā ɔuertit̄: ⁊
i alioꝝ stōis i acetū purū ⁊ coꝝ āboꝝ nocm̄ ē magnū
¶ Quibusdā v̄o visum ē q̄ sel' i mēse aut bis iebria-
ri ɔfert. ppea q̄ v̄tutes alleuiat aiales ⁊ reqescere fa
cit ⁊ vrinā puocat ⁊ sudorē ⁊ supfluitatē resoluit. Et
scias q̄ maius nocumētoꝝ vini nō est nisi in cerebro
ex ipo igit̄ nemo debile cerebrū hñs bibat nisi parū
⁊ mixtū. ¶ Et ei qd̄ q̄ vino iplet̄ meli⁹ est vt ad vomē
dfestinet si facile fuerit. q̄ si nō. aquam solā multā
sup ipm bibat aut cū melle. Et post vomitū i tina bal
neet̄. deiñ ex oleo multū inungat̄ ⁊ dormiat. Et pue
ris qd̄ vinū ad bibeñ. dare ē sic ignē igni addere i li-
gnis debilib⁹. Seni q̄tū tolerare p̄t da ⁊ iuuēib⁹ da
ipz tēpate. ¶ Regio p̄terea frā vinū tolerat s̄z calida
minuit. ¶ Qui āt vino replerivoluerit cibo ñ replea
tur nz rē tūc dulcē cōedat. s̄z bibat tafeā vnctuosāz ⁊
micas vnctuosas cōedat. ⁊ carnē pinguedie mixtam
⁊ iungat̄ ⁊ nō laboret. ⁊ post cibū cū bibere voluerit
vtat̄ amigdal' ⁊ lētib⁹ salitī ⁊ cauguamech de cappa
rib⁹. ⁊ si cōederit caules coctos cū carne ⁊ oliuas de
aq̄ ⁊ eis silia ɔfert ei ⁊ iuuabit i bibēdo vinū. ⁊ silr oē
qd̄ vaporē alleuiat sic semē caulū de syria nabathie
cyminū ⁊ ruta siccat ⁊ calamētū ⁊ sal naptic⁹ ⁊ ameos.
¶ Nutriētia p̄tea i q̄b⁹ ē viscositas ⁊ ɔglutinatio vapo
rē ingrossant. Et he qd̄ sūt velut res vnctuose dul
ces viscose. qm̄ ebrietatē phibēt. l̄z nō multū recipiāt
vinū: ppea q̄ tarde penetrāt. ¶ Ebrietatis aūt velo-
citas ē aut pp cerebri debilitatē: aut pp multos hūo
res q̄ sunt in eo: aut pp vini fortitudinez: aut pp cibi
paucitatē aut pp regis malitiā in ipo aut in eo qd̄ cū
ipo ɔtinuat̄. ¶ Et ei⁹ qd̄ q̄ pp cerebri debilitatē: ē me
dicatio ē reumatismi antiq̄ sedatio ⁊ epithimatibus
in ca. p̄⁹ nolatis: ⁊ ne ex eo bibat̄ nisi paucū. ¶ Siru
pus q̄ ebrietatē tardat. succi alboꝝ caulū pars vna:
⁊ succi g̃natoꝝ acrū ps vna: ⁊ aceti ps media sumā-
tur ⁊ ferueāt ebullitiōib⁹ aliq̄b⁹ ⁊ sumat̄ ide anteq̄
vinū bibat̄. ʒ. i. ¶ Sumant̄ ēt g̃na salis ⁊ rute ⁊ cymi
ni ⁊ siccēt̄ ⁊ cōedat̄ ide granū post g̃nū. ¶ Sumat̄ ⁊
semē caulū de syria ⁊ cyminū ⁊ amigdale amare ex-
corticate ⁊ rān⁹ ⁊ absinthiū ⁊ sal naptic⁹ ⁊ ameos et
ruta sicca ⁊ sumat ide i potu q̄ calitatis nocum̄ nō ti
met duaꝝ. ʒ. pōdus cū aq̄ frā ieiun⁹. ¶ Ex eis p̄terea
q̄ ebrii remouēt ebrietatē ē vt ei ad bibeñ. det̄ aqua ⁊
acetū multī vicib⁹ aut aq̄ almasal: aut raib acetosūz
⁊ fiat vt ipe odoret cāforā ⁊ sandalū ⁊ sup ipi⁹ caput
ponāt ifrātia repcussiua sic oleū ro. cū aceto ꝺ vīo.
Ebrietatī v̄o sanatōz i pticlarib⁹ nolabim⁹. ¶ Qd̄ si
q̄s cito sine aliq̄ ipedimēto iebriari voluerit in suo vi
no infundat vsnee aut lignū aloes idū. ¶ Et q̄ fortit̄
vult ebrietatē incurrere. iō vt mēbꝝ medicatiōe dolo
rē faciēte sanet̄ i suo vīo aquā lolī ponat aut sumat
fumittere ⁊ opiī ⁊ iusquiami ān̄. ʒ. s. ⁊ nucis muscate
⁊ galie muscate ⁊ ligni aloes crudi ān̄. ʒ. vni⁹ sextaz
Et ide ad bibēdū det̄ in vino q̄tū est ei necessarium
aut iusquiamū nigrū cū corticibus mandragore i aq̄
coquat̄ donec rubea fiat ⁊ eam vino admisceat.

Ebrietas

In die dormire malum

¶ De somno & vigiliis. Cap. ix.

De sermone cause somni naturalis & subeth & contrarior ipsorum & vigiliarum & insomnietatis & quid faciendum sit in medicando vnumquodque eorum & in remouendo ipsa cum fuerint impediens et quid vnumquodque eorum significet & reliqua ab eis iam in suo loco parumper promisimus & in medicatione particulari adhuc dicemus. ¶ Sed quod in hoc loco dicemus est quod somnus temperatus virtutem naturalem potentem efficit perficiendi suas operationes & est animalem virtutem quiescere faciens & in eius substantia augmentum prebens itaut fortasse redeat propterea quod laxat ad prohibendam spiritus consumptionem que fuerit resolutionem: & propter hoc digerit cibum secundum digestiones nominatas: & succurritur cum eo debilitati que accidit ex speciebus resolutionis que est ex fatigatione aut coitu aut ira aut reliquis ab istis. Somnus preterea temperatus cum humorum inuenit equalitatem uero tunc & qualitate est humectans & calefaciens & est res magis proficiens senibus: quoniam in eis humiditatem conseruat & ipsam eis reducit: & propter hoc dixit. G. Concedo quoque nocte olera ex lactucis facta cum aromatibus. Ex lactucis quidem propterea quod dormire faciunt. Et cum aromatibus ad emendandam eorum frigiditatem. Et dixit quia ego sum nunc diligens somnum. nam ego sum nunc senex & confert mihi humiditas quam somnus mihi facit. & hoc quidem est regimen conueniens ei cui rebellat somnus. & si permittatur vt ipse balneetur postquam cibi quem sumpserit complebitur digestio & super ipsius caput multa aqua calida proiiciatur erit hoc conueniens adiutorium. ¶ Regimen vero hoc fortius in medicationibus nolabimus: sani igitur de re somni cogitare debent vt ipsis tempore exhibeatur & in sua hora: & non superflue & ab impedimento sibi caueant quod cerebris ipsorum & omnibus virtutibus suis afferunt vigilie. Hoc preterea multotiens vigilare cogit & somnum a se repellere timore syncopis & casus virtutis. Melior quidem somnus est ille qui est profundus & melior similiter somnus est ille qui prouenit postquam cibus a fundo ventris descendit & postea detinetur quod forsitan sequitur ipsum ex inflationibus & rugitibus: quoniam dormire super hoc multis impedit modis: imo non sapit nisi continuatur ab ista debilitate & reuolutione de latere in latus & est impediens & cum suo impedimento nocet dormienti. Quapropter si descensus tardauerit: parumper incedere debet: postea dormiat. Amplius super vacuitatem dormire est malum & virtutem deiiciens: & super repletionem antequam a fundo ventre fiat descensio est malum: quoniam non erit profundus: imo erit cum reuolutione de latere in latus. Cum enim natura in ipso sollicitatur cum eo quod sollicitari solet in hora somni ex digestione deferens deterior & disturbans eam retroducit & fit natura stupida & corrumpitur digestio. In die quidem dormire est malum. generat enim egritudines humectantes & reumatismos & corrumpit colorem & generat splenem & laxat neruos & efficit pigritiam & debilitat desiderium & generat apostemata & febres frequenter. ¶ Et ex causis suorum nocumentorum est vt cito interrumpatur & naturam ab eo in quo erat stupidam reddat. ¶ Ex somni autem nocturni bonitatibus est quod est continuus & profundus: licet qui in die dormire consueuit ipsum subito interrumpere non debet absque ordine. ¶ Sed que ex figuris somni est melior est vt super dextrum incipiat latus: & deinde ad sinistrum reuoluatur. Quod si eius inceptio super ventrem fiat auxilium fert satis magnum in digerendo propterea quod calorem retinet naturalem & ipsum comprehendit atque auget. ¶ Resupine autem dormire est malum & ad malas preparans egritudines: sicut apoplexiam phrenesim & lethargum: quoniam superfluitates ad posteriora declinare facit retinentur & per suos non incedunt canales naturales qui sunt ab anterioribus sicut nares & palatum. ¶ Et somnum qui resupine fit solent incurrere infirmi debiles propter illud quod musculis eorum accidit ex debilitate & corum membris: & quia vnum latus aliud ferre non potest: imo cito resupini voluuntur: quoniam dorsum latere fortius existit. Et propter hoc aperto ore dormiunt propter debilitatem musculorum quibus mandibule stringuntur. Et hoc quidem in libris particularibus capitulum habet integrum.

Resupine dormire malum est

¶ De eo quod ab hoc loco ad posteriora reseruandum est. c. x.

Quod ab hoc loco ad posteriora reseruare debemus ex eo quod hic dici solet est communis & ipsius temperamentum & emendatio impedimenti eius. Et nos quidem ad posteriora reseruabimus loquendum de eo in libris particularibus. ¶ Ex eo quod hic etiam dicitur est res medicinarum ventrem soluentium & ablutionis impedimenti earum & nos quidem in quibusdam eorum reseruabimus sermonem ad nostras dictiones de medicationibus & in quibusdam eorum ad sermones nostros de medicinis ventrem soluentibus. Uerumtamen dicemus quod sanitatis conseruaturum oportet euacuatione que fit cum solutiuis & diureticis & sudorem prouocantibus & sputum producentibus. Et mulieres quidem cum menstrua prouocantibus ex eo quod modo declarabimus & te scire faciemus.

¶ De confortatione membrorum & corporum debilium & impinguatione & magnificatione corporis vel carnium ipsorum. Cap. xi.

Membra debilia & parua confortantur & augmentantur in eo quidem quod adhuc in tempore erit augmenti: & in tempore vltimo augmenti fricatione temperata: & exercitio assiduo quod sit in eis proprium: deinde emplastro ex pice. ¶ Retentio quidem anhelitus in hunc ingreditur modum & propterea cum membrum pectori & pulmoni fuerit vicinum. verbi gratia. precipiemus illum parum currere qui crura habet gracilia: postea temperatam ei adhibebimus fricationem: deinde ex pice emplastrum apponemus: postea secunda die fricationem custodiemus sicut erat & tertia die similiter & augmentabimus exercitium nisi amplitudinis venarum apparuerit significatio et descensionis materiarum: quoniam tumor tunc erit in vnoquoque membro ne apostema accidat & nocumentum ex repletione veniens quod est ipsi proprium quemadmodum tumentur hic varices & elephantia. Cum igitur aliquid huius generis apparuerit minuemus ex exercitio quod prius iniunctum fuerit: & ex fricatione: deinde faciemus ipsum desedere & resupinum iacere & eleuabimus membrum illud. verbi gratia. vt in illo qui habet crus siccum per pedem suum & fricationem faciemus per partem conuersam. scilicet postremo ad radicem. ¶ Quod si voluerimus hoc efficere in membro quod sit inter membra anhelitus. sicut verbi gratia pectus ligabimus quod est sub eo ligatura que in stringendo sit media & in latitudine equalis postea precipiemus ei vt vtatur exercitio manuum & fortis anhelitus emittendo voces & clamorem magnum ex fricatione leui. In libris preterea particularibus peruenient ad te qualiter hec summa exquisite diuidatur. Illud igitur in libro decorationis considerabis si deus voluerit.

¶ De lassitudine que sequitur exercitia. Cap. xii.

Lassitudinis species sunt tres quibus additur quarta: & modi quibus accidit sunt duo. Eius vero species sunt tres vlcerosa extensiua & apostemosa. & illa quidem que hic additur est laxitudo que vocatur desiccatiua & arefactiua. ¶ Ulcerosa igitur est lassitudo ex qua qui eam incurrunt in superficie corporis tactus vlcerum similitudinem sentiunt: & in cutis profunditate & orificiis profunditatis ipsius: & est cum hoc sentit quando ipse tangitur: & est cum homo eam sentit illud in suo motu. Et est cum sentit quasi puncturam spinarum & abhorret motum: ita vt extensiones alarum etiam extendantur cum debilitate. cumque fortior fit accidit ei horripilatio. & cum augmentatur accidit ei tremor & febris. Et ipsius quidem causa est multitudo superfluitatum subtilium & acutarum & liquefactio carnis & adipis propter motus fortitudinem. Et ad vltimum humores mali: qui si per venas discurrerent bonus sanguis qui est in venis corrumperetur: & propterea quod ad partem cutis decli

nauerũt minutũ fuit nocum: minꝰ nãq₃ malũ qđ effi-
cer̃ põt ẽ vt hoc lassitudis genꝰ accidat: ⁊ si parũ pmo
ti fuerit accidet horripilatio: ⁊ si plꝰ moti fuerit accidet
trẽor. Et ẽ ẽt cũ humores acuti ab illis sepant̃ ⁊ crudi
remanẽt i vẽis. Et ẽ ẽt cu₃ crudi i carne exñt. ¶ Exte
siuã vo hñs sentit suũ corpꝰ q̃si fractũ ⁊ sentit calorẽ
⁊ extẽsiuã ⁊ abhorret motũ vsq₃ q̃ abhorreat resupi-
nãdo ad posteriora flecti. ⁊ ppue si ex labore fuerit
⁊ ipa qđ ẽ ex sup̃fluitatibꝰ retẽtis in musculis: q̃ tñ bo
ne erũt sube ⁊ nõ ẽ i eis mordicatio: aut ex vẽtositate
Int̃ eas vo erit sepatio cũ dispõne leuitat ⁊ ğuita-
tis: ⁊ ipa ẽt multotiẽs accit ex sono nõ cõpleto. Cũ. n.
pꝰ sonũ accit cõpletũ alia ẽ ibi diuersitas q̃ spẽr pe-
ior ẽ: ⁊ q̃ ex ea peior ẽ: ẽ cũ musculorꝫ villi f₃ rectitudi
nẽ tẽdũt̃. ¶ Apõsa ãt lassitudo ẽ vt corpꝰ sit solito ca
lidiꝰ ⁊ sit īflatio sīle i magnitudie suie calore: ⁊ accit
ei nocum cũ tãgit̃ ⁊ mouet̃ ⁊ sentit eiꝰ extẽsiõe₃. ¶ La
ssitudo ãt desiccatiua ⁊ arefactiua ẽ dispõ p quã sen
tit hõ in suo corpe ac si sicaret̃ ariditate sup̃flua. Et
ipa qđ accit aut ex mlto exercitio cũ bono chio aut
ex reditiõe aspa. Et qñ₃ ẽt accit ex siccitate aeris ⁊ ex
diminutiõe nutrimti ⁊ ex multo ieiunio. ¶ Modi aũt
q̃bꝰ accit lassitudo sũt duo. Et ipi qđ sit q: lassitudo
aut accit pp exercitiũ: ⁊ h ẽ magis secura: cꝰ sanatiõis
via modũ h₃ q̃ ei ẽ ppꝰ. Aut accit ex se. ⁊ h qđ egri
tudis ẽ añcessio cꝰ sanatiõis via ppriũ h₃ modũ q̃ si
bi ppꝰ ẽ. Et ẽ ẽt cũ vna alij ꝯiũgit̃ fm suar̃ mãer cõ
positiõe₃ aut p seipas aut p exercitiũ. Cũq₃ simpliciũ
nouer regimẽ ad cõpositar̃ regimẽ illõ mouebit f₃
regulã quã tibi dicã. ¶ Et hꝰ q̃dẽ ẽ q in pmis op₃ te
maiorẽ hr̃e sollicitudinẽ de re q̃ maiorẽ incutit terro
rẽ regẽdo illõ ẽt qđ ẽ sub ea. ¶ Et fortalle qđ magis
terrefacit mag ẽ t̃refaciẽs pp tres res: aut pp forti-
tudinẽ aut pp nobilitatẽ aut pp suba₃. Cũq₃ i eo qđ
o₃ ex istis ꝯditiõibꝰ due aut tres ꝯiũgẽt̃ erit hꝰ ma-
gis t̃refaciẽs: nisi vna q̃ remãserit duobꝰ fortior fue
rit: adeo vt ipis resistat. v. g. lassitudo nãq₃ apõsa for
tior ẽ ⁊ nobilior vlcerosa: f₃ si vlcerose suba a tpamen
to ⁊ cursu nãli valde fuerit remota duobꝰ apõse mo
dis pp nobilitatẽ ⁊ fortitudinẽ resistet ⁊ pmittet̃ sup
ipa₃. Si vo n valde r̃mota fuerit: apõsa sup ipa₃ pre
mittet̃.

¶ De alicibꝰ ⁊ oscitatiõibus. Cap. xiij.

Alices sũt pp sup̃fluitates q̃ i muscul ꝯgregant̃
⁊ pp hꝰ multũ accñt post somnũ. Cũq₃ hũores
illi plus abũdauerit fiet horripilatio ⁊ tremor: ⁊ cu₃
plus exercuerit faciẽt febrẽ. ¶ Oscitatio vo motꝰ est
alicũ q̃ accit i mãdibular̃ muscul ⁊ thoracis. Cũq₃ sa
nis i pmis absq₃ cã acciderit ⁊ nõ i hora cum multa
fuerit erit malũ. Et q̃ qđ ẽ ex ea melior ẽ illa q̃ ẽ post
finẽ digẽõnis: qm̃ ẽ pp sup̃fluitatũ expulsionẽ. ¶ Et ẽ
ẽt cũ alices ⁊ oscitatiões efficiũt frigꝰ ⁊ cutis spissitu-
do ⁊ pauca resolõ ⁊ expgefactio a sono anteq₃ cõpleat̃
⁊ ẽ explsio cõpmẽs. ¶ Vinũ vo ad mediũ tpatũ alici
bus ⁊ oscitatiõibꝰ ẽ ꝯueniẽs cũ nõ ẽ ibi alia phibẽs
cã.

¶ De medicãdo lassitudinẽ ex exercitio pro
uenientem. Capi. xiiij.

Dicemꝰ q studiũ ipẽdere i medicãdo lassitudie₃
ẽ a mlti securari egritudibꝰ ex q̃bꝰ sunt febres.
¶ O₃ aũt vt cũ lassitudo vlcerosa apparuerit ex exer
citio minuat̃ si ipm fuerit cã. ⁊ si cũ ea multitudo fue
rit hũor̃: expellãt̃. ¶ Qđ si breuis tpis fastidia affue
rint ipor̃ nocumẽto succurrẽdũ erit cũ fame ⁊ euõne
⁊ resolõne eiꝰ qđ puenit ad ptẽ cutis cu₃ fricatiõe mlt
ta ⁊ leui cũ oleo i q̃ nõ sit põticitas. Et in die 3ꝰ redu-
ctiõis fiat exercitiũ. Et nutriat̃ ipe in pmis ex eo qđ cõ
sueuerat i q̃litate. f₃ ex q̃ntic minuat̃ ⁊ i die 3ꝰ vl 2ꝰ hu-
mectãtibꝰ nutriat̃. ⁊ si vene fuerit mũde ⁊ sña crudu₃
i adipe fuerit itestior̃ fricatio ipm q̃nq₃ maturat. et
ppe cũ calefaciẽtiũ mediciar̃ ad ipm penetrauerit
virtꝰ. ¶ Oleũ p̃t̃ea de salicibꝰ i hꝰ multũ ꝯfert ⁊ oleũ
de aneto ⁊ camomilla ⁊ his silibꝰ ⁊ apozuma radicũ
ficle ⁊ eiꝰ oleũ i instr̃o duplici. ⁊ vnguẽtũ ex radicibꝰ
malue: ⁊ oleũ de radicibꝰ cucumer asinini ⁊ buone:
⁊ oleũ de vsnee: ⁊ oẽ oleũ in q̃ vsnee recipit̃. ¶ In las
situdis aũt extẽsiue medicatiõe itẽtio ẽ lassare illud
qđ idurauit fricatiõe leui calefaciẽte i sole ⁊ aq̃ tepida
balneari ⁊ i ipa lõgo morari tpe. Et si i soliũ alia vice
aut duabꝰ descẽderit i die erit ꝯueniẽs ⁊ pꝰ vnã quã
q₃ iniungãt̃ balneationẽ. ¶ Qđ si necesse fuerit ppe
nar̃ abstersionẽ: ⁊ ppea q oleũ i eis siccat̃ ad iungẽ
dũ oleo redire fiat. ⁊ nutriẽte hũido nutriat̃ ẽt pauce
q̃ntitatis: qm̃ plus indiget nutrimti paucitate q̃ vlce
rosa. ¶ Et hãc qđ lassitudinẽ resoluit exercitiũ ⁊ mũ
dificat. Qđ si p se acciderit pp grossas sup̃fluitates
necesse erit eas euare. Et si fuerit pp cãm vẽtositatis
extẽdẽtis resoluet eã tale q̃le est cyminũ ⁊ carui ⁊ ani
su₃. ¶ Intẽtio aũt i apõsa₃ lassitudinẽ regẽdo ẽ tres
res lassare: qđ extẽsu₃ fuit: ⁊ qđ calefactũ infrigidare
⁊ sup̃fluitatẽ euare. Et hꝰ q̃dẽ cõplet̃ oleo multo te-
pido ⁊ fricatiõe vehemẽt̃ leui ⁊ plira mora i aq̃ q̃ pa-
rũper ad calitatẽ declinat ⁊ q̃etẽ. ¶ In arefactiua vo
nil de regimie sanor̃ mutet̃ nisi q o₃ vt aq̃ in q̃ bal-
neat̃ sit maioris calitatis: qm̃ in aq̃ vehement̃ cal̃a ẽ
qđ inspissat cutẽ ⁊ nõ ẽ eius ipedimẽtũ sic ipedimẽtũ
aq̃rũ frãr̃: qm̃ cũ eo qđ inspissat est in eis ãbiguitas
mala ⁊ fritatis ipor̃ penetratio in corpe qđ iã sicca-
tũ fuit. ⁊ ẽ cũ sue materiei cã ẽ cutis ipiꝰ raritas: imo
hoc est fm plm. In die aũt scđo reductiõis exercitio
leuiter ⁊ subtilr vtat̃ ⁊ balneo fm dispõnẽ diei pme:
deinde p̃cipiat̃ ei vt aquã frigidã subito ingrediat̃: q̃
tenus cutis eiꝰ inspisset̃ ⁊ fit eiꝰ resolo pauca: ⁊ cu₃ hꝰ
ꝯseruet̃ ipiꝰ hũiditas. Obuiabit nãq₃ aq̃ corpi i quo
ẽ tñ calitatis q resistat ipo iã inspissato. Et iste q̃dẽ
due cãe adinuicẽ se iuuãt in remouẽdo nocumẽtu₃
frigoris ipiꝰ: ⁊ ppue cũ submergit̃ subito ⁊ egredit̃ ⁊
nõ morat̃: qm̃ cũ mora nulla est securitas. ¶ Ipe pre
terea nutriat̃ mane in fine pme hore cibo hũectante
pauco: ideo vt ipe alia vice iuxta noctẽ fricari possit et
tũc cenã tardet. ¶ Studiũ q̃₃ adhibeat̃ in expellen-
do sup̃fluitates ab eo fricatiõe olei de salicibꝰ cum q̃
ventrẽ suũ nõ tãgat nisi lassitudine₃ in musculis sui
vẽtris senserit: qm̃ tũc illos leuit̃ vngere cõuenit.
¶ Et eius nutriẽs sit largiꝰ ⁊ i eo pcedat cauẽdo ne
eius nutrimẽtũ sit multe caliditatis. ¶ Ampliꝰ oẽm
lassitudinẽ cuius cã est motꝰ: dimittere cũ eiꝰ signu₃
incepit phib₃ ne accidat: postea reuersiõis exercitio
vtat̃ vt motꝰ tpatꝰ ad cutẽ mãs expellat et eas frica
tio resoluat que fit iter illor̃ motus inuĩor̃ ꝯsistẽ
tia. ¶ Dispõ p̃terea ipiꝰ balneatione₃ expiat̃: nam
si ex balneo accidat ei tremor tunc res terminu₃ per

trāsiuit: quāto magis si febrē gñauerit: qm̄ tūc nō ē balneād⁹: imo euāndꝰ ⁊ ei⁹ ꝯplō rectificāda. Qꝺ si nihil eoꝝ ex balneo accit: erit ꝯferēs cū ei⁹ aq̄ fuerit tpata. ¶ Cū aūt i ei⁹ venis crudi fuerit hūores i pri mis lassitudo erit regēda cuꝫ eo qꝺ oꝫ: postea itudēdū erit i eo qꝺ crudos maturat ⁊ subtiliat ⁊ expel lit hūores. Et si mlti fuerint: tunc q̇es erit iūgēda ⁊ exercitiū dimittēdū: qm̄ q̇es est magis digerēs ⁊ mlu tionē relinq̄t: qm̄ ſꝫ plꝫ mūdū expellit ⁊ crudū dimit tit. ¶ Uēter q̄ꝫ ei⁹ añ maturatōēꝫ nō ē soluēdus: qm̄ hᶜ nō ꝯfert: imo dānū īfert: vrinā v̄o ꝓuocare nō no cet ei. Sꝫ res mltū calefaciēs nō ē ei dāda: qm̄ crudū humorē in corpe diffūdi faciet. Sitq̄ꝫ ei⁹ opō subbita ⁊ cū q̄ntitate eq̄li. ¶ In ei⁹ p̄terea nutriētib⁹ ponē da sūt pip ⁊ caparꝭ ⁊ zinziber ⁊ acetū de capparib⁹ ⁊ acetū ꝺ allijs ⁊ acetū ꝺ alstrāguat ⁊ corpa ēt ipoꝝ ⁊ iaguerīs scita s̄m mēsurā. ¶ Post maturatiōēꝫ aūt ⁊ appitionē hypostasis i vrina ⁊ maturatōēꝫ plꝫ da ei vinū vt maturatio ꝯpleat̄ ⁊ fiat vrie ꝓuocatio. Sitq̄ꝫ ei⁹ vinū qꝺ subtile ē ⁊ claꝝ: ⁊ vomitum nō faciat.

¶ De alijs dispōib⁹ q̄ seq̄nt̄ exercīᵐ ⁊ reliq̄ ab eo. Cap. xv.

PRius loq̄mur de istis dispōnib⁹: post ea mutabimus nos ad regēdū lassitudinē q̄ venit p se. ¶ Et ex istis qꝺ est raritas que corpi accit: ⁊ accit mltotiēs ex fricatiōe pauca ⁊ balneo. Ipsa v̄o est medicāda fricatiōe sicca ad duritiē paꝝ declinā te ⁊ cuꝫ oleo stiptico. ¶ Et ex eis est spissitudo q̄ ex fritate accidit aut ex re stiptica aut ex multitudie su pfluitatuꝫ: aut ex eaꝝ grossitie aut eaꝝ viscositate: vñ ꝓuenit. vt i porositatis retineant̄: aut erit spissitu do cā exercitiȷ qꝺ ipos ex ꝓfūdo extrarit: nō exn̄tib⁹ ibi causis añcedētib⁹: aut erit ei⁹ cā loc⁹ puluerulēt⁹ aut fricatio fortis ⁊ dura. ¶ Illi⁹ aūt q̄ ē ex fritate ⁊ stipticitate signū ē coloris albedo ⁊ calefactiōis tar ditas ⁊ sudor ⁊ corpis reuersio ad rubedinē: cū adest exercitiū. Et hi qꝺ i balneis calis sūt balneādi: i q̄ bus ꝺ latere i lat⁹ ⁊ sup vētrē ⁊ supini reuoluāt̄ sup pauiᵐ eq̄lis calitatꝭ donec sudēt: ⁊ iungāt̄ oleis sub tilib⁹ calis ⁊ resoluētib⁹. ¶ Illoꝝ aūt q̄ ad hoc deue niūt ex exercitio signū ē q̄ nō h̄nt hᵒ signū ⁊ resudat cutꝭ: ⁊ ipsi qꝺ medicādi sūt expulsiōe si ibi fuerit supfluitas: postea regimē adhibeat̄: qꝺ resoluat ex bal neo ⁊ iunctōe. ¶ Qui v̄o i hᵒ ledūt ex pluere aut ex forti fricatiōe magꝭ ē eis balneū neciū q̄ꝫ iunctio ex oleis. ⁊ ipsi qꝺ fricatiōe molli vti debēt añ balneū ⁊ p⁹ ipm. ¶ Est q̄ꝫ cū accit eis p⁹ supfluū exercitiū cuꝫ pauca fricatiōe ꝺbilitas cū raritate. ¶ Et ē cū accit ēt ex supfluo coitu ⁊ ex balneo freq̄nt̄. Ipsi igit̄ medi cādi sūt cū exercitio reuersiōis ⁊ fricatiōe sicca q̄ ad duritiē trahit cum oleo stiptico. Et nutrientia come dāt humectātia pauce q̄ntitatis in calitate ⁊ fritate tpata: aut q̄ parūp ad calitatē trahant. Et silr̄ fiet si debilitas accit aut vigilie aut tristitia: aut accit sicci tas i neruis. Qꝺ si istis acciderit malitia digerēdi ci bū nō ꝯfert eis reuersiōis exercitiū: nꝫ aliqꝺ exercitioꝝ vllo mō. ¶ Est p̄terea cū accit ex supfluitate balneādi ⁊ mltitudie comedēdi ⁊ bibēdi ⁊ ociādi vt hō in suis mēbris hūditatis sentiat supfluitatē ⁊ ꝓpe i lingua: ita vt opōnes mēbroꝝ ledat. ¶ Qꝺ si hᵒ ex cā fuerit añte i ꝑticulari medicatiōe ꝯtinebit̄. ⁊ si ex ali q̄ eoꝝ fuerit q̄ nūc ex ꝑrio nolauim⁹ sicut vi o aut mlta ociositate aut multa balnei hūiditate erit ei iuuū gēdū vt forti vtat̄ exercitio ⁊ fricatiōe aspa ⁊ sicca si ne oleo aut fricatiōe cū pauco oleo calefaciēte. Supflua aūt siccitas quā q̇ hꝫ sentit sua manu est ex gn̄e lassitudis arefactiue: ⁊ ip̄i⁹ sanaᵒ est ei⁹ medicaᵒ.

¶ De medicatiōe lassitudis p se venientis. C. xvi.

ULcerose qꝺ dispō cogn̄sceda ē si hūor cāefficiēs sit imis i vēis aut ex vēas. q̄ aūt sit i vēis ex fetore ꝺclarat̄ vrie ⁊ ex dispōnib⁹ nutriētiū p̄teritoꝝ: ⁊ ex hᵒ q̄ supfluitatū mltitudo i vēis gn̄ari solebat aut eaꝝ paucitas ⁊ velocitas expellēdi eas a se: aut cū necitatē medicādi eas faciebāt: ⁊ ex dispōne vini ei⁹ si erat claꝝ aut turbidū. Et si hᵉ qꝺ signes appuerit ꝺclarabit̄ q̄ i vēis exn̄t: ⁊ si nō: ex̄. ¶ Qꝺ si lassitudo ex supfluitatib⁹ ē extrisecꝭ ⁊ sint vene īteri⁹ mūde: suf ficit ei exercitiū reuersiōis ⁊ augᵐ regia qꝺ i ca. vlce rose dixim⁹ q̄: accit ꝑꝑ exerᵐ. Sꝫ si alia diuisio fuerit nō cogites exercitare eū: imo fac eū ociari ⁊ dormire ⁊ eē famelicū ⁊ iunge ipꝫ sp circa vētrē ex oleo ⁊ balneet̄ cū aq̄ tpata si balneū tolerare potuerit ſꝫ ꝯditionē quā dixim⁹ ⁊ nutriat̄ ex eo qꝺ dixim⁹ cuius tñ chim⁹ sit bon⁹ qꝺ sit ex gn̄e eoꝝ q̄ sorbēt̄ ⁊ sit illꝺ i quo nō ē viscositas nꝫ mltū nutriᵐ: ⁊ hᵒ qꝺ ē sic ordeū ⁊ spelta ex carne volatiliū: ⁊ ꝺ siruplꝭ sit sirup⁹ ace tosus cū melle ⁊ hydromel ⁊ vinū albū ⁊ sōtile ⁊ hᵒ i vinū ei nō ꝓhibeas qm̄ ē maturās ⁊ ꝓuocās verūtm̄ ipsi i p̄mis dare debes i quo sit paꝝ acetositatꝭ post ea ex eo mutet̄ ad albū ⁊ subtile. ¶ Qꝺ si hᵒ regimē ei ñ ꝓfuerit hūor ibi adest: supante ḡ eūa. ⁊ si supās fuerit sāguis aut cū eo fuerit sāguis: minues eū ⁊ si ñ vētrē solues aut facies hᵒ ⁊ hᵒ ſꝫ q̄ tibi videbit̄ ꝺ sā gule. Tibi tñ caue ne aliq̇d hoꝝ facias si cognerꝭ q̄ v̄t⁹ sit ꝺbil. Gen⁹ āt hūorꝭ cogn̄sces p vrinā ⁊ sudorēꝫ ⁊ dispōnē sōni ⁊ vigiliaꝝ. Cūq̄ꝫ sōn⁹ abierit te regēte eū cū regie bono erit signo mala. ¶ Qꝺ si cognueris q̄ bon⁹ sāguis i corpe sit pauc⁹ ⁊ q̄ hūores crudi sūt supātes fac eū q̇escere ⁊ da ei ad cōedēdū ⁊ bibē. rē q̄ subtiliet: ⁊ nō des ei ad bibeñ. rē q̄ mltā hēat ca litatē. Sꝫ da ei ad bibē. aliq̇d i quo sit icisio sicut sirup⁹ acetosus ꝺ melle. ¶ Qꝺ si tibi nece fuerit i v̄tu te subtiliātiū augᵐ p̄bere pōe i illꝺ qꝺ cōedit ⁊ i aq̄ ordei quā bibit paꝝ piperꝭ: ⁊ si necia fuerit diacymi nū diatriōpipeō ꝑꝑ hūoꝝ cruditatē da ei sicut tibi videbit̄ añ cōestiōeꝫ aut p⁹ ip̄aꝫ: aut i tpe dormitiōis ⁊ sit ei⁹ mēsura cocliariū ꝑuū ⁊ diacalaītū qꝺ ñ est bonū: qm̄ ꝑtrāsit tᵐ i calefaciēdo. Si āt p certo scīuerꝭ hūores crudos i vēis ñ eē ſꝫ i radicalib⁹ ꝯtieri: mēbrꝭ fricatiōēꝫ adhibe: ⁊ ꝓpe i matutis cū oleis la xātib⁹. Et da ei ad bibeñ. ex calefaciētib⁹ vt ipoꝝ calefactiōe ad cutē ꝑueniat ⁊ iūge ei q̇etē lōgā. postea fac eū aq̄ tpate cala balneari ⁊ da ei ex diacalaīnto absq̄ꝫ flore: ſꝫ tm̄ oꝫ vt sit añ. ꝑꝫ cōedat ⁊ exercitetur. ¶ Qꝺ si p⁹ cōestiōeꝫ neciū fuerit ei qꝺ stōꝫ iuuet nō des ei q̄ sit vehemēt̄ penetratiuū: sic̄ diacalaᵐ: ſꝫ sic̄ diacyminū ⁊ diatriōpipeō. sitq̄ꝫ qꝺ ex q̄lꝫ eoꝝ dabꝭ res modica aut diacydōitē. Et pole qꝺ est vt qꝺ ex diacydōitē dab̄ sit pl⁹ eo q̄ dab̄ ex illi p⁹ q̄ꝫ ꝯsideraue rꝭ ne cor⁹ sit vehemētꝭ calorꝭ accītal te dāte ista. Isti ꝑ ꝯfert olō iūgi camōil⁹ ⁊ āetlo ⁊ amaraclo ⁊ filiq̄a

ab istis aut confortet cum resina ⁊ duodecuplo ipi⁹
olei. ¶ Cū aūt sciueris hūores in venis ⁊ foras sunt
esse cito de maiori sollicit⁹: ⁊ tñ minus nō dimittas.
¶ Qđ si hec duo eq̄lia fuerint pⁱus intēde ad digōnē
cum diatriompipeon i q̄ si voluerꝭ adiūge petroseli
nū cuz folijs anisi ad hoc vt sit magis diureticū. Et
si volueris admisce ei par̄ diacalamti postq̄ȝ minue
ris ex eo qđ accepit de diacyminoꝛ diatriōpipereon
⁊ ꝓcesseris in hoc fm ordinē donec ad vltimum mu
tes postremuz ei⁹ cuz diacalamēto ⁊ remaneat istđ
donec ad vltimū pur̄ remaneat diacalamētū. ¶ Cū
āt illđ qđ ē in venis digeret ⁊ egrediet remāebit sol
licitudo ei⁹ qđ est extra venas: diacalamētū quēadᵐ
scis erit ad hoc ꝯferēs ⁊ impediēs ꝑmū. ¶ Istos ꝟo
in qb⁹ res due ꝯiūgunt ab oī re vehemēter ꝯtrahēte
ad exteriora: aut interiora custodire debes. Quapp ñ ci
to vomituz eis dare debes: nꝫ qđ vētrē inferi⁹ depo
nat: nisi añ ꝑmiseris q̄ subtiliāt ⁊ icidāt ⁊ maturēt nꝫ
etiā exercitas eos. Cūq̄ȝ lassitudo quieuerit ⁊ color
meliorabit ⁊ vria maturabit fricabis eos multum ⁊
pauco exercitabis exercitio ⁊ cōsiderabis si aliquid
egritudis reuersuz fuerit: qm̄ tunc dimittes: ⁊ si nil
reuersuz fuerit duces eos ad suos vsus ordiate do-
nec ꝑuenias ad illđ quo solebāt vti ex balneatiōe ⁊
inunctiōe ⁊ fricatiōe ⁊ exercitio: ⁊ ad vltimū tādē vn
guētoꝝ qb⁹ vtūt ꝟtute ꝯfortata. ¶ Qđ si alicui istoꝝ
lassitudo reuersa fuerit cū sēsu vlceroso redi ad tuū
regimē: ⁊ si absq̄ȝ vlceroso sensu reuertit ipm cuz re
uersiōe rege. Et si mixte tibi aduenerint signes ⁊ for
tis lassitudo sensu ꝑcepta nō appꝑuerit ꝑmitte eū qe
scere. ¶ Lassitudis āt extēsiue cā hec est replō siue
hūoris malitia. Et ei⁹ qđ medica° i corpib⁹ male cō
plonis est minutio ⁊ regis subtiliatio. In corpe ꝟo đ
q̄ loq̄mur ē subtiliatio ⁊ icisio tm̄ postea adiuuet cū
qb⁹ oꝫ. ¶ Apose āt medicatio ē succurrere cū minu
tiōe ex vena q̄ ꝑtinet mēbro i q̄ ē plīm lassitudis. ⁊ in
q̄ lassitudis appꝑuerit ꝑnᵐ: ⁊ ex mr̄ice si nō iter m̄bra
fuerit ineq̄litas. Et fortasse necesse erit ipꝫ 2ª die mi
nuere: imo adhuc ēt in 3°. Ergo ipm i ꝑª die minue
ilico cū appet ⁊ nō tardes illđ ne in ipo ifundāt. Et
in 2ª die ⁊ 3ª minue eū in solis occasu. ¶ Oꝫ ꝑtea vt
sit ei⁹ nutriēs i die ꝑ° aqua ordei aut succ⁹ spelte sim
plex: nisi acciderit febris. Sed si febris supueniet aq̄
ordei sola. ⁊ die 2° sit istđ cū oleo infrāte aut tpato
sicut oleo amigdalino. Et in die tertio sit sicut caro
cum lactucis aut cucurbitis aut maluis hortulanis
aut acetula ⁊ ex piscib⁹ petrosi i tafea. ⁊ in hac die q̄ȝ
tū posse fuerit a potu aq̄ ꝓhibeat. Cū aūt i die tertio
iā nō poterit tolerare: nꝫ poterit cibuz bñ appetere
⁊ digerere dabit ei hydromel aut vinū album sb̄tile
aut tpatū. Et caue ne p⁹ has euōnes ei tribuas q̄ȝtitū
ē neccariū ex cibo subito: qm̄ cib⁹ idigestus ad vēas
trahet trib⁹ mōis. Unus coꝝ erit qm̄ cuz cib⁹ fuerit
pauc⁹ stōus erit auar⁹. ⁊ ꝯria erit ei⁹ ꝟt⁹ retētiua vir
tuti ep̄is attractiue: sꝫ cū mlt⁹ fuerit nō erit ex eo sto
macus auarus: imo fortasse attractiuā ep̄is iuuabit
sua ꝟtute expulsiua: ⁊ silr oē receptaculū qđ ē ibi ꝑ-
cedens ꝯpōne ei⁹ qđ ē p⁹ ipm. Et 2° est: qm̄ mlt⁹ nō
bñ digerit in stō. Et 3°: qm̄ mlt⁹ multū venis trāsmit
tit nutrimentuz quod vene etiā digerere nō valent.

¶ De regie corpoꝝ q̄ꝝ ꝯplones ñ sūt bōe. Ca. xvij.

Corpa ista aut sūt qbus supueñit error: aut i crea
tiōe male fuerūt ipedita. ⁊ illa qđ qbus supue-
nit error sūt q̄ꝝ cōplones nāles sūt ꝯuenietes: sꝫ acq̄
siuerūt cōplones malas i hora pp longū errorē i re-
gimie: dōec i eis quieuerit. ¶ Male ꝟo ipedita sunt
quoꝝ cōplones a radice sūt ꝯueniētes. Eorū aūt q̄
bus supuenit error: errorꝭ ps i q̄ȝtitate ⁊ q̄litate scien
da ē ⁊ cū ꝯrio medicanda: ⁊ h° fortasse cognoscet ex
dispōne figure corpis. Impedita ꝟo male sūt dispō-
nib⁹: quoꝝ accit corruptio ex cōplone coꝝ ꝓpa aut
ex coꝝ cōpōne. Ab eis igit icipiem⁹ noiando senes.
¶ Doctrine. iij. dictiōis. iij. ⁊ est fimovlis in regendo
senes. Et sunt. vj. capitula. Capitulū. j.

Summa regis coꝝ ē opari qđ ca-
lefaciat ⁊ hūectet sicut ex
nutriētib⁹ ⁊ balneis ⁊ potib⁹ ⁊ sōno ꝓlixo
⁊ mora multa i lecto ⁊ maiore q̄ȝ inuenū
⁊ ex assidua vrie coꝝ ꝓuocatiōe ⁊ expul-
siōe flegmatis ex coꝝ stōis p viā intestinoꝝ ⁊ vesice
⁊ vt nāe lenitas eis duret. ¶ Eis ꝑterea multū ꝯfert
fricatio tpata in q̄ȝtitate ⁊ q̄litate cū oleo: deinde eq̄
tatio aut incessio si debiles fuerit ab eq̄tatiōe. ¶ Ad
illū aūt q̄ ex eis debilis fuerit fricañ. semel aut bis re
deūdū erit. ¶ Ex aromatib⁹ ꝑterea aliq̄d bñ redolēs
odorare debent ⁊ ꝓpue qđ calm tpate erit. Et oꝫ vt
post dormitōēꝫ cū oleo iungant: qm̄ h° ꝟtutē excitat
aialē. deiñ eq̄tēt aut icedāt. ¶ De nutriēdis senib⁹.

Nutriēs senū paulati ē ꝑtieñ. ⁊ paulatim Ca. ij.
bis aut ter nutriēdi sūt fm digōnē coꝝ ⁊ fortitu
dinē ⁊ debilitatē. ⁊ comedāt in hora 2ª panē bñ fcm̄
cū melle. ⁊ in hora 7ª post balneatiōem: deide vētrē
leniat ex eis q̄ p⁹ illđ nolabim⁹. ⁊ iuxta noctē cibum
laudabil' nutrimti. ⁊ si fuerit fortes i cena sua augᵐ
ꝑuū faciāt. ⁊ ab oī nutriēte sibi caueāt ex q̄ melia ge
nerat aut flegma. ⁊ ab oī cal'o ⁊ acuto: ⁊ desicatiuo si
cut caugnamich: ⁊ tāguebil nisi fm mōꝫ medicatōis
adhibeat. ¶ Qđ si ex h° aliq̄ fecerit qđ nō debeante
ex his q̄ sūt ꝑme spēi comederit: sic̄ qđ salitū ē ⁊ melō
gias ⁊ carnē siccā salitā ⁊ siluestriū aialiū ⁊ pisces du
re carnis tūc vtant melonib⁹ ⁊ arechijs ⁊ cucumeri-
bus. ¶ Et si fm ꝯmiserit errorē ⁊ comederit cuagua
mich ⁊ sehene ⁊ būca medicent ex ꝯrijs: sꝫ tñ eis non
sūt oāda nisi subtiliatiua cū scitū fuerit q͛ i eis sint su
ꝑfluitates. ¶ Cū aūt mūdati fuerit nutriāt ex hūectā
tib⁹: deiñ paucis ex subtiliatiuis cū cibo vtant: sicut
i ipo dicem⁹. ¶ Lac ꝟo ei q̄ ex ipis bñ appetit ⁊ dige
rit ꝯfert: ⁊ p⁹ ipꝫ extēsionē i ꝑte ep̄is ⁊ vētrꝭ ñ sentit nꝫ
pruritū nꝫ dolorē: qm̄ lac nutrit ⁊ hūectat verūtñ qđ
ex eo meli⁹ ē: ē lac capñū ⁊ asininū. ⁊ ex ꝓpetatib⁹ qđ
lactꝭ asini ē q͛ ñ fit case⁹ ⁊ descēdit cito ⁊ ꝑcipue si fue
rit cū eo sal ⁊ mel. Oꝫ tñ vt loc⁹ i q̄ pascūt obfuet ne
herbe q̄ ibi nascūt sint pōtice nꝫ acute nꝫ acetose nꝫ
mlt̄i salse. ¶ Olera āt ⁊ fruct⁹ qb⁹ senes vesci dñt st
sic siclaꝛ apiūꝛ paꝛ poꝛroꝝ q̄ comederē dñt ꝯdita cuꝫ
almuri ⁊ oleo ⁊ ꝓpe i ꝑn° cōestiōis ipoꝝ: iō vt i coiuꝫ
nāꝫ mollificādo iuuēt. ¶ Eis q̄ȝ ꝯfert si i horꝭ qb⁹ cō
sueuerūt dormire dormiāt. ꝫ inziber. ꝑtea muraba ē
ex medicinis q̄ eis ꝯferūt. Et silr plima coꝝ q̄ sunt ex
muraba calīs: sintq̄ȝ cuz q̄ȝtitate qua tm̄ calefaciant

& digerāt: & nō q̄ corp⁹ siccēt: qm̄ oz vt eoꝝ nutrientia corpa sint hūectantia q̄ nō patiant ab istis nisi fm viā calefaciēdi & digerēdi & n̄ fz viā siccādi. ¶ Et his ṽo q̄b⁹ vescunt ad suas leniēd. nāq̄ & ꝯueniūt corpo rib⁹ eoꝝ ē volubilis cocta cū aq̄ & sale vt boni sit sa poris cū almuri & oleo cōdita & radic; polypodij cū in iure galline posita fuerit aut in iure sicle aut i iure cauli. ¶ Et ex eis q̄ q̄b⁹ in cibo vtunt ad suas mollificādas naturas & ipsoꝝ corpib⁹ ꝯferunt sūt ex fructib⁹ fic⁹ & pruna in estate & fic⁹ sicce cocte i aq̄ & melle si tp̄s fuerit hyemis verūtñ oz vt hoc totuz sit añ comestionē: ppea vt eoꝝ lēiat vētres. ¶ Q̄ si eo rū nature talr se habuerit vt vna die leniat alia n̄: ex cusat solutiuū & lubricatio tertiana. Q̄ si fuerit na ture eoꝝ lēite die vno & ꝯstrigant duob⁹ dieb⁹ suffi ciet ei aliq̄d tale sic volubilis & aq̄ cauliū & illō q̄ ē i tra semē cartami cū lrist ordei & terbitina ad magni tudinē vni⁹ auellane aut duaꝝ & vt mlū triū: qm̄ ip soꝝ nāq̄ sua mollificat ppetate & abstergit iteriora si ne lesione. ¶ Medicina q̄ ꝯposita ex medulla carta mi & dcuplo ipsi⁹ ficuū siccaꝝ ꝯfert eis. Simitq̄ illō q̄ ex ea in potu sumitur vt magnitudo nucis. ¶ Ene ma q̄ cū oleo eis ꝯfert: qm̄ in ipō cū eūone ē ṽtus mollificādi itestina & ppe cū ex oleo dulci fuerit. Ab acuto aūt clisteri sibi caueat: qm̄ ipsoꝝ siccabit inte stina. humidū ṽo clistere & vnctuosuz ē ex reb⁹ ma gis eis ꝯferēs cū ipsoꝝ vētres aliquot dieb⁹ cōstricti fuerit. ¶ Sūt pt̄ea alie medic̄ vētrē soluentes: q̄s in antidotario noiabim⁹. ¶ Oz ēt vt in senib⁹ & decre pitis fiāt eūones absq̄ minutiōe q̄topl⁹ pole fue rit: qm̄ ipsoꝝ vētrē tpate soluere est eis res magnaz ꝯstās iuuamentum.

¶ De vino senum. Cap.iij.

Vinum eis meli⁹ ē vetus rubeū vt vinū puo cet & calefaciat simul. ¶ A nouo autē & albo vi no sibi caueāt nisi se post comestionē balneauerint & sitī habuerint. Tūc.n. dabit eis vinū albū & sub tile pauci nutrimenti: iō vt sit loco aq̄. ¶ Ab illo ṽo q̄ ex vinis est dulce & opilatiuum sibi caueant.

¶ De aperiendis senuꝫ opilationibus. Ca.iiij.

Si eis acciderint opilationes quaꝝ facilio ē ca queex vini puenit potatōe erūt apiende cum diacalamēto & diatriōpipereō pulueriatiōe pipis sup vinū. Et si allea & cepas comedere cōsueuerint comedāt. ¶ Tyriaca quoq̄ eis multū cōfert & ppe cum opilatiōes acciderint: & silr athanasia & hōru sia. ¶ Ipsi ṽo post eas mollificādi sunt cū balneo & oleo & nutrientibus sicut aqua carnis & spelta & or deo: & si biberint hydromel cōfert eis & securos eos faciet ne eis accidāt opilatiōes & dolores iuuctura rū postq̄ i ipō additū fuerit: si opilatiōes i aliq̄ sen serēt mēbro: aut ꝑpōnē ad ipaz illō q̄ sit ei ppū sic semē apij & ei⁹ radix: mēbris vtle. ¶ Q̄ si opilatio pe trosa fuerit apiat ex eo q̄ ē forti⁹ sic petroselinum. ¶ Et si opilatio fuerit i pulmōe apiat cū aliq̄ q̄ sit sic isop⁹ & capillus vener; & cassialignea & his silia.

¶ De fricatione senum. Cap.v.

Oportet vt i q̄litate & q̄titate sit tpata & ne vllo mō mēbra dbilia cū ea lāgāt nī dolētia: & si fri catio vices hūerit interpositas in vicib⁹ pānis gros sis: aut manibus aspsis fricent: hoc nāq̄ eis cōfert: & interpolatiōes egritudinū mēbrorū eoꝝ ꝓhibet.

¶ De exercitio senum. Capi.vj.

Exercitiū senū diuersificat fm dispōnē corpoꝝ eoꝝ diuersitatē. & fz illō q̄ eis ex egrītudinib⁹ ac cidere solet: & fm vsus ipsoꝝ in exercitio. ¶ Nā si eo rū corpa in vitia fuerint eq̄litate posita cōuenientia eis erūt exercitia tēpata. ¶ Et si fuerit in eis mēbꝝ q̄ nō in sua meliore exit dispōe sit ei⁹ exercitiū alia sequēs exercitia. ¶ Verbi grā. si alicui icepit in capi te accidere vertigo aut apopleria & mane ad collum descēderint & freq̄nter ꝯsueuerīt ascendere vapores ad caput & cerebꝝ nō ꝯfert ei exercitiū i q̄ caput cur uat aut dclinat: fz exercitio vti debebit q̄ sit i icedē do & currēdo: & eq̄tādo & in oi exercitio q̄ sit ad sb tiliāda iteriora. ¶ Et si egritudo i ptib⁹ pedū fuerit exercitijs vtet q̄ fiūt ex supiorib⁹ sic man⁹ māib⁹ ꝯhe rere ꝓijcere lapides & leuare. ¶ Et si egrītudo fuerit i medio sic splene & epe & stō & intestis erunt ei vtilia exercitia duaꝝ extremitatū nisi sit aliq̄d q̄ ꝓhibeat. ¶ Q̄ si egritudo i pte pectoris fuerit exercitiū infe riorū erit ei neciū. ¶ Et si i rene aut vesica fuerit nō cōfert ei nisi supiorū exercitiū. Et hec mēbra i exerci tio peit⁹ nō ordinēt ad h⁹ vt ex eo fortiora fiant. Et h⁹ q̄ i senib⁹ diuersū ē ab eo q̄ ē i alijs etatib⁹: & in pmis senib⁹ q̄b⁹ ꝯfert plm ei⁹ q̄ ꝯfert senib⁹. Isti nā q̄ mēbra debilia fortiora facer debēt ordinate fm modū exercitij q̄ ē eis cōuiēs & i q̄ sit: mēbra ṽo litr ma qn̄ exercitāt. & ē qn̄ hoc nō cōcedit. s. cuz fuerit ca lida aut sicca aut fuerit in eis mā q̄ ad putrefactiōez declinauerit & nō fuerit in eis maturatio.

¶ Doctrina quarta de regimine corporis: cuius cō plexio est conueniens. & sunt quinq̄ capitula.

¶ Doctrine quarte. dictionis tertie de rectificatiōe complexionis superflue caliditatis. Capi.j.

Dicemus q̄ malitia ꝯplōnis ca lide: aut est cū eq̄lita te ābaꝝ passiuaꝝ aut cū victoria siccita tis aut hūditatis. ¶ Cū aūt ābe passiue fuerint eq̄les sciem⁹ q̄ caliditatis aug m erit fm terminum & nō erit supfluum: qm̄ si nō sicca ret. ¶ Cū aūt calīn existit cū siccitate possibile est vt cōplō ista in sua dispōne lōgo remāeat tpe. ¶ Cali di ṽo cū hūiditate societas nō durat: qm̄ hūiditas qn̄ supat caliditatē & extiguit ipaz. Et qn̄q̄ calitas supat hūiditatē & siccat eā. ¶ Dispō igr̄ hñtī cōplō nē i q̄ hūiditas supat meliorabit i ꝯplemēto iuuētu tis & fiet eq̄lis i eis. Cū aūt descēderit hūiditas ex tnea augmētari icipiet & calitas minui. ¶ Ergo dice mus q̄ sūma regēdi cōplōm hñtes calidā i duab⁹ ē collocāda itētōib⁹: vna q̄rū est fz q̄ ē volūtas redu cēdi eos ad eq̄litatē: altera ē fm quā ē volūtas ꝯser uādi sanitatē sic ē. ¶ Primā ṽo hre possunt ociosi q̄ suas domuerūt aias fm plirā tolerātia i tpe q̄ ordi nate ad eq̄litatē redeāt: ipos nāq̄ absq̄ ordie rege re pducet eoꝝ corpa ad egritudinē: fz & scbaz pole ē: si sit eoꝝ regimē ex nutriēib⁹ q̄ ipsoꝝ sūt cōueniētia ꝯplōib⁹ ita vt ꝯseruet sanitas q̄ ē i eis repta. ¶ Qui cūq̄ āt cōplōꝫ hñtiū calaꝫ i duab⁹ passiuiꝫ tēpati fue rit sanitati i pn⁹ rei ipsoꝝ ꝓpiqores est: & faciet illoꝝ ꝯplō dētes & pilos vloci⁹ nasci & erūt facūdi & clari

De macrefaciendo pinguem

ribꝰ ⁊ veloces i īcessu. Cū āt ānis ꝓcesserit vīcet i eis caliditas ⁊ augmētabit̄ siccitas: ⁊ accidet eis cōplo mordicatiua: ⁊ i mltꝭ qd coꝝ multa cola rubea gn̄at̄. Ipsoꝝ vo regimē i pᵃ etate dꝫ eē sicut tp̄atoꝝ regim̄. Et cū mutabit̄ suū mutabūt regimē ad illiꝰ regimē. in q elaborat̄ vt ipsiꝰ ꝓuocet̄ vria ⁊ cola eiciet̄ rubea sm vnā duaꝝ ptiū ad quā dclināt supfluitates. s. p tꝫ fluxꝰ vētrꝭ aut ptꝫ vomitꝰ. Qd si sola nā ad deponēdū hūorē ⁊ educēdū nō suffecerit: i vomitu qd adiuuet ex rebꝰ lenibꝰ sic potu mlte aq̄ cale solꝰ aut cū nabit. Et i solone qd vētrꝭ sit cū aliq qd sit sic violaceuꝫ mirabā ⁊ tamaridi hūdi ⁊ tereniabi ⁊ siraset. Ipsorū pterea exercitiū erit alleuiādum. Et oportebit vt cibꝰ det̄ eis q sit bōi chimi. Et fortasse nece ē vt balneatōꝫ i die sequāt: ⁊ oportebit et vt ab oī re calefaciēte ꝓhibeāt: q si ex balneatōe pꝰ cōestiōꝫ n̄ sēserit tēsiōꝫ ⁊ grauitatē i pte cpis ⁊ vētrꝭ secure ea vtant̄: ⁊ si aliqd hoꝝ acciderit apitiua eis dēt sic apozima ab scithū ⁊ medicꝰ ex aloe ⁊ aniso ⁊ amigdalꝭ amarꝭ cuꝫ oximelle ⁊ balneatōꝫ pꝰ cōestiōꝫ dimittāt. Hec āt apitiua eis dāda sūt postq pmꝰ cibꝰ digestꝰ fuerit ⁊ anteq sm sumāt. In hora tn̄ iter quā ⁊ comestionē scdi spatiū iteruēiat tpis: ⁊ hꝰ qd ē inter exercitatōeꝫ matutinalē ⁊ horā in q balneāt. Ipsi pterea ex oleis supinungēdi ⁊ vinū eis albū ⁊ subtile i potu tribuēdū ē ⁊ obilitat eos aq frā. Et isti qd q a pnᵒ rei cōplonem hūt calaꝫ ⁊ siccaꝫ hoc toto sunt digniores. Qui vo cōplonē hūt calaꝫ ⁊ humidā ⁊ putrefactioni sūt apti ⁊ vt māe ad mēbra dscēdant exercitio vti dbēt qd mlte sit resolonis ⁊ leui ne calefaciat cauēdo a motu q i hūoribꝰ ebullitiōeꝫ appere facit: q vo plm ab exercitio sibi cauere dꝫ ē ille q n̄ ɔsueuit. Et meliꝰ qd ē vt exercitent̄ pꝰ euōnē ⁊ vt balneent̄ anteq comedāt ⁊ vt studeāt i expellēdo supfluitates oēs. Cūq in ver intrauerint tpate se ɔseruēt minutiōe ⁊ euōne.

De rectificatiōe complonis in qua est frigiditas cum augmento. Capi. ij.

Huius qꝫ spēs tres sunt. In illa ꝫ q ex eis in duabꝰ passiuis equalis fuerit: elaborāduꝫ erit vt eiꝰ innatꝰ calor sm augm ꝓcedat cum nutriētibꝰ calis inter humiditatē ⁊ sicci. tpatis: ⁊ vnguētꝭ calis: ⁊ elijs magnis ⁊ euōnibꝰ ex humoribꝰ ꝓprijs: ⁊ balneatiōibꝰ sudorem faciētibꝰ: ⁊ exercitijs iuuātibus eos: lꝫ. n. aliq tpe i hūiditate sint tpati: accidet tn̄ eis vt hūiditates i ipsis pp fritatē gn̄ent̄. Illoꝝ āt i qbꝰ cū hocē siccitas regim̄ oꝫ vt sit ipmmet regim̄ sensū.

De regie corpoꝝ q velocit̄ egritu. icurrūt. Ca. iij.

Isti āt ad hoc sūt pati pp repletionē sui. Et tunc qd in ipis repanda ē hūoꝝ q̄titas: aut pp hūores crudos q in eis exn̄t. ⁊ tūc qd tpata ē ipsoꝝ hūoruꝫ q̄litas ⁊ eligēdū ē eis ex nutriētibꝰ illō qd nutrim pbet mediuꝫ inter mltuꝫ ⁊ paucū. Et humoꝝ q̄titas ē cū eq̄litate q̄titas nutrimēti ⁊ augmēto exercitij ⁊ fricatiōis anteq balneent̄ si exercitū ⁊ fricationis vsuꝫ hūint: aut cū leuiore coꝝ si non ɔsueuerunt: ⁊ vt eis cibꝰ det̄ pciter: ⁊ nō vna vice suā cōpleāt satietatē: q si i ipoꝝ corpibꝰ sudor fuerit facil ⁊ ɔsueuerit fiat vt isti aliqbꝰ sudēt vicibus. Et si tarditas cōestiōis ipsoꝝ nō fecerit: vt cola ru. i coꝝ fundat̄ stōis tardet̄ ipa vsq pꝰ balneū. q si fecerit pmittat̄ anteq balneent̄. Et hora qd tpata si ꝓhibitior ibi nō affuerit est pꝰ q̄rtā horā diei eq̄liū. Si āt ppea q cola ru. i ipoꝝ fundit̄ stōis cibꝰ fuerit sumēdꝰ pꝰ anteq balneent̄ ⁊ opilationē i epe signōes senserit cū aptiuis ꝓnolatꝫ suis ɔuenietibꝰ cōplonibꝰ medicent̄. Et si cū hoc i capite nocum senserit cū ambulatiōe succurrat̄. Et si eiꝰ cibꝰ i stō corruptꝰ fuerit. ⁊ postea dscēderit p se erit hꝰ lucrū: q si nō: opponat̄ cū diacymio aut ficubꝰ cū sele cartāi ɔspsis. Cꝰ ɔfectio ē nolata.

De impinguando macrum. Capi. iiij.

Causaꝝ macici fortior: sic dirimꝰ ē siccitas complonis ⁊ mesaraice ⁊ siccitas aeris. Mesaraice eñ cū siccant̄ nutrim nō recipiunt ⁊ augmētat̄ siccitas ⁊ macies. Fricatio igit̄ ipi adhibenda est anteq balneet̄ q sit media inter asperā ⁊ lenē donec rubeat cutis. deinde fricatio fortior fiat postea emplm ex pice supponat̄. deiñ tēpate exercitet̄: postea absq tarditate balneet̄. deiñ siccis mādilibꝰ ericcet̄. postea pauco iungat̄ olo. deinde cibū sumat sibi ɔuenietē. Et si ipsius etas ⁊ tps ɔsuetudo aquā tolerauerit fridā ex ea sup se fundat. Finis aūt fricatiōis q ante picis emplꝫ ꝓmittit̄ ē vt inflatio nō icipiat cōsumi. Et hoc qd est ꝓpinquū ei qd in augmētādo mēbꝝ paruum dirimꝰ. Cōplementū vo locutionis de hoc inuenient̄ in libro de pulchritudine quarti libri.

De macrefaciendo pinguem. Cap. v.

Ipsiꝰ regim̄ est vt descēsus cibi a stō eiꝰ ⁊ ītestinis sit velox ne cōpleat̄ mesaraicaꝝ suctio i ipo ⁊ vt cibuꝫ sumat q sit mlte q̄titatꝫ ⁊ pauci nutrimenti. Et frequēter balneet̄ anteq cōedat ⁊ exercitiū festinēt ⁊ olea resoluētia. Et de elijs mīera minor ⁊ eliū de lacca ⁊ tyriaca ⁊ vt ieiunꝰ bibat acetum ⁊ alumiri. Et nos qd nolabimꝰ hꝰ idictiōe decorationis.

Doctrina 5ᵃ de mutatiōibꝰ. ⁊ ē caplm. j. ⁊ sūma. j.

Doctrine quinte dictionis tertie de regimine temporum cum rectificatione aeris. Capitulū. j.

N veris ddē pnᵒ succurrēdū est ad minuēdū ⁊ ad bibēdū cathartica sm q nece ē ⁊ sm ɔsuetudinē. In ipso qꝫ ppe vomitꝰ ꝓuocādus est. Et ois res mltū calefaciēs ⁊ humectās est dimittēda ex carnibꝰ ⁊ potibꝰ ⁊ nutriēs sbtiliādū. Et exercitio vtēdum est tēperate qd sit maius exercitio estatis. Cibo qꝫ nō repleat̄ q̄: imo ipm partiat̄: ⁊ in potu sumat syrupos: ⁊ rob extīguētes: ⁊ a rebꝰ abstineat calis ⁊ ab oibꝰ amarꝭ aut salsis aut acutꝭ. In estate vo minuat̄ ex cibis ⁊ potibꝰ ⁊ exercitio ⁊ maneat deꝰ ⁊ extinguētia bibat. Et si potuerit vomat ⁊ semp in vmbra moret̄ ⁊ in loco coopto. In autūno āt ⁊ ppe in eo q ē diuersi aeris ɔseruatio faciēda ē regie meliore: ⁊ oia siccātia sunt dimittēda. Et cauēduꝫ est a coitu ⁊ a potu multe aq̄ frigide ⁊ ipsꝰ fusiōe sup caput. Neq in loco frō dormiat in q eiꝰ cutis horripilet̄ neq repletꝰ dormiat. Et caueat sibi a calore estiuo: ⁊ fritate matutinorū: ⁊ suū custodiat caput ne fritati obuiet. A fructibꝰ qꝫ q sunt in tpe illo sibi caueat nꝫ ex illis mltū comedat neq balneet̄ nisi cuꝫ tepida. Sic dica cū nocte fuerit eq̄lis eiciet̄ ne supfluitates i hyeme cōstringant̄: lꝫ in multꝭ corpibꝰ sit meliꝰ: ne in autūno

aliq̄d faciāt: vñ hūores feruēāt ⁊ moueant: imo me
lius est eis vt ipsi q̄eti p̄maneāt. Quidā ēt iā vetue
rūt ne vomit⁹ i autūno fiat: qm̄ ad febrē p̄ducit. Ui
nū p̄terea vehemēt̄ dz ēe aq̄tū ⁊ ñ sit suprīne. Scias
quoq; q̄ in multis pluuijs in ipso ɔsistit securatio ab
ipsi⁹ malitia. ¶ In hyeme v̄o multū laborare debēt
⁊ copiosi⁹ comedere nisi fuerit meridioalis: qm̄ si sic
fuerit exercitiū erit augmētādū ⁊ cib⁹ minuendus.
¶ Oz p̄terea vt triticū panis hyemis sit forti⁹ ⁊ for-
tioris soliditatis q̄ȝ panis estatis. Et sil̄r est illud qđ
est in carnib⁹: ⁊ eis q̄ sūt sicut ip̄e. ¶ Et vt sint olera
q̄b⁹ vescūt̄ sic̄ caules: ⁊ sicla ⁊ apiū ⁊ ñ attriplices nȝ
blitis nȝ portulaca nȝ scariola. ¶ Ampli⁹ corpib⁹ sa
nis raro accn̄t egritudies in hyeme: q̄b⁹ si acciderit
medicādo succurrēdū ē ⁊ eūando si oportuerit. Im
posse.n.ē vt ip̄a accidat egritudo nisi pp magnā cāȝ
⁊ p̄p̄e si calida fuerit. Calor.n.inat⁹ q̄ ē regitiu⁹ i hye
me vehemēter fit fortis pp̄ea q̄ a resolōne saluat̄ ⁊
ɔstrictiōe ɔiūgit̄. ¶ Oēs p̄terea nāles v̄tutes i hye-
me suas meli⁹ p̄ficiūt opōnes. ¶ Hyp. quoq; visuȝ ē
q̄ meli⁹ ē i ip̄o vētrē soluere q̄ȝ minutione facere. Et
abhorret vomitū in ipso: ⁊ vr̄ ei q̄ in estate sit bon⁹:
qm̄ hūores i estate sunt natātes: ⁊ i hyeme ad subsi
dēdū declinātes: ip̄z ḡ imitēt̄. ¶ Aer v̄o cū corrūpit̄
aut fit pestilētialis obuiañ. est exiccādo corp⁹ ⁊ repa
rādo domū cū reb⁹ q̄ suis v̄tutib⁹ ifrānt ⁊ humectāt
Et hoc qđ ē q̄ magis ē facieñ. i pestilētia: aut calefa-
ciāt ⁊ faciāt q̄ sit ɔ̄riū ei qđ ex aeris corruptiōe p̄ue-
nit. ¶ Odores p̄terea bōi sunt res in h⁹ magis ɔferen
tes ⁊ p̄p̄e cū putauerit q̄ sint ɔplōni aeris ɔ̄rij. ¶ In
pestilētia quoq; necītas multū aerē attrahēdi ē mi-
nuēda: ⁊ hoc qđ fit cū ocio ⁊ eūone. ¶ A terra p̄re-
terea multotiēs eleuat̄ aeris corruptio: ⁊ tūc qđ cō
uenit in lectis sedere ⁊ hospitia q̄rere vehemēter alta
q̄ a vētis rūpūt̄. ¶ Multotiēs quoq; ē p̄n^m corruptio
nis aeris ab ipso aere pp illud qđ ei aduenit ex cor
ruptiōe vicinātiū aerū. Aut pp rē celestē cui⁹ q̄litas
nō est hoīb⁹. cognita. In h⁹ i ḡ ad domos subterra-
neas ē fugieñ. aut ad domos q̄ p̄ietib⁹ vndiq; sīt cir-
cūdate ⁊ ad cauernas. ¶ Suffumigatiōes āt q̄ aeris
putrefactiōes sīt rectificātes sīt sic̄ cipi ⁊ thuris ⁊ myrti
⁊ rose ⁊ sandali. ¶ Aceto p̄tea i cibo ⁊ potu vti i pe-
stilētia ē nocumēti ip̄i⁹ securatio. Et nos qđ i libris p̄ti
cularib⁹ nolabim⁹ ɔplemētū ei⁹ qđ ē dicēdū de hoc.

¶ Sūma doctrine 5ᵉ. fen 3ᵉ. cuius sunt. 8. capitula.

¶ Sūme doctrīe 5ᵉ. fen 3ᵉ. ⁊ est ad succurrēdū acci-
dētib⁹ q̄ p̄nosticant̄ egritudines. Cap. i.

ILle cui tremor cordis assidue accide
rit d̄ seip̄o sit sollicit⁹ ne subita i-
tercipiat̄ morte. ¶ Ille cui freq̄nt̄ accide
rit icub⁹ ⁊ scotomia de seip̄o sollicit⁹ exi-
stat ⁊ hūorē eūet grossū ne ad epilepsiā
p̄ueniat ad apoplexiā. ¶ Cū mult⁹ in toto corpe fue
rit salt⁹ regat̄ statis eūone: iō ne h⁹ h̄ns spasmū icidat
⁊ apoplexiā: ⁊ sil̄r cū p̄durauerit vt sensus sint tur-
bidi ⁊ motionū adsit debilitas cū replōe. ¶ Cū mē-
bris multotiēs acciderit vt sensum amittāt regatur
cui h⁹ accīt cū eūone statis ne ad paralysiȝ p̄ueniat. Cū
facies multū salierit cui hoc acciderit regat̄ purga
tiōe cerebri anq̄ȝ ad torturā deueniat. ¶ Cuȝ facies
vehemēter rubuerit ⁊ ocul⁹ ⁊ lachryme fluxerit ⁊ lu
mē effugerit ⁊ capitis dolorē hūerit minutiōe regend⁹
erit ⁊ solōe vētris: ⁊ his sil̄ib⁹ ne icidat i phrenesim.
¶ Cūq; mlta absq; cā fuerit tristitia ⁊ timor regēd⁹
erit adusti hūoris eūone ne ad meliā deueniat. ¶ Fa-
cies q̄ȝ cū rubet ⁊ tumet ⁊ suscitati attlet: ⁊ sit h⁹ p̄du
rās portēdit leprā. ¶ Cū corp⁹ fuerit ḡue ⁊ lassuȝ sit
⁊ vene appuerit: minuēdū erit anq̄ȝ vene scissura ac
cidat aut apoplexia: aut mors subitanea. ¶ Cū i fa-
cie parꝝ tumoris appuerit ⁊ i palpebris ⁊ i extremita
tib⁹ dispōi epatis ē succurreñ. ne icidat i hydropisim.
¶ Cū stercoris fetor mult⁹ fuerit regi eūteñ. erit remo
uēdo a vēis putrefactōȝ anq̄ȝ ad febres p̄ueniat vri
ne: tñ sigtio ē i h⁹ deterior. ¶ Cūq; lassitudinē ⁊ fra-
cturā videris time q̄ febris accidat. ¶ Cū comedēdi
appetit⁹ cadit aut augmētat̄ sigt̄ egritudinē. Et ad
summū ois res q̄ de suo mutat̄ vsu. s. desideriuȝ aut
egō aut vrina aut coeūdi volūtas aut somn⁹ aut su-
dor aut corpis p̄rurit⁹ aut igenij subtilitas aut sapor
gust⁹ aut somnioꝝ visus cū augmētant̄ aut diminuū
tur aut suā mutāt q̄litatē p̄nosticant̄ egri. ¶ Et sil̄r
visus ñ nāles sic̄ emorroydarꝝ sāguis flux⁹ aut men-
struorꝝ aut vōit⁹ aut ex narib⁹ sāguis flux⁹ aut ɔsue-
tudo d̄siderādi rē aliquā siue mala sit siue ñ sit ma
la: qm̄ visus ē sic̄ nā. ⁊ pp h⁹ ñ dz abstinere q̄s nisi a
mltū mal: q̄ tñ ex eis dimittere dz ordiate demittat.
¶ Et ē p̄tea cū res p̄ticulares p̄ticulariū rerꝝ sīt ōmīa
tiue. p̄seuerātia nāq; doloris capitis ⁊ emigranei dila
tōȝ p̄nosticat̄ pupille ⁊ descēsuȝ aq̄ in oculū. Imagi
nari corā facie sic̄ cimices ⁊ reliq̄ cū māsiuū sit ⁊ sta
bile ⁊ visus cū hoc assidue debilitat̄ portēdit descē-
sum aq̄ i oculū. ¶ Cū grauitas ⁊ pūctura in p̄te dex
tra p̄seuerauerit epatis sigbit egri. ¶ Grauitas ⁊ ten
sio in iferiorib⁹ dorsi ⁊ ilio cū mutatiōe dispōis vrie
ab visu nocu^m i renib⁹ p̄nosticat̄. ¶ Sterc⁹ nō h̄ns ti-
cturā sicut solebat sigt̄ icteritiā. ¶ Cū ardor vrie p-
seuerat vlcera sigt̄ q̄ in vesica accn̄t ⁊ v̄ga. ¶ Egō i
ano adustionē faciēs p̄nosticat̄ dissinteriā. ¶ Desi-
derij casus cū vomitu ⁊ iflatiōe ⁊ extremitatū dolor
portēdūt colicā. ¶ Prurit⁹ in ano. cū p̄ui v̄mes ibi ñ
affuerint p̄nosticant̄ emorroydas. ¶ Multoꝝ car-
būculoꝝ natiuitas ⁊ nodoꝝ magnū sigt̄ ap̄a.

¶ Serpigo albaras p̄nosticatur nigrā.

¶ Et morphea alba p̄nosticat̄ albaras albā.

¶ De regie iter agētiū: ⁊ ē dictio vlis. Ca. ii.

ITer agēs a reb⁹ abstineat q̄b⁹ vti ɔsueuerat cū
eēt cū suis familiarib⁹: labores nāq; ⁊ dolores
ei accn̄t: q̄pp studiū ip̄ēdere dz ad h⁹ vt de se sit solli
citus ne ad magnas p̄ueniat egritudines. ⁊ illud d̄
quo pl⁹ sollicit⁹ eē dz ē nutriēs ⁊ lassitudo. ¶ Suum
v̄o nutriēs meliorari dz ⁊ facere vt sit bone sub̄e et
p̄pinque mēsure ⁊ nō multe: iō vt nō digerat̄ ⁊ sup-
fluitates in venis ip̄i⁹ nō cōgregētur. ¶ Ampli⁹ eq̄-
tare nō dz plen⁹ ne ei cib⁹ corrūpat̄ ⁊ necītatē h̄eat
bibēdi aquā ⁊ augeat̄ sonit⁹ ⁊ dilatatio sui imo expe
ctare cibū dz vsq; ad horā hospitādi nisi fuerit p̄p̄t
cām quā postea dicem⁹. ¶ Qz si multū ei necīu fue
rit rē modicā cōedat s̄ȝ modū tp̄amēti ⁊ tñ ne ip̄aȝ
bibēdi aquā necītatē h̄eat siue sit ei⁹ iter nocturnū
siue diurnū. ¶ Lassitudo quoq; eius regenda est ex

eo qđ l.c.de lassitudie dcm̃ ē.¶Oȝ pterea ne eat in
vias repler⁹ sāguine aut alio.sed corp⁹ suū mūdificet
deide icedat ꝛ si fastidit⁹ fuerit famelic⁹ fiat et dor=
miat ꝛ fastidiū resoluat p⁹ ea l viā pgat.¶Oȝ ꝑtea
vt q̄ iter aggrēdr̄ vtaṙ ordie ꝛ paꝝ pl⁹ solito exerciteṙ
ꝛ si l suo itineṙ nec̄iū fuerit vigilar̄ assuescat vigilare
paꝝ ꝛ silr̄ si tiet ne fames ei accidat aut sitȝ aut aliđ
ab istȝ dȝ ea assuesceṙ:ꝛ dȝ vti cibo q̄ i itiere vult nu
triri:ꝛ dȝ ꝯstituere vt ei⁹ cib⁹ sit l q̄ti⁹ pauc⁹ ꝛ multi nu
trimēti.¶Olera ꝑtea dimittat ꝛ fruct⁹ ꝛ q̄cq̄d hūorē
gn̄at crudū nisi fuerit pp necitatē vt ex eo mediceṙ:
ꝛ fortasse iter agēti necitas supuēiet tolerādi famē
dōec ꝯsideriṙ ei minaṙ.¶Ex eis āt q̄ ipȝ iuuāt l h⁹
sṫ cibi facti ex epatib⁹ assatȝ ꝛ his silib⁹.¶Et ē cū ei
fiūt pill'e cū viscositatib⁹ ꝛ adipib⁹ liq̄factȝ fortib⁹ et
amigđ.ꝛ ol'o amigđ.sintq̄ȝ adipes sic adeps vaccin⁹
q̄ꝝ vnā cū comederit libra famē lōgo tpe tolerabit.
¶Quidā ꝗdȝ retulerīt q̄ q̄dā cōedit lib.j.olei viol'.in
q̄ adeps r̄solut⁹ fuit dōec l ēpli silitudinē ꝯuersa fue
rit.x.dieb⁹ postea cōederī n̄ ꝯsiderauit.¶Et silr̄ ꝯtin
git cū nec̄e ē ei tolerare siti.Secū ꝗ ꝯferre dȝ ex me
dicis siti extīguētib⁹ q̄s l li⁹ 3⁹ l.c.de siti dixim⁹ ꝛ ꝑpe
ex sele portul'.iij.ȝ.cū aceto bibat:ꝛ dimittat nutrīe^a
siti faciētia sic pisces ꝛ cappes ꝛ salsa ꝛ dl'cia ꝛ miuat
loq̄l'ā ꝛ mollit icedat.Cūq̄ȝ aquā cū aceto bibit pa=
rū ex ea sufficiet l sedādo siti vbi nō m̄lta iueniṙ aq̄.
¶De regīe cauēdi a calitate ꝛ ꝑprie in itinere ꝛ re=
gimine iter agētiū in ipsa. Ca.iij.

HOs ēt nisi seipos regāt res l suo fine ad h⁹ pdu
cēt q̄ ꝯbilitabūt ꝛ eoꝝ resoluēṙ ꝯtutes.ita q̄ se
mouere nō poterīt ꝛ supabit sitȝ ꝛ fortasse sol eoꝝ im
pediet cerebra.Quapp studere debēt vt vehementi
cooptura a sole sua tegat capita.¶Et silr̄ ꝯbēt iter
agētes pectora sua custodire ꝛ epithimare ex tali q̄
le ē mucillago psilij ꝛ succ⁹ portul'.¶Iter ꝑtea agen
tes l calore q̄n̄ȝ nec̄e ē aliq̄d cōedere an̄q̄ȝ eāt sicut
ius ordei ꝛ syrupū ꝯ fructib⁹ ꝛ reliq̄ ab eis:q̄m cū eq̄
tāt ꝛ l eoꝝ iteriorib⁹ nihil erit m̄ltū ꝯbilitat eos re=
sol'o:ꝛ nō erit l eis r̄stauratio.Sumere ꝗ dȝ ex eo q̄
dixim⁹ aliquātulū:ꝛ dein̄ moreṙ dōec ꝯ stō ꝯscēdat et
n̄ vndet.¶In via ꝑtea ꝯferre oȝ olȝ ros.ꝛ vio. ex q̄
hora p⁹ horā l suis doṙ inūgaṙ.¶Mltū ꝑtea q̄b⁹ in
via ex calore accit nocu^m redesit dispōes pp natatio
nē l aq̄ frā.Uerūtn̄ meli⁹ ē ne h⁹ cito fiat:sȝ paꝝ expe
ctēt:dein̄ ordiate ad ip̄aȝ accedāt.¶Qui āt venena
tiuerit nares ꝛ os istita sibi ligare dȝ ꝛ toleret labo
rē l h⁹:dȝ ēt pri⁹ cū lacte absq̄ȝ butyro cepas cōedeṙ
ꝛ ꝑpe cū cepe l ip̄o fuerit muraba aut nocte vna in
fusē cōedat cepas ꝛ sorbeat lac:ꝛ oȝ vt sint cepe an̄q̄ȝ
l adog mittāṙ fortȝ icisiōis.¶Sit ꝑtea illiṙ q̄đ odo=
rat olȝ ro.ꝛ olȝ ꝯ seib⁹ cucurbite: q̄m malitiā venēo
rū remouet q̄ȝ timet.¶Cū āt venenū ei nocu^m fece=
rit sup extrēitates ip̄i⁹ aq̄ ꝑiciaṙ frā ꝛ facies ea laue
tur.Sitq̄ȝ ei⁹ cibariū ex olerib⁹ fris ꝛ sup ip̄i⁹ caput
ex oleis fūdaṙ fris sicut ol'o ro.ꝛ ex salicib⁹ ꝛ succis
fris sicut ꝯmicularȝ succo : dein̄ laueṙ ꝛ a coitu sibi
caueat.¶Saliti ꝗdȝ pisces ei ꝯfert cū q̄uenerit qđ hȝ.
¶Uinū q̄ȝ tēpatū ei ꝯfert.¶Lac ꝑtea ē melior cib⁹
si febrē nō h̄uerit.Et si h̄uerit febrē q̄ nō fuerit ex fe
brib⁹ putridȝ:imo ex diuturnis bibat hoc acetosum

i.lac absq̄ȝ butyro.¶Cūq̄ȝ siti h̄uerit post venēa su
curat ex collutiōe orȝ cū aq̄:sȝ nō bibat ex ea donec
lateṙ:q̄r tūc s̄bito moriṙ:sȝ ꝯpan̄.ē ex collutiōe oris
cū aq̄.Qđ si m̄lta ei nec̄itas bibēdi igruerit sel exea
glutiat paꝝ l 2⁹ ꝛ 3⁹ ꝛ deiceps.cūq̄ȝ q̄uenerit illđ q̄ ex
siti ei admixtū fuerit bibat ꝛ sian̄q̄ȝ bibat icepit bibe
re olȝ ro.cū aq̄ mixtū:ꝛ postea bibat aquā erit me=
li⁹.¶Et ad sūmū ille quē calor ipedit l loco dȝ māe
re frō ꝛ pedes abluer ex aq̄ frā ꝛ si fuerit siticēs aquā
frāȝ paulati bibat.Et ex cibo q̄ cito digeriṙ nutriaṙ.
¶De regēdo iter agētē l frigore ꝛ regīe ꝯgelatoꝝ.iiij.

DIco q̄ iter ageṙ l forti frigore ē res magni tiorȝ
lȝ m̄ltū custodiat se ꝛ inūiat oīb⁹ q̄ sṫ nec̄ia:ꝛ q̄
tomagȝ cū n̄ totū qđ nec̄iū ē ꝑpauerit q̄ȝplures nāq̄ȝ
iter agētes oīb⁹ q̄ nec̄ia se rexerunt: ꝛ postea frigore
mortui sūt:quos frig⁹ iterfecit ꝛ pruina:spasmo aut
alcuzez aut ꝯgelatiōe aut apoplia ꝛ moriūṙ q̄đ mor=
te eoꝝ q̄ opiū biberit aut mādragorā.¶Qđ si eoꝝ
dispō ad mortē nō ꝑuēerit m̄ltotiēs l famē icident q̄
vocaṙ bolism⁹ l q̄ q̄đ sit faciēdū ꝛ alijs egritu.iā l suo
loco diximus.¶Et res q̄dē eis melior ē vt poros clau
dāt ꝛ nares ꝛ os custodiāt ne l eo aer frid⁹ subito in
grediatur: et vt extrema custodiant cum eo quod
nolabim⁹.¶Cūq̄ȝ iter agēs l frigore hospitaṙ n̄ illi
co se calefacere dȝ:imo l h⁹ paulatiȝ ordieṙ l calore
ꝑuo ꝛ ad fortē calorē nō cito accedat:imo si ad ip̄ȝ n̄
accesserit erit meli⁹.Qđ si vehemēter ei fuerit neces
sariū fȝ ordinē ad ip̄ȝ accedat.¶Et ille qđ cui ꝯue=
niēti⁹ ē ab eo separi ē q̄ cito vult ire ꝛ ad frig⁹ egredi
tur.hoc ē cū frig⁹ nō ad hoc ꝑuenerit vt iter agētem
ꝯbilitet ꝛ ei⁹ ꝯiiciat fortitudinē: sed si ꝯgelatio l ip̄o
opeṙ necesse ē vt festiet ad se calefacien̄.ꝛ lenien̄.ex
oleis calefaciētib⁹ ꝛ ꝑpe illis in q̄b⁹ tyriace ꝑpetas
exit sicut olȝ ꝯ lilio.¶Cūq̄ȝ iter agēs l frigore hospi
tat⁹ fuerit:ꝛ fuerit famelic⁹ ꝛ rē cōederit cal'am accit
ei calor sicut ex febre mirabil'.Iter agētes ꝑtea nu=
triētia h̄nt q̄ rē facilē frigorȝ eis faciūt.¶Et hec q̄đ
sunt nutriētia l q̄b⁹ multū ponunṙ allea ꝛ nuces ꝛ si
napi ꝛ assa.ꝛ ē cū l eis mittūṙ cepe ꝛ bōi sint sapores
ꝯdite cū alleis ꝛ nucib⁹.Butyꝝ q̄ȝ ē eis bonū ꝛ ꝑpe
cū post ip̄ȝ forte hauserint vinū.¶Opȝ ꝑtea vt iter
agēs l frigore nō ābulet dū ēvacu⁹.imo ipleaṙ nutri
mēto.Et vinū loco aq̄ bibat ꝛ moreṙ dōec istđ l suo
vētre q̄escat ꝛ calefiat ꝛ postea eq̄tet.¶Assa quoq̄ȝ
ē ex eis q̄ l frigore ꝯgelatū calefaciūt ꝛ ꝑpe cū ip̄a in
vino ei ad potan̄.daṙ cui⁹ itegra doṡ ē.ȝ.l.asse ꝛ vini
lib.j.¶Amepli⁹ iter agētes l frigorē h̄nt vn̄ fiat epithi
mia qđ eoꝝ muniat corpa ne a frigore patianṙ ex q̄
bus ē pir ꝛ alia ab ea.¶Allea quoq̄ȝ sunt ex reb⁹ ei
vtilib⁹ q̄ ab aere venerūt frigido.
¶De custodiendis extremitatibus a nocumento
frigoris. Ca.v.

ITer agēs extrema l ꝑmis fricare dȝ donec ca=
lefiāt.deide ex oleo cal'o ea liniat qđ fit ex oliis
bn̄ redolētib⁹:sicut oleū de lilio ꝛ olȝ de bē:misceos
quoq̄ȝ ē epithima eis ꝯuēiēs:ꝛ si ipsuȝ nō habuerit
oleū ꝛ ꝑpe cū in ip̄o posuerit pip au: piretrū aut eu
forbiū aut assā fedā aut castoreū.¶Ex epithimati
bus ꝑtea extrēitates custodiētib⁹ ē vt supponat eis
galbanū ꝛ allea: q̄r ē securatio aut sicut alkitrā.Et n̄

opꝫ vt sotular aut calciamētū ꝙ pes tegit̃ sit strictus ita vt pes ī eo ꝯmoueri nō possit: qm̃ mot⁹ mēbri ē v⁹ ex reb⁹ ꝓhibētib⁹ ab eo frig⁹: mēbꝝ q̄ꝫ suffocatū durit̃ inēit frig⁹. ¶ Et cū ipꝫ q̄d ꝑgamēo coopit̃ ⁊ aliq̄d ei supponit̃ ē magis ipꝫ custodiēs. ¶ Qñ āt manus aut pes frig⁹ nō senserit: ⁊ ex frigore nihil diminutū fuerit nec sollicitudo ista fuerit custodiēdi ipm̄ regimie ꝯueniēti: sciās ꝙ sensus iā ē in itinere ōstructionis: ⁊ ꝙ frig⁹ iā effec ī ipo opꝰꝫ suā. nc̄ igr̃ excogitat̃ ōbem⁹ q̄d ī ipo sit faciē. ꝙ si frig⁹ ī mēbro opabit̃ ⁊ īnatū q̄ ī ipa erat extixerit calorē: ⁊ ꝯstrixerit illō q̄ resoluebat̃ ex eo ī ei⁹ sub̄a: ⁊ ipm̄ putrefactiōi aptū effecerit erit qñq; nc̄ciū facer̃ tōm̄ qō ī. c. ō vlcerib⁹ est dictū ⁊ ꝓpe ō herpetib⁹ estiomēis mal: sꝫ cū frig⁹ ipꝫ īpedierit ⁊ nondū ꝯputruerit: sꝫ in illo ꝯsistit ꝓcessu meli⁹ erit vt extrēitates ponāt̃ ī aq̄ napoꝝ ꝓpe. aut ī q̄ ī q̄ fic⁹ cocte fuerit ⁊ ī aq̄ cauliū ⁊ ī aq̄ mirti ⁊ ī aq̄ aneti ⁊ ī aq̄ camōille: tōm̄ h⁹ ad supponētū ē eis ꝯueniēs ⁊ aq̄ scehe ⁊ aq̄ neīnē. ex napis q̄ꝫ ēplꝫ appōere ē medicam̄ eis ꝯuēiēs. Ab igne ꝓterea sibi cauere dꝫ ne ad ipꝫ accedat ⁊ oꝫ q̄ vt velocit̃ īcedat ⁊ pedē moueat aut extrēa: aut exercitet ipꝫ ⁊ fricet: postea inūgat ⁊ sup ipꝫ aquā cal̄az ab alto fūdat cū eo qō dixim⁹. ¶ Et scito ꝙ dimittere extrēitates suspēsas ⁊ q̄etas in frigore ne moueāt̃: ⁊ vt nō exercitent̃ ē ex maiorib⁹ cāis q̄ faciūt extrēis vt ea supet frig⁹. Sunt ꝓterea holuꝫ q̄dā q̄ ponūt ea ī aq̄ frā ⁊ faciūt vtilitatē ac si nocu⁹ ab eis remoueret̃: queadm̄ fructib⁹ accit ꝯgelatis. Cū. n. ī aquā ꝓijtiūt̃ frām: fiūt queadm̄ si ab eis extheret̃ ꝯgela° ⁊ ab eis labit̃ ⁊ liniunt̃ ⁊ eq̄nt̃. ⁊ si ea igni applicāt̃ corrūpēt̃. Sꝫ q̄uo fit istō nō ē medico nec̄iū. ¶ Cū āt v⁹ extrēitas obfuscari cepit: scalpellāda ēt erit. ⁊ sanguis ab ea exhēd⁹ mēbro ī aq̄ cal̄a posito ꝑpea ne aliq̄d sanguis in orificijs plagaꝝ ꝯgelet̃ ⁊ nō egrediat̃: sꝫ egredi dimittat̃ donec ꝑ se restrigat̃. postea ipa epithiet̃ ex bolo armēo ⁊ aceto tēpatis: qm̄ h° ei⁹ remouet lesiōꝫ. Allutrā q̄ꝫ ī ꝑn° ⁊ fine iuua⁹ ꝑbet. ¶ Cūq; res ad nigredinem trāsierit aut viditatē ⁊ ꝯseq̄t ipaꝫ: ipa sꝫ putrefactōꝫ ꝓcedēte nō laboret nisi vt auferat̃ illō qō ꝯputruit. ne ēt sanū qō in eius ꝯsistit vicinitate putresiat ⁊ putrefactio paulati ad īriora ꝓcedat: sꝫ faciat illō qō in suo dixi mus ca°. ¶ De ꝯfuādo colorē faciei ī itinere. C. vj.

Facies ē epithimāda ex reb⁹ viscos̃ ī q̄bus erit ꝯglutinatio sic̄ mucillagine ꝓsilij ⁊ mucilagine portulace: ⁊ sic̄ dragagāto in aq̄ resoluto ⁊ gūmi arabico in aq̄ resoluto: ⁊ sic̄ albumine oui ⁊ sicut tortellis de simila ī aq̄ resolutis: ⁊ trociscis q̄s cheutam nolauit. Cū aūt vent⁹ eā sciderit. aut frig⁹ aut sol: regimē ei⁹ q̄res ī sermone de ōcoratōe. ¶ De cōfuēdo iter agentē a nocumētis aq̄ꝝ diuersaꝝ. Cap. vij.

Aquaꝝ diuersitas iter agētē ad egritudies magis perducit q̄ nutrientium diuersitas. Ex h° sollicitudo est h̄nda ⁊ res aq̄ corrigenda. De ei⁹ aūt emēdatōe est vt vehemēt̃ colet̃ ⁊ fiat vt a resudante corpe mixtū ꝑ resudatōꝫ egrediat̃: ipsam q̄ꝫ coquere queadmōꝫ iā in hoc demrauim⁹ cāꝫ: eā qñq; colat: ⁊ int̃ pure aq̄ sub̄aꝫ ⁊ id qō ei admiscet̃ sepōm facit: ⁊ mai⁹ hoc toto ē ipaꝫ sublimādo distillare. Est etiā q̄ ea lana retorta sit lichiniū c⁹ v⁹ extrēitas in vas plenū ponit̃ alta ī vas vacuū ⁊ guttatī aq̄ ad vacuū dilabit̃: ⁊ ē clarificādi mod⁹ idōe⁹ ⁊ ꝓpe cū mixtio eius scīa fuerit. Silr̃ q̄ꝫ cū aq̄ amara ⁊ mala coq̄t̃ ⁊ ꝓijcietur in ea dū ipa bullit lutū libꝝ ⁊ guttatī distillabit̃ cū lana ad mōꝫ p̄°. ¶ Et silr̃ ēt cū aq̄ pure admiscebitur lutū liberū ī q̄ nō erit mala q̄litas: ⁊ ꝓpe qō in sole fuit adustū ⁊ postea colabit̃ erit ex eo qō ei⁹ ꝓhibet malitiā. ¶ Aquā q̄ꝫ cū vīo bibere ē ex eo qō ei⁹ remouet malitiā cū ipsi⁹ malitia fuerit ex gn̄e pauce penetratiōis. ¶ Aq̄ ēt cū pauca fuerit ⁊ nō inenietur tpata cuꝫ aceto erit bibēda ⁊ ꝓpe in estate: qm̄ hoc a mlto excusat potu. ¶ Aq̄ ꝓterea salsa cū aceto ē bibēda ⁊ sirupo ace. ī quā siliq̄ ⁊ myrti grana sīt ꝓijcienda ⁊ sorbe. Et p⁹ alumiosaꝫ q̄ō aquā ⁊ pōticā bibeñ. est totū illō qō nāꝫ soluit. vinū q̄ꝫ ē ex eo qō p⁹ ipaꝫ potatū cōfert. ¶ Sup amarā q̄ꝫ aq̄ꝝ exhibēda sunt dulcia ⁊ vnctuosa: ⁊ ipa cū iulep ē miscēda ⁊ añ ipaꝫ aq̄ cicerū ē bibēda: ⁊ anteq̄ volūtas adsit remouebit̃ ei⁹ īpedi⁹: ⁊ silr̃ cōedere cicera. ¶ Añ v° aquaꝫ stātēꝫ ⁊ paludestrē ī q̄ erit putrefactio nō sīt gustāda nutriētia cal̄a s̄ quā stiptica sunt exhibēda ex fructib⁹ friis ⁊ mica sic̄ cidōia ⁊ maciana ⁊ acetula. Super aq̄s q̄ꝫ grossas ⁊ turbidas vtēdū ē alleis. Et ex eo ēt qō eas clarificat est alumē iameni. ¶ Ex eis quoq; q̄ diuersaꝝ aq̄ꝝ remouēt malitiā sūt cepe q̄m sūt vt tyriaca h⁹: ⁊ ꝓpe cepe cū aceto ⁊ allea ēt. ⁊ ex reb⁹ friis sūt lactuce. ¶ Ampli⁹ ex regīe viatoꝝ ꝯueniēte in diuersitate aq̄ꝝ ē vt ex aq̄ sue terre ferat ⁊ cū aqua misceat terre ī qua ꝑus hospitabit̃. Et ferat ex aq̄ cuiusq; hospitij ad hospitiū qō ē post ipm̄: ⁊ admisceat eā cū sua aq̄ ⁊ ita faciat dōec ꝑueniat vbi vlt: ⁊ silr̃ si ex luto sue terre sūpserit: ⁊ cū oī aq̄ ad quā ꝑuenerit admiscuerit ⁊ ipm̄ ī ea ꝯq̄ssauerit: ⁊ eā dimiserit q̄usq; clarificet̃. ¶ Aq̄ ꝓterea pāno iterposito bibēda est ne sanguisuga cū errore egrediat̃: ⁊ ne qō ex malis ꝑmixtiōib⁹ vehemēt̃ est minutū trāsglutiat. ¶ Ex rob q̄ꝫ acetos̃. secū ōferre vt ea cū vnaq̄q; diuersaꝝ aq̄ꝝ misceat ē regim̄ ꝯueniēs. ¶ De regīe viatoꝝ ī mari.

Viatori ī mari plerūq; accit v̄tigo. Capi. viij. ⁊ reuoluit̃ cū ea ⁊ cōmouet̃ in eo nausea ⁊ vomit⁹: ⁊ h° q̄ō in ꝑmis dieb⁹: sꝫ postea residet ⁊ q̄escit. ¶ Et oꝫ ne fortit̃ retineat̃ nausea ⁊ vomit⁹ sꝫ dimittatur dōec ꝑ ipm̄ mūdet̃: qō si supfluus fuerit retinebit̃ tūc: ꝓpatio tñ ne vōit⁹ accidat nō ē mala. ⁊ h̄ ē vt ex fructib⁹ cōedat sic̄ cidōia ⁊ maciana ⁊ grānata. Semē q̄ꝫ apij cū bibitū fuerit ꝓhibꝫ nauseā ne ꝯmoueatur ⁊ sedabit eā cū ꝯmouebit̃ ⁊ absinthiū silr̃. Et eis ēt q̄ id ꝓhibēt est vt acetosis os stōi ꝯfortantibus ⁊ vaporē ne ad caput ascēdat ꝓhibētib⁹ nutriat̃. ⁊ h̄ q̄dē sūt sic̄ lētes ī aceto ⁊ succo vue acerbe ⁊ paꝝ calamēti ⁊ asech: ⁊ panis fract⁹ ī vīo bñ redolēte: aut in aq̄ frā. ⁊ est qñ ponit̃ in ea asech. Nares quoq; ei⁹ interi⁹ cū cerusa sunt epithimande.

¶ Explicit fen tertia huius ꝑmi canonis.

¶ Fen q̄rta. de diuisiōe modoꝝ medicationum s̄m egritudines vīcē. ⁊ continet cap. xxx.

¶ Dictiōis .4.° ē locu° vlis ō medicatiōe. Cap. j.

Dicemus ꝙ res medicationis ex v⁹ triū rerum completur. vna earum est regimen et nutrientia. Et alia medicinarum est

exhibitio: et tertia ē opō manual'. ¶ Per regimē aūt itelligim⁹ administrationē q̄ fit i cāis necāriis nūera tis q̄ fz vsuz sūt currētes: ex qb⁹ ē nutriens. Et iudicia qd̄ regis ex pte q̄litatū eaꝝ sūt ꝓportionalia iudiciis medicinaꝝ. ¶ Nutriēs v̄o ex eis oib⁹ iudicia hz q̄ sūt ei ꝓpa ex mō q̄titatis. nutriēs em̄ q̄nq̄ ꝓhibet: q̄nq̄ minuit: q̄nq̄ equat: q̄nq̄ augeꝰ: fz nō ꝓhibeꝰ nisi cū medic⁹ vult vt nā occupeꝰ i maturatiōe hūoꝝ: et nō minuiꝰ nisi cuz vult v̄tutē cuz h⁹ custodire: ꝗ iquātū nutrit custodit ptē v̄tutis: et iquātuz minuit custodit ptē materiei ne nā tunc occupeꝰ in dirigēdo mixtum cibuz. ¶ Ipe quoq̄ sp sit sollicit⁹ de eo qd̄ magis su spectuz ē: et ē v̄t⁹ si fuerit valde d̄bilis: aut egritudo si fuerit mltuz fortis. ¶ Nutriēs q̄z ex duab⁹ minuiꝰ p tib⁹: vna eaꝝ ē ex pte q̄titatis. et alia ē ex pte q̄litatis: et tibi qd̄ possibile ē ponere ꝯiūctionē duaꝝ ptiū diuisiōez tertiaz. ¶ Dr̄ia aūt iter duas d̄cōnes q̄titatis et q̄litatis est q̄m nutriēs q̄nq̄ est mlte q̄titatis et pauci nutrimētī: sicut olera et fruct⁹: q̄m q̄ ex eis mltuz cōedit ex q̄titate nutriētis mltū recipit absq̄ ei⁹ q̄litate et q̄nq̄ ē nutriēs pauce q̄titatis et mlti nutrimenti sicut oua et galloꝝ testiculi. ¶ Nob q̄z q̄n ē necāriuz q̄litatē minuere et i q̄ti͡c augm̄ facere: et h⁹ qd̄ est cuz ꝯsiderātuz fuerit supiꝰs: et i vēis crudi fuerint hūores et voluerim⁹ ꝯsideriū sopire p replōez et a vēis mltā ꝓhibere māz: iō vt p⁹ matureꝰ illd̄ qd̄ ē i vēis: aut pp itētiōes alias ab istis. Et q̄nq̄ necāriū est nob i q̄litate augm̄ facere et minuere q̄ti͡c m̄: et h⁹ qd̄ ē cū voluerim⁹ v̄tutē ꝯfortare et stōi nā rē mltā digereꝰ nōvz. ¶ Plurimuz āt qd̄ nos laboram⁹ i minuēdo cibū aut ꝓhibēdo ē cuz egritudies medicamur acutas i egritudinib⁹ q̄z chronicis mīm⁹ fz min⁹ q̄ i acutis. In egritudinib⁹ nāq̄ chrōicis pl⁹ de v̄tute sollicitī sum⁹ qr scimus q̄ eaꝝ crisis ē lōginq̄ et ipsaꝝ stat⁹ ē remot⁹ q̄pp nisi v̄t⁹ custodiaꝰ vsq̄ ad horaz crisis stare non pot: nz illd̄ qd̄ i lōgo digeriꝰ tpe digerere valebit acutis v̄o egritudib⁹ crisis ē ꝓpinq̄ et ꝯfidim⁹ q̄ v̄t⁹ an̄ statuz nō resolueꝰ: q̄ si h⁹ timuerim⁹ nutriens nō ꝑrie minuem⁹. Et q̄to egritudo pl⁹ ꝑncipio ꝓpinq̄ fuerit et accn̄tia magis q̄eta nutriem⁹ v̄tutē ꝯfortantes: et q̄tuz egritudo fm̄ augm̄ ꝓcesserit et accn̄tia ibi ēt augmētata fuerint: minuem⁹ dietā pp fiduciā ei⁹ qd̄ iā dedim⁹: et ppea vt v̄tus alleuieꝰ i hora luctaminis. In tpe quoq̄ stat⁹ regimē vehemēter subtiliam⁹. q̄to magis egritudo fuerit acuta et crisis ꝓpinqor erit nr̄a regis subtiliatio maior nisi cāe acciderint q̄ nos ab eo ꝓhibeāt: quēadm̄ i libris noiabim⁹ pticularib⁹. Nutriētia p̄terea fz hoc qd̄ ex eo q̄ sit nutrimētuz duas. sīa. hz opōes q̄ sūt velocitas penetratiōis: sicut dispō vini et tarditas penetratiōis: sicut dispō assatoꝝ et frixoꝝ: et ēt spissitudo subc ei⁹ qd̄ ex ipso gn̄aꝰ i sanguie et ei⁹ retētio: sicut ē dispō nutrimēti carnis porcie et vitulie. aut ipsi⁹ subtilitas et resolōis ei⁹ necītas: sicut ē dispō nutrimēti qd̄ fit ex vino et ex ficub⁹. ¶ Et nobis qd̄ ē necīū nutriēs qd̄ cito penetret cum casu i v̄tutis alalis succurrere volum⁹ et ei⁹ resolōi: et nō ē stōus et v̄t⁹ tolerare vt nutriēs digeraꝰ qd̄ tarde digeriꝰ. Et nos q̄n̄ a nutriēte fremur q̄ cito digeriꝰ cū eccit vt nutriēs p̄cedat qd̄ tarde digeriꝰ et timemus ne cū eo misceaꝰ et fiat fz mōz quē iā declarauim⁹. Et terremur ēt a nutri⁹ gisso cuz p certo scimus q̄ accn̄t

opilōes: fz eligimus cibū fortis nutrimēti et tarde digestis pp eum quē ꝯfortare volum⁹ et exercitus fortib⁹ q̄pare. Raꝝ quoq̄ nutriēs eligimus pp illuz cui velociter accit poroꝝ spissitudo. Medica⁹ āt q̄ fit cuz medicinis tres hz rlas. vna eaꝝ est rla eligēdi ei⁹ q̄litatē. s. eligēdi ipaz calaz aut frīaz: aut hūidā aut siccā. Et 2ᵃ ē rla ipi⁹ eligendi q̄titatē. et h⁹ qd̄ rla dicit i rlaz mēsurādi podus ei⁹: et in rlam mēsurādi ipi⁹ q̄litatē. s. sue caliditatis ḡdū aut frīatis aut reliqꝝ ab istis. Et 3ᵃ ē rla ordinādi suā horā. ¶ In electiōe āt q̄litatis medicie absolute nō hr̄ cognitio nisi p cognitōz spēi egritudinis: q̄m cū egritudis q̄litas scita fuerit erit medicina eligēda q̄ ei in sua q̄litate sit ꝯt̄ria: q̄m egritudo suo medicatur ꝯtrario et ꝯseruaꝰ sanitas suo sili. ¶ Quātitatis āt ipi⁹ mēsura ex duab⁹ cogsciꝰ ptibus fz mōz mēsure artificial' ex nā mbri et q̄titate egritudis et ex reb⁹ q̄ sūt illd̄ sua signt ꝯueniētia et aptitudie ipaꝝ q̄ sūt gen⁹ et etas et ꝯsuetudo et tpa et regio et ars et v̄t⁹ et fora. ¶ Nāe v̄o mēbri cogitio q̄tuor rez ptiet cogitōz. s. cōplōis mēbri: et creatiōis ei⁹: et ei⁹ sit⁹ et ipi⁹ v̄tutis: et ꝯplōis qd̄ mēbri: q̄m cū ei⁹ nāl. ꝯplō sa ta fuerit: et ipi⁹ cōplō i egrīs scieꝰ p mēsurā exiliātiā nā q̄tū ei⁹ ꝯplō nāl elōgata fuerit: scieꝰ ꝗ mēsura q̄titatis q̄ ipa reduci possit ad tēpiē. v.g. q̄m si sanatiua cōplō fuerit frā et egritudinalis cala: tunc iā multa elōgatio erit a complexione sui et tunc multa idigebit infridatiōe. q̄ si ābe fuerit cale sufficiet ei pua infrātio. ¶ Et creatiōis qd̄ mēbri iā dirius q̄ creatur a mbri. i. uy. diuidiꝰ mōs: et tu qd̄ eā ibi ꝯsiderare debes. ¶ P⁹ h⁹ sciꝰ dēs q̄ mbroꝝ q̄dā sūt q̄ in foramib⁹ suis sūt facilia et sūt i eis intr⁹ aut extus loca vacua p q̄ expelliꝰ supfluitas medi͡a sbtilis et tpata et coꝝ sunt q̄ nō sūt ita fz medicia idigēt fortiore: et silr coꝝ est qd̄ ē raꝝ et coꝝ ē qd̄ ē spissū. et raro qd̄ ē medi͡a suffic subtilis et spisso ē medi͡a fortis necīa. ¶ Qd̄ āt forti medicia magis idigz ē illd̄ qd̄ i nlla duaꝝ ptiū v̄triculuz hz nz receptaculū. et p⁹ ipz ē illd̄ qd̄ hz i vna pte. et p⁹ pte: et p⁹ ipz ē illd̄ qd̄ a duab⁹ ptib⁹ hz receptaculuz fz ē solidū et spissū sicut rig⁹: p⁹ ea illd̄ qd̄ ea hz a duab⁹ ptib⁹ et ē raꝝ sicut pulmo. ¶ Et sit⁹ qd̄ mbri q̄m p situ cogsciꝰ quēadm̄ tu scis āt loc⁹ āt societas. ¶ Utilitas v̄o q̄ ex societatis ꝓuēit cogitōe ē magis ꝓpa: pp ea q̄ ptē magis eligis ad quā medicina trahit et ad q̄ eā d̄clīaꝰ facis. v.g. cū fuerit mā i gibbo epis eūab eā p vrinā et si i epis ꝯcauitate fuerit eūab eā p v̄etrē q̄m epis gibbositas mbris vrie i associata: et ei⁹ ꝯcauitas ē associata itestis. Sz ei⁹ vtilitas q̄ ex pte sciēdi locū ꝓuēit ē triuz mōꝝ vn⁹ coꝝ ē ei⁹ lōgitudo et ipi⁹ ꝓpiq̄tas q̄m si fuerit ꝓpiquū sicut stōus ꝓuēiet ad ipz me tpate et opabunꝰ i ipo: et si lōgiquū fuerit sicut pulmo mediciaꝝ tpataꝝ v̄tutes corrūpenꝰ an̄q̄ ad ipz puenīāt. q̄pp erit necīū vt i eaꝝ v̄tutib⁹ augm̄ fiat. oz ita q̄ vt cū mbꝝ ē ꝓpiquū cui obuiat medi͡a sit v̄t⁹ ipi⁹ medi͡c fm̄ mēsurā q̄ egritudi sit opposita: et si int̄ ea fuerit lōgitudo et spaciū et ē egritudo cui est medicina necīa q̄ v̄t⁹ ꝓfūdās penetraꝰ faciat: tē necīū ē i v̄tute medicie pl⁹ addeꝰ q̄ p⁹ erat ei necīū sicut acetū in ēplō sciatice et reliqs. Et 2⁹ mō⁹ ēt vt sciaꝰ q̄d medicinis sit admiscēdū vt p illd̄ velociꝰ ad mēbꝝ ꝓueniat quēadm̄ medicis mēbroꝝ vrie admisceꝰ diuretica: et medicis cordis croc⁹. ¶ Et 3⁹ qd̄ mō⁹ est vt sciam⁹ q̄

pte me^am ad ip3 trāsire faciam^9 .v.g. si sciuerim^9 φ viscera i iferiorib^9 exñt lesstis p clisteria initiem^9: τ si sciuerim^9 φ sint i supiorib^9 p illō qδ bibūt afferem^9. Qñ3 ēt əfert loci τ societatis sit sollicitudinē hře τ h^o qδ i eo qδ facer dēm^9 cū fuerit mā tota iā i mb^o eūa ta τ i eo φ facer dēm^9 cū mā adhuc eūaꝭ: qm cū sciue rim^9 φ mā fuerit adhuc i vscēꝭu a suo loco mā3 exhe m^9 postq̄ qtuoꝛ əditionū curā hūerim^9. Una ē ptis diuersitas quēad^m a dex ad sinistrā trahim^9 τ a su pioib^9 ad iferioꝛa: τ 2^a ē vt societatis curā hēam^9: sic mēstrua vētosis retiem^9 qδ mamill suppōim^9 socio atthētes: τ 3^a rectitudinū curā hře quēad^m i egtudi nib^9 epatis i dextra minutōz faciū^9 basilica. τ i egtudi nib^9 splēis i basilica sinistra: τ 4^a qδ ē cū sollicitudie elōgatiōis ne φ exhiꝭ valde ppīquū sit ei a q̄ exhiꝭ. Scđa accitvt tota mā iā sit eūata vt recipere ea(?) scit ex pte: qm si voluerim^9 accipiem^9 eā ex ipo mēbro et si voluerim^9 thēm^9 ipa3 ad mbꝝ ppīquū φ asso^m ē τ eā ab eo exhe m^9 quēad^m duas miuun^9 saphēas i mīci cū egri τ venā q̄ ē sb ligua cū medicari volum^9 aña duaꝝ amigδ. ¶ Cūq3 ad diuersū thēꝭ voluerꝭ mbꝛi a q̄ pt his doloꝛē p^9 seda. τ caue tibi ne trāsit^9 sit pnl^e fiat. ¶ Et vtilitas qδ q̄ seqꝭ ex ptevtutis mbꝛi ē 3^m se mitaꝝ. U^a ē digitatis τ pncipat^9 curā hře: qm sr mē bra pncip^a nō faciem^9 aliqd cū fortib^9 medicis i q̄ sit abigēdū q̄to magis potuerim^9 ne nocu^m toti corpi cōefaciam^9: q̄pp ex cerebro τ epate nō eūabim^9 illō qδ ab eis eūaꝭ dēm^9 i v^a hora: n3 vllo mō vehemēti ifrābim^9 ifratiōe: τ cū epati ēpl3 suppōem^9 ex medici nis resolutīb^9 nō relinq̄m^9 qn i eo res ꝫtētiuas τ bo ni odoris pōam^9 pp̄ꝫtutē custodiēdā. τ silr i eis q̄ pp eā ad bibēδ dam^9. ¶ Qδ aūt iter oia mēbra hac cō custodia dignī^9 erit ē coꝛ: τ postea cerebrū τ post ip3 epar. Et 2^a qδ semita ē curā hře oppōis mēbro asso ciate: l3 nō sit pnl^e sic stōi τ plmo. Quapp i febrib^9 cū stōi dbilitate aquā frā3 i potu q̄ sit vehemētis fritatis n dam^9. ¶ Et scias φ dare ca pura q̄ larata faciūt pn cipalib^9 mēbꝛis: τ eis q̄ sit corā ipis ē valde noxiosū i re vite. ¶ Et semita 3^a ē hře sollicitudinē acuitatis sen sus τ ei^9 hebetudīs. d3 nāq3 sibi cauere ne mbꝛis acu ti sensus neruosis det medicinas malaꝝ q̄litatu3 et mordicatias τ nocitias sic sūt titimali τ reliq̄ ab eis ¶ Medicinaꝝ ꝫo a q̄ꝝ datiōe nob cauem^9 spēs sunt tres resolutēes: τ vehemēꝭ ifrāntes: τ q̄uas hntes q̄li tates: sic flos eris τ cerusa τ calcecumenō: τ et^9 silia hui^9 qδ ē electō3 me^e diuidere f3 mebri nā3. ¶ Scđo ꝫo egritu. q̄titatē: qm illi. v.g. cui^9 corpis calitas eg talia ē foꝛtis τ necñ ē ipa3 extīgueꝭ cū me^a q̄ sit i ifrān do fortissima: τ illi cui^9 accītal fritas ē fortis ē necīu3 eā calefacere cū me^a fortis calefactiōis. si ꝫo n̄ fuerit fortes me^e dbilioꝛs q̄litatis nob sufficiēt. ¶ Ex tpe aūt egri. ē vt sciam^9 i q̄ suoꝝ tēpoꝝ sit egri. v.g. cū aña in pn^o fuerit sup ip3 pōem^9 qδ solū repcutiat τ cū i sta tu fuerit pōem^9 illō qδ solū^9 resoluat i me^o aūt misce bam^9 vtraq3. ¶ Et si egri. fuerit acuta ipa i pn^o exñte tēpate regimē subtiliabim^9. τ si i statu fuerit i subti liādo studebim^9 τ si fuerit plura nō tm i pn^o subtilia bimus f3 in statu tēpata vtemur subtiliatiōe. l3 mul tas pluraꝝ egri. pter febres subtiliatm resoluat regi mē. ¶ Egritudo d3 si inite ebuliēs māe fuerit i pn^o

eā eūabim^9 nō expectātes maturatō3. τ si mediocris fuerit maturabim^9 eā τ postea eūabim^9. Cognō aūt rex q̄ sua signt əueniētia ē ad sciēdū tibi facil: τ aer qδ q̄ ex eaꝝ exit iūma ē dignioꝛ cui^9 rē custodiri op3 τ an sit me^e iuua^m əpstās an egritu. ¶ Et dicem^9 φ i egritu. i qb^9 ē timoꝛ τ nō sum^9 securi ex defectu ꝫtu tis si qδ facere debem^9 tardauerim^9 aut ex eo aliqd alleuiauerim^9 τ minuerim^9 a forte medicamie p^o in cipe debem^9. ¶ Ille ꝫo i qb^9 nō erit timoꝛ f3 ordinē ad foꝛtioꝛē pcedēt si nō suffecerit eis debilis. ¶ Pre ter h^o d3 tibi caue ne a rectitudie recedas: l3 videris φ ipaꝝ tardeꝭ iuua^m: n3 i erroꝛe morerꝭ: τ si videris φ ei^9 nō appeat ipe^m. ¶ Et cū h^o nō sim vnā medica tionē cū vna tibi stañ. ē me^a: imo i vna medicatione medicinas pmuta: qm ab ipo qδ əsuetū est nō fit pas sio τ vnicuiq3 q̄de3 corpi imo ol mēbro: imo vni cor poꝛi τ vni mēbro in vna hoꝛa τ nō in altera iest pro puetas ab vna me^a pati τ nō ab altera. ¶ Cū aute3 ignoras q̄ sit egritudo relinq̄ eā nāe τ nō ppes: qm aut nā superabit egritudinē aut ipa3 manifestabit. ¶ Cūq3 egritudo doloꝛi əiūcta fuerit aut eā doloꝛis aut a q̄ pueniit doloꝛ sic ē pcussio aut casus: icipies sedare doloꝛē. ¶ Et si tibi nec̄e fuerit stupoꝛē iduce re nō trāscēdas tale q̄le ē papauer al. qm suo stupo re est ēt domesticū vel əsuetū. ¶ Cūq3 vehemētia ca loꝛis mēbꝛu tibi nocu^m fecerit nutri ex eo qδ sangui nē vehemēter igrossat sic frumētū coctū. Et si ex h^o qδ regie nō alleuiabiꝭ nutri cū ifrāntib^9 sic lactucis τ eis silib^9. ¶ Scias pterea φ ex əgruis medicationi bus q̄ əferunt ē iuua^m qδ fit ex eo qδ ꝫtutes əfoꝛtat alales τ vitales sic leti^a τ obuiare ei qδ sibi pl3: τ as sidue sedere cū eo cū q̄ q̄tulaꝭ. qñ3 ēt əfert sedere cū eo a q̄ vecūdaꝭ τ quē erubescit: qm egrū phibet a re bus q̄ ei nocēt. Ex eis pterea q̄ huic mō medicatiōis sunt ppinq̄ ē mutatio de terra ad terrā τ d aere ad aerē: τ d foꝛis ad foꝛas τ pcipe ei foꝛas efficeꝭ τ mo tus q̄ mēbrū dirigāt aut cōploꝛ mutēt: quēad^m pue ro lusco pcipiꝭ vt scintillas itueaꝭ: aut rē q̄ ei appet aut sicut pcipiꝭ torturā patiētivt spēis ituea ꝭ calib: qm h^o pducit eū ad h^o vt laboret i rectificādo facie3 suā τ frōtē τ ocl3 τ fortasse iuit^9 redibit ad h^o vt me lioreꝭ. Ex illis pterea qδ obseruare opꝫs ē fortes di mittere medicatiōes i tpib^9 fortib^s q̄toplus poterꝭs sic vētrē vehemēter soluere aut pvocare vōitū aut api re: τ adurere i estate τ hyeme. Ex reb^9 d3 i q̄ꝝ medi catiōe subtile ē adhibēδ. studiū ē cū i v^a əiūgūt egri tu. duo q̄ fieri əria dñt: q3 o3. v.g. vt egritu. ifreꝭ τ e^a cā calefiat aut ecōuerso: q3 o3: vt egritudo calefiat: τ ei^9 cā ifreꝭ sicut mā colice idiget calefactiōe τ inci siōe τ subtiliatōe. Et o3 vt foꝛtitudo doloꝛis ei^9 ifrefe stupefiat: τ ecōuerso. Ampli^9 scire debes φ nō ols re plō n3 ols əplonis mali^a suo medicaꝭ q̄uo euasione τ oppōne: imo multotiēs sufficit multa regls bōitas i replōne τ malitia cōplexionis.

¶ De medicatiōib^9 egritu^m malitie əplōis. Ca. ii.

Que ex eis qδ sin mā erit əplo tm pmutaꝭ: l3 si cū mā fuerit ipa eūabiꝭ. ¶ Et plerūq3 qδ ei so la sufficit eūo si əplōnis ifuse q̄ ptā ē malitiā nō ibi reliq̄rit. τ qñ3 n̄ sufficit nob istō si əplōnis diuisit ma litiā: τ^9 erit nob nec̄e əplōꝛ pmutare cū i eūan^o fuc

fecerim⁹. ¶ Dicem⁹ ꝗ ꝙ malitie ꝯplonis medicatio multꝫ fit mōis. Cōplonis nāq; malitia aut erit infu sa. ⁊ erit ipsi⁹ medica° ex ꝑ° absolute ⁊ h° ē medica^a absolute. Aut erit i fmlo vt ipa gñet: ⁊ erit ei⁹ sana° q̄ fit cū ꝑmissiōe fuatiōis. quēad^m putrefactiōez q̄ ē cū febre q̄rtana medicamur cū tyriaca ⁊ aquā frāz i tertiana dam⁹ vt extignat. ⁊ exē^m ꝑmissiōis fuatiōis ē eūo i q̄rtana q̄ fit cū elleboro ⁊ i tertiana cū scamo cū ꝑn^m iterpolatiōis q̄ accit ꝓhibere volum⁹: ⁊ ex^m ꝑmissiōis fuatiōis solū° ē eūo q̄rtane apte ꝑꝑ meliē supōz cū elleb. ⁊ febri tertiane ꝑꝑ colē dnū cum sca mo. Cū āt i aliq̄ egritudie dubitauerꝫ an sit ei⁹ cā ca litas an fritas ⁊ expiri voluerꝫ nō expairꝫ cū supfluo ⁊ caue tibi ne dcipiat teipsū q̄ erit accītal'. Et dbes scire ꝙ ifrōnis ⁊ calefactiōis tps ē v^m. ſꝫ ifrādo ē pl⁹ timorꝫ: q̄m calitas ē amica nāe: ⁊ i humectādo q̄ꝺ ⁊ exiccādo ē timor eq̄l'. ſꝫ hūectādi tps ē lōgi⁹. ¶ Una q̄ꝫ ꝑterea hūiditas ⁊ siccita ꝯfuat ꝑꝑ suaꝝ cāꝝ cō fortatiōez: ⁊ ꝑmutat ꝑꝑ cāꝝ ꝯrij ipi⁹ fortitudis aug mē^m. ¶ Et calitas q̄ꝺ fit fortior cās q̄ꝫ iā expleui mus fmonē: dein ꝑ mūdificatia ⁊ ē frilutates expel lere ⁊ replōz ⁊ opilōz apir. deiñ ex eo q̄ꝺ ipaꝝ ꝯfuat ⁊ hec ē hūiditas tēpata. Fritas vo fit fortior ex coꝙ ipius ꝯfortat cās ⁊ calitatē suffocat. ⁊ ex eo ꝙ ipam supflue resoluit ⁊ ē siccitas ſꝫ eētiā ⁊ calitas ſꝫ ac cñs. ¶ Qui aūt calitatꝫ supfluitatē cū opilōib⁹ medi cat sibi cauere dꝫ ab ifrātiōe supflua ne i ꝯuertēdo opilōz i lapidē aug^m faciat: ⁊ ne calē ꝯplōis malitiā augmētet: imo paulatim ꝑn° medicari dꝫ cū eo q̄ꝺ absterget: ⁊ si q̄ꝺ ifrāt ei suffecerit sic aq̄ ordei ⁊ suc cus scariole erit ꝯuēiēs: ⁊ si nō suffecerit istō tūc cuꝫ illo q̄ꝺ tpatū erit: ꝙ si h° nō suffecerit tūc cū eo i q̄ fb til' erit calor. Nꝫ ex h° sis sollicit⁹: q̄m iuua^m ei⁹ dia phoresis i ifrāndo pl⁹ ꝯfert q̄ꝫ sit nocu^m q̄ꝺ fac ei ca lor q̄ ad extinguēdū est facilis post aptionē. Et ē ēt cū acutoꝝ humoꝝ digō extinguēdi supfluitatē ꝓhi bet. lꝫ q̄dā holuꝫ sint q̄ ꝑtermāt ad hāc destruēdaꝫ fnlaꝫ ⁊ igrēt ꝙ fortꝫ extinctio deijcit ꝟtutē ⁊ q̄to ma gis i corpib⁹ q̄ ab egritudine debilitata fuerunt. Lꝫ aliq̄ directiōis mō māꝫ rectificet q̄ꝺ ē cū post ipsam alie ꝓueniūt egritudies: aut ex malitia ꝯplōis simpli cis aut ex māijs fris cōplōni ꝯrijs quā rectificauit. ¶ Cōplōz vo frāz calefacere q̄si difficile ē cū iā ē in fusa: ⁊ multū facile i ꝑn°. Et ad vltimū calefacere fri gidū i ꝑn° rei ē facili⁹ q̄ꝫ calꝫ i ꝑn° ifrāre: ſꝫ calꝫ i fine ifrāre lꝫ sit difficile est tamē facili⁹ q̄ꝫ frigiduꝫ in fine calefacere: q̄m supflua fritas ē ipa mors inati calorꝫ aut ei ꝓpinq̄. Et debes scire ꝙ ifrātio q̄nq̄ꝫ siccitati ꝯiūgit ⁊ q̄nꝫ hūiditati ⁊ q̄nꝫ ab vtrisq̄ꝫ sepat. Uerū tñ siccitas magꝫ fit māsiua cū fritate q̄ fenuit: ⁊ hūi ditas magis adducēs fritatē q̄ accit. Et iā q̄deꝫ oēs calores cāe cū supfluūt i exiccādo iuuāt: ⁊ q̄nꝫ etiā oēs fritatꝫ cāe cū supflue fuerit i humectādo iuuāt. Et nulla q̄ꝺ res ad h° tm̄ ꝓueit q̄tū ociositas ⁊ assi dua balneatio q̄ ē facil' in tina. Et nos q̄ꝺ te faciem⁹ scire h° i eo q̄ꝺ ē ꝑmissum. ¶ Uinū ꝑterea tēperate bibitū i hūectādo ē forte. Ampli⁹ scire debes ꝙ cum fener ifrātiōe idiget ⁊ hūectatiōe nō sufficit ad hoc illud q̄ꝺ ipꝫ ad eq̄litatē reducit: imo q̄ꝺ ipm̄ trāsire facit ad cōplōz frāz ⁊ hūidā q̄ ei debet: q̄m ipa lꝫ sit accītalis: ē tñ ei q̄l nālis. ¶ Scire q̄ꝫ dēs ꝙ sepe ē nob necū i ꝑmutādo ꝯplōz dare illd q̄ꝺ h⁹ i ꝯfortat ꝯplōz quēad^m ē nob necū dare acetū cū medicinis calis alicui mēbro. idē vt ipaꝝ penetrēt ꝟtutes: ⁊ sic ē nob necū dare crocū cū medicis ifrāntib⁹ cor ꝑꝑea vt eas ad ipꝫ ferat. ¶ Et multotiēs q̄ꝺ ē me^a venem tiōis opōis i ꝑmutādo ꝯplōz ſꝫ ꝑꝑ sui subtilitatē ñ ꝑmāet dōec sua ꝑficiat opōꝫ. Et: g nob necū ei ali q̄d admiscere q̄ꝺ ipaꝫ ispisset ⁊ retineat: lꝫ ex ea sue opōis ꝑueiat ꝯrū sic balsamo admiscem⁹ cerā ⁊ res liq̄ ad h⁹ vt ipꝫ tāto tpe retieāt i q̄ suā ꝑficiat opōnē.

¶ Ad sciēdū q̄liter ⁊ q̄n opꝫ euacuari. Ca. iij.

Res q̄ dñant rectitudinē iudicij i euāndo sꝫ de cē replō ⁊ ꝟt⁹ ꝯplō ⁊ accñtia ꝯuenietia: sic si cō tingeret ꝙ nāꝫ soluere vellem⁹: dein accideret ven tris solō: q̄m vētrē soluere lupvētrꝫ solōz ē timorosū ⁊ figura ⁊ etas ⁊ tps ⁊ aerꝫ ⁊ rōis dispō ⁊ ꝯsuetudo euandi ⁊ ars euandi. h° nāq̄ꝫ cū fuerint ꝯrīa signis ni ꝑꝑ quā euatio facieda erit ꝓhibebūt euationem. ¶ Uacuitas itaq̄ꝫ sine dubio euatiōez fieri ꝓhibet. ⁊ silr cū debilitas cuiuscūq̄ꝫ triū ꝟtutū fuerit. verūm q̄nꝫ plus eligim⁹ alicui⁹ ꝟtutꝫ debilitatē q̄ꝫ ipe^m reli quēdi euatōz ⁊ h° q̄ꝺ ē i ꝟtutib⁹ sensibilib⁹ ⁊ motiuis cū fiduciā hūerim⁹ succurrēdi rei timorose si accide rit. ⁊ silr i oib⁹ ꝟtutib⁹. Cōplō q̄ꝫ cala ⁊ sicca ad hoc ꝓhibet: ⁊ frā ⁊ humida calitatē nō hñs ab ea ēt ꝓhi bet: i cala aūt ⁊ humida facile faciem⁹ illō ⁊ fortier. Figura aūt. s. supfluitas māci aut raritas ab ea ꝓhi bet ꝑꝑ timorē ne spūs resoluat. Et silr opꝫ i regēdo debilē ⁊ macrū multā colerā rubeā in sanguie ꝯūtē vt ei blādiaris ⁊ nō ipꝫ euēs. ⁊ vt cū nutrias ex eo q̄ꝺ bonū gñat sāguinē ad fritatē ⁊ humiditatē declinā tē. q̄m ex h° sui humorꝫ ꝯplō rectificabit. aut forsas se ipꝫ forti efficiēs ⁊ euōes tolerabit. Et silr opꝫ ne illū euare sis aus⁹ q̄ ex ꝯsuetudie paꝝ cōcedit q̄ꝫ diu ab ei⁹ euatōe abstinere poterꝫ. ¶ Supflua q̄ꝫ pigue do ab eo ꝓhibet ꝑꝑ timorē ne fritas dñet. ⁊ ne caro venas ꝯpmat ⁊ eas extiguat cū vacuas iuenerit ⁊ ca lorē suffocet inatū. aut supfluitates exp̄mēdo ad in teriora expellat. Accñtia q̄ꝫ mala sic aptitudo colui ce passiōi ⁊ spasmo ab ea ꝓhibet. Etas ꝑtea ēt q̄ nō dū ad augm̄tū ꝯplemētū ꝑuenit aut ad ꝯsūptiōis ter mu^m ē trāsiēs ab ea ꝓhibet. hora q̄ꝫ mltū cala aut multū frā ab ea ꝓhibet. Et regio q̄ꝺ meridiō aliꝙ vehemēter cala ab ea ꝓhibet. q̄m plurima coꝝ q̄ ventrē solūt sunt cala ⁊ duaꝝ acuitatū ꝯiūctio tolerari nō pt. q̄m ꝟtutes i eis debiles erūt ⁊ dissolute. ⁊ q̄ exte rior calor māꝫ ad extiora trahit me^a ipaꝫ trahit ad iteriora: q̄t idē ꝑueit i diuersas ptes ꝑtractio ⁊ ad resilitētiā ꝑducit. Et septētrional' multuꝫ frā ab ea ꝓ hibet. Parua q̄ꝫ euandi ꝯsuetudo ab ea prohibet. Ars ēt qua multa fit euo sicut seruiēdi in balneo. et onera dorso deferētū ab ea ꝓhibent. ⁊ ad vltimum oīa ars laboriosa. Scios ꝑterea ꝙ intētio in oī euo ne est vna q̄nq̄ꝫ reꝝ. Aut euo illi⁹ q̄ꝺ est euandum ⁊ sequit ipsum proculdubio trāquillitas nisi ꝙ rece ptaculoꝝ lassitudo ipsuꝫ sequat: aut caliditatꝫ ebul litio aut febris ephimera aut alie egritudines que cōitant sicut excoriatio quā vētris solō in intestinis facit aut vlcera que vrine ꝓuocatio in vesica facit. ⁊ hoc q̄dem

q hoc qd lz iuuamētūm ꝯferat ei⁹ tñ vtilitas ñ sentit: im
mo qñqꝫ pñnalr dolet dōec accidēs remoueat. ¶ Et
2ᵃ ē ꝯsideratio ptꝭ sue ꝺclinatiōis sicē nausea q̄ vomi
tu mūdat: ꝛ mordica° i vētre q̄ vētris solone remoue
tur. ¶ Et 3ᵃ ē mbꝝ egressiōis ei⁹ a pte ꝺclinatiōis ei⁹
sicē basilica ꝺxtra i egritudie cpis ꝛ nō cephalica ꝺx=
tra: qm̄ si error ꝓuenerit i tali q̄le ē illō qñqꝫ sequet
im timor. ¶ Et oꝫ qd vt sit mbꝝ egressiōis ignobili⁹ illo
a quo fiet euō ne mā ad illō ꝺclinet qd ē nobili⁹. Oꝫ p̄
terea vt sit ei⁹ exitus nālis sicē mbra vzie gibbositati
epis: ꝛ itestina ꝯcauitati ipsi⁹. ¶ Est tñ cū mēbꝝ a q̄
expellit ē ipꝫ mbꝝ p qd euō faciēda est: sꝫ est in ipso
egritudo vet⁹ aut recēs pp quā ē timēdū ꝺ cursu hu
moꝝ sup ipꝫ. Ipsi g ad aliō qd sit meli⁹ trāsponendi
sunt. Et ē ēt cū ex supatiōe hūoꝝ timet sup ipꝫ egritu
do sicē cū tract⁹ fit ab oculo ad gulā qm̄ timet ne illi
qñqꝫ supueniat suffocatio: iō q̄le ē h⁹ i suauit ꝛ molli
ter fieri oꝫ. Nā q̄ꝫ plerꝝqꝫ talr opat ꝛ euat nō p ptem
q̄ ꝯsueuit iō vt mbꝝ custodiat cū ꝺbile fuerit ꝛ plerū
qꝫ ēt ē vt sit illō qd nā euat ptꝭ lōginq̄ ꝛ opposite ꝛ rē a
neat cū ipso ābiguitas: sicē cū a capite ad anum aut
crus aut pedē euat. nō. n. ꝓ certo scit si ex toto sit ce=
rebro aut ex vno vētriclo. Et q̄rta qd ē hora euatōis
ipi⁹. Nā dicē Ga. penit⁹ q i chronicꝭ egritudinib⁹ ma
turatio tm̄ ꝛ nihil pl⁹ expectāda ē. Et tu qd iā sciui=
sti q̄d sit maturatio. ¶ Et anqꝫ euones post matura
tionē ex subtiliatiuis i potu tribuere ꝺbes sicē aquā
ysopi ꝛ hasce ꝛ seminū. ¶ Sꝫ ꝛ i acutꝭ ēt egritudinib⁹
maturatiōeꝫ expectare meli⁹ ē ꝛ p̄cipue cū q̄ete fue=
rint. Qd si mobiles fuerit tūc ad euandū māꝫ festia
re erit meli⁹: qm̄ ipedi⁽ᵐ⁾ mot⁹ ei⁹ ē mai⁹ qꝫ sue euo=
nis anqꝫ ipa sit matura: ꝛ ꝓpe cū hūores fuerit subti
les: ꝛ p̄cipue cū i cōcauitatib⁹ venaꝝ fuerit ꝛ nō i mē
bris igrediētes. ¶ Cū aūt hūor i v° fuerit mbro cōp=
hēsus nullo° moueat dōec maturet ꝛ cētiā hēat tē
patā qꝫ tu sciuisti i loco suo. ¶ Et silr cū ñ fuerim⁹ se
curi q ꝟr⁹ vsqꝫ ad maturitatꝭ horā ꝑduret euabim⁹
eā postqꝫ nob cauerim⁹ vt ei⁹ subtilitatē ꝛ g̃ssitiē scia
m⁹: qm̄ si spissa fuerit ꝛ grossa ipaꝫ mouere ñ ꝺbem⁹
nisi p⁹ subtiliatiōeꝫ. Ei⁹ ꝟo grossitiē cogscem⁹ ꝓpea
q fastidiū p̄citū iā p̄cessit: aut sub hypocōdrijs dolor
extēsiu⁹ aut aduēt⁹ apatꝭ i iterioꝛib⁹. ¶ Qd aūt ma=
gis custodire debem⁹ i h° i dispōne ē hitudo cānaliū
ne ipi sint clausi: ꝛ p⁹ h° qd totuꝫ tibi poſē erit vt añ
maturatiōeꝫ vētrē soluas. ¶ Et sciās q māei euōꝫ ipi⁹
ꝺ suo loco eradicatio ē fm v⁽ᵐ⁾ duoꝝ mōꝝ. vn⁹ coꝝ ē
pp attractiōeꝫ q̄ fit ad lōginqꝫ diuersitatē. ꝛ alt pp eā
q̄ ad ꝓpiqꝫ. Et suaꝝ qd horaꝝ dignior ē cū i corpore
nullo° ē alic⁹ māei repl̄o. ¶ Ponam⁹ itaqꝫ q ab ore
viri supi⁹ mlr⁹ fluat sanguis ꝛ ab emorroydib⁹ mlie
ris supflue fluat sanguis. Unū itaqꝫ duoꝝ faciemus
Aut trahem⁹ p declinatiōeꝫ q̄ fit ad ꝓpiquā diuersi
tatē: ꝛ oportebit tūc vt māꝫ ad nares declinem⁹ faciē
do sanguinē ex narib⁹ fluere: ꝛ i alio ad matricē ꝓuo=
cādo mēstrua. aut si voluerim⁹ ad lōgiquā diuersi=
tatē attrahere euabim⁹ i p° sanguinē a venis ꝛ locis
q̄ sūt i inferiore pte corpis ꝛ i 2° a venis: ꝛ locis q̄ sūt
i supma pte corpis. ¶ Et ñ oꝫ q̄demvt i duas diame
tros ꝓlōgationē facias: sꝫ i v⁽ᵐ⁾ tm̄ q̄ sit diametri ma=
gis lōginq̄: nā si mā fuerit i supmo ꝺxtre ptis nō erit

attrahēda ad ifimū sinistre: imo ad ifimū ipi⁹ ꝺxtre.
Et h qd ē illō qd ē magꝭ neciū. aut ad sinistrā a sup̄
mo si fuerit tm̄ lōginq̄ qꝫtū est ab hūero ad hūeꝝ ꝛ ñ
fuerit dispō ei⁹ sicē dispō duoꝝ laterū capitꝭ. Mā nā
qꝫ si i dextra capitꝭ fuerit eā ad iferiora ꝛ nō ad sini=
strā trahes capitꝭ. ¶ Cūqꝫ māꝫ ad lōgiquū trahere
voluerꝭ loci dolorē p̄us sedabis ꝛ ipi⁹ minuat cōpssio
p attractiōeꝫ: qm̄ dolor ē trahēs. ¶ Cūqꝫ ad locuꝫ nō
obedit ad quē ipaꝫ trahis nō violent agas: qm̄ qñꝫ
violētia illa ipaꝫ mouebit ꝛ subtiliabit ꝛ nō trahet ꝛ
fiet veloci⁹ ꝺclinās ad dolētē locū. Et forsitā tibi suf
ficiet vt trahas: lꝫ nō euēs: qm̄ ipa attractio ei⁹ iter
ad mēbꝝ ꝓhibꝫ: lꝫ ñ extrahat p ipaꝫ g attractionē ad i
tētiōeꝫ ꝑueniem⁹: lꝫ cū ipa nō euaueris: sꝫ decliatio=
ne ꝯtētus fuerꝭ q̄ fit ligādo mbra opposita: aut vēto
sis ꝛ medicis rubicātib⁹. Et ad sūmū cū oi qd dolorē
effic. ¶ Ex mat'is aūt q̄ ad euandū sūt faciliores sūt
ille q̄ sūt i venis: ꝺinde ille q̄ i mēbrꝭ ꝛ iūcturꝭ: qm̄ qñꝫ
ē difficile eas extrhere ꝛ euare: iōqꝫ neceē ēvt cū euabū
tur alie cū eis egrediāt. ¶ Euato p̄tea ē neciū ne ꝓ
peret comedere nutrimēta mlta ꝛ mala q̄ nā idigesta
trahat. Qd si aliq̄d ex hoc fieri neceē fuerit oportebit
vt paulati ꝛ suauit fiat dōec sit fm ordinē. ꝛ vt sit qd
corp⁹ igredit digestū ꝛ ꝯuēiēs. ¶ Minutio q̄ꝫ ē euō
hūorib⁹ eq̄lr augmtatꝭ ꝓpa. Euō ꝟo hūoꝝ q̄ i quā=
titate solū augmētat aut corrūpit ꝓpa ē alia a minu
tiōe. ¶ Ois p̄tea euō q̄ est supflua fm plm febres ge
nerat. ¶ Cūqꝫ vētris ꝯstrictio q̄ fluere solebat aliqꝫ
egritudinē possidere fecerit illi⁹ euonis reuersio fm
plm ipꝫ medicabit sicē ab eo quē ꝯstrictio saniei au=
riū: aut mucoꝝ nariū ꝟriginē possidere fecit ei⁹ reuer
sio ipaꝫ remouebit. Et scito q residuū māei dimitte
re qd neceē erat euare min⁹ nocumētū ē qꝫ exq̄sitissi=
me euare ꝛ ꝑuenire i ipa ad h° vt ꝟr⁹ terreat: qm̄ mlr
totiēs nā h° resoluit residuū. ¶ Cūqꝫ hūor illi⁹ fue=
rit g̃nis c° cē oꝫ ꝛ eger tolerare pōt: nō terreri ꝺbes
ex supfluitate. qñꝫ ēt ꝯtigit cū te euare oꝫ vsꝫ ad lipo
tomiā. Cūqꝫ alic⁹ ꝟr⁹ fortꝭ fuerit ꝛ ipoꝝ hūoꝝ mā mlr
ta ꝛ mala ipam paulati eua. ¶ Et cū silr mā veheme
ter fuerit penetratiua: aut cū sanguie mltū mixta nō
poteris ipaꝫ v⁽ᵃ⁾ vice euare: sicē ē i sciatica ꝛ artetica lō
gi tpis ꝛ cācro ꝛ scabie ātiq̄ ꝛ carbūculis veteribus.
¶ Et debes scire q vētris solo a supiorib⁹ trahit ꝛ ab
iferiorib⁹ eradicat. Duab⁹ g attractiōibus ē apta cō
uenietia diuerse q̄ ēt p⁹ mat'eꝝ q̄etē ē ꝯuēiēs. Cuꝫ g
māe fuerit a supiorib⁹ ad diuersuꝫ trahet eas. ꝛ ipas
ēt eradicabit a loc' vbi sūt: vōitu ꝟo fit attractio ꝛ era
dicatio ecōuerso. ¶ Minutiōis p̄terea dispō diuersi
ficat fm loca a q̄b⁹ sanguis accipit sicē sciuisti: min⁹
itaqꝫ cūctis hoib⁹ euone dign⁹ ē ille c⁹ cib⁹ bon⁹ fue
rit, ꝛ digō bōa. In regiōib⁹ q̄ꝫ calis morātes euone
paꝝ idigēt. ¶ De rlis cōib⁹ vomitui ꝛ solutiōi vētrꝭ
ꝛ q̄lr trahit id qd vētrē soluit ꝛ vomere facit. Ca. iiij.

Oportet vt illi⁹ cib° c° solued⁹ ē vent aut vomit⁹
ꝓuocād⁹ partiat: vt qd ei i vna die sufficiebat
mltis cōedat vicib⁹. ꝛ vt sint cibi diuersi ꝛ pot⁹ ēt di
uersi. Ex hac nāqꝫ dispōne accit stō vt expellere desi
deret qd est in eo supius aut inferius. Ex cibo aūt ñ
diuerso neqꝫ sup aliū cibū igrediente stōus est aua=
rus ꝛ ipm forti cōtinet retētiōe: ꝛ ꝓpue si fuerit eius

Ex [illegible] si sanguis ab ore [illegible] fluat.

ꝗtitas pua. ¶ Mollē vo hn̄s vētrē nihil ex hͦ facere dz. ¶ Et scias ꝙ vomitꝰ ⁊ vētrꝫ solō ⁊ q̄ eis assimilat̄ nō attinēt ei q̄ bono vtit̄ regie: qm̄ ille q̄ bn̄ regit̄ nō indiget nisi eo qđ sit istis leuiꝰ: ⁊ fortasse excusabunt ea exercitiū ⁊ fricatio ⁊ balneū. Ampliꝰ si eiꝰ corpꝰ repletū fuerit plꝫ tal' replōis q̄l' ē ipiꝰ erit ex eo q̄ hūoꝝ melior ē .s. ex sāguie. Minutio igr̄ ē illō qđ ad idꝫ mūdificādū erit neciū ⁊ nō vētrꝫ solō. ¶ Cū āt minutio necessaria fuerit ⁊ vētrꝫ solō ex aliq̄ qđ sit vt elleborus ⁊ violēte medicie a minutōe incipe ðbes: qm̄ hͦ. ē ex ꝑceptꝫ hyppā. i liͦ epidimiaꝝ: ⁊ hͨ ē vitas. ¶ Et silr̄ si hūores fuerit flatici cū sāguie mixti. ꝙ si viscosi ⁊ fri fuerit fortasse minutō grossitudinē ⁊ viscositatē eis augmētabit. Incipiēdū ḡ erit a soloe vētrꝫ. ¶ Et ad summū si hūores fuerit eq̄les ꝑmitte minutōꝫ ⁊ si postea supabūdauerit eūa. qsi eq̄les q̄m fuerit i ꝑmis supabūdātē cū a hūorē ðoec eq̄t: postea mie. Et ei q̄ añ minutiōꝫ ꝑmiserat medicinā cū minutiōꝫ ꝑmittere ðbebat postpōat minutiōꝫ diebꝰ paucis ⁊ cū puū itercessit spatiū ex q̄ minutꝰ fuit ⁊ eūone idiget meᵃᵐ sumere ē ei ꝯuēiētiꝰ. ¶ Multotiēs ꝑ̄tea ex haustu meͨ ille q̄ mini ðbebat puenit ad febrē ⁊ ad estuatōm. Et si ex eis q̄ descere faciūt ꝯuenerit scias ꝙ minutōꝫ ꝑmittere ðebebat. ¶ Nō oēs ꝑ̄tea eūones sꝫ necie pp̄ supfluitātē replōis: imo q̄nꝫ sꝫ necie pp̄ egritudis magnitudinē: ⁊ pp̄ replōnē fꝫ q̄litatē ⁊ n̄ fꝫ q̄titatē. Et multotiēs qđ ē eūo necia sꝫ supuenit aliq̄d qđ phibet ⁊ n̄ ē ibi igeniū nisi i ieiunādo ⁊ dormiēdo ⁊ emēdādo ꝯplōis malitiā q̄ ex replōe puenit. Ampliꝰ eūonis q̄dā ē q̄ ē fꝫ modū ꝯseruatōis sic idiget ille cui podagra euēire solet ⁊ epilepsia ⁊ reliq̄ ab his i hora cognita: ⁊ p ꝑe i vere. Ei ḡ neciū ē vt ꝯseruatiōe vtat̄ añ suā horā ⁊ eūet ea q̄ ꝑpe i ipiꝰ egritudie sꝫ eūāda siue sit minutio: siue vētrꝫ solō: ⁊ fortasse ðsiccātia exteriꝰ appōere medicias abstergētes ē eūare: quedaᵐ hydropisim patiētes faciūt. Q̄nꝫ ēt necē ē te dar̄ meᵃᵐ q̄ sit exgñe eūandi hūoꝫ i q̄litate sic cū scamōea ē tibi necia ad eūandū colerā rubeā: ei ḡ admiscēdū ē illō qđ ipam i q̄litate diuersificet ⁊ i vētre soluēdo cū ea ꝯueniat ⁊ ipam ab eūone nō phibeat sic mirabol. Et emēdet̄ ꝯplōnis malitia si pꝰ acciderit. Hn̄tū dꝫ i iterioribus apa vētrē soluere ē difficile ⁊ facer̄ vt vomāt. Qđ si tibi neciū fuerit da eis qđ sit sic volubilis ⁊ semē croci hortēsis ⁊ apozima polypodij ⁊ cassiāfistulā ⁊ his similia. ¶ Hyp. dꝫ iudt q̄ fuerit macer ⁊ fuerit nāe cui vomere sit facile meliꝰ erit imūdādo ipm vt ad vomitū adducat̄: ⁊ vt sit hͦ i estate aut vere aut autūno ⁊ nō i hyeme. Ei vo q̄ mediocris fuerit figure conueniētior ē vētrꝫ solō. ꝙ si sibi eūo q̄ fit vōitu necia fuerit vsq̄ ad estatē expectet: ab ipo tn̄ sibi caueat cū eo nō idiget. Verūtn̄ añq̄ vētrꝫ fiat solō aut vōitꝰ ꝑmittēda ē hūoꝫ subtiliatio q̄ ē eūandꝰ ⁊ āplificatio cānaliū ⁊ ibo aptio: qm̄ hͦ ē ex eo qđ corpꝰ a p̄ea securū reddit. Et scito ꝙ facere nāe ꝯsuetudinē lēitatꝫ ⁊ obediētie ei qđ vis ex solōne vētrꝫ ⁊ vōitu facili añq̄ meᵃ det̄ aut vōitꝰ ē ex regibꝰ apiētibꝰ. Ampliꝰ vētrꝫ solō ⁊ vōitꝰ cū macredie vētrꝫ ē difficil' ⁊ laboriosus ⁊ timorosus. ¶ Meͩ dꝫ vōitū faciēs q̄nq̄ fit vētrꝫ solutiua cū stōus fuerit fortis: aut bibita fuerit sup fortē famē aut q̄ bibit habuerit passionē colicā ⁊ nāe leuitatem

podagra

scamonia

aut si vomere n̄ ꝯsueuerit: aut si meᵃ i sua suba ꝯuis fuerit ⁊ velocis descēsiōis. ¶ Et vētris solutiua tā vōitū pp̄ ðbilitatē stōi: aut pp̄ multā fecisiccitate aut ppea ꝙ meᵃ abhorret̄: aut ppea ꝙ bibitor fastidiuꝫ hr̄e solet. Ois p̄tea meᵃ q̄ vētrꝫ ē solutiua cū n̄ ipꝫ soluit aut soluit fꝫ n̄ id qđ ē maturꝫ mōet hūorē quē dꝫ soluere ⁊ dilatat ipꝫ i corpe: supatq̄ corpꝰ ⁊ ꝯuertūt ad ipꝫ hūores aliij: q̄r hūor iste i corpe multiplicat̄. ¶ Ex hūoribꝰ dꝫ ē q̄ ē velociorꝫ obediētie vōitui fꝫ plꝫ sic cola ⁊ ex eis ē q̄ vōitui rebell' exit sic melia ⁊ ex eis ē q̄ iter hͦ ⁊ hͦ ē mediꝰ sic fl'a. Et febrē qđ hn̄tꝫ vētrē soluere meliꝰ ē q̄ facere vt ipe vōat. Et cꝰ hūor ðscēdēs fuerit sicut lyntiā hn̄tꝫ facere vt vōat ē icōueniēs. Meᵃ ꝑ ꝑ̄ea vētrꝫ solōnē faciētiū ðterior ē q̄ ex medicis ē ꝯposita multe diuersitatꝫ i tpe i q̄ soluēdꝰ ē venit̄ qm̄ ventris solō ꝯturbat̄: ⁊ pᵃ vētrē soluit añq̄ 2ᵃ: ⁊ q̄nq̄ pᵃ ipam scdāꝫ expellit. Ampliꝰ q̄ bibit aliq̄d vētrꝫ solōꝫ aut vōitū sibi faciēs corpe ipiꝰ limpido: nece erit vt ei vertigo accidat aut mordicatio i vētre ⁊ angustia. ⁊ qđ ab eo expellet̄ egrediet̄ cū difficultate: ⁊ ad vltimū qđ dū meᵃ supfluitates eūat nō erit i ea estuatio: cūq̄ q̄ meᵃᵐ biberit estuatōꝫ hr̄e cepit iā eūat qđ supfluūꝫ nō ē. ¶ Hūor p̄ea q̄ vōitu aut vētris solōe eūat̄ cum ad aliū mutabit̄ hūorē: sigbit ꝙ iā corpꝰ ē mūdatū a supfluo hūore quē eūare volumꝰ. Qđ si mūdificatio vsq̄ ad itestioꝝ rasurā puenerit ⁊ ad rē nigrā, fetidū hn̄tē odorē erit malū. ¶ Sōnꝰ quoq̄ cū post vētrꝫ solōꝫ aut vōitū fuerit multꝰ ðmrabit ꝙ eūo iā pfcē mundauit corpꝰ ⁊ ꝯtlit. Et scias ꝙ cū sitis pꝰ vētris solōꝫ aut vōitū fuerit fortis maturā ⁊ vltimā purgationis bōitatē sigābit. ¶ Scito ēt ꝙ meᵃ vētrꝫ solutiua expellit illō qđ eūat cu vtute attractiua q̄ attrhit hunc eūdē hūorē ⁊ fortasse attrhit grossuꝫ relīqt sbtile queādmodū fac illa q̄ meliā expellit. ¶ Illiꝰ p̄tea vbū q̄ dicit ꝙ ipa gñat illō qđ attrhit: aut q̄ i ꝑmis attrhit qđ ē subtile: nō ē aliq̄d. ⁊ G. qđ lꝫ hͦ sentiat: pꝯtꝰ tn̄ dic ꝙ meᵃ vētrꝫ solutiua i q̄ n̄ ē venenositas cū vētrē n̄ soluerit ⁊ digeret̄ gñabit hūorē quē attrhere solebat: sed hͦ i vcā n̄ sꝫ ꝯuēiētia. ¶ Et vr̄ qđ ꝙ G. ex hͦ ꝙ certificat sentiat ꝙ int̄ attrahētē medicinā ⁊ hūorē attractuꝫ sit ꝯueniētia i subaꝝ pp̄ hͦ attrahit ipꝫ: fꝫ hͦ nō ē verꝫ qm̄ si attractio fieret: cū ꝯueniētia ferꝫ attraheret ferꝫ cū ipꝫ superaret: ⁊ auꝝ attherēt auꝝ cū ipꝫ superaret q̄nͨ sua. hͦ tn̄ certificare n̄ ē medici. Et ðbes scir̄ ꝙ hūoꝝ attractio q̄ fit potu mediciaꝝ solutiuū vētrē aut vōituꝫ faciētiū: n̄ ē nisi i vēis i qbꝰ venerit donec ad itestia pueniāt stōꝫ. ⁊ h nā mouet̄ ad hͦ vt eos expellat eꝫ. Et raro qđ accit vt cū vētrꝫ solutiuū bibit̄ ad stōꝫ ascendat: ⁊ si ascēderit ad vōitū ðelabūt. ꝙ āt ad stōꝫ ascedere n̄ dimittit n̄ ē nisi pp̄ duas cās: q̄ꝝ vna ē qm̄ mediᵃ vētrꝫ solutia veloci penetrat ad itestia. Et alia ē qm̄ cū mediᵃ vētrꝫ solutiua bibit̄ nā ppat ad hͦ vt ex vēis meseraicis ad inferiora expellat ⁊ n̄ ad supiora: qm̄ hͦ ꝓpiꝰ ē ⁊ faciliꝰ. ⁊ q̄ illō qđ ē pꝰ eas n̄ ēt ipsas ꝯmit. Et hͨ qđ ē ex eo qđ nāꝫ mouet vt ex ꝓpꝯribꝰ expellat vijs. Qđ si meᵃ vtutē hr̄et attractiuā q̄ humorē cōitaret̄ ect nā vtutꝫ expulsiue magꝫ digna vt i sano ⁊ forti superaret: lꝫ meᵃ nō attrahat nisi ad viā signatā. ¶ Meͨ vo vōitū facientis dispositio est diuersa ad hoc: qm̄ cum in stomaco fuerit in eo mora

bil' & hūorē ab itestīs ad seip̄az attrahet & sua v̄tute sugat ad nutēdū v̄tuti nāli. ¶ Et scias q̄ & lm attractionē p̄pꝛoꝝ q̄s medi attrahūt nō ē nisi ex venis & ex eo qō ē inuice p̄pꝛietati: qm̄ attractio fit i vēis & i eis q̄ nō sunt vene sic hūores q̄ sunt i p̄mōe q̄pp vicitate ad itōz & itestia trahūt: s3 i vēis ñ vadāt. ¶ Et debes scire q̄ attractio q̄ fit p̄ nares ex medicinis siccis est cā euacuādi humores a corpore sicut in hydropisi.

¶ In s̄mōe purgatiōis vētris & regulis eius. Ca. v.

Iam i p̄cedēti s̄mōe ondim̄ quō sit corp̄ p̄pa rādū ad recipiēm id qō vētrē solūit anteq̄ purget cum āplificatiōe poroꝝ & lenificatiōe natur̄ & p̄pe in egritudib̄ frig. ¶ Et ad sūmū nāz mollificare añq̄ vent̄ soluat ē ɔpetēs ei a i q̄ erit securitas: nisi i eo q̄ colice passiōi valde ē apt̄: ex h̄ nāq̄ nihil isti ē faciēm: qm̄ eēt cā s̄rmitati q̄ ei accidet. Solutorio nāq̄ vētri alic̄ tali q̄l ē ute res admiscēda ē i q̄ sit v̄tuositia ne p̄pet ōscēder ō itō añq̄ suā p̄ficiat opōez: imo equet̄ i ipo duaꝝ mediciaꝝ v̄tutes & p̄ficiat vētri solutiua opōez suā & vōitia suā ecōuerso illi. Tauli q3 s̄t ex eis q̄ colice passiōi s̄t apti: forte igr̄ nō tolerāt meam: ipoꝝ tñ p̄lūmi colicā incurrūt passionē ex reumatismis suoꝝ capitū. ¶ Ex cā p̄tea tiorosa ē vt mea vētri solutiua s̄uat̄ fece i itestis exñte sicca: imo expellēda ē saltē cū clysteri aut iure mollificatiuo. ¶ Balneū q3 igredi añq̄ vētri solo fiat aliq̄t dieb̄ ē ex eis q̄ bñ p̄pat nisi aliqd p̄hibuerit: & oz qō vt int̄ balneū & haustū me puū itueiat tp̄s. p̄ meam q3 ñ ingrediat̄ q̄s balneū: qm̄ trahit mā3 ad exterioꝛa: & nō ē bonū nisi ad vētrē ɔstrigēdū. p̄t i hyeme: q2 ñ ē timēdū p̄mā balnei casā igdi tali mō ne calor sit vllo ipe diēs ad attrahēdū s3 sit ad mollificādū. ¶ Et ad vltimū oz vt aer illi q̄ pharmatiā bibit sit talit̄ paucene sudorē faciat nō turbatōz: qm̄ h̄ eēt p̄pātorijs fricatio q3 & ex oleis iungi ē s̄lr ex p̄patorijs. ¶ Cū āt aliqs me assuet̄ ñ ē nō eā bibit: meli ē medico vt sibi caueat ne vētri solutiua violētas v̄tutes hñtia ei tribuat. ¶ Fastidiū v̄o hñtib̄: & hūores viscosos tū ypocōdrijs tēsiōez: aut q̄ i suis iterioꝛib̄ h3 isłatiōz aut opilōes ñ ē dādū aliqd dōec ista rectificet̄ nutrētib̄ mollificātib̄ & balneo & reqe & dimissiōe ei qō mouet & ei qō isłat. ¶ Illi v̄o q̄ s̄lates bibūt añq̄ hñtib̄ splenes fortes me s̄t necie. ¶ Cūq̄ aliqs meam vētri solutiuā biberit meli erit ei si mea fuerit forti vt sup eā dormiat anteq̄ ope: qm̄ opabit meli & si ōbil fuēt meli erit ei ne sup eā dormiat: qm̄ nā digeret medicinā. Cū āt mea opari cepit meli erit ei ne sup eā dormiat q̄cūq̄ mō fuerit. ¶ Amplī cū aliqs medicinā bibit ñ illico sup eā se mouer̄ d3: s3 d3 sup eā q̄escer̄ vt ip̄az nā circūdet & i ea ope: qm̄ nisi nā ip̄a opata fuerit ñ opabit ip̄a i nā3. Odores q3 nausēā p̄hibētes olfacer̄ d3 sic ē odor mēte & rute & apij & cydonioꝝ & boli & corasesi aq̄ ro. & pauco aceto aspsi. ¶ Et si ex odore me q̄s extrit̄ cū meam bibit nares ɔstrigat. ¶ Et q̄ medicinā abhorret d3 masticar̄ puū ex tarchōn ō vt sui or vl' odori v̄t stupida fiat. ¶ Qs si vōer timuerit extrēitates ɔstrigat: & cū ip̄az biberit ōsup rē s̄tiplicā bibat. ¶ Medici p̄tea pillulas q̄s ei datūri s̄t q̄nq̄ i melle voluunt: & q̄nq̄ sup eas p̄yciunt mel coctū aut zuccaꝝ coctū donec eis idē faciūt tūicā: ex eo q3 qō ē igeniositate ē vt s̄r eas poat cera cū pauco olo mollificata. & ex eoqō ē magis ɔueniēs igeniū ē vt os aq̄ aut alia re ipleat: diñ piulle sic̄ bibat̄ sup ip̄az aut q̄ aliq̄ hoꝝ igenioꝝ aptate fuerit: ā isglutiat̄ itaq̄ oēs ita q̄ me opō nō cogitet̄. ¶ Et oz vt apo3ia tepidū bibat̄ & pilulle cū aq̄ tepida sumat. Frip̄tea nouo & pedes calefaciēdi s̄t. cūq̄ ipi ara sedata fuerit ābulet & moueat̄ paulati: qm̄ mot̄ ē iuuatiu: & impōne horaꝝ ex aq̄ calida tm̄ bibat q̄ mediā ñ liq̄faciat & expellat ip̄az: & obuiet v̄tuti ei silli fuerit i hora qñ nec̄ ē vt vētri sitiat̄ sorō: potū q3 aq̄ cale malie me exit ōbilitatio. Qui āt meam bibe voluerit cale ex eis ɔplonis & ōbilis siōi. erit ei meli vt eā bibat postq̄ pū bibit aliqd qō sit sic aq̄ ordei aut succ̄ ɔuati: aut vt vir dicā cū sibus recepit nutriēs sotile & lene: s3 q̄ ñ ita fuerit erit ei meli vt ea3 ieiun̄ bibat. p̄lūmi p̄tea q̄b̄ dat̄ mea vētri solutia i estate ex ea pueniūt ad febrē. oz g̃ ne me potatio cōedat, vel bibat dōec mea suā p̄scerit opōz: nō et q̄diu mea opat dormiat nisi volutas aś fuerit vt s̄rigat̄. Qs si ipi sibus ñ tolerauerit ne comedat p̄pea q̄ sibus ē ē colic̄ & cito ōscēdit ad ip̄m cola: aut p̄pea q̄ a cōesti vehemt̄ abijt & famen tolerauerit det ei paꝝ pāi isusi pauco vio s̄r meam añq̄ vēt soluat̄: qm̄ h̄ eēt eo q̄ meam fortasse adiuuat. Oz p̄. ne an aq̄ s̄rā lauet̄ s3 cū cala. Quidā et dixert q̄ pille q̄ s̄t cū apo3iatib̄ dāde s̄t cū apo3iatib̄ q̄ sūt cū eis hōgenea. pille nāq̄ q̄ colā3 expellūt nibeā cū apo3iate dāde s̄t alic̄ qō sit. v. g. sic fumi fre & q̄ meliā euant cū apo3iate alic̄ qō sit sic epithimū aut polipodiū aut his s̄lie: & q̄ s̄ta expellūt cū apo3iate alic̄ qō sit sic cētaurea. Cū āt euāre voluer corp̄ sicci carnē hñs durā me forti sic ello. & his s̄lib̄ vehemēter studē i hūectādo ip̄3 nutrictib̄ vnctuosis: et advlnm cū fortes me nulli sunt tiori tales vz q̄le ē electuariū: qm̄ i corpe mūdo effic̄ spasmū. & r̄pleti corporis ɔmouet humiditatē motu ibido & ad itestina s̄hit illō qō ei difficile ē expeller̄ & titiali venenosi sic mezeriō & febrā. & eaꝝ ipedim cū supāt rēouet raib. Amplī me mitonēs suu odorē i stō dimit. ē g̃ sicut si me ibi rmāet: c medicamē ē aq̄ ordei q̄ ip̄3 lauat q̄ qō melioꝛ erit coꝛ q̄ i potu sumūt. Cūq̄ tp̄s plōgabit̄: & me opari ñ cepit si alleuiatio fieri potit vt nihil moueat̄ fiat q̄ si q̄d affuerit tiori meli erit vt hydromel traijciat: aut c sirupū aut aquā i q̄ nitꝛ r̄solutū fuerit: aut subyciat̄ ei collyriū aut fiat ei clystere. ex cāis v̄o pp̄ q̄s me ñ opat̄ ē cānaliū coāgustatio ō nā aut pp̄ ɔplonē aut pp̄ egrīdis vicitatē i hñtib̄. n. palysim aut apopliā mediciaꝝ vias ad suas māo coāgustat̄. Accit g̃t difficile sit facer̄ q̄ten vēt eis currat. Duas p̄. medicias vētrē soluētes i v̄dic ɔiūgere ē tiorosū & ē ex rectitudinē. Ois q3 me q̄ alicui hūori ē p̄pa cū ip̄3 ñ iuēit p̄hat̄ & vētrē cū difficultate facit & s̄lr si ip̄3 i suo ʒ isusū iuenerit. Ois p̄tea me hūorē i p̄mis ex̄hit q̄ ē ei p̄p̄. diñ illū q̄ ē p̄ ip̄m i mltitudīe & subtilitate: & reliqs s3 hūc ordinē p̄ter sāguinē: qm̄ nā vsq̄ ad postremū eū retiet & recōdit hūorē v̄o ex lōgiq̄ attrahere ē difficile. ¶ Amplī cū timor affuerit ne nausea aut sincop̄ alicui accat p̄q̄ meam biberit opoꝛtebit fieri vt añq̄ meam bibat tri

Quis ... ... bibere ... ... (marginal handwriting)

... (marginal handwriting)

b⁹ dieb⁹ aut duob⁹ cū aq̄ raphāi vōat ⁊ vt raphanū cōedat. ¶ Oȝ p̄tea ne mltū sal' sit i cib' ei⁹ q̇ me^am vlt bibere. ¶ Multotiēs q̇ȝ ex haustu medi^c pueniť ad nauseā ⁊ āgustiā ⁊ sincopi ⁊ tremorē cordꝭ ⁊ vētris mordicatōȝ: ⁊ ꝑpe cū ñ solōȝ fecerit aut sudorē. Mł totiēs p̄tea ē nob' necīū vt eū faciam⁹ vōere: ⁊ mlto tiēs excusat nos ab h⁰ dare ei r̄tētia ⁊ faceř vt aquā ordei bibat q̄ten⁹ vēť soluať ⁊ me^c malicia rēoueať ⁊ qđ i itestis retētū fuit laueť. ¶ Ille v̇o c⁹ ꝯplo fuerit frā ⁊ sř alios hūores fuerit fla supabūdās dȝ sumere p⁹ me^am ⁊ ipi⁹ opōȝ nasturtiū aq̄ cal'a ablutuȝ cū ol'o. ⁊ q̇ cal'e fuerit ꝯplōis psiliū bibat cū aq̄ frā ⁊ ol'o violaceo ⁊ zuccaꝝ tabarzeth aut iuleb. ⁊ ille qđ q̇ tēpate ē ꝯplōis semē lini. Ei āt q̇ excoriatōȝ tiuerit itestioꝝ: bolū armenū cū succo ḡnati deť. Sūere ēt dȝ q̇cq̇d dixim⁹ p⁹ fluxū vētrꝭ ⁊ si ñ ipȝ retiebit. ¶ Oi p̄tea pharmaceā bibēti cui p⁹ ea. aduēit febrꝭ melior ē aq̄ ordei. Sir⁹ v̇o acetosus ē excoriatiu⁹ ⁊ tardād⁹ ē vsȝ ad duos dies aut tres dōec i itestis v̇t⁹ sibi redeat. ¶ Ille q̇ȝ q̇ medicinā bibit 2ª die ē balneū itratur⁹: ⁊ si ex hūorib⁹ ipi⁹ aliq̇d relictū fuerit balneuȝ ipȝ mūdare potit. Nā si viderꝭ q̇ balneū sit ei sapidū ⁊ i ipo ōlecteť erit h⁰ signū q̇ balneū ipȝ ab eo. qđ relictū ē mūdificat: ipȝ q̇ȝ i eo dīte q̇ si iuenerꝭ q̇ in ipo ñ ōlecteť: imo i eo estuatōȝ patiať expelle eum. ¶ Scies p̄tea q̇ ei q̇ itestioꝝ patiť debilitatē plerūq̇ȝ ex medicis vētrē soluētib⁹ aduēit vētrꝭ sol'o fortꝭ ⁊ ꝓlōgabiť ei res ⁊ mltꝭ idigebit medicis dōec r̄tieať. I feb⁹ ēt silr̄ tieť ex vētrꝭ sol'ōe ipi⁹ noc^m. ¶ Et scito q̇ ex potu nabit p⁹ medicias vētrꝭ solutiuas ad febres pueiť ⁊ ad estuatōȝ. ¶ P⁹ solōȝ q̇ȝ vētrꝭ ⁊ miutiōȝ mltotiēs i ēpe aduēit dolor quē aq̄ cal'e pot⁹ rēouet. ¶ Et scito q̇ tp̄s q̇ maior calitas ascēdit ⁊ frigorꝭ fortꝭ nō ē tp̄s sumēdi me^am. me^a. n. i v̇e aut autūno ē bibēda. ¶ Et ver qđ ē cū niues ō mōtib⁹ cadūt. ⁊ p⁹ ver qđ vēit estas in q̇ nō ē sumēda nisi res subtil'. Autūn⁹ v̇o ē v̇i ꝯri⁹. ¶ Ampli⁹ naturē ñ ē faciēda ꝯsuetudo bibēdi medicinā cū q̄ necē sit mollificare ventrē: q: fiet ꝯsuetudiaria. ⁊ h⁰ hūs ad ipedi^m male finꝭ ꝑuēit. vnūq̇ȝ ēt q̇ fuerit sicce ꝯplōis deuꝭ ē fortꝭ medi^a. ¶ Oȝ p̄tea vt sř debilē medicinā ex motu miuať ne ei⁹ v̇t⁹ soluat. ex medicis q̇ȝ ōbilib⁹ añdictꝭ sř viole cū zuccaro. ¶ Et ille cui i hyeme necīū fuerit me^am bibere vētū obfuet meridiōalē. ⁊ i estate direřt q̇dā coꝝ ecōuerso. ⁊ h⁰ qđ disiōeȝ hȝ. ¶ Eger cū ōbili idiguerit solōe ⁊ ñ opabiť ñ magꝭ moueať sȝ diminuať. ¶ Eḡtudo q̇ȝ mltotiēs ebullire fac vētrꝭ solōeȝ ⁊ acēit febrꝭ ⁊ ē cū miutio suffīc. ¶ De supfluitate medi^c ventrem soluētis ⁊ de hora cōstringēdi eā. Cap.vj.

EX signōib⁹ q̇bus cogn̄sciť hora q̇ ē catharticum cōstrigēduȝ ē sit'. Cū ḡ vētr' solo pseuerauerit ⁊ sitis nō acciderit nō erit timenduȝ q̇ supfluitas ꝑuēit. ¶ Verūtñ sitꝭ qñȝ accit. ⁊ nō ꝑ multitudinem sol'onis vētr': nȝ ꝑ ei⁹ supfluitatē: imo ꝑ cāȝ dispositōis stōi: qm̄ si fuerit calus aut sicc⁹ aut vtrūq̇ȝ faciet cito siti: aut ꝑ cāȝ dispōnis med^c cū fuerit cal'a ꝑūgitiua: aut ꝑ cāȝ māe i seipa: qm̄ cū fuerit cal'a sicut col'a aut i talib⁹ q̇les sūt cāe h⁹ i nō erit lōge qn̄ festi avēiat sit': ⁊ sicū h⁰ haꝝ reꝝ accit ꝯuū nō erit lōge q̇n pēit⁹ sitꝭ cū tarditate veniat. ¶ Cū ḡ viderꝭ q̇ sitis iā supfluit ⁊ q̇ vētris sol'o nō sit pauca ꝯstringe ⁊ p̄cipue cū cāe festinatiōis sitis ⁊ velocitatꝭ ipi⁹ non fuerit i vētre: qm̄ i h⁹ i nō debes tardare ꝯstrictioneȝ cū sitis appuerit: ¶ Qñȝ ēt erit⁹ ei⁹ qđ egrediť ē demr̄atiu⁹ hore ꝯstrigēdi. q̇. n. colaȝ expellit rubeā cuȝ viderit q̇ iā pueniť ad flegma sciat q̇ iā medicia supflue opať ⁊ q̄to mag' si ad col'aȝ pueniť nigrā. Sāguis v̇o maioris ē tioris ⁊ deteriorꝭ piculi. ⁊ sicut ꝑ medicinā mordicatio supuenerit ꝯsiderādū erit illđ qđ i. c. ō mordicatiōe dixim⁹. ¶ De mō succurrēdi dispōni ei⁹ i q̇ supfluit vētris purgatio. Ca.vij.

INanitio supfluit aut ꝑ venaꝝ debilitateȝ aut ꝑ orificioꝝ ipaꝝ āplitudinē: aut ꝑpea q̇ pharmacia eaꝝ pūgit orificia: aut ꝑpea q̇ ex ea cōplonis malitia corpi acq̇sita fuerit: aut ex ea q̄ est sicut ipa. ¶ Cū ergo vētris purgatio supfluit liga extrema supi⁹ ⁊ iferi⁹ icipiēs ab ascellis ⁊ iguib⁹ descēdēdo ab eis ⁊ in potu paꝝ tyriace aut filonij tribue. ⁊ si poteris fac ipm sudare in balneo aut vapore aq̄ cal'e sub pānis suis capite exteri⁹ tracto. Cūq̇ȝ multū sudauerit ꝯstrictiua ad potañ. da ei: ⁊ fricef. Et fiāt ei epithimata ex reb⁹ bñ redolētib⁹ ex aq̄ myrtoꝝ ⁊ sandalis ⁊ cāfora ⁊ succo fructuū. Mēbra p̄terea ipsi⁹ extrinsecas fricare debes ⁊ calefacere vētosis cū igne sub hypocōdrys p⁹ posit' ⁊ iter spatulas ipius. ¶ Qđ si tibi necē fuerit stō ipi⁹ ⁊ itestis supponere ēpl'a ex ordeo fracto ⁊ aq̄s stipticꝭ fac silr̄ ex oleis: oleo de cidonijs oleo ō mastice. Ipe p̄terea ab aere frō ē separand⁹ qm̄ ꝑmittit eū ⁊ ipi⁹ resoluit vētrē: ⁊ ab aere cal'o: qm̄ ipius laxat v̇tutē. Cōfortari q̇ȝ dȝ ex reb⁹ bñ redolētib⁹: et ex stipticis ad trayciēñ. et dādū: ⁊ ex tortellis invino suauiť redolēte. Oȝ t̄ñ vt sit cal'e ⁊ vt panis cū succo ḡnati iā p̄cesserit. ⁊ silr̄ alaguicha ⁊ cortices papaueris albi triti. ex eo q̇ȝ exptū ē vt ḡna nasturtij pōdere triū. ʒ. sumāť ⁊ torrefiāt: dīn i adoch coquāť donec coaguleť ⁊ ad bibē tribuať: ē nāq̇ȝ vlti^m in bōitate. Oȝ p̄tea vt ei⁹ nutriēs sit stipticū infrātū cuȝ nine q̇le ē qđ fit ex succo vue acerbe ⁊ sibi silib⁹. Ex eo ēt q̇ i retinēdo sol'onē iuuat ē vt vomit⁹ ꝓuoceť cū aq̄ cal'a ⁊ ei⁹ ēt extrēa i ea mittāť ⁊ nō infrēs ea. ¶ Cum aūt alicui coꝝ sincopis supuenerit da ei vinū ad potādū. ⁊ si h⁰ totū nō ꝯtulerit tribue ei i fine rei narcotica ⁊ medicamēta fortia nota q̄ sūt i. c. ō ꝓhibitione flux⁹ vētris. ¶ Medico v̇o ē vtil'⁹ vt p̄uisor existat in p̄parādo trociscos ⁊ puluerēs pōticos añq̇ȝ sit hora ⁊ vt etiā sit p̄uisor. ⁊ in enematib⁹ ⁊ ipsoꝝ instrūis.

¶ De eo q̇ bibit medicinā ⁊ nō solui⁹ fuerit. C.viij.

CUm pharmacia solonē nō fecerit ⁊ fecerit mordicationē vētris ⁊ angustiā in ipo ⁊ q̇ sumpsit ⁊ ipam estuauerit ⁊ scotōabiť ⁊ dolebit caput ⁊ patieť aliees ⁊ oscitatiōes: succurere debes cum enemate ⁊ collyrijs siccis. Et ipe qđ bibat masticis. ʒ. iij. i aq̄ tepida. ¶ Medicia q̇ȝ qñq̇ȝ opať ꝑ stipticoꝝ bibitionē ⁊ cōestionē taliū q̇lia sunt cydonia ⁊ maciana: ꝑ ea q̇ oē stōi ꝯpmūt ⁊ qđ sub eo exit: ⁊ ꝑ qđ nauseaȝ sedāt ⁊ medicinā a suo motu q̄ ē ad supiora violēter ad ptē mouēt inferiorē: ⁊ ꝑpea q̇ nāe vim inferunt. ¶ Qđ si enema nō iuuerit ⁊ mala supuenerint accñtia extēsiōis corpis: ⁊ ocli exierint ex ⁊ fuerit motus ad superiora necīa erit minutio. ¶ Et cum medicis

Comiss quid fit

vētrē n̄ soluerit ⁊ mala eā n̄ secuta fuerit accn̄tia me-
li⁹ etiā erit vt ipā𝔷 ↄseq̄r minutio saltē𝔷 p⁹ duos dies
aut tres. nā nisi hoc factū fuerit timēdū est in ipo ne
hūores ad vnū p̄ncipaliu𝔷 m̄broꝝ moueanᷓ.

¶ De dispōnib⁹ mediciaꝝ ventre𝔷 soluentiu𝔷. C. ix.

Medicinaꝝ ventre𝔷 soluentiu𝔷 q̄dā sᷓ q̄ꝝ malignitas magna est sic̄ elle. niger ⁊ turbith cu𝔷 nō fuerit bōu𝔷. imo fuerit ex gn̄e ipi⁹ q̄𝔷 ē citrinū ⁊ agaricū cū nō fuerit albū ⁊ puꝝ. imo nigredi attinuerit: ⁊ sic̄ laureola. ⁊ q̄ res iste male sᷓ si bibite fuerit ⁊ mela i de accn̄ puenerit meli⁹ erit vt me a corᵉ expellatᷓ q̄to plꝰ poīe fuerit vōitu aut purgatōe: ⁊ medicetᷓ cu𝔷 tyriaca. Malitaꝝ p̄tea eaꝝ rēonetᷓ mali ⁊ ↄturb⁹ quā faciūt aie dādo i potu aq̄ vchcīnᷓ frā𝔷 ⁊ sedēdo i ipa sic̄ turbith citri putridi. Oīs q̄𝔷 res q̄ acuitatē frāgit glutiatōe ⁊ lenificatōe ⁊ vnctuositate i q̄ sit dulcedo ad h⁹ ↄfert. Quedā ēt m̄diciaꝝ q̄n̄𝔷 aliq̄b⁹ ,ppoꝛtiōales erūt cōplōib⁹ ⁊ alijs n̄ ↄueniūt. Scamōea nāq̄ i eos q̄ i friis moꝛāᷓ regiōib⁹ n̄ opaᷓ nisi d̄bilr nisi magna in dek̄q̄ntitas sic̄ ē mos e⁹ i tra turcoꝝ. Et q̄n̄𝔷 ē nec̄cīū q̄busdā coꝛpib⁹ i aliq̄b⁹ regiōib⁹ ne mediciaꝝ coꝛ dētᷓ: s𝔷 v̓tutes eaꝝ tm̄. Et nec̄c ē vt medicis soluētib⁹ vētrē bn̄ redolētes meᶜ misceāᷓ ,ppea vt mēbroꝝ v̓tutes eis ↄfuetᷓ. Meᶜ q̄𝔷 cordi ad h⁹ iuuam ↄfert ,ppea q̄ spm̄ aialē i vnoq̄𝔷 m̄bro ↄfortāt. plume q̄𝔷 eaꝝ subtilitate sua ⁊ facilitate iuuāt. Due p̄tea meᶜ q̄n̄𝔷 ↄiūgūtᷓ: q̄ꝝ vna suū hūorē cito expellit: ⁊ altra tarde: vna s𝔷 suā opō𝔷 efficiet postq̄ ipa iā altaꝝ ēt i suo hūore cōplsit ⁊ opabiᷓ i ipā𝔷 ⁊ ei⁹ debilitabit v̓tutē. Cūq̄ 2ᵃ p⁹ opari cepit erit d̄bil v̓tutē mouēs ⁊ nō p̄ficiēs: q̄re erit aliq̄ admiscēdū q̄ð ipā𝔷 facilē reddat ⁊ festinaᷓ faciat: sic̄. 𝔷𝔷. turbit q̄m̄ ip𝔷 stupefieri n̄ pmittit: ⁊ silr̄ fiet si eas bn̄ sciuerī𝔷 pmiscere. Amplius ↄsideraᷓ d̄bes p̄nᵃ q̄ i v̓tutib⁹ mediciaꝝ vētrē solutiaꝝ dclauim⁹ cū locuti fuim⁹ d̄ p̄ncipijs vlib⁹ mediciaꝝ simpliciū. Meᵉ p̄tea soloꝝ faciēs plm̄ opabiᷓ illð soluendo ,ppetate sui sic̄ turbith: ⁊ plerūq̄𝔷 effic̄ illð ex cōmēdo sui ,ppetate sic̄ mirabol. ⁊ q̄n̄q̄ opaᷓ illð lēificādo ,ppetate sui sic̄ siracost. ⁊ q̄n̄q̄ opaᷓ id labificādo: sic̄ mucillago psilij ⁊ pruna. In plib⁹ q̄𝔷 violētaꝝ mediciaꝝ erit aliq̄ venēositas ⁊ soloꝝ vētrē efficiūt fm̄ q̄ nāc violētia inferᷓ. Ipe igr̄ sᷓ aptāde m̄dicis i q̄b⁹ erūt bezariati. Plerūq̄ ēt adiuuāt amaritudo ⁊ acuitas ⁊ pōticitas ⁊ stipticitas ⁊ acetositas i opōib⁹ meᶜ cū ei⁹ ,ppetas ei⁹ p̄ns affuerit amaritudo nāq̄ ⁊ acuitas i resoluēdo iuuāt: ⁊ pōticitas ⁊ stipticitas i p̄mēdo: ⁊ acetositas i icisionē faciēdo q̄ ad labē ,pp at. Amplius q̄ð labere fac̄ n̄ ē ↄiūgēdū ei q̄ð i p̄mēdo iuuat talr̄ vt sint eoꝝ eq̄les v̓tutes: imo meli⁹ ē i h⁹ i vtvnū p⁹ aliū tardetᷓ: vt fit. v. g. vna duaꝝ mediciaꝝ q̄ lēificat p⁹ suā p̄ficiēs opō𝔷 q̄ ea q̄ p̄mit: dein aduēiat exp̄ssiuā ⁊ expellat q̄ð lēificatū fuit: ⁊ i reliq̄s fm̄ hāc ↄsiderationē𝔷.

¶ De eo q̄ð ex h⁹. c⁹ i alijs locis ingredū est. C. x.

Medicie vētrē solutie ⁊ lenificātes q̄ bibūᷓ ⁊ epithianᷓ ⁊ reliq̄ ab eis i n̄ro ātidota sᷓ relinq̄nde ⁊ s𝔷 etates vniuscuiusq̄ ēt mediciaꝝ simpliciū melioratio: ⁊ q̄lr̄ sit ei succurren̄. ⁊ q̄n̄o sit ei in potu tribuēda i medicis regraᷓ simplicib⁹. pille. ,p pate ad bibēdū dāᶜ n̄ sᷓ p⁹ q̄ d̄siccate sᷓ ⁊ fcē fuerit vt lapides n𝔷 s𝔷 cū molles ne penetrētᷓ retieanᷓ. s𝔷 sint sic̄ q̄n̄ sicca

ri cepit ⁊ digitis cedāt si ↄp̄manᷓ.

¶ De vomitu. C. xi.

Hoīes q̄ sᷓ remotiores ab h⁹ vt medic⁹ eos vōmere faciat leuitᷓ. aut ,pp nā𝔷 sᷓ hoīes q̄ pectus hn̄t strictū ⁊ q̄ male āhelāt: ⁊ q̄ ad sāguinē spuēdū sᷓ apti ⁊ hoīs colla hn̄tes gracilia ⁊ apātib⁹ q̄ i ipoꝝ nascūᷓ gulis apti. ⁊ stōs hn̄tes d̄biles ⁊ mltū pigueos: q̄m̄ istis ↄueniēti⁹ ē vt vēter soluaᷓ. ⁊ macris melioꝛ ē vōit⁹ colere ipoꝝ apt⁹. aut ,pp vsu𝔷 hoīes q̄b⁹ difficile ē vōerē n𝔷 vōmdi hn̄t ↄsuetudinē: q̄m̄ si istis vōit⁹ puocatus fuerit foꝛtib⁹ vōitib⁹ nō remāebit q̄n ipoꝝ vene i mēbris āhelit⁹ scidāᷓ ⁊ puēiant ad ptisim. Cū aūt alic⁹ res q̄lis sit igrabit vōit⁹ leuib⁹ p⁹ erit expiend⁹ q̄ si ei fuerit faciles. erim⁹ ei foꝛtes ausi dare sicut illū q̄ fit ex ellō ⁊ sibi siles. ⁊ si nō opoꝛtuerit vt fiat q̄ten⁹ vomāt: aut fuerit vn⁹ cui nec̄cīū erit dare vōitū p̄pa ip̄m ā n̄ ⁊ fac ei ↄsuetudinē ⁊ mollifica ipi⁹ nutriētia ⁊ fac ea vnctuosa ⁊ soluta ⁊ fac eū descerᷓ ab exercitijs. ⁊ postea da ip𝔷 ei. ⁊ da i potu vnctuosa ⁊ olera cū vino. ⁊ ad comedēdū da ei anq̄ vōat nutriētia bōa ⁊ ,ppe si vōit⁹ fuerit difficil: q̄m̄ foꝛtasse nō vōet ip𝔷: imo nā eū retinebit: ⁊ meli⁹ ē vt bonū reticat q̄ malū. Cūq̄ p⁹ cibū quē cōedit cā vōendi vōuerit tardet cōestionē𝔷 dōec fames sit foꝛtī𝔷: ⁊ seda siti e⁹ cū aliq̄ q̄ð sit sic̄ syrup⁹ maciāoꝝ sine aq̄ ⁊ nō cū iuleb n𝔷 syrupo aceto so: q̄m̄ vomeᷓ faciūt. Cib⁹ āt q̄ ē ei vtil ē pulli⁹ i cardabē ⁊. iij. phiale vini p⁹ ip𝔷. Et ille q̄ð q̄ acetosu𝔷 vōnerit ⁊ nō ↄsueuit ⁊ i pulsu aliq̄ð signū febrī hūerit cōestiō𝔷 vs𝔷 ad mediū diē tardet ⁊ āniþa𝔷 aq̄ā calam rosaceā bibat. cui āt acciderit vt colī𝔷 vōat nigrā ip si⁹ stō spōgia aceto calo īfuso supponaᷓ. ⁊ meli⁹ q̄ð ē vt sit cib⁹ q̄ ad vōendū sumiᷓ diuersus: q̄m̄ cū ē vn⁹ q̄n̄𝔷 ip𝔷 āplectiᷓ stōs i dimittēdo ip𝔷 fit auar⁹. Post vōitū aūt ipi⁹ supfluū ↄfert aues puer ⁊ pulli cū ābulare icipiūt: ossa tn̄ suaꝝ extremitatū nō cōedat: q̄ sᷓ g̃uia ⁊ i stō tardāᷓ ⁊ fac eū ingredi balneū. In hora āt vomēdi curratᷓ ⁊ exercitetᷓ ⁊ fiat vt laboreᷓ. p⁹ vōat sitq̄ h⁹ i media die. In hora p̄tea vomēdi: oꝫ vt oculi ligētᷓ suppositī pilis duab⁹: sind̄: ventᷓ leui fascia tpatē fascietᷓ. Res q̄𝔷 q̄ vōit⁹ sᷓ p̄patoꝛie sᷓ eruca ⁊ raffanus ⁊ carica ⁊ calam̄tū mōtanūᷓ recēs ⁊ cepe ⁊ poꝛrī ⁊ aq̄ oꝛdei cū fece sua ⁊ melle: ⁊ pultes fabaꝝ cū dulcedie ⁊ vinū dulce: ⁊ nuces cū melle ⁊ q̄ sᷓ eius filia et miela q̄ fcā ē ex pāe azimo ⁊ oleo ⁊ melōes ⁊ cucūeres ⁊ eaꝝ sēla aut aliq̄d ex coꝝ radicib⁹ trit ⁊ i aq̄ īfusis cū dulcedīe ⁊ hermodactili ⁊ raffan⁹. q̄ āt vinū bibit iebriās ad h⁹ vt euōat nō icipiat vomere dōec adhuc paꝝ bibat: s𝔷 bibat mltū. suchaha q̄𝔷 cū bibita fuerit cū melle p⁹ balū. faciet vōere ⁊ soluet vētre𝔷 āpli⁹ q̄ vōere voluerit nō foꝛtiᷓ masticaᷓ dꝫ ,ppe ip̄m. Cū āt aliq̄s foꝛtē vult vōitiuū sumerᷓ sic̄ q̄ fit ex ellō ip𝔷 biberᷓ dꝫ nisi fuerit q̄ ,phibat p⁹ duas horas diei ⁊ postq̄ sterc⁹ ab itestīs exierit. ⁊ si cū pēna vōuerit bn̄ erit. ⁊ si nō moueaᷓ parūp: ⁊ si nō i balū. mittatur pēna q̄𝔷 q̄ fit vōit⁹ iūgēda ē ex aliq̄ q̄ð sit sic̄ oleū: sisainū. q̄ si icēstio acciderit⁊ āgustia stōi detᷓ i potu aq̄ calīa ei aut oleū: q̄m̄ aut vōitū faciet aut vētrē soluet Ex eo p̄. q̄ð ad h⁹ iuuat ē stōi ⁊ extroꝝ calefactio q̄m̄ h⁹ nauseā facit. Cūq̄ meam vomere faciēs ,ppauerit ⁊ suā icepit opō𝔷 vōit⁹ q̄escere dꝫ ⁊ odores bonos olfacere: ⁊ ei⁹ extrēa cōpmēdo sᷓ fricāda: ⁊ paꝝ aceti est

melones

penna

ei i potu tribuēdū: ⁊ cōedat maciana ⁊ cidōia cū pau co mastic. Et scito q̄ mot⁹ fac mag̃ vomere ⁊ quiea min⁹. Et estas ē tp̄s i q̄ mag̃ ē dign⁹ vt i ipo fit vōitus q̄ si alicui neci⁹ fuerit ⁊ nō fuerit figure ipi⁹ pueriens estas erit dignior hora: vt i ea pcedat ⁊ finito vōitus lōgiđor ẜ mōz purgatiōis p⁹ ē stōi solu⁹ ⁊ n̄ intestinoꝝ: ⁊ ad mōz qđ purgatiōis 2ᵉ capit̃ ⁊ toti⁹ corpis. Ipi⁹ v̄o affectio ⁊ eradicatō ē ab iferiorib⁹. Et tu qđ cogsces vōiᵐ ꝯferētē ab eo q̄ nō fecit iuuaᵐ ex eo q̄ ipz seqr̃ alleuiatiōis ⁊ desiderij bōi ⁊ āhelit⁹ ⁊ pulsus bōitas: ⁊ silr̃ ex dispōib⁹ aliaꝝ v̄tutū. ex⁹ āt inceptio ē nausea. Et dr̃i⁹ qđ malū qđ effic̃ ē mordicatō fort̃ i stō ⁊ adustio si meᵃ fuerit fortis sic ellūs ⁊ qđ ex eo fit: qm̄ icipit a saliua q̄ fluit: dēn̄ seqr̃ ipaz vōit⁹ mlti fiat; mltotiēs p⁹ quē seqr̃ vōit⁹ rei liq̄de tenacis mordicatō q̃z ⁊ dolor erit māsiuus: ita q̄ alia: accn̄ᵃ n̄ mutēr nisi i nauseā ⁊ āgustiā. Et qn̄z soluit̃ ēt v̄ēt: p⁹ ea i hora 4ᵃ icipit descer̃ ⁊ ad reqē v̄ciat. Malū āt ē vt vōit⁹ n̄ pueiat ⁊ magnificer̃ āgustia ⁊ accidat tēsio ⁊ ḡsio ocloꝝ ad exteriora ⁊ fort̃ rubedo i eis vtrisq̄ et sudor mlt⁹ ⁊ iffectio voc̃. Si g̃ alicui acciderit nisi ei subueniat̃ pueniet ad mortē in. Illū āt q̄ ei succurrit̃ ē enēa: ⁊ dos̃ mell cū aq̄ cal'a. ⁊ i potu ei dare olea i q̄b⁹ tyriace v̄t⁹ erit sic oleū d̃ lilio. Et labora docēc vomat: q̄ si vōuerit n̄ suffocabit̃. ⁊ adhibe ēt enēa qđ sit apđ te p̄patū. Et egri. qđ q̄ st̃ digniores covt i ex̄stat vōit⁹ st̃ chronice sic hydropisis ⁊ epilia ⁊ melia ⁊ lep̃ ⁊ podag̃ ⁊ sciatica. Uōit⁹ p̄. cū suis iuuamt̃ plerūq̄ affert egri. sic qn̄z gnāt surditatē. Amplı⁹ miutio nō ē cū eo ꝯtinuāda: ẜ tardāda trib⁹ dieb⁹: ⁊ pcipue si i ore stōi fuerit hūor. Uōit⁹ q̃z mltotiēs fit difficilis pp hūoꝝ sbtilitatē. Ipe igr̃ ē igsland⁹ potu ⁊ sanie ⁊ gn̄g̃nati. Et scito q̄ erit⁹ male rei p̄teriora p⁹ vomitū ē signū q̄ illū qđ faciebat fastidiū dscēdit iferi⁹. ⁊ vōit⁹ p⁹ ascellationē ē signū qđ ē ex accn̄tib⁹ ascellādi. hora p̄. vomdi i estate melior cā dolor̃ i m̄ridie ē. Et vomit⁹ corpi ꝯfert: ẜ visui nocumtū fac̃. Amplı⁹ faciendū nō ē vt p̄gnās vōat: qm̄ supfluitates corpis ipi⁹ i ea nō eḡdient̃. ⁊ vōit⁹ ⁊ labor eā ad estuatiōz pducēt faciēdū ē igr̃ vt descat. Alij v̄o qb⁹ accit vōit⁹ st̃ iuuādi.

De eo qđ agere dz ille q̄ vomit. Cap. xij.

Cu3 ille q̄ vōuerit a suo vōitu euafrit os suū ⁊ faciē p⁹ vōitū abluer̃ dz ex aceto aq̄ ⁊ pato vt grauitas q̄ qn̄z capiti accit rēoueat̃: ⁊ paꝝ mastic̃ cū aq̄ maciāoꝝ bibat: ⁊ caueat sibi a cōestiōe ⁊ potu aq̄: et diu descat: ⁊ ipi⁹ iungāt̃ hypocōdria: ⁊ igrediat̃ balneū ⁊ abluat se velocit̃ ⁊ eḡdiat̃ ⁊ si neciū ei fuerit dare ad cōedēdū sit res bōi sapor̃ ⁊ bōe subē ⁊ velocis digōnis.

De iuuamt̃ q̄ affert vōit⁹. Cap. xiij.

Hyppocrates pcepit vōitu fieri iv⁹ q̃z mēse duob⁹ dieb⁹ ꝯtinuis: vt i 2ᵒ eūdet̃ id qđ i p⁹ die fuit difficile. ⁊ vt expellat̃ id qđ aduēit stō hyp. nāq̄ securitatē fac̃ q̄ cū eo ꝯfuat̃ sāitas. h⁹ āt pl's ē malū. Et vomit⁹ qđ q̄ ē h⁹i eūat st̃a ⁊ colaz ⁊ mūdificat stōz Ipe nāq̄ nō hz qđ ipz mūdet sic itestia hn̄t colaz ru. q̄ ad ea dscēdit ⁊ mūdat ea: ⁊ remouet ḡuitatē q̄ accit capiti: ⁊ clarificat visuz ⁊ aufert fastidiū: ⁊ ꝯfert ei ad cᵉ stōz dscēdit col'a q̄ ipsi⁹ corrūpit cibū: qm̄ cū pcesserit vōit⁹ c⁹ cib⁹ sp̄ mūd⁹ veniet ⁊ remouet abhoiatōz q̄ fit pp vnctuositatē ⁊ casuz dsiderij ipi⁹ meri: ⁊ qđ fac desiderare acutuz ⁊ acetosuz ⁊ pōticuz. ⁊ ꝯfert lassitu corpis ⁊ vlcerib⁹ q̄ st̃ i renib⁹ ⁊ vesicca: ⁊ ē lepre forte medicaᵐ ⁊ malitie coloꝝ ⁊ epilie stōatice ⁊ ictericie ⁊ asmati ⁊ tremori ⁊ paralysi: ⁊ ē ex curatiōib⁹ q̄ ꝯferūt hn̄tib⁹ vlcera nigra magna. Ipe q̃z fieri dz i mēse semel aut bis p⁹ replonē ita q̄ nō obseruet̃ reuolutio scita nz nūer⁹ dieꝝ mot⁹. Et ille qđ cui mat⁹ iuuaūᵐ affert vomit⁹ est c⁹ complo p⁹ est colerica ⁊ ē macer.

De malitijs q̄ pueniūt ex supfluo vomitu. c. xiiij.

Supflu⁹ vōit⁹ stō nocet ⁊ ipz debilitat ⁊ resoluit ipmᵗ ⁊ facit eū aptū ita vt māe ad eū pueiāt ⁊ ob est pectori ⁊ visui et dētib⁹ ⁊ ātiqs capit̃ dolorib⁹ nisi eis q̄ st̃ pp satietatē stōi ⁊ facit nocuᵐ epilie capitis q̄ nō est cā iferioꝝ m̄broꝝ. Supfluitas q̃z q̄ ē i ipo nocet cpi ⁊ pulmōi ⁊ oclo ⁊ aliq̄s v̄eaꝝ qn̄z scidit. Ex hoib⁹ p̄fea ē q̄ vult cito ipleri: dēnde nō tolerat. imo p̄pat ad vomēdū. ⁊ actio h⁹ ex eis ē q̄ pducūt euz ad malas egritudines māsiuas. Ipse g̃ a replectione phibend⁹ est ⁊ tu ipsi⁹ cibum et potum mensura.

Ut succurrat̃ dispōib⁹ q̄ accit vomentı. Cap. xv.

De phibitiōe āt vomdi diximus iā qđ oportebat Tēsiōi v̄o ⁊ dolori q̄ sub hypocōdrijs fiūt ꝯferūt pāni aq̄ cal'a ifusi ⁊ suppositi ⁊ oleis lenificātibus et ventose cuz igne. Forte āt mordicatōz i stō p̄manētem remouet bibere iura vnctuosa q̄ cito digerāt̃ et ungere locum ex aliq̄ qđ sit sic oleum vio. mixtuz cū oleo de keiri ⁊ pauca cera. Singultum v̄o si cum eo acciderit ⁊ pmāserit retinebit sternutatio et dare ei ex aq̄ cal'a ad traijciēn. paulatim. Et de sanguine qđ iā diximus in caᵒ de impedimentis vomitus. Accessiō v̄o et egri. frigidis. et interfectioni vocis q̄ accit p⁹ ipz ꝯfert ligare extrema et stringere ea et supponere stō pānum infusum oleo in q̄ cocta fuerit ruthe et sicidis: ⁊ dat̃ ei ad bibendum mel cum aq̄ cal'a. ⁊ hn̄ti qđ alsubeth fiat hoc ⁊ in aurez eius mittatur.

De eo in quo supfluit vomitus. Ca. xvi.

Fiat vt ipe dormiat ⁊ igeniet̃ q̄to plᵒ possibile fuerit qūo dormiat. ⁊ ligent̃ ei⁹ extrēa talr̃ q̄lr ligant̃ cū fluxū vētri retinere volum⁹. ⁊ ipi⁹ medicet̃ stōs cū ēplis pōtic̃ fortitudinē faciētib⁹. Qđ si vōit⁹ supfluerit ⁊ icessant̃ egrediat̃ hūores dōec sāguis exeat da ei ad bibēdū lacti̇̃ i vio mixti q̄tuor coclias: qm̄ meᵉ vōitiue malitiā repmit ⁊ sanguinē phibet ⁊ nām lenit. Qđ si p̄te pectori ⁊ stōi a sangule cū h⁹ mūdificare voluer̃ ne ex eo aliqđ coagulet̃ da ei ad bibendū syrupū acetosū siue sit ex melle siue ex zuccaro cōmune i frātū paulati. cū h⁹ q̃z qn̄z ꝯfert bibere succuz portulace cū bolo armeno. Cū g̃ terrefact⁹ fuerit p aliq̄ i q̄ supfluit meᵃ fac ipz vomere. ⁊ oz q̄dē te q̄rere medicias vōitiuas ẜ suos ḡdus. ⁊ qūo queq̄ eaꝝ ad bibēdū sint dāde: ⁊ pcipue ellebori i ātidotario ⁊ medicis simplicib⁹.

De enemate. Ca. xvij.

Enema est medicamē nobile in expellendo supfluitates q̄ fiunt in intestinis et in sedando dolores renū ⁊ vesice ⁊ apata ipoꝝ ⁊ egritudines colicas in attrahendo superfluitates a mēbris principalib⁹ et superioribus. que vero ex eis sunt acuta debilitāt epar ⁊ pducūt ad febrem. Ex enematibus pra. fit iuuamē i expellēdo reliq̄as quas inanitio reliquūt. Formā v̄o clysteris ⁊ qūo clysterizetur iam retue

Enema qđ fit

lumꝰ i caꝰ ꝺ colica. ¶ Et ꝺꝫ q clysterizati sitꝰ melior sit vt supinꝰ iaceat. deiñ reuoluat se ad latꝰ dolēs. Et clysterizādi hora melior ē cū ē aeris frigitas: qm̄ seqꝛ inde ne augmēteꝛ grauitas ꝛ dolor ꝛ estuatio ꝛ nausea. Baln̄. pra. solet faceꝛ vt ebuliāt hūores ꝛ spgāꝛ. Clysterꝫ ꝺꝫ ɔditio ē vt aerē ꝛ hūores retētos attrahat. ꝛ pp hᵒ ſꝫ plꝫ n̄ ē boᵐ vt baln̄. enēan pmittas. ¶ Qꝺ si qs i itestis pustulas hn̄s ipo indiguerit cā febꝛ aut alicꝰ egtudinis ꝛ timuerit ne enema retineaꝛ supponere ꝺꝫ ano suo ꝛ femori ꝛ locis q̄ st in circuitu speltā calefactā cū pāno. ¶ De epithimatibꝰ. Ca. xviii.

EPithimata st ex medicis bōis q̄ ad ipaꝫ perueniunt egtudinē. ¶ Et meᵃ fortasse duas hꝫ ꝟtutes: vnā subtiliatiuā ꝛ alterā ingssatiuā ꝛ erit maior necessitas subtiliatiue ꝗ inspissatiue. ¶ Cūqꝫ eiꝰ inspissatio fuerit trans subtiliatiōꝫ cū ex ea fiet ēpim penetrabit subtilitas ꝛ rēanebit spissitudo: ꝛ iᵃ qꝺ q̄ penetrat ɔfert sic faē coriādrū cū ordeo fracto cū ex eis fit ēpiꝫ sr scrofulas. Empl'a pra. st taliaq̄lia epithimata: ſꝫ ēpl'a st dura ꝛ epithiata currētia. Est ꝺꝫ cuꝫ epithiata fiūt cū pānis: cūqꝫ mēbus pncipalibꝰ suppōunꝛ sic epi ꝛ cordi ꝛ nō fuit ibi qꝺ phibeat conferūt pāni suffumigati ex xiloaloe crudo ꝛ ꝟtutes epithiatū bonū tribuūt odorē quē pncipalia diligunt.

¶ De embrocis. Capi. xix.

EMbroce st medicamēta ɔgrua ei qꝺ ex capite ꝛ alijs mēbus ꝺꝫ resolui ꝛ illi cui cōplōꝫ necīuꝫ est pmutare. In mēbus āt q̄ ēbrocare oꝫ ex cal'o ꝛ frō si nō i eis fuerit supfluitates q̄ ꝺscēdūt fiat pᵒ embroca ex calefcō: deiñ fiat ex aq̄ frā vt ɔstringāꝛ: q si res diuersa fuerit a frā icipiaꝛ. ¶ De flōmia. Cap. xx.

FLōmia ē eūo vnis q̄ mltitudinē eūat. ¶ Mltitudo āt est augᵐ hūoꝝ sr eq̄litatē ipoꝝ i venis. Et nēo qꝺ est flōmādꝰ nisi vnꝰ duoꝝ: vnus eoꝝ est egritu. ppatꝰ q̄ cū ipiꝰ sanguis mltiplicatꝰ fuerit cadet in eas. ꝛ alꝛ ē cadēs i eas. ¶ Vnusqsqꝫ āt eoꝝ ant flōmaꝛ pp sanguis mltitudinē: aut pp ipiꝰ malitiā: aut pp vtrūqꝫ. ¶ Et his qꝺ egritu. ppatꝰ ē sic q̄ ē expositꝰ sciatice ꝛ podagre forti ꝛ artetice sāguieis: aut iᵉ cui accit sputū sanguineū ex fissura vene q̄ i pl'mōe eiꝰ exit tenuiꝛ ɔsolidata: qm̄ cū ipiꝰ mltiplicabiꝛ sāguis findeꝛ: ꝛ apti epilie ꝛ melie cū sāguis mltitudine: ꝛ sq̄ātie ꝛ apatibꝰ interioꝝ ꝛ obthalmie cale: ꝛ eis qbꝰ emorroydaꝝ sāguis q̄ flueꝛ solebat ē rtētꝰ: ꝛ mulieribꝰ qbꝰ mēstruꝰ sanguis ē restrictꝰ: hoꝝ tn̄ colores nō ōmeant q flōmari ꝺbeāt pp ipoꝝ obscuritatē aut albedinē aut ꝟiditatē: ꝛ illi q̄ i interioribꝰ mēbris cū ɔplōe cal'a ꝺbilitatē patiunꝛ. Nā istis melius ē vt i ꝟe minuāꝛ: lꝫ in has nōdū inciderit egritu. ¶ Et ill' qbꝰ pcussio accit aut casus: qm̄ qn̄ꝫ minuūꝛ timēdo ne eis accidat apa: ꝛ q̄ hꝫ apa minuēdꝰ ē: qm̄ timeꝛ ne apiaꝛ āteq maatureꝛ: lꝫ nō indiguerit. ꝛ nō fuerit ibi mltitudo. Et dēs sciꝛ qꝺ iste egritu. timeꝛ: ꝛ nōdū i eas ceciderit pls recuꝛ eis ɔcedit minutio: ꝛ cū i eis ceciderit i eaꝝ pnᵒ pcēit flōmia dimittaꝛ: qꝛ hūores subtiliat ꝛ eos p corpꝰ fluere faē ꝛ eos sano sanguini admiscet. Et ē ēt cū nihil eūaꝛ ex eo qꝺ oꝫ: ꝛ facit qꝺ necīa sint medicameᵃ alleuiātia. ¶ Cūqꝫ maturatio appuerit ꝛ egritudo pnᵐ aut statū pterierit: tēsꝛ oportuerit vt minutio fiat si nō fuerit qꝺ phibeat: fiat flōmia. ¶ Flōmia ꝺꝫ eūo vētriꝫ ē faciēdā i die morꝰ egritudis: qꝛ ē dies recedēdi ꝛ ingrēdi sōnū et dies ebullitiōis egri. ¶ Et cū egritudo ē hn̄s crisiꝫ i cuꝰ tpe ē lōgitudo nulloꝰ sāguis mltꝰ ē minuēdꝰ: sed si pole fuerit qs ē faciēda. q si n̄ fuerit pole vt qs fiat ex eo paꝝ minuaꝛ: ꝛ i corpe sāguis thesaurꝰ rcōdaꝛ ad flōmiā faciēdā si appuerit ꝛ ꝟtꝰ ɔfueꝛ ad resistēdū i crisibꝰ. ¶ Qꝺ si mltū pterierit tpis ex q̄ qs minutꝰ fuerit ꝛ i hyeme fuerit ɔqstꝰ q se qsi fractū sentiat minuaꝛ ꝛ sāguis p thesauro recōdaꝛ. Ampliꝰ qꝛ flōia ppea q ad diuersū trahit: nāꝫ ſꝫ plꝫ retiet. Cūq ex mlta minutiōe ꝺbilitabiꝛ ꝟtꝰ mlti gn̄abūꝛ hūores. Syncopis pra. accit i pᵃ minutiōe cū sbito euenerit ei q̄ nō ɔsueuit: ſꝫ vōitū pmittere ē ex eo qꝺ eā phibet: ꝛ sīr vōere hora q̄ accit. Et dēs scire q minutio ē pturbās dōec qescat. ¶ Flōmia ꝺꝫ ꝛ colica raro simul eueniūt. Pregnās pra. ꝛ mēstruata nō minuaꝛ nisi pp magnā necītatē sic ē necītas retinēdi fortem sāguis sputū cū ꝟtꝰ fuerit ɔueniēs. Et dēs scire q nō qtiēs noīata sigꝫ replōis appuerit oꝫ vt minuas: imo qn̄ꝫ ē replo ex hūoribꝰ crudꝫ ꝛ ē tūc flōmia mltū ipediēs: qm̄ si minueris n̄ maturabis eos ꝛ tiebiꝛ ne eger pdaꝛ. Nō āt ē icōuēiēs vt ille i q̄ melia supabundat minaꝛ. postea meᵃ solutia eūeꝛ. Sꝫ sollicitꝰ ē dēs ex dispōne coloꝝ ſꝫ ɔditōꝫ quā nūc dicemꝰ ꝛ ɔsiderare tēsionē. qm̄ pp tēsionē p totū corpꝰ icedentē magis eris ɔfidēs q flōmare dēs. Cū ꝟo sāguis alicuiꝰ fuerit bonꝰ paucꝰ ꝛ fuerit i ipiꝰ corpe multi mali hūores flōmia bonū rapiet ꝛ malū reliqt. Et cū alicuiꝰ malꝰ sāguis fuerit paucꝰ ꝛ declinauerit ad mēbꝛ aliqꝺ q eꝰ decliatio vehemēꝛ ipedit ꝛ fuerit necīū vt ipe minuaꝛ: ex eiꝰ sāgule paꝝ erit assumēdū: ꝛ cibo bono erit alēdꝰ: deiñ erit minuēdꝰ iteꝝ pᵒ dies ppea vt malꝰ sāguis ab eo extrahaꝛ bonꝰ rstaureꝛ. Qꝺ si mali hūores colli ci i eo fuerit igenieꝛ qtenꝰ subtili pharmacia eūeꝛ aut vōitu aut vt sedeꝛ: ꝛ stude i hᵒ vt eger qescat ꝛ digeraꝛ ꝛ dorꝛ. Et si gēli fuerit āti q̄ pcepūt vt balneeꝛ ꝛ i suis misterijs moueaꝛ ꝛ dabāt ei ad bibē. an̄ flōiā ꝛ pꝰ ipaꝫ an̄q aᵈ fieret minutio sirupū acetosū sbtiliatiuū coctū cū isopo ꝛ hasce. Cū āt flōmia necīa fuerit cū ꝺbilitate ꝟtuꝫ cā febris aut alioꝝ hūoꝝ ptire flōmiā sic dixīmꝰ. Ampliꝰ flōia stricta magis ē ɔfuatiua ꝟtutꝫ: ſꝫ tn̄ subtilē ꝛ claꝝ iterdū sāguinē flueꝛ facit ꝛ spissū ꝛ turbidū ſꝫ. Ampla ꝟo velocit ē ad fincopi ꝛ magꝫ opatia i mūdificādo: tardior ad ɔsolidā. ſꝫ tn̄ est dignior ei q̄ ſꝫ pruatiōeꝫ flōmaꝛ ꝛ i gēlis. Et āplā qꝺ efficere i hyeme ē dignꝰ ne ɔgeleꝛ sāguis ꝛ āgustā efficeꝛ i estate ē dignꝰ si necīa fuerit. Flōmādꝰ ptea supinꝰ iaceat qn̄ flōmaꝛ. hᵒ ē em̄ ɔuenientiꝰ ad hoc vt ipiꝰ ɔfueꝛ ꝟtꝰ: ꝛ ne ei supueniat sincopis. In febribꝰ āt a minutiōe cauēdū ē. s. i his q̄ vehemetis sunt calefactiōis ꝛ iflāmatiōis: ꝛ i oibꝰ nō acutis febribꝰ i sui pnᵒ i die piodica. In febribꝰ ptea cū qbꝰ aduēit spasmꝰ ē a minutiōe cauēn. lꝫ fuerit necīa: qm̄ cū spasmꝰ accit vigilare faē ꝛ sudaꝛ mltū ꝛ dijcit ꝟtutē: qpp sāguis thesaurꝰ ē dimittēdꝰ. Et sir opꝫ vt ex minutiōe febricitātis cuiꝰ febris nō ē ex putrefactiōe mioratio fiat ppea vt ad resoluē. febrē thesaurꝰ relinqꝛ: ꝛ si fortis iflāmatiōis nō fuerit ꝛ fuerit febris putrida attēde decē rias ꝛ postea iuuere i vitali. Et

Si vrīa fuerit grīsa ⁊ rubedini attinēs ⁊ pl'sus ēt fuerit magn' ⁊ facies tūida ⁊ febꝛis ī suo motu nō ꝑpet: flō ma ī hora q̄ stōus a cibo ē vacu'. ¶ Et si vrīa fuerit sbtil' aut ignea āt facies apn° egritudīs fuerit tornatil' caue tibi a flōmia. Q̄ si iterpolatio ī ea fuerit ⁊ q̄es febꝛis ī ip̄a fiat mīutio. ¶ Dispōnē q̄z tremoꝛis ꝯsidera: q̄m cū trēoꝛ fuerit foꝛtis a mīutōe tibi cauēdū erit ¶ Ampli' sāgūis q̄ egdit colorē attēde ⁊ si fuerit sb tilis albedini attinēs ip̄z ilico retīe. ⁊ sūmope tibi caue ne egꝛ ad vnā duarū ꝑducas rex. s. hūoꝝ colericoꝝ ebullitōez ⁊ frōꝝ cruditatē. Cūq̄ ī febꝛe te opoꝛtebit flōmar nō attēdas q̄ q̄dā dn̄t. s. q̄ nō ē bonū vt p' 4m diē fiat: q̄m bonū ē vt fiat ēt si fuēit p'. xl. dies ⁊ h' s̄z sn̄iaz. G. lz ꝓmittet ⁊ ꝑpar̄ sit meli' cū sig̃nes certe fuerit. ¶ Q̄ si iā h errātū fuerit q̄cūq̄ hora iuenerīs egꝛ ⁊ oportuerit flōma ip̄z postq̄ dcē rex sollicitudinē hūeris. ¶ Mltotiēs p̄terea flōmia ī febrib' lz necīa n̄ sit effic̄ vt nā foꝛtis fiat sꝫ māz ꝑpter q̄ eā effic̄ paucā: ⁊ h' q̄ cū fuerit figura ⁊ etas ⁊ v̄t' ⁊ rliq̄ talia q̄ ꝓmittāt. ¶ In febꝛe āt sāgūlea nec̄e ē vt eūs fiat mīutōe n̄ sup̄flua ī ꝓn' ⁊ sꝫ flua cū affuerit mat̄atio febꝛis q̄ mltotiēs rēouet ī hora flōie. ¶ Tibi q̄z cauet̄ obes a mīutiōe ī ꝯplōe vehemētis fritatis ⁊ ī rgionib' foꝛtis fritatis ⁊ ī hora foꝛtis doloꝛis ⁊ p' balneū rsolutiuū ⁊ p' coitū ⁊ ī etate q̄ ē mioꝛ. 12. ānis q̄tūpl' posteris: ⁊ ī etate senū q̄tūmagis poteris: nisi ī figura ꝯfisus fueris ⁊ ī soliditate musculoꝝ ⁊ venaꝝ āplitudīe: ⁊ eaꝝ replōne ⁊ coloꝝ rubedīe: hos nāq̄ ex adolescētib' ⁊ senib' flōmar̄ audeb. Adolescētes tn̄ s̄z oꝛdiēz ad flōmādū paulatī ꝑueher̄ obes cū pauca mīutōe. ¶ In coꝛpib' q̄z foꝛtis maciei ⁊ foꝛtis grīsitiei ⁊ raris ⁊ albis ⁊ lassis ⁊ citrinis sāguinē nō hn̄tib' a mīutiōe tibi q̄tūpl' potis cauet̄ obes. ¶ Ampli' in coꝛpib' q̄ rlitas ꝑpessa sūt egritudīes caue tibi a flōia nisi sanguis affuerit coꝛrup° q̄ te ad h' ꝑducat: q̄m tūc flōmabis ea ⁊ ꝯsidera sāguinē: ⁊ si ip̄m videris nigꝛ ⁊ spissū exhe eū ⁊ si ip̄z videris albū ⁊ subtilē eū ilico cōstrīge: q̄m ī ip̄o erit vehemēs tioꝛ. ¶ A mīutiōe p̄terea tibi cauet̄ obes sup cibi replōnē ne māz nō mat̄am ad vēas trahas loco ei' q̄ ab his eūasti. ¶ Et oꝫ ēt vt tibi caueas abeā ī replōe stōi ⁊ itestinoꝝ fecā ex fece iā ꝯsecuta ⁊ ꝑpinq̄ īmo ī eā eūando stude. ⁊ illō q̄ q̄ ē ī stō aut coꝛā eūomitu. ⁊ q̄ ī intestīs ifeⁱoꝛib' quō potis ⁊ si nō alio saltē clysteri. ¶ Caue p̄terea tibi ne fastiditū flōmes: s̄z ꝓlōga ip̄z ad hoc vt ei' fastidiū digerat̄. ¶ Et tibi ēt caue ne sbtilitatē sensus oꝛis stōi hn̄tē aut ipi' obilitatē flōmes ⁊ ifelicē ex gn̄atōe colere rubee in ip̄o: h' n̄ nāq̄ sib cauet̄ dz a nimia q̄z audacia ī mīuēdo sibi cauet̄ dz: ⁊ ꝓpe cū ē ieiunus. ¶ Sensus v̄o subtilitatē oꝛis stōi hn̄tē digsces ꝑpterea q̄ moꝛdicatiua traijcet̄ ei nocet. ¶ Et hn̄tē oꝛis stōi obilitatē cog̃sces ex ꝯsideriū ipi' obilitate: ⁊ doloꝛib' oꝛis stōi. ¶ Et hn̄tē os stōi aptū r̄ceptōi colē rubee ī q̄ ip̄a mltū gn̄at̄ digsces ex ꝑseuerātia nausee ipi': ⁊ ꝑpterea q̄ colam q̄q̄ hoꝛa vōit ⁊ ex oꝛis ipi' amaritudīe. ¶ Istis nāq̄ cū flōmati fuerit oꝛis stōi: ꝯseruatōe nō ꝓmissa accidet iū tioꝛ magn' ⁊ q̄n̄z moꝛiūt īde. ¶ Subtilitatē v̄o sensus hn̄ti ⁊ obilitatē bucelle mūdi panis in rob acetoso bonū hn̄te odoꝛē infuse sꝫ vāde. ¶ Et si fuerit obilitas ꝯplōnis sꝫ frē sint intīcte ī aliq̄ q̄ sit sīlē aq̄ cū zuccaro cū alefeniati aut ī sirupo mēte muscato aut ī nuua muscata postea mīnuat̄. Aptitudinē v̄o gn̄atōis colē bn̄ ē mūdād' dādo ī potu ei mltitudinē aq̄ calē cū sirupo acetoso postea dēt̄ ei bucelle panis ad mādūcan̄. vinde fiat vt parūp q̄escat postea mīuat̄. Prepan̄. p̄terea ēt vt q̄ ex bono sāguie resolutū fuerit restauret̄ si fuerit foꝛtis cū assat̄ a carnis q̄ sit sup pꝛūas: q̄m si digerit̄ nutrit mltū ⁊ bn̄: verūtamē oꝫ vt sit pauca: q̄m stō' ꝑp flōmiā ē obil'. Ampli' vene quādoq̄ flōmāt̄ ꝑpterea vt fluxus sāguīs ex narib' ⁊ mrice ⁊ ano ⁊ pectoꝛe ꝓhibeatur aut ex alijs exituris: iō vt sāguis ad id q̄ a pte illa ē diuersū ꝓtrhat̄: ⁊ h' q̄ medicam̄ ē foꝛte ī iuuando. Oꝫ v̄o vt flōm' sit vehemēt̄ strict' ⁊ sint vices mlte q̄ nō sint ī v' die nisi mag' necītatis cā fuerit: s̄z ī die p' diē: ⁊ q̄cūq̄ vice mioꝛa° fiat q̄tū possē fuerit: ⁊ ad sūmū meli' ē vt flōie vices sint mlte q̄ vt ipi' q̄ntitas sit mlta. Et flōia q̄ cū nō ē necīa colāz rubeā ebullir̄ facit: ⁊ p' ea aduēit ligue siccitas ⁊ q̄ ibi sꝫ silia. Est igit̄ ei succurren̄. cū aq̄ oꝛdei ⁊ zuccaro. ¶ Qui āt scōarios luerit ⁊ nō acciderit ex p' mīutiōe maliti apalysis aut q̄ sit sibi silē venā man' ī lōgitudīe flōmare debes. ꝑpterea vt iūctur̄ motio ipsi' ꝓhibeat ꝯsolidationē ⁊ vt applicet̄. Q̄ si cū h tioꝛ affuerit q̄ cito cōsolidet̄ sup pōat̄ ipsi pān' olō cū pauco sale ifusus ⁊ ō sup liget̄. Et si flōm' ēt olō iunct' fuerit cū fiet flōia ꝓhibebit ꝯsolidatiōis velocitatē ⁊ mīuet̄ doloꝛ. ⁊ h' q̄ ē vt sup ip̄z olz aut sibi silē iūgat̄: aut ip̄e ī olō mittat̄ p' ea cū pāno extecet̄. Int̄ flōiā q̄z ⁊ secūdatiōz doꝛmir̄ flōmie ꝯsolidationē festiare fac̄. Recoꝛdare p̄terea ei' q̄ dixim' ō eūone ī hyeme cū me° q̄ dies eligēda ē austrīa: q̄m silr ī flōia. Et scit̄ dēs q̄ cū mīuunt̄ melīci et epileptici ⁊ illi q̄s mīuere oꝫ ī nocte hora doꝛmiendi oꝫ vt sit āgust'. s. flōm' ne sāguis exit' accidat. ⁊ silr ī oīb' q̄ secūdatiōe nō īdigēt. Scire q̄z dēs q̄ scōatio s̄z obilitatis mēsurā ē tardāda. ⁊ si obilitas q̄ nō affuerit. sit vltīa ei' tarda° v' hora. Qui voluerit eā facere vt sāguis ipi' trahat̄ sit dies vn'. Amplias flōia trāsuersa melioꝛ ē ei q̄ scōatiōez vult ī eadē die ⁊ i' q̄ ē s̄z latitudinē ei q̄ vult scōatiōez ī eadē hora. ⁊ ¹² q̄ ē s̄z lōgitudinē ei q̄ vul nō v' cē ꝯtēr' scōatiōe īmo in coꝛde tz q̄ eā p mltos faciet dies q̄q̄ die. Cūq̄ flōie doloꝛ maioꝛ fuerit tāto erit ei' ꝯsolida° tardioꝛ. Mltis p̄terea ī scōatiōe eūs sincopi affert nisi fuerit postq̄ assature aq̄ sup̄fuerit. Int̄ flōiā q̄z ⁊ scōatōz doꝛmire ꝓhibz ne sup̄fluitates q̄ exhūt̄ cū sāguie icedāt: ꝑpterea q̄ sup̄fluitates ī sōno ad coꝛpis ꝓfūdū trahūt̄. Ex iuuamētis v̄o scōatōis ē q̄ flōmati v̄tutē cū ꝑsecutiōe sue eūōis q̄ ē necīa ꝯsuat ⁊ melioꝛ q̄ fatiōis t' ē vt duob' aut trib' tardet̄ dieb'. Ex doꝛmitiōe v̄o flōie ꝓpīq̄ plerūq̄ accit ī mbꝛis ꝯfractio. ¶ Balneatō quoq̄ āteq̄ mīutio fiat plerūq̄ aggrauat minutōz ꝑpterea q̄ cutē igꝛssat ⁊ eā lenificat ⁊ ad biben̄. aptā effic̄ nisi flōmād' mltā sāguīs hūerit grīsitiē: ⁊ oꝫ ne flōmat' in se replēdo sit audax: s̄z s̄z oꝛdinē nutriat̄ ⁊ cibū ꝓmit' subtiliet. ⁊ silr oꝫ ne p' ip̄az exercitet̄: s̄z vellet adh' vt supin' iaceat: nz p' eā balneo vtat̄ resolōnē faciēte. Cū āt aliq̄s flōat̄ ⁊ p' ea ipi' brachiū abōat̄ ex altero brachio mīuat̄ s̄z q̄ tolerauerit: ⁊ sꝫ ip̄z ēplz ō cerusa pōat̄ ⁊ ex foꝛtib' ifrātib' ī circuitu ei' fiat cataplā.

¶ Cūq3 aliquis corꝑ flebotōaṫ i q̄ꝝ corꝑib⁹ supabūdā tes erūt hūores flōmia fit cā ebullitōis illoꝝ hūoꝝ ꝛ corꝑ curs⁹ ꝛ ipoꝝ ꝑmixtōis: sit ḡ freq̄ns flōmia eis neccīa. ¶ Sāguis q̄3 meli⁹ faċ vt freq̄ns minutio sit neccīa q̄ i ꝑnti q̄ð alleuiat: sȝ i scḋo ꝑuēit ide ad malas egritudies ex q̄b⁹ ē apoplexia. ¶ Ampli⁹ flōmia mlto ties ꝯmouet febres ꝛ mltotiēs ꝓsoluit putrefactionē. ¶ Ois q̄3 san⁹ q̄ flōmaṫ illð qð i.c.ð potu diximus ac apē dȝ. ¶ Et ꝺbes scire q̄ venaꝝ q̄ flōmāṫ alie sūt q̄ sūt tm̄ vene: ꝛ alie sūt q̄ sūt tm̄ artie. ¶ Artie vo minus flō māṫ ꝑꝑ tīorē ei⁹ qð i eis erit ð tiore curs⁹ sāguis. ꝛ suaꝝ qð dispōnū minor ē q̄ ex ea ꝑuēit aporisma. ꝛ h⁹ qð ē cū situra fuerit vehemēṫ āgusta. Cū āt fue rit securitas q̄ ex ea sāguis ñ fluet matie ē iuuatia i egritudib⁹ ꝓꝓijs ꝑꝑ q̄s flōmāṫ mai⁹ tñ iuua^m qð ex minutōe artie ꝑuēit ñ ē nisi cū i mēbro sibi vicio male sūt egritudines: q̄ꝝ cā ē sāguis subtil' ꝛ calid⁹. cūq3 ar teria flōmabiṫ q̄ ē ei vicia i q̄ nō erit tior marim⁹ af fert iuua^m. ¶ Uene ꝑtea man⁹ q̄ flōmāṫ nō ꝑlliatules qð sūt sex: cefalicā nigra ꝛ basilica ꝛ funis brachij ꝛ sceilē: ꝛ illaq̄ ꝓꝓo noie ascelaris vocaṫ ꝛ ipa qð ē ram⁹ basilice eis vo sāior olb⁹ ē cefalica oȝ āt vt oc̄s tres ꝺ iūcturā apiāṫ ꝛ nō sub ea nȝ i ea: iō vt egrediaṫ san guis bene talr̄ vt saliat ꝛ vt sit securitas a nocumen tis neruoꝝ ꝛ artiaꝝ ꝛ silr̄ cefalica. eaꝝ vo flōmia q̄ sit sȝ lōgitudinē ad ꝯsolidañ. ē tardior qm̄ ipē sūt ꝯiū ctōales in nō ꝯiūctōalib⁹ vo res ē ab hoc diuersa: ꝛ sciatica qð ꝛ sceilē ꝛ i aliis vēis meli⁹ ē vt sȝ lōgitudi nē flōmēṫ ꝛ cū h⁹ oȝ i cefalica vt a capite muscli mo ueaṫ ad locū lenē ꝛ dilateṫ flōm⁹. ꝛ flōm⁹ flōmū ñ cō seq̄ṫ: qm̄ faciet apā. ¶ Plīm āt erroꝝ q̄ euēit i minu endo cefalicā nō ꝑuēit ex ꝑcussiōe vna lȝ sit mag^a i mo nō accit noc^m nisi ꝑꝑ itatōȝ ꝑcussionū. ꝛ q̄ ex ipi⁹ flōmia pl⁹ tardaṫ ē illa q̄ fit in lōgitudie: c⁹ qð flōmi dilatādi sūt si volūtas affuerit vt ratio fiat. cū āt eā ñ inenerit q̄re aliquē rāoꝝ ei⁹ q̄ sūt i siluri ascid. ¶ Et in vēa qð nigra ē tior ꝑꝑ neruū q̄ ē sb ea: ꝛ q̄nq3 ēt ē inṫ duos neruos: tibi igr̄ caueṙ dēs vt ipaȝ in lōgitudie flōmes ꝛ ad iferiora. ꝛ fortasse sr̄ ea erit neru⁹ sbtil' tē s⁹ sic̄ chorda: ꝛ tē qð oportebit vt h⁹ cogscaṫ ꝛ caueaṫ ne ꝑcussio ieo cadat ꝛ ꝑuēiet inde stupor ꝑseuerās. ¶ In eo āt c⁹ neruu sūt altiores ram⁹ iste ē mag' mīi fe st⁹: ꝛ error qð i ipo ē ðetior nocumēti. q̄re cū error accit ꝛ neru⁹ ille ꝑcuss⁹ fuerit nō ꝯsolides flōmiā: i mo sr̄ eā pōe qð ipi⁹ ꝓhibeat ꝯsolidatiōȝ. Et ei⁹ qð medica^m ē sic̄ medica^m vulneris neruoꝝ. ꝛ nos iā lo cuti sum⁹ ð ipo in li^o.4. ¶ Caue tibi ꝑtea ne res in frās ad ipi⁹ ꝑuēiat qð sit. v.g. sic̄ solatꝝ ꝛ sādalū: sȝ ipā ꝛ totū corp⁹ olo calefcō frica. Funis āt brachij me li⁹ ē vt trāsuerse minuaṫ nisi vtriq3 fuerit flexuosa qm̄ tūc i ꝑlōgitudie flōmaṫ. ¶ Basilica q̄3 magni ē tioris ꝑꝑea q̄ artia cadit sub ea: ꝛ q̄ nerui ꝛ muscli ēt sub ea cadūt. in ipaȝ ḡ flōmādo tibi caue: qm̄ si ꝑcussio fuerit i artia sāguis nō ꝓstrigeṫ: aut ꝓstrigeṫ difficl'r. ¶ Hoiuȝ q̄3 sūt q̄dā q̄ꝝ basilice due associāṫ artie: q̄ꝝ vna cū sigta fuerit extiṫlabiṫ q̄ iā sic̄ securitas ꝛ for tasse ꝑcutieṫ alt'a: h⁹. n. sciṙ dēs. ¶ Cūq3 ligaueris sȝ plīm rei accidet ibi iflatio q̄nȝ ex artia q̄nȝ ex basili ca: sȝ q̄litcūq3 fuerit ligaturā solueṙ dēs ꝛ inflationē molliṫ iungeṫ. ðnde ad ligādū ꝓdi: ꝛ si iflatio reuer sa fuerit reiṫa: q̄ si nō inuenerit q̄d erit i h⁹ si basilicā dimisis ꝛ ad ramū q̄ ascellaris vocaṫ ꝓdibis: q̄ qð ē q̄ sr̄ dōesticū ascid exit ad inferiora: inflatio nāq3 er rorē mltotiēs effic̄: ꝛ ligaṫ a sepe artie plsuȝ q̄esceṙ fa cit ꝛ ipaȝ eleuat ꝛ pōit ipā supmā ꝛ existiaṫ q̄ sit vēa ꝛ flōmat. ¶ Cūq3 qualȝ ligaueris venā ꝛ ex ligata sr̄ eā ꝑuenerit qð sit siꝉe lēti aut ciceri fac i ipa qð i ba silica dixim⁹. ¶ In basilica q̄3 flōmāda q̄ntoplus ad brachiū ðscēderis erit sani⁹. Flōm⁹ ꝑtea i venā ꝓce deṙ. dȝ ad diuersitatē ꝑtis artie. ¶ In basilica q̄3 nō solū ꝯtingit error ex ꝑte artie: sȝ ēt muscul⁹ sb ea ē ꝛ neru⁹ ꝑꝑ q̄s ēt ꝑuēit error: hoc qð iā tibi dixim⁹. Si gnū vo erroꝝ i basilica ꝛ q̄ artia iā sit ꝑcussa ē q̄ sā guis egrediṫ sbtil' ruffus q̄ saliēdo manat: ꝛ lēificaṫ cū eo tact⁹ ꝛ ipa sit iferior tē g^a succurre ei ꝛ i vulneris orificio paꝝ ð pil' loporis pōe cū pauco pluerꝭ turꝭ ꝛ sāguis draco ꝛ aloes ꝛ myrrhe ꝛ pauco alcolcotar ꝛ alzegi ꝛ sr̄ ipaȝ ex aq̄ frā q̄ntū potis rora ꝛ sr̄ locū ipꝭ flōmatū ligaturā appōe tēacē. Qð si se tēuerit vsq3 ad tres dies nō soluas: ꝛ p⁹ ēt tres dies q̄ntopl⁹ pos sis tibi caueṙ ðbes: ꝛ loco ēplȝ ex stipticis suppōere. ¶ Mlti ꝑtea hoiuȝ arteriā illā icidūt ꝑcit⁹ vt ipa ꝯ haṫ ꝛ caro ðsup eā coopiat ꝛ teneat. Ampli⁹ plerūq3 hoiuȝ ꝑꝑ sāguis exitū moriūṫ. ꝛ q̄dā coꝝ sūt q̄ moriū tur ꝑꝑ fortitudinem doloris ligature quam volue runt ꝑꝑ fortitudinē ꝓhibitōis flux⁹ sāguis artie do nec mēbꝝ factū ē sȝ viā mortis. Et scias q̄ curs⁹ san guis q̄nȝ ꝑuēit ēt ex vēis. Proptea sciṙ ðbes q̄ sāguis q̄ plȝ ðcephalica euāṫ ē q̄ ex collo ꝛ eo qð est paꝝ ð ipꝭ ꝛ paꝝ sb ipo egrediṫ ti^m ꝑtis ꝑ̄pis nō ꝑtrāsit ꝛ hy pocōdrioꝝ: ꝛ iferiora ñ talr̄ mūdificat vt iñ sit cura. Nigre vo iudiciū iṫ cephalicā ꝛ basilicā ē mediuȝ. ꝛ basilica qð euāt q̄ē a ꝑte sumis ꝛ vētris iferi⁹. Funis vo brachij siꝉes ē cephalice. ¶ De sceilē vo dñt q̄ q̄ ðxtra ē dolorib⁹ ꝑ̄pis ꝯfert: ꝛ q̄ sinistra dolorib⁹ sple nis: ꝛ q̄ sāguis flueṙ dimittaṫ dōec ꝑ se strigaṫ. Ma nus q̄3 illi⁹ q̄ flōmaṫ i calꝛȝ aq̄ ē ponēda ne sāguis cito restrigaṫ ꝛ vt facile egrediaṫ si ei⁹ egressio ðbil' fue rit, sic̄ ē i ꝑlib⁹ coꝝ q̄ ex sceilē minūṫ. ꝛ sceilē qð flōma melior ē ea q̄ fit i lōgitudie. Ascellaris āt iudiciū ē sic̄ iudiciū basilice. ¶ Artia vo man⁹ q̄ flōmaṫ ē artia q̄ inṫ pollicē exit ꝛ idicē: ꝛ ei⁹ qð iuua^m i āntiq̄s dolorib⁹ ꝑ̄pis ꝛ diaphragmatis est mirabile. ꝛ. G. qð iā vidit hoc i sōnis: ꝑcipiebat. n. hōi hāc faceṙ flōmiā cā do loris quā i ꝑ̄pe hēbat q̄ eā fec̄ ꝛ san⁹ effcūs ē. ¶ Ple rūq3 ēt flōmaṫ alia artia q̄ ad interiorē ꝑtē palme ðcli uior hac erit c⁹ iuua^m ē ꝓpiquū iuuamēto isti⁹. Qui āt venā man⁹ flōmaṙ voluerit ꝛ nō potuerit ñ erret in ligādo eā fortiṫ cū iuolutōe ꝛ itatōȝ faciēdo sȝ vna die: aut duob⁹ vltitat. Uerūtñ si ꝑcussiōeȝ itare neccīū fuerit a ꝑ^a ꝑcussiōe se rēoueat ꝛ nō ab ea descēdat. ¶ Ligatura vo ꝑtea fortis apā affert ꝛ ifrāuo pāni ꝛ ipi⁹ hūectatio ex aq̄ ro. āt aq̄ ifrāta ē bōa ꝛ ꝯuēies. ¶ Op⁹ ē ēt ne ligatura cutē de suo loco ante flōmiā aut p⁹ eā remoueat ꝛ corꝑib⁹ qð macris ligaturꝛ for titudo ē cā euāndi vēas ꝛ retinēdi sāguinē ꝛ eis. In crassis āt corꝑib⁹ ꝑꝑ latitudinē vene nō apparēt ni si ꝯstrigāṫ. ¶ Minutoꝝ ꝑtea sūt q̄dā q̄ igēiāṫ q̄lr̄ do lor ꝓgaṫ stupefaciēdo manū ꝯstrictōe brachij ꝛ dimis siōe hore vni⁹ ꝛ sūt q̄dā q̄ flōmū olo inūgūt: sȝ hoc

totũ sic iã diximꝰ dolorẽ lenit ⁊ ꝯsolidatiõꝫ retardat. ¶ Et si vene q̄s q̄s in manu nolauimꝰ nõ appuerit ſʒ appuerit ipaꝝ rami ramꝰ pmãt manꝰ digito ptrahẽdo iſeriꝰ. ⁊ ſi ſãguis cito ad ſeipꝫ reuerſus fuerit cũ digitꝰ rẽouet ⁊ intumuerit flomet. ⁊ ſi nõ minuat eũqꝫ lauãdi affuerit volũtas cutis trahat. iõ vt pcuſſio coopat ⁊ fiat ablutio: deĩn ipa ad ſuũ ſitũ reducat. ¶ Pãnꝰ q̄ꝫ eminẽtiã hñs rectificet q̄ ẽ melior cũ pilã hʒ ⁊ dſup ligẽt. ¶ Cũ ãt i orificio pcuſſiõis adeps egdit molli intꝰ reducẽda erit ⁊ nõ erit icidẽda. ⁊ in hoꝝ q̄d ratõe ñ ẽ fiducia hñda ſiñ pcuſſiõe: ⁊ hꝰ q̄d i fine capli vehemẽt pſcrutabimur: nã ſmo iſte ac cidẽtalr h̄ ingſſus ẽ. ¶ Amplꝰ ſcire dbes q̄ ſãguis retẽtio ⁊ pcuſſiõis ligatio ẽiulatã hñt horã lʒ ſit diuerſa nã q̄dã ſt q̄ tolerare pñt: etiã ſi febricitãtes eſſent vt q̄nꝫ aut ſex ſãguis libre auferãt. Sũt ⁊ aliȷ q̄ nõ pñt tolerat ipis ẽt ſanis vt vna ſãguis libra auferat. Uerũtñ tres i hꝰ ꝯſider ãde ſt diſpõẽs: q̄ꝝ vna ẽ lenitas corpis ⁊ ipiꝰ laxitas: ⁊ alia ẽ color ſãguis: nã i hꝰ ẽt mltotiẽs accit error: q̄m i pñꝰ ſui egdit ſubtil ⁊ albꝰ: q̄re cũ replõis ibi affuerit ſigñio ⁊ oportuerit te flõiã facere nõ dcipiaris pp hꝰ. nã color ſãguis i eis q̄ replõnis ſigñ hñt pmiſcet q̄nꝫ. ſʒ tñ inde nõ ẽ curañ. In eis q̄zq̄ apata hñt color ſãguis errorẽ fac: q̄m apaſã guinẽ ad ſeipꝫ trahit. ⁊ 3ª ẽ pl'ſus a q̄ recedet nõ debes. ¶ Cũ ḡ ptrãſierit pl'chritudo colorꝭ aut mutabit color ſãguis. aut mutabit pl'ſus ⁊ pͥpe ad dbilitatẽꝫ retle. ⁊ ſilr ſi aduenerit oſcitatiõis acceñs aut alicuim aut ſinglꝰ aut nauſee: aut ſi cito mutabit color aut pl'chritudo inire pl'ſui. ¶ Qui ṽo magis ppati ſt ad hoc vt ſincopis eis vlocit accãt ſt illi q̄ cal'aꝝ erũt cõplõnũ macri. laxa hñtes corꝰ ⁊ q̄ ſt ppati adhꝰ vt iſtð eis eueñiat tarde ſũt corpa hñtes tẽpata ⁊ carnes duraa. ¶ Oꝫ p̄ſcavt minutor flõmo hẽat mltos q̄ꝝ q̄dã ſint pilũ hñtes ⁊ q̄dã pilo carẽtes. Et pilũ q̄d hñtes ſt ꝯueniẽtiores vẽis labẽtibꝰ ſic guidẽ ⁊ hẽat glomerẽ ex cuculo aut fico: ⁊ inſtrʒ võitiuũ ex ligno aut pẽna ⁊ vt ſecũ teneat pilos leporꝭ: ⁊ medicaᵐ ex aloe ⁊ thure ⁊ folliculuꝫ muſci ⁊ diamuſcate ⁊ trociſcos de muſco. Iõ vt ſi ſincopis acciderit q̄ ẽ vna ex rebꝰ q̄ ex minutõe ſtet: ⁊ fortaſſe hñs hꝰ nõ võuerit ſuccurrat ⁊ glomerẽ in os eiꝰ mittat ⁊ ipꝫ cũ inſtrõ võet faciat: ⁊ folliculuꝫ ei ad olfaciẽdũ tribuat ⁊ faciat ipſuꝫ traijcere aliq̄d ex el'ario diamuſcato ⁊ ex trociſcꝭ eiꝰ ppea vt eiꝰ ṽtꝰ viuificet: ⁊ ſi accidat vt ex arteria ſanguis egdiat ſuccurrat: ⁊ repleat vulnꝰ pilis leporis ⁊ cuꝫ medicamine ex aloe ipos retineat. ¶ Sincopis ṽo raro accit ſãguine egdiẽte. imo ſʒ plꝫ ñ accit niſi ipꝰ retẽtõẽ niſi ſupfluꝰ fuerit ſãguis exitꝰ lʒ i febres ſinochas nõ incurremꝰ ſi vſqꝫ ad ſincopi pueniat: ⁊ i pñꝰ apoplexie ⁊ in ſinãtijs ⁊ magnis apatibꝰ pnitioſis ⁊ fortibꝰ doloribꝰ: hꝰ tñ facet nõ dbemꝰ niſi cũ ṽtꝰ fuerit fortꝭ. ⁊ iã q̄d accit nob vt i vẽis manꝰ ſmonẽ ãplificaremꝰ ſʒ alioꝝ ſnlas ⁊ obliuiſceremur vẽis pedis ⁊ alijs vẽis: nos ḡ i eis ſmonẽ nr̃ꝫ ꝯtinuare oꝫ. ¶ Dicemꝰ ḡ q̄ ex vẽis pedis ẽ ſciatica q̄ flõmat a pte ſiluestri alcabi aut ſub eo aut ẽ ipꝫ. ⁊ ligat illð q̄d ẽ ẽ ipꝫ a ſũmitate coxe vſꝫ ad cabi ⁊ inuoluit faſcia fortiter aut iſtita. ⁊ meliꝰ q̄d ẽ vt añ balneet i aq̄ cal'a ⁊ vt ipꝫ in lõgitudine flõmet. Qð ſi ipa fuerit occulta aliqs ſuoꝝ rãoꝝ flõmet q̄ int minimũ ⁊ ſʒ digitũ ab eo exiſtit. ¶ Et iuuaᵐ q̄d in flõmia ſciatice eſt magnum in dolorẽ ſcie: ⁊ ſilr i podagra ⁊ i varice ⁊ i elephãtia. ſʒ ſciatice ratio ẽ difficil. ¶ Et ex eis ẽ ſaphẽa q̄ eſt ſup ptẽ domeſticã alcabi ⁊ ẽ mãifeſtior ſciatica; ⁊ ipa q̄d flõmat ppea vt euet ſãguis ex mẽbris q̄ ſũt ſub epate ⁊ vt ſanguis a ptibꝰ ſupioribꝰ ad iferiores dclinet. q̄re mẽſtrua vehement puocat: ⁊ emorroydaꝝ oſſicia apuit: ⁊ rõ q̄d fac oportet vt ſciatica ⁊ ſaphẽa ſilis exiſtãt iuuamẽti: ſʒ expimẽtũ facit vt opatio ſciatice plm cõueniat dolori ſcie ſic ſi hoc eẽt debitũ. Et ſaphene q̄d flõmia melior ẽ q̄ ſit trãſuerſe latitudini attinẽs. ¶ Et ex eis eſt vena curuatur q̄ flõmat ſub genu poplitꝭ q̄ tñ efficit ꝯtũ ⁊ ſaphẽa ſʒ ẽ fortior ſaphena in puocatiõe mẽſtruoꝝ: ⁊ in doloribꝰ ani ⁊ emorroydibꝰ. Et ex eis eſt vẽa q̄ eſt pꝰ alaurechob q̄ ẽ q̄ſi ramꝰ ſaphene ⁊ opat ꝯtũ ipa. ¶ Et ad ſũmñ q̄d vẽarũ pedis flõmia ꝯfert egritudinibꝰ q̄ ñ fit ex materijs ad caput dclinãtibꝰ ⁊ egritudinibꝰ melic. ⁊ ipa q̄deꝫ magis dbilitat ṽtutẽ q̄ꝫ flõmia venaꝝ manꝰ. ¶ In venis ãt q̄ flõmãt ⁊ ſũt i pte capitis excepta guideꝫ meliꝰ ẽ vt trãſuerſe flõment: ⁊ caꝝ q̄d q̄dã ſũt q̄ ſũt vene: ⁊ q̄dã q̄ ſt artie. Uene ḡ ſũt ſic vena frõtꝭ q̄ int duo exit ſupcilia. Et ipiꝰ q̄d flõmia cõfert ḡuitati capitꝭ ⁊ pͥpe illi q̄ ẽ i poſteriore pte capitꝭ ⁊ ḡuitati oculoꝝ ⁊ ſtupori ⁊ dolori capitꝭ pſeuerãti antiq̄. ¶ Et vena q̄ ſup caput flõmat pp emigrancã ⁊ vlcera capitis: ⁊ due vene tpoꝝ q̄ flexuoſe icedũt. ⁊ due vene q̄ ſũt in ãgulis oculoꝝ lachrimalibꝰ. ¶ Et ſʒ plꝫ nõ appet niſi p ꝯſtrictioꝫ ſuffocãtẽ. ⁊ i ipis q̄d flomꝰ nõ eſt pfundãdꝰ q̄ꝛ fortaſſe fiẽt fiſtule: ⁊ eis nõ egdit ſanguis niſi paucꝰ. Iuuaᵐ ṽo flõmie ipſaꝝ duaꝝ erit in dolore capitꝭ ⁊ in dolore emigrãeo ⁊ obthalmia antiq̄ lachrymis ⁊ pãno ⁊ ſcabiei palpebraꝝ ⁊ carũ bothor ⁊ nictilopis. ¶ Et tres vene pue q̄ꝝ locꝰ ẽ pꝰ illũ vbi eſt extremitas auris tãgit cũ puenit ad capillos. Et vna q̄d haꝝ triũ eſt magꝭ mãifeſta q̄ flõmat in pñꝰ aq̄ ⁊ cũ caput ſtõi recipit fumũ. ⁊ pp hoc ꝯferũt vlceribꝰ auriũ ⁊ colli ⁊ poſterioꝝ capitꝭ. ¶ Et. G. q̄d negat q̄d q̄dã dñt q̄ due vene q̄ ſt pꝰ aures flõmãt vt q̄ filios gignũt ipos nõ gignãt. ¶ Et ex venis iſtis ſũt guidẽ q̄ ſũt due ⁊ minuunt in pñꝰ lep̃ ⁊ fortꝭ ſq̄nãtie ⁊ coãguſtatõe ãhelitꝰ ⁊ aſmate acuto ⁊ raucedine vocꝭ. ⁊ in hñte apa in pulmone ⁊ diſnia q̄ eſt ex mlto ſãguine cal'o ⁊ egritudinibꝰ ſplenis ⁊ lateꝝ ⁊ oꝫ vt diximꝰ añ vt flõmo pilũ hñte minuãt. ¶ Modꝰ ṽo ligãdi eas eſt q̄ oꝫ trahere caput ad ꝯuũ ptꝭ flõmie vt vena extẽdẽdo fiat ſic chorda: ⁊ conſideret q̄ ps ſit magis declinãs ⁊ fiat flõmia ex ꝯuo ptis illiꝰ. ¶ Oꝫ p̄ſcavt eiꝰ flõmia fiat i latitudine ⁊ nõ i lõgitudie ⁊ ſic fit in ſaphena ⁊ ſciatica. ⁊ cũ hoc toto oꝫ vt ipꝰ flõmia cadat i lõgitudie: ⁊ ex eis ẽ vẽa q̄ ẽ i lepore cuiꝰ flõmie locꝰ eſt ipſiꝰ extrẽitas: q̄ digito pſſa in duo ptit: vbi q̄d fit flõmia: ſʒ ſanguis q̄ inde egdit ẽ paucꝰ: ⁊ ipſius q̄dem flõmia cõfert calef ⁊ turbatiõi oculoꝝ ⁊ emorroydibꝰ ⁊ bothor q̄ in naribus naſcũtur ⁊ prurituí qui fit in eis: verũtñ pleruqꝫ accidit ex eo coloris rubedo perſeuerans: que ſilatur ſahaf ⁊ corrumpit faciem: ⁊ eſt ipſius impedimentũ maius ſuo iuuamento. ¶ Et vene q̄dem que ſunt ſub aſels

le apte nocte q̄ꝛ flõmia ꝯfert egritudini ocłoꝝ ātiq̄
q̄ ē ex sanguīe subtili ⁊ ātiq̄s capitꝫ dolorib⁹. ⁊ ex eis
sūt vene q̄ sūt i labijs ⁊ sūt q̄tuor: ⁊ sup vnūquodq̄ eorū
exit par q̄ ꝯfert vlcerib⁹ oris ⁊ alcola ⁊ dolorib⁹ gingi
uarū ⁊ earū apātib⁹ ⁊ ipaꝝ laxitati ⁊ vlcerib⁹ ⁊ fistulis
⁊ fissurꝫ q̄ sūt i eis: ⁊ ex eis ē vena q̄ ē sub ligua super
occitū mēti q̄ minuit̄ i squātijs ⁊ apātib⁹ duaꝝ amig
dalaꝝ ⁊ ex eis sūt vene q̄ sūt sub ligua ⁊ exūtes sr̄ ipaꝫ
liguā ⁊ minuūt̄ pp ligue ḡuitatē q̄ ē ex sāguīe: q̄ q̄d i
lōgitudie sūt minuēde q̄r sāguinē ꝯstrigere q̄ fluxit
ex flõmia i latitudie fcā ē difficile. Et ex eis ē vēa alā
suta q̄ iter mētū ⁊ labiū ē iferi⁹ q̄ flõmat̄ pp oris feto
rē. Et ex eis ē vēna furcule q̄ flõmat̄ i medicatiõib⁹
oris stõi. Ex artijs xo q̄ sūt i capite ē arṫia tpis q̄ q̄n̄z
flõmat̄ ⁊ q̄n̄z icidit̄ ⁊ q̄n̄z exhit̄ ⁊ q̄n̄z adurit̄. ⁊ h⁹ fit
ppea vt acuti reumatismi ⁊ subtiles ꝯstringāt̄ q̄ ad
ocłos descēdūt ⁊ pp āplificatiõis pn^m: Et due arṫie
q̄ sūt post aures q̄ flõmāt̄ pp spēs obthalmie ⁊ pn^m
aq̄ ⁊ pānū ⁊ nictilopas ⁊ ātiquū dolorē capitꝫ. In ea
rū tn̄ flõmia sp̄ erit timor ⁊ cū h⁹ tardat̄ ꝯsolidatio.
Gal. q̄z dixit q̄ cuiusdā i gula vulnerati arteriā pcus
sio parūp tetigit ex q̄ magna sanguis p̄s manauit sꝫ
Gal. ei subuenit cū medicamēto turis ⁊ aloes ⁊ san
guis dracõis ⁊ myrrhe: ⁊ restrict⁹ fuit sāguis ⁊ dolor
ātiqu⁹ quē i exṫiore pte core posteri⁹ ꝯsueuerat hr̄e
recessit. Et ex vēis q̄ i corpe flõmant̄ sūt due vene sr̄
vētrē q̄ꝛ vna sup epar ꝯsistit: ⁊ altera sup splenē est
posita. Et flõmat̄ dextra i hydropisi ⁊ sinistra i egri
tudib⁹ splēnis. Scito p̄tea q̄ flõmia duas hꝫ horas
horā electā ⁊ horā necc̄iā: hora xo electa ē ei⁹ q̄ ē i lu
mie diei ⁊ post digõnis ꝯple^m ⁊ sup̄fluitatū expulsio
nē: ⁊ hora necc̄ia ē hora q̄ fieri oꝫ ⁊ q̄ tardari nõ p̄t ⁊ i
q̄ res ꝓhibitoria nõ attēdit̄. Scias ēt q̄ flõm⁹ obtu
sus ē magno ipedi⁹. q̄m errat ⁊ n̄ ꝯseq̄tur. s. q̄d dꝫ et
apare facit ⁊ dolere. Cū ḡ flõmo opab̄ nõ māu p̄mē
do ipellas sꝫ suauit̄ blādiēdo ⁊ ēt furtim agas vt flõ
mi extremitas ad iteriora vene pueniat: q̄m si illud
durit̄ fecerꝫ sepe caput flõmi itus i vena occulta rū
pet̄ fractura ⁊ fac vt vēa refugiat ⁊ nõ vulnerabit ve
nā. Et si ꝑfidiose isteteris vt cū eo flõmes: augmēta
bis malitiā. Ꝙpp expiri dēs q̄lr flõm⁹ igrediat̄ cutē
anq̄ cū eo flõmes: ⁊ cū pcussionē secūdare volueris
si tibi necc̄iū fuerit. Tibi p̄tea cauere dēs ne venā im
pleas ⁊ sāguinē ifles: q̄m tūc lapsus ⁊ fmotio min⁹
erūt. ¶ Cūq̄ vēa tibi rebellauerit vł occultauerit ⁊ ip
si⁹ repłō sub ligatura nõ appuerit solue ipaꝫ ⁊ mul
totiēs liga ⁊ iunge eā ⁊ ꝯpmēdo dscēde ⁊ ascēde do
necā manifestare ⁊ appere facias: ⁊ h⁹ q̄d expierꝫ
cū duob⁹ digitꝫ vnūquēq̄ locoꝝ tāgēs i q̄b⁹ scis venā
extēdi ⁊ q̄n̄z tāges vtrisq̄: ⁊ q̄n̄z v⁹ ipoꝝ ⁊ cū alṫo fa
cies sāguinē icedere donec alṫo cadēte ipi⁹ sētias san
guis accessionē cū ad ipꝫ pducit̄ sāguis ⁊ ei⁹ recessio
nē cū dimit̄. Et scito q̄ cap flõmi hꝫ spaciū in q̄ pene
trat q̄d tn̄ nõ ē lōgū ne ad arteriā aut neruū pene
tret: ⁊ ipꝫ q̄d plꝫ ipellere dēs cū vēa fuerit magꝫ sub
tił. Oꝫ āt vt flõi apphēsio fiat pollice ⁊ ipudico et dit
tat̄ idex ad palpādū: ⁊ vt i me⁹ ferri fiat apprehēsio
pollice ⁊ nõ apphēdat̄ supi⁹: q̄m nõ bn̄ tenebit̄ imo
erit vacillās. Cūq̄ vēa remouēdo se ad ptē vnā mu
tabit̄ oppões ei ligaturā ⁊ stricturā eꝯ⁹ ptꝫ illi⁹: ⁊ cū
rēouēdo se ad duas ptes eq̄lr mutabit̄ n̄ debebis eā
i lōgitudie flõmare. Et scito q̄ oꝫ vt strictio ⁊ ꝯpssio
sint fꝫ q̄ntitatē dispõnis cutꝫ i duritie sui ⁊ grossitie ⁊
i mltitudie carnis ⁊ abūdātia. Et opꝫ vt ēt ligat̄a sit
ꝓpinq̄. Cūq̄ ligatura venā occultauerit fac signū
sup eā ⁊ caue tibi ne a signi rectitudie remoueat̄ cū
ligaturā facies ⁊ cū h̄ to⁹ ipelle flõmū. Cū aūt vene
dclina⁹ ⁊ ipi⁹ eleua⁹ tibi rebelles extiterit finde locū
q̄ ē sup eā i corpib⁹ macrꝫ ꝓprie: ⁊ cū vncio opare.
Casus p̄tea ligatiõis ⁊ ꝯstrictiõis iūctura ꝓhibꝫ ve
naꝝ ipletõꝫ. Cūq̄ voluerꝫ lauare digito tuo tende
cutē vt a rectitudie rēoueat̄ forals: deiñ laua ⁊ exic
ca ⁊ pone pānū eminētiā hn̄tē ⁊ dilite cutē vt ad locū
suū redeat. Et scito q̄ q̄ mltū sudat cā replōnis ē flõ
mia idigēs. Et mltotiēs ēt hn̄ti febrē ⁊ hn̄ti dolorē
capitꝫ q̄ ex ꝯsilio flõia eēt medicād⁹ supuēit flux⁹ vē
tris nālr q̄ flõiaꝫ excusat. ¶ De vētosis. Ca. xxi.

Ventose cutꝫ ptē magꝫ mūdificāt q̄ flõia ⁊ plus
extrahūt sāguinē subtilē q̄ grossū. Et ipaꝝ q̄d iu
ua^m i corpib⁹ ꝯpositꝫ grossis ⁊ crassis grossum haben
tibus sanguinē ē puū: q̄m ex istis nõ extrahūt sāguinē
nꝫ extrahūt sicut oꝫ: imo q̄ ex eo vehemēter ē subtilior ⁊
cū difficultate: ⁊ i mēbro vētosato debilitatē efficiūt.
¶ Quidā aūt p̄cipiūt vt vētose i pn⁹ mēsis nõ appo
nāt̄ q̄m hūores nõdū amoti fuerūt nꝫ ebullierūt: nꝫ
i fine mēsis: q̄m hūores tūc sūt minuti: sꝫ i me⁹ mēsis
cū hūores sūt ebulliētes ⁊ i suo augmēto luīs i cor⁹
lune aug^m seq̄ntes: ⁊ augmētat̄ cerebrū i craneis et
aq̄ i fluminib⁹ accessionē ⁊ recessionē hn̄tib⁹. Ex suis
xo horꝫ i die melior ē hora 2^a ⁊ 3^a. Et oꝫ q̄d vt a vē
tosis sibi q̄libet caueat post balneū nisi cui⁹ sanguis
fuerit grossus: q̄m ipe se p̄us balneare dꝫ ⁊ q̄nq̄ horꝫ
māere: ⁊ postea vētosas appõere. Plimi aūt hoīum
abhorrēt vētosas i añrioꝛib⁹ capitꝫ appõere trepidāt
i hoc sensuꝫ ⁊ itellꝫ ipediri. Et vētose q̄d sup nocraꝫ
q̄ ē i collo posite nigre vicarie exn̄t ⁊ ꝯferūt supcilio
rū ḡuitati ⁊ alleuiāt palpebras ⁊ ꝯferūt scabiei ocu
loꝝ ⁊ fetori oris. Et sup alcheel vicē tenēt basilice ⁊
ꝯferūt dolorib⁹ hūeroꝝ ⁊ gule. ¶ Et sup alchada po
steri⁹ sūt vicarie cephalice ⁊ ꝯferūt tremori capitꝫ et
mēbris q̄ sūt i capite sicut facies ⁊ dētes ⁊ mole ⁊ au
res ⁊ ocli ⁊ gula ⁊ nasus. ¶ Vētose āt q̄ nocre suppo
nunt̄ oblitionē hereditare faciūt xacit̄ sicut q̄dam
dixerūt: q̄m posterior p̄s capitꝫ ē loc⁹ ꝯfuatiõis quē
vētose dbilitāt. ¶ Alcheelie xo dbilitant os stõi. Et
pp alchadā q̄dē q̄n̄z accit̄ capitꝫ tremor parūp itaq̄
mutem⁹ nos a nocra ⁊ ab alcheel parūp ascēdamus
nisi cū fuerint necc̄ie pp fluxū sāguis ex tussi: q̄m tūc
cū eis ē descēdēn. ⁊ nõ ascendēn. ¶ Et he q̄d vētose
q̄ alcheel supponunt̄: ⁊ iter duas spatulas: cõferūt
egritudīb⁹ sanguineis ⁊ spasmo sanguineo ⁊ asmati
sanguineo: sꝫ stõꝫ dbilitāt ⁊ cordꝫ tremorē gn̄ant. Et
vētose q̄d q̄ crurib⁹ supponunt̄ sunt minutiõi ꝓpinq̄
⁊ mūdificāt sanguinē ⁊ ꝓuocāt mēstrua. ¶ Et ei q̄d
q̄ ex mulierib⁹ alba exit ⁊ lata sanguinē hn̄s subtilē
vētose in crurib⁹ posite sunt meliores q̄ flõia q̄ fit in
saphena. ¶ Quidā p̄terea dixerūt q̄ vētose sup occi
put posite ⁊ summitatē capitꝫ ꝯferūt amētie ⁊ scoto
mie: ⁊ tardāt cāos quēad^m dixerīt. ¶ In h⁹ ꝯsidera⁹
ē hn̄da: nā istō i his opant̄ corpib⁹ ⁊ n̄ i alijs q̄m plu

rimis corpoꝝ festiare faciũt canos ⁊ ĩpediũt ĩtellʒ ⁊
ꝯfert egritudib⁹ oculi. ⁊ hec q̄ḋ ē maior eaꝝ vtilitas
qm̄ ꝯferũt coꝝ scabiei ⁊ bothor almuseragi ⁊ egres
sioĩ vue: ſʒ ĩtellʒ ĩpediũt ⁊ faciunt hereditare stupi-
ditatē ⁊ obliuiõeʒ ⁊ malitiã cogitationũ ⁊ egritudies
pmanẽtes ⁊ nocẽt aquã ĩ oclo hñtib⁹: sed fortasse si
hora se pñtauerit q̄ illud fieri dʒ nõ ĩpediũt. ¶ Uen
tose ãt sub mẽto posite ꝓsunt dẽtib⁹ repletꝭ ⁊ faciei ⁊
gutturi ⁊ mũdãt caput ⁊ mãdibulas: ⁊ vẽtose renib⁹
supposite ꝯfert apãtib⁹ coxaꝝ ⁊ eaꝝ scabiei ⁊ bothor
⁊ podagre ⁊ emorroydib⁹ ⁊ elephãtie ⁊ vẽtositatib⁹
vesice ⁊ inficio ⁊ pruritui dorsi. Cũq̃ vẽtose iste fue
rit cũ igne siue sint cũ scalpellatõe siue absʒ ea iuua
bũt ẽt ĩ h⁰: ſʒ ille q̄ḋ q̄ sũt cũ scalpellatõe sũt fortiores
p̄cip̄ ĩ vẽtositate. Nã q̄ sine scalpellatõe sũt ĩ rẽouen
do vẽtositates frãs ⁊ vt radicit⁹ euellãt h ⁊ vbiq̃ sũt
fortiores. Uẽtose p̄tea ĩ ãteriori pte coxaꝝ testiculo
rũ apãtib⁹ ꝯfert ⁊ vulnerib⁹ coxaꝝ ⁊ cruriũ. Et vẽto-
se posteriori pte coxaꝝ sr̄posite ꝓsũt apãtib⁹ ⁊ exitu
ris q̄ ĩ natib⁹ hũt. Et vẽtose posite sub poplite cõfert
pl'satiõi poplitꝭ q̄ ex calis gnãt hũorib⁹ ⁊ exiturꝭ ma
lis ⁊ vlcerib⁹ putridꝭ ĩ crure ⁊ pede. Et vẽtose sr̄ duas
alcabi ꝯfert ꝓhibitiõi mẽstruoꝝ ⁊ sciatice ⁊ podagre.
Uẽtose ãt sine scarificatiõe qñʒ ponũt ppea vt mã a
pte sui mot⁹ trahãt. vt cũ mãmill' supponũt iõ vt curs⁹
sãguis mẽstrui retineãt ⁊ qñʒ q̄rũt vt apa ꝓfũdũ ad ex
teriora trahãt: iõ vt medicamẽtũ ad ipʒ pueniat: ⁊ qñʒ
req̄runt ppea vt apa ad aliḋ mutet mẽbrũ q̄ḋ ĩgbi-
li⁹ ĩ vicitate exit. ⁊ qñʒ req̄runt ppea vt mẽbrũ cale-
fiat ⁊ sanguis ad ipʒ trahãt ⁊ ipi⁹ resoluãt vẽtositates
⁊ qñʒ req̄runt ppea vt mẽbrũ ad suũ nãlẽ locũ redu
cãt a q̄ rẽotũ fuit sic fit ĩ ruptura iguis: ⁊ qñʒ req̄rũ
tur: iõ vt dolor sedet sic cũ supponunt vmbilico ĩ do
lore colice vehemẽt cogẽte ⁊ ĩ vẽtositatib⁹ vẽtrꝭ ĩ do-
lorib⁹ mñicꝭ q̄ accidit apḋ motũ mẽstruoꝝ ⁊ ꝓpe ĩ ado
lescẽtib⁹: ⁊ sup laxitatẽ ptꝭ exteriorꝭ coxe sic fit ĩ sciati-
ca: ⁊ cũ tñet ossis exit⁹ a iũctura: ⁊ iter duas ãchas ꝓ
sũt duab⁹ ãchꝭ ⁊ duab⁹ ptib⁹ iteriorib⁹ coxaꝝ ⁊ emor
roydib⁹ ⁊ hñti rupturã iguis ⁊ podagricꝭ. Uẽtose q̄ʒ
sup nates posite a toto cor^c trahũt vt a capite ⁊ ꝯfert
ĩtestis ⁊ mẽstruoꝝ sanãt corruptiõʒ ⁊ alleuiãt p eas
corp⁹. Et dicem⁹ q̄ḋ q ĩ vẽtosis cũ scarificatiõe tria
erũt iuuam^a. Pri^m coꝝ ẽ euonis ex ipo mẽbro: ⁊ 2^m
ẽ repõnis sõe spũs ne euone hũorꝭ q̄ educit sc̄ndo
eũct: ⁊ 3^m ẽ qm̄ ñ curãt vt ex p̄ncipib⁹ mẽbrꝭ fiat euo
Scarificatio ꝟo ẽ ꝓfunda vt ex ꝓfundo trahãt. Loc⁹
p̄. vbi vẽtosa adheret qñʒ apãt ⁊ fit difficile ad ipaʒ
remouẽdã. Pãn⁹ ḡ aut spõgia ĩ aq̄ tepida ĩfuse ĩ ca
liditati attiñeat suãt: ⁊ cũ ea ĩ circuitu fiat ẽbroca. Et
h⁰ q̄ḋ freq̄nt ꝯtigit cũ sup mãmillaꝝ ptes vẽtosas po
nim⁹ vt sãguis mẽstruoꝝ flux⁹ ⁊ ex narib⁹ arceatur.
Q̄obrẽ sup ipas mãmillas eas põere ñ dẽm⁹. Cũq̃
loc⁹ vẽtose inũget ꝓpe ipaʒ suspẽde ⁊ nõ tardes: sed
ad scarificañ. festina. Sitq̃ p̄^a põ leuis ⁊ cito remo-
neãt ipa: deiñ ſʒ ordinẽ tardet ipi⁹ rẽotio ⁊ toleran
tia. Et oʒ q̄ḋ vt vẽtosat⁹ p⁹ vnã horã cibet. Infãs p̄tea
ĩ 3⁰ ãno vẽtoset. ⁊ p⁹ trãsactꝭ duob⁹ ãnis qm̄ ꝓfus ñ
dʒ vẽtosari cũ ẽ vni⁹ ãni. In vẽtosis q̄ʒ fit securitas
nẽ mãe ad ĩferiora dscẽdat. Et coleric⁹ q̄ḋ vẽtosat⁹
post vẽtosas cõedere dʒ ꝯ̃na mali ꝯ̃nati ⁊ ipoꝝ suc

cũ ⁊ succũ scariolaꝝ cũ zuccaro aut lactucas cũ ace
to. ¶ De sanguisugis. Ca. xxij.

Indi dixerũt q ĩ q̄rũdã sanguisugaꝝ nã exit ve-
nẽositas ab eis igr̄ cauẽñ. ẽ q̄ sũt ex gñe mag̃ hñ
tiũ capita: ⁊ q̄ꝝ colores sũt ãtimõiales ⁊ nigre aut q̄ꝝ
calor ẽ viridꝭ: aut q̄ sũt lãuginẽ hñtes ⁊ siles mezamei
⁊ sr̄ q̄s erũt fila colorꝭ azuli: ⁊ q̄ꝝ color sitãt madiõ.
In oĩb⁹. n. istis exit venẽositas: ⁊ ꝓueniũt ex eis apa
ta ⁊ sincopis ⁊ sanguis flux⁹ ⁊ febrꝭ ⁊ laxitas ⁊ vlce-
ra mala. Eas q̄ʒ nõ accipias ex aq̄s malis ĩ q̄b⁹ li-
m⁹ aluei ẽ niger ⁊ cenosus ⁊ mor^s stati trbat aquã et
fetet: ⁊ illas elige q̄ ĩ aq̄s colligunt cõchalib⁹ colu-
biatu ⁊ ĩ q̄b⁹ morãt rane: nʒ attẽdas ill⁹ q̄ḋ q̄dã dñt
q si sint ĩ aq̄s vbi morãt rane sũt male. Sitq̃ eaꝝ co
lor silis rei sup quã exit ꝟiditas ⁊ tẽdãt sup eas fila
duo colorẽ arienici hñtia. Et ruffe rotũde q̄ sũt colorꝭ
epatꝭ. Et ille q̄ silãt ꝑue locuste: ⁊ q̄ caude murꝭ si-
miles erũt ⁊ minute ꝑua hñtes capita: oẽs iste eligen
de sũt. Et illas magꝭ eligas q̄ hñtes vẽtres rubeos ⁊
dorsuʒ viride: ⁊ p̄cipue si ex aq̄s fuerit currẽtib⁹. Ex
ctio p̄tea sãguis a sãguisugꝭ fcã ꝓfundior ẽ extctiõe
q̄ fit cũ vẽtosis. Et ipe q̄ḋ anteq̄ ponãt q̄siꝑ vnã die
colligẽde sũt. ⁊ ꝯstrictiõe faciẽdũ ẽ vt euomãt dõec q
ĩ eaꝝ exit ⁊ vẽtrib⁹ egrediãt si h⁰ fieri potit ⁊ ipis parũ
sãguis agni aut ali⁹ rei ꝓijciãt vt ide nutriãt anteq̄
ponãt: deide sumãt ⁊ eaꝝ viscositas ⁊ sordities cum
aliq̄ q̄ḋ sit vt spõgia mũdet. Loc⁹ p̄tea vbi sũt appone
de cũ baurac lauet ⁊ fricatiõe rubificet postea q̄ vo
lũtas apponẽdi saguisugas affuerit ĩ aquã ꝓijciant
dulcẽ ⁊ emũdent: deide apponant. Ex eo ãt q̄ḋ eas
efficit volũtarias ad se suspẽdẽ. est vt loc⁹ luto liniãt
aut sãgule. Cũq̃ hec fuerit plẽc ⁊ eas ꝓijcet voluerꝭ
pluerizã sup eas papsal' aut cierꝭ: aut baurac aut se
te ꝯbuste aut lini: aut spõgie ꝯbuste aut lãe ꝯbuste
⁊ cadẽt. Et meli⁹ q̄ḋ ẽ vt postq̄ cadũt loc⁹ vẽtosa su-
gãt ⁊ ex sãguie loci parũꝑ accipiãt vt morsure ipaꝝ
malitia rẽoueãt. Q̄ḋ si sãguis nõ ꝯstriget galle ꝯbu
ste aut calx aut cinis aut tegula ꝯbusta: ⁊ subtilr pl
uerizata suppõat: aut r̃uq̄ ab istis ex eis q̄ sãguinẽ
ꝯstrigũt. Et hec q̄ḋ oʒ vt sint apud euʒ p̄parata qui
sanguisugas apponit cũ ipe se suspendãt. ¶ Appo-
sitio p̄terea sanguisugaꝝ ꝯfert egritudib⁹ subcuta-
neis sicut sahaf ⁊ alcuabe ⁊ eis silia.

¶ De retẽtiõe coꝝ q̄ euãnt. Cap. xxiij.

EA q̄ euãnt retinet aut ꝑ ꝑ mãe iclinatiõʒ absq̃
alia euone: aut ꝑꝑ iclinatiõʒ cũ alia euone aut
ppea q ipamet euo iuuãt: aut medicis ĩfrãntib⁹ aut
stipticꝭ aut viscoñ: aut adurẽtib⁹ aut stricta. Et retẽ-
tio q̄ḋ euonis ꝑꝑ attractiõʒ sine a^a euone ẽ sic appõ
vẽtosaꝝ sr̄ mãmillas fcã ad h⁰ vt sãguis flux⁹ ex mñi
ce ꝓhibeãt. Sʒ melior attractio est cũ q̄ exit sedatio
doloris illi⁹ a q̄ trahit. Et ea q̄ḋ q̄ fit ꝑꝑ attractiõeʒ q̄
ẽ cũ euone ẽ sic flõmia basilicet cã ꝑꝑ h: aut retẽtio
vomit⁹ fluxui vẽtris aut flux⁹ vẽtris vomitui aut vtro
rũq̃ retẽtio ꝓuocatiõe sudoris. ¶ Et euonis q̄ḋ mi-
na^m est sicut stõi ⁊ ĩtestinoꝝ mũdificatio ab hũori-
bus viscosis malis labere faciẽtib⁹ cũ picra: ⁊ sic stu
diũ q̄ḋ adhibet ad os stõi mũdificã. võitu ꝑꝑ iclĩo
nẽ mãe võit⁹ mãsiue. ¶ Et me^c q̄dẽ ĩfrãntes liquide
cõgelãt ⁊ orificia constringũt ⁊ coangustãt. ¶ Et stip

ptice q̄ medñr mām coartāt ꝛ cānales ꝯstringunt. ¶ Et viscose q̄ medic̄ opilōes in cānaliū orificijs efficiunt q̄ si fuerit acute exiccatiue plꝰ opabunt illō. ¶ Et adurētes q̄ cortices efficiūt vt sup cānal' orificiū maneāt ꝛ ip̄z claudāt ꝛ ꝯfirmēt: ſ; tn̄ eaꝝ ipedim tieſ. Et hͦ ē qm̄ poſ̄e est vt cortex rūpaſ ꝛ eradiceſ. ꝛ āplificatio foraīs augmēteſ. Et ex adurētibꝰ q̄ ſt q̄dā i qbꝰ erit ſtipticitas ſic̄ attrim: ꝛ q̄dā i qbꝰ nō: ſic calx ñ extīcta ꝛ adurētes q̄ ſtiptice ſt nec̄ie vbi volūtas ē vt cortex ſit firꝰ ꝛ alie ſt nec̄ie vbi volūtas est vt cortex cito cadat. ¶ Et etꝰ q̄ q̄ fit ſtrictura alia ē cū clauſura foraīs ꝛ coartatiōe ad hͦ vt ipiꝰ ptes in vnū ꝯducāſ ſic ꝯſtrigiſ illō q̄ ē. ſ. cubitū cū floboto matoꝛ i baſilica errās pcutit arteriā. ꝛ alia ē q̄ fit opilōe orificij vulnerꝫ ꝛ clauſure vie euāati ſic̄ pilos leporis i vlnꝰ. ¶ Dicemꝰ ḡ q̄ ſi ſāguis curſꝰ ex aptiōe orificioꝝ vēaꝝ fuerit ſtiptic; medicabiſ vt orificia vēaꝝ ꝯſtrigāſ. Et ſi ex ruptura fuerit ſtiptic; glutioſis ſic̄ ſra ſigillata. Et ſi ex corroſiōe fuerit eoꝝ carnē naſci faē cū eo q̄ corroſiōꝫ abſtēgit. ¶ De ſanatōibꝰ opilōꝫ

Opilōes āt ſt ex hūoribꝰ groſſis. Cap. xxiiij. aut viscoſis aut mixt;. ¶ Et mixtoꝝ q̄ hūoꝝ qñ cū eis alia nō fuerit cā malitia remouebit exctōe ipſoꝝ flobotomia aut vētris fluxu fcā. ¶ Et ſi ḡſſi fuerit indigebunt eis q̄ reſoluāt. ¶ Et ſi fuerit viscoſi ꝛ marie ſi fuerit ſubtiles erūt eis nec̄ia ea q̄ incidāt. ¶ Et tu q̄ iā ſciuiſti dr̄iā int' groſſuꝫ ꝛ viscoſū: ꝛ q̄ ē ſicut dr̄ia int' glutē liqdū ꝛ lutū. ¶ Et ḡſſo q̄ reſolutiuū est nec̄iū: iō vt ip̄z attenuet ꝛ eiꝰ expulſio fiat facilis: ꝛ viscoſo icīſiuū ē nec̄iū: iō vtanſ ip̄z ꝛ id cui adhe ſit penetret ꝛ int' ea ſepōꝫ faciat: ꝛ vt ip̄z in pua ſecet fruſta: qm̄ viscoſū opilat ppea q̄ adheret ꝛ pp ꝯtiū ſuaꝝ ꝯtinuatōꝫ. ¶ Oꝫ āt vt i reſolōne ḡſſi a duabꝰ ꝯtrarijs caueaſ rebꝰ: q̄ꝝ vna ē reſolō debil' q̄ i raritate materiei augm effic̄ ꝛ ipiꝰ locū augmētat ita q̄ ad reſolōꝫ ñ pueniet q̄re opilōꝫ augmētat. Et alia est reſolō fortiſſima q̄ etꝰ ſubtile ſit vapoꝛ ꝛ ſpiſſuꝫ ipſiꝰ fit lapis. ¶ Cū ḡ reſolō fort; est nec̄ia inueſ lenificāte ſb tili cū mā in q̄ nō ſit ḡſſities ſ; ſit i ea caloꝛ tpatus q̄ iuuet in reſoluēdo totū illō q̄ ē opilatū. ¶ Et ex opilatiōibꝰ q̄ peiores ſūt opilatōes vēaꝝ: ꝛ deteriores eis ſunt ille q̄ ſūt in arterijs: ꝛ adhuc peiores ſt ille q̄ in mēbris erūt pncipalibꝰ. Secum in apitiuis ſtipticitas ꝛ ſubtilitas ꝯiūgenſ erit meliꝰ: qm̄ ſtipticitas remouebit a membris ſubtiliatiui grauamen.

¶ De medicationibus apātum. Cap. xxv.

Apoſtematuꝫ qdā ſt calā qdā ſt frā fluxa: ꝛ qdā ſūt frā dura ꝛ ea iā dirimꝰ. Et ipſoꝝ q̄ cāe aut ſunt pmitiue aut añcedētes. ¶ Et añcedētes q̄ ſūt ſic̄ replō: ꝛ pmitiue ſt ſic̄ caſus aut pcuſſio aut morſus. ¶ Quedā v̄o q̄ ſūt ex cāis pmitiuis qñ cū corporis replōne ſe repītāt. ꝛ qñ eueniunt cū eq̄litate hūoruꝫ. ¶ Et ea q̄ q̄ ſunt pp cās añcedētes aut pmitiuas cuꝫ replōne corporis repītata: aut ſt i mbr; q̄ pncipalibꝰ ſt vicīa ſic̄ euantia. aut nō ſt ꝛ ſi ñ ſt nulloͦ aliqd ex reſoluētibꝰ ē eis applicañ. i pnͦ. imo mbrū expellēs ē melioꝛañ. ſi ibi fuerit mbꝝ expellēs aut totū corpꝰ melioreſ ſi ñ fuerit ibi mbꝝ ſing'laſ q̄tenꝰ ad ea pueniat q̄cq̄d refrēat ꝛ ad diuerſū trahit ꝛ ſtipticū eſſe ē tn̄ quaſi cū diuerſitate illiꝰ mbri fit attractio ad illō q̄ i alio lateſ diuerſo ē poſitū pp exercitiū ipſiꝰ aut pp rē pōderoſā ſr ip̄z ōlatā: nā mixtonēs a manu apoſa trahiſ mā qñ cū alia res ōferſ pōderoſa ꝛ hora vna teneſ. ¶ Oꝫ āt vt ſtiptica ꝯſtrictia repcuſſiua frē ꝯplōis pure exiſtāt ſi apāta fuerint acuta. Q̄ ſi apāta fuerit frā oꝫ q̄ alicui ſint admixta in q̄ vꝰ ſit calā cū frētōe ſic̄ ſqnātū ꝛ blacte bizāte. Cū āt maſare voluer; mixeo frētiuū ꝛ admiſcebis ei q̄ ſit reſolutiuū doec ad ſtatū pueniat: tūc. n. ip̄a admiſcēda eſt eq̄liſ. Cū āt ōclatio fuerit nō ſit ibi niſi q̄ reſoluat ꝛ laxū efficiat. Et opꝫ q̄ vt illō q̄ frā fluxa reſoluit ſit abſtergēs ꝛ exiccās: ꝛ hͦ q̄ plm̄ inueniſ in callis. ¶ Ea āt q̄ pp cās acciderit pmitiuas vbi ñ ē hūoꝝ replō medicari ōbēt i pnͦ rei cū eis q̄ fluxa faciāt ꝛ reſoluāt: ꝛ ſi ñ: cuꝫ eo q̄ ſit ſic̄ illō q̄ pm medicatū fuit. ¶ Si v̄o mbꝝ apoſuꝫ mbri pncipal' euātoriū fuerit ſic̄ loca glādoſa i collo: q̄ ſt i circuitu auriū cerebri: aut aſcelle cordis: ꝛ igula epis nulloͦ erit ei aplicañ. aliqd q̄ refrenet: ñ iō q̄ hͦ nō ſit medicam apātum eoꝝ qm̄ hͦ ē ipſoꝝ medicam: ſ; q̄ nolumꝰ ipſoꝝ medicari apāta: imo ſtudiū ad hͦ ipēderevt ea augmētemꝰ ꝛ māꝫ ad ip̄a trahimꝰ ꝛ nō: curamꝰ ſi malitia in mbro augmētata fuerit: nō. n. curamꝰ niſi de eo q̄ mēbro pncipali ē meliꝰ. ¶ Et timemꝰ q̄ ſi māꝫ refrenauerimꝰ redibit ad mēbꝝ pncipale ꝛ puciemꝰ inde ad illō q̄ emēdare nō poterimꝰ: Quapp volumꝰ vt malitia i mēbrū cadat ignobile cū pncipali ꝯtulerit mbro ita vt ſtudiū ipēdamꝰ i attrahēdo māꝫ ad mēbrū ignobile ꝛ faceſ vt ip̄e apeſ. Et ſi nō cū alijs ſaltē cū vētoſis ꝛ emplis attractiuis acutis. ¶ Cūq̄ ad collectōꝫ puenerit hꝰ i apāta aut reliq̄ ab eis qñꝫ apeſiēſ p ſe aut maſatois adiutorio. Et qñꝫ idigēt maturatōe ꝛ ſectōe ſil'. ¶ Maſatio v̄o ꝯpleſ ex eo i q̄ cū caloꝛe erit opilatio ꝛ glutiatio vt p ip̄z caloꝛ retineatur. ¶ Qui āt maturatōꝫ efficit cū aliq̄ q̄ ſit ſic̄ hꝰ i maturatiuū attēdere debes vt ſi videris caloꝛē inatū debilē: ꝛ q̄ mēbꝝ iā decliet ad hͦ vt corrūpaſ: remoueat ab ea glutioſa ꝛ opilatiua ꝛ ponat apitiua ꝛ ſcarificatōꝫ faciat pfundā: deiñ adhibeas medicias in qbꝰ erit reſolō ꝛ deſiccatiō: ſic̄ de eis inueſtigabimꝰ in libris pticularibꝰ. ¶ Multotieñ ptea erit apā pfundum: ꝛ erit nobis nec̄iū trahere ip̄z ad ptē cut; ꝛ ſi ñ cū alio ſaltē cū vētoſis ignit;. ¶ In apāte āt duro q̄ ſtatꝰ t'minū ptranſiuit regula in eo eſt vt mollificet qñꝫ cū eo in q̄ erit calitas ꝛ ſiccitas pua. Jō ne q̄ ex eo ſpiſſū ēpp multā reſolōꝫ fiat lapis imo totū adreſolōꝫ ppeſ: poſtea ſup ip̄z reſolō fortioꝛ fiat: deiñ ſi timeſ ex reſolōne eiꝰ q̄ reſoluiſ ne q̄ remāſit lapis fiat: iteꝝ ad mollificañ. ip̄z 2ͦ redeat ꝛ iceſſanſ fiat hͦ doec totū finiaſ int' mollificādi ꝛ reſoluēdi vicés alr̄ vires. ¶ Inflata āt apāta curenſ ex eo q̄ calefac̄ ſubtilitate ſue ſube ppea vt ventoſitates reſoluat ꝛ poros āplificet: nā cā i apātibꝰ iſtat; ē vētoſitat; ḡſſities ꝛ poroꝝ clauſura ſtudiū q̄ꝫ ē adhibeñ. i phibēdo māꝫ ex q̄ vētoſus pueñit vapoꝛ. Et apātibꝰ pterea ſūt q̄ ſt vlceroſa ſic̄ formica: q̄ ſūt irridāda ſic̄ flegmon: ſ; nō ſt mollificāda: ꝛ ſi ppea q̄ ſt apāta ſt mollificāda: imo ſt ſiccāda. qm̄ acciñs hͦ iā ſupauit cām acciñs. n. ē vlceroſitas de q̄ timeſ q̄ accidat aut q̄ iā acciderit. Et vlceroſitat; q̄ medicamētū ē deſicca

tio: et res ei mag? Zila ē mollifica°. Occltoꝝ āt apatū ma mioráda ē nomia et vētr̄ lotoē. Et oꝫ vt ea hñs a balneo et vio et motib' corpeis et alalib' supfluis sic trar sibi illib' caueat: postea i pn° rei adhibeat ei q abiq nimia supfluitate recipitur: et ppe si i mbro fue rit qo sit sic ltous aut ep. Cūq hora resoluēdi affue rit n oēs dittēr dū stipticitas medicias bonū hñtes odore adiuiceas sic i pcedētib' tibi narrauim'. et ep qo et ltous pl' idigēt h° qꝫ pmo. Oꝫ ptea vt mollifi cātia sotilia q̄ istꝫ adhibēt sint me° i qb' erit mata° et sint apatib' ofercētes sic solatꝝ et cassiafi. Solatrū nāq ppetate hꝫ resoluēdi apata cala q̄ sit occlta. Et ea qō hñti nō ē dād' cib' nisi sōtil' et nō i hora poris mi si ibi fuerit nꝫ i pn° sui nisi pp mltā obilitatē fiat: cū āt sintoma supuenerit pp collectōꝫ apatꝫ isiorꝫ cū cāu virtutꝫ i itiere mortꝫ erit: qm vir' n sustētat nisi nu tri°: et nutri^m eit res mag? tiorosa: g si rsolutū fuerit valō bōnꝫ erit. q si apta fuerit dāda sit eis q̄ ea lauēt sic aq̄ melli et aq̄ zuccari: p' ea dēt eis q̄ suauit matu rēt cū siccitate: p' eā fine nō adhibeāt nisi exicca tiua. Et tu q̄s scies h ex li° q̄ pticulares egtudies col ligit fꝫ ōcloné. Est pra. cuꝫ i apatib' occltꝫ q̄ sb vē tre erit ztigit error: qm qñ n sit apata fꝫ rupte: erit i pforādo ea tior. et plerq apa occltū n erit i pāniclo fꝫ i ipo itestio et ē i apiedo ipꝫ tior. De sectōe. c. xxvj.

Ui plagā secar voluerit oportebit vt sectio ice dat fꝫ rugaꝝ collectōꝫ q̄ sit tīn° i isto mbro nisi fuerit tale ql' ē frōs: qm si icisio icedet sic pcedūt ru gaꝝ ipi' collectōes icidet muscul' frōtꝫ et cadet sup ciliū: et silr i mbris rugaꝝ qs icess' diuersificat ab in cessu villoꝝ suoꝝ muscloꝝ. Oꝫ g vt sector ex ana to^a sciat ana^am neruoꝝ et vēaꝝ et artiaꝝ ne error ici dat aliqd ex eis. Et ēt oꝫ vt secū oferat mltas ex me dicis sanguinē zstrigētib' et ēplis dolorē sedātib' et itriūs q̄ ad h° ptinēt: hēat g seci qō sit sic me^a. Sa. et sic pil' lepoꝝ et tela arāee et album oui et terramē ta qb' aduriū: oia. n. h sāguis fluxū phibēt siue ex er rore ipi' pueniat siue necio et vt medicias oferat q̄ flu xa faciunt. Cūq exturā pforauerit et qō i ea ztiet exercis nō oꝫ ei adhibere oclꝫ nꝫ aquā nꝫ ēplꝫ ūsit oleuꝫ nꝫ se pū supabūdās sic basilicō: imo aliqd qō sit sic emplꝫ ex calcāto qō appōat cū eo indigebit: et desup imponat spōgiā in vino stiptico infusam.

De egri. corruptiōis mēbri et de incisiōe. C. xxvij.

Cum mbꝝ pp malā zplonē cuꝫ mā aut fine mā corrūpit et nō pfecerit ei scarifica° nꝫ epithlari ex eo q zferre zsueuit de eis q̄ i libris pticularibus dcā sit ē neēe vt caro corrupta q̄ ē s ipm rēoueat. Et meli' qō erit vt sit sine ferro si pole fuerit: qm ferrū plerūq iuēit tūicas muscloꝝ et vēaꝝ pulsantiuꝫ pieu lose. Qō si h nō ztulerit et corrup° iā i carne pces serit neēe erit vt ipā icidat et vt loc' icisiōis olo ferue te adurat. Et h°. n. pueit securitas ab acuitate mali tie ipi': et restrigit sāguis exit' et nascunt sup icisiōis locuꝫ caro et cutꝫ ēēnea nō pportiōal' fꝫ res q̄ mag? carni silis erit pp sui duritiē. Cūq icidēdi volūtas affuerit tēta p' erit imittēda i circuitu ollis voluēdo dōec q sane teneat repiat: et vbi dolor sit fortior cū tē ta ibi imitit: qm ē t° sanitat: et vbicūq iuenerꝫ laxita tē et retētōis obilitatē to^m erit ex collectōe ei' qō ē ici dēs. Qñꝫ āt pforat illō qō circūdat os q' vis ind dēr ita q forata circūdet ipꝫ: g rupet p ipꝫ et icidet et qñꝫ serrat. Cūq h° facer voluerꝫ i pa uit ludēte et pforātē et it carnē vt nō rdeat. Si g ipꝫ os qō ē neēe icidēr fuerit fruūtū eminēs qō nō possit aptari ita vt oꝫ: nꝫ sit i ei' rctificatōe fiducia: et tieat ne corrūpat et corripiat illō qō ē corā ipo sōleuabim' carnē ab eo aut icidēdo: sin ligādo et ad diuersitatē pꝫ illi' eiē dēdo: aut alys igēys q̄ sec' ōmrat. et separabim' it ipꝫ et mbꝝ nobile si ibi affuerit cū pānis q̄ ipꝫ ab eo cio gabat: p' ea icidem'. Et si os fuerit tale qle ē os co ce: et fuerit magnū et neruꝫ et artrys et vēis ppiquū: et fuerit ei' corrup° mlta oꝫ medic' ab eo fuger. De medicatōib' solōis ztiuitatꝫ et spēꝝ vlceꝝ. C. xxviij.

Solō ztiuitatꝫ i magnis mbrꝫ medicat eqtione et ligat a zueniēt q̄ i doctria restauratōis dcā ē et tibi i suo loco p' ea vēiet cū qete et cōenīōe cibi cō glutinatiui: i q̄ hr fiducia q ex ipo nutri^m gñat cam lagiosuꝫ qō labia fracture claudat et i v^m zducat iē cib' q̄ sit de extrēitatib' alaliuꝫ. Impole. n. eit vt os restaurēt et ppe i corpib' zsiltētū nisi fꝫ hūc mōm: qm nullo° rdibit ad ztiuitatē: et nos qō de restaura tiōe fmōeꝫ exqsitū loqmur i librꝫ pticularib'. In tētio āt medicādo solonē ztinuitat q̄ i mebus acci mollib' ē triū pncipioꝝ curā hre. pri^m eoꝝ ē qm si cā fuerit fixa min' qꝫ oꝫ ē retiere illō qō fluit et zuīs gēr ei' māꝫ si ipa fuerit currēs. Et fꝫ ē sutura zsol dat cū medicis et cib' zuēiētib'. Et 3^m ē putrefactiōꝫ pnibēr q̄to pl' fuerit pole. Cūq ab v° triū te excusa uerꝫ rddi ad cogitañ. ō duob' rmanētib'. Tu vo iā scis qūo illō qō fluit retieat fꝫ zsolida° sit adiūgē do labia si adiūgūt et exiccādo et cōcedēdo glutiatia. Et scito q itē° i medicādo vlcera ē exiccatio. qō g ex eis mūdū fuerit tm̄ exiccet. Et i illō qō ex eis putri dū fuerit me° acute corrosiue mittāt sic calcātū et al zegi et arsenicū et calr q̄ si nō ztulerit neēe est ignis et me^a q̄ ē zpōita ex flor eris et cera et olō: qm ipa flor erꝫ mōdificat: et phibꝫ morsiōis rsiltutatē olo et cera: ipa g i hac re me^a erit tpata. Et dicem' q oia vl cera aut sit simplicia aut zpōita: et simplicia qd cuꝫ fuerit pura et nil ex eoꝝ hūiditate corrodet: tē zuīgē da erit ipoꝝ labia: et ligāda custodiēdo ne it ipa aliqd olei aut pluerꝫ cadat qm zsolidabūt. et silr mag^m de c' sba nil pditū fuerit: et c° v^a ps alii applicari pt. Ma gni vo c' ptes applicari nō pñt sine sit fissura sine cō cauitas vl spatiū plēa sanie: et iā aliqd ex sba mbꝝ p ditū ē curō ē exicca°. Si g illō qō pditū ē tm̄ fuerit cutꝫ et neēe erit vt cicatricē iducat: et h° qō p eēn^am cū stiptiēꝫ et p accñs qō cū calis cū ex eis paꝝ qō sitadu stū suppōēt sic alzegi et calcātū: qm mag? iuuat i exic cādo: et mag? pducūt crustā: nā si mltū fuerit corrodet et i vlcerib' aug^m faciet si āt illō qō pditū fuit fuerit caro sic est i vlcerib' pfūdis nō erit festinādū i cica trizādo ea: imo p° erit studeñ. vt caro in eis nascat. Et caro qō nō gñat nisi ex eo c' siccitas nō mltū gdū p^m trāscēdit verūtñ h zdutōes attēdūt de qb' cura ē hñda. Et ex eis est zsidera° dispōie zplōis mbri pnci pal et zplonis vlcerꝫ: qm si mbꝝ in sui zplone fuerit mlte hūiditat: et vlc' nō fuerit mlte hūiditat: sufficiet siccitas pauca in p° gdu: qm egritudo nō mltū fuit

elõgata a nã mēbri: ƺ ſi mēbꝝ fuerit ſiccū τ vlcꝰ hūidi
tatꝫ mīte erit neccīu illð qð exiccet i 2° gdu τ 3° vt re
ducat ipꝫ ad ſuā nālē ꝯplonē τ i tpatꝫ qð diſpō erit
eūnda. Et ex eis ē ꝯſideratio ꝯplōis totiꝰ corporis. nã
cū corpꝰ fuerit mīte ſiccitatꝫ τ mēbrū augmētatū i hūi
ditate fuerit tpatū ƺ corpꝰ eq̄le ex tpamēto erit exic
cādū. Et ſilr ſi corpꝰ fuerit i hūiditate augmētatū τ
mēbrū i ſiccitate τ ſi ābo ad augmētū deueniūt: tūc ſi
egreſſus fuerit ad hūiditatē āplior exiccabit ſicci
tate τ ſi fuerit ad ſiccitatē minor exiccabit ſiccitate.
Et ex eis ē ꝯſideratio vtutꝫ ſiccātiū: qm̄ lꝫ exiccātibꝰ
carnē naſci faciētibꝰ exiccatio fortꝫ ñ q̄rat: ƺ exicca-
tio q̄ ſit talꝰ q̄lis ē illa q̄ ꝓhibet māꝫ q̄ dſcēdit ad mē
brū qð ſit aptū ad hꝰ vt carnis gñō ſit ex ea mltū tñ
ea q̄rit i ſiccātibꝰ q̄ ñ ſit ad hꝰ vt caro p ipaꝫ gñet: ſed
vt cicatrizatio fiat p ea. Ex eis n. q̄rit vt ſint plꝰ ab-
ſtergētia τ magꝫ lauātia pluſq̄ ſiccātia ex qbꝰ ñ q̄rit
niſi cicatrizatio τ ꝯſolidatio τ ꝯtinuatio. Et oēs qdē
meᶜ q̄ ſine mordicatiōe dſiccāt ſt igrediētes i genus
eaꝝ q̄ carnē naſci faciūt. Oē ꝓtea vlcꝰ qð i loco erit
nō carnoſo ē īobediēs ad hꝰ vt cito medicet τ ſilr ro
tūdū. ¶ Medicis āt ſiccātibꝰ τ ſtipticꝫ q̄ i vlceribꝰ oc
cultꝫ adhibent ſt admiſcēde meᶜ mūdificātes: ſicut
mel τ meᶜ loco ꝓpe ſicut diurctica medicis vlcera in
ſtroꝝ vtile curātibꝰ. ¶ Cūq; cicatrizare voluerimus
pōemꝰ medicīas cū ſtipticitate ſuauiſcoſas ſic̄ terra
ſigillata. ¶ Et ſcito q qda ſūt vlcerꝫ ſanitatē ꝓhibē-
tia ex qbꝰ ē malitia ꝯplōnis mēbri: q̄re ſtudere dbes
vt ipꝫ rtifices. Et malitia ꝯplonis ſāguis q̄ ad ipꝫ
aduenit: q̄re ſuccurrere debes cū gñone boni chimi
Et mltitudo ſāguis q̄ ad ipꝫ fluit τ hūectat ipm cui
ſuccurrere debes cū eūone τ ſubtiliatiōe cibi τ faciē
do vt exercitet ſi poſe fuerit: τ oſſis corruptio qð eſt
ſub eo: τ qð ei trāſmittit ſaniē τ hꝰ i qð curatio nō ē
niſi oſſis illiꝰ melioratio τ ipiꝰ fricatio ſi fricatio totā
ipiꝰ corruptōꝫ remouere poterit τ accipe ipꝫ τ icide
re. ¶ Multotiēs ꝓtea ē neccīū medicāti vlcera vt ſe-
cū deferat eplaſtra attractiua: vt eia fruſta oſſium τ
res ēēnee carni iſire euellant: τ ſi nō ꝓhibebūt vlcꝰ
meliorari. ¶ Ulcera āt nutrimēto idigēt ꝓpea vt cō
fortatio fiat τ minoratiōe nutrimenti ꝓpea vt ſaniei
mā reſtrigat. Et inter hec duo ꝯria erit diuerſitas:
qm̄ ſanies dbilitat: q̄re ꝯfortare neccē ē: τ mltiplicat
q̄re neccē ē nutrimᵐ ꝓhibere. Medicꝰ ḡ de hꝰ ſollicitꝰ
eē dꝫ. ¶ Cūq; vlcꝰ i pnᵒ fuerit ñ dꝫ eger baln. igredi
nꝫ ipꝫ aq̄ tāgere calā: qm̄ attrahet ad ipꝫ qð i apate
augmᵐ faciet: ƺ cū vlcꝰ q̄euerit τ ſaniē fecerit ſortaſſe
tūc facile fiet ei. Oē ꝓtea vlcꝰ qð cito reuertit poſtq̄
carne repletū ē τ ꝯſolidari dꝫ: ē i ſemita perueniēdi
ad fiſtulā dbes ḡ ſp itueri colorē ſaniei τ colorē la-
bioꝝ vlcerꝫ: τ ſi pus mltiplicabit ſine mltiplicatiōe
nutrimēti ē ibi alfaſe. ¶ Loq̄mur ḡ nūc d curatiōe al
faſe. τ dicamꝰ qm̄ ꝓpea q alfaſe ē ꝯtiuitatꝫ ſolō aut
īfra cutē ꝓfūda. τ māiᵐē q oꝫ: vt eꝰ medicamīa ſint
fortiora q̄ eꝰ qð diſcooptū ē. τ ꝓpea q mltū ſāguis
ad ipꝫ fluit ē neccīū illð q illū rſoluit: verūtñ oꝫ vt eꝰ
reſolō ſit cū mlta ſiccitate: vt ñ rſoluat qð ibi ſbtile
ē τ faciat lapidē qð ibi ſpiſſū ē. Cūq; ex reſolōne ꝑ-
fecerimꝰ illð qð nob neccē ē: dbemꝰ appōere ꝯſolida
tiuū qð ſit dſiccatiuū ne ſit ſanies i ꝯcauitate q̄ exiſ
ñ valeat τ fiat lapꝫ: τ poſtea q̄lꝫ cā putrefiat aut era
dicet τ redeat ꝯtinuitatꝫ ſolō. Cūq; āt alfaſe fuerit ꝓ
fundior ſcarificabit locꝰ vt medicamē magꝫ penetret
¶ In medicādo āt alfaſe ꝯtuſionē leuē fortaſſe ſuf
ficiet ſlōis. ¶ Qð ſi alfaſe fuerit i pnis cū ꝑcuſſione
medicet ꝑuo ꝑcuſſio medicamīibꝰ ꝑcuſſiōi aptꝫ do
nec ſit poſe medicari alfaſe. Et alfaſe qð ſi magna
fuerit medicabit cū ſiccātibꝰ τ ſi fuerit ꝑua vt pūctu
ra acꝰ diltat eē eiꝰ ipi nāe ſi ñ fuerit venēoſa pēdēs:
aut fuerit fortꝫ dolorꝫ: aut ſi tetigerit neruū τ tieat
īde ꝯpatꝫ gñō τ ꝑlſatio. In ꝯtorſiōe āt ſuffic̄ moll' li
gatura ñ doloroſa τ vt ſup ipaꝫ pōant medicamina
ꝯtorſiōi apta. In his āt q̄ ſt ſic̄ caſus τ ꝑcuſſio neccia
ē ſlōmia ex ꝑte diuerſa: τ ſubtiliādū ē nutriēs τ dittē
da ē caro: τ q̄ ſt ſic̄ ipa. τ regēdꝰ ē ex apozīatibꝰ τ po
tionibꝰ ſcriptꝫ ad hꝰ i librꝫ ꝑticlaribꝰ. Sermonē aūt
i ſolōibꝰ ꝯtinuitatꝫ ſcis i neruis τ oſſibꝰ reſuabimus
poſteriꝰ ad libros ꝑticlares.

¶ De cautiza. C. xix.

Cautizatio ē medicamē valde vtile iuuās ad ꝓ
hibēdū ne corruptio ſpgat τ ad ꝯfortādū me-
brū cuiꝰ ꝯplonē volumꝰ rtificare τ ad reſoluen. mās
corruptas i mēbro retētas τ ad reſtrigen. ſanguinis
fluxū. ¶ Res vo q̄ cauteriū ſit meliꝰ ē aurꝫ. ¶ Et locꝰ
qð q̄ cautizat. aut ē māifeſtꝰ: τ pōit cautū ſup ipm
ſenſibilr aut ē ꝓfundꝰ iteriꝰ i mēbro ſic̄ i naſo aut in
ore aut i ano τ hꝰ i qð fora idiget ſup quā pōat q ſit
ſic̄ tarile aut magra i aceto iſuſa: poſtea pōant ſup
ipaꝫ pāni aq̄ roſ. vehemēter iſrāti aut ſuccꝫ alicbꝰ τ
mittat i cānalē ita vt locꝰ canterizādꝰ eiꝰ bucella fiat
deinde imitat cauteriū vt ad locū pueniat τ i circui
tu nō ipediat. τ ꝓpe cū cautiū ſubtilꝰ fuerit q̄s fore
vacuitas ne latibꝰ fore obuiat. ¶ Cauterizatio ꝓtea
ſibi cauer dꝫ ne fortitudo cauterizatiōis ipiꝰ ad ner
uos pueniat nꝫ ad chordas nꝫ ad ligamēta. ¶ Qð
ſi ꝑ ſāguinē q̄ fluit cautizauerit oportebit vt cauti
zatio ſit fortꝫ. i. ō vt cruſta groſſitiē hēat τ ſpiſſitudinē
ne cito cadat. qm̄ ex caſu cruſte cautizatiōis ſcē ꝓ-
pterea vt carnē corruptā ꝓiicias τ vt ſanguis fluxꝰ
ꝓhibeat puenit ad malū deteriꝰ eo qð erat. ¶ Cūq;
cautizauerꝫ ꝓpea vt carnē corruptā ꝓiicias τ tᵐ ſa
ni ſcire voluerꝫ erit vbi dolet. Et fortaſſe neccīū erit ti
bi cū carne cautizare os qð ē ſub ea τ ō ipꝫ morari
dōec tota ipiꝰ dſtruat corruptio. Cū ḡ fuerit qð ſit ſi
cut craneū ſubtilr ipaꝫ opare ita vt cerebrū ñ ebul-
liat nꝫ ipiꝰ pānicula corrūpet. τ i alio oſſe ab ipo nō
cures pōrere.

¶ De ſedatiōe dolorꝫ. Ca. xx.

Iam ſciuiſti doloꝝ cās i duabꝰ ꝯphēdi diuiſio-
nibꝰ. ſ. mutatiōe ꝯplonis ſubito: τ ſolōne ꝯtinui
tatꝫ. poſtea ſciuiſti q poſtremū diſiōis caꝝ ꝑcit ad
malitiā ꝯplonis calē aut frē aut hūide aut ſicce abſ
q̄ mā cū mā chimoſa aut ad vētoſitatem aut apa.
¶ Dolorꝫ ḡ ſedatio ex ꝯrietate haꝝ cāꝝ erit. τ iā ſci
uiſti q̄lr vniuſcuiuſq; caꝝ ꝯrīū ſit. τ ſciuiſti q̄ſo ma
litia ꝯplonis τ apa τ ventoſitas medicent. ¶ Et ols
q̄dē doloꝝ q̄ ſit fortior īterficit: qm̄ ex eo i pnis accit
fritas corporis τ tremor: poſtea fit pulſus ꝑuus. deiñ
deſtruit. τ poſtea morit. Et ad ſūmū id qð dolores
ſedat eſt: aut id qð complōꝫ mutat aut qð reſoluit
mām: aut qð ſtupefacit: τ ſtupefaciēs q̄dē remouet
dolorē: qm̄ deſtruit ſenſuꝫ mēbri. Eiꝰ vo ſenſuꝫ non
auſert niſi ꝓpter vnā duaꝝ cāꝝ: aut ꝑ mltā ifrida
tionē: aut ꝑ multā venenoſitatē q̄ ē i ipo ꝯria ꝟtu-

ti illi⁹ mēbri. ¶ Ea đ₃ que flura faciunt sunt ex sūma coꝝ q̄ molliūt resoluūt q̄lis sūt anetū sem̄ lini ⁊ melli lotū ⁊ camōilla ⁊ seia apij ⁊ amigð. amare ⁊ ols res ī p⁹ gradu cal'a ⁊ ꝑpe q̄ñ fuerit cū ea glutinādi. po^a: ficē gūmi prunoꝝ ⁊ amilū ⁊ cerusa ⁊ croc⁹ ⁊ laudanū ⁊ altea ⁊ amomū ⁊ cauleo ⁊ napi ⁊ apozia coꝝ adipes ⁊ ysopi ceratū ⁊ olera sicē dicem⁹ ī ātidotario et vētrē soluētia ⁊ euāntia q̄cūq; mō fuerit sī istı⁹ mōi. ¶ Et flura q̄ð faciētia sūt dāda p⁹ euāntia si necīu₃ fuerit euare e doce mā₃ frigidas q̄ ad mēbꝝ dscēdit. Et ēt illð totū q̄ð aṗa maturat aut q̄ð ea apit. Oib⁹ aūt stupefaciētib⁹ forti⁹ ē opiū. Et ex eis sunt poma mādragore ⁊ ei⁹ sem̄ ⁊ cortices radic₃ ipi⁹ ⁊ papauer ⁊ bēzi ⁊ iusq̄amū ⁊ solatrū stupefaciēs ⁊ semē lactucaꝝ: ⁊ ex eis sī nix ⁊ aq̄ frā. ¶ In dolorib⁹ ꝓ̄terea multotiēs accit error: q̄m eoꝝ cāe erūt extrīsece sicut calor aut frigus: aut ceruical' eminētia: aut loci corruptio aut casus q̄ fit ī ebrietate: aut alia ab his. ⁊ q̄rūt eorū cāe in corpe ⁊ ꝓuenit error: ꝓ̄p scire debes hoc ⁊ cognoscer̄ si ē ibi rplō aut n̄: ⁊ si sī ibi cāe rplōnis nocte. ¶ Qñ₃ ēt cā aduēit exteri⁹: deiñ iteri⁹ fit māsiua: sicē cū aliq̄s bibit aquā frā₃ ⁊ accit ei fort₃ dolor ī pectōi ⁊ epat₃. ¶ Et multotiēs q̄ð n̄ ē mltū necia eūo ⁊ sibi sitia: q̄m sepe sufficit sibi balneū ⁊ fort₃ sōn⁹ ī eo. Et sicē q̄ cōedit rē cal'a₃ ⁊ īfert ei fortē capit₃ dolorē ⁊ sufficē ei aquā ifrātā bibere. Et qñ₃ ē res ī q̄ fiducia ē h̄nda ē q̄ dolor ea remoueaꝝ aut tarde opans: itaq; dolor ille vs₃ ad horā illā tolerari n̄ p̄t sicē eūo māei dolorē faciēt₃ colice retēte ī villis itestinoꝝ aut cito opās ē s₃ ex ea timeꝝ finis vehemēꝝ malus sicē stupefactio īnbu dolēt₃ ī colica cū medicio q̄ h⁹ opari solēt ⁊ fit medic⁹ ī h⁹ ābigu⁹. D₃ ḡ bōe mēsurationis fortitudinē h̄re vt sciat q̄ duoꝝ tpoꝝ sit lōgi⁹ aut tp̄s firiōis vtut₃ aut tp̄s dolor₃. ⁊ ēt q̄ duaꝝ reꝝ sit ei deterior: an dolor an mal⁹ finis q̄ ex stupidatiōe timeꝝ: vt eligat studiū ei ipēdere q̄ð mag₃ ē ipediēs fortasse ei si dolor rmāsit fortitudīe sui ⁊ magnitudīe iterficiet. Et stupefactio forsitā nō iterficiet: s₃ ex alia ꝑtē ipediat cui⁹ ipe^m fortaisse corrigere poter₃ ⁊ redibit forsitā ⁊ tu redib' me^a ꝯueniēte. ¶ Ꝑter h⁹ totū stupefaciēt₃ cōplō₃ ꝯsiderare debes ⁊ ipi⁹ q̄litatē: et vt q̄ð ex eo ē facili⁹ dones ⁊ vt tribuas id q̄ð ē cū suis tyriaci cōpo^m nisi res fuerit maria q̄ forti īdigeat stupefactione. ¶ Sūt ꝓ̄terea mēbra de q̄b⁹ nō curam⁹ ⁊ si eis supponas narcotica. q̄m nō ide ad vehementer malū finē ꝓueniūt sicut dētes cū ei apponiꝝ stupefactiuū. Et fortasse q̄ð ēt bibere erit melli⁹ ī h⁹ sicē bibere q̄ð stupefaciat ꝑp dolorē oculi: q̄m ex h⁹ minor malitia ꝓuenit oclo q̄ vt iteri⁹ ꝑdaꝝ. ¶ Et fortasse facile erit corrigere malitia₃ q̄ ex potu alijs accit mēbris. ¶ In eo aūt q̄ð ē sicut colica augeꝝ mal⁹ finis q̄m mā₃ augm̄tat frig⁹ ⁊ ꝯgelationē ⁊ clausurā. ¶ Ampli⁹ stupefaciētia plerūq; sedāt dolorē ꝓ̄pea q̄ dormire faciūt: q̄m somn⁹ ē vna ex cāis ipi⁹ sedatiōis dolor₃ ⁊ ꝑpe qñ cū eo scā fuerit fames ⁊ ī dolore māsi. ¶ Et stupefaciētia q̄ð ꝯposita q̄rū fortitudine₃ alie debilitāt me^c: sicut tyriaca sunt mag₃ secura ꝯuead^m filoniū ⁊ trocisci q̄b⁹ nomē ponit ternarij s₃ coꝝ stupefactio ē debilior q̄ð aūt ex eis ē rcēs maior₃ ē stupefactiōis. Et in antiquo fere nulla ē stupefactio ⁊ q̄ð ē mediū. ¶ Et ex dolorib⁹ q̄ð q̄ sūt multe fortitudis ⁊ sūt ad medicañ. faciles ī q̄busdā hoꝝ sicut dolores vētosi: q̄m qñ₃ sedanꝝ: ⁊ sufficit vt super eos aq̄ cal'a euēꝝ: verūtñ ī h⁹ timor exit vñ ab eo tibi caueꝝ dēs: q̄m plerūq; cā erit aṗa ⁊ existimabiꝝ q̄ sit vētositas. Et si fortasse sem̄ fuerit ei ēbroca ex aq̄ calida ⁊ ꝑcipue ī sui p̄n° ei affert magnū malū ꝓ̄ter h⁹ qñ₃ ipedi^m vētoso efficit cū vētositatē resoluere n̄ poterit ⁊ ī q̄titate ipi⁹ spatij aug^m faciet. Et vaporatiōes ēt sūt ex medicatiōib⁹ vētositatū. Et ex eis q̄ð ē melior ē ex q̄ ē id q̄ð exiccat sicut miliū: nisi ī mēbro fuerit q̄ð illð tolerare nō v₃ sicut ocls. Fiat ḡ tūc vaporatio cū pānis. ¶ Ex vaporatiōib⁹ ēt sūt q̄ cū oleo calefacto fiūt. Et ex vaporatiōib⁹ q̄ð fortib⁹ ē vt ordeoꝝ faria cū aceto coquaꝝ postea siccēꝝ ⁊ fiat ex eo vaporatio. Et minor ea ē vt sulfur vł furfur coquaꝝ sicut h⁹. Salis āt vapor ē ꝑugītiu⁹: s₃ mily ē melior ⁊ dbilior. Et plerūq; ēt fit vaporatio ex aq̄ ī vase posita q̄ ē icolumis ⁊ leuis s₃ opōnē efficiet quā nolauimus si illð n̄ fuerit obfuatū. Uētose ēt cū igne sunt ist⁹ mōi: ⁊ sī fortes ī sedādo dolorē vētosu₃. ⁊ si eas iteꝝ adhibuer₃ dolor pēit⁹ destrueꝝ: verūtñ plerūq; ex eis accit illð q̄ð ꝓuenit ex eo q̄ð dixim⁹. ¶ Et sedātib⁹ ꝓ̄terea dolorē ē molliꝝ lōgo tp̄e iceder̄ ꝑp illud q̄ð ī ipo exit ex ꝟtute faciēdi flura. ¶ Et silr adipes subtiles noti ⁊ olea q̄ nolauimus: ⁊ dulcis cātinelaꝝ ꝓ̄pue cū ex ea ꝓuocaꝝ somn⁹. Et occupari in eo q̄ð gaudiū efficit dolores vehemētē sedat.

¶ In q̄ ꝑcipiꝝ a q̄b⁹ cur atiōib⁹ icipiam⁹. Ca. xxvi.

Cum multe ꝯiūgunꝝ egritudies ab ea icipe dēmus ī q̄ vna haꝝ triū ꝓ̄ꝑetas erit. ¶ Una eaꝝ est q̄ alia sanari nō pōt añq̄ ipa saneꝝ sicut aṗa ⁊ vlcus cū ꝯiūgunꝝ: medicamur em̄ aṗa donec ꝯplōnis malitia q̄ cū eo venit remoueaꝝ absq; cui⁹ sanatione vlc⁹ sanari nō p̄t: postea medicamur vlc⁹. ¶ Et 2ª earū ē cū vna egri. cā fuerit alteri⁹: sicut cū accit opilatio ⁊ febris: medicamur em̄ opilōnē pri⁹ deiñ febrē. Et si nob necīū fuerit opilōnē apire cū eo. ī q̄ aliqua exit cal'as n̄ curabib⁹ ð febre ⁊ medicamur q̄ð plimonis aṗa cū desiccatiuis ⁊ nō curabim⁹ de febre: q̄m pol'e est vt febris remoueaꝝ cā ipsius remanēte. Et cāe q̄ð eius sanatio ē exiccatio q̄ febri nocu^m facit. ¶ Tertia ꝟo cū fuerit vna eaꝝ ð q̄ maior sollicitudo sit h̄nda sicē si ꝯiūgaꝝ synoch⁹ ⁊ palysis: medicamur em̄ synochū extinguēdo ⁊ flōmādo: ⁊ de palysi n̄ curabim⁹. ¶ Cū aūt egritudo ⁊ accñs ꝯiūgunꝝ a sanatiōe egritudis icipiem⁹. Et si accñs sup aūerit tūc accidētis curā h̄ebim⁹ ⁊ egritudinē n̄ ꝯsiderabim⁹ sicē in colica dam⁹ stupefaciētias ꝓ̄pea vt dolor₃ fortitudo remoueaꝝ: s₃ ipsi colice ipedi^m faciat. ¶ Et cū h⁹ qñ₃ tardam⁹ q̄ð facere dbebam⁹ ꝑp stōi debilitate₃ aut ꝑp vētris fluxū q̄ ꝓ̄cessit aut ꝑp p̄ntē nauseā. Et qñq; nō tardam⁹: sed opamur ⁊ nō totam remouemus cā₃ sicut ī egritudīe spasmi: nō em̄ totū expellimus ꝯ hūoꝝ: ēimo ex eo aliq̄d dimittimus vt ipm̄ spasmosus remoueat mot⁹ ne humorē resoluat nālem.

¶ Opatiōis sigillatio ⁊ q̄rfiactio.

Sit q̄titas h⁹ n̄ri s̄mōis ꝯpēdiosi ð ꝑncipijs vllibus doctrīe medicinal' sufficiēs. Deīcepo aūt laborem⁹ vt ð simplicib⁹ medicis libꝝ ꝯpōam⁹ si deo voluerit: ⁊ ipē q̄ð nos iuuabit: cui sint ḡres s̄m sui innumerabiles mias. ¶ Explet⁹ ē lib' p̄m⁹ Auicēne.

¶ Incipit

¶ Incipit liber canonis secundus Auicenne Felerba principio Aboali.

Ibrorum quos de medicina specificauimus: pmus est de iudicis vniuersalibus in medicina. Et secundus eorum est hic liber aggregatus de medicinis singularibus. ¶ Et nos quidē hūc librum in duos diuisim⁹ tractat⁹. primus est de canonib⁹ vniuersalibus quos te scire oportet in re medicinaruz ⁊ est scientia virtutū medicinarū in medicina.
¶ Secundus eorū est de cognitione virtutū medicinarum particularium.

Primū vero tractatum in .vi. diuisimus capl'a.
¶ Ca. pmū d cōpl'onib⁹ medicinarū singulariū
¶ Cap. 2m de cognitione complexionū medicinarū singularium per experimentum.
¶ Cap. 3m de cognitione complexionū medicinaruz singularium per rationem.
¶ Ca. 4m. de cognitione operationum virtutū medicinarum singularium.
¶ Ca. 5m. de iudicijs accñtiū medicinaꝝ extrinsec⁹.
¶ Ca. 6m. de collectione medicinarum ⁊ conseruatione ipsarum.

In secundo autem tractatu posuimus medicinas singulares in areolis.
¶ In prima nāqꝫ areola posuimus nomina medicinarum singularium ⁊ cognitionem essentie ipsarū.
¶ In secunda areola electionē bonitatis ipsarum.
¶ In tertia areola rememorationem qualitatū ⁊ naturam ipsarum.
¶ In quarta areola proprietates operationum eaꝝ ⁊ dispositiones ipsarum vniuersales: sicut resol'o ⁊ digō ⁊ cōglutinatio ⁊ stupefactio ⁊ q̃ illis sunt, similia ex operationibus: quas in tractatu pmo dixim⁹: ⁊ proprietates alias si insunt eis: ⁊ fecimus earum descriptionem cuz calore vt sit facile ipaz colligere.
¶ In areola. 5ª. operationes earū que pendēt ex decoratione aut in cute. sicut remotio lentiginū ⁊ albaras ⁊ remotio pororū ⁊ verrucarū: aut in capillis sicut cōseruatio ipsorum ⁊ prolongatio ⁊ coloratio: q̃ in decorationem ingrediuntur ⁊ signauimus id totum signis depictis: vt per illud facilis eius inquisitio fiat in tabulis donec colligantur oēs medicine singulares que in eis cadunt velociter.
¶ In areola. 6ª. operationes earum in apostematibus ⁊ bothor. i. in paruis eminentijs que fiunt sicut pustule: ⁊ terminauimus etiam oēm spēm dictaz in eis cum colore pprio vniuscuiusqꝫ earū.
¶ In areola. 7ª. similiter vlcera ⁊ vlnera ⁊ fracturas depictas coloribus suis.
¶ In areola. 8ª. egritudines iūcturarum ⁊ neruorū depictas similiter.
¶ In areola. 9ª. egritudies mēbrorū capitis oēs depictas suis coloribus.
¶ In areola. 10ª. egritudines mēbrorum oculi depictas similiter suis coloribus.
¶ In areola. 11ª. egritudies membroruz similiter depictas coloribus suis.
¶ In areola. 12ª. egritudines membrorū nutrimēti depictas suis coloribus.
¶ In areola. 13ª. egritudines membrorum expulsionis depictas etiam.
¶ In areola. 14ª. febres ⁊ q̃ eis ɔueniūt dpictas sīlr
¶ In areola. 15ª. pportionē medecinaꝝ ad venenaꝫ
¶ In areola. 16ª pmutationē caꝝ. Et qñ cōicāt i medicinā vnā oēs areole. Et qñ nō cōicāt. Et forsitaz nō reperiunt q̄dā nisi in q̄busdā areolis ¶ Cūqꝫ cōplēdo ex tabulis recessero ⁊ signis ṽtutū medicinarū pticulariū sigillabo tractatū scd̄m. Et illic sigillabo hūc librū pcedendo ab eo ad tertiū librū.

¶ Tractat⁹ primus libri .2. De cōplexionib⁹ medicinarum singularium. Capitulum .1.

Iam declarauim⁹ i libro pmo itētionē sermōis nr̄i. s. hec medicina ē cal'a: ⁊ hec medicia ē frā: ⁊ hec medicina ē hūida: ⁊ hec medicina ē sicca. Et oñdim⁹ illic q illd ē p cōpationē ad corpa nr̄a. Et premisim⁹ q oim ɔpositoꝝ mineraliū ⁊ vegetabiliū et viuētiū elta sṫ māe. iiij. Et q ipse ɔmiscenṫ adiuicē: ⁊ agūt i se donec ɔsistāt fꝫ eq̄litatē: aut fꝫ dñiū i eo qd ē iter eas. Et cū ɔsistūt fꝫ illd ē ɔpl'o ṽa. Et q cōpl'o cū est ɔtēta i ɔposito pparat ipm receptiōi ṽtutū q̄litatū q̄rū ppriū ē vt sint i ipo. Et oñdim⁹ vlr fꝫ quot diuisiōes ē ɔpl'o. Et q̄d q̄riṫ p ɔpl'onē eq̄lē i hominib⁹. Et q̄d p ɔpl'onē eq̄lē in medicinis. Et oñdimus q p hoc nō itelligiṫ nisi q corp⁹ hois cū obuiat ei ⁊ agit in ipaz calore inato nō pualet: ita vt i corpe hois imprimat ifrigidationē: aut calefactionē: aut humectationē: aut dsiccationē vltra eā q̄ ē i hoie. Nos tñ p illd nō significauim⁹ q cōpl'o ei⁹ sit silis cōpl'oni hois. Cōpl'o nāqꝫ hois nō ē nisi i hoie. Et scias q ɔpl'o ē fm duos modos. s. ɔpl'o pma ⁊ ɔpl'o scd̄a.
¶ Cōpl'o itaqꝫ pma ē ɔpl'o pueniēs ab elmisꝫ Et cōpl'o scd̄a ē cōpl'o q̄ puenit a reb⁹ q̄ in seipsis hñt cōpl'onē. sicut. ṽ. g. cōpl'o medicinarū cōpositaꝝ: vt cōpl'o tyriace: vnaq̄qꝫ eñi medicinaꝝ singulariū tyriace cōpl'onē hꝫ sibi ppriā deiñ cū miscenṫ ⁊ cōponuntur: ita vt vniantur ⁊ adueniat eis cōmixtio aduenit ɔpl'o scd̄a. Et hec q̄dē cōpl'o scd̄a nō est ita q nō sit tota nisi ab arte: imo ē qñ ēt a natura: lac. n. cōmixtū in veritate est ex aqueitate ⁊ caseitate ⁊ butyrositate. Et vnūquodqꝫ horum trium est nō simplex in natura: immo est cōmixtū ⁊ habet cōplexionē sibi ppriam. Et hec q̄dē cōpl'o scd̄a est ex opatione nature nō ex opatione artis. ¶ Cōpl'o aūt scd̄a ē fꝫ duos modos: aut cōpl'o fortis: aut ɔpl'o debilis. Cōpl'o re ro fortis est verbi grā: vt vnūq̄dqꝫ simpliciū aliJ sit vnitū tali vnione: vt eius separatio calori nr̄o inato nō solū sit difficilis: imo sit aliq̄. cui⁹ separatio calori ignis sit difficilis: sicut corpus olei. Cōmixtio iter hūiditatē ⁊ siccitatē ipsi⁹ ad hoc puenit vt igneitas deficiat in separando eas: imo cū igneitas aqueitatem soluit: vt eā subleuet tenētur cū oibus ptibus eius partes terree: q̄re nō valet efficere earum subleuationem vt terree subsistant sicut potes illi⁹ siṫe videre in ligno: imo i plūbo ⁊ stāno. Cū g est cōpl'o cuius firmitudo est hec firmitudo. tūc nō est longe quin sit cōpl'o a separatiōe simpliciū cuius calor inatus q̄ est in nobis deficit. Et q̄cunqꝫ ita est: est cōpl'o

firma. Si ḡ fuerit eq̄lis remanebit in corpe eq̄lis vsq̄ q̄ resoluat ei⁹ forã ⁊ corrūpat. Et si fuerit declinis ad dn̄ū remanebit i corpe f3 suū dn̄ū vsq̄ q̄ corrūpat ei⁹ forma. Et vl'r q̄dē n̄ pueniut ab ea nisi opō vna. ¶ Cū aūt cōplō nō ē firma: s3 debilis facilis ad disgregationē: tūc pole ē vt ei⁹ simplicia separent̄ cū nr̄e nāe opō existit i ea: ⁊ remoueat̄ vnū ab alio: sunt diuersaꝝ ṽtutū: ⁊ faciat vnū coꝝ opationē vnā ⁊ aliō ꝯriū ipsi⁹. Et cū medici dn̄t q̄ me^e illi⁹ ṽt⁹ est cōposita ex ṽtutib⁹ ꝯrijs n̄ op3: vt ipsi itelligāt a se ipsis ⁊ tu ab eis q̄ sit ps vna ferēs fritatē ⁊ caliditatē sil' ꝯparās vnaq̄q̄ eaꝝ singul'r sicut ille q̄ s̄t diuisenā illō nō ē pole: s3 s̄t i duab⁹ ptib⁹ ei⁹ diuersis ex q̄bus ip̄a ē ꝯposita cū sua singularitate. Et ēt n̄ o3 vt existimes q̄ aliō gen⁹ mediciaꝝ n̄ sit ꝯpo^m ex ṽtutibus ꝯrijs: qm̄ oēs me^e s̄t ꝯposite ex ṽtutib⁹ ꝯrijs: imo o3 vt itelligas ex hoc q̄ ipsi sig̃nt p illō q̄ ē actu hn̄s ṽtutes ꝯrias: aut po^a opiō actuū: qm̄ i ip̄a s̄t ptes diuerse: qꝝ v^a n̄ efficit i aliā actū itegrū faciētē totū siliū ṽtutū silitudie ꝯpleta: ⁊ nō adherēt ⁊ vniūtur: ita vt cū eaꝝ vna i pte mēbri ꝯtinet̄ ꝯseq̄t alterā cū ea ꝯtineri: qm̄ si ip̄a fuit silis ṽtuti n̄ diuersificabit ei⁹ opō i corpe pēit⁹. Et si ē adherētiū ptiū diuersaꝝ ṽtutū pole ē ēt: vt nō diuersificet̄ ei⁹ ip̄ssio i corpe. imo fit vt cū ps simplicis i mēbro ꝯtinet̄ ꝯueniat ei q̄ ei adheret ex simplici alio: ⁊ pueniat ex eis opōr ip̄ssio quā ad ip̄3 ducūt āboꝝ opōnes i oib⁹ ptib⁹ illi⁹ mēbri f3 eq̄litatē cū sit cū vnaq̄q̄ ptiū ei⁹ ipedime^m a ꝯplemēto actiōis ei⁹ fixū i ea nisi sit ps mēbri recipiēs ab vnoq̄3 duoꝝ simpliciū absq̄ alio. ⁊ nā vtat̄ vno coꝝ ⁊ alteꝝ renuat. ⁊ hoc q̄ð ē multotiēs. n̄ tn̄ s̄mo n̄ ē i hoc. imo ē i sp̄ē q̄ ē diuerse ip̄ssiōis pp rē i seip̄a: n̄ pp rē i alia. Et illa q̄ð res ē: qm̄ simpliciū ei⁹ ꝯmixtio ē ðbil' recipiēs discretionē ⁊ simplicia ei⁹ ip̄a3 ꝯm iscētia s̄t ðbilia vbi recipiūt ip̄ressionē ab ip̄ssiōe nr̄i calor̄. Iste āt medicie simplices q̄b⁹ dicim⁹ lēē ṽtutes ꝯrias s̄t i q̄b⁹ n̄ ē illa ꝯmixtio vl'is. De eis ḡ alie s̄t q̄ s̄t fortioris ꝯmistiōis ⁊ n̄ pn̄t ðcoctio ⁊ ablutio facere sepatonē iter ṽtutes eaꝝ: sicut camomilla i q̄ ē ṽt⁹ resolutiua ⁊ ṽt⁹ stiptica: ⁊ cū coq̄t̄ i emplis n̄ sepant̄ ab ea vtreq̄ ṽtutes: ⁊ alia s̄t i q̄b⁹ decoctio separe p̄t iter eas sicut caules. s̄ba. n. ip̄oꝝ cōmista ē ex mā terrea stiptica ⁊ ex mā subtili abstersiua nitrosa. Cū ḡ coq̄t̄ i aq̄ resoluit̄ s̄ba nitrosa abstersiua ab ea i aq̄: ⁊ s̄ba terrea stiptica remanet: et fit aq̄ ei⁹ solutiua ⁊ corp⁹ ei⁹ stipticū. ⁊ sil'r lēs ⁊ fructus mādragore. ⁊ sil'r alleū: i ip̄o nāq̄ ē ṽt⁹ abstersiua ⁊ adustiua ⁊ hūiditas ꝯriis: s3 ðcoctio sepat int̄ eas: ⁊ sil'r cepe ⁊ raffan⁹ ⁊ reliq̄. Et pp h⁹ ðr̄ q̄ raffanus digerit ⁊ n̄ digerit̄. digerit. n. ⁊ n̄ cū oib⁹ ptibus suis. s3. cū s̄ba s̄btili tm̄ q̄ ē i ip̄o. cū ḡ resoluit̄ ab eo remanet s̄ba sp̄issa q̄ ē i ip̄o iobediēs ṽtuti digestiue viscosa. s3 illa s̄ba aliā icidit viscositatē. Et ex hoc ꝯplō s̄t alia iter q̄ꝝ simplicia ablutio sepat̄ v3 sicut ēdiuia ⁊ plima oleꝝ ei⁹. n. s̄ba ē ꝯposita ex mā terrea frā. plima ⁊ ex mā s̄btili pauca. q̄re fit ei⁹ ifrigidatio ex mā p̄ma. ⁊ opilōnū aptio ab ea ⁊ penetratio ipsi⁹ plima cū mā alta. ⁊ plim h⁹ māei s̄btile ē expāsu3 sup s̄pficiē ei⁹. Iā. n. eleuata ē ad eā ⁊ asp̄sa sup ip̄a3 eā ḡ abluit̄ cū aq̄ resoluit̄ ⁊ n̄ remanet ex ea aliq̄d dn̄sit curādū. ḡ pp hāc cām p̄ceperūt ne abluat̄ s3 legit̄ ⁊ medicinā. Et hac ð cā plime medicinaꝝ cū hō sumut eas ifridāt vehemēter: ⁊ cū ex eis fit emplr̄ resoluūt. ṽ. g. sicut coriādrū. cū. n. sumit̄ ei⁹ ifrātio fortior fit. Et cū ex eo fit ēplm̄ q̄n3 resoluit. ṽ. g. scrofulas ⁊ pp̄ue pmixtū cū sanie: ⁊ illō iō qm̄ ē ꝯpositū ex s̄ba terrea aq̄sa multe ifrātiōis ⁊ ex s̄ba subtili resolutiua. Cū ḡ sumit̄ aduenit calor inat⁹ ⁊ resoluit ab eo substātiā subtilē ⁊ nō ē plime q̄titatis. ita vt i ꝯplōne ip̄ssionē faciat: imo deficit ⁊ remāet s̄ba ei⁹ singularis vltia ifrātiōe. Cū aūt ex eo fit ēplm̄ vr̄ q̄ s̄ba terrea nō penetret in poris: neq̄ efficit in eis ip̄ressionē oino. s3 s̄ba subtilis s̄cða penetrat i eis ⁊ digerit. si ḡ associat̄ aliq̄d ex s̄ba frigida iuuat ad repellēdū ⁊ vicit calorē inatū. Et hoc q̄dē pp̄inquū est ei q̄ð ostēdim⁹ libro p̄mo de adustiōe cepe cū ex ea fit ēplm̄ ⁊ de ei⁹ icolumitate cū comedit̄. Et cū nos posuerim⁹ vnā cām i ea pp̄inquā huic oportebit vt sit hec itētio nota certe. Et ex mediciis q̄dē sunt i q̄bus vident̄ eē due s̄be diuerse s3 nā3 absq̄ pmistiōe oino. Et ex eis itaq̄ sunt q̄ sunt sensui apparētes sicut ptes citri. Et ex eis sunt q̄ sunt magis occulte: vr̄ ei q̄ cortex psilij ⁊ q̄ð ē sup ei⁹ corticē sit fortis ifrigidatiōis: ⁊ farina medulle q̄ ē i ip̄o sit fortis calefactionis ita vt forsitā sit medicia rubificās aut vlcerās ⁊ cortex ei⁹ sit sicut velamē distinguēs iter ea. Si ḡ bibit̄ nō tritū. nō diuitit̄ durities sue corticis vt penetret ṽtus medulle ei⁹ ⁊ q̄ð ē itra ip̄3 ad suū exteri⁹. imo opat̄ cū eo q̄ð ex ip̄o apparet ex sua mucillagine. Q̄ð si ꝯterat̄ forsitā illō q̄ð ðr̄ de ipso q̄ ēueniū ē pp apertionē medulle ei⁹ ⁊ sui iterior̄. Et vr̄ q̄ illō q̄ð ex eo ē ꝯtritū dissrūpat exituras. Et illō q̄ð ē integrū ex eo faciat eas crudas ⁊ refrenet eas pp hanc cā3. Sufficiat q̄titas hec in vādo hanc radicem.

¶ De cognitiōe ṽtutū cōplexionū medicinarū singulariū per experimentum. Cap. [illegible]

Mediciaꝝ cog̃scunt̄ ṽtutes ex duab⁹ viis v^a earū ē semita expimēti. Et alta ē rōcinatiōis semita. ¶ Nos ṽo i expimento sermonē p̄mittamus. ¶ Dicim⁹ ergo q̄ expimentū ad cognitionē ṽtutis medicine cū fiducia nō pducit nisi post obseruationē septē cōditionū. ¶ Una ē vt sit medicina vacua a q̄litate acquisita ex calitate accn̄tali: aut frigiditate accidentali: aut q̄litate que accidat ei cū alteratione in sua s̄ba aut vicinitate alterius. Aq̄. n. q̄uis frā sit natura tn̄ cū calefit calefacit dū pmanet calida ⁊ euforbiū: q̄uis sit natura calidū tn̄ cū ifrigidat̄ infrigidat dū pmanet frigidū. ⁊ amigdala: q̄uis sit eq̄lis subtilis. tn̄ cū fit muscida calefacit po^a. ⁊ caro piscis q̄uis sit frida: tn̄ cū sale calefacit po^a. ¶ Et 2^a ē vt illō i quo experit̄ egritudinē hēat singularē: nā3 si egritudo ē cōposita ⁊ in ea sunt due res sig̃ntes duas curationes ꝯrias ⁊ expiat̄ i āmbab⁹ me^a ⁊ ꝯferat nescim⁹ cām in illo vere. ṽ. g. cū hō h3 febrē flegmaticā ⁊ datur ei in potu agaricus ⁊ remouetur febris ei⁹. nō oportet vt iudicem⁹ agaricū eē friūm: qm̄ cōfert egritudini cal'e q̄ est febris. imo forsitā nō cōfert nisi ppea q̄ resoluit materiā fl'aticā ⁊ euacuat eā dē. ⁊ cū deficit materia remouet̄ febris flegmatica: ⁊ hoc quidē vere est iuuamētum per se permutatum

Res in se ipsa et non in alia

iuuamēto ꝑ accñs. ꝑ se qḋ cū ꝯpōne ad māz ſꝫ ꝑ accidēs cū ꝯpōne ad febrē. Et 3ᵃ ē vt meᵃ ſit expta iā i duob⁹ ꝯūis ita vt cū vtriqꝫ eoꝝ ſit ꝯferat. nō iudicet ꝙ ſit ꝯūa ꝯplōni alicui⁹ eoꝝ. ⁊ fortaſſe cōfert vni eoꝝ ꝑ ſe ⁊ alīi ꝑ accñs: ſicut ſcamonea ſi expiamur ipāz i egritudīe frida ñ ē lōgiquū qn ꝯferat ⁊ calefaciat. Et cū expimur ipāz i egritudie calīda ſicut eſt febris terciana ñ elōgāt qn ꝯferat i euādo colerā. cū ḡ ita ſit ñ acqrit nob̄ expimētū fiduciaz calitatꝫ aut friditatꝫ: niſi poſtqꝫ ſcim⁹ ꝙ vnā duaꝝ rerū efficit ꝑ ſe ⁊ efficit alterā ꝑ accñs. Et 4ᵃ ē vt ſit ỽt⁹ q̄ ē i meᵃ oppoſita ei qḋ equaƚ ei de potētia egritudinis. Sūt n. meᵉ q̄dā q̄ꝝ calitas minoraƚ a fritate egritudis alicui⁹. q̄re pēit⁹ i eā nō agit. ⁊ qñꝫ cū adminiſtraƚ i ifrāˢtiōe aliā leuio rē illa facit calefactionē. oꝫ ḡ vt expiatur pˢus i debiliori. ⁊ ſm ḡdus fiat ꝓceſſio paulatim dōec ſciaƚ ỽt⁹ meᵉ ⁊ nō dubiteƚ. ¶ Et 5ᵃ ē vt obſerueƚ tp̄s i q̄ appet ei⁹ imp̄ſſio ⁊ opatio. nā ſi i p̄mis cū adminiſtraƚ appet: ꝯſidere facit ꝙ efficit illḋ ꝑ ſe et ſi fuerit opatio q̄ i p̄mis appet ex ea ꝯūa ei q̄ apparet in fine: aut i p̄n⁹ rei nō appet ex ea opatio: deīde in fine rei appet ex ea opatio. tūc erit loc⁹ ambiguitatꝫ ⁊ dubietatꝫ. forſitā. n. efficit illḋ qḋ opaƚ ꝑ accñs qñ efficit i p̄mis opatiōꝫ occultā quā ſeqƚ ꝑ accñs hec opatio alia apparēs. Et hec q̄dē dubietas ē ⁊ ambiguitas ⁊ heſitatio i ỽtute meᵉ. Exiſtimatio ỽo ꝙ ei⁹ opatio nō ſit niſi ꝑ accñs qñꝫ vigoraƚ cū ei⁹ opatio nō appet niſi poſt ſepatiōꝫ obuiatiōis mēbri. nā ſi ꝑ ſe efficeret ꝑ ſe opareƚ dū obuiaret. ipoſſe. n. ē, vt deſtruat dū obuiat ⁊ opeƚ dū nō obuiat. Et hoc q̄dē ē iudiciū ꝑ́lm ſufficiēs. ¶ Qñꝫ ỽo ꝯueniēs ē vt in q̄buſdā corꝑib⁹ efficiat ſuā opatiōꝫ q̄ ē ꝑ ſe poſt opatiōꝫ ſuā q̄ ē ꝑ accñs. Et illḋ ē cū iā acqſierit ỽtutē extneā vincētē ỽtutē nālē ſicut aq̄ calīda. in p̄nti. n. calefacit: i die ỽo 2° aut i hora i q̄ remoueƚ ab ea ei⁹ impreſſio accñtal' facit ꝓueīre i corꝑe frig⁹ ꝓculdubio ꝑꝑ conuerſionē ꝑtiū ꝓuiaꝝ ad diſpōnē nālē frigoris qḋ dꝫ hr̄e. Et 6ᵃ ē vt obſerueƚ ꝓceſſus opatiōis ei⁹ ſm aſſiduatōꝫ: aut ſm ꝑ́lm. nā ſi ñ fuerit ita tūc ꝓceſſio opatiōis ab ea ē ꝑ accñs: qm̄ res nāles ꝓcedūt a p̄ncipijs ſuis aut ſp̄ aut ſꝫ ꝑ́lm. ¶ Et 7ᵃ q̄dē ē vt expimētū ſit i corꝑe hoīs. nā ſi expiaƚ i corꝑe nō hoīs poſſe ē vt fallat duob⁹ modis. vn⁹ eoꝝ ē qm̄ poſſe eſt vt ſit meᵃ cōpata ad corp⁹ hoīs calīda ⁊ compata ad corp⁹ leōis ⁊ eq̄ frā cū hec meᵃ ē calidior hoīe ⁊ frigidior eq̄ vl' leōe. ⁊ vr̄ ſꝫ ꝙ exiſtimo ꝙ ſit reubarbaꝝ ſm̄ ꝯpatū ad equū ⁊ ſit ꝯpatū ad hoīeꝫ calīm. Et ſecūd⁹ qm̄ qñꝫ ꝯpata ad vnū duoꝝ corꝑoꝝ hꝫ ꝓprietatē quā nō hꝫ ꝯpata ad corp⁹ ſm ſicut napell⁹. ꝯpatus ei ad corp⁹ hoīs hꝫ ꝓp̄etatē venenoſaꝫ quā ñ hꝫ cōpat⁹ ad corp⁹ turdi. iſti ḡ ſᵗ cāones q̄s obſeruare oꝫ i cognitiōe ỽtutū medicinaꝝ ex via expimēti.

¶ De cognitiōe virtutum medicinarum ſingulariū per ratiocinationem. Cap. iij.

Cognitiōis aūt ỽtutū medicinaꝝ ſingulariū per rōcinatōꝫ cāones. Alij ſumunƚ ex velocitate cōuerſiōis eaꝝ ad ignē ⁊ calefactōꝫ. ⁊ ex tarditate cōuerſiōis ipāꝝ. Et ex velocitate ꝯgelatōis eaꝝ ⁊ tarditate cōgelatiōis ipſarū. Et alij ſumuntur ex odoribus. Et alij ex saporib⁹. Et qñꝫ ſumunƚ ex colorib⁹. Et qñꝫ ſumunƚ ex opatiōib⁹ ⁊ ỽtutib⁹ notꝫ ex q̄b⁹ acq̄runƚ ſignificatiōes ſue māifeſte ſuꝑ ỽtutes ignoratas. ¶ Uia āt p̄ᵃ ē qm̄ reꝝ ſīliū i ꝯſtitutiōe eēntie. ſ. i raritate ⁊ ſpiſſitudine q̄cūqꝫ recipit calefactōꝫ velocī⁹ ē calidior ⁊ q̄cūqꝫ recipit ifrātionē velocī⁹ ē fridior. Et vᵃ cāꝝ i h° ē: qm̄ res qñqꝫ caleſit velocī⁹ alia agēte extīte vno: qm̄ i ſeipſa ē calidior alīa. ⁊ nꝫ i frāt ipāz niſi frig⁹ accñs. Cūqꝫ aduēit calitas exterior ⁊ ꝯſentit ipī ỽt⁹ calīda inata q̄ ē i ipa equaƚ aliū in cā exterioꝛe ⁊ ſupfluit illi i ỽtute q̄ ē i ipa ⁊ fit calidior: ⁊ ſꝫ h° cognoſces diſpōnē ei⁹ q̄ ifrigidaƚ velocī⁹. Et poſt illḋ i dāda cā ei⁹ ē ſmo ꝓlix⁹. de q̄ itromittit ſe ille q̄ loqƚ i p̄ncipijs nālib⁹ p̄ter medicū. ¶ Cū āt vᵃ eaꝝ ē maioris raritatꝫ: ⁊ alīa maioris ſpiſſitudis: tūc illa q̄ ē maioris raritatꝫ q̄uis ſit ſīlis alij i fritate et calitate ipſi⁹. tñ patiƚ velocī⁹ ꝑꝑ d̄bilitatē ſui corꝑis ¶ Res aūt q̄rū ꝓprietas ē vt cōgelētur. ⁊ ille q̄rū ꝓprietas ē vt inflāmate igniaƚ poſſe ē vt adinuicē cōpenƚ. ḡ q̄cūqꝫ ē velocioris cōgelatiōis. ⁊ ei⁹ eēntia eſt ſicut eēntia alteri⁹ ē frior ⁊ q̄cūqꝫ ē velocioris iflāmatiōis: ⁊ ei⁹ eēntia ē ſicut eēntiā alteri⁹ ē calidior ꝑꝑ illḋ qḋ diximus p̄us. Nos em̄ non diximus ꝙ res ſit calidior ⁊ frior niſi cū cōpatiōe ad ipreſſionē caliditatis inate i ipſa q̄ ē i nobis. Et cū ipa ē longinqor a cōgelatiōe ⁊ velocior ad iflāmatiōꝫ. tūc iudicam⁹ ꝙ ipſa ē i imp̄ſſiōe a calitate nr̄a inata illo mō. P̄ncipia ỽo iſta d̄mrātiōe oſtēſa ſᵗ ſicut oꝫ i ſcia nāli. Cū aūt due res diuerſificanƚ i raritate ⁊ ſpiſſitudie. d̄ī inueniƚ ſpiſſior ex eis iflāmatiōis vehemētioris ⁊ tardioris ꝯgelatiōis. tūc iudica ꝓculdubio ꝙ ē calidioris ſubē. ⁊ ſilr̄ cū iuēis rarā tardioris iflammatiōis tūc ſcias ꝙ ē fortioris frigoris. ¶ Si āt iuēis rarā ex eis velocioris iflāmatiōis nō ꝯuenit tibi vt iudiciūꝫ des ⁊ ponas ipāꝫ ꝑꝑ hāc cāꝫ fortiorꝫ calitatis. Fortaſſe em̄ raritas ē cā i velocitate iflāmatiōis ei⁹ ſicut ſi tu iuēis rarā ex eis velocioris cōgelatiōis nō ꝯuenit tibi oīno vt des iudiciū ⁊ ponas cā ꝑꝑ hāc cām velocioris frigoris. Forſitā. n. raritas ē cā i velocitate ꝯgelatiōis ei⁹ ꝑꝑ debilitatē corꝑis ipī⁹ ⁊ velocitatē paſſibilitatꝫ ei⁹ ſicut vinū q̄uis. n. ipꝫ ſit calidiorꝫ cōplōnis qꝫ oleū cucurbite tñ velocī⁹ ꝯgelaƚ qꝫ illud oleū. imo illḋ oleū dēſaƚ ⁊ nō ꝯgelaƚ ſꝫ vinū ꝯgelaƚ. Reꝝ. n. q̄dā ſᵗ q̄ ꝯgelaƚ abſqꝫ ꝯdēſatiōe. Et ſᵗ q̄dā earū q̄ ꝯdēſanƚ abqꝫ ꝯgelatiōe huī⁹ āt cognitio in ſcia exiſtit nāli. ¶ Rerū āt recipiētiū ꝯdēſatiōꝫ cū equantur in ꝯſtitutiōe ſubē q̄ magis recipit ꝯdenſatiōꝫ ex frigore eaꝝ. F Et ꝑ́lme q̄dē res nō ꝯgelanƚ niſi i calore. ⁊ res q̄rū ꝓpriū ē in calore ꝯgelari oēs reſoluūtur ꝑ frig⁹ ſicut res q̄ ꝯgelanƚ ex frigore oēs reſoluūtur calore. Calor āt ꝯgelat ſiccitate, ⁊ frigus ꝯgelat ſpiſſitudīe ſꝫ ſniaꝫ. G. Uerūtñ ſnia philoſophi p̄mi diuerſa ē ab ea i re medica: ſed illi⁹ ꝑſcrutatio i alia ꝯtineƚ ſcia. Et cū ſint q̄dā earū medicinarū calidiores. ſꝫ ſunt groſſiores poſſe ē vt ipe ſuſcipiāt ꝯgelationē ſicut ſuſcipiūt ille q̄ ſunt fridiores eis ꝑꝑ groſſitudinē ſuā. Et cū ſint q̄dā frigidiores: ſꝫ ſunt ſubtiliores poſſe ē vt ſuſcipiāt iflāmationē. ſicut recipiunt ille q̄ ſᵗ calidiores eis ꝑꝑ ſubtilitateꝫ ſui. Cōdenſatio aūt ⁊ cōgelatio nō ſignificāt augm̄tū i caliditate nꝫ augmentum in frigiditate. plerumqꝫ enim conden=

laꝛ terreitas q̄ ē i eis.⁊ res ꝓꝓ multitudinē aq̄itatꝫ et aeritatꝫ rarificāꝛ. Et multoties accit aeritati vt īfrigideꝛ ⁊ ꝯuertaꝛ i aq̄itatē ⁊ rarificeꝛ ꝯpositū ꝛꝭ frigidū Et multotiēs resoluiꝛ aq̄itas frā ꝓꝓ igneitatē feruētē i eis ⁊ ꝯuertit eā i aeritatē ⁊ ꝯdēsat ipaꝫ. queādmodū accit spinati ex ꝯdēsatiōe: cū ḡ sepaꝛ ab eo calor igneꝰ subtiliaꝛ ⁊ nō ꝓhibet terreitas q̄n sit cū ea igneitas sup̄flua: q̄re posē ē vt sit diuisio p̄ma vehemētꝫ calitatꝫ ⁊ ñ ꝓhibeꝛ aq̄itas q̄n eā ingrediaꝛ aeritas ñ supās ꝟtutē eiꝰ: ⁊ sit diuisio .2°. vehemētꝫ frītatꝫ aut igneitas vīcat ⁊ sit vehemētꝫ calitatꝫ valde ¶ Ex aliꝭ aūt cāonibꝰ necē ē modicos rē vnā scire q̄m ñ ē posē vt sapores dl'cis ⁊ amarꝰ ⁊ acutꝰ sint nisi i suba calida: nꝫ pōticꝰ stipticꝰ ⁊ acetosꝰ nisi i suba frida. Et sil'r odores bōi acuti ñ sꝛ nisi i suba calida Et colores albi i corpibꝰ ꝯgelatꝫ i q̄bꝰ ē hūiditas Et colores nigri ñ sꝛ nisi i suba frā. Et colores albi i q̄bꝰ ē siccitas ⁊ pulueriȝatio ñ sꝛ nisi i suba calida ⁊ nigri i vtrisqꝫ ꝛbꝰ sꝛ eꝯrio. Frigꝰ ei albificat hūidā subaꝫ ⁊ denigrat siccā: ⁊ calor denigrat hūidā ⁊ albificat siccā. Et hoc q̄dē verꝫ ē ⁊ necessariū. Uerūtñ hic ē cā alia ꝓpꝛ quā significationes iste q̄ñꝫ diuersificanꝛ ⁊ ꝓpē in odore ⁊ colore ⁊ ꝓpē in colore suo ¶ Et illud ē qđ nos iā ostēdimꝰ ꝙ corpora medicinalia cōmiscenꝛ ex elitꝫ ꝯriꝭs q̄nqꝫ cōmixtiōe p̄ª. Et q̄ñꝫ cōmixtiōe nō p̄ª. Immo magis digna vt voceꝛ cōplō 2ª. Et posē ē ḡ i hac ꝯplōne 2ª vt vni duorū eltoꝝ iā aduenerit ꝯplō q̄ mereaꝛ colorē aut odorē aut saporē: ⁊ aduenerit ei illđ qđ iā mereꝛ: ⁊ vt aliꝭ elemēto iā aduenerit ꝯplō diuersa illi ꝯplōni: ⁊ sit posē vt i ea mereaꝛ colorē ꝯriū illi colori. aut odorē aut saporē ꝯrioꝝ p̄mis. Et sit posē vt ea nō mereaꝛ ꝯriū p̄°. ¶ Qr si iā mereꝛ colorē ꝯriū illi: deīde sint eq̄lis q̄ntitatis ꝓueīt i ꝯmixto 2° color ꝯpositꝰ ex duobꝰ coloribꝰ. Et si sꝛ diuersa ꝯtineꝛ i 2° ꝯmixtio color magis dcliuis ad vnū duoꝝ coloꝝ si āt fꝫ ñ mereꝛ colorē oīno: ⁊ sil'r odorē aut saporē ⁊ sint eq̄lia: q̄ i eis repiꝛ: color ē p̄mꝰ ⁊ odor ē p̄mꝰ. Et si sint iā fracta ꝓꝓ ꝯmixtionē ptiū ꝓuataꝝ minutaꝝ vl' inimica aliꝭs ꝯriꝭs ⁊ colori 2° ñ fit imp̄ssio pēitꝰ: q̄m hoc ēt frāgiꝛ fractiōe ꝓuiꝭ ꝑmixti colorato. ⁊ q̄si illđ corpꝰ vꝛ ꝟbi grā albū. Et ē posē vt sit virtꝰ eiꝰ nō virtꝰ albi ꝑ hoc qđ ē albū: sꝫ ē ei ꝟtꝰ alia opposita p̄ine. Nā cū ē corpꝰ ꝑmiscēdū ꝓuatū colore ita vt sicut est eq̄lis q̄ntitatꝫ sit eq̄lis i potētia ē virtꝰ cōprehēsa inꝛ duas ꝟtutes eq̄les. Si aūt ē fortiꝰ plurimū colorato est imp̄ssio ꝟtuti ꝯrie ꝟtuti corpis associati albedini: ⁊ ē albedo ꝟbi grā. faciēs necīū vt sit frigidū ⁊ ip̄m ē calidū subito hoc ē q̄ñ ē eq̄lis q̄ntitatꝫ. Cū aūt ē ꝟbi grā. hoc qđ nō hꝫ colorē aut hꝫ colorē ꝯriū pauce q̄ntitatꝫ cū cōpōne ad illđ. s. plurime q̄litatꝫ: ⁊ ꝟtutꝫ nō imp̄mit pēitꝰ imp̄ssionē i colore illiꝰ alteriꝰ ⁊ vīcit illđ ꝟtute victoria vehemēti ita vt sit color eiꝰ q̄si ñ hēat ꝟtutē inanitā oīno. F Cōsidera ambas dispōnes i lib. lactis cui si ꝑmisceas duos aureos euforbi ita ꝑmiscendo: vt sint q̄si res vna ē ꝑmixtū ex eis calefaciēs in vltimo ⁊ sensus nō discernit euforbiū ex eis vtrisqꝫ: neqꝫ colorē eiꝰ neqꝫ ꝓuationē ipsiꝰ a colore si ē ꝓuatū colore. ⁊ nꝫ videt nisi albedinē purā: ⁊ nos q̄dē veraces erimꝰ ꝙ hec albedo ē sube frigide. ꝟ. g. si posuerimꝰ ꝙ lac ē frīm ⁊ mētiemur si dixerimꝰ ꝙ hec suba ꝯfusa ē frā. Et illđ iō q̄m hec albedo nō ē color huiꝰ corpis cōfusi ꝑmixti ex pte vñ ē ꝯfusuꝫ ⁊ ꝑmixtū: sed ē color vniꝰ simpliciū eiꝰ vicētis q̄ntitate victi ꝟtute q̄ sensata ē ex eo: ⁊ ita oꝫ vt tu formes dispōnē i albo natura q̄ ē cōmixtiōi q̄ ē i vltiocaliditatis: ⁊ vꝛ ꝙ sit frīm sicut pip̄ albū. queādmodū em̄ hoc ē ꝑmixtū arte. sil'r q̄ñꝫ cōmisceꝛ natura ⁊ ē forma ex̄ns hec forma. Haꝝ q̄dē q̄litatū sensataꝝ: q̄dā sunt digniores: vt efficiat i eas imp̄ssionē māifestā illđ qđ eis ꝑmisceꝛ ex ꝯrio ⁊ dū ꝑseuerāt q̄litates eaꝝ vere sensate ⁊ nō sentiūꝛ i eis ꝯrie eaꝝ sꝛ vicētiū ꝟtutū: ⁊ hoc q̄dē ē i saporibꝰ ñ fꝫ ꝙ sit necessariū: sꝫ fꝫ ꝙ ē posē. Et post sapores ē i odoribꝰ. ⁊ post vtrosqꝫ ē i coloribꝰ ⁊ i coloribꝰ q̄dē ē sicut sine fiducia cū eo. Et ex causis q̄dē i q̄bꝰ sapores vīcūt odores i hoc caꝰ ē aduērꝰ eoꝝ ad sensum cū obuiatiōe. F Sūt ḡ digniores vt ꝑducāt ex oibꝰ ꝑtibꝰ medicine ꝟtutē: sꝫ odores ⁊ colores ꝑ̄sumūt sine obuiatiōe ptiū suoꝝ corpoꝝ. q̄re posē ē vt ꝑueīat ad sensuꝫ ex ꝑtibꝰ hn̄tibꝰ odorē vapor ex sōtili ptū eiꝰ ⁊ iobediēs fiat vapor spissꝰ ptiū eiꝰ ⁊ nō vaporat ⁊ posē ē vt ꝑueīat ad ip̄ꝫ color māifesti ⁊ ē vicēs sine victo occulto. Et q̄m odores q̄nqꝫ significāt sapores sicut odor dulcis ⁊ acetosi ⁊ acuti ⁊ amari: tūc sunt odores sequētes sapores. Sapores ḡ i significatione sꝛ plꝰ veri: deinde odores post colores. Amplꝰ si in saporibꝰ nō caderet ēt ꝓ ex cōpositio p̄dcā nō esset opiū in amaritudie sua cū tritate sup̄flua. ¶ Hic aūt error q̄ accidit in saporibꝰ cadit i pte frigoris plusqꝫ ī latere caloris. s. vt īsit medicīe sapor significās caliditatē cū sit frā. hec. n. plꝰ ē q̄ꝫ vt medīc īsit sapor signās frigꝰ cū sit calida: q̄m calor i pluribꝰ dispōnibꝰ ē fortioris imp̄ssiōis ⁊ manifestioris opōnis ⁊ magis penetrās. F Si ḡ frido sit ꝑmixtū in cōplōne naturali calidū summa ꝟtutꝫ cuiꝰ sit summa frāgēs frigꝰ qđ ei oppōiꝛ. ē dignꝰ vt appeat ei sapor frāgēs saporeꝫ ipsiꝰ: cū sit calidū i oibꝰ dispōnibꝰ magis penetrās ⁊ magis vincēs: ⁊ digniꝰ vt ferat sapores ⁊ odores. Et ꝓꝓ hāc cāꝫ nō iuēis acetosuꝫ: aut pōticū i q̄ nō est ꝑmixtio sensu ꝙ sit calidū fꝫ plīm sue cōplōnis: sicut iuēis amaꝝ ⁊ mordicatiuū frīm fꝫ plīm sue cōplōnis verūtñ hoc ē plīm ⁊ multo pl̄s plimitatꝫ q̄ꝫ aliđ fꝫ nō ē necessariū. Et postq̄ꝫ scis canonē istū oꝫ nūc vt narremꝰ tibi illđ qđ dn̄t medici de saporibꝰ ⁊ odoribꝰ ⁊ coloribꝰ. F Ipsi em̄ ponūt sapores simplices nouē: q̄ꝝ uis sint pēitꝰ octo sapores ⁊ vnꝰ ꝓuatꝰ sapore: ⁊ ē īsipidꝰ vl' almach vl' almase: cuiꝰ sapor penitꝰ nō cōprehēdiꝛ: sicut aq̄. ipsi ei nomināt saporē oē qđ gustu iudicaꝛ tali iudicio qđ ē actu. aut iudicio qđ ē potētia nō efficiēs oīno ⁊ ē illđ qđ nō hꝫ saporē. ⁊ ē fm duos modos. s. aut īsipidū ꝓuatū sapore fꝫ ꝟitatem aut īsipidū ꝓuatū eo apđ sensuꝫ. Insipidū aūt fꝫ veritatē ē cui nō inest sapor fꝫ ꝟitatē. Et īsipidū apud sensuꝫ ē illđ qđ i seip̄o hꝫ saporē. Uerꝫ ꝓꝓ vehementiā sue spissitudis ñ r̄soluiꝛ ex eo aliq̄đ qđ līgue admisceaꝛ ⁊ cōprehēdat ip̄ꝫ: deīde cū igeniaꝛ vt resoluanꝛ ptes eiꝰ ⁊ vt subtilienꝛ sentit saporē eiꝰ sicut es adustū ⁊ ferrū. līgua ei nō ꝯsequiꝛ ex eis saporē q̄m nō resoluiꝛ ex suba amboꝝ aliq̄đ ꝑueniēs ad humiditatē positā i līgua q̄ est media in sensu gustus. Et

ri ingenieř vt i ptes minimas ɔuertař apparebit ei⁹
sapoꝛ fortis .Sapoꝛes ãt sunt octo qs ipi dñt q̃ sunt
ꝟe sapoꝛes post isipidũ. Et sunt dulcedo amaritu=
do acuitas salsedo acetositas põticitas stipticitas ꝛ
vnctuositas.mt dñt ꝙ suba ferẽs sapoꝛẽ aut ẽ spissa
terrea.aut ẽ subtilis aut media ꝛ ei⁹ ꝟt⁹ est.cal'a aut
frida aut eq̃lis. ¶ Spissa igiř terrea si ẽ cal'a tũc est
amara.ꝛ si ẽ frigida ẽ põtica.ꝛ si ẽ eq̃lis.tũc ẽ dulcis.
¶ Et subtilis si ẽ cal'a tunc ẽ acuta.ꝛ si ẽ frã tũc ẽ ace
tosa.ꝛ si ẽ eq̃lis tũc ẽ vnctuosa. ¶ Et media i spissitu
dine ꝛ subtilitate.si ẽ cal'a tũc ẽ salsa.ꝛ si ẽ frã tũc est
stiptica:ꝛ si ẽ eq̃lis.tũc dicũt q̃dã ꝙ ẽ isipida : ꝛ isipi
dasř ꝟba. ¶ Acutũ ãt ẽ calidi⁹.deiñ amaꝝ. deiñ sal
suz:qm̃ acutũ ẽ forti⁹ ad r̃solueñdũ ꝛ ad icidẽdũ ꝛ ab
stergẽdũ ꝙ̃ amaꝝ:deiñ salsuz ẽ sicut amaꝝ ɔfractũ
cũ hũiditate frã qð sig̃t illð qð dixim⁹ i mõ g̃natiõis
ei⁹:ꝛ silr cũ salsuz calefit a sole aut igne:aut sepatio
ne aq̃itatꝫ frãgẽte ꝟtutẽ caloꝛꝫ fit amaꝝ:ꝛ silr bau=
rac ꝛ sal amaꝝ calidi⁹ ẽ sale qð comediř. ¶ Põticuz
ꝟo ẽ fridi⁹:deiñ stipticũ postea acetosuz :ꝛ pp h° in
oĩb⁹ fructib⁹ q̃ dulcescũt ꝑus ẽ põticitas vehemtꝫ i=
frãtiõis.Cũ ꝫ currũt i eis aq̃itas ꝛ acritas itavt tem
ꝑenř parũꝑ cũ acritate ꝛ calefactiõe sol' digestiua ð
clinãt ad acetositatẽ sicut acresta:ꝛ iter illð trahunt
ad stipticitatẽ parũꝑ põticitate.deiñ ꝑmutanř ad dl'
cedinẽ cũ agit i eis calitas digestiua sicut vua. Et qñ
ꝙ ꝑmutař ex põticitate ad dl'cedinẽ absq; acetosita
te sicut oliue. Acetosuz ꝟo q̃uis sit min⁹ frm̃ ꝙ̃ sti=
pticũ:tñ i pl'ib⁹ ẽ plus ifrãtiõis eo pp sui subtilitatez
ꝛ penetrationẽ suã ¶ Põticũ aũt ꝛ stipticũ sť i sapo=
re ꝑpinq̃:sꝫ stipticũ nõ ɔ̃hit nisi ꝙ ð lingua manife=
stũ ẽ.põticũ ꝟo ɔ̃hit ꝛ exaspat qð manifestũ ẽ ꝛ oc=
cultũ. Et ex eis q̃dẽ q̃ valẽt ad exaspationẽ ei⁹.s.põ=
tici ẽ ꝙ ipꝫ ñ diuidiř pp sui spissitudinẽ i ꝑtes mini=
mas velociř neq; ɔtinuanř adinuicez velociř . Et pp
has duas cãs ipaꝝ cal⁹ i lingua sepař sensibilř q̃re
diuersificař pp stipticitatẽ suã i ꝑtib⁹ ei⁹ ꝛ diuersifi=
cař sit⁹ eaꝝ ꝛ exaspanř. Et ad illã diuersitatẽ iuuat
diuersitas ꝑtiũ mẽbri i poris suis ꝛ suis ɔtinuationi
bus. Et põticũ q̃dẽ ẽ subtiliãs ꝛ magis itrãs. Acutũ
ꝟo ꝛ amaꝝ sť liguã radẽtia rasiõe:sꝫ amarũ ñ radit
nisi qð de ligua appet. Acuti ãt abrasio ꝛ ei⁹ sapa=
tio ẽ ꝑfunda:qm̃ ẽ subtilis sube ꝑfundãs:sꝫ amarũ
ẽ grauis sube sicce.ꝛ pp illð ipsi⁹ puꝝ nõ recipit pu
trefactionẽ ex q̃ alal g̃nař:nꝫ puꝝ ipsi⁹ nutrit alal.ꝛ
pp siccitatẽ suã amaꝝ qð abradit:abradit cũ exaspa
tiõe aliq̃. ¶ Ex eis aũt q̃ calitatẽ acuti amari calita=
tẽ fortioꝛẽ efficiũt ẽ ipi⁹ penetratio. q̃re vehemẽter
icidit ꝛ vehemẽter resoluit ita vt coꝛrodat ꝛ putrefa
ciat ꝛ ꝑueniat ad hoc vt iterficiat. ¶ Dulce ꝟo ꝛ vn
ctuosuz ãbo dilatãt liguã ꝛ leniũt eã faciẽdo currere
illð qð frig⁹ lesit ꝛ ɔgelauit absq; resol'one : ꝛ remo=
uẽt ipsi⁹ ꝫspitatẽ.veꝝ vnctuosuz facit illð absq; cale
factiõe manifesta:ꝛ dulce facit illð cũ calefactione.
Quapp digerit dulce pl⁹:dicũt medici. Dulce ñ fa=
ctũ ẽ suaue vel delectabile:nisi q꞉ talř abstergit g̃ssi
tudinẽ ꝙ eã aptat ꝛ lenit eã ꝛ currere facit ipaꝫ ꝛ rẽo
uet ipedimẽtũ ɔgelatiõis ei⁹ absq; icisiõe ꝛ sepatiõe
ɔtinuitatꝫ ꝛ obuiatiõe laboꝛiosa ꝛ nꝫ calefacit cũ ca
lefactiõe nociua:imo dlectabili sicut ẽ dlectatio aq̃

tẽꝑate cal'e cũ effundiř suꝑ coꝛp⁹. Sermo ꝟo dñe di
stinguẽs i h°:apð illũ ẽ:q̃ ẽ altioꝛis grad⁹ ꝙ̃ medici.
Et ñ oꝫ qð vt sit illð qð ẽ dulci⁹ nutribili⁹ nꝫ illð qð
ẽ suaui⁹ ẽ nutribili⁹:q̃uis sit ipole q̃n i oĩ nutriente
apð medicos sit dulcedo. aliq̃: verũtñ nutrimẽtum
alijs idiget ɔditiõib⁹ ꝑter dulcedinẽ hãc. Et vnctuo
suz ɔꝑatũ ẽ dulci. Spissuz ꝟo qð ad vtrũq; eoꝝ con
uertiř ɔꝑõne calitatis ꝑpoꝛtiõalis.ɔuertiř ad dulce
dinẽ cũ ẽ imixtio sue subtilitatꝫ cũ aq̃itate ꝛ pauca
acritate:ꝛ ɔuertiř ad vnctuositatẽ cũ ẽ itẽsio sue sub
tiliatiõis cũ aq̃itate dlectabili ꝛ ꝑmisceř ei acritas
plima c⁹ itroit⁹ ad aq̃itatẽ sit vehemẽs. Amaꝝ ãt et
salsuz liguã abradũt.verũtñ salsuz abradit leuiř ꝛ la
uat.ꝛ ñ exaspat ꝛ iuuat ipꝫ ad illð aduẽt⁹ obuiatiõis
sue mẽbro ad oẽs ꝑtes ei⁹ cũ eq̃litate pp sui subtili=
tatẽ:sꝫ ipꝫ tñ ledit os stõi. amaꝝ ꝟo abradit itavt exa
spet ꝛ iuuat ipꝫ ad illð diuersitas locoꝝ suoꝝ ꝙ dixi
mus. Acutũ ꝟo ꝛ acetosuz moꝛdicãt linguã:sꝫ acu=
tũ moꝛdicat eã vehemẽter cũ calefactiõe . Et aceto=
suz moꝛdicat eã mediocriř absꝫ calefactiõe. ¶ Et sal
suz qð ꝑuẽit ex resol'one amari i isipido aq̃so . cũ ꝫ
ɔgelař sicut aq̃ cinoris fit salsuz. Et acetosuz ꝑuenit
ex ɔuersiõe dl'cedis cũ diminutiõe calitatꝫ:aut dige
stiõe põticitatꝫ cũ augmẽto hũiditatꝫ ꝛ calitatꝫ:ꝛ ei⁹
suba sꝫ summã rei ẽ suba hũida:ꝛ silr dulce.suba et
ei⁹ ad hũiditatẽ ꝑtinet.sꝫ suba amari:ꝛ põtici ad sic=
citatẽ. ¶ Opatiões aũt dulcis sunt digõ ꝛ lenificatio
ꝛ multiplicatio nutrimẽti ꝛ nã diligit ipꝫ ꝛ ꝟt⁹ attra
ctiua atrahit ipꝫ. ¶ Et opatiões amaritudis sunt ab
stersio ꝛ exaspatio.ꝛ opatio põticitatꝫ ẽ ɔ̃ctio si ẽ de
bilis ꝛ exꝑssio si sit foꝛtꝫ. ¶ Et opatiões stipticitatis
sť ɔ̃ctio ꝛ ispissatio ꝛ iduratio ꝛ retẽtio. ¶ Et opatio
nes vnctuositatꝫ sť lenificatio ꝛ lubꝛificatio ꝛ coctio
pua. Et opatiões acuitatis sť resol'o ꝛ icisio ꝛ putre=
factio. ¶ Et opatiões salsedis sť abstersio ablutio:ꝛ
exiccatio:ꝛ ꝑhibꝫ putrefactionẽ. ¶ Et opatiões ace
tositatꝫ sť ifrãtio ꝛ icisio. ¶ Et qñz aggreganř duo sa
poꝛes i suba vna:sicut ẽ aggregatio amaritudis ꝛ sti
pticitatꝫ i licio:ꝛ noiař hoꝛribilitas :ꝛ sicut aggrega
tio amaritudis ꝛ salsedis i lacub⁹ ꝛ noiař turpido.ꝛ
sicut aggregatõ acuitatꝫ ꝛ dl'cedis i melle cocto.et si
cut aggregatio amaritudis ꝛ acuitatꝫ ꝛ stipticitatꝫ i
melõgena.ꝛ sicut aggregatio amaritudis ꝛ isipidi=
tatꝫ i endiuia. ¶ Et qñz adiuuãt se ea q̃ ꝑueniũt ex
duob⁹ sapoꝛib⁹:ad ɔfoꝛtãdũ illð ꝙ ꝑuenire dðebat
ex vno sapoꝛe. ¶ Acuitas.n.ꝛ moꝛdicatio remanen
tis i aceto ex vino faciũt ipꝫ vehemẽtioꝛis ifridatiõis
qm̃ acuitas ꝛ moꝛdicatio apiũt trãsit⁹ ꝛ adiuuãt ad
penetrãdũ ꝛ nõ ꝑueniũt i aceto ad hoc:vt ipꝫ cale
faciãt ita ꝙ ide sit curãdũ.ꝫ fit ifrãtio aceti magis ꝑ
fundãs. ¶ Et quandoq; iuuant se ea que ꝑueniũt
ex duob⁹ sapoꝛib⁹ ad ɔ̃fringẽdũ illud qð prouenit
ex vno sapoꝛe:sicut acetositas ꝛ põticitas i ɔcresta.
põticitas.n.acreste ꝑhibꝫ ei⁹ acetositatẽ ab ifrida=
tiõe vltima. ¶ Et qñq; eẽntia iuuat q̃litatẽ ꝛ qñq; est
ɔ̃ria. Iuuãs q̃dẽ est sicut subtilitas q̃ associař aceto=
sitati.ꝛ ponit ifridationẽ ei⁹ magis ꝑfundantẽ. ɔ̃ria
ꝟo est sicut spissitudo q̃ associař lacti in acetoso ꝛ po
nit infrãtionẽ ei⁹ breuioꝛi spacio . Et qñq; accidit vt
sint quidam sapoꝛes non puri:ꝛ deinde purificenř

sm tp̄s sicut aq̄ acreste. cū .n. super ip̄az ꝓlōgat᷑ tp̄s purificat᷑ eiꝰ acetositas ꝑꝑ multitudinē eiꝰ qꝺ̄ residet ex pōtico ⁊ reliq̄s. Et qm̄ accidit vt sunt q̄dā sapores puri ⁊ ꝑmiscet eos tp̄s cū alijs sicut mel. tp̄s .n. ip̄m amarꝫ efficit ⁊ acuit augmētata acuitate ⁊ amaritudine: ⁊ sicut vigorat amaritudo tp̄is ⁊ eiꝰ acuitas exp̄ssionē vue: nā tp̄s i p̄mis dat amaritudinē ꝑmixta terra: deinde icipit in ip̄a puritatē ⁊ clarificationē facere. Cū ḡ ꝑmiscent᷑ pōticū ⁊ amarꝫ fit abstersio cū stipticitate ⁊ ē ꝯueniēs ꝯsolidatiōi exituraꝫ i q̄bꝰ ē laxitas pauca: ⁊ ꝯuēit oī solōni: cꝰ cā ē opilō ⁊ ꝯfert spleni multū si amaritudo n̄ ē i eo debilis ⁊ oīa q̄dē q̄ sunt hmōi ꝯferūt stō ⁊ epati. Amarꝫ eīm absolutū ⁊ acutū absolutū nocēt viscerib́ꝰ. Et si associat᷑ eis stipticum ꝯferūt: nā ip̄a sua amaritudie radūt: ⁊ cū eo qꝺ̄ ē eis de stipticitate seruat ṽtutē viscerꝫ. Et qn̄q3 ē i stiptico amaro, imo i stiptico i q̄ n̄ apparet multitudo amaritudis ṽtꝰ soluēs colerā citrinā ⁊ aq̄sitatē cū exp̄ssiōe ⁊ n̄ ē i ip̄o ṽtꝰ soluēs flegma viscosuꝫ: et ꝑp̄e si stipticitas ē fortior amaritudie: et hoc ē sicut absinthiū. ¶ Oē āt dulce cū stipticitate viscerib́ꝰ ē amicuꝫ qm̄ ē suaue et ꝯfortās eā. Et ꝓhibet exasperationeꝫ meri: qm̄ ē silr̄ tēperato. Et oē exiccatiuū ꝑpter pōticitatē suā: aut stipticitatē cū ē i eo vnctuositas: aut isipiditas: aut dulcedo: et vlr̄ qꝺ̄ ꝓhibet mordicationē ē ḡnatiuū carnis. ¶ Si aūt ē stipticū cū acuitate et amaritudine et ē cōpositū ex sub̄a ignea et terrea ē cōueniēs vlcerib́ꝰ et exiturī i q̄bꝰ ē hūiditas mala: et ē ꝯueniēs valde ad ꝯsolidādū. ¶ Et qm̄ fit cōpositio ex ṽtutib́ꝰ istis s3 cōpōnē māerꝫ earꝫ: et saporē s3 rocinationē quā ꝯditionauimꝰ añ. ¶ Hec ḡ sunt q̄ diximꝰ de saporib́ꝰ et q̄ sequunt᷑ s3 ip̄arꝫ p̄nᵈ. ¶ Sermo aūt ṽificās i his reb́ꝰ ē sapiētie nālı: s3 medicorꝫ titas hec sufficit assumpta ex eis. ¶ Odores ṽo ꝑueniūt a calitate et ꝑueniūt a friditate: s3 corꝫ olfacio et ipsorꝫ sternutatio ē calitas f̄m plim: qm̄ cā plima i ꝓpinq̄tate odorꝫ ad ṽtutē odorādi ē sub̄a subtilis vaporosa: ꝙ̄uis sit iā ꝯcessum: q̄ fit f̄m semitā cōuersionis aeris preter resolōnē alicꝰ rei ex habēte odorē verūtn̄ ē p̄mū si f̄m plꝫ. ¶ Oēs ergo odores ex q̄bus sentitur mordicatio declinās ad latꝰ dulcedinis sunt calidi. ⁊ illi ex q̄bꝰ sentit᷑ acetositas ⁊ charagiatirozal oēs sͭ frigidi. Et bn̄ redolētia f̄m plꝫ sunt calīa nisi illa q̄bꝰ associat᷑ rozalitas: vt ⁊ sedatio spūs ⁊ anhelitꝰ: vt cāphora ⁊ nenufar. Corpa eī ābor n̄ euacuant᷑ ex sub̄a ifrigiditate associata odori vsq3 ad cerebrū. ¶ Oē ḡ bn̄ redolēs ē calidū: ⁊ silr̄ oē alesfeniati: q̄re ꝑpter illꝺ̄ sunt faciētia dolorē capitis. De colorib́ꝰ iā locuti fuimꝰ et fecimꝰ te scire q̄ ipsi diuersificant᷑ f̄m plīm: et nō sunt sicut odores f̄m plīm: s3 ip̄i demōstrāt i intētiōe vna demōstrationē plimā. Et ē qꝺ̄ cū spēi vnīꝰ diuersificant᷑ modi: et q̄dā corꝫ sunt ꝺclines ad albedinē. et q̄dā corꝫ ꝺclines ad nigredinē. et q̄dā corꝫ sͭ ꝺclinea ad ticturā rubeā aut nigrā tūc ad albedinē ꝺclinātes si sͭ i spē frigidirū ā sͭ frigidiores: et ꝺclinātes ad alia duo sͭ minꝰ frigidi. Et si n̄ā trahit ad caliditatē tūc res est ecōuerso. Et hꝰ q̄dē qn̄q3 diuersificat᷑ in reb́ꝰ. verūtn̄ illꝺ̄ qꝺ̄ ē f̄m plurimū est q̄ dixi añ. Loquamur ergo nūc de operationibus medicinarū singularium.

¶ De operationibus medicinarū singularium. Cap. iiij.

Dicemꝰ q̄ meᶜ simplices hn̄t operatiōes vles et operatiōes particulares: et operationes siles vlib́ꝰ. Operatiōes itaq3 vles sͭ sicut calefactio: et infrigidatio et expulsio et attractio et vlceratio et ꝯsolidatio: et q̄ sͭ silia illis. Et operatiōes particulares sͭ sicut iuuamētū i cācro ⁊ iuuamētū i emorroyꝺib́ꝰ ⁊ iuuamētū i ictericia ⁊ silia his. Et opatiōes q̄ sͭ similes vlib́ꝰ sͭ sicut ꝓuocatio ⁊ solō: ⁊ q̄ sͭ silia illis. he .n. q̄uis sint particulares: q2 sͭ operatiōes i mēbus ꝓprijs ⁊ cū instrīs ꝓprijs: tn̄ sͭ siles vlib́ꝰ. qm̄ sͭ operatiōes rerꝫ q̄rꝫ iuuamēta ⁊ nocumēta sͭ cōia cū hoc q̄ patit᷑ ab eis corpꝰ totū nō per accn̄s. ¶ Nos ṽo n̄ rememoramur h̄ nisi operationū earꝫ vliū: ⁊ siliū vlib́ꝰ. Vliū itaq3 oatpionū alie sͭ q̄ sͭ p̄me. Et alie sͭ q̄ sͭ scꝺe. Et p̄me q̄dē sͭ operatiōes q̄ttuor q̄ sͭ ifrigidatio calefactio hūectatio ⁊ exiccatio. Scꝺarū ṽo alie sͭ q̄ sͭ iste eedē opatiōes, s3 sͭ mensurate: aut cōparate cū termino additiōis. aut diminutiōis sicut adustio ⁊ putrefactio. ⁊ sicut ꝯgelatio. naꝫ iste eedē sunt calefaciētes ⁊ ifrigidātes: s3 sͭ mēsurate ⁊ cōparate. ¶ Et alie sunt q̄ sͭ opatiōes alie. s3 sunt ꝓcedētes ab illis. sicut stupefactio ⁊ sigillatio ⁊ attractio ⁊ lubrificatio ⁊ apertio ⁊ ꝯglutinatio. ⁊ q̄ sͭ silia illis. ¶ Vlib́ꝰ ṽo siles sunt sicut vētris solō ⁊ ꝓuocatio ⁊ sudoris eductio. Et añ q̄dē q̄ loq̄mur de opationib́ꝰ earꝫ loq̄mur de ꝓprietatib́ꝰ q̄s i seipsis hn̄t. ¶ Dicimꝰ ḡ q̄ ꝓprietatū q̄s meᶜ i seipsis hn̄t. alie sͭ ip̄e q̄litates q̄ttuor note. ⁊ alie sͭ odores ⁊ colores. ⁊ alie sunt ꝓprietates famose: q̄rū sunt iste subtilitas ⁊ spissitudo ⁊ pulverizādi ꝓprietas ⁊ viscositas ⁊ cōgelatio ⁊ cursus. ⁊ mucillagiositas. ⁊ oleaginositas ⁊ spōgiositas. ⁊ leuitas ⁊ ḡuitas. Medicina āt subtilis ē cuiꝰ ꝓprietas ē vt cū a ṽtute patit᷑ nāli q̄ i nobis ē diuidat᷑ i corpib́ꝰ nr̄is i ptes minimas: sicut crocus ⁊ cinamomū. ⁊ hec q̄dem medicina magis confert in oībus suis impressiōibus q̄ oēs meᶜ. ita vt l3 in eiꝰ desiccatiōe nō sit mordicatio. tn̄ ꝯseq̄t᷑ desiccationem rei fortis mordicantis. ¶ Et intelligo ꝑ spissam cuius nō est illꝺ̄ de suis proprietatib́ꝰ sicuꝫ cucurbita ⁊ gypsum. ¶ Per viscosam vero lubricā significamus oēm medicinaꝫ cuiꝰ proprietas est actu aut poᵃ que est eiꝰ opatio cū caliditas inata in eam ipressionē efficit vt recipiat extēsionē suspendēdo et nō abscindat᷑ ꝑpterea q̄n extendit᷑. Et est illa cuius duab́ꝰ extremitatib́ꝰ cum duo adherēt corpora ⁊ mouentur ad elongationem possibile est vt cuꝫ cum eis moueatur preter quod illud quod est inter eas abscindatur sicut mel. Et pulverizabilis quidem est que in partes diuiditur paruas propter compressionem paruam cum siccitate aut congelatione: sicut aloes bonū. ¶ Et ꝯgelatiua est illa cuiꝰ ꝓprietas est vt ꝑueniat talr̄ q̄ moueat᷑ ꝑtes eius ad dilatationē a quocunq3 loco ponitur. veruntamen actu est firma secundum suam figuram et suum situꝫ propter cāꝫ frigidam valde sicut cera. et vniuersaliter est cuius proprietas est vt fluat: nō tamen actu fluit. Et medicina q̄dem decurrens est medicina: q̄ nō firmat᷑ f̄m suā figurā ⁊ sitū suū cū sistitur super corpus durum

fed mouent ptes ei⁹ supiores ad iferiores i ptib⁹ ad q̄s eaꝝ pcessus ē pollis: sicut fluxibilia oīa. ¶ Et medi⁹ mucilaginosa ē illa cui⁹ ꝓꝓetas ē vt cū infundit i aq̄ aut in corpore aq̄so seꝑent ex ea ptes ꝑmixte illi hūiditati: ⁊ pernēiat subā aggregata ex eis ad lubricitatē: sicut psilliū ⁊ altea: ⁊ semīa mucilaginosa sol aūt cū lubricitate nisi assent. ⁊ fiat eoꝝ mucilaginositas ꝯglutinositas ⁊ retineat. ¶ Et oleagina est medicia i cui⁹ suba ē aliq̄d vnctuositatꝫ sicut ḡna. ¶ Et spōgiosa ē medi⁹ q̄ ē sicca i actu terrea cui⁹ ꝓꝓetas est: vt cū obuiat ei aq̄: aut hūiditas liq̄da ꝓfundet aq̄ i ipsa ⁊ penetret aq̄ i meatib⁹ ei⁹ ocultꝫ: ita vt nō videat: sicut calx nō extincta. In leui aūt ⁊ ḡui res ē manifesta. ¶ Medicinaꝝ aūt opatiōes famosas oꝫ nos numerare fꝫ ꝯditiones ꝓdictas: deinde ꝯseq̄nt ponam⁹ descriptiōes ⁊ expositiōes nominū eaꝝ fꝫ ordinē vnū. ¶ Dī ḡ medicia calefactiua subtiliatiua resolutiua abstersiua carminatiua vel exiccatiua exaspatiua aperitiua mollificatiua maturatiua digestiua icisiua disrūpēs: frāgitiua vētositatꝫ: attractiua mordicatiua rubrificatiua pruritū faciēs vlceratiua corrosiua adustiua: frāgēs disrūpēs: putrefactiua cauterizatiua excoriatiua. Iste ḡ sunt. xxij. operationes. Et ē ordo ali⁹. ifrigidatiua ꝯfortatiua repcussiua ingrossatiua: cruduꝫ faciens stupefactiua. ⁊ iste sūt sex operatiōes. ¶ Et est ordo ali⁹. hūefactiua inflatiua lauatiua sordidatiua lubrificatiua planatiua. Iste itaq̄ sūt sex opatiōes. ¶ Et ē ordo ali⁹. desiccatiua expssiua ꝯtractiua opilatiua glutinatiua ꝯsolidatiua ḡnatiua carnis sigillatiua. Iste ḡ sūt octo operatiōes. ¶ Et ē aliud gen⁹ ꝓꝓetatū fꝫ operatiōes eaꝝ ꝑniciosa venenosa tyriaca bezahar: ⁊ ēt ē solutiua ꝓuocatiua sudorꝫ eductiua. ¶ Oēs ḡ iste sunt. xlix. opatiōes ⁊: q̄s elegim⁹ de suma opationū ꝓꝓortiōataꝝ vl' ꝑtinētiū. ⁊ nos q̄dē narrabim⁹ vnāquāq̄ haꝝ opationū sua descriptōe. ¶ Calefactiua est nota. ¶ Subtilitatiua ḡ est medicia cui⁹ ꝓꝓetas est vt pōat eēntiā hūoris subtiliorē cū calitate tpata sicut ysop⁹ ⁊ alhasce ⁊ camomilla. ¶ Resolutiua ṽo est medicina: cui⁹ ꝓꝓetas est vt separet hūorē faciēdo ipm vaporeꝫ: ⁊ extrahendo ipꝫ a loco in q̄ fuit ꝯtent⁹. s. ptē post ptē donec assiduatiōe illi⁹ opōnis finiat illō qō ex eo remanet fortitudine sue calitatꝫ: sicut castoreuꝫ. ¶ Et abstersiua q̄ est medicia cui⁹ ꝓꝓetas est: vt moueat hūiditates viscosas ⁊ ꝯgelatas ab orificijs poroꝝ i superficie mēbri: ita vt elōget eas a loco sicut aq̄ mellis. Oīs autē medicina abstersiua essentialr' lenit nām lꝫ in ea nō sit ṽtus solutiua. ⁊ oē amaꝝ est abstersiuū. ¶ Exasperatiua ṽo est medicina q̄ pōit superficiē mēbri diuersaꝝ ptiū i altitudine ⁊ ꝓfunditate: aut ꝓpt fortitudinē ꝯctiōis sue cū spissitudīe sube sue fꝫ q̄ ꝑmissuꝫ ē: aut ꝓpt vehemētiā sue acuitatꝫ cū subtilitatiōe sube ⁊ secat eā ⁊ destruit eq̄litas: aut ꝓpt suā abstersiōem a superficie aspa: i ꝑn⁹ vl' in radice plana p accñs: qm̄ cū abstergit a mēbro grosse eēntie cui⁹ supficies ē aspa: ⁊ ptiū sit⁹ diuersus hūiditatē viscosaꝫ currētēꝫ super eā ⁊ faciētē ꝓuenire supficiē exncā planā egredit asperitas plima ⁊ ꝓcedit: ⁊ h̄ medicie est sicut corona regia. ⁊ magis māifesta opō ipsi⁹ i exasperādo nō est nisi i oīb⁹ ossib⁹ ⁊ cartilaginib⁹ ⁊ min⁹ māifesta in cute. ¶ Aperitiua aūt est medicia cui⁹ ꝓꝓetas est: vt moueat māꝫ existētē itra ꝯcauitatē meatuū ad exteriora vt remanere faciat ꝯcauitatē meatuū aptā. ⁊ hec q̄ō ē fortior abstersiua: sicut petroselinū. ⁊ ipa q̄deꝫ nō efficit h⁹ nisi q̄r ē subtil' ⁊ resolutitiua: aut q̄r est subtil' ⁊ icisiua: ⁊ tu scies itentiōeꝫ icisiue iā. aut q̄r ē subtil' ⁊ lauatiua. ⁊ scies itētōeꝫ lauatiue p⁹. Oē aūt acutū ē aperitiuū: ⁊ oē amaꝝ subtile est apitiuū: ⁊ oē subtile liq̄dū est aperitiuū cum ad calitateꝫ: aut ad eq̄litateꝫ declinat: ⁊ oē subtile acetosuꝫ est aperitiuuꝫ. ¶ Mollificatiua ṽo medi⁹ est cuius ꝓꝓetas est vt pōat essentiā mēbroꝝ hñtū spissos poros leniores calitate ⁊ hūiditate sua. Et accit ex h⁹ vt pori fiāt latiores ⁊ expulsio supfluitatū: q̄ in eis ꝯtinet faciliorꝫ sicut emplastrum de aneto et semine lini. ¶ Maturatiua ṽo est medicia c⁹ ꝓꝓetas est vt acq̄rat humori digestiōeꝫ: qm̄ calefacit cū eq̄litate ⁊ i ipa est ṽtus ꝯctiua retinens hūoreꝫ vsq̄ q̄ digerat ⁊ nō resoluat laboriose: et separet humidū ipsi⁹ ab ei⁹ sicco ⁊ est adustio. q̄r facit adustio vt separetur. ¶ Et digestiua est cui⁹ ꝓꝓetas est vt acq̄rat cibo digestioneꝫ: ⁊ tu iaꝫ sciuisti illud in his que ꝓterierūt. ¶ Frāgens autem ventositates est illa cui⁹ ꝓꝓetas est vt essentiā efficiat ventositatis subtileꝫ aereā ꝓpter caliditateꝫ ⁊ desiccationeꝫ suā: q̄re resoluitur ⁊ fugat ab eo in quo retenta erat: sicut semen rute. ¶ Et incisiua est medicina cui⁹ ꝓꝓetas est vt penetret subtilitate sua in id qō est iter duas superficies. s. hūoris viscosi ⁊ supficieꝫ i q̄ est inuiscatus: et remouet ipꝫ ab ea: ⁊ ꝓpt hoc aduenit partib⁹ ei⁹ superficies diuerse operatiōis ꝓpterea q̄ ipa separat eas. quare fit facilis expulsio eaꝝ a loco in q̄ fixe erāt: sicut sinapis ⁊ oxymel. ¶ Et icisiua q̄deꝫ opposita est viscose faciēti adherere. sicut resolutiua est opposita igrossatiue. ⁊ subtiliatiua opposita est ispissatiue. Et nūerāt vnāquāq̄ eaꝝ ⁊ diffiniunt ex ea q̄ compar est eis in rememoratione: ⁊ nō est quidem ꝯditionis incisiue vt efficiat in essentiā humoris aliquid: sed in continuatiōe eius ⁊ fortasse separat ipsuꝫ in partes: ⁊ vnaqueq̄ ipaꝝ est fm̄ similitudineꝫ essentie prie. ¶ Attractiua ṽo est illa cui⁹ ꝓꝓetas est vt moueat hūiditates ad locum cui obuiat. ⁊ illō est ꝓpter subtilitateꝫ sui ⁊ caliditatē suā sicut castoreum. Et medicina vehementis attractionis est ea cuius ꝓꝓetas est vt moueat hūiditates et extrahat eas ex ꝓfundo: ⁊ est cōferens valde sciatice passioni ⁊ dolorib⁹ iuncturaꝝ ꝓfundaꝝ emplastrata post purgatiōeꝫ ⁊ per eā euellunt spine ⁊ sagitte ex locis in q̄bus retinent. ¶ Mordicatiua ṽo medicina est in q̄ est q̄litas penetratiua valde subtilis faciens ꝓuenire in cōtinuitate separatiōeꝫ plurimi numeri inordinati sit⁹ parue q̄titatis q̄re vnaqueq̄ eaꝝ non sentitur singulariter sed sentitur totum quasi dolor vnus: sicut emplastruꝫ sinapis cuꝫ aceto ⁊ acetum ipsuꝫ. ¶ Sed rubificatiua est medicina cui⁹ ꝓꝓuctas est vt calefaciat membruꝫ cui obuiat fortiter: ita vt ad ipsum vehementi attractione sanguinē attrahat peruenientē ad ei⁹ exteriora. ⁊ rubefaciat ipsuꝫ ⁊ hoc est sicut sinapis et napellus

⁊ calamētū. ⁊ medicine rubificātes efficiūt ꝺpatio-
nē cauterizatōi ꝓpiquā. ¶ Pruritū āt faciēs ē me
cuiꝰ ꝓꝓetas ē ꝓpter acuitatē ⁊ calefactiōeꝫ sui vt at
trahat ad poros hūorē mordicatiuū pruritū faciētē
⁊ nō ꝑuenietē ad hoc vt exulceret. ⁊ qn̄ꝫ adiuuāt ipꝫ
spine pilose duroꝝ corpoꝝ nō sēsate sicut kebulregi.
¶ Et vlceratiua q̄ꝺ medicia ē cꝰ ꝓꝓetas est vt ꝯsu-
mat ⁊ resoluat hūiditates ꝯtinuātes iter ꝑtes cutꝭ ⁊
attrahat māꝫ malā ad eā: ita vt ꝑueniat vlcus sicut
anacardus. ¶ Sꝫ adustiua ē medicia cꝰ ꝓꝓrietas ē
vt resoluat subtile q̄ꝺ est in hūoribꝰ ⁊ mēbꝭ ⁊ faciat
remāere cineritatē eoꝝ sicut euforbiū. ¶ Et corrosi
ua ē medicia cꝰ ꝓꝓetas ē vt resoluat ⁊ ꝯsequat̄ exeiꝰ
re solutiōe ⁊ vlceratiōe q̄tenꝰ de suba carnis minuat̄
sicut flos eris. Rūpitiua aūt medicina ē cꝰ ꝓꝓrietas
est vt cū hūorē īuenit lapideū minoret ꝑtes eius et
cōterat eas sicut saxifragia sicut lapis iudaicus. ⁊ re
liq̄. ¶ Putrefactiua v̄o ē illa cꝰ ꝓꝓrietas ē vt corrū-
pat cōplōnē spūs ꝑuenietis ad mēbruꝫ ⁊ cōplexio-
nem humiditatis membri eiꝰ cū resolutiōe: ita ꝙ nō
est cōueniēs vt sint ꝑs illius mēbri ⁊ nō peruenit ad
hoc vt adurat ipm̄ ⁊ corrodat. ⁊ resoluat hūiditatē
eius. immo dimittit in ipso hūiditatē eiꝰ corruptā in
qua agit nō calor inatꝰ ⁊ putrescit. ⁊ huiꝰ q̄dē exēplū
est arsenicū ⁊ gūma ruthe agrestis. ¶ Cauterizatiua
aūt ē medicia que carnē corrodit et cutē adurit. ita
ꝙ īdurat ⁊ exiccat eā ⁊ pōit ipaꝫ q̄si adustā. ⁊ fit sub
stātia illiꝰ cutis obstaculū meatus hūoris currētis:
aut eiectio in facie ipsiꝰ ⁊ noiat̄ escara. ⁊ admistrat̄ ī
retētiōe sanguis ex arterijs capitis fluētis ⁊ his simi
libꝰ. sicut dragātū ⁊ colcatar. ¶ Excoriatiua aūt est
medicina cꝰ ꝓꝓetas est ꝑꝑ nimietatē sue obsterſiōis
vt abstergat ꝑtes cutis corruptas sicut costꝰ ⁊ aristo
logia ⁊ oē q̄ꝺ ꝯfert morphee ⁊ pāno ⁊ silibus. ¶ In
frigidatiua v̄o nota ē. ¶ Cōfortatiua est medicia cꝰ
ꝓꝓrietas est vt tēperet eēntiā mēbri et cōplonēꝫ eiꝰ
donec ꝓhibeat̄ accipe suꝑfluitates ad ipsuꝫ effusas
⁊ īpedimēta aut ꝓpter ꝓꝓetatē q̄ ē in ea sicut terra
sigillata tyriaca. aut ꝓpter eq̄litatē ꝯplōnis sue: q̄-
re infrigidat illud q̄ꝺ ē calidius. ⁊ calefacit q̄ꝺ ē fri-
gidius s̄m quod visum est Galie. de oleo rosaceo.
¶ Repercussiua v̄o medicina ē ꝯtraria attractiue. et ē
medicina cꝰ ꝓꝓrietas est ꝓpter frigiditatē suā vt in
mēbro faciat ꝑuenire frigꝰ ⁊ īspisset ea ⁊ cōstrīgant̄
pori ipsiꝰ. ⁊ frāgat̄ calitas eiꝰ attractiua: ⁊ ꝯgelet̄ il
lud q̄ꝺ ad ipm̄ currit ⁊ inspisset ipm̄ ⁊ ꝓhibeat ipm̄
ne ad mēbrū currat ⁊ ꝓhibeat mēbrū a receptiōe ipiꝰ
sicut solatrū ī ꝯpatibꝰ. ¶ Et igrossatiua est ꝯt̄ria sub
tiliatiue: ⁊ ē medicina cꝰ ꝓꝓrietas ē vt faciat essentiā
hūiditatis grossiorē: aut cōgelādo ipaꝫ: aut inspis-
sando: aut ꝑmiscēdo. Crudū v̄o faciēs ꝯtraria est di
gestiue ⁊ maturatiue: ⁊ est medicina cuiꝰ ꝓꝓrietas
est vt sua frigiditate destruat oꝑationē caloꝭ inati.
⁊ ēt extranei ī cibo ⁊ hūores ita vt remāeat īdigestꝰ
⁊ nō cocꝰ. ¶ Et stupefactiua est medicina frā ex in
frātiōe eius quā ī mēbro facit ꝑuēit vt ponat subaꝫ
spūs deferētis ad ipm̄ v̄tutē motꝰ ⁊ sensus frām in
cōplōne sua ⁊ grossam in suba sui: q̄re nō vtūtur eo
v̄tutes alales: ⁊ resoluit̄ cōplexio mēbri ꝓpter illū:
⁊ nō recipit imp̄ssionē virtutū alaliū sicut opium et
iusq̄amū ⁊ lactuca ⁊ papauer nigrū ⁊ mādragora ⁊
silia eis. ¶ Humectatiua aūt ē nota. ¶ Et inflatiua
est medicina in cuiꝰ suba est hūiditas: extranea gros
sa in qua cū calor inatꝰ oꝑat̄ non velociter resoluit̄.
sed cōuertit̄ ī vētositatē sicut sunt faseoli. Et oia in
q̄bꝰ est inflatio sunt faciētia soda nocētia oculꝭ. ¶ Et
medicis v̄o ⁊ cibis sunt quoꝝ hūiditatē ꝓma resol-
uit digestio ad vētositatē: q̄re fit inflatio eoꝝ ī stō et
resolo īflatiōis eoꝝ ī ipo ⁊ ī itestis. ¶ Et ex eis sunt
quoꝝ hūiditas suꝑflua q̄ est in eis. ⁊ ē mā inflatiōis
non patitur in stō aliq̄d donec ad venas vadat: aut
nō patiunt̄ in stō totaliter: sed ꝑs eoꝝ. ⁊ remanet ex
eis q̄ patit̄ in venis. ¶ Et ex eis sunt q̄ patiunt̄ tota
liter in stō ⁊ ꝯuertunt̄ ī vētosita tē. sꝫ nō resoluit̄ ꝑ se
ipsaꝫ sua ventositas in stomaco imo penetrat ad ve
nas. ⁊ ventositas eiꝰ remanet in stō. ¶ Et vlr̄ q̄ꝺ cū
oī medicina in q̄ ē hūiditas suꝑflua extranea ꝓpt̄
illud q̄ꝺ ei ꝑmiscet̄ ē inflatio sicut. ꝫꝫ. ⁊ semen eruce.
¶ Et oīs medicina cꝰ ē īflatiōeꝫ facere in venis ē vi
rilis mēbri inflatiua. ¶ Lauatiua v̄o ē oīs medicia
cuiꝰ ꝓꝓrietas ē vt abstergat nō virtute agente ī ipa:
sed virtute patientie quā iuuat motꝰ. Et significo ꝑ
virtutē patiēteꝫ humiditateꝫ: ⁊ ꝑ motū significo cur
sum: currens eīn subtile cū vadit suꝑ orificia venaꝝ
lenit humiditate sua superfluitates. ⁊ remouet eas
suo cursu: sicut aq̄ ordei ⁊ aqua cucurbite. ¶ Sordi
dans v̄o vlcera ē medicina humectatiua q̄ ꝑmiscet̄
hūiditatibꝰ vlcerū ⁊ facit eas plures: ⁊ ꝓhibet desic
cationē ⁊ ꝯsolidatiōeꝫ. ¶ Lubrificatiua aūt est cꝰ ꝓ
prietas ē vt hūectet suꝑficiē corpis obuiātis meatui
⁊ retenti in ipso. ita vt remoueat ipm̄ ab ea et faciat
ꝑtes eiꝰ susceptibiliores cursus ꝓpter lenitateꝫ eaꝝ
acq̄sitā ꝑ admixtiōeꝫ eiꝰ: deīn moueat̄ a loco suo gra
uitate sua nāli ⁊ v̄tute expulsiua sicut ꝑila in solo-
ne sua. ¶ Applanatiua v̄o ē medicia viscosa cꝰ ꝓꝓe
tas ē vt dilatet suꝑficiē mēbri aspi dilatiōe plane su
perficiei: ⁊ fiat māifestū illiꝰ corpis ꝑ eā planū recte
asperitatis: aut currat ad ipꝫ hūiditas dilatata hac
extēsiōe. ¶ Et desiccatiua q̄ꝺ medicina est q̄ ꝯsumit
hūiditates sua resolōne ⁊ subtilitatiōe. ¶ Cōtracti-
ua v̄o medicia ē q̄ facit euenire ī mēbri ꝑtibꝰ super
fluū motū currētē ad aggregatiōeꝫ vt īspissent̄ ī suo
situ. ⁊ opilent̄ meatus. ¶ Sꝫ expssiua ē medicina ex
q̄ ꝑuenit̄ ꝓpterea ꝙ ꝯhit ⁊ aggregat ꝑtes: ad hoc vt
necio faciat ꝑuenire hūiditates subtiles stātes ī va
cuitatibꝰ eaꝝ ad ꝯp̄ssionē ⁊ seꝑatiōeꝫ. ¶ Opilatiua
aūt est medicia sicca q̄ retinet̄ ꝓpt̄ sui spissitudinē ⁊
siccitatē: aut ꝓpt̄ suā glutinatiōeꝫ ī trāsitu. ⁊ facit eue
nire in ipo opilatiōeꝫ. ¶ Cōglutinatiua ē medicina
sicca in q̄ est hūiditas pauca viscosa que adheret su
per orificia ⁊ opilat ea ⁊ tenet materiā currēteꝫ. Oē
aūt currēs lubricū cū ī ipo operat̄ ignis fit ꝯglutina
tiuū opilatiuū retētiuū. ¶ Cōsolidatiua est medici-
na q̄ exiccat ⁊ īspissat hūiditatē stātē iter duas suꝑ-
ficies vulneris ꝓpinquas: ita vt ꝯuertant̄ ad cōglu-
tinatiōeꝫ ⁊ viscositatē ⁊ adhereat vna eaꝝ alteri si-
cut sanguis draconis ⁊ aloes. ¶ Carnis v̄o ḡnati-
ua est medicia cꝰ ꝓꝓrietas est vt ꝑmutet sanguineꝫ
ꝑuenietē vulneri in carne ꝓpterea ꝙ eq̄t ꝯplōnem
eiꝰ ⁊ coagulat ipꝫ cū exiccatiōe. ¶ Et sigillatiua est

medicīa exiccatiua q̄ exiccat supficiē vulneris ita vt
fiat cortex sup ip̄az custodiēs ip̄az ex nocumētꝫ vsqꝫ
quo gn̄et cutꝫ naturalis. Et est ois medicina eq̄lis i
duab⁹ actiuis exiccās absqꝫ mordicatiōe. ¶ Medici-
na vo p̄niciosa ē medicina q̄ ꝯuertit cōplōnē ad cor
ruptionē supflūā corrūpētē sicut euforbiū ꝛ opium.
¶ Et venenū ē medicina q̄ corrūpit cōplōnē ad cor
ruptionē nō cū ꝯrietate tm̄ ſꝫ cū ꝑprietate q̄ ē i ipso
sicut napell⁹. ¶ Albezahar aūt ꝛ tyriaca sunt oēs me
dicine q̄rū ꝑprietas ē vt cōseruent sanitatē ꝛ ꝟtutē
in sp̄ū. vt ex eis appellat nocumētuꝫ veneni a se. ꝛ
q̄si nomē tiryace artificialib⁹ digni⁹ ꝯuenit ꝛ nomē
albezahar singularib⁹ cadētib⁹ fm naturā dign⁹. Et
vr̄ q̄ vegetabilia ꝛ mineralia ex artificialib⁹ digni⁹
nomē tyriace sumāt mīeralia. nomē albezahar. ꝛ vr̄
ēt q̄ nō sit iter ea magna dr̄ia. ¶ Solutiua aūt ꝛ ꝑuo
catiua ꝛ sudoris eductiua sūt note. ¶ Ois vo medi-
cina i q̄ solō ꝯiūgit cū ꝯctiōe sicut hermodactil⁹ ē cō
ferēs in dolorib⁹ iūcturarū qm̄ virt⁹ solutiua icipit ꝛ
attrahit materiā ꝛ virt⁹ ꝯctiua icipit ꝛ ꝯhit meatuꝫ
materie q̄re nō redit ad ip̄m materia neqꝫ succedit
ei alia. ¶ Ois medicina resolutiua in qua ē ꝯctio est
eq̄lis ꝛ ꝯfert mollificatiōi iūcturarū ꝛ spasmo earuꝫ
ꝛ a͡pātib⁹. flegmaticis. ꝛ ꝯctio ꝛ resolutio i vnaquaqꝫ
earū cōfert in exiccādo. Cū ergo aggregant ꝯctio et
resolutio fit fortior siccitas. ¶ Medicine vero soluti
ue ꝛ ꝑuocatiue fm plurimū sunt ꝓhibentiū opatio
nū nā ꝑuocatiue fm plurimū exiccāt fecē. ¶ Et me
dicine q̄bus aggregant virt⁹ calefactiua. ꝛ virt⁹ ifri-
gidatiua sunt iuuatiue valde in a͡pātib⁹ calis qn̄ ad
statū suū ꝑueniūt qm̄ ipse ꝑpterea q̄ ꝯhunt repcu
tiūt: ꝛ ꝑpterea q̄ calefaciūt resoluūt. ¶ Et medicine
in q̄b⁹ aggregat virt⁹ tyriace cū frigiditate sunt iuua
tiue ethice vehemēter. ¶ Et ille in q̄b⁹ aggregat virt⁹
tus tyriace cū caliditate ꝯferūt frigiditati cordꝫ plus
q̄ alie. ¶ Uirt⁹ aūt q̄ diuidit ꝛ ponit vnāquāqꝫ com-
plexionē ad p̄tē quā merer. ita vt nō ponat virtutē
resolutiuā i p̄tē materieiq̄ effundit ad membrū neqꝫ
infrigidatiuā in latere materiei effuse ab eo est na-
tura docta obedire creatori sublimi ꝛ glorioso.

¶ De iudicijs q̄rūdā mediciarū extrīsecis. Ca. v.

Medicinis accidunt iudicia fm dispōnes q̄ eis
eueniunt p artē ꝛ ille q̄dē sunt sicut decoctio. ꝛ
ꝯtritio: ꝛ adustio cū igne: ꝛ ablutio: ꝛ ꝯgelatio in fri-
gore: ꝛ positio in ꝑpinquitate aliarū medicinarum
¶ Sunt eni medicine quarū iudicia alterāt p illud
qđ eis accidit ex istis dispositionib⁹ ꝛ qñꝫ alterātur
earū iudicia ꝑpterea q̄ alijs permiscent medicinis
q̄uis dhoc loqui sit ꝯueniēti⁹ in ꝯpōnōe mdicinaꝝ.
¶ Dicemus ḡ q̄ medicinarū sunt q̄dā spissa hn̄tes
corpa q̄re suas ꝟtutes i dcoctiōe nō amittūt. nisi ni
miū in dcoquēdo eas laboret sicut radix cappis et
aristol'. ꝛ zedoaria: ꝛ q̄ sunt illis silia. Et eaꝝ sunt q̄-
dā medicine eq̄les q̄b⁹ mediocris sufficit decoctio. ꝛ
si in eis violēter laboret resoluēt eaꝝ virtutes: ꝛ re-
cedēt sicut semina v rinā ꝑuocātia vt sticados ꝛ sibi
silia. Et ex eis sunt medicine in q̄rū decoctiōe nō p-
uenit ad decoctionē eq̄lē. Immo modica eis sufficit
decoctio: q̄re si addat vltra feruorem p̄mū ebullitio
ma resoluunt earū virtutes: ꝛ separant cū decoctio
ne ꝛ nō remanet eis ip̄ressio sicut epitimū: nā cū ei⁹
decoctio fit multa destruit ei⁹ virt⁹ oino. ¶ Et ex me
dicinis sunt q̄dā q̄rū virt⁹ ꝑpter ꝯtritionē destruit si
cut scamonea: q̄re opꝫ vt vltima facilitate cōteratur
ne ex cōtritiōe calitas eā cōsequat corrūpēs ei⁹ ꝟtu
tē. plurime p̄terea gūmarū sunt hmōi. ꝛ ipsarū q̄dē
resolō in humiditate conueniētior est q̄ ꝯtritio. Et
olum medicinarū in q̄rū ꝯtritione supflue elaborat
opatiōes destruūtur. nō em̄ quotiēscūqꝫ minoratur
corpus ꝟtutē suā fm q̄litatē suā ꝛ fm ꝑportionem
minoratiōis ei⁹ seruat. Imo possibile est vt diminus
tio corporis perueniat vsqꝫ ad terminū: ne post ip̄m
corp⁹ aliq̄d sue operatiōis q̄ sibi ꝑpria est agat. qm̄
nō est necessariū qn̄ ꝟtus alicui⁹ corporis facit motū
aliquem: vt medietas illius corporis moueat il-
lud qđ est motuꝫ ab eo oino. sicut deceꝫ hoies mo-
uent on⁹ aliqđ in die vno per miliare vnū. Nō ergo
est necessarium vt quinqꝫ moueant illud aliquan-
tulum. nedū q̄ ipsum moueāt per medietateꝫ milia
ris: neqꝫ medietas illi⁹ oneris: ita iā sit singularꝫ vt
q̄nqꝫ singularē eā assumāt ꝛ valeāt ipsi⁹ facere per-
mutationē. Immo possibile est vt suscipiēs permu-
mutatienē nō patiat a medietate ꝟtutis penit⁹ cum
ip̄ꝫ est cuꝫ singularitate id qđ est cuꝫ totalitate: ꝛ me
dietas ei⁹ nō est recipiēs a medietate illi⁹ qđ recipit
in singularitatis dispositiōe qm̄ est ꝯtinua cuꝫ me-
dietate altera nō p̄parata ad hoc vt moueat ab ea
singulariter. ꝛ ꝑpter hoc nō q̄ntuncūqꝫ minoratur
corp⁹ medicine ꝛ minorat virt⁹ inuenit patientē in mi
nore sibi sili. neqꝫ ēt opꝫ vt hoc cuꝫ q̄ntitate ꝑportio
nis sue minoratiōis efficiat in patiente a toto i oino
operationeꝫ ſꝫ q̄busdā videat q̄ ꝑpter minoratio-
neꝫ nō destruat forma ꝛ virt⁹. ſꝫ eoꝝ ꝟba i cōpositꝫ
sunt viciniora ad hoc vt eoꝝ icredulitas vires nō su
mat. ¶ Et medicine q̄dēꝫ cū aliquā operationē hn̄t
si in eaꝝ ꝯtritiōe superflue elaboret. poſſe est vt ad
specieꝫ alterā operatiōis permutent. nā ꝟbi gr̄a. si
potentes sunt in euacuādo humoreꝫ aut feceꝫ defi-
ciunt ab hoc ꝛ fiunt euacuātes aq̄sitateꝫ ꝑpter ca-
sum virtutis eaꝝ. ꝛ qm̄ ipse ꝑpter paruitatem suaꝫ
fiunt magis penetrātes: q̄re velocit perueniunt ad
membꝛuꝫ aliđ a membro i q̄ stāt cuꝫ sunt magne ꝛ p
cedit operatio ab eis. ꝛ in ipso sicut narrat Gal'. sibi
accidisse. Indt em̄ superflue ꝯtriui cyminuꝫ: q̄re per
mutatuꝫ est ꝛ factuꝫ est vrine ꝑuocatiuuꝫ cuꝫ prius
fuerit i nā sui solutiuuꝫ neeie. ¶ Opꝫ ḡ ne ad sūmuꝫ
perueniat i ꝯterendo mediciās subtilis sb̄e. Imo nō
oꝫ vt ad summuꝫ perueniat nisi i ꝯterendo medici-
nas spisse sb̄e ꝛ ꝑpe cuꝫ est voluntas vt eaꝝ pene-
tratio perueniat ad fineꝫ elongationis: ꝛ sunt spisse
difficilis mot⁹ sicut med^c pulmonis cum sunt facte
ex corallo ꝛ margaritꝫ ꝛ lapide scedenigi. ꝛ que illis
sunt silia. ¶ Iudicia vo adustionis sunt ista: naꝫ ex
medicinis sunt q̄dā q̄ aduruntur vt ꝟt⁹ eaꝝ minoret ꝛ
q̄dā sunt q̄ non aduruntur vt virt⁹ eaꝝ augmentet. Et
omes q̄deꝫ me^c acute subtilis sb̄e aut eq̄lis cuꝫ adu
runt. minuit eaꝝ calitas ꝛ ip̄aꝝ acuitas. ꝑpter illud
qđ ex sb̄a ignea resoluit ifra i eis sicut attrimenta
ꝛ colcotar. ¶ Medicinis vo q̄ruꝫ sub̄a est spissa ꝛ ip
saꝝ virt⁹ est non acuta neqꝫ calida adust' o acquirit

et calamētū. et medicine rubificātes efficiūt opatione cauterizatōi ppinquā. ¶ Pruritū āt faciēs ē medicina cui⁹ ppetas ē ppter acutatē et calefactiōez sui vt attrahat ad poros hūorē mordicatiuū pruritū faciētē et nō puenietē ad hoc vt exulceret. et qn̄z adiuuāt ip̄z spine pilose duroꝝ corpoꝝ nō sētate sicut lebilitēgi. ¶ Et vlceratiua q̄ medicina ē c⁹ ppetas est vt ꝯsumat et resoluat hūiditates ꝯtinuātes iter ptes cutis et attrahat mām malā ad eā: ita vt pueniat vlcus sicut anacardus. ¶ Sz adustiua ē medicina c⁹ ppuetas ē vt resoluat subtile qd est in hūorib⁹ et mēbris et faciat remāere cineritatē eoꝝ sicut euforbiū. ¶ Et corrosiua ē medicina c⁹ ppetas ē vt resoluat et ꝯsequat exter⁹ re solutiōe et vlceratiōe q̄ten⁹ de suba carnis minuat sicut flos eris. Rūpitiua aūt medicina ē c⁹ ppuetas est vt cū hūorē iuenit lapideū minoret ptes eius et cōterat eas sicut saxifragia sicut lapis iudaicus. et reliq. ¶ Putrefactiua vo ē illa c⁹ ppuetas ē vt corrūpat cōplōnē spūs puenientis ad mēbrū et cōplexionem humiditatis membri ei⁹ cū resolutiōe: ita q nō est cōueniēs vt sint pe illius mēbri et nō peruenit ad hoc vt adurat ip̄m et corrodat. et resoluat hūiditatē eius. immo dimittit in ipso hūiditatē ei⁹ corruptā in qua agit nō calor inat⁹ et putrefit. et hui⁹ q̄dē exēplū est arsenicū et gūma ruthe agrestis. ¶ Cauterizatiua aūt ē medicina que carnē corrodit et cutē adurit. ita q idurat et exiccat eā et pōit ip̄az q̄si adustā. et fit substātia illi⁹ cutis obstaculū meatus hūoris currētis: aut eiectio in facie ipsi⁹ et noiat escara. et administrat i retētiōe sanguis ex arterijs capitis fluētis et his similib⁹. sicut dragātū et colcatar. ¶ Excoriatiua aūt est medicina c⁹ ppetas est pp nimiētatē sue obstersiōis vt abstergat ptes cutis corruptas sicut cost⁹ et aristologia et oē qd ꝯfert morphee et pāno et filibus. ¶ Infrigidatiua vo nota ē. ¶ Cōfortatiua est medicina c⁹ ppuetas est vt tēperet eēntiā mēbri et cōplōnez ei⁹ donec phibeat accipe supfluitates ad ipsū effusas et ipedimēta aut ppter ppetatē q̄ ē in ea sicut terra sigillata tyriaca. aut ppter eq̄litatē ꝯplōnis sue: q̄re infrigidat illud qd ē calidius. et calefacit qd ē frigidius fm quod visum est Galie. de oleo rosaceo. ¶ Repercussiua vo medicina ē ꝯtraria attractiue. et ē medicina c⁹ ppuetas est ppter frigiditatē suā vt in mēbro faciat puenire frig⁹ et ispissēt ea et cōstrigant pori ipsi⁹. et frāgat calitas ei⁹ attractiua: et ꝯgelet illud qd ad ip̄m currit et inspisset ip̄m et phibeat ip̄m ne ad mēbrū currat et phibeat mēbrū a receptōe ipi⁹ sicut solatrū i spatib⁹. ¶ Et igrossatiua est ꝯria subtiliatiue: et ē medicina c⁹ ppuetas ē vt faciat essentiā hūiditatis grossiorē: aut cōgelādo ip̄az: aut inspissando: aut pmiscēdo. Crudū vo faciēs ꝯtraria est digestiue et maturatiue: et est medicina cui⁹ ppuetas est vt sua frigiditate destruat opationē caloris inati. et ēt extranei i cibo et hūores ita vt remācat idigest⁹ et nō coct⁹. ¶ Et stupefactiua est medicina frā et infrātiōe eius quā i mēbro facit puēit vt ponat subaz spūs deferētis ad ip̄m vtutē mot⁹ et sensus frām in cōplōne sua et grossam in suba sui: q̄re nō vtūtur eo vtutes alales: et resoluit cōplexio mēbri ppter illd: et nō recipit imp̄ssionē virtutū alaliū sicut opium et iusq̄amū et lactuca et papauer nigrū et mādragora et filia eis. ¶ Humectatiua aūt ē nota. ¶ Et inflatiua est medicina in cu⁹ suba est hūiditas: extranea grossa in qua cū calor inat⁹ opat non velociter resoluit. sed cōuertit i vētositatē sicut sunt faseoli. Et oia in q̄b⁹ est inflatio sunt faciētia soda nocētia ocul. ¶ Et medicis vo et cibis sunt quoꝝ hūiditatē. pma resoluit digestio ad vētositatē: q̄re fit inflatio eoꝝ i stō et resolo iflatiōis eoꝝ i ipo et i itestis. ¶ Et ex eis sunt quoꝝ hūiditas supflua q̄ est in eis. et ē mā inflatiōis non patitur in stō aliqd donec ad venas vadat: aut nō patiunt in stō totaliter: sed ps eoꝝ. et remanet ex eis q̄ patit in venis. ¶ Et ex eis sunt q̄ patiunt totaliter in stō et ꝯuertunt i vētosita tē. sz nō resoluit p se ipsaz sua ventositas in stomaco imo penetrat ad venas. et ventositas ei⁹ remanet in stō. ¶ Et vlr qd cū oi medicina in q̄ ē hūiditas supflua extranea ppl illud qd ei pmiscet ē inflatio sicut. ss. et semen eruce. ¶ Et ois medicina c⁹ ē iflatiōez facere in venis ē vi nilis mēbri inflatiua. ¶ Lauatiua vo ē ois medicina cui⁹ ppuetas ē vt abstergat nō virtute agente i ipa: sed virtute patientie quā iuuat mot⁹. Et significo p virtutē patiētez humiditatez: et p motū significo cursum: currens eni subtile cū vadit sup oruficia venaꝝ lenit humiditate sua superfluitates. et remouet eas suo cursu: sicut aq̄ ordei et aqua cucurbite. ¶ Sordidans vo vlcera ē medicina humectatiua q̄ pmiscet hūiditatib⁹ vlcerū et facit eas plures: et phibet desiccatiōnē et ꝯsolidatiōez. ¶ Lubrificatiua aūt est c⁹ ppuetas ē vt hūectet supficiē corpis obuiātis meatui et retenti in ipso. ita vt remoueat ip̄m ab ea et faciat ptes ei⁹ susceptibiliores cursus ppter lenitatez eaꝝ acq̄sitā p admixtiōez ei⁹: deiñ moueat a loco suo grauitate sua nāli et vtute expulsiua sicut pria in solōne sua. ¶ Applanatiua vo ē medicina viscosa c⁹ ppetas ē vt dilatet supficiē mēbri aspi dilatiōe plane superficiei: et fiat māifestū illi⁹ corpis p eā planū recte asperitatis: aut currat ad ip̄z hūiditas dilatata hac extēsiōe. ¶ Et desiccatiua q̄ medicina est q̄ ꝯsumit hūiditates sua resolōne et subtiliatiōe. ¶ Cōtractiua vo medicina ē q̄ facit euenire i mēbri ptib⁹ super fluū motū currētē ad aggregatiōez vt ispissent i suo situ. et opilent meatus. ¶ Sz expssiua ē medicina ex q̄ puenit ppterea q ꝯstrīt et aggregat ptes: ad hoc vt nectio faciat puenire hūiditates subtiles stātes i vacuitatib⁹ eaꝝ ad ꝯpssionē et sepatiōez. ¶ Opilatiua aūt est medicina sicca q̄ retinet ppl sui spissitudinē et siccitatē: aut ppl suā glutinatiōez i trāsitu. et facit euenire in ipo opilatiōez. ¶ Cōglutinatiua ē medicina sicca in q̄ est hūiditas pauca viscosa que adheret super oruficia et opilat ea et tenet materiā currētez. Oē aūt currēs lubricū cū i ipo operat ignis fit ꝯglutinatiuū opilatiuū retētiuū. ¶ Cōsolidatiua est medicina q̄ exiccat et ispissat hūiditatē stātē iter duas supficies vulneris ppinquas: ita vt ꝯuertant ad cōglutinatiōez et viscositatē et adhereat vna eaꝝ alteri sicut sanguis draconis et aloes. ¶ Carnis vo gñatiua est medicina c⁹ ppuetas est vt pñ̄tet sanguinez puenietē vulneri in carne ppterea q eq̄t ꝯplōnem ei⁹ et coagulat ip̄z cū exiccatiōe. ¶ Et sigillatiua est

medicīa exiccatiua q̄ exiccat sup̄ficiē vulneris ita vt fiat cortex sup̄ ipaȝ custodiēs ipaȝ ex nocumētꝫ vsq̄ quo gñet cutꝫ naturalis. Et est oīs medicina eq̄lis ī duab⁹ actiuis exiccās absq̄ mordicatiōe. ¶ Medicina v̓o pnīciosa ē medicina q̄ ꝯuertit cōplōnē ad corruptionē sup̄fluā corrūpētē sicut euforbiū ⁊ opium. ¶ Et venenū ē medicina q̄ corrūpit cōplōnē ad corruptionē nō cū ꝯtrietate tm̄ sȝ cū ꝓprietate q̄ ē ī ipso sicut napell⁹. ¶ Albezahar aūt ⁊ tyriaca sunt oēs medicine q̄rū ꝓprietas ē vt cōseruent sanitatē ⁊ v̓tutē in spū. vt ex eis appellat nocumētuȝ veneni a se. ⁊ q̄si nomē tiryace artificialib⁹ digni⁹ ꝯuenit ⁊ nomē albezahar singularib⁹ cadētib⁹ f̄m naturā dign⁹. Et vr̄ q̄ vegetabilia ⁊ mineralia ex artificialib⁹ digni⁹ nomē tyriace sumāt mīeralia. nomē albezahar. ⁊ vr̄ ēt q̄ nō sit īter ea magna dr̄ia. ¶ Solutiua aūt ⁊ ꝓuocatiua ⁊ sudoris eductiua sūt note. ¶ Oīs v̓o medicina ī q̄ solō ꝯiūgit̄ cū ꝯctiōe sicut hermodactil⁹ ē cōferēs in dolo ib⁹ iūcturarū qm̄ virt⁹ solutiua īcipit ⁊ attrahit materiā ⁊ virt⁹ ꝯctiua īcipit ⁊ ꝯhit meatuȝ materie q̄re nō redit ad ipm̄ materia neq̄ succedit ei alia. ¶ Oīs medicina resolutiua in qua ē ꝯctio est eq̄lis ⁊ ꝯfert mollificatiōi iūcturarū ⁊ spasmo earuȝ ⁊ apatib⁹. flegmaticis. ⁊ ꝯctio ⁊ resolutio ī vnaquaq̄ earū cōfert in exiccādo. Cū ergo aggregant̄ ꝯctio et resolutio fit fortior siccitas. ¶ Medicine vero solutiue ⁊ ꝓuocatiue f̄m plurimū sunt ꝑhidentiū opationū nā ꝓuocatiue f̄m plurimū exiccāt fecē. ¶ Et medicine q̄bus aggregant̄ virt⁹ calefactiua. ⁊ virt⁹ īfrigidatiua sunt iuuatiue valde in apatib⁹ calīs qn̄ ad statū suū ꝑueniūt qm̄ ipse ꝓpterea q̄ ꝯhunt reprcutiūt: ⁊ ꝓpterea q̄ calefaciūt resoluūt. ¶ Et medicine in q̄b⁹ aggregat̄ virt⁹ tyriace cū frigiditate sunt iuuatiue ethice vehemēter. ¶ Et ille in q̄b⁹ aggregat̄ virtus tyriace cū caliditate ꝯferūt frigditati cordꝫ pluſ q̄ꝫ alie. ¶ Uirt⁹ aūt q̄ diuidit ⁊ ponit vnāquāq̄ complexionē ad ptē quā meret̄. ita vt nō ponat virtutē resolutiuā ī ptē materieiq̄ effundit̄ ad membrū neq̄ infrigidatiuā in latere materiei effuse ab eo est natura docta obedire creatori sublimi ⁊ glorioso.

¶ De iudicijs q̄rūdā mediciniarū extrīsecis. Ca. v.

Medicinis accidunt iudicia f̄m dispōnes q̄ eis eueniunt ꝑ artē ⁊ ille q̄dē sunt sicut decoctio. ⁊ ꝯtritio: ⁊ adustio cū igne: ⁊ ablutio: ⁊ ꝯgelatio in frigore: ⁊ positio in ꝓpinquitate aliarū medicinarum ¶ Sunt enī medicine quarū iudicia alterāt̄ ꝑ illud qđ eis accidit ex istis dispositionib⁹ ⁊ q̄ñȝ alterātur earū iudicia ꝓpterea q̄ alijs permiscent̄ medicinis q̄uis d̓hoc loqui sit ꝯueniēti⁹ in ꝯpōtiōe m̄dicinaꝝ. ¶ Dicemus ḡ q̄ medicinarū sunt q̄dā spissa hn̄tes corpa q̄re suas v̓tutes ī d̓coctiōe nō amittūt. nisi nimiū in d̓coquēdo eas laboret̄ sicut radix cappis et aristol̓. ⁊ zedoaria: ⁊ q̄ sunt illis silia. Et eaꝝ sunt q̄dā medicine eq̄les q̄b⁹ mediocris sufficit decoctio. ⁊ si in eis violēter laboret̄ resoluēt̄ eaꝝ virtutes: ⁊ recedēt sicut semina v̓rinā ꝓuocātia vt sticados ⁊ sibi silia. Et ex eis sunt medicine in q̄rū decoctiōe nō ꝑuenit̄ ad decoctionē eq̄lē. Immo modica eis sufficit decoctio: q̄re si addat̄ vltra feruorem pmū ebullitionia resoluunt̄ earū virtutes: ⁊ separant̄ cū decoctione ⁊ nō remanet eis īpressio sicut epitimū: nā cū ei⁹ decoctio fit multa destruit̄ ei⁹ virt⁹ oīno. ¶ Et ex medicinis sunt q̄dā q̄rū virt⁹ ꝓpter ꝯtritionē destruit̄ sicut scamonea: q̄re opȝ vt vltima facilitate cōteratur ne ex cōtritiōe calitas eā cōsequat̄ corrūpēs ei⁹ v̓tutē. plurime p̄terea gūmarū sunt hmōi. ⁊ ipsarū q̄dē resolō in humiditate conueniētior est q̄ꝫ ꝯtritio. Et oīum medicinarū in q̄rū ꝯtritione sup̄flue elaborat̄ opatiōes destruūtur. nō eñ quotiēscūq̄ minoratur corpus v̓tutē suā f̄m q̄litatē suā ⁊ f̄m ꝓportionem minoratiōis ei⁹ seruat. imo possibile est vt diminutio corporis perueniat vsq̄ ad terminū: ne post ipm̄ corp⁹ aliq̄d sue operatiōis q̄ sibi ꝓpria est agat. qm̄ nō est necessariū qn̄ v̓tus alicui⁹ corporis facit motū aliquem: vt medietas illius corporis moueat illud qđ est motuȝ ab eo oīno. sicut deceȝ hoīes mouent on⁹ aliqđ in die vno per miliare vnū. Nō ergo est necessarium vt quinq̄ moueant illud aliquantulum. nedū q̄ ipsum moueāt per medietateȝ miliaris: neq̄ medietas illi⁹ oneris: ita iā sit singularꝫ vt q̄nq̄ singularē eā assumāt ⁊ valeāt ipsi⁹ facere permutationē. Immo possibile est vt suscipiēs permumutationē nō patiat̄ a medietate v̓tutis penit⁹ cum ipȝ est cuȝ singularitate id qđ est cuȝ totalitate: ⁊ medietas ei⁹ nō est recipiēs a medietate illi⁹ qđ recipit in singularitatis dispositiōe qm̄ est ꝯtinua cuȝ medietate altera nō ꝑparata ad hoc vt moueat̄ ab ea singulariter. ⁊ ꝓpter hoc nō q̄ntuncumq̄ minoratur corp⁹ medicine ⁊ minorat̄ virt⁹ inenit patientē in minore sibi sili. neq̄ ēt opȝ vt hoc cuȝ q̄ntitate ꝓportionis sue minoratiōis efficiat in patiente a toto ī oīno operationeȝ lȝ q̄busdā videat̄ q̄ ꝓpter minorationeȝ nō destruat̄ forma ⁊ virt⁹. sȝ eoꝝ v̓ba ī cōpositꝫ sunt viciniora ad hoc vt eoꝝ īcredulitas vires nō sumat. ¶ Et medicine q̄deȝ cū aliquā operationē hn̄t si in eaꝝ ꝯtritiōe superflue elaboret̄. poſe est vt ad specieȝ alterā operatiōis permutent̄. nā v̓bi gr̄a. si potentes sunt in euacuādo humoreȝ aut feceȝ deficiunt ab hoc ⁊ fiunt euacuātes ꝙ̄ditateȝ ꝓpter casum virtutis eaꝝ. ⁊ qm̄ ipse ꝓpter paruitatem suaȝ fiunt magis penetrātes: q̄re velocit̄ perueniunt ad membruȝ aliđ a membro ī q̄ stāt cuȝ sunt magne ⁊ ꝓcedit operatio ab eis. ⁊ in ipso sicut narrat Gal̓. sibi accidisse. Indīt eñ superflue ꝯtriui cyminuȝ: q̄re permutatuȝ est ⁊ factuȝ est v̓rine ꝓuocatiuuȝ cuȝ primo fuerit ī nā sui solutiuuȝ necie. ¶ Opȝ ḡ ne ad summuȝ perueniat̄ ī ꝯterendo medicīas subtilis sb̄e. imo nō oȝ vt ad summuȝ perueniat̄ nisi ī ꝯterendo medicinas spisse sb̄e ⁊ ꝓp̄e cuȝ est voluntas vt eaꝝ penetratio perueniat ad fineȝ elongationis: ⁊ sunt spisse difficilis mot⁹ sicut med̓ pulmonis cum sunt facte ex corallo ⁊ margaritꝫ ⁊ lapide scedenigi. ⁊ que illis sunt silia. ¶ Iudicia v̓o adustionis sunt ista: naȝ ex medicinis sunt q̄dā q̄ aduruntur vt v̓t⁹ eaꝝ minoret̄ ⁊ q̄dā sunt q̄ non aduruntur vt virt⁹ eaꝝ augmentet̄. Et oēs q̄deȝ me̓ acute subtilis sb̄e aut eq̄lis cuȝ aduruntur. minuit̄ eaꝝ calitas ⁊ ipaꝝ acuitas. ꝓpter illud qđ ex sb̄a ignea resoluit̄ ītra ī eis sicut attramenta ⁊ colcotar. ¶ Medicinis v̓o q̄ruȝ sub̄a est spissa ⁊ ipsaꝝ virt⁹ est non acuta neq̄ calida adustio acquirit

ꝟtutē cal'ā ſicut calx. Ista ei fuit lapis i q̄ n̄ fuit acui
tas. cū ḡ aduriꝫ ꝯuertiꝫ i acuitatē. ¶ Me^a ꝟo ꝑpꝫ
vnū q̄nq; accidētiū aduriꝫ aut vt frāgat ꝺ ei^9 acui-
tate. aut vt acq̄rat acuitatē. aut ſubtilieꝫ ſuba ei^9 ſpiſ
ſa. aut ꝑpareꝫ ad ꝯterēdū: aut vt deſtruaꝫ malitia q̄
eſt in ei^9 ſuba. ¶ Exēplū ꝓmi ē attrimētū ꝛ colcotar.
Exēplū ſcꝺi eſt calx. Exēplū tertij eſt cancer ꝛ cornu
ceruinū qꝺ aduriꝫ. Exēplū q̄rti eſt ſericū. nā ip̄z ad-
miſtraꝫ in ꝯfortādo cor. ꝛ ſi adminiſtreꝫ icīſuꝫ ē ꝯ cō
ueniēti^9 q̄ ſi adminiſtreꝫ aduſtū. ſꝫ q̄n icīſum nō ſe
quiꝫ minorationū ꝑtiū ſufficiētē niſi cū labore adu-
riꝫ. Exēplū q̄nti eſt aduſtio ſcorpiōis in itētionē ad
miniſtratiōis ei^9 ad lapidē. ¶ Ablutiōis aūt iudicia
ſunt: q̄n remouet ab oi medicīa illud qꝺ ei ꝑmixtū
eſt de ſuba acuta ſubtili. ꝛ ſedat illꝺ in ea ꝛ tēperat
ip̄aꝫ. Et ſunt ex eis q̄s ifrīdat p^9 calitateꝫ ſuperfluā.
Et ꝑpꝫ hoc ablutio ab oi me^a terrea remouet ignei
tateꝫ quā ab aduſtiōe acq̄ſiuit ſicut calx. abluta re-
manet cū tēperata. ꝛ auferꝫ ei^9 aduſtio. Et ſunt ex
eis in q̄b^9 nō eſt itentio ei^9 in infrīātiōe tm̄ imo itē-
tio ei^9 eſt poſſibilitas minorandi ꝑtes eaꝝ. ita vt ad
vltimū fineꝫ perueniāt: ſicut ablutio thutie i aqua.
¶ Et ex eis ſunt q̄ abluunꝫ vt remoueaꝫ ab eis ꝟt^9
q̄ nō plꝫ: ſicut ſummū ſtudiū in abluēdo lapidē ar-
menū ꝛ azuli: ita vt ſepareꝫ ab eis virt^9 nauſeatiua.
¶ Cōgelationis aūt iudicia ſunt q̄n in oi medicina
ꝯgelata virt^9 ſubtilis deſtruiꝫ ꝛ addiꝫ frig^9 ſicut ē fri
gide ſube. ¶ Vicinitatis ꝟo iudicia ſunt q̄n medici
ne aliq̄n acq̄rūt per vicinitatē q̄litates ex̄neas. ita vt
reſoluanꝫ eaꝝ operatiōes. Nā multe medicinaꝝ fri
gidaꝝ fiūt calide īpreſſiōis ꝑpterea q acq̄rūt ex vi-
cinitate aſſefetide ꝛ euforbij ꝛ caſtorei ꝛ muſci q̄lita
tē calidā. ¶ Et plurime medicinaꝝ calidaꝝ fcē ſunt
frē impſſiōis: ꝑpterea q2 adepte ſunt ex vicinitate cā
fore ꝛ ſandali q̄litatē frām. oꝫ ḡ vt ſcias h^9 ꝺ eſſe me
dicinaꝝ: ꝛ aliēa gn̄a diuerſa q̄rūdā a vicinitate alia
rum. ¶ Iudicia ꝟo permixtiōis ſunt q̄n medicinaꝝ
operatiōes: q̄nq; fiunt fortes ꝑpꝫ mixtioneꝫ: ꝛ q̄nq;
deſtruunꝫ ipſaꝝ operatiōes ꝑpꝫ admixtioneꝫ ꝛ q̄nꝫ
rectificātur ꝛ remoueꝫ ipſaꝝ malitia. ¶ Exemplum
ꝓmi eſt: q̄n q̄dā medicine ſunt in q̄b^9 eſt ꝟtus ſoluti
ua: ſꝫ tn̄ idigent ꝟtute adiuuatiua: cum in ipſaꝝ nā
nō ſit adiutoriū forte. Cuꝫ ḡ eis adiutoriū aſſociaꝫ
operanꝫ. fortiꝫ ſicut turbith. ineſt. n. virt^9 ſolutiua: ſꝫ
ipſa eſt debilis q̄re reſoluere nō pōt. Euacuat ḡ qꝺ
p̄ns ē ex ſubtili flegmate. Cū ḡ ei aſſociaꝫ .ꝫꝫ. ſoluit
cuꝫ adiutorio ſue acuitat; humorē viſcoſum plꝫ vi
treuꝫ: ꝛ fit velocior ei^9 ſolutio. ꝛ ſilr̄ epithimū tarde
ſolutiōis eſt: cum ḡ aſſociaꝫ ei pip ꝛ me^c ſubtiles ſol
uit velociꝫ: q̄n ipſe adiuuāt ip̄z in ſoluendo: ꝛ ſilr̄ in
reubarbaro eſt ꝟtus ꝯſtrictiōis fortis: ſꝫ tn̄ cum ea eſt
ꝟtus aptiua minuēs ei^9 opationē. Si ḡ ꝑmiſceaꝫ cū
boloarmeno. aut cum acatia ꝯſtrīgit vehemēter. ¶ Et
q̄nq; ꝑmiſcentur vt penetrare faciāt ꝛ repellāt ſicut
croc^9 ꝑmiſcetur cuꝫ roſa ꝛ cāfora ꝛ corallo: vt faciat
ea penetrare ad cor. Et q̄nq; ꝑmiſcēt eas ꝑpꝫ ꝯſiū
lius ſicut ſemē raphani ꝑmiſcetur cum ſubtiliatiuis
ꝛ penetratiuis vt retineat ea in epate tāto ſpacio q̄-
to cōpleaꝫ in ipſo operatio q̄ intenditur: q̄n ip̄e cuꝫ
in opate ſubtilitate ſua penetrāt ꝑtrāſeunt velociter
ante cōplemētuꝫ opationis: ſemē ḡ raphani ꝯuenit
ad vomitū: q̄re figiꝫ ad illꝺ qꝺ ad vēas mouetur ꝑ
ꝯſiuꝫ. ¶ Ille autē q̄ deſtruūtur ꝑpꝫ ꝯmixtionē ſunt
ſicut ſi ſint due me^e vnā efficiētes opatōeꝫ: ſꝫ duab^9
potētijs ꝯtrijs: aut q̄ſi ꝯtrijs. tunc q̄n aggregātur ſi cō
iungat q vna eaꝝ antecedat ad opatōꝫ ſuā efficiet
opatōeꝫ. ꝛ ſi nō an̄cedit vna eaꝝ ad aliā ꝓhibēt ſe. ſi
cut viola. ꝛ eīm ſoluit leniēdo. mirabolani ſoluūt ex-
ꝑumēdo ꝛ inſpiſſando. Cuꝫ ḡ ſuꝑueniūt māci ābo-
rum opatiōes deſtruunꝫ vel deſtruunt ſe. ſi mirabo
lāi an̄cedūt: ꝺinde ſuꝑueñit viola n̄ leſt alicui ipſorum.
operatio. Et ſi an̄cedat viola ꝛ lēiat. deinde ſuꝑue-
niant mirabolani ꝛ exprimant erit operatio fortior.
¶ Tertiū ꝟo exēpluꝫ ſunt aloes ꝛ bdelliuꝫ ꝛ draga-
gātū. Aloes. n. ſoluit ꝛ mūdat iteſtia: ſꝫ tn̄ excoriat ꝛ
apit vēaꝝ orificia. Cū ḡ aſſociatur ei dragagātum ꝛ
bdelliuꝫ ꝯgluiat dragagātuꝫ qꝺ abraſit aloe. ꝛ ꝯfor
tat bdellium vēaꝝ orificia ꝛ eſt incolume. Iſti vero
ſunt canones ꝛ exēpla iuuātia ad cognoſcēdas na-
turas medicinarum ꝛ earuꝫ adminiſtrationem.

¶ De collectiōe medicinaꝝ ꝛ ip̄aꝝ ꝯſeruatiōe. vj.

Medicinaꝝ alie ſunt ꝺ plātis: alie ꝺ miner; alie
ꝺ aialib^9. ¶ Eaꝝ ꝟo q ſunt ꝺ miner; meliores
ſunt q̄ ſunt de miner; q̄b^9 cognoſcuntur ſicut calca-
dis cipruſi. ꝛ attrimētuꝫ carmēi. deinde ſunt mūde
a ꝑmixtiōe ex̄nea. immo ſit illꝺ qꝺ collectum ē in ip̄a
pura ſuba de ſuo gn̄e nō fractum in ſuo colore ꝛ gu
ſtu q̄ ſunt ei ꝑpe. ¶ Eaꝝ ꝟo q̄ ſunt ꝺ plāt;. alie ſunt
folia. alie ſemina alie radices. alie ꝟge .. alie flores.
alie fruct^9. alie gūme. alie tota plāta ſicut ē. ¶ Folia
autem colligere opꝫ poſtq̄ itegre incipiūt hr̄e q̄ntita
tē quā debet ꝛ remanent ſm̄ ſuā formā an̄q̄ ipſoꝝ
color altereꝫ ꝛ frāgatur. nedū q cadāt ꝛ attrita ſint.
¶ Sꝫ ſemina ſunt colligēda poſtq̄ ipoꝝ termin^9 fi-
giꝫ ꝛ exiccaꝫ ab eis cruditas ꝛ aq̄ſitas. ¶ Et radices
ſumēde ſunt cū caſus folioꝝ tp̄s ē. ¶ Flores ꝟo col
ligere oꝫ poſt aꝑtionē itegra an̄ extenuationē ꝛ ca-
ſum. ¶ Sed virge ſunt colligēde cū iā ad itegritatē
ꝑuenerint ꝛ nō incepint extenuari ꝛ ꝯbi. ¶ Et fruc^9
q̄deꝫ ſunt colligēdi poſtq̄ finiꝫ cōplementū eoꝝ et
anteq̄ ſint ꝑparati ad cadendū. ¶ Illud ꝟo qꝺ ſu-
miꝫ totū: opꝫ vt ſumaꝫ ſm̄ vigorem ſuū. ꝛ cū ipſi^9 ſe
mina terminū ſuū ſunt ꝯſecuta. ꝛ quotienſcūq; radi
ces fuerint minus cōtracte ꝛ virge minus extenua-
te. ꝛ ſemina pinguiora ꝛ plus plena. ꝛ fruc^9 ſolidio-
res ꝛ pōderoſiores: erunt meliores. ꝛ nō excuſat ma
gnitudo cū extenuatiōe ꝛ arefactiōe: ſꝫ ſi eſt cū pon
dere eſt valde melior. ¶ Ille ꝑterea q̄ in claro aere
colliguntꝫ ſunt meliores collecte in diſpōne hūidi-
tat; aer; ꝛ vicinitatis tp̄is pluuie. ¶ Silueſtres q̄-
oēs domeſtic; ſunt fortiores ꝛ minor; q̄ntitat; ſꝫ plꝫ
ꝛ de ſilueſtrib^9 mōtane ſunt fortiores. ¶ Et ille q̄rū
collectiōis loca ſunt vētoſa ſublimia ſunt fortiores
alijs. ꝛ ille hore collectiōis: q̄ꝝ pluuia nō ꝺſuit ſunt
fortiores eis q̄b^9 ꝺſuit pluuia i tp̄e q̄ ꝺbuit ꝛ totū h^9
ſm̄ plm̄. ꝛ quotienſcūq; fuerit earuꝫ color magis ſin
ct^9 ꝛ ſapor magis appens ꝛ odor fortior erūt fortio
res in gn̄e ſuo. ¶ Amplī^9 herbe debilitāꝫ poſt duos
aut tres annos. niſi medicine numerate q̄ excipiunꝫ
ſicut duo ellebori: ipſi enim ambo longiori tp̄e per-

man ēt. ¶ Simplicia vero colligēde sūt post ǫgelationē ⁊ post exiccationē ꝑparatā puluerizationi. ⁊ virt⁹ plurimaꝝ eaꝝ nō remanet post tres ānos ⁊ ꝓpe euforbij verūtñ fortioꝝ cuiuscūqꝫ ordinis spaciū durationis ꝓlōgat fm̄ ꝑarū bonitatē. Cū aūt recēs fuerit deficit fortē ꝓculdubio stat duplū veterē ǫbilis loco ei⁹ ī oīre. ¶ Illas vero q̄ sūt ex aīalib⁹ assumere oꝫ ex aīalib⁹ viuētib⁹ tp̄e suo ⁊ eligant aīalia saniora corpa hñtia. ⁊ itegriora mēbra ⁊ oꝫ vt qcqd ō eis tollit tollat cū decollata sunt. ⁊ caueat ne illō qd assumit sit ex aīalib⁹ mortuis ab egritudinib⁹ eis accñtib⁹. ¶ Isti ḡ sunt canones vl'es q̄s apud medicū ꝑparatos eē opꝫ in esse medicinaꝝ singulariū. ¶ Nunc vero in scd̄o tractatu icipere volo. ¶ Loqmur ḡ de naturis medicinaꝝ singulariū a nobis cognitaꝝ: ⁊ eaꝝ quarū cognitio nobis possibilis erit ǫseqmur eaꝝ ipressiones attēdēdo signa in eis vera. ⁊ dimittem⁹ narrare medicinas de q̄bus nihil nouim⁹ nisi noīa tm̄ ⁊ ordinabim⁹ arcolas ꝑdictas cū suis colorib⁹. Et significabim⁹ in ꝑmis numeꝝ egritudinū cuiusqꝫ tabule ⁊ fm̄ tincturā cuiuscūqꝫ egritudinis cum voluntate dei excelsi ⁊ bonitate ipsius auxilij.

¶ Tractat⁹ scd̄s libri scd̄i. ¶ Uerba ꝑncipis. Aboali.

Iam significauim⁹ ī tractatu ꝑmo ordinē arcolaꝝ: quasi ordiauim⁹. Et nos etiā volum⁹ hic afferre illud qd significāt res cadētes in oī arcola ⁊ tincturas q̄ sunt eis ꝓpe. ¶ Arcolaꝝ autē triū ꝑmaꝝ res apparentes sunt. ¶ In illis vero q̄ sunt post eas. s. q̄ indigēt distinctione capl'oꝝ ⁊ tincturarum nō existimes nos voluisse studere in inuestigatione numeri ei⁹ qd numerauim⁹. Nos eñ nō fecimus illud: sed attulim⁹ qd inuenim⁹ in caplis medicinaꝝ singulariū: quas narrabim⁹ de iuuamētis ⁊ iudicijs sibi ꝓprijs. ¶ Et arcola ꝑma hui⁹ summe quā igrediunt tincture est arcola opationū ⁊ ꝓprietatū.

Subtilis spissa: viscosa exiccatiua: subtiliatiua. ispissatiua ǫglutinatiua exasꝑatiua: lubricatiua. ⁊ resolutiua: abstersiua: applanatiua: apitiua orifitioꝝ venaꝝ: laxū faciēs: icisiua: disrūpēs vētositates attractiua: mordicatiua: repercussiua: mūdificatiua sedatiua doloꝝ. ⁊ est ꝓhibēs effusionē materieꝝ: rubificatiua: pruritū faciēs vlceratiua: corrosiua adustiua: rectificatiua putredinis: putrefactiua: cauterizatiua: roboratiua: digestiua: crudū faciēs: stupefactiua: opilatiua laxi ⁊ rari: īflatiua: lauatiua: lubrificatiua: expressiua: ǫctiua: extinctiua: clarificatiua sanguis. sudoris ꝓuocatiua retētiua sāguis: retētiua sudoris laudabilis chimi. vituꝑabilis chimi. expulsiua nocumēti cibi vl' mēbroꝝ multi nutrimēti: pauci nutrimēti: ǫfortās mēbra: ǫfortās vlcera: mali humoris ǫuertit ad malū vl' oēm humorē. ǫfert egritudinib⁹ melie ḡnat meliaꝫ: ḡnat col'am citrinā ḡnat flegma expellit nocumētū flegmatis: ǫfert senib⁹. opatiōes extranee: opatio ei⁹ ī aere: facit penetrare solutiua.

¶ Arcola decorationis.

Mundat ǫturbat remouet sahafat. Cōfert morphee ⁊ sordib⁹: ⁊ albaras. Facit ꝓuenire albaras: impetigini panno lentiginibus. Facit euenire pannum ⁊ lentigines: vestigijs vlceruꝫ vestigijs variolaꝝ: fissuris labij: fissuris faciei ⁊ capilloꝝ: Rubificat coloreꝫ ǫfert fissuris pedum. Eradicat barulos ⁊ verrucas: odori ascellaꝝ ⁊ corporis: lepre Facit possidere leprā. Extrahet furculos ⁊ sagittas et spinas: Abluit dētes: Eradicat dētes ⁊ odori narīū fetoris. Fac possidere fetorē ānhelit⁹: ipinguatiua Fac macrescere pedicul⁹. Fac pediculos. Cōfert panaritio: dētib⁹ maturis vl' muris vnguib⁹ tortis vnguib⁹ corrosis pūctis albis ī eis. Custodit māmillā ⁊ testiculū. Fac bonū colorē. anhelitū efficit bonū. Denigrat capillos dealbat capillos. ꝓlōgat magīt. Rubificat cōfortat incrispat applanat findit ꝓhibet fissurā. tyrie alopitie. ꝓstratiōi. ꝓhibet caluitiū: facit caluitiū: abradit facit nasci capillos.

¶ Arcola apostematum ⁊ botho.

Apostematib⁹ calidis: apātib⁹ fridis: apātibus intrinsecis: flegmoni ⁊ apostematib⁹ fluxis inflationi cācro apātib⁹ duris scrofulis aliudh. aduheleti interiorib⁹: herisipille: formice essere desudatiōib⁹. vesicas. igni persico pustule ambulatiue. apostematibus vlcerosis. alaseph. bothor lacteo. apostematibus neruoꝝ. apātib⁹ lacertoruꝫ apātibus q̄ sunt sub aurib⁹: apātib⁹ sub ascellis: ramici aquose ramici ex intestinis: ramici ventose: apātib⁹ epatis: apātibus splenis. apātib⁹ stōi: apātib⁹ veretri: apostematibus matricis: apātib⁹ vesice. apostematib⁹ mamillaꝝ. apostematibus testiculoruꝫ: apostematibus reniuꝫ. apostematibus ficteris: generat apāta cal'a. generat apāta fl'ura. generat apāta dura: generat cancrum.

¶ Arcola vulnerū et vlcerum.

Ulceribus ambulatiuis. vlcerib⁹ malignis: vlcerib⁹ vetustis vlcerib⁹ sordidis. sordidat vlcera. fistulis ǫfert: colubrese: ǫsolidat generat carneꝫ destruit carneꝫ augm̄tatā: sigillat: confert scabiei et pruritui. scabiei vlcerose: scabiei melācolice. adustioni ignis. esthiomeno. vlceribus lacteis. pustulis oris. putrefactioni membroꝝ. igni persico. ossib⁹ ifirīs: lenit escaras: ī membris.

¶ Arcola istroꝝ iūcturaꝝ.

Dolori iūcturaꝝ: duritiei lacertoꝝ alfase alhelk cōtorsiōi. ǫbulsiōi laxitati. dolori neruoꝝ duritiei iuncturaꝝ. Egritudini iūcturaꝝ frē. desiccat neruos: ǫfortat neruos: apāti neruoꝝ: corrosiōi neruoruꝫ. vlcerib⁹ neruorum: nocet neruis: dolorib⁹ dorsi sciatice casui percussiōi spasmo tetāo alcuzeꝫ paralysi tremori dislocationi ramicibus: rupturis dolori dislocationis: dolori pedis: podagre facit egredi corticis ossium.

¶ Arcola membrorum capitis.

Soda cal'e: soda frē: emigrānee: galee: nocet cerebro ǫbili: facit sodā: ǫfortat caput. augm̄ facit in cerebro: purgat cerebrū resoluit vētositates ī capite: aperit opilatiōes cerebri: torture: apoplexie: ḡuat caput facit subeth facit sonū: fac scotomiā tardat ebrietatē ǫfert vertigini scotomie ǫfert subeth cōfert melie ⁊ tiori. ǫfert māie ǫfert epilepsie: mouet epilepsiā: tiori pueroꝝ ī sono ⁊ alioꝝ: ǫfert tremori: ǫfert frenesi cal'e subeth: asabari. ǫhelatiōi: ǫfortat ǫseruatiōeꝫ: fac possidē obliuionē. ǫfert ebrietati. ꝓhibet ebrietatē: ǫfert dolori auris. ǫfert sonitui et tinnitui: ǫfert surditati forti ǫbili: ǫfert catarro ⁊ corize ǫfert fluxui san. ex narib⁹ fac fluē sāguinē ex narib⁹ fac sternutare remouet stēnutatōꝫ: ǫfert bothor oris

⁊ cola ꝯfert egritudinibꝰ oris: ꝯfert fluxui salive ꝯfortat dētes: ꝯfert dolori dētiū. facilē efficit eradicationē dētium. cōfert nativitati dentium infantium. facit cadere dentes. confert stupori. cōfert apostematibus lingue. cōfert ranule. cōfert vlceribus gingivarū cōfert gingivis sanguineis: ⁊ ꝯfert furfuribꝰ.

¶ Areola membrorum oculi.

Obthalmia calida. obthalmia vetusta. sebel: vlcera: lippitudini albe. altarfati: vestigia virida varietati: albugini. Exiture grossitudini cornee: lachrymis. Attrahit lachrymas. Cōfortat visum prohibet catarrū: aptioni cōstrictioni aque: fistule: vngule: lipitudini. Cōservat sanitatē oculi scabiei ⁊ pruritui. silac. pilis ipediētibꝰ. almusarā. vlceribꝰ oculi.

¶ Areola mēbrorum pectoris ⁊ anhelitus.

Confortat mēbra anhelitꝰ. Nocet mēbris anhelitus. Cōfert apostematibꝰ vtrarūꝫ amigdalarum ⁊ vuule: sinantie ⁊ squinantie: sanguisuge impedimentis anhelitus: asmati dilatatione anhelitus: asperitati pectoris destructioni vocis. clarificat vocem: ⁋ Facit bonam vocem: tussi: tussi sicce: tussi antique: pleuresi: peripneumonie: saniei sputo saniei: ethice. Mūdificat vlcera velaminis: sputo sanguinis: dolori lateris: sanguini cōgelato i pulmone. Cōfortat cor. Rectificat itellectū. malitie cōplōnis cordis calide. malitie ꝯplōnis cordis frigide sincopi: tremori cordis frō: tremori cordis calō apāti bus. māmille facit abūdare lac. ¶ Areola mēb. nu.

Confortat stomacū: debilitat stomacū: digerit: malā efficit digestionē: disrūpit desideriū deijcit desideriū. dsiderio corrupto: mala stomaco. Cōfert singultui: nausee. Facit nauseā. Facit anguistiā: eructuatiōi. Facit eructuare. Mollificat stomacuꝫ. Apit opilatiōes epatis ⁊ stomaci: ꝑparat stōm: mordicat stōm: lubricitati stomaci: cācro in stomaco. Facit sitim sedat sitim inflat stomacū: sedat inflationem stomaci: cōfert dolori stōaci apāti stōi: ꝯfortat epar nocet epati: siccitati epatis. dolori epatis opilatiōi epatis. Facit epar: possidere opilationē: apāti epatis calido apāti epatis frigido duritiei epatis. Indurat epar debilitat epar ictericie citrine: ictericie nigre. Facit possidere ictericiā: hydropisi asclit hydropisi hiposarce hydropisi tympaniti. Facit possidere hydropisiꝫ dolori splēis apāti splenis inflatiōi splenis.

¶ Areola membrorum expulsionis.

Solvit coleras. Solvit hūiditatē ⁊ hūores grossos. Solvit meliam. solvit aqsitatē. Solvit vētositatē. Solvit sanguinem stringit. Cōfert solutiōi fluxui sanguinis cū egestiōe. Facit excoriationē. colerice passiōi. Facit possidere colericā passionē lubricitati viscerū. Tardat in itestinis: dissinterie ⁊ vlceribus itestinorū pūgitivo dolori. Facit pūgitivū dolorē: tenasmō colice frigide colice calē colice vētose colice apose apāti itestinorū ileos ꝟmibꝰ doloribꝰ viscerū fetori stercoris. Facit fetere stercꝰ. ꝓvocat vrinā. ꝓvocat mēstrua. ꝓvocat vtrūꝫ: retētiōi vrine ardori vrine. distillatiōi vrine. lenitati vrine. mictui sanguinis: mictui puris. Cōfortat renes. nocet renibus dibeti lapidi renū lapidi vesice: apāti vesice: apāti renū: dolori renū: vlceribꝰ renū vlceribꝰ vesice scabiei vesice ⁊ pruritui eiꝰ: dolori vesice mollificatiōi vesice. Cōfortat vesicā nocet vesice: dolori mrīcis: retinet fluxū mrīcis. Mūdificat mrīcē. Retinet mēstrua ꝯfert apātibꝰ mrīcis duritiei mrīcis. coartatiōi oris mrīcis. ꝓfocatiōi orificij mrīcis. calefacit matricē cōstrigit mrīcē. Cōfert vētositatibꝰ mrīcis. vlceribꝰ mrīcis eminētie mrīcis ꝓhibet impgnationē. Facit hereditare sterilitatē. Cōfortat ēbrionē. Educit fetū. ⁊ deijcit ipꝫ: ⁊ iterficit eū. Iuvat ad ipregnādū. Facit egredi secūdinā: facilē efficit ptū. Mūdificat pturiētē. ꝓvocat mēstrua. Retinet mēstrua: icitat appetitū coeūdi. Multiplicat spma: minorat spma. Minorat pollutionē. pollutiōi plime. Multiplicat pollutiōeꝫ. Erigit: Cōfert satyri si apātibꝰ veretri egressiōi ani. Cōfortat anū. Cōfert apātibꝰ ani vlceribꝰ ani ragadijs ani fluxui sanguinis ani mollificatiōi ani: emorroydibꝰ ani.

¶ Areola febriū.

Febribꝰ calis. Febribꝰ antiqs tpalibꝰ fris. Febribus pmixtis: tertiane: causonidi. Sinocho qrtane: qtidiane: pestilētiali: ethice febribꝰ ephimeris: febri diei opilative: febri diei laboriose: febri diei apose: febri antique: medie: tertiane pmixte tremori febri sincopali.

¶ Areola venenorum.

Triaca: bezahar iterficit venenosa: expellit venenosa: venenū: medicina pniciosa: napello: extremitati caude cervi: felli: vipere iusquiamo nigro opio. beriꝫ lithargirio fungis. cātaridibꝰ strāgulatori leopardi. ⁊ adthib lepori marino iterficit mures. morsui serpētis. vipere scorpiōi rutele. aranee altararati: iterfectori vulturis: morsui canis morsui hominis. cani rabido. draconi marino. dannule mugali. sagittis veneficatis alhelexil sagitte arinene. felli leopardi.

¶ De aniso. Cap. i.

Anisuꝫ qd ē. Est semē feniculi romani. Et ē minoris acuitatis qꝫ nabathi. Et in ipso est dulcedo ⁊ est acutiꝰ qꝫ nabathi. electio. Romanū ponderosiꝰ ē. Natura. ⁋ Inqt Gal. ē calīn i scdo siccū i tertio. dixit Dia. ē vtrūꝫ i 3°. Opa. pro. ⁋ Est apitivū cū stipticitate pauca ⁊ est sedativū dolorū. Et resolutivū vētositatū. ⁊ ꝓpter si assef. Et in ipso qdē ē acuitas q̄ medicis adurētibꝰ sit vicinū. Uul. vl. ⁋ Cōfert iflatiōi faciei ⁊ apātibꝰ extremitatū. Egr. cap. ⁋ Si ex eo fiat evaporatio. ⁊ naribꝰ vapor eiꝰ attrahaꝑ sedat soda ⁊ ꝟtiginē. ⁊ si teraꝑ ⁊ misceaꝑ cū oleo ro. ⁊ distilleꝑ in aure sanat qđ accit in iteriori pte eiꝰ. ⁊ soda a cōpressiōe aut pcussiōe ⁊ dolores etiā eiꝰ. Egri. ocli. ⁋ Confert sebel antique. Mēb hane. ⁋ Provocat lac. Mēmb. nu. ⁋ Abscindit sitim factā ex humiditatibus baurachūs. ⁊ cōfert opilatiōi epatis ⁊ splenis gnate ex humiditatibꝰ. mēbra expul. Provocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ mūdat matricē a fluxu humiditatuꝫ albarū. ⁊ est motivū vel nocivū coitus ⁊ qñꝫ ꝯstringit vētrē. ⁊ iuvat ipsum ad illud eiꝰ ꝓvocatio ⁊ apit opilatiōes renū ⁊ vesice ⁊ mrīci. Febr. ⁋ Cōfert feb. antiq. Venēa. ⁋ Expellit nocumētū venenorū ⁊ venenosoꝝ. Permutatio. ⁋ Loco eius carui qꝫtum est ipsum

¶ De absinthio. Cap. ii.

Absinthium quid est. Est herba similis foliis origani. Et in ipso est amaritudo et stipticitas ⁊ acuitas. ⁋ Inquit huanin. Absinthium est plus

pluriū species. Ex eo enī est corascenū. Et ex eo est orietale & allatū de mōte lulzeni & susin & nabathi. & tarsene. Et dixerūt alij antiquoꝝ spēs eiꝰ q̄nq; sūt tarsene & susin. & nabathi. & corasceni. & romanum. Et in nabathi q̄dē ē bonꝰ odor. Et ad vltimū i ipo est substātia terrea qua ꝯtrahit. & substātia subtilis q̄ soluit & apit. Et ē ēt ex spēbꝰ sceha. Et pp hoc vocauerūt ipm q̄dā sapiētes sceha romanū. Et eius succus est fortior folijs ipsiꝰ. Et ipsuz est in cōparatiōe succi prassij. electio. Quod ex eo est meliꝰ ē susin & tarsense. & est mirabilis coloris & odoris aloes cum ꝯteris. & qđ ex ipo est recēs & siluestre. Retificatio potiōis fit cū corasceni. ℥. iij. natura. Est calidū in pmo. siccū in 2°. Et eius succus est calidior. Et dicunt q̄dam: est siccū in tertio & est quasi verius. opera. pro. Est aperitiuum & stipticum. Et eius stipticitas est fortior ipsius amaritudine. Sed nabathiū est fortioris stipticitatis & minoris caliditatis. quapropter nō soluit flegma etiā ex stomaco: neq; ꝑ ipsuz fit iuuamētum in hoc: & eiꝰ opatio in flegmate & mella. Et in ipo ēt ē resolutio. Et ex ꝓpetatibꝰ eiꝰ ē vt ꝓhibeat pānos a tineis & corruptiōe vermiū. Et ꝓhibet enclaustrū ab alteratiōe & chartas a corrosione. decora. Facit bonū colorem. Cōfert tyrie & alopitie. Et remouet vestigia sub oculo & i alijs locis. Et confert grossitiei palpebraꝝ. vul. vlc. Confert duritijs intrinsecis in emplo positum aut bibitum. egri. capi. Exiccat caput. Et ipsius succus facit sodam. Et existimo q illud est propter suum nocumētū qđ in stomaco facit. Et vapor decoctiōis eiꝰ cōfert dolori auris. Et q̄n bibit ante vinum cōfert ebrietati: & quādo ex eo fit emplm interius in palato confert prefocationi intrinsece: Et confert apati bus que sunt post ambas aures. Et confert dolori aurꝫ & fluxui humiditatū. Et cōfert appoplexie bibitū cuz melle. egri. ocu. Confert obthalmie antiq & ꝓprie anabathicū cū ex eo fit emplastrū sub oculorū panno. Et si ex eo fiat emplastrū cum careno sedat pulsationem oculi & apata eius. Et confert percussioni in eo. egri. mēbrorū hane. Sirupus eius cōfert tetano qui est sub hypocūdrijs. egri. mēbrorū nut. Reducit appetitū. Et est medicina mirabilis ad illud cū bibit decoctiōis eiꝰ aut succi ipsiꝰ decem diebꝰ. s. quaq; die tres ānulasat. Et syrupꝰ eiꝰ cōfortat stomacū & efficit operatiōes altas & cōfert ictericie & proprie si bibant succi eiꝰ decē diebꝰ. s. quaq; die tres ℥. Et ꝯfert hydropisi. & similiter emplastrū factū ex eo cū ficubꝰ & nitro & farina lolij. Et est emplastrū splenis ēt. Et q̄nq; fit ēplastrū ābabꝰ ex eo cū ficubꝰ & farina lolij: & nitro: & iterficit ꝟmes ꝓpe cū decoq̄tur cū lētibꝰ aut rizi & comedit. Succꝰ eius est malꝰ stomaco. Et semina eiꝰ ēt nocumētū faciūt ori stomaci: ꝓprie ꝓpt eiꝰ salsedinē ꝓter nabathi: et q̄n pmiscet cū spica vtile est dolori stāi: Et si emplastrū fiat ex eo epati & stomaco & illijs cōfert doloribus eoꝝ. Epati q̄dē & illijs cū oleo de alcāna facto cerato & stomaco q̄dē cū oleo ro. aut pmixtū cuz rosis: & ꝯfert duritijs ipsoꝝ. egri. mēbroꝝ expul. Est ꝓuocatiuum vrine & mēstruorum fortiter. etiā suppositū cū hydromelle. & soluit colerā. & neq; ꝑ ipsuz fit iuuamē in flegmate: nec etiā in illo qđ est stās i itestinis. Sit quoq; potio eiꝰ ifusi aut decocti a q̄nq; ℥. vsq; ad septē. & pulueris eiꝰ ab vna. ℥. vsq; ad. ℥. 5. Et potꝰ syrupi eiꝰ etiā ꝯfert emorroydibꝰ & ragadijs in ano. Et q̄n coq̄tur solū aut cū rizi & bibit cū melle iterficit ꝟmes cū solutiōe vētris leui. & sīlr q̄n coquit cū lētibꝰ. Et eiꝰ q̄dē syrupꝰ cōfert oībꝰ illis: Et mūdificat venās ab humore colerico & aquoso: & ꝑuocat ipꝫ febres. Cōfert āntque & ꝓprie eiꝰ succꝰ sicut succꝰ eupatorij. venena. Cōfert morsui draconis marini & scorpionis & morsui mugali & iusq̄amo cū vino Et suffocatiōi fungoꝝ: & ꝓpe cū bibit cū aceto & eiꝰ oleū ꝯfert cimicibꝰ: & cū ifundit ꝓpe in aqua ēclaustri nō corrodūt mures librū. pmutatio. Loco eiꝰ pōit polliū: aut sceha armenū & in ꝯfortando stōm ex assaro q̄rtū ipꝫ ē cū medio pōdere mirabolanorum.

De acatia. Cap. iij.

Acatia q̄d est. Est succꝰ alcharisti vel eletarthi ꝯ ericcatꝰ deiñ in trociscos mutatꝰ. & ipsa ē mordicatio que ablutiōe remouet: q̄m est composita ex suba terrea stiptica: & ex sba subtili ex qua est eius mordicatio q̄ destruit ablutiōe: & ꝓpter suā acuitatē mordicat & ifrāt. Electio. Melior ex ea est q̄ est melioris odoꝝ: viridis: ꝺclināß ad nigredinē pōderosior durior. natura. Que ex ea abluta ē: frā est & desiccata in scđo: & nō abluta frigida est in pmo. & eiꝰ siccitas est in termino scđi. opera. pro. Est stiptica ꝓhibēs cursum sanguinis. decoratio. Denigrat capillos & colorē efficit nigrū bonū: & cōfert fissuris accitibus ex frigore apata. Cōfert omnibꝰ que diximꝰ in myrto & confert panaritio & cū albumine oui: cōfert adustioni ignis & apatibus calidis. egri. iuncturarū. Prohibet mollificationē iuncturarū. egri. capi. Cōfert vlceribus oris. egri. oculi. Confortat visum & subtiliat ipsum: & non est conueniens oculo ex ea nisi albassari & sedat obthalmiā & rubedinē que accīt in eis. & ingredit in medicinis vngule. Egri. mēbroꝝ expul. Cōstringit naturam bibita & clysterizata & pro emplastro posita. Et cōfert dissinterie & foloni sanguinee. & abscindit fluxū matricis. & remouet eminētiā ani. & eminētiaꝫ matricis: & cōfert mollificatiōibus amboꝝ.

De assaro. Cap. iiij.

Assaꝝ q̄d est. Est herba hñs folia & sela pluriū amarū radicū cuiꝰ nodꝰ est tortꝰ & sīlant pipi boni odoꝝ mordicātꝫ liguā. & hꝫ florē iter folia apđ radicē suā: cuiꝰ color est purpureꝰ silis flori iusq̄ami. Et radix q̄dē ipsiꝰ est magis iuuāß q̄ aliq̄d qđ sit i ipso: & eius ꝟtus est virtus acori aut est eo fortior. Electio. Ex eo meliꝰ est qđ ē subtilis fortioꝝ odoris. natura. Calidū est & siccū in. 3°. & dr q eiꝰ siccitas est maior ipsiꝰ caliditate. opera. pro. Aperit & sedat dolores intrinsecos oēs: & ꝓprie eius infusio quā dicturi sumus in capitulo hydropisis. & subtiliat & resoluit & calefacit mēbra frigida: & abstergit. Egri. iunctu. Confert sciatice & dolori ancharum antiquo: & proprie eius infusio predicta in capitulo hydropisis. Egri. oculi. Confert grossitudini cornee. Et proprie eius infusio ꝑdicta in capitulo hydropisis. Egri. mē. nut. Cōfert opilatiōi epatis &

duritiei ipsius: ⁊ conferunt ictericie ⁊ hydropisi infusiõis eius tres aurei. in. 12. cotulis musti que post duos mẽses colet ⁊ iuuamẽtũ in febribus est maiꝰ Et confert duritiei splenis valde. Egr. mẽb. expul. ℙ Prouocat vtrũq ⁊ confortat vesicã ⁊ renes. ⁊ soluit elleborus albus in purgatione vẽtris ⁊ eiꝰ q̃dẽ potio sit septẽ aut. 9. aureoꝝ cum aqua mellis: ⁊ in spermate augmentũ efficit. Permutatio. ℙ Loco ipsius ponitur pondus ipsius ⁊ mediũ acori. ⁊ sexta ponderis eius amomi.

¶ De abheel. Cap. v.

Abheel. q̃d est. Est fructꝰ iuniperi silis zarur ſʒ tamen est vehementius niger. ⁊ est boni odoris ⁊ acuti. Arbores vero eius due sunt spẽs. Una spẽs cuiꝰ folia sunt sicut folia cupssi: multas hñs spinas. q̃ dilatatur ⁊ non elongat. Et alia est cuiꝰ folia sunt sicut tamarisci. ⁊ sapor eiꝰ est sicut cupssi. ſʒ est siccior ⁊ minꝰ calida. ⁊ cũ de ea assumit duplũ cinamomi ponit loco eiꝰ. Natura. ℙ Dixerunt q̃dã q̃ est calidus ⁊ siccꝰ in tertio. Opera. pro. ℙ Vehemẽtis est resolutiõis: ⁊ inest ei desiccatio cum mordicatione. ⁊ i ipso est stipticitas leuis. ⁊ ponit i oleis calefactiuis: ⁊ in oleis aromaticis. Et plm ponit in oleo q̃d fit exprimẽdo. Uul. vl. ℙ Confert ei puluerizatio in herpete estiomẽo ⁊ vlceribꝰ putridis cum melle: et phibet ambulationẽ ambulatiue ⁊ vlcera denigrata: ⁊ quãdo q̃ fit ex eo emplm: quare nõ cõsolidat, propter sui mordicationẽ: ⁊ propter vehemẽtiã caliditatis ⁊ siccitatis sue: immo exiccat. Egri. cap. ℙ Cuz bullitur nux abheel in oleo sisamino in cochliari ferreo donec nux nigra fiat ⁊ distillat in aurẽ ꝯfert surditati valde Egri. membroꝝ expul. ℙ Prouocat vrinam ⁊ menstrua ⁊ eiicit fetũ ⁊ educit sanguinẽ. Permutatio. ℙ Loco eius ponit cassialignea: ⁊ dicit q̃ pondus eius. de nuce cupressi. Et dicit q̃ põdꝰ eius de folijs cupressi.

¶ De adruma. Cap. vi.

Adruma. Natura. ℙ Est calidũ ⁊ siccũ in tertio Decoratio. ℙ Confert alopitie tritũ cuz aceto Egri. iun. ℙ Cinis eius cum aceto superpositus cõfert sciatice. Mẽbra expul. ℙ Inq̃t Dia. Cuz mulier tãgit mõtanũ ⁊ sibi supponit ilico facit abortũ. Venena. ℙ Cõfert venenis oibus ⁊ ppṙie morsui.

¶ De antimonio. Cap. vii.

Antimoniũ q̃d ẽ. Est sub̃a plũbi mortui ⁊ eius v̄tus est silis v̄tuti plũbi adusti. Electio. ℙ Q̃d ex eo bonũ est: est laminosum frustis confractis cui est splẽdor: ⁊ cui nõ admiscet aliq̃d extraneũ: ⁊ neq̃ est sordidũ: ⁊ valde velociter frangit. Natura. ℙ Est frigidũ in primo siccũ in scđo. ⁊ est vehemẽtioris desiccationis q̃ʒ attrimẽtũ rubeũ ⁊ est syrum. Opera. pro. ℙ Constringit exiccat sine mordicatione ⁊ abscindit fluxũ sanguinis. Uuln. vl. ℙ Confert vlceribꝰ ⁊ destruit carnes additas ⁊ consolidat ⁊ ponitur cũ adipe recẽte super adustionẽ quare nõ vlcerat: ⁊ si vlcerat consolidat ipsam cũ permiscetur cum adipe ⁊ cerusa. Egri. cap. ℙ Prohibet fluxum sanguinis ex naribꝰ q̃ est ex velaminibꝰ cerebri. Egr. oculi. ℙ Conseruat sanitatem oculi ⁊ remouet sordes vlcerũ suorum. Egri. mẽb. expul. ℙ Cum superponitur confert fluxui sanguinis matricis. Permutatio. ℙ Loco eiꝰ ponitur stannum adustum.

¶ De ammoniaco. Cap. viii.

Ammoniacũ q̃d est. Est gũma atorthut. ⁊ nominat q̃n̄q; id quo aurũ adheret: q̃m pgamena ⁊ membrana ⁊ libri eo deaurant. Est calĩ in fine tertij: ⁊ siccũ in pmo. Opera. pro. ℙ Eiꝰ resolutio ⁊ exiccatio est fortis: ⁊ nõ est mordicatio eius fortis: ⁊ ex ipsiꝰ q̃dem aptione puenit ad hoc vt faciat currere sanguinẽ ex orificijs venarũ ⁊ ingredit in rectificatiõe solutiuorũ ⁊ in ipso lẽificatio ⁊ attractio. Apo. bot. ℙ Linit ⁊ fit ex eo emplm ⁊ ꝯfert scrofolis. ⁊ duritiebꝰ ⁊ apãtibꝰ in pncipio ꝑuis: ⁊ postea magnis sine capite. Uul. vl. ℙ Cõfert vlneribꝰ malis ⁊ corrodit carnẽ malã: ⁊ facit nasci carnẽ bonã. Egritu. iunct. ℙ Cõfert dolori sciatice ⁊ iliorũ: ⁊ iũcturarũ bibitus cũ melle aut aq̃ ordei. Et cũ ex eo fit emplm cũ melle ⁊ oleo resoluit duritiẽ iũcturarum. Et q̃n ꝑmiscet cũ aceto ⁊ baurach ⁊ rosis ⁊ oleo de alcana ꝯfert lassitudini. Egri. oculi. ℙ Lenit asperitatẽ palpebrarũ et scabiẽ ⁊ abstergit albuginẽ: ⁊ ꝯfert humiditatibꝰ oculi. Egri. vane. ℙ Cõfert disnie ⁊ difficultati anhelitꝰ. ⁊ eiꝰ dilatatiõi cum transglutit cum melle aut aqua ordei ⁊ mundat vlcera velaminis. ⁊ confert prefocationi que est ex flegmate ⁊ colera nigra. Egr. memb. nutri. ℙ Cũ bibitur ex eo aureus cõfert duritiei splenis ⁊ duritiei epatis: ⁊ similiter cum bibitur cuʒ aceto ⁊ confert hydropisi. egri. memb. expul. ℙ Prouocat vrinã: ita vt sanguinẽ mingere faciat. ⁊ interficit ascarides. ⁊ solutione educit ⁊ facit exire embryonem siue viuuʒ siue mortuũ. ⁊ prouocat menstrua. Et linitur super duritiem testiculorum cum aceto ⁊ lenit eos. Permutatio. ℙ Loco eiꝰ ponit sordities aluearij apum.

¶ De anudem. Cap. ix.

Anudem quid est. Ex ea est alba ⁊ nigra q̃ fortior: ⁊ hec nigra nõ ingredit in cibis: ⁊ ipsiꝰ radix est propinqua sapori astingar: ⁊ eius natura est aerea. sed astingar est tarde digestiõis ⁊ non est hoc in ordine eius: q̃uis sit etiam digestionis valde tarde. Asse vero que est eius gumma capitulum singulare faciam aliud ⁊ melius quideʒ est vt administretur eius decoctio: aut ipsius acetuʒ q̃ʒ corpus eius. Natura. ℙ Calida ⁊ sicca in tertio. Opa. pro. ℙ Est subtiliatiua valde. ⁊ radix eius inflat: ⁊ cum corpus ex ea fricatur ⁊ proprie cum lacte eius trahit materias ad exteriora virtuose. Decoratio. ℙ Alterat ventositatem corporis. Et si ex ea fiat emplastrum cum oleo sanat aggregationes sanguinis sub oculo. Apo. bot. ℙ Cõfert dubellet intrinsecis ⁊ quãdo permiscetur ipsa ⁊ radix cum emplastris cõfert scrofulis. Egri. iunc. ℙ Quando permiscetur cum oleo irino: aut oleo de alcanna confert doloribus iuncturarum proprie. egri. memb. nut. ℙ Radix eius facit eructuare ⁊ stringunt ventrem: ⁊ est tarde digestiõis ⁊ digerit ⁊ calefacit stomacum. ⁊ confortat eum ⁊ disrumpit appetitum. Egri. mẽb. expul. ℙ Quando decoquitur cum corticibus granatorum in aceto sanat emorroydas ani. ⁊ prouocat. ⁊ facit fetere odorem stercoris. ⁊ ventositatem exeuntem per anum ⁊

est nociua vesice. Uenena. ¶ Est bezahar venenis.

De astirgar. Cap. x.

Astirgar qd est. Rectius est vt ei⁹ acetum ad-mmiltret: ꝛ est ꝓpinqua amiudē in natura sua ꝫ est calidior ea. Natura. ¶ Calida est ꝛ sicca i fine tertij. Egri. meb. nutri. ¶ Eius acetū est bonū stoma co. ꝛ purgat ipsum ꝛ cōfortat eū. ꝛ disrūpit appetitū Sꝫ corpus ipsius facit nauseā mordicatiōe sua. Et tardat mora ipsius in stō. ꝛ eius digestio in ipso. Febres. ¶ Proprietas ei⁹ est iuuamētū febris qrtane.

De armiberis. Cap. xi.

Armiberis qd est. Est azatarasch. ꝛ ex eo est rotundū rubeū cāpestre ꝛ nigrū lōgū arenosuꝫ. aut montanū ꝛ est forti⁹. Natura. ¶ Frigidū est ꝛ siccum in fine tertij. Opera. pro. ¶ Est vincens coleraꝫ valde. Apata: bot. ¶ Ex proprietatib⁹ eius est suuꝫ iuuamentum ꝙ confert apatibus calidis: sicut emplastrū superpositum. Egri. nu. ¶ Confortat stomacū ꝛ epar ꝛ abscindit sitiꝫ valde. Egri. expul. ¶ Constringit ꝛ confert rasure etiam fluxui sanguinis inferius.

De alaunoch ꝛ alahabar. Cap. xij.

Alaunoch ꝛ alahabar. qd est. Utrūqꝫ est plumbū nigrū in quo est subā aquosa multa quam congelauit frigus. ꝛ in ipso sunt aereitas ꝛ terreitas non vehementis multitudinis. Signū autē humiditatis eius sicut existimat Ga. est velocitas liquefactionis eius. ꝛ aereitatis ipsius est vehementia raritatis eius: ꝛ ꝙ ipsum crescit cum dimittit in humositate terre ꝛ inflatur: ꝛ est vehemēter infrigidās apata. Natura. Est frigiduꝫ ꝛ humidū in secundo. Apo. bot. ¶ Fiāt ex eo pistilli ꝛ tabula fricetur vnū eorum super aliud cum aliquo ex oleis: ꝛ tunc illud qδ ex ipso resoluit confert apatibus calidis ꝛ infrigidat ea: ꝛ saniosa ex ipsis: ita ꝙ cancrū: ꝛ ligatur ex eo lamina super scrofulas ꝛ glandulas ꝛ vlcera iūcturarum: ꝛ ipsarum glādulas ꝛ destruuntur. Uul. vl. ¶ Ipsius fricatio predicta ꝛ eius adustum ꝓprie ablutum confert vulneribus malignis ꝛ vlceribus cancerosis: ꝛ vlceribus iuncturarum. Egr. iun. ¶ Cōferunt ipsius fricatio ꝛ adustio predicte vlcerib⁹ iūcturarum ꝛ si stricte ligetur super torsionē iuncturarum ꝛ suas glādulas liquefacit eas. Egri. oculi. ¶ Qδ ex ipso adustum est. est iuuatiuū in vlcerib⁹ ꝓprie cum abluitur: ꝛ silr obthalmie sicce. Egri. han. ¶ Qδ ex eo adustū ē iuuatiuū est vlceribus māmille ꝛ silr eius fricatio ꝛ adustio predicte. Egri. expul. ¶ Cōfert emorroydib⁹ ꝛ ligat lamina sup locū renū ꝛ ꝓhibet pollutionē frequētē et sedat desideriū coitus: et vtrūqꝫ eoꝝ cōfert vlcerib⁹ veretri et testiculorum et apostematibus ipsorum.

De aumeli. Cap. xiij.

Aumeli qd est. Est oleum dulce valde spissum: sicut mel: et spissius eo extrahit ex crure arboris que est in terra murzie dulcis: et fit ex eo oleum si cum eo admiscetur etiā oleū de flore eius. et noiatur aumel⁹ ꝛ oleū mellis. Electio. ¶ Ex eo ē meli⁹ qδ est magis clarū: et spiss⁹: et antiqu⁹. Natura. ¶ Calidum est et humidū: et ipsi⁹ caliditas plurima est humiditate eius. Uul. vl. ¶ Confert vulneribus vlcerosis illinitū. Egri. iun. ¶ Confert doloribus iuncturarum. Egri. cap. ¶ In ipso est virtus faciendi subeth. facit pigritiam. Egr. oculi. ¶ Conueniēs est tenebrositati oculorum cum ex eo fit collirium. egrit. mēb. ¶ Tres. ʒ. ipsi⁹ cum. ix. ʒ. aque solutione educunt coleram et humores crudos. et faciut pigritiā et mollificāt. verūtā nō est sollicitudo habenda neqꝫ timēdū est ex eo qδ ipsum soluit: qm̄ est iuuatiuꝫ cū eo quod ex ipso apparet incolume. opꝫ tñ ne super ipꝫ dormiant omnino.

De agalugin. Cap. xiiij.

Agalugin qd est. Lignū indū aut arabicū boni odoris: habens cutem coopertam intrans in numero specierum que vēduntur. Et in ipso est stipticitas cum amaritudine pauca. Egr. cap. ¶ Collutio oris facta ex ipsius decoctione odorem oris efficit bonū. Egr. hane. ¶ Cōfert doloꝝ pectoris et lateris. Egr. nut. ¶ Confert dolori epatis. et aureus vin⁹ ex eo confert viscositati stomaci et debilitati ipsius. Egrit. expulsio. ¶ Cum bibitur cum aqua confert vlceribus intestinorum et dolori pungitiuo calido.

De amgailem. Cap. xv.

Amgailē qd est. Est arbor locorū rusticorū nota. natura. est frigida et sicca. Opa. pro. ¶ Est stiptica ꝓhibens sanguinē et species fluxus. Mēb. hane. ¶ Prohibet sputuꝫ sanguinis. Memb. expul. ¶ Prohibet fluxum matricis.

De atharalue. Cap. xvi.

Atharalue qd est. Hec est medicina acuta que nō bibitur propter suam acuitatem: sed in epithimatibus administrat post fractionem sue acuitatis. Natura. ¶ Est cal. a ꝛ sicca valde. Opa. pro. ¶ Permutat complexionem malam frigidam ad complexionem malam calidam. Et neqꝫ sit audax aliquis super ipsum nisi epithimādo. Decoratio. ¶ Cōfert pāno. Apo. bot. ¶ Cōfert bothor lenibus. Uul. vl. ¶ Cōfert scabiei vlcerose ꝛ ipetigini. Egri. iun. ¶ Emplastrum factum ex ea confert sciatice.

De azedaraeth. Cap. xvij.

Azedaraeth. quid est. Arbor nota habens fructum similem nabach. ꝛ nominant eam in rechi mirabolanum: ꝛ in tabrastē: et lien et thahlch: et est arbor magna et ē ex magnis arborib⁹. Natura. ¶ Quod est supra ipsam est calidū in primo siccū in fine primi. Opera. pro. ¶ Ei⁹ focha aperit opilationes Decoratio. ¶ Aqua folioꝝ eius interficit pediculos ꝛ prolongat capillos ꝛ proprie radices eius cum administratur cum vino. Egri. cap. ¶ Ei⁹ flos aperit opelationes epatis ꝛ cerebri. Egr. hane. ¶ Ei⁹ fructus nociuus est pectori valde. ꝛ est perniciosus. Egri. iun. ¶ Eius fructus est malus stomaco conturbans. Febres. ¶ Dicitur qδ decoctio corticum eius cum fumoterre ꝛ mirabolanis desiccata cōfert febribus flegmaticis. Uenena. ¶ Succus extremitatum eius cum melle resistit venenis omnibus ꝛ eius fructus interficit fortasse. Permutatio. ¶ Loco ei⁹ in elongatione capillorum ponuntur folia canabis.

De auricula muris. Cap. xviij.

Auricula muris qd ē. Est herba cuius virtus sm Ga. est ppinqua virtuti herbe qua vitrū abstergit. et hoc nomē absolutū vel ꝯcessum est duabus herbis quarū vna est quam noiat Ga. et odorat ex ea odor malus: et nō habet duritiem: et altera quam noiauit Dia. et existimauit q sit similis volubili: nisi qz mio ra hz folia cōpata ad ipsam: et est herba expāsa sup faciez terre pduos hñs stipites domestica bona sine odore: et nō habēs saporē fortē azulinos habēs flo res. cuius semē semini coriādi silat et hirūdines ex ipo comedūt et est calida et ppe cuius origo nō est iuxta aquā. ¶ Inqt musarhach. iuuamētū eius ē iuuamētū absinthij: et ē res q nō ē iuēta i duabus plātis simul. natura. Que ex eis nota ē sm Ga. est frigida et hu mida in gradu pmo. Et altera ē ex summa medici narū calarū. opera. pro. ¶ In pria nō est stipticitas Et altera ē desiccatiua rubificatiua. Aul. vi. ¶ Illa quam nominauit Dia. extrahit spinas et surculos: et facit adherere plagas. egri. cap. ¶ Confert epile psie bibita: et torture sternutatione facta ex ea vehe menter. Et eius sternutatio mundificat cerebrum.

De albugilise. Cap. xx.

Albugilise qd ē. Est lactuca asini. Et nominat et sunarē et sincarē. Et est pilosa et spinosa: aspe ra nigra plurima hñs folia sup radicē annexa ei. Et eius radix in grossitudine est digiti: coloris rubei val de qui tingit cū tāgit in estate: Et ex ea est spēs alia citrina folia hñs coloris rubei. Et eius spēs sunt qua tuor. Albugilise itisani amelen ansubesin. electio. Fortiores oibus sunt due pme spēs. Natura. Dixit Gal. q ex albugilise est q est calida et sicca. opa. pro. Que ex ea noiat albugilise ē subtiliatiua cū stiptici tate: et ppt hoc ē pōtica amara: sz pōticitas ē i reliqs magis apparens. Reliquae vero due spēs sunt acu tiores primis: et fortioris caliditatis: et radix eius fortio ris est caliditatis: q folia Decora. Quando lini tur cum aceto confert morphee. et ipsa excoriat cu tim. Et eius folia sunt debiliora radice eius. Apo. bot. ¶ Prohibet radix albugilise: que est ex eis: cū farina ordei fracti herisipillā: et similiter radix a. ne lenius. et ipsa resoluit scrofulas cum supponitur eis cum adipe. Aul. vi. ¶ Ponitur cum cera super vlce ra omnia et adustionē ignis proprie. Egri. nut. Ra dix abugilise aptat stomacuz et eius decoctio cum aqua allzarari valet ictericie et dolori splenis. Egri. expul. ¶ Decoctio eius cum aqua allzarari: aut aqua chartami confert dolori renum et lapidi in re nibus. Cūqz mulier sibi supponit radicē eius abor tum facit et eius folia frixa cum vino stringūt vētrē: sz abugilise resoluit hūores colericos: et radix habē tis citrina folia ex ea cū ysopo et sinapi iterficit ver mes: et educit eos. Et silr alsimarē absolute q ex ea citrina est et reliq. sz citrina est fortior in hoc. febres. ¶ Decoctio radicū abugilise cū aq allzararin ꝯfert febribus antiqs. venena. ¶ Qñ masticat ex citrina ha bēte folia citrina rubei coloris et pijcit sup veneno sa iterficit ea. et due alie spēs ꝯferūt morsure vipe bi bite et linite et sputate.

De almesu. Ca. xx.

Almesu qd est. Dicat q rectius eēt vt d eo loqre mur i cap. de mini: verūtñ nos attulimus nar rationē eius in hoc caplo: vt sit magis nota: et magis famosa. Natura. Dixerūt qdā q est frigida et sicca et dixerunt alij q est calida et sicca cum virtute. ope ra. pro. ¶ Est vehementis abstersionis. et apud Dia. est adustiua et putrefactiua. Decora. ¶ Abstergit dē tes fricando. egri. cap. ¶ Dixerunt quidā q quādo tenetur in ore frangit dentes et dixerūt aut propter pro prietate sua aut propter venenum vipere qui multipli catur in locis in quibus ipsa est. Et hec qdē vba sunt eius qui multa fabulose narrat et nō cognoscūt d opa tione veneni vipe q quādo positū est ad aliqd mē brū nō efficit hāc opationē. et ppue cū tpe supra tpz prolongatū fuerit. egri. expul. ¶ Dicunt q cum ex ipsa adheret granū vnū in extremitate siringe an nexū glutini romano: et itromittit in vesicā frangit lapidē. Sed hoc est ex eis que a me elongat. vene na. ¶ Est venenū mortale.

De armech. Cap. xxi.

Armech. qd est. Est herba iameni boni odoris silis cinamomo grosso. decora. ¶ Efficit odo rē eius bonū. apo. bot. ¶ Cōfert apostematibus cali dis proprie sicut emplastrum superposita. vul. vi. ¶ Prohibet dilatationē vlcerum. Et consolidat ea siccando propter desiccationem que est in ea sine mordicatione. Et prohibet putrefactionem mem brorum. egri. cap. ¶ Confortat cerebruz. Et stringit gingiuas. Et conuenit egritudinibus oris. egri. ocu li. ¶ Et ea comestum confert obthalmie. egri. pec. ¶ Confortat cor et omnia viscera. egri. expul. ¶ Stri git naturam.

De allabuch. Cap. xxij.

Allabuch qd est. Dicūt q ē asadar. Dico aūt q siue nō sit hoc allabuch. aut sit de veritate ptinet ei vt dicemus i cap. d le. Et ē ex magnis arbori bus: et forsitan pmutant ad egyptum et alterat illic natura eius opera. pro. ¶ Confert fluxui sanguinis etiā si sup mēbrū ponat. et abscindit cursum.

De athamaract. Cap. xxiij.

Athamaract qd ē. Est medicia ida efficiēs peo nic operationem. egri. cap. ¶ Ex folijs eius fiat epithimia illi ad cuius caput eleuat vapor: et prohi betur epilepsia.

De alblage. Cap. xxiiij.

Alblage qd est. Est medicina marina silis al cot q oriť inuere. et est silis etiam andachoche plurimos habens stipites: et eius semē est sicut semē baucie. egri. nu. ¶ Confert spleni valde. egri. expul. ¶ Prouocat vrinam.

De asse feni. Cap. xxv.

Asseni qd est. Existimo q ē pastura camelor egri. expul. ¶ Mūdificat renes venena. ¶ Plu rimum cōfert iuuamētū morsure canis rabidi.

De alguasen. Cap. xxvi.

Alguasen qd est. Est herba silis lilio: et noiatur ppter illud lilialis. natura. ¶ Est calida et sic ca in primo. opera. pro. ¶ Desiccat cum equalitate et abstergit. decora. ¶ Confert panno et resoluit to tum illud cum equalitate. venena. ¶ Gal. Dixit q est iuuatiua proprie morsure canis rabidi. et iam sanati sunt multi. Et propter illud nominatur grece alguasen-

grece alguasen. ¶ De Atratisus. Ca. xxvij.

Atratisus qd ē. Est medicina cognita cū charli. Natura. In ipsa est parū infrigidatiōis et nō est in ea stipticitas. Opa. pro. Desiccat cū eqlitate. Et eius virtus est resolutiua cū infrigidatione Apo. bot. Cōfert apātib⁹ emūctuorioꝝ more empu superposita ⁊ suspensa.

¶ De Ardifrigi. Cap. xxviij.

Ardifrigi qd est. Est herba silis cappari acuti odoris valde ⁊ grauis. hñs fructū tecis Natura. Dixit alkanzi ⁊ arahib qꝫ est fortior in nā sua ꝙ̄ solatrū ⁊ alkekengi. Apo. bot. Cōfert apostematibus intrinsecis ſm verba arahib. Et potio ipsius sit vsqꝫ ad. ij. ℥. ⁊ liniat sup apāta calida extrinseca ⁊ erit mirabilis valde vbicūqꝫ apposita. Uene. Cum linit super puncturā vespe sanat ilico.

¶ Afrorasicon qd est: medicina persica que seruationi dicitur esse bona.

¶ De abutilon. Cap. xxix.

Abutilon qd est. Est plāta silis cucurbite et dixit alchanzi qꝫ hoc noie est nota. Uul. vl. Dicitur qꝫ est res magis iuuatiua vulnerib⁹ recētibus ⁊ conglutinat ⁊ consolidat ea statim.

¶ De Asio. Cap. xxx.

Asius qd est. Est lapis super quem nascitur sal cui⁹ flos nominat asius. Et vr̄ qꝫ sit eius gñatio ex rore maris ⁊ libre qui cadit sup eū. Opa. pro. Uirtus eius ⁊ virtus floris eius est apitiua: carnis gñatiua putrefactiua paꝝ cū liquefactiōe carnis pu trefactiua absqꝫ mordicatione. Apo. bot. Resoluit extituras more emplastri superposita cum terebēthina aut pice. Uul. vl. Ualet vlcerib⁹ difficilib⁹ ⁊ antiquis ⁊ magnis ⁊ profundis. Egri. iūc. Cū farina ordei superposita valet podagre. Et qñ ponunt extrema ipsius in decoctiōe eius iuuantur. Egri. pec. Si transglutiatur cum melle confert vlcerib⁹ pulmonis. Egri. nu. Cum linitur cū calce ⁊ aceto sup splenē cōfert.

¶ De Athuit. Cap. xxxj.

Athuit. Natura. Calidū est in 2°. humidū i primo. Opa. pro. Inest ei abstersio vltima. Decora. Abstergit morpheam fortiter.

¶ De Absio. Cap. xxxij.

Absius vel albesi⁹ qd est: est me^a charmeni ⁊ ꝑsica. Natura. Calida subtilis.

¶ De Anagale. Cap. xxxiij.

Anagalis qd ē. Est duob⁹ modis: vnus eoꝝ est cuius flos est citrinus. Et alius cuius flos ē celestis. Uul. vl. Conueniūt ābo vulnerib⁹ ⁊ ꝓhibēt ipsoꝝ apātionē ⁊ extrahunt surculos ⁊ silia. Et ꝓhibent vlcerū ampliationē. Egri. capi. Si ex aqs ambobus fiat gargarism⁹: ⁊ fiat caput purgium cū eis prouocant flegma plurimum a capite. Et sedāt dolorem molle q̄ ē in pte illa vl̄ molē. Egri. expl'. Qñ bibitur cum vino confert dolori renū. ⁊ existimauerunt quidam qꝫ varia declinans ad colorē cinerisre ducit anum pro minentem exterius ⁊ rubeum hñs florē augmenta ⁊ ei eminētiā. Uenena. Qñ bibitur cū vino confert veneno vipere.

¶ De Abric. Cap. xxxiiij.

Abric qd est. Est medicina persica. Egri. capi. Est bona seruationi ⁊ rationi.

De ausid. Cap. xxxv.

Ausid qd est. Est species nenufaris indi. Natura. Dixit filius mesiriothe. Est calida ⁊ sicca

¶ De ardiud. Cap. xxxvj.

Ardiud quid ē. Est medicina sicut sepe sassum.

¶ De aribut. Cap. xxxvij.

Aribut vel anahib3 qd est. Est medicina cabrusia q̄ assumpta est ex re que assimilat ostraco. Natura. Dixit Galen⁹. Est frig in secundo siccuꝫ in primo: ⁊ eius fructus est calidus ⁊ cōtractiuus in pn° pmi: exiccatiuus in secundo. Opa. pro. Cōseruat femur puerorū vt nō oriant pili in ipso spacio longo. Egri. nu. Fructus eius confert ictericie.

¶ De adrumilon. Cap. xxxviij.

Adrumilon quid est. Est medicina q̄ nominatur bipennis: habet enim duas acies sicut bipēnis. Natura. Est calida: ⁊ in ipsa sunt amaritudo ⁊ ponticitas. Opa. pro. Aperit opilatiōes viscerum. Egri. iūc. Cōfert dolorib⁹ iuncturaꝝ ⁊ tali.

¶ De atinat. Cap. xxxix.

Atinat qd est. Est medicina inda in virtute testiculorum vulpis. Et os vt cōsideret. ita vt nō sit atuit vel acutum. Natura. Calida est ⁊ humida Egri. expl'. Augmentat coitum.

¶ De ata. Cap. xl.

Ata quid est. Est arbor algarab dicta in cap'lo de gaim.

¶ De anacardo. Cap. xli.

Anacardus quid est. Est fructus silis ossi dactili ⁊ medulla eius ē similis medulle nucis dulcis in quo nō est nocumētum: ⁊ cortex ipsi⁹ est rar⁹ frangibilis in cuius raritate est mel viscosum habēs odorē: et sunt homines qui ipsuꝫ masticant: ⁊ nō nocet eis ⁊ ꝓpter cū nuce. Natura. Calidus est siccus in quarto. Opa. pro. Eius mel est vlceratiuū apostematiuum ⁊ adustiuum sanguinis ⁊ humorū. Decora. Eradicat verucas ⁊ aufert albaras ⁊ eradicat barulos: ⁊ sanat alopitiam flegmaticā. Apo. bot. Commouet calida apāta in interiorib⁹. Egri. iunc. Confert frigori neruorū ⁊ eoꝝ mollificationi ⁊ paralysi ⁊ torture. Egri. capi. Cōfert corruptiōi memorie cuiuseius confectio nota anacardinum sumit Sed tamē cōmouet alienationem ⁊ meliam. Egri. expl'. Suffumigant cū eo emorroydes ⁊ exiccātur Uenena. Est ex summa venenorū: ⁊ adurit hūores ⁊ interficit ⁊ ei⁹ q̄dē tyriaca est lac vacinū butyro inde extracto. Et oleū nucis eius frangit virtutē. Permuta. Loco ei⁹ ponit q̄ntuplū pōderis eius d̄ bōdacha: et q̄rta ponderis ipsius de oleo balsami. et tertia ponderis ipsius de napta alba.

¶ De anate. Cap. xlij.

Anas. Natura. Calidior est omnibus auib⁹ domesticis. et dicunt quidam qꝫ ipsa calefacit infrigidatum. et facit calefactuꝫ possidere febrē. Opa. pro. Eius pinguedo est maxima in sedando dolorem: et sedando mordicationem in profundo corporis. Et est melior pinguedinibus auium. Et eius caro ventositatem dissoluit ipsius stomaci. et est plurimi nutrimenti. Decora. Eius pinguedo clarificat colorem. et caro ipsius impinguat. Egri. pec. Cla-

rificat vocē. Egri.pec. ¶ Ei⁹ caro tardat in stō ⁊ ē grauis: ⁊ ꝓpterea caro anseris. Sed leuius qḋ est in ipa ⁊ melius sunt ale. Cū āt digerit caro haꝝ auium ē nutribilioꝛ oībus carnib⁹ auiū. Egri.expl. ¶ Augmentū efficit in coitu: ⁊ multiplicat sperma.

¶ De auellana. Cap. xliij.

Auellana qd est. Est nota: ⁊ eius q̄dē terreitas maioꝛ est terreitate nucis. ⁊ ē̄t nutribilioꝛ nuce qm̄ ē magis solida. ⁊ minus vnctuosa ⁊ tardioris digestiōis. Nā. ¶ Decliuis ē ad caliditatē q̄ndā ⁊ siccitatē paruā. Opa.pro. ¶ Gñat ex ea colera. et i ipsa ē stipticitas maioꝛ q̄̄ i nuce. ⁊ i ipa ē iflatio. ⁊ gñat ventositates i ventre inferiori. Decora. ¶ Qḋ ex ea adustum ē tingit capillos. Egri.capi. ¶ Facit sodā ⁊ assatur ⁊ comedit cū pauco pipe. ⁊ maturat corrizā. hy. inquit auellana vi cerebro facit augmētū. Egri.ocu. ¶ Existimauerūt quidā q̄ ipsa linita super verticem pueroꝝ varios hn̄tiū oculos delet varietatē. Egri.pec. ¶ Comeditur cū aqua mellis ⁊ cōfert tussi antique ⁊ adiuuat ad spuēdū. Egri.nu. ¶ Est tarde digestionis ⁊ excitat vomitū ⁊ ē tardioris digestionis q̄̄ nux. Egri.expl. ¶ Ei⁹ cortex ē stiptic⁹ ⁊ stringit vētrē. Uenena. ¶ Cōfert venenis ⁊ morsib⁹ ⁊ p̄cipue cū ficubus ⁊ ruta ⁊ puncture scorpionis.

¶ De Agno casto. Cap. xliiij.

Agnus cast⁹ qd ē. Est plāta ⁊ est fortasse pp sui magnitudinē arboꝛ: ⁊ nascit in locis ꝓpinquis aquis ⁊ eius quidē rami sunt duri: ⁊ folia ipsi⁹ sunt sicut folia oliue. sꝫ sunt leniora. Et ei⁹ lignū nō ingreditur medicinā sꝫ flos eius ⁊ folia ⁊ fruct⁹. Et in fructu quidē eius ⁊ in reliquis q̄ ex eo administrātur ē subtilitas ⁊ acuitas ⁊ ponticitas. ⁊ ē infra rutā siccaꝫ Natura. ¶ Calid⁹ in p̊° siccus in scd̄o. Opa.pro. Est resolutiuus ⁊ disgregatiuus ventositatū ⁊ in ipso ē apertio cuꝫ stipticitate. Decora. ¶ Est mūdificatiu⁹ coloꝝ. Egri.iūc. ¶ Fit ex eo ēpl'ꝫ cū folijs suis torsiōi neruoꝝ ⁊ remouet lassitudinē. Egri.capi. ¶ Facit sodā et subeciꝫ bibit⁹ ⁊ qñ fit ex eo empl'm cōfert sode ⁊ cū illud qḋ ex eo ē fraxū comedit minus efficit sodam. Egri.pec. ¶ Est ex eis que multiplicāt lac minorādo sperma: sitq̄ ei⁹ potio.ʒ.i. vsq̄ ad.ʒ.ij. Egri.nu. ¶ Aperit opilatiōes epis ⁊ opilōnes splēis: ⁊ valde iuuat duritiē. ⁊ cū bibit ex eo cū oxymelle q̄titas ʒ.ij. ꝯfert hydropisi. Egri.expul. ¶ Sedet in ei⁹ decoctiōe pp dolorē mr̄icis: ⁊ aq̄a ei⁹ ⁊ bibit⁹ cū mentrasto: ⁊ vaporat⁹ desiccat spma. ⁊ qñ aliq̄d ex stipitib⁹ eius sternitur sub dorso ꝓhibet pollutionē ⁊ virge erectiōeꝫ. ⁊ suffumigant mlieres cū vehemēs desideriū adest. ⁊ ē ꝓuocatiu⁹. Et ꝯfert p̄cipue semē ei⁹ fissuris ani. ⁊ fit ex eo ēpl'm cū butyro duritiei testiculi p̄cipue cū semine ei⁹. Uenena. ¶ Cōfert morsui serpentis cuꝫ bibitur ex eo.ʒ.i. ⁊ silr̄ morsui cāis ⁊ lupi superposito empl'o ⁊ suffumigatiōe fcā ex eo ⁊ ei⁹ folia fugant venenosa.

¶ De Alis. Cap. xlv.

Ale. Electio. ¶ Meliores eaꝝ sunt ale gallinaꝝ ⁊ ale anseꝝ sṫ bōe digestiōis ⁊ nutrimēti. Et nō sunt leues nisi pp multitudinē motus ⁊ exercitij sui et eaꝝ nutrimētū nō multiplicat nisi pp multitudinē carnis q̄ ē in eis. Apo.bot. ¶ Dr̄ q̄ qñ penne alarū alguarascen miscent cū eq̄litate sui de iusq̄amo ⁊ adurunt ⁊ terūtur ⁊ ponūtur in pane sicut sal resoluūt scrofulas l colo absq̄ ferro. ⁊ silr̄ qñ puluerizantur sup panē ⁊ comedit. Egri.expl. ¶ Dicit q̄ panis fact⁹ cū eo qḋ dictū est soluit valde.

¶ De Acoro. Cap. xlvj.

Acor⁹ qd ē. Est radix plāte q̄ ē sicut papyr⁹ ⁊ oritur pl'm ei⁹ in locis aquosis ⁊ in aq̄s ⁊ sup hāc radicē sunt nodi ad albedinē declināntes in q̄ ē odoꝛ horribilis. ⁊ paꝝ boni odoris ⁊ est calidus acut⁹. G. aūt dixit q̄ nō administrat nisi radix ei⁹: ⁊ virtus ei⁹ est ꝓpinqua ꝟtuti aristologie ⁊ ireos. Electio. ¶ Melioꝛ ex eo ē ille q̄ ē spissioꝛ ⁊ magis solid⁹: ⁊ dulcioꝛ ⁊ melioris odoris. Nā. ¶ Calid⁹ ē ⁊ siccus in p̊n° secūdi vsq̄ ad mediū. Opa.pro. ¶ Est apitiu⁹ resolutiu⁹ iflatiōis ⁊ vētositatū subtiliatiu⁹. abstergit sine mordicatiōe: apitiu⁹. ⁊ apud. G. eius odoꝛ nō est nisi bonus. et secundum quod nos sentimus non bonus. Decora. ¶ Clarificat colorem ⁊ confert morphee ⁊ albaras. Egri.iūc. ¶ Cōfert spasmo ⁊ ꝯtritiōi lacertorū ⁊ decoctio ei⁹ ēt embrocata ⁊ bibita. Egri.capi. ¶ Cōfert dolori dētis valde ⁊ grauitati lingue. Egri.oculi. Attenuat grossitudinē corneę: ⁊ ꝯfert albugini: ⁊ ꝓprie in vtrisq̄ succ⁹ ei⁹. Egri.pec. ¶ Ei⁹ decoctio ē bōa dolori lateris ⁊ pectoris. Egri.nu. ¶ Confert dolori epis frigido ⁊ cōfortat ipm: ⁊ confert stō: ꝯfert duritiei splēnis: immo extenuat splenē multuꝫ ⁊ mūdificat stōꝫ. Egri.expl. ¶ Cōfert dolori pūgitiuo vētris ⁊ rupture. ⁊ ei⁹ decoctio vꝫ ad dolorē matricis: ⁊ ꝓuocat vrinā fortiter ⁊ menstrua: ⁊ cōfert dolori ⁊ distillatiōi vrīe sꝫ q̄ dixerūt q̄dā. ⁊ in coitu augmētū efficit: ⁊ exiccat desideriū ipsi⁹. ¶ Et confert dolori intestioꝝ ⁊ rasure eoꝝ fridis. Uenena. ¶ Confert pūcture ꝟmiū venenosorum. Permuta. ¶ Loco ei⁹ pōitur in depellendis vētositatib⁹ ⁊ iuuamento qḋ facit epi ⁊ splēi eq̄le pondus de cymino cū ʒ° pōderꝫ sui ꝺ aristologia.

¶ De Argēto viuo. Ca. xlvij.

Argētū viuū qd ē. Argētū viuū aliḋ ē purgatū ex minera sua: ⁊ aliud extrahit ex lapidib⁹ minere sue sicut cū igne fit aurū ⁊ argentū. Lapis ꝟo minere ipius cū est pur⁹ ⁊ nō permiscentur ei terra ⁊ lapides hꝫ colorē vꝫifur imo vꝫifur hꝫ colorē ei⁹ ⁊ ñ ꝯsequit eū. Et. G. q̄dā ⁊ alij estimauerūt q̄ ipꝫ sit arte fcm̄ sic lithargyriū: qm̄ ē extctū cū igne oꝫ q̄ vt aut sit arte factum sicut lithargyriū qm̄ est extractū cū igne. Et qm̄ substantia eius est silis substantie vꝫifur. in vase linito luto accenditur ignis super ipsum ⁊ sublimatur: sed nō est ita: immo vꝫifur fit ex eo cū sulfure deinde possibile est vt extrahatur ex eo sicut extrahitur ex vꝫifur. Existimauit itaq̄ q̄ ipsum non fit ⁊ nō fit nisi ex vꝫifur minerali qḋ est de substātia argenti viui. Natura. ¶ Est frigidum ⁊ humidum in secundo. Opa.pro. ¶ Sublimatum est stipticum. Decora. ¶ Quod ex eo extinctū est: ē medicamē pediculorū ⁊ lendinum cum oleo rosa. Uul.vl. ¶ Extinctū vꝫ scabiei: cū oleo rosaceo aut cū medicinis scabiei ⁊ vlceribus malis. Egri.iūc. ¶ Eius vapoꝛ facit accidere paralysiꝫ ⁊ tremorē ⁊ rectificat mēbra. Egri.capi. ¶ Fum⁹ ei⁹ ꝺstruit auditū ⁊ fum⁹ ei⁹ fac̄ accidere fetorē orꝫ cū trāsit p ipꝫ. Egri.oc. Fum⁹ ei⁹ ꝺstruit

viuu. Egri. expl. ¶ Dixit paulus ex hominibus fuerunt qui biberunt extinctum in deon. Uenena. ¶ Argētū viuū sublimatū ē iterficiēs ppt vehemētē incisionē. et ei⁹ cura fort ē bibere lac & vomere. Et Ba. qd dixit q nō expt⁹ ē illd i ipo. et dicūt qdā q extictū interficit grauitate sua. ipz eni corrodit qd sibi obuiat gnitate sua. h āt vbū nō ē cōprehēsuz. & ipm interficit mures. & ex fumo ei⁹ fugiūt vmes venenosi & serpentes.

¶ De attramento. Ca. xlviij.

Attramētū qd ē. Dña iter attramenta alba et rubea & citrina & virida & iter colcotar & calcadis & calcātū & alsurie ē. q attramēta sūt sbe recipiētes solonē pmixte lapidib⁹ nō suscipiētib⁹ solonē. & iste st ipemet sube recipiētes solonē q tā fuerit liqde & ɔgelauerūt se. alcolcotar vo ē citrinū. & alcalcadis ē albū. & alcalcātū ē viride. & alsurie ē rubeuz. ¶ Et oia hec soluūt i aq & decoctiōe pter alsurie. ipz ei ē vehemēt corporeitat & ɔgelatiōis. & viride ē vehemēti⁹ ɔgelatū q citrinū. & vehemētiores hz tunicas & oē qdē attramētū i nā ē sile vni eo colou c⁹ assimilat. Galieni vo iā pmissū ē ad itellectū q attramētū rubeū gnat ex colcotar & vidi sup colcotar vnavice cooptū attremēto rubeo pulnerizato: sz i hoc ē ɔsideratio. Electio. ¶ Uiride egyptū ē forti⁹ q allzabrusi sz iegritudib⁹ ocli. allzabrusi ē forti⁹. & nō adustū ē forti⁹ & adustū ē subtili⁹. & sbtiliora eis st alcacaldis & viride & eqli⁹ eo ē alcolcotar. & grossi⁹ eo ē alsurie. & pp hoc n rsoluit i aq. Et vt⁹ qdē attramēti i q st splēdores aurei ppinq ē vtuti alcolcotar. & meli⁹ alcolcotar ē illd qd velocit frāgit aureū mūdū n antiquū. Ex attramēto vo qd i encaustro pōit qd noiat sahira meli⁹ ē duz hns qsi aureū splēdorē. Et vt⁹ e⁹ ē sic alcolcotar. & meli⁹ asurie ē qd affert de egypto & frāgit a nigredie: & ē hnsvēas plimas rācidi gust⁹ stipticū. & silr ei⁹ odorat⁹. Nā. ¶ Est calz & siccū i 3°. Opa. pro. ¶ Oia sunt adurētia faciētia pvenire crustā stipticā. Attramētū vo rubeū min⁹ ē mordicatiuū q alcolcotar. Et attramētū ad coria stiptici⁹ est oim. Et alcolcotar ē eqlis stipticitatis. Apo. bot. ¶ Alcolcotar phibet herisipillā & apata ambulatiua. Uul. vl. ¶ Oia cōferunt scabiei hūde & sahafat. & ex colcotar qdē & alijs qnz. fiūt licinia. et ponunt in fistulis & extirpāt venenositatem. Egri. iunc. ¶ Alsurie clysterizat cum vino & ɔfert sciatice. Egri. capi. ¶ Sufflat in naribus ppter fluxum sanguinis narū. ppe alcolcotar. & ɔferūt oia herpeti estiomeno et apatib⁹ malis i gigiuis. Et qn liciniū cū melle iuoluit ipo & pōit i aurē ɔfert vlcerib⁹ aur & saniei i ipa. et silr qn cū sufflatorio i ea isufflat & phibet corrosionē dētū. Rubeū vo cognitū assurie ɔfirmat dētes & molares motos. et attramētū adustū qn ɔiūgit cū hermodactil: et pōit sub ligua ɔfert ranule. & cerotū scm ex eo ppe ex rubeo ɔfert herpeti estiomeō i ore & naso. ppe ex rubeo ɔfert herpeti estiomeō i ore & na re & vlcerib⁹ eo. Egri. ocli. ¶ Alcolcotar ppe & reli q cōiter ɔferunt duritiei palpebra & aspitati ea. Egri. pec. ¶ Desiccat pulmonē ita q fortasse interficit. Uene. ¶ In ipso est vtus venenosa desiccās pulmonē.

¶ De arsenico. Cap. xlix.

Arsenicū qd est. Aliud ē albū et aliud citrinuz et aliud est rubeū. Electio. ¶ Meli⁹ ex rubeo est rubeū sbsbitū rubedine habēs albaras qd est aptū teri: & suo odore silat odori sulfur. & meli⁹ ex citrino est qd est pulnerizabile armenū aureū laminosum subtile quasi ipsum esset tali citrinū. Natura. ¶ Calidum est in tertio siccū in scdo. Opa. pro. ¶ Oia sūt putrefactiua mordicatiua. & qd ex eo rubeū est: melius est q alcalcadis. Decoratio. ¶ Abradit pilos & est cuz gūma pini ɔueniēs alopitie. Uul. vl. ¶ Fit ex eo emplm cū adipe sup vulnera. Apo. bot. ¶ Cū adipe & oleo ɔfert scabiei & saphati humide & putredini & abstergit & adurit cutē: & pmiscet cum myrrha ad pediculos: & vestigia sanguinis. & cum pice vestigijs vnguium: & qnq admistrat cū olo ad pediclos. Egr. ca. ¶ Cerotū scm ex eo ɔfert & ppe ex rubeo herpeti estiomeno in ore & aure & vlceribus eorū. Egri. pec. ¶ Datur ad potādum inflatis cum aumeli & hydromelle & assumit cum gumma pini ad tussim antiquā: & sputum saniei & sanguinis. & qnq ponitur i pupillis que sunt ad asma. Egri. expul. ¶ Cōmiscet cum oleo rosaceo ad bothor & emoroydas in ano: Uenena. ¶ Qd ex eo sublimatum est interficit. & album ex eo interficit.

¶ De aristologia. Cap. l.

Aristologia qd est. Indi Dia. ex ea qdā est rotūda & qdā lōga rotūda q dr femina cui⁹ folia sunt silia folijs plāte q dr cussus q est maneries volubilis. & est boni odoris cū acuitate & ad rotūditatem declinās: tenera & hns ramos plurimos ex vna radice longos. Et inter florē ei⁹ est quodā rubeū fetidi odoris pileatā hns formā: lōgevero & est masculus folia sunt lōgiora: et vnusqsq thyrsus hz longitudinē vni⁹ palmi purpureū hns florē fetidum sup quē apparet sile quodā flori piri: & radix ei⁹ in lōgitudine est vni⁹ palmi: & grossitudinē digiti hns: & ei⁹ que vitis palmiti silis est lōge: thyrsi sunt pui & folia sunt sicut folia sempiuiue. & ei⁹ flos est sicut flos rusthe. ipsi⁹ radix est supflue lōgitudinis: & grossū hns corticē quo vēditores medicinarū vtunt in creatiōe oleorū. Nā. ¶ Oēs spēs ei⁹ sunt cale ad 3^m puenientes sicce in 2°. Opa. pro. ¶ Est abstersiua: aptiua: subtiliatiua: attenuatiua: attractiua: extrahit spinas & surculos: & lōga est dignior in nascētijs & vlcerib⁹: qm est magis abstersiua & calidior: sed in relidis opationibus rotūda qm est fortioris apertionis & subtiliationis: & virt⁹ longe silis est virtuti rotūde in calefactione: imo forsitan supfluit ei nisi in subtiliatione. Rotūda eni ē subtilior. & pp hoc sedat dolores vētositatū forti⁹. & tertia ē debilior ex eis. Decor. ¶ Cōfert morphee & abstergit dentes & confert sordibus eorum & ppue rotunda. & clarificat colorem. Uul. vl. ¶ Est mundificatiua vlcerum sordidorum & malignorum: & confert excoriationi: & generat carnem & proprie longa & prohibet fraudem vlcerum putridorum profundorum: & quando est cum ireos replet ea carne. Egrit. iunctu. ¶ Confert contritioni lacertorum & est conueniens epithima super podagram & proprie rotunda. & ipsum quidem bibit habens podagram & iuuatur ab ea. Egritudines capitis ¶ Mundificat sordes auris et confortat auditum quando ponitur in ipsa cum melle et

Mundificat cerebrum

ꝓhibet saniē si gn̄at̄ī ea. Et qñ administrat̄ cū pipere
mundificat sup̄fluitates cerebri. Et ip̄a ꝯfert epile-
psie ꝛ constringit gingiuam. Egri.pec. ¶ Est bona
asmati ꝛ ꝓpꝛie rotunda ꝛ mūdificat pectus ꝛ pul
monem. Et confert dolori lateris bibita cū aq̄. Et
rotunda in oībus illis est fortioꝛ. Egri.nu. ¶ Bona
est singultui. Et silr̄ spleni cū oxymelle. qñ linit̄ su-
per splenē cū aceto ꝛ ꝯfert etiā valde. Et rotūda in
oībus illis est fortioꝛ. Egri.expl'. ¶ Qñ sumit̄ ex ea
aur. ꝛ terit̄ ꝛ bibit̄ soluēdo educit hūores flegmati-
cos ꝛ colericos. Et ꝯfert stomaco. Et qñ bibunt̄ lon
ga ꝛ rotūda cū myrrha ꝛ pipe purgāt sup̄fluitates
mr̄icis parturiētiū. Et ꝓuocāt mēstrua. Et exhit fe
tū. Febres. ¶ Est bona rigori. Uenena. ¶ Cōfert pū
cture ꝟmiū venenosoꝝ scorpiōis ꝛ ꝓpe lōga. ¶ Qui
dā aūt dixerūt ꝙ qñ ex lōga bibunt̄ .ʒ.ij. cū vino: aut
emplr̄m fit ex ea. cōfert pūcture ꝟmiū venenosorum
ꝛ venenis. Permuta. ¶ Loco rotunde ponit̄ pōdus
equale zurūbet ꝛ tertia pōderis de macis ꝛ medie-
tas sui ponderis de costo. ꝛ loco lōge ponit̄ pōdus
equale zurumbet ꝛ medietas ponderis sui de pipe.

¶ De alcanna. Cap. li.

ALcāna quid est. Nota est. Natura. ¶ Frigida
est in p̄mo sicca in scd̄o. Opera. pro. ¶ In ipsa
est resolutio ꝛ stipticitas ꝛ exiccatio sine nocumen-
to ꝛ est resolutiua ꝛcarminatiua ꝛ aperitiua orificio
rum venarum. Et eius oleum hꝫ ꝟtutē calefactiuā
ꝛ lenitiuam. Apo. bot. ¶ Eius decoctio cōfert ap̄a-
tibus calidis flegmaticis ꝓpter suā exiccationem.
ꝛ ap̄atibus inguinum. Uul.vl. ¶ Eius decoctio con-
fert adustioni ignis embrocata. Et dicit̄ ꝙ efficit in
vulneribus operationē sanguinis draconis. Et sup
fracturā ossiūꝫ sola cū ceroto. Egri. iunc. ¶ Eius su
premsi ꝯfert doloribꝰ neruoꝝ. ꝛ igredit̄ i emplis pa
ralysis ꝛ tetani. Et ipsiꝰ oleū resoluit lassitudinē. Et
lenit neruos. Et ꝯfert fracture ossiū. Egri.capi. ¶ Li
nitur cū aceto supra frōtēꝫ ad soda. Et silr̄ etiā con
fert vlceribꝰ oris. Egri.pec. ¶ Conueniens est pleu-
resi ꝛ ingreditur in emplis squinantie. Egri.expul.
¶ Conueniens est doloribus matricis.

¶ De amomo. Cap. lij.

AMomum q̄d est. Est arboꝛ siue botrus ligni si
cut rete inuoluti: ꝛ hꝫ floꝛem silēm hematiti in
coloꝛe: ꝛ eius folia sunt sicut folia vitis albe quoꝛūꝫ
coloꝛ est sicut aurū. ꝛ coloꝛ ligni eiꝰ ē sicut hiacynthi
boni odoris. Et est eiꝰ sp̄ēs viridis ꝛ grossa nascēs i
locis hūidis. ꝛ eius odoꝛ est sicut odoꝛ rute. Et sp̄ēs
egyptiaca est q̄ nō est lōga nꝫ lata: nꝫ debilis: nꝫ gra
uis ad frāgēdū. imo vue eiꝰ vl' lene: ꝛ eiꝰ odoꝛ exube
rat sup trāsitū vic. Electio. ¶ Meliꝰ ē p̄mū aureū re
cēs armenū amaꝝ boni odoris. Et 2m q̄d hꝫ viride
ligniū ē malū debilis odoris nascēs in locis hūefa-
ctis ꝛ petrosis. Et illo meliꝰ ē tertiū illud q̄d ē recens
declinās ad albedinē ꝛ rubedinē. ꝛ spissūꝫ planū ex
tēsūꝫ absq̄ tortuositate. solidū mordicatiuū acutū:
puluerizabile ꝟo alienet̄. Et eligat̄ illud cꝰ ꝟgulta
sūt ex radice vna nec sit adulteratū. Inq̄t Dia. ex eo
meliꝰ ē albū. aut ad rubedinē d̄clinās plenū semie
sicut botrꝰ. grauis odoꝛis absq̄ fetoꝛe: vniꝰ coloꝛis nō
diuersūꝫ: mordicās linguā in quo nō est ꝯctio. Na-
tura. ¶ Calidū est ꝛ siccum in scd̄o. Op̄a.pro. ¶ Sub
tiliat ꝛ maturat: ꝛ in ip̄o est stipticitas. ꝛ ꝟtus que ē
sicut ꝟtus acori immo est vehemētioris digestionis
ꝛ maturationis. Et in ip̄o est stipticitas. sed acorus
est vehementius exiccatiuū q̄ ipsum. Apo.bot. Ma
turat apostemata calida. Egri.iūc. ¶ Eius decoctio
bibitur ad podagram: ꝛ sedetur in ea etiam ad illud
Egri.capi. ¶ Grauat caput ꝛ facit sodam ꝛ facit som
num. Et quidā dixerunt ꝙ qñ ex eo linit̄ frons remo
uet sodam. ꝛ est ex inebriantibus ꝛ dormire facienti
bus. Egri.oc. ¶ Fit embroca ex decoctione eius ob
thalmie calide. Egri.pec. ¶ Confert pleuresi frigide
Egri.nu. ¶ Aperit opilationes epatis ꝛ bibitur eius
decoctio ad egritudines epatis ꝛ est plurime dige-
stionis q̄ acorus. Egri.expl'. ¶ Facit in eis ꝓuoca-
tionē menstruoꝝ ꝛ cōfert doloribus mr̄icis ꝛ intrat
in pessarijs matricis: ꝛ sedetur in decoctione eius ad
dolorē renūꝫ: ꝛ bibit̄ ex eo ad dolorem renum ꝛ ad
dolores matricis omnes. Uenena. ¶ Emplastrum
factū ex eo cum bedarongi valet puncture scorpiōis

¶ De assa. Cap. liij.

ASsa q̄d est. Duaꝝ ē sp̄eꝝ: quaꝝ vna est fetida
ꝛ alia est odorifera. nō forte habēs odorē: sꝫ ca
lidioꝛ ē fetida. Et est herba vehementis igneitatis
in se tota. Et plurimū q̄dē huiꝰ speciei est carmense
ꝛ est gūma althit: ꝛ radix eius almaroth. Nā. ¶ Est
calida in p̄nº quarti sicca in secūdo. Op̄a.pro. ¶ Frā
git vētositates ꝛ effugat eas ꝓp suā resolutionē. Et
est cū hoc inflatiua: incidit: ꝛ resoluit sanguinē cōge
latū in ventre. Decora. ¶ Cōfert alopitie illinita cūꝫ
aceto ꝛ pipe: ꝛ qñ administrat̄ in cibarijs facit bonum
colorem. Et abscindit verucas q̄ sunt vt claui. Apo.
bot. Qñ incidunt̄ recte ap̄ata fraudulētia mortifica
tia mēbrū: ꝛ ponit̄ assa sup ea ꝯfert. Et est bona i cu
ra dubellet apparentium ꝛ occultarum. Uul.vl. Cō
fert impetigini. Egri.iūc. ¶ Qñ bibit̄ cū aq̄ granato-
rū cōfert ꝯtritiōi lacertoꝝ: ꝛ confert doloribus ner-
uorū sicut tetano ꝛ paralysi si accipiat̄ ex ea cumulꝰ
sm̄ ꝙ dicitur. ꝛ misceat̄ cū cera: ꝛ deglutiat̄ aut si bi
bat̄ cū vino ꝛ pipere ꝛ ruta. Egri.cap. ¶ Implentur
ea mole mote. ꝛ ꝑmiscet̄ cū thure ꝛ ponit̄ sup dentē
ꝛ efficit op̄ationē peonie in epilepsia. Et qñ ex ea fit
gargarismꝰ eradicat sanguisugā gutturi annexam.
Egri.ocli. ¶ Est bona initio aque alcosol facta ex ea
cū melle. Egri.pec. ¶ Qñ dissoluit̄ i aq̄ ꝛ fit ex ea gar
garismus ꝛ sorbet̄ clarificat vocem statim. Et ꝯfert
asperitati gutturis āntique ꝛ si sorbeat̄ cū ouis ꝯfert
tussi antique ꝛ pleuresi frigide. Et efficit op̄ationem
fenugreci in ap̄ate vuule. Egri.nut. ¶ Si administra
tur cū ficubus siccis confert icteritie. Et ipsa quidē
est ex eis q̄ nocent stomaco ꝛ epati. Egri.expl'. ¶ Cō
fert emoꝛroydibus. Et in coitu fortitudinē prebet.
Et ꝓuocat menstrua ꝛ vrinā. Et confert dolori vē
tris pūgitiuo ꝛ vlceribus intestinoꝝ. Et Gal. q̄dem
existimauit in ipsa esse virtutē solutiuā parūper cū
stipticitate sua. sed scitū est apud oēs ꝙ ipsa confert
solutioni antique frigide. Febres. ¶ Est bona febri
q̄rtane. Uenena. ¶ Ponit̄ sup morsurā canis rabidi
ꝛ ꝟmiū venenosorū: ꝛ ꝓpꝛie scorpiōis ꝛ rutele. Et
cōfert oībꝰ illis bibita ꝛ linita cum oleo. Et expellit

nocumentū sagitte venenose. Permuta⁹. ¶ Loco fetide eq̄le pōdus ip̄i⁹ de odorifera ponit̄ ⁊ pōdus semis de serapino: ⁊ tridez de maroth: ⁊ medietas pōderis ei⁹ de gūma rute.

¶ De acetosa. Ca. liiij.

Acetosa q̄d est. Alia ē domestica. Et alia ē siluestris Et siluestris q̄dē dicit̄ ficla siluestris. ⁊ nō est in siluestri etiā sicut dicit̄ acetositas: imo forsitā est i q̄dā ex ea acetositas: ⁊ siluestris ē fortior in ol re. Natu. ¶ Frigida ē in p̄° sicca in 2°. Et ei⁹ semen est frīm i p̄° siccū in 2°. Opa. pro. ¶ In ipsa est stipticitas. et i insipida ex ea ē resol'o parua: et acetosum est magis stipticū: et illa q̄ nō est vehemētis rubedis plus nutrit: et hec q̄dē ē silis endiuie. Et ois supat colerā: Et ei⁹ hūor ē laudabilis. Decora. ¶ Radix ei⁹ cū aceto ꝯfert scabiei vlcerose ⁊ excoriationi vnguis: Et cū coquitur cū vino ꝯfert ēplm ei⁹ albaras ⁊ ipetigini. Apo. bot. ¶ Ex ea fit ēplm scrofulis ita q̄ dicit̄ q̄ si ei⁹ radix suspēdat̄ in collo habētis scrofulas iuuat̄ ea. Uul. vl. ¶ Eius radix cū aceto ꝯfert scabiei vlcerose ⁊ ipetigini. Et ei⁹ decoctio cū aq̄ calida pruritui. Et silr̄ ip̄amet in balneo ē vltima. Egri. capi. ¶ Colluitur cū succo ei⁹ ad dentem dolorosum Et silr̄ cū decoctiōe ei⁹ in vino: Et ꝯfert ap̄atib⁹ que sunt sub auribus. Egri. nut. ¶ Confert icteritie nigre cuz vino ⁊ sedat nauseā: et comedit̄ ꝓpter desiderīū lun. Egri. expul. ¶ Ipsa ⁊ semen eius stringūt ⁊ ꝓpter eius q̄ ex ea magna est dicit̄ q̄ i ei⁹ folijs est lenitas q̄dā ⁊ in semine ipsi⁹ ē ꝯstrictio. Et dixerunt q̄dā q̄ in semine acetose nō frixo est lubricitas ⁊ lenificatio. et radix ei⁹ trita ꝯfert fluxui matricis. Et frāgit lapidē i renibus q̄n bibit̄ i vino Et viscositas q̄ ē in ip̄a ꝯfert rasure itestinoꝝ q̄ accidit ex siccitate superfluitatis. ip̄a. n. cū iuuamēto q̄d ꝯfert rasure lubrificat Uenena. ¶ Cōfert pūcture scorpiōis ⁊ ꝓpe siluestris: Et si administret̄ semē ei⁹ añ pūcturā scorpiōis nō nocebit ei⁹ pūctura.

¶ De asino. Cap. lv.

Asinus. Decoratio. ¶ Cinis carnis asini ⁊ epatis eius cū oleo valet suppositus fixuris frigoris. Apo. bot. ¶ Cinis epatis asini cū oleo valet super scrofulas. Uul. vl. ¶ Sanat lepram. Egri. iunc. ¶ Contracti ⁊ siccati. sedeant in iure carnis eius et fit iuuamentū: ⁊ etiam caro eius est iuuatiua. Egri. capi. ¶ Epar eius assatum ⁊ a ieiuno cōestum confert epilepsie. ⁊ silr̄ eius vngula adusta ⁊ sit ei⁹ potio omni die vno coclearia. Egri. expl. ¶ Dicit̄ q̄ ei⁹ vrina cōfert dolori renum. Et vrina siluestris frangit lapidem in vesica fm̄ q̄ dicit Galienus.

¶ De apio. Cap. lvi.

Apiū. Aliud est mōtanū. Et aliud siluestre. Et aliud domesticum. Et aliud ē q̄d orit̄ i aq̄ mai⁹ domestico: cui⁹ ꝟtus ē sić ꝟt⁹ domestici. Et ei⁹ sp̄es est alia q̄ noīat̄ smurniō min⁹ domestico hñs crus cōcauūz ad albedinē decline: Diuersificat̄ etiā i regionibus: ei⁹ eī aliud ē romanū: ⁊ aliud est aliud. et neq̄ est oino mōtanū petroselinū: imo est aliud petrosum. Electio. ¶ Forti⁹ ē romanū mōtanum. Natu. ¶ Est calīm in p̄mo ⁊ siccū in 2°. Ruffus ꝟo dixit q̄ dōesticū ē hūidū. Uerūtñ radix ei⁹ ē sicca cū ꝯuenientia. Opa. pro. ¶ Est resolutiuū inflationis: apritiuū opilatōis. faciēs sudare: sedatiuū doloꝝ: Et siluestre ē ipediēs vlceratiuū. Et q̄d ex eo nutritū est: ē magis ꝯueniēs calefactis. Decora. ¶ Siluestre cōfert habēti alopitiā ⁊ fissuris vnguis ⁊ verucis ⁊ fissuris: frigoris. Et domesticū eius odorē efficit bonū valde. Apo. bot. ¶ Resoluit apostemata flegmatica in principio ⁊ dura. Et calida propter quod nominatur smirnariō. Uul: vl. ¶ Siluestre vlcerat q̄n ex eo fit emplm: Et silr̄ ꝯfert scabiei ⁊ ipetigini ⁊ vulneribus vsq̄ ad sigillationē: ⁊ propter smurnion. Egri. iunc. ¶ Smurnion ꝯueniētes sunt oēs ptes eius sciatice. Egri. capi. ¶ Est malū epilepsie excitās epilesiā epilepticoꝝ. Et dicitur q̄ si suspenditur radix eius i collo confert dolori dentis: veruntamen frangit ip̄z Egri. ocli. ¶ Apium domesticum ingreditur in emplastris dolorum oculi. Egri. pec. ¶ Confert tussi: et propter smurniō: ⁊ asmati et stricture anhelit⁹: ⁊ difficultati eius. Et apium quidem est ex emplastris apostematum mammille calidorum. Egri. nu. ¶ Cōfert epati ⁊ spleni: mouet eructuationē ꝓpter resol'onē suā. Et nō ē velocis digestionis ⁊ descēsiōis. Et i semine q̄dē apij ē aliq̄d q̄d facit nauseā ⁊ vomitū nisi asset̄. Quidā aūt dixerūt q̄ oēs sp̄es ei⁹ ꝯferūt stō Et ruffus dixit: nō. Immo q̄ñz trahit ad ip̄m hūiditates malas acutas. Et crudum de eo in stō. prolongatur: ⁊ facit nauseā. verūtñ romanū stomaco meli⁹ est Et galien⁹ q̄dē dixit q̄ ip̄m est ex eis que ꝯueniens est comedere cū lactuca. Ip̄m tēperat frigiditatē lactuce. Et ꝯueniēs ē vt ei⁹ acceptio sit post cibū. Et semen ei⁹ ꝯfert hydropisi ⁊ mūdificat epar ⁊ calefacit ip̄m. Egri. expl. ¶ Prouocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ ē malū pregnantib⁹. Et purgat renes: ⁊ vesicā: ⁊ matricē Et oēs sp̄es ei⁹ et partes ipsi⁹ ꝯferūt in his. Et semē ei⁹ ⁊ folia nō soluūt. s; in radice ei⁹ ē solutio. Et montanū frangit lapidem. Et apiū q̄dē ꝯfert difficultati vrine. Et extrahit secūdinā ꝓpe smurnion. Et replet hūiditate acri matricē cū comestio ei⁹ ē in cōsuetudine. ¶ Quidā aūt dixerūt q̄ apiū excitat coitum ita q̄ dōec dixerit oꝫ vt ablactās ꝓhibeat̄ ab accessiōe ei⁹ vt nō corrūpat̄ lac ei⁹ ꝑ excitationē desiderij coitus. Et romanū q̄d ē bonū colō ⁊ vesice ⁊ renibus. Uenena. ¶ Ei⁹ decoctiōe cū lentib⁹ fit vomit⁹ post potū veneni: et smurniō ē ex eis magis ꝯueniēs. ⁊ q̄n scorpion pūgit ꝯmedētē ip̄m fortior fit res ꝑ id.

¶ De azulo. Cap. lvij.

Azul quid est. Uirt⁹ ei⁹ ē sicut ꝟtus ei⁹ quo adheret aurū debilior parū est. Natura. ¶ Est calidum in secundo siccū in tertio. Opa. pro. ¶ Inest ei virtus eradicatiua putrefactiua et abstersio ei⁹ est cum acuitate et stipticitate pauca. Et in ipso est adustio et vlceratio. Decora. ¶ Deijcit verucas. Egri. ocli. ¶ Bonos efficit pilos palpebrarum ⁊ prolōgat eos. Et est vltimū sicut dicitur in illo propter ꝓprietatē que est in ipso. Et dicitur preterea q̄ ipsum euacuat humores malos prohibentes oriri pilos bene. Egri. pec. ¶ Cōfert asmati. Egri. expul. ¶ Prouocat menstrua sufficienter bibitum ⁊ in matrice suppositum. Et solutione educit mellencoliam: et quicquid sanguini est commixtum in quo est grossitudo. Et cōfert dolori renū. et eius potio est vsq̄ ad. iiij. kirmet ⁊ vsq̄ ad. ʒ. j. et mediam permixtuz medicinis.

¶ De amigdalis. Cap. lviij.

AMigdale qd sunt. Note sunt. eaꝝ vnctuositas minor ē vnctuositate nucis: cū tñ in eis sit vnctuositas plurima cuiꝰ cā rācidanť. Nux vero velocioris est digestiōis ꝙ ipe: ⁊ velocioris ꝯuersiōis ad colerā. Et gūma qdē eiꝰ q̄ dulcis est fm quosdā est proxima dispōnibus gūmi arabici. Natura. ℣ Que dulcis et eq̄lis ⁊ ad hūiditatē parū declinās. Et amara ē sicca in 2°. Opa. pro. Summu amigdale amare cōstringit ⁊ calefacit. Et in oibus specieb9 amigdale ē mūdificatio ⁊ abstersio ⁊ apitio. Sꝫ dulcis ē plurimū debilior ꝙ amara i aptione sua: qm est subtiliatiua abstersiua: ⁊ ē per accñs īflatiua. Et dicitur ꝙ in ipa oino nō ē stipticitas. Et eius nutrimentū ē paruum Sed proprietas amare ē ꝙ ipsa nō stringit oino: ⁊ ꝙ ipsa interficit vulpem. Et amara ē me³ absq̧ nutrimento. Dulcis vero bonū p̄bet nutrimētū: lꝫ paruū Et oleū qde amigdalarū leuius est corpore ipsius. Decora. ℣ Amara ꝯfert posita sup pānū ⁊ lentigies ⁊ cicatrices: ⁊ ꝑcussiōes: Et applanat ꝯtionē faciei. Et cū radix amare coq̄tur ⁊ linit sup pānū ē medicina fortis. Et comedere amigdalas dulces ipinguat Apo. bot. ℣ Amara cū vino est bona ad edendū. Ul. vl. ℣ Liniunť cū melle sup ambulatiuam ⁊ formicam Et cū aceto ⁊ vino sup ipetiginē. Et amara ē magis vltima in oibus illis. Egri. capi. ℣ Sūt bōe valde dolori auris ⁊ sonitui i ea: ⁊ ꝓpꝛie oleū amare: ⁊ ꝯtrita cū sua dispōne. Et cū caput abluiť cūꝫ eis ⁊ cū vino purgat hūiditatē ⁊ furfures. Et faciūt somnū. Et cū amigdale amare bibunť añ vinū ꝓhibēt ebrietatē ⁊ ꝓpꝛie. l. numero. Et arbor qdē amigdalarū amararū qñ optime teriť ⁊ ꝑmisceť cū aceto ⁊ oleo ro. ⁊ fit īde empl'ꝫ frōti ꝯfert sode: ⁊ silr oleū amigdalaꝝ amaraꝝ ꝯfert ei. Egri. ocli. ℣ Cōfert visui. Egri. pec. Amigdale amare cū amillo tritici sꝫ bone sputo sanguinis. Et ꝯferūt tussi antiq̄ ⁊ asmati ⁊ pleuresi: ⁊ ꝓpꝛie oleum amigdal. dulcium. Et sauich de amigdalis ꝯfert tussi ⁊ sputo sanguinis. Egri. nu. ℣ Aperiūt opilationes epis ⁊ splenis ⁊ ꝓpꝛie amare. Ipse nāq̧ aperiunt opilatiōes accñtes i extremitatib9 venarū Et cū comeduť recētes cum corticib9 mundificat humiditates stōi. Sunt difficilis digōnis ⁊ bōi humoris ⁊ pauci nutrimenti. Et qñ comeduť cum zuccaro descēdunt velociter ⁊ caꝝ sauich ē ꝯmouēs colerā sua dulcedine. Egri. expl. ℣ Que amare sꝫ aperiunt opilationes renū. Et oleuꝫ amaꝝ mundificat renes ⁊ vesicā. Et frangit lapidē ⁊ ꝓpꝛie cū ireos bibitum. Et q̄nq̧ confert facto emplo cum eo ⁊ oleo rosaceo. Et ꝯfert doloribus matricis ⁊ apostematibus ei9 calidis ⁊ duritiebus eius. Et prefocatiōi ipi9 ⁊ difficultati vrine ⁊ dolori renum. Et supponiť et ꝓuocat mēstrua. Et dulces ꝯferunt colice pp suā abstersionē. Et amare sunť magis iuuatiue. Et earum oleum est leuius corpore caꝝ. Uenena. ℣ Cōferunt morsui canis rabidi.

¶ De aqua. Cap. lix.

AQua. Electio. Aquas bonas et laudabiles iā dixi in pmo libro. Illic igitur sciant. Male aūt aque sunt stantes: et que sunt in lacunis et super q̄s dominatur sapor extraneus et conturbate spisse grauis ponderis: et que cito in lapidē conuertūtur: et ille sup q̄s natat spuma alba mala: et in quaꝝ supremo cōgelat res extranea mala. ¶ Et scias ꝙ nitrositatis nocumēto in aq̄s succurit cum lacte et vino grosso ⁊ amillo ⁊ meli9 ē cū vio sbtili odorifero ⁊ antiq̄ crudo. ⁊ cucūerib9 imaturis ⁊ olerib9 solutiuis ⁊ cū ꝓuocatiuis. Aq̄s vo grossas turbatas rectificāt subtiliatiua: sicut alleum cepe porri. Et bibere vinū post eas remouet maliciā eaꝝ et proprie ꝑnitiuꝫ eis. ¶ Et aq̄ qdē aspa nō est nisi aut grossa: aut acuta abstersiua. Et dr q̄nq̧ aq̄ aspa illa q̄ vehementer mundificat illā q ea abluitur. Amarā autē rectificant dulcia. Et aquam salsam rectificant xilocaracte syre ⁊ genera myrti et poma que dicunť zaror et lutum calidū et sauich. Et aquas malas: vl' rectificat acetū. Nā. ℣ Aqua maris est acris cal'a aqua nitrosa ē calefactiua exiccatiua. aq̄ enea et ferrea cōferunt visceribus. Opa. pro. ℣ Aq̄ frā nocet hñtibus opilatiōes: veꝝ ipa cōfert hñtibus raritatē et cursū quicūq̧ cursus fuerit: et ex quocunq̧ mēbro fuerit: ⁊ eis q hñt egritudines cā ei9. Et ꝯfortat oēs ꝟtutes i opōnib9 suis qñ sunt cū eq̄litate. s. digestiuā: attractiuā: retētiuā et expulsiuā. Decora. ℣ Aq̄ marina confert fissuris accidētib9 ex frigore anteq̄ vlcerenť et necat pediculos. Et resoluit sanguinē ꝯgelatū sub cute. Et aq̄ sulfuree sꝫ bōe morphee et albaras. Apo. bot. ℣ Aq̄ sulfuree ꝯferunt apatib9 iūcturaruꝫ et duritieb9 et verucis pendētib9. Uul. vl. ℣ Aq̄ dulcis ad bibēdū ē mala vlcerib9 ꝓpterea ꝙ humectat et ē diuersa ei qd cōuenit regimini vlceꝝ. Aq̄ marine vsus cōfert pruritui et scabiei et ipetigini. Et aq̄ sulfuree ēt sunt bone ipetigini et scabiei si ex eis fiat balneatio: et silr sahafati. Egri. iūc. ℣ Aq̄ marina et siles cōferunt egritudinib9 neruoꝝ et ꝓpꝛie qñ balneatio fit cū eis: sicut tremor et palysis et stupor et siles. Et aq̄ sulfuree ēt silr. Et ꝯferūt oib9 dolorib9 iuncturaꝝ et neruoꝝ fridis. Egri. capi. ℣ Epileptici iuuanť ab aq̄ tepida: et leduť ab aq̄ cal'a. Uapor aq̄ marine ꝯfert epilepsie vl' sode fride. Et aq̄ erea cōfert ori et auri. Egri. ocli. ℣ Aq̄ aspalti ē mala oclo. Egri. pec. ℣ Aq̄ frida valde ē mala pectori ꝑnius aq̄ est nociua cāne pulmōis pp hūectationē q̄ ē i ipa. cū ipsa indigeat exiccatiōe. Aq̄ tepida est bona apostematibus gutturis et vue et pectoris. Et aqua marina fit embroca apatib9 māmille. Aq̄ nitrosa q̄nq̧ ꝯfert pulmōi. Aq̄ aluminosa ꝯfert sputo sanguis. aq̄ ferri ꝯfert splēi et stō. Et aq̄ erea ꝓria ē illi. Egri. nu. ℣ Aq̄ frā valde ꝓpꝛie nocet hñtib9 opilatiōes. Aq̄ marina. et siles male sꝫ stō. Uapor aq̄ marie ꝯfert hydropisi Aq̄ nitrosa q̄nꝫ ꝯfert pp nitrositatē stō hūido. Aq̄ luminosa cōfert vomitui et ꝓhibet ipm. Et silr aq̄ terinarum stiptice. Aq̄ sulfuree cōferunt apatibus splenis et dolorib9 eius et silr epatis. Egri. expul. Et aqua marina fit clystere ad dolorem pungitiuuꝫ ventris: et qñq̧ bibitur et soluit. deinde post ipsam bibitur mogaline et sedatur mordicatio ei9. Aqua aluminosa prohibet abortuꝫ et fluxum sanguinis mēstrui. Aque sulfuree cōferūt doloribus matricis. Aqua frigida valde mala ē coitui et stringit ventrē et sedat motū spmatis et ei9 cursuꝫ. Aqua salsa soluit. dein stringit exiccatione sua. Et oēs aque minerales faciunt vrię

de difficultate ⁊ pluriendi ⁊ mēstruoꝝ et plurimū earum soluit ⁊ exiccat. Et quedā eaꝝ sicut aluminosa stringit: Et quia faciūt euenire lapidē i renibꝰ ⁊ vesica ⁊ colicā. Et aque ꝑo ferre ⁊ eree ⁊ sunt bōe renibus ⁊ colice. Et aq̄ turbate faciūt euenire lapidē i renibꝰ ⁊ vesica. Et aq̄ qd̄e in q̄ extinguit ferrū cōfert sputo sanguis. Febres. Aq̄ sulfuree. ⁊ lutuose et turbide: ⁊ fetide. faciūt. accidere febres. Et grosse faciūt euenire q̄rtanas. Uenena. Ad morsum vipe sedet in aq̄ marina ⁊ iuuat ab ea: ⁊ silr̄ fit in reliquis vermibus perniciosis.

De amilo. Cap. lx.

Amilū. Natura. Frigidū ē ⁊ sic cū in p̄mo. Opera. pro. In ipso sunt mūdificatio ⁊ lenificatio Et oȝ quidē vt vna pars amili coquatur cum triplo sui de aqua. Decora. Cum croco suppositum panno delet ipsum. Uul. vl. Consolidat vlcera ⁊ sanat ea. Egri. oculi. Prohibet cursum materierum ad oculū. Egri. pec. Lenit pectus ⁊ sorbitione facta ex eo ꝓhibet fluxū a pectore. Egri. expl. Amilū solum ⁊ cum lentibus stringit naturam ⁊ ꝓhibet fluxum colere.

De ameos. Cap. lxi.

Ameos q̄d est. In ipso est amaritudo pauca et acuitas. Electio. Magis iuuatiuum q̄d est in ipso est semē eius. Natu. Calidum est et siccum in tertio. Opera. pro. Aperit opilationes. ⁊ in ipso est cum exiccatione lenificatio. Decora. Eius potus ⁊ linimentum cum eo factū cōuertunt colorem ad citrinitatem Et ponit̄ in medicinis que sunt ad morpheam ⁊ albaras. et conficit̄ cum melle. Et ponitur ex eo emplr̄m sup conculcationeȝ sanguinis vbi est. Egri. pec. Confert saniei pectoris. Egri. nut. Cōfert madefactioni stomaci ⁊ sedat nauseam stomaci. Et subuersioni anime. Et est bonum epati ⁊ stomaco fridis. Egri. expul. Datur ad bibendum cū vino. ⁊ ꝓuocat cum comeditur. Et remouet difficultatē vrine. Et exhit lapidē fractum et vlr̄ mūdificat renes ⁊ vesicā: Et cōfert ventositatibus ⁊ doloriventris pungitiuo et suffumigat̄ cum eo matrix cū gumma pini ⁊ mundificat eā. Febres. Confert febribus antiquis. Uenena. Decoctio ameos effundit̄ super mordicationē scorpionis et sedat. Et bibitur ad puncturam vermium venenosorum.

De hartanita. Cap. lxii.

Hartanita q̄d est. Illud q̄d de eo ministrat̄ est radix eius: ⁊ est buchormarien. Et nos q̄dē in ipso locuti sumꝰ s̄m verba. Dias̄ hȝ capita sicut capita cicerís: ⁊ folia eiꝰ sunt sic̄ folia caulis. ⁊ eius radix ē nigra silis radicis rape. Et hec spēs nō ē spēs q̄ cognoscit̄ i nr̄o tp̄e: nā q̄ nūc hartanita cognoscit̄ est spine spisse breuis q̄ hēt radicē q̄ lana lauat̄. ⁊ ꝓpetates q̄s narrauimꝰ sunt iste. ⁊ vr̄ q̄ sit error trāslatoris. Opa. pro. Est incisiuū resolutiuum. Egri. iunc. Est bonum doloribus iuncturarū et vtriusq̄ anche. Egri. capi. Facit sternutationē: et vehemēter apit cōstrictionē nariū et opilationem colatoriū Egri. nut. Cōfert singultui. Egri. expl. Eijcit fetū Uenena. Eius decoctio valet puncturis venenosis: ⁊ similiter sirupus eius. Permuta. Loco eius ponit̄ in abortu ⁊ in iuuamēto q̄d efficit i venenis pōdꝰ eq̄le de aristologia lōga ⁊ semile citri ⁊ mētastro.

De ambra. Cap. lxiii.

Ambra q̄d ē. Ambra s̄m q̄ existimo ē manatio fontiȝ i mari. Illud vo q̄d dr̄ q̄ ē de spuma maris aut stercore aīalis maris lōginquū est. Electio. Melior ē grisia fortiȝ aschelitr: deinde varia post eā citrina. et deterior est nigra mala: et adulterat̄ cū gipso et cera et landano et almodeli ē spēs nigr̄ mala multotiēs assumit̄ exvētre pisciȝ q̄ eā cōedit et morit̄. Nā. Est calida et sicca. et vr̄ q̄ sit caliditas eiꝰ i 2° et siccitas ipsius in p°. Opa. pro. Cōfert decrepitis subtilitati sue calefactiōis. Decoratio. De alinendi est spēs q̄ liturís denigrat corpus. et cōuenit ad ꝯsequēdū pnᵃ declinatiōis. Egri. cap. Cōfert cerebro et sensibus. Egri. pec. Confert cordi.

De aranea. Cap. lxiiii.

Aranea. Apata ⁊ bothor. Tela eiꝰ stringit fluxū sanguinis q̄n ponit̄ super vulnera. Uul. vlc. Q̄n ponitur tela eius sup vulnera. ꝓhibet ea apari: et sup vlcera. Egri. cap. Q̄n coq̄tur aranea tele grosse albe cū oleo ro. et distillat̄ in aurē sedat dolorē eius. Febres. Dixerunt q̄dā q̄ tela aranee cū miscet̄ q̄busdā emplris. et pōit̄ sup frōtē et tp̄a sanat febrē tertianā. et existimauerūt q̄dā q̄ tela aranee spēi cuiꝰ tela est spissa alba q̄n stringit̄ in cute eiꝰ: et suspēdit̄ sup collū aut adiutoriū sanat febrem tertianam.

De argento. Cap. lxv.

Argētū. Natura. Est ifrigidatiuū exiccatiuum. Opera pro. Scoria eiꝰ est stiptica valde: et in ipsa est attractio et exiccatio et q̄n ꝑmiscet̄ ꝯfricatio eiꝰ medicinis alijs: ꝯfert hūiditatibus viscosis. Uul. vl. Est bonum valde scabiei et pruritui. Egri. cap. Cōfricatio eius cōfert fetori oris cū ꝑmiscet̄ ꝑmixtiōibus alijs. Egri. pec. Cōfricatio eius cū cōmixtionibus alijs cōfert tremori cordis.

De aloe. Cap. lxvi.

Aloes q̄d ē. Est succꝰ ꝯgelatꝰ iter rubedinē et citritatē exn̄s. et eiꝰ aliud ē succutrinū aliud arabicū: et aliud ē semegeniū. et dixerūt q̄dā q̄ plāta eiꝰ est sicut plāta enule: s̄ȝ nō ē ita. Electio. Illud q̄d melius ē: ē succutrinū: cuiꝰ aq̄ ē sic̄ aq̄ croci. et odor eiꝰ ē sic̄ odor myrrhe. splēdidū frāgibile mūdū a gypso. et arabicū ē minꝰ eo i citrinitate et pōderositate et i splēdore et viscosū eiꝰ ē illō q̄d durescit. et alsem egeniū ē fetidi odoris cooptū: pue citrinitat̄ cui nō iest splēdor. Cūq̄ aloes āntq̄tur fit nigrior. Nā. Est calidū vsq̄ ad 3ᵐ siccū i ipso: et dr̄ q̄ ē calin et siccū in 3° s̄ȝ nō ē ita. Opa. pro. Uirtꝰ eiꝰ ē stiptica exiccatiua corpis: faciēs somnū. Et iduȝ q̄dē plurimi est iuuamēti. est eīn exiccatiuū sine mordicatiōe. et in ip̄o est stipticitas pua. Et de paucitate eiꝰ est q̄ ipsum non mordicat vlcera mala. Decoratio. Cū melle super vestigia pcussiōis ꝯfert. et ꝯsolidat panariciū vlcera tū. Et cū in vino ponit̄ sup capillos cadētes ꝓhibet casum eoꝝ. Apo. bot. Cōfert apatibꝰ ani et testiculoꝝ. et ꝓpue apatibus lacertoꝝ qui sunt ab vtroq̄ latere lingue cū ē cū melle aut cū vino. Uul. vl. Est conueniens vlceribus difficilis consolidationis: et proprie in ano: et virg. i: et naso: et ore: et fistulis. Egritu. iunctu. Confert doloribus iuncturarum. Egri. cap. Mundificat supfluitates colericas que

sunt i capite. Et qñ linit̃ sup frōtē cū oleo rosaceo cō
fert sode ⁊ sanat eā. Et ꝯfert vlceribꝰ nasi ⁊ oris. Et
ē ex medicinis ꝯferētibꝰ ꝯtusiōi nasi ⁊ auris: ⁊ apati
bus lacertoꝝ q̄ sunt i vtroq̧ latere ligue linitꝰ cū vi
no ⁊ melle. Et i meᵃ antiq̄ aloes solutiōe educit co
lerā nigrā. Et ꝯfert melic. Et aloes q̄dē ꝑsicū acuit
rōez. ⁊ acuit os stōi. Egri. ocli. ¶ Cōfert vlceribꝰ ocli
⁊ apatibꝰ eiꝰ: doloribꝰ eiꝰ: ⁊ cursui lachrymalis āgu
li. ⁊ exiccat hūiditatē eiꝰ. Egri. nu. ¶ Mūdificat sup
fluitates colericas ⁊ flaticas q̄ s̄t i stō. ⁊ qñ bibūtur
ex eo duo coclearia cū aq̄ frā aut tepida ifringit ap
petitū falsuꝫ ⁊ corruptū. Et ē ꝯueniēs adustioni ⁊ in
flamatiōi factis i vna ex caliditate colere in stō. Et
qñ assumunt̃ de eo in mane ⁊ sero pillule ꝑmixte cū
rectificantibꝰ ipꝫ soluūt vētrē ⁊ nō corrūpit cibū. Et
qñq̧ ꝯfert doloribꝰ stomaci i die vna. Et apit opila
tiōes epis. sꝫ ipse ledit epar. Et aufert icteritiā soluē
do ipam. Egri. expl. ¶ Aureꝰ ⁊. 5. de eo cum aq̄ cala
soluūt. Et tres aurei mundificāt cōplete ⁊ tempate:
duo aurei cū aq̄ mellis educūt flegma ⁊ colerā solo
ne. Et cū ponit̃ i medicinis solutiuis expellit nocu
mētū eaꝝ a stō. Et ipꝫ est ꝯueniēs solutiuis alijs stō
Et ille q̄ est ablutꝰ debilioris est solonis: sed est ma
gis ꝯferēs stomaco. Et permixtio ipsiꝰ cū melle mi
nuit virtutē eiꝰ: adeo vt forsitā nō soluat attrahēdo
sed extrahat qđ ei obuiat. cū tñ virtꝰ eiꝰ qđ purū est
nō penetret ad illa q̄ in corpore sunt lōginq̄: imo nō
ꝑtrāseat epar. Et qñ arabicꝰ in potu sumit̃ cōturbat
⁊ facit dolorē vētris pūgitiuū ⁊ soluit: ⁊ remanet vir
tus eius in tunicis stōi i die vno ⁊ duobꝰ diebꝰ. Da
re aūt aloē in potu in diebꝰ frigoris est timorosum.
qñq̧ eñ educit sanguinē solutiōe q̄liscūq̧ sit aloes:
⁊ q̄cūq̧ aloes. Et qñq̧ ponit̃ cū vino dulci sup emor
roydas eminētes ⁊ fissuras i ano. ⁊ abscindit sangui
nē currētē ex eis. Et sanat apata ani: ⁊ virge linitꝰ cū
vino. Qñ dat̃ ad potādū i diebꝰ frigoris timet̃ ꝙ fa
ciat solone exire sanguinē. Permutaᵒ. ¶ Loco eius
ponit̃ duplū ipsius de licio.

¶ De arundine. Cap. lxviij.

ARūdo. Nā. Est vehemētis ifrātionis. Et cinis
eiꝰ ē calidꝰ. Opa. pro. In radice eiꝰ ē abstersio
pauca sine acuitate. ⁊ i folijs ipiꝰ. Et. Decora. ¶ Cor
tices ipsiꝰ ⁊ radix eiꝰ ꝯferūt alopitie. Et cortices ipiꝰ
⁊ radix abstergūt sordes. Et radix eiꝰ cū cepa silue
stri extrahit carni ifixa. Apo. bot. ¶ Ponunt̃ folia eiꝰ
sup herisipilā ⁊ ꝯferūt. Egri. iūc. ¶ Sedat torsioneꝫ
neruoꝝ. Egri. capi. ¶ Lanugo que est flos eiꝰ qñ ca
dit in aurē facit euenire surditatē qñ inuiscat̃ et nō
egredit̃. Egri. expl. ¶ Prouocat vrinā ⁊ mēstrua. Ue
nena. ¶ Cōfert mordicatiōi scorpionis.

¶ De abrotano. Cap. lxix.

ABrotanū. Natura. Est calidū i pmo siccū in se
cūdo. Opa. pro. ¶ Est subtile amaꝝ. ⁊ in ipo ē
terreitas ⁊ subtiliatio. Inq̄t. G. flos eiꝰ ē magis ad fi
nem deueniens q̄̄ absinthium ⁊ in ipso est apertio.
Decora. ¶ Illud quod est adustū cōfert alopitie ꝓ
prie. ⁊ cū alkerua. aut oleo de raphano. Et abrota
nū q̄dē cōfert ad hoc vt nascat̃ barba que est tarde
natiuitatis qñ decoquit̃ cū q̄busdā oleis ꝓp suā ap
tionem. Et constringit sanguinē gingiue. Apo. bot.
¶ Resoluit apostemata flegmatica ⁊ cū decoquitur
cū cydonijs. Confert apostematibus difficilis reso
lutionis. Uul. vl. ¶ Nō est conueniens vlceribus re
centibus: immo mordicat ea. Egri. iūc. ¶ Eius deco
ctio cōfert cōtusioni neruorū ⁊ sciatice antiq̄ ⁊ diffici
li. Egri. capi. ¶ Quando coquitur cum oleo calefa
cit caput ⁊ remouet frigiditatē eius. Egri. pec. Eiꝰ
decoctio confert difficultati anhelitꝰ ⁊ dilatatiōi. Et
qđ de eo meliꝰ est. est decoctio eius quod est in ipso
superius. Egri. nu. ¶ Quando decoquitur cuꝫ oleo
calefacit stomacū ⁊ remouet frigiditatē eius. Egri.
pec. ¶ Prouocat menstrua ⁊ extrahit fetuꝫ: ⁊ frang
it lapidē vesice ⁊ renū. Et oleū eiꝰ cōfert coartatio
ni matricis ⁊ difficultati vrine. Febres. ¶ Confert ri
gori si comprimendo ex eo cū oleo fit inunctio. Ue
nena. ¶ Qñ bibit̃ cū vino cōfert venenis. ⁊ qñ sterni
tur interficit vermes venenosos immo fugat eos.

¶ De arbore marie. Cap. lxx.

ARbor marie q̄d est. Est buchormarien: ⁊ iaꝫ di
ctū est de ea. ⁊ est triū spērū. vna spēs eiꝰ ē sine
fructu: ⁊ due cū fructu. Opa. pro. ¶ Confert coriȝe
frē. Egri. ocli. ¶ Cōfert descēsui aq̄ in oculū.

¶ De alumine. Cap. lxxi.

ALumē q̄d est. Inq̄t Dia. spēs aluis sunt pluri
me. Sꝫ ille q̄ ex eis in curā medicine igrediū
tur sunt tres: scissum: hūidū: ⁊ rotundū. Scissum ꝓa
est aliamenti: ⁊ est albū ad citrinitatē declināns. ⁊ sti
pticū in quo est acetositas: ⁊ est quasi sit flos alumi
nis. Et inuenitur species petrosa in qua nō inuenit̃
stipticitas apud gustum. Et ipsum quidē nō est de
genere aluminis. Nā. ¶ Est calidū ⁊ siccum ad ter
tium. Opa. pro. ¶ In ipso est ꝓhibitio ⁊ exiccatio. Et
ꝓhibet fluxionē sanguis. Et prohibet cursum sup
fluitatū ⁊ effusionē eaꝝ. Et eius stipticitas maior est
stipticitate bedeoard ⁊ proprie corticis ⁊ radicis eiꝰ
Et silr̄ est fortius omni re eius. Decora. ¶ Cū aqua
interficit alcarab ⁊ pediculos ⁊ fetoreꝫ oris. Uul. vl.
¶ Cum fece vini tantundem aluminis desiccat vul
nera difficilia ⁊ herpetē estiomenū. Et cū sui ponde
re sui de sale gēma ꝯfert corrosiōi. ⁊ adustioni ignis.
Egri. capi. ¶ Eius decoctio confert quādo ex eo col
luitur os dolori dentium.

De aneto. Cap. lxxij.

ANetū. Natura. Eiꝰ calefactio est inter 2ᵐ et
tertiū. Et eiꝰ exiccatio inter pmū ⁊ 2ᵐ. Et quā
do aduritur fit eius exiccatio in secundo. Opa. pro.
¶ Est maturatiuum frigidorum humorum. ⁊ seda
tiuū doloꝝ ⁊ carminatiuuꝫ ventositatū. Et silr̄ eius
oleū. Et in ipso est lenificatio vltima. Et eius cōple
xio est propinqua maturatio apitiua. Et quod siccū
est vehementioris est resolutionis. Apo. bot. ¶ Est
maturatiuum apostematum. Uul. vl. ¶ Eius cinis
confert vlceribus tremulis. Egri. iūc. ¶ Oleum eius
cōfert doloribus neruorū ⁊ similiū. Egri. capi. ¶ Fa
cit somnum proprie. Et eius succus ꝯfert dolori au
ris melācolico. Et exiccat hūiditatē aurꝭ. Egri. ocli.
Assiduatio cōmestiōis eiꝰ debilitat visuꝫ. Egri. pec.
Anetum ⁊ semen eius lac abundare facit. ⁊ proprie
in sorbitionibus lenibus. que multiplicant lac. Egri
tu. nut. ¶ Confert singultui facto ex repletione cibi

Indst. S. ⁊ nocet nō: ⁊ i semie ei⁹ ⁊ flore ē vomitatio Egri. expul. ¶ Confert dolori vētris pungitiuo: ⁊ interfecat spma qn̄ fit clystere ex eo: aut sedet in ipo Et eius semen abscindit emorroidas ortas. et eius cinis est bonus ano ⁊ virge ⁊ testiculis.

¶ De adipe. Cap. lxxiij.

Adeps. Na. ¶ Adeps anatis ē calidior ⁊ siccior deinde adeps castrati. Et adeps castrati decrepiti est leuior. Opa. pro. ¶ Adeps anatis est subtilis valde. ⁊ est calidior adipe galline. Et adeps galli ⁊ adeps cerui sunt vehemētioris calefactiōis. ⁊ adeps vacce est media iter adipē leoninā ⁊ capunam. Et adeps adib est subtilis. Et adeps masculi in oibus eis est fortior. Et adeps decrepiti ē melior vl' leuior Et adeps capina ē magis stiptica oibus. Et adeps hircina est vehemētioris resolōis. Decora. ¶ Adeps vrsi ⁊ adeps anseris ꝯferunt alopitie. et adeps asini valet ad vestigia cutis. Et adeps anseris valz ad fissuras faciei ⁊ labij. Apo. bot. ¶ Adeps porci valz ad apata ⁊ adeps leōis resoluit durities apatū. Uul. vl. ¶ Adeps porcina valet ad adustionē ignis. Egri. capi. ¶ Adeps anseris sedat dolorē auris: Et silr adeps vulpis. ipsa eni est innatiua ad illud valde adeps galline cōfert apati lingue. Egri. oculi. ¶ Adeps piscis confert aque oculi. et acuit visuz cum melle. Et adeps vipere recēs confert pāno ⁊ aque ⁊ vt nō nascantur pili euulsi ex palpebris. Egri. iūc. ¶ Adeps cerui confert spasmo. Egri. expul. ¶ Adeps caprina confert mordicatiōi intestinoꝝ qn̄ administrat ⁊ cōfert vlceribus eoꝝ. Et adeps qdē caprina fortior est i cura vlcerū intestinoꝝ q̄ adeps porcina. ⁊ illō est ppter velocitatē ꝯgelatiōis ei⁹. Sz adeps porcina vehemētius sedat mordicationē. Et adeps q̄ est in gibbo cameli suffumigata ꝯfert emorroydib⁹. et oēs adipes leues: sic adipes gallie ⁊ alioꝝ ꝯferunt doloribus matricis. Et ātiq̄ sit eis male. et silr adeps anseris ꝯfert matrici. Uenena. ¶ Adeps porcia ꝯfert puncture aīaliū venēosoꝝ. Et adeps elephātis ⁊ cerui qn̄ fit ex eis linimētū fugāt venēosa. Et adeps capina vl' porcia ꝯfert cātaridib⁹. Et caro cerui ꝯfert spasmo.

¶ De arbore cimicū. Cap. lxxiiij.

Arbor cimicū. Na. ¶ Est frida in pmo ⁊ sicca in ipso. Decora. ¶ Linitur sup excoriationē cum aceto. Uul. vl. ¶ Consolidat vulnera recentia ⁊ linit super excoriationem cuz aceto ⁊ sanat eā Et inuolui tur cortex ei⁹ sup vlnera vl' vlcera ⁊ ꝯsolidat ea.

¶ De alleo. Cap. lxxv.

Alleū qdē ē. Alleū aliō ē domesticū ⁊ est notum aliud ē alleū porrinū. Et aliō siluestre. Et i siluestri qdē sunt amaritudo ⁊ stipticitas. ⁊ est illō qō nolat alleū serpentis: porrinū aūt est cōposite vtutis ex alleo ⁊ porro. Natu. ¶ Est calefactiuū exiccatiuū in tertio vsq3 ad qrtū. et siluestre plus illo. Opera. pro. ¶ Resoluit inflationē. valde ⁊ est vlceratiuū adustiuū cutis Et confert ad mutationē aqrum vel alteratione. Decora. ¶ Bibit decoctio mōtani et interficit lēdes et pediclos et iungit sup eos. Et eius cinis qn̄ linit cū melle sup morpheā ⁊ ocliatiēz oculi ꝯfert. Et ꝯfert alopitie facte ex materijs putridis Apo. bot. ¶ Agit dubelles intrinsecas et cinis eius est conueniens super bothor. Uul. vl. ¶ Exulcerat autem cinis eius Et cū melle sup impetiginē ⁊ scabiē vlcerosam. Et alleū qdem siluestre facit cohere re vulnera fraudulenta qn̄ ponit super ipa recens. Egri. iunc. ¶ Quando ex eo fit clystere cōfert sciatice: qm̄ solone educit sanguinē: ⁊ humorē colericuz Egri. capi. Alleū facit soda. Et decoquit alleuz ⁊ assat ⁊ sedat dolores dentiū: Et collutio oris ex decoctione eius ꝯfert etiā dolori dentiū: ⁊ ppie qn̄ permiscet ei olibanū. Egri. oculi. ¶ Debilitat visum et attrahit bothor in oculum. Egri. pec. ¶ Clarificat vocem ⁊ guttur decoctum: ⁊ confert tussi antique ⁊ doloribus pectoris ex frigore ⁊ extrahit sanguisugas ex gutture. Egri. nut. ¶ Confert tumori ⁊ proprie decoctio qua xpiani vtunt q̄ fit cum oliuis ⁊ nuce. Egri. expl. ¶ Qn̄ sedet in decoctiōe folioꝝ allei ⁊ crariū eius puocat vrinā ⁊ menstrua ⁊ exhit secūnā. Et silr qn̄ supponit ⁊ bibit. Et silr cibus xpianorū pdict⁹ fact⁹ ex eo ꝯfert valde: Et qn̄ terit de eo qntitas aurei cū aq̄ mellis exhit sl'a. ⁊ ipsum extrahit vermes. Et in ipso ē solutio nāe: ei⁹ aūt opatio in coitu est: qm̄ ipsuz ppter vehemētiā sue exiccatiōis ⁊ resolutiōis qnz nocet. q; si decoquat i aq̄ dōec ei⁹ acuitas resoluat nō elōgat qn sit illō qō de eo remāet i elixatura ei⁹ pauce calitatis qō nō exiccat. Et gnat ex eo mā spmatis: ita vt pōat mās flegmaticas i cō plonib⁹ flegmaticis cinerē ⁊ nō possit eas carminare Et qn̄ i venis ꝯuertit i vētositates nō elōgant quin adiuuet ad desideriū coit⁹. Uenena. ¶ Cōfert puncture aīaliū venenosoꝝ ⁊ morsui serpētū qn̄ bibit cū vino. et nos qdē iā expti sum⁹ illō i h⁹. Et silr morsui canis rabidi. Et qn̄ fit ēpl'z ex alleo ⁊ folijs fic⁹ ⁊ cīmīo sup morsū mugali ꝯfert.

¶ De altea. Ca. lxxvj.

Altea qdē est. Nomē ei⁹ in greco deriuatū est ex noīe pluriū iuuamētoꝝ. Natu. ¶ Calid est cuz equalitate. Opera. pro. ¶ In ipsa sunt lenificatio: ⁊ maturatio ⁊ mollificatio: ⁊ resolutio: ⁊ semen ⁊ radix ipsi⁹ sunt in virtute eius ⁊ fortiora plm ⁊ magis exiccatiua subtiliatiua. Decora. ¶ Linitur sup morpheam cū aceto. ⁊ sedet in sole ⁊ semē ei⁹ est fortius in illo. Apo. bot. ¶ Mollificat apata et phibet ea. ⁊ resoluit sanguinea. Et maturat vulnera. Et cōfert apatib⁹ inflatis ⁊ scrofulis. ⁊ supponit cum gūma alboti ad duritiem matricis. et ponit cuz caulib⁹ sup scrofulas. Egri. iunc. ¶ Sedat dolorē iuncturarum et ppie cū adipe anseris. Et cōfert sciatice ⁊ tremori ⁊ attritioni medij lacertorū. et extēsioni neruoruz Egri. capi. ¶ Qn̄ fit ex ea empl'm confert apatibus que sunt in glādib⁹ aurium. Egri. oculi. ¶ Resoluit tumorē et inflatiōem q̄ fiūt in palpebris. Egri. pec. ¶ Confert semē eius tussi cal'e antique ⁊ facilē efficit sputū. ¶ Et phibet sputū sanguinis cū virtute sue stipticitatis q̄ est in ipo: Et cōferūt folia ei⁹ apatib⁹ mamille: Et ponit in emplis pleuresie ⁊ pipneumonie. Egri. nut. ¶ Eius gūma sedat sitim. Egri. expl. ¶ Decoctio radicis ei⁹ cōfert qn̄ bibit ardori vrine et ardori intestinoruz ⁊ etiam apatibus ani. Et silr folia eius ⁊ silr solutioni male. Et supponit semen eius cū gūma alboti ad duritiē matricis et coartationē eius. Et silr decoctio eius solūmō: Et mūdificat

sup̄fluitates fecū et decoctio radicis ei⁹ qñ dat̄ i po
m cū vino ꝯfert difficultati vrine ⁊ lapidi: ⁊ ꝓprie se
mē ei⁹. et gūma retinet ventrē. Uenena. ℱ Qñ linit̄
cū aceto ⁊ oleo ꝓhibet nocumentū venenosorū ver
miū. Et ꝯfert decoctio ei⁹ cū aceto cōmixto aut cum
vino puncture apis: ⁊ illd̄ fit leniēdo sicut existimo.

¶ De aphodillo. Cap. lxxvij.

Aphodilus qd ē. Folia ei⁹ sunt sicut folia por-
ri de sceni: ⁊ hʒ crus planū sup̄ cui⁹ caput est
flos ⁊ hʒ radices lōgas rotundas sicᷓ glās ⁊ ē acris.
Natu. ℱ Est calidus ⁊ sicc⁹. Quidā v̄o dixerūt ꝙ est
frigidus ⁊ hūidus ⁊ elōgati sunt. Opa. pro. ℱ Est ab
stersiuus resolutiuus et ꝓpue radix ei⁹: et qñ terit̄
fit calefactiu⁹ ⁊ exiccatiuus. ⁊ plus eo radix eius. et
virtus ei⁹ est sicut virtus draconte crispe. Decora.
ℱ Confert alopitie ⁊ serpigini ⁊ ꝓprie cinis radicis
eius. Et qñ linit̄ ad auginētū morphee albe ⁊ sedet̄
in sole cōfert. Apo. bot. ℱ Radix eius cum fece vini
ponit̄ sup̄ apāta glandiosa oīa: ⁊ sup̄ carbunculos.
Et qñ ex ea fit emplr̄m cū farina ordei ꝯfert in ince-
ptione apātum calidoꝝ. Uul. vl. ℱ Cum ponitur ra
dix eius cū fece vini sup̄ vlcera fraudulēta sordida
cōfert eis. Egri. iūc. ℱ Cōfert cōtritiōi lacertoꝝ ⁊ cō
torsiōi. Egri. capi. ℱ Qñ distillat̄ succ⁹ ei⁹ solus: aut
cum ture ⁊ melle ⁊ myrrha et vino confert saniei in
aure. Et qñ distillatur in aurem aduersam dolori
molaris cōfert dolori molaris. Egri. oculi. ℱ In suc
co radicis eius est iuuamentum ad oculum. Egri.
pec. ℱ Cuʒ sumitur in potu de eo pondus aure. cum
vino: confert dolori vtriusq̄ lateris ⁊ tussi: Eius ra
dix cum fece vini est bona apāti bus mām̄ille. Egri.
nut. ℱ Confert ictericie. Egri. expul. ℱ Prouocat vri
nam ⁊ menstrua: et eius fructus et flos qñ in potu
dantur cū vino soluunt. Et ex radice eius cū fece vi
ni fit emplr̄m apāti testiculoruʒ. Uenena. ℱ Dant̄ de
eo tres aure. ad morsum v̄miū venenosoruʒ. Et qñ
dant̄ ad bibendum fructus ⁊ flo- eius in vino con-
fert magnifice mordicationi scorpionis: et hn̄tis q̄-
dragintaquatuor pedes cum hoc ꝙ soluit.

¶ De aceto. Cap. lxxviij.

Acetum. Nā. Est compositum ex caliditate et
frigiditate: ⁊ ambe sube sunt subtiles: ⁊ frā q̄-
dē est magis dn̄ans: Et illud in q̄ est acredo ē cali⁹.
Si v̄o nō est: est fridius ⁊ humidi⁹: et decoctio mi-
nuit de ei⁹ fritate aliq̄d. Opa. pro. ℱ Est fortis exic-
cationis: Et ꝓhibet effusiones mācrum ad interio
ra. Et subtiliat ⁊ icidit. Et qñ bibit̄ aut effundit̄ sup̄
fluxū sanguis si est exterius ꝓhibet ip̄m. Et ꝓhibet
apā vbi est p̄paratio vt accidat. Et adiuuat ad di-
gōnē: Et diuersat̄ flegmati. Et ip̄ʒ ē ꝯferēs colerici.
Et nocēs melicis. Decora. Linit̄ cū melle sup̄ vesti
gia sanguis: et ꝯfert. Uerū ip̄i⁹ multitudo ꝯtrinat.
Apo. bot. ℱ Prohibet aduentū apātuʒ: ⁊ ambulatio
nē cācrenaꝝ. Et sanat herisipillā cōmestum ⁊ bibi-
tū: ⁊ linitū. Et ꝓhibet ambulationē apātꝫ ois. Et cō
fert panaritio ⁊ formice ⁊ herisipille: qñ ex eo linīūt̄
et ꝓhibet vt nō eueniat apā. Uul. vl. ℱ Qñ ponit̄ su-
per vulnera lana infusa in aceto ꝓhibet ea apāri.
Et cōfert vlcerib⁹ ambulatiuis. ⁊ scabiei ⁊ lverigini
Et cōfert adustioni ignis velocius oi re. Egri. iunc.
ℱ Est nociuū neruis. Et qñ embrocat̄ sup̄ podagrā
cum sulfure confert. Egri. capi. ℱ Qñ miscet̄ cū vn
cto olei: aut oleo rosaceo: ⁊ ꝯquat̄: et effundit̄ in
eo lana nō abluta ⁊ ponit̄ sup̄ caput cōfert sode ca
lide ⁊ fortitudini ei⁹. Et silr̄ embrocatio ex eo: ⁊ oris
collusio ⁊ ꝓprie cū alumie ꝯfert motui dētiū. Et va
poratio aceti cali ꝯfert difficultati audit⁹ ⁊ acuit ip̄ʒ
Et aperit opilationeʒ colatoriȷ̄ fortiter. Et resoluit
sonitū. Egri. oculi. ℱ Linit̄ cū melle sup̄ occultationē
sanguinis q̄ est sub oculo: sʒ ei⁹ assiduatio debilitat
visuʒ. Egri. pec. ℱ Minorat vuā ⁊ abscindit gargaris
mus ex eo fluxū humoris ad guttur. Et sanat vuaʒ
q̄ cecidit. Et sorbet̄ ad sanguisugas ⁊ ad tussim an
tiquā. aut difficultatē dilatatiōis calefactum. Egri.
nut. ℱ Est cōueniens stō calo ⁊ hūido disrumpēs ap
petitū: et adiuuās ad digerendū: ⁊ totuʒ illud est: q
preparat stōm. Et vaporatio aceti resoluit hydropi
sim: sed eius assiduatio qn̄ʒ adducit ad hydropisiʒ.
Egri. expul. ℱ Infrigidat mr̄icem ⁊ fit clystere ex eo
calefacto ⁊ sale ad vlcera itestinoꝝ āb ulatiua post
clystere lenitiuū. Uenena. ℱ Effundit̄ sup̄ morsus ve
nenosoꝝ ⁊ ꝯfert ei q̄ in potu sumpsit opiū ⁊ misqua
mū. Et acetū assūptū de vua agresti cū sale confert
morsui cāis rabidi ⁊ reliq̄s: ⁊ qn̄ʒ bibit̄ calefactuʒ
post medicias mortales ⁊ ꝯfert. ¶ De auro. lxxix.

Aurū. Natura. Est equale subtile. Opera. pro.
ℱ Limatura eius ingreditur in medicinis me-
lanconie. Et meli⁹ cauteriū: ⁊ velocius sanabile est
qd̄ fit cum cauteri o auri. Decora. ℱ Retentio ipsius
in ore remouet fetorem oris. Et ingredit̄ limatura
ei⁹ in medicinis alopitie ⁊ serpiginis liniēdis ⁊ i eis
q̄ bibunt̄. Egri. oculi. ℱ Confortat oculum in alco-
col positū. Egri. pec. ℱ Confert doloribus cordis et
tremori ⁊ ipsius ⁊ malitie anime ⁊ ei q̄ solus loquit̄.

¶ De aromatico. Ca. lxxx.

Aromaticum qd est. Diccm⁹ in caplo calami
aromatici. Egri. nut. ℱ Dicit̄ ꝙ nō est res me-
lior eo ad adustionē ignis cū oleo ro. ⁊ aceto. Et cō
fert apātibus stomaci ⁊ epatis ⁊ hydropisi.

¶ De agarico. Ca. lxxxi.

Agaricū qd est. Inq̄t fili⁹ mesangue ē masclus
⁊ femina. Et est agaricū qd̄ est silē radici anni
dē. sʒ exterior ps ei⁹ nō ē rara sicᷓ exterior ps radicis an
iudē. Et dixerūt q̄dā ꝙ gn̄at̄ in arbore corrosa sʒ se
mitē putrefactiōis ⁊ corruptiōis: ⁊ i sapore ei⁹ sunt
acredo ⁊ stipticitas ⁊ ei⁹ suba ē aerea terrea subtil.
Electio. ℱ Illd̄ ē meli⁹ qd̄ ē albū velocit̄ frāgibile po
rosuʒ valde plēas hn̄s extremitates i cui⁹ amaritu
dīe iuenit̄ dulcedo: ⁊ fractū hn̄s frusta supposita ⁊ ē
femia. ℱ Illd̄ v̄o qd̄ ē masculū nō ē bonū. rourū ⁊ ni
grū ābo sunt mala valde. Natu. Calr̄m in p̄mo sicci
in 2°. Opa. pro. ℱ Est resolutiuū incisiuū grossorum
hūoꝝ. apritiuū oiuʒ opilationū subtiliatiuū. Et dixe
rūt q̄dā qd̄ in ipso ē v̄tus stiptica ⁊ in p̄n⁹ gustus sui
est q̄si dulcedo. deinde amaritudo. Apo. bot. ℱ Cō
fert apātib⁹ oibus. Egri. iunc. ℱ Datur in potu cum
syrupo acetoso ad sciaticā. Et est ex eis que mūdifi
cant superfluitates neruorum proprietate que est
in ipso. Et confert egritudinibus lacertorū et casui
Et potio ex illo sit tres aurateo: et cum adest febris

tunc vel cũ mellicrato aut iuleb. Egri.capi. ¶ Confert patiẽtibus epilepsiã: ⁊ mundificat supfluitates cerebri ꝓprietate que est in ipso. Egri.pec. ¶ Cõfert asmati ⁊ vlceri pulmonis qñ in potu daꝛ cum rob. Et sit potio ei⁹ vsq̧ ad aur.i. Et qñ ex eo in potu dãtur tres annulat cum aqua cõfert sputo sanguinis ex pectore. Egri.nut. ¶ Confert icteritie. Et daꝛ ad bibendum cum oximelle ad apã splenis: ⁊ qñ soluz masticaꝛ ⁊ degluꝛ cõfert dolori stõi: ⁊ eructuationi acetose: ⁊ daꝛ in potu de eo ad dolorẽ epatis aure⁹. Egri.expul. ¶ Solone educit humores grossos diuersos melie. ⁊ flegmatis ⁊ cole ru. cũ sumiꝛ ex eo ab aur.i. vsq̧ ad.2. ꝓpe cũ mellicrato. et qñq̧ iuuat medicinas solutiuas: ⁊ facit eas ꝑuenire vsq̧ ad extrema corporis. Et ꝓuocat vrinã ⁊ mẽstrua ⁊ sedat dolorẽ renũ: ⁊ eius potio ad illud est aure⁹. Et ꝯfert ꝑfocatiõi matricis. Febres. ¶ Cõfert tremori ⁊ febribus antiq̄s grossis qñ bibiꝛ ex eo aure⁹ cũ vino: ⁊ vsq̧ ad dragmã. Uenena. ¶ Qñ ex eo in potu daꝛ cum vino vsq̧ ad aur. est magni iuuamẽti ad illud: ⁊ fit ex eo empl'm ad puncturã vermiũ veneni frigidi.

¶ Capl'm de l'ra.b. ¶ De blacte bizãtie. lxxxij.

B Lacte bizãtie q̃d est. Sunt frusta silia vnguibus boni odoris aromatica q̄ administranꝛ in suffumigatiõib⁹. Inq̃t Dia. ẽ de gñe ostracoꝝ. Assumunꝛ ex isula q̄ est in mari indie in loco ei⁹ vbi ẽ spica: ⁊ sunt ex eis q̄ sunt ex mari rubro. ⁊ alie sunt babylonice nigriores ꝑue ⁊ ãbe sunt boni odoris: ⁊ existimo q̧ ille q̄ sunt de mari rubro sunt ille q̄ noianꝛ curascie. Et dr̃ q̧ ipse sunt adherẽtis carnis ⁊ cutis. ⁊ qñq̧ cadit aliq̃d de albedine: ⁊ ꝑsime eaꝝ sunt mechie ⁊ exiunꝛ ex gedde: ⁊ iste q̃ medicanꝛ ⁊ purgãtur ⁊ fiũt bone. Electio. ¶ Ex eis meliores sunt ille q̄ ad albedinẽ declinãt inuẽte i mari rubro: ⁊ i aliemẽ ⁊ duob⁹ marib⁹. Sz babylonice sũt nigre ꝑue valde Uẽditores ṽo medicinarũ dicũt q̧ bone ex eis sunt duoꝝ mariũ. deide mechie. deide algeddin. ⁊ fortasse aliq̃d cadit ex eis ad albedinẽ. Nã. ¶ Cal'a sunt ⁊ sicca in scd̃o. ⁊ eaꝝ siccitas fortasse vicina est tertio. Opa.pro. ¶ Sunt subtiliatiue. Egri.capi. ¶ Earum suffumigatio ꝯfert epilepsie. Egri.expul. ¶ Ipsarum suffumigatio exiccat illã q̄ hz ꝑfocationẽ matricis. Et cũ bibunꝛ cũ aceto mouẽt vẽtrẽ q̃cũq̧ gen⁹ earum fuit.

¶ De ben. Cap.lxxxiij.

B En q̃d est. Est semẽ magnũ mai⁹ cicere d̃clinãs ad albedinẽ q̃dã. ⁊ hz medullã lenẽ vnctuosã. Natura. ¶ Cal'm. in tertio: siccũ in scd̃o. Opera.pro. ¶ Est mundificatiuũ ⁊ ꝓprie ipsius medulla ⁊ incisiuum humiditatũ grossaꝝ: Et apit cũ aceto ⁊ aq̃ opilatiões visceꝝ. Et in arbore ipsi⁹ est amaritudo pl⁹ ⁊ stipticitas. Et ꝓpter illud est in ipso ṽtus cauterizatiua: ⁊ ei⁹ cortex est stiptic⁹ plus: ⁊ oleũ ipsi⁹ nõ euacuaꝛ a stipticitate. ⁊ in ipso toto est abstersio ⁊ icisio. Decora. ¶ Semẽ ei⁹ ꝯfert lẽtiginib⁹ magnis ⁊ ꝑuis. ⁊ pãno ⁊ morphee. ⁊ vestigijs vlceꝝ. ⁊ silr̃ eius oleuz. Apo. bot. ¶ Cõfert apãtibus duris oĩbus cum ponit in emplis ⁊ verrucis. Uul.vl. ¶ Cõfert cum aceto vlcerationi ⁊ scabiei vlcerate ⁊ excoriationi. ⁊ cõfert bothor lacteis ⁊ sahafati. Egri.iun. ¶ Calefacit neruos: ⁊ lenificat spasmum ⁊ duritiem neruorũ ⁊ ꝓprie oleum eius. Egri.cap. ¶ Abscindit fluxũ sanguinis stipticitate sua ⁊ cõuenit oleũ eius dolori auris ⁊ sonitui q̄ est in ipsa ꝓprie cũ adipe anatis. Et decoctio eius cõfert dolori dentium cum os ex ea colluiꝛ. Egri.nut. ¶ Cõfert duritiei epatis ⁊ splenis qñ bibiꝛ cũ aceto mixtũ ex eo põdus duaꝝ.3. ⁊ qñ cõiũgitur frumẽto aut farina lolij: ⁊ aqua alzaratum aut farina herbi. aut lupini. ⁊ fit ex eo emplz spleni. ⁊ ipsum q̃dẽ ẽ malũ stõ faciẽs nauseã. ⁊ si bibiꝛ ex eo aureus.j. cum melle facit vomere fortiter. Et soluẽdo educit. ⁊ silr̃ ei⁹ fruct⁹. Egr.expl. ¶ Aure⁹.5. ei⁹ soluẽdo educit flegma crudum cum bibiꝛ cum melle. Et silr̃ eius oleum ⁊ silr̃ cum supponiꝛ licinium infusuz in ipso. Permutatio. ¶ Loco eius ponitur quantuz ipsum est de rubea: ⁊ medietas sui de cortice cassieligñee: ⁊ decima põderis eius de mace.

¶ De bedeoard. Cap.lxxxiiij.

B Edeoard q̃d est. Est spina alba. ⁊ est silis alhaseiteti. verũtñ est vehemẽti⁹ alba: ⁊ hz lõgiores spinas: ⁊ silanꝛ spine eius folijs amomi. verũtñ sunt subtiliores ⁊ vehemẽtius albe. ⁊ ei⁹ q̃ stipes qñq̧ ꝑuenit ad duos cubitos. ⁊ eius flos est purpureus. ⁊ semẽ ipsi⁹ est sicut semẽ cartami. verũtñ est vehemẽtioris rotũditatis. Natura. ¶ In radice ei⁹ est infrigidatio ⁊ exiccatio cũ resolone q̃dã. Semẽ ṽo ei⁹ est cal'm ⁊ subtile: ⁊ dixerũt q̃dã q̧ tota est cal'a valde. Opa.pro. ¶ In ipsa est virtus resolutiua ⁊ apitiua: ⁊ ꝓprie in semine eius ⁊ in ipsa est retẽtio fluxus sanguinis ⁊ eius retẽtio est eq̃lis. Apo.bot. ¶ Cõfert apãtibus flegmaticis ꝓpꝛ illud q̃ est in ipso de resolone ⁊ ꝯctiõe q̄re fiat ex ea empl'm ⁊ ex radice ei⁹ ꝓprie. Egri.iunc. ¶ Cõfert spasmo propter illud q̃ est de cõtractione equali cũ resolutione: ⁊ semẽ eius cõfert infantibus qñ bibunt ipsum ꝓpter corruptionem in motibus lacertoꝝ. Egr.cap. ¶ Collutio oris facta ex succo eius sedat dolorẽ dentium. Egr.pec. ¶ Confert sputo sanguinis ⁊ ꝓprie eius radix. Egr.nutri. ¶ Confert debilitati stomaci ⁊ aperit opilões. Egri.expul. ¶ Confert solutioni antique ⁊ precipue stomatice. ⁊ proprie radix eius est prouocatiua. Febres. ¶ Ualet febribus flegmaticis lõgis ⁊ ei⁹ cã est debilitas stõi ⁊ oĩbus febrib⁹ antiq̄s. Uenena. ¶ Cõfert si masticeꝛ: ⁊ postea supponaꝛ pũcture scorpiõis. Attrahit.n. venenũ: et si bibiꝛ semẽ eius ꝯfert morsure venenosoꝝ reptiliuz. Permutatio. ¶ Loco eius in febribus ponitur fumus terre.

¶ De balsamo. Cap.lxxxv.

B Alsam⁹ q̃d est. Est arbor egypti nascẽs in loco qui dicitur oculus solis tãtum: cuius folia ⁊ odor ruthe silanꝛ. sz tñ ipsa declinat ad albedinẽ. et eius statura est statura arboris euici. ⁊ eius quidez oleũ est melius semine ipsius. et semẽ fortius ligno ipsius in oĩbus modis eius. Eius ṽo oleũ sumiꝛ ita vt incidaꝛ cũ ferro post ortuz ascerahe. et aggregaꝛ q̃ de eis resudat cum cotto. Et neq̧ ptrãsit in anno quod est inter quinquaginta vsq̧ ad sexaginta lib. Electio. ¶ Experientia olei ipsius est congelatio lactis statim cum super ipsum distillatur: et permixtio eius cũ aqua: et inspissatio ipsius: et cõseruatio sue soliditatis in aqua: et ablutio ipsi⁹ a coto et

subtilitas odoris eiꝰ. Adulteraẛ aũt cũ oleo de pino ⁊ masticino: ⁊ cera dissolutis in oleo de alcanna. Et qđ ex eo meliꝰ est: est recēs: grossum aũt ⁊ veterꝰ nõ hȝ ꝟtutē. Natura. ¶ Eiꝰ lignũ est calm ⁊ siccũ in scđo: ⁊ ipsiꝰ semē est calidiꝰ eo paꝝ: ⁊ oleũ eiꝰ est calidiꝰ vtrisqȝ: ⁊ est in pͥnͦ tertij calȝ: ⁊ nõ est in ipso de calefactiõe qđ existimāt. Opa. pro. ¶ Apit opilatiões. et cõfert visceribꝰ grossis. Vul. vl. ¶ Mũdificat vlcera ꝓ pue cum ireos. ⁊ extrahit fracturas ossium. Egritu. iũc. ¶ Cõfert sciatice bibitum ⁊ propter spasmum bibitur eius decoctio. Egri. pec. ¶ Confert vlceribꝰ capitis ⁊ mũdificat ipȝ ⁊ ꝯfert epilepsie ⁊ ꝟtigini. Egr. oculi. ¶ Abstergit pānum eius ipsum ⁊ eius oleuȝ. Egri. pec. ¶ Lignum eius ⁊ ipsius semen conferunt dolori vtrorũqȝ laterum ⁊ confert asmati grosso ⁊ stricture anhelitꝰ ⁊ dolori pulmonis: ⁊ cõfert semen eiꝰ ꝑipneumonie frigide ⁊ tussi: ⁊ silr ipsiꝰ oleuȝ ⁊ ad summũ est iuuatiuũ viscerũ que sunt super myrach. Egr. nu. ¶ Cõfert debilitati digẽnis ⁊ ipsiꝰ decoctio dissoluit malitiā digestiõis ⁊ mũdificat stõȝ ⁊ cõfortat epar. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinā ⁊ confert dolori pungitiuo. ⁊ confert doloribus matricis. ⁊ exiccat humiditates eius vaporatum ⁊ bibitũ: ⁊ confert frigori ipsius: ⁊ extrahit embryonē ⁊ secũdinā. ⁊ confert cũ ex eo fit suffumigatio oibꝰ doloribꝰ mͣtricis: et ipsiꝰ decoctio aperit os mͣtricis: ⁊ cerotũ ex ipso cum oleo rosaceo ⁊ cera cõfert frigori mͣtricis. ⁊ est iuuatiuum difficultati vrine. Febres. ¶ Eiꝰ oleũ aufert rigores. Venena. ¶ Resistit venenis ⁊ ꝯfert morsure vipere ⁊ eius oleũ cõfert iusquiamo cum bibitur cum lacte: ⁊ venenosis ⁊ ꝓprie scorpionibus.

¶ De been. Ca. lxxxvi.

Been qđ est. Frusta aspera q̄ sunt radices ex siccitate ꝯtracte ⁊ sunt duarũ speru quaruȝ vna est alba: ⁊ altera est rubea. Natura. ¶ Caliduȝ est ⁊ siccũ in secũdo. Decoratio. ¶ Est impinguatiuum. Egri. pect. ¶ Confortat cor valde ⁊ confert tremori cordis. Egri. expul. ¶ Manifeste augmẽtat sperma. Permutatio. ¶ Loco eius ponitur ꝯstum est ipsum tuderi: ⁊ medietas põderis eiꝰ lingue auis.

¶ De berẽgesif. Cap. lxxxvii.

Berẽgesif. est abrotanũ ⁊ ē plāta silis absinthio cui inest humiditas viscosa: ⁊ eiꝰ qdā ē vna spēs thyrsos hñs breuiores ⁊ minora folia. etiā sunt ei folia minuta pua subtilia alba citrina ⁊ appet in estate. Inquit Gal. sunt due herbe vicini saporis nolate hoc noie. Natura. ¶ Calida ⁊ humida est in primo Opera. pro. ¶ Est subtiliatiua aptiua valde: cuiꝰ em plastrũ ꝓhibet attractionez materierum ad mẽbra Egri. cap. ¶ Confert sode frigide loco empli suppo sita ⁊ embrocata: ⁊ in aqua cocta fit magis secura ⁊ ꝯfert opilõni nariũ ⁊ corrize. Egr. expul. ¶ Frāgit lapidē in renibꝰ: ⁊ ꝓuocat mẽstrua sedẽdo in eiꝰ decoctione: ⁊ ꝯfert vlceribꝰ eius ⁊ eijcit secũdinā ⁊ fetuȝ ⁊ cõfert coadunationi oris matricis ⁊ aperit ipsum ⁊ duritiei eius bibita: ⁊ more empli superposita. et potatur ex ea vsqȝ ad. ʒ. v.

¶ De baurach. Cap. lxxxviii.

Baurach qđ est. Est fortiꝰ sale. ⁊ est ex gñe virtutis eius: ȝ stipticitas nõ inest ei. ⁊ qñqȝ aduriẛ in ostraco suꝑ carbones inflāmatos donec assetur. Electio. ¶ Ex eo meliꝰ est armenũ leue laminosum frāgibile spõgiosum albũ: aut purpureũ: aut roseũ mordicatiuũ. Et cõꝑatio qđ affricani ad reliq̄ baurach ē cõꝑatio baurach ad salē: ȝ baurach nõ comeditur nisi ꝓpẛ magnā cām. Et spuma baurach ē subtilior q̄ baurach. et l eius ꝟtute et ex ea melior ē spuma marmorea facile frāgibil. Nã. ¶ Calidũ ē ⁊ siccũ in fine secũdi. et eius siccitas fortasse declinat ad tertiũ. Opera. pro. ¶ Abstergit fortiẛ. lauat et ꝓprie affricanũ. et mũdificat. et excoriat. et incidit humores grossos. Et in baurach qđ est stipticitas pauca cũ abstersiõe bõa ꝓp sui salsedinē. nisi l affricano In eo eñi nõ est stipticitas. ȝ abstersio pura multa. ⁊ in sale est stipticitas. ⁊ nõ est in ipso nisi resolutio pua. Decoratio. ¶ Attenuat capillos puluerizatum suꝑ eos. ⁊ qñ ex eo fit emplm attrahit sanguinē ad illud qđ appet de corpe et facit vt color sit bonus et ꝯfert: ȝ fortasse denigrat eiꝰ plurima comestio colorē. Vul. vl. ¶ Cõfert pruritui ꝓpterea q̄ resoluit virus et ꝓprie affricanũ cũ aceto: et cõfert ēt scabiei. Egri. iũc. ¶ Fit ex eo cerotũ palysi ꝓprie postreme et ꝑcipue cũ iā declarat: et ꝯfert corrosiõi neruoꝝ. Egri. capi. ¶ Cõfert furfuribꝰ. Et cũ spuma eiꝰ cuȝ melle distillaẛ in aurē mũdificat et apit. Et ꝯfert surditati Et cũ vino aut cum syrupo de ysopo ꝯfert sonitui. Egri. nut. ¶ Est malũ stõ corrũpēs ipsum: et affricanũ cõmouet vomitũ: et si nõ faceret vomere ēēt plꝰ lesiuũ humoꝝ stõi q̄ reliq̄ baurach. Et ex eo qdem cũ ficubꝰ fit emplm hydropisi et extenuat eā. Egri. expul. ¶ Soluit cũ supponiẛ. et qñ comediẛ cum rutha et cymino: aut decoctiõe ruthe et aneti sedat dolorē vētris pũgitiuũ. Et cũ hoc et silibꝰ vincit salē. Et bibitũ cũ qbusdā medicis īterficiētibꝰ ꝟmes educit eos. Et silr cuȝ liniẛ ex eo vēter et fuinē: et sedet q̄ liniꝰ est iuxta ignē īterficit eos. Et per hec et silia distinguiẛ īter ipm et salē. Venena. ¶ Cõfert oē baurach et ꝑcipue affricanũ ſſocatiõi fungoꝝ valde: siue sit adustuȝ aut nõ adustum: et silr eiꝰ spuma. Et poniẛ cuȝ adipe asini aut suis suꝑ morsuȝ canis. Et bibiẛ cuȝ aq̄ frigida ꝓpter potuȝ cantaridaꝝ. et qđ ex eo noiaẛ baurachium nitrum bibiẛ cum anudez ꝓpter nocumẽtum sanguinis tauri.

¶ De bulbo. Cap. lxxxix.

Bulbus qđ est. Est cepe qđ comediẛ prium silr cepe narcisci: et eius folia sunt silia foliis porri: et ipsiꝰ rosa est silis viole: et est q̄dā eius spēs q̄ cõmouet vomitum. Quidā ꝟo dixerunt q̄ ipse ē cepe azir. et dixerunt q̄dā alij nõ: sed est de gñe porri. et videẛ q̄ sit anagallis. permutemus ergo intentiões ab hoc vel eius ad hoc. Natura. ¶ Propinquus est nature cepe. et fortasse est siccus in primo cum humiditate superflua. Opera. pro. ¶ Est inflatiuus et sedatiuus et exasperat linguam. Decoratio. ¶ Linitur super pannum proprie in sole et confert: et similiter confert y esiguis vlcerum: et est exasperās palatum et linguā: et linitur cuȝ vitello oui super verrucas: et cũ oximelle super vlcera leuia. Vul. vl. ¶ Cũ assatur cum capite piscis et aloe: et ponitur suꝑ vlcmenti eradicat ipsum. Egritu. iunc. ¶ Cum ex eo fit

emplʒ cũ aceto est ꝯueniẽs attritiõi mediũ lacertoꝝ ꝛ fit ex eo eplʒ podagre ꝛ doloꝛib⁹ iũcturaꝝ. Et fit ex ipo solo eplm tortiõi neruoꝝ. Et est eplm vnguis ꝛ auris et filiuʒ. Et fit ex eo emplm cũ sauich. Egri. capi. ℣ Est medicamẽ furfurib⁹ ꝛ vlceribus capitis. Et linit̃ sup plagas capitis q̃ non sunt fracte. Et ꝯmiscet̃ cũ vitello oui ꝛ linit̃. Egri. oculi. ℣ Solus administret̃ ꝛ cũ vitello oui. Et cũ adiũgit ei acetũ est medicamẽ bonũ ad garab ꝛ apatibus lachrymaliũ. Egri. nut. ℣ Qui ex eo est dulcis ꝛ rubeus est bonus stõ: ꝛ fit ex eo emplm cũ melle doloꝛibus stõi: ꝛ amarus est melioꝛ. Et digerit cibũ ꝛ multiplicat̃ eius nutrimentũ in ipso. lʒ non sit nutrimẽtũ suũ laudabile ꝛ precipue ei⁹ qd̃ est crudũ ꝛ q̃n nõ digerit̃ pungit et inflat. Egri. expl'. ℣ Excitat coitum.

De bugenis. Cap. xc.

Bugenis q̃d est. magis qd̃ ex ea administrat̃ est radix ei⁹. ꝛ ipa q̃dẽ hʒ gũmã ꝛ succũ. Et ei⁹ gũma est fortioꝛ succo ipsi⁹. Et q̃ñ ꝯmiscet̃ cũ oleo ꝛ muri ꝛ pauco vino ꝛ ꝯcutit̃ donec grossum fiat. ꝛ fʒ q̃titatẽ eq̃litatis quã hʒ in grossitie est ei⁹ bonitas. Natura. ℣ Est cal'a i 3° sicca i ipo. Opa. pro. ℣ Est resolutiua. Uul. vl. ℣ Abradit ossa corrupta ꝓpter vehementiam desiccatiõis: ꝛ mundificat vlcera. Egri. iunc. ℣ Conueniens est neruis. Egri. pec. ℣ Confert superfluitatibus grossis in pectoꝛe: et conuenit pulmoni et vlceribus eius bibita ꝛ suffumigata. Egri. nu. ℣ Confert duritiei splenis.

De busuro. Cap. xci.

Busurũ ꝛ baluũ quid sunt. Nota sunt. Natura. ℣ Frigida sunt ꝛ sicca in scdo. Et albusurũ magis est stypticus q̃ cassab. Opera. pro. ℣ Inflant et ꝓprie cũ post ipsa bibit̃ aq̃. Et cũ sint dulcia faciunt euenire rugitũ plm. Et faciũt euenire opilationes in viscerib⁹. Et decoctio albusuri sedat inflationeʒ cũ ꝯseruatione caloꝛis inati. Et plim⁹ vsus amboꝝ generati coꝛpe hũoꝛes grossos. Egri. capi. ℣ Albusurum facit soda Et inebriat plm. Et ambo sunt bona carni que est inter dentes ꝛ gingiuas. Egri. an. ℣ Ambo sunt mala pectoꝛi et pulmoni. Egri. nut. ℣ Preparant stõʒ ꝛ faciunt cõtingere opilõnes epatis ꝛ ipsoꝛum digestio est tarda. Et frãgibiu est minoꝛis digõnis. Et nutri^m ipsoꝛum est paruũ. Et algesaguerui ẽ minoꝛis tartaditis. Egri. expl'. ℣ Unũ qd̃q3 eoꝝ stringit ventrem ꝓprie cũ miscet̃ cuʒ vino põtico: aut cũ aceto ꝛ albala facit abundare lac. Et q̃ñ bibit̃ cũ aceto põtico ꝓhibet fluxũ mꝛicis. Et ꝓhibet fluxũ sanguinis emoꝛroydaꝝ. Febres. ℣ Usus eoꝝ plim⁹ facit cadere i tremoꝛẽ ꝛ hoꝛripilationẽ.

De buncho. Cap. xcii.

Bunchum q̃d est. est res delata de iamẽ. Quidã aũt dixerũt q͛ est ex radicib⁹ anigalẽ cũ mouet̃ ꝛ cadit. Electio. ℣ Meli⁹ est citrinuʒ ꝛ leue boni odoꝛis. Albũ ṽo ꝛ graue ẽ malũ. Natu. ℣ Est calʒ ꝛ siccũ i primo fm quosdã est friũ in p̃mo. Opa. pro: ℣ Confoꝛtat membꝛa. Decoꝛa. ℣ Mundificat cuteʒ ꝛ exiccat humiditates que sunt sub ea: facit odoꝛem coꝛpoꝛis bonum: ꝛ abscindit odoꝛem psilotri. Egri. nut. ℣ Est bonum stomaco.

De batecha. Cap. xciii.

Batecha q̃d est motũ est. Natu. ℣ Frida ꝛ in p̃ncipio scdo: ꝛ humida in fine ei⁹. Et cũ ei⁹ semẽ desiccat nõ est humectatiuũ: immo desiccat in p̃io. Et ei⁹ radix est desiccatiua: Opa. pro. ℣ Que matura est subtilis. et inmatura est spissa. Batecha preterea cineritia matura in nã existit cucumeris. Et in ipsa ẽ aptio q̃cũq3 mõ sit. ℣ Melo ãt melioꝛis est humoꝛis q̃ reliq̃. et ei⁹ caro ẽ digestiua abstersiua: ꝛ ꝓpue ei⁹ semẽ: matura ṽo ꝛ immatura ambe sunt abstersiue. Et semẽ ei⁹ ẽ foꝛtioꝛis abstersiõis. Et ipa q̃de ꝯuertit̃ ad quẽcũq3 hũoꝛẽ quẽ in stõ iuenit. et est ad flegma vehemẽti⁹ decliuis q̃ sit ad colerã: q̃liter ergo ad meliaʒ. mello ṽo non ꝯuertit̃ velociter. Decoꝛa. ℣ Mũdificat cutẽ ꝛ ꝓpe semẽ ei⁹ ꝛ illd̃ qd̃ est in interioꝛi p̃te ipi⁹ etiã ꝯfert pãno ꝛ moꝛphee ꝛ furfurib⁹: ꝛ ꝓpe q̃ñ ꝯficit̃ qd̃ est ei⁹ iteri⁹ sicut ẽ cũ oleo de frumẽto ꝛ exiccat̃ i sole. Egri. oculi. ℣ Fiat vt coꝛtex ei⁹ frõti adhereat. Et ꝓhibet fluxũ ad oculuʒ fieri. Egri. nut. ℣ Est vomitiua ꝛ ꝓpe radix ei⁹. Nã due. 3. eius cũ vino mouẽt vomitũ sine laboꝛe cũ bibitur ex eis obolus. Cũq3 batecha nõ digerit̃ bñ generat colericã passionẽ. Melo ãt ẽ tarde digõis nisi q̃ñ comedit̃ cũ eo qd̃ est iferius eius. et ipi⁹ q̃dẽ nutrimẽtũ est rectius ꝛ ei⁹ humoꝛ est ꝯueniẽtioꝛ: o3 p̃terea vt cibũ sequat̃ aliũ: batecha eñi si nõ sequit̃ aliquid aliud facit nauseam ꝛ vomitũ post autẽ ipsuʒ calefactus bibat oxymel. Et humectatus olibanũ aut zinziber nutritũ ꝛ vinũ. Egri. expl'. ℣ Pꝛouocat vrinã quod ex eo maturum est ꝛ crudum ipsius. et confert lapidi in renibus ꝛ vesice cũ est paruus Et precipue lapidi renum. Et melo quidẽ est minoꝛis ꝓuocationis ꝛ est magis abstersiuus ꝛ velocioꝛis descensionis precipue qui est mollis. Uenenã. ℣ Cũ corrũpitur in stomaco ꝯuertit̃ ad nãm venenosam. opoꝛtet ergo vt cum grauat extrahat̃ velociter.

De bule. Cap. xciiii.

Bule quid est. Dixit alkanzi q͛ est cucumer indus: ꝛ est siilis cucumeri capparis ꝛ est amar⁹ ꝛ similis zinziberi. Natura. ℣ Calidum est ꝛ siccum in scdo: et apud quosdã in tertio. Opa. pro. ℣ Est stipticus cõfoꝛtãs viscera. Egri. iun. ℣ Cõfert duritiei neruoꝝ et humiditati eoꝛuʒ et egritudinibus ipsoꝝ frigidis sicut paralysi et toꝛture. Egri. nut. ℣ Accẽdit ignem stomaci ꝛ confert vomitui et intrat in algeguarset. Egri. expl'. ℣ Constringit ventrem et siccat ventositatem.

De belliricis. Cap. xcv.

Bellirici quid sunt. Sunt propinqui nature emblicoꝛum. et eoꝛum medulla est dulcis propinqua alabuch. Natura. ℣ Frigidi sunt i p̃io sicci in scdo. Opa. pro. ℣ In ipsis est virtus subtiliatiua. et virtus contractiua. Egri. nut. ℣ Confoꝛtant stomacum cum aptatione et aggregatione et prohibent mollificationem eius et humiditatem ipsi⁹. Et nihil est quod ita preparet stomacum sicut ipsi. Egri. expul. ℣ Foꝛtasse stringunt ventreʒ. Et apud quosdam leniunt ventrem tantum: et est manifestuʒ. Et ipsi quidem conferunt intestino recto et ano.

De bederenzeno. Cap. xcvi.

Beherenzegun q̄d est. Nā. ¶ Est calīa ⁊ sicca in secundo. Opa. pro. ¶ Cōfert omnibus egritudinibus flegmaticis ⁊ melīcis. Decora. ¶ Efficit odorem oris bonum. Uul. vl. ¶ Confert scabiei melice. Egri. capi. ¶ Confert opilonibus cerebri: et remouet fetorem oris. Egri. pec. ¶ Lenificatiua est ⁊ confortatiua cordis aufert tremorem cordis. Egri. nut. ¶ Iuuat digestionem ⁊ confert singultui. Permuta. ¶ Loco eius ponit̄ in lenificādo pōdus ipsius de seta ⁊ due tertie ponderis ipsius de cortice citri.

¶ De baurach kebuli. Cap. xcvii.

Baurach kebuli q̄d est. Est semen fendiuz: aut indū: ⁊ h̄z duas spēs: quarū vna est parua absq̄ rugis: ⁊ alia magna cum rugis: ⁊ earum melior est parua. Egri. iunc. ¶ Eradicat flegma ex iuncturis. Egri. expul. ¶ Soluit ex intestinis vermes ⁊ ascarides ⁊ est in hoc valde bona.

¶ De beheremigi. Cap. xcviii.

Beheremigi quid est. Est ex aromaticis. Opera. pro. ¶ Resoluit inflationez in omni loco ei⁹ embrocatio. Egri. capi. ¶ Eius flos est bonus ventositatibus grossis in capite: ⁊ cum eius folia odorantur similiter. Egri. expul. ¶ Soluit ventrem.

¶ De buzeiden. Cap. xcix.

Buzeiden q̄d est. Est medicina lignea inda in qua est virtus silis virtuti been. Electio. ¶ Illa que ex ea est bona: est alba grossa multarum linearū aspera. leuis ꝟo ⁊ tenuis ligni: ⁊ pauce albedinis est mala: ⁊ adulterant eam cum laubati barbarica. Natu. ¶ Calīa. est in secundo: sicca in p̄mo. Opera. pro. ¶ Est subtiliatiua. Egri. iunc. ¶ Cōfert dolori iūcturarum ⁊ podagre. Egri. expul. ¶ Augmentat coitum. Uenena. ¶ Confert venenis.

podagra

¶ De buiuda. Capi. c.

Buiuda. Natura. ¶ Frīa est. Opa. pro. ¶ Est abstersiua ⁊ est in ipsa stipticitas ⁊ in tectis in fructibus eius est humiditas. Decora. ¶ Abstergit faciē. Uul. vl. ¶ Ponitur trita super vlcera ⁊ scabiez et cōglutinat plagas ꝑpter stipticitatē ⁊ abstersionez suā ⁊ ꝑprie cortex arboris ei⁹ ⁊ aspgit̄ cū aq̄ sua: Et fit embroca cū decoctiōe radicis ei⁹ ⁊ folioꝝ etiā ipi⁹ sup ossa fracta. Egri. expl. ¶ Cortex eius grossus soluit flegma quando bibitur ex aure cū aq̄ frīa ⁊ vino.

¶ De bithar. Cap. ci.

Bithar q̄d est. Est illa que vocat̄ keusein. s. oculus vacce. rosa eius citrini coloris: rubea in medio grossior rosa camomille. Natu. ¶ Calīa in 2°: sicca in primo. Egri. capi. ¶ Eius odor ꝯfert vētositatibus grossis in capite.

¶ De busiri. Cap. cii.

Busiri. Opa. pro. ¶ Resoluit ꝑprie cui⁹ flos est bene apparēs ⁊ abstergit cum equalitate. Decora. ¶ Siluestris h̄ns florem bene apparentem rubificat capillos. Apo. bot. ¶ Decoctio foliorum illi⁹ confert apatibus. Uul. vl. ¶ Cum melle more emplastri ponitur super vulnera ⁊ vlcera. Egri. iunc. ¶ Ei⁹ decoctio confert attritioni lacertorum. Egri. capi. ¶ Colluitur os cum decoctione eius propter dolorē dentium. Egri. oculi. ¶ Eius decoctio confert obthalmie calide. Egri. pec. ¶ Decoctio ipsi⁹ confert tussi antique. Egri. expl. ¶ Habens folia alba: ⁊ habens folia nigra cōferunt solutioni vetuste.

¶ De baheche. Cap. ciii.

Baheche q̄d est. Silis est ꝟtuti lentisci ⁊ est difficilioris digestionis. Natu. ¶ Est eq̄lis ꝺclinās ad siccitatem. Opera. pro. ¶ Est stiptica sicut lens: ⁊ generat meliam. Apo. bot. ¶ Est bona vtrisq̄ ⁊ fit ex ea emplm̄ hernie ⁊ rupture infantium. Egri. expl. ¶ Stringit ventrem.

¶ De besceguascen. ¶ Cap. ciiii.

Besceguascen q̄d est. Est coriādrū putei ⁊ persice est besceguascen. Et syriace est capillus porcinus. Et arabice est capillus algul. Et est herba parua cuius ort⁹ est in saltibus: ⁊ cursibus aquarum ⁊ fluminum: ⁊ intus in puteis ⁊ est silis coriandro humido. sed eius thyrsi ad rubedinem ⁊ nigredinem declinans sine stipite existentes: nō h̄nt florē neq̄ semen: cuius ꝟtus cito tollitur. Natu. ¶ Ga. est equalis. Ego autem dico q̄ fortasse declinat ad caliditatem valde paꝝ ⁊ siccitatem. Opera. pro. ¶ Est resolutiuus subtiliatiu⁹ apertiuus: ⁊ in ipso est stipticitas prohibens cursum: ⁊ qn̄ p̄miscet̄ cibo gallorum ⁊ coturnicum facit eos fortes ⁊ ad dimicandū ⁊ ad interficiendum. Decora. ¶ Ei⁹ cinis cū aceto ⁊ oleo cōfert alopitie ⁊ tyrie: ⁊ ipse cum oleo myrtino ⁊ vino ꝓlōgat capillos: ⁊ prohibēt coꝝ casuz. Apo. bot. ¶ Cōfert aldubellet ⁊ tollet scrofulas. Uul. vl. ¶ Confert fistulis ⁊ vlceribus fraudulētis ⁊ h̄uidis. Egri. capi. ¶ Eius cinis confert furfuribus. Egri. oculi. ¶ Confert algarab. Egri. pec. ¶ Confert pulmoni purgando ipsum valde. Egri. nu. ¶ Confert cum vino fluxui superfluitatum ad ventrem ⁊ stomacū ⁊ confert dolori splenis: ⁊ confert icteritie. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinam: frangit lapidem. prouocat menstrua. ⁊ extrahit secundinam. ⁊ purgat mulierem fetan. ⁊ abscindit fluxum sanguinis ⁊ apud plures stringit ventrem. ⁊ fm̄ filium. Mesaurgue soluit. Uenena. ¶ Ipse cum vino confert morsibus serpentum et canis rabidi et venenosis aliis. Permuta. ¶ Loco eius in asmate ponitur pondus ipsius de flore viole cum medietate pōderis ipsius de succo liquiritie.

¶ De bedarungi. Cap. cv.

Bedarungi q̄d est. Est ocimū fluuiale ⁊ dicunt hoīes q̄dam q̄ est bedarābina. ⁊ est alnech ⁊ ē notum. ⁊ oleū eius in potētia est oleū alcheiri: verū tamē est debilius eo: ⁊ in ipso q̄dē sunt ꝟtutes ꝯtrarie. Natu. ¶ Calida est in primo declinās ad scd̄m: siccum ī primo. ⁊ ī ipso est humiditas sup̄flua: cuius fortassis humiditas summa ad secunduz declinat nō in substantia. Opera. pro. ¶ In ipso est stipticitas ⁊ solutio. cōtrahit enī nisi inueniat sup̄fluitates preparatā. Si aūt inuenit humorem soluit: ⁊ in ipso sunt resolutio ⁊ digestio. ⁊ īflatio. ⁊ velocitas ad putrefactionē. ⁊ generat humorē malū melencolicum ⁊ eius semē cōfert ei in quo generatur melia. Apo. bot. ¶ Confert qn̄ cum aceto ⁊ oleo ros. linitur super apostemata calida. Egri. capi. ¶ Eius succus instillatus confert fluxui sanguinis ex naribus precipue cū aceto vini ⁊ cāphora facto licinio ⁊ intincto in ipso ⁊ remouet stuporez dentium. Et est ex eis q̄

sedant stermutationē in cōplone vna ⁊ mouet eam in cōplexione alia. Egri.oculi.℣ Confert pulsationi oculi more emplastri suppositum: ⁊ facit puenire te nebrositatem visus comestum: ppterea q; cōmouet humiditatē eius. ⁊ conturbat eā ⁊ eius succus cōfor tat visum factum collyrio ex ea. Egri.pec.℣ Confor tat cor valde ⁊ desiccat pulmonē ⁊ pectus ⁊ facra ia si ⁊ aqua eius cōfert stricture anhelit⁹ ⁊ eius aqua est bona sputo sanguinis ⁊ facit abundare lac. Egr. nut.℣ Difficilis est digōnis et putrefactionis velo cis ⁊ est maluz stō ppue folia eius. Egr.expul.℣ Cō stringit. Qd si inenerit hūorē ꝑpatū soluit ⁊ puocat ⁊ nocet ano ⁊ ei⁹ semē ꝯfert difficultati vrine. Uene na.℣ Ponit sup pūcturā vespe ⁊ scorpionū ⁊ draco nis marini.

De bertanich. Cap.cvi.

Bertanich. qd est. Dicit q est arbor ⁊ dī q ē fo liū eius qd assimilat foliis acetose silvestris ve rūtamē ē vicinior nigredini ⁊ est grossior. Opa pro.℣ Eius folia sunt stiptica. Uul.vl.℣ Consolidat vul nera ⁊ vlcera. Egri.cap.℣ Eius succ⁹ est melior res vlceribus antiquis que sunt in ore ⁊ alcola. ⁊ opz vt fiat ex eo rob ⁊ confert alcola.

De bilomon. Cap.cvii.

Bilomon quid est. Est alfarsague silvestris. ⁊ ē ex titimalis ⁊ eius semē est igneum sicut sūt ti timala. Egri.expul.℣ Soluit.

De beblisi. Cap.cviii.

Beblisi qd ē. Est illud qd dr papauer cordosuz ⁊ spumosum ⁊ ipsum efficit operationē titima li in solutione sua. Natura.℣ Calidū est multū. Egr. expul.℣ Soluit sicut titimalium.

De benech.guariden. Cap.cix.

Benec guariden. Egri.expul.℣ Confert dolori bus matricū ⁊ renū postq eius frangitur reso lutio cum oleo ⁊ cera ⁊ vitello oui quare non indu ratur ⁊ puocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ facit abortū ⁊ cum cordumeni vz emorroydib⁹. Febres.℣ Cōfert rigo ri. Uenena.℣ Cōfert venenis q̄ sunt ex venenosis mi norib⁹. Permutatio.℣ Loco ei⁹ ponit chossore.

De barasicam. Cap.cx.

Brasicaz qd est. Est bedellkesis ex cui⁹ semine nigri armillas faciūt ⁊ est herba vt Sa. dixit ca lida in pncipio pmi: sicca in secundo.

De bithar. Cap.cxi.

Bithar. qd est. Est hba pastoris. ⁊ nos qdē nar rabim⁹ pprietates hbe pastoris i caplo d hain.

De beusberdendio. Cap.cxii.

Beusberdēdiū qd est. Est collyriū albū allatuz de armenia. Apo.bot.℣ Administrat in apati bus calidis ⁊ bothor calidis. Egri.iunc.℣ Fit emplz ex eo super podagrā calidam.

De balaustia. Cap.cxiii.

Balaustia qd est. Est flos granati silvestris psi ci aut egyptij. ⁊ ipsa qdē qnq est rubea ⁊ qnq est alba ⁊ qnq rufa. et succi ei⁹ natura ē sicut suc ci barbe hyrci. Indt paul⁹. vtus ei⁹ est sicut vt⁹ pul pe gnati. Natura. Frigida est in fine pmi. s. in scdo. Opa.pro.℣ Glutinatiua est ⁊ retinet fluxū oēz san guinis ⁊ gnat meliam. Decoratio.℣ Bona est gingi ve sanguinee. Uul.vl.℣ Consolidat plagas ⁊ vlcera antiqua ⁊ alhocor. ⁊ percussionē pulverizata. Apo. bot.℣ Fit ex ea emplm qd adheret rupture. Egri. cap.℣ Fortes efficit dētes motos. Egri.pec.℣ Pro hibet fluxuz sanguinis. Egri.expul.℣ Stringit ⁊ cō fert vlceribus intestinorū ⁊ fluxui matricis: ⁊ fluxui sanguinis eius. Permutatio.℣ Loco eius ponit cor tex glandis ⁊ caput granati.

podagra calida

De butyro. Cap.cxiiii.

Butyrū. Natura. Calidū est ⁊ humidū in pmo ⁊ eius gradus in humiditate est altior. Oper. pro.℣ Est maturatiuum resolutiuum mollificatiuū ⁊ eius resolutio est in corpibus medijs non duris ⁊ in corporibus teneris est cum facilitate. ⁊ eius fum⁹ exiccatiu⁹ est ⁊ stringit facile ⁊ est sedatiu⁹ dolorz ite riorū: et materierū effusarū ad mēbra. Decoratio.℣ Linitur ex eo corpus et venter et nutrit et impin guat. Uul.vl.℣ Confert vlceribus neruorum et im plet vlcera et purgat ea. Egr.cap.℣ Bibunt cum eo me^e que sunt ad exituras velaminū cerebri ⁊ ad apa ta radicū aurium ⁊ narium et oris et ad apata gingiue et ad cola et linitur ex eo caro gingiuarum infan tium et fit facil. ort⁹ dentiū. Egr.pec. Cōfert tussi sic ce ⁊ frigide et ppue cū amigdalis et zuccaro et si militer in pleuresi ⁊ pipneumonia et sputū facit fa cile et maturat et silr cū olo amigdalino ē ei⁹ matu ratio plima. Solū aūt cū est ei⁹ mūdificatio est mi nor maturatiōe ei⁹: et cū zuccaro est ecōuerso et p hibet sputū sanguinis: et ꝯfert vomitui sanguinis et saniei cū ex eo lābit qntitas. ʒ. i. s. cū melle. Egri.ex pul.℣ Lenificatiuū ē et plurim⁹ vsus ei⁹ soluit: et fit ex eo clystere ad apata cal'a et dura i itestis: et mri ce et testiculis: et pōit i medicis vulnerū orificij ve sice. Uenena.℣ Resistit venēis pcipue cū ex eo linit morsus vipe.

De barba hyrcina. Cap.cxv.

Barba hyrcina qd est. In ipsa est parū calidita tis et frigiditatis: et ita q tepefacit caliditatez eius: et quasi non sit vehemētis frigiditatis imo fri giditas eius est in fine pmi: et siccitas eius est vehe mēs perueniens ad tertiū. Opera.pro.℣ Est stiptica vsq ad terminū: et radix ei⁹ est fortioris stipticitatis et ponit in tyriaca ad ꝯstringēda mēbra et succ⁹ ei⁹ est in stipticitate seminis rosarū. Uul.vl.℣ Folia ei⁹ cū exiccātur ꝯsolidāt et ꝯferūt vlcerib⁹ antiqs: et ei⁹ flos in olb⁹ illis est fortior. Egritu.cap.℣ Radix eius ē ex mēdicinis abstergētib⁹ sorditē auris et exiccan tibus vlcera eius et conferentibus odoratui. Egri. pec.℣ Flos et folia et radix eius qu odcūq fuerit cū bibitur cum aqua ordei vlceribus pulmonis con fert et succus eius sputo sanguinis. Egri.nut.℣ Con fortat stomacū et phibet effusiōes materierum ad ipsum. et ppue succ⁹ ei⁹. Egri.expul.℣ Est fortior me dicina ad vlcera intestinorū qn bibit aut flos ei⁹ p prie: aut succ⁹ ei⁹ cū vino et ad fluxum sanguinis ex mrice in modū emplastri suppositi⁹ aut bibitus.

De bdellio. Cap.cxvi.

Bdellium iudaicum et bdellium mechium qd est. Bdellium iudaicum aliud est siculum: et aliud arabicum quod est aliud a bdellio palmaruz silvestrium et ambo sunt ex palmis silvestrib⁹. Me chium aūt est ex fructu arboris palmarū silvestriū.

Electio. Melior duarū gūmarū est illa q̄ ē varia clara ⁊ amari sapor: ⁊ est mūda a lignis ⁊ est facilis resolonis boni odoꝝ cui⁹ fum⁹ hꝫ odorē picis ⁊ cū ātiquaꝛ bdelliū iudaicū egrediꝛ a lenificatiōe ad exiccationē. Natura. Mechiū est frm̄ ⁊ siccū ⁊ aliō est calm̄ in fineꝑmi lenitiuū ⁊ ꝑpꝛie siculū: ⁊ arabicum exiccat tp̄s. Opera. pro. Resoluit ita ꝙ sāguinem cōgelatum: ⁊ est lenificatiuū maturatiuum dirūpit ventositates. Et siculū est vehementis lenificationis. ⁊ arabicuꝫ est siccius eo nisi recens. Apo. bot. Resoluit apāta dura ⁊ ꝑpꝛie dissolutū cū saliua ieiuni. Et silr resoluit reliq̄ frā. Et mechiū qꝺ nō est ex fructu palmarum siluestrium ⁊ bdellium iudaicum aufert scrofulas ⁊ bibiꝛ decoctum ad apāta intrinseca ⁊ dura. Uul. vl. Linitur cuꝫ aceto sup sahasat. Egri. iun. Confert contusioni lacertorum ⁊ spasmo ⁊ duritiei neruorum congelationi ipsorum. Egrit. pect. Confert doloribus cāne pulmonis. et apātibus eius. Et confert tussi antique ⁊ doloribus lateris. Et arabicum confert apātibus epiglotis et gutturi. Egri. expul. Confert emorroydibus bibitum ⁊ superpositum ⁊ suffumigatum ⁊ retinet sanguinem earū ⁊ cōfert lapidi renū: ⁊ qn̄ ponitur in solutiuis ꝓhibet abrasionē intestinorū. Et ꝓuocat vrinā. Et mēstrua. Et de mechio etiā existimaꝛ ꝙ ip̄m ꝓuocet: sed nō dubitaꝛ qn̄ ip̄m stringat ⁊ frāgat lapidē. Bdelliū ꝟo arabicū clarū rubeū qn̄ teriꝛ ex eo qn̄titas duorū auꝛ. ⁊ bibiꝛ cū aqua mellis minuit flegma. ⁊ bdelliū vtrūqꝫ resoluit ramicē aque. Et aperit os mꝛicis clausum ⁊ educit fetū. Et mūdificat matricē. Et resoluit apāta ani ⁊ testiculorum. Uenena. Confert morsibus venenosorum.

De butyro. Ca. cxvij.

Butyrū nō recens q̄d est. Est faciens operationes butyri crudi ⁊ est fort⁹ in maturatione et mollificatione ⁊ lenificatione ⁊ calefactione: pmutemus ergo qꝺ de ipso dictum est in caplo de butyro crudo in lr̄a ꝫe. ⁊ adiungam⁹ ad hoc. Natura. Calidum est in pmo humidum in ipso. Opera. pro. Est maturatiuum resolutiuꝫ ⁊ ipsum quidē nō operaꝛ nisi in corporibus teneris medijs non in duris. Apo. bot. Maturat apāta ꝑpꝛie illa que sunt in radice auris. ⁊ ꝑpꝛie infantium ⁊ mulierū. ⁊ neqꝫ pōt tale aliq̄d in corporibus duris. Egri. cap. Maturat apāa q̄ sunt post aures in corporib⁹ teneris humidis. Egri. pec. Lenit pectus ⁊ maturat superfluitates in ipso ꝑpꝛie cum melle ⁊ zuccaro ⁊ amigdalis amaris. Egri. expul. Ipsum cū amigdalis qn̄qꝫ stringit ventrem propter stipticitatē que est in ipso vel ipsis ⁊ quādoqꝫ soluit. Uenena. Est tyriaca venenis in potu sumptis.

De bitumine iudaico. Cap. cxviij.

Bitumē iudaicum q̄d est. Dixerunt ꝙ bitumen aliud est qꝺ manat de q̄busdam mōtib⁹ ⁊ aliō est qꝺ natat in q̄busdam meatibus aque. ⁊ nigrum q̄dem est malum sīle pici: ⁊ est frustrum nigrū leue ex quo cum masticaꝛ egrediꝛ sapor picis: sed ip̄ꝫ est frāgibile. Electio. Illud qꝺ meli⁹ est purpureum clarū cum splendore forte pōderosum. Nigruꝫ vero sordidū est malū. Natura. Calidū est in tertio siccum ad ipsuꝫ. Opera. pro. Uirt⁹ eius est ꝓpinqua virtuti picis: ⁊ ipsum confortat membra ⁊ liquefacit sanguinē congelatum in ventre qn̄ bibiꝛ. Decora. Confert albedini vnguis linitum. Apo. bot. Cōfert scrofulis. Uul. vl. Linitur super impetiginem et super apātionē vlcerum et non permittit ea apostemari. Egri. iun. Est emplastrum podagre et bibitur. et linitur ad sciaticam. Egritu. pec. Confert tussi et vlceribus pulmonis et iuuat ad spuendum et extrahit saniem ex pectore. et confert apātib⁹ ambarum amigdalarum et squinantie. Egritu. expul. Confert duritiei matricis et quando supponiꝛ fumus eius cōfert exitui matricis et dolorib⁹ ei⁹ et qn̄ fit clystere ex eo cuꝫ aqua ordei confert dissinterie.

Cap. de litera. C.

De coagulo. Cap. cxix.

Coagulū q̄d est. Coagula sunt plurima et nos dicturi sum⁹ vnūqꝺqꝫ coagulum in caplo rememorationis aīalis cuius est. Electio. Ex eis melius est in sp̄e coaguluꝫ leporis. Natura. Oīa sunt cal'a et sicca ignea. Opera pro. Resoluit oē ꝯgelatum sanguinis et lactis caseati et humoris grossi et coagulat oē liq̄dum et oē icisiuuꝫ et ꝓhibet oēꝫ fluxum sanguinis: et cursuꝫ sanguinis mulieruꝫ: et ꝺ est subtiliatiuum: et non est dubium q̄n cum hoc sit ꝺsicatiuū. Inq̄t Ga. nō admistreꝛ qꝺ ex coagulis acutū ē in loco vbi necessaria est cōstrictio. Egri. cap. Cōferunt oīa cum bibunꝛ epilepsie et ꝑpꝛie camellinum. Egri. pec. Resoluit sanguinē ꝯgelatū in pulmonem. Egri. nut. Resoluit lac caseatum in stō cum bibiꝛ cum vino. et resoluit sanguinē ꝯgelatum in stō et est malum stō. Egri. expul. Cum supponiꝛ post purgationē mēstruorum iuuat ad impregnādum. et cōfert ꝓfocatiōi mꝛicis et ꝑpꝛie coagulum camellinuꝫ et cōfert vlceri itestinorum et ꝑpꝛie coagulum pulli eq̄ni. Uenena. Oīa sunt bezahar et ꝯferunt iusq̄amo nigro et magis innatiua ad illud sunt coagula hedi et muli: et ceruorum et vituli et agni et sanāt a venenis: et morsib⁹ oib⁹ tres aurilaset. Sitqꝫ potio ipsorum. x. lurat cum linimento. et coagulum hedi est bezahar euforbij.

De citro. Cap. cxx.

Citruꝫ q̄d est. Est notuꝫ. et oleuꝫ ipsi⁹ fcm̄ ex eo et ex cortice eius est forte. ⁊ factum ex flore ipsius est debilis in ol caplo. Natura. Cortex citri ē calid⁹ in p⁹ sicc⁹ in fine scdi. et ei⁹ caro est cal'a in p⁹ et humida in ipso. Quidā autē dixerunt ꝙ est frā et humida in p⁹: et ei⁹ fritas magis est et ipsi⁹ acetositas frā est et sicca in ꝫ⁹ ei⁹ semē est cal'ꝫ i p⁹ exsiccū in scdo. Opa. pro. Caro ei⁹ inflat et folia ipsius sedāt īflationē: et ei⁹ flos est subtilior ⁊ eis et ei⁹ acetositas est stiptica frāgēs colerā rubeā. et ei⁹ semē et cortex ipsi⁹ sunt resolutiua. et cum poniꝛ ei⁹ cortex i pānis ꝓhibet tineas et ei⁹ odor rectificat corruptione aeris. et pestilētiā. Decora. Ei⁹ acetositas abstergit colorē ⁊ aufert pānum. et qꝺ ex cortice ei⁹ adustū est bonum est. albaras linitum. et decoctio ei⁹ bonū efficit odorē oris. et est ipinguatiua corpis. et cortex eius retētus odorē oris bonū efficit et ei⁹ decoctio ēt silr eā teneꝛ i ore. Apo. bot. Acetositas ei⁹ valet ipetigini

let ĩpetigini illinita. Egri.pec. Eius oleũ valet mollificatiõi neruorum ⁊ nõ fiat nisi ex cortice eius ⁊ cõfert palysi ⁊ ipsi⁹ acetositas ẽ mala neruis. Egri.ca. ¶ Cõfert torture oris. Egri.ocli. ¶ Fit colliriũ cũ acetositate ei⁹. ⁊ remouet ictericia oculi. Egri pec. ¶ Ei⁹ acetositas sedat tremorẽ cordis calm. Et nutrimentum est bonũ gutturi ⁊ pulmõi. Et ei⁹ acetositas est mala pectori. Et medulla citri cũ coquit cũ aceto et ponit ex ea medietas alsacraitati iterficit sanguisugas trãsglutitas ⁊ eas educit. Egri.nu. ¶ Caro ipsi⁹ est mala stõ inflatiua tarde digestiõis quã oz vt comedãt cũ almuri. Et silr mixta cũ melle est sanior. et magis recipiẽs digestionẽ nisi sit plima. Et ei⁹ q̃dẽ folia ꝯfortãt stõm ⁊ viscera. Et postea flos ipi⁹ ⁊ cortex ipi⁹ cũ põit i cibarijs: sic̃ semia q̃ ꝑ ꝯdimẽto ponũt adiuuãt digestionẽ. Ipe tñ cortex nõ digerit ꝑꝑ duritiẽ sui. Et ipsi⁹ decoctio sedat vomitũ. Et rob ei⁹ ⁊ rob acetositatꝫ eius preparat stomacum. Et aqua acetositatis eius valet ictericie ⁊ sedat vomitum colericũ ⁊ facit appetitũ. Et opꝫ q̃dẽ vt citrũ comedat singulare ꝙ nõ cõmisceat. cibo ante se neqꝫ post se. Egri expul. ¶ Eius caro facit ventrem se possidere colicã. Et ipsius acetositas retinet ventrem ⁊ cõfert solutioni colerice. Et eius semen confert emorroydibus. Et in eius semine est virtus solutiua. Et succus acetositatis eius sedat infirmitatẽ mulieris vl' sciatice. ¶ Uene. Semis ei⁹ põd⁹. ʒ.ij. cũ vino melle ⁊ aq̃ cal'a illinitũ resistit venenis oib⁹. ⁊ ꝓprie veneno scorpiõis bibitũ aut linitũ: ⁊ ei⁹ cortex ẽ vicinus illi. Et succ⁹ corticis ꝯfert morsiõi vipe bibit⁹. Et cortex ei⁹ ꝑ ẽpl'o supposit⁹ ẽ vicin⁹ illi.

¶ De cerusa. Cap. cxxi.

Cerusa q̃d ẽ. Est cinꝫ plũbi aut alaunoh. ⁊ cum ea q̃ fit ex balaunoch multũ elaborat in adurẽdo. Fit asreng. ⁊ acq̃rit sup̃fluã subtiliationẽ. Qñqꝫ ṽo fiũt oẽs ceruse cũ aceto: ⁊ qñqꝫ cũ salibus. Et qñqꝫ fiũt plib⁹ modis sm ꝙ scit in libris hui⁹ artis. Nã frigida ⁊ sicca ẽ i 2°. Opa.pro. ¶ Que fit cũ aceto ẽ vehemẽtis subtiliatiõis ⁊ magis ꝓfundãs. Et i alia nõ ẽ vehemẽs subtiliatio. Et ẽ glutinatiua ⁊ ꝓprie alasrẽg. Apo.bot. ¶ Lenificat apa̅ta dura ⁊ frigida. Uul.vl. ¶ Ponit in emplis ⁊ iplet vlcera generat in eis carnẽ ⁊ corrodit ⁊ ꝓprie alasreng. carnẽ malã et alasreng. ẽt fortior ẽ i gñatione carnis. Egri. oculi. ¶ Cõfert bothor oculi. ¶ gri.expul. ¶ Est ex medicinis que conferunt fissuris ani. Uenena. ¶ Est ex venenis: ⁊ expositio rememorationis eius est in capitulo de venenis.

¶ De camomilla. Cap. cxxij.

Camomilla q̃d ẽ. Ex ea ẽ alia cui⁹ flos est citrinus. Et alia cui⁹ flos ẽ purpureus. Et alia cuius flos est albus: ⁊ nota ẽ. Et folia q̃dẽ ipsi⁹ ⁊ flos reseruat si fiãt ex eis trocisci. ⁊ ei⁹ radix desiccat. Et ipa q̃dẽ ẽ sm. G. ꝓpinqua ṽtuti rose i subtiliatione sua sed est calida ⁊ eius caliditas est sicut caliditas olei. s. conueniens. Nã. Calida ⁊ sicca in pmo. Opa. pro. Est aperitiua subtiliatiua resolutiua spissitudinis mollificatiua resolutiua cum pauca attractione immo absqꝫ attractione ⁊ est hec eius proprietas inter medicinas. Apo.bot. ¶ Sedat apa̅ta calida mollificando ⁊ resoluendo ipsa lenificat dura q̃ nõ sunt stricta valde: ⁊ bibit ꝑꝑ apa̅ta viscerum spissa. Egri iunc. ¶ Mollificat tetanũ ⁊ ꝯfortat membra neruosa oĩa. Et est ex medicinis plus ꝯferentibus laxitudini q̃ꝫ reliq̃ue qm̃ caliditas eius ẽ similis caliditati alalis. Egri.capi. ¶ Est confortatiua cerebri: cõferẽs sode frigide: ⁊ ad euacuãdas mãs capitis: qm̃ resoluit absqꝫ attractione: ⁊ hec est eius proprietas. Et cõfert pustulis oris. Egri.ocli. Sanat algarab disrupti more empli superposita. Egri. pec. ¶ Alleuiat sputũ. Egri.nu. ¶ Aufert ictericiã. Egri.expl'. ¶ Prouocat vrinã ⁊ egredi facit lapidẽ ⁊ ꝓprie q̃ ex ea est purpurei floris. Et cũ camomilla q̃dẽ vaporat vesica ꝑꝑ dolores frigidos. Et ꝓuocat menstrua bibita ⁊ sedẽdo i aq̃ ipsi⁹ ⁊ educit embrionẽ ⁊ secundinã et ꝯfert illiaces. febres. ¶ Fit iũctio ex oleo ei⁹ i febrib⁹ piodicis ⁊ bibit ꝑꝑ febres antiq̃s in fine eaꝝ. Et cõfert omni febri absqꝫ forti acuitate. cũ apa̅ cal'ꝫ nõ ẽ in viscerib⁹ exñs i ea. Et qñqꝫ cõfert apose cũ nõ est calm. Et ẽ ei⁹ maturatio ẽt cũ iã firmata est digestio ꝑmuta°. ¶ Loco ipsi⁹ põit i cõfortatiõe celebri ⁊ inuamẽto q̃d ꝯfert in soda berẽgesis ⁊ est abrotanuꝫ.

¶ De cepe. Cap. cxxiij.

Cepe q̃d ẽ. Notũ: ẽ. imo i ipso ẽ acuitas icisiua amaritudo stipticitas. Comestum ṽo ex eo q̃d est lõgius est acutius. Et rubeũ ẽ acutius albo ⁊ siccũ humido ⁊ crudũ assato. Natura. Est calidũ in tertio. ⁊ ẽ in ipo hũiditas sup̃flua. Opa.pro. Est subtiliatiuũ icisiuũ ꝓpe q̃d comedit ⁊ i ipso cũ stipticitate quã hꝫ est abstersio ⁊ apit fortiter ⁊ in ipso est iflatio ⁊ in ipso est attractio sanguinis ad exteriora. q̃re ẽ rubificatiuũ cutꝭ: ⁊ i nõ cocto q̃dẽ nõ gñat nutrimẽtũ de quo sit curãdũ ⁊ zinribeza cũ cepe min⁹ est inflatiuũ eo ꝙ ẽ sine cepe. Et nutrimẽtũ ei⁹ q̃d decoquit ẽt est humor grossus. Cepe p̃terea q̃d comeditur ꝓprie cõfert nocumẽto aquaꝝ: ⁊ ex eis q̃ delent serpiginẽ est ipm cũ ꝓijcit ex scopha. Decoratio. Rubificat faciẽ ⁊ semẽ eius delet morpheã. Et cũ fricãt ex eo in circuitu loci alopitie cõfert valde. Et ipsum cũ melle eradicat verucas. Uul.vl. Aqua eius valet vlceribus sordidis. Et confert cum adipe galine excoriatiõi que fit ex calciamentis. Egri capi. Qñqꝫ fit caputpurgiũ cũ aq̃ ipsi⁹ ⁊ cõfert capiti ⁊ mũdificat ipsum ⁊ distillat in aurẽ ꝑꝑ grauedinẽ capitis ⁊ tinitũ ⁊ putredinẽ in aurib⁹: ⁊ aquã. Et ẽ ex eis que faciũt soda. Et plurim⁹ eius vsus facit subeth. Et est ex eis q̃ nocẽt itellectui ꝓpea ꝙ generat humorẽ malum ⁊ ipm multiplicat saliuã. Egri.oculi. ¶ Succ⁹ ei⁹ quo vtimur cõfert aq̃ descendenti in oculũ ⁊ abstergit visum. Et ex semine eius fit alcofol cum melle ad albulam oculi. Egri.pec. ¶ Aqua cepe cum melle confert prefocationi. Egri.nu. ¶ Silvestre est difficilis digestionis: ⁊ quedam species eius mouet vomitum Et quod ẽt eo comeditur propter suam caliditatẽ cõfortat stõm debilẽ ⁊ facit appetitũ. Et quod bis decoctum est. est multi nutrimenti faciẽs sitim. Et confert ictericie. Egri.expl'. ¶ Apit orificia emorroydarum ⁊ omnes species cepe excitant coitum. Et aqua quidem cepe prouocat menstrua ⁊ lenit naturam. Uenena. ¶ Cõfert morsui canis rabidi cum linitur super ipsum aqua eius aut emplat ex eo cũ sale et

aut emplastrant ex eo cũ sale ꝛ ruta. et cepe qđ cõedit expellit nocumẽtũ vẽtositatis venenosoꝝ. et dixerũt ꝙ ipsum generat in stõ humorem humidum plurimum frangentem nocumentum venenosorum.

¶ De corallo. Cap. cxxiiij.

Corallus. Nascit̃ i marib⁹ q̃ sunt i aphrica: ꝛ dicit̃ ꝙ si terat̃ ꝛ ipleant̃ eo cocauitates dẽtiũ infirmoꝝ eradicat eos: ꝛ ↄfortat gigiuas: ꝛ ẽ sũm⁹ i cõfortatiõe gigiue. et Gal. q̃dẽ experimẽtauit ꝙ cũ ex corallo adusto ꝛ abluto sumit̃ põdus. ʒ. i. cũ q̃ terit̃ põdus dauich gũme arabice: ꝛ ↄficit̃ cũ albumie oui: ꝛ bibit̃ cuꝫ aq̃ frigida cõfert sputo sãguis ꝛ ei⁹ eleuatiõi: ꝛ suo fluxui bñ: ꝛ ꝓprie corall⁹ rubeus: et ↄfert oib⁹ egritudib⁹ stõi: ita vt suspẽdat̃ sup ipꝫ directe. ¶ Et dixit Gal. ego expt⁹ suꝫ ꝛ suspẽdi in collo ei⁹ q̃ habebat dolorẽ stõi: ita vt eẽt corallus sup os stõi ꝛ remot⁹ fuit dolor. Cũ ergo accepi ipm redit: sicut expertus fui lignũ crucꝫ i hñte epilepsiã: et q̃ suspẽderit i collo suo dieb⁹. sanitatꝫ sue corallũ rubeũ securus erit a dolore stõi: ꝛ ꝓpea suspẽdunt̃ i collis pueroꝝ. Quid ẽ. Not⁹ ẽ. Et corallus q̃dẽ ali⁹ ẽ albus: ꝛ alius ẽ rubeus: ꝛ ali⁹ niger. Natu. ¶ Frigidũ ẽ in p⁹ siccũ in scđo. Opa. pro. ¶ Stiptic⁹ ẽ: ꝓhibet fluxuꝫ sanguis: ꝛ ei⁹ exiccatio maior ẽ q̃ ipsius ↄstrictio. nã eius exiccatio ẽ vehemẽs. Vul. vl. ¶ Abscindit carnem additam. Egri. oculi. ¶ Confortat oculum abstergendo ꝛ exiccãdo humiditates ifixas i eo: ꝛ ꝓpe qđ est adustũ ex eo qđ est ablutũ: et abstergit vestigia vlcerũ. Et ẽ cõueniẽs lachrymis. Egri. pec. ¶ Retinet fluxuꝫ sanguis ꝛ adiuuat ad expuẽduꝫ. et sili niger p̃cipue qđ ex eo adustũ ẽ ꝛ ablutum: et est ex medicis ↄfortãtib⁹ cor ꝛ ↄferẽtibus tremori cordis. Egri. nut. ¶ Bibit̃ cum melle propter apãa splenis ꝛ est iuuatiuum eius. Egri. expul. ¶ Confert apostematibus intestinorum.

¶ De cepe azir. Cap. cxxv.

Cepe azir q̃d ẽ. Est silis cepe muris in ṽtute ꝛ sapore suo: ꝛ administrat̃ loco eius sꝫ ẽ debilior eo. Egri. expl. ¶ Sedat dolores matricis frigidos. Venena. ¶ Confert venenis ꝛ puncture scorpiõis ꝛ rutele bibitum. et more empli suppositũ cũ miscet̃ e i ficubus. Permuta. ¶ Loco ei⁹ ponit̃ quãtuꝫ ipm est de zedoaria ꝛ due tertie ipsius de gariofilis.

¶ De castoreo. Cap. cxxvj.

Castoreũ q̃d ẽ. Est testiculus aialis marini qđ submergit̃ et iuenit̃ par suspẽsuꝫ ex radice vna sicut duo fella vaccia exiccata. ꝛ hꝫ corticẽ subtilẽ q̃ quolibet tactu frãgit̃. Electio. ¶ Electũ ex eo est q̃d est duo testiculi sil' adherẽtes pares. illđ. n. nõ adulteratũ ẽ: et ei⁹ q̃dẽ adulteratio fit ex opoponaco et gũmi ↄfectis cũ oleo ꝛ pauco castoreo: et desiccat̃ in vesica. Qui aũt laborat accipe hoc mẽbrũ hui⁹ aialis oꝫ vt cũ scindit cutẽ q̃ ẽ supra ipm. n. ex̃hat hũiditatẽ cũ eo qđ in ipo ↄtinet̃: ꝛ ẽ hũiditas sĩc mel. et exiccet eã sil'. Nã. Est subtili⁹ ꝛ fortius oi qđ calefacit et exiccat. Et oꝫ vt sit calm i fine tertij vsq; ad q̃rtuꝫ siccum i scđo. Opa. pro. ¶ Resoluit inflationem: Et qñ ex eo illinitur calefacit corpus ꝛ res gũmosa q̃ est in medio eius mordicatiua est vehementis calefactionis. Aposte. both. ¶ Confert apostematibus calidis. Vul. vl. ¶ Confert vlceribus perniciosis. Egri. iunc. ¶ Confert neruis ꝛ calefacit ꝛ confert tremori ꝛ spasmo humido: ꝛ alcuzeꝫ humido ꝛ stupori ꝛ paralysi. Egri. capi. ¶ Cõfert obliuiõi ꝛ lethargie cũ aceto ꝛ oleo rosaceo: ꝛ sbeth. ẽt: et si sit cũ febre tũc si bibat̃ cũ melle ꝛ pipe cõfert ꝛ nõ nocet: et sit ei⁹ potio coclearũ ꝛ resoluit spẽs sode frigide et vẽtose more empli suppositũ euaporatũ ꝛ confert surditati frigide: ꝛ neq; est aliq̃d magis iuuatiuũ vẽtositati in aure q̃ ipꝫ cũ ex castoreo accipit̃ quãtũ est lens vna. ꝛ dissoluit̃ in oleo nardino ꝛ distillat̃ in eam. Egritu. pec. ¶ Attractio per nares ex suffumigatione ei⁹ cõfert apãatibus pulmonis ꝛ infirmitatibus eius. Egr. nut. ¶ Bibit̃ cum aceto propter singultum ꝛ facit sitim Egri. expul. ¶ Delet dolorem ventris punctiuũ bibitũ cum aceto. et resoluit vẽtositatẽ et prouocat mẽstrua et extrahit secundinã cũ bibunt̃ ex eo. ʒ. i. cũ mentastro et melle post flõmiã saphene. qm̃ tunc ꝓuocat sine nocumẽto. et extrahit fetũ et remouet frigus matricis et eius vẽtositatẽ: et frigus testiculi. Venena. ¶ Cõfert morsui venenosoꝝ paruoꝝ: et est tyriaca ꝓuocationi ellebori: et qđ ex eo est variũ declinans ad nigredinẽ est venenum. Et quãdoq; interficit in die vna: et cadit qui ab eo euadit i birsen. Eius vero bezahar est acetositas citri: et etiã aceti de vino: et etiam lac asine. Permutatio. ¶ Ponit̃ loco eius quantum ipsum est de acoro et quãtuꝫ medietas ipsius de pipere.

¶ De caseo. Cap. cxxvij.

Caseus q̃d est. Caseus qñq; fit ex lacte qñq; ex sero: et ẽ ille q̃ nominat̃ recocta. Natura. ¶ Recẽs est frigidus et humidus in tertio et salitus antiquus est calidus et siccus in eo. In aqua vero casei ꝓpterea ꝙ in ipsa sunt nitrositas acquisita ex sãguine primũ et pars colerica est caliditas quedã. Electio. ¶ Melior est qui medius est inter illũ qui extẽdit̃ vt viscus et frangibilẽ. ambo enim sunt mali: et qui est priuatus sapore et decliuis ad dulcedinẽ et suauitatẽ equalis in sale q̃ nõ remanet in visceribus plurimũ: et fact⁹ ex acetoso melior est eis. Et subtilitas q̃dẽ augmẽtãt malitiã eius: qm̃ faciũt ipm penetrare et impellunt eũ et caseus capraꝝ q̃ vescuntur subtiliatiuis melior est caseo caprarũ q̃ vescunt̃ ulei robellijs. Opera. pro. ¶ In ipso ẽ abstersio: et recẽs est nutritiuus est et impinguatiuus: si comedit̃ post ipsum mel: et vetus est calidus abstersiuus mundificatiuus: et comestas facit colericũ humorẽ: et salitus nõ vetus est inter vtrũq;. Aqua vero casei impinguat carnea et nutrit eos: et in recocta et summa caseoꝝ est virt⁹ resolutiua. Decoratio. ¶ Bibere aquã casei cũ medicinis mundificatiuis melle cõfert panno: et recẽs cocta cum tanto vino quantũ ipsa est in cortice granati donec consumatur ꝓhibet spasmuꝫ faciei: et caseus quidẽ salitus vetus extenuat. Apo. bot. ¶ Recens non salitus prohibet apostemari plagas. Vul. vl. ¶ Vetus bonus: est vlceribus malis et vulneribus: et recens vulneribus lenibus recentibus. Recens enim fortior est in hoc et prohibet apostemationem eoꝝ precipue cũ folijs du'b. et acetose siluestris: et bibitur eius aqua propter scabiem.

Kirenus Cassia est bona ...

Egri.iunc. Terit vetus cū oleo aut cū aqua pedū porcoꝝ salitoꝝ. Et fit empl'z sup duritiē iūctur aꝝ. et exhit ab eis sicut gypsum sine impedimēto. Et ē val de magni iuuamēti. Egri ocli. Ex nō salito ꝛ salito fit empl'm obthalmie ꝛ extremitati palpebre pcusse Egri.pec. Cū coquit in aqua. Et daf in potu abla ctantibus multiplicat lac earū. Egri.nu. Salit' est malus stomaco ꝛ similiter nō salitus. In salito vero est aliquantula expulsio ꝛ Dia.quidē dixit ꝙ recēs est bonus stomaco: ꝛ illud ē ex eis in quibus est am biguitas. Salit' aūt nō vetus est intra eos: ꝛ est ve locior in digestiōe ꝙ ille ꝛ veloci' descendit. recocta vero est min' nociua stō ꝙ caseus nou'. Egri.expl. Generat lapidē in renib' ꝛ vesica ꝛ ppue humid' ꝛ ppue qui comedit cū seminib' penetrare facienti bus. Nō salitus vo lenit uām. Et eius aqua solnen do educit colerā. Et adiuuat ipaz abstersio eius pp nitrositatē que ē in ipsa. Et miscetur cum melle ꝛ fit magis lenatiua. Et medicina quidē que ex eo admi nistratur fit ex illo qui fit ex lacte caprarum ꝛ ouiuz et caseus qdē cōfert vlcerib' que sunt in intestinis ꝛ propue assatus ꝛ phibet solutionē. Et qñ ꝫ terif ille q est assatus: ꝛ fit ex eo clystere cum oleo rosaceo et oleo. Et cōfert surgenti ad ascellandū cū sanguine. Uenena. Dicitur ꝙ cū calamēto mōtano epithi matur super venena.

De cinamomo. Cap. cxxviii.

Cinamomū qd ē. Notū ē ꝛ ei' qdē ē vna species bōa ad aliquātulā declināo nigredinē monta na grossa breuis. Et ex eo est albū lassuz inflatū frā gibilē habēs radicē declinataz ad mollicie. Et spēs nigra ē plana parū nodosa. Et est ex eo spēs odorē habēs sicut cassia lignea ad viriditatē declināos cui' cortex est sicut cortex eius rubeus. Et est ex eis quo rum virtus longo durat tpe. ꝛ ppue siteraf. ꝛ fiant ex eo trocisci cū vino. Cinamomi pterea ē spēs q̄ no minaf cinamomū mendosum: ꝛ habet odorē quēdā ꝛ est asper. Et ipsius virtus ē debilis ꝛ fit ex eo oleū Electio. Meli' est illud qd ē boni odoris. Et acu tum habēs saporē sine mordicatiōe. Et color eius ē purus nō cōmixtus. Inqt Dia. Meli' ē nigruz ad igneitatē ꝛ rubedinē declinās planū ramos hñs. p pinquos subtiles i q̄ sit dulcedo ꝛ salsedo ꝛ mordica tio pua. ꝛ nō ē valde frāgibile. Et ex bonitate qdē ip si' ē vt vincat oēm odorē pter suū. ꝛ nō sentiaf cū eo Malū vo ē i quo ē odor myrti: aut turis: aut salsedo aut aliquātulū mali odoris ꝛ albū frāgibile. ꝛ ēt cō tractū ꝛ planū grosse radicis ē malū. Et' aūt virt' ꝯseruaf si ex ipso fiāt trocisci post cōtritionē. et si nō debilitaf post spatiū. xv. annoꝝ et infra. Et oꝫ vt en il lo assumaf qd sup vnā existit radicē. ꝛ fractū ei' est falsificari aptū. Nā. Calidū ē ꝛ siccū i tertio. Opa. pro. Ultimū ē in subtiliatione attractiuū apituuz ꝛ rectificās putrefactionē ꝛ oēm virtutē corruptam. ꝛ oēm saniositatē humoꝝ corruptoꝝ. Oleū vo eius est calidū valde resolutiuū liquefactiuuz. Decora. Ponitur sup pannū et maculas lentiginosas. et cū aceto est conueniens bothor leni. Uul.vl. Est conue niens impetigini et vlcerib'. Egri.iunc. Oleum ci namomi est mirabile in tremore. Egri.capi. Con fert corize ꝛ eius oleum granat caput. Et ipm mun dat caput attrahendo humiditates ex eo. Et est ex summa coꝝ que sedāt dolorē auris ꝛ ponitur in me dicinis eius. Egri.oculi. Confert pāno ꝛ tenebrosi tati comestū ꝛ collirio ex eo facto ꝛ liquefacit hūi ditatē grossam oculi. Egri.pec. Est lenificatiuū et cōfert tussi ꝛ mundificat quod est in pectore. Egri. nu. Aperit opilatiōes epatis ꝛ confortat ipsuz. Et cōfortat stōm. Et desiccat humiditatem eius ꝛ con fert hydropisi. Egri.expul. Cōfert doloib' matri cū ꝛ renū. ꝛ apostematibus eorum postꝙ frangitur eius resolutio: cū pauco oleo ꝛ cera ꝛ vitello oui vt nō supfluat ꝛ induret. Et ipm prouocat vrinā ꝛ men strua. Et facit abortuz. Et cū cordumeni ꝯfert emor roydibus. Eius vero oleū cōfert dolorib' matricis qñ frāgif cū oleo ꝛ cera. Et si nō indurat vehemen tia sue resolutiōis vltra hoc ꝙ eo indigetur. Febres Cōfert rigori ppue cuius oleū linitū. Uenena. Cō fert morsui oīm venenosoꝝ. Et fit ex eo empl'z cū myrrha puncture scorpionis. Permuta'. Loco ei' ponif cortex cassie lignee stiptic': aut duplū ipsi' de cubebe aut duplū ei' ex heabel.

De cerebro. Cap. cxxix.

Cerebrū. Electio. Melioꝛa eoꝝ sunt cerebra vo latilium: ꝛ ppe montanoꝝ. ꝛ ex cerebris q̄drupedū cerebrū arietis: deinde vituli. Nā. Frigidū ē ꝛ humidū. Opa.pro. Gñat flegma ꝛ hūores gros sos. Egri.capi. Cerebrū gallinaꝝ cōfert fluxui san guinis narū ex velamine ꝛ cerebrū camelli cū exic catur ꝛ bibitur cū aceto vini cōfert epilepsie. Egri. nu. Ipm facit nauseā apd digonē suam ꝛ delet ap petitū. ꝛ opꝫ qdem vt comedaf cū seminib'. qui aūt post cibū vomere vult sumat ipm sup cibū suū. Et ē tarde digōnis inolutū faciēs stōm. Egri.expl. Le nit vētrē ꝛ cerebrū anatꝭ ē ex medicis apatū ani. Ue nena. Cerebella salubria sunt in haustu veneno rū ꝛ morsib' aīalū cū comeduntur.

De croco. Cap. cxxx.

Crocus. Electio. Melior ē recēs boni coloris subtilis odoris sup cui' pilos ē paululū albe dinis nō plm. crocus san' nō velociter ingēs nō lui scaf: nꝫ frāgif. Natura. Calidus est in secundo sic cus in primo. Opa.pro. Est stipticus resolutiuus maturatiuus ꝛ propter illud quod in eo est de stipti citate ipsius: glutinatiuus: ꝛ eius caliditas est tem perata. Et est aperitiuus. Gal. vero dixit ꝙ ei' ca liditas est fortior stipticitate ipsius. ꝛ eius oleuz est calefactiuum. Albanzi inquit ipse nunꝙ alterat humorem. Immo conseruat eum secundum equali tatē ꝛ rectificat putrefactū ꝛ conseruat viscera. De cora. Potus ipsius colorem efficit bonum. Apo. bot. Resoluit apata ꝛ linitur ex eo herisipilla. Egri. capi. Facit sodā ꝛ ipse nocet capiti: ꝛ bibitur cum rob ad ebrietatem. Et est faciens somnum et obte nebrans sensus. Cum enim bibitur in vino ine briat ita vt ad roona perducat. Et confert aposte mati calido in aure. Egri.ocli. Abstergit visum: ꝛ p hibet fluxum ad ipsum. Et valet ad pānuz. Et fit ex eo alcofol ad varietatē acq̄sitā i egritudinib' Egri pec. Confortat cor ꝛ est lenificatiuus. Et odorat

quod ... a ...

ipsuz hñs pleuresim ⁊ patiẽs birsen vt dormiat: ⁊ ꝑ pte ipsi⁹ oleũ.. Et facit anhelitũ facilẽ. Et ꝯfortat in stra anhelit⁹. Egr.nut. ⸿ Ipse facit nauseã ⁊ deijcit appetitũ ꝓpterea ꝙ opposit⁹ est acetositati q̃ est in stõ ex q̃ ẽ appetit⁹: sz ipse ꝯfortat stõm ꝓpter illd qð in ipo ẽ ex caliditate ⁊ ꝑparatiõe ⁊ stipticitate. Et dixerũt q̄dã ꝙ croc⁹ est bon⁹ spleni. Egri.expl. ⸿ Excitat coitũ ⁊ prouocat vrinã ⁊ cõfert duritie i matricis ⁊ eius cõstrictiõi: ⁊ vlceribus fraudulentis in ipsa cũ administraẜ cum fauo: aut cum medulla cuz duplo ipsi⁹ de oleo. Quidã aũt dixerunt ꝙ ipm in potu dederũt ad ꝓlixũ partum: ⁊ factus est part⁹ statiz. Uenena. ⸿ Dicit ꝙ tres aurei de ipso interficiunt letificando. ⸿ Permutatio. Simile pondus ipsius de costo: ⁊ quarta ponderis eius spica. Et põdus ipsi⁹ de corticibus cassie lignee poniẜ loco eius.

De colloquintida. Cap. cxxxj.

Colloq̄ntida q̄d est. Colloq̄ntida alia est masculus ⁊ alia ẽ femina. mascul⁹ ꝟo ẽ villosus: ⁊ femina laxa alba facilis. Electio. ⸿ Que ex ea eligẽda est. ẽ alba vehemẽtis albedinis lenis. q̃ eñ ex ea est nigra: ẽ mala. ⁊ dura mala ẽ. Et oz q̄dẽ vt nõ extrahaẜ cũ colligiẜ ei⁹ pulpa ex vẽtre ipsi⁹. imo dimittaẜ in ipo sic est. ipa eñ debilitaẜ si fiat illd. Et neq̃ colligaẜ dũ nõ icipit i citrinitatẽ mutari. Et nõ expoliaẜ ab cauiditas itegre ⁊ si nõ tũc ipa ẽ nocẽs ⁊ mala. ⸿ Et dixerũt q̄dã oz vt alienenẜ cortex ⁊ semẽ ei⁹. Et cũ nõ est sup arborẽ nisi colloq̄ntida vna est mala ꝑniciosa. Et mascul⁹ q̄dẽ villos⁹ fortior ẽ femĩa laxa. Et oz vt i ei⁹ ꝯtritiõe ad sũmũ ꝑducaẜ. Et neq̃ sit aliq̄s ꝯtẽt⁹ ꝙ ipsa sit valdẽ trita. ꝑs eñ minima ei⁹ isensu cũ iuenit hũiditatẽ isfaẜ ⁊ adheretptib⁹ stõi ⁊ inuolutiõib⁹ itestinoꝝ. ⁊ aꝑat. q̄re oz vt cũ teriẜ hydromel le ifundaẜ. deide siccetẜ ⁊ ꝯteraẜ. ⸿ Et rectificatio q̄dẽ ei⁹ ⁊ expulsio sue malitie ẽ cũ dragagãto melior q̃ cũ gũmi: qm̃ gũmi magis vicit fortitudinẽ medicine. Natu. ⸿ Calida est in 3° sicca in ipso. Alchind⁹ ꝟo extimauit ꝙ ipa sit frã ⁊ hũida: ⁊ elongat⁹ est a veritate vehementer. Opa.pro. ⸿ Est resolutiua incisiua attractiua ex longinquo. Et eius quidem folia viridia abscindunt fluxum sanguinis. Decora. ⸿ Fricatur sup leprã ⁊ elephantiã. Apo.bot. ⸿ Eius folia viridia resoluunt aꝑata ⁊ maturant ea. Egri. iunc. ⸿ Cõferunt dolorib⁹ neruorũ ⁊ iuncturarum ⁊ sciatice ⁊ podagre frigide. Egri.capi. ⸿ Purgat cerebrum decoquiẜ radix eius cuz aceto ⁊ colluitur ex ea os ad dolorẽ dentiuz: aut apitur ⁊ ꝓijciẜ qð est in ipsa ⁊ coquiẜ acetum in ipsa cũ cinere calido. ⁊ cum coquiẜ in oleo est illud oleũ distillatũ cõferẽs sonitui i aure. Et facit eradicationẽ dẽtiũ facilẽ. Et cum extrahiẜ illd qð ẽ i colloq̄ntida ⁊ impleẜ aceto: ⁊ decoq̄ẜ sup cierẽ ⁊ colluiẜ ex eo os ꝯfert dolori dẽtiũ. Egri. pec. ⸿ Cõfert eũs facta ꝑ eã dilationi anhelitus vehemẽter. Egri.nut. ⸿ Radix eius cõfert hydropisi ⁊ est mala stõ. Egri.expul. ⸿ Solutiõe educit flegma grossum ex iũcturis ⁊ neruis proprie. Et soluit etiã colerã: Et confert colice hũide ⁊ ventose valde. Et fortasse soluit sanguinẽ. Et supponiẜ ⁊ interficit fetũ Et velocitate sui exit⁹ ex intestinis nõ ꝑuenit in impressiõib⁹ q̄ timenẜ ex amaritudie sua: Et ꝯfert egri

Alchindus

podagra frigida

tudinib⁹ renũ ⁊ vesice. Et ipsi⁹ q̄dẽ potio sit duo libmet. s. xij. lurat. Et oz vt ꝯteraẜ ⁊ q̄nq̃ extrahiẜ qð i in ei⁹ ꝯcauitate a supiori ꝑte ⁊ impleẜ rob de vuis: aut vino veteri dulci ⁊ dimittiẜ die ac nocte. Et q̄nq̃ poniẜ sup cinerẽ ignis: vsq̃quo calefiat satis ⁊ daẜ i potu. Uenena. ⸿ Que colligiẜ viridis soluit sup̄flue: et facit vomere sup̄flue. Et cõturbat ita vt fortasse interficiat. Et daẜ ad potãdum cũ equali põdere sui de dragaganto. Et ex singulari nascente sup radicem suã solã fortasse iterficiũt duo danic. Et ex semine suo ⁊ ex cortice ipsi⁹ danic vn⁹ ⁊ radix ei⁹ ꝯfert morsui vipere ⁊ ẽ ex medicis magnis iuuãtib⁹ ad pũcturã scorpionis. Et q̄dã iam narrauit ꝙ vni arabũ dedit in potu quẽ scorpiões in quattuor locis pupugerant. ʒ. j. ex ea ⁊ sanat⁹ ẽ stati ⁊ silr ꝯfert epithima factuz ex ea. ꝑmuta°. Loco ei⁹ ponunẜ grana alkekengi ⁊ dixerũt triplũ ei⁹ de cucumere asinino.

De cicere. Cap. cxxxij.

Cicer q̄d ẽ. Aliud ẽ albũ: aliud rubeum: aliud nigrũ vt herbum. Et harũ specierũ aliud est domesticũ: aliud siluestre. Et siluestre quidem. est meli⁹ ⁊ digestibili⁹ ⁊ vehemẽtioris calefactiõis. Et efficat operationẽ domestici in potẽtia. Uerũ nutrimentũ domestici est meli⁹ nutrimento siluestris. Natura. Album est calidũ ⁊ siccuz in p°. Et nigrũ est fortius. Opa.pro. ⸿ Ambo sunt isflatiua ⁊ lenitiua ⁊ in ipo ẽ incisio. Et nutrimẽtũ quod prebet est fortius nutrimento fabarũ ⁊ magis solidũ. Et neq̃ ẽ aliq̄d i suis figuris qð magis ipo nutriat pulmonẽ. Et qð ex ipso est humidũ pl⁹ ẽ gñatiuũ sup̄fluitatũ q̃ qð ex eo siccũ est. Decora. ⸿ Abstergit lentigines. Et colorez facit bonũ linitũ ⁊ comestũ. Apo.bot. ⸿ Cõfert aꝑatibus calidis ⁊ duris ⁊ reliq̄s aꝑatib⁹ q̃ st ex eis i glandulis. Ulc.vl. ⸿ Ei⁹ oleũ cõfert impetigini. Et ipsi⁹ farina vlcerib⁹ fraudulentis ⁊ cancerosis ⁊ pruritui. Egri.iunc. ⸿ Cõfert dolori dorsi. Egri.cap. ⸿ Cõfert bothor hũido i capite. ⁊ ꝯfert. eius ifusio dolori molariũ. Et ꝯfert apostematibus gingiue calidis ⁊ duris ⁊ apostematibus que sunt sub auribus. Egri.pec. Clarificat vocem ⁊ nutrit pulmonem melius q̃ res aliqua: ⁊ ꝓpter hoc fiũt ex eo sorbitiones. s. ex farina ciceris. Egri.expl. ⸿ Eius decoctio vtilis est hydropisi ⁊ ictericie. Et apit ⁊ ꝓpe qð ẽ vt herbũ. Et nigrũ opilatiões epatis ⁊ splenis ⁊ oz vt cicer comedaẜ neq̃ i ꝑncipio cibi nz i fine ipsi⁹: imo i medio ei⁹. Egri. expl. ⸿ Decoctio nigri frãgit lapidẽ i vesica ⁊ renib⁹ cũ oleo amigdalino ⁊ raphano ⁊ apio. Et totuz qð ex ipso est extrahit fetum. Et est malum vlcerib⁹ vesice. Et vehementer addit in coitu. Et ꝓpter hoc nutrit masculina aĩalia ⁊ camelos. Et ei⁹ ifusio facit erigere mẽbꝝ fortiẜ: q̄n bibiẜ cũ vino a ieiunio. Et totũ lenit nãm ⁊ aperit opilatiões renũ ⁊ ꝓpe nigrũ ⁊ qð ẽ vt herbũ. Et dixerũt q̄dã ꝙ q̄n ifundiẜ i aceto ⁊ aliq̄s ex eo cõedit ieiun⁹ ⁊ moraẜ sup ipz ꝑ mediũ diem iterficit ꝟmes. Hyp. dixit ꝙ i cicere st due sube q̃ separanẜ cũ ðcoctiõe: q̄ꝝ vna ẽ salsa ⁊ lenit nãm: ⁊ alia ẽ dulcis ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ dulcedo i ipo ẽ inflatiua et excitat: coitũ.

De colũbis. Cap. cxxxiij.

Colũbe quid sunt. In pullis qui volare nõ pñt est caliditas ⁊ humiditas sup̄flua. sed ille que

volant sunt leuiores. Et oua eap sunt calida valde. Opa.pro. In pullis est grossitudo propter humiditatem superfluam. Egri.capi. Sanguis colum be abscidit fluxū sanguis nariū q̄ e ex velamie cerebri. Egri.nu. Volātes sunt leuioris digestiōis et meliors humors ꝙ pulli. Et opz qdē vt calefacti comedant eos cū acresta z coriādro. z medulla citroli Et eius oua sunt mali saporis.

De camphora. Cap. cxxxiiij.

Camphora qd ē. Cāphore spēs sunt alliāsuri z ariage: deinde aclzei z alesceluaria. z ē illa q̄ ē pmixta ex ligno suo z ex eo qd sublimatū ē ex ligno eius. Quidā āt dixerūt q ē arbor magna faciēs vmbrā hoib⁹ cui leopardi adherēt. nō ꝯ pueniūt ad eā nisi in tēpore noto ānī. Et ē spōgiosa marina hoc ē fm q existiauerūt qdā. Lignū vo eius iā multotiēs vidim⁹: z ē lignū albū frāgibile leue in cui⁹ ramis qñqꝫ ꝯtinet aliqd de vestigijs cāphore. Nā. Est frida z sicca i 3°. Decora. Accelerare facit caniciē vsus ei⁹. Apo.bot. Prohibet apāta cal'a Egri.capi. Prohibet cū aceto fluxū sanguis ex narib⁹. aut cū expssione dactiloꝝ imaturoꝝ: aut cū aq̄ mirti. aut cū aq̄ albedarungi. Et confert sode calide febres. Facit vigilias. Et cōfortat sensus calefactoꝝ. Et cōfert alcola vehemēter. Egri.ocu. Confert in medicinis obthalmie calide. Egri.expl'. Abscindit coitū. Et generat lapidē renū z vesice. Et cōstringit fluxum ventris colericum.

De camepitheos. Cap. cxxxv.

Camepitheos qd ē. Stipites z flores rubei declines ad nigredinē: z virides subtiles. Et ei⁹ los ē amari saporis cū stipticitate pauca: z eius acrimonia ē minor amaritudie: z ei⁹ folia sunt herbalia subtilia icedētia sup terrā z sunt silia folijs asbehar verūtn̄ sunt subtiliora z molliora z maiorū floꝝ ꝙ psa: z ei⁹ flores sunt citrini. Nā. Calidus ē i 2° siccus. in 3°. Opa.pro. Est aperitiuus abstersiuus: z eius abstersio in mēbris interioribus est maior calefactiōe ipsi⁹ z in ipso ē virt⁹ solutiua. Apo.bot. Ponitur sup duritiès z proprie duritiē mamillaꝝ phibet lesionē formice. Vul.vl. Cōsolidat vulnera cū melle facto emplo ex eo z vlcera putrida. Egri.iunc. Cōfert sciatice z ppie qñ bibit cū aq̄ mellis. Et dixerunt quidā q qñ bibit cū hydromelle .xl. dieb⁹ sanat sciaticam. Et resoluit duritiē podagre. Egri.nu. Aperit opilationes epis z ei⁹ egritudines z splenis. Et cōfert ictericie nigre cū bibit .vij. dieb⁹ continuis. Egri.expul. Aperit opilationes matricis. Et prouocat vrinam z menstrua. Et remouet difficultatem eius. Et prohibet dolores renū. Et supponit cū melle. z mundificat matricem. Et quando ex duob⁹ aur. de eo cū ficub⁹ aut melle fiunt collíria deponit flegma sufficienter. Venena. Confert nocumento veneni nomīati osiston. Permuta. Loco eius ponitur medietas ponderis de siseleos z quarta pōderis ipsius de cassia lignea.

De camedreos. Cap. cxxxvi.

Camedreos qd est. Stipites z folia frangibilia in grossitudine myrti z maiores ad viriditatez declines. Et herba eius nominat apd grecos ꝗrcus terre: qñ hz folia pua silia folijs ꝗrc⁹ amara: z eius radix declinat ad purpureitatem. Electio. Opz vt colligatur dū hz semen. Natura. Inquit Gal. ē calidus z siccus in 3°. ei⁹ tn̄ calefactio fortior est desiccatione ipsius. Opa.pro. Est aperitiuus incisiuus subtiliatiu⁹. z in ipso est calefactio corporum. Vul. vl. Confert cum melle vlceribus intus. Egritu.iunc. C ñ quod ex eo recens est bibitur: aut ei⁹ decoctio confert cōtritioni lacertoꝝ. Et eius sirupus confert spasmo: z ꝙto plus antiquatur est melior. Egri.ocu. Fiunt ex eo pillule z exiccant z administrant in vlcerib⁹ oculi z silr eius decoctio in oleo: aut qd ex eo tritū ē ꝯfert fistulis lachrymaliū. Egri.pec. Cōfert tussi āntique. Egri.nu. Detumescere facit grossitiē splēis z confert ictéritie nigre: z hz sirupū qui cōfert malitie digestionis valde: z quanto magis antiquatur est melior z confert principio hydropisis. Egri. expul. Prouocat vrinam z menstrua z extrahit fetum. Venena. Fit ex eo emplastrum morsibus vermium venenosorum. Permuta°: Loco eius ponitur folia eupatorij z scolopendrie.

De cundes. Cap. cxxxvij.

Cundes qd ē. De hoc qdē plurimū administratur radix z est notū. Natura. Est calidum et siccum in 3° perueniens ad quartū. Opa.pro. Est abstersiuum mundificatiuum vlceratiuū acre: mordicatiuum excitans vomitum incidit flegma z colerām nigrā. Decora. Abstergit albaras z morpheā z proprie nigram. Apo.bot. Confert scabiei. Egri. capi. Facit sternutationem z est ex summa medicinarum mūdificantiū aurē z abstergētiū sordes que sunt in ea z de ppietatib⁹ ei⁹ est resolutio ventositatū ex narib⁹ et confert alchasem aperiendo opilationes colatorij fortiter. Egritu.nu. Facit vomere fortiter z soluit duritiem splēis. Egri.expul. Est solutiuum, puocatiuū vrine: z supponit z puocat menstrua: z extrhit fetū z frāgit lapidē. Permuta. Loco eius in vomitu ponitur nux vomica eiusdem ponderis cum tertia sui ponderis de pipere.

De cubebis. Cap. cxxxviij.

Cubebe. qd est. Eius virtus ē silis rubee. Verū tn̄ est subtilior. Natura. Dixerunt qdā in ipa esse cū caliditate virtus infrigidatiua z est vere calida z sicca: puenies vsqꝫ ad 2ᵐ. Opa.pro. Est apitiua subtilis ad acuitatem declinis et neqꝫ peruenit ad hoc vt loco cinamomi ponatur. Vul.vl. Est bona vlceribus putridis in membris z gingiuis. Egri. capi. Est bona alcola putridis in ore. Egritu.pec. Quando tenetur in ore clarificat vocem. Egritu. nu. Est fortis in aperiendo opilationes in epate. Egri.expul. Mundificat vrine vias et puocat arenulas: et extrahit lapidē renū z vesice et spūtū masti cāt: eā dlectat eū q̄ eo vtit. De cuscute. Ca. cxxxix.

Cuscute quid est. Res inuoluta super spinas: et arborem similis vilis mechūs: z non habet folia sed habet florem paruum album in quo sꝫ amaritudo z stipticitas: sed quod in ipso magis vicit est substantia amara. Natura. Est calidum parum per in principio primi: siccum in fine secundi. ꝙuis ipsum sit habens virtutes ꝯtrarias. Opa.pro. Est

mundificatiuũ.⁊ extrahit superfluitates subtiles ex
venis:⁊ grauat in stõ ꝑꝑ suã stipticitatẽ:⁊ mundifi-
cat venas:⁊ extrahit superfluitates que sunt in eis
cum facilitate lubrificans superfluitates subtiles.
Egri.nu.¶ Cõfortat stõm ꝓpue quod ex eo firuz est
⁊ qñ bibitur cũ aceto sedat singultum ⁊ aperit opila
tiones epatis et stomaci ⁊ confortat ea:⁊ eius aqua
est mirabilis ad icteritiã:⁊ succ⁹ ei⁹ qd̃ de eo est silue
stre cũ tenet̃ ⁊ ꝓijcit̃ sup vinũ forte efficit stõm debi-
lẽ.Egri.expl.¶ Et ipm qd̃ mundificat sordes vẽtris
fetus ꝓpterea q̃ mundificat venas ⁊ ꝓuocat vrinã
⁊ menstrua:et cõfert dolori pungitiuo ventris:⁊ sup
ponit̃ ⁊ retinet fluxũ sanguĩs:et qd̃ ex eo frixũ est cõ
stringit ⁊ retinet fluxũ matricis.Febres.¶ Cõfert val
de febribus antiquis semen eius ⁊ aqua ipsius.

¶ De cymino. Cap. cxl.

Cyminũ qd̃ est.Eius aliud ẽ.Karmeniũ et aliud
ꝑsicũ:et aliud eniũm:et aliud nabathiũ.Kar-
meniũ vero est nigri coloris et ꝑsicũ est citrini colo
ris ⁊ ꝑsicũ ẽ fortius emino.nabathiũ ṽo est illud q̃d
inuenit̃ in alijs locis.Et ex olbus aliud est siluestre.⁊
aliud domesticũ.Siluestris itaq̃ acrimonia fortior ẽ.
Et de siluestri q̃d ẽ est spẽs quedã cui⁹ semẽ est sile
semini lini.Electio.Karminiũ ẽ forti⁹ q̃ ꝑsicũ.⁊ ꝑsi-
cum forti⁹ alijs.Nã.¶ Est calidũ in tertio siccum in
secundo.Opa.pro.¶ Expellit ventositates ⁊ resoluit
⁊ in ipso est incisio ⁊ exiccatio in ipso est stipticitas.
Decora.¶ Qñ lauat̃ facies ex aq̃ ipsi⁹ clarificat eaz
et similiter ei⁹ visus ⁊ acceptio ei⁹ cũ mensura.Eius
nãq̃ nimius vsus faciẽ citrinat.Apo.bot.¶ Admini
stratur cũ ceroto aut oleo ⁊ farina fabarum sup apa
ta in testiculis:immo cũ oleo et melle.Uul.vl.¶ Cõ-
solidat vulnera ꝓprie siluestre cui⁹ semẽ est sile se-
mini lini cũ ex eo emplet̃ sup vulnera.Egritu.capi.
¶ Quando teritur cyminũ cũ aceto:⁊ fit odoramen
tum ex eo abscindit fluxũ sanguinis nariũ.Et simili
ter cũ ex eo intromittitur liciniũ in nares.Egri.ocli.
¶ Qñq̃ masticat̃ ⁊ miscet̃ cũ oleo ⁊ distillat̃ sup vn-
gulã.⁊ sup coagulatũ sanguinẽ sub oculo ⁊ confert.
Et qñq̃ masticat̃ cũ sale ⁊ distillat̃ sputũ sup scabiẽ
⁊ iebel ⁊ vngulã abscisaz ⁊ ꝓhibet adherentiã:⁊ suc
cus siluestris abstergit visum ⁊ extrahit lachrymas
⁊ nominatur grece fum⁹.⁊ ipm ẽt ponit̃ in cauterijs
euulsiõis pilorũ in oclo et nõ nascũt̃.Egri.pec.Quã
do bibit̃ cũ aceto mixto cũ aq̃ ꝯfert difficultati anhe
litus ita dixit Gal.et anhelit⁹ dilatatiõi et tremori cor
dis frigido.Egri.expul.Administratur cũ oleo sup
apata testiculi.et qñq̃ administrat̃ cũ ceroto.et qñ-
q̃ administrat̃ cũ oleo et farina fabarũ.et frãgit la-
pidẽ et ꝓpe siluestre et ꝯfert distillatiõi vrine ⁊ mi-
ctui sanguis et dolori pũgitiuo vẽtris ⁊ inflatiõi.⁊ suc
cus siluestris triti cũ aq̃ mell'.soluit vẽtrẽ.Inq̃t Ruf-
fus Cyminũ nabathiũ soluit vẽtrẽ.Karminiũ vero
nõ soluit.imo strigit et herba siluestris ꝓuocat cole
rã in vrina.Uenena.¶ Dat̃ i potu cũ vino ad morsuz
aĩaliũ venenosorũ.et ꝓpe siluestre cui⁹ semẽ ẽ sile se
mini lini.

¶ De charui. Cap. cxli.

Charui qd̃ est.Est proximũ disp̃oĩbus anisi.Na
tura.¶ Calidũz et siccũ in secundo.Opa.pro.
¶ Expellit ventositates et exiccat et non est in sub-
tiliatione cimini.Egritu.pec.¶ Confert tremori cor-
dis.Egri.expul.Est bonum vermibus:interficit enĩ
eos.

¶ De cappare. Cap. cxlij.

Capparis qd̃ est.Est fruct⁹:et hz radicem et hz
fructũ aliũ q̃ est sicut cucumeris.nõ capparis ⁊
est acris calida que ponit̃ in musto ⁊ cõseruat ipz ab
ebullitione sicut sinapis.et ei⁹ radix ẽ amara acris:
et q̃dã spẽs ei⁹ est culzumia faciẽs in ore bothor vs-
q̃ ad terminũ quo vesicet̃ et apat gingiuã.Electio.
¶ Iuuatiuũ qd̃ in ipsa ẽ sunt cortices radicis ei⁹.Nã
¶ Generata i terra calida ẽ calidior.et calor tot⁹ et
eius siccitas est in secundo.Opa.pro.Est resolutiua
et apitiua abstersiua et ipsius radix est incisiua sub
tiliatiua mundificatiua apitiua in cui⁹ cortice sunt
amaritudo et acrimonia et stipticitas et nutrimẽtuz
fructus eius est paruus:precipue cũ salitur:et quod
ex ea est humidũ est magis nutritiuũ q̃ quod sicci
est.Apo.bot.¶ Eius radix resoluit scrofulas et duri
ties:et admisceatur ei quod frangit virtutem ei⁹ et
folia eius iam experta sunt ad illud.Uul.vl.¶ Cor-
tices radicis eius ponuntur super fraudulenta vl-
cera et sordida.Egri.iunc.Cortices radicis eius cõ-
ferunt sciatice et doloribus anche:et quandoq̃ fit
clystere ex succo eius.et confert ei valde.Et confert
paralysi et stupori et stringit mẽbra ꝑꝑ stipticitatez
q̃ ẽ in ipsa.et silr cõfert attritiõi accĩti in capitib⁹ la
certorũ ⁊ i medio eorũ.Egri.capi.Cortices radicis ei⁹
masticate extrahũt humiditatẽ a capite.et sedãt do
lorem frigidum in eo:et eius succus distillatur i au
rem ꝑꝑ vermes ipsius.Et quandoq̃ stringitur cor-
tex radicis eius cũz dente leso et confert proprie cũ
est humida:aut folia eius:et silr colutio oris cũ ace
to in quo decoquit̃:aut vino aut quandoq̃ cum ace
to:qñq̃ cũz vino.Egri.pec.¶ Confert quod ex eo sa
litum est patientibus asma.Egri.nu.¶ Ipsa est res
magis ꝯferens spleni et duritiei eius bibita et mor-
empli superposita cum farina ordei et similibus et
proprie cortex radicis eius.Et multotiens euacuat
ex splene materiam grossam melicam et succedit ei
sanitas.Egri.expul.¶ Solutione educit humorem
crudum grossum et prouocat menstrua.et interficit
serpentes et vermes in intestinis et confert emoroy-
dibus et augmentat coitum.Et quod ex ea salitum
est ante cibum sumptum soluit.Uenena.¶ Est tyria
ca.

¶ De caule. Cap. cxliij.

Caulis.Natura.Corpus humidius est folijs.et
siluestris calidior est et siccior:et ipse totus est
calidus in primo siccus in secundo.¶ Et caulis qui-
dem alius est domesticus:et alius siluestris:et ali⁹
marinus:et alius caulis aque.Siluestris.vero est
amarior acutior remotior ab hoc vt sit cibus.Et de
coctio quidem radicis caulis cum aqua granatoruz
est bona.Canabit preterea est grossi nutrimenti in
grossans sanguinem cum non dissoluitur:et inflat
vsq̃ ad partes furcule et lateris.facit dolorosũz cor-
pus et non est mutabilis sicut ventosus.Opa.pro.
¶ Est maturatiu⁹ lenificatiuus desiccatiuus ꝓprie
quãdo decoquitur et effunditur ab eo aq̃ prima.Et
cinis quidẽ stipitũ eius est fortioris exiccatiõis has

bet pprietatē i sedatiōe doloꝝ. et ei⁹ nutrimētū est g uū ⁊ hūidi⁹ nutrimēto lētū. et sanguis ei⁹ ē malus. Cū ergo coqt cū carne pingui ⁊ gallinis fit bon⁹ pa rū. Apo. bot. ¶ Siluestris ⁊ marinus ⁊ domesticus maturant flegmones ⁊ durities. Uul. vl. ¶ Consolidat ⁊ phibet ambulationem vlceribus fraudulētis Et ponitur cū albumine oui sup adustionem. Egri. iunc. ¶ Confert tremori. vt qñqꝫ ponit̄ cū fenugreco sup podagrā: et embrocat̄ decoctio eius super dolores iuncturarū. Egri. capi. ¶ Eius decoctio ⁊ ei⁹ semen retardant ebrietatē. et confert furfuribus. et qñ cū succo ei⁹ fit caput purgiū purgat caput. et ex ppuetatib⁹ ei⁹ est exiccatio ligue. et facit somnum. Egri. oculi. ¶ Obtenebrat visuz: cuz hoc tñ ponit̄ in alcosol. Egritudi. pecto. ¶ Fit gargarisma cum succo ei⁹ aut decoctiōe ei⁹ cū oleo sisamino. et ꝯfert sfocatiōi ⁊ comestio ei⁹ clarificat vocem. Egri. nut. ¶ Est malus stō. ⁊ ei⁹ succ⁹ cū vino de passis confert spleni ⁊ icteritie. et ei⁹ cāna est tarde digōnis. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinā ⁊ mēstrua. et ei⁹ semē cum aq̄ lupinoꝝ iterficit lumbricos. et ei⁹ flos puocat menstrua. Cū supponit̄. et ēt ipē ⁊ succ⁹ ei⁹ cū farina seci ē iterficit fetū. ⁊ qñ supponit̄ ei⁹ semē post coitū corrūpit spma. et cinis radicis ei⁹ frāgit lapidē. Et cauis q̄ ē marin⁹ declinat ad salsedinē et amaritudinē. ppter illud ergo lenit naturā ⁊ soluit ppūe cū carne pingui. et folia ei⁹ sunt sicut folia aristo. q̄ ex vna radice orit̄. Uenena. ¶ Ei⁹ succus cū vino ꝯfert morsibus: et est conferens morsui canis rabidi.

¶ De couandro. Cap. cxliiij.

Couādrū q̄d est. Aliō est humiduz: et aliud siccū. ¶ Dixit Gal. q̄ virtus ei⁹ ē cōposita et q̄ō in eo dominat̄ est terreitas et qñz aqueitas tepida: et in ipso ē pōticitas parua a stipticitate vel post stipticitatē. ¶ Apud me vō aqueitas in ipso frida est nō tepida oino nisi sit pp subaz subtilē calaz pmixtā ei cui⁹ sepatio ab eo fit velox. ¶ Et humain: q̄ō dixit ēt Gal. remouet frigus a couandro ꝯdicendo Dia. ¶ Ego aūt dico q̄ testificati sūt ī frigus ei⁹ Ruffus et Archigenes ⁊ alij ab eis. Natu. ¶ Frīm est in fine pmi vsqꝫ ad 2ᵐ siccū in 2°. et apud filiū viregi in ter tio. Apud me vō siccū est declināns ad calitatē puā. Sꝫ Gal. in toto facit dclinationē ad calitatē. et forsi illud ē pp subam in ipō subtilē q̄ resoluit̄ ⁊ nō remanet cū bibit̄. et pp hoc oꝫ vt sit mltitudo succi ei⁹ interficiēs cū ifrigidatione. Opa. pro. ¶ In ipso est stipticitas ⁊ stupor. et succus ei⁹ cū lacte sedat oēm fortē pulsationē. Apo. bot. ¶ Confert apātib⁹ calis cū aceto ⁊ cerusa et oleo ro. Et cū melle et oleo sicce et vestigiis ignis pīci. Et cum farina fabarū aut auich: aut farina ciceris scrofulis: qñ pmiscet̄ cū eis succ⁹ ei⁹. ¶ In dt Gal. cū resoluat scrofulas. quō ergo est frigidum. ¶ Et poßē dā est vt dicat̄ ei pp ipsi⁹ pprietatē: et qm in ipō est suba subtilis pfundās penetrās ⁊ pfūd at̄: et ñ pfūdat̄ sba frigida. sꝫ qñ bibit̄ resoluit̄ calm velociter et remāet agēs frigidū. Et dixit nō sanat ex herisipilla nisi q̄ō ifrigidatū ē. aut pmixtū humo ri melico aut flegmatico. Egritu. capi. ¶ Confert vertigini facte a vapore colerico aut flegmatico et epilepsie facte ex hoc. Et ei⁹ pprietas est phibere vaporē a capite: ⁊ ppt̄ hoc pōit̄ i cibo patiētis epilepsiā ex vapore stō. ⁊ mltitudo ei⁹ humidi: ⁊ sicci pmiscet sensuz. Et q̄ō humidū ē facit somnuz ⁊ phibet fluxū sanguinis: ⁊ puluerizatio sicci ⁊ collutio oris ex succo humidi cōfert ad cola. Egrit. oculi. ¶ Sñat tenebrositatē visus: ⁊ succ⁹ ei⁹ distillat̄ sedat pulsationē in oculo: ⁊ ppūe cuz lacte mulieris. ⁊ qñ ex folijs ei⁹ fit empl'z phibet fluxū materieꝝ ad oculum. Egri. pec. ¶ Cōfert tremori cordis calo: ⁊ potat̄ tur ex eo. ʒ. ij. cum aqua lingue arietis ⁊ retinet sputum sanguinis. Egri. nut. ¶ Est tarde digōnis: ⁊ confortat stōm calefactū: ⁊ q̄ō de eo torrefactū ē phibet vomitū. Et dī q̄ ipm sedat eructationē acidā post cibū: ⁊ si ita ē tūc facit illud ppterea q̄ phibet vaporē ⁊ motum ei⁹. Egri. expul. ¶ Cōstringit semē cum torrefactū. ⁊ dī q̄ semē ei⁹ cū rob solutiōe educit serpētes. Et couādruz q̄dē humidū cum melle ⁊ oleo cōfert apātib⁹ calis testiculorū. Et q̄ō ex eo humidū ē: ⁊ q̄ō siccum frāgit vtutē coit⁹ ⁊ erectionē vge desiccādo spma. Uenena. ¶ Cuz ex succo bibit̄ circiter ʒ. iiij. iterficit qm̄ facit hoiem possidere tristitiam ⁊ sincopim: ⁊ nō oꝫ vlr. vt de eo multū sumatur.

¶ De cane. Cap. cxlv.

Canis. Decoratio. ¶ Urina canis administrat̄ super verucas ⁊ q̄ō dī de lacte ei⁹ q̄ ipsum abradit pilos. ⁊ phibet ōrtū pilorum euulsorum ē vanuz sin q̄ existimauit Ga. in locis plurib⁹ ⁊ Ga. q̄dez scripsit canones in q̄bus dixit q̄ sanguis canis prohibet ortum pilorum euulsorum. Egrit. expul. ¶ Inq̄t Gal. Destruct⁹ ē sermo ei⁹ q̄ existimauit q̄ sanguis canis extrahat fetum. Uenena. ¶ Sanguis canis rabidi ꝯuenit morsui ipsi⁹. ⁊ veneno sagitte armene.

¶ De carne. Cap. cxlvj.

Caro q̄d est. Carnes bōe sunt caro ouina q̄ cuꝫ calitate ē subtilis ⁊ iuuenum tauroꝝ ⁊ capraꝝ ⁊ carnes illoꝝ q̄ de eis sunt pui sunt magis susceptibiles digōnis ⁊ subtilioris nutrimēti. Et hedia q̄dē ē minoꝝ supfluitatuz q̄ͣ arietina. Caro autē lactātis a lacte laudabili ē bona. A lacte vō nō laudabili ē mala. Et caro decrepiti q̄ō est ex ouibus ē mala. ⁊ similr̄ caro extenuati. ⁊ caro nigri ē leuior et suauior et silr̄ caro masculi. et rubea diuisa ex aialib⁹ plime pinguedinis: et alba sunt leuiores: et varia ē minoris nutrimēti. et natat in stō. Electio. ¶ Melior caro et digestibilior ē illa q̄ ē circa os. Et dextra q̄dem leuior ē: et melior ē sinistra: ⁊ q̄ ē in me⁹ lacertoꝝ mundior ē carne neruoruz. Caro āt lata sup quā nō est neru⁹ fortasse ē suauis ⁊ ppē q̄ ē ppt̄ gñationē lactis sīc caro mām̄ille: aut ppt̄ gñatiōeꝫ saliue sicut caro radicis lingue. Et ei⁹ q̄ō nutrimētuz qñ digerit̄ ē bonuz: et i q̄busdā horis ē flegmaticuz. Multitudo vō nutrimēti ei⁹ nō ē nisi mltitudo nutrimēti reliqꝝ carniuz. Et caro lacertoꝝ nisi carne mām̄ille: et caro testiculoꝝ galloꝝ. Min⁹ vō bōa ē q̄ creata ē ad hoc vt sit sustētaculuz sīc q̄ terit̄ iter venas epatis et reliq̄ et caro cordis et radicis ei⁹ silis moro. Et mām̄ille q̄dē nutrimētuz ē bōnz. Q̄ō si i ea ē lac ē assuz. Testiculoꝝ vō caro ē melior aliiꝫ. Et volucris vō caro melior nō ē q̄ͣ alduragi et gallinaꝝ et subtilior caruz et nō sunt cuz nutrimēto carniuz alcubegi et atheiz et

alderariz. ¶ Ois pterea alalis sicce 2plonis caro p ui e melior sicut caro hedi. Ipa.n. e bona. ¶ Caprina vo no est bona multu τ eius humor fortasse e malus valde. ¶ hircia aut caro e mala absolute. et caro lupoz e mala. ¶ Et oes volucres magne aqtice τ habetes colla loga: τ pauo τ miluus. τ palumbus dure τ alcata: et qru plima gnatio e melia: τ q eis sut silia et passeres oes male sunt. ¶ Ale vo auiu grossarum magnaz exercitatiu sut boni chimi. ¶ Caro aut silnestris melior e carne gazel cuz sua declinatioe ad meliaz. ¶ Christiani. vo dicunt et q eos imitant q melior caro siluestris e caro porci siluestris. Na cu hoc q e leuior carnibus domestici e fortis nutrimeti et plimi: et e velocis digonis: et e melior q ee pot in hyeme. ¶ Oz pterea vt 2sideret i disponibus aialiu et in etate: τ i loco sui pastus. et sui exercitu et reliqru q dca sut i lacte. Natu. ¶ Caro auis oio siccior e carne qdrupedis: et caro vaccia siccior e carne capna. Caro aut capna e sicca τ difficilioris digonis carne ouina. Et caro vetez e grossi nutrimti τ vehemetius calefactiois. Lepoz z vo caro e cala τ sicca. Carnes magnaz auiu τ aseru τ miluoz sut grossa. Anat vo caro τ aqticaz e vehemetis humiditatis: τ e ppinq in hoc carni ouine. Et estimauerut quida q caro ericij est humectatiua. Et caro piguis: τ natiu caro vel illioz e cala τ huida. Opa. pro. ¶ Caro est cibus cofortas corpus τ e cibus magis ppinq conuersionis ad sanguine. Et nutrimtu qd ei q in patella cocta est: τ eius q assata e: est siccius. et nutrimtu eius q elixata est. e huidius. Et eius qd q cocta e cu semibus τ muri τ similibus vtus e vtus seminuz eius: ¶ pinguedo at τ adeps sunt mali nutrimeti τ pauci: τ subleuat cibu. Et no e couenies ex eis nisi qntitas pua fm mesura q delectet. ¶ Salita vo caro qmuis in pncipio fuerit huida. tn facta e desiccatiua. vehemetiore his desiccatioem q ois caro: τ eius nutrimetuz est puuz. ¶ Et caro qd pinguis lenit ventre cuz paucitate sui nutrimeti τ velocitate sue 2uersiois ad fumositate τ colera τ digerit velociter. Et caro illoz natiu deterior e carne pingui. τ est mala i digone τ nutrimeto τ e calidior τ grossior pinguidine. ¶ Caro vaccina plurimi est nutrimeti grossa melica gnans egritudines melicas. Et q melior e eius est caro vituloz. ¶ Carne pterea vaccinam dissoluunt cortices melonum. Et melior qd hora in q comedit est ver τ pncipia estatis. Chrystiani aut τ q eos imitant dicunt q no hnt cu grossitudine sua viscositate nutrimeti porci: neq eius spissitudine. ¶ Porcelloz aut caro pui e nutrimeti ppter fortitudinem sue resolonis τ vehementiaz sue humiditatis. ¶ Et caro qd anati est plimi nutrimeti: no tn existit i bonitate nutrimti gallinaz τ similiu. Et vetres eaz sunt suaues. et epata eaz sunt bona suauia i cibo: τ boni huioris. Caro ascecrach e frangitiua vetositatu. Et de carnibus logindor ab hus vt putrefiat et q paz e piguis e cuius subs e siccior. De coza. ¶ Caro vaccina gnat morpheam. Adeps asini siluestris e bona pano linita. Et silr adeps anati impingnate. Et illud qd est adustu de carne arietu linitu sup morphea e vtile: Et qd adustu est de carne ranarum alopitie. Aposte. bot. ¶ Caro vaccina generat cancru: τ silr carnes grosse τ resoluuntur apostata dura eis. Uul. vlc. ¶ Caro vaccina gnat scabiem τ ipetigine malaz et silr carnes grosse: τ caro arietis adusta linit sup ipetigine 2uenienter. Egri. iuc. ¶ Caro vaccina generat lepram τ elephantiam τ varices et silr carnes grosse pingues τ alleiati more emplastri supposita est bona neruis inflatis. In iure carnis leporis sedent podagrici τ habetes dolores iuncturaru et eius operatio est proxima operationi iuris vulpis. Caro danule administrat more emplastri sup dolores iuncturaz posita. Caro dorsi asini siluestris cu oleo costino eplat ad dolores iuncturaru. Adeps asini siluestris cu oleo costino mollificata more empli ponit sup dolores dorsi τ ventositatibus grossis. Et caro vipe 2fert lepre fm q dcm est i caplo eius: et caro ericij est bona lepre. Egritu. cap. ¶ Caro vaccina τ reliquae carnes grosse male faciut euenire alienatione pp exiccatione. Et caro danule miscet cu vino τ bibit pp soda. Egri. oculi. Cinis carnis arietu 2fert albugini oculi. Carnes lupoz τ hntiu rostra τ vngues 2ferut oculo τ confortat ipsum. Egri. pec. ¶ Cancer fluuialis cofert extenuatis valde: τ carnes pulloz excitant prefocatione nisi acetose. Egritu. nu. ¶ Carnes grosse predicte ingrossant splenem: veru acetosumvaccinuz cum coriandro sicco τ croco prohibent cursum materierum ad stomac et caro alcata rememoratur in summa eorum q conferunt corruptioi complonis τ hydropisi τ opilationi splenis τ epatis τ melius e vt in hydropisi congelata sumat vt no comoueat sltum. ¶ Quidam autem hominum sunt qui laudant carnes leporu ad frigi stomaci: τ huiditatem τ debilitate eius: τ velocitas de digonis. τ descesiois τ ambaz tarditas no est fm grossitudine cibi τ subtilitate eius. Caro eni porci siluestris τ domestici fm q dicitur est velocis digonis τ descensionis et est fortis nutrimenti viscosi τ grossi et carnes ceruoz cum grossitudine sua sunt velocis descensionis et caro quidem ericij cum oxymelle 2fert hydropisi et caro alcata confert opilationi epatis. τ debilitati eius. τ corruptioni complexionis τ hydropisi τ carnes lupoz τ hntiu rostra τ vngues abhorret stomacus. Egritu. expul. ¶ Carnes vaccine prohibent attractione colere ad stomacum. Caro leporis assata est bona vlceribus intestinoru. Caro ericij exiccata cum oxymelle est bona dolori renu ius galli decrepiti est bonum colice et egritudinibus melancolicis: et adeps asini siluestris cu oleo costino est bona dolori renu et ventositatibus grossis et caro luporum et habentium rostra et vngues emorroydibus. Ius carnis vaccine acetosum e bonu solutioni colerice. abscindit. n. ipam et similit congelatio carnis eius cum coriandro et aceto: et acetositatibus: et silibus: et coriandro sicco et pauco croco. Et similiter carnes auiu assate: aut no assate constringut ventrem. et pprie alcubegi et ateingi. et eis fortior est alcata et alcanebiri. et proprie cuz elixat et auferi ab ea aqua. Caro autem camelli prouocat vrinam. et carnes pingues vehemetius leniut naturaz q alie. Febres. ¶ Caro vaccina et ceruorum et hircorum siluestriu. et magnarum auiu facit euenire fe

bies q̄rtanas: Venena. ¶ Caro dānule exiccata cū vino l potu accepta ꝯfert venenis. Caro arietū adusta ꝯfert morsibꝰ serpētū ⁊ scorpionū ⁊ algeraraz: ⁊ cū vino ꝯfert lesiōibꝰ canis rabidi. Et caro rane pū cture vermiū venenosoꝝ.

¶ De chrysomillis. cxlvij.

Chrysomilla. Electio. ¶ Meliora sunt armenia. nō em̄ cito aduenit eis corruptio ⁊ acetositas. Et cum sumuntur chrysomilla oꝫ vt accipiat masticis ⁊ anisi eq̄lr pōdus. ʒ.j. vsq̄ ad. ʒ.2. in vino puro aut vino de passis. aut paruz mellis. Natu. ¶ Sunt frā ⁊ humida in scd̄o. Et oleū nucleoꝝ est calz ⁊ sic cum in scd̄o. Opa pro. ¶ Eorum humor est velocis putrefactiōis. Egri. nut. ¶ Eoꝝ fusio sedat sitim. Et chrysomilla q̄ꝺ cōueniētiora sunt stō q̄ꝫ psica. Et armena nō corrumpunt in stō: neq̄ acescūt velociter. ¶ Et eius ꝛꝩo que eoꝝ expellunt nocumentuz est vt postea sumāt anisū ⁊ mastix l mina. aut vino ꝺ passis: ⁊ infrāti cum melle puro. Egri. expul. ¶ Oleum nuclei ipsorum confert emorroydibus. Febres. ¶ Generant febres ꝓpter velocitatē sue putrefactionis: verum infusio siccoruz confert febribus acutis.

¶ De calce. Cap. cxlviij.

Calx q̄d est. per calcē significamus cinereitatē corpoꝝ lapidosoꝝ ⁊ ostracoꝝ. Natu. ¶ Illa q̄dem quā nō tetigit aqua: ⁊ illa quā aqua tetigit cū remanet extincta duobus diebus: aut tribus tunc non adurit. Immo calefacit tantuz. Et abluta q̄dē est sicca. Opa. pro. ¶ Abscindit sanguinis fluxum ⁊ abluta est exiccatiua sine mordicatione. Et calx q̄dem q̄n abluit cum oleis fit maturatiua. Vul. vlce. ¶ Corrodit carnem additam. Et abluta consolidat. Et confert adustioni ignis valde.

¶ De cipero. Cap. cxlix.

Ciperꝰ q̄d ē. Est radix plāte silis porro ⁊ segeti etiā nisi q2 est subtilior ⁊ lōgior in p̄ribꝰ regionibꝰ. Verūtm̄ melius ē alcui. Et dicit ꝙ ciperū indū cum croco abradit pilos. Electio. ¶ Melrꝰ est illud q̄ꝺ est spissuz graue difficile ad frāgēdū. aromaticū cuiꝰ herba ē breuis. ⁊ cuiꝰ acredo ē vehemēs. Opa. pro. ¶ In ipso est stipticitas pua ⁊ exiccat sine mordicatione. ⁊ apit orificia venaꝝ: ⁊ extenuat vētositates. Et adurit sanguinē. ⁊ ponit in emplis. Decora. ¶ Colorē efficit bonum. ⁊ facit bonū odorē oris. Et indū sicut dr̄ abradit pilos. Apo. bot. ¶ Consolidat ea q̄ sunt difficilis ꝯsolidatiōis: ⁊ fissa ⁊ putrida ⁊ corrosa cū oleo de grano alchadra. Egri. iunc. ¶ Valet ad dolorem in illijs ⁊ stringit dorsum et neruos. Et ipsius multitudo acquirit lepram. Egritudi. capi. ¶ Confert putredini narium ⁊ oris. ⁊ alcola. ⁊ mollificationi gingiue. Et augmētū efficit l seruatione. Egri. nut. ¶ Calefacit stōm ⁊ epar. Egri. expul. ¶ Extrahit lapidem ⁊ frāgit ipsum. et cōfert distillationi vrine ⁊ debilitati vesice valde. ⁊ frigori eiꝰ vehemēter. Et sil̄r opat in renibꝰ. Et ꝯfert frigori mr̄icis valde. Et ꝯfert emorroydibꝰ. Febres. ¶ Cōfert febribꝰ antiquis.

¶ De cypresso. Cap. cl.

Cypressus q̄d est. Noiat in syria arbor alherz ⁊ romane cyp̄ssus: ⁊ l sapore eiꝰ sunt acredo. et stipticitas pauca. ⁊ amaritudo plīma. et ponticitas eius est plus q̄ꝫ amaritudo. ⁊ calitas eiꝰ ⁊ acuitas ē fm̄ q̄ntitatē q̄ eiꝰ ꝩrꝰ in mēbris ꝓfundat. ⁊ facit ꝓuenire stipticitatē sine mordicatiōe: ⁊ diuersificat a reliq̄s calefactiuis: q2m̄ nō attrahit. Natu. ¶ Cala ē l pꝰ sicca i scd̄o. q̄dā tn̄ extimauerūt q2 ē frida valď. et iudicauerūt ꝙ ꝩrꝰ eiꝰ est cōposita. et calitas eiꝰ ē fz q̄ntitatē q̄ facit penetrare stipticitatē. ⁊ q̄ stipticitas eiꝰ ꝓfundat ⁊ ꝓueniat i mēbrꝭ. Opa. pro. ¶ Folia et nux eiꝰ sunt stiptica. Et in ip̄a ē resolutio ⁊ resoluit humiditates. et nux q̄dē eiꝰ fortiōr ē st oi re q̄ꝫ folia ipsius. et in ipsa ē vis faciendi adherere: et abscidit sanguinē ita ꝙ remouet putredinez. Decora. ¶ Q̄n decoquit cū aceto. ⁊ lupinis. ⁊ linit sup vnguē remouet eius vestigia. Et eius folia delēt pānum ⁊ morphea. Vul. vl. ¶ Folia eius recētia ⁊ nux eiꝰ ꝯsolidāt vulnera que sunt in mēbris duris cū fuerint recēter collecta. ⁊ ꝯferunt formice. ⁊ herisipille ⁊ ꝓprie cum farina ordei. Egri. iunc. ¶ Nux ⁊ folia ipsius bona sunt collo cū ex eis fit ipsi emplastrū. et cōfert cū farina ordei superposita herisipille ⁊ similibꝰ. Et cōfortant neruos ⁊ extenuāt ramicez more emplastri superposita. ⁊ roborant capillos ⁊ auferūt mollificationē ⁊ stringunt etiā. Egri. capi. ¶ Quando teritur nux cypressi multum cū ficubus ⁊ ponitur licinium de eis in narem sanat carnē additā. ⁊ decoctio eius cum aceto sedat dolorē dentium. Egri. pec. ¶ Dat ad bibendum cum vino nux eius ad sputum sanguinis. Et ad difficultatem anhelitus. et ad dilatationem anhelitus. et ad tussim antiq̄. Et similiter eius decoctio. Egri. expul. ¶ Bibuntur folia eius cū vino ⁊ conferunt difficultati mingendi ⁊ cursui sup fluitatū ad vesicā. ⁊ cōferunt etiā vlceribus que sunt in intestinis. Permu. ¶ Loco eius ponit medietas ponderis ipsius de cortice granati. ⁊ pondus ipsiꝰ de sarcocolla rubea.

¶ De cancro. Cap. cli.

Cancer fluuialis q̄d ē. Notꝰ ē. Opa. pro. ¶ Est difficilis digōnis ⁊ pl̄i nutrimēti. et ipsum q̄dē rectificat decoctio cum mes. et extrahit res acutas infixas carni et spinas: sed marinus est subtilior. Decora. ¶ Cinis eiꝰ est bonꝰ fixuris pedū ex frigore. et q̄ꝺ de eo adustū est ponit in medicamētis morphee ⁊ panni ⁊ cōfert. Apo. bot. ¶ Cancer fluuialis resoluit apata magna q̄n ponitur sup ea. Egri. pec. ¶ Caro eius confert ptisi. ⁊ ꝓprie cum lacte asine ⁊ ius ipsius etiam. Egri. expul. ¶ Cinis eius est bonꝰ fixuris ani. Venena. ¶ Confert morsui scorpionum ⁊ rutele more emplastri suppositus aut comestus. et cinis eius cum melle cōfert ad morsuz canis rabidi bibitus. et q̄nq̄ sumit ex eo cum frumento ad morsuz canis rabidi. ⁊ est notum. Et scies modum cure in capl̄o de venenis. Et extimauerunt etiam ꝙ q̄n cū bedarungi approximat scorpioni moritur scorpio.

Mor. canis rabidi

¶ De cancro. Ca. clij.

Cancer marinus q̄d est. Cū dicit cancer marinus nolumus intelligere p hoc oēm cancrum maris. Immo speciem cancri q̄ proprie habet oia membra dura vt lapis. Opera. pro. ¶ Quod de eo adustum est subtilius est reliquis adustis. Decora. ¶ Quod de eo adustum est abstergit dentes ⁊ delet pannum ⁊ lentigines. Vul. vlc. ¶ Quod de eo adu-

rum est desiccat vlcera ꝛ confert scabiei. Egri. ocu
li. ℱ Prohibet lachrymas ꝛ resoluit cum sale vngu-
lam ꝛ fit ex eo collirium. Et fricatur cum eo scabies
palpebrarum. Febres. ℱ Prohibet quartanam.

¶ De chrysolocanna. Ca. cliij.

Chrysolocāna qd est. Est atriplex q̄ plin inueniť
in seemi. Natu. ℱ Frigidus ꝛ humidus est in
pmo. ꝛ apud quosdam temperatus.

¶ De coturnicibus. Ca. cliiij.

Coturnices qd sunt. ℱ Ex cōestione carnis ea-
rū. timeť tetanus ꝛ spasm⁹. nō q: comedāt elle
borū tm̄. imo q: in subā eap̄ ē hec v̄t⁹. Et existimo
q nutrimentū eap̄ ab ell'o est ppter silitudinē ꝯple
xionis.

¶ De cassia. Cap. clv.

Cassia qd est. Dr̄ q̄ est cortex radicis mori alce-
ni. Et est spērū plium. q̄rū vna est rubea boni
saporis ꝛ odoris. ℱ Et alťa spēs ei⁹ ē cui⁹ sapor ē sa
por spice. Et ē spēs nigra ad purpureitatē declinās
cui⁹ odorē silis sādalo. ℱ Et ē spēs alťa nigra horri
bil' odoꝝ subtil' cortice fissa. et ē alťa spēs ad albedi
nē declinās horri i odoꝝ. et ē spēs subtil' cāne cōca
ua. ℱ Et dixerūt q̄dā q inueniť silr cassie qđ cōuer-
tiť ad cinamomū. et dixerūt alij q inueniť sup arborē
cinamomi cassia hmōi. ꝛ q̄ñ ē ꝯiūcta ipi cinamomo
et cassia existit in v̄tute cinamomi. sȝ ē debilior. et bo
na ē illa q̄ ꝯseq̄ť cinamomū. Electio. ℱ Melior ē illa
q̄ ē rubei coloris: pura: plana: lōgi ligni. grosse cāne
subtil' foramīe. solida grossa boni odoꝝ q̄ mordicat
linguā ꝛ strīgit eā. Nigra v̄o ē mala: ꝛ qđ de ea ad-
mistrať est cortex ipsi⁹: ꝛ i ligno ei⁹ nō est bonitas.
Natu. ℱ Cal'a ē sicca in 2°. Opa. pro. ℱ Est resoluti-
ua vētositatū grossarū. ꝛ in ipsa q̄dē sunt stipticitas
ꝛ resol'o cū acredine plima. subtiliatio multa: ꝛ inci
sio ppter acredinē q̄ est in ipsa ꝛ adiuuat stiptica. ꝛ
sua resol'one adiuuat solutiua. ꝛ ipsa cū eo qđ ē in
ipsa de resol'one ꝛ stipticitate ꝛ subtiliatiōe cōfortat
mēbra. Apo. bot. ℱ Resoluit apata cal'a ꝛ frā i visce-
rib⁹. Uul. vl. ℱ Liniť cū melle si. p lactea. Egri. oculi.
ℱ Ponitur in medicinis oculi ppter illđ qđ in ea est
de stipticitate ꝛ resol'one. Egri. pec. ℱ Confert pecto
ri. Egri. nut. ℱ Sirupus eius confert epi: ꝛ vinum in
quo cassia infundiť confert stomaco. Egritu. expul.
ℱ Prouocat vtrūq: pprie in q̄cūq: coꝝ amboꝝ fue-
rit cū humoris grossi: ꝛ ꝯfert doloib⁹ renū ꝛ vesice.
Et q̄ñ fit encatisma in decoctiōe ei⁹ valet dilatatiōi
mīicis. ꝛ eius lubrificatiōi. ꝛ silr fum⁹ ei⁹ ꝛ syrupus
eius. Et vinū in q̄ ipa īfundit est bonum difficultati
vrine. Et existimauerūt q̄dā q ipsa fac̄ abortū. Ue-
nena. ℱ Datur in potu ad venenum tyrie.

¶ De cydonio. Cap. clvi.

Cydoniū q̄d ē. Q̄ñ abluiť cinis ramoꝝ ꝛ foliorū
ei⁹ est sicut tutia et folia ipsius remanēt ppť
puritatē stipticitatis ei⁹. et rob pomoꝝ ꝯcrescit pp illđ
qđ i ipso ē de hūiditate aq̄a frā. Electio. ℱ Assatū ē
meli⁹ ꝛ magis ꝯferēs. et ei⁹ q̄dē assatio fit q̄ñ ꝯcaua
tur ꝛ deijciunť grana ei⁹. et poniť i ipso mel. et liniť
luto corp⁹ ei⁹ ꝛ poniť i cinere. Natu. ℱ Frm̄ ē in fine
pmi. siccū i pm⁹ scdi. Opa. pro. ℱ Est stipticū ꝯforta-
tiuū fortiter ꝛ flos ei⁹ ē stiptic⁹ ē: ꝛ silr oleum ei⁹. Et
dulce est min⁹ stipticū. ꝛ semen ei⁹ est lenitiuū sine
stipticitate. Et phibet ipsū cursū sup̄fluitatū ad
vlcera. Decora. ℱ Retinet sudorē ꝛ ꝯfert oleū ei⁹ fictu
re frigoris. Apo. bot. ℱ Confert oleū eius fortifice.
Uul. vlc. ℱ Oleum eius est vtile vlceribus scabiosis
Egri. iunctu. ℱ Multitudo comestionis gn̄at dolo
rem neruorū. Egri. oculi. ℱ Assatum ponitur super
apata oculi calida. Egri. pec. ℱ Eius succus confert
dilationi anhelitus ꝛ asmati. ꝛ phibet sputum san-
guinis ꝛ semen eius confert asperitati gutturis. ꝛ le
nit cānam pulmonis. Et mucillago ei⁹ etiā hūectat
ipsam cānā. Egri. nut. ℱ Confert vomitui ꝛ eructa-
ti ꝛ sedat sitim et confortat stōm recipientē sup̄flui-
tates syrup⁹ eius ꝛ ipsius infusio. ꝛ qđ d̄ ipso elixa-
tū est. et ipso vtunť in scđa mēsa super vinū ꝛ phibet
ebrietatem. Et fit ex eo syrupus ꝯfortans appetitū
deiectū valde: ꝛ mortuū. et cōfortat stōm. et phibet
vomitū flegmaticum. Egri. expul. ℱ Est puocatiuū
ꝛ iam dictū est q illud est per accn̄s ꝯn̄s constrictio
nē eius: ꝛ illud qđ cū melle elixatū est. ꝛ est vehemē
tius puocatiuū. verū tm̄ q̄ñ soluit ventrem ꝛ non
constringit: ꝛ generat colicā ꝛ dolorem ventris pun
gitiuum. et confert dissinterie. Et retinet fluxum mē
struorū. et cōfert arsure vrine quādo distillatur suc
cus eius. aut oleum ipsius in virgā. et confert oleū
eius renibus ꝛ vesice. et quādo assumitur post cibū
soluit adeo q quando plurimum ex eo sumiť extra
hit cibum ante digestionem: et clysterizatur deco-
ctio eius ad eminentiam ani ꝛ matricis.

¶ De croco hortulano. Cap. clvii.

Crocus hortulanus. Natu. ℱ Est calidus in p-
mo siccus in 2°. Opa. pro. ℱ In ipso est stipti-
citas equalis cum maturatione. Decora. ℱ Mundi
ficat pannū ꝛ morpheam. Uul. vl. ℱ Ponitur cū ace
to super impetiginem. Egri. capi. ℱ Ex croco hortu
lano ꝛ siluestri cum fit linimentum cum melle con-
fert colla puerorum.

¶ De calamento. Cap. clviii.

Calamētū qd est. Eius aliud est fluuiale. ꝛ aliđ
mōtanū silr ysopo in sapore: ꝛ silr folia ei⁹ sūt
ei silia. Et est alia spēs ei⁹ que noiať alhanū: Et est
quedā spēs eius que vocať calamentum hirci. ꝛ v̄t⁹
eius est sicut v̄tus aliorū acris. ꝛ v̄tus syrupi ipsius
est silis v̄tuti syrupi alhahase: ꝛ calamentū quidē ē
subē subtilis. Et montanū fortius est fluuiali. Opa.
pro. ℱ Subtiliat fortiter sua acuitate ꝛ amaritudi-
ne sui: ꝛ proprie siluestre. ꝛ ppter illud est rubifica-
tiuū ꝛ vlceratiuum cū bibiť solū puocat sudorem. et
calefacit vehementer per id qđ extrahit ex pfundo
corporis. ꝛ incidit ꝛ exiccat ꝛ calefacit valde. Deco
ra. ℱ Quando decoquiť ꝛ proprie qđ recens est cū
vino: ꝛ fit ex eo emplastrū remouet vestigia nigra
a corpore. et occultationem que accidit sub oculo.
Uul. vl. ℱ Montanum cōfert rasure intestinoꝝ ꝛ ru
pture: ꝛ fit balneatio ex decoctione montani ad pru
ritum ꝛ scabiem. Egri. iunctu. ℱ Potus decoctionis
eius confert contractioni lacertorum in carnibus ꝛ
extremitatibus suis. ꝛ q̄ñq: fit ex eo emplm̄ ad scia-
ticam ꝛ adurit et permutat cōpl'onem. et extrahit ex
profundo. Et quādo comeditur et bibitur post ipsū
aqua casei diebus continuis confert elephantie

dyffinitionis ...

et varicibus. Et illud quod nolatur sel alhanium. et quando bibitur confert spasmo et linitur ex eo podagra et confert. et suffumigatur cum eo et confert potus calamenti lepre si resolutione sua tamen. sed sua incisione et subtiliatione etiam. Egri. capi. Succus eius interficit vermes in aure et in ipso est virtus faciendi sodam. Et montanum quidem confert vlceribus oris et educit superfluitates ex vtrisque naribus: et illud quod est adustum de alhanium stringit gingiuas. Egri. pec. Eius decoctio confert dilationi anhelitus et est fortis in electione humorum viscosorum et grossorum ex pectore proprie cum comeditur cum ficubus et confert dolori laterum. Et montanum quidem est fortius illo: et alhauium facit illud totum. super alhanium vero roratur acetum: et sumit acetosum ex eo quod est vicini temporis cum acetositate. et odoratur ipso sincopizatus et sanatur: et calamentum hirci confert tremori cordis. Egri. nut. Confert paucitati appetitus et debilitati stomachi: et proprie siluestre confert patientibus ictericiam cum abstersione et apertione sua. et subtiliatione sua melicam et colicam. et similiter decoctio eius et quandoque fit balneatio ex decoctione montani ad illud et separatur ictericia et confert hydropisi quando comeditur cum ficubus: et in montano quidem est virtus faciendi appetitum cibi: et succus eius est conferens hydropisi etiam: et alhanium sedat nauseam et fit ex eo emplastrum cum croco super splenem et extenuat eum: et similiter calamentum hirci fit ex eo emplastrum: et est vehementer conferens tremori cordis stomachi et conturbationi et nausee. Egr. expl. Eius decoctio prouocat vrinam: et confert dolori pungitiuo ventris et colice passioni: et quando teritur cum dispositione sua aut decoquitur et bibitur cum melle interficit fetum et prouocat menstrua et quandoque facit vomere flegma et dixerunt quidam montanum abscindit coitum et proprie siluestre: et prohibet pollutionem. Et siluestre quidem soluit ventrem sufficienter et confert matrici. et interficit vermes precipue siluestre. Et montanum solone educit coleram ni. et fit quod de eo sumitur in potu. ex. ... at cum iulebis: et illud quandoque operatur species calamenti siluestris omnia illa confortantur quando permiscetur cum aceto et rob pauco: et rectius quidem est vt teratur et spargatur super acetum commixtum cum aqua et sale et bibatur: et illud quod nolatur alhanium expellit superfluitates melicas ex via vrine: et calamentum siluestre quandoque operatur omnia illa. Febres. Bibitur decoctio eius et confert rigori: et similiter iunctio ex oleo in quo ipsum est decoctum. Uenena. Quando bibitur aut ex eo fit emplastrum confert puncture vermium venenosorum et approximatur liniri ex eo in illo: operatione cauterii: et quando permittitur et bibitur cum vino expellit venena mortalia. Et suffumigatio ex foliis eius fugat vermes venenosos: et quando sternitur et siluestre est bonum puncture scorpionis. Et montanum quando bibitur succus eius cum decocto: confert morsui luporum.

De cardamomo. Cap. clix.

Cardamomum quid est. aliud est magnum sicut cicer nigrum. Quod cum frangitur interius habet granum album mordicans linguam sicut cubebe in quo est aromaticitas: aliud est paruum sicut lens. aromaticum etiam. Na. Calidum est et siccum in 3°. Opa. pro. In ipso cum calefactione est stipticitas et proprie in illo quod habet caput et proprie in capite ipso. Egri. nut. Confert vomitui et nausee cum aqua masticis et vtriusque granati.

De cordumeni. Cap. clx.

Cordumeni. Natura. Calidum est et siccum in tertio. Opera pro. Est ex mundificatiuis: et in ipso est virtus liquefactiua et proprietas eius est confortare membra intrinseca. Uul. vl. Confert scabiei et impetigini linitum cum aceto. Egri. iunc. Confert egritudinibus neruorum et dolori anche et flegmate: et confert paralysi et contusioni lacertorum. Egri. capi. Confert epilepsie bibitum in aqua. Egri. pec. Cordumeni est mundificatiuum pectoris sedatiuum tussis. Egri. expul. Confert dolori pungitiuo ventris et vermibus et ascaradibus: et cum vino dolori renum et difficultati vrine: et datur in potu de eo drahmmet vnum cum cortice radicis lauri ad lapidem: et eius fumus interficit fetum. Uenena. Confert mordicationi scorpionis et reliquis puncturis. Permutatio. Loco eius ponitur harmel et squinantum.

De calamo aromatico. Cap. clxi.

Calamus aromaticus. Electio. Melior est ille qui est iacynthini coloris propinquos habens nodos quod in plurima frangitur frusta. et cuius canna est plena re sili tele aranee. et in administratione eius est acuitas. et eius contritum est boni odoris et declinans ad citrinitatem et albedinem. Natura. Calidus est et siccus vsque ad 2m. Opera. pro. Est subtiliatiuus et in ipso est stipticitas pauca cum acredine: et in substantia eius sunt terrestreitas et aereitas et est bone commixtionis ad equalitatem pertinens sed eius exiccatio est maior et in ipso est substantia subtilis sicut in reliquis speciebus que sunt vt piper et cinamomum. Decoratio. Confert occultationi sanguinis mortui. Apo. bot. Resoluit apostemata. Egri. iunc. Confert contritioni lacertorum. Egri. oculi. Abstergit visum. Egri. pec. Fit cum eo euaporatio in traiectorio in gutture. et confert tussi solus. aut cum gummia albotin. Egri. nut. Confert apati epatis et stomachi cum melle et semine apii. et est valens ad tumorem. Egri. expul. Prouocat ambo et ipse cum semine apii confert renibus et distilationi vrine et confert eius decoctio dolori matricis bibita. et sedendo in ea. et bibitur cum melle et semine apii ad apata matricis.

matricis dolori confert

De centaurea. Cap. clxii.

Centaurea quid est. Duarum est specierum scilicet maior et minor que nascuntur in fine veris et folia sunt sicut alhetil. Et grossa duas habet species albam et citrinam in quorum capitibus est viriditas. et planta eius est magna sicut almelzenefati. et ipsius potio ad febricitantes est vsque ad. 3. 2. herba vero eius est similis alhanusegi montano et est fareconi. et eius folia sunt sicut folia ruthe. et assumitur quandoque succus ex ea que est viridis. et quandoque succus ex ea que est sicca. decoquitur enim in aqua donec aqua eius virtutem assumat. deinde aqua illa rectificatur. Natura. Calida est et sicca in tertio. Operatio. pro. In ipsa sunt abstersio et stipticitas et acredo. parum dulcedinis et exiccatio. et est sine mordicatione. et dicitur quod si coquatur cum carne incisa coniungit eam. Uulnera vlcera. Que recens est mundificat vulnera et sigillat vlcera antiqua: et que sicca est ponitur in emplastris et consolidat fistulas et vlcera profunda. et vulnera mala. et quando replentur fistule de centaurea et ligatur rectificatur earum dispositio. Egri. iunc. Confert attritioni in lacertis et famei in eis et minor proprie. Et quandoque confert clystere factum ex ea

sciatice et doloribus nervorum et spasmi eorum. sed minor est magis innatina ad oia illa. Cum ergo illa soluit solutione educit aliquid sanguinis subito et qñ fit clyste re ex cinere et cũ aq ad illud. Egri. pec. Prohibet sputũ sanguinis ppt suã stipticitatẽ: et cõfert q grossa est: et q minuta difficultati anhelitus: et datur in potu de ea põdus. ʒ. ij. cũ vino in pleuresi frida et sputo sanguinis. Egri. nut. Cõfert opilationi epatis et duritiei splenis. Egri. expul. Prouocat mẽstrua et expellit fetũ et interficit vermes et prouocat vrinã. et datur in potu de ea põdus. ʒ. ij. ad dolorẽ vẽtris pũgitiuũ. et dolorẽ inficis et cõfert colice. Et minoris quidem decoctio qñqz soluẽdo educit cũ flegmate et crudo humore coleră. Et potus duarum spẽrum eius qñ superfluit educit sãguinẽ solutione et proprie minoris.

De cartamo. Cap. clxiij.

Cartamus qd ẽ. Alius ẽ domesticus. et alius siluestris. Nã. Qui siluestris est calidus est in scdo. siccus i tertio. et noster est calidus in pmo siccus i scdo. Opa. pro. Oleũ eius est propinquũ oleo vitice. verũtñ ẽ debilius et est ex eis que faciunt carnẽ bonã et separãt eius aquositatẽ. Et existimauit multi q ipse resoluit lac coagulatũ et desiccat lac solutũ. et est ex eis q caseãt lac currens et nutrimentum eius est multe prauitatis. Egri. anhe. pec. Mũdificat pectus et clarificat vocẽ. Egri. nut. Est malus stõ et ipse caseat lac in stõ. Egri. expul. Cõfert colice et solone educit flegma adustũ qñ miscetur cũ ficubus aut melle. et cõfert coitui. Et oleũ eius qui domesticus est soluit ventrẽ. et qñqz fit solo per ipm si ponatur medulla granorum eius in iure: aut fiãt ex eo et ex amigd. et melle pillule: et sit qd de eis i potu sumitur põdus aur. iiij. et qñ sumuntur de medulla eius et costo et amigd. amaris tres anulasat: et alisi et nitri cuiusqz eorum aur. cũ ficubus siccis et melle et recipiuntur de eo nux aut nuces due soluẽdo educit aquositatẽ: et qñqz fit ex eo natis ad illud: et eius confectio est vt sumatur et pmisceatur cũ amigdalis excorticatis et aniso. et melle decocto natiẽ et sumatur de eo sparsim. et qñqz bibuntur de medulla eius recẽte. ʒ. xx. Infuse in lib. aq cal'e cum. ʒ. x. penidiarum albarum tritarum et solone educit flegma. Uenena. Cõferũt folia siluestris aut fructus eius aut amborum cõmixtio qñ in potu tribuuntur cũ vino ad pũcturã scorpiõis. Quidã aũt hoies dixerũt q si morsus tenuerit in ore suo folia siluestris et fructus eius nõ sentiet dolorẽ. et qñ ea a se piecerit redibit dolor.

De chitran. Cap. clxiiij.

Chitra. qd est. Est arbor q notatur alscerbin et virtus fumi eius ẽ sicut virtus fumi picis: et fit ex eo oleũ cuius sepatio est cũ lana sicut sepatur ex pice. Nã. Est calida et sicca in qrto. Opa. pro. Cõseruat corpus mortuũ et rubificat et cauterizat. Decoratio. Confert lẽdinibus et pediculis. et interficit vtrũqz adeo q ẽt in alalibus. Uul. vl. Fortẽ efficit carnẽ larã. et cõfert scabiei vsqz ad scabiẽ alaliũ. et pprie eius oleũ hñtibus qtuor et canibus et camellis. Egri. iunc. Confert cõtusioni lacertorũ et aggregatiõi puris et sanguinis in eis et est medicamẽ in elephãtie et varicibus deglutitum et linitũ. Egri. cap. Est res maxima in sedando sodam frigidã linitũ capiti. et distillatur in aurem et interficit vermes auris distillatur cũ aqua ysopi etiã ad tinitũ et sonitum. et distillatur de ipso cũ aq ysopi dentẽ dolorosum et sedat dolorẽ eius. et cõfert dẽtibus corrosis. Egri. oculi. Acuit visum et abstergit vestigia vlcerũ in oculo. Egri. pec. Linitur super guttur ad ambas amigdalas et dolores earum et cõfert deglutire ex eo. ʒ. s. vlceribus pulmonis et sanat ea et cõfert tussi antique. Egri. nut. Fructus arboris eius est stomaco malus. Egri. expul. Interficit vermes in visceribus et pprie clysteri facto cũ eo. et interficit vermes oẽs et prouocat mẽstrua et interficit fetũ. et corrũpit sperma. et quãdo linitur ex eo vga ante coitũ phibet ipregnationẽ. et fructus eius q notatur scerbin ẽ malus stõ et cõfert distillatiõi vrine. Uenena. Fit ex eo emplm sup morsum serpẽtis hñtis cornua. et datur cum vino ad potum leporis marini. et soluitur in adipe cerui et liniuntur ex eo mẽbra et nõ appropinquant eis venenosi vermes.

De costo. Cap. clxv.

Costus qd est. Et spẽs sunt tres. Una earum ẽ arabicus. et est albus lenis aromaticus. Et scda est indus q est magis lenis. Et amarus est spẽs grauis odoris q notatur gariofilatus. et istarum spẽrũ minor ẽ illa cuius odor ẽ odor pini: et ẽ ad nigredinẽ tẽdẽs. Et qui de istis spcbus ẽ romanus ẽ sillo assenuir. et hz odorẽ latũ bonus aũt costus qñqz falsificatur cũ radicibus enule duris: et ppt illd nõ mordicat linguã: neqz hz odorẽ forte. Electio. Melior ẽ ille q ẽ albus recẽs plenus nõ corrosus. neqz fetidi odoris mordicãs et linguã ledẽs: deinde idus niger lenis et niger ascẽnius. et melior ẽ marinus subtiles hñs cortices. Natura. Est calidus in tertio siccus in scdo. Opa. pro. In ipso est qualitas amara et acris valde. et caliditas et acredo adeo q ipse vlcerat et cõfert omni mẽbro qd indiget calefactiõe. et vt ex eo extrahatur humor ex profundo. Decoratio. Abstergit pãnum cutis linitus cũ aqua et melle. Uul. vl. In ipso est vlceratio. et ille qui est amarus exiccat vlcera humida. Egri. iunc. Confert mollificationi neruorum et cõtritioni lacertorũ. et est bonus sciatice superpositus vt emplm. Egri. cap. Cõfert lethargie. Egri. pec. Confert doloribus pectoris. Egri. expul. Prouocat menstrua bibitus et suffumigatus in traiectorio. et interficit fetum. et prouocat vrinã. et extrahit ascarides et vermes et dat vires ad coitum. et ipse supponitur ad dolores matricis et confert dolori matricis frigido bibitus et sedendo in decoctiõe eius: et mouet naturã qñ bibitur cũ vino. et ipse non dat vires ad coitum: nisi propter humiditatẽ superfluam inflatiuam que est in ipso. Febres. Confert rigori linitus cum oleo. Uenena. Confert morsibus omnibus scz morsui vipere et alijs quando bibitur cũ vino aut absinthio. Permutatio. Loco eius ponitur piretri medietas ponderis ipsius.

De crocoma. Cap. clxvi.

Crocoma quid est. Dicitur quod est fex olei de croco. Electio. Melior crocoma est illa que est boni odoris ponderosa nigra in qua non sunt ligna: et quando soluitur tingit aquam colore croci. et quando masticatur tingit dentes tinctura vehementi remanente. Operationes et proprietates

Alkanegrum oblong... Climia auri

Est calefactiua maturatiua. Egri. oculi. Uirtus eius est abstersiua oculi. Et oleum eius cōfert tenebrositati eius. Egri. expul. Prouocat urinam.

De cambil. Cap. clxvij.

Cambil qd est. Semē est arenosum qd coopit rubedo q̄ est minor rubedine lapidis in felle bouis reperti. Natura. Calidum et siccum est in tertio. Opera. pro. Filiusmesangue inquit in ipso est stipticitas vehemens. Egri. tu. expul. Interficit vermes et ascarides et expellit eos.

De climia auri. Cap. clxviij.

Climia auri. Electio. Melior est illa que aurea est vt cinciu' vel racem' glaciei cinericij coloris recens et laminosa grossior. Natu. Est equalis ad siccitatem declinans in tertio. Opa. pro. Ipsa et quod ablutuz est de ea sunt subtiliora climia argenti: et in ipsa fit exictio et abstersio. Uul. vl. Implet vulnera et mundificat sordities eorum: et corrodit carnes eorum additas et incarnat vulnera fraudulenta. Egri. oculi. Confert albugini oculi et ... aque et confortat oculum.

De climia argenti. Cap. clxix.

Climia argenti qd est. Quandoqꝫ assumitur climia ex auro et argēto. et qnqꝫ assumit ex ere et ex marchasita. et est fex que eleuat sup loca in q̄ fundit ... fumus: et illud quod subtrahit est laminosum. Natu. Est proxima climie auri. sed est frigidior. Opera. pro. In ipsa sunt exiccatio et abstersio cuz ... qualitate absqꝫ mordicatione et propter quod ablutum est de ea. Et est conuenientior in emplis. Et ei' exiccatio et abstersio in corporibus temperatis sunt minus qꝫ in duras habentib' carnes. Uul. vl. Cōfert vulneribus et vlceribus difficilibus et humidis pulnerizata in emplis.

De calcanto. Cap. clxx.

Calcantum. Natu. Calidum est et siccum ad quartū. Opera. pro. Est exiccatiuum induratiuum inspissatiuum corporis. Et in ipso sunt constrictio et adustio. Uul. vlce. Confert fistulis nasi. Egri. capi. Prohibet fluxum sanguinis narium. et quādo de eo distillatur vna stilla dissoluto in aqua in nares mundificat caput. Et radix eius est de summa medicinarum mundificantium aurem: confert doloribus eius frigidis: et interficit vermes. Egri. expul. Datur in potu. ʒ. i. de eo cuz melle ad vermes et ascaraiades. Uenena. Expellit nocumētum fungorum.

De colcotar. Cap. clxxi.

Colcotar qd ē. Inquit Gal. alcalcadis qnqꝫ cōuertit et fit colcotar. Natu. Est calidum et siccum in tertio. Opera. pro. In ipso sunt adustio vehemens et constrictio cursuuz sanguineoruz et exiccatio: et adustū est plime exiccationis et minoris mordicatiōis: Et in ipso est cū stipticitate plima caliditas plima. Apo. bot. Confert formice et herisipile qn linit cū aqua coriandri. et pulnerizat sup fraudulentum et ambulatiuū. Et adurit carnē additaz et facit euenire escarā. Egri. capi. Confert fluxui sanguis nariū et apatibus gingiue. Egri. pec. Confert ... gauonis. Egri. oculi. Ponitur in alcocol ad abstergendum et subtiliandum grossitudinē palpebrarum. Egri. expul. Prohibet fluxum matricis.

De canebiri. Cap. clxxij.

Canebiri. Natura. Est calim in pmo. Opera. pro. Est subtile abstersiuum incisiuum. Inquit paulus. gnat melliam et pp̄e illud qd coqtur cū sale. Decora. Abstergit pānum et morpheam. Et fm ... vitatem est res magis iuuatiua ad sorditiē. comestū enim et suppositū vt emplm remouet ipm in diebus paucis: et hoc sciunt arabes. Uul. vl. Quādo ex folijs eius fit emplm ɔfert vlcerib' fraudulētis in mānilla. Egri. capi. Qn̄ ex ei' radice fit caputpurgiū ɔfert hūiditatib' grossis i cerebro. Egri. pec. Apit opilatiōes pulmōis et mūdificat ipsum. Egri. nut. Aperit opilationes epis et splenis. Egri. expul. Aqua eius soluit ventrem et est emplm ad emorroydas. Et remouet dolorē vētris pungitiuū. Et resoluit duritiē mricis. Et exhit chimos grossos malos. Et apit opilationes epis et splenis. Uenena. Alcanebiri est ēplr3 ueniēs ɔtrib' venenof oib'.

De cuso. Cap. clxxiij.

Cusus qd est. Eius spēs sūt tres. nigra. alba. et rubea. et oēs sunt acres et stiptice. Et vna qdem spēz ei' ē q̄ noiat laudanum. Et cusus qd in radice est laudanū: aut aliō. ābo em̄ sūt ppinqrū dispōnū. Natu. Natura ei' ad calitatē declinat. et fortasse in qbusdā gnib' ei' ē frig' 3 laudanū ipm ē calz in fine tertij. Opa. pro. Est nociu' neruis et in ipso est stipticitas: et p̄pe i folijs ei'. Et i floib' ipius ē ɔstrictio. Ille do q ex tota ei' sūma noiat laudanū ē calefactiu' apitiu' orificioz venaz et lenificatiu'. Decora. Lachryma ei' ē iterficiēs pediculos abstersiua. Laudanū aūt cū vino et oxymelle abstergit vestigia vlcez et aspitatē eoz. Et qn̄ miscet cuz vino et myrrha et oleo de myrto phibet casuz capilloz. verūtn̄ nō puenit ad hoc vt ɔferat eis q̄ sūt sicut alopitia: qm̄ ei' resolutio ē pauca. Uul. vl. Decoctio ei' cū vino ɔfert plimū vlcerib'. Et fit ex eo emplz. et cōfert āmbulatiōi fraudulēte. Et fit ex eo cerotū ad adustionē ignis. Egri. iunc. Nocet neruis. Egri. capi. Qn̄ administrat succus eius cū oleo irino et melle et nitro soluit sodā antiquā. Et quādo accipit succ' eius q̄ niger est et calefit in cortice granati. Et distillat in aurem diuersaz parti dentis dolorosi confert. Et capupurgiuz factum ex aqua eius est bonum ad purgādum caput. Et sanat cursum antiquum ad aurē. Et exiccat vlcera eius. Egri. nut. Quādo ex recenti fit emplm spleni cum aceto confert. Egri. expul. Quando bibuntur tres anullat de flore albi cumvino confert dissinterie. et bibatur in die bis. Et quando fit ex eo quod recens est emplastrum. et ex capitibus eius prouocat menstrua. Et quando fit ex eo suffumigatio post purgationē menstruoz prohibet impgnationem. Et ille qui paruus est cum supponitur ex parte capitis eius prouocat mēstrua et extrahit fetum. Et ex laudano quidē fit suffumigatio ad secundinam. et vt abortum faciat. et flos eius stringit nām. Uenena. Quādo bibitur radix eius cum aceto et vino confert morsui rutele.

De canabe. Cap. clxxiiij.

CAnabs. Opa. pro. ¶ Semē eiꝰ fugat ventositates ⁊ exiccat. Et est difficilis digestiōis. Et mali nutrimēti: ⁊ fortis calefactiōis. Et qđ fixtum est: est minoris nocumēti. sed sirupus acetosus de zuccaro expellit eius nocumentū. Apo. bot. ¶ Ex decoctione radicis eiꝰ q̄ est siluestris fit emplm apatibus calis ⁊ herisipille. Egri. capi. ¶ Conferunt succus eius et oleum ipsiꝰ dolori auris. et lauat̄ cū succo foliorum eiꝰ caput ⁊ cōfert furfuribus: Et semen eius facit sodā ꝓpter vehemētiā calefactiōis ⁊ vaporationē ipsius. Egri. nut. ¶ Grana eiꝰ sunt difficilis digestiōnis ⁊ sunt mala stō. Egri. expul. ¶ Ex corticibus eius qñ plim sumitur ipse intersecat sperma.

¶ De chimolea. Cap. clxxv.

CHimolea qd est. Est lamiosa sicut marmor alba splendida bona in sapore suo ē cāphoritas Et de ipsa est quedā que splēdorē nō hꝫ: ois velociter est frāgibilis. Uul. vl. ¶ Confert adustiōi ignis ꝓprie cū aqua ⁊ aceto. Et qđ ē ex ea adustū ⁊ lotuꝫ confert vlceribus difficilibus ad incarnandum.

¶ De culcasia. Capi. clxxvi.

CUlcasia qd ē. Est plāta in q̄ est assimilatio de alusnē. Natu. Cal'a est ⁊ sicca in pº. Opa. pro. ¶ In ipsa est salsedo cum stipticitate: ⁊ ptes eiꝰ non sunt sītes ⁊ est cuꝫ inflatione pauca. Egri. pec. ¶ Fit ex ea gargarismꝰ cuꝫ lacte ⁊ sale ipsius: ⁊ in egypto decoq̄t̄ cuꝫ ea caro. ⁊ frigit̄ cum oleo ⁊ ē cibus illic. Egri. nut. ¶ Solōne educit aquā citrinā. ⁊ ꝓpe semē eiꝰ ⁊ succꝰ ipsiꝰ ⁊ mioret̄ ex ea. i. nō mltū comedatur vt nō debilitet. Egri. expl'. ¶ Prouocat vrinam ⁊ gñat spina. ⁊ expellit col'aꝫ ⁊ aq̄sitatē cū facilitate. et potꝰ ipsiꝰ sit ab vna ʒª libre vniꝰ vsq3 ad duas tertias libre.

¶ De charta. Cap. clxxvii.

CHarta. Natu. Cal'a ē in pº sicca. i 2º. Opa. pro. ¶ Prohibet qđ adustum est de ea fluxum sanguinis. Apo. bot. ¶ Qđ de ea adustum est ꝓhibet sahafat. Egri. capi. ¶ Qđ de ea adustum est ꝓhibet fluxum sanguinis nariū.

¶ De cataf. clxxviii.

CAtaf qd ē. Est illđ qđ dr̄ chrysolocāna. Natu. ¶ Est cal'a ad 2m hūida in ipso. Opa. pro. ¶ In semine eius est vtus lauatiua habētium col'am.

¶ De cucurbita. Cap. clxxix.

CUcurbita. Natu. ¶ Est frā. ⁊ hūida i 2º. Opa. pro. ¶ Illa q̄ est elixata nutrit aliquātulū ⁊ est velocis descēsiōis si non corrūpit̄ añ digōnē ꝓpter cām aliquā: ⁊ nō gñat̄ ex ea humor malꝰ. aut si corrumpit̄ in stō miscet̄ ei humor malus. ē tarde ꝯsistētie: sic reliq̄ fructꝰ ⁊ humor q̄ ex ea gñat̄ ē isipidꝰ nisi dñet̄ ei aliq̄d qđ sibi sit cōmixtū. Nā si cū cydōys cōmiscet̄ hūor eiꝰ ē laudabilis colericis et silr̄ si aq̄ agreste ⁊ aq̄ granati. Uerū nocumētuꝫ qđ ipsa affert colon duplicat̄ de ꝓprietate q̄dē eiꝰ ē q̄ gñat̄ ex ea nutrimētū homogeneuꝫ ei qđ ei associat̄. Nā si comedat̄ cū sinapi gñat̄ ex ea humor malꝰ stipticꝰ acris aut cum sale gñat̄ ex ea hūor salsꝰ. aut cuꝫ stiptic̄ generat̄ ex ea humor stipticꝰ. Et ē oio nociua q̄bus dñat̄ melia ⁊ flegma et bona colericis: et illa q̄dem q̄ est romana nō ingredit̄ in medicinis nꝫ aliq̄d imprimit infrātiōis. nꝫ calefactiōis. sꝫ qñq3 administrat̄ ꝓpter delectatiōnē. Egri. capi. ¶ Succꝰ eiꝰ sedat dolorē auris calīd. ⁊ ꝓpe cuꝫ ol'o rosaceo. et ꝯfert apostematibꝰ cerebri ⁊ sirsen. et est conferens dolori gutturis Egri. pec. ¶ Sauich cucurbite confert tussi ⁊ dolori pectoris factꝫ ex calitate. Egri. nut. ¶ Eius decoctio ꝯfert supfluitatibꝰ calis in stō. ⁊ remouet eas et silr̄ vinū effusū i vacuitatē eiꝰ deiñ administratū: et fit ex succo eiꝰ caputpurgiū ad dolorē dētiū ⁊ ꝯfert valđ ⁊ abscidit siti et ē ex eis q̄ gñant egritudinē stōi valde: ita vt stō is pueroꝝ et adolescētiū: et nō ē medicamē nocumēti stōi nisi vomitꝰ: et nocumētū qđ affert colō maximū ē. Egri. expl'. ¶ Qñ eiꝰ aq̄ coq̄t̄ cū melle ⁊ ponit̄ in ipa nitrū lenit vētrē et silr̄ qñ sepelit̄ in prunis ⁊ decoq̄t̄ sic ē ⁊ bibit̄ eiꝰ aq̄ cū zuccaro ipa vehemēter nocet itestinis ⁊ colon ꝓpe. Febres. ¶ Cōfert febribꝰ colericis.

¶ De cucumere. Cap. clxxx.

CUcumer qd ē. Semē eiꝰ ē meliꝰ semine citruli ⁊ ille q̄ est melior ⁊ subtilior ē maturus. Natu. ¶ Frigidus est ⁊ humidus ad 2m. Opa. pro. ¶ Sedat calitatē ⁊ col'am: sed eiꝰ chimꝰ est malꝰ ꝑparatꝰ ad putrefactionem. ⁊ excitans putrefactionem ⁊ febres prauas. batheca vero est velocioris corruptionis q̄ꝫ ipse. et in eo q̄dem q̄ maturus est. est abstersio et semē eiꝰ ē meliꝰ semine citroli. Citrolus ꝟo velocioris ē digōnis ⁊ discurrit in venis crudꝰ et gñat febres cronicas cuiꝰ q̄dē nocumentū expellit ameos ⁊ vehemētia inflōnis stōi. Apo. bot. ¶ Ponunt̄ folia eius cum melle sup scere flegmaticum. Et cōfert ei. Egri. capi. ¶ Qñdo habentes sincopim calm ipm odorant reuiuiscunt. Egri. nut. ¶ Qñ administrat̄ sedat sitim ⁊ est bonꝰ stō. veruntamē ipse raro digeritur bñ. et qñ bibunt̄ de radice eius duo anulasat cum hydromelle facit vomere humorē subtilem. Egri. expul. ¶ In ipso sunt ꝓuocatio ⁊ lenificatio: ⁊ confert doloribus testiculorum. et est conueniens vesice: sed est minor batheca in ꝓuocatio. Uenena. ¶ Folia eius conferunt morsui canis rabidi.

¶ De cucumere asinino. Cap. clxxxi.

CUcumer asininus qd ē. Est arbor cuiꝰ colligit̄ succꝰ hoc mō. Accipit̄ eiꝰ fructꝰ in fine estatis postq̄ȝ est citrinꝰ ⁊ suspēdit̄ i pāno vt currat eius aq̄ ⁊ colet̄ ⁊ exiccat̄ i scutella sup cinerē: ⁊ ponit̄ sup tabula in vmbra. Electio. ¶ Bonꝰ ē ille q̄ ē citrinus recēs sicut cucumer vere amaritudīs. Et bonꝰ succꝰ ē ille q̄ est albꝰ planꝰ lenis q̄ ē silis cepe: ⁊ sup quē iaꝫ pterijt ānus. Natu. ¶ Est calīus ⁊ siccꝰ i tertio. Opa. pro. ¶ Est subtilis resolutiuus ⁊ radix ⁊ folia eius ⁊ fructus ipsius abstergūt ⁊ resoluunt ⁊ exiccāt: ⁊ siccat cortex eius magis. et vtus succi radicis ⁊ folioꝝ ipsius est vna. Decora. ¶ Succus eiꝰ aut succꝰ radicis ⁊ folioꝝ ipsiꝰ ꝯfert ictericie. Et pulueri zato eiꝰ qđ de ipo siccū ē delet vestigia i ꝯsolidationibꝰ nigra ⁊ mūdificat sorditiē faciei. Apo. bot. ¶ Cum fit ex radice ipsiꝰ ēplm cuꝫ farina ordei resoluit oē apa flegmaticū antiquū. et ē disruptiuū exituraꝝ ꝓpe cuꝫ gummina albotim ⁊ ꝓpe succꝰ eius. Uul. vl. ¶ Qñdo puluerizat̄ qđ de eo siccū est sup scabiē ⁊ ipetiginē cōfert eis. Egri. iunc. ¶ Cōfert doloribꝰ iuncturarū. ⁊ eiꝰ decoctio clysterizata confert sciatice. ⁊ fit ex eo emplm cū aceto sup podagrā. Egri. capi. ¶ Succus eiꝰ resoluit emigraneā grossaꝫ caputpurgio factō ex

podagra

eo cū lacte. Et si liniant̄ cū eo nares cū lacte cūabit sup̱fluitates plimas. Et ꝯfert galeate passiōi ꝛ sode antiq̄. ꝛ succ᷒ q̄dē foliou ei᷒ est debilior. Cūq̄ distillatur succ᷒ in aurē sedat ei᷒ dolorē. Egri. pec. ℣ Solo cū succo ei᷒ facta vehemētis est iuuamēti ei q̄ anhelitus malitiā hꝫ: ꝛ linit̄ palatū ad p̄focationē frāticā ex succo ei᷒ cū melle ꝛ oleo. Egri. nut. ℣ Confert hydropisi extrahēdo aquositatē mirabilr sine nocumēto qñ in potu dat̄ de radice ei᷒ anulusat vn᷒ ꝛ semis. Et qñ decoq̄t̄ media lib. ei᷒ cū duob᷒ lust vini ꝛ dat̄ in potu oī die tres anulusat vsq̄ ad. v. ꝛ qñ assumit̄ de radice ei᷒ anulusat. 5. aut de cortice ei᷒ q̄rta oī die facit vomere flegma ꝛ colaꝫ ru. ꝛ quando bibit̄ cuꝫ aq̄ melius. ꝯfert vehemēter ꝛ manifeste. ꝛ p̄uocat ambo facile sine lesiōe: ꝛ ñ ē stō nociu᷒. Ex eis aūt q̄ faciūt solonē q̄ eo fit bonā ēvt succo ei᷒ duplū salis admisceat̄. deinde fiāt inde pillē sicē herb᷒ ꝛ bibant̄ cuꝫ aq̄. in vōitu aūt sumit̄ aliq̄d de eo dissolutū aq̄ ꝛ liniatur ex eo radix ligue ꝛ qđ sequit̄ ip̄aꝫ. Et si vis vt velocī᷒ fiat ꝛ forti᷒ fiat illđ ex eo cū oleo ꝛ oleo đ lilio. Et si sup̱fluit det̄ in potu ei q̄ bibit vinū cū oleo q̄m q̄escere facit statim. Si aūt ñ ꝯfert det̄ sauich de ordeo cū aq̄ frida ꝛ aceto. Egri. expul. ℣ Solone educit flegma ꝛ sanguinē: ꝛ succus eius p̄uocat vrinam ꝛ menstrua ꝛ corrūpit fetum suppositus.

¶ De cornu. Ca. clxxxij.

Cornu q̄d ē. Egrit. capi. ℣ Cornu cerui ꝛ capre adustū abstergit dētes fortiter stringit gingiuā ꝛ sedat dolorē gigiue īflate. ꝛ opꝫ vt adurat̄ donec albescat. Egri. oculi. ℣ Cornu cerui adustū albificatū sicut sal ablutū p̄hibet māꝫ ab oculo: Egrit. pec. ℣ Cornu cerui adustuꝫ ablutū sputo sanguinis ꝯfert. Egri. nu. ℣ Detumescere facit latus ꝛ nō nocet stō ꝛ confert icteritie. Egri. expul. ℣ Cornu cerui adustum ablutum confert disinterie.

¶ De curace. Cap. clxxxiij.

Curacis q̄d est. Est vrtica.

¶ De caratu. Cap. clxxxiiij.

Caratu. Nā. ℣ Est debilis caliditatis ꝛ vehemētis siccitatis. Opa. pro. ℣ Sanat meliam. Egri. nut. ℣ Cōfert hydropisi. Egri. expul. ℣ Cōfert solutioni vētris ꝛ addit in coitu.

¶ De colius. Cap. clxxxv.

Coliū q̄d est. Est aīal marinū: cui᷒ v̄tꝰ ē p̄pinq̄ v̄tuti aīalis castorei. Egri. capi. ℣ Caro ei᷒ ꝯfert epilie. Egri. expul. ℣ Cōfert p̄focatiōi matricis.

¶ De cubugi. Cap. clxxxvj.

Cubugi q̄d est. Attangi cōicat ei in formis suis. Nā. ℣ Caro eius est de subtilioꝛib᷒ carnibus. Decoratio. ℣ Caro eius impinguat. Egri. pec. ℣ Caro ei᷒ abstergit cor. vel os stōi. Egri. nut. ℣ Cōfert caro alcubugi hydropisi ꝛ cōfert stō. Egri. expul. ℣ Caro ei᷒ est leuis ꝛ stringit ꝛ augmētū facit in coitu.

¶ De cābura. Cap. clxxxvij.

Cambura. Egri. nut. ℣ Qñ digerit̄ nutrit plurimum: sed est tarde digestionis.

¶ De canim ilzireis. Cap. clxxxviij.

Canimūlzīreis. Dictū est in caplo de nun. Egr. expul. ℣ Est bonum vlceribus renuꝫ ꝛ vesice.

¶ De calab. Cap. clxxxix.

Calab q̄d est. Est almeos idū ꝛ ē sīle semini lini mai᷒ aliquātulū ad cinereitatē declinans. Nā. ℣ Est frm̄ in. 2᷒ humidū in p̄mo. Egri. nut. ℣ Delet singultū. Egri. expul. ℣ Frāgit lapidē renū ꝛ vesice. ꝛ est bonū solutiōi ventris.

¶ De caisur. Ca. cxc.

Caisur q̄d est. Est alased. ꝛ iā dictū est de eo in caplo spume maris.

¶ De cot. Cap. cxcj.

Cot q̄d ē. Est alistiscat: ꝛ noīat̄ et alfas asat scꝫ viridis: ꝛ est cib᷒ aīaliū oīuꝫ. Egri. iūc. ℣ Oleum alcot est res magꝭ ꝯferēs tremori. ꝛ remouet euꝫ fm̄ oēs.

¶ De cinere. Cap. cxcij.

Cinis. Opa. pro. Oīs cinis est abstersiu᷒ exiccatiu᷒ q̄uis diuersificet̄. ꝛ ablutio minuit ei᷒ abstersionē. ꝛ acq̄rit ei glutinationē ꝛ exiccationē sine mordicatiōe. Aq̄ vo cinerꝭ igredit̄ i medicis putrefaciētib᷒ ꝛ fortior eaꝝ ē cinis fisci ꝛ lacticiniū: ꝛ abstersio reliq̄ꝝ aq̄ꝝ cinerꝭ ꝛ siccitas sunt minores q̄ istaꝝ duaꝝ: ꝛ cinis almezeriō ē abstersiu᷒ ꝛ putrefactiu᷒ ꝛ cinis lignoꝝ stipticoꝝ sicē q̄rc᷒ ꝛ reliq̄ꝝ retiet sāguinē. Apo. bot. ℣ Cinis althahagi vl' repule sup̱ scabiē ꝛ ipetiginē linit̄ ꝛ ꝯfert. Egri. ocli. ℣ Cinis almezeriō acuit visū. Egri. pec. ℣ Cinis almezeriō ꝯfert squināntie ꝛ p̄pe cū diahirūdis.

¶ De cera. Ca. cxciij.

Cera q̄d est. Dicta ē in ca᷒ de min. Egri. expul. ℣ Addit i coitu ꝛ p̄uocat.

¶ De capillo algul. Ca. cxciiij.

Capill᷒ algul q̄d est. Est plāta q̄ cū suis eradicat̄ venis ꝛ color ipsi᷒ ē iter rubedinē ꝛ nigredinē: ꝛ vene ei᷒ ꝛ sup̄ma ei᷒ sunt plana curuata. Nā. ℣ Est calīus ꝛ sicc᷒. Egr. pec. ℣ Mundificat pect᷒ ꝛ pulmonē.

¶ De capillis. Ca. cxcv.

Capilli. Nā. ℣ Capilli adusti sunt calefactiui et exiccatiui fortiter. Decoratio. ℣ Adusti abstergūt dētes: ꝛ aqua coruꝫ facit nasci capillos. Uul. vl. ℣ Exiccant capilli adusti vlcera humida ꝛ sordida ꝛ tremula fortiter. Egri. capi. ℣ Capilli adusti abstergūt dētes. Uenena. ℣ Capilli hoīs cū aceto i modū empli ponunt̄ sup̱ morsum canis rabidi.

¶ De casurudar. Cap. cxcvj.

Casurudar q̄d est. Mesangue inq̄t est galange. Nā. ℣ Est calīm ꝛ siccū. Opa. pro. ℣ Est resolutiuum ꝛ liquefactiuum. Egri. expul. ℣ Cōfert colice ꝛ dolori renū. ꝛ augmētū efficit in coitu. ꝛ plīn p̄prietatis eius est in dolore renum.

¶ De cassiafistula. Cap. cxcvij.

Cassiafistula q̄d est. Alia est ikebulia. alia egyptia. Electio. ℣ Melior est illa q̄ sumit̄ a canna ꝛ que est splēdidior ꝛ pinguior. ꝛ melior cāna ipsius est illa que splēdida est ꝛ plana. Natura. ℣ Est equalis in caliditate ꝛ frigiditate est ꝛ humida. Opera. pro. ℣ Est resolutiua lenitiua. Apo. bot. ℣ Confert apostematibus calidis in visceribus. proprie in gutture quando ex ea fit gargarismus cum aqua solatri. ꝛ linitur super apostemata dura. ꝛ confert eis. Egritu. iunc. ℣ Liniuntur ex ea podagra ꝛ iuncture dolorose. Egr. pec. ℣ Qñ dissoluitur manibus in aq̄ corriandri humidi cum spuma psilij. ꝛ deinde fit ex ea gargarismus confert prefocationi. Egritu. nutri. ℣ Mundificat epar et confert icteritie et dolori epatis. Egritu. expulsi. ℣ Est lenificatiua ventris et

educit colāz adustā ⁊ flā ⁊ soluit sine nocu⁹ ⁊ absqꝫ mordicatiōe adeo ꝙ ipsa ē ꝯueniēs ꝓgnātib⁹ ⁊ soluit eas. perinn. ¶ Loco ei⁹ pōit pōd⁹. 5. ipsi⁹ de terenia bin. ⁊ triplū pōderis ipsi⁹ ꝺ carne passe. ⁊ octaua pōderis ipsi⁹ de turbith. ⁊ qñqꝫ ponit loco passe liquiritia vel succ⁹ ei⁹.

¶ De carnub. Cap. cxcviij.

Carnub. Electio. ¶ Melior est illa q̄ est de scemi alnabathia. Nā. ¶ Nabathia est vehementioris siccitatis ⁊ frigiditatis. Opa. pro. ¶ Illa q̄ ē ꝺ scemi ē exiccatiua stiptica ⁊ silr fruct⁹ ei⁹. verūm in ipsa est dulcedo ⁊ cū hoc stringit. Et nabathia q̄ dē est vehemētioris siccitatis ⁊ exiccationis ⁊ nō mordicat. Et nabathia comedit humida ⁊ humor ei⁹ est grauis malus. Decoratio. ¶ Qñ fricant veruce carnub nabathia imatura vehemēter delet eas oino. Egri. capi. ¶ Collutio oris ex decoctione ei⁹ est bona dolori dētiū. Egri. nut. ¶ Illa q̄ est de scemi humida stō mala est ⁊ nō digerit. ⁊ sicca est tardioris digōnis ⁊ descēsiōis. Indt Gal. medulla huius fruct⁹ non defert ad regionē aliā ⁊ aliēbut est bona icteritie. Egri. expul. ¶ Encatisma in decoctiōe ei⁹ factū ꝯfortat anū: ⁊ in ipsa est ꝓuocatio ⁊ ꝓpue q̄ nutrita est cū congelato vue. Et illa de scemi q̄ humida est soluit ⁊ sicca stringit. ⁊ cōfert solutioni vētris. Et nabathia cōfert fluxui menstruorum superfluo comesta ⁊ supposita: ⁊ aliembut est bona dolori ventris pungitiuo ⁊ solutioni.

¶ De cubeze. Cap. cxcix.

Cubeze q̄d ē. Est spēs malue. Et dicūt q̄dā ꝙ cubeze ē siluestris. Et muluchia est domestica: et cubeze q̄dē est spēs q̄dā q̄ ꝺr muluchia arborea. et ipsa est altea: ⁊ est olus iudaicū ⁊ nō est lōgū q̄n sit spēs eius ⁊ est melior q̄ sit in ipsa. Electio. ¶ Siluestris est subtilior ⁊ siccior ⁊ fortitudo agitat; domestice minorat ex ꝟtute ei⁹. Nā. ¶ Est frā ⁊ humida ī ꝑmo. ꝺr ꝙ domestica est calā ⁊ sicca. ⁊ hui⁹ q̄dē ꝟbi dictor fuit. Paulus. ⁊ videt ꝙ fuit ei⁹ itētio ad olus iudaicū: qm ipm noiat almuluchia. Opa. pro. ¶ In ipsa est lenificatio ⁊ ē subtilior ꝙ̄ attriplex. ⁊ grossior sicla siluestri. ⁊ subtilior ⁊ siccior: ⁊ ꝺr ꝙ dōestica calefacit parūp ⁊ descēdit velocit ꝑpt hūiditatē ⁊ viscositatē suā. ⁊ ꝑpue cū almuri. ⁊ oleo: ⁊ est eq̄lis digestiōis ⁊ ei⁹ hūiditas ſꝫ q̄ꝺ ꝺr est grossior humiditate lactuce. Indt Paulus. ⁊ ipsa cōstringit ⁊ carminat ⁊ resoluit sine mordicatiōe. et videt ꝙ ipse voluit per illud olus iudaicū. Apo. bot. ¶ Ipsa cōfert formice et herisipille. et folia siluestris cū oliuis cōferūt adustioni ignis Et silr ei⁹ decoctio embrocata. Et dōestica q̄ꝺ ꝯfert inceptioni ap̄atis cali ⁊ additioni ei⁹ Uul. vl. ¶ Quādo masticat cū sale cruda ⁊ ponit sup fistulas cōfert eis ⁊ ꝑpue paruis ⁊ in oculo Egritu. capi. ¶ Fit ex ea emplm vlceribus capitis cū vrina ⁊ cōfert eis valde ⁊ masticatur ad cola Egritu. ocli. ¶ Qñ masticantur folia eius ⁊ administrātur ex eis cū pauco sale mundificat fistulas oculi ⁊ facit nasci carnē. Egri. pec. ¶ Folia ⁊ flos eius leniūt pectus. ⁊ faciūt exuberare lac ⁊ sedant tussim euenietē a caliditate ⁊ siccitate ⁊ semē est illud q̄ꝺ de ea est melius ī remouēdo asꝑitatē pectoris ī alio gutturis. Egritu. nut. ¶ Domestica est mala stomaco. ⁊ in ipsa est aptio ep atis. Egri. expul. ¶ Flos eius cōfert vlceribus renū ⁊ vesice bibitū cū oleo ⁊ linitū. Et semē malue chie cōfert rasure ⁊ vlceribus intestinoꝝ. et rami al cubeze domestice cōferunt intestinis ⁊ vesice lenien do naturā ⁊ doloub⁹ eoꝝ. ⁊ illud qñ bibit aqua eorū: ⁊ fit ex ea syrupus ⁊ eius decoctio cōfert duritiebus matricis sedēdo in ea ⁊ faciēdo cū ea enema: et in ipsa est virtus ꝓuocans vrinā: Et de alcubeze q̄dem siluestri que cū sole reuertit est que soluit humorē crudū ⁊ colerā. et quādoqꝫ supfluit ⁊ solutiōe educit sanguinē. Uenena. ¶ Folia ei⁹ sedāt puncturam vespe more empli supposita ⁊ ꝑpue cum oleo ⁊ similiter bibit semen eius ⁊ vomitur semper ⁊ cōfert morsui rutele.

¶ De chaucho. Cap. cc.

Chauchū q̄d est. Dixerūt q̄dā ꝙ in vene. Et ipsa q̄ꝺ ꝺr memirē. ⁊ dixerūt alij q̄ de ea pua memirē. ⁊ q̄ magna est alguardaione. i. celidonia. Opera. pro. ¶ Est quoddā eius genus paruū calidū vlcera tinuin. Apo. bot. ¶ Ponit cum vino super formicam ⁊ confert. Uul. vlce. ¶ Que parua eradicat scabiem. Egri. capi. ¶ Masticat eius radis ⁊ sedat dolorē dētis. Egri. oculi. ¶ Qñ bullit succus eius sup prunas donec ad medietatē deueniat acuit visum: ⁊ qñ excecatur pullus hirundinis affert ei mater hāc plantā ⁊ reddit ad ipsuꝫ visus: ⁊ additur visus eius ⁊ ꝑpter hoc nominat hirundina.

¶ De cāderos. Cap. cci.

Canderos q̄d est. Est triticū romanū. Nā. ¶ Ei⁹ nutrimētū est frigidius nutrimēto tritici ⁊ minoris nutrimētu: ⁊ est cū hoc bone digōnis plium nutrimēti fortis grossi.

¶ De cameleō. Ca. ccij.

Cameleō. Opera. pro. ¶ Non bibit in aliq̄: sed administrat exteri⁹ ⁊ ē in sūma abstergētiū exterius: ⁊ in emplis leuificātiū ⁊ resoluētiuꝫ. Decorati. ¶ Linit sup morpheā. Uul. vl. ¶ Linit super scabieꝫ ⁊ impetiginē: ⁊ fit ex eo emplm vlceribus corrosiuis Egri. nut. ¶ Dat in potu de radicibus albi ⁊ suthesin in vino: ⁊ iuuat inde hñs hydropisim. Egri. expul. ¶ Radices albi iterficiūt ꝟmes. Uenena. ¶ Qs nigrum est interficit

¶ De charatin. Cap. cciij.

Charatin. Nā. ¶ Opꝫ fmqꝫ existimo ꝙ sit calidū Uul. vl. ¶ Ex eo ꝙ contritum est fit emplꝫ. vulneribus neruorum ⁊ non dissoluitur ab eis per tres dies ⁊ est iuuatiuum valde. Egri. capi. ¶ Eius decoctio cum adipe anseris confert dolori auris: ⁊ qñqꝫ distillatur cum oleo super latus diuersuꝫ a dēte dolo roso. Egri. nut. ¶ Sanat quando bibitur cum vino ab icteritia. Egri. expul. ¶ Teritur multum ⁊ datur ad bibendum cum vino ⁊ prouocat vrinam ⁊ cōfert lapidi illud etiam.

¶ De zobzbague. Cap. cciiij.

Zobzbague q̄d ē. Est granū puū silē cardamomo q̄ꝺ affert ꝺ sclauonia. Nā. ¶ Est calidū sicū in 3°. Opera. pro. ¶ Ei⁹ ꝟtus est ꝟtus gariofili: ⁊ abstergit ⁊ subtiliat: ⁊ est subtili⁹ cardamomo. Egr. nut. ¶ Est bonuꝫ stomaco ⁊ epati frigidior ⁊ est meli⁹ stomaco ꝙ̄ cardamomum ⁊ retinet vomitum.

¶ De cauda equi. Cap. ccv.

Cauda equi

Cauda equi qd est. Est plāta nascēs in locis cō cauis ⁊ in vallib⁹ hñs stipites concauos ad ru bedinē declinātes asperos duros nodosos cum no dis intrātibus ⁊ apud nodos sunt sicut folia squinā ti minuta spissa ⁊ adheret arbori cui appropinquat deinde generantur ex ea extremitates plures sicut cau da equi ⁊ habet radicem duram. Natura. ℣ Est frā in primo sicca in secundo. Opa. pro. ℣ Est stiptica et ppue succus eius ⁊ ē vehementis exiccationis sine mordicatiōe ⁊ ē valde iuuatiua ad fluxū sanguinis Uul. vl. ℣ Cōsolidat vlcera ⁊ vulnera mirabiliter et si in eis sunt nerui cōsolidat ēt. Egri. iunc. ℣ Confor tat qñ linit: aut fit ex ea emplm attritioni mediū la certoꝝ. ⁊ fit ex ea emplm itestis. Egri. nu. ℣ Confert apatib⁹ stōi ⁊ epatis ⁊ hydropisi.

De cantaridibus. Cap. ccvi.

Cantaris. Natura. Dixerūt qdam ꝙ ē supflue caliditatis: ⁊ dixerūt alij ꝙ est calida ⁊ sicca in 3°. sed primum est verius. Opa. pro. ℣ Est acris acu ta putrefactiua adustiua. Decora. ℣ Eradicat veru cas linita. ⁊ fit ex ea ceratū ⁊ linit ex eo albedo vn guis ⁊ cōfert ei ⁊ eradicat vnguē mollificatā veloci ter qñ fit ex ea emplm ⁊ remouet morpheaꝫ. ⁊ alba ras linita cū aceto ⁊ qñ ex ea trita cū sinapi fit lini mentū facit nasci capillos ⁊ silr qñ coquit cum oleo donec inspissetur. Apo. bot. ℣ Linitur sup apostema ta cācerosa ⁊ resoluit ea. Uul. vl. ℣ Linitur sup sca biem ⁊ impetiginē. Egri. oculi. Inquit fili⁹ Mesau gue. Ipsa incidit vngulā valde. Egri. nu. ℣ Parū de ea puocat vrinam valde adeo ꝙ valet ēt hydropisi. Egri. expul. ℣ Parū de ea puocat vrinam valde: et parū de ea ēt adiuuat medicinas puocatiuas ad p uocandū absqꝫ nocumento ⁊ prouocat menstrua et facit abortū. Dixerūt qdā dat in potu vna earum ei q̄ cōquerit de vesica sua ⁊ nō cōfert in ea cura ⁊ con fert: ⁊ dant in potu tres tasanagi de ea ⁊ exulcerant vesicā. ℣ Inquit Ga. ꝙ ipsa exulcerat vesicā ppter ea q: facit mās acutas declinare ad eā a qbus cor pus nō euacuatur. cū ppuetate. q̄ est in ipsa.

De cola. Cap. ccvij.

Cola. Natura. ℣ Cola cutium calida est sicca i p° et cola pisciū minoris ē caliditatis verū ē sic ca. Opa. pro. ℣ Oi cole lest virt⁹ glutinatiua exicca tiua. Decora. ℣ Cola de piscib⁹ ponit i sispasmatib⁹ ⁊ ponit in medicinis albaras ⁊ qñ adurit cola de co rijs ⁊ cola corij vaccini ⁊ lauat stat loco tucie in cu ratione lendinū. Apo. bot. ℣ Cola de corijs linit su per sahafat: ⁊ cōfert vesicis adustiōis: ⁊ silr cola de piscibus. ⁊ cola de corijs vaccinis qñ linit cuꝫ aceto sup impetiginē ⁊ scabiē excoriabilē. cū nō ē vehemē tis profunditatis cōfert: ⁊ qñ linit cuꝫ melle ⁊ aceto super vulnera cōfert eis ⁊ ponitur cola de piscibus in ēplis scabiei vlcerose ⁊ confert. Egri. capi. ℣ Cola de piscib⁹ ponit in emplis vlcerum capitis ⁊ confert Egri. pec. ℣ Cola. de piscibus datur in potu cū ace to ad sputum sanguinis ⁊ ingredit insorbitionibus que fiunt ad sputum sanguinis.

Capi. de littera. D.

De digitis citrinis. Cap. ccviij.

Digiti citrini qd ē. Ei⁹ figura ē sicut vola man⁹ cōmista ex citrinitate ⁊ albedine. ⁊ est dura in q̄ ē pa rū dlcedis ⁊ ex ea ē citria cū pua alteratiōe absqꝫ al bedine. Nā. Est cal'a ⁊ sicca i secūdo fere. Opa. pro. ℣ Resoluit supfluitates grossas valde. Decora. ℣ In est ppuetas mūdificandi cutē. Egri. iūc. ℣ Confert membris neruosis ⁊ ipedimētis suis. Egri. capi. Cō fert māie ppue. Permuta. ℣ Loco eius in iuuamēto manie ponit quātū ipa ēt medietas eius ex hezeria seen cū duab⁹ tertijs ipsius de sod.

De digitis hermetis. Cap. ccix.

Digiti hermetis qd ē: ē flos hermodactili: ⁊ ei⁹ virtus est virtus hermodactili.

De durungi. Cap. ccx.

Durūgi qd ē. herba lignea radicalis. cui⁹ q̄ti tas ē nod⁹ pollicis vsqꝫ ad extremū vnguis et min⁹. hñs qd ē iteri⁹ albū: ⁊ qd ē exteri⁹ cineritiū de clinās ad duritiē ⁊ q̄uitatē. Nā. ℣ Est calida et sicca i 3°. Opa. pro. ℣ Extenuat vētositates. Egri. pec. ℣ Cō fortat cor ⁊ cōfert tremori ei⁹ valō. Egri. expl. ℣ Dis soluit vētositates q̄ sūt in matrice. Uenena. ℣ Cōfert venenis ⁊ pūcture vermiū venenosoꝝ ⁊ scorpionuꝫ ⁊ rutele bibita. ⁊ emplo facto ex ea cū ficub⁹. Permu tatio. ℣ Loco ei⁹ ponit zurūbꝫ eq̄le pōdus: aut due tertie pōderis ipsi⁹ de gariofilis.

De darsciscahan. Cap. ccxi.

Darsciscahā qd ē. Est arbor grossa hñs spinam grādē q̄ vēditores medicinaꝝ sua vnguēta ex perinnt ⁊ ē cōposita ex partib⁹ dissimilibus. Cortex nāqꝫ ē acut⁹ ⁊ ei⁹ flos ē calid⁹ ⁊ lignū ei⁹ est pōticū i quo ē frigiditas qdā: in ipso ēt ē virt⁹ cōposita: ⁊ in ipo ē acuitas ⁊ stipticitas. Acuitate ergo sua calefa cit ⁊ sua stipticitate infrigidat. Sūt aūt qdā q̄ di cūt ꝙ ipa ē radix spice idice. sꝫ nō affirmat. Electio. ℣ Illa q̄ ē bona ē grauis sub cui⁹ cortice egredit ru beū ad purpureitatē tēdēs bōi odoris ⁊ saporis. sed alba puata odore ē mala. Nā. ℣ Calida ē in pmo sic ca in fine secūdi vsqꝫ ad tertiū. ⁊ dicit in pmo sed ip sa est fortioris siccitatis q̄ illō. qdā vo dicūt ꝙ ē fri gida. Opa. pro. ℣ In ipsa ē resolutio ⁊ stipticitas. re soluit. n. vētositates ⁊ retinet cursus ⁊ flux⁹ sanguis ⁊ rectificat putrefactionē. Uul. vl. ℣ Cōfert vlceribus āmbulatiuis ⁊ putrefactiuis. Egri. iūc. ℣ Cōfert ppue mollificatiōi neruoꝝ. Egri. capi. ℣ Aldarsciscahā est bona fetori nariū ⁊ fit ex ea licinium: ⁊ ex decoctiōe ei⁹ colluit os pp cola: ⁊ ꝯseruat dētes ⁊ ꝯfert valde. Egri. pec. ℣ Aq̄ decoctiōis ei⁹ phibet sputū sanguis ex pectore. Egri. nu. ℣ Cōfert iflatiōi stōi. Egri. expl. ℣ Ei⁹ decoctio ꝯstringit vētrē ⁊ cōfert iflōni ⁊ diffic tati vrine ⁊ supponit ⁊ exhit fetū: ⁊ pulverizat super vlcera caude et testiculorum: ⁊ ꝯfert duritiei ipoꝝ: et āmbulatiōi eoꝝ. Permuta. ℣ Loco ei⁹ ponunt fruct⁹ aliqñ due tertie pōderis ipsi⁹ ⁊ in iuuamento ner uoꝝ pōd⁹ ei⁹ de assaro ⁊ medietas eius ponderis d durungi.

De dethiu. Cap. ccxij.

Dethiu qd ē. Est granū silē ordeo ⁊ logi⁹ ⁊ stri cti⁹ ⁊ magis solidū amaꝝ. Nā. ℣ Inqt fili⁹ Me sauge ꝙ ē frīn et sani⁹ ē ꝙ ipm declinet ad calitateꝫ et ē siccū i 3°. Opa. pro. ℣ Est stipticū ꝯstringēs ven trē: et cū eo qd ē i ipo de stipticitate ꝯseruat vinū de dactilis ab acetositate. Apo. bot. ℣ In ipso est lenisi

educit colˀaꝫ adustā ⁊ flˀa ⁊ soluit sine nocūº ⁊ absq̄
mordicatiōe adeo ꝙ ipa ē ꝯueniēs ꝑgnātibº ⁊ soluit
eas.pennū. ¶ Loco eiº pōit pōdº.5.ipsiº de terenia
bin.⁊ triplū pōderis ipsiº d̄ carne passe.⁊ octaua pō
deris ipsiº de turbith.⁊ qñq̄ ponit̄ loco passe liqui
ritia vel succº eiº.

¶ De carnub. Cap.cxcviij.

Carnub. Electio. ¶ Melior est illa q̄ est d̄ scemi
alnabathia. Nā. ¶ Nabathia est vehementio
ris siccitatis ⁊ fritatis. Opa.pro. ¶ Illa q̄ ē d̄ scemi ē
exiccatiua stiptica ⁊ silˀr fructº eiº.verūtm̄ in ipsa est
dulcedo ⁊ cū hoc stringit. Et nabathia q̄dē est vehe
mētioris siccitatis ⁊ exiccationis ⁊ nō mordicat. Et
nabathia comedit̄ humida ⁊ humor eiº est grauis
malus. Decoratio. ¶ Qñ fricant̄ veruce carnub na
bathia imatura vehemēter delet eas oino. Egri.ca
pi. ¶ Collutio oris ex decoctione eiº est bona dolori
dētiū. Egri.nut. ¶ Illa q̄ est de scemi humida stō ma
la est ⁊ nō digerit̄.⁊ sicca est tardioris digōnis ⁊ de
scēsiōis. Inq̄t Gal.medulla huius fructº non defert̄
ad regionē aliā ⁊ aliēbut est bona icteritie. Egri.ex
pul. ¶ Encatisma in decoctiōe eiº factū ꝯfortat anū:
⁊ in ipsa est ꝓuocatio ⁊ proprie q̄ nutrita est cū con
gelato vue. Et illa de scemi q̄ humida est soluit ⁊ sic
ca stringit.⁊ cōfert solutioni vētris. Et nabathia cō
fert fluxui menstruorum superfluo comesta ⁊ suppo
sita:⁊ aliembut est bona dolori ventris pungitiuo ⁊
solutioni.

¶ De cubeze. Cap.cxcix.

Cubeze q̄d ē. Est spēs malue. Et dicūt q̄dā ꝙ cu
beze ē siluestrꝫ. Et muluchia est domestica: et
cubeze q̄dē est spēs q̄da q̄ d̄r muluchia arborea. et
ipsa est altea: ⁊ est olus iudaicū ⁊ nō est lōgū q̄n sit
spēs eius ⁊ est melior q̄ fit in ipsa. Electio. ¶ Silue
stris est subtilior ⁊ siccior ⁊ fortitudo aq̄itatꝫ dome
stice minorat̄ ex ꝟtute eiº. Nā. ¶ Est frā ⁊ humida i
ꝑmo.d̄r ꝙ domestica est calˀa ⁊ sicca.⁊ huiº q̄dē ꝟbi
dictor fuit. Paulus.⁊ videt̄ ꝙ fuit eiº itētio ad olus
iudaicū:q̄m ipm nolat̄ almuluchia. Opa.pro. ¶ In
ipa est lenificatio ⁊ ē subtilior q̄ᵐ atriplex.⁊ grossior
sicla siluestri.⁊ subtilior ⁊ siccior:⁊ d̄r ꝙ dōestica ca
lefacit parūꝑ ⁊ descēdit velocit̄ ꝑpt̄ hūiditatē ⁊visco
sitatē suā.⁊ ꝑprie cū almuri.⁊ oleo:⁊ est eq̄lis dige
stiōis ⁊ eiº hūiditas s3 q̄d d̄r est grossior humiditate
lactuce. Inq̄t Paulus.⁊ ipsa cōstringit ⁊ carminat ⁊
resoluit sine mordicatiōe.et videt̄ ꝙ ipse voluit per
illud olus iudaicū. Apo.bot. ¶ Ipsa cōfert formice
et herisipille.et folia siluestris cū oliuis cōferūt adu
stioni ignis Et silˀr eiº decoctio embrocata. Et dōe
stica q̄d ꝯfert inceptioni apatis cali ⁊ additioni eiº
Uul.vl. ¶ Quādo masticat̄ cū sale cruda ⁊ ponit̄ sup
fistulas cōfert eis ⁊ ꝑprie paruis ⁊ in oculo Egritu.
capi. ¶ Fit ex ea emplm̄ vlceribus capitis cū vrina
⁊ cōfert eis valde ⁊ masticatur ad cola Egritu.ocli.
¶ Qñ masticantur folia eius ⁊ administrātur ex eis
cū pauco sale mundificat fistulas oculi ⁊ facit nasci
carnē. Egri.pec. ¶ Folia ⁊ flos eius leniūt pectus. ⁊
faciūt exuberare lac ⁊ sedant tussim euenientē a calˀi
tate ⁊ siccitate ⁊ semē est illud q̄d de ea est melius i
remouēdo asꝑitatē pectoris ⁊ alio gutturis. Egritu.
nut. ¶ Domestica est mala stomaco.⁊ in ipsa est agr
tio ep atis. Egri.expul. ¶ Flos eius cōfert vlceribus
renū ⁊ vesice bibitū cū oleo ⁊ linitū. Et semē malu
chie cōfert rasure ⁊ vlceribus intestinoꝝ.et rami al
cubeze domestice cōferunt intestinis ⁊ vesice lenien
do naturā ⁊ doloribº eoꝝ.⁊ illud qñ bibit̄ aqua eo
rū:⁊ fit ex ea syrupus ⁊ eius decoctio cōfert duritie
bus matricis sedēdo in ea ⁊ faciēdo cū ea enema: et
in ipsa est virtus ꝓuocans vrinā: Et de alcubeze q̄
dem siluestri que cū sole reuertit̄ est que soluit hu
morē crudū ⁊ colerā.et quādoq̄ supfluit ⁊ solutiōe
educit sanguinē. Uenena. ¶ Folia eiº sedāt punctu
ram vespe more empli supposita ⁊ ꝑprie cum oleo
⁊ similiter bibit̄ semen eius ⁊ vomitur semper ⁊ cō
fert morsui rutele.

¶ De chaucho. Cap.cc.

Chauchū q̄d est. Dixerūt q̄dā ꝙ in vene. Et ipsa
q̄d d̄r memirē.⁊ dixerūt alij q̄ de ea ꝑua memi
rē.⁊ q̄ magna est alguardaione.i.celidonia. Opera.
pro. ¶ Est quoddā eius genus paruū calidū vlcera
tiuum. Apo.bot. ¶ Ponit̄ cum vino super formicam
⁊ confert. Uul.vlce. ¶ Que parua eradicat scabiem.
Egri.capi. ¶ Masticat̄ eius radix ⁊ sedat dolorē dē
tis. Egri.oculi. ¶ Qñ bullit̄ succus eius sup prunas
donec ad medietatē deueniat acuit visum:⁊ qñ exce
catur pullus hirundinis affert ei mater hāc plantā
⁊ reddit ad ipsuꝫ visus:⁊ additur visus eius ⁊ ꝑpter
hoc nominat̄ hirundina.

¶ De cāderos. Cap.cci.

Canderos q̄d est. Est triticū romanū. Nā. ¶ Eiº
nutrimētū est fridius nutrimēto tritici ⁊ mino
ris nutrimēti:⁊ est cū hoc bone digōnis ꝑlimi nutri
mēti fortis grossi.

¶ De cameleō. Ca.ccij.

Cameleō. Opera.pro. ¶ Non bibit̄ in aliq̄d:sed
administrat̄ exteriº ⁊ ē in sūma abstergētiū exte
rius:⁊ in emplˀis lenificātiū ⁊ resoluētiuꝫ. Decorati.
¶ Linit̄ sup morpheā. Uul.vl. ¶ Linit̄ super scabieꝫ
⁊ impetiginē:⁊ fit ex eo emplm̄ vlceribus corrosiuis
Egri.nut. ¶ Dat̄ in potu de radicibus albi ⁊ suthe
sin in vino:⁊ iuuat̄ inde hn̄s hydropisim. Egri. ex
pul. ¶ Radices albi iterficiūt ꝟmes. Uenena. ¶ Qd̄
nigrum est interficit

¶ De charatin. Cap.cciij.

Charatin. Nā. ¶ Opꝫ fm̄ q̄ existimo ꝙ sit calidū
Uul.vl. ¶ Ex eo ꝙ contritum est fit emplꝫ. vul
neribus neruorum ⁊ non dissoluitur ab eis per tres
dies ⁊ est iuuatiuum valde. Egri.capi. ¶ Eius deco
ctio cum adipe anseris confert dolori auris: ⁊ qñq̄
distillatur cum oleo super latus diuersuꝫ a dēte do
loroso. Egri.nut. ¶ Sanat quando bibitur cum vi
no ab icteritia. Egri.expul. ¶ Teritur multum ⁊ da
tur ad bibendum cum vino ⁊ prouocat vrinam ⁊ cō
fert lapidi illud etiam.

¶ De cobzbague. Cap.cciiij.

Cobzbague q̄d ē. Est granū ꝑuū silˀe cardamo
mo q̄d affert̄ d̄ sclauonia. Nā. ¶ Est calidū ⁊ sic
cū in 3º. Opera.pro. ¶ Eiº ꝟtus est ꝟtus garofili ⁊
abstergit ⁊ subtiliat:⁊ est subtiliº cardamomo. Egr.
nut. ¶ Est bonuꝫ stomaco ⁊ epati frigidior ⁊ est meliº
stomaco q̄ᵐ cardamomum ⁊ retinet vomitum.

¶ De cauda equi. Cap.ccv.

Cauda equi q̄d est. Est plāta nascēs in locis cōcauis ꝛ in vallib⁹ hñs stipites concauos ad rubedinē declinātes asperos duros nodosos cum nodis intrātibus ꝛ apud nodos sunt sicut folia squināti minuta spissa ꝛ adheret arbori cui appropinquat deinde generant̄ ex ea extremitates plures sic̄ cauda equi ꝛ habet radicem duram. Natura. ℣ Est frā in primo sicca in secundo. Opa. pro. ℣ Est stiptica et ꝑpue succus eius ꝛ ē vehementis exiccationis sine mordicatiōe ꝛ ē valde iuuatiua ad fluxū sanguinis Uul. vl. ℣ Cōsolidat vlcera ꝛ vulnera mirabiliter et si in eis sunt nerui cōsolidat ēt. Egri. iunc. ℣ Confortat qñ linit̄: aut fit ex ea emplm attritioni medij lacertoꝝ. ꝛ fit ex ea emplm itestis. Egri. nu. ℣ Confert opatib⁹ stōi ꝛ epatis ꝛ hydropisi.

De cantaridibus. Cap. ccvj.

Cantaris. Natura. Dixerūt q̄dam q̄ ē supflue caliditatis: ꝛ dixerūt alij q̄ est calida ꝛ sicca in 3°. sed primum est verius. Opa. pro. ℣ Est acris acuta putrefactiua adustiua. Decora. ℣ Eradicat verucas linita. ꝛ fit ex ea ceratū ꝛ linit̄ ex eo albedo vnguis ꝛ cōfert ei ꝛ eradicat vnguē mollificatā velociter qñ fit ex ea emplm ꝛ remouet morpheaꝫ. ꝛ albaras linita cū aceto ꝛ qñ ex ea trita cū sinapi fit linimentū facit nasci capillos ꝛ sil̄r qñ coquit̄ cum oleo donec inspissetur. Apo. bot. ℣ Linitur sup apostemata cācerosa ꝛ resoluit ea. Uul. vl. ℣ Linitur sup scabiem ꝛ impetiginē. Egri. oculi. Inquit fili⁹ Mesauę. Ipsa incidit vngulā valde. Egri. nu. ℣ Parū de ea ꝓuocat vrinam valde adeo q̄ valet ēt hydropisi. Egri. expul. ℣ Parū de ea ꝓuocat vrinam valde: et parū de ea ēt adiuuat medicinas ꝓuocatiuas ad ꝓuocandū absq̄ nocumento ꝛ prouocat menstrua et facit abortū. Dixerūt q̄dā dat̄ in potu vna earum ei q̄ cōquerit̄ de vesica sua ꝛ nō cōfert in ea cura ꝛ confert: ꝛ dant̄ in potu tres tasanagi de ea ꝛ exulcerant vescicā. ℣ Inquit Ga. q̄ ipsa exulcerat vesicā ꝓpter ea q̄ facit mās acutas declinare ad eā a q̄bus corpus nō euacuatur. cū ꝓprietate. q̄ est in ipsa.

De cola. Cap. ccvij.

Cola. Natura. ℣ Cola cutium calida est sicca i p° et cola pisciū minoris ē caliditatis verū ē sicca. Opa. pro. ℣ Oi cole iest virt⁹ glutinatiua exiccatiua. Decora. ℣ Cola de piscib⁹ ponit̄ i sinapismatib⁹ ꝛ ponit̄ in medicinis albaras ꝛ qñ adurit̄ cola de corijs ꝛ cola corij vaccini ꝛ lauat̄ stat loco tucie in curatione lendinū. Apo. bot. ℣ Cola de corijs linit̄ super sahafat: ꝛ cōfert vesicis adustiōis: ꝛ sil̄r cola de piscibus. ꝛ cola de corijs vaccinis qñ linit̄ cuꝫ aceto sup impetiginē ꝛ scabiē excoriabilē. cū nō ē vehemētis profunditatis cōfert: ꝛ qñ linit̄ cuꝫ melle ꝛ aceto super vulnera cōfert eis ꝛ ponitur cola de piscibus in ēplis scabiei vlcerose ꝛ confert. Egri. capi. ℣ Cola de piscib⁹ ponit̄ in emplis vlcerum capitis ꝛ confert Egri. pec. ℣ Cola de piscibus datur in potu cū aceto ad sputum sanguinis ꝛ ingredit̄ insorbitionibus que fiunt ad sputum sanguinis.

Capi. de littera. D.

De digitis citrinis. Cap. ccviij.

Digiti citrini q̄d ē. Ei⁹ figura ē sicut vola man⁹ cōmista ex citrinitate ꝛ albedine. ꝛ est dura in q̄ ē parū dulcedis ꝛ ex ea ē citria cū pua alteratiōe absq̄ albedine. Nā. Est calīa ꝛ sicca i secūdo fere. Opa. pro. ℣ Resoluit supfluitates grossas valde. Decora. ℣ In est ꝓprietas mūdificandi cutē. Egri. iūc. ℣ Confert membris neruosis ꝛ ipedimētis suis. Egri. capi. Cōfert mālē ꝓpie. Permuta. ℣ Loco eius in iuuamēto manie ponit̄ quātū ipa ēt medietas eius ex hezeria scen cū duab⁹ tertijs ipsius de sod.

De digitis hermetis. Cap. ccix.

Digiti hermetis q̄d ē: ē flos hermodactili: ꝛ ei⁹ virtus est virtus hermodactili.

De durungi. Cap. ccx.

Durūgi q̄d ē. herba lignea radicalis. cui⁹ q̄titas ē nod⁹ pollicis vsq̄ ad extremū vnguis et min⁹. hñs q̄d ē iteri⁹ albū: ꝛ q̄d ē exteri⁹ cineritiū declinās ad duritiē ꝛ q̄uitatē. Nā. ℣ Est calida et sicca i 3°. Opa. pro. ℣ Extenuat vētositates. Egri. pec. ℣ Cōfortat cor ꝛ cōfert tremori ei⁹ valō. Egri. expl. ℣ Dissoluit vētositates q̄ sīt in matrice. Uenena. ℣ Cōfert venenis ꝛ pūcture vermiū venenosoꝝ ꝛ scorpionuꝫ ꝛ rutele bibita. ꝛ emplō facto ex ea cū ficub⁹. permutatio. ℣ Loco ei⁹ ponit̄ zurūbꝫ eq̄le pōdus: aut due tertie pōderis ipsi⁹ de gariofilio.

De darsciscahan. Cap. ccxj.

Darsciscahā q̄d ē. Est arbor grossa hñs spinam grādē q̄ vēditores medicinaꝝ sua vnguēta experiunt̄ ꝛ ē cōposita ex partib⁹ dissimilibus. Cortex nāq̄ ē acut⁹ ꝛ ei⁹ flos ē calid⁹ ꝛ lignū ei⁹ est pōticū ꝛ quo ē frigiditas q̄dā: in ipso ēt ē virt⁹ cōposita: ꝛ in ipo ē acuitas ꝛ stipticitas. Acuitate ergo sua calefacit ꝛ sua stipticitate infrigidat. Sūt aūt q̄dā q̄ dicūt q̄ ipa ē radix spice idice. sꝫ nō affirmat̄. Electio. ℣ Illa q̄ ē bona ē grauis sub cui⁹ cortice egredit̄ rubeū ad purpureitatē tēdēs bōi odoris ꝛ saporis. sed alba ꝓuata odore ē mala. Nā. ℣ Calida ē in p̄mo sicca in fine secūdi vsq̄ ad tertiū. ꝛ dicit̄ in p̄mo sed ipsa est fortioris siccitatis q̄ illō. q̄dā vō dicūt q̄ ē frigida. Opa. pro. ℣ In ipsa ē resolutio ꝛ stipticitas. resoluit. n. vētositates ꝛ retinet cursus ꝛ flux⁹ sanguis ꝛ rectificat putrefactionē. Uul. vl. ℣ Cōfert vlceribus āmbulatiuis ꝛ putrefactiuis. Egri. iūc. ℣ Cōfert ꝓprie mollificatiōi neruoꝝ. Egri. capi. ℣ Aldarsciscahā est bona fetori narīū ꝛ fit ex ea licinium: ꝛ ex decoctiōe ei⁹ colluit̄ os pp cola: ꝛ ꝯseruat dētes ꝛ ꝯfert valde. Egri. pec. ℣ Aq̄ decoctiōis ei⁹ ꝓhibet sputū sanguis ex pectore. Egri. nu. ℣ Cōfert iflatiōi stōi. Egri. expl. ℣ Ei⁹ decoctio ꝯstringit vētrē ꝛ cōfert iflōni ꝛ difficultati vrine ꝛ supponit̄ ꝛ exhit fetū: ꝛ pulneriꝫat̄ super vlcera caude et testicłorum: ꝛ ꝯfert duritiei ipoꝝ: et āmbulatiōi coꝝ. permuta. ℣ Loco ei⁹ ponunt̄ fruct⁹ aliebut due tertie pōderis ipsi⁹ ꝛ in iuuamento neruoꝝ pōd⁹ ei⁹ de assaro ꝛ medietas eius ponderis de durungi.

De dethin. Cap. ccxij.

Dethin q̄d ē. Est granū sil̄e ordeo ꝛ logi⁹ ꝛ strictī⁹ ꝛ magis solidū amaꝝ. Nā. ℣ Inq̄t fili⁹ Mesaue q̄ ē frīn et sani⁹ ē q̄ ipm declinet ad calitateꝫ et ē siccū i 3°. Opa. pro. ℣ Est stipticū ꝯstringēs ventrē: et cū eo q̄d ē i ipo de stipticitate ꝯseruat vinū de dactilis ab acetositate. Apo. bot. ℣ In ipso est leniti

in

catio bōa duriticb⁹. Egri.cap. Est faciēs scotomiam Egri.expl. ¶ Cōstringit ꝛ valde cōfert dolorib⁹ ani. ꝛ mollificatiōi ei⁹ sedēdo i ei⁹ decoctiōe. Et qn̄ ex eo ꝯficit pōd⁹.ʒ.ij.cū oleo ꝛ trāsglutit ꝯfert emorroydibus. Uenena. ¶ Cōfert venenis. Permuta⁹. ¶ Loco ei⁹ ponunt i resolōne duriciez due terne ponderis sui de lizur ꝛ medietas ponderis ipsi⁹ de abhel. Uerūtn̄ in impregnatiōe nō administret abhel.

¶ De dulb. Cap.ccxiij.

DUlb. Nā. ¶ Cortex ꝛ nux ei⁹ sūt vehemētis siccitatis ꝛ ē frid⁹ in p°. Opa.p. ¶ Cortex ꝛ abrasio ipsi⁹ sūt vehemēti abstersiōis ꝛ desiccatiōis: ꝛ senib⁹ ē desiccatiu⁹: scarabei moriunt ex folijs ei⁹ ꝛ abrasiōe ei⁹: ꝛ cortex ei⁹ ē vehemētis exiccatiōis. Puluis vo folioꝝ ei⁹ ē senib⁹ ꝛ reliqs desiccatiu⁹ valde ꝛ malus eis. Decora. ¶ In cortice ē vt⁹ abstersiōis ꝛ exiccatiōis: ꝛ qñq; ꝯfert albaras. Apa.bot. Cōferūt folia ei⁹ apātib⁹ flegmaticis: ꝛ apātib⁹ iūcturaꝝ ꝛ genuū. Uul.vl. ¶ Cinis ipsi⁹ ponit sup excoriatiōem et sup vulnera putrida ꝛ sanant: ꝛ cortex ei⁹ coct⁹ cum aceto cōfert adustiōi ignis. Egri.iūc. ¶ Ei⁹ folia dolorib⁹ iūcturaꝝ sūt vtilia ꝛ apātib⁹ calidis i eis ꝛ ꝑpe gēiculoꝝ. Egri.cap. ¶ Ei⁹ cortex decoct⁹ cū aceto est bon⁹ dolori dētiū ꝛ puluis ei⁹ ē mal⁹ auditui ꝛ auri. Egri.ocli. ¶ Puluis folioꝝ ei⁹ nocet oculo. Uez ipi⁹ folia hūida cū lauant ꝛ decoquunt: ꝛ fit ex eis emplm̄ retinēt fluxū ab oculo ꝛ ꝯferūt inflōni ꝛ obthalmie. Egri.pec. ¶ Puluis ei⁹ nociu⁹ ē pulmoni ꝛ voci Uenena. ¶ Fruct⁹ ei⁹ recēs cū vino cōfert puncture aīaliū venenosoꝝ. Et ex nuce ei⁹ cū adipe fit emplm̄ pūcture ꝛ morsui. ꝛ iā qdē dixim⁹ ꝙ ipse ē venenum scarabeis. ꝛ scarabei moriunt ex folijs ei⁹ ꝛ ex corticibus eius.

¶ De demest. Cap. ccxiiij.

DEmiest qd ē. Est arbor lauri ꝛ ei⁹ ḡna administrant ꝛ folia. sz ḡna sūt meliora ꝛ fortiora eis q̄ sūt i ipa. Dein̄ cortex radicis d̄ c⁹ opib⁹ aliqd dicem⁹ h̄: sz cōplemētū coꝝ erit i caplo d̄ gara: vbi loqmur de lauro. Nā. ¶ Est ca. i 3° sicca. i 2°. Egri. iunc. Est bōa mollificatiōi neruoꝝ ꝛ palysi ꝛ torture. Egritu. cap. ¶ Qd̄ ex ea tritū ē bonū ē sternutatiōi. Egri.nu. ¶ Cōfert apātib⁹ epatis ꝛ splēis. Egri.expul. ¶ Cōfert colicis.

¶ De deuser. Cap. ccxv.

DEuser vl' duindser qd ē. Est herba c⁹ folia sūt similia folijs tritici: sz sūt leniora: ꝛ fruct⁹ ei⁹ hūt velamina duo aut tria: ꝛ sup ipa sūt qdā filia pilis. et sumit succ⁹ ei⁹ ꝛ seruat ꝛ ē melior herba. Nā. ¶ Calida ē i p° sicca i 2°. Opa.p. ¶ In ea sūt exiccatio ꝛ resolutio. Apo.bot. ¶ Lenit apāta q̄ idurari icipiūt ꝛ prohibet ipoꝝ duritiē. Decora. ¶ De ꝑpetatib⁹ ē vt deleat alopitiā. Egri.ocli. ¶ Cōfert algarab.

¶ De dirdar. Cap.ccxvi.

DIrdar qd ē. Est arbor cimicum ex q̄ egrediunt capita inflata sic̄ ḡnata i qb⁹ ē hūiditas q̄ fiunt cimices. Cū.n. apiūt egrediunt cimices. et ei⁹ folia comedūt viridia sic̄ olera. Opa.p. In ipa sūt stipticitas ꝛ abstersio ꝛ cortex ē stiptic⁹. ꝛ radix ē ei ꝑpinq̄. Decora. Hūiditas capitū ei⁹ abstergit faciē. ꝛ cortex ei⁹ cū aceto cū adhuc ē hūidum abstergit albaras. Ul.vl. ¶ Inuoluit cortex ei⁹ sic̄ ligamētū sup ꝑcussiones: ꝛ vulnera: ꝛ ꝯsolidat ea: ꝛ silr folia ei⁹ ꝛ cortex ꝛ flos ipi⁹ ꝯueniūt vulnerib⁹: et silr illd̄ qd̄ cadit d̄ cortice ei⁹. ꝛ res q̄ ex ea cadit sic̄ farina ꝓhibēt ambulationē vlceꝝ fraudulētiū ꝛ ꝑpe cū eq̄li pōdere sui d̄ aniso ꝯfecta cū d̄cocto. Egri.iūc. ¶ Ex d̄coctiōe radicis et folioꝝ ipi⁹ ēbrocant ossa fracta. Egri.expl. ¶ Qn̄ ex ei⁹ cortice grosso bibit aureus cū decocto: aut aq̄ frigida expellit flegma.

¶ De deindar. Cap.ccxvij.

DEindar qd ē. Est ex ḡne abhel q̄ dr̄ pin⁹ ida. et ei⁹ lignū silat ligno zurūbet. In quo ē acuitas pua. ꝛ siru. deindar ē ei⁹ lac qd̄ ē calidū acutū faciēs sitim. Nā. ¶ Ei⁹ siccitas est in tertio maior caliditate ei⁹. Opa.p. ¶ In ei⁹ lacte ē acuitas adherēs ꝛ i suba ei⁹ ē stipticitas. Egri.iūc. ¶ Bona ē mollificatiōi neruoꝝ ꝛ palysi ꝛ torture vltie: et neq; ē aliqd meli⁹ ea. Egri.capi. ¶ Cōfert apātib⁹ frigidis i cerebro et apoplesie et epilepsie. Egri.nu. ¶ Lac ei⁹ facit siti. Egri. expul. ¶ Frāgit lapidē renū et vesice et retinet vētrē et remouet mollificationē ani sedēdo i ei⁹ decoctiōe

¶ De dauco. Cap.ccxviij.

DAuc⁹ qd ē. Est semē daucie siluestris distinctio vo eē ei⁹ dicet i caplo daucie siluestris. Natura. ¶ Calid⁹ in 3° sicc⁹ i p°n° ei⁹. Opa.p. ¶ Est apitiu⁹ valde. Egri.expl. ¶ Prouocat vrinā et menstrua.

¶ De dende. Cap.ccxix.

DEnde qd ē. Que ē sceni ex ea ē sic̄ silici et alsetrie ē silis alkerua: rubeo hñs pūcta nigͣ. et in da ē minor alsceni et maior alsetrie. ei⁹ medulla ē citrina declinās ad citrinitatē: et de ꝑpetate ei⁹ ē ꝙ ipsi⁹ medulla minorat cū tpe dōec ꝯsumat. In terra vo sua magis remanet. Electio. ¶ Alsceni melior ē et fortior ꝛ ida alsetrie ē mala tarde opatiōis faciens turbationē ꝛ dolorē ꝑūgitiuū: ꝛ oz vt excorticet sciēs cū ferro et nō tāgat labia qm̄ ipsa dlet eoꝝ colorē et facit q̄si albaras: et cuz excorticat egredit ex cortice ei⁹ lingua pua prima medietati ḡni. oz ḡ vt relinq̄t illa ligua et accipiat medulla. Nā. ¶ Est cal'a valde Decora. ¶ Eiatio facta deinde mixta cū eo qd̄ ipi ꝑtinet ꝯseruat nigredinē capilloꝝ. Egri.expl. ¶ Soluit. cū supfluitate: et potio qdē ei⁹ ē ḡnū. i. 5. et ipsa soluēdo n̄ educit nisi hūiditates et meliā et flegma q̄ sūt i iūcturis: neq; bibit nisi i regiōe frida: et neq; bibitur sola: qñq; vo ꝑsumit aliqs dās ad bibēduz de ea q̄ ꝑparata est duos dauich. s. ei q̄ ē fortis complonis tolerās fluxū. Opz ḡ vt terat et ꝑmisceat cū sceseenegi et aliquāto croco. Et si misceat cum medicinis solutiuis nō oz vt cū eis misceat opiū neq; q̄libz medicina. imo oz vt misceat cū tali q̄lis ē turbith et lac ficus et succus absinthij et semen nil et hermeri quintis diebus.

¶ De dinalaguadi. Cap.ccxx.

DInalaguadi qd ē. Est plāta alhasce et zuser: et dicem⁹ ipm in capitulo de.ʒ.

¶ De duragi. Cap.ccxxi.

DUragi qd ē. Nota ē. caro eius est melior carne pulloꝝ et alfaguiatur et magis tempata et subtilior et siccior carne atadrogi et minoris caliditatis q̄ ipsa. Egri.capi. ¶ Caro duragi in cerebro et intellectu augmētū efficit. Egri.expul. Caro alduragi auget sperma et coitum.

¶ De chichisa. Cap.ccxxij.

DE chichisa q̃d est. Cortex indus stiptic⁹ valde. Opa.pro. ¶ Est stiptic⁹. Egri.pec. ¶ Bonus est sputo sanguinis ex pectore ꝛ pleuresi ꝛ clarificat vocem. Egri.expul. ¶ Confert vlceribus intestinoꝝ.

¶ De durusataris. Capi. cccxxiij.

DUrusataris q̃d est. Res q̄ voluit̄ sup arborem antiq̄ q̄ fert glādes. ꝛ silis ē asarach: in loꝛ tñ ea ꝛ min⁹ frustulosa: ꝛ hꝫ radicē itertā vt rete i q̄ est dulcedo cū acuitate ꝛ amaritudo ꝛ stipticitas cū v̄tute putrefactiua. Natu. ¶ Est cal̄a fortē hñs calitatē ꝛ siccitatē. Decora. ¶ Subtiliat capillos ꝛ abradit eos: ꝛ dlet eos pp suā putrefactōēz ꝛ acuitatē. Egri.iūc. ¶ Cōfert palysi ꝛ torture. De dragāto. cccxxiiij.

DRagātuꝫ q̃d ē. Est gūma dclināš. Natu. ¶ Est frigidū ad siccitatē abcuset. Opa. pro. ¶ Eius virtus est sicut v̄tus gūmi: ꝛ in ipso est exiccatio pauca que est sicut illa q̄ est in gūmi. Egri.oculi. ¶ Ponitur in alcosol eo modo quo ponitur gumi.

¶ De dracone marino. Cap.cccxxv.

DRaco marinus. Opa.pro. ¶ Inq̄t Gal. scindit̄ ꝛ ponitur sup morsum suū ꝛ confert.

¶ De dhab. Cap.cccxxvj.

Dhab vel daham q̃d est: dhab aliḋ ē a lacerto inuento in regiōe nr̄a: q̄uis sit ei silis: ꝛ hēat dispōnes ꝛ v̄tutes ei prias: et aldhab q̄ḋ raro est nisi in regionibus arabū. Decora. ¶ Linit̄ stercus eius sup pānuꝫ ꝛ lentigines ꝛ et cōfert. Egri.ocli. ¶ Stercus ei⁹ cōfert albugini oculi: ꝛ cōfert descēsioni aq̄.

¶ De dhoboha. Cap. cccxxvij.

Dhoboha iā dixim⁹ in ca° d. lz. sūma iuuamēti ipsius q̄ḋ facit ē in podagra et dolore iūctura rū. ¶ De lr̄a. E. ¶ De emblico. Cap.cccxxviij.

EMblic⁹ q̃d ē. Est not⁹. ꝛ est dbilioꝛ mirabo.nutritis. ꝛ est i coꝝ semita. cūq̄ i lacte infunditur noiat̄ sireblē. Natu. ¶ Apḋ iudeū est calus ꝛ apud plures alioꝝ ē frigid⁹ in 3°. ꝛ apḋ sirelz idū i ipō est calefactio: ꝛ forsitā v̄itas est q̄ ipse sicc⁹ ē paꝝ hñs frigiditatis. Opa.pro. ¶ Extinguit calitatē sanguis. Decora. ¶ Fortes efficit radices capillorum ꝛ denigrat capillos. Egri.iunct. ¶ Confert neruis valde. Egri.oculi. ¶ Confortat oculum. Egri. pec. ¶ Confortat coꝛ et subtiliat ipsum et intellectui prebet augmentum. Egri.nut. ¶ Confortat stōm et pparat ipsum. sedat sitim et vomituꝫ: et facit appetitum cibi. Egri.expul. ¶ Confortat anum et excitat coitum: et apud quosdam stringit ventrem. Ueꝝ q̄ḋ ex ipō nutritum est lenit ventrem absq̄ laboꝛe et ꝯfert emoroydibus ꝛ soluit flegma ꝛ melancoliam.

¶ De epithimo. Cap.cccxxix.

EPithimū q̃d ē. Est semē ꝛ flos ꝛ stipites pui cōfracti. ꝛ est acutuꝫ calim pūgitiui sapoꝛis. semina hñs rubea cui⁹ plāte v̄t⁹ ē sic̄ v̄t⁹ ahasce. vel alhasce. veꝝ tñ ahasce est debilioꝛ eo: ꝛ dr̄ q̄ ē de gn̄e alhasce. Elec. ¶ Q̄ḋ ex eo bonū ē: ē cretēse ꝛ hierosolymitanū ꝛ ē ḋ cliue ad rubedinē: ꝛ q̄ḋ ē vehemēti⁹ rubeū ꝛ acutioꝛ ꝛ odoꝛ ē meli⁹. Et meli⁹ ē illḋ q̄ḋ affertur ḋ isula crete. ꝛ affert̄ ēt ex hort' dom⁹ sctē hierlz ꝛ ex aliisvicis sibi: s; rubedo pmi ē fortioꝛ ꝛ sil̄at̄ sei cuscute. Natu. ¶ Est calm ꝛ siccū in 3°. s; Ga. ꝛ dixit humai q̄ est calꝫ i 3° siccū i fine pmi. Opa.pro. ¶ Sedat isflatiōēz ꝛ ꝯucit ꝯsistētib⁹ ꝛ senib⁹ ꝛ remouet egritudies opilationuꝫ. Egr.iun. ¶ Cōfert spasmo. Egr. cap. ¶ Cōfert melie ꝛ epilepsie. Egr.nu. ¶ Cōturbat eos in quoꝝ cōplonib⁹ colera rubea vicit ꝛ facit eis nauseā ꝛ ē ex eis q̄ sitire faciunt. Egri.expl. ¶ Potio epithumi sit.iiij.aur̄. bibat̄ cū melle ꝛ sale ꝛ soluēdo educit meliam fortit̄ ꝛ educit flegma. ¶ Quidā v̄o dixerunt q̄ḋ ex eo bibit̄ sit vsq̄ ad.3.ij. ꝛ decoctuꝫ sit vsq̄ ad.iiij.aur̄. ꝛ opꝫ vt voluat̄ q̄ḋ ex eo bibit̄ cum oleo amigdalino. ꝛ nō oꝫ vt in ḋcoquēdo ipꝫ multū elaboret̄.

¶ De ebeno. Ca.cccxxx.

EBen⁹ q̃d ē. Est nota. Electio. ¶ Que ex ea melioꝛ ē: ē nigra eq̄lis i q̄ ñ sūt liec. ꝛ sil̄at̄ i suo tactu cornu tornatilis ē valde ꝯpacta ꝛ solida i c⁹sa pore ē mordicatio: ꝛ cū pōit̄ sup carbonē odorat̄ ex eo odoꝛ bon⁹ acut⁹. Nā. ¶ Cal̄a ē ꝛ sicca i 2°. Et existimāt q̄dā q̄ ipsa cuꝫ calitate extiguit calitatē sanguinis. Opa.pro. ¶ Fricat̄ i aq̄ sic̄ ples lapiduꝫ ꝛ ē subtiliatiua ꝛ absterſiua. Egri.oculi. ¶ Abstergit pānum oculi ꝛ albuginē: ꝛ ex ipi⁹ fricatiōe fiunt collyria: et fit ex ea alcosol ad medicias oculi ppt̄ vehemētiam ꝯueniētie ei⁹. ꝛ cuꝫ adurit̄ ei⁹ serratura sup sartaginē: deiñ abluit̄ ꝯfert vlcerib⁹ ātiq̄s ꝛ obthalmie sicce ꝛ scabiei ocli. Egri.expl'. ¶ Dixit alcāzi q̄ ipsa frāgit lapidē i renib⁹ ꝛ ḋ: q̄ i ipā ē resolō isflatiōis vētris.

¶ De eruca. Ca.cccxxxj.

ERuca q̃d ē. Ex ea alia ē siluestris: ꝛ alia hortulana. Semē autē eruce ē illḋ q̄ḋ i ḋcoctiōe ponit̄ loco sinapis. Natu. ¶ Calida ē i scḋo sicca in primo ꝛ i humida q̄ḋ ē hūiditas i pmo. Opa.pro. ¶ Est aptiua lēitiua. Deco. ¶ Aq̄ eruce cuꝫ felle vaccino vestigiis vlceꝝ ꝯfert ꝛ semē ei⁹ aut aq̄ ipi⁹ cuꝫ melle lentiginib⁹. Egr.ca. ¶ Fac̄ sodā ꝛ ppē si comedat̄ sola. lactuca v̄o remouet nocumētuꝫ ab eo. ꝛ silr̄ ēdiuia ꝛ portulaca. Egri.pec. ¶ Fac̄ lac abundare. Egr.nu. ¶ In ipa est digō cibi. Egri.expul. ¶ Siluestris facit abundare vrinā virge mouens coituꝫ: ꝛ faciens erectionem ꝛ ppē semen ei⁹. Uenena. ¶ Q̄n comedit̄ et bibit̄ post eā vinum odoriferꝫ est tyriaca morsui mustelle.

¶ De elbuc. Ca.cccxxxij.

ELbuc q̃d ē. Est vizbuc: ꝛ est subtilioꝛ q̄s lzacula. Nā. ¶ Cal̄a est in pmo sicca in scḋo. Opa.pro. ¶ Est subtilis. Egri.nu. ¶ Cōfortat epar ꝛ stōꝫ frā: et digerit cibum.

¶ De endiuia. Cap.cccxxxiij.

ENdiuia q̃d est. Alia est siluestris: et alia hortulana: et est duaꝝ specieꝝ. hñs lata folia. et hñs stricta folia. et ipa pcedit cursu lactuce. verūtñ sicut dixerunt est minoꝛ ea in suis opatiōib⁹: apud me v̄o āḋ ꝯvincunt eā in opando et in ꝯstādo iuuamētum opilatiōi epatꝫ. q̄uis minoret̄ ab ea in extinguendo et ꝯfortādo. Electo. ¶ Magis iuuatiua ex eis epati est q̄ est magis amara. Nā. ¶ Endiuia frā est i pmo ꝛ siccitas sicce est in pmo et humiditas humide est i fine pmi. et hortulana q̄dē est frigidioꝛ et humidioꝛ et ei⁹ q̄dem amaritudo in estate fit fortis et decliat ad puam caliditatem q̄ nō efficit impressioneꝫ. Siluestris v̄o est minoris humiditatis: et est tararacō. Opera.pro. ¶ Aperit opilationes viscerum et venarum. et in ipsa q̄dem est stipticitas aliquātula: s; nō est vehemens: et eius aqua cum cerusa et aceto est

mirabile epithima in ifrando illd cui⁹ ifrano qrit. Egri.iunc. ¶ Fit ex ea emplm podagre. Egri.oculi. ¶ Confert obthalmie cale. et lac qdē enduiue silnestris abstergit albuginē oculi. Egri.pec. ¶ Fit ex ea cum farina ordei emplm tremori cordis et cōfortat cor. Et qñ dissoluit cassia fistula in aq̄ ei⁹ et ex ea fit gargarism⁹ cōfert apatib⁹ gutturis. Egri.nut. ¶ Sedat nauseā excitationē cole. Et ɔfortat stōm. Et est de meliorib⁹ medicis stōi cui⁹ ɔplo est cala. et siluestris qdez est melior stō q̄ȝ hortulana. et dr̄ q̄ ē ɔueniēs emplz opilatiōi epatȝ q̄cūq3 mō sit. Calide qdē est vehemēter ɔueniēs. et nō est nocumētū ipsi⁹: fride nocumētuz reliq̄rū spēꝝ oleꝝ frigidoꝝ. Egri.expul. ¶ Qñ comedit cū aceto strigit ventrez ,ppe siluestrȝ Febres. ¶ Cōfert q̄rtane ⁊ febrib⁹ frigidis. Uenena ¶ Qñ ponitur emplm cū radice sua sup puncturaȝ scorpiōis ⁊ ꝟmiū paruoꝝ venenosoꝝ: ⁊ vespe et serpentis guasse vabras confert. et silr cum sauich.

¶ De epate. Cap.cccxxxiiij.

Epar. Opa.pro. ¶ humor gñatus ab epatibus est grossus. Et sani⁹ ex eis est epar anatis pinguis ⁊ gallinarū pinguiū. Egri.capi. ¶ Epar caprarū et ,ppe hircoꝝ detegit esse epilepticū. et qñ epilepticus ip̄m comedit icurrit epilepsiā. Epar stellionis sup molares corrosos positū sedat dolores eorum. Egri.oculi. ¶ Aq̄ epatis caprini ɔfert panno comesta et in alcofol posita. et inclinatio sup vaporez ei⁹ Egri.nut. ¶ Epar adhib ɔfert dolorib⁹ epatis oib⁹. Inq̄t Gal. Ego q̄d posui ip̄m i medicamēto eupatorij. et nō repi ip̄m augē iuuamētum vltra illud qd̄ ex eo solet ,puenire. ¶ Ampli⁹ epar est tardi icessus in venis nisi epar anatȝ piguis. Uenena. ¶ Epar canis rabidi si detr in potu morso ab ip̄o ɔfert. ⁊ iā dictum est qd̄ ip̄m ,phibet metū aque. et iā vixerūt p illd q̄dam coꝝ et fuerunt curati etiā curationibus alijs.

¶ De ere. Ca.cccxxxv.

Es q̄d est. Es aliđ est rubeū ad citrinitatem declinās. et ē alcabrusi qd̄ ē meli⁹. et aliđ ē rubeū clarū. et aliđ rubeū ad nigredinez declinās: et ē genus eris qd̄ dr̄ talacō. Et es q̄dē adustū ē acre i q̄ ēt est stipticitas. Cūq3 abluit ē medicamē bonū ad sigillādū i corpib⁹ lenib⁹ et sine ablutiōe ē meli⁹. Electio. ¶ Flos eris subtili⁹ ē ip̄so. Natu. ¶ Calidus est siccus in tertio. Opa.pro. ¶ In ere adusto est stipticitas ⁊ acuitas et ɔsolidatio. et ex eis q̄ de ip̄o dn̄r ē q̄ si cum forpicib⁹ d̄ talacō fiat pilloꝝ euulsio ,phibet ortū coꝝ. Decora. ¶ Denigrat capillos. Uul. vl. ¶ Ip̄m ɔsolidat vlcera maligna ābulatiua: et ,phibet ea ab ambulatiōe. et corrodit carnē augmētatā. et ablutū ɔsolidat vulnera. et dr̄ q̄ si linit cū melle ɔueniēs est vlcerib⁹ duris adustis i corpib⁹ durȝ Egri.oculi. ¶ Acuit visuz et ɔfert duritiei palpebrarū. Egri.expul. ¶ Soluit aquā citrinam qñ bibit cū melle. et si ex eo liniat palatū excitat vomitū. et potio q̄dē ei⁹ sit aure.i.5. et extrhit aquositatē absq3 nocumēto. Uenena. ¶ Oportet q̄dē vt caueat vsus dimittēdi i eo illđ in quo ē salsedo. et amaritudo aut pinguedo sicut sunt olea et carnes: aut acetositas aut dulcedo in vasibus eris et bibēdi ex eis ip̄a eñ trasmutūt pculdubio ɔiniari ⁊ ɔiniar est venenum.

¶ De euforbio. Cap.cccxxxvi.

Euforbiū q̄d ē. Est gūmi calm cui⁹ ꝟtus alterat post tres aut q̄tuor annos. et qd̄ antiquat tendit ad palliditatē et citrinitatē ⁊ nō dissoluit in oleo nisi cū difficultate: ⁊ recēs ē ecōtrario illi⁹: sȝ dixerūt q̄dā seruat ꝟtutē suā qñ ponit cū fabis excorticatis in vase. Electio. ¶ Qd̄ de eo bonū ē recēs ē clarū citrinū ad pallorē declinās acuti odoris vehementis acredis. Aliđ ꝟo ab h⁹ ē adulteratū cū sarcocolla et gūmi. Opa.pro. ¶ Est abstersiuū et hȝ ꝟtutē subtilē adustiuā abstersiuā. ⁊ qd̄ ē recēs ē vehemētioris calefactiōis q̄ȝ assa. cū tñ nō sit gūma sicut assa in calefactiōe sua. Egri.iunc. ¶ Miscet cū q̄busdā potiōib⁹ factis cū spēb⁹ q̄ sunt sicut piper et cinamomū et silia et cōfert sciatice ⁊ eijcit cortices ossiū in die vna verū opȝ vt muniat caro q̄ ē i circuitu ossiū cū cerato tepefacto i vnguēto: et cōprimēdo lūgit ex eo palysis et stupor: et ɔfert valđ. Egri.oculi. ¶ Qñ ex eo fit collirīū ē abstersiuū: sȝ pdurat ei⁹ mordicatio tota die pp hoc miscet cū melle et reliq̄s collirijs. Egri.nut. ¶ Cōfert aq̄ citrine et frigori renū et ɔfert hn̄tib⁹ colicā: ⁊ potio de eo cū q̄busdā seminib⁹ boni odoris ⁊ aq̄ mellis ē triū anulasat: dixit elcāzi q̄ coartat os matricis vehemēter: adeo vt ,phibeat medicinas abortū faciētes eijcere fetū. Egri.expul. ¶ Soluēdo educit flegma viscosum retentū in vtrisq3 anchis et dorso et intestis s̄m q̄ dixerūt: Uenena. ¶ Dixerunt quidā q̄ si illius quē aliq̄s ꝟmiū venenosoꝝ pupugit cutis capitis scindat: et q̄ eā sequit vsq3quo cranei appareat et ponat in ea hoc gūmi tritū et suat ñ aduenit ei nocumētū illi⁹. et ēt interficiunt tres .3. eius in diebus trib⁹ exulcerādo stōm et itestina.

¶ De equo. Cap.cccxxxvij.

Equus. Opa.pro. ¶ Facit stercus eius operationem stercoris asini. Apo.bot. ¶ Corium pulli si aduratur et liniatur ex eo cum aqua super bothor infrigidat ea. Egr.cap. ¶ Dr̄ q̄ additiōes ille q̄ sunt in genu eq̄ qñ terunt et bibunt cuz aceto sanāt sodā. Egri.expl. ¶ Coagulū eq̄ ,ppe ɔueniēs ē fluxui antiq̄ ⁊ vlcerib⁹ visceꝝ ⁊ fluxui ,ppe.

¶ De erugine ferri. Cap.cccxxxviij.

Erugo ferri. Opa.pro. ¶ In ip̄a est ifrigidatio ⁊ stipticitas. Egri.expul. ¶ Confert fluxui parturientium.

¶ De ericio. Cap.cccxxxix.

Ericius q̄d est. Siluestris. est notus. ⁊ montan⁹ est aduldul habens spinas sagittales propinquas nature siluestris vel terreni. Ille vero qui est marinus est species piscium habentium ostracaȝ. Opa.pro. ¶ Eius adeps prohibet effusiones materierū: ad viscera. et silr ei⁹ epar. et in cinere q̄d terrei ⁊ marini sunt abstersio et resolō et acuitas et exsiccatio. Decora. ¶ Qd̄ de ericio terreno salitum est confert elephātie: et caro ei⁹ q̄ terrenus ē cōfert lepre et illud ,pter vehemētiā resolutionis et exiccatiōis. et quod adustum ē de cute ericij confert alopitie mixtum cum pice in alio. cū olō. Apo.bot. ¶ Cutis ericij marini ponit i medicinis scabiei: ⁊ caro ei⁹ ɔfert valde scrofulis. Uul.vl. ¶ Cinis cutis eius confert vlceribus sordidis: et mundificat carnem additam: ⁊ caro eius cōfert scrofulis valde et nodis prauis duris

Egri.iſſc. Caro terreni ſalita ꝯfert palyſi ⁊ ſpaſmo ⁊ egritudinibꝰ neruoꝝ olbus ⁊ elephantie. Egri.pec. ¶ Caro ericij ꝯfert extenuatiõi. Egri.nu. ¶ Confert malitie cõplonis. ⁊ qđ de eo ſalitũ ẽ cũ oxymelle cõfert dolori renũ ⁊ eſt bonũ hydropiſi: ⁊ ſimiliter eiꝰ epar exiccatũ i ſole ſup pãnũ. Egri expl. ¶ Ericiꝰ terrenus ẽ bonꝰ ſtõ ⁊ lenit vẽtrẽ ⁊ ꝓuocat. Et caro ericij terreni ſaliti cũ oxymelle ꝯfert dolori renũ. Et caro ericij terreni ꝯfert ei qui mingit i lecto de pueris adeo ꝙ aſſiduatio comeſtionis eiꝰ fortaſſe faciet vt vrina cũ difficultate egrediaꝛ. Febres. ¶ Cõfert caro eius q̃ terrenꝰ ẽ febribꝰ antiq̃s. Uenena. ¶ Ericij caro cõfert morſui vermiũ venenoſorũ.

❡ De enula. Cap.ccxl.

Enula q̃d ẽ. Eiꝰ q̃dã ẽ hortulana: ⁊ eſt q̃dã non hortulana ⁊ ẽ ſpẽs eiꝰ cuiꝰ folia ſt ab vno palmo vſq; ad cubitũ vnũ expãſa ſup terrã ſicͭ ſerpillũ ⁊ folia lẽt;. Et qđ i ipa magi; ẽ iuuatiuũ ẽ radix eius. Electio. Uirtꝰ ſirupi eiꝰ ẽ fort; in opõnibꝰ ſuis: ⁊ melior nutritura eiꝰ ẽ cũ aceto fracte caliditat;. Nã. Eſt calꝛa ⁊ ſicca i 2°. ⁊ in ipſa ẽ hũiditas ſupflua. ⁊ ꝓpter illđ nõ calefacit corpꝰ ſtatim cũ ei occurrit. Opa.p. ¶ Cõfert oibꝰ leſionibꝰ ⁊ doloribꝰ frigidis ⁊ commotionibꝰ vẽtoſitatũ ⁊ inflatiõi. Et i ipſa ẽ ꝟtus rubificatiua: ⁊ ẽ in ea abſterſio vltima. Egri.iũc. ¶ Cõfert ſciatice ⁊ dolori iũcturaꝝ ⁊ emplin fcm̃ ex radice eiꝰ ⁊ ex folijs ipſiꝰ ꝯfert doloribꝰ frigidis et ꝯtuſioni lacertorum. Egri.capi. ¶ Facit ſodã. verũtñ ſoluit emigrancã flegmaticã ⁊ ꝓpe ẽbrocata. Egri.pec. ¶ Adiuuat ad expuẽdum degluttita cũ melle ⁊ ẽ bõe opõis qñ admiſceꝛ cũ electuarijs mũdificãtibꝰ pectus. Et ẽ ex eis q̃ letificãt ⁊ cõfortant cor: ⁊ qñq; fit ex ea vinũ hoc mõ. Sumũꝛ de ea auꝛ.i. ⁊ ponunꝛ i.vi. anuſatmuſti ⁊ bibiꝛ poſt tres mẽſes: ⁊ mũdificat pectus ⁊ pulmonẽ. Egri.expul. ¶ Decoctio radicis eiꝰ ꝓuocat vtrũq; ⁊ ꝓpe ſirupus eius. Et q̃ aſſuete vtiꝛ enula nõ idiget vt migat oi hora. Uenena. ¶ Confert morſui venenoſoꝝ ꝟmiũ ⁊ ꝓprie egyptia.

❡ De ematice. Cap.ccxli.

Ematites q̃d eſt. qñq; ïueniꝛ in mineris. ⁊ qñq; ſubtilianꝛ aliq̃ i adurẽdo magnetẽ. ⁊ qđ ꝓuenit inde eſt ematites in opationibus ſuis. Electio. Melior alſcedenigi ẽ ille q̃ eſt velociter frãgibilis eq̃lis duritiei cui nõ admiſceꝛ ſordes ⁊ in quo ſunt vene. Nã. ¶ Nõ ablutus eſt calidus i p̃mo ſiccꝰ in ſcđo: et ablutꝰ eſt frigidus ad 2ᵐ pp ablutionez ſiccꝰ in 3°. Opa.p. ¶ In ipſo eſt ſtipticitas vehemẽs ⁊ apparet qñ fricaꝛ i aq̃ donec i ipa reſoluaꝛ eius ſordities. Et eiꝰ ꝟtus ẽ ꝓhibẽs ⁊ i ipo ẽ calefactio q̃dã ⁊ ſubtiliatio ⁊ exiccatio vltia ⁊ dixerũt q̃dam ꝙ ipſe ẽ i ꝟtute marchaſite. ſ; ẽ ſiccior ⁊ minoris caliditatis propter ſubtiliationẽ ⁊ abſterſionẽ. Ulꝛ.vl. ¶ Adminiſtraꝛ ſic pulverizaꝛ ⁊ aſpgitur ſup carnẽ additã ⁊ extẽuat eã. Egri.oculi. ¶ Abſtergit vlcera oculi ⁊ ꝯſolidat ea qñ adminiſtraꝛ cũ albugine oui. Et qñq; ꝯfert ſolꝰ aſperitati palpebraꝝ: ⁊ ſi fuerit illic apa calin abluatur priꝰ cũ aq̃: deinde iſpiſſeꝛ gradatim: aut ſpargaꝛ ſicͭ pulvis ſup carnẽ additã et qñq; ꝯfert vlceribꝰ oculi ſolꝰ. Egri.expꝛ. ¶ Daꝛ i potu cũ vino ad difficultatẽ vrie ⁊ ad fluxũ mẽſtruoꝝ. Et i ematite ẽ ꝓpetas rectificãdi gonoreã.

❡ De elleboro. Ca.ccxlij.

Elleborꝰ q̃d ẽ. Ille q̃ niger ẽ: eſt fruſtra. alꝰ hꝫ folia icisa: ⁊ eiꝰ acuitas ẽ fortior acuitate albi ⁊ illi q̃ ipm colligũt ſeruanꝛ ab eiꝰ nocumẽto cõmedẽdo allea ⁊ bibẽdo vinũ: ⁊ folia q̃dẽ plãte eiꝰ ſt ſilia plus folijs aldulb: ſ; ſt vehemẽtioris nigredinis q̃ ipa: ⁊ hꝫ crꝰ breue ad purpureitatẽ declinãs ⁊ eiꝰ figura ẽ ſicͭ figura racẽi: ⁊ i ipa ẽ fructꝰ ⁊ hꝫ venas ſubtiles nigras ex cuiuſq;: q̃rũ radice ſicͭ duo capita ceparũ egrediunꝛ: ⁊ qđ de ea adminiſtraꝛ ſt vene iſte ⁊ oriꝛ i ſiccis. Electio. ¶ Melior ẽ ille q̃ ẽ medi⁹ inꝛ veterẽ ⁊ nouũ ⁊ groſſuz ⁊ extẽuatũ hñs colorẽ cineritiũ velociꝛ frãgibil: ñ põderoſus icuiꝰ vacuitate ẽ q̃dã ſile tele aranee saporẽ hñs acutũ ⁊ mordicãs liguã ⁊ bonũ qđ de eo admiſtraꝛ ẽ vt aſſumaꝛ lignũ pung qđ ẽ apđ radicẽ eiꝰ ⁊ iſundaꝛ i pua aq̃ ⁊ excorticeꝛ ⁊ aſſumanꝛ cortices illi ⁊ exiccenꝛ i vmbra ⁊ admiſtreꝛ triti ⁊ cribellati. ⁊ potio eiꝰ ſit tres kermet: ⁊ meliꝰ ẽ vt i potu deꝛ cũ petroſelino ⁊ dauco: ⁊ qñ; daꝛ ex eo vſq; ad auꝛ.ij. Nã. ¶ Calidꝰ ẽ ⁊ ſiccꝰ vſq; ad 2ᵐ. Opa pro. ¶ Eſt reſolutiuꝰ ſubtiliatiuꝰ: ⁊ ẽ fortis abſterſionis adeo ꝙ corrodit carnẽ mortuã: ⁊ qñ naſciꝛ apud radicẽ vitis fit virtꝰ vini eiꝰ ſolutiua. Et de ꝓpetatibus q̃dẽ elleborꝰ ẽ ꝙ ipe ꝑmutat corpꝰ a ſua cõplone ⁊ facͭ ip; ꝯplonẽ bonã iuuenilẽ acq̃reꝛ: ⁊ multi ſt q̃ elleboꝝ albũ ſumũt advomẽdũ ⁊ ñ facͭ vomerꝛ ⁊ ñ ſoluit ſ; facͭ illđ qđ facͭ vomitꝰ ⁊ ſolutio: et ꝯ ueniẽtia eiꝰ ad viros ⁊ viragines mulieres ⁊ fortiores et adoleſcẽtes et eos qui hñt carnes teneras in corpore. et multitudinẽ ſanguinis ẽ plurima. et nõ eſt cõueniẽs caſtratis neq; mollibꝰ: et ipe q̃dẽ ẽ cõueniẽs in martio. deinde in ſeptẽbri. verũtñ o; vt añ ipm p̃cedant tres dies penitꝰ i quibꝰ abſtineaꝛ a cõeſtiõe ⁊ potatiõe groſſoꝝ: et vt adminiſtrenꝛ ea que gaudere faciant et delectari: et vt euomat. et vt eũciat poſt cenã duabꝰ vicibꝰ aut tribꝰ deide aſſumaꝛ. Decora. ¶ Liniꝛ ſup morpheã cũ aceto. et ſiliꝛ ſup loca i q̃bꝰ ſunt ſordes: et ſiliꝛ ſup albã morpheã: et eradicat ꝟrucas et eũo q̃ fit cũ eo ꝯfert albaras et ſiliꝛ albꝰ. Ulꝛ.vl. ¶ Liniꝛ niger ⁊ albus cũ lacte ſup ſcabiẽ et ïpetiginẽ cũ aceto: et ad excoriationẽ linitꝰ v;: et fit cũ eo ꝯfricatio cũ aceto ad excoriationẽ ⁊ ad fiſtulas duras ⁊ ꝯfert duritiei eaꝝ et fiunt ex eo ſicut licinia et immittunꝛ fiſtulis et dimittunꝛ p diem. et qñ extrahunꝛ ex eis eradicant corpa eaꝝ. Egri.iunc. ¶ Cõfert palyſi et dolori iũcturaꝝ et eũo facta p ipm eſt medicamẽ coꝝ oim forte. Egri.capi. ¶ Qñ decoquiꝛ cũ aceto et diſtillaꝛ in aurẽ ſedat ſonitũ. et quos colluiꝛ ex illo aceto ſedat dolorẽ dẽtiũ: et qñ diſtillaꝛ decoctio eiꝰ in aurẽ debilis auditus cõfortat ipm: et cõfert melie que ẽ cũ aliq̃s ſolꝰ aliena loq̃tur: et emigranee antique et egritudinibꝰ capit;.ſ. epilepſie ⁊ melie. Egri.oculi. ¶ Cõfortat viſum qñ poniꝛ in alcoſol. Egri.expul. ¶ Cõfert melie et dñio eius: et ſoluendo educit ex toto corpe abſq; horribilitate: et extrahit colerã ẽt et flegma. et extrahit oẽm ſupfluitatẽ mixtã ſanguini ita ꝙ ab extremitatibꝰ corpis et acute. et o; vt fiat velocis ſolonis cũ ſcamonea: et miſceaꝛ ei petroſelinũ et daucus. Et qñq; daꝛ in potu hoc mõ. ïfundiꝛ i oxymelle aut vino dulci. et dimittiꝛ in ipſo ali-

quo spacio. deinde coquitur vinū illud cū lētibꝰ aut cū ordeo: aut gallina. ⁊ ad sorbēdū datur ius eiꝰ. ⁊ qñq3 admiscetur duobꝰ aureis de eo q̄ntitas triuz anulusat de scamonea. et qñq3 decoquitur cū lētibꝰ. Et iā q̄dē dictū est i tabula p̄petatū d̄ regimine eiꝰ qd̄ oz fieri i hoc loco ēt. Et ipe valde ꝯfert apatibꝰ i lreiiis ⁊ vesicca. ⁊ p̄uocat vrinā ⁊ mēstrua. Permuta. ¶ Loco nigri pōit medīū pōdꝰ ipiꝰ de mezereō ⁊ due tertie pōderis eiꝰ de agarico. Filiꝰ āt Mesangue dixit q᷑ loco eiꝰ pōit cōdes

¶ De elleboro albo. Cap. ccxliij.

Elleborꝰ albꝰ q̄d ē. Cortex corticū ramoꝝ diuerse figure similarei veteri albe i q̄ n̄ ē q̄ntitas. assimilatur aūt radicibꝰ altee cuiꝰ amaritudo ē vehementior amaritudie nigri. Et eiꝰ plāta ē sic arnoglossa. aut sicla siluestris. s3 ē breuior ea rubei coloris. ⁊ lōgitudo cruris eiꝰ ē vsq3 ad. iiij. digitos ꝯiunctos i latitudie ꝯcauū ⁊ h3 venas plimas a radice vna p̄cedētes sic cepe ⁊ nascitur i locis mōtuosis. ⁊ colligitur tēpore messis ⁊ exiccatur. Electio. ¶ Ille q̄ ē electꝰ. ē planā hñs sup̄ficiē cū eq̄litate albꝰ velociter frāgibilis plima hñs g̃na minuta: nō mordicās linguā stati vehemēter: ⁊ attrahit saliuā. Qui āt vehemēter mordicat stati ē p̄focatiuꝰ. s3 opatiōes regiminū in ipso p̄dicte sūt i caplo p̄petatū. Nā. ¶ Calidꝰ ē ⁊ siccꝰ i medio scdi. Opa. p. ¶ Albꝰ ē vehemētioris amaritudis ⁊ niger ē vehemētioris calitatis: ⁊ cū mus comedit ipm moritur: ⁊ ex idustria p̄batur illud ⁊ comedit de ipso mus i sauich ⁊ melle: ⁊ qñ coquitur cū carne. dissoluit eā ⁊ debilitat eā de ipo āo iciso sumuntur q̄nq3 aur. ⁊ ponuntur i nouē. ℥. aq̄ pluuialis ⁊ dimittūtur i ea tribꝰ diebus ⁊ colatur ⁊ fit tepida ⁊ bibitur: et h ē ifusus deinde ē ille q̄ ē d̄coctꝰ: q̄ hoc mō p̄paratur libra vna de eo inciso i duobꝰ lust aq̄ pluuialis posita tribꝰ diebꝰ ifundatur ⁊ decoquitur dōec eiꝰ tertia ps remāeat: deiñ exhibit ab ea elleborꝰ: et p̄iicitur sup aq̄ mellis bōi colati q̄titas duaꝝ. lib. ⁊ ispissatur: ⁊ sumitur ex eo coclearium magnū sic ē. aut cū aq̄ calida. et hoc ē sanū ⁊ tutū: deiñ ē cortex icisus post ꝯfractꝰ i eo positꝰ qd̄ sit sicut aq̄ ordei vt nihil remaneat in gutture ⁊ stō: deīde ē ille q̄ ē puluerizatꝰ p̄paratꝰ cū aq̄ mellis. ⁊ iste ē ille qui plurimū nocet: p̄pterea q᷑ remanet in meatibꝰ: q̄re oz bibētē ip3 p̄parare res q̄bꝰ medicatur ille q̄ forsitaz icidit i spasmū: sic ius galline. ⁊ sirupū de ysopo cuz mētastro ⁊ ruta: ⁊ lētes ⁊ oleū boni odoris: sic factū ē de cipis ⁊ lilio ⁊ narcisco: ⁊ vt sint apd̄ eū acetū acuti odoris ⁊ poma cydonia et panis calidꝰ et vinum odoriferū ⁊ medicamē sternutatoriū. ⁊ pēna ⁊ ꝯdisi ⁊ anetū: ⁊ lectꝰ stratꝰ: et vētose diuerse: et qñ ascellat cū facilitate sorbeat aq̄ȝ frigidā: et odoret odores bonos. cibetur ex eis quoꝝ chimꝰ bonꝰ ē. Et si iā accidit ei spasmꝰ et d̄bilitas: tūc detur ei panis fractꝰ i vīo aut aq̄ mellis et qñ3 oz vt reiteretur et cibetur pane ifuso, in aq̄ frida: et si accidat ei singultꝰ i medio opatiōis d̄tur ei aq̄ mellis i q̄ decoctꝰ sit raphanꝰ ⁊ si medicina i ipso nō mouetur post aliquātulū spacium bibat aq̄ȝ mell' cū aq̄ cal'a i q̄ d̄cocta sit ruta: aut detur ei i potu aq̄ et oleū ⁊ vomat cū pēna iticta i oleo d̄ ciperi et d̄ lilio et eleuetur i suspēsorio: q᷑ si acciderit ei sic p̄focatio sumat i potu d̄ decoctiōe ellebori q̄titatē triū. ℥. illud. n. adiuuat medicinā et remouet accñs. Si āo nō inuenit faciat clystere acutū: et in potu dentur tres anulusat de eo: nō vt euomere faciat: s3 vt expellat p̄focatiōez et fiat vt sternutet cū sternutatoriis q᷑ si singult vomitꝰ nō remouetur admistremꝰ tūc ventosas sup spōdiles magnas q̄ sūt inter spatulas. et sup reliq̄s dorsi spōdiles. Ventose ei eq̄uāt ꝯtorsionē accītē post singltū. et inūge mēbra spasmata cū olo vehemēter calefactiōis et cū aq̄ balnei et tina: opatur eñ in isto caplo opōnē nigri. Egri. capi. ¶ Qñ odoratur ille q̄ puluerizatꝰ ē exiccat sternutationē. Egri. ocli. ¶ Acuit visuz. Egri. nu. ¶ Elleborꝰ albꝰ ꝯfortat fortiter: s3 i ipo ē timor qm̄ p̄focat. qñq3 āo ponit i pane vt vomere faciat et oz vt illi i quo timetur p̄focatio nō i potu tribuatur stō existe vacuo. hmōi eñ debilis est. Venena. ¶ Interficit qd̄ de eo sup̄fluū ē hoies: et est venenū canibus et porcis et stercus bibentis ipsum interficit gallinas.

De eupatorio. Cap. ccxliiij.

Eupatoriuz q̄d est. Est ex herbis aromaticis et habet folia sicut folia canabis: et flos eiꝰ sicut nenufar. et est illud quod administratur et succus eius. Natura. ¶ Est calidum in prima siccum in secūdo. Opa. pro. ¶ Et subtiliatiuuz incisiuum valde et abstersiuum sine attractione: et sine caliditate manifesta in ipso est stipticitas pauca et ponticitas et amaritudo fortis sicut est amaritudo aloes. Decora. ¶ Est bonum initio alopitie et tyne. Vul. vl. ¶ Linitur, cum adipe veteri super vlcera difficilis cōsolidatiōis: et eiꝰ succus cōfert scabiei et pruritui qñ bibitur cū aq̄ fumiterre et oxymelle. et silr flos eius et succꝰ ipsiꝰ est fortior. Egri. nu. ¶ Confert doloribꝰ epis et opilatiōibus eius et cōfortat ipm: et confert duritiei splenis et apatibus epis: et apatibus stōi: et eius herba et succus cōferūt malitiei forme: et accitibus hydropisis. Egri. expul. ¶ Datur i potu cū vino et ꝯfert vlceribus intestinorū. Febres. ¶ Cōfert febribus chronicis et antiq̄s p̄prie succus eiꝰ: et p̄pe cuz succo absinthij. Permu. ¶ Loco eius ponitur pōdus d̄ assaro et medietas ponderis ipsius de absinth.

¶ Ca. de lr̄a. F. ¶ De fabis. Cap. ccxlv.

Fabe q̄d sunt. Note sunt: et alie sunt egyptiace. et alie nabathie et nabathie q̄dē sunt vehemētius stiptice: ⁊ egyptie sunt hūidiores et minoris nutrimēti. virides vero sunt plurime superfluitatis: et si nō esset tarditas sue digestiōis: et multitudo inflatiōis eaꝝ nō essent minores in nutriēdo bene q̄ȝ pultes ordei: sed sanguis earum est grossior et fortior. Electio. ¶ Meliores ex eis sunt grosse albe q̄ a gurgulionibus nō perforantur: et deteriores earū sunt recētes: et earū quidē rectificatio est prolongatio ifusiōis earū et bonitas decoctiōis: et comedere eas cuz pipere salem hasce et origano et similibus cum oleis. Natura. ¶ Proxime sunt equalitati s3 sunt declines ad frigiditatē et siccitatē plus et in ipsis ē humiditas sup̄flua et p̄prie i viridibus. De veritate vero viridiū est vt iudicentur frigide et humide. Quidam autem qui ponunt frigiditatem fabarum i gradu secūdo modum excedūt. Opa. pro. ¶ Abstergūt parūper et inflant valde. et si earū decoctio bñ fiat et liniantur sic pultes ordei tunc decoctio vehemēter

iterata cū aq̄ remouet eaꝝ īflationē: verū cū fabe
ex corticant᷑ ꝛ molunt᷑: et ꝺcoquunt᷑ in vase sine mo
tu minorat᷑ eaꝝ īflatio: Et q̄ ex eis frixe sūt pauce sūt
inflatiōis: ſꝫ sūt tardioris digōnis: Et cocte cū suis
corticib⁹ sūt plus īflatiue. Fortasse eaꝝ farina ē mi
nus īflatiōis: ſꝫ eaꝝ q̄ sūt nabathie ī ꝟt⁹ stiptica: ꝛ ea
rū cortex est fortioris stipticitatꝫ: ꝛ nō abstergit. Et
egyptiaca ē stiptior oib⁹. ꝛ ī ipa ē abstersio ꝛ gn̄at
ex ea caro mollis ꝛ gn̄ant hūores grossos. F Hyp. ꝗ
testificat⁹ est bonitatē nutrimēti eaꝝ. ꝛ ꝯseruationē
sanitatꝭ ab eis. ꝛ qn̄ scidunt᷑ in duo media ꝛ ponunt᷑
sup fluxū sanguinis lesiōis valēt. F Et de ꝓꝓetatibus
ꝺ eaꝝ est ꝙ abscidūt oua gallinaꝝ cū nutriunt᷑ ex
is ꝛ ꝙ faciūt videre sōnia cū alienatiōe pturbata. ꝛ
faciūt accidere pruritū ꝓpe recētes. Decor. F Qn̄
ex corticib⁹ eaꝝ fit emplꝫ capillis subtiliat eos. ꝛ qn̄
fit ex eis emplm̄ sup femur īfantis ꝓhibet ortū pilo
rū. et silr̄ qn̄ sepe iterat᷑ sup locū rasuꝫ. et abstergūt
morpheā ī facie ꝑcipue cū cortice: ꝛ pānū ꝛ lētigines
faciūt colorē bonuꝫ. Apo. bot. F Fit ex eis ēplm̄ cū
vino sup a̅pata testiculi. Uul. vl. F Cōfert vlceribus
lacertorū. Egri. iunc. F Conferunt spasmo lacertoꝝ
more empli supponunt᷑ cū decoctiōe sua podagre
cū adipe porci. Egri. capi. F Faciūt soda ꝛ nocēt ol
us q̄bus accit soda. et res ꝟidis q̄ ē in cōcauitate
eaꝝ q̄ sunt egyptiace et⁹ sapor ē amar⁹ cū terit᷑ ꝛ mi
scet᷑ cū. olo ro. ꝛ distillat᷑ ī aurē ꝯfert dolori ei⁹. Egri.
oculi. F Ipe cū melle ꝛ fenugreco more ēpli suppo
ite ꝯferūt obfuscatiōi oculi ꝛ palpitatiōi: ꝛ ex eis cū
ure ꝛ rosis ꝛ albugine oui fit emplꝫ exitui oculi ꝓ
ie q̄ est pupille. Egri. pec. F Bōe sunt pectori ꝛ spu
o sanguis: ꝯferūt etiā tussi. et si misceant᷑ cū melle
farina fenugreci cōferūt a̅patib⁹ gutturis calidis
duaꝝ amigdalaꝝ. ꝛ eaꝝ ēplm̄ ē bonū a̅patib⁹ mā
mille et caseitati lactis ī ea. Egri. nut. F Sunt diffici
lis digōnis: et tarde descēsiōis: ꝛ nō sūt gn̄atiue opi
lationū. et decocte corticib⁹ suis in aceto ꝓhibent
vomitū. Egri. expul. F Que ex eis decocte sūt ī ace
to ꝛ aq̄ cōferunt soloni ītiū. ꝛ ꝓpe cū fuerit cū corti
cibus suis et cōferūt dissinterie et ꝓpe nabathie. et
eaꝝ sauich ꝯfert ad illō sic̄ ēt eaꝝ sorbitio. ꝛ eaꝝ sor
bitio ꝯfert a̅pati testiculoꝝ ꝓpe decoctaꝝ cū vino.

¶ De fece. Capi. cclvj.

Fex. Electio. F Melior fex ꝛ sanior ē fex vini ve
teris: deiń q̄ silis est ei: et fex q̄dē aceti est vehe
mentis ꝟtutis. Et oꝫ vt aduraf post ipsi⁹ exiccatio
nē vn̄ sicut adurit᷑ spuma maris inuitreata linita ex
luto aut olla. et finis adustiōis ei⁹ est vt albescat et
pulverizet᷑. silr̄ olo fex. F Et oꝫ q̄ō vt olo fex admini
stret᷑ dū est recēs. et fiat q̄ō necū ē de adustiōe ei⁹: ꝛ
tūc administret᷑. q̄ cū ex ea vet⁹ ē: ē debilis ꝟtutꝭ. Et
oꝫ q̄ō vt coopiat᷑ ī vase ꝛ n̄ appeat aeri: ꝛ qn̄ ablut᷑
sic̄ lauat᷑ tucia. Opa. pro. F Fex aceti fortior est aliis
fecib⁹. et ꝟtus abstersiōis eius est stiptica. ꝛ adusti
na ꝛ putrefactiua ꝟtute alia. Decora. F Que adu
sta ē administret᷑ in vngue albificato cū gūma pini ꝛ
rectificat ipꝫ. Apo. bot. F Fex nō adusta est bona in
flatiōi sola. et cū myrto ēt. ꝛ exiccat bothor cū q̄ sūt
vlcera. Egri. pec. F Fex non adusta extinguit infla
tionē capitis manulaꝝ in quo cōstrictus ē sanguis.

Egri. nut. F Fex nō adusta ꝓhibet fluxum materie
rum ad stomacum. Egr. expul. F Qn̄ exterius appo
nitur m̄rici emplm̄ ex fece nō adusta cōfert fluxui sā
guinis mēstrui.

¶ De fumo. Cap. cclvij.

Fumus q̄d est. Est terre subtilis. et diuersificat᷑
eius suba. et oēs ei⁹ spēs sūt exiccātes suba sua
terrea: et est ī eis igneitas parua. Electio. F Fortior
eoꝝ est fumus alchitrā: deinde fumus picis humi
de: deinde fumus storacꝭ: postea myrre: deinde thu
ris: postea terbenthine. et vr̄ ꝙ fumus napte sit for
tior oibus. Opa. pro. F Fumus est suba terrea subti
lis digestiuus resolutiuus. Egr. ocuꝉi. F Fumus thu
ris et fumus terbenthine etiā ponūtur in medicamē
tis vlceꝝ oculi. et ꝓhibēt ortum illoꝝ additoꝝ et cur
sum et corrosionē et humiditates cum quibus non
est obthalmia: et vlcera lachrymalium.

¶ De flore eris. Cap. cclviij.

Flos eris. Opa. pro. F Est stipticus corrosiuus
mordicatiuus. Uul. vl. F Corrodit carnē addi
tam. Egri. capi. F Ponitur in desiccatiuis vlceꝝ au
ris: et qn̄ illud q̄ō ex eo albū est teritur et sufflatur ī
aure delet surditatem antiquā. et ex eo tāgitur pala
tum cum melle ꝓpter a̅pata gule et vue. Egri. expl.
F Quatuor anuli sat eius soluunt humorē grossum
et solūt aquā citrinā: et ponit᷑ in exiccatiuis emor
roydaꝝ et exituram ani.

¶ De fistula pastoris. Ca. cclix.

Fistula pastoris. ꝯtā. F Calida est et sicca et for
sitā in pncipio secūdi: et ꝺꝛ qn̄ resoluit augmē
tationem. Egri. expul. F Expertus est Gal. ꝙ succus
eius frāgit lapidem in renibus: et dixerunt quidam
ꝙ confert vlceribus intestinoꝝ et pungitiuo dolori
et infirmitatibus m̄ricis et facit ꝓuocationē vtriusq̄
et cōfert fluxuris. Uenena. F Et aureus vnus aut duo
aurei in potu accepti cōferunt ei q̄ bibit leporē mari
num et opium et reliqua.

¶ De frumento. Cap. ccl.

Frumētū. Electio. F Meli⁹ est illō q̄ō est media
inter duritiē et raritatē: magnū pingue recens
planū q̄ō ē iter rubedinem et albedinē. Frumētū xo
nigrū est mali nutrimenti. Nā. F Est calidū et tpatū
in humiditate et siccitate: et ipsi⁹ sauich. declinat ad
siccitatem. Opa. pro. F Triticum plurimi est nutri
menti. F Et frumentū elixatū est tarde digōnis īfla
tiuū. veꝝ ei⁹ nutri^m qn̄ digerit᷑ est plm̄. F Et ad arma
cha q̄dēꝫ est prima amilo: sed est calidior: et farina
viscosa ꝑ nāīi est nō viscosa arte. Et neq̄ est viscosū
nā sicut viscosum arte. F Sauich ꝓterea tritici ē tar
de descēsiōis et plimū īflatiuū: idigēs dulcedine fa
ciente ipm̄ descendere velocit᷑: et ablutiōe cū aq̄ cal'a
ita vt remoueatur īflatio ei⁹. et humor sauich ē pu⁹
F Amilū ꝟo est frīn et humidū viscosum. et frumen
tū est magis nutritiuū corpis oibus gn̄is. Decora.
F Triticū mundificat faciē et eius farina et amilū ꝓ
psie cum croco est medicamē pāni. Egri. nut. F Sa
uich tritici et ordei gn̄at. Egri. expl. F Triticum cru
dum ēt decoctū elixatū nō mollitum. neq̄ fractum:
neq̄ coctum ita vt sit puls. et fractum ēt silr̄ qn̄ co
meditur gn̄at ꝟmes. Uenena. F Triticum tritū pul
uerizatum sup morsum canis rabidi est iuuatiuum.

De fenugreco. Ca. cclj.

Fenugrecũ qđ est. Notũ est. Natu. Calidum est in fine pmi siccuȝ i pmo. Et nõ euacuat ex hũiditate extranea. Opa. pro. Eius ṽtus ẽ digestiua lenitiua. ꝛ illđ pp illđ qđ i ipso aggregat de caliditate cum viscositate. et ipsi⁹ viscositas phibet dñiuȝ nocumenti calitatis eius. et ei⁹ calitas operat cũ sa calitate. et eius humor est malus lȝ non sit paucus. Decora. Eius oleũ quod fit cum myrto cõfert capillis ꝛ vestigijs vlceꝝ ꝛ ꝯfert sisuris frigous p mucilaginositatẽ suã ppe cuȝ oleo rosaceo. et ingredit in medicinis pãni. et fac colorẽ bonũ. et alterat odorẽ oris. et facit fetere odorẽ corpis ꝛ sudoris. Aposte. bot. Resoluit apata flegmatica ꝛ dura. et eius farina vȝ ad apata cal'a appentia ꝛ occulta cũ nõ sunt inflãmata: sȝ sunt declinantia ad duritiẽ quãdaȝ. Et lenit dubellet ꝛ maturat ea. Uul. vl. Cõfert cũ oleo ro. adustioni ignis. Egri. capi. Mundat furfures ablutiõe capitis fcã ex eo. facit soda capiti ꝛ ppue cum comedit cum muri: ꝙuis sit cum almuri min⁹ nociuum stõ. Egri. oculi. Decoctio fenugreci sanat atarafa. Egri. pec. Clarificat vocem ꝛ pulmoni tribuit aliquod nutrimentum. et lenit pectus et guttur. et sedat tussim ꝛ dispnã et ppue qñ coquit cũ melle aut dactilis: aut ficubus. et melius ẽ: vt cõmunicat cum dactilis carnosis ꝛ sumat succus amboruȝ ꝛ misceatur cum melle plimo ꝛ sup prunas tpate calefiat: et assumat ante cibũ tpe longo. Egri. nutri. Cum nitro emplm fcm ex eo ꝯfert spleni: et eius decoctio cum aceto debilitati stõi ꝛ ppue qđ ex eo recẽs est. Et ei⁹ electuariũ facit nauseam sȝ acetũ ꝛ muri expellunt nocumentum: cõmixtiõis ei⁹. Egri. expul. Fit encatisma in decoctione eius ad apata mricis et dolorem eius et coartationẽ ipsius et ei⁹ decoctio cũ aceto cõuenit vlcerib⁹ itestinoꝝ: et silr recẽs cũ aceto qñ comedit fractũ et decoctio ei⁹ cuȝ aqua cal'a est bona tenasmoni et solutioni: et eius oleũ ẽ bonũ apatib⁹ ani et clysterizat etiã ad tenasmon et dolorẽ vẽtris pũgitiuũ ppe cuȝ almuri aũ ei bũ: et nõ mouet ad expellẽdã fecẽ nisi pp suã acrionia. et ppe cũ melle ñ plimo vt nõ mordicet fortiter. et ei⁹ decoctio cum melle facit descẽdere hũiditates grossas ab intestinis. et puocat vrinã. et mẽstrua. et supponit cũ adipe anatis et cõfert duritiei mricis. et facit gñationẽ mricis facileȝ ei cui⁹ gñatio est difficilis ppter ꝺsiccationẽ. et ẽ bonũ hñtib⁹ emorroydas. facit stercus bonis odoris. et facit fetere vrinã et sudorẽ: et non est sicut lupini in difficultate sui exitus.

De ferro. Ca. cclij.

Ferrũ qđ ẽ. Est tres spẽs seneburucã: ꝛ liereme hẽ: ꝛ sulꝺedh. Seneburucã ꝙ ẽ alsuledh nãle ꝛ alsuledh artificiale ẽ puꝝ ex lieremehẽ scoria. Seneburucã ppiꝗ ẽ scorie eris. Et ego ꝺdẽ scorie singulare faciã caplꝫ i caplo de. S. Opa. pro. Ei⁹ ziniat stipticum est corrosiuum ꝛ ẽst scoria ipsius ẽ debilior ziniar eius et ipsa est fortioris exiccatiõis omni scoria. Decora. Erugo eius superposita panaritio cum vino est bona. Apostemata. bothor. Erugo ferri cum vino super herisipillaȝ ꝛ bothor vtilis est. Egritud. iunctu. Erugo eius cum vino super podagrã cõfert ei. Egri. capi. Quando teritur cuȝ aceto forti ꝛ coquitur in ipsa est illud acetum medicamen saniei antique currenti ex aure. Egri. oculi. Est bona aspitati palpebrarum et vngule. Egri. nu. Uinum ꝛ aqua in quibus extinguit ferrum confert apostemati splenis ꝛ mollificationi stõi et debilitati eius. Egri. expul. In eius scoria est virtus soluẽs aliqua: debilior ea quẽ est in scoria eris ꝛ eius erugo ẽ stiptica: qre supposita absciꝺit fluxũ sanguis ex mrice ꝛ eius erugo stiptica exiccat emorroydas: ꝛ vinũ in q̃ extinguit ferrũ retinet solutionẽ antiquã ꝛ dissinteriam ꝛ confert mollificatiõi ani et insensibilitati vrine ꝛ fluxui menstruoꝝ. ꝯfortat coitum.

De faseolis. Cap. ccliij.

Faseoli. Nã. Rubei calidiores sunt coꝝ. Filij Mesangue ꝛ Arsaianis dixerũt ꝙ sunt frigidi et sicci ꝛ apud me faba coꝝ est sicca in q̃ ẽ humiditas supflua ꝛ ipsi ad calitatẽ declinãt. sed rubei sunt calidiores. Opa. p. Sunt velocioris digõnis ꝛ egressionis ꝙ̃ mes: ꝛ nõ sunt minus nutritiui eis. Et dicunt ꝙ sunt minoris inflatiõis ꝛ est in eo ꝯsideratio ꝛ verius ẽ ꝙ ipsi sunt magis inflatiui ꝙ̃ est mes verum fabe sunt magis inflatiue eis: ꝛ humor faseolorum ẽ humidus flegmaticus ꝛ faciunt. videre somnia mala. Egrit. pec. Sunt bõi pectori ꝛ pulmoni. Egri. nu. Generãt hũorẽ grossuȝ: sȝ sinapis prohibet nocumentũ coꝝ ꝛ silr acetũ cũ sale ꝛ pipe et origano: ꝛ vt bibat sup eos vinũ passuȝ purũ. ꝛ q̃ cũ aceto sunt nutriti pauce sunt hũiditatis. Egri. expl'. pronocant mẽstrua ppue rubei ꝛ ppie cũ oleo de nereidem.

De fistula pastoris. Cap. ccliiij.

Fistula pastoris. Opa. p. Uirtus ei⁹ ẽ virtus abstersiua. Apo. bot. Resoluit apata flura ꝛ bothor grauia in visceribus. Egri. expul. Cõfert lapidi renũ ꝛ frãgit ipm decoctio ei⁹ ꝛ radix ipsi⁹ cõfert vlceribus intestinoꝝ.

De felle. Cap. cclv.

Fel. Electio Fortiora fella q̃drupedũ sunt fel vaccinũ. deinde fel aduba ꝛ vrsi: deide caprinũ post ouinũ: ꝛ magis icolume felliũ auiũ ẽ fel galli ꝛ duragi ꝛ cubugi. Reliq̃ autẽ fella auiũ sunt fortiora fellibus q̃drupedem qñ comparantur rapaces earum cũ pascentibus ꝛ venãtes cũ feris siluestrib⁹ ꝛ fel quidem forte valde viscosum est fel rapaciuȝ ꝛ propue magnorum. ꝛ de eis electum est illud cuius color est citrinus naturaliter. Illud vero qđ est vt ziniar ꝛ quod est vt azul sunt mala: ꝛ similiter quod ẽ pure rubeum. Debilius autem fellium est fel porcinum: ꝛ fel quidẽ afabut ꝛ piscis qui nominatur scorpio ꝛ testudinis est fortius fellibus quadrupedum. Inquit Dia. Stringatur extremitas fellis ꝛ bulliat in aqua secundum q̃titatem ꝙ̃ homo tres eius feruores computet: deinde extrahatur ꝛ exiccetur in vmbra in qua non sit ros ꝛ reseruetur. Natura. Omnia calida sunt ꝛ sicca i quarto. Opa. pro. Fel omne est calidum abstersiuum ꝛ diuersificatur fm masculum ꝛ feminam: ꝛ fm dispositionem sitis ꝛ famis ꝛ dispositiõem saturitatis ꝛ dispositionem etatis et exercitij. Decora. Fel asini siluestris eradicat morum: ꝛ confert linitum super vestigia apostematum ꝛ ponitur in emplis herisipille ꝛ phibet ipaȝ. Ul. vl.

¶ Qñ fel miscet cũ nitro ⁊ gũma pini ⁊ chimolea cõfert scabiei vlcerose. Et fel vaccinũ põit i emplis ɔferẽtib⁹ vulnerib⁹ q̃ fit ab herisipilla ⁊ dolorib⁹ vehemẽtib⁹: et fel hyrcinũ eradicat carnẽ malã. et necitas q̃dã vlcer̃ vt eis adhibeat fel forte ⁊ debile diuersificat ƺ suas horas ⁊ ƺ mũdificatiões ⁊ sordidatiões eor̃. ⁊ fel q̃dã adib ẽ bonũ vulnerib⁹ neruosis et i tpe frigor̃ ꝓhibet spasmũ ⁊ alcuzez q̃ timet in filib⁹ eor̃. Egri. iunc. ¶ Fel hyrcinũ sup elephantiã et varices ɔfert ⁊ silr fel asini siluestris ꝓpe ⁊ fel adib ꝓhibet spasimum ⁊ alcuzez q̃ sequunt vulnera neruor̃ ꝓprie ex frigore. Egri. capi. ¶ Fel hyrcinum et taurinum cõferunt vlcerib⁹ recẽtib⁹ in aure. Fel arachã cũ olo distillat i aurẽ grauẽ: ⁊ cum q̃ ẽ surditas: ⁊ cũ succo porri nabathi et ad tinitũ ⁊ ad grauitatẽ audit⁹. et fel bouinũ cũ nitro et chimolea ad furfures valet cũ lauat ipso caput. Et dictũ est iã q fel adib lãbẽdo sumit ꝓhibet epilepsiã: et fel testudis ɔfert alcola frandulẽto i orib⁹ puer̃ ƺ q dr. Et ɔfert attractio odor̃ ei⁹ cũ narib⁹ epileptico. ¶ Et oẽ qd fel ɔfert stricture nariũ apiẽdo valde opilationes q̃ sũt in colatorio. Egri. oculi. ¶ Oẽ fel ɔfert obscuritati visus. Et fel q̃dã rapaciũ ꝓpe siccũ cõfert initio aq̃ ⁊ dilatatiõi pupille. et nõ ɔcedit vt administret nisi post mũdificatiõez corpis ⁊ capitis. Et fel magis ɔferẽs oclo ex q̃drupedib⁹ qd ẽ fel gazel. Et auiũ q̃dem fel alcubugi. et ex piscibus fel asabut. et fel capnũ cõfert cecitati ⁊ ꝓpe mõtani. Egri. pec. Ex felle bouis linit palatũ cũ melle ad ꝓuocationẽ ⁊ silr ex felle testudis. Egri. expul. ¶ Fel bouis vl tauri apit orificia emorroydar̃. et oẽ qd fel est solutiuũ ita etiã q fel porcinũ. ⁊ qñ cũ eo linit sumen ⁊ supponitur. Et fel tauri cum melle linitur ad vlcera que sunt in ano: ⁊ fit ex eo linimẽtũ ad dolorẽ mficis ⁊ testiculor̃. et põit sup apãta vesei. Uenena. ¶ Fel hyrci siluestri ẽ tyriaca morsib⁹ venẽosis: et silr fel tauri.

¶ De fuligine. Cap. cclvi.

Fuligo. Electio. ¶ Melior est illa q̃ est leuioris ponderis ⁊ magis intense nigredinis. Natu. ¶ Ois est cala exiccatiua nisi ida q̃ʒ indi. et Paul⁹ numerãt eã inter infrigidãtia. Opa. pro. ¶ Ois est exiccatiua. Apo. bot. ¶ Existimãt q̃dã q inde ponit sup apãta cala ⁊ cõfert eis. Uul. vl. ¶ Illa que assumitur ex fumo ligni pini cum gummã ⁊ bdellio ponitur sup adustionẽ ignis et dimittit donec cadat.

¶ De fistula. Capi. cclvii.

Fistula q̃d ẽ. Stipites albi pilosi siles polio: ƺ sũt pls pilosi: imo sunt toti q̃si pili: ⁊ odor eius sic odor myrrhe. Nã. ¶ Est cala ɔclinãs ad aliquãtulũ aromaticitat̃.

¶ De furfure. Ca. cclviii.

Furfur. Natu. ¶ Calidus est ⁊ sicc⁹ in p⁹. Opa. pro. ¶ In ipso est abstersio ⁊ lenificatio ⁊ mundificatio plima. et herbus qd ipsius finẽ nõ ɔsequit ⁊ resoluit ventositates ⁊ flegma. Apo. bot. ¶ Est bonus cũ aceto forti in initio apãtis cali: ⁊ madefit cũ vino: ⁊ fit ex eo emplm ad apa qd ẽ in mãmilla calƺ Et rarificat mãm apãtis ⁊ flegmatis ⁊ ventositatis. Uul. vl. ¶ Cũ aceto forti ponit sup vlceratiõz scabiei facto emplo ex eo calo. Egri. pec. ¶ Lenit pect⁹ sua abstersiõe ⁊ ꝓprie sorbitio aquitatus ei⁹ cum zuccaro ⁊ oleo amigd. ⁊ ifundit cũ vino ⁊ ɔfert apãtib⁹ mãmille. Egri. expul. ¶ Mouet itestina ad expellendũ qd in eis ẽ: et ei⁹ sorbitio cũ sorbet lenit ventrez. Uenena. ¶ Cõfert pũcture scorpiõis ⁊ serpẽtis morsui emplm suppositum.

¶ De folio. Cap. cclix.

Foliũ q̃d est. Est primũ v̾tuti spice. ẽ tñ leui⁹. ⁊ ei⁹ folia ⁊ rami sũt sic sebesabrã. ⁊ hƺ florẽ frãgibilẽ qd nascit i terra idie: ⁊ sũt ei aq̃ ifuse in terris lacualib⁹: et erigit sup faciẽ aq̃ sic plãta q̃ nolat lẽticula aq̃ absq̃ suspẽsiõe radic̃. ⁊ qñ ligat in loco cũ filo ⁊ exiccat: et fortasse existimauerũt q̃dã q est folia nereidẽ ide pp silitudinẽ quã cũ ea hƺ i v̾tute sua. oleũ v̾o ei⁹ v̾tutẽ hƺ olei alachuẽ ⁊ olei de croco: ƺ est forti⁹. Elec. ¶ Meli⁹ ẽ recens ad albedinẽ declinãs qd nõ frãgit i minuta: ⁊ ẽ ei⁹ odor mãifest⁹ vt nereidẽ odor ⁊ nõ est lumosũ neq̃ salitũ neq̃ mollificatũ. Natu. ¶ Calƺ est ⁊ siccũ i scdo. Opa. pro. ¶ Qñ in pannis spargit conseruat eos a tineis. Decora. ¶ Odorẽ oris efficit bonũ retẽtũ sub ligua. Apo. bo. ¶ Decoquit in aq̃ ros. et fit ex eo emplm super apacalm post ɔtritionẽ ⁊ ẽ medicam bonũ apãtib⁹ oclicalis. Egri. nut. ¶ Est magis ɔferens stõ ⁊ epi q̃ nereiden. Egri. expul. ¶ Ipsum vehementius ꝓuocat vrinã q̃ nereiden. Permu. ¶ Loco eius ponitur põdus ipsius de mace aut etiam spica.

¶ De falamamisthi. Ca. cclx.

Falamamisthi q̃d ẽ. Dr q falamamisthi est ozimũ gariofilatũ: nã ipƺ ẽ odor silis gariofilo et est magis tpatũ q̃ maiorana fisimbriũ ⁊ minus siccũ. Egri. capi. ¶ Aperit opilões accñtes in cerebro ⁊ ambab⁹ narib⁹ comestũ et odoratum. Egri. pec. ¶ Cõfert tremori cordis accñti ex flegmate ⁊ melia in corde comestum. Egri. expul. ¶ Est bonum emorroydibus.

¶ De fu. Cap. cclxi.

Fu q̃d est. Folia ei⁹ sunt sicut folia apij magna hñtis folia ⁊ stipites: ⁊ ei⁹ crus est vnius cubiti aut par̃ pls: planũ tener̃ cui⁹ supmũ est grossuƺ ꝓximũ grossitudini digiti purpureũ hñs nodos. ⁊ hƺ florẽ sicut narciscus: aut maiorẽ narcisco. ⁊ i albo ipsius est q̃si purpureũ: ⁊ iferi⁹ i radice sua emittit ramos. Et i radice sua ẽ aromatic⁹ odor ⁊ v̾t⁹ eius est silis spice in reb⁹ plimis. Nã. ¶ Uirt⁹ radicis ei⁹ est aromatica: ⁊ v̾t⁹ ei⁹ est silis spice calefaciens. Egri. pec. ¶ Confert dolori lateris. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinam si bibat sicca: et eius decoctio prouocat menstrua. Et eius ꝓuocatio maior est ꝓuocatione spice inde et romane. et est sicut almẽtasina in illo.

¶ De fusel. Cap. cclxii.

Fusel q̃d ẽ. Uirt⁹ eius est ꝓpinq̃ v̾tuti sandali. Opa. pro. ¶ Est ifrigidatiuũ cũ v̾tuti stiptica. Apo. bot. ¶ Est bonum apãtib⁹ calis grossis. Egri. oculi. ¶ Est ɔueniẽs ei q̃ hƺ iflationem in oculo suo.

¶ De fangenbest. Capi. cclxiii.

Fangenbest q̃d est. Dem est de eo in caplo de be.

¶ De fael. Ca. cclxiiii.

Fael q̃d est. Est fructus sup quẽ est cortex silis in colore corticibus auellanar̃: et figura eius est sic fistici. et intra ipƺ est granũ pingue sile grano pini qd noiatur granũ regum eius color est inter albũ ⁊ nigrũ et citrinũ. Et est illud qd administratur

⁊ asportaꝛ de terra idie. ⁊ albel ⁊ alfel o͠es calidi sūt et cōferunt mollificatiōi neruoꝝ et ventositatibus emorroydaꝝ ⁊ sanat eas. et est medicia inda nota ꝟtus est sicut ꝟtus mādragore ⁊ pomoꝝ eiꝰ. Egri. capi. ¶ Si fiat emplm ex ea confert soda.

¶ De sal.

Al. Natura. ¶ Calidus est in scdo. ⁊ siccus. Cap. cclxv.

¶ De sagara.

Agara qd est. Granuz silr ciceri hn̄s granum sicut mahaleb: ⁊ in ꝯcauitate eiꝰ est granū nigruz sicut scehedenigi ⁊ asportaꝛ de asselzelan. Natura. Calīn est ⁊ siccum in tertio. Opa. pro. ¶ In eis est resolutio ⁊ stipticitas. Egri. nut. ¶ Ponitur i medicinis rectificātibus stōm ⁊ est frā: et expellit in eis malitiā digōnis frām. Egri. expl. ¶ Confert soloni frē ⁊ cōstringit vētrē. Ca. cclxvi.

¶ De fulfulmiue. Ca. cclxvij.

Ulfulminuc qd est. Est radix pipis. Opa. pro. ¶ Dicit q ꝓꝑuetas eiꝰ ē ꝯferre doloribus frigidis ⁊ spasmo valde. Egri. iunc. ¶ Cōfert podagre Egri. expul. ¶ Est ei proprietas vt iuuamen afferat colice ⁊ ventositatibus frigidis.

¶ De fesurigo. Ca. cclxviij.

Esurigum. Opa. pro. ¶ Est vehementioris exiccationis q̄ȝ alcolcotar: cum hoc q est m inoris mordicationis ⁊ est subtilius. Uul. vlce. ¶ Remouet scabiem.

¶ De fesire. Cap. cclxix.

Esire qd est. Est albazarasen ⁊ est vitis alba. Natu. Est cal'a et sicca in tertio. Opera. pro. ¶ Est acris mordicatiua abstergit ⁊ exiccat et subtiliat et calefacit temperate. Deco. ¶ Radix eius cum herbo ⁊ fenugreco abstergit pānum et vestigia nigra remanentia post vlcera: et silr qn̄ coqꝛ cuz oleo donec dissoluaꝛ ⁊ auferat occultatiōez sāguis ab oculo. Apo. bot. ¶ Eius radix abscindit verrucas ⁊ bothor leuia: ⁊ cū vīo sedat panariciuz ⁊ resoluit apa- ta dura disrumpiꝛ aldubellet: ⁊ si vnaqꝫ ⁊ triginta dieꝝ bibāꝛ ex ea tres anulusat cū aceto ꝯsoluit apa- ta splēis: ⁊ ēplz fcm̄ ð ea cū ficubꝰ ēt ē ꝯueniēs splēi ⁊ sedat panariciū qn̄ ex ea fit emplz cūvino. Uul. vl. ¶ Ex radice eiꝰ fit emplz cū sale sup vlcera mala et pōiꝛ in emplis corrosiuis carnis: ⁊ ex fructu eiꝰ delinꝛ scabies vlcerosa ⁊ nō vlcerosa. Egri. iū. ¶ Emplz factū ex radice eiꝰ cū vīo extrahit ossa: ⁊ bibiꝛ de ea qꝫ die auꝛ. j. ad remediū palisis: ⁊ ad attritōez lacertoꝝ valet linita ⁊ bibita. Egri. cap. ¶ Bibiꝛ de ea oi die auꝛ. ⁊ ꝯfert epilepsie ⁊ ꝟtigini. ⁊ facꝛ qn̄z in rōne accidere pinitionem. Egri. pec. ¶ Qn̄qꝫ assumiꝛ de ea cū melle delutiēda ad ꝓfocatos ⁊ ad corruptionē anhelitꝰ ⁊ ad tussim et ad dolorē lateris. ⁊ qn̄ bibiꝛ succꝰ eius cū frumento decocto facit exuberare lac. Egri. nut. ¶ Indt Gal. comestio extremitatū eiꝰ i ꝓmis cū eleuaꝛ ꝯfert stō cū sua stipticitate: ⁊ gustus eiꝰ est inter paucā amaritudinez ⁊ acredinē. Egrit. expul. ¶ Cor huiꝰ plāte in ꝓmis qn̄ eleuaꝛ comediꝛ ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ soluit vētrez. et ð radice eiꝰ auꝛ. in tersic fetū. Cū ꝫ suppōitur extrahit fetuz ⁊ mundificat mrice sedēdo in decoctiōe eiꝰ: ⁊ succꝰ eiꝰ solone educit flegma: ⁊ est ex medicinis bonis spleni. Uenena. ¶ De radice eiꝰ auꝛ. j. ꝯfert morsui vipe. ⁊ silr pūcture oīz ꝟmium venenoso. Perinn. ¶ Loco eiꝰ pōiꝛ pōdus ipsius de dursigi ⁊ due tertie ponderis ipsiꝰ de macis.

¶ De fesiresin. Ca. cclxx.

Esiresin qd est. Est de gn̄e alfesire habens folia: sicut volubilis maior: ⁊ radix eius est nigra exterius ⁊ citrina interius. Opa. pro. ¶ Est silis alfesire i opatiōibꝰ suis: ꝫ est debilioris resolonis parū per. Egri. iun. ¶ Cōfert palysi etiā. Egri. cap. ¶ Cor eius in ꝓmis cū eleuatur comediꝛ ⁊ ꝯfert epilepsie. Egri. pec. ¶ Mundificatus pectꝰ. Egri. expul. ¶ Cor alfesiresin si comediꝛ cuz eleuatur ꝓuocat vrinam.

¶ De fagama. Ca. cclxxj.

Agama dictum est in capitulo ha.

¶ De feluzeharagi. Cap. cclxxij.

Eluzeharagi qd est. Est arbor licij q̄ hȝ fructū sicut pip. et ilium qnqꝫ sumiꝛ ex eo ⁊ qnqꝫ sumiꝛ ex aderesceh. ⁊ arabicū est spēs altera. et ꝟtus alfesuzeharagi ꝓpinq̄ est ꝟtuti licij qð ex ea fit ꝫ ē debilior parū. Decora. ¶ Confortat capillos linitū. Egri. nu. Decoquuntur rami eius cum aceto ⁊ bibitur ad splenem ⁊ ꝯfert vltime: et silr ictericie. Egri. expul. Decoctio ramoꝝ eius ꝓuocat menstrua et silr ipsa. et si de fructu eius bibatur pōdus matulez soluendo educit humorem flegmaticum plm.

¶ De fath. Ca. cclxxiij.

Ath qd est. Est mediª turchia. Uenena. ¶ Est bona ad potum iusquiami: et puncturā ꝟmiū venenosorum data in potu cum aq̄ frā: ⁊ silr nucis methel confert et omnibus venenis.

¶ De farfag. Ca. cclxxiiij.

Arfag iđ est. Est portulaca.

¶ De fungis. Cap. cclxxv.

Ungi. Electio. ¶ Melior spēs est nota q̄ noiaꝛ alchalahie. neminez. n. iterficit. ꝫ aduenit ex ea colerica passio: et illi qdem q̄ sunt siccum nꝰ sunt mali. Nā. ¶ Fri sunt in fine tertij: humidi in ꝓnº eiꝰ Opa. pro. ¶ Gn̄ant humorem grossuz malum. Eoꝝ aūt rectificatio est vt elixenꝛ et ponatur cuz eis pira humida et sicca et ozimū mōtanū: ⁊ bibaꝛ sup ipos vinuz puruz. Egri. ca. ¶ Gn̄ant stuporē et apoplexiā Egri. pec. ¶ Accidit ex illis q̄ nō interficiunt ꝓfocatio. et ꝓꝑue ex interficientibus. Egri. nut. ¶ Accidit ex illis q̄ nō interficiunt colica passio qn̄ multiplicātur et sunt difficilis digestionis ⁊ multi nutrimenti. et accidit ex mortiferis sincopis et sudor frigidus. Egritu. expul. ¶ Faciunt difficultatem vrine. Uenena. ¶ De eis sunt qui sunt mortiferi et sunt illi q̄ nascunꝛ in vicinitate ferri eruginosi et reꝝ putridaꝝ aliaꝝ: aut in ꝓpinqtate māsionis reptiliuz venenosoꝝ: aut apud aliquā arboꝝ: quaꝝ ꝓpriū est: vt corrūpāt fungos q̄ apð eas nascūꝛ sicut oliue. Et de signis qð coꝝ ē q sup eas hūiditas ē viscosa putrefactiua: et cito aduēit eis alteratio et putrefactio: ⁊ ꝑuenit ex ipsis cōstrictio anhelitꝰ et sincopis: et cura eoꝝ ē cū icisiuis vt oxymelle cuz calamēto: et qn̄z iter ficiūt statim.

¶ De fistico. Ca. cclxxvi.

Istici. Nā. ¶ Dr q est vehemētioris calitatis q̄ȝ nux et amigdala: et est calīn i fine scði: et ē in ipso humiditas et existimauerunt qdā q est frm: ꝫ errauerunt. Opa. pro. ¶ Aperit opilōnes epatis ꝓpter suā amaritudinez aromaticā ꝟtutez sui: ⁊ in

ipso est pōticitas: ꝛ nutrimentū eius est parū valde
Egri.nut. ¶ Est bonū stō ꝓpe ascemiū siue grano pi
ni ꝓpter illud qđ est in ipso de amaritudine cū pontici
tate. ꝛ apit opilationes epatis ꝓpter amaritudinem et
aromaticitatē suā cū ponticitate: ꝛ mūdificat ipʒ ꝓpe
ꝛ apit meat⁹ nutrimēti: ꝛ oleū ei⁹ ꝯfert dolori epatis
eueniēti ex humiditate grossa. ¶ Inqt qdā. Nō inue
ni ipʒ faciēs in stō nocum̄ multū: nʒ iuuamētū. Ego
āt dico. imo ꝓhibet nauseā ꝛ subuersionē stōi ꝛ ꝯfor
tat os ei⁹. Egr.expul. ¶ Nō lenit vētrē nʒ ꝯstringit. Ue
nena. ¶ Cōfert morsui ꝟmiū venēosoꝝ ꝓpe dcoctū
cū vino forti. ¶ De fesefilis. Cap.cclxxvij.

Fesefilis qd ē. Est alal sic̄ alcorat notū in fœmi
erās hlects: ꝛ vr̄ q sit illđ qđ dr̄ apud nos iugl.
Egri.cap. ¶ Qñ bibit cū aceto cū vino exhit sanguis
ugā ex gutture. Egrit.expul. ¶ Qñ odorat vʒ ꝓuoca
tiōi mēstruis ꝛ facit pere: ꝛ cū terit ꝛ ponit in foramie
ꝟge sanat difficultatē vrine. Febres. ¶ Qñ de eis as
sumunt. vij. numero ꝛ ponunt in faba ꝛ deglutiunt
āñq inuadat febris qrtana ꝯferūt. Uenena. ¶ Qñ de
glutiunt absq faba valēt ad puncturā ꝟmiū vene
nosorum. ¶ De facailefo. Cap.cclxxviij.

Facailesus qd ē. Dr̄ q ē spēs buchormarie: ꝛ ē
gen⁹ hartanite. Opa.pro. Uirt⁹ ei⁹ est mūdifica
tiua cū absterſiōe ꝛ icisiōe: ꝛ est calefactiuū resolu
tiuū: ꝛ ē sudorē faciēs valde qñ bibit ei⁹ radix ꝛ vigo
rat. Decora. ¶ Si bibant de eo tres aur. nō ptrāseū
tes illud cū vino aut mellicrato ꝯmixto aqua sanat
ictericiā: ꝛ oʒ tūc vt iaceat ꝛ cooperiat pānis pluribus
vt sudet vehemēter ꝛ sit sudor colorꝫ colē: ꝛ ei⁹ radix
mūdificat cutē ꝛ delet pānū ꝛ ꝯfert ei⁹ decoctio frigu
re accñti ex frigore: ꝛ silr oleū qđ calefit i ei⁹ radice
expefactū sup cinerē calʒ. Apa.bot. ¶ Radix ei⁹ dlet
dothor: ꝛ succ⁹ ei⁹ resoluit duritiē apata spleīs ꝛ scro
phlas ꝛ vulnera recētia: aut sicc⁹ ꝛ aufert sahafati ēt
Iul.vl. ¶ Qñ ꝯmiscet radix ei⁹ cū aceto aut melle āt
ola ꝛ administrat sanat vulnera añq antiqat ꝛ qñ
effūdit dcoctio ei⁹ sup caput ē ꝯueniēs vlcerib⁹ q sūt
in ipso. Egr.iun. ¶ Cōfert torsiōi neruoꝝ ꝛ podagre
totum illud operat suppositū vt emplm̄. Egri.ca
pi. ¶ Qñ ꝯmiscet cū vino inebriat magnifice. ꝛ qñq
fit ex aqua eius caputpurgium ad caput cōfortādū
qñ effundit decoctio eius super caput est ꝯueniēs
vlceribus que sunt in ipō ꝛ sedat soda frigidā. Egr.
ocult. ¶ Aqua eius cum melle est cōueniens aq̄ acci
denti in oculo ꝛ debilitati visus: ꝛ silr caputpurgiuʒ
ex ea factū. Egri.pect. ¶ Sunt qdā hoīum q in potu
dāt radicē eius patientib⁹ asma. Egri.nut. ¶ Fit em
plm̄ ex eo spleni cum aceto. Egri.expul. ¶ Qñ bibit
cum hydromelle soluendo educit flegma aquosum
ꝓuocat menstrua bibitum ꝛ suppositum. ꝛ existi
mauerunt qdā q ābulatio p ipm facit abortū ꝛ qñ
ligat in collo aut in adiutorio ꝓhibet ipregnatiōeʒ.
supponit cum lana vt soluat vētrē. ꝛ silr qñ liniun
tur ex eo sumē ꝛ mirach ꝛ ilia lenit ventrē. ꝛ eijcit se
cundinam ꝛ iterficit fetū fortiter. ꝛ ei⁹ succ⁹ est fortior i h⁰.
si misceat ei⁹ aqua cū aceto ꝛ liniat sup anuʒ extra
egrediētē reducit ipm ad interiora. ꝛ succ⁹ ei⁹: apit
orificia venaꝝ q sunt in ipso ano. ꝛ radix ei⁹ ꝓuocat
mēstrua bibita ꝛ supposita: ꝛ si de radice ei⁹ bibant.

ʒ.v. cū melle soluit fortit. Sitq potio ei⁹ vsq ad. 4.
aur. Uenena. ¶ Bibit cum vino ad medicinas morti
feras: ꝛ venena ꝓpue ad lepus marinum.

¶ De fuca. Ca.cclxxix.

Fuca. Electio cōueniētius est illud qđ fit de pa
ne adarmachino ꝛ mētar apio: nō eñ est sicut
illud qđ fit de pane cocto ꝛ sicut illud qđ fit de mas
sa azima. Opera.pro. ¶ A fuca gñat humorē malū
ꝛ est mali nutrimēti ꝛ nocumētum eius mēbris ala
lis est ita q si in ipso infundit os elephātis lenit ipʒ
ꝛ fit facile opari in ipā ꝛ illđ qđ fit ex pane adarama
che ꝛ apio ꝛ mēta est boni chimi ꝛ est ꝯueniens cale
factis. Egri.iunc. ¶ Nocet neruis valde. Egrit.capi.
¶ Nocet velaminib⁹ cerebri. Egri.nut. ¶ Illud qđ fcm̄
est adarmacha est bonū stō calīo. Egri.expul. ¶ Fa
ctuʒ cū ordeo ꝓuocat vrinā ꝛ nocet renib⁹ et vesice.

¶ De fasuricon. Ca.cclxxx.

Fasuricō qd ē. Est medicamē ad scabiē factū ex
merdasengi ꝛ duplo ipi⁹ de calcadis triꝫ cum
aceto vehemēter forti: ꝛ ponit in vase nouo linito ex
luto ꝛ sepelit in fimo. xl. diebus in tpe estiuo.

¶ De feniculo. Cap.cclxxxi.

Feniculū ꝛ ē ꝓfice baraline qd ē. Illi⁹ xi⁹ cuius
semē similat semini coriādri ē ꝓpinq siluestriꝫ:
sed est debili⁹: verūtn̄ est forti⁹ siluestri magno. Nā.
¶ Siluestre est vehemētiorꝫ calitatis et siccitatꝫ: et ē
dignius tertio. hortulani aūt calitas est in secūdo.
Opa.pro. ¶ Apit opilatiōes. Egri.oculi. ¶ Acuit vi
sum ꝛ ꝓpue gūma eius ꝛ cōfert in initio aq̄ et apud
ipsius descēsuʒ: et democritus qdē existimauit q ve
nenosi vermes pascūt feniculi recēns semē vt coruʒ
visus cōfortet et vipe et serpētes fricāt oculos suos
cū egrediunt de cauernis suis post hyemē sup ipm
vt illuminet oculi. Egri.pec. ¶ Qđ humiduʒ lac exu
berare facit et ꝓpue hortalanuʒ. Egri.nut. ¶ Qñ bi
bit cum aq̄ frā cōfert nausee et iflatiōi stōi: et ei⁹ di
gestio est tarda. et eius nutrimentū est malū. Egrit.
expul. ¶ Prouocat vrinā et mēstrua et siluestre pro
pue frāgit lapidē: et in terreno qdē et fluuiali est iu
uamentū ad renes et vesicā: et ꝯfert ꝓpue illud qđ
est siluestre distillatiōi vrine et mundificat fetas et
qñ comedit eius radix cū semine suo strigit. Febres
¶ Confert febribus antiqs et datur in potu cum aq̄
frigida et cōfert nausee in febribus et inflationi stōi
ex eis. Uenena. ¶ Cōfert eius decoctio cuʒ vino mor
sui ꝟmium venenosoꝝ: et cum aq̄ teritur eius radix
et ponitur super morsum canis rabidi et confert.

¶ De fumo terre. Cap.cclxxxij.

Fumus terre. Electio. ¶ Melior est ille q est vi
ridis recens acutus amarus. Nā. ¶ Dr̄ q ē fri
gidus in primo siccus in secūdo. Opera.pro. ¶ Pu
rificat sanguinem et aperit: et in ipso est frigus pro
pter illud quod in ipso est de sapore stipticitas et ca
lor ꝓpter illud qđ in ipō ē de sapore amaritudinis:
sed quasi frigus eius est fortius. Uul. vlc. ¶ Bibitur
ad pruritum et scabiem. Egrit.capi. ¶ Stringit lin
guam. Egri.nutri. ¶ Confortat stomacum et aperit
opilationes epatis. Egri.expul. ¶ Lenit naturam et
prouocat vrinā: et potio eius sit a pondere. x. ʒ. vsq
ad libr. 5. et vsq ad duas tertias libre cum zuccaro

⁊ de eo q̄ succ⁹ ē cū medicis i decoctiōe vsq̄ ad .ʒ.x. et de trito sic ē a trib⁹ vsq̄ ad .vij. per mu. ¶ In scabie ⁊ febrib⁹ ātiq̄s q̄ntū ē mediū pōderꝫ ipi⁹ de sene ꝺ mecha.

¶ De ficub⁹. Ca. cccxxxiij.

Hic⁹ q̄d est. Fic⁹ in seipā nāīu hꝫ: ⁊ folijs ⁊ lacti ei⁹ iest ꝟt⁹ lacticinij: ⁊ cū ñ repiūt folia ei⁹ ramiꝫ ei⁹ q̄ silues𝔱ꝫ est decoquūt ꝯfracti ⁊ ꝯtriti: ⁊ assumūt eoꝝ aq̄: ⁊ ꝺ ea accipit succ⁹ sic̄ accipit i reliq̄s herbis ⁊ gūme q̄ꝺ fic⁹ nulli siles erūt in opōnib⁹ suis. Elec. ¶ Melior est alba: deiñ rubea: deide nigra. ⁊ q̄ vehemēter matura ē: ē melior ⁊ ꝓria ad h⁹ vt nō noceat. Et sicca q̄dē i suis opōnib⁹ ē laudabilis. verūtñ sanguis ex ea gñat⁹ñ ē bon⁹ ⁊ ꝓpt hoc fac̄ pediculos verū si sit cū nuce: tūc ei⁹ chim⁹ fit bon⁹: ⁊ post nucē cū amigdala ⁊ lenior oib⁹ ē alba. Nā. ¶ Illa q̄ ē humida ē cal'a parūp: ⁊ q̄ ē hūida plime ē aq̄tatꝫ: ⁊ paꝝ ē medicalis. Que ꝟo imatura ē: ē abstersiua: ad fritatē aliquātulū ꝺclinās nisi lac ei⁹: ⁊ q̄ ē sicca ē cal'a in pmo ⁊ i fine ipi⁹: ⁊ ē subtil'. Opa. pro. ¶ Que ē sicca ⁊ ꝓpe acrꝫ fortꝫ ē abstersiōis maturatiua resolutiua ⁊ carnosa ē plime maturatiōis: ⁊ i ipā ē glutiato ⁊ icisio ⁊ subtiliatio: ⁊ silues𝔱ꝫ ē acutior ⁊ fortior i hoc: et fic⁹ q̄ꝺ nutribilior ē reliq̄s fructib⁹: ⁊ q̄ vehemētꝫ est maturatiōis ꝓpinq̄ ē ad hoc vt ñ noceat ⁊ i ipā ē inflatio. Et q̄ñ egredit q̄ acrꝫ ē ⁊ sicca de abstersione ad vlcerationē: ⁊ adeo vt sicca ⁊ folia ei⁹ cū ꝺcoquūt cū radice almezeriō nigri fit cura scabiei aialium: ⁊ succ⁹ folioꝝ ei⁹ vehemētꝫ est calefactiōis ⁊ abstersionis. Et i ipā q̄ꝺ ē leificatio vltia ⁊ expellit suꝑfluitates ad cutē ⁊ fac̄ sudare: ⁊ i ei⁹ acceptōe ē sedatio caliditatꝫ: ⁊ silr ſꝫ q̄ ego existio sicca ēt expellit ad exteriora ⁊ fac̄ sudare. Et lac q̄ꝺ ei⁹ coagulat liq̄factiōēꝫ sanguis ⁊ lactꝫ ⁊ liq̄fac̄ ꝯgelatū. Et illa q̄ꝺ q̄ hūida ē velocꝫ est nutrimentiꝫ penetratiōis in stō ⁊ corpe toto. Nutrimentū ꝟo fic⁹ lꝫ nō existat in robore nutrimenti carnis ⁊ gñoꝝ. est tñ vehemētiorꝫ roborꝫ q̄nu tri^m oim fructuū. Et ꝟt⁹ ramoꝝ fic⁹ anq̄ frōdescāt ꝓpinq̄ est ꝟtuti lacti eius. Et aq̄ q̄ꝺ cinerꝫ ligni eius iterata in potu daī ad coagulatiōēꝫ lactꝫ in ventre ⁊ aq̄ cinerꝫ ligni q̄rc⁹ ꝓpinq̄ est ei in intentiōe. Vinū ꝟo ficus est subtile mali hūorꝫ ⁊ ramꝫ q̄dē fici inest tñ subtiliatiōis q̄ q̄ñ caro coq̄t cū eis dissoluit. ⁊ in iumeiꝫ q̄ꝺ est ꝟtus attractiua ex ꝓfūdo corpis ⁊ resoluēdi illud q̄ꝺ attractū est. Deco. ¶ Illa q̄ est imatura linit ⁊ fit ex ea emplꝫ sup hailez ⁊ ꝟucas ⁊ spēs ipaꝝ: ⁊ morpheā ⁊ silr folia ei⁹. Et acceptio ei⁹ rectificat colorēꝫ corruptū cā egritudinū ⁊ apatū caloꝝ molliū: ⁊ maturat carbūculos ⁊ ꝓpe cū ireos ⁊ nitro aut calce. Et cū cortice gñati ponit sup panaritiū. ⁊ lac q̄dē aliumeiꝫ ꝯfert apatibus difficilis resolōnis ⁊ scrofut. ⁊ lacertꝫ: ⁊ silr decoctio aliumeiꝫ: ⁊ confert moro ⁊ ꝓpe aliumeiꝫ. Et succ⁹ folioꝝ eius abscindit vestigia alguassen ⁊ cū cerato pōit sup fissurā frigoris. ⁊ silr lac eius in oibus illis ⁊ ē ipinguatiua. Ei⁹ tñ ipinguatio facile resoluit ⁊ ē faciēs pediculos. et illud q̄dē ꝯtingit ab ea ꝓpt corruptionē hūorꝫ eius ⁊ dr̄ q̄ ipā ē velocꝫ expulsiōis ad exteriora: ⁊ ē ꝯueniēs hūorꝫ aialibus. Apo. bot. ¶ Fit ex ea emplꝫ apatibus durꝫ ⁊ herisipille decocta cū faria ordei. Et q̄ imatura est pōit sup morpheā. Et ipā maturat carbūculos ⁊ fac̄ accidere q̄ hūida est alhasaf q̄ñ administrat: ⁊ ꝯfert eius decoctio apatibus gutturꝫ ⁊ apatibus radicū auriūꝫ gargarizata ad illud cū cortice gñati ⁊ panaritio cū penuth. Et sicca q̄dē nocet apatibus epatꝫ ⁊ splēis ꝓpt suā dulcedinē: ⁊ q̄ñ apā est durū nō nocet neq̄ ꝯfert verūtñ si ꝯiūgat cum subtilitatis ⁊ resoluētib⁹ ꝯfert valde. Et aliumeiꝫ q̄dē vehement resoluit apata difficilia. Vul. vl. ¶ Succ⁹ folioꝝ eius exulcerat. ⁊ linit decoctio eius cuꝫ spuma sinapis sup scabiē: ⁊ folia eius ꝯferūt ipetigini: ⁊ folia eius ponūt sup essere ⁊ sup vlcera grāꝝ hūiditatū. Et aq̄ q̄dē i q̄ iterat cinis ligni eius est corrosiua mūdificatiua vlceꝝ putridoꝝ ātiquoꝝ: ⁊ si administret cū cortice gñati sanat panaritiū: ⁊ cū calcāto vꝫ ad vlcera cruriū fraudulēta: ⁊ lac aliumeiꝫ fac̄ adherere vulnera. Egri. iunc. ¶ Ponunt cū imaturo ex eius folijs folia papaverꝫ: ⁊ ponunt super cortices ossiuꝫ ⁊ aq̄ cinerꝫ ligni eius iterata effundit sup neruos dolorosos: ⁊ q̄nq̄ daī ꝺ ea in potu q̄ntitas vnius ꝺ. ʒ. ⁊ .ſ. Egri. cap. ¶ Cōfert q̄ hūida ē ⁊ q̄ sicca epilie ⁊ distillat eius decoctio cuꝫ spuma sinapis in aurē in q̄ est tinit⁹. ⁊ ꝯferunt lac eius ⁊ succus ramoꝝ ipius anq̄ frōdescāt cuꝫ ponunt i dēte corroso: ⁊ ꝯfert eius administratio sup apata q̄ sunt sub aure q̄ñ fit ex ea eplꝫ ⁊ illa q̄ est imatura sanat vlcera capitꝫ pulverizata. Egri. oculi. ¶ Lac eius cum melle ꝯfert pāno humido ⁊ iceptiōi aq̄ descēdētꝫ ⁊ grossitudini palpebraꝝ et scabiei eaꝝ: ⁊ cū folijs ei⁹ fricat aspitas palpebraꝝ ⁊ scabies eaꝝ. Egri. pec. ¶ Cōfert q̄ hūida est ⁊ q̄ sicca aspitati gutturꝫ. ⁊ est ꝯueniēs pectori ⁊ cāne pulmōis: et vinū fic⁹ ꝓuocat mēstrua ⁊ vrinā: ⁊ silr vinū ei⁹ ꝯfert tussi antiq̄ ⁊ dolorib⁹ pectorꝫ: ⁊ ꝯfert apatib⁹ cāne pulmōis. Egr. nu. ¶ Apit opilōnes epatꝫ ⁊ splenis. Inq̄t Ga. Que humida ē mala est stō q̄ sicca est nō est mala. Et q̄ñ comedit cum almuri mundificat suꝑfluitates stōi: ⁊ ē ex eis q̄ itersecāt sitiꝫ q̄ ē ex flegmate salso: ⁊ excitat siti q̄ ē ex hydropisi ꝓpe cū absinthio: ⁊ silr bibere vinū ei⁹ ꝯfert stō ⁊ leidit appetitū cibi. Et fic⁹ q̄ꝺ ē velocꝫ ꝺscēsiōis et velocꝫ penetratiōis pp suā abstersionē: ⁊ sicca nocet epati ⁊ splenis apatꝫ pp suā dulcedinē: ſꝫ si apā ē duꝝ ñ nocet nꝫ iuuat: ⁊ administratio ipi⁹ cū ieiunū adest ē mirabil. inuamēti i apiēdo vias cibi ⁊ ꝓpe cuꝫ nuce ⁊ amigdala cū tñ ei⁹ nutrimētū cuꝫ nuce fit plusq̄ cū amigdala. Si aūt comedat cū igrossatiuis fit tūc nocumētū ei⁹ maximū. Et aliumeiꝫ ē mala stō qui nutrimēti: ſꝫ est ꝯferēs duritiei i splene scō ēpl'o ex ea cū āmoniaco. ⁊ olē q̄dē spēs fic⁹ sunt icōueniētes cursui mēcꝫ ad stōꝫ. Egri. expl'. ¶ Cōfert renib⁹ ⁊ vesice q̄ humida ē ⁊ q̄ sicca: et iuuat ad tolerādū retētionē vrine: et nō est ꝯueniēs cursui mēcꝫ ad itestina: et succ⁹ folioꝝ ei⁹ apit orificia venaꝝ ani: et q̄ humida ē lenit et soluit parump: et ꝓpe q̄ñ assumit de ea cuꝫ amigdala ꝯtrita: et silr duritiei mr̄icꝫ: et silr si misceat cū nitro et cartamo et assumat añ cibuꝫ: et supponit lac eius cuꝫ vitello oui: et mundificat mr̄icem: et ꝓuocat mēstrua: et fit ex ea emplastrū ad mr̄ices cū fenugreco: et in clysteri ad dolorem ventris pungitiuum ponit cum rutha: et ficus q̄dem et ꝓpue lac ipsius trahit a renib⁹ arenā q̄ñ administrat cum aq̄ casei: et q̄ñ ab-

sumit cū lacte ei⁹ distillata sup lac motū cum ramo
ei⁹ parūp erit fortior i soluēdo vētrē: et i mūdifican
do renes. et dat i potu de aq̄ cineris ligni ei⁹ itera=
ta ei q̄ hz solonē et dissinteriā. ℥. j. ʒ. et clisterizat ex
ea. et i vtrisq̧ dispōnib⁹ miscet cū oleo: vinū āt sic
puocat⁊ lenit: et ē pp suā abstersiōez veloc̄ dscē=
siōis ex vētre et veloc̄ penetratiōis. Uenena. ℣ Lac
ei⁹ ꝯfert pūcture scorpiōis iūctū: et silr rutele. et silr
pōit illa q̄ ē limatura aut folia recēta sup morsū ca
nis rabidi et ꝯfert et fit ex ea ēplz cū herbo sup mor
sū mustelle et ꝯfert. et aq̄ ciner̄ ei⁹ iterata ꝯfert mor
sui rutele in potu data. et fcā iunctiōe ex ea. et aliu
meiz ꝯfert pūcturis venenosis bibita et linita.

¶ De fece. Ca. cclxxxiiij.

Fex. Electio. ℣ Melior ē fex olei de croco gra=
nis. Natu. ℣ Fex expssiōis olei ē i p⁰ calitatis.
Opa. pro. Iā dixim⁹ q̄ fex olei de croco tīgit līguā
et dētes talr q̄ pdurat sic tinctura sex hor̄. Uul. vl.
℣ Fex expssiōis olei ē ex ꝯsolidatiuis vlcer̄ accidē=
tiū i corpib⁹ siccis.

¶ De fermēto. Capi. cclxxxv.

Fermētū. Natura. In ipso est calitas. humidi=
tas ṽo ei⁹ et siccitas sūt fm q̄titatē mixtudi=
nis salsedinis ⁊ nitrositatis eius ⁊ paucitatis corū.
Opa. pro. ℣ In ipō est ṽt⁹ abstersiua pp salē ⁊ nitro
sitatē ⁊ frumētitatē. et in ipō ē ṽt⁹ īfrātiua pp suam
acetositatē attrahētem māas pfundas ad exteriora
corpis ⁊ resoluit. Egrit. iunc. ℣ Fit ex ea emplm ad
dolorē q̄ est in inferiore parte pedis.

¶ Caplm de lr̄a. G.

¶ De glāde. Cap. cclxxxvj.

Glans q̄d est. Nota est. ⁊ ē stiptica: sz castanea
minus ea est stiptica. Qđ ṽo in glāde vehemē
tius est stipticum ē cortex ei⁹ q̄ ē cortex ei⁹ interior.
Natu. ℣ Glans frā est sicca. et siccitas ipsi⁹ est in 2°
calitas ṽo i pmo. In castanea aūt est parū calitatis
propter sui dulcedinē. et folia q̄ glandis sunt vehe=
mētioris stipticitatis ⁊ minoris exiccatiōis. Opera.
pro. ℣ In castanea est abstersio: et in eis oib⁹ ē infla
tio in ventre inferiore: ⁊ stipticitas. et prohibet flu=
xū sanguinis ⁊ pprie cortex ei⁹ iterior: et oēs cōfortāt
mēbra: et castanea q̄dē est tarde digōnis. sz est boni
nutrimēti. Si ergo cū zuccaro misceat eius nutrim.
ē bonū. ℣ Gal. q̄z dixit q̄ ē nutribilior oibus granis
ideo q̄z ē pxla granis: pāis⁊ verūtn̄ castāea pp illđ
quod in ipsa est ex dulcedine nutribilior est ea: cum
nutrimētū oiuz sit hoībus illaudabile: sed fortas
se eaꝝ nutrimentū porcis laudat. Apo. bot. ℣ Ipsa
cum adipe hedi ⁊ porci salita ꝯfert duritieb⁹: ⁊ fru=
ctus q̄dē glādis cōfert in pncipio apātibus calidis.
Uul. vl. ℣ Prohibet ambulationem alcula ⁊ vlcera
ambulatiua q̄n adurit ⁊ admistrat. Folia preterea
glādis coherere faciūt plagas cū teruntur ⁊ pulue=
zantur desup. Egri. capi. ℣ Facit sodā ppea q̄ co=
artat vaporem ꝯstringendo nām. Egri. pec. ℣ Con
fert sputo sanguinis. Egri. nut. ℣ Confert humiditati
stomaci. Egri. expul. ℣ Constringit ⁊ confert dissin=
terie ⁊ vlceribus intestinoꝝ ⁊ fluxui sanguinis ⁊ mlᵗ
plicat vrinam. Uenena. ℣ Confert venenis veneno
sorum. Et decoctio q̄dē corticū eius cū lacte vaccino
cōfert veneno sagittaꝝ armeniaꝝ. et caro q̄đ casta=
nee est bōa venenis.

¶ De gelouū. Cap. cclxxxvij.

Gelouū q̄d est. Notū ē. ⁊ est granū pini maioris.
Et est melioris nutrimēti q̄z nux: sz est tardio=
ris digōnis. Et est cōpositū ex suba aq̄a ⁊ terrea: et
acritas in ipso est pauca. et oz q̄đ vt ꝯplementū ser
monis in ipso reqrat in caplo de pino. Natu. ℣ Est
tpatū cuz ipso tn̄ est calitas parua. Opa. pro. ℣ Nu
trimentū pbet forte non malum ⁊ rectificat humidi
tates corruptas in intestinis ⁊ est tarde digestionis
Ei⁹ ṽo digō rectificat i ifridatis q̄đ cū melle ⁊ in ca
lefact̄ cū tabarzeth ex zuccaro: ⁊ pp hoc auget bōi
tas nutrimēti ei⁹. Ei⁹ ṽo q̄đ i aq̄ īfusuz ē delet acui
tas ⁊ acrimonia ⁊ mordicatio. et fit in vltia ṽtute nu
triēdi: ita vt paruū in quo nō est nutrim. pueniat ad
nutrimētuz a meditatiōe. hoc āt paruū est granū pi
ni pue repte in oī regione. Egri. iunc. ℣ Sanat dolo
res neruorum ⁊ dorsi ⁊ sciatice. et valet mollificatio
ni. Egri. pec. ℣ Magnuz mundificat pulmonem val
de. et extrahit q̄đ in ipso est de sanie ⁊ hūorib⁹ gros=
sis. Egri. expul. ℣ Excitat coitū ⁊ pprie q̄đ ex eo nu=
tritū est. Et ꝯfert saniei ⁊ lapidi in vesica. Uenena.
℣ Cū ficubus ⁊ dactilis cōfert puncture scorpionis.

¶ De gentiana. Cap. cclxxxviij.

Gentiana q̄d est. Eius folia q̄ sunt iuxta radicē
ipsius sunt silia folijs nucis: ⁊ folijs arnoglos
se ⁊ eius color est rube⁹: ⁊ ipsi⁹ mediū ⁊ extrema sūt
imbibita. Et eius crus est cōcauū planū i grossitu=
dine digiti ⁊ lōgitudine duoꝝ cubitoꝝ: ⁊ ipsi⁹ folia
adinicez sunt elōgata: ⁊ fruct⁹ ei⁹ est in suis capiti=
bus: ⁊ radix ipsi⁹ est lōga silis radici aristo. q̄ orit in
montibus ⁊ in vmbra: ⁊ in locis hūidis coꝝ. Et dr̄ q̄
non nolat gētiana nisi q̄z pmus q̄ eam agnouit fuit
gentian⁹ rex. et ipsa q̄dem crescit in mōtibus altis. Rex gentia
Ex ea ṽo assumit succ⁹. q̄n ipa infunditur in aq̄ vs=
q̧ ad q̄nq̧ dies. deinde coq̄tur postea trāsmutādo
desiccat. deinde congelatur postea inspissatur sicut
mel. Electio. ℣ Melior est romana. ⁊ ipa est vehem
tius rubea ⁊ durior ⁊ ē lignū: ⁊ vene sic ḡssitudo di=
giti. ⁊ ē maius ⁊ min⁹. et ei⁹ color ē citrin⁹ declinās
ad nigredinē. et q̄đ ex ea fractū ē. est vehemti⁹ citri
nū ppiquū reubarbaro. Natu. ℣ Cal'a ē i 3° sicca in
2°. Opa. pro. ℣ Est apitiua ⁊ in ipa est stipticitas. et
ei⁹ radix vltia est i apitiōe ⁊ subtiliatiōe ⁊ abstersio
ne. Decora. ℣ Radix ei⁹ abstergit morpheā pcipue
succus ei⁹ pdictus. Uul. vl. ℣ Sanat plagas ⁊ vlcera
corrosiua ⁊ pcipue succus ei⁹ pdictus. Egritu. iunc.
℣ Bibuntur ex ea. ʒ. 2. cum vino propter torsionem
neruorum. et est iuuatiua ei qui cadit ex loco alto.
Egri. oculi. ℣ Fit ex ea linimentuz obthalmie. Egri.
pec. ℣ Due. ʒ. succi eius sunt bone pleuresi. Egritu.
nut. ℣ Apitiua est opilationum epis et splenis ⁊ pō=
dus. ʒ. 2. ex ea cum vino valet dolori epis ⁊ splenis
et fritati amborum ⁊ apātibus corū. et siruptus ra=
dicum eius conueniens est istō infirmo ex frigore.
Egri. expul. ℣ Prouocat vrinam ⁊ menstrua. et sup
ponit radix eius sicut collirium ⁊ extrahit fetū ⁊ facit
ipsum abortiri. Uenena. ℣ Est vltima medicina pun
cture scorpionis. Et pōdus. ʒ. 2. ex ea cū vino cōfert
puncture omnium vermiū venenosoꝝ: ⁊ morsui ca=
nis rabidi: ⁊ morsui omnium luporum. Permuta.
℣ Quantum ipsiuz est medietas ei⁹ ex assaro: ⁊ ipsiū

medietas eius de radice capparis.

¶ De gilbenec. Cap. cclxxxix.

Gilbenec q̃d ē. Eius opõ est prima opõni elle=
bori. q̃dã aũt dixerũt est semen turbit nigri: et
cortex radicis eiꝰ ē turbit citrinũ ⁊ orit in said. verũ=
tñ qd ex eo bonũ ē: ē indũ⁊ ē sile papyro. Egri. iũct.
¶ Quidã iã dederunt ex eo i potu paralytico vsq̧ ad
põdus. ʒ. j. ⁊ vomuit ⁊ sanatꝰ est. Egri. nut. ¶ Est vo
mitiuum. et q̃nq̧ est mortificatiuũ pp fortitudinem
vomitus. Egri. expul. ¶ Soluit ⁊ potio ex ipõ est me
dietas. ʒ. ſʒ. ʒ. ē timorosa. Uenena. ¶ In ipõ ē vtꝰ ve=
nenosa. ¶ De geserefrend.

Geserefrend q̃d est. Res pinealis figure in cuiꝰ Cap. ccxc.
capite sunt sic due spine: ⁊ dr̃ ēt q ē silis amig
dale: ⁊ q̃nʒ findit̃ et apit̃. Egri. expul. ¶ Facit aug=
mẽtũ in coitu valde. ¶ De gepsin.

Gepsin quid est. Est lapis gypsi laminosus albꝰ Ca. ccxcj.
puus cuiꝰ subtilitas augmentat̃ cuʒ aduritur.
Natu. ¶ Frigidus est ⁊ siccus. Opa. pro. ¶ Est gluti
natiuus. Et ponit̃ sup ptem fluxuuʒ sanguis ⁊ strin
git fm q i suo dr̃ capitulo: qm̃ in ipõ est stipticitas
cuʒ glutinatiõe ⁊ vtꝰ faciẽs adherere. et i ipõ est sti
pticitas cũ viscositate. ⁊ q̃n adurit̃ subtiliat̃ ⁊ addit̃
eius exiccatio. Egri. capi. ¶ Linit̃ ex eo frons aut co
operit̃ ex eo caput vt pileo ⁊ retinet fluxuʒ sanguis ex
naribus. et qd ex eo gypsatuʒ ē etiã p̃cipue cũ bolo
armeno friro ⁊ lenibus mixtũ. ⁊ ipm̃ distillat̃ cũ aq̃
myrti ⁊ pauco aceto. Egri. oculi. Miscet̃ cum albu=
gine oui vt non fiat lapis. et ponit̃ sup obthalmiaʒ
sanguineam. Uenena. ¶ Est ex summa venenorum
prefocantium. ¶ De gyps.

Gyps quid est. Est sicut gypsum. Cap. ccxcij.

¶ De genissefimi.

Genissefimi q̃d est. Eius virtus est silis virtuti Cap. ccxciij.
secha cum vua lupina. Opa. pro. ¶ Est mundi
ficatiuum apitiuũ sedatiuum inflationis ⁊ ventosi
tatum proprie. Egri. nut. ¶ Resoluit humiditates vi
scosas in stomaco et ꝯfert stomacis infantiũ. Egri.
expul. ¶ Confert ventositatibus matricum.

¶ De gezar.

Gezar q̃d est. Nota est. Fortiꝰ semen eiꝰ ē semẽ Ca. ccxciiij.
siluestris. Inq̃t Dia. Est vna spẽs eius cuius
folia sunt minora folijs feniculi. ⁊ est i eiꝰ forma: et
eius crus puenit vsq̧ ad q̃titatem palmi ⁊ qd est su
pius eiꝰ est citriꝰ. ⁊ hʒ sũmitatẽ sic coriãdrũ ⁊ anetũ
⁊ hʒ fructũ acutũ albuʒ boni odoris ⁊ masticatiõis:
⁊ nascit̃ in locis spatiosis solitarijs lapidosis: et q̃ ex
ea est hortulana silat̃ur apio romano acuta adusti
ua ⁊ boni odoris. Eius folia sunt sic folia coriãdri
cuius supiꝰ ē albuʒ. ⁊ aneto siles sunt sumitas ⁊ fru
ctus eius: ⁊ hʒ sicut capita nucis plenas semine qd
est sic cyminuʒ i forma ⁊ acuitate sua. Natu. ¶ Cal'a
est in fine scd̃i hũida in pꝰ. Uul. vl. ¶ Semen ⁊ folia
ipsius cum terunt̃ ⁊ ponunt̃ sup vlcera corrosiua cõ
ferunt. Egri. pec. ¶ Confert pleuresi ⁊ tussi antique
Egri. nut. ¶ Est difficilis digõnis et nutrita facilio=
ris est digõnis ⁊ confert hydropisi. Egri. expl'. ¶ Se
dat dolorem ventris pungitiuum ⁊ ppue daucus. ⁊
pnocat vehementer ⁊ ppue siluestris ⁊ ppue semẽ
eius et silr eiꝰ folia. et excitat coitũ ⁊ ppc semen do
mestice. ē. n. vehemẽtis inflatiõis. ⁊ semẽ siluestris
nõ ē illiꝰ opõnis. ¶ Si aũt secakul ⁊ baucia siluestris
nuerent̃ i baucia tũc ipsa magis excitat coitũ q̧ hor
tulana. ⁊ puocat mẽstrua ⁊ vrinã ppc siluestris bi
bita ⁊ supposita. ⁊ ꝯferũt semẽ eiꝰ ⁊ radix eiꝰ difficul
tati ipregnatiõis. ¶ De geguers.

Geguers q̃d ē. Tres hʒ spẽs ⁊ silat̃ rizi in vtute Ca. ccxcv.
sua. verũtñ rizi nutribiliꝰ ē: ⁊ panicũ meliꝰ est
in oibus dispõnibꝰ suis q̧ milũ: ſʒ tñ est fortius cõ=
strictiuũ. Elec. ¶ Coq̃t cũ lacte aut aq̃ furfuris sile.
⁊ oleo amigdalino ⁊ pbet nutrim̃ bonũ. Natu. ¶ Fri
gidum ē ⁊ siccuʒ i fine scd̃i. q̃dã ãt dñt ipm calm in p̃
mo: ⁊ pmuʒ saniꝰ est. Opa. pro. ¶ In ipso est stiptici
tas ⁊ excitat sine mordicatiõe. ⁊ eius vaporatio ē se
dans dolores. Cum vo nõ digerit̃ g̃nat sanguinem
maluʒ ⁊ nutrit minꝰ q̧ grana reliq̃ ex q̃bꝰ fit panis
et eius nutrimẽtũ ē puuʒ viscosuʒ. Et in ipso ē subti
litas q̃dã sic existimãt q̃dã. Uerũtñ cuʒ coq̃t̃ cuʒ la
cte: aut furfure sile fit eius nutrim̃ bonuʒ p̃cipue cũ
butyro aut oleo amigdalino. Egri. nut. ¶ Est tarde
digõnis in stõ in sua subã ⁊ in suo pane. Egri. expl.
¶ Cum eo vaporat̃ dolor ventris pungitiuus ⁊ est
puocatiuus. ¶ De gallinis ⁊ gallo.

Gallina ⁊ gallus q̃d est. Ius gallo⁊ vete⁊ ppe Ca. ccxcvi.
taiẽ hʒ quã dicemꝰ. Modꝰ vo quẽ Ga. narra=
uit in decoctiõe eorum ē. decolent̃ postq̧ cibantur
⁊ nutriunt̃: fatigentur. n. faciendo eos currere ⁊ ca
dãt ⁊ decolent̃. deide exhat̃ qd in ventribꝰ eo⁊ est.
⁊ ipleant̃ ventres eo⁊ sale et sumãtur ⁊ coquant̃ cũ
xx. lust. aq̃ vsq̧quo pueniat ad tres cotilas: ⁊ bibat̃
totum in loco vno. postea addat̃ illud qd dicturi su
mus in oi loco. Elec. ¶ Ruffus gallo⁊ melior ē ille q̃
nõ cãtat adhuc. et gallina⁊ melior ē q̃ nõdum parit
oua. ãtiq̃ vo sunt mali. Natu. ¶ Adeps gallo⁊ cali
dior ē adipe gallina⁊ magna⁊. Opa. pro. ¶ Testicu
li gallo⁊ laudabiles sunt velocis digõnis. Egri. iũ.
¶ Ius gallorum predictuʒ cõuenit tremori ⁊ dolori
iũcturarũ: sed oꝫ vt coq̃tur cũ polypodio ⁊ aneto ⁊
sale. in. xx. cotilis. aque donec remaneant tres aut
quatuor. Egri. capi. ¶ Caro gallina⁊ que sunt pul=
le i intellectu augmẽtum efficit. cerebrum gallina⁊
phibet fluxum sanguis nariuʒ accñtem ex velami=
nibus cerebri. Egri. pec. ¶ Ius gallo⁊ p̃dictum con
fert asmati. Caro gallinaruʒ clarificat vocẽ. ius gal
li vetustissimi cum aneto ⁊ cartamo confert oibus
illis ⁊ issidebegi pulloruʒ sedat inflõnem stõi. Egri.
nut. ¶ Ius gallo⁊ cõfert dolori stõi ex ventositate.
Egri. expul. ¶ Ius galli veteris cum polypodio et
aneto ꝯfert colice valde. Caro gallinarum que pul
le sunt augmentat spma. Et ius p̃dictuʒ cũ polypo
dio soluit meliaʒ. et cuʒ cartamo soluit flegma. Quã
q̧ vo decoquit̃ cum medicinis stipticis ad dissinte
riã ⁊ cum lacte ad vlcera vesice. Uenena. ¶ Galline
scisse sup cor suum aut gallus ponuntur sup locum
lesuʒ a verinibꝰ venenosis ⁊ pmutat̃ p horã ⁊ phi
bet nocumentuʒ veneno⁊. et in venis bibins etiam
sorbet̃ co⁊ decoctio cum aneto ⁊ sale ⁊ enormitur.

¶ De guasinen.

Guasinen quid est. Est folium nil. Natura. Capi. ccxcvij.
¶ Est in fine primi calidũ ⁊ i secundo siccum.

Opa.pro. In ipso est stipticitas et abstersio. Deco. Tingit capillos.

De guers. Cap.cccxcviij.

Guers qd est. Res rubea declinās ad pallorem filis tincture croci et asportat̃ de iamē: et dr q̄ abradit̃ de arbore sua. Nā. Cala ē et sicca in scdo Opa.pro. Est stiptica. Decoratio. Cōfert pāno et lentiginibus. Cū ergo bibit̃ confert sorditiei. Apo. bot. Cōfert bothor. Uul.vl. Cōfert scabiei et pruritui et sahafati et impetigini.

De guaresce. Ca.cccxcix.

Guaresce. Egri.oculi. Sanguis alguarescen est bonus vlcerib⁹ oculi. Egri.nut. Caro ei⁹ difficilis est digōnis. Egri.expul. Caro eius ↄstringit ventrem.

De guaril. Cap.ccc.

Guaril qd est. Est stelio ē marla figuraꝝ algasgon ꝛ samābras longā hñs caudā: ꝛ paruū caput ꝛ nō est lacert⁹. lacert⁹ eñi nō est aut raro est nisi in rurib⁹: ꝛ caput ꝛ corp⁹ ipsi⁹ diuersa sunt alguaril: ſʒ fortasse ꝓxim⁹ ē ei in naturis suis. Nā. Caro eius calida est multū. Decoratio. Cōfert sterc⁹ ei⁹ pāno ꝛ lētiginib⁹ ꝛ ipīguāt fortiter adeps ꝛ caro ei⁹ ꝛ ꝓprie quasdā mulieres. Opa.pro. In ipso ē virtus extrahēs surculos ꝛ spinas. Apo.bot. Tritū sterc⁹ ei⁹ eradicat verrucas. Egri.oculi. Sterc⁹ ei⁹ silr̃ est stercori lacerti. vʒ eñi ad albuginē oculi.

De guadai. Cap.cccj.

Guadai qd est. Est ostracum. Opera.pro. Extrahit surculos ꝛ spinas. Decoratio. Qδ ex eo tritū ē abscidit verrucas ifusas ꝛ pēdētes ↄtritū.

De grano ben. Cap.cccij.

Granum ben. Jam diximus operationes ei⁹ in caplo ben. cum diximus ben.

De grano lauri. Cap.ccciij.

Granū lauri. Ipʒ est granū ademest ꝛ ē sic auellana pura: ꝛ cortex ei⁹ ad nigredinē tendit subtilis qδ cū ꝑmit̃ in duas separat̃ ptes duras decliues ad citrinitatē in q̄bus est parū boni odoris ꝛ nos dicemus opatiōes eius in caplo de gain.

De grano azelem. Cap.cccciiij.

Granū azelē qd est. Dr̃ pip nigrū ꝛ est granum boni odoris ꝛ saporis valde: ꝛ ouit in partibus sceberazura. Nā. Est calm̃ in scdo. humidū in primo. Decoratio. Est ipinguatiuū. Egr.expul. Augmentat sperma.

De grano anescen. Ca.cccv.

Granū anescē qd est. Est granū exñs in ↄtitate pipis ꝛ i colore ei⁹. verūm est facili⁹ frāgibile. scidit a medulla vehemētis albedis: cui⁹ odor ē bonus. Nā. Est calm̃ ꝛ siccū in scdo. Egri.nut. Est bonum stomaco frigido valde.

De grano nil. Cap.cccvj.

Granū nil qd ē. Est cartamū idū. Electio. Melius ē ei⁹ pōderosum planū recēs. Nā. Dixerūt qdā. Est calʒ ꝛ siccū peruniēs ad 3m. Decoratio. Cōfert albaras ꝛ morphee albe. Egr.nu. Est cōturbatiuū faciēs nausea. Egr.expul. Solone educit humores grossos. s. meliā ꝛ flegma fortiter ꝛ vermes ꝛ ascarides. permu. Loco ei⁹ i solone ꝛ iuuamēto in melia ponit̃ medietas pōderis ǒ pulpa coloqn. cū sexta pōderis sui de lapide armeno.

De granno asumme. Ca.cccvij.

Granū asumme qd est. Est arbor siluestris fm ↄtitatē brachij hñs alba folia: nō tñ vehemētis albedis: cui⁹ fruct⁹ est sic pip vnctuosus lacteus. ꝛ dixerūt qdā. Est semē sameriona. Nā. Est calidū parū hñs humiditatis. Decoratio. Est inpinguatiuū. Egri.nut. Tardat̃ ei⁹ digō in stō ꝛ cū digerit̃ multiplicat̃ eius nutrimētū. Egri.expul. Augmentat sperma ꝛ excitat coitum.

De grano pini. Cap.cccviij.

Granū pini qd est. Granū pini ē min⁹ fistico cortice hñs minutū frangibilē rubeū findit̃ a medulla alba vnctuosa suaui: ꝛ hec sunt magna q̄ sunt pini q̄ nolant̃ bisus: puū vo est granū triāgulatū durioris cortic̄ꝫ ꝛ acutior̄ꝫ medulle. ꝛ i ipso ē acrimonia ꝛ pōticitas puū ē meli⁹ ad medicinā q̄ȝ ad cibū. Nā. Magnū ē sic eq̄lē ad calitatē dclinās: ꝛ augmētat̃ hūiditas ipi⁹. Et puū ē calm̃ ꝛ hūidū i 3⁹. Opa.pro. In ipso ē maturatio ꝛ lenificatio ꝛ resolō ꝛ mordicatio ꝛ ꝓpe i recēte: ſʒ ei⁹ mordicatio dlet̃ si ifundat̃ i aq̄ ꝛ cōplet̃ tūc ei⁹ applanatio ꝛ glutiatio ↄiuis sint añ illō ābo repta i ipo itegre: ꝛ ei⁹ sba ē terrea aq̄a i q̄ ē puū acritat̄ꝫ. Deco. Est ipinguatiuū. Egr.iūc. Granū pini magnū ↄfert mollificatiōi ꝛ debilitati corpis comestū ꝛ exiccat hūiditatē corruptā q̄ ē i eo. Egri.pec. Paruū ꝛ magnū ↄfert mollificatiōi hūiditatib⁹ pulmōis putrefact̄ꝫ: ꝛ fluxui puri sanguis et tussi: ꝛ ꝓpe cū rob recēte ꝓpt̃ amaritudinē paucā q̄ est i ipso. Et qñ cod̃t cū vino dulci est ad mūdādum pus pulmōis bonū valde: ꝛ silr̃ ei⁹ cortex ꝛ lignū qñ ponunt̃ in elīꝫs. Egri.nu. Qñ ex eo fit emplm̃ cū absinthio sup stō ꝫ ↄfortat ipʒ. Et ē difficilis digōnis liniēs cibū vr̃ ei⁹ mordicat stōꝫ nisi ifūdat̃ i aq̄ cala. Comedāt ḡ ipʒ calefacti cū tabarzet ꝛ ifrāti cū melle: ꝛ tūc digerit̃ ꝛ fit bonū stō. Jndt Dia. ē malū stō: ſʒ vr̃ q̄ nō sit ita nisi qñ adurit̃ aut rācidat̃. ꝛ q̄ sit infusum bonū qñ rectificat̃ ei⁹ corruptio. ꝛ frāgit ei⁹ vētositas: ꝛ qñ bibit̃ cū portulaca sedat̃ ei⁹ mordicatio oino. ita vt nō sit mordicās. Egri.expul. Augmētū facit i coitu pl̄ꝫ cū cōedit̃ cū sisamo ꝛ tabarzet ꝛ melle ꝛ penidijs: ꝛ saturati ex eo puū faciūt dolorē ventris pūgitiuū: ſʒ ei⁹ tyriaca ē granū ḡnati amar: qδ sugit̃ p⁹ ipʒ: ꝛ ipʒ vehemēt̃ abstergit hūiditates renū ꝛ vesice: ꝛ ↄfortat eos ad retentionē vrine: ꝛ sanat distillationē: ꝛ ꝓhibet vlcera vesice ꝛ frāgit lapidē: et ꝓuocat ꝛ ↄfert ex eo cum absinthio facto emplo.

De grano allulil. Cap.cccix.

Granū allulil qd est. Est sicut pip albū maius cartamo nō pure rotundū ꝛ frāgit̃ a medulla vnctuosa boni saporis. Quidā autē dixerunt ē semē granati siluestris. ꝛ dixerunt isti. ei⁹ radix est almuga. Egri.iunc. Cōfortat corpa mollificata. Opera.pro. Qδ ex eo fritū est: est sicci⁹. Deco. Est ipinguatiuū. Egri.cap. Facit soda. ꝛ ꝓpe qñ in 2ª mēsa comedit̃ sup vinū. Egri.nut. Plimus vsus eius facit fastidiū ꝛ colicā passionē: ꝛ cū comedit̃ cū tabarzet ꝛ zuccaro ꝛ melle digerit̃: ꝛ qδ ex eo fritū ē: est meli⁹: ꝛ nō est ei⁹ humor mal⁹ ꝛ parum vehementer mollificat stōꝫ.

De ḡno viridi. Ca.cccx.

Granū viride qđ ē. In fructu ei⁹ ē stipticitas et ipsi⁹ iuuamētū sil'e ē iuuat⁹ masticis: ꝛ ei⁹ gumma ē melioꝛ gūmis p⁹ masticē: ꝛ q̄ ex ea magna ē vꝫ artharo: et ei⁹ qđā arboꝛ noiat albotī. Nā. Direxit qđa ꝙ in ei⁹ oleo ē lenificatio et stipticitas sic̄ ē i oleo ros. et ꝟtus ē calefactio grani viridis est calefactio nō minoꝛ ei⁹ ꝟo exiccatio dū ꝑseuerat hūida ē ꝑua: ꝛ cum exiccať est in 3°: ꝛ ei⁹ gumma est cal'a in q̄ est siccitas pauca. Opa. pro. Est calfactiuum lenificatiuum ꝛ mundificatiuū: ꝛ in ipo est stipticitas: ꝛ eius gumma est plurime resol'onis q̄ mastix: qm̄ ē amarioꝛ: ꝛ in ipsa est paꝝ stipticitatis: ꝛ est fortis abstersionis: ꝛ in ipsa est aptio bona ꝛ maturatio ꝛ lenificatio: ꝛ exhit ex ꝓfundo: ꝛ i plib⁹ hoꝛis pōit loco masticis: ꝛ suffumigatio albotī elōgať a nocut⁹ sic̄ suffumigatio thuris ꝛ ei⁹ oleū est cōpositū ex ꝟtutib⁹ tribus cū ꝟtute ꝯstrictiua: ꝛ existimauerūt qđā ꝙ i ei⁹ oleo est lenificatio qđā. Decoꝛatio. Abstergit pānum ꝛ faciem: ꝛ viscus albotin cōfert sassuris faciei. Apo. bot. Eius gumma maturat exituras duras. Uul. vlc. Abstergit scabiē ꝛ impetiginē. ꝛ ingrediť ei⁹ gumma in emplis ad purgāda vlcera: ꝛ exiccat saniē ꝛ sanat vlcera manifesta: ꝛ cōfert pruritui vlcerum ꝛ scabiei vlcerose ꝛ scabiei: ꝛ bothoꝛ flegmatice. Egri. iunc. Poniť ei⁹ oleum in oleis que sunt ad lassitudinē ꝛ emplis ad palysim ꝛ toꝛturā. Egri. capi. Eius gumma cum melle ꝛ oleo est bona humiditati auris. Egri. oculi. Ei⁹ fum⁹ igrediť in alcofol oculi ꝛ cōseruatiōe capilloꝝ ꝛ medicamento coꝛrosionis palpebraꝝ. Egri. pec. Cōfert doloꝛib⁹ pectoꝛis moꝛe empli suppositū ꝛ inunctū: ꝛ ei⁹ gumma est bona vlcerib⁹ pulmonis ꝛ tussi antique: vꝫ glutita sola aut cuꝫ dulab⁹. Egri. nut. Iuuatiua est splenis ꝛ ꝓprie ex albotī: ꝫ ipsa delet appetitū cibi: ꝛ silr̄ mūdificat epar. Egri. expul. Prouocat ꝛ excitat coitū ꝛ gūma ei⁹ etiā ꝓuocat ꝛ lenit ventrē cum accipiť ex ea auellana vna aut nux in ieiuno absq̄ nocumēto ꝛ mūdificat viscera ꝛ abstergit renes. Uenena. Bibitur gumma eius ꝛ fructus eius cum vino ad moꝛsum rutele.

De gento. Cap. cccx.

Gentū qđ ē. Est tesisie. s. gumma ruthe mōtane.

De gembut. Ca. cccxij.

Gembut qđ ē. Est rosa vinee sic̄ qđā sapiētes dixerūt. ꝛ ē alkarnub anabathiū ꝛ de ipso qđem iā dictum est in caplo de cha. Nā. Ei⁹ frigus ꝛ caliditas sunt parua: ꝛ est siccū in scđo. Opa. pro. Ei⁹ fructus vomitū facit sine moꝛdicatiōe. Egri. expul. Prohibet fluxū vētris. Uenena. Decoctio algēbut interficit pulices.

De gramine. Ca. ccc xiij.

Gramē. Uul. vl. Facit coherere plagas sanguineas. Egr. expul. Eius decoctio extrahit lapidē ꝛ semē ipsius ꝓuocat ꝛ cōstringit.

De glutine. Cap. cccxiiij.

Gluten qđ est. Iā locuti fuim⁹ de glutine alimbat ꝛ resina pini: ꝛ reliqs i suo loco. Nā. Gluten alibat est calidū. deinde glutē cypssi. deinde gūma pini. Opa. pro. Est resolutiuū. Sed gūma pini ꝛ glutē cypssi nō sunt vehemētioꝛis resolutiōis q̄ gluten alimbat q̄uis sint calidioꝛa eo.

De gallia. Cap. cccxv.

Galle. Electio. Melioꝛes sunt imature: ꝛ ponderose dure. glauce ꝟo molles sunt que ꝟtute ꝛ aduruntť sup prunas. Nā. Sūt fride in ꝑmo humide in scđo. Opa. pro. Cōstrictio eaꝝ ē vehemēs ꝛ ꝓhibet humiditates a cursu: ꝛ suba eaꝝ est frida ꝛ sicca. Decoꝛatio. Denigrat aq̄ eaꝝ capillis. Uul. vl. Liniunť cum aceto sup impetiginē ꝛ auferunt eā: ꝛ si puluis eaꝝ sternať sup carneꝫ additā remonet eā. Egri. cap. Prohibent cursum humiditatū coꝛruptarū ad linguā ꝛ gingiuā ꝛ ꝯferūt cola: ꝛ ꝓprie infantib⁹: ꝛ ꝓprie cū aceto ꝛ cōferūt cum ponūtur in coꝛrosiōe dētiū. Egri. expul. Spargiť puluis earum sup aquā: ꝛ bibiť ad vulnera intestinoꝝ ꝛ ad fluxū antiquū: ꝛ silr̄ qn̄ poniť in medicinis ꝯuenientis est ad hanc operationem.

De galia. Cap. cccxvj.

Galia qđ ē. Galia ꝟa ē sinia facta ex emblicis ꝛ nūc aūt qm̄ illō est difficile sumiť pōd⁹ ipoꝝ de gall'. ꝛ albella ꝛ fit ſm ꝙ fit alrimeli. Nā. Que pura est: ē cal'a in ꝑmo sicca in scđo ꝛ aromatica cal'a in scđo. Opa. pro. Est stiptica ꝯfoꝛtās viscera: ꝛ in aromatizata sunt aptio ꝛ resol'o. Egri. iunc. Est bona doloꝛi neruoꝛum. Egri. expul. Existimauerunt qđam ꝙ galia aromatica augmentum efficit in coitu ꝛ stringit ventrem ꝛ confert fluxui.

De gummi. Cap. cccxvij.

Gummi. Electio. Qđ meli⁹ ē: est arabicū purū hñs ligni. Nā. Spēs gūmi oēs cal'e sūt. Opa. pro. Est stipticū ꝛ glutinatiuū cū exiccatione ꝛ glutinatiōe. ꝛ gūmi qđē acatie est foꝛtius valde: et ponitur ꝓpter hoc in medicinis tyriace. Egri. pect. Lenit tussim calidā ꝛ expellit nocumētum vlceruꝫ pulmonis ꝛ clarificat vocem. Egri. nut. Confoꝛtat stomacum.

De gariofilo. Cap. cccxviij.

Gariofil⁹ qđ est. Est sic̄ sambuc⁹: ꝫ ē nigrioꝛ et q̄ mascul⁹ ē: ē sic̄ nucle⁹ oliue et lōgioꝛ et vehemēti⁹ niger: et est fruct⁹ arboꝛis in isula idie: et glutē ipsi⁹ erit in ꝟtute glutinis albotī. Electio. Ille q̄ ē melioꝛ ē silis nucleo sicco suauis odoꝛꝫ et acuti. Nā. Calid⁹ est et sicc⁹ in tertio. Decoꝛatio. Coꝛpoꝛis odoꝛē bonum efficit. Egri. oculi. Abstergit visum et confert panno. Egri. nut. Confoꝛtat stomacum et epar et confert vomitui et nausee.

De galbano. Cap. cccxix.

Galbanū qđ est. Est duarum spērum: vna spēs eius est ꝙ est spumosum leuis ponderis vehemētioꝛis albedinis: et altera est ei⁹ qđ ē spissi⁹ et grauis. Electio. Melius amboꝝ est illud qđ ē spissius. Nā. Est calidum in scđo. et exiccatiuum in tertio. Opera. pro. Uirt⁹ ei⁹ est lenitiua resolutiua carminatiua vētositatum: ꝛ est ex eis que coꝛrūpunt carnem. et in ipso sunt calefactio et inflāmatio et attractio et resolutio. Decoꝛatio. Eradicat lentigines. Apo. bot. Confert apostematib⁹ bothoꝛ et scrofulis. Uul. vl. Linitur super vlcera lenia cum aceto. Egritu. iunc. Confert lassitudini et alcuꝫet et spasmo lacertoꝝ. Egri. cap. Cōfert sode et epilepsie: et qn̄ epilepticus

qñ epilepticus ipm odorat reuiuiscit: ꝛ cõfert scotomie ꝛ cõfert dolori molaris ꝛ dẽti corroso subito. Et ꝯfert doloribꝰ friis i aure: ꝛ resoluit apata eiꝰ ꝛ dolores ipsius sine ipedimẽto: ꝛ illð qñ soluit i oleo ð lilio ꝛ tepidũ fit ꝛ distillat in aurẽ. Egri.pec. Cõfert asmati ꝛ tussi antiq. Egri.expl. Prouocat mẽstrua fortiter ꝛ exhit fetꝰ ꝛ fac eos abortiri suppositum. ꝛ ꝯfert pfocatiõi mricis bibitũ cũ vio: ꝛ remouet difficultatẽ vrine. Uenena. Est tyriaca venenis que ibi bunt sagittas qñ bibit cũ vino: ꝛ venenis serpẽtiũ: ꝛ scorpionũ: ꝛ fumꝰ eiꝰ fugat venenos vermes: ꝛ cuz fit ex eo linimẽtũ nõ approximãt ei q̇ linitꝰ ẽ ꝛ qñ ex eo fit linimẽtũ cũ sacudulion ꝛ oleo iterficit ille q̇ ð vermibus venenosis ei q̇ linitꝰ ẽ appropinqt. Et ipm q̇ ꝯ oi veneno resistit minꝰ tñ ꝙ sit resistẽtia. serapiu. Permu. Loco eiꝰ serapinũ ponit.

De granato. Cap. cccxx.

Granatũ. Nã. Illð qð ẽ dulce ẽ frigidũ i pmo ꝛ hũidũ in ipso. ꝛ acetosum ẽ frigidum ꝛ siccuz in secundo. Opa.pro. Acetosum reprimit coleram ꝛ phibet cursuz superfluitatũ ad viscera ꝛ ppe vinũ eiꝰ ꝛ in oibus spẽbus eiꝰ vsqꝫ ad acetosum est abstersio cũ stipticitate. Apo.bot. Grana granati cũ melle liniunt ad panaritiũ. Uul.vl. Grana granati cũ melle liniunt ad vlcera fraudulẽta. ꝛ eius capita ad vulnera cũ calitate ꝛ precipue adusta. ꝛ balaustie q̇lem cũ calitate sua faciũt adherere vulnera. Et dulce q̇dẽ lenificat ꝛ totũ ipsiꝰ ẽ pui nutrimẽti ꝛ est bonũ. Muzũ vo q̃qꝫ ẽ magis iuuatiuũ stõ ꝙ poma ꝛ cydonia. sꝫ eiꝰ granũ ẽ malũ ꝛ qð de ptibus eius est magis stipticuz sunt capita. ꝛ grana eiꝰ stiptica sunt siue sint grana dulciũ aut nõ dulciũ. Egri.capi. Grana granati cũ melle cõferũt dolori auris. ꝛ sunt linimẽtũ interioris nariũ ꝛ ꝯferũt grana granati cũ melle ꝯtrita et cõmista cola linita. Et si grana dulcia decoquũtur cũ vino deinde terant sic sunt ꝛ fiat ex eis emplm auri cõfert apati eiꝰ bene. Et vinũ granati ꝛ rob eiꝰ cõferũt ebrietati ꝛ rob acetosi pprie. ꝛ cõfert colere. Egri.ocli. Succus acetosi confert vngule. Egri.pec. Acetosum exasperat pectꝰ ꝛ dulce lenit ipm ꝛ cõfortat pectꝰ ꝛ qñ dant in potu grana granatorũ in aqua pluuiali valent ad sputum sanguinis. Ipm totum cõfert tremori cordis ꝛ abstergit os stomaci. Egri.nu. Granatũ muzuz cõfert inflãmatiõi stõi. ꝛ dulce ẽ ꝯueniẽs stõ pp illð qð est in ipso de stipticitate subtili. et acetosum nocet stõ. Et cuz hꝰ grana granati sunt mala stõ. Et eiꝰ sauich est cõueniẽs desiderio pgnantiũ ꝛ silr rob eius ꝛ pprie acetosi et fugat febriẽs de ipso post cibum suũ ꝛ prohibeat eleuationẽ vapoꝝ ẽ meliꝰ ꝙ vt pmittat ipm et sublementur materie ab inferioribus. Egri.expl. Acetosum ẽ plime puocãs vrinã ꝙ dulce ꝛ ambo sunt prouocatiua. et grana granati cũ melle ꝯferũt vlceribꝰ ani. Et qð acetosum ẽ nocet stõ ꝛ intestis. Et eius sauich ꝯfert soloni colerice et cõfortat stõm. Et cortex radicis granati cũ vino extrahit vermes ꝛ ascarides t assumit cum sua dispositione aut sumit eius decoctio. Febres. Granatũ muzũ cõfert febribus acutis ꝛ iflamatiõi stomaci: sed dulce multotiẽs nocet acutas habẽtibus febres.

De galanga. Cap. cccxxi.

Galanga q̇d ẽ. Frusta inuoluta rubea ꝛ nigra mediocriter et ẽ casurudaru ipm. Nã. Est calidũ ꝛ siccum i scðo. Opa.p. Est subtile resolutiuũ ventositatum. Decora. Odorez oris efficit bonũ. Egri nu. Est bonũ stõ: ꝛ est digestiuũ cibi. Egrit. expul. Cõfert colice ꝛ dolori renũ et adiuuat ad coitum. Permuta. Loco eius ponit lcersat gariofilatum.

De gubera. Cap. cccxxij.

Gubera. Natura. Frigida est in primo sicca in fine scði. Opa.p. Retinet oẽm fluxum. Et ẽ minoris ꝯstrictionis ꝛ stipticitatis ꝙ zarur ꝛ repugnat cole effuse ad viscera. et qñ ipa administrat in scða mẽsa retardat ebrietatẽ. Egri.pec. Cõfert tussi calide. Egri.nu. Retinet vomitũ. Egri.expul. Confert rasure colerice ꝛ retinet ventrẽ ꝛ vomitũ: ꝛ silr zarur et cõfert multitudini vrine.

De guasmeo. Cap. cccxxiij.

Guasmeũ q̇d ẽ. Est foliũ nil. Natura. Est calm in fine pmi siccũ in secundo. Opa.pro. In ipso sunt stipticitas et abstersio. Decora. Tingit capillos.

De gagate. Cap. cccxxiiij.

Gagates q̇d ẽ. Lapis leuis hñs odorez aspalti. Egri.iunc. Cõfert podagre. Egri.capi. Qñ suffumigat ex ipso epilepticus ꝯfert ei. Egrit. expul. Confert prefocationi matricis. Uenena. Effugat fumus eius vermes venenosos.

De gailim. Cap. cccxxv.

Gailim. Decora. Est boni odoris. Opera.pro. Est exiccatiuũ ꝯgelatiuũ lactis et in ipso ẽ parũ acuitatis ꝛ phibet eruptionẽ sanguis. Uul.vl. Cõfert adustioni ignis.

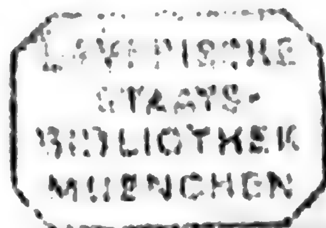
De gusume. Cap. cccxxvj.

Gusume q̇d ẽ. Est quoddã genꝰ tuberꝫ et fungorum qð exiccat et coartat sic cartilago cuius figura ẽ sic figura vasis. als. nasi pui ꝫcti q̇ pãni lauãtur: et ingredit i acetosis: et inest ei suauitas sicut ẽ suauitas cartilaginũ ꝛ plus. Nã. Nõ existit in frigore reliquoꝝ tuberꝫ neqꝫ ẽ mali hũoris sicut tubera et existit in sapore eiꝰ carnositas q̇dã ꝛ aquositas

De garab. Cap. cccxxvij.

Garab q̇d ẽ. Administrat cortex eiꝰ: et administratur gũma eiꝰ et egredit cũ icisiõe ꝛ generat sup ipam borax bonum. Et ẽ de melioribꝰ spẽbus borax ad comedẽdum. Opa.pro. Flos eiꝰ et folia ipsius et amboꝝ succꝰ sunt exiccatiuis sine mordicatione: ꝛ in ipsa ẽ stipticitas. ꝛ eiꝰ cortex est in virtute eiꝰ sedẽ siccior. Et ex folijs q̇dã eiꝰ sumit succꝰ et reseruatur et exiccat sine mordicatiõe. Decora. Cinis arboris eiꝰ cum aceto exiccat verrucas ꝛ incidit eas siue sint luerse siue nõ inuerse: et cortex radicis eius ingredit ad linimẽtum capilloꝝ. Uul.vl. Cortex et folia eius trita qñ ponunt sup incisionẽ ꝛ vulnera recentia conferunt. Egri.iunc. Decoctio eiꝰ est embroca bonum podagre. Egritu.capi. Qñ distillatur succus foliorum eius cum oleo rosaceo bullito in cortice granati in aurem cõfert dolori auris: Et silr cortex eius humidus quando fit ex eo illud ꝛ eius decoctio est ablutio furfurum. Egri.oculi. Abstergũt gumma et flos eius obscuritatẽ visus. Egri. pec. Fructus eius confert sputo sanguinis: ꝛ corti

n

ces eius et. Egri. nu. ¶ Succ⁹ ei⁹ extrahit sanguisugas.

¶ De gallia. Cap. cccclxviij.

Galia. Apo. bot. ¶ Galia leni t apata dura. Egr. capi. ¶ Dissoluit i oleo de ben aut keiri z distillat in aurē dolorosam. Et eius odoramētū confert epilectico z apopletico z viuificat eos: z sedat soda friā: z qñ daf de ea i vio lebriat. Egri. pec. ¶ Odor galie cōfortat cor. Egri. expl. ¶ Algalia cōfert doloribus matricis frigidis supposita z apatib⁹ eius duris z flegmaticis z puocat menstrua et facit matricem descēdere prefocatā z inclinatā z mūdificat eā: z preparat ipam ad impregnationem.

¶ Ca. de lra. h. ¶ De hole. Cap. cccclxix.

Homo. Decora. ¶ Dr̃ q̄ sperma hois abstergit morpheā: z silr sal vrinaꝝ ifantiū assumptus l ore vel vere abstergit pānū et forsitā ei⁹ stercus confert sorditiei. Apo. bot. ¶ Fex vrine hois sedat herisipillā: fm q̄ dr̃ et silr eius stercus calidum z cinis capilloꝝ ipsi⁹ sanat bothor. z qñ pmiscef cū butyro: p hibet apata ambulatiua. Uul. vl. ¶ Ei⁹ vrina abstergit scabiē vlcerosam z pruritū et phibet serpiginem z impetiginē et ppue sperma eius cōfert impetigini. Egri iunc. ¶ Dr̃ q̄ sanguis menstruus sedat dolorem podagre et similiter sperma hois: z lac ei⁹ cū opio z cū cera z oleo. Egri. capi. ¶ Adustio capilloꝝ eius cum oleo rosaceo distillatur in aurē z dens dolens sedaf fm q̄ dixerunt z saliua ieiuni extrahit vermes ex aure: et os hois adustum daf i potu epileptico. Et sordicies auris hois confert emigranee. Egri. oculi. ¶ Urina eius qñ coquitur cū melle in vase eneo abstergit albuginē oculi: z cōfert palpitationi et adustio capilloꝝ eius cum lithargyrio phibet scabiē z pruritum in oculo. Egri. pec. ¶ Dicitur q̄ vrina infantiū cum bibif cōfert difficultati anhelitus z dilationi ei⁹ z est curatio mala et lac mulieris ɔfert valde in cōsumptione vel ethica z ē cura leporis marini. Egri. nu. ¶ Dicūt q̄ lac mulieris sedat mordicationē stomaci: et q̄ ascariatu vrine eius cōfert icteritie ppue cū aq̄ mellis z aq̄ ciceris et similiter sterc⁹ eius. Egri. expul. ¶ Lac hois puocat vrinam: z dr̃ si supponaf sanguis mēstruus purus phibet impregnationē. Lac mulieris cōfert vlcerib⁹ matricis z vlneribus ei⁹ embrocatū z suppositum. Et vrina hominis dr̃ abscidere solonē z purgare mricē fm quātitatem duarū tertiaꝝ libre decocta cum porris. Febres. ¶ Stercus siccū cū melle aut vino qñ bibitur febribus piodicis phibet earuꝫ periodos. Uenena. ¶ Lac mulieris est tyriaca leporis marini. Et dētes hois triti et pulueri zati sup morsurā vipere aut adusti et puluerizati: z stercus ei⁹ puluerizatū sup morsuram hois et eius sputū dū ē ieiunus interficit scorpiones z serpentes.

¶ De holere aliameni. Cap. cccclxx.

Holus aliameni q̄d ē. Scđm dia. In ipo nō existit mē⁹ olo. Et ē aquosum sicut attriplex q̄d saporē nō hꝫ: z i hoc pl⁹ abūdat olib⁹ olerib⁹. z ē vehemētioris hūiditatis q̄ lactuca: z cucurbita. Et ei⁹ nutrimētū ē paucū. Et ei⁹ penetratio nō ē velox pp̄ter ea q̄ penit⁹ nitrositate priuatū ē. Nā. ¶ Inquit Gal. frigidū z hūidū est i scđo. Apo. bot. ¶ Fit ex eo emplastrum apatib⁹ calidis. Uul. vl. ¶ Fit ex eo emplꝫ cū radice eius melino vlceri. Egri. capi. ¶ Permiscef eius succus cum oleo rosaceo z cōfert soda accūti ex adustione solis. Egri. pec. ¶ Confert tussi z sedat eā z p̄pue decoctū cū oleo amigdalino z aq̄ granati dlcis Et similiter sedam tussim calidam.

¶ De herba iudaica. Cap. cccclxxi.

Herba iudaica. Nā. ¶ Caliditas ei⁹ est supra equalitatē z ē herbū. G. dixit q̄ calidū in pncipio primi siccum in secundo.

¶ De hezeriasen. Cap. cccclxxij.

Hezeriasen q̄d ē. Fruct⁹ ei⁹ ē similis elhanalad z viunf ipso preparatores cotioꝝ: et qñq̄ sunt apud eos q̄ faciūt sirupū: ex ipso frusta grossa silla frustis psici sicci. Et ē in pncipio sue masticatiōis acidū deide apparet ei amaritudo: z loq̄mur de eo q̄ quisite in capitulo de fesire.

¶ De hareoman. Cap. cccclxxiij.

Hareoman q̄d ē. Est gnū c⁹ vt⁹ ē sic vt⁹ ordei z mo ipe ē mediū int̄ triticū z ordeū z ipi⁹ sauich z pultes ei⁹ mag̃ s̄t stiptice q̄ sauich ordei z ei⁹ pultes. Nā. ¶ Est eq̄le declināš ad hūiditatē. Opa. p. ¶ Exiccat sine mordicatiōe: et in ipso est resolutio et stipticitas simul.

¶ De hensistides. Cap. cccclxxiiij.

Hensistides q̄d est. Succ⁹ plāteiq̄ dr̃ barba hircina. Et ei⁹ succ⁹ ē frigid⁹ z stiptic⁹: z dr̃ i ca⁹ barbe hircine. Nā. Declinat ad siccitatē.

¶ De hermue. Cap. cccclxxv.

Hermue q̄d ē. Est silē piperi nisi q̄ citrinitati appropinq̄t bōi odoris silē xiloaloes q̄d ferf de regiōe sclauoꝝ. Nā. ¶ Est eq̄le. Egrit. nu. ¶ Cōfortat stomacū z digestionem.

De hearselo. Cap. cccclxxvi.

Hearsel⁹ q̄d ē. Est lactuca asinīq̄ dr̃ in caplō de cha. Nā. ¶ Est frāt hūida z i ipa ē exiccatio et calefactio pua. Opa. p. ¶ In ipa ē stipticitas.

¶ De hestedeen. Cap. cccclxxvij.

Hestedeē q̄d ē. Lignū idū notū. Egri. iūc. Et⁹ potas ē iuuamētū forte podagre.

¶ De haasce. Ca. cccclxxviij.

Haasce q̄d ē. Est herba hñs florē albū declinantē ad rubedinē hñs cānas subtiles plurimas silesq̄ cāne squinanti aut cane calami aromatici. et flos ei⁹ ē flos rotūdus. Et folia ei⁹ pua subtilia plurima. ¶ Et sup ipi⁹ extremitatē s̄t capita pua purpurea. ¶ Dia. dic ē arbor c⁹ spine s̄t pue i q̄rū circuitu sunt folia pua subtilia q̄ plurimū nascif sup lapides Nā. ¶ Cala ē z sicca pueniēs vsq̄ ad tertiū. Rufus vo inq̄t. ē siccior calamēto. Opa. p. Est resolutiua incisiua ita vt ēt sanguinē ɔgelatū incidat z resoluat. et ē calefactiua ita vt ei⁹ sirup⁹ phibeat horripilanes hyemis. Decora. ¶ Resoluit nucas. Apo. bot. ¶ Fit ex ea ēplꝫ cū aceto. apatib⁹ flegmaticis recētib⁹. Egr. iūc. Bibif ad debilitatē neruoꝝ: Et cū sauich z vio fit ex ea ēplꝫ sup sciaticā z sirup⁹ ei⁹ ɔfert dolorib⁹ qui s̄t sub hypocōdrijs. Egr. ocli. ¶ Miscef cū cibis z fert nat vtutē visꝰ: z remouet ei⁹ dbilitatē. Egr. pec. Mūdificat pect⁹ z pl'monē z adiuuat ad spuēdū: z sedat dolores hipocūdrioꝝ z pl'mōis cocta z dglutita cū

Urina hominis

podagra

melle ꝛ pp suã exiccationẽ ꝓhibz sputũ sãguis. Egri. nu. ¶ Adiuuat digõnẽ. ꝛ ei⁹ sirup⁹ remouet maliciã digõnis ꝛ paucitatẽ appetit⁹. Egr. expl. ¶ Prouocat vrinã ꝛ menstrua: et solone educit vmes. et cũ bibit ex ea qḋ ẽ iter. ʒ. ij. vsq ad. iiij. soluẽdo educ' fla abs q ipedimẽto sufficiẽter. ꝑermin. ¶ Ponitur loco ei⁹ origanũ mõtanuz. et dr̄ epithymũ ꝛ basce loco ei⁹.

¶ De haselr. Ca. cccxxxix.

HAselr q̄d est. Qui siluestris est terreitat' ẽ plurimũ ꝛ domestic⁹ ẽ plurine aquitatis. et vlr ẽ sube hũide. et eius frãs nõ est plurima. et sube sicce cuius frãs nõ ẽ frãs pauca. Nã. ¶ Haselr fz Dia. duas hz spẽs q̄ sũt fride ꝛ sicce. Alij ãt dixerũt q ẽ calus i pn⁹ pmi ꝛ sic⁹ i p⁹. ꝛ ẽ magis sile haselr nr̄e terre. Opa. pro. ¶ In ipõ ẽ ꝓhibitio effusiõis mẽrũ pp suã stipticitatez ꝛ maturatio ꝛ lenificatio. Apo. bot. ¶ Prohibet accidere apata cal'a ꝛ effusionẽ mẽꝝ. ꝛ ẽ bonus apatibus gutturis. Uul. vl. ¶ Cõfert vlcerib⁹ antiqs ꝛ putridis i carne cũ melle. Egri. cap. ¶ Est bon⁹ vlceribus gingiue putridis. Egri. oculi. ¶ Intrat succus eius in alcofol. Egri. pec. ¶ Cõfert apatibus circundantibus lacertos gutturis. Egrit. expul. ¶ Augmẽtũ efficit i coitu. et frãgit lapidẽ renuz ꝛ vesice. ꝛ silr ei⁹ succus ꝛ ꝯfert difficultati vrine ꝛ colice. Uenena ¶ Due. ʒ. fruct⁹ siluestrĳ ꝯferũt morsui vipe. ꝛ due. ʒ. ei⁹ cũ vīo venenis ꝑniciosis ꝯferũt. ꝛ ex ḋcoctiõe ei⁹ aspgit loc⁹ ꝛ iterfic' pulices.

¶ De harmel. cccxl.

HArmel q̄d est. Nota ẽ. Opa. pro. Est incisiua ꝛ subtiliatiua. Egri. iunc. ¶ Est bona dolori iuncturaruz ꝛ sciatice cum desuꝑ linitur. Egri. ca. ¶ In ipa est ꝟtus faciẽs ebrietatez q̄ est sic' ebrietas vini. Egri. oculi. ¶ Dia. dixit q ipsa trita cuz melle ꝛ vino ꝛ felle alcubugi. ꝛ gallinaruz: ꝛ aq̄ feniculi est cõueniẽs debilitati visus. Egri. nut. ¶ Facit nauseã fortiter. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinã ꝛ menstrua cũ ꝟnate bibita ꝛ linita. et cõfert etiã colice ventose bibita ꝛ linita.

¶ De halut. Capi. cccxlj.

HAlut q̄d est. Est medicina inda silis hermodactilo albo. Nãtu. ¶ Cal'a est sicca in tertio. Egrit. iu. ¶ Potius ꝯfert podagre ꝛ doloribus iuncturaruz. Egri. expul. ¶ Solone educit flegma ꝛ hũorem crudum ꝛ ꝟmes ꝛ ascaridea ꝛ humores grossos.

¶ De harsafo. Capi. cccxlij.

HArsafuz q̄d est. Est q̄dam ex spẽbus alcũlzar. Nã. Est tpata ad calitatẽ declinãs hũida ad ꝑueniẽs. Alcãzi inq̄t. ẽ frã ꝛ humida. Inq̄t mu ia. Est sic' aspas⁹ i opõnib⁹ suis cal'a ꝛ hũida i p⁹. ꝛ lij ꝟo dixerũt q ẽ cal'a i pmo hũida i 2⁹. ꝛ iã cõpa . fuit. S. q ipã ẽ apd eũ cal'a i scḋo. Apud me ꝟo ẽ diuersarum naturarũ. Opa. pro. ¶ Mundificat pã am ꝛ exiccat ꝛ i ipã est subtilitas. Alcãzi dixit q ipugnat meliam: ꝛ elõgatus est. Decora. ¶ Cõfert linita alopitie: ꝛ aq̄ ei⁹ necat pediculos i capite ablu ꝛ ex ea: ꝛ remouet fetorẽ ascellaꝝ ꝛ p ꝓuocatiõem iã vrinã fetidã ꝛ cuz suã ꝓpetate quã hz i se. Apo. bot. ¶ Resoluit apata dura. Uul. vl. ¶ Aqua eius cõfert prurituí duro sicco. Egrit. capi. ¶ Aqua eius de t furfures. Egri. nut. ¶ Facit nauseaz ꝛ ꝓpue mõ ina ꝛ ꝑcipue radix eius: et eius gũma est alcũlzar. de ipso loquar postea in ca⁹. de lzef. Egritu. expl.

¶ Addit in coitu ꝛ addit in ꝓuocatione vrine ꝛ exhibit vrinã fetidã ꝛ lenit naturã ꝛ educit flegma ꝛ multotiẽs cõstringit vẽtrẽ qñ bibit cũ vino.

¶ De handachocha. Ca. cccxliij.

HAndacocha q̄d ẽ. Ex ea alia ẽ siluestrĳ ꝛ alia ẽ domestica ꝛ alia ẽ egyptiaca: ꝛ fit ex eius semine panis. Nã. ¶ Inq̄t fili⁹ iuragi. Calida est ꝛ sicca in fine secundi. Inq̄t filius Mesangue cal'a: est i medio secundi. Et videtur q domestice caliditas sit ꝓpinq̄ in fine pmi. Opera. pro. ¶ Domestica est equalis abstersionis ꝛ exiccationis: ꝛ in siluestri est stipticitas cum calefactione: ꝛ eius oleum valet ad ventositates grossas. Decorato. ¶ Siluestris cõfert panno. ꝛ similiter domestica. Uul. vl. ¶ Succ⁹ domestice cum melle mundificat vlcera. Egr. iunc. ¶ Eius oleuz est bonum doloribus iuncturarum ex vẽtositate: ꝛ apd timorem contractionis ꝛ iam sanati sunt eo quidaz Egri. capi. ¶ Facit soda. Et quando fit caputpurgiũ ex succo eius confert ei qui cadit ex epilepsia. Egri. oculi. ¶ Succus domestice confert albugini oculi: ꝛ panno ipsius ꝛ proprie cum melle. Egri. pec. ¶ Confert dolori laterũ ex flegmate. ꝛ proprie siluestris: et facit accidere dolorẽ gutturis ꝛ ꝑfocatiões. sz nocumẽto eius succurit cũ coriãdro ꝛ lactuca ꝛ endiuia. Egri. nut. ¶ Confert dolori stomaci frigidi ꝛ ventositati ꝛ eius oleum cõfert ꝑncipio hydropisis. Egritu. expul. ¶ Prouocat vrinã ꝛ menstrua ꝛ siluestris cum vino ꝛ semine molochie est bona dolori vesice: ꝛ ei⁹ oleum vtile est dolori intestinoꝝ ꝛ dolori matricum ꝛ siluestris cõfert colerice passiõi ꝛ cõstringit vẽtrem ꝛ ipsa ꝛ semen eius excitat coitũ. Febres. ¶ Dicit q habẽs tertianã in potu sumat tria ex folĳs eius aut tria ex granis ipsius ꝛ alterabunt circuitus febris. ꝛ quartane quatuor ex quibus illoꝝ duorum voluerit. Uenena. ¶ Qñ aspgit aq̄ ei⁹ sup pũcturã scorpionis sedat dolorẽ statim. ꝛ si aspgit sup mẽbrũ sanũ excitat mordicationẽ ꝛ dolorẽ: ꝛ eius semẽ est fortius in curatione puncture scorpionis.

¶ De hauro romano. Ca. cccxliiij.

HAurũ romanũ q̄d ẽ. Nolat achirosa. Natura. ¶ Calefacit vehemẽter in tertio ꝛ exiccat i pmo. ꝛ eius flos est vehementioris calefactionis: ꝛ ipsius gumma est vltima in calefactione. Egri. cap. ¶ Eius fructus cum aceto confert epilepsie.

¶ De hascech. Cap. cccxlv.

HAscech q̄d est. Dixerunt q̄dam q est balaustia alh aure. Egri. iunc. ¶ Nocet neruis ꝛ facit euenire spasmum.

¶ De herba vitri. Cap. cccxlvj.

HErba vitri q̄d ẽ. Est herba q̄ vitruz abluit. Opera. pro. ¶ In ipsa est stipticitas cum humiditate. ꝛ faciẽs adherere lẽificatiua mũdificatiua. Apo. bot. ¶ Sedatiua est apatum ꝛ dantur in potu folia eius ad herisipillam ꝛ adustionez ignis. ꝛ precipue apata flegmatica: ꝛ eius succus cum cerusa de plumbo ponit super herisipillã ꝛ formicã: ꝛ fit ex ea gargarismus ad apata ambaꝝ amigdalarũ. Egri. iũc. ¶ Cũ aceto sup podagrã ponit. Egri. capi. ¶ Ei⁹ succus cum oleo rosaceo confert dolori auris ꝛ ex succo eius cum pollice ponitur in palato ad apata am

podagra

barũ amigdalarũ. Egri. pec. ¶ Sorbeť succus eius ad tussim antiquã. Egri. expl'. ¶ Remouet emorroydas.

¶ De harbato. Capi. cccxlvij.

HArbatũ qd ẽ. Et dr̃ ãgustꝰ vl' ãgatꝰ. semẽ cuiꝰ triãgulatũ ẽ sic lãcea. et eiꝰ folia sũt triãgulata: et silia folijs scolopẽdrie. Natu. ¶ Domestice caliditas est pauca. et siluestris calitas ẽ in scđo. Uul. vl. ¶ Consolidat recens vulnera. Egri. nut. ¶ Eius cortex cum aceto sup splenez cõfert et eius folia sicca qñ in potu sumunť sanant splenem. Egri. expul. ¶ prouocat ꝓprie folia illius cuius folia sunt similia folijs scolopendrie.

¶ De halibio. Capi. cccxlviij.

HAlibiuz qd est. Plãta q̃ noiať albien: qm̃ ei inest ꝓprietas sanandi ap̃ata emunctoriȷ more empli. supposita et suspẽsa: et pp hꝰ noiať albiẽ. Et est ꝯpositaꝝ ṽtutuz sic rosa. Natu. ¶ In ipsa est ṽtꝰ infrãtiua cum acrimonia q̃ est in ea. Opa. pro. ¶ Est resolutiua: et in ipsa est ṽtus infrigidatiua ꝑpatiua Apo. bot. ¶ Sanat ap̃ata accidẽtia i emũctorio cum suspendiť sup ipsa neduz si more empli supponať.

¶ De haze. Capi. cccxlix.

HAze qd est. Est zufure. et est aldinaragina. Et iã diximus de ipsa in his que preterierunt.

¶ De hasaso. Ca. cccl.

HAsasum qd est. Est medicia armena: ⁊ dr̃ ẽt psica. et dixerũt alchũ ꝙ est fortior enforbio. et cũ eiꝰ potio augmẽtať supra. ȝ. interficit. Nã. ¶ Calida est et sicca in quarto. Opa. pro. ¶ Est adustiua saporis mali. Egri. nu. ¶ Est adurẽs stõm: et faciens vomitum. ¶ De hauro. Ca. cccli.

faciens vomitum.

HAurũ qd ẽ. Dr̃ ꝙ gũma eiꝰ q̇ ex hac arbore est romana. ẽ karabe. Et nos q̇dẽ de karabe singulare faciemus capitulũ. Nã. ¶ Est eq̃lis ad siccitatem declinãs paucam. Opa. pro. ¶ Est subtilis. et eius semẽ subtiliꝰ est. et nõ est vehementis calitatis Egri. iunc. ¶ Aure. ex fructu ipsiꝰ arboris ꝯfert sciatice. et emplm factũ ex folijs romane cũ aceto ꝯfert dolori podagre. Egri. cap. ¶ Tepefit succus foliorꝫ eius et distillať in aurẽ et sedat dolorẽ eiꝰ. et fructꝰ eius cõfert epilepsie. Egritu. oculi. ¶ Ex eius fructu cũ melle fit alcosol et ẽ cõfortatiuuz oculi. Egri. expul. ¶ Aure. ex fructu eius ꝯfert distillatiõi vrine. et aure. ex fructu eius cum aceto post purgationẽ mẽstruorꝫ ꝓhibet impregnationẽ. et silr folia eius.

podagra

¶ De harbe. Ca. ccclij.

HArbe qd ẽ. Nota ẽ. Egri. oculi. ¶ Dicitur ꝙ eiꝰ sanguis ꝓhibet pilos oculi euulsos oriri. Uenena. ¶ Dicitur ꝙ eius ouum est venenum ꝑniciosum: ⁊ nos dicturi sumus illud in libro. 4.

¶ De herbo. Ca. cccliij.

HErbũ qd est. Dixerũt q̇dã ꝙ ẽ granũ minꝰ q̃ȝ almelic i magnitudine lẽtis nõ cũ cõpssiõe rotũdã sȝ lateratũ. Et eiꝰ color ẽ iter cineritiũ et citrinũ: et ipsius sapor ẽ iter saporẽ almes et lẽtis qđ comedũt boues et nutriunť ipõ. ¶ Alcãzi ṽo existimauit ꝙ ẽ g̃nũ sil'e g̃no cydonij apđ me ṽo ẽ almelic. et ꝓpe illđ qđ ẽ siluestre. ¶ Ipȝ ꝑterea qñȝ ẽ albũ ꝺclive ad citrinũ sic dr̃. et qñȝ ẽ rubeũ. Inq̃t. Dia. berba eiꝰ ẽ ꝑua minuta hñs folia et semẽ eiꝰ est intẽtius

Natura. ¶ Est calm̃ i p̃mo vsqȝ ad scđȝ ⁊ siccũ i tertio Opa. p. ¶ Est abstersiuũ apertiuuz. Et inest ei humor malꝰ: et ipsiꝰ rectificatio est sicut rectificatio lupinorꝝ. Qđ autẽ de ipõ declinat ad albedinẽ minus est medicinale q̃ȝ rubeũ. Cum ergo decoquiť bis destruiť eius abstersio et remanet terreitas ipsius q̃re nutrimẽtũ ꝑbet siccuz. Decora. ¶ Linitum sup morpheã pãnũ ⁊ lẽtigines et cicatrices ẽ bonum: ⁊ colorẽ efficit bonũ: ⁊ fit ex eo sauich. ⁊ dať de eo extenuatis sic nutr. ⁊ remoueť extenuatio. et eiꝰ decoctio põitur sup fixuras frigoris et pruritũ eiꝰ accñtes manibus et ꝯfert lactee. Apo. bot. ¶ Lenit durities ⁊ mãmillarũ duritiẽ ꝓpe. Uul. vl. ¶ Mundificat vulnera cũ melle. Et ꝯfert sahafat: et lẽit durities vlcerꝫ mortificãtiũ carnẽ ⁊ mẽbruz et ꝯfert igni ꝑsico ⁊ mellino Egri. pec. ¶ Cõfert duritiei mãmillarꝫ: et facile effiẽ sputũ saniei grosse. Egri. expl'. ¶ pluriũꝰ vsus ipsiꝰ facit mingere sanguinẽ pp fortitudinẽ sue ꝓuocationis et soluit nãm. Et qñ cũ aceto misceť et bibiť confert difficultati vrine: ⁊ sedať tenasmũ: et dolorẽ pungitiuuz vẽtris. Uenena. ¶ Fit ex eo emplm cũ vino h p morsũ vipe et morsuz canis rabidi ⁊ hois ieiuni.

¶ De hermodactilo. Cap. ccclv.

HErmodactilis qd ẽ. Est radix plãte habẽtis rosas albas ⁊ citrinas. Et apiť in p̃mis cũ aperiuntur flores ⁊ existit in planiciebꝰ mõtiũ ẽt i angulis eorum. et folia eiꝰ expãsa sunt sup terrã. Electio. Melior ẽ albꝰ i introitu: et interiꝰ durꝰ ad frãgendũ. Et niger et rubeꝰ sunt mali ambo. Natura. ¶ Calidus ẽ et siccꝰ pueniẽs ad 2m. ⁊ i ipõ ẽ hũiditas superflua Et existimauerũt q̇dã ꝙ i albo ẽ calitas subtilis ⁊ in alijs ṽtꝰ fritatis nõ fortis: q2 sic nõ soluerẽt. Et existimauerũt alij ꝙ si eẽt calidus mordicaret vlcera penitꝰ: sȝ i ipõ nõ ẽ mordicatio penitꝰ. Et existimauerũt alij ꝙ ẽ calidꝰ valde. Opa. p. ¶ Cũ ipõ ẽ virtꝰ solutiua. ⁊ ñ sit in ipso stipticitas. Uul. vl. ¶ Albꝰ ẽ bonꝰ vlceribꝰ antiq̇s. Egri. iunc. ¶ Cõfert podagre et sedat dolorẽ statim more empli suppositꝰ et cũ ex eo multotiẽs fit emplm idurat ap̃a et in lapideã nãm conuertit: et ẽ ꝯferẽs tyriaca oĩbꝰ doloribꝰ iuncturaruȝ ⁊ ꝓpe i horis fluxuũ. Egri. nu. ¶ Est malꝰ stõ debilitãs eũ: et rubeꝰ ⁊ niger retinẽt medicinas solutiuas in stõ: et attrahũt nocumẽtũ maximũ. Egri. expl'. In ipõ ẽ ṽtꝰ solutiua ⁊ effiẽ augmẽtũ i coitu ꝓpe cũ zinzibere et mẽtastro et cymino. Uenena. ¶ Rubeꝰ et niger sunt venenũ. Permuta. ¶ Loco eiꝰ põiť i doloribus iũcturarꝫ põdꝰ eiꝰ de folijs alcanne: ⁊ medietas põderis ipsiꝰ de bdellio vario

¶ De heiren. Cap. ccclv.

HEiren. Operationes et proprie. ¶ Est resolutiuum. Egri. capi. ¶ Confert egritudinibus frigidis in cerebro. et prohibet corizam frigiditatẽ. Egr. oculi. ¶ Aqua eius acuit visum.

¶ De hausegi. Cap. ccclvi.

HAusegi qd ẽ. Est rubeꝰ: ⁊ in cõcauitatibꝰ fructꝰ a q̇bꝰ ꝓcedit stipes q̇ teneť sũt folia. Apo. bot. ¶ Folia omnium specierum eius cõferũt herisipille supposita vt emplm.

¶ De hausuro. Cap. ccclvii.

HAusurũ quid est. Arbor arabica iamena: et est

vnū de lacticinijs. Et qdā dixerūt ꝙ desurum est q̄dā species interficiēs sedentē in vmbra eius. Natura. Est calida ꝛ sicca ad tertiū: ꝛ siccitas ipsi⁹ est in quarto. Opa. pro. Et in ipsa est stipticitas temperata. Apo. bot. Cōferūt sahafati linita ꝛ impetigini. Uul. vlc. Linitur cum melle super alcola in ore infantiū ꝛ remouetur. Egri. expul. Soluit ventrem ꝛ debilitat viscera. Uenena. Quedā spēs ei⁹ ē que nocet sedēti i vmbra ei⁹ ꝛ q̄nq̄ iterficit eū. Caueat̄ ab eo ꝛ lactis ei⁹ tres. ℥. iterficiūt i duob⁹ dieb⁹ frangendo epar ꝛ pulmonem.

De hirundine. Cap. ccclviij.

Hirundo. Egri. capi. Dixit Dia. ꝙ q̄n p̄m⁹ vēter hirūdinis scindit̄ ineniunt̄ in ipso duo lapides. quoꝝ vn⁹ h̄z vnū colorē ꝛ alter h̄z colores plurimos: q̄ q̄n ponunt̄ in pelle vituli anq̄ ei accidat vt coire appetat ad coitū icitat̄ ꝛ si ponunt̄ sup adiutoriū epileptici aut collū ei⁹ iuuat̄ ide. Inqt tñ expertus illud fui: ꝛ sanat⁹ ē epileptic⁹. Egri. ocli. Comedere hirūdinē acuit visum q̄n exiccat̄ ꝛ dat̄ in potu de ea quaq; die. ꝛ ē potio ei⁹ aur̄. i. ꝛ ꝓprie adustū m̄ris ꝛ filij in vitro q̄n ex eo fit alcofol cū melle ꝯfert. ꝛ dr̄ ꝙ cerebrū ei⁹ cū melle ꝯfert p̄ncipio aque ꝛ sil̄r cerebrū vespertiliōis. Egri. pec. Tāgit̄ palatū cū cinere ei⁹ ad squinātiā ꝯfert: ꝛ sil̄r q̄n salit̄ ꝛ exiccat̄ et bibit̄ de ea pōdus aur̄. confert squinātie.

De ireos. Cap. ccclix.

Capitulum de litera. I.

Ireos q̄d ē. Est radix lilij. celestis: ꝛ ē ex herbis h̄ntib⁹ stipitē ꝛ sup ip̄m sunt flores diuersi compositi ex albo ꝛ citrino ꝛ celesti: ꝛ purpureo ꝛ pp̄ hoc noiat̄ ireos. s. arc⁹ celi. ꝛ iste radices sunt nodiose ꝛ folia ei⁹ sunt p̄ua. ꝛ q̄n veterascit a vermib⁹ perforatur: Electio. Quod ex ea bonū ē: ē dux spissum cōpactum breue declināɜ ad rubedinē aliquātulū boni odoris nō odorat̄ ex ea odor lini. ꝛ est mordicatiua lingue: ꝛ mouet sternutationē cū fortitudine. Natura. Est cal'a ꝛ sicca in fine tertij. Opa. p. Est digestiua apitiua abstersiua mūdificatiua: Et ei⁹ succus resoluit cū aq̄ mellis ꝛ purgat flegma grossum: educit ip̄m. Decora. Cū eq̄li quantitate ellebori purgat pānū ꝛ lentigines: ꝛ efficiet illud sola. Apo. bot. Que ex ea elixata est lenificat durities ꝛ apata grossa ꝛ scrofulas: ꝛ bothor lenes. Uul. vl. Confert vlcerib⁹ sordidis et facit carnem nasci in fistulis ꝛ si pulueriʒet̄ ꝛ vestit os carne. Egri. iunc. Ei⁹ oleū resoluit lassitudinē. ꝛ cū bibit̄ cū aceto aut vino confert spasmo ꝛ contritioni lacertoꝝ. ꝛ clysterizatio ei cōfert sciatice. Egrit. capi. Facit dormire et remouet soda antiquā. ꝛ q̄n permiscet̄ cū oleo rosaceo et aceto vini ꝓhibet soda sola. ꝛ facit sternutationem ꝛ collutio oris ex decoctiōe ipsi⁹ sedat dolorē dētiū ꝛ sedat oleū ei⁹ cū aceto sonitū auris: ꝛ ꝓhibet rheumatismos antiquos ꝛ aufert oleū ei⁹ fetorē narium ꝛ eius decoctio et cōfert tremori. Egri. oculi. Attrahit lachrymas. Egr. pec. Sedat dolorē lateris pleuresis: Et ꝯfert tussi ꝛ p̄cipue ab hūiditate grossa ꝛ pipleumonie ꝛ difficultati anhelit⁹ ꝛ squinātie ꝛ expellit supfluitates i pectore retētas q̄rū expulsio est difficilis cū subtiliatiōe sua ꝛ ita cū apitiōe et bibit̄ in egritudinib⁹ pectoris cū rob ꝛ collutio oris ex eo facta nocet vulue. Egri. nu. Sedat dolorē epatꝭ splenis frigidoꝝ q̄n bibit̄ cū aceto ꝛ ꝓprie splenis ꝛ confert hydropisi. Egri. expl. Apit orificia vēaꝝ emorroydaꝝ ꝛ remouet dolorē pūgitiuū et aufert gonoreā ꝛ plurimā pollutionē: ꝛ ꝓuocat mēstrua cū vino ꝛ fit encatisma in decoctiōe ei⁹ pp̄ duriciē matricis ꝛ dolores ei⁹ fridos. ꝛ administratio suppositorij ei⁹ cū melle facit abortiri. ei⁹ oleum iuuatiuū ē matricis ꝛ soluēdo educit aquā citrinā ꝛ colerā ꝛ flegma cū bibitur ex veteri ei⁹ ꝯfracto ꝛ ei⁹ q̄dē potio dʒ eē ab. ℥. 5. vsq; ad aur̄. vij. Febres. Eius oleū remouet frig⁹ ꝛ tremorē. Uenena. Q̄n bibitur cū aceto cōfert venenis omnib⁹.

De iusquiamo. Cap. ccclx.

Iusquiamū q̄d est. Ex eo deteri⁹ ꝛ fraudulenti⁹ est nigrū. deinde rubeū sed albū ē magis incolume: ꝛ est illud qđ administrat̄. ꝛ melius est vt non administret̄ ꝛ flos q̄dē nigri est armēi coloris. ꝛ flos rubei est citrin⁹ ꝛ flos albi est albus ꝛ declinat ad citrinitatē. In eo vero quo vtunt̄ ē vnctuosa hūiditas. Electio. Ex eo meli⁹ est albū. Si ꝗ̄ nō reperit̄ administret̄ rubeū ꝛ alienet̄ nigrū semp verūtñ succus thyrsoꝝ eius q̄nq; administrat̄ loco opij. Nā. Nigrū fridū est ꝛ siccum in fine tertij ꝛ album in principio ipsi⁹. Opera. pro. Est stupefactiuū ꝛ abscindit fluxū sanguinis et sedat sua stupefactione dolores pcussiuos. Decora. Ingredit̄ in pinguādo ꝓpterea ꝙ coagulat sanguinem ꝛ cōgelat ip̄m. Apo. bot. Sedat dolores eorum ꝛ resoluit duritiē testiculoꝝ ꝛ cōfert herisipille. Egri. iūc. Sedat dolorē podagre epithimatū: ꝛ bibunt̄ tres kirat ex eo cū hydromelle ante. ꝛ si bibant̄ ex folijs ei⁹ tria aut quatuor cum vino sanat torrosionē ossium. Egr. capi. Succus cuiuslibet generis ipsius acceptus sedat dolorē auris: ꝛ cū aceto ꝛ oleo rosacco dolorē dentium. Et sil̄r ei⁹ semē ꝛ radix ipsi⁹ decocta in aceto ꝛ ei⁹ oleū in oib⁹ illis ꝛ ē faciēs subeth ꝛ fac̄ dormire ꝛ si ex folijs ipi⁹ comedat̄ aliq̄d quātitatē h̄ns ꝯturbat rōnē. Et sil̄r si fiat clystere ex decoctione folioꝝ ei⁹ ꝛ ex oleo ipi⁹ ꝛ distillet̄ i aurē sedat dolorē ei⁹. Egri. ocli. Linit̄ sup oculū semē ei⁹ aut succ⁹ folioꝝ ipi⁹ ꝛ tūc sedabunt̄ dolores oculi praui ꝛ administret̄ rob ei⁹ aut succ⁹ folioꝝ ipsi⁹: aut semen ei⁹ linitū ꝛ ꝓhibēt flux⁹ ad ip̄m. Egri. pec. Cū bibūtur ex semine eius duo anulusat ꝯferūt spuʃo sanguis supfluo. ꝛ fit ex folijs ei⁹ ēplm apatib⁹ māmille ꝛ q̄nq; ponit̄ in medicinis q̄ sunt ad sedādū tussim et linit̄ sup apata mamillarū post p̄gnationē ꝛ ꝓhibet ꝛ delet ip̄a. Egri. expul. Ei⁹ succ⁹ vʒ dolori matricis ꝛ abscindit fluxū sanguinis ei⁹ ꝛ fit ēplʒ cū folijs ipsi⁹ sup apata testiculi. Uenena. Est venenū quo rō p̄miscet̄ et destruit memoriā et facit ꝓuenire pfocationē et maniā.

De iumar. Cap. ccclxi.

Iumar quid est. Notum est. Natura est frigiduʒ in secundo siccum in primo. Opera. pro. Est stipticum. Egr. pec. Cōfert asperitati gutturis. Egr. expul. Cōstringit solutionē: ꝛ fluxū sanguis. Uenena. Est bonū pūcture vespe more ēpli suppositum.

De Iumeim. Cap. ccclxij.

Iumeiʒ q̄d ē. Inuenitur i egypto ꝛ syria similis

ficui: ꝛ dicet de ipso in capitulo de ficubus.

¶ De iar fluminis. Cap. ccclxiij.

IAr flumis qd ē. Est plāta floris silis nenufari: ꝛ ē submersa i aq̄ ꝛ ex aq̄ paꝝ appet. ꝛ. ipa qdez ē ꝓpinqua ꝟtuti albithat. Nā. Frā ē stiptica. Uul. vl. Cōueniēs ē vlceribꝰ fraudulētis ꝛ pruritui.

¶ De iesu. Cap. ccclxiiij.

IEsus. ꝓpetates. ē pria nāe ꝛ ꝟtuti gilbeneth Et eiꝰ qdē potio ē pōdus. ʒ. 5.

¶ De ipericon. Cap. ccclxv.

Ipericon ꝛ noiat arabice alharib. ꝛ noiat syriace vua demonis: qd ē. Thyrsi flos ē puluerulētus: ꝛ eiꝰ granū est citrinū ad rubedinē declināīs et ē silis figure sumach. verūtn̄ nō ē in eius rubedine. Electio. Gal. dicit. det in potu ex semie eiꝰ ꝛ nō sit cōtentꝰ aliqs flore eiꝰ solo. Nā. Calidus ē in scdo siccꝰ in fine eiꝰ. Opa. p. Est subtiliatiuū apitiuum liquefactiuū resolutiuū. Apo. bot. Cōfert apatibꝰ frigidis ꝛ duris magnis. Uul. vl. Emplm foliorum eius ꝯfert adustioni ignis ꝛ cōsolidat plagas ꝛ vlcera mala: ꝛ qn̄ terit ꝛ puluerizat sup vlcera tremula ꝛ putrida cōfert. Egri. iūc. Cōfert dolori anche. et sciatice decoctū cū vino ꝓprie cū bibit. xl. diebꝰ cōtinuis. Ipm em̄ sanat sciaticā. Egri. expl. Prouocat vrinam ꝛ ꝓuocare mēstrua ē eiꝰ ꝓprietas: ꝛ eiꝰ succꝰ soluēdo educit coleraz. Permuta. Loco eiꝰ ponit pōdus ipsius de squinanto ꝛ pondus ipsius de radice capparis.

¶ De ysopo humida. Cap. ccclxvj.

ISopus humida qd ē: ē sordicies aggregata sup lanā piloꝝ ouiū in armenia ꝛ sternit sup herbas titimaloꝝ: ꝛ accipit ꝟtutes ꝛ lac eaꝝ ꝛ fortasse ē currēs. ergo coquit ꝛ ꝓparat ibi. Nā. Calida est in 3° humida in pmo. Opera. p. Est maturatiua resolutiua. Apo. bot. Resoluit apata dura cuz ex ea fit emplm. Egri. oculi. Cōfert apatibꝰ oculi linita et bibita. Egri. nu. Cōfert frigiditati epatis linita et bibita. Egrit. expul. Resoluit durities que sunt in partibꝰ vesice: ꝛ matricis: ꝛ cōfert frigiditati carnium ꝛ frigiditati renuum.

¶ De ysopo sicca. Cap. ccclxvij.

ISopus sicca qd ē. Alia ē mōtana. alia est hortiua. Nā. Calida ē sicca in 3°. ꝛ ē subtilis sicut origanū. Decora. Eius potus colorē efficit bonuz ꝛ eius gūma abstergit vestigia i facie. Apo. bot. Resoluit apata dura bibita cū vino. Egri. capi. Eius decoctio cū aceto ꝛ oxymelle sedat dolorē dentis et vapor decoctiōis eiꝰ cū ficubꝰ cōfert sonitui in aure cū traiectorio sumptus. Egri. ocli. Coquit deinde fit ex ea emplz trasati ꝛ sanguini mortuo sub palpebra. Egri. pec. Cōfert pectori ꝛ pulmoni patiētibꝰ a disnia ꝛ tussi antiq̄s ꝛ eiꝰ decoctio cū ficubꝰ ꝛ melle silr: ꝛ apatibꝰ duris ꝛ anhelitꝰ dilatatiōi et gargarismꝰ ex ea cōfert ēt ꝓfocatiōi itrinsece. Egr. nu. Emplz factū ex ea cū ficubꝰ ꝛ baurach ꝯfert spleni: ꝛ infusio eiꝰ bibita cōfert hydropisi. Egri. expul. Soluēdo educit flegma et ascarides ꝛ ꝟmes: ꝛ qn̄ misceť cū i cordumeni ꝛ yreos ꝯfortat eiꝰ solo. Permu. Loco eius ponitur sansuci tm̄dē ꝛ mediū.

¶ De iabrol. Cap. ccclxviij.

IAbrol qd ē. Radix mādragore siluestris ꝛ ē radis ois mandragore magna similis forme hois ꝓp hoc nō noiat mādragora. Mandragora .n. ē nomē imaginis naturalis. s. sicut plāta exn̄s in forma hois. Eqle. em̄ ē siue sit itētio huiꝰ nominis īuenta: aut nō īuenta: multa nāq3 nola significāt ſm intentiōes nō inuentas. formā aūt mādragore inuenta est lignuz cineritiū declināīs ad cōtritionē magnū sicut costus magnꝰ. Nā. Est frida in tertio sicca in ipso ꝛ in ipo est aliquātulū caliditatis ſm ꝙ existimauit quidam Radix ꝟo est fortis desiccatiua ꝛ cortex radicis ē debilis: folia aūt administrant exiccata ꝛ hūida: ꝛ conferunt: ꝛ in mādragora ipsa est humiditas. Opa. p. Est narcotica ꝛ hz lachrymā: ꝛ hz succū sed eiꝰ succus est fortior lachryma ipsiꝰ. Qui aūt vult vt aliqd ex mēbris suis secet bibat tres anulusat ex ea in vio et facit subeth. ꝛ dr̄ ꝙ qn̄ cū radice eius coquit dens elephātis. vi. horis lenit ipm et fit facilis obediētia eius. Decora. Fricat cū folijs eiꝰ albaras per hebdomadā ꝛ delet absq3 vlceratiōe. ꝛ ꝓprie si inueniantur humida et lenia. et lac mādragore euellit lentigines et pānū sine mordicatiōe. Apo. bot. Administratur sup apata ꝛ bothor dura: et dubellet ꝛ scrofulas et cōfert. et qn̄ terit radix eiꝰ multū: et ponit cū aceto sup herisipillā sanat eā. Egri. iūc. Ex radice eiꝰ cū sauich fit emplm ad dolorē iūcturaꝝ. Egrit. cap. Facit subeth ꝛ facit somnū. et qn̄ ponit in vino inebriat vehemēter. et qn̄q3 supponit in ano ꝛ facit subeth et odoratio eius facit subeth vehemēter. ꝛ hec ē hn̄s folia alba q̄ crus nō hz et dr̄ masculus. et qnq3 fit ex ea ad expellēdas vigilias. et ad attrahendum somnū syrupus ꝛ remouet vigilias. et ē vt ponat ex corticibꝰ radicum eius tres emine in metrolijs vini dulcis et bibūtur ex eo tres anulusat. ꝛ qnq3 decoquitur cortices ēt in vino donec assumat vinū fortitudinē eiꝰ et administrat ex eo ad hoc vt faciat subeth pl' et ad hꝰ vt dormire faciat minꝰ ex qdā medicoꝝ faciūt vtētē eo sedet i aq̄ vehemēter frā dōec sanet et existio ꝙ itētio i hꝰ ē aggregatio calitat'. Egri. ocli. Eiꝰ lachryma i medicis ocli sedat dolorē supfluū et fit ex folijs eiꝰ ēt emplm. Egri. nu. Sumit ex lachryma eiꝰ. ʒ. i. cū mellicrato. et vomitu educit colerā et flegma sicut elleborꝰ. Egritu. expul. Supponitur medietas annulꝰ ex lachryma eiꝰ et ꝓuocat et extrahit fetū et semē mādragore mūdificat matricē qn̄ bibit. et si misceat cū furfure qd ignis nō tetigit et supponat ipm mulier abscindet fluxū mn̄ciis. Lac mādragore soluendo educit flegma et colerā. Cum em̄ paruꝰ puer mādragorā errādo assumit accidit ei vomitꝰ et solutio ventris et fortasse morit. Uenena. Cū melle. et oleo ponit sup puncturas. Et dixerūt ꝙ ꝓpe species que videt habere folia alba. veritamen folia eius pua sunt bezahar vue lupine preciose et illa q̄ ex ea pniciosa ē antecedūt accn̄tia ꝓfocatiōis matricis: et rubedo faciei. et exitus oculorum ꝛ tumor faciei ēt ac si eēt ebrius. Cuius quidem cura sunt butyꝝ mel et vomitus.

¶ De eo quo aurū adheret. Cap. ccclxix.

ID quo aurū adheret quid est: hoc nomen conuenit ammoniaco. de quo iam nos locuti fuimus. et quādoq3 ꝯuenit cuidā rei q̄ fit ex vrina iuuen

tiū mota i mortario ereo cū aceto i sole donec coagu
let. Et qñ3 ē ex minera. gñat enim mā ex vapore & re
solutū in aq cala: & inde coaguletur. & hoc ē illd d quo
nūc loquimur. Elec. Clarum mūdū & ppe tertiū. & arti
ficiale est forti⁹ & subtili⁹: deinde minerale adustum.
Natu. Calm est valde. Opa.pro. Est abstersiuū
corrosiuū calefactiuū putrefactiuum subtiliatiuū
mordicatiuū parum resolutiuū cū fortitudine. Et eius
resolutio est vehemētis mordicatiōe ei⁹. & silr ei⁹ de
siccatio. Et ipm dissoluit absq mordicatione pluri
ma. & qd de eo est artificiale est vehemētis exiccatio
nis: & minoris mordicatiōis pp subtilitatē suā addi
tā. Cūq minerale aduritur augmētatur eius subtilitas
& est puenies ad summū in his capitis. Uul.vl. Eli
quat carnē: & est medicamē optimū vlceribus diffici
lis cōsolidatiōis. Egri.nut. Est desiccatiuum cōsolidatiuum.

De iunipero. Ca.cccłxx.

Iuniper⁹ qd est. Est cupressus siluestris. & ei⁹ qdē
alia est pua: alia magna. Et h arbor multipli
catur in terris romanorum & in occidēte: & assumunt ex
ea ligna ad fabricas magnas. Nā. Est declinans
ad calitatē & siccitatē. & semē ei⁹ est calm in pmo sic
cū in 2°. Opa.pro. Est calefactiua subtiliatiua car
minatiua & i fructu ei⁹ cū hoc ē stipticitas. & nō ē in
ipa stipticitas i reliqs ptibus arboris ei⁹. Egri.iun.
Est bona attritiōi lacertorum. Egr.pect. Est bona
doloribus pectoris & tussi. Egri.nut. Mūdificat &
apit opilatiōes in eis: & ē bona stō bibita & ad inflō
nē in ipso. Egri.expul. Prouocat ambo & est bona
pfocatiōi mricis & dolorib⁹ ei⁹. Uenena. Expellit
nocumentū puncture omiū venenosorum. & suffumi
gatio ex qlibet earum & ex qlibet pte arboris eius fa
cta effugat vermes venenosos.

De iuiubis. Cap.cccłxxi.

Iuiube. Elec. Meliores sunt maiores earum.
Nā. Frigide sunt in pmo eqles i siccitate et
humiditate: & sunt declinātes parum ad humiditatē.
Opa.pro. Cōfert acuitati sanguis calidi: & existi
mo q illud ē propterea q ingrossant sanguinē & vi
scosū faciūt ipm: & illorum existiatio q putāt q ipe cla
rificēt sanguinē & lauēt eū est existiatio corrupta ad
quā ego nō declino: & nutrimētū earū & digō sūt diffi
cilia. & sermo qd in eis bonus est ille quē dixit Gal.
Nō repi iuiubas in ōseruāda sanitate & remouēda
egritudine aliqd opantes. s3 repi eas difficilis digō
nis & pauci nutrimēti. Egri.pec. Conferunt pecto
ri & pulmoni. Egri.nut. Sunt male stomaco diffi
cilis digōnis. Egri.expul. Existimāt quidam q cō
ferunt dolori renum & vesice.

De interfectore adib. Ca.cccłxxii.

Interfector adib. Opa.pro. Uirtus eius est vir
tus strangulatoris leopardi nisi quia eius pro
prietas in adib est.

De interfectore canis. Capi.cccłxxiii.

Interfector canis. Egrit.capi. Facit accidere
fluxum sanguinis narium. Egritu.pec. Facit
accidere sputum sanguinis. Uenena. Interficit ca
nes velociter: & facit euenire in hominibus fluxum
san.narium & sputum sanguinis.

Capitulum de littera.k.

De karabe. Ca.cccłxxiiii.

Karabe qd est. Gūma sić sandaraca tēdēs ad ci
trinitatē & albedinē & puritatē: & qnq declinat
ad rubedinē q attrahit paleas & fracturas plātarum
ad se. & pp h⁹ noiatur karabe. i. rapiēs paleas psice. Et
ipa qdē ōposita ē ex aqitate tepida & terreitate iam
subtiliata. & est gūma arboris q di nux romana q ē cō
posita ex terreitate subtili & aqitate sicca. Nā. Est
cala parū sicca i 2°. Opa.pro. Est restrictiua & p
prie sanguis cuiuscūq loci fuerit: & ei⁹ virt⁹ ē silis virtu
ti florum sue arboris. i. florum nucis: s3 ē fridior. Apo.bot.
Dixerūt qdā q suspēditur sup apata cala & ōfert eis.
Egri.cap. Retinet fluxū sanguis nariū & descēdētē
a capite ad pulmonē. Egri.pec. Karabe cōfert tre
mori cordis cū bibitur ex eo medietas aur. cum aqua
frigida: et phibet sputum sanguinis valde. Egr.nu
tri. Retinet vomitum & phibet mās malas a stō: &
cum mastice cōfortat stōm. Egr.expul. Retinet flu
xum sanguinis ex mrice et ano et fluxum ventris et
confert tenasmoni.

De karmezilt. Ca.cccłxxv.

Karmezilt qd ē. Est fruct⁹ tamarasci de quo iam
locuti sum⁹ in caplo de tamarisco. Nā. Est
frigidus in pmo siccus in scdo.

De kusele. Ca.cccłxxvi.

Kusele qd est. Est lignū sicut rubea qd nigredo
coopit. Nā. Est calm & humidū in terminis
pmi. Opa.pro. Est glutinatiuū & frāgit virtutē me
dicinarum acutarum sicut gummi. Decoratio. Est
impinguatiuum.

De kemelio. Ca.cccłxxvii.

Kemeliū qd ē. Est spēs mezeriō nigra mortifera
et est et notum noie hamelium. et nos quidem
iam diximus ipsum in caplo de ha.

De kebikengi. Ca.cccłxxviii.

Kebikēgi qd ē. Ei⁹ spēs sūt qtuor. dixit Dia. vna
spēs ei⁹ ē cui⁹ folia sunt silia folijs coriādri: s3
sūt latiora folijs ei⁹ ad albedinē dclinātia. & flos ei⁹
est citrin⁹: & qñ3 ē purpure⁹ cui⁹ lōgitudo puenit vsq
ad duos cubitos: & ei⁹ radix ē nō grossa. et ipsi⁹ radix
est alba. & h3 virgulta silia virgultis elebori. & orit i ri
pis cursus aqrū. & ē spēs ei⁹ alia forti⁹ cinericia q3 illa
lōgior ē hñs radicē folia hñs regulata q noiatur lupi
nus siluestris. & est alia pua valde aurei colorum: & qrta
ta est silis tertie. verūtñ flos ei⁹ est alb⁹ lacte⁹. Nā.
Est calida et sicca in tertio. Opera.pro. Oēs sūt
calide acute vlceratiue abstersiue excoriatiue mor
dicatiue cutis facientes pruritum. Decoratio. Fo
lia et stipes eius anteq desiccentur eradicant alba
ras et albedinem vnguium. Apo.bot. Eradicat sca
biem et sanat verucas et que sunt vt claui et glandu
las pendentes quibus nocet frigus. Uul.vl. Deco
quitur et embrocatur safat cum aqua eius tepida et cō
fert. Egri.oculi. Eius radices sunt exiccantes ster
nutationibus fortibus. & qd ex eis tritum est confert
percussionibus dentium.

De kekengi. Ca.cccłxxix.

Kekengi quid est. Uirtus eius est proxima virtu
ti vue lupine. et proprie virtus foliorum eius.
Natura. Est frigida et sicca ad scdm perueniens

Uul.vl. ¶ Suo succo cõseruat vlcera ⁊ delet duritiez fistularum ⁊ vlcera auris antiq̃. Egri.pec. ¶ Cõfert asmati ⁊ infiõni ⁊ difficultati anhelitus. Egri.nutri. ¶ Confert ictericie. Egritu.expul. ¶ Confert vlceribus viarum vrine.

¶ De kenkezred. Ca.ccclxxx.

KEnkezred q̃d ē. Est gũma alcosof. ⁊ iã dictum est de eo q̃ est kurkct. Natura. ¶ Est calidum ⁊ siccum in secundo.

¶ De kustberkusti. Capi.ccclxxxj.

KUstberkusti q̃d ē. Est filis foliĳs iuolutis adinuicem quorũ numerus fm plm est.v.⁊ iuolũtur sup radicẽ vnã.⁊ ei⁹ color ad nigredinẽ dclinat ⁊ citrinitatẽ:⁊ nõ hz plm saporẽ:⁊ dixerũt q̃dã q̃ est albarsekar. Alĳ ꝟo dixerunt q̃ ꝟt⁹ eius ē sic ꝟtus albarsekar ⁊ hoc ē sanius. Nã. ¶ Est calidus ⁊ sicc⁹ in scdo. Opa.pro. ¶ Est subtilis.

¶ De kildaru. Cap.ccclxxxij.

KIldaru q̃d ē. Est asarari:⁊ nos q̃dem loq̃mur de ipso in sequentibus in capitulo de sin.

¶ De kemescir. Ca.ccclxxxiij.

KEmescir q̃d est. Est in dispõnibus alicuṡir: sed ipm est forti⁹ plm. Nã. ¶ Est calm ⁊ siccum in tertio ꝟtuose. Opa.pro. ¶ Est liquefactiuum resolutiuum. Egri.expul. ¶ Prouocat vrinam ⁊ menstrua ⁊ eĳcit fetum virtuose: ꝟtus eius in hoc cõparez non habet. et neq̃ habet cõparẽ in soluẽdo aquositatẽ.

¶ De korinidenen. Cap.ccclxxxiiij.

KOrinidenen q̃d est. Est granum q̃d medici laudant. Egri.epul. ¶ Prouocat vrinaz ⁊ mẽstrua ⁊ calefacit vuluam valde. ⁊ soluit saniem ⁊ aquam.

¶ De keuzauguen. Capi.ccclxxxv.

KEuzauguen q̃d est. Est nomẽ herbe:⁊ existimo q̃ keuzauguen est lingua bouis psice. Egritu. pecto. ¶ Proprietas eius est letificare et tristiciam remouere.

¶ De karon. Capi.ccclxxxvj.

KAron q̃d est. Est lignuz indum cui⁹ allatio ad terrã nr̃am multiplicaꝛ. nõ ergo elõgaꝛ q̃n sit almingat indum. Egri.iunc. ¶ Est magni iuuamenti in negocio fracture ⁊ torsionis et dislocationis.

¶ De keisin. Capi. ccclxxxvij.

KEsin. Natura. ¶ Semẽ ⁊ radix eius calefactiua sunt. Et semen ipsius est calefactiuũ ⁊ exiccatiuũ in 2°. Opa.pro. ¶ Expellit ventositates ⁊ aperit. Egritu.nut. ¶ Est maturatiuum digestiuum: resolutiuum ventositatis precipue in stõ et confortat ipsuz. Egri.expul. ¶ Pondus.ʒ.i.ex eo solutiõe educit ꝟmes et ascarides et ꝓuocat menstrua virtuose scz semen eius. Uenena. ¶ Confert puncture vermium venenosorum.

¶ De kuzkenden. Cap.ccclxxxviij.

KUzkendẽ q̃d est. Est res leuis sic̃ albusnati luthea:⁊ i rakia noiaꝛ sterc⁹ colũbarum:et i baldach:et in egypto noiaꝛ kenden. Elec. ¶ Que ex ea melior ē barbarica ē: sz rakia est debilis. Nã. ¶ Est calia et humida in primo et dr̃ q̃ infrigidat parũp: sed nõ est firmatuz. ¶ Opa.pro. ¶ Exiccat et ipsa est extinctio. et dixerũt q̃dã q̃ ip̃a incidit sanguinẽ: et ex ꝓprietatibus q̃dem eius ē q̃ assumũꝛ.x.lib. mellis. ⁊.xx.lib.aq̃.⁊ keisele ex ea et ꝯcutiſitur bñ ⁊ coopitur os vasis et fit vinum statim. Decora. ¶ Impinguat. Egri.expul. ¶ Augmentũ efficit in coitu.

¶ De kebenzkesenz. Cap.ccclxxxix.

KEbenzkesenz q̃d est. Quidã de gñe tuberũ solidũ adunatuz in magnitudine testiculi. verũtñ est verucatum habẽs verucas profundas quod nascitur in arena sicut nascũtur tubera ⁊ fungi: suaue valde: q̃d in nr̃a terra multiplicaꝛ in locis q̃ sunt vltra fluuiũ ⁊ in corascem ẽt:⁊ nos q̃dẽ ñ audiuim⁹ ab aliquo vnquã q̃ tñ inferat nocumentũ q̃tũ fungi ⁊ tubera. Cunq̃ ipsorum sapor tuberum sapori cõparatur. est parumper declinãs ad dulcedinem. Natura. hz frigiditatẽ maiorem frigiditate reliquoruz tuberum: et fungorum:⁊ neq̃ est vacuum ab humiditate extranea cum siccitate substantie. Opa.p. ¶ Est extinguẽs grossuz.

¶ De kerse aromaticuz. Ca.cccx.

KErse aromaticũ q̃d est. Est cortex grossus colorem habens purpureum quod habet saporẽ gariofili absq̃ dulcedine cinamomi: q̃uis sit dulci⁹ q̃ gariofilus. et est debilius in operationib⁹ suis q̃ gariofilus. Nã. ¶ Est calm siccũ in scdo.

¶ De kerse cinamomi. Cap.cccxi.

KErse cinamomi quid est. Dicitur q̃ est de cinamomo. ⁊ dicitur q̃ est alterius generis. ⁊ ipsuz quidem est durum sicut cinamomum: de ipso tamẽ est quoddam quod non durescit ⁊ de ipso quod est lineatum: et aliud est album frangibile velociter et ipsum quidem cinamomo est debilius ⁊ dictum est de ipso in capitulo cinamomi.

¶ De keiken. Ca.cccxcj.

KEiken quid est. Est gumma horribilis saporis et defertur ab occidente et existimauerũt quidam q̃ est sandaraca. sed non est firmum. Et quandoq̃ quidem suffumigatur ex eo cum mirrha [illegible] Opera.pro. ¶ In ipsa est nutrimentum paruum. Decora°. ¶ Mundificat vlcerum vestigia velociter et in ipsa est extenuatiua virtus quando quaq̃ die bibuntur de ea tres quarte.ʒ.j.cum oxymelle aut aqua. Egritu.capi. ¶ Nihil equiparatur ei in remouendo dolorem dentium et casum gingiue. Egritu. oculi. ¶ Acuit visum. Egritu.pec. Confert asmati cũ melle et vtuntur ea lactantes. Egritu.nutri. ¶ Quãdo de eo bibitur tribus diebus cum oxymelle extenuat splenem valde. Egritu.expul. ¶ Prouocat mẽstrua cum aqua mellis.

¶ De kotto. Cap.cccxcij.

KOttum. Natura. Semen eius est calefactiuũ lenitiuum. Egritu.pect. ¶ Grana eius sunt bona pectori et tussi. Egritu.expul. ¶ Semina ei⁹ sunt lenitiua ventris et succus foliorum eius confert solutioni puerorum.

¶ De keted. Cap. cccxciiij.

KEted q̃d est. De gũma ei⁹ dcm̃ est in caplo de kes. cui⁹ q̃dẽ gũma ē dragagãtũ. Natura. ¶ Est frigidum et siccuz.

¶ De kali. Cap.cccxcv.

KAli. Operationes et proprietates. ¶ Est calidũ adustiuum: abstersiuum: corrosiuum fortius

q̄ sal. Decora. ¶ Confert morphee. Uul. vl. ¶ Confert scabiei et corrodit carnem additam.

¶ De lumolea. Cap. cccxcvj.

Humolea q̄d est. Laminosa ē sicut marmor alba splēdida: bona in sapore suo cuiꝰ cā ē ferreitas et de ipsa est quedā que splēdorē nō h̄z ois velociter est frangibilis. Uul. vlc. ¶ Confert adustioni ignis ꝓpe cū aq̄ et aceto. Et q̄d ex ea ē adustuz et lauatum cōfert vlceribus difficilibus ad incarnādu3.

¶ De lepore siluestri. Ca. cccxcvij.

¶ Capitulum de littera. L.

Lepus siluestris q̄d ē. Coagulum huiꝰ leporis facit omnia que diximꝰ in capitulo de coagulis subtilius et melius. ⁊ inest operationis additio. Nā. ¶ Frigidus est et siccꝰ: et eiꝰ rectificatio ē cum melle. Elec. ¶ De eo q̄ i domibꝰ nutrit̄ adusto sumitur in potu medietas. ʒ. Deco. ¶ Eius sanguis mundificat pānū. Et cinis capitis eiꝰ etiā ē medicamen bonū h̄nti alopitiā et ꝓpe marini. Qn̄z vēter leporis sumitur sicut ē cū viscerībꝰ et frigēdo sup sartaginez aduritur. ē medicamen originis piloꝝ sup caput cū cōteritur et administrat̄ cū oleo rosaceo. Egri. iun. ¶ Eius cerebrum assatum ꝯfert tremori accidēti ex successione egritudinis. Egrit. capi. ¶ Cū inungunt̄ gingiue infantis ex cerebro ipsius ꝓprietate q̄ est in ipso velocit̄ oriunt̄ dētes. ⁊ facile exeūt sine dolore. ⁊ silr̄ cū soluit̄ cū butyro veteri aut recēti aut melle. ⁊ cū bibit̄ eius coagulū cum aceto confert epilepsie. Egri. nut. ¶ Mundificat stōm. Egritu. expul. ¶ Coagulum eius cū bibit̄ tribus diebus cum aceto post purgatiōez mēstruorū ꝓhibet ipregnatiōez. Et mūdificat humiditatē currētē ex matrice. ⁊ sanguis q̄dē leporis frixus cōfert dissinterie ⁊ apati itestinoꝝ ⁊ soloni antiq̄. Uenena. ¶ Coagulū leporis cū aceto est tyriaca ⁊ bezahar venenis ⁊ sanguis leporis frixus aufert venenum sagitte armene.

¶ De locustis. Capi. cccxcviij.

Locuste q̄d sunt. Note sunt. Elec. ¶ Ex eis sunt meliores grosse q̄ alas nō h̄nt. Decora. ¶ Pedes earum eradicant verrucas f̄m q̄ dicit̄. Egritu. nut. ¶ Sumunt̄ ex rotūdis eaꝝ. xij. grana ⁊ abijciūtur capita ⁊ extremitates eaꝝ ⁊ post cū eis paꝝ myrti sicce et bibunt̄ ꝓpter hydropisiz sic sunt. Egri. expul. ¶ Cōferūt guttatiōi vrine. et q̄n cū eis fit suffumigatio ꝯferunt difficultatez eiꝰ ⁊ pcipue in mulieribus ⁊ fit cū eis euaporatio emorroydibus. Uenena ¶ Grosse que alas non habent assantur ⁊ comeduntur propter pūcturam scorpionis.

¶ De lepore marino. Cap. cccxcix.

Lepus marinꝰ quid est. Est aīal ostracosum lutosum declinās ad rubedinē aliquātula inter ptes cuius sunt q̄dā silia folijs alusnē. Deco. ¶ Eiꝰ sanguis est cal'is mūdificans morpheā ⁊ pannū. Et eiꝰ caput adustuz gn̄at pilos in alopitia ꝓprie cum adipe vrsi ⁊ i tyriaca valde. Cū ergo ex eo fit emplr̄ sic est abradit pilos. Egri. ocli. ¶ Abstergit visū more ēpli suppositū sic colliriū. Uesie. ¶ Nuerat inter venenosas medicīas q̄ iterficit vlceratiōe pulmonis.

¶ De longo pipere. Ca. cccc.

Longuz pipꝑ q̄d est. Res pue sic digiti in figura floris salicis q̄ cecidit: scripꝫ est minus ⁊ est durꝝ solidū. ⁊ sapor eiꝰ in acuitate primus est sapori pipis ⁊ est pmꝰ fructꝰ pipis. q̄pp est humidꝰ ⁊ comedit̄ ⁊ nō mordicat in pmis gustū. Elec. ¶ Bonū est illō q̄d nō est fractū: ⁊ nō dissoluit̄ i aq̄ tepida etiā si in ipsa remaneat tota die. ⁊ est sile piperi in sapore suo. Nā. ¶ Cal'in est i tertio: siccū in 2º. Opa. pro. ¶ Est resolutiuum ⁊ remouet egritudines frās. Egritu. oculi. ¶ Cū aq̄ epatis caprini assati ꝯfert pāno oculi. Egri. nutri. ¶ Digerit ⁊ facit appetituz ⁊ confortat stōm. Egri. expul. ¶ In spermate facit augmētū ⁊ valet vt zinziber.

¶ De licio. Cap. cccci.

Liciū q̄d est. Magis vincēs f̄m existimationem est q̄d indū ē: ⁊ est succus alphelu3aharagi: ⁊ falsificat̄ ita q̄ latet ꝓbos medicos: ⁊ illud fit cū succo alzerese. coquit̄ eñ in aq̄ donec coaguletur ⁊ virtus eiꝰ est ꝓpinq̄ subē ignee subtili ⁊ terree frigide. Q̄d aūt de mecha est. ē res artificialis. Elec. ¶ Indū est fortiꝰ q̄ illud de mecha in re capilloꝝ ⁊ ꝯfortatiōe eoꝝ ⁊ illud de mecha in apatibꝰ ē fortiꝰ. Nā. ¶ Est tēperatū in cal'itate ⁊ frigiditate: ⁊ siccū in 2º. Opa. pro. ¶ In indo ē resol'or stipticitas parua. ⁊ ꝯfert oi fluxui sanguinis. ⁊ eiꝰ resolutio est plurima stipticitate ipsius ⁊ est in scdo. in resol'one. et est stipticitas eius minor exiccatiōe ipsius. et in ipso est virtus subtilis. Decor. ¶ Rubificat capillos ⁊ ꝯfortat os ⁊ ꝓpue indum ⁊ sanat pānum. ⁊ ꝯfert omne licium panaritio. Apo. bot. ¶ Cōfert apatibus fluxis ⁊ formice. Uul. vl. ¶ Confert vtrunq̄ vlceribus fraudulētis Egrit. iunc. ¶ Constringit hec membra. Egrit. capi. ¶ Indum cōfert fluxui sanici ab aure ⁊ vlceribꝰ eiꝰ: ⁊ cum eo tangitur palatum ꝓpter alcola ⁊ sanatur ⁊ vlcera gingiue. ⁊ egritudines eius curat. Egritu. oculi. ¶ Confert obthalmie ⁊ abstergit corneā. ⁊ remouet pānū eiꝰ ⁊ sanat scabiē oculi. Egri. pec. ¶ Indum in potu datur ad sputuz sanguinis ⁊ ad tussiz. Egri. nut. ¶ Bibit̄ indum ⁊ ꝓhibet icteritiā nigram ⁊ splenez: ⁊ silr̄ limitū ⁊ ipsius arbor operatur illud et ꝯfert fluxi stōatico. Egri. expu. ¶ Confert fissure ⁊ bibit̄ aut supponit̄ soloni antique. ⁊ ei q̄ est ex debilitate stōi ⁊ dissinterie. ⁊ ꝓuocat mēstrua. ⁊ eius fructus recēs soluēdo educit flegma aquosuz ⁊ ꝯfert vlceribus ani: ⁊ ꝓhibet sciaticā. ⁊ ꝯfert emorroydibꝰ Uenena. ¶ Eius fructus ꝯfert pniciosis. ⁊ induz datur in potu ad morsum canis rabidi. Permu. ¶ Loco eius selu3aharagi eq̄le pōdus. ⁊ aggregatia sausel ⁊ sandalo equaliter eq̄le pōdus ipsius.

¶ De lacerto. Capi. ccccij.

Lacertus q̄d est. Est athab ⁊ eius nā vicina est nature stellionis: sed est melius stellione propter illud quo nutritur. Egri. oculi. ¶ Eius stercus albugini ⁊ pruritui confert ⁊ acuit visum.

¶ De lumacia. Ca. ccccitj.

Limacia quid est. Est ex summa ostracorum. Opa. pro. ¶ Extinguit sanguinem. Egri. oculi. ¶ Eius stercus adustum cōfert vlceribus oculi.

¶ De lapide iudaico. Cap. cccciiij.

Lapis iudaicꝰ q̄d est. Est lapis sicut nux parua ad longitudinē paucā declinans primus figure amigdale aut dactili quē secāt linee in suis extre

mutatib⁹: ⁊ linee alie latitudinales et eq̄distātes q̄re se secāt ⁊ remanēt ex eis sicut squāme parue lucide. Egri.nut. Debilitat itōm ⁊ nō cōuenit ei: ⁊ deijcit appetitu͛. Egri.expl. Confert lapidi renū ⁊ extra hit ipsu͛: ⁊ potio ei⁹ sit decē anulusat cū aq̄ calida. Et dixerunt quidā q̄ ipse cōfert lapidi vesice. s͛ non est ita. ⁊ ipse ē ex eis q̄ absciudūt sanguinē ani.

De lapide vesice. Capi.cccccv.

Lapis vesice. Egri.expul. Dicitur q̄ ipse frangit lapidē renū ⁊ vesice. G. Ꝟo dixit q̄ nihil horū est.

De lapide spongie. Ca.cccccvj.

Lapis spōgie q̄d est. Est lapis iuēt⁹ in corpore spōgie. Egri.expul. Frāgit lapidē renum.

De lapide lacteo. Ca.cccccvij.

Lapis lacteus q̄d ē. Cū iste lapis fricat̃ cum aq̄ egredit̃ ex eo quoddā q̄d est sicut lac. hic q̄dē lapis est cinericij coloris dulcis saporis. ⁊ terit̃ cum aqua ⁊ seruat̃ q̄d resoluet̃ ex eo i pyxide plūbi. Nā. Est tempatus. Apo.bot. Confert initio apātum calidoꝝ. sed non peruenit ad hoc vt tale iuuamētū cōferat apud statū ipsorum: quo cōsequat̃ sanitas. Egri.oculi. Ex fricatiōe ei⁹ cū aq̄ fit alcofol ⁊ ꝓhibʒ cursu͛ supfluitatū ad oclʒ ⁊ vlcera accñtia i ipo.

De lapide molari. Ca.cccccviij.

Lapis molaris. Apo.bot. Uapor aceti ab eo ꝓhibet fluxum sanguinis ⁊ apostemata cal'a.

De lapide in quo acuit̃. Capi.cccccix.

Lapis in quo acuitur. Decora. Fricatio eius super mamillam ⁊ testiculum ponitur vt non magnificentur. Apo.bot. Fricatio eius bona est apātibus mamille calidis.

De lapide alagi. Capi.cccccx.

Lapis alagi. Opa.pro. Exiccat ⁊ abstergit ⁊ retinet sanguinem. Uul.vl. Prohibet fluxum sanguinis ex vulneribus ⁊ vlceribus.

De lapide alkali. Cap.cccccxj.

Lapis alkali q̄d est. Est lapis q̄ hʒ fricationē supfiue dulcedinis. vel est sicut lapis lacteus in o'bus suis opationibus. Natura. In ipso est caliditas quedam ⁊ hʒ virtutem alscedengi.

De lapide lune. Capi.cccccxij.

Lapis lune q̄d ē. Ipse d̃r splēdor lune ⁊ inuenit̃ apud augmētū lune. ⁊ iuenit̃ in terra arabuꝫ lenis. Opa.pro. Suspēdit̃ fm̄ q̄ d̃r super arborē ⁊ fructificat. Egri.cap. Sanat epilepsiā ⁊ suspendit̃ super epilepticū qui fm̄ terminū assumit̃ ab ea.

De lapide femeito. Cap.cccccxiij.

Lapis femeitus q̄d est. Iste lapis in opationibus suis est sicut emathites: sed est minor.

De lapide nigroꝝ. Capi.cccccxiiij.

Lapis nigroꝝ q̄d est. Lapis q̄ defert̃ ex nigris declināns ad citrinitatē fricatur ⁊ egredit̃ ex eo fricatio mordicans linguam similis lacti. Egri.oculi. Mundificat pannum oculi cum non est cū apostemate ⁊ obthalmia. Confert vistigijs vlcerum in eo ⁊ eradicat vngulam lenem.

De lapide afrogion. Cap.cccccxv.

Lapis afrogiō. Opa.pro. Exiccat cum stipticitate ⁊ mordicatione ⁊ resolutione.

De lapide serpentis. Cap.cccccxvj.

Lapis serpētis: Egri.expul. Dr̃ q̄ ipse frāgit lapidē in vesica. Sed Gal. negat illō. Uenena. Dicit̃ q̄ ipse cōfert sua suppositione morsui serpētis. Inq̄t Gal. Retulit illud q̄dā homo verax.

De lapide q̄ extiguit̃ in oleo. Ca.cccccxvij.

Lapis q̄ extinguit̃ oleo. Opa.pro. Lapis iste extinguit̃ oleo ⁊ inflammat̃ aq̄. Uenena. Ex lapide isto fugiunt vermes venenosi.

De lapide anesch. Capi.cccccxviij.

Lapis anesch. Egri.nut. Est iuuatiuus stōmachi. Et. G. q̄d ē dixit q̄ q̄ū fit ex eo suspensoꝝ eq̄distās stō. ⁊ suspēdit̃ ꝯfert meri ⁊ stō.

De lapide alefelusa. Cap.cccccxix.

Lapis alefelusa. Egri.pec. Confert apātibus ⁊ vlceribus que sunt in vua valde.

De lapide armeno. Cap.cccccxx.

Lapis armenus q̄d est. In ipso est aliquātuluꝫ azuli coloris. nō t̄n est in colore azuli: ⁊ non est in eius soliditate: s͛ est in eo arenositas q̄dā ⁊ q̄nq̄ vtunt̃ eo tinctores ⁊ pictores loco azuli ⁊ ē lenis tactus. Egri.nu. Est malus stō. ⁊ ille qui est ablut̃ nō facit nauseā: ⁊ in dispōnibus est malus stō. Egri.expul. Soluēdo educit melãm forti⁹ q̄ lapis azuli. ⁊ iā ꝯtēti sunt eo ⁊ dimittūt elleboꝝ nigrū ꝓp illō quod inueniunt in eo ad egritudines melicas.

De luto sigillato. Ca.cccccxxj.

Lutū sigillatū q̄d est. hoc lutū affert̃ de termio rubeo q̄ noiat̃ lacuna. ⁊ nō noiat̃ lacuna: nisi q̄: ipsa est terra plana ꝓfunda in q̄ nō ē herba olo neq̄ lapꝫ. ⁊ iā rettulit mihi q̄dā ꝓpo ore q̄ vidit eā. hoc āt lutū d̃r lutū diuinū. ⁊ illud iō. q̄m ꝓm⁹ q̄ ip̄m accepit fuit mulier diuia i dieb⁹. s. ꝓteritis: ⁊ ipꝫ q̄dē d̃r magra diua: q̄m ipꝫ vere est magra quā diuia q̄ noiabat̃ bartamise accipiebat ⁊ ad ciuitatē deferebat ⁊ ponebat i aq̄ ⁊ fiebat sic̄ plus ⁊ dimittebat ipꝫ post motiōeꝫ fortē q̄escere dōec residebat: ⁊ effūdebat ab ea illā aquā: ⁊ accipiebat rē g̃ssaꝫ ⁊ ꝓijciebat eā. ⁊ vtebat̃ q̄d ex ea pigue erat ⁊ viscosu͛. ⁊ faciebat ex eo lutū sic̄ cera. Apō Dia. Ꝟo ē lotū speluce dil⁹ loci ꝯfectū cū sanguie hircoꝝ. ⁊ ipꝫ q̄dē q̄nꝫ adaliterat̃: ita vt penit⁹ nō cognoscat̃. Elec. Meli⁹ ē illō q̄d nō hʒ odorē nisi odorē aluminis ⁊ retinet sanguinē cū currit ex ore ⁊ annectit̃ lingue. ⁊ pendet ex ea. Opa.pro. Inq̄t Paul⁹. Nō ē medi⁹ magis absciudēs senguinē q̄ ipꝫ. ⁊ ē forti⁹ q̄ lutū seemi⁹ ita q̄ mēbra nō tolerāt fortitudinē ei⁹ cū h̄nt apā calim ꝓpe tenera: imo sentiūt ex eo aspitatē quādā ⁊ est stridatiuū glutinosu͛. Apo.bot. Cōfert in ꝓncipio apātū calidoꝝ. Uul.vl. Consolidat vulnera recētia et vlcera difficilia: ⁊ ꝓhibet vlceratiōnē adustionis et sanat vlceratiōnē eius. Egri.iunc. Cōseruat membra apud casu͛ ⁊ restaurat. ⁊ ꝓhibet effusionē materiarū ad manus ⁊ pedes. ⁊ ꝓhibet corrosionē. Egritu. capi. Prohibet catarrū ⁊ ꝓhibet cursu͛ oris ⁊ gingiue. Egri.pec. Conseruat viscera apud casum et cōfert extenuatiōi. ⁊ etiā sputo sanguinis: ꝓpterea q̄ exiccat vlcus pulmōis. Egri.expul. Cōfert rasure itestinoꝝ maligne bibitum ⁊ clysterizatum ⁊ ꝓpue post clysterizationem cum hydromelle deditur ad puritatem, deinde aqua salis. Uenena.

Resistit veneñs et morsib⁹ bibitū cum vino. et linitu; cū aceto. Et qđ ex eo pnrū est cū bibit nō cessat facere nauseā et sciat venenu; vomitu exire. et ꝓpe cū aūt ip; bibit. Inqt Gal. medicamē gargarismatis factis ex eo expt⁹sum in lepore marino et cātaridib⁹. et inueni ipm vomitu educēs ea statim. et iā quidē expt⁹sui ipm in morsu canis rabidi cū vino et liniui ipm sup morsum vipe cum aceto: et posui sup ipm post linimentum folia scordeon aut centaureā.

De luto absolute. Cap. ccccxxij.

Lutū absolute. Na. Lutū oē īfrigidatiuum est. Opa. pro. Est desiccatiuū abstersiuū: et lutū qđ calm terre solaris est desicatiuum corporum laxorū absq; mordicatiōe ꝓpter suā glutinositatē: ⁊ cū ei nō admiscet nisi adustū qđ est sicut testa ⁊ pietes adusti in sole: tūc in ipso est v̄tus resolutiua. q; si vice alia lauet: fit desiccatiuū cū equalitate in caliditate ⁊ frigiditate subtile. Decoratio. Cōstringit carnem laxam. Apo. bot. In cerato ponitur sup scrofulas ⁊ duritics. Egri. nut. Ex luto terre solaris liniuntur hydropisi ⁊ splenetici ⁊ iuuātur manifeste ⁊ sanat carnem multotiens.

De luto armeno. Ca. ccccxxiij.

Lutū armenū qđ est. Est lutū rubeū declinans ad cineritiū notū ⁊ alemū ē ei ꝓpinquū in operatione. Natura. Frigidū est in p̄mo siccū in secūdo. Opera. pro. Retinet sanguinē: qm̄ eius exiccatio ē in vltimo. Apo. bot. Cōfert apātibus pestilētialibus bibitū ⁊ linitū ⁊ ꝓhibet ambulationem putredinis mēbroꝝ. Uul. vl. Mirabile est in revulnerum. Egri. capi. Prohibet catarrū ⁊ cōfert colla. Egrit. pec. Est bonū sputo sanguinis ⁊ ptisim ꝓhibet propterea: qꝛ exiccat vlc⁹ pulmonis: ⁊ est cura stricture anhelit⁹ ex catarris. Egri. expul. Est bonū vlcerib⁹ intestinoꝛu; ⁊ solutioni ⁊ fluxui sanguinis matricis. Febres. Confert febribus ethicis ⁊ pestilētialib⁹ ꝓprie: ⁊ plures qđem iam sanati sunt ex pestilentia magna propter consuetudinem bibendi ipsum in vino subtili ⁊ si bibitur in febre pestilentie necessariu; est vt vinum perducat ipsum ad coꝛ: ⁊ misceat vinu; illud cum aqua rosacea.

De luto samio. Ca. ccccxxiiij.

Lutū samiū qđ est. Inqt Gal. nos vtimur eo ex hoc q; nolat stella samia. Ego autē dico q; hominib⁹ vt q; illud fit talli. vel de talluā. dixerūt v̄idi ci q; ipm inuenit in terra grecoꝝ in isula cypri. Opa. pro. Lutū samiū. dixit. G. eē sicut sigillatū in retentione sanguinis ⁊ rebus alijs ⁊ est pluris aeritat; ꝙ sigillatum. Quapropter est leuiua. imo est vehemētis leuitatis: ⁊ est tenacius ⁊ viscosius ꝙ sigillatū: s; sigillatū est fortius eo. Natura. Hoc est viscosu; tenat glutinatiuum non indigens ablutione ⁊ infrigidatio est parua. ⁊ sedatio plina. Apo. bot. Prohibet apāta calida in īceptione: ⁊ bothor vehemētius ꝙ reliqua luta: ⁊ ɔfert apātib⁹ mānillarū: ⁊ si infundatur nō sentit in eo aspitas calefaciens sicut sentit ex sigillato. Uul. vl. Et ꝓpter vehemētia; sue tenacitatis nō cōfert vlceribus adustionis ignis sicut sigillatum. Egr. iunc. Confert in principio podagre linitum. Egri. capi. Cōfert apātibus que sunt post aures. Egri. expl. Cōfert eruptiōi sanguinis a matrice. ⁊ egressioni sanguinis cū egestione.

De luto q; comedit. Ca. ccccxxv.

Lutu; qđ comedit. Opa. pro. Est opilatiuū corruptiuū cōplōnis. vel ipsum ɔfortat os stōi: ⁊ delet eleuationē cibi: ⁊ cum hoc ego nō diligo vt administret. ⁊ h; ꝓprietatē in ꝓhibēdo vomitu;. Qđ aūt in ipso dr̄ de bonitate anhelitus est s̄m cōparationē desiderantiū ipsum ⁊ delectantium in ipso ꝓpter illud qđ accidit de gaudio per acquisitionē ei⁹ quod desiderat.

De luto terre masticis. Cap. ccccxxvj.

Lutū terre masticis. Opa. pro. Est abstersiuū lauatiuū generatiuū carnis.

De luto cretico. Ca. ccccxxvij.

Lutū creticū. Opa. pro. Est plurime aeritatis. ⁊ est sil'e reliqs lutis p̄dictis veru; est debilius reliqs ⁊ abstergit absq; mordicatiōe ⁊ debilitate sensus. Egri. oculi. Cōfert vlcerib⁹ eoꝝ ⁊ inflationi eorum. Egri. expul. Alleuiat ꝑturitionē s̄m q; dr̄ ⁊ cōseruat p̄gnātes suspēsum super eas.

De luto limolea. Ca. ccccxxviij.

Lutū limolea. Opa. pro. Qđ de eo puru; est plurimi existit iuuamēti ⁊ in ipo est īfrigidatio ⁊ resolutio: sed cū lauat destruit ei⁹ resolutio. Apo. bot. Cum aceto ponit super apāta que sub stomaco sunt. Uul. vl. Prohibet initium adustionis abvlceratione.

De luto vitis. Ca. ccccxxix.

Lutū vitis. Opa. pro. Exiccat nō lōge a mordicatiōe: ⁊ in ipso est aliquātulū resolutionis.

De luto magra. Cap. ccccxxx.

Lutū magra. Electio. Meli⁹ est baldagdiū purū nō ꝑmixtū: biunū declinans ad rubedinē: et illud est qđ dr̄ ꝑsice culsara. Opa. pro. Existimauit paulus q; ipsum est in opationib⁹ stipticitatis et exiccatiōis meli⁹ ꝙ sigillatū. Uul. vl. Cōsolidat vlcera. Egr. expul. Interficit v̄mes ⁊ sorbet sup oua sorbilia. ⁊ retinet naturā ⁊ cōfert valde.

De lacticinio. Ca. ccccxxxj.

Lacticiniū qđ est. Est ols plāta que lac acutum solutiuum incisiuum adustiuum h; ex eo autē famosa sunt septē alhasir: ⁊ alscebrā ⁊ alcibe ⁊ hartanite almemethena ⁊ almezeriō ⁊ pētaphili qđ est habēs folia q̄nq;: ola vero sunt mortifera. plurima vero intētio in eis est in lacte ipsorum. Et inueniuntur quidem lacticinioꝛu; species q̄ sunt ꝑter hec famosa sicut quedā species auricule muris. ⁊ queda; species volubilis ⁊ portulaca agrestis ⁊ reliqua: lac aūt lacticinij absolute est lac alcibe. Et videt q; sit illud qđ nolat tyriaca alhaarnem ⁊ albuseugi. Et dixerunt etiā q; lacticinia sunt septē genera. Ad vltimu; lacticinium qđ dicitur masculus. ⁊ nomē eius est lia ralzilus: ⁊ post ipsum omnes sunt femine: et coꝛum forti⁹ est qđ similat myrto ⁊ nominat burasti⁹: deinde est arboꝛeum generatum inter lapides: deinde illud quod assimilatur citrolo ⁊ nominatur caurapesetas sc; scirum: deinde albas littoꝛeum qđ nolatur marinum: qm̄ nascit in ipso. Et dixerunt vice alia lacticinioꝛum foꝛtius est masculus predictus ⁊ radix

podagra

eiꝰ lōgioꝛ ē cubito ad rubedinē declinās plena lacte ꝛ eiꝰ rami sūt siles ramis oliue. sꝫ sunt lōgioꝛes ꝛ stri ctioꝛes ꝛ radix in alio origanū mōtana ꝛ oꝛit in altꝫ locis aspis mōtanis. Femine aūt q̄ ēt noiaꝛ nucalis. plāta eiꝰ est sic̄ plāta herbe muris: sꝫ ē maioꝛ ꝛ foꝛ tioꝛ ꝛ capita folioꝛū sunt spinosa: ꝛ egrediunꝛ ex ra dice eiꝰ stipites lōgitudinē palmi hn̄tes. ꝛ fructificat vno anno ꝛ nō fructificat alio et fructꝰ iste moꝛdica tiuꝰ ē lingue silis nuci: ꝛ ē isertꝰ ꝓmo in faciēdo vomi tū in alio in purgādo ꝛ oꝛigo est oꝛigo musculi. Ma rinū aūt qđ dꝛ panaritiū hꝫ stipites palmoꝝ dclinā tes ad rubedinē ꝑparatos sup q̄s sunt q̄nqꝫ aut sex folia subtilia pua lōga parūp. ꝛ eiꝰ fructꝰ ē sicut her bū. ꝛ sunt eiꝰ folia silia folijs lini ꝛ eiꝰ capita sunt du pla rotūda ꝛ floꝛes ipiꝰ albi ꝛ dixerūt hoc ē lacticiniū qđ dꝛ almesenis qđ ē poꝛtulaca: sꝫ eiꝰ folia sꝫ plima sꝫ sunt strictioꝛa ꝛ vehemētiꝰ rotunda ex cuiꝰ radicee egrediunꝛ stipites rubei pleni lacte q̄ꝝ numerꝰ ē. 4. aut. 5. ꝛ ipsiꝰ stipites hn̄t comas sic̄ anetū. ꝛ in ipsis ē fructꝰ eiꝰ: ꝛ eiꝰ oꝛigo sunt domꝰ deserte ꝛ circuitꝰ ciui tatū fꝫ plꝫ. Sciꝝ āt hꝫ stipitē i mēsura vniꝰ palmi et maioꝛē. ꝛ sunt folia eiꝰ silia folijs cypssi ꝛ pini: sꝫ sūt subtiloꝛa ꝛ hūidioꝛa. Petrosū aūt qđ noiaꝛ arboꝛeū hꝫ folia sic̄ folia myrti pua. ꝛ sic̄ folia lacticinij ma sculi ꝛ ipꝫ supma hꝫ hūida ꝛ plimas hꝫ comas. ꝛ hꝰ ē spēs lacticinij. alia silis citrolo ꝛ radix eiꝰ ꝛ folia ip siꝰ soluūt oēm aq̄tatē. Electio. ℣ Foꝛtiꝰ qđ ē in lacti cinijs ē coꝛū lac: deide semē: postea radix: deide fo lia q̄n̄qꝫ dicit lac lacticinij absolute ē lac alcibe. Nā ℣ Eiꝰ lac est calꝫ ꝛ siccū in 4°. Reliq̄ ṽo ipsiꝰ sunt in scđo vsqꝫ ad tertiū. Opa. pro. ℣ Est vlceratiuū iterfe ctiuū. Cūqꝫ in lacunā ponīꝛ pisces oēs eleuanꝛ sup aquā. Deco. ℣ Eradicat moꝛa ꝛ verucas ꝛ alchane lim. ꝛ carnes augmētatas in lateribꝰ vnguis. Et eiꝰ lac abradit pilos cū liniunꝛ ex eo: ꝛ ꝓpꝛie in sole. et q̄ nascunꝛ post illđ sunt debiles: ꝛ cum iteraꝛ nō na scunꝛ oio: ꝛ q̄n̄ꝫ ꝓmisceꝛ cū oleo frāgaꝛ eiꝰ malitia ꝛ admistraꝛ ad abradēdū. Uul. vl. ℣ Ex eiꝰ radice cum aceto liniꝛ durities q̄ est in circuitu fistularū ꝛ resol uit eā: ꝛ eradicat ipetiginē ꝛ ē ꝯueniēs vlceribꝰ pu tridis ꝛ coꝛrosiuis cū ponīꝛ in aceto ꝛ scabiei melice igni ꝑsico ꝛ herpeti estiomeno ꝛ cācrenis. Egri. cap. ℣ Eiꝰ lac distillatū sup dētē coꝛrosum frāgit ipꝫ ꝛ dij cit ipꝫ: ꝛ q̄n̄ꝫ ponīꝛ cū allitrā vt sit magꝫ frāgēs ṽtu tē eius: sꝫ meliꝰ est vt sanꝰ locꝰ muniaꝛ cera. deide di stilleꝛ i ipm post illud lac ꝛ q̄n̄ eiꝰ radix in aceto dco quiꝛ. ꝛ ex eo os colluiꝛ sedaꝛ doloꝛ dētiū. Egri. oculi ℣ Lac eiꝰ eradicat vngulā. Egrit. expul. ℣ Eradicat emoꝛroydas ꝛ soluit flegma ꝛ aquositatē ꝛ si distillē tur ex lacte eiꝰ due gutte aut tres sup ficū ꝛ desicceꝛ ꝛ assumaꝛ soluit sufficiēter. Et silr in sauich ꝛ pane: ꝛ q̄n̄ bibiꝛ ꝛ est purū tūc est meliꝰ vt assumaꝛ in cerato aut in cera ꝛ fauo: vt nō vlceret os ꝛ gutꝛ. q̄n̄qꝫ autē assumunꝛ stipites lacticinij hūidi ꝛ toꝛrefiūt sup cō chā ostraci paulatiꝫ ꝛ terunꝛ ꝛ daꝛ ex eis q̄ntitas duo rū kermet cū sauich ꝛ effundiꝛ desup aq̄ ꝛ bibiꝛ. Eiꝰ nāqꝫ stipites sicci debiles valde sunt: ꝛ spēi q̄dē que noiaꝛ carupeiō stipites assumunꝛ ꝛ i vmbra siccanꝛ de q̄bꝰ coꝛtices assumunꝛ ꝛ accipiūꝛ ex eis nouē ker met: ꝛ ifundunꝛ i vino veteri die ꝛ nocte: deide colaꝛ

ꝛ fit tepidū. postea bibiꝛ ꝛ soluit absqꝫ impedimento. Permutatio. ℣ Loco eiꝰ ponīꝛ in euacuādo aquosi tatem ꝛ flegma triplū ponderis eius de ireos ꝛ due tertie ponderis sui.

¶ De laudano. Ca. cccccxxij.

Laudanū q̄d ē. Est hūiditas pēdēs i pilis capra rū pascētiū ꝛ barbis earū cū pascūt plātā que noiaꝛ cusus. Cadit. n. sup eā ros ꝛ aggregaꝛ i ea hu miditas ꝛ ꝓmisceꝛ ille ros resudatiōi folioꝛū illiꝰ plā te. Cū g̃ ifficiūꝛ eo pili caprarū. ꝛ suspēdiꝛ in eis assu miꝛ ab eis laudanū: ꝛ illđ q̄dē qđ purū ē: ē qđ pēdet i barbis earū i pilis earū: q̄ a terrea eleuati sūt ꝛ ma lū erit qđ pēdet i ꝑtibꝰ iferioꝛibꝰ earū: q̄m ꝯculcāt ipꝫ cū arena ꝛ terra. Elec. ℣ Meliꝰ est illđ qđ est pingue pōderosum ꝛ cabꝛosi boni odoꝛꝫ qđ ad citrinitatem declinat ꝛ in q̄ nō est arenositas ꝛ resoluiꝛ totū i olo ꝛ ex q̄ nō remanet fex. Nigrū ṽo piceū est nō bonū. Nā. ℣ Est calꝫ i fine ꝓmi: siccū i scđo. ꝛ dixit alcāziq ē triū ꝛ stipticū: sꝫ nō ē ita. Qđ aūt ē in regiōibꝰ medi diolanibꝰ est calidiꝰ. Opa. pro. ℣ Est subtile valde et est in ipso pauca stipticitas. ē maturatiuū humidita tū grossarū viscosarū q̄s cū eq̄litate resoluit in q̄ est ṽtꝰ attractiua ꝛ est calefactiuuꝫ apitiuū orificioꝛum venarum ꝛ igrediꝛ i sedatiōe doloꝛum. Deco. ℣ Faꝛ nasci pilos ꝛ ispissat eos ꝛ ꝓlōgat eos: ꝛ ꝯseruat ꝓ ꝓꝛie cuꝫ oleo myrtino ꝛ cum vino. ꝛ nō facit hoc nisi q̄m ipꝫ ē subtile ꝛ ꝓfundaꝛ resolutiuum: ꝛ mūdificat coꝛruptionē coꝛrodētē carnē ꝛ attractiuū. attrahit ei māꝫ bonā ad pilos verum ipꝫ nō vꝫ ꝯferre caluicici cuꝫ icipit ꝛ casui piloꝛum cum appet cutꝫ ꝛ fluxui ca pilloꝛuꝫ ꝛ nō ꝑuenit ad hoc vt sanet alopitiā. q̄m mā alopitie nō resoluiꝛ nisi ṽtute q̄ est supra ṽtutē reso lutiōis eiꝰ ꝛ ṽtute subtilioꝛe magis vacua stipticita te eiꝰ. Uul. vlc. ℣ In cathagenis laudanum ꝯsolidat vlcera dure ꝯsolidatiōis. Egri. capi. ℣ Distillaꝛ cum oleo ro. in aurē doloꝛosaꝫ ꝛ igrediꝛ in medicis soda ꝛ pulsatiōis. Egri. pec. ℣ Cōfert tussi. Egr. expl. ℣ Re soluit aꝑata miricis suppositum in pessario. ꝛ expellit fetum moꝛtuum ꝛ secundinā suffumigatiōe facta ex eo in traiectoꝛio: ꝛ cum bibitur cum vino antiquo cō stringit ventrem ꝛ ꝓuocat vrinam.

¶ De lubue. Cap. cccccxxiij.

Lubue q̄d ē. Est arboꝛ figie. Arboꝛ lubue ē ma gn̄a cuiꝰ folia ꝛ lignū sūt silia arboꝛi cydonioꝛū et hꝫ fructū albū silēꝫ galle: et i ipo est g̃nuꝫ pingue et illđ qđ est i ipsa ē meliꝰ ex q̄ exꝓmiꝛ oleū et coꝛtex huiꝰ arboꝛꝫ est stoꝛax sicca: et eiꝰ aq̄ accipiꝛ cum iadit ita vt exeat: et ē mel lubue: ꝛ illđ qđ egrediꝛ ex gra nis eiꝰ dꝛ seiregi stoꝛacꝫ sicce: et gūma eiꝰ ē stoꝛax be renitarū. ꝛ ē gūma alba. ℣ Quid ē lubue ē stoꝛax et dꝛ illa q̄ liq̄da ē mel allubue et stoꝛax: et ē lachꝛyma arboꝛꝫ q̄ est sicut cydonioꝛū. ℣ Et nos q̄dē iā diximꝰ in caplo stoꝛacis illud qđ diximꝰ. et nos reiteramus sermonē illum: q̄muis in eo sit iteratio. Et iaꝫ dicitur q̄ est oleū arboꝛꝫ alteriꝰ romane. Electio. ℣ Melioꝛ specierū stoꝛacꝫ est illa liq̄da ꝑ seipāꝫ currēs melina gummosa boni odoꝛis ꝑueniens ad citrinitatem et nō est nigra furfurea. Et quandoqꝫ inuenitur de ea liquida similis sanici: et quandoqꝫ adulteratur cuꝫ oliuis et melle: proijcitur eniꝫ in eis in sole. Deinde

expmit. Natu. Cal'a est in p'mo sicca in scdo. Opa. pro. Inest ei vtus maturatiua lenitiua valde cale factiua resolutiua. et eius fum' ē silis fumo olibani et in ipo ē stupefactio nature. et eius oleū qd ex ea fit viscera lenificat fortiter. et eius fum' est sic fum' olibani. Apo. bot. Confert duritijs in carne et lini tur sup bothor humiduz et siccum cum oleis. Uul. vl. Linit sup scabiē siccā et humidā. et est epithima bonū sup eā. Egri. iunc. Cōfortat mēbra et phibet spasmū et cōtractionē iscturaz bibita et linita et ponit in oleis laxitudinis. Egri. ca. Retinet qd ex ea hūidū ē et qd ex ea siccū ē catarrū suffūigatū. et ad couzā ē vltia: et in ipa est vt' faciēs subet et pcipue i oleo ei'. Egri. pec. Confert tussi antiq et flegmati et dolori gutturis et clarificat vocē arteriacicū lenitate vehemēti. Egri. nut. Digerit. Egritu. expu. Lenit subtilr et pvocat vrinā. et pvocat mēstrua ǝueniēter bibita et supposita. et lenit duritiez mīicis. et qd ex ea siccū ē strigit vētrē: et cū ex storace liqda bibit aur. cū eqli pōdere de guma amigdalaz soluit flegma viscosuz absq ipedimēto. Permu. Loco eius ponit eqli pōdere castorei ₇ duplū ei' de oleo sisamino. De lacca. Ca. cccccxxxiij.

Lacca qd est. Dixerunt qdā de q' est. Paulus est gūma herbe silis myrthe boni odoris: et oz qdem vt administret cū cautela. Alij vero erraverūt et dixerunt hoc est karabe. Et dixerunt qdā q' non est lacca vez lacca in plerisq pptatibus est in vtute karabe. Deco. Est extenuatiua vtute vehemēti. Egri. pec. Cōfert tremori cordis. Egritudi. nut. Cōfert epi ₇ cōfortat ipsum. et confert ictericie: et hydropisi: et doloribus epatis.

De lebibach. Capi. cccccxxxv.

Lebibach qd est. Est arbor rara hñs rosas boi odoris paz quā apes pascunt: ₇ vr q' sit arbor q noiat farrara quis illud nōvere scio. Et eius qdē vtus est pportionalis prassio. verūtñ ē debilior ipo ₇ est lacticinium. Nā. Est cal'a in scdo. Et dr q' est cal'a ₇ sicca vsq ad qrtum. Opa. pro. Cū pijcit ex lacte eius in gurgite pisciuz aliqd sup aquā eleuat eos. Egri. nut. Facit virtuose vomere. Egri. expl. Soluendo educit aquam.

De luhabat barbarica. Ca. cccccxxxvi.

Luhabat barbarica qd est. Dixit qdā qd est sic est hermodactili: ₇ afferi de ptib' aphrice. Et adulterant cuz eo hermodactili. Nā. Caliduz est siccum in scdo. Egri. expul. Mouet coituz.

De lingua auis. Cap. cccccxxxvij.

Lingua auis. Natu. Est calida in tertio humida in primo. Opa. pro. Est in folijs eius constrictio et mundificatio et vis consolidandi. Uul. vl. Folia eius consolidant ₇ vlcera humida carne replent. Egri. iunc. Cortices eius cum aceto sup cōtrictionem lacertorum positi conferūt. Egri. pect. Confert tremori cordis. Egri. expulsi. Addit in coitu. Permu. Loco eius in mouendo coitū ponitur equale pondus de nuce excorticata et pondus eius de tuberi rubeo.

De lingua bouis. Ca. cccccxxxviij.

Lingua bouis qd est. herba lata hñs folia sic alamu ₇ cāna ei' est plēa ₇ cāne rami ei' sunt sic pedes locustaz ₇ color eius ē ex viridi ₇ citrio. Elec. Oz vt administret illa q est corasceni grossa hñs folia sup qrū faciē sūt pūcta q sunt radices spinaz et piloz exeūtiū ab ea. Que aūt in hac terra repit ₇ q vtūtur medici plmū ei' ē gen' almaru. ₇ nō ē lingua bouis: ₇ neq ǝfert vt iuuamētū illi' ē. Nā. Proxima est eqlitati in calore: ad calitatez em declinat pnā ₇ est in fine pmi in hūiditate ₇ q sicca est. est minoris hūiditatis. Et dixerūt aliq q' ē frā ₇ humida i fine scdi. Sed illud est lōginquuz. Opa. pro. Uirt' eius q adusta est remouet alcula q sunt in infantib' et sedat inflationē oris ₇ silr ipsamet. sz ipsa est debilior. Egri. pec. Est lenitiua confortatiua cordis: bona melie ex sollicitudie ₇ tremori cordis in vino: ₇ dispōnibus melicis. Et qdā in potu eā tribuūt ad tremorē cordis calin cuz luti armeni pōdere. ij. ʒ. et cōfert tussi ₇ aspitati cāne ₇ ppe cū coqtur cum hydromelle ₇ zuccaro. De lingua arietis. cccccxxxix.

Lingua arietis qd est. Est duoz generū. s. pua ₇ magna. Inqt Dia. ipa noiat pluriuz costaz ₇ hz. 7. costas. Et folia qdē magne maiora sunt folijs puę. ₇ eius suba est ǝposita ex aquicitate ₇ terreitate. ₇ aqitate qdem infridat. terreitate cōstringit. Electio. Eaz magis iuuatiua est maior ₇ fructus qdē ₇ radix sunt ppinqui natura folijs. Uerum sunt magis sicci ₇ minus frī. Nā. Est radix eius siccior ₇ minus humida. ₇ frigus eius est min' stupefactione ipsi'. et siccitas ei' est infra ipi' mordicationē pp illud est vltima ad vlcera: et est subtilis. ₇ ppe cum siccat. Inqt Gal. Est frā ₇ sicca in tertio. Opa. pro. Folia ipsi' sunt ǝstrictiua repercussiua cuz aqitate frigida. ₇ ppter illd sunt vincētia cursum sanguis ₇ siccitas eius nō ē mordicatiua: et ppter illd ē iuuatiua ad cōsolidāda vlcera antiq ₇ recentia: ₇ neq est aliqd meli' ea. et i ea est aptio ppter abstersionē q est in ea. Sz ₇ radix eius suspēdit sup collū habētis scrofulas. Apo. bot. Est bona apatibus calidis et adustiōi ignis. ₇ formice. ₇ scere ₇ herisipille. ₇ apatibus radicuz auris ₇ scrofulis. Uul. vlc. Est bona vlceribus fraudulentis ₇ igni psico ambulatiuo et vlceribus antiqs ₇ vulneribus profundis ₇ est sublimis vlr in his capitulis: ₇ confert cuz lumolea ₇ cerusa qñ ponitur sup herisipillaz. Egri. iunc. Fit ex ea emplim ad elephantiam ₇ prohibet augmentuz eius ₇ ipsam detumescere facit. Egri. capi. Cōfert dolori auris ex caliditate. et decoctio radicis ore ea colluto cōfert dolori dentis. Et pulmentum lentiuz in quo ponitur ipsa loco sicle cōfert epilepsie. et qñ distillatur succus foliorum eius in aurē illius q dolorem patitur auris sedat dolorem. et quando masticatur radix eius aut colluitur os ex succo ipsius sedat dolorem dentium. et similiter aqua foliorum eius sanat alcula. Egri. oculi. Confert obthalmie et dissoluuntur collyria obthalmie cum succo ei' et conferunt. Egri. pecto. Semen eius confert sputo sanguineo et pulmentum. lentium in quo ponitur ipsa loco sicle confert asmati. Egritudi. nutrimen. Radix et semen et folia ipsius sunt bona in cura opilationum epatis et renum. Et ex ea quidem

decoctur pulmentuz lētiuz ⁊ ponit in ipsa loco ſicle ⁊ cōfert hydropiſi. Egri.expul. ¶ Confert vlceribꝰ in teitinorū ⁊ ſolutiōi aquoſe potus ſeminis eius: et clyſterizatio cū ſucco ipſius fluxū ſanguis emorroydarum retinet. et bibunt folia eiꝰ cū vino ad dolorē veſice ⁊ renū: Febres. ¶ Dicit ꝙ ꝯfert febri triāgule ſcꝫ tertiane. et ꝙ oꝫ vt ad tertianā bibant tres radices eiꝰ l. ℥.iiij.⁊.ʒ.viii ꝯmixti. ⁊ ad q̄rtanā q̄tuor radices eius ſilr. Uenena. ¶ Pōit cū ſale ſup morſuz canis rabidi.

¶ De lingua. Cap.ccccxl.

Lingua q̄d eſt. Sb̄a cōpoſita ex carne laxa i q̄ penetrāt vene ⁊ nerui ⁊ lacerti ⁊ humor eiꝰ eſt hūidus.

¶ De lucharidis. Capi.ccccxlj.

Lucharidis q̄d ē. Eſt lapis egyptiꝰ q̄ fullones vtunt in dealbatiōe pānoꝝ larꝰ: q̄ i aq̄ velociter ſoluitur. Opa.pro. ¶ Eſt glutinatiuus exiccatiuꝰ abſq̧ mordicatiōe ſtipticus ꝓhibens fluxum materierum ad mēbrum. Uul.vl. ¶ Eſt inuatiuum vulnerum ⁊ vlcerum ⁊ ꝓprie in membris lenibus. Egrit. oculi. ¶ Confert fiſtulis et ingredit in medicis vlcerum oculi. Egri.pecto. ¶ Eſt bonus ſputo ſanguis. Egri.expul. ¶ Confert ſoloni antiq̄ et dolori veſice ⁊ ſupponit ad abſcindendū fluxum ſanguinis.

¶ De luf. Ca.ccccxlij.

Luf q̄d eſt. Alia eſt plana ⁊ alia eſt criſpa ſed criſpa eſt calidior ea q̄ dr̄ luf ſerpētis ⁊ plana. Et i plana q̄dē eſt terreitas plurima. qua pp minoratur eiꝰ abſterſio ab abſterſiōe criſpe ⁊ ſi ambe ſint abſtergētes. ¶ Inq̄t Dia. Folia eius ſunt ſilia folijs magūtee ⁊ minora ⁊ pp diuerſitatez veſtigioꝝ i eis ⁊ radix eius ē vniꝰ palmi ⁊ eiꝰ radix ē ſicut radix medicine ꝑdicte. ſilis piſtello mortarij ⁊ fructꝰ eiꝰ ē citrinꝰ. Criſpa aūt eſt ſicut oliua. Nā. ¶ plana eſt calida in fine primi ⁊ ſicca. et criſpa in fine ſcd̄i in calefactione. et fortius qđ eſt in ipſa eſt ſemen eius. et iuuātius qđ eſt in ipſa eſt radix eiꝰ. Opa.pro. ¶ Eſt aperitiua opilationum inciſiua hūorum groſſoruꝫ. viſcoſoꝝ cuꝫ equalitate ⁊ in ipſa eſt abſterſio. et criſpe q̄dem in oibus iſtis eſt fortior q̄ȝ alie ⁊ ꝓprie plana terrea. Decora. ¶ Radix criſpe abſtergit pannū ⁊ morpheam ⁊ lentigines paruas ⁊ magnas ⁊ proprie cum melle. et linitur cum vino ſup fiſſuras frigoris. Apoſte.bot. ¶ Cōfert apatibus indigentibus abſterſione. Uul.vl. ¶ Permiſcetur radix eius ⁊ proprie radix criſpe cum vite alba et ponitur in emplis fraudulētis. Et illa in q̄ eſt humiditas eſt cōuenientior vulneribus q̄ȝ ſicca q̄ acutior eſt q̄ȝ illđ quo indigetur in vulneribus. Et q̄ñq̧ cum cuſa ſumit loco licini emplaſtrat ad omnia vlcera in fiſtulas conuerſa. et fiunt ex radice eiꝰ glādes ad fiſtulas. Et folia eius ſunt bona vulneribus malis. Egritu.iunc. ¶ Radix aluf cū ſtercore vaccino valet ſup podagrā ⁊ cōtuſſionē lacertorū. Egri.capi. ¶ Succus vue eiꝰ q̄ eſt domeſtica confert dolori auris. Et q̄ñq̧ ponit in aures cū oleo roſaceo ⁊ ꝓhibet corroſiones ⁊ cācrum factum in eis. Et cum accipitur ſuccus vue luf ſerpentis que eſt ſup eius extremitatē. et q̄ñ miſcet ſuccus eius cum oleo et diſtillatur in aurem ſedat dolorem. et radix quidem eius eſt ex medicinis abſtergentibus ſordes auris ⁊ exiccantibus vlcus eiꝰ ⁊ cōferentibus auditui. et ſemen luf ſanat emorroydas q̄ ſunt in naribus. ita ꝙ cancroſitatem earum immo cancruꝫ ipſum: ⁊ cōſiliuꝫ eſt vt ponatur in naribus cum lana. Egri.oculi. ¶ Cōfert radix eiꝰ vlceribus oculi. Egrit.pecto. ¶ Facit ſpuere ⁊ conuenit aſmati ⁊ dilationi anhelitus ⁊ coquit in aq̄ aliquotiens donec remoueat medicinalis vis eius. deinde comeditur in dilatione anhelitus ⁊ in aſmate antiquo: et radix eius facit illud: ſed in criſpa fortius. Egri.nut. ¶ Ex eius comeſtione generatur humor groſſus. Egri.expul. ¶ Criſpa mouet coitum immo ⁊ mundificat renes ⁊ confert emorroydibus. et dicitur ꝙ cum ex fructu criſpe ſumuntur triginta numero cum aceto mixto aut vino eijcit fetum. et quādoq̧ ſupponitur glans ex ea facta ⁊ facit abortum. Et q̄ñq̧ facit aborſum odoramentuꝫ huius plante apud arefactionez floris eius. et q̄ñq̧ ꝓuocat vrinā. Uenena. ¶ Qñ fricat radix eiꝰ ſup corpꝰ nō mordet ipſuꝫ vipa.

¶ De liminnia. Capi.ccccxliij.

Liminium q̄d eſt. Fructꝰ eiꝰ in ſtipticus. Egri.expul. ¶ Confert ſolutioni ventris ⁊ ſanguis ⁊ datur ad hoc in vino. ⁊ ſimiliter fluxui ſanguinis ⁊ potio eius eſt ⁊ funeſi.

¶ De lacte. Capi.ccccxliiij.

Lac q̄d eſt. Lac ex tribꝰ ꝯpoſitū eſt ſubſtantijs aq̄itate ⁊ caſeitate ⁊ butyroſitate: et i vaccino q̄dē multiplicat butyroſitas. Lac ꝟo camelaꝝ partui vicinaruꝫ minus habet butyroſitatis ⁊ caſeitatis ⁊ eſt ſubtile valde: ⁊ lac aſinaꝝ etiā minus exn̄s butyroſuꝫ eſt ſubtile. Caprarum ꝟo lac eſt tempatuꝫ ⁊ lac ouiū ē groſſū valde: et lac vaccinū eſt pinguiꝰ et groſſiꝰ. Equaꝝ ꝟo lac eſt ſicut lac camelaꝝ ꝑui vicinarum ſubtile aquoſum. Elec. ¶ Lac qđ melius eſt oibus eſt lac muliebre: et lac melius eſt qđ ex vbere ſugendo bibitur. aut ſicut mulget: et melꝰ ipſius eſt qđ eſt vehemētia albedinis eq̄lis eſſentie qđ ſup vnguem diſtillatū figit. et nō currit: ⁊ eſt paſtus aialis ipſius plāta bona: ⁊ nō eſt in ipſo ſapor extraneꝰ declinās ad acetoſitatez aut amaritudinē: aut acredinē: aut odor extraneus horribilis. Et oꝫ vt adminiſtret ſtatiṽt mulget anq̄ȝ ꝯuertat. ¶ Et lac q̄dē oiū aialiū cuius pregnatio eſt prolixior pregnatiōe mulierum eſt malū: quapp ꝓportionale ē illud eſt ꝓximū ſicut vaccinū. Nā. ¶ Aqueitas eſt calida: ⁊ butyroſitas ad eq̄litatem tendit: licet ad caliditatem declinet. ⁊ lac acetoſuꝫ eſt frigidum ⁊ ſiccum. Opa.pro. ¶ Aqueitas eius eſt ſubtiliatiua lauatiua ſolutiua. Et in ipſa nō eſt mordicatio: et lac q̄dē eſt nutrimentū: ⁊ eq̄t chimos: ⁊ cōfortat corpꝰ. et abluit. ⁊ q̄ñ bibitur cum melle mundat vlcera interiora ab humoribus groſſis ⁊ maturat ea ⁊ lauat. ⁊ eſt boni chimi. ⁊ facit exuberare ſanguinē: augm̄tū faciēs in cerebro ⁊ ꝓprie lac muliebre: et lac q̄dē ē ꝓpinq̄ digēnis. et q̄ño nō cum ſit gn̄atuꝫ ex ſanguie qđ eſt in ſummo digēnis: cui ſupuenit digeſtio quedaꝫ alia q̄ñ fit ex membro quod ad frigus declinat nō enim nutritur ab eo donec fiat in diſpoſitione cibi qui indiget diſpoſitione plurima ⁊ clarificatione poſt clarificationē: immo quādo dominatur ei caliditas bona reducit ipſum ad naturaꝫ ſanguinis eq̄lem. velociter

O q̄ bonū ē qđ ruffus dixit d̄ eo. et si nō ei ↄdicat̄ i alio et nō et ↄdicit̄: ꝛ pp declinationē suā ad frig⁹ ali qđ nocet flegmatic⁹ qm̄ calitas eorū nō ↄuertit ip̄m ad sanguinē sic̄ opꝫ. et corp⁹ vtit̄ ipso an̄ cōuersionē ei⁹ ꝓpterea q̄ ē ei ꝓpiquū: et pp hec ↄfert hn̄tib⁹ cōplōnē calām et siccā cum in ipsorū stōis nō est colr̄a. Ampli⁹ lac cū corpib⁹ ꝓportionalitat ē hꝫ q̄rū cāe nō cōprehendunt̄. Illuꝫ aūt q̄ bibit lac post ip̄ꝫ q̄e scere opꝫ: vt nō corrūpat̄ et nō acescat. verū opꝫ vt nō sup ip̄m dormiat neq̄ suscipiat sup ip̄ꝫ cibū aliū donec descēdat: et est magis ↄueniens ↄsistentib⁹ q̄ꝫ adolescētib⁹ calāꝫ hn̄tib⁹ cōplōnem. Nā ↄuertit̄ i ipsis ad colerā. Et ↄfert senib⁹ et ꝓpterea q̄ hūectat et remouet pruritum q̄ eis est ꝓpri⁹. Sed opꝫ vt inuenit̄ ad ipsum digerendū cū melle. Et multotiens q̄dem icipit lac soluere et ex hereſi sup fluitates q̄ sunt in ꝑtib⁹ itestinorū: dinde icipit nutrire et expādit̄ in corp⁹ et retinet nām. et est iflatiuū q̄usq̄ feruere icipiat: ei est cōpositum ex soluente qđ est ei⁹ aq̄itas et ↄstringente qđ est caseitas ipsi⁹. Et colostra ē tarde digōnis et grossi humoris et tarde descēsiōis. Mel vero ipsam rectificat et acq̄rit ex ea corp⁹ nutrimentum plurimum et acetosum est crudi humorꝭ: et qđ decoctum ē et ꝓprie q̄ ē grossi⁹ ē magis ↄstrictiuum. Et omne q̄dē lac facit possidere opilatiōes: et ꝓprie in epate: nisi lac camelarum fetaruꝫ et siliium: ꝓpt̄ paucitateꝫ caseitatis ei⁹ et abstersionem aq̄itatis ipsius: et ↄfert in mācebus q̄ effundunt̄ ad membra iteriora: et ledunt ea sua acuitate et mordicatione. debilitat em̄ eas qm̄ lauat ipsas vltra ablutionem aq̄ ꝓpt̄ abstersionem que ē in aq̄itate sua. et nō est in aqua: ꝛ equat q̄litatē eaꝝ ita vt conuertant̄ et fiāt siles mēbro: deinde glutinat eas super ipsum. f. iter mēbrum ꝛ inter humorē malū. nō ergo obuiet ei humor nudo. Et ip̄m nocet habētibus fluxū sanguinis. ¶ Lac p̄terea nō est bonū viscerib⁹: ꝛ lac capraꝝ est minus nocēs viscerib⁹ q̄ꝫ aliud. Nā plꝫ ei⁹ quo pascit̄ ē ↄstrictiuū. Ouinū v̄o lac acetosum ē ↄrio: ꝛ nō ē laudabile: ꝛ in ip̄o ē iflatio. ꝛ lac q̄dē in na sba est velocis ↄuersiōis: ꝛ ꝓprie ad calitatem ꝛ neq̄ est aliq̄d nocibili⁹ corpi q̄ꝫ lac malū ꝛ lac q̄dē asinaꝝ est aq̄suꝫ ꝛ lac scrofinū aquosuꝫ est nō maturꝫ. Et lac v̄nale est aquosum cōparatū ad estiuuꝫ. et lr lac aīalis cui⁹ past⁹ est ripa aut terra limosa: qm̄ lāte veris sunt aquose cōparate ad plātas estiuis q̄nto magis igredit̄ vel accedit estas ad autūnum ito lac fit magis grossuꝫ: ꝛ qđ meli⁹ est: ē illud qđ ē i medio estatis: verūtn̄ timet̄ in ipso q̄ calor ip̄ꝫ cōuertat postq̄ꝫ potatū fuerit. Illđ v̄o nō timet̄ i vere. Uaccinū p̄terea ē plimi butyri: ꝛ ouinū plimi ē caseitatis ꝛ butyrositatꝭ: sꝫ caseitas in lacte camellino pauca postea i lacte eq̄no: deide asinino: ꝛ ꝓpt̄ h⁰ iro caseat̄ i stō ꝛ supiorib⁹ vētris plusq̄ꝫ aliđ. Et in lacte q̄dē camellino ē salsedo: ꝓpterea q̄r diligūt acetosum. ꝛ hoc est meli⁹ lac: ꝛ cū hoc d̄r q̄ est vehemētis arditatis in stō ꝛ supiorib⁹ vētris. ¶ Et scias q̄ lac diuersificat̄ f̄ꝫ spēs aīaliū ꝛ f̄ꝫ etatē si ē puū: aut magnū aut mediocre: ꝛ f̄ꝫ formā si ē lēis carnis aut duꝛ pingue aut extenuatū albū aut aliū hn̄s colorē: ꝛ debilius q̄dē lac f̄m q̄ d̄r est lac albi coloris ꝛ est velocioris descēsiōis. Meso. Plurim⁹ vsus lactꝭ ꝑ̄hat pediculos f̄m q̄ q̄dā existimauerūt ꝛ nō elōgat̄: verū ip̄m abstergit cicatrices fedas in cute linitū: ꝛ colorē efficit valde bonū bibitum. verꝫ ip̄m facit multotiēs accidere sordes nisi lac camellaꝝ recēter fetarū ex ipso em̄ raro timent̄ sordities: ꝛ qn̄ bibit̄ cū zuccaro colorē efficit valde bonū ꝛ ꝓpe mulieꝝ: ꝛ ipiguat ēt ita q̄ aq̄ casei ipinguat hn̄tes complōnes calās ꝛ siccas cū soluunt̄ in alio cū ipinguet potu ei⁹ ꝓpter suā cām: ꝛ nō ipinguat eos nisi ꝓpterea q̄ hūectat ꝛ exhit humorē malū q̄re rectificat nutrimentū: ꝛ lac q̄dē alraib cū scoria ipinguat illos velocit̄. Aq̄ v̄o casei delet pannū ꝛ cicatrices linitū: ꝛ q̄nq̄ ↄfert eis bibitū. Apo. bot. Multotiēs sanātur illi q̄b⁹ accūt apata mala ꝛ carbūculi ꝛ almescere ꝛ scabies ꝛ pruritus bibitiōe lactis cū in cōplōnib⁹ eoꝝ nō fuit qđ corrūpat ip̄m ꝛ ↄuertat ad colerā: ꝛ lac q̄dē nociuuꝫ est hn̄tib⁹ apata itrinseca. Uul. vl. Lac rectificat vlcera itrinseca ꝑ hoc q̄ lauat ꝛ glutinat ꝛ mundificat: ꝛ cū nō est in cōplōne qđ corrūpat ip̄m ꝛ ad coleraꝫ ↄuertat ↄfert habētib⁹ vlcera. ꝛ aq̄ q̄dē casei cū mirabolanis scabiei est ↄueniēs. Egri. iūc. Lac malum est neruis ꝛ hn̄tib⁹ egritudines neruoꝝ ꝓprie frās ꝛ flegmaticas. Egri. ca. Lac caprinū ↄfert catarris ꝛ retinet eos ꝛ ipsoꝝ acredinē meliorat: ꝛ ↄfert vlceribus palati ꝛ lac est cura obliuionis sicce ꝛ tristitie ꝛ alienatiōis: ꝛ lac q̄dē nocet dētib⁹ ꝛ corrodit eos: ꝛ ꝓnocat ꝛ ↄsumit eos: ꝛ ꝓpe cū dēs est fride cōplōnis ꝛ laxā efficit gingiuā: imo opꝫ vt post ip̄m colluat̄ os cum melle ꝛ vino ꝛ oxymelle. Lac asininuꝫ f̄m q̄ d̄r cū colluit̄ ex eo os ↄfirmat dētes ꝛ gingiuā ꝛ nō est ↄueniēs hn̄tib⁹ soda ꝛ v̄tiginē ꝛ tinnitū ꝛ ꝓpe dormire sup ip̄m: ꝛ vlr̄ nocet debilia hn̄tia epata ꝛ capita. Egri. oculi. Lac facit euenire tenebrositatē visus ꝛ caliginē. verūtn̄ cum mulget̄ in oculo ↄfert obthalmie ꝛ nocumēto matieꝝ calidarū effusaꝝ ad oculū ꝛ aspitati: ꝛ silr̄ qn̄ ꝑmiscet̄ cum albumine oui ꝛ oleo ro. crudo ꝛ ponit̄ sup oculū: ꝛ cōfert emulsio ei⁹ l ip̄o tarfacti. Egri. pec. Lac asininū ꝛ caprinū bōa sunt tussi ꝛ extenuatiōi ꝛ sputo san. f̄ꝫ q̄ sig̃t loc⁹ eius: et lac ouinū iuuatiuū est sputo san. ꝛ iteꝝ lac est ex medicinis vlceꝝ pulmōis ꝛ extenuatiōis: ꝛ ↄfert ore colluto ex ipso ꝛ gargarizato p̄focatiōi ꝛ sq̄nātie ꝛ apatib⁹ vue ꝛ amigdalaꝝ: verūtn̄ est nocituū hn̄tib⁹ tremorē cordis hūidum quocūq̄ nō fit ex sanguie aut flegmate. ꝛ lac q̄dē camelaꝝ nouiter fetaꝝ ↄfert asmati ꝛ frequētie spūs: et lac est ↄuenienti⁹ pectori q̄ꝫ capiti ꝛ stō. Egri. nu. Lac fac̄ possidere opilatiōes in miseraicis: ꝛ aq̄ casei ↄfert icterine: ꝛ lac caprinuꝫ ꝛ lac camelaꝝ recēter fetaꝝ ambulātiū ꝛ lac asinaꝝ ↄfert hydropisi: ꝛ ↄferūt oīa illa duritiei splēis. Lac camelaꝝ nouit̄ fetarū cū oleo de alcāna est ↄueniēs duritieb⁹ itrinsecis ꝛ facit euenire inflōnē in stō ꝛ dolorē ꝛ ꝓprie colostra: ꝛ ābo cōmouēt singultū ꝛ eructuationē fumosam ꝛ ꝓpe lac: ꝛ nocet splenetico et epatico ꝛ idigētib⁹ regimine subtiliatiuo nisi lac camelaꝝ fetaꝝ. ip̄ꝫ. n. ↄfert egritudib⁹ plimis splenis ꝛ epatis ꝛ renouat in alio remouet epar. ꝛ lac q̄dē camelarū nouiter fetarū ↄfert hydropisi valde ꝛ ꝓpe quando bibitur cum vrina camelarū nouiter fetarū

arabica℞ ꝛ excitat desideriū cibi ꝛ facit tussiꝫ. Et lac q̄dē acetosum est tarde digōnis valde ꝛ est crudi humoꝝ verū stōs calꝯ nāl'r aut accītalr digerit ipm ꝛ iuuat cū ipso. ꝛ nō eructuat fumose ꝑpt ablationeꝫ butyri ab ipo. Egri. expul. ⸿ Aq̄ casei soluendo educit colerā adustā. ꝛ cū epithimo soluit meliam adustā. Et lac facit euenire lapidē: ꝛ lac q̄dē decoctū donec ꝯsumat eius aquetitas ꝯstringit ventrē ꝛ retinet fluxē sanguinis ꝑ inferiora. Et lac q̄dē camelaꝝ nouiter fetarū ꝓuocat mēstrua. Et illud de quo extctū est butyꝝ est bonū solutiōi colerice: ꝛ fit clystere ex lacte nouiter mulcto ad vlcera intestinoꝝ ꝛ mītcis.

¶ Lac caprinū vꝫ vlceribꝰ vesice ꝛ lac succurrit nocumēto coitus: et vigorē fert ad coitū ꝛ facit ꝓuenire inflationē in visceribꝰ. ¶ Omne p̄terea lac grossum excitat colerā ꝛ gn̄at lapidē ꝛ colostra ꝑpue ꝛ lac q̄dem excitat coitū: ita ꝙ etiā lac acetosum ꝛ mesir in corporibus calide cōplōnis hoc facit. ꝓpterea ꝙ humectat ꝛ ꝙ inflat ꝛ sepe lenit vētrē: ꝛ ꝑpue lac eq̄nū camellinū ꝛ asininū. deinde lac vaccinuꝫ. postea lac caprinū. ꝛ quātoplus minuit aq̄itas: ꝛ q̄nq̄ soluit vētrē multitudo ipsiꝰ: q̄n nō digerit. Et sal q̄dē iuuat ad solutionē ipsius ꝛ ad solutionē aq̄ lactis. Decoctum ꝟo ꝛ in quo extincti sunt carbones ꝛ calefactū cū lapidibꝰ ignitis ꝛ laminis ferri ꝓculdubio vētreꝫ ꝯstringit ꝛ lac q̄dem cōfert rasure itestinorum. ꝛ lac acetosum ꝯstringit fluxū colericū ꝛ sanguineū. ꝛ lac q̄dē camelarū recēter fetarū cōfert emorroydibus. ꝛ q̄n lac ponit super apata ani ꝛ vlcera eius ꝛ apata femoris ꝛ vlcera ipsius cōfert ꝛ sedat dolorē accidentem in his mēbris. Febres. ⸿ Lac caprinū ꝛ lac asininum sunt bona ethice fm ꝙ determinat in loco suo ꝛ tñ acetosum multotiēs expellit febres ethicas q̄n auferet eius butyrū ꝛ fuerit ita ꝙ bene digerat. Lac ꝟo recēter mulctū grossum multotiēs facit recurrere febres ꝛ nō opꝫ approximare ei patientē febrē penitus. Uenena. ⸿ Lac cōfert potui medicinarū mortaliū ꝛ ei q̄ sumpsit in potu leporē marinū: ꝛ gūmā ruthe agrestis ꝛ iusq̄amuꝫ: ꝛ benꝫ ꝛ ꝑpue qui in potu sumpsit cantarides ꝛ leporē marinū ꝛ gūmam ruthe agrestis ꝛ ellēboꝝ ꝛ strāgulatorē adib ꝛ leopardi et oēs medicinas putrefactiuas ꝛ est cura eiꝰ q̄ in potu sumpsit benꝫ. reducit em̄ ipsum ad rōnē suā.

¶ De lāpade alcutrub. Ca. cccclxvj.

Lampas alcutrub q̄d est. Est plāta prima ꝓpo. Electio. ⸿ Qđ de ea admistrat est semē ipsius. Nā. ⸿ Est calida in p̄mo: sicca in secūdo: ꝛ est in fine scđi. Opera. pro. ⸿ Est aperitiua ꝛ magis dn̄ans in ea est stypticitas ꝛ abscindit fluxū quocūq̄ mō sit. Uul. vl. ⸿ Consolidat. Egri. capi. ⸿ Fit ex ea emplm̄ ꝛ abscindit fluxū sanguinis. Egr. pec. ⸿ Prohibet fluxum sanguinis. Egri. expul. ⸿ Cōfert vlceribus intestinorum clysteri facto ex ea.

¶ De lilio. Ca. cccclxvij.

Lilium quid est. De ireos q̄dem iam diximus. Et in lilio q̄dem hortulano est terreitas subtilis acquirens amaritudinem ꝛ in ipso est aquetitas equalis complexiōis. Natura. ⸿ Album hortulanū qđ nōiatur lilium azet est calidum ꝛ siccum in secūdo. Ireos vero siluestris est vehementioris exiccatiōis. Opa. pro. ⸿ Radix eiꝰ est abstersiua ꝯ siccatiua eq̄lis ꝛ radix eius est magis abstersiua. Et oleū eius est vehemētioris resolutionis ꝛ lenificatiōis siue sit aromatizatum siue nō sit aromatizatū: ꝛ ireos q̄dem in oībus illis est fortior: ꝛ est stipticus cum hoc et in ipso est ꝟtus sanādi dolores ꝛ putrefactiōes. Decora. ⸿ Cōfert pānoꝛ lentiginibꝰ ꝛ ꝑpue radix eiꝰ ꝛ mūdat faciē abluēdo ꝛ redēdo tersam ꝛ remouet ꝯtionē eiꝰ. Apo. bot. ⸿ Si terant folia ꝛ semina multum ꝛ fiat ex eis emplm̄ super herisipillā cum vino ꝯfert ei valde: ꝛ silr super apata flegmatica imatura ꝛ scabiem vlcerosam ꝛ escaras ꝛ sahaf. et ꝑpue cum p[illegible] scemus ea alijs medicinis. Uul. vl. ⸿ Radix eiꝰ cōfert adustiōi aque calide: q̄n exiccatiua est mollificatiua abstersiua cū eq̄litate: ꝛ silr folia eiꝰ decocta ꝛ cōsolidat: et meliꝰ q̄dē est vt fit admistratio eiꝰ cū oleo rosa. Succꝰ ꝟo ireos ꝛ reliquoꝝ decoq̄tur in aceto et melle et in vase ereo et vꝫ ad vlcera antiq̄ et vulnera: et domesticū q̄dē est meliꝰ medicinaꝝ q̄ sunt adustionē aque calide. Egri. iūc. ⸿ Est bonū in cis[illegible] neruoꝝ. Egri. capi. ⸿ Ex decoctiōe radicis eiꝰ fit collutio ad dolorē dentiū ꝛ ꝑpue eius qđ siluestre. Et oleū q̄dem eius est ꝯueniēs vlceribꝰ capitꝫ et furfurius eius: et q̄n distillat in aurē sedat dolorē eius et sonitū. Egri. pec. ⸿ Cōfert radix eius anhelitꝰ [illegible] tiōi et ꝑpue ireos. Egritu. nut. ⸿ Cōfert splenem et malum stō ꝑpue oleū eius. Egr. expul. ⸿ Oleū eius est resolutiuū aperitiuum lenitiuū duritiei mītcis bibitum et inunctū: et silr q̄n decoquit radix eiꝰ cū oleo rosaceo: et nō est ei par in egritudinibꝰ mītcis et silr oleū irinū et extrahit fetū: et ꝯfert doloꝛi ventris pungitiuo: et si decoquat radix eius sola cuꝫ aceto aut cū semine iusquiami et farina tritici sedat apata calida accidentia testiculis: et q̄n bibit ex oleo eius. ℥. 5. soluit et est cōueniens habenti ileos colericum. Oleum ꝟo irinum aperit oruficia venaruꝫ emorroydarum: et silr radix lilij quocūq̄ modo sit. Uenena. ⸿ Confert puncture ꝟmium venenosorum: et ꝑpue scorpionis ipsum et succus eius et syrupus eiꝰ: et semen ipsius bibita ꝯferunt oībus pūcturis ꝛ oleū eiꝰ est tyriaca benꝫ coriādri et fungorum.

¶ De liq̄ritia. Cap. cccclxviij.

Liquiritia. Natura. ⸿ Radix eiꝰ temperata est et si declinat ad aliquid declinat ad caliditatē et humiditatem. Apo. bot. ⸿ Succus eius cōfert super panaritium: et similiter radix eius. Uulne. vlce. ⸿ Eius succus valet ad vulnera. Egr. oculi. ⸿ Radix eius cōfert vngule et succus eius est fortior. Egri. pec. ⸿ Lenit cānā pulmōis et mundificat eā et cōfert pulmoni et gutturi et clarificat vocē. Egri. nut. ⸿ Sedat sitim ꝑpter humiditatē suā et silr ꝯfert inflationi stomaci. Egri. expul. ⸿ Cōfert ardori vrine et valet ad vlcera renuꝫ et vesice et scabiei ipsius. Febres. ⸿ Confert febribus antiquis.

¶ De lente. Cap. cccclx[illegible]

Lens q̄d est. Lētis est q̄dā genus qđ comedit[illegible] et est notū: et est aliud genꝰ siluestre malū et ē lens amara: et manifeste calitatis in qua est siccitas et parū stipticitatis: et ē fm ꝙ dixit Dia. herba [illegible] plurū stipitū subtiliū ramoꝝ coloreꝫ h̄ntium ꝙ da[illegible]ny longioꝝ

nis lõgioꝝ ⁊ strictioꝝ in qb⁹ ē aspitas qdã ⁊ sunt declives ad albedinē. Electio. Melior ē illa q̄ est velocius matura ⁊ ē alba lata ⁊ qñ cadit in aq̄ nõ denigrat eã: ⁊ opʒ vt bene matureẽ in decoctiõe. Natura. Gal. visum ē q̄ ipsa aut est eq̄lis in caliditate ⁊ siccitate: aut ē declivis paꝝ ad caliditatē: ⁊ pp illud nõ infridat apõ comestionē sui neq̄ cũ ē in stõ neq̄ descendēs. Opa. p. Est inflatiua ⁊ ē cõposita ex v̄tute ɔ̄strictiua ⁊ abstersiua ⁊ facit videre somnia mala. Et stipticitas corticis ei⁹ ē plurima. Et in ipa tota ē inflatio plurima: ⁊ inspissat sanguinē: ⁊ nõ currit ive... ⁊ ipa minorat vrinã ⁊ mēstrua pp illõ: ⁊ gñank ex ea humor melic⁹ ⁊ egritudies melice: ⁊ fortasse lusi ordei ē ei ɔ̄rĩũ: ⁊ q̄si aggregak ex cõmistiõe cornutrimentũ valde bonũ et fortasse erit ex summa melioꝝ nutrimētoꝝ et oʒ q̄dē vt sit lusi ordei minus q̄titate ētis: ⁊ lentis ēt cũ sicla nutrimētũ ē laudabile: quoniã sunt ɔ̄riaꝝ dispositionũ: q̄ ābe sunt tēperate: et ponitur in ipsa ordeũ ⁊ mētastrũ ⁊ deterī⁹ qð decoquik cũ lēte ē nēhesut. Et opʒ q̄dē vt p̄iciank super unã eminã lētis nouē emine aq̄ ⁊ decoquank valde. Apo. bot. Qñ decoq̄tur cũ aceto et fit ex ea emplʒ resoluit scrofulas ⁊ apata dura ⁊ in ipsa q̄dē cũ repulsiõe ē aggregatio sanie ⁊ ipsius multitudo gñat ... ⁊ apata dura q̄ nolak suadus. Uul. vl. Quã lo coquik cũ aceto replet vlcera p̄funda ⁊ eradicat ordes vlceꝝ ⁊ minorak sordities coꝝ: ⁊ si fuerit maina: tūc apponak cũ eis q̄ sunt magis stiptica sicut sunt cortices granatoꝝ ⁊ reliq̄. et cuʒ aq̄ marina ad herpetē estiomenũ et formicã ⁊ fissuras accñtes ex rigore. Egri iūc. Est mala neruis ſʒ si ex ea cũ sapach ponik emplm sup podagrã cõfert: ⁊ multitudo ei⁹ facit possidere leprã. Egri. och. Jllı⁹ q̄ plurimũ ei⁹ comestiõe vtik visus obtenebrak: pp vehemētiaʒ siccatiõis ei⁹. Et qñ ex ea fit emplʒ cũ corona regia cidonio ⁊ oleo rosaceo sanat apata oculi calida. Egri. pec. Fit ex ea emplm decocta in aqua maris sup apata mãmille facta ex ɔ̄strictiõe sanguinis ⁊ lactis. Egri. nu. Est difficilis digestionis mala stõ: et generat inflationē: ⁊ grauat: ⁊ qñ excorticãtur de ea ex. gra. ⁊ degluttiunk cõferũt fm q̄ dr̄ mollificatiõi ... ⁊ nõ opʒ q̄dē vt lenti admisceatur dulcedo. Ipa ... tūc faciet possidere opilatiões plurimas in epate: et ex eis que sunt necessaria in esse lentis est q̄ ipsa est inuatiua hydropisis ⁊ videtur hoc pp exiccatiõne eius. Egr. expl. Qñ decoquitur absq̄ cortice ... stringit vētrē: aut cũ cortice suo qñ decoquik cuʒ aqua ⁊ expellik ab ea aq̄ p̄ma. illanãq̄ p̄ma aq̄ soluit vētrē. et decocta q̄dē cũ cortice p̄iecta aq̄ magis cõstrictiua q̄ excorticata: q̄m in coctiõe ipsi⁹ ēvirt⁹ stipticitatis valde vehemēs: Et fit fortior strictura eius vētris quãdo decoquitur cũ endiuia ⁊ lingua arietis ⁊ portulaca: ⁊ cũ sicla que nominatur nigra: propter vehemētiã sue virtutis: aut cum rosa aut cuʒ aliquo stipticoꝝ postq̄ bene sit elixata ante illud et ... nõ mouebit vētrē. Et ex ea fit emplm cum mellilo ... ⁊ cydonio ⁊ oleo rosaceo ad apa ani. Et si fuerit ... natiuũ cũ eo qð est magis stipticũ. Et lens q̄dez silvestris ⁊ ē lēs amara soluit sanguinē. Et lēs minorat vrinã ⁊ mēstrua p̄pterea quia ipsa ispissat sanguinē ⁊ nõ p̄uocat penit⁹. Nõ ḡ approximet ei hñs lesionē in vrina ex pte distillationis. Sʒ amara facit ambo descendere ⁊ p̄uocat vrinam.

De Lana. Cap. cccel.

Lana. Uulne. vlce. Adusta confert vlceribus ⁊ carni addite.

De lupino. Cap. cccclj.

Lupin⁹ q̄d ē. Est gñũ cõpresse figure amari saporis pcussuʒ ī medio ⁊ ē fabaegiptiaca. Electio. Siluestris ē fortior in oib⁹ q̄ narrantur de operibus ei⁹ sed est minor. Natura. Est calid⁹ in p̄mo sicc⁹ in scdo. Opa. p. Est stipticus cũ v̄tute: ⁊ lupinus in q̄ ē amaritudo abstergit ⁊ resoluit sine mordicatione. de quo inquit. G. lupin⁹ a quo ablata est amaritudo ē grossus: ⁊ nõ ē lõgũ quin sit glutinatiuus. ⁊ nõ remanet in eo abstersio ei⁹: ⁊ ex toto q̄dez est malus difficilis digestiõis generãs hũorē crudũ in venis qñ nõ digerũt ipm bñ. Ille v̄o q̄ cũ bõis cõditur est plurimi nutrimēti ⁊ qñ eius decoctio fit bona ⁊ digerik ē nõ mali hũoris. in ipso sunt siccitas et viscositas. ⁊ ipe q̄dē ifundik vt ei⁹ amaritudo remoueak deinde decoquik ⁊ penit⁹ ē medicine p̄pinq̄or q̄ cibo. Decora. Subtiliat capillos ⁊ abstergit pãnũ ⁊ morpheã ⁊ vestigia ⁊ occultationē sanguinis ⁊ bothor et abstergit faciem ⁊ p̄pe qñ decoquik cũ aq̄ pluuiali donec dissoluak ⁊ confert administratio libre de decoctione ei⁹ ad albaras. Apo. bot. Confert bothor in facie ⁊ vlcerib⁹ ⁊ apatib⁹ calidis ⁊ scrofulis ⁊ duritieb⁹ aut cũ aceto ⁊ melle: aut sicut oʒ in vno quoq̄ corpe. ⁊ eius decoctio qñ infundik sup cãcrenas cõfert corruptioni eaꝝ. Uul. vl. Cõfert scabiei ita q̄ ipse cũ radice almezerion nigri remouet scabiē bestiaꝝ ⁊ ɔ̄fert herpeti estiomeno ⁊ alhasaf ⁊ vlcerib⁹ malis ⁊ fraudulētis: ⁊ sedat farina ei⁹ cũ farina ordei dolorē vulneꝝ ⁊ cõfert igni persico. Egri. iunc. Fit ex eo emplastrum sup sciaticam ⁊ cõfert. Egri. capi. Farina eius confert vlcerib⁹ capitis humidis. Egri. nu. Aperit opilationes epatis ⁊ splenis ⁊ p̄pe qñ decoquik cũ aceto ⁊ melle ⁊ ruta ⁊ pipere: ⁊ ille q̄ amaritudinē nõ hʒ sedat nauseã ⁊ dirumpit appetitũ: sed ille cui⁹ amaritudo egreditur ē difficilis penetrationis. Egri. expul. Extrahit v̄mes ⁊ ascarides decoct⁹ ⁊ linit⁹ super sumen ⁊ deglutitus cum melle aut potatus cum aceto cõmixto. Et confert dolorib⁹ mulieꝝ ⁊ p̄uocat menstrua. Et extrahit fetus cũ ruta ⁊ pipere suppositus ⁊ bibitus ⁊ qñ q̄ supponik cuʒ ruta et melle ⁊ aceto. ⁊ sılr p̄uocat vrinã ⁊ in ipso ē ɔ̄strictio vētris dulcorat⁹ v̄o fm q̄ q̄dã dicũt neq̄ soluit neq̄ stringit.

De lactuca. Cap. cccclij.

Lactuca q̄d ē. Jlla q̄ est siluestris in virtute existit papaueris nigri. Natura. Jnquit. G. non est in frigiditate eius que hortulana ē applicatio ad vltimũ: ſʒ ē sicut frigus aque lacũe. et humiditas ei⁹ est grossior humiditate sicle ⁊ attriplicis et subtilior humiditate malue. Et dicitur q̄ ipsa est in humectatione ⁊ exiccatiõe inter caules ⁊ attriplices ⁊ blites. dico autem q̄ ille qui dixit q̄ est frigida in tertio indicauit de ipsa q̄ est mali nutrimenti ⁊ pauci et non est ita: ⁊ videtur q̄ ipsa sit in secundo. Opa. p. Nõ

est in ipsa absterſio neq̧ ſtipticitas neq̧ ſolutio pp
eũationẽ ſuã a ſalſedie ⁊ ponticitate ⁊ reliq̃s. San=
guis vͦo ex ea gñat⁹ ẽ melioꝛ ſanguine gñato ex ole
ribus: ⁊ nutribilioꝛ ẽ illa q̃ ẽ elixata. ⁊ ipa ↄfert diuer
ſitati aq̃rũ ⁊ illa q̃dẽ q̃ nõ ẽ ablata ẽ melioꝛ. Ablutio
eñ addit ei iſlatiões: Et ſilr oib⁹ olerib⁹ fridis ⁊ eſt
velocis digeſtiõis. Et qñ adminiſtraꝛ i medio vini ꝓ=
hibet egritudies ebꝛietatꝫ. Et illa q̃dẽ q̃ ẽ ſilueſtris i
ↄtute exiſtit papauerꝫ nigri. Apo. bot. ⁋ Cõfert apa
tibus calidis ⁊ heriſipille linita qñ vtraq̧ nõ fuerit
magna ⁊ vehemẽtia. Uul. vl. ⁋ Eſt emplm cõueniẽs
ſup ↄtoꝛſionẽ. Egri. capi. ⁋ Facit ſomnũ ⁊ remouet
vigilias elixata: et cruda cõfert alienatiõi ⁊ aduſtio
ni ſolis i capite: et eſt medicamẽ opilationis in nari
bus facte. Egr. ocli. ⁋ Lac ei⁹ q̃ ſilueſtris ẽ abſtergit
vlcera coꝛnee. Et lac domeſtice ꝓpinquũ eſt ei et ex
ea fit emplm obthalmie calẽ. Et lac ſilueſtris ↄfert
fiſtulis lachꝛymaliũ ⁊ aſſiduatio comeſtiõis eius ob
tenebꝛat oculũ. Egri. pec. ⁋ Addidit lacte. Egri. nu.
⁋ Cõfert tuſſi ⁊ caliditati ſtõi ⁊ iſlationi ei⁹ ⁊ hoꝛtu=
lana q̃dẽ ẽ bona ſtõ ⁊ eſt velocis digeſtionis ⁊ acce=
ptio ei⁹ cũ aceto facit appetitũ et cõfert ei⁹ cõmeſtio
ictericie. Egri. expl. ⁋ Ei⁹ ſemẽ exiccat ſpma ⁊ ſedat
deſideriũ coitus et cõfert multitudini pollutiõis. Et
olus ei⁹ min⁹ ẽ in illo q̃ꝫ ſemẽ ei⁹. Et de lacte q̃dẽ la=
ctuce cũ in potu daꝛ medietas. ℥. cũ aq̃ ⁊ melle ſolu=
tione educit chimũ aquoſum. et lac hoꝛtulane ꝓpin
quũ eſt lacti ſilueſtris. Ipſa vͦo lactuca non ſtringit
neq̧ ſoluit qm̃ ñ ẽ ſalſa neq̧ põtica neq̧ abſterſiua
ſed eſt ꝓuocatiua ⁊ ſilueſtris quidez lac ꝓuocat mẽ
ſtrua. Uenena. Lac ſilueſtris in potu datur moꝛſui
rutele ⁊ ſcoꝛpionis.

⁋ De lactuca aſini. Cap. ccccliij.

Lactuca aſini q̃d ẽ. Eſt ſic folia lactuce ſubtilia
plurimũ ad nigredinẽ declinans plus piloſa ⁊
folia ei⁹ radici adherẽt nata ab ea grauia: ⁊ coloꝛ ra
dicis ei⁹ ad rubedinẽ ẽ ḋcliuis ⁊ tingit terrã ⁊ manũ
coloꝛe rubeo. ⁊ oꝛiꝛ in terra rubea bona ⁊ ẽ ex ſuba
aquea ⁊ terrea: et ẽ aſiniar: et iã dictũ eſt de ea. Ele
ctio. ⁋ Citrina ẽ foꝛtioꝛ ⁊ alba ẽ aquea debilis. Na=
tura. ⁋ Calĩa ẽ ⁊ ſicca i ꝑncipio ſecũdi. Opa. p. ⁋ Eſt
abſterſiua aperitiua: et q̃ð de floꝛe ei⁹ ẽ ſiccũ ẽ foꝛti⁹
in illo etnã quidẽ radicis eius eſt ꝓxima nature ſe
minis eius: ſed radix eſt foꝛtioꝛ et ꝓpẽ ſicca. Inquit
paulus ⁊ in ipſa eſt virt⁹ attractiua et ꝓfundo adeo
q̧ extrahit ſurculos. Apo. bot. ⁋ Cõfert apoſtemati
bus duris vbicũq̧ ſint. Uul. vlc. ⁋ Quando ex ea fit
ceratum conſolidat ⁊ ſilr aqua eius in cerato. Egri.
iunc. ⁋ Eſt notũ emplm ſup podagrã et ſilr cũ ace=
to ſup ſciaticã. Egri. capi. ⁋ Succ⁹ ei⁹ eſt mundifica=
tiuus capitis ſcõ caputpurgio ex eo adminiſtraꝛ cũ
melle i cola ⁊ ↄfert limitũ. Egri. ocli. ⁋ Q̃ð de ea ſic=
cũ eſt mũdificat veſtigia remanẽtia in oculo ⁊ groſſi
tudinẽ extremitatũ palpebꝛaꝝ. Egri. nu. ⁋ Mundifi
cat epar ⁊ q̃ cũ aceto ↄdita ẽ valet ad ſplenẽ comeſ=
ſtã et vt ẽ emplm ſuppoſita. Egr. expul. ⁋ Pꝛouocat
menſtrua foꝛtiter et iterficit embꝛionẽ viuũ et ex͞hit
fetũ moꝛtuũ: et cõfert apatib⁹ duris in matrice ſup=
poſita: et ſedẽdo in aquã eius: ⁊ eſt tres magis ꝓuo
cãs mẽſtrua et magis ↄueniẽs. et q̃ð de ea in vltimo

Emplastrũ sup podagram

adminiſtraꝛ ẽ aure⁹ bibit⁹ et ſuppoſit⁹ et adminiſtrat
cũ cerato ſup ragadias ani.

⁋ De lentiſco. Cap. ccccliiij

Lentiſcus q̃d ẽ. Eſt nota. Et rob q̃dẽ lentiſci et
gũma ei⁹ deferꝛ ad mechã ⁊ noiaꝛ hoc nomi
Natura. ⁋ Calida ẽ in tertio hũida in ꝑmo. Opa. p.
⁋ Eſt abſterſiua reſolutiua attractiua ex ꝓfũdo co
poꝛis. et gũma ei⁹ ẽ gũma i arboꝛe alxenbe et ẽ ſic
laudanũ i potẽtia et ẽ boni odoꝛis: et igrediꝛ i odo
ramẽtis mulierũ i halep. Egri. capi. ⁋ Rob lẽtiſci cõ
fert valde fluori oꝛis et vlcerib⁹ ei⁹. Egri. expl. ⁋ In
ipſa eſt virt⁹ ↄſtringẽdi vẽtrẽ.

⁋ De lauro. Cap. cccclv.

Laurus q̃d eſt. Granum eius ẽ fm figurã aue
lane parue ſup quod ſunt coꝛtices nigri ſubti=
les: quod compꝛeſſione frangitur in duas ptes que
ſunt grani nigri parui decliues ad citrinitatẽ bõi
poꝛis: et eius odoꝛ ẽ redolens et ei⁹ folia ſunt ſicut
folia mirti ꝑter q̧ ſunt maioꝛa. et eius fructus ebu
beus. Ipſa vͦo oꝛitur in locis mõtuoſis et virt⁹ eius
ẽ in folijs et fructu. Nã. ⁋ Grana ei⁹ ſunt calidioꝛa
coꝛtices ei⁹ ſunt minoꝛis caliditatis et eſt oĩno cali
da et ſicca in ſcðo. Opera. p. ⁋ In granis ei⁹ ẽ molli
ficatio et in ipſa tota eſt calefactio. Et grana ei⁹ ſũt
calidioꝛa folijs ipſius et calefactio partium ipſius
et exiccatio eaꝝ ẽ foꝛtis ſed grana ſunt vltima ⁊ coꝛ
tex eſt debilioꝛ et minoꝛis caliditatis et eius oleum
eſt calidius oleo nucis. Decoꝛa. ⁋ Linitur ſup ne
pheam cuz vino. Apo. bot. Cõfert cũ pane ⁊ lana
apoſtematibus calidis. Egri. iunc. ⁋ Cõfert doloꝛi
bus neruoꝝ oib⁹ et eius oleum reſoluit laſſitudinẽ.
Egri. capi. Reſoluit ſoda: ⁊ eius oleũ etiã ⁊ ſimiliter
ambo faciũt ad doloꝛes auris frigidos: et elõgatio
nẽ audit⁹ et conferunt tinitui et catarro. Egri. pec.
⁋ Confert ſtricture anhelitus et difficultati dilata
tionis. deglutita cum melle aut cum rob: et ſimiliter
curſui ſuperfluitatũ ad pulmonẽ: et fiunt ex ea loch
cũ melle ad vlcera pulmonis et anhelitu dilatationẽ
et ꝓpꝛie ex granis eius. Egri. nu. ⁋ Oleũ ei⁹ confert
doloꝛi epatis qñ bibiꝛ cum vino odoꝛifero: et ſimiliter
coꝛtex eius: verũ ipſa grana ſunt mollificãtia ſtõm
cõmouentia vomitũ. Egri. expul. ⁋ Eius oleum fa
cit nauſeã et facit vomitũ. et in ipſa ẽ ꝓuocatio men
ſtruoꝝ et vrine ⁊ decoctio foliorũ eius cõfert egritu
dinibus veſice et matricis adeo q̧ ſedẽdo in ea: et
potio ei⁹ ad ſolutionẽ ſit. ℥. ij. cũ aq̃ mellis et oxymel
le. Et qñ de coꝛtice ei⁹ bibiꝛ auꝛ. frangit lapidẽ et in
terficit fetũ pp ſuã amaritudinẽ additã ſup amari
tudinẽ additã alioꝝ. et fit potio. ix. kerates et gra
na ei⁹ frãgũt lapidẽ ẽt febꝛes. ⁋ Oleũ ei⁹ ↄfert hor
ripilatiõi. iũ. Uẽena. ⁋ Cõfert moꝛdicatiõi ſcoꝛpionis
cũ vino et rob et eſt bõa veſpe et api qñ pũgũt et eſt
ẽ tyriaca venenis bibitis oib⁹. Permu. ⁋ Loco eius
ponunꝛ folia ſiſimbꝛij.

⁋ De Meliloto. Cap. cccclvi.

⁋ Capitulũ de litera. M.

Melilotum quid eſt. Flos plante coloꝛis pal
lec in quo eſt lunaris figura. cum raritate ſua
quandam habens duritiem. Et ex eo quidem ali
ud eſt album: et aliud citrinum. Electio. ⁋ Ex eo

meli⁹ ē q̄ ē dūri⁹: et cui⁹ color ͦclinat ad albedinē parūꝑ: et sapor ipsi⁹ amarior sentit: et cui⁹ odor est mãifestior. Inqt Dia. Mali⁹ ex eo ē illd i q̄ ē croce⁹ color et ē acutioris odoris: q̄tūis odor spēi ipsi⁹ in pn⁹ sit paru⁹ et debilis et sit in colore ei⁹ color fenugreci. Nā. ¶ Est calm in p̄io siccū i eodē: et ad vltimū ē cōpositū: et calitas ipsi⁹ ē dn̄atior fritate ipsi⁹. ¶ Inqt Dia. Est eq̄le i fritate et calitate. Opa. pro. ¶ In ipso ē stipticitas pauca cū resolōne: et pp illd diges nt. ¶ Inqt Dia. Est ldfactiuū supfluitatū. Et dixerūt alij ei⁹ succ⁹ cū careno sedat dolores et ē resolutiuū subtiliatiuū et ꝯfortatiuū mēbroꝝ. Apo. bot. ¶ Confert apatib⁹ calis et duris ꝑp̄e cū careno: et ēt ꝑmixtū cū vitello oui et faria fenugreci et seie lini et papaueris f₃ locū. Uul. vl. ¶ Cōfert vlcerib⁹ hūidis et ꝑp̄e cū mellis linitū cū aq̄ et cū aliq̄ dsiccatiuoꝝ apposito cū eo qd sit sic galle et lutū lene ꝛ lētes. Egr. cap. ¶ Cōfert apatib⁹ auriū et doloꝝ āba⁹ supposito ēplo ex eo cū carēo et reliq̄s q̄ dicta sūt: et distillatio scā i eis ex succo ei⁹. et ei⁹ iuuamtū i dolorib⁹ ēve loci⁹: ex ipo q₃ sūt ēbroce: et sedāt soda. Egri. oculi. ¶ Cōfert apatib⁹ ocli scō ēplo ex eo cū carēo ꝛ cū eis q̄ dicta sunt. Egri. expul. ¶ Cōfert apatib⁹ ani ꝛ testiculoꝝ scō ēplo ex eo cū careno: ꝛ cum eis q̄ dcā sunt decocto cū vino.

¶ De myrto. Capi. ccccclvij.

Myrtus q̄d ē. Nota ē. Et ipa ē amaritudo cū stipticitate ꝛ dulcedie ꝛ fritate pp pōticitatē suā ꝛ ipsi⁹ būchū ē forti⁹ ꝛ fiūt ex eo trocisci cū sirupo stiptico. Et in ipsa q̄dē est suba terrea ꝛ suba subtilis pauca: ꝛ ipsi⁹ q̄dē būchū ē q̄dā sup ꝯgultū ei⁹ i colore ꝯgulti ei⁹ hn̄s formā plāte vl vole man⁹ ꝛ figurā ei⁹. ꝛ i oleo ipsi⁹ sūt oīa iuuamta q̄ dx̄r. Elec. ¶ Fortior ē q̄ ad nigredinē dclinat: ꝛ ꝑp̄e rotūda hn̄s folia ꝛ p̄cipue mōtana ex ea tota. Et flos ei⁹ melior ē albus ꝛ succ⁹ fruct⁹ ei⁹ ē melior. ꝛ ei⁹ q̄dē succ⁹ cū veterascit dbilitat ꝛ fit cortex. iōq₃ oꝫ vt ex eo trocisci fiāt. Nā. ¶ In ipa est calitas subtil. ꝛ magis dominās in ipsa ē fritas: ꝛ ei⁹ q̄dē stipticitas ē maior fritate ei⁹. Et vr̄ q̄ ei⁹ fritas sit i p̄io ꝛ siccitas ipsi⁹ in termino scdi. Opa. pro. ¶ Retinet solōnē ꝛ sudorē: ꝛ oēꝫ fluxū sanguīs: ꝛ omnē cursuꝫ ad mēbrū: ꝛ qn cū eo fit fricatio i balneo ꝯfortat corp⁹ ꝛ desiccant hūiditates q̄ sunt sub cute. ꝛ ēbroce qd decoctiōis ei⁹ cū sup ossa fundunt velocius fit ipoꝝ restauratio. ꝛ qd ex ea dustū est loco tucie ponit ad hoc vt bon⁹ fiat odor corpis: ꝛ ꝯfert ol fluxui sanguīs linitū ꝛ loco emplī appositū ꝛ bibitū: ꝛ silr ei⁹ rob. ꝛ rob fruct⁹. ꝛ ei⁹ cōtractio fortior ē in fricatiōe ei⁹. Et ipsius q̄dē nutrimētū est paruū. ꝛ in sirupis qd nō ē q̄ ꝯstringat ꝛ ꝑhibeat dolores pulmonis ꝛ tussim preter sirupū ei⁹. Decora. ¶ Ei⁹ oleū ꝛ succ⁹ ꝛ decoctio ipsius ꝯfortāt radices capilloꝝ ꝛ ꝑhibēt casū ꝛ plōgāt eos ꝛ dnigrāt ꝛ ꝑp̄e ipsi⁹ semina. Et decoctio seminū ei⁹ i hypro ꝑhibet sudorē ꝛ rectificat rasurā venarū. ꝛ folia ei⁹ sicca ꝑhibēt fetorē ascellaꝝ. Ipsi⁹ cinis loco tucie ponit ꝛ cōfert pāno. Apo. bot. ¶ Sedat apata calīa. ꝛ herisipillā ꝛ formicam ꝛ bothor ꝛ vlcera ꝛ qd est sup ābas volas: ꝛ adustionē ignis cū oleo: ꝛ silr ei⁹ sirup⁹. ꝛ ēplm factū cū oleo ꝛ cū vino post ipi⁹ cōmixtionē cū cirotē silr ei⁹ oleū ꝛ vnguētū scm ex ipsi⁹ oleo: et ꝯfert ipsi⁹ succ⁹ cū ꝑijcit sup panaritiū ꝛ silr ceratū ex eo. Et cū decoquit ēt ei⁹ fruct⁹ cū vino ꝛ fit ex eo emplm ꝛ sanat vlcera q̄ sunt in ambabus volis manuū ꝛ in vtrisq₃ pedib⁹ ꝛ adustionē ignis ꝛ prohibet eos a vesicatiōe: ꝛ silr ei⁹ cinis cū cerato. Egri. iunc. ¶ Emplm factū ex fructib⁹ ei⁹ decoctis cū vino est cōueniēs mollificatiōi iuncturarū. Egr. cap. ¶ Retinet fluxū sanguinis ex narib⁹ ꝛ abstergit furfures ꝛ exiccat vlcera capitis: ꝛ vlcera auris ꝛ ipsi⁹ pus cuꝫ ex ipsi⁹ aq̄ in ipsam distillat: ꝛ cōfert ipsius sirupus mollificatiōi singuie: et eius folia cum in vino decoquunt: ꝛ fit inde emplꝫ sedāt sodā vehemēter. Egr. oculi. Sedat obthalmiā ꝛ exitum oculi: ꝛ cum coquitur cū ordeo sanat eorū apata ꝛ ipsi⁹ cinis igredit in medicamis vngule. Egri. pec. ¶ Cōfortat cor ꝛ aufert tremorē cordis ꝛ cōfert fructus ipsius tussi propter dulcedinē suā ꝛ retinet ventrē vtentis eo si est solutus sua stipticitate ꝛ cōfert fructus ipsius sputo sanguinis ꝛ ēt ipsi⁹ rob silr. Egri. nut. ¶ Cōfortat stōꝫ ꝑprie rob ei⁹: ꝛ semina ꝑhibēt cursum supfluitatū ad stōm. Egrit. expul. ¶ Succ⁹ fructuū eius est ꝑuocatiu⁹ ꝛ ipsemet cōfert ardori vrine ꝛ vesice: et est bonū in ꝑhibēdo ꝑuocationē mēstruorū et ei⁹ aq̄ ꝯstrigit naturā et retinet solutionē colericā et melicā limita et ipsa cū oleo sisamino exprimit flegma et cū solutiōe emittit ipm. Et decoctio fructuū eius ꝯfert fluxui humiditatū mr̄icis et ꝯfert ēplo inde facto emorroydib⁹ ꝛ cōfert apati testiculi: ꝛ eius decoctio cōfert exitui ani ꝛ mr̄icis. Uenena. ¶ Cōfert morsui rutele ꝛ silr fructus eius cū potat cum vino ꝛ similiter puncture scorpionis.

¶ De melongena. Ca. ccccclviij.

Melōgena q̄d est. Nota est. Elec. ¶ Que ex ea ē antiq̄ est mala. Et ei⁹ nā est sicut friti ei⁹. recēs ꝟo est sanior. Nā. ¶ Scdm filiū mesaugue est frigida. verūtn̄ verū est q̄ ꝟtus in ipsa dominās est caliditas et siccitas in scdo ꝑpter amaritudinē ꝛ acuitatē ipsi⁹. Opa. pro. ¶ Gn̄at melācolicā ꝛ generat opilatiōes. Decoratio. ¶ Corrūpit colorē: ꝛ denigrat superficiē corpis: et citrinat colorē: q ex melōgenis sunt parue comedunt excorticate. ꝛ ipse quidē faciūt possidere pannū. Apo. bot. ¶ Generat cancros et duritiem et leprā. Egr. cap. ¶ Gn̄at sodā et facit multiplicare tristitiā. Egr. nu. ¶ Gn̄at opilatiōes epatꝭ ꝛ splenis nisi illa que cocta est in aceto ipsa eni aperit opilationes epatis fortasse. Egri. expl. ¶ Generat emorroydas. veruntamen si ex capitibus eius in vmbra siccis et cōtritis fiat epithyma cōfert emorroydibus. Et melōgena q̄dem nō h₃ ꝑportionē ad stringēdū aut soluendū verūtn̄ cum coquitur in oleo soluit: et in aceto stringit.

¶ De mace. Cap. ccccclix.

Macis q̄d ē. Est silis folijs ꝯpositꝭ venenosis siccis vel stipticis declinās ad rubedinē et citrinitatem sicut cortex et ligna et folia mordicās linguā sicut cubebe. Dixit filius mesaugue est cortex nucis muschate. Et est similis virtuti neremisix: sed est subtilior eo. Natura. ¶ Inquit. Paulus est equalis. Et dixerunt alij est calida et sicca in secundo. ¶ Et non est dubitatio quidem in caliditate: et sicci-

tate ipsius. Opera. pro. ¶ Resoluit inflationem ⁊ in ipsa est stipticitas. Apost. both. ¶ Resoluit durities grossas cum ponunt in cerato. Decora. ¶ Oris odorem bonum efficit. Egri. capi. ¶ Ex eo cum oleo violacco fit caputpurgiũ ad soda facta ex ventositatibus grossis i capite ⁊ ad emigraneã. Egri. nu. ¶ Cõfortat epar ⁊ stomacum. Egri. expul. ¶ Constringit iliacam. ⁊ cõfert dissinterie. ⁊ est bona matrici.

¶ De myrabolanis. Cap. cccclxi.

Myrabolani qd sunt. Eorũ alij sunt citrini inmaturi. ⁊ alij sunt nigri indi: et sunt illi q̃ vltimi sunt in maturitate ⁊ sunt pinguiores. ⁊ alij sunt kebuli q̃ sunt maiores olum. Et alij sunt sinij q̃ sunt minuti ⁊ leuiores. Elec. ¶ Meliores sunt citrini vehemẽtis citrinitatis ⁊ decliues ad viriditatẽ graues grossi duri. kebuli autez sunt meliores qui sunt grauiores ⁊ submerguntur in aqua ⁊ sunt decliues ad rubedinẽ ⁊ sinij meliores sunt illi q̃ rostrũ habẽt. Natu. ¶ Dr̃ q citrini calidiores sunt nigris: ⁊ dr̃ q indi sunt minoris frigiditatis q̃ kebuli. ⁊ oẽs q̃dẽ sunt fridi in primo sicci in secundo. Opa. pro. ¶ Oẽs extinguũt colerã ⁊ cõferunt ei. Decora. ¶ Nigri clarificãt colorẽ. Apo. bot. ¶ Myrabolani oẽs cõferunt lepre. Egrit. capi. ¶ Kebuli cõferunt sensibus ⁊ seruationi. ⁊ rationi et conferunt etiã soda. Egri. oculi. ¶ Citrini valent oculo mollificato. et conferũt materiebus que currunt facto ex eis alcofol. Egri. pec. ¶ Conferunt tremori cordis et tristitie ex amore bibiti. Egri. nut. ¶ Conferunt dolori splenis. ⁊ cõferunt nutrimenti instris omnibus ꝓpriẽ ambo nigri. Ambo enĩ mundificant stõm totaliter ꝑparãdo ipm mũdificãdo ⁊ exiccãdo. Et citrini q̃dez optime ꝑparãt stomacũ. ⁊ similiter nigri. et sinij sunt debiles in eo qđ agunt ⁊ kebuli. Et in kebulis q̃dem est vis faciẽdi nauseã. ⁊ kebuli cõferunt hydropisi. Egri. expul. ¶ Kebuli et indi frixi cũ oleo stringunt ⁊ citrini soluunt coleraz et parũ flegmatis et nigri soluunt melãcoliã et conferũt emorroydibus. et kebuli soluũt melancoliã et flegma. Et dr̃ q kebuli cõferũt colice. Kebulorũ aũt potio ad soluenduz infusorũ sit a. v. ʒ. vsq ad. ʒ. xi. et non infusorum vsq ad. ʒ. ij. et dico q sit vsq ad plꝰ. ¶ De citrinis vero q̃n sumitur in potu vsq ad. x. et plus tritis et fusis in aq̃. Febres. ¶ Conferunt kebuli febribus antiquis.

¶ De muscho. Ca. cccclxij.

Muschũ qd est. Fluuiale est aqueũ terreũ. ⁊ marinũ est vehemẽtioris stipticitatis: sz muschuz petrosuz est surfur lapidũ: ⁊ nos iaz diximꝰ. Natu. ¶ Est frĩn. Opa. pro. ¶ Retinet sanguinez in ol loco linitũ ⁊ marinũ vehementiꝰ. Apo. bot. ¶ Ponit̃ sup apata cal'a ⁊ herisipillã et formicã ⁊ similiter qđ est vt lentes muschũ cum sauich. Egri. iunc. ¶ Sup podagrã calidam et dolores iuncturarum calidos valet. et q̃n feruet in oleo antiquo lenit neruos. Egri. expul. ¶ Fit ex eo emplr̃u ramici intestinorũ et detumescere facit eam et glutinat.

¶ De mandragora. Capi. cccclxiij.

Mandragora quid est. Nota est. Nos iam perscrutati fuimus eius narrationem in caº de iabrol. Nã. ¶ Secũdũ me ẽ frĩ vsq ad tertiũ et hũida.

¶ De muscho. Cap. cccclxiiij.

Muschus qd ẽ. Muschus ẽ folliculus animalis sicut gazel ipẽ. nisi q: hz duos dentes albos [...] xos ad iteriora sicut duo cornua. Electio. ¶ Melior ẽ fm suã minerã anbiũ. i. q̃ hz colorẽ palee et dr̃ [...] mo ascilthe. deinde turgiũ: deinde idus marinꝰ: et ex [...] te pastꝰ q pascit vtrũq beẽ et spicã: deinde almar[...]. Et melior ex pte coloris et odoris ẽ pomal' citrinus. Nã. ¶ Est calidꝰ ⁊ siccꝰ i scđo. et qđ ex ea siccũ ẽ ap[...] q̃sdã ẽ maiꝰ. Opa. p. ¶ Est subtilis ꝯfortatiuꝰ. Decora. ¶ Vaporat q̃n ponit̃ i cibo. Egrit. capi. ¶ Q̃n fit caputpurgiũ ex muscho cũ croco et pauca cãphora cõfert soda frigide et solꝰ ẽt pp illđ qđ ẽ in ipõ de resolutiõe et v̄tute et ipse ꝯfortat cerebrũ tpatũ. Egri. ocli. ¶ Cõfortat oculũ et exiccat hũiditatẽ eꝰ et absthergit albuginẽ subtilẽ. Egri. pec. ¶ Cõfortat cor et facit tremorẽ cordis ⁊ meliã ex sollicitudine. Venena. ¶ Est tyriaca venenorũ et ꝓpe napelli.

¶ De mastice. Cap. cccclx[...]

Mastix qd ẽ. Aliꝰ ẽ romanꝰ albꝰ. Et aliꝰ ẽ nabathi ad nigredinẽ declinãs. Et arbor q̃dẽ eꝰ est ꝯposita ex aq̃itate pauca et terreitate plurima et ẽ [...] tilior et magis iuuãs q̃ olibanũ. Electio. ¶ Melior est ille q̃ ẽ albus magnꝰ mũdus. Et eꝰ rectificatio ẽ resolutio ipsiꝰ et dimissio in aceto p aliquos dies [...] inde exiccat̃. Nã. ¶ Calidꝰ ẽ et siccꝰ i scđo et ẽ minoris calefactiõis et exiccatiõis q̃ olibanũ. Et i arbore q̃dẽ eiꝰ no ẽ infrigidatio et calefactio vehemẽs et in ipso ẽ calefactio maior q̃ ea q̃ ẽ in arbore eius. Opa. p. ¶ Est stipticus resolutiuus et oẽs ptes eꝰ et arboris sue sunt stiptice. Et eius q̃dẽ ꝯpositio est ex suba aquea tepida et suba terrea. et radices eiꝰ ⁊ cortex radicũ eiꝰ ponunt̃ loco acatie ⁊ hẽfistides ⁊ loco eꝰ ⁊ silr̃ succus foliorũ eiꝰ. Et ex fructu q̃dẽ eiꝰ fit oleum vehemẽtis stipticitatis. Gal. aũt vr̃ videre in oibus ptibus eiꝰ cũ stipticitate lenificationẽ silr̃ sunt olea eiꝰ. Nabathi vero q̃ trahit ad nigredinez stipticitas ẽ minor ⁊ exiccatio ẽ maior et ẽ magis ꝯueniẽs i eo qđ necesse ẽ resolui fortiter ⁊ totũ qđ i ipso est de stipticitate ⁊ lenificatiõe ⁊ exiccatione est sine impedimẽto: ⁊ est subtile valde et liquefacit pp suã subtilitatẽ ⁊ lenificationẽ ⁊ caliditatẽ suã subtilẽ flegma [...] est cũ hic minoris acuitatis ⁊ spissitudinis q̃ reliq̃ gumme. Decora. ¶ Ponitur in dentifricijs et in [...] maris: et facit possidere pulchritudinem. Apo. bot. ¶ Cõfert pp illud q in ipõ est de stipticitate: et lenificatiõe apatibꝰ viscerũ et nigrũ nabathi ẽ cõueniẽs duritiebꝰ intrinsecis et nigrũ confert apatibus formicalibus. Vul. vl. ¶ Prohibet succus eius et decoctio foliorũ ipsiꝰ ambulatiua vlcera: et oleũ arboris huius cõfert scabiei ita q scabiei pecudũ et can[...] effundit̃ đcoctio foliorũ et succus sup vlcera et generat carnem: et silr̃ super ossa fracta ⁊ restaurat. Egr. capi. ¶ Masticatio ipsius extrahit flegma ex capite et mundificat ipsum et similiter collutio oris ex eo facta confirmat dẽtes et gingiuas. Egri. oculi. ¶ Adherent eo pili inuersati. Egri. pec. ¶ Confert tussi et sputo sanguinis et ꝓpriẽ decoctio radicis eius ⁊ corticis eius. Egri. nu. ¶ Confortat stomacũ et epar et intestina. Et cõfert apatibus intestiorũ et decoct[...]

radicis ei⁹ ⁊ corticis ipsi⁹ cōfert fluxui sanguinis sto maci ⁊ aperit appetitum ⁊ stōm efficit bonum:⁊ mo uet eructuationē:⁊ liquefacit flegma ei⁹:⁊ ↄfert apa tibus stomaci ⁊ epatis statim. Egri. expul. Confor tat epar ⁊ intestina ⁊ cōfert apatib⁹ eoꝝ et decoctio radicis ei⁹ ⁊ corticis ipsi⁹ cōfert fluxui sanguis p in feriora ⁊ dissinterie ⁊ rasure ⁊ silr ipa folia fluxui sā guinis matricis ⁊ olb⁹ dolorib⁹ mēsis ⁊ cursui huiꝰ ditatis eaꝝ malo. ⁊ augmēto mēsis ⁊ anu:⁊ silr oleū arboris ei⁹ ⁊ seminis ei⁹ ꝓuocat mēstrua.

De mu. Cap. ccccclxvi.

MU qd ē. Est frustra diuerse figure l colore aga rici ⁊ hꝫ puluerē trahēs ad stipticitatē ⁊ amari tudinē ⁊ est boni odoris pūgēs linguā ⁊ ē radix plā te. nō eīm administratur de eo nisi radix ei⁹ ⁊ multi plicat in terra megduna. Electio. Melius est illud qd est albū magnū mūdū. Et ipsi⁹ quidē rectificatio est resolutio ipsius et dimissio eius in aceto per ali quot dies deinde exiccatio ipsius. Natura. Est ca lidum ⁊ siccum in tertio et in ipso est hūiditas extra nea non matura inflatiua. Opa. p. Est subtile ab stersiuum aperitiuum simile spice in virtute verum ipm est fortioris calefactionis ⁊ stipticitatis. Egrit. iunc. Confert bibitum et linitum doloribus iūctu rarum. Egri. capi. Facit soda plurimus vsus eius ⁊ illud ꝓpter superfluitatē humiditatis eius conge late in ipso. Egritu. expul. Confert difficultati vri ne bibitum ⁊ more emplastri suppositū ⁊ silr dolori bus vesice ⁊ constrictioni superfluitatū in ea. Et ꝓ uocat mēstrua ⁊ confert dolorib⁹ matricū ita ꝙ fiat encatisma in aqua eius ⁊ confert dolori pūgitiuo vē tris ⁊ rugitui et inflationi.

De mezerion. Cap. ccccclxvii.

MEzerion qd ē. Est lacticiniū magnū qd ē duo rū modoꝝ. vnuꝫ eoꝝ est magna habens folia subtilia: Et alterū est parua hūs folia spissa ⁊ hoc ē deterius amboꝝ et qd nigrum est: est perniciosum: Electio. Melius mezerion est i quo sunt folia plu ima ⁊ similia folijs oliue et subtiliora. Quod ve o folia parua hꝫ q̄ sunt crispa est malū. ſꝫ qñꝫ ma tia almezerion frāgitur cū resolutione. Nā. Est alidū ⁊ siccū in quarto. Opera. p. Est acutum mun ificatiuum excoriatiuum ⁊ eius acrimonia est ve emens. Decora. Omnes species administrātur d morpheam et ad albaras et ad lentigines linite terius et quandoꝫ admiscetur ei sulfur in ipso. ul. vl. Omnes species eius administrātur ad im etiginem et vlcera sordida cum melle et eradicant orticeos: ꝓp illō qd est in eis de substantia resoluti a corrosiua et similiter exiccant scabiē. Egri. capi. Colluitur os cū decoctione eius ⁊ ꝓprie decoctio e nigri:⁊ sedatur dolor dentis. Et quandoꝫ aliq̄d is adheret cum pipere et frusto faui sup dentē cor sum ꝓpter dolorem. Egri. nu. Nocet epati val e. Egri. expul. Soluendo educit aquam:⁊ ꝓprie uod accipitur humidum hora sui floris. Eius au m acuitas frangitur si infundatur in aceto deinde xiccetur. Et ex eo quidem infuso in potu sumūtur ʒ aur. decoctio in lb. j. ⁊. s. aque donec de ea rema eat medietas⁊ quarta:⁊ bibit ⁊ solutione educit lū bricos ⁊ ascarides ⁊ ꝓprie acumēsū:⁊ in decoctione calamenti montani. Et qñꝫ sumunt. ʒ. xxij. de eo: et posite in duobus vaceis vini dimittunt sic duob⁹ mē sibus: deinde colātur:⁊ post dimittunt duob⁹ mensi bus deinde dant in potu ad hydropisiꝫ ⁊ ad purga tionē mulieꝝ que pepererūt ⁊ conferunt et eius deco ctio confert difficultati vrine vehementi ⁊ dixerūt ꝙ ipm et solutione educit melancoliaꝫ ⁊ humores fle gmaticos ⁊ ꝓprie quando miscetur cū duplo absin thij ⁊ quidā quārū ipsum est. Et quidam eoꝝ sunt q̄ assumūt de eo aur. cū duplo ipsi⁹ de absinthio con fecto cū melle decocto ⁊ faciūt ex eo colliria. ⁊ opꝫ q̄ dē vt si sit ad soluēdū aquā citrinā admisceantur ei alia solutiua que ipaꝫ soluūt. Et si q̄ritur. vt eo sol uatur melancolia fiat ex eo similiter ⁊ misceat ei qd soluat melancoliā. Uenena. Mezerion bibit cū vi no ad mortum vermiū venenosoꝝ ⁊ est ꝓpe nigruꝫ venenū mortiferū ⁊ qñ miscet cū sauich ⁊ coniungi tur cū aq̄ ⁊ oleo iterficit mures ⁊ canes ⁊ porcos et qd de eo iterficit hoīes ē pōdus. ʒ. ij. iterficit eīm cuꝫ turbatione ⁊ vomitu ⁊ solutione.

De maru. Cap. ccccclxviij.

MAru qd ē. Dicūt indi ꝙ ē spēs plures ⁊ eīm q̄ dā spēs ei⁹ q̄ ē boni odoris. ⁊ est marmacor: et calidior:⁊ siccior: est spēs alia q̄ est minoris odoris dr̄ fumuse ⁊ ē calida ⁊ lenis ⁊ tertia spēs noiat alma ru albū q̄ est tēperata ⁊ in ipsa est virtus lenificati ua ⁊ existimo quod aīa in qua est virtus lenificati ua est lingua bouis. ⁊ est illa spēs q̄ nominatur ma rune⁹:⁊ est calida ⁊ sicca ⁊ subtiliatiua: et est spēs q̄ nominat merscebar ⁊ est frigida ſꝫ ꝙ dicit narrator ei⁹. Nā. Est calidū et siccū in scdo deinde diuersifi catur. Opa. p. Oēs spēs sunt rarificatiue subtiles resolutiue inflationū ⁊ flegmatis aperitiue opilatio num vbi sunt. Egritu. capi. Distillat cum aqua la ctis in aurē dolorosam. Et merscebar q̄dē confert so da frigida ⁊ relique spēs almaru conferūt soda fri gide: sed qd de eo odoriferū est facit soda ꝓpe quā do odoratur super vinū. Egr. nu. Resoluit flegma ex stō ⁊ cōfert dolori stōi ⁊ cōfortat ipm. Egri. expul. Confortat intestina et semen eius cum frigit con fert rasure intestinorum. ⁊ dissinterie et si non frigit solutione educit flegma.

De marmacora. Cap. ccccclxix.

MArmacora qd ē. Nota est. ⁊ flos q̄dē ei⁹ est ci nerei⁹ ad duritiē declināns ⁊ est boni odoris q̄ de eo ē aromatic⁹. Nā. Inquit. Dia. Almarmaco ra ē calidior maiorana ⁊ fortior ⁊ est calida in tertio sicca in scdo. Opa. p. Est subtilis resolutiua sedatī ua vētositatū aperitiua oppilationū flegmaticaruꝫ. vbi sunt. Egritu. cap. Inebriat velociter cū ponit in vino:⁊ facit soda odorat⁹ ei⁹ vltime veꝝ resoluūt odorat⁹ ei⁹ ⁊ multitudo ipsi⁹ ⁊ declinatio sup ēbrio cā ipsius oēs vapores ⁊ soda frigidos ⁊ est similis se cha in illo. Egr. nu. Cōfortat stōm et aperit opila tiones viscerum et exiccat humiditatē stōi. Egri. ex pul. Confortat intestina.

De mugath. Cap. ccccclxx.

MUgath qd ē. Dixerūt q̄dā ꝙ ē vene granati si luestris. Sꝫ nō est cōueniēs hoc ꝙ dixerūt qm̄

podagre confert

semen ei⁹ est ꝯueniens coitui ⁊ mouet ipm fortiter. Nã. ¶ Est calidū ꝑueniēs ad 3ᵐ ⁊ hūidū in 2°. Opa ꝓ. ¶ Est confortatiuū membroꝝ. Decora. ¶ Est impiguatiuum. Egri. iunc. ¶ Confert cum ex eo fit emplm torsioni ⁊ fracture ⁊ attritioni lacertoꝝ ⁊ dislocationi ⁊ confert podagre ⁊ spasmo ⁊ est bonum tesabuch. i. cū vn⁹ pes offendit aliū: ⁊ duritiei iuncturarum. Egri. pec. ¶ Lenificatiuū ē duritieꝝ que sunt in gutture ⁊ pulmone. Egri. expul. ¶ Mouet coitum ⁊ proprie semen eius.

¶ De merdesen. Cap. cccclxxi.

Merdesengi qd ē. Merdesen ē plūbū adustū: et qñqꝫ fit absqꝫ plūbo: ⁊ ꝑuenit ad summū ꝓrectificatiōis ipi⁹: aut qr decoquit ī aceto: aut vino puro: deinde adurit vice vna aut duab⁹: aut adurit super prunas: ⁊ aufert ab eo qḋ sup ipm eleuat: aut decoquit cū aq̄ ⁊ frumēto ⁊ cū ordeo dōec findat ⁊ remoueat ab eo frumētū: ⁊ illa aq̄ deinde decoqtur cū aq̄ recēti dōec purificet: deinde submergit ab illa aq̄. Fit hoc de eo multotiēs deinde mūdificat cum sale multotiēs sicut scis ⁊ qñqꝫ fit aliḋ. Natura. ¶ Indt. H. Decliue est ad exiccationē: sed est debilis exiccatiōis ⁊ frigid. Apud alios vero est decliue ad aliquātulū frigoris ⁊ est abstersiuū. Et illud qḋ est ablutū ꝗ̄ ꝓculdubio ē frigidū. Opa pro. ¶ Est cōstrictiuum et exiccatiuū. Et abstergit parūꝑ cum stipticitate et glutinatione ⁊ subtilia grossuꝫ et stipticitas ⁊ abstersio ipsius sunt ꝑue. Et ipm q̄dē est mā emplastroꝝ. Aggregat em̄ medicinas: ⁊ frāgit supfluitatē resolutiōis ⁊ corrosionis: ⁊ stipticitatis ēt. Decora. ¶ Efficit odorē corporis bonū ⁊ ascellaꝝ. ⁊ ꝓhibet rasurā coxarū. Et abstergit pānū et cicatrices vnguis nigras ⁊ sanguinē mortuū ⁊ ꝓprie illḋ qḋ est ablutū. Et delet vestigia variolarum. et ꝓhibet sudorem. Uul. vl. ¶ Creat carnē in vlcerib⁹ ꝑ accñs. Sed. H. est ex eis qui dicūt q̄ ipm nō mūdificat: ⁊ nō sordidat. et non generat: ⁊ nō cōtrahit. sed est materia ēplastroꝝ. et cōfert rasure itestinoꝝ ⁊ casure almagabi ⁊ coxaruꝫ. Egri. ocli. ¶ Illḋ qḋ de ea est albū ablutū pōitur in alcosol ⁊ abstergit oculū. Egri. expul. ¶ Si bibat ꝓhibet vrinā ⁊ multotiēs q̄dē in regiōe nr̄a dāt ipꝫ in potu ꝓpter fluxū vētris ⁊ vlcera intestinoꝝ. Et qñqꝫ ꝓijciūt ipm in vasis aq̄ ⁊ minuit ei⁹ nocumētū. Uenena. ¶ Est ꝑniciosuꝫ retinēs vrinā. et inflat ventrē ⁊ duo emūctoria ⁊ cōstringit liguā. et ꝓfocat ⁊ strigit anhelitū.

¶ De mescatramescir. Ca. cccclxxii.

Mescatramescir qd est. Stipites silueāllsceheste biā sicco: eo ex quo nō assumit in principio ꝯcibi sapor plurim⁹ neqꝫ odor deinde succedūt amaritudo ⁊ acuitas. ⁊ qñ pascunt ipm pecudes fac̄ emulgere sanguinē et excusat a calamento. Imo ē eo fortius plurimū ⁊ est duaꝝ spēꝝ quaꝝ vna ē mescatramesar verū: ⁊ altera ē mendosum falsum et ē ei siſe: verū hꝫ dispositiōes debiliores dispōnis illi⁹. Natura. ¶ Est calidū ⁊ siccū ad tertiū ꝑueniēs. Egri. pect. ¶ Ipsum extrahit humiditates viscosas ex pectore ⁊ pulmone. Egritu. nu. ¶ Sirupus eius confert cōturbationi et nausee. Egritu. expul. ¶ Prouocat menstrua fortiter ⁊ vrinā ita q̄ facit mingere sanguineꝫ ⁊ extrahit fetum bibitum ⁊ suffumigatuꝫ ⁊ suppositū ⁊ ei⁹ syrup⁹ ꝓuocat sanguinem partus.

¶ De mum. Cap. cccclxxiii.

Mum qd ē. Mū purū ē pictes domorum apum in qb⁹ faciūt oua ⁊ pullos ⁊ aducūt eis mel. Et mū q̄dem nigrū ē sordes fenestraꝝ intrinsecarum ⁊ forinsecaꝝ. Nā. ¶ Est eq̄le. Opera. ꝓ. ¶ Est lenitiuū et replet vlcera sorditie ⁊ humectat per accidēs qm̄ cōglutinat et opilat poros ⁊ ē mā emplastroꝝ mitigādantiū ⁊ calefacientiū olm ⁊ nō ē dubitatio q̄n in eo fit maturatio ꝑua ⁊ aliquātulū resolutiōis et multitudine resolutiōis melius ⁊ in mū quidē nigro qḋ ē sordes fenestraꝝ forinsec⁹ ē attractio vehemēs ex ꝓfundo. Attrahit em̄ astellas q̄ carni infixe sunt ⁊ spinas. ⁊ in ipso sunt subtilitas ⁊ mundificatio pauca ⁊ lenitas vltima. Apo. bot. ¶ Lenit duritiē apati. Ul. vl. ¶ Lenit escaras ⁊ implet vlcera sorditie ⁊ nigrum extrahit furculos ⁊ spinas. Egritu. iunc. ¶ Lenit neruos. Egri. cap. ¶ Mū nigrū sui odoris fortitudie facit sternutationem. Egritu. pec. ¶ Confert asperitati pectoris linitū ꝓpe ⁊ qñꝫ cōcutit cū oleo violaceo ⁊ ꝓhibet lac coagulari in mammillis ablactantiū. Egr. expul. ¶ Bibunt de eo. x. rosetun ī q̄busdā sorbitionib⁹ de milio ⁊ rizi ad vlcera intestioꝝ. Uenena. ¶ Dr̄ q̄ ipm extrahit venena et ponit sup vulnera sagittaꝝ venenosaꝝ linita: ⁊ nō nocet.

¶ De magnete. Cap. cccclxxiiii.

Magnes qd ē. Est lapis q̄ attrahit ferrum. cuiꝰ adurit fit emathites ⁊ virt⁹ ei⁹ sicut virt⁹ illi⁹. Electio. ¶ Melior est niger ibibitus rubedine pur⁹ in quo nō ē ꝑmistio. Opa. ꝓ. ¶ Est abstersiuus mondificatiuus. Egri. expul. ¶ Dat in potu ad bibitionē limature ferri cū retinetur in ventre scoria ferri. Ipa em̄ extrahit ipam ⁊ associat ei apud exitū: ⁊ dr̄ q̄ qui in potu sumunt ex eo tres anulus at cum mellicrato educit solōne hūorē grossum malū.

¶ De marchasita. Cap. cccclxxv.

Marchasita qd ē. ē plurium spēꝝ: alia. n. ē aurea ⁊ alia argētea: ⁊ alia erea: ⁊ alia terrea. ⁊ omnis spēs similat sube cui cōparat in colore suo. ⁊ per se q̄dā nomināt eā lapidē adestēni. s. lapidē luminis ꝑp iuuamētū qḋ visui affert. Nā. ¶ Cala ē ī. scḋo sicca in tertio. Opa. ꝓ. ¶ In ipsa ē ꝯstrictio ⁊ calefactio ⁊ maturatio ⁊ resolutio ⁊ abstersio ⁊ ē vt⁹ ei⁹ fort. verūtm̄ qū ei⁹ ꝯtritio nō bn̄ fit nō appet ei⁹ iuuamentū. Decora. ¶ Cōfert qñ linit cū aceto sup morphea et baras ⁊ lentigines ⁊ resoluit hūiditates ꝯtētas sub cute: ⁊ subtiliat capillos ⁊ crispat eos. Apo. bot. Cū ꝑmiscet cū gūma pini cōfert apatib⁹ duris ⁊ resoluit ea ⁊ ponit in emplis resolutiuis ꝑp illḋ qḋ ī ipa ē de resolutiōe ⁊ maturatiōe. Uul. vl. ¶ Cū gūma pini cō solidat vlcera ⁊ eradicat carnē augmētatā. Egritu. iūc. ¶ Resoluit qḋ aggregat in ꝑtib⁹ lacerti de mā similli saniei. Egri. cap. ¶ Dr̄ q̄ si suspēdat sup collū infantis nō timebit. Egri. ocli. ¶ Abstergit oculū ⁊ confortat ipm adusta. ⁊ nō adusta.

¶ De magnesia. Cap. cccclxxvi.

Magnesia qd ē ī dispōib⁹ marchasite ⁊ ē melior ea.

¶ De maiorana. Cap. cccclxxvii.

Maiorana. Natura. ¶ Est calida ⁊ sicca in tertio. Operatio. propricta. ¶ Est subtilis reso

lutina apitiua cū fortitudine. & vi⁹ olei et⁹ calefacti
ua subtiliatiua acuta. Deco. ¶ Aq̄ eius ponit in vē
tosis & ponit sup mēbrū post expletionē vētosatiōis
phibet eni albedinē q̄ accidit a carassatiōibus post
vētosationē: & qđ ex ea siccū ē linit cū melle sup ni
gredinē sanguis & viriditatem ei⁹ & ppe sub oculo.
Apo.bot. ¶ Est epithima super apata flegmatica.
Egri.iūc. ¶ Ponit i ceratis & linit sup torsionem ner
uoꝝ. & ꝯfert dolori lgumū. & silr cū melle ad latitu
dinē: et oleū ei⁹ etiā ē medicamē palysis declinantis
colluz ad posteriora & reliq palysi. Egri.ca. ¶ Apit
opilationes cerebri. & ꝯfert emigranee & soda & hūi
ditati: et soda melice. & vētositatib⁹ grossis: & dolo
ri auris embrocata et distillata et ponit in ipa coicū
infusuz in oleo maiorane et confert opilationi ei⁹.
Egri.nut. ¶ Cōfert decoctio eius initio hydropisis.
Egri.expul. ¶ Cōfert decoctio eius difficultatiuine
et dolori vētris pungitiuo: et oleū eius calefacit et
subtiliat. et confert coartationi inficis deducenti ad
precofationem ipsius. Uenena. ¶ Et ea cum aceto
fit emplm ad puncturam scorpionis.

¶ De mumia. Ca. cccclxxviij.

Mumia q̄d ē. Ipa est in vtute picis et aspalti co
mixtoꝝ: et naturis vtrorūq. verūtn est vilia et
amplū est ei⁹ iuuamētū. Natu. ¶ Est calida in scđo.
Opa.pro. ¶ Est subtilis & resolutiua. Apo.bo. ¶ Cō
fert apatibus flegmaticis. Egri.iunc. ¶ Est bona do
loribus desiccatiōis et fracture et casus & pcussiōis
et palysi et torture bibita et cū cōpressione inuncta.
Egri.capi. ¶ Cōfert emigranee et soda frigide & epi
lepsie et vtigini et fit caputpurgiū ex ea fm quāti
tatē vni⁹ grani cū aq̄ maiorane: et in aurē ponit do
lorosaz vnū granū cū sambacino: et ad fluxū saniei
ex aure ponit de ea quātū est vnū granū ordei cum
oleo rosaceo et aq̄ acrestē cum licinio. et ad ḡuitatē
lingue lurat vnū cū decoctiōe origani psici. et ad ga
catā passionē et ad sodā antiquā granuz vnuz cuz
grano vno castorei cū oleo de ben facto caputpur
gio. Egri.pec. ¶ Prohibet sputū sanguis ex pulmo
ne. Sitq qđ de eo i potu sumit quātū sunt tria gra
na ordei in vino cōi. Et iā q̄dē experta ē lurat ad ꝓfo
catiōis cū oxymelle. et ad dolorē gutturis lurat cuz
rob de moris aut de decoctiōe lēticule. et ad tussim
ꝯfugi cū aq̄ iuiubaꝝ aq̄ ordei & sebestē trib⁹ dieb⁹
ꝯtinuis cū ē ieiunus. et ad tremorē cordis lurat cū
aq̄ cymini et ameos et carui. Egri.nu. ¶ Et ad debi
litatē stōi lurates cū aq̄ cymini et ameos et carui et
lurat ad nauseā flegmaticā si ad casuz sup pect⁹ stōz
et epar lurat cū duob⁹ dauich de luto armeno: & da
uich vno croci i aq̄ solatri aut cassie fistule. et ad sin
gultū ḡnū vnū cū decoctiōe seis apij: & ad dolorē sple
nis lurat cū aq̄ zuccari. Egri.expul. ¶ Est bōa ad vl
cera q̄ sūt i foramine vge et vesica et bibit d̄ ea q̄ntitas
lurat cū lacte. et si aliqđ d̄ ea misceat cū faria et sup
ponit ꝯfert paucitati tolerantie ad retētiōez vrine.
Uenena. ¶ Et ad venena duo ḡna cū decoctiōe ha
ce et alaniud ē. et ad scorpionē lurat cū vino puro.
ad puncturā eius lurat cū butyro cū vaccino.

¶ De myrrha. Capi. cccclxxix.

Myrrha q̄d est. Est gūma currens sup arborem
in iamen que dimittit dōec ꝯgelet: desde colligit si
cut galbanū & oppoponacū i terra nr̄a. & ei⁹ q̄dē alia
ē pura: & alia ē adulterata. Elec. ¶ Melior ē illa q̄ ad
albedinē declinat & rubedinē nō cōmixta ligno: & cu
ius arbor ē boni odoris. Qn̄q vo adulterat cū q̄dā
lacticinio pnicioso & fit ipa pniciosa. & hoc qđ lactici
niū noiat alserisi⁹: & ēt ē arbor pniciosa. Nā. ¶ Est ca
lida & sicca i scđo. Opa.pro. ¶ Est apitiua resolutiua
vētositatū et in ipsa sunt stipticitas & adherētia & le
nificatio et ei⁹ fum⁹ ē ꝯueniēs et cui ipsa ꝯuenit: sz est
vehemētioris exiccatiōis & ē subtilis absq mordica
tione & ē in homogeneositate fumi olibani & ponit i
medicis magnis ꝓpt multitudinē sui iuuamēti: & p
hibet putrefactionē: ita q ipa retinet mortuū: & ꝯser
uat ipz ab alteratiōe & fetore: & extrahit supfluitates
crudas. Illa vo q̄ asportat de elita ē vehementioris
calefactiōis & maturationis & lenificatiōis. Decora.
¶ Qn̄ misceat cum oleo myrtino & laudano iuuat ad
ꝯfortādū capillos: & ad ispissandū eos & abstergit ve
stigia vlceꝝ: & oris odorē bonū efficit qn̄ in ipo retinet
et remouet fetorē oris & illinit. pmixta cū vino & alu
mine sup ascellas & remouet fetorē eaꝝ & pmixta cū
melle et cassia lig. illinitur super verucas. Apo.bot.
¶ Cōfert apatibus flegmaticis. Uul.vlce. ¶ Consoli
dat et cooperit ossa nuda & administrat cū aceto su
per impetiginem & sanat vulnera putrefacta. Egrit.
iunc. ¶ Ipsa permixta cum carne ostracoꝝ illinit su
per cartilagines lesas sicut est auris & reliqua. Egr.
capi. ¶ Inq̄t Ga. odor myrrhe sanis facit soda ne dū
patientibus soda: et ipsa est ex medicinis ppriis cū
memithe & opio & castoreo que ꝯferūt ꝯtusioni aurꝫ
et facit scotomiā: et somniū: et colluitur ex ea os cuz
vino et oleo et cōfirmat dētes valde: et ꝯfortat eos:
et phibet corrosionē eoꝝ: & ꝯstringit eos: & remouet
humiditatē eoꝝ: & spargit super vlcera capitis: & exic
cat ea: et administrat cū castoreo et memithe & opio
ad vlcera auris dolorose: et ad saniē: et liniunt ex ea
nares ambe: ad fluxus antiquos & cōstringit eos: et
qn̄q fit caputpurgiū cū pōdere dauich de ea: & nūt
dificat cerebrū. Egri.oculi. ¶ Abstergit albuginē ip
sius et cōfert asperitati palpebraꝝ et resoluit saniez
in oculo absq mordicatiōe. et qn̄q resoluit aquam
in pncipio sui descensus cum est subtilis. que autem
fortior est in alcofol est illa que ē adulterata cum la
cticinio. Egri.pec. ¶ Est bona tussi antique humide
et asmati: et anhelitus dilatationibus et doloribus la
teris: et clarificat vocem : et totū illud propter suam
abstersionem subtilem absq asperitate et ponit sub
lingua et transglutitur aqua eius ad asperitatē gut
turis. Egri.nut. ¶ Confert myrrha pura mollifica
tioni stomaci: et aque citrine: et inflationi in stoma
co. Egri.expul. ¶ Prouocat menstrua: et propue cly
sterizata cum aqua ruthe et aqua absinthij aut aq̄
lupinoꝝ: et extrahit fetum et vermes et ascarides p
pter suam amaritudinem : et lenit coartationē oris
inficis sumit in potu quātitatis fabe de ea ad vlce
ra intestinoꝝ et rasurā et solutionez. Febres. ¶ Fa
ba de ea accepta cū pipere et aqua ad initiū rigoris
phibet ipsum. Uenena. ¶ Datur ad bibendū ad pū
cturas scorpionum cum vino, permutatio. ¶ Lo

co eius ponit medietas ponderis sui de pipere nigro sm ꝙ dicitur. sed nihil est vel non est ita.

¶ De muram. Ca.ccccl xxx.

Muram qd est. Est fruct⁹ arboris q̄ comedit cū tamen sit vehemes ponticitas in ipso ⁊ supflua Opa.pro. ¶ In ipso est stipticitas ⁊ exiccatio. Uul. vl. ¶ Qd de cortice ei⁹ adustum est cū aqua sup scabiem vlcerosam ponitur. Et ipsa penit⁹ stipticitatis vehemētia cōsecuta est ꝙ fruct⁹ ei⁹ cōsolidat vulnera grossa. Uenena. ¶ Si succus almurā cū vino bibatur aut ex eo fiat emplm cōfert morsui vipere. ⁊ dr̄ ꝙ serratura ligni ei⁹ interficit qñ bibitur.

¶ De memithe. Ca.ccccl xxxi.

Memithe qd est. Est simile glandibus citrini coloris ad nigredinē declinās: facile frangibile ⁊ in ipo est amaritudo ⁊ substantia aquea ⁊ terrea ⁊ nō est vehemēs: s3 sicut lacunaꝝ: et ei⁹ pncipiū est herba q̄ est in mēbige ⁊ in littorib⁹ sceni ⁊ est manifesti odoris ⁊ amari saporis et crocei succi. Natura. ¶ Est frā et sicca in pmo. Opa.pro. ¶ Stipticitatem h3 mltā. Apo.bot. ¶ Cōfert apatibus calidis grossis. et sanat herisipillā nō fortē magnā in corpibus duris: nō pua ī corpib⁹ teneris qm̄ ī eis est supflue exiccationis. Egri.oculi. ¶ Cōfert in medicinis obthalmie in pn⁹.

¶ De mahaleh. Cap.ccccl xxxii.

Mahaleh. Elec. ¶ Melior ē q̄ est albi coloris purus. Natu. ¶ Est calid⁹ in pmo et nō est vehemētis siccitatis. Opa.p. ¶ Est abstersiu⁹ subtilis resolutiuus sedatiu⁹ doloꝝ. Egr.iunc. ¶ Est bonus doloribus q̄ sunt in illis et dorso. Egri.pect. ¶ Confert sincopi bibitus cum aqua mellis. Egri.expul. ¶ Cōfert colice et lapidi in renibus et vesica.

¶ De magra. Cap.ccccl xxxiii.

Magra. Elec. ¶ Melior est munda ⁊ que crescit et augmentatur in aqua. Natura. ¶ Est frā in primo sicca in secūdo. Opera.pro. ¶ In ipsa est glutinatio et stipticitas. Egritud.nutri. ¶ Confert doloribus epatis. Egritudi.expulsio. ¶ Est fortior in constrictione ventris q̄3 lutum sigillatum. Et interficit vermes.

¶ De mehembethene. Ca.ccccl xxxiiii.

Mehembethene qd est. Est illud qd dicitur granū regum et arbor eius nominat in terra nr̄a asubet et folia eius sunt similia pisci in longitudine vnius digiti. fructus est similis auellane maiori: et quandoq3 est minor et habet in flore cuiusq3 fructus tria grana. Natura. ¶ Est calida et sicca in tertio. Egritudi.iunctu. ¶ Sua solutione confert doloribus iuncturarum et padagre ⁊ sciatice. Egritu.nu. ¶ Confert hydropisi et facit vomere fortiter. Et neq3 conuenit stomaco. Egri.expul. ¶ Soluit sicut lacticinia. Et decoquuntur folia eius in iure galli decrepiti et confert colice. Et prouocat vrinam et mēstrua qñ sumunt. 7. aut. 6. ex granis eius: et fiūt pillule: aut bibūtur: ita ꝙ inde nō fiunt pillule: deinde postea potat aqua frā: solutione educit colām et flegma. ¶ Et sepe quidem sumunt in potu de eis. x. grana ex suis granis magnis et. xx. grana ex suis granis paruis. ¶ Cūq3 volūtas adest vt sit eius solutio magis ad sumnū pueniēs fit bona eius masticatio. Et qñ ē volūtas vt sit ei⁹ solutio lenior deglutiat cū sua dispositione.

podagra

¶ De maroth. Cap.ccccl xxxv.

Maroth qd ē. Est radix aniuden ⁊ ē min⁹ aliā in virtute ⁊ iuuamēto. ⁊ iā quidem dictum ē ī capitulo aniudē illd qd oz pmutari ad maroth. Opa.p. ¶ Est lenificatiua maturatiua. Egri.nu. ¶ In ipsa est difficultas digestionis ⁊ nocet stō nisi sit frā: qm̄ tunc ꝯfortatur ipsa.

¶ De mescum. Cap.ccccl xxxvi.

Mescum qd est. Est filiis in oī re albotin triangulate forme ad citrinitatē declinans boni odoris. Arboris eius alia est domestica tria hn̄s folia et alia est siluestris ⁊ egyptia: ⁊ ex ea fit panis ⁊ vr̄ q̄si ipsa alharba. Nā. ¶ Domestica est temperata et siluestris est in scdo in calitate et siccitate. Opa.p. Domestica q̄ habet tria folia est fortis exiccatiua pariter et siluestris est fortior.

¶ De melguab. Cap.ccccl xxxvii.

Melguab qd ē. Est medicia de sceni cognita illic hoc nomine et est lignum sicut nodi puctati et est decliue ad nigredinem parumper. Egri.iunc. ¶ Aure. i. de eo cū mellicrato acceptus confert attritioni lacertorum.

¶ De muredascō. Cap.ccccl xxxviii.

Muredasco qd ē. Est flos ⁊ stipites subtiles frāgibiles ad citrinitatē declinās. ⁊ ei⁹ virt⁹ est sicut bedeoard apud quosdam. Et est de eo qui ē vehementi⁹ decliuis ad albedinē. ⁊ est de eo qui magis est decliuis ad citrinitatem. ¶ Inquit filius mesaugue est sicut bedeoar: et dicit ꝙ est myrtus siluestris: et dixerunt alij ꝙ est species romana. Et dicit alcanzi est in virtute absinthij romani ⁊ vehemēt⁹ stipticus. Natura. ¶ Est calidus ⁊ siccus in secundo. Egritu.capi. ¶ Confert ad soda ⁊ humiditates in cerebro. Egri.nu. ¶ Confortat stomacum et epar ⁊ cōfert casui super viscera. Egritu. expul. ¶ Supponitur ad vermes ani.

¶ De melha. Cap.ccccl xxxix.

Melha quid est. Est sicut ramus et folia ei⁹ sunt sicut folia oliue ⁊ latiora ⁊ comeduntur sicut olera. Operatio. ⁊ proprie. ¶ In ipso sunt salsedo et stipticitas et humiditas cruda qua inflat. Egritu. pect. ¶ Aur. cu3 mellicrato exuberare facit lac. Egri. nut. ¶ Aur. cum mellicrato sedat dolorem ventris pungitiuum.

¶ De memirē. Cap.cccc xc.

Memirē qd est. Est lignum sicut nodi declinans ad nigredinem in quo est reflexio pua ⁊ est calidius q̄3 vene tinctoꝝ. Nā. ¶ Est cal3 ⁊ siccū ī fine secūdi. Opera.p. ¶ Est abstersiuum mundificatiuum. Decora. ¶ Abstergit albedinem vnguium. Egritu. capi. ¶ Eius succus extrahit hūmiditatem grossam ex capite: et mundificat superfluitates cerebri et radix eius confert dolori dentium. Egri.oculi. ¶ Mūdificat albuginem in oculo et acuit visum cum ex eo fit alcofol et abstergit humiditatem grossam et proprie succus eius. Egri.nu. ¶ Radix eius confert ictericie. Egri.expul. ¶ Confert dolori ventris pungitiuo et in ipsa est prouocatio.

¶De mezeheregi. Capi. cccccxci.

Mezeheregi q̇d est. Est arbor sic arbor scebram verũtñ ẽ logior in cui⁹ colore ẽ cinereitas ad citrinitatẽ declinãs. Quidã ꝟo hoies numerauerũt ipam iter lacticinia. Nã. ¶ Cal'a est in tertio sicca in eodẽ. Opa. pro. ¶ Qñ de ea aliq̇d' ꝓijcit in gurgitez inebriat pisces ⁊ eleuat eos. Egri. iunc. ¶ Cõfert podagre ⁊ dolori scie ⁊ iuncturarũ et dorsi ⁊ anche. Et destruit ventositates qñ ponit̃ in medicinis solutiuis. Egrit. expul. ¶ Solõne educit humores grossos ⁊ flegma.

¶De meisce. Cap. cccccxcij.

Meisce q̇d est. Est primus sube fabaꝝ: ⁊ melior horarũ vsus eius est estas. Natu. ¶ Est tẽperatus i hũiditate ⁊ siccitate. ille q̇ ẽ excorticatus est tẽpat⁹: ⁊ nõ excorticat⁹ ad siccitatem declinat qm̃ in cortice ei⁹ ẽ põticitas. Opa. pro. ¶ Nõ lest ei iflatio fabaꝝ q̃uis sit i ipso iflatio q̇dã imo est in ipso minor q̃ i eis: ⁊ nõ ẽ absersio fabaꝝ in ipo. ⁊ neq̃ ẽ in ipso frig⁹ lẽticl'e. Et qñ cũ eo põit̃ paꝝ cartami rectificat̃ eo. Egri. iunc. ¶ Est empl'm iuuatiuum ad dolorẽ mẽbroꝝ. Iuncturarũ ꝓpe cuz vino vue: ⁊ vino decocto cũ croco: ⁊ sup ꝯtusionẽ ⁊ itrinsecã carnis rupturã. Egri. nut. ¶ Chimus ei⁹ ẽ laudabilis ⁊ ꝓpe excorticati: ⁊ nõ est in ipo tarditas descẽsionis fabarũ. Et qñ decoq̇tur cũ oleo amigdalino dulci ẽ laudabilioris hũoris. Egri. expl'. ¶ Qñ decoq̇tur in aq̃ post aquã in qua decoct⁹ est expulsaz ab eo stringit naturã ꝓprie cũ fit acetosa cũ granis granati ⁊ sumach. ⁊ in ipo ẽ nocumẽtũ coitus fm ꝗ dixerũt q̇dã.

¶De manna. Capi. cccccxciij.

Manna q̇d ẽ. Est ols ros cadẽs sup lapidez aut̃ arborem ⁊ fit dulcis. ⁊ coagulatur sicut mel: et exiccatur sicut gũme: quẽadmodũ terentabin ⁊ alseracost: ⁊ mel asportatum de terra cursurã siluestri: ⁊ nos quidẽ iam diximus vnũquodq̃ in suo caplo: ⁊ ipsum assumit de natura eius sup qd̃ cadit ꝟtutẽ: ⁊ adiungit illa ad id qd̃ exigit lenitas ⁊ dulcedo sui.

¶De muluchia. Cap. cccccxciiij.

Muluchia q̇d est. Est malua. ⁊ nos q̇dẽ ꝑscrutabimur eius rememorationẽ in capitulis de l̃z. Natura. ¶ Frigida est in pmo: humida in 2°. Egri. nut. ¶ Aperit opilationem epatis.

¶De musa. Ca. cccccxcv.

Musa q̇d est. nota est. Opa. pro. ¶ Nutrit velociter ⁊ est lenificatiua: ⁊ mltitudo ei⁹ gñat opilatiões. ⁊ addit i col'a ⁊ flegmate fm cõpl'onẽ. Egr. pec. ¶ Cõfert adustioni gutturis ⁊ pectoris. Egrit. nut. ¶ Stõ cõueniẽs est ⁊ multitudo eius stomaco est grauis valde: ⁊ opz q̇dẽ vt sumant post ipsaz calefactus oxymel cum seminib⁹ et infrigidatus mel. Egri. expul. ¶ Augmentum efficit in spermate ⁊ conuenit renibus ⁊ prouocat vrinam.

¶De medulla. Capi. cccccxcvi.

Medulla. Elec. ¶ Cõueniẽtior est medulla vituloꝝ ⁊ cerui: deīde tauri: ⁊ postea caprarũ deinde ouiũ: ⁊ medulla q̇dẽ hircoꝝ cũ testicul' ⁊ taurorũ ꝓpe nõ castratoꝝ est magis sicca. ⁊ medulla extremitatũ ẽ magis pinguis. Opa. pro. ¶ Est calefactiua lenitiua abstersiua mlti nutrimẽti si digerat̃. Apo. bo. ¶ Est bõa duritieb⁹ ⁊ lapidositati q̃ est sicut medulla vituloꝝ ⁊ cerui nõ sicut medulla hircoꝝ ⁊ siluestriũ hircoꝝ illoꝝ eñi sicca ẽ ⁊ neq̃ est bonũ i ea. Egri. nu. ¶ Cõturbat stõz ⁊ delet appetitũ. ⁊ opz vt comedat̃ cũ pipib⁹ ⁊ seib⁹. Egri. expul. ¶ Supponit̃ ex medullis laudabilib⁹ pessariũ in matrice ⁊ confert duritiei eius. Venena. ¶ Dr̃ ꝙ linimentum ex ea et ꝓprie ex medulla cerui fugat vermes venenosos.

¶De muri. Cap. cccccxcvij.

Muri. Na. ¶ Est calĩm ⁊ siccũ ꝑueniẽs ad tertiũ. Filius mesaugue. Inq̇t ex piscib⁹ factũ est minoris caliditatis ⁊ siccitatis q̃ qd̃ ex ordeo: sz ego illd̃ nõ credo. Opa. pro. ¶ Abstergit humores grossos ⁊ lẽit ⁊ exiccat ⁊ i ipo ẽ stipticitas: ⁊ mũdificatio flegmatis. Decor. ¶ Oris odorẽ bonũ efficit. Vul. vlc. ¶ Est bonum vlceribus putridis ⁊ factũ ex piscibus ⁊ carnibus salitis ꝓhibet ambulationem fraudulẽtijs. Egri. iunc. ¶ Cõfert dolori anche ⁊ sciatice. Egritu. oculi. ¶ Fit ex eo alcofol in pncipio variolaꝝ ⁊ ꝓhibet botbor ab oculo. Egri. nut. ¶ Confert ad humiditatem stomaci. Et abstergit humiditates a visceribus. Egri. expul. ¶ Ponit̃ in enemate colice: ⁊ i enemate mũdificationis vlcerum abrasionis proprie. Venena. ¶ Confert morsui canis rabidi.

¶De masal. Capi. cccccxcviij.

Masal. Opa. pro. ¶ Est malum hñtibus meliam valde. ⁊ cũ decoquit̃ cũ carne pingui rectificat̃ parumper. Egritu. nutri. ¶ Est nocituum stomaco. Egri. expul. ¶ Nocituum est ano.

¶De menta. Capi. cccccxcix.

Menta. Na. ¶ Est cal'a ⁊ sicca in scdo. ⁊ in ipsa ẽ humiditas supflua. Opa. pro. ¶ In in ipsa est ꝟtus calefactiua stiptica ꝓhibẽs: ⁊ ẽ subtilioris sbe olerũ q̃ comedunt̃. Cũq̃ frusta ipsius in lacte dimittunt̃ nõ caseat̃. ⁊ cũ bibit̃ ex ea eius succus cũ aceto abscindit cursuz sanguinis ab interiorib⁹. Apo. bo. ¶ Fit ex ea cũ sauich emplm ad dubellet ⁊ ipsa q̇dẽ nõ est sicut metastro: qm̃ in mẽtastro nõ est ponticitas ⁊ sũt in ipso resolutio ⁊ calefactio ⁊ exiccatio supflua ipediens. Egri. cap. ¶ Ex ea fit emplz fronti ad soda: ⁊ ꝓprie cũ sauich de ordeo. ⁊ fricat̃ cũ illo asperitas lingue ⁊ remouet̃: ⁊ succus ei⁹ miscet̃ cũ mellicrato ⁊ distallat̃ in aurẽ dolorosam. Egri. pec. ¶ Prohibet fluxũ sanguinis ⁊ sputũ ei⁹ ⁊ coagulationẽ lactis in mamillis more empli supposita ⁊ sedat corũ apata. Egri. nut. ¶ Cõfortat stõm ⁊ calefacit ipm: et sedat singultũ: ⁊ digerit et ꝓhibet vomitum flegmaticum ⁊ sanguineũ. ⁊ ꝯfert icteritie: ⁊ ꝓprie syrupus eius. Egri. expul. ¶ Adiuuat ad coitũ ꝓpter inflationẽ que est in ipsa: ⁊ humiditate hortulanã que non est in mẽtastro: ⁊ opilat vasa spermatis: ⁊ interficit ꝟmes: ⁊ qñ supponit̃ ante horã coitus ꝓhibet ipregnationẽ: ⁊ qñ bibunt̃ de ea frusta cũ granis granati sedat colericam passionẽ. Venena. ¶ Confert morsui canis rabidi ⁊ est propria ad illud.

¶De melle. Capi. ccccc.

Mel q̇d est. Mel est ros occult⁹ cadẽs sup flores ⁊ sup reliqua qd̃ colligũt apes. et est vapor q̇ eleuat̃ ⁊ cõuertitur ⁊ maturat̃ in aere ⁊ ꝯuertit̃ ⁊ ingrossat̃ in nocte: ⁊ mel factũ cadit: quandoq̃ cadit mel sicut est circa casurã. diuersificatur autẽ fm ea

super q̄ cadit q̄ sunt arbor et lapis ⁊ manifestū ipsiꝰ colligūt hoīes. Qð ꝟo occultū ē colligūt apes: et existimo q̄ apū labor in ipso aliquā hꝫ impssionē q̄ q̄dē ipm nō colligunt nisi vt eo nutriant: et ipm reponāt. et mellis ē genꝰ acre venenosū. Elec. ¶ Melius mel est illud qð est vere dulcedinis bōi odorꝫ declināīs ad acredinē et ad rubedinem. et qð ē vt palea i colore qð nō est subtile et viscosum qð nō abiciđt ⁊ meliꝰ ē ꝟnale. deinde estiuum. hyemale autē est maluꝫ. Natu. ¶ Mel apū est calidum ⁊ siccū in scðo et mel tabarzet ⁊ de cānis est calidū in pmo sed nō est siccum: ⁊ potest eē vt sit humidū in primo. Opa. pro. ¶ Uirtus eiꝰ est abstersiua: apitiua orificiorum venaꝝ resolutiua humiditatum et expellit humiditates ex pfundo corpis ⁊ phibet putrefactionem ⁊ corruptionē carnis. Deco. ¶ Linimtuꝫ factum ex eo phibet pediculos ⁊ lendines ⁊ interficit ambos. et cum costo est linimentuꝫ pāno ppē antiquū: ⁊ mel cū sale est ꝯueniēs vestigijs pcussiōis melongenicis. Uul. vl. ¶ Mundificat vulnera sordida pfunda. ⁊ qð coctuꝫ est donec ingrossef facit adherere vlcera recentia: ⁊ quādo coquif cuꝫ aceto sanat ipetiginem. Egri. capi. Admiscef ei sal gēma ⁊ distillaf tepidum in aurē ⁊ mūdificat eā: ⁊ exiccat eā ⁊ confortat auditū: et olfatus eiꝰ quod ē acre ⁊ venenosuꝫ aufert rōnem quomodo ergo eius comestio. Egritud. oculi. ¶ Mel abstergit tenebrositatem visus. Egritu. pec. ¶ Tangere cum ipso palatum ⁊ gargarismum facere sanat pfocationem ⁊ ambas amigdalas. Egri. nut. ¶ Aqua mellis cōfortat stomacum ⁊ facit appetere cibum. Egri. expul. ¶ Mel cānarum lenit ventreꝫ: ⁊ mel cuiꝰ spuma nō ē eiecta inflat ⁊ soluit ventrē: ⁊ si auferatur spuma ipsius minoraf illud. ⁊ decoctum nō mouet ventrem. imo qn̄ ꝯstringit flegmaticos hūo. et nutrit plurimū: et decoctuꝫ cū aq̄ puocat vrinam plurimuꝫ. ¶ Et dico q̄ mel ⁊ eiꝰ aq̄ si inuenerint pparationeꝫ cibi vt penetret strīgūt: ⁊ si viderint motū ⁊ paucitatē ppatiōis cibi ad penetrādū soluunt. Uenena. ¶ Si bibaf mel calefactuꝫ cū oleo rosaceo cōfert morsui ꝟmiū venenosoꝝ: ⁊ ei q̄ bibit opium: ⁊ deglutitio ipiꝰ est cura morsus canis rabidi. ⁊ radici fungi pnecātis: ⁊ illud qð est decoctuꝫ cōfert venenis: ⁊ q̄ p ipsum vomit sanaf. ⁊ est mel acre cuius odor facit sitire: ⁊ istiꝰ comestio facit possidere ablationē rōnis subito: ⁊ sudorē frigidum. ⁊ eius cura est comestio piscis salit: ⁊ bibere aquam mellis: ⁊ vomere cum eo.

¶ De mure. Cap. vi.

Mus. Decora. ¶ Sanguis eiꝰ eradicat verrucas et stercus muris sup alopitiā cōfert. ⁊ ppue linitū cum cepe: ⁊ ppue illud qð est adustuꝫ. Egritu. capi. ¶ Qn̄ assaf ⁊ siccaf ⁊ datur ad comedēduꝫ īfanti abscindit fluxū saliue ab ore eius. Egri. expl. ¶ Si bibaf stercus muris cū thure ⁊ aqua mellis frāgit lapidē. et si supponatur collyriuꝫ eius soluit ventrē pueri. et qn̄ decoquif cum aq̄ ⁊ sedet in ea qui difficultatem patitur vrine confert ei. Uenena. ¶ Conuenerunt homines in hoc q̄ quando finditur ⁊ ponitur super puncturam scorpionis sanat eam.

¶ De moris. Capi. vii.

Morū qd̄ ē. Mori sunt due spēs. vna earum est alfirsedu qð ē dulce: ⁊ currit fm semitā sicꝰ in maturatiōe: sꝫ ē deterioris nutrimenti ⁊ minoris et siccioris ⁊ magis ꝺstruēs sanguinē ⁊ deteriꝰ stō. Reliquas ꝟo sicꝰ dispōnes hꝫ ē tñ lseriꝰ ea. Amarū aūt qð nolaf moꝝ de sceni sit tunc illð de quo pꝰm loquitur. Qð igif imaturū ē cuꝫ exiccaf stat loco sumach. Nā. ¶ Dulce ē cal ⁊ hūidū ⁊ acetosū alsceni ē ad frigiditatē ⁊ humiditatē decline. Opa. pro. ¶ In ipo ē stipticitas ⁊ infrātio. ⁊ succus mori est stipticꝰ ⁊ ppe qn̄ decoquif in vase ereo: ⁊ phibet fluxuꝫ māꝫ ad mēbra. et qð imaturuꝫ est ppue ⁊ imatuꝝ ē sicut sumach. Deco. ¶ Qn̄ coquunf folia eiꝰ ⁊ folia vitis et folia ficus nigre cuꝫ aq̄ pluuie denigrant capillos. Apo. bo. ¶ Acetosum retinet apa oris ⁊ gutturis. et folia eiꝰ sunt vltima ad squinātiā ⁊ pfocationē. Uul. vl. ¶ Qð acetosuꝫ est ꝯfert vlceribꝰ fraudulētis. s. sic cuꝫ ipsius ⁊ succus eius. Egri. cap. ¶ Rob eius acetosuꝫ est ꝯferēs bothor oris. ⁊ decoctio radicis eius mollificationi dentium. Et collutio oris ex succo foliorꝫ acetosi. ⁊ decoctio radicis eiꝰ est bona dēti dolorosolo. Egri. nu. Moꝝ est malū stō. corrūpif eñ i co ppue alfirsedu. et qn̄ nō corrumpif i stō alfirsedum localiter nō nocet: ⁊ oꝫ q̄dē vt comedanf oēs spēs eiꝰ añ cibuꝫ ⁊ recipiātur i stō q̄ nō fit corruptio. Illud ꝟo de sceni nō nocet stō colico: ⁊ nō est i ipso de mala ꝯueniētia stō qð est in firsedu: q̄uis sit in ipo malitia: ⁊ nō est nausea in ipso: ⁊ nutrimētuꝫ eiꝰ est paruum: ⁊ facit appetituꝫ cibi: ⁊ facit ipꝫ lubricuꝫ: ⁊ extrahit ipm velociter: ⁊ oino descēsus eiꝰ a stō fit velociter: sꝫ eiꝰ descēsus ex itestinis est tardꝰ. Egrit. expul. ¶ Moꝝ qð salitū est ⁊ exiccatuꝫ retinet vētrē vehemēter: ⁊ ꝯfert dissinterie: ⁊ lachryma q̄dē mori soluit: ⁊ in cortice eiꝰ sunt mundificatio ⁊ solutio: ⁊ solutio eiꝰ est plima. ⁊ in moro q̄dē dulci est velocitas decessiōis: aut ppter suā humiditatē: aut pp acredinē ei admistaꝫ. ¶ Inquit Archigenes est tarde egressionis ⁊ est puocatiuuꝫ. Existimo autē acetosuꝫ ee: ⁊ cū hoc qð ē in ipso de nā solutiua phibet quādoq̄ solutionē antiquā: ⁊ vlcera intestinoꝝ: ⁊ propter quod exiccatum est: ⁊ in omnibus quidē speciebus mori est prouocatio vrine. Et morum de sceni q̄uis velociter a stomaco egrediatur ipsuꝫ: tñ est in intestinis tardum. Uenena. ¶ Cortex arboris mori est tyriaca iusquiami: ⁊ quando bibitur de succo foliorum eius. ʒ. ij. s. confert morsui rutele: ⁊ lenit naturam lubricitate sua ⁊ inflatione.

¶ De napello. Capi. viii.

¶ Capitulum de littera. N.

Napellus quid est. Uenenū perniciosuꝫ. Natu. ¶ Est in summo caliditatis ⁊ siccitatis. Deco. ¶ Delet albaras linitum ⁊ bibitum etiaꝫ cum exiccat egnerisset in potu sumitur. Et similiter confert lepre. Opera. pro. ¶ Est venenum destruens bibentem se. Maior vero potio ipsius est medietas. ʒ. i. Et secundum me minus hoc interficit. ¶ Tyriaca vero eius est mus napelli. Et ipse quidem est mus qui eo nutritur. Coturnices vero ex eo cibantur et non moriuntur. Et ex omnibus cōfectionibus tyriacæ muscum ei resistit.

¶ De napello moysi. Ca.ciiij.

Napellus moysi qd ē. Inqt Joānes. Est herba nascēs cū napello: ⁊ quecūqꝫ ei appropinquat nō crescit arbor ei⁹: ⁊ ē maior tyriaca napello ⁊ i ipso sunt oīa iuuamenta que sunt in napello et in albaras ⁊ lepra. Napell⁹ vo moysi ē aīal ⁊ sitaꝛ illi qd morat in radice napelli sicut mus. Decora. ☞ Cōfert albaras. Egri.iūc. ☞ Cōfert lepre. Uenena. ☞ Est tyriaca omni veneno ⁊ vipere.

¶ De nuce. Ca.cv.

Nux qd ē. nota ē. Etē cal'a cui⁹ tyriaca ē cū daꝛ calefactis oxymel ⁊ hñtib⁹ debilē stōm mira cū aceto. Nā. ☞ Cal'a est in tertio: sicca in pn⁹ scdi ⁊ eius siccitas est minor calitate ipsi⁹. et in ipsa est humiditas grossa q̄ deleꝛ cū antiquaꝛ. Opa.pro. ☞ In ipa ē stipticitas plima ⁊ folia ⁊ cortex ipsi⁹ oīa sunt stringētia fluxū sanguis. Et cortex ei⁹ adust⁹ est desiccatiu⁹ sine mordicatiōe. Oleū vo vetuste est sicut oleū vet⁹ ⁊ abstersio antiq̄ est fortis. Decora. ☞ Ex recentibus fit ēplm sup vestigia pcussiōis. Apo.bot. ☞ Masticata medulla ei⁹ ponit sup apa melancolicū vlcerosum ⁊ cōfert. Uul.vl. ☞ Eius gūma ɔfert vlceribus calidis sparsa sup ea in emplis. Egri.iūc. ☞ Cū melle ⁊ rutha ɔfert torsiōi neruoꝝ. Egri.cap. ☞ Facit soda: distillaꝛ succ⁹ folioꝝ in aurem ⁊ ɔfert saniel in auꝛ. Dixit alcāzi qꝫ ipsa grauat linguā ⁊ est faciens bothor in aure. Egri.ocu. ☞ Ei⁹ oleū ɔfert herpeti estiomeno: ⁊ herisipille: ⁊ fistulis in ptib⁹ oculi. Egr.pec. ☞ Succus corticū eius ⁊ rob ipsi⁹ phibet ṗfocationē: nocēt tussi ⁊ oleum antiquarū facit euenire dolorem gutturis: ⁊ ex olbus qdē spēbus nucis dixit alcā fieri emplm mām̄ille apose ⁊ ppūe ex regali magna. Egri.nut. ☞ Est difficilis digōnis ⁊ mala stō. sz nutrita ⁊ recēs est melior stō ⁊ minoris nocumēti et illud est qñ frāgiꝛ a duob⁹ corticib⁹ suis. ⁊ nux qdem nutrita cū melle confert stō frigido. Dico aūt qꝫ nux nō est nō ɔueniēs nisi stō calido tm̄. Egr.expul. ☞ Facit bothor et sedat dolorē vētris pungitiuū ⁊ retinet cipue friza: ⁊ eius cortex retinet fluxū sanguis mēstrui et que nutrita est cōfert renib⁹ frigidis valde ⁊ cinis corticis ei⁹ phibet mēstrua bibit⁹ cū vino ⁊ suppositi⁹: ⁊ qñ comediꝛ cū muri soluit. Mult⁹ vo vsus eius educit vermes paruos ⁊ ascarides: ⁊ est ex eis que cōferunt orbo. Uenena. ☞ Est cū ficub⁹ ⁊ rutha medicina olbus venenis: et ex ea cum cepe ⁊ sale fit emplm sup morsum canis rabidi ⁊ reliquoꝝ.

¶ De nuce muscata. Ca.cvi.

Nux muscata qd est. Est nux q̄titatꝫ galle facile frāgibilis subtilis corticis bonū hñs odorem citū. Nā. ☞ Dixit musa est calida et sicca in fine secūdi. Opa.pro. ☞ In ipsa est stipticitas. Deco. ☞ Cōfert lētiginibus ⁊ odorē oīa bonum efficit. Egr.ocu. ☞ Cōfert alsebel ⁊ ɔfortat visum. Egri.nut. ☞ Confortat epar ⁊ splenē ⁊ stōm ppūe os ei⁹. Egri.expul. ☞ Cōstringit ⁊ pũocat ⁊ ɔfert difficultati vrine ⁊ cū tleis poniꝛ ɔfert dolorib⁹ ⁊ similiter in pessarijs prohibet vomitum. Permutatio. ☞ Loco eius poniꝛ spice equale pondus.

¶ De nuce hēden. Cap.cvij.

Nux hēden qd est. Est terra granosa sicut cicer alba declinās ad citrinitatē que exportatur de barcha ⁊ ex corasceni ex qua cū melle fit vinū. Natura. ☞ Inqt Paulus hz virtutē infrigidatiuā extinctiuam exiccatiuā parūper. Opa.pro. ☞ Abscindit fluxū sanguinis. Decoratio. ☞ Impinguat. Uul.vlc. ☞ Sanat ipetigines. Egri.expul. ☞ Excitat coitū.

¶ De nuce cupressi. Cap.cviij.

Nux cupressi. Uulne.vlce. ☞ Est emplastrum rupture.

¶ De nuce indica. Ca.cix.

Nux indica qd est. Est neregil. Electio. ☞ Que ex ea bona est. est recens vehementis albedinis ⁊ aqua que est in ipsa est suauis. ⁊ cum ipsa non inuenitur aqua significatur qꝫ est antiqua. et oportet quidem vt ab eo tollatur cortex medulle eius. Natura. ☞ Calida est in pncipio secundi: sicca in primo. et in ipsa quidem est humiditas supflua de qua curatur Immo que ex ea viridis est. ē humida in pmo. Opera.pro. ☞ Est generatiua non mali nutrimenti. Egri.iunc. ☞ Oleū veteris neregil confert doloribus dorsi ⁊ geniculorum. Egri.nut. ☞ Grauis est stomaco sed cum pauco nocumento suo est boni nutrimēti ⁊ cortex medulle eius non digeritur: ergo auferaꝛ ⁊ opz vt post ipsum non sumatur cibus nisi post horā: ei⁹ aut oleū recēs melioris chimi est ꝙ butyrū: non eīn lubrificat stomacum neqꝫ mollificat ipsum. Egri.expul. ☞ Augmentat in coitu: ⁊ ei⁹ oleū est bonū emoroydibus ⁊ ppūe oleū antiquū ṗcipue cum oleo de chrysomilis cū in potu sumiꝛ ex vnoquoqꝫ eorum auꝛ. ⁊ cū antiquaꝛ iterficit ascarides ⁊ vermes ⁊ solutione educit eos comesta.

¶ De nuce romana. Ca.cx.

Nux romana quid est nominatur acruser. Natura. ☞ Calefacit vehemēter in tertio ⁊ desiccat in primo. ⁊ eius gumma est vltima in calefaciendo. Egritu.capi. ☞ Eius fructus cum aceto confert epilepsie.

¶ De nuce tamarisci. Ca.cxi.

Nux tamarisci quid est. Est alcharmezith. Natura. ☞ In caliditate est quasi equalis aut in principio primi. Et eius exiccatio est in fine primi aut vltra ipsum ⁊ apud quosdam eorum est frigida in primo. Operatio.proprie. ☞ Est bona ad abscindendū fluxum sanguinis. Egritu.capi. ☞ Colluitur cum ea os cum aceto ad dolorem dentium. Egritudi.nutri. ☞ Decoctio eius cū aqua et aceto valet duritiei splenis.

¶ De nuce methel. Cap.cxij.

Nux methel quid est. Est venenum ⁊ est stupefactiua similis nuci super quam sunt spine grosse breues ⁊ est similis nuci vomice et eius semen est simile semini citri. Operationes proprietates. ☞ Est stupefactiua. Egritu.capi. ☞ Facit subeth et est mala cerebro. et pondus danich vnius ex ea inebriat. Uenena. ☞ Est inimica cordi. Et ʒ.j. ex ea sumpta est venenum dici sue.

¶ De nasturtio. Ca.cxiij.

Nasturtium quid est notum est. Et virt⁹ ei⁹ silis est virtuti sinapis ⁊ seminis raffani ɔiunctarū ⁊ dicitur qꝫ sinapis ⁊ semen eruce coniuncta et folia

e9 minorant in opatiōib9 suis ab eo ꝑpẽ suā humi=
ditatē ⁊ cū desiccant sūt ꝓpinq̄ silitudini ei9 : ⁊ fortas
se ꝯsequit ipsum. Nā. ¶ Calm est ⁊ siccū ad tertium
ꝑueniēs. Opa. pro. ¶ Est resolutiuū maturatiuū cū
lenitate ⁊ exiccat putredinē vacuitatis vētris. Deco
ratio. ¶ Retinet capillos cadētes bibitum ⁊ linitum.
Apo. bot. ¶ Est bonū apatibus flegmaticis ⁊ carbū
culis emplastro facto ex eo cum aqua ⁊ sale. Uulne.
vl. ¶ Cōfert scabiei vlcerose ⁊ impetigini ⁊ cum mel=
le mellino eradicat ignē persicum. Egri. iunc. ¶ Con
fert sciatice bibitum ⁊ emplastro facto ex eo cū ace=
to ⁊ sauich de ordeo. ⁊ q̄n̄q3 fit clystere ex eo sciatice
⁊ ꝯfert ꝓpūe cum soluēdo educit aliq̄d cui admixt9
sit sanguis : ⁊ ꝯfert oī mollificatiōi neruoꝝ. Egr. pec.
¶ Mundificat pulmonē ⁊ cōfert asmati : ⁊ ponitur in
medicinis asmatis ⁊ in sorbitionibus que fiunt as=
mati ꝓpter illud qđ est in ipso de incisione ⁊ subtilia
tione. Egri. nut. ¶ Calefacit stōm ⁊ epar et ꝯfert gros
siciei splenis : ⁊ ꝓpūe qn̄ ex eo fit emplm̄ cum melle
⁊ est malum stō : ⁊ videt q̄ sit ꝓpter vehemētiā mor=
dicationis sue ⁊ ipsum facit cibi appetitum. Et qn̄ bi
bitur ex eo hecsunēsi facit facit vomere coleram ru=
beam ⁊ educit eam solutiōe : ⁊ faciunt illud tres q̄rte
ʒ. j. Egri. expul. ¶ Augmētum efficit in coitu ⁊ soluen
do educit vermes ⁊ ꝓuocat mēstrua ⁊ eijcit fetū : et
qđ ex eo frixū est retinet : et ꝓpūe cū nō terit. ōstrue
tur eñ eius viscositas ꝯtritione : et ꝯfert colice. Et cū
bibuntur ex eo trito. ʒ. iiij. vel. v. cū aq̄ calida soluūt
naturā et resoluunt vētositates intestinoꝝ : ⁊ dicunt
quidā q̄ babylonicū cum ex eo bibit hecsunensi sol
uendo educit colerā : ⁊ facit vomitu eā exire : ⁊ facit
illud vsq3 ad tres quartas. ʒ. Uenena. ¶ Confert
puncture venenosorum vermium bibitū ⁊ more em=
plastri superpositum cum melle : ⁊ cum ex eo suffu=
migatur effugat eos.

¶ De narcisco. Cap. xxiiij.

Narciscus q̄d est. Est not9. Opa. pro. ¶ Ei9 radix
extrahit ex ꝓfundo et abstergit eleuat et exic=
cat : et ei9 oleum est in dispōnib9 olei sambacini : sed
est debilius. Decoratio. ¶ Radix ei9 extrahit spinas
et stipites et ꝓpūe cum farina lolij et melle et narci
scus q̄dē abstergit pānū ⁊ morpheā et ꝓpe radix ei9
cum aceto et ꝯfert radix ei9 alopitie. Apo. bot. ¶ Ra=
dix ei9 cōficit cū melle ⁊ herbo ⁊ rūpit aldubellet dif
ficilis maturatiōis ⁊ ex radice ei9 fit emplm̄ apatib9
neruorū. Uul. vlc. ¶ Desiccat vulnera : et facit ea co
here vehemēter. ita q̄ sectionē corde. alis cordis. ⁊ tri
ta cum melle confert adustioni ignis ⁊ vulneribus
neruorum ⁊ vlceribus profundis : et si misceatur cū
herbo et melle mundificat sordes vlcerum. Egritu.
iūc. ¶ Confert oleum eius neruis ⁊ ex radice eius fit
emplm̄ apatibus neruorū ⁊ duritici siue cōtractioni
et nodationi ipsorum ⁊ doloribus iuncturarū. Egr.
capi. ¶ Aperit opilationē cerebri. etiā confert soda
humide et melice. ⁊ similiter eius oleum et est ma=
gis conueniēs et facit soda capitibus calidis. Egri.
pec. ¶ Eius oleum resoluit apata dura et frigida in
velamine quādo cōprimēdo vngitur super pectus.
Egri. nut. ¶ Radix eius quādo comedit sicut est : ex=
citat vomitum et similiter succus eius. Egrit. expul.
¶ Confert doloribus mictus ⁊ vesice et quādo bibunt
ex eo. iiij. ʒ. cū aq̄ mellis eijcit fet9 viuos ⁊ mortuos
et oleum eius aperit coartationem oris mictus ⁊ cō=
fert doloribus eius.

¶ De nereiden. Ca. xxv.

Nereiden dicet l ca9 ꝺ spica. et ip̄a ē spica roma
na. ¶ De nil. Ca. xxvj.

Nil q̄d est. Ei9 aliud est domesticū ⁊ aliud silue=
stre : cui9 opatio est opatio domestici. Nā. ¶ Ca
lidū est in p̄9 : siccū in scđo. Opa. pro. ¶ Est stipticū et
ꝓhibet fluxū sanguis : et qđ ē dōesticū cū exiccat for=
titer sine mordicatiōe et in siluestri. est acuitas ⁊ est
vehemētioris exiccatiōis et extrahit materiā ex pro
fundo. Decoratio. ¶ Abstergit pānū et morpheā : et
ꝯfert alopitie. Apo. bot. ¶ Nil ōtumescere facit apa
et ꝯfert ex turis malis in mēbris duris : ⁊ vlr cōuenit
oī apati in p̄ncipio et formice et herisipille ⁊ admini
strat cū farina ordei sup ea. Uul. vl. ¶ Cōsolidat vul
nera cala in corpib9 duris ꝓpter fortitudinē sue exic
catiōis : hoc q̄dē fruct9 domestici efficit et in siluestri
q̄dē est acuitas et est bonū vlcerib9 putridis et ē mi
rabilis opatiōis in eis : sed domesticū est meli9 i cu
ra vlceꝝ ꝑpẽ paucitatē sue acuitatis : ⁊ ꝯfert vlceri=
bus putridis ⁊ est mirabilis opatiōis cū melle triti
sup adustionē ignis ⁊ vlcera neruoꝝ : et ex̄hit spinas
et surculos ꝓpūe cū farina lolij. Egri. pec. ¶ Cōfert
tussi pueroꝝ vehemēti q̄ facit eos vomere : et succus
eius etiā vlceribus pulmonis ⁊ confert succus eius
etiā pleuresi melācolice. Egri. nut. ¶ Cōfert splenis
ꝓpūe siluestre.

¶ De nefrin. Ca. xxvij.

Nefrin q̄d est. Est sicut sambach9 in v̄tute : sz est
debilior eo : et sicut narcisc9 : et oleū ei9 ē ꝓxim̄
v̄tuti olei sambaci : sed est debilius. Nā. ¶ Calid9 est
et siccus in tertio. Opa. pro. ¶ Ois spēs eius est mū=
dificatiua subtiliatiua. et flos eius est magis appro
priatus in hoc. Egri. iunc. ¶ Cōfert frigori neruorū
Egri. capi. ¶ Interficit vermes in aure et ꝯfert tinni
tui et sonitui ⁊ ꝯfert dolori dētium et ex siluestri qui
dem linit frons et sedat soda : et spēs ipsius apiunt
opilatiōes nariū. Egri. pec. ¶ Confert apatibus gut
turis et amigdalarū. Egrit. nut. ¶ Qn̄ de eo bibunt.
iiij. aur. sedat vomitum et sedat singultū et ꝓpūe
siluestre.

¶ De nemen. Ca. xxviij.

Nemē q̄d est. Est sisimbriū. Nā. ¶ Calidū est in
scđo siccū in p̄mo resistēs putrefactiōib9. Opa.
pro. ¶ Interficit pediculos. Apo. bot. ¶ Cōfert apa
tibus frigidis et flegmoni vehemētis duritiei. Egri.
capi. ¶ Decoquitur cum aceto et miscetur cum oleo
rosaceo et confert obliuiōi quādo linit ex eo caput
et similiter cōmixtioni sensus et lethargie et karabi
to : et decoquit cum aceto : et ponitur cum oleo rosa
ceo super tēpora : et confert : et fit emplastrum ex fo
lijs siluestris super caput et frontem ad soda et con
fert. Egri. nut. ¶ Confert singultui cum ex eo bibit
cum vino et semē ei9 est fortius et ꝯfert apatib9 epa
tis frigidis. ¶ Egritu. expul. ¶ Confert vermibus et
ascaridibus et extrahit fetum mortuum ⁊ prouocat
vtrūq3 et ꝓpūe petrosum : et illud quod est siluestre

q̄n bibit cū vino ꝓhibet distillationē vrine: et extrahit lapidē: et ꝯfert dolori vētris pungitiuo cū vino. Uenena. ¶ Cōfert pūcturis: et ex eo fit emplz pūcture vespe. et bibit ad pūcturā ei⁹ pōdus. ʒ. ij. de eo cū oxymelle.

¶ De nenufare. Cap. dxx.

Nenufar qd est. Qn̄q̄ vocauit ipm Gal. caulez aque: et notat granū ei⁹ granū spōsi fm q̄ d̄r sed in ipō est ꝯtrarietas. Et radix q̄dē nenufaris in di erit in iudicio mādragore. Elec. ¶ Fortius est illō q̄d hz albā radicē. ē em̄ forti⁹ eo q̄d hz radicē nigrā. et eius semē est fortius semie ipsius. Natu. ¶ Flos eius est frigid⁹ et humidus in scdo: et sirupus ei⁹ ē vehemētis extictiōis: et nā indi est natura mādragore. Opa. pro. ¶ Eius sirup⁹ est subtiliatiuus valde. Decora. ¶ Radix ei⁹ supposita morphee cum aq̄ cōfert: et ꝓprie nigre. et radix ei⁹ cū pisce sup alopitiā vtilis est ꝓprie nigruz radicis eius Apo. bot. ¶ Radix eius cōfert bothor ꝛ apātibus calidis et apostemati splenis. Uul. vl. ¶ Semē et radix ipsi⁹ ꝯferunt vlceribus. Egri. capi. ¶ Facit somnū et sedat sodaz cal'az colicā sȝ tn̄ debilitat. Egr. pec. ¶ Sirup⁹ ei⁹ est bonus tussi ꝛ pleuresi. Egri. nut. ¶ Cōfert radix ei⁹ ap̄atib⁹ splenis bibita ꝛ vt emplm supposita. Egri. expul. ¶ Minuit pollutionē: ꝛ frāgit desideriū coit⁹ q̄n̄ de eo bibit. ʒ. i. cū sirupo de papauere. ꝛ cōgelat sp̄ma cū ꝓprietate que est in ipso: ꝛ ꝓprie radix ei⁹ ꝯfert radix eius solōni antiq̄ ꝛ vlcerib⁹ intestiox. ꝯfert radix eius doloribus vesice i modū empli supposita. Semē vō ei⁹ ē forti⁹ i oi re ita q̄ ꝓhibet dolores vesice ꝛ fluxuz mēstruox: ꝛ radix ei⁹ q̄d citrinuz st ꝛ semē ei⁹ q̄n bibunt cū lacte multotiēs ꝯferūt cur ui hūiditatis antiq̄ ex mrice: ꝛ sirup⁹ ei⁹ lenit vētrē febres. ¶ Sirupus ei⁹ ꝯfert febrib⁹ acutis. ꝛ est vehementis extictiōis.

¶ De neremusch. Ca. dxx.

Neremusch q̄d est. Est flos ꝛ cortex ꝛ capita simatur macis: sed est min⁹ rube⁹ ad citrinitatē delinās ꝛ ē aromatic⁹ ꝛ hz par pōticitatis ꝛ appropit neridez in ṽtute. Natu. ¶ Est calidus ꝛ siccus in tertio. Opa. pro. ¶ Est subtilis resolutiuus. Egritu. nut. ¶ Est bonus stomaco ꝛ apati fris ꝛ ꝯfert sic est anamentum spice. Permu. ¶ Loco eius ponit q̄ra pōderis ipsius de ꝫinzibere: ꝛ medietas pōderis eius de fisticis: ꝛ tertia pōderis ipsius de spica.

¶ De narikas. Cap. dxxi.

Narikas q̄d est. Est medicina acuta ꝛ in ventre ei⁹ est pulpa viridis stiptica ꝛ cū oleo ꝓuocat odorem. Opa. pro. ¶ Insufflat in nares ꝛ abscindit fluxū sanguinis nariū. Egri. pec. ¶ Medulla ei⁹ recens valet ad spuēdum q̄d aggregat in pectore de sanguine. Egri. ex. ¶ Medulla eius ꝓhibet fluxum antiquū. Uenena. ¶ Q̄n linit cū vino cōfert morsui vipe.

¶ De nitro. Capi. dxxij.

Nitrum q̄d ē. Est baurach armenum ꝛ de ipso q̄dem iam dictum est.

¶ De nersecsendaru. Cap. dxxiij.

Nersecsendaru quid est. Existimo q̄ in ipso est permutatio in arabico ꝛ est bersecsendaru p be non per n: et est virga pastoris.

¶ De nabach. Cap. dxxiiij.

Nabach. Natu. ¶ In ea q̄ est hūida ꝛ que est sicca exiccatio ē ꝛ subtiliatio. Et illō ē i oib⁹ ptib⁹ sue arboris ꝛ suffumigatio q̄dē alsadar ē vehemētis stipticitatis. Opa. pro. ¶ Est stiptica ꝛ proprie eius sanich. Deco. ¶ Prohibet casum capillox ꝛ ꝓlongat eos ꝛ confortat ꝛ lenit ipsos: ꝛ gūma q̄dē sadar delet furfures ꝛ supfluitates minutas q̄ sunt cuz eis ꝛ bonificat capillos. Apo. bot. ¶ Folia alsadar leniūt ap̄a cal'm ꝛ resoluūt ip̄z. Egri. pec. ¶ Gūma alsadar delet furfures ablutiōe facta cū ea. Egri. pec. ¶ Folia eius conferūt asmati ꝛ egritudinibus pulmōis. Egri. nut. ¶ Confortat stōm. Egri. expul. ¶ Stringit naturā: ꝛ ꝯfert fluxui sanguis ꝛ mēstrui ꝛ non menstrui: ꝛ vlcerib⁹ intestinox ꝛ ꝓpe ei⁹ sanich. ꝛ cōfert solutiōi facte pp debilitatē stōi: ꝛ fit clystere ex decoctiōe alsadar ꝛ bibit ad has egritudines: ꝛ fluxum mřicis: ꝛ iudiciū ei⁹ q̄ recēs est: est iudiciū ei⁹ q̄d est hōgeneū cū ea de cydonijs ꝛ ꝫarur ꝛ pomis ꝛ piris nā q̄d de ea est equale stringit ꝛ q̄ nō est matura ꝓpterea q̄ non digeretur ꝛ q̄ expellit eā nam excitat colericam passionem.

¶ De nucleis. Capi. dxxv.

Nucleus. Opa. pro. ¶ In ip̄o est stipticitas ꝛ glutinatio. Uul. vl. ¶ Quod ex eo adustum est cōfert vlceribus fraudulentis. Egri. oculi. ¶ Adurit ꝛ extinguit ꝛ abluit ꝛ stat in alcofol loco tucie ꝛ retinet pilos palpebrarum ꝛ facit eos nasci cum neridē ꝛ est bonum vlceribus oculi ꝛ ortui pilorum.

¶ De nahain. Ca. dxxvj.

Naham q̄d est. Quidā medicox magnifice laudauerunt carne eius. Natu. ¶ Dixerut q̄dam medicox: q̄ caro ei⁹ est cal'a piguis facit ōsiderare cibū: ꝛ ꝯfortat corp⁹: ꝛ ē ei ꝯueniēs q̄n digerit: verūtn̄ ipsa est debilis ꝛ vacua grossa nō digeret. Egrit. expul. ¶ Augmentum efficit in coitu.

¶ De nigella. Ca. dxxvij.

Nigella. Natura. Est cal'a. ꝛ sicca i tertio. Opa. pro. ¶ Est acris incisiua flegmatis: abstersiua ꝛ resoluit vētositates ꝛ inflationem ꝛ eius mūdificatio est vltima. Decora. ¶ Abscindit verrucas inuersas ꝛ colorem pallidum ꝛ morpheam ꝛ baras proprie. Apo. both. ¶ Ponitur cum aceto super bothor lenes: et resoluit apostemata flegmatica et dura. Uul. vlce. ¶ Ponitur cum aceto super vlcera flegmatica ꝛ scabiem vlceratā. Egri. cap. ¶ Confert corize ꝓprie torrefacta ꝛ posita in pāno lineo ꝛ ligata linitur super frōtem illius qui habet sodam frigidam ꝛ quando infunditur in aceto per noctem. deinde teritur in mane ꝛ fit ex ea caputpurgium ꝛ ante infirmum adeo fit proxima vt ip̄am narib⁹ attrahēdo odoret: cōfert doloribus antiq̄s in capite ꝛ torture. et est ex medicinis aperientibus valde opilationez que est in colatorio. et decoctio eius cum aceto confert dolori dentium ore ex eo colluto ꝛ proprie cum ligno pini. Egri. ocu. ¶ Quādo ex ea trita fit caputpurgium cum oleo irino prohibet initium aque. Egritudi. pecto. ¶ Confert etiam dilatationi anhelitus quando bibitur cum nitro. Egrit. expul. ¶ Interficit vermes ꝛ ascarides etiaz si liniatur super sumen ꝛ prouocat menstrua. Et quando administratur aliquantis diebus ꝛ datur in potu cum melle ꝛ

aqua calida ad lapidem in vesica ⁊ in renib⁹ cōfert febres. ¶ Resoluit febres flegmaticas ⁊ melancolicas proprie ⁊ remouet eas. Uenena. ¶ Eius suffumigatio fugat vermes venenosos. ⁊ existimauerūt quidam ꝙ de ea multitudo interficit ⁊ est ex eis q̄ cōferunt ad morsum rutele qñ de ea bibit̄ aure.

¶ De niue. Cap. lxxviij.

Nix. Opa. pro. ¶ Est mala senibus: ⁊ eis in quibus generantur humores fri. Egri. capi. ¶ Aq̄ niuis sedat dolorem dentium calidū. Egri. iunctu. ¶ Nix est nociua neruis propterea ꝙ coartat vapores calidos currentes in eis: ⁊ retinet eos ne soluā tur. Egri tud. nutri. ¶ Est nociua stomaco proprie illi in quo generant̄r humores frigidi. ⁊ aqua niuis quandoq̄ facit sitim propterea. quia coadiuuat caliditatem.

¶ De opio. Ca. lxxix.

¶ Capitulum de littera. O.

Opiū q̄d est. Est succ⁹ papaueris nigri. ⁊ egyptij q̄d hōi seminat: ⁊ ex⁹ q̄dē potio nō additur supra duos dauich. Qñq̄ vero fit opiū etiā ex semine lactuce agrestis: ⁊ ē stupefactiuū debile subtile. Opiū preterea assatur super laminam ferream ignitam ⁊ fit rubeum. Elec. ¶ Quod ex eo electum est. est grauis acuti odoris frāgibile ⁊ facile resoluit̄ in aqua ⁊ non congelatur in liquefactione: ⁊ resoluitur in sole: ⁊ non extinguit candelam cum ex eo inflamatur. Citrinum autem tingens aquam asperum debilis odoris clari coloris hoc tale est falsificatum cū memithe: ⁊ quādoq̄ adulteratur cum lacte lactuce siluestris. ⁊ ē debilis odoris: ⁊ adulteratur cū gūmi: ⁊ est splendidum clarum valde. Natu. ¶ Frigidū est ⁊ siccum in quarto. Opa. pro. ¶ Est nar coticum sedatiuum omnis doloris siue sit bibitum siue linitum. Et potio ipsius sit quantitas lenticule magne. Apo. bot. ¶ Confert apostematibus ⁊ precipue calidis. Uul. vl. ¶ In ipso est exiccatio vlcerum. Egritu. iunctu. ¶ Permisceatur cum vitello oui assati ⁊ liniatur ex eo podagra: ⁊ tunc sedatur dolor ⁊ proprie cum lacte. Egritudi. capi. ¶ Facit dormire etiam si supponatur cum licinio aut absq̄ licinio. Et sedat etiam cum distillatur contritum in oleo rosaceo in aurem infirmam cum myrrha ⁊ croco: ⁊ sedat soda antiq̄ et sanat̄ ex ea. Et ipsum est ex eis q̄ destruunt intellectum et sensum. Egri. oculi. ¶ Sedat dolores obthalmie et apata eius cum lacte mulieris. Plures autem antiquorum fuerunt qui non fuerūt eo vsi in obthalmia propter nocumentum q̄d visui infert. Egrit. pec. ¶ Sedat tussim continuam et plurimum sedatur eo illa que ex ea clamosa est. Egritu. nut. ¶ Stomacus qñq̄ iuuatur eo et aggregatur ⁊ illud cum est laxus ex calore et humiditate. Et in pluribus dispositionibus cum bibitur solus absq̄ castoreo destruit digestionem aut diminuit eā valde. Egri. expul. ¶ Retinet solutionem et confert dissinterie et vlceribus intestinorum. Uenena. ¶ Interficit cōgelando v̄tutes et extinguendo calorem innatum et eius q̄dem tyriaca est castoreum. Permu. ¶ Loco ipsius ponitur triplum seminis iusquiami: et duplum eius de semine mandragore.

¶ De ouis. Cap. lxxx.

Oua nota sunt. Elec. ¶ Meliora ex eis sunt oua galline recentia. Et melius q̄d est in eis est vitellus. ⁊ meli⁹ coꝝ artificiū ē vt nō cū alio cōgelent̄. Post aūt oua galline sunt oua auiū que cursu eius p̄cedūt sicut attēderā ⁊ adorā ⁊ alcubegi ⁊ atcenusgi. oua v̄o anatis ⁊ similiū sunt mali humoris. Na. ¶ Sunt ad eq̄litatē tēdētia: s₃ coꝝ albumē ad frigiditatē: ⁊ vitellus ad caliditatē: ⁊ ambo sunt hūida p̄cipue albumē. ⁊ ex eis sicciora sunt oua anseris ⁊ struci. Opa. pro. In ipis est stipticitas ⁊ proprie in vitello coꝝ assato. coꝝ aūt albumē sedat dolores mordicatiuos pp̄ sui glutinationē: ⁊ qm̄ ipm tenet̄ ⁊ remātet q̄re nō remouet̄ velociter sicut lac. Magis congelata v̄o sunt tardioris digōnis. ⁊ plurimi nutrimēti meliora coꝝ sunt sorbilia cocta i aq̄ ⁊ sunt melioris penetratiōis. Deco. ¶ Fiat epithima ex albumine eorū: ⁊ tūc p̄hibebit corruptionē coloris a sole ⁊ remouet eā: ⁊ cū vitellus assat̄ ⁊ terit̄ ē epithime vtile pāno ⁊ nigredini. Oua aūt auis tarde sunt tinctura bona fm̄ ꝙ dicit̄ ⁊ expit̄ hora qua p̄parata sunt ad illud cū filo lane penetrāte i eis ⁊ dimittit̄ donec cōsideret̄ an nigrescat: ⁊ silr̄ oua alodoe s₃ ꝙ dr̄. Apo. bot. ¶ Ponunt̄ in emplis apostematum ⁊ in clysteribus p̄pter vlcera ⁊ apata: ⁊ liniunt̄ sup̄ herisipillā cū oleo. Uul. vl. ¶ Cōferunt exituris ani et pectinis adustioni ignis vtere eis cū lana: ⁊ cōferunt ad vlcera. ⁊ silr̄ in adustione aq̄ etiā. Egri. iunc. ¶ Ambo leniūt neruos et cōferūt oibus doloribus iuncturarum. Egri. capi. ¶ Ponunt̄ in medicamētis abscidētibus fluxū sanguis pāniculi cerebri: ⁊ cōferūt corize. et vitellus oui galline cōfert apatib⁹ calis in aure. Et dr̄ ꝙ oua testudis silūtris cōferūt epilepsie. Egri. oculi. ¶ Ipsoꝝ albumē sedat dolorē oculi. ⁊ vitellus cū croco ⁊ oleo rosaceo cōfert percussioni oculi valde. Et cū ex eo fit emplm̄ cū farina ordei prohibet fluxum ab oculo ⁊ similiter linitur cū thure sup̄ frōtē p̄pter fluxum oculi. Egri. pec. ¶ Cōferūt aspitati pectoris ⁊ gutturis sorbilia ex eis ⁊ tussi ⁊ pleuresi et ethice ⁊ raucedini vocis ex caliditate: ⁊ stricture anhelitus ⁊ sputo sanguinis p̄p̄e cum sorbet̄ vitellus coꝝ tepidus. Et oua q̄dem testudinis siluestris experta sunt tussi infantiū. Egri. nut. ¶ Cocta sic sunt in aceto p̄hibēt effusionē materierū ad stōm ⁊ intestina. Et p̄hibēt aspitatē meri ⁊ stōi. Et que ex eis sūt assata permutant̄ ad fumositatē. Egri. expul. ¶ Cocta sicut sunt i aceto p̄hibent fluxū ventris ⁊ dissinteriam. ⁊ ipsoꝝ vitellus cōfert vlceri renū ⁊ vesice: et precipue si sorbeat̄ crudus. Et que ex eis sunt assata sup̄ cinerē sine fumo conferūt solutioni ventris ⁊ dissinterie qñ comedunt̄ cū aliq̄bus stipticis ⁊ aq̄ agreste. ⁊ cōferūt aspitati itestinorū et vesice. Et ex albumine q̄dem ipsoꝝ fit clystere cum melliloto pp̄ vlcera intestinorū ⁊ putrefactionē eoꝝ: ⁊ cōferūt exituris ani ⁊ pectinis. ¶ Et supponit̄ liciniū infusum in eis ⁊ in oleo rosaceo pp̄ apata ani ⁊ p̄cussionē ei⁹. Et albumine p̄terea ouoꝝ fit pessariū cū oleo de alcāna ⁊ cōfert vlcerib⁹ matricū ⁊ lenit matricē: ⁊ qñ sorbet̄ sic ē crudū cōfert fluxui sanguis ⁊ mictui ei⁹. Amplius omnia oua precipue oua passerum augmentū fa-

cidit i coitu. ¶ Et dr q cu oua aser3 miscent cu3 oleo 7 distillant tepida i mrice, puocat mestrua p9.4.dies

¶ De opoponaco. Ca.dcxxxi.

Opoponacu3 qd est. Arbor est q no eleuat a terra 7 sillant ipsi9 folia folijs sic9 vehemetis viriditatis rubea. icisas habetia ptes rotudas. Et eius crus est sicut cucumeris: sup qd sunt pili puluerulenti: et ei9 folia sunt parua valde: sup cui9 extremitate3 est corona silis corone aneti et ei9 flos est citrin9: et folia flois sunt boni odor3: et vene ipsi9 sunt plime q ramificant a radice vna grossum hnte corticem et in ei9 odore est grauitas. ei9 aute gumma exhit cum icisioe sue radicis in pmis cum appet: et qn fricatur est ei9 icisio fm colore croceum. Que aute huic spei silat numerat de spebus opoponaci. S3 crus e minus qd eleuat vno cubito. deide ramificat sicut folia feniculi: s3 est debili9: et et muchais chubzur: cuius folia sunt sicut folia camomille albe: et qd e supra ip3 est aureu. Elec. ¶ Qd in radice ei9 meli9 est: e illud qd est albu mordicas lingua in quo no e 3ctio boni ordinis: 7 ex fructu ei9 meli9 est illud qd eit sup crus 7 terminu mediu: 7 qd ex guma ei9 est meli9 est illud qd est valde amaru itrinsec9 albu 7 extrinsec9 croceu fragibile qd dissoluit in aqua. Nigru vo lene est adulteratu cu amoniaco. Na. ¶ Calidu est et siccu in 3°. Opa. pro. ¶ Est resolutiuu vetositatu lenificatiuum abstersiuu. Apo. bo. ¶ Lenificat duritieo et qd sup ipm est lenificat valde bothor. Uul. vl. ¶ Ei9 radix est ad medicadu ossa fracta: 7 cum melle e couenies vlcerib9 antiqs 7 igni psico 7 qd sup ipsu3 est etia vulnerib9 7 bothor: 7 ad summu oes ptes eius 3ferunt vlcerib9 fraudulctis. Egri. iunc. ¶ Bibit cum aqua allzaratum: 7 cum vino ppter attritione lacertor ex pcussioe. Quida vo dixerunt q est malu neruis 7 videt q sit malu neruis sanis 7 humectat3. Et est 3feres sciatice 7 bibit ad ipsum succ9 ei9 etia 7 remouet lassitudine: 7 3fert dolorib9 iuncturar olm 7 podagre more emplastri suppositu. Egri. cap. ¶ Cofert corrosioi detium cum eo iplent 7 sedat dolores eor et 3fert soda 7 epilepsie: 7 matri infantiu. Egri. ocul. Acuit visum qn ex eo fit collirium. Egrit. pec. ¶ Ex folijs eius fit empl3 super dolores later3. Opoponacum quoq3 cofert dolori vtrorumq3 lateru 7 tussi cum sunt frigidi. Egri. nut. ¶ Eius succus confert duritiei splenis more emplastri superpositus 7 bibitus cum aceto. ponunt em ex eo. x. aur. in duob9 vasculis musti 7 clarificat post duos menses 7 confert spleni valde 7 mustum hoc cofert hydropisi. Egrit. expul. ¶ Lenit duritie matricum 7 confert guttatioi vrine: et auellana vna ex eo bibit cum aqua calida ad prouocandum vrinam 7 menstrua ad matricem frigida: 7 eius etia fructus abundare facit mestrua: proprie cum absinthio: et interficit fetum 7 proprie radix eius. Ipsa namq3 abortum facit supposita 7 bibita. Et confert sfocationi matricis: 7 extenuat ventositatem 7 duritie eius. Et 3fert colice 7 soluendo ducit humorem crudum 7 confert pruritui vesice. Febres. ¶ Bibitur cum aqua lzaratin ad rigores 7 febres periodicas. Uenena. ¶ Ex eo cum pice fit emplastrum 7 adheremetum bonum morsui canis rabidi 7 cum aristol. ad puncturas bibitum est tyriaca: 7 silr eius succus. Permutatio. ¶ Loco eius ponitur ficus 7 estimo q ammoniacum est ei propinquum.

¶ De oleandro. Ca.dcxxxii.

Oleader qd est. Eius alia est siluestris 7 alia fluuialis. Siluestris vo folia sunt sicut folia portulace. sed sunt strictiora: 7 eius thyrsi sunt longi expansi super terra 7 apud folia sunt spine 7 nascit in domibus desertis. Fluuialis autem orit in ripis fluuior3 cuius thyrsi a terra eleuant: 7 spine eius sunt occulte: et ipsius folia sunt sicut folia salicis et folia amigdali lata 7 sapori valde amari: 7 superiora cruris eius sunt grossiora iferiorib9 ipsius. 7 ei9 flos est sicut rosa rubea bonus valde: 7 super ipsum egreditur quida sile pilis: 7 eius fruct9 est durus apert9 plenus re que est sicut lana. Natura. ¶ Calida e in tertio. sicca in secundo. Opera. pro. ¶ Est resolutiua valde: 7 eius decoctione sternuntur domus 7 interficit pulices 7 vermes terraneos. Apo. bot. ¶ Ponuntur folia eius super apostemata dura sunt in eis iuuamenti valde magni. Uul. vlc. ¶ Bona est pruritui et scabiei 7 excoriationi 7 proprie succus folior3 eius Egri. iunc. ¶ Dolori dorsi antiquo 7 geniculi. v3 more emplastri superposita. Egri. capi. ¶ Flos eius facit sternutationem. Uenena. ¶ Est venenum et quandoq3 miscetur cum vino 7 rutha et potatur 7 liberat a venenis vermium venenosorum. ¶ Ego tamen dico q est in hoc timorosum et ipsa 7 eius flos sunt venenum hominibus 7 bestijs 7 canibus. veruntame confert cum bibitur cum vino decocta cu rutha fm q dicitur.

¶ De oleo. Ca.dcxxxiii.

Oleum. ¶ Oleum de balsamo iam dictum est. ¶ Oleum vero de kerua: et oleum de raffano sunt similis virtutis. Sunt enim ambo resolutiua. sed ipsorum fortius est oleum de kerua: 7 oleum de raffano est calidum: 7 est simile oleo antiquo. Natura. ¶ Calidum est 7 siccum in tertio. ¶ Oleum de lilio 7 oleum sambacinum calida sunt in 3°. ¶ Oleu de vrtica 7 oleum de cartamo calida sunt in primo: humida in secundo. ¶ Oleum autem de narcisco calidum in secundo humidum in primo. ¶ Oleum de keri est calidum 7 humidum in secundo: et similiter oleum de ben: 7 similiter oleum amigdalinum amarum. ¶ Oleum de extremitatibus vitium 7 almahu3 7 madragorarum prima sunt in infrigidatione 7 stipticitate: 7 oleum de cydonijs etiam. ¶ Et oleum camomillinum calidum est cum equalitate 7 oleu anetinum simile est ei: sed est eo calidius 7 oleum narciscinum primum est in virtute 7 opatione oleo anetino: sed est acuti odoris: 7 no est couenies holb9 eo modo quo oleum anetinu. ¶ In oleo vero violaceo non est stipticitas: sed est in ipso infrigidatio queda ¶ Oleum vero ruthaceum est resolutiuu. Nos aute non dicemus hic artificium oleorum. immo dicem9 ea in antidotario. 7 nos etia no dicemus olea coposita ex medicinis pluribus: sicut oleu costinu: 7 oleu de darsisahan. s. eorum copositione 7 eorum iuuamenta nisi in antidotario. Opera. proprie. ¶ Oleum

amigdalinũ ⁊ ꝓprie amarũ est aptiuũ: ⁊ in oleo de pomis ⁊ cydonijs ꝓpẽ ẽ stipticitas ⁊ isrãno. ¶ Olẽ ṽo camomillinũ sedatiuũ ẽ doloꝝ ablatiuũ spissitudinũ resolutiuũ vapoꝝ. ¶ Et oleũ de lilio ẽ lenitiuũ ꝯfortãs mẽbra: ⁊ ꝯfortat ea: ⁊ infridat ea plusq̃ illõ de cydonijs: ⁊ ꝓhibet mãs aduenietes. ¶ Et oleum de rutha est resolutiuũ isflatiõis valde: ⁊ ẽ sicũ olẽ laurinũ: sȝ ẽ calidi⁹ eo ⁊ ambo sunt sedatiua doloꝝ antiquoꝝ ⁊ resolutiua vẽtositatũ. ¶ Oleũ ḋ costo iuuat in diuersitatib⁹ dispõnũ pestilẽtie: ⁊ efficit odorẽ nasi ⁊ aeris bonũ. Deco. ¶ Oleũ laurinũ alopitie ẽ vtile. ¶ Oleũ myrtinũ ꝯstringit origines capilloꝝ ⁊ ꝯfortat eos ⁊ denigrat. ¶ Oleũ costinũ ꝯseruat iuuẽtutẽ i capillis. ¶ Oleũ amigdalinũ cũ melle ꝓpẽ amaꝝ ⁊ ⁊ radix lilij ⁊ cera liq̃facta ꝯferũt aragdani in facie ⁊ pãno ⁊ vestigijs ⁊ silib⁹ ⁊ ꝯfert qñ linit̃ cũ decocto sup squãmas ⁊ furfures. ¶ Oleũ de kerua ẽ bonũ lẽtiginib⁹ ⁊ pãno. ¶ Oleũ de fenugreco est bonũ colori corrupto ꝓprie in albis oculoꝝ. Apo. bot. ¶ Oleũ amigdalinũ ꝯfert apati mãmille. ¶ Oleũ de lilio duritiẽ antiquã resoluit. Uul. vlc. ¶ Oleũ de kerua valet bothor grosso ⁊ scabiei: ⁊ de fenugreco sahafati. ¶ Oleũ myrtinũ ꝯfert vlcerib⁹. ¶ Oleũ ḋ costo remouet scabiẽ ⁊ pruritũ velociter. Egr. iuc. ¶ Oleũ amigdalinũ cõfert lilgueti. ¶ Oleũ camomillinũ ꝯfert lapitudini: ⁊ oleũ de lilio etiã. ⁊ oleũ de aneto: ⁊ etiã ei quẽ frig⁹ lesit. Egri. capi. ¶ Oleũ amigdalinum confert soda ⁊ pulsatiõi auris ⁊ tinnitui ⁊ sibillationi in aure. ¶ Oleũ amigdalinũ amaꝝ plurimi est iuuamẽti subtile ⁊ plim iuuamẽti ipsi⁹ est in aure ⁊ opilatiõibus ei⁹ ⁊ tinnitui ipsi⁹: ⁊ ṽmib⁹ factis in ea. ¶ Oleum ro. est valde bonũ isflãmatiõi cerebri ⁊ ꝑncipio apparitionis apatũ: ⁊ augmẽtũ efficit in ṽtutib⁹ cerebri: ⁊ in intellectu: ⁊ est decliue ad equalitatẽ: ⁊ propter hoc dixit Gal. q̄ ipm calefacit corpus vehementis fritatis. ⁊ isfrigidat calm. Et magis vincẽs ex iudicio ei⁹ apḋ me est q̄ corpa cala q̃ ipm tẽperat sunt plura corporib⁹ frigidis q̃ ipm calefacit. ¶ Oleũ laurinum: ⁊ oleũ ruthaceuȝ sunt bona dolorib⁹ capitis antiqa. ¶ Oleũ de fenugreco ꝯfert furfurib⁹. ¶ Oleũ de kerua ꝯfert alopitie ⁊ vlcerib⁹ in capite ⁊ apatib⁹ factis in eo ⁊ dolori auris. Egri. nut. ¶ Oleum amigdalinũ est bonũ spleni: sȝ grauat stõm. Egri. expul. ¶ Oleũ de vrtica: ⁊ oleũ de semie croci hortẽsis soluũt vẽtrẽ. ¶ Oleũ rof. qñq̃ soluit. s. qñ iuenit mãm q̃ idiget lubricatiõe: ⁊ qñq̃ retinet solutionẽ colericã ¶ Oleũ de kerua soluit ⁊ educit ascarides. ¶ Oleuȝ amigdalinũ est bonũ dolorib⁹ renũ ⁊ difficultati vrine ⁊ lapidi ⁊ dolorib⁹ vesice ⁊ mrĩcis ⁊ ꝑfocatiõi mrĩcis. ¶ Oleũ de lilio ptuȝ efficit facilẽ ⁊ sedat dolores mrĩcis bibitũ ⁊ pessarizatũ: et in oib⁹ illis oleis oleũ de fenugreco iuuatiuũ est: ⁊ etiaȝ duritiei mrĩcis: et dubellet eius: ⁊ difficultati ptus. ¶ Oleũ ḋ kerua cõfert apatib⁹ ani ⁊ pũgitiuo dolori mrĩcis ⁊ ei⁹ ꝯuersioni. Febres. ¶ Oleũ camomillinum in febrib⁹ ꝓliris meli⁹ est oleo ro. ¶ Oleũ anetinum bonum est rigori. Permutatio. ¶ Ponit̃ loco olei de balsamo myrrha liquida aut equale pondus olei adedhij cum medio pondere sui de oleo alneregil ⁊ quarta ponderis sui de oleo antiquo: ⁊ ꝑmutatio olei laurini ẽ pix humida: ⁊ ꝑmutatio olei de vrtica est oleũ ḋ cartamo: sȝ est debili⁹ eo ⁊ loco olei de alcãna ponit̃ olẽ sansucinũ: ⁊ loco olei rof. oleum nenufarinũ: ⁊ oleũ violaceũ: ⁊ loco olei ḋ kerua oleũ raffaninũ: ⁊ oleuȝ lini ꝑter cõmixtionẽ i oleo de lino.

¶ De oliuis. Ca. dccciiij.

OLiua qd est. Oleum qñq̃ exꝑmit̃ ex oliuis imaturis ⁊ qñq̃ exprimit̃ ex oliuis vltime maturis. ¶ Et oleũ omphacinũ ẽ illũ qd exꝑssuȝ ẽ ex imaturis ⁊ qñq̃ exꝑmit̃ ex oliuis rubeis medijs iter imaturas ⁊ vltie maturas: c⁹ opõ ẽ iter illas duas res. ¶ Oleũ ꝑterea qñq̃ fit ex oliuis domesticꝭ: ⁊ qñq̃ ex oliuis siluestrib⁹. Oleũ ṽo vet⁹ in ẽplis in ṽtute ẽ olei de kerua ⁊ olei de raffano ⁊ de lilio: sȝ est calidi⁹ ⁊ ẽ ꝓpinquũ opatiõi ipoꝝ. Quinq̃ aliq̃s vult aduertere ramos oliuaꝝ ⁊ folia eaꝝ oȝ vt liniant̃ cũ melle. Elec. ¶ Oleũ sanis meli⁹ ẽ omphacinũ: ⁊ melior gũma ip̃si⁹ ẽ gũma siluestrꝭ q̃ mordicat linguã: si eñ nõ mordicat linguã tũc nõ ẽ ꝓficuũ in ipa. Nã. ¶ Omphacinũ frm̃ ẽ ⁊ siccũ in ꝑ⁰. Ruffus ṽo in ipo dicit eẽ humiditatẽ ⁊ oleũ de oliuis vltime maturꝭ est calm cõmisurate: ⁊ declinat ad humiditatẽ. Qḋ si lauet̃ ẽ temperatũ in hũiditate ⁊ siccitate ⁊ min⁹ calm: ⁊ vltie maturae sunt cale: ⁊ eaꝝ oleũ ad humiditatẽ declinat tẽperatã ⁊ imature sunt frẽ ⁊ ligna ⁊ folia eaꝝ sunt frã. Cũ ãt ãtiquat̃ oleũ omphacinum valde fit i nã olei de oliuis dulcib⁹. Opa. p. ¶ Oẽs olei spẽs corpa ꝯfortãt motũ alleuiãt: ⁊ sunt extinctiue. Et olẽ q̃dẽ de oliuis siluestrib⁹ decoquit̃ in vase ereo donec coaguletur ⁊ fit primum ṽtuti licij: ⁊ aq̃ ḋ oliuis salitis fortior est aq̃ oliuaꝝ in mundificatiõe: ⁊ oleum q̃dẽ sanis meli⁹ est oleuȝ omphacinũ. Olei ṽo antiq̃ acuitas nõ ꝯsequit̃ mordicationẽ: et oliue q̃dẽ sunt ex eis q̃ nutriunt parumper. Deco. ¶ Folia oliuaꝝ siluestrium bona sunt panaritijs: ⁊ ꝓhibẽt sudorẽ inunꝫta. Oleum de oliuis siluestrib⁹ ẽ sicut oleũ ro. i pluribus itẽtiõib⁹: ⁊ ꝯseruat capillos: ⁊ ꝓhibet velocitatẽ caniciei cum administrat̃ oĩ die: ⁊ folia q̃dẽ oliue decoquunt̃ in aq̃ acreste donec fiat sicut mel ⁊ linit̃ sup dẽtes corrosos ⁊ euellit eos. Apo. bo. ¶ Et siluestres herisipillã formicã ⁊ sceꝛe ⁊ apata cala soluunt ⁊ humiditas currẽs a lignis eaꝝ cum inflãmat̃ ꝯuenit scabiei et ipetigini. et fex olei est medicamẽ apatum calidoꝝ i glãdulis. et ꝓpẽ cũ folijs suis. Uul. vl. ¶ Olẽ de oliuis siluestrib⁹ exꝑssum de imaturis ꝯfert vlcerib⁹ humidis et siccis et scabiei: et folia oliuaꝝ siluestrium herisipille vlcerib⁹ ambulatiuis ⁊ frandulẽtis et sordidis et formice et sceꝛe: et cum ꝑmiscet̃ fex olei cum cameleunta sanat scabiẽ: ita q̄ etiã bestiaꝝ scabiei ꝯueniat ꝓprie in isfusiõe lupinoꝝ. Cuȝ ex oliuis de aq̃ ꝯditis cum aqua et sale fit emplm ad adustionẽ ignis nõ vesiccat̃. ⁊ purgat vlcera sordida et gumma oliuaꝝ siluestrium ꝯfert scabiei: et vlcerib⁹ et ipetigini et ponit̃ in ẽplis vulneꝝ. Egri. iun. ¶ Fex oliuaꝝ salitaꝝ clysterizat̃ ad sciaticã: et oleum ablutum est ꝯueniẽs dolorib⁹ neruoꝝ et sciatice. Et olẽ vetus cõfert podagricis cum liniunt̃ ex eo. Egri. capi. ¶ Oleum oliuaꝝ siluestrium est sicut oleum rosaceum in iuuamento suo soda. et assumit̃ succ⁹ siluestrium et exiccat̃ et fiũt ex eo trocisci et reseruant̃ ad curãduȝ

ad curãdũ fluxũ auris.⁊ oleũ ꝺ oliuis siluestribꝰ cõfert gigiue sanguinee colluẽdo os ex eo: ⁊ cõfirmat dẽtes motos ⁊ gũma siluestriũ ꝯfert dolori dẽtium corrosoꝝ qñ iplent ea. Et oleũ ꝺ scorpiõibꝰ ẽ ex sublimioribꝰ medicis dolori auriũ distillatũ ⁊ oliuaꝝ siluestriũ folia bõa sᷓ cula masticata. Egri.ocli. Fit collyriũ ex ãtiq̃ tenebrositati ocli ⁊ fex eiꝰ ponitᷓ in medicis ocli ⁊ folia eaꝝ adusta ponũtᷓ loco tucie in oclo ⁊ gũma eaꝝ ãtiq̃ ꝯfert pãno ⁊ albugini ⁊ grossitudini eiꝰ ⁊ grossitudini cornee ⁊ succꝰ folioꝝ earuꝫ egressiõi oculoꝝ ⁊ vlceribꝰ cornee ⁊ fluxibꝰ sꝫ domestica sᷓ ꝯueniẽtiora oculo ꝙ̃ siluestria ⁊ gũma eaꝝ ẽt abstergit oculũ: ⁊ sordes vlceꝝ eiꝰ: ⁊ abstergit aquã ⁊ albuginẽ. Egri.pec. ⸿ Oliue nigre cũ flore suo sunt ex summa vapoꝝ q̇ fiũt asmati ⁊ egritudinibꝰ plmonis. Egr.nu. ⸿ Fex oleivtilis ẽ sup vẽtrẽ hydropici: ⁊ oliue q̇dẽ cũ dispositiõe sua sᷓ difficilis digõnis. Et grosse eaꝝ salite sõlenãt appetitũ ⁊ cõfortãt stõꝫ. Et gñant hũorẽ stipticũ. Et acetose magis receptibiles sunt digõnis ꝙ̃ oẽs ⁊ velociꝰ. Et ẽt oleũ omphacinũ bonũ est stõ. Egri.expul. ⸿ Comedũtur cũ muri añ cibũ ⁊ leniũt et assumunᷓ. ʒ.ix. cuꝫ aq̃ calida aut aq̃ ordei ⁊ soluũt: ⁊ coquunᷓ cũ ruta ad dolorẽ ventris pũgitiuũ ⁊ vermes ⁊ cõferũt colice apose: ⁊ fit ex eo clystere colice facte ex fece: ⁊ sup ponitᷓ succꝰ eaꝝ fluxui mĩricis: ⁊ fluxui sanguinis eiꝰ ⁊ fit ex eis ẽplm̃ cũ farina ordei ad cursum ãtiquũ. Et oleũ verꝰ ꝑparatũ cũ aq̃ acreste ꝯfert cuꝫ ex eo fit clystere ⁊ vlceribus ani intrinsecis: ⁊ silr̃ mĩricis. Et eaꝝ gummia ꝓuocat vtrũq̧: ⁊ extrahit fetũ. Uenena. ⸿ Cũ oleo ⁊ aq̃ cal'a fiat nausea: ⁊ rũpit virtutẽ venenoꝝ. Gũma oliuarũ siluestriũ numeraᷓ iter medicinas mortiferas.

¶ De olibano. Capi.d.xxxv.

OLibanũ q̇d ẽ. Notũ ẽ. Et ipꝫ q̇dẽ alteraᷓ cũ gũmi ⁊ gũma pini: sꝫ olibanũ isłãmaᷓ. gũma vero pini fumat ⁊ nõ isłãmaᷓ: ⁊ silr̃ oẽ adulteratũ nõ isłãmaᷓ: ⁊ olibanũ q̇dẽ quoddã ẽ qꝺ ẽ idũ ad viriditatẽ declive: ⁊ qꝺdã ẽ rotũdũ qꝺ colligiᷓ q̃dratũ deinde ꝯcutiᷓ i vase donec rotũdũ fiat ⁊ volubile. ⁊ hº qñ iacteraᷓ fit rubeũ: ⁊ de eo ẽ albũ leue hũidũ sic masticꝫ: qñꝫ x̃o ex olibano administranᷓ in medicinis minutũ ⁊ cortex ⁊ fumꝰ ⁊ ꝑtes arboris eiꝰ oẽs ⁊ ꝓꝑe fortia. Electio. ⸿ Meliꝰ ẽ masculũ albũ rotundũ interiꝰ enar ⁊ aureũ cũ frãgiᷓ. Na. ⸿ Cortices eiꝰ sᷓ exiccatiui in scꝺo: ⁊ sunt parũ frigidiores olibano. Et olibanũ calim ẽ i scꝺo exiccatiuũ in pº ⁊ cortex eiꝰ exiccatiuꝰ ẽ in terminis scꝺi. Opa.p. ⸿ Nõ iẽst ei exiccatio fortis: neq̧ stipticitas nisi debilis ⁊ exiccatio corticibꝰ eiꝰ inest: et in ipso q̇dẽ ẽ maturatio: ⁊ nõ ẽ i cortice eiꝰ acuitas: et neq̧ corrodit carnẽ ⁊ retinet sanguinẽ. plurimꝰ x̃o vsus eiꝰ adurit sanguinẽ ⁊ fumus eiꝰ ẽ vehemẽtioris exiccatiõis ⁊ stipticitatis. Quidã autẽ dixerũt rubeũ ẽ magis abstersiuũ albo. ⁊ virtꝰ minuti ẽ debilior ꝟtute olibani. Decora. ⸿ Ponitur cũ melle sup panaritũ ⁊ delet ipm̃ et eiꝰ cortices sũt boni vestigys vlceꝝ: ⁊ ꝯfert cũ aceto ⁊ oleo liniti dolori qui noiaᷓ cõpositꝰ: et ẽ dolor ex quo ꝓueniũt in corpore sicut veruce cum quadã re que ẽ sic ãbulatio formice. Apo.bot. ⸿ Cũ chimolea ⁊ oleo rosaceo ponitur sup apostemata calida in mãmillis ⁊ ingrediᷓ i ẽplastris remouẽtibꝰ apãta viscerũ. Uul.vl. Cõsolidat valde ⁊ ꝓꝑe vulnera recẽtia: ⁊ ꝓhibet fraudulẽtia dilatari: ⁊ sup ipetiginẽ ponitᷓ cũ adipe anatis ⁊ cũ adipe porci sup vulnera ostracata ⁊ sup fissuras frigoris ⁊ ẽ cõueniẽs vlceribꝰ factis ex adustione. Egri.capi. ⸿ Cõfert sensui ⁊ ꝯfortat ipm̃ ⁊ quidã hoim sunt qbꝰ ꝑcipiᷓ vt ex ĩfusiõe eiꝰ ieiuni assuete in potu sumãt. Sꝫ eiꝰ plurimꝰ vsus facit sodã ⁊ lauatur ex eo caput: ⁊ qñꝫ misceᷓ cũ nitro ⁊ mõdificat furfures: ⁊ exiccat vlcera eiꝰ: ⁊ distillaᷓ i aurẽ dolorosaꝫ cũ vino ⁊ qñ ꝑmisceᷓ cũ oleo aut pice aut vio ꝺ vuis passis cõfert ꝯtritiõi circuitꝰ auris linitũ ⁊ abscindit fluxũ sanguis nariũ: ⁊ cũ q̇ ẽ ex velamie: et ẽ ex medicis ꝯferẽtibꝰ ꝯtritioni aurꝫ. Egri.ocli. ⸿ Cõsolidat vlcera ocli: et replet ea ⁊ maturat apãta ãtiq̃ in eo: et iterũ fumꝰ eiꝰ ꝯfert apãti calido et abscidit cursuꝫ hũiditatũ q̃ sᷓ i ocl'o et ꝯsolidat vlcera mala et ꝓhibet cãcrũ i ocl'o. Egr.pe. ⸿ Qñ ꝑmisceᷓ cũ chimolea ⁊ oleo rosaceo ꝓhibet apãta cal'a q̃ accidũt i mãmillis mulierũ et igrediᷓ i medicamẽtꝫ cãne plmõis. Egri.nu. ⸿ Retiet vomitũ. Et cortices eiꝰ ꝯfortant stõm et strigũt cũ ⁊ ẽ magis calefaciẽs stõꝫ. ⁊ i digõne magis iuuãs ⁊ cortices magꝫ colligũt stõꝫ mollificatũ. Egr.expl'. ⸿ Retiet fluxũ vẽtrꝫ cũ sanguie et fluxũ sanguis ex mĩrice et ano. Et ꝯfert dissinterie et ꝓhibet expansionẽ vlcerũ malignoꝝ i ano cũ ex eo fit liciniũ. Febres. ⸿ Cõfert febribꝰ ãtiq̇s flegmaticis si eiꝰ vsꝰ cuꝫ vio plurimꝰ fitiiterficit et silr̃ cuꝫ aceto.

¶ De origano. Capi.d.xxxvi. Origanũ

ORiganũ q̇d ẽ. Est i potẽtia sicut hasce et syrupꝰ eiꝰ ẽ sic syrupꝰ alhasce. Electio. ⸿ Qꝺ fortiꝰ exiſtit siluestre ẽ. Na. ⸿ Est calidũ et siccũ i scꝺo. Opa.p. ⸿ Est resolutiuũ carminatiuũ subtiliatiuũ et ẽ vehemẽtis abstersiõis et in ipso ẽ acuitas et illꝺ ꝑp illud qꝺ ẽ in ipso de ꝟtute adurẽte. Decora. ⸿ Est bonuꝫ cõcauatiõi dẽtiũ. Egri.iũc. ⸿ Cõfert doloribꝰ vtriusq̧ anche. Egri.capi. ⸿ Masticaᷓ et sedat dolorẽ dẽtꝫ et sanat gingiuã fluxã ꝑp ꝟtutẽ suã adurẽtẽ. Egrit.pec. ⸿ Oleũ eiꝰ ꝯfert pectori ⁊ pulmõi. Egri.nu. Cõfert epati et stõ. Egr.expl'. ⸿ Prouocat vtrũq̧ et extrahit vermes et ascarides.

¶ De ossibus. Cap.d.xxxvii.

OSsa. Opa.p. ⸿ Ossa adusta sunt exiccatiua resolutiua. Decora. ⸿ Dr̃ q calcaneꝰ porci quando ex eo fit linimẽtũ sup albaras cõfert. Egrit.iunc. ⸿ Dr̃ q ossa hoïs ꝯferũt i potu data dolori iũcturarum. Egri.capi. ⸿ Dr̃ q hoïs ossa i potu dantur ad epilepsiã. Inq̇t Ga. Fuit hõ q̇ secrete dabat hoc in potu et auferebaᷓ coꝝ epilepsia et est existimatio illius hoïs. Egri.nu. ⸿ Dr̃ q calcaneꝰ hirci cũ oxymelle aufert splenẽ. Egri.expul. ⸿ Dr̃ q calcaneꝰ hircinus excitat coitũ et crura vaccina adusta abscindũt fluxũ sanguinis: et solutionẽ ventris.

¶ De ostraco. Capi.d.xxxviii.

OStracuꝫ. Opa.p. ⸿ Caro ostraci siluestris cuꝫ teriᷓ et liniᷓ ex ea corpus desiccat fortiter et qꝺ de ostraco purpureo adustum est virtutem hꝫ carminatiuam abstersiuam et virtus eius est virtus cadẽs cito et i toto ipsiꝰ ẽ attractio coꝝ q̃ carni infra sunt et ossium quando administratur cum disposi-

podagra

tione sua. Decora. ¶ Omnes tunice ostracii ꝛ corti-
ces ipsius cum aduruntur abstergunt morpheam:
et similiter ostracum cum dispositione sua extrahit
astellas magnas carni ifixas. Et ostracuz purpureū
cū decoqtur cū oleo ꝛ iungunt capilli ex eo retiet ca
suz eoꝝ. Apo. bot. ¶ Uiscositas limaciaꝝ q̄ noiat xu
tus eaꝝ cū olibano ꝛ oleo ꝛ myrrha ꝯquassata dōec
fiat i spissitudie mellꝰ exiccat aposta accitia i radice
auris ꝛ si iuenit hūiditatē ꝓfundā i ea extrahit eā ꝛ sa-
nat ab ea. Uul. vl. ¶ Qd̄ ꝺ ostraco purpureo adustū
ē abstergit vlcera ꝛ ꝯsolidat ea: ꝛ mūdificat ea. et qd̄
de eo adustū ē cū sale ꝯfert adustiōi ignis pulueriza
tum desup ꝛ dimissum dōec exiccet et totuz qd̄ adu
stum ē ꝺ ostraco ꝯfert scabiei. et ostracuz qdē cū car
ne sua ꝯfert vulnerib⁹: et ꝓpe illis q̄ sunt sup neruos
ꝯtritū cum thure ꝛ myrrha ꝛ posituz sup ea: ꝛ silr cū
puluere molēdini. Et Galien⁹ qdem expert⁹ ē lima
cias sicut sunt. Egri. iunc. ¶ Sedat dolorē colice po
dagre ꝛ apatū ei⁹: ꝛ fit emplm ex eo sicut ē sup oīa
apata iūcturaꝝ. Egri. capi. ¶ Qd̄ adustū ē ꝺ ostraco
purpurea abstergit dētes ꝛ ꝑcipue qd̄ aduritꝰ cū sa-
le. ꝛ ꝙ si obstracū teratꝰ sic ē cum aceto abscindit flu
xū sanguis nariū. Egri. ocli. ¶ Qn̄ abluitꝰ ꝙ adustuz
ē de oī obstraco cum carne sua ꝛ ponitꝰ i alcosol de-
let grossitudinē palpebraꝝ: ꝛ albuginē i oculo: ꝛ pā
num et qn̄ aduritꝰ caro ei⁹ qd̄ noiatꝰ latalis vel nata
lis antiq ꝛ misceꝰ cū alkitrā ꝛ teritꝰ ꝛ distillatꝰ sup pal
pebrā nō ꝑmittit pilos nasci ꝛ viscositas q̄ ē sup illō
qd̄ siluestre ē facit cohererꝰ pilos ꝑmutatos sup pal
pebras. Et viscositas limaciaꝝ q̄ dicta ē an̄ cū ex eo
linitꝰ frōs ꝓhibet mās ad oculū effusas: et facꝰ pilos
ēt adherere sup palpebrā. Egrit. nu. ¶ Caro ostraci
qd̄ noiatꝰ caruffis est bona stō ꝛ carnes ostracoꝝ nō
ꝺcocte aq̄ neqꝫ assate sedāt dolorē stōi. Ostracū pur
pureum qn̄ bibitꝰ cum aceto extenuat splenē: et qn̄
fit emplm ad hydropisim ex ostraco nō sepetꝰ dōec
moret eā. ꝛ oꝫ vt dimittatꝰ donec cadat p se ꝛ obstra
cū siluestre est forti⁹ in illo pp vehemētiā exiccatio-
nis. Egri. expul. ¶ Caro purpurei nō lenit nām ꝛ ca
ro ostraci noiati sentalis cum ē recēs lenit ventrē et
ꝓpe ius ei⁹. ꝛ silr ius ꝑuoꝝ ostracoꝝ: ꝛ qn̄ mrīcis ꝑfo
catione hn̄tes ex ostraco suffumiganꝰ purpureo iu-
uanꝰ. ꝛ hoc suffumigatum extrahit secundinā. Et suffu
migatio ei⁹ qd̄ ē aromatici odoris ꝛ albelili ꝛ persici
qd̄ ē sup littora ēt ꝯfert i ꝑfocatione mrīcis ꝛ excitat
epilepticos ēt: ꝛ in ipso est castoreitas in odore: ꝛ est
ostracū ꝓuocat mēstrua suppositū ꝛ illud qd̄ noiatꝰ
caugilel ē abstersiuum cum aduritꝰ sicut ē: et est per
mixtum cum cinere galloꝝ viriduz ꝛ pipere albo cō
fert vlcerib⁹ accidētibus in intestinis dum recētia re-
manēt ꝛ nō putrefiunt magnifice. ꝛ pōd⁹ qdē cinerū
ostraci sit q̄tuor ptes ꝛ gallaruz due ꝛ piperis ps. i.
pulucrizetꝰ sup cibū ꝛ in vio detꝰ ad potādū. Uenena.
¶ Cōfert caro ei⁹ morsui canis rabidi.

¶ De ordeo. Cap. dxxxix.

ORdeū qd ē. Est notuz. Et siligo ē spēs sine cor
tice. et ei⁹ opō ē ꝓpinq oponi ipsius. Nā. ¶ Est
frigidū ꝛ siccuz in ꝑmo. Opa. p. ¶ In ipo ē abstersio
et eius nutrimētum min⁹ ē nutrimento tritici. Et aq̄
ordei est nutribilioꝝ sauich ipsi⁹. ꝛ ābo frāgunt acui

tatē hsioꝝ: ꝛ aq̄ ordei alselech ē humidior et oīs aq̄
ordei ē isflatiua. Decora. ¶ Sup pānuz administratꝰ
eo epithima calim. Apo. bot. ¶ Fit ex eo decoctio cū
aq̄ sic sorbitiōes: cū pice ꝛ colophonia empłz super
apata dura ꝛ solo: ꝛ cū furfure suo sup apata calida
Uul. vl. ¶ Qn̄ fit linimētum ex eo cum aceto forti et
ponitꝰ more ēpli sup scabiē vlceratā sanat eā. Egri.
iunc. ¶ Fit ex eo ēplm cū cidoniis et aceto sup poda
grā et ꝓhibet fluxū hūiditatū ad iūcturas. Egr. pe.
¶ Aq̄ ei⁹ ꝯfert egritudinib⁹ pectoris: et qn̄ bibitꝰ cū
semine feniculi facit abūdare lac et fit emplm et fa-
rina ei⁹ ꝛ melliloto ꝛ cortice pauperis ad dolorē la-
teris et aq̄ ei⁹ ē mala stō. Egri. expul. ¶ Ei⁹ sauich re
tinet vētrē: ꝛ silr decoctio sauich ei⁹ et furfur ei⁹ pro
uocāt vrinā. Sꝫ aq̄ furfuris tritici: qn̄ bibitꝰ est vehe
mētioris ꝓuocatiōis. Febres. Aq̄ ei⁹ est infrigidati-
ua humectatiua febriū. in calidis qdē pura: et in fri
gidis cum apio et feniculo. Et datꝰ in potu ēt illō qd̄
coctum est cum ficubus permixtum cuꝫ mellicrato
ad febres flegmaticas.

¶ De obalmaram. Cap. dxl.

OBalmarā qd est. Est secechesabrā alhūci. Na
tura. Inquit filius mesaugue. In ipo est calidi
tas: et est siccum in secundo. et plures hoīum dicūt
ꝙ est frigidū cū ei⁹ caliditate calefact⁹ nō ledatꝰ: sed
iudicium frigoris eius est in primo. Sed qd̄ veri⁹ ē
est ꝙ virtus eius est cōposita ex caliditate cum fri
giditate et possi est vt sit frigiditas i ipso vincēs. Opa.
p. ¶ Cōfert calefactis: et ꝓprie qn̄ moratur super ipō
aqua ro. Uul. vl. ¶ Fit ex eo emplm adustioni. Egri.
cap. ¶ Cōfert valde ad cola alumeimi ꝛ apit opila-
tiones cerebri. Egri. expul. ¶ Alumeimi datꝰ in po
tu semen fixū ad fluxum ventris antiquum cū oleo
rosaceo et aqua frigida.

¶ De prunis. Cap. dxli.

¶ Capitulum de incipientibus a litera. P.

PRuna quid sunt. Nota sunt. Electio. ¶ Illa q̄
habent colorem palee sunt fortiora nigris ꝛ ci-
trina fortiora rubeis. et alba sunt magis grauia par
te solutionis. et armena sunt meliora omnib⁹ ꝛ ve-
hementius soluentia. Et meliora sunt magna pin-
guia. Natura. ¶ Frigida sunt in principio secundi
humida in fine tertij. Opera. proprie. ¶ Eius gum-
ma est subtiliatiua incisiua et glutinatiua et in da-
mascenis est constrictio ꝛ stipticitas: apud Dia. nō
apud. Galie. Et in crudis que non sunt matura est
stipticitas et eorum nutrimentum est paucum. Co-
medantur autem ante cibum. Et bibat qui humi-
ctatus est postea aquam mellis ꝛ vinum. de passu.
Uul. vl. ¶ Eius gūma cōsolidat vlcera: ꝛ cum aceto
abscindit ꝑpetiginē et ꝓpe si fuerit cum ea mel aut
zuccaꝝ ꝛ ꝑcipue i pueris. Egr. cap. ¶ Cū ex foliis pru
norum colluitur os ꝓhibet fluxum fieri ad vtrāq
amigdalam et vuam. Egritu. oculi. ¶ Eius gumma
confortat visum cuꝫ fit ex eo collyrium. Egritu. pec.
¶ Muza ex eis sedant inflāmationē cordis. Egritu.
nu. ¶ Que dulcia sunt ex eis mollificant stōm hūidi
tate: et infrigidant eum: ꝛ penitus nō sunt ei conue
nientia. Muza vo ex eis forti⁹ resistūt colere q̄ illa.
Egri. expul. ¶ Que ex eis sunt dulcia vehementius

solue̅do educunt colera̅: ꝛ humida et su̅t vehementio is solutio̅is q̄ȝ sicca ꝛ eoꝝ solutio pp viscositate̅ eo rū. Damascena ast̄ strigunt ve̅tre̅ s̄m quosda̅: ꝛ siluestrib⁹ cū no̅duȝ sunt decocta valde est stipticitas ab oib⁹ concessa. ¶ Inq̄t Gal. Errauit Dia. in ṽbis suis cum dixit. damascena ꝯstringit: imo soluunt. ꝛ su̅ma eoꝝ fra̅git lapide̅ vesice. ꝛ eoꝝ aqua ꝓuocat me̅strua: et q̄ntoplus sunt minora: ta̅toplus est eoꝝ solutio minor.

¶ De psilio. Cap. dxlij.

Psiliū q̄d e̅. Est duoꝝ coloꝝ hyemale: ꝛ estiuuȝ ꝛ potio cuiuslibet illoꝝ sit pondus. ʒ. ij. Elec. ℞ Meli⁹ est illō q̄ō est magis grossuȝ q̄ō submergit̄ in aq̄. Na̅. ℞ Est frīm ꝛ humidum in scd̄o. Opa. pro. ℞ Q̄ō ex eo friꝛū est inuolutū i oleo rosaceo stipticū e̅ ꝛ sedat dolores more empli suppositū cū aceto. Apo. bot. ℞ Administraṫ co̅quassatū cuȝ aceto super apata cal'a ꝛ formica̅ ꝛ herisipilla̅: ꝛ ꝓprie que sunt sub aure ꝛ sunt flegmatica. Egri. iūc. ℞ Fit ex eo emplm torsio̅i neruoꝝ ꝛ ipoꝝ spasmo: ꝛ podagre ꝛ dolorib⁹ iuncturaꝝ calis cū aceto ꝛ oleo ro. Egri. cap. ℞ Qui ex eo supponit suo capiti emplm ꝯfert soda eius calide. Egri. pec. ℞ Lenit pect⁹. Egri. nut. ℞ Ei⁹ mucilago cum oleo rosaceo ꝯfert siti vehemēti colerice. Egri. expul. ℞ Eius q̄ō friꝛū est po̅dus. ʒ. ij. inuolutū in oleo ro. stringit. ꝛ ꝯfert dissinterie ꝛ ꝓpe intestinū: et q̄ō ex eo mucilaginosuȝ est: ꝛ ipsa mucilago eius cū oleo violaceo soluunt. Febres. ℞ Bibaṫ ꝛ tu̅c sedabit infla̅mationē febrium acutarum.

¶ De portulaca. Ca. dxliij.

Portulaca q̄d e̅. Nota est. Elec. ℞ Succus eius est illō q̄ō i ea e̅ magis vltie opatio̅is. Natura. ℞ Fra̅ est in tertio humida in fine scd̄i. Opera. pro. ℞ In ea est stipticitas et ꝓhibet fluxū sanguis ꝛ fluxus antiquos. Et ipsi⁹ nutrimētū e̅ pauū illaudabile: est resiste̅s col'e valde. Deco. ℞ Ex ea fricanṫ verruce: et eradicat eas ꝓprietate sua no̅ q̄litate. Apo. bo. ℞ Fit ex ea emplꝫ apatib⁹ calis i q̄bus timeṫ putrefactio et herisipilla. Egri. capi. ℞ Confert bothor in capite. abluto ex ea capite co̅mixta cū vino et delet stuporē dentiū ꝓpterea q̄ lenit aspitate̅: et sedat solam cal'am pulsatiua̅. Egri. ocu. ℞ Co̅fert obthalmie ꝛ ingrediṫ in alcosol et nimi⁹ vsus ei⁹ faĉ accidere va̅nū in oculo. Egri. pec. ℞ Ei⁹ succ⁹ ꝓhibet fluxum sanguis pp ṽtute̅ sua̅ po̅tica̅. Egri. nu. ℞ Co̅fert infla̅matio̅i sto̅i bibita et more empli supposita: et ꝯfert epati infla̅mato et ꝓhibet vomitū colicū: et d̄bilitat appetitū. Eg. exp. ℞ Fit ex ea clystere dissinterie iterū floꝝ: et soloni colice et ꝯfert dolorib⁹ renū: et vesice: et vlcerib⁹ eoꝝ et abscidit fꝫ plm d̄siderium coit⁹. ꝛ cristlauit fili⁹ mesangue q̄ aug̃m faĉ i coitu et vr ꝑ sit illō i ꝯplone cal'a et sicca. Et ip̄a retinet fluxuȝ me̅struoꝝ. ꝛ ꝯfert vlcerib⁹ mric'. ꝛ ꝯfert aq̄ ei⁹ emorroydib⁹ sa̅gulis: ꝛ ei⁹ succ⁹ ex hit ascarides. et si assēṫ portulaca ꝛ comedaṫ abscidit solonē. Febres. ℞ Co̅fert febrib⁹ acutis.

¶ De polypodio. Ca. dxliiij.

Polypodiū q̄d est. Est ligniū cinericiū nodosum declina̅s ad rubedine̅ ꝛ nigredineȝ paruꝝ: minutos h̄ns ramos sicut ṽmis plimoꝝ pedū. et i sapore ipsi⁹ e̅ dulcedo cū stipticitate. ℞ Dixerūt q̄da̅ q̄ nasciṫ sup arbore̅ i nemore ꝛ dixerūt q̄ nasciṫ sup lapide̅. Electio. ℞ Meli⁹ ex eo e̅ q̄ō e̅ fisticuȝ itēr⁹ grossuȝ sic a̅nular: ꝛ d̄clina̅s ad rubedinē ꝛ citrinitatem soliduȝ rece̅s i q̄ e̅ amaritudo occulta et bon⁹ sapor cū po̅ticitate. ꝛ i ei⁹ sapore e̅ sapor gariofil. Na̅. ℞ Calidū e̅ i scd̄o siccū i 3ᵒ vltimū i exiccatio̅e. Opa. pro. ℞ Est resolutiuuȝ ve̅tositatuȝ ꝛ humiditatuȝ. Egrit. iunc. ℞ Emplm factuȝ ex eo ꝯfert torsio̅i neruorum. Egri. expl. ℞ Solue̅do educit meliam sine punctione: ꝛ soluit flegma ꝛ chimuȝ aquosuȝ: ꝛ decoquiṫ in iure galloꝝ ꝛ iure piscium pp colica̅ aut i iure olerū. Si q̄ spgiṫ radix ei⁹ sup aqua̅ allkarati ꝛ bibiṫ soluit colera̅ ꝛ flegma. Et potio q̄de̅ ei⁹ fit. vj. kermet. kermet ei e̅. vj. karates imo fit vsq̄ ad. ij. ʒ. ꝛ oȝ vt bibaṫ cū syrupo d̄ melle mixto cuȝ aq̄: ꝛ a̅n ipꝫ aliq̄d d̄ thurachis i d̄coctio̅e vsq̄ ad. iiij. Permu. ℞ Loco ei⁹ poniṫ epithymū ꝛ mediuȝ po̅deꝝ ipi⁹ d̄ sale indo.

¶ De papyro. Cap. dxlv.

Papyr⁹ q̄d e̅. Not⁹ e̅. Et ex ip̄a q̄de̅ fiunt charte ꝛ ip̄a q̄de̅ i po⁹ e̅ charta: ꝛ q̄ō ex ea adustuȝ est vehemētioꝝ e̅ exiccatio̅is. Na̅. ℞ Est fra̅ sicca. Opa. p. ℞ Co̅fert fluxui sanguis ꝛ ꝓhibet eum ipi⁹ cinis. Uul. vl. ℞ Puluerizaṫ sup vlcera recēria: ꝯsolidat ea. q̄n ṽo isundiṫ i aceto ꝛ exiccaṫ ꝛ itromittiṫ fistulis: ꝛ oib⁹ vlcerib⁹ a̅bulatiuis ꝛ vulnerib⁹. Egritu. capi. ℞ Ei⁹ cinis confert corrosioni oris. Egri. pec. ℞ Eius cinis retinet sputum sanguinis. Egritu. expul. Sumaṫ ꝛ inuoluaṫ lino ꝛ dimittaṫ donec exiccēṫ deinde ponaṫ sup emorroydas ꝛ ꝯfert eis.

¶ De polio. Cap. dxlvj.

Poliuȝ q̄d e̅. e̅ spe̅s d̄ sceba i q̄ e̅ calitas ꝛ acuitas pauca. ꝛ q̄ō ex eo min⁹ e̅: e̅ acuti⁹ ꝛ amari⁹ ꝛ su̅t in eo thyrsi ꝛ flores ꝛ ipsum est pilosum album declive ad citrinitatem vsq̄ ad mensuram palmi plenum semine: ꝛ eius caput est sicut sphera i quo sunt sicut pili albi grauis odoris cum quadam aromaticitate: Mai⁹ a̅t e̅ d̄bili⁹ q̄ō et e̅ amaꝛꝫ: ꝛ i ipso e̅ acuitas q̄da̅ et mo̅tanuȝ e̅ min⁹. Na̅. ℞ Min⁹ est calm in tertio siccuȝ i scd̄o ꝛ mai⁹ e̅ calm et siccum in scd̄o. Opa. p. ℞ Est apitiuū subtiliatiuum ꝛ ꝓpe min⁹ est ad apie̅dum opilatio̅es itrinsecas. Uul. vl. ℞ Co̅solidat. q̄ō ex eo viride e̅ plagas rece̅tes et ꝓpe mai⁹ et q̄ō ex eo e̅ siccum vlcera fraudule̅ta ꝑcipue min⁹ siccum. Egri. capi. ℞ Facit soda capitis. Egri. nu. ℞ Iūx cum aceto e̅ epithyma ꝯuenie̅s apatib⁹ splenis ꝛ duritiei ipi⁹ ꝛ nocet sto̅ ꝛ ꝯfert icteritie nigre ꝛ ꝓpe decoctio ei⁹ q̄ō ex ip̄o mai⁹ e̅ ꝛ ꝯfert hydropisi et e̅ vltmalū sto̅. Egri. expl. ℞ Prouocat vrina̅ ꝛ me̅strua et soluit ve̅tre̅ ꝛ ꝯfert ascaridib⁹ valde. Febres. ℞ Confert febrib⁹ antiq̄s. Uenena. Co̅fert puncture scorpionis ꝛ decoctio maioris morsui verminū venenosorum oium ꝛ eo suffumigaṫ ꝛ sterniṫ ꝛ fugat venenosa minora. Permutatio. ℞ Loco ei⁹ poniṫ i extractione ṽmiū ꝛ ꝓuocatio̅e vrine et me̅struoꝝ po̅dus eq̄le de lignis granati viridib⁹: ꝛ tertie due po̅deris ipsi⁹ de corticib⁹ lignoꝝ cassie lignee.

¶ De pellibus. Cap. dxlvij.

Pelles. Electio. ℞ Meliores ex eis sunt pelles lactentium propter humiditatem ipsorum. Nutrimentum earum est paruum viscosum ꝛ ꝓpinquū est in viscositate ex dispositionib⁹ suis nutrime̅to pe

dum:et rasura q̃dē pellis caprine cũ ponit̃ sup cursũ sanguis retinet eũ. Deco. ¶ Pellis vipe adusta ⁊ linita sup alopitiã ꝯfert. Apo.bo. ¶ Dr̃ ꝙ pellis eq̃ q̃ ē i aq̃ cũ ponit̃ sup bothor ĩfridat ipsũ. Uul.vlce. ¶ Ponit̃ cinis pellis mulaꝝ ⁊ similiũ sup adustionē ignis ⁊ vlcera cal'a cũ nõ sũt cũ apate. Et ē medicamē excoriatiõi pedũ ex calciamēto ⁊ coraꝝ ⁊ sitũlis.et pellis recēs ouis sup pcussionē ponit̃ i hora ⁊ phibet nocumētũ ex ea. Et ē ꝯueniēs vlcerib⁹ fraudulētis:et scabiei:⁊ pruritui. Egri.nu. ¶ Pellis itrinseca q̃ ē in stõis auiũ ⁊ i gutture caꝝ pcipue galloꝝ qñ siccat̃ ⁊ terit̃ ⁊ bibit̃ cũ vino confert dolori stõi. Uenena. ¶ Dicit̃ ꝙ recēs pellis calida capre qñ ponit̃ sup morsũ vipe attrahit venenum.

¶ De pice. Capi. dclviij.

PIx q̃d ē. Est duaꝝ spẽrũ. vna ē marina nigra liq̃da q̃ ponit̃ in emplis ⁊ ē de gñe picis:⁊ alia ē mõtana siluestris:⁊ siluestris alia ē liq̃da:⁊ est ex arbore aliēbut et modis alijs pini. I pria ṽo ē spẽs humida:deide desiccat̃ cũ decoctiõe.⁊ pl'm qd̃ ipsi⁹ est ex iembut ⁊ est arbor cadim.lirorasc. ¶ Oleũ ṽo picis primũ ē alchitrã.⁊ ei⁹ oleũ fit vt distillet ei⁹ hũidũ vbi ꝯcoq̃tur:aut suspendat̃ supra ipsum lana et madefiat ex vapore ei⁹.⁊ cũ madefacta fuerit exprimat̃ in vase alio. Cũ tñ sit possibile vt distillet̃ in cucurbita ⁊ alembico meli⁹ ꝙ̃ illo mõ ⁊ magis seruat̃ illud qd̃ sublimat̃. Opa.pro. ¶ Est maturatiua humorum grossorum abstersiua calefactiua:⁊ humida est vehementi⁹ maturatiua:⁊ sicca fortius est desiccatiua ⁊ ponit̃ i emplis. Deco. ¶ Extirpat albedinē vnguis:et attrahit sanguinē ad mēbra:et impinguat ea:ppe cum iterat̃ ei⁹ adherētia:et euulsio subito cũ violentia:et linit̃ sup fisuras pedũ et reliq̃rũ mēbroꝝ vt sanet eas:et emplm fcm̃ ex ea facit nasci pilos in alopitia. Apo.bot. ¶ Lenit apostemata dura et ppie humida:et admĩstrat̃ cum farina ordei sup scrofulas. Et phibet cũ pmiscet̃ sulfuri aut cortici arboris aliembut ambulationẽ formice:et phibet exituras glãdulaꝝ omniũ. Uul.vl. ¶ Delet impetiginē:et generat carnē i vulnerib⁹ pfundis ppe cũ puluere thuris:et cũ melle:et mundificat vlcera corruptaꝝ hũiditatum:et sicca in hoc et in vulneribus est vehemētioris exiccatiõis. Egri.iunc. ¶ Confert apostematibus in lacertis. Egrit. cap. ¶ Sicca et humida bona est vlceribus capitis. Egrit.oculi. ¶ Fumus picis bonum efficit marginẽ oculi:et facit oriri pilos palpebraꝝ et phibet lachrymas ei⁹. Et implet vlcera in oculo.et ꝯfortat visũ. Egritu.pec. ¶ Confert tussi frigide et sicce et ppie cũ amigdalis ⁊ zuccaro in pleuresi et peripluemõia:et fac̃ sputum facile et maturat.et similiter cũ oleo amigdalino est eius maturatio plurima. Sola ṽo cũ est:tunc ei⁹ mũdificatio ē minor maturatiõe ei⁹:et cũ zuccaro ē ecõtra. Et phibet sputũ sanguĩs.et phibet sputũ saniei cũ lambit̃ ex ea quãtitas.ʒ.et.ſ.cũ melle. Ex pice aũt humida qñ linit̃ palatũ est vtilis ꝓfocatiõi. Egri.expul. ¶ Lenificatiua ē. et plurimus vsus eius soluit:et fit ex ea enema ad apata calida et dura in intestinis et matrice et testiculis. et ponitur in medicinis vulnerũ orificij vesice. et qñ linit̃ pix sup fisuras ani sanat eas. Uenena. ¶ Resistit venenis et cõfert cum linitur super morsum vipere.

¶ De porro. Cap.dclix.

POrrũ q̃d est. Porri aliud ē scemiũ:et aliud est nabathiũ:et aliũ ē qd̃ dr̃ porrum siluestre. Et ē illd̃ qd̃ ē inter porrũ et alleum:qd̃ ē melius in medicina ꝙ i cibo. Sz nabathiũ magis igredit̃ in curationib⁹ ꝙ̃ scemiũ. Nã. ¶ Nabathium ē calidum in tertio siccum i scdõ et siluestre ē calidi⁹ et siccius. et pp illd̃ ē deteri⁹. Decora. ¶ Scemiũ cũ sumach cõfert verrucis. Apa.bot. ¶ Scemium cũ sumach delet nessere. Uul.vl. ¶ Scemiũ cũ sale cõfert vlceribus fraudulentis.et qd̃ ex eo ē siluestre vlcerat corpus. Egri.capi. ¶ Abscindit fluxũ sanguis ex naribus et suffumigat̃ ex semine ei⁹ cum alchitran dēs in quo ē vermis et interficit vermē:et eijcit illum:et ipsi⁹ comestio facit soda et facit imaginari ⁊ videre somnia mala et ipsi⁹ cinis cum oleo rosaceo et aceto vini est ꝯueniēs auri dolorose et ē ex eis q̃ corrumpunt gingiuã et dentes:et findit eos:et ppie scemium. Egri. oculi. ¶ Nocet visui. Egri.pect. ¶ Cũ aq̃ ordei ꝯfert asmati facto ex mã grossa et ppie nabathium et ppue cum melle:et cõfert ad apata pulmonis et maturat ea et dãtur ex semine ei⁹.ʒ.ij.cum equali pondere sui de granis myrti ad sputum sanguis. Egri.nu. ¶ Est malũ stõ et siluestre ē deterius domestico qm̃ est amarius et acutius et magis mordicatiuum ipso:et porrũ q̃dē totum ē inflatiuum:opz ergo vt elixetur in duab⁹ aq̃s:qr alleuiant̃ inflatio et nocumētum ipsius. Ruffus ṽo dixit qd̃ ipm̃ abscindit eructationē acetosam et est vir tarde digestiõis. Egri. expl̃. ¶ Prouocat vrinã et mēstrua ppie nabathiũ et siluestre et nocent ambo vesice et renibus vlceratis et cõfert emorroydib⁹ qd̃ ex eo elixum est comestum et more emplastri superpositũ et commouet coitum:et silr̃ eius semen torrefactum. Et semen q̃dem eius torrefit cum granis myrti ad tenasmon et sanguinē ani et sedet in decoctiõe foliorũ eius cũ aqua et confert coartationi matricis et duritiei que est in ipsa decoctio radicis eius cum isidebeget cũ oleo de cartamo aut oleo amigdalino aut sisamino cõfert colice et eius succus siccus est ex summa eorũ q̃ soluunt sanguinē. Uenena. ¶ Succus ei⁹ cũ mellicrato est conueniēs morsibus.

¶ De piris. Capi.dcl.

PIra quid sunt. In ipsis sunt terreitas et aq̃itas et in nostra quidē terra ē spẽs q̃ dr̃ senabrud et hz magnã capacitatē:et est vehemētis rotunditatis:et subtilis corticis boni coloris q̃si pernium:et q̃si ipsum sit aqua zuccari coagulata:et cõgelata plurimum sed nõ pp spissitudinem substãtie bõi odoris valde qd̃ cum ab arbore sua cadit sup terrã destruitur et ista sunt in qb⁹ nõ ē nocumētum de spẽbus pirorum. Nã. ¶ Pira q̃ nolant̃ senia sunt frigida i pmo sicca in scdõ Senabrud ṽo tēperate humida. Opa.p. ¶ Omnes species eius sunt stiptice intrãtes i emplastris retētiõis materierum. Et qñq3 abstergunt parumper et eoꝝ humor est plurim⁹ et laudabilior humore pomorum fm̃ ꝙ dixit ruffus. Ea autē que dicta sunt senabrud i terra corasceni absq3 aliquo sunt

lenitiua nature ⁊ boni chimi valde. Uul.vl. ¶ Cõsolidãt vulnera ꝓpe siluestria exiccata. Egri.nu. ¶ Sũt ꝑparãtia stõm ⁊ abscindunt tussim ⁊ sedãt colicam. Egri.expul. ¶ Cõstringunt ventrẽ ꝓpe que sunt exiccata ⁊ in piris quidẽ est ꝓꝓetas faciendi euenire colicã q̃re oꝫ vt bibaꝛ post ipsa hydromel cum spẽb⁹ q̃ sunt vt piper ⁊ cinamomũ ⁊ his silia. ⁊ coꝝ rob confert fluxui vẽtris colerico. Uenena. ¶ Cinis spẽi coꝝ vehemẽtis stipticitatis ⁊ tarde maturatiõis ⁊ digõnis ẽ cura fungoꝝ mortificãtium: ⁊ qñ coquunꝛ isti fungi cum piris minoratur nocumentum ipsorum.

⸿ De pedibus. Cap.dlj.

PEdes. Opa.p. ¶ Generãt humorẽ viscosum nõ grossum: sed ipse ẽ laudabilis ⁊ paucaꝝ superfluitatum. Egri pec. ¶ Cõfert tussi calide ꝓpe cũ pultibus ordei. Egri.nu. ¶ Bone sunt digõnia bõi chimi viscosi nõ grossi. ⁊ significatio bonitatis digõnis coꝝ ẽ velocitas inflatiõis ipoꝝ ⁊ dissolutiõis i decoctione. veꝝ coꝝ nutrimẽtuꝫ nõ ẽ multũ. Egri.expul. ¶ Soluunt cum viscositate q̃ est in eis.

⸿ De palma. Cap.dlij.

PAlma q̃d ẽ. Est arbor datiloꝝ nota ⁊ oẽs partes ei⁹ sunt stiptice ⁊ fino dactiloꝝ iã ꝑterijt.

⸿ De petroleo. Cap.dliij.

PEtroleũ q̃d ẽ. Albuꝫ note spẽi ẽ ⁊ nigruꝫ ẽ colamẽtũ picis babylonyce ⁊ reliquaꝝ. Nã. ¶ Calidum ẽ siccũ vsq₃ ad q̃rtum. Opa.p. ¶ Est subtile et ꝓprie albũ resolutiuũ liq̃factiuum aperitiuũ. Egri.iunc. Cõfert dolorib⁹ anchaꝝ ambaꝝ: ⁊ doloribus iuncturaꝝ ⁊ ꝓprie album. Egri.capi. ¶ Petroleũ varũ cõfert dolorib⁹ auris frigidis. Egri.oculi. ¶ Confert albugini oculi. et aque descẽdenti ⁊ nigrum ex eo ẽt. Egri.pec. Confert asmati ⁊ tussi antiq̃ bibitur mĩ paꝝ ex eo cũ aq̃ calida. Egri.expul. ¶ Sedat dolorẽ vẽtris pungitiuũ et ventositates. ⁊ qñ fit ex eo inimentum interficit vermes. et proprie nigrum. ⁊ et comedere pondus.ʒ.i. de eo frangit ventositateꝫ vesice ⁊ frigus matricis. Uenena. Cõfert puncture epithimatum.

⸿ De pentaphilone. Cap.dliiij.

PEntaphilõ q̃d ẽ. Est noiat⁹ quinq₃ folia. Opa.p. ¶ Est fortis exiccatiõis sine acuitate ⁊ adustiõe ⁊ mordicatiõe ⁊ fit ex eo ẽplm ad fluxũ ⁊ sedat ꝑm. Apo.bot. ¶ Fit ex eo emplm ad dubellet ⁊ scrofulas ⁊ durities flegmaticas ⁊ panaritios. Uul.vlc. ¶ Decoctio radicis eis vꝫ ad vlcera ãbulatiua ⁊ q̃d de eo decoctum ẽ cum aceto ad formicã: ⁊ confert herisipilla ⁊ panaricijs ⁊ scabie. Egri.iunc. ¶ Confert doloribus iuncturaꝝ ⁊ sciatice et ꝯfert ramici bibitus: et more empli suppositus. Egri.capi. ¶ Decoctio radicis ei⁹ vꝫ ad linguã dolorosam cuꝫ fit ex ea emplm ad cola et folia ei⁹ cum vino ad epilepsiam valet bibita. xxx. diebus. Egr.pec. ¶ Fit gargarisma cum decoctione ei⁹ ad asꝑitatẽ gutturis. et succ⁹ radicis ei⁹ ad dolorẽ pulmonis. Egri.nu. ¶ Succ⁹ radicis ei⁹ valet ad dolorẽ epatis et ictericiã cũ bibiꝛ ꝑ aliquot dies cũ sale ⁊ melle ⁊ potio ei⁹ sit tres anuli sat. Egri.expul. ¶ Cõfert radix ei⁹ solutiõi et vlceribus intestinoꝝ: et emorroydib⁹ et silr decoctio radicis ei⁹. Febres. ¶ Folia ei⁹ cuꝫ aumeli aut cũ vio cõferunt quartane et quotidiane. Uenena. ¶ Succ⁹ radicis eius est medicina perniciosa.

⸿ De piscibus. Cap.dlv.

PIscis. Electio. ¶ Meliores pisces sunt illi q̃ nõ sunt magni valde neq₃ hñt carnẽ durã neq₃ siccã: et in q̃b⁹ nõ ẽ pinguedo: ita ꝙ q̃si frãgaꝛ neq₃ mucilago: ⁊ in q̃b⁹ nõ est malus sapor vel odor et q̃ꝝ sapor ẽ suauis: suauis.n. saporis sũt ꝯueniẽtes ⁊ q̃ sunt pingues nõ suꝑfluã pinguedinẽ hñtes nꝫ grossã nꝫ vt sepũ nꝫ acr̃. ⁊ illi q̃b⁹ nõ cito aduẽit fetor cũ ab aq̃ seꝑanꝛ ⁊ eligiꝛ q̃dẽ ex piscib⁹ durã carnẽ hñtib⁹ ille q̃ ẽ minor. Et ex hñtib⁹ mollẽ carnẽ ille q̃ ẽ maior ad terminũ aliquẽ. Et ille q̃ hꝫ durã carnẽ salit⁹ melior ẽ eo q̃ ẽ recẽs. In generib⁹ aũt asabot sunt meliores deinde alebani postea almerenuse et alsceba. Marini nõ sunt mali sꝫ molles ⁊ pingues ãbo sunt grossi: alchanahab aũt et almerenuse ⁊ alcuful sunt bõi valde. ⸿ In locis aũt i q̃b⁹ moranꝛ ẽ electio. q̃m illi q̃ morantur i locis petrosis sunt meliores: deide in arenosis et aq̃s dulcib⁹ currẽtib⁹ i q̃b⁹ nõ sꝛ sordes: ⁊ nõ sꝛ limose nꝫ lacuales nꝫ cãpestres: ⁊ nõ sꝛ d̃ lacunis puis q̃ flumia ñ bibũt: ⁊ i q̃b⁹ nõ sꝛ fõtes: ⁊ pisces q̃dẽ laudabiles sꝛ marini subtiles. ⸿ Et melior spẽs coꝝ ẽ illoꝝ q̃ nõ sꝛ nisi i mari ⁊ pelago et illi q̃ moranꝛ tur in aq̃s discooꝑtis flatui vẽtoꝝ suꝑ se sꝛ meliores eis q̃ sꝛ ꝯ̃rio ⁊ illi q̃ moranꝛ i aq̃s multaꝝ agitationũ ⁊ vndaꝝ sꝛ meliores ⁊ vehemẽtiori idigẽt exercitio q̃ꝫ illi q̃ habitãt i aq̃s stãtib⁹. ⸿ Et pisces q̃d̃ marini sꝛ optimi sõtilis carnis ꝑcipue cũ ipsoꝝ hitatio ẽ i littorib⁹ petrosis: aut arẽos: ⁊ pelagi q̃d̃ q̃ sꝛ d̃ mari plimi sꝛ exercitij. ⸿ Et illi q̃ vadũt d̃ mari adi flumina dulcia q̃ꝝ cursui ꝯ̃ria exit aq̃ nã ẽt sunt subtiles ⁊ plimi exercitij. ⸿ Scd̃ꝫ cibũ ãt illi q̃ cibanꝛ herb̃ bonis ⁊ radicib⁹ plãtaꝝ sꝛ meliores his q̃ comedũt sordes q̃ ꝓijciũꝛ i ciuitatib⁹ ad loca ifusionũ ⁊ radices plãtaꝝ malaꝝ q̃uis sint i vltio bõi sapoꝝ. Mod⁹ ꝟo melior i q̃ pisces cõedũꝛ ẽ alusfidibegi. de: de illoꝝ q̃ sꝛ assati suꝑ testã. Frixi ꝟo sꝛ ꝯueniẽtes hñtib⁹ fortẽ stõm ⁊ cũ semib⁹ ⁊ assati q̃d̃ sꝛ nutribiliores ⁊ tardioris descẽsiõis ⁊ elixati sunt ꝯ̃rio. ⸿ Et melior ipsoꝝ d̃coctio ẽ vt coq̃ꝛ aq̃ dõec feruecat: deide ꝓijciãꝛ i eã. ⸿ Saliti ãt sꝛ meliores q̃ sꝛ recẽtes. deiñ illi q̃ sꝛ ꝓpi q̃ ẽmino q̃ sꝛ saliti ⁊ meliores istoꝝ sꝛ illi q̃ sꝛ ꝯditi cũ aceto ⁊ cũ reb⁹ ꝯdiẽtib⁹ cibaria et aq̃ q̃d̃ i q̃ elixanꝛ pisces saliti ⁊ ꝓpe aliemi sꝛ vehemẽtis mũdificationis et põiꝛ i clysterib⁹ exiccatiuis. Nã. ¶ Ois piscis frũs ẽ et hũid⁹. veꝝ q̃dã pisces sunt calidiores sꝫ cõꝑationẽ ad cõplõnẽ pisciũ sicut alcuseigi ⁊ aliemi ⁊ almerẽnigi. et saliti q̃d̃ sꝛ calidi et sicci. et quãto plus antiquanꝛ tãto pl⁹ i ãbab⁹ q̃litatib⁹ augmẽtanꝛ. et aq̃ q̃d̃ pisciũ solitoꝝ silis ẽ almuri in dispõnib⁹ suis. Opa.p. ¶ Qui sunt recẽtes gñant flegma aq̃sum et mollificãt neruos ⁊ nõ sunt conueniẽtes nisi stõ calido valde: ⁊ sanguis coꝝ ad subtilitatẽ decliat ⁊ cutis piscis q̃ noiaꝛ salxiason et ẽ i ꝑtib⁹ dom⁹ oratoris cũ cinis pulueriẓaꝛ i oculos aialium delet coꝝ albuginẽ: et spẽs q̃dẽ pisciũ salitorum extrahũt ea q̃ infixa sunt in carne ex locis i quib⁹ tenenꝛ et ꝓprie aliarie. Uul.vl. ¶ Capita semeros adusta eradicant carnem additã in vlcerib⁹: et ꝓhibent earum ambala-

tionē: ⁊ eradicant verucas ⁊ morum ⁊ aq̄ pisciū salitoꝝ cōfert vlceribꝰ putridis: ⁊ abluit ea sanich ⁊ pisciculi sunt boni i curis vlceꝝ putridoꝝ. Egri. iunc. ¶ Qn̄ clysterizaᷣ cū succo salitoꝝ multotiens cōfert valde dolori anche et q̄ recētes sunt mollificāt neruos. Egr. capi. ¶ pisces pui quos illi de sceni nominant asir cū colluūt os h̄ntes alcola fraudulentas ex almuri qd̄ fit ex eis cōferūt: ⁊ cū alredradu viuus approximaᷣ capiti patiētis soda stupefacit ipsuȝ ne sentiat soda. Egri. oculi. ¶ Cū cuti sua cōfricanᷣ palpebre scabiose cōfert. ⁊ cutis eiꝰ adusta ēt igreditur n medicinis oculi. et alcosol facto ex eo cū sale delet n gulā: ⁊ comestio thure fule cū ē recēs acq̄rit cecitatē oculo imo oēs pisces. Egri. pec. ¶ Aliarie recēs mūdificat cānā pulmonis. ⁊ clarificat vocē: ⁊ silr salitus. Et capita pisciū salitoꝝ exiccatoꝝ cōferūt vue apate. ⁊ glutē q̄dē pisciū ponitᷣ i sorbitionibꝰ ⁊ ꝓhibȝ sputū sanguinis. Egri. expul. ¶ Uenter sacaidicon lenit ventrē cuȝ difficultate sue digōnis ⁊ caro aliarie lenitvētrē. ⁊ oia iura pisciū leniūt vētrē: ⁊ capita pisciculoꝝ salitoꝝ recōditoꝝ sunt medicamē bonum fixure ani: ⁊ causigi ꝓprie ⁊ teheul ⁊ almerenegi. ⁊ alcausigi ⁊ aliarie oēs augmentāt coitū. Et ois piscis recens comestus duȝ est calidus auget in coitu. Uenena. ¶ Capita sumeros salitoꝝ adusta ponūtur super morsum canis rabidi ⁊ puncturā scorpionis et ꝯferūt: ⁊ similiter oēs pisces ⁊ iura coꝝ ⁊ ius ois piscis cōfer in venenis bibitis ⁊ pūcturis ⁊ piscis q̄ nominaᷣ eutaras ius bibitū ⁊ vomitꝰ post ip̄m multotiens ꝓuocatus s̄m continuationem cōfert morsui serpentis cornuti ⁊ canis rabidi.

De piretro. Cap. dlvi.

Piretrū. q̄d ē. Plm qd̄ de hac plāta administraᷣ ē radix eiꝰ. Electio. ¶ Meliꝰ est illd̄ qd̄ acutuȝ ē mordicatiuū lingue ⁊ magnitudo eiꝰ ē s̄m quātitatē digiti. Natura. ¶ Existimauit quidā coꝝ in q̄bus nō est visus q̄ est frā subtile: sed ipsum nō est nisi calm ⁊ siccū in tertio. Opera. p. ¶ Extrahit flegma masticatū ⁊ virtꝰ eiꝰ est adustiua: et ꝓuocat sudorē cuȝ ex eo cū oleo abstergēdo inūgitur corpꝰ. Decora. ¶ Si misceaᷣ cū oleo abstergendo inungitᷣ ex eo ⁊ ꝓuocat sudorē. Egri. iunc. Fricatio facta ex eo ⁊ decoctione ipsius ⁊ oleo eiꝰ cōfert mollificatōi neruoꝝ antiq̄ ⁊ stupori coꝝ ⁊ ꝓhibet gn̄atonē alcuzez ab eo a q̄ gn̄atur alcuzez. Egri. cap. ¶ Uehemēter aperit opilatiōes colatorij ⁊ cōstrictionē nariū ⁊ eius decoctio cōfert dolori dētiū ⁊ ꝓprie frigido ⁊ eiꝰ acetū cōfirmat dentes motos si decoquaᷣ cū aceto ⁊ teneaᷣ in ore. Febres. ¶ Qn̄ fricatur cum eo corpus ante paroxismum rigoris cum oleo confert rigori facto cū febre ⁊ absq̄ febre.

De penidijs. Cap. dlvij.

Penidij. Natura. ¶ Calidi sunt. ⁊ humidi in primo ⁊ ꝓprie albi ⁊ sunt hūidiores alijs. Opa. p. ¶ Sunt grossiores zuccaro. Egri. pec. Sūt boni tussi. Egri. expul. ¶ Sunt lenitiui ventris.

De pipere. Cap. dlviij.

Piper q̄d ē. Inq̄t. G. pmꝰ cū eleuaᷣ fructꝰ ē lōgū piper: deinde separatur in grana piperis: et ꝓpter hoc est lōgum piper humidius: ⁊ iō corrodit et mordicat parū post p̄ncipiū sui gustꝰ. Et radix eiꝰ est silis costo nigro sed ē vehemētiꝰ acris. Et album est debilioris caliditatis ⁊ humiditatis. Quidam vero dixerūt q̄ nigrū iā exiccatū ē ⁊ cecidit v̄tus acuitatis eius ⁊ remāsit in albo qd̄ nō peruenit ad vehementiā exiccationis. Nā. ¶ Est calidū et siccū tēdēs ad q̄rtū. Opa. p. ¶ In ipso est attractio ⁊ resolutio ⁊ abstersio ⁊ masticat cū vua passa ⁊ eradicat flegma viscosum ⁊ est ex sedatiuis doloꝝ ⁊ calefacit neruos ⁊ ē ꝯueniēs sanis. Decora. ¶ Ip̄m cū nitro abstergit morpheā ⁊ extēuat cū nitro. Apo. ⁊ bot. ¶ Ip̄m cum pice resoluit scrofulas. Egri. iunc. ¶ Calefacit neruos ⁊ lacertos adeo q̄ in hoc aliud nō ē ei par. Egr. cap. ¶ Cū aceto ꝯfert dentibꝰ. Egri. ocu. ¶ Cōfert albugini positū i alcosol ⁊ abstergit. Egrit. pect. ¶ Qn̄ admistraᷣ in electuarijs ē ꝯueniēs tussi ⁊ doloribus pectoris ⁊ ē ꝯueniēs cū melle positū in palato ad squinātiā ⁊ mūdificat pulmonē. Egr. nu. ¶ Est digestiui faciēs appetitū ⁊ bibitᷣ cū folijs lauri recētibꝰ ⁊ confert dolori vētris pūgitiuo ⁊ inflationi: ⁊ ē cuȝ aceto bibitū ⁊ linitum bonū apatibus splenis. ⁊ albuȝ magis ꝯueniēs ē stō ⁊ vehemētius ꝯfortat ip̄m. Et lōgū piper facit cibū descēdere facile. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinā ⁊ eijcit fetū: ⁊ post coitū corrumpit semē cū fortitudine ⁊ paucū eiꝰ ꝓuocat vrinā ⁊ multū eiꝰ soluit vētrē s̄m ꝯriū scamonee ⁊ est exiccatiuū ⁊ consumit spma. Lōgū v̄o pip ⁊ albū augmentū efficit i coitu ꝑꝑ hūiditatē suā supfluā. Et qn̄ bibitᷣ cū melle ⁊ folijs lauri recētibꝰ cōfert dolori vētris pūgitiuo. Febres. ¶ Fricādo fit inunctio ex ipso cū vnguēto ⁊ cōfert rigori. Uenena. ¶ Ponitᷣ illud qd̄ ex albū i tyriacis: ⁊ similiter longuȝ pip ⁊ cōfert morsui venenosorum verinium linitum cum oleo.

De pipere aque. Cap. dlix.

Piper aque quid ē. Est herba q̄ ē vt olus nascēs in aq̄ ⁊ approximaᷣ ei in gustu suo sapor piperis sed nō ē ei acuitas piperis. Opa. p. ¶ Calefacit sufficienter sed minus q̄̄ piper.

De petroselino. Ca. dlx.

Petroselinū. Dictū est in capitulo de apio.

De prassio. Ca. dlxi.

Prassium q̄d ē. Est herba amari saporis. Natura. ¶ Inq̄t Oribasius. Nō sunt calefactio eiꝰ ⁊ exiccatio ipsius fortes. Alij aūt dixerunt q̄ est calm in tertio siccū in secundo. Opa. p. ¶ Est apitiuū: abstergit: ⁊ liquefacit: ⁊ resoluit ⁊ incidit. Egritu. capi. Eius succus confert dolori aurꝭ antiquo: ⁊ mundificat ⁊ aperit meatus auditus ⁊ remouet antiquū dolorē eius. Egri. ocli. ¶ Succꝰ eius cū melle est conueniens ad acuēdū visum. Egri. pec. ¶ Mundificat pectus ⁊ pulmonem ꝓductiōe sputi. Egr. nu. ¶ Est apritiuū opilationū in epe. ⁊ splene ⁊ renibꝰ. Egrit. expul. ¶ Prouocat mēstrua ⁊ mūdificat matricē. Uenena. ¶ Fit ex eo ēplm cū sale ad morsum canis rabidi

De peonia. Ca. dlxii.

Peonia quid est. Eius alia est masculus et alia est femina. Masculus quidem radices habet albas grossas vt digitus stipticum habentes gustū ⁊ femina habet radicē in plurimas partes diuisam ⁊ ramos. Natura. ¶ Est calida et sicca vehementer.

Opa.pro.¶ In ipa sunt exiccatio et stipticitas cum re
solone et aptione et subtiliatione et lesione et abstersione
et qn masticat vna hora apparet post ea i ipa acui-
tas ad stipticitate declinas. Deco.¶ Abstergit vesti
gia nigrat in cute. Egri.iu.¶ Cofert podagre. Egri.
capi.¶ Cofert epilepsie adeo qd etia suspensa. et iam
qdem expta est eius appensio et inuenta est phibere
epilepsiam: qdiu remanet. et cum eius ablatione co-
pertu est redire epilepsia. ¶ Et inde qdem inqt. Suf
fumigatio facta cum semine eius ofert demoniacis:
et epilepticis: et sanat eos: et silr si sumat fruct ei:
et bibatur cum melle ro. cofert vehementer. ¶ Ego
autem dico qd forsitan hec est spes peonie romane:
na illa que ex india fert ad nos no hz magnu effe-
ctum in hoc capitulo. Et bibunt ex semine eius. xv.
grana cum mellicrato: aut vio: et ofert icubo valde.
Egri.nu.¶ Retinet nam qn decoqt cu sirupis potic-
cis: et phibet mas effusas ad stom: et semen ei ofor
tat stom. et sedat dolores ei et mordicatione ei. Et
cofortat radix ei icteritia et apit opilatione q est in
epate. Egri.expul.¶ Prouocat vrina. et qn bibit cu
vino et puocatiuis mouet mestrua: et pot eius pro
uocat vrina etiam. ¶ Et qn sumunt de sele eius. xv.
grana cu mellicrato ofert pvocatioi mricis. et si bi-
bant. xij. grana ei cu vino abscidut fluxu sanguis.
Et qn i potu dat fetis de radice ei quantitas amyg-
dale mudificat eas a supfluitatib ptus puocatiue
educete supfluitates. et ofert de radice eius qntitas
auellane dolori renu et vesice. et decoctio ei cu vino
stringit vetrem: et puocat. ¶ De pino. Ca.dlxiij.

Pinus qd e. De grano aut pini ia diximus i ca
pl'o de ha. et nos nolum nisi vt loqmur de re
liqs ptibus arboris pini. Elec.¶ Virtus corticis ma
ioris fortior e et cortex ei q noiat fusi est debilior.
Opa.pro.¶ In cortice eius est stipticitas plima. Et
fumus q e in ipa exit i vtute catandis. Vul.vl.¶ Cor
tex eius ofert vlceribus corticalib. Et in ipso e vtus
osolidatiua. et i cortice ipsi e de stipticitate q pue
nit ad hoc vt sanet abrasione qn sup ea ponit vt em
plin. et pulueriatio corticis ofert adustioni aq cale
et folia ei faciunt coherere vulnera pulueriata. et
cortex ei e oueniens locis pcussiois et osolidat: sz fo
lia ei sunt oueniëtiora ad illud: qm sunt hudiora.
Egri.capi.¶ Gargarism fact ex decoctioe radicis
eius attrahit flegma plurimu. ¶ Decoctio corticis
ei cu aceto est coueniens qn coluit ex ea os ad do-
lore dentiu. et qn ponit i eo acetu: et ex eo fit garga
rismus attrahit flegma plurimu. Egri.oculi.¶ Fu-
mus ei ofert casui palpebraru: et corrosioi anguli
lachrymalis. Egri.pec.¶ Granu ei cofert tussi anti
que. Egri.nu.¶ Cortices folio eius qn bibunt co-
ferunt dolori epatis. Egri.expul.¶ Granu eius reti
net mestrua. Et frus ei cu sele cucumeris in vino p
uocat et cofert vlceribus et renibus et vesice. Et cortex
eius retinet ventrem etia. Venena.¶ Vermis viridis
q est in pino est in natura cantaridis.

¶ De pupilla oculi. Capi.dxliiij.

Pupilla oculi qd est. Est eruca aque. Et dicitur
etiam apiu aque. Et est boni odoris: et ortus ei
est i aqs statib. Opa.pro.¶ Est calefactiua resolu-
ua. Egri.expul.¶ Prouocat mestrua et vrina et frans
git lapidem in renib et vesica si comedat cruda aut
elixata et cofert vlcerib intestino.

¶ De pasto columbar et camelo. Ca.dlxv.

Pastus columbar et camelo qd est. Est herba
hns granu sic granu myrti: et e ei primu. verum
tn e minoris calitatis vehementioris cinereitatis ip
so et siliatur medulla ei i colore et gustu lenti excorti
cate in qua est aliquatulu dulcedis. Natura.¶ Est
calida in primo humida in scdo. Opa.p.¶ Est subti
lis et no nocet camellis q pascut ipam. Venena. Est
venenu vermibus venenosis. Decora.¶ Eius deco
ctio denigrat capillos.

¶ De pede locuste. Ca.dlxvi.

Pes locuste qd est Currit cursu oleris iumeni.
Egrit.pect.¶ Datur cib ex eo et ofert extenua
tioni. Febres.¶ Iuuamentu decoctionis ei e sicut
iuuametu chrysolocane et reliquo in febrib qrtas
an sinocho et hemitriteo.

¶ De pede coruino. Ca.dlxvij.

Pes coruinus. Egri.expul.¶ Radix hui herbe
cu decoquit ofert solutioni antiq. Et dixerunt.
paul et alij qd ofert colice et efficit opatione hermo
dactilo absqz nocumeto.

¶ De pulmone. Ca.dlxviij.

Pulmo. Opa.p.¶ Ei nutrimetu e paruu decli
nas ad flegmaticu. et in hoc est osideratio. Vul.
vl.¶ Pulmo arietis sanat excoriatione calcanei ex cal
ciameto qn sup ipam ponit calid. Egri.nu.¶ Ei di
gestio est facilis. Egritu.expul.¶ In ipso est constri-
ctio ventris.

¶ De pomis Ca.dlxix.

Poma. Electio.¶ Magis tempata sunt alcemia
et illa q sunt insipida sunt mala: et pui iuuamen
ti: et no agunt aliqd: et silr imatura. Natura.¶ Illa q
sunt otracta sunt frigidiora hudiora pp illd qd e in
eis de aqueitate: et pontica et stiptica et acetosa sf fri-
gida grossa et dulcia sunt aqa: et sut decliuiora ad ca
liditate qm alia: qmuis magis dnans i eis sit frigus. et
sunt diuersa: et silr folia eo et arbores sunt diuersa.
Et oino illud qd in suba dnat e humiditas supflua
fra et fortasse illa q sunt vehemetis dulcedinis in ca
liditate tn sunt tpata aut declinat ad ea. Opa.p. In
ipsis e phibitio supfluitatu. et ppe in folijs eo: et in
pomis qd e inflatio et ppe i eis q no sunt dulcia: et il-
la que sunt potica et stiptica sunt aqa terrea: et dul-
cia sunt aquea et isipida sunt aquea valde ad ptem
hudidtatis supflue decliuia: et ppter hoc feruet eo
succus velociter et mel conseruat siccu eo. ¶ Et ge
nerat qdem ex poticis. et ex eis que sunt stiptica huor
terreus. et acetosa et imatura generat flegma et pu-
tredines et febres ppetate sui humoris et sue cru
ditatis: et qr recipiut putrefactione. humor vo aceto
soru est subtilior huore stiptico et vinsu qdem pomo
rum et reliquoru anqu meli e qz recens ppter solo
ne vaporu malorum ab eo. Apo.bot.¶ Cofert fo
lia eorum et succus eoru inceptioni apostematu ca-
lidiorum. Vul.vl.¶ Folia et cortices eorum consoli
dant. et similiter succus eoru q sunt stiptica. Egr.iuc.
¶ Assiduatio coestiois pomoru facit euenire dolore

lionē: ꝛ eradicant verrucas ꝛ morum ꝛ aq̄ pisciū salitoꝝ cōfert vlceribꝰ putridis: ꝛ abluit ea sanich ꝛ pisciculi sunt boni i curis vlceꝝ putridoꝝ. Egri. iunc. ¶ Qñ clysterizat cū succo salitoꝝ multotiens cōfert valde dolori anche et q̄ recētes sunt mollificāt nervos. Egr. capi. ¶ pisces parui quos illi de sceini nominant alir cū colluūt ora hñtes alcola fraudulentas ex almuri qđ fit ex eis cōferūt: ꝛ cū alredradu viuus approximat capiti patiētis soda stupefacit ipsuz ne sentiat soda. Egri. oculi. ¶ Cū cuti sua cōfricant palpebre scabiose cōfert. ꝛ cutis eiꝰ adusta ē ingreditur in medicinis oculi. et alcofol facto ex eo cū sale delet n gulā: ꝛ comestio thure fule cū ē recēs acq̄rit cecitatē oculo imo oēs pisces. Egri. pec. ¶ Aliarie recēs mūdificat cānā pulmonis. ꝛ clarificat vocē: ꝛ silr salitus. Et capita pisciū salitoꝝ exiccatoꝝ cōferūt vue apāte. ꝛ glutē q̄dē pisciū ponit i sorbitionibꝰ ꝛ phibꝫ sputū sanguinis. Egri. expul. ¶ Venter sacaidicon lenit ventrē cuꝫ difficultate sue digōnis ꝛ caro aliarie lenit vētrē. ꝛ ola iura pisciū leniūt vētrē: ꝛ capita pisciculoꝝ salitoꝝ recōditoꝝ sunt medicamē bonum fixure ani: ꝛ causigi. ppue ꝛ teheul ꝛ almereneg. ꝛ alcausigi ꝛ aliarie oēs augmentāt coitū. Et ols piscis recens comestus duꝫ est calidus auget in coitu. Venena. ¶ Capita sumeros salitoꝝ adusta ponūtur super morsum canis rabidi ꝛ puncturā scorpionis et ꝯferūt: ꝛ similiter oēs pisces ꝛ iura coꝝ ꝛ ius ols piscis cōfer in venenis bibitis ꝛ pūcturis ꝛ piscis q̄ nominat eutaras ius bibitū ꝛ vomitꝰ post ipm multotiens ꝓuocatus ſm continuationem cōfert morsui serpentis cornuti ꝛ canis rabidi.

De piretro. Cap. dxvi.

PIretrū q̄d ē. Plīm qđ de hac plāta administrat ē radix eiꝰ. Electio. ¶ Meliꝰ est illđ qđ acutuꝫ ē mordicatiuū lingue ꝛ magnitudo eiꝰ ē ſm quātitatē digiti. Natura. ¶ Existimauit quidā coꝝ in q̄bus nō est visus q est frā subtile: sed ipsum nō est nisi calm ꝛ siccū in tertio. Opera. p. ¶ Extrahit flegma masticatū ꝛ virtꝰ eiꝰ est adustiua: et ꝓuocat sudorē cuꝫ ex eo cū oleo abstergēdo inūgitur corpꝰ. Decora. ¶ Si misceat cū oleo abstergendo inungit ex eo ꝛ ꝓuocat sudorē. Egri. iunc. Fricatio facta ex eo ꝛ decoctione ipsius ꝛ oleo eiꝰ cōfert mollificatōi nervoꝝ antiq̄ ꝛ stupori coꝝ ꝛ phibet gnationē alcuzez ab eo a q̄ gnatur alcuzez. Egri. cap. ¶ Vehemēter aperit opilatiōes colatorij ꝛ cōstrictionē nariū ꝛ eius decoctio cōfert dolori dētiū ꝛ propue frigido ꝛ eiꝰ acetū cōfirmat dentes motos si decoquat cū aceto ꝛ teneat in ore. Febres. ¶ Qñ fricatur cum eo corpus ante paroxismum rigoris cum oleo confert rigori facto cū febre ꝛ absq̧ febre.

¶ De penidijs. Cap. dxvij.

PEnidij. Natura. ¶ Calidi sunt. ꝛ humidi in primo ꝛ ppue albi ꝛ sunt hūidiores alijs. Opa. p. ¶ Sunt grossiores zuccaro. Egri. pec. Sūt boni tussi. Egri. expul. ¶ Sunt lenitiui ventris.

¶ De pipere. Cap. dxviij.

PIper q̄d ē. Inq̄t. S. pmꝰ cū eleuat fructꝰ ē lōgū piper: deinde separatur in grana piperis: et ꝓpter hoc est lōgum piper humidius: ꝛ iō corrodit et mordicat parū post pncipiū sui gustꝰ. ¶ Et radix eiꝰ est silis costo nigro sed ē vehemētiꝰ acris. Et album est debilioris caliditatis ꝛ humiditatis. Quidam vero dixerūt q nigrū iā exiccatū ē ꝛ cecidit v̄tus acuitatis eius ꝛ remāsit in albo qđ nō peruenit ad vehementiā exiccationis. Nā. ¶ Est calidū et siccū tēdēs ad q̄rtū. Opa. p. ¶ In ipso est attractio ꝛ resolutio ꝛ abstersio ꝛ masticat cū vua passa ꝛ eradicat flegma viscosum ꝛ est ex sedatiuis doloꝝ ꝛ calefacit nervos ꝛ ē ꝯueniēs sanis. Decora. ¶ Ipm cū nitro abstergit morpheā ꝛ extēuat cū nitro. Apo. ꝛ bot. ¶ Ipm cum pice resoluit scrofulas. Egri. iunc. ¶ Calefacit nervos ꝛ lacertos adeo q in hoc aliud nō ē ei par. Egr. cap. ¶ Cū aceto ꝯfert dentibꝰ. Egri. ocu. ¶ Cōfert albugini positū i alcofol ꝛ abstergit. Egrit. pect. ¶ Qñ administrat in electuarijs ē ꝯueniēs tussi ꝛ doloribus pectoris ꝛ ē ꝯueniēs cū melle positū in palato ad q̄nātiā ꝛ mūdificat pulmonē. Egr. nu. ¶ Est digestiuū faciēs appetitū ꝛ bibit cū folijs lauri recētibꝰ ꝛ confert dolori vētris pūgitiuo ꝛ inflationi: ꝛ ē cuꝫ aceto bibitū ꝛ linitum bonū apatibus splenis. ꝛ albuꝫ magis ꝯueniēs ē stō ꝛ vehemētius ꝯfortat ipm. Et lōgū piper facit cibū descēdere facile. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinā ꝛ eijcit fetū: ꝛ post coitū corrumpit semē cū fortitudine ꝛ paucū eiꝰ ꝓuocat vrinā ꝛ multū eiꝰ soluit vētrē ſm ꝯriū scamonee ꝛ est exiccatiuū ꝛ consumit spma. Lōgū v̄o pip ꝛ albū augmentū efficit i coitu pp hūiditatē suā supfluā. Et qñ bibit cū melle ꝛ folijs lauri recētibꝰ cōfert dolori vētris pūgitiuo. Febres. ¶ Fricādo fit inunctio ex ipso cū vnguēto ꝛ cōfert rigori. Venena. ¶ Ponit illud qđ ex albū i tyriacis: ꝛ similiter longuꝫ pip ꝛ cōfert morsui venenosorum verinium linitum cum oleo.

¶ De pipere aque. Cap. dxix.

PIper aque quid ē. Est herba q̄ ē vt olus nascēs in aq̄ ꝛ approximat ei in gustu suo sapor piperis sed nō ē ei acuitas piperis. Opa. p. ¶ Calefacit sufficienter sed minus q̄ꝫ piper.

¶ De petroselino. Ca. dxx.

PEtroselinū. Dictū est in capitulo de apio.

¶ De prassio. Ca. dxxi.

PRassium q̄d ē. Est herba amari saporis. Natura. ¶ Inq̄t Oribasius. Nō sunt calefactio eiꝰ ꝛ exiccatio ipsius fortes. Alij aūt dixerunt q est calis in tertio siccū in secundo. Opa. p. ¶ Est apitiuū: abstergit: ꝛ liquefacit: ꝛ resoluit ꝛ incidit. Egritu. capi. Eius succus confert dolori aurꝭ antiquo: ꝛ mundificat ꝛ aperit meatus auditus ꝛ remouet antiquū dolorē eius. Egri. ocli. ¶ Succꝰ eius cū melle est conueniens ad acuēdū visum. Egri. pec. ¶ Mundificat pectus ꝛ pulmonem ꝓductiōe sputi. Egr. nu. ¶ Est aperitiuū opilationū in epe. ꝛ splene ꝛ renibꝰ. Egri. expul. ¶ Prouocat mēstrua ꝛ mūdificat matricē. Venena. ¶ Fit ex eo ēplm cū sale ad morsum canis rabidi

¶ De peonia. Ca. dxxij.

PEonia quid est. Eius alia est masculus et alia est femina. Masculus quidem radices habet albas grossas vt digitus stipticum habentes gustū ꝛ femina habet radicē in plurimas partes diuisam ꝛ ramos. Natura. ¶ Est calida et sicca vehementer.

Opa.pro. ¶ In ipa sunt exiccatio & stipticitas cu; resolone & aptiõe et subtiliatiõe & incisiõe et abstersiõe & qñ masticat vna hora apparet post eã i ipa acuitas ad stipticitatẽ declinãs. Deco. ¶ Abstergit vestigia nigra in cute. Egri.iũ. ¶ Cõfert podagre. Egri. capi. ¶ Cõfert epilepsie adeo q etiã suspensa. & iam q̃dẽ expta est eius appensio & inuenta est phibere epilepsia;: q̃diu remanet. & cu; eius ablatione cõpertũ est redire epilepsiã. ¶ Et inde q̃dẽ inqt. Suffumigatio facta cum semine eius ꝯfert demoniacis: & epilepticis: et sanat eos: et silr si sumat fruct⁹ ei⁹: & bibatur cum melle ro. cõfert vehementer. ¶ Ego autem dico q forsitan hec est spẽs peonie romane: nã illa que ex india fert ad nos nõ h; magnũ effectum in hoc capitulo. Et bibunt ex semine eius. xv. grana cu; mellicrato: aut vio: & ꝯferũt icubo valde. Egri.nu. ¶ Retinet nãm qñ decoqt cũ sirupis põticis: et phibet mãs effusas ad stõ;: et semen ei⁹ ꝯfortat stõm. et sedat dolores ei⁹ & mordicationẽ ei⁹. Et cõfortat radix ei⁹ icteritiã & apit opilationẽ q̃ est in epate. Egri.expul. ¶ Prouocat vrinã. et qñ bibit cũ vino et puocatiuis mouet mẽstrua: & pot⁹ eius prouocat vrinã etia;. ¶ Et qñ sumunt de seie eius. xv. grana cũ mellicrato ꝯferũt pũocatiõi mñcis. & si bibant. xij. grana ei⁹ cũ vino absciduñt fluxũ sanguis. Et qñ i potu dat setio de radice ei⁹ quãtitas amigdale mũdificat eas a supfluitatib⁹ ptus puocatiue educẽte supfluitates. et ꝯfert de radice eius q̃titas auellane dolori renũ & vesice. et decoctio ei⁹ cũ vino stringit vẽtre;: et puocat.

¶ De pino. Ca.dlxiij.

Pinus q̃d ẽ. De grano aũt pini iã diximus i capl'o de ha. et nos nolum⁹ nisi vt loq̃mur de reliq̃s ptibus arboris pini. Elec. ¶ Virtus corticis maioris fortior ẽ et cortex ei⁹ q̃ noiat fusi est debilior. Opa.pro. ¶ In cortice eius est stipticitas plima. Et v̄mis q̃ ẽ in ipa exit i v̄tute cãtaridis. Vul.vl. ¶ Cortex eius ꝯfert vlceribus corticalib⁹. Et in ipso ẽ v̄t⁹ cõsolidatiua. et i cortice ipsi⁹ ẽ de stipticitate q̃ puenit ad hoc vt sanet abrasionẽ qñ sup eã ponit vt emplm. et pulverizatio corticis ꝯfert adustioni aq̃ calẽ et folia ei⁹ faciunt coherere vulnera pulverizata. & cortex ei⁹ ẽ ꝯueniẽs locis pcussiõis et ꝯsolidat: s; folia ei⁹ sunt ꝯueniẽtiora ad illud: qñ sunt hũidiora. Egri.capi. ¶ Gargarism⁹ fact⁹ ex decoctiõe radicis eius attrahit flegma plurimũ. ¶ Decoctio corticis ei⁹ cũ aceto est cõueniẽs qñ colluit ex ea os ad dolorẽ dentiũ. et qñ ponit i eo acetũ: et ex eo fit gargarismus attrahit flegma plurimũ. Egri.oculi. ¶ Fumus ei⁹ ꝯfert casui palpebrarũ: et corrosiõi anguli lachrymalis. Egri.pec. ¶ Granũ ei⁹ cõfert tussi antique. Egri.nu. ¶ Cortices folio; eius qñ bibunt cõferunt dolori epatis. Egri.expul. ¶ Granũ eius retinet mẽstrua. Et frũs ei⁹ cũ seie cucumeris in vino pvocat & cõfert vlceribus & renibus & vesice. Et cortex eius retinet ventre; etiã. Venena. ¶ Vermis viridis q̃ est in pino est in natura cantaridis.

¶ De pupilla oculi. Capi.dxliiij.

Pupilla oculi q̃d est. Est eruca aque. Et dicitur etia; apiũ aque. Et est boni odoris: & ortus ei⁹ est i aq̃s statib⁹. Opa.pro. ¶ Est calefactiua resolutiua. Egri.expul. ¶ Prouocat mẽstrua & vrinã et frangit lapidem in renib⁹ & vesica si comedat cruda aut elixata & cõfert vlcerib⁹ intestino;.

¶ De pasto colũba; & camelo;. Ca.dlxv.

Pastus columba; & camelo; q̃d est. Est herba hñs granũ sicut granũ myrti & ẽ ei pximũ. veruntñ ẽ minoris caliditatis vehementioris cinereitatis ipso & similatur medulla ei⁹ i colore & gustu lenti excorticate in qua est aliquãtulũ dulcedis. Natura. ¶ Est calida in primo humida in scdo. Opa.p. ¶ Est subtilis et nõ nocet camellis q̃ pascũt ipam. Venena. Est venenũ vermibus venenosis. Decora. ¶ Eius decoctio denigrat capillos.

¶ De pede locuste. Ca.dlxvj.

Pes locuste q̃d est Currit cursu oleris iameni. Egrit.pect. ¶ Datur cib⁹ ex eo & ꝯfert extenuationi. Febres. ¶ Iuuamentu; decoctionis ei⁹ ẽ sicut iuuamẽtũ chrysolocãne & reliquo; in febrib⁹ q̃rtanan sinocho & hemitriteo.

¶ De pede coruino. Ca.dlxvij.

Pes coruinus. Egri.expul. ¶ Radix hui⁹ herbe cũ decoquit ꝯfert solutioni antiq̃. Et dixerunt paul⁹ & alij q ꝯfert colice ẽt efficit opationẽ hermodactilo; absq nocumẽto.

¶ De pulmone. Ca.dlxviij.

Pulmo. Opa.p. ¶ Ei⁹ nutrimẽtũ ẽ paruũ declinãs ad flegmaticũ & in hoc est ꝯsideratio. Vul.vl. ¶ Pulmo arietis sanat excoriationẽ calcanei ex calciamẽto qñ sup ipam ponit calid⁹. Egri.nu. ¶ Ei⁹ digestio est facilis. Egritu.expul. ¶ In ipso est constrictio ventris.

¶ De pomis Ca.dlxix.

Poma. Electio. ¶ Magis tempata sunt alcemia & illa q̃ sunt insipida sunt mala: & pui iuuamenti: & nõ agunt aliq̃d: & silr imatura. Natura. ¶ Illa q̃ sunt ꝯtracta sunt frigidiora hũidiora pp illd qd ẽ in eis de aqueitate: & pontica & stiptica & acetosa sũt frigida grossa & dulcia sunt aq̃a: & sũt decliuiora ad caliditatẽ q̃ alia: q̃uis magis dñans i eis sit frigus. et sunt diuersa: & silr folia eo; & arbores sunt diuersa. Et oino illud qd in sua dñat ẽ humiditas supflua frã & fortasse illa q̃ sunt vehemẽtis dulcedinis in caliditate tñ sunt tpata aut declinãt ad eã. Opã.p. In ipsis ẽ phibitio supfluitatũ. & ppe in folijs eo;: & in pomis qd ẽ inflatio & ppe i eis q̃ nõ sunt dulcia: & illa que sunt põtica & stiptica sunt aq̃a terrea: & dulcia sunt aquea & isipida sunt aquea valde ad ptem hũiditatis supflue decliuia: & pp̄ter hoc feruet eo; succus velociter & mel conseruat siccũ eo;. ¶ Et generat q̃dẽ ex põticis. & ex eis que sunt stiptica hũor terreus. et acetosa & imatura generãt flegma et putredines et febres pprietate sui humoris et sue cruditatis: & q; recipiũt putrefactionẽ. humor v̄o acetosorũ est subtilior hũore stiptico; & vinsi q̃dem pomorum & reliquorũ anquũ meli⁹ ẽ q̃ recens pp̄ter solõnẽ vaporũ malorum ab eo. Apo.bot. ¶ Cõferunt folia eorum et succus eorũ inceptioni apostematũ calidiorum. Vul.vl. ¶ Folia et cortices eorum consolidant. & similiter succus eorũ q̃ sunt stiptica. Egr.iũc. ¶ Assiduatio cõestiõis pomorũ facit euenire dolorẽ

nernoꝝ ⁊ ꝓꝑe vernalia. Egri. pec. ¶ Cōfortat cor ꝓ
ꝑrie odoꝛifera de sceīni ⁊ odoꝛifera dulcia. ⁊ acetosa
⁊ si sit illic angustia ex caliditate sunt magni iuuamen
ti. ⁊ eoꝝ sanich etiā. Egri. nut. ¶ Cōfortat debilitatē
stōi ⁊ q̄ stiptica sūt ꝯferūt stō si ē cuꝫ caliditate aut hūi
ditate. ⁊ silr pōtica ⁊ acetosa cōferūt debilitati stōi si
est ī eo hūoꝛ ꝗssus frūs valde ꝑꝑ suā grossitudinē.
⁊ assanꝭ q̄d ī pasta ⁊ ꝯferunt paucitati appetitꝰ. ⁊ sa
nich pomoꝝ ꝯfortat stōm ⁊ ꝓhibet vomitū. Egri. ex
pul. ¶ Dulcia et acetosa qñ in stō ineniūt hūoꝛē ꝗs-
suꝫ qñq3 deponūt ipꝫ ī egōne ⁊ si ē vacuꝰ retinēt. et
ea q̄ ī massa assata sunt ꝯfert ad v̄mes et dissinteriā
et q̄ ex eis sūt ꝯueniētioꝛa dissinterie sunt pōtica ⁊ eo
rū sanich: nisi ꝯuertat ipsa lenitas zuccari. Febres.
¶ Qñq3 ḡnanꝭ ab illis q̄ sūt īmatura febres ꝑlime ꝓ
ꝑrietate sui hūoꝛis. Uenena. ¶ Cōferunt venenis: et
silr succꝰ et folia ipoꝝ.

¶ De papauere. Ca. dlxx.

PApauer q̄d est. Papaueris sunt spēs: hortula
na: et cāpestris. et silr ē nigruꝫ. et spēs cornuti
q̄d est marinū: et fructꝰ eiꝰ ē curuus. et spēs spumo-
si heracliensis. Elec. ¶ Q̄d meliꝰ et saniꝰ ē. ē albū. et
opꝫ q̄d vt teranꝭ capita papaueris cuiusq3 spēi recē
tia. et fiāt ex eis trocisci et reſuenꝭ et administrenꝭ.
Natu. ¶ hortulanū ē frm̄ et siccū in scđo: et nigꝝ in
tertio. et dꝭ q̄ vsq3 ad q̄rtū. Opa. pro. ¶ Spēs papa
ueris sūt infrātiue. et nō ē in ipo glutinatio de q̄ sit
curādū: et illd q̄d est nigꝝ ē igrossatiuū īfrātiuū exic
catiuū: papauer marinū cornutū cuiꝰ fructꝰ ē curua
tus ē sic cornua tauri ē abstersiuū īcisiuū et ēvehem̄
tis abstersiōis. Et flos q̄d cāpestriꝫ mundificat vesti
gia vlceꝝ ī oculis alalium. Apo. bo. ¶ Liniunꝭ spēs
eiꝰ ꝑter marinū suꝑ herisipilla. Uul. vl. ¶ Folia cor-
nuti valēt ad vlcera soꝛdida: et corrodūt carnē ad-
ditā ꝑꝑ suā abstersionē: et eradicāt escaras. et silr
flos eiꝰ. et nō ē ꝯueniēs vlceribꝰ manifestis ꝑꝑ suꝑ-
fluitatē sue abstersiōis: et ex cāpestri q̄d fit ēplm̄ cū
ol'o suꝑ vlcera et eradicat ea. Egri. iun. ¶ Linitꝭ cuꝫ
sale suꝑ podagrā et ꝯfert ei et qñ decoq̄ꝭ radix pa-
paueris cāpestris ī aq̄ donec cōsumatꝭ medietas et
datꝭ ī potu ꝯfert sciatice. Egri. cap. ¶ Facit somnū et
ꝓꝑe illd q̄d nigꝝ ē. et est stupefactiuuꝫ: et in licinio
supponitꝭ et facit doꝛmire: et ꝓhibet catarrū: et cum
hñti vigilas frōti ex eo emplm̄ supponitꝭ iuuatꝭ val-
de: et sil'r qñ ēbrocatꝭ decoctio eiꝰ. ⁊ cū ex spūoso fit
vomitꝰ bibito fꝫ quātitatē exhute ī mellicrato iuuā
tur ipo epileptici. Et oleū eiꝰ cuꝫ oleo ro. ē ꝯueniēs
soda qñ ex eo iungitꝭ caput. cū tm̄ ab eo abstinere q̄n
tū plus pol'e ē sit meliꝰ. et qñ3 distillatꝭ eiꝰ decoctio in
aurē fortiꝫ doloris ⁊ sedat doloꝛē eiꝰ. Egri. ocu. ¶ Ad
mīstratꝭ illd frm̄ ē in doloꝛibꝰ oculi vehemētibꝰ apd
necessitatē. Sꝫ in ipso est cautela obſuāda: sic diri
mus ī opio. Egri. pec. ¶ Cōfert tussi calide: ⁊ fluxibꝰ
ad pectus: et ad sputū sanguis. Et sumitꝭ ex eo loch
cōferēs tussi calide valde: et ꝓꝑe quādo miscetꝭ cuꝫ
acatatia et succo barbe hircine. ¶ Filiꝰ vero masau
gue inq̄t. Semē nigri mundificat pectꝰ. Coꝛticis au
tē manifestioꝛ dispōnū ē q̄ adiuuat ad spuendū. et
in toto sele est mundificatio. Egri. nu. ¶ Cōfert hūi
ditatibꝰ stōi: et qñ redix eiꝰ q̄ marinum est. s. cornu
tum decoq̄ꝭ in aq̄ donec medietꝭ aqua confert egri-
tudinibꝰ epatiꝫ: ⁊ illi ī cuiꝰ vētre ē hūoꝛ grossus: ⁊ semē
spumosi facit vomere: ⁊ dꝛ silr ēt huic in campestri.
Egri. expul. ¶ Albū ⁊ nigrū qñ teruntꝭ multū ⁊ datꝭ
in potu cū vino nigro ⁊ pōtico sedāt fluxū vētris an
tiquū: et nā q̄d eiꝰ nō ē vacua a v̄tute solutiua ⁊ cum
hoc resolutiua resoluitꝭ ēt aq̄ ⁊ ex decoctiōe eiꝰ vehe
mēti qñ fit clystere ꝯfert dissinterie: et qñ bibitꝭ semē
eiꝰ cū sirupo cartami lenit vētrē: et qñ ī potu datꝭ de
spumoso q̄ntitas exuthe vniꝰ ī mellicrato facit vome
re et soluit semē spumosi flegma et humoꝛē cruduꝫ
et silr semē spēi egyptij datꝭ ad bibēdū in nati. et se-
mē eiꝰ q̄d domesticū est cū melle augmentat sꝑma.

¶ De persicis. Ca. dlxxi.

PErsica. Nā. Sūt frā in fine scđi hūida in ꝑmo ī
fra tm̄ finē eiꝰ. Opa. pro. ¶ Que sūt hūida veloci
sunt putrefactionis lenitiua et in ipsis est stipticitas
aliquātula: sꝫ eis stipticioꝛa sunt ea q̄ sunt īcisa exic
cata: retēti; ipsis est prohibitio cursus et immatura
sunt stiptica ēt. Decoratio. ¶ Abscindūt folia eiꝰ q̄
ex eis fit linimētū odoꝛē psilotri. Egri. capi. ¶ Distil
latꝭ succꝰ foliorū eiꝰ in aurem et iterficit v̄mes ⁊ ꝯfert
oleū eorum emigranee et doloꝛibꝰ auris calis ⁊ fris.
Egri. nut. ¶ Matura sunt bona stō et in eis est v̄tus
faciēdi appetitū cibi. et opꝫ q̄dē vt nō comedātꝭ post
aliuꝫ cibū qm̄ corrūpuntꝭ post eum et corrūpunt ip̄m
sed ꝑcedāt añ cibū et q̄ sicca sunt: sunt tarde digōnis
et nō sūt bōi nutrimēti: q̄uis sīt ꝑlimi nutrimēti. Egri.
expul. ¶ Fit ex eis et folijs ipoꝝ emplm̄ sumini et in
terficit v̄mes vētris: et silr si bibātꝭ succꝰ eoꝝ et q̄ sūt
eoꝝ suꝑioꝛa et foliorū iꝑoꝝ et illa q̄ matura sūt le
niūt vētrē et imatura strīgunt. et dixerunt q̄dā q̄ ipa
addunt in coitu et v̄r q̄ illd fit ī corꝑibꝰ siccis ⁊ calis.

¶ De pane. Cap. dlxxii.

PAnis q̄d ē. ¶ Opꝫ vt sit panis mūdꝰ salitꝰ massa
hñs ꝯfectā fermētatꝰ coctꝰ bñ ī tanoꝛ vltimeꝛa
nocte ꝑmanēs. Et nō comedatꝭ calidꝰ sicut ē. Panis e.
calidꝰ nō ē apud nām receptibile: et acceptio eiꝰ q̄ ē
de furno reliq̄rū sibi similium ē mala ⁊ panis de si
mula ē melioꝛ eo q̄ ē de farina: et q̄nto plꝰ fuerit mi
dioꝛ opꝫ vt fermētetꝭ et dimittatꝭ dōec ꝯsequatꝭ plm̄.
Et ꝯficiatꝭ massa ipsiꝰ plm̄: et panis q̄dē furni nō est
sicut panis altanoꝛ si susciꝑet decoctionē ab vtroq3
latere. Et panis de patella ē crudꝰ īteriꝰ: et ablutus
q̄dē est infriatiꝰ et est pauci nutrimēti: et natat ī aq̄
et est ꝯueniēs calefactis: et nō ḡnat opilōnes: et nō
calefacit. ¶ Modꝰ v̄o ablutiōis eiꝰ ē vt sumatꝭ medul
la panis q̄ iacuit vna nocte et īfundatꝭ in aq̄ cal'a: dei
de effundatur ab eo aq̄ q̄ suꝑ ip̄m natat et renouet
suꝑ ip̄m aq̄ donec ab eo remoueatur v̄tꝰ fermēti
reliquorum et cōsequatur finē sue inflationis. Ele
ctio. ¶ Panis de simula nutribilioꝛ est q̄ alius et eiꝰ
nutrimentum est melius sed tardioris penetratio-
nis et aldarmach sequitur ipsum in pluribus dispo
sitionibus. Opirus vero qui est plurimi furfuris ve
locis est penetrationis: sed est minoris nutrimenti ⁊
deterioris. Et ille qui non decoquitur bene est plu
rimi nutrimenti: et similiter: parum habens ferme
ti: sꝫ eiꝰ nutrimētū opilat nisi illos q̄ sūt plurimi exer
citij: ⁊ panis de patella est huiꝰ ḡnis. eius nāq3 pars
interioꝛ raro decoquitur bene. Et panis quidem.

ablutus pui est nutrimẽti elongat⁹ a silagino lenis digõnis ⁊ põderis. ⁊ panis frumẽti raro in iudicio exisit opiri. ⁊ pãis alcataif gñat hũorẽ grossũ⁊ alsa ntũ ẽ īflatiu⁹ tarde digõnis: ⁊ q̃ melior de eo ẽ. ẽ ille q̃ ẽ mitt⁹ cũ oleo amigdalino. ⁊ oz q̃dez vt ei⁹ exicca catio sit ī vmbra. ⁊ pãis fact⁹ cũ lacte plimi ẽ nutrimẽti ⁊ tarde descẽsiõis ⁊ ẽ opilatiuus. ⁊ empliñ q̃dẽ fiñ ex pane calius ẽ ẽplo facto ex frumẽto. Descora. ℱ Panis q̃ est de frumẽto nouo ipiguat velociter. Apo. bo. ℱ Panis de frumẽto cũ mellicrato ⁊ succis couenientib⁹ bonus est apatib⁹ calis. lenit eñ ea ⁊ infrigidat. Uul. vl. ℱ Qñ pãis decoquik cuz aq̃ ⁊ sale ⁊ infundik ex eo ipettgo cõfert. Egritu. nutri. ℱ Panis calidus facit siti sua calitate. Et nata ppt suã humiditatẽ vaporosaz. et satiat velociter pp illud et calidus q̃dẽ est velocis digõnis ⁊ tarde descẽsionis. Egri. expul. ℱ Panis opir⁹ est lenitiu⁹ nature. ⁊ aldarmach strigit ⁊ fermẽtatus lenit et azym⁹ stringit ventrẽ. ⁊ ille q̃ ẽ in patella coct⁹ est ex eis q̃ stringunt. ⁊ panis antiqu⁹ sicc⁹ strigit si non admiscek ei aliḋ ⁊ panis alcataif ventrem stringit: ⁊ plus q̃ ille qui est de simula.

¶ De quinq̧ folio. Cap. dlxxiij.

¶ Capitulum de litera. Q.

Quinq̧ folia quid est. Est pentaphilon. Et iam dictum est de ipso.

¶ De rizo. Cap. dlxxiiij.

¶ Capitulum de litera. R.

Rizon q̃d est. Natu. ℱ Est calin ⁊ siccum ⁊ siccitas ipsius est manifestior calitate sua. verũtñ q̃dã dicũt q̧ ẽ calius frumento. Opa. pro. ℱ Nutrimẽtũ p̃bet miltũ ad quãdã siccitatẽ d̃clinãs: ⁊ cũ d̃cock cũ lacte ⁊ olo amigdalino mai⁹ dat nutri^m: ⁊ meli⁹: ⁊ remouek ab eo exiccatio ⁊ ꝯstrictio quã facit: ⁊ ꝓptie cũ īfundik nocte vna in aq̃ sursuris: ⁊ ip̃m est ex eis q̃ tarde infridank ⁊ in ipso est ꝯstrictio. Egri. expul. ℱ Decoctũ cũ aq̃ strigit vsq̧ ad terminũ. ⁊ d̃coctũ cũ aq̃ ī spmate efficit augmẽtũ: ⁊ nõ strigit nisi ꝑparek fritione in cortice suo: ⁊ studeak ī destruẽdo aquositatẽ ei⁹: ꝓpẽ eius q̃ȯ infusum est in aq̃ sursuris: ꝓpter quam destruitur eius siccitas.

¶ De rosa. Capi. dlxxv.

Rosa q̃d est. Est ṽtutis ꝯposite ex subã aquea ⁊ terrea. ⁊ ī ipa sunt acuitas ⁊ stipticitas ⁊ amaritudo cũ stipticitate ⁊ pauca dulcedine: ⁊in aqueitate pax calitatis cũ rei pp quã ẽ dulcis ⁊ amara ⁊ in ipsa est subtilitas faciẽs ipsi⁹ stipticitatẽ penetrare q̃re accidere fac couzã. ⁊ ṽt⁹ q̃dẽ amara in ipa remanet dũ est recẽs: cũ aũt siccak minorak ei⁹ amaritudo ⁊ pp hoc q̃ recẽs est solut cũ põdus. ʒ. x. ex ea in potu sumik. Illa ṽo q̃ nolak rosa fetida est cal̃a ⁊ ẽ radix ei⁹ sic̃ pirctrũ adustiua. Nã. ℱ Dixit. G. q̧ rosa nõ ẽ vehemẽtis fritatis cõparatiõe sui scã ad nos. Et dixit oz vt sit frã ī pmo. Ego aũt dico q̧ ei⁹ siccitas est in pn⁹ scdĩ p̃cipue in dessecata. Opa. pro. ℱ Ei⁹ exiccatio ī fortis sua stipticitate: qm̃ ei⁹ amaritudo ẽ fortior stipticitate sui sapor̃ ⁊ ẽ apitiua valde. ⁊ sedat motũ col̃e ⁊ ẽ semẽ ei⁹ forti⁹ stipticũ q̃ȯ ẽ ī ipa: ⁊ silr pili q̃ sunt in medio ei⁹. ⁊ ī toto ipsi⁹ ẽ ꝯfortatio mẽbrox iterior. ⁊ ei⁹ stipticitas nõ ꝑtrãsit cũ resolõne: Et sicca q̃dẽ ẽ magis stiptica ⁊ fridior: ⁊ iõ d̃r q̧ in ea ẽ ṽt⁹ extrhẽs surculos ⁊ spinas ⁊ reliq̧ carni īfixa. ⁊ ei⁹ succ⁹ bon⁹ ẽ exũgulate. s. albi abscissi vnguib⁹ ⁊ exiccak ī vmbra. Deco. ℱ Rectificat fetorẽ sudoris qñ in balneo admĩstrak. Ex ea q̃z fiũt ablutiões fm hunc modũ. ¶ Sumik rosa cui ros nõ aduenit ⁊ di mittik donec extennet: deinde sumunk ex ea. xl. auk. ⁊ ex spica boni odoris. l. auk. ⁊ ex myrrha. vj. auk. et fiũt inde trocisci pui. q̃nq̧ ṽo addũt in eis costi ⁊ ilij ambox. añ. ʒ. ij. ⁊ q̃nq̧ ponũt eos mulieres ī masnili ⁊ albuũt malũ odorẽ sudoris. Apo. bo. ℱ Dixerunt q̃dã q̧ ipa abscidit ṽrucas oẽs qñ administratur trita: ⁊ qñ rosa coquik ⁊ terik ⁊ nõ expmik ⁊ fit ex ea emplr̃ apatib⁹ calis soluit ea ⁊ silr ꝯfert herisipille. Uul. vl. ℱ Cõfert vlcerib⁹ p̃cipue abrasiõib⁹ ī coxis ⁊ in ancha ⁊ gñat carnẽ in ꝓfundis. ⁊ dixerũt q̃dã q̧ ipsa extrhit ea q̃ īfixa sunt in carne ⁊ spinas trita. Egri. ca. ℱ Sedat soda q̃ȯ ex ea hũidũ ẽ. ⁊ decoctio aq̃ ei⁹ ⁊ oleũ ei⁹ faciũt sternutationẽ cuz odoratur: ⁊ dixerũt q̃dã sternutatio ex ipsa fit ꝓpterea: q̃r retinet vaporẽ: ⁊ fortasse illḋ etiã ẽ pp ṽtutez suam absterſiuã: ⁊ p ꝓhibitionẽ in cerebris hñtib⁹ subtiles supfluitates. ¶ Et ipsamet facit sternutare illuz cui⁹ cerebrũ ẽ cal̃z. ⁊ ei⁹ semẽ stringit gigiuas. ⁊ silr succ⁹ ei⁹ cũ decoctio. ⁊ ꝯfert etiã dolori auriũ. Egr. oculi. ℱ Sedat dolorẽ in oculo ex calitate: ⁊ silr decoctio: ⁊ sicca ẽ ꝯueniẽs grossitiei palpebrax cuz ex ea fit alcofol. ⁊ silr ei⁹ oleũ ⁊ succ⁹ ipsi⁹: ⁊ ipa q̃dẽ nõ ꝯfert obthalmie: nisi cũ ex ea abscindunk additamẽta ipsi⁹ alba. Egri. pec. ℱ Cuz aq̃ rosacea bibik ꝯfert sincopi. ⁊ ei⁹ succ⁹: s; ei⁹ ṽgulta sunt bõa sputo sanguis: ⁊ silr capita ipsi⁹. Egri. nu. ℱ Aq̃ ro. est bõa capiti ⁊ stõ: ⁊ ꝯfortat q̃ ex ea nutrita ẽ cuz melle: stõz ⁊ est geleniabin: ⁊ iuuat ad digerẽdũ: ⁊ rosa q̃ȯ ⁊ eius succ⁹ ꝯfert hũorositati stõi. Oleũ ṽo ro. extiguit īflãmatiõez stõi. Et silr epithima fcm̃ stõ ex rosa ipa. et ei⁹ syrup⁹ ꝯfert ei q̃ ī stõ mollificationẽ h̃z. Egri. expul. ℱ Sedat dolorẽ ani linita sup eũ cũ pẽna: ⁊ dolorẽ mricis ex calitate: ⁊ silr decoctio q̃ fit ex sicca: ⁊ ꝯfert dolorib⁹ recti itestini. ⁊ fit clystere ex d̃coctiõe ei⁹ vlcerib⁹ itestinox. ⁊ silr syrup⁹ ei⁹ bibik ad illḋ. ¶ Dormire ṽo sup locũ ex ea stratũ abscindit d̃siderium. Et si recẽs est fortasse soluit si sumak põdus. ʒ. ʒ. ex ea decies. Sicca ṽo nõ soluit. ⁊ oleum ro. soluit ventrem.

¶ De renibus. Capi. dlxxvi.

Renes quid sunt. Noti sunt. laudabiliores ex eis sunt renes hedi lactentis. Natu. ℱ Sunt eq̃les ad siccitatem declinantem. Opera. pro. ℱ Parui sunt nutrimenti. Et humor eorũ est malus ⁊ laudabiliores eorum sunt renes hedi. Egri. nut. ℱ Sũt difficilis digestionis: ⁊ horridi saporis.

¶ De rob. Ca. dlxxvij.

Rob. Egrit. pec. ℱ Iuuat ad spuendum ⁊ ponitur in syrupo de papauere noto. Egrit. expul. ℱ Confert dolori renum et vesice.

¶ De rutha. Ca. dlxxviij.

Rutha q̃d est. Silvestris vehementioris est nigredinis q̃ armel. Elec. ℱ Conuenientior rutha est domestica que nascitur apud arborem fici. Natura. ℱ Humida calida est et sicca in secundo

Et sicca ē cal'a ⁊ sicca i tertio: sicca ꝟo silvestris ē ca
lida ⁊ sicca in q̄rto. Opa. pro. ¶ Est incisiua ⁊ resolu-
tiua carminatiua valde mundificatiua venaꝝ vlce
ratiua stiptica. Deco. ¶ Cū nitro pōiꝛ sup morpheā
albā ⁊ sup verrucas ⁊ moꝝ. et remouet odorē alleo
ruz et cepaꝝ: ⁊ ꝯfert alopitie. Apo. bo. ¶ Siluestris
qñ teriꝛ ⁊ fit ex ea emplꝫ mēbro sup qḋ est apa calꝫ
cōfert. et qñ poniꝛ sup scrofulas gutturis ⁊ aselle re
soluit eas: ⁊ gūma eiꝰ ē fortior in omnibꝰ illis. Uul.
vl. ¶ Poniꝛ cū butyro ⁊ melle sup ipetiginē. et cum
aceto ⁊ cerusa sup formicā: ⁊ herisipillā sanat āturꝫ.
Egri. iun. ¶ Cōfert palysi: ⁊ sciatice: ⁊ doloribꝰ iun-
cturaꝝ bibita ⁊ more empli supposita cum melle.
Egri. ca. ¶ Aufert odorē alleoꝝ ⁊ cepaꝝ: ⁊ fit ex ea
emplꝫ cū sauich ad sodā āticq̄: ⁊ qñz fit ex ea ēplꝫ cū
aceto i naso ad fluxū sanguis narium ⁊ retinet ipꝫ.
⁊ succꝰ eiꝰ calefactꝰ i cortice granati distillaꝛ i aurē:
⁊ mūdificat eā: ⁊ sedat dolorē ⁊ tinitū ⁊ sonitū. ⁊ iter
fic̄ ꝟmes ⁊ liniunꝛ cuz ea vlcera capitis. Egri. ocu.
¶ Ipa acuit visū. ⁊ ꝓpe succꝰ eiꝰ cū succo feniculi et
melle collyrio fcō ex ea aut comesta. et qñz fit ex ea
emplꝫ sup pulsationē oculi. Egri. pect. ¶ Decoctio
eiꝰ q̄ hūida ē cū aneto sicco ꝯfert dolori pectoris: et
difficultati anhelitus fm testimoniuz ruffi. Egri. nu.
¶ Fit ex ea emplm̄ cū ficubus ad hydropisiz: hypo
sarchā: ⁊ daꝛ in potu vinū i q̄ decoqtur rutha ēt qñ
de semīe eiꝰ bibiꝛ ab vna. ʒ. vsq; ad. ʒ. ij. ad singultū
flegmaticū sedat ipꝫ: ⁊ ipa q̄dē digerit ⁊ fac̄ appeti-
tuz cibi. ⁊ ꝯfortat stōꝫ: ⁊ splenē. Egri. expul. ¶ Exic-
cat spma: et abscindit ipꝫ: et deijcit ꝺsideriū coitꝰ: ⁊
cōcubitꝰ: ⁊ vtraq; spēs eius strīgit ⁊ sedat dolorē pū
gitiuū. ⁊ fit ex ea clystere cū olo ad dolores colice. ⁊
poniꝛ cū melle sup vlcera ani. ⁊ bibiꝛ cū olo ⁊ bibiꝛ
ꝓꝑ ꝟmes: ⁊ ambe spēs expellūt supfluitates corpis
cū ꝓuocatiōe. ⁊ silr retinet egōnē. et fit ex ea ēplꝫ cū
folijs lauri sup testicl'os ad apa ipsoꝝ. Febres. ¶ Et
silr ꝯfert rigori comestio ipsiꝰ: ⁊ inūctio ex oleo eiꝰ.
Uenena. ¶ Resistit venenis. ⁊ bibat q̄ sibi timet ne in
potu sumat venenū ⁊ pūgi a venenoꝛ de scie eiꝰ pō
dus. ʒ. i. cū folijs suis cū vio: ⁊ ꝓpe si bibiꝛ cū nuce ⁊
bolo oibꝰ ꝯtritis ⁊ comestis: ⁊ plꝫ ipiꝰ sumere de sil
uestri ē pnīciosuz.

¶ De rubo. Ca. dlxxix.

Rubꝰ q̄d ē. Dixerūt q̄dā q ē alhausegi ⁊ ē q̄daz
spēs eiꝰ q̄ nolaꝛ rubus canis: ⁊ hꝫ fructū q̄ ē sic̄
oliua hn̄tem interiꝰ lanā. Elec. ¶ Meliorē succus eiꝰ
coagulatꝰ cuz exiccatiōe in sole forti. Nā. ¶ Est fri-
dus ⁊ siccus in fructu eius maturo est calitas q̄dā.
Opa. p. ¶ Est stipticꝰ: desiccatiuꝰ cū oibꝰ ptibꝰ suis
⁊ folia eiꝰ sunt miora in hoc ꝓꝑ suā aqueitatē. De-
cora. ¶ Decoctio stipitū ⁊ folioꝝ eiꝰ tingit capillos.
Apo. bo. ¶ Prohibꝫ ex folijs eiꝰ emplꝫ ābulatiōem
fraudulētis ⁊ formice: ⁊ ē bonū sup herisipillā ēt: et
eiꝰ hūor ē ꝯsssus. Illḋ. n. qḋ ꝺ eo exiccatū ē strīgit ma
nifeste. ⁊ silr flos eiꝰ. ⁊ i radice q̄dē rubi ē subtilitas
cū stipticitate. ⁊ ꝓꝑ hꝰ frāgit lapidē. Uul. vl. ¶ Cōfert
vlceribꝰ q̄ sunt sup caput ⁊ ꝯsolidat vulnera. Egrit.
ca. ¶ Qñ masticanꝛ folia eiꝰ stringūt gigiuā: ⁊ sanāt
alcola: ⁊ silr frūs eiꝰ maturꝰ: ⁊ succꝰ frūs eiꝰ: ⁊ folioꝝ
ipiꝰ sanat dolores gigiue: ⁊ succꝰ folioꝝ eiꝰ sanat eos
calꝫ. et folia eiꝰ sonāt vlcera capitꝫ. et mltitudo fru
ctus alhausegi fac̄ sodat. Egri. ocu. ¶ Cōfert exitu-
re oculi. Egri. pec. ¶ Cōferūt ptes eiꝰ sputo sanguis.
Egri. nu. Ex folijs eiꝰ fit emplꝫ stō debili recipienti
mās ⁊ ꝯfortat eū. Egri. expul. ¶ Stringit vētrē. ⁊ ru-
bus q̄dē canis cū accipiꝛ a fructu eiꝰ lana q̄ est i eo
et decoqꝛ in lꝫit eiꝰ decoctio vētrē ⁊ abscindit cursuz
humiditatis antiq̄ ex mātrice: ⁊ cōfert emorroydibus
natis in ano ex q̄bus currit sanguis facto ex eo em
plo. ⁊ ipe ⁊ flos eius ꝯferūt vlceribꝰ intestinoꝝ: ⁊ solo
ni: ⁊ frāgūt lapidē subtilē in eis. Uenena. ¶ Est ꝯue
niens morsui aīalis qḋ noiaꝛ lzerites.

¶ De rubea tinctorum. Ca. dlxxx.

Rubea tinctoꝝ q̄d est. Est pōtici saporis. Opa.
pro. ¶ Abstergit cū aq̄litate ⁊ poniꝛ sup ipetigi
nē, cū aceto ⁊ sanat eā. ⁊ liniꝛ etiā cuz aceto sup mor
pheā albā ⁊ sanat eā: ⁊ mundificat cutem ab omni
vestigio. Egri. iunc. ¶ Datur in potu cuz mellicrato
⁊ ꝯfert sciatice et paralysi dū est cuz nocumēto in
vtrisq; lateribus ⁊ in sensu: et daꝛ in potu de ea. ʒ. i.
cum duabus. ʒ. rauedsceni ad ꝑcussionē ⁊ casuz cum
vase vno terreo de vino passularum. Egr. iun. ¶ Daꝛ
in potu fructus eius cum oxymelle ad apata spe-
nis: ⁊ mundificat epar: ⁊ splenem: et apit opilatōes
eoꝝ: ⁊ est ei ꝓꝓrietas in hoc. Egri. expul. ¶ Prouo-
cat vrinam adeo vehemēter q qñz fac̄ mingere san
guinem: ⁊ opꝫ vt qui eam bibit quaq; die balneetur
qñ supponiꝛ ꝓuocat menstrua ⁊ extrahit fetuz. Ue
nena. ¶ Stipites eiꝰ cum folijs suis ꝯferunt morsui
venenosorum vermium.

¶ De raffano. Ca. dlxxxi.

Raffanus q̄d est. Fortius qḋ est in ipso est semē
ipsius deinde cortex eius: postea folia ipiꝰ: de
inde caro eius: et oleū q̄dē eius existit in ꝟtute olei
de lzema: nisi q est vehemētioris calitatis ipo ⁊ sil-
uestre in oībus narrationibus cōicat ei: sꝫ est fortiꝰ
eo. Elec. ¶ Fortius qḋ est in ipso est semē eius: ⁊ ille
q̄ est magis tꝑeratus est ille qui est elixatus. Nam.
¶ Lignuz eius est calm in pmo ⁊ hūiduz: ⁊ semē eiꝰ
est calm in tertio. Opa. pro. ¶ Generat ventositates
sed semen eius ipsas resoluit. Et in ipso est substan
tio fortis: ⁊ ꝓpue in semine eius: ⁊ q̄ est siluestris est
inflatiuus: ⁊ ille q̄ est elixatus est nutribilior ꝓpter
separatiōez illiꝰ ab eo qḋ est medicinale: ⁊ nutrimē
tū quidē eius est flegmaticū ⁊ paucū cuz hoc. Et in
ipso est sub̄a que velox ad est putrefiēdū: ⁊ illud ꝓꝑ
illḋ qḋ in ipso est de nocumētis: folia aūt ꝟnalia q̄
elixanꝛ ⁊ comeduntꝛ cū olo ⁊ almuri nutriūt plus
radix. Deco. ¶ Si misceꝛ cum oleo farina lolij facit
nasci pilos in alopitia. Et qñ fit ex eo emplm̄ cū mel
le eradicat vestigia accidētia sub oculo que sunt ꝯ
occultatione. et cōfert semen eius lentiginibus fa-
ciei in mēbris ⁊ reliquis coloribus extraneis ⁊ vesti
gijs ⁊ ꝑcussionibus ⁊ pāno ⁊ ipsuz cū cōdisi linitum
remouet morpheā nigrā ꝓpe in balneo. Et ipe mul
tiplicat pediculos in corporibus. Apo. bot. ¶ Cū fa-
rina lolij adhibitꝰ bothor lenibꝰ abstergit eas. Uul.
vl. ¶ Qñ ex eo fit emplm̄ cum melle eradicat vlcera
fraulētia ⁊ vlcera lenia: ⁊ semē eiꝰ cū aceto eradicat
vlcus cancrenarum integre silr operatur sup impeti
ginem. Egrit. iunc. ¶ Semen eius expellit pollutio

z que est in iscturis z est bonū dolori iscturazval
ie. Egri.capi. ¶ Nocet capiti: z dētib⁹ z palato z suc
us ei⁹ z oleū ipsius ɔferūt vētositatib⁹ i aure valde.
Egri.ocu. ¶ Nocu⁹ ē oculo. verūtñ abstergit ipz qñ
n eo distillaṫ aq̄ ei⁹: z delet vestigia q̄ sūt i oculo sub
achrymali. Inqt filius mesaugue: folia ei⁹ acuūt visū.
Egri.pec. ¶ Qui ē elitar⁹ ē ɔueniēs tussi āntiq̄ vetuste
n chimo grosso ḡnato in pectore z ipse ɔfert ƥfo-
atiōi acciñti ex fungis mortiferis: z si decoquaṫ cuz
oxymelle: deinde fiat ex eo gargarism⁹ ɔfert ƥfoca-
tiōi acciñti ex fungis mortiferꝭ. Et i ipso cū hoc ē no
umētū gutturꝭ: z ē addēs in lacte. Egri.nut. Est ma
us stō faciēs eructuare. Et post cibū lenit vētrē: z fa
it cibū penetrare: z añ cibū facit natare cibū: z non
esciṫ. z ppt hoc facilē efficit vomitū: z ppue cortex
i⁹ cū oxymelle: z ē ɔueniēs lateri z spleni supposit⁹
t emplꝫ: z semē ei⁹ cū aceto facit nauseā valde z re-
olnit apa splenis. ¶ Filius mesaugue dixit. Si co-
nedaṫ post cibū digerit: z ppue folia ei⁹: z aq̄ folio
ū ei⁹ apit opilōnes epatis: z remouet icteritiā. ¶ Et
ixerūt q̄dā folia ei⁹ digerūt: z corp⁹ facit ei⁹ nauseā
semē ipsi⁹ resoluit īflationē in vētre: z facit facilem
gressionē cibi: z facit appetitū: z aufert dolorē epa
is: z aqua ei⁹ est bona ydropisi. Uenena. ¶ Confert
morsui vipere z cum vino morsui cornute etiā. Et se
ē ei⁹ ɔfert venenis: z ẍmib⁹ venenosis. Et si ponaṫ
usū ei⁹ sup scorpionē moriṫ: z aq̄ ei⁹ expta est i h⁹
est fortior. Et si momorderit aliquē scorpio q̄ raffa
um comedit nō nocebit ei.

¶ De rehan. Ca. clxxxij.

Rehan. Egri.expul. ¶ Cōfert emorroydib⁹.

¶ De rehā salamonica. Ca. clxxxiij.

Rehan salamonica q̄d est. Inuenit in mōtibus
spahā: z ē silis aneto humido. Et dī q̄ folia ei⁹
unt sicut malua: z poma eius sunt parua: z inoluit
up arborē sicut volubilis. z vr̄ q̄ sit in ipso diuersi-
as: z vr̄ q̄ sermo scōs sit innuēs ad hoc q̄ ipsa ē plā
i q̄ notaṫ hasax. Uulg⁹ eñ existimat q̄ est rehā sa
monica. Opa.pro. ¶ Est subtilis exiccatiua resolu
ua. Apo.bo. ¶ Cōfert posita cū aceto sup herisipil
z liniṫ sup apata flegmatica. Uul.vl. ¶ Liniṫ cum
ceto sup vlcera ambulatiua. Egri.iunc. ¶ Liniṫ su
er podagrā z cōfert ei z est eius proprietas. Egri.
pi. ¶ Confert torture. Egri.expul. ¶ Supponiṫ cū
eo ro. ad dolorē mrīcis. Uenena. ¶ Liniṫ sup mor
icationem scorpionis.

¶ De roba. Cap. clxxxiiij.

Roba q̄d est. Est auellana indica: z est fructus
magnus in magnitudine auellane: silis papa-
eri: z separaṫ a grano sicut neregil. Nā. ¶ Est cal'a
sicca. Apo.bot. ¶ Est epithimia sup scrofulas cum
ceto cōueniēs. Uul.vl. ¶ Confert scabiei z pruritui.
Egri.iunc. ¶ Disrūpit vētositates īpedientes in dor
o. Egri.capi. ¶ Fit ex ea caputpurgium ad torturā
plurimum confert ei. Silr ɔfert emigranee z soda.
Et est caputpurgiū ɔferens epilepsie: z scotomie: et
manie: z melice. Et iam quidē expertū est caputpur
gium eius in tortura tribus diebus: et fecit currere
humiditatē ex naribus: z fecit fluere flegma plim et
remouit egritudinē in trib⁹ dieb⁹. Et opz vt patiens
torturā moreṫ in domo tenebrosa: z ɔfert vētositati
bus crudis. Egr.oculi. ¶ Cōfert aq̄ in oculo alcofol
facto ex ea z ppue succ⁹ minoris ei⁹: z vētositati alse
bel: z pāno z caputpurgio facto ex ea cū aq̄ amaraci
z fit ea alcofol cuz antimonio tortos hñtib⁹ oculos.
Egri.pec. ¶ Daṫ in potu de radice ei⁹ pō.3.2. cū vino
ad pleuresim frām: z asma: et tussim antiquā: z spu-
tum sanguinis ex pectore ppt illud q̄d in ipsa est ꝺ
stipticitate. Egri.expul. ¶ Cōfert colice passiōi: z daṫ
de eo in potu pō.3.2. ad anū z dolorē mrīcis: z pessa
rium suppositum de eo q̄d ex ipsa fricatiōe dissolu-
tum est puocat mēstrua: z extrahit fetū: z silr succus
ei⁹ solōne educit colām ni. z flegma: z aquositatez
et z colerā ex corpe toto absq̄ difficultate. Ita q̄ sa-
nat albaras z rēouet eā z icteritiā z pānū z silia z re
soluit colicā et ei⁹ potio ē triū hermet: et hermet est
sex kerates: et bibiṫ cū vio dulci aut oxymelle: z daṫ
cū petroselino et dauco: et scamōea mouet ei⁹ solō-
nē qñ ipa admisceṫ z ɔfortat ipaz et q̄ntitas ei⁹ ē cum
vnoquoq̄ anṫ. ipsi⁹ ponanṫ tres annulus at de scamo
nea: et qñq̄ assumiṫ ꝺ ea pō.3.2 et teriṫ et pōiṫ cum
vio dulci aut i oxymelle. et dimittiṫ aliquāto spacio
deiñ coq̄ṫ vinū illū cū lētib⁹: aut ordeo cū carne gal-
line et daṫ ad sorbēdū ius ei⁹ et misceṫ ei ꝺ scamōea.
Feb. ¶ Cōfert febrib⁹ q̄rtanꝭ. Uen. ¶ Est tyriaca mor
sui scorpiōis et rutele et q̄dā studēt ad h⁹ vt sumāt ꝺ
cortice ei⁹ supiore sic lēs et pijciāt i fissurā pūcture.

¶ De reubarbaro. Ca. clxxxv.

Reubarbarū. Elec. ¶ Qñq̄ adulteraṫ hoc mō. de
coq̄ṫ: et assumiṫ ei⁹ aq̄sitas et desiccaṫ succ⁹ ei⁹:
deinde exiccaṫ suba ei⁹ post illō et vēdiṫ sicut ē verum
ipz ē tūc spissi⁹ et vehemēti⁹ stipticū z purū ē vehemē
tius rarū et min⁹ stipticū et ē crocee tīcture. Opa.p.
¶ Suba arborꝭ ei⁹ ē cōmixta ex aq̄tate: et aereitate
et in ipo ē terreitas amara ppt actionē igneitatꝭ in
ipz et silr ei⁹ mollities et stipticitas sūt ex terreitate
ei⁹ z seqṫ ipz i stipticitate ei⁹ terreitas: imo ē inuam
tū i ea: et ɔpleṫ ei⁹ opō cū q̄litate sue terreitatꝭ: et q̄d
de ipo purū ē. ē min⁹ stipticū. Deco. ¶ Cōfert pāno et
vestigijs remanētib⁹ sup cutes qñ liniṫ cū aceto: z fit
eūo cū eo. Apo.bot. ¶ Fit ex ea ēplꝫ cū q̄busdā hūidi
tatib⁹ ad apata cal'a. Uul.vl. ¶ Cōfert īpetigini epi-
thimatū cū aceto. Egri.iūc. ¶ Confert valde casui et
pcussiōi. Et inqt alcāzi potio ei⁹ sit.3.2. in vino pmi-
xto et cōtusionib⁹ qñ daṫ in potu cū vino odorifero:
et silr qñ inūgiṫ ex oleo ei⁹ ad cōtusionē lacertorꝝ et
dolorē eorū: et extēsiōe et cōfert rupture. Egri.pec.
¶ Cōfer asmati et sputo sanguinis. Egri.nutri. ¶ Est
conferens epati et stō: et debilitati amborum dolo-
rib⁹ eorꝝ: et dolorib⁹ ītrinsecis: et singultui: et raptu-
re: et extenuat splenē. Egri.expul. ¶ Cōfert aderebꝫ
et dolori pūgitiuo vētris: et dissinterie: et dolori renū
et vesice et dolorib⁹ mrīcis: et fluxui sanguinis. Feb.
¶ Confert febrib⁹ antiq̄s: et hñtib⁹ piodos. Uenena.
¶ Cōfert morsui ẍmiū venenosorꝝ et serpētis: et q̄nti
tas pot⁹ ei⁹ est sicut q̄ntitas potus agarici.

¶ De rameh. Ca. clxxxvi.

Rameh. Natura. Est frā et sicca. Opa.pro. ¶ Est
stiptica: exiccatiua: subtiliatiua: constrictiua: p
hibet effusiones materierum: et sedat caliditatem.

Egri.unt. Cōfortat stomacū qñ in potu daf cū aq̄ myrti. Egri.expul. Cōstringit vētrē.

De ratinigi. Cap.dlxxxvij.

Ratinigi qd ē. Nolaf colofonia: ⁊ ē gūma pini ⁊ nolaf arbor ei⁹ sceini alherē. Nā. Est calida ad 3m ē sicca in pmo. Opa.pro. Sñat carnē corporum tenerorum. Sz mouet dolores i corpib⁹ tenerī. ⁊ qñqȝ sanat ea vlcera cū balaustijs ⁊ venis ⁊ silib⁹.

De ribea. Ca.dlxxxviij.

Ribes qd ē. Inest ei⁹ vt acetositatī citri ⁊ acreste. Nā. Est frā ⁊ sicca in tertio. Opa.p. Est extinctiua: ⁊ abscidit sanguinē. sedatiua caliditatī ⁊ ꝯfert apatib⁹ pestilētie q̄ subito iterficiūt. Egr.ocl. Acuit visum qñ fit alcofol ex succo ei⁹. Egr.expu. Cōfert soloni colerice. Apo.bot. Cōfert variolis ⁊ morbillo et apatibus pestilētialib⁹ ⁊ pestilētie.

De rachamat. Cap.dlxxxix.

Rachamat. Egri.capi. Distillaf fel ei⁹ cū oleo viol. in latere diuerso ad emigraneā ⁊ diuerso ad dolores auris. ⁊ fit ex eo caputpurgiū isatib⁹ aut distillaf in aurib⁹ ipoꝝ ꝑpf illud qd̄ in eis ē de vēto sitatib⁹ pueroꝝ. Egri.oculi. Fit alcofol ex felle ei⁹ ad albedinē oculi cum frā. Egri.expul. Dr̄ q̄ stercus ei⁹ eijcit fetū vaporatū. Uenena. Indt̄ fili⁹ alpatrich. Et⁹ fel exiccaf in vase vitri in vmbra: ⁊ fit ex ea alcofol in latere morsus vipere. Sz nō credo illud ⁊ q̄dā dixerunt q̄ exptum fuit ad venenū scorpiōis et serpētis ⁊ vipe maious ⁊ iuuat: ⁊ videf mihi q̄ uniēdo factum est.

De rasas. Ca.dxc.

Rasas qd ē. Iā dem̄ ē in ca⁹ de plūbo: ⁊ hoc ē stānū: ei⁹ aūt cerusaȝ ⁊ spēs faciēdi eā dicem⁹ i antidotario. Electio. Qd̄ in eo subtile ē: ē qd̄ ē adustū ⁊ cerusa et oȝ vt timeaf odor ei⁹ cū aduritf. Nā. Est frīm et humidū. Opa.pro. In eo qd̄ ē adustum ē lenificatio subtiliatio ⁊ resolutio ⁊ iterfectio sanguis. Et ei⁹ cerusa ē glutinatiua: isfrātiua cui⁹ vt⁹ ē vt⁹ tucie aduste: ⁊ scoria qd ē rasas est in silitudine vtutis rasas adusti. Apo.bot. Qñ fricaf cum vino aut oleo aut aliquo succorū frigidorū ꝯfert apatib⁹. Uul.vlc. Cōfert vlcerib⁹ fraudulēns et ābulatiuis et cerusa replet vlcera ⁊ glutiat ea veneā. Qñ fricaf ei⁹ cerusa sup puncturā scorpiōis marini ⁊ draconis marini ꝯfert et opȝ vt timeaf ei⁹ odor apud adustionē.

De rahadar. Ca.dxcj.

Rahadar. Egri.capi. Dr̄ q̄ rahadar posit⁹ sup caput patiētis soda remouet soda. Sal. vo inquit. Existimo q̄ ipsa facit illud dum est viua. mortua eñ iā exptus fui ⁊ nihil inueni.

De reieben. Ca.dxcij.

Reiebē qd ē. Est lapis q̄ ē sicut cācer. Nā. Est frigid⁹ ⁊ humidus in scdo. Opa.pro. Exiccat ⁊ abstergit eius vtus est ꝓxima vtuti cācri. Egri.oculi. Acuit visum.

De rubien. Ca.dxciij.

Rubien. Opa.pro. Est ꝯueniēs cib⁹ ꝯsalir⁹ antiqu⁹ sñat meliā. Egr.ex. Augm̄tū efficit i coitu

De rebithe. Ca.dxciiij.

Rebithe. Nā. Fili⁹ mesaugue indt̄. Est calidior q̄ rubien. Egri.expul. Excitat coitum.

De ratuba. Ca.dxcv.

Ratuba qd est. Est alcot ⁊ iā diximus de ea.

De ranis. Ca.dxcvj.

Rana. Opa.pro. Cinis ranis qñ ponif sup locum sanguinis retinet eū. Decora. Et ipsa qñ decoquif cum sale ⁊ oleo est sȝ qd̄ d̄r bezahar lepre ⁊ venenosoꝝ vmium comesta. Egr.iunc. Eius m̄s ꝯfert apatib⁹ chordarū qñ sup ea effundif. Egri.capi. Dr q̄ ex succo rane fluuialis colluif os ad dolorē dētiū ⁊ sedaf si est in ea qd̄ est in ea: ⁊ corp⁹ rane ⁊ ꝑprie pinguedo ei⁹ ex eis q̄ facilē dētiū eradicatione faciūt. Et existimo q̄ hec ex petrosa nō domestica hec eñ spēs est ex eis q̄ testātur medici ⁊ expimētatores cōitatis. eijcere dētes alalium qñ ipsam sumunt in cibo ⁊ in pastu. Uenena. Si quis comedit sanguinē ei⁹ aut corpus ipsi⁹ apaf corp⁹ ei⁹: ⁊ fit ipsi⁹ color plūbeus: ⁊ expellit ipma donec morif. Et d̄r q̄ qñ coquif cum sale ⁊ oleo ⁊ comedif est bezahar lepre ⁊ vermib⁹ venenosis.

Capitulum de litera S.

De squilla. Ca.dxcvij.

Squilla qd ē. Est cepe murī q̄ sic noiaf ꝑpter q̄ ipa iterficit murē. ⁊ ē pūgitiua acuta forti sȝ decoctio et assatio frāgūt ei⁹ fortitudinem. Et forma ipsius cum assata est. est forā ꝑfici desiccati et color eius est citrinus declinās ad albedinē et ex ea est genus venenosum mortale. Et extimauerunt qdā q̄ ipsa sit napell⁹ ꝑpter quoddā signum qd̄ in ea reperif. Sed errauerunt. Electio. Que ex ea bona est: est fortis coloris splēdida in cui⁹ sapore est dulcedo cum acuitate et amaritudine. Natura. Calida est in tertio sicca in terminis scdi. Opa.pro. Est resolutiua: attractiua sanguis ad exteriora: ⁊ supfluitatū adustiua: vlceratiua subtiliatiua valdē chimorū grossorū: incisiua cum vtute vltra vtutē sue calefactiōis. Et ipsius acetum confortat corpus debile et acqrit ei sanitatē. Decora. Eradicat verrucas illinita cū oleo ⁊ gumma pini: et facit pilos nasci in alopitia ⁊ tyria illinita ⁊ fricata ⁊ fixuris calcanei ꝑprie. Et syrupus eius et ipsius acetum bonum efficiunt colorem. Uul.vl. Desiccat vlcera exteriora et nocet visceribus viscerum comesta: et exulcerat fricata. Egr.iunct. Nocet neruis sanis parumper conferens doloribus neruorum et iuncturarum: et paralysi et sciatice ꝑprie: ⁊ similiter eius acetum: et syrupus ipsius. Egri.capi. Confert soda: ⁊ melius ꝯstringit eius acetum gingiuas: ⁊ cōfortat dentes motos. Et cōfert fetori oris. Egrit.oculi. Eius comestio acuit visum. Egri.pec. Confert asmati valde: et tussi antique: et asperitati vocis cum potanf ex ea tres aurei cum melle confortat guttur eius acetum et syrupe ipsius. Egri.iunc. Confert duritiei splenis ꝯfortat stomacum: et digestionem: et confert subleuationi et cibi. ⁊ similiter acetum eius et succus ipsius bibitum propter splenem diebus quadraginta. Et dicitur q̄ si suspendatur super illum qui hȝ splenem dieb⁹. xlj. liquefacit ipsius splenē ⁊ cōfert hydropisi ⁊ icteritie. Egrit.expul. Prouocat vrinam fortiter. Et similiter eius acetum: et syrupus ipsius confert difficultati vrine. Et prouocat mēstrua: donec etiam

faciāt abortū. et silr acetū et sirup⁹ ei⁹. ꝯferūt pfocatiōi mřicis. et soluit grossos hūores p̄cipue qḋ ex ea assata ē aggregata cū serculpo sal: ⁊ ei⁹ potio sit duorū muharahem cū ē ieiun⁹. et silr qḋ ex eo ē elixatū: ⁊ ei⁹ semē bn̄ tritū ⁊ positū i vase sicco ⁊ pmixtū cuȝ melle ⁊ comestū lenit nām. et ꝯfert dolori ani. ⁊ mřicis: ⁊ itēet ꝯfert dolori pūgitiuo. Febres. ¶ Acetuȝ ei⁹ ꝯfert tremori ātiq̄. Uenena. ¶ Cū suspēdit̄ ei⁹ totū sup portas fȝ ꝙ dr̄ ꝓhibet venenosa ab eis ⁊ ē tyriaca venenosis. Et iterfic̄ mures. Permu. ¶ Tm̄ q̄ntū ip̄a ē de cordumeni: ⁊ tm̄ q̄ntū ip̄a ē ⁊ 3ª ipsi⁹ aconiti ⁊ 3ª ip̄i⁹ amōi.

¶ De sq̄nāto ⁊ flore ei⁹. Capi. xcviij.

SQuināntū ⁊ flos ei⁹ q̄d ē. Ex eo aliḋ ē arabicū ⁊ boni odoris: ⁊ aliḋ ē agriniū qḋ ē minutū ⁊ est duri⁹: ⁊ ē grossuȝ: ⁊ est terreū: ⁊ nō hȝ odorem. Inq̄t Dia. Sq̄nātū est duaꝝ spēꝝ: vna eaꝝ ē q̄ nō hȝ fructū: ⁊ altera q̄ hȝ fructū nigrū. Elec. ¶ Meli⁹ ex eo ē arabicuȝ rubeuȝ fortioris odoris: sȝ illḋ qḋ ē supra ip̄m ad aliquātulū d̄clinat rubedinē: ⁊ cū findit̄ frāgit fit purpureū mordicās linguā ⁊ adurens eā sua acuitate. Natu. ¶ In agrinio est ṽtus infridatiua ⁊ apud filiū virezg: totū ē trm̄. ⁊ ei⁹ radix ē vehemētioris stipticitatis. et ei⁹ flos calefac̄ parū p. Et ei⁹ stipticitas est mior calefactiōe ei⁹ ⁊ fortasse ē arabicū ȝ in sua nā ē calm ⁊ siccū i 2°. Opa. pro. ¶ In ipso ē stipticitas. q̄pp ꝯfert ei⁹ flos fluxui sanguīs vn̄cūq̄ : in ei⁹ oleo sunt resolo ⁊ ꝯctio : sȝ ipsi⁹ radix ē fortior i hoc ⁊ ꝯstrigit nāȝ: ⁊ i ip̄o sūt digō ⁊ leuificatio : orificia venaꝝ apit. et sedat itrīsecos dolores ⁊ ꝓpe i mřice: ⁊ resoluit vētositates. Uul. vl. ¶ Ei⁹ oleū ꝯfert pruritui ita vt illḋ ēt agat i aialib⁹. Apo. bot. ¶ Cōfert ap̄atib⁹ calis ei⁹ decoctio ⁊ duritieb⁹ intrīsecis bibitū: ⁊ suppositū ꝓ emplo: ⁊ decoctū in ap̄atibus fris i viscerib⁹. Egri. iun. ¶ Cōfert lacertis. Et ꝯfert spasmo cuȝ ex eo bibit̄ q̄rta aurei cū pipe. ⁊ ip̄ȝ remouet lassitudinem. Egrit. capi. ¶ Grauat caput ꝓpe illḋ qḋ ex eo ē agriniū. Sȝ minutū ei⁹ facit solū ⁊ grossioris semē fac̄ dormire: ⁊ stupefacit : ⁊ totū ipsi⁹ ꝯfortat carnē rubeā q̄ est iter gigiuas: ⁊ desiccat hūiditatē caꝑ: ⁊ ei⁹ flos purgat caput. Egrit. pec. ¶ Cōfert dolori pulmonis ⁊ ei⁹ flos sedat dolores purgat caput: ꝯfert sputo sanguis. Egrit. nutri. ¶ Eius radix cōfortat stōm ⁊ fac̄ appetituȝ : ⁊ sedat nauseā accepto aureo ex ea ⁊ ꝓpe cuȝ pōdere sui ex pipe. ⁊ ipsi⁹ flos sedat dolorem stōi : ⁊ ꝯfert ap̄atib⁹ eius: ⁊ ap̄atib⁹ ep̄is. Egri. expul. ¶ Cōfert dolorib⁹ mřicis ꝓpe ⁊ encatisma i decoctiōe ei⁹ ap̄atib⁹ mřicis calis ⁊ silr cū distillat̄ in eā aut vaporat̄ aq̄ ei⁹: ⁊ frāgit lapidē. ⁊ stringit nāȝ ꝓpe qḋ ex eo ē agriniū. ⁊ abscindūt fluxū sanguis nariū mřicis ⁊ ꝓpe ei⁹ flos ꝯfert dolori renū: ⁊ fluxui sanguis ip̄oꝝ: ⁊ cū bibitur ex radice ei⁹ aur̄. cū pipe ꝯfert hydropisi. ⁊ ipsi⁹ flos ꝯfert ap̄atib⁹ ani. Uenena. ¶ Spēs eius grossa cū ex folijs ei⁹ recētib⁹ q̄ sunt iuxta radicem fit emplastrum est iuuatiua morsure venenosorum.

¶ De sarcocolla Capi. xcix.

SArcocolla q̄d est. Est gūma arboris spinose ⁊ in ip̄a ē amaritudo. Elec. ¶ Que ex ea bona ē est illa q̄ ad citrinitateȝ declinat: ⁊ est silis olibano. Natu. ¶ Dicūt q̄dā ꝙ est cal'a i scd̄o sicca in primo. Inq̄t filius iuregi est cal'a valde. Opa. pro. ¶ Est glutinatiua. ⁊ pp hoc ꝯsolidat: ⁊ creat carneȝ: ⁊ administrat̄ in emplis. ⁊ in ipsa q̄dē est ṽtus adhere faciēs opilatiua ⁊ alia amara. ⁊ pp hoc i ip̄a ē digō ⁊ resolutio. Deco. ¶ Caluiciū facit pot⁹ ei⁹ frequēs: ⁊ proprie senibus. Apo. bo. ¶ Sedat ap̄ata oia more empli supposita. Uul. vl. ¶ Corrodit carneȝ mortuā: et cōsolidat plagas recentes: ⁊ restaurat cōtorsionē: ⁊ administrat̄ resolo ei⁹: ⁊ resolutio radicis eius desiccata ꝯfert ad illud silr. Egr. cap. ¶ Si liciniū sumat̄ ⁊ melle illinitū voluat̄ in sarcocolla puluerizata: et mittat̄ in aurē ex q̄ egredit̄ ṽtus sanat̄ h̄ facto ꝑ aliquot dies. Egrit. oculi. ¶ Cōfert obthalmie ⁊ lippitudini ꝓpe ⁊ fluxui oculi: ⁊ ꝓpe nutrita cū lacte asine ⁊ educit lippitudinē ex oleo. Egri. expul. ¶ Soluit humorem crudum ⁊ flegma grossum ⁊ proprie ex ancha ⁊ iuncturis.

¶ De storace. Capi. c.

STorach q̄d ē. Dixit Dia. ꝙ ip̄a ē spēs storacis ⁊ apḋ q̄sdā est gūma oliue ⁊ ipsi⁹ q̄dē suffūigatio ponit̄ loco suffumigationis thuris in omni re. Elec. ¶ Melior ex ea est q̄ ē acutioris odoris. Natu. ¶ Est cal'a in tertio sicca in p̄mo. Opa. pro. ¶ Lenificatina est valde. Egri. iunc. ¶ Permiscet̄ cuȝ medicinis laxitudinis. Egri. cap. ¶ In ipsa est virtus faciēdi subeth: ⁊ grauat caput: ⁊ facit sodā. ⁊ ꝯfert corrize et catarro. Egri. pec. ¶ Confert tussi ⁊ rancedini vocis. Egri. expul. ¶ Eius oleuȝ cōfert duritici mřicis. ⁊ prouocat menstrua: ⁊ aperit matricem ⁊ cum trāsglutitur cum aliquāta terbinthina lenit naturam.

¶ De sticados. Ca. ci.

STicados q̄d est. Est plāta hn̄s spicā sicut spica grani ordei: sȝ ei⁹ folia sunt lōgiora. Et in ipso sunt stipites cineritij sicut in epithimo: ⁊ ē sine sale acut⁹ cuȝ amaritudine pauca: cōpositus ex suba terrea frā ⁊ ignea subtili. Natu. ¶ Est calidus in p̄mo siccus in scd̄o. Opa. pro. ¶ Resoluit ⁊ subtiliat amaritudine sua. et silr ei⁹ sirupus: ⁊ aperit opilatiōes: ⁊ abstergit ⁊ in ip̄o q̄dem est stipticitas pauca : ⁊ cōfortat corp⁹ ⁊ viscera ⁊ ꝓhibet putrefactionē. Egritudi. iunc. ¶ Eius decoctio sedat dolores neruoruȝ ⁊ iūcturaꝝ ⁊ lateꝝ. ⁊ ipsi⁹ sirupus ē res magis iuuatiua egritudinuȝ fraꝝ i neruis. q̄re oȝ assidue vtat̄ eo q̄ debiles hȝ neruos ⁊ q̄ ex fritate in ipsis patit̄. Egri. ca. ¶ Cōfert melie ⁊ epilepsie. Egri. nut. ¶ Cōturbat illū in cui⁹ cōplone col'a dn̄at̄. Et facit eū vomere. ⁊ est ex eis q̄ faciūt sitim. Egri. expul. ¶ Confortat instr̄a vrine ⁊ soluendo educit flegma ⁊ meliā Gal. ṽo nō dixit hoc esse eius ⁊ vltima q̄dem potio ipsius est. xij. kresumen cum vino puro ⁊ oxymelle ⁊ modico sale.

¶ De spongia maris. Ca. cij.

SPongia maris q̄d est. Corp⁹ marinū laxuȝ rarū sicut filtrū. ⁊ dr̄ ꝙ hȝ aial motū i eo cui adheret. ⁊ nō sepat̄ ab eo. Elec. ¶ Illa q̄ est recens est fortior: ⁊ vehemētioris exiccatiōis ꝓpter fortitudinē nature maris. Natu. ¶ Est cal'a in p̄mo sicca in scd̄o: ⁊ ipsius lapis est ei ꝓpinquus ⁊ min⁹ calidus. Opa. pro. ¶ Fortis est exiccatiōis. ꝓprie quod ex ea est recens q̄n adurit̄ cuȝ oleo. ⁊ similiter eius cinis

cōfert disruptiōi sanguis pp incisionē aut apertionē. inflāmat̄ em̄ ex ea ignis sup locū et cauterizat cum hoc ꝙ ipa ē sba retinēs sanguinē:et ēt fiūt ex ea licinia et i orificijs venaꝝ ponūt et retinēt sāguinē ⁊ fluxū sāguīs:⁊ ei⁹ lapis subtiliat absq̄ calefactōe ⁊ exiccat ⁊ abstergit. Apo.bot.¶ Exiccat apāta flegmatica. Uul.vl.¶ Infundit̄ i acceto ⁊ pōit̄ sup plagas ⁊ cō solidat et decoq̄t̄ cuz melle ⁊ consolidat vlcera profunda:⁊ silr pōit̄ sicca sup ipa:aut ifusa in aqua aut in vino ⁊ exiccat humida antiq̄. Egri.pec.¶ Cū spōgia adurit̄ cum oleo est cōueniēs curatiōi sputi sanguis. Egri.expul.¶ Lapis i ea iuentus frāgit lapidē vesice apud alios a Ga. Gal.em̄ ab hoc elongat̄ vt ꝟtus eius ad vesicā penetret.sed ad lapidē renū.

¶ De stinco. Ca.dciij.

STincus q̄d ē. Est guaril aq̄ticus q̄ in ripis nili egypti capit̄:⁊ dr̄ ꝙ ē de nā altinsa:qm̄ cuz appet extra aquā ⁊ creat̄ ex̄ est fm formā altinsa. Ele. ¶ Qui ex eo ē melior est ille q̄ in vere capit̄ : ⁊ i hora qua feruet ad coitū:⁊ q̄ ex eo ē maior ē melior.⁊ magis pinguis ē melior:⁊ ex mēbris eius meli⁹ est sumē. Egr.iunc.¶ Cōfert egritudinibus fris ⁊ neruis. Egri.expul.¶ Eius sal excitat coitum ⁊ptoplus caro eius:⁊ ꝓprie caro lumbis: ⁊ que sequit̄ renes:⁊ proprie adeps eorum.

¶ De spinachijs. Ca.dciiij.

SPinachia. Natu.¶ Frā.sunt ⁊ humida i fine p̄mi. Opa.pro.¶ Sunt lenificatiua ⁊ ipsius nutrimentū melius est nutrimēto chrysolocāne:⁊ dico ꝙ in ipsis ē ꝟtus abstersiua lauatiua.⁊ vincūt colerā.⁊ fortasse refugit stōus a iure eoꝝ.ergo auferāt̄ a iure suo ⁊ comedat̄. Egri.pec.¶ Conferunt an.et pectori ⁊ pulmoni calido. Egritu.iunc.¶ Conferunt doloribus dorsi sanguineis. Egri.expul.¶ Lenificatiua sunt ventris.

¶ De scolopendria. Ca.dcv.

SColopēdria dicet̄ in ca.de sin.si de⁹ voluerit.

¶ De semine lini. Ca.dcvj.

SEmen lini q̄d est. Uirt⁹ ei⁹ ē ꝓxima virtuti fenugreci. Natu.¶ Calm̄ est in p̄mo:cōmensuratum in humiditate ⁊ siccitate:⁊ dr̄ q̄ꝺ ꝙ decoctio lini est decoctio recentis eius:in ipso:em̄ est humiditas supflua. Opa.pro.¶ Est maturatiuum : abstergit ⁊ inflat ꝓpter humiditatē suā supfluā:ita ꝙ illud qꝺ ex eo frixum est etiā hoc agit cum stipticitate in frixo manifesta ⁊ cōmēsurata:⁊ in nō frixo manifesta ꝑmixta cum lenificatione.⁊ est sedatiuū dolorū minus ꝗ̄ camomilla. Deco.¶ Ex ipso fit emplꝫ cū nitro ⁊ bolo pāno.⁊ bothor leni:⁊ cōfert ꝯtritiōi vnguium ⁊ fixuris ⁊ fracturis eoꝝ cuz ꝑmiscet̄ cum equali mensura nasturtij ⁊ ꝯficit̄ cum melle. Apo. both.¶ Lenit apāta calida exteriora ⁊ interiora : et apā quod est post aures cum aqua cineris: ⁊ apāta dura. Egri.iunc.¶ Prohibet spasmum:⁊ ꝓprie contractionem vnguium cum permiscetur cum cera et melle. Egri.capi.¶ Eius suffumigatio cōfert corize: ⁊ silr suffumigatio ipsius lini. Egri.pec.¶ Cōfert tussi flegmatice ⁊ ꝓprie quod ex eo assatum est. Egri. nut.¶ Malum est stō:⁊ difficilis digōnis:⁊ pauci nutrimenti. Egri.expul.¶ Quod ex eo frixuz est ꝯstringit ventrē:⁊ nō frixuz ē cōmensuratum:⁊ ei⁹ ꝓuocatio est debilis:sꝫ cōfortat̄ cum assatione: ⁊ qn̄ sumi cū melle ⁊ pipe mouet coitū: ⁊ ex decoctiōe ipsi⁹ fit pessariū mrici ⁊ sedat̄ i ea:⁊ iuuat̄ ea a mordicatiōe q̄ ē i ipa ⁊ apātib⁹:⁊ silr i itestis:⁊ ab ea fit iuuamētū ad vlcera vesice:⁊ renū:⁊ ex ꝺcoctiōe q̄ꝺ seis lini cū fit clystere cū olō ro.māificat̄ iuuamētū ei⁹ in vlceribus intestinorū.

¶ De saluia. Ca.dcvij.

SAluia. Elec.¶ Fortis opatiōis est illa que est famelici ⁊ ieiuni:⁊ ꝓpe cuius complo est cal. Deco.¶ Ualet ad impetiginē. Egri.ocul.¶ Confert palpitationi palpebre ⁊ albugini. Uenena.¶ Interficit venenosa oia ⁊ serpentem ⁊ scorpiones.

¶ De stercore animalium. Cap.dcviij.

STercus animaliū. Decora.¶ Sterc⁹ adib cōfert lentiginib⁹ magnis ⁊ pāno pp suā abstersionē.⁊ stercus camelli mūdificat ⁊ destruit verrucas etiā que magne fiunt. Egri.capi. ¶ Sterc⁹ adib confert furfuribus ꝓpter suam abstersiōem ⁊ stercus camelli abscindit fluxuꝫ sanguinis ex narib⁹ ⁊ qn̄ bibitur cum medicinis epilepsie confert. Egri.ocu. ¶ Stercus adib abstergit albuginē oculi. Uul.vl. ¶ Stercus camelli resoluit bothor et vlcera : et silr stercus pecudis super mellinum. Apo.bot. ¶ Stercus caprarum resoluit scrofulas fortiter: Et silr stercus camelli:⁊ stercus pecudis herisipille. Egri.iu. ¶ Stercus camelli sedat dolores iuncturaꝝ ⁊ apāta earum. Egri.expul.¶ Stercus caprarum siccum cum lana ꝓhibet fluxum matricis. Uenena.¶ Rectificat̄ stercus caprarum decoquēdo.ℨ.ex eo cum ꝗ̄ sacraiati vini nigri ⁊ recēs ex eo etiam. Et fit ex eo emplm morsui vipere facientis sitim:et stercus pecudis adustum precipue cōfectum cum aceto iuꝫ sup morsum canis rabidi.

¶ De sanguine draconis. Ca.dc.

SAnguis draconis ⁊ est scem q̄d est. Est succus rube⁹ notus. Natura. ¶ Nō est eius caliditas multa. Et dicunt q̄dam ꝙ est frigidus.eius ꝟo siccitas est in scꝺo. Opa.pro.¶ Est constrictiuus ⁊ ꝓhibet fluxum sanguinis. Uul.vl. ¶ Glutinat vlcera ⁊ plagas recentes. Egri.nut.¶ Confortat stomacū. Egri.expul.¶ Constringit ⁊ confert dissinterie: ⁊ fissuris ani. Permuta.¶ Loco eius fm ꝙ existimat quidam ponitur lactuca in omnibus opibus eius.

¶ De sanguine. Ca.dc.

SAnguis q̄d est.¶ Sanguis hois ⁊ sanguis porci sūt similes in omni re:⁊ carnes amboꝝ sūt ꝓxime in oī re:ita ꝙ q̄dā fuerunt q̄ vendebāt carnē hois ac si esset caro porci.⁊ occultatuꝫ fuit illꝺ vsq̄ quo iuuenti fuerunt digiti hois in ea.¶ Et dicunt q̄daꝫ ꝙ q̄ expiri volunt aliq̄d in sanguie hois expiūtur illꝺ in sanguine porci:nā lꝫ sit debilioris ꝟtutis sanguine hois:tm̄ est ei silis.⁊ nos q̄dē iā scribemus nunc q̄ dicta sunt de sanguine: Sꝫ plima eoꝝ sunt q̄b⁹ nō curat̄:⁊ sunt q̄dā de q̄bus curat̄. Elec.¶ Oꝫ vt sanguis q̄ i medicis admistrat̄ sit assumpt⁹ ex aialib⁹ sanis i cui⁹ colore nō dnet̄ hūor neq̄ putredo. Opa.pro.¶ Sāguis ed̄ ē adustiu⁹ ⁊ putrefactiu⁹ et tot⁹ ē debilis digōnis ꝑcipue q̄ grossus ē. Deco.¶ Sāguis leporis calus supponit̄ morphee ⁊ panno ⁊ cō

fert eis. Sanguis vesptiliōis fm q dr phibet ortum piloꝝ ⁊ nō ē ei vtitas. Sāguis vo ranaꝝ viridiū ⁊ sāguis alhelē ē magis phibēs. Et sanguis vesptiliōis fm q dr ↄseruat māmillā fm dispōnē suā: sꝫ nō verificat. Apo. bot. ⸿ Sāguis leporis maturat apata calida cito: ⁊ silr sanguis hirci ⁊ administrat post congelationē. Et sanguis mēstruꝰ fm q dr linit sup herisipillā. Et sanguis tauri calidꝰ sup apata dura. Et sanguis leporis calidꝰ sup apata calida lenia. Egrit. iunc. ⸿ Dicit q sanguis mēstruꝰ distillat super podagrā calidꝰ. Et ↄfert ei sanguis colūbe ⁊ guarascen ⁊ turturis distillat calidꝰ sup excoriationē ↄtritā ⁊ dolorosam ⁊ phibet gnari apa qđ prouenit a casu cum cōmiscet cū oleo ro. tepido. Dixit Gal. illud est propter tpem ꝗlitatis sue nō pp rē aliā et si dimittat ⁊ administret loco eiꝰ oleū ros. efficit opationē eius et silr dr in sanguine colūbarū ⁊ gallinarū. Sāguis vo asini phibet fluxū sanguinis narīū ex velamine cerebri. Et sanguis testudinis siluestris sanat epilepsiā cum vino. Et silr sanguis agni: ⁊ dr q sanguis cameli confert epilepsie. Illud vo nō est verū: dixit Gal. qm ipe nō est cum icisiōe forti. Ego aūt dico foritā si illud vificat cū expimēto nō cōparat ad vtutē apparētē: imo ad ppietatē q est in ipso. Egritu. ocli. ⸿ Sāguis guaril ⁊ lacerti ↄfortat visuꝫ. Sāguis alharbe phibet oriri pilos in palpebris. Et silr sanguis ranaꝝ viridiū fm q dr: sꝫ expimētum nō vificauit illud. Sanguis colūbe ⁊ alguarascen ⁊ turturuꝫ ppie sanguis venarū ale distillat sup tarfati: ⁊ similiter sanguis alfahalxit. Et silr si distillet radices pennarū sanguinee harū auiū sup eā. Et dixit Gal. sine illo ē excusatio. Egri. pec. ⸿ Sāguis bubōis valde ↄfert asmati: ⁊ silr ius eius ⁊ caro ipsiꝰ. Et dixerūt qdā q sanguis vesptiliōis ↄseruat mamillā: ita vt remaneat stās: ⁊ nō est ei radix. Ex sanguine aūt heli recēte anteq̄ congelet si accipiat ℥. j. ⁊ cōmisceat cum aceto ⁊ bibat in tribꝰ diebꝰ calefactū qdā testificati sunt q ↄfert etiā ad hoc. Egr. expul. ⸿ Sanguis mēstruꝰ suppositꝰ phibet ipregnationē fm q qdā existimauerūt. Sāguis hirci ⁊ capre et camelli exiccatꝰ fritus retinet fluxū sanguis. Et sanguis capre qn bibit cū melle ↄfert dissinterie. Et sanguis hirci exiccatꝰ frāgit lapidē renū. Uenena. ⸿ Sāguis hirci ⁊ cameli ⁊ leporis fritus ↄfert nocumento sagitte armene qn bibit cū vino. Et silr sanguis canis. Et ēt sanguis canis rabidi fꝫ q dr vulgariter ↄfert morsui canis rabidi ⁊ ppie diascarides.

⸿ De sparago. Ca. dcxi.

Sparagꝰ qd ē. Nā. ⸿ Est eqlis apud. G. Dixit ei q in ipo nō est calefactio neq̄ ifrītio apparēs nisi in petroso. Ego aūt dico nō elōgat a caliditate: isto plus icipit idurari roborat calas ⁊ appet super ipm vestigium titimalorū mordicāis valde. Opa. p. ⸿ Uirtꝰ eiꝰ absterstiua: opit opilationes olm viscerū ppie epatis ⁊ renū ⁊ in ipso est resolutio ppie in petroso. Egri. iunc. ⸿ Bibit eiꝰ decoctio pp dolorem dorsi ⁊ sciatice. Egri. capi. ⸿ Decoctio eiꝰ ⁊ ppie radicis eius qn coquit cum aceto: ⁊ silr ipsa radix: ⁊ semē eiꝰ bona sunt ola dolori dētiū. Egri. nut. ⸿ Apit opilones epatis ⁊ cōfert icteritie ⁊ in ipso ē vtꝰ faciēdi nauseā. Egrit. expul. ⸿ Existimauit ruffus q ipse stringit ⁊ forsitā illud ē ppt eiꝰ puocationē. Alij vo dixerunt q elixꝰ lenit. Plures vo dixerūt q ipe ↄfert colice flegmatice: ⁊ vētose ⁊ decoctio radicis eiꝰ prouocat vrinā: ⁊ ↄfert difficultati vrine: ⁊ augmentat in spmate ⁊ coitu ⁊ ↄfert difficultati ipregnatiōis silr semē eiꝰ qn supponit pnocat mēstrua: ⁊ apit opilones splenis. Uenena. ⸿ Qn coquit cū vino ↄfert puncture rutele ⁊ eius decoctio fm q dr iterficit canes.

⸿ De sorditie. Ca. dcxij.

Sordities. Nā. ⸿ Sordities alueari calefactiua est i fine scdi ⁊ melior ex ea ē viridis ⁊ sordities balnei q ē in parietibꝰ eiꝰ ē calefactiua cū eqlitate ⁊ sordities luctantiū ēt prima est sorditie balnei. Luctātiū vo sordities duas hꝫ spēs: vna eaꝝ ē q aggregat i corpibꝰ eorū: qn̄q̄ eīm iungit oleo ⁊ pmiscet pulueri. ⁊ scda ē illa q ↄgregat sup parietes ex vaporibꝰ ⁊ sudoribꝰ eorū ⁊ q ↄgregat sup terrā ludi. Opa. pro. ⸿ Ambe sūt resolutiue maturatiue cū eqlitate. Sordities vo aluearia abstergit cum eqlitate ⁊ attrahit valde. ⁊ oēs exhunt furculos ⁊ spinas. Deco. ⸿ Sordities auris ↄfert panaritio ⁊ linit sup fluxum labij. Apo. bot. ⸿ Resoluit exituras. sordities luctātiuꝫ est bōa apatibꝰ māmille ⁊ sordities balnei vesicis. Uul. vl. ⸿ Sordities parietū luctātiū est vtilis vlceribꝰ senum ⁊ rasuris. Sordities alnearis abstergit ipetigine valde. Egri. iunc. ⸿ Sordities corpoꝝ luctātiū vtilis est sciatice cum ponit sup eā spissa sicut emplꝫ ⁊ ↄfert duritiebꝰ matricis.

⸿ De spuma maris. Ca. dcxiij.

Spuma marꝭ qd ē. Spē eiꝰ sunt. v. Spōgiosa in figura sua: rācida i odore suo silis odori pisciū salitorū graui ⁊ ē spissa: littorosa marꝭ ⁊ spōgiosa lenis: lōga lenis teololij odorꝭ: ⁊ rosea et purpurea similis lane sordide lenis: ⁊ qnta hꝫ formā fungi exterius plana iterꝰ aspa q nō hꝫ odorē. Nā. ⸿ Cala ē et sicca in 3°. Opa. pro. ⸿ Mundificatiua ē sorditiei abstersiua adustiua ⁊ 3ª ē subtilior alijs. Deco. ⸿ Adusta ⁊ ppie 3ª facit alopitie. ⁊ fungalis admistrat in abrasiōe piloꝝ ⁊ cōfert morphee. ⁊ due qdē spongiose igrediunt in ablutiōibꝰ: ⁊ in medicinis bothor lactei ⁊ pāni ⁊ vestigioꝝ in facie: ⁊ reliq in abrasiōe pilorum. Egri. capi. ⸿ Et plana est magis cōueniēs abstersiōi dētiū: ⁊ est vlr vehemētis abstersiōis dētium. Apo. bo. ⸿ Plana ē cōueniēs apatibꝰ q sunt vt claui supposita ⁊ rosea scrofulis. Uul. vl. ⸿ Cōferūt scabiei vlcerose: ⁊ ipetigini et ppie spōgiosa. Egritu. iunc. ⸿ Rosea vꝫ podagre cū cera ⁊ oleo ro. Egr. nu. ⸿ Rosea cōfert difficultati vrine ⁊ ad purgādū arenā q ē in vesica ⁊ dolori renum.

⸿ De stercore. Ca. dcxiiij.

Stercꝰ. Stercora diuersificant fꝫ diuersitates speꝝ aialiū. Imo qn̄q̄ diuersificant fm diuersitatē idiuiduorū spēi vniꝰ ⁊ ppe hoium. ⸿ Stercꝰ anatis n administrat pp supfluitatē caliditatꝭ sue. Et stercus accipitrꝭ et cristatele et basich ⁊ reliqrū rapaciū raro admistrat: qr supfina sunt valde. Nā. ⸿ Nulluꝫ ex stercoribꝰ ē ifrātiuū nꝫ humectatiuū ⁊ stercꝰ colūbarū ē calidissimū stercorū q administrāt: et eorū q in domibꝰ nutriunt minorat a stercore earū q pascunt.

Opa.pro.⁋Sterc⁹capraꝝ ⁊ ꝓpͤ mōtanaꝝ admini=
straꝉ i cursu sāguis.Sterc⁹asini adustū ⁊ nō adustū
i ol cursu sanguis.Sterc⁹ colūbaꝝ ē ex rubificātib⁹
⁊ cū farina ordei ē rsolutiuū.sterc⁹capraꝝ adustū fit
subtili⁹⁊ nō fit calidi⁹.Decora.⁋Sterc⁹ ouiū cū ace
to ē ꝯueniēs ꝟrucis fornicalib⁹:⁊ q̄ sunt vt claui ⁊ vt
mora.Et sterc⁹locustaꝝ ꝯfert pāno ⁊ morphee:⁊ silr
sterc⁹turdoꝝ comedētiū rizi:⁊ silr sterc⁹lacerti ⁊ stel
liōis:⁊ facit colorē bonū.Sterc⁹capraꝝ ⁊ ꝓpͤ mōta
naꝝ adustū ꝯueniēs ē alopitie:et silr sterc⁹ talpe est
magni iuuamēti.Sterc⁹colūbaꝝ ē ex medicis bonū
faciētib⁹ colorē sterc⁹ lacerti abstergit pānū ⁊ exptū
est.Apo.bot.⁋Sterc⁹vaccin⁹ cū aceto sup exituras
calīas positū sedat eas:sterc⁹capraꝝ ⁊ sterc⁹ ouiū cū
aceto sup adustionē ignis cū cera ⁊oleo ro.ꝯueniēs
ē:sterc⁹ colūbaꝝ cū melle ⁊ semine lini vtile ē escare
ignis ꝑsici ⁊ adustiōi ignis sterc⁹capraꝝ vꝫ excoria=
tiōi:sterc⁹colūbaꝝ ⁊sterc⁹ auis turdi vꝫ ipetigini: et
silr turdorū comedētiū rizi.Uul.vl.⁋Stercus canis
ab ossibus cum melle ꝯfert vlcerib⁹ antiquis.Egri.
iunc.⁋Et stercore vaccarū fit emplīm sup sciaticam:
sterc⁹capraꝝ ꝓprie mōtanaꝝ cū adipe porci poda=
gre suppositū ꝯueniēs ē ⁊ sup sciaticā:sterc⁹porci sic
cum cū aceto bibiꝉ ad īfirmitatē lacertoꝝ ⁊ cū cera=
to poniꝉ sup torsionē in neruis ⁊ super durities oēs
sterc⁹colūbaꝝ sup dolores iūcturaꝝ ꝯueniēs ē ster=
cus capraꝝ est ex eis q̄ sunt expta duritieb⁹iūctura=
rum et apātibus caꝝ ꝓprie cū aceto cōmixtū: ⁊ ē ex
expimētis Gal.⁊ silr cū farina ordei:⁊ ē ei cui⁹caro ē
durior ⁊ spissior magis cōueniēs.Egr.cap.⁋Sterc⁹
asini odoraꝉ ad fluxū sanguinis nariū forte: aut ex=
primiꝉ humiditas ei⁹in narē ⁊ retineꝉ:et sterc⁹ colū=
barū ꝯfert sahafati.Inq̇t Gal. Cū administraꝉ ster=
cus colūbaꝝ nutritarū in domo cū semine eruce in
soda q̄ nolaꝉ galea est vtile.Sterc⁹ vaccinū apātib⁹
q̄ sunt post aures cōuenit.Egrit.oculi.⁋Sterc⁹stel=
liōis ⁊ lacerti ⁊ crocodilli vꝫ albugini oculi. stercus
hirūdinū mirabile est in hac.iā expt⁹sum tpm.Egr.
pec.⁋Stercus porcinū cū aqua ⁊ vino cōfert sputo
sanguinis ⁊ dolori lateris stercus canū ossa comedē
tium cū digito in palato poniꝉ ad squinātiā: ⁊ simi=
liter sterc⁹infantiū ita vt qn̄qꝫ excuset a fl̄omia.Sed
opꝫ vt īfans cibeꝉ pane cū lupinis:vt minoreꝉ fetor:
sterc⁹vaccinū est ex eis q̄ danꝉ pulmoni in ptisi ⁊ si=
milib⁹.Egri.nu.⁋Sterc⁹caprarū ⁊ ꝓprie mōtanarū
ad icteritiā bibiꝉ cū q̇busdā spēbus:q̄ sunt vt piper ⁊
cyminū:⁊ silia:et est exptū et cōfert hydropisi more
empli suppositū ⁊ bibitū.Sed emplīn ex eo ⁊ epithi
ma fiant in sole. Egrit.expul. ⁋Ex stercore tauri fit
suffumigatio eminētie mr̄icis.Sterc⁹caprarū ⁊ pro=
prie mōtanarū bibiꝉ cū aliq̇bus spēbus:q̄ sunt vt pi
per et cinamomū et ꝓuocat mēstrua:et facit abortū
et resoluit duritiē splenis:et qđ siccū est terriꝉ ⁊ sup
poniꝉ fluxui sanguinis ex matrice ꝓprie cū thure et
est expertū.Sterc⁹gallinarū vꝫ colice:et sterc⁹adib:
cōuenit etiā colice que nō est ex apāte bibituꝫ in aq̄
aut decoctio aut in decoctione spērum:q̄ sunt vt pip
⁊ cinamomū:⁊ reliqua q̄ assumunꝉ ex spinis : aut ex
plāta eleuata a terra.Album in quo sunt ossa ita vt
suspendaꝉ in pelle athib salita:aut in licinio de lana

onis euadētis athib:aut cute camelli:aut sicut fecit
Gal.cum posuit ipꝫ in vase argēto:⁊ opꝫ q̇dē vt ap
iliū suspēdaꝉ ⁊ cōfert colice et cū bibiꝉ ⁊ administraꝉ
in hora q̇etis eius ꝓhibet ipam fm ꝙ testificat⁹ est
Gal.oino aūt gradatim ordinat⁹cū lenitate ꝓhiben
do.Sterc⁹arachaniati facit abortum suffumigādo
Sterc⁹muris cū thure bibitū frāgit lapidē ⁊ suppo
niꝉ et soluit vētrē infantiū.Et stercus colūbaꝝ ꝯfert
dolori colice cum administraꝉ in clysteri et sterc⁹ ca
nis comedētis ossa ꝯfert solutiōi ⁊ vlcerib⁹intestinoꝝ
clysterizatū aut bibitū in lacte decocto cū ferro:aut
lapidib⁹suppositū.Stercus elephātis fm ꝙ d̄r ꝓhi
bet ipregnationē.Uenena.⁋Sterc⁹capraꝝ et ꝓprie
mōtanaꝝ decoctū cū aceto ⁊ bibitum ꝯfert pūcture
ꝟmiū venenosoꝝ:imo ꝯfert teste Ga.morsui vipere.
Et sterc⁹asini pascētis siccū cū vino pūcture scorpio
nis est valde bonū.Sterc⁹gallinarū tyriaca est fun
gis strāgulātib⁹exptum est.Et facit spuere humorē
viscosum grossum:et in stercore caprarū est virt⁹ at
tractiua:attrahit enim venenum vespe.Sterc⁹tau
ri ꝓprie effugat vermes venenosos ⁊ cimices: qn̄ ci
co fit suffumigatio.

⁋De sempuiua. Cap.dcci.

Sempuiua q̇d ē.Est suchurtū:⁊ diceꝉ i ca⁹ d̄ su.

⁋De serpēte. Cap.dccii.

Serpēs q̇d ē.Qđ ex serpēte coctū ē cū aq̄ ⁊ sale
⁊ aneto administraꝉ:⁊ addiꝉ ei qn̄qꝫ oleū.⁊ admi
nistraꝉ ei⁹sal q̇ est in ꝟtute carnis.⁊ administraꝉ caro
ei⁹.Nos ꝟo serpentū spēs in li⁹.4⁹.dicem⁹.Electio.
⁋Ei⁹ caro melior ē caro femine ⁊ melior cutꝫ eius ē
cutis masculi.Nā.⁋Exiccatio i carne ei⁹ ē fortis.ſꝫ
calefactio nō ē vehemēs.Et eius cutis ē vehemētis
exiccatiōis ēt.Opa.pro.⁋Proprietas carnis ei⁹ ē ꝙ
ipsa facit penetrare sup̄fluitates ad cutē.⁊ ꝓpͤ cum
homo nō ē mūdificatus.Cuidā eīn accidit ex come=
stiōe ei⁹exitura in collo ei⁹magna quā apuit ⁊ cum
caro ei⁹tota ꝯuersa in pediculos et caro q̇dē ei⁹ cū i
vsu habeꝉ ꝓlōgat vitā ⁊ ꝯfortat ꝟtutē:⁊ ꝯseruat se
sus:et iuuētā.Decora.⁋Comestio ei⁹ facit pedicu=
los et corrūpit ꝓpterea qꝛ expellit superfluitates ad
cutē et ꝯfert lepre magnifice:⁊ cū administraꝉ i alo=
pitia magnū affert iuuamētū.Apo.bo.⁋Caro ⁊ iu
eius post ꝓiectionē extremitatū suaꝝ ꝓhibent aug
mētationē scrofularū:et silr ei⁹cutis.Egri.iūc.⁋Et
ius postq̄ ex capite ⁊ cauda ipsi⁹ꝓpͤ mēsurā q̄tuor
digitorū abscissum fuerit:⁊ decoquiꝉ fm ꝙ dicimus
cū sorbeꝉ⁊ silr eius caro cū comediꝉ ꝯferūt dolorib⁹
iūcturarū neruorū:⁊ silr ei⁹ cutis.Egri.capi.⁋Cum
cutis eius coquiꝉ in vino distillaꝉ in aurem sedat do
lorē ei⁹⁊ colluiꝉ os ex aceto i q̄ cutꝫ ei⁹decoq̇ꝉ ad do
lorē dentis.Cutis aūt eius melior est cutis masculi.
⁋Et Gal.quidē existimauit ꝙ qn̄ accipiunꝉ fila plu
rima ⁊ ꝓprie tincta ex sanguine muricis ⁊ strāgula
eis vipera ⁊ inuoluitur vnum eorum in circuitu col
li habētis apāta vue ⁊ gutturis appet ex eo iuuamē
tum maximum ⁊ mirabile.Egri.oculi. ⁋Ius serpen
tis et caro eius predicta confortant visum.Et dixe=
runt quidam ꝙ adeps vipere ꝓhibet descēsū aq̄
in oculum:ſꝫ homo non audet facere illud. Uul.vl.
⁋Finditur et ponitur super morsum vipere ipsius
⁊ seda

⁊ sedat dolorē.

¶De spodio. Ca.dcxvij.

Spodiuȝ q̄d ē. Radices cānarū aduste. Dr̄ em̄ φ ipe aduruntur ppt fricationē suarū extremitatuȝ cū vēreas pilat. Nā. ¶ Frīm ē in scd̄o ⁊ siccū in tertio Opa.pro. ¶ In ipo est stipticitas pauca ⁊ p̄paratio ⁊ paꝝ resolutiōis et eī⁹ īfrigidatio ē pīma et eī⁹ resolutio ē ppt amaritudinē paucā in ipso. Ex resolone igit eī⁹et stipticitate fit exiccatio fortiꝫ et ē ꝯpositarū virtutū sicut rosa. Egr.ca. ¶ Confert alcolla et melie puenicn ex solutudine. Egri.oculi. ¶ Spodiū cōfert apatib⁹oculi calidis. Egri.pec. ¶ Cōfortat cor ⁊ confert tremori ei⁹caudo ⁊ sincopi facte ex effusiōe colere ad stōm bibitū ⁊ linitū et ꝯfert melie ex solutudine:⁊ terrori de p̄teritis:⁊ timori de futuris. Egr.nut. ¶ Cōfert tussi et īflāmationi stōi ⁊ debilitati ei⁹⁊ prohibet effusionē colere ad ipȝ⁊ ꝯfert ꝯturbatiōi. Egr. expul. ¶ Prohibet solutionē colericā. Febres. ¶ Confert febribus acutis.

¶De splene. Cap.dcxviij.

Splē. Elec. ¶ Melior splenū ē splē porci:cuȝ hoc tn̄ ē mali chimi. Opa.pro. ¶ In ipo ē stipticitas q̄dā et gn̄at sanguinē melācolicū. Egr.nu. ¶ Est tarde digestiōis ppter suā stipticitatē.

¶De sambuco. Cap.dcxix.

Sambuc⁹. Nā. ¶ Alba ē calior citrina et citrina purpurea:et ē vtr cal'a ⁊ sicca in tertio. Opera. pro. ¶ Est subtiliatiua humiditatū et ꝯfert senib⁹ et⁹ oliȝ. Deco. ¶ Delet pannū qđ ex ea humidū est ⁊ qđ siccū et facit possidere rubedinē mltitudo odoramēti ei⁹. Egri.iunc. ¶ Eius oleū cōfert egritudinib⁹ fris in neruis ⁊ senib⁹. Egri.cap. ¶ Ei⁹odor facit soda verūtamē cū hoc resoluit sodā factā a flegmate cū odoraꝛ:et purū oleū ei⁹facit fluere sanguinē ex naribus calefacti cū ipsum odorat.

¶De sulfure. Ca.dcxx.

Sulfur q̄d ē. Notū ē. Nā. ¶ Calidū est et siccum ad q̄rtū pueniēs. Opa.pro. ¶ Est subtiliatiuum attractiuū. Deco. ¶ Est ex medicinis albaras pp̄ie dū nō tāgit ipm ignis ⁊ cū miscet cū gūma albotum eradicat vestigia q̄ sunt in vnguib⁹. Et cū aceto ponit sup morpheā. Apo.bot. ¶ Ponit sup adustioneȝ et vlcerationē et abstergit īpetiginē et pp̄e cū visco alimbat:et pp̄e ēt cū aceto et cū nitro:pp pruritū lauat ex eo corp⁹. Egr.iū. ¶ Ipȝ ē cū nitro et aq̄ sup podagrā linimētū ꝯueniēs. Egr.cap. ¶ Restringit coriȝā suffumigatū et admistrat cū aceto et melle sup ꝯtritionē auris. ¶De saluia. Ca.dcxxi.

Saluia q̄d ē. Diuersificat fm spēs et fȝ ꝯplexionē singularū et v̄t⁹ ei⁹olo ē maturatiua resolutiua. Deco. ¶ Abstergit pānum:et lētigines:et sanguinē mortuū. Uul.vl. ¶ Fricat īpetigo cū saliua hominis ieiuni et caphora. Egri. capi. ¶ Saliua ieiuni cū distillat in aurē lesaȝ a v̄mib⁹ īterficit eos et educit eos statim. Uenena. ¶ Saliua resistit venenis. Et cū ieiun⁹expuit sup scorpionē multotiēs morit.

¶De staphisagria. Cap.dcxxij.

Staphisagria q̄d ē. Est vna passa mōtana: et ē granum capitis:et in mōte libano inuenit de ea plurimū et ē granū nigrū sicut cicer nigrū. Natura. ¶ Est calida et sicca in tertio. Opa.pro. ¶ Est adustiua corrosiua acuta et acris. Deco. ¶ Interficit pediculos ⁊ pp̄e cū arsenico ⁊ ꝯfert alopitie antiq̄ linita. Uuln.vl. ¶ Staphisagria cū arsenico aut sola ponit sup scabiē et excoriationē. Egri.capi. ¶ Masticat ad extheñ. flegma et hūiditatē ex cerebro ⁊ coq̄tur ī aceto:et colluit ex ea os ad dolorē dētiū et humiditatē gingiue et sanat cū melle alcula. Egri.nutr. ¶ Bibūt de ea.x.g̃na cū mellicrato et facit vomere chimū viscosum. Egri.expl. ¶ In bibitiōe ipi⁹ ē timor ipa el vlcerat vesicā. Sȝ q̄ñ fuerit cū rectificātib⁹et cū q̄ntitate tpata mūdificat eā.

¶De storace. Ca.dcxxiij.

Storax q̄d est. Dixerūt storax hūida. Alia est q̄ extrhit p se ipaȝ gūma:et alia est q̄ extrhit cū decoctiōe p se aūt exta est citrina et q̄ñ antiquat declinat ad aureū colorē:et est abūdās:sed q̄ extrhit ex cortice est nigra:et illū iō q̄ñ extrhit cū decoctiōe corticis illi⁹ arboris et qđ extrhit est storax humida ⁊ qđ remanet sicut fex:et vinacia est sicca. Opa.pro. ¶ Iā diximus de v̄tute humide et sicce φ in eis est stipticitas et exiccatio et dixerunt q̄dā φ est cal'a et sicca et remouet humiditatē ex cerebro et mūdificat ipm. Sȝ hoc ē ꝯriū ei qđ credit ī ipsa q̄ñ ipsa facit soda. Egri.nu. ¶ Sicca ꝯfert humorositatib⁹stōi. Egri.expl. ¶ Storax sicca retinet ventrem.

¶De sale. Cap.dcxxiiij.

Sal q̄d est. In sale sunt amaritudo et stipticitas et sal q̄dē est prim⁹baurach. Ali⁹est rar⁹ frāgibilis:et alius est cauat⁹:et ali⁹ē sal gēma q̄ ē sic̄ chrystallus:et alius est naptic⁹niger:cui⁹ nigredo ē ex pte napticitatꝫ q̄ est in ipo q̄ cū tādiu suffumigat donec ab eo napticitas remoueat remanet sicut sal gēma: et alius est idus q̄ ē niger nō nigredinē napticitatis q̄ sit in ipo:sȝ pp subaȝ ipsi⁹:et marin⁹q̄dē cū aq̄ obuiat:ilico liq̄fit et nō est ita terren⁹. Nā. ¶ Est calid⁹ et sicc⁹in scd̄o:⁊ q̄to plus est amarior tāto plus ē calidior. Opa.pro. ¶ Est abstersiuus resolutiuus ꝯstrictiu⁹exiccatiuus:cuius fortitudo opōnū ē ppt resolutionē et stipticitatē suā: et est disruptiuus vētositatum:et ille q̄ est adustus vehemētiorꝫ ē desiccatiōis et resolutiōis:et ipse ꝯfert putrefactioni et ꝯfert humorꝫ grossitiei. Ipsius aut flos eo est subtiliorꝫ ille q̄ ē adustus:et puluis eius est ipsi ppinquus et ābo resoluūt plusq̄ sal:et sunt ꝯstrigētes min⁹et cauat⁹ ē minoris resolutiōis:et ē min⁹ subtilis nisi sit pauci saporꝫ sicut aluminosus.ipe em̄ ē stiptic⁹resolutiuus:et cauatus q̄ñ lauat multotiēs exiccat sine mordicatiōe:et frāgibil' ē magis abstersiuus et q̄ñ admiscet cibis fris dissoluit eos. Salgēma v̄o effugat vētositates et niger ē fortiorꝫ resol'onis et oēs isti liq̄faciūt hūores ꝯgelatos et amar⁹ē vehemētioris resolutiōis ⁊ calefactiōis. Deco. ¶ Sal adust⁹mūdificat dētes a lapidib⁹:et remouet nigredinē sanguis vbicūq̄ est linit⁹et eius vsus cuȝ melle bon̄ efficit odorem. Apo.bot. ¶ Ex ipso cum melle ⁊ passis fit ēplr cōueniens carbūculis ⁊ cum mētastro ⁊ melle apatibus flegmaticis ⁊ phibet formicā a dilatatiōe. Uul. vl. ¶ Corrodit carnē additā ⁊ humorosam. Confert scabiei vlcerose ⁊ impetigini:⁊ ex ipso cum aceto et oleo fit delinitio iuxta ignē vt sudare faciat ⁊ sedat

pruritū ⁊ ꝓprie flegmaticū ⁊ cū oleo sup adustionē ignis ⁊ ꝓhibet vesiccationē ⁊ ꝓpē ille q̄ ē baurachi⁹ ⁊ aphucan⁹. Baurachy vo nō ꝯsequunt̄ aliquē salē in adunādo ⁊ exiccādo: sal eñ vehemēti⁹ resoluit et exiccat illō qō ē ex humiditate: deide forti⁹ adunat ⁊ forti⁹ ꝯstrigit illō qō remanet in ꝑtib⁹ mēbri. Egri. iunc. ¶ Cum farina ⁊ melle ponit̄ sup torsionē neruorum ⁊ fit ēplm ex eo podagre: ⁊ miscet̄ cū oleo ⁊ fit ex ipō inunctio ꝯprumēdo ad lassitudinē. Egri. cap. ¶ Linit̄ ex eo cū pulpa colloq̄ntide bothor capitꝫ: et salgēma q̄dē acuit sensuꝫ et sal ꝯstringit gingiuam mollificatā ⁊ ꝓpē salgēma: ⁊ cum aceto ꝯfert dolori auris more ēpli supposit⁹. Egr. ocu. ¶ Corrodit carnē additā in palpebris ⁊ vngula ⁊ flos ei⁹ ꝓpē ꝯfert pāno ⁊ albugini oculi: ⁊ ex sale q̄dē cum oleo ⁊ melle fit emplm sup oculum ⁊ resoluit offuscationē sanguinis ꝯgelati in ipso. Egri. pec. ¶ Ex eo q̄ ē naptic⁹ linit̄ palatū cum melle ⁊ aceto ⁊ ꝯfert sq̄nātie ⁊ apātib⁹ vue ⁊ ganōi: ⁊ salgēma q̄dē ⁊ naptic⁹ ⁊ reliq̄ spēs salis icidunt flegma vitreum ⁊ viscosum in pectore. Egri. nut. ¶ Sal iuuat ad vomituꝫ ⁊ ꝓpie napticus ⁊ salgēma ei⁹ ꝓprie ⁊ ꝯfert dolorib⁹ stōi fris. Egri. expul. ¶ Sal oīs facilē efficit supfluitatꝫ egressionem ⁊ descēsionē cibi: et naptic⁹ expellit flegma putridum ⁊ aquā ⁊ colerā ⁊ melācoliā ⁊ ponit̄ in enematib⁹: ⁊ niger q̄ est vehemētis nigredinis q̄ nō ē ꝓpē naptic⁹ solōne educit flegma ⁊ meliam. et sal amar⁹ ē solutiōe educit melācoliā forti. Et salgēma educit flegma crudū fortiter ⁊ soluit meliam et sal q̄dē ipē vitrinus est ad dissinteriam: et adiuuat medicīas solutiuas ad eradicādū meliā: ⁊ hūiditates viscosas ō ptibus mēbri: et cum mētastro mōtano ⁊ butiro et fermēto ꝯfert apātib⁹ testiculoꝝ flegmaticis: ⁊ silr̄ cum mētastro ⁊ melle ꝯfert vlcerib⁹ virge. Uenena. ¶ Fit ex eo emplm cum semine lini ad pūcturā scorpionū ⁊ cum mētastro mōtano ⁊ ysopo ⁊ melle ad morsum cornute: ⁊ aceto et melle ad morsuꝫ hn̄tis. xliiij. ⁊ vespe. ⁊ cū oxymelle nocumēto opij ⁊ fungoꝝ mortiferorum.

¶ De serratura. Ca. dcxxv.

SErratura. Nā. ei⁹ est sicut arborꝫ ipsi⁹. Opa. pro. ¶ Serratura corrosionis est mundificatiua. Et inest ei resolutio et exiccatio si fuerit in arbore ipi⁹. Uul. vl. ¶ Serratura ligni corrosi ꝯsolidat ⁊ ꝓprie q̄ est accepta ex arborib⁹ stipticis sicut q̄dā gn̄a spinarū. et deinde aggregat̄ cū tāto aniso ꝙ tū ipsa ē cū vino ⁊ adurit̄: deinde terit̄. nā cum spargit̄ sup vlcera formicalia cōfert eis.

¶ De sale āmoniaco. Cap. dcxxvj.

SAl āmoniac⁹. Electio. ¶ Ille est melior q̄ est vt borax clar⁹ cristallin⁹. Nā. ¶ Calid⁹ est ⁊ sicc⁹ in fine tertij. Opa. pro. ¶ Est subtiliatiu⁹ liquefactiuus. Egri. oculi. ¶ Cōfert albugini oculi. Egri. cap. ¶ Cōstringit vuā q̄ casum patit̄ ⁊ ꝯfert squinātie.

¶ De sandaraca. Ca. dcxxvij.

SAndaraca. Nā. ¶ Cal'a est ⁊ sicca in scdo. Opa. pro. ¶ In ipa est stipticitas ⁊ ꝓpetas retinendi sanguinē et luctatores: ipa vtuntur vt leues ⁊ fortes fiāt: et nō icurrāt difficultatē anhelit⁹. Decora. ¶ In ipa est vt⁹ macredinē faciēdi valde qn̄ bibunt̄ de ea q̄qꝫ die tres q̄rte. ʒ. j. in aq̄ ⁊ oxymelle. Uul. vl. ¶ Desiccat fistulas qn̄ cū ea suffumigat̄. Egr. capi. ¶ Eius fum⁹ ꝓhibet catarros ⁊ ipsi⁹ iuuamētū in sedādo dolorē dētiū vehemēs ē et magnū valde neqꝫ aliq̄d inuenit̄ cōpar ei i hoc ⁊ rectificat gingiuam. Egri. pec. ¶ Prohibet tremorē cordꝫ sicut karabe ⁊ ꝓhibet fluxū sanguis et ꝓhibet asma hūidū sua exiccatione. et silr̄ vtūt̄ ea luctatores vt difficultatē āhelit⁹ nō incurrāt. Egr. ca. ¶ Dat̄ ō ea i potu spleneticꝫ ⁊ ꝯfert. Eg. expl. ¶ Est bōa solōni ātiq̄ ⁊ fum⁹ ei⁹ ꝯfert emorroydibus.

¶ De sarace. Ca. dcxxviij.

SArax q̄d ē. Est illud qō ꝑsice nolat̄ chuldaru: ⁊ frusta radicꝫ ei⁹ sunt ꝯposita ex ꝑtib⁹ sup q̄s sūt cortices q̄ velocit̄ ab eis tollunt̄: ⁊ ei⁹ q̄dē ali⁹ est masculus: et ali⁹ femina. sꝫ mascul⁹ ē fortior. Nā. ¶ Cal's est sicc⁹ in scdo. Opa. pro. ¶ Exiccat sine mordicatiōe et in ipō est amaritudo et stipticitas. Uul. vl. ¶ Cōsolidat vulnera. Egri. expul. ¶ Interficit vmes ⁊ ascarideś ⁊ ꝓpē cū syrupo mellis. Sitqꝫ potio ipi⁹ pō aur. iiij. ⁊ ꝓpē cū scamōea aut elleboro: et opꝫ q̄dē vt comedant̄ an̄ ipi⁹ potionē allea: ⁊ silr̄ interficit fetum.

¶ De sulem. Ca. dcxxix.

SUlē q̄d ē. Est me⁹ romana. Nā. ¶ Cala ē ⁊ sicca apud q̄rtū. Opa. pro. ¶ Adurit cutē. Egr. capi. ¶ Cōfert torture cū fit caputpurgiū ex vno ꝑno ipi⁹ cū aq̄ sicle. Egri. oculi. ¶ Ratificat apāta palpebraꝝ et isiat ea et apāta accidētia sub oculo.

¶ De scordeon. Ca. dcxxx.

SCordeū q̄d ē. alleū agreste min⁹ plm q̄ hortulanū. et hꝫ folia: ⁊ crus longū: et sup qō est flos albus: et ipsi⁹ q̄dē rememoratio iā antecessit i ca. nū. Nā. ¶ Calidū ē ⁊ siccū ad quartū ꝑueniēs. Opa. pro. ¶ Est subtile apitiuum abstersiuū. Uul. vl. ¶ Cōsolidat vulnera magna ⁊ fraudulēta. Egr. iun. ¶ Est bona attritioni neruorum.

¶ De sadar. Ca. dcxxxi.

SAdar q̄d est. Diximus dispositiōes ei⁹ vbi diximus nabach.

¶ De spolio serpētis. Ca. dcxxxij.

SPoliū serpētis. dcm̄ ē de eo in ca⁹ de serpente.

¶ De sedeguarā. Cap. dcxxxiij.

SEdeguarā. Natura. ¶ Frigidū est in scdo siccū in tertio. Opa. pro. Retinet sanguinē. Decora. ¶ Prohibet casum capilloꝝ. Permuta. ¶ Loco eius ponit̄ pōdus eius de feluzaharā ⁊ tertia pōderꝫ ipsius de radice canne.

¶ De sisceleos. Ca. dcxxxiiij.

SIsceleos q̄d ē. est alanīudē romanū: ⁊ ē silealiudē: verūtn̄ ē lōgius eo parūp: et vehemēti⁹ albū. Nā. ¶ Calidū est ⁊ siccū i scdo. Opa. pro. ¶ Est subtiliatiuum resolutiuum mundificatiuum carminatiuum: et silr̄ radix eius et semē ipsius sunt sedatiua dolorū iteriorum et liquefacit flegma ꝯgelatū et de ipō q̄dē dat̄ in potu aialib⁹ et multiplicat ꝑt⁹ eorum et bibitur in vino et ꝓhibet frigus ⁊ nocumētum ipsius in itinere: et ꝓprie cum pipere. Egri. iūc. ¶ Cōfert dolorib⁹ dorsi. Egri. cap. ¶ Cōfert valde soda. Egri. pec. ¶ Confert asmati et difficultati anhelitus et anhelitui dilatationis ⁊ tussi antique. ꝓpē et radix ipsius et semē ei⁹ simul: et qn̄ ꝯficit̄ radix ei⁹ cum melle deglutitur mundat pectus ab humiditā

tibus viscosis. Eg. nu. ¶ Resoluit īflationē. ⁊ sedat dolores viscerū. ⁊ digerit radix eius ꝓpe cibū: ⁊ ē bonum stō. Egri. expl. ¶ Resoluit dolorē pūgitiuū vētosū. et facilē efficit ptū ī oībus aīalibus. ⁊ remouet difficultatē vrine ⁊ resoluit dolores mātris ⁊ ꝓuocatiōē eius: ⁊ cōfert doloribus viscerū: ⁊ succus cruris huius plāte ⁊ semē ipsius cū sūt recētia ⁊ bibūt ex eis tres anulusat cum arob. x. diebus sanāt dolorē renū: ⁊ ē iuuatiuū penitus renum.

¶ De sirengi. Ca. dcxxxv

Sirēgi q̄d ē. Et ꝓximus ꝟtuti alsedenigi: ⁊ lino ē fortior. ꝫ. latu. ¶ Frigidus ē ⁊ siccus. Opa. pro. ¶ Est stipticus ⁊ ī ipso ē ex cerusa frigus: verū subtilior plū. ex nō ꝓhibet fluxus. Uul. vl. ¶ Ponit in cerato sup adustionē ignis. Egri. expl. ¶ Prohibet fluxū sanguis.

¶ De scamōea. Capi. dcxxxvj.

Scamonea q̄d ē. Succus volubil' cuiusdā cuius ꝟtus vsq ad. xxx. ꝑdurat ānos. Ele. ¶ Melioris proprietatis est illa que est varia ad albedinem declinans: et est q̄si sit fragmītū ostraci: ⁊ ē puluerizabilis: velocit' solubil' varia: q̄ cū resoluit' ī aq̄ fac̄ ipam sic̄ lac. ⁊ melior q̄dē q̄ ē vtēdū ē q̄ assat' ī pomo ⁊ cū q̄ admiscet' aq̄ apij: qm̄ remouet' eius malitia: et alia lamalā q̄dē ē mala: q̄ñ ꝟo rectificat' scamōea cū assat' ī pomo ꝑpato ī massa ⁊ ꝑmiscet' cū aniso ⁊ dauco ⁊ soluit' cū oło amigdallo. Nā. ¶ Cal'a ē ⁊ sicca ī 3°. ⁊ eius calitas maior ē siccitate ipsius. Opa. p. ¶ In ipsa sūt resoło ⁊ abstersio et ē inimica stō ⁊ epati. Deco. ¶ Mūdificat morpheā ⁊ albaras et pānū. Uul. vlce. ¶ Q̄ñ decoq̄t' cū melle et passis fit ex ea emplm̄ sup vulnera resoluit ea. Apo. bot. ¶ Ponit' cū aceto. sup scabiē vlceratā. Egri. iūc. ¶ Cū aceto ⁊ sauich ponit' sup dolores iūcturarum et anche more emplastri. Egri. ca. ¶ Radix eius ⁊ succus radicis ipsius ponit' sup'sodā antiquā cū aceto ⁊ oło ro. ⁊ q̄ñ ipa scamonea admiscet' eis ambobus ⁊ ponit' sup caput eius q̄ h̄z soda antiq̄ sanat eū. Egri. pec. ¶ Est ex eis q̄ nocent cordi. Egri. nu. ¶ Nocet stō ⁊ epati valde: s; eius malitia frāgit' cū assatiōe ⁊ sele apij. ⁊ ipa q̄dē ē ꝯturbatiua: ⁊ facit nauseā: et ōstruit appetitū cibi: et facit sitim: Egri. expl. ¶ Solōne educit colerā fortit': Jp̄a ꝟo ī regiōibus diuersificat' adeo q̄ ego vidi ī q̄busdā libris medicorū dosim eius plimi pōderis. ¶ Et ēt ipa nocet intestinis. ⁊ suppōit' ad abortū. ⁊ cū ex radice arboris eius bibit' pōdus aurei soluit coleram citrinā ⁊ fl'a. ¶ Et dixerūt q̄dā q̄ñ ex scamōea bibit' pluri'a quātitas ⁊ supflua ⁊ ē medietas. ꝫ. retiet. pᵐ: deīde ꝯturbat ⁊ fac̄ nauseā ⁊ ꝓuocat sudorē frīm: deīde q̄ñ adueīt eius solō cū supfluitate ⁊ ē īterficiēs: ⁊ dixerit q̄dā q̄ q̄ñ ex āntiq̄ sumit' q̄ntitas pua ꝓuocat ⁊ ñ soluit: et potus ipsius cū aloe ē mior ad illa: ⁊ sil'r cū lupinis salitis et semībus redolētibus: et q̄ñ suppōit' ī lana īterfic̄ fetū. ¶ Et cū eius timemus malitiā rectificamus eā: qm̄ ꝯficimus ipam cū aq̄ cydoniorū acetosorū ⁊ pomorū aut aq̄ ro. ⁊ q̄ñ ponit' ī ipa sumach s; q̄ntitatē q̄ possit ꝯfici et fiūt īde trocisci subtiles et exiccāt' ī vmbra et admīstrant' s'm quātitatem necessariā. Uenena. ¶ Cōfert pūcture scorpionū ⁊ bibitā et linita.

¶ De serapino. Ca. dcxxxvij.

Serapinū q̄d ē. Serapinū ē gūma arboris in q̄ nō ē iuuamētū sed ī gūma eius: et dr̄ q̄ ē q̄dā species galbani q̄ resoluit' ⁊ fit serapinū. Electio. ¶ Melior duarū spērū eius ē illa q̄ ē spissior ⁊ clara: cuius ps iterior ad rubedinē declinat: ⁊ exterior ad albedinē: ⁊ resoluit' velocit' ī aq̄ ñ sicut adulteratū cū galbano q̄uis galbano albo sit sil'e ⁊ q̄d melius ē de eo ē illud de saphano. Nā. ¶ Cal'm ē ī tertio siccū ī scđo. Opa. pro. ¶ Est resolutiuū sbtiliatiuū carminatiuū calefactiuū abstersiuū. Egri. iūc. ¶ Cōfert paralysi ⁊ rupture lacertorū ⁊ chordarū eorū: ⁊ soluit mās q̄ sunt in vtrisq anchis clisterizatū ⁊ bibitū. ⁊ sil'r doloribus iūcturarum malis. Egri. cap. ¶ Resoluit soda frā; ⁊ vētosā ⁊ cōfert epilepsie. Egri. ocu. ¶ Cōfert obscuritati oculi ī alcosol: ⁊ grossitudini palpebrarū ⁊ vestigijs ī oculo ⁊ ē d' melioribus medicis q̄ sunt ad aquā descēdētē in oculū ⁊ si terat' cū aceto ⁊ ponat' sup ordeolū delet ipm. Egri. pec. ¶ Confert dolori pectoris ⁊ lateris et tussi antiq̄ ⁊ bibunt' cū aq̄ rute expelle tres q̄rte. ꝫ. i. ad malitiā anhelitus: ⁊ ipm mūdificat pectus fortiter ⁊ extrahit hūores crudos. Egri. nu. ¶ Cōfert hydropisi ⁊ extrahit aquā citrinā. Egri. expl. ¶ Cōfert colice bibitū ⁊ clisterizatū: ⁊ dolori vētris pūgitiuo. ⁊ extrahit lapidē ex ambobus: ⁊ augmētū efficit ī coitu: ⁊ cōfert doloribus mātricū: ⁊ q̄ñ bibit' cū oxymelle ꝓuocat menstrua: ⁊ īterficit fetū. et ipm q̄dē lenit vētrē cū facilitate et extrahit humorē viscosū et aquā citrinā. Febres. ¶ Cōfert febribus piodicis. Uenena. ¶ In vīo datur ad bibēdū ad pūcturā ꝟmiū venenosorum: ⁊ ad oīa venena mortifera. Et ie° opatio ē fortior opatione galbani ⁊ q̄ñq ꝯfert delinitū ī oībus locis. ¶ Permuta. ¶ Loco eius ponit' gūma cedri ⁊ dixerūt gūma pini masculi ⁊ dixerūt pōdus ipsius ⁊ mediū de opoponaco.

¶ De scolopendria. Capi. dcxxxviij.

Scolopēdris q̄d ē. Dr̄ q̄ ē plāta petrosa q̄ nascitur ī loco plurimorū fontiū: ⁊ dixerūt q̄dā q̄ est spēs siliq̄ ⁊ dr̄ aliis. Nā. ¶ Calida ē ī p̄mo sicca ī scđo. Opa. p. ¶ Est subtilis resolutiua et ī ipa nō ē plima caliditas. Egri. nu. ¶ Cōfert spleni magnifice: q̄ñ. n. sumit' cū oxymelle facto ex aceto ī q̄ decocta sunt folia eius. xl. diebus delet splenē. ⁊ cōfert singultui et icteritie. Egri. expul. ¶ Frangit lapidē in renibus ⁊ vesica et dr̄ q̄ suspēsa ad collū ꝓhibet īpregnationē.

¶ De suhal. Cap. dcxxxix.

Suhal q̄d est. Est ex suba cal'a acri. Nā. ¶ Est calida et acris cū eq̄litate. Apa. bot. ¶ Folia eius rūpūt ardubellet ⁊ resoluūt ea ī dispōne ꝑncipij eorū et q̄ recēs ē maturat apata ī obediētia maturationi. Uul. vl. ¶ Que recēs ē eradicat scabiē vlceratā. Egr. oculi. ¶ Ponit' ī medicis acuētibus visū. Egr. pec. Dr̄ q̄ est optima medicia tussi ⁊ āhelitui dilatiōis adeo q̄ ex ea fit suffumigatio et confert.

¶ De seisaron. Ca. dcxl.

Seisaron quid est. Est lignum visus et est in ipso amaritudo et stipticitas. Natura. ¶ Calidum est et siccum in secundo. Operatio. pro. ¶ In ipso est resolutio et stipticitas pauca. Egrit. nut. ¶ Decoctio radicis eius confert dolori stomaci. Egr. inu. ¶ Decoctio radicis eius prouocat.

¶ De sumio. Ca. dcxlj.

Sumium qd ē. Est curati albani crnis i aqis stā tibꝰ: ⁊ i ipso est bonꝰ odor. ⁊ dicet i caº. de cal. Egri. expul. ¶ Medulla eius decocta ⁊ nō decocta cōfert lapidi ⁊ puocat ⁊ ꝯfert dissinterie.

¶ De sucuto. Cap. dcxlij.

Sucutū qd ē. Dr̄ ꝙ ē sempuiua. ⁊ dr̄ ꝙ ē spēs se minis mādragore: ⁊ dr̄ aliud. ⁊ ē duaꝝ spēruz: quaꝝ vna ē petrosa ⁊ alia nō ē petrosa. Na. ¶ Qđ in ea magis dn̄at ē frigus: ⁊ siccitas. ⁊ i in ipsa hūiditas calatpata ⁊ subtilitas ⁊ incisio: ⁊ viscositas: ⁊ neqꝫ hꝫ odorē: ⁊ hꝫ dulcedinē quādā ⁊ aq̄ eiꝰ attra hit sputū: ⁊ aggregādo ptes carnis in vase facit rez vnā. Opa. pro. ¶ Est aq̄lis ⁊ subtilis ⁊ incidit: ⁊ viscosi tatē cepaꝝ resoluit et aliqđ ē in ipo p qđ aggregat ⁊ ꝯstrigit. Egri. iūc. ¶ Decoctio eiꝰ ꝯfert attritiōi ner uoꝝ ⁊ lacertoꝝ i medio eoꝝ ⁊ i extremitatibꝰ ipoꝝ. ⁊ recēs ꝯsolidat. Egr. pec. ¶ Sanat asperitatē pecto ris: ⁊ gutturis ⁊ ꝓhibet sputū sanguis ⁊ cum aq̄ mel lis mūdificat pulmonē. Egri. expul. ¶ Cōfert vlceri bus intestinoꝝ ⁊ abrasiōi ⁊ rupture iguis adses: ⁊ doloribus renū ⁊ retinet fluxum sanguis menstrui. permu. ¶ Loco eiꝰ ponit̄ succus folioꝝ lactuce. aut aq̄ solatri.

¶ De sumach. Ca. dcxliij.

Sumach qd ē. Aliud ē corasceni. ⁊ aliō est semi minꝰ corasceno rubeū: lētis similitudinē hn̄s: ⁊ ē ꝯueniēs ei cui ꝯueniūt acatia ⁊ rosa. ⁊ qn̄ decoqt̄ cū aq̄: deiñ eiꝰ decoctio ispissat̄. sic̄ mel cōuenit ei cui cōuenit liciū. Natu. ¶ Est frīm in 2º siccum in tertio. Opa. pro. ¶ Est stipticū ꝯstrictiuū ꝯfortatiuū: et ace tū eiꝰ est subtiliꝰ eo et ꝓhibet fluxū: ita ꝙ qdā dn̄t ꝙ appēsuz retinet illud: ⁊ ꝓhibet attractiōem colē ad viscera. Deco. ¶ Decoctio sumach q̄ tinctores vtun tur ⁊ corioꝝ ꝑpatores dnigrat capillos. Apo. both. ¶ Fit ex eo emplm̄ sup ꝑcussionem ⁊ ꝓhibꝫ apa̅ta ⁊ ꝟiditatē: ⁊ ꝯfert panaritio ⁊ ꝓhibet additiōez apa̅tū Uul. vl. ¶ Prohibet ambulatiōem fraudulētiarum. Egri. iūc. ¶ Embrocat̄ ex decoctiōe eiꝰ torsio et non apa̅t. Egri. ca. ¶ Prohibet saniez auris: et gūma eiꝰ qn̄ ponit̄ i corrosionē dētiū sedat dolorē eoꝝ. Egri. nu. ¶ Prepat stōm ꝯfortās ipm: et sedat siti. et fac ap petitū acetositate sua et sedat nauseam colericam. Egri. expl. ¶ Cōstrigit et retinet mēstrua et fluxū: et ꝓhibet rasurā clysterizat̄ ad dissinteriā ⁊ cursū mri cis et emorroydas.

¶ De sicla. Ca. dcxliiij.

Sicla qd ē. Est duaꝝ spēꝝ. vna ē nigra pp vehe mētiā viriditat̄. altera est illa q̄ est nota. Nā. ¶ Apud quosdā est cala et sicca i pmo. et fm verita tē est cōpositaꝝ ꝟtutū: et apud quosdā ē frā et nō ē dubiū qn i eiꝰ radice sit hūiditas. Opa. pro. ¶ In si cla ē ꝟtꝰ baurach subtiliatiua. et i ipa ē resolutio et aptio fortior resolōne attriplicū et lēificatio: et in ea q̄ ē nigra ē stipticitas ꝓpe cū lētibꝰ: et bauracitas q̄ ē i ipa ē solutiua et terreitas ē ꝯctiua: ⁊ totū elixa cū est mali chimi et totū eiꝰ ē pui nutrimti sic̄ reliq̄ ole ra. Deco. ¶ Prohibet succꝰ eiꝰ et dcoctio folioꝝ eiꝰ fi suras frigoris: et ꝯfert alopitie et cōfert pāno cū ex folijs eiꝰ admistrāt̄ eplꝫ post ablutōez loci cū nitro et qnꝫ abscidit ꝟrucas succꝰ eiꝰ et iterficit pediculos Apo. bo. ¶ Ex ea elixata fit emplꝫ apa̅tibus et resol uit et maturat ea. et ꝯfert moro emplastro facto ex ea resolōne sua. Uul. vl. ¶ Folia eiꝰ bōa sunt dcoctis adustiōi ignis ⁊ ꝯferūt ipetigini linita cū melle. Eg. capi. ¶ Ex aq̄ eiꝰ cū felle gruis fit caputpurgiū ⁊ de let torturā ⁊ vꝫ ad vlcera nariū et eiꝰ aq̄ tepida distil lat̄ i aurē ⁊ sedat dolorē et lauat̄ caput cū aq̄ eius ⁊ aufert furfures. Egri. nut. ¶ Radix eius est mala stō faciēs nauseā: ⁊ plm illiꝰ ē ꝓpt̄ bauracitatē eiꝰ mor dicatiuam: ⁊ est mali chimi: ⁊ lauat bauracitate sua adeo vt mordicet stōm fort̄ sensus: ⁊ eiꝰ nutrimentū ē paucū ⁊ aptio eiꝰ ē pua ⁊ ad opilōnes epat̄ fortior ē aptiōe malue ꝓpe cū sinapi ⁊ aceto: ⁊ silr̄ et spleni ⁊ oꝫ vt comedat̄ cū muri ⁊ cū spebꝰ q̄ sūt ad cōdiēda cibaria. Egri. expul. ¶ Dr̄ ꝙ illa q̄ ē nigra stringit et ꝓpe cū lētibꝰ: sꝫ nō est dubiū qn elixata pfecta eiꝰ aq̄ cū in patella in furno ponit̄ ꝯstrigat: ⁊ fit cū ea clyste re ad exhēdū fecē: ⁊ totū eiꝰ gn̄at īflationē ⁊ rugitū ⁊ dolorē vētris pūgitiuū: ⁊ ē bona colice cū assumit̄ cū spēbus cōdiētibus ⁊ muri.

¶ De stinco. Ca. dcxlv.

Stincꝰ qd est. Est guaril de nilo q̄ capit̄ in egy pto. ⁊ existimauerūt qdā ꝙ sit de ptu crocodilli in cāpos. Elec. ¶ Meliꝰ ꝙ ē i ipo ē illō ꝙ ē i pte renū. Egri. expul. ¶ Qñqꝫ auget coitū adeo vt nō sedetur nisi sorbitiōe iuris lactucarū ⁊ lētiū.

¶ De seuesten. Ca. dcxlvi.

Seuestē ⁊ nolat̄ mulxeita. Nā. ¶ Sūt q̄si tpate. Opa. pro. ¶ Sūt lenitiue. Egr. pec. ¶ Leniūt pe ctus ⁊ gut̄. Egri. nutri. ¶ Sedāt sitim ⁊ ꝓprie semen eiꝰ cū sagzenea. Egri. expul. ¶ Leniūt vētrē.

¶ De semebras. Ca. dcxlvij.

Semabras. Decora. ¶ Fit ex eo emplm̄ sup spi nas: ⁊ ea q̄ carni sunt ifixa: ⁊ sup verrucas ꝯti to: ⁊ exhit eas ⁊ sup ea q̄ sunt vt claui: ⁊ euellit: et dr̄ ꝙ illud qđ de eo siccū ē cū cōmiscet̄ cū oleo facit na sci capillos sup tineā. Egri. capi. ¶ Dr̄ ꝙ epar ipiꝰ se dat dolorē molaris dētis. Egr. expul. ¶ Urina eius ⁊ sanguis ipsiꝰ mirabilis iuuamēti sunt in ruptura in fantiū cū sedēt in decoctiōe eiꝰ ⁊ qñqꝫ ponit̄ in vrina eiꝰ ⁊ in sanguine ipiꝰ aliqđ d muscho et ponit̄ i īngui nalibus ⁊ fit vltimi iuuamēti i ruptura. Uenena. ¶ Fun dit̄ ⁊ ponit̄ sup pūcturā scorpiōis.

¶ De spica. Cap. dcxlviij.

Spica qd ē. Spica due sunt spēs: quarum vna ē spi ca aromatica: ⁊ est spica auiū. ⁊ altera ē nerer den: ⁊ est spica romana. et alithitia: debilior est ida et syria: et in oibus ꝓprietatibꝰ suis nisi in ꝓuocatio ne: et alithitia est in ꝟtute ꝓxima syrie: ⁊ eiꝰ qdez ar bor pua est ⁊ euellit̄ cum luto suo: et egredit̄: ⁊ qnꝫ adulterat̄ cū plātaq̄ ē sibi silis. Inter eas ꝟo discer nit̄: qm̄ plāta illa est horribilis odoris: ⁊ nereidē pre terea qdā est mōtana cuiꝰ folia sunt sicut folia croci hortulani: ⁊ silr̄ stipites eiꝰ sꝫ sunt citrini plani nō in moduz retis inuoluit plures hꝫ radices. s. duas aut plures: ⁊ nō hꝫ crus neqꝫ fructū neqꝫ florez. Electio. ¶ Inquit Dia. Melior est cuiꝰ pili sunt plures ⁊ decli nāt ad ruffedinē: et est boni odoris sicut ciperi ⁊ par ua spica mordicās linguā. ⁊ hec est syra. inda ꝟo est debilior et lōgior: et plus oi spica innoluta. horribi lis odoꝝ: ⁊ rūpit̄ velocit̄ cū summa suoꝝ villoꝝ ⁊ ca dit ex ea puluis niger magnus ⁊ adulterat̄: qr deco

quia post īfusionē cū aq̄ calida deinde fit grauis cū antimonio postea rēdit. ipm vero signāt ei⁹ albedo ꝛ color antimonij ꝛ debilitas ꝟtutis ei⁹ et debilitas sapoꝛis ipsi⁹ ꝛ odoꝛis. Nigra vo ida melioꝛ ē rubea ꝛ nereidē q̄dē melioꝛ ē illa q̄ ē recēs boni odoꝛꝫ plu res hñs radices grossas q̄ nō frāgit. Illa vero q̄ hꝫ eius declinās ad albedinē ꝛ ꝓpe in medio sui nō ē aliqd ꝓpe q̄ ē horribilis odoꝛis. Nā. ℣ Cala ꝯ est i p⁹ sicca in scdo. Opa. pro. ℣ Est apitiua resolutiua: ꝛ in inda q̄dē est stipticitas plurima ꝛ caliditas ei⁹ mioꝛ ē ꝫ ē leuis: ꝛ in ꝑmis qñ gustaꝭ est rācida: deinde ꝓ cedūt ex ea caliditas ꝛ acuitas: ꝛ ex spica aromati ca fit puluis ꝓhibēs sudoꝛē plim: ꝛ lutū q̄dē spice est abluēs corp⁹ et est bonū ad bonū odoꝛē faciēdum. Apo. bo. ℣ Resoluit apata tbothoꝛ. Egr. cap. ℣ Pro hibet reumatismos ꝛ ꝯfoꝛtat cerebrū. Egr. ocli. ℣ Fa cit nasci pilos in palpebris qñ ponitur in alcofol: et trahit radius inuolutus in puluere sup palpebras et nereidē est foꝛtioꝛ in hoc ꝑm q̄ existimo. Egr. pec. ℣ Cōfert tota tremoꝛi coꝛdis: et mundificat pectus ꝛ pulmonē et ꝓhibet effusionē materieꝝ ad ea ꝛ flu xus. ℣ Egri. nut. ℣ Aprit opilōnes epatis ꝛ stōi ꝛ ꝯfoꝛ tat ea: ꝛ cōferūt oēs icteritie: ꝛ ꝓhibēt effusiōes ma terieꝝ ad stōm sedāt moꝛdicationū ei⁹: ꝛ qñ bibitur quecūq̄ spēs ipsi⁹ fuerit cū vino cōfert splenī. Egri. expl. ℣ Oēs ꝓuocāt ꝛ alithitia est foꝛtioꝛ qm̄ est ca lidioꝛ ꝛ minoꝛis stipticitatis: ꝛ ꝓhibet apata mricis oia sedēdo in ea: ꝛ ꝯfert doloꝛib⁹ renū ꝛ ꝓhibet cur sum materieꝝ ad intestina: ꝛ hꝫ ꝓprietatē in retinē do fluxū supfluū a matrice.

¶ De sauich. Cap. dcxlix.

Sauich q̄d est. Iā dictū est in caplo tritici ꝛ oꝛ dei. Egri. pec. ℣ Confert pectoꝛi ꝛ pulmoni.

¶ De sisamo. Cap. dcl.

Sisamū q̄d est. Est semē pluris vnctuositatꝫ q̄ reliqua semina. ꝛ ꝓpter hoc rancidū fit facile. Quidā aūt dixerunt q̄ ei⁹ oleū nō ꝯfert nisi melāco licis vt eos ipinguet ꝛ humectet: et arsinū q̄dē ē ge nus qōdā sisami abhoīabilis sapoꝛis. Elec. ℣ Coꝛ pus eius est foꝛtioꝛ oleo ipsi⁹. Natura. ℣ Calidū est in medio ꝑmi humidū in fine eius. Opa. pro. ℣ Est glutinatiuū lenificatiuū equalis calefactiōis: et silr oleū ei⁹ ꝛ decoctio ipsi⁹: ꝛ est mollificatiuū: ꝛ in oleo eius est grossitudo ꝛ qō toꝛrefactū est minoꝛꝫ est no cumēti. Deco. ℣ Resoluit viriditatē ꝑcussiōis ꝛ san guinē ꝯgelatū ꝛ ꝯfert fissure ꝛ asperitati melicoꝝ bi bitū ꝛ linitū: et est ipinguatiuū ꝛ ꝓprie excoꝛticatuꝫ ꝛ ꝓlōgat capillos: ꝛ ꝓprie succ⁹ arboꝛis ei⁹ et folio rū ipsius: ꝛ lenit eos: ꝛ remouet furfures ꝛ oleuꝫ ei⁹ quo decoquiꝭ myrt⁹ ꝯseruat capillos: ꝛ facit eos foꝛ tes ꝛ duros. Apo. bot. ℣ Resoluit apata cala. Uul. vl. ℣ Poniꝭ sup adustionē ignis ꝛ oleū eius bibitum aufert pruritū flegmaticū ꝛ sanguinē ꝓprie cum in fusiōe aloes ꝛ aqua vue passe. Egri. iunc. ℣ Ex eo fit emplm ad grossitudinē neruoꝝ. Egrit. capi. ℣ Con fert oleū ei⁹ cū virtute rose soda adustiue ꝛ succ⁹ ar boꝛis eius sanat furfures. Egr. oculi. ℣ Confert sup positum pulsatiōi oculi ꝛ apati eius. Egr. pec. ℣ Est bonū cōstrictiōi anhelitus et asmati. Egri. nu. ℣ Est malū stō faciēs nauseā ꝓsternēs desideriū sanās ve lociter. Sꝫ qñ comediꝭ cū melle remoueꝭ ei⁹ malitia ꝛ tardaꝭ ei⁹ digō ꝛ mollificat viscera: ꝛ qō toꝛrefactū est: ē minoꝛꝫ nocumēti ꝛ ei⁹ nutrimētū est vnctuosuꝫ valde ꝛ in ipo est ꝟt⁹ faciēdi sitiꝫ ꝛ fit veloꝛ ei⁹ desce sio cū coꝛtice suo. cū aūt excoꝛticaꝭ tardaꝭ ei⁹ descen sus. Egri. expul. ℣ Cōfert itestino colon: ꝛ ifusio q̄dē sisami ē vehemēs in ꝓuocatione mēstruoꝝ adeo q̄ ipa eijcit fetū: ꝛ qñ frāgiꝭ ꝛ comediꝭ cū semine papa uerꝫ ꝛ semie lini cū eq̄litate augmētat spma ꝛ coitū. Uenena. ℣ Cōfert moꝛsui canis rabidi ꝛ serpētꝫ len ticularis.

¶ De sacōdulion. Cap. dclj.

Saconduliō. Apo. bo. ℣ Poniꝭ cū rutha sup foꝛ mica ꝛ ad fistulas. Egr. cap. ℣ Suffumigaꝭ cū eo patiēs subeth. ꝛ ꝯprimēdo inungiꝭ ex ipso cū ace tosa hñs karabitū ꝛ letargiā ꝛ distillaꝭ succ⁹ hūidi ī aurē saniosaꝫ: ꝛ ꝯfert valde soda. Egr. pec. ℣ Cōfert difficultati āhelit⁹ ꝛ asmati. Egri. nn. ℣ Cōfert radix ei⁹ doloꝛib⁹ epatꝫ ꝛ ꝯfert icterie. Egri. expul. ℣ Solu tiōe educit flegma: ꝛ ꝯfert ꝓfocatiōi mricis.

¶ De safid. Ca. dclij.

Safid. Nā. ℣ Calm ē ꝛ siccū i 3°. Opa. pro. ℣ Est moꝛdicatiuū acre. Uene. ℣ Cōfert venēis oib⁹.

¶ De semurion. Cap. dcliij.

Semuriō q̄d ē. Est apiū siluestre ꝛ dcm̄ est ꝺ eo.

¶ De squilla. Cap. dcliiij.

Squilla q̄d ē. Est cepe murꝫ ꝛ ei⁹ folia sunt sicut folia lilij: ꝛ hꝫ oleū ad nigredinē declinās. Nā. ℣ Est calm et siccū in scdo. Opa. pro. ℣ Est icisiuū et in ipo est viscositas adustiua. Deco. ℣ Poniꝭ ꝯfectū cū melle sup alopitiā ꝛ serpiginē. Egri. pec. ℣ Eius acetū exaspat gutꝭ ꝛ idurat carnē ipsi⁹: ꝛ ē bonū as mati et oꝛegmoni ꝛ tussi antique.

¶ De solatro. Ca. dclv.

Solatrū. Electio. ℣ Meli⁹ qō de ipo adminiſtraꝭ ē hñs folia viridia ꝛ citrinū semē: ꝛ ē q̄nq̄ spēꝝ. Nā. ℣ Frm̄ est in ꝑmo siccū i scdo: et stupefactiuū ē frīū et siccū in 3°. Opa. pro. ℣ hoꝛtulanū ē infrātiuū ꝯstrictiuū et est qōdā gen⁹ ipius stupefactiuū faciēs somnū silr opio in ꝓprietatib⁹ suis nisi q̄ est debi lius eo et est qōdā genu⁹ ei⁹ qō ē moꝛtale. Apo. bot. ℣ Est emplm bonū apatibus calidis oibus itrinse cis et extrinsecis et bibiꝭ aqua ei⁹ ad apata cala in trinseca: et poniꝭ aqua ei⁹ cū cerusa et oleo ro. super herisipillā et foꝛmicā moꝛe empli et coꝛtex radicis eius est vehemētis exiccatiōis. Egr. cap. ℣ Si bibaꝭ ex eo qō ē stupefactiuū vltra. xij. ḡna facit euenire māiā: et qñ ex aq̄ ei⁹ fit gargarisma ꝯfert apatib⁹ lin gue. et si bibaꝭ ex coꝛtice radicis pōd⁹ aurei: cū vino attrahit somnū: et cū solatrū optime teriꝭ et fit ex eo emplm capiti sanat soda ꝛ resoluit apata radicꝫ au ris: et apata velaminis cerebri: ꝛ ꝯfert distillatū do loꝛi auris. Egri. oculi. ℣ Sanat fistulas oculi lachry malis fruct⁹ et succ⁹ ſpērum ei⁹ vsq̄ ad illam q̄ facit somnū: cum fit ex ea alcofol ꝯfoꝛtat visum. Egri. ex pul. ℣ Semē stupefactiui est ꝓuocatiuū vrine mun dificatiuum renū et vesice: et oēs spēs cuꝫ supponū tur abscindunt fluxū mēstruoꝝ et est ex eis q̄ ifrānt ꝛ ꝓhibēt pollutionē et ē spēs solatri ꝑter alkekēgi ꝑter hoꝛtulanū et ꝑter stupefactiuū ꝑdictū qñ come dunꭍ ex eo. iiij. auꭍ. iterficiūt ꝛ aq̄ folioꝝ ei⁹ faꝭ possi

Solatrum

dere maniā: ꝛ nō ē ī eo iuuamētū solatii nisi ad emplm faciēdū.

¶ De scorpiōib⁹. Cap. dclvj.

SCorpiōes. Egri. capi. ¶ Oleū scorpionū cōfert dolorib⁹ auris valde.

¶ De sudore. Ca. dclvij.

SUdor qd est. Est aq̄itas sanguis cui pus coleri cū ē admixtuz: ꝛ opꝫ vt admistret dū nōdum ē exiccat⁹ imo dū ī eo ē hūiditas: ꝛ ipe qdē magis ē digest⁹ q̄ꝫ vrina. ē eīn supfluitas vnctuositatis ꝛ humiditatꝫ post digōnē vltimā ꝛ ē vrina scōe digōnis supfluitas. Opa. pro. ¶ Est magꝫ digest⁹ q̄ vrina ꝛ diuersificat̄ ꝫ alalia: ꝛ ī ipo ē resolō nō pauca. Apo. bot. ¶ Sudor athletaꝝ ꝯfert apātib⁹ inguia: imo resoluit ea. Egr. pec. ¶ Sudor sicc⁹ luctātiū cū oleo ꝺ alcāna ponit̄ sup apata māmille ꝛ resoluit ea ꝛ cū oleo ro. ad ꝯgelationē lactꝫ ī māmilla. Alteratio ꝟo magne ē alteratio pue fiūt cū centaurea maiore et minore.

¶ De sandalo. Ca. dclviij.

SAndal⁹. Elec. ¶ Dixerunt. S. et fili⁹ mesaugue rube⁹ ē fortior: ꝛ dixerūt alij alb⁹ ē fortior. Nā. ¶ Est frigid⁹ in fine scōi vsq̄ ad tertiū pueniēs sicc⁹ ī scōo. Opa. pro. ¶ Prohibet attractionē ꝛ ꝓpe rube⁹. Apo. bot. ¶ Resoluit apata acuta et ꝓpue rube⁹ ꝛ linit̄ ex eo herisipilla. Egri. cap. ¶ Cōfert soda. Egri. pec. ¶ Cōfert tremori cordis accidēti in febre linit⁹ ꝛ bibit⁹. Egr. nut. ¶ Cōfert debilitati stōi calidi bibit⁹ ꝛ linit⁹. Febres. ¶ Cōfert febrib⁹ calis et ꝓpe albus.

¶ De sapone. Ca. dclix.

SApo. Opa. pro. ¶ Est vlceratiu⁹: putrefactiu⁹. Egr. expl. ¶ Resoluit colicā et soluit hūorē crudum.

¶ De sahane. Ca. dclx.

SAhane. Opa. pro. ¶ Est abstersiuū exiccatiuuꝫ mali humoris. Uul. vlc. ¶ Facit possidere scabiē ꝛ pruritum. Egrit. iunct. ¶ Confert dolori anche flegmatico. ¶ Egri. cap. ¶ Remouet fetorē oris factū ex stō et corruptionē eius et abstergit humiditatem stōi ꝛ exiccat eam.

¶ De safuruhum. Cap. dclxi.

SAfuruhū qd ē. Est anis cui⁹ nomē ē h⁹ nomē ī fracia.

¶ De sarsar. Ca. dclxij.

SArsar qd ē. Est ferrū calidū. Egrit. capi. ¶ Qn̄ coquit̄ cū oleo aut īfundit ī ipso: deīde coquit̄ et distillat̄ in aurē remouet dolorē ei⁹ ꝛ pulsationeꝫ ipsius.

¶ De sasaf. Ca. dclxiij.

SAsaf qd est. Est salix.

¶ De salzailz. Ca. dclxiiij.

SAlzailz qd ē. Noiat̄ salzailz anchamē: ꝛ est rosa rubea vehemēter. Nā. ¶ Est cala in scōo humida in ipso. Opa. pro. ¶ Est abstersiua resolutiua. Inquit Sa. Est abstersiua lauatiua attractiua apitiua resolutiua. Decora. ¶ Denigrat capillos mixta cuꝫ corticib⁹ nucis: ꝛ qn̄ admistrāt̄ folia ei⁹ et stipites ipsius sicut sunt aut decocta cum sorbitiōe ordei ꝛ decoquunt̄ ꝓuocāt lac. Apo. bot. ¶ Linit̄ ex decoctiōe ei⁹ sup apata q̄ nō sunt dura et fit eūo ꝑ eā sup carbūculos ꝛ bothor calās. Uul. vl. ¶ Illud qḋ ꝺ ea siccū est cōfert vlcerib⁹ sordidis īcarnat ex ea excoriatiōe ꝛ in ipsa mūdificat vlcera ꝯferēs excoriatiōib⁹ ꝛ scabiei vlcerose. Egri. capi. ¶ De ei⁹ succo fit caputpurgiū ad purgādū caput ꝛ cerebrū et ei⁹ radix masticat̄ ad exhēdas humiditates a capite. Egr. oculi. ¶ Succ⁹ ei⁹ ꝯfert tenebrositati oculi et visus et albugini ei⁹ et vestigijs vlceꝝ. et qn̄ decoquit̄ cū vino: et fit inde emplm sanat apata dura in apatibus oculi. Egri. pec. ¶ Si coquant̄ folia ei⁹ cum suis stipitib⁹ ꝛ cū succis ordei sorbilib⁹ et comedat̄ facit abundare lac. Egri. expul. ¶ Prouocat mēstrua.

¶ De schedenigi. Cap. dclxv.

SChedenigi qd ē. Est semē arborꝫ canabis ꝛ nos iā locuti fuim⁹ de canabe. Opꝫ ergo vt ꝯiungamus iter ꝯsiderationē q̄ est in vtrisq̄ capitis simul: ꝛ de schedenigi qdē aliud est hortulanū notū: ꝛ aliud ē cāpestre. Humaiz ꝟo dixit q̄ arbor cāpestris egredit̄ in desertis ꝫm quātitatē cubiti: et sup folia eius dn̄at̄ albedo. et ei⁹ fruct⁹ est sicut pip et similat̄ eius granū grano assumati qḋ est granū de quo exꝓmit̄ oleū et nos iā locuti fuim⁹ de grano assumati. Nā. ¶ Est calidū et siccuꝫ in tertio. Opa. pro. ¶ Canabis cāpestris resoluit vētositates et exiccat fortiter ꝛ humor ei⁹ est pauc⁹ mal⁹. Apo. bo. ¶ Canabis cāpestrꝫ qn̄ ei⁹ radix decoquit̄ et fit ex ea ēplꝫ apatib⁹ calīs ī locis duris in qb⁹ sunt chimi viscosi sedat calitatē et resoluit duritiē. Egri. cap. ¶ Facit soda sua calate et ei⁹ succ⁹ distillat̄ ad dolorē auris opilatiuū et ad humiditatē auris: et silr oleū ei⁹ et folia ei⁹ eradicāt furfures in capite. Egri. ocu. ¶ Obtenebrat visuꝫ. Egr. nut. ¶ Nocet stō. ¶ Egr. expl. ¶ Exiccat spma et lac q̄dē alschedenigi cāpestrꝫ soluit cū facilitate et medietas lib. de succo ei⁹ resoluit duritiē. ꝯstrictiōe et solutione educit flegma et colerā: et ꝓcedit ꝫm semitaꝫ seminis croci hortulani in cōstrictione.

¶ De seitaragi. Cap. dclxvi.

SEitaragi qd est. Est ille q̄ est idus est frusta ligui pua subtilia et corticeo sicut ganosi. et ille q̄ est fruct⁹ declinat ad rubedinē et nigredinē: et alsetaragi qdē orit̄ in pietib⁹ antiq̄s et vbi nō mingit: et hꝫ folia sic̄ sūt folia nasturtij: et in estate sūt folia plima: et minorant̄ et augmētat̄ minoratio: adeo vt forsitā nō appeat et nō sit in eo odor: et est sicut nasturtiū cui⁹ sapor et odor similant̄ cordumeni et folia ei⁹ sunt ipi silla. Nā. ¶ Est calid⁹ ꝛ sicc⁹ in fine scōi. Opa. pro. ¶ Est acut⁹ apitiu⁹: similat̄ enim sapor et odor cordumeni. et silr virt⁹ ei⁹. Deco. ¶ Cōfert linitus cū aceto sup morpheā albā et albaras. Uul. vl. ¶ Linit̄ sup excoriationē et scabiē cū aceto et eradicat eam. Egri. iūc. ¶ Bibit̄ ad dolorē iūcturaꝝ et cōfert. Egri. nut. ¶ Linit̄ sup splenē et extenuat ipsuꝫ. Egri. expul. ¶ Suspēdit̄ ei⁹ radis sup aurē ei⁹ q̄ hꝫ dolorē vesice et sedat ipꝫ ꝫ q̄ dī. Permutatio. ¶ Loco eius ponitur rubea.

¶ De sceilem. Ca. dclxvii.

SCeilem. Natura. ¶ Sa. ponit q̄ est in ꝑncipio calefactiōis. Opera. pro. ¶ Est subtile abstersiuū resolutiuū. Decora. ¶ Linit̄ super morpheam cum sulfure et confert. Apa. bo. ¶ Resoluit apata ꝛ scrofulas cū semine lini et disrūpit ea cum stercore colūbino et semine lini. Uul. vl. ¶ Linit̄ illḋ qḋ coquit̄ cum tritico sup vlcera et puluerizat̄ sup ea: et cōfert et linit̄ sup ipetiginē: et qn̄q̄ ponit̄ sup vlcera cū corticibus raphani vt emplastrū et confert. Egri. iunc.

℣ Decoquit cū mellicrato ⁊ fit inde emplʒ sciatice. Egri.capi.℣ Sedat scotomiā. Egri.expul.℣ Qñ fit ex eo euaporatio adiuuat ad impgnandum ⁊ ppue cum ordeo.

¶ De sceha. Ca.dclxviij.

Sceha qđ ē. Sceha sunt due spēs: vna carū est spinosa hñs folia sedreia cōcauū lignū ⁊ non administrat nisi i suffumigatione: ⁊ alia hʒ folia vt tamariscus: ⁊ reperit̄ ei spēs tertia: q̄ noiatur serbun armena citrina ⁊ noiat̄ absinthium marinum. Elec. ℣ Melior est armena. Natura. ℣ Est cal'a in scđo sicca in tertio. Opera.pro. ℣ Oēs spēs eius sunt incisiue resolutiue vētositatū: ⁊ i ipa est stipticitas minor stipticitate absinthij: ⁊ ei⁹ calefactio mior ē caliditate ipsi⁹ ⁊ amaritudo est maior ⁊ i ipsa ē salsedo. Decora. ℣ Eius cinis cū oleo aut oleo amigdalino linitus ɔfert alopitie: ⁊ ei⁹ cinis cū oleo facit nasci barbā q̄ tardat̄. Apo.bo. ℣ Sedat apata: ⁊ carbūculos. Uul.vl. ℣ Prohibet herpetē esthiomenum. Egri.cap. ℣ Facit soda. Egri.ocu. ℣ Fit vaporatio ex aq̄ eius inclinādo caput ad obthalmiā ⁊ resoluit eā. Egrit. pec. ℣ Cōfert difficultati anhelit⁹. Egri.nut. ℣ Nocet stō ⁊ ppe tertia. Egri.expul. ℣ Extrahit l̄bines et ascarides: ⁊ interficit eos ⁊ puocat mēstrua ⁊ vrina. Et est fortior absinthio in illo. Febres. ℣ Eius oleū cōfert frigori rigorus. Uenena. ℣ Confert puncture scorpionum ⁊ rutele ⁊ venenis.

¶ De sciniar. Cap.dclxix.

Sciniar qđ est. Est lactuca asini hñs folia q̄ sūt sicut folia lactuce acuta: ⁊ est spinosa ad nigredinē declināns: ⁊ i estate rubesit eius lignū sicut sanguis: ita q̄ tingit manuʒ. Elec. ℣ Folia eius sunt debiliora q̄ sunt in ipsa. Natu. ℣ Frigida est ⁊ sicca in pmo vsq̄ ad 2ᵐ. Opa.pro. ℣ Illa que noiat̄ acuthia est stiptica: ⁊ in ipsa ē amaritudo: ⁊ illa q̄ noiat̄ fulusia est vehemētioris stipticitatis: ⁊ illa que noiatur anulus vehemētioris ē q̄ ābe ⁊ est acrior: ⁊ illa que nomen nō hʒ ppinqua est ei: et in omnib⁹ eis ē stipticitas ⁊ exiccatio ⁊ qñ miscet̄ cū oleo: ⁊ fit inunctio ex ipa ɔprimēdo facit sudare. Deco. ℣ Linita cōfert morphee ⁊ icteritie. Apo.bo. ℣ Fit ex ea emplm̄ scrofulis cū adipe ⁊ linit̄ sup excoriationē: ⁊ cū farina ordei sup herisipillā: ⁊ ppe spēs q̄ noiantur anulus Uul.vl. ℣ Incarnat vlcera qñ in cerato administratur. Egri.cap. ℣ Est res que magis cōfert dolori auris. Egri.nu. ℣ Cōfert icteritie bibita ppue acuthia ⁊ ppue dolorib⁹ splenis: ⁊ cortices ei⁹ preparāt stōʒ Egri.expul. ℣ Qñ in potu datur dē ea que nomē nō hʒ aure .i.5. cū cordumeni: aut ysopo et nasturtio extrahit vermes ⁊ ascarides: ⁊ illa que nominat̄ acuthia cōfert dolori renū. Uenena. ℣ Illa que noiatur anulus confert morsui vipe valde qñ administrat̄ vt emplm̄ ⁊ bibita. ⁊ illa q̄ nomē nō hʒ est illi ppinqua.

¶ De scel. Ca.dclxx.

Scel qđ est. Est medicina īda filiis.ʒʒ. Natura. ℣ Cal'a est ⁊ sicca in tertio. Opa.pro. ℣ Est amara stiptica acuta disrūpit vētositates ⁊ est in virtute mellis: ⁊ inest ei resolō mirabilis ⁊ subtiliatio. Egri. iun. ℣ Cōfert venenis ⁊ cōtritionibus.

¶ De sucaram. Cap.dclxxi.

Sucaram quid est. Inquit Dia. Crus huius plāte ē sicut crus fernle: ⁊ folia ei⁹ sunt sicut folia cucumeris: ⁊ hʒ florē albū: ⁊ semē sicut anisum. ¶ Rufus vō dixit folia ei⁹ sunt sicut folia mādragore ⁊ minora ⁊ vehemētioris citrinitatis: ⁊ radix ei⁹ est minuta fructū nō hñs ⁊ semē ei⁹ existit i colore ameos sed est mai⁹ eo: sine sapore ⁊ sine odore: ⁊ hʒ mucilaginē ¶ Inqt mesaia. ē qdā spēs albes ⁊ nō benedixit ego aūt dico q̄ i libris īuētū fuit q̄ ē euforbiū i greco et trāslatū fuit sucarā ⁊ iā trāslatū fuit albes: ⁊ qñq̄.n. pportionātur ad euforbiū accntia albes ⁊ hoies diuersificant̄ i eis. Nā. ℣ Frigidū ē ⁊ siccū i' tertio vsq̄ ad q̄rtū. Opa.p. ℣ Prohibet fluxū et ɔgelat sanguinē ⁊ stupefacit. Deco. ℣ Qñ linit̄ ex eo sup locū euulsionis piloꝝ phibet frigiditate sua nasci pilos et fit ex eo emplm̄ māmille ⁊ nō magnificatur. Apo.bot. ℣ Succ⁹ ei⁹ sedat herisipillā et formicā. Egritu. iūt. ℣ Linit̄ sup podagrā calidā. Egri.oculi. ℣ Succ⁹ ei⁹ administrat̄ i dolorib⁹ ocli. Egri.cap. ℣ Succ⁹ ei⁹ ē bonus hūiditatib⁹ q̄ accnt i aure. Egri.pec. ℣ Fit ex eo emplm̄ māmille ⁊ nō magnificat̄ ⁊ phibet exuberatione lactis. Egri.expul. ℣ Retinet mēstrua: et cōfert dolori mricū: ⁊ fit ex eo emplm̄ testiculo⁹ ⁊ nō magnificat̄: ⁊ inūgunt̄ ex eo mēbra spmatis ⁊ phibet pollutionē. Uenena. ℣ Est venenum mortale. Et eiusʒ cura est vinum purum.

¶ De secacul. Ca.dclxxij.

Secacul. Nā. ℣ Est calʒ i scđo ad hūiditatē quā dā tēdēs. Opa.p. ℣ In ipo ē lenitas: et l̄tus ei⁹ qđ nutritū ē: ē sicut l̄t⁹ baucie. Egrit.expl'. ℣ Excitat appetitū coit⁹. Permu. ℣ Loco ei⁹ ponit̄ buzeiden.

¶ De scehemenisi. Ca.dclxxiij.

Scehemenisi qđ ē. ē inasabrā cāpestre. Nā. Calidū ē et siccuʒ i 3°. Opa.p. ℣ Est resolutiuuʒ et subtiliatiuuʒ valde et qñ poit̄ sub ceruicali ifantiuʒ ɔfert fluxi oris coꝝ. Egri.iunc. ℣ Cōfert palysi linitum et caputpurgio ex eo fcō cuʒ vio. Egri.ca. ℣ Qñ fit caputpurgiuʒ ex aq̄ ei⁹ mundificat cerebruʒ et cōfert ēt torture et epilepsie bibituʒ cuʒ vio. Egrit.nu. ℣ Cōfert humiditatib⁹ stōi et fluxi oris ifantiū qñ ponit̄ sup capita coꝝ fm q̄ expertissimauerunt quidam. Egri.expl'. ℣ Cōfert ventositatibus.

¶ De suchaha. Ca.dclxxiiij.

Suchaha. Egr.ca. Cōfert ipa et radix ei⁹ et fructus ipsi⁹ dolori vue. Egrit.nut. ℣ Cōfert stō et epati. Egr.expl'. ℣ Decoctio radicis ei⁹ phibet fluxū mulieꝝ et ipa supposita et encatismate facto i ea cōfert apatib⁹ ani. Febres. Cōfert febrib⁹ antiq̄s et ppue ifantiuʒ.

¶ De scebrā. Ca.dclxxv.

Scebrā qđ ē. Oritur i hortis hñs cānā subtilē eqlē: et hʒ pilos: et folia sunt sicut tarco fm q̄ expertissimo et hʒ lac. Electio. ℣ Illud qđ meli⁹ est: est leue ad rubedinē declināns sicut cutis inoluta subtilē habēs corticē: et illō qđ ē cum duab⁹ cānis yet est leuis carnis et grossum pue rubedis et duꝝ. et qđ ē vt' filumē malum: et pficum ē maluʒ. et nō oꝫ vt alidd dē eo administret̄. Nā. ℣ Inqt humaiʒ ē calidum in pn⁹ scđi siccum in fine tertij. lac vō eius est vltimum in ambobus simul: imo i quarto gradu. Opa.p. ℣ In ipso sunt stipticitas et acuitas et disruptio orificioꝝ venaꝝ: et illud est vnum pp̄ter quod repellit̄: et qñ

rectificat nõ ẽ iuuam̃ l eo l suo loco pp illõ q̃d dixim⁹ ⁊ ẽ ex toto nociuũ ⁊ ppe ꝯplonib⁹ calid. Egri. capi. ¶ Lac ei⁹ adiuuat i eradicãdo dẽtes. Egr. nu. ¶ Nocet stõ ⁊ epati ⁊ dat ad bibẽdũ i curatiõe hydropisis. ⁊ oz q̃dẽ vt pus isundat in succo endiuie ⁊ feniculi ⁊ solatri trib⁹ dieb⁹: deide exiccet: ⁊ fiãt ide trocisci cũ modico salis indi ⁊ turbith ⁊ myrobal. aut aleos ⁊ erit fortis iuuamenti. Egri. expl. ¶ Solone educ̃ meliũ ⁊ flegma ⁊ aquã ⁊ ãtiq̃t⁹ q̃d fuit ei⁹ admistratio ꝯsueta i solutiuis: deiñ fuit dimissuz: ppea q: nocet coitui ⁊ spmati: ⁊ q: disrũpit venas ani: ⁊ qñ rectificat nõ ẽ iuuamẽtũ i ipo. ⁊ illõ iõ: qñ ei⁹ rectificatio fit h⁹ mõ: isundit nõ ꝯtritũ i lacte recent mulcto die ⁊ nocte: ⁊ renouat illõ mltotiẽs: ⁊ illõ ẽ ex eis q̃ dbilitãt ipz ⁊ dstruũt opõnẽ ei⁹ i hũoribus malis. Qui ṽo excusatiõez ñ iuẽit q̃n ipo vtat pmisceat ipi anisũ ⁊ feniclz ⁊ cyminũ. ⁊ q̃d de eo i potu sumit fit ab vno dauich vsq: ad q̃tuor. ⁊ h⁹ q̃d ꝯ herba ei⁹. In lacte ṽo ipi⁹ nõ ẽ bõitas ⁊ nõ vr̃ mihi q: sit i potu dãdũ ⁊ cũ ei⁹ folio supfluit ex eis q̃ ipa abscidũt ẽ sedere i aq̃ frã: ⁊ qñ i potu dat colice bibit cũ ãmoniaco ⁊ bdellio ⁊ serapino ⁊ modico stercoris adib narrato in ca⁹ colice. Febres. ¶ Repellit ppea: q: gñat febres. Uenena. ¶ Põdus. ʒ. ij. de ea interficit.

¶ De scelgen. Ca. dclxxvi.

Scelgen. q̃d est. Est nap⁹ q̃ iã dict⁹ est añ in ca⁹ delem.

¶ De scerbin. Capi. dclxxvij.

Scerbin q̃d ẽ. Est arbor alluitrã ⁊ nos q̃dẽ iã locuti sum⁹ de alluitrã. ¶ Nũc ṽo narrem⁹ opõnes q̃ sunt ppe arbori ipi⁹ ⁊ hec q̃dẽ arbor ẽ de gñe arboris pini: ⁊ hz frm̃ silem fructui cupssi: sz est minor eo ⁊ hz spinas ⁊ ẽ duaꝝ speꝝ: q̃rũ vna ẽ lõga: et altera curta. Opa. pro. ¶ In cortice hui⁹ arboꝝ ẽ stipticitas. Egri. ca. ¶ Si q̃s de fructu hui⁹ arboꝝ plm assumit facit soda pp calefactionẽ. ⁊ ppea q: cõicat stõ i mordicatiõe quã ei fac: ⁊ qñ colluit os ex aceto i q̃ decoquunt folia ei⁹ sedat dolorẽ dẽtiũ. Egrit. pec. ¶ Fruct⁹ ei⁹ ꝯfert tussi. Egri. nut. ¶ Fructus ei⁹ est malus stõ mordicãs ipsum: sed ipse ꝯfert epati. Egri. expul. ¶ Eius fruct⁹ cõfert distillationi vrine: ⁊ si bibat cũ pipe puocat vrinã: ⁊ qñ ex cortice ei⁹ fit suffũigato extrahit fetũ ⁊ scõinã: ⁊ qñ bibit strigit vẽtrẽ. ⁊ q̃nq: stringit vrinã. Uenena. ¶ Dat in potu fructus eius cum vino ad potum leporis marini: et si misceatur cum adipe cerui ⁊ inungatur ex eo corpus nõ approximãt ei vermes venenosi.

¶ De scenedschic. Ca. dclxxviij.

Scenedschic q̃d est. Est silis abrotano in ṽtute. Nã. ¶ Est calm̃ ⁊ siccũ in scõo. Egri. ca. ¶ Confert epilepsie ⁊ abscindit fluorẽ saliue currẽtis ⁊ ppue ex oĩbus pueroꝝ. Permut. ¶ Loco ei⁹ est iuuamento q̃d fit epilepsie ⁊ aliis ponit sansucus.

¶ De sucudo. Ca. dclxxix.

Sucudus. Nã. ¶ Uirt⁹ eius est cal'a. Opa. pro. ¶ Bibit eius succ⁹ ad dolores. Decor. ¶ Recẽs cũ vino linit sup morpheã. Uul. vl. ¶ Facit coherere vlcera antiq̃ ⁊ puluerizat sup carnem additã. Egr. iunc. ¶ Linitur cum aceto sup podagram ⁊ fit ex eo ceratum ad dolorem dorsi. Egritu. pect. ¶ Fiunt ex eo cum dulcibus buccelle ad tussim. Egri. nu. ¶ Bibunt ex eo. ʒ. ij. cũ hydromelle ad mordicatiõez stõi. Egri. expul. ¶ Due. ʒ. cum hydromelle valẽt ad dissinteriã et difficultati vrine: ⁊ qñ mulier subgat sibi ipsum puocat menstrua.

¶ De spina alba. Ca. dclxxx.

Spina alba q̃d est. Bedeoard. Natura. ¶ Frã ẽ et sicca i pmo. Egr. iunc. ¶ Ei⁹ decoctio ꝯfert in stris iuncturaꝝ et podagre. Egri. nut. ¶ Cõfert mollificationi stomaci.

¶ De spina indica. Ca. dclxxxi.

Spina indica. Nã. ¶ Est cal'a. Ope. p. ¶ Est subtiliatiua resolutiua. ¶ Egri. iunc. ¶ Cõfert aleozez. Egri. capi. ¶ Colluit os ex decoctiõe ei⁹ ad dolorẽ molaris. Egri. pec. ¶ Cõfert sputo sanguinis.

¶ De spina egyptia. Ca. dclxxxij.

Spina egyptia. Natura. ¶ Est frã in pmo siccat i scõo. Opa. pro. ¶ Est abstersiua abscindẽs catarros. Uul. vl. ¶ Radix ei⁹ et ppe semẽ vehementis sunt ꝯsolidatiõis. Egri. pec. ¶ Cõfert apati gutturis. Egri. nut. ¶ Cõfert apati stõi.

¶ De sinapi. Ca. dclxxxiij.

Sinapis. Natura. ¶ Cal'a ẽ et siccat vsq: ad q̃rtũ. Opa. pro. ¶ Incidit flegma et oleũ ei⁹ ẽ calidi⁹ oleo raphani: et fugiunt ex fumo ei⁹ ṽmes venenosi: et illa q̃ est siluestris gñat humorẽ malũ et in ipsa sunt abstersio et resolu'o: et hoïes q̃dẽ comedunt folia ei⁹ et radicẽ ipsi⁹ elixata. Deco. ¶ Mũdificat faciẽ et aufert occultationẽ et vestigia sanguinis mortui et siluestris ẽ ẽplz bonũ sordities: et exiccat liguã ⁊ ꝯfert alopitie. Apo. bo. ¶ Resoluit apata cal'a et oẽ apã antiquũ et ponit cũ canlib⁹ sup scrofulas. Uul. vl. ¶ Cõfert scabiei et ipetigini. Egr. iūc. ¶ Cõfert dolori iũcturaꝝ: et sciatice. Egr. cap. ¶ Mũdificat humiditates q̃ sunt in capite et fit ex ea ẽplz capiti ei⁹ q̃ patit lethargiã: et aq̃ ei⁹ distillat ad dolorẽ auri et molaꝝ et silr ei⁹ oleũ et ppe qñ decoquit in ea assa et est de medicis apientib⁹ collatoꝝ opilationẽ: et dixerunt q̃dã q: si bibat a ieiuno itellectuz efficit bonuz. Egr. oculi. ¶ Administrat in alcofol oculi ad pãnuz et aspitatẽ. Egri. pect. ¶ Si terat ⁊ bibat cũ aq̃ mellis aufert aspitatẽ ãtiquã in cãna pulmõis. Egri. nut. ¶ Extenuat splenẽ et facit sitim. Egri. expul. ¶ Cõfert ꝓfocatiõi mricis et facit desiderium coit⁹. Febres. ¶ Cõfert febrib⁹ periodicis et antiquis.

¶ De strãgulatore adib. Ca. dclxxxiiij.

Strãgulator adib q̃d est. Prefocat adib et porcos et canes et est ꝓfocatiu⁹ et nõ administratur interius neq: exterius.

¶ De strãgulatore leopardi. Ca. dclxxxv.

Strãgulator leopdi q̃d ẽ. Suffocat leopdos ⁊ lynces et reliq̃ et nõ administrat int⁹ neq: ex̃ et q: qñ appropinq̃t scorpiõi ꝯgelat eũ. Uenena. ¶ Ipse iterficit adib: et iam dictum est de eo.

¶ De salice. Ca. dclxxxvi.

Salix q̃d ẽ. Q̃nq: egreditur ex foliis ei⁹ qñ findunt guma fortis. Opa. pro. ¶ Fructus et folia ei⁹ sunt stiptica sine mordicatiõe: et lest eis exiccatio sufficiẽs. Et cinis ei⁹ ẽ vehemẽtis exiccatiõis: ⁊ qñ ex ea fit ẽplm retinet fluxũ sanguĩs: ⁊ q̃nq: findunt fo

lia eius & egredit gummi ab ea vehementius absterſionis ſubtiliatiua. Deco. Eius cinis eradicat verrucas linitus cum aceto. Vul. vlce. Fit ex eo emplm ad vulnera magna: & ppue ex fructu eius & folijs eius et cinis eius remouēt formicā qn linit cū eacum aceto. Egri. capi. Qđ eſt eius ſuperius & aqua eius ſunt ſedantia ſodā: & nō ē aliqđ magis vltimum ꝙ̄ ſuccus foliorum eius in cura ſaniei q̄ currit ex aure. Egritu. oculi. Ponuntur fructus & aqua eius ſuper percuſſionem pupille. & eius gūma confert valde viſui debili. Egri. nu. Aqua eius confert opilationi epatis & ictericie. Egri. expul. Fructus eius confert habentibus fluxum ſanguinis.

De ſcarabeo. Ca. dcclxxxvij.

Scarabeus. Egri. capi. Oleum in quo frigitur valet ad dolorē auris quādo in eam effundit: & ſimiliter corpus eius quod optime contritum eſt.

De ſcoria. Ca. dcclxxxviij.

Scoria. Electio. Scoria fortioris exiccationis ē ſcoria ferri. Natura. Scoria ferri ē ſicca i 3°. & ſcoria eris ē ei ppinq̄ reliq̄ vo ſcorie ſunt minus calide. Opa. & pro. Oēs ſunt exiccatiue. & q̄ fortioris eſt exiccationis eis omnib⁹ eſt ſcoria ferri: & oēs exiccāt humiditates. Apoſte. & bo. Scoria ferri reſoluit apa calida. Vul. & vlce. Scoria argēti cōfert ſcabiei & ahaſati: & conſolidat vlcera: & phibet fluxū emorroydarū & fiſtularū. Egrit. oculi. Scoria ferri confert aſperitati palpebrarū: & ſcoria ſtāni cōfert vlceribus oculi & ē in hoc loco merda ſengi. Egritu. nut. Scoria ferri confortat ſtomacum: & exiccat ſupfluitates ei⁹ vt ſpōgia: & remouet mollificatiōez eius qn in ponitur i vino antiquo: aut bibit cū vino. Egri. expul. Scoria ferri phibet fluxū emorroydaꝝ: & ppe qn ſedet i vino antiquo ei admixto. & phibet īpregnatiōez & abſcidit fluxū ſangīs mēſtrui & ē i eo vlti a. Et ſi i vrina. & coartat anū linita. Vene. Scoria ferri cū oxymelle ꝯfert nocumēto medicie q̄ nolat cortuz. Ca. de lfa. T. De tri. Ca. dcclxxxix.

Tri qđ eſt. Eſt ſicut corrigie fcm̄ ex azymo qđ coquit i aq̄ cū carne & ſine carne & nolat i terra ſarraſne. Natura. Eſt calidū & humiditas ei⁹ eſt ſuperflua. Opera. & pro. Non eſt dubium qn ſit tarde digōnis & deſcenſiōis a ſtō: qn eſt azymū non fermentatū. Et coctū ſine carne eſt leui⁹ apud quoſdā: ſed fortaſſe res nō ē fm ꝙ dꝫ. & qn cū eo pmiſcet piperis parū & oleū amigdalinū: rectificat ei⁹ diſpō pas & cū digerit multiplicat ei⁹ nutrimētū valde. Egri. pec. Cōfert pulmoni remouēdo tuſſim & ſputum ſanguinis: & proprie cū decoquitur cum portulaca. Egri. expul. Eſt lenificatiuum ventris.

De terbenthina. Cap. dccc.

Terbenthi ma. Dicitur i capi. de grāo viridi.

De tarcon. Capi. dcccj.

Tarcon qđ eſt. Eſt notū. Et dixerunt ꝙ piretruꝫ eſt radix altalcō mōtani. Natura. Manifeſtū eſt ꝙ eſt calꝫ & ſiccū in 2°: cū ſit in ipo vtus ſtupefactiua: qđā vo dixerūt de qb⁹ nō ē curādū ꝙ ipꝫ eſt calm & ſiccū. Opa. & p. Eſt deſiccatiuū hūiditatuꝫ & exiccatiuū eaꝝ. & in ipſo ē īfrigidatio qđā. Egri. capi. Cōfert cola cuꝫ maſticat. & tenetur in ore. Egritu. pec. Facit accidere dolorē gutturis. Egr. nu. Eſt difficilis digeſtionis. Egri. expl. Ablandit deſiderium coeundi.

De taraxacon. Cap. dcccij.

Taraxacon qđ ē. Notū ē: ē ſpēs endiuie. Natura. Frigus ei⁹ ē plus hūiditate ipſi⁹ cū hoc ꝙ in ipſa eſt hūiditas. Opa. p. Eſt infrātiua apitiua. Egri. ocli. Ei⁹ lac abſtergit albuginē. Egrit. nut. Ei⁹ ſucc⁹ ꝯfert hydropiſi valde & apit opilationes epis. Venena. Reſiſtit venenis: & ex ea fit emplꝫ ad pūcturas & ppe ad pūcturā ſcorpiōis.

De tamariſco. Ca. dcccij.

Tamariſc⁹. Opa. p. In ipā ē ſtipticitas: & abſterſio: & mūdificatio abſq exiccatiōe vehemēti: & ei⁹ aq̄ ē abſterſiua deſiccatiua: cuius abſterſio ē plus exiccatōe ei⁹: & ipſi⁹ exiccatio ē cum ſtipticitate: ſꝫ fruct⁹ ei⁹ vehemētioris ſtipticitatis. & in tamariſco qđ ē ſubtilitas pauca & in reliqs rebus alijs adminiſtrat loco galle viridis. Deco. Ei⁹ decoctio adminiſtratur in embroca ad pediculos & interficit eos. Apa. Ex ei⁹ folijs fit emplm ſup apata fluxa. Vul. vl. Ei⁹ fum⁹ exiccat vlcera humida & variolas & ſpargit qđ ex ea tritū eſt & cinis eius ſuper aduſtionem ignis & vlcera hūida: & fructus eius & cinis ipſius exiccāt vlcera difficilia & corrodūt carnē additā. Egri. capi. Decoctio foliorum eius cum vino cōfert dolori dentium colluto ore ex ea & phibet corroſionē eorum proprie fructus eius. Egri. ocli. Eius fructus ſtat loco licij & galle in egritudinibus oculi. Egri. pec. Confert ſputo antiquo & proprie fructus eius. Egri. nu. Eius rami diſſoluti in aceto conferūt ſpleni emplaſtro ex eis facto: & ad ſplenem bibitur vinuꝫ in quo decocta ſunt folia eius & ipſius virgulta. et faciunt ſplenetici ex ligno eius vaſa. Membra expul. Cōfert ſolutioni antique et ſedēt in decoctione eius ad curſum matricis: et ſupponitur granum eius ei et bibitur fructus eius etiam. Venenea. Cōfert fructus eius morſui vipere.

De tarathit. Capit. dcccliiij.

Tarathit quid eſt. Fruſtra ligni nodoſi groſſitudinē digiti habentis et eius longitudo eſt minor et plurimū ei⁹ eſt ſtiptici ſaporis. & eſt clericij color. Et vt⁹ ei⁹ ē ſicut vt⁹ balauſtie. et dicit ꝙ ipſe affert ex rurib⁹. Opa et p. Eſt ſtiptic⁹ et phibēs motū ſangīs i mēbris olb⁹. Egri iūctu. Cōfortat iūcturas mollificatas. Egri nutri. Cōfert mollificatiōi ſtomaci & epatis. Egri. expul. Stringit & retinet fluxū ſāguīs & deſcēſionē ſanguis i egeſtiōez diſſinteria bibitum in lacte caprarum decocto. Permuta. Medietas pōderis eius de cortice out aduſto ablu to et ſexta pōderis ei⁹ de gallis et decima ponderis de gummi arabico. De talk. Capitu. dcccv.

Talk quid eſt. Dixerunt quidam ꝙ in bibitione eius eſt timor propter illud quod in ipo ē ex retentione ſui cum partibus ſtomaci et villoſitate eius et cū gutture & meri: et quando neceſſarium eſt vt et ſoluat. ſoluat in pāno in quo ponant fruſta glaciei aut lapides et pcutiat dōec reſoluat. et ſi fuerint lapides neceſſariū ē vt ſubmergant i aq̄ et ſi voluerit hō dimittat ipꝫ i pāno: dīn excutiat ipꝫ i vaſe

& accipiat qđ ex ipso excussuz ē:& vtat eo cū aq̄ gūme & reliqs & erit bonū sue itēnōi. Elec. Qđ ex eo calcinatū ē:ē forti⁹ & subtili⁹. Nā. Frm ē i pmo:siccuz in scđo. Opa.& p. Snpticū ē & retinēs sanguinem. Et admistrat i psilotro sic existimauit Paulus & alij: vt sit ei⁹ desiccatio maior: ipm eni non adurit ignis nisi cū arte. Apo.& bo. Prohibet apata māmillar & testiculor & q̄ post aures sūt & reliqrū carniū laxarū in pncipio. Egri.& pec. Retinet sputū sanguinis cum aq̄ plātaginis. Egritu.expul. Retinet sanguinem mricis & ani bibitū:& qđ ex eo ablutū ē & linitū ꝯfert dissinterie. ¶De talisafar. Capi. dcccvj.

t Alisafar qđ ē. Est cortices idiin qb⁹ ē stipticitas & acuitas & odoris bōi par & i ipis est suba terrea plima & subtilitas pauca. Nā. Apud Galie. nō est ostensum ipsos habere caliditatē neqȝ fritatē de q̄ sit curādū. Quidā aūt dixerunt ꝙ sūt calidi & sicci in scđo. Opa.& pro. In ipsis sunt stipticitas:& exiccatio fortes:& resolō. & sūt ꝯpositi ex substātijs plurib⁹:& terreitas i eis ē plus. Egri.expl. Cōfert dissinterie & vlcerib⁹ itestinor & fluxui sanguinis mricis & ani.& conferunt emorroydibus.

¶De tarifilon. Capi. dcccvij.

t Arifilon qđ est. plāta nascēs in vere & flos ei⁹ est silis croco hortulāo. Uenena. Decoctio eius cū effundit sup morsum vipe sedat dolorē eius. Et si effundit sup mēbrum sanum facit in ipso contingere simile illi qđ cōtingit ex morsui vipe de dolore.

¶De tuberibus. Capi. dcccviij.

t Ubera quid sunt. Sunt ex suba terrea plus & aquea minus:& in ipsis ē aereitas & subtilitas pauca:& sunt puata sapore. Electio. Meliora eorū arenosa alba in quibus nō est odor malus:& q̄ ex eis sunt sicca deteriora sunt humidis. Et illa quidē que elixantur post excoriationem & scissionem cuz cultello cuz aqua & sale: deide coquūt cuz oleo & almuri & specieb⁹ ꝯdientib⁹ aut altit sunt meliora. Et deteriora eorū genera sunt fungi & ppie cuz nascūtur sub arboribus & in terra mala. Opa.& p. Sunt grossa valde & prebēt nutrimentum grossum melancolicū. Et nō appropinquat eis in hoc aliquid: & eorum qdem tyriaca sunt vinum purum & condientes spēs: & si elixentur deinde coquantur cum eis generatur nutrimētum grossuz nō malū: verūtn̄ saporē nō habent. Egri.iunc. Timetur ex eis paralysis. Egritu. capi. Timet ex eis apoplexia. Egrit. oculi.. Eorū aqua sic ē abstergit oculum.& hoc qdaz laudauerūt & concessit illud musaia medicus & alij. Egrit.nutri. Sunt tarde digōis ipedietia granātia stōm grossi chimi. Gal. xo in qdā loco ait non sunt mali chimi. Egri.expul. Faciūt incurrere colicā & difficultatez vrine. ¶De tinctura. Ca. dcccix.

t Inctura qđ est. Electio. Melior ē illa que est leuioris ponderis & magis intēse nigredinis. Natura. Ois est calida exiccatiua: nisi inda qm̄ indi Et paulus numerant eaz int infrigidantia. Opera.& pro. Omnis est exiccatiua. Aposte.& bo. Existimauit quidam ꝙ inda ponitur sup apata calida & confert eis. Uulne.& vlce. Illa que assumitur ex fumo ligni pini cum gūma & bdellio pōit sup adustionē ignis dōec cadat. ¶De testudine. Ca.dcccx.

t Estudo. Egr.ca. Sāguis ei⁹ q̄ siluestris ē u dictū est ꝙ ꝯfert epilepsie adherēs:& fel testudinis vz ad cola:& distillat in nares epilepticorū. Egr.pe. Ouū eius vz ad tussim ifantiū & fel p si⁹ illinitū ad scrofulas. Uene. Illa q̄ est marina d coagulo est bona morsui vermiū venenosor: cu bibit lacticinium.

¶De tamarindis. Ca.dcccxi.

Tamarindi. Electio. Meliores sunt teneri recētes q̄ nōdū senescūt:& nō exiccātur:& qr acetositas est vera. Natura. Fridi sunt & sicci i 2°. Opa. pro. Sunt solutiui & sunt meliores prunis & minoris humiditatis. Egri.nutri. Cōferūt multitudini vomitus & siti & febribus & stringūt stōm mollificati ex multitudine vomitus. Egri.expul. Solone ecūt colaz & potio ex decoctiōe eor sit ppinq̄ medicine libre. Febres. Cōferū: febrib⁹ hn̄tiū sincopi & perturbationē & ppe cū nece est nām linire.

¶De tuderi. Ca.dcccxii.

t Uderi qđ ē. Inqt Dia. ē herba hn̄s folia silia folijs prassij & radicē q̄dratā & ei⁹ radix mēsurā hz mediū cubiti & hz capita i qb⁹ ē sela ligni nigrē:& hec ē visitata tuderi. Siluestris xo semē i rotūdū. Natura. Cala ē i 2° hūida i pmo. Opa.pro. Ineit ei acredo nasturtij:& i ipa ē vlceratio. Apo.& bo. Cōfert cācris q̄ nō sit vlcerati linita cū aq̄ mellis:& ꝯfert oib⁹ apatib⁹ duris.& fit ex ea ēplm sup morē. Egri.iūc. Fit ex ea emplm sup durinē podagre. Egri.capi. Cōfert apatib⁹ radicū auriū. Egri. ocu. Cum ex ea fit colliriū cū melle mūdificat ꝯcera oculi. Egri.pec. Adiuuat qn̄ ponit in electuarijs in expuēdo hūores postq̄ infundit & bullit i aq̄ deinde ponit in vase & assat. Egri.expul. Adiuuat in coitu & ppe in decocto qđ est ex vino.

¶De tenub. Ca.dcccxiii.

t Enub qđ ē. Arbor nota & causi est spēs eius & casmecoras ē semē arbor ei⁹ & pix siluestris ea assumit. Opa.pro. Semē aūt ei⁹ casmecoras & ꝟtus ipsi⁹ est stiptica:& subtilis calefactiōis. Apa.& bo. Ex folijs hui⁹ arboris fit emplm apatib⁹ calidis. Uul.vl. Folia & semē ei⁹ qn̄ miscent cū adipe anseris & merda sengi & cū farla thuris ꝯferūt vlceribus mājfestis:& cū pmiscet cū cera & oleo myrtino ꝯfert vlcerib⁹ teneror corpor:& oib⁹ vlcerib⁹ recētib⁹ & cortex ei⁹ ē ꝯueniēs vlcerib⁹ puluerizat⁹:& qn̄ administrāt folia ei⁹ sup vlcera recētia phibēt corruptionem eor. Egri.ca. Colluit os ex ea & decoctiōe ei⁹ ppue cū aceto ad dolorē dētiū & qn̄ scindit lignū eius & coqtur in aceto ad illud. Egri.ocu. Fum⁹ eius i alcofol ꝯfert oculo. Egri.pec. Semē eius qđ ē casmecoras adiuuat ad spuēdū ex pectore:& gumma dē tenub maximi est iuuamēti ad tussim antiquā ꝟde:& est spēs picis. Egri.nutri. Cōfert ad ea pia aut. cum aq̄ mellis ad epar lesum. Egri.expul. Si bibat stringit & retinet vētrē.

¶De tereniabin. Ca.dcccxiv.

t Ereniabin qđ est. Hoc est ros q̄ pl'm cadit in corasceni & in locis q̄ sunt vltra flumium.& pl' casus eius i regiōe nr̄a ē sup lapide. Electio.

ꝯz ꝓ[illegible]

¶ Melior est recēs album. Nā. ¶ Est eq̄le ad calitatē puenies. Opa. ⁊ pro. ¶ Est lenitiuū ꝯueniens ad abstergendū. Egritu. pec. ¶ Cōfert tussi ⁊ lenit pectus. Egri. nu. ¶ Sedat sitim. Egri. expl. ¶ Solōne educit colerā facilē. ⁊ ei⁹ solutio cū ꝓprietate q̄ est in ipso. ⁊ ē eius q̄dē potio est ab aure. x. vsq̄ ad. xx. aur.

¶ De tucia. Ca. dccv.

Tucia q̄d ē. Origo tucie ē fum⁹ q̄ eleuat vbi purificat ex a lapidib⁹ q̄ ei admiscent: ⁊ a stāno q̄ ei admiscet ⁊ qñ sublimat climiat illō quod sublimat ē tucia bona. ⁊ qđ residet inferi⁹ ē climia q̄ noiat succud⁹. tucia ṽo alia ē alba: ⁊ alia est citrina: ⁊ alia ad rubedinē declinās. ⁊ inda q̄đ ē illō qđ ī ablutione tucie aggregat sic̄ fex sub aq̄ q̄ ipa abluit. ⁊ illō est succudus. Dr̄ia ṽo iter succudū ⁊ tuciā ē ꝙ tucia sublimat: ⁊ illō nō sublimat: sꝫ remanet īferi⁹ ī cānalib⁹ ꝑ qđ currit es ⁊ hoc ē sic̄ climia eris: ⁊ qñ h⁹ sublimat: sublimat ex eo tucia. Elec. ¶ Melior ē alba volatilis: deiñ citria: deiñ q̄ hꝫ colorē fisticoꝝ alcarmē: ⁊ illa q̄ ē min⁹ vetusta oīb⁹ ē melior. Nā. ¶ Frā ē in p° sicca in 2°. Opa. p. ¶ Est desiccatiua sine mordicatione. ⁊ illa q̄ est abluta ē melior desiccātiū. Decora. ¶ Confert lēdinib⁹. Uul. ⁊ vl. ¶ Illa q̄ est abluta confert vlcerib⁹: ita ꝙ vlcerib⁹ cācerosis. Egritu. oculi. ¶ Cōfert dolori oculi: ⁊ ꝓhibet sup̄fluitates fraudulētas coartatas in venis oculi penetrare in tunicas ꝓprie illa q̄ est abluta. Egri. expul. ¶ Confert vlceribus ani ⁊ testiculorum ⁊ apostematibus eoꝝ.

¶ De tincar. Cap. dccvi.

Tincar q̄d ē. Aliud est minerale: ⁊ aliō ē artificiale ⁊ dr̄ capistrū auri. Egri. capi. ¶ Cōfert dolori molaris ⁊ corrosioni dentium sua ꝓprietate.

¶ De tasmarach. Ca. dccvii.

Tasmarach. ¶ Nā. Calidū ē ⁊ siccū. Opa. ⁊ p.

¶ De tinsa. Cap. dccviii.

Tinsa. Egri. oculi. ¶ Sterc⁹ eius ꝯfert albugini oculi. Uenena. ¶ Fit empl̄m ex adipe eius sup̄ morsum ipsi⁹: ⁊ sedat dolor eius statim.

¶ De tembul. Cap. dccix.

Tembul. Nā. ¶ Frīm ē in p°: ⁊ siccū ī 2°. Opa. ⁊ pro. ¶ Est stipticū exiccatiuū. Egri. capi. ¶ Cōfortat carnē que est inter dētes ⁊ masticāt ipm̄ indi ad illō semp̄. Egri. nu. ¶ Cōfortat stōꝫ ⁊ ꝑp illō masticāt semp̄ indi.

¶ De tesisic. Cap. dccx.

Tesisic q̄d ē. Est gūma ruthe agrestis ⁊ iā dictū fuit in the. Elec. ¶ Nō cōfert nisi que est recēs ⁊ cū sup̄ ipsam ptrāsit anus debilitat: ⁊ nō est in ipa iuuamētū ꝑp rōnē hūiditatuꝫ q̄ sunt in ipa sup̄fluaꝝ. Nā. ¶ Est cal'a valde adustiua fortis calefactiōis ⁊ exiccatiōis. ⁊ ī ipa ē hūiditas sup̄flua ēnea cū cui⁹ nō mordicat stati. Opa. ⁊ p. ¶ Est mundificatiua solutiua maturatiua disruptiua. ⁊ ꝑp hūiditatē suā sup̄fluā nō adurit nisi post horā: ⁊ ē ex eis q̄ attrahunt vehementer ⁊ violēter ex ꝓfundo corꝑis. sꝫ p⁹ spasmū ꝑp hūiditatē suā sup̄fluā: ⁊ nō ē ei par in alterādo cōplonē ad calitatē. Deco. ¶ Facit nasci pilos ⁊ ꝯfert alopitie valde: ⁊ raro īuenit par ei in illo: ⁊ iā dixim⁹ administrationē ei⁹ ī ca. ipsi⁹. ⁊ ꝯfert occultationi sanguinis: sꝫ nō dimittit sup̄ ipsaꝫ ꝑter horā. ⁊ similr cōfert vestigijs expāno ⁊ albaras. Egri. iunc. ¶ Inungitur cuꝫ ꝯpressiōe sup̄ mollificatōeꝫ neruoꝝ ⁊ sup̄ podagrā ⁊ sup̄ iūcturas frās. ⁊ clysterizat cū ea arteticam. Egrit. ⁊ pect. ¶ Cōfert sputo saniei ⁊ difficultati anhelit⁹. ⁊ ꝯfert dolori āboꝝ lateꝝ: ⁊ ꝓp̄e dolori ipsorū vel cū oleo antiq̄ linita: ⁊ vt emplꝫ supposita. ⁊ cū ea eūando. ⁊ adiuuat ad expuēdas sup̄fluitas linita ⁊ subtilitate repta ī ea ī admistrādo eā in elijs. Egri. expl. ¶ In radice ei⁹ ⁊ corticib⁹ ipi⁹ ⁊ lachryma ei⁹ ē solutio. Febres. ¶ Sumant de corticib⁹ ei⁹ tres aur. ⁊ de succis tres anulusat. ⁊ de lachryma ei⁹ aur. ij. ⁊ cū mltiplicat ei⁹ vsus nocet. Permu. ¶ Loco ei⁹ ponunt due tertie pōderꝫ ei⁹ de dragāto ⁊ tertia ei⁹ de eufotbio.

¶ De turbith. Capi. dccxi.

Turbith. Electio. ¶ Meli⁹ est albū visibilr ⁊ cōtritum hñs foramia q̄ sunt sic̄ cāne subtilis foramina: ⁊ planū velocit frāgibile. ⁊ nō ē ḡssuꝫ: ⁊ ipꝫ corrodit ⁊ debilitat: ⁊ leue valde. ⁊ ꝑforatū ē debile: sꝫ ei⁹ rectificatio ē vt fricet cortex ei⁹ cineriti⁹ donec remaneat alb⁹ ⁊ ꝯiūgat qđ ḋ eo ꝯtritū est cū olo amigdal. Opa. ⁊ p. ¶ Acq̄rit vsus ei⁹ siccitatē ⁊ exiccatōeꝫ in corꝑe: qm̄ extrahit humiditates subtiles ⁊ ꝑp hoc administrat cū oleo amigđ. Egri. iūc. ¶ Confert egritudinib⁹ neruoꝝ. Egri. expul. ¶ Solōne educit flegma plꝫ. ⁊ soluit aliq̄d ex humorib⁹ adustis parūper. ⁊ hoc qñ assumit tritū. decoctū ṽo ecōtrario. Inquit mesaugue. Solōnem educit humores viscosos grossos. Et dixerūt q̄dā solone educit humorem crudum ex anchis. ⁊ qđ veri⁹ est: est ꝙ solone educit flegma subtile: ⁊ si ꝯfortet cum zinzibere ⁊ eo qđ hꝫ acuitatē ṽtutꝫ educit ḡssuꝫ ⁊ crudū hūorē. Solū ṽo nō soluit ḡssuꝫ nisi īueniat ī stō firū ⁊ ī itestinis. sitq̄ potio ei⁹ vsq̄ ad. ʒ. ij. ⁊ in decoctiōib⁹ vsq̄ ad. iiij.

¶ De tursie. Capi. dccxij.

Tursie q̄d est. Est ammoniacum ⁊ iam dictum est de eo in capitulo alif.

¶ De tubel. Cap. dccxiij.

Tubel q̄d est. Forti⁹ tubel ē tubel ferri: deinde eris: ⁊ ē illud qđ cadit ex ꝑcussiōe sup̄ ea. ⁊ oē q̄dē est exiccatiuū. ⁊ iā q̄dā dictū est de eo.

¶ De thymo. Cap. dccxiiij.

Thymum. Nā. ¶ Semen ei⁹ est fortis calitatis. Egri. expul. ¶ Prouocat ⁊ extrahit embryonē mortuū. ⁊ solōne educit sanguinē ⁊ humorē colericū. Et potio ei⁹ sit medietas. ʒ. ⁊ extrahit vermes.

¶ De theil. Ca. dccxv.

Theil q̄d ē. Dr̄ ꝙ est theildelzen. Nā. ¶ Frigida est ⁊ sicca in primo. ⁊ ꝓprie radix ei⁹ recens. Opa. ⁊ p. ¶ Uirt⁹ ei⁹ est stiptica. ⁊ in ipsa ē mordicatio. ⁊ ꝓhibet ei⁹ succ⁹ attractionē mā̄eruꝫ ad viscera. Uul. ⁊ vl. ¶ Cōfert vulnerib⁹ recētib⁹ qñ ponit super ea ⁊ ꝓprie radix ei⁹ ⁊ ī ipsa ē ꝯsolidatio. Egritu. capi. ¶ Prohibet catarros oc̄s. Egri. oculi. ¶ De succo ei⁹ ⁊ ipsa decocta in vino. ⁊ melle in pondere equaliter sumptū ponit ī medicamīe qđ ad oculū est bonū. Et illius q̄dē medicaminis cōpō est hec. ¶ Sumit succ⁹ ⁊ q̄tū est medietas ei⁹ de myrrha ⁊ tertia ei⁹ ḋ piper ⁊ tertia ipsius de olibano ⁊ ꝑmiscent ⁊ ē medicamen bonū. ⁊ oꝫ q̄dem vt reponat ī vase ereo. Egrit. nutri. ¶ Abscindūt semē ⁊ radix ei⁹ vomitū. ⁊ ꝓhibet attra

ctionē fieri ad stōm ꝛ semē ei⁹ olno est cōueniēs stō. Egri.expul. ¶Semen eius ꝯglutitū est ꝓuocatiuū ꝛ disruptiuū lapidis ꝓp illd qd in ipo est de siccitate aut amaritudine. Et silr radix ei⁹ ꝛ decoctio ei⁹ confert vlcerib⁹ vesice. ¶De thesisie. Ca.dcccxvi.

Hesisie qd est. Jam dictum est in the. ꝛ iaz diximus eam. ¶De testiculo vulpis. Cap. dcccxvij.

Esticulus vulpis qd est. Est quoddā bonum dulce. Natura. ¶Est calidus in pmo hūidus in ipso: ꝛ in ipo est hūiditas supflua. Egri. isi. ¶Cōfert spasmo ꝛ tetano q̄ sūt i posteriorib⁹ ꝛ palysi. Egri.expul. ¶Facit appetitū coitus ꝛ adiuuat ad ipm. ꝛ ꝓpe cum vino. ꝛ stat loco stinci.

¶De testiculo canis. Cap.dcccxviij.

Esticulus canis qd est. Est sicut testiculus vulpis ꝛ est duaꝝ speꝝ. vna eaꝝ ē minor: ꝛ ē hñs mollitiē: ꝛ ē duoꝝ parīū: quoꝝ vnū par est inferius: ꝛ aliō par ē sursū. ꝛ vnū eoꝝ ē molle: ꝛ alteꝝ ē plenū. ꝛ ē spēs maior. ꝛ in spē maiore est hūiditas superflua. Apo. ꝛ bo. ¶Resoluit apāta flegmata. Vul. ꝛ vlce. ¶Mundificat vlcera: ꝛ ꝓhibet formicam dilatari. ꝛ apit fistulas ꝛ ꝯcarnat vlcera fraudulenta corrosiua. Egri.capi. ¶Cōfert alcola. Egri.expul. ¶Qñ vir maiorem āborum sumit fit masculus fortior: ꝛ si mulier sumat debiliorē fit magis femia. ꝛ dr̄ q̄ ille q̄ est humidus facit augmētum in coitu. ꝛ sicc⁹ abscindit ipm ꝛ vnusq̄sq̄ āboꝝ destruit alterius opationē ꝛ iā dictuz est totū illd, in maiore ꝛ minore.

¶De testiculo. Cap. dcccxix.

Esticulus qd est. Est de genere carnis mollis Electio. ¶Melior testiculus est illi⁹ cuius bonus est testiculus: ꝛ q̄ est adolescētū. ꝛ testiculus qui est magnorū hircoꝝ: ꝛ q̄ eis similant̄. de arietib⁹ ꝛ thauris nō digerit̄. ꝛ nō ē sicut testiculus gallorū ꝓcipue impinguatoꝝ. nam ipse est bonus valde. Opa. ꝛ p. ¶Nō hꝫ bonitatē nutrimēti mamillaꝝ nisi testiculus galloꝝ impinguatoꝝ. ipe nāq̄ ē boni nutrimenti plm. ꝛ oēs spēs testiculi qñ digerant̄ ꝓpe q̄ nō sunt difficilis digōnis plm nutriunt. Egrit.nutri. ¶Plurimi ipsoꝝ sunt difficilis digōnis plurimi nutrimēti. ꝛ ꝓpe q̄ sunt de alalib⁹ magnis grosse carnis.

¶De testa. Cap. dcccxx.

Esta. Opa. ꝛ pro. ¶Est exiccatiua abstersiua: ꝛ ꝓprie testa olibani: ꝛ subtilior q̄dem testa est testa cancri marini. ꝛ tegula q̄dē est in ꝟtute folij. Decora. ¶Testa cancri marini est exiccatiua: ꝛ abstergit pannum ꝛ lentigines. Apo. ꝛ bo. ¶Fit ex testa ceratum super scrofulas. Vul. ꝛ vlcera. ¶Emplastrum factum ex testa est fortis ꝯsolidatiōis: ꝛ cōfert vlceribus ꝛ ipsa abstergit scabiem ꝛ ꝓpe testa cancri marini. Egri.isic. ¶Testa olibani. Linit̄ sup podagrā. Egri.oculi. ¶Cōfert cū sale metallino vngule.

¶De thalio. Capi.dcccxxi.

Halium qd est. Dictum est de eo in capitulo destructione. ¶De littera. V.

¶De vsnee. Capi.dcccxxij.

Snee qd est. Cortices tenues subtiles circūuoluti super arborem ferentem glandes ꝛ pinnū ꝛ nucem. ꝛ habet odorem bonum. Elec. ¶Que ex ea bona est: est alba: ꝛ nigra mala est. Natura. ¶In ipsa est frītas pauca ꝛ ad debilitatē declinās ꝛ stipticitas equalis existimauerunt q̄dam q̄ est calida in primo ꝛ sicca in secūdo. Indicat Alcāzi. Est frigida vehemens tis siccitatis Opera. ꝛ pro. ¶Inest ei virtus stiptica ꝛ resolutio similis: ꝛ lenificatio: ꝛ ꝓcipue que est de pino: ꝛ eius stipticitas est equalis. ꝛ aromaticum eius apit opilatiōes ꝛ stringit carnes mollificatas. Apo. ꝛ bo. ¶Linitur sup apāta calida: ꝛ sedat ea ꝛ resoluit durities. ꝛ sedat apāta carnosa flura. Egri.iun. ¶Cadit iunctionib⁹ latitudinis ꝛ resoluit duritiē iūcturarum. ꝛ silr eius decoctio. Egri.capi. ¶Cum infunditur in vino facit dormire potātez ipm. Egrit.oculi. ¶Abstergit visum. Egritu. ꝛ pecto. ¶Confert tremori cordis. Egrit.nut. ¶Retinet vomitum: ꝛ confortat stōm. ꝛ remouet inflationem eius ꝓcipue ei⁹ infusio in vino stiptico. ꝛ cōfert dolori epatis debilis. Egrit. expul. ¶Aperit opilationem epatis ꝛ mřicis ꝛ qñ sedetur in aq̄ eius ꝯfert dolori mřicis. ꝛ ꝓuocat menstrua. Permu. ¶Pōdus ipsi⁹ de condimenti.

¶De vehuen. Cap.dcccxxiij.

Ehuen qd est. Ex ea alia est alba: ꝛ alia citrina sed alba ē fortior. ꝛ est ꝟge minute sup quas sunt flores minuti alba habētes folia similes florib⁹ maro. acuti odoris ꝛ saporis. Natura. ¶Est calida in tertio ꝛ sicca in 2°. Opera. ꝛ pro. ¶Est digestiua ꝛ apitiua opilationum. ꝛ in ea q̄ est rubea est stipticitas ꝛ ꝓhibitio spērū solutiōis cuz eo qd in ipsa est de resolutiōe: sed ei⁹ stipticitas est ꝓp ipsius exiccationē ꝛ est ꝓuocatiua sudoris: ꝛ silr ei⁹ oleū inunctuz apit orificia venaꝝ ꝛ est resolutiuū subtiliatiuum. Elec. ¶Recēs viridis. Apo. ꝛ bo. ¶Resoluit apāta calida in stō ꝛ sanguinē ꝯgelatū in ipo. ꝛ ꝯfert apātib⁹ frigida. Vul. ꝛ vlce. ¶Confert fistulis ꝛ excoriat cortices ꝛ vlcera ꝛ confert vulneribus neruorum. Egri.iunc. ¶Confert torsioni neruoꝝ cuz in decoctione ipsius infundit̄ spōgia ꝛ ponit̄ sup eos. Egrit.capi. ¶Facit subeth ꝛ cū odorat̄ humidum eius facit dormire. Et ei⁹ oleum ꝯfert dolorib⁹ auris. Egri. ꝛ pect. ¶Cōfert asmati cum bibit̄ sicca sicut bibitur epithimū. Egrit. nut. ¶Mala est ori stōi: verūtn̄ resoluit ꝛ exiccat qd ad ipm attrahitur. ꝛ resoluit sanguinē ꝯgelatū in eo. Egri.expul. ¶Prouocat fortiter ꝛ resoluit sanguinē cōgelatū in vesica cū aq̄ mellis: ꝛ frāgit lapidē. ꝛ qñ bibit̄ cū flore suo: ꝛ cū eo qd ē sup ipm in vino ꝓuocat mēstrua. ꝛ silr suppositoriū olei ei⁹. ipm enim fortiꝰ ꝓuocat ꝛ suppositoriū olei ei⁹ et resoluit duritiē mřicis ꝛ apit opilationē mřicis: ꝛ ipsa q̄dē bibit̄ sicca in oximelle sicut epithimū: ꝛ soluit meliaz. ꝛ flegma ꝛ confert apātibus ani calidis. ꝛ apit emorroydas ipsa ꝛ eius oleū. Et ꝯfert ramici ex aq̄ postq̄ scindū. Et ꝯfert colice ꝛ dolori vesice ꝛ duritiei splenis.

¶De vsnē. Capi.dcccxxiiij.

Snē qd est. Est plurimū specieꝝ. subtilior earū est alba ꝛ nominatur stercus passerum: ꝛ calidior earum est viridis. Operationes ꝛ proprietates. ¶Est abstersiua mundificatiua aperitiua. Egritudi. expulsio. ¶Pondus. ʒ. ß. ipsius resoluit difficultatem vrine. Et pondus. ʒ. v. deijcit partum viuum et mortuū. Et. ʒ. ß. ꝑfice vsq̄ ad. ʒ. i. ꝓuocat menstrua ꝛ

põdus.ʒ.iii.soluẽdo educit aquositatẽ hydropisis. Uenena. ꝑ põdus.ʒ.x.ei⁹ ẽ venenũ pniciosum: ⁊ ex suffumigatiõe ei⁹ q̃ ex ipa ẽ viridis effugiũt veneno sa parua.

¶ De vrtica. Ca.dccxxv.

Urtica qd est. Color seis ei⁹ ẽ silis colori porri. ꝭʒ tñ est min⁹ ⁊ subtili⁹: ⁊ nõ ẽ i ei⁹ lõgitudine ⁊ mordicat qđ ei obuiat ita ꝙ ẽt itestina. Nã. ꝑ Urtica ⁊ semẽ ei⁹ sunt cal'a in pncipio tertij: ⁊ sicca i scđo sed semẽ ẽ minoris siccitatis ꝙ̃ ipa. Opa.pro. ꝑ Est attractiua vlceratiua resolutiua ⁊ in ꝟtute adustiua. ⁊ sũt qdã q̃ dicũt calefactiõe3 ei⁹ nõ eẽ fortẽ. ꝭʒ in ipa adẽ ẽ ꝟt⁹ apituua: ⁊ in ipa est abstersio fort⁹: ⁊ in ipsa nõ est mordicatio vlcer: ⁊ qñ cũ carne cođr: caro soluit iter vrticã ⁊ opationem ei⁹. Apo.bo. ꝑ Emplm ei⁹ cũ raphano disrũpit dubellet ⁊ ꝯfert eis: et cõfert duricieb⁹ ⁊ ꝯfert semẽ ei⁹ cãcro i emplo: ⁊ silr ei⁹ cinis. Uul.vl. ꝑ Ei⁹ cinis cũ sale cõfert vlcerib⁹ q̃ accidũt a morsura canũ ⁊ vlcerib⁹ malignis ⁊ cãcro. Egri.iun. ꝑ Emplm ex ea cũ sale cõfert torsioni neruoꝝ. Egri.capi. ꝑ Ei⁹ folia ꝯtrita abscidunt fluxum sanguis ex narib⁹: ⁊ semẽ ei⁹ ꝯfert stricture narium ⁊ apit opilatiões colatorij fortiꝭ: ⁊ ex seie ei⁹ scm̃ emplm facit eradicationẽ dentiũ facilẽꝭ emplm ex ea cõfert apatib⁹ q̃ sũt post aurẽ ⁊ ẽ abstersiuũ. Egrit.pec. ꝑ Qñ bibiꝭ cũ aq̃ ordei mũdificat pectus: ⁊ cũ decoquunꝭ folia ei⁹ in aq̃ ordei educit hũores gl̃ios q̃ sũt in pectore: ꝭʒ ei⁹ semẽ ẽ forti⁹: ⁊ ip3 remouet asma: ⁊ ipam dilatatiõem ⁊ frãm pleuresim. Egri.exp. ꝑ Excitat coitũ ꝓpe semẽ ei⁹ cũ vino: ⁊ apit orificiũ mricis: quare matrix recipit spma: ⁊ silr si comedaꝭ cũ cepis ⁊ ouis: ⁊ qñ supponiꝭ cum myrrha ꝓuocat mẽstrua ⁊ apit mricẽ: ⁊ silr si bibiꝭ ei⁹ decoctio cum myrrha: ⁊ folia ei⁹ recentia reducunt mricẽ exeũte3 loco empli posita: ⁊ soluẽdo educit flegma: ⁊ hũorẽ crudũ sua abstersiõe: nõ cũ ꝟtute solutiua que sit in ipsa: ⁊ oleũ ei⁹ plus soluit flegma ꝙ̃ oleũ cartami: ⁊ decoctio folioꝝ cũ ostracis lenit vẽtrẽ: ⁊ si vis vt ipsa facili⁹ soluat accipe medullã seis ei⁹ ⁊ ꝯtere ipa3 cũ sanich ⁊ pisce eã i vio ⁊ bibe eã: ⁊ o3 vt post ei⁹ haustũ bibaꝭ aliqd ꝺ olo ro.ne aduraꝭ gutꝭ bibẽtꝭ: ⁊ qñ ꝙ fiant ex ipsa collyria cũ melle ⁊ supponuntur ⁊ soluũt.

¶ De viola. Cap.dccxxvi.

Uiola qd est. Nota ẽ ei⁹ eẽntia et opatio radicꝭ ei⁹ ẽ vicina opatiõi ipsi⁹. Nã. ꝑ Frã est hũida in p⁹. ⁊ dicũt qdã ꝙ ẽ cal'a i p⁹: sed i frĩtate folioꝝ ei⁹ nõ est dubitatio. Opa.pro. ꝑ Dꝭ ꝙ ipa gñat sanguinẽ eqlem. Apo.both. ꝑ Sedat apata cal'a more ẽpli supposita cũ sanich de ordeo ⁊ silr ei⁹ folia. Uul.vl. ꝑ Uiola epithimata bona est scabiei. Egri.ca. ꝑ Sedat soda sanguineã odorata ⁊ illita. Egritu. oculi. ꝑ Cõfert obthalmie calide. Egri.pec. ꝑ Confert tussi calide ⁊ lenit pectus ⁊ ꝓprie q̃ ex ea contritaꝭ cũ zuccaro: ⁊ ipsius sirupus cõfert pleuresi ⁊ pulmoni: ⁊ est meli⁹ ꝙ̃ iulep in hoc ca. Egrit.nut. ꝑ Ualet inflãõni stõi. Egri.expul. ꝑ Sirupus eius cõfert dolori renum: ꝓuocat vrinam: ⁊ que ex ea sicca est soluẽdo educit colerã: ⁊ ipsius etiã sirup⁹ lenit naturam cum facilitate ⁊ cõfert eminentie ani.

¶ De vrina. Ca.dccxxvij.

Urina qd est. Nota est. Elec. ꝑ Ex vrinis iuuatiuis magis est vrina camelli arabici q̃ ẽ anheglib. Et vrina hois est debilior vrinis. Tñ ea sũt debiliores vrine porcoꝝ domesticoꝝ castratoꝝ: ⁊ eis fortiores sunt antiq̃: ⁊ vrina qdã castrati omnis generis ẽ debilior: ⁊ ex vrinis magis abstersiua est vrina hois. Natura. ꝑ Est cal'a ⁊ sicca. Opa.pro. ꝑ Oẽs abstergunt: ⁊ vrina q̃dem hois ponitur cũ cinere vitis sup locũ fluxus sanguis ⁊ sistiꝭ. Urina ꝟo camelli ꝯfert furfuribus ablutione fcã ex ea: ⁊ silr vrina thauri. Deco. ꝑ Abstergit morpheã. Uul.vlc. ꝑ Urina asini cõfert vlceribus ãbulatiuis ⁊ hũidis: ⁊ vrina hois etiã ꝓpe antiq̃: ⁊ ꝯfert excoriatiõi ⁊ pruritui ⁊ albaras: ⁊ pcipue cũ nitro vaq̃ acetose: ⁊ fer vrine poniꝭ sup herisipillã ⁊ cõfert: ⁊ cõfert linita scabiei ⁊ sahafat ⁊ vlcerib⁹ ꝟminosis ⁊ vlcerib⁹ pedum supmigiꝭ ⁊ dimittiꝭ donec sanenꝭ. Egri.iunc. ꝑ Cõfert dolori sbus neruosis ⁊ pcipue vrine capraꝝ domesticarũ ⁊ montanaꝝ ⁊ ꝓpe spasmo ⁊ extẽsiõi vel tetano. Egr.capi. ꝑ In vrina thauri qñ dissoluiꝭ myrrha ⁊ distillaꝭ in aurẽ subtiliter sedat dolorẽ ei⁹: ⁊ silr vrina caprarũ sola ⁊ cũ myrrha: ⁊ vrina hois antiqua ꝓhibet fluxũ putredinis ab aure: et vrina camelli ꝯfert fetori narium ⁊ apit opilatiões colatorij cũ vehemẽti ꝟtute. Egri.ocu. ꝑ Coagulatur in vase ereo ⁊ confert albugini ⁊ scabiei ⁊ ꝓpe vrina pueroꝝ ⁊ silr cocta cum porris. Egri.pec. ꝑ Urina infantium lactentiũ ꝯfert dilatatiõi anhelitus. Egrit.nut. ꝑ Quidam hõ spleneticus somniauit ꝙ pcipiebaꝭ ei in somno vt vrinã suã biberet oi die ter ⁊ sanareꝭ q̃ expt⁹ est illđ ⁊ iuenit mirabile: ⁊ vrina q̃dem hois ⁊ vrina camelli ꝯferunt hydropisi: ⁊ ea liniꝭ splen precipue cũ lacte camelli: ⁊ vrina capraru3 valet hyposarche earum pcipue q̃ sunt montane ⁊ pcipue cũ spica boni odoris: ⁊ silr vrina ãtiq̃ porcoꝝ i hmõi est bõa cũ vino forti. Egri.expul. ꝑ Urina porci frãgit lapidẽ in renib⁹ ⁊ vesica: ⁊ ꝓuocãdo educit ex ãbob⁹: ⁊ vrina asini ꝯfert dolori renũ: ⁊ vrina hois decocta cũ porꝭ cõfert dolorib⁹ mricũ qñ sedẽt i ea mlieres vnaq̃ꝙ dnq̃ dierũ semel. Uenena. ꝑ Urina hois ꝯfert morsui vipe bibita ⁊ effũdiꝭ sup eũ ⁊ ꝓpe vipe petrose: ⁊ cũ nitro sup morsu3 canis rabidi: ⁊ oi morsui ⁊ puncture valet: ⁊ q̃ ex ea antiq̃ ẽ ꝯfert venenis oib⁹ ⁊ lepori marino.

¶ De visco. Ca.dccxxviij.

Uiscus qd est. Est not⁹ ⁊ ei⁹ qđ fruct⁹ ẽ silis ciceri nigro nõ sincere vel pure rotũditatꝭ ꝟgulat⁹ frãgibilis ex q̃ man⁹ iuiscanꝭ. ei⁹ aũt minera ẽ arbor ferẽs glãdes ⁊ mal⁹ ⁊ pir⁹ iđq̃ sũt ꝟt⁹ aerea ⁊ aq̃ multiplicãt valde. Elec. ꝑ Qua ex eo bon⁹ est: ẽ recens plan⁹ colorꝭ pou iteri⁹ viridis exteri⁹ teriꝭ ⁊ lauaꝭ. deinde codꝭur. Nã. ꝑ Nõ calefacit nisi post moram lõgã sicꝭ gũma ruthe agrestis: ⁊ ẽ debilior ea i hoc ⁊ in ipo qđ ẽ hũiditas supflués nõ digesta: est calidus ⁊ sicc⁹ i 3⁰. Opa.pro. ꝑ Est resolutiu⁹ resoluit eñ humiditates grossas ex pfũdo pp fortitudinẽ ꝟtutis attractatiue ⁊ lenit: et dixerũt qdã nõ lesꝭ ei opatio in hũiditatib⁹ tenuib⁹. Decor. ꝑ Eradicat vngues malos cũ sup eos põiꝭ cũ arsenico. Apo.bo. ꝑ Resoluit apata frã ꝓpe cõfortat⁹ cũ calce: et cõfert syrie ⁊ filiabus noctis. Uul.vlce. ꝑ Lenit vlcera antiqua et vlcera mala. Egri.iunctu. ꝑ Lenit iuncturas cas

tanta cera q̄nta ipse est et suo eq̄li pondere de resina pini. Egri. capi. ℣ Cōfert apatib' tris post aures mi xt' cū gūma pini et cera. Egri. nu. ℣ Extenuat splenē cū ponit sup ipm cū aliquibus reb' ipm ɔfortātib' sic est calx.

De vermine. Ca. dccxxix.

Vermis q̄d est. Est v'mis grane: et ē v'mis tinctorū cui' v't' ē sicut virt' ceruse. verūtn̄ est subtilior et magis vadēs in ꝓfundum: quidam aūt dixerunt q colligitur hic v'miculus ex reb' plurib': ita q colligitur ex arboribus glandes ferentibus. Nā. ℣ Vermiculus grane recēs infrātiuus ē: et in ipso siccitas est q̄ntitatē hn̄s. Opa. pro. ℣ Vermiculus grane qui ē v'mis tinctorū est purpureus et exiccat sine mordicatiōe. Et Gal. q̄d dicit q in ipso est stipticitas tpata. Vul. vl. ℣ Vermiculus grane ɔfert vulnerib' neruorū tritus cum vino aut aceto cū melle. Dicitur aūt q v'mis plurium pedū qui morat sub lagenis fm q dr cū bibit ex eo auf. remouet spasmuz et alcuzez nocētes. Egri. cap. ℣ Vermis plurū peduz qui est sub amphoris q̄n terit cū cortice granati: et cum oleo ro. et distillatur in aurē sedat dolorē. Egri. pec. ℣ Vermis rubeus qui est sub vrceis aq̄ qui hz pedes plimos: et cū tangit rotūdat: q̄n cuz eo tangit palatū cū melle valet ꝑfocationib': et silr cū comeditur cōfert asmati et dilatatiōi anhelitus fm q dr. Egri. nut. ℣ Predictus hn̄s plures pedes cōfert icteritie bibitus cum vino. Egri. expul. ℣ Vermis plurū pedum qui est sub cisternis et vrceis bibitus cum vino est bonus difficultati vrine. Venena. ℣ Vermis oleoꝝ cōtritus linit sup pūcturā v'miū venenosorū et cōfert ei.

De vzifur. Ca. dccxxx.

Vzifur q̄d est. Dixerūt q̄dā q ei' v't' ē v't' ceruse. et dixerūt alij v't' ei' est v'tus alscedenegi. Nā. ℣ Verius ē vt sit calīn et siccū: et vt q̄si sunt ambo in fine scdi: q̄d aūt dr ꝑter hoc ē dcm̄ ꝑ ignorantiaz. Opa. pro. ℣ Apud q̄sdam eius stipticitas est fortior q̄ ipsi' acuitas: et apud alios ei' acuitas est fortior stipticitate ipsius. Vul. vl. ℣ Cōsolidat vulnera gn̄at carnē in vlceribus et ꝓhibet adustionē ignis et ostracositatē. Egri. capi. ℣ Prohibet corrosionē dētium.

De vitro. Capi. dccxxxi.

Vitrū q̄d est. Vitrū iter lapides ē sic stult' iter hoīes: dclinat em̄ ad oēz tincturā et tingit ea et frangit et abscindit cum eo. Nā. ℣ Calīn est in ꝑmo siccū in scdo. Deco. ℣ Abstergit dentes et facit oriri pilos q̄n cum oleo sambacino inungitur. Opa. pro. ℣ In ipso est stipticitas et subtilitas. Egri. ca. ℣ Mūdat furfures q̄n cum eo fit ablutio. et abstergit dentes. Egri. oculi. ℣ Abstergit oculum et delet eius albuginē et adustū est fortius. Egri. expul. ℣ Qd ex eo tritū est et adustū ɔfert valde lapidi vesice et renum q̄n bibit cū vino.

De vua passa. Ca. dccxxxij.

Vua passa dicetur in capitulo de vua.

De ventre. Ca. dccxxxiij.

Venter. Opa. pro. ℣ Parui est nutrimenti mali chimi: et silr q̄d sil'atur ei ex viscerib': q̄uis ei' bona fiat digō: verūtn̄ pluris est nutrimenti q̄ pulmo. Ventres autem auiū q̄n digeruntur sunt meliores nutrimenti et plurimi: et ꝑcipue gallinarum et anserum. Egri. nut. ℣ Est tarde digōnis.

De vite. Capi. dccxxxiiij.

Vitis q̄d ē. Inq̄t Dia. vitis siluestris et mōtana hz ramos lōgos sil'es illis q̄s fac' vitis: et earuz folia sunt sicut folia vue lupine domestice: sed sunt latiora: et flos ei' pilosus est: et fruct' ei' ē sic vua q̄ fit rubeus apd̄ maturatiōez: et granū ei' ē rotūdū et comedūt folia ei' stati cū nascūt. Opa. pro. ℣ Cinis ramoꝝ eius ponit in medicinis cauterizantib' et oleū vitis est sicut oleum ros. verūtn̄ nō est in eo ill' subtilitas: et oleū q̄dē musti ē sedatiuū et calefactiuū: et flos siluestris est vehemētis stipticitatis. Deco. ℣ Lachryma ei' valet sup verrucas formicales: et vitis q̄dē siluestris abstergit pānū et derigines: sz domestica est debilis: et lachryma siluestris fortiti eradicat pilos cū oleo: et ꝓpe que assumitur ex ramis ei' recētib' cū īflamant: et oleū ei' ē fortī' oībus oleis. Vul. vl. ℣ Lachryma vitis est bona scabiei et impetigini: et fructus vitis siluestris prohibet apari vulnera. Egri. iunc. ℣ Cinis vinacie eius q̄d remanet cū aceto confert torsioni neruoꝝ: et cinis ramorū eius cum oleo ponitur sup contusionē lacertoꝝ et mollificationem iuncturaꝝ: et q̄nq3 bibit cinis ei' ꝓpter casum: et oleum musti est bonū dolorib' lacertorum et neruoꝝ lassitudini. Egri. cap. ℣ Folia ei' ponūtur in emplo ad soda calidam. et radix vitis nigre et albe et siluestris est ex summa medicinarū abstergentiū sordes auris: et est ex medicinis ɔferētib' surditati: et cortex ei' q̄ siluestris ē cū melle sanat gingiuā sanguineā. Egri. ocu. ℣ Folia vitis cum sauich ordei more empli supposita oculo ꝓhibēt fluxus ad ip̄z. Egri. pec. ℣ Succus folioꝝ domestice confert sputo sanguinis: et silr fruct' siluestris bibitus. Egri. nut. ℣ Emplm̄ fcm̄ ex folijs et filis ei' cū sauich ordei valet sup apata stōi et īflationē ei': et succus folioꝝ ei' cōfert dolori stomaci ex calitate: et q̄ādo bibit radix siluestris cum aqua: aut vino ɔfert hydropisi solutiōe educit aquā et fructus vitis siluestris cū bonus stō et nausee et conturbationi et acetositati eius. Egri. expu. ℣ Succus folioꝝ ei' ē ɔueniēs dissinterie. et dolori ani ex calitate: et ei' lachryma q̄ ē sic gūma bibiti cū vino et frāgit: lapidē et cinis ei' q̄d remanet post expilsionē cū aceto ponit sup emorroydas et mora: et frūs ei' bon' est ano ꝓuocat em̄ et strig. Venena. ℣ Cinis ei' q̄d remanet est tyriaca morsui vipere.

De volubili. Cap. dccxxxv.

Volubilis. Natu. ℣ Est eq̄lis: ad calitatē q̄ndā declināns: et siccitatē plimaz. et est lenitiua et apd̄ alcāzi ē frā. Opa. pro. ℣ Est resolutiua ꝗtiua: et nota q̄ nolat funis pauperū: cōstat ex temꝑtate ɔstrictiua et aq̄tate lenitiua et acredine ignea: exiccatio destruit aqueitatem ei' et in ipsa est mūdificatio. Deco. ℣ Lac volubilis magne abradit pilos et interficit pediculos. Vul. vl. ℣ Folia funis pauperū recētia cōuenientia sunt vlcerib' magnis. et glutinant ea decocta in vino: et ex eis emplm̄ fcm̄ suppositū adustioni ignis ꝓpue cū cerato: et ad h' nō est ei par. Egri. ca. ℣ Distillat succ' ei' i aurē dolorosā cū cocto ꝓpe cū oleo ros. et ꝓpe cū est apa calidā: et cōfert soda antiq̄: et succus ei' ɔfert materiei attracte ad aurez si est āliqua et vlceribus antiquis in ea

Egri.pec.¶ Est bona pectori ⁊ pulmoni ⁊ mundificat asma. Egri.nut.¶ Aperit opilationes epatis: ⁊ folia ei⁹ cum aceto sunt bona spleni. Egri.expul.¶ Aq̄ eius soluēdo educit colerā adustā ⁊ qñ nō decoquitur est fortior ⁊ est quedā species volubilis mala solutione educens sanguinem.

¶ De virga pastoris. Ca.dccxxxvi.

Virga pastoris q̄d ē. Est albathat ⁊ est mascul⁹ ⁊ femīa: sed masculus est fortior. Opa.pro.¶ In ipsa est stipticitas. sed pars aquea in ipsa est plurima. ⁊ ꝑpter multitudinē repulsionis materieꝝ effusarū exsumāt q̄ ē exiccatiua: ⁊ sīlr prohibet fluxuȝ. Apo. bot.¶ Fit ex ea ēpl'ȝ flegmoni ⁊ herisipille ⁊ formice ⁊ est valde ꝯferēs apatibus vlceratis. Uul.vl.¶ Consolidat vulnera recētia. Egri.capi.¶ Succus eius interficit vermes auris ⁊ exiccat vulnera eius. Egrit. pec.¶ Aqua eius cōfert sputo sanguinis. Egrit. nu. ¶ Fit ex ea emplm ad inflamationē stomaci infrigidata. Egri.expul.¶ prohibet fluxū sanguinis ex matrice ⁊ sanat vlcera intestinorum. ⁊ Dia. quidē existimauit q̄ ipsa prouocat vrinaȝ ⁊ sanat illum qui retinet eam ⁊ non potest mingere.

¶ De vua. Cap.dccxxxvij.

Ua. Electio.¶ Alba laudabilior ē q̄̄ nigra cuȝ equantur in reliq̄s ꝑprietatibus suis. s. spissitudinis subtilitatis ⁊ dl'cedinis ⁊ reliquoꝝ: Et dimissa post collectionē duob⁹ dieb⁹ aut tribus melior ē collecta in eadem hora. Nā.¶ Cortex vue frigid⁹ est ⁊ siccus. Opera.pro.¶ Collecta in eadē hora est inflatiua ⁊ suspensa donec detumescat cortex: est boni nutrimenti et est cōfortans corpus et eius nutrimentum est simile nutrimento ficuū in paucitate malitie ⁊ est plurimi nutrimenti: q̄uis sit minus nutrimento ficuum. et matura minoris est nocumenti q̄̄ non matura: ⁊ qñ nō digerit̄ vua ei⁹ nutrimētū est crudū ⁊ nutrimentū q̄dē vue cū sua dispōne plus est nutrimento succi ei⁹. Sed succus ei⁹ est velocioris penetrationis ⁊ descensiōis: ⁊ vuā stipticā sepat̄ q̄ resoluat appēsio. Acetosa ꝟo nō ē ita. Egr.nu.¶ Una passa ē amica epi ⁊ stō. Egr.expul.¶ Una ⁊ vua passa cū suis interiorib⁹ bōe sr dolorib⁹ itestinoꝝ: ⁊ vua passa ꝯfert renib⁹ ⁊ vesice. ⁊ vua q̄dē i eadē hora collecta mouet vētrē ⁊ inflat ⁊ ols vua nocet vesice.

¶ De venis tinctoꝝ. Ca.dccxxxviij.

Uene tinctoꝝ. Nā.¶ Sūt calide ⁊ sicce declinātes ad 2m. Opa.p.¶ In ipsis ē abstersio fortis Egri.cap.¶ Cōfert earum masticatio dolori dentiū. Egri.oculi.¶ Succus earum est bonus in acuendo visum ⁊ abstergendo q̄d est corā pupilla de aq̄ ⁊ albugine. Egr.nu.¶ Cōfert icteritie facte ex opilatiōibus ⁊ ꝑpue cū aniso ⁊ vino albo.

¶ De ventribus. Cap.dccxxxix.

Uentres. Opa.p.¶ Uētres auiū pluris sunt nutrimenti: ⁊ illi qui sunt gallinarum nō digeriūtur velociter. Egri.nu.¶ Existimauerūt q̄ tunica interior vētriū exiccata ꝯfert ori stōi ⁊ dolori ei⁹. Filius mesaugue: ⁊ ꝑpe ventris galli.

¶ De vulpibus. Cap.dccxl.

Ulpes. Opa.p.¶ In ipsa est resolutio ⁊ ei⁹ pellis est calidior pelliū: ⁊ ei⁹ q̄dē pelle inuant̄ humectari propter ipsius resolutionē. Egri.iunc.¶ Qñ vulpes coquunt̄ in aq̄ ⁊ embrocant̄ iuncture dolorose ex ea ꝯfert vehementer. ⁊ sīlr oleū qñ viua decoquitur i ipso imo hoc est valde fortī⁹ ⁊ opȝ q̄dem vt prolōget ei⁹ sessio i ipo: ⁊ meli⁹ ē vt sit post euōnē ⁊ purgationē vt nō attrahat cū fortitudine sue acuitatis ⁊ resolutiōis hūoꝛes ad iuncturas: ⁊ qñ euacuat̄ corpus post illud nō attrahit̄ ad iūcturas aliq̄d q̄ si residcat erit leue. ⁊ sīlr adeps vulpis qñȝ attrahit aliquid pl⁹ eo q̄d resoluit. ⁊ quandoq̄ȝ decoquit̄ in ipo decolataꝝ q̄cunq̄ȝ ambaꝝ administret̄ resoluit illud quod est in iuncturis. Egri.ca.¶ Ei⁹ adeps sedat dolorē auris quando in ea distillat̄. Egrit.pec.¶ Eius pulmo siccus confert asmaticis valde. eius potio est pondus.ȝ.

¶ De vespertilione. Ca.dccxli.

Uespertilio q̄d ē. Dr̄ q̄ sceirazirac ē lac ei⁹ ⁊ dr̄ q̄ est vrina ipsius. Nā.¶ In sceirazirac est abstersio ⁊ vehemēs calefactio. Opa.p.¶ Unguētū vespertilionis ꝓhibet māmillas puellaꝝ a magnificatione: ⁊ ꝓhibet ortum piloꝝ fm̄ q̄ dr̄: ȝ nō est veruȝ Egri.oculi.¶ Cerebrū ei⁹ cū melle cōfert pncipio aq̄ descendentis in oculū et eius cinis acuit visum ⁊ sceirazirac cōfert vngule.

¶ De vbere. Ca.dccxlij.

Uber. Nā.¶ Est frm̄ ⁊ siccum pp̄ neruos plures q̄ sunt in ipso. Electio.¶ Nutrimētū vberꝭ pleni lacte qñ digerit̄ ꝑpinquū est nutrimento carnis ⁊ illd̄ est meli⁹ in quo est lac ⁊ q̄d est ȝalafegueati: qm̄ ipse velociter facit descēdere ipm ⁊ ē alali bōe carnis boni humoris grossi fortis.

¶ De vngula. Ca.dccxliij.

Ungula q̄d ē. Deco.¶ Cū ex cinere vngule capre cū aceto linit̄ alopitia cōfert valde.

¶ De lr̄a. X. ¶ De xiloaloe. Ca.dccxliiij.

Xiloaloes. Electio. Melior spēs xiloaloes ē almūdiliū. ⁊ asportat̄ de medio regiōis idie fm̄ quosdā. Deinde ē illd̄ q̄d dr̄ indū. ⁊ ē mōtanū ⁊ supsluit sup almūdiliū: qm̄ nō generat pediculos: et est magis dans odorē pānis: Quidā tñ hoīes sunt qui nō discernūt inter mūdiliū ⁊ indū bonū ⁊ de meliori xiloaloe est alsemēdri q̄d ē de abstersione idi. deide alcumari q̄d ē de abstersiōe idi. postea alsenasiū. et est spēs tersi ⁊ post illd̄ est athetiliū alsebrium ⁊ allzadium ⁊ alsiniū ⁊ nolat̄ alcasumurū: ⁊ ē bonū dulce. ⁊ inferi⁹ illo ē algeliu ⁊ almētali ⁊ alguasi: ⁊ alrātac: ȝ almūdiliū totū ē bonū. deide meli⁹ de alsemenduri est variuȝ pōderesuȝ ⁊ duꝝ plime aq̄ grossum i quo nō est albedo ⁊ remanēs sup ignē: q̄dā ꝟo extollunt nigrum sup variū. ⁊ melius alcumari est nigrum mūdum ab albo ponderosum remanēs sup ignē grossum plurime aque et vlr melius xiloaloes est illud qd̄ magis sumergit̄ in aq̄. natans ꝟo est priuatū vita ⁊ spiritu ⁊ malum. Et xiloaloes q̄dē est vene arboris que eradicant̄ ⁊ sepeliunt̄ in terra donec earū lignū ⁊ cortex putrefiant ⁊ remanent xiloaloes puri. Nā. ¶ Calidū est ⁊ siccum in secundo sicut existimo. Opa pro. ¶ Est subtile: aperitiuum opilationum frangitiuum ventositatum remouens superfluitates humiditatum et confortat viscera et prohibet iram.

Decora. Masticatio eius facit oris odorem bonū. Egri. iunc. Cōfortat neruos ⁊ aquirit eis vnctuositatē ⁊ viscositatē subtilē. Egri. capi. Xiloaloes confert cerebro valde ⁊ ɔfortat sensus. Egri. pec. Confortat cor ⁊ letificat ipm. Egri. nu. Si bibaꝛ de xiloaloe pondus. ʒ. i. ß. remouet hūiditatē putrefactam stōi: ⁊ cōfortat ipꝫ: ⁊ epar. Egri. expl. In ipso ē virtus ɔstringēs nām. ⁊ ɔfert dissinterie melancolice.

De litera. z.

De zedoaria. Cap. dcclxv.

z Edoaria qd ē. portiōes siles aristol. miores tñ ca ⁊ ē i sua virtute: ⁊ melior qdē ē illa q cum napello crescit: ⁊ ei⁹ vicinitas debilitat platā napelli. Filiꝰ masaugue dixit: q ipa in opōne sua ē sicut durūgi. verūtñ ē debilior ea. Dico aūt q si ipe voluit p hoc q zedoaria ē debilior ea. tūc iā errauit fm q extitmauit. ⁊ si voluit p hoc q durūgi ē durior tūc nō elōgaꝛ illud. Apud me vero ɔstat q filiꝰ me saugue cū hmōi i discretionē expertus ē habuit in hac ɔsideratiōe electionē ptinētē pectori firmo pp fmonē ei⁹. Et iā sciuerunt q zedoaria resistit napello: quō ꝫ ē debilior durūgi. Uenena. Est tyriaca venenosoꝝ oliꝫ vipere napelli ⁊ alioꝝ. Permu. Triplū ponderis zurūbet p vno tyriace.

De zinzibere. Ca. dcclxvj.

z Inziber qd ē: notū ē: ⁊ sile ē piperi i naturis suis. Sꝫ nō inest ei in naturis suis ipsiꝰ subtilitas: ⁊ accidit ei vt corrodaꝛ pp hūiditatem suā supfluā: ⁊ pp illō q calefactio eiꝰ durabilior ē calefactiōe pipis ⁊ illud est pp spissitudinē suā ex sicut hnasturtio ⁊ sinapi gūma ruthe agrestis. Nā. Calidū ē i fine tertij siccū in scdo: ⁊ in ipso ē hūiditas supflua: nutritū calm ē ⁊ siccū ⁊ nō ē in ipso multitudo hūiditatis supflue. Opa. p. Eiꝰ calitas ē fortis sed nō calefacit nisi post tps pp illō qō in ipso ē de hūiditate supflua. Sꝫ eiꝰ calefactio est fortis ē lenitiuū resolutiuū isfatiōis. cū ꝫ nutriꝛ cū melle accipit. qdā hūiditatis eiꝰ supflue ⁊ exiccat plm eiꝰ. Egri. ca. Auginētum efficit in seruatiōe et abstergit humiditatē oris: ⁊ ɔfert apostematibus gutturis et capitis. Egr. oculi. Abstergit tenebrositatem oculi ppter humiditatē suam facto ex eo alcofol ⁊ bibitum. Egri. nu. Digerit ⁊ ɔuenit frigiditati epatis ⁊ stomaci ⁊ exiccat humorositatē stomaci ⁊ qō accidit in eo ex hūiditatibus ex comestione fructuū. Egri. expul. Excitat coitum nutritū ⁊ nō nutritum ⁊ lenit ventrem leuiter. Dixit alcanzi. imo retinet. Ego aūt dico cum fuerit a malitia digōnis et lubricitate humorū viscosi. Uenena. Confert venenis vermiū venenosoꝝ.

De zurumbet. Cap. dcclxvij.

z Urūbet qd ē. Est herba silis cipo: ꝫ ē maior ⁊ minꝰ odorifera. Nā. Est cala ⁊ sicca i tertio. Opera. pro. Resoluit ventositates. Decora. Est impinguatiua ⁊ abscondit odorē vini ⁊ alleoꝝ ⁊ ceparū. Egrit. pec. Lenificatiua est cordis. Egri. nu. Retinet vomitum. Egrit. expul. Stringit naturam ⁊ confert ventositatibus matricis. Uenena. Confert mordicationi venenosoꝝ vermiū valde: ita vt ppinqua sit zedoarie. Permu. Poniꝛ loco eius in venenosis qrtum ipsa ⁊ medietas eiꝰ de durūgi et vne tertie pōderis eius de taraxacon siluestri ⁊ medietas ponderis eiꝰ de granis citri.

De zz. canino. Cap. dcclxviij.

z Inziber caninū qd ē. Est olus notū: ⁊ ē sicut piper aq: ⁊ eiꝰ folia sunt sicut folia salicis: verū si qz sunt magis citrina: et eiꝰ virgulta sunt rubea hntia saporē zinziberis. ⁊ ipm interficit canes. Nā. Calm est i 2ᵒ siccū in pmo. Decora. Recēs contritū cum semine suo abstergit vestigia q̄ sunt in facie ⁊ pānū ⁊ lētigines antiquas. Apo. bot. Recens resoluit apostemata dura qñ teritur ⁊ semen eius cū fit ex eo emplastrū similiter.

De zarnabo. Ca. dcclx[ix].

z Arnabū qd ē. Arbor magna: ⁊ nō fructicans ex his i mōte libano de semi: cuiꝰ folia admi straꝛ et eiꝰ virgulta sunt virgulta parua rotūde figure iter grossitiē magne acꝰ aq subsellia sumuntur grossitiē calami cū q̄ scribiꝛ: nigra ad citrinitatē declināntia q̄ nō hꝫ mltū saporē neq odorē: ⁊ parꝛ odoris quē hꝫ ē bonū: ⁊ est odor citri: ⁊ virꝰ eiꝰ ē virtus momus. ꝫ ē subtilior ea parumper: ⁊ qñq stat loco cinamomi. Nā. Cala ē ⁊ sicca i scdo. Opa. p. In ipa est stipticitas ⁊ resolutio ventositatū. Egrit. ca. Fit ex ea caputpurgiū cū aq ⁊ oleo ro. ad soda frigida. Egri. nu. Confert epati et stō in frigidatis. Egri. expul. Stringit ventrem.

De ziniar. Cap. dccl[xx].

z Iniar qd ē. Spēs faciēdi ziniar sunt cū ex operatiōe eris in fece aceti ⁊ rorātiōe limature eiꝰ cū aceto: ⁊ sepultura ipsiꝰ i loco hūoroso ⁊ ridinaꝛ vas ereū sup vas in quo est acetū ⁊ dimittaꝛ quousq in ipso fiat ziniar. deinde fricaꝛ ziniar ex eo et permisceaꝛ cū sale ammoniaco: et sepultura eiꝰ in loco humoroso ē nota. ⁊ fit ex ea ziniar spēs subtilis valde. Assumuꝛ. n. acetū solumatū ⁊ pōiꝛ i mortario ereo cū pistello ex ere sine itermissiōe teriꝛ i sole calido donec exasperet. deide ponitur in ipo alumen et sal cū mēsura et sine itermissiōe teriꝛ: cūq ɔficiaꝛ illud qō teriꝛ ⁊ exiccaꝛ aspergunꝛ sup ipꝫ acetū ⁊ vrina iterū ⁊ teriꝛ et dimittiꝛ i loco humoroso deide aggregaꝛ et exiccaꝛ. et qñq iueniꝛ ziniar qō gñaꝛ sup lapidē i mineris eris. et qñq inueniꝛ aliqd ex eo i mineris. Electio. Illō qō ē meliꝰ ē minerale cū fortiꝰ qō est assumptum ex corijs et ere adusto: et acetosum ē lenius eo qō factū ē cū sale ammoniaco. Nā. Calidū ē et siccum ad qrtum ɔueniēs. Opa. p. Est abstersiuum corrosiuum carnis dure: et lenis filr actum: ꝫ ceratum temperat ipm: et facit ipm desiccatiuum sine mordicatione. Uul. vlc. Prohibet vlcera ābulatiua et ɔsolidat cum cerato. et mundat vlcera sordida: et ipm cū aelch albati et aceto ē medicamē scabiei vlcerose et albaras et morphee. Egrit. capi. Alziniar assumptū cum sale ammoniaco et alumine et aceto cum teriꝛ et sufflatur i. naribꝰ et ipsis os aqua vt non perueniat ad guttur prohibet fetorē narium et vlcera mala in ipsis: et ziniar ferreū cum aceto stringit gingiuas ⁊ fit ex ipo ceratū ad ɔfortanda gingiuaꝛ et filr ziniar ereū. Egritu. oculi. Prohibet grossitudinem palpebrarum et earum inflationem et abstergit oculū et ponitur in medicamis vi

cerum oculi: ꝛ ꝓuocat lachrymas valde. cū ꝗ ziniar administrat̃ in alcolfol. rectius ē vt oculus vaporet̃ spōgia in fusa in aqua cal'a. Egri. cap. ¶ Pōit̃ i medicinis emorroydarū: ꝛ fit ex ipō ꝛ āmoniaco liciniū ꝛ adiplet̃ eo emorroydes. ¶ De zusere. dcclj.

Usere q̄d est. Arbor cui⁹ granū sīle ē alaniu=
z den q̄ dr̄ alhaze: ꝛ est sīlis ruthe: ꝛ dr̄ diarugi
na. Natura. ꝑ Calida est et sicca. Opa. pro. ꝑ Resoluit inflationem. Egri. expul. ꝑ Radix eius ꝛ semen in exiccatione spermatis sunt sīlis virtutis cū rutha. Uene. ꝑ Cōfert puncture scorpionis bibita ꝛ linita. ¶ De zerideraret. Ca. dcclij.

Eriderarert. Egri. isc. ꝑ Confert sciatice. Egr.
z expul. ꝑ Aqua foliorum eius cum rob cōfert
difficultati vrine ꝛ menstruorū: ꝛ extrahit sanguinem congelatū i vesica. Uenena. ꝑ Cōfert morsui venenosorum vermium.

¶ De zarur. Ca. dccliij.

z Arur q̄d ē. Alzarur alia ē nota ꝛ nominatur
mangulus latinorū. ꝛ zarur ē species quā nomināt greci teselinō ꝛ sentabinū: ꝛ quādoq̄ nomināt eā maluz siluestrem. Arbor eniz eius similis est arbori malorum: ita ꝙ etiam in folijs suis: nisi quia minor ꝛ est saporis pontici. Opa. pro. ꝑ Est stiptica que est magis stiptica ꝙ̄ algobera vincēs colerā ꝛ retinet cursum plus omni fructu. Egri. capi. ꝑ Teselimon est faciens soda. Egritud. nut. ꝑ Teselimon est mala stō. Egri. expul. ꝑ Stringit ꝛ retinet vrinā.

¶ De zeduar. Cap. dccliiij.

z Eduar q̄d ē. Indi dia. ē algeduar s̄ꝫ ꝙ existi
mo. ¶ De zaharat. Ca. dcclv.

Aharat q̄d est. Est planta cui⁹ vna spēs folia
z habet vt lenticula ꝛ tyrsos erectos ꝛ leuia fo
lia paruas radices. ꝛ nascit̃ in terra salita exposita soli: ꝛ i ipsi⁹ sapore ē salsedo: ꝛ altera ē sīlis čaepitheos: ꝛ ē melioꝝ coloris ꝛ purpureitatꝭ. Uul. ꝑ Est ꝯsolidatiua corꝑ. Egr. ca. ꝑ Sbtiliat supfluitates: ita ꝙ scōa ꝯfert epilepsie bibita cū oxymelle.

¶ De zinzania. Cap. dcclvj.

z Inzania q̄d ē. Dico ꝙ zinzania ab oīb⁹ dr̄ s̄m
duas res. vna earū est granū sīle frumēto ex quo hoīes faciunt panē: ꝛ dicūt ꝙ zinzania est plurima. ¶ Et q̄dā alij nominant rē quādā inebriantē malā q̄ in granis ꝓuenit. s̄ꝫ loq̄ de hoc ē ꝓter illō in quo sumus. Elec. ꝑ Melior est illa q̄ est leuis pōderis nō vetus neq̄ frāgibilis: sed est viscosa cū masticat̃ declināns ad rubedinē. ꝛ in ipsa est pōticitas parua. ¶ De zuccaro. Ca. dcclvij.

Uccarū q̄d est. Arūdo i nā zuccari existit: ꝛ est
z vehemētioris lenificationis ꝙ̄ ipm. Natura.
ꝑ Frius ē tabarzed: ꝛ ē subtili⁹: ꝛ vniuersalr ē calidū in fine pmi: ꝛ antiquū ꝺclinat ad siccitatē i ꝑ⁹ ꝛ ē humidū i ipō: ꝛ q̄nto magis antiq̄t tātoplus exiccat̃. Opa. pro. ꝑ Est lenificatiuū abstersiū lauatiuū ꝛ sulimenū est magis lenitiuū ꝛ proprie alfenid: immo mel arūdinis ꝛ zuccarū nō sunt īferiora melle i abstergēdo ꝛ mūdificādo ꝛ q̄ntoplus āntiquat̃ zuccarū tāto fit subtili⁹. Egri. ocu. ꝑ Alsūptū sīc gūma ab arūdine abstergit oculum. Egr. pec. ꝑ Lenit pectus Et remouet ipsius aspitatē. Egri. nu. ꝑ Est bonum stō i quo nō generat̃ colera. ipm. n. ledit ꝓpea q2 ad colerā cōuertit̃: ꝛ ē apitiuum opilationū: ꝛ in ipso ē virt⁹ faciēs siti minorē tn̄ siti quā facit mel ꝓpe antiquū: ꝛ ēt antiquū gn̄at sanguinē feculētum ꝛ abstergit flegma stōi ꝛ in arūdine q̄dē zuccari ē iuuamētū ad vomitū. Egri. expl'. ꝑ Soluit ꝛ ꝓpe illud qō sup arūdinē inuenit̃ sicut sal: ꝛ sulimenuz q̄dē ꝛ rubeū vehemētioris sūt lenificatiōis: ꝛ q̄nꝫ inflat: ꝛ q̄n q̄ sedat inflationē. ꝛ ipm q̄dē cū oleo amigdallo confert colice. ¶ De zuccaro alhusar. Cap. dcclviij.

Uccarū alhusar q̄d est. Māna cadēs sup alhu
z sār: ꝛ est sicut frusta salis: ꝛ in ipso quidez est
cū abstersione ꝛ resolutiōe pōticitas ꝛ amaritudo: ꝛ de ipso aliud est iamenū albū: ꝛ aliud ē agiziū ad nigredinē declināns. Opa. pro. ꝑ Est abstersiuū cū pōticitate i ipso. Egri. ocu. ꝑ zuccarū alhusar acuit visū. Egri. pe. ꝑ Cōfert pulmōi. Egrit. nut. ꝑ Cōfert hydropisi cū lacte camele nouit̃ fete ꝛ non fac̄ siti sīc reliq̄ spēs zuccari q̄m ei⁹ dulcedo ē ꝓua. ꝛ est bonū stō ꝛ epi. Egri. ex. ꝑ Cōfert renib⁹ ꝛ vesice.

¶ Expletus est liber secūdus canonis quē princeps Auicenna de medicinis simplicibus edidit.

FINIS.

¶ Dictio prima de vniuersis egritudinibus ea partis tertii libri canonis in medicina.

¶ Tractatus primus de anathomia cerebri & dispositionibus eius.

¶ De vtilitate capitis & partibus eius. Ca. i.

nquit Galie. Intētio in creādo caput nō est cerebrū: neqꝫ audit⁹: neqꝫ odoratus: neqꝫ gustus. neqꝫ tactus hoc eñ membrum & virtutes in alalib⁹ reperiuntur capite carentibus. Sꝫ intētio in ipso est bonitas dispositionis oculi in ipsius conuersione que ei creata est: vt ocul⁹ habeat eleuationem & subleuationē sup oīa membra corporis in oībus partib⁹. Cōparatio nāqꝫ oculi ad corpus est ppinqua comparationi speculatoris ad exercituū. Et locoꝝ qdē qui speculatorib⁹ est melior & cōuenientior locus est altus. ¶ Et iteꝝ oī oculo nō est necessariū creare caput absolute: sed alali lenem habēti oculū: cuius oculus indiget multa cautela et loci affirmatione. Nā plurib⁹ alalibus capitib⁹ priuatis duo sunt creata additamēta a corpore sublimata: sup que oculi eoꝝ decēter ꝯstituti sunt: vt ipsorū vnusquisqꝫ speculationē & sublimationē suo habeat visui. Ampli⁹ in cōuersionib⁹ oculi ipsoꝝ nō est caput creare necessariū pp duritiem nuche ipsi⁹. Et neqꝫ caput est necessariū creare nisi animalib⁹: quorum oculi capacitate indigēt: & qb⁹ neruos aduentre necesse est: pp diuersitatē motuū nuche & palpebrarū: nā huiusmodi nō est ꝯueniēs membrū vnum elongatū gracile: & nos quidē pscrutabimur illō in c. de oculo. ¶ Partes vo capitis essentiales: & que ea sequunt sūt capilli: deinde cutis: postea caro: deīde pāniculus. postea craneū: deinde pāniculus durus postea pāniculus subtilis nominat⁹ secūdina: deīde cerebrū. s. substātia eius: & vētres ipsius: & illō qd in eis existit: postea duo pāniculi sub eo: deinde rethe postea os quod est cerebri basis.

¶ De anathomia cerebri. Ca. ii.

Cerebri aūt hoīs anathomia est hec. ¶ Cerebrum enim diuiditur in substantiā velatiuaꝫ & substantiā medullarem & ventres in ipso spiritu plenos. Nerui vo sunt sicut virgulta ab eo pdeuntia: nō tñ ſm q sit partes substantie ipsius pprie. Et totū quidē cerebrū in sui longitudine mediationeꝫ hꝫ penetrātem in ipsius siphac & medullā eius: & eius vētres pp illud qd in parilitate de iuuamento noto existit: & si sit parilitas in ventre anteriore soluꝫ sensui magis apparēs. ¶ Cerebri vero substantia creata est frigida & humida: frigida qdē ne ipsum inflāmaret multitudo que ei aduenit ex fortitudinib⁹ motuum neruorum & passionibus sensuum & motibus spiritus in alterationibus imaginatiuis & cogitatiuis & memorialibus: & vt eo tēperetur spūs a corde egrediens & ad ipsum penetrans in duabus venis ascendentibus ab eo ad ipsum. Et humidū quidem creatū est vt ipm motus nō exiccent: & vt eius figura sit bona. ¶ Et creatum est pingue & molle eius: quidem pinguedo est: vt sit qd ex neruis oritur viscosū & lenitatis quideꝫ cām dixit. G. in ipso existere: vt ei⁹ figura bona fiat & ipsius alteratio cū imaginationibus: lene eñ alterationes facilius suscipit hoc ergo est qd ipse dixit. ¶ Dico autem creatū est lene: vt sit pingue: & vt nutrimentū qd neruis gradatim tribuit duris sit bonū: nerui. n. ex cerebro nutriunt & nucha. Amplius substantia dura nō augmentat durū quātum ipsum augmentat lene. Et vt in eo quod ab ipso oritur sit flexibilitas: cū quedam ab eo orientia indurari apud suas extremitates sit necesse pp illō quod rememoraturi sumus de neruorum iuuamentis. Et propterea q istis nascentibus indurari necessarium est ſm gradus. ¶ Et quia ipsorum durities est flexuosa: oportet vt substantia originis eius sit flexuosa & pinguis. pingue eñ & viscosum lene est proculdubio. Et etiam vt spūs qui ipsum circundat et qui motus velocitate indiget sit humiditate sustentatus. Et rursum vt ipsius raritate alleuietur. quod enim in membris durum est grauius est leni humido raro. ¶ Uerūtñ cerebri substantia etiam in lenitate & duritie inequalis existit. nam pars eius anteriorē lenior: & ipi⁹ ps posterior ē durior & inter duas ptes gradib⁹ velamīs duri: cui⁹ rememorabimur in ipo: in sequētib⁹ distinctū ē. Anteri⁹ aūt cerebrū non est factū lene nisi qm plurimū neruoꝝ sensus. ppe q sunt visus & audit⁹ orit ex eo sensus eñ speculator ē & speculatoris inclinatio ad partem anteriorem est dignior. Et plurimum neruoruꝫ motus oritur ex postremo ipsius. ¶ Et ex ipso oritur nucha que est ei⁹ nuncius & vicarius in cursu dorsi & vbi necessarium est ex ipsa oriri neruos fortes. Nerui aūt motus indigent duritie superflua qua nō indigent nerui sensus: sed lenitas est eis conuenientior: eius igit origo facta est durior. ¶ Uelamē antē in ipso. s. cerebro nō gradatim existit: nisi vt sit differentia. & dicitur vt sit lene separatum a contactu duri: & manifestum quidem est q in ipso accidit multum. Preter hanc vero reflexionem sunt etiam iuuamenta alia. Nam vene ad cerebrum descendentes & in ipso diuise aliquo egent cui innitantur: & eas fortes faciat. Posita est ergo reflexio hec sustentaculum earum. Et sub postremo quidem huius reflexionis & in posterioribus eius est torcular quod est sanguinis effusio in amplitudine quadam que est sicut lacuna: & ex ipsa quidem in ea ramificantur vene. in quibus separat sanguis. & cerebri substantie assimilatur. deinde vene suis orificijs sugendo eam exiccāt. & ad duas venas ipsam coniungunt. sicut rememoraturi sumus in illius anathomia. Et ex hac quideꝫ reflexione peruenit iuuamentum ad hoc vt ligamentorum velaminis adherentis cerebri sit origo in equidistantia cōmissure cranei que est corā ipso. ¶ In anteriore preterea cerebro oriuntur duo additamenta mamillaria quibus fit odoratus. que quidem a lenitate cerebri parumper differunt sed postea consequitur ea neruorum durities. ¶ Amplius totum cerebrū duobus cooperitur panniculis. quorum vnus subtilis sequitur ipsum & alter spissus sequitur os. qui quidē duo creati sunt. vt sint duo distinguentia inter cerebrum & os. & vt cerebrum substantiam ossis non con

tingat:⁊ ne ad ip̄m ex osse nocumēta perueniāt. hic autem tactus non accidit: nisi in dispositionibus additionis cerebri in substantia sua aut in dilatatione que ei accidit successione constrictionis. ¶ Cerebrū preterea quandoq̧ eleuatur ad craneum cum quedam adiunt dispositiones. sicut voces fortes. ergo propter huiusmodi iuuamenta inter cerebrum ⁊ os cranei duo ponuntur distinguentia media inter ea in lenitate ⁊ in duritie. ¶ Et duo quidem ponuntur ne sit illud cuius obuiatio ossi nō est bona absq̧ medio illud idem cuius obuiatio cerebro est bona absq̧ medio: sed distinctum est inter ea. est ergo cerebro propinquius subtilis: ⁊ ossi propinquius est spissus: ⁊ cum hoc sunt sicut tutamen vnum. ¶ Hic autē panniculus preter quod est cerebri tutamē est ligamentum venarum que sunt in cerebro quietarum ⁊ pulsatilium. Et est sicut secundina seruans situm venarum in ipso textarum. Quapropter ingreditur ēt cerebri substantiam in locis multis commissurarum eius: ⁊ tendit ad ventres ipsius. ⁊ peruenit apd̄ postremum sectum: propterea q̄ non eget eo propter sui scilicet postremi duritiem. ¶ Panniculꝰ vero spissus cerebro nō heret: neq̧ subtili. ita vt in omni loco sit decenter situm super ipsum: sed est ab eo eleuatꝰ. ¶ Et inter ipsos quidem non continuant nisi vene penetrantes in spisso ⁊ peruenientes ad subtilem. spissus autem vadit ad craneum cum ligamentis pānicularibus ortis a spisso stringentibus ip̄m ad cōmissuras ne super cerebrum vehementer grauet. et hec quidem ligamenta ex cōmissuris eleuantur vsq̧ ad exteriora cranei ⁊ oriuntur illic: ita vt ex eis texatur panniculus craneum cooperiens. ⁊ per illud affirmatur ligamentū panniculi spissi etiam cū craneo. ¶ Cerebrū preterea in longitudine sua tres habet ventres. ⁊ sic vnusquisq̧ venter in sui latitudine duas habet partes. ¶ Et anterior q̄dem pars sensibilis est separationis in duas partes dextram ⁊ sinistram. ⁊ hec pars iuuat ad odoratū ⁊ ad expulsionem superfluitatū cū sternutatione: ⁊ ad partiendū plurimū spiritꝰ sensibilis: ⁊ ad operationes virtutū formatiuaꝝ que sūt de virtutibꝰ apprehensionis interioris. ¶ Venter autē postremus est etiā magnus qm̄ ip̄e implet magni mēbri vacuitatē. ⁊ qm̄ est principiū magne rei. scilicet nucce. ⁊ ex eo partitur plurimū spiritꝰ motiui. ⁊ illic q̄dē sunt virtutis seruatiue operationes. sed tamen est minor anteriore. immo cuiusq̧ duorū ventriū anterioris. et cū hoc minorat̄ gradatim vsq̧ ad nuccā. ⁊ inspissatur vsq̧ ad duritiem. ¶ Mediꝰ aūt venter est sicut transitus a parte anteriore ad partē posteriorē. ⁊ est sicut deilix situs inter eos. ⁊ ipse q̄dē propter illud magnificat̄ ⁊ elōgatur. qm̄ est reddens de magno ad magnū. ⁊ per ip̄m continuat̄ sp̄us anterior cum spiritu posteriore ⁊ p̄uenit ad amplitudinē curuitatū memorabiliū p̄dictarū ⁊ principiū huiꝰ ventris primū cooperit̄. ita q̄ videt̄ illd̄ qd̄ est anteriꝰ sicut sperieū. ⁊ per id q̄dē eleuat̄. vt sit trāsitꝰ. ⁊ cū hoc elongat̄ rotūditate sua a nocumentis ⁊ fit fortis ad tolerādū qd̄ super eum sustentat̄ de velamine qd̄ est s3 gradus ⁊ illic coniūgunt̄ duo vētres cerebri anterioris. ita q̄ separant̄ a posteriore in hoc transitu. ⁊ ille quidem locus nominatur coniūctio duoꝝ ventriū. ⁊ hic idem trāsitus ē venter. ¶ Et qm̄ est transitꝰ deferens a formatione ad seruatione est melior locꝰ cogitationi ⁊ imaginationi s3 q̄ sciuisti. ¶ Qd̄ aūt ventres isti sint loca earū operationū. significat̄ ex nocumētis que accidūt eis. destruit̄ eī cū nocumento cuiusq̧ partis eius operatio. aut ingredit̄ in ipsa lesio. ¶ Et panniculi subtilis pars cooperit̄: ⁊ cooperit ventres cerebri vsq̧ ad camhadum vel occiput. super qd̄ est tunica: durities vero eiꝰ qd̄ est post illud sufficit ipsi loco cooperture velaminis. ¶ Commissuratio aūt que consistit in ventribus cerebri est vt spiritus animalis in substantia cerebri transitum habeat: sicut in vētre eiꝰ cum non omni hora sit venter dilatatus ⁊ apertus: ⁊ spiritus animalis sit paucus vbi vel inquantū vētres tantūmodo aperiunt̄. ¶ Et etiam q̄r spiritꝰ alteratio parū complet̄ a complexione que est cordis vsq̧ ad complexionem que est cerebri: nisi in ipso fiat eiꝰ decoctio assumpta ex eius complexione: ⁊ cū q̄ in primis cū ad cerebrū peruenit vadit ad vacuitatem eiꝰ primā: vt in ip̄a coquat̄: deinde penetrat ad ventrē mediū ⁊ augmentat̄ in ipso decoctio postea complet̄ eiꝰ decoctio in ventre posteriore. Decoctio vero optima fieri non posset: nisi per coniūctionē ⁊ cōmixtionē ⁊ penetrationē in partibꝰ cocti: sicut est dispositio cibi in epate s̄m q̄ narraturi sumꝰ in hiis que expectamus. ¶ Commissura aūt anterior superiora habet singularia q̄ cōmissura posterioꝝ: quoniam propotio cōmissure ad cōmissurā est: sicut proportio mēbri ad mēbrum fere: ⁊ causa quidem minorationis posterioris ab anteriore inuenitur in cōmissura. ¶ Et inter hūc vētrē ⁊ vētrē poīem sub eis est locꝰ qui est partitio duarū venarum magnarum ad cerebrum ascendentium: quarum rememoraturi sumus in ramis ipsaruz ex quibus texitur secūdina sub cerebro: ⁊ illi quidem rami immixti sunt corpori de genere glandularuz implenti quod est inter eos: ⁊ sustinet eos sicut est dispositio in reliquis partibus e nostis. vacuitatis enim que inter eas cadit eadem proprietas est vt etiam impleatur carne glandosa. ¶ Et iste quidem glandule figure ramorum predictorum figurātur s̄m formā partitionis narrate. ¶ Quemadmodū eī rami. aut partitio rememorata a stricto incipiūt: ⁊ in ampliꝰ finiunt̄ faciens dilatationē. similiter caput huiꝰ glandule factū est pineolas forme cuiꝰ caput est sequens initium partionis desuper et incedit cū eo tendens versus finez eiꝰ vsq̧ ad complementū suspensionis ramoruz: ⁊ est illic p̄terea similitudinez texture secūdine: ⁊ redescit in ip̄o. Et pars cerebri cōprehendentis super hūc ventrē medīā est concauitas eiꝰ. Et ip̄ius ptes que sunt dextre sunt vermicularis forme commissurate ex cōmissuris positis in longitudine sui ligate adinuicē vt possint extendi ⁊ contrahi: sicut vermis reuoluit̄: ⁊ ip̄ius eiꝰ interiꝰ coopertū est panniculo qui cooperit cerebrū vsq̧ ad posteriorē: ⁊ ē cōpositū cū duobꝰ additamentis cerebri rotūdis cōprehēsis longitudine sicut due coxe vicine ad cōtactū elōgate ad separandū ligamentis q̄ nominant̄ chorde. vt ab eis nō remo-

neantur: vt cum vermis extendit ⁊ eius latitudo constringitur cōprimat hec duo additamenta vsq; ad cōiunctionem ⁊ opiletur meatus: ⁊ cum contrahitur ad exprimendū ⁊ augmētatur latitudo elōgetur ad separandū: ⁊ aperiatur meatus. ¶ Quod autem de eo sequitur posterius cerebrū est minus ⁊ peruenit ad aliquantā vacuitatē vel cōcauitatem: ⁊ sititur in posteriore cerebro: sicut ex eo intrans in introitu: ⁊ eius quidē anterius est latius ipsius posteriore s; formā quā cerebrū tolerat. duo vero predicta additamenta nolantur vualia: ⁊ in ipsis q̄dē nunq̄ ꝯmissure fiunt: sed sunt lenia: vt ipsoꝝ constrictio ⁊ coopimentū sint fortiora: ⁊ vt ipsoꝝ obedientia ad motionem ꝓpter motū alterius rei sit magis similis obediētie rei vnius. ¶ Expulsio preterea supfluitatum cerebri duos habet meatus: quoꝝ vnus est i vētre anteriore ⁊ apud terminū cōmunē qui est inter ipsuꝫ ⁊ illum qui est post euꝫ ⁊ alter est in ventre medio. posterior vero venter meatū singularē non habet: ⁊ illud est ideo q̄m in postremo positus est: ⁊ etiā est paruus cōparatione sui ad anteriorē nō tolerās foramina ⁊ inuersationē medius vo meatū habet cōem inter illuꝫ ⁊ se: ⁊ hoc proprie. ¶ Nucce quoq; duo facti sunt exitus per quos quedā eius supfluitates resoluuntur ⁊ expelluntur: ⁊ isti duo meatus cuꝫ incipiūt ex duobus ventribus ⁊ penetrant etiā in ip̄m cerebrū transuersantur versus obuiationē apud transitū vnū profundum: cuius principiuꝫ est velamen subtile: ⁊ eius postremū est eius inferius. Et est apud velamē duꝝ: ⁊ est strictū sicut caput rose incipiens ab amplo rotundo vsq; ad strictū ꝑueniēs: quapropter nolat caput rose: ⁊ nolat etiaꝫ infusoriuꝫ. Cū ergo penetrat in pāniculum durū obuiat illic meatui in glandula quasi spera compressa a duobus lateribus oppositis superius ⁊ inferius: ⁊ sunt inter panniculuꝫ durū ⁊ meatum palati. deinde reperitur illic transitus qui est a concauitatibus colatorij in supremo palati.

¶ De sermone vli de egritudinibus capitis ⁊ facientibus egritudines in ipso. Cap. iij.

Oportet te scire q̄ egritudīes numerate omnes accidunt capiti. Uerumtamen nostra intentio hic cum dicimus caput: est cerebrum ⁊ ipsius velamina. Ad capillorum vero egritudines hic non declinamus in hac hora. ¶ Dicimus ergo q̄ cerebro accidunt species malitie complexionis octo: scilicet singulares: ⁊ composite facte cum materia aut vaporosa: aut habente substātiā. Et multiplicantur in ipso egritudines humiditatis. In omni eniꝫ cerebro in principio creationis humiditates supflue existunt: aut ex eo quod aquisiuit a matrice: aut postea quas mundare necesse est. Nam si purgate non sūt magnificantur inde res. Et est tota aut in corpore cerebri: aut in venis eius: aut in velaminibus ipsius. ¶ Et accidunt ei egritudines composite. Aut in quantitate: sicut si sit minus q̄ oportet: aut in figura: sicut si sit eius figura mutata a cursu naturali et accidat inde lesio in operationibus suis: aut cannales siue meatus ipsius: ⁊ vasa sint opilata. ¶ Et opilatio sit: aut in ventre anteriore: aut ventre posteriore: aut in vtrisq; ventribus simul diminuta: aut interiore: aut in venis: aut in arterijs: aut in originibus neruorū: aut dislocentur ligamēta velaminum eius. aut cadat separatio inter velamina ipsius. ¶ Et accidunt egritudines ei continuitatis propter resolutionē singularis in ip̄o: aut in arterijs: aut in venis ipsius: aut in velaminibus eius: aut in craneo. ¶ Et accidunt ei apostemata: aut in substantia ipsius cerebri: aut in panniculo eius subtili ⁊ spisso: aut in rethe. aut in pāniculo extrinseco. ¶ Et totuꝫ hoc a materia vnius humorum calidi: aut frigidi. ⁊ ex frigidis quidem putrefactis consequuntur apostemata calida ⁊ frigidi ⁊ quieti faciunt apāta que nominari oꝫ frigida. Et tu quidem non reperies aliquā egritudinem cerebri: nisi redeuntem ad istas: aut contingentē ex istis. ¶ Egritudines ꝑterea cerebri alie sunt ꝓpe ipsius. aut fiunt ꝑ cōmunitatē. ⁊ quādoq; magnificatur res in egritudinibus communitas in ip̄o adeo: vt fiant egritudines ꝓpe ꝑniciose. Multotiens enim expelluntur ad ip̄m in egritudinibus pleuresis ⁊ sinantie materie ꝓuocantes ⁊ ꝑnecantes ⁊ sepe ꝑuenit ip̄m ad ꝫ: opleriā ꝑniciosam ꝑ nocumētum aliud in membro cōmunicante.

¶ De significationibus ex q̄bus oꝫ cognoscere dispositiones cerebri. Ca. iiij.

Principia ex quibus ꝑuenis ad cognitionē dispositionum cerebri sunt ex operationibus sensibilibus ⁊ moralibus scilicet memoria ⁊ cogitatione ⁊ formatione ⁊ virtute mentis ⁊ ꝑscrutatione. ¶ Et operationibus mobilibus: et sunt operationes virtutis mouentis membra mediantibus lacertis. ¶ Et ex q̄litate supfluitatum euacuataꝝ ab eo in substātia sui ⁊ colore ⁊ gustu: scilicet acuitate sua ⁊ salsedine ⁊ amaritudie ⁊ insipiditate. ¶ Et ex q̄ntitate ipsarū in ꝑuitate ⁊ multitudine. ⁊ fluxibilitate sua ⁊ ex ipsarū retentione omnino. ¶ Et ex hoc q̄ aeres ⁊ cibi ei cōueniunt ⁊ diuersificantur ei ⁊ nocent ipsi. ¶ Et ex magnitudine capitis. ⁊ ex ꝑuitate eius. ⁊ ex bonitate figure eius ꝑdicte in: ca. de ossibus ⁊ malitia ipsius: ⁊ ex grauitate capitis ⁊ leuitate eius. ¶ Et ex dispositione tactus capitis ⁊ ex dispositione coloris eius ⁊ coloris venarum ipsius. ¶ Et exulceribus ⁊ ex apātibus que in cute eius accidūt. ¶ Et ex dispositiōe coloris oculorum ⁊ venarum ipsorum et sanitatꝫ et egritudinis eorum ⁊ tactus ipsorum ꝓpe. ¶ Et ex dispositione somni ⁊ vigiliarum. ¶ Et ex dispositione capillorum in quantitate sua scilicet paucitate et multitudine ⁊ grossitie ⁊ subtilitate ⁊ qualitate: scilicet figura ipsorum in crispitudine ⁊ planitie ⁊ colore eorum in nigredine et albedine et castaneitate et velocitate susceptionis caniciei et tarditate. ¶ Et in perseuerantia s̄m dispositionem sanitatis aut remotionem ab ea cuꝫ scisione ipsorum: aut casu: aut deopilatiōe: ⁊ reliquis dispositionibus ipsorum. ¶ Et ex dispositione colli in grossitudine ⁊ subtilitate sua ⁊ sanitate ipsius ⁊ multitudine casus apostematum ⁊ scrofularum in ipso ⁊ paucitate ipsorū. ¶ Et similiter ex dispositionevue ⁊ duarum amigdalarum ⁊ dentium. ¶ Et ex dispositione virtutum ⁊ operationum in membris neruosis cōmunicantibus cerebro que sunt sicut matrix ⁊ stomacus ⁊ vesica

tingat: ⁊ ne ad ipm ex osse nocumēta perueniāt. hic autem tactus non accidit: nisi in dispositionibus ad ditionis cerebri in substantia sua aut in dilatatione que ei accidit successione constrictionis. ¶ Cerebrū preterea quandoq; eleuatur ad craneum cum quedam adsunt dispositiones. sicut voces fortes. ergo propter huiusmodi iuuamenta inter cerebrum ⁊ os cranei duo ponuntur distinguentia media inter ea in lenitate ⁊ in duritie. ¶ Et duo quidem ponuntur ne sit illud cuius obuiatio ossi nō est bona absq; medio illud idem cuius obuiatio cerebro est bona absq; medio: sed distinctum est inter ea. est ergo cerebro propinquius subtilis: ⁊ ossi propinquius est spissus: ⁊ cum hoc sunt sicut tutamen vnum. ¶ Hic autē panniculus preter quod est cerebri tutamē est ligamentum venarum que sunt in cerebro quietarum ⁊ pulsatilium. Et est sicut secundina seruans situm venarum in ipso textarum. Quapropter ingreditur ēt cerebri substantiam in locis multis commissurarum eius: ⁊ tendit ad ventres ipsius. ⁊ peruenit apd postremum sectum: propterea q; non eget eo propter sui scilicet postremi duritiem. ¶ Panicul⁹ vero spissus cerebro nō heret: neq; subtili. ita vt in omni loco sit decenter situm super ipsum: sed est ab eo eleuat⁹. ¶ Et inter ipsos quidem non continuant nisi vene penetrantes in spisso ⁊ peruenientes ad subtilem. spissus autem vadit ad craneum cum ligamentis pāniculatibus ortis a spisso stringentibus ipm ad cōmissuras ne super cerebrum vehementer grauet. et hec quidem ligamenta ex cōmissuris eleuantur vsq; ad exteriora cranei ⁊ oriuntur illic: ita vt ex eis texatur panniculus craneum cooperiens. ⁊ per illud affirmatur ligamentū panniculi spissi etiam cū craneo. ¶ Cerebrū preterea in longitudine sua tres habet ventres. ⁊ sic vnusquisq; venter in sui latitudine duas habet partes. ¶ Et anterior q̄dem pars sensibilis est separationis in duas partes dextram ⁊ sinistram. ⁊ hec pars iuuat ad odoratū ⁊ ad expulsionem superfluitatū cū sternutatione: ⁊ ad partiendū plurimū spirit⁹ sensibilis: ⁊ ad operationes virtutuz formatiuaꝝ que sūt de virtutib⁹ apprehensionis interioris. ¶ Venter autē postremus est etiā magnus qm̄ ipse implet magni mēbri vacuitatē. ⁊ qm̄ est principiū magne rei. scilicet nucce. ⁊ ex eo partitur plurimū spirit⁹ motiui. ⁊ illic q̄dē sunt virtutis seruatiue operationes. sed tamen est minor anteriore. immo cuiusq; duorū ventriū anterioris. et cū hoc minorat̄ gradatim vsq; ad nuccā. ⁊ inspissatur vsq; ad duritiem. ¶ Medi⁹ aūt venter est sicut transitus a parte anteriore ad partē posteriorē. ⁊ est sicut deilix situs inter eos. ⁊ ipse q̄dē propter illud magnificat̄ ⁊ elōgatur. qm̄ est reddens de magno ad magnū. ⁊ per ipm continuat̄ spūs anterior cum spiritu posteriore ⁊ puenit ad amplitudinē curuitatū memorabiliū p̄dictarū ⁊ principiū hui⁹ ventris pumū cooperit̄. ita q; videt̄ illō qō est anteri⁹ sicut spericū. ⁊ per id q̄dē eleuat̄. vt sit trāsit⁹. ⁊ cū hoc elongat̄ rotūditate sua a nocumentis ⁊ fit fortis ad tolerādū qd̄ super eum sustentat̄ de velamine qō est s̄z gradus ⁊ illic coniūgunt̄ duo vētres cerebri anteriores. ita q; separant̄ a posteriore in hoc transitu. ⁊ ille quidem locus nominatur coniūctio duoꝝ ventriū. ⁊ hic idem trāsitus ē venter. ¶ Et qm̄ est transit⁹ deferens a formatione ad seruationē est melior loc⁹ cogitationi ⁊ imaginationi s̄z q; sciuisti. ¶ Qd̄ aūt ventres isti sint loca earū operationū. significat̄ ex nocumētis que accidūt eis. destruit̄ em̄ cuz nocumento cuiusq; partis eius operatio. aut ingredit̄ in ipsa lesio. ¶ Et panniculi subtilis pars cooperit̄: ⁊ cooperit ventres cerebri vsq; ad camhaduti vel occiput. super qō est tunica: duricies vero ei⁹ qō est post illud sufficit ipsi loco coopture velaminis. ¶ Commissuratio aūt que consistit in ventribus cerebri est vt spiritus animalis in substantia cerebri transitum habeat: sicut in vētres ei⁹ cum non omni hora sit venter dilatatus ⁊ apertus: ⁊ spiritus animalis sit paucus vbi vel inquantū vētres tantūmodo aperiunt̄. ¶ Et etiam qr spirit⁹ alteratio parū complet̄ a complexione que est cordis vsq; ad complexionem que est cerebri: nisi in ipso fiat ei⁹ decoctio assumpta ex eius complexione: ⁊ est qr in primis cū ad cerebrū peruenit vadit ad vacuitatem ei⁹ primā: vt in ipa coquat̄: deinde penetrat ad ventrē mediū ⁊ augmentat̄ in ipso decoctio postea complet̄ ei⁹ decoctio in ventre posteriore. Decoctio vero optima fieri non posset: nisi per coniūctionez ⁊ cōmixtionez ⁊ penetrationē in partib⁹ cocti: sicut est dispositio cibi in epate s̄m q; narraturi sum⁹ in his que expectamus. ¶ Commissura aūt anterioris plura habet singularia q̄ cōmissura posterior: quoniā proportio cōmissure ad cōmissurā est: sicut proportio mēbri ad mēbrum fere: ⁊ causa quidem minorationis posterioris ab anteriore inuenitur in cōmissura. ¶ Et inter hūc vētrē ⁊ vētrē p̄orem sub eis est loc⁹ qui est partitio duarū venarum magnarum ad cerebrum ascendentium: quarum rememoraturi sumus in ramis ipsaruz ex quibus texitur secūdina sub cerebro: ⁊ illi quidem rami immixti sunt corpori de genere glandularuz implenti quod est inter eos: ⁊ sustinet eos sicut est dispositio in reliquis partibus venosis. vacuitatis enim que inter eas cadit eadem proprietas est vt etiam impleatur carne glandosa. ¶ Et iste quidem glandule figure ramorum predictorū figurātur s̄m formā partitionis narrate. ¶ Quēadmodū em̄ rami. aut partitio rememorata a stricto incipiūt: ⁊ in ampli⁹ finiunt̄ faciens dilatationē. similiter caput hui⁹ glandule factū est pineolas forme: cui⁹ caput est sequens initium partionis desuper et incedit cū eo tendens versus finez ei⁹ vsq; ad cōplementū suspensionis ramoruz: ⁊ est illic cōtextū scd̄m similitudinez texture secūdine: ⁊ redescit in ipo. ¶ Et pars cerebri cōprehendentis super hūc ventrē mediū est concauitas ei⁹. Et ipius ptes que sunt desuꝑ sunt vermicularis forme commissurate ex cōmissuris positis in longitudine sui ligate adinuicē vt possint extendi ⁊ contrahi: sicut vermis reuolut⁹: ⁊ supius ei⁹ interi⁹ coopertū est panniculo qui coopit cerebrū vsq; ad posteriorē: ⁊ ē cōpositū cū duob⁹ additamentis cerebri rotūdis cōprehēsis longitudine sicut due coxe vicine ad cōtactū elōgate ad separandū ligamentis q̄ nominant̄ chorde. vt ab eis nō remo=

tenditur: vt enim vermis extenditur et eius latitudo con-
stringitur cōprimat hec duo additamenta vsq3 ad cō-
iunctionem et opiletur meatus: et cum contrahitur
ad exprimendū et augmētatur latitudo elōgetur ad
separandū: et aperiatur meatus. ¶Quod autem de
eo sequitur posterius cerebrū est min⁹ et peruenit ad
aliquantā vacuitatē vel cōcauitatem: et stilitur in po-
steriore cerebro: sicut ex eo intrans in introitu: et eius
quidē anterius est latius ipsius posteriore s3 formā
quā cerebrū tolerat. duo vero predicta additamen-
ta nolantur vnalia: et in ipsis quidē nunq3 cōmissure fi-
unt: sed sunt lenia: vt ipsorū constrictio et coopimen-
tu3 sint fortiora: et vt ipsorū obedientia ad motionem
propter motū alterius rei sit magis similis obediētie
rei vnius. ¶Expulsio preterea superfluitatum cerebri
duos habet meat⁹: quorū vnus est i vētre anteriore
et apud terminu3 cōmune3 qui est inter ipsu3 et illum
qui est post eu3 et alter est in ventre medio. posterior
vero venter meatū singularē non habet: et illud est
ideo qm in postremo positus est: et etiā est paru⁹ cō-
paratione sui ad anteriorē nō tolerās foramina et in-
uersationē medius vo meatū habet cōem inter illu3
et se: et hoc proprie. ¶Nucce quoq3 duo facti sunt exi-
tus per quos quedā eius superfluitates resoluuntur et
expelluntur: et isti duo meatus cu3 incipiūt ex duob⁹
ventribus et penetrant etiā in ipsum cerebrū transuer-
santur versus obuiationē apud transitū vnū profun-
dum: cuius principiu3 est velamen subtile: et eius po-
stremū est eius inferius. Et est apud velamē duru: et
est strictū sicut caput rose incipiens ab amplo rotun-
do vsq3 ad strictū perueniēs: quapropter nolat caput
rose: et nolat etia3 infusoriu3. Cū ergo penetrat in pā-
niculum durū obuiat illic meatui in glandula quasi
spera compressa a duobus lateribus oppositis supe-
rius et inferius: et sunt inter panniculu3 durū et mea-
tum palati. deinde reperitur illic transitus qui est a
concauitatibus colatorij in supremo palati.

¶De sermone vli de egritudinibus capitis et facien-
tibus egritudines in ipso. Cap. iij.

Oportet te scire qd egritudies numerate omnes
accidunt capiti. Uerumtamen nostra intentio
hic cum dicimus caput: est cerebrum et ipsius vela-
mina. Ad capillorum vero egritudines hic non de-
dinamus in hac hora. ¶Dicimus ergo q cerebro
accidunt species malitie complexionis octo: sci-
licet singulares: et composite facte cum materia aut
vaporosa: aut habente substātiā. Et multiplicantur
in ipso egritudines humiditatis. In omni eni3 cere-
bro in principio creationis humiditates superflue exi-
stunt: aut ex eo quod acquisiuit a matrice: aut postea
quas mundare necesse est. Nam si purgate non sūt
magnificantur inde res. Et est tota aut in corpore
cerebri: aut in venis eius: aut in velaminibus ipsius.
¶Et accidunt ei egritudines composite. Aut in
quantitate: sicut si sit minus q3 oportet: aut in figu-
ra: sicut si sit eius figura mutata a cursu naturali et
accidat inde lesio in operationibus suis: aut canna-
les siue meatus ipsius: et vasa sint opilata. ¶Et opi-
latio sit: aut in ventre anteriore: aut ventre posterio-
re: aut in vtrisq3 ventribus simul diminuta: aut inte-
gra: aut in venis: aut in arterijs: aut in originibus
neruorū: aut dislocentur ligamēta velaminum eius.
aut cadat separatio inter velamina ipsius. ¶Et ac-
cidunt egritudines ei continuitatis propter resolu-
tionē singularis in ipso: aut in arterijs: aut in venis
ipsius: aut in velaminibus eius: aut in craneo. ¶Et
accidunt ei apostemata: aut in substantia ipsius ce-
rebri: aut in panniculo eius subtili et spisso: aut in re-
the. aut in panniculo extrinseco. ¶Et totu3 hoc a ma-
teria vnius humorum calidi: aut frigidi. et ex frigi-
dis quidem putrefactis consequuntur apostemata
calida et frigidi et quieti faciunt apāta que nomina-
ri os frigida. Et tu quidem non repies aliquā egri-
tudinem cerebri: nisi redeuntem ad istas: aut con-
tingentē ex istis. ¶Egritudines preterea cerebri alie
sunt ppe ipsius. aut fiunt pp cōmunitatē. et quādoq3
magnificatur res in egritudinibus communitas in
ipso adeo: vt fiant egritudines ppe pniciose. Multo-
tiens enim expelluntur ad ipm in egritudinib⁹ pleu-
resis et sinantie materie pfocantes et pnecantes et se-
pe puenit ipm ad apoplexiā pniciosam pp nocumē-
tum aliud in membro cōmunicante.

¶De significationibus ex qbus oz cognoscere di-
spositiones cerebri. Ca. iiij.

Principia ex quibus peruenis ad cognitionē di-
spositionum cerebri sunt ex operationibus sensi-
bilibus et moralibus scilicet memoria et cogitatione
et formatione et virtute mentis et pscrutatione. ¶Et
operationibus mobilibus: et sunt operationes virtutis
mouentis membra mediantibus lacertis. ¶Et ex
qualitate superfluitatum euacuatarū ab eo in substātia
sui et colore et gustu: scilicet acuitate sua et salsedine et
amaritudie et insipiditate. ¶Et ex quantitate ipsarū in
puitate et multitudine. et fluxibilitate sua et ex ipsarū
retentione omnino. ¶Et ex hoc q aeres et cibi ei cō-
ueniunt et diuersificantur ei et nocent ipsi. ¶Et ex ma-
gnitudine capitis. et ex puitate eius. et ex bonitate fi-
gure eius pdicte in ca. de ossibus et malitia ipsius: et
ex grauitate capitis et leuitate eius. ¶Et ex dispo-
sitione tactus capitis et ex dispositione coloris eius
et coloris venarum ipsius. ¶Et ex vlceribus et apā-
tibus que in cute eius accidūt. ¶Et ex dispositiōe
coloris oculorum et venarum ipsorum et sanitatis et
egritudinis eorum et tactus ipsorum ppe. ¶Et ex di-
spositione somni et vigiliarum. ¶Et ex dispositione
capillorum in quantitate sua scilicet paucitate et
multitudine et grossitie et subtilitate et qualitate: sci-
licet figura ipsorum in crispitudine et planitie et co-
lore eorum in nigredine et albedine et castaneita-
te et velocitate susceptionis canitiei et tarditate.
¶Et in perseuerantia sm dispositionem sanitatis
aut remotionem ab ea cu3 scissione ipsorum: aut ca-
su: aut deopilatiōe: et reliquis dispositionibus ipso-
rum. ¶Et ex dispositione colli ingrossitudine et sub-
tilitate sua et sanitate ipsi⁹ et multitudine casus apo-
stematum et scrofularum in ipso et paucitate ipsorū.
¶Et similiter ex dispositione vue et duarum amig-
dalarum et dentium. ¶Et ex dispositione virtutum
et operationum in membris neruosis cōmunicanti-
bus cerebro que sunt sicut matrix et stomac⁹ et vesica

¶ Significatio aūt ſm cōitatē eſt ſm duos modos: vnˀ eoꝝ eſt ex diſpoſitione mēbri cōicātis cerebro in eo quod accit cerebro. Et ſcd̄s eſt ex diſpoſitione mē bri cuius cōicatione cerebrum infirmatur: ⁊ inq̄ritur quod mēbrum ſit: ⁊ quid ſit in ipſo et quomodo peruenit ad cerebrum. ¶ Et ex iſtis quidem ſignificationibus ſignificantur diſpoſitiones q̄ ſūt preſentes: et ille que ſunt future ⁊ nondum ſunt preſentes. Sicut ex longitudine triſtitie ⁊ horribilitatis ſignificantur melia ⁊ almutil et alcutub euenientes ex proximo. Et ex ira que intentionem non habet epilepſia: aut melancolia: aut mania: et ex riſu abſq; cauſa cōgelatio: aut amentia.

¶ De ſignificationibus vniuerſalibus operationuꝫ cerebri. Capitulum. v.

Significatio quidē aſſumpta ex genere operatiōnum quū ſunt ſane adiuuat ad ſignificandum cerebri ſalutem. Et ſi ſunt leſe ſignificant leſionē in ipſo. ¶ Leſiones autē operationū quēadmodū expoſuimus ſunt tres que ſūt debilitas: ⁊ mutatio: et permutatio: deinde deſtructio. ¶ Et ſermo quidem vniuerſalis in ſignificationibˀ operationū eſt ꝙ ipa rū dimiutio ⁊ deſtructio fiūt ꝑꝑ frigˀ et groſſitiē ſpūs ex humiditate: et non fiunt ex caliditate niſi magnificet ⁊ perueniat ad hoc vt deijciat virtuteꝫ. ꝑmutatio autem: ⁊ que motui comparantur fiunt ex caliditate et fiunt ex ſiccitate.

¶ De ſignificationibˀ ſumptis ex operationibˀ animalibus et moralibus et motiuis. Cap. vj.

Has operationes ingredit̄ leſio ſm ꝙ cognoſcitur deſtructionis: aut debilitatis: aut permutationis. ꝶ.g. in ſenſibus quidem. Et incipiamus a viſu qm̄ viſum ingreditur leſio: aut vt deſtruat̄: aut debilitetur: aut vt in ipſo permutatio fiat et mutetur a curſu naturali ⁊ imaginet̄ ꝙ non inuenitur exterius ſicut phātaſie ⁊ cimices et pili et fumus et reliqua. Ex his enim nocumentis quum nō ſunt ꝓpria oculo ſignificatur leſio in cerebro. Et phātaſie ēt q̄ſq; ſuo colore ſignificāt. ¶ Quod ſi aliq̄s dixerit quomodo phantaſia alba ſignificat flegma dominari quod eſt frigidū cum vos comparueritis permutationem ad calorem. ¶ Dicemus ꝙ illud eſt ꝓpter ꝯplexionē nō ꝓpter accidētia materierum que accidat vel accidāt virtuti ſane integre cum caliditate innata. ¶ Et in auditu quidē ſicut ſi debilitet̄: ⁊ nō audiat niſi qđ ꝓpinquū eſt et forte: aut ꝑmutet̄ et audiat qđ non reperitur exteriˀ ſicut ſomnū ſimilē percuſſiōi aq̄: aut percuſſioni malleorū: aut voci tympanoꝝ: aut ſono foliorum arboꝝ: aut ſufflationi ventorū: aut reliq̄s ⁊ ſignificētur ꝑ illud: aut cōplexio ſicca preſens in parte medij cerebri: aut ſignificentur per illud vētoſitates et vapores in ipſo retenti: aut ad ipſum aſcendentes et reliqua: de quibus ſigtio habet̄: aut deſtruat̄ omnino. Debilitas ꝟo et deſtructio fiunt propter multitudinem frigoris. Et ꝙ aliquis audiat q̄ſi audiat ex lōginquo fit propter humiditatē. ¶ Quod autē fit in odoratu eſt quia ꝑuatur: aut q̄a debilitat̄: aut ꝑmutatur et ſentit odores q̄ ñ reperiunt̄ exterius fetidos: aut nō fetidos: et ſignificat ſm plurimum humorē retētum in cerebro facientem ipſos ſi nihil propriuꝫ fuerit cū ſtrictura nariū. ¶ Guſtus aūt ⁊ tactˀ hˀ curſu ꝓcedūt. niſi qz ipſoꝝ mutatio a curſu nāli ſꝫ plurimū ſignificat corruptionē ꝓpriā in inſtrumentis ipſoꝝ ꝓpinquis ⁊ ſm minimū cōitatem cerebri ⁊ ꝓpue ſicut quādo eſt cōmune ſicut ſtupor toti corpori. ¶ Et ſenſus quidē cōmunicāt in ſpecie debilitatis ⁊ fortitudinis ſignificātes diſpōnem in cerebro ꝑſeuerantē que eſt ꝑturbatio ⁊ claritas. nō eſt enim ois debilitas cū perturbatione quoniam quādoq; eſt debilitas cuꝫ claritate: ſicut homo ſi videat aliq̄d ꝓpinquum ⁊ ꝑui radij bene ⁊ clare ⁊ videat res ꝑuas: deinde quū elongat̄ aut multiplicant̄ ipſarū radij deficiat: nam ꝑturbatio ⁊ claritas q̄ſq; ſunt ſimul in debilitate: ⁊ claritas quādoq; eſt ꝓculdubio cum ꝟtute. Ueꝝ ꝑturbatio ſemꝑ ſignificat materiā ⁊ claritas ſignificat ſiccitatē: ⁊ hec q̄dem ꝑturbatio fortaſſe ſubito figit̄: ⁊ eſt ex ea opilatio ⁊ ſignificat materiam vaporoſam in venis cerebri ⁊ rethe eius. ¶ Judiciū aūt de ſignificationibus haꝝ leſionū eſt quoniā: que ꝓcedit curſu ꝑmutationis ſm plurimū ſequit̄ cōplexionē calidā ⁊ ſiccā. Et que currit curſu diminutionis ⁊ debilitatis ſm plurimū ſequit̄ frigˀ. Et debilitas ⁊ deſtructio ſequuntur frigus: niſi ſint cum vehementi appitione corruptionis ⁊ caſus virtutis: tunc enim fortaſſe illud plurimū erit ex caliditate. Ueꝝ caliditas ꝯueniēs eſt ꝟtutibus cōparata frigori dum nocumentū cōplexionibus ab ea nō magnificatur. ⁊ eius corruptio virtutis diminutionem poſſidere facit. Oportet ergo vt non ꝯfidas tunc in iſtis ſignificatiōibus: immo caueas ſignificationes alias ꝓdictas cuiuſq; duarum ſignificationū ꝯplexionū. ¶ Et deſtructio quidē quādoq; ſignificat feſtinationē cauſaꝝ diminutionis ſi fuerit ꝓpter cām cerebri: ⁊ nō fuerit ꝓpter nocumentum in inſtrumētis corruptionis ⁊ inciſionis ⁊ opilationis: ⁊ vniuerſaliter remotionis a bonitate ſua ꝓpter nocumentum: aut ꝓpter cām in ipſo membro ſenſibili. ¶ Et membris aūt ſenſibilibus qđ eſt valde cerebro propinquū nocumētū ab ipſo recipit niſi nocumentum ſit in ipſo cōmune ſicut auditus ⁊ odoratus. plurimū eñ nocumenti ipſius ꝙ purgatione ⁊ ꝯplexionis cōmēſuratiōe nō remouet̄ eſt ex cerebro: quapropter reliqui ſenſus quū ſuis ledūtur ſenſatis non ſignificant nocumentum in ipſis caliditatis: aut ſiccitatis non ꝑuenientiū ad hoc vt virtutē ꝓſternant. Auditus autem ⁊ guſtus ſm plurimum ſignificant ꝙ illa cōplexio eſt in cerebro. ¶ De oꝑationibˀ vero moralibus ſciendū eſt qm̄ fortitudo meditationis ⁊ perſcrutationis ſignificat fortitudineꝫ cerebri omnino ⁊ earum debilitas ſignificat leſionem fortitudinis in ipſo: quare oportet vt demonſtretur que operationum ſit leſa ex ipſis enim eſt corruptio omnis virtutis imaginationis ⁊ formationis ⁊ eius vel earum nocumentum. Hec namq; virtus quum eſt fortis innat ad ſignificandam anterioris cerebri ſanitatem. ¶ Hec autem virtus non eſt fortis niſi quum homo bene poteſt ſeruare formam ſenſatorū vtpote figurarū ⁊ ſculpturaꝝ ⁊ moꝝ ⁊ guſtuū ⁊ vocū ⁊ modulationū ⁊ reliquoꝝ. ¶ Eſt enim aliq̄s holum cui ineſt virtus integra ſm hoc capitulū adeo; vt qui ex geo

nemis optimus est: consideret simul figuras lineatum et signetur in ipsius aia assimile illi et eius litere: et narret questionē vsq₃ ad finē ipsi⁹ nō indigens iterata cōsideratione in figura. ¶Et similiter est dispō quorūdam sm cōparationē ad modulationes. et dispositio quorūdā cū cōparatione ad gustus et reliq̄rum. ¶Et ex hoc capitulo pendet bonitas cognitionis pulsus. ipsa em̄ indiget imaginatione forti figurata in aia ex tactis. ¶Huic aūt virtuti cū accit nocumētū: aut destruit operatio et non remanet in ipsa forma imaginationis sensate post remotionē ei⁹ a ꝓportione que est inter ipsam et sensum cū eaꝝ sentit: aut debilitat et minuit aut mutat a cursu naturali: aut imaginet qd̄ nō est: qd̄ significat ei⁹ debilitatē. ¶Minutio vero eius et destructio operationis ipsi⁹ sm plurimū significāt superfluitatē frigoris aut siccitatis in anteriore cerebro: aut hūiditatis: sed frig⁹ est causa essentialis et due reliquē sunt cause per accidens: qm̄ afferūt eā. et mutatio operationis eius et permutatio ipsius significāt superfluitatē caliditatis. et hec quidem omnia sunt sm plurimū rei et s₃ q̄ dictū est in virtutibus sensibilibus. ¶Et hec egritudo quādoq₃ accidit sana intelligentia vel rōne: ita vt perfecte et cōplete cognoscāt pulchrūꝫ et fetidum et sint eoꝝ verba cū hominib⁹ sana. sed imaginātur quosdā p̄sentes q̄ exteri⁹ nō reperiūtur: et imaginātur voces tympanistaꝝ et reliq̄ sicut narrat Galie. accidisse Abincali medico. ¶Et ex ipsis est corruptio in virtute cogitationis et imaginatiōis. s. aut destructio et nolat hec delectio rōnis aut debilitas et nolat amētia. et eaꝝ principiū est frigus anterioris cerebri: aut siccitas: aut humiditas ei⁹: et illō plurimū sm q̄ dem̄ est: aut est mutatio et ꝑmutatio: ita vt sit in eius cognitione regimentū et rectum faciat: dicendo q̄ nō est rectum: et nominatur cōmixtio rōnis: et significat aut apostemata. aut materiā colericā calidam et siccam: et est demoniū lupinū: aut est ꝑmutatio ei⁹ cū melia aut materia melancolia. et est eius ꝑmixtio cū malitia existimationis et cū cogitatione absq₃ cōꝑhensiōe. ¶Qui aūt ex illis moub⁹ ad timorem declinior ē: ē magis significatiuus frigoris: et ex eis declinior ad audaciā et iram est magis significatiuus caloris: et sm differētias q̄ sunt inter eos et nos postea afferemus eas. ¶Et forsitā erit illud pp cōicationem mēbri alterius. et illud quidē cognoscet significatiōib⁹ particularibus q̄s postea narrabim⁹. ¶Et vniuersaliter cū cogitationes plurimū mouent motibus multis et ꝑmutant et variantur tunc illic est caliditas. ¶Et quandoq₃ etiā accidit ꝑmutatio cogitationis in egritudinib⁹ frigide materie cū a caliditate nō euacuant: sicut cōmixtio rōnis in lethargia. ¶Et ex ipsis est lesio i v̄tute memorie. s. aut vt debilitet aut vt destruat. sicut narrat. G. q̄ pestilentia ꝑuenit i pte ethiopie: q̄ eis accidit ꝑpter cadauera multa relicta post forte ꝓliū. et peruenit pestilentia illa vsq₃ ad terrā grecoꝝ: accidit ergo eis vt cū illius tantum caderet obliuionis donec eis adueniret dispositio sm quam homo nominis suipsius obliuisceretur et filij sui. ¶Et plurimū quidē accidit debilitas in memoria propter corruptionem in postremo cerebro ex frigiditate: aut humiditate: aut siccitate: aut ꝓpter eū q̄ ꝑmutat et accidit ei vt rememoretur eius qd̄ nūq₃ ei adest: et significat cōplexionem calidam absq₃ materia. aut cū materia. s₃ materia sicca ad illud est magis ꝯueniēs: et illud est totū cum complexio nō supfluit et virtus nō cadit. ¶Dicamus autē nunc sermonē ꝯiunctū q̄ destructio haꝝ opationū: q̄sq₃ fit pp dñium frigoris: aut in corpe cerebri. et est ex eo qd̄ dñat sup cerebrū. aut sup ventres ei⁹: et q̄sq₃ fit pp frig⁹ cū humiditate. et q̄sq₃ affert ipsam siccitas. et similiter eaꝝ debilitas. Jparum aūt mutatio fit pp apostemata aut complexionē colericā: aut melancolicā. aut corpus adurens. ¶Et significatio dispositionū somniorum est ex eo. qd̄ opꝫ adiungi hoc loco. plurimū. n. visiōis reꝝ citrinaꝝ calidaꝝ significat dñium colere. et silr plurimū visiōis rerū cuiq₃ cōplexioni ꝓportionaliū quas numerare nō ē necesse. et somnia quidē permutata significāt caliditatem et siccitatem. et silr apparet in egritudinibus acutis cerebri. Et silr sunt somnia terribilia. Et illa quorum non recordatur significant frigiditatem et hūiditatem sm plurimum.

¶De significatione operationuꝫ motiuaꝝ. et quod eis similat ex somno et vigilia. Cap. vij.

Significationū aūt assumptaꝝ ex genere operationū motiuaꝝ dstructio et debilitas significāt humiditatē supfluā in instrumentis ipsaꝝ subtilem plurimam et significant in quocūq₃ membro fuerint lesionem in cerebro. Uerūtamen eis magis propriū est q̄ in toto corpore sūt sicut apoplexia aut in parte vna sicut paralysis et tortura laxa. Et quādoq₃ cōueniūt ambe ad significandū destructionē. et debilitatem caliditatis cerebri. aut siccitatis in ipso. aut in aliquo membroꝝ lōginquoꝝ ab eo verū illō erit post egritudines plurimas paulatim et paulatim s₃ dies qd̄ aūt in vno mēbro sit sicut mollities et similia ei⁹: quādoq₃ est propter egritudines proprias illi⁹ mēbri: et quādoq₃ est ab expulsione supfluitatis cerebri ad ipsum. ¶Earū vero mutatio si est subito significat humiditatem: et si est paulatim significat siccitatē s₃ in instrumentis: que autem cerebro ꝓpria est sicut mutatio motuum epileptici quādo adest epilepsia que est spasmus cōmunis: et ipsa quidem nō fit nisi ab humiditate. qm̄ ip̄a fit subito. aut cōicatione mēbri alterius sm q̄ declaratū est. et significat opilationē nō ꝑfectā. sicut tremor capitis. omnia em̄ hᵉ significant materiā grossam in illo latere cerebri. aut debilitatē: aut siccitatē. si fuerit post egritudines antecedentes. et si fuerint eoꝝ aduent⁹ paulatim et paulatim. ¶De eis autē qui sunt in mēbris a cerebro lōginquioribus sermo est illud qd̄ dixim⁹ multotiēs. Et omnes isti motus egrediuntur a cursu naturali. ¶Et diximus etiā q̄ si homo impiger ē ad mot⁹ cōplexio cerebri ei⁹ in principio est calida et sicca. q̄ si ē declinis pigritie et laxitati: tūc ei⁹ cōplexio est frigida et hūida. et cū habet egritudinem et mot⁹ ipsi⁹ pertinens est ad inquietudinem tunc est calidus siquidem attinet et virtus non est vehementis casus. tūc declinat ad frigus. ¶Et ex eis que huic capitulo proportionantur est significatio dispositionū somni et vigi

liarū. ¶ Scias ergo q̄ somnus semper sequit malitiā cōplonis humide lare: aut frigide cōgelātis motū virtutū sensibiliū: aut vehementē spiritus animalis resolutionē propter superfluitatē mot⁹: aut propter ipulsionē virtutū ad interiora vt materia digeraf ⁊ ipellaf cū eis spiritus animalis propter cōsecutionē: quēadmodū fit post cibū. ¶ Somni autē causa que nō ḃz cursuz naturalē ꝑcedit: neq̄ sequit laborem ⁊ motū est hūiditas ⁊ ꝯgelatio: q̄ si nō cadūt cause congelationis: ⁊ significationes nō significāt superfluitatez frigoris: de quibus rememorabimur tūc causa eius est hūiditas. ¶ Amplius non omnis hūiditas facit somnū. senū em̄ cū humiditate cōplexionū ipsorū prolongant vigilie. Et. G. q̄dem videt q̄ illud est ex qualitatibus humiditatū ipsarum nitrosaꝝ. Ipse em̄ vigilare faciūt propter nocumentū qḋ cerebro inferūt. Uerūtamē siccitas in oēm dispōnem vigilare proculdubio facit.

¶ De significationibus sumptis ex diminutiōe operationū naturaliū ex eo qḋ expellit: ⁊ ex apostematibus ⁊ vlceribus ⁊ ex capillis. Cap. viij.

Significationes aūt accepte ex genere operatōnū naturaliū apparēt: vt pote ex superfluitatibus per ipsaꝝ diminutionē in quātitate ⁊ qualitate eaꝝ: ⁊ per ipsaꝝ ꝓhibitionē. Eaꝝ vero expulsio fit ex palato ex naso: ⁊ aure: ⁊ ex eo qḋ apparet sup capite de vlceribus ⁊ bothor ⁊ apostematibus: ⁊ ex eo qḋ oritur de capillis. Capilli em̄ oriuntur ex superfluitatib⁹ cerebri. Et ex capillis q̄dem sumitur significatio ex velocitate ortus ipsorum. aut tarditate ⁊ reliquis dispositionibus: quas iam numerauimus. Rememoremur ergo vic significationū expulsionū superfluitatū a semitis predictis. Iste q̄dem superfluitates cū multiplicantur significāt materias predictas: ⁊ significant causam quare superfluitates in mēbro multiplicant: quēadmodū sciuisti: ⁊ q̄ expulsiua non est debilis. Cum aūt prohibent aut minorantur ⁊ inuenitur cum hoc aut grauitas: aut punctio: aut mordicatio: aut extēsio: aut pulsatio: aut resolutio ⁊ tinnitus significat opilationem ⁊ debilitatem virtutis expulsiue ⁊ repletionem. ¶ Genus vero eius. i. superfluitatis significatur: quoniam mordicatiua aut pūgitiua adustiua parue grauitatis citrinans colorem faciei ⁊ oculi: significat q̄ materia est colerica. Et pulsatiua grauis rubificans colorez faciei ⁊ oculi inflans venas significat q̄ ipsa est sanguinea. Et laxatiua faciens pigritiaz cū qua mutat color ad plūbeitatem: ⁊ ducens ad somnū ⁊ dormitationem significat: quoniā ipsa est flegmatica. Qḋ si color obfuscatur in dispositione illa ⁊ corrūpitur cogitatio ⁊ caput est minoris grauitatis: ⁊ somnus cū hoc non est dominans: ⁊ si nō sunt reliqua signa significant q̄ ipsa est melancolica. ¶ Qḋ si aliqḋ ipsorum est cū tinnitu ⁊ reuolutione ⁊ permutatione loci significat q̄ materia generat ventositatē ⁊ inflationē ⁊ vaporē: ⁊ q̄ habet caliditatē in ipsa agentem ¶ Qḋ si adest superfluitatū retentio cuz leuitate capitis significat siccitatem absolute: ⁊ hoc q̄dem cap. quod attulimus est propriū quantitati: expulsiōis ⁊ prohibitionis. ¶ Qualitas autem eius est sicut si tēdit ad citrinitatem ⁊ subtilitatem ⁊ caliditatē ⁊ exuberatione venarum significat q̄ ipsa est sanguinea. ¶ Et salsa ⁊ dulcis cū priuatione reliquorum signorum. aut nitrosa frigidi tactus significant flegma in quod agit caliditas. ¶ Et insipida grossa frigidi tactus significat q̄ est flegma crudū: ⁊ iste quidez sunt significationes qualitatis expulsiue in colore suo et tactu ⁊ substantia. ¶ Odoris vero eius est quoniam putredo odoris ⁊ acuitas eius significāt caliditatē. Et priuatio odoris fortasse frigiditatez: non tamen sicut prima significat caliditatem. ¶ Que autem pdet ex eis que apparent in cute capitis: ⁊ q̄ sequitur eā ex vlcerib⁹ ⁊ bothor ⁊ apostematibus significant ꝓm plurimū materias que fuerunt ⁊ expelluntur: et non significant dispositionē cerebri in illa hora manifeste nisi forsitan sunt in augmento. ¶ Tu autē scivisti causas apostematū calidorū ⁊ frigidoꝝ ⁊ durorū ⁊ causas corrosionū ⁊ vlceꝝ perambulātiū ⁊ quietorū ⁊ reliquoꝝ: ex his que dicta sunt nō sūt ergo tibi difficiles cognitiones eoꝝ ꝓm dispositiones capitis etiā. ¶ Et iā etiā sciuisti in libro pmo causas exitus capilloꝝ: ⁊ sciuisti causam crispitudinis ipsoruz ⁊ planitiei ⁊ multitudinis ⁊ velocitatis canitiei ⁊ tarditatis ei⁹. ¶ Et nos q̄dem docebimus cām scissionis ipsoꝝ ⁊ casus eoꝝ in capitulis proprijs. Cognosces ergo ex eis qualitatē significationū capilloꝝ: et nos q̄dem differemus illud vsq̄ ad illū locū fugientes: multiplicationem ⁊ elongationem.

¶ De significationib⁹ sumptis ex ꝯuenientia ⁊ diuersificatione ⁊ velocitate passionū ⁊ tarditate. Ca. ix.

Signa autem assumpta ex genere conueniētie ⁊ diuersificatiōis ⁊ velocitatis passionum ⁊ tarditate eius sunt hec. ¶ Conuenientia autē ⁊ diuersificantia impossibile est: quin aut mutentur in dispositione: in qua dispositū nihil de sanitate negat que ipsum tenet: aut in dispositione: in qua est eius exitus a sanitate ⁊ mutatur eius complexio a natura. ¶ Conuenientia ergo eius in dispositione sanitatis que ipsum tenet est assimilatio complexionis eius. complexio igitur ipsius cognoscitur ex illo. ¶ Quod autem diuersificatur ab eo in dispositione illa est contrarium complexionis ipsius. ¶ In dispositione autem in qua fit eius exitus a sanitate ⁊ mutatur eius complexio ab ipso iudicium est econtrario. ¶ Nos quidem iam diximus in eo quod est preteritum de dictis vniuersalibus q̄ sanitas in corporibus omnibus non est secunduz complexionem vnā ⁊ q̄ possibile est vt sit sanitas corporis a complexione cuius similis est ex eo quod affert egritudinem corpori alteri si haberet illam complexionem. ¶ Ueruntamen oportet vt consideretur quod sit ei diuersum in extremitate alia: etiam sicut diuersificatur ei hoc in hac extremitate: ita vt existimatione sciatur quantitas complexionis quam habet. due enim extremitates simul sint diuerse impedientes proculdubio: ⁊ non est cōueniens sanitas aliqua extra aq̄litatē: nisi dū non vehementer superfluit. ¶ Et cerebrū quidem quod complexionis calide malitiā habet iuuatur aere frigido ⁊ cibis ⁊ odoribus frigidis siue sint boni sic̄ camphorati sandalini ⁊ nenufarinā

τ ei similes: siue fetidi, non boni: sicut limosi τ aluiali: τ iuuatur tranquillitate τ quiete. ¶ Et qd habet malitiā cōplexionis frigide iuuaf eo qd est illi⁹ cōtrariū. iuuaf ergo aere calido τ odorib⁹ calidis τ letificantib⁹ τ calefacientib⁹ τ exercitijs τ motib⁹. Et qd habet malitiā cōplexionis sicce ledif eo qd ex ipso eūaf. ¶ Et qd habet malitiā cōplexionis hūide iuuatur eo qd ex ipso eūaf τ minuitur ab eo. ¶ Significationes vero velocitatis passionū ei⁹ sūt si velociter ca lefiat: aut velociter infrigidef sūt iste. Qd eīm calefit velociter significat caliditatē complexionis secūdū conditiones predictas in libro vniuersali: τ similiter quod velociter īfrigidaf. τ similiter quod velociter exiccatur. Illud enim quandoq fit propter paruitatem humiditatis ipsius. Et quandoq fit propter subtilitatez hūiditatis ipsi⁹: aut propter caliditatez sue cōplexionis. Uerūtamen differentia inter ea est: qm cum primo reperiuntur reliqua signa siccitatis cerebri sicut vigilie τ reliqua de quib⁹ rememorabimur in capitulo signorum complexionum cerebri. τ hoc fm est quoniam siccitas non accidit ei: nisi i horis q̄ sunt apud motū laboriosum aut caliditatem fortez: aut quod procedit cursu eius ex causis siccitatis predictis amplius si non affuerit ei in reliquis horis significatio siccitatis. Cum eo vero quod fit propter caliditatez complexionis eius sunt reliqua signa caliditatis in complexione. ¶ Quod autem velociter humectatur quandoq fit propter caliditatem substātie ei⁹: τ quandoq fit propter frigus substātie ipsius τ quādoq fit quoniā complexio substātie ipsi⁹ radicalis fuit hūida: τ quandoq fit quoniam cōplexio substantie ei⁹ radicalis fuit sicca. ¶ Qd si fuerit ex caliditate erūt illic signa caliditatis. amplius erit illa hūectatio nō ex eo quod semper est: sed ipsa erit successiua caliditatis superflue cadentis in cerebro τ attrahentis hūiditates ad ipsuz que ipsum implebunt: deinde si remanserit complexio calida vincēs succedet ei siccitas cū diminutione: τ si hūiditates vicerint fiet cerebrum frigidū τ humidū: τ si equabūtur prouenit fm plurimū putredo τ egritudines putride τ apostemata: qm hec hūiditas non est innata conuertif ergo in ea caliditas innata. Uerumtamen non conuertif in ipsa nisi conuersione extranea que est putredo. Qd si fuerit propter complexiōis frigiditatem non erit euentus humiditatis subito: sed fm dies: deinde eueniet hūectatio τ fiet cū velocitate. et erunt signa frigiditatis cerebri reperta. ¶ Qd si illd fuerit propter hūiditatē cerebri ipsius erit velocitas in illo propter vnam duarum rerum: aut quia hūiditas facit frig⁹: τ frigus corrumpit virtutez digestiuā mutantez illud qd peruenit ad cerebrū de nutrimento: τ properat vel apparet hūectatio. Cū ergo peruenit frigus illud subito hūectatio post ipsuz sequitur subito: τ qm cū illo accidūt opilationes i meatib⁹: accidunt vt superfluitates retineanf: deinde: erit hoc semp τ īseparabile: τ nō erit ex eis q̄ sūt raro. ¶ Eius aūt qd fit pp cerebri siccitatē cā ē desiccatio adueniēs subito cū siccitas accidit vno momēto τ ē cū signis siccitatis pdictis: τ ē silis ei q̄ pueīt a calītate: nisi in eo q ambo diuersificantur ex signis caliditatis: τ ex signis siccitatis. iste ergo sunt significationes assumpte ex velocitate passionuz. ¶ Et nō oz vt velocitas passionuz mutef pp debilitatē ṽtutū nālīū pcipue in humectatiōe: qm debilitas ṽtutū naturaliū sequif harū vnam causarū. Omnia autem conuenientia τ diuersificantia nō sumunf ex q̄litatib⁹: immo sumūtur ex formis τ motib⁹: quēadmodū videm⁹ habentem egritudinē q̄ nominaf ouū eligere resupinationē de reliq̄s sitib⁹ dormitatiōis sue.

¶ De significationibus sumptis ex parte mensure capitis. Cap.x.

Cognitio ṽo scā fm paruitatē capitis: τ magnitudinē ei⁹ ē: q oz te scire qm cā paruitatis capitis in creatura est paucitas materiei: sicut causa magnitudinis eius est materiei multitudo scilicet materiei spermatis ptite in partitione q̄ capiti est naturalis. ¶ Ampli⁹ si fuerit materiei paucitas cū fortitudine virtutis formatiue prime erit bone forme: τ erit minus malū: eo qd paruitati capitis adiūgit figure malitiā in creatura. Qd significat debilitatem virtutis fm q ipm non est expers malitie in forma cerebri: τ debilitate virtutis. τ constrictione meat⁹ virtutis moralis τ naturalis vel animalis. ppropter philosomici dicūt q hic homo est perfid⁹ timid⁹ velocis ire: hesitans in reb⁹. Et. G. q̄dē dicit q caput paruū omnino non vacat a significatione malitie forme cerebri. Et q magnū caput non habet assiduaz significationem bonitatis dispositionis cerebri. dū non sūt ei compares bonitas figure τ grossitudo colli et amplitudo pectoris. ipse enim consequūtur magnitudinez dorsi τ costarū sequentiū magnitudinē nuce. τ ei⁹ fortitudinez q̄ ɔsequūf fortitudinē cerebri. ¶ Cū eīm multitudini materiei cōpar existit fortitudo virtutis formatiue caput est fz hāc formā. ¶ Ex eis aūt q̄ illd significāt est vt illic sit pportionalitas reliquoꝝ mēbroꝝ. q si cū eis cōpar fuerit ipsoꝝ debilitas erit male figur. debilis colli pui dorsi. aut erūt lesa. τ q̄ cū eo ɔtinenf: τ ab eo oriūf fm q qnq accidit ex augmēto capitis in magnitudine q̄ nō est fz nām sicut fit in pueris qb⁹ accidit aptio capitis. τ magnitudo ei⁹. q̄ non sūt in nā. imo fz semitā egritudinis. τ cā in ipso est multitudo materiei ascendentis. τ silr accidit adltis ex dolorib⁹ capitis prauis. τ qnq accidit vt sinciput minoref τ ipo planū fiat cū eleuaf hemisphera super cerebrū. Jā ergo scis significationes paruitatis capitis τ magnitudinis ipius. ¶ Et ex signis bōitatis q̄dē cerebri ē vt nō patiaf ex vaporib⁹ vini. τ q̄ cum eis narrabim⁹. τ q̄ patif ex subtilitate τ calitate ei⁹ ē τ vt addaf mēs ei⁹.

¶ De figura capitis. Cap.xi.

Significatiōes ṽo figure ei⁹ sūt ille. iā eīm docuite in capitulo ossis capitis q̄ sit nālis figura capitis: τ q̄ sit mala: τ q figure malitia cū accidit alicui partiū capitis ledunf proculdubio pprietates operationum illi⁹ partis cerebri. de q̄ dixit. G. q almusafata τ quadrata sunt vituperabiles semper. τ eminētia extremitatū ē vituperabilis: nisi causa sit in ipso fortitudo virtutis formatiue: scilicet si sit superabūdans in operationibus suis: τ significant ēt fortitudinez hui⁹ ṽtutis forma colli. τ ipsi⁹ q̄titas τ pect⁹.

Flegma facit minorē grauitatem in capite quā [illegible]

¶ De significationib⁹ sumptis a grauitate ⁊ leuitate capitis calite ⁊ fritate ⁊ ex dolorib⁹. Ca.xij.

Significationes autem sumpte ex grauitate capitis ⁊ leuitate eius sunt: qm̄ grauitas capitis semper significat materiam in ipso. Sed materia colerica facit grauitatem minorem ⁊ adustionez vehementiorem. Et melancolica facit grauitatem maiorem illa ⁊ siccitatem magnā. Et sanguinea facit grauitatem fortiorem q̄ ille: ⁊ pulsationem ⁊ dolorez in radicibus oculi ꝓpter penetrationem chimi calidi ⁊ rubedinem ⁊ inflāmationem in venis vehemētiorē. ¶ Et flegmatica facit grauitatem maiorem q̄ oēs alie et dolorem minorem q̄ sanguinea ⁊ colerica et somnum maiorem q̄ melancolica ⁊ tarditatem ad cognitionem ⁊ pigritiam et paucitatem agilitatis. ¶ Significationes vero assumpte ex caliditate ⁊ frigiditate: scilicet q̄ ex eis tangunt caput in seipso ⁊ q̄ tangunt aliud exterius nō occultantur tibi: calidū quidem significat caliditatem si perseuerauerit cōplexionalem: ⁊ si accidit ⁊ nocet accidentalem. Et similiter est iudicium frigidi s̄m eius consideratione. ¶ Et similiter est iudicium aridi ⁊ sicci secundum suaz cōsiderationem si non venerit exterius exasperans et arefaciens. ¶ Et similiter est humidum si non fuerit calor interius separans. ¶ Et dolores quidem corrosiui qui imaginari faciunt in capite hoīs incessus .s. alicuius rei cum corrosione ⁊ mordicatione significant materiā calidam. Et pulsatiui significant apostema calidū. ⁊ similiter subitat significatio eoꝝ concomitātiū febris. ⁊ grauatiui ⁊ ꝯpressiui signāt materiam frigidam ⁊ extensiui materiam ventosam: ⁊ permutatio subitat illō ⁊ dolor q̄ est sicut ꝑcussio cū malleo signat sicut ouū ⁊ emigraneam tēpalem. ¶ Et dolores etiam significant parte sua sicut dolor q̄ est ꝓpter cōitatem stomaci fit s̄m hūc modū. ⁊ que est ꝓpter cōitatem epatis fit s̄m formaz aliam quēadmodum narrabimus. Et cum hoc quādoq; significant s̄m suam perseuerantiam dolor enim cum perseuerat in anteriore capitis parte ⁊ posteriore eius significat cum parte sua carabitum.

¶ De significatiōib⁹ mēbroꝝ que sunt in cerebro sic̄ ꝓpagies vt oclus ⁊ ligua vua collū ⁊ nerui. Ca.xiij.

Significatio aūt oculi q̄ est de summa illorum ē ex dispositione venarum ei⁹: ⁊ ex dispōne grauitatis ⁊ leuitatis ipsius: ⁊ ex dispōne coloris eius in citrinitate sua: aut in obfuscatione sua: aut plūbeitate: aut rubedine ei⁹: ⁊ dispōne tactus eius ⁊ oīa illa valde vicina sunt in significatione eius quod est in ipso cerebro. Et q̄nq; significatur per illud qđ fluit ab eo de lachrymis ⁊ lippitudīe: ⁊ qđ accidit ipsi ex clausura ⁊ palpitatione: ⁊ ex dispositionibus oculi q̄ considerantur s̄m ꝓfunditatem ⁊ exituz ei⁹ ad exteriora: ⁊ magnitudinem ⁊ paruitatem ⁊ īfirmitates et dolores. Nam si oculus siccat significat siccitatez cerebri ⁊ fluxus lippitudinis ⁊ lachrymarum cū nō sit propter egritudinem in ipso oculo significāt humiditatez anterioꝝ cerebri ⁊ magnitudo venaꝝ oculi significat calefactiōez cerebri i sūba: ⁊ flux⁹ lachrymarū absq; causa manifesta significat i egritudib⁹ calidis īflāmationē cerebri: ⁊ apostemata eius ⁊ ꝓprie cum currūt ex vno oculoꝝ ⁊ cū lippido pupillā tegere incipit sicut tela aranee. deinde adunaṫ tūc ē morti propinquus. ¶ Et oculus qui remanet apert⁹ ⁊ nō moueṫ sicut fit in carabito. ⁊ quandoq; in lethargia ⁊ qui claudiṫ ⁊ fit eius apertio difficilis sicut fit scđꝫ plurimas vices in lethargia. ⁊ fit ēt in carabito apō resolutionē virtutis significat lesionem magnā in cerebro plurimū aūt mobilis significat inflāmationez ⁊ caliditatē ⁊ demoniacū. ⁊ adherēs suo intuitu vni loco qui est alcubesematim ⁊ terrefact⁹ alienationē ⁊ melancoliā. ¶ Et quandoq; significatur ex motibus eius error cerebri ex crudelitatib⁹ ire ⁊ angustie ⁊ timoris ⁊ concupiscentie. ¶ Et ad exteriora exiens significat apostemata ⁊ repletionē vasoruz cerebri. ¶ Et profundus significat resolutionem plurimam substātie cerebri sicut accidit in vigilijs ⁊ alcutubut ⁊ cōcupiscētiaz q̄tuis hoꝝ forma diuersificeṫ in hoc quēadmodū distinguem⁹ i locis suis. ⁊ similiter q̄ñq; significat cōgelationem cerebri ⁊ eius mortē. Significationes aūt assumpte ex dispositionib⁹ ligue sunt sicut q̄ lingue multotiēs color significat cerebri dispositionē quēadmodū sua albedine significat lethargiā. Et citrinitate sua primo ⁊ nigredine sua scđo carabitū. ⁊ sicut significat dominio citrinitatis super se aut viriditate venaꝝ que sunt sub ea caducationem proprie. Et nō est q̄dē significatio ex colore lingue sicut significatio ex colore oculi. Nā illud vehementiorē habet cū cerebro proprietatē. colore aūt lingue quādoq; significanṫ stomaci dispositiones. Uerūtn̄ cū sciṫ q̄ lesio ē in cerebro nō elōgatur significatio ab eo. ¶ Assumpte āt ex colore faciei sūt plures. Et tu q̄dē scis significationes colorū cōplexionū. ¶ Ex ei⁹ aūt pinguedīe ⁊ macie sūt: qr ei⁹ pinguedo significat dñiū sanguinis. ⁊ ipsi⁹ macies cum citrinitate significat dñiū colere. ⁊ ei⁹ macies cū tenebrositate significat dñiuz colere ⁊ eius macies cum tenebrositate sigt̄ dñiū siccitatis melācolie. ⁊ inflatio modica significat dñiū aquositatis in sanguine victo postq̄ nō fuerint iste dispositiones dñiū principales ⁊ postq̄ sciueris q̄ egritudo nō est in corpore mutās formā nisi in latere cerebri. ¶ Assūpte ꝟo ex dispositione colli sūt qm̄ si est forte ⁊ grossū significat fortitudinē ꝟtutis cerebri. ⁊ ei⁹ abūdātiā. ⁊ si est curtū ⁊ subtile ecōtra. ⁊ si ē ꝑparatū ad recipienduz scrofulas ⁊ a͞pata. tūc cā in hoc nō ē debilitas i ipo. ⁊ tūc ēt q̄ñ vacuū est ab illo nō est causa in hoc fortitudo ei⁹. verūtn̄ causa in hoc est debilitas virtutis digestiue que est in cerebro ꝓpter aliquā speꝫ complexionis quā narrabim⁹. ⁊ fortitudo virtutis expulsiue ꝑtes .n. colli recipiūt qđ cerebrū expellit. ⁊ carnes molles glādose que sūt in ipso. ¶ Et silr̄ ē ēt dispositio significationū assūptaꝝ a dispōne vue ⁊ duarū amigdalaꝝ ⁊ ēt dētiū. ¶ Assumpte ꝟo ex dispōne mēbroꝝ neruosoꝝ intrinsecoꝝ sūt ex semita indiciorū cōitatis. Necessariū eīn̄ ē vt cerebro ⁊ nuche cōis cēt. sicut cū lesiones suꝑ ea ꝑseuerāt affersit cerebro speꝫ egritudinis que ē in eis. Et quandoq; aduenit eis illud ex cerebro. Et nerui q̄dem cū fortes fiūt et ingrossanṫ ⁊ vie ipsaꝝ fiunt fortes que eis create sūt ꝑncipales signāt fortitudinē. ⁊ ꝯriū illi⁹ sigt̄ ꝯriū ei⁹.

¶ De significatione cōmuni mēbrorū qbus cōmuni-
cat cerebrum. Capi. xiiii.

Cum mēbra cerebro cōmunicātia fortia existant
tūc cerebrū est forte si plimas hnt lesiones pp
causas manifestas eis aduenientes: tūc cerebrū debi-
litat. aut leditur. ¶ Et fortasse sunt opōnes ille i mē-
bris alijs ꝑpter cōitatē ꝟtutū cerebri: sicut contingit
vt non vadat eger ad vrinā ꝛ egestionem indigens
eis ꝑpter ꝓuationē sensus: sicut accit in lethargia ꝛ
clausura oculorū vigilatiua. Aut ꝑpter grauitatem
motus super ipm: sicut in eis ꝛ in carabito. ¶ Et sic
defectus trāsglutiendi ꝛ sorbēdi in serac. i. quando
aqua ingredit tracheā arteriam in istis egritudini-
bus. Et sicut significatiōes anhelitus. Anhelitus. n.
qñqꝫ abscindit ꝛ destruit per cām lesionis que est in
cerebro peruenientis ad velamen ꝛ mēbra anhelit⁹
ꝛ eius multitudo ꝛ magnificētia sunt magis signifi-
cātia sibare. ꝛ strictura ꝛ paruitas ei⁹ sunt magis si-
gnificātia dormitionē vigilatiuā ꝛ lethargiam.

¶ De significatione membri cuius cōmunicate cere-
brum patitur. Cap. xv.

Quoniā stomacus est ex mēbris plimū cōicatōe
sua ledentibus cerebrū: tunc oꝫ vt significetur
illud ex dispositione desiderij ꝛ digestionis: ꝛ eru-
ctuationis ꝛ rugitus ꝛ dispōne singultus ꝛ nausee ꝛ
dispositione tremoris stomacalis. In qualitate vero
horū fm stomacum consideretur vbi loquemur de
stomaco. ¶ Et significatur ēt ex dispōne vacuitatis ꝛ
repletionis. ¶ Cōitas enim cerebri cum stomaco cū
est repletus aut hꝫ inflationē apparet in dispositiōe
repletionis ei⁹: sed eius cōitas cum ipso propter cali-
ditatē coleram rubeā et dolores ipsorum q̄ fiunt in
de: ꝛ ex fortitudine caloris: apparēt in dispōne vacui-
tatis: ꝛ plerūqꝫ fit ex repletione causa ad equādi cō-
pletionem ꝛ opilandum inter vaporem calidum ꝛ ce-
rebrum. Et proprius significatur illud fm locū dolo-
ris in principio sui ꝛ ipsius mā̄sione. Egritudīes eñ
cerebri cōicatiōe stōi factas iam significat dolor cuꝫ
incipit a sincipite. deinde effundit ad illud qđ est in-
ter vtrasqꝫ spatulas eīt fortior apud caput. ¶ Et qñ
qꝫ egrotat caput in cōicatione epatis. ꝛ est tunc de-
clinatio doloris ad dextrā. sicut quādo fit cōicatio
splenis: est declinatio doloris ad sinistram. ¶ Et qñ
qꝫ multiplicat cōicatio cerebri cum mirac: ꝛ cum eo
qđ est corā sirasif. est ergo dolor decliuis ad anterio-
ra valde. ¶ Et qñqꝫ cōicat matrici: ꝛ fit cū egritudini-
bus matricis: ꝛ ei⁹ significatiōes dicte sunt in. c. ipsi⁹
ꝛ sistit dolor in ꝟtice sincipitis. ¶ Plurime aūt cōita-
tes cerebri cū mēbris eueniūt ꝑpter vapores ad ipꝫ
ascendentes. ꝛ via quidē ascēsionis ipoꝝ: aut illō qđ
est corā anteriore parte aserasis: ꝛ sentit in ꝓmis ex-
tensionē ei⁹ ad superiora: ꝛ ē extēsio vt chorda ꝛ pul-
satio in venis iuxta ipam: ꝛ sentit ꝓncipium doloris
anterius: aut illud qđ seqt partē colli: ꝛ sentit ꝓnci-
piū doloris posterius ꝛ tēdunt vt chorda vene ꝛ ar-
terie posite posteri⁹ ꝛ sentit illic pulsationē. ¶ Cūqꝫ
cōsiderauisti accñs mēbri cōmunicātis opꝫ ne accñs
sit illi mēbro in seipso: sꝫ ꝑpter cōitatē suā quā hꝫ cū
cerebro ꝛ nō ꝑpter cōitatē cerebri cuꝫ ipso. Cum. n.
significetur ex nausea ꝙ egritudo cerebri sit propter
stomaci cōmunitatē: tunc nō elongatur. quin erret ꝛ
sit egritudo hec in cerebro pri⁹: ꝛ sit occlta: ꝛ nec ap-
paret nausea in stomaco nisi propter cōitatē suā cū
cerebro in egritudine occulta cū qua est. Oportet er-
go vt redeas ad principia que tibi dedi in libris pri-
mis quibus cognoscas egritudines principales ab
egritudinibus communicationis.

¶ De signis cerebri in sua ꝯplexione eq̄li. Ca. xvi.

Cerebrū in sua ꝯplone eq̄le est id qđ est forte in
operationibus sensibilibus ꝛ moralib⁹ ꝛ mo-
bilibus: ꝛ cōmēsuratū in expulsiōe eius qđ ab eo ex-
pellit. Et in ipsi⁹ retētiōe et forte ad resistēdū accñti-
bus impedimentū afferētib⁹. ¶ Capillos hñs i pue-
ritia glaucos: ꝛ in adolescētia igneos ꝛ rubeos ꝛ ad
nigredinē declinātes. Circa ꝯplementū creationis ꝛ
augmēti medios iter crispitudinē ꝛ planitiem: ꝛ ipso-
rū ort⁹ et tps nascēdi totū est in sua hora et ipsoꝝ ca-
nities nō ē festina neqꝫ tarda ab hora nālī. et caluici-
tium nō cito ei aduenit.

¶ De signis complexionum malarum euenientiū ex
conceptione. Capi. xvii.

Visum est. G. ꝙ caliditas generat rōnis ꝑmixtio-
nē ꝛ alienationem. i. stoliditatē. Et nos istis ad-
iungamus subitationē et velocitatē casus initioꝝ et
ꝑmutationis voluntatū. ¶ Et ꝙ frigiditas generat
stoliditatē ꝛ quietē mot⁹: ꝛ nos adiūgam⁹ istis tardi-
tatē itellect⁹ ꝛ excusationē cogitationis ꝛ pigritiam.
¶ Et ꝙ siccitas facit vigilias ꝛ ipaꝫ sigͣnt vigilie. Et
nos q̄dem in hoc cōditionemus vel statutam⁹ ꝙ nō
sit ab humiditatibus nitrosis: ꝛ nō est cum grauita-
te in cerebro ꝛ assiduatione euacuationis superflui-
tatum ꝛ reliquis significationibus humiditatis. Hūi-
ditas enim salsa ꝛ nitrosa teste ipso. G. facit isomnie-
tatē sicut in senibus. Hūiditas ꝟo facit somnum pro-
fundū: ꝛ tu statue cum aīa tua ꝯditionē ꝓdictā. ¶ Et
G. q̄dē visuꝫ ē ꝙ significatio ad ostēdēdū ꝙ cōplo est
dominās sine materia est ꝓuatio fluxus supfluitatū
cum significatiōe malitie cōplexiōis. ¶ Significatio
ꝟo ꝙ ipa dominet cum mā est fluxus supfluitatum.
¶ Et nos q̄dē perscrutemur ꝛ dicamus ꝙ si non sint
opilatiōes ꝛ debilitas ꝟtutis expulsiue ꝛ illius signi-
ficatio est quod prediximus ꝛ perfecimus. ¶ Signi-
ficationes vero cerebri calide ꝯplexionis sunt veloci-
tas ortus capillorū in principio natiuitatis: aut in vē-
tre. ꝛ nigredo ipsorum in principio: ꝛ denigratio eo-
rum post glaucedinē velox ꝛ crispitudo eorum ꝛ. si-
milia ꝛ velocitas repletionis capitis: ꝛ ipsius graui-
tas ex causis euenientib⁹ sicut odorib⁹ ꝛ similibus
ꝛ lesio eius ab odorib⁹ calidis: ꝛ paucitas vsus som-
ni cū leuitate eius: ꝛ apertio venarū oculorū ꝛ acui-
tas ipsoꝝ: ꝛ velocitas permutationis in consilijs et
volūtatib⁹ sicut est dispositio infantiū: ꝛ significat il-
lud tact⁹ ꝛ rubedo coloris ꝛ decoctio supfluitatū ef-
fusaꝝ ꝛ expulsaꝝ ꝛ q̄litas ipsaꝝ in suba cum cōpōne
ad alias. ¶ Significatiōes vero cōplexiōis frigide
sunt augmētū expulsiōis supfluitatum secūdū ꝙ ex
ꝯditiōe predictū ē: ꝛ planities capilloꝝ: ꝛ paucitas ni-
gredinis eoꝝ: ꝛ velocitas canitiei ꝛ velocitas patien-
di ex nocumētis: ꝛ mltitudo reumatismi iuus ad pa-
latū ꝛ accidētiū corrize ꝑpter leuē cāꝫ ꝛ occltatio ve

¶ De significationib⁹ sumptis a grauitate ⁊ leuitate capitis calite ⁊ fritate ⁊ ex dolorib⁹. Ca.xij.

Significationes autem sumpte ex grauitate capitis ⁊ leuitate eius sunt: q̄m grauitas capitis semper significat materiam in ipso. Sed materia colerica facit grauitatem minorem ⁊ adustionez vehementiorem. Et melancolica facit grauitatem maiorem illa ⁊ siccitatem magnā. Et sanguinea facit grauitatem fortiorem q̄ ille: ⁊ pulsationem ⁊ dolorez in radicibus oculi ꝓpter penetrationem chimi calidi ⁊ rubedinem ⁊ inflāmationem in venis vehemētiorē. ¶ Et flegmatica facit grauitatem maiorem q̄ oēs alie et dolorem minorem q̄ sanguinea ⁊ colerica et somnum maiorem q̄ melancolica ⁊ tarditatem ad cognitionem ⁊ pigritiam et paucitatem agilitatis. ¶ Significationes vero assumpte ex caliditate ⁊ frigiditate: scilicet q̄ ex eis tangunt caput in seipso ⁊ q̄ tangunt aliud exterius nō occultantur tibi: caliduz q̄dem significat caliditatem si perseuerauerit cōplexionalem: ⁊ si accidit ⁊ nocet accidentalem. Et similiter est iudicium frigidi s̄m eius considerationē. ¶ Et similiter est iudicium aridi ⁊ sicci secundum suaz cōsiderationem si non venerit exterius exasperans et arefaciens. ¶ Et similiter est humidum si non fuerit calor interius separans. ¶ Et dolores quidem corrosiui qui imaginari faciunt in capite hois incessus .s. alicuius rei cum corrosione ⁊ mordicatione significant materiā calidam. Et pulsatiui significant apostema calidū. ⁊ similiter subitat significatio eoꝝ con comitātiū febris. ⁊ grauatiui ⁊ ꝯpressiui sign̄t materiam frigidam ⁊ extensiui materiam ventosam: ⁊ ꝑmutatio subitat illō ⁊ dolor q̄ est sicut ꝑcussio cū malleo signat sicut ouū ⁊ emigraneam ꝑpalem. ¶ Et dolores etiam significant parte sua sicut dolor q̄ est ꝓpter cōitatem stomaci fit s̄m hūc modū. ⁊ que est ꝓpter cōitatem epatis fit s̄m formaz aliam quēadmodum narrabimus. Et cum hoc quādoq̄ significant s̄m suam perseuerantiam dolor enim cum perseuerat in anteriore capitis parte ⁊ posteriore eius significat cum parte sua carabitum.

¶ De significatiōib⁹ mēbroꝝ que sunt in cerebro s̄c ꝓpagles vt oclus ⁊ ligua vna collū ⁊ nerui. Ca.xiij.

Significatio aūt oculi q̄ est de summa illorum ē ex dispositione venarum ei⁹: ⁊ ex dispōne grauitatis ⁊ leuitatis ipsius: ⁊ ex dispōne coloris eius in citrinitate sua: aut in obfuscatione sua: aut plūbeitate: aut rubedine ei⁹: ⁊ dispōne tactus eius ⁊ oīa illa valde vicina sunt in significatione eius quod est in ipso cerebro. Et q̄nq̄ significatur per illud qđ fluit ab eo, de lachrymis ⁊ lippitudīe: ⁊ qđ accidit ipsi ex clausura ⁊ palpitatione: ⁊ ex dispositionibus oculi q̄ considerantur s̄m ꝓfunditatem ⁊ exituz ei⁹ ad exteriora: ⁊ magnitudinem ⁊ paruitatem ⁊ īfirmitates et dolores. Nam si oculus siccat significat siccitatez cerebri ⁊ fluxus lippitudinis ⁊ lachrymarum cū nō sit propter egritudinem in ipso oculo significāt humiditatez anterioꝝ cerebri ⁊ magnitudo venaꝝ oculi significat calefactiōez cerebri ī suba: ⁊ flux⁹ lachrymarū absq̄ causa manifesta significat ī egritudib⁹ calidis īflāmationē cerebri: ⁊ apostemata eius ⁊ ꝓprie cum currūt ex vno oculoꝝ ⁊ cū lippido pupillā tegere incipit sicut tela aranee. deinde adunat͛ tūc ē morti propinquus. ¶ Et oculus qui remanet apert⁹ ⁊ nō mouet͛ sicut fit in carabito. ⁊ quandoq̄ in lethargia ⁊ qui claudit͛ ⁊ fit eius apertio difficilis sicut fit s̄cđz plurimas vices in lethargia. ⁊ fit ēt in carabito apō resolutionē virtutis significat lesionem magnā in cerebro plurimū aūt mobilis significat inflāmationez ⁊ caliditatē ⁊ demoniacū. ⁊ adherēs suo intuitu vni loco qui est alcubesematim ⁊ terrefact⁹ alienationē ⁊ melancoliā. ¶ Et quandoq̄ significatur ex motibus eius error cerebri ex crudelitatib⁹ ire ⁊ angustie ⁊ timoris ⁊ concupiscentie. ¶ Et ad exteriora exiens significat apostemata ⁊ repletionē vasoruz cerebri. ¶ Et profundus significat resolutionem plurimam substātie cerebri sicut accidit in vigilijs ⁊ alcutubut ⁊ cōcupiscētiaz s̄m̄ quis hoꝝ forma diuersificet͛ in hoc quēadmodū distinguem⁹ ī locis suis. ⁊ similiter q̄nq̄ significat cōgelationem cerebri ⁊ eius mortē. Significationes aūt assumpte ex dispositionib⁹ lingue sunt sicut q̄ lingue multotiēs color significat cerebri dispositionē quēadmodū sua albedine significat lethargiā. Et citrinitate sua primo ⁊ nigredine sua s̄cđo carabitū. ⁊ sicut significat dominio citrinitatis super se aut viriditate venaꝝ que sunt sub ea cadacationem proprie. Et nō est q̄dē significatio ex colore lingue sicut significatio ex colore ocul͛. Nā illud vehementiorē habet cū cerebro proprietatē. colore aūt lingue quādoq̄ significant͛ stomaci dispositiones. Verūtn̄ cū scit͛ q̄ lesio ē in cerebro nō elōgatur significatio ab eo. ¶ Assumpte āt ex colore faciei sūt plures. Et tu q̄dē scis significationes colorū cōplexionū. ¶ Ex ei⁹ aūt pīguedīe ⁊ macie sūt: q2 ei⁹ pinguedo significat dn̄iū sanguinis. ⁊ ipsi⁹ macies cum citrinitate significat dn̄iū colere. ⁊ ei⁹ macies cū tenebrositate significat dn̄iuz colere ⁊ eius macies cum tenebrositate sign̄t dn̄iū siccitatis melācolie. ⁊ inflatio modica significat dn̄iū aquositatis in sanguine victo postq̄ nō fuerint iste dispositiones dn̄ij principales ⁊ postq̄ scieueris q̄ egritudo nō est in corpore mutās formā nisi in latere cerebri. ¶ Assūpte v̄o ex dispositione colli sūt q̄m si est forte ⁊ grossū significat fortitudinē v̄tutis cerebri. ⁊ ei⁹ abūdātiā. ⁊ si est curtū ⁊ subtile ecōtra. ⁊ si ē ꝑparatū ad recipienduz scrofulas ⁊ n̄pata. tūc cā in hoc nō ē debilitas ī ipō. ⁊ tūc ēt q̄n vacuū est ab illo nō est causa in hoc fortitudo ei⁹. verūtn̄ causa in hoc est debilitas virtutis digestiue que est in cerebro ꝓpter aliquā speciē complexionis quā narrabim⁹. ⁊ fortitudo virtutis expulsiue ꝑtes .n. colli recipiūt qđ cerebrū expellit. ⁊ carnes molles glādose que sūt in ipso. ¶ Et silr̄ ē ēt dispositio significationū assūptaꝝ a dispōne vue corꝝ rū amigdalaꝝ ⁊ ēt dētiū. ¶ Assumpte v̄o ex dispōne mēbroꝝ neruosoꝝ intrinsecoꝝ sūt ex semita indiciorū cōitatis. Necessariū eīn̄ ē vt cerebro ⁊ nuche cōis cēt. sicut cū lesiones sup ea ꝑseuerāt afferūt cerebro spēz egritudinis que ē in eis. Et quandoq̄ aduenit eis illud ex cerebro. Et nerui q̄dem cū fortes sūt et ingrossant͛ ⁊ vie ipsaꝝ fiunt fortes que eis create sūt ꝑncipales sign̄t fortitudinē. ⁊ ꝯriū illi⁹ sign̄t ꝯriū ei⁹.

¶ De significatione cōmuni mēbroꝝ q̄bus cōmunicat cerebrum. Capi. xiiij.

Cum mēbra cerebro cōmunicātia fortia existunt tūc cerebrū est forte si plimas hūt lesiones ꝓꝑ causas manifestas eis aduenientes: tūc cerebrū debilitat. aut leditur. ¶ Et fortasse sunt opōnes ille i mēbris alijs ꝓpter cōitatē ꝟtutū cerebri: sicut contingit vt non vadat eger ad vrinā ⁊ egestionem indigens eis ꝓpter ꝑuationē sensus: sicut accit in lethargia ⁊ clausura oculorū vigilatiua. Aut ꝓpter grauitatem motus super ipm: sicut in eis ⁊ in carabito. ¶ Et sic defectus trāsglutiendi ⁊ sorbēdi in serac. i. quando aqua ingredit̄ tracheā arteriam in istis egritudinibus. Et sicut significatiōes anhelitus. Anhelitus. n. qn̄q̧ abscindit̄ ⁊ destruit̄ per cām lesionis que est in cerebro peruenientis ad velamen ⁊ mēbra anhelit⁹ ⁊ eius multitudo ⁊ magnificētia sunt magis significātia sbare. ⁊ strictura ⁊ paruitas ei⁹ sunt magis significātia dormitionē vigilatiuā ⁊ lethargiam.

¶ De significatione membri cuius cōmunicate cerebrum patitur. Cap. xv.

Quoniā stomacus est ex mēbris plimū cōicatōe sua ledentibus cerebꝝ: tunc oꝫ vt significetur illud ex dispositione desiderij ⁊ digestionis: ⁊ eructuationis ⁊ rugitus ⁊ dispōne singultus ⁊ nausee ⁊ dispositione tremoris stomacalis. In qualitate vero hoꝝ fm stomacum consideretur vbi loquemur de stomaco. ¶ Et significatur ēt ex dispōne vacuitatis ⁊ repletionis. ¶ Cōitas enim cerebri cum stomaco cū est repletus aut hꝫ inflationē apparet in dispositiōe repletionis ei⁹: sed eius cōitas cum ipso propter caliditatē ⁊ coleram rubeā et dolores ipsorum q̄ fiunt inde: ⁊ ex fortitudine caloris: apparēt in dispōne vacuitatis: ⁊ plerūq̧ fit ex repletione causa ad eq̄uādi cōplexionem ⁊ opilandum inter vaporem calidum ⁊ cerebrum. Et proprius significatur illud fm locū doloris in principio sui ⁊ ipsius māsione. Egritudies em̄ cerebri cōicatiōe stōi factas iam significat dolor cuꝫ incipit a sincipite. deinde effundit ad illud qd̄ est inter vtrasq̧ spatulas ⁊ fit fortior apud caput. ¶ Et qn̄q̧ egrotat caput in cōicatione epatis. ⁊ est tunc declinatio doloris ad dextrā. sicut quādo fit cōicatio splenis: est declinatio doloris ad sinistram. ¶ Et qn̄q̧ multiplicat̄ cōicatio cerebri cum mirac: ⁊ cum eo qd̄ est corā sirasif. est ergo dolor decliuis ad anteriora valde. ¶ Et qn̄q̧ cōicat matrici: ⁊ fit cū egritudinibus matricis: ⁊ ei⁹ significatiōes dicte sunt in. c. ipsi⁹ ⁊ sistit̄ dolor in ꝟtice sincipitis. ¶ Plurime aūt cōitates cerebri cū mēbris eueniūt ꝓpter vapores ad ipꝫ ascendentes. ⁊ via quidē ascēsionis ipoꝝ: aut illō qd̄ est corā anteriore parte aserasis: ⁊ sentit in ꝑmis extensionē ei⁹ ad superiora: ⁊ ē extēsio vt chorda ⁊ pulsatio in venis iuxta ipām: ⁊ sentit ꝑncipium doloris anterius: aut illud qd̄ sedꝫ partē colli: ⁊ sentit ꝑncipiū doloris posterius ⁊ tēdunt̄ vt chorda vene ⁊ arterie posite posteri⁹ ⁊ sentit illic pulsationē. ¶ Cūq̧ cōsiderauisti accn̄s mēbri cōmunicātis opꝫ ne accn̄s sit illi mēbro in seipso: sꝫ ꝓpter cōitatē suā quā hꝫ cū cerebro ⁊ nō ꝓpter cōitatē cerebri cuꝫ ipso. Cum. n. significetur ex nausea ꝙ egritudo cerebri sit propter stomaci cōmunitatē: tunc nō elongatur. quin erret̄ ⁊ sit egritudo hec in cerebro pr i⁹: ⁊ sit occlta: ⁊ nec apparet nausea in stomaco nisi propter cōitatē suā cū cerebro in egritudine occulta cū qua est. Oportet ergo vt redeas ad principia que tibi dedi in libris primis quibus cognoscas egritudines principales ab egritudinibus communicationis.

¶ De signis cerebri in sua ꝯplexione eq̄li. Ca. xvj.

Cerebꝝ in sua ꝯplōne eq̄le est id qd̄ est forte in operationibus sensibilibus ⁊ moralib⁹ ⁊ mobilibus: ⁊ cōmēsuratū in expulsiōe eius qd̄ ab eo expellit̄. Et in ipsi⁹ retētiōe et forte ad resistēdū accntibus impedimentū afferētib⁹. ¶ Capillos hn̄s i pueritia glaucos: ⁊ in adolescētia igneos ⁊ rubeos ⁊ ad nigredinē declinātes. Circa ꝯplementū creationis ⁊ augmēti medios iter crispitudinē ⁊ planitiem: ⁊ ipsorū ort⁹ et tp̄s nascēdi totū est in sua hora et ipsoꝝ canities nō ē festina neq̧ tarda ab hora nāli. et caluitium nō cito ei aduenit.

¶ De signis complexionum malarum euenientiuꝫ ex conceptione. Capi. xvij.

Visum est. G. ꝙ caliditas generat rōnis ꝑmixtionē ⁊ alienationem. i. stoliditatē. Et nos istis adiungamus subitationē et velocitatē casus initioꝝ et ꝑmutationis voluntatū. ¶ Et ꝙ frigiditas generat stoliditatē ⁊ quietē mot⁹: ⁊ nos adiūgam⁹ istis tarditatē itellect⁹ ⁊ excusationē cogitationis ⁊ pigritiam. ¶ Et ꝙ siccitas facit vigilias ⁊ ipāꝫ signant vigilie. Et nos q̄dem in hoc cōditionemus vel statutam⁹ ꝙ nō sit ab humiditatibus nitrosis: ⁊ nō est cum grauitate in cerebro ⁊ assiduatione euacuationis superfluitatum ⁊ reliquis significationibus humiditatis. Humiditas enim salsa ⁊ nitrosa teste ipso. G. facit insomnietatē sicut in senibus. Hūiditas ꝟo facit somnum profundū: ⁊ tu statue cum aīa tua ꝯditionē ꝑdictā. ¶ Et G. q̄dē visuꝫ ē ꝙ significatio ad ondēdū ꝙ cōplo est dominās sine materia est ꝑuatio fluxus supfluitatū cum significatiōe malitie cōplexiōis. ¶ Significatio ꝟo ꝙ ipā dominet̄ cum mā est fluxus supfluitatum. ¶ Et nos q̄dē perscrutemur ⁊ dicamus ꝙ si non sint opilatiōes ⁊ debilitas ꝟtutis expulsiue ⁊ illius significatio est quod prediximus ⁊ perfecimus. ¶ Significationes vero cerebri calide ꝯplexionis sunt velocitas ortus capillorū in principio natiuitatis: aut in vētre. ⁊ nigredo ipsorum in principio: ⁊ denigratio eorum post glaucedinē velox ⁊ crispitudo eorum ⁊ similia ⁊ velocitas repletionis capitis: ⁊ ipsius grauitas ex causis euenientib⁹ sicut odorib⁹ ⁊ similibus ⁊ lesio eius ab odorib⁹ calidis: ⁊ paucitas vsus somni cū leuitate eius: ⁊ apertio venarū oculorū ⁊ acuitas ipsoꝝ: ⁊ velocitas permutationis in consilijs et volūtatib⁹ sicut est dispositio infantiū: ⁊ significat illud tact⁹ ⁊ rubedo coloris ⁊ decoctio supfluitatū effusaꝝ ⁊ expulsaꝝ ⁊ q̄litas ipsaꝝ in suba cum cōpōne ad alias. ¶ Significatiōes vero cōplexiōis frigide sunt augmētū expulsiōis supfluitatum secūdū ꝙ ex ꝯditiōe predictū ē: ⁊ planities capilloꝝ: ⁊ paucitas nigredinis eoꝝ: ⁊ velocitas canitiei ⁊ velocitas patiendi ex nocumētis: ⁊ mltitudo reumatismi itus ad palatū ⁊ accidētiū corrize ꝓpter leuē cāꝫ ⁊ occitatio ve

narum in oculis. Et multitudo somni ⁊ eius forma est similis forme dormitantis. tardus est palpebrarum motus ⁊ est stabilitas secundum voluntates: sicut est dispositio senum. ¶ Sicce vero complexionis significationes sunt mundificatio meatuum superfluitatum: ⁊ claritas sensuum: ⁊ potentia in vigilando ⁊ fortitudo capillorum ⁊ velocitas natiuitatis ipsorum propter fumum complexionis in etate prima: ⁊ velocitas caluitiei: ⁊ crispitudo capillorum. ¶ Sed humide complexionis significationes sunt planities capillorum ⁊ tarditas natiuitatis ipsorum: ⁊ tarditas caluitiei: ⁊ perturbatio sensuum ⁊ multitudo superfluitatum intus: ⁊ reumatismus: ⁊ profunditas somni. ¶ Calide ⁊ sicce complexionis significationes sunt priuatio superfluitatum ⁊ claritas sensuum: ⁊ potentia vigilandi: ⁊ paucitas somni: ⁊ velocitas ortus capillorum in principio: ⁊ fortitudo ipsorum ⁊ nigredo: ⁊ crispitudo eorum: ⁊ multa caluitiei velocitas: ⁊ caliditas tactus capitis: ⁊ ipsius siccitas cum rubedine manifesta in ipso: ⁊ in oculo. Et permutatio in voluntatibus: ⁊ velocitas in eis: ⁊ fortitudo intellectus: ⁊ memorie: ⁊ velocitas in eis operationum animalium. ¶ Significationes vero complexionis calide: ⁊ humide sunt iste. Nam si complexio illa non est valde remota ab equalitate color est bonus: ⁊ vene sunt manifeste: ⁊ tactus est calidus: ⁊ senis: ⁊ superfluitates sunt plures. ⁊ magis cocte: ⁊ capilli plani declinantes ad glaucedinem absque velocitate caluitiei: ⁊ calefactio ⁊ humectatio sunt ei veloces. Quod si ab ea fuerit elongata erit egrotatiuum recipiens casus calidi: ⁊ frigidi: ⁊ egritudines putridas in subbstantia sua velociter: ⁊ erunt sensus illius cuius est cerebrum grauati: ⁊ perturbati: ⁊ oculi eius debiles ⁊ neque abstinebit a somno: ⁊ videbit somnia permutabilia. ¶ Significationes autem complexionis frigide ⁊ sicce sunt iste. nam caput est frigidi tactus abiectus color vene sunt in ipso occulte: ⁊ in oculis: tardus capillorum ortus: ⁊ sunt castanei: ⁊ subtiles: tarditas caluitiei proprie: si non est magis dominans eius siccitas quam frigiditas: ⁊ nocetur frigidis secundum conditiones predictas: ⁊ sensus sunt clari in infantia sua: ⁊ cum procedit in etate debilitatur velociter ⁊ senescit ⁊ apparet spasmus: ⁊ contractio in partibus capitis eius: ⁊ fit eius sanitas instabilis. Quandoque enim est leuitas capitis: ⁊ viarum apertio: ⁊ quandoque est econtrario. ¶ In complexione autem frigida ⁊ humida: est homo multi somni: ⁊ profundus in ipso malorum sensuum: piger: tardus multe euacuationis superfluitatum ex capite: ⁊ significat ipsam tarditas caluitiei ⁊ velocitas euentus reumatismorum. ¶ Apostematum vero significationes ⁊ reliquorum dicemus in distinctionibus.

¶ De signis cuiuscunque egritudinis capitis. Ca.xviij.

HOc capitulum ⁊ quod est ante ipsum sunt sicut conclusio principiorum: que dedimus de dispositionibus significationum capitis. Et oportet quidem vt has significationes seruemus in memoria. Et non sit necessarium reiterare in vnoquoque capitulorum: in quo loquemur de egritudinibus partium capitis. Quod si iterabimus eas in aliquo capitulo iterabimus eas: vt sit adiuuans ad qualitatem redeundi ad hos canones. in. c. aliis. in quibus iam contenti erimus secundum quod erit de eis quod attulimus in illo. c. vno. ¶ Et similiter oportet vt animam tuam super illud quiescere facias de reditione ad canones vles in curis particularibus capitis: nisi in quo in vniuersalibus non est dictum ⁊ est necessarium ipsum dicere in particularibus.

¶ De signis male complexionis calide sine materia. Cap.xix.

IPsam significat inflammatio ⁊ priuatio grauitatis: ⁊ vigilie: ⁊ inquietudo in motibus et permutatio in imaginationibus: ⁊ agitatio: ⁊ velocitas in ira: ⁊ rubedo oculorum: ⁊ iuuamentum ab infrigidantibus: ⁊ nocumentum a calefacientibus.

¶ De signis male complexionis frigide sine materia. Capitulum. xx.

SEntitur frigus cum priuatione grauitatis ⁊ pigritia ⁊ tepeditas ⁊ albedo coloris faciei: ⁊ oculi: ⁊ diminutio in imaginationibus: ⁊ declinatio ad timorem ⁊ iuuamentum a calefacientibus: ⁊ nocumentum ab infrigidantibus.

¶ De signis male complexionis sicce sine materia. Capitulum. xxi.

LEuitas ⁊ antecessio euacuationum ⁊ desiccatio stricture narium ⁊ durium vigiliarum.

¶ De signis male complexionis humide sine materia. Capitulum.xxij.

PIgritia ⁊ tepeditas cum paruitate grauedinis ⁊ paucitas fluxus eius quod effluit: aut ipsius equalitas ⁊ superfluitas obliuionis: ⁊ durium somni.

¶ De signis complexionum compositarum absque materia. Cap.xxiij.

COmmixtio signorum duarum complexionum. ¶ Et significatur quidem dominium caliditatis cum siccitate peruigilias ⁊ commixtionem rationis. ¶ Et super dominium frigiditatis cum ea per dispositionem similem egritudini que nominatur congelatio: ⁊ forsitan aduenit ei: ⁊ dominium quidem humiditatis cum calitate significat durio somni: qui non est propter fortes subeth. i. fortes profundationes somni. ¶ Et dominium frigiditatis cum humiditate per somnum a subeti: ⁊ adiunge ad illud quod attulimus de reliquo signis compositis ⁊ significationibus singularium.

¶ De signis dominij materierum calidarum. Ca.xxiiij.

COlerice quidem: grauitas non superflua ⁊ mordicatio ⁊ inflammatio: ⁊ adustio vehemens: ⁊ siccitas: ⁊ strictura narium ⁊ sitis ⁊ vigilie ⁊ citrinitas coloris faciei ⁊ oculi ⁊ rubedo coloris. ¶ In sanguinea quidem significat ipsum augmentum grauitatis. Et fortasse associat ei pulsationem: ⁊ est cum eo inflatio faciei ⁊ oculorum ⁊ exuberatio venarum ⁊ fortis somnus subeth.

¶ De signis dominij materierum frigidarum. Cap.xxv.

FRigus sensatum ⁊ longitudo lesionis ⁊ eius assiduatio: ⁊ paucitas rubedinis coloris: ⁊ facies ⁊ oculi sunt cum pigritia ⁊ tepeditate ⁊ albedo coloris faciei ⁊ oculorum ⁊ paruitas citrinitatis eorum cum grauitate sensata. ¶ Verumtamen illa grauitas cum materia flegmatica est maior: ⁊ cum pigritia et tarditate et nimietate subeth somni et obliuione et plumbeitate coloris in facie et oculis. ¶ In melancolica vero est grauitas minor ⁊ fiunt vigilie plu

planities capillorum

res ꝛ alienatio ꝛ cogitatio corrupta ꝛ tenebrositas coloris faciei ꝛ oculorum.

¶ De signis apātū calidoꝝ. Ca.xxvi.

Hebus inseparabilis ꝛ grauitas ꝛ pulsatio ꝛ dolor perueniens ad radices oculorum: ꝛ forsitā ad exteriora exibunt cum eo oculi: ꝛ permixtio rationis velocitas pulsus ꝛ calitas. ¶ Qḋ si fuerint i pō cerebro erit plus declinis aduudosuꝫ. ꝛ si fuerit i velamib⁹ erit dolor fortior ꝛ; ꝛ si fuerit declinū ad frīnū.

¶ De signis apātū fleumaticorum. Ca.xxvij.

Obliuio ꝛ somn⁹ nimi⁹ ꝛ multitudo grauitatis ꝛ pulsus vndosus ꝛ laxus ꝛ excitatus.

¶ De signis apātū melicoꝝ. Ca.xxviij.

Vigilie ꝛ alienatio ꝛ grauitas sensata ꝛ durities pulsus. ¶ Et nos qḋ diximus illud: cuius nos oportuit rememorari hic de significationibus debilitatis cerebri ꝛ fortitudinis eius: ꝛ signis humoris in ipsoꝝ dn̄antis ꝛ significationib⁹ egritudinū eius ꝓpriaꝝ: ꝛ que sunt ꝑpter cōitatē: confidentes in eo qḋ allaturi sumus de hoc in.c. de soda. illic ergo requiratur: quoniā in loco illo affertur ꝛ ex eo ꝑmutemus nos ad reliqua ca.

¶ De canonib⁹ vlibus curationis. Cap.xxix.

Cum mām eūare voluerimus cōtēplamur tūc si significatio ostēdit sanguinē cū ipsa abundāte esse in sanguine nō est diminutio: quecūq; sit materia incipiem⁹ a flōmia cephalice: ꝛ venaꝝ capitis predictaꝝ in ca. flōmie sicut venaꝝ frontis ꝛ nasi et venarū partis auris: ꝛ opꝫ vt fiat eaꝝ flōmia in ꝯria pte doloris. ¶ Qḋ si res est magna ꝛ sanguis dn̄atur minuimus quidē ꝛ nō declinamus nisi ad diminutionē. ¶ Et si alij etiā dn̄ef humores: tamē ab ea incipimus: qm̄ flōmia est cōis humoꝝ eūatio. ¶ Qḋ si mā fuerit sanguis tm̄ sufficiet flōmia ꝯpleta. i. sola. Et si fuerint humores alij ꝯsiderabim⁹ tūc si est cum cōitate corpis toti⁹: euacuabim⁹ corp⁹ totū: deīn intēdemus ad caput solūmodo. Et administrabim⁹ euacuantia que sunt ei ꝓpria: Ad hoc tm̄ non penit⁹ erimus ausi nisi post corpis totius euacuationē si fuerit in corpore humoꝝ: ꝛ totū illud faciemus si sciuerimus māꝫ in ipso esse decoctā: ꝛ illud qdē cognoscit testimonio ei⁹ qḋ ex ipso educit si non fuerit subtile valde aut valde grossum. ¶ Et si egritudo iā puenerit ad statū: ꝛ nos iā ꝑcessimus cū digōne q̄ sit in vnctōibus ꝛ embrocis ꝛ emplis digestiuis eūabimus ex capite ꝓprie per gargarismū si nō timuerim⁹ nocumētū in pulmōe: ꝛ fluxus euacuati p gargarismū nō fuerint de gn̄e humoris acuti ꝛ mordicatiui: ꝛ hō nō fuerit susceptibilis egritudinū pulmonis ꝛ fuerit ei po⁹ cauēdi a fluxu rei male ad pulmonē: aut fuerit dispositio capitis vel maioris sollicitudinis ei de dispositione pulmonis. ¶ Et administrabimus etiā odorifera apitiua sternutationē facientia ꝛ caputpurgia scꝫ pulueres vel liquores qui per se nares mittitur ꝛ embrocas que materias de capite deponāt. ¶ Et quādoq; fient etiā emplastra capiti post abrasionē capitis ex medicinis soluētibus genus humoris qui est in ipso cum nō timuerim⁹ ex illis ēplis corruptionē cōplōnis ꝛ cōsiū fuerim⁹ ꝙ mā effusa facilis fuerit ad euacuādū ꝛ cū hoc cauebimus ne euacuātia addētia vel adherētia ex ea soluāt qḋ subtile est ꝛ retineat grossum. ¶ Via aūt qua ad hāc intētionē pueniam⁹ est vt euacuem⁹ post lenificationem factā cū lenificātib⁹ digestiuis. Quātūcūq; ergo euacuationē administrauerimus ipāꝫ sequi faciem⁹ lenificationē. ¶ Et cauebimus in eūonib⁹ humoꝝ acutoꝝ in qbus ꝓculdubio necessarie sunt medicine calide in qbusdā horis. sicut sunt hiere ꝛ scamonea et turbith cū sticados ne post ꝯtingat malitia ꝯplonis cal'e. Vel elaborabim⁹ ad hoc vt non remaneat post eas illud ꝛ illud est vt succurramus solutioni facte p eas ꝛ eūoni ꝓuenienti per gargarismata ꝛ reliq cū emplis infrigidatiuis. ꝛ vt caueamus eoꝝ administrationē nisi post fiduciā sumptā ex ꝯsuetudine egri. ꝙ illud qḋ ipe bibit de hoc soluit ipsum ꝛ eūat ita ne sit potio nostra ei cā ad ꝑnitiē aut corruptionē. ¶ Qḋ si humores fuerint nō digesti digerimus ꝑ vsuersi ptes eoꝝ sicut rememorabimur ꝛ si humores fuerit ascēdentes a latere aut corpore toto trahem⁹ ad cōtrarium. sicut si fuerit ex inferioribus corporis toti⁹ administrabimus clystere ꝛ suppositoria ꝛ ligabim⁹ extrema ꝛ ꝓprie pedes vel emplastra supponemus extremis ꝛ euacuabimus membra . vtputa si fuerit stomacus cū ierapigra: aut splen cum eo qḋ ei est ꝓpriū. ꝛ sic vnūquodq; mēbrum: ꝛ regemus totū ſm regimē suū quod est ei ꝓpriū. ¶ Isti ergo sunt canones vles de esse materieꝝ: ꝛ qn̄q; materia euacuata sit: tunc si causa ꝯtine puenit malitia cōplexionis medicabimur p ꝯtrariū. ¶ Et eo aūt in quo māe humoꝝ diuerse que sunt in capite cōmunicāt ſm intentionem cauterizantiū est vt fiat cauteriū vbi ꝓueniūt index ꝛ anularis mensurando ab extremitate nasi: aut vbi puenit medietas fili cuius longitudo est ab aure ad aurē capite ꝑus raso. ¶ Nunc ad distinguēdum redeamus. Si sanguis qdē in toto est corpe et in capite materia exuberans ꝯtinet flōmet cephalica. Sed si nondū continet: sed est in hoc vt contineatur minuat nigra. i. media que nutrix dicit: ꝛ si timetur cōphensio antēq; incipiat ꝓuenire ad hoc vt cōtineat sicut si contingat p causam attrahētē humores in circuitu capitis ex caliditate extrīseca aut ꝑcussione: aut reliqs flobotometur basilica: ꝛ si vis vt extrahat plus illo flobotoma saphenam. Et crurib⁹ ventosas appone supra calcaneū parum ꝛ flobotoma venam pedis . ¶ Et si fuerit ꝓpter cōmunitatē membri flobotoma venā vtriusq; cōmunē: ꝛ si vis euacuare ex ambobus simul ꝛ materia est quieta: et si vis trahere ad ptem cum euacuatione mēbri cōmunicantis flobotoma venā cōmunicantē membro accidenti cum egritudine ꝛ cadat in contrario ptis capitis. ¶ Amplius cum perueneris ad caput solū: aut sanguis a pncipio rei solūmodo est ipo. tūc si qḋ fuerit cadens in velaminibus extrinsecis cranei ſm ꝙ rememorabimur in egritudinibus particularibus: aut egritudo sentitur propinqua commissure ꝛ vis curam facilem: appone ventosam nuce. ꝙ si est profunda aut non speratur eius attractio ad exteriora cranei flobotoma venā frontis ꝓprie si dolor ē posterius. Et post acceptionē qdē sanguinis sumātur eūantia que fiunt ex mirabolanis ꝛ succis fructuum

et si remanet necessitas administret clystere. Et si egritudo fuerit praua. sicut verbi gratia apoplexia sanguinea flebotoma ex guidem .i. vena que est in vno latere colli. ¶ Digestiua vero si materia fuerit flatica aut melica sunt matres medicinarum que in eius digestione administrantur in quibus est subtiliatio et incisio et resolo. vtputa amaracum et folia lauri et scecha .i. sticados arabicum et abrotanum et squinantum et camomilla et melloti et anetum et polypodium et epithimum: que sunt magis proprie melie et alasee et ysopus et faudenegi et rutha et alberegesis: et omne in quo est virtus resoluendi. Et nos quidem iam scripsimus ea in tabula resolonis et digestionis medicinarum calidarum: sed fit comprehensio regiminis in flatica et melica diuersa propter illud quod dicemus. Et oportet vt ad gradus harum medicinarum perueniatur per quantitatem materiei nam si fuerit multe quantitatis et vehementis qualitatis ponemus medicinas calidas fortes: ita vt sint in quarto gradu: sicut piretrum et euforbium et reliqua nisi timeatur ebullitio materierum: et illud quidem est si fuerit multa valde et timemus quod cum ipsa calefiet augmentabitur eius totalitas et faciet extensionem dolorosam et apa. Illic enim oportet vt incipiamus et euacuemus ex ea aliquid deinde residuum decoqui incipiat. ¶ Rectiuo autem quod est in digestione humorum manifeste cruditatis est vt sit cura ex emplis de medicinis equalis calefactionis. Et administra quietem et ligationem: vt digeratur materia facile. ¶ Quod si fuerit pauce quantitatis et fuerit debilis qualitatis contenti erimus eis in quibus non multa existat calefactio secundum subtiliationem que sunt in gradu primo. et si fuerit media medijs. ¶ Quod si materie melancolice fuerint non erimus contenti istis medicinis: ita vt in desiccatione addamus: et precipue si fuerit melancolia preter naturam. immo sit adusta. Sed indigebimus in maturatione materiei melancolice lenificatione et humectatione procul dubio: deinde succedamus cum maturatiuis resolutiuis subtilis resolutionis que sunt in gradu secundo et tertio. et melius est vt coniungas lenificantia et humectantia cum calidis incisiuis resolutiuis. ¶ Materie vero calide digestionem faciunt medicine. cum aggregatione sue substantie et aptione cum hu et incisione. Et iste quidem sunt infrigidantia et humectantia in quibus est abstersio et ablutio: sicut aqua ordei et lac caprarum recenter mulctum. lac tamen vitet qui virtutis debilitatem cum soda habuerit et digestiua que sunt cum istis conditionibus. Et vtatur aquis in quibus decocta sunt folia salicum et viole et nenufar et virga pastoris et herbe frigide omnes descripte in tabulis suis que sunt medicinarum singularium mixte cum aliquanto aceti vt eas profundet et virtutes earum penetrare faciat. quod si in eis fuerit parum grossitiei addantur camomilla et malua. Et si tunc egro vigilie affuerint: et volsitas fuerit neuigilet ponantur cortices in eis papaueris. Dico autem quod acetum est commune omnibus materijs. Eius enim infrigidatio potens est vt leuiter cum frangatur. Amplius remaneat profundatio eius cum medicinis et ipsius incisio hoc quidem est cum administratur in materijs frigidis. In maturatione autem materierum calidarum non eligatur supra ipsum. ¶ Et olea calida omnia dicta in antidotario que fiunt ex oleis odoriferis et floribus et plantis ingrediuntur in digestione frigidarum quod si materia fuerit vehementis frigiditatis aut multe quantitatis aut dificilis resolutionis: tunc olea adhibenda sunt que sunt facta cum gummis calidis et speciebus fortibus odorifera. et oleum de behen et sambucinum et de narcisco et lilio zafforis et lauro et amaraco et de duabus spicis: aut oleum oliue in quo decocta sunt rutha humida aut calamentum: aut anetum humidum aut camomilla humida: et his similia: de quibus rememorabimur in antidotario. et illic collige illud. ¶ Oleum autem balsami propter suam subtilitatem veloci resoluit et non multum prebet iuuamentum in epithimando et inungendo: conueniens sue fortitudini. ¶ Et nos quidem materiei opponimus euacuando: et trahendo secundum contrarium: et faciendo vtrumque simul. Attractio vero ad contrarium et attractio que fit ad manus et ad pedes: et illud iuuat ipsorum fricatio cum sale et oleo vino. aut oleo camomillino secundum rationem et ex eo quod in ipsa egritudine administrauimus nos in exercitium in quo seruatur caput: ita vt non moueatur cum corpore et non mouentur nisi inferiora tantum: et est exercitium in quo homo suspenditur in fune aut pendet ex pariete et retinentur superiora corporis eius et non cessat mouendo pedes et sequitur ipsum et hoc post euacuationem. ¶ Fricatio vero extremitatum et earum constrictio a superioribus ad inferiora est huiusmodi et proprie cum cibari debet. ¶ Et quandoque purgatur caput solum leni exercitio sicut fricatione et reprehensione donec ad pectinandum peruenitur et administratione odorum ex fetidis proprie sicut fit in fine lethargie. ¶ Res autem aggregans duo simul similiter clystere et suppositoria et diuretica: et sudorem prouocantia secundum materiam virtutem: et omnia que numerata sunt in antidotario. ¶ Solutiua autem que euacuant caput cum communitate corporis sicut pille de iera: et pille cochie et pille de sticados et iste quod conuenientiores sunt humoribus adustis in quibus dominatur colera: et in quibus cum hoc est grossities. immo sunt sicut coincantes colicis et flaticis: et omnibus illis fortius est infusio aloes que fit cum aqua endiuie: et proprie eius quod est fortius ex eo: et est illa que scripta est in antidotario: aut infusio de iera: et vomitus ex oximelle cum se. attriplicis. Decoctio vero mirabolanorum et prunorum et fumiterre et syrupus de fructibus. et syrupus vio. et decoctio cassie fi. et que sunt istis similia facta forma cum scamonea et reliqua secundum dispositionem corporis: et vacuitatem ipsius a febre eius aut essentiam eius in ea secundum dispositionem etatis et virtutis et horum similium sunt conuenientia humoribus colericis subtilibus. ¶ Verum iera archigenis et iera ruffi: et iera logodion: et iera Gal. et pillule facte cum lapide lazuli: et ellebora secundum quod rememorabimur conueniunt humoribus grossis et melancolicis. Et similiter omne in quo recipitur sticados. ¶ Et vtrisque etiam conueniens est vomitus factus ex potu oximellis et semine raffani et pulpa colloquintide cum reliquis medicinis mouentibus humores viscosos ex eis quas terminauimus. et dirimus et reliqua composita distincta in antidotario secundum quod ipse ordines habent. ¶ Primus est qui est cum iera et turbith et epithimo et agarico et castoreo: et que illis sunt similia et pillule magne: deinde iere deinde duo ellebori: niger melancolicis et albus flegmaticis cum cautela et timore et lapis lazuli et lapis armenus absque cautella et timore. ¶ Et oportet vt incipiamus a debiliore et gradatim procedamus donec sciamus ex dispositione egritudinis quod ipsa est iam abscissa

¶ Solutiua vero facilia ad purgandū caput associa-
tet sunt ex quib⁹ sumitur pillula magna vt paruum
pondus operationē efficiat sufficiētē cū mora ⁊ non
noceat ꝓp paruitatē suā iteratio: ⁊ dormiat sup ipsaȝ
ne destruant motus ⁊ vigilie eius operationē: ⁊ canō
quidem in eis est aloes ⁊ hiera. deinde cadit in eis
masticꝰ ad cōfortādū stomacū. ⁊ recipiunt in eis my-
rabol. vt prohibeant vaporē acutū calidū si i stoma
co generat aut capite ꝙ si volūtas adest vt humores
colerici educantur sit in eis iuuamentum cū scamo-
nea ⁊ similibus ei. ⁊ fortasse vsus scamonee cū aloe-
ticis administratis propter purgationeȝ ipsius cere
bri aut stomaci si egritudo cerebri est cū eius cōitate
prohibet earū calefactioneȝ supfluā propter supflui
tates more ipsaꝝ: ⁊ excitat eas abbreuiatas a cōple-
mēto purgationis eo ꝙ iuuat ad purgādū. ¶ Qd si
volūtas adest vt iuuamētū fiat in extractione humo
rum flegmaticorum iuuet cum pulpa colloquintide
⁊ cum. 33. ⁊ turbith ⁊ sticados. ¶ Et si adest voluntas
vt fiat hoc in humorib⁹ melācolicis iuuenit cum pau
co elleboro ⁊ epithimo ⁊ polypodio ⁊ eis similibus ⁊
sunt pillule magne diuersaꝝ descriptionū quas re-
peries in antidotario ⁊ scies ipsarū iuuamentū ⁊ ip-
sarū electionem inde. ¶ Ex mūdificatiuis aūt que ca
piti sunt ꝓpria sunt gargarismata in quibus omnib⁹
almuri sit administratum. ¶ Quod si humores fue-
rint colerici puri non vtaris in ipsaruȝ mundatione
gargarismate timendo descensum ipsoꝝ ad pectus
cum iam adepti sint superfluam acuitatem ex medi
cinis purgantibus acutis. Nam subtiliantia coleri-
cos cum facilitate ⁊ subtiliate: ⁊ que sunt equalis
complexionis non multum agunt in gargarismate.
¶ Qd si aliquid horum est iuuās: tunc oxymel de se
minibus cum endiuia solum modo. ⁊ oxymel squilli
ticum ⁊ oxymel recipiens scamoneam ⁊ aquā lupu-
li ⁊ aquā prunoꝝ: ⁊ sirupus viola. ⁊ tamarindi cum
pauco scamonee: ⁊ qui hui⁹ cursu procedunt. ¶ Qd
si humores colerici fuerint cū grossitie: tunc gargaris
ma fiet cum almuri ⁊ aloe ⁊ hiera. ⁊ oxymel de semi-
nibus: ⁊ squillitico cuȝ hiera: ⁊ vt confortet illud cuȝ
scamonea ⁊ pauco turbith: ⁊ supra illud nihil addat.
¶ Qd si humores fuerint grossi flegmatici tūc adda
tur supra illud pulpa collo. ⁊ 33. ⁊ sticados ⁊ turbith
⁊ hiera archigenis ⁊ busutus ⁊ fortasse indigebis vt
cum eis administres synapin ⁊ piretruȝ ⁊ piper cum
mastice: ⁊ vis ꝓpter illud fortitudinē opationis me-
dicine cū fuerint humores vehemētis fortitudinis.
¶ Et sitr fortasse facis masticare piretruȝ ⁊ pip ⁊ 33.
⁊ acoꝝ: ita vt perueniat ad vltimū ad staphisagriā: ⁊
que eis sunt similia: ⁊ istis quādoqꝫ admiscētur sub
stantia sicut ysopus ⁊ cinamomum ⁊ cassia lignea
origanū ⁊ cortices radicum capparis mentastrum ⁊
que coꝝ cursu procedūt. ¶ Sternutatoria autē que
conueniunt humoribus colericis sunt sicut vapor aceti
in quo parū castorei dissolutū est ⁊ odor focaugi acu
ti acetosi. Et flegmaticis condisi ⁊ piper ⁊ cepe ⁊ al-
leum ⁊ synapis ⁊ nasturtiū ⁊ baurac et q̄ cursu eorū
procedunt. ¶ Ex istis medicinis quādoqꝫ assumimus
emplastra ⁊ accipimus ex eis epithimata sup tēpo-
ra. ¶ Caputpurgioꝝ aūt alia sūt: vt p ea perueniat in
frigidatio ⁊ humectatio: ⁊ alia vt resolutio: ⁊ alia vt
confortatio. Quūqꝫ caputpurgia administras resol
uentia cōfortātia gradus in ipsoꝝ administratione
obserua. administra itaqꝫ ea pma vice cū oleo rosa-
to ⁊ lacte ⁊ que tali cursu currūt: ⁊ vice secunda cum
expressione siele ⁊ silib⁹: ⁊ tertia etiaȝ vice cum aqua
amarici ⁊ similibus. Qd si pncipiuȝ materiei ⁊ vapo
rum non est nisi a stomaco attende subam humoris
in stomaco cōprehēsi quā cōprehēdes p ea que scies
i ca. egritudinū stomaci ⁊ euacuatōis ei⁹. ¶ Quū aūt
mā descēdens est vapores autvento strates retēti: oꝫ
vt eos resoluas cū aqua in qua decocta sunt schea ⁊
epithimum ⁊ alhasce ⁊ medicine pdicte in ca. suis
⁊ distilletur etiam oleū sambacinū ⁊ laurinū ⁊ ama-
racinum in aure. ¶ Quū aūt corpus cerebri vis con-
fortare ⁊ prohibere humores colericos ne a stomaco
ad ipsuȝ ascēdāt ⁊ ab eis que sequunt ipm: oportet
vt ipsuȝ cibes fructibus acetosis ⁊ proprie granatis
acetosis ⁊ pomis ⁊ piris ⁊ acresta et ppe post cibuȝ.
¶ Curatio etiā tua in opilationibus sit cum embro
cis aperitiuis semper. ⁊ oꝫ vt sit effusio ols embroce
administrata in omni accidente a loco alto: vt eius
virtus plurimū pfundet: et caput pparet vt cadat su
per synciput supra posteriorem capitis partem ⁊ mē
bra dura: et sint etiā masticationes ⁊ pillule de seiar
et ola resolutiua. ¶ Et si egritudo fuerit vētositas in
stō purga: deinde affer oleū ro. dulce cum aqua de-
coctionis radicū: et fenugreci ⁊ cordumeni et his sili
bus: aut affer oleū cū infusione aloes: aut cuȝ cordu
meni et his silib⁹. ¶ Cum aūt curas apostemata ca
lide oꝫ vt in eis incipias prius cum eo qd repellit qd
fit ex infrigidātib⁹ predictis mixtuȝ cum aceto et aq
ro. nisi illic fuerit dolor vehemēs. tūc eniȝ aliena ace
tū. et cadat in eis administratio olei ros. infrigidati
sufficiēter: non tamē supflue cōquassati cū aceto mul
to. aut pauco in frōte ⁊ capite: ⁊ aq vue lupine ⁊ san-
fel. ⁊ croco ⁊ sief memithe ⁊ bolo armeno ⁊ lētib⁹ ex-
corticatis et silibus: ⁊ aquis in quibus cocta sunt sti
ptica frida: ⁊ ex calidis stipticis ꝯfortatiuis in quib⁹
etiā fit ꝯpositio in cōmixtione eoꝝ frigoris sicut alu-
thuli. ¶ Alienatio vo a medicinis vehementer frigi
dis factis ex eis que sunt sic papauer ⁊ opiū et reliq̄
non est tibi necessaria. nisi apud vehemētem neces-
tatē ⁊ fortē dolorem. et camomilla quidē frangit ali-
qd ex acuitate narcoticoꝝ in epithimatibus. ¶ Vo-
mit⁹ vo ē ex eis in qbus nō fit iuuam̄ in curis egritu
dinuȝ capitis. nisi fiat ꝓp cōitatē materiei in stoma-
co ⁊ melior modoꝝ expulsionis ei⁹ est vomit⁹. ¶ In
qt. s. nō est dispō soda in vehemēti necessitate nar-
coticoꝝ sicut dispositio colice. Colice enim dolor qn
qꝫ peruenit ad hoc vt perimat. sed soda nō est sic in
vehemēti necessitate narcoticoꝝ fm plurimum. ꝙ si
materie nō fuerint vehemētis acuitatis administra-
bis aquā fructuum stipticoꝝ pdictoꝝ: deinde vteris
maturatiuis rememoratis in materijs acutis: postea
administrabis in quo sit parū resolutiōis: sicut aque
in quibus decocta sunt ordeū fractum ⁊ radices myr
ti. ¶ Et ex oleis oleū camōillinū recēs solū: aut mix-
tum cū oleo ro. fm acuitatē egritudinis ⁊ substātiā
materierū ⁊ ppinquitatē tpis status. ⁊ post ipsum ex

aquis in quibus cocta sunt radices apij ⁊ feniculi ⁊ fursur cum seminibus suis ⁊ fenugrecum ⁊ malua ⁊ corona regia ⁊ alacone alba. ¶ Et ex oleis oleũ anetinum ⁊ similia etiam dum perueniat ad statuz ⁊ resoluatur tunc. Et etiam emplastra que fiunt ex istis. Euacuantia autem necessaria antecedant in eis fm materiam. Et administrentur in cibando habentes apostemata colerica proprie medicine leues humide. ¶ In apostematibus vero frigidis incipiatur primo sicut in alijs cum euacuatione ⁊ administremus in eis illud in quo recipitur oleum de keruа: ⁊ oleuz amigdalarum amararum ⁊ picra: ⁊ illis similia: ⁊ reliquis positionibus notis cum aquis radicũ. ¶ Et contenti sumus ex apocrusticis oleo ro. in principio rei. Et misce cum eo subtiliãtia sicut alhasce ⁊ calamentum ⁊ castoreuz proprie: deinde administra squillaz proprie ⁊ acetum eius faciendo emplastrum aut gargarismum si fuerit illud possibile. ¶ Et fortasse sument in potu castorei duas tertias aure. Et proprie patientes lethargiaz: deinde administra maturantia in quibus sit mollificatio ⁊ parũ resolutionis vel resumptionis: de quibus predictuz est. Deinde post illõ ⁊ apud statũ administra apud vtrasq; res simul: scilicet frigidas ⁊ calidas mollificantia ⁊ sit administratio frigidorum mollificantium integre ⁊ resoluẽtium confortatiuorum ex emplastris aquis ⁊ oleis. ¶ Et scias q omnis qui conqueritur de egritudine frigida in capite nocetur a vino: ⁊ mora in balneo: et omnis qui habet egritudinem in velaminibus cerebri leditur ab aqua frigida vehementer.

¶ Curationes autem malitie complexionis calide soluz fiunt cum eo in quo est infrigidatio ex herbis ⁊ oleis frigidis infrigidatis: sicut oleuz ros. ⁊ nenufarinuz ⁊ viol. ⁊ elegantius illis est oleum ros. ⁊ oleuz de se. cucurbite ⁊ citruli: ⁊ de se. lactuce ⁊ oleum de se. papaueris: ⁊ fortasse vtuntur oleo de semi. iusquiami cũ vehemens est dolor. ¶ Et melius ex istis oleis est cuius radix expressa est ex oliuis que cruditati attinẽt nõ salitis: ⁊ folia eius quo creata sunt multiplicantur ⁊ est recens. ¶ Herbas vero ⁊ que herbarum cursu procedunt nosti omnia: ⁊ ipse quidẽ sunt sicut lactuca ⁊ portulaca ⁊ rasura cucurbite ⁊ que sũt illis similia: ⁊ etiaz folia nenufaris: ⁊ virga pastoris ⁊ semperuiua ⁊ aqua citruli ⁊ cucurbite ⁊ sauich ordei cũ aceto ⁊ aqua ro. ⁊ cãphora. ⁊ sandalo ⁊ acatia ⁊ linimentũ cum oleo ro. ⁊ aceto. ¶ Et non pertranseat illud vsq; ad ea in quibus est vis narcoticandi ⁊ cõgelãdi spũm: nisi propter vehementẽ necessitatẽ. ¶ Inquiũt: ⁊ nõ oportet quidẽ vt acetũ sit vehementis acuitatis ⁊ vinositatis. nã in ipso existit nocumentũ. Et ex illis q̃dẽ sunt mucillago psilij cum aceto ⁊ aqua coriandri ⁊ folia eius. ¶ Et oportet vt alienes hec emplastra ⁊ epithimata a posteriore cerebro quod est neruorũ origo. hec eniz non iuuant cerebrũ nisi ex via cõmissure que est in sincipite ⁊ cõmissure coronalis: ex via aũt posterioris cauendũ est ne perueniat ad ipz cerebrũ ⁊ corrũpat ortũ neruorũ. ¶ Ex eis aũt q̃b⁹ fit curatio est vt olfaciant odores frigidos ⁊ fiat eis caputpurgiũ cũ istis oleis ⁊ expressionib⁹. ¶ Et sint cibi ex lentibus elixatis ⁊ ex faseolis ⁊ ordeo fracto ⁊ spinachijs ⁊ chrysolocãna ⁊ cicersbus fractis. ⁊ que illis sunt similia. ¶ Et sternãtur iste herbe ⁊ folia in mãsione eius: ita vt sint in domo in qua strati sunt rami infrigidantes: ⁊ qñq; precipit vt in ea sint scecesebrã ⁊ folia alcãne. ⁊ existimo q rectius est vt sit propinquũ in eo ex scecesebram quod est aspersum aqua frigida. ¶ Et similiter iuuant eũ fructus frigidi ⁊ glacies ⁊ aque copiose. ¶ Qd si nõ inueneris cum caliditate siccitatẽ: sed humiditatem absq; materia: ⁊ hoc valde parũ est in egritudinibus cerebri: tunc facies epithimata ex aquis fructuũ in quib⁹ est stipticitas quẽadmodum diximus: ⁊ precipue in principio apostematum calidorũ. ¶ Et oportet quid est vt oẽs isti prohibeantur a motibus aialibus ⁊ intrinsecis ⁊ agitatione pupille in suis aspectibus: ⁊ alienentur ab aspiciendo colores. s. diuersos ⁊ picturas: ⁊ similiter eorum auditus regant. ¶ Qd si est malitia cõplexionis frigide administra emplastra ⁊ aquas sumptas ex medicinis calidis predictis: ⁊ olea predicta proprie oleuz ruthaceũ calefactũ. Et si necessariũ fuerit vt in ipso addatur confortatio admisceatur ei euforbium. Et similiter oleuz laurinũ ⁊ amaracinũ: et his similia. ¶ Et si cum hoc melancolica: ⁊ melancolia est naturalis: aut flegmatica calefac ipsuz cum humectatione. Sed si fuerit adusta aliena qd desiccat aut calefacit. Et sis contentus humectatione ex lactibus ⁊ oleo viol. ⁊ embrocis ⁊ emplastris ⁊ cibis. ¶ Qd si cum frigiditate est siccitas aggrega etiaz inter humectationez ⁊ calefactionez. ¶ Et si cuz frigiditate est humiditas administra euacuantia predicta ⁊ medicinas in quibus est desiccatio cum caliditate de illis: quas tibi diximus in tabulis. ¶ Et oportet vt tu scias q aliquida administrant super caput distillando sicut diximus: ⁊ administrantur retenta in retentione facta ex pasta aut lana infusa qua caput coronatur: ⁊ fit ipsoruz effuso ab eo quod est coram anteriore parte sincipitis. Et quod ex eis est lene non oportet vt linimentum eius super ipsuz dimittatur: sed lauetur: et non dimittatur ipz in retentione coronali tẽpore multo: sed remoueatur: qm ipz velociter putrescit. Et meli⁹ hoc est vt administretur post abrasionẽ. ⁊ sic oĩa ẽplastra ⁊ vnctiones. ¶ Cũq; cibas patientes egritudines capitis materiales frica extrema ⁊ exicca latus capitis ⁊ conforta cũ apocrusticis.

¶ Tractat⁹ 2⁹ de dolorib⁹ capitis q̃ sunt spẽs sode.

¶ Sermonis vniuersalis de soda. Cap. i.

Soda est lesio i mẽbris capit̃. Oĩs aũt lesiõis cã ẽ mutatio cõplexionis: aut ei⁹ diuersitas: aut ẽ solo cõtinuitatis: aut aggregatio ãborũ simul. ¶ Mutatio aũt cõplexionis est vna de sexdecim notis: cõplexionis humida non faciat dolorẽ nisi sit cũ materia mota ad solutionẽ cõtinuitatis. ¶ Et cõtinuitatis solutio nota est: ⁊ eius species fm causas ipsius sũmote. Duarum vero causarũ doloris coniunctio simul est in apostematib⁹. ¶ Et apostemata sicut nosti numeratas habẽt species: ⁊ eorũ species sunt quatuor. etiã oĩa illa quãdoq; fiunt in substãtia cerebri ipsi⁹. Et qñq; fiunt in velamine circũdante ipm. Et qñq; fiunt in duobus velaminibus circundantib⁹ ipsum

Et quãdoq3 fiũt invenis. Et qñq3 in pãniculo extrinseco a craneo ꝓpter illud quod est inter ea desuspẽ sorijs ꝑdictis in anathomia narrata. Et qñq3 fit causa ledens qḋcũq3 hoꝝ mẽbroꝝ fuerit causa mãsiua in mẽbro ipo. ¶ Et qñq3 fit ꝓpter cõmunitatẽ nõ integraꝫ aut mẽbri inter qḋ ⁊ mẽbra capitis continuatur mediatione nervoruꝫ sicut stomaci et matricis ⁊ velaminis ⁊ aliorum membrorum si fuerint: aut membri inter quod ⁊ cerebruꝫ continuatur involutione venaruꝫ facta ex venis ⁊ arterijs: sicut cordis ⁊ epatis: ⁊ splenis: aut membri vicinãtis ei alia vicinitate: sicut pulmo positus sub eo ⁊ adducit ei nocumentũ: aut membri communicantis mẽbro vno modo ⁊ cerebro alio modo: sicut communitas eius cum renibus in doloribus ipsorum aut ꝓpter communitatem corporis sicut fit ꝓpter febres. ¶ Que autem est cum cõmunitate quãdoq3 fit cum periodis ⁊ potissimis ſm ꝑiodos ⁊ potissimos cause que est in membro cõmunicantẽ: sicut que fit ꝓpter cõmunitatẽ stomaci. cum est ꝓpter effusionẽ materierũ colericarum ⁊ aliarum ad ipm cum periodis: et sicut que fit cum periodis augmenti specierum febriũ. ¶ Et soda quidem dividitur alio modo. Nã ex ipa est cuius causa est aliqua specierũ ꝑmitiuarũ: sicut soda ebrietatis: nam dum generat soda ebrietatis ⁊ non fit fixa ꝓpter fixionẽ cause augmentationis illa generatur ex ea: ⁊ sicut soda ꝓpter comestionẽ rei calide: sicut alleoruꝫ ⁊ reliquorũ. ¶ Et ex ipa est cuius causa est antecedens iam colecta: ⁊ est mansiua ⁊ manet ipa ꝓpter eam. ¶ Et quandoq3 est accidens: deinde fit egritudo: ⁊ cum remanet egritudo post febres acutas nũciat egritudines cerebri: ⁊ significat defectũ nature ab expulsione materiei ꝑfecta fluxu sanguinis ꝑ nares ⁊ reliquis. ¶ Ex egritudinibus sunt quibus nunciat subeth: aut apoplexia: aut demoniũ aut mollities: aut surditas ſ3 substantiã materiei ⁊ ſ3 motũ eius. ¶ Soda quoq3 dividitur ſ3 loca sua: quãdoq3 eniꝫ est in vno lateruꝫ capitis: ⁊ que ex ea est ꝯsuetudinaria noiat emigranea: ⁊ quãdoq3 est in anteriore capite: ⁊ quandoq3 est in posteriore capite: ⁊ quãdoq3 totũ caput continet. Et que ex ea est cõsuetudinaria insepabilis nominat ovũ ⁊ nux: cuius assimilatio est ovo armorũ qḋ sup totũ caput comprehendit. ¶ Et soda etiaꝫ diversificatur ſm fortitudinẽ ⁊ mediationẽ ⁊ debilitatem. Soda eniꝫ alia est valde fortis: ita vt cum obviat sincipiti infantis lenia habentis ossa sepat ipſ3 ⁊ frangit cõmissuraꝫ eius: ⁊ alia est que est debilis sicut plurimũ fit in lethargia. ¶ Et debilis quidem alia est que est insepabilis: ⁊ alia est que est nõ inseparabilis. ¶ Et quãdoq3 soda: cui⁹ causa est debilis accidit q̃busdam ⁊ non alijs: accidit ergo ei cuius cerebri sensus est fortis: ⁊ non accidit ei cui⁹ cerebri sensus est debilis. ¶ Et vniversaliter quidem cuius cerebri sensus est fortis ipe ẽ apt⁹ vt recipiat sodã ex omni causa faciente ⁊ si debilitet. ¶ Et omnino tunc cerebrum velociter recipit facientia sodã aut ꝓpter debilitatẽ suã: ⁊ tu quidem iam scivisti in vniversalibus q3 debilitas sequit malitiaꝫ cõplexionis: aut ꝓpter fortitudineꝫ sui sensus ⁊ ledit ab omni cã ⁊ si sit levis. ¶ Et iterũ soda alia est cui nõ sũt accidẽtia: ⁊ alia est que ad accidẽtia ꝑducit ꝑtibus capitis ꝓpa sicut si pveniat ex fortitudine doloris ꝓpa in ꝑtibus capitis. ⁊ alia que ꝑducit ad accidentia pveniẽtia ad mẽbra: sicut si eius lesio ⁊ nocumẽtum ⁊ apatio eius perveniet ad radices nervorũ ⁊ pveniat spasmus: aut pveniat ide aliquid ad stomacum: ⁊ cõtingat casus desiderij ⁊ singult⁹ ⁊ nausea ⁊ debilitas digestionis ⁊ similia. ¶ Et scias q3 soda tẽporalis aut fit ꝓpter flegma aut ꝓpter melãcoliã aut debilitatẽ capitis aut ex apostemate incipiente indurari: aut iam indurato: ⁊ est illud qḋ plurimuꝫ est. ¶ Et soda q̃dẽ ⁊ omnes egritudines diversificatur. quãdoq3 eniꝫ egritudo est salua: ⁊ salua q̃dem est in qua nõ ꝓhibet de regimine ei⁹ qḋ ei sit necessariũ in sctha. ⁊ alia est que non est salua. immo est h̃ns sociũ ꝗfortasse ꝓhibet ex regimine suo necio sicut si sit soda ⁊ reumatismus tũc fiet cõtrari⁹ reumatismus soda in necessitate regiminis quam habet. ¶ Soda quoq3 dividit quãdoq3 ſm alias cõsiderationes. Soda eñ alia est que accidit subito sano nõ habẽti egritudinẽ. Et alia est que accidit h̃nti apostemata ⁊ labores. ¶ Et ex corpibus q̃dem sunt q̃dã que sunt ꝑparata sode vt sunt corpa que habẽt caput debile et mẽbra digestiua debilia quare in eis plurim⁹ generat vapor effundẽs ad stomacos eorũ humores colericos faciẽtes sodaꝫ. ¶ Et iteꝝ in receptis sunt q̃daꝫ q̃ faciũt sodaꝫ iaꝫ ꝑdictaꝫ in tabulis medicinarũ singulariũ. Et oĩa alefeniati sunt faciẽtia sodaꝫ: ⁊ ꝓpe cassia lignea ⁊ costus ⁊ zaffarã ⁊ cinamomũ ⁊ amomũ. ¶ Et oĩa aromata sunt facientia sodaꝫ: siue sint calida siue frigida. Uerũtñ cum succedũt expellũt sc3 cũ ꝑcedit illḋ qḋ nocet eñ caliditate vaporis sui ⁊ succedit ei q3 vaporẽ facit frigidũ aut ecõuerso. ¶ Cũ aũt lesio fit nõ q̃litate solũ: sed q̃ntitate tũc nõ cõfert ipoꝝ successio. imo nocet. ¶ Et soda frigida quãdoq3 multiplicat cõstricta in hyeme. ¶ Et quãdo estas fuerit septẽtrionalis ꝑuz pluviosa. Et quãdo autũnus est meridionalis pluviosus multiplicat soda. Soda ṽo plũ fit ꝑpea q3 arterie afferũt capiti vapores fraudulẽtos.

¶ De soda facta ex malitia cõplonis. Ca. ij.

Afferamus itaq3 sermonem exponentem vnãquãq3 harum summarũ. Et hec est distinctio ꝑma. ¶ Dicamus ergo ꝯplexionalis quidẽ summa est: quoniã a cõplexione calida. ⁊ ꝯplexiõe frigida ⁊ a cõplexiõe sicca quãdoq3 cõtingit dolor ſm q3 scivisti in ꝑncipijs vniversalibus. q̃lis sit dispositio in complexione sicca ſm q3 scivisti ꝑum faciens dolorem. ¶ Et complexio quidem humida: ſm q3 est cõplexio humida non efficit dolorem nisi illic sit materia humida faciens dolorem ex ꝑte evaporationis aut eventuoventositatis facientis solutionem continuitatis. ¶ Et calida quidem ⁊ sicca ⁊ frigida ⁊ sicca dolorem faciunt vtrisq3 qualitatibus. et faciunt etiam dolorem motu soluente continuitateꝫ. ¶ Calida ṽo ⁊ h̃uida. ⁊ frigida ⁊ humida nõ faciũt dolorẽ nisi vnde sunt calide ⁊ frigide. ⁊ nõ vnde sunt humide nisi ſm modũ ꝑdictũ. ¶ Et cõplonis q̃dẽ calide cã aut est mã calida sanguinea. aut est colerica aut

est composita acuēs īflammās faciēs qualitate sua impressionē aut est causa eius vētositas: aut vapor calid⁹ aut est cā ei⁹ mut⁹ calefaciēs corpore⁹ aut alalis ſm q̄ sciuisti ex diuisiōe ei⁹ in reb⁹ vlib⁹: aut eius est cā sicut obuiatio ignis aut adustio solis aut acceptio cibi calefaciētis aut medicine calefacientis: aut vicinitas mēbrorū: quorū cōitate iā calefact ū ē. ¶ Et cāe q̄dē ꝯplōnis frigide faciētes sodā sunt opposite istis: quarū ē apud te. ¶ Et cāe sicce: aut sunt exiccātia exterius resolōne ⁊ adustiōe sicut dies caniculares exēpl'a calida: aut rubedinē faciētia nāliter: aut accidētaliter subito ⁊ nō subito: ꝓhibētia cibū penetrare ad caput: ⁊ siccant mēbra ipsi⁹ p̄mo aut ꝑꝑ abscissionē pot⁹ ⁊ resolutionē hūiditatū p̄ncipaliū: aut desiccātia īterius resolōne sua: aut eūone eorū: aut q̄r eorū v̄tus est desiccatiua: ⁊ q̄r nutrimētū ex eis factū est siccū: aut pauce hūiditatis: aut vicinitas mēbrorū iā siccorū ⁊ ipsorū cōmunitas ⁊ mot⁹ animales ⁊ corporei supflui desiccātes: ⁊ ꝑ semitā eūonis ⁊ resolōnis. Et silr coit⁹ exuberatio ⁊ fluxus saguinis et exercitiū forte. ¶ Et euacuātia quidē alia sunt euacuantia in mēbris que sunt alia a mēbris capitis q̄bus caput cōmunicat: sicut euacuantia vniuersalia ex toto corꝑe: aut euacuātia ꝑticularia euacuantia ex vno membro: ⁊ alia sunt euacuantia in membris capitis: sicut reumatismus ⁊ catarrus ⁊ fluxus sanguinis ex naribus ⁊ species eductionis acquisite ꝑ caputpurgia ⁊ sternutatoria ⁊ gargarismata: ⁊ excausis siccitatis est abscissio materierum humiditatis: q̄uis non fiat euacuatione: sicut ieiunium ⁊ dimissio cibi aut eius priuatio.

¶ De speciebus sode facte propter solutionem cōtinuitatis. Cap.iij.

Continuitatis solutio: q̄n q̄ accidit in velaminibus cerebri: q̄n q̄ accidit in substātia ipsius: et q̄n q̄ accidit in venis ⁊ scindunt. ¶ Et q̄n q̄ fit sicut scis ex motibus vaporū ⁊ ventositatum incipiēdo aut ꝑpter opilationē: ⁊ q̄n q̄ fit propter humorem corrosiuum: ⁊ q̄n q̄ fit ex percussione aut casu. aut exteri⁹ incisione. Que autē fit īterius fortasse non repletur carne: sed remanet vlcerosa ledens caput ⁊ perseuerat faciens sodam: percussio autem ⁊ casus q̄n q̄ sūt leuis adiutorij ⁊ curant: ⁊ q̄n q̄ perueniunt ad hoc vt cerebrum propterea permutetur ⁊ pereat. ¶ Quidam vero medici indi dixerunt q̄ quandoq̄ est causa in soda vermes generati in partib⁹ capitis motu suo ledentes. Et quidam remouerunt hoc: sed non est necessarium vt remoueatur. Nam vermes multotiens nascuntur in anteriore capite sup locū qui ē in strictura narium: ⁊ possibile est vt nascantur apud velamina ⁊ sic raro contingat.

¶ Distinctio speciērū sode facte ab apostemate. Cap.iiij.

Apostema a quo ꝑuenit soda: q̄n q̄ est in velaminibus cerebri: ⁊ quādoq̄ est calidū ⁊ vocat sirsen: ⁊ q̄n q̄ est frigidum ⁊ nolatur lethargia scz obliuio: ⁊ q̄n q̄ est compositum ⁊ nominatur dispositio habentis dormitionem vigilatiuam: ⁊ quandoq̄ est durum. Et quandoq̄ fit in ipso cerebro ⁊ substātia eius. Et est aut calidum flegmon: aut herisipilla aut frigidum. Et huius distinctio est ex eis que tibi adueniunt vicinitus. Et hoc multotiens resoluit si contingat vt egrediatur in aure ⁊ reliquis pus: aut sanies aut materia aquosa.

¶ De qualitate accidente sode ex materijs. Ca.v.

Dicimus q̄ materie sunt cause soda aut per se: aut per accñs. Que aūt sunt ꝑ se sūt: q̄ñ mutatur cōplexio per se: aut soluitur continuitas ꝑ se. Cōplexio autem non mutatur per se: nisi ſm duos modos: aut per vicinitatē: aut per ꝑmutationē. ¶ Per vicinitatē quidē. quoniā fit humor cōmixtus frigid⁹ aut calidus. Et calefacit aut infrigidat. ⁊ cum separatur humor ab eo q̄d ei cōmixtum est finitur ⁊ euanescit: ⁊ non facit morā de qua curetur. ¶ Que autem est per transitionē fit quoniā humor iā fixit impressionē ⁊ affirmauit eā: ⁊ q̄uis separetur euacuatione ⁊ resolutione: tamē remanet qualitas fixa. Sz ipsarū essentia fit causa sode per se ſm semitā solutionis continuitatis. quoniā illud mouet eas ⁊ separat mordicatione ⁊ corrosione sua. ¶ Et plurimum quidē fit soda per motionē si ventositates excitētur ⁊ illud quidē plurimū faciunt materie frigide quas percussit caliditas que nouiter facte sunt calide: aut cibi permixti caliditati. ¶ Mordicatiue autē ⁊ corrosiue sunt humores calidi. ¶ Soda autem facta ab eis per accidens est cum accidit opilatio ꝑpter apostema, aut non propter apostema: ⁊ opilationem sequitur mutatio complexionis sicut sciuisti. ⁊ ipsam sequitur solutio cōtinuitatis. Et illud ideo q̄m materie quas natura mouet in corpore: aut mouet ſm semitā expulsionis aut ſm semitā separationis ⁊ diuisionis nutrimēti. ¶ Et hoc q̄dē non fit nisi ex transitibus nālibus: qui cum opilantur prohibent ⁊ cum dilatantur resistunt. ⁊ resistentia q̄dem facit extēsionem. Extēsio facit solutionē cōtinuitatis. ¶ Et opilatio quidē: q̄n q̄ accidit in substātia cerebri: ⁊ q̄n q̄ contingit in venis que sunt in ipso: ⁊ quādoq̄ fit in arterijs eius. ⁊ quādoq̄ ꝯtingit in vtrisq̄ que sunt in velaminibus ipsius. ¶ Et opilatio quādoq̄ accidit ab humoribus aut propter viscositatem aut eorum grossitudinem aut propter eorum multitudinem: viscositas v̄o nō reperitur nisi in flegmate: ⁊ grossitudo etiā est in flegmate ⁊ melā. ¶ Et flegma quidem opilat viscositate grossitie ⁊ multitudine. Et melancolia opilat grossitie et multitudine. Et colera opilat multitudine: ⁊ similr sanguis. Soda quoq̄ cretica est de genere sode: cuius causa est motus naturalis ſm semitaz separationis. Et soda que fit ꝑ successionem digestionis cibi est de genere soda: cuius causa est motus naturalis ſm semitam expulsiōis. ¶ Comprehensionis autem materie impediētis in membro oportet nos rememorari in capl'o principiorum vniuersalium postq̄ sciuerimus q̄ ipsa aut est antique comprehensionis ⁊ retentionis. aut est cibalis scilicet generata in illa hora a cibo generatiuo cibi mali in substantia sua ⁊ qualitate sua cū corruptione in ipso cibo et ordine suo. aut quantitate sua. aut digestione sua. aut reliquis modis corruptionis sue predictis in ca. suo ⁊ ex hoc genere ē soda corruptiōis alleorū ⁊ cepe ⁊ synapis. ⁊ soda ebrietatis ⁊ soda ab acceptione frigidorū. ⁊ opz quidē vt

rememoremur

ventemotemur motuū mãeꝛ in membris ex pncipijs
vlibus. Et ventositas qđ ex summa materieꝛ facien
tiū sodā ꝛ facit sodā extensione. Et illđ est cum trāsi
tus nālis ex ꝯstringit creatus strictioꝛ ꝗ̄ opꝫ ei in ho
ra sua: aut inq̄rit vt faciat ꝑuenire trāsitum nō nālē
Et vapoꝛ etiā ex tota illa summa agit. aut q̄litate sua
aut cōprehensione hūoꝝ in locis suis ꝛ mouet eos ꝛ
ventositates qđ ꝛ vapores quādoqꝫ generātur i cor
pore in cerebro ipso: et quādoqꝫ adorādo attrahū
tur ab exteriorib⁹: aut adueniūt ex ptibus poroꝝ vel
de retinent in cerebro ꝛ faciūt sodā. et ex hoc genere
est soda fetoris et soda boni odoris. ¶ Et scias ꝙ vē
tositates flegmatice et vapores flegmatici sunt gra
ues et tardi mot⁹ retenti et melācolici sūt faciētes tri
sticiā fm minoris q̄titatis et deterioris q̄litatis. Acu
ti vo hūores nō excitāt vētositates sꝫ vapores. Et va
pores q̄dem sanguinei sunt dulces minoris nocumē
ti sua q̄litate ꝗ̄ vapores alij sed sua quātitate magis
nocent et colerici sunt acuti inflāmantes.

¶ De spēbus sode facte per cōmunitatē. Cap. vi.

Soda facta p cōmunitatē: alia est q̄ est cū cōita
te absoluta. et alia q̄ est cū cōitate nō absoluta
¶ Cōitas vo absoluta ē vt ad ptē cerebri ex membro
cōicāte nihil ꝑueniat corporeum penitus nisi ipꝫ no
cumētū. Et cōitas nō absoluta ē vt ad substātiā cere
bri ex ipso mēbro ꝑueniat mā humorosa aut vapor.
¶ Prie āt ptis sūt spēs sode facte i tetano et spasmo
et extēsiōe: et ventositatib⁹ gibbosis: ꝛ doloribus is
ciatarꝝ: sicut q̄ fit in podagra ꝛ sciatica fortib⁹. ¶ Et
fortasse aduenit ex q̄litatib⁹ cōib⁹: q̄litas simplex q̄ ē
ex qualitatibus naturalibus: aut qualitas extranea
nō ꝓportiōata calido neqꝫ frido: sicut qualitates ve
nenose: ꝛ fortasse in aliq̄bus mēbris erit hūor vene
nosus male subē cui⁹ q̄litas aduenit. ¶ Et fortasse ex
materieb⁹ aduenient materie extranee in natura sua
ꝛ forsitā nocebūt fortitudie suaꝝ qualitatū aut aug
mēto suaꝝ quātitatū. ¶ Et fortasse erit ipediens mā
extranea generata i q̄busdā mēbris generātibus ex
tranea corrupta sicut fit in ꝑfocatione matricis: aut
fit ei cui tps coit⁹ elōgatū est: aut euenit in mirac et⁹
hūor mal⁹: aut in aliqua extremitatū suaꝝ. ꝛ q̄nqꝫ fit
qualitas ipediēs adueniēs ad cōphendendū mate
riā ledētē ēt. ꝛ illud est fm duos mōs: Unus ē vt cor
rūpat illa qualitas qđ inuenit in ptibus cerebri de
materiebus bonis: aut qđ ad illas ꝑuenit de cibo bo
no. Et scđs est vt ponat cerebrū receptibilē māeruꝫ
malaꝝ. Et hec receptio est fm duos mōs. vnus eoꝝ
est receptio ab attractiōe ei⁹ sic si calefiat cerebrum
ꝛ attrahat ei a quo cerebrū calefiat. Et scđs est rece
ptio a debilitate resistētie: ꝛ iā sciuisti in pncipijs ꝙ
cū mēbrū debilitat recipit qđ ei aduēit ex materijs.
¶ Et cōitas q̄dē q̄ ē cū toto corpe aut ē pp qualitatē
expansam in toto corpe aut pp materiā expansaꝫ in
toto corpe. sic fit in febrib⁹. ꝛ soda cretica est pp illā.
¶ Cū aūt in febrib⁹ acutis soda fit fortior et⁹ fortitu
do est signū malū imo pniciosū cū reliq̄ mala signa
ti cōparia sūt. ꝙ si singulis fiat sigat crisim venturā
fluxu⁹ sanguis ex narib⁹: ꝛ q̄nqꝫ significat crisiꝫ vomi
tu. ¶ Mēbroꝝ aūt cōicātiū pmū ꝛ digni⁹ eoꝝ ē stōa
cus q̄nqꝫ eni in stomaco supfluūt hūores: aut gene
rant in ipo: aut ad ipm effundunt materie colerice
fm periodos: aut absqꝫ periodis: aut ē creatio colere
ita vt effundat colera ex vase suo spisso siue subtili
ad stōm fm ꝙ expositum⁹ i ca. suo: aut retinent i ipo
vētositates: aut eleuant ex ipo vapores. ꝛ fit soda. et
ebrietas facit sodā cū euaporatiōe: ꝛ velociter adue
nit ei frigus ꝓpter resolutiōeꝫ partiū eius. ¶ Et ma
trix est ex eis q̄bus cōicat cerebrū fortiter ꝛ mirac ēt
ꝛ epar: ꝛ splē: ꝛ velamē: ꝛ renes: ꝛ extremitates omes
ꝛ partes dorsi. ¶ Primū ergo qđ cerebro cōicat est il
lud qđ ipm circuit de pāniculo coopiente craneum.
¶ Et pluriū quidē fit soda cōitatis apđ ꝑmutatiōeꝫ
māei spatiū mēbroꝝ inferioꝝ cōicātiū cū mouet ad su
periora.

¶ De sermōe vij: de signis ostentātibus species sode et modos eius. Capitulū. vij.

Soda q̄dē facta a cāis extrīsecis factis: sicut per
cussione: aut casu aut ꝯcursu reꝝ calidarū: aut
frigidaꝝ. aut dieb⁹ canicularib⁹ desiccātibus. aut vē
tis bñ redolentib⁹: aut fetidis: aut retētione vētoꝝ in
naribus ꝛ aure significat ex inuētiōe eaꝝ. ꝙ si earū
obliuiscit redeat ad ipsoꝝ vestigia: ꝛ elaboret i earū
significatiōe: sꝫ ꝙ nos iā declarauim⁹. Illa aūt q̄ fit
a debilitate significat ei⁹ excitatio cū pua vel q̄libet
cā: ꝛ cū pturbatione sensuū: ꝛ inuētione ipedimēti in
opatiōibus cerebri. Et illā q̄ fit a fortitudine sensus
cerebri significat velocitas patiēdi ēt a pua cā in cere
bro sensata. s. ex vocib⁹: ꝛ odorib⁹ ꝛ reliq̄s. sꝫ sensus ē
bon⁹ ꝛ meatus sunt mundi: ꝛ operatiōes cerebri sūt
nō lese. ¶ Oēs aūt q̄ fiūt a cāis malib⁹ cōicant in fece
inuente in hūiditate naris. ¶ Et cū fuerit ex mā acu
ta: ꝛ fuerit cū fece rubedo ꝛ caliditas ꝛ proprie in ea
q̄ est ex materijs grossiorib⁹: fortasse associabit ei pl
satio. Sꝫ hūiditas naris q̄nqꝫ minorat cum fuerint
māe grosse. Et siccitas q̄dem stricture narii i huius
modi soda nō significat ꝑuationē māe ꝯcū grauitas
ei associat. ¶ Colerica ēt ꝓpue est cū mordicatione:
ꝛ adustione vehemēti: ꝛ pūctione. ꝛ q̄nqꝫ fit illud i ea
fortius ꝗ̄ in alijs cū siccitate stricture nariū ꝛ siti ꝛ vi
gilijs ꝛ citrinitate coloris. ꝛ grauitas in ea est minor
Frigidas aūt significat frig⁹ ꝛ tpa ꝛ calor. Et si illic
fuerit repletio a sacietate nauseatiua significant eas
destructio desiderij ꝛ pigritia. ¶ Et materias humi
das si frigide sint aut calide significat subeth. Fleg
matice aūt ꝛ melācolice nō vehemēter dolorē faciūt
¶ Et cū materijs quideꝫ siccis minorat grauitas et
multiplicant vigilie. frigide aūt vacue sunt ab inflā
matiōe. ꝛ multiplicat cū eis cogitatio corrupta: ꝛ ob
tenebrat color. Aliq̄n vo significat ois humor p co
lorē faciei ꝛ oculoꝝ ꝛ fortasse fit diuersitas i paucita
te. Cū aūt in hoc aut ē expulsio hūoris inflāmati ad
oculū. aut cōstrictio in ipso. aut attractio māeꝝ cal'a
rū absqꝫ māebus dolorē faciētibus frigidis vsqꝫ ad p
tē oculoꝝ ꝛ faciei pp dolorē. Nā cū dolor igredit mē
brū attrahit ad ipm ꝛ ad illđ qđ est ei vicinū. plimū
aūt attrahit ad mēbrū hac dispōne illđ qđ ē sanguis
ꝛ q̄nqꝫ attrahit aliud. ¶ Cū ea vo q̄ facta ē a vento
sitatibus minorat grauitas: ꝛ multiplicat extēsio. Et
fortasse est cū pūctiōe ꝛ fortasse cū corrosiōe. In ven
tosa q̄dē nō est grauitas. Uentosaꝫ āt ꝛ vaporosaꝫ si
gnificat q̄nqꝫ sonit⁹ ꝛ tinit⁹. et fortasse exuberāt cum

ra guidē multū. Et qñqꝫ mltiplicatꝰ cū ea pmutatō.
s.doloris de loco ad locuz ⁊ cū multiplicatꝰ vapor fit
pulsatio fortior capitꝫ.⁊ imaginatꝰ imaginatiōes cor
ruptas.et associatꝰ ei scotōia ⁊ vtigo. Signa āt scā a
ꝯplonibus puris.sūt retētio illaꝝ ꝯplonū cū puatiōe
ꝯuitatis.⁊ siccitas l strictura narīū.siccitas.n.strictu
re narīū ē sigtio ꝓportionalꝰ isti. ¶In calidis qdem
sentit eger ipse et sentit tāgēs caput eiꝰ caliditatē et i
flāmationē.et ē illic rubedo oculi.et iuuatꝰ ab ifrigi
dātibꝰ ⁊ frigore. In frigidis vo ē res ꝯtrio:⁊ nō in fa
ciebꝯ eoꝝ extenuatio maciei neqꝫ rubedo coloris: et
nꝫ fit dolor supfluꝰ:⁊ si sit tpalis. ¶Siccas vo signi
ficat pcessio euēcuationū:aut exercitioꝝ:aut vigilia
rū plurimaꝝ:aut coitus:aut angustia:⁊ ꝓprietas ip
saꝝ ē vt augmētentꝰ cū iteratiōe alicuiꝰ hoꝝ. Facta
āt pp cōitate ꝯungit ⁊ destruitꝰ ⁊ fit fortꝫ ⁊ debilitatur
fm ꝙ accidit i mēbro cōi ex dolore aut destructione
aut fortitudie aut debilitate. Qđ si nō fuerit pp cōi
tatē erit in reliqs opōnibꝰ cerebri nocumentū sicꝰ te
nebrositas i oculo ⁊ grauis somnꝰ ⁊ grauitas pseue
rās cū bonitate dispōnis reliquoꝝ mēbroꝝ. ¶Cūqꝫ
nocumētū ē i ipsis velamibꝰ cerebri ⁊ ē forte sigt illđ
acuitꝰ doloris vsqꝫ ad radices oculoꝝ. Et si nocum
tū ē i pāniculo extrīseco:aut i loco alio nō pucit do
lor ad oculos:sꝫ cutꝫ capitꝫ tacta dolet. Factā vo cū
cōitate stōi sigt inuētio āgustie ⁊ nauseaꝝ paucitas
ꝯsiderij:aut eius ꝯstructio.aut malitia digōnis .aut
paucitas eiꝰ aut ipsiꝰ ꝯstructio pꝰ iuctiōeꝫ sigationū
āncedētiū. ¶Et cū ē pp effusionē materieꝝ ad ipꝫ fit
fortior cūvacuitas adest ⁊ sup sōnū ⁊ salinā. ¶Et for
tasse soda fit pp cāꝫ i cerebro:⁊ facꝰ in ore stōi istas di
spōnes ⁊ ipedimētaꝰ sꝫ semitā cōitatis stōi cū cerebro
nō sꝫ semitā pncipij ex stō ⁊ cōicatiōe cerebri. Opꝫ ꝗ
vt pseueres i cognitiōe hmōi:⁊ cognoscas dispōnes
vniuscuiusqꝫ duoꝝ mēbroꝝ i seipso:⁊ rōcinādo disti
guas ānꝰ ab eo ꝙ ē ācessuꝫ. Ex eis vo q illđ sigt
de stō ꝓprie sūt diuersitas dispōnis i digōne ⁊ absqꝫ
digōne:⁊ diuersitas dispōnis i vacuitate ⁊ repletiōe
Nā dolor stōi si ē ex colera excitatꝰ qñ ē vacuitas. Et
si ē ex hūore frigido ē mior i vacuitate:⁊ sedat ipsum
fames. Et qñqꝫ fames excitat ex ipso vaporē ⁊ ipedit
Uerūtn̄ cū hoc comestio nō itegre sedat ipm multo
tiēs ⁊ fortasse sedat eū:sꝫ raro. ¶Inter inflāmatio
nē vo ⁊ adustionē distingunt eructatio. Et tu qdē co
gnosces significatiōes eructuatiōis in suo loco:⁊ silr
distinguūt iter eas reliqꝫ signa quoꝝ rmemorabimur
i ea.stōi. ¶Et qñqꝫ sigt illud quod vomitu expellitꝰ
vel egreditꝰ. Et sigt illud diuersitas dispōnis in soda
sꝫ diuersitatē dispōnis reliquoꝝ q stō puenit. ¶Et
multi quidē hoies sunt ad quoꝝ stōs colera effundi
tur.⁊ cū soda excitatꝰ ⁊ comedūt aliqđ qescit. Illđ igi
tur ē significatio ꝙ ipsa ē pp cōitatē stōi:⁊ pp hoc qe
scūt si colerā euomūt:⁊ significatiōes sigt illud. Sꝫ
⁊ illud qñqꝫ significatꝰ ex pte doloris:qꝫ.n.fit cū cōi
tate stōi plerūqꝫ icipit i anteriori pte syncipitis :⁊ for
tasse declinat ad medium syncipitꝫ:deinde remoue
tur. Et illa que fit ex epate declinat ad latus dextrū.
Et que fit ex splene declinat ad latus sinistrum. Et q
fit cā mirach declinat ad interiora valde. Et q fit cā
matricis existit in margie syncipitis :⁊ fit plurimum
eiꝰ post ptū aut:abortuꝫ aut mēstruoꝝ retētionē:aut
ipoꝝ paucitatē. ¶Signa āt que dicta sunt de soda a
vermibꝰ gñata sunt ea que Iudeus dixit. Indꝫt.n.si
gna sode facte ex vmibꝰ sunt vt corrosio stōi fortis:⁊
fetor odoris:⁊ fit soda fortior cū motu:⁊ et eius seda
tio ē cū qete. ¶Que āt fit ex rēibus et mēbus dorsi ē
decliuis ad posteriora valde. ¶Que āt ē pp cōitatē
doloꝝ eueniētū in mēbris alijs fit cū excitatiōe eoꝝ
⁊ cū ipis fiūt fortiores. ¶Que vo ē cū febribꝰ ⁊ crisi
bus fit cū eis:⁊ qescit cū eis:⁊ debilitatꝰ eaꝝ qete ⁊ de
bilitate. Et qñqꝫ ēt significat ipsam albedo vrine cuꝫ
fortitudine febris pp declīatiōeꝫ hūoꝝ colericoꝝ ad
supiora. Et multotiēs fiūt res subtiliātes eā soda:p
pterea ꝙ apiūt viā vapoꝝ ad cerbrū:⁊ si sint nō cale
sicꝰ oximel.⁊ silr ē dispō emigrāee ¶Et regimē qdeꝫ
subtiliātiū.nocitiuū ē ei q hꝫ sodam cā cibi grossi pp
colerā. ¶Et fortasse augmētatꝰ soda in seipsa pp ve
hemētiā doloris sui ⁊ attrahit vehemētia dolorisei⁹
augmentū in ipso.

¶De signis nūciatiuis sode i egritudibꝰ. Cap.viij.

Urina silis vrīs asinoꝝ sigt ꝙ soda fuit : aut fit
aut ē exñs:aut erit. Et silr albedo vrine ⁊ subti
litas eiꝰ in febribꝰ et horis crisis significāt permuta
tionē materieꝝ ad caput:⁊ illđ qdem est ex eis q pro
culdubio faciunt sodam.

¶De regimine vli in soda. Cap.ix.

Iam scis ꝙ soda ē exēplū reliqs egritudinibꝰ i ne
cessitate abscissiōis sue cāe ⁊ oppositiōe ei cū ꝯt
rio. Et pꝰ hꝰ scis ꝙ ex rebꝰ i rememoratiōe soda iu
uātibꝰ ē paucitas cōestiōis ⁊ potꝰ ⁊ ꝓpe vini ⁊ initiū
do somni. Uerūtn̄ nimia puitas cōestiōis i soda cala
nocumm affert augmm in ipa faciens.

¶De soda temporali. Cap.x.

Nihil ē adeo ꝯueniēs sode tpali sicut trāqllitas.
⁊ dimissio totiꝰ qđ mouet sicꝰ coitꝰ ⁊ cogitatiōis
⁊ reliquoꝝ. ¶Et oꝫ vt sollicíteris i curatiōe colerica
rū ex ea i attractiōe mātꝫ ad iferiora saltē cū cliste
ribus calidis. ¶Et oꝫ qdē vt cōfortes donec sit possi
bile eas euacuare a partibꝰ epis ⁊ stōi. Ex rebꝰ forti
bus vo i attractiōe māe soda ad iferiora i vigilante
et soda.ē fricatio pedū.multotiēs em̄ dormit super
ipaꝫ patiēs sodā.⁊ qñqꝫ fit eiꝰ assiduatio in pedibus
donec resoluitꝰ soda. ¶Si āt vis vti epithimatibus ⁊
ꝯplastris ⁊ egritudo ē fortis tēporalis calida siue fri
gida.opꝫ vt caput radatur. Illud.n.est magis iuua
tiuū ad hoc vt medicine virtus in ipso penetret. ¶Et
ex eis q ad hoc iuuant est coronatio syncipitis. aut
cum massa.aut cū lana vt res subtiles q super ipsum
effunduntur retineantur a cursu ⁊ cerebrum earū cō
pleat exucationum ⁊ earum virtutem non expoliet
aer velociter. ¶Filagoriꝰ dixitqꝫ flobotomia vene frō
tis.et ventosas apponere capiti. et in inferioribus
extremitatibus.et positio earum in aqua calida ⁊ de
ambulatio parua ⁊ dimissio ciborum inflatiuoruꝫ ⁊
vaporosorum tarde digestionis iuuant valde ei qui
vult vt eius soda recedat et non reuertatur ad eum.
¶Ego autem dico ꝙ quandoqꝫ effundimus aquaꝫ
calidam super extremitates patientis sodam ⁊ assi
duamꝰ illud et sentit ꝙ soda ex capite ad eiꝰ extrema
descendit cum qua descensione resoluitur. ¶Et scis

as q cibi acetosi non conueniunt patientibus sodã nisi soda que est propter cõmunitatez stomaci quia cibus ille est de genere eorum que preparant os stomaci ⁊ confortant ipsum ⁊ prohibẽt effusionẽ materierum ad ipsum. ¶ Cũ autem sode tẽporali associatur ex lesione accñs impediens declina i tuo regimine ad illud quoniã fortasse erit illud accidens causa augmẽti in ipso cui illõ accidens accidit sicͭ vigilie cum accidunt propter sodam: deinde fiunt fortes sunt ex causis augmentandi sodã. Oportet ergo vt ipsum embroces cum aliquibus que sunt sicut oleũ de cucurbita ⁊ oleum de salicibus ⁊ oleum nenufarinũ: ⁊ sicut lac odorificatum cum cãphora ⁊ reliq̃s. ¶ Et quandoq̧ est tibi necessariũ vt parũper stupefacias: ⁊ dormire facias. ¶ In omne autem soda cui associatur reumatismus non declines ad infrigidãdum caput ⁊ humectandum cum oleis ⁊ similibus. Sed fuge ad euacuandum ⁊ stringendũ extremitates ⁊ fricandum eas et ponẽdũ in aqua calida. ¶ Cũ autem vis super caput ponere aliquid cuius virtus penetret ad interiora capitis non est tibi necessariũ nisi anterius cerebrum sicut sciuisti: ⁊ vbi est cõmissura coronalis ⁊ apud synciput: apud vtrasq̧ enim cõfidis de penetratione eius qd penetrat. In posteriore ṽo cerebro quoniam os quod ipsum cõtinet ẽ durius illo non penetrat illud quod ad cerebrũ penetrare est necesse. q si in hoc elaborak nõ pueniet inde iuuamentũ quod addat super illud quo iuuamentum fit. sis autem cõtentus parte anteriore ⁊ cõ sione syncipitis. Et cum hoc est quoniam si medicina fuerit infrigidans affert principio neruoꝝ ⁊ origini nuce nocumentum quo nõ indigemꝰ. ¶ Soda autem percussiua apostematibus calidis associak ⁊ frigidis ⁊ est quasi sicut pulsans: q si causa est calida administra infrigidãtia in quibus est lenitas. Et vtere etiam ventosis nocte ⁊ appositione sanguisugarum super vtrunq̧ tempus ⁊ ligatione extremitatum. Si autez frigida est declina ad illud qd carminat ⁊ permisce cum eo etiam in quo sit vis confortãdi ⁊ frigus aliquod sicut si misceatur cũ oleo rosato ruta aut mẽta. Cum ergo huiusmodi soda adeo fit fortis vt in pueris ad hoc deueniat: q ipsoruz commissuras disrumpat laudantur in curis ipsoꝝ vene contrite vehementer ⁊ commixte cum oleo rosato ⁊ aceto linite. postq̧ administrak capitis ablutio cum aqua et sale. ¶ Cũ autem vteris caputpurgijs resolutiuis cõfortatiuis: gradatim vtaris eis fm q dictũ est in cãone. ¶ Et tibi quidẽ cõuenit ne declines ad narcotica q̃tum potes. Verũtamen nos ipsoꝝ modos dicemus in ca. sedantium soda cuz stupefactione. ¶ Et scias q vomitus non est de curis sode cum stupefactione. Sed est vehemẽter nocens patiẽti eã nisi sit causa stomaci: ⁊ cõmunitate ipsius: qm̃ vomitu iuuatur. ¶ Et soda quidẽ que fit in posteriore capite si non fuerit febris cura est euacuatio cũ decoctionibus prius dictis fm quantitatem virtutis. deinde flobotomia. ¶ Qui autem inuenit sodã in capite suo pmutari quã frigus sedat forsitan flobotomie ⁊ ventose sunt ei necessarie: vt doloris assiduatio in capite superfluitates euenire non faciat.

¶ De cura sode calẽ absq̧ mã: vt ab adustiõe solis ⁊ reliq̃s ex mã colica aut sanguinea. Ca. xi.

Intentio in curatione huiusmodi sode ẽ infrigidatio. ¶ Et in ea quidem que est incipiens nihil magis iuuatiuum est q̃ oleum rosatum purum infrigidatum super caput effusum. Et melius hoc ẽ vt synciput circundek pariete predicto. ⁊ neq̧ oz sicut sciuisti vt in posteriore capite fatigeris. ¶ Qd si oleum rosatum solum non confert commisceantur ei expressiones herbarum et specierum plantarum frigidarum. ¶ Et quandoq̧ forsitaz nil magis iuuat ipsam q̃ facere egro caputpurgiũ cuz lacte aut oleo rosato aut violato infrigidatis super niuẽ ⁊ cõueniens est vt oleum rosatum cum aceto misceatur acetũ enim iuuat ad penetrandũ fm ꝯditiões predictas in canone. ¶ Et quandoq̧ iuuat potatio aceti cum multa aqua mixti vehementer. ¶ Eius autẽ q̄ fit ab adustiõe solis q̄ est de hac sũma curatio ẽ hec etiam addita cautela in cõmensuratiõe aeris ⁊ ĩfrigidatiõe ipsius: ⁊ reditione ad loca frigida: ⁊ administratione emplastrorum ⁊ embrocaꝝ ⁊ vnctionuz ex oleis q̄ oĩa sunt frigida natura ⁊ ĩfrigidata niue: ⁊ silr attractionũ p nares ⁊ embrocaꝝ ⁊ odoramẽtorũ ⁊ iã sciuisti illud. ¶ Et tibi q̃dem necium est vt in hoc ⁊ in alijs aliences totũ qd mouet ĩpetuose ex vocibꝰ ⁊ multitudĩe cogitatiõis: ⁊ coitꝰ ⁊ famis. ¶ Ex illa q̃dẽ q̄ est ex adustione solis cũ in sui pncipio ꝯsiderak facile mutak. Cũ ãt negligik ⁊ tardak nõ est lõgũ q̃n eius cura excusek: aut difficilis fiat aut adueniat ei supfluitas ꝑprietatis. ¶ Et multotiẽs q̃dem accit ex sole soda nõ ex hoc q calefacit tm̃: sz ex hoc q eleuat vapores ⁊ mouet hũores q̃etos. Cũ hmõi ita. ꝯ nõ est excusatio ab euacuatiõibus fm modos pdictos. ¶ Et q̃nq̧ ẽt in ea in q̄ vapores nõ eleuank neq̧ hũores mouenk ẽ necessitas euacuatiõis. ⁊ illõ q̃dẽ cũ sentik repletio ⁊ timek in ipsa materiei attractio ad locũ dolorosuz fz qd sciuisti ex principijs. Illic. n. si obliuio adsit euacuatiõis hũoris dominãtis nõ erit securitas q̃n ĩpedimẽti sit agilitas. ¶ Cũ aũt caput vehementer inflãmak in speciebus sode calide ⁊ calefit valde ⁊ trãsgreditur terminum sumãtur sauich ordei ⁊ psilium ⁊ misceantur cum aqua virge pastoris ⁊ infrigidentur: ⁊ fiat ex eis capiti emplm. ¶ In ea vero que facta est a materia calida sanguinea oportet vt ĩcipiatur a flobotomia venaꝝ aseid. ¶ Qd si ei illa que vis non sequuntur ⁊ remanet modus eiꝰ cũ dispositione sua: ⁊ vene exuberãt vniuersaliter: ⁊ vides in capite ⁊ in facie ⁊ oculis repletionem manifestã: oportet vt flobotomentur vene q̃rũ minutione cerebruz euacuetur sicut flobotomia venarum que sunt in nare cuiusq̧ lateris. Et minutio vene que fit in fronte. ipsa nãq̧ est vena cuius flobotomia plurimuz egritudines capitis extirpat. ¶ Et oportet quidẽ vt in hoc doloris pars attẽdak. Nam si fuerit lateris posterioris vena q̄ ẽ lateris anterioris minuek. Et si fuerit lateris anterior vẽa q̄ in pte eiꝰ opponik minuek. Cũ aũt in pte opposita ꝺ̃sunt vene vẽtosas loco flobotomie pone. ¶ Et artesagarꝰ iã dixit q si illud nõ sufficit oz vt vẽtose sup alcheel ponank: ⁊ sanguis multꝰ inde extrahak: ⁊ locus vẽto

sarũ sale trito aspergatur: et loco lana supponatur infusa in oleo: et in mane supponatur ei medicamẽ vulneratiuum. Et illud quod nõ est in hoc eodẽ imo in oĩbus spẽbus sode tẽporalis ex mã fraudulẽta qualitercũq sit mã. ¶ Et quãq etiam cõfert plurimũ in hac spẽ sode et q hoc mõ currũt flobotomia saphene et cruris ventosatio. Et hoc quidẽ est ipsorum regimẽ ex parte flobotomie. ¶ Cũq illic aliquid materiei colerice sentitur et nõ ẽ malũ ipsam euacuare cũ eo quod nãm leniat: lubrice mãm cũ eo quod in c. soda colerice dicemus. ¶ Et oportet vt lenificatio nãe vltra pseueret sicut cũ iure alnesegueiati et de prũis et iure de lentibus et almelea. s. almes absq corpe ipsorum: et vt eger nutriatur cibis infrigidatiuis generatiuis sanguinis frigidi trãhẽtis ad siccitatẽ et grossitiẽ aliquãtulũ et declinẽt ad stipticitatẽ. sicut q sint cũ sumach et granatis acetositatibus cũ aceto et cicere fracto: nisi timeatur siccitas nãe. ¶ Et tu quod ad curãdas capitis egritudines lenificatiõe multũ nãe indiges sicut in hac dispõne. Superest ergo tibi vt hec stiptica tẽperes cũ mãna: et siracost et oĩbus q resoluũt cũ lenitate. Et oportet vt cibi isti sint boni chimi. Et tu minora de quantitate eorum et nõ fiat ex ipsis repletio. ¶ Et cum administras embrocas et vnctiões administra ex eis eas in quibus sit infrigidatio et in quibus nõ sit desiccatio fortis sed sit in eis repcussio aliqua et stipticitas aliqua sicut ẽ aq granatorum: et expssiões frigide stiptice fructuũ et foliorum et radicũ et mucilago psilij cũ aceto et aq virge pastoris. ¶ Cura aũt facte ex mã colerica est hec. Nã si cũ ea vides aliquãtulũ motũ sanguinis cura ẽ vt sanguis parumper euacuetur: et si nõ: incipiatur ab euacuatiõe: sicut cũ mirabolãis si nõ fuerit febris. et si nõ: cũ lubricitãtibus et cũ eis in quibus non sit expssio et aspitas fortis. sicut cũ siracost et sir. de fructibus et aquis lupuli. Et quãq etiam euacuatur cũ fumo terre et clisteribus lenibus. ¶ Et si materie colerice fuerint grosse et fuerint inbibite in tunicis stõi: ita vt neq vomitu expellãtur neq lubrice fiãt solitiuis lubricatiuis: necessariũ erit euacuare cũ ierapigra: cũ scamonea secundum dscriptiões dictas: aut augmẽtare eã et afferre eã sup lubricãtia aut euacuare et afferre eã cum decoctiõe mirabol. scdm q videbis in antidotario. Deinde pmuta cõplonẽ cũ eo in q sit infrigidatio et humectatio corporis quod ẽ cũ cibis et syrupis vel potibus et capitis quod si in ipso solũ cã fuerit cũ curis pdictis in canone et cum eo oĩ q malitia cõplonis calide et sicce curatur: et secundum cãs cões calidi et cões sicco. ¶ Et ex epithimatibus quod cõferẽtibus soda sunt troc. de croco: et vigilijs etiã cõferunt. Quorum descriptio incipit. ℞. croci aure. viij. mirre aure. ij. expssiõis agreste calcadis gumi oiuz trium aure. j. et mediũ. alumis iameni aure. viij. colcotar aure. v. medicine iste bñ puluerizate cũ vino põtico tẽperentur et ex eis troc. informentur. Cũq necessariũ fuerit vnus eorum soluatur in aceto mixto cũ aq ros. et liniatur sup vtrũq tps. ¶ Et sodã quidẽ calidã in febribus multiplicat visus epithimatũ vapores exire nõ pmittentium et sanat eã attractio aceti et aqua ros. per nares.

¶ De cura sode frigide absq mã aut cũ mã flegmatica aut melancolica. Cap. xij.

Confert illi vaporatio cum eo quod calefacit actu ex pãnis calefctis: ex milijs calefactis et sale calefacto: et milium quod est subtilius et magis equale. quãq vero oẽs eos iuuat et pprie q ex eis sũt cõgelati. cũ eorũ corpora sunt mũda: et nõ sentitur in aliq eorum motus humorum si ipsorum capita in sole denudẽtur positorum in oriẽte eius vsq q sanentur. et eorum soda resoluatur. ¶ Et cõgelato quidẽ necessariũ ẽ vt eius cibus minoretur. et ipsius natura soluatur. et si nõ cũ alio saltẽ cũ clysteri. et seperetur inter ipsum et inter motus corporeos et aiales et cogitabiles et prohibeatur potus frigidus et interdicatur ei exire extra pp frigus. ¶ Et oẽs quidẽ q hñt sodã ex frigore post purgationẽ si ea indigẽt iuuãt vnctiões et caputpurgia et suctiões naribus et ornamẽta et ẽbroce et empla calefaciẽtia rememorata. ¶ Et ex illis quod q eos iuuãt ẽ bibere vinũ odoriferum subtile forte cũ semibus. s. cũ eis q sunt vt semẽ apij et semen feniculi et se. baucie et anisuz et ciminũ et daucũ et petrosiliũ et q taliter currũt. nã hec nos securos faciũt humores in stõ cõprehẽdi ad feruorẽ faciẽdũ paratos. Et cũ infirmus febrẽ nõ hz et timetur vt fortis fiat. Et iuuãt eos epitima de sinapi: et oĩa epla rubificantia et pprie qñ in eis recipiuntur synapis et gũmi rute siluestris. Et epithimia factũ ex cinere et aceto iã expertũ est. Et silr vene cũ oleo amigdalino amaro iuncte et totũ illud fit post abrasionẽ. et comestio alleorum etiam ẽ ex eis q cõferũt sode frigide. ¶ Curatio aũt sode frigide cũ mã flegmatica ẽ vt euacuetur corpus si humor in eo fuerit cõicãs. deinde administretur cibi minoratio et eius subtiliatio. et administrentur semia q nõ faciũt sodã. administrentur subtiliatiua vel maturatiua et euacuatiua determinata incipiẽdo a minimo. deinde fiãt cure alie narrate in canone et administrentur etiam q eorum dolores sedẽt et oĩa quibus necessariũ ẽ vti in cura frigide et humide. Et administrentur tyriace cõfecte in septimana semel. ¶ In cura aũt sode frigide cũ mã melãcolica oportet in ea etiam fieri secundum q dictũ ẽ in canone de flobotomia si necessaria ẽ pp ea q sanguis ẽ vlces et corruptus. Et euacuantia secundum suos gradus post digestiua continua deinde pmuta cõplonẽ vijs pdictis. et administra quod generet sanguinẽ subtilẽ laudabilẽ humidũ tenuẽ. Et sermo quidẽ iã cõpletus est in ipso. ¶ Ex eis aũt que ipsi multũ cõferũt sunt grana gariofilorum. Et nos rememoremur etiam hic quod dixit Archigenes in c. flobotomie alchecli et nos iã attulimus illud.

¶ De modis epithimatũ cõferẽtiũ sode frigide. Cap. xiij.

INcipiatur a rasiõe capitis postea vero sumãtur aure. euforbij et aur. baurac. et aur. de se. armel. et duo aure. siluestris rute. et duo aur. synapis. et terãtur et tẽperentur cũ aq amaraci et liniatur caput ex eis. ¶ Et ex bonis epithimatibus est hoc. ℞. piperis aure. j. fecis olei de croco aur. et tertiã euforbij recẽtis aur. j. stercoris columbini aure. ij. cõmiscẽantur oĩa post cõtritionẽ cũ aceto forti deinde liniatur ex eo locus rubificãdus. Et iterum epithima ex euforbio et sale et baurac. ¶ Et etiam euforbio et aloe et myrra et gũmi ara. et castoreo et croco et aniso et sarcocolla et costo et thure et fiat ex eis epithima cum aq ruthe. ¶ Ex epithimatibus bonis oĩ egritudini nuche et emigranee frigide ẽ vt liniatur locus cũ lapide egyptiaco qm ẽ vehementis iuuamẽti. Et etiam piperis al. croci amborum ʒ. ij. euforbij. ʒ. j. stercoris colũbi siluestris põdus. ʒ. ß. misceantur cũ aceto et liniatur inde frons. ¶ Et iterum aloes myrrha euforbiũ castoreũ epithimũ costus piretrũ piper liniatur cum vino antiquo. ¶ Et etiam medicamen

aliō sterc⁹ colūbaꝝ ⁊ est valde forte. ¶Et iteꝝ pigris cōmixtiōis croci.s.troc.de croco pdicti āboꝝ aure.ij. euforbij aure.s.stercoris colūbaꝝ aure.j.⁊.s. ppenť cū aceto fm ɋtitatē necessitatis. Et iste qdē medicine qñq; administranť cōquassate cū sambuco ⁊ commixtione lactis: aut albedine oui. qñq; pure. et gradus illoꝝ sunt diuersi.

¶De modis caputpurgiorum iuuantū sode frigide. Capitu.xiiij.

Ex eis est caputpurgiū de nigella pdictū i singularib⁹. ¶Et ex eis ē qō fit ex mumia cū castoreo ⁊ muscho. ¶Et existimauerūt qdā φ cū sit caputpurgiū ex septē folijs origāi.⁊.vij.granis synapis tritis cū oleo viol.ē iuuās. ¶Et eis ꝟo q̄ sunt experta est vt ex muscho ⁊ sigia ⁊ ambra cōmixt ɋtitas lentis vni⁹ sumať.exinde caputpurgiū fiat i oi hora. ¶Et ex eis qbus ad illō fit caputpurgiū ⁊ calefaciūt euacuāt ē oleū de pulpa colocintide.aut oleū i q̄ soluta est expssio cucumer asinini. ¶Et ex eis qdē q̄ qdam existimāt eē vehemēt iuuaminis ad illū ē vt sumať expssio folioꝝ enule expssioꝝ sine aq̄.⁊ fiat caputpurgiū cū eo distillādo i die tres guttas i narē cū est ieiun⁹.deide p⁹ horā ɔ̄tinuer adhibeať oleū viol.⁊ sorbeat isedia mite vnctuositat. Et ex eis.qō q̄ ɔ̄ueniūt huic mō ē vt sumať fell tauri citrini pōd⁹.ʒ.iij.⁊ mumie pōd⁹.ʒ.ij.⁊ muchi.ʒ.j.⁊ cāphore medietatē.ʒ.et fiat caputpurgiū cū eo. Et iteꝝ sumāť gūmi rute agrestis auř.i.radicis lilij mellis colati añ auř.i.⁊.s.cōiūganť ola cū expssiōe sicle ⁊ distilleť i nares. Est ēt caputpurgiū iuuās buchoiinarie sicci aure.iij. baurac sumac āboꝝ auř.iiij.teraťť bñ.⁊ i nares cū cāna isuffleť ⁊ eger caput suū eleuet ⁊ fortiť narib⁹ attrahat. Et iteꝝ nigelle auř.iiij.expssiōis cucūer asinini auř.ij. salis āmoni aci auř.ij.misceanť cū oleo de alcāna et oleo cucūer asinini ⁊ liniať ex eis loc⁹ int⁹ i narib⁹ ⁊ eger narib⁹ fortiť sugēdo anhelitū trahat. ¶Cūq; p⁹ horā ex capite res mlta descenderit tūc laueť caput cū aq̄ cal'a.

¶De modis oleoꝝ qb⁹ iungiť caput ei⁹ q̄ patitur sodā frigidā. Cap.xv.

COnferūt ei ola olea cal'a i qb⁹ cocta sīt ea q̄ sūt sicē anetū ⁊ calam^m ⁊ amaracū ⁊ scea ⁊ sisimber ⁊ ruta ⁊ folia lauri ⁊ ea q̄ iā diximus i canōe. Dispō ꝟo olei balsami ē quā iā sciuisti illic et hoc ēt ɔ̄ueniēs ē caputpurgijs ⁊ distillatiōib⁹ i auř. ¶Insufflatio ɔ̄ferēs illi q̄ hȝ sodā tpalē. ℞.expssiōȝ cucūer asinini buchoiinariē ni trū teraťť ⁊ in nares insuffleť. Aut nigella ⁊ expssio cucūeris asinini. Aut nigella ⁊ parum gummi rute agrestis.

¶De cura so de sicce sine mā. Cap.xvj.

IN sicca q̄ō q̄ fit cū mā colericia aut sanguinea fmo iā p̄teriit ⁊ nȝ restat fmo nisi i soda sicca sine mā. Pricipalū g̃ cure ei⁹ ē regere egrū cū cibis hūectatiuis bōi chymi ⁊ ,ppe mlti nutrimēti sicē vitell⁹ oui ⁊ sicē ius galloꝝ vł pulloꝝ piguiū ⁊ cubugi ⁊ tabeiȝ ⁊ sorbitiōes pigues cū oleis hūidis.deide deelieť a parte calidi et fridi ad illō qō ē ɔ̄ueniēti⁹. Ex eis qdeȝ q̄ conferūt est admistratio caputpurgiorum humidorum cum oleis laudatis sicut oleū amigdalinū amarū ⁊ oleū de cucurbita ⁊ reliqua. ¶Qō si aliqd ex h⁹ necessariū ē ad cōplexionē equādā cū infridatiōe et calefactiōe misceať cū eo aliqd ex oleis equās ipm. ¶Et fortasse siccitas fac̄ euēire i subaȝ cerebri diminutiōeȝ manifestā ⁊ pparabit ipm dolorib⁹. oportebit g̃ illic vt admistrenť caputpurgia ex medullis in potu datis q̄ sūt extracte ex crurib⁹ ouiū ⁊ vitulorum ⁊ pinguedinib⁹ gālinaꝝ ⁊ thaeiȝ ⁊ catarā ⁊ ex stercore vaccaꝝ ⁊ capraꝝ. ¶Et ex eis q̄ eos iuuant ē capiti appōere emplm ex pheludē subtili fctō ex simila tritici ⁊ simila ordei fm neċitatē ⁊ zuccaro albo. ⁊ oleo amigdalino aut ō cucurbita aut effusio subtil' ex eo sup syncipiut. ¶Et qñ3 fit margo cū corōatōe ex massa pp id qō effūdiť sup caput.

¶De cura sode ab apate. Cap.xvij.

CUiusq; aūt spēꝝ sode facte ab apatib⁹ curā i ca.singulari dicemus.

¶De cura sode opilationis. Capi.xviij.

CUra sode opilatiōis ē cū maturatiōe p ea q̄ scis deide euatiōe postea cū vsu asahaiaret: deinde cū resolutiōe p ēbrocas ⁊ ēplastra ⁊ odoramēta ⁊ gargarismata. postea cū maturatiōe: deide fiat administratio: deinde resolo dōec remoueať: ⁊ iā sciť qlitas illi⁹ in loco suo. Qō si in capite ē cōplexio calida: aut pp opilationē grossā curatio tibi sit difficili⁹. opȝ vt admistres aptionē faciētia: deide cū excitať soda aut nocum^m capitis ppea φ curatio fit cū calido succurre illi cū infrigidātib⁹ cū qb⁹ ē mollificatio in quib⁹ nō ē stipticitas: postea cū qescit reitera: ⁊ nō cesses faciēdo dōec opilatio apiať. Et hoc totū iā diximus.

¶De cura sode ex ventis ⁊ vaporib⁹ detētis in capite per causam extrinsecam. Capitu.xix.

QUe aūt icā ē aventis grossis medicāda ē cū hiera pimū: deide cū alienatiōe toti⁹ qō vaporat ⁊ inflat: sicē nux ⁊ dactili ⁊ synapis siue sit calidum siue frigidū: ⁊ administrenť embroce ⁊ emplastra pdicta ⁊ odoramenta ⁊ caputpurgia narrata in canone: et odoret castoreū ⁊ muscū ,ppie. Et si cū est ieiun⁹ ingrediať balneū: ɔ̄fert in hmōi cap. ¶Qō si ipsoꝝ pncipiū a stō fuerit i ipoꝝ cura administretur euantia pdicta. Et ,ppie ea quoꝝ descriptiōes recipiūt oleū de kerua: ⁊ ei⁹ loco recipiūt oleū antiquū. ⁊ vtantur dyacimino ⁊ q̄ talr currūt: de qbus rememorabimur i cura egritudinū stōi. Et ɔ̄ferreť caput post curā ei⁹ cū oleo myrtino ⁊ ladanino ⁊ oleo de lilio ⁊ expssiōe cupssi ⁊ alchetheh ⁊ cipi: ⁊ i q̄ ē calefactio ⁊ stipticitas ⁊ adhibeať ēt scarificatio i extremitatib⁹ vt trahatur ad ɔ̄uū ei⁹. ¶Inētiū ꝟo eā q̄ fit a vaporib⁹ si fuerit ei⁹ gñatio in ipo capite: ⁊ eger nō inuenerit i stō suo iflationē ⁊ rugitū: neq; i hoc augmētať ⁊ minuitur pp repletionē ⁊ euationē: ⁊ pp cibos vaporosos ⁊ pauciva potis: cura est embrocc carminātes note: ⁊ ɔ̄fortatio capitis cū emplastris resolutiuis ⁊ in qbus sit stipticitas parua: ⁊ odoramēta subtiliatiua ⁊ in eis ē sufficiētia. ¶Si ēt fuerit in stō: tūc ex eis q̄ ipsi ɔ̄ferūt est illud qō stōm ɔ̄fortat sicut mastix geneltabi. deinde dyaciminū ⁊ q̄ sunt illis silia. Cūq; cib⁹ recipiť in stō ⁊ incipit vaporare. ⁊ facit sodā recipiať post ipm mucilago psilij: ⁊ coriādrū siccū cū zuccaro. ⁊ si timetur frig⁹ stōi ex mucilagine psilij admistreť mucilago seminis lini cū coriādro sicco. ⁊ ɔ̄forta caput cū eo qō scis postq̄ ipam curaueris ⁊ sedaueris cū eo: qō oȝ vt ipa sedeť ex ēbrocis ⁊ odoramēt narrat: ⁊ ppe cū amaraco: ⁊ fortasse eī ipȝ solū erit cā liberatiōis ite

re ⁊ vtere attractiōe ad ꝯriū. ¶Cū ğ senserꝭ q̄ i mā vaporosa sit caliditasꝭ superfluitas p̄ id qđ īuenit̄ de signis caliditatꝰ alienabis subtiliatiua multe calefactionis vehemēter sicut euforbiū ⁊ reliq̄: imo incipies prio attrahere ad ꝯriū ⁊ purgare cū gargarismus ⁊ administrabis embrocas tēperatas in balneo.

¶De cura sode venientis ex vēto qui penetrauit ad interiora capitis. Cap.xx.

Cum āt soda capitis fit ex vētositate itrāte extrinsecꝰ ꝯsidereť hꝰ: an sit vētꝰ calidꝰ estiualis aut frigus hyemale. deide ꝯsidereť locꝰ itroitꝰ ipiꝰ. ¶Nā si ē calidꝰ ⁊ eiꝰ itroitꝰ ē aurꝭ distilleť i ea oleū camomillinū tepidū. aut oleū alkeirinū. aut oleū anetinū cōquassatū cū pauco oleo ro. Et silr si fuerit eiꝰ itroitꝰ nasꝰ distilleť illđ i nares. Et administra embrocas cū eis q̄ facile resoluūt ex eis q̄ dixinꝰ. ¶Qđ si malitia cōplonis ei succedit calide cū eo q̄ facile ē medieť ⁊ icipiatur ab eo qđ ē paꝝ fridū. Si āt nō iuuat augmētetur q̄ si frida fuerit pōes oleū ad ꝯcūq̄ haꝝ duaꝝ extremitatū necēiū fuerit ipm administrare calm. ⁊ in ipo sit castoreū ⁊ muscꝰ ⁊ mirra ⁊ multiplica f̄ʒ q̄titatē necessitatis. ⁊ administra ēbrocas ⁊ ēplastra p̄dcā f̄ʒ illđ resolutiua calīa ⁊ aliēa totū qđ iflat ⁊ stringit nām.

¶De cura sode cōtingētis ex vaporibꝰ malis aduenientibus capiti exterius. Cap.xxi.

Et silr sunt cure vaporꝝ maloꝝ extrinsecꝰ aduenietiū ⁊ qñq̄ sunt frigidi: raro tñ sicut vapores locoꝝ almutakaregi limosoꝝ. f̄m plurimū v̄o sunt calidi. quos quidē resolue cuʒ embrocis tēperatis si ex eis plurimū retineať ⁊ imagineť scotomiā ⁊ vertiginē. ⁊ naribꝰ attrahanť odores ipati boni sicut rose ⁊ olei eiꝰ ⁊ nenufaris ⁊ violꝰ. q̄ si vehemens sentiť caliditas cāphore ⁊ sandali ⁊ administreť ablutio capitis i balneo cū aq̄ calida ⁊ malua. Frigidis v̄o cōferūt odores musci ⁊ castorei ⁊ illđ sufficit. Si āt vapores sint fumosi necessaria ē hūectatio fortis cum oleis p̄dictꝭ cū ifridātibꝰ determinatis: ⁊ igenieť vt nares abluāť cū hꝰi oleis ⁊ naribꝰ ex eis fortiť sugatur trahēdo ad fridiora: ⁊ fuñdo illđ i ipis: deide effluere dimittať: postea remoueť opꝰ illđ assidue. Et silr cū aq̄ ro. ⁊ aq̄ de sallicibꝰ ⁊ aq̄ cucurbite ⁊ sup vapores haꝝ aq̄ꝝ plurima fiat iclinatio. ¶Qđ si ex eis impedimētū malitie cōplonis ğneť: sicut fit ex fumo sulphuris ⁊ fumo arsenici ⁊ siliū administreť cāphora in oleo cucurbite: vt hūectet vnū ipsoꝝ ⁊ ifrigidet alterū. Et silr administreť cāphora i oleo lactuce ⁊ oleo viola. Et sterne locū totū ex folijs salicis et odoriferis hūectantibꝰ.

¶De cura sode cōtingentis ex odoribus bonis. Cap.xxii.

Ea qđ q̄ fit ab odoribꝰ bōis si sūt calidi ⁊ nocent caliditate sua nō siccitate tm̄ cureť odoribꝰ bonis frigidis sicut si nocumētū ꝯñs sit ex odore musci: et croci cureť cū cāphora ⁊ sandalo. Et ꝯñs ex cāphora cureť cū musco ⁊ croco. Et si fuerint ēt nocētes cum hoc cū desiccatiōe ⁊ siccitate tūc cura erit vt nō sis cōtētus i cura nocumēti muschi. v̄.g. Sed si ē possibile succurre cū caputpurgio ex oleis hūectātibꝰ ifridatꝰ q̄ñ iā sufficiet: ⁊ si nō saltē cū cāphora in eis dissoluta ⁊ silr ecōuerso.

¶De cura sode cōtingentis ex odoribus fetidis. Ca.xxiii.

Facte v̄o ex odoribꝰ fetidis cura ē cuʒ bōis oppositis eis i cōplexiōe: ⁊ si i illis odoribꝰ fuerit desiccatio igenieť vt sint odores illis oppositi hūectātes; sicut odores nenufaris ⁊ viol. ⁊ salicis et ad hꝰ ē oleū. s. oleū salicū bonū hñs ꝓprietatē sup oēs odores oppositos odoribꝰ bōis ⁊ fetidis caliditate nocētibus temperādi ⁊ humectādi.

¶De cura sode ⁊ ebrietate. Cap.xxiiii.

In soda āt ꝯtingēte ex ebrietate i p̄mis oꝫ vt administreť stōi purgatio: aut vōitu scō cū oximelle ⁊ se. raphani: aut oximelle cū aq̄ tepida. Aut cū vomitibꝰ leuibꝰ ⁊ medijs de illis q̄s in ātidotario faciemus. Qđ si vōitꝰ nō fuerit obediēs ⁊ timeť eiꝰ administratio: solues cū hiera ꝯfortata cū scamōea ne eius mora ꝓlōgeť. Qđ si tibi fuerit aliq̄d ꝓhibēs ab administratiōe eiꝰ qđ ē calm p̄p egritudinē calaꝫ: solues cū decoctiōe myrabolāoꝝ aut sirupo d̄ fructibꝰ solutiuo. Et si oia abhorruerit huiusmodi solutiua solues cū aq̄ vtroruq̄ ğnatoꝝ cū pulpa f̄m q̄ dicemꝰ in ātidotario vigorata cū scamonea parūper: ⁊ si tieas p̄p ipiꝰ caliditatē. ¶Et si ē aliq̄d qđ sup ab euacuātibꝰ cuiuscūq̄ mōi fuerint fac eos dormire quousq̄ digerať qđ i eoꝝ stōis ꝯtineť de vio. Et istđ qđ appet ex colore vrine ⁊ eiꝰ tinctura. ¶Et frica pedes eoꝝ cū sale ⁊ oleo viol. et sup ipoꝝ extrēitates effundať oleū camomillinū. Deide fac eos igredi balneū: vt capita ipoꝝ iungātur oleo rosꝰ. ifridato nō tñ vehemēter. ¶Et cibenť lētibꝰ ⁊ acresta ⁊ silibꝰ. ¶Et i caulibus. qđ ē ꝓꝓetas q̄ vapores a capite ꝓhibenť. ¶S. inde si cibas illos pullis columbaꝝ nō erras. Et vr̄ q̄ cā sit subtilitas sanguinis ex eis ğnati ⁊ fortitudo eius ad resoluēdū vapores. ¶Et opꝫ vt eis tribuas fructꝰ stipticos: ⁊ vt sit potꝰ aq̄ ⁊ nō aliđ nisi stōus fuerit debilis ⁊ timeť ipiꝰ laxitas: tūc. n. ꝓhibe eos a multitudine potꝰ aq̄ fride: ⁊ pota eos aq̄ ğnati acetosi ⁊ ribes ꝓprie: ⁊ rob eiꝰ et acetositate citri ꝓꝑe ⁊ rob ipiꝰ: et cydonioꝝ et maloꝝ. Et trāsglutire coriādrū siccū cū zuccaro f̄m pōdus: et pōdꝰ ꝯfert eis: deiñ fac eos dormire et q̄escere qm̄ ē radix i cura ipiꝰ. Qđ si p̄p hoc ñ q̄escunt reitera illđ eadē die ⁊ in mñe. Et pōe cibum ipoꝝ q̄ hʒ ifridationē et hūectationē ⁊ subtiliationeʒ sicut ē vitellꝰ oui et sup eos fūde aquā calidā ⁊ multe resolonis: ⁊ administra eis somnū inquātū potes. deinde cū remoueť nausea si fuerit ⁊ remāet soda abscinde oleū ro ab eis qm̄ nociuū ē eis post illud cum prꝰ fuerit necēiū ad ꝯfortādū caput ⁊ ꝓhibēdū vaporē. Et qñq̄ remoueť in instāti ⁊ oꝫ vt statim administres oleū cāomillinū loco eiꝰ fricādo ad resoluendū q̄ si p̄p illđ nō remoueať adhibeať oleum d̄ lilio qm̄ ipʒ ē vltimū ⁊ exptū. ¶Amplꝰ cū ebrietas icipit alleuiari et descēdere: fac eos ābulare paulatī: et paulatim. et ciba eos tūc carnibꝰ pisciū petrosoꝝ et testiculꝰ galloꝝ et pullꝰ cū herbis fridis. Et oꝫ qđ ne sup cibū ābulēt: sʒ pꝰ tres horas. Et vlr meliꝰ ē vt ꝯsideres digōnē eoꝝ cū somno aut q̄ete lōga dōec stōus paris per alleuieť. ¶Deinde administreť oximel zuccarinū si fuerint calefacti: aut mellinum si fuerint hūectati et infridati. ⁊ redit sup fricatiōꝫ pedum suoꝝ: deinde ambulēt nō laboriose: aut moueantur alio motu nō laborioso. Et f̄m q̄ portet eos a puro aceto ⁊ almurua

ri fieri alienos q si abstinere nõ potuerint vtantur eo qd non e cautu. Cumqz pax feceris eos ambulare administra eis tinã & balneu: deinde ad vltimuz oz vt eos isudas cu embrocis eqlis resolutõis & cibes cos carnib' leuib'. ℭ Medicamẽ optiuz ebuctati. R. se. endiuie se. caulis berberis mudati et semie suo & su mach & lẽtu & ertoxicatay rosay spodij oium eqlr: cõmisceãr oia & bibat ex eis põdus triu.3. cu tyriaca vel chirata camphore & vnciã aq granati: aut aque nbeos: aut acetositatis citri & rob eius.

ℭ De cura sode eueniẽtis ex coitu. Capi.xxv.

Hec soda accidit qd pp siccitatem quã ipse fecit ipsuz possidere. Et ei' cura e quã diximus i ca. curatõis sode sicce. Postqz declinas cu humectãtib' pp repletionẽ in corpore cui superuenit motus coitus ppositus ex corporeo & aiali & eleuat vapores fraudulẽtos. ℭ Opz.n. vt cu illud accidit successione coitus: aut q repletione hz icipiat pmu a minutõe: aut cu solutiõe si vna ãqz fuerit necessaria: aut vna cap. deide ₒfortet cerebru cu oleis ₒfortatis sic oleo ro. aut oleo myrtino & nutriat eis q su velocis digõnis & bõi chimi & remoueat coitu: q si nõ iuenit ei' excusatiõez: nõ coeat du e ieiun'. ℭ De cura sode fcẽ ex pcussiõe: aut casu & regle ei' cui accit ₒmotio cerebri

Oportet vt sit tua volũ[...] & vulnus. Cap.xxvi. tas & finis rei tue & tua itẽtio i eo q hz sodã euenictẽ a casu aut pcussiõe ad hoc vt dolorẽ sedes qntu potes & elõges mãz qntu potes a loco leso: aut cum cũone. aut attractiõe ad ₒtrium vt nõ apostemet. Et medica plagã si acciderit vt carne repleat: sz nõ est põle vt carne repleat malitia ₒplonis manẽte: qr oz vt i ipsi' icarnatiõe ₒplonẽ ptis ei' tẽpes. ℭ Et sciasqz si i illo q hz hoc ipedi[m] appet febris & ₒturbat intellect' tũc iã icipit apari. pmu g qz te oz facere in ei' cura e flõmia cephalice: aut nigre vt apatio ₒhibeat. Si aũt illic e repletio opz vt vtaris clysteribus acut' saltẽ cu pulpa colloqntide. ℭ Uerum si hũerit febrẽ: tũc clisteria eqbis q si clistere nõ ₒuenit oz vt euacuet cu aliq qd sit sic pillule chochie si febrẽ nõ habuerit: q si hũerit calorẽ q febre sit mior nõ ptermittas ipoz potionẽ: necessaria e.n. ei euãtio vt securet apa. ℭ Deide oz vt ₒsideres. Nã si illuc fuerit vulnus oz vt medicet pua. & necãriu e tẽpare locu i cõplone sua dõec recipiat curã. Qd si n fuerit: eplastretur loc' ex eo qd locu ₒfortet. sic st epl'a qz aq sũt sic aq myrti & salic: & qz olea st oleu myrtinu & liliaceu & ro. & coz pmitiões sũt i qb' e stipticitas subtilitas & resol'o pauca sic rosa a melilotu & calam' aromaticus & camõilla & bolu armenu & alumẽ iamẽi cu vio odorifero. Et fortasse ₒtent' eris oleis ex eis & recte agit q eis vtit tepidis. ℭ Et fortasse dolor & tior apatis fac necessariu vt parũp ifrigident. ℭ Et oz vt caueant balneu & vinu & ira & cibi vaporosi & calefaciẽtes. ℭ Qd si locus icipit apari tunc necesse e administrare stiptica fortz stipticitatz & ifridatiõis: sicut cortices granati & balaustias & lentes & rosas ẽbrocando caput ex aqs coz & faciẽdo eplz ex fece ipoz: deinde p' illd fiat pmutatio ad illd i q cu h' fit subtilia tio: sic cupssi' mirica & cydõia & olibanu. ℭ Et cu pcussio fuerit cõmouẽs cap: oz tũc vt icipias dare ad potãdu sicados cu aq aut syrupo mellino: ipsu.n. cu eo liberãt. ℭ Et scias qm cu lesio puenit ad velamẽ cerebri e in ipa timor. ℭ Et cu egredit pp pcussionẽ sãguis ex cerebro oz vt patiẽtẽ potes cerebellis gallinay qntu possibile est: deinde potet sup illud aquã granati acetosi: & cu soluit apa multiplica potu cerebelloz vsqz ad tres dies & post flõnuam.

ℭ De cura sode facte a debilitate capitis. Ca.xxvij.

Eius cura e pmutatio malitie ₒplõnis quã hz ipsi' ₒfortatio cu cibis odoriferis ₒfortãtib' caput i quos e subtiliatio & stipticas cu aggregatione cãp motiuap. Et multotiẽs qd cã agẽs cõpar cause passiue debui e aggregatio hũoy maloy calidoy i sto. ℭ Oz g vt eũet p id qd e eis ₒueniẽs & vt afferat cib' adiũges ad terminu ei' qd ab eo resoluit pt' resolutiua & suscipiẽs digõnẽ. ¶ Et si nõ reperiunt vtreqz pprietates postreme eligat melior eap. ¶ Et melior qd hora i q cibãd' e: est post itroitu balnei: & oz vt serues coz cenas & vt ipsoz cibi sunt sic capparis & oliue cu caseo vt ₒfortet os stõi coz. ℭ Hyp. aũt cõcessit eis in potu vinu absolute. ℭ Et. G. elegit vt sit mirtu aut subtile: & vt aggregent vtraqz & sumat cu pane. ℭ De cura sode facte a fortitudine sensus cerebri. Cap.xxviij.

Eius cura e vt sensus parũp fiat piger cu cibis adnutri[m] cerebri igrossent sicut caput assũptu cu frumẽto & ordeo: & carnes bouile si digestio e fortis aut cib facti cu lactuca & portulaca & caro piscium & qnqz administras reliq narcotica: sicut syrupu d papauere & sicut semẽ lactuce: & qnqz fit ide epithima.

ℭ De cura sode q facta e accñs in febrib' & egritudinibus acutis. Cap.xxix.

Huius alia e q accit cu fortitudie egritudis. & ei' porisino vnde remouet. Et aliq est q remanet post remotionẽ egritudis: aut eradicationẽ ei' postmu: & illa qd q ex ea accit in febribus qnqz inquietat egru adeo dõec i cã ei' q est febris augmẽtu faciat: & ipsam qnz sigt albificatio vrine subito & eius alteratio in silitudinẽ vrine asinoy: qnz sigt essentiã suã in dispõne: et qnz sigt resolutionẽ. Oz ergo vt redeat ad reliqs significatiões. ℭ Cura aũt ei' ₒueniẽs est alrasum in oleo omphacino cuius acceptio sit cu oleo ros. aut oleu ro. cu sale cõquassatu cu aceto et tepidu in hyeme & in lenitate febris ifrigidatu i estate & in fortitudine febris: & ad ipsam iuuat embrocatio ex decoctiõe ordei et papaueris et rosaru & violaru si vapores nocẽt sua acuitate. Qd si sua nocẽt multitudinẽ: tũc nihil hoy facias. Immo euacua et administra qd cu facilitate resoluat: sicut oleu i quo cocte sunt balsamita & virga pastoris & maiorana cu virga pastoris si vis resoluere: ita q qbusdã ãtiquoy visu e vt camomilla epithimet. ¶ Qd si narcotica et sõnifera tibi necessaria sunt pp doloz vehemẽtiã vtere eis cu cautela & timore. ¶ Et qnqz phibet eleuatio materiei in ipa cu sauich & psilio in pn': & det i potu etiam: et qnqz prohibet coriandru & oleu ro. Et qnz ventosatur in ipsam. ℭ In ligatione autem extremitatum & ipsarum fricatione & administratione regiminis ebrij est rectitudo cõueniens valde. ℭ Cumqz extremitatu ligatione vteris oz vt cõprimas eas cu

sit fricatio in aq̄ calida. ¶Et si non sedat pp ola illa radat caput ꝛ impleat cu camomilla ꝛ malua ꝛ viola ꝛ altheasecu pmixtis: ꝛ illud qd post rasionē capitis. Et qn indigem' vētosis ꝛ sāguisugis. ¶Et qñ remanet soda post febrē ꝛ post egritudies acutas. Et ipi' qd cura ē infrigidatio ciboꝝ ꝛ eoꝝ humectatio. Et cōfortatio capitis ex oleo ro. cū camomellino ꝛ vt effūdat sup vtrasq̄ man' ꝛ vtrosq̄ pedes aq̄ calida bis i die mane ꝛ sero ꝛ inūgat cu oleo viol. deinde iuuet cum extinguētib' qñ appet declinatio manifesta.

¶De cura sode cretice. Cap.xxx.

In soda q̄dē cretica ɔsideret an infirm' inueniat nauseā ꝛ subuersionē ale ꝛ tremorē in labio et vertigines. Et vlt signa declinationis nāe cu mā ad supiora: ꝛ tunc iuuet cū vōitu fcō ex oxymelle calefacto cu lenitiuis frigidis. ¶Et an inueniat rugitus ꝛ inflatiōes in vtrisq̄ laterib' ꝛ vlt signa declinatiōis nature cum mā ad iferiora. ꝛ tūc iuuet solutōe ꝛ sup lenificationē nāe cu lubrificatiuis lenib'. cu sir. de prunis ꝛ prunis infusis i iulep post incisionē vt intumescāt ꝛ bibat violas ꝛ syrupu de tamarindis ꝛ xirasset nō pōdus magnū: sed q̄titas ei' sit. ʒ. v. ꝛ q̄ cursu illoꝝ currūt. ¶Aut vtru inueniat grauitatē in ptibus renu ꝛ sub costis dorsi ad posteriora tendētē. Et vlt signa declinatiōis materie ad vias vrie ꝛ medicet cū diureticis: sicut cū oximelle cui supinij ciatur pōdus duaꝝ. ʒ. se. melonis ꝛ citroli se. mediādū: ꝛ cibet cidonijs qm̄ phibēt vapores ꝛ exuberatiōnē faciunt. ¶Aut vtrū inueniat radios ꝛ rubedinē in oculis ꝛ imagines citrinas ꝛ elōgetur hoc: ꝛ nō fluat sanguis ex naribus: tūc cū aceto fiat sternutatio ꝛ cū ei' vapore. ꝛ in narib' insuffletur. ꝛ cōmoueat nasu eius cu aliq̄b' aspersis. aut opponat oculos suos radio solis si possibile ē subito ꝛ intueat ipsu deinde dimitte ipsum. ¶Et si inuenerit pulsum vndosum ꝛ inuenerit lenitatē in cute administrent vnctiones fricādo ꝛ bibēdo. ꝛ sup caput: ꝛ oꝫ vt sint tēperate. q̄ si inuenerit silitudinē mordicatiōis ꝛ doloris lassitudis sub aure sua: aut ascella sua aut iguine suo ponāt sup ea emplastra calida attractiua sicut mēta ꝛ apiū cum butyro antiquo. ¶Et fortasse idiget vt vētose absq̄ scarificatiōe apponant vt mā ex cerebro expellat ad aliud ad qd declinat ꝛ apostemet.

¶De cura sode q̄ dr fieri cā vermiū. Cap.xxxi.

Oportet vt purgatio fiat cū purgatōe corporis ꝛ cerebri. ꝛ deinde fiat caputpurgiū cum hierapigra pauca. Et fiat illud in hebdomada aliq̄tiens: vt administrentur oēs medicine q̄ dicentur in. c. de fetore nariū. et ola q̄ vermes i vētre necāt sicut expssio folioꝝ psici ꝛ expssio radicis mori ꝛ aloes. ꝛ iuuat sternutatorijs et caputpurgijs purgātibus cerebꝝ.

¶De cura sode q̄ excitatur successione somni et dormitionis. Capi.xxxii.

Oportet vt eum ea purget corpus et caput p ea q̄ sciuisti. Et adiuuat ad ipsam vt tpib' et frōti fiat emplastrum ex cinere et aceto. et cum eo melior est cinis de lignis fici.

¶De regimine specierum sode facte per cōitatem. Cap.xxxiii.

Oportet vt solliciteris in olb' spēbus sode facte pp cōitatē mēbroꝝ de illis mēbris. et vt ea cuaeues cū eis q̄ sūt eis ppria. ꝛ vt ipoꝝ pmutes cōplexionē. ꝛ cū hoc ɔfortes caput cū ɔfortatiuis: vt nō recipiat si fuerit in pncipijs cū frigidis sicut oleo ro. et aceto. post illud aūt si mā fuerit calida ꝛ q̄litas calida facias illd idē opus sp. Et si fuerit frida pmuta te ad oleū camomellinū cū oleo myrtino: aut oleū in q̄ dissoluat gūmi cupssi: aut sit fem cū folijs cupssi ꝛ expssione ei' ꝛ tamarisci. ¶Cūq̄ opus mēbri expleueris ɔsidera an accīis ɔuersiōe fiat egritudo ipa ꝛ an fiat cā soda fixa in capite. Et tu q̄dē cognosces materiā ꝛ q̄litatē: ꝫ fac qd scis. ¶Et in illa q̄dē q̄ fit ppt cōitatē cruris ꝛ hn̄s eā sentit q̄si aliq̄d eleuet ex crure suo oꝫ vt si illic sit repletio manifesta flobotomet saphena aut vētosent crura ꝛ purget ei' corp' cum stōatichō ꝛ si nō fuerit ibi repletio māifesta stringantur duo crura vsq̄ ad inguina ꝛ fiat fricatio i pedib' ei' cū sale ꝛ oleo de keri. Et si scit loc' ex q̄ incipit cauterizet ꝛ administret sup ipm medicamē vlceratiuū vt vlceret ꝛ aperiat. ¶Cura vo speciei sode fcē cā vapoꝝ ascēdentiū ex mēbris corpis ad caput: si cā fuerint vapores ascēdētes ē vt sumant ante periodum fruct'. Qd si nō fuerint pñtes. aq̄ frida. q̄uis sit ieiunus. Et de fructib' ɔueniētiora sunt cydonia. Et coriādrū est ex eis q̄ i ipa iuuāt. ꝛ ē ex eis q̄ phibent eleuationē vapoꝝ. ¶Et silr ē dispō eius q̄ fit pp cōitatē epatis. Et iuuāt ad illud ppie diuretica ꝛ emplastratio epatis ex emplastris q̄ mām retinent. ¶Cura autem speciei sode facte pp cōitatē stomaci: cuius cā ē debilitas stomaci: et ppie debilitas oris eius ita vt suscipiat materias: ꝛ corrūpantur in ipo chimi. Et illud fm plurimū nō excitat nisi fm vacuitatē. est vt deglutiat bucellas infusas in aq̄ acreste ꝛ aq̄ vtriusq̄ granati ꝛ que illis sunt silia: aut in rob fructuum stipticoꝝ boni odoris. Et vt sorbeat sorbitiones panis: aut farine tritici torrefacte cum aliq̄ qd sit sicut granū granati ꝛ silia. Cū. n. hec multiplicant cōfortat os stomaci ad hoc vt faciat illud. Cūq̄ nauseam inuenit eger euomat colerā effusam ꝛ desect. ¶Et si stomacus cū hoc fuerit frigid' administrent hec seminata cu alefeniati boni odoris acutis: aut fiat ei iulep cu alefeniati ꝛ intingat bucellas i eo qd inde factū ē epati. Et si acetositas ꝛ mordicatio nō conueniūt ei ꝛ excitant ipsi' nocumētū sit cōtent' bucellis in iulep aut puro: aut cū alefeniati fm q̄ eius est necessitas ꝛ hoc hō multū iuuat. Si aūt soda incipiat ꝛ deglutiat bucellas: aut sorbeat sorbitionē ꝛ cū sentit descensionē sui cibi ꝛ digōnē eius: sumat aliq̄d de illis in q̄b' est stipticitas sicut sūt bucelle panis in rob fructuū: aut ipos fruct': aut panē cū capparib'. aut oliuis. ¶In ea aūt q̄ fit cā huoꝝ in ipo pruū qd oꝫ est vt incipiat cū purgatōe ꝛ post illud ꝛ cū ea vt nutriat cibis subtilibus facilis digōnis laudabilib' boni chimi: delde declinet cū equalitate sua ad illd qd est necessariū: ꝛ sint cū hoc in eis resolutio ꝛ digestio ꝛ solutio. ꝛ si nō inueniunt laus ꝛ gñatio sanguinis boni cōpares generi alteri. eligat laudem ꝛ generationē boni sanguinis potius illis vel super eas. Et melius illo est vt sit post introitum balnei. Et istud q̄dem necessarium est vt desiccentur eorum humiditates ꝛ ipsoru vapores. ¶Et si humores sunt colerici

cura cū eo qđ te docui i cānone cū curis ɔfortādo cerebrū cū oleo ro. aut cuzolo myrtio. ¶ Si āt hūores sūt flegmatici fridi i qb⁹ excitank vētositates fortes: tūc admistra vōit⁹ q̄ sunt fortiores ꝛ subtiliātia: ꝛ si nō rēouek hieras magnas cuz decoctiōe epithymi. ¶ Et ad illđ qđ iuuat incisio duaꝝ artiaꝝ tpis: aut duo cautia lenia sup tpa: ita vt ñ adurak caput ꝛ sit strictio sup duas artias. Et arterie qđ multotiēs extrahunk aut icidunk ꝛ cauterizāk. Et cōueniēs cauterizatio ē vt arteria discoopiat ꝛ cauterizet ipsa arteria ita vt vestigiū ei⁹ nō cadat sup cutē. Et cauteria qđ sint sič ac⁹ignite: verūtñ qꝛ: si possibile ē vitek ꝛ maxime i estate vitek. ¶ Et oꝫ vt ei⁹ cib⁹ sit sorbitiōes ꝛ nō masticet aliqđ vsq ad decē dies. Et sit hora comestiōis ei⁹ i estate frida. Et oꝫ ēt vt nō multiplicet sermōes. Et silr vt stiptica sup artias adhereāt cum q̄bus misceāk sarcocolla ꝛ croc⁹. Et nos narrabim⁹ illud in ātidotario. ¶ Et qñq ponit sup eas plūbū ꝛ strigik cū vitra vt nō pulsent ꝛ faciāt dolorē ꝛ silr lignū. ¶ Cauterizatio āt fortis q̄ in istis dcā est: est vt tria ponank sup mediū capitis ꝛ duo sup duo tpa ꝛ vnū sup nuccā apđ posteriorē ptē capitis. Et opꝫ vt alienek vinuꝫ fꝫ oēꝫ dispōnem. ¶ Si āt cā ē vapores ascēdentes ex stō: tunc ē cura fꝫ ola q̄ pcipim⁹ i cura sode fcē ex vaporib⁹ ascēdētib⁹ ad cerebꝝ ex mēbris aliis. ¶ Et h⁹ qꝫ gñis ē cura sodeꝝ excitak potu aq. hoc.n. ēt fit pp debilitatē stōi. Et melior cura ei⁹ ē vt hñs eā potet paꝝ vini odoriferi ꝛ cōmisceat cum eo aquā suā quā bibit: ꝛ vt ñ ipediat os stōi. ¶ In regie vo ei⁹ q̄ fit cōitate renū ꝛ mirach ꝛ inficis ꝛ reliquuz suffič q̄ pmisim⁹ i pn° vlium ꝛ d soda febriū iā diximus. ¶ De cura grauitatꝭ capitꝭ. Capi.xxxiiii.

Ad ipaꝫ iuuat euacuātia ꝛ vsus alscebari. Et si sanguinea fuerit ei⁹ cura erit cū flōmia: deinde minuak vena frōtis ꝛ ppe si fuerit grauitas posteri⁹ Et etiā minuāk vene colli ꝛ due arterie q̄ sunt p⁹ aures ꝛ ppe si fuerit grauitas in anterioribus.

¶ De soda q̄ noiak ouuꝫ ꝛ cauthati. Ca.xxxv.

Hec spēs soda noik ouū ꝛ cauthati pp suā cōprehensionē sup totū caput est soda cōprehēdēs māsiua fixa cronica. ¶ Cui⁹ grauitas excitak oi hora ēt a parua cā mot⁹ ꝛ potatiōis vini ꝛ receptiōis vaporosi ꝛ excitat ipam vox fortis: ꝛ qñq excitat ipsam vox media: ita vt eā hñs odio hēat vocē ꝛ lumē ꝛ pmixtiōeꝫ cuꝫ hoib⁹: ꝛ diligat solitudinē ꝛ tenebras ꝛ qetē ꝛ resupinationē. ꝛ ipsi qđ diuersificank in eo qđ eos ledit ex cāis pdcis. Quidā.n. eoꝝ ledunk ab aliq ipsaꝝ. ꝛ qdā ab alia re ledunk: ꝛ sentit oi hora qsi caput ei⁹ malleo pcutiak: aut attrahak tractiōe aliq: aut scindank scissiōe aliq: ꝛ puenit dolor ei⁹ vsq ad radices oculoꝝ. ¶ Et. G. qđ ponit allatorē h⁹ egritudinis debilitatē cerebri aut fortitudinē sensus eius. Et cā ei⁹ gñatiua est humor malus: aut aþa calidus aut frīn fꝫ q plꝫ fit ab aþate melico aut duro. ꝛ plꝫ qdē fit in medio velaminis: aut extrinseci a craneo: aut itrīseci. ꝛ tu iā sciuisti q qñ cāe sunt aþa aut alid nō ē nisi in velamine itrinseco. In craneo sentik dolor tēsus vsq ad oculū. ꝛ qñ pāniculus ille cōprehēdit sup neruū motiuū ꝛ cauū extēdik pars ei⁹ vsq ad pupillā: ꝛ cuꝫ est in velamine extrinseco sentik dolor tactu man⁹ ꝛ patiēs odit casuz tract⁹ laboriosi super eā. Et multotiēs ɔtingit ab egritudib⁹ acutibus quē debilitauerūt subaꝫ cerebri ꝛ velamina ipius intrinseca ꝛ extrinseca: ita vt ledak motib⁹ paruis qui sūt ex motib⁹ corpis cibalib⁹ ꝛ vaporalib⁹ ꝛ motib⁹ extrinsecis ꝛ recipiat supfluitates ledētes. ¶ Medicoꝝ vo qdā nō obseruātes ouo has ɔditiones: imo dicūt ouū oēꝫ dolorē cōprehēdētē sup totū caput extrāeū ꝛ itra. ꝛ fit ei⁹ cā ex vaporib⁹ stōi aut vaporib⁹ capitis: aut māe aut flegmō in ipso cerebro aut velaminib⁹ ei⁹. ꝛ fit cū grauedine ꝛ pulsatiōe aut herisipilla. ꝛ fit cū i flāmatiōe ꝛ mordicatiōe absq multa grauedine: aut ab hūorib⁹ aliis si nō fuerit herisipilla: ꝛ sint illic signa hūoꝝ fridoꝝ: ꝛ medicank totū fꝫ modū suū: verūtñ nomē oui i vitate ɔsuetuꝫ apđ prudētes medicos est fm qđ est p ɔditiōes pdictas.

¶ De cura. Cap.xxxvi.

Si sciuerim⁹ q illic est sanguis plurimus: ꝛ q cā p°: aut cā motiua ei⁹ est sanguis flōma. ¶ Qđ si signa existēt q hūores sunt frigidi ꝛ tps fm egritudinē ē elōgatū: ꝛ tu iā admistrasti in pn° ēt qđ repellit: tunc vtere ēbrocis ex aqs in qb⁹ resoluētia modice sint calefaciētia cū repcussiōe modica ꝛ stipticitate: sič flos sqnāti ꝛ camomilla ꝛ mēta ꝛ reliqua q̄ sciuisti in canone ꝛ gradatī pcede ad fortiora: ꝛ euacuacū eis q̄ ɔueniūt: ꝛ admistratio pillulaꝝ de aloe ꝛ mastice ē de eis q̄ multū ɔferūt i ea: ꝛ fiat illđ in of tertia nocte. Et vtak cochiis in euonibus suis si necītas est vt denk eis fortiores: ꝛ sumat eger in potu decoctionē cassiefistule cū.iiij. aure. olei de keirua. Et scias q cū purgasti supest tibi vt ɔfortes cerebꝝ ꝛ velamina ei⁹ cū aliqb⁹ q̄ ipm ɔfortāt ex eis q̄ sciuisti: ꝛ ex ipsis qđ sunt odoramēta muschi ꝛ ambre ꝛ cāphore ēt illis cōmixte. ꝛ qñq pmisce cū eis aloē vt ɔiungant ɔfortatione resolutionē. ꝛ adhibe ei empla calida ꝛ stuporē inferētia q̄ sciuisti. Cuꝫ ergo declinat administra balneū ꝛ empla ɔfortātia. ¶ Qđ aūt in pn° pseuerat ꝛ scis q mā est calida: tunc forsitā declaratū est tibi: ꝛ sciuisti illđ in canone regiminis cerebri. ꝛ freqnter pota cū medulla cassiefistule cū olo amigdalino diebus freqntib⁹. ꝛ qñq iuuat eos caputpurgiū cuꝫ mumia in olo viol. ¶ Et scias q ouū antiquū tpale nō eradicak nisi qđ est fortꝭ resolutiōis ꝛ calefactiōis. ꝛ qñq iuuat eos si fiat eis caputpurgiū ex troc. stelle ꝛ scellite ꝛ diamuscho ꝛ q̄ pcedunt cursu eoꝝ dissoluto qđcūq eoꝝ fuerit i lacte lactātꝭ puellā: ꝛ ppe cū dolor fit fortꝭ ꝛ vincāt vigilie. ¶ Flōmia vo ꝛ cauterizatio arteriaꝝ ꝛ eaꝝ incisio in cauthati sunt fm q fuerit in soda antiq. ¶ Cibus aūt sit qđ non vaporat de eis q̄ sciuisti: ita vt pueniak ad lētes cuꝫ oleo amigdalino dulci: ꝛ silr ius fabaꝝ: ꝛ nō est malum vt cibenk q̄ ex eis sunt ifrigidati cum h⁹i ppter paruitatē vaporꝭ eoꝝ. ¶ Epithimata āt oꝫ vt declinēt qñq ad illđ qđ parsip stupefacit. fꝫ fit maior intētio resolutio. Et ex istis qdē epithimatibus est opiū ꝛ sanguis draconis ꝛ croc⁹ ꝛ terbētina: fiat ex eis epithima ꝛ liniak ex eis tēpus vsq ad temp⁹ apud necessitatē indigentē stupefactione. ꝛ ex eis ē crocus ꝛ galle ꝛ troc. stelle. Nam cum ex illo linietur tota frigidos erit iuuans: ꝛ tu quidem redi ad antis

dotarium et ad tabulas medicinarum singularium.

¶ De emigranea. Cap.xxxvij.

Emigranea est dolor in una medietate capitis excitatus. Et. G. diffiniuit eā dicēs ꝙ ipsa ē ambulator medius. ¶ Cuiꝰ qđ eā qñ ē itra craneū. et qñ ē i pāniculo coopiēte craneū. et plurimū qđ fit i lacertis tpis qđ āt ē extrīꝰ qñ puēit ad hoc vt nō toleret tactū et māe sūt puemētes ad locū eiꝰ ex venis: aut arterijs extrinsecis: aut ex cerebro ipso et velamibꝰ eius: et eleuat plurimū illius ex via cōmissurarū. et qñ fit ex vapoꝛibꝰ expulsis a toto corpe aut mēbro illius partis. ¶ Et emigranea qđ fꝫ plurimū ē hñs pꝛiodos. et ipsa qđ nō fit nisi fꝫ dñatiōez hūoꝝ. et non fit emigranea ꝗtitatē hñs ex malitia cōplexiōis singularis. ¶ Et illa qđ ꝗ fit ex hūoribꝰ fit qñ ex hūoribꝰ calidis: et qñ ꝗ ex hūoribꝰ mal friis. et qñ ex vētositatibꝰ: et qñ ex vapoꝛibꝰ. et tu iā sciuisti signa. Uerūtñ iuenis cū frida ꝗtē: cū calefactiōe et extēsione ꝑpinꝗ. et cū cal'a calefactiōez tactꝰ et pulsationē i tpibꝰ et ꝗtē cū infrigidātibꝰ: et ēt ꝗ cum frida sentit frigꝰ: et cū cal'a sentit caloꝛ: et illđ apud vehemētiā doloris.

¶ De cura. Cap.xxxviij.

Eius cura est flōmia fm ꝙ sciuisti i ouo et reliꝗs et ꝑpe vene frōtis et tpis et solo et clysteria et attractio: et totū cū eo qđ ꝯuēit ipi fꝫ ꝙ tibi ꝑceptū ē i cānone. ¶ Et ex eis qđ ꝗ ꝯferunt calēfē īfusio aloes in aq̄ endiuie ꝗ̄ī ātidotario cꝰ potio fit ī vncias.i.et.vj.vij. Et i ipā ꝯfert flōmia frōtis et vene nāsi valđ. Cum pꝛiodꝰ adest oꝛꝫ purget corpꝰ añ ipꝫ et pmutet ꝯplo pꝰ purgatiōez. qsi mā fuerit cal'a pōes narcotica sup tpa sic opiū et cortices mādragore et anetuꝫ et tusā zamū et cāphorā et isridabis locū fꝫ ꝙ sciuisti đ qbꝰ dicti ē i cānone. Et qñ iuuāt ex leaustro scriptoꝝ linito sup ptē i q̄ ē emigrānea. Ex epithimatibꝰ frōtiū hñtiū emigraneā ē crocꝰ: et iuuāt ex ēplo fcō ex ruta et mēta cū vino et oleo ro. Et silr epithiate ex troc. pauli dictis in ātidotario. Et silr administratione emplastroꝝ de qbꝰ est hoc baccaꝝ lauri: folioꝝ rute ambořū ptes eq̄les: synapis ptē mediā ꝯiūgāt cū aq̄ et administret. Et qđ magis cōfert ei ē caratū fcm ex cātaridibus et positū et dimissūꝫ donec locū vesicet: aut ex gūmi rute agrestis: qm ipsuꝫ ē vlceratiuuꝫ et enūciat vnam cauterizatiōis. ¶ Qđ si mā frida fuerit vehemēns fritatis nimis facies emplastratiōez ex eufoꝛbio et synapi et piretro et silibꝰ. ¶ Egritudo āt cꝰ tps plōgatū ē: est frida fꝫ dispōnē et idiget resolutiōe: et qđ calefaciat cū fortitudie. et epithimata qđ et ebrocē cōia et ꝑpa emigrāee victa sūt i ātidotario. illa ḡ administrent. ¶ Cūꝗ epithīata admistras cū tu iam euacuaueris ex corpe et purgaueris: tūc ꝑcede lungēdo lacertos tpis i pte doloris digitis tuis: et cū mādili aspo cap hora pꝛiodi: deide lini. ¶ Et cū necāriū est stupefacere cū doloꝛ pulsatiuꝰ fit foꝛtioꝛ: tūc ꝯfert linire sup arterijs i tpe qđ ē corā loco opiū cū sarcocolla et stipticis: et strigāt plūbū: aut lignū sup ipꝫ decenī positū etvt ꝓhibeat pulsatiōez foꝛtē facietē doloꝛē pulsatiuū: quēadmꝫ ondimꝰ i his q̄ ꝑcesserūt i canōe de cauterizatōe. ¶ Quidā ꝟ̄o medici narrauerūt medicamē emigranee tpal' exceptū iuuatiuū acceptū a muliere. et illđ qđ ē vt ꝺcoquāt radices eūane

ris alumni et absinthij i oľo et aq̄ donec dissoluāt et embrocēt pa dolorosa ex aq̄ et olo calis et nat. epiz ex fece: et mulier qđ illa qñes admīstrabat hꝰ sanabat emigraneā siue eēt cū febre siue sine febre. Et ex emplastris qdez nō ē sic emplastruꝫ synapis. Cūꝗ egritudo ꝑlōgata ēfac ēplastra ex gūmi rute agrestis et corticibꝰ radicis cappar: et squilla et eufoꝛbio tritis et ꝯmixtis cū vio odoꝛifero: ē.n. medicamē magnū ꝯferēs ei. ¶ Et ex eis qbꝰ iuuāt ē vt icipiāt et igrediātur balneū et multiplicēt iclinatiōes sup aquā calaꝫ deide fiat eis caputpurgiū ex olo sisāo. Iuuāt.n. sopit doloꝛē ilico. ¶ Ampliꝰ colligant ꝺscriptiōes scripte i ātidotario singlaria ꝺclata i tabul med. singlariū. ¶ Tractatꝰ.ij.đ apātibꝰ capitis et solōne ꝯtinuitatis eiꝰ. Et ꝯtinet.xiiij.ca. ¶ Sermo vlis de karabito q̄ est apā capitis. Cap.j.

Dicit karabitꝰ apā calidū i velamine cerebri subtili et ꝗlo absꝗ corpe ꝯiūcto corpori ipsius qñꝗ accidat apā nō.n. quēadmꝫ qdā existimant medicoꝝ ꝙ cerebꝝ ipꝫ nō apāt ē veꝝ: hoc est qđ dicunt. Nā qđ est lene sic cerebꝝ et duꝝ sic ossa ñ extēdit: et qđ nō extēdit ñ apāt. hic āt fmo ē erroneꝰ: et illđ iđ qm̄ lene viscosuꝫ extēdit: et ossa ēt apāntur. Et. G. illđ ꝯcessus ē et nos mōstrabimꝰ fmonē de eo in.c.đtēu. imo dicemꝰ ꝙ oē qđ nutrit extendit et augmētat cū nutrimēto et pp hꝰ ꝯcedēdū ē ꝙ extēdit et augmētat cū supfluitate: et illđ est apā. et illđ ē qm̄ si cerebꝝ qñꝗ apāt: tūc karabitꝰ et sirsen ē nomē ꝓpꝛiū apātis velaminis cerebri cū est calꝫ lꝫ i qbusdā locis: qñꝗ ꝯcedat ēt dici de apāte sube cerebri: et est vsus ꝑpꝛius hꝰ: verūtñ trāsumptū est ex noīe accītis qđ ipm comitat: et est alienatio intellectꝰ pmixta cū calitate adurēte: et nomen accidētale cadit super hoc accñs: et artificiale sup hoc apā. Et actio qđ hec silis est pmutatiōi noīe accītis qđ ē subeth ad egritudinē facietez ipsuꝫ et sigñtē ipm que est sirsen cerebri et est illđ. ¶ Quidā āt hoīes sunt ꝗ pnoīa ignorātes existimāt ꝙ birse sit nomē apāt' hꝰ. et ꝙ sirse sit le nius ipso. fꝫ nō est ita. ¶ Nam birse est dictio ꝑsica: bir.n. est pectꝰ et sen est apā. et sirsen ēt ē psicū: sir.n. ē caput et sen ē apā et egritudo. ¶ Et sirsen qđ fcm infebribꝰ: aut factū pp humores in oꝛe stōi adustos: et ē illđ qđ ē pp apāta in partibꝰ capitis extrīsecis: aut ē in pāniculo extrinseco: et sirsen factū cū birsen: et est illud qđ fit ꝑpter cōitatē velaminis .f. diaphragmatis et apāta eiꝰ et reliquoꝝ lacertoꝝ pectoris: et factū in apāte vesice et mīcis et stōi et pp silitudinē cadētē in hoc noīe narrātium narrationes diuersificātur: sic diuersificātur narratiōe narrātiū lethargiā q̄ est sirsen friū qđ nolāt obliuio. Sirsen āt veꝝ fꝫ vsū artificialē est illđ qđ diximꝰ. ¶ Et qñꝗ apāt cum ipso suba cerebri fm ꝙ diximꝰ in cōicatione et pmutatiōe et illđ est vehemēter malū pimēs in ꝗrto: ꝙ si ipm ptrāsit euadet. ¶ Et plimi qđ qui moriunt ex birsen moriunt pp ipedimētū in spū et apā hoc hꝫ loca diuersa fm ptes cerebri diuersas. Et qñꝗ cōicāt i ipo one ptes et cōicāt loca olā: et plꝫ cū fit nō stat eiꝰ adnēcꝰ: nisi in eo qđ sequit vacuitatē āteriorē: et in eo qđ mediatur. Et eiꝰ qđ pñ est sanguis aut citrina

colerā pura: aut rubea pura: aut adusta trahens ad nigredinē: ꝛ ē vehemēt malū: ꝛ q̄si nō fit ſʒ plʒ nisi a ſāguine colico ꝑter apa flaticū: aut a citrino. Et q̄si n̄ finit nisi sudore aut fluxu ſāguis ex naribꝰ. Et multotiēs apat velamē ꝛ vene q̄ sunt exteriora capitis: ita vt fortasse apiātur cōmissure: ꝛ illō qḋ ex quo fit ꝑmutio rōnis ꝯposita ex fletu ꝛ risu hora post aliā ē malū: ꝛ cū ē ꝑmutatio ē ꝑipleumonia: qm̄ signt fortē calorē hūoris. ꝛ silr si ꝑmutet ad nō ver. Et cū accidit vt ꝑseueret ꝯuitas i ꝑtibꝰ capitꝫ ꝛ pulmōis deinde ſupuenit spasmꝰ ꝛ vomitꝰ ꝛ erugo eris viridis morit̄ infirmꝰ i hora sua. Et plurior mora eiꝰ ē vnꝰ dies aut duo dies si vꝛ̄ fuerit fort̄. ¶ Ex ſpēbꝰ vō karabitꝰ i q̄ maior ē fiducia ē illa i q̄ eger ꝛcordatꝰ eiꝰ cū q̄ aliena ut post alleuiationē sue febris. ¶ Et q̄n accit ei res risus aromati ē egritudo i q̄ hō ſp ridet ē signū laudabil. ¶ Cū ꝗ laborat hūs sirsen ꝛ euomit colā ꝛ rū. ꝛ ē debilis morit̄ ea die aut fortior ꝑlōgat duobꝰ diebꝰ ꝛ nullus q̄dē visus ē hūs apa i ꝑtibꝰ cerebri cꝰ vrina fuerit aq̄sa q̄ euaserit. ¶ Et karabitꝰ qḋ mltotiēs resoluit̄ ꝑ emorroydas cū fluūt. ꝛ q̄nq̄ ifrāt̄ ꝛ mutat̄ i lethargiā: ꝛ q̄nq̄ liberat̄ ab eo ꝛ cadit in ethicā: aut fit demoniacꝰ ꝛ multotiēs ꝑmutat̄ nō verū in ver. ¶ Et senes q̄dē raro euadūt ab egritudīe karabitꝰ. ¶ Quidā vō medicoꝝ extimāt ꝙ q̄nꝫ accidit egtudo ſilis karabitui absꝫ febre signū vacuitatē apatis. ¶ Dicūt em̄ qm̄ sit fortis inqetudo ꝛ oscitatio: ꝛ hūs eam nō tolerat q̄etē ꝛ fortasse saliendo ascēdit parietes ꝛ eiꝰ ira fit fortis ꝛ stringere ipiꝰ āhelitus ꝛ sitis eiꝰ: ꝛ cū bibit aquā strāgulat̄ ea ꝛ expellit ipsā: ꝛ dicūt ꝙ ē ꝑnecās ea die ſm ꝑlm ꝛ q̄nq̄ extendit̄ vsq̄ ad q̄tuor dies: ꝛ ab ea nullꝰ euadit post illū. ſʒ accit vt ipoꝝ facies nigſcāt ꝛ lingue ꝛ sint ipoꝝ ocli ꝯgelati: ꝛ dispōnes eoꝝ sunt sicut dispōnes timētiū: deinde ipsoꝝ liniunt̄ morꝰ: ꝛ cadūt coꝝ vꝛtutes et plꝰ sus et moriunt̄. Et ꝑles mortes ipoꝝ sunt cū strāgulatiōe et vides eos currētes deinde vides post illud eos statim cadere et mori. ¶ Et dico ego nō ē longe q̄n cā in hoc sit ꝑꝑ cōitatē cerebri cū aliq̄ mēbro nobili: sicut mēbro āhelitꝰ cū accit eis spasmꝰ magnus: aut corruptio alia sicut strāgulatio: et ꝑueniat ad cerebꝝ et ꝑmutet et corrūpat ipꝫ et ꝑmisceat itellectū et faciat siti ꝑꝑ ꝺsiccationē ꝑtiū capitis et gutturis.

¶ De signis eius cōibꝰ. Ca. ij.

Signa āt cōia ſpēbꝰ ipiꝰ vis ſcista. ¶ Alienatio ſupfluit q̄nq̄ et absciditꝛ alia vice: et abholatio loq̄le et pigritia ab ea et ꝑmittio itellꝰs et ꝑlm horū circa q̄rtū diē: et inq̄sitio extrēitatū et extreoꝝ frigus et agitatio: et spūs agitatꝰ nō ordinatꝰ: ſʒ ē magnꝰ et extēsio ossiū pectoꝝ ad supiora mlta: et trēor mēbrorū cū ipo et an̄ t̄pm nūciat ipꝫ: et q̄nq̄ ē cū eo somnꝰ inderꝰ et excitātur ab ipo et clamāt: et q̄nꝫ dormiūt: et q̄nq̄ vigilāt: et ē eoꝝ somnꝰ ſʒ plꝫ agitatꝰ cōmotꝰ cū fātasiis et somniis corruptis terribilibꝰ: et eiꝰ excitatio ē ꝑmixta cū vocibꝰ: et sunt illic in verecūdia et audacia et ira vltra ꝯsuetudinem et abhorrēt radios et auertūt se ab ipsis et agitāt̄ ligne coꝝ vehemēter: et strigūt eas: et q̄nq̄ apat̄. Et mltotiēs absciditꝛ eoꝝ vox: et ꝺsiderāt aquā et bibūt ex ea parū ꝛ tū multiplicāt̄ ꝛ nꝫ ipsā ē ꝺsiderāt plꝫ. Et plꝫ infrigidant̄ eoꝝ extremitates absꝫ frigore extrinseco faciēte hoc: ipoꝝ aūt vrine sunt declinātes ad tenuitatē ꝛ subtilitatē. ¶ Et ipsoꝝ pulsus sunt duri ꝑꝑ essentiā apatis in mēbro neruoso duro ꝛ ꝑꝑ duritiē vene ꝛ debilitatē vꝛtutis ad cōprimēdā māꝫ sentis in pulsibus eoꝝ vꝛtutē aliquā visq̄quo appropinquēt tremori: qm̄ siccitas aggregat ꝛ stringit ꝛ fit ꝑtes ꝯstrictiōis ꝛ dilatatiōis velociores: ꝛ cū sua serenitate nō euāt̄ ab vndositate q̄dā: qm̄ cerebrū ē ſbā humida: ꝛ q̄nꝫ accidit pulsibꝰ eoꝝ vt dilatēt̄ aliquotiēs ꝛ magnificent̄ ꝑꝑ necessitatē: ꝛ vt freq̄ntes fiāt ꝛ diuersificent̄ in ꝑtibꝰ loci ꝛ tremāt: ꝛ illō qḋ ē ex eis q̄ nūciāt syncopī nisi sit genus tremoris: ꝛ diuersitatē tremorē faciāt durities venaꝝ ꝛ fortitudo vꝛtutis: qm̄ tunc nō nūciāt illō: ꝛ q̄nq̄ accidit pulsui ipsoꝝ: vt fit spasmus ꝛ nūciat spasmū. ¶ Cūq̄ vides signa egritudinū acutaꝝ ꝛ febres prauas ꝛ stringit̄ nā: tūc illō nūciat sirsen. ꝛ est q̄si ex nūciis fortibꝰ ꝛ ꝑcedūt karabitus obliuio rei ꝑꝑinq̄: ꝛ tristitia sine cā ꝛ sōnia mala: ꝛ soda mlta ꝛ grauitas ꝛ replō ꝛ an̄cedūt ipꝫ ſm ꝑlm citrinitas faciei ꝛ vigilie ꝑlire ꝛ somnꝰ iq̄etꝰ: et accn̄a hec sūt fortiora dū māe ꝑseuerāt i itinere ꝑuenīdi ad caput: ꝛ resoluūtur iuvenis suis ꝛ subtiliantur: ꝛ cū appropinquāt ei ꝛ biberit cerebrū māꝫ inueniūt ꝑnm doloris in posteriore ꝑte capitis apō locū in quo ē ꝯiūctio colli ꝛ capitꝫ ꝑꝑrie in colico. ¶ Et cū icidūt in ipꝫ ꝛ apat̄ cerebrū desiccātur ꝑmū oculi eoꝝ vehement̄. deinde accidūt lachryme ꝛ ꝑꝑrie ex vno oculoꝝ: ꝛ multotiēs accit vt vene ipoꝝ forti colorent̄ rubedine: ꝛ q̄n succedūt ei distillatiōes sāguinis ex naribꝰ: ꝛ plerūq̄ fricāt oculos suos ꝛ dclināt ad q̄etē ꝛ requiē in maiori ꝑte corporis: nisi i manibus: qm̄ cū eis fortasse inq̄runt ꝛ colligūt villos: ꝛ fit illud plꝫ cū clausiōe oculoꝝ: ꝛ q̄nq̄ fit cū pupillatione ꝛ q̄rela: ꝛ q̄nꝫ pigri fiunt in loquēdo māifeste nō addētes sup motū lingue: ꝛ q̄nꝫ accidit eis distillatio vrine cū cognitiōe ipsoꝝ aut absq̄ cognitione: et est in febribꝰ de significationibꝰ fortibꝰ ꝙ sirsen ē ꝑsens: ꝛ obliuiscunt̄ doloris si est in mēbris ipsoꝝ: immo si aliq̄d de mēbris ipoꝝ dolorosis ipetuose tāgitur nō ꝑcipiunt ipꝫ. ¶ Nos vō addimus ꝛ dicimus: ꝙ q̄n apa fit in ꝑte anteriore corrumpit imaginationē. Cū ergo est illud incipiūt calligere villos ex vestibus ꝛ paleas ꝛ q̄ sunt ſilia illis ex pictibus: ꝛ imaginant̄ aliq̄s fantasias que nō inueniunt̄. ¶ Qḋ si fit i medio corrūpit cogitationē ꝛ turbat̄ i eo qḋ agit ꝛ loq̄t̄ cū alienatiōe ꝑlima: ꝛ cū cadit in eo qḋ est corā posteriore obliuiscit̄ eiꝰ qḋ videt ꝛ agit i dispōne: ita vt q̄nꝫ petat aliq̄d ꝛ p̄ñtet̄ ei ꝛ nō recordet̄ se quesiuisse illud: ꝛ plurimū petat peluiꝫ: vt mingat in ipsa ꝛ ponat̄ corā ipso ꝛ obliuiscat̄ eiꝰ. Si aūt apa cōprehēdat sup partes oēs apparēt hec oīa signa. ¶ Et si cū eo apet̄ cerebrū rubea fit ipsius facies ꝛ oculi ꝛ exeunt oculi exterius vehemēter: ꝛ fiunt rubei si mā faciēs apa fit sanguis: aut citrini fiunt: si materia faciēs apa fit colā pura. ¶ Factū vō ex hūoribꝰ ꝑꝑ cōitatē significat euentus eius subito: ꝛ cōña malitie ꝛ i spōnis mēbri alteriꝰ: ꝛ paroxismus qui est in exacerbatione fortitudinis eius: ꝛ minuunt̄ cū diminutione in dispōne alterius: ꝛ augmētant̄ ipsius augmē

tatiõe. ¶ Et factū a sirsen cerebri accidit paulatim & sequit vel adheret: & signa sirsen veri isepabilia añ cedūt: deiñ accit egritudo. nõ verꝫ āt pcedūt egritudies alioꝝ mēbroꝝ. deiñ appent signa eiꝰ. ¶ Fe. qñ āt ex ptibꝰ velaminis distiguētis & lacertoꝝ pectoris ancedūt signa birsen & pleuresis q̄ est dolor pūgitiuꝰ i latere apō anhelitū: & strictura anhelitꝰ & pulsus serrinus: & tussis plꝫ sicca: deide hūectat pꝫ plim & expuit & fit cū febre ꝯtinua: cuiꝰ plꝫ caloris tēdit ad ptes pectoris. Et i vo ad ptes capitis: cū q̄ multiplicat extensio ossiū pectoris ad supiora. & ppue fit eis sensus doloris sup vtice nõ cōprehēdēs. ¶ Et nõ fiūt signa pdicta eiꝰ i eo q̄ pterijt fortia & multa: & eiꝰ spūs fit diuersus: debilitat. n. qñq & fit frequens & augetur & alia vice: & fit ei silis & puꝰ & debil plus. ¶ Et fit qñ sic ieus. ¶ Sꝫ i lıarabitis vo fit sps maior: imo fit magnꝰ. ¶ Et duo qd̄ sirsen cōicāt in fortitudie humoꝝ. Uerūtñ sirsen freñs differt a sirsen vo i hꝰ qd̄ seqt in fortitudie sua fortitudinē fe. & alleuiat cū alleuiatiōe fe. Cū eo āt q̄ fit pp hūorē i ore stōi sentit mordicationē in ore stōi & nauseā & siti & amaritudinē oris. ¶ Et scđm pp āpa mēbroꝝ & alioꝝ: scit pp illd̄ qd̄ apparet de dispōnibꝰ eiꝰ. Qm̄ dū ñ sit appentes & māifeste nõ ducit ad pmittionē itellꝰ & sirsen māiᵐ. ¶ Et nūc qd̄ remouerent signoꝝ spēi veri sirsen. ¶ Dicemus q̄ q̄ pmū signoꝝ facti a sāguie ē q̄ cōitas acctiū eiꝰ pdictoꝝ coiū accit cū risu: & accidūt ei distillatiões sāguinis ex naribꝰ: & magnificat eiꝰ spūs: & distillāt oculi eiꝰ & lippitudinē patiunt: & nõ sūt vigilie q̄ accidūt ei cū hꝰ supflue: & ē aspitas ligue i ipso tēdēs ad rubedinē decliuē ad nigredinē. deide nigrescit & fit lingua in ipso grauis. Et qñ pigrescit a locutiōe pp ḡuitatē lingue. Et sunt fantasie eiꝰ qs videt rubee: & vene frōtis & oculoꝝ eiꝰ sunt plene. & accidit eis frequētia sedēdi & stādi absq necitate quā ide hꝫ. Qd̄ āt fit ex cola ru. pura vigilare plꝫ facit. & alleuiat cū eo oculi valde: & crassat ligua fortit & citrinat puꝰ: deiñ nigrescit: & febris fit fortis. Et multiplicat desideriū & amor tergēdi oculos: & imagināt qdā tēdētia ad citrinitatē: & igredit i mores eoꝝ rapacitas & inelie ppprietas & audacia i disceptando & ē q̄si i fora eiꝰ q̄ vult litigare: & attenuāt nares eorū & ppue ipaꝝ extremitates. Et accidit eis in frōtibꝰ suis corrugatio ad supiora. ¶ Eiꝰ āt qd̄ fit ex colera adusta & est illud qd̄ punit signa sunt q̄ cōitas accidētiū accidit cū demonio & rixa & spūs magnificat: & magnificat inq̄sitio. Et sunt oculi eoꝝ ꝯturbati & eiꝰ cā ē sibare & est q̄si ipa. ¶ Signa vo pmutatiōis eiꝰ sunt ista. Nā si pmutat i lethargiā: & illd̄ est qd̄ i eis expectat: vides oculos pfundari in clausiōe cū lachrymis: & saliua currit & pulsus tardat & leuis fit. Signa vo pmutatiōis eiꝰ in sacaculos & est āpa cerebri sunt q̄ apparēt sacaculos signa: & occultat nigredo oculoꝝ & appet albedo qñq & nõ diligit dormire nisi resupinus & inflat venter eius. Et extendunt ossa pectoris eius. & multiplicat tremor mēbroꝝ eiꝰ. ¶ Et signa permutationis eius in ethicā sunt pfunditates oculoꝝ: & sedatio febris & nigredo corporis & paruitas pulsus & duritiesa eiꝰ. ¶ Signa vero permutationis eius in spasmū nos afferemꝰ in. c. spasmi.

¶ De cura sperum eius. Ca. iij.

Communis qdē sperꝫ eiꝰ veraꝫ est flõmia ex cephalica: & egressio sāguis aliq̄tula: imo multa valde. Et icipiat in hoc loco sicut icipiunt hūores si nihil forte fuerit qd̄ phibeat. ¶ Et opꝫ vt fiat eiꝰ flõmia cū cautela in cognoscēdo dispōne ipsiꝰ ex sincopi si cecidit in ipsā: aut fit ei vicinꝰ & retineat sāguis cū syncopis adest ppinq̄tas: & igeniet i cognõne illiꝰ. q̄ā in eis nõ appet dispō icolumitatis a dispōne lipotomie multū māifeste. ¶ Sed pulsus qñq signt ipsam. Nā cū tremit & descēdit & diuersificat absq ordine: ita vt inuenias vnā magnā & aliā quā signt ppinquitatē syncopis. ¶ Et opꝫ vt sit cautela in ligatiōe vitte sup ipaꝫ: ita vt fit firmata quā motꝰ ipsiꝰ & agitatio irrōnabiles nõ soluāt. Qñq. n. soluit eā & eij cit p seipꝫ pp imaginationē corruptā ducētē eū ad illud. ¶ Deinde post hoc flõma venas frontis si vtꝰ fuerit fortis: & fecerit oportere illud dispō et fortitudo egritudis. ¶ Qd̄ si vtꝰ & dispōnes nõ ꝯsentiūt vt fiat flõmia eiꝰ vlls & ex māibus eius: aut nõ est tibi posse habere māus eiꝰ: & qd̄ addit ei ex hoc ducit ipm ad inq̄etudinē & rixā fortē: tūc flõma eū in fronte. ¶ Et pone sup caput eiꝰ in pncipio oleū ros. cū aceto ifrigidatū niue & reliqua que numeraui tibi ex ep̄ssionibus infrigidātibus. ¶ Et colicus qdē iuuat si fiat capiti eiꝰ emplꝫ ex folijs sunticis valde: & fac eū descere in domo tēperata in aere puro in quo nõ sunt picture neq forme. Nā ipe diligit intueri imaginatiões earū: & illud est ex eis que ledūt cerebrū eius & velamina ipsiꝰ cerebri. ¶ Et pꝫ vt in domo eiꝰ & iuxta ipꝫ sit multitudo redolentiū frigidoꝝ sicut nenufar viola & rosa & cāphora q̄ nūerauimꝰ tibi in canone. ¶ Et associa ei amicos suos prudentes sibi caros & misericordes eiꝰ & ex quo verecūdet & cesset pp ipm a sua pmittiōe & agitatiōe q̄ ei nocet. ¶ Et studevt ipꝫ facias dormire: & vt fiat hoc aliqd opū duobꝰ cornibus frōtis eiꝰ appropinq̄ & naso ipsiꝰ si vtꝰ ē fortis: et si nõ caue: qm̄ illud est pimēs: imo sine opio sis ꝯtētus. Sꝫ administra qd̄ si sic syrupꝰ de papauere: & fac emplꝫ capiti eiꝰ ex lactuca & potatū cū se. papaueris & aq̄ ordei. ¶ Uerūtñ rectiꝰ ē vt expellas p flõmiā si tolerat eā hora & nõ fuerit in postremo eiꝰ timor: fac illud in pnꝰ duobꝰ diebꝰ aut tribꝰ diebꝰ. ¶ Ampliꝰ cū flõmat si est polē nõ puentat: donec nõ remaneat in corpore sāguis quo confortet nā ad resistēdū vaporibus & defectui nutrimēti si fecerit hora illud oportere. Et postq̄ flõmauer est: tūc oꝫ vt ipꝫ iclysterizes clysteri valde leni sicut oleū ro. cū aq̄ ordei & aqua & oleū. Qd̄ si eges eo & q̄ fit fortꝰ hoc postq̄ fit in gradu lenitatis fac: & trahe māꝫ ad iferiora olo fricatiõne pedū & reliqs: & funde sup eos aquā calaꝫ: imo ligādo & strigēdo & ponēdo vētosas sup eos: & ppue i dispōne defectiōis: & cū ḡuitas fortitudinis febris adest ei illud qñq facit oportere pnꝰ egritudinis dispōnis vt ponātur vētose in loco q̄ dr̄ cheelē. Et primo icipe nutrire ipꝫ subtili nutrimēto: ita vt sis ꝯtētus oxymelle. deide post hꝰ die vno aut duobꝰ pmutta ipꝫ ad aq̄ ordei subtilē cū oxymelle: deiñ ad grossam: & ꝯsidera in hoc vtutē & egritudinē. ¶ Et quotiēs videris accña egritudinis fortiora incipe in pn

cipio a ⁊ subtiliatione cibi multa nisi virtutis casus
timeaẜ. Tũc.n.nutriãẜ. Et aliẽa eos ab aq̄ vehemẽ
frigoris ꝓprie si fuerit i velamie distiguẽte aꝑa. aut
in viscerib⁹. Et sic̃ videbis egritudinẽ ᵭclinare gra=
dati i nutri⁹ ꝓcede aut ex ipso adde. Et põe vt ipm
sit ex cucurbita ⁊ herbis fri. ⁊ almes ⁊ grãis frigidis
aut ẽsiteiati: aut acetosuꝫ cũ fructib⁹ fris ⁊ i hac ho=
ra miuãẜ pãe sic̃e vl' siliꝭ ifuso i aq̄ fria ⁊ inlep. ifriato
cũ niue vehemẽter. Et oꝫ q̃ꝺ vt i ꝓn⁹ admistres rep
cussiua pura nisi sit ꝺ gñe magno ex q̇ apianẜ vene
q̄ sūt caput cũ cõitate vl' amis. Illic.n. oꝫ te icipe ab
eo i q̇ sit pars mollificatiõis ⁊ sedatiõis dolorꝭ. ⁊ vin
de stiptica. ¶ Et sit tibi securitas multa i clisterib⁹.
deide administra sꝫ plurimũ ẽbrocas ifrãntes nõ cuꝫ
stipticitate. Et misce i eis parꝫ papaueris vt dormiẜ
facias parꝫ camomille ẽt vt resistat papaueri ⁊ resol
uat resolutõe modica. ¶ Cũq; egritudo fuerit finita
his medicaminib⁹ ⁊ remãserit alienatio: tũc mulge
sup caput lac ex vbeꝭ ⁊ mãmilla. Si ṽtus q̇ꝺ i ip̃o ẽ
fortis lac caprarꝫ. Et si ꝺbil' q̇dẽ fuerit lac mulieruꝫ
⁊ oi mulsioni morãti sup ipꝫ vna hora fac succedere
ablutiõeꝫ cũ embrocis eq̇lib⁹ i q̇b⁹ ponãẜ viole ⁊ ra
dices lilij ⁊ camõilla cũ reliq̇s ifrãtis sic̃ videbis in
antidotario. ¶ Qꝺ si eg̃tudo ꝓlõgaẜ ⁊ n̄ rẽoueẜ me
dicalib⁹ istis: aut gñis ẽ facies subeth ⁊ ptrãsierit
terminũ ꝓncipij ⁊ quies i ea fuerit maior motu. tunc
aliẽa ei ea q̄ vehemẽẜ infridãt ⁊ ꝓꝺe papauer: ⁊ adde
ei i embrocis tũc p⁹ septimã balsamitã ⁊ mẽtastrũ ⁊
rutã ⁊ exp̃ssionẽ mẽte ⁊ mellilotũ ⁊ pone sup caput
mucillagies se. lini cũ olo ⁊ aq̄ ⁊ vnge corp⁹ cũ oleo
calefcõ assidue. ¶ Cũq; videris q̧ ṽt⁹ ꝯseruaẜ p⁹ lõ
gitudinẽ egritudis ⁊ postq̧ ptrãsierit septimanã ⁊
qꝺ ẽ supra ipꝫ tibi lesi vtpotes ip̃m parꝫ vini ꝑmixti.
¶ Et mltotiẽs accit eis vomit⁹ ⁊ iuuaẜ eo. Et qñꝫ po
taẜ q̇dã ip̃orꝫ aq̄ ꝑmixta cũ oleo. Et fit ipsorꝫ vomit⁹
facil' ⁊ hũectat eos. ¶ Et cũ nõ mīgũt ꝑp defectũ itel
lect⁹ ⁊ debilitatẽ sensus iniũge eorꝫ vesicas cũ olo te
pido. Et meli⁹ ẽ oleũ ꝺ oliuis aut embroca ipsos cũ
aq̄ calida: ⁊ aq̄ i q̄ cocta sit camomilla: deide sup eas
ꝯprie ꝺõec vrĩa ꝓuoceẜ. Et sis sollicit⁹ cũ hoc ex eis
oi hora ⁊ ꝯprie vesicas eorꝫ i oi hora sperãs i ip̃o vrĩ
nã ꝓuocari. Si aũt illud nõ rñdet administra embro
cas sm q̧ dictũ est. ¶ Et oꝫ vt stringas eos ligãdo si
inueneris eos mltiplicare ꝑmutationẽ ⁊ agitatõeꝫ:
⁊ ledunẜ ab eis vehemẽter ⁊ ꝓprie cum flobotomas
eos ⁊ scissura nõdũ ẽ ꝯsolidata. ¶ Amplius cũ ꝓce=
dũt in declinatione ⁊ exitu a fortitudine egritudinis
plurimũ reges eos regie cõualescentiũ ⁊ adhibe eis
restaurãtia lenia ⁊ aliena ipsos ab aerib⁹ ꝯtẽtis ma
lis ⁊ calidis ⁊ cãnicularib⁹ dieb⁹ ⁊ sole vt nõ icurrãt
recidiuã. ¶ Cũ vis asit eos balneare balnea ip̃os in
aq̇s sapidis balneationib⁹ lenib⁹ vt facias eos dor=
mire. Nã in dormitiõe eorꝫ ꝯsistit iuua^m plim. ¶ Et
ciba eos carnib⁹ linibus. Et hoc q̇ꝺ est sermo vlis in
cura ipsorꝫ. ¶ Eius ṽo qꝺ diuersificaẜ aliud est co=
lericũ aliud est sanguineũ. ¶ Colericum.n. indiget
in sui cura eductiõe colere cuꝫ solutione plurima ⁊
flobotomia minore: ⁊ sit qꝺ soluẽdo educit colerã ex
eo potus ex lubricãtibus subtilib⁹ ꝓdictis expurgã
tibus sanguinẽ: ⁊ tibi inest vt ponas i eis sumumter=
re si scineris q̧ nã obediẽs sit sm oẽm dispositionẽ.
¶ Et qñq; ponunt in eis scamoneã cũ confidunt de
obedientia nature sm consuetudinẽ egri ⁊ coleric⁹
cũ flobotomatur non sequaẜ ꝓpinquitatẽ syncopis
Sed flobotomeẜ flobotomia bona cũ cautela inde
habita. deinde solutiõe euacueẜ. Et ẽt cõueniens est
vt ponas cibos eius frigidos ⁊ humidos. ¶ Cibi ãt
sanguinei sint frigidi ⁊ ptrãsit vt sint stiptici qm̃ scã
est euacuatio ex solutiõe ⁊ clisteribus: ⁊ cibi sint sic̃
q̄ fiunt cũ agresta ⁊ ribes ⁊ granatis ⁊ cydonijs ꝯpo
mis. Colerico aũt nõ cõueniũt isti. Sed q̇ sunt sicut
qui fiunt ex cucurbita ⁊ alchelizeti. s. facto ex ordeo
excoriato ⁊ q̇ fiunt ex spinachijs ⁊ atriplicibus ⁊ al=
muiati. Et ẽ q̇ fit ex almeis ⁊ similibus illis. ¶ Et corũ
acetositas fit ex aceto ⁊ zuccaro aut ex prunis ⁊ que
sunt eis silia. ¶ Et scias q̧ colericus indiget extin=
ctione pl⁹ ⁊ sanguineus resolutiõe plus. ¶ Et i cole
rico nõ timeẜ ola cautela infrigidationis q̄ timeẜ in
sanguineo ⁊ nõ alienaẜ aq̄ frigida olno. ¶ Et oꝫ vt
plurimũ sis sollicitus i sõno ipsorꝫ. Et illud erit sicut
embroce hũectãtes ⁊ cũ administratõe oleorꝫ sic̃ olei
lactuce ⁊ cucurbite ⁊ q̄ ipsis simulanẜ faciẽdo caput=
purgiũ. ¶ Et i colera q̄ est adusta multipliceẜ studiũ
cũ humectãtibus ⁊ cũ administratione enematũ ifrigi
dantiũ ⁊ humectantiũ in eis q̄tũ possibile est.

¶ De flegmõe accidẽte ipsi sbe cerebri. Ca. iiij.

PLurimũ q̇dẽ accidit ex sanguine putrido apo=
stemãte cerebrꝫ. Et qñq; sepat cõmissuras ⁊ ra
rificat ⁊ forsitã caput cum ea dirũpiẜ ⁊ scinditur ⁊ do
lor cũ ipsa fit fortis: ⁊ oculi fiũt rubei exeũtes valde:
⁊ maxille valde rubescunt. ¶ Et qñq; accidit cuꝫ ea
spasmus: ⁊ qñq; accidunt vomitus ⁊ nausea ꝑp cõ=
munitatẽ stomaci: ⁊ declinaẜ ad resupinationẽ val=
de sm ꝯtrium cõsuete resupinatiõis sm diuersitateꝫ
ordinis. ¶ Et est sm plurimũ ꝑnecãs in tertio. Si ãt
ipsum ptrãsierit fiducia hꝫ ⁊ scias q̧ eg̃tudo nõ est
vehemẽter praua: alioq̇n mẽbrũ nõ tolerat ipsaꝫ cũ
hac essentia ⁊ cũ hac sublimitate. Et ipsius q̇dẽ cu=
ra est cura sirseꝫ ⁊ fortior. Et cõfert ei flobotomia re
ne que est sub lingua vehemẽter. ⁊ illud post flobo=
tomiã vene communis ⁊ venarum aliarum.

¶ De herisipilla ⁊ impetigine accidentibus in cere
bro ⁊ vsacro. Cap. v.

QUandoq; ẽt accidũt i ip̃o cerebro herisipilla ⁊
vsacro ⁊ fit dolor fortis ⁊ iflãmatio vehemẽs.
¶ In facie vero qñq; accidit frigus ꝑp occultationẽ
caliditatis ⁊ citrinitatis ꝑp illud ⁊ ꝓprie in oculis
deinde calefit subito ⁊ rubificatur. Uerũtamen sm
plurimuꝫ fit tendẽs ad citrinitatẽ ⁊ frigus. ⁊ est sicci
tas vehemẽs in ore. Et cũ eis non ẽ tm̃ ex subeth q̄
tũ accit in flegmone verũtñ accidẽtia i eis sunt terri
biliora et fe. est fortior. et earꝫ cura ẽ cura sibare. Et
plurimũ eius ꝑnecat i tertio. Si ãt nõ interficit i ter
tio euadit. ¶ Et pueris q̇dẽ qñq; accidit herisipilla
in cerebro et ꝓfundaẜ cũ ipsa syncipud et ocli et mi=
noraẜ oculus et desiccaẜ totũ corp⁹. Medicenẜ ḡ ex
vitello oui et oleo ro. infrãto et permutatio oi hora
et cũ expressionibus et herbis humidis et frigidis su
per caput proprie cũ cucurbita et corticib⁹ melonis
et cucumeris.

¶ De sibare. Ca. vj.

Dicit sibar demoniũ superfluũ accñs cũ sirsen ca
lido colerico ita vt hõ cum hoc q̄ hȝ sirsẽ alie
natyp demoniũ agitatiuũ. ¶ Et cũ karabito q̄dẽ pu
ro fit alienatio et rõnis pmixtio et nõ ẽ cũ ipo demo
niũ: si ãt est demoniũ est sibare. et ẽ ẽt q̄si mãia cõpo
sita cũ karabito sicẽ karabit⁹ est q̄si melãcolia ↄposi
ta cũ apãte calido et se. ¶ Et multotiẽs q̄dem ãnec
dit i ipsa demoniũ: deĩde succedũt ei ipsa et se. ¶ Et
nõ fit sibare nisi cũ karabit⁹ est a colera ru. pura et
adusta. Nã cũ ipa ad cerebꝝ ipellit̃ cũ pn⁹ sue appli
catiõis fac̃ pueñire demoniũ: et cũ ipo aut post ipm
puenit apã. et ẽ cã sibare. ¶ In karabito ãt ẽ dmõiũ
accñs ab apãte et i sibare apã et dmoniũ pueniunt
sil'a mã: nȝ vnũ eoꝝ ẽ cã alteri⁹ et q̄ aliud inueniat̃ et
si q̄nq̄ fiat vnũquodq̄ ipsoꝝ cã additiõis alteri⁹.
¶ Cũq̄ sibare icipit appere vigilie sũt plures et som
nus inq̄et et timor ẽ i somno et oscitatio et spũs ma
gnus et freq̄ẽs et obliuio: et rñsio nõ sil'is iterroga
tiõi et oculi rubescũt: et ipoꝝ agitatio adest et ğui
tas est i eis et sũt q̄si lupi. ¶ Et q̄nȝ ẽ i eis fm q̄ dici
mus citrinitas et fit illic sensibilitas extẽsiõis apud
spõdiles et dolor pp eleuatiõnẽ vaporȝ et fit ẽt i eis
cursus lachrymaꝝ iuolũtarie ex vno oclo. ¶ Deide
cũ sublit̃ egtudo idurat̃ se. et exaspat̃ ligua et siccat̃:
deĩde i postremo ipi⁹ q̄escit mot⁹ palpebraꝝ pp de
bilitatẽ: et ğuitas mot⁹ puenit vsq̄ ad motũ palpe
braꝝ: et remanet ex demõio alienatio itercisa cũ de
fectu sermõis et paucitate ipi⁹ et fm hoc puenit col
ligere plurimũ villos et paleã. ¶ Et i pulsu fit ang^m
debilitatis et minoratiõis et durities pp siccitatem.
¶ Et q̄nq̄ fit sibare q̄ nõ est simplex pura. Qr ipoꝝ
dispões diuersificant̃ i fmone et memoria et moti
bus plerũq̄. n. fiũt ordinati et plerũq̄ iordinati. Et
ipsi⁹ q̄ð cura ẽ cura sirsẽ colerici cũ additõe i hũectã
do mlta. et oȝ vt extreõꝝ ligatio assiduet̃. ¶ De le
thargia q̄ ẽ sirsẽ fridũ c⁹ iterptatõ ẽ obliuio. Ca. vij.

Lethargia dr̃ apã flegmaticuȝ fcũȝ itra craneũ
et est sirsẽ flegmaticũ. Et plurimũ quidẽ ei⁹ fit i
meatib⁹ sube cerebri absq̄ velaminib⁹ et vẽtriculis
sube cerebri: qm̃ flegm a raro cõgregat̃ et penetrat i
pãniculos cerebri pp ipsoꝝ duritiẽ: neq̄ in suba ce
rebri pp ipsi⁹ viscositatẽ. sicut ẽt pleuresis fm pluri
mũ ẽ colerica et raro fit flegmatica pp paruitatẽ pe
netratiõis flegmatis i subaȝ sifach iã. i. sifach neruo
saȝ durã. lȝ sit possibile vt fiat illõ in paucis ambaꝝ:
possibile est. n. vt cadat hoc apã in suba cerebri et in
ei⁹ velamib⁹. Et hec q̄dẽ egritudo noiat̃ noie sui ac
cidẽtis. Uerũtñ lethargia vlr ẽ obliuio: et hãc egritu
dinẽ cõitatur obliuio: et pp nomẽ ei⁹ errãt i ipa plres
medicoꝝ ignorãtes q̄ intẽtio in ipa ẽ egtudo facta
ex apãte frigido: imo existimant q̄ egritudo i seipsa
sit obliuio. ¶ Et q̄ q̄dã medici sunt q̄ nolant lethar
giaȝ oẽ apã frm̃ i cerebro siue sit melãcolicũ siue sit
flegmaticũ. ¶ Uerũtñ plures antiquoꝝ flegmaticũ
hoc noie approbriauerũt. et tuũ est vt i ipso nomiea
vtrũq̄. ¶ Et huiusmodi q̄deȝ egritudinis mã ppin
qua est materie sadur. lȝ ẽ vehementi⁹ confirmata.
Et hec egritudo ğnatur ab olã quo ğnatur humor
flegmaticus: et i q̄ fit vaporatio et putrefactio. Qua
propter plurimũ ğnatur a comestione cepaꝝ. et ğna
tur ex repletiõe nimia stomaci: et multitudine potus
et multitudine comestionis fructuum.

¶ De signis eius. Capi. viij.

Sunt soda leuis et febris lẽta: necessaria. n. est fe
bris in ol apãte fcõ ab hũore putrefacto: et pp
hoc seqt̃ a subet. Uerũtñ ipsa ẽ lẽta qm̃ mã est fleg
matica. Et hec q̄ð se. q̄nq̄ nõ sentit̃ cum ea. et fit cuȝ
ea subet ğuis. Sicut. n. hũs eã aperit oculũ sic clau
dit et fit cum ea obliuio. Et spũs est rarus et tardus
valde debilis. Et fit q̄si cũ strictura spũs parũp: et cũ
sputo et multa oscitatione et aptiõe oris et ipsius clau
siõe. et q̄nq̄ remanet ei⁹ os post oscitationẽ aptũ pp
obliuionẽ q̄ oporteat eũ ipȝ claudere: et pp pigritiã
ab ea et si velit ipsuȝ clauder̃. Et adest ei singult⁹ pp
cõitatẽ stomaci. Et albedo i lingua et pigritia i rñsio
ne et in motu palpebraꝝ et pmixtio itellectus. Et egõ
fm plurimũ est hũida et siccat̃ leuiter et tẽperate. Et
vrina est sicut vrina asinoꝝ. ¶ Et q̄nq̄ accidit ei tre
mor et sudor extremitatũ. ¶ Et sũt cũ diuersitate ha
bentiũ karabitũ. ipsi. n. in lectis suis pcipitati iacẽt:
karabitũ vo habẽtes eleuant̃. Et pulsus ipsoꝝ sunt
magni multũ rari tardi trẽuli vndosi siles pulsibus
pipleũonicoꝝ. Uerũtñ sũt mlorũ latitudis et lõgitu
dinis et tardiores et forti⁹ rari: et mioris diuersitatis
qm̃ nocu^m cordis ab ea factũ est minus. Et cadit in
pulsu ei⁹ cadẽs in medio plus: qm̃ virtus vitalis in
ipsa est sanior: et febris cũ ea ẽ mlor pp longitudineȝ
ipsi⁹ a corde. Sed ei⁹ obliuio ẽ maior: qm̃ mã hᶜ ẽ i
ipo cerebro: i pipleumõia eleuat̃ ex apãte pulmõis
¶ Qð sumelicũ dicat̃ lethargia sunt ei⁹ signa q̄ do
lor sit fortior et fiũt cũ ea rixa et alienatio et oculi sunt
apti ituẽtes i vno loco. Et cũ lethargia ẽ i suba cere
bri subet ẽ fortior difficultas notuũ ẽ maior: et albe
do ligue ẽ i ipsa valde vehemẽs: et oculi ad exitũ tẽ
dunt et difficultas mot⁹ et dolor ad laxitatẽ tendunt.
¶ Si ãt ẽ i velamib⁹ dolor ẽ fortior: et mot⁹ sũt leuio
res. Et accit in eis multotiens retẽtio vrine pp obli
nionẽ: et pp debilitatẽ lacerti vrinal'. ¶ Ex signis ãt in
cessus hois ad lethargiã ẽ multitudo trẽoris capitis
cũ pigritia et ğuitate. ¶ Cũq̄ fortiora fiũt accñtia le
thargie et mltiplicat̃ sudor valde ẽ tũc pmẽs ppea
q̄ sudor dũcit̃ ẽ tutẽ. Et cũ spũs dilatat̃ et fit bonus et
dclinãt accñtia tẽ tẽdit ad salutẽ. et ppe si apent apã
ta p⁹ aurẽ. plȝ. n. crisis ei⁹ fit p eã. ¶ De cura. Ca. ix.

Si nõ fuerit q̄ð phibeat flobotomet̃ pus: deide
administra eis clisteria acuta et attrahat̃ mã ad
inferiora. Et fac eũ võere cũ pena synapi et melle illi
nita. Et fac euȝ q̄esceř i domo lumiosa: et phibe ip
suȝ ne i subet pfundet̃ assidue excitãdo ipum. ¶ Et
in pn⁹ rei repelle mãȝ cuȝ oleo ro. et aceto. Deinde
p⁹ duos dies a pn⁹ sui misceat̃ eis castoreuȝ et fit ace
tuȝ squilliticũ. Et nõ potes aq̄ frigida ipsuȝ nisi pa
rũp et in pn⁹ ppũe. Et apud statuȝ ei⁹ et ppe in fine
sui: et phibe illud. deide iunge corp⁹ ei⁹ oleo. et nitro
et se. vrtice et laureole et pipe et piretro et sinibus. ¶ Et
administra embrocas fortis resolutiõis et odoramẽta
et sternutamẽta et gargarismata subtiliatiua in q̄b⁹
sunt hasce et ysop⁹ et calamẽtũ et origanũ. ¶ Et gar
garismata cũ melle et sq̄lla et reliq̄s q̄ sciuisti i canõe
Et cũ sq̄llã sup cap ei⁹ administras, ppe hũidã valõ ex

tiuat. Et administra et reliq̄ rubificātia sup caput ⁊ linimētū fac ex synapi. ¶ Et frica extremitates eius ⁊ ꝯprime eas donec rubescāt ⁊ doleāt qm̄ ē magni iuuamēti ⁊ fiat illd assidue. ¶ Cū āt i subeth ꝓfūdi fiunt extēde capillos ipsoꝝ ⁊ euelle quosdā eoꝝ: ⁊ pōe et apd nocrā vētosas multas cū igne absq3 lesione. Et forte lesio tibi necia est cū est necessitas eūonis sāguis. ¶ Et cū nutris: nutri eos cū aliqb⁹ q̄ sint sicut aq̄ lupioꝝ ⁊ aq̄ ciceris cū ordeo fracto. ¶ Cūq3 eos abauerꝫ cōprime extrema ipsoꝝ aliqb⁹ horis vt vapor ad supiora nō trahat. Qd si tibi necīū fuerit pp egritudis lōgitudinē vt potes ipꝫ solutiuo ⁊ ꝓpue qn̄ cū ipo appet tremor pota ipꝫ duab⁹ tertijs aure et castoreo cū pauca scamonea q̄ sit minus pōdere vni⁹ dauich. ¶ Et si timet supfluitas febris alicā scamoneā cū suis cōtent⁹ castoreo ⁊ pmutatiōe ꝯplonis absq3 euacuatione. ¶ Et melior eūonum illa ē q̄ fit cū clysteri. Si aūt alia fuerint tibi necia da ei ad potāduꝫ icre pigre pōd⁹.ʒ.j. q̄rtā.ʒ.j. de pulpa collodn et trib⁹.ʒ. myrabolanoꝝ et dauich vno mastic: et si febris nō est vehementis caloris et ꝯfidis q3 soluat. Qd si non ꝯfidis ꝓpter illud fac ei suppositoria aut collyria vt due cāe ad illud faciēdū se iuuēt: deinde excita ipꝫ et ꝑcipe ei vt pmutet ad egerēdū. ¶ Et cū ei accidit oblinio vrine et stercoꝝ, embroca vtraq3 emūctoria et vētrē cū aq̄ in q̄b⁹ cocta sint camomilla et mellilotū et viola et radices lilij et ꝯprime vesicā vt vrinā emittat. Deinde cū finit egritudo administra restauratiua et fac eum tolerare terminuꝫ exercitij pui et adhibe ei regimē cōualescētium.

¶ De aqua intra craneum. Cap.x.

Quoniā qn̄q3 aggregant humiditates aquose itra craneuꝫ et ex ipm. Tunc si fuerint ex craneuꝫ signabit eas qd ꝓpinq̄ dicem⁹. Et si sunt intra craneuꝫ et loc⁹ eaꝝ supra pāniculuꝫ duꝝ sentit eger grauitatē iteri⁹: et fit cū ea difficilis clausio oculi: imo nō est posis: et huectant oculi valde: et lachrymant assidue: et stāt apti intuentes in vnum locum. Cura et in hmōi nō est igenium.

¶ De apatib⁹ q̄ sunt ex craneuꝫ et aqua ex caput: et atase. ifantium. i. isflatiōibus. Cap.xi.

Quādoq3 accidūt in velaminib⁹ q̄ sunt ex caput apata cal'a ⁊ frā. Et qn̄q3 accidit ⁊ ꝓpue ifantibus egritudo que est congregatio aque in capite. Et qn̄q3 etiā accidit in maiorib⁹. ¶ Et hec q̄dē egritudo est humiditates retēte inter craneū ⁊ cutē ⁊ inter duos pāniculos extrinsecos: ⁊ accidūt isflatio i loco capitꝫ: ⁊ fletus ⁊ vigilie. ¶ Infantib⁹ q̄dē accidit illud ꝑ3 plim cū obstetrix errat ⁊ cōprimit caput ⁊ separat ipꝫ ⁊ apiunt orificia venaꝝ. Et currit ad illud qd ē sub cute sanguis aquosus: ⁊ qn̄q3 sunt hūores alij ab hūiditatib⁹ aquosis. Qd si color cutis ē cū dissōne sua ⁊ cutis est eleuata cōpressa expulsa: tūc est aq̄ in capite. Et si color est mutat⁹ ⁊ tact⁹ diuersus ⁊ ē ibi fortitudo ⁊ ꝓhibitio ad expellēdū ⁊ sentit mordicatio ⁊ dolor: tūc ibi est apa extra craneū. ¶ Infantib⁹ aūt ⁊ alijs cū est aq̄ in capitib⁹ eoꝝ: ⁊ hoc plis nō sit nisi ifantib⁹ tūc oꝫ vt cognoscas an sit multa: ⁊ an sit expulsa ab exteriorib⁹ ad iteriora violent. Nā si talr hent nō medicat. ¶ Si āt fuerit pauca ⁊ retēta iter cutē ⁊ craneū: tūc faciāt scissurā vnā i latitudie. Aut si fuerit mlta tūc fac scissuras duas sese secātes aut tres scissuras secātes se si fuerit plura: ⁊ euacuet qd ē i ipo: deīn strige: ⁊ liga ⁊ suppōe ei vinū ⁊ oleū vsq3 ad tres dies: postea solue ligaturā ⁊ medica cuꝫ vnguētis ⁊ licinijs: si eis idiguerís ⁊ filo ⁊ puluerizatione si illd sufficit: ⁊ nō idiges vnguentis. Et si carnis gn̄o tardet: ꝑcipit vt os leuit radat vt caro nascat: Si āt aq̄ fuerit valde pauca: sufficit tibi vt resoluat hūor: aq̄sus cū emplis. ¶ Que āt ex apatib⁹ extrinsecis sūt cal'a ⁊ q̄ frā cognosces tactu ⁊ colore ⁊ ꝯuenictia ei⁹ qd ad ipaꝫ puenit. Et in oīb⁹ qd sentit dolorē cōpuncēte craneū: ⁊ qn̄ tāgis lienis dolorē. ¶ Et cura ipꝫ medicamine leuiore ex cura sirsen: ita tn̄ q tu sis secur⁹ in administratiōe fortioris in ipso. ¶ Et vētose q̄dē in ipso ꝯferūt plus minutiōe. ¶ In atas āt ifantiū opꝫ vt lactās aquā potet ordei aut aq̄ sanich e⁹ si ifans solonē habuerit ⁊ ifanti det ad potādū tūc aliq̄ntulū spodij torrefacti ⁊ se. portulace torrefacti. Solo.n. in hac egritudie est mala ⁊ lactāti iterdicatur balneū ⁊ ponat sup sinciput ei⁹ viola ifrāta.

¶ De subeth asahari quā q̄dā medicoꝝ nolant suecos. ꝫ nō ē ipa. imo succos ē spēs ꝯgelatiōis. C.xij.

Hec egritudo ē egritudo sirsemitati cōposita ex sirsen cal'o ⁊ frō: qm̄ apa est fcā ex duob⁹ hūorib⁹ simul. s. flāte ⁊ colera. ¶ Et ei⁹ q̄dē cā est ꝑpletio quā gn̄at gulositas ⁊ mltitudo comestionis pot⁹ et ebrietatꝫ. ¶ Et vtriq3 q̄dē humores qn̄q3 equant: et qn̄q3 vnus ipsoꝝ vincit ⁊ vincsit tūc ei⁹ signa. Si ergo flaticus vincit nolat subeth vsara. Et si vincit colericus nolat sahara subethia. ¶ Et qn̄q3 ꝯueniūt in egritudie vna cū nūero ⁊ vnusq3 coꝝ ipugnet alterū: ⁊ qn̄q3 vincet flegma: ⁊ qn̄q3 cola. ¶ Et facit q̄dē flegma in ipsa subeth qn̄q3 ⁊ grauitatē ⁊ pigritiā et clausionē oculoꝝ. Et difficile fit eis r̄ndere ad illud qd q̄rit ab eo. Et ē ipi⁹ r̄nsio: r̄nsio tardantis ⁊ cogitantis. ¶ Et cola q̄dē in ipsa efficit inq̄tudinē ⁊ alienationē ꝯtinuā ⁊ palpitationē ⁊ nꝫ pmittit ipsum ꝓfundari in subeth: imo ei⁹ subeth est subeth q̄ excitat cū excitat. ¶ Et cū flegma vincit gn̄at subeth et claudit palpebra cū apit. ¶ Et cū vincit cola excitat ⁊ alienat ⁊ puenit ad motū ⁊ apit oculū absq3 palpitatiōe ⁊ nō claudit. imo ipi⁹ supior extremitas attrahit sicut accit patiēti sirsen: ⁊ desiderat resupinari: ⁊ eius resupinatio nō est nālis: ⁊ iflāmat ipsi⁹ facies: ⁊ declinat ad viriditatē ⁊ rubedinē fm q in dnatione dispōnū ei⁹ trahit palpebra ei⁹ ad supiora ⁊ clamat. ¶ Et cū apit oculū suū est ipsi⁹ aptio sicut aptio hntis subeth ⁊ ꝯgelationē absq3 palpitatiōe. ¶ Cū aūt loquit eius sermo nō est ordinat⁹ ⁊ strāgulat ab aqua ita vt plim redeat aqua ex narib⁹ ei⁹: ⁊ silr strāgulat a sorbitiōibus. Et hec q̄dē signa sunt mala. ¶ Et mlt totiēs accidit in ipsa retētio vrine ⁊ egestiōis: ⁊ paucitas vtriusq3: ⁊ accidit eis strictura spūs. ¶ Et qn̄q3 filatur in pluribus dispositionibus ꝑfocatiōi mrīcis. Uerūtn̄ facies in ꝑfocatione mrīcis est cū dispositione sua: ⁊ adsunt reliqua signa ꝑfocatiōis dicta in. c. suo. hic aūt posse est: vt in ea aliqd loq̄ndo exer enūciet ⁊ si pcipit vt itelligāt. ¶ In ea aūt cur⁹ ingtrix est: non est possibile aliud dum in ꝑfocatione perse

nerat. ¶ Et hec q̄ egritudo filiis est lethargie: ſ; tñ differt ab ea. qm̄ facies nõ ē cũ diſpõne ſua ſic ē i pa tiẽte lethargiam. Et iterũ eis adſunt vigilie ⁊ agitio oclorũ abſ; palpitatiõe: ⁊ febris ē i ipa fortior. Et ſila tur karabito: ſ; tñ differt ab eo qm̄ ſbeth i ipa ē ma ior ⁊ alteratio mior. Et pulſus q̄ ei⁹ ē velox ⁊ freq̄ns pp̄ aq̄a ⁊ pmixtionẽ ↄgelatiuā q̄r diuerſificaṫ a pul ſu lethargie. Et lat⁹ ⁊ breuis pp̄ ſta ⁊ aq̄a ſui: q̄r di uerſificaṫ a karabito: ⁊ ipi⁹ q̄ breuitas ē pp̄ latitu dinẽ ſui. Amplı⁹ ē fortior pulſu lethargie ⁊ debilior pulſu karabiti. Et fit plus nõ extẽſus rar⁹ valdẽ ſpaſ moſus ſic fit i pſocatiõe mr̄icis. Sz vr̄⁹ i ipa nõ rema net nz egredir ab ordie oi illo egreſſu: ſicut fit i pſo catiõe mr̄icis: imo ṽr⁹ cadit ⁊ plus fit frequens.

¶ De cura. Cap.xiij.

Cura aūt cõis ē flõmia ſic ſcis. Deiñ clyſteria in q̄r attractiõe ⁊ lẽitate addis ſ; q̄titatẽ i q̄ iue nis ma; ſ; ſigna p̄dicta. ita vt cognoſcas an vincat cola vel ſta. ¶ Et cib⁹ ẽt phibeaṫ ſ; q̄ fit i karabito ⁊ ppe ſi ei⁹ cã fuerit mltitudo cibi. Quapp cũ cã fue rit multitudo cibi fac egrũ vomere ⁊ purga ſtõ; ipi⁹ Si aūt cã ei⁹ fuerit ebrietas nõ curabiṫ oino dõec ab ſcidaṫ ebrietas: deide ſit ↄtẽr⁹ h̄fectãtib⁹ caput ipſi⁹ deide ad vltimũ cureṫ eo q̄ curaṫ finis ebrietat̄. Et ipſi⁹ q̄ ſpẽs cõicãt i ẽbroc; ⁊ ẽplis ⁊ ſternutatorijs p̄dictis ⁊ eũomb⁹ ſubtılib⁹ cũ eo q̄ bibiṫ ⁊ clyſteri zaṫ ſicuti ſcis. Et iſte q̄ me͡c i ipa nõ ſunt in termio fritatis q̄ p̄cipiṫ in karabito: nz in termio calefactio nis q̄ p̄cipiṫ i lethargia: ſ; ſint cõpoſita ex eis ⁊ vin cat in eis illō q̄ o; ſ; q̄ appet q̄ aliq̄ duorũ hũorũ ſit magis abũdãs. Et tibi q̄ iã pmiſſu; ē i canõe to tũ q̄ o; facere i h⁹i. ¶ Et o; vt põas i ẽbroc; eius ſi fuerit cola ſupabũdãs folia ſalic; ⁊ violas ⁊ radices lilij ⁊ ordeũ cũ camomilla; ⁊ corona regia ⁊ aneto. ¶ Et qñ; das i potu ſyrupũ de papauere: ſi nõ time tur q̄ ſupueniat ei dñiũ ſtatis. Et intẽtio q̄ q̄ ei i po tutribuiṫ ẽ vt dormiat. ¶ Q̄ ſi vtreq; mãe ſint eq̄ les adde in his haſce ⁊ amaracũ. ¶ Et ſi flegma eſt ſupabũdãs eis ſupadde folia lauri ⁊ rutbã ⁊ mẽta ſtrũ ⁊ yſopũ ⁊ caſtoreũ ⁊ origanũ. ¶ Et ſilr ē diſpõ i ẽplis ⁊ enematib⁹ ſ; hũc canonẽ. Et tibi q̄dẽ ē poſſe colligere ea ex ãtidotario. ¶ In fine aũt egritudis poſtq̄ declinauerit ifirmitas tũc aliena ab eo ẽbro cas frãs ⁊ ſis ↄtẽr⁹ ſubtiliatiuis q̄ ſcis: deide balnea ipm ⁊ rege cũ regimine ↄualeſcẽtiũ.

¶ De plaga ⁊ icıſiõe cut; capit; ⁊ curatiõe. C.xiiij.

Separatio eueniẽs i capite. aut eſt i cute ⁊ carne. Aut i oſſe: aut mãifeſta: aut in ſimac: aut ita q̄ oſſa ide exhẽda ſũt: aut ſimac. ⁊ ex ſimac ē alſutura ti: ⁊ ē vt exuberet velamẽ ad exteriora ⁊ apẽr ⁊ ipin gueṫ ⁊ fiat ſic ſuturati. ¶ Ex eis ē q̄ fit in dura mr̄e ⁊ in ſeruatiua: ⁊ in eis eſt timor ⁊ in vulnerib⁹ q̄ pue niẽtib⁹ ad pãniculũ cerebri accit laxitas i latere vul nerũ ⁊ ſpaſm⁹ i oppoſito ei⁹. Et cũ icıſio nõ pueñit ad vẽtres ſ; ad terminũ velaminis ſubtılis ē magı; ico lumis. Cũ ṽo icıſio puenit ad cerebrũ appet febris ⁊ vomit⁹ cole ⁊ nõ ē ex eis q̄ ſanaṫ: niſi raro. ¶ Et p pinq̄or ad icolumitatẽ q̄ icıſio ē q̄ cadit ad futura ti duorũ vẽtriũ añriorũ. Cũ eñ cito ſuccurris eñ cõti nuaṫ. Ille ṽo q̄ in duob⁹ vẽtrib⁹ poſteriorib⁹ fuerint ſunt prauiores. Et ea q̄ fit in medio prauior eſt ea q̄ fit in poſteriori ⁊ remotior vt redeat ad diſpõnẽ nã lẽ niſi ſit valde pua. Et pñm q̄ ↄſiſtit in ẽplis ⁊ erit ei⁹ rectificatio velociṫ. ¶ In cura ṽo ↄſiſtit pñm ad p hibẽdũ aq̄a cũ eo q̄ tolerat diſpõ. ¶ Diſtinctionẽ ṽo medicamis vulneris plagatiui q̄ ē i cute ⁊ car ne dicem⁹ vbi vlcerũ rememorabimur in li.4. ⁊ dice mus curã fracture q̄ eſt ex eis in.c. fracture ⁊ reſtau ratiõis. ¶ Et medici in fractura cranei in q̄ exhẽda ſunt oſſa: hñt duas intentiões. Intentio eñ q̄rũdã eſt vt declinẽt ad medicias ſe datiuas q̄ dolorẽ vehe mẽter q̄eſcere faciũt: ⁊ intẽtio ē aliorũ q̄b⁹ vr̄ q̄ admi niſtrãde ſunt me͡c vehemẽns deſiccatiõis: ⁊ admini ſtrãt poſt icıſionẽ fracti ⁊ eradicationẽ fecti; exſectio nẽ fracture ei⁹ medicinas attractiuas in vnguent; ⁊ alijs ſupra locũ ſupra ipm exteri⁹ exñte epithimate ex aceto ⁊ melle. ¶ Et h⁹ mõ p man⁹ horũ poſteriorũ puenit maior icolumitas q̄ p man⁹ porũ ⁊ illō q̄ nõ ē mir. G. eñ dixit q̄ ↄplo oſſis ⁊ panniculi eſt ſicca.

¶ Tractat⁹ q̄rt⁹ de egritudinib⁹ capit; ⁊ primo nocu mẽto ipſi⁹ in opatiõib⁹ ſenſus ⁊ mot⁹.

¶ De ſubeth ⁊ ſomno. Ca.i.

Dicit ſubeth ſõn⁹ ſupflu⁹ ⁊ grauis. Nõ tñ ois ſupflu⁹ ⁊ grauis: ſ; ille cui⁹ grauitas eſt in mã q̄litate ſil. ita vt ipſius ſpatiũ ſit plixi⁹: ⁊ cui⁹ eleuatio fortior: et debiliteṫ excitatio ipſi⁹ ab eo. Si aũtẽ ci taṫ tunc ſomn⁹ ei⁹ eſt nãl i q̄ñte ⁊ q̄litate ſua. Et eius q̄dẽ ali⁹ eſt grauis: alius eſt ſubeth pfund⁹. ¶ Sõ nus aũt vlr eſt redit⁹ ſpũs aialis ab inſtrĩs ſenſuũ ⁊ motuũ ad pñm cũ quo priuanṫ iſtorũ inſtrã ab exitu operationis in ipſis: niſi q̄ neciã ſunt ad h⁹ vt vita per maneat: ⁊ illa ſunt ſicut inſtrã ſpũs. ¶ Et ſomn⁹ q̄dẽ nãlis abſolute eſt cui⁹ redit⁹ eſt cũ pfundatiõe ſpũs vitalis ad interiora: vt digeraṫ cibus quẽ in ipſo ſe quiṫ ſpũs aialis ſicut fit in motibus corporũ ſubtiliũ pmixtorũ pp̄ter neceſſitatẽ vacuitatis: ⁊ q̄ eſt etiam pp̄ter q̄etẽ eius: ⁊ vt ſpũs adiũgat ſibi ptẽ ei⁹ q̄ nu triaṫ ⁊ ſubſtenteṫ ⁊ augmenteṫ ſba illius ⁊ recipiat reſtaurationẽ eius q̄ ex in ipſo in vigilijs ſoluitur.

¶ Et huic q̄dẽ ppinquus eſt q̄ accidit ei q̄ ſanitati vicinus eſt ab egritudine ſua. Accidit eñ ei ſomn⁹ pfundus ⁊ ſig̃t ſedationẽ egritudinis eius. ipſe tñ i ſanis nõ ſig̃t bonitatẽ. Et qñq; etiã accidit ſomnus hmõi gñis ei q̄ eſt euacuatus medicina plini: ⁊ ſom nus ille confert ei reddens ipſum virtuti ſue. ¶ Et plũ accidit ſomnus non abſolute nãlis: ⁊ ille q̄dem eſt cum redditus fit ad p̄ncipiũ pp̄ter ſupfluitatem reſolutiõis ſpũs: ⁊ non tolerat: eius ſuba dilationẽ; pp̄ter defectum ſui augmenti ſuper illud q̄ ſuffi cit applicationi cauſa reſolutionis facte ex motu. p fundatur ergo ſicut fit in diſpoſitiõe laboris ⁊ exer citij fortis. Et illud fit propter euacuationẽ ſupfluã accidentem ſpiritui animali. Natura igitur fit pm pta ad recipiendũ q̄ eſt in ſuba eius niſi cõſeq̄naṫ ipſa ex nutrimento ſuſtentaculũ. ¶ Dña vero inter ipſum ⁊ illũ qui eſt ante ipſum eſt ſicut dña inter pe titionẽ cibi a corpore ſano vt ſit locus reſolutiõis nãlis ex eo ⁊ petitionem cibi a corpore debilitato a ſolutione; ⁊ fluxu ſanguinis. Primus enim duorum ſomnorũ

somnoꝝ: petit restaurationē resolutiuū vigiliaꝝ ⁊ ē
res nālis. Et scōs petit restaurationē resolutiōis la=
boris ⁊ nō ē nālis. ¶ Et qn̄qꝫ accidit somn⁹ nō nālis
absolute et est vt sit redit⁹ spūs aialis ab instrumen=
tis pp cām ifrigidātē sube spūs ꝯnā: aut extrinsecus
aut ex medicinis ifrigidātib⁹: ⁊ instrumēta adipiscūt
frig⁹ icōueniēs penetratiōi spūs vitalis i eis fm mōꝫ
suū renouātē ifusionē vel effusionē spūs i eis aduna
ti corrūpētꝫ cōplexionē q̄ recipit ꝟtutē aialē. s. spūs a
pn⁹: q̄re residuū redit ad ꝓfundū pectoris ⁊ fit piger
ad dilatatiōeꝫ pp frig⁹ cōplōnis ⁊ hoc ē stupor. ¶ Et
qn̄qꝫ ēt accit pp cāꝫ hūectātē istra ⁊ pturbātē substā
tiā spūs ⁊ opilātē viā ei⁹: ⁊ laxātē subaꝫ neruoꝝ ⁊ la=
certoꝝ. Et mollificatio quā sequit opilatio ⁊ coopim
tū q̄ ꝓhibēt spūꝫ penetrare: qm̄ spūs ipi⁹ suba iā est
igrossata ⁊ pturbata. ¶ Et qm̄ istra ei⁹ iā sunt corru
pta pp hūiditatē ⁊ laxitatē eoꝝ sil'. ⁊ iste ē sōn⁹ ebrie=
tatis: ⁊ accidit qđ est huic accidēti ꝓximū pp nimiaꝫ
stōi replectionē: ⁊ ꝓlixitatē more cibi in stō: horū aūt
subeth remouet vomitu. Et he due cāe cū firmātur
sunt cā qua plimū accidit subeth. ¶ Qn̄qꝫ ēt adunat
frigus ⁊ iuuat ipm̄ hūiditas sil' i causis somni: verū=
tamē cā añs tūc ē ex frigore: ⁊ iuuat ipꝫ hūiditas. Si
cut aggregāt i vigilijs caliditas ⁊ siccitas ⁊ ē cā vera
ipa caliditas quā iuuat siccitas. ¶ Subeth p̄terea sī
cāe alie ex q̄b⁹ ē vehemētia paroxismoꝝ febris: ⁊ euen
tus nāe cū eēntia sup suā egritudinē ⁊ ipi⁹ cōpssio sb
mā ⁊ seq̄t ipaꝫ spūs aial' sic̄ dictū ē: ⁊ ꝓpe si mā febrꝫ
ē frida flegmatica ⁊ ipa qđ nō calefacit nisi cū putre
dine. Et qn̄ꝫ fit pp malitiā hūoꝝ ⁊ vapoꝝ ascēdētiuꝫ
ad añri⁹ cerebrū a stō aut pulmōe i egritudib⁹ suis ⁊
reliq̄s mēbris. ¶ Et qn̄qꝫ fit ex miltitudie ꝟmiū ⁊ asca
ridū. ¶ Et qn̄ꝫ fit ex coartatiōe cerebri ipius sub osse
crāei: aut lamia ei⁹: aut cortice ipi⁹: cū cerebro adue
nit ꝑcussio: ⁊ vehemētior vētriū ad faciēdum subeth
apđ icisionē ē vehemētior eoꝝ ad faciēdū subeth apđ
cōpressionē. ¶ Et qn̄ꝫ fit pp vehemētē dolorē ꝑcussio
nis euenientꝫ lacertꝫ tpis. Aut fm cōitatē lesionis in
ore stōi aut in matrice. q̄re ꝯpꝫ ex eo cerebꝝ ⁊ opilat
vias spūs sensibil' talit̄ ꝙ cū ea fit difficilis mot⁹ spūs
ad ꝓcedēdū. ¶ Et qn̄ꝫ fit pp vehemētē debilitatem
spūs ⁊ resolutiōeꝫ ipi⁹ q̄re fit difficilis eius dilatatio.
¶ Et qm̄ ꝑmi sensuū q̄ ꝑuāt i somno ⁊ subeth sunt vi
sus ⁊ audit⁹: oꝫ tūc vt sit ipedimētū isubeth i añriore
cerebro. Et pp cōitatē corruptiōis imagiatiōis. Naꝫ
si nō eēt cōitas āterioris cerebri: ⁊ n̄ accideret nocu=
mētū nisi posteriori pti nō oporteret vt visuiꝫ ⁊ audi=
tui ꝓueniret ꝑuatio. Neqꝫ eēt somn⁹ imo eēt destru=
ctio mot⁹ ⁊ tact⁹ solūmō ⁊ eēnt sensus reliq̄ cū dispō=
nib⁹ suis sic ꝯtigit i egritudib⁹ ꝯgelatiōis ⁊ sochor. ⁊
nō eēt nocum̄m qđ subeth affert sensui vltra nocm̄m
qđ ifert motui. Nā ipe destruit sensuꝫ oīno ⁊ nō pēi=
tus destruit motū: remāet. n. icolumis in āhelitu. Et
opꝫ q̄dē ne opilatio ꝓueniēs i subeth sit cōpleta ne=
qꝫ cū multa spissitudie ⁊ si nō fiet nocum̄m i ahelitu.
¶ Ois āt subeth ex cōpl'one pēdēs ē pp frig⁹ pˢ ⁊ pp
hūiditatē scđo. ¶ Ampli⁹ qn̄ꝫ fit ꝑmutatio ad subeth
sic ex ꝑipleumōia ⁊ pleuresi ⁊ silib⁹. ¶ Et q̄dā hoīuꝫ
sunt q̄ꝝ hūores dū sedēt sīt fracti nō nocentes q̄re co=
operit eos dormitatio. Cūqꝫ se ꝓsternūt ꝓfundat calor
inat⁹: ⁊ feruēt: ⁊ excitātur vapores cerebri: q̄re somn⁹
nō ipm̄ coopit ⁊ p̄cipue i eo q̄ nō ē sicce cōplōnis. Cū
g̃ multiplicāt coopture somni idicat egritudies. Et
sic aq̄ ꝯnatoꝝ tardāte i stō retinet vapores ⁊ liberat
a vigilijs. Et nos qđ iā diximus q̄lr oꝫ eē formā iacētē
sup cibū. ¶ Nūc āt dicem⁹ ꝙ visus resupīatiōis mul=
totiēs ledit dorsuꝫ ⁊ laxat ipꝫ. Cui⁹ qđ cura ēvsus sur
gēdi plim⁹. ¶ Ex somno p̄terea i sole timet capiti. Et
q̄ fit i lūa facit possidere screatū sanguinis q̄ fit cū ra
scatiōe ꝓꝑea ꝙ luna mouet hūores. Et cā qđ sonitus
gutturis ē cooptura oris cāne q̄re spūs nō egredit ni
si in voce humiditatis.

¶ De signis specierum subeth. Cap. ij.

Si āt subeth fit ex frigore puro extrīsecus: ei⁹ si=
gna sunt vt fiat pp successionē frigoris vehemē
tis aduenientis capiti exteri⁹: aut pp frigus intra cor=
pus ⁊ cerebꝝ. Et nō iuenit in facie iflāmatio nꝫ i pal
pebris ēt ē color viridis. ⁊ pulsus ē extēsus tēdens ad
duritiē cū raritate vehemēti. Et si subeth sit ex frigo=
re pot⁹ alicui⁹ medicinaꝝ narcoticaꝝ q̄ sunt opiuꝫ ⁊
insquiamus ⁊ radix mādragore ⁊ se. mandragore et
nux metel ⁊ fung⁹: ⁊ lac i stō acetosuꝫ: ⁊ coriādrū hu
midū ⁊ se. psilij multū significat signis q̄ dicemus đ
vnaquaqꝫ eaꝝ i ca. de venenis. Et vt subeth fiat cuꝫ
alijs accidentib⁹ p̄focationis ⁊ viriditatis extremita
tū ⁊ frigitate eaꝝ: ⁊ aꝑtate lingue: ⁊ ꝑmutatiōe odo=
ris: ⁊ fit pulsus cū casu formicās debilis nō cū rarita
te: imo frequēs hñs frequētiā vermiculos iformicā=
tis. Et si fuerit rarus nō erit ei odor neqꝫ fortitudo:
imo redit ex raritate ad spissitudinē ⁊ ex spissitudine
ad raritatē. Scias ergo si aliq̄d hoꝝ in potu ei datū
est aut ipse p se bibit ⁊ medicet totum illđ cum eo qđ
dicem⁹ in ca. de venenis. ¶ Sunt autē quidā q̄ dicūt
ꝙ subeth frigoris puri est lenior subeth māei humiđ
Sed sermo ille nō est vehemēter sanus: imo qn̄qꝫ est
fortis valde. ¶ Et oēs quidē species subeth facte ex
frigore cerebri in substātia sua aut pp medicinā ebi
bitaꝫ sequitur corruptio in icogitatione ⁊ memoria.
Qđ si subeth fit ex humiditate pura sunt eius signa
vt nō videant signa sanguinis neqꝫ grauitas flegma
tis. ¶ Si āt fiat ex flegmate scit illud ex precedēti re=
pletione ⁊ nimia stōi sacietate ⁊ multitudine potus ⁊
lenitate pulsus ⁊ ipsi⁹ fluctuatiōe cum latitudine: et
scitur ex ꝓfundatiōe subeth ⁊ grauitate ipius ⁊ albe
dine coloris in facie ⁊ oculis ⁊ lingua ⁊ grauitate ca
pitis ⁊ iflatiōe in palpebris ⁊ frigiditate tactus ⁊ re=
gimine p̄cedēti ⁊ etate ⁊ regiōe ⁊ reliq̄s. ¶ Ex sangui
ne ꝟo factus scit ex iflatione venarum que dicuntur
guidem ⁊ rubedie oculoꝝ ⁊ maxillaꝝ ⁊ rubedine lin
gue ⁊ sensu caliditatis in capite ⁊ silib⁹ illis q̄ sciuisti
Et si cū hoc sanguis ⁊ flegma ꝯiungātur aggregatio
ne aꝑatū videbis signa karabitu ⁊ lethargie ⁊ subeth
asahari. ¶ Quod si causa in ipso fuerint vapores ex
pulsi ex corpore in febribus ⁊ proprie apud dolorem
pulmonis ⁊ apostema in ipso nominatum peripleu=
monia aut vapores stomaci scias totum suis signis.
¶ Nam si est ex stomaco procedunt ipsum vertigo ⁊
scotomia et tinnitus et vomitus et fantasie et est le=
uis apud famen et augmentatur apud repletionem
¶ Si vero est ex parte pulmōis ⁊ pectoris precedūt

ipsum dolor grauis: ⁊ dolor in partibus pectoris et strictura spūs ⁊ tussis ⁊ accidentia pleuresis ⁊ ꝑiplenmonie. Et silr si fuerit ex epate ꝓcedunt ipuz signes egritudinis in epe. Et si ē ex matrice ꝓcedūt ip̄z egritudines matricis ⁊ eius repletio. ¶ Qui aūt fit ex ꝑcussiōe facta sup halhema aut sup tp̄s scit suis signibus. ¶ Et dr̄ia qđ iter subeth ⁊ apopliaz est ꝙ hñtez subeth possibile est intelligere ⁊ excitari ⁊ sunt mot⁹ ei⁹ leuiores sensibus suis. Apopleticus autē ꝑuat sensu ⁊ motu oī. ¶ Et oīno differētia iter hñtē subeth ⁊ illū in quo est malefactio ꝑp debilitatē cordis estꝙ pulsus hñtis subeth est fortior ⁊ similior pulsibus sanoꝝ. Et pulsus hñtis syncopim ē debilior ⁊ durior: ⁊ syncopis ꝓuenit paulatim cū mutatiōe coloris tendētis ad citrinitatē ⁊ ad silitudinē coloris mortuorū infrigidant extrema. In subeth aūt nō alterat color faciei nisi ad illud qđ est bonū ⁊ nō exiccat frustū faciei ⁊ nasi neqꝫ mutatur a forma dormiētiū nisi ꝑuo timore ⁊ inflatione. ¶ Et differētia q̄dē inter hñtem subeth ⁊ illā cui⁹ matrix est ꝓfocata: est ꝙ possibile ē ꝙ hñs subeth itelligat ⁊ loquat si ꝑcipit. Illa vo cuius matrix ē ꝓfocata itelligit cū difficultate ⁊ nō loquitur penitus: ⁊ est motus: et ꝓpe mot⁹ colli et capitis et pedū facilior in eo q̄ hz subeth: et sensus: et aptio palpebraꝝ facilior in hñtib⁹ matricē ꝓfocatā et est ꝓfocatio matricis cā eueniēs subito et indicat ptātem sui et finit aut minorat et subeth extendit et fit itroitus i ipso i ꝓfūdatiōe ꝗdatum: et icipit a sōno ꝗui nisi cā ei sit frig⁹ sbito eueniēs aut me^a ebibita. Scias ꝗ illud.

¶ De cura subeth et somni grauis facti in febribus. Cap.iij.

Subeth aūt q̄ accidit ab egritudine existēte i aliq̄bus mēbris. Semita cure ē ꝓuenire ad membrū illđ cū regimie vt purget ⁊ remoueat qđ in ipso est ⁊ ꝯfortatio cerebri ita vt mām nō recipiat. Et illđ q̄dē.v.g. fit cū oleo ros. ⁊ aceto plurimo ne oleū dormire faciat ⁊ ꝑcipue cū ip̄z est solū cū exp̄ssiōibus fructuū cōfortātiū. ¶ Et post illđ adhibeant embroce infrigidatiue. Deide fiat permutatio ad resolutiua si fuerit in cerebro retētū aliq̄d ⁊ tu q̄dē iā sciuisti oia illa i canone. ¶ In eo aūt qui fit in febribus ⁊ in ꝑn⁹ periodoꝝ: oz vt incipiat a ligatiōe extremitatū. Et a motu sternutationū assidue et odoramēto aceti. ⁊ vaporis eius: et vnctiōe capitis cū oleo ros. ⁊ aceto plurimo aut aq̄ agreste aut aq̄ ꝗnati ⁊ stipticoꝝ. Ille āt q̄ fit ꝑp potū narcoticoꝝ curet ſm illud narcoticū et detur egro ad potandū tyriaca ipsi⁹: ⁊ qđ dicturi sumus in li.iiij. ¶ Subeth aūt facti ex frigore extrinsecus adueniēte cura est pot⁹ tyriace ⁊ mitridati ⁊ dia muschi ⁊ embrocetur caput cū aq̄s in q̄b⁹ cocta sunt ruta ⁊ castoreū ⁊ piretrū et vngat caput cuz oleo de bē ⁊ oleo de duab⁹ spicis cū castoreo ⁊ squilla ⁊ oleo muscellino ⁊ oleo costino cū castoreo. ¶ Et silr adhibeant emplastra facta ex castoreo ⁊ squilla ⁊ musco ⁊ sint castorei ptes.ij. ⁊ squille pars.i. ⁊ muschi q̄ntitas parua: ⁊ odoret muschū assidue: ⁊ vtat eis q̄ dicta sunt in calefactione cōplōnis cerebri. Sed cū labore absqꝫ facilitate in illo aūt qui factus est ꝑp dominiū sanguinis: oz vt incipiat a flōmia cephalice et vētosis cruriū: aut flobotomia saphene: ⁊ vtat clisteri temperato et subtiliatiōe cibi: ⁊ vtat eo qđ totū factū est. ¶ Illū aūt qui factus est ꝑp dñiū hūitatis pure q̄ nō est cū mā: oz vt cures cū emplastris factis ex castoreo ⁊ flore squināti ⁊ costo ⁊ nuce cupreci ⁊ sauina ⁊ euforbio ⁊ piretro: ⁊ desiccet cibus ⁊ alienētur olea ⁊ ēbroce nisi cū cautela: hūectatio.n.q̄. est i oleis qñqꝫ vincit virtutē medicinarum nisi sit valde fortis. Et oz vt admiistratio fiat vnctiōis capitis ⁊ rubificatiōis ei⁹ ⁊ odoratiōis muschi. ¶ Et si fuerit humiditas cū mā flecmatis oz vt euacues cū clisteri forti ꝑ⁹ ⁊ ingenieꝛ vt euomat ⁊ plurimū eius qđ ex flate est in stō oz vt euomat cū eo qđ flegma incidit ex eis q̄ dicemus in loco suo: ⁊ administra embrocas digestiuas fortes: ⁊ caputpurgia: ⁊ sternutatoria ⁊ gargarismata ⁊ ea q̄ sciuisti in canone sicut tibi ꝓterijt. ¶ Et ex cura ē vt eger audiat res q̄ cōtristant ip̄m: tristitia.n. in h⁹i egritudib⁹ in q̄b⁹ debilitat cogitatio ⁊ extinguit est ex eis que cōmouēt aīam ⁊ reducūt eā ad rectitudinē. ¶ Et ex medicinis q̄dē vigilare faciētibus ē epithima factū cū calcāto ⁊ abstersio faciei cuz aceto et ꝯstrictio extremitatū inferiorū: ⁊ administratio sternutatoriorum.

¶ De vigilijs ⁊ sahara. Cap.iiij.

Vigilia q̄dē est dispō aīalis cū effundit spūs aīalis ad instrīa sensus ⁊ motus vt eis vtat. ¶ Sahara vo est sup̄fluitas i vigilia ⁊ egressus a re nālī: ⁊ ei⁹ q̄dē cā ꝯplonalis est caliditas ⁊ siccitas ꝑp tenuitatē spūs ⁊ mouet semꝑ ad exteriora: ⁊ caliditas vehemētius est faciēs sahara ⁊ anterius faciens. Et sahara qđ qñqꝫ fit ex nitrositate humiditatis occultate in cerebro: aut ꝑp dolorē ⁊ cogitatiōes cōmunes. Et est sahara cuius cā est lumēꝛ loci illuminatio cū ꝓuenit i h⁹i aliq̄s ꝓparat⁹ sahare. ¶ Et est sahara q̄ ē ꝑp malitiā digōnis ⁊ multitudinē repletionis. ¶ Et est sahara q̄ fit cā eius qđ inflat ⁊ cōmouet humores et somnia ⁊ timorē in somno: sicut fabe ⁊ silia. Et est sahara q̄ fit in febribus ꝑp eleuationē vapoꝝ siccoꝝ mordicatiuoꝝ ad cerebrū. ¶ Et dolor q̄dē q̄ decrepitis accidit ex sahara est ꝑp nitrositatē hūoꝝ eoꝝ ⁊ salsedinē ip̄oꝝ ⁊ siccitas tūc subē cerebri eoꝝ. Et ē sahara q̄ fit cā apātis melācolici aut cācerosi i ꝑtib⁹ cerebri. Et dr̄ ꝙ ille in q̄ sahara fit fortis. deinde accit ei tussis morit. Et nos q̄dē iā diximus i ca. somni qđ oportuit nos dicere.

¶ De signis. Capitulū.v.

Signa igit ei⁹ q̄ fit a siccitate pura sine mā ⁊ non socia caliditati sunt leuitas capitis: ⁊ sensui: et siccitas oculoꝝ ⁊ lingue ⁊ nariū: et ꝙ nō sentit i capite calor neqꝫ frigus. ¶ Eius vo q̄ fit ex caliditate et siccitate signa sunt inuētio signoꝝ siccitas cū inflammatiōe et adustiōe. Et qñqꝫ ē cū siti ⁊ adustiōe in origine oculoꝝ. ¶ Et ei⁹ qđ q̄ fit ex nitrositate humorū signa sunt hūectatiōis inuētio i naribus ⁊ lippitudo oculoꝝ et sensibilitas grauitatis parue ⁊ velocitas excitatiōis apud somnū cū saltu. Et istud qđ significat ex regie ꝓterito ⁊ etate. ¶ Et ei⁹ q̄dē q̄ fit ex illuminatiōe loci aut ex cibo. signa āt sunt cāe ei⁹. ¶ Eius vo q̄ ē ex apāte melico signa sunt ꝓdcā mltotiēs. Sz ei⁹ q̄ ē ex dolore aut cogitatiōib⁹ cōib⁹ et febrib⁹ acutis signa sunt ei⁹ cause.

¶ De cura. Ca.vj.

Oportet q̄ꝺ vt hn̄s illā cui⁹ cā est siccitas vtat cibo hūido ꝛ balneis tꝑatis ꝑꝑe. q̄ſi ip̄ꝫ balneū non facit dormire tūc nō ē tꝑati corpis ꝛ nō ē bōe cōplonis ꝛ neq̄ ē nisi ꝑtāte siccitatis aut ꝑtāte hūoꝝ maloꝝ q̄s balneū eleuat:ꝛ oꝫ vt deserat cogitatiōeꝫ ꝛ coitū ꝛ laborē ꝛ vtaṫ q̄ete ꝛ trāq̄llitate ꝛ assiduitate inunctionis capitꝭ cum oleis hūectatiuis ꝑacis ꝛ emissiōe lactis sup caput ꝛ ēbrocis hūectātib⁹ ꝑdictis:ꝛ attractiōe i narib⁹ oleoꝝ:ꝛ caputpurgijs ipoꝝ ꝛ distillatiōe eoꝝ i aure ꝛ ꝑꝑe olei:nenufarini ꝛ ꝑcipue faciēdo caputpurgiū ꝛ fricatōe īferioꝝ pedum. ¶Et⁹ vo q̄ ē ex calitate cū hoc:regimē ē cū additiōe scā i regimie hāꝝ medicaꝝ:ꝛ admistratio.ꝟ.g.rasure cucurbite ꝛ portulasse ꝛ mucilagis psilij ꝛ ꝟge pastous ꝛ semꝑuiue ꝛ siliꝫ. Et ex innocticis ē sonus suauis subtilis cū q̄ nō ē hezeze ꝛ sit ei⁹ casus breuis aut si sit cū hezeze sit eq̄lis:ꝛ pp illō sonit⁹ arboꝝ ꝛ aq̄ faciūt dormire. ¶Et⁹ vo q̄ scā ē ex dolore regimē est sedatio doloꝝ.ꝛ ipsi⁹ cura ē cū eo q̄ꝺ ꝑꝑꝫ ē vnicuiq̄ dolori i.c.suo. ¶Scā ꝟo i febrib⁹ mitotiēs hn̄ti daṫ i potu adeiacur puꝝ ꝛ faē dormire. ꝛ oꝫ vt hn̄s eā vtaṫ ablutōe faciei ꝛ ēbroc ꝛ vnctiōe tp̄is ꝛ frōns cū oleo de papauere ꝛ lactuca ꝛ vt pōaṫ i sorbitōib⁹ ip̄i⁹ semē papauerꝭ albi. Et qn̄ꝫ stupefit ex narcoticꝭ q̄ꝝ ꝺscriptōes st in antidotario:ꝛ troc.ꝺ citro ꝑdci in c.ꝺ soda cal'a cū dissoluūṫ i exꝑssiōe papauerꝭ:ꝛ aut aq̄ ro.i aq̄ coctū ē papauer:aut aq̄ lactuce ꝛ liniṫ eo frōs ꝛfert. ¶Et ex eis q̄ꝺ q̄ ad illō exꝑta sūt ē vt sumaṫ cassia lignea ꝛ opiū ꝛ croc⁹ ꝛ dissoluāṫ i olo ro. ꝛ abstergāṫ ex eis nares. Et sil'r epithima factum ex corticib⁹ papauerꝭ ꝛ radicib⁹ mādragore sup vtraq̄ tp̄a ꝛ ēt odoramēta ex eis:ꝛ q̄ sumit ex illis q̄titatem vni⁹ grāi orobi dormit sumnū tꝑatū. ¶Q̄ꝺ si hūor ad ip̄ꝫ ascēdēs fuerit grossus fiat emplm frōti ei⁹ ex meliloto cū camōilla ꝛ robub. ¶Et ex eis q̄ꝺ q̄ dormire faciūt febriētes ꝛ alios ē vt extremitates hn̄tium saharā ligēṫ cū ligamie faciēte dolorē ꝛ corā ip̄is ponaṫ lāpas ꝛ ꝑcipiaṫ pn̄tib⁹ vt multiplicēt ꝛfabulationes ꝛ finōes. Deide soluāṫ ligatur repēte ꝛ remoueaṫ lāpas ꝛ ꝑcipiaṫ ibi exn̄tib⁹ vt taceāt repēte ꝛ tūc dormiēt. ¶In ea āt q̄ scā ē ex hūiditate nitrosa salsa pp nitrositatē ꝛ salsedinē oꝫ vt acceptio ois acuti ꝛ salsi alieneṫ ꝛ cibeṫ eā hn̄s piscib⁹ petrosis ꝛ carnib⁹ sotilib⁹ sur abegeti cū pauco sale ꝛ euēt cū pillis ex sehe ba ꝛ assidue fiat iunctio capitꝭ cū oleis suauib⁹ tepidis. Cūq̄ h⁽ᶜ⁾ spēs sahare accit i etate senij ei⁹ cura ē ꝑraua. Uerūtn̄ oꝫ vt eā hn̄s vtaṫ embroca ex aq̄ i q̄ cocta st ordeū ꝛ cāomilla ꝛ alhacuē ꝛ ñ aliō oi nocte faē.n.bn̄ dormire. Et sil'r odorēt narib⁹ scā ex oleo alhacuē aut oleo irio aut olo ꝺ croco. ¶Et qn̄q̄ oꝫ vt in potu tribuaṫ⁹ hn̄ti saharā supfluā ꝟtutis cui⁹ timetur resolutio:ceratatia ꝛ silia ex opio vt faciat ip̄ꝫ dormire. ¶Si ꝟo q̄ nō hꝫ saharā cū h⁹ i supfluitate suffiē vt laboret exerciteṫ ꝛ balneeṫ.ꝺīn añ cibū bibat aliq̄ntulū vini:ꝛ cōedat cibū qn̄ dormiet hora.

¶De lesione sensus. Ca.vij.

Spēs nocumēti sensus ꝛtigētꝭ i opōnib⁹ cerebri sunt pp duas cās:ꝛ cognoscunṫ tribus modis ¶Cū.n.sensus hois ē icolūis ꝛ imagiatio formarum sꝫ n̄āi somno ꝛ vigilijs ē sana.ꝺīn sūt res ꝛ dispōnes q̄s videt i vigilijs suis:aut i sōnosuo ex eis ꝺ q̄b⁹ pole ē ip̄suꝫ ꝑꝑoere ꝛ reōueṫ ab eo:ꝛ cū audit eas ꝛ testificaṫ nō remanēt apō eū:tūc lesio illa ē i mēoria ꝛ i posteriore cerebro. Q̄ꝺ si i h⁽ᶜ⁾ nō ē īpedi⁽ᵐ⁾ ꝫ loq̄ṫ ea q̄ nō sūt dicēda ꝛ timet ab eis a q̄b⁹ timere nō opꝫ ꝛ putat eē bonū q̄ꝺ nō oꝫ putari bonū ꝛ spat q̄ꝺ nō est spādū:ꝛ iq̄rit q̄ꝺ iq̄rēdū nō ē ꝛ faē q̄ꝺ faciēdū nō ē ꝛ ē potēs suare ea q̄ꝝ vult recordari:tūc lesio ē i cogitatiōe ꝛ i pte media cerebri. Si ꝟo ip̄i⁹ mēoria ꝛ ip̄i⁹ loq̄lla sūt sic eē ꝺbēt ꝛ ñ ꝛtigit i hīs q̄ agit ꝛ loq̄ṫ ꝛuuꝫ rectitudini ꝛ imagiaṫ res sensibiles ꝛ colligit villos ꝛ videt singularia mēdosa ꝛ ignes ꝛ aq̄s aut reliqua mēdosa:aut ꝺbliuiṫ imaginaṫ formas reꝝ i somno et vigilijs tūc lesio ē i imagiatiōe ꝛ i vētre añriore cerebri. ¶Et si aggregāṫ duo ex illis aut tria tūc lesio ē i duob⁹ vētrib⁹ aut trib⁹. ¶Et si cogitatio īfirmeṫ et accidat i eo abbreuiatio ꝑꝑcōitatē lesiōis i mēoriā cedētꝭ:ꝑ⁽ᵐ⁾ facili⁹ ē q̄ si īfirmeṫ cogitatio ꝛ seq̄ṫ eā rectitudo mēorie. ¶Et q̄ꝺcūq̄ hoꝝ ē ꝺclinās ad diminutionē:tūc egritudo ē ex frigore. ¶Et q̄ꝺcūq̄ ē ꝺcliue ad ꝑmutatiōeꝫ ꝛ agitationē ē ex calitate. ¶Et q̄dāꝫ existiauerūt q̄ ꝺclīatio ad diminutiōeꝫ ē pp diminutionē sbe cerebri. Et h⁽ᵒ⁾ q̄ꝺ ñ ē lōgīquū a poīe. ¶Cā ꝟo ei⁹ aut ē i ꝑmis i ip̄o cerebro:aut ē ex m̄bro alio ꝛ qn̄ꝫ ē ab extrīsecꝭ sicut ꝑcussiōe aut casu. ¶Incurꝭ aūt oꝫ te eē sollicitū ꝫ ꝑn⁹ q̄ dixi i canōe ꝛ collige ex tabulis egritudinū m̄broꝝ capitꝭ i li.ij.medicias ad ola illa iuuatiuas q̄b⁹ i eis vterꝭ ꝛ ꝛsiderabꝭ q̄ ex eis ꝛ q̄ ex cibis ledūt eos q̄re alieābꝭ eos i eis:et ide eas ꝛsiderabis ꝛ aliena bis eos a cibis q̄ eos ledūt i ip̄sis.

¶De ꝑmixtiōe sensus ꝛ alienatiōe. Ca.viij.

Permixtiōis ꝟo sensus ꝛ alieātiōis declatio est. Q̄m̄ q̄ fit pp cerebꝝ ip̄ꝫ ē aut ex col'a nigra aut ex sāgule cal'o īflāmato:aut ex colera citrina:aut ex col'a rubea:aut ex calore puro: aut ex vapore calo. ¶Et illa q̄dē st ex illis q̄ ꝺsiccāt q̄re cerebrū mās ꝑsus īnan ꝑuat p cur⁹ sīle pole ē rōni viā suā suare. ¶Et scā pp mēbrū aliō:aut corp⁹ ē sicut q̄ fit pp stōꝫ: aut os ei⁹:aut mirac:aut pp m̄ricē:aut pp totū corp⁹ sic in febrib⁹:et totū illō ē pp q̄litatē purā venietē ad ip̄suꝫ sicut eleuaṫ a digitꝭ pedū ꝛ manuū qn̄ apaneṫ a mēbrꝭ corrupte ꝛplonis apatꝭ:aut pp vaporē calm colerē statis iā putridi ꝛ acuti. ¶Et ꝑmixtio rōnis magis icolumis ē q̄ ē cū risu et q̄ ē fm q̄etē et deterior q̄ ē cū agitatiōe et rixa et audacia.

¶De signis. Ca.ix.

Scias q̄ ois dolor vehemēs de quo patiēs non ꝛq̄riṫ et i quo sentit ꝑmixtionē.et vrina oleaginā significāt i febrib⁹ ꝑmixtionē rōnis. ¶Que ꝟo fit ex melācolia ē cū tristitia ꝛ alienatiōe mala:aut cuꝫ signis melācolie quoꝝ i.c.ip̄sius rememorabimur. ¶Et si melācolia est colerica est cū lupiositate ꝛ audacia. ¶Et si ē melācolia sangulea ē illic leticia ꝛ risus cū exuberatiōe vēaꝝ. ¶Scā āt a col'a citria ē cū īflāmatione ꝛ caliditate et rixa et malitia moꝝ ꝛ agitatiōe vehemēti et imaginatiōe ignis et scintillaꝝ ꝛ adustiōe oculoꝝ iterioꝝ et citrinitatē coloris et īflāmatiōe capitis ꝛ extēsiōe cutis frōtis et ꝑfundatiōe oculoꝝ ꝛ saltu ad oppositū. ¶Et i illa q̄ꝺ q̄ fit ex rubea sunt accidentia ista vehemētiora ꝛ magis puer

sa. ⁊ h⁹i q̄d ghis est pmixtio q̄ fit in febribus ⁊ plm fit in pestilētialibus. ¶ Cū ea āt q̄ fcā est ex caliditate ⁊ siccitate puris nō sunt grauitas neq; signa materierū p̄dictaꝝ in cāone ⁊ i capitulis p̄cedētib⁹. ¶ Facta āt ex flegmate iā putrefacto ⁊ acuto h̄ntib⁹ accidit vt eis adsit cū pmixtōe seueritas ⁊ vt eleuēt supercilia sua māibus suis oi hora: ⁊ vt ipsoꝝ capita ꝯuenꝭ ⁊ patiātur subeth pp subaz frigoris sic pmiscenꝭ corrōnes pp accītia caliditatꝫ: nisi q̄d nō separanꝭ ab eo q̄d tenēt: ⁊ plm q̄d accit eis vt existiment seipsos bestias ⁊ aues. ⁊ vlr q̄d pmixtio rōnis cū accidit ac caliditate sicca tunc ipsam signt vigilie aut a caliditate humida sāguis aut a flegmate putrefacto tūc signt ipsam subeth. ¶ Illa vo cuius cā est vapor ascēdēs ex mēbro cognoscꝭ ex dispōne illius mēbri dolorosi si fuerit mēbrū. aut totius corporis si fuerit cōprehendens sicut in febribus cōicātibus: ⁊ cognoscitur an est pura aut est mā aut vapor. ¶ Et signa q̄dem olum illoꝝ predcā sunt in .c. de soda.

¶ De cura. Capi. x.

Cura āt q̄ melie adhibeꝭ dicemus in .c. melēc. in cura āt pmixtōis facte ex sāguine oꝫ incipe a flōmia ⁊ ab oib⁹ q̄ tēpant sāguinem ⁊ ipsum infrigidāt ⁊ eius essentiā rectificāt. ¶ Eius vo q̄ fcā ē ex citrina aut rubea cura est vt incipiaꝭ ⁊ euacueꝭ ⁊ permuteꝭ ꝯplexio. aut corpis toti⁹ aut capitꝫ p̄pe. ⁊ admistrenꝭ isridatiōes ⁊ h̄uectatiōes p̄dicte i cāone et admistrenꝭ ēplastra post rasionē capilloꝝ ⁊ si coartaꝭ ⁊ fortior fiat regaꝭ alio regimine. Et ex eis q̄dē q̄ cōueniūt pmixtiōi sensus colere ē creatū infrigidatū ex oleo ro. ⁊ aceto syncipiti suppositum: ⁊ oleū vio. ⁊ lac. si nō fuerit febris: aut oleū ro. ⁊ papauer cum cautela repssiōis vapoꝝ. ¶ Cūq; vigilie adsūt tc oia epithimata nō stinuātia. ⁊ q̄nq; faciunt eū possidere ꝯstrictiōe caliditatis. q̄r nō facias caputpurgium ⁊ facias aug^m in attractiōe imo ꝯtr̄ adhibe clistere lenitiu. ¶ In ea āt q̄ fit pp mēbri cōitatē vtere capitis ꝯfortatiōe ⁊ eius infrigidatiōe ⁊ attractiōe ad ꝯtrariū: ⁊ hoc totū q̄dē iā scit ex cāonib⁹ p̄teritis vniuersalibus ⁊ ptīclarib⁹. ¶ Cūq; cū calitate ⁊ rōnis pmixtiōe nō sunt debilitas: ⁊ signa apatū oꝫ vt patiēs lapidis cedaꝭ vehementer ⁊ q̄nq; necessaria ē ꝑcussio vt ad ipsuz ipsius redeat rō: ⁊ q̄nq; oꝫ vt caput eius s̄m crucē cauterizeꝭ si nihil aliud confert. ¶ Et ex rebus ipsi cōferentibus ē vt fundaꝭ sup capita ipsoꝝ decoctio pedū ⁊ capitū: ⁊ multotiens sanat eos alfesur cū ex eo bibūt ⁊ comedunt ipsuz diebus aliquibus sicut est: aut i aliquo alio fructuum ex dulcib⁹ inter ea que cooperiunt ⁊ faciunt non apparere.

Comp: 37. fo: 70.

¶ De stoliditate ⁊ amentia. Capi. xi.

Differētia inter pmixtiōez rōnis ⁊ stoliditatez ⁊ amentiā c̄uis sint duo ipedimenta rōnis. ⁊ sit cā faciens cōtingere vtrasq; sil' cadēs in vētre medio cerebri ē q̄ pmixtio sensus est lesio in operatiōibus cogitatiōis s̄m mutationem. Stoliditas vero ⁊ amentia sunt lesio s̄m diminutionem aut destructionem. ⁊ dispō silis fatuitati ⁊ fantasie. Et tu q̄dem iā scuisti q̄ spēs operationū sunt tres. ¶ huiusmodi āt egritudinis cāe. Aut sunt frigiditas pura. Aut cum siccitate. cōprehendens sup ventrē mediū cerebri in longitudine dieꝝ ⁊ spatij. Aut frigiditas cū aliq̄ flegmatico i vacuitatib⁹ vasoꝝ cerebri. ¶ Et cā in hoc nō est nocumētū ex frigiditate ⁊ nō ex caliditate: nisi q̄m hoc nocumentū ē destructio ⁊ diminutio: q̄m caliditas ē faciēs cogitationē q̄ ē vnus ex motib⁹ spūs quo moueꝭ ab anteriore pte cerebri vsq; ad eius postremā ⁊ ecōtrario. Et caliditatē q̄dē eleuat motus ⁊ iuuat ipam: ⁊ ꝯgelatio p̄hibet ipsaz. Quapp ꝯposita ē cōplexio h⁹i ptis cerebri declinis ad caliditatē: ⁊ posita ē in medio vt sit ei redit⁹ ab imaginatiōe ad memoriā. Et tu q̄dē iā scuisti imaginationē ⁊ memoriā in loco suo. ¶ Hec āt egritudo curaꝭ calefactiōe cerebri ⁊ humectatiōe ipi⁹ si fuerit cū siccitate: aut resolutiōe ei⁹ q̄d est in ipso: ⁊ euacuationib⁹ cuz medicinis magnis ⁊ vōitu fcō cum oxymelle sq̄llitico aut se. raphani si sunt a mā: ⁊ oꝫ vt ex illo ꝯueniaꝭ ad excitandum cor cum medicis sibi ꝓpijs sic ē diamuscū ⁊ mitridatum elmufera ⁊ his silia. ⁊ nō oꝫ vt ꝓlōgem⁹ sermonē in hoc .c. Iā .n. scuisti moduz silē hui⁹ regiminis i canonib⁹ i eo q̄d p̄terijt. ¶ Et oꝫ q̄d vt hospitiū ei⁹ dom⁹ luminosa sit. Et vlr q̄d vigilie ⁊ sahara ⁊ subtiliatio cibi ⁊ paucitas ipius ⁊ declinatio ad complexionē sicciorē. ⁊ ad subtiliationē sanguinis ⁊ tēperādū ipsam ⁊ paucitas ipius ⁊ calefactio eius ita q̄d nō sit vehemēs ebullitio ⁊ calefactio. imo sit calitas subtilis nō feruēs. hec .n. ex eis est q̄ rectificāt sensuz ⁊ mūdāt ipm. ¶ Et nihil ē magis inimicū sensui q̄ repletio ex cibis ⁊ h̄uiditatib⁹. ¶ Et siccitas nocet sensui: nō vn est diminutio: sꝫ vn est supfluitas in velocitate motus: aut vn est paucitas spūs vehemēter: aut eius resolutio cum aliquanto motu.

¶ De corruptione memorie. Cap. xij.

Ipsa ē cōpart stoliditati: nisi q: est i posteriori cerebro q̄m ē diminutio in aliq̄ opationū posterioris cerebri aut destructio in oibus eis. Et ei⁹ q̄d cā ꝑma apd. G. ē frigiditas aut pura aut cū siccitate: ⁊ nō ipimiꝭ i illa sile: aut cū h̄uiditate ⁊ nō seruat q̄d impssuz ē i ea. Sꝫ si ē cū siccitate: signt ipam vigilie et infonnietates. Nā seruat res p̄teritas et nō ē potēs seruare res momētaneas illi⁹ hore. Et si ē cū humiditate signt eā subeth: ⁊ q̄d p̄terita penitus nō seruat. Et forsitā seruat ea q̄ sunt illi⁹ hore ⁊ momētanea spatio maiore q̄ preterita: ⁊ si fuerit illic frigiditas pura erit stupor ⁊ vertigo. ¶ Et fortasse erit ex siccitate cuz caliditate: ⁊ erit cū eo permixtio sensus. Et illud q̄dē ē aut i illa pte cerebri ipsi⁹: aut in vētre ipsi⁹: aut i vase eius. ¶ Et q̄nq; fit pp h̄uores et malitiā cōplonis ipoꝝ ꝑuenietē ad cerebꝝ. Et q̄dā antiq̄rū iā dixerūt hoc et ē ex eis q̄ testificata sunt ⁊ expta. ¶ Et obliuio q̄d ⁊ corruptio memorie s̄m plm nō accidunt nisi ex frigiditate ⁊ h̄uiditate. Q̄nꝫ fit tn̄ ab apatib⁹ cerebri ⁊ ꝓpe fridis. ¶ Et scias q̄d obliuio q̄n accit cū sanitate nūciat egritudies cerebri ꝓpinquas sicut apoplexiā et epilepsiā et lethargiā.

¶ De signis. Ca. xiij.

Oportet vt cognoscas illud ex canonibus p̄dictis et nō iteres eos in oi hora.

¶ De cura. Cap. xiiij.

Illa āt q̄ separata est a caliditate ⁊ sic est faciloris cure. Et huiusmodi quidē cura est cū eo q̄d dictum est multotiens. ¶ In ea vero q̄ facta est a fle

citate nuda oꝫ egrū nutriri ex cibis hūectātibꝰ tpa=
tis: ⁊ vt administres exercitiū ꝑtiū capitis cū fricatiōe
⁊ cōplisiōe fcā cū pānis aspis ⁊ motiōe manuū ⁊ pe=
dū ⁊ vir exercitiū qđ ñ sit forte: ſꝫ sit ſꝫ q̄ntitatē q̄ fiat
fames ⁊ ꝓuciat augm̄ᵐ cibi ⁊ qetē ⁊ somnū ⁊ balneū
⁊ calefactionē cū emplis calefaciētibꝰ notꝭ qꝛ reme=
morationē nō iteramꝰ ⁊ cū ventosis suꝑ caput absq̄
scarificatiōe. ⁊ cū medicinis rubificātibꝰ ⁊ fortasse ne
cesse erit vt pīm sit posteriꝰ vbi collū iūgit̄ craneo: et
administret̄ aq̄ i q̄bꝰ cocta ſt cāomilla ⁊ mellilotū ⁊ pe
des capraꝝ. ⁊ ex oleis oleū de lilio ⁊ narcisco ⁊ keiri
Qđ si fuerit a mā hñte frigiditatē ⁊ hūiditatē cūa ip
sum pꝰ digōnē cū eo qđ scis. ¶ Et hitet i domo mul=
ti luminis. Et icipiat̄ ꝑmū ab eūantibꝰ q̄ ſt faciliora sicꝫ
hiera ⁊ pulpa colloq̄ntide ⁊ castoreū. Deiñ ḡdati ꝓ=
cedas ad hieras magnas postea administrat̄ ti ꝯfidis
qđ nō ē malitia ꝯplonis calꝫ ꝯfectionē anacardinā:
qm̄ ē fortior i ꝯfortatiōe sensus sufficiēter faciētē acq̄
rere ꝑuationē innatissimā ꝑuatiōis ⁊ administrat̄ reli=
q̄ digestiua ex rubificātibꝰ ⁊ gargarismis ⁊ odoramē
tis q̄ scis: ⁊ nō festies i desiccatiōe eiꝰ ſꝫ gradatī ꝓce=
de. ¶ Et caue ne desiccatio tua cōseq̄t̄ finē hūidita=
tū ꝑncipaliū ⁊ seq̄t̄ eā friditas cōplonis. Illđ. n. est ex
eis q̄ i obliuiōe augm̄ᵐ ꝑbēt. Et oportet vt alienēt̄ a
se ebrietatē ⁊ sufflationē vētoꝝ ⁊ replonē ⁊ alienētur
ab ablutiōe cū aq̄ pētꝰ calꝫa q̄dē ꝑꝑ illđ qđ ē i ea de
mollificatiōe: ⁊ a frida q̄đ ꝑꝑea qđ stupefac̄ ⁊ nocet
spūi sensus: q̄ si eis accidit replectio sbtiliēt regimen
pꝰ ipāꝫ. Oꝫ ḡ vt alienēt̄ a cibis retētiuis ⁊ ꝑuatiuis
⁊ vaporosis. ¶ Replo ꝟo ex vio fcā nocet valde: sed
paꝝ dilatat aiaꝫ ⁊ ꝯfortat spūꝫ ⁊ fac̄ ipm bonū ⁊ excu
sat a multiplicatiōe aq̄: eiꝰ. n. multiplicatio ē res ma
gis nocēs eis. ¶ Et dormitio nīta in meridie. Et vir
somnꝰ multꝰ nocet multū ⁊ ꝓpe suꝑ replonē ꝓliam.
¶ Suꝑfluitas q̄ꝫ vigiliaꝝ resoluit spūꝫ ⁊ debilitat eū
⁊ cū hoc replet cerebrū vaporibꝰ. ¶ Et ex eis q̄đ exꝑ
ta ſt acorꝰ nutritꝰ: ⁊ piꝑ lōgū nutritū ⁊ iūcta sunt māi
feste addētia i ꝑuatiōe ⁊ medicamē hoc ē exꝑtū ⁊ eiꝰ
q̄đ ꝯfectio. ¶ ℞. olibani cipi piꝑis croci myrrhe ꝑtes
eq̄les ꝯmiscceātur. Sūat̄ oī die pōdꝰ. ʒ. i. ¶ Et hꝰ ē iā
exꝑtū ē piꝑis ꝑtes. ij. cymini tm̄dē: zuccari albi ꝑtes
iij. ¶ Et expertum ē omni die i ieiuno potat̄ in ipsa
olibāi. iij. q̄rtas auꝛ. ⁊ piꝑis q̄rtā. ¶ Et iteꝝ cymini ꝑ
tes. v. piꝑis. i. acori. ij. cipi. ij. myrabolāꝝ ni. ij. mellis
anacardi. i. mell duplū oliꝫ. ¶ Et oꝫ vt r̄deas ad me
dicinas singulares scriptas i li. ij. ⁊ caꝑ locꝰ ē i tabu=
lis egritudinū capitꝭ. Et oꝫ vt sit hospitiū hꝰ domꝰ in
q̄ sit lumē plīmuꝫ. Fcā ꝟo ab aꝑatibꝰ cerebri curatur
cū eo qđ dcm̄ ē i karabito ⁊ i lethargia. ⁊ subeth asa=
hari.

¶ De corruptiōe imaginatiōis. Cap. xv.

Ipsa eadē cognoscit̄ ex signis narratꝭ in alijs ca
pitulꝭ. verūtm̄ ē i añriore ꝑte cerebri: ⁊ eius corru
ptio aut ē vt imagiet̄ qđ nō ē: ⁊ videat res q̄bꝰ nō ē i=
uētio: ⁊ illđ ē ꝑꝑ dñiū colere i añriore ꝑte cerebri: aut
ꝑꝑ dñiū malitie ꝯplonis calide absq̄ mā aut vt mi=
nuat̄ imaginatio ⁊ debilitet̄ ab imaginādo res ima=
giabiles: ⁊ neq̄ videat visiōes ⁊ somnia nisi parū: et
obliuiscat̄ eoꝝ: ⁊ obliuiscat̄ formaꝝ sensataꝝ q̄lr sūt
⁊ neq̄ imaginet̄ eas. ¶ Et eiꝰ q̄dē cā ē eadē cā q̄ ē di=
minutiōis memorie. Verūtm̄ plurimū corruptiōis me
morie nō fit nisi a friditate ⁊ hūiditate. Et paucitas
ipsiꝰ fit a siccitate: ⁊ res hec ē ecōuerso. Verūtm̄ hꝰ in
stm̄ tene creatū ē vt velocit̄ fiat ipressio eiꝰ qđ imagi
nat̄: ⁊ illđ durū vt solo ipsiꝰ difficilis fiat ab eo qđ in
ipso ē ipressuꝫ ꝑꝑ res cadētes in ipso eꝯrio. Et corru
ptio q̄đ memorie cadit i duabꝰ dictionibꝰ sensatoꝝ ⁊
in corruptiōe cōpōnis eoꝝ ⁊ corruptio imagiationis
cadit sicꝫ i sensatis ⁊ formis ipsoꝝ. Et hoc q̄đ scit̄ ex ar
te alia. ¶ Qđ āt magis signatiuū ē q̄ egritudo ē ex hu
miditate aut siccitate ē dispō sōni ⁊ vigiliaꝝ: ⁊ dispō
siccitatꝭ oculoꝝ et nariū ⁊ hūiditatis eoꝝ. ¶ Et dispō
coloris ligue ⁊ hūiditatꝭ eiꝰ aut siccitatis ipsiꝰ. Et qm̄
q̄ ē egritudo corruptiōis imagiatiōis nō ipiꝰ dimin
tio: tu es sufficiēs ad cogñcēdū eā: et qñ ē a melia aut
colera aut cōplexiōe cala singulari ꝑꝑ illđ qđ dictū ē
⁊ scit̄. Cura āt illiꝰ ſt ſꝫ curas q̄ ſt i egritudibꝰ ꝑteritꝭ:
verūtm̄ oꝫ vt mā sit i ꝑtibꝰ ꝑnꝰ ꝑ sensꝰ ⁊ si necia ē frica
tio aut vētosaꝝ appō fiat i añriore ꝑte cerebri.

¶ De mania canina. Ca. xvi.

Expositio manie ē demoniū lupinū. Canina ꝟo
ē spēs eiꝰ extrīs cū ira ꝑmixta tripudio ⁊ inquisi
tiōe corrupta ꝑmixta petitiōi quēadᵐ ē ex nāis canū
¶ Et scias q̄ mā faciēs demoniū lupinū ē i sba māe
faciētis melācoliā: qm̄ vtreq̄ ſt melācolice verūtm̄ cā
faciēs dimoniū ē melancolia adusta fcā aut a colera
aut melācolia q̄ ē deterior. Et faciēs melācoliā ē me
lācolia nālis multa aut adusta. Sꝫ ē fcā a flegmate
aut sanguine dulci: tm̄ paꝝ fit a sanguine adusto. Si
āt fiat ab ipsa melācolia: tūc pliuꝫ cū fit melācolia ñ
ē nisi māia cū sua applicatiōe i añriore ꝑte cerebri et
sba eiꝰ: qm̄ ipiꝰ applicatio ad cerebꝝ ē sicꝫ applica=
tio māei karabiti. ¶ Et melācolia q̄đ ē cū malitia exi
stimatiōis ⁊ cogitatiōe corrupta ⁊ timore ⁊ qete ⁊ nō
ē in ipsa agitatio vehemēs. Mania ꝟo tota est agita
tio ⁊ saltꝰ ⁊ inq̄sitio ⁊ luxositas ⁊ aspectꝰ cui nō assila
tur aspectꝰ hois. imo res cui magis silis ē aspectꝰ lu
poꝝ. ¶ Et differt ab vna spē karabiti cui eā hñs i de
monio assimulat̄. Qm̄ cū hac egritudie nō ē febris ſꝫ
pliuꝫ. Sꝫ karabitꝰ nō euāt̄ ab ipā. ¶ Canina āt ē spēs
manie in q̄ ē associatio vehemēs ⁊ amicitia cū obediē
tia ⁊ cōuenictia sit. Et in ipā q̄dem nō est credulitas
cōtentiōis q̄ est in mania ⁊ est q̄si ad sanguineā pro=
pinquior. ¶ Hec aūt egritudo pliū accidit in autūno
ꝑꝑ malitiā hūoꝝ. Et q̄nq̄ multiplicat̄ in vere ⁊ i esta
te ⁊ ē ei excitatio apud flatū septentrionis ꝑꝑ desic=
cationē septentrionis. Et hāc quidē egritudinē pliuꝫ
nō resoluūt nisi emorroydes ⁊ varices. Et cum acci=
dit successione eius ydropisis soluit eā cū humidita
te sua. ⁊ propue cum eius causa est caliditas epis. et
ipsius siccitas. ¶ Et multotiens accidit hec egritu=
do propter communitatem stomaci quam vomitus
sanat.

¶ De signis manie vniuersalibꝰ ⁊ specierum eius. Ca. xvij.

Signa itaq̄ vniuersalia eiꝰ sunt q̄ mutatio opa
tionū moralium ⁊ mobiliū est mutatio predicta.
¶ Signa ꝟo indicantia ipsam sunt sicut incubus cū
caliditate cerebri: ⁊ sicut si repleant̄ pedes sanguine
⁊ fiāt rubei: aut coaguleť sanguis in māmilla mulie=
ris: ⁊ significat motus corruptiōis sanguinis. ¶ Et
pⁱmū q̄nq̄ significat q̄ facta est causa corruptionis

s nguinis in mẽbro i q̃ calor inat⁹ nõ ẽ fortis regens
sanguinẽ bñ:imo corrũpit in ipso sanguis aliq̃ corru
ptiõis specie. Et cũ accit signũ p^m in fine manie forsi
tã significat ipsi⁹ resolutionẽ significatione varicuz.
¶ Et multotiẽs accidit mania i egritudinib⁹ acutis
signis crisiz: g̃ si reliq̃ signa ei⁹ iuẽtionẽ attestẽtur si
gnificat q̃ crisis erit bona. ¶ Et qñz ẽ vehemẽtia ma
nie signs crisim ipi⁹ manie. Et signũ q̃d fcẽ ex melan
colia adusta a melãcolia ẽ q̃ ei⁹ demoniũ ⁊ lupinosi
tas ei⁹ fiũt cũ cogitatiõe ⁊ q̃ete spatio aliq̃: deide cuz
mouet ⁊ loquit icipit rõcinari cogitãs postea cũ ite
ratur sup eũ nõ ẽ possibile euadere ex ea neq̃ facere
silere ipm. Et ẽ extenuatio corpis i ipso vehemẽtior.
⁊ color ad nigredinẽ decliuior. ⁊ somnia deteriora et
qñz võit aliq̃d acetosuz ex quo ebullit terra. ¶ In ea
ṽo q̃ ẽ melẽcolia colerica fiũt pmutatiões ad ptẽtio
nẽ veloci⁹ ⁊ q̃es ab ea veloci⁹ ⁊ nõ recordat ptẽtiõis
⁊ odiĩ sicut recordat ei⁹ p̃us aut miorat ei⁹ q̃es ⁊ mt
tiplicat mot⁹ ipsi⁹ ⁊ rixa ⁊ agitatio ei⁹.

¶ De cura. Cap.xviij.

Si repl'onẽ vides hũoꝝ flõmia. Et si vides dñiũ
col'e i corpe p vrinã ⁊ reliq̃ signa: eũa cuz deco
ctiõe epithimi: aut decoctiõe myrabol. si ẽ colera me
lãcolica. Et si ẽ melãcolia pura fortasse neče erit tibi
vt euacues cũ epithimi puri põdere triũ.ʒ.cum oxy
melle ⁊ pillulis de azulo. ¶ Deide veni ad caput et
eũa si ẽ ibi repletio sanguinea: aut melãcolia sangui
nea ex vẽis q̃ sunt sub ligua ⁊ assidua ipi⁹ eũonẽ cuz
his pillul'. Quaꝝ cõfectio. ¶ ℞.hierepigre epithimi
sticados oiuz triuz ãñ.ptẽ.i.scamonee myrabol.am
boꝝ ãñ.ptẽ.5.fiãt ex ea pillule magne. Et post vlem
eũonẽ.i noctib⁹ sepatis sumat ex eis q̃q̃ nocte põd⁹
ʒ.ij. ¶ Et ex eis q̃ cõferũt ad illud sunt pillule istius
modi: epithimi polypodij aboꝝ ãñ.ʒ.v.lapidis ar
meni myrabo. kebu. ãñ.ʒ.i.sticados.ʒ.x.salis indi
pulpe collodntideãboꝝ ãñ.ʒ.iiij.belliri.embli.asce.
elle.ni.oiuz ãñ.ʒ.iiij.turbith.ʒ.xx.pficiant cũ oxymel
le mellino ⁊ admistrent. ⁊ fiãt gargarismata cũ oxy
melle scamõeato: ⁊ nõ supflue vtar de pillul' de scei
bar. Sz vtere eis tãto tpe quo assidue iuenit i eis lẽi
tas. cũ ãt malitiã pplõnis cal'e senti abscinde eas. Et
p⁹ purgationẽ puẽi ad ifridatiõe ⁊ hũectationẽ cum
ẽbrocis ⁊ aliis. ¶ Et fortasse nociũ erit vt i die quin
q̃es ẽbrocent ⁊ liniãt capita ipoꝝ ex d̃coctiõe pedũ ⁊
capitũ ⁊ mulgeat sup ipsa lac ⁊ põat sup ea butyruz
crudũ. Sitq̃ itẽtio tua i hũectãdo maior itẽtiõe tua
i ifridãdo: verũtñ si nõ iuenis medicis vehemẽtis hu
mectatiõis nisi fridas põe cũ eis camomillã. ¶ Et for
tasse neciũ erit tibi vt eos dormire facias medicamẽ
tribuere eis i potu. Dabis g̃ ei ad bibẽdũ cũ aq̃ gña
toꝝ dl'ciũ vt hũectet: aut cũ syrupo de psilis vt liniat
aut cũ aq̃ ordei: ⁊ ẽbroca eos cũ aq̃ ordei ⁊ cũ aq̃ in q̃
coctũ sit papauer vt dormiãt: veꝝ recti⁹ ẽ vt põas in
eo paꝝ camomille ⁊ emulge sup caput lac: ⁊ olea in
nãtia ad illũ sũt bõa: ⁊ cũ admistraueri ẽbrocas ⁊ ca
putpurgia ⁊ olea hũectãtia: igenia vt dormiãt p⁹ ea
sm dispõnẽ q̃ fit somn⁹ ex ẽbrocis ⁊ oleis faciẽtibus
subeth ⁊ ppe oleo ex lactucis. Et i potu tribue eis q̃d
hũectat sic aq̃ ordei. Et si desces ad potãdũ aliq̃d q̃d
currat cursu oxymellis ⁊ i quo sit subtiliatio ⁊ d̃sicca

tio ⁊ icisio. Et q̃tiẽs videri nãz durã dysteriza ifirmũ
vt nõ eleuẽt ad caput vapores ipedientes ex fece. Et
oz vt i aq̃s ipoꝝ des eis i potu radices feni. siluestri
⁊ se. ei⁹ ⁊ radicẽ vitĩ albe. ⁊ ẽ alsesire q̃m sit iuuatiua.
Sitq̃ ipsoꝝ ex eis potio q̃q̃ die aure vni⁹. Si aũt ea
nõ biberit abscõde illa in cibis coꝝ. Et corã infirmo
sedeat de q̃ verecũdet: ⁊ quẽ timeat. Et stringant co
pe ⁊ crura ei⁹ sp vt assidue vapor ad inferiora trahat
¶ Q̃d si timet q̃ seipos ledãt ligẽt fortit ⁊ itromittãt
i cabijs ⁊ suspẽdat i suspẽsorio eleuato q̃d ẽ sicut arges
tũ. Et oz vt sint cibi coꝝ hũidi fz oẽz hũiditatẽ. verũtñ
oz ne cũ sua hũiditate sint ex eis q̃ opilatões venire fa
ciũt sicut amilũ ⁊ q̃ silia sunt ei. Illud.n.valde nocet
eis. ⁊ nõ det ipis q̃d pliũ puocat vrinã. Illd.n. i ipis
nocet ⁊ reliq̃ cure ipoꝝ in q̃b⁹. oz vt sibi timeãt ⁊ sibi
caueãt sit cura melie ⁊ nos rememorabimur ei⁹ i suo
c ¶ Cũq̃ declinãt nõ ẽ malũ si ad potãdũ det eis vi
nũ plimũ cõmixtũ. Nã illd hũectat eos ⁊ dormire fa
cit.

¶ De melancolia. Ca.xx.

Dicit melia mutatio existiationũ ⁊ cogitationũ
a cursu nãli ad corruptionẽ ⁊ ad timorem ⁊ ad
malitiã pp cõpl'onẽ melãcolicã faciẽtẽ siluestrẽ spũz
cerebri iteri⁹ ⁊ faciẽtẽ ipz timidũ pp tenebras ipi⁹ sic
tenebre extrisece sollicitãt ⁊ timere faciũt fz q̃ cõpl'o
friditati ⁊ siccitati pria ẽ spũi d̃bilitãs ipm sic cõplo
calitati ⁊ hũiditati vt cõpl'o vini ẽ pnẽtiẽs ⁊ pfortans.
Cũq̃ melia cõponit cũ rixa ⁊ saltu ⁊ sctill' pmutat et
noiat mãia. Et nz dr melia nisi c⁹ euẽt⁹ ẽ a colera nõ
ni. adusta. Et melãcolie q̃d cã aut ẽ i ipo cerebro: aut
ext cerebꝝ. ⁊ illa q̃ ẽ i ipso cerebro: aut ex malitia pplo
nis frẽ ⁊ sicce sine mã pmutãte subaz cerebri ⁊ pplo
ne spũs lũinosi ad tenebras: aut ẽ cũ mã. Et illa q̃ est
cũ mã aut ẽ cũ mã q̃ ẽ i vẽis veniẽs ad eas ⁊ ex loco
alio ⁊ puertit i eis ad colerã ni. pp adustionẽ ei⁹ q̃ in
eis ẽ ⁊ fit fex ⁊ h⁹ ẽ plm: aut ẽ mã ibibita i corpe cere
bri ⁊ ẽ ipediẽs cerebrũ q̃litate ⁊ suba sua ⁊ effũdit in
vẽtres. Et multotiẽs fit pmutatiõe ex epilepsia. Illi
ṽo c⁹ cã ẽ ext cerebꝝ cõicat res aliq̃ ex q̃ ad cerebꝝ hu
mor eleuat. aut vapor tenebrosus: ẽ g̃ res illa aut in
toto corpe: cũ ei dñat cõpl'o melica. Aut splẽ cũ i ipo
retiet melia: ⁊ nõ põt ipaz purgare. aut defect⁹: ⁊ nõ
pt trahere nigrã ex sãgu'e: aut q̃r ipo puẽit apa: aut
nõ puẽit: sz nocum^m aliq̃d. ¶ Aut pp vehemẽtiã cali
tati epis. Aut ẽ res illa ipm mirac cũ i ipo adunãt su
pfluitates nutrimẽti ⁊ vapores itestioꝝ: ⁊ adurũt hũo
res ipius ⁊ puertũt i gen⁹ melie: ⁊ faciũt euẽire apa:
aut si nõ faciũt euẽire eleuat ex eis vapor tenebros⁹
ad caput ⁊ noiat hec ifiatio mirachia ⁊ melia mira
chia. Et ipa q̃d mltotiẽs eleuat ab apate portẽnaroꝝ
epis ⁊ adurit sãguis mirach: ⁊ ẽ illd q̃d. G. posuit cãz
i melia mirachia. Et teophilo q̃d vr q̃ ei⁹ cã ẽ vehe
mẽtia calitati epis ⁊ itestioꝝ. Et q̃dã aliĩ ponũt cãm
i ea opilões q̃ fiũt i mesaraici. ⁊ si nõ: fit apa. ¶ Sicut
g̃ q̃ põit cãm i illo opil'onẽ i mesaraicis ⁊ si nõ fit apa
q̃ nutrim^m ipsoꝝ ñ penetrat ad vẽas ⁊ accidit ei cor
ruptio. ¶ Et significat q̃ dic illud ẽẽ pp apa: lõgitudi
nẽ retẽtiõis cibi i eis crudi cũ dispõne sua. Et h⁹ apa
fz plm nõ fit calm. Sz nz ẽ illic fe. ⁊ sitis ⁊ vomit⁹ co
lerũ. Et qñq̃ ẽ cã gñatiõis ei⁹ aer exterior. ¶ Et pncĩ
piũ q̃dem gñatiõis est in cerebro cum in stomaco est

nō a calidū ꝛ adurit vapor ei⁹ hūid itatib⁹ cerebri.
¶ Aut ē i mrīce aut i reliqs mēbris capiti cōicātib⁹.
¶ Et⁹ vo q̄ fit a friditate ꝛ siccitate sine mā:cā ē ma-
litia ꝯplonis melice i corde cū mā aut sine mā cui cō
municat i ipsa cerebꝝ:qm̄ spūs aialis ꝯtinu⁹ ē spūi
vitali ꝛ ē ex suba ipsi⁹.qꝛ ꝯplio eius corrupta melica
corrūpit ꝯplonē cerebri ꝛ cōuertit ad meliam. ¶ Et
q̄nq; fit pp cās.al's.ifridātes ꝛ exiccātes nō ex corde
solū cū tn̄ nō sit poleyt fiat absq; cōitate cordis:imo
fortasse magnitudo cāe illo erit ex corde. Et pp hoc
necessariū ē vt ꝯsequat cura cordis cū cura cerebri i
hac egritudie. ¶ Et scias q sanguis cordis qn̄ ē ter-
sus subtil clarus letificās resistit corruptiōi cerebri
ꝛ rectificat ipꝫ: imo nō ē mirꝫ si sit ꝫ plꝫ pn̄m illi⁹ ex
corde: lꝫ nō ꝯfirmet hec egtudo nisi i cerebro:ꝯ.n.ē
nouū ꝛ lōgiquū mirꝫ si cordis ꝯplo plꝫ corrūpat ꝛse
quat eā cerebꝝ ꝛ corrūpat cerebri ꝯplo ꝛ sequat ea
cor:ꝛ corrūpat ꝯplo spūs in corde ꝛ fiat filuestris et
corrūpat qd ex eo penetrat ad cerebruꝫ ꝛ iuuat cere
brꝫ ad se corrūpēduꝫ. Et q̄nq; accidit i fine egritudi-
nis mālīuꝫ ꝛ ,ppe acuaꝫ melia ꝛ ē signū mortꝫ ꝛ tūc
accit hoi illi vt recordet mortꝫ ꝛ mortuoꝝ plīm. ¶ Et
vir qd colera ni.multiplicat ꝛ gn̄at q̄nq; cā mbri ope
rātꝫ nutri^m qd ē epar cuꝫ adurit sanguis: aut vbili-
tat ab expulsiōe supfluitatꝫ melice ꝛ est min⁹:ꝛ q̄nq;
mēbri qd ē eūatoriuꝫ cole nigre ꝛ ē splēcum debili-
tat in duab⁹ reb⁹ q̄rū vna ē attractio fecis sanguis ꝛ
cineritatꝫ ei⁹ ab epate. Et altera ē expulsio supflnita
tis q̄ ex eo ad ipꝫ trahit ad locuꝫ q̄ ē ꝑparat⁹. ¶ Et
q̄nq; gn̄atur colera nigra i mēbro alio aut pp vehe
mētiā adustiōis nutrimti ei⁹ aut cā defcūs ipsi⁹ ab
expulsiōe supfluitatꝫ nutrimti sui.qꝛ resoluit ei⁹ sub
tile ꝛ fit.fex spissuꝫ ipi⁹ melicuꝫ:aut ppvehemtiā ifri
datiōis ꝛ vsiccatiōis ei⁹ qd ad ipꝫ puenit. ¶ Et q̄nq;
ēt fiunt cā i gn̄atiōe ei⁹ cibi gn̄atiui colere nigre. Et
qbuldā medicoꝝ visuꝫ ē q melia ꝯtingat a demōio
Sꝫ nos nō curam⁹ cuꝫ physicā docem⁹:si illō ꝯtigat
a demonio aut nō ꝯtingat: postq; dicim⁹ qm̄ si ꝯtin
gat a demōio sufficit nobis vt ꝯuertat cōplexiōeꝫ ad
colerā ni.ꝛ fit cā ei⁹ ,ppinq̄ colera ni. deinde fit cā il
lius colere nigre demoniuꝫ aut nō demoniuꝫ. ¶ Ex
causis vo fortib⁹ i gn̄atiōe melie ē supfluitas tristi-
tie ꝛ timoris. ¶ Et oꝫ vt scias q col'a ni.facias meliā
q̄nq; ē col'a ni.n̄alis:aut flegma cuꝫ ꝯuertit in colaꝫ
ni.pp spissitudinem: aut pp aliquā adustionē ꝗuis
hoc fit paꝝ ꝛ raꝝ:aut sanguis cuꝫ pp decoctionē cō-
uertitur absq; adustione vehemēti. ¶ Humor auteꝫ
coleric⁹ cuꝫ in ipso cadit:adustio vltima fac maniā
ꝛ nō ē cōtentus sup meliam. ¶ Et vnaqueq; specieꝝ
colere ni.cuꝫ i cerebro ē ex casu mō ꝑdcō facit meliā
Uerūt q̄dā eaꝝ cuꝫ melia efficit maniā. ¶ Illa vo
q̄ est magis icolumis ē illa q̄ fit ex fece sanguinis et
cuꝫ q̄ fit gaudiū. ¶ Et melia q̄dem plurimū resoluit
ꝑ emorroydas ꝛ varices. ¶ Et q̄nq; minoratur gn̄a
tio hui⁹ egtudinis in albis.ꝛ pinguib⁹ ꝛ multiplicat
in brunis ꝛ pilosis extenuatis ꝛ durā carnem habē
tibus.ꝛ multiplicat gn̄atio ipsius in eo cuius cor est
vehemēter caliduꝫ ꝛ cerebꝝ ipsius ē hūiduꝫ:qꝛ fit ca
liditas cordis ei⁹ gn̄atiua col'a ni.in ipso: ꝛ hūiditas
cerebri ipsi⁹ susceptiua ipressiōis ei⁹ qd gn̄atur i cor

de ipi⁹:ex eis vo q̄ ad ipꝫ sunt ꝑparati sūt trauli ꝛ sy
labā multotiēs repetētes anq; dictiōes ꝓferant. lin
guas hn̄tes lenes ꝛ oculos mobiles q̄ꝝ facies silve-
hemētꝫ rubedis ꝛ bruni ꝛ pilosi ꝛ ,ppe i q̄ꝝ pectorib⁹
sūt pili nigri ꝛ gssi q̄ꝝ vene sūt āple ꝛ labia gssa. Qm̄
q̄dā istoꝝ sunt signōes calitatꝫ cordꝫ:ꝛ q̄dā signiōes
hūiditatꝫ cerebri. ¶ Et plꝫ sunt ꝫ q appent flatici:
ꝛ hec q̄dē egritudo pl⁹ accit i virꝫ:ꝫ i mulierib⁹ ē de
terior. ¶ Et multiplicat i iuuenib⁹ ꝛ senib⁹ ꝛ miorat
i hyeme ꝛ multiplicat i estate ꝛ autūno:q̄nꝫ excitat i
vere plꝫ qm̄ ver eleuat hūores ꝛ pmiscet eos sangui-
ni:ꝛ q̄nq; ē ei⁹ excitatio cū piodis i qb⁹ excitat col'a
ni.ꝛ seruet ēt. ¶ Et ad illū ēt q̄ ꝑpat⁹ ē melie cito pue
nit ipa cū assūt ei tior aut āgustia aut isonietas:aut
retinet i ipo ꝯsuetudo cursus sanguis aut vōit⁹ melis
cus aut reliq̄. ¶ De signis spēꝝ ei⁹. Ca.xx.

Signa pncipij melie sūt existiatio mala ꝛ tior ꝛ
ne cā ꝛ velocitas ire:ꝛ dilectio solitudis:et tre-
mor et vtigo et sonit⁹ et tinit⁹ ꝛ ,ppe i mirach. Cū aūt
ꝯfirmata est tior ꝛ malitia existiatiōis ꝛ angustia et
sollicitudo:ꝛ aliēatio ꝑmōis et fastidiū pp multitu-
dinē vētositatꝫ:ꝛ spēs tiorꝫ ex eis q̄ nō sūt aut sunt:ꝛ
plim tiorꝫ ei⁹ ē ex eis q̄ nō timent ꝫ ꝯsuetudinē. ¶ Et
spēs qd iste sūt idefinite. Quidā.n.eoꝝ timēt casum
celi sup se:ꝛ q̄dā eoꝝ timēt q terra absorbeat eos:ꝛ
q̄dā timēt latrōes.ꝛ alij timēt ne lup⁹ ad eos ingre-
diat. Et q̄nꝫ res ,ppe hn̄t i h⁹ ipressionē:ꝛ cū h⁹ q̄nq;
imaginant res corā ocul' suis q̄ nō sunt sane. Et q̄nꝫ
imagināt seipos fcōs reges aut lupos aut demōes
aut aues aut istr'a artificialia. Ampli⁹ q̄dā coꝝ sunt
q̄ ridēt ꝛ ,ppe q̄ꝝ melia ē sanguinea qm̄ imaginant
qd plꝫ ꝛ dilectat eos. Et q̄dā sunt q̄ plorāt ꝛ ,ppe q̄ꝝ
melia ē melia pura. Et q̄dā coꝝ sūt q̄ diligūt mortē.
Et q̄dā q̄ eā abhorrēt. ¶ Signa vo ei⁹ q̄ i cerebro ē
sunt ,ppe supfluitas cogitatiōis ꝛ assiduatio sollici-
tudis melice ꝛ assidu⁹ aspect⁹ ad rē vnā ꝛ ad terram
ꝛ signt ipaꝫ color capitꝫ ꝛ faciei ꝛ ocloꝝ ꝛ nigredo pi
lositationū ꝛ mora i sole ꝛ q̄ silia sunt istis: ꝛ egritudi
nes cerebri ācedētes ꝛ vt assint signa q̄ dicem⁹ mē
brꝫ pueta:ꝛ vt nō appeat iuuamētum cū mēbrū illud medicat.ꝫ remāeat ervt sint
accūtia valde magna. ¶ Ei⁹ aūt q̄ fcā ē cōitate tot⁹
corpis ē nigredo corpis:et ei⁹ arefactio et rētio ei⁹
qd eūat ex splene et stō:et qd eūat cū piodis ex ano
et mēstruis et multitudo piloꝝ corpis et vehemens
nigredo ipoꝝ:et ācessio ciboꝝ maloꝝ et melicorū
et q̄s te docuim⁹ in li.ii. Et egritudines q̄dē qb⁹ suc
cedit melia sunt sicut febres tēporales et permixte.
¶ Uerū signa ei⁹ q̄ fcā est ex splene sunt multitudo
desideriū pp effusionē colere nigre ad stōm: et cum
paucitate digōnis pp frigiditatē cōplexionis multi
tudo rugit⁹ lateris sinistri:et iflatio splenis: et illud
q̄dē est qd nō ab eis separat.s.repletio vehemēs p
nis:et q̄nq; est cū ea fe.q̄rtana.et nā est le
¶ Signa aūt ei⁹ q̄ est ex stō sunt iuctio signoꝝ apa-
tis stōi rememoratoꝝ i ca. d' egritudinib⁹ stōi et aug
mētū egritudinis cum satietate nauseatiua et reple
tiōe:et in hora digōnis. Et multotiēs excitant cū ea

apud cõctionẽ:vsq3 quo digerant dolorẽs:vide que scũt apõ digõnẽ. ¶Si aũt est calidũ significat ip3 inflãmatio i mirach et sitis:et plim mellam hñs ẽ splenetiũs ¶Signa vero mirachie sunt grauitas i mirach et attractio ad supiora et nausea inseparabilis et malitia aie et corruptio digõnis et eructuatio acetosa et sputũ huiusmodi et rugit⁹:et exit⁹ vẽtositat; et inflatio:et vt iueniat dolorẽ i stõ:aut dolorẽ iter vtrasq3 spatulas.et ppe p⁹ cibũ vsq3 digerat pfecte et qñq3 euõit flegma colericũ et qñz euõit flegma acetosuz ɔgelãs dẽtes. Et accidũt ei accñtia ex acceptõe cibi:imo p⁹ ip3 p horas aliqs:et erit egõ ei⁹ flegmatica colerica et alleuiat pp digõnis bõitatẽ et augmẽtat diminutiõe ipi⁹:et pcedit plim ipaz apa in mirach:aut ẽ cũ ea:et inuenit tremor plim⁹ i mirach in qbusdã horis. hec aũt egritudo augmẽtat cũ satietate nauseatiua et velocitate digõnis. ¶Et dicim⁹ q colera ni. faciẽs mellam cuz est cuz sanguie ẽ cũ gaudio et risu et nõ cõitat ipaz tristitia vehemẽs. Si aũt est cuz flegmate est cũ pigritia et paucitate caliditatis et qete. et si est cũ colera ẽ cũ agitatiõe et lesiõe et dmonio et ẽ filis manie. ¶Et si fuerit colera ni. pura tũc cogitatio in ipa erit plurima et audacia erit minus nisi moueat et rixet et h3 odiũ cuius nõ obliuiscitur. ¶De cura. Ca.xxi.

Oportet vt cura eius fieri icipiat anteq3 ɔfirmetur qm facilis est in pñ⁹ et pua:praua et difficilis cuz est ɔfirmata. ¶Et necessariũ qd est vt fm oẽ dispõne aia ipi⁹ letificet et iocũdet. et sedeat in loc; tpatis ɔhũectet aer hospitiũ ei⁹:et odorificet sternendo odorifera i ipso et vir oz vt sp olfaciat odores bonos et flores boni odoris.et sumat cibos laudabilis chimi hũectatiuos valde. Et fiat aug^m in h°:vt corpus ei⁹ tenerescat cũ cibis ɔueniẽtib⁹ et balneo añ cibuz et effundat sup caput ip⁹ aq tepida nõ vehemẽtis caliditatis:cũq3 ex balneo egredit si pau sitis h3 nõ est malum si pau aq potet. ¶Et admĩstret fricatio tenera faciens pdcã in ca.de ɔseruatiõe sanitatis. sitq3 studiũ tuũ i hũectatiõe ipi⁹ supra studiũ tuũ i ei⁹ calefactiõe q̃tũ poĩe ẽ. ¶Et alienet a se coitũ et sudorẽ vehemẽtẽ:et alienet fabas et carnes salitas et lentes et caules et vinũ gros.et nouũ et oẽ sal et oẽ salsũ et acre et acutũ et oẽ qd ẽ vehemẽt; acetositat;.oz aũt vt sumat pigue et dulce. Et cũ volũtas adest vt dormiãt nõ ẽbrocet eoz capita nisi cũ aq papa.et camomil.et alhacoz. Sõn⁹.n.ẽ ex ɔueniẽtioub⁹ cur; eoz. Uerũtñ succurrat cũ eo qd tñ afferat eis salut; q̃tũ nocu^m papauer attribuit. ¶Si aũt melica fuerit ex malitia ɔplonis singularis fride aut sic. sufficiet vt admĩstres calefactionẽ cordis cũ letificãtib⁹ et medicinis d musc.et tyriaca et mitridatio et silib⁹. et cura caput cũ eis q̃ dcã st i ca.d stoliditate:et q̃ ex ea forte est acciñs successiõe alteri⁹ egtudis cal'e facil' cure ẽ ita vt embrocatõib⁹ remoueat. ¶Si aũt ẽ mã melica ɔfirmata i cerebro tũc thesaur⁹ cure ipi⁹ ẽ tres res. ¶Prima eaz ẽ euõ materiei et fortasse erit p clistere et võitũ nisi i illo cu⁹ stõus ẽ debil.illũ.n. nũq3 i hac egritudie võere facias neq3 ẽt i mirachia. ¶Et 2ª ẽ vt admĩstres cũ euõne hũectationẽ assidue cuz embrocis et oleis calis. Et põas in eis ex medicis sicut camõillã et anetũ et mellilotũ et radicẽ lilij vt si igisse

tur hũor pp resolõnẽ purã in q nõ ẽ leuitas.nz grossitudo vt hũectet et nõ sit i eis resolõ .q si colera ni.ẽ elõgata a caliditate iterestvt addas scehã et folia lauri et calamẽtũ cũ hũectatiõe:et non curea. Et administra cibos gñatiuos sanguis laudabilis sic pisces petrosos et carnes laudabiles pdcãs. Et i qbusdã hor; vinũ albũ pmixtũ pter antiquũ et forte. ¶Et tertia ẽ vt admĩstres ɔfortationẽ cordis si sentit cõplõnẽ frigidã cũ letificãtib⁹ calidis. Et si sentit ɔplonẽ declinãtẽ ad caliditatẽ cũ letificãtib⁹ tpatis. et si caliditas ẽ valde fortis tũc administra letificãtia frida mite frigiditatis.et illud qdẽ scias ex pulsu. ¶Incipiam⁹ ãt distinguere regimina ista et dicam⁹. Euõ qd ita facienda ẽ:nã si vides venas plẽas q̃litercũq3 sit tũc colera ni.ẽ sanguinea. flõmia igit ex nigra. imo oz fm oẽm dispõnez vt a flõmia incipias nisi timor vehementis debilitatis affuerit. ¶Et scias q si materie sũt paucæ et sunt i cerebro tñ q tũc siccitas dñatur sup cõplexionẽ. ¶Amplius si flobotomas et inuenies sanguinẽ subtilẽ nõ retineas sanguinẽ pp hoc:qm multotiens i ipsa pcedit subtilis. Et silr oz vt amplifices flõmiaz vt nõ effluat qd subtile ẽ et augeat malitia et retineat grossum. Et cõsidera qd duoz latez capitis sit grauius et flõmia cephalicã q̃ seqtur ipsum:et qñq3 necessariũ erit tibi vt flõmeo basilicã. ¶Et ante flõmiã venarũ frõtis moue plus cũ inuenis signa cõia. Deinde si inuenis hũorẽ melicũ et decliuẽ ad frigus euã cũ pillulis factis ex epithimo et aloe et ellebo ro ni.et incipe is digõne. ¶Ampli⁹ euã in pñ⁹ rei cũ medicis lenibus in qbus recipiũt epithimũ et pulpa colloquintide et scamonee parũ.deide cũ decoctiõe i q sint epithimũ et agaricũ. Postea si nõ ɔferũt admĩstra hieras magnas.deide si post illud idigeas euõne admĩstra elleboz cũ timore et cautela et lapidem lazuli et lapidez armenũ.et pillulas factas ex eis sine timore et cautela ¶Et multotiẽs qd iuuat eos admistratio hau medicinau pdcãu i aq casei fz assiduationẽ et minoratiõnẽ flegmatis et medicina.si g nõ conferũt reitera iterũ et in ol hebdomada euã vice vna cũ pillulis subtilib⁹ mediis:et iter spatiũ illõ admĩstra triferã epithimi. ¶Exptũ nãq3 ẽ potare eos triferaz epithimi fm hũc modũ.sumant trifere.ʒ.iij.epithimi.ʒ.i.hiere.ʒ.ʒ.et in ol mẽse euã cũ aq forti ex hieris magnis et pillulis magnis dõec lueniãs egritudinẽ iã remotã. Et admĩstra ẽt vomitũ ppue si vides i stõ aliqd quod i egritudie faciat augmẽtũ et si nõ ẽ egritudo vehemẽtis debilitatis:et oz vt fiat vomit⁹ cũ aq in q cocta sit calamẽtũ et raphani semẽ et recipiat exphlõnẽ raphani in q ifusus ẽ elleborus et dimissus aliquot dieb⁹ donec currat i ipso virt⁹ ei⁹ cũ oxymelle:et sumat hũc cũ dẽ rephanũ ifusũ i oxymelle. sitq3 q̃titas oxymellis triuz sextarioz:et q̃titas exphlõis ei⁹ sextarij vni⁹: et augeat illud et minuat fz q̃titatẽ vtut;:si aũt virtutis times debilitatẽ aliena elleboz. Cũq3 purgaueris intende ad coz cum eis q̃ multotiẽs dixim⁹. Et hec qd trifera epithimi expta ẽ in hoc ca. ¶Cuz g antiquat egritudo administra vomitum cum ellebro et administra masticatiões gargarismata nota:et administra odoramẽta bona et muschum et ambram et alesenias ti et xiloaloem. ¶Et si materia fuerit declinis ad cor

lerã citrinã euacuã cũ decoctiõe epithumi ⁊ pillulis stomaticis ꝑpatis: ⁊ ex eis q̄ð q̄ euacuãt colerã adustã sunt ea q̄ dixi in capl'o suo. ¶ Et tu q̄ð adde i humectãdo ⁊ minora ex calefactiõe c̄p̄nis nõ sit tibi excusatio ex camõilla ⁊ q̄ sunt i ei⁹ virtute. ¶ Cũq; administras embrocas nõ ē via ad administrãdũ ifrigidãtia pura sup caput. ¶ Quidã aũt antiquoꝝ medicoꝝ laudauerũt in h⁹i loco vt sumat ex aloe oĩdie in ieiuno aliquãtulũ. aut deglutiat i die aquã i qua cocta sunt absinthij. vnz. iij. ⁊. x. karates ex pilulos absinthij dissoluti in aq. ⁊ laudauerũt vt sorbeat oĩ nocte acetũ forte ⁊ ꝑcipue acetũ squilliticũ. Nos aũt timemus i eo malitiã squille ⁊ aceti in hac egritudie nisi assit fiducia q̄m mã sit gñata ex colera adusta. q̄m est calida. nã tũc acetũ est magꝫ iuuatiũ ei ⁊ alijs rebus ⁊ ꝑcipue squilliticũ: ⁊ oximel factũ cuꝫ oximelle scilitico. ⁊ siꝫr acetũ in quo ponit poliũ mõtanuꝫ aut aristol. Et qñꝫ ẽt iuuat acetũ cũ egritudo sit cum c̄oitate splenis ⁊ mã est in ipso. Et opꝫ vt fiat bonus odor ei⁹ cũ cõpositis eq̄libus in q̄bus recipiunt cãphora ⁊ musc⁹ ⁊ oleũ vio. ⁊ sit mlt̄ũ vincẽs cũ odore suo siccitatẽ cãphore ⁊ muschi: ⁊ odoramẽta frigida reliqua bñ redolentia hũida ⁊ ꝑpe nenufar. ¶ Qð si cã in melia fuerit apã i stõ ⁊ viscerib⁹: aut ꝯplexio calida in eis adusta succurres illi cũ eis q̄ ifrigidãt caput ⁊ humectãt ipsum ⁊ ꝯfortãt vt nõ recipiat qð ꝑuenit ad ipsuꝫ ab alijs. ¶ Et si fuerit cã i mirach ⁊ inueniunt vẽtositates ⁊ rugit⁹ ⁊ his silia. q̄m illð est apã in mirach calidũ cura ipsuꝫ ⁊ resolue cum eis q̄ sunt necãria de q̄bus dictũ est in. c. de apãtib⁹: ⁊ conforta caput ⁊ inunge ipsuꝫ in oleis cõfortatiuis ⁊ humectatiuis: ⁊ administra ventosas cũ sacrificatione euacuãdo sanguinẽ: ⁊ nõ calefacias in h⁹i dispositione epar. Imo tibi attinet vt ipsum infrigides cum inuenis ipsuꝫ calidũ adurẽtẽ san. sua caliditate. ⁊ cõforta splenẽ. ⁊ pone sup mirach vẽtosas ⁊ medicam de synapi ⁊ silia vt nõ mittat splẽ ad cerebꝝ matiã. ¶ Et si fuerit mirah frigide cõplonis inflãtis ipm ⁊ non fuerit ibi apã neq; inflatio: dabis ei ad potan. aq̄ꝫ decoctiõis absinthij ⁊ succũ ei⁹ ꝫ qð dcm est. ⁊ embroca stõm ipsius cũ embrocis calidis predictis: ⁊ fac ei emplastrũ cũ illis emplis. ⁊ administra i eis semẽ agnicasti ⁊ semẽ rute ⁊ radicẽ lilij ⁊ ẽt herbam marie ⁊ retine empl'in sup ipm tẽpore lõgo. deinde cũ ipsuꝫ retinueris ponas ventosas sup locũ ⁊ super eum sit cottum infusum in aqua calida ⁊ oleis: aut lana carminata aut spõgia: ⁊ cõfert vsus empli ex sinapi sup ipsum: ⁊ super illud qð est inter duas spatulas ⁊ emplastra dicta in antidotario. ¶ Et confert vt ponant sup ipsuꝫ vẽtose absq; scalpellatione nisi illic sit apã aut dolor ꝓhibẽs illð. Et multotiẽs qð necessariũ ẽ vt ad potandũ dent in melia ifiatiua semẽ apij ⁊ ciminũ ⁊ anisuꝫ ⁊ syrupi i q̄bus semĩa ista decoquãtur ⁊ ruta ⁊ anetũ: imo qñq; necessarium tibi erit. vt administres semen rute ⁊ agnicasti. ⁊ multotiẽs indiget mirachia antiq̄ vomitu cum ellebro albo. ¶ Et opꝫ plurimum in melia mirachia vt rectificet epar ne ex eo gñet colera nigra: ⁊ multotiens in habñtes meliã mirachiã ẽ vt administres res ifridãtes vnde sunt humectãtes ⁊ opposite ꝑp colerã ni. ⁊ q̄ ipe sunt ꝓhibitionẽ faciẽtes in generatiõe vẽtositatis ⁊ vaporis q̄ vtraq; ipediunt sua eleuatione ad caput. Si tñ est iuua^m cũ frido nõ ẽ inde iuua^m verũ abscindẽs egritudinẽ. Sꝫ ex frido cũ ẽ hũidũ nõ gñat colera ni. ⁊ abscindit materia ei⁹. Nã ẽt vaporat materia cõprehẽsa ⁊ fiducia est q mã dominabitur ei ⁊ rectificabit eã. ¶ Et scias q regimẽ gros. gñatiuũ flegmatꝫ fortasse resistit colere ni. ⁊ regimẽ subtiliatiuũ ꝑp illð qð efficit ex adustiõe facile nocet ⁊ fortasse iuuat ipsuꝫ. Nõ ergo seducat te iuua^m quorũdã ꝑp flegma qð ipsi euacuãt vomẽdo aut egerẽdo: nã illud nõ est ꝑp euacuationẽ flegmatꝫ iuuãtẽ ipsos: imo q̄m multitudo ⁊ ꝯphẽsio hũoꝝ adiuicẽꝫ remouet ab ei⁹: veꝝ iuua^m ẽ ẽntialr ẽ euãtio colere ni. ¶ Et cãon qð curatõis melic ẽ vt ꝑueias vsq; ad vlti^m in hũectatiõe. ⁊ cũ h⁹ nõ minuas i euãtiõe colere ni. ⁊ q̄ñcũq; corrũpit cib⁹ in vẽtrib⁹ hñtiũ meliã duc eos ad h⁹ vt ipꝫ euomãt ⁊ ꝑpe cũ sentiũt acetositatẽ in ore. Opꝫ enim vt tũc ꝑculdubio eos vomere facias. ⁊ ꝓhibe eis ne comedãt post cibũ illũ aliũ. ⁊ administra eis ꝯfortãtia os stõ ⁊ caueãtur ab ingrẽssu balnei ⁊ ab itromissiõe cibi sup cibũ iã corruptũ. ¶ Et opꝫ vt meliã hñtes in aliq̄ sint occupati q̄cunq; mõ sint ⁊ vt eis sint pñtes de q̄b⁹ verecũdent ⁊ cum q̄b⁹ ꝯtulent: ⁊ vinũ albũ eq̄le potẽt ꝑmixtũ pariper. ¶ Et occupent ẽt cũ cãtilenis ⁊ letificãtib⁹ nihil. n. ẽ eis nociblib⁹ ꝙ tior ⁊ sollicitudo. ¶ Et mlt'otiẽs qð iuuãt eos accña eueniẽtia ipsis vt timeãt aliq̄d ⁊ occupent ea cogitatiõe. ⁊ facit vt ipi a cogõatiõe remittant ẽ cura ei⁹ optia. ¶ Qð si cã fuerit ꝓuocatio retẽta mẽstruoꝝ aut ei⁹ qð ꝑ anũ egredit aut reliq: ꝓuocabis illð. si ãt accit casus d̄siderij tũc egritudo est mala ⁊ siccitas ẽ extẽsa. ¶ Et cũ accit i corpib⁹ cop vlcera sigñt q mora ẽ ꝑpinq. Et in cuiuscũq; corpe fuerit col'a. ni. mobilis erit magꝫ susceptibilis cure ꝙ ille cui⁹ col'a ni. nõ est mobilis. ¶ Et cũ ei⁹ col'a nig. apparet in egõne ⁊ vomitu ⁊ vrina ⁊ in colere cutꝫ ⁊ lẽtiginib⁹ ⁊ pãno ⁊ vlcerib⁹ ⁊ scabie ⁊ varicib⁹ ⁊ elephantia ⁊ cursu ei⁹ qð ex ano ꝓfluit: tunc illud sigñt q ipsa recipit discretionẽ a sanguie. Cunq; aliq̄d eorũ in eis appet est signũ bõitatis. ¶ Et cũ aliq̄b⁹ iporũ accit spasm⁹ post solõnẽ ⁊ euõnẽ: tũc ipsi sunt degniores illa ꝙ alij ꝑp siccitatẽ ipoꝝ. Opꝫ ꝫ vt in aq̄ tepida sedeãt ⁊ cibent pane isuso i iulep ⁊ pauco vio. ⁊ det eis in potu aq̄ mixta. Deĩn dormiãt ⁊ post ipꝫ balneent deinde cibent cũ egrediunt.

¶ De cutubut. Ca. xxii.

Species ẽ melie plꝫ eueniẽs in februario q̄ facit vt hõ diligat fugere ab oĩb⁹ viuis ⁊ cupiat appropinq̄re mortuis ⁊ sepulchris cũ malitia formationis repẽte ei eueniẽtis. Et ẽ ꝑcessio hñtis cã nocturna ⁊ ipi⁹ occultatio ⁊ egressio diurna. Et totũ illud facit diligendo solicitudinẽ ⁊ elõgationẽ ab hoĩb⁹ ⁊ cũ hoc nõ q̄escit in loco vno plus vna hora: imo nõ cessat discurrere ⁊ ãbulare icessiõe diuersa ignorãs quo vadat: cauẽdo sibi ab hoĩb⁹: imo qñq; nõ cauet sibi ab eis: negligẽs penit⁹ illð ⁊ parꝫ discernẽs illð qð videt ⁊ ei sit p̄sens: ⁊ cũ hoc ipe est in vltimo q̄etꝫ ⁊ sollitudinis: ⁊ querimonie ⁊ cautele. Et color est citrinus faciei lingua sicca sitiens: ⁊ super crura ipi⁹

sunt vlcera q̄ nō cōsolidant̄. ¶ Et ei⁹ qd̄ cā est corruptio materie melice ⁊ m̄ltitudo mot⁹ pedū ei⁹: q̄r materie ad ipsos descēdūt: ⁊ p̄cipue q̄ est oī hora offendēs: ⁊ occurrit pedib⁹ illi⁹ aliq̄d: aut ip̄m mordet canis: ⁊ fit illud cā vt effundat̄ multitudo materie ad crura ei⁹: q̄r fiūt in eis vlcera. ⁊ qn̄ remāet f3 dispōnē suā ⁊ dispōnē cāꝝ suaꝝ nō ꝯsolidāt̄. Et fit siccus visus ei⁹: neq̄ lachrymāt̄ oculi ip̄i⁹ ⁊ ei⁹ oculi sunt debiles ⁊ submersi et totū illd̄ ē pp̄ siccitatē oculorum ꝯplōnis ip̄i⁹: ⁊ hoc neq̄ nolat̄ cucubut nisi pp̄ea q̄ eā hn̄s fugit absq̄ ordīe. ⁊ qm̄ ei⁹ icessio ē diuersa. Ignorat ē q̄ p̄te icedit ⁊ ē q̄si fugiēs ab idiuiduo apparēte ei. Nā ip̄e pp̄ paucitatē sue fixatiōis ⁊ ōscūm rectificatōis ꝯsilij sui recipit i p̄te sua moueri obuiās alij idiuiduo. q̄r iteꝝ fugit ad p̄tē aliā. ⁊ cucubut qd̄ ē bestiola exn̄s i sup̄ficie aq̄ q̄ sup̄ eā mouet̄ diuersis motib⁹ sine ordīe. ⁊ q̄cūq̄ hora aliq̄d accidit ei fugit ex eo qd̄ ip̄i accīt. deīn appet ⁊ dr̄ bestiola alia nō descēs: ⁊ dr̄ eē mascul⁹ ex saal. ⁊ dr̄ eē vulpis hoaamacu. verūtn̄ mag̃ silīa nr̄o loco sūt duo pri⁹ dcā. ⁊ cā qd̄ h⁹ egri. ē colra adusta et melia. ¶ De cura. Ca. xxiij.

Cura h⁹ egr̄tudis ē cura ip̄i⁹ melie dū est ex colra aut melia adusta: ⁊ oꝫ vt i ei⁹ flōmia ad hoc p̄ueniat̄ vt sāguis plim⁹ ex eo egrediat̄ et malefactiōi ꝓpinquus fiat. ¶ Et regat̄ cibis laudabilib⁹ ⁊ balneis bōis. ¶ Et det̄ ei ad potandū aq̄ casei trib⁹ diebus. et post illd̄ euacuet̄ hūor cum hiera Archigeis. deīde igeniet̄ vt dormiat: deīde cor ei⁹ ꝯfortet̄ p⁹ euōnē cuꝫ tyriaca ⁊ q̄ cursu ei⁹ p̄cedūt et cū h⁹ valde humectet̄ et ēbrocet̄ cū ifridātib⁹ vt nō aggreget̄ calefactio illaꝝ medicīaꝝ q̄ necessarie sūt motib⁹ exercitatiuis: verūtn̄ necesse ē vt calefiat cor ei⁹ cū eo qd̄ ipsū ꝯfortat et hūectet̄ corpus ip̄i⁹ ⁊ fiat vt dormiat ⁊ tēpet̄ ei⁹ ꝯplo. ¶ Cōplemtū x̄o cure ei⁹ ē dormitatio plima. ⁊ vt det̄ ei i potu epithimū. qn̄ꝫ vt q̄escat eius nā ⁊ abscindat̄ ei⁹ cogitatio. ¶ Et cū i ipsa nō cōfert medicamē ⁊ cura: flagellet̄: ⁊ fiat vt dolorē sentiat et p̄cutias cap̄ ei⁹ ⁊ facies ipsi⁹ et cauterizet̄ eius sinciput qm̄ sanat̄: q̄ si redeat̄. ¶ De ylisci. Cap. xxiiij.

Hec egritudo est sollicitudo melācolica similis melie in q̄ hō sibi iā induxit icitatōēꝫ cogitationis sue sup̄ pl'chrytudine q̄rundā formaꝝ et figurarū q̄ isunt ei. Deinde adiuuat ip̄m ad illd̄ ōsideriuꝫ ei⁹ et nō ꝯseq̄t̄. ¶ Et signa qd̄ ei⁹ sunt p̄funditas oculoꝝ et siccitas ipoꝝ ⁊ p̄uatio lachrymaꝝ nisi cū flet⁹ adest et mot⁹ ꝯtinu⁹ palpebraꝝ risibilis q̄si aspiciat aliq̄d pulchrū delectabile aut audiat rumorē iocundātē: aut letificet̄. ¶ Et ē sp̄s ei⁹ plurime iterfectionis et reuersiōis et fit m̄lte eleuatōis ⁊ alterat̄ dispō ip̄i⁹ ad risū et letitiā et ad tristitiā et fletū cū amoris cātilēas audit: et p̄cipue cū fit rememoratio repudij et elōgatiōis: et sꝫ oīa mēbra ei⁹ arescā p̄ter oculos qm̄ ipsi sunt cū sua p̄fūditate g̃ues: magne palpebre sunt g̃sse pp̄ vigilias ipsi⁹ et ploratū ei⁹ q̄ fit cuꝫ singultu et euapor̄at ex capite ei⁹: et ei⁹ figuris n̄ est ordo. et pl'sus ipsi⁹ est pl'sus diuersus absq̄ ordīe oīno sic ē pulsus hn̄tiū tediū: et ei⁹ qd̄ pl'sus et dispositio ipsi⁹ alterāt̄ cū fit rememoratio ei⁹ qd̄ diligit̄ pro p̄rie: et cū obuiat ei subito. et possibile est ex h⁹ significare q̄s sit ille q̄ diligit̄ cū nō ꝯfitet̄ ip̄m. ¶ Cognitio āt ei⁹ qd̄ diligit̄ ē vna viaꝝ cure ip̄i⁹ et igeniū i h⁹ ē vt noīa plura noient̄ iterādo multotiēs ⁊ sit man⁹ sup̄ pulsuꝫ ipsi⁹. Cūq̄ pp̄ illd̄ diuersificat̄ diuersitate magna ⁊ fit silis iterfacto deīde iterat̄ ⁊ expit̄ illd̄ multotiēs scit̄ q̄ illd̄ ē nomē ei⁹ qd̄ diligit̄. ¶ Deīde silr̄ rememorent̄ figura ⁊ māsio ⁊ illd̄ in q̄ valet ⁊ artes ⁊ gen⁹ ⁊ regiōes ⁊ ꝯplet̄ ad nomē ei⁹ qd̄ diligitur vnūqd̄q̄ eoꝝ. ⁊ fuet̄ pl'ius ita vt cū alt̄at̄ apd̄ rememoratiōnē vni⁹ rei multotiēs aggregent̄ inde p̄prietates ei⁹ qd̄ diligit̄ ex noīe ⁊ ex eo in q̄ p̄ualet ⁊ cognoscit̄ illd̄. Nos. n. iā expti sum⁹ illd̄ ⁊ inuenim⁹ iuuamētū in faciēdo morā i illo. ¶ Ampli⁹ cū nō inuenit̄ cura nisi regimē cōiūctiōis int̄ eos f3 modū p̄missioni⁹ fidei ⁊ legis fiat ⁊ nos qd̄ iā vidim⁹ cui reddita ē sal⁹ ⁊ v̄t⁹ ⁊ redijt ad carnē suā cū iā p̄uenisset ad arefactiōēꝫ ⁊ p̄trāsisset ipaꝫ. ⁊ tolerasset egritudies prauas antiq̄s ⁊ fe. lōgas pp̄ debilitatē virtutis pp̄ factā nimietatē ilisci. Nā cū sentit applicationeꝫ eius quod diligebat euanuit quod habeat in breui tempore. ⁊ existimauim⁹ mirabile esset: ⁊ significauim⁹ obediētia nāe meditatōib⁹. ¶ De cura. Cap. xxv.

Considera an ei⁹ dispō p̄uenerit ad adustiōēꝫ humoꝝ p̄ signa q̄ nosti ⁊ eña: deīde administra eis sōnuꝫ ⁊ hūectatiōēꝫ nutri^m ipoꝝ cū laudabilib⁹ ⁊ fac ipsos balneari f3 ꝯditionē hūectatiōis notam: ⁊ sit casus eoꝝ i disceptatiōib⁹ ipsoꝝ ⁊ occupationibus ⁊ ꝯtrouersijs ⁊ silr̄ i reb⁹ negociosis. illd̄. n. facit eos fortasse obliuisci delectatiōis eoꝝ: aut ingeniet̄ vt ipsi diligāt aliud ab eo qd̄ diligūt qd̄ fit ex eis q̄ lex p̄mittit. Deinde cogitatis ipsoꝝ a 2° abscindat̄ anq̄ ꝯfirmet̄ ⁊ postq̄ obliti fuerit p̄mi. Si āt ille q̄ diligit fuerit ex rōnalib⁹: tūc adhortatio ⁊ correctio ⁊ vitupatio illi⁹ ⁊ coartatio illi⁹ ⁊ trāsformatio ad ip̄m: qm̄ illd̄ qd̄ hꝫ nō est nisi sollicitudo melica ⁊ p̄cussio demōis: erūt ex eis q̄ m̄ltū iuuabūt. v̄ba. n. i hoc ca. ꝯferunt. Et ēt vetule ad eū icitent̄ vt vituperēt illud qd̄ diligunt ip̄i ⁊ rememorent̄ ei⁹ dispōnes ⁊ narrēt ei res aliq̄s de ipso ex q̄b⁹ horrorē icurrat. ⁊ narrent ei de ipso vitupatiōes m̄ltas. hec. n. sunt ex eis q̄ sedāt pl'ꝫ q̄uis sint ex est q̄ alios ꝯsolent̄. ¶ Et ex eis q̄ ad illos iuuāt ē vt narrēt iste vetule formas eis qd̄ diligit̄ cū silitudib⁹ fetidis ⁊ assilent̄ mēbra faciei eius cū narratiōib⁹ horribilib⁹ ⁊ assiduēt illd̄ ⁊ p̄seuerēt i ip̄o. hec. n. sunt ipaꝝ ⁊ sūt prudētiores i hoc viris nisi mollib⁹. Ipsis nāq̄ iest ars nō breuior arte vetulaꝝ: ⁊ pp̄ea pōle ē eis vt inueniāt q̄lr̄ p̄mutēt amorē diligētis ad illd̄ qd̄ nō diligit̄ gradatiꝫ. Deinde abscindāt op⁹ suuꝫ anq̄ ꝯfirmet̄ amor 2⁹. ¶ Et ex occupatiōib⁹ p̄dcis ē corruptio puellaꝝ ⁊ plim⁹ ꝯcubit⁹ ipsaꝝ ⁊ renouatio ipaꝝ ⁊ delectatio cū ip̄is. ¶ Et q̄dā hoīes sūt q̄s sanat letitia: ⁊ audit⁹ cātilene ⁊ q̄dā sūt q̄s illd̄ augmētat i ilisci. Et pōle est vt sit illd̄ venatio aut sp̄ēs ludi ⁊ dignitates assumpte ex regib⁹: ⁊ silr̄ sp̄ēs tristitie magne oīa sunt sanantia. ¶ Et fortasse necciū erit vt isti regant̄ regie hn̄tiū meliā ⁊ maniā ⁊ alcutubut ⁊ vt euent̄ hūores eoꝝ p̄dci cū hieris magnis ⁊ hūectet̄ cū eo qd̄ deꝫ ē ex hūectātib⁹ ⁊ illd̄ ē cū p̄mutāt̄ cuꝫ morib⁹ suis ⁊ sanitate corpoꝝ suoꝝ ad silitudinē ipsoꝝ. ¶ Tractat⁹ q̄ntus de egritudinib⁹ cerebri in opationib⁹ mot⁹. ¶ De vertigie. Ca. j.

Ertigo ē vt hñti ipam imagieꝛ q res sup ipȝ voluāꝛ: ⁊ q cerebꝝ ⁊ corp⁹ ipi⁹ reuoluāꝛ: q̄re ñ regit se itavt firmeꝛ. imo cadit ⁊ miltotiēs q̄dē abhorret voces ⁊ accit ei ex obuiatiōe suiipi⁹ sic illō qō accit ei q̄ reuoluiꝛ sup seipȝ multo tiēs cū velocitate. Nō. n. figiꝛ sedēs aut stās aut apit oclos. Et illō ē ppea q accit spūi i vētrib⁹ cerebri ei⁹ ⁊ i vēis ⁊ artus ei⁹ ex obuiatiōe suiipi⁹ illō qō accit ei cū reuoluiꝛ reuoloñe ꝯtiua. Et dr̄ia q̄ō iter v̄tiginē ⁊ epiliā ē q v̄tiginē q̄ñȝ māet tpe aliq̄. Epilia v̄o fit repēte ⁊ cadit eā hñs siles ⁊ sanaꝛ. Uertigo aūt ē vt cū hō stat vel surgit obtenebrēꝛ ei⁹ ocli ⁊ excitaꝛ ad h⁹ vt cadat. Et q̄ erca fortē ē silis ē epilie verūtñ ñ fit cū spasmo: sic fit epilia. ¶ Et hec q̄ō v̄tigo q̄ñȝ accit hōi ppea q ꝛuoluit seipȝ ⁊ reuoluūꝛ vapores ⁊ spūs i seipo: sic ꝛuoluiꝛ vas ꝯtinēs sup aq̄ tpe aliq̄. ⁊ q̄ñ reuoluiꝛ spūs imaginaꝛ hō q res voluaꝛ. Nā eq̄le ē siue diuersificeꝛ pportio ptiū spūs ad ptes mūdi cō tinētē ipȝ ex pte spūs: siue diuersificeꝛ illō ex pte mū di cū fuerit sensibilitas p eas: ⁊ sūt reuoloñes q̄ sūt pp oppōnē. Nā cū sentiēs moueꝛ pmutaꝛ opposita sic cū moueꝛ sensatū. ⁊ hec q̄ō v̄tigo q̄ñȝ fit pp ꝯside ratiōnē ei⁹ ad res q̄ voluūꝛ: itavt isigaꝛ forā illa sensa ta i aīa. ¶ Et pp h⁹ dr̄ q oēs opōnes sensibiles pen dēt ex istis corpeis patiētib⁹. Quoꝝ p^m ⁊ digni⁹ est spūs sensibil' ⁊ remāet in ipō ab ol sensato forā ipi⁹ post ei⁹ sepatiōnē cū sensatū ē forte. Oē n. sensatum nō efficit i isto sensibili nisi formā q̄ ē sibi silis. Del de firmaꝛ forma illa ⁊ euanescit cū q̄titate receptio nis istī ⁊ fortitudīe sensati: ei⁹ v̄o crpō i scia ꝯtineꝛ nāli. ¶ Et q̄tūcūq fuerit corp⁹ dbili⁹ erūt passiōes iste fortiores sic i egris. Egritudo. n. plȝ i h⁹ sedꝛ elō gatiōnē: ita vt appeat eis sp q reuoluāꝛ cū puo mo tu ipoꝝ. Nō. n. idigēt motu vt inisigaꝛ eis q̄tin⁹ i mo tu vehemēter pseuerēt pp dbilitatē ipoꝝ: nā spūi eo rū accidūt nocu^m ⁊ passio ⁊ cōmotio: ⁊ q̄ñq q̄ō fit v̄ tigo ex cāis corpeis aut pñtib⁹: i vacuitatē cerebri cō tētis i eo: ex vaporib⁹ puenientib⁹ i vēis q̄ sūt i ipō ⁊ in neruis. aut ex hūorib⁹ ꝯtētis i ipō ola q̄nis q̄ in ipso euaporanꝛ cū puo motu aut calitate. ¶ Cū ḡ mouē tur vapores illi mouēt motu suo spm̄ aīalē q̄ nō dis geriꝛ ⁊ rectificaꝛ nisi i venis illis. Deīde redescit in sb̄a cerebri. p⁹ ea dispgiꝛ i neruis ad corp⁹ aut pp de bilitatē vapoꝝ iā ꝯtētoꝝ i ipō ascēdētiū ad ipȝ ex lo cis aliꝭ: dīn q̄escētiū i ipō: rēanētiū i ipō ab egr̄tudie acuta aūte: aut egritudie fri. ¶ Et erūt vētositates i flatiue q̄s mouebit v̄t⁹ digīua ⁊ resolutiua. ¶ Et q̄ñȝ fit ñ pp motū vapoꝝ i cerebro: sȝ pp malitiā ꝯplōis diuerse i ipō ex q̄ ꝯseqꝛ excitatio mot⁹ agitabil' i spū ñ cū motore corpeo pmiscēte ipȝ ex vapore aut alio sic accit illō ex motu diuerso pueniēte ex aq̄ ⁊ igne cū aggregāꝛ. Et q̄ñȝ fit ex motor spūs extri⁹ sic pcussiōe capis ⁊ fractiōe crāei: itavt ꝯmāt cerebꝝ ⁊ spm̄ de sti: ⁊ seq̄nꝛ ipȝ mot⁹ diuersi circlares vndosi: sic accit i aq̄ ex pcussiōe ḡui sup eā aut casu v̄berationis fortē sup dorsū ipi⁹. Reuoluūꝛ. n. vñ e⁹ ⁊ casus. v̄. ḡ. i aere. Sȝ corp⁹ aereū ē digni⁹: sȝ tñ ñ sentiꝛ. ¶ Et q̄ñȝ fit ex vaporib⁹ ascēdētib⁹ ad cerebꝝ i dispōne suaꝝ ascen siōnū: ⁊ si nō sint ḡnati i sb̄a cerebri nȝ ꝯtēti i ipō āti quit⁹. Nā cū ad ipȝ ascēdūt mouēt ipȝ. ¶ Et q̄ñq fit ascēsus coꝝ ad ipȝ aut i trāsitib⁹ neruoꝝ ⁊ ē ex stō ⁊ cistitellis aut mediāte stō ⁊ vesica ⁊ mr̄ice ⁊ velamie cū eis adueniūt egritudies aut mouenꝛ hūores q̄ sūt i eis. Illō. n. plȝ fit ex stō ⁊ post ipȝ ex mr̄ice recipiēte supfluitates aut i vēis ⁊ artuꝭ: aut occltē aut mānife stis. ¶ Uapoꝝ aūt mā q̄ñȝ ē colā: ⁊ q̄ñȝ ē flā: ⁊ v̄tigo q̄dē flatica silis ē epilie. ¶ Et miltotiēs fit ꝯtinuatas scotomie ⁊ v̄tigis nō pp mā cōphēsam: imo pp rem icipiētē ꝯtinuari cū cerebro sua q̄litate: ⁊ facit possi dere scothomiā ⁊ v̄tiginē. sic accit cū ē vacuitas ⁊ fa mes q̄busdā hoib⁹ ppe eis q̄ famē nō tolerāt: pro pterea q os stōi eoꝝ lediꝛ cui cerebꝝ cōicat: ⁊ q̄ñq fit v̄tigo ⁊ scothomia f̄m semitā crīs. ¶ Et v̄tigo q̄ō freq̄ns ⁊ ppe in decrepitē nūciat apoplexiā. ⁊ silr̄ v̄ti go eueniēs saccessiōe stuporē cōitātis mēbrūȝ. ¶ Et q̄ñȝ soluit v̄tiginē soda accñs. ¶ De signis ei⁹. C. ij.

Acta aūt ex reuolōne hoīs sup seipȝ aut ꝯside ratiōe ipi⁹ ad res reuolutas ⁊ luminosas cum nō sedet nota ē p seipam: ⁊ silr̄ q̄ fit a pcussione aut casu. ¶ In ea aūt q̄ fit a retētiōe māeꝝ vaporosarū p̄cedētiū in cerebro aut ḡnataꝝ in ipso cerebro est egritudo assidua ⁊ nō seq̄ns egritudinē i aliq̄b⁹ mē bris ⁊ nō est excitata cū replōne ⁊ sedata cū vacuita te: ⁊ q̄ñq añcedūt ipaȝ dolores capitis ⁊ sonit⁹ ⁊ tin nit⁹: ⁊ ḡuitas est in capite ⁊ iuenit tenebrositatē i vi su suo firā: ⁊ iuenit in sensib⁹ abbreuiationē: itavt fit in gustu ⁊ odoratu: ⁊ sentit in arterijs añriorib⁹ pul satiōnē vehemētē ⁊ iuenit ḡuitatē in odoratu. Et si fuerit hūor q̄ ē i cerebro aut i aliꝭ mēbrꝭ ab hūori b⁹ ex q̄ excitāꝛ vapores flatici erit ḡuitas ⁊ tior vl' tu mor ⁊ multitudo somnij signa flatis p̄dicta in cano ne: ⁊ si fuerit colā erūt vigilie ⁊ iflāmatio sine multi tudine ḡuitatis ⁊ imaginatiōes citrine aurec. ¶ Et si fuerit sanguis erūt vene iflate ⁊ facies ⁊ caput ⁊ oculi rubei ⁊ cale: ⁊ erūt ḡuitas ⁊ somn⁹ ⁊ lassitudo ⁊ pulsatio. ¶ Et si fuerit a melia erit ḡuitas cū q̄tita te ⁊ erūt vigilie ⁊ imaginatiōes lachrymaꝝ ⁊ capilli nigri ⁊ cogitatio corrupta ⁊ fluq̄ signa p̄dicta. Qō si cā ei⁹ fuerit a stō erit cū opstructiōe desiderij: aut ipe dimēto i ipō: aut corruptiōe i digōne ⁊ trēore cordē ⁊ lassitudie ipoꝝ: ⁊ erit pmutatio i stō ⁊ dclatio nocu m̄tiad añriorē ptē cerebri ⁊ mediā ipi⁹ ⁊ ñ elōgaꝛ q̄ puenlat ad ipi⁹ posteriorē: et diuersitas dispōnis sitē. q̄ñȝ. n. sedaꝛ: ⁊ q̄ñȝ augmētaꝛ f̄ȝ r̄plōnē ⁊ vacuitatē. ¶ Et fit successiōe satietatē nauseatiue a cibo p̄terite ⁊ iuenit etiā dolores in stō ⁊ iflāmationē i q̄busdaȝ horis: ⁊ fit i via cōitātis neruoꝝ: ⁊ iuenit añ ipsam ⁊ apō ei⁹ reuersionē i postremo ipi⁹ dolorē post sÿnci put apō originē paris sexti in ptib⁹ colli. ¶ Et si ē ex mr̄ice p̄cedūt ipaȝ p̄focatio mr̄icis ⁊ retētio sp̄matis ⁊ mēstruoꝝ ⁊ apā i ipsis. Et silr̄ si ē ex vesica. ¶ Et si est ex pn⁹ mēbroꝝ oluꝝ: aut ex origine nutrimēti qō est epar: aut ex origie spūs q̄ est cor ⁊ ei⁹ trāsit⁹ in ve nis ⁊ arterijs ortē ex eis aut i illis q̄ sunt post aureȝ aut i illis q̄ sūt i collo. Et illi⁹ q̄ō signū ē vt fit cū pul satiōe vehemēti ⁊ tēsiōe vt corde venaꝝ q̄ sunt in col lo: ⁊ vt nō iuenlat dolorē de quo fit curādū i collo et mēbris ei⁹ nȝ i reliq̄s venis: ⁊ cū vides arterias extri secas extēsas apud colluȝ ⁊ alleuiatur cū manu tua

pulsuz ꝓhibēs: aut ligamētis latitoꝝ aut plūbo aut lunis sup ip̄z stiptica p̄dicta: tūc scias ꝙ cursus ē i eo ⁊ si nō: tūc ē i alijs: ⁊ silr experire in alijs ꝙ si nō īueīs tūc ē in vijs ꝓfundis. ¶ Illa v̄o q̄ fit a malitia ꝯplonis diuerse scilꝫ ꝑ lenitatē cerebri ꝑuationē cāꝝ p̄dictaꝝ ⁊ casus ⁊ frigoris aut caloris repēte exteriꝰ aut ex receptis ifrigidātibꝰ ⁊ calefaciētibꝰ subito ⁊ sequitꝫ eā v̄tigo. ¶ Scotomiā v̄o h̄ns nō tm̄ iuuatꝫ a vino ꝯtrū a potu aq̄. ¶ Et scias ꝙ scotomia ⁊ v̄tigo cū ꝓlōgātꝫ tūc egritudo ē frā ⁊ signa q̄ō cretice manifesta sunt.

¶ De cura. Ca.iij.

Facta q̄dē a reuolōne hōis sup seip̄z ⁊ ꝯsideratiōe eiꝰ ad reuolutiōes aut ꝯsideratiōes ex loco alto curatꝫ cū q̄ete ⁊ trāq̄llitate ⁊ somno si nō cito sedatꝫ: ⁊ sumat stiptica acetosa ⁊ frangat bucellas in eis ⁊ sumat ipsas. ¶ Que v̄o facta ē a sanguine aut hūore ꝯtēto i corpe curatꝫ flōmia ex cephalica. Deinde ex vena q̄eta q̄ ē post aurē. Est.n. optīa i curatiōe oīum spēꝝ v̄tiginis māliū: ⁊ q̄nq̄ cauterizatꝫ: ⁊ ꝓpē in ea cuiꝰ cā est ascēsio vapoꝝ ex corpe in q̄cūq̄ via eleuantꝫ. Uētose quoq̄ ꝯferūt nocrati supposite ⁊ ēt sup caput. ¶ Si aūt fuerint cū sāguine hūores diuersi aut cā eiꝰ fuerint hūores p̄ter sanguinē: tūc icipiatꝫ ad euacuādū cū pillulis de iera: aut īfusione aloes. Si fuerint humores calidi: aut decoctiōe mirabolano: citrinoꝝ: aut decoctiōe epithimi ⁊ pillulis stomaticis si fuerint diuersi: ⁊ post euacuationes administretꝫ clystere cū aqua centauree ⁊ colloq̄ntide. Deinde ventosetꝫ super nuccā ⁊ caput. post perueniat ad gargarismata ⁊ caputpurgia ⁊ attractiones odorū naribꝰ in quibꝰ sunt muchꝰ ⁊ castoreū ⁊ nigella ⁊ amaracū. Cūq̄ paroxismus excitatꝫ tunc adiuua cū fricatiōe īferioꝝ extremoꝝ. ¶ Et si fuerit cā in hoc ex stō ⁊ humoribꝰ in ipso administra vomitū cū aq̄ in q̄ sūt anetū ⁊ raffanꝰ ⁊ ponatꝫ in ipsa mel et sal et reliq̄ vomitiua ꝑpata. ¶ Deinde euacua cū cochijs si v̄tꝰ fuerit fortis aut cū pillulis de pigra et infusiōe aloes si v̄tus fuerit minus fortis. ¶ Et scias si hūores sunt colā pura. tūc.n. cuz decoctiōe mirabol. cū fumoterre. Et illud q̄dē scies ꝑ significatiōes p̄dictas in hoc.c. et i c. de stō. et si cā fuerit in alijs mēbris curabis totum cū eo q̄ō opꝫ. et ꝯfortabis caput in p̄ncꝰ sui cum oleo ros. cū aceto et oleo camomillino et post ꝯfirmationē cū oleo camomillino singulari. ¶ Cū ḡ scitꝙ mā est in capite tm̄ ponantꝫ v̄ētose sup caput et nocrā: et flōmetꝫ vēa q̄ ē post aurē. et administrentꝫ ascibaret et gargarismata et ēbroce et attractiōes odoꝝ naribꝰ et caputpurgia p̄dicta ⁊ q̄ silia sūt illis s̄m mōs s̄ꝫ ꝙ sciuisti in canōe. ¶ Et si cā ē malitia cōplonis diuerse: opꝫ vt scias cāz eiꝰ et signa ꝑ ea q̄ scis et cura per ꝯtriū: vt tēperetꝫ ꝯplō nālis. ¶ Et si cā est ꝑcussio aut casus curetꝫ ꝑus cū eis q̄ dicentꝫ in caplīs suis. ¶ Si ḡ sanatꝫ et remanet v̄tigo curetꝫ v̄tigo cuz eis q̄ sunt ostēsa. Et oꝫ q̄ō vt h̄ns v̄tiginē alienet a se ꝯsiderationē ad oēz rē cito reuolubilē: et alienetꝫ ab aspectu ꝓfunditatū foueaꝝ et v̄ticū mōtiū et colliū et supficieꝝ supmaꝝ. ¶ Scotomiā v̄o et v̄tiginē factas ꝑꝑ vacuitatē stōi sedat acceptio bucellaꝝ īfusaꝝ in rob fructuū stipticoꝝ et aq̄s ipsoꝝ et ꝓprie acreste.

¶ De alue et est palpitatio. Ca.iiij.

Corpori q̄dē accit ex pte multiplicatiōis repletiōis ⁊ siliū i lacertis ⁊ vēis dispō q̄ ē sicꝫ lassitudo ꝑꝑ quā extendunt vene ⁊ multiplicatꝫ oscitatio et alaꝝ extēsio ꝑꝑ multitudinē vētositatis ⁊ vaporis ⁊ cuz ea rubificantꝫ facies ⁊ oculi: ⁊ ꝓuocat inuolutionē et extēsionē ⁊ cū illō in hōie multiplicat signi replonem. Oꝫ ḡ vt euacuetꝫ hūor sanguineꝰ ⁊ coleꝰ ⁊ administretur aq̄ frā. Illud.n. q̄nq̄ sedat cā in dispōne: ꝑꝑea ꝙ tēperat ebullitionē. ¶ Acori q̄ꝫ inest ꝓprietas rēonēdi ip̄az cū masticatꝫ aut puluerizatꝰ sumitꝫ ⁊ bibitꝫ. Et forsitā cū eo q̄ō resoluit ventositates dn̄antes. ⁊ silr zuccaꝝ cū couādro. ¶ Et balneatores sanāt h̄ntē eā ꝯstringēdo manū sup vēas ⁊ sup duas apopleticas dōec hōi eueīat q̄si syncopis: ⁊ fortasse cuz eo q̄ō exp̄mitꝫ ꝺ spū ascēdēre ad cerebrū oīmoda fortitudie dn̄ante māebꝰ cū resolōne: ⁊ cū ip̄o q̄ō ē cautela adhibēda. ¶ Et oꝫ ne manꝰ sup venas teneantꝫ cū q̄ntitate quā hō nō tolerat vt i ip̄o eiꝰ spūs retineatꝫ.

¶ De icubo ⁊ noiatꝫ strāgulator: arabice v̄o albodilē ⁊ alcharon. Ca.v.

Incubꝰ āt ē egritudo i q̄ hō sentit cū i sōnū igredit fantasma ḡue sup se cadēs ⁊ cōprimēs ip̄m ⁊ āgustiatꝫ eiꝰ spūs ⁊ itersecatꝫ vox ip̄iꝰ ⁊ motꝰ eiꝰ ⁊ fortasse p̄focatꝫ ꝑꝑ opilōnes poroꝝ: ⁊ cū ab ipsa sepatꝫ excitat eū subito. ¶ Et ē ancessor vniꝰ triū egritudinū aut apoplexie: aut epilē: aut manie: ⁊ illꝰ q̄ō cū fuerit ⁊ māebꝰ cōprimētibꝰ: ⁊ nō fuerit ex cāis alijs nō nātis. ¶ Eiꝰ v̄o cā s̄m plm̄ est vapor māeꝝ grossaꝝ sanguineaꝝ: aut flaticarū. aut melicaꝝ eleuatus a cerebro subito i dispōne q̄etis motꝰ vigiliaꝝ resolutis vaporē ⁊ cū resolōne oīs hūoris cōitātis ipsum.

¶ De signis. Ca.vj.

Signa āt oīs hūoris māifesta sūt ꝑ canōes antes ⁊ q̄nꝫ fit ex frigore vehemēti īueniēti caput subito apud somnū. q̄re cōprimit ip̄m ⁊ igrossat ⁊ cōtrahit ⁊ efficit in ip̄o fantasias illas subito. Et illud q̄dē nō fit nisi ꝓpter debilitatē cerebri sua caliditate: aut malitia cōplonis quā h̄ꝫ.

¶ De cura. Cap.vij.

Cura eiꝰ ē flōmia ⁊ solutio vētris cū eo q̄ō totū hūorē educit: ⁊ si hūores sint multi ⁊ grossi cōfert hoc solutiuū. Cuiꝰ ꝯfectio. ¶ R. euforbij q̄ntitatē.ʒ.i. cū tertia pte.ʒ. de scamonea. ⁊ q̄rta.ʒ. ꝺ pulpa colloq̄n. ⁊ duobꝰ dauich anisi si v̄tꝰ fuerit fortis: ⁊ si n̄ cū pillulis de azulo aut pillis stomaticis ⁊ epithimo ⁊ ieris magnis. s. iera cucumeris asinini ⁊ iere ruffe ꝓprie. Deīde ꝯforta caput cū eo q̄ō sciuisti ex canone. ¶ Et ex eis q̄ iuuāt ad hoc est vt ḡna peonie in potu s̄m ꝯtinuitatē sumantꝫ. Si aūt cā in ipso ē frigꝰ īueniēs caput ⁊ facit in ipso hāc fantasiā oꝫ vt olea calā administres calefaciētia stiptica ⁊ ēplā rubificātia ⁊ reliqua. Et nō oꝫ vt ꝓlōgemꝰ sermonē i ip̄o q̄m iā p̄cessit q̄ō excusat.

¶ De epilepsia. Ca.viij.

Epilepsia ē egritudo ꝓhibēs membra aīata ab opōnibꝰ sensus ⁊ motꝰ ⁊ erectiōis nō itegre ⁊ illud est ꝑꝑ opilōnē ꝯtingentē. ¶ Plm̄ v̄o eiꝰ est spasmus vlis accn̄s ex nocumēto adueniēte vētriculo anteriori cerebri: q̄re facit ꝓuēire opilatiōez nō ꝯpletā. Et ꝓhibet trāsitū v̄tutum sensus ⁊ motus in eo ⁊ in

mēbris integre fieri absq3 iterfectiōe vir ꝛ ꝓhibet a positate erigēdi: ꝛ neq3 poĺe est hoi: vt cum eo remaneat erectio corpis. ¶ Et qm ois spasm⁹ quēadmodū oñdi fit aut a repĺone aut a siccitate aut a ꝯctiōe pp cām ipediētē: tūc sit̄r epilepsia. ¶ Uerūtñ nō fit a siccitate: qm epilesia fit subito: ſꝫ spasm⁹ sicc⁹ nō fit subito: ꝛ qm cerebꝝ ex siccitate sua nō consequit̄: vt spasmet̄ mltū qn moriat̄ corp⁹ pus. Tūc restat vt ei⁹ qd ei sit aut ꝯctio cerebri ad expellēdū rē ipediētē q est aut vapor aut qlitas mordicatiua aut hūectatiua male subē: aut hūor faciēs euēire opiĺonē ꝛ spasmū nō itegrū i vētricul' cerebri ꝛ ꝓncipiis originis neruorū. ¶ Et qñꝫ fit illd ex humore pp motū vndosuꝫ cōtingētē in hūore: aut pp ebullitionē caliditat̄ superflue in eo qd accidit ex opiĺone: qr v̄t⁹ sensus ꝛ mot⁹ nō ptrāsit suo nāli trāsitu. ¶ Et fortasse ei⁹ añcessiōe nō cōplet̄ aliqd cū ꝙtitate aliq: qr nō ꝓuant̄ mēbra sensu ꝛ v̄tute mot⁹ itegre. ¶ Aut pp vētū grossū retētū in trāsitib⁹ spūs fm ꝙ visuꝫ est pbo magno. Arst. Et vidit ipaꝫ eē vnā cāꝝ epilepsie. ¶ Et cuꝫ ibi fuerit humor opilās tūc cerebrū cū hoc ēt ꝯhet̄ vt expellat illud qd ipedit sicut accit stō ꝛ singultu ꝛ nausea: ꝛ sicut accit ex trēore cū ē ꝯctio ꝛ cōpressio ꝓnᵐ i expulsiōe mēbroꝝ ei⁹ qd ipsa expellūt. ¶ Et cū cerebꝝ ꝯhitur mot⁹ ei⁹ diuersificant̄: ꝛ sequit̄ ipꝫ ꝯctio neruoꝝ i facie ꝛ aliis ꝛ diuersificant̄ mot⁹ ipoꝝ. ¶ Et sanitas qdē aut ꝯtingit pp expulsionē hūoris: ꝛ pp resoĺonez vētositatis aut pp expulsionē ipediētis. ¶ Spasmi āt descendētis ad mēbra qb⁹ associat̄ epilepsia: cā est qm mā q ꝓuenit ad cerebꝝ aut nocᵐ qd ipꝫ comitatur: comitat̄ neruos ēt. qr ē ipsoꝝ dispō: dispō eius. ¶ Et illud est pp tres cās. s. qr nerui sequunt̄ subaꝫ cerebri ꝛ ledunt̄ ab eo quo ipm ledit: ꝛ eoꝝ repletio ex humore expulso ad ipos in ꝓncipio ipsoꝝ facit vt augmētet̄ eoꝝ latitudo ꝛ abbreuiet̄ eoꝝ longitudo. ¶ Et epilia qd nō ꝓcedit cursu spasmi nec cursu lassitudis ꝛ efficit ꝯctionē cerebri ꝛ abbreuiationē ꝛ nō fac mollificatiōeꝫ ꝛ dilatatōeꝫ: nisi qr cerebꝝ administrat i hoc expulsiōeꝫ alicu⁹ rei a seipso: expłsio vo nō ꝯplet̄ ꝛ pficit̄ nisi ꝯctiōe ꝛ exp̄ssione. ¶ Oi āt spasmo māli ꝯfert febris. Sꝫ epilepsia ē spasm⁹ mālis. ¶ Et apata qm appent i ipa fortasse resoluūt eā ꝛ minuūt māꝫ ei⁹. ¶ Et mltotiēs qd mutat̄ mlta ad epilepsiā. Et multotiēs qdē mutat̄ epilepsia ad meliam. ¶ Quidā āt hoies existimāt ꝙ qñq3 ē epilepsia qnō ē a mā. Si ḡ signt ꝑ hoc ꝙ cā i eo ē vapor aut qlitas nocēs cerebro ꝛ facit i ipso ꝯctiōeꝫ ꝑdictā tunc fmo ipsoꝝ itentionē hꝫ. ¶ Si āt signt ꝙ cā illius est ipsa ꝯpĺo pura cū ē in cerebro ꝛ efficit epilepsiā: tūc illd ē qd modū nō hꝫ: qm cū qlitate illa affectū fuerit cerebꝝ oportebit vt sit epilepsia iseꝑabil' ei ꝛ nō sit ex eis q separat̄ in dispōne. Uerū cā epilepsie ē ex eis q subita sūt ꝛ separat̄ i dispōne: aut vicit ꝛ iterficit. ¶ Et sit̄r nō est qlitas pura i ipo cerebro sine mā: aut qlitas adueniēs ei ꝛ rescindit ēt fit illd ex mēbro alio ꝓculdubio. ¶ Spuma vo accñs i epilepsia est pp agitatiōnē mot⁹ spūs pp ꝓfocationē eius. Et illa agitatio est pp agitationē spasmi: ꝛ i apoplexia qd accit ꝓfocatio pp violentiā anhelitus. ¶ Et epilepsia qdē est qsi spasm⁹ ꝓprius ꝓᵐ cerebro ꝛ spasm⁹ epilepsia ꝓpria ꝓmū mēbro alicui. ¶ Et mot⁹ sternutatiōis ē qsi motus epilepsie leuis. Et epilepsia est qsi sternutatio multa ꝛ fortis. Uerūtñ pñn expulsionis sternutationis ē ad ptē anteriorē pp fortitudinē v̄tutis ꝛ debilitatē materiei. Et expulsio epilepsie ad quācūq3 ptē fuerit ē facilior ꝛ possibilior. ¶ Et oꝫ qd vt cōprehendat̄ qd dcm̄ ē. Qm cū epilepsia ē in ipso cerebro tūc cā i ipso ē mā ꝓculdubio faciēs vētositatem retentā in meatib⁹ sensus ꝛ mot⁹: aut replet vtrosq3 vētriculos añriores cerebri ipletiōe aliq. ¶ Et hec qdē mā aut est sanguis dñans ꝛ pñm⁹ aut fla aut melācolia aut colera ꝛ ē pua valde. ꝛ post ipsam in paucitate ē sanguis purus. ¶ Sanguis āt cui⁹ ꝯpĺo ad cōplexionē colere nigre ꝛ flegmat̄ iclinat̄ essentia multotiens fit cā: verūtñ cā pluria ē hūiditas denudata ꝛ declinās ad colerā nigram. ¶ Et pñn. n. cum accit epilepsia accidit a flegmate. ¶ Et hyp. qdeꝫ dixit ꝙ plurie oues patiunt̄ epilepsiaꝫ ꝛ qm a cerebris suis anathometizant̄ inueñt̄ i eis hūiditas mala fetida. ¶ Et ois cā epilepsie cerebri ꝯpat̄ ad debilitatē digestiōis in ipso. Nō ḡ euacuat̄ qn aut sit in suba cerebri ꝛ velamib⁹ ei⁹ ꝛ ē deterior: aut sit in pāniculis ipi⁹ ꝛ ē lēior. ¶ Et epilepsia melācolica fortis ē deterior. Cū ḡ flegma sit pl⁹ tūc melācolia magis opilat trāsit⁹ spūs: ꝛ illa q apd qsdā ꝓpo nole dr̄ mat̄ pueroꝝ iterficit mltū. Et qm ꝯtinuāt̄ paroxismi epilepsie iterficit. ¶ Epilepsia āt c⁹ cā ē i mbro alio fit aut qr eleuāt̄ ab ipo ad cerebꝝ vapores ꝛ vētositates ledētes ꝙtitate sua ita vt ex eis aggget̄ ſꝫ semitā ascēsionis aliqd. Deinde p⁹ illd ispisset̄ ꝛ fiat mā hñs eēntiā faciēs eēntia sua aut eo qd ex ipa gñat̄ de vētositate aut qr ad ipm eleuat̄ vapor: aut vētositas ipediens nō ꝙtitate: imo qlitate aut cōgelatōe aut adustione aut venenositate: aut malitia subē: aut qr eleuat̄ ad ipm qlitas pura tm̄: aut qr eleuat̄ ad ipm qd ipedit duobus modis. ¶ Mēbrū āt ex quo eleuāt̄ vapores ad cerebꝝ faciētes epilepsiā mltiplicari in ipso: aut est totū corp⁹ aut splē aut stomac⁹ aut mirac ꝛ ꝯtigit illd ēt i reliqs mbꝫ. ¶ Illd āt qd ipedit vaporē male substātie ꝛ qlitatis ꝛ ē i toto corpe: ꝛ ita vt fit i digitis pedis ꝛ man⁹: ꝛ fit cā illi⁹ retētio sanguinis aut hūoris in transitu cui iā accidit opilatio: ꝛ abscindit̄ ab eo calor innat⁹: ꝛ morat̄ i ipso ꝛ putrefit ꝛ conuertit̄ ad malā qlitatē ꝓcedit ex eo fm deglutionē ꝓmis mā vaporosa aut qlitas venenosa: aut fit casus sup ipm quorundā venenoꝝ ꝛ iprimit i neruis sicut imprimit punctura scorpionis sup neruos expellit̄ ei⁹ venenū mediātib⁹ neruis ad cerebꝝ ꝛ ledit ipꝫ qre cōtrahit̄ ex eo ꝛ spasmat̄: ꝛ agitant̄ mot⁹ ei⁹ sicut accit stō cū recipit qd hꝫ mordicatōeꝫ vacu⁹ fm ꝙ inuenim⁹ ipm in singultu: ꝛ cum essentia ois stōi est fortis sensus. ꝛ singult⁹ qd ē spēs spasmi. ¶ Cuꝫ ergo accit cerebro ab huiusmodi cā spasm⁹ ꝛ ꝯctio ꝛ abbreuiatio tunc ipsum sequit̄ cōtractio oluꝫ neruoꝝ ꝛ spasmus ipsorū. ¶ Et. G. qdē de seipo narrauit ꝙ accidit ei singult⁹ cū recivit diapipeon ꝛ p⁹ ipm bibit vinum pp ipediᵐ oris stōi cuꝫ acuitate. ꝛ nos ēt testificamur i alio qd illi ē primū. ¶ Et. G. qd ꝛ alii retulerūt ꝛ nos post ipm testificamur illud qd multotiēs sentit epilepticus⁹ eleuari aliqd ex pollice pedis sui qd est sicut

vētositas frida. ⁊ tēdit ꝟ ſua cerebꝝ ipi⁹. Cū ḡ ꝑuēit ad cor ⁊ cerebrū ipi⁹ īcurrit epilepſiā. ¶ Et. G. q̇dē dīc ꝙ cū ligat crus ei⁹ ligatiōe forti añ ꝑoxiſmū ipi⁹ ꝓhibet illō aut alleuiat: ⁊ nos teſtificamur nos vidiſſe res mirabiles h⁹ capituli. ¶ Et q̇dā eoꝝ q̄ñ cauterizāt ſuꝑ pollicē ſuū. Et q̇dā ſuꝑ digitos pedis ⁊ vapor illi⁹ ꝑtis retētus ē ⁊ ſanati ſunt. ¶ Et hoc āt c. eſt epilepſia que accidit ꝑꝑ vermes aut aſcarides. ¶ Et q̇dā modus epilepſie eſt ꝯpoſit⁹ cū ſyncopi: q̄r forſitā extrahūt medici. d. c. epilepſie: veꝝ in ipo eſt ⁊ eſt ſpēs ei⁹. Et ipſum noīant ſ̄focatiōnē matricis: ⁊ ē ꝙ q̄n mulieri accit vt ei⁹ mēſtrua retineant̄ in nō ſua hora: aut cōſtringant̄ cū retinent̄ ab ea ꝑꝑ dimiſſionē balnei cōuertit̄ illud in matrice ſua ad q̄litatē venenoſam ⁊ adſunt ei motus ⁊ vaporatiōes: aut cū ꝑiodis: aut ſine ꝑiodis. q̄r accidit vt eleuet̄ vapor ei⁹ ad cor ⁊ ad cerebꝝ ⁊ incurrit epilepſiā mulier. ¶ Et ſilr q̄ñq; cōuenit hōi vt in vaſis ſuis ſeminalib⁹ aggreget̄ ſperma plurimū ⁊ corrūpat̄ ⁊ īfrigidet̄ ⁊ conuertat̄ ad q̄litatem venenoſam ⁊ accit ei ſilē ipſius. ¶ Et ſilr aduēit mulieri ꝑgnāti epilepſia in īpgnatiōe. Cūq; depōit ⁊ eñat māꝫ illā mēſtrualē rēouet̄ illud. ¶ Et nobis q̇dē narrata fuit epilepſia īcipiens a ſpōdilib⁹ ⁊ epilepſia īcipiēs a ſpatula ⁊ reliq̇s. Illa āt q̄ fit ex mirach ⁊ ex ſtō ⁊ ꝑꝑ nauſeatiuā ſatietatē fac̄ poſſidere opilatiōes ī vēis q̄r ipe nutri^m laudabile ñ ſuſcipiūt ⁊ corrūpit̄ ī eis hūor: aut remāet ī ipis nutri^m laudabile coartatū ꝑꝑ opilatiōes q̄r corrūpit̄ ⁊ multotiēs redit ad ſtōꝫ corrūptuꝫ ⁊ corrūpit cibū bonū laudabilē. Et mltotiēs accit ꝑꝑ reuerſiōnē illi⁹ corrupti ad ſtōꝫ vōit⁹ cibi īdigeſti. Veꝝ fm q̄cūq; diſpōnē ſit epilepſia cū cōitate aut abſq; cōitate p̄n^m epilepſie ꝓpinquū ex cerebro ē. ſ. aut ex vētriclo ei⁹ añriore aut ex vētricul' alijs cuꝫ eo: q̄m p^m nocu^m q̄ īpedit ꝯtigit ī ſenſu viſus ⁊ audit⁹ ⁊ in motibus lacertoꝝ faciei: ⁊ palpebraꝝ: c̄pius reliq̇ ſenſus ⁊ mēbra mobilia ī nocumēto cōicāt. Nā ſi nō cōicarēt in nocumēto reliq̇ vētricli ñ ōſtruerent̄ itellꝰ nꝫ lederet̄ eleuatiōe ānelit⁹. ¶ Epiliā ꝟo ſꝫ plrimū añcedit ſpaſmus. Deide p⁹ ipm fit epilepſia. Et illud ē q̄m ſi cōfirmat̄ ſpaſm⁹ eſt epilepſia. Et cuꝫ expellit̄ cā impediēs: aut reſoluit̄ vētoſitas redeūt opāñes ſenſibiles ⁊ motiue. ¶ Et q̄ñq; q̇dē appet hūor expulſus viſibilr ī vtriſq; narib⁹ ⁊ ī gutture. ¶ Et multotiēs fit epilepſia ſine ſpaſmo ſenſato. Et illō iō q̄m mā̄ faciens ipaꝫ ē ſubtil' ⁊ opat̄ cū repletiōe nō cū malitia vehemēti. ¶ Epilepſia ꝟo plimū accit īfātib⁹ ꝑꝑ hūiditates ipoꝝ: ⁊ plerūq; appet ī eis p̄mū cū naſcunt̄. Et q̄ñ fit poſt pubertatē. Si ḡ ī regimīe ipſoꝝ ſit rectitudo remouet̄ ⁊ ſi nō remanet. ¶ Et oꝫ q̇ō vt ſtudiū īpēdat̄ ad hoc vt illō remoueat̄ ab eis ante pubertatē. ¶ Pueri ꝟo ab hoc ſūt remotiores q̇b⁹ ī ꝑtib⁹ capitꝫ accidūt vlcera ⁊ apāta ⁊ adeſt flux⁹ nariū. ¶ Et equū q̇ō ē vtile ī c⁹ cerebro ē hūiditas in p̄ncipio creatōis purget̄. ⁊ plerūq; purgat̄ ī īfātie: ⁊ q̄ñq; purgat̄ p⁹ natiuitatē. Si. n. ñ purgat̄ ñ erit excuſatio q̇n īcurrat epilepſiā. Plime āt epilepſie q̄ pueriſ ꝯtingūt cura q̄ñ alleuiat̄ ⁊ remouet̄ cū pubtate cū ipſaꝫ nō adiuuat malitia regimīs ⁊ dimiſſio cure. ¶ Epilepſia aūt q̄ñ accit adoleſcētib⁹. Si ḡ fuerit poſt. xxv. annos ꝑꝑ egritudinē ī cerebro ⁊ ꝓpe ī ſubā ipi⁹ erit cōitas: ⁊ neq; ſeꝑabit̄ ⁊ erit finis actiōis cure ī eis alleuiatio a prauitate ipi⁹ ⁊ tarditas ꝑoxiſmi ei⁹. ¶ Et Hyp. q̇ō dixit ꝙ epilepſia remanet cum eis vſq; quo mouant̄. ¶ Senib⁹ āt paꝝ aduenit epilepſia opilatiua. ¶ Et cās mouētes epilepſiā plerūq; adiuuāt cāe extriſece ſic̄ immoderātia cibi ⁊ pot⁹ ⁊ ſatietas nauſeatiua. Et ſic̄ mora plima ī ſole ꝑꝑ q̇ō capiti attrahit̄ ex materijs. ⁊ illō q̇ō ē ꝑpea ꝙ ꝓhibet dilatari materias ī ꝑtib⁹ corꝑis q̄re mouet cās ad ſuꝑiora. ¶ Et coit⁹ plim⁹ ē ex cauſis ei⁹. Et ex cauſis ipi⁹ ſꝫ ōllitie ⁊ q̇es ⁊ paucitas exercitij. ⁊ ex cauſis ei⁹ ē exercitiū ſuꝑ repletōeꝫ ꝑpea ꝙ hūores ꝑꝑ ipꝫ mouet̄ q̇ reſoluunt̄ nō itegre ⁊ iplēt vacuitates. ¶ Ex cauſis ipi⁹ eſt illō q̇ō ōbilitat cor ex timore aut euētu tumult⁹ ⁊ vocis ſubito. ¶ Et ex cauſis ei⁹ ſūt ieiuniū hñtꝫ ſtōm ōbilē: ⁊ potatio vini puri ēt ꝑpea ꝙ īpedit ſtomacū. ¶ Et cāe q̇ō iſte remote faciūt cās ꝓpīq̇s. ꝫ ꝓs ꝟo ponem⁹ h⁹ cauſis capl'ꝫ ſingulare. ¶ Et d̄r ꝙ cum epileptic⁹ īduit coriū capñū ſic̄ excoriatū ē recēter ⁊ dimittat̄ ī aq̄ īcurrit epilepſiā. ⁊ ſilr cū ſuffumigat̄ cū cornu capño ⁊ myrrha ⁊ alhaſce. ¶ Epilepſia aūt multotiēs reſoluit̄ ꝑꝑ febres q̇s tolerat hñs eā ⁊ ꝓpe q̄ ſunt lōge. ¶ Et q̄rtana ꝓpe ꝑꝑ vehemētiā lōgitudinis ſue: ꝑpea ꝙ digerit māꝫ melicā donec reſoluat̄ ⁊ tremor fortis q̄ fit in febrib⁹. Tremor eñ excutit vehemēter q̇ō in cerebro cōphēſuꝫ ē de ſuꝑfluitatib⁹. ¶ Sudor āt iuuat tremorē ſua expulſiōe. ¶ Et quēad^m apoplexia ꝯuertit̄ ad palyſiꝫ ſilr plꝫ epilepſie ꝯuertit̄ ad palyſiꝫ. ¶ Quidā āt exiſtimāt ꝙ flegmatice aſſociant̄ tremor ⁊ agitatio: q̄m flegma nōcōſeq̇t̄ ī ſpiſſitudine ſua vt opilet meat⁹ itegre. Melia ꝟo itegre opilat: quare in ipa accit ꝑua agitatio. Et alij exiſtimāt ꝙ ei⁹ cū q̄ mltiplicat̄ agitatio forſitā cā eſt hūor ꝑue q̄ntitatꝫ: aut pauce penetratiōis ī meatibus. q̄re ponūt rē ecōtrario. Nullis ꝟo vtroꝝq; ſmo in eo ē determiat⁹. ¶ Inq̇t Ruffus cū appet albaras in ꝑtib⁹ capitꝫ epileptici ſigt̄ reſolōnem corruptiōis epilie ⁊ ſanitatē. Et mltotiēs q̇ō r̄ſoluit̄ epilepſia ad palyſim ⁊ ad meliā. Epilepſie ꝑparatis accit epilia ꝓpe hūidis ꝑꝑ etates ſuas ſic̄ īfantib⁹ ⁊ pueꝛꝫ ⁊ humectatꝫ ꝑꝑ regim̄ ſuū: ſic̄ q̄ nauſeatiuā ſatietatē cōſueſcūt ⁊ illis q̄ ihitāt t̄rā vēti meridiōalis: q̄m iplet caput hūiditate. ¶ Epilia āt mulieꝝ ⁊ īfantiū ⁊ oluꝫ q̄ꝝ ſanguis eſt pauc⁹ ē praua ꝑꝑ ꝯſtrictionē venaꝝ.

¶ De ſignis ſpecieꝝ eius. Ca. ix.

Dicim⁹ ꝙ ex ſignis cōib⁹ ꝑtib⁹ ſpēꝝ epilepticoꝝ ē ſit citrinitas lingue ipoꝝ ⁊ viriditas venaꝝ q̄ ſūt ſub ea: ⁊ plꝫ q̇ō añcedit eā minutio corꝑis a cōplōne ſua ⁊ ḡuitas ī capite ⁊ ꝓpe cū iraſcit̄ aut accit iflatio ī vētre: ⁊ añcedūt eā coartatio ī motu lingue ⁊ ſōnia coꝝ mala ⁊ obliuio aut pauor ⁊ t̄ior ⁊ formido ⁊ accit ei vt loq̇t̄ ſecū: ꝯſtrictio pectorꝫ ⁊ ira ⁊ acuitas. Nō oīs ꝟo ei⁹ ſpēs recipit curā ⁊ q̄ ex ea magꝫ ē lēdēs ē illa ex q̄ ꝓueiūt ꝟtigo: ⁊ agitatio plꝫ fortꝫ. Deide ſequūt̄ eā q̇es fortꝫ addita vehemēti additiōe nocu^m in ſpū. q̄re ſigt̄ mltitudinē mā̄ei ⁊ debilitatē virtutꝫ cū āt volueris ſcire ſi egrudo ē in cerebro aut ī mēbrꝫ alijs itēde an ſꝑ īuenias ḡuitatē ī capite ⁊ ꝟtiginē ⁊ tenebroſitatē in oculis ⁊ ḡuitateꝫ in lingua ⁊

sensib⁹: et agitationē in motib⁹ et citrinitatē in facie.
¶ Cūq₃ illō īuenerīs cū pmixtiōe ī ītellu et obliuiōe
assidua et amētia aut stoliditate et nō ē ḡuitas et mi
nuit̄ s₃ fluxū vētrīs cū eo q̄ ɔtingit ex lenitate nāe et
euōnib⁹ tūc indica q̄ illō ē ex cerebro tm̄mō. Ampli⁹
si nō īuenis ī mēbrīs neruosis et ī splene et epate n₃
ī aliq̄ extremitatū et ī iūcturīs nocumētū n₃ eger sen
sit aliq̄d eleuari ad caput ex loco certificat̄ apud te
q̄ð ipedimētū ē ex cerebro. Signa aūt epilepsie le-
uiorīs sūt vt sint accn̄a magīs sana: et vt hn̄ti ipa₃ cito
redeat rō et verecū det̄ cū sanat̄: et vt velocit̄ adue-
niat ei icolumitas sua et pp̄e cū sternutatorijs et at
tractiōib⁹ odor̄ p nares: et ex eis q̄ mouēt nocumē-
tū: et ex eis q̄ īgrediunt̄ ī guttur̄ aut q̄ vōere faciūt. Si
gna v̄o eius q̄ prauior ē sunt difficultas spūs et pli-
xitas agitatiōis: deide lōgitudo ɔgelatiōis post ipa₃
et paucitas euasiōis post attractionē odor̄ narib⁹ et
sternutatorijs. ¶ Et minor ista ē aut in qua elōgat̄
agitatio et nō elōgat̄ ɔgelatio: aut in qua plōgatur
ɔgelatio. et minorat̄ agitatio. ¶ Et signū ei⁹ cui⁹ cā ē
ex vētositate grossa in ipa ḡnata ē vt nō īueniant̄ cū
ea n₃ pp eā grauitas: imo īueniat̄ sonit⁹ et extēsion₃
fit spasm⁹ ei⁹ fortis. ¶ Et signa ei⁹ cui⁹ cā ē flegma sūt
vt sit saliua ei⁹ cal'a spumosa grossa multa et fit ī vri
na eius aliq̄d sīle vitro liq̄facto et multiplicētur in
ioso pauor et timor et pigritia et ḡuitas et obliuio.
¶ Et q̄nq₃ cogs̄cit̄ ex re vōit⁹ et colore spūe et ex colo
re ēt sanguis. Et qn̄₃ cogs̄cit̄ ex etate et regiōe et ex
cāis p̄teritis de cibis et regie. ¶ Et ex eis q̄dē q̄ eā si
gnificāt sūt q̄es et trāq̄llitas et color faciei et oclor̄
et reliq̄ q̄ sciuisti in canone q̄ si sīa cū hoc erit crudū
frm̄ erit obliuio et stoliditas et ḡuitas capitīs et cor
poris et pfunditas sōni ei⁹ et erit epilepsia magīs la
xās et ōbilitās et hec spēs ē mala valde. In ea v̄o q̄
fcā ē a sīate salso ē somni pfunditas mior et frigus
cerebri leui⁹ et mor⁹ saniores. ¶ Signa aūt ei⁹ cuius
cā ē col'a ni. sunt qm̄ ē melia aut sīlis sāguini nigro
aut acuta: aut adusta aut acetosa ex q̄ ebullit terra.
et sunt nāe hn̄tiū eā ōclines ad pmixtionē in suo sē
su et ad dispōnē q̄ ē sīc melia: n₃ intell'us cor̄ mūdā
tur cū sepat̄: et significat̄ ēt melia ex colore faciei et
oculor̄ et ex siccitate narū et lingue et regle ḡnati
ua melie. ¶ Si ḡ fuerit melia fex sanguis nālis erit
epilepsia cū laxitate et paucitate s̄mōis et cū q̄ete:
et erit hn̄s cogitatiōes q̄etas. Et si fuerit melia de
ḡne col'e aduste et ē acuta tūc ei⁹ pmixtio erit ōmo-
niūet cū mltitudīe s̄monū et vocum et ei⁹ epilepsia
erit agitabil' et leuis remotiōis: et qn̄₃ erit cū febre
et p̄cipue cū fuerit melia ei⁹ subtilis. Si āt fuerit ex
melia sanguinea erūt ei⁹ dispōnes cū risu. Et tu q̄ð
cogs̄cere potes s̄baz melie ex vomitu. Nā si ē sīlis fe
ci sanguis: tūc ē melia nālis. et si ē sīlis feci vini ē me
lia adusta: aut si ē aspa tūc ē stiptica et significat fine₃
frigiditatis et siccitatis ei⁹: aut ē acetosa subtilis cum
spuma: et tūc ebullit sup t̄rā: aut si n̄ ē acetosa ē spis-
sa nō hn̄s spumā. Signa āt ei⁹ cui⁹ cā ē sāguis sūt ista.
Nā dico q̄ si sāguis facit epilepsiā cu₃ ebullitiōe et
motu abs₃ q̄titate nō appet ei magna opatio in co
lore et exuberatiōe aliq̄dē: neq₃ ē dispō p̄focatōis ī
venis ī q̄b⁹ ē epilepsia: n₃ appet ex ea grauitas et sto
liditas et laxitas: et mltitudo sputi et mucillagis. sicut
appent cū sīate: et ē cū calitate et rubedīe ī oculis: et
vapore sup caput sanguineo. ¶ Si v̄o cū q̄titate fa
ciat cū signis sāguis ē exuberatio ī aliq̄dē et aūcedit
dispō q̄ ē sicē p̄focatio. ¶ Signa āt epilie q̄ ē pp mā₃
colicā: et illō q̄ð ē s₃ min⁹: sunt vt sint nocumētū et tri-
bulatio ab ipa vehemētiora: et spasm⁹ ī ea sit mior et
spatiū ei⁹ breui⁹. Mot⁹ v̄o sunt ī ea fortiores agita-
tiōis: et ipa₃ q̄ð signt mot⁹ vōit⁹ et isiāmatio et vehemē
tia pmixtiōis rōnis et citrinitas colorīs et oclor̄. ¶ Ei⁹
v̄o cui⁹ cā ē ex stō signa sunt tremor in ore stōi et p̄ci-
pue cū tardat̄ cib⁹: et ɔcussio et tremor et cōmotio cū ē
epilia et voces et rugit⁹ et p̄cipue ī p̄n° euasiōis et sunt
cū ea sol'o stercorīs et exuberatio vrine et spermatīs q̄ð
emittit̄ pp amplexū mulieris et viri sine coitu et spma
tis cū coitu: et tremor cordis: et soda fortis: et leuitas
epilie aut ipi⁹ remotio cū administratiōe vomit⁹: et
dispōnes signtes corruptiōe₃ stōi: et augmētū epilie
sunt pp linimētū stōi et purgatiōe₃ ipi⁹ et qn̄₃ iterficit
hec pp frequētiā piodor̄. ¶ Ex eo itaq₃ ē vt hūor q̄
ē in ea agat multitudine sua et multitudine vaporis
sui et hic hūor est sīatic⁹ s̄m plm̄. et q̄nq₃ admiscet̄ ei
ali⁹. ¶ Et signa ei⁹ q̄dē sunt vt accidat epilia in ho-
ris repletiōis et satietatis nauseatiue et alleuiet̄ cum
vacuita adest et cūvēter soluit cibū et fit s₃ iteratiōe₃
frequētē nauseatiue satietatis. Si ḡ fuerit pmixtio
cū illo māe colice īueniet siti₃ et isiāmationē et mordi
cationē et adustionē. ¶ Et si fuerit cū illo melia mul
tiplicabit̄ ei⁹ desideriū in plurib⁹ dispōnib⁹: et sentiet
gustū acetosū: et ḡnabit̄ ab eo cogitatio et vt sol⁹ loq̄
tur secū: q̄uis s₃ q̄ significatiōes flegmatice sunt do
minatiores. ¶ Et ex eo est vt humor q̄ in ipsa ē agat
malitia sui nō multitudine sua. ¶ Et signa ei⁹ sunt vt
epilia fiat in horis vacuitatis. Et cum mā īuenit os
stōi vacuū et abscindat̄ epilia cū cibo cōueniēte lau-
dabili. ¶ Si v̄o hūor fuerit calidus de ḡne col'e coḡ
sces ipsu₃ per significatiōes quas diximus. ¶ Q̄ð si ē
ex mirach ei⁹ signa sunt ruct⁹ accidus et inflatio et ru
git⁹ faciēs dolorē tarde q̄etis et isiāmatio ī mirach.
et q̄nq₃ excitat̄ cū ea dolor iter vtrasq₃ spatulas post
assumptionē cibi pauci: nō quiescēs nisi apud ei⁹ di
gestionē: deinde reddit post assumptionē cibi pauci
nō q̄escēs nisi apud ei⁹ digōnē. Cum v̄o accidit s̄m
vacuitatē nō accidit nisi cū duritie nāe et destruit̄ le
nitate nāe. Et pp̄ie si tu inuenis extensionē in mi-
rach ad supiora et tremorē: et istis quidē accidit vo-
mit⁹ cibi indigesti ppt̄ illud q̄ð diximus de reuersio
ne cibi ipsor̄ corrupti: et opil'onib⁹ viar̄ eius. ¶ Ex il
la itaq₃ est cū est vapor mirach faciēs epilepsiā coli
cus: et cognoscit̄ illud ppter isiāmationē ɔtingētem
ex corpe et pmixtionē rōnis declināte ad rixā et ad in
quisitionē: et ex illa est cui⁹ vapor est melic⁹: et perue-
niūt cū eo rami melie et timor: et vt sol⁹ secū loquat̄ et
vt pauor tenebrosus pp tenebrositatē mäei: et accit
ex ea ōlectatio mortīs et odiū ipi⁹ et timor et reliq̄ q̄ in
melia dicta sunt. ¶ Illa v̄o cui⁹ cā et p̄n^m sunt ex epa
te aut ex toto corpe signt color et capilli et siccitas cu
tis et arefactio ei⁹ cū nigredīe: aut ipi⁹ laxitas et pigue
do: aut ei⁹ macies et roris multitudo vaporis sangui
nis: et significat ipsu₃ pulsus et vrina et dispō cibe: n₃

ꝓcedẽtiũ ⁊ regiminis ꝑteriti: ⁊ ſigñ ipſaꝫ retẽtio eius qꝺ euacuaṫ ex ſtõ ⁊ mrice ⁊ vẽis ⁊ reliqs. ¶ Si aũt ẽ ſanguinea tẽdẽs ad adustionẽ videsrubedinẽ coloris ⁊ mũdationẽ vene ⁊ riſum apud caſuꝫ. ¶ Si aũt fuerit colica aut fſatica aut melãcolica cognoſces ꝑ ſigna eiꝰ ꝓdicta. ¶ Illa vͦo cuiꝰ cã eſt matrix ꝑculdubio eſt cũ retẽtiõe mẽſtruoꝝ aut ſpmatis aut hũiditatũ effuſaꝝ ad mrĩcẽ quã qdẽ ꝓcedũt dolor i pectine ⁊ in vtriſqꝫ ĩguinibꝰ ⁊ ptibꝰ dorſi ⁊ ꝗuitas in mrĩcẽ. ¶ Illa vͦo cuius cã eſt ſplen cognoſciṫ: qm̃ egritudo eſt melica ⁊ ſentiṫ dolor in latere ſplenis: ⁊ eſt cũ ea ĩflatio ſplenis ⁊ durities eiꝰ: aut cũ rugitu i latere ipſius: ⁊ cũ cõitate corporis ad ipꝫ ſꝫ plꝫ. ¶ Eiꝰ aũt que eſt ex mã venenoſa eleuata ab aliquo mẽbroꝝ mediãtibꝰ neruis ꝓncipium aut eſt extrinſecũ ⁊ ſigna illius ſunt manifeſta: ſicut punctura ſcorpionis aut rutele aut veſpe cũ aliqd hoꝝ accidit neruis Aut intrinſecũ ⁊ ſentit qꝺ eleuaṫ vapor ex eo ad caput quo obtenebraṫ viſus ⁊ cadit: ⁊ mẽbrũ illꝺ aut eſt pes aut manus aut dorſum: aut pectẽ aut aliqd ex viſceribꝰ: ſicut ſtomacus ⁊ matrix. ¶ Signa vero eius que fit ex vermibus ſunt curſus ſaliue ⁊ caſus vermium ⁊ aſcaridum.

¶ De cauſis mouẽtibus epilepſiã. Ca.x.

Permutatio ad aerẽ eſt iuuans ad epilepſiã ſicquedã cãe remouẽtes ꝑmutationẽ ad aerẽ cõferunt ei. ¶ Et oĩs calor ſupfluus ſolaris aut igneꝰ ⁊ omne frigꝰ ⁊ coitꝰ plurimꝰ. ¶ Et epilepſiã qdẽ commouet multitudo pluuiarũ ⁊ vẽti ſeptẽtrionales et meridionales ſimul. Septẽtrionalis quidẽ: qꝛ cõprimit mãs ⁊ ꝓhibet eas reſolui: ⁊ meridionalis quidẽ ⁊ regiones meridionales ꝓpterea qꝛ mouẽt hũmores et implẽt cerebrũ et ſubtiliãt eos et eleuant eos ad ipꝫ. ¶ Et excitaṫ in hyeme multotiẽs ſicut in ſeptẽtrione: et autũno ꝓpter corruptionẽ humoꝝ et minoraṫ in regionibꝰ ſeptẽtrionalibus: imo paꝝ fit qm̃ niſi cã fuerit fortis nõ accidet. ¶ Et odores bõi qñꝫ mouẽt eã aliquo motu et ſpeculatio motuũ velociũ et circulariũ: et ſpeculatio ab alto: et lõgitudo more in balneo: et balneũ ante digõnẽ: et effuſio aq̃ calide ſup caput. ¶ Et aſſumptio eiꝰ qꝺ gñat ſãguinẽ vaporoſuꝫ feculẽtũ aut tenebroſum: ſicut vinũ feculẽtũ et ãtiquũ etiã ꝓpter nocumẽtũ ſuũ: et nouuꝫ qꝺ nõ eſt clarificatũ: et nõ eſt trãſmutatũ: et puꝝno cumẽtũ faciẽs i cerebro: et apiuꝫ ꝓpter ſua ꝓpetate quã hꝫ in ea: et lẽtes ꝓpea qꝛ generãt ſãguinẽ melãcolicũ niſi cõmiſceanṫ ordeo cõfracto: et fabe et allea: qꝛ iplẽt caput vapore: et cepe ſilr: qm̃ eaꝝ ſubſtãtia ꝯuertiṫ ad humiditatẽ malã: ⁊ lac etiã ⁊ dulcia ⁊ plurimũ pinguedinis in cibo: ⁊ oẽ groſſuꝫ ⁊ iſlatiuũ ⁊ ſtipticũ ⁊ frigidũ: ⁊ omne calidũ ⁊ acutũ: ⁊ nauſea ſunt ex eis que mouẽt epilepſiã: ꝓpterea qꝛ eleuant humores ⁊ mouẽt eos ad ipſaꝫ: ⁊ repletio ſtomaci a cibo ⁊ malitia digeſtionis. ¶ Et vigilie ⁊ paſſiones aĩales fortes ex triſtitia ira ⁊ timore: ⁊ ꝑmutationes ſenſibiles fortes ex auditu vocũ magnaꝝ: ſicut tonitrui ⁊ ꝑcuſſionis tympani ⁊ rugitꝰ leonis ⁊ vocũ duraꝝ ſicut vocis nolaꝝ ⁊ ſtridoꝝ etiã ſicut ſtridoris porte acute: ⁊ ſilr ex viſu ſplẽdoꝝ luminoſoꝝ ſicut fulguris rapientis viſum ⁊ ſplendoris oculi ſolis ⁊ ex tractu motuũ ventoꝝ fortium: ſicut motuũ vẽtoꝝ turbinum. ¶ Et quãdoqꝫ excitaṫ epilepſia exercitio ſuper repletionẽ ſiue fiat ad reſolutionẽ faciẽdã ſiue nõ ⁊ coitu ⁊ medicinis epilepſiã faciẽtibꝰ. ¶ Medicinas aũt epilepſiã faciẽtes iã diximꝰ ⁊ illas que detegunt epilepſia in tabulis egritudinũ capitis cum ſignis ſicut ſuffumigatio cũ galbano ⁊ myrrha ⁊ cornu caprino ⁊ comeſtio epatis hirci ⁊ olfatus odoris ipſius: ⁊ ſilr cũ poniṫ myrrha in nare eius.

¶ De cura. Cap.xi.

Oportet qdẽ vt epilepſia que eſt in infantibꝰ curetur: ita vt nutrimẽtum lactantis rectificeṫ ⁊ fiat cõueniẽs ad caliditatẽ ſubtilẽ cũ bonitate chimi: ⁊ lactãs alienet a ſe omne qꝺ generat lac aquoſuꝫ: aut corruptum aut groſſum ⁊ ꝓhibeat ſibi coitum ⁊ impregnationẽ. ¶ Et oꝫ vt hic infans alieneṫ ab omni re in qua eſt timoris ſubitatio ⁊ coartatio: ſicut ſunt voces magni ſenſus vt vox tympani ⁊ tonitrui ⁊ fulguris ⁊ nolaꝝ ⁊ vox vociferãtiũ. ¶ Et vt alieneṫ a vigilijs ⁊ iſomnietate ⁊ ira ⁊ timore ⁊ frigore vehemẽti ⁊ calore forti ⁊ malitia digõnis. ¶ Et iniũgatur ei exercitiũ ante cibũ leue ⁊ iterdicaṫ ei motus poſt cibũ. ¶ Et ſi tolerauit euõnes que fiunt medicis euacuãtibꝰ flegma ſubtile fiat illud. ¶ Et eos quidẽ iuuat vt qñqꝫ euomãt cũ aq̃ mellis: ⁊ vt potẽt zuccarũ roſ. ⁊ mel ro. ⁊ olfaciãt ruthã ⁊ reliq̃ ſubtiliãtia. Nã olfacere odoramẽta que diximꝰ fortaſſe excuſant laborẽ in eis. ¶ Amplius cõmune eſt oĩbus epilepticis vt vtãtur cibis laudabilibus q̇bus ineſt humectatio laudabilis non ſuperflua ⁊ vt caueãt ſibi a repletione ⁊ vt ſe cuſtodiãt a malitia digõnis. Et illud eſt ſi ſunt cõtẽti ⁊ nõ ſequunṫ cõplemẽtum refectionis. ¶ Et ille cuius conſuetudo non tolerat vt ſemel reficiatur diuidat cibũ ſuum qui eſt minor refectione ſua in tres ꝑtes ⁊ ſumat duas tertias in prãdio: ⁊ tertiã eius in cena poſt exercitiũ ſubtile. ¶ Et nꝫ multũ vtatur vino: qm̃ ipſum vehemẽter replet cerebrum. Deinde ſi excuſari nõ poſſunt qn ipſo vtanṫ: vtanṫ vino pauco antiquo clarificato declinãte ad põticitatẽ. ¶ Et ex rebꝰ qdẽ eis nocibilioribꝰ eſt poſt ſucceſſione balnei ⁊ frigus repẽtinũ. imo oꝫ vt caput muniaṫ ab oĩ calore ſupfluo: aut a frigore ſupfluo: et balneo nõ faciat morã: ⁊ epileptico qdẽ neceſſariũ ẽ vt alienet a ſe carnes groſſas omnes ⁊ fortis nutrimẽti ⁊ piſces oẽs: imo carnes oĩum q̃drupedũ magnoꝝ: ⁊ ſit ꝯtentus pullis ⁊ duragi: ⁊ atabi ⁊ paruis auibꝰ domeſticis ⁊ ſilueſtribꝰ: et canabit ⁊ turturibꝰ ⁊ hedis ⁊ capreolis ⁊ leporibus ⁊ iã dixi qꝛ caro apri valde iuuatiua eſt ei ⁊ laudãtur carnes caprine ꝓpter illud qꝺ in eis eſt de ſiccitate ⁊ paucitate humectationis: ſicut vituperanṫ eis dulcia ⁊ pinguia ⁊ ſimilia. ¶ Et aliençt a ſe omnia olera vſqꝫ ad atriplices ⁊ blites nedum allea et ꝓpter apium. etenĩ eſt ei ꝓprietas cõmouẽdi epilepſiam. Si aũt excuſari nõ poteſt adminiſtreṫ ei fumus terre et endiuia: et eis quidem conceditur lactuca. ego vero non plurimũ eam laudo: et ꝯcediṫ eis coriandrũ ꝓpterea qꝛ ꝓhibet vaporẽ a cerebro. ego vero vitupero eis ipſum et eiꝰ multiplicationẽ niſi in ſanguinea et colerica ⁊ aqua quideꝫ ſicle elixate in aqua condite cũ oleo et

almuri et

almuri ⁊ q̃ currũt cursu ei⁹: ſi ei⁹ acceptio antecedit ci
bũ ꝑꝑ lenificationẽ nãe ꝯcedit. ⁊ ruta ẽ ex sũma her-
baꝝ q̃ cõferũt suo odore olfacta. Et cũ anetũ ⁊ ruta
i cibis ipsoꝝ ponũr ꝯferũt. ¶ Et oportet vt alienẽt a
se fruct⁹ oẽs hũidos ⁊ oẽs fruct⁹ grossos nisi quosdã
stipticos sup cibũ q̃tĩ allenuatiõis pauce vt roborẽt
os stõi ⁊ deponãt cibũ ⁊ lenificer nã ⁊ ꝓhibeãt vaporẽ.
Et oꝫ vt vitẽt oẽs cibos q̃ues q̃ sũt sic napi ⁊ rapha-
nus ⁊ cauleo ⁊ baucie. Et oꝫ vt alienẽt a se oẽ acre va
porosuꝫ ⁊ synapi q̃dẽ ẽ ex sũma eoꝝ q̃ ipediũt sua va
porationẽ ⁊ trãsmissiõe supfluitatũ ad ipꝫ: ⁊ eductiõe
eaꝝ v̓sus illud: ⁊ qꝛ ꝑcutit cerebꝝ sua acuitate. ¶ Et
alienẽt a se ebrietatẽ ⁊ exufflatiõeꝫ vẽtoꝝ ⁊ repletio-
nẽ. Et deuitẽt ablutionẽ cũ aq̃ ꝑcir⁹: cũ cal'a q̃d: ꝑꝑ il
lud qd̓ i ea ẽ de laxitate: ⁊ cũ frida ꝑꝑea qꝛ stupefacit
⁊ nocet spũi sensibili. ¶ Qd̓ si epileptico acciderit re-
pletio cibi euomat ⁊ subtilief regimẽ post ipm. ¶ Et
oꝫ vt alienẽt a se cibos desiccatiuos grauatiuos stu
pefactiuos vaporatiuos. Repletio v̓o vini valde no
cet: sꝫ parũ ex ipo sumptũ dilatat aiaꝫ ⁊ cõfortat spũꝫ
⁊ acuit ipm ⁊ excusat a multitudine aque. Multipli-
catio. n. ei⁹ ẽ nocibilior res. ¶ Et mltũ dormire post
meridiẽ nocet ⁊ vlr sõn⁹ mlt⁹ nocet ⁊ ꝓꝑe sup replo-
nẽ mltã: ⁊ supfluitas ẽt vigiliaꝝ debilitat spũm ⁊ re-
soluit ipm: ⁊ cũ h⁹ iplet cerebꝝ vapore. ¶ Primũ aũt
epilepsie regimẽ ẽ aliẽatio cãꝝ mouẽtiũ epilepsiã q̃s
dixim⁹ ⁊ q̃es ⁊ trãq̃llitas sũt magis eis ꝯdcẽtes. qꝛ si
exercitiũ necessariũ fuerit p⁹ eũatione ⁊ mũdificatio
nẽ corpis q̃ꝝ ꝑcessit rememoratio: oportebit vt admi
nistref sup repletionẽ exercitiũ nõ ꝯñs latitudinẽ: de
inde q̃escat p⁹ exercitiũ. ⁊ studeat vt caput suũ sit ele
natũ: ⁊ caueat ne ipꝫ pẽdere faciat inq̃tũ possibile ẽ
vꝫ moueat ipm plm: q̃re multitudo mãeꝝ ad ipꝫ tra
haf. ¶ Et oꝫ vt moueat inferiora cũ ipe mouet supio
ra. ¶ Ex eis v̓o q̃ mãm ad iferiora trahũt ẽ fricatio
corpis gradati scã a supioꝛib⁹ ad inferiora icipiẽdo
a pectore. ⁊ qd̓ seq̃f ipꝫ cũ pãnis aspis fricãdo dõec
rubescãt. Deide g̃dati descendat vsqꝫ ad crura: sitqꝫ
ois scd̓a fortior ꝑima: ⁊ sit caput i dispõnib⁹ eleuatũ ⁊
p⁹ illd̓ iniũgaf ei d̓ãbulatio. Sꝫ oꝫ vi eũ q̃escere fa-
cias i loco exercitij sui vt redeat ad ipꝫ ei⁹ spũs ⁊ q̃e-
scat e⁹ agitatio: ⁊ ipe q̃d ñ sepaf a loco suo nisi p⁹ illd̓
¶ Cũ g̃ attracte sũt mãe oẽs ad iferiora ꝯcedũf tunc
ei mũdificatio ⁊ solutio vẽtris ⁊ vt fricet caput ⁊ pecti
net ipꝫ vt calefiat cũ ipo ⁊ ꝑmutef ei⁹ cõplo. ¶ Et ex
eis q̃d̓ q̃ ipm iuuãt sunt ventose sup capite posite et
cauteriũ sup ipm calefaciẽdo cerebꝝ. ¶ Post mũdifi
cationẽ v̓o ⁊ solõnẽ vẽtris ⁊ q̃etẽ aliq̃b⁹ dieb⁹ ñ ẽ ma-
lũ si igrediaf balneũ: ⁊ si vẽtose ponãf sup illd̓ qd̓ est
sub hypocõdriis ⁊ ossib⁹ pectoris ei⁹ ⁊ calefiat caput
ei⁹ cũ eo qd̓ sciuisti. Et q̃nqꝫ põif p⁹ parisimũ pila ca
dẽs iter dẽtes ei⁹: ⁊ ꝓꝑe ex pillis vt remãeat os ei⁹ ap
tũ: ⁊ oꝫ vt icipias eũare fm eã: deide itẽde i purgãdo
caput cũ gargarisimis attractiuis. ¶ Si aũt illd̓ accit
cũ ꝑiodis ⁊ mltiplicaf. cũ mltitudine hũoꝝ: eueef cuꝫ
appite ⁊ educaf hũor q̃ i ipo dñaf sꝫ q̄ dicturi sum⁹
Et si nõ fuerit qd̓ ꝓhibeat ipm a minutiõe flõmef: ip-
sius. n. flomia in v̓e ⁊ ꝓꝑe i pedib⁹ ẽ ex eis q̃ ipi ꝯfe-
rũt si ꝑ ipãꝫ nõ seq̃f infridatio cerebri ei⁹ fm q̄ dictu
ri sum⁹. ¶ Cũqꝫ hora ꝑoxismi ꝑtrãsit et tu potes fa-

cere vt ipe euomat pẽna cũ oleo de lilio inuncta i ore
ipsi⁹ missa: ⁊ ꝓꝑie si stõ fuerit i hoc introit⁹ vt vomat
hũiditatẽ iuuabif eo tũc: lꝫ multitudo vomit⁹ noceat
epilepsie cerebri. ¶ Et ex deglutiẽtib⁹ in dispõne epi
lepsie ⁊ i aliis sũt assa ⁊ castoreũ i oximelle de melle.
¶ Ex insufflatiõib⁹ aũt i epilepsia sunt pulpa colloq̃n
tide cucumer asinin⁹ ⁊ ei⁹ succ⁹ ⁊ sal armoniacus et
nigella ⁊ silia ⁊ ellebor⁹ al. ⁊ ꝯdisi. ⁊ piper ⁊ ꝫinꝫiber
ꝯiũctim ⁊ assa fetida ⁊ pix sicca ⁊ alkitrã. ¶ Ex vapo
ratiuis ẽ peonia. et ex odoramẽtis ẽ ruta i hora epile
psie ⁊ i hora q̃etis. Ex eis v̓o q̃ ioãniti⁹ eligit ẽ gũmi
rute agrestis ꝑmixta cũ farina ordei ⁊ aceto d̓ vino
ex quo fiãt forme maloꝝ ⁊ assiduet odorẽ eaꝝ. ¶ Et
ex syrupis est oxymel squilliticũ ꝓꝑe qd̓ singul' dieb⁹
in potu sumat: ⁊ silr syrupus d̓ absinthio ⁊ apoꝫima
ysopi cũ origão: ⁊ oxymelle sq̃llitico sumptũ i potu i
hyeme cũ aq̃ cal'a ⁊ i estate cũ aq̃ frida. ¶ Et ex vnctio
nib⁹ q̃ eis sũt bone sũt cũ eis q̃ dicta sunt medulla cru
riũ cameli cũ oleo rosato sup tꝑa et cõmissuras ⁊ pe-
ctus. ¶ Suspẽsionis v̓o peonie iuuamẽtũ iam expti
sunt antiq̃ i epilepsia. ¶ Et vrũ q̄ illud sit magis pro-
priũ illi q̃ est de romania hũide. ¶ Et ex medicinis
q̃dẽ q̃s semꝑ i potu sumere oꝫ sũt agaricus ⁊ siseleos
tradit aristo. ro. Et ex peonia oi hora i potu tribuat
cũ aq̃. et iã ꝯuenerũt q̄ potare oi die bõdacatẽ mitri
dati duab⁹ vicib⁹ mãe ⁊ cũ vadit dormituꝫ est quasi
ex eis q̃b⁹ iã plures sananf. Et q̃dã volũt vt eis i po
tu tribuaf ex spuma maris oi die bis: ⁊ ex polio mon
tano cũ ꝓꝑietate sua i eaꝝ alhasce est. Et ex eis q̃ ip
sos iuuãt ẽ medicamẽ d̓ sq̃lla h⁹ i sumaf sq̃lla ⁊ põaf
i vas vitreatũ d̓ terra i q̃ mel fuit ⁊ caput ei⁹ stringa
tur ligamẽto forti deinde cũ corio grosso cooꝑiaf et
dimittaf. xl. dieb⁹: q̃ꝝ ꝑim⁹ sit añ ortũ ascbere xx. die-
bus: ⁊ ponaf vas expositũ meridiei. ⁊ ꝑmutef oi ho-
ra ꝓꝑinq̃ vt sit illud qd̓ ex calore ꝑtib⁹ ei⁹ aduenit eq̃
lis applicatiõis. deinde aspgaf os vasis ⁊ inuenies
squillã iã decoctã ⁊ dissolutã: ipãꝫ igif exꝑime ⁊ sume
succũ eius ⁊ ꝑmisce ipm cũ melle: ⁊ sumaf in potu oi
die q̃ntitas coclearij vni⁹. Si aũt hora festinat coq̃f
squilla in aq̃ ⁊ aceto ⁊ fiat inde oxymel melliuũ. Et ex
medicinis q̃dẽ bonis est vt sumanf siseleos aure. iij.
baccaꝝ lauri tm̃dẽ aristo. ro. rodic. peonie ãboꝝ an
re. ij. castorei. trociscoꝝ squilliticoꝝ ãboꝝ aur. i. mi-
sceaf cũ melle dispumato ⁊ admistref oi die cũ oxy-
melle. ¶ Et ex eis ẽt q̃ eos iuuãt est ꝑmutatio i regio
nib⁹. ꝑmutatio. n. i regiõib⁹ d̓õec aer iueniaf ꝯuẽiẽs
d̓siccãs subtiliãs ẽ sicut ꝑmutatio i etatib⁹ ex ifantia
i adolescẽtiã i iuuamẽto epilepticoꝝ. ¶ Cũ ergo ac-
cidit epileptic' tortuositas mẽbri aut spasm⁹ ei⁹ coq̃f
fricatiõe cũ oleo ⁊ aq̃ tepida ⁊ cõpressiõe forti. ¶ Et
cũ fuerit epilepsia cã cerebri tũc meli⁹ est vt euef cũ
elleboro ⁊ cũ eis q̃ sunt talia et pulpa colloq̃ntide ⁊
scamõeã ⁊ hiera ⁊ decoctiõe agarici. faciẽdo solutio
nẽ post solutionẽ i ano. ¶ Cũqꝫ necẽiũ est vt flobotho-
mia fiat ex quocũqꝫ hũore fit oꝫ vt nõ solũ fiat flobo
tomia imo fiat ex duab⁹ cephalicis sil': ⁊ sequaf flo-
botomia vene q̃ ẽ sub ligua. Et q̃nꝫ vẽtosaf sup collũ
vt mã i hebdomada trahaf a cerebro si illic nõ fue-
rit ex cõplone cerebri ⁊ debilitate ipius. qd̓ ea prohi-

leat. Et qñcq̃ tibi necc̃ĩu ẽ vt stõmiã multiplices. Cuz ḡ illud feceris oportebit vt q̃escere facias p hebdomadã. Deiñ solue cũ potiõib⁹ ⁊ clysterib⁹ fortib⁹ q̃ sint cẽtaurea ⁊ pulpa colloq̃ntide ⁊ lierua ⁊ reliq̃s. Deinde fac q̃escere. post põe vẽtosas apud ellzeel ⁊ caput ⁊ nocrati colli ⁊ sup crus. Deinde fac eũ q̃escere post ea solue ⁊ nõ cesses pcedere fm q̃etẽ ⁊ iteratione vsq̃quo purget: ⁊ administrent p⁹ illud gargarismata et caputpurgia ⁊ q̃ purgãt caput solũmõ cũ eis q̃ sciuisti cũcq̃ fiet caputpurgiũ cũ siselcos postea cuz scebebich ⁊ cũ aq̃ amaraci est iuuamẽtum. ¶ Et oz q̃dẽ vt occurrat potisim⁹ cum mundificatiõe stõi ⁊ si possibile fuerit ei vt euomat añ cibum ⁊ ppe ab eis q̃ sunt vt pisces saliti et alia erit iuuatiuum. Et post illud totum pmuta cõplõnẽ cerebri cum ɔfortatiuis calefaciẽtib⁹ ex ẽplis ex synapi et q̃ talr pcedũt ex eis q̃ docui te et noiaui tibi: et fac eũ adorare rutã. ¶ Et opz ne labores i ipo cũ calefaciẽtib⁹ et pmutãtib⁹ cõplonẽ subito: imo ḡdatim in h⁰ icede si autẽ ide nocumtũ acciderit i opõib⁹ suis tũc q̃esce. ¶ Meli⁹ ãt q̃ purgat illa c⁹ cã ẽ flegma ẽ hiera ⁊ pulpa colloq̃ntid ⁊ hiera hermet ẽt. sicut si vtat hiera hermet oi die põdere ℥.ʒ. mãe. ⁊ põder. ℥.ʒ. i sero magnificat ea iuua^m ipsi. ¶ Qd si cũ flegmate ẽ repletio vñs tũc flõmia fm q narrauimus est ei iuuatiua. ⁊ silr eño cum turbith et agarico ⁊ sticados ⁊ hiera ruffi pprie. ¶ Melancolia ṽo soluit cũ eis q̃ sunt sic decoctio epithimi ⁊ elleborus ⁊ lapis azuli ⁊ lapis armenus ⁊ sticados ⁊ polypodiũ ⁊ myrabol. ¶ Ex vnctionibus medulla cruris cameli cũ oleo ros. sup collum ⁊ tpa ⁊ pect⁹. In epilepsia ṽo colerica oz vt sit sollicitudo cum infrigidatione ⁊ hũectatiõe ⁊ ppe cum clysteribus. ¶ Si aũt ẽ adusta tũc est in indicio melie aut inter coleram ⁊ meliã. ¶ Et ea q̃ noiata est mater infantium forsitã est de genere colerice apud quosdã: ⁊ pp illud preciprũt in cura ipsi⁹ vt administrẽt tina ⁊ caputpurgia frigida ⁊ hu. ⁊ effusio lactis sup caput ⁊ vtat hũectatione corporis. Et si est insans pcipiũt vt det in potu lactãti ipm qd lac ipsius infrigidet ⁊ precipiunt vt i domo ipsa frigida subterranea inhabitent: ⁊ vr q sit h⁹ apud eos epilepsia sibaria aut mania. verũtñ h⁹ i nominis vsus nõ est famosus apud viridicos medicos. ¶ Et cum aliq̃bus mẽbris epileptici accidit tortuositas aut spasm⁹ iuuat ea fricatio cuz oleo ⁊ aq̃ tepida ⁊ vt in eis tolerer cõpressio. ¶ Cum ṽo ẽ epilepsia ex stõ tunc cõuenientiora quib⁹ fit euacuatio sunt pulpa colloq̃ntide ⁊ sticados ⁊ fiat in anno illud multotiens. Et oz q̃d post mundificationem stõi vt assidue vtant ɔfortatiuis ⁊ nõ tribuant eis nisi cibi velocis digõnis bõi chimi ⁊ reducant fm q narrauim⁹ in loco suo. Inpẽdat ḡ studiuz in cõprehẽdẽdo bonitatẽ digõnis: ⁊ oz vt dimittãt stõm vacuũ tpe lõgo. Illi ṽo q̃ ex ea excitat fz famẽ succurat cum eo qd dictum ẽ in ca. epilepsie ⁊ reliquoz. ¶ In hac ṽo q̃ fit cum eleuatiõe alicui⁹ rei ex mẽbro opz vt liget supra illud mẽbrum: cum paroxism⁹ adest: ⁊ fortasse phibet paroxismus: ⁊ euacuet humor q̃ est in mẽbro aut per euacuãtia scita si iã puenit ad ipz ṽtus euacuatiõis: aut cum vlceratiõe ⁊ eductiõe puris i hora q̃etis cuz medicinis q̃ vlcerãt ⁊ pus faciũt currere: ⁊ cum adustione mãc sicut ẽ epithima de gummi rute siluestris et eufobio ⁊ reliq̃s. Et has q̃dẽ medicinas cognouisti ex tabulis libri scdi. Et forsitã oportebit vt in eis eueniat grad⁹ administrãdi cãtarides ⁊ allkekerẽ ⁊ sterc⁹ accipitris ⁊ anacardos ⁊ reliq̃. ¶ In illa aũt q̃ a toto corpe eleuat dicunt q̃dã q si nõ eẽt timor in flõmia duaz arteriaz apopleticaz nõ i eo q non possibilis sit retẽtio sanguinis sz pp frig⁹ qd accidit cerebro et abscissionẽ spirit⁹ ⁊ seq̃t eã apoplexia: eẽt in ea sanitas itegra illi⁹ q̃ patit epilepsiã cum cõitate corporis ⁊ pp illud qd ad cerebrum ascendit ex eo. ⁊ nos qd dicimus si hoc nõ est possibile in cuiusq̃ arteriaz ascẽdentium incisione hic timor nõ existit: nõ est lõge q̃n magnificet multitudo iuuamenti.

¶ De apoplexia. Cap. xij.

Apoplexia est ociositas mẽbroz a sensu ⁊ motu pp opilationẽ ɔtingẽtẽ i vẽtriculis cerebri ⁊ in cursib⁹ spũs sensibilis ⁊ motiui. ¶ Naz si euacuant ex eo instrã motus ⁊ anhelitus: ⁊ debilitent nõ fit facilis anhelitus: imo illic ẽ spuma q̃ hz vicissitudines sicut strãgulatio: aut sic vox strangulati. hec ergo est praua significãs defectum virtutis mouentis mẽbra anhelitus. ¶ Et ea q̃dẽ prauior est vt nõ appareat anhelitus ⁊ spuma nz vox strãgulati. ¶ Si aũt nocumẽtũ nõ magnificat in anhelitu ⁊ ptransit in gutture ipsius qd imittit neq̃ egredit p nares tunc q̃uis ipsa sit in qua maior fiducia habet q̃ alia tñ nõ euãt a timore magno. ¶ Et hy. quidẽ dixit q qñ apoplexia ẽ fortis hñs eã nõ sanat ⁊ si est debilis ei⁹ sanatio nõ est facilis. ¶ Hec vero opilatio fit aut pp clausionez aut pp repletionẽ. Clausio aũt ẽ vt ad cerebrũ pueniat qd ipm dolore faciat aut impediat. ⁊ moueatur motu ɔctionis ab eo: aut sit q̃litas pueniens ad ipm stipticũ faciens ingrossatiua suis naturis sicut frig⁹ forte. ¶ Repletio ṽo aut ẽ repletio apãns aut est nõ apãns. Repletio ṽo apãns est vt illic cõtineat mã et opilet ex pte extẽsionis: ⁊ est ex speciebus apoplexie puerse: ⁊ equale est siue sit mã calida: aut sit frigida. ¶ Que ṽo est absq̃ apãte ⁊ est ea q̃ ẽ fm plm . aut ẽ in ipso cerebro ⁊ cũ ppinq̃tate sua in meatibus spũs a cerebro aut meatib⁹ spũs ad cerebruz. ¶ Et illa q̃ ẽ i meatib⁹ spũs a cerebro aut est hũor sanguineus effusus ad vẽtriculos cerebri subito aut ẽ humor flegmaticus. ⁊ est superabundans ⁊ multus. Illa aũt q̃ ẽ in meatibus spirit⁹ ad cerebrum est cum opilantur arterie ⁊ vene est vehemẽtia repl'onis ⁊ multitudine sanguinis: ⁊ spũs nõ habet trãsituz. q̃re nõ moratur vsq̃quo prefocet. Et accidit ex illo ei qd accidit cum stringunt due vene apoplectice ex casu sensus ⁊ mot⁹. Nã cũ illi simile accidit et cã pmitiua efficit qd est simile illi actioni. ¶ Hec ḡ sunt spẽs apoplexie ⁊ cause ipsi⁹. ¶ Sed fortasse q̃nq̃ dicũt apoplexiã ⁊ significãt p eã palysiz cõez aborũ lateꝝ: ⁊ si sint mẽbra corporis sana. Et qñz dicũt mollificationẽ partis apoplexiã illi⁹ ptis. Et illud q̃dẽ in sermõib⁹. hyp. iã peruenit. ¶ Aliqñ aũt accidit vt hõ apoplexiã incurrat ⁊ nõ sit dñia inter ipm ⁊ mortuum et nõ appareat in ipso aliquid anhelitus: deinde reuiuiscit et sanatur. ¶ Et nos plurimos eoꝝ vidimus quorum dispositio hec erat: ⁊ in istis q̃dem anhelitus non apparet: sed

ipsoꝝ pulsus nõ ītegre cadit. ¶ Et vr̃ ꝙ calor innat⁹
in eis nõ vehemēter īdiget euōne ꝛ expulsiōe vapo
ris fumosi a se auhelitu magno ꝑꝑ illō qḋ accidit ei
ex frigore. Et ꝑꝑ hoc volūt vt tardet sepultura am-
bigui ex mortuis: dōec ꝑpendat ei⁹ dispō: ꝛ neq̃ sit
minus septuaginta duab⁹ horis. ¶ Apoplexia viro
resoluitur ſm plin ad palysim: ꝛ illud iō qm̃ cum nã
deficat ab expulsiōe materiei ex vtrisq̃ lateribus sic
expellit eã ad vnū duoꝝ laterū qḋ mag̃ ē susceptibi
le egritudīs: ꝛ qḋ eoꝝ est debilius: ꝛ facit ipsam pe-
netrare ī vacuitatib⁹ meatuū elōgãdo eã a cerebro
ꝛ vētriculis ipsi⁹. ¶ Sig̃t ṽo ꝙ opilatio ī apoplexia
cōprehēdit supvētriculos qm̃ si eēt ī vētriculo post-
eriore solūmodo non oporteret vt ociositas sensus
esset in añriore ꝑte capitis. ¶ Vx. ṽo inq̇t cui accidit
dū est sanus dolor repēte ī capite suo: dinde īcurrit
apoplexiã tūc ipse morit̃ añ septimū diē nisi accidat
ei febris ꝛ sit spes vt cū ea resoluat̃ sup̃fluitas. ¶ Et
scias ꝙ plim accit apoplexia hñtib⁹ etates ꝛ corpa ꝛ
regimīa hūida ꝑpue cū est ibi cū hūiditate frigus.
Si ãt accit cū caliditate ꝯplōnis ꝛ siccitate ipi⁹ tūc res
est praua. Egritudo.n. ꝯria cōplōni nõ accit nisi ꝑꝑ
magnã cãz. Et cōplō q̇dem ab hoc elongata est vt
eã toleret. ¶ Apoplexia ṽo raro accit a caliditate.
¶ Cum aūt dilatat̃ mã paralysis in vtrisq̃ laterib⁹
ꝑuenit apoplexia sic cū ꝯstringit̃ mã apoplexie ad
latus vnū accit paralysis. ¶ Plurimū ṽo cause apo
plexie existit in ambob⁹ ventriculis posterioribus.
¶ Cūq̃ cū apoplexia fuerit febris tunc illic erit aꝑa
ſm plim. Illi ṽo q̇ plīm vtunt̃ flōmia ꝑꝑ melicū san-
guinē isti ēt multitudine qḋ flōmie iuuant̃ sed in fi-
ne deficiūt qm̃ incidūt apoplexiã ꝛ sīlia ei. ¶ Prepa
ratio vero apoplexie periodice cū acceptiōe medici
narum calidaꝝ est festinatio faciens humores tar-
dos velociter moueri. ¶ Periodoꝝ aūt apoplexie
iudicium iam diximus: inde ergo legatur.

¶ De signis. Cap.xiij.

Differentia īter apoplexiã ꝛ subeth ē ꝙ apople
cticus clamat ꝛ ei⁹ anhelitū nocu^m ingredit̃: sꝫ
subeth patiēs nocu^m nõ est ita: ꝛ hñs subeth grada
tim ꝑcedit de sōno graui ad subeth: apopletico ṽo
accidit illud subito. ¶ Apoplexiã ꝑterea añcedūt so
da ꝛ inflatio guidē ꝛ ṽtigo ꝛ scotōia et tenebrositas
visus ꝛ tremor in toto corꝑe: ꝛ stridor dētiuꝫ in sōno
ꝛ grauitas ꝛ pigritia. Et multotiēs q̇ḋ est ei⁹ vrina
vaporosa ꝛ nigra ꝛ ī ipō ē sedimē ferrinū ꝛ furfureū.
¶ Illã ṽo q̄ est a q̄libet ꝑcussiōe aut casu aut cōitate
mēbri cognosces ex ꝑncipijs q̄ tibi iterata sūt. Que
aūt est ex epate nõ euant̃ a se. ꝑcedēte signa q̄ dixi-
mus in apatib⁹. ¶ Et illã q̇dē q̄ ē ex sanguīe sig̃t si
gna sanguinis ꝑdicta multis vicib⁹: vt̃ facies rubea
ꝛ oculi rubei valde: ꝛ guidē et vene ceruicis sūt extē
se ꝛ plene: ꝛ spaciū flōmie ē elōgatū ꝛ fuit añs r̃ceptō
eius qḋ gñat sanguinē. ¶ Illã vero q̄ ex flegmate ē
sig̃t color ꝛ forma oculi ꝛ humorositas nariū ꝛ reli
qua q̄ dcã sunt. Cū ḡ seni acciderit vertigo cōcomi-
tans iterata: tunc illud nunciat apoplexiam.

¶ De cura. Cap.xiiij.

Cura q̇ḋ ei⁹ q̄ fcã est ex lesione extrinseca ē regi
men illi⁹ cãe ꝑmitiue. ¶ Et illius q̄ fit ex cōita-
te est regimē mēbri cui cōicat cum eo qḋ ꝑterijt tibi
in canone ꝛ ꝑterijt tibi in capitulis alijs. ¶ Regimen
vero illius q̄ fit ex sanguine est flōmia in hora illa ꝛ
emissio multi sanguinis. Sanat.n. in dispōne. ¶ Et
post flōmiã: tūc clisteriza cuꝫ eo qḋ sciuisti de clisteri
bus vt deponat̃ mã a capite: ꝛ subtilia regimē ipi⁹ ꝛ
sis ꝯtentus in ea īulep ꝛ aq̄ ordei subtili ꝛ aq̄ casei: ꝛ
fac ipꝫ olfacere qḋ cōfortat cerebrū ꝛ non calefacit
cū eo qḋ docui te. ¶ Si cū ea vero q̄ facta est ex fleg
mate: inueniunt̃ signa sanguis flobotomet̃ ēt: deīde
clisterizetur cū clisterib⁹ fortibus: ꝛ supponãt̃ colly
ria fortia in q̇bus ponunt̃ gūme ꝛ fel bouinū. post-
ea bibat qḋ soluit si ī ipō ꝑtrãsit ex pillis ī quaꝝ po
tu hr̃ fiducia sicut pillule de eusorbio. ¶ Et fiãt post
illud sup caput ipi⁹ ꝛ mēbra: vaporatiōes calefacien
tes et ēbroce facte ex aq̇s in q̇bus cocte sunt herbe
calefaciētes sicut anetū ꝛ sceha ꝛ amaracū ꝛ folia ci
tri et calamentū ꝛ alhasce et ysop⁹ et mellilotū ꝛ ori
ganū ꝛ abrotanū. Et cū oleis in q̇bus sit virt⁹ cale-
faciēs sicut ē oleū de ruta ꝛ sit iã dissolutū ī ipō pire
trū ꝛ castoreū ꝛ opoponacū ꝛ galbanū ꝛ inūge totū
corpus ipius ex oleo in quo sit sulfur. Si aūt vapo-
ratiōes fuerit ex gariofilis ꝛ alhel ꝛ macer nuce mu
scata et acoro erit rectū. ¶ Et fricent̃ pedes ei⁹ cum
oleo calido calefacto ꝛ aq̄ ca. ꝛ inūgant̃ spōdiles ex
sigia ꝛ eusorbio. ꝛ pōe sup ꝑncipiū nuce synapi ꝛ se-
rapinū ꝛ castoreū ꝛ eusorbiū. ¶ Et ex oleis q̇dem q̄
sunt eis bona sunt oleū cucumeris asi. ꝛ oleū rute ꝛ
oleū squilliticū factū ex oleo ãtiquo: aut ī quo sit infu
sa ꝑꝑ humectationē. xl. dieb⁹: aut ī quo sit cocta: ita
vt sumant̃ olei kistivnū. ꝛ sq̇lle. vn. ij. in quo coquat̃
adeo vt disoluat̃. Et silr oleū de piretro ſm vtrosq̃
modos ꝑdictos. ¶ Et rectī⁹ q̇dem ē vt quodcūq̃ sit
oleū qḋ eis administras ispisses cū cera dōec ītetvt
adhereat: et oꝫ q̇dē vt īcipias a debiliore vnctionū
si ꝯfert: ꝛ si nõ adde ꝛ ꝑmuta te ad illud qḋ ē fortius
¶ Et nõ est malū post euacuationē ipsius cū clisteri
bus et siṫibus vt narib⁹ ipi⁹ aliq̇d approximet̃: et ꝑ-
ꝑrie cōdisi: et caputpurgia fortia et olea ꝯfortatiua:
et ignitū ferrū: et oppone ipꝫ capiti ipi⁹: et vt capiti
ipius emplm̃ apponat̃ ex emplastris resoluentibus
que sciuisti. ¶ Et si ē pole fac euꝫ vomere cum pēna
īmissa gutturi ipi⁹ illinita oleo de lilio aut oleo sim-
plici. Et ꝑpe cū existimat̃ ꝙ ī stō aut in ore ipi⁹ sit re
pletio ꝛ iã ꝑcessit eã satietas nauseatiua a cibo. ꝯfe
rūt enī hec ei vehemēter. ¶ Et in vomitu q̇deꝫ aliud
existit iuuamētū. Nã nausea et volūtas vomēdi ca
lefaciunt caput eius qui hꝫ apoplexiã frigidã et hu
midã. ¶ Et oꝫ q̇dē vt ipi⁹ vētositates resoluas cū eo
qḋ eas educit: qm̃ cū hoc inuenit alleuiationē. ¶ Et
qñq̃ incipiat̃ ad hoc vt pila in ore eius ponat̃ cuius
antecessit rememoratio vt nõ destruant̃ dentes ipi⁹
adinuicē. ¶ Et oꝫ cū paꝝ euomuerit in potu sumat
olei de keruа decocti cum ruta oī die. ꝫ. ij. cuꝫ aqua
de radicib⁹: et gradatim ꝑcedat donec bibat quaq̃
die. ꝫ. v. ¶ Et si pole est post euōnē sumant q̄titateꝫ
bondacate vnius ex tyriaca et mitridato et ex sceli-
te et alauiabele et sagзenee et q̄ sunt sīlia illis. ¶ Et
de simplicib⁹ castorei aure. i. cū aq̄ mellis et oxymel
le ēt mellis cū bibit̃ baltila vna. ¶ Pot⁹ ãt coꝝ sunt

aq̄ mellis pura aut cuȝ alesēniati fȝ necessitatē. Et cuȝ viderȝ alleuiationē fac gargarismata ꝛ sternutatiōes ꝛ pōe vētosas sup collū ꝛ nuccā cū incisiōe aut sine incisiōe fm cās māc̄i. ꝛ adhibe eis cās ꝯualescētū i armatu: deīn fac eos balneari pᵒ tres hebdomadas ꝛ vnge eos i die balnei cū oleis calefaciētibus. ❡ Et ex gargarismatibᵒ q̄d eis ꝯferētibus pᵒ purgatiōeȝ vleȝ ē decoctio ysopi ꝛ elhasce ꝛ calamīti ꝛ origani ꝛ his silū i aceto cui admiscef mel: ꝛ ēt aq̄ i q̄ cliꝫāf piretrū ꝛ staphisagria ꝛ baurach ꝛ rose ꝛ sumach: et terant ꝛ ꝯmisceāf ꝛ fiāt cuȝ eis collyria: deide administref masticatiōes ex eis aut gargarismata in decoctiōe ysopi cū mastice. ❡ Et ex eis q̄d q̄ illi iuuatiua sūt cū fiūt sic illō ſſ pip lōgū ꝛ pip nigꝝ ꝛ sinapis et calaᵐ. ❡ Et ex eis q̄ masticāf sunt calaᵐ: et staphisagria ꝛ pip ꝛ amaracū ꝛ sinapis sigillati ꝛ ꝯiūcti: ꝛ ꝯmiscef eis sic rosa et sumach si necēarium est. Et acorus ē ex eos q̄ eis iuuāt i hᵒ ca. et ꝯfortaf eiᵒ ipressio. ❡ Et ꝯfert eis inūctio cū oleis calīs ꝯfortāti bᵒ ipȝ q̄ ē i neruis et subaȝ neruoꝝ et rsoluētibᵒ sup fluitates i qbᵒ nō ē labor sic ē oleū d̄ lilio: et pᵒ ipm oleū amaracinū et oleuȝ camōellinū et anetinuȝ et oleū d̄ squāto et ꝓpe sup caput ipȝ. ❡ Ipȝ. n. ē i q̄ fiducia hn̄da ē i re capitꝫ: ꝛ ꝓpe postq̄ iā assūpserit viꝫ tutē ysopi ꝛ origāi et calamīti et alhasce et siliū. Cibi āt hn̄tiū apopliāſſ: subtiliores cibis hn̄tiū epiliā et rectiᵒ q̄d ē vt sis ꝯtētᵒ i eis i matutīs pāc solo: et panis q̄d cū ficubᵒ siccꝫ ē bonᵒ eis. ❡ Et potᵒ sup cibū ē ex rebᵒ magis nocitiuis eis. Cuȝ āt volūtas adest vt cenēt nō ē malū si añ ipaȝ ꝯmittas exercitiū leue et moueāt mbra laxata motu aliq̄. ❡ Et cum aliq̄d sumūt nō dormiāt sup ipȝ velocif fȝ expectēt aliquātulum dōec descēdāt et digeraf digōne aliq̄. ❡ Nec ēt plꝫ vigilēt. Illō. n. iuuat cerebꝝ et resoluit ex cibis vaporē nō digestū ꝓhibēt digōnē. ❡ Quidā ꝟo dicūt eis eē bonū origanū cū lētibᵒ ꝛ vue passe et amigdale. et sicᵒ sūt ex fructibᵒ ꝯueniētibᵒ eis. ❡ Vinū āt nouū nō ē ꝯueniēs eis pp illō q̄d i eo ē d̄ supsluitatibus: et ātiquū pp illō q̄d i eo ē d̄ velocitate penetratiōis ad cerebꝝ et declinatiōis eiᵒ. Sȝ magis ꝯuēiēs vinū ē eis illud q̄d ē iter vtrūq̄. ❡ Cū apopleticᵒ fez bucitat fac morā i re ipiᵒ dōec discoopiaf. fortasse. n. est crif. Sitq̄ mora vsq̄ ad septuagita duas horas. Si ātita nō ēſȝ febris ē pp ap̄a et putredinē tunc ē mortifeꝝ. ❡ Et scias q̄ apoplexia et palisis cōstringunt meatᵒ cibi. q̄ꝛ nō sunt medicine faciētes euōnē euacuātes ex mā faciente ipsas ꝓprie.

❡ Dictio 2ᵃ de eḡtudibᵒ neruoꝝ q̄ ē tractatᵒ vnus.

❡ De egritudinibus neruorum. Cap. 1.

Eruoꝝ q̄dē ipsoꝝ regimē et diuisiōeȝ et figurā et anatomiā et iūam iā sciuisti. ❡ De eḡtudibᵒ ꝟo ipsoꝝ scias q̄ sūt tres eḡtudinū spēs s. ꝯplonal instrālis et solō singularitatꝫ. Et appet q̄d lesio opatiōibᵒ suis nālibᵒ et sensibilibᵒ ꝛ motiuis. ❡ Motus ꝟo laboriosi i faciēdo egritudines neruoꝝ itroitū magnū hn̄t supra illō q̄d in alijs est. Ipsi nāq̄ sunt insfrā motᵒ laboriosi ꝟo motus sūt sicut extensio cū fune et eleuatio rei grauis. Et oē i q̄ ē extensio et eleuatio et ꝯctio. ❡ Significatiōes aūt in dispōnibᵒ eoꝝ sumes in opationibᵒ sensus ꝛ motᵒ ꝛ ex tactu in lenitate ꝛ duritie: ꝛ ex cōitate cerebri ꝛ spōdilū cū eis ꝛ ex dolorībᵒ ꝛ materijs q̄ ſſ ꝓpe neruis. Et plurima q̄dē signa q̄bus puenif ad cognitionē dispōnū cerebri sūt ex nocumēto opationū ꝛ ex tactu. Cū āt dubitaf de aliq̄ egritudinū neruoꝝ an sit hūida an sicca ꝯsideref q̄lr ipsa accit. Nā si subito accidit nō ē dubitatio q̄n ipsa sit hūida. Et ēt ex hoc q̄ mēbrū vnctionē desiccat. Iā si ipam velociter exiccat n̄ ē dubitatio q̄n ipsa sit sicca cū mēbꝝ sit calefactū calefactiōe ex̄nea. Exercitiū ꝟo pᵒ purgationē meliᵒ ē illō q̄d ꝯmutat cōplexionē. Et vnicuiq̄ mēbro fm seipm. Et opȝ q̄dē vt a facilioꝛi icipias ꝛ gradatim puenias ad illud in q̄ sit virtᵒ eq̄lis. ❡ Modus ꝟo cure in purgatiōe neruoꝝ ꝛ ꝯmutatiōe ꝯplonis eoꝝ ē: q̄m plm eiᵒ q̄d ē necessariuȝ euacuare ab eis vir ex materijs nō ē nisi ex frigidis. ❡ Et euacuātia q̄d eos sunt materie fortes sicut pulpa colloq̄ntide ꝛ elleborus ꝛ ꝓpe al. cū vomitus fit eoꝛ: ꝛ eufozbiū ꝛ allasaim ꝛ serapinū ꝛ reliq̄ gūme fortes. Et hiere magne ꝛ fortes. ❡ Et ex subtilibᵒ q̄ eos euāt sunt balneū siccū ꝛ exercitiū temperatū. ❡ Ipsoꝝ ꝟo ꝯplonem ꝯmutātia sunt ea q̄ dc̄a sunt in ca. de cerebro: ꝛ ꝓpe ea in q̄bus est vnctuositas ꝛ est oleū vnctuosum: ꝛ cū adipes administras sint adipes lupoꝝ rū. ❡ Fecces quoq̄ oleoꝝ calidoꝝ sicut fex olei oliuarū ꝛ fex olei de lino sunt ꝯueniētes egritudinibᵒ neruoꝝū fridis ꝛ ꝯgruētes duritiei ipoꝝ: ꝛ oleū de costo ꝛ oleū de andacoca sunt vehemētis ꝓprietatis cum neruis deinde embrocc ꝛ expsiōes fm ꝯplones eoꝝ. Verūtn̄ oȝ vt ipsa sint i rectificatiōe cōplonis neruorū fortiora valde ꝛ vt ad penetrādū taliter ꝑparenf q̄tūs cōsequanf resolōnē corporis ꝛ poroꝝ apertionē fortiter. ❡ Et scias q̄ intentio i curandis pluribus neruoꝝ egritudibus est intentio posterioris ptis capitis nisi q̄ in facie sunt. ❡ Deinde post illud extēdatur neruus q̄ mouet illud mēbꝝ cuius isirmus ē neruus. ❡ Et neruis q̄dē nocēt res quedā ꝛ iuuanf a rebus q̄busdā quaꝝ multotiēs rememorati sumus. Quaꝝ q̄dā sunt i tabulᵒ medicinaꝝ singularium. Et illud q̄d nō attendif nisi in dispositionibᵒ ꝛ egritudinibus suis q̄ sunt eis magis ꝓprie. ❡ Res itaq̄ neruos cōfortātes ex eis q̄ in potu sumunf sunt acorus nutritus ꝛ castoreum ꝛ grana pini magna ꝛ cerebruȝ leporis assatum ꝛ sticados ꝓpe. Cuius q̄dē potio sit oī die pōdus. ʒ. 1. in pillulis redactum aut cum syrupo mellio: ꝛ iuuāt eos exercituȝ tēpatuȝ: ꝛ olea calia ❡ Res ꝟo neruis nocētes sunt coitᵒ plmᵒ supfluus ꝛ somnᵒ sup repletionē et potus aq̄ fride cōgelate: et multa eructas: et vinuȝ plm pp vehemētiā mordicationis vini: et resolutionē et acetositatē infrigidāteȝ cuȝ hᵒ: et ledit eos oē acetosuȝ et stipticū et infrigidatiuum i potētia et flōmia plurla eis nocet. ❡ Et nos q̄dē i hoc tractatu rememorari volumᵒ egritudines neruoꝝ cōplonales et opilatiuas. Ipsoꝝ ꝟo ap̄ata et vlcera tardabimᵒ vsq̄ ad librum q̄ seq̄tur librum hunc. Et scias q̄ aq̄ frigida nocet neruis ppea q̄ facit eos deficere a digōne humiditatum que sunt i eis q̄re in humorē indigestum permutant. ❡ Et scias q̄ agaricus cōfortat neruos calefaciēdo et purgando.

¶ De paralysi ⁊ mollificatione. Capitu. ij.

Paralysis quãq; dr̃ sermone absoluto ⁊ quãq; dicitur sermõe ꝓprio. dictio vero palysis fm intẽtionẽ absolutã significat illud qđ significat mollificatio in quocũq; mẽbro fit. ¶ Paralysis vero ꝓpria est illđ qđ de mollificatiõe est cõe vni duarũ partiũ corpis i lõgitudine. Alia.n.ẽ i pte incipiẽda a ceruice ⁊ sunt facies ⁊ caput simul sana. Alia ẽ q̃ in tota pte currit a pede lingua vero arabica palysis significat hãc intentionẽ palysis.n.quãq; ꝑuenit in lingua ipsoꝝ ad ptẽ ⁊ medietatẽ. ¶ Cũq; palysis accipit cũ intentõe mollificatiõis absolute tũc cũ ea ẽ illud qđ cõicat vtrisq; lateribꝰ simul exceptis mẽbris capitis quibus si cõicaret esset apoplexia sicut ex ea qđ vni digito ꝓpriũ est. ¶ Et scitũ est q̃ destructio sensus ⁊ motus fit qm̃ spũs sensibilis aut motiuus aut retinet a penetratione ad mẽbra: aut penetret: sꝫ mẽbra nõ suscipiũt eiꝰ ĩpressiõeꝫ ꝑꝑ cõplonis corruptionẽ. ¶ Cõplo ãt corrupta aut ẽ calĩa aut ẽ frigida aut humida aut sicca. ¶ Et vr̃ q̃dẽ q̃ calidũ nõ ꝓhibet ĩpssionẽ sensus i eis dũ nõ ꝯseq̃tur finẽ queãdmodũ vides in hũtibus extenuationẽ ⁊ ethicis. In ipsis.n. cũ calitate eoꝝ nõ destruit motꝰ ipoꝝ. ¶ Et siccũ ẽt ꝓpiquũ ẽ iudicio ipiꝰ ¶ Cõplo vero q̃ ꝓhibet a sensũ ⁊ motu fm plurimũ ẽ frigida ⁊ hũida ⁊ illđ q̃dẽ nõ est lõginquũ. Frigiditꝫ eñ ꝯtrariũ est spũi ⁊ nocet ei ⁊ nõ est lõginquũ cũ hũiditas faciat mẽbrũ ꝑparatũ stupefactioni. ¶ Et ex cãis eñ destructiõis motꝰ sunt friditas ⁊ hũiditas absq; mã. verũtñ illđ est ex eis q̃bus succurrere ẽ facile cũ calefactiõe. Et ẽ sic illud qđ nõ cõicat plurime parti corpis aut vni lateri ipiꝰ absq; latere alio. imo si necessariũ fuerit accidet vni mẽbro cã illiꝰ fm ꝓportionẽ vt sit palysis et mollificatio plima q̃ fit ꝑꝑ retẽtionẽ spũs. ¶ Cã vero retẽtionis est opilatio aut separatio poroꝝ ⁊ trãsituũ ꝑducentium ad mẽbra cũ sectione. Opilatio ãt aut ẽ fm semitã rei aggregãtis ambas res et ẽ apã: et tũc ẽ cã mollificatiõis et palisis faciẽs abscissionẽ spũs a mẽbris ꝯctio poroꝝ aut replectio aut apã: aut solutio singularitatis. ¶ Poroꝝ ãt ꝯtractio quãq; accidit ꝑꝑ ligaturã ligãt extteriꝰ q̃ ẽ ex eis q̃ possibile ẽ remoueri: et est mollificatio illa et destructio sensus et motꝰ res accñtalis q̃ remouet cũ resoluit ligatura. Et quãq; fit ex cõpressiõe vehemẽti sicut accidit apud ꝑcussionẽ aut casuꝫ. Et sicut accidit cuꝫ declinãt spõdiles et rũpunt ad vnũ duoꝝ lateꝝ dextruꝫ aut sinistrũ cõprimũt neruos exeũtes a se i pte illa: aut ad ĩteriora aut ad posteriora. Sꝫ ad añriora ⁊ posteriora accidit ex eis tẽsio ñ coartatio qm̃ occursus spõdiliũ duobꝰ lateribꝰ añ et retro nõ sunt super exitũ neruoꝝ fꝫ q̃ sciuisti nisi ex duabꝰ ptibꝰ añrioꝛe et posterioꝛe. Et quãq; ꝯtrahunt ꝑꝑ grossitudinem subẽ mẽbri. ¶ Repletio vero opilatiua est ex materia hũidis currẽtibꝰ q̃bꝰ mẽbꝝ hũectat. Et currũt i vacuitates oĩum mẽbroꝝ aut stãt i ꝑncipijs mẽbroꝝ aut ramis neruoꝝ. ⁊ quãq; fit i via spũs currentis ex eis. Apã vero quãq; accidit i origibꝰ neruoꝝ ⁊ ramis ipoꝝ et opilat trãsitꝰ. Incisio ãt q̃ neruis accit q̃ i lõgitudine est: nõ nocet sensui ⁊ motui et q̃ est in latitudine ꝓhibet sensuꝫ et motũ a mẽbris q̃ ibibũt ex meatibꝰ q̃ sũt cõtinuant ipaꝫ et vllũ tũc icisum. ¶ Et scias q̃ nucca filis est cerebro i dispõnibꝰ suis ad duas diuisiões alꝫ sensus eas nõ discernat. Quõ.n.ñ erit ita illđ: cũ ꝓcedat ẽt a duabꝰ diuisionibꝰ cerebri: nõ ꝗ elõgat q̃n seruet nãam vniꝰ duoꝝ lateꝝ purgãdo ⁊ expellat mãm ad latꝰ qđ ẽ debiliꝰ ⁊ qđ ẽ magis susceptibile mãei ꝑm. Et accidit ꝑcussio ⁊ ictus: ⁊ ad qđ expellit sup̃fluitas lateris cerebri qđ ipm sequit. ¶ Et nõ est mirandum si egritudo sit ꝓpa vni lateri absq; alio latere. Natura eñ ꝑcepto sui creatoris iã discernit qđ est subtilius h ⁊ tu quidẽ recordare huiꝰ ex ꝑncipijs q̃ tibi dedimꝰ i li.i. ¶ Et scias q̃ multotiẽs expellit mã hũida ad extremitates ꝑꝑ dñium caliditatis in corpe: aut motu subito ex timore: aut pauore: aut ira aut delitijs: aut angustia. Et scias q̃ cum lesioꝛ mãe q̃ faciũt palysiꝫ sunt in vno latere ventriculoꝝ cerebri cõicat lati corporis toti ⁊ lateri faciei cum eo. Et silr si sunt in meatibus lateris vniꝰ queãdmodũ si eẽnt in duobꝰ lateribus vẽtriculoꝝ cerebri: aut in meatibꝰ eẽt apoplexia: si aũt sunt apud originẽ nucce corpꝰ totũ eẽt palyticũ ꝑter mẽbra faciei. ¶ Et quãq; accidit cũ hoc stupoꝛ in cute capitis si ꝓhibet trãsitus sensus qm̃ cuti capitis adueniũt nerui sensibiles ex ceruice. queãdmodũ ostendimꝰ. Si ãt sunt in latere originis nucce cõicat lateri toti excepta facie. ¶ Qđ si sunt descẽdẽtes ab origine submergẽdo aut in latere vno mollificat ⁊ palyticũ fit qđ sequit illud ex mẽbris quorũ nerui sunt ex vno. Qđ si ñ fuerit ex nucca: imo ex neruis mollificat qđ ẽ ꝓpriũ illi neruo siue sit i toto neruo aut i medietate eiꝰ: aut i pte eiꝰ: mollificat qđ mouet illđ qđ sequit ipm: ꝑꝑ illud qđ venit ad ipsum de illo leso ꝑꝑ mãꝫ ⁊ resolutionẽ singularis: aut apã. Paralysis vero quedã est q̃ est crisis colice. Et multotiẽs remanet cũ ea sensus: qm̃ materia est cũ ea in neruis motus ⁊ nõ sensus. Nã quidã antiquoꝝ dixerunt q̃ cũ colica aliq̃bꝰ ãnis cõicat vel ꝯtinuat iterficit plurimos. Et q̃ euadit euadit cũ palysi eueniẽti ei: q̃si est nã expellit illã mãm q̃ ẽ adueniẽs neruis ⁊ reducit eã ad exteriora: ⁊ eẽt maximũ vt cũ sudore denunciaretur. ¶ Retinet ꝗ in neruis: ⁊ facit paralysiꝫ. Et multotiẽs quidẽ accidit vt in hac sit affirmatio sensus cũ dispõne sua. Et est palysis q̃ est crisis in egritudinibꝰ acutis q̃re ꝑmutat mã ad neruos. Et illud quidẽ est cũ nã nõ põt ꝑꝑ etatẽ aut debilitatẽ integre euacuare: q̃re remanet residuũ materieꝝ in ptibꝰ cerebri ⁊ remanet post statũ soda ⁊ grauitas capitis. Deinde expellit ipam nã expulsiõe grauitatis nõ expulsiõe euacuationis integre. q̃re accit palysis ⁊ silia. ¶ Et palysis q̃đ plurimũ accidit in foꝛtitudine frigoꝛis hyemis. ¶ Et quãq; accidit i regionibꝰ meridiõalibꝰ eis q̃ iã ꝑuenerũt ad ãnos.l. ⁊ vltra fm semitã fluxuũ expllsoꝝ ex capitibus coꝝ ꝑꝑea q̃ meridiõalis ventꝰ plurimũ replet caput. Paralytici ãt pulsus ẽ debilis tardus ⁊ rarus. Nã cũ egritudo cũ frãgit ṽtutẽ debilitat pulsus ⁊ fit frequẽs ⁊ eueniũt vicissitudies sine ordie. ¶ Et vrĩa fꝫ plimũ fit in eis alba. Et quãq; fit i eis valde rubea ꝑꝑ debilitatẽ reniũ i discernẽdo sanguinẽ ab aq̃sitate aut debilitate venaꝝ ab attractiõe sanguinis aut ꝑꝑ doloꝛẽ q̃ fortasse ẽ cũ eis: aut ꝑꝑ egritudinẽ aliã eis ꝓpinquã. Et quãꝫ accit vt sit latꝰ sanũ palysis inflãmatũ ac si eẽt i igne. Et alteꝝ palyticũ fridũ ac si eẽt i ni

ne. Et sunt pulsus duorum laterum diversi. Est.n. pulsus lateris frigidi directus ad hoc q indicia eius frigida cogũt ipm: ꝛ qñ͂ puenit ad hoc vt oculus minoret. Et qđcũq membroꝝ mollificatoꝝ ꝛ palyticoꝝ sm colorẽ reliq corpis existẽs ñ minorat nꝫ tenuat ẽ de quo maior hñda ẽ fiducia q̃ illđ qđ ẽ diversuꝫ ab hoc. ¶ Ad palysim pterea fit mutatio ex epilia ꝛ apoplexia ꝛ colica. Et ex pfocatiõe mñcis ꝛ febrib⁹ tpalib⁹ sꝫ semitã crisis. ¶ Et palysis eueniẽs a remotiõe spõdiliũ mortifera ẽ sꝫ plim: ꝛ illa q ẽ ab ictu nõ ꝯhẽte neruos vehemẽt qñq sanat. Si ãt supfluat nõ ẽ spes vt sanet. In illa ãt i q ẽ spes oꝫ icipe a flõmia. Et iã qđ diximꝰ qr dilatet mã palysis ad apoplexiã ꝛ ecõuerso.

¶ De signis. Cap. iij.

Illã ãt q ẽ a tortuositate: aut casu: aut pcussiõe: aut sectiõe eã sigt: qñq tñ occultat eã in sectiõe cũ neruus ẽ pfundus. Ipsaꝫ vo sigt q subito accit ꝛ nõ ꝯfert ei regimẽ. Que ãt curã recipit ẽ ea q nõ est a sectiõe. sꝫ ẽ cũ apate ꝛ similib⁹. Et si est cũ apate calido tũc extensio ꝛ dolor ꝛ febris signt eaꝫ. Et si est ab apate duro sigt ipaꝫ tact⁹ ꝛ ꝯsideratio sẽsibilis i neruis: ꝛ dolor antecedẽs. Nã sm plurimũ accidit p ipsam tortuositas aut apa calidũ. Si aũt est ab apate fluro tũc sig est difficilis. Uerũtñ sm qsdã dispõnes non cñat a dolore pauco ꝛ caliditate ꝛ a febre leui ꝛ ab augmẽto doloris. ꝛ ei⁹ diminutiõe sm mot⁹ et cibos. ꝛ ei⁹ euent⁹ nõ fit subito imo sꝫ dies. Et ex oib⁹ istis eger sentit apud volũtatẽ mot⁹ q̃si sit aliqđ phibẽs in illo eodẽ loco. Paralysiꝫ aũt hñs factã ab humiditate expãsa sentit cãꝫ expãsam in toto membro palytico. ¶ Factã vo a grossitudine neruoꝝ sigt difficul: as reuersiõis mẽbri a ꝯtẽtione cũ laborat in ipo eger sicut ẽ ei possibile: aut faciat illud ali⁹ ad dilatationẽ ꝛ mollificationẽ: ꝛ neq sunt mẽbra leuia sicut i palysi absoluta. Et si mã ẽ cũ sanguine sigt eã guidẽ ꝛ vene ꝛ ocul⁹ ꝛ repletio pulsus ꝛ signes pdicte multotiẽs. ¶ Si vo est ex hũiditate nuda signt eã albedo ꝛ mollities multa. ¶ Et si sit successiõe colice ꝛ febriũ acutaꝝ signt eã colica ꝛ febres acute. ¶ Et si est eius cã malitia cõplonis singulari frigide aut humide nõ accidit subito neq sunt illic signa alia: ꝛ indicatur de ipso per tactũ ꝛ per res agentes in membrum ¶ Et dicitur q cuꝫ vrina infantis est viridis nunciat paralysim aut spasmum.

¶ De cura. Ca. iiij.

Opꝫ vt sit itẽtio tua in egritudib⁹ neruoꝝ. v.s. stupore ꝛ spasmo ꝛ tremore ꝛ palysi ꝛ saltu itentio posterioris cerebri. ¶ Et nõ pperes in vsu medicinarũ fortiũ i pn⁹ rei imo tarda vsq ad q̃rtũ ꝛ septimũ q si egritudo fuerit fortis vsq ad q̃rtũdecimũ. Et in hac qđẽ hora sis ꝯtẽt⁹ reb⁹ subtilib⁹ ex his q leniunt ꝛ digerũt soluũt ꝛ cũ clysterib⁹ nõ ẽ malũ in hac hora. Deide p⁹ illđ eũa cũ eũatiõib⁹ fortib⁹. ¶ In regimine ãt cibãdi eos oꝫ vt palytico i pmis eũ appet sis ꝯtẽt⁹ aq ordei ꝛ aq mellis duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹ si tolerauerit vt⁹ vsq ad q̃rtũdecimũ. Et si nõ tolerauerit vt⁹ ciba euꝫ carnib⁹ auiũ leuib⁹. ꝛ stude vt facias eũ pati famẽ. ꝛ ciba eũ siccis cibis. deide faceũ longã tolerare sitim. In mẽsis vo sc̃dis iuuat eũ vti medulla nucleoꝝ pini magne ppe. ¶ Et scias q aq melior ẽ ei q̃ vinũ. Uinũ.n. mãs in neruis penetrare facit et plm qđẽ ipi⁹ qñq accessit in corporib⁹ eoꝝ ꝛ fit accidũ. Acetũ vo ẽ ex reb⁹ q neruis sunt nocibiliores. Illa ãt q est a tortuositate ꝛ coartatiõe curat cũ eo qđ determinauim⁹ in. c. tortuositatis ꝛ cõpressiõis post ea. Si ãt ẽ a pcussiõe aut casu tũc ei⁹ cura est praua. Eius tñ cura sm oẽm dispõnem est vt cõsideretur an illa tortuositas euenire faciat apa cũ attrahat mãm ꝛ curet totũ cũ eo qđ cõuenit ei. Et oꝫ vt ponant medicine in cura illi⁹ in quocũq loco acciderit sup loca pcussionis ꝛ sup pncipiũ ex quo egrediũtur nerui mouentes mẽbrũ palyticũ positio ãt medicinaꝝ sup mẽbrũ palyticũ est ex eis q nõ afferũt iuuamentum de quo sit curãdũ. ¶ Et tibi quidẽ inest cognoscere originẽ neruoꝝ: ꝛ equale est siue intẽtio in medicina sit phibitio apatis aut sit intẽtio in ea mollificatio: aut sit intentio i ipsa calefactio ꝛ pmutatio cõplonis. Et fortasse neciũ erit põere iuxta mẽbrũ pcussum ꝛ apo sum incipiẽs resolui: ventosas extrahẽtes sanguineꝫ ab eo ad pte aut ad illud qđ appet de corpe. ¶ Si ãt fuerit egritudo ipsa palysis occulta fcã pp mollificationẽ neruoꝝ: tũc illđ qđ est neciũ post regimẽ cõe est cõitas materiei cũ eo qđ descripsimus ꝛ diffiniuim⁹ in eũone ipsaꝝ mãeꝝ subtiliũ sine additiõe ꝛ diminutione. ¶ Et meliora qđẽ qb⁹ eũantur sunt pillule de euforbio ꝛ pillule albi cunestre ꝛ pil. de sectarã ꝛ pil. fetide ꝛ hiera hermetis: ꝛ vomit⁹ cum ellleboro albo cũ dispositiõe sua aut cũ expressiõe raphani i quo sit virtus eius. Et silr reliq vomit⁹ cõferũt eis. Et qñq fit supfluitas in hoc. ¶ Et in potu det tyriaca põdus idest dauich. deide addat paulatim paulatim nꝫ augeatur. ℥. ʒ. j. ¶ Et qñq administret ei sisamũ decorticatum. qñq vero dant oxymel cũ sua dispositione ꝛ opoponacũ cũ sua dispositione cõ syrupo de melle ꝛ ei⁹ quidem potio sit q̃titas balulleon ꝛ cõfert eis. ¶ Et oꝫ qđẽ vt clysterizent enematib⁹ fortibus ꝛ collyria fortia supponant: ꝛ inclinent eoꝝ mãe ad inferiora ꝛ ipoꝝ spõdiles inungant ex oleis fortibus ꝛ cõferunt eis vnctiones calide ex oleis: ꝛ emplastra rubificãtia quoꝝ rememoratio est iterata multi vicib⁹ ꝛ proprie cũ destruitur sensus. Et radix quidẽ lilij est ex medicinis bone rubificationis fricãdo cũ ipsa sm modũ inungẽdi eis. ¶ Preterea cõfert positio ventosarum sup capita lacertoꝝ absq incisione. Sed post eũonẽ: ppea q calefacit lacertos ꝛ fortasse necessaria erit incisio aliqua. ꝛ opꝫ vt ventose stricta habeãt capita ꝛ suspendantur cum igne multo ꝛ successiõe forti ꝛ laboriosa ꝛ remoueant velociter. Cũ ḡ vẽtose adhibent oꝫ vt sepatim ponãtur sup loca plura si mollificatio est plm separata: ꝛ si non est p lurima ponãtur coniunctim: ꝛ vtere sup ea post illud pice ꝛ gũma pini ꝛ administra sup ea emplastra calida rubificantia sicut emplastrũ de farina git ꝛ lilio cum melle: emplastrũ quoq de synapi est et eis q ipsi cõferũt et tu quidem permuta omne quod est debile ad hoc vt rubificet et vt vesicet. ¶ Et emplastrum desectaram maxime confert paralysi iuuamen: et est apud plurimos eorum excusans a gumma rute agrestis et synadi. ¶ Emplastrum quoq de gumma rute siluestris est iuuans ꝛ proprie cum nitro ꝛ sulfure ꝛ fricas

tio cū olˀo ⁊ nitro ⁊ aq̄ sulfurea ⁊ aq̄ marina ⁊ embroce subtiliatiue ꝯferunt. ¶ Cū ūqꝫ sensus ē debilis fortasse emplim forte nocet: ⁊ nō sentit illud ⁊ educit illud ad lesiōeꝫ ⁊ vlceratiōeꝫ fortē. oꝫ ḡ vt oī custodia ab illo caueat̄ ⁊ vt ꝯsideret dispō ipressionis empli. Nā si rubificat ⁊ īflat ⁊ cutē nō ꝑtrāsit ⁊ sepat̄ cōpressionē digitoꝝ subtili ⁊ albificat̄ locus eiꝰ: tunc ipressio nō ꝑtrāsiuit cutē. ⁊ si rubificatio ē magis fixa ⁊ caliditas magis apparēs tūc remoue. ¶ Modus v̄o cognoscēdi hoc ē vt auferas emplastrum oī hora ⁊ ꝯsideres dispōnē. Si ḡ necīa ē ablatio remoue. ⁊ si necīa ē iteratio itera. Et scias q̄ insufflatio ex ꝯdisi i narībꝰ eoꝝ valde cōfert. Et silr̄ q̄ sūt ei silia: qm̄ purgāt cerebꝝ ⁊ cōuertunt mām facientes egritudinē a ꝑte egritudis. ¶ Et vinuꝫ antiquuꝫ paꝝ valde ꝯfert egritudinibꝰ neruoꝝ oībꝰ. Plurimuꝫ v̄o ex eo sumptuꝫ ē res nocibilioꝛ neruis. ¶ Et admistratio acori nutriti ē ex eis q̄ eos iuuāt. ¶ Et silr̄ ḡdatim ordinetur i potādo hieras ⁊ sint ꝑmixte cū aliq̄ qđ sit sicut castoreuꝫ dōec ꝑueniāt ad hoc vt exīde i potu sumāt pōdus. ʒ. vj. post. ʒ. i. Et silr̄ potꝰ olei de lzerna cū aq̄ de radicibꝰ iuuat valde. ¶ Quidā v̄o hoīuꝫ sunt q̄ paralysiꝫ curāt dādo in potu oī die aure. i. de hiera cū aure pipis ⁊ sanat̄. Et oꝫ vt aliq̄d istoꝝ sumunt i potu nō potēt aq̄ꝫ vt ꝓlōget̄ eiꝰ mora i stō: ⁊ fortasse morat̄ tota die. deide opat̄. Qn̄qꝫ v̄o sumunt in potu pipis aure. i. cū aure. i. castorei. ¶ Et illis q̄đ nō ē aliq̄d ita ꝯferēs vt tyriaca ⁊ mitridatū ⁊ scelite ⁊ almēthere. assa q̄ꝫ fetida vehemēt̄ iuuamēti ē bibita vel linita ⁊ ꝓpe cū bis i die sumit̄ ⁊ ēt bondaca ida. ¶ Cūqꝫ mēbꝝ redit ad se oꝫ vt ipꝫ exercites pꝰ illō ⁊ ꝯstringas ⁊ dilates ipꝫ vt ad integrā redeat sanitatē. ¶ Et ipsi q̄đ qn̄qꝫ iuuāt̄ a se. ⁊ iuuant̄ vocibꝰ ⁊ locutiōibꝰ alijs. ⁊ pꝰ euōnes ⁊ iuuamēta ab eis q̄bus vtunt̄ iuuant̄ balneo lōgo sicco: aut balneis ⁊ i fine rei. ⁊ pꝰ euōnes ⁊ vbi necīuꝫ ē resoluere oꝫ vt nō sint resoluētia cū lenificatiōe pura: sꝫ cū aliquātula stipticitate. Quapꝑ oꝫ vt resolˀo fiat cū aliq̄bus q̄ sint vt anisum ⁊ sisia ⁊ castoreū ⁊ squināntū ⁊ q̄ sunt silia his ex causis stipticis. ¶ Habentes v̄o illā q̄ scā ē pꝰ collicā iuuat medicamē factū ex nuce romana scriptū i ātidotario: ⁊ iuuāt eos olea q̄ nō sūt violēte virtutis ⁊ mīte ꝯpōnis: sꝫ sit sicut oleuꝫ de lilio ⁊ oleuꝫ de duabꝰ spicis ⁊ oleū de narcisco ⁊ oleū de oliuis: ⁊ exꝑtū ē oleū de nuce idica ⁊ oleū de narcisco ⁊ sem̄ cū gūma albotī vtrūqꝫ silˀ acceptū iuuatiuū ē sua ꝓꝓetate. Qn̄ꝫ v̄o iuuant̄ plures eoꝝ cū eis q̄ infrigidāt ⁊ ꝯfortāt ⁊ ꝓhibēt mām. Et cū medicāt̄ caliđis augmētat̄ egritudo. Et illud iō qm̄ mā subtilis dilatat̄ ꝑ ea pl̄ꝫ. ¶ Cū v̄o mēbꝝ īfridat̄ ꝯfortat̄ mēbꝝ a frigoꝛe ⁊ minoꝛat̄ q̄ntitas materiei ⁊ ꝑuenit ad hᵒ vt euanescat ⁊ nō oꝫ vt i eoꝝ calefactiōe ꝑueniat̄. Sed est necīū vt sint medīc ꝯfortatē cū aliq̄bꝰ q̄ sint sicut camomilla ⁊ mellilotū ⁊ amaracū ⁊ mēta ⁊ calaᵐ et cōmisceant̄ eis allea ⁊ ēt illō q̄đ aliq̄d īfrigidatiōis hēat sic succꝰ liq̄ritie ⁊ semē endiuie ⁊ reliqua. Hec eñ cū admistrāt̄ iuuāt valde. Que v̄o a sectiōe scā i curā nō hꝫ. Illa v̄o q̄ scā ē a ꝯplone frida cū calefacientibꝰ notī curat̄ ⁊ illa cuiꝰ cā ꝯplonis est potꝰ aq̄ mīte fride vtat̄ balneo multo sicco. ¶ Et scias q̄ qn̄ aggregāt̄ ꝑalysꝭ ⁊ febrꝭ i aliq̄ tē oxymel cū zuc. ro. ē ꝯuenies medicam̄ i illa hora.

¶ De spasmo. Ca. v.

Spasmꝰ ē egritudo neruosa q̄ mouet̄ lacerti ad ꝑnᵈ sua ⁊ iobedientes sunt i dilatatiōe. ¶ Eoꝛū itaqꝫ alij remanēt fꝫ suā dispōnē ⁊ nō dilatāt: ⁊ alij eoꝝ facile redeūt ad dilatationē suā sicut fit i oscitatiōe ⁊ singultu. ¶ Cā v̄o i ipo aut ē mā aut cā absqꝫ mā sicut calitas ⁊ siccitas. ¶ Et mā q̄dē spasmi fꝫ plꝫ ē flatica ⁊ qn̄qꝫ ē melica ⁊ qn̄qꝫ sanguinea: ⁊ illud ē in apātibꝰ lacertoꝝ cū resoluit̄ mā faciēs apā cū vlcere villi neruī: ⁊ augmētat̄ i latitudie sua ⁊ minoꝛatur a sua lōgitudie. ¶ Et mā q̄deꝫ oīs spasmi mālis effectiua aut ē ꝯprehēdēs sup lacertū totū: ⁊ illud ē cū spasmꝰ ē sine apāte: aut ē ꝯprehēsa i loco vno quē reliq̄ ꝑtes sequūt̄ sic fit a spasmo scō ꝑꝑ apā a mā effusa ꝑꝑ ꝑcussionē aut abscisionē: aut ꝑꝑ cāꝫ aliā ex cāis apātis. ¶ Et nō ē q̄dē lōginquū q̄n spasmus sit eueniēs a vētositate īflatiua spisa. Ipe. n. est ex eis q̄ plm̄ accidūt ⁊ remouet̄ i hora. ¶ Spasmꝰ v̄o mālis mltotiēs accit fꝫ semitā ꝑmutatiōis mālei sic accit i successiōe sinantie ⁊ successiōe pleuresꝭ ⁊ successione sirsen. ¶ Ex spasmo aūt q̄ fit ꝑꝑ ꝑuationē mālei ⁊ humiditatꝭ ⁊ dn̄iū siccitatꝭ: accit vt ꝯhat̄ lōgitudo ⁊ latitudo eq̄lr. Colligit̄ ḡ ad seipꝫ sic ē dispō corīj positi i igne: ⁊ tu q̄đ scis dispōnes chordaꝝ eē q̄ ipe elōgāt̄ i hyeme ꝑꝑ hūectationē ⁊ abbꝛeuiāt̄ i estate ꝑꝑ desiccationeꝫ ⁊ silr̄ nerui. ¶ Et qn̄qꝫ fit spasmꝰ q̄ ad māꝫ nō ꝓꝑortionat̄ eueniēs cā rei ipediētis a q̄ nerui fugiūt ⁊ ꝯgregant̄ ad expellēdū ipaꝫ: ⁊ cā illa aut ē doloꝛ ex cā doloꝛē faciēte. ¶ Et mltotiēs ē ex hūoꝛe calˀo moꝛdicatiuo. Aut q̄litate venenosa ꝑueniente ad cerebꝛuꝫ ⁊ ad neruos sic accit ei quē pupugit scoꝛpio sup neruos: aut ꝑꝑ q̄litatē nō venenosaꝫ sic cū spasmꝰ accit ab infrātiōe vehemēti ꝯgregāte neruū ⁊ lacertū ⁊ īspissāte ipꝫ ⁊ ꝯhit̄ ad caput suū. ¶ Sicut. n. mollificatio cū diuersificat̄ in mēbꝛis fm̄ ꝑncipia mēbꝛoꝝ ⁊ silr̄ spasmꝰ ⁊ rō i ābobꝰ est vna i eo q̄đ fit. s̄. ceruicē. ⁊ in āterioꝛe ꝑte ⁊ posterioꝛe ⁊ in ꝑte q̄ ē. s̄. ceruicē. ¶ Spasmi aūt ex replone hūidi cā eēntialis aut est frigiditas aut hūiditas ⁊ friditas adiuuat fm̄ ꝯgelationē ipiꝰ ⁊ eiꝰ grossitiē. q̄rit̄ nō sit dilatatio aut siccitaꝫ. ⁊ caliditas iuuat. s̄. ꝯsecutioneꝫ ꝑ resolonē hūiditatꝭ. ¶ Mā v̄o faciēs spasmū n̄ efficit spasmū ⁊ mollificat nisi ꝑꝑ suā grossitudinē. ⁊ q: nō est igressa sba villi ꝑuo itroitu q̄ iuuet̄. sꝫ ē coartata in foꝛaminibꝰ. ⁊ sic q̄ spasmꝰ ē epilia mēbꝛi sic epilia est coꝛpis totiꝰ. ¶ Dr̄ia v̄o inter vtrūqꝫ ē ⁊ cōitas et ꝓꝑrietas. epilia. n. plꝫ resoluit̄ velociter ⁊ fit cū ꝑiodis. Reliq̄s aūt dr̄ias scies ex spasmo hūido ꝑ illud q̄đ accidit lactētibꝰ ꝑꝑ vicinitatē māmille ⁊ humectationē lactositatꝭ i coꝛdis ⁊ ꝯgelationē lactis in eis ⁊ cū vētres ipoꝝ ꝯstringunt̄ ⁊ in vigilijs ipoꝝ ⁊ mltitudine fletꝰ ipoꝝ ⁊ spasmāt̄ ēt i febꝛibꝰ suis q̄uis sint leues: ⁊ vlr̄ īfantibꝰ facilˀ ē casus in spasmū ꝑꝑ dbilitatē virtutꝭ cerebꝛoꝝ eoꝝ ⁊ mēbꝛoꝝ ipoꝝ et lacertoꝛū eoꝝ: et fit facilˀ eoꝝ exitꝰ ab ipo ꝑꝑ foꝛtitudinē v̄tutū epatū ipoꝝ et coꝛdiū eoꝝ: et qm̄ hūoꝛes eoꝝ nō sūt inobediētes vehementꝭ grossitudinis: et ꝑꝑ hec liberāt̄ a spasmo sicco velocit̄ ꝑꝑ humiditatē ꝯplonū suaruꝫ et humiditatē cibi eoꝝ. ¶ In pulueribꝰ vero

nō est facilis aliq̄ duaꝝ reꝝ. Cū tñ qñqꝫ accit īfantibus spasmus malus successiōe febriū acutaꝝ cū eo sint signa q̄ diceinus ex q̄ raro euadūt. ¶ Ille vero q̄ septē trāsit ānos nō spasmat̄ nisi pp febrem valde prauā. Et ꝑterea spasmus q̄ accidit pp timorē et cās dilatatiuas sūmersas subito ⁊ faciūt sequi lacertos motos ad ꝑncipia sua fm suas formas. ¶ Et ē spasmus q̄ ꝯtingit pp sustentationē factā sup aliqđ mēbroꝝ qđ ē ꝯctū ad qđ fit effusio ⁊ retinet̄ in ipso aliquātulū sup formā ꝯstrictiōis sue. ⁊ qñ ē cū eo accidēs faciēs illđ: aut fit vt ip̄z ferat pōdus ḡue: aut fit vt obdormiscat sup lectū durū. ⁊ hoc qđ ē ex eis q̄ p se remouent̄. ⁊ qñqꝫ ē h̄ stupor adueniēs mēbro pp repletionē ex mā effusa coartāte spm̄ motiuū ⁊ ꝓhibēte penetrationē ei⁹: q̄r nō ē poss̄ vt moueat ad dilatatiōem faciēdam: ⁊ cū redit virt⁹ ⁊ ꝯfortat̄ mā fit dilatatio. ¶ Et qñqꝫ fit ex extēsiōe illi⁹ sil̄e. Et h̄ q̄dē plm fit p⁹ sōnū apđ excitatōez cū remanēt mēbra ꝯcta nec extendunt̄ ēt: qm̄ spūs in sōno fit ḡuior pigrior ⁊ nō fit assiduus ī faciēdo dilatationē pp declinationē suā ad iteriorē ptē. ¶ Spasm⁹ āt siccus ali⁹ est q̄ fit successiōe febriū adurētiū ⁊ ꝓpe ī febrib⁹ sirsen: ⁊ successiōe motuū laboriosoꝝ corꝑaliū ⁊ aīaliū ei⁹ sic̄ sunt vigilie ⁊ angustia ⁊ ſ ior ⁊ ille ē ex eis ī q̄b⁹ fit euasio. ⁊ ē ali⁹ spasm⁹ q̄ accit ī febribus cū hoc: ⁊ nō est vehemēter mal⁹: ⁊ ē ille q̄ fit ꝑpea q̄ ip̄e faciūt currere aliq̄ñ mās ī neruis ⁊ lacertis ⁊ ꝓpric cū corpus est plenū. Et qñ accit illđ in eis pp cōitatē oris stōi remouet ip̄z vōitus. Et talis q̄lis est iste spasm⁹ ex febribus nō ē illi⁹ prauitatꝫ ⁊ malitie cui⁹ est ille q̄ est in febribus tꝑalib⁹ in q̄b⁹ desiccant̄ nerui ⁊ lacerti: imo cerebꝝ ⁊ cōsumunt̄ hūiditates īnate ⁊ fit spasmus. ¶ Et plerūqꝫ ē ex hoc. c. q̄ fit ⁊ destruit̄ velocit̄. ⁊ cā in ipso ē siccitas cerebri pp debilitatē quā seq̄t lacertoꝝ siccitas. Nā cū minima cā desiccatiua cerebro aduenit reducit ad se hūiditates a neruis. deinde cū nā sollicitat̄ vt cerebro hūiditatē acq̄rat sufficiētē redeūt mēbra ⁊ fiūt inobediētia dilatatiōi cum ꝑceptiōe. ¶ Et qñqꝫ accidit ex vehemētia frigoris. Multotiēs. n. accidit spasm⁹ pp frigiditatē cerebri ⁊ cōicāt ei lacerti. ¶ Et spasm⁹ qđ īpediēs ē h⁹ī fact⁹ a siccitate: ⁊ ē spasm⁹ cū siccitate fact⁹: q̄ ē cū sp̄ē cōgelatiōis hūiditatꝫ: ⁊ minorat̄ ei⁹ q̄ntitas ⁊ īspissat̄ vehem̄ter. q̄r mēbꝝ spasmat̄: sic̄ accit ex vehemētia frigoris: ⁊ sicut accit ei q̄ bibit medicinas narcoticas vt opiū. ¶ Spasm⁹ ṽo fact⁹ pp medicinas ē sic̄ spasmatio pot⁹ vini. ¶ Fit. n. spasm⁹ p⁹ solōnē pp siccitatē ⁊ fit ēt spasm⁹ añ ip̄az pp ꝯ̄lectate ⁊ ventositatē ei⁹. q̄r nerui vehemētē īcurrunt lesionē cū q̄ ꝯhunt̄: ⁊ hui⁹ q̄đ generis sunt spasm⁹ eius q̄ euomit humorē q̄ est vt erugo eris nocentē ori stomaci: ⁊ spasm⁹ factus pp fortitudinē sensus oris stomaci cū ad ipsuz expellit colera. Et spasm⁹ factus pp egritudinē cerebri et matricis in egritudinib⁹ suis ⁊ vesice ⁊ reliquorum. ¶ Et spasm⁹ factus a punctura scorpiōis ⁊ rutele ⁊ serpētis sup neruū: aut sectiōe eueniēte neruis aut corrosiōe. ⁊ factus ab egr̄tudīe ī ore stōi ⁊ matricib⁹ ⁊ mēbrꝫ neruosis ⁊ vicin⁹ istis ē spasm⁹ accñs pp vermes. ¶ Preterea ē spasm⁹ q̄ ē in labio ꝓpri⁹ ⁊ palpebra ⁊ ligua ⁊ scit̄ q̄ ei⁹ cā ē ex ipso cerebro. ¶ Et cuȝ corp⁹ ī spasmo declinat ad añriora tūc spasm⁹ ē ī lacertis añriorib⁹. ⁊ cū ad posteriora tūc spasm⁹ ē in lacertis posterioribus. Et cū ad vtraqꝫ sil̄ tūc egritudo ē in vtrisqꝫ sil̄. sic̄ in palysi qñqꝫ fit spasm⁹ adeo fortis vt ceruix torq̄at̄ ⁊ dētes īrrideāt. Cū āt aliq̄s moritur ex spasmo corpe ipsi⁹ cal'o tūc illđ ē ex eis q̄ ꝑfocādo iterficiūt: ⁊ nȝ suffocādo iterficit nisi: q̄r lacert⁹ anelitus spasmat̄ ⁊ destruit̄ mot⁹ ei⁹. ¶ Et oīs qđ spasm⁹ seq̄ns vuln⁹ ē mortal̄.

¶ De signis. Cap. vj.

Pulsus spasmatoꝝ ē extēsus ⁊ diuers⁹ ī situ ascēdēs ⁊ dimittēs sic̄ sagitte euadētes ex arcu sagittarij: ⁊ diuersificat̄ mot⁹ ꝑcussionū ei⁹ in velocitate ⁊ tarditate: ⁊ vena qđ cal'a ⁊ magis calefacta reliquis mēbris. ⁊ est corpus vene collectū nō sic̄ ē collectio venaꝝ ī rigore: ⁊ neqꝫ sic̄ illud qđ coartatuȝ est: sicut fit apud duritiē vene pp longitudinē egritudis aut qđ factū ē ī dolore visceꝝ: sȝ sic̄ ē aggregatio ꝑtiū intestini extēsi ab extremitatib⁹ suis: ⁊ ego dicā signa doloris ī spasmo paꝝ post. ¶ Spasmi ṽo sci a repl'one signa sunt q̄ ꝓuenit subito ⁊ nō bibit velocit̄ q̄ sup ip̄z pōit̄ ex oleo nisi iā aduenerit ei cal'as ꝓpinqui tꝑis. ¶ A siccitate ṽo sci signa sunt q̄ fit paulatim ⁊ paulatim successiōe egritudinū euacuantiū q̄đcūqꝫ genus fuerit ⁊ euōnis me^a ꝝ: aut collyrice passiōis aut euōnis p se. ¶ Factū ṽo a nocumēto cognosces p cās extrinsecas: ⁊ ea q̄ bibunt̄ sic̄ euforbiū ⁊ elleborus ⁊ reliq̄: ⁊ sicut cū nocumētū ē ex stō: ⁊ cōicat ei cerebꝝ: deinde nerui. sentit añ illud sollicitudinē ⁊ angustiā et obsidionē stōi: ⁊ qñqꝫ repit̄ illud tēpore spasmi. ⁊ qñqꝫ ē ille spasm⁹ successiōe vōitus q̄ ē sicut succ⁹ porri aut erugo eris. Et silr̄ ille q̄ fit pp fortitudinē oris stomaci. Quotiens. n. effundit̄ ad ip̄m mā spasmat̄ h̄ns ip̄m. Ueꝝ ꝑcedit ip̄z nocume^{m} ī ore stōi ⁊ mordicatio ⁊ qñqꝫ accit sil'e illi ī egritudinib⁹ matricis ⁊ vesice et reliquoꝝ cū fortes fiūt. ⁊ fit cū dolore vehemēti ⁊ pp nocum^{m} māifestū ī illo m̄bro añcessio spasmi. In reliq̄s ṽo spasmis aut fit dolor cū eo aut fit dolor ꝯtingēs a spasmo nō spasm⁹ ꝯtingēs a dolore. Fact⁹ aūt ab añate cōgnoscit̄ p ea q̄ dixim⁹. Et ex signib⁹ q̄dē signtib⁹ aduētū spasmi ē ꝑuitas pulsus ⁊ ip̄i⁹ raritas ꝑmū: deide ei⁹ ꝑmutatio ad illđ qđ dictū ē. Et multotiēs rubificat̄ facies ⁊ apparet ī oculis cōtorsio et inclinatio et in anhelitu interfectio ⁊ dispnia. Et qñqꝫ accidit risus nō fm radicem ⁊ ꝯstringit̄ nā ⁊ desiccat̄: ⁊ vrina ēt multotiēs retinet̄ ⁊ multotiēs nō retinetur ⁊ egredit̄ sicut aquositas sanguinis: ⁊ h̄z āpullas: et accidit ei singult⁹ ⁊ vigilie ⁊ soda ⁊ tremor ⁊ dolor sub iūcturis ⁊ ꝑcipue sub iūctura ceruicis ⁊ iter spatulas ⁊ apud iūcturā alchatim ⁊ alhosos sub illa. Spasmū ṽo ꝯtingētē cā febris signt ⁊ nūciāt ip̄m in febribus ꝯtorsio ī oculo ⁊ rubificatio ī extremitate oculi: et in circuitu ⁊ stridor dētiū ⁊ nigredo lingue ⁊ ꝯstrictio cutis capitis. ⁊ rubedo vrine ꝑmū: deide ei⁹ albedo pp eleuationē materiei ad caput ⁊ pulsatio tipoꝝ ⁊ venarū capitis. Et qñqꝫ desiccant̄ in eo vēter aut spasmat̄ ¶ Hyp. q̄dē dixit q̄ si accidat fe. p⁹ spasmū melius ē q̄ si accidat spasm⁹ p⁹ febrē. Cui⁹ intētio est q̄ cū fe. suꝑuenit spasmo hūido soluit eū. Spasmus ṽo q̄ ꝑuenit ex febre ē siccus q̄ raro recipit curam et accidit ei ante ipsum timor in somno et conuersio coloris

ad rubedinē ⁊ lividitatē ⁊ plūbositatē ⁊ ꝯstrictio nāc. ¶ Et vrina q̄ȝ cruda in febre ⁊ rigor cū eis associant sudor in capite ⁊ tenebrositas i oculis signt spasmū cuius cā ē dubellati i viscribꝰ. ¶ Si āt spasmus est cū fe. ⁊ nō ē de fortitudie illiꝰ fe. ⁊ lōgitudie tpis eiꝰ vt adurat hūiditates ⁊ finiat eas tūc ille ē de gñe eiꝰ cū quo nō ē illa siccitas tota. ¶ Ex signis ꝟo malis i spasmo ē vt multiplicet vētositas i mēbris ⁊ ꝓpe qñ cum eo inflat venter ⁊ ꝑcipue qñ est in pͥnᵒ sui. ¶ Et vrina acuta i spasmo ⁊ tetano ē mala signū ꝙ cā ē caliditas pura. ¶ Et qñ cū spasmo sūt pulsatio ⁊ saltꝰ tūc illud ē signū malū. Pulsatio nāqꝫ vnā duaꝝ reꝝ signt aut apā i viscribꝰ magnificās pulsationez aut extenuatōez i eis: qr appet pulsus manꝰ q̄ ē ꝑ ꝑcussionē magnā. ¶ Cūqꝫ āt sināti emāe dclināt ad neruos vt ad ipsos ꝑmutate faciāt euenire spasmū signt illō apitio spasmi i pulsu. Et cuȝ pleuresis declinat cū mā sua ad illō signt illō fortitudo ꝯstrictiōis anelitus: ⁊ nȝ fe. ē valde fortꝭ. ¶ Et cū ꝑmutat mā sirsen ad aliō icipit cū tiore ⁊ mltitudie palpitatōis ⁊ stridore dētiū: deīn torq̄tur oculꝰ: deīn appet spasmus.

¶ De cura. Capi. vij.

In eo q̄ ē factus qȝ a ꝑcussiōe: oȝ vt administrētur embroce q̄ laxāt facte ex ordeo fracto ⁊ camōilla ⁊ malua ⁊ farina fenugreci ⁊ q̄ illis sunt silia. Et nos q̄dē iā ostendimꝰ in canone locū administratiōis eaꝝ. ¶ Factus ꝟo a nocumento si fuerit ꝑ potum alicuiꝰ rei tunc curet cū eo qȝ cognoscet in ca. de venenis. ¶ Et si fuerit cum fe. curet cū humectatiōe vehementi cerebri ⁊ neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ cū mollificātibꝰ vehementis humectatiōis q̄ docui te: ⁊ habitet in domo frā. ¶ Et si fuerit ꝑ dolorē: seda dolorē postq̄ scīueris q̄s sit: ⁊ abscinde cām ipsiꝰ. ¶ Et si est ꝑ puncturā curet qȝ ipsaȝ facit cū eo qȝ dicet in ca. de pūcturꝭ. ¶ Et si est ab apāte curet cū eo qȝ dicemus in cura apatū neruoꝝ. ¶ Si aūt est a siccitate eiꝰ cura ē praua. Uerum cōuenientior eiꝰ cura est tina ⁊ inunctio ex oleo humido post ipsaȝ: ⁊ eiꝰ iteratio post ipsam multotiens: ⁊ illud cū non est cum fe. vbi nō intermittit oino. ⁊ assidue fac illud in oibus iūcturis. Si aūt possibile est vt tina fiat ex lacte fiat. Et si nō ex aq̄s in q̄bꝰ decocta sint folia salicis ⁊ ordeū fractū ⁊ viola ⁊ nenufar ⁊ cucurbita ⁊ citroli aut fiat tina tota ex succo cucurbite; aut succo cucumerꝭ aut sit totum illud ex aqua rō. in q̄ decoctum est aliq̄d hoꝝ: aut aq̄ melōis idi: aut aq̄ salicis ⁊ q̄ sᷓ silia illis. Et cuȝ feceris eis clysteria ex istis exp̄ssionibꝰ ⁊ oleis. ⁊ aliq̄bus dissolutiuis hūectātibus impinguātibꝰ erit vehemētis iuuamis. ¶ Et administrētur sup iuncturas ⁊ sup originē lacertoꝝ olea faciendo vnctionē post vnctionē cū studio cerebri valde ⁊ cōpone: quā te docuimꝰ i hūectatiōe cerebri. Et infirmo det in potu lac recenter mulctū fȝ mēsurā conuenientē si non fuerit febris. ⁊ aq̄ ordei ⁊ aq̄ cucurbite ⁊ aq̄ melōis idi ⁊ iulep siue fuerit febris siue nō fuerit. Si q̄ misceatur cum aliquo hoꝝ parū vini albi vt penetrare faciat erit cōueniens. Et similiter sint aq̄ ipsiꝰ mixte cū aliqua pte vini. ¶ Et oȝ vt assidue fiat ei cura hec preter ꝙ moueat aut exercitio adhereat. Et si est possibile vt totum corpus eius submergatur in oleo tepido fiat. Et fiat ei caputpurgiū cū hūectātibꝰ q̄ sunt ex oleis ⁊ succꝭ ⁊ hūectet caput eiꝰ cū eis q̄ scīuisti. Et oȝ vt sit firma statio i psilio ⁊ oleo rosa. ¶ Et ex eis q̄ȝ q̄ ipsos iuuant est vt in potu sumant tereniabi ⁊ ꝓpe īfantes. Qȝ si nō fuerit lactētes. ⁊ si hñs spasmū humidū debilis fuerit ꝟtutis: nō abscīdant ab eo carnes siccesīc carnes minutarū auiū ⁊ cubugi ⁊ kerubiti ⁊ alteiȝ. Et si nō fuerit eiꝰ virtꝰ debilis sint cibi eiꝰ panis cū melle ⁊ aq̄ cicerꝭ cū aneto: ⁊ synapis ēt nutrita cū oleo: ⁊ ponat in eo qȝ ipse recipit pip. ¶ Cibꝰ aūt hñtiū spasmū siccuȝ sit totū qȝ hūectat ⁊ lenit ⁊ oēs sorbitiōes pingues lenes facte ex aq̄ ordei ⁊ oleo amigdalino ⁊ zuccaro bono ⁊ aq̄ carnis assumpta ex carnibꝰ agnoꝝ ⁊ hedoꝝ: ⁊ qñqꝫ ponant ex oleribꝰ hūectatiuis qȝ frāgit nocuᵐ carnis si fuerit illic calitas ꝙ si cuȝ illo paꝝ vini misceatur vt: ipsum penetrare faciat nō erit lōginquū a rectitudine ⁊ ꝓpe cū nō fuerit calitas sup̄flua: ⁊ silr si misceat vinū cum aq̄ quā bibit. ¶ Cura ꝟo fiat ita. Si. n. est humidꝰ oȝ vt curet cū euacuātibꝰ. ⁊ purgātibꝰ fortibꝰ p̄dictis cū diximꝰ euōnē humoris grossi ex neruis: cū solutiuis ⁊ clysteribꝰ acutꝭ. Et si tu videris signa sanguis dñantia manifesta valde flōma p̄mo ⁊ ꝓpe si cā eiꝰ est replō ⁊ potatio vini plimi. Et nō extrahas totū qȝ neciuȝ est ex sanguine: cuiꝰ extractio est ꝑ spasmum aut egritudinē aliā signtem eius extractionem: imo retine ex eo aliq̄d vt resistat spasmo ⁊ resoluat resolōne motuū spasmi. ¶ Et eiꝰ cura sunt submersio in aq̄s thermaꝝ ⁊ sessio in pellibus vulpiū ⁊ lupoꝝ que dicent in. c. doloꝝ iuncturaꝝ: qm̄ iuuāt. Et silr inunctio cū adipibꝰ lupoꝝ: et oleo de lilio si nō fuerit febris: ⁊ silr decoctio catulorū canū ⁊ sessio in aq̄s in q̄bꝰ decocte sunt meᶜ subtiles: sicͭ abrotanū ⁊ folia radicis iūci ⁊ calamus aromaticꝰ ⁊ folia lauri ⁊ linimentū factū ex radice spine iudaice ⁊ semine spine albe: ⁊ semle spine egyptiace ⁊ succo cētauree minoris sigillati ⁊ cōposite. Et scias ꝙ longitudo spatij more in tina siue sit aq̄: siue aliō est ex eis q̄ nocent ꝑ mollificationē ꝟtutis. Tu aūt pone multitudinē numeri loco lōgitudis spatij ⁊ fac ip̄m sedere bis in die. ¶ Et his āt q̄ iuuāt habētem spasmū cōez q̄ noiat teteis ⁊ tetanū factū a mā ē vt subito in aq̄ demergat frā: fm ꝙ dixit ẏp. Nā corporis exteriora ispissant ⁊ inatꝰ calor in iferioribus claudit: q̄re ꝯfortat ⁊ r̄soluit mā. n̄ ē tm̄ oē corpꝰ tolerās hoc a tiore tutū: sȝ corpꝰ forte firmū carnosuȝ qȝ vlcera nō hȝ ⁊ in estate. Plures. n. per hoc iā euaserunt. ¶ Ille qȝ q̄ vtit vētosis sup locuȝ ad quē ptes corde extendunt: oȝ vt vtat sine scarificatione si res est leuis ⁊ si nō est ita. oȝ vt fiat scarificatio: ē. n. mortalis si nō scarificet tūc: ⁊ nocēt qñȝ attrahēdo māȝ. ¶ Uētosaꝝ aūt loca sunt in collo ⁊ spōdilibus dorsi: aut ab vtroqꝫ latere ⁊ partes lacerti pectoris: añ vesicā ꝟo sup renes nō facimꝰ illō: nisi cum timemus ⁊ miserēdo volumus vt sanguis egrediat. ¶ Et opꝫ vt vētosas multotiēs nō administres neqꝫ subito simul: ⁊ loca vētosaꝝ custodiant ⁊ ꝯseruet: vt corpꝰ nō īfrīdet. ⁊ ex curis eiꝰ ē vt applanet qȝ spasmatū ē lenit. ¶ Et ex cura eiꝰ ꝯtingēte fm nām est euētus. febris acute. ⁊ propterea dixit ẏppo. vt si accidit fe. post

spasmum melius est q̄ vt accidat spasmus post feb. ¶ Quartana q̄z ꝯfert ad illud pp̄ ꝯcussionē tremoris ei⁹: ꝛ pp̄ multitudinē sudoꝝ ei⁹. Et cui accit q̄rtana raro accit ei spasm⁹: nā secur⁹ ē ab eo. ¶ Et ex curis q̄ð mirabilibus exptis spasmo est vt pōat sup mēbꝝ spasmosū ren ꝯstrict⁹ cū pīguedie sua. deīn dimittat sup ip̄z dōec siccet ꝛ mutet cū alio. ¶ In spasmo p̄terea toti corpori cōi ꝯfert ēt intentio cerebri ēt eius purgatiōe frā sternutatorijs magnifice. Et in eis ēt exptū ē vt ex lana plꝫ mollificāt eis suspēsoria: q̄ a collo ad vtrūq̄ brachiū ꝓtēdant sup q̄ oī hora oleū calīn asꝑgat. ¶ Balneū q̄z siccum magnifice iuuat eos ꝛ vt inclinet sup lapides ignitos sup q̄s asꝑgat vinū ꝛ vt sudēt cū eo coopimentis. ¶ Et ex emplis q̄ð bōis ē emplm fcm̄ ex storace liq̄da: ꝛ euforbio ꝛ castoreo ꝛ cera citria ꝛ oleo de lilio ꝛ empl'a dcā in antidotario ꝛ adipes ꝛ reliq̄. ¶ Et inunctio ex fece olei sisamini ꝛ olei se. lini ꝛ spūa fenugreci. ¶ Et ex vaporib⁹ bōis ē sal calefact⁹ posit⁹ sup exitū neruorū. ¶ Et ex eis q̄ð q̄ i potu sumpta afferūt se. sūt castoreū ꝛ assa fetida pmixta cū melle accepta fꝫ q̄ntitatē nucis. afferūt. n. febrē ꝛ resoluit spasm⁹ ilico. Et silr oleū de kerua ꝛ aq̄ mellis cū assa fetida ꝛ decoctio carpobalsami. Et ex eis q̄ valde ꝯferūt ip̄is ē in potu sumere tyriacā ꝛ ꝯfectiōes magnas. ꝛ q̄nq̄ ꝯfert sumere diurectica. ¶ Hec p̄terea medi^a expta ē i potu sumāt ex radicib⁹ cotti. ʒ. x. decoctas i duab⁹ lib. aq̄ dōec tertia remaneat ex q̄ potent. vn. iiij. tepidas cū. vn. ij. olei amigdalini. Illō. n. ꝯfert ꝛ ꝓpe in spasmo q̄ est ī posteriorib⁹. Et q̄nq̄ decoquunt loco radicis cotti carpobalsami. ʒ. x. ꝛ est ei⁹ potio. vn. ij. ꝛ silr cala^m aggreste. ¶ Et ex eis q̄ vehementis sunt iuuamēti est sumere in potu castoreū ꝛ opoponacū ex q̄bus q̄ fortis est bibat auī. i. ꝛ. ʒ. ʒ. i. ꝛ custodi tunc stōm q̄m ipse p illud tūc debilitat vehemēter. ¶ Et assa ēt fetida sumpta fm̄ quātitatē se. orobi in q̄titate. iiij. ʒ. vel. ʒ. ꝛ medie mellis ꝛ amoniaci: silr bibat cottū: ꝛ decoctio ysopi ꝛ aniudē ꝛ aq̄ castorei. sūt enī plurimi iuuamēti ꝛ minimi nocumenti. Sitq̄ potio ex eo q̄titas duoꝝ coclearioꝝ vsq̄ ad tria: det ad potan. plurib⁹ vicib⁹: ꝛ sit q̄titas in eo q̄ð bibit q̄titas p̄dicta: ꝛ min⁹ q̄ð nocu^m fit ipso si sit p⁹ cibum q̄cūq̄ mō sit. Nō ē enī i ip̄o timor. Et ex cura q̄ð ei⁹ ē vt inungat ex oleis fortis resolutiōis p̄dict̄ sicut oleo cucumeris asi. ꝛ oleo de kerua ꝛ oleo rutino ꝛ oleo de costo cū castoreo ꝛ piretro: est enī valde iuuatiuū: ꝛ ren dissolut⁹ ꝛ oleū narcisinū. ¶ Et oleū q̄ð est h⁹i. ℞. olei vtriusq̄ spice lib. i. cere. vn. ij. olei de berberis lib. i. polij amōi storac̄ mastic̄ oliꝫ an̄. vn. i. galbanio. euforbij āboꝝ an̄. auī. iiij. spice. vn. i. olei balsami. vn. i. ꝯmisceat. ¶ Et ex ill' q̄ cōferūt eis ē: vt admi listret ēplꝫ de euforbio ꝛ ē iuuatiuū valde. ¶ In eo āt q̄ð lactātib⁹ ex spasmo accidit sint ꝯtēte: vt ipsaꝝ insecturis appōat ēplm ex melle cū q̄ ꝯfecta sint croc⁹ ꝛ radix lilij ꝛ anisū ita vt sit plꝫ eoꝝ radix lilij p⁹ anisū ꝛ sit ex croco res pua: ꝛ ꝯsuefeāt pōere mēbra sua in aq̄s i q̄b⁹ decocta sint camomilla fenugrecū ꝛ melli lotū. Et q̄nq̄ ꝯfert oleū camomellinū solū. ¶ Vinū āt paucū ꝯfert hn̄tib⁹ spasmū hūidū: resoluit enī ip̄z siē febris. ꝓlīn v̄o ē vna ex cāis ei⁹: ꝛ oꝫ vt eger ex ve

teri bibat ꝛ sup cibū paꝝ. ¶ Et scias q̄ cū spasm⁹ est cōis corpi excepto mēbus faciei: tunc medici itēdūt cū emplastris ꝛ vnctiōib⁹ sp̄ōdilū colli. ꝛ q̄nq̄ ē in mēbus faciei; tūc medici itēdūt cerebro. ¶ Et cū hoc si spasmus ē ex cōitate illō ꝛ vides signa p̄dicta tūc icipe ꝛ fac hoiēz illū mouere. Fortasse enī mouet colerā acutā aut hūorē putridū ꝛ liberabit in hora.

¶ De tetano. Cap. viij.

Tetan⁹ est egritudo officialis ꝓhibēs virtutem motiuā a ꝯctiōe mēbroꝝ de quoꝝ aptitudine ē vt ꝯhant: pp̄ nocu^m in lacertis ꝛ neruis. ¶ Dictione v̄o alcuzez vtunt in siḡnōib⁹ diuersis: aliq̄n enī dicunt cuzez ꝛ significāt p ip̄m illū q̄ icipit a lacertꝫ furcule: ꝛ extēdit eos ad anteriora ꝛ posteriora: aut in vtrasq̄ ptes sil: ꝛ q̄nq̄ dicunt cuzez oēm tetanuꝫ. Et q̄nq̄ dicunt cuzez spasmū oculi ꝓprie: ꝛ q̄nq̄ siḡt p ip̄m tetanū q̄ est duo spasmi aut duo tetani posteri⁹ ꝛ anterius. Et q̄nq̄ appropriāt noīe alcuzez illō q̄ð est ex frigore pp̄ frigus ꝯgelatiuū. ¶ Tetanus autē fm̄ veritatē est ꝯuus spasmo: ꝛ ingredit in gen⁹ spasmi itroitu ꝯrioꝝ in gn̄e vno: ꝛ eoꝝ cōparatio ad cām vnā ē eueniēs casu ꝯuoꝝ. Uerūtn̄ spasm⁹ fit ad ptē vnā. Cū q̄ duo spasmi in duab⁹ ptib⁹ ꝯrijs aggregātur fit tetan⁹: quē ad^m accit ei q̄ hꝫ spasmuꝫ an̄ ꝛ retro sil. Accidit enī ei ex duob⁹ motib⁹ ꝯrijs in mbris suis vt extendant. ¶ Cūq̄ tetanus iste sit duo spasmi dupli: oꝫ vt acutior sit spasmo simplici: ꝛ erit ei⁹ exit velocior. ¶ Et hic q̄ð duplus nō est ex duobus spasmis: imo ex duob⁹ tetanis. Et neq̄ euāt spasm⁹ in plimo duaꝝ reꝝ a dolore vehementi. ¶ Cāe autē cuzez sil'es sunt cāis spasmi fm̄ modū vnū ꝛ diuerse sunt ab eis fm̄ modū aliū. ¶ Eaꝝ āt silitudo cū eis ē: q̄m cuzez q̄nq̄ fit ex replōe: ꝛ q̄nq̄ fit ex siccitate: ꝛ q̄nq̄ fit pp̄ nocu^m ꝯñs mēbra neruosa ꝛ interdū fit ex ap̄atib⁹. ¶ Diuersitas vero eius ab eo est q̄m spasm⁹ nisi raro fit a vētositate: alcuzez aūt plīn fit a vētositate extēsiua: imo alcuzez q̄ est compositus ex duob⁹ spasmis: q̄nq̄ fit plꝫ ex vētositate cū dn̄at in corpore. Et est hec egritudo puersa. ¶ Cū aūt spasmus singularis accit in mēbro vno ex vētositate nō est prauus: ꝛ illō ideo q̄m istud fit pp̄ dn̄ū vētositatis in toto corpore. Et q̄n cū spasmo singulari dn̄at vētositas est illic timor ꝛ signū mortis. Qualr ergo erit duplus. Et diuersificat alio modo: ꝛ est q̄m cā in spasmo māli est vt cadat in loco nerui fm̄ formaꝫ ꝓhibitionis dilatationis: q̄m extēdit villū in latitudine: aut ꝯstringit eum ad radicē suam: ꝛ spasmat. Cā v̄o in cuzez māli est: q̄m casus ei⁹ est ecōtrario. aut n. hūiditas faciēs cuzez currit fm̄ latitudinē i ramis villi. deinde ꝯgelat ꝛ remanet fm̄ duritiē ꝛ fit difficilis ei⁹ redit⁹ ad ꝯctionē. Aut cadit subito ꝛ iplet villū p̄ter q̄ diuersificet ei⁹ cā ex cā villi: imo cadit fm̄ extēsionē villi ꝛ dilatat p̄ter q̄ in lōgitudine minuat: sꝫ ip̄a seruat lōgitudinē implēs foramia. Mā autē faciēs spasmuꝫ in neruis est diuersitas in ramis neruoꝝ nō penetrās in eis penetratione fili nꝫ penetratione plurima. ¶ Et videtur q̄ si transitus māei alcuzez q̄ est fm̄ hunc modū silis trāsitui māe mollificationis. Uerūtn̄ illa mā subtilis est laxū faciens: ꝛ hec q̄dem congelata est dura: non permutēs mem

brũ reflecti ⁊ ꝯhi. ¶ Aut erit mã in cuzez: deiñ cadit in medio lacerti ⁊ chorde aut nerui: verũtñ i pn° sui trahit neruũ aut chordã in lõgitudine: ⁊ nõ põt ꝯhi nz penetratiõe plimi: ⁊ vĩ q sit trãsit° mãe aut erit illic apa: aut mã cadit in ramis villi: ita q cũ mẽbrũ ꝯheẜ necũ erit vt pp ipam ꝯhaẜ villus ⁊ ledaẜ dolore. ¶ Cã aũt dolorẽ faciẽs ledẽs est mã aut non mã cadẽs in pncipijs lacertoꝝ aut chordaꝝ: ⁊ fugiũt ab ea in lõgitudine: sicut accit spẽs cuzez successiõe vomitus laboriosi ⁊ cũonis pp lesionẽ exñtẽ in chordis ⁊ in neruis lesis a sñõ. ¶ Hoc qd ⁊ si cã in cuzez sit siccitas fit qm lacerti ꝯhũẜ in latitudine: nisi ppẜ resolõnẽ hũiditatũ augmẽtãtẽ lõgitudiez et ꝯhunẜ ex ea trãsit° in qb° penetrat virt° motiua ⁊ debilitaẜ a pmutatiõe mẽbroꝝ ad ꝯctionẽ: ⁊ ppe cũ adiuuat durities ꝯtingẽs a siccitate ad inobediẽdũ. ¶ Spasmus vero siccus silis illi quãdoq ꝯtrahit in lõgitudine ⁊ latitudine simul sm semitã equalitatis. Quapropter siccus spasm° deterior est alcuzez sicco. ¶ Et sicut mollificatio accidit pp sectionẽ: silr tetanus: et quãdoq fit vt cũ plaga accidit elongeẜ lacertus sm cõtractionẽ. ¶ Et ex alcuzez quãdoq accidit alidd magnũ forte pp cãm fortẽ ⁊ mãm fortẽ plurimam. ¶ Et quãdoq cõtingit sm modũ euẽtus spasmi stupor repletiuus opilãs vias spũs: ⁊ remanet mẽbra extẽsa ⁊ nõ dilataẜ: sicut remanet mẽbra ꝯcta ⁊ nõ extẽduẜ ad hoc vt inueniat spũs viã ⁊ transitũ. Et hoc quidẽ plm fit post somnũ: qm spũs in ipo intẽtus est ad interiora: sicut diximus in spasmo. ¶ Et quãdoq accidit pp formã nõ nãlẽ inconueniẽtẽ cõtrariã accidẽtẽ lacertis ⁊ minoraẜ virtus eius ⁊ facit dolorẽ non tolerantẽ vt remoueaẜ: quare remanet sm illã figurã: sicut qui a fune lediẜ: aut eleuat aliquid graue: aut affert super dorsum suum põd° graue: aut dormit sup terrã ⁊ terra ledit lacertos eius ⁊ cõtrahit eos: aut accidit ei casus aut pcussio cõterens lacertos aut sectio: aut adustio ignis faciens eos dolere: quare deficiunt a cõtractiõe. ¶ Et quãdoq est cũ hoc mã effusa ad eos aut vẽtositas grossa gñata in eis: aut ascẽdit ad eos extẽdens ipsos. ¶ Et queadmodũ spasmus pprius membris faciei est malus similiter tetanus quãdo cõsequiẜ palpebrã aut linguã aut labiũ solũmodo. ¶ Et qñq ꝯtingit spẽs alcuzez mali sicci quẽ pcedũt febres inseparabiles cũ inqetudine ⁊ fletu ⁊ alienatione ⁊ color fit citrinus pp eas ⁊ desiccaẜ os ⁊ labiũ ⁊ denigraẜ lingua ⁊ cõstringiẜ nã ⁊ exaspaẜ cutis ⁊ extẽdiẜ. ¶ Qis aũt cuzez a pcussione cui associanẜ singultus ⁊ punctio ⁊ pmixtio ⁊ destructio rõnis est mortalis aduenit eñ lacertis desiccatio ⁊ ebullitio humiditatꝫ eorum donec extẽdit eos i lõgitudine: deinde seruaẜ illud in eis cũ desiccatione vltima seruante inflãmationẽ. ¶ Alcuzez pterea multotiens accidit infantibus ⁊ fit facilis in eis quãto plus sunt minores sm q dictuz est in spasmo. ¶ Et qñq antecedit alcuzez plurimus saltus corporis ⁊ grauitas ipius ⁊ grauitas sermonis ⁊ durities in lacertis. ⁊ in ptibus spondilũ vsq ad alhosos ⁊ difficultas deglutiẽdi ⁊ prurit° ⁊ cũ scalpiẜ nõ delectaẜ vel desiccaẜ ide. ¶ Cũq vna est sic putredo ⁊ vir° ⁊ est horripilatio ⁊ tenebrositas in visu ⁊ sudor in capite ⁊ ceruice signt extensionẽ in vtrisq laterib° futurã: qm h°i putredo multiplicaẜ in eis nisi purgeẜ iferi° itegre. imo ascendat ex ea alidd in eis ⁊ exinde ad cerebrũ ⁊ ledat ipz ⁊ frãgat corp°. ¶ Cũq alcuzez cõis icipit claudiẜ os ⁊ rubificaẜ facies ⁊ fit dolor fortior: ⁊ fit ne sit ꝯueniẽs q ipe sorbet: ⁊ mltiplicaẜ palpitatio: ⁊ lachrymanẜ oculi. ¶ Et dñia qdẽ iter tetanũ ⁊ spasmũ in pncipio sui est q spasmus icipit in lacertis cũ motu. Tetani vo pncipiũ in lacertis est cuz qete. ¶ Et qñq ꝯtingit pmutationẽ fieri ad tetanũ ex sinãtia ⁊ pleuresi ⁊ sirsen sz qd fit i spasmo. ¶ Et qñz mltiplicaẜ i regiõib° meridionalib° pp repletionẽ ⁊ motũ hũoꝝ ⁊ ppe in stratic: ⁊ qñz accit i regiõib° septẽtriõalib° pp retentiõez supfluitatũ ⁊ ppe mulierib°: qm ipe sunt debiliũ mẽbroꝝ.

¶ De signis. Ca. ix.

Signũ qdẽ tetani absolute est: vt nõ sint lacerti rñdẽtes ad ꝯctionẽ. ¶ Alcuzez ꝟo signũ si est in añriorib° ẽ: qm hõ ẽ sic pfocat° suffocatã hñs faciẽ ⁊ oculos: ⁊ qñq imaginaẜ q ipe rideat pp extensionẽ lacertoꝝ faciei ei° ⁊ ẽ caput ei° ꝯctũ: ad añriora pcedẽs cum extẽsione oculorum, quare aspicere nõ põt: ⁊ qñq non põt mingere pp extẽsionẽ lacertoꝝ ventris ⁊ debilitatẽ expulsiue: ⁊ qñq mingit absq volũtate: qm lacertus vesice eius est extẽsus nõ ꝯctus ⁊ qñq mingit sanguinẽ pp rupturã venaꝝ pp vehemẽtiã coartationis ⁊ qñq accidit ei singultus. ¶ Et si alcuzez ad posteriora est: trahit caput ⁊ spatulas ⁊ lacertos tractiuos ad posteriora. ¶ Et qñq accidit illud ad posteriora pp extẽsionẽ lacertorum ventris cum cõitate extensionis lacertoꝝ sicteris ⁊ non põt retinere qd est in intestino recto: ⁊ neq põt deponere qd est in intestinis gracilibus ⁊ ambo qdez cõicãt in pfocatione aut i somnietate ⁊ vigilijs ⁊ dolore ⁊ aquositate vrine ⁊ multitudine inflãmationũ ventositatis in ea ⁊ casu a lectis. ¶ Signa autẽ humidi ⁊ sicci ⁊ apostemosi ⁊ facti a lesione sunt sm regulam que dicta est in spasmo. Et multotiens quidem accidit eis colica propter frig° si egritudo fuerit frigida.

¶ De cura. Ca. x.

Eadẽ est cura que est spasmi. Uerũtñ vẽtosarũ vsus super mẽbra hic pl° fiat q in spasmo. Et illud ideo vt reducaẜ calor. Sitq cũ scarificatione ppria super neruos colli ⁊ spondiliũ et scerelis. ¶ Ex eis vero que obseruanda sunt in patiente cuzez est vt qñ eius corpus sudat ppter doloris vehemẽtiaz aut ex medicina nõ dimittaẜ vt infrigidatio ei superueniat: qm ipsum ledit. Sed opz vt desicceẜ cũ lana infusa. ¶ Et qñq fit vt sedeat in oleo calefacto: qm est fortis resolutionis. ¶ Ex opoponaco quoq i potu deẜ vsq ad. ʒ. i. sm ꝟtutẽ ⁊ ex assa fetida ẽt. ¶ Alcuzez pretere a dignior est vt in curãdo ipm incipiaẜ q spasmus: qm alcuzez est ledens prefocans itrinsecus. ¶ Et eis vero que dicuntur valde esse iuuatiua in cura alcuzez ⁊ spasmi est vt serueat succus anetis mittaẜ in ipo catulus taboni: aut catulus canis: aut catulus vulpis ⁊ coquaẜ donec dissoluaẜ. deinde infundaẜ in ipo eger bis. ¶ Et silr ꝯfert eis inũctio ex pinguedie asini siluestris: ⁊ adipe leõis: ⁊ adipe vu-

ss ꝛ ceruis alchitiboa singulariter aut cū medicinis. ¶ Et ꝯfert eis enema ex oleo rutino cū castoreo ꝛ cē taurea. ¶ Et silr suppositoria mordicatiua calia i q̄ bus sunt baurach ꝛ pulpa colloqn. ꝛ que sūt silia il lis ꝙ si nimietate sua adurūt fiat clystere postea cū lacte asine ꝛ vnctio renū singulr cū aliq̄ p̄dictaꝝ pi guedinū. ¶ Ex reb⁹ magis ꝯferētibus tetano frigido humido est castoreū: q̄re oꝫ vt assidueẜ. ¶ Cūq̄ h̄n tes cuzez cibanẜ nō oꝫ vt trāsglutiāt ex cibis nisi bu cellā valde puaz: ꝛ vt sorbeāt pultes subtiles valde qm̄ trāsglutire ē eis puersum ꝛ fit unde spuma i na ribus eoꝝ: ꝛ cōmouenẜ q̄re illō augmētat eoꝝ egri tudinē. ¶ Nos aūt dicem⁹ medicīas q̄s i potu sumēt ꝛ ex q̄bus eoꝝ mēbra abstergan̄ ꝛ ipoꝝ nares i āti dotario. Et silr vnctiones ꝯferētes eis sicut oleū de alcāna ꝛ reliq̄ que dicta sūt: ꝛ silr caputpurgia ꝛ ster nutatoria. ¶ Et sternutatoriū eis meli⁹ est. storax al musceme cū q̄busdā oleis. ¶ Febris vo que nāliter accit est melior cura ei q̄ ex eo est humidus.

¶ De tremore ꝛ signis speꝝ ei⁹. Ca. xi.

Tremor est morb⁹ officialis eueniēs pp̄ defectū v̄tutis motiue a motu lacertoꝝ fm ꝯtinuitatez cōpar grauitati cōpari itromittēti sua motione mo tionē volūtariā q̄ri cōmiscēẜ mot⁹ volūtarij cū mo tibus nō volūtarijs ꝛ est nocu^m in v̄tute motiua sic̄ stupor ē lesio in sensibili. ¶ Hui⁹ aūt cā: aut ē i v̄tute aut in instr̄o: aut in vtrisq̄ silr. ¶ In v̄tute vo cū debi litaẜ: ppea ꝙ accit timor: vel pp̄ applicationē rei ab scise terribilis sic̄ aspectus ex loco alto aut ābulatio sup parietē: aut potatio corā eo ex quo aliqs verecun daẜ q̄ timeẜ: aut reliq̄ ex q̄b⁹ ꝯhunẜ v̄tutes aiales. aut āgustia aut tribulatio aut gaudium aut deside riū. Propter ordines motuū v̄tutis accidit tremor in neruis: ꝛ fit illud qm̄ facit ꝯtingere diuersitatē in motu ipius. ¶ Et ex cāis q̄dē ei⁹ fm semitā debilita tis v̄tutis est multitudo coit⁹ post refectionē ꝛ replo nē. Qui aūt fact⁹ est ab istr̄o: ē q̄n̄ vt mollificationē aliq̄ icurrāt nerui pp̄ quā nō ꝯsequeẜ palysis: q̄re n̄ retinenẜ apō motionē sic̄ ē apud potū multū ꝛ ebrie tatē freq̄nīē ꝛ multitudinē pot⁹ aq̄ frigide: aut potu ei⁹ nō in sua hora: aut vt in mēbris ꝯtingat opilatio pp̄ repletionē plurimā p̄uenietē a causis notis: sicut est satietas nauseatiua ꝛ dimissio exercitij: q̄re pp̄ter eas v̄tutes pfecte nō penetrāt. ¶ Et mā q̄dē frā: aut est patiēs in meatib⁹ in q̄bus ipa moueẜ: ꝛ q̄nq̄ cū via penetratiōis: ꝛ q̄nq̄ cū vi p̄hibitiōis: aut non est patiēs oīno. ¶ Et aliq̄n q̄dē fit vt instr̄m ipm aliquā icurrat desiccationē ꝛ nō obediat resletioni obediē tia facili. ¶ Cōitas vo ē vt i istr̄o accidat nocumētū p̄ueniēs ad hoc vt noceat v̄tuti quēadmodū adue nit ei frig⁹ vehemēs extrinsecus: aut ex pūctura aia lis: aut ex h̄uore: aut ex calore vehemēti: sic̄ apō adu stionē ꝛ alia. ¶ Et aduenit cū eis v̄tuti ipedimētum: aut aduenit v̄tuti fm suā singularitatē ipedimētuꝫ suū q̄d est sibi p̄priū. ¶ Et mēbro fm suā singularita tē aduenit ipedimētū sibi p̄priū ꝛ ꝯtinuanẜ duo no cumēta silr. ¶ Tremor āt q̄nq̄ est in oīb⁹ mēbris. Et q̄n̄ i corpe. Et q̄n̄ est in capite solū s̄ꝫ applicatioēꝫ nocumēti ad lacertū vnū sine lacerto alio. ¶ Et q̄n̄ fit tremor in vtrisq̄ manib⁹ ꝛ non in pedib⁹: aut qm̄ cā nō est in origine nucce: s̄ꝫ i ramis penetrātib⁹ ad man⁹ neruoꝝ: aut qm̄ cā ē in origine nucce: s̄ꝫ expel lit cā ad p̄pinquiora loca ꝛ p̄pinquos lat⁹: ꝛ nā fual nuccā ne penetret cā illa in ipsa ꝛ ꝯseruaẜ sinē suū. Aut qm̄ sp̄s motiuus in inferiorib⁹ corporis est for tior ꝛ magis vigēs s̄ꝫ necītatē illoꝝ mēbroꝝ quam habēt d̄ suo silr: q̄re nō patiunẜ vehemēter a cāis q̄ nō sunt valde v̄tuose: ꝙ si patiẜ instr̄m ꝯfortaẜ eius supatio. Manus aūt nō est ita. ¶ Et cā q̄dē dn̄ans i euētu tremoris fixi est frigus debilitās neruos ꝛ sp̄m simul: aut humiditas liq̄da laxa: minor ēt mollifica tiōe humiditatis facietis palysim. ¶ Et hyp. q̄dem iā dixit. Cū accit i feb. causonide tremor tūc sensus pmittis r̄soluit eā ab ipō. G. q̄s n̄ ꝯcedit hūc apho. verūtn̄ nō ē ex eis q̄ modū nō habent. ¶ Et scias ꝙ tremor magis puersus est q̄ a sinistro icipit. Et tre mor q̄dē in senib⁹ medicanie nō r̄oueẜ. Signa vo sunt cāe p̄dicte: ꝛ sunt ēt manifeste.

¶ De cura. Ca. xij.

Hac q̄d in aliis fecisti ca. ex aptiōe opilationū ꝛ destructiōe mollificatiōis ꝛ euōne ꝛ ꝯfortatiōe neruoꝝ: ꝛ humectatiōe: si necessitas ei⁹ est in tremo re: si est pp̄ debilitatē ab egritudie ꝛ calefactiōe ꝛ si cū fritate repētina aut ibibita: ꝛ cōpressiōe ꝛ fricatio ne ꝛ expulsiōe si est necīa: ꝛ fm ꝙ ostēdim⁹ in canōe. Et balneū in aq̄s maris ꝛ balnea sicut q̄ sunt ex aq̄ nitri ꝛ arsenici: ꝛ aspalti ꝛ sulfuris ꝛ aq̄ maris sunt in natiua etiā. ¶ Et si est cā ei⁹ frigus vaporatiōes ex nitro ꝛ sinapi ꝛ inūctio cū oleo costio. ¶ Et si cā ei⁹ pot⁹ multi vini euacua: ꝛ admistra oleū cucumeris asinini ꝛ que taliter p̄cedūt ꝛ assidua inūctionē cūꝫ oleo canabino. Oleū p̄terea de andacoca p̄prietatē h̄ꝫ in hoc mirabilē. Et silr si emplm fiat ex humida solūmodo. Si aūt est ex humorib⁹ ibibitis aut s̄ꝫ illis aut ꝯfirmaẜ egritudo administreẜ positio vētosarū sup spondilē primā ꝛ sedeat in tina olei calefacti: et in iuribus aialiū p̄dictis in cap. de palysi: ꝛ spasmo ꝛ alcuzez: ꝛ in fine rei deẜ in potu castoreū in syru po mellino: aut cum hieris magnis: ꝛ denẜ in potu pillule facte ex rutha ꝛ scolopēdria. ꝛ iuuanẜ quidē ex cerebro leporis valde: quare ex ipō comedāt as sato. ¶ Et ex eis quidē que tremulo ꝯferūt est vt bi bāt syrupū mellinū cū aqua in aqua decocta sint se minis malue ꝛ folioꝝ dunuchiū vn. v. ꝛ silr sumant in potu: succū eupatorij cū aqua. ꝛ velociter vtantur cum ipa mollificatiuis. ¶ Et si tremor ē in capite p̄ prie iam expertū est eis sticados pōdus. ʒ. j. aut. ij. solū cum hiera pigra: vel ex qua facte sunt pillule: aut in syrupo mellino. ¶ Et ex eis q̄dē iā expertuꝫ est in potu sumere pillulas cochias. j. ʒ. ꝛ. 5. oībus. x. die bus semel. ¶ Et opꝫ vt cib⁹ sit velocis digōnis. ¶ Et vinū quidē eis nocet: ꝛ silr aqua frigida: ꝛ q̄ ex aq̄s est ei melior ꝛ minoris nocumēti est aqua pluuialis ꝛ silr omni egritudini neruose: ꝛ ledunẜ multitudi ne flobotomie.

¶ De stupore. Ca. xiij.

Usus hui⁹ dictiōis stupor in lib. 5. est diuersus: plim. n. ponit dictio stuporis synonima dictiōi palysi. Nos vo ꝛ plimi hoiuꝫ vtunẜ ea fm hūc mo dū: ꝛ q̄d stupor est morb⁹ officialis faciēs eu enirein

sensu tactuali nocu^m. s. aut ōstructionē aut diminutionē cū tremore si ē debilis: aut mollificationē si est ꝯfirmat^9: qm̄ ꝟtus sensibil' nō solū ꝓhibet a penetratiōe: sʒ ēt motiua ꝓhibet sic̄ exposui multotiēs ꝯuis i q̄busdā horis incipit stupor absqꝫ difficultate mot^9 pp diuersitatē neruoꝝ mot^9 et sensus. ¶ Cā. n. stuporis: aut ē ex pte ꝟtutis qm̄ debilitat sic̄ i febrib^9 fortib^9 et acutis ducētib^9 ad stuporē. Et sic̄ i illo q̄ passurus ē syncopiʒ stati et apō ꝓpīqtatē mortis. Aut ex pte istri qm̄ corrūpit ei^9 ꝯplō pp frig^9 vehemēs et potu medi^9 aut ex pūctura alal sic̄ scorpiōis aq̄tici: aut tactu piscis q̄ noiat berille et fac̄ ꝯtiget illō ꝗlitudinē i spū q̄ ē istrm̄ ꝟtutis aut debilitatē. ¶ Aut corrūpit ei^9 ꝯplōnē pp calorē vehemētē sic̄ quē momordit serpēs: aut remāsit i balneo vehemētis caliditatis: aut i febrib^9 icēsiuis. ¶ Aut pp ꝗlitatē sube neruoꝝ: q̄re spūs i ipa nō penetrāt bn̄. Et pp h^o ꝯtigit i tactu pedis cū ꝯpōne ed tactū man^9 sic̄ stupor. ¶ Aut sit pp opilationē ex humorib^9 ꝗssis. s. aut a sanguine aut a flate aut melācolia. ꝛ q̄nʒ possibile ē vt fit ex cola: aut pp opilationē ex coartatōe a spatis ꝛ exiture: aut coartatiōe vehemēti ꝛ ligatura: ꝛ coartatiōe sit^9 in voluente neruos: aut p accn̄a forte aut pp dolorē cū q̄ effūdit ad mēbꝝ sanguis aut hūor nō pliuʒ opilās trāsit^9: ꝛ h^o plimū est a sanguie. Et pp hoc cū pmutat sit^9 eius ꝛ remouet ꝛ recedit ab eo qō ad ipʒ est effusuʒ redit sensus. ¶ Et q̄nʒ accit illō ex siccitate ꝛ exiccatiōe ꝛ opilat meat^9 pp collectiōeʒ villi ꝛ ei^9 coopturā ꝛ h^o est malū. ¶ Et q̄nʒ accit opilatio pp mollificationeʒ fcāʒ ab hūiditate cōplōnali absqꝫ mā q̄ sedet illā mollificationē clausio meatuū. ¶ Cāe ꝟo stuporis q̄nqꝫ sunt in ipso cerebro ꝛ tūc si ē vlis cōis corpori toti ē mortalis. Et q̄nqꝫ sunt i nucca: ꝛ q̄nʒ est ei^9 pncipiuʒ ex spōdili: ꝛ q̄nqꝫ ē in ramis neruoꝝ. ¶ Cū ꝗ pseuerat stupor ꝛ ꝓlōgat pducit ad mollificationē. ¶ Stupor pterea nūciat apopleriā ꝛ epilepsiā ꝛ spasmum aut alcuzeʒ aut palysiʒ cōeʒ. ¶ Et ols qō stupor ols mēbri cū pseuerat ꝛ fit fortis nunciat palysiʒ aut spasmū aduēiētē ei. ¶ Et stupor faciei nūciat torturam. ¶ Et plimū qō succedit pipleumōie ꝛ pleuresi ꝛ firsen frido stupor. ¶ Et scias ꝙ cuʒ stupor pseuerat ꝛ nō remouet ipsuʒ euō deide succedit vertigo nunciat apoplexam. ¶ Et scias ꝙ semē croci hortensis positum in enemate calefacit neruos.

¶ De signis et cura. Capi. xiiii.

Ipsa eadē cā sunt cāe sic̄ dcm̄ ē i tremore: signt ꝗ illud ex eis aug^m stuporis cum additiōe capꝛ ꝛ eius diminutiōeʒ. Et cura qō est fʒ ꝙ dictū ē i tremore eadē. ¶ Uerūtn̄ si fuerit a sanguie ꝛ extāt signatiōes repletiōis venaꝝ ꝛ inflatio guidē ꝛ ꝗuitas corpis ꝛ sōn^9 ꝛ rubedo faciei ꝛ oculoꝝ ꝛ reliq̄ tunc flōmādo pseōre. Nā multotiēs remouet stuporeʒ sola ꝛ cuʒ rectificatiōe regis ꝛ alleuiatiōe cibi. ¶ Cum ꝗ apparet stupor i aliq̄ mēbroꝝ pp cām ancedētē aut pmitiuā sic̄ frigus: aut aliud eueniēs in pn^o neruoꝝ oʒ vt nō sis ꝯtētus curatiōe loci fʒ sit ols cura i pn^o ꝟe ad ipsuʒ. ¶ Et ex curis qō cōferentibus stupori est exercitiū illi^9 mēbri ꝛ assiduatio motus eius.

¶ De tortura faciei. Capi. xv.

Ipsa est morb^9 officialis in facie pp quā trahit ps faciei ad ptē nō nālez ꝛ alterat forma ei^9 nālis: ꝛ remouet bōitas obuiatōis vtriusqꝫ labioꝝ āba ꝝ et palpebraꝝ ex pte. ¶ Et ei^9 qō cā est aut mollificatio aut spasm^9 lacertoꝝ palpebraꝝ ꝛ faciei. Tu āt iā sciuisti eos ꝛ sciuisti ipsoꝝ originē. ¶ A mollificatione ꝟo fcā ē qm̄ cū declinat ad ptē trahit cū ea ps fcā ꝛ mollificat eā ꝛ mutat eā a forma sua si fuerit fortis ꝛ si debilis mollificat sola. Et apō quosdā si ē in latere mollificato est attractio forti: sed nō ē cōcedendū. Et ex eis qō est paul^9. ¶ Hec āt fcā a mollificatione est pp cās mollificatiōis numeratas. ¶ Facta āt a spasmo ꝛ ē ea q̄ cōtingit fm̄ plim: est qm̄ cum ps spasmat stupefit ps 2^a q̄ sedet ipsam. Et cā qō in ipsa est cā q̄ ē i spasmo: qō āt dcm̄ ē i cā. spasmi sicci sicut fci i febrib^9 acutis ꝛ euōnib^9 ꝛ ex fluxu vētris ꝛ vōitu et ex fluxu sāguis ex narib^9 ꝛ alys ē pniciosuʒ. Quidā ꝟo dixerit ꝙ lat^9 egrū ē i tortura lat^9 qō sanū vꝫ ꝗuis cā sit i ipso: ꝛ lat^9 sanū mistrat attractionē ipsius ꝛ eqt. ¶ Hoc aūt nō ē veꝝ fʒ plʒ. Anatomia. n. ꝛ qō sciuisti de dispōne lacertoꝝ faciei fac̄. te cognoscere corruptionē eius ꝛ casus h^9 cōis: ꝛ qm̄ sensus in ipsa coꝝ destruit a latere torture. ¶ Et plib^9 qō hoium accit apa in lacertis colli: ꝛ est ex sūma suffocationum ꝛ aduenit eis ide tortura ꝛ aduēit eis palysis ēt extēdēs vsqꝫ ad man^9: qm̄ lacerti ex quo hauriūt lacerti colli ꝟtutē motiuā origo ēt est ex spondilibus colli. ¶ Ois āt torture extēsē vsʒ ad. vi. mēses fortasse nō sperat rectificatio. ¶ Et scias ꝙ tortura colli plʒ nūciat palysiʒ: imo multotiēs portēdit apopleriā. Cōsidera ꝗ an associet ei accn̄a epilepsie ꝛ apoplerie q̄ icipe ab euōne forti. ¶ Quidā āt extimauerūt ꝙ in patiētib^9 torturā timet mors subitanea vsqꝫ ad. iiij. dies eoꝝ. Si aūt ptrāseūt eos euadūt. ꝛ vꝫ ꝙ sit illō cā epilepsie fortis quam tortura nunciat.

¶ De signis. Capi. xvi.

Sunt vt accidāt infiāmatio ꝛ sputi emissio ex latere ꝛ nō retinet saliua ꝛ ptis: ꝛ multotiēs cōsequitur cū ipsa soda: ꝛ ppe i ea q̄ est spasmosa. ¶ Cognitio aūt q̄ duaꝝ partiū sit leia ē ꝙ cū ipsa extēdit ꝛ recuficat manu: redit^9 alteri^9 fm̄ nāꝫ ad figurā suā est facilis. ¶ Signa āt in tortura mollificatiua sunt qm̄ mot^9 est debilis ꝛ sensus sunt turbati ꝛ sentit in cute lenitatē ꝛ in lacertis. ꝛ neqꝫ sentit extēsionē: ꝛ est palpebra inferior demersa: ꝛ videt medietas pāniculi q̄ est sup palatū qō est ex parte illius oculi mollificata ꝛ hūida laxa: ꝛ appet ꝙ meditet hō ꝛ aspiciat ad inferiora. ꝛ cā in hoc etiā est cōitas huius panniculi cū pāniculo extrīseco vie ligue secāte palatū in lōgitudie. ꝛ est cōicās ei. ꝛ est cutis declinās a ptib^9 colli ꝛ elōgat in eis. ꝛ difficilis fit redit^9 ipi^9 ad eas. ¶ Signa aūt spasmose sūt: qm̄ sensus sunt turbati fʒ plurimuʒ ꝛ cutis extēsionē hʒ cuʒ q̄ destruunt ruge: ꝛ lacerti faciei sunt duri: ꝛ minorāt saliua ꝛ sputū fʒ plurimuʒ: ꝛ est declinatio cutis ad partes colli plus: ꝛ reditio eius ab eis fit difficilior. ¶ Signa aūt ei^9 q̄ ē ex spasmo humido ꝛ sicco sunt ea p que cognoscitur ¶ Et ex signis q̄dē euentus torture est ꝙ hō inuenit dolorem in ossibus faciei sue ꝛ stuporem in cute sua ꝛ multitudinem saltus eius.

¶ De cura. Capi. xvii.

Sollicitudo ē ꝛ itentio vt non moueaṫ tortus vsq̃ ad.iiij.ꝛ.vij. ¶ Et cibeṫ ēt cū eo qḋ subtiliaṫ sicˉ aq̄ ciceris cum oleo ꝛ nō desicceṫ cū desiccatione mellis ꝛ pullis colūbaꝝ. ¶ Qḋ si nā fuerit sicca moueaṫ i die scḋo cū clisteri vehemētis lenitatꝫ qm̄ ē cōueniēs. ¶ Intēdere āt ad gargarismata i pn° est necēs ꝛ qn̄z attrahit qḋ ē ꝓpinquū ꝛ nō resoluit crudū ꝛ spasm⁹ in p̄mis fit fortis. ¶ Et nꝫ facias euōnē cuꝫ debilib⁹ nō sufficiētib⁹ donec digō aliq̄ vice fiat: festinatio āt ad medicinā acutā exiccat māꝫ ꝛ minorat eā: ꝛ desiccat neruos ꝛ debilitaṫ opatio medi^c in ea: imo abstine. ¶ Et oꝫ qḋ vt cures palysim aut spasmū sicˉ scis fꝫ q̄ ptinet. Iā āt exptū ē q̄ si tort⁹ oī die pōdus.ʒ.ij.ex hiera hermetis bibat p mēsem ꝯtinuū forte efficiet ipressionē. ¶ Qḋ āt exptū ē vt bibat oī die est vt ex.ʒʒ.ꝛ acoro ꝯfectis cuꝫ melle sumat mane ꝛ vespe q̄titatē nucis.ꝛ oꝫ ne abscindaṫ ab eo aq̄ mellis. ¶ Quidā aūt medici indi dixerunt q̄ ex pfectionib⁹ q̄b⁹ tortura medicaṫ ē vt appropriēṫ mēbꝛ lesuꝫ ꝛ caput cū carne siluestri elixata: ꝛ vr̄ q̄ melior siluestris ad h° sit lep⁹ ꝛ althiboa ꝛ vulpis ꝛ hirci siluestris ꝛ cerui ꝛ asini siluestres: ꝛ q̄ sunt miores ata ba absq̄ gazellis ꝛ q̄ sic ꝓcedūt ex his q̄ carne sua ñ calefaciunt. ¶ Et oꝫ si sit egr̄tudo humida vt ligeṫ pes in aq̄ est morbi pn^m fm formā nālem. ¶ Si āt ē spasmus incipe pn̄mum ab ei⁹ lenificatōe: deide ab ipsius resolutiōe. ¶ Qḋ si inuenis signa sanguis flōma venā q̄ est sub lingua ꝛ suppone vētosas spōdilib⁹ p̄mis absq̄ scalpellatōe: ꝛ nō ē dubiū q̄n mā torturā faciēs veniat ex p̄ncipijs neruoꝝ ꝛ lacertoꝝ faciei: ꝛ pp h° diligiṫ vt medi^c rubificātes supponanṫ spōdilib⁹ ceruicis ꝛ sup mādibulā ēt cū plurimi villi sint veniētes ex eis ad lacertos q̄ sunt i facie. Lacerti v̄o faciei nō sūt ex illa summa. Et coꝝ regimē est purgatio añrioris ptis cerebri ꝛ silr̄ vaporatio sicca sup spōdiles ꝛ mādibulā interiorē ꝛ fricatio capitis ēt ꝓpe sup famē vehemētē. ¶ Et ex eis ēt q̄ iuuāt torturā est assiduatio ablutiōis faciei cū aceto: ꝛ delinire loca p̄dcā cū aceto: ꝛ ꝓpe cū i ipo coquūṫ subtiliatiua: ꝛ si ē acetū i q̄ decocta ē synapis est mirabile: ꝛ vt iclineṫ sup decoctionē sceha ꝛ abrotāi ꝛ alharmel ꝛ laur⁹ ꝛ silia: ꝛ assumanṫ sub eo q̄ sint sicut tamarisci ꝛ albetil. ¶ Cū ergo medi^c nō ꝯferūt: fiat cauteriū sup venā q̄ est post aurē ei⁹: ꝛ oꝫ vt iniungatur ei vti gargarismo plusq̄ alijs: ꝛ administreṫ masticabilia ꝛ ꝓpe acor⁹ ꝛ nux muschata ꝛ piretrū: ꝛ ex eis q̄b⁹ i masticatiōe vtiṫ sūt mirabolāi nigri: ꝛ oꝫ vt retineat masticabile i pte lesa: ꝛ sit i domo tenebrosa et fiat ei aut cū zeboti: aut expressiōe canapis ꝛ amaraci ꝛ sicle: aut aq̄ opoponaci cū oleo de lilio: aut euforbio q̄titat⁹ lētis cū lacte mulieris. ¶ Et cureṫ caput cū eis q̄ ipm purgāt: de q̄b⁹ diximus i cāone egritudinuꝫ capitꝭ cuiusq̄. ¶ Et ex caputpurgijs exptꝫ ei ē auellana idica ꝛ ꝓpe cortex ei⁹ supior: ꝛ auricula muris ꝛ exp̄ssio cucumeris asinini ꝛ ciclamis: ꝛ qn̄z miscēṫ illa cū eis q̄ cū sternutatōe calefaciunt sicˉ castoreū ꝛ nigella ꝛ silīq̄. ¶ Digni⁹ v̄o q̄ fit caputpurgiū ē auricla murꝭ: ꝛ cū caputpurgiū sit pōdeṙ.ʒ.ij. ex aq̄ ei⁹ cū dauich opopōaci.ʒ.5.olei ꝯfert: imo sanat i.v. dieb⁹. Et qn̄z p̄cipiunṫ ituerī specula vt sit sp coꝝ itētio i rectificatiōe faciei.ꝛ specula ꝯueniētiora eis q̄ sūt ꝓpa i vidēda facie ꝛ sr̄ illa q̄ de caube sūt fcā. Infātib⁹ āt cū aduēit tortura i fine p̄is deṫ i potu triticeamior: aliq̄b⁹ dieb⁹ vsq̄ ad.vij.dies: ꝛ cib⁹ sit aq̄ cicerꝭ

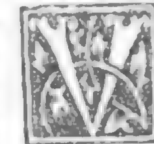
¶ De saltu ꝛ signis eius. Capi.xviij.

Saltꝰ ē mot⁹ lacertosus: ꝛ qn̄z moueṫ cū eis cutis q̄ eis adheret: ꝛ ipse q̄dē est ex ventositate grossa inflatiua. ¶ Signiones āt q̄ ipse sit ex vētositate sunt velocitas resolutiōis: ꝛ q̄ nō est nisi in corporib⁹ friis ꝛ causis friis ꝛ potib⁹ reꝝ frārū et sedārū calefaciētē. ¶ Sed signiōes q̄ ipse sit lacertosus carnos⁹ neruosus ē q̄ḋ qm̄ i pte q̄ ē lenis sicˉ cerebꝝ nō retineṫ vētositas: ꝛ silr̄ in eā q̄ est dura sicˉ os. Sꝫ accidit fꝫ plm ei qḋ est mediū in duritie ꝛ lenitate. ¶ Et accidit q̄ḋ saltus ex accn̄tib⁹ aialibus plm ꝛ ꝓpue in gaudio. ꝛ multotiēs accit ex tristitia ꝛ ira reliq̄s qm̄ motus spūs qn̄z resoluit materias in vētositates. ¶ Et scias q̄ saltus cum cōis est corpori nūciat apoplexiā ꝛ scuzez ꝛ cū pseuerat in mirach nunciat meliā ꝛ epilepsiā. Et cū perseuerat in facie nunciat torturā. ꝛ salt⁹ q̄ ē subscerasis qn̄z signt apa i velamibus: qm̄ est de cōitātib⁹ ipꝫ. ¶ De cura. Ca.xix.

Vaporeṫ cū vaporib⁹ calefaciētib⁹. Illud.n.remouet ipꝫ. Et si nō vtere oleis resolutiuis incipiēdo a debiliorib⁹: ꝛ pueni ad illḋ qḋ ē fortius naꝫ remoueṫ: ꝛ si nō solutiuū i potu da ꝛ assidua p⁹ illḋ medicias calefaciētes. ¶ Castoreo q̄ꝫ cuꝫ sambaco inest ꝓprietas in hoc ca. Et nꝫ deṫ aq̄ ꝯgelata ꝛ vinū multū: ꝛ qḋ iflatōeꝫ hꝫ ꝛ ifrātionē: ꝛ ipi⁹ qḋ cura ē ꝓpinq̄ cure ipsi⁹ silīū. ¶ Cōpleam⁹ ḡ sermonem de egritudinib⁹ neruoꝝ hic ꝛ sumus cōtenti his q̄ sunt sensuales ꝛ motiue ꝛ situales. ¶ De apatib⁹ v̄o ꝛ solutionibus cōtinuitatis ꝛ reliq̄s tardabimus sermonem: vsq̄ ad quartum librum si deus voluerit.

¶ Fen tertia de dispositionibus oculorum.

¶ De anathomia oculi. Cap.j.

Virtus visiui ꝛ mā spūs visibilis ꝓcedit ꝛ penetrat ad oculū p viā duoꝝ neruoꝝ ꝛ ꝯcauoꝝ q̄s nouisti p anathomiā. Cūq̄ nerui ꝛ pānicli q̄ eis associāṫ ad orbitā descēdūt dilataṫ extremitas cuiusq̄ eoꝝ ꝛ repleṫ ꝛ āpliaṫ: ita q̄ ꝯprehēdit humores q̄ sunt in pupilla: q̄x medi⁹ ē glatialis ꝛ ipe q̄dē est humor clarus: sicˉ grādo. ¶ Glatialis v̄o ē rotūdus cuius minuit rotūditateꝫ cōpressio ipsius ab añriore pte ei⁹. Et ipse qḋ cōpmiṫ vt i eo iformatio ꝯueniētioris sit q̄titatis ꝛ habeāt ꝓua q̄ videnṫ sectionē magnā i q̄ formeṫ. Et pp hoc ei⁹ postremū parū per ꝯstrictuꝫ est vt ipsius coopertura in corpibus fiat bōa q̄ ipm deglutiūt ꝛ sunt ꝓfunda ꝛ dilatata a ꝯstricto: vt ꝛ ipsa bn̄ coopiant eū. Et hic q̄dē hūor posit⁹ est in medio: qm̄ est dignior locis q̄ sūt cū custodia. ¶ Sꝫ ꝛ p° ipm est hūor ali⁹ adueniēs ei ex cerebro: vt nutriat ipꝫ. Inter ipꝫ.n.ꝛ sanguinē puꝝ ē gradatio. Hic āt humor silis est vitro leq̄facto ꝛ colo: vitri liq̄facti ē clarus ꝛ declinat ad puā rubedinē: clar⁹ v̄o ē qm̄ nutrit claꝝ: pue āt ē rubedinis: qm̄ ē ex sōa sanguis: ꝛ ipse nō ꝯuertiṫ ad silitudinē ei⁹ qḋ nutriṫ integre: ꝛ hic q̄dē humor nō puenit ab eo: nisi q2 mittit ei sāguinē a cerebro mediāte reti: q̄re opꝫ vt seq̄ṫ

ptē ei⁹. Et hic hūoꝛ eleuaꝛ ad medietatē posterioꝛꝭ ptis glatialis vsqꝫ ad maioꝛē circuitū q̄ ē i ca. ¶ In āteriori pte est alius humoꝛ silis albugini oui ⁊ nominaꝛ albugine⁹: ⁊ est sicut sup̄fluitas a subā glatiali ꝓueniēs: sꝫ sup̄fluitas clari clara ē: sꝫ posit⁹ est anteri⁹ pp cām añcedētē ⁊ pp cām q̄ est sicut ꝯpletiua. Causa aūt añs est: qm̄ pars sup̄fluitatis opposita ē pti nutrimēti: ⁊ cā ꝯpletiua ē vt ꝗdeꝛ delatio luminis sup glatialē: ⁊ sit ei sicut clype⁹. ¶ Ampli⁹ extrēitas nerui ꝯp̄rehēdit vitreū ⁊ glatialē vsqꝫ ad terminū q̄ est iter glatialē ⁊ albugineū: et termin⁹ apud quem ꝑuenit vitre⁹ est apud coronā: sicut rete cōp̄rehēdit venationē: q̄pp noiaꝛ retina. ¶ Et nasciꝛ ex ipsi⁹ extremitate tela aranea ex q̄ gn̄aꝛ tunica subtilis cū q̄ penetrāt future ptis scd̄ine quā nolabim⁹. Et illa q̄dē tunica distinguiꝛ iter scd̄inā ⁊ iter albugineū: vt inter subtile ⁊ spissum sit sep̄atoriū aliqd̄. Et vt adueniat ei nutrimētū ab añriore pte ipi⁹ penetrās ad ip̄ꝫ a retia ⁊ scd̄ina subtilis nō fuit: sicut tela aranee nisi qꝛ si eēt spissa erecta in facie glatialis nō elōgaretur quin accideret ex ea pp suā spissitudinē vel alterationē ei⁹ qd̄ velaret lumē a glatiali ex via albuginei. ¶ Extremitas aūt paniculi subtilis ipleꝛ ⁊ texiꝛ ex venis: sicut secūdina: qm̄ ipsa facit penetrare nutrimētū f ꝫ veritatē. Verū nō est necessariū: vt sint oēs partes ei⁹ p̄parate ad iuuamētū nutribiles: sed pars postrema que noiaꝛ secūdina. ¶ Illud aūt qd̄ ptrāsit illū terminū ad anterioꝛa ispissaꝛ ⁊ fit tunica viꝫ ad grossitudinē aliquā hn̄s colorē celestē iter albedinē ⁊ nigredinē vt ꝯgreget visū: ⁊ vt equet lumē opatione sua qua cooperit visum apud latitudinē indigēte tenebris ⁊ cōpositiōe luminis et tenebraꝝ: et vt distinguat inter hūores: et iter fortē vehemētꝫ duriciei: et stet sicut mediatrix iustitia: et nutriat corneā cū eo qd̄ aduenit ipsi a scd̄ina: et ipi⁹ q̄dē cōp̄rehēsio nō cōpleꝛ ab āteriori pte ei⁹: vt nō ꝓhibeat aduētuꝫ formaꝝ: sed dimittit in āteriori pte sui fenestrā et foramen: sicut relinquiꝛ in vuea qn̄ remoueꝛ suspēsoriū ipsi⁹ ab ea: et in illo q̄dē foramine cadunt aduenientia. Cū ergo ꝯstringiꝛ ꝓhibeꝛ visus et in āteriore pte huius tunice vuealis est rugositas vbi obuiat glatiali vt sit magis silis raro leni: et vt minoretur tact⁹ ei⁹. ¶ Durioꝛ v̄o ptium eius est āterioꝛ pars ei⁹: vbi obuiat tunice cornee dure: et vbi finiꝛ: vt sit illud qd̄ cōp̄rehēdit foramē durius. Et forsitā quidē est plenū humiditate pp iuuamētū p̄dictū et spū qd̄ siḡt extenuatio q̄ est corā foramine apud ꝓpinq̄tatē mortis. ¶ Scd̄s v̄o pāniculus est strict⁹ valde: vt bona retētio ei⁹. Et nolaꝛ postremū ipsi⁹ tunica dura: et ei⁹ āterioꝛ pars ꝯp̄rehēdit totā pupillā et fit puia vt non ꝓhibeaꝛ visus et est pp illud in colore cornu silitati limatiōe ⁊ abrasiōe ⁊ nolaꝛ pp illd̄ cornea. ¶ Clarioꝛ aūt ptiū ei⁹ est illa q̄ est āterioꝛ: et est f m ꝗtitatē sicut cōposita ex tunicis subtilib⁹ q̄tuoꝛ q̄ sunt sicut cortices suppositi: vt si excorticeꝛ vn⁹ eoꝝ non fiat cōe nocumētum: et de ea ē q̄ opponiꝛ foramini: qm̄ ille locus est magis idigēs fortitudine et tutela. ¶ Terti⁹ v̄o comp̄rehēdit lacertū mot⁹ pupille et impletioꝛ⁹ carne alba et pingui. vt leniat oculū et palpebrā: et ꝓhibeat eos exiccari et vocaꝛ totuꝫ ei⁹ coniunctiua. ¶ Lacertū āt mouentē oculū iā dixim⁹ in anathomia. ¶ Palpebre v̄o create fuerūt vt expellāt qd̄ ad oculū volat et descēdit ad ip̄ꝫ de capite: et vt equēt lumē sua nigredine: et cū eis q̄dē poniꝛ q̄dā silē pāniculo q̄ sitaꝛ cartilagini: vt eoꝝ statio super ip̄ꝫ sit bona: et nō cadāt pp debilitatē ei⁹ l quo fixi sūt: et vt lacert⁹ apeniēs oculū habeat sustētaculū sicut os vt bona fiat eius motio. ¶ Partes āt palpebre sunt cooꝑtoriū deinde vna duaꝝ tunicaꝝ pāniculi: deiñ ei⁹ adeps postea lacert⁹ ei⁹: deiñ tunica postrema: et ē hec supioꝛ. Inferioꝛ v̄o ex ptib⁹ deest lacert⁹. ¶ Et loc⁹ q̄dē in cui⁹ scissiōe ē timoꝛ ē ex eo qd̄ sequiꝛ āterioꝛē ptē ei⁹ apud initiū lacerti.

¶ De cognitiōe dispōnū oculi et ꝯplōnū ei⁹ et fmone vli de egritudinib⁹ eius. Ca. ij.

Cognitio illi⁹ est ex tactu ei⁹ et motu ei⁹ et ex venis ei⁹ et ex figura ipi⁹: ⁊ ex colore ei⁹ ex ꝗtitate ipi⁹: ⁊ ex opatiōib⁹ suis ꝓprijs ⁊ ex dispōnib⁹ eius qd̄ currit ab eo ⁊ dispōnib⁹ passionū ei⁹. ¶ Cognitio aūt illi⁹ ex tactu ei⁹ est: qm̄ inuenit cū tactus calꝫ aut frm̄ aut duꝝ aut siccū aut lenē aut humidū. ¶ Sed cognitio illi⁹ ex motu ei⁹ est vt ꝯsideres an mot⁹ ipi⁹ sit leuis ⁊ sig̃bit calitatē aut fritatē qd̄ tactus discernet ipi⁹ an sit ꝗuis ⁊ sig̃bit frigiditatē aut humiditatē. ¶ Illi⁹ v̄o cognitio ex vēis ei⁹ ē vt cognoscas an sint grosse ⁊ āple ⁊ sig̃t illd̄ humiditatē eius: an sint subtiles ⁊ stricte ⁊ sig̃nt siccitatē ei⁹: aut plene et significat multitudinē in ipso. ¶ Cognitio vero illius ex colore ipi⁹ est: qm̄ coloꝛ sig̃t humorē dn̄antē ꝓpoꝛtionalē scꝫ rubeus ⁊ citrinus ⁊ plūbeus ⁊ fusc⁹. Sed cognitio illius ex figura ipsius est qm̄ bonitas sue figure sig̃t fortitudinē eius in creatiōe. ⁊ malitia sue figure sig̃at ꝯuetatē illius. ¶ Dispō aūt magnitudinis eius ⁊ puitatis ipi⁹ est f m q dictuꝫ est in capite. ¶ Illius v̄o cognitio ex opationib⁹ ei⁹ ꝓprijs ē: qm̄ si ipse videt occultū a lōge ⁊ ex ꝓpinquo simul: ⁊ nō lediꝛ ab eo qd̄ ad ip̄ꝫ reddita visibilib⁹ fortib⁹ ē fortꝫ cōplōnis ⁊ eq̄lis: ⁊ si est debilis visus: ⁊ f m ꝯuiū illi⁹ tūc in cōplōne ei⁹ ⁊ in creatiōe est corruptio. ⁊ si ipse nō est ipotēs in ꝯp̄rehēdēdo ꝓpinquū ꝗuis sit puū ⁊ est ipotēs in ꝯp̄rehēdēdo lōginquū: tūc spūs ei⁹ est clar⁹ san⁹ puus. ¶ Et dn̄t medici: qm̄ nō est sufficiēs dilatatiōi egrediēti pp subtilitatē sui. Et sig̃t p illud radiū quē credūt esse ō summa spūs: ⁊ qd̄ egrediꝛ ⁊ obuiat visibili. ¶ Et si nō est ipotēs in cōp̄rehēdēdo lōginquū: ⁊ si appropinquat ei illud qd̄ est puū non videt ip̄ꝫ: ⁊ si recedit ab eo f ꝫ ꝗtitatē lōgitudinis videt ip̄ꝫ tūc spūs eius est multus ꝯturbatus nō clar⁹ neqꝫ subtilis: imo humidus ⁊ eius cōplo est humida. ¶ Et dn̄t medici qm̄ nō subtiliaꝛ neqꝫ clarificaꝛ nisi motu longo. ⁊ qn̄ ꝓcedit radius in motu subtiliaꝛ ⁊ attenuaꝛ: ⁊ si debilitaꝛ in vtrisqꝫ dispōnib⁹ tūc eius spūs est puus ⁊ turbidus. ¶ Cognitio aūt illi⁹ etiā ex dispōne eius qd̄ ab eo currit est qm̄ si ipse est sicc⁹: ⁊ nō facit lippitudinē oīno tūc ip̄e est siccus: et si facit lippitudinē sup̄flue: tūc ipse est humid⁹ valde. Ex dispositiōe aūt passionū ei⁹ qm̄ si ip̄e leditur a calore ⁊ sanaꝛ a frigore. tūc ipse hꝫ malitiā cōplonis calide. Et si lediꝛ a ꝯuio tunc ipse cōtrarium hꝫ. ¶ Et scias q medius in omni dispōne haꝝ specieꝝ

ẽ eq̃lis: nisi supfluus in dispõne visus: ĩhẽ.n.ẽ equalis. ¶ Oculo pterea accidut oẽs spẽs egritudinũ.s. mãles ⁊ pure ⁊ ɔposite ⁊ instrales ⁊ cõẽs. ¶ Et oculo q̃dẽ in dispõnib⁹ suis que ei accidũt i forma palpitatiõis ⁊ clausiõis ⁊ apriõis ⁊ colore ⁊ lachrymis ad sunt indicia pẽdẽtia ex egritudinib⁹ acutis: ⁊ opꝫ vt inq̃rat ab eis. ¶ Amplı⁹ egritudies oculi q̃nq̃ sunt ppꝛie q̃nq̃ sunt cũ cõitate. ppinqu⁹ ṽo q̃ ei cõicat est cerebrũ ⁊ caput ⁊ velamina exterioꝛa: ⁊ interioꝛa: deide stõus. ¶ Et ois egritudo oculi que fit p cõitatem velaminũ exterioꝛũ est magis salua.

¶ De signis dispositionũ oculi. Ca.iij.

Signa ɔ̃nonis egritudis oculi cũ cõitate cerebri sunt: vt sint in cerebro q̃dã sigtiones nocumẽtoꝝ suoꝝ pdicte. ℱ Nã si mediatoꝛ fuerit velamina itrinseca: videbis lesionẽ ⁊ doloꝛẽ incipe a pfundo oculi. ℱ Et si fuerit mã cal'a ueniẽs sternutationẽ ⁊ pruritũ in naso. ℱ Et si fuerit frida senties cursũ frigidũ. ℱ Et raro q̃dẽ erit hec cõitas cũ malitia cõplonis singularꝭ. ¶ Q̃ñ si fuerit cõitas cũ velaminibus extrinsecis: ⁊ si fuerit mã eueniẽs ab eis. sentiet extẽsionẽ icipiẽtẽ in frõte ⁊ venis extrinsecꝭ ⁊ apparebit nocumẽtũ i eo q̃ sequit palpebrã magnã. ¶ Et si fuerit cũ cõitate stõi erũt signa pdicta. in.c.ḋ cõitate cerebri cũ stõ. Et si fuerit illic fantasie cãstõi minoꝛabunt vacuitate ⁊ multiplicabunt in saturitate. ¶ Signa ṽo egritudinis mãlis inq̃stũ est in ipso oculo sunt. ℱ Q̃m sanguineã sigt ɔ̃uitas ⁊ rubedo ⁊ lachꝛyma ⁊ ifłatio ⁊ exuberatio venaꝝ ⁊ pulsatio tẽpoꝛum ⁊ glutinatio ⁊ lippitudo ⁊ caliditas tactus: ⁊ ppꝛie quando cũ eis associant signa sanguinea capitis. Flegmaticã ṽo sigt ɔ̃uitas vehemẽs ⁊ rubedo occulta cũ plũbositate q̃dã ⁊ ɔglutinatio ⁊ lippitudo ⁊ tumoꝛ ⁊ paucitas lachꝛymaꝝ. ℱ Colericã autẽ sigt pũctura ⁊ inflãmatio cũ rubedine ad citrinitatẽ tẽdẽte q̃ nõ est sicut rubedo sanguinea subtilitas sanguinis acuti ⁊ puitas ɔglutinatiõis ⁊ calitas tact⁹. ℱ Sꝫ melicã sigt ɔ̃uitas ⁊ obfuscatio ⁊ paruitas ɔglutinatiõis. ¶ Cõplones ṽo puras sigt puatio ɔ̃uitatꝭ cũ exiccatiõe ⁊ luctiõe sigtionũ q̃s pdiximus in.c.cognitionis. ¶ Uniuscuiusq̃ aũt egritudinum instraliũ cõis q̃drat capłm.

¶ De curatiõib⁹ vlib⁹ egritudinũ oculi. Ca.iiij.

Cure oculi sunt opposite egritudinib⁹ oculi: et q̃m egritudines sunt aut mãles: aut pure: aut cõposite: aut solo ɔtinuitatꝭ. Tũc cura oculi aut est eũo ⁊ igredit in ipaꝭ regimẽ apatũ: aut regimẽ complonis aut rectificatio foꝛme: sic ẽ in egressione: aut ɔsolidatio ⁊ icarnatio. Ab oculo ṽo euant mãe: aut fꝫ semitã ɔuersiõis ab eo: aut fm semitã resołonis. ab eo. ¶ Cõuersio aũt ex eo est pma ex coꝛpoꝛe si ẽ repletũ: deiñ ex cerebro cũ eo q̃ scivisti ḋ mũdificatiuis cerebri: deinde pmutatio ab eo p viã nasi: ⁊ p venas ppinq̃s oculo: sicut sũt due vene lachꝛymaꝝ. ¶ Exitio aũt ex eo fit p medicias educẽtes lachꝛymas. Cõplonis aũt pmutatio iuuat medicis ppꝛijs etiã. ¶ Sed sol'o ɔtinuitatis in ipso adueniẽs curat p medicias q̃ hñt exiccationẽ nõ plimã. ¶ Et cũ sũt cũ elõgatiõe a moꝛdicatiõe: ⁊ tu scies has medicias ex sermone nr̃o de obthalmia ⁊ reliq̃s egritudinib⁹ mãlib⁹ in oculo. ¶ Et oꝫ vt scias q̃ in egritudib⁹ mãlib⁹ in oculo est neciũ ⁊ administret minoꝛatio nutrimẽti ⁊ acceptio ei⁹ q̃ ɔ̃nat hũoꝛẽ laudabilẽ ⁊ aliẽatio ois vapoꝛosi ⁊ ois cui⁹ mala est digõ. ¶ Et cũ mã pcedit ex mẽbꝛo itẽde in flomãdo illõ mẽbꝛũ: ⁊ cum mã aduenerit ex velamie extrĩseco admĩstrabis vẽtosas ⁊ admĩstrabis apocrustica sup frõtẽ. Et quoꝝ sũma ẽ coꝛtex bathelıc ad cal'a ⁊ calcadis ad frãm. ¶ Uene aũt que flomant ppter oculũ sunt sicut cephalica. deinde vene que sunt in partibus capitis. ¶ Que ḡ in anterioꝛib⁹ sunt magis iuuatiue i pmutatiõe faciẽda ex loco: ⁊ q̃ sunt posteri⁹ sunt magꝭ iuuatiue in attractiõe. ¶ Et scias q̃ illõ q̃ accidit in oc'lo ex mãys ⁊ idiget pmutatiõe ei⁹ ab eo ad membꝛũ aliõ tũc illud ad q̃ recti⁹ pmutat ẽ naris: ⁊ illõ cũ nõ fuerit i via effusiõis ad oculũ: ⁊ hec q̃dẽ pmutatio nõ fit nisi ppter caputpurgia ⁊ odoꝛamẽta pdicta in locis alıꝭ vbi dixim⁹ doloꝛis capitis regimen. ¶ Medicie aũt oc'li alie sunt pmutãtes cõplonẽ: et sunt aũt ifrigidãtes sicut succi solatri ⁊ ṽge pastoꝛꝭ ⁊ aq̃ ẽdiuie ⁊ aq̃ lactuce ⁊ aqua ro. ⁊ succus ẽt ⁊ mucillago psılij. Et alie sunt calefaciẽtes sicut musc⁹ et piper ⁊ acoꝛus ⁊ memitẽ ⁊ silia: ⁊ alie sunt exiccatiue sicut tucia ⁊ ãtimoniũ ⁊ climia. et de sũma eaꝝ sunt ɔstrictiue sicut scief memite ⁊ aloes ⁊ alseluzabaragi ⁊ croc⁹ ⁊ rosa. ℱ Et alie sũt leniẽtes sic lac ⁊ desiccatio lazuli ⁊ albugo oui ⁊ mucillago. ℱ Et alie sunt maturatiue: sicut vene ⁊ aqua fenugreci ⁊ croci ⁊ alrob ⁊ ppꝛie illud in quo infundit panis. Et alie sũt resolutiue: sic sarcocolla ⁊ aq̃ feni: ⁊ alie sſ stupefactiue: sicut succ⁹ pomoꝝ mãdragoꝛe ⁊ papauerꝭ ⁊ opiũ. ¶ Et scias q̃ q̃ñ cũ egritudine oculi fuerit soda tũc opꝫ vt icipias in cura sode ⁊ nõ cures añq̃ ipam remoueas. ¶ Et cũ eũo ⁊ mũdificatio ⁊ regimẽ conueniẽs nõ iuuãt scias q̃ tũc i oc'lo ẽ ɔplo mala: aut mã mala iuiscata in tunicis coꝛrũpẽs nutrimẽtũ penetrãs ad ipꝫ: aut illic ẽ debilitas in cerebro: aut loco in quo expellunt flux⁹ ad oculũ.

¶ De rememoratiõe ɔseruatiõis sanitatis oculi et eoꝝ q̃ nocẽt ipsi. Ca.v.

Opoꝛtet in pmis vt ille q̃ laboꝛat in ɔseruãdo sanitatẽ oculi tueat cũ a puluere ⁊ fumo et aeribus egrediẽtib⁹ ab eq̃litate in caliditate ⁊ frigiditate ⁊ vẽtis crudis ⁊ venenoſ. Et assiduet nõ intueri rẽ vnã a qua nõ auertat. Et ex eis a quib⁹ opꝫ vt vere custodiat est multitudo fletus. Et opꝫ vt minoꝛet aspect⁹ in lr̃is vel lineis subtilib⁹: nisi iterdũ fꝫ semitã exercitij. ¶ Et nõ płõget somn⁹ ei⁹ sup collũ. ¶ Et scias q̃ multiplicatio coitus est nocibilis: res oculo: ⁊ similiter multiplicatio ebrietatis ⁊ repletionis cibi. Et etiam somnus super repletionẽ. Et oẽs cibi ⁊ potus grossi: ⁊ ola vapoꝛẽ emittẽtia ad caput. Et de summa eoꝝ est omne q̃ hꝫ acuitatẽ: sicut poꝛrũ ⁊ andacoca: ⁊ ola que exiccãt supflue de quoꝝ summa est sal mult⁹. Et ola a q̃bus ɔ̃nat vapoꝛ multus sicut caulis ⁊ lens. Et omnia que diximu⁹ in arrolis medicinaꝝ singulariũ que sunt pꝑtionata ad h⁹ sunt nocitiua oculo. ¶ Et scias q̃ multitudo vniuscuiusq̃ duoꝛum scꝫ somni ⁊ vigiliaruꝫ est vehementer nociua oculo. Et magis conueniẽs ei est temperamentum

ramētū vniuscuiusq; coꝝ. Res āt q̄ ex vsus ꝯfert ocu lo ⁊ ꝯseruat virtutē ei⁹ sunt ea q̄ fiūt ex antimonio et tucia: sicut spes tucie nutrite cū aqua sansuci ⁊ aqua feni. ⁊ facere collyriū oi hora ex aq̄ feni. est mirabile ⁊ magni iuuamēti: ⁊ infrigidatio granati dulcis ē mi rabilis ēt. ⁊ puluis factus ex granatis vtriusq; cū pul pis suis decoctis interiorib⁹ cū melle: ⁊ sic scies illō in loco suo. Et ex eis āt q̄ abstergūt oculū ⁊ acuūt ip̄z ē submergi i aq̄ clara ⁊ apire oculū in ip̄a. ❡Rerū aūt visui nocibiliū alie sūt opōnes ⁊ mot⁹ ⁊ alie sūt cibi ⁊ alie sūt dispōnes ꝯuersiōis i cibis. ❡Opōnes aūt ⁊ mot⁹ sūt sicut oia q̄ exiccāt sic coit⁹ plurim⁹: ⁊ lōgitu do aspect⁹ ad lūinosa: ⁊ legere subtilia supflue. Me diū.n. i eo ꝯfert: ⁊ silr opatio puoꝝ. ¶Et somn⁹ sup repletionē ⁊ cenā imo oꝫ illū q̄ i visu hꝫ debilitatē ex pectare dōec digō fiat: deīde dormire: ⁊ ois repletio nocet ei. ⁊ oē qd̄ exiccat nām nocet. ⁊ oē qd̄ sanguinē turbidat siue sit de rebus salsis siue acutis siue alijs nocet ei. ¶Et ebrietas nocet ei. ¶Uomitus aūt ꝯfert ei inq̄tū mundificat stomacū ⁊ nocet ei inquātū mo uet mās cerebri ⁊ expellit eas ad ip̄m. ⁊ si non fuerit excusatio q̄n fiat: tūc oꝫ vt fiat post cibū ⁊ cū facilitate ⁊ balneatio nocet ei. ⁊ somn⁹ supflue nocet ei. ⁊ flet⁹ plurim⁹ ⁊ multitudo flobotomie ⁊ pp̄tie cū ventosis ꝯtinuis nocent. ❡Cibi v̄o salsi ⁊ acres ⁊ vaporosi q̄ ledūt os stōi sunt cepe ⁊ porri ⁊ allea ⁊ bedurungi co mesta ⁊ oliue mature ⁊ anetū ⁊ caulis et lens. ❡Cō uersio āt i cibis ē vt ita comedāt ne coꝝ digō corrū patur ⁊ multiplicet̄ ip̄oꝝ vaporatio: f̄m q̄ in loco suo demōstrabitur. ⁊ ego iam perueniā illic ⁊ tu scies il lud in tractatibus huius tertij libri.

❡De obthalmia ⁊ conturbatione. Ca. vj.

Obthalmia alia ē vera: ⁊ alia ē ei silis. ❡Que no minat̄ ꝯturbatio: ⁊ vacillatio. ⁊ ip̄a calefacit et hūectat cū accidit oculo ex causis extrinsecis facien tibus in ip̄o bothor. ⁊ rubicātib⁹ eum sicut sol ⁊ so da adustiua ⁊ ephimera adusta: ⁊ puluere ⁊ fumo et frigore in q̄busdā horis pp̄ ꝯstrictionē ipsi⁹ ⁊ pcussio nē: pp̄ cōmotionē ab ip̄a ⁊ vēto pcelloso pp̄ suā pra uitatē. Illi⁹ v̄o tot⁹ ip̄sius leuis est associata cause q̄ nō ita remanet post ip̄am vt de ea sit curandū ⁊ si nō medicat̄ remouet̄ cū remotiōe cāe multotiēs: ⁊ noia tur grece taraxis. ¶Qd̄ si cā corporea aut extrinseca inuerit mālē pmā possibile erit tūc vt velocit̄ pmute tur i ap̄a māifestū ⁊ verū. Sicē mutant̄ febres ephi mere i alias febres. Cū aūt pmutat̄ ⁊ ē i pncipio per mutatōis noiat̄ grece aphuē. Et d̄ spēb⁹ qd̄ obthal mie ē q̄ seq̄t̄ scabiē i oclo cui⁹ cā ē scalptura ocli q̄ in pncipio rei pcedit cursu ꝯturbatiōis: ⁊ nō aduēit ei⁹ cura nisi post scabiei fricatiōeꝫ. ❡Obthalmia v̄o ol no ē ap̄a i ꝯiūctiua. ⁊ alia q̄dē ē q̄ ē ap̄a simplex nō p trāsiēs terminū: ⁊ plerūq; ē i eo venaꝝ exuberatio ⁊ cursus doloꝝ. Et alia ē q̄ ē magna ptrāsiēs terminū i magnitudine i q̄ supabūdat albugo sup pupillā ⁊ te git eā ⁊ phibet clausionē ⁊ noiat̄ chimosis ⁊ apd̄ nos d̄ alguardanest: q̄ plm accit infātib⁹ pp̄ mltitudinē māeꝝ coꝝ d̄bilitatē ocloꝝ ip̄oꝝ: ⁊ ip̄a qd̄ n̄ fit a mā calida tm̄: imo ⁊ a flegmatica ⁊ melācolica. ❡Et q̄n ob thalmia v̄a ē ap̄a i pupilla seq̄ns ꝯiunctiuā ⁊ oīe ap̄a aut est a sanguine aut colera aut flegmate aut melācolia aut v̄e fositate t̄nc silr obthalmie nō est ait ꝯā ab vna istaꝝ cāꝝ. ¶Et q̄nq; hūoꝝ ap̄ans generat̄ in ip̄o. ⁊ q̄nq; ē adueniēs ei a cerebro f̄m semitaꝫ ca tarri: p viā velaminis extrinseci coopiētis caput: aut p viā velamīs intrinseci ⁊ oīo a cerebro ⁊ ptibus ip̄i⁹ q̄ā cū in cerebro aggregant̄ māe plurime ⁊ repletio tūc vix euadit ocul⁹ q̄n obthalmiā incurrat nisi fortꝭ fuerit valde. ❡Et q̄nq; sunt arterie q̄ effundūt ad ip̄ꝫ supfluitates suas: cū sunt supfluitates in ip̄is multi plicate: siue sint arterie intrinsece siue extrinsece. Et q̄nq; mā nō ē eueniēs ei a pte cerebri ⁊ capitis: sed ad uenit ei a pte alioꝝ mēbroꝝ: ⁊ pp̄e cū oculū iā ꝯsecu ta ē malitia cōplonis: ⁊ debilitauit eū ⁊ fecit ip̄m su sceptibilē nocumētoꝝ: ⁊ ē ad quē effundunt̄ supflui tates. Ampli⁹ de spēb⁹ obthalmie ē q̄ hꝫ piodū ⁊ po xismū f̄m piodū effusiōis māe: ⁊ piodū hore ḡnatio nis ei⁹. Et violētia qd̄ doloris in obthalmia: aut ē pp̄ hūorē mordicatiuū corrodētē tūicas: aut pp̄ hūorem plm extēsiuū: aut pp̄ vaporē grossuꝫ f̄ꝫ raritatē ide ē raritas i dolore. ❡Et māe qd̄ illi⁹ sic sciuisti aut sꝫ ex corpe: aut ex capite ip̄o: aut ex vēis q̄ oculo affert ma teriā malā calidā aut frigidaꝫ. Et q̄nq; sunt in oculo ip̄o: ⁊ illō si accidat tunicis oculi corruptio cōplonis pp̄ hūorē retētū i eis aut obthalmiā veniētē sup eas ⁊ ꝯuertit totū qd̄ aduēit ei de nutrimēto ad corruptio nē. Et ille cui⁹ sūt oculi exti⁹ pminētes ē susceptibi lioꝝ magnitudis obthalmie ⁊ fortioris ei⁹ pp̄ hūidi tatē ip̄oꝝ oculoꝝ ⁊ aptione poroꝝ ip̄oꝝ. ❡Et q̄nq; q̄ dē multiplicant̄ lachryme frigide i spēb⁹ obthalmie pp̄ pūationē digōnis ⁊ mltotiēs resoluit̄ obthalmia cū solutiōe nāe. Et scias q̄ malitia obthalmie ē f̄ꝫ q̄ litatē māe ⁊ magnitudo ei⁹ f̄ꝫ q̄ntitatē ip̄i⁹. Et scias q̄ i regionib⁹ meridiāis multiplicat̄ obthalmia ⁊ remo uet̄ velociter. Sꝫ aduēt⁹ ei⁹ in ip̄is plm ē pp̄ cursum māeꝝ coꝝ ⁊ multitudinē vapoꝝ eaꝝ sanitas v̄o ei⁹ i ip̄is velox ē pp̄ raritatē poroꝝ mēbroꝝ coꝝ ⁊ solonē nāe ip̄oꝝ. q̄ si subito supueniat ei frigus fit difficilis ip̄oꝝ obthalmia ⁊ phibet hūorē ei⁹ a cursu. ❡In re giōib⁹ āt frig ⁊ tēporib⁹ frig minorat̄ obtalmia f̄ꝫ est praua ⁊ putas q̄dē ei⁹ in eis ē pp̄ detē hūoꝝ in ip̄sis ⁊ ꝯgelationē coꝝ. ei⁹ v̄o prauitas ē q̄m q̄n cōprehen dunt̄ in mēbro nō resoluunt̄ velociter pp̄ coartatio nē meatuū: q̄r extēdunt̄ magnifice donec accidat vt ex eis findat̄ siphac. ¶Cū q̄ pcedit hyems septētrio nalis. ⁊ seq̄t̄ ip̄aꝫ ver meridionale pluuiosum ⁊ estas pluuiosa mltiplicat̄ obthalmia. Et silr q̄n hyems est calida ⁊ meridiana replet̄ corp⁹ hūiditatib⁹: ⁊ deide seq̄t̄ cā ver septētriōale t̄nc ꝯstringit eos. Et estas d̄ boreal mltiplicat obthalmiā ⁊ pp̄e post hyemē me ridianā. ⁊ q̄nq; multiplicat̄ ēt in estate cuius ver fuit meridianū ⁊ sicca hyems ⁊ septētriōal. Et tu q̄dē ꝯsi dera corpa dura f̄ꝫ regiōes septētriōales ⁊ corpora lenia ⁊ rara f̄ꝫ meridiōales regiōes: ⁊ sic regiōes ca lide faciūt obthalmiā silr balneū valde calidū cū hō ip̄m ingredit̄ proculdubio facit obthalmiā. Et scias q̄ q̄n adest obthalmia ⁊ oculi dispositio nō mutat̄ cō sequēs cū cura recta ⁊ purgatiōe vltima: t̄nc cā ei⁹ est mā retēta in oculo corrūpēs nutrimētum: ⁊ catarrus ex cerebro ⁊ capite f̄m q̄ declarauimus in illis q̄ sunt pmissa.

❡De signis. Cap. vij.

S*Cias ꝙ dolor ꝗ̄ i oculo ꝯtingūt alij sunt mordi
cātiui: ⁊ alij corrosiui: ⁊ alij extēsiui. Et mordica
tiui ꝗ̄ꝫ signāt corruptionē q̄litatis materie et acuitatē
ip̄i⁹. Et extēsiui signāt multitudinē ei⁹ aut vētositatē.
¶ Et obthalmia velocioris stat⁹ ē in q̄ lachryme ma
gis currūt et q̄ acutiorē hꝫ mordicationē: et tardioris
ē q̄ ē mag̃ sicca. Et lippitudo q̄ð ē sig̃ va maturatōis
aut grossitiei materiei. Lippitudo nāq̃ q̄ ē velox cū
leuitate accidētiū excepta grauitate oculi ē significa
tiua grossitudinis m̄aei. Et illa cui associat̄ matura
tio: ⁊ cū q̄ ē oculi exiccatio in initio parūper a resolui
tur velociter ē laudabilis. Et illa cui⁹ granū ē ꝑuū ra
ro ē significatiua bonitatis. Prauitas aūt grani ma
turatōis sig̃t tarditatē. Cūq̃ palpebre conglutinari
incipiūt tūc iā maturatōis adest ꝓpinquitas: sic dū
ꝑseuerat cursus aq̄sus ē initiū adhuc. ¶ Post hec āt
dicam⁹ ꝙ ꝯturbatio cognoscit̄ leuitate sui ⁊ cā sui ⁊ ꝗ̄
titate aꝑatis ꝑ̄initiui. Et obthalmiā q̄ð q̄ ē cū cōitate
capitis sig̃t soda ⁊ grauitas capitis. Nā si via flux⁹ a
cerebro ad oculū nō ē nisi ꝑ velamē extrinsecū coope
riēs caput frōs ē extēsa ⁊ vene exteriores sunt plene:
⁊ silr̄ inflatio icipit vēire ad palpebrā et i fronte sunt
rubedo et pulsatio. Et si est ꝑ velamē intrinsecū n̄ ap
paret illð ⁊ appet sternutatio ⁊ prurit⁹ in naso et pa
lato. ¶ Et si ē cū cōitate stōi associat̄ ei nausea cōtur
batio et signū illi⁹ ē hūor i stō. Sāguineā vō obthal
miā sig̃nt color oculi ⁊ exuberatio vēaꝝ ⁊ pulsatio tē
poꝝ ⁊ reliq̄. signa sanguinis i ꝑtib⁹ cerebri: ⁊ ꝙ non la
chrymat̄ ꝑlin sꝫ lippitudinē patit̄: ⁊ ꝯglutinat̄ apð sō
nū. ¶ Colericā āt sig̃t pūctura vehemēs ⁊ dolor adu
stiu⁹ vehemēs: ⁊ rubedo ꝑua ⁊ lachryme sōtiles acute ⁊
q̄nꝫ exulcerat ⁊ q̄nꝫ eūat̄ a lachrymis: sic ē eūs sāguinei
et nō ꝯglutinat̄ apð sōnū. Et h⁹ q̄dē gn̄s ē q̄dā rube
do aduenīēs oculo et ē de sūma cōplōnū pessimaꝝ ⁊
q̄nq̃ cauterizat oculū ⁊ exulcerat ipꝫ faciēs exulcera
tioꝫ motiuā ⁊ āmbulatiuā. ¶ Obthalmie p̄terea ꝯsile
ē gen⁹ pruritiuū ⁊ exiccatiuū cū ꝑuitate rubedis et ꝑ
uitate lippitudis: ⁊ nō appꝫ aꝑati ipi⁹ q̄ntitas de q̄ sit
curādū nꝫ cursus. ⁊ ē ex m̄a parua acuta. ¶ Sꝫ flati
cā sig̃nt g̃uitas vehemēs ⁊ calitas ꝑua ⁊ rubedo de
bilis: imo i ea vicēs ē albedo. ⁊ sunt lippitudo ⁊ ꝯglu
tinatio apud sōnū ⁊ ē cū iflatiōe ⁊ cōicat ei facies et
color. Q̄ð si ei⁹ ꝓn̄m ē stōus associat̄ ei nausea. ¶ Et
flatica q̄ð q̄nꝫ ꝯsequit̄ hoc vt in ipa excrescat ꝯiūctiua
sup nigrū ꝑꝑ magnitudinē aꝑatꝭ. verūtn̄ nō ē ma
nifeste rubedis neqꝫ vehementis: neqꝫ sunt cū ea la
chryme sed lippitudo. ¶ Melencolicam vero signifi
cant grauitas cum offuscatione ⁊ exiccatio ⁊ perseue
rentia: ⁊ paruitas conglutinationis. ¶ Cum vētosa
autē est extensio tn̄ sine grauitate: ⁊ neqꝫ est cursus
⁊ quandoq̃ rubedinē facit euenire extensio.

¶ De cura cōturbationis. Cap. viij.

I*N cura cōturbatiōis ⁊ obthalmie leuis q̄ cursu
ei⁹ ꝓcedit. q̄nq̃ cāe sufficit abscisio. s. si fuerit cā
lunatiua a repletiōe sanguis aut alteri⁹ cū eūone.
Et q̄nq̃ sufficit sedatio mot⁹ ei⁹: ⁊ distillatio lactꝭ aut
albuginis oui: aut alteri⁹ rei in ipo. Et si ꝯturbatio fue
rit ex ꝑcussiōe distillet̄ i oculū sanguis colūbe calid⁹
aut alterius aut ex sanguine suijpsius ⁊ q̄nq̃ sufficit
euaporare ipꝫ cū spōgia aut lana infusa i oleo ro. et
decoctiōe lactꝭ aut decoctiōe lētꝭ: aut distillet̄ in ipm
lac mulierꝭ ex mā̄milla calm. ꝙ si illð nō ꝯfert tūc de
coctio fenugreci ⁊ sic̄ alt. ¶ Illi vō q̄ ex frigore accidit
ꝯfert balneū si n̄ fuerit fcm̄ aꝑa. ⁊ nō fuerit caput et
corp⁹ repleta. ⁊ ꝯfert ei vaporatio cū decoctiōe cam o
mille ⁊ vinū subtile p⁹. iij. horas a cibo ⁊ sōn⁹ lōg⁹ p⁹
vinū ē ex curꝭ iuuātib⁹ siue sit ex sole aut frigore aut
alijs. Et obthalmia q̄ð cui⁹ cā ē scabies ⁊ ē leuis fri
cet̄ scabies i ꝑ̄mis: dīn curet̄ obthalmia ⁊ q̄nꝫ remo
uet̄ p⁹ fricatiōeꝫ scabiei ꝑ seipāꝫ: ꝙ si magna fuerit n̄
tolerās ꝓpinq̄tatē ꝑ̄ ꝑatiōis fricatiōis admisceret̄ sub
tiliatio ⁊ lenificatio ⁊ mūdificatio: ita vt fiat obthal
mia obediēs ⁊ toleret int̄ se vicinitatē ⁊ int̄ regum mū
dificatiōis et fricatiōis.

¶ De cura communi specierum obthal
mie ⁊ effusiōe fluxuū ad oculū. Cap. ix.

C*Anō cōis i regie obthalmie māt̄ et reliquarum
egritudinū ocli mālū ē minoratio cibi: ⁊ ipsius
exiccatio et electio ei⁹ q̄ð gn̄at humorē laudabilē: et
aliēatio oīs vaporosi: et aliēatio oīs rei q̄ ē male digō
nis: et aliēatio coit⁹ ⁊ mot⁹: ⁊ applaudatiōis q̄ ē a vio
et aliēatio cōestiōis acetosi ⁊ salsi et aceti: et assidua
tio lēitatꝭ nāe. Et flōmia ex cephalica ē ꝯueniēs oīb⁹
spēb⁹ ei⁹. ¶ Et oꝫ q̄dē vt visus patiētis obthalmiam
nō cadat sup albedinē ⁊ sup radios imo fit q̄ð sbster
nit̄ ei ⁊ quo ipe circūdat̄ nigrū ⁊ viride et sup faciē ei⁹
suspēdat̄ pān⁹ ꝑcit⁹ niger apparēs oculo ei⁹. Et ni
ger q̄dē sit i dispōne egritudis: et celestis i dispōne sa
nitatis et oꝫ vt sit dom⁹ i q̄ hitat ad tenebrositatē de
clinās. Et oꝫ vt ad ipm attrahat̄ somn⁹. Est em̄ me
dicamē bonū et expedit ne pilli ꝑmittantur ꝓlōgari
qm̄ valde sunt nociui obthalmie: nisi fuerint pili i ra
dice soluti. illð em̄ ꝯfert inq̄ntū exiccāt hūiditates at
trahēdo ad nutrimētū eoꝝ. Et cū corp⁹ ē mūdū ⁊ hu
mor faciēs obthalmiā ē effusus in venis. et ex gn̄e sā
guinis grossi ⁊ ꝓprie in fine obthalmie. tunc balnea
tiōis ipressio i subtiliādo mām et pot⁹ vini puri ad re
pellēdū ipam et eūandū sunt iuuātes. Et balneū q̄ð
post eūonē ē meli⁹ medicamē ad obthalmiā: ⁊ ꝓprie
si fuerit vaporatio sedās dolorē. ¶ Et ex eis q̄dē q̄b⁹
oꝫ regimē eē in obthalmia ⁊ reliq̄s egritudinib⁹ ocli
mālib⁹ ē eleuatio puluinaris et cautela dscēsiōis ei⁹.
¶ Et oꝫ vt ex toto elōget̄ oleū a capite patientis ob
thalmiā: qm̄ ipm ē magis vehemētis nocumēti. ¶ Et
distillatio olei et si sit oleū ro. i aurē est valde magni
nocumēti. Et q̄nq̃ mag̃t obthalmiā adeo vt stringat
tunicas. Q̄ð si fuerit m̄a ꝓcedēs ex mēbro tūc opor
tebit vt eūetur mēbꝝ illð ⁊ trahat̄ ad ꝯtrium ꝑtis cum
q̄lꝫ re. s. ꝑ clystere aut flōmiā ⁊ alia. Et fortasse nō suf
ficit flōmia ex cephalica et ē necessaria flōmia arte
rie tꝑis et auris ad abscindēdū viā ꝑ quā aduenit
m̄a: ⁊ illð q̄n m̄a aduēit oclo ꝑ artias extrīsecas. Cū
q̃ volūtas adest icidēdi artias capitꝭ oꝫ vt radat̄ caꝑ̄
⁊ ꝯsideret̄ q̄ illaꝝ ꝑuaꝝ arteriaꝝ sit mag̃ pulsans maior
⁊ calidior ⁊ icidat̄ et ꝑueniat̄ ad finē i ei⁹ attractio
ne: si ē ex eis q̄ icidunt̄. et sunt ꝑue nō magne. ⁊ q̄n in
cidit̄ illa q̄ ē sup tꝑa oꝫ vt liget̄ i ꝑ̄mis: deinde abscin
dat̄ postq̃ elegit illð cui⁹ preterijt rememoratio. s. vt
sit post eūonē et abscidat̄ maior illorum et calidior
earum. et opꝫ ante incisionem vt stringatur quod est

in ea lseri⁹ cū filo firmo l lōgitudīe:et dimittaꝛ liga-
tura l ipsa:deide icidaꝛ qd ē post ipsaꝫ:cū putrefit lꝫ
auferaꝛ itrictura:et ipsa qd ē necīa in ea q̄ est maxi-
ma. In pua ṽo sufficit vt ꝓfunde scarificeꝛ q̄ten⁹ cur
rat qd l eo ē de sanguīe. Illud.n.qn̄q̧ primū ē iuua
mēto vētosaꝝ in nocra et pōni sanguisugaꝝ sup frō
tē. ¶ Et qn̄ nō sufficit illd qd fit fiat flōmia ex lachry
mali angulo et ex vēa frōtis cū tn̄ vētose nocre sūt vl
timi iuuamenti. ¶ Cūq̧ ꝓlongaꝛ egritudo admini
strenꝛ sief.in q̄b⁹ ponunt es vstū et attrimentū vstū
et qn̄ꝫ sufficit facere alcohol ex aloe solo. ¶ Et cum
ꝓlongaꝛ obthalmia ⁊ nō iuuaꝛ ab aliq̄ tunc scias q̧
in tunicis oculi ē mā mala corrūpens nutri[m] supue
niēs ei:qr recedēs cōfuge ad aliq̄d qd sit sic̄ abluta
tucia ꝑmixta lenitiuis sic̄ cerusa ⁊ climia aurea ablu
ta ⁊ amilo ⁊ pauco gūmi ⁊ qn̄q̧ cauteriū sup verticē
est necīuin vt retineaꝛ catarrus. Qn̄q̧.n.ei⁹ ꝑseue-
rātia est pp ꝑseuerātiā catarri. Cū āt initiū est ex ve
laminib⁹ itrinsecis tūc cura ē difficilis:nisi sit ei⁹ re-
solutio fm̄ euacuātia fortia cū a dministratiōe empla
stroꝝ cōfortātiū caput cognitoꝝ ad hāc rē. Sicut ē
emplm̄ fcm̄ de spica ⁊ rosa ⁊ acatia cuꝫ aq̄ coriādri
hūidi: ⁊ ipso coriādro hūido ⁊ sicco cū pauco croco
dimissū sup locū vna hora aut duab⁹:deide rēouea
tur. ¶ Et qn̄ꝫ admistrāꝛ i ea glutinatiua ⁊ cōmēsura
tiua materieꝝ acutaꝝ:⁊ gn̄a lactꝫ sūt ex sūma coꝝ: ⁊
nō est ꝯueniēs vt dimittaꝛ distillatio ei⁹ l oculo tp̄e lō
go:imo oꝫ vt remoueaꝛ ⁊ renoueꝛ oi hora. ¶ Et de
eis ē albugo oui:⁊ nō ē necīuꝫ in ipsa vt remoueaꝛ:
imo si dimittaꝛ horis aliq̄b⁹ non nocet:⁊ ē laudabi-
lior l hoc lacte:⁊ si sit lac magꝫ abstersiuū:⁊ albumē
qd oui agregat cū lenificatiōe ⁊ applanatione sua
si nō adheserit ⁊ nō strinxerit porros. ¶ Et decoctio
fenugreci aggregat cū lenificatiōe sua ⁊ maturatōe
sua vt faciat planū ⁊ sedet dolorē:⁊ oleū ro. est hui⁹
gn̄is. ¶ Et penit⁹ oꝫ vt nō sit l medi[a] administrata in
oculo ⁊ ꝓpē l obthalmia aspitas neq̧ q̄litas saporis
acetosi aut acuti. ¶ Et oꝫ qd vt ꝯterāt valde q̄tenus
ipsius remoueaꝛ aspitas:⁊ isto tibi plus est posse vt
sit ꝯtent⁹ isipidis odore puatꝫ:nā illd ē bonū. ¶ In
terdū ṽo admistrāꝛ caputpurgia mundificatiua ⁊ q̄
coꝝ cursu ꝓcedūt exn̄tia ex eis q̄ p nares māei ptez
extrahunt:⁊ de q̄b⁹ tūc nō timeꝛ q̧ ad oculū aliā tra
hat māꝫ. ¶ Gargarismata q̄ꝫ admistrāꝛ in ea. ¶ Et
de medicamētꝫ qd iuuatiuis ē vaporatio ex aq̄s te-
pidis cū spōgia ⁊ lana:⁊ qn̄ꝫ administratio sel' fcā aut
bis satꝫ suffic̄:⁊ qn̄ꝫ ē necīuꝫ vt plīn itereꝛ fm̄ fortitu
dinē obthalmie ⁊ ei⁹ debilitatē:cūq̧ in aq̄ q̄ fit vapo
ratio melliloti ⁊ fenugreci fuerit decoctio erit vtlia
l ꝯferēdo. ¶ Interdū p̄tea sup frōtē liniunꝛ apocru-
stica ⁊ ꝓpē cū via effusiōis māei ē velamē extrinse-
cū.⁊ hec qd apocrustica sunt sicut cortices bathelze
ꝓpē ⁊ sic̄ sief memite ⁊ sic̄ feluza haragi ⁊ aloes ⁊ se
mē ro.⁊ crocus ⁊ sarcocolla ⁊ q̄ sūt sic aq̄ solatri ⁊ aq̄
virge pastoris ⁊ sil'r rānus ⁊ sauich ordei ⁊ solatrū ⁊
cydoniū. ¶ Qd si supfluitas fuerit vehemētꝫ calita
tis ⁊ tenuitatꝫ admistreꝛ epithimata vehementis sti
pticitatꝫ sic̄ de gall' ⁊ balaustijs ⁊ tribul'. ⁊ emplꝫ ex
eis cursib⁹ fluxuū adhitꝫ hꝫ maxiaꝫ efficaciā:⁊ h̄ qd
cū mā fuerit cal'a. Sꝫ si fuerit frida tunc fiāt ex eis q̄
exiccāt ⁊ ꝯstrigūt ⁊ ꝯfortāt mēbrū cū calefactione sic̄
epithimata ex sābaco ⁊ sulfure ⁊ baurach. Et oꝫ qd
vt ocul⁹ assidue mūdificeꝛ a lippitudīe ex lacte distil
lato l ipꝫ et laua ipꝫ albumīe oui. ¶ Qd si tact⁹ fue
rit necī⁹ oportebit vt fit cū facilitate. ¶ Et opꝫ ñ fue
rit obthalmia vehemēs vt fiat flōmia vsq̧ q̄ tuneaꝛ
lippotōia. Sāguis nāq̧ emissio pli sanat l hora. Et
oꝫ inq̄ntū posse ē vt retardeꝛ l obthalmia collyrioꝝ
administratio vsꝫ ad tres dies ⁊ sufficiat regimē p̄di-
ctū ex euōnib⁹ et attractiōe māeꝝ ad extrēa:⁊ l hora
quā diximus locoꝝ ⁊ dispōnū. Deide si p⁹ illd admini
streꝛ collyriū ñ erit malū:plerūq̧.n.sanaꝛ ab obthal
mia his reb⁹ absq̧ cura alia. ¶ Nāe ṽo lēitas ē res
q̄ ei ē necīa:imo ēt ē necīū vt solōne educaꝛ humor
dn̄ans sāguini post flōmiā. ¶ Et l vaporatiōe qd nō
erit bōitas añ mūdificationē nꝫ l balneo:et qn̄q̧ fit
illd cā attrahēdi māꝫ plimā coopientē tunicas ocu
li. ¶ Et oꝫ vt l ꝑn° nō administrenꝛ ispissatiua fortia ⁊
q̄ sunt vehemēter stiptica:qn̄ ispissāt tunicas ⁊ ꝓhi
bēt resolōnē et magnificāt dolorē:⁊ ꝓpē cum dolor
fuerit fortꝫ.et ea ēt q̄ debiliꝛ ꝯstringūt l ꝑn° ñ sufficiūt
ad ꝓhibēdā māꝫ ⁊ nocēt pp ispissationē tunicaꝝ et
ꝯstringūt māꝫ l eis.q̧ si aliq̄d hoꝝ ꝯtigerit succurre
cū vaporatiōe ex aq̄ cal'a sp̄.et solū collyriū albū dis
solutū l aq̄ melliloti ē ꝯueniēs.forti⁹ nāq̧ illo cū re-
pletiōe capitꝫ qn̄ꝫ ē ei nociuū. ¶ Resolutia ṽo l ꝑn°
obthalmie vehemēter duita:⁊ plīn ē necessaria post
ista stiptica ⁊ ꝓpē cū eis narcotica sunt admixta di-
stillatio aq̄ zuccari ⁊ aq̄ mellis qd oculo. Qd si ꝓue
nit ex istis cōmotio egritudis ifridabis eā cū eo l q̄
nō sit ispissatio ad succurrēdū ei. ¶ Et oꝫ vt intēdas
añ h̄ ad mūdificationē lippitudis cū facilitate ⁊ nō
noceas ocl'o. In lippitudis nāq̧ mūdificatiōe ē do-
lorꝫ alleuiatio et abstersio ocl'i et medicis adest pos
sibilitas operādi. ¶ Et qn̄ꝫ dolorꝫ vehemētia facit
necīā stupefaciētiū adhibitionē sic̄ succi pomoꝝ mā
dragore ⁊ lactuce ⁊ papauerꝫ ⁊ aliq̄ntule aq̄ sumach.
Expelle ḡ illa q̄ntū potes:q̧ si aliq̄d coꝝ admistras
pp necītatē administra ipꝫ fm̄ cautelā.⁊ si tibi satis sit
cū albumīe oui ꝯq̄ssati cū aq̄ l q̄ papauer sit decoctū
fac:et fortasse oportebit vt ponas cū eo fenugrecuꝫ
vt iuuet ad sedādū dolorē ex pte resolōnis vt resol-
uat ēt et remoueat nocumētū stupefactiōis:q̧ si mā
est subtil' et corrosiua nō est malū apd me vti opio ⁊
stupefactiuis:ipꝫ nāq̧ ē sanās eā et nō succedit do-
lor q̄uis oporteat credere q̧ inq̄ntū visui nocet ē ma
lū:veꝝ opio l dolorib⁹ a mā corrosiua ꝓueniētib⁹ nō
est malū apd me vt ipꝫ.n.sanat celeriter. ¶ Et cura
q̄dē mordicatiōis est ex glutinatiuis et infridatiuis
ex subtiliatiuis. Et cura extēsiōis ē cū mollificatiōe
oculi ⁊ resolōne p ea quoꝝ vnūqdq̧ diximus l loco
suo et ꝑmutatiōe māei. ¶ Cū āt egritudo fit cronica
tūc ē flōmia faciēda ex lachrymalib⁹ et flōmāde sunt
ābe arterie q̄ sūt post aures. ¶ Et opꝫ vt patiēs ob-
thalmiā ⁊ patiētes reumatismos ad oclos deuitent
quēad[m] iñ totiēs diximus infictionē capitꝫ ⁊ distillatio
nē alicui⁹ olei l aurē:⁊ pēit⁹ cura obthalmie ē sic̄ cu-
ra reliq̄ꝝ apātū ex repcussiōe p° ⁊ rsolōne 2°. Verū
tn̄ exigiꝛ pp mēbꝝ ipꝫ supflua facilitas ⁊ ē vt illd qd
rpellit ⁊ repcutit ⁊ sbtiliaꝛ ⁊ qd rsoluit ⁊ abstergit nō

sit laboriosū tactus ledēs sensuz faciēs euēire aspita tē. Et illō qd nō cplet nisi sit stipticitas ei⁹ qd retrenat tēpata: ⁊ mordicatio eius qd resoluit leuis pua: imo ē meli⁹ vt sit i illo exiccatio sine mordicatione: ⁊ vt violētia laboris eius frāgat p illō qd eis admiscetur de eis q̄ sūt sic albumē oui ⁊ lac mulierꝫ multū sup ꝯfricatōez collyrij q̄ fit alcohol. Cū āt mā iā est eūata ⁊ dolor nō ē i sūmo laborꝫ, administra collyriuz noiatū vni⁹ diei ꝯmirtū cū eo qd sit sic vitell⁹ oui: ⁊ nꝫ ē lōgiquū qn sanet īfirm⁹ i die suo ⁊ igrediat balneū i seqnti. Sitq; illō qd suffic ad resoluēdū ꝛsiduū materiei: sic ē collyriū ð spica. Et qñ3 hora fac necīū vt facias ip3 odorare de collyrio aliqītulū stiptatā i die p⁹ rē modicā: ⁊ addas i die.ij. de eo ⁊ ērit cuz eo salus. ¶ Cūq; mā fit praua in obthalmia añs ad dissoluēduz tunc forsitā est aliq̄d qd fit sic succo cucumeris asinini.

¶ De cura obthal. cal'e colerice sanguinee ⁊ herisipille. Cap.x.

Regimē cōe obthalmie cui⁹ cā est mā colerica aut sanguinea ē flōmia ⁊ euō. Nā si cā fuerit sanguis calefactus coleric⁹ aut colera sola ꝯfert cuz flōmia euō ex decoctionib⁹ mirobal. ⁊ qñq; pōit in ipa turbith. ¶ Qd si cū ea fuerit aliquātuluz ꝑstitiei ⁊ sciuerꝫ q mā sit ibibita i velamib⁹ cerebri cōfortabis eā cuz hierapigra. Et fortasse suffic̄ i h⁹i infusio aloes ⁊ si illic fuerit calitas erit aq̄ in q̄ ipse ifundet aq̄ endiuie aut aq̄ pluuialis aut ille ābe. ¶ Et oꝫ qd vt in initio fiat i ipso empl3 oculo ex īfrigidatiuis q̄ sunt expssiōes sicut expssio lingue arietꝫ ⁊ expressio foliorꝫ salicis ⁊ mucilagines ⁊ distillatio eaꝝ i ipso: deinde albumē oui cu⁹ lacte asine: aut solū: deide collyriū albū ⁊ reliq̄ collyria q̄ remēorabimur i apocrusticis: ⁊ nꝫ in eis finē cōseqris pp quē tunice īspissant ⁊ māe ꝯstringant ⁊ dolor fortior fiat. ¶ Cūq; repuleris māꝫ p euōnez ⁊ attractionē ⁊ apocrustica tūc gradatī tēdas ad maturatiua: ⁊ sint i ꝑmis mixta cum apocrusticis. Est ḡ in ꝑmis ꝯueniēs coꝝ ꝯmixtio cū aliq̄ qd sit sicut aq̄ ro. ⁊ in gñib⁹ qd lactis ē virt⁹ maturatiōis: ⁊ i mucilagine psilij ē cū repcussiōe maturatio q̄dā: ⁊ mucilago seminis cydonij ē vehemētior is maturatiōis ꝗ ipsa. ¶ Et aq̄ fenugreci bona maturationi est sedatiua doloris: ⁊ est mauratiuoꝝ dignior vt ab ea icipiat: ⁊ nō ē in ipsa attractio. Et si ē necessariū īnstillare aliq̄d ex illo fiat cū mucilaginibus: aut īfridare fiat cū succis: ⁊ iā expt⁹ ē succ⁹ arboris q̄ grece noiatur achatam ⁊ syriace asel in p̄n⁹ obthalmie calide ⁊ inflāmatiōib⁹ ei⁹: ⁊ fuit cōueniēs cū ꝓprietate forti. Et succi qd isti qñq; coagulant ⁊ reseruant. Postea trāsi ab h⁹i ad decoctionē mellilotī in q̄ sit dissoluta sarcocolla alba ꝓpue nutrita cuz lacte mulieris ⁊ asine. ¶ Cūq; descendere icipit adde i administratiōe resoluētiū qd sit forti⁹ sic sarcocolla in aq̄ fenugreci ⁊ feniculi ⁊ vaporatio ex aq̄ i q̄ decocta sit crocus ⁊ myrrha: ⁊ administra balneū si scineris q cerebꝝ sit mūdū. ⁊ da i potu p⁹ cibū p aliq̄s horas aliq̄d vini antiq̄ puri in parua q̄titate: nā balneū p⁹ ipsuz in aq̄ cal'a ⁊ vaporatio si fiat erit illō iuuamē: ⁊ administratio ēt collyrioꝝ narratoꝝ i antidotario ad descēsionem obthalmie ⁊ finē eius. ¶ Qd si mā fuerit sanguinea adhibebis vētosas post flōmiā et assiduabis fricationē extremitatū ⁊ cōstrictionē earū plusq; in alijs: ⁊ administrabis in p̄n⁹ rei succos ꝑdictos: deide admiscebis ei medullā pāis: postea infunde panē illū in alrobo: ⁊ ꝯmiscebis in ipso: ⁊ fortasse oportebit vt ꝯmisceas cū illo parūp opij si fortis fiat dolor. Qd si mā fuerit colerica euābis p⁹ flōmiā cū eo qd educit colerā. Et administrabis balneuz ex aq̄ dulci. ⁊ qñq; ꝯueniēs erit effundere aquā fridā et sup caput ⁊ oculū: ⁊ qñq; lauat facies ex aq̄ frigida cui admiscet paꝝ aceti ⁊ ꝯfert: ⁊ oꝫ vt i colerica sit maior audacia in administratiōe stipticoꝝ in p̄n⁹ sine superfluitate ⁊ i administratiōe collyrioꝝ stipticoꝝ dissolutoꝝ i succis. ¶ In herisipilla āt q̄ ē ex sūma illi⁹ oꝫ vt administrent post euōnē cū solutiuis ⁊ clisteri. Epl'a facta ex corticib⁹ granatoꝝ decoctis sup prunas et tritis cū alrob: aut mel: ⁊ assidue fiat ei euaporatio cū spōgea cal'a: ⁊ facere emplastrū ex farina orobi et frumenti decocta cū syrupo mellis aut cū radice lilij trita ꝯfert ei. ¶ Et op3 vt assidue abluat ocul⁹ ⁊ assidue infrigidet ⁊ humectet. Sed sufficientia in infrigidātibus est ex eis q̄ tardāt ⁊ hebetant. ¶ Et qñ resoluit egritudo ⁊ remanet caliditas fac emplastrum ex vitello oui assatī ⁊ cōtriti cū croco ⁊ melle ⁊ reliq̄s que scripta sunt ad herisipillā in antidotario.

¶ De cura obthalmie frigide. Capitu.xi.

In obthalmia frā a materijs fridis op3 vt euēt hūor frigidus: ⁊ qñq; est necessariū iterare sine sit potio siue iniectio siue gargarismatio: ⁊ op3 vt sit initiū cure a repcussiuis q̄ nō sunt infrigidātia valde Sed sint illa i qb⁹ est subtiliatio sicut myrrha ⁊ sarcocolla. ¶ Et si administraueris collyriū de spica cū aquis cōmēsuratis erit cōueniēs: ⁊ si i tunicis pupille nō fuerit nocumētuz facies alcohol ex aq̄ in q̄ bullita sint croc⁹ ⁊ calcadis ⁊ mel. ¶ Et oꝫ vt liniat in p̄ncipio frigidos ex calcadis: ⁊ ꝓpue cū via materiei est p velamē extrinsecū: ⁊ silr nō ē maluz si abluat faciē ex aq̄ i q̄ dissoluit calcadis ⁊ ꝓpe qñ via materie ē ex velamie extrīseco. Et si liniant palpebre in p̄n⁹ ex tyriaca ⁊ sulfure ⁊ arsenico ē bonū. ⁊ pot⁹ tyriace ēt cōfert. Et iā qd expta sunt in hec folia alkeruc ꝯtrita et cōmixta cū aneto: ⁊ folia malue decocta in vino. nos ꝗo dicem⁹ i ātidotario troc. conueniētes ad liniētes palpebras. Et aq̄ qd fenugreci ⁊ mucilago se. lini est ex eis: qꝝ distilatio i oculū patiētꝭ obthalmiā frigidā ꝯfert: ⁊ post illō collyriū lēitiuū ⁊ collyriū rubeū maius ⁊ collyriū alraigene ⁊ sarcocolla dissoluta i succo folioꝝ cappar. Et epl'm ex folijs cappis solū. Et cōfert olb⁹ istis regiū subtile et administratō balnei ⁊ vini puri albi.

¶ De cura alguardenegi. Cap.xij.

Obthalmie ꝗo q̄ icā ē guardenegi: cura ē euō per flōmiā ⁊ vētosas: ⁊ nꝫ ē tibi necessariū icidere arteriā. ¶ Qd si fuerit obthalmia cal'a ⁊ euāueris ex toto corpore et ex venis capitis ⁊ vētosauerꝫ oportebit vt administres sic colliū albū de repcussiuis ⁊ sic succ⁹ lēitiui fri. ¶ Empl'a ꝗo exlora sunt sicut croc⁹ ⁊ folia coriādri et mellilotuz cū vitello oui et pane infuso in rob vue. ¶ Et qñ3 ē necīuz vt eis admisceat de narcoticis aliq̄d. et linimēta ēt sint ex h⁹i et ex memite et litio et aloe. ¶ Et ex eis qd q̄ expta sunt ad eā ē vitell⁹ oui cū adipe vrsi ð qb⁹ fiat sic empl'm et supponant

pão et ponant sup oculũ. Et cũ dolor fit fortis ifundatur i ꝓputijs vue. deiñ ꝯtat cũ vitello oui ⁊ supponat oclo. Cũ sit dolor fit fortior ifundat croc⁹ ꝯtrit⁹ cũ lacte ⁊ succo coriãdri et distillet i oculũ. ¶ Quidã vero diligũt i guardenegi vt administrent cure extrisece: et sufficiat distillatio lactis trib⁹ dieb⁹ in oculũ si dispõ illud tolerauerit. Et illi qð q̃ alcohol administrãt iã expti sũt i guardenegi ad dolorẽ vlceratũ vt fiat alcohol ex sarcocolla ⁊ croco et sief memithe et opio. ¶ Qð si fuerit guardenegi p⁹ obthalmiã frãz grossã purgab cũ hierꝫ necio et administrab mucilagies lenificantes fcãs ex succo caul' aut aq̃ ðcoctiõis ei⁹ Et qñz erit tibi neciũ vt ꝑmiscens eas cũ aq̃ solatri. et qñq3 erit tibi neciũ vt ꝑmisceas eas cũ myrrha et sarcocolla.

¶ De cura obthalmie vẽtose. Ca.xiij.

Obthalmia ãt vẽtosa curat cũ ẽbrocis et vaporatiõib⁹ et balneis: et vaporatio qð ex milijs ẽ iuuãtior vaporationũ q̃ fiũt ei. Quidã ṽo ꝓsumptuosi qñz audẽt administrare narcotica apð doloris vehemẽtiã et illð vt sedet i hora: sz ipe excitat p⁹ horã vehemẽti⁹ q̃ pri⁹ fuit ꝑpea q̄ ꝓhibet resolui ventositatez.

¶ De fmõe vli ð iudecis obthalmie vsitatꝫ. Ca.xiiij.

Collyriũ qð albũ: nã ipz ẽ cõglutinatiuũ ifrigidatiuũ: sedatiuũ dolorꝫ rectificatiuũ hũorꝫ et mordicatiuũ. Qñz admiscet ei opiũ et fit vehemẽti⁹ sedatiuũ dolorꝫ sz fortaise nocet visui et ꝓlõgat egritudinẽ ꝑꝑ stupefactionẽ et crudelitatẽ quã facit. ¶ Et ex eis q̃ ꝓcedũt suo cursu. ¶ Est troc. ro. ẽ. n. maximi iuuamẽti i iflãmatione et dolore: et ẽ maior et mior. Et tu qð iuẽies i ãtidotario trociscos et collyria hꝰ gñis Et iuẽies i tabul' ocli me^a^ꝶ singulariũ repcussiua sic merdaseani et dragagãtũ et litiũ et rosa et ãtimoniũ safansi et acatia et mẽthe et sandalũ et galle et lutũ sigillatũ et reliq̃ succi et gũmi et reliq̃. Et ð singularibus q̃dẽ q̃ maturãt mãas ꝯstas sũt sic myrrha et crocus et olibanũ et spica et castoreũ et paꝶ erꝫ rubei et aloes ꝓpe et amomũ et cornu cerui adustũ. Mẽsurare ãt hũorẽ cũ eo qð ẽ fri⁹ et cũ eo qð ẽ calidi⁹ ẽ illud qð ptiet ad idustriã artificialẽ i ptic'arib⁹. Reliq̃ ṽo ꝑ ista expta dicã i ãtidotario. Et ex repcussiuꝫ exptis ad vehemẽtiã dolorꝫ ⁊ mãz ꝯstã ẽ encausticꝶ ⁊ alcsehẽseti cũ melle puro ⁊ aq̃ fenugreci: põat i ãgul' lachrymalib⁹ cũ stillo. Sz ð cõpositis sunt sic collyriũ stipticũ et rubeũ lẽitiuũ: ⁊ collyriũ ð scedẽgi mai⁹. ⁊ troc. ð semib⁹ ex summa coꝶ sunt boni vltime.

¶ Tractat⁹ scðs ð ꝛsiduis egritudib⁹ ei⁹ qð ð oculo appet ⁊ plim ei⁹ ẽ ð egritudib⁹ cõpõnis ⁊ ꝯtinuitatꝫ.

¶ De vesicis. Capitu.i.

Contigũt i oclo vesice aq̃se i q̃busdã corticib⁹ cornee q̃ sunt. iiij. tunice. Et hec qð aquositas coartat inter duos cortices hoꝶ. iiij. ⁊ ei⁹ q̃dẽ loc⁹ ꝓculdubio diuersificat: ⁊ q̃ ẽ ꝓfundior coꝶ ẽ ðterior: ⁊ diuersificat fz augmẽtũ ⁊ dimiutionẽ cũ q̃ti^e. Et diuersificat ꝑꝑ suũ colorẽ ⁊ eẽntiã suã. ⁊ qñq3 diuersificat ꝑꝑ suauitatẽ suã ⁊ acuitatẽ suã ⁊ corrosionẽ suaz Et q̃cũq3 eaꝶ ẽ ad corticẽ ꝓ^m^ ẽ mala nigra: q̃m illa ꝓhibet visuz a ꝯꝓhẽsiõe vuee. Et ꝓfunda ꝓhibet a cõꝓhẽsiõe ipi⁹: q̃m radi⁹ ẽ remotior ad h⁹ vt ipaz faciat ꝑuã q̃r vr̃ alba. Et pña aq̃sitas acuta ẽ mala: q̃m leducũ extẽsiõe ⁊ corrosiõe sil. ⁊ ois qð q̃ ẽ copiosior ẽ pl⁹ extẽsiua ⁊ pl⁹ dilatãs ⁊ corrodẽs. Que ãt ex ea oppõit foramini nocet visui ꝓpe q̃m ẽ corrosiua ⁊ vlceratiua.

¶ De cura. Ca.ij.

Cura ipi⁹ dũ ẽ ꝑua ẽ cũ medicis exiccatiuis: ⁊ cũ eis q̃ sũt sic medicamẽ de luto ꝯpato ad samos ⁊ ẽ vt sumant luti samij torrefacti. vn. iij. ⁊ tutie. vn. i. ⁊ climie lauate ⁊ ãtimõij abluti ãboꝶ ãñ. vn. ij. ⁊ scorie eris ablute. vn. iij. opij. vn. iij. gũmi. vn. iiij. terant cũ aq̃ pluuiali ⁊ fiãt ex eis collyria ⁊ administrent cuz aq̃ fenugreci. Et qñ multiplicat curet cũ ferro.

¶ De exituris oculi ⁊ cornee. Cap.iij.

Exiture oculi gñant fz plꝫ ab hũorib⁹ acutꝫ adustis ⁊ sunt septẽ spẽs q̃tuor a supficie cornee q̃s G. nominauit vlcera: ⁊ accidit ꝑꝑ eas aspitas. Prima eaꝶ ẽ vlc⁹ silis fumo extño sup nigꝶ oculi expãsa occupãs locũ magnũ ⁊ noiat alhassue: ⁊ fortasse noiat chetemõ. Deiñ ẽ spẽs alta ⁊ ẽ ꝓfundior: ⁊ ẽ vehementi⁹ alba ⁊ mioris ꝓfunditatꝫ vl' q̃ntatꝫ: ⁊ noiat nubes ⁊ fortasse noiat ẽt chetemõ. Et deide ẽ spẽs tertia ꝯronalis ⁊ ẽ sup coronaz nigredis q̃ qñq3 occupat de albo ꝯiũctiue aliq̃d: ⁊ vr̃ q̄ ẽ sup pupillã albũ ⁊ q̄ est sup ꝯiũctiuã rubeuz. Et q̃rta noiat adustiua ⁊ ẽt lanosa ⁊ existit i eo qð appet de pupilla acsi lana pauca eẽt sup ipm. Et tres sũt ꝓfũde q̃ꝶ vna noiat ãnulũ submersũ hñs ꝓfũditatẽ: ⁊ ẽ vlc⁹ strictũ ꝓfũdũ mundũ. Et scða noiat liliuue. s. vngula ⁊ ẽ mioris ꝓfũditatis ⁊ latiorꝫ occupatiõis. Et tertia ẽ vlc⁹ qð noiatur alficuine. s. ⁊ adustiuũ. ⁊ ẽ ẽt vlc⁹ sordidũ hñs crustas i c⁹ mũdificatiõe ẽ tior. hũiditas eĩm currit ꝑ corrosionẽ pãniculoꝶ ⁊ corrũpit cũ ea ocul⁹. Ulcera ṽo i oculo fiũt aut successiõe obthalmie: aut successione bothor ꝑꝑ ꝑcussionẽ. Et multotiẽs qð ẽ ꝓn^m^ vlceris iterius ⁊ disrumpit ad exteriora ⁊ ecõuerso.

¶ De signis. Ca.iiij.

Signa vlcerꝫ i eo qð ð oclo appet sũt qð ẽ pũctũ albũ si ẽ sup pupillã: ⁊ rubeũ si ẽ i ꝯiũctiua: ⁊ est cũ eo dolor vehemẽs ⁊ pulsatio. ⁊ qñz ẽ sanies q̃ iuenit i eo qð supponit: alba sigt dolorẽ debilẽ ⁊ pulsationẽ fortẽ. Si ṽo fuerit citrina ⁊ fusca aut subtil' erit i illo leuior ⁊ si fuerit rubea tũc dolor erit lẽior valð.

¶ De cura vlceris. Ca.v.

Cuz fuerit vlc⁹ i oclo dextro dormiat sup sinistrũ ⁊ qñ fuerit i sinistro dormiat sup dextrũ. Et opz vt subtiliet regimẽ in ꝓmis. Cũ ꝯ disrũpit vlc⁹ declinet regimẽ ad extremitates ⁊ ad ꝓl'os vt nõ debilitetur: ⁊ nõ ꝯsolidet vlc⁹: ⁊ miltiplicent supfluitates corꝑis ei⁹. Et oz vt nõ repleat ⁊ nõ clamet nec sternutet q̃ntũ possibile ẽ nz igrediat balneũ nisi post maturationẽ egritudis. si ãt igrediat neciũ ẽ ei vt nõ ꝓlõget morã. ¶ Et itẽd at i mũdificãdo caꝑ ⁊ stõm cũ euatis trahẽtib⁹ ad iferiora. Et silr̃ ꝯfert i eis vẽtosatio sup cruis plim ⁊ flõmia saphene ⁊ assiduatio solonis ventris oib⁹. iiij. dieb⁹ cũ eo qð educit supfluitatẽ acutã subtilẽ ex decoctiõib⁹ ⁊ ifusiõib⁹. Et si fuerit hec obthalmia curet ꝓus cũ euone ꝓdcã in. c. suo. ⁊ cũ medicinis. Et ꝯiũgat inter sedationẽ doloris ⁊ ꝯsolidationẽ vlceꝶ cũ eis q̃ sunt sicut collyriũ anesestigi ⁊ alscusi ⁊ cerusa ⁊ distillatõ lactis mlieris in oclo. Et si fuerit hic cursus ꝑmisceatur ei illð qð hz ṽtutẽ ꝓhibitiuã ⁊ ad summũ cañ. electiõis me^a^ꝶ i ipso est: q̃m

cpz vt eligat oe qd exiccat absq mordicatiõe τ si ca lor fort; fiat tũc admistra collyriũ alsedenigi lenitiuũ: τ collyriũ olibanũ ẽ valde iuuatiuũ: τ de collyrijs qd ẽ iuuatiũ ẽ collyriũ sefalicũ τ conis: τ si fuerit curs collyrium darmius et emeludion et si fuerit cursus cũ acuitate collyriũ in q põit myrrha τ spica celtica. Qd si i vlcerib fuerit sordes tũc cũ syrupo de melle aut cũ aq̃ fenugreci cũ aliq collyrioꝝ pdcoꝝ: aut cũ mucilagie se.lini: aut cũ lacte mulier. Et si fuerit cor rosio vehemẽs neciũ erit admistrare darcametilon. Et qñ mũdificat vlc tẽde ad dsiccatiua absq mordi catiõe sic collyriũ d olibão τ sic olibanũ ipz nesestegi τ cerusa τ plũbũ adustũ ablutũ: τ collyriũ albũ τ collyriũ albebar: τ silr cinis ostraci ablut cũ albu mine oui: aut cin; ostraci magni ablut cũ eqli mẽsu ra sui d sedẽgi. Descriptõ collyrij luber; τ ẽ forte. ℞ dunie.x.τ.vij.auf.ceruse ablute.vn.i.amili τ opij. et dragagãti oiũ ãn.auf.ij.terãt τ fricẽt cũ aq̃ pluuia li τ ɔficiãt cũ albumie oui. Aliõ eiusdẽ noia τ ẽ forte. ℞.climie adulte τ ceruse ablute.vn.viij. myrre auf. vj.plũbi adusti abluti auf.i.amili.auf.vj.plũbi adu sti abluti τ talli ãboꝝ ãn.ʒ.iiij.dragagãti.ʒ.vij. te rãtur cũ aq̃ τ ɔficiãt cũ albumine oui.

¶De rupturis cornee. Cap.vj.

Quãdoq fit a ruptura pcedẽte: τ qñq a cã extri seca sic pcussiõe aut casu disrũpẽte. τ tũc appet vuea q si illd qd ea appet ẽ res mordica noiat formical τ almusaragi τ gnatil: τ illd ẽ fz magnitudinẽ τ puta tẽ. Si ãt ẽ augmẽtatio illa vt appeat i ea gnũ vue no miat vuea. Et q ẽ maior noiat vesical. Si ãt egredia tur vuea valde ita vt sepet int palpebras τ coopturã noiat claual. Et qñ albificat vuea ñ ẽ ei sãitas. ¶Et scias q cũ cornea rũpit i lõgitudie ñ vr albedo: fz vr scis 2a: τ ẽ qsi speculator iã sic elõgat. Et post qd ẽ vt h delet mõ mãifestiore. τ dicat q ruptura qñ fit in oib ptib cornee τ cortic; ei: τ ẽ eminẽtia d subavue τ qñ fit i qbusdã ptib cornee τ ẽ eminẽtia ex ea spis sa: τ ẽ apd corrosionẽ qrũdã corticũ ei τ assilat vesic; fz differt avesic; mollib τ dur;: qm ppvesicas molles τ duras fiũt i albedie ocli rubedo τ lachryme τ pisa tio τ frãgit sub radio fz ñ ẽ ita hic. Eminẽtia vo q fit pp fracturã cornee i oib suis corticib: aut ẽ cũ aper tiõe toti vue: aut cũ qdã pte ei. Ei ãt spẽs st qtuor pua gnatil τ formical q qñ mioiat silat vesice molli τ vesice dur. Et sepat ab eo: qm ẽ fz colorẽ vuee in ni gredie τ viriditate τ colore medio int eas q si differat color ei a colore tũice vuee ẽt vesica est. Et qñq vis ficat p ɔsideratoz i re ei. Si vr circũdãs i radice ei res alba sic lib τ illd qd ñ ẽ nisi extremitas rupture cornee τ albificat fz ɔsolidatoz. Et 2a ẽ illa quã pdi mu τ noiauim vueã. Et 3a ẽ maior illa τ phibet co opturã. τ dr vesical. τ claual. Et 4a ẽ qsi ipa sit ex gñe vesical. verũtñ ẽ chrõica ɔiũcta cũ eo qd egdit ex cor nea pcedẽs ab ipo τ dr obicular;: τ ẽ silis armille fu si ɔiũcte cũ fuso.

¶De cura. Ca.vij.

Cũ pseuerat i via gnatiõis ei cura ẽ cura vlceꝝ τ bothor fz qd dixim qm idigẽt mũdificatione corpis qlicũq sit egritudo euãdo p flomiã τ solo ne: τ p euationẽ admistret balneũ ex aq̃ dlci: τ pp qñ ẽ i cõplone acuitas: pter qd moret i aere balnei niiupaꝝ. τ nõ ẽt multiplicet submersionẽ capit; sui in aq̃ fort;. siue sit calã siue sit frida. τ nõ admistret olea sup cap. Quidã.n.illoꝝ mittũt mãz ad oculũ pp reso lutionẽ mãei luẽte i cerebro τ attrahũt qd ñ ẽ in ipso τ exprimũt ipz pp ispissatiõez poroꝝ resolonis. Cũ g ñ iuẽit vacuũ currit ad extrẽitates cerebri. Et oz qdẽ vt cibi sint bõi chimi tẽpati frĩ hũidi τ reliquũ corp silr τ dũ pseuerat i pn.oz vt maturet τ curet cura vl ceꝝ. Cũ ãt vlcerat: tũc admistret i pmis sup ipaz em pla stiptica cũ abstersiuis sic cydõia τ lẽtes decocta cũ melle τ sic aq̃ gnati τ oliue. τ vitell oui τ croc et gnatũ muzũ decoctũ cũ pauco aceto τ aq̃ agreste τ dis coctũ: dũ hat ẽplm: ide aut si tolerat distillet in ocu lũ cũ amillo τ silib cũ ãt fit ruptã curet cũ cura ru pture. Formical vo curet cũ phibitis stiptic; τ cũ va poratiõib cũ aceto τ aq̃ τ vio põtico aut cuz aq̃ in q bulliuit rosa τ fi alcohol. τ ex collyrijs stipticis. Et ex medicis qd iuuatiuis i ipa sunt succ folioꝝ oliue et succ virge pastoris. Et ex medicis singularib stipti cis st spica τ rosa τ plũbũ adustũ τ chimolea τ terra sigillata τ cerusa τ alcohol τ gallaꝝ ptes due: deinde ãtimonij ptes.x. ¶Et ex collyrijs collyriũ hamir et hãdimur τ beditũ d iseles τ collyriũ arabicuz. Et ex eis q sunt fortia ẽ collyriũ berdene miseles τ cũ ex eo distillat aliqd liget frõs τ dormiat resupin. Collyriũ forte ad illd: cinis fusori i q purgat es ẽ croc τ amili τ dragagãtũ ɔficiãt cũ albũine oui gallie nati ea die τ qñq põit i ea lap; lameci. Collyriũ bonũ τ ẽ collyriũ bdem ɔferẽs spẽb bothor. ℞.ãtimonij adusti ablu ti.iiij.auf.ceruse plũbi aduste ablute.vij.auf.liij.in di.xvj.auf.spi.viij.auf.polij.ij.aure.climestre aduste ablute aure.vij.acatie citrie.xx.aure.castorei. aure. vij.tñdẽ aloe.gũmi ara.xx.auf.terãt cũ aq̃ pluuiali τ fiãt collyria. Et scias q neciũ ẽ tibi cũ icipit vleus i eminẽtia vt facias adheret oclo ligaturã q sustẽtet τ ɔsuplatio. Illi vo q ẽ claual ñ ẽ cura. τ qdã pp plchri tudinẽ dlliqũt τ absciũt eminẽtiã ex vuea cũ musa raget: fz recti ẽ vt ñ moueat: τ fortasse ei effũdet mã et pmutabit ad oclũ alterũ.

¶De bothor i oclo. vij.

Quod ẽ ãt fr corneã tẽdit ad albedinẽ. τ qd ẽ sup ɔiũctiuã ẽ tẽdẽs ad rubedinẽ.

¶De cura. Ca.ix.

Flebotomia τ distillatio sãguis in oculũ fz qd dicem i.c.altarfati: τ vaporatio oculi cũ lana i fusa i albũine oui ɔfractati cũ aceto τ oleo ro. τ distilla tio lactis i quo ponit semẽ almaru τ collyriũ aluber τ collyrium dinacon.

¶De sanie in siphac. Ca.x.

Hec sanies ɔtiet sub cornea: aut i pfũdo: aut in p pinq: τ similat loc cornee vngule: qñ corrodit cũ ea pp noiat calcatarẽ.

¶De cura. Cap.xj.

Dixit paulus: curat cum eis que sunt sicut syru pus de melle et succus fenugreci et collyrium de olybano: aut aperiatur cũ melliloto τ mucilagie se.lini τ raphano hũido decoctis si nõ phibeat ob thalmia. ¶Et mundificetur cum eis q sunt sicut col lyriũ de myrrha τ fumusterre. ¶Et si nõ fuerit vlcus admistra hoc collyriũ. calcadis croci ãboꝝ ãn.vn. i.myrrhe.ʒ.i.ʃ.τ mellis.lb.i. Et ẽt medicamẽ magne tis factũ ad vngulã. ¶Et etiã medicamẽ de luto sa mio predicto in.ca.de vesicis.

De cancro in oculo. Cap.xij.

Plurimũ accit in cornea dolor vehemẽs ⁊ exte-
sio i vẽis ocli ⁊ pũctuta fort; q̃ ledit ĩps ⁊ ꝑpe
cũ mouet hũs ipz: ⁊ rubedo i tunicis ocul: ⁊ soda ⁊
casus appetit⁹ cibi ⁊ ledit ab oi in q̃ ẽ calitas ⁊ est ex
eis in qꝫ salute nõ ẽ spes q̃uis sit spes i sedatõe ei⁹.
Et nõ facit dolorẽ cãcer i aliq̃ mẽbroꝝ q̃ sit sic do
lori ei⁹ qñ accit in oculo. Et admistratio q̃ medi-
cinaꝝ calaꝝ ẽ ex eis q̃ ledunt patiẽtẽ ipz ⁊ augẽt do
lorẽ intolerabilẽ.

De cura. Capi.xiij.

Si nõ fuerit excusatio cure ei⁹ tunc sit itẽtio se-
datio doloꝝ ⁊ mũdificet corp⁹ ⁊ ps capitis ab
hũore ꝯturbato: ⁊ nutriat cibis bõi chimi triticeis in
q̃b⁹ nõ ẽ calefactio: ⁊ pot⁹ lact; ꝯfert ei ⁊ oꝫ q̃ vt ad
mistret i ĩpo albumẽ oui cũ mellilloto: ⁊ aliq̃d d̃ cro-
co ⁊ colliũ albũ: ⁊ oẽ colliũ fm̃ ex eis q̃ fit sic amilũ
⁊ cerusa ⁊ gũmi ⁊ opiũ ⁊ oia i q̃b⁹ ponũt reliq̃ linie-
tia ⁊ stupefaciẽtia ⁊ colliũ famurdũ ⁊ collyriuz me-
buriuz ⁊ ceratuz factum ex vitello oui ⁊ olo rosato.

De garab ⁊ apatib⁹ lachrymaliuz. Cap.xiiij.

Quãdoq; egdit in lachrymalib⁹ angul ocli ex
tura. Et qñq; ẽ dura q̃ tactu mouet ⁊ nõ rũpit
⁊ est de gñe glãdulaꝝ: ⁊ plin malic ei⁹ ẽ q̃ vr̃ eminẽ
tia in lachrymalib⁹ ⁊ inuenit cuz exp̃ssiõe ⁊ dolet ei⁹
exp̃ssio ⁊ multiplicat cuz ea obthalmia. Et qñz ẽ ex-
tura bothor al. faciẽs collectiõez ⁊ disrumpit ⁊ qñ rũ
pit fac fistulã fm ply. ⁊ ãbe cõicãt in h⁹ q̃ vnaqueq;
earꝫ mouet sub tactu ⁊ submergit cuz exp̃ssiõe ⁊ aug
mẽtat qñ dimittit: ⁊ qñ est ex sub̃a h⁹ bothor ⁊ eius
aug^m in ꝑfundo: qr̃ ei⁹ eminẽtia exteri⁹ nõ appet:
vez ipsaz sigit prurit⁹. Et qñq; man⁹ iuenit eã apd cõ
p̃ssiõez vltimã. Et garab q̃ ẽ fistula aduenies in
angul ocli dõesticis. ⁊ ply q̃ ei⁹ succedit exiture et
bothor appendib⁹ i loco. Deide rũpit ⁊ fit fistula: et
extura illa añq; rũpat noiat bakil⁹. Et qm̃ illd mẽ-
brũ est subtil sõe vr̃ ab iteriori ei⁹ vsq; ad ipi⁹ exteri⁹
sic pãn⁹ quẽ iuenis a latere ossis nasi ⁊ a later ei⁹ q̃
appet d̃ oclo. Cũ g rũpit remãet saniosa difficil ꝯiũ
ctõis: qm̃ mbrũ ẽ hũidũ ⁊ cũ hũiditate sua mouet sp.
⁊ pp h̃ fit fistula. Et ei⁹ q̃ ruptura qñz ẽ ad exriora
⁊ qñz ad iriora: ⁊ qñz ẽ ruptura ei⁹ ad ãbo lat̃a sil' et
mltotiẽs fit ei⁹ ruptura ad nasuz ⁊ currit ad ipm. Et
qñz ꝯsequit mal'a saniei ei⁹ os ⁊ corrumpit ipm ⁊ deni
grat ⁊ corrũpit cartilagines palpebre ⁊ iplet ocl; sa
nie q̃ egredit ad ꝯp̃ssiõez.

De cura. Cap.xv.

Algarab ẽ egritudo crõica. ⁊ q̃ ẽ ex ea lenior ẽ
illa q̃ ẽ recẽs. Illa q̃ recẽs ẽ curat cum medicis
facilib⁹ q̃s dicem⁹. Crõice ṽo cura ẽ i ea cauterium
q̃ narrabim⁹: aut q̃ stat loco ei⁹ sic diebardich. In
cipiat g̃ ⁊ fricet fistula pãno: deide fiat licinium cuz
diebardich ⁊ ipleat. Quidã autẽ existiauerũt q̃ qñ
mundificat ab eo caro mortua: deinde submergat
cottũ cũ aq̃ siliquaꝝ nabati ⁊ itromittat i ipa cõfert
vehemẽt. Et si q̃s vult admistrare medicinã absq;
cauterio: tũc melt⁹ ẽ vt exp̃mat dõec egdiat q̃ ẽ i ipsa
deide abluat cũ vio stiptico distillato i ipa: ⁊ si fuerit
pp̃ ⁊ nõ egdit dimittat vsq; ad duos dies aut tres
sũta dõec aggreget aliq̃d quãtitatẽ hũs. deiñ exp
mat: post lauet. deide distillet in eã collyrium alga
rab q̃ Mahometh filius zacharie sibi comparat ⁊
ppue q̃ ex eo dissolutũ ẽ in aq̃ gallaꝝ. Et melior
q̃dẽ distillatio ẽ distillatio q̃ fit post distillationẽ iter
nemẽte hora iter oẽs duas distillatiões. Et d̃ me
liore q̃dẽ regimine ei⁹ est vt mẽsuret ei⁹ ꝑfunditas cõ
tẽta. Deinde inuoluat radi⁹ cotto submerso in me-
dicis ⁊ põat i ipa siue sit me^a currẽs siue puluis. Et
oꝫ qñ admistrat medicamẽ vt stringat cũ pãno ⁊ ad
hibeat q̃es. Et de collyriis q̃ exp̃t; est vt sumant
arsenici rubei ⁊ attrimẽti ⁊ cãtaridaꝝ ⁊ calcis ⁊ salis
armõiaci ⁊ alumis ptes eq̃les aggregent ⁊ terãt cũ
vrina pueri ⁊ siccent ⁊ admistrent sicca. Qñq; ṽo
ꝯfert in p̃n⁹ sui ⁊ añ eruptionẽ vt supponat ei attri-
mẽtũ ⁊ ponat sup ipsaz armoniacũ ⁊ merubegi ⁊ si-
milr̃ nux rãcida ⁊ oẽ q̃ ẽ fort; resolõnis. Et qñq;
terunt folia rute dõestice cũ aq̃ cineris: ⁊ ponunt sup
bakil⁹ añq; ꝯseq̃t os ⁊ post ꝯsecutionẽ ei⁹ ꝯsolidat ip
suz ⁊ rectificat carnẽ. Sꝫ mordicãt in p̃n⁹ qñ ponun
tur: deide nõ mordicãt. Et qñ fit garab scias q̃ ca
nõ ẽ in ipo vt mũdificet in p̃nuo: deide curet. Et ex
eis q̃ mũdificãt ipsaz ẽ vt sumat lanugo arsidis inẽ
ta in iteriore pte ei⁹: ⁊ ꝑpe ꝑpinq̃ radici ei⁹ q̃ quadã
hñt grossitudinẽ ⁊ submergat i melle ⁊ adhibeat al
garab ⁊ mũdificabit ipz. Deide lauet loc⁹ cũ spõgia
isusa in aq̃ mellis. ⁊ qñq; seq̃tur illd sp. s. lanugo arũ
dinis sicca sola sine medicina alia exiccãte ⁊ sufficit.
Et ex exp̃tis q̃dẽ est scies memite ⁊ croc⁹ cũ aq̃ al-
tarasacõ ⁊ sine cessatiõe p̃mutet. Et ex eis ẽ vt te-
rãtur limacie cũ ostracis suis ⁊ p̃misceãtur eis my
rha ⁊ aloes ⁊ admistrent. Et est ex eis q̃ ꝯferũt i egri
tudie ⁊ ẽ adhuc pauca ⁊ nõ ẽ aggregata. Et qñq; cõ
fert in ea qñ ẽ vlc⁹. Et ex eis est guadai adustum
⁊ croc⁹ ⁊ tarasacõ siccũ cuz aq̃ sumach sola. Et ex
mirabilib⁹ i ipa sunt folia rute cũ aq̃ ꝯnatoꝝ suppo
sita ei. Et de ꝑp̃etate ei⁹ est q̃ ꝓhibet remãere vesti
giũ fedũ. ⁊ oꝫ vt nõ cures ei⁹ mordicationẽ. Et ex
eis q̃ q̃ rũpũt exturã ẽ ẽplꝫ ex pãe cũ semie marti
⁊ olibão cũ lacte muliebri aut croc⁹ cũ aq̃ eruce: aut
myrrha cũ tertia sui d̃ gũmi arabico ꝯfecta cũ felle
vaccio ⁊ ãnectat sup ipaz ⁊ nõ moueat donec sanet
eã. Et ex medicis algarab ẽ vt fiat licinũ ex flore
eris ꝯgelato cũ bdellio ⁊ armõiaco. Et existimaue
rũt indi q̃ mes masticatũ sanat eã. Et existimaue
rũt q̃dã coꝝ q̃ myrrha sola sanat eã qñ sup ipaz po
nit. Et ex plib⁹ exp̃t; i ipa ẽ vt sumat venaꝝ povna
⁊ amoeo due tertie p̃t; vni⁹ ⁊ terãt puluerizãdo ⁊ p̃l
uerizent in ipa: ⁊ ẽt medicamẽ ꝯpositũ ex limatura
eris ⁊ aluie ⁊ sale armoniaco: ⁊ ꝯfert ei sanãs. Et
ex medicis vltimis ẽ vt sumãt atrimẽti ⁊ aloes ⁊ sar
cocolle ⁊ cortices radic; tur; ꝯtriti ⁊ memite ptes eq̃
les terãt ⁊ cribellet ⁊ ponet in lachrymali. Et aloes
solũmõ cũ corticib⁹ tur; ẽt. Et ꝯsidera reliq̃s me-
dicias dictas i ãtidotario ⁊ ꝑpe medicamẽ acutũ vi
ride. Et ꝯsidera medicias tabulaꝝ medicaꝝ sin-
gulariũ. Cũ ãt ꝯseq̃t os ⁊ ñ iuuat medicis: tũc nece
ẽ ipaz scider ⁊ dteger a suo iteriore ⁊ assumer carnẽ
mortuã si fuerit dõec p̃ueniat ad os. Et ei⁹ q̃ regi-
mẽ p⁹ illd ẽ fꝫ tres mõs. Si os ẽ sanũ fricet nigredo
si appz i ipa: ⁊ soluat aliq̃d ex medicis ꝯsolidatis ⁊ su
ppõat ⁊ liget ⁊ dittat diu. Et si res fuerit maior ista
tunc neciũ ẽ cautũ. Et qñz neciũ ẽ vt i osse corrupto

fiat foramē. Et itendat cū hoc vt fiat cauteriū q̄ȝ pro
fundi⁹ pōit ī infimo cōcauit̄ȝ nō declīādo ad nasum
neq̄ȝ ad oculū: ⁊ eleuet ꝯiūctius ad latus nasi ī ꝓfū-
do ita vt cū pforat̄ locus vno foramie aut foramib⁹
ꝑuis trib⁹ ⁊ penetrat ⁊ currit sāguis ad ꝑtem oris ⁊
nasi: fiat tūc cauteriū vltimū cū fiducia vt nō ꝑueīat
ad ꝑtē oculi: imo oȝ vt teneat̄ ocul⁹ vltie: deīde cau
terizet̄ ⁊ puluerizēt̄ ī ip̄o medi^c ⁊ liget̄ cum pāno. Et
qñq̄ȝ excusat cauteriū a foramie ⁊ fit sufficiētia ī ipso
q̄ȝtū poīe est. ¶ Et medicamē q̄d alresiuȝ ē ex medi
cinis bōis ī illo. c. ¶ Et oȝ cū fit cauteriū vt pulueri-
zet̄ in ip̄o medicamē ⁊ ponat̄ sup ip̄m oculū spōgia
infusa aq̄ infrigidata aut massa subtili īfrigidata ni
ue. ⁊ quotienscūq̄ȝ vult calefieri roretur ea.

¶ De additiōe carnis lachrymaliū: ⁊ dimīutiōe ei⁹.

Quādoq̄ȝ magnificat̄ caro hec Capi. xvi.
adeo vt ꝓhibeat visuȝ. ⁊ qñȝ minuit̄ valde ⁊ oc
cultat̄ adeo vt ꝓhibeat lachrymas: ⁊ plīm ei⁹ cōtin-
git ab errore medici in īcidēdo vngulā. ¶ Additio
ṽo curat̄ medicīs īcisiōis. ⁊ ñ fiat radicit⁹ ⁊ ꝑueīāt la
chryme. ¶ Dimīutio āt ꝑueniēs ex īcisiōe curā nō
hȝ. ¶ Q̄d si fuerit ex ꝑte alia qñq̄ȝ poīe erit vt curet̄
medicis ḡnatīs carnis ī q̄b⁹ sit stipticitas ⁊ exiccatio
Sic̄ medi^c fcē ex aloe ⁊ memite ⁊ croco ⁊ vio ⁊ vesi-
gi cū vio: ⁊ aloes solū qñȝ puluerizat̄ sup lachryma
lia ⁊ ꝯfert ⁊ vinū ip̄ȝ ꝯfert ꝓp̄e qñ ꝺ coq̄t̄ ī ip̄o illō q̄d
hȝ ṽtutē ꝯstrictiuā. ¶ De albugīe oculi. Ca. xvij.

Scias q̄ albugo ī oculo alia ē subtil' ꝓueniēs ī
sup̄fice appente ⁊ noīatur nebula: ⁊ alia ē gros
sa ⁊ noīatur albugo absolute.

¶ De cura. Capi. xviij.

Eius q̄d ꝗ̄subtil' est ex ea ī corporib⁹ eueniēs tene
ris oȝ vt assiduet̄ vaporatio cū aq̄s calīs ⁊ bal
neis ī aq̄ cal'a. Deīn admīstret̄ fricatio sp. Et qñq̄ȝ cō
fert ei succ⁹ flor̄ papauer̄ȝ rufi ⁊ succ⁹ cētauree mi-
noris. Et iter̄ vēar̄ ꝑs vna ⁊ amoes due tertie ꝑtis
vni⁹ fiat ex eis puluis. ¶ Et forti⁹ eo ē vt sumāt̄ sar-
cocolla zuccar̄ tabarzet spūa mar̄ȝ arist. ⁊ baurach
⁊ fiāt cū eis alcohol. Et ex eis q̄ ꝯferunt sūt alcohol
ꝗstumētō ⁊ alcohol alubar forte ⁊ astaticō ⁊ targa-
maticā. ¶ In crōica ṽo ḡssa ⁊ frā ī corꝑib⁹ ḡssis oȝ vt
admīstret̄ lēificatio albugīs cū vaporatiōib⁹ ⁊ lēifi-
catōib⁹ ⁊ balneatōib⁹ p̄dcis. Et sint collyria p̄dcā q̄
b⁹ sit alcohol dissoluta ī aq̄ acori: aut ī aq̄ sal' ḡme
fricati ⁊ fiāt cū eis alcohol ī balneo. Et si ñ ꝓfecerit
balnea admīstret̄ alcohol cū alliutrā cū ere vsto ex q̄
b⁹ fiat collyriū: ⁊ ēt colliū de cornib⁹ cerui: ⁊ ēt alco-
hol ex stercore lacerti solo: aut cū masacūia aut ere
adusto aut cū sale ḡma torrefcō. Et forti⁹ isto ē ster
cus hirūdinū cū sisam̄ȝ ⁊ melle: ⁊ sterc⁹ seme bestras
fiat alcohol ex eis māe ⁊ sero. Et ex eis q̄d q̄ sit tēꝑa-
ta ⁊ scecha adustū cū cācro mario ⁊ climia auri. ¶ Et
si albugo ē ꝓfūda admīstra mēitē ⁊ alsegi ⁊ myrrhā
⁊ sterc⁹ lacerti eq̄lr ⁊ medicam̄ magnet' dcm̄ ī. c. ꝺ vn
gula. ¶ Et qñȝ admīstret̄ tīcture tigētes albugīnē ꝺ
q̄b⁹ ē vt sumat̄ caducar̄ rose ḡnator̄ ꝑuor̄ ⁊ acatie
⁊ calcadis et ḡmi olum ana. ʒ. i. āmoniū gallar̄
ābor̄ añ. ʒ. iij. dissoluāt̄ cū aq̄. et si ñ īuenit̄ rosa gra
nati sumat̄ cortex ei⁹: aut cap̄ ei⁹: aut pānicul⁹ subal
bidus q̄ ē iter ḡna ei⁹. et iter̄ gallar̄ et acatie ābor̄.
ʒ. ij. calcadis. ʒ. i. fiat ex eis tīctura ⁊ ex tīctur̄ȝ ē alco-
hol h⁹ ī plūbi adusti abluti croci ḡmi oluȝ añ. aur̄. ij
ciner̄ȝ furni: fusiōis er̄ȝ abluti cū aq̄ pluuiali aure. ij.
scorie er̄ȝ ablute aur̄. 5. fiat ex eis alcohol. Aliō bonū
ī vitio colcotar gallar̄ viridiū ābor̄ añ. i. aur̄. iij. ꝺsol
uat̄ cū aq̄ ⁊ admīstret̄ mult̄ȝ vicib⁹. Aliō gallar̄ aca-
tie ābor̄ añ. ꝑtē. i. calcāti ꝑtē. 5. terant̄ cū aq̄ sachai ca
neheme. ¶ De sebel. Cap. xix.

Sebel ē pānicul⁹ accñs ocl'o ex īflatiōe venar̄ȝ
ei⁹ appentiū ī sup̄ficie ꝯiūctiue ⁊ cornee ⁊ text̄
q̄ddā ī eo q̄d ē iter eas sic̄ fum⁹. Et ei⁹ q̄d cā ē reple-
tio illar̄ venar̄: aut a materijs currētib⁹ ad eū ꝑ viā
pāniculi exterior̄ȝ: vl' ꝑ viā pāniculi itrīseci ꝑꝑ reple-
tionē capit̄ȝ ⁊ ꝺbilitatē oculi. ¶ Qñq̄ȝ ṽo accidūt ex
sebel prurit⁹ ⁊ lachryme ⁊ pānicul⁹ ⁊ nocum^m ex lu-
mie sol' ⁊ lūie cādele: ⁊ ꝺbilitat̄ visus ex ea q̄m īpedit
⁊ infert ei estuationē: ⁊ nocet ei oē q̄d ei supponitur.
Plīm ṽo accit ocl'o patiēti sebel vt fiat mīor ⁊ mīoret̄
corp⁹ pupille ei⁹. Et sebel q̄d ē ex egrit. q̄ hereditāt̄
⁊ ꝑmutāt̄ ꝺ vno ad aliū. ¶ De signis. C. xx.

Signa sebel c⁹ ꝑn^m ē velamē exteri⁹ sunt ea que
multotiēs dixim⁹ ꝺ exuberatiōe venar̄ exterior̄
rubedīe faciei ⁊ pulsatiōe vehemēti ī tp̄ib⁹ ⁊ ī vēis cor
nee ⁊ signa alteri⁹ sit q̄ sit ꝯ̄tra istis ī eo q̄d declarabit̄
tibi in canone. ¶ De cura. Cap. xxi.

Op̄ȝ vt abhorreat cū ea oīa q̄ abhorret hñs fluxū
ad oculū: q̄ sunt ea q̄ dixim⁹ ī p̄mis: ⁊ nō iterabi
mus ea nūc. Et vt vtat̄ ꝺ euātiuis ⁊ mūdificatiuis ea
q̄ diximus ⁊ vt vitet olea ⁊ ēplastra sup caput ⁊ caput-
purgia: iā. n. diximus ī ea ēt: abhorrēt. n. q̄dā ipsa ī ea
ēt. Sȝ ego nō video malū in vsu eor̄ cū caput ē mū-
dū. Et. G. q̄d ꝯcessit vt in potu vinuȝ daret̄ ⁊ fieret vt
post ip̄m dormiret cū eēt mūd⁹: ⁊ nō eēt mā in corpe
⁊ capite ei⁹: ⁊ vr̄ q̄ hec sīt ꝯueniēs ī sebel leni ī cāṽo
q̄ fort̄ȝ ē nō ē exceptio a collectiōe. ⁊ melior q̄d colle-
ctio ē vt penetrēt fila multa sub vēis: ⁊ cū adunata sit
trahant̄ ad sup̄iora vt eleuet̄ sebel. Deinde colligat̄
cū nucradi acuti capit̄ȝ ad incidendū ne remāeat ali
q̄d. Deīde admīstret̄ regimē ꝓhibēs adherētiā dcā̄ȝ
ī ca. ꝺ vngula. Et qñ dolet ocul⁹ ex ꝑpatiōe collectio
nis nō abscindat̄ ab eo vitellus oui. Illō. n. sanat ip̄ȝ
⁊ post illō administret̄ colliū rubeū ⁊ viride vt resol-
uatur residuū sebel ⁊ mūdificet̄ oculus. Et melior q̄-
dem horar̄ ad collectionē ei⁹ sunt ver ⁊ autūnus: ve
rū sit post mūdificationē ⁊ euōnē: q̄m cū ē añ euonē
dolor declinare facit sup̄fluitates ad oculū. Medicie
ṽo ꝯferētes ad sebel non ꝯferunt nisi recēti fm plīm.
Et ex eis ṽo q̄ expta sunt ē vt sumat̄ cortex oui recen
tis sic̄ cadit a gallina ⁊ ferueat aceto. x. dieb⁹. Deīde
colet̄ ⁊ exiccet̄ in vmbra ⁊ terat̄ ⁊ fiat cuȝ eo alcohol.
Et ex eis q̄d q̄ sunt expta ē alcohol oculi cū clere cui
adiecta ē marcasita. Et ex eis q̄ expta sunt ē alcohol
oculi cū vrina in q̄ dimittit̄ limatura eris cipri dieṽna
Et ex cōpositis colliuȝ astaticō ⁊ rubeū lēitiuū et ru-
beū acutū ⁊ viride ⁊ tarchimiticō ⁊ collium rusatigi ⁊
medicamē magnetis p̄dictuȝ: oīa illa sunt in antido-
tario ⁊ colliū de alumine ⁊ balaustijs. ¶ Et qñ ꝯpar
ē sebel scabies exptū est collium sumach solum: ⁊ qñ
ponitur in ipso parum gummi arabici et sarcocolle
et fit ex eo alcohol: abscindit enim sebel et remo-

net scabiem. ¶De vngula. Cap.xxij.

Est additio ꝯiũctiue ꝛ velamis ꝯtinẽtis oculuꝫ incipiẽs fm plꝫ a lachrymali ꝛ currẽs sup sup cõiũctiuã. ꝛ qñqꝫ tegit corneã ꝛ inuadit eã ita ꝙ coopit foramẽ. ¶Et eius q̃ð q̃dã ẽ q̃ est durior ꝛ q̃dã est q̃ ẽ lenior. Et qñqꝫ est citrini coloris: ꝛ qñqꝫ ẽ rubei coloris: ꝛ qñꝫ i fusci colorꝫ. ¶Et ẽ ẽt vngula cᵉ vicitas cũ ꝯiũctiua ẽ vicitas adherẽtie q̃ velocit̃ ðnudat̃ q̃lꝫ suspẽsiõe. ꝛ ẽ alia cuiᵉ vicitas ẽ vicitas vnitiõis ꝛ indiget excoriatione. ¶De cura. Cap.xxiij.

Melior cura eiᵉ ẽ denudatio cũ ferro ꝛ ꝓpe eiᵉ q̃ est lenis. ¶Dure ꝟo denudatio qñ nõ ẽ facilis ꝑducit admocuᵐ. ¶Et oꝫ vt eleuet̃ cũ vncis suspensio. n. eiᵉ icisionẽ facilẽ efficit: ꝙ si prohibeat̃ excorietur cũ capillo aut serico penetrãte sub ea cum acu: aut radice pẽne subtil̃: ꝛ illð q̃ð nõ ẽ neciũ nisi in vno loco aut duobᵉ. Qð si nõ suffic̃ neciã ẽ excoriatio subtil̃ cũ ferro nõ acuto. Et oꝫ vt eradicet̃ quãtũ pot̃e est p̃ter qð accidat carni lachrymal̃. ꝛ accidat lachrymis cursus ꝛ color q̃ð distiguit iter ãbas. Et cũ absciderꝫ vngulã distillabis i oculũ cyminũ masticatũ cũ sale. deiñ fõuenies mordicatiõi eiᵉ cũ vitello oui: ꝛ olo ro. ꝛ vio. ¶Et qñ nõ admistras distillatiõeꝫ cymini masticati cũ sale adheret ꝯiũctiua palpebre. ꝛ ꝑꝑ hᵒ oꝫ vt moueat eger oculũ ẽt ol hora: deinde pᵒ tres dies admistrẽt̃ collia acuta vt residuuꝫ extirpet̃. ¶Administratio ꝟo mediciaꝝ i ip̃a ẽ res q̃ ñ miltũ vꝫ i vngula q̃ ẽ g̃ssa: ꝛ cũ hᵒ ipsa nõ euãnt̃ a nocumẽto pupille acuitate sua. Necessariũ. n. ẽ vt ipse sit vehemẽtꝫ absterssiõis ꝯmixte cũ putrefactis. Et ex collyrijs q̃ð exptis ẽ collyriũ ãtuticõ ꝛ collyriũ cesaris ꝛ basilicõ acutũ ꝛ rufeninũ ꝛ diuaricõ: ꝛ ola ista scripta s̃t i ãtidotario. ¶Et ad eã q̃ð exptũ ẽvt sumãtur exꝫ vsti. ꝛ calcadis ꝛ fel hirci ptes eq̃les ꝛ fiat ex eis collyriũ. ꝛ vt sumat̃ calcadis ꝛ sal̃ gẽme ãboꝝ añ ꝑs. i. gũmi medieta ptis: fiat collíuꝫ cũ vio. ¶Aut es vstũ ꝛ calcadis cortices. radicꝫ capparꝫ ꝛ sal armõiacᵉ ꝛ fel hirci aut vacce cũ melle: aut mel solũ cũ felle caprio: aut magnetꝫ ꝛ florꝫ eris ꝛ magre ꝛ ãmõiaci oluꝫ añ. ptes. ij. ꝛ croci ꝑs. i. ꝛ vnicuiqꝫ vn. illiᵉ admisceat̃ cotyla. i. mellis: ꝛ ẽt ex calcaneo ꝛ sale armõiaco fiat alcohol: ẽ eñ mirabile. Et ex eis q̃ ad vngulã s̃ut expta ꝛ ẽ ꝓpiquũ ipressiõi ðnudationis ẽ: vt sũat̃ testacatioꝝ ꝛ fricet̃ ab ea liniᵐ ꝛ ꝯterat̃ miltũ: ꝛ pᵒ illud ꝯmisceat̃ cũ oleo de seibᵉ cucurbite ꝛ ꝯterũt̃ sil̃r. deiñ mittat̃ radiᵉ i cute ꝛ accipiat̃ cũ eo medicam̃ ꝛ fricet̃ cũ ip̃o vngula assidue ol die miltotiẽs: subtiliat eñ eã ꝛ recedet cũ ea. ¶Et oꝫ q̃d vt icilet̃ añ medicinaꝝ admistratõeꝫ sup vaporẽ aq̃ cal̃e tãdiu dõec caleśiat oclus ꝛ rubificet̃ facies aut ingrediat̃ balneũ. ¶Qñꝫ ꝟo ꝯfert vngula leui vt terat̃ thᵉ ꝛ isũdat̃ in aq̃ cal̃a tãdiu dõec: sup ip̃ꝫ vna hora ptrãseat ꝛ coletur ꝛ fiat cũ ip̃o alcohol. ¶De altarfati. Ca.xxiiij.

Est pũctũ sanguis recẽtis rubei aut antiq̃ mortui: aut subrubei: aut nigri currẽtꝫ a q̃busdã venis ruptis in oculo ꝑꝑ ꝑcussiõeꝫ. ꝟ. g. aut cã alia ꝑꝑ quã rũpunt̃ vene ex repletiõe ꝛ ap̃atibᵉ: ita vt rũpãtur i ipsa: ꝛ ex s̃ima eaꝝ s̃ut clamor ꝛ morᵉ laboriosus. ꝛ qñꝫ ẽ ex feruore sanguis in vẽis ꝛ qñꝫ ꝓueñit a casu ꝑcussiuo fractura subtilis in pupilla ꝛ ruptura q̃ est in ꝯiũctiua ãsalubrior. ¶De cura. Ca.xxv.

Distillet̃ sup ip̃m sanguis columbe aut turturis aut azfagachit aut alguarazẽ ꝛ ꝓpe de sub pẽna. ¶Qð si fuerit i ꝓnᵒ ꝑmisceat̃ ei aliqð de repcussiuis sic̃ ẽ lutũ dictũ chimolea ꝛ lutũ dictuꝫ armeniũ i fine ꝟo eius cõmisceat̃ cũ resolutiuis, vsqꝫ ad arsenicum cũ luto sigillato. ¶Et qñꝫ curat̃ cũ lacte mulierbri cũ thure ꝛ aq̃ salis ꝛ ꝓpe i q̃ dissoluta sunt sal gẽma ꝛ sal armõiacũ: ꝛ ꝓpe cũ põit̃ i ip̃a illud cũ thure ꝛ distillat̃ ex eo in oculũ. ¶Et collyriũ diuaricõ cõfert ei valde ꝛ medicamẽ suuꝫ ex lapide lazuli ꝛ piꝑis ꝛ sarcocolle ptibᵉ eq̃libᵉ ꝛ arsenici q̃tuꝫ ola. Et qñꝫ admiscet̃ ei sal gẽma ꝛ fit ex eis collyrium. ¶Et qñꝫ fit ei ẽplꝫ ð foris cũ kali vsto cũ vio aut aceto: ꝛ sil̃r ex stercore colũbis cũ aceto aut vio. Aut fit ẽplꝫ ex passis enucleatꝫ solũ cũ aceto. ꝛ reliq̃ q̃ dcã s̃t adhibeat̃ ꝛ ꝓpe cũ fuerit ap̃a. ꝛ sil̃r caseᵉ recẽs ꝛ parũꝑ salitᵉ ꝛ cortices raphãi ꝛ mellilotũ cũ sanguie draconis ꝛ radice lilij ꝛ croco ꝛ lẽtibᵉ cum olo ro. ꝛ vitello oui. Et recliatio fiat sup aquã i q̃ ðcocta s̃t ysopũ et origanũ: ꝛ vaporet̃ ex ea sola Aut cũ aceto i q̃ decoquũt̃ cinꝫ aut mẽta. Aut ifusiõe olibani cũ aloe. aut cũ aq̃ croci siluestris. Aut ifusiõe croci. Aut ðcoctõe camõille ꝛ mellilotí Aut succo eoꝝ Aut ðcoctiõe folioꝝ caul̃. ¶Et fiat ẽplꝫ ex folijs caulis ðcoctis ꝛ cõtritis. ¶Forti ꝟo ꝛ ãtiq̃ aut fiat ẽplꝫ ex sinapi ꝯtrito cõmixto cũ duplo sui de carne ficᵉ: aut arsenico friscato cũ lacte: Aut fiat ei ẽplꝫ ex cinerẽ ðcocto i vino: Aut ameos ꝛ ysopo cũ lacte vaccio. ¶Qð si cũ tarfati acciderit ruptura i ꝯiũctiua masticet̃ cyminũ ꝛ sal ꝛ distillet̃ saliua i ip̃o: ꝛ folia salicꝫ ꝯferũt ei valde qñ ex eis fit emplꝫ. ¶De lachrymis. Ca.xxvj.

Hec eg̃tudo est vt sint ocli sꝑ humidi hũiditate aq̃sa: ꝛ qñꝫ currũt lachryme. Et eaꝝ q̃ð alie s̃ut natiue: alie accñtales. ꝛ de accñtalibᵉ sunt q̃ sunt iseꝑabiles in sanitate: ꝛ sunt alie seq̃ntes eg̃tudinẽ q̃ remouẽt̃ si rẽoueat̃ eg̃tudo sic̃ fit in febribᵉ. ¶Cã ãt in accñtalibᵉ est debilitas retẽtiue aut digestiue decoquẽtis: aut diminutio lachrymal̃ in nã aut ꝑꝑ admistrationẽ medicine acute: aut successiõe icisionis vngule. Et ꝓnᵐ q̃ð illiᵉ hũiditatis ẽ cerebꝝ ꝛ cursus eiᵉ ad oculuꝫ in vna duaꝝ viaꝝ ꝓdcãꝝ multotiens. ¶Que ãt natiue s̃ut: aut ꝑꝑ eradicationẽ icisiõis lachrymalis non sanãt̃. ¶Et cursus q̃ð lachrymaꝝ q̃ fit in febribᵉ ꝛ i eg̃tudinibᵉ acutꝫ: ꝛ ẽ sine cã: est ꝑꝑ nocᵐ cerebri ꝛ ap̃a cerebri: ꝛ qñꝫ accidũt i febribᵉ vigilatiuis q̃ s̃ut ex febribᵉ ephimerꝫ: aut febribᵉ putridis sãguieis: ꝛ qñꝫ miltiplicat̃ cursus lachrymaꝝ i frigore. ¶Et iste oẽs q̃ s̃ut de gñe eaꝝ q̃ accidũt: velociᵗ remouent̃ seq̃ntes eg̃tudinẽ si rẽouent̃. remouẽt̃ cũ ea. ¶De cura. Ca.xxvij.

Anõ i cura eaꝝ ẽ administratio mediciaꝝ eq̃lis stipticitatꝫ. ¶Eaꝝ ꝟo q̃ fcẽ sunt successiõe incisiõis vngule aut corrosione eiᵉ ꝑ medicinã cura est puluis citrinᵉ: ꝛ troc. ð croco: ꝛ collyriũ de aloe: ꝛ collyriũ de croco cũ bẽgi: ꝛ vt fiat alcohol sup lachrymale ip̃ꝫ cũ thure: aut fumo eiᵉ ꝓpe: ꝛ cũ aloe ꝛ mẽite ꝛ croco. ꝙ si iã finita fuerit ꝛ ad finẽ ꝑuenerit ñ nascet̃ vnq̃. Illa ãt q̃ fcã ẽ nõ ab incisiõe vngule cũ tucia ꝛ cũ alcahol de tucija. Et ꝓpe sic̃ cũ alcahol de tucia

pdcō l.c.d albugie ⁊ olb⁹ collyrijs viscos: sicut ē colliū albū d sarcocolla ⁊ colliū d asiaticō: ⁊ reliq̄ q̄ dcā sūt in ātidotario. Et ex eis q̄ expta sūt i eis ē medicamē fcm̄ ex aq̄ ḡnatoꝝ acetosoꝝ cū medicinis. Et illi⁹ q̄ ↄfectio ē vt decoq̄r lib.i. ex eo vsq̄ ad medietatē. deinde ponāt i ipso aloes scotrēsis ⁊ licij ⁊ senzaharagi ⁊ croci ⁊ fiet mēte oliuꝫ añ. aur.ij. ⁊ musci.ij.d auic: ⁊ maneat sub sole.xl. dieb⁹ vase vitreo clauso. ¶ Et ex eis q̄ expta sūt i ipis ē igredi balneū i ieiūio ⁊ morari in ipō ⁊ distillare acetū ⁊ aquā i oculꝫ multotiēs. ¶ Ille ṽo q̄ sunt natiue recipiūt curā difficiliter.

¶ De strabositate. Cap.xxviij.

Quādoq̄ fit strabositas pp mollificatiōeꝫ q̄rūdā lacertoꝝ mouētū illō qd̄ appet de oculo: ⁊ declinat ab aspcū illius ptis ad ptē ei oppositā. ⁊ qñꝫ fit a spasmo alic⁹ eoꝝ: ⁊ dcliat ocls ad ptē ei⁹. Et qñ terciūq̄ sit: qñq̄ fit ab hūiditate: ⁊ qñꝫ fit a siccitate: sicut accit i febrib⁹ acutꝫ. ¶ Et illa qd̄ i q̄ spasm⁹ lacerti ē cā nō fit nisi a spasmo lacerti motiui. spasm⁹.n. ei⁹ ē q̄ fac euēire i oclo strabositatē ⁊ nocu^m. ¶ Spasmus āt lacerti retinētis i radice non fac appere nocu^m: imo ↄfert valde. ¶ Et multotiēs qd̄ accit strabositas p⁹ q̄sdā egri. cerebri sicut epilāꝫ ⁊ carabitū ⁊ vertiginē ⁊ silēs istis accit p⁹ adustiōnē ⁊ siccitatē aut repletiōneꝫ. Et scias q̄ rēo⁹ ocli ad supiora ad iferiora ē illō qd̄ fac videre rē vnā duas res: s ad duo lata nō ifert visui nocu^m d q̄ sit curañ.

¶ De cura. C.xxix.

Infās ṽo nō sanāt nisi i dispōe isātie valde hūide: qñꝫ.n. spāt vt sanēt ⁊ ppe qñ ē recēs: i h⁹.n. oꝫ vt cēqr cūa: ⁊ pōat cādela i pte opposita strabositati: vt laboret sp aspect⁹ ad eā. Et silr oꝫ vt liget filū rubeū cū rubea oppositū pti strabositati. Aut suspēdat aliqd rubeū ap̄ tps oppositū: aut aurē ⁊ totū illō fiat ita: vt ei⁹ aspect⁹ ipꝫ ↄseq̄t ⁊ videat illō cuꝫ suo labore. Qñꝫ.n. ↄfert ille labor in eq̄n. oclm. Et emissio sāgnis ē ex eis q̄ faciūt aspcm̄ rectū. ¶ Illi āt qb⁹ accit illō postq̄ magni sūt senes ⁊ ē cā ei⁹ mollificatio aut spasm⁹ hūid⁹: oꝫ vt vtāt mūdificatiōe cerebri cū eūātib⁹ q̄ dixim⁹ cū ierꝫ magnꝫ ⁊ silib⁹ eis: ⁊ subtiliatōe regis: ⁊ administratiōe balnei: ⁊ resolōne. Et de medicis qd̄ iuuāt⁹ i strabositate ē vt fiat ei caputpurgiū cū succo folioꝝ oliue. ¶ Qd̄ si fuerit ei⁹ euēt⁹ a spasmo ex siccitate tc̄ oportebit vt ēbroc̄ hūectatiuis: ⁊ qñ n̄ affuerit febrꝫ sūat i potu lac asininuꝫ cū oleis valde hūectatis: ⁊ pcīt⁹ oꝫ vt hūectet eoꝝ regimē. Et oꝫ vt distillet i oclꝫ sāguꝫ turturꝫ. Et vt fiat emplꝫ ex albule oui et olō ro. et paucovio: et liget: ⁊ fiat illō dieb⁹ plib⁹.

¶ De exitu oculi. Cap.xxx.

Interdū accit egssio. Aut pp vehemētiā isiatōis oculi pp q̄titatē et replōnē. Aut pp vehemētiā coartatōis ei⁹ ad exterioria. Aut pp vehemētē mollificatōꝫ suspēsiōis sue ⁊ lacertoꝝ q̄uātiū suspensiōem ei⁹ pdcām. ¶ Et illa qd̄ q̄ accit pp vehemētiā isiatōis oculi et repletōꝫ ei⁹. Aut ē a mā plima ipō oculo inflatiua aut humorosa hūida: ⁊ qñq̄ ē repletio ppa in ipso ⁊ qñꝫ ē cū cōitate cerebri corpis sicut qd̄ accit apō retētiōeꝫ mēstruoꝝ. ⁊ illa qd̄ q̄ ē pp vehemētē coartatiōnē ei⁹ ad exteriora nō ē nisi apō pfocatiōnē: ⁊ sicut fit cū soda ē vehemēs: ⁊ sicut fit apō tōitruuꝫ ⁊ clamorē ⁊ mulierib⁹ p⁹ ptū vehemētē ⁊ tēasmō. Et qñꝫ ē cū ho ex mā: declināte ad oculū ēt qñ nō ē mūd⁹ ptus. Et qñꝫ ē ex corruptiōe ↄmixtōis sec⁹ aut morte ei⁹: aut putrefactiōe ei⁹. ¶ Sed q̄ āt pp mollificatōeꝫ lacerti: qm̄ lacert⁹ ↄtinēs neruū ↄcauū cuꝫ mollificāt nō sustinet oclꝫ s dcliat ad exteriora: ⁊ egssio qñꝫ ē ex mollificatōe lacerti tm̄: ⁊ ñ dstruit visus: ⁊ qñꝫ ē cū actiōe ei⁹ ⁊ destruit visus. Et qñꝫ egdiunt ābo ocli in eis q̄ sūt sicut pfocatōes ⁊ apata velamīnū cerebri i pipleumōia ⁊ ē cā i illo coartatio. ⁊ qñꝫ ē cā i illo repletio ⁊ multotiēs fit illō ↄsāguinitate ipedicte ⁊ faciēte apa in cornea.

¶ De signis. Capi.xxxi.

Unq̄ ē ex mā plima aggregata i pupilla: tunc illic ē cuꝫ egssiōe magnitudo. ⁊ cum ē ex coartatōe qñꝫ ē illic magnitudo si adiuuat eā mā: ⁊ qñq̄ nō ē magnitudo: ⁊ i ābab⁹ dispōnib⁹ sentit extensio expulsa retro a posteriorib⁹: ⁊ cognoscit ei⁹ cā. ¶ Cū illa āt q̄ ē pp mollificatōeꝫ lacerti nō magnificat pupilla nꝫ sentit tensio vehemēs ab iteriorib⁹ ⁊ est pupilla cum hoc estuās.

¶ De cura. Cap.xxxij.

Egressiōi ṽo leui suffic̄ vita repellēs ad iteriora ⁊ somnus sm resupīatōeꝫ: ⁊ exiccare cibū: ⁊ pultas mot⁹ ⁊ assiduatio clausiōnis. ¶ Qd̄ si medicis indigeat adiutorio adhibeāt collyriuꝫ de sumach. ¶ Que ṽo fortꝫ ē ex ea tūc si illic ē mā: indiget mūdificatiōe ei⁹ a corpe ⁊ capite cuꝫ eo qd̄ scis ex solutiuis ⁊ flōmia ⁊ vētosis sup ābo tpa ⁊ collyrijs acutꝫ. Et pcīt⁹ qd̄ solo vētrꝫ ē ex reb⁹ magꝫ iuuātibus ipēs ei⁹. ⁊ silr pō vētosaꝫ sup colliū. ⁊ oꝫ vt assiduet vaporatio i pn⁹ cū lana isusa i aceto. ⁊ ēbrocet facies cuꝫ frā aq̄ ⁊ ppe i q̄ decocta sit stiptica: sicut cortices ḡnatoꝝ acentices: ⁊ sicut papauer ⁊ endiuia ⁊ ṽga pastoris. Qd̄ si nō fuerit a replōne ↄfert h⁹ regimē i oī hora ⁊ si fuerit illic replō oportebit vt resoluat i pn⁹ mā cū tis reb⁹ cognitꝫ. Et si fuerit a mollificatiōe: tūc oportebit vt administres hieras magnas ⁊ gargarismata ⁊ odoramēta ⁊ suffumigatiōes cognitas ⁊ p⁹ illa administra stiptica fortitudinē faciētia. Illa ṽo q̄ ē apō ptū si ē a paucitate cursus sāguis pictiū aut corruptiōe fet⁹: puoca mēstrua: ⁊ ex̄he fetū. Et si ē a coartatiōe tm̄: tunc adhibe stiptica. ¶ Et ex medicis qd̄ ↄferētib⁹ i egressiōe ⁊ emīnētia ē vt fiat ēplꝫ ex farīa fabaruꝫ cū rosis ⁊ thure ⁊ albumie oui: ⁊ ēt nuclei dactiloꝝ adusti cū spica sunt boni emīnētie ⁊ egressiōi.

¶ De pfunditate ocli: ⁊ ei⁹ puitate. Capi.xxxiij.

Illud fit in febrib⁹ ⁊ ppe i vigilatiis ⁊ successiōe eūonuꝫ ⁊ isōmetatꝫ ⁊ āgustie ⁊ tristitie. ¶ Et in illa qd̄ q̄ vigilatiua ē oculus sōnifer⁹ ḡuis difficilis mot⁹ in palpebris ⁊ nō i pupilla. ⁊ in angustia est q̄eta pupilla. ¶ Quidā aūt dixerūt q̄ accit q̄busdā holb⁹ diuersitas duorum lateꝝ faciei in frigore vehemēti ⁊ calore vehementi. Accidit ergo oculo qui est in parte frigida pfundatio ⁊ puitas.

¶ De varietate oculi. Cap.xxxiiij.

Uariditas āt accit. Aut pp cāꝫ q̄ ē i tunicꝫ. Aut pp cāꝫ q̄ ē i hūorib⁹. ¶ Et cā qd̄ i hūiditatib⁹ ē qm̄ si fuerit glatialis in ipso plime q̄titatꝫ ⁊ albugineus clar⁹ ⁊ sit⁹ ei⁹ ppiqu⁹ ad exteriora ⁊ eq̄lis q̄ntitatꝫ ⁊ pauc⁹: erit ocls vari⁹ viridis ppe si nō fuerit ex tunica phibitio. Et si in hūiditatib⁹ fuerit cōturbatio ⁊ glatialis fuerit puus ⁊ albugine⁹ plim⁹ ob-

tenebratio fiet sic e obtenebratio aq psunde. Et si fuerit glatialis psudus erit ocul niger. Ca at i tunicis e uvea. Na si ipa uvea fuerit nigra: erit ocls ec ca ei niger. Et si fuerit vidis fiet oclus viridis. Et uvea qd fit viridis: aut puatiõe digõnis sic plata. Na in pncu cu nascat nõ e appetis ticture: imo dciat ad albedine. Deinde ipa cu digone fit viridis. Et pp hac caz fit oculi isatu virides et varij. Et hoc qd varietas fit fz hudiditate ultima. Aut pp resoloné hudiditatis qua sedet tictura cu e digesta valde: sic plata cu resolut ei hudiditas icipit albificari. et hec qd viditas est a siccitate dñante. Et i sirnior qd oculi et senu varij sut pp hac caz: qm i senib multiplicat humiditas etnea et resoluit inata. Aut erit illic color euenies i creatiõe nõ ppea q ipse adueniat uvee: cu nõ po fuerit. Et fit qñz pp claritate hudiditatis ex q creata e. Et qñqz fit pp vnu duor: qñqz accit i pncº creature. et scit illd bõitate visus et malitia ei et viriditas qd alia est nalis et alia e accitalis. Varietas at puenit ex aggregatiõe car et nigredis et car viriditatis et zpoit ex eis res iter nigredine et viriditate q e varietas. Et si esset varietas pmitiua fm qd existimauit Empedocles eet ocul viridis lesus pp sui defectu ab aqitate q e mstrm visus. Quida at nigri minorat a viridibus in visu cu viriditas nõ e pp nocumetu i ipsis: et ca in hoc e qm nigredo q e ca albuginei phibet penetratione formar color cu declaratiõe: ppea q zria e puietati. Et illd e sic illd qd e pp zturbationem humiditatis. Et silr si fuerit ca pp multitudinem hudiditatis: na si e multitudo et nõ rñdet motui palpitatiõis et egressiõis ad iteriora: ita q ide sit curadu. Et si ocul fuerit viridis pp puitate hudoris albuginei erit magis vides in nocte et in tenebris q in die pp illd qd accit de motu lumis mae pue: et ipediris dclaratiõe huiº eni motº deficit a declaratiõe rer sic deficit a declaratiõe eiº qd est in tenebris post lume. Nigri vo ca hudiditatis: visus in nocte e minor ppea q illud idiget palpitatiõe et motiõe maei ad exteriora: et ma plima est mior q pauca. Niger at propter tunica acute videt.

De cura. Ca.xxxv.

Iam expertu e alcohol ex begi siccu decoqt in aq donec fiat sic mel: et fiat ide alcohol. Aut sumat attmõij saphani põdº.iij.ʒ.magaritar muschi caphor oliuz.an.põdº dauich: fumi lapadis olei. Aut oliuar croci abor.an.ʒ.j.aggreget ola terédo et administrent. Et crocº ipe et oleu eiº e ex eis q dnigrat pupillã: silr succº solatri. Aut sumat succi tribulor põdº. ʒ.ij. et gallar aclustar põdº.ʒ.j.olei d nucleis oliuar denigtar sup arbore et olei sisamini non excorticati abor.an.põdº.ʒ.j. dcoqnt leto igne dõec nigrescat et fiat ide alcohol. Et ex eis q sunt expta e vt adurat auellana et pmisceat cu oleo et vngat iter isatis viridis: et et vt imittat radiº i colloqntida huida et fiat ide alcohol: ita qd illd dnigrat pupilla catti. Et silr cortices auellãe zatriti. Aut sumat acatie ps.j.galla tu serta ps: aggreget illd cu aq flor papaueris russi succº ipiº: et fiat ex eo distillatio: et silr succº begi. Et succº corticis gnator.

Tractat 3º d dispõnib palpebrar zq coitat eas.

De pediculis in palpebris. Ca.j.

Materia pedicłor e hudiditas plima quã expluit na ad pte cutis. Et vtº pgatiua gnõnis eor e calitas nõ nalis. Et ille cui plz accit illd e ille q est plime varietatis i cibis suis et pui exercitij et imudº et neqs vtit balneo.

De cura. Ca.ij.

Incipe a mudificatiõe corpis et capitis et ptis oculi cu ex eo q scriust: et ppue cu garismate facto ex aceto et synapi. Et administret ablutio oculi et ebrocatio ipsiº ex aq maris et aqs salsis et sulphureis et liniatur pili palpebre ex medicamine facto ex alumine et medietate ipsiº de mebuzegi: et qñqs additur eis aloes et bauracis abor.an.ps.j. Et meliº qd est vt sit illud quo zficit acetu squilliticu. Sz almedbuzegi cu baurach est medicame bonu.

De silac et e grece anuseme. Cap.iij.

Silac qde e grossities i palpebris: pueniés ama grossa male dispõnis nitrosa: pp quam rubee fiut palpebre et cadut pili: et adducit vlcerationé ptiu in qbº fixi sunt pili: et sequit ea corruptio oculi. et plimu accit successiõe obthalmie: et de ipsa qde alia e recens et alia est antiq mala.

De cura. Ca.iiij.

In recéti qd zfert facere epl3 ex letib decoctis cu aq ro. et facere epl3 de portulaca et ediuia cu oleo ro. et albumine oui: et admistret totu illd nocte: et igrediat balneu post ipaz. Aut sumatur letes excorticate et sumach et pulpa gnator et rose et zficiat illd totu cu alrob i nocte et balneet mae. Et assiduatio balnei e ex rebº magis zferétibº ei. In atiq vo et cronica oz vt cura vetosét. et flomet vene frõtis et administret assiduatio balnei. Ex medicamentis aut q poneda sunt in ea est vt sumat eris vsti medietas.ʒ.j.dragati.ʒ.iij.pipis croci. An.ʒ.j.terat cu vino pontico donec fiat sicut mel subtile et administrentur in exterioribus palpebre. In ea autem que fit successione obthalmie: est expertum collyrium fm hũc modu dragati attrimeti et croci et spice olum. An.pd j. Sumatur de sedenigi.x.ptes: fiat collyria et fricentur ex eis palpebre.

De gesse palpebrar. Ca.v.

Est vt accidat palpebris difficultas motus ad claudendu qñ sunt apte: et ad apiendu cu sunt clause cu dolore et rubedine sine humiditate fz plze et zsequit eas plmvt nõ obediat ad aperiedu cu excitatiõe apud somnu. Et plim qde ipsiº nõ e sine fruffis lippitudis sepatis dure sicce. Neqs est cu ea cursus nisi p accñs: qm est ex siccitate aut hudore viscoso declinate ad siccitate valde: sz qñqs e dolor et rubedo. Illa vo q fit a fricatiõe sine ma fluete ad ipas nolat siccitas oculi: et multotiés e illic cõplo calia et ma plima grossa idigés euione.

De cura. Ca.vi.

Oportet vt assiduet vaporationem oculi cu spongia infusa in aqua tepida. Et assidue vtat balneo cum aqua dulci equali. Et ponat super oculum apud somnum albumen oui conquassatu3 cu oleo ro. Et assidue faciat sudare caput cu humectatiuis et oleis et embrocis et caputpurgijs humectatibº cu3

oleo vio. ⁊ nenufarino ⁊ reliqs. ¶ Et si fuerit dispõnes q̃ cũ siccitate sit mã colica solues cum volubili qm̃ in ipsa ẽ ꝓprietas. ¶ Et si existimat̃ q̃ illic sit mã grossa exiccata idigẽs resolõne resoluat̃ cũ mucillagie fenugreci: ⁊ mucillagie seis lini accept̃ cũ lacte. Iste ãbe qñ ponũt̃ sup oculũ auferũt algeisse ⁊ euacuãt hũorẽ. ¶ Et ex eis q̃ ad eã expta sũt adeps galline ⁊ mucillago se. lini. ⁊ cera ⁊ oleũ ro. ponat̃ illud desup semp. ¶ Et in palpebris admistret̃ q̃ attrahit lachrymas sicẽ collyriũ arsastratꝫ. plꝫ. n. ꝯfert i mãli chronica admistratio alcohol ꝓuocãtiũ lachrymas ipsaꝫ. n. resoluũt mãꝫ grossã ⁊ faciũt eã currere ⁊ attrahũt ex humorib⁹ subtilib⁹ illud qđ lenit eã et resoluũt ipm̃ sua resolutiõe.

¶ De grossitudine palpebrarum. Ca. vij.

Est egritudo seqñs febrẽ ⁊ qñqꝫ faciũt ipsã possidere linimẽta scã sup oculũ ei⁹. Et cura ẽ alcohol scm̃ ex lapide lazuli ⁊ lapide armeno: ⁊ ex nucleis dactiloꝝ adustis ⁊ spicis duab⁹. Et nutrio balnei assidua ⁊ alienatio vini. ¶ Qñqꝫ ꝟo fricat̃ plm̃ cũ radio ⁊ collyrio rubeo leni: sꝫ fricatio cũ zuccaro qñqꝫ excitat ⁊ attrahit.

¶ De isflatiõe palpebre.

Accidit pp mãs subtiles ⁊ vapores ⁊ ꝓpter debilitatẽ digõnis ⁊ malitiã ei⁹: sicẽ fit in febrib⁹ vigilatiuis ⁊ in vigilijs. Et qñqꝫ fit in pncipio hydropisis ⁊ cacesie: ⁊ pp apãta humida sicut ꝑipleumõia ⁊ lethargia. Et qñ accidit cõualescẽtibus idicat multotiẽs cõuersionẽ: ⁊ ꝓprie qñ in eis est reliquoꝝ mẽbrorum inflationis priuatio ⁊ remãent ipse excitate ⁊ inflate. Et cura eius est abscissio cãe ⁊ vaporatio. Ca. viij.

¶ De grauitate in palpebris.

Quãdoqꝫ fit ꝓpter isflationẽ ⁊ cãs ei⁹. Et qñqꝫ fit ꝓpter debilitatẽ virtutis: ⁊ casuꝫ ei⁹ in ethica. Et qñqꝫ fit ꝓpter grossitudinẽ ⁊ alsarnac ⁊ silia: ⁊ quãdoqꝫ accidit grauitas: ⁊ mollificatio in pncipio ꝑotisimoꝝ febriũ. Cap. ix.

¶ De inuiscatione palpebrarum apud lachrymalẽ ⁊ alibi.

Quãdoqꝫ accidit palpebre vt ꝯglutinet̃ aut cũ ꝯcauitate: aut cũ ꝯiunctiua aut cũ cornea: aut cũ vtrisqꝫ ⁊ qñqꝫ fit i vno duoꝝ lateꝝ lachrymalis ⁊ qñqꝫ fit pueniẽdo ad mediũ: ⁊ qñqꝫ fit cõis. Et cã qđ i ea aut est vlcera accidẽtia: aut ruptura faciens alcohol qñ colligit ex oculo sebel ⁊ detegit vngulã et fricat ex palpebra scabiẽ vltime sicut dixim⁹: ⁊ nõ cõsiderat omni hora illud qđ opꝫ ꝯsiderare in ipo donec accidit vt cõglutinet̃. Cap. x.

¶ De moro.

Est caro pustulosa addita i oculo. Qđ si fuerit apud lachrymalẽ tũc rectius erit vt incidat̃: deinde cura algarab adhibeat̃. Aut curet̃ cũ alcohol basilicon ⁊ medicamine viol: ⁊ medicamẽtis vngule: ⁊ ꝓprie cũ collyrio de arsenico: ⁊ si fuerit cũ albedie ⁊ nigredie: ⁊ tũc cura ei⁹ erit cura vngule. Ca. xj.

¶ De inersatiõe palpebre ⁊ ẽ ascera.

Eius spẽs sunt tres. Una eaꝝ est vt ꝯtrahat̃ palpebra ⁊ nõ cooperiat album: ⁊ illđ aut ẽ a creatiõe: aut est ꝓpter incisionẽ euenientẽ palpebris: ⁊ noiat̃ ocul⁹ hui⁹ ocul⁹ leporinũ. ¶ Et scđa spẽs est media ⁊ ẽ vt ñ cooperiat ptẽ albi: ⁊ noiat̃ abbreuiatio palpebre. ⁊ cã ei⁹ est cã p^a: veꝝ est minor illa. ¶ Et 3^a ẽ vt nõ cooperiat palpebra supior iferiorẽ. Et illud fit aut ex glãdula: aut ex nascẽta carnis addite q̃ iã est aut icipit: aut spasmo accidẽte palpebre ex vlcere ꝯsolidato sup ipꝫ nõ ꝑmittẽte vt palpebra supior cooperiat iferiorẽ. Et qñqꝫ fit illud totũ ex spasmo lacertorum circundãtiũ palpebrã. Ca. xij.

¶ De grãdine.

Est hũiditas igrossata ⁊ i lapidẽ ꝯuersa in interiore pte palpebre: ⁊ qñqꝫ fit i albedie silẽ grãdini. Ca. xiij.

¶ De cura.

Administret̃ sup eo linimẽtũ cũ aceto ⁊ sordib⁹ vlceꝝ ⁊ reliquoꝝ. Et qñqꝫ addunt̃ eis oleũ ro. ⁊ gũmi albotin ⁊ sarcocolla. Aut linit̃ cũ ãmoniaco ꝯtrito cũ aceto ⁊ cinere ⁊ assa fetida: ⁊ linimentũ au reiesus dictũ in. c. ordeoli. Ca. xiiij.

¶ De ordeolo.

Ordeolũ est apa lõgũ appens sup extremitateꝫ palpebre silẽ ordeo in figura sua. Et ei⁹ mã sꝫ plm̃ est sãguis dominãs. Ca. xv.

¶ De cura.

Curet̃ cũ minutiõe ⁊ eũonẽ ꝑ picrã sꝫ q̃ sciuisti. Deinde sumat̃ aliqđ de opoponaco ⁊ resoluatur in aq̃ ⁊ liniat̃ ex eo loc⁹: qm̃ est bonũ valde. ¶ Et ꝯferũt ei vaporatiões ex adipe dissoluto aut farina ordei cũ galbano. Aut fermẽtũ. Aut pãis calefact⁹ iterat⁹ sup ipꝫ. Et euaporatiões cũ cauda muscarũ hñtiũ capita abscissa: aut cũ aq̃ in q̃ ordeũ bulliuit. Aut sãguis colũbe. Aut sãguis alguarescẽtiturtur̃. Aut sumãt̃ baurach ⁊ galbani multũ ⁊ cõmisceãtur ãbo ⁊ ponãt̃ sup ordeolum. ¶ Et epithima oribasij. ℞. olibãi myrrhe ãboꝝ. ãñ. ptẽ. j. laudani q̃rtã ptẽ ptis aggregent̃ cũ fece olei de lilio ⁊ liniat̃ sup ipm̃. Ca. xvj.

¶ De alsarnac.

Alsarnac ẽ additio mãe pinguis ꝯtingẽs i palpebra supiore ⁊ grauat̃ palpebra ab aptiõe ⁊ facit ipsã q̄si mollificatã: ⁊ est ꝯiũcta nõ mota sicẽ nod⁹ Et plm̃ qđ ẽ accit infãtib⁹ ⁊ hũectatis in q̃b⁹ multiplicãtur lachryme ⁊ obthalmie. Cap. xvij.

¶ De signis.

Et ex signis ei⁹ est qm̃ cũ tu tãgis isflationẽ digitis duobus: deinde sepas eoseminentia in medio eius existit. Ca. xviij.

¶ De cura.

Cura man⁹ est cura ei⁹ ipi⁹ modus est vt sedeat eger ⁊ teneat̃ caput ei⁹ tractũ ad supiora ⁊ tendat̃ in ipo cutis frõtis ad oculũ: ⁊ eleuet̃ palpebra: accipiat eã medic⁹ iter duos indices ⁊ mediũ suũ: et cõprimat puꝫ ⁊ aggregabit̃ mã cõpressa ad illđ qđ est iter duos digitos: ⁊ ille q̃ caput tꝫ trahat cutẽ ex medio supcilij. Cũqꝫ appuerit eminẽtia icidat cuteꝫ sub ea sufficiẽti sectiõe ⁊ subtili nõ ꝓfunda. Cautela nãqꝫ in hoc est necessaria: ⁊ vt incisioneꝫ faciat post incisionẽ tuti⁹ est q̃ꝫ vt vnã subito audẽdo faciat incisionem. Cũqꝫ appet per incisionem primã bonum est: ⁊ si non in anatomia additio fiat donec appeat: tunc si inuenerit eã separatum super manum suam inuoluat pãnum lineum ⁊ accipiat alsarnac separã Ca. xix.

do ipsam a dextra ⁊ sinistra. Et si remāserit residuū nō obediēs ei pulueriʒeť aliquātulū salis sup ipsū vt corrodat ip suʒ. Et si fuerit in tunica ⁊ vehemētis adherētie accipiat illud: qđ ð ea sepatū ē: ⁊ dimittat aliud ⁊ nō inuadat ipsuʒ: sed cōmittat rem suā resolutiōi salis q̄ pulueriʒať sup ipsum. Deinde iponať sup ipsuʒ pānum infusum aceto. ¶ Cūq̄ matutinuʒ affuerit scđe diei ⁊ securitas fuerit sāguis: curet ipm cū medicis ɔglutinatiuis: et sint in eis litiū ⁊ sief memithe ⁊ crocus. ¶ Qñq̄ aūt inuadit ptē ei⁹ q̄ nō sepeať detegēde ⁊ excoriādo cum incisione: ⁊ penetrat cū hamis sup ipsā: ⁊ mouet a dextra ⁊ a sinistra donec separať: aut facit illū cū infimo pēne. ¶ Et oʒ vt cautela adhibeať in pforādo ab eo ita vt nō tendat in pfundū: foramē āt si tendit palpebrā cū vehemētia: vel fit pcessus in foramie tādiu donec incidať cutis pāniculi q̄ est sub ea nocet: ⁊ icipit appere adeps loci incisi: qñ ɔprimitur digitis q̄ ipsam circundāt in circuitu cutis extēse: ⁊ puenit dolor vehemens: aut apa calidū: ⁊ remanēt reliquie dure pfunde q̄ sunt deteriores q̄ sarnac. Et fortasse incidiť de lacerto retinēte oculū aliqđ cōueniēs ⁊ debilitatur palpebra ab apertiōe. ¶ Recentē vō q̄ debilis est plm sanāt medicine resolutiue absq̄ opatione manus.

¶ De susati. Capi.xx.

Est caro mollis eueniēs i iteriore pte palpebre aq̄ nō cessat fluere sanguis rube⁹ ⁊ niger ⁊ viridis. Cuius qđ cura est mundificatio cū exiccatiuis corrosiuis ⁊ collyriis acutis. Cūq̄ susati corrosiua fuerit: administrabis tunc pulueres ⁊ collyria q̄ carnis sunt gñatiua: sintq̄ ex eis q̄ i vlcerib⁹ palpebrarū dñr. Et ad vltimū cura pruritus ⁊ scabiei fortiū cureť.

¶ De lapidositate. Cap.xxi.

Lapidositas est apa paruū sanguineum ⁊ ītiť in lapidositē a q̄ qñq̄ liberat manus opatio: deinde adhibeanť medicine vlcerū oculi.

¶ De vlcerib⁹ palp. ⁊ rupturis earū cura. Ca.xxii.

Administreť sup ea emplm ex lētibus ⁊ fisticis et corticib⁹ granatorū decoctis cū aceto. ¶ Cumq̄ ceciderint cortices: ⁊ corrosio destructa fuerit: administrabis sup ea vitellum oui cū croco: qm ipe cōsolidat: ⁊ si volueris administrabis desup collyriū de olibano: ⁊ collyriū aluber: cū collyrio asiaticō ⁊ rubeo leni. Rupture āt palpebre reqiūt cōsolidationem ⁊ curanť cura rupturarū cutiū dicta in capitulo suo.

¶ De scabie ⁊ pruritu. Ca.xxiii.

Eius cā est mā salsa nitrosa ex sanguine calido aut humido: aut hūore alio acuto faciens pruritum primus: deinde scabiē. ¶ Cui⁹ qđ plʒ succedit vlceribus oculi. ¶ Et incipit egritudo pri⁹ cū pruritu puo: deinde fit aspitas: ⁊ rubificať palpebrā deinde fit vt granū fici: ⁊ vlcerosa postea adueniūt grana dura cū vehemētia scissiōis adest i pruritu ⁊ i āgustione. ¶ De cura eius. Capi.xxiiii.

Cum scabiei associať obthalmia cura prius obthalmiā: deinde pcede ad scabiē: postq̄ nō dimiseris rem obthalmie: ⁊ silr sunt dispositio ⁊ indicium si ē egritudo alia. Nā oʒ vt tu vehemētiorē earū diligenter attēdas. ¶ Cūq̄ videris vlceratiōnē ⁊ apa caue ne administres medicīas acutas: ⁊ silia eis nisi post ɔsecutionē cū facilitate ad possibilitatē. Nā tu trahes cū medicinis aquā vehemente. ¶ In scđa vō ⁊ tertia spēr pdictarū necessaria est fricatio: aut cū ferro: aut cū medicinis ⁊ fiat fricatio ex eis q̄ sunt sicut spuma maris ⁊ ɔprie generis eius qđ nolať casuri. aut cū foliis fici: aut cū fricatiōe ex sedenegi et croco ⁊ marchasita fiat ex eis collyriū ⁊ fiiceť cū eo. ¶ Illi⁹ āt q̄ curā recipit cū medicinis: ⁊ illa q̄ nō cōsequiť gduʒ scđʒ ⁊ tertiū spēr pdictarū: initiū cure ē assiduatio euōnis ⁊ flobotomie: ⁊ si nō plus saltē bis in mēse: ⁊ flobotomia lachrymaliū p⁹ flobotomiam vlez: ⁊ assiduatio balnei: ⁊ alienatio pulueris ⁊ fumi ⁊ vociferationis: ⁊ cautela vehemētie stricture colli ⁊ coartatiōis capitis ⁊ furoris ⁊ ire: ⁊ mltitudis loq̄le. ⁊ applanatiōis puluinaris ⁊ plōgationis iacendi sup faciē: ⁊ oiū q̄ ascēdere faciūt mās ad supiora ⁊ trahunt eas ad faciē. Et cōfert in pncipio sui qđ collyriū rubeū lene ⁊ p⁹ ipʒ collyriū viride lene. Qđ si fuerit fortior illa: tūc acuti⁹ vnoq̄ corū ē et thartaticō ⁊ collyriū aristrat; ⁊ collyriū de croco. ⁊ qñq̄ curať cū felle hirci ⁊ felle porci cū sale armōiaco ⁊ tucia ⁊ ere adusto calcadis ɔiūctis ⁊ sepatis: ⁊ basiliconi ⁊ collyriū gnatiuū sunt bōa: ⁊ medicamē aristratis ē valde bonū. Et ex medicis ɔferētib⁹ ē medicamē h⁹. R. carabe ptē. i. corticis gnatorū ptes. ii. ɔficiātur cū melle: Aut aloes ptē. i. salis armōiaci ptē. s. cōficiať cū melle ⁊ administreť. Et itez sumāť eris vsti xvi. auř. pipis. viii. auř. climie. iiii. auř. myrrhe croci amborū. ana auř. ii. floris eris. v. auř. gūmi. xx. auř. terāť. ⁊ misceanť sicut scis cū aq̄ pluuiali.

¶ De tumore. Cap.xxv.

Alintifac ē apa cū pruritu. ⁊ qñq̄ ē illđ qđ i ipo dñať vētositas: ⁊ qñq̄ est supfluitas subtil' flegmatica: ⁊ qñq̄ est supfluitas aquosa: ⁊ qñq̄ ē supfluitas melīca. ¶ De signis. Cap.xxvi.

Quod vētosuʒ ē qñ accit subito ⁊ declinat ad ptē lachrymalē: ⁊ ē sicē quē pūgit musca in illo loco: ⁊ accidit in estate: ⁊ senibus: ⁊ nō est grauitas. ¶ Flegmaticū. n. ē fridius ⁊ graui⁹: ⁊ seruat vestigiū cōpressiōis vna hora. ¶ Sʒ i aqso nō remāet vestigiū ipressionis p horā nʒ dolor ē cū eo. Et melicum fm plm cōicat palpebre ⁊ oculo: ⁊ ē cū duritie ⁊ extēsione ɔtinibus supcilia ⁊ maxillarū summitatē ⁊ non est cū eo dolor de quo sit curādū ⁊ est color ei⁹ fusc⁹ ⁊ plm eis accidit post obthalmiā ⁊ post variolā.

¶ De cura. Cap.xxvii.

Oportet vt incipias primū ⁊ euacues corp⁹ ⁊ mūdifices caput. Et cū q' fuerit ad flegma dacliuius administra emplastrū ex foliis malue. Et fortiora eius sunt olea alkerua ɔtrita ⁊ pmixta cū aceto: ⁊ vaporatiōnē ex spōgia infusa aceto ⁊ aq̄ calida: ⁊ etiā fiat linimentum ex aloe ⁊ feluʒagaragi ⁊ sief memithe ⁊ saufel ⁊ croco cū aqua solatri.

¶ De multitudine palpitatiōis. Capi.xxviii.

Multitudo palpitatiōis fit ex re cadēte in oculo leni: ⁊ qñq̄ fit ex siccitate. Et qñ mltiplicať in hñtibus tetanū ⁊ in ɔparatis ad ipsuʒ ⁊ indicat in egritudinibus acutis tetanum ⁊ spasmum.

¶ De casu pilorū. Cap.xxix.

Cadunt pili oculi ex cā materiei: aut cā loci. Et

est cā q̄ materiei: aut qm̄ replenť pediculis sicut fit in fine egritudinū acutaꝝ prauaꝝ: aut qm̄ corrūpūť ꝑ illud qđ admisceť eis cū nascūť: sicut accidit i olopitia. ¶Et est vt sit in iteriore ꝑte palpebre hūiditas acuta: aut mā nitrosa salsa nō appente i palpebra nocumēto sensibili: sed ipsa nocet pilis. ¶Qui āt ē cā loci est qm̄ illic est nocu^m^ māifestū. s. aut durities ⁊ grossitudo: ⁊ nō inuenit vapor a quo gnatur pilus trāsitū: Aut aſpa ⁊ corrosio: ⁊ sigt ipsaz rubedo ⁊ mordicatio vehemens ⁊ dolor.

¶De cura. Ca.xxx.

IN illo q̄ est cā loci cura nocu^m^ qđ est in loco ſꝫ q̄ dr̄ in cura cuiusqȝ capituli eius in loco suo. ¶Et in illo cuius cā est ꝓuatio materiei cureť prius corpus p ea regimine largo ⁊ cibatiōe: ⁊ administra medicinas trahentes māz piloꝝ ad palpebras per ea q̄ dicturi sumus: ⁊ q̄ sunt dicta i antidotario: ⁊ in areolis medicinaꝝ singularium. ¶Et in eo q̄ est cā materiei corrupte admistra purgationē capitꝭ ⁊ mūdificationē mēbri. deinde cura medicamēto pilorū. ¶Alcohol āt iuuatiua ad illud sunt lapis armenus ⁊ lazuli. ¶Et ex cōpositis alcohol de nucleis dactiloꝝ ex laudāo dictū i antidotario. ¶Aut sumať de dactilis imaturis adustis pōdus. iij. ʒ. ⁊ duaꝝ spicarū. ʒ. ij. fiat ex eis alcohol. ¶Et ex eis q̄ expta sūt est vt terať spica nigra ⁊ ātimōiū ⁊ administreť cū radio. ¶Et ēt fiat alcohol ex stercore murꝭ adusto ⁊ ñ adusto cū melle ⁊ ꝓpe asulalij. ¶Aut sūať terra i q̄ nascitur vitis cū croco romāo ⁊ alsaluli ꝑtes eq̄les ⁊ administreť ex eis alcohol. ¶Et ex eis q̄ expta sunt ad illud ex eis cū quo sunt pruritus ⁊ rubedo: ⁊ corrosio est vt decoquať granatū cū sua totalitate ⁊ partibus suis in aceto vsquequo dissoluať ⁊ ānectitur super locum. ¶Et oīa q̄dem viscosa conferunt ⁊ ad illud etiā climie colcotar atrimēti partes equales sumātur ⁊ terantur ⁊ administrentur.

¶De pilis inuersis ⁊ additis. Cap.xxxi.

EX eis q̄ experta sunt est. Ut sumāť stercoris leporini adusti pondus. viij. ʒ. ⁊ stercoris hircini pōdus. iij. ʒ. conterātur ⁊ administretur ex eis alcohol. ¶Aut fiat alcohol ex muscis habētibus capita abscissa exiccatis. ¶Aut adurať auellana ⁊ terať ⁊ cōficiať cū adipe caprino: aut adipe vrsi ⁊ liniatur ex ea loc^9^. nasci eñ facit pilos: ⁊ cū hoc denigrat eos. ¶Et etiā sumatur ātimonij adusti pars. i. ⁊ piperis ps vna ⁊ plumbi adusti abluti. iij. croci ꝑtes. iij. et duaꝝ spicarū. iij. partes: ⁊ nucleorum dactiloꝝ adustorum partes. ij. conteranť ⁊ fiat ex eis alcohol. Et ad vltimū cura horum pilorum est vn^9^ modorū. v. adherentia ⁊ cauteriū ⁊ ordo cū acu ⁊ abbreuiatio palpebre cum sectione ⁊ euulsio prohibitiua. ¶Inuiscatio autē est vt eleueť ⁊ equeť cum mastice ⁊ gūmi pini ⁊ gummi ⁊ visco ⁊ amoniaco ⁊ glutino qđ egrediť de vētrib^9^ ostracorū: et aloe et sarcocolla ⁊ dragagāto et thure dissoluto cum albugine oui. Et ex inuiscatiuis bonis est vt inuisceť cum oleo de scemi: et melior ea est cū cola casei quā nos diximus in antidotario. ¶Cura vō q̄ fit acu est vt ac^9^ penetret ab interiore ꝑte palpebre ad exteriorē vbi est pilus: deinde pōať pilus in foramine eius et egrediať ad latus aliud: et stringať pilus: et si sit difficilis introitus pili in foramine acus ponať in foramie acus extremitas capilli mulieris ⁊ trahať acus ex illo latere. Deide pōať capillus in foramine eius ⁊ egrediatur ex alio latere. Et stringať capillus dōec remaneat silis anse a latere itrinseco: ⁊ ponať in ipsa pilus ⁊ extrahať. ¶Et si necessaria fuerit iteratio acus q̄ratur locus ali^9^. Secūdatio nāqȝ ꝑforatiōis acus dilatat foramē ⁊ nō retinet pilum. ¶Sectio aūt ē vt abscindať origo ei^9^ ex palpebra. Quidā vō ꝑcipiunt vt scindať locus cognominatus egena ⁊ est apđ extremitatē oculi: deide cōsolidet ⁊ nasceť sup ipm caro addita ⁊ equat pilū ⁊ nō ꝑmittit ipm iuersari. ¶Cauteriū autē qđ meli^9^ ē: est vt fiat cū acu habēte caput curuatū: cuius caput igniať ⁊ extendať palpebra et cauterizetur cū eo loco pili: ⁊ nō redibit. Et qñ nnecessarie sunt iterationes bis aut ter ⁊ nō redibit p^9^ illud penitus. ¶Euulsio aūt ꝓhibitiua est vt euellatur: deide ponať sup locum medi^e^ ꝓhibitiue natiuitatis piloꝝ: ⁊ ꝓpe sup palpebrā q̄ sunt de eis q̄ dicte sunt in areolis medicinarum singularium ⁊ dicem^9^ eas in capitulo pilorum additorum.

¶De pilis additis. Cap.xxxij.

NAscuntur ex multitudine humiditatis putride agregate in palpebris oculi.

¶De cura. Cap.xxxiij.

CUra eius est mundificatio capitis ⁊ corporis et oculi cum eis que scis: deinde administra alcohol acuta mundificātia palpebrā: sicut abisalicon ⁊ ruscenuz ⁊ collyrium rubeum acutum ⁊ viride acutū ⁊ collyrium de myrobalis. ⁊ ꝓprie si fuerint illic lachryme aut aliquid accidentium humorum acciderit. Qđ si non suffecerint: curam adibe euulsiōis. Euellātur ⁊ liniatur super originem eorū sanguis eritij ⁊ fel damarum ⁊ arietum: ⁊ fel vulturis ⁊ fel caprinum: ⁊ quādoqȝ permiscentur fella ista ⁊ sanguines cum castoreo. Et fiunt ex eis collyria sicut squāme piscis. ⁊ administrātur cum necessitas incumbit dissoluta saliua hoīs. Qui vō eo fel vtiť media hora expectet super ipsū. ¶Et ex curis q̄dē bonis est vt sumať fel eritij ⁊ fel vulturis ⁊ castoreū ſm eq̄litatem. aggregentur cum sanguine columbe. ⁊ fiāt inde troc. ¶Et ex eis que narrātur sunt sanguis tincoe: ⁊ ꝓprie sanguis tincoe canis ⁊ sāguis ranaꝝ. Uerūtm̄ experimentum non verificauit illud. ¶Et rectius quidem ſm q̄ existimāt est vt misceatur cum alkitrā. ¶Et ex eis etiā que narrātur est vt administreť fel vulturis cū cinere ⁊ sale armoniaco ⁊ succo porri: ⁊ ꝓprie qñ poniť in sartagine super ignē dōec cōmisceātur ⁊ equenť. ¶Et si fuerit cinis ostracorū erit melior: ⁊ rubigo ferri eruginosi cum saliua hoīs est vltima: q̄uis dolorem faciat. ¶Et ex eis qđ que sunt experta est tinea cū sale armoniaco: ⁊ ꝓprie cum vngula asini adusta cū aceto forti. Et similiter spuma maris cum aq̄ psilij. Cum enim stupefit ⁊ infrigidatur locus eo non nascuntur ibi pili.

¶De inuiscatiōe palpebrarum. Cap.xxxiiij.

EIt illud ſm plurimū post obthalmiā. ¶Oportet ergo vt administrentur sarcocolle ⁊ zuccari tabarzet partes equales: spume maris q̄rta partis: terātur ⁊ puluerizentur super locum.

¶ Tractat⁹ q̄rt⁹ d̄ dispōnib⁹ v̄tutꝫ visibil' ⁊ opōnib⁹
ei⁹. ¶ De d̄bilitate visus ⁊ nocumēto ei⁹. Ca.j.

Debilitatē visus ⁊ ei⁹ nocu^m ef-
ficit: aut cōplo cōis in
corpe siccitatꝫ dn̄antꝫ hūorose: aut ꝯplo
nel sine mā: aut vapor eleuat⁹ ex corpe:
aut stō ꝑpe: aut frig⁹ hn̄s mā₃ aut n̄hn̄s
mā₃: aut ꝑꝑ dn̄iū calitatꝫ mālis aut nō mālis: aut ē
secn̄s cā₃ i cerebro ip̄o egritudinū cerebri notaꝝ q̄
ēi sēa cerebri: aut i p̄te tota an̄riore sic ꝯpl'sio aut p-
cussio accn̄s ei: q̄re nō videt ocul⁹: aut i p̄te an̄riore
ei⁹. Et plꝫ d̄ō ei⁹ ē hūiditas dn̄ans aut siccitas accn̄s
successiōe egritudinū ⁊ motuū sup̄fluoꝝ ⁊ corpeoꝝ ⁊
aīaliū ⁊ eūonū sup̄fluaꝝ ꝑꝑ q̄s cadit v̄t⁹ et resoluit
mā. Aut est ꝑꝑ rē appropriatā ip̄i sp̄ūi visibili ⁊ mē-
bris q̄ ip̄₃ sequūtur: sic neruo ꝯcauo: ⁊ sic hūorib⁹ et
tunicis. ¶ Et sp̄ūi q̄dē visibili qn̄qꝫ accit vt multiplice
tur ⁊ accit ei vt subtilief. Et qn̄qꝫ accit ei vt igrossef.
Et accit ei vt minoreť. ¶ Multiplicatio āt ē melior
res et magis iuuatiua. ¶ Et subtilitas d̄ō plim accit
ex siccitate. Et qn̄q₃ fit ex vehem̄ntia sepatiōis accn̄tꝫ
cū sol aspicif et resplēdētia et silia. ¶ Et qn̄₃ p̄ducit
aggregatio valde sup̄flua ad coartationē resolutē
et ispissaf ea p̄^m: deide subtiliaf valde 2°: et istō ē sic
accit apō lōgā morā i tenebrꝫ. ¶ Et g̃ssitudo fit ꝑꝑ
hūiditatē: et fit ꝑꝑ aggregationē vehemētē nō ita vt
p̄ducat ad vtēdū ꝯpl'one subtiliāte. ¶ Et qn̄₃ ē cā in
eis cadēs in initio creatiōis. Et qn̄qꝫ ē ꝑꝑ vehemen
tiā siccitatꝫ et mltitudinē eūonū aut d̄bilitatē an̄rio
ris cerebri validā. aut p̄uitatē egritudinū et ꝑpin
q̄tatē mortꝫ qn̄ resoluif sp̄ūs. Debilitas āt ⁊ nocu^m
q̄ sunt ꝑꝑ tunicas et plim eoꝝ ē ꝑꝑ tunicas extrinse
cas sine ꝓfundis: aut sunt cā s̄be tunice: aut sunt cā
trāsit⁹ q̄ est in ea. Et q̄ sunt ꝑꝑ tunicā ip̄am sunt ꝑpť
cōpl'onē malā. Et plim ei⁹ est retētio vaporis i ea aut
sup̄fluitas hūiditatis p̄mixte ei: aut exiccatio et sic-
citas et nigrificatio: et corrugatio accidētes ei et p̄-
p̄ue vuee et cornee: aut corruptio sup̄ficiei ei⁹ ꝑꝑ im
p̄essionē vlceꝝ apparētiū aut occultoꝝ: aut tolerā-
tia obthalmie plime aufferētis p̄uietatē ei⁹: aut co-
lor ex̄neus itrās eā: sic accit cornee icteritia ex citri-
nitate: aut i tarfati ex rubedie: aut denudatio colorꝫ
nālis. sicut illud qō accidit cornee et addit p̄uietatē
et firmitudinē ad hoc: vt lumen vincat ip̄m et sepet
sp̄ūm visibilē. ¶ Et qn̄qꝫ accit exiccatio et calefactio
ꝑꝑ coherētiā firmā aeris et luminis cū hūorib⁹: aut
sepatio eaꝝ ꝑꝑ corrosionē accidētē: q̄re nō ꝯdaf lu-
mē in penetrādo in eis. imo subito penetrat in gla-
tialē itegre. ¶ Aut ꝑꝑ ortū pāniculū sup̄ eas sicut in
vngula: aut iflatiōe et grossitie venaꝝ eaꝝ sicut i se-
bel. ¶ Accidēs aūt foramini et trāsitui: aut ē: q₃ str-
gif supra nālē ꝑꝑ cās q̄s dicturi sum⁹ in ca. suo: aut
dilataf aut opilaf itegre aut nō itegre. Sicut cū est
descēsus aque. et nos q̄ō dicem⁹ ista capitula oīa si-
gillatim. ¶ Et cā āt ꝑꝑ humores est: qm̄ glatialis q̄ō
q̄ ē vn⁹ eoꝝ mutaf ab eēntia sua eq̄li et igrossaf. aut
ei⁹ subtilitas ē fortꝫ et fit ipedit⁹ a delatiōe lumis et
coloris luminosi sup̄ se. ¶ Et ex albugineo q̄dē: qm̄
multiplicaf valde: aut igrossaf et fit illud cā ad mi-
norādā p̄uietatē suā. ¶ Aut ꝑꝑ humiditatē et vapo

res q̄ p̄miscenf ei: aut mutāt alterātes ei⁹ p̄uietatē.
Vapores em̄ ⁊ fumi ex̄nei extrinseci nocent ei q̄l'r ꝯ
itrinseci: et oīa ꝯna vaporosa iflatiua sunt ꝯuatiua
visus. ¶ Nocu^m em̄ q̄ō visui aduenit ex vitreo nō ē
p̄mitiuū: imo n̄ nocet visui: nisi iq̄tū nocet glatiali ⁊
ꝯuertit ei⁹ eēntiā ab eq̄litate ꝑꝑ cibū nō eq̄lē quē ei
defert. Nocumētū āt q̄ō fit ꝑꝑ neruū est qm̄ accit ei
opilatio: aut accit ei ap̄a aut ruptura.

¶ De signis. Ca.ij.

In eo q̄ō q̄ō ē cōitate corpis signū ē illō q̄ō de-
dim⁹ q̄ō sig̃t ꝯpl'onē toti⁹ corpis. Et illud q̄ō fit
cōitate cerebri ē qm̄ illic ē aliq̄ō signoꝝ sig̃tiū no
cumentū in cerebro cū hoc vt sint reliq̄ sensus lesi cū
illo. Illud em̄ fiduciā facit cōitatꝫ cerebri. ¶ Et qn̄qꝫ
appropriaf vt sui plim ꝓprietatū ei⁹ et cū odoratu si
ne auditu: sic p̄cussio coartatiua qn̄ cadit i p̄te āte-
riore cerebri: ⁊ qn̄qꝫ ē audit⁹ cū sua dispōne ⁊ rema
net ocul⁹ apt⁹: ⁊ nō pōt claudi palpebra sup̄ ip̄m vñ
nō videt. ¶ Et signū q̄ō ip̄i sp̄ūi appropriaf ē: qm̄ si
sp̄ūs est subtilis ⁊ est pauc⁹ videt rē ex ꝓximo sine p̄
scrutatiōe ⁊ nō videt q̄ō elōgatū est sine p̄scrutatiōe.
Veꝝ ei⁹ subtilitas cū est sup̄flua nō figit rē lumino-
sa₃ valde imo fugat eā lumē claꝝ ⁊ sepat eā. ¶ Et si
est grossus ⁊ plimus nō deficit ei p̄scrutatio itue̅do
lōginquū ⁊ nō p̄scrutaf visionē ꝓpinq̄: ⁊ cā i h° apō
loquētes de radio est q̄ visus non fit nisi egressione
radij: ⁊ cū obuiat ei q̄ō videf: ⁊ q̄ō mot⁹ vadēs ad lo
cū lōginquū subtiliat grossitiē ei⁹ ⁊ equat essentiam
ip̄i⁹: quēadmodū hmōi mot⁹ resoluit sp̄m subtilem
q̄re forsitā nō operaf aliq̄d. ¶ Et apud illos q̄ dicūt
p̄uiū vehere formas vidēdi ⁊ reliq̄ est q̄ glatialis
motus fit fortis cū videt illud q̄ō elōgaf: ⁊ illō est ex
eis q̄ subtiliāt sp̄m grossum habitantem in ipso: et
resoluit spiritum subtilē ⁊ ꝓprie paucū. ¶ Verifica-
tio aūt certioris in his duob⁹ sermonib⁹ p̄tinet ad sa
piētes nō ad medicos. ¶ Cognitio v̄o illi⁹ ex dispō-
ne tunicaꝝ hūoꝝ ꝓfundoꝝ ē ex eis q̄ sunt p̄aua cū
nō est res alia nisi ip̄a. ¶ Qn̄qꝫ āt recurrif ad dispō
nē coloris tunicaꝝ ⁊ humoꝝ ꝓfundoꝝ ⁊ ad dispō-
nē iflatiōis eaꝝ ⁊ extēsiōis ⁊ corrugatiōis ⁊ extenua
tiōis ip̄saꝝ ⁊ dispōnis p̄uitatis oculi ꝑꝑ p̄uitatē ip̄i⁹
⁊ dispōnē ei⁹ q̄ō spargif sup̄ ipsum de humiditate: ⁊
imaginaf de silitudine iris aut vr̄ in ip̄o de siccitate
⁊ ꝯturbatiōe q̄ manifesta est exteri⁹. ⁊ forsitā nō ap-
paret cū eo hō oculi vel hōniculi: ⁊ est forma aspicien
tis in ip̄₃. ¶ Et qn̄qꝫ sig̃t s̄m dispōnem cornee. ¶ Et
qn̄qꝫ sig̃t s̄m dispōnē albuginei. Et ille cui⁹ est videt
semp̄ iter oculos suos sicut nebulas. Si autē videᵹ
ꝯturbationē corā foramine tm̄ ⁊ nō sunt reliq̄ p̄tes
cornee ꝯturbate sig̃t q̄ ꝯturbatio fit in albugineo: ⁊
q̄ nō est clar⁹: ⁊ si ꝯturbatio est cōis p̄tib⁹ cornee nō
est dubiū q̄n ipsa fit in cornea. Sed remanet dubita
tio an ipsa sit similiter in albugineo an non. ¶ Et
accidit quandoqꝫ albugineo siccitas. Et accit quan
doqꝫ ex illa siccitate vt aggregentur in ea quedam
partes eius ⁊ non fiāt parue. quare videf corā eis
fenestra aut fenestre. ¶ Et qn̄qꝫ est illud ꝓpter vesti
gia vlceꝝ ex̄ntia in cornea occulta faciētiū imagina
ri imaginatiōes. q̄rif erraf i eis ⁊ existiaf q̄ sūt ima
ginatiōes aq̄ ⁊ n̄ sūt. De ꝯstrictiōe āt ⁊ dilatatiōe ⁊ aq̄

⁊ dispõne nerui posteri⁹ loquemur. ¶ Et scias ꝙ oīs corruptio existēs a siccitate sit fort; cū vacuitas adest apud exercitū resolutiuū ⁊ apud euacuatiões ĩ hora meridiei: ⁊ ex humiditate ꝯ̄rio.

¶ De cura. Ca.iij.

Si fuerit cā debilitatis siccitas iuuaꝶ humectātibus: ⁊ aqua casei ⁊ emulsione lactis sup caput: ⁊ potu eius ⁊ponanꝶ olea humectātia super caput: ⁊ ꝓprie cū fuerit illud in ꝯualescentibus: ⁊ cōferūt ei somnus ⁊ reqes ⁊ caputpurgia humectātia: ⁊ ꝓpriū oleū de nenufare: ⁊ ei⁹ q in tunica existit cura ē praua. ¶ Qđ si fuerit ab humiditate administrabis tūc illud qđ resoluit post euonces. Uōit⁹ āt q̇ minimus est ex eis est q̄ ꝯferūt ⁊ ꝓprie senib⁹: ſ3 laborio sus nocet valde ⁊ gargarismata ⁊ sternutatiões ⁊ sternutamēta ꝯferūt. Et ex euonib⁹ iuuatiuis ĩ hoc est oleū de keruа cū infusiõe aloes. Et administratio ei⁹ qđ ꝓhibet vaporē a capite sicut trifere: ⁊ ꝓprie apđ somnū. Cōfert ēt ⁊ iuuaꝶ exercitiūs extremitatū ⁊ ꝓprie extremitatū īferioꝝ. Et silr opȝ vt administreꝶ fricatio eaꝝ. ¶ Si aūt cā fuerit in ea grossities ei⁹ cureꝶ cū medicinis abstersiuis p̄dict; in areolis oculi. Et opȝ qñ administras medicias acutas vt vtaris cuȝ eis medicinis stipticis. Et ex reb⁹ q̇dem iuuatiuis in hoc est tucia abluta nutrita cū aq̄ sansuci aut cuȝ aq̄ feniculi: aut aq̄ albedarungi ⁊ succo prassiȷ. Et assiduatio alcohol cū litio ꝯfert oculo valde: ⁊ ꝯseruat ꝟtutē ei⁹ vsq3 ad tp̄s longū. Et facere alcohol ex fricatiõe mirobal. cū aq̄ ro. ꝯfert valde qñ est humiditas cū calitate ⁊ pruritu. Et ex alcohol cōferētib⁹ ĩ h⁹ i.c.ē ex fellib⁹ cū sūt singularia: sic̄ fel alcubugi ⁊ fel tauri saboth ⁊ auis frāgētis os ⁊ taurinũ ⁊ lepoꝛis ⁊ vulturis ⁊ gruis ⁊ hirūdinis ⁊ passer; ⁊ vulpis ⁊ adip ⁊ felis ⁊ canis leporarij ⁊ arietis siluestris: ⁊ felli auis turde iest ꝓprietas valde mirabilis ⁊ cōposita. ¶ Et ex oleis q̇dē iuuatiuis sunt sic̄ oleū de kerua ⁊ oleū de narcisco ⁊ de granis lauri ⁊ oleū raffaninū ⁊ oleū de fenugreco ⁊ oleū de lilio ⁊ oleū sāsucinū ⁊ oleū camomillinū ⁊ oleū alacoē. ⁊ facere alcohol cū aq̄ albedarūgi ꝯfert. ¶ Et ex medicamētis bonis mēsurat; est vt aduranꝶ due nuces ⁊. xxx. ex nucleis mirobal. citrinoꝝ: ⁊ teranꝶ ⁊ ꝓijcianꝶ sup eos pipis adusti auꝶ. j. ⁊ fiat ex eo collyriū. ¶ Et ex medicis iuuatiuis est vt sumaꝶ succ⁹ granati muzi ⁊ decoquaꝶ vsq3 ad medietatē ⁊ remoueaꝶ ab igne et misceaꝶ cū eo medietas ip̄i⁹ de melle ⁊ponaꝶ sub sole ⁊ administreꝶ. ¶ Et silr si sumaꝶ aqua duoꝝ granatoꝝ ⁊ ponaꝶ sub sole duob⁹ mēsib⁹ in estate ⁊ coletur ⁊ ponanꝶ in ea aloes ⁊ lōgi piper; ⁊ salis ammoniaci. ⁊ qñ3 fit sine sale ammoniaco partes eq̄les teranꝶ oīa valde ⁊ ꝓijcianꝶ sup lib. ei⁹. ℥. iij. ex eis ⁊ reserueꝶ. ⁊ quāto plus antiquaꝶ tāto est meli⁹. ¶ Et ex iuuatiuis cū hoc est celidonia ⁊ acorus cū celidonia qñ teriꝶ sicut alcohol. ¶ Et facere alcohol ex aq̄ cepe cū melle iuuatiuū ē. ¶ Ex collyriū qđ felliū ē forte: ⁊ fella q̇dē siluestria sunt sicut fel accipitris ⁊ vulturis. Aut sumaꝶ tabula ⁊ pistillū quoꝝ ābo sint ex ere rubeo ⁊ distillenꝶ sup eā stilla aceti ⁊ stilla lact; ⁊ stilla mellis: deinde teraꝶ donec nigrescat illđ ⁊ fiat ex eo alcohol. ¶ Et scias ꝙ assumere carnē assidue siue sit assa: siue elixa: est ex eis que ꝯferūt ⁊ ꝯfortāt visuȝ valde: ita ꝙ remouet debilitatē āteȝ. ¶ Et ſ q̇s pōt sumere carnē viperaꝝ decoctā ſ3 modū quo decoquiꝶ in tyriaca: ⁊ ſ3 modū quo distinguit in ca. de lepra ꝯseruat sanitatē oculi vltime. ¶ Et ex medicinis que senibus bone sunt: ⁊ ei cui⁹ visus debilitaꝶ ex coitu ⁊ alijs est tucie non ablute. vj. partes. ⁊ vini quātū sufficit. ⁊ olei de balsamo plus tucie ſ3 q̄titatē que ꝯuenit teraꝶ tucia ⁊ ꝓijciaꝶ sup ip̄aȝ oleū balsami: deinde vinū ⁊ teraꝶ sicut opȝ ⁊ reponaꝶ. ¶ Medicamē de quo đr ꝙ tāti existit iuuamenti ꝙ oīȝ tale efficit ne ei noceat in corpus solis aspicere. ℞. lapidis senticis ⁊ lapidis magnet; ⁊ lapidis hāīg ⁊ ē alumē bonū al. albū ⁊ sedinebis ⁊ calamēti et succi ꝯdisi oīuȝ. añ. ptē. j. fellis vultur; ⁊ fellis vipere amboꝝ. añ. ptē. j. fiat ex eo alcohol. ¶ Et administratio pectinatiõis sup caput iuuatiua est ⁊ ꝓprie ꝯfert senib⁹ q̄re opȝ vt administreꝶ oī die multotiēs: q̄m attrahit vapores ad supioꝛa ⁊ mouet eos a p̄te oculi. Et ingredi aquā clarā viridē ⁊ submergi in ea ⁊ aperire āmbos oculos in ea fm q̄titatē q̄ pōe esse ex eis q̇ seruāt sanitatē oculi ⁊ ꝯfortāt ip̄m ⁊ ꝓprie in iuuentute. ¶ Et opȝ ꝓprie eū qui cōqueriꝶ de vapoꝛib⁹ stōi ⁊ cui nocet humiditas vt vtaꝶ añ cibū decoctiõe absinthij ⁊ oxymelle sq̇llitico ⁊ oī qđ lenit ⁊ icidit supfluitates q̄ sunt in stomaco.

¶ De rememoratiõe reꝝ visui nocētiū. Ca.iiij.

Rerū aūt visui nocētiū. Alie sunt opꝑõnes ⁊ mot⁹: ⁊ alie sunt cibi: ⁊ alie sūt dispō ꝯuersiõis ĩ diebus. Opatiões āt ⁊ mot⁹ sunt oīa q̄ exiccāt sicut coit⁹ mult⁹ ⁊ ꝓlixitas aspiciēdi retinētia ⁊ legere minuta supflue. Et mediū in eis ē iuuamē: ⁊ silr actiões minute: ⁊ somn⁹ post repletionē: imo opȝ illū q̇ suo ĩ visu debilitatē hȝ expectare donec digeraꝶ cib⁹ ei⁹. ¶ Et oīs repletio nocet ei: ⁊ omne qđ exiccat nāȝ: ⁊ oē qđ turbat sanguinē ex reb⁹ salsis ⁊ acutis ⁊ alijs nocet ei: ⁊ ebrietas nocet ei. ¶ Uomit⁹ ꝟo ꝯfert ei inq̄tum purgat stōm ⁊ nocet ei inq̄tū mouet mās cerebri expellēdo eas ad ip̄m. Et si fuerit neci⁹ opȝ tūc vt fiat post cibū ⁊ cū facilitate. ¶ Et balneū nocet. ⁊ somn⁹ supflu⁹ nocet ⁊ flet⁹ vehemēs ⁊ multitudo flōmie: et ꝓprie cū vētosis ꝯtinuis. ¶ Cibi ꝟo q̇ nocēt sunt salsi ⁊ acuti ⁊ vaporosi ⁊ oīs q̇ nocet ori stōi. ¶ Et vinum grossuȝ turbatū ⁊ porrū ⁊ cepa ⁊ bedarūgi comestū ⁊ oliue mature ⁊ anetū ⁊ caules ⁊ lētes.

¶ De nictilopa. Ca.v.

Est vt euanescat visus in nocte ⁊ videat ĩ die et debilitaꝶ ĩ fine ei⁹. ¶ Et cā q̇dē ei⁹ est humores oculi ⁊ grossitie eoꝝ: aut hūiditas sp̄ūs ⁊ grossities eius. ¶ Et plīm q̇dē accidit hn̄tib⁹ oculos nigros nō virides ⁊ paruitati pupille: ⁊ cui multiplicanꝶ colores ⁊ an fractuosa in oculis suis. Hoc eīm sign̄t paucitatē sp̄ūs visibilis in creatione sua. ¶ Et qñq3 hec ē cā ꝓpter egritudinem in ip̄o oculo. ¶ Et qñq3 fit ꝓpter cōitateȝ stōi ⁊ cerebri. Et cognosciꝶ illud per signa q̄ sciuisti.

¶ De cura. Ca.vj.

Si illic fuerit multitudo: flobotoma cephalicā ⁊ angulos lachrymales ⁊ administrenꝶ reliqua euacuātia nota ⁊ iterenꝶ. Et qñq3 euacuatur cū scamonea ⁊ castoreo

monea et castoreo conferi. ¶ Et i potu dat ah cibu vinu paucu vet9 et dat i potu p9 digonē itegrā. ¶ Et ex medicis digestiuis vl'r ipe3 ē illud qd currit ex epe capo diuiso cū cultello: et posito sup prunas. Nā cū currit accipit de eo qd currit et puerizat sup ipz sal indus et lōgū pip et fit ex eo alcohol. et qnq pulueriza͞t sup ipm medicine cū suppōit prunis: et fit declinatio super vaporē ei9 et cōedit de carne ei9 assata: et illd ē iuuatiuum. et qnq incidit faciēdo fectionē latitudinalem et pōit ex eo strat9 vn9 et ex pipe lōgo strat9 vn9 et pōuntur strat9 inferior et fridior ex epe et assat in tamor et nō puenit ad vltimū: deinde sumit et colat ex eo adsitas et fit cū ea alcohol. Et silr epar leporis et silr collyriū fcm ex lōgo pipe: et illd qd ē fm hāc descriptionez longi pipis.33. spice partes eq̄les fiat ex eis alcohol. Et fella et iuuatiua sunt et ppe fella hircoz arietum mōtanoz. et silr alcohol cū oleo balsami pcāllata cu3 pauco opio. Et alcohol: et ex pipib9 trib9 cōmixtis sicut puluis iuuatiuus est valde. ¶ Et silr alumē egyptiacū et alcohol cū melle et aq̄ feniculi oleo submerso sup ipso spatio lōgo ē valde iuuatiuū. Et forti9 eo ē mel cū in eo ē virt9 aluminis et salis armōiaci: et alcohol factū ex sanguib9 aialiū calaꝫ cōplōnū pfert. Et pfert alcohol ex succo cucumeris asi. cōqllato cū se. portulace: et collyriū alcali et collyriū floris eris cōfert ei et sterc9 lacerti stinci et fumant fellis edi ps.i. pipis ptes.ij. armōiaci ptes.iij. pficiant cu3 melle et administrent ei. Et pfert ei flōmia vene lachrymaliu3.

¶ De alihar et ē vt nō videat in die. Ca.vij.

Causa alihar ē subtilitas spūs et paucitas eius multa. qre resoluit cū lumie solis et aduāt in tenebris. Et qn3 ē cā alihar pua: qre videt i tenebris et vmbris die et nocte et debilitat in lumine.

¶ De cura. Ca.viij.

Est additio i hūectiōe et igrossatiōe sanguinis.

¶ De imaginationibus. Capit.ix.

Sunt colores q̄ sentiunt coram visu acsi ipi sint mixti i aere: et cā in eis ē statio rei nō puie inter glatialem et inter ea q̄ vident. ¶ Et illa res aut est ex eis quoꝫ silr nō cōprehēdit i psuetudinib9 oino: et n3 cōphēdit ipm nisi q̄ ē fortis visus egrediētis a psuetudine i cōphēdēdo: aut ē ex eis q̄ cōphēdit visus eqn medius fit et nō ē i fine acuitat: s3 ē fm semitā psuetudinis. ¶ Et itētio pmi ē: qm cū visus ē fort3 cōprehēdit debile et occultū ex reb9 q̄ volāt i aere ppe visu3 que sūt ex formis a qb9 aer nō euāt et reliq̄ qre appēt ei: et pp suā ppinqtatē quā hnt cū aere nō fificat eas: et silr cū sūt i iteriore pte pp vestigia vapoꝫ puoꝫ non euāt ex eis cōplo et nā oino. Uersūtn hec duo occultant a visibus q̄ nō sunt i vitio acuitat: et nō imaginatur nisi ei q̄ ē vehemētis acuitatis i visu: et ista st ex eis q̄ nō cōparāt ad nocu^m. Diuisio āt alia aut exsistit i tūicis: aut exsistit i hūoib9: et illa q̄ exsistit i tūicis est vt sit sup tunicā corneā vestigiū occultū valde qd remāsit a variol: aut obthalmia et bothor: aut aliis: et si apparet oclis exteri9 et appet oclo iteri9 ppea q͞ sit par uus loc9 i q ē. Occultant g pp ip3 ex eo qd sentitur et aere puo ptes vise magne fm qtitatē q̄ si f3 fitatez extrepta forēt: et ē pp illa pua magna psformaret q̄ sunt in foramie vuee. Illa aūt q̄ exsistit ex hūoribus ē f3 duas ptes: qm aut iā pversa ē sub a ei9 i hūiditatē ex eo qd ē exsis9 ab ipa. ad qd iā pversa ē suba hūiditatis ipsi9: aut accit pti ei9 malitia cōplōnis alfans colorē ei9 et remouēs puritatē ei9: qre si puia fit illa aq̄titas ei9 pp frig9 aut hūiditatē aut caliditatē: fm illam igit qtitatē appet in ipo acritas. Et ex ppetate acritatis ē vt cū pmiscet hūiditati subtili puie faciat ipa3 lactei colors: et faciat ipa3 videri nō puiā: aut pp siccitatē ispissantē et aggregātē valde f3 erit illd qd puenit ei ex ea i alio. Ergo nō euāt q̄n aut sit accns nō st rū et ē ex gne vapoꝫ q̄ eleuant ex corpore toto aut ex stō. aut ex cerebro: et cū sunt subtiles pueniūt et resoluunt. et sic fit crisib9 et post vōitū et p9 irā: aut sit firmu in eo et portēdit aquā. Et iste q̄dē imaginatiōes qnq diuersificāt i quātitatib9 suis et sūt pue et magne. Et qn3 diuersificāt i eēntiis suis: et st grosse et subtiles occulte. et qnq diuersificant in sitib9 suis et sūt rare: et qnq spisse nebulose. Et qn3 diuersificant in figuris suis et sūt gnose et sūt cimicales et sunt muscose et sunt filose et capillares cū longitudine.

¶ De signis. Cap.x.

Signa eaꝫ q̄ sūt ex acuitate sensus sūt vt sint leues nō f3 modū vnū et figurā vnā. et associat hoi aliq̄ tpe sanitas sui visus pter q͞ illa imagiatio sequtur ip3. Et illā q̄ fit pp corneā sigt cā ei9 pdicta: et vt figatur aliq̄ tpe nō addēs et nō pducēs nocumētū i oculo pter se. Et illa q̄ fit ex cā in albugineo ē vt sit tpe lōgo et nō pducet ad nocumētū magnū: et fit aut successiōne obthalmie acute aut successiōe cāe ifrigidātis aut calefaciētis: et ē ex eis q̄ sensu sciunt et ppe qn iuenit cornea tersa clara in q̄ nō est asperitas aliq̄ mō: amplius ē res fira: et nō addit n3 pducit ad nocumentū magnū. ¶ Illa āt q̄ fit pp vapores stōaticos et corporeos cognoscit ppea q͞ ipsa cōmouet cū vaporosis: et apd replōnē et digōnē: et apd mot9 et vertiginē et scotomiā et nō morat f3 dispōnē vnā imo augmētat et minuit et nō appropinquat oculo vni: imo fit in ābob9 oculis. Cūq cū ea ē nausea vificat ei9 sig: et qn ē vomit9 et eño cū pigra: et subtiliatio nutrimēti. et studiū i digōne remouēt et minorāt eā. Et tu q̄dē iā sciuisti i.e. debilitatis visus signa ei9 cur9 ē cā siccitas albuginei aut aliud. Et qn ptinuat sanitas oculi et icolumitas ei9 q̄ h3 imaginatiōes sex mēsib9 ē f3 plz i securitate. Et imaginatiōes q̄ sūt anecedētes aquā nō cessāt gdari in cōturbatiōe visus visq̄ descēdit cū eis aq̄ subito et raro ptrāsit. vi. mēses. Cū asit vides imagiatiōes remoueri et redire et addi et diminui scias q͞ nō sūt aqse. Cūq aqsaꝫ tps plōgat et nō ptinuat in dbilitate visus scias q͞ ipse nō sunt aquose.

¶ Sermo de cura imaginationū et initij aq̄. Cap.xi.

Primū imaginatiōis ē vt tu vēias ad curā eaꝫ q̄ aquā portēdūt. Reliq̄s āt eaꝫ q̄ sunt ex siccitate cōferūt qnq hūectātia nota: sed si sint ab hūiditate et alie q̄ nō sunt a siccitate pferūt eis ola alcofol que abstergunt. ¶ In portendentibus vero aquaz oportet vt incipias et mundifices corpus et propue stomacum. Deinde venias ad mundificandum caput cum gargarismis et caputpurgijs et masticationib9. ¶ Ex sternutationibus vero insitum purgat sperat ur iuuamentum. Et ex parte laboris si motus carnis

timet̃ ex eis mot⁹ aque ⁊ ꝓpe ſi ē cadens ſub neruo
⁊ ꝑpe ipȝ. ⁋ Et ſcias ꝙ hierapigra ē mirabilis iuua-
mēti i eis: ⁊ ſilr̃ pillule auree ⁊ medicamēta i q̄b⁹ po
nunt̃ cētaurea ⁊ cucumer amar⁹. Et tu q̄ȝ iā ſciuiſti
in capitulis cure capitꝭ ⁊ mūdificatiōis ei⁹ illō qȝ te
oȝ attēdere. ⁋ Et oȝ vt ſit mūdificatio ꝑ hierāpigrā:
aut pillulas aureas ſȝ ſemitā mūdificationū freque̅
tiū valde. ⁋ Et nȝ vtarꝭ medicis ſolutiuis ⁊ abſterſi
uis faciēdo alcohol niſi poſt mūdificationē. Et con-
fert i p̄n° aq̄ ſtomis arteriarū p⁹ aurē. Et oȝ q̄ȝ vt in
cipias p̄° a medicis lēitiuis ſic feniculū cum melle ⁊
oleo. ⁋ Et ſic d̄r̃ ꝙ odoramētū ſanſuci ꝯfert ei qui ti
met deſcēſuȝ aq̄ i oculis ſuis: ⁊ ſilr̃ olfatio oculi ipi⁹.
⁋ Et d̄r̃ ꝙ appoſitio ſanguiſugarū ſup̄ tpa ꝯfert i ini
tio ſui. ⁋ Et q̄ñȝ ꝯfert alcohol cū ſemīe allzetēr: ⁊ d̄r̃
ꝙ ipȝ remouet aquā ⁊ reſoluit aquā ⁊ ꝙ ipȝ ē vltimū.
Deide pucīat̃ ꝯdati ad medicias ꝯpoſitas ex ſera-
pino ⁊ ſilib⁹ ſibi. ⁋ Et ex illis ē medicamē qȝ ſcipit
ſerapini tres ptes. aſſefetide ⁊ ellebori albi āborum
an̄. x. mellis. viij. cotilas. ⁋ Et ex eis q̄ valde expta
ſūt ē vt ex capite hirundīs aduſto cū melle fiat alco-
hol ⁊ collyriū ad ſtiticā. ⁊ oīa fella p̄dcā i. c. d̄bilitatꝭ
viſus. Et forti⁹ iſtis ē collyriū de fellib⁹ almaraſtani.
⁊ ēt alcohol anuid⁹ ⁊ alcohol dcm̄ i ātidotario cum
felle teſtudis: ⁊ medicamē oribaſij cū aq̄ fenicli: aut
collyriū ſāſuci ⁊ alſer° ⁊ almerumi: ⁊ oleū balſami cō
fert i eis. ⁋ Et ex eis q̄ ꝯfert i initio aq̄ ē vt ſumat̃ fel
guarſen ⁊ fel ſaboth ſani corpis ⁊ ponāt i vaſe ereo
⁊ dimittātur ꝑpe. x. dies vſq̄ ad. ij. ſeptimanas. De
inde ſumant̃ myrrhe ⁊ croci tritorū ⁊ fel teſtudis ſil-
ueſtris ⁊ olei balſami oiuȝ an̄. pōd⁹. ʒ. i. ꝑmiſceantur
oīa ⁊ aggregent̃ oīa vltie vt fiat cū eis alcohol. Et ēt
accipiat̃ ellebori ps. i. ⁊ aſſe fetide ps. i. ⁊ ſerapini q̄n
ta ⁊. x. ptis. ⁊ ē. ʒ. tres decime ptis: fiat ex eis collyriuȝ
⁊ fiat alcohol cū eo. Et iterū ellebori al. ⁊ piṗis ps. i.
⁊ armōiaci. iiij. ptis fiat ex eis collyriū cū ſucco rapha
ni ⁊ admīſtrēt. Et oȝ vt vitet cibos ⁊ piſces igroſſan-
tes ⁊ vaporatiuos: ⁊ potū plīme aq̄ ēt ⁊ vini: ⁊ freque̅
tiā flōmie ⁊ vētoſarū: immo poſtponat illud quātum
poſſibile ē niſi tact⁹ neceſſitatis cogat ad illō: ⁊ ſit cre
dulitas ꝙ ſanguis ſit plurimū calidus.

⁋ De alintiſar. Ca. xij.

Alintiſar eſt vt fiat foramē vuee lati⁹ q̄ꝫ eſt in nā
ꝯq̄ñq̄ ſit illō ſucceſſiōe ſode ꝑp cāȝ pimitiuam
ex percuſſione aut caſu. ⁊ q̄ñq̄ ſit ꝑp cās extrītes in ip
ſa pupilla ⁊ illud eſt in albugineo: aut in vuea. Albu
gineus nāq̄ cū hūectat̃ ⁊ multiplicat̃ cōprimit vueaȝ
⁊ mouet eā ad dilatationē albuginei. vo ſiccitas non
facit dilatationē per ſe: ſȝ per accidēs ſcȝ inq̄ꝫtū ſequi
tur eā ſiccitas vuee. Et vuea ipſa ſi deſiccat̃ aut extē-
dit̃ ad extremitates ſuas ſicut extēdunt̃ coria pfora
ta cū exiccātur: accit ei vt dilatet̃ ſic dilatant̃ foramia
illorū coriorū: ⁊ ꝑprie cū comprimitur ab humidita
tibus. ⁋ Et quādoq̄ accidit ei illud ex humiditate in
trāte ſubſtātiā eius ⁊ addente in ſpiſſitudinem ipſi⁹
⁊ extendente eā ad groſſitiem: q̄re accidit foramen vt
dilatetur. Et quādoq̄ accidit illud ꝑp aꝑa extenſiuū
proueniens in ea. ⁋ Et quādoq̄ eſt amplitudo oclī
naturalis: et nocet viſui. Videt enim res minores q̄ꝫ
oportet vt videātur. ⁋ Et quādoq̄ eſt accidentalis:
⁊ q̄ñq̄ eſt ita: ⁊ q̄ñq̄ cōſequit̃ ad hoc vt nō videat ali-
quid. Multotiens enim dilatatur oculus adeo vt di-
latatio conſequatur corneā ⁊ nō remaneat viſui ali-
quid de quo ſit curādum. ⁋ Et illa que eſt ex percuſ
ſione aut caſu nō habet curā.

⁋ De ſignis. Ca. xiij.

Iam diximus ea in capitulo debilitatis oculi.

⁋ De cura. Cap. xiiij.

Illa que nālis eſt curā nō habet. ⁋ Et illi q̄ eſt
ex ſiccitate confert humectatio oculi cum hume
ctatiuis predictis. Et illi que eſt ex humiditate con-
fert flobothomia ſi in corpore eſt multitudo ⁊ etiam
flobothomia lachrymalium venarum euacuat ex lo
co ⁊ ꝯfert ei. Et ſimiliter flobotomia venarum tem-
porum ⁊ inciſio earum ⁊ euacuationes quas ſciuiſti:
⁊ effuſio aque ſalſe ⁊ ſalite ſuper caput ꝑpter mixte
cū aceto. ⁋ Et nō oportet vt multiplicent̃ euacuatio
nes cū ſolutiuis ⁊ debilitetur virtus ⁊ nō euacuetur
qȝ querit̃. immo quādoq̄ ſufficit ei euacuatio omni
bus. x. diebus cum. ʒ. ⁊. 5. de pillulis cochijs. et cibus
ſit aqua ciceris cum oleo ſiſamino ⁊ fiat alcohol ocu
lo alteri cum tucia: vt non dilatetur ſicut primus. Et
oportet vt adminiſtres alcofol predicta in ca. imagi
nationū ⁊ aque. ⁋ Et conferunt eiventoſe ſup̄ collū:
propter illud qȝ in eis eſt de attractione ad poſterio
ra. ⁋ Illud autem quo vtendum eſt in cura eius que
fcā eſt ſucceſſiōe percuſſionis: eſt vt fiat flobotomia:
deinde ventoſetur caput. poſtea adminiſtra infrigi-
dātia. ⁋ Et fiat emplaſtrū ex farina fabarum ſine cor
ticibus ſuis ⁊ farina ordei cum aq̄ foliorū ſalicis: aut
aq̄ endiuie: aut lana infuſa in vitello oui cū oleo ro.
aut paucovino. ⁊ diſtilletur in oculū ſanguis turturū
⁊ pullorum: ⁊ in die tertio diſtillet̃ in i pſum lac ⁊ al
cofol que ſunt fortiora: ⁊ penitus plurimum cure ei⁹
eſt ex genere cure apoſtematū calidorū. ⁋ Et poſt ad
miniſtret̃ collyriuȝ factuȝ ex thuris ⁊ croci ⁊ myrrhe
oiuȝ an̄. pte. i. ⁊ arſenici pte. 5. ⁋ Medicamen iuuatiu
num omoronēſis ⁊ ē dilatatio fellis edi ⁊ fellis gruis
āborū an̄. aure. ij. croci. ʒ. i. piṗis. clxx. ꝯna: ſucci liq̄ri
tie. v. aure. ⁊ tertia armoniaci. ij. aure. mell̄ ſm̄ q̄ꝫtita
tem neceſſitatis: ⁊ fiat ex eis alcohol ⁊ terat̃ cū aq̄ fe
niculi ⁊ cōficiat cū melle. ⁋ Et ad illā q̄ fcā eſt ex per
cuſſione medi⁹ au. terat̃ cū ſucco raphāi vſq̄ quo ſic
cetur ⁊ adminiſtret̃ cuȝ eo ſucco alcohol. Et ēt fellis
hirci au. i. ſterc⁹ lacerti ⁊ ſtellionis ſicci au. i. ⁊. 5. ni
tri. 5. au. piṗis. fell̄ gruis āborū an̄. au. ij. croci. au.
i. armōiaci au. 5. ellebori albi au. i. terant̃ ēt cuȝ aq̄
feni. ⁊ miſceantur cum melle.

⁋ De conſtrictione pupille. Ca. xv.

Conſtrictio ē vt ſit foramē ſtricti⁹ q̄ꝫ cōſuetū fuit
⁊ ſi eſt nālis eſt laudalis: ⁊ ſi eſt accidentalis eſt de-
teriorq̄ꝫ dilatatio: ⁊ q̄ñq̄ ꝑducit ad opilationē. Et ei⁹
cā eſt aut ſiccitas vuee corrugatiua aggregās eam ⁊
ꝯſtituit foramen. ⁊ accit conſtrictio aut opilatio. Aut
hūiditas extēdēs vueā a laterib⁹ ad mediū: ⁊ cōſtrin
gitur foramen. Et accidit ſicut illud qȝ accidit cribrꝭ
q̄ñ madefiūt ⁊ mollificant̃ ⁊ extēduntur in ptes. Aut
ſiccitas vehemēs albuginei: q̄r minorat̃ ⁊ ſequit̃ ip̄m
tiſica ad detumeſcendū ⁊ aggregationē diuerſam d̄
ſpōni exitus ⁊ plurimū accidit hoc accñs a ſiccitate.

¶De signis. Cap. xvj.

IAm diximus ea in cā. debilitatis oculi.

¶De cura. Cap. xvij.

EIus qđ q̄ sicca ē: cura sunt humectātia q̄ sūt ex distillationibꝰ ⁊ caputpurgijs ⁊ ēbrocis scis ex succꝭ hūidis ⁊ reliq̄s sīc scis. ⁊ cibi leues ⁊ pigues in horis suis. ⁊ nō inuenis necessitatē vtēdi aliq̄ in q̄ sit caliditas aliquā ꝑꝑ attractōēz materiei humide ad oculū. ¶Et oꝫ vt admistret̄ fricatio capitis ⁊ faciei ⁊ ocli ꝯtīua breui tp̄e ⁊ totū id vt attrahat: nā admistratio humectātiū pure qn̄z nocet ēt. Et qn̄ administras alcofol attractiua itera tūc humectatiua. Ei vero q̄ hūida est ꝯferūt alcofol p̄dcā cognita i. c. debilitatis visus ⁊ aq̄ ⁊ imaginationū. ¶Et ex eis ē colliū hꝰ descriptiōis. floris eris armōiaci āborū an̄. ps. i. croci ps ⁊ tertia: aloes. v. ptes: muschi medietas ptꝭ fiat ex eis collyriū. ¶Et iteꝝ armoniaci. au. ij. floris eris aur. iiij. stercoris lacerti aur. iij. croci. aur. ij. gūmi aure. i. ꝯficiātur cū melle ⁊ admistret̄. Et ēt pipis ⁊ armoniaci āboꝝ. an̄. ptes. ij. olei balsami nona ptꝭ i. croci ps. i. resoluat̄ armoniacū i aq̄ feniclí ⁊ ꝓiciatur sup ip̄m oleū balsami ⁊ ꝯficiāt̄ cum melle hoc nāꝗ est valde bonū.

¶De aqua. Cap. xviij.

DEscēsus aq̄ ē egritudo opilatiua ⁊ est hūiditas extnea stās in foramie vuee iter humorē albugineū ⁊ siphac ⁊ corneā qr̄ ꝓhibet penetrar̄ formas ad visum. ¶Et ipsa qđ qn̄ꝗ diuersificat̄ in quātitate ⁊ diuersificat̄ in q̄litate. ¶Eius āt diuersitas i q̄titate ē qm̄ qn̄z ē plurima fm ꝯꝑatiōēz ad foramē: qr̄ opilat totū foramē ⁊ nō videt oclus aliq̄d. ⁊ qn̄ꝗ est pauca fꝫ ꝯꝑatiōēz ad ip̄m: qr̄ opilat ptē eiꝰ et dimittit ptē eiꝰ detectā. Illud ḡ qđ ex visibilibꝰ corā pte opilata existit nō ꝯprehendit visus: sꝫ ꝯphēdit illud qđ est corā pte discoopta. et qn̄ꝗ ꝯprehendit visus alicuiꝰ rei medietatē aut ptē eiꝰ et nō ꝯprehēdit reliquū nisi ꝑmutatōe pupille: ei fortasse ꝯprehēdit ip̄az integre vice vna et nō ꝯprehēdit ipsam integre vice alia: et illđ ꝑꝑ sitū eiꝰ: nā cū ꝑuenit cū itegritate sua corā opilato nō ꝯprehendit ex ea aliq̄d et qn̄ ꝑuēit cū integritate sua corā discoopto ꝯprehēdit ip̄az totā. ¶Et hec qđ opilatio diminuta qn̄ꝗ cadit ad lachrymalē supius et ad lachrymalē iferiꝰ et qn̄z conuenit vt sit aliq̄d in anulo medij foraminis et ꝙ ip̄z circūdat discooptū. et tūc qđ nō videt de oi re nisi latera et nō videt mediū eiꝰ: imo videt i medio eiꝰ sīc fenestrā aut apturā: et itentio illiꝰ est ꝙ non videt sed imaginat̄ tenebras. ¶Diuersitas v̄o illiꝰ in q̄litate qn̄z ē i essentia: qm̄ alia ē subtil' clara q̄ nō tetigit lumē et solē: et alia eiꝰ ē grossa valde. Et qn̄z est i colore qm̄ alia eiꝰ ē aerei colorꝭ et alia eiꝰ alba ē gypsei coloris: et alia eiꝰ alba ē margaritalꝭ: et alia eiꝰ alba declinat ad viriditatē et viriditatē intēsaz et aureitatē et q̄dā ē citria. et q̄dā ē nigra et q̄dā ē cierina. ¶Et illa q̄n̄ q̄ ē magꝭ receptibil' cure ex pte colorꝭ ē aerea et alba margarital' q̄ ad v̄iditatē decliat parūp ⁊ ad cinereitatē v̄idē cū intēsiōe. Genꝰ āt gypseū. et viride et nigrū plūbeū vehemētis nigredis et citrinū nō recipiūt curā q̄ fit cū acu. Et ex spēbus q̄dez eius q̄ est grossa ē q̄dā spēs: q̄ qn̄ꝗ fit dura valde ita vt egrediat̄ ad hoc vt sit aqua et neꝗ est ei cura. ¶Et illa q̄dē q̄ magis susceptibilis ē cure ex pte eēntie ē subtilis q̄ cū tu eā ꝯp̄sserꝭ ⁊ sup ip̄az digitis tuis ꝯp̄ssiōēz feceris sepabit̄ velocit̄: deīde redibit et aggregabit̄ hꝰ nāꝗ ablatio cū istr̄o auferēdi aquā sepat̄. ¶Uerū tn̄ huiꝰ expiētie assiduatio ē ex eis q̄ ꝯturbāt aquā ⁊ facit curā cū instr̄o difficilē. Et qn̄ꝗ expit̄ illud alio mō: ⁊ ē vt ponat̄ sup oculū cottū ⁊ sufflet̄ i ip̄z vehemēter: deīn auferat̄ ⁊ ꝯsideret̄ velocit̄ an videat̄ i aq̄ motꝰ: nā si vr̄ tūc iā apta ē vt cū istr̄o curet̄. ¶Et similr̄ si clausio ocli facit dilatationē vehemēter alterius. Et illa q̄ post casuz aut egritu. cerebri accit fit difficilis sanitas eiꝰ.

¶De signis. Cap. xix.

SIgna portēdētia aquā sūt imagiatiōes p̄dicte q̄ nō sūt a cāis alijs ⁊ nos qđ iā exposuimꝰ esse cap in. c. imaginationū. ¶Et ꝙ accit cū eis ꝯturbatio sensibilis ⁊ ꝓprie qn̄ ē in vno oculoꝝ. Et ꝙ imaginār ei res luminose sīc cādele duplices. ¶Inter aquā v̄o ⁊ opil'onē itrinsecā distat: qm̄ qn̄ vnꝰ duoꝝ oculoꝝ ꝯprimit̄ dilatat̄ alter i aq̄: sꝫ nō dilatat̄ alter in opil'one: ⁊ illđ qm̄ cā in illa dilatatiōe ē expressio spūs q̄ ē in oculo ꝯp̄sso ⁊ alteꝝ cū fortitudie. sꝫ cū inuenit opil'onē posteriꝰ nō penetrat: ⁊ h̄ fꝫ plꝫ ⁊ i fine rei dilatat̄ i altero nisi aq̄ sit vehemētꝭ ꝗsitudinis. ¶Et si n̄ fuerit opil'o: sꝫ i'alitisar nō ē aliq̄d de hoc.

¶De cura eius. Ca. xx.

EGo qđ iā vidi holēz đ his q̄ ad cōp̄hēsionē redeūt ⁊ itelligētiā cui aq̄ iā acciderat q̄ curauit seip̄m cū eūonibꝰ ⁊ abstinētia cibi ⁊ minoratiōe cibi ⁊ alienatiōe iuriū humectātiū ⁊ fuit ꝯtentꝰ assatis et frixis: ⁊ admistratiōe alcofol resoluētiū subtiliātiūꝫ ⁊ redijt ad ip̄m visus eiꝰ bn̄: ⁊ fm v̄itatē qn̄ succurrit̄ aq̄ in p̄nꝰ sui ꝯfert in ea regimē. Illi aūt q̄ ꝯfirmata ē nō est ꝯueniēs nisi cura cū instr̄o. ¶Opꝫ ergo vt repellat h̄ns eā repletionē ⁊ vinū ⁊ coitū: ⁊ sit ꝯtentus comedere semel in meridie: ⁊ fugiat pisces ⁊ fructus ⁊ carnes grossas ꝓpe. ¶Uōitꝰ āt ꝗuis ꝯferat ex pte mūdificatiōis stōi tn̄ ē nocitiuꝰ in ꝓprietate aq̄. ¶Et nos q̄dē iā docuimꝰ canones curatiōis eiꝰ cū medicinis i. c. imagiationū. Et nūc dicamus res exptas: ⁊ ex eis ē vt sumāt̄ ḡnoꝝ lauri excorticatoꝝ. x. ptes: ⁊ gūmi ps. i. terāt̄ cum vrina pueri nō polluti ad aquā ⁊ ad debilitatē visus cū aq̄ pura: ⁊ admistrent̄ ad euꝫ qui nō videt ꝯficiātur cū felle vipere et melle et fiat cū eo alcohol: est em̄ valde bonū. ¶Dico aūt ꝙ experti sunt hoīes veraces fel vipere ⁊ nō egit opatione veneni oīno: ⁊ hoc expimētū ex eis est a q̄bus ca nēd'i minuit̄ necessitas. ¶Aliud experimētū bonuꝫ succi ḡnatoꝝ relatoꝝ ab insula moadis ⁊ camedrei coralli oīuꝫ an̄. aur̄. i. cōficiātur cum melle feniculi. ¶In regimine aūt cure q̄ fit cū instr̄o opꝫ vt āte ip̄sā p̄cedat mundificatio corporis et capitis ꝓprie et fiat flōmia si necessaria fuerit: deīde obseruetur ne ille qui cum instr̄o est curādus habeat in oculo rupturā: ⁊ timeat̄ ne accidat in tūicis ap̄a: aut sit assuetus pati tussiꝫ: aut sit vehementis rixe ⁊ velocis ire: nā rixa ⁊ ira oīs sunt ex eis q̄ mouent ad profundū vel redditū: ⁊ oꝫ vt fugiāt vinū ⁊ coitū: ⁊ cū hoc non oportet vt administretur cura cum instrumento nisi postq̄ aq̄ steterit et descenderit quod descendere vult ex ea: ⁊ ingrossata fuerit essentia eius parūper:

⁊ hoc est illḋ q̄ȝ vocaṫ cōplem̄. ¶ Et cōpressio q̄dem subito fc̄ā ⁊ fomia nocet. ¶ Et cib⁹ ei⁹ sit aq̄ ciceris. ¶ Et cōstituaṫ locus ad quē moueat curās cum instr̄o sub oculo: ⁊ silr̄ multotiēs īueniṫ ex p̄n⁹. ¶ Et cū volūtas adest vt fiat cura cū instr̄o ꝑmittiṫ habenti aquaȝ vt nutriaṫ piscib⁹ recētibus ⁊ cibis hūectatiuis ꝑmutatiuis: ⁊ admīstreṫ aliq̄d ex eis q̄ r̄sistūt nocumēto aq̄: deīde fiat cura cū instr̄o. ¶ Et ad vltimū si aqua fuerit subtilis valde: aut ḡssa valde nō obedit cure cū instr̄o. ¶ Et qn̄ volūtas ē faciēdi p̄cipiaṫ īfirmo aspicere ad lachrymalē domesticū ⁊ ad nasū ⁊ cōseruet s̄m illā figurā ⁊ nō sit iuxta fenestrā nȝ in loco vehemētis lūis valde. deīde ꝓcedat artifex ⁊ incipiat ⁊ ꝑforet cū mucadahati ⁊ vadat iter duas tunicas vsq̄ quo sit corā foramie: ⁊ inueniṫ illic sic̄ spaciū ⁊ sinuositas: ampli⁹ ex artificib⁹ est q̄ extrahit almaucadahati ⁊ itromittit in eū caudā almuhec ⁊ est aleddu vsq̄ ad terminū foramis vt ꝑpet extremitati acute almuhec transitū: ⁊ vt assuefaciat egrū patia deīde itromittit almuhec vsq̄ ad terminū diffinitū: ⁊ suspēdit cū eo aquā ⁊ nō cessat d̄pōere eā dōec clarificeṫ oculus ⁊ occulteṫ aq̄ p⁹ corneā d̄ subt⁹: deīde dimittit almuhec ī loco suo aliquātulo tp̄e vt stet aq̄ ī loco illo: deīde declinat ab eo almuhec ⁊ ꝯsiderat an redeat: tūc si redit iteret regimē dōec sit securus. ¶ Et si aq̄ nō obedit vt currat ad p̄tē ad quā fec̄ eaȝ descēdeṫ declinet eā ad p̄tē alterā ⁊ expelle eā ad p̄tē ad quā ip̄a d̄clinat ⁊ sep̄a ip̄aȝ ī ea. ¶ Q̄ḋ si videris eā redire in dieb⁹ ī q̄bus curas: reduc almuhec ī illo eodē foramie: ip̄m. n. remāet ⁊ non ꝯsolidaṫ: ⁊ cuȝ ad foramē currit sāgnis. oȝ vt d̄scēdeṫ faciāt eā ēt: ⁊ nō dimittaṫ remāere illic ⁊ ꝯgeleṫ ⁊ n̄ sit ei cura. Cūq̄ curā cū instr̄o opat⁹ fuerit: pone sup̄ oculū cui adhibita ē cura cū instr̄o vitellū oui ꝯq̄ssato cū oleo vio. ⁊ cū cotto. ¶ Et oȝ vt opileṫ san⁹ ēt vt nō moueaṫ ꝯsequaṫ eū īfirmus: ⁊ fac eū dormire sup̄ collū trib⁹ diebus ī tenebris. Et qn̄q̄ necīe sunt iteratiōes plurie h⁹ emplastratiōis: ⁊ ꝯseruatiōes h⁹ p̄paramēti ⁊ resupinatiōes p̄ vnā hebdomadā: ⁊ illḋ q̄ḋ qn̄ illic fuerit ap̄a aut soda aut aliud: vex̄ ap̄a fac̄ eē necīū solutiōem ligatiōis fortȝ ⁊ mollificatiōeȝ ei⁹. ¶ Et penit⁹ meli⁹ est vt ꝯseruet eger p̄patiōnē suā vsq̄ quo remoueaṫ dolor: et nō soluaṫ ligatura nisi ī ōib⁹ trib⁹ diebus: ⁊ oȝ q̄ḋ vt fiat vaporatio ī tp̄e solōnis cū aqua rosȩ. ⁊ aq̄ salicis aut cū aq̄ cucurbite aut aq̄ ꝟge pastoris ⁊ sibi silib⁹. Et hoīes q̄ḋ hn̄t vias diuersas in exercēdo curā aq̄ q̄ fit cū istr̄o itavt q̄dā s̄t q̄ disrūpūt inferiorē p̄tē cornee ⁊ exhi̇̄t aquā p̄ eā: ⁊ h⁹ ē ī q̄ ē timor: q̄m cū aq̄ qn̄ ē grossa egrediṫ albugineus.

¶ De destructione visus. Capi. xxi.

Destructio visus qn̄q̄ accidit ex causis debilitātis visus cum sup̄fluit: q̄r cōsidereṫ illic. Nos vero iterū dicam⁹ ⁊ dimittam⁹ q̄ḋ est cū cōitate cerebri ⁊ alioꝝ: q̄m illud illic intellectū est destructio visus aut fit p̄tib⁹ oculi māifestꝭ ī suis subiis īcolumibus: aut fit illḋ cū iā acciderit eis nocumētum sensibile: aut nō sensibile ⁊ q̄ itinere eoꝝ ꝓcedūt. ¶ Nostro v̄o s̄mo ē de p⁹: nā si p̄ietes oculi appētes fuerit īcolumes in subiis suis: sed iā accidit eis nocumētū ex p̄te alia nō manifesta hoīb⁹ ⁊ vulgo: tūc aut erit foramē s̄m dispōnē sanitatis sue: aut erit illic opilatio aq̄sa: aut erit opilatio nō illic: imo ī neruo ꝯcauo aut p̄p rē cadētē ī foramie ei⁹: aut p̄p coopimentum accn̄s ex siccitate aut mollificatiōe: aut ap̄atib⁹ in lacertis suis cōp̄ssis ī seip̄is: aut seq̄tur cōplōnē accñtē añriori cerebro s̄m q̄ exposuim⁹ ī his q̄ p̄terierūt aut accit ei attritio: aut glaciali accidet remotio ab oppōne foramis: aut erit corruptio cōplexiōis ei⁹ et n̄ erit cōueniēs vt sit instr̄m visus. ¶ Et plm̄ q̄ḋ accit p̄p humiditatē dn̄antē sup̄ eā valde: aut p̄p siccitatē vincentē sup̄ ip̄m: q̄r colligiṫ ī seip̄m ⁊ corrugaṫ ⁊ noiaṫ hec egritudo glauconia: ⁊ nō ē ei medicamē: ⁊ fit oculus p̄p eā vari⁹ multoꝝ geneꝝ: aut nō erit foramē incolume: sȝ aut erit iā cōsecuta ex eo dilatatio multio fine aut erit cōsecuta ip̄m cōstrictio cooperture.

¶ De signis. Capitulum. xxii.

Signū aūt aq̄ ⁊ dilatatiōis et cōstrictōis et reliq̄ꝝ ē illḋ q̄ḋ dixim⁹ ī ca. suo. ¶ Cā v̄o in ea q̄ sit ī neruo cōcauo ē illḋ cui⁹ cōp̄hēsio sit facilis p̄ signa p̄dicta ī ca. aq̄. Sȝ distinctio rei ī ip̄o ē difficilis et fortasse cōp̄hendiṫ sap̄la. ¶ Et cū illic fuerit pulsatio et rubedo tūc existima q̄ sit in neruo ap̄a calidū. ¶ Q̄ḋ si affuerit illic grauitas et p̄uitas caliditatis. tūc existima q̄ illic sit ap̄a frigidū. ¶ Et si fuerit grauitas vehemēs ⁊ ocul⁹ hūid⁹ valde. tūc mā erit hūida valde. ¶ Et si fuerit oculus siccus tūc mā erit melica. ¶ Et cū accit sup̄ caput ꝑcussio aut casus faciēs exire oculum p̄uus. deinde sequitur illud profundatio eius ⁊ destructio visus. tunc existima q̄ neruus oculi iam attritus est.

¶ De diminutione radii. Capitulū. xxiii.

Illud ē ex eis q̄ significāt calefactionē sp̄ūs ⁊ ei⁹ inflāmationē. et ei⁹ corruscationē et indicat plm̄ liberabit⁹ nisi sit p̄p scabiē palpe. et ei⁹ cura ē q̄ḋ nosti.

¶ De althumar et albedie vincēte. Capit. xxiiii.

Quādoq̄ accidit ex lumie vincēte aut albedine cū aspect⁹ assiduaṫ in niue vt nō videat nisi parū. et videat illud ex ꝓximo et nō videat illud ex longinquo ꝓpter debilitatē sp̄ūs. Cūq̄ aspicit colores imaginatur q̄ super eos sit albedo.

¶ De cura. Capitulū. xxv.

Precipiaṫ vt assidue inspiciat colores virides et celestes et suspēdat colores nigros coraȝ visu. ¶ Q̄ḋ si iā aggregatū fuerit cū nocumēto niuis ꝓpē suā albedinē nocumētū ei⁹ p̄p frig⁹ ipsi⁹ distilleṫ in oculo aq̄ ī q̄ decocta ē palea tritici tepida vt non noceat. ¶ Et qn̄ȝ fit alcohol cū melle et succo allei: ⁊ ēt qn̄ȝ apitur ocul⁹ sup̄ vaporē vini distillati sup̄ lapidē molarē. aut vaporaṫ ocul⁹ cū vio puro. aut iterū aṫ sup̄ vaporē aq̄ ī q̄ decocta s̄t papauer ⁊ resoluētia subtilia cognita sic̄ ysop⁹ et mellilotū et camōilla ⁊ silia.

¶ Fen. iiii. de dispōnib⁹ auris. et est tractatus vnus.

¶ De anathomia auris. Capi. i.

Auris ē mēbꝝ creatū audiui scīn ē ei ostracū anfractuosū vt senciat oēs voces et faciat tinitū eaꝝ necn̄ȝ et foramē icipiēs ī osse petroso inolutuȝ āfractuosū vt sit āfractuositas ei⁹ elōgās spaciū aeris ad iteriora cū abbreuiatiōe sub eo: ad q̄ḋ si s̄cm̄ eēt foramen penetrās directe abbreuiareṫ spaciū ad ip̄m.

vt nõ subito pueniat ad iteriora ei⁹ calor ⁊ frig⁹ sup-flua imo eueniãt sup ipʒ gdata ad ipʒ. Et foramẽ qdẽ auris pueit ad ɔcauitatẽ i q̃ ẽ aer stãs ⁊ supficies ei⁹ domestica ẽ strata vilis nerui audit⁹ pueniẽs a par-ti qnto qḋ ẽ ex ptib⁹ neruoꝝ cerebri. ⁊ supflua duri-tie fact⁹ ẽ dur⁹ vt nõ sit debilis passibilis a pcussione aeris ⁊ q̃litate ei⁹. Cũ g̃ pueit vndavocalis ad illḋ qḋ ẽ illic cõphẽdit eã audit⁹. Et hic qḋ neru⁹ i dispõnib⁹ audit⁹ ẽ sic̃ glatialis i dispõnib⁹ visus: ⁊ reliq̃ mẽbra auris sunt sic̃ reliq̃ q̃ circũdãt glatialẽ ex tũicis ⁊ hũo-ribus q̃ sũt create pp glatialẽvt seruãt ei ⁊ custodiãt ipm ⁊ adiuuẽt eũ. Et alsamac ẽ sic̃ foramẽ vue. ¶ Et creata est auris cartilaginosa: qm̃ si foret creata cor-nea aut pãnicularis nõ seruaret figurã formicis ⁊ an-fractuositatꝫ q̃ ẽ i ea. ⁊ si crearet̃ ossea lederet ,i oi ca-su. Sʒ creata ẽ cartilaginosa hñs cũ ɔseruatiõe figu-re lẽitatẽ ⁊ reflexionẽ. Et create aures sũt i lateribus qm̃ ãteri⁹ fuit ɔueniẽti⁹ visui pp illḋ qḋ sciuisti i ocl'o g̃ obseruatio hita fuit ⁊ creata ẽ sub tõsura capilloꝝ i hole vt n̄ sit sub tegmẽto capilloꝝ ⁊ tegm̃to incturarũ. Et huic qḋ mẽbro accit spẽs egritudinũ: ⁊ qñʒ sũt dolores ei⁹ pnitiosi ⁊ mltotiẽs accidũt ei spẽs egritu-dinẽ.

¶ De ɔseruatiõe sanitatis auris. Cap. ij.

Opʒ vt i aur̃ itẽdat̃ ⁊ caueat̃ vt nõ ledãt eã calor ⁊ frig⁹ ⁊ res ex̃nee neq̃ eã igrediat̃ aliq̃d aq̃ruʒ ⁊ aialiũ: ⁊ mũdificent̃ sordes ei⁹: deide oʒ vt assidue⁊ distillatio olei de amigdalis amarꝫ i ea oi hebdoma-da semel: ẽ.n. mirabile. Et oʒ vt custodiãt̃ ne generẽt̃ i ea apata ⁊ bothor ⁊ vlcera: qm̃ sũt corrũpẽtia aurẽ. Et si timet̃ q̃ ei accidat bothor admistret̃ i ei distilla-tio sief memithe i aceto. ⁊ i distillatiõe sief memithe i oi hebdomada semel ẽ securitas a fluxu qḋ descẽdit ad ipʒ. ¶ Et ex eis qḋ q̃ nocẽt auri ⁊ reliq̃s sensib⁹ sũt fastidiũ ⁊ repletio: ⁊ ,ppe somn⁹ sup replexionẽ.

¶ De nocumẽtis auditus. Ca. iij.

Nocumẽta audit⁹ sũt sicut reliquaꝝ opõnum et illḋ ẽ qm̃ nocu^m ois opõnis ẽ vt destruat̃ opõ ⁊ sit lo-co ei⁹ hec destructio audit⁹: aut minuat̃: ⁊ sit vice ei⁹ hec vt minuat̃ audit⁹: q̃re nʒ subtiliter pscrutet̃ nʒ au-diat nisi ex lõginq̃: aut alteret̃: ⁊ sit vice ei⁹ vt audiat qḋ nõ audit̃: sic ẽ illḋ qḋ accidit in aure ex sonitu ⁊ tin-nitu ⁊ sibilo. Et scias q̃ nocu^m audit⁹ aut ẽ ab origi-ne ⁊ est surditas aut tararẽ aut guarcrẽ natiua: aut ẽ accidẽtale. Et intẽtio qḋ surditatis ẽ pter intentionẽ tararẽ. Surditas nãq̃ ẽ vt ps intrinseca samac crea-ta sit surda in q̃ nõ existit cõcauitas intrinseca quam pdixim⁹ q̃ est sicut vuca cõprehẽdẽs aerẽ q̃etũ q̃ au-dit voces sua vndositate. Tarar vero ⁊ guacre sunt vt nõ pp eas nocu^m cõsequat̃ puationẽ sensus: ⁊ non elõgat̃ q̃n guacre sit sicut destructio communicãs so-lidatis nõ sit illi cõcauitas: sʒ neru⁹ nõ affert ṽtutem sensus: ⁊ tarar est sicut diminutio absq̃ destructione. Aut cõueniãt ſʒ cõuersionẽ in significatiõe. Et tarar q̃dẽ multotiẽs accidit successione vomit⁹ ⁊ est facilis remotiõis. ¶ Et destructio q̃dẽ audit⁹ alia est natiua nãlis ⁊ cui nõ est curatio: ⁊ silr̃ spẽs alq̃cre ⁊ altarar que sunt natiue nãles q̃ curationẽ non hñt: ⁊ alia est accñtalis: sʒ eius spaciũ est elongatũ ⁊ est cronica: et illa ẽt est ,ppinq̃ desperationi ⁊ difficilis cure. Recẽs aũt ppinqui tpis q̃ est ex tarar ẽ recipiẽs curã. Uerũ

cãe illi⁹ q̃ñq̃ sunt cũ cõitate mẽbri: sicut que sunt ex cõitate cerebri: aut quorũdã mẽbroꝝ ei vicinoꝝ sicut accidit cũ primũ nascunt̃ dẽtes: ⁊ sicut accidit apud dolores dẽtiũ. ⁊ q̃ñq̃ sunt pp nocumẽtũ ,ppriũ in au-ditu aut in neruo aut in foramine. Et nocumẽta q̃dẽ audit⁹ aut sũt cõplõnalia aut istr̃alia aut resolutiua singularitatis. Nocu^m ṽo in neruo audit⁹ q̃ñʒ accit pp oẽs cãs egritudinũ ɔsiliũ ptiũ in ipo ⁊ instr̃aliũ ⁊ solõnis ɔtinuitatis. Et egritudines q̃dẽ siliũ ptiũʒ in ipo sũt vnaq̃q̃ spẽꝝ malitie cõplõnis singularꝫ et cõ-posite: ⁊ plʒ ei⁹ ẽ ex rigore: ⁊ q̃ñʒ fit vnaq̃q̃ eaꝝ absq̃ mã. ⁊ q̃ñʒ fit cũ mã melãcolica aut colica aut flegma-tica ex flegmate crudo: aut ventosa. Et multotiẽs q̃-dẽ retinet̃ fluxus vẽtris coleric⁹ ⁊ succedit ei surditas ⁊ nõ elõgat̃: q̃n silr̃ in aliis cursib⁹ ɔtingat ſm nãm: ⁊ retinent̃ ⁊ ,phibent̃ nõ in hora sua. Instr̃ales ṽo i neruo sunt sicut opilatio quã fecit hũor: aut sanies: aut apa qḋ est dubellati aut apa calĩn aut durũ aut coopimẽtũ sordities: aut tremulsi: aut inflatio. Et dis-solutio singularitatis in ipo q̃ñq̃ fit ex vlcere. aut ex corrosiõe. Plin ṽo ei⁹ q̃ fit pp trãsitũ ẽ pp cãʒ intrin-secã: aut pp cãʒ extrinsecã: ⁊ itrinseca qḋ ẽ sicut verru-ca. aut apa: aut caro addita: aut vermis ⁊ plin eius ẽ sordes: aut hũor gross⁹ viscosus: aut ɔgelatio saniei ex apate rupto. Extrinseca ṽo ẽ sicut arẽa aut lapis aut nucle⁹ igrediẽs eã: aut ɔgelatio sanguis: c⁹ q̃dã ps fluxit ab aure ⁊ ps ei⁹ remãsit. ⁊ illḋ qḋ q̃ñq̃ accit subito ⁊ q̃ñʒ accit paulatim. Nocu^m pterea auditus q̃ñʒ accit ſʒ semitã crisiũ ⁊ ſʒ semitã pmutatiõis mãe in fine egritudinũ acutaꝝ. ⁊ q̃ñʒ remãet p⁹ recessio-nẽ fe. g̃uitas capitis. Et q̃ñʒ fit nocu^m qḋ ẽ h⁹ capit: aut ſʒ semitã acc̃ntis sepabilis sicut accidit apḋ mo-tus vnũ crisis: aut ſʒ semitã acc̃ntis fixi vt ipʒ sit ipa-met expulsio crisis. s. vt crisis iã expulerit mãʒ ad p-tẽ auris ⁊ firmauerit eã in ipsa nõ ppea tñ q̃ inuene-rit eã ſʒ semitã vltimatis. Et multotiens q̃dẽ porten-dit hoc acc̃ns vomitũ aut fluxũ sanguis nariũ: ⁊ mul-totiẽs destruit ipm flux⁹ ventris.

¶ De signis eorum. Ca. iiij.

Accĩu qḋ cõitate cerebri sig̃t dispõ i reliq̃s eius sensib⁹: ⁊ cõitas audit⁹ cũ eis in ea ⁊ cõitas ṽtutꝫ mo-tiue ẽt. Et signis calor magis sig̃tiu⁹ ei⁹ ẽ cõitas lin-gue ⁊ ,ppe cũ ẽ successiõe sirsen: ⁊ successiõe cõmixtio-nis intellect⁹ ⁊ p⁹ nocu^m cerebri cõplõnale ⁊ reliq̃ eo-rũ q̃ dcã sunt in. c. egritudinũ cerebri: ⁊ foramis ⁊ ,sãi-tas trãsit⁹ audit⁹ ⁊ tp̃s ,ppinquũ pseuerãtie sãitatis audit⁹ añ. Et si cã ẽ dubellati: aut apa calĩn i ipo ner-uo sig̃nt ipsã febres cũ q̃b⁹ sunt horripilatio ⁊ tremor ⁊ cõmitãtur ipʒ febres ⁊ pmixtio itellect⁹ ⁊ alienatio ⁊ in ipo ẽ timor nisi apiat̃. q̃ si nõ fuerit pp apa in ipo neruo nõ oportebit vt sit febris nisi sit ſʒ iudiciũ fe-bris diei: ⁊ erit extẽsio ⁊ dolor ⁊ g̃uitas ⁊ pulsus. i do-lore ṽo ⁊ g̃uitate cõicãt oia q̃ sunt ex apate ⁊ mã vbi-cũq̃ sint. Qḋ si cã fuerit vẽtositas sig̃bũt ipsã sonit⁹ ⁊ tinnit⁹ ⁊ qḋ erit nõ cõpar g̃uitati ⁊ si ẽ vlc⁹ ⁊ bothor sig̃t ipsã prurit⁹ cũ dolore. Opilatio ṽo multotiens fit sine g̃uitate: ⁊ q̃ñʒ fit cũ g̃uitate. ⁊ q̃n nõ ẽ g̃uitas ⁊ ẽ nocu^m: ⁊ nõ ẽ illic malitia ɔplõnis vincẽtis ⁊ sic ẽ ex opilatiõe. ⁊ regimẽ añcedẽs q̃ñq̃ sig̃t ipsã. ⁊ si opila-tio ẽ ex carbũculo ⁊ silib⁹ sig̃t ipsã pulsatio: ⁊ si est ex

sanguine sigt eā cursus sanguinis ātecedēs. ¶ Et illā q̄ est ex malitia cōplonis singularis sigt dolor in ꝓfundo sine grauitate ⁊ nō est extēsio. ⁊ si est frigida leditur a frigidis ⁊ fit fortior in frigidioribꝰ ptibꝰ diei. Et si est cala est eꝯrio ⁊ sentit inflāmationē ⁊ mordicationē. Et si illic est mā sentit cū hoc grauitas ⁊ ꝓprie cū ꝓsternit in orōnē. Et exꝰ qd̄ est a siccitate signum est vt sit post vigilias ⁊ ieiuniū ⁊ cū detumescētia faciei ⁊ oculi. Et illd̄ cuiꝰ cā est vmis sigt assiduatio cōmotionis cū exitu vermis in quibusdā horis.

¶ De cura. Cap. v.

Dicamus primū ꝙ opꝫ vt sint ola que distillātur in aurē tepida nō frigida neq̄ꝫ calida ⁊ hoc dcm̄ est vl'e. deinde distinguamus rē in ipso. ¶ In eo quidem qd̄ colericū est opꝫ vt euacuetur colera cuꝫ solutiuo ventris. plerūq̄ꝫ. n. accidit in ipso solutio nature ⁊ remouet cū ea surditas: sicut multotiēs accidit fluxus colericꝰ ⁊ retinet ⁊ accidit inde surditas. ¶ Qd̄ si illic ē caliditas tm̄ tūc cū infrigidātibꝰ curet ex oleis ⁊ alijs: aut cū succo gnati cuiꝰ succꝰ reducat in cortice suo cū aliquātulo aceto ⁊ thure ⁊ oleo ro. ⁊ decoq̄tur donec stet ⁊ distillet in eā. ⁊ distillet in ipsā aq̄ lactuce aut aq̄ solatri. Illi aūt qd̄ factū est frigore ⁊ mā frigida: conferunt oia olea calida in quibus dissolutum est castoreū: ⁊ ꝓpe oleum balsami ⁊ costi ⁊ oleū amigdalarū amararū ⁊ succus absinthij ⁊ oleū camomellinū cū adipevaccino ⁊ felle taurino: aut oleū sisaminuꝫ in quo decocta sint pulpa colloquintide: aut radices eiꝰ: ⁊ q̄nq̄ꝫ cōfert in ipso vrina taurorꝫ q̄n in ea dissoluit myrrha ⁊ ponitur distillatio ⁊ succus cucumeris asi. ⁊ totū illud fiat post eūonem māei frigide si fuerit coartata cum eūatiuis que sciuisti communibus corpori ⁊ ꝓprie ptibus capitis: ⁊ post administrationem embrocarum q̄s sciuisti ei: ⁊ ꝓprie illa in q̄ ponuntur folia lauri ⁊ gna eius. ¶ Et exercitiuꝫ est vehemētis iuuaminis in illo: ⁊ silr vociferatio vehemens in aure ⁊ clangor buccinaruꝫ. ⁊ similia. ⁊ q̄n q̄ꝫ ponitur in aure caput embube vt ad ipsā peruenire faciat vaporem decoctionū resoluētiū. ¶ Et ꝯfert olbus illic succus rute cū melle ⁊ castoreo ⁊ oleo anetino ⁊ vrina caprina ⁊ felle eius ⁊ ꝓprie cuꝫ galbāo. Et ex eis q̄ experta sunt in hoc est vt sumat castorei pōdus. ʒ. iij. ⁊ nitri pōdus. ʒ. i. ⁊. s. fiāt ex eis q̄si troc. ⁊ administrentur distillādo. ⁊ in alia descriptione. ellebori tres q̄rte. ʒ. i. ⁊ nitri. ʒ. iij. ¶ Et ēt sumātur ꝯdisi ⁊ croci ⁊ castorei omnium ptes eq̄les: baurac ptes q̄tuor. dissoluātur cū vino ⁊ administrentur: aut aloes ⁊ castoreum ⁊ pulpa colloquintide ⁊ euforbium ⁊ fel vaccinum. ¶ Et iā experta sunt oleum rafaninum: ⁊ oleum de staphisagria ⁊ fuerunt vehementis iuuaminis aut succus absinthij aut decoctio ipsius: aut succus raphani cum sale: et prop. te quādo est ifusio et opilatio. ¶ Et iā expertum est in hoc vt fiat licīniū ex synapi contrito cū ficubꝰ: et q̄nq̄ꝫ addit in ipso nitrum. ¶ Et distillare aquā marinā in eā est iuuatiuū ¶ Et elleborus niger et fella sunt iuuatiua et ꝓprie fel caprinum cum oleo ro. ¶ Quidā āt existimauerūt ꝙ quādo bullitur iuniperus in oleo sisamino in coclearo ferreo tādiu donec denigret iuniperus est distillatio ꝯferens surditati. ¶ Et ex eis quidem que ad illud ꝯferūt est oleū anetinū et laurinū ēt de lilijs et nardinū cū castoreo aut spuma absinthij: aut succo rute. ¶ Et facti cā siccitatis cura est adherere balneo et cibo et vino humectatiuo et effusio olei calidi et aque tepide super caput et caputpurgium cuꝫ eis que sunt sicut oleū nenufarinum et de salicibꝰ et de semine cucurbite et alijs. ¶ Factum cā opilatiōis curetur cū eis que dicunt in ca. de opilatione. Et ꝯfert ei succus gnorum canabis: et succus colloquintide humidus est iuuamētū valde bonū. ¶ Et q̄n accidit tarax subito cōfert in ipsa aq̄ in qua decoquat absinthium aut succus absinthij et misceat cum eo fel tauri: aut fel sabot aut fel testudis aut fel tauri cuꝫ oleo ros. aut elleborus cū aceto aut spoliū serpentis. ¶ Et in facto successione sode ꝯferūt aq̄ raphani et oleuꝫ ros. et castoreū cū granis lauri cū oleo ros. Et in eo qd̄ factū est successiōe sirsen opꝫ vt incipiat ab euōne cum hierapigra: deide distilletur in aurē castoreū cum oleo costino solo: aut raphaninū: aut oleū amigdalinū dulce et oleū ro. et laurinū aut castoreū cuꝫ oleo ro. ¶ Et ex pillulis expertis ei qd̄ fit ex opilatione et hūore et ventositate est vt sumant turbith. ʒ. x. et colloquintide. ʒ. x. sarcocolle. ʒ. ij. et. s. et aloes. ʒ. vij. myrabol. ʒ. x. fiant ex eis pillule et deglutiant. Sitq̄ꝫ potio earꝫ pondus. ʒ. i. ¶ Et dicamꝰ sicut a capite iterantes vbū: ꝙ ex medicinis cōibus olbus illis q̄ facta sunt ex grauitate auditꝰ et dolore eiꝰ et vētositate ipsiꝰ sonitu et tinnitu eiꝰ cā mā̄e frē et frigoris pꝰ purgationē capitis sunt vt distillet in aurē baurac cū aceto et melle et fel ouiū cum oleo de oliuis et vino: aut cū oleo amigdallo amaro et aq̄ porri aut aq̄ cepe cū melle aut lac muliebre. et medicine cōes dicte in ca. dolorꝫ. Et due gutte distillate ex lutrano mane et vespere: aut elleborus albꝰ et niger cū q̄busdā oleis. et ꝓprie cū oleo de lilio aut aq̄ anisi: aut aq̄ absinthij et aq̄ corticis raphani. et silr oleū decoctionis spolij serpētis: aut granorꝫ lauri: aut euforbiū et castoreū cuꝫ vnguēto: aut oleū balsami aut naptha. Aut sumatur glutinis allbat. vn. i. olei alkeiri. vn. ij. et olei amigdalarū amararꝫ. s. vn. i. bulliāt ola sil et administrentur ex eis tres stille mane et sero. Et silr mel storacis cū oleo alkeiri: et silr aq̄ foliorꝫ colloquintide recētium et succus dragōtee et albezorhasen sunt valde vehemētis vtutis et medicie cōes dicte in ca. dolorū. Qd̄ si infantibꝰ hec accidāt curātur cū oleo dededi i quo decocta sūt ruta et maiorana et ēt saluia masticanonis ordei cū sale gēma solū. Et ex vaporatiōibꝰ iuuatiuis ē aq̄ cal'a cū decoctiōe camomille et aneti et foliorum lauri et sansuci et alfabaca sicca et piretri vaporent ea collū et iferiora auris: et silr embroce ꝓdicte i ca. capitis. et ponātur velamina et opponāt cuꝫ dscēsiōe sua auri et igrediat vapor eiꝰ ꝑ ipsaꝫ. Et in eūone qd̄ hn̄tiū tarax ꝯueniētiꝰ ē vt multiplicet nūerꝰ eiꝰ et minoret q̄ntitas eiꝰ ol vice q̄tenꝰ ꝯseruet vtꝰ et ꝑueniat maturatio. Factum āt pp apā cura cum eo qd̄ est ex calido et qd̄ ex frigido cū eo qd̄ scis.

¶ De dolore auris. Ca. vi.

Dolor auris aut fit a malitia complonis: aut fit cā apātis: aut bothor: aut fit cā solonis ꝯtinuitatis. Et malitia cōplonis aut ē calida sine mā sicut

illa q̃ ē cā aerꝭ calli aut vēti calli: ꝛ ꝓp̄e qñ fit ꝑmutatio ad ip̄z a frigore subito: aut fit ablutio cū aq̄ cal'a ꝗ igredieť ex ea in aurē: aut cū aliq̄ aq̄rū i q̄b⁹ ōnať ꝟtus cal'a: aut ē cala cū mā sāguinea aut colica frā sine mā: imo ꝑꝑ aliquā cāꝝ ꝯuaꝝ cāis ꝑdictꝭ aeris aut vēti frōꝝ. Et ꝓp̄e qñ ad āboꝝ eoꝝ ꝑmutatio fit a calore subito: aut aq̄ fride aut aq̄ i q̄ ōnať aliq̄d frm̄ aut frā cū mā: aut vētosa frā: aut humorosa viscosa ꝟ Fact⁹ āt cā apāti ꝛ bothor aut ē ꝑꝑ apā calꝫ ꝛ frm̄. ¶ Fact⁹ ꝟo cā solonis ꝯtinnitatis est sic q̄ fit a vētositate extēsiua aut vlcerib⁹ aut exituris aut catarris. ¶ Et ex sūma q̄ꝺ cāꝝ doloꝝ aurꝭ q̄ fiūt a solone ꝯtinnitatis ē vētositas ĝnata in ip̄a: aut aq̄ q̄ igrediť eā aut alal vadēs ad symach ip̄i⁹ aut ꝟmis ĝnat⁹ i ea. Et q̄nq̄ fit successiōe casus: aut ꝑcussiōis. ¶ Et perversior doloꝝ auris ē ille q̄ ē ex apāte calido ꝓfundo ꝛ illꝺ ē cū febre isepabili: ꝛ ꝓpt̄e cū ꝑducit ad cōmixtionē itellect⁹. ¶ Cū aūt ē dolor in carthilagib⁹ extrinsecis nō ē illic vehemēs dolor neq̄ vehemens timor. ¶ Sꝫ ille q̄ in ꝑmis dict⁹ ē q̄nq̄ subito iterficit sicut iterficit apoplexia. ꝛ ip̄e ē magis iterficiēs adolescētes q̄ȝ senes: ꝛ veloci⁹ iterficit eos: ꝛ q̄nq̄ iterficiť in .vij. In senib⁹ ꝟo multotiēs ꝑuenit ad pus h⁹ apā sed pueros plꝫ iterficit āte suppurationē. Si āt suppurať et adsunt signa laudabilia speratur euasio. ¶ Dolor ꝑterea auris q̄nq̄ est cū pruritu ꝛ q̄nq̄ est sine pruritu. Et nos quidē iā dixim⁹ de pruritu in aure caplm in suo loco.

¶ De signis. Ca.vij.

Signa q̄dē sūt sicut ꝑdicta signa i caplo tararē.

¶ De cura. Ca.viij.

Oportet vt ꝯserues canonem in distillādo id q̄ꝺ distillať in aurē: et ē vt sit nō vehemētis caliditatis aut friditatis. ¶ Q̄ꝺ si cā fuerit repletio i corpore et capite oꝫ vt eūes ꝑtē capitꝭ ex ĝne illi⁹ repletionis. cal'a nāq̄ si ē: cū flōmia et eūone q̄ fit cū mūdificātib⁹ caput a mā cal'a fꝫ q̄ sciuisti. ¶ Et si hūor est grossus viscosus tenax cū pillulis ascibar ꝑdictis et gargarismate. ¶ Et si ē tenax fix⁹ i ꝑte auris: opꝫ vt administres p⁹ solonē et medicīas lenitiuas ꝛ distillatiōes lenitiuas. Deide itēde vice alia cū eo q̄ꝺ euacuat ip̄z ex mēbro. ¶ Si āt cā ē calitas supfluā oꝫ vt ifrigides cerebrū cū extinguētib⁹ cognitꝭ ꝑdictꝭ i.c. cerebri. et vt distilles in aurē oleū ro. tepidū aut albumē oui. ¶ Q̄ꝺ si dolor ē vehemēs ꝑmisce cū eo cāphorā. Et q̄nꝫ ē olꝫ vio. cū cāphora magꝭ sedatiꝰ doloris q̄ȝ oleū ro. ꝑꝑ mollificationē q̄ ē in ip̄o. ¶ Et et distilleť i aurē collyria sedatiua doloꝝ ocli cū albumie oui et silib⁹ albumini. nāq̄ oui soli iest ꝓꝑetas mirabilis. ¶ Et lac cum aq̄ solatri et aq̄ coriādri. Et meli⁹ q̄dē lac q̄ꝺ mulgeť et ē calm ex vbere ē iuuatiuū. ¶ Et bulli ꝟmes terrestres i oleo ro. et distilla i aurē aut coq̄nť limacie i oleo amigdallo et distillentur in eā. ¶ Aut ꝺcoq̄tur oleū roſ. i aceto vini q̄ꝺ sit triplū ip̄i⁹ dōec acetū ꝯsumať et remāeat oleū: et administreť illud distillādo ē eīm iuuatiuū valde pulsatiōi. ¶ Et silr oleū se. cucurbite et oleū nenufarinuꝫ et oleū de salicib⁹ et silia. Et silr succ⁹ q̄ assimulať succo cucurbite q̄ fit ex corꝑe ei⁹ et folijs ip̄i⁹. Et silr em̄plā infrigidātia exteri⁹. ¶ Quidā āt dixerūt q̄ aq̄ vo-

lubilis valde bōa ē i h⁹i dispōne. et succ⁹ se. canabis hūidi. ¶ Et qñ fortiores fiūt pulsus ꝛ dolor et timeť ex eis spasm⁹ nō ē excusatio a mollificatiuis. Et non est aliq̄d sicut butyꝝ vaccinū āti q̄ū calefcm̄. ¶ Et q̄nq̄ in ip̄o excusat laborē itromissio ēbube i aurē igeniose fabricate sup cucumā i q̄ ē aq̄ cala vt ꝑueniat vapor ad aurē. q̄nꝫ. n. sedat ꝛ excusat ab alijs ꝛ excusat a narcoticis: ꝛ ꝓp̄e qñ ē aq̄ i q̄ decocta sūt ea q̄ mollificāt cū facilitate: ꝛ ē ēt ꝑmixta cū aliq̄ hoꝝ q̄ stupefaciūt. ¶ Cū q̄ necēiū ē aliq̄ꝺ narcoticū magis icolume ē siet memite cū aliquāto opio: terať et misceať cū lacte mulieris et distilleť i aurē. ¶ Et si fuerit cā itroit⁹ aq̄ in ip̄m cureť cū eo q̄ꝺ diceť in .c. suo. ¶ Et si fuerit cā friditas fixa in ꝓfundo vel exteri⁹: oportebit vt fiāt distillatiōes ex oleis calis sicut olꝫ rutaceū et oleū ane. et oleū de spica romana et oleū laurinū et oleū alhacuē: et oleū balsami: et oleū de alkerua: et q̄ sunt illis silia: aut sicut oleū in quo decoquiť alleū et collať: aut oleū in quo decoq̄tur piꝑ et euforbiū et castoreū: aut galie q̄ntitas danic. i. i aureo olei de ben: aut oleū aliꝺ ex oleis calis aromaticis. ¶ Et q̄nꝫ potat hn̄s dolorē vinū puꝝ forte ꝛ dormit et cū excitať nō hꝫ lesionē aliquā. ¶ Et si ē cā in ip̄o ex vēto frido ꝯfert ei illꝺ q̄ꝺ dicem⁹ i .c. sonit⁹, et tinnit⁹ et q̄ꝺ dicem⁹ i .c. ei⁹ cui⁹ cā ē hūor tenax et cuius cā ē frig⁹. ¶ Et ex eis q̄ ꝯueniūt ad illꝺ est vt impleāť vētose aq̄ cal'a et aplicenť in circuitu aurꝭ: et vt distillenť in eā rutha et amomū cū melle aut abrotanū et sāsuc⁹ in oleo ꝺ lilio: aut castoreū cū eis postq̄ decoquūť in eo et colať. ¶ Aut nitrū et acetū et oleū ro. ¶ Aut succ⁹ amigdalaꝝ. ¶ Et si necēiū fuerit illꝺ q̄ꝺ ē forti⁹: tūc q̄ꝺ sit sicut euforbiū et castoreuꝫ cum oleo costino: aut costū marinuꝫ et aristologia. ¶ Et q̄nꝫ ꝯfert i eovaporatio cū milijs et filtro calefcō. Et si cā fuerit in eo bothor tūc cū eo q̄ dicem⁹ i .c. de bothor aurꝭ. ¶ Et si cā fuerit in ip̄o ꝟmis in ip̄a ĝnat⁹ tūc cū eo q̄ꝺ dicem⁹ i .c. ꝟmis ĝnati i aure. ꝟ Et si fuerit cā i ip̄o itroit⁹ aq̄ et lapidis tūc cū eo q̄ꝺ dicem⁹ ī lic. ¶ Et si cā fuerit apā calꝫ ꝓfundū q̄ꝺ ē timorosū ꝑꝑ ꝓpinq̄tatē sui ad cerebrū vsq̄ q̄ ad collectionem ꝑueniat et suppurationē. tūc post flōmiā et eūonē oꝫ vt administres lenitiua in ꝑmis ꝛ ifrigidātia et ꝓp̄e lac mulieris vice post vicē vsq̄ ad diē tertiū. ꝟ Et silr oleū ro. decoctū in aceto ꝑdictū i ꝑmis: deiñ mucilaginē fenug. p⁹ mucilaginē se. lini. ¶ Et mucilaginē se. almaru i aq̄ lactꝭ. ¶ Et aq̄ volubil. ē ex eis q̄ ꝯferūt i h⁹i hora. ¶ Et i ip̄o q̄ꝺ iā exptū ē sisamū ꝯtritū: deiñ administreť sꝑ vaporatiōes cū oleo declināte ad calitatē aliquātulā: et oꝫ vt sit oleū dulce: et sit cum h⁹ tepidū i q̄ ifundať cottū iuolutū i extrēitate radij subtil' et ponať i aurē vice post vicē et fiat ēplꝫ exti⁹ cū lenitiuis maturatiuis. ¶ Si āt ꝟt⁹ nō fuerit vehemēs cū trāsiuerit ꝑn̄ᵐ oportebit vt distilleť in aurem adeps vulpis vel lacerti aut basilicū cū oleo ro. vel oleo ꝺ alcāna: aut adeps anatꝭ: aut adeps racamati: aut ēplꝫ ex adipib⁹ gallie ꝛ anatꝭ. ꝛ qñ nō ē apā vehemētꝭ calitatꝭ administra i ip̄o medicamē fcm̄ ex adipe capno lique fcō ꝑmixto cū ꝑtib⁹ eq̄lib⁹ mell: ꝛ alrob ꝛ ysopi q̄ ex vnūq̄ꝺq̄ sit eq̄le illi adipi ꝛ pone i aurē. ¶ Et ex eis q̄ sunt fortiora illo et maturāt cū virtu-

te ē istō. ¶ R̷. litargirij cerusse ābo⁊ añ. vn. i. thurꝫ et
puluerꝫ molēdini ⁊ gūme pini oīuꝫ añ. ℥. iiij. olei lib.
i. adipis porcini aut caprini recētis lib. ij. succi se. lini
q̄ŧū sufficit fiat ex eis emplm̄: ⁊ fortasse idigebis nar
coticis. admīstrabis ḡ s̄ꝫ modū quē dicem⁹. ¶ Et qñ
cōuertit̄ ad saniē: administra spumā se. lini cuꝫ oleo
ros̄. aut oleo camomellino ⁊ reliq̄ q̄ dicem⁹ i ca. suo.
¶ Si āt apa est ex aurē ē pauci timoris ⁊ medicatur
cū farina ordei. ¶ Et emplastrū fcm̄ ex faria fabarū
est bonū valde. Et farina faba⁊ ⁊ camōilla ⁊ viola ⁊
farina ordei ⁊ malua ⁊ mellilotū terant̄ ⁊ cribellent̄
⁊ ifundāt̄ i aq̄ tepida ⁊ oleo viol. Et qñꝫ sufficiūt so-
latrū ⁊ farina tritici ⁊ oleū sisaminū. ¶ In bothor āt
q̄ fiūt i aure qñꝫ suffic labor: ⁊ decoctio ficuū cū triti-
co qñ distillat̄ i aurē: aut ponit̄ licinīū in ipsaꝫ ex ea.
¶ Et qñq̄ sedat dolorē administratio embube s̄ꝫ mo-
dūquē p̄dixim⁹. Et qñꝫ suffic i stupefatōe ⁊ sedatio
ne dolorꝫ illō qō diximꝫ p⁹ dcm̄ embube i h⁹. c. Et ex
medicinis q̄ō cōibus ad dolores auris: ⁊ p̄p̄e illū q̄
declinat ad frigus est oleū omphacinū in q̄ bullitur
scarabe⁹: aut lūbrici terrestres: aut vermis q̄ ē sub vr
ceo aq̄: aut fel piscis cuꝫ oleo omphacino: aut adeps
lacerti: aut vulpis: aut rachamati: aut gruꝫ. aut oleū
scorpionū: nā est iuuatiuū valde: aut aq̄ sansuci recē
tis: aut decoctio folio⁊ algarab ⁊ corticis ei⁹: aut de
coctio lūbrico⁊ terrestriū ide cocta collata i q̄ dissol
uat̄ adeps anarꝫ: ⁊ si fuerit frig⁹ vehemēs decoquāt̄
i ipsa fel tauri i oleo alkeiri vsq̄quo existimet q⁹ fel
iā resolutū fuerit ⁊ finitū. Deīde repōat̄ illō ⁊ admi
nistret̄ distillādo: ē. n. mirabile. ¶ Et qñꝫ necēū est in
curatiōib⁹ dolo⁊ vehemētiū i aure administrare nar
cotica. Et sit illō aliq̄d ex filonio cum lacte. ¶ Et silr
troc. croci ⁊ troc. stelle ⁊ opiū ⁊ castoreū ⁊ croc⁹ cū la-
cte mulieris. Et oꝫ vt postponat̄ illō vsque q̄ timeat̄
syncopis: ⁊ p̄p̄ie cū fuerit hūores fri. Illud. n. nocet
eis valde. Qō si accidat nocu^m ex esu narcotico⁊ ad
ministra castoreū p⁹ illud solū. ¶ Et qñq̄ fiunt troc.
ex castoreo ꝯtrito vīie. Deide p̄ijcit̄ sup ipꝫ opiū cō
tritū. Deide fiūt ex eo troc. cū vino puro. ¶ Et si fue-
rit illic vlc⁹ valde dolorosuꝫ tunc administra licinium
⁊ opiū cū lacte: aut sumāt̄. xx. amigdale excorticatē ⁊
opij: ⁊ baurach ⁊ thurꝫ oīꝫ añ. ʒ. i. s. craci galbāi myr
rhe oīuꝫ añ. ʒ. i. s. terant̄ ⁊ puluerizent̄ cū aceto ⁊ eric
cent̄: ⁊ cū necesse fuerit ifundāt̄ oleo ro. ⁊ distillent̄. ⁊
si fuerit illic sanies loco aceti sit vinum aut mel aut
oxymel.

¶ De sonitu ⁊ tinitu ⁊ sibillo. Cap. ix.

HEc dispō est vox quā hō incessanter audit exte
ri⁹ ⁊ eius opatio ad auditū ē ꝯpatio imagina-
tionum: ⁊ tenebra⁊ q̄s videt hō absq̄ cā exterius ad
oculum. ¶ Et qm̄ vocis cā ē inūdatio accñs in ae-
re q̄ puenit ad sensuꝫ: tūc oꝫ vt sit i hoc accñte in quo
fit sermo sonitu ⁊ tinitu mot⁹ aeris: ⁊ cū nō sit ille aer
exteri⁹ tūc ē aer iterior. ¶ Et aer q̄ō interior ē vapor
effusus i ꝯcauitatib⁹. Et hec inundatio aut est occul
ta a q̄ fortasse nō p̄uenit vapor effusus i vētrib⁹: aut
ē maior illa. ¶ Qō si fuerit occulta ex gñe illi⁹ c⁹ euō
fit difficil' ⁊ accidat i q̄busdā hoꝫ vt audiat̄ a tali q̄lis
ipa ē sonit⁹ ⁊ tinit⁹: ⁊ nō accidat in q̄busdā aliis tūc il
lud aut est p̄p acuitatē sensus in q̄busdā eo⁊ ⁊ nō i
alijs: aut s̄m ꝯpatiōem quā diximus in imaginando.

¶ Imaginatiōes: aūt p̄p debilitatē ei⁹ q̄r patit̄ a q̄li
bet inūdatiōe sic̄ accit debili frigus a q̄libet frigore
aut calor a q̄libet calore. ¶ Et sp̄ēs q̄ō debilitatꝫ sūt
q̄ sciuisti ex sp̄ēbus male cōplōnis. ¶ Et si ē ḡ occul
tā ⁊ ḡ illā i q̄ diuersificant̄ fortꝫ ⁊ debilis: tūc cā ei⁹ est
inuētio ei⁹ q̄ remouet vaporē inūdātē ei supra mo-
tionē ⁊ inundatiōeꝫ ꝯsuetā. ¶ Et inūdās vaporē aut ē
vētositas gñata i p̄te capitꝫ mota i ipō: aut ē sonitus
saniesq̄ fortasse gñat̄ i ipa: et feruor puris in p̄tibus
ei⁹: aut mot⁹ vētositatis accñtis multotiēs i meatib⁹
ei⁹: sic̄ fit i febrib⁹: aut replō sup̄flua i corp̄e et p̄p̄e i
capite sic̄ fit p⁹ ebrietatē plurimā: aut agitatio rēdēs
versus cereb⁊ p̄p̄e sicut fit post motū laboriosū: aut
casus aut p̄cussio. ¶ Et qñq̄ fit illō nō p̄p agitationē
mot⁹: imo p̄p māꝫ viscosaꝫ resolutā i vētositatē pau
cā ⁊ assiduat̄ illō. ¶ Et qñꝫ fit p̄p vehemētiā famis ⁊
illō ē p̄p̄t agitatiōꝫ cadētē i hūorib⁹ sp̄sis in corp̄e de
scētib⁹ i ipō. ¶ Et cū n̄ iuenit nā cibū aliquē ꝯuertit̄
ad eos et resoluit ipos et mouet eos. Et qñꝫ accidit
sonit⁹ p⁹ medicias q̄rū p̄p̄etas ē vt retineāt hūores
et vētositates i p̄tib⁹ cerebri. Et cā hui⁹ sonit⁹ qñꝫ ē
ex aure ipa: et qñꝫ ē cū cōitate mēbro⁊ alio⁊ mitten
tiū has vētositates ad ipaꝫ.

¶ De signis. Ca. x.

IN illo q̄ō q̄ est ꝯtinu⁹ et assidu⁹ cā ē aliq̄d siāe i
ipō cerebro. ¶ Si aūt q̄escit: deinde excitatur p⁹
repletiōeꝫ aut vacuitatē: aut motū aut cū calor fit for
tis aut frig⁹ tūc ē p cōitatē. ¶ Ampli⁹ forma voc' sig̃t
ipam: est. n. qñꝫ q̄li fit vox rei ascendēnis ad superiora.
Et p̄m ei⁹ ē cū cōitate corp̄is aut stōi. ¶ Aut q̄si vox
q̄ resoluit̄ sup seipam: aut sicut fragor arbo⁊ ⁊ sig̃t il
lud abscōsionem vētositatis. ¶ Et si illic ē febus aut
dolor p̄ducēs ad timorē tūc sig̃t collectiōem purulē
tā. ¶ Et qñ ei⁹ ꝯstrictio ē s̄m semitā gñatiōis post ge
nerationē occultā cōtinuā tūc est p̄p humorē viscosū.
¶ Illū aūt q̄ est p̄p acuitatē sensus sig̃t defectus cā⁊
ventositatis replōnis ⁊ mūdificatio audit⁹ et ei⁹ ex-
citatio apud ieiunīū ⁊ vacuitatē. ¶ Fact⁹ aūt a sicci
tate ē post euōnes ⁊ febres. ⁊ s̄m a debilitate sciet̄ p̄
sup̄fluitates: ⁊ qñꝫ est cū cōplōne calīa ⁊ fit subito et
cū inflāmatiōe: ⁊ frā ē eꝯrio.

¶ De cura. Ca. xi.

OPortet vt oēs isti vitēt solē ⁊ balneū laboriosuꝫ
⁊ vomitū ⁊ clamorē ⁊ replōnē ⁊ vt leniant natu
ras suas. In eo vero q̄ fit p̄p cōitatē oꝫ vt sit itentio
mēbri faciētis ipsum ⁊ p̄p̄ie stomaci quare mūdifi-
cet̄ et intendat̄ cerebrum ⁊ auris: quare cōforteī ce-
rebrū q̄dē cū aliq̄ q̄ō fit sicut oleū myrtinū: et auris
cū eo q̄ō fit vt oleū amigdalinū ⁊ silia: ⁊ cōsideret̄ in
hoc ad cōplexionē p̄mā: ⁊ intēdatur illud quod ad-
iuuat illum s̄m canones cognitos. Et silr factū a re
pletione ⁊ oportet vt mūdificetur corpus et caput cū
eo q̄ō scis ⁊ subtilietur regimē. ¶ Creticus autē non
oꝫ vt remoueatur: qm̄ remouētur cū remotiōe febris
¶ In eo autēꝫ qui factus est p̄p velocitatem sensus
sunt q̄dam hoīes qui p̄cipiūt vtendum esse stupefa-
cientibus sicut oleo rosato: decocto cuꝫ aceto cumi
esse predictuꝫ est cū pauco opio: aut mixto cum oleo
de bengi ⁊ iusquiami contrito cum castoreo. ¶ Et cō
uenienti⁹ quod preceperunt est vt sumantur grana
pini ⁊ castoreū cū oleo ⁊ cōterant̄ in aceto ⁊ distillēt̄.
¶ Factus aūt a pure curet̄ curatiōe apatis ⁊ puris.

¶ Factus āt in ꝯualescētibus quoꝝ ꝯplō ē sicca si cā eī' fuerit siccitas cureť cū eurōne: ⁊ huccatiōe cum oleis tēpatꝫ ꝺclinātib' ad frig'. aut calorē fꝫ necītatē. ¶ Si āt cā fuerit ꝺbilitas: tūc administra illō qꝺ tēperet ꝯplōnē accītalē ex distillatiōib' p̄dcis. In eo ꝟo q̄ fact' ē pp mā꜓ expulsaꝫ ad ipaꝫ ī dispōne sirsē: aut hūorē ꝗsiuꝫ viscosū: administra oīa p̄dcā ī ca. doloris ⁊ tarar. Et ex eis q̄ ꝓpa sūt illi q̄ succedit sirsen ⁊ febri: ꝓpe ē succus absinthij cū oleo ro. aut cū aceto ⁊ olō de lilio qm̄ ē medicamē bonū. ¶ Ei aūt q̄ fit ab hūore viscoso frido appropriať troc. expinus. ⁊ est vt sumāť ellebori al. ptes. iij. ⁊ croci. v. ⁊ nitri. x. ⁊ fiāt troc. ⁊ administreť. ¶ Et ex medicis cōib' aggregatis ad illū expꝫ q̄ ē a ꝺbilitate: ⁊ ad illū q̄ ē ab opilatiōe aut hūore ē vt sumāť gariof. ⁊ se. porri āboꝝ. ā. ℨ. ʒ. musci danic. i. ⁊ distilleńť cū aq̄ sansuci ⁊ rute aut cū vino. ¶ Et silr cū decoctiōe folioꝝ pini ⁊ decoctione folioꝝ alzizar ⁊ decoctiōe folioꝝ lauri. ⁊ oꝫ vt alienetur ī oībus eī' cena. ¶ Quidā āt atiquoꝝ sapiētum dixerūt nō ē aliq̄d magis ꝯferēs sibillo q̄ medicamē allaudēigi dcm̄ ad mēoriā. ¶ Nā ipꝫ ē magꝭ iuuatiuū qꝺ creauit de' ad illō. Et ꝯfert ei distillatio fcā ex ysopo cū folijs pini ⁊ ḡnis lauri: ⁊ attēde qꝺ dcm̄ ē ī caterar ⁊ doloris ⁊ curis cōibus ⁊ ꝓprie frigidis.

¶ De cura saniei ⁊ puris vlceꝝ ī aure. Cap. xij.

Quod in p̄mis oꝫ p̄mittere est subtiliatio cibi ⁊ administratio carniū ⁊ oleꝝ ex q̄bus ḡnať hūor bonus dulcis laudabilis: ⁊ inclinatio regis ad illud qꝺ oꝫ ex tēpata q̄litate. ¶ Qꝺ si ꝯplō fac̄ necīū vt insumať aq̄ ordei ⁊ sibi silia fiat. ⁊ leuitas exercitij ⁊ iclina māni ad nasuꝫ ⁊ os cū sternutatiōib' ⁊ gargarismis. ¶ Amplī' non p̄nt esse vlcera q̄n sunt appentia sensui: aut sinť ꝓfunda ad q̄ non pueniť sensu. Que igiť ex eis māifesta sť cū aceto abluūť ex aq̄: aut oxymelle ⁊ aq̄: aut vino: aut decoctiōe mellis cuꝫ rosis ⁊ myrto. ⁊ p' illud suffleť ī aures illō qꝺ exiccat sic̄ ora gātū adustū ⁊ silia. ¶ Et q̄nꝫ q̄ꝺ cōfert saniole ⁊ pu-rulēte oleū ꝺ se. canab. ¶ Et meli' ē vt nō repcutiať neq̄ ꝓhibeať dū ſi supfluit: imo oꝫ vt abluať ⁊ regať aliq̄ qꝺ sit sic̄ aq̄ ro. ⁊ oleo ro. Et etiā ex succo folioꝝ oliuaꝝ cū melle administrenť distillatiōes. ¶ Profunda ꝟo alia sūt ꝓpinq̄ tpis ⁊ alia sunt cronica. sed ea que sūt ꝓpinq̄ tpis curenť cū eis que sūt sicut sief mēthe cū aceto aut collyriū roſ. ⁊ myrrha ⁊ aloes ī melle: aut vino ponanť in aurē. ¶ Et q̄nq̄ cōfert distillatio aq̄ viuce acerbe in ipsa ⁊ ꝓprie q̄n poniť mel cū ea. ¶ Et silr succus folioꝝ salicis aut decoctio eorū: aut aluis iamēi adusti ⁊ myrrhe āboꝝ. ʒ. i. teraťcū melle ⁊ ponāť ī lana. ¶ Aut sāguis dracōis ⁊ spūe maris ⁊ sarcocolle ⁊ baurac armēi ⁊ myrrhe ⁊ turꝭ ⁊ sief mēthe ptes eq̄les puluerizenť super liciniū luto-lutū sup radiū infusuꝫ melle ⁊ ponāť in aurē. ¶ Qꝺ si dolorē habuerit cureť cū scoria ferri contrita in ea multotiens ⁊ misceať cū eo qꝺ exiccat ⁊ sedat dolorē ⁊ illō ē sicut administratio olei amigdalini cū myrrha ⁊ aloe ⁊ croco. ⁊ q̄nꝫ necessariū ē vt permisceať cū eo papopij. ¶ Et administratio medicaminis capitalis est iuuatiua ēt. Expꝭ ū nāq̄ est cū eo qꝺ in ipso est exiccatiōe cui associatur virtus sedatiua doloris. Et cōferūt ēt in hoc cōposita q̄ diximus in antidotario

¶ Et cōferunt ei troc. andaron. ¶ Et cōfert vt sumatur ex nucleis myrabolis. ⁊ gallis adustis conūctis cū oleo allxerua ⁊ fece. ¶ Et cōfert ei emplm de cerusa ⁊ emplꝫ basilicon cōmixta ⁊ distillata. ¶ Eaꝟo que chronica sunt ꝓfunda antiq̄ submersa sunt valde mala. ¶ Et q̄nq̄ ꝑducūt ad detegēdū os: ⁊ significant ipsa distillatio meatuū ⁊ multitudo saniei fetide: q̄re indigēt eis que sunt sicut allzitrā p̄mixtū cuꝫ melle: ⁊ sicut fel corui ⁊ testudinis ⁊ eaꝝ administratio cū lacte mulieris. Aut cordumeni ⁊ nitrū mixta cū ficubus mūdatis a ḡnis ⁊ fiat ex eis liciniū ⁊ administreť post mūdificationē sordis ⁊ silr in medicis. ¶ Et ex medicinis fortibus in hoc capitulo est scoria eris cū arsenico ⁊ melle ⁊ aceto: aut rubigo ferri: aut scoria ferri ipsius frixa contrita sicut puluis post frequentem frixionem multotiens factā cū aceto vini donec fiat sicut mel ⁊ distilleť in aurē. ¶ Et quandoq̄ est necessarium emplastrū de flore eris: ⁊ illud est q̄n antiquať ⁊ sordidatur. ¶ Et ex eis q̄ sunt media in hoc capitulo ē alumen adustum cuꝫ equalitate sui de melle. Et q̄nq̄ additur in ipso dactilus. Et fortior illo est compositio huiusmodi floris eris cortecum eris amboꝝ. Aā. iiij. succi porri. ℨ. j. mellis puri. ℨ. j. administreť. ¶ Cū aūt multiplicať pus valde tunc necessaria est administratio licinij in felle taurino submersi: aut distillatiōes ex vrina īfantiū. ¶ Et fortius eo ē scoria ferri abluta ⁊ frixa ī sartagie multotiens q̄n decoq̄ť in aceto ⁊ administrať. Et q̄n cū pure antiquo fuerit dolor funde in aurē vinū puruꝫ cōquassatum cum oleo ro. aut cū aqua porri: aut cuꝫ aqua piscis saliti. Et q̄nq̄ dolor facit necia cū aloē ⁊ opiū ⁊ crociū: cōmisceanť cū melle ⁊ ponanť in eam. ¶ Et cū videris humiditatē retineri propter medicinas ꝓhibitiuas exiccatiuas: tūc funde in aurē oleū roſ. vt cadat crusta: deinde pone in eam qꝺ generat carneꝫ: ⁊ oportet penitus ne virus retineať: imo ꝓhibeatur natiuitas eius ⁊ exiccetur vlcus ipsius. ¶ Et plures q̄dem calidoꝝ medicoꝝ implent aurē puru-lētā panno prohibendo cursum saniei ab ea: ⁊ ꝓhibent infirmū dormire in illo latere vt nō inueniat sanies meatum. q̄re egrediť ad hoc vt declinet versus carnem mollem que est in radice auris: ⁊ facit euenire apostema ⁊ perforant ipsum post maturationem ⁊ curant ipsum ⁊ sanatur cursu saniei ab aure.

¶ De eruptione sanguinis in aure. Ca. xiij.

Quandoq̄ est species eius aliqua que procedit cursu fluxu sanguinis narium in hoc quod est creticus. Et quandoq̄ est a repletione perducente ad scissionem vene: aut apertiōem ipsius. Et quandoq̄ est a casu aut percussione.

¶ De cura. Cap. xiiij.

Creticus q̄dē non est conueniēs vt restringatur si non ꝑducat ad debilitatem ⁊ syncopim. Alī' ꝟo restringať aut cum stipticis aut cum cauterizantibus: aut cū infrigidātib'. Stiptica ꝟo sunt sicut decoctio gallaꝝ cū aqua aut aceto ⁊ decoctio senticis: ⁊ quandoq̄ misceť cum ea ex vino antiquo aut aceto: ⁊ similiter sciet memithe ⁊ litium ⁊ decoctio foliorum arboris masticis aut grana decocta cū aceto ⁊ exp̄ssa. ¶ Infrigidātia ꝟo sunt sicut succus ꝓge pa-

storis ꝛ arnoglosse cũ vino:aut fiet memitet opiuz ¶ Cauterizantia ℣o sunt sicut succus albedarungi. Et ex eis que sunt mirabilia valde ẽ coagulũ leporinũ cũ aceto:aut succ⁹ porri cũ aceto. Et ex eis q̃ sunt expta ad illud est vt sumãt duo renes tauri ꝛ aliqd adipis saliti. Deinde assent media assatione ꝛ exprimatur aqua eoꝝ in aurem.

¶ De cura sordis ꝛ opilatiõis facte ĩ aure. Ca.xv.

CUra q̃ ei⁹ est leuis:vt distillet ĩ eã oleũ amigdalinũ de oliuis amaris mõtanis ꝑ̃e ĩ nocte ꝛ patiens ingrediat balneũ ꝛ ponat aurẽ sup terraz calidã vt liq̃fiat sordes. ¶ Et qñz cõfert ei insufflatio atrumẽti ĩ ea. Et etiã corduẽni auř.i.baurach armeni.5.auř.i. ficuũ albaꝝ q̃tũ suffic ad ꝯficiẽdũ ea fiat inde liciniũ. ¶ Aut fũdat in ea.5.vn.fell'. caprini cuz oleo ꝛ prassiũ ꝯtritũ aut aq̃ prassiĳ. Aut soluatur baurach cũ aceto ꝛ dimittat donec q̃escat ebullitio ei⁹. Et misceat cũ oleo roř. ꝛ distillet. Aut misceatur baurach cũ ficub⁹ ex q̃b⁹ eiecta sunt g̃na ꝛ fiãt g̃na pua ꝛ ponãt ĩ aurẽ:ꝛ ĩ die 3° extrahãt.associabit.n.ei sordes pluria ꝛ succedit ei leuitas mãifesta. ¶ Et qñq3 ponũt ĩ eã corduẽni ꝛ vrtica. ¶ Et ex eis q̃ sũt fortiora illis ẽ succ⁹ folioꝝ collo q̃ntide tritoꝝ distillatus. ¶ Et sumãt baurach ꝛ arsenicũ eq̃lr ꝛ ꝯficiãt cũ melle ꝛ leq̃fiãt cũ aceto ꝛ distillẽt ĩ aurẽ ꝛ expectet p⁹ vna hora.deĩ abluat aurꝫ cũ aq̃ mell' aut cũ aq̃ calida. ¶ Et licinĳs q̃ꝺ fortib⁹ nõ vtarꝫ nisi p⁹ euõnẽ. Et ex eis ẽ liciniũ infusuz ĩ pice ꝛ oleo camõellio ꝛ olo nardio. ¶ Quidã ãt existiauerũt q̃ cãphora vehemẽter cõfert altarat ꝛ vř q̃ sit tarat colice. ¶ Et ex eis q̃3 q̃ expta sũ ẽ oleũ de scorpiõib⁹:hꝫ.n.sanat surditatez. Et ex ei⁹ q̃ ꝯfert ad opilõnẽ vẽtosã sordꝫ ẽ liciniũ fcm ex nasturtio ꝛ baurach:ꝛ adhereat auri trib⁹ dieb⁹: deĩ ext̃hat ꝛ eg̃diet sordes pluria.ꝛ silr sũt licinia cũ melle.

¶ De opilatõe accĩte ĩ aure. Cap.xvi.

QUãdoq3 fit hec opilatio sic q̃ ẽ pp pãniculum creatũ sup foramẽ.ꝛ qñz fit pp sordẽ:ꝛ qñq3 fit pp carnẽ cõgelatã.ꝛ qñq3 fit pp carnẽ additã ꝛ verrucã. Et qñq3 fit pp lapidẽ aut nucleuz cadẽtẽ in eã: aut aĩal intrãs ĩ eã ꝛ morit.ꝛ qñq3 ẽ ex humore grosso viscoso opilãte foramẽ aut meatum nerui ꝛ sentit hõ ac si auris ei⁹ sit semp opilata. Et qñz accidit illꝺ post vẽtũ vehementem.

¶ De cura. Ca.xvii.

ILla quidẽ q̃ est ex pãniculo aut carne opilante meatũ ĩ initio creatiõis est difficilis q̃re cũ est ꝓfunda ꝛ manifesta ẽ facilis. ¶ Ad itrisecã ℣o in genijs inueniť cũ instřo minuto secãte ipsaz. Deide ꝓhibeť cõtinuitas fm q̃ in ꝑrimo dicturi sum⁹. ¶ Et si ẽ mãifesta oꝫ vt scindat cum cultello spinoso quo scidunt emorroydes nasi:deide tẽta vt bucella põat super quã pulueriʒatũ sit colcotar:aut q̃ ꝓcedũt cursu ei⁹ q̃ sunt ex eis q̃ ꝓhibẽt natiuitatẽ carnis. ¶ Qꝺ si opilatio fuerit ex re fixa ĩ ea oꝫ vt distillet ĩ aurẽ qꝺ sit sicẽ oleuz ro.ꝛ de lilio:aut de alibahici. ¶ Et si qꝺ fixũ ẽ:ẽ sicẽ aĩal mortuũ ĩ ea : tũc effũdat ĩ eã ex oleis aliqꝺ qꝺ eã apiat. Deide extrahat cũ mũdatorio auris facile. ¶ In scã ãt ab opilatiõe pp carnẽ additaz aut verrucã oꝫ vt abluat cũ aq̃ calida de nitro: ꝛ distillẽt ĩ eã es vitũ ꝛ arsenicũ rubeũ trita cũ aceto valde ita vt adurat carnẽ:deide cura vlcus. ¶ Et iã distũ ẽ q̃ assiduatio effusiõis fellis porci valde confert ei. ¶ Et ad illꝺ q̃ꝺ qꝺ imaginat hõ q̃ auris eius sit opilata cõfert distillatio olei de lilio:aut fellis tauri in succo sicle ꝛ succo se.canabis. Et succo colloq̃ntidis de ieiũ ꝓp̃etas iuuãdi ad opilationẽ auris.. ¶ Si ãt opilo ẽ sordities.curet cũ eo qꝺ diximus i.c.opilationis ex sorditie. ¶ Et ex eis que cõferunt opilatiõi ex sorditie:ꝛ reliquis est tenta facta ex nasturtio ꝛ baurac que tribus diebus auri adhereat: deinde extrahat. ¶ Et ex eis que sunt fortiora illo ꝛ mundificant neruũ ẽt sunt troc.de elleboro quoꝝ dẽscriptio. ¶ ℞. ellebori al.auř.iĳ.nitri auř.xvj.croci auř.iĳ.constringant ꝛ terant cũ aceto ꝛ fiãt inde troc. Deide qñ est necẽriũ soluant in aceto ꝛ distillent in aurẽ:sũt eñ mirabiles valde. ¶ In opilatiõe vero que fit in creatura:ꝛ ẽ vt creet auris non pforata:aut ĩ creatiõe interius ẽ opilata iã experitur operatione man⁹:ita vt perueniat ad discoopiendum ꝛ perforãdum vsq3 ad samac iteriorẽ.ꝛ qñz cõferunt : ꝛ qñq3 nõ conferunt.

¶ De attratõe accĩte auri ꝛ pcussione. Ca.xviii.

HYppocrati qꝺ visum est vt nõ curet cũ aliquo sꝫ illis qui fuerũt post ipsuz visuz est vt illꝺ curet. ¶ Et ex eis q̃bus ipsi curauerunt est vt sumãtur acatia ꝛ myrrha ꝛ thus ꝛ fiat ex eis linimẽtũ cũ aceto ꝛ albumine oui aut medulla panis cum melle.

¶ De pruritu auris. Capi.xix.

SUmat aq̃ absinthĳ ꝛ fundat in eã cum aliq̃b⁹ oleis:aut bulliat absinthiũ cuz oleo ꝛ distillet in eã.

¶ De itroitu aq̃ ĩ aurẽ. Cap.xx.

INgreditur aq̃ in aurẽ: qñq3 cũ nõ effudit eam: ille qui balneatur aut abluit ꝛ ledit:ꝛ qñq3 apatradit aurium ꝛ vehementem incurrit dolorem.

¶ De cura. Cap.xxi.

EX eis que ꝯferunt ad illud est vt cuz embuba ita sugat vt extrahat subito:deinde fundat in eã oleum amigdalinum dulce. Et quãdoq3 extrahit eã tussis ꝛ sternutatio:aut lignuz de aneto : aut scissio papyri fꝫ quãtitatẽ palmi vni⁹. Inuoluat itaq3 super vnã extremitatũ ei⁹ quãtũ est tertia sui de cotto ꝛ submergat in oleo ꝛ igeniose extremitas altera in aurẽ mittat cũ eo cũ quo ingeniata est in ea ꝛ iaceat ille cuius est auris:ꝛ altera extremitas in q̃ est cottũ inflãmetur igne ꝛ dimittat inflãmari vsq3 quo perueniat caliditas ad interiora auris: ꝛ tũc extrahatur ꝛ egrediat subito:q̃re egrediet cũ ea qꝺ in aure est ex aq̃. ¶ Et ex eis que iuuãt ad illud:ꝛ ꝓprie in principio est vt sumat scliʒatoriũ aliqꝺ ꝛ impleat cũ eo auris:deinde ꝯuertat super eã ille cuius est ꝛ sit saliẽs donec egrediat totũ. Et qñq3 etiã ext̃hitur cum scliʒatorio. Intromittitur enim caput eius ꝛ extrahitur ipsius ppendicularis: q̃re extrahitur cũ ea aq̃. ¶ Et qñq3 excusat in ea que pauca est effusio oleoꝝ ꝛ effusio lactuũ tepidoꝝ ꝯtinue ꝛ ꝓprie qñ remãet dolor ꝛ remouet eã. Et si dolet illud vehementer vaporetur auris cũ corticib⁹ papauerꝫ ꝛ melliloto ꝛ camomilla ꝛ vio.ꝛ malua.ꝛ se.lini ꝛ faria ordei cũ lacte mulierꝫ.

¶ De introitu animalium in aurem ꝛ generatione verminium in ea. Cap.xxii.

QUãdoq3 accĩt pp itroitũ paruoꝝ aĩaliũ in aurem vehementia doloris cum anxietate et motus

fm ꝯtilitatē alalis. ¶ Cū ꝯme ꝯo sentit agitatio.

¶ De cura. Cap. xxiij.

ET ex eis q̄ olb⁹ illis cōicāt est distillatio alkitrā in aurē. Jpm.n.stati sedat motū alalis in ea ⁊ in=
terficit ipm in ꝓximo: ⁊ ꝑpie ꝑuū. ¶ Et silr distilla=
tio succi cucumeris asinini solí⁹ aut cū scamonea. Et
silr sulfur ⁊ aristol. lō. ⁊ calcadis. ¶ Et ex bonis est vt
distillet in eam qđ fluit a carne vaccina assata. ¶ Et
qñ ꝯfert illi vt accipiat etiā oleū ⁊ sumat in aurē ⁊
sedat in sole patiēs. ¶ Et succoꝝ melioꝝ ⁊ ꝑpie ad
ꝯmē eit succ⁹ radicis capparis ⁊ succ⁹ radicis alfar=
sadab: ⁊ succ⁹ folioꝝ alcolz ⁊ succus radicis prunoꝝ
⁊ succus psici: ⁊ succus absinthij: aut centauree: aut
prassij: ⁊ succus foliꝝ albativiridiū ⁊ sinisar: ⁊ folioꝝ
aloes ⁊ ꝑpe qñ decoqt cum aceto ⁊ succus cucume=
ris asinini: ⁊ succ⁹ elli al. ⁊ decoctio ei⁹: ⁊ epithimi:
aut succ⁹ mētastri cum scamonia: aut succus alscea:
aut succus almarmacor: aut aq̄ mellis cū aliquo isto
rū. ⁊ silr succus raffani ⁊ succ⁹ cepe: ⁊ ꝑpe alazir ⁊ se=
mē ei⁹: aut semen cepe cū aqua mellis: aut aliqd sel
liū: ⁊ ꝑpie cū calefit in ꝯcauitate granati cū pulpa
sua. ¶ Et silr decoctio ḡnoꝝ capparis recentum: aut
succus eius ⁊ succ⁹ lupinoꝝ: aut aloes cum aqua te
pida: aut costū tritū multū aut piretrū. ⁊ oia hec in
ꝯme sunt magis iuuatiua ⁊ fortiora. ¶ Et ex eis q̄ ex
ꝑta sunt ad vermē est vt sumant vini. ʒ. ij. ⁊ mellis. ʒ.
iij. ⁊ olei ros. ʒ. j. misceāt cum albumine duoꝝ ouoꝝ
⁊ fiant tepida ⁊ ponant in aurē in lana infusa ex qua
impleat auris ⁊ cubitet se super eā querelosus ⁊ nō
dormiat: deinde subito rapiat: q̄re vermis multotiēs
egredit subito. ¶ Et qñ ꝯfert nocumēto vermis effu
sio succi oleandri aut rubi: aut absinthij: aut deco=
ctio eoꝝ: aut tritura corticis radicis capparis: aut al
marmacor cū aqua sansuci: aut vrina antiqua.

¶ De apatib⁹ q̄ accñt i radice auris. Ca. xxiiij.

HEc apata sunt ex gñe apatū accñtiū in carnib⁹
mollib⁹: ⁊ ꝑpie in carnib⁹ glādulosis ⁊ noiat
veditus: ⁊ noiat nascētia auris: ⁊ fortasse cōsequetur
qñq₃ ex vehemētia doloris eius vt interficiat: ⁊ hui⁹
qđ multotiēs precedit cōmixtio intellect⁹. ¶ Et ipm
apa factū in samach plus interficit adolescētes ꝗ iu
uenes: qm̄ est in senib⁹ leuius. Sed adolescētia sūt
calidioris ꝯplonis: ⁊ mā apatū eoꝝ dolorosoꝝ est
acute q̄litatis ⁊ vehemētius dolorosa ⁊ minus tole=
rās vsq₃ quo collectionem faciat. ¶ Et apatum que
fiunt sub origine auris magis incolume est illud qđ
est fm semitam crisis bone.

¶ De signis. Cap. xxv.

ILlud qđ qđ est a crisi cū q̄ nō est signū matura
tiōis: aut ꝑcedit hora crisis est malū. ¶ Et hec
apata oio qñq₃ fiunt a mā sanguinea aut colerica ⁊
qñq₃ fiūt a melia: aut a flegmate. ¶ Et significāt illđ
qđ sanguineū ē rubedo ⁊ ꝗuitas ⁊ expulsio eius ad
ꝯpressionē ⁊ ꝯstrictio i meatib⁹. ¶ Et sigt colicū: ⁊ fa
ctum a sanguine subtili dolor mordicatiuus fistulo=
sus sine ꝗuitate: ⁊ nō cōstringit meat⁹. sʒ est cū inflā=
matione vehemēti. ¶ Et flegmaticū est cū tremuli
tate ⁊ lenitate ⁊ paucitate rubedinis. ¶ Et melācoli
cum est cum duritie ⁊ paucitate doloris.

¶ De cura. Capitulum. xxvj.

ET est ex eis i qb⁹ sʒ plz: oʒ vt intēdat in infrida
tione ⁊ attractiōe ei⁹ nō in expulsiōe ipi⁹ cū sit
mā effusa ad ipʒ supfluitas mēbri pncipalis: ⁊ ꝑpie
in crisib⁹ egritudinū eius: sic̄ illud qđ accidit crisi le=
thargie multotiēs ⁊ nos qđ iā inuimꝫ ad cognoscē=
dū hoc in libro. vltiū. ¶ Oʒ ḡ ne itēdas ad curā ei⁹ in
ꝓtiū exigit curā apoșaz adhibendo stiptica ⁊ apocru
stica i pn°. ¶ Deide cōpōnē regis: deinde resolonē
purā: imo oʒ vt icipias ⁊ ꝑpe cū accit i febrib⁹ cū do
lore capitis: ⁊ adiuues ad extrahendū māʒ ad apata cū
oi igenio ēt cū vētosis si nō fuerit velocis attractōis
⁊ oʒ vt minores māʒ cum minutione si ipsa fuerit ne
cessaria. ¶ Si aūt vehemētis fuerit aduent⁹ ⁊ attra=
ctiōis dimitte eā fm māʒ suā vt nō faciat euenire do
lorē vehemētē quo febris duplicet. imo oʒ vt sis ꝯtē
tus si fuerit illic dolor vehemēs eo qđ mollificat ⁊ se
dat dolorē qđ sit ex eis que sūt cala ⁊ hūida. ¶ Et si
fuerit initiū eius cū dolore vehemēti sis ꝯtētus vapo
ratione cū aq̄ frā pura: ⁊ si fuerit leuis sis ꝯtētus va
poratiōe camomille: aut medicamie alhacuen: aut
diaqlon ⁊ emplō memithe. ¶ Et si nō fuerit vehem
tis leuitatis ⁊ apparuerit ei caput tūc admistra illđ
qđ est inter glutinationē ⁊ carmiatiōeꝫ ⁊ qđ ē magis
ꝯferēs ⁊ magis maturās. ⁊ h⁹ i ē sic̄ farina tritici ⁊ li=
ni cū syrupo mel. ¶ Aut aq̄ fenugre. ⁊ malue ⁊ cāo=
mille. ¶ Qđ si existimat q nō resoluat: imo suppura
tiōꝫ faciat: tūc neciū ē in ipo: vt extrahat pus aut cū re=
solone subtili si ē poie aut laboriosa: ⁊ ēt cū incisiōe ⁊
suctiōe. ¶ Et ex eis q̄ extrahūt penit⁹ ab ipso p⁹ sectōeꝫ
aut apriōeꝫ ē medicamē. Et ex eis q̄ sunt ꝯueniētia i
hac egritudie cū suā attractiōe ⁊ resolone sua ⁊ ꝑpe
tate sua ē sterc⁹ capnū ⁊ adeps anseri ⁊ gallie. Et ex
eis ē nora ⁊ krach ⁊ adeps vaccin⁹ nō salit⁹. ¶ In egri
tudine aūt āti q̄ necia sunt cinis ostracoꝝ ⁊ alguada
hi cū melle ⁊ adipe antiq̄. Aut sumant ficus ⁊ coq̄nt
cū aq̄ maria aut admistret āmoniacū solū aut cū al=
lio: ⁊ silr pix liqda ⁊ bdelliū cū sordib⁹ aluearioꝝ ⁊
storax liqda ⁊ medulla cerui. ¶ Si āt fiāt scrofule: ⁊
figātur: tūc accipe emplm: cuius elita sunt h⁹ i visc⁹
albotí ⁊ pix ḡna lauri ⁊ staphisagria ⁊ gūmi ⁊ cymi=
nū ⁊ piper ⁊ radices serpētarie ⁊ galbanū ⁊ coriādrū
⁊ cordumeni ⁊ cinis corticis radicis capparis ⁊ pire=
tri ⁊ sterc⁹ ouiū ⁊ sterc⁹ capnū ⁊ adeps ⁊ ꝑpe adeps
porcin⁹ ⁊ capaꝝ ⁊ hircoꝝ mōtanoꝝ ⁊ ꝑpie melicoꝝ
⁊ silr cerebella gallinaꝝ et alcubugi ⁊ vaccarum ce
rebella: ⁊ ꝑpie siluestriū. ¶ Et olea ad illud quideꝫ
quod est calidioris materiei cum oleo rosato. ⁊ vio.
Et ad illđ qđ est frigidioris materiei cum oleo de li=
lio ⁊ anetino ⁊ camomillino ⁊ de keruа. Et confert
his apostematibus quādo difficilia sunt emplastrū
de resina.

¶ De tremore auris ex vocib⁹ magnis. Ca. xxvij.

CAusa in ipso existit debilitas virtutis animalis
que est in cerebro aut aduenientis ad auditū
quare est necessaria cura cerebri cum eo quod con=
fortat ipsum fm q scivisti.

¶ Fen quinta de dispositionibus nasi.

¶ Tractatus primus de olfatu ⁊ nocumentis ipsi⁹
⁊ currentibus sicut fluxus.

¶ De anathomia nasi. Ca. j.

Omprehēdit anathomia ossiū eiꝰ ⁊ cartilaginū eiꝰ: ⁊ lacerti mouētꝫ extrēitatē eiꝰ. Et illa sūt ex eis a quibus iā expediti sumꝰ. Et eiꝰ qđ meatꝰ ambo penetrāt vsqꝫ ad colatoriū positū sub duobꝰ corpibꝰ cerebri silibꝰ duobꝰ capitibꝰ mamille: ⁊ velamē cerebri illic pforatū ē corā foramine colatorij vt i ipm penetret odor: deinde est vua q̄ penetrat ad guttur. ¶ Et anathomia istri q̄ fit odoratꝰ. Et illi qđ sunt duo additamēta mamillaria q̄ sunt in anteriore cerebro ⁊ extēdunt a duobꝰ vētribꝰ anterioribus cerebri ⁊ ꝑꝑ illđ colant supfluitates i illo foramie ⁊ ex duabꝰ extremitatibꝰ eiꝰ recipiūt cerebrū ⁊ duo additamēta nata ex eo odorē cū attractiōe aerꝫ. Et cerebro qđ ipsi inest aeris attractio vt cū ꝯseruet aer calorē inatū i ipso sicē pulsus. ¶ Qñqꝫ vero augmētat apđ clamorē ⁊ apđ ꝓfocationē aerꝫ ⁊ eructationē ad supiora. Et i duabꝰ qđ extrēitatibꝰ nasi sunt duo trāsitꝰ ad duos lachrymales: ⁊ ꝑꝑ hꝰ gustat sapor alcohol in lingua. ¶ Qualitas vero odoratꝰ iā dicta ē in capl'o ꝟtutū: sꝫ q odoratꝰ sit in aere cū passiōe ipsiꝰ aut delatiōe ipsiꝰ aut ꝑꝑ vaporē q̄ resoluit: illđ ē qđ ptinet phis: ⁊ recipiet medicꝰ q odor est in radice ꝑ ꝯuersionē aliquā in aerē ꝟm viā delatiōis. ¶ Deinde adiuuāt ipm acuitas vaporis ex eo qđ hꝫ odorē.

¶ De naso. Cap.ij.

Iam diximꝰ anathomiā nasi ⁊ iuuamētū ipsiꝰ ⁊ lacertū mouētē ābas nares eiꝰ in eis q̄ pteriere. Et nunc qđ nobis neccīū est vt dicamus egritudines eius ⁊ cās eaꝝ ⁊ signa ⁊ curationes ipsarum.

¶ De qlitate viaꝝ administratōis medicīaꝝ nasi. Ca.iij.

Scias q curationes nasi alie sunt qbꝰ nō est propriū vt fiāt ꝑ viā nasi sicut gargarismata ⁊ linimēta sup caput. ¶ Et alie sunt q̄ appropriātur ei sicē sunt vapores ⁊ odoramēta. Et sicē caputpurgia sunt corpora humida que distillātur in nasum. ⁊ alie sūt suctiones naribus que attrahunt ad nasuꝫ cū attractione aeris. Et alie sunt insufflatiōes ⁊ sunt res sicce puluerizate subtilissime vt insufflent in nasum: ⁊ opꝫ vt insufflent in embubā. ¶ Et oīs cui aliqđ caputpurgiū fit: rectius qđ est vt os aq̄ impleat ⁊ ꝓcipiat ei vt resupinet ⁊ ꝯuertat caput suū ed posteriora: deinde distillet in nasuꝫ eius caputpurgium. Et opꝫ vt naribꝰ sugat oē qđ ponit in nasum ad supiora oī mō: ita vt faciat opatiōnē suaꝫ. ¶ Et multotiēs quidē succedit medicis acutis distillatꝫ in naso ⁊ sufflatis in ipso mordicatio vehemēs in capite. Et qñꝫ sedat per seipsam: ⁊ qñqꝫ indiget medicamīe q̄ sedetur. ¶ Et rectius est vt sit sup caput cū fit caputpurgiū ex aliq̄ acuta mordicatiua pānus infusus in aq̄ cal'a. ¶ Et qñqꝫ fricat añ ipm cū lacte multo sup ipm aut oleo qđ sup ipm effundit sicut oleo de ꝯ̄nis cucurbite: ⁊ oleo ro. ⁊ oleo de salicibꝰ. ¶ Cūqꝫ caputpurgiū suā ꝑfecerit opōnē: tunc ꝯsequet ipm distillādo in nasum lac cum aliquo oleoꝝ frigidoꝝ.

¶ De nocumento odoratus. Cap.iiij.

Nocumentū igredit odoratū: sicut ingredit reliq̄s opationes: impoīe nāqꝫ est qn odoratꝰ aut destruat. aut debilitet: aut mutet aut corrumpatur ¶ Et destructio qđ eiꝰ ⁊ ipiꝰ debilitas sunt ꝟm duos modos. aut. n. destruit ⁊ nō sentit odores: aut debilitat ⁊ sentit aromaticū ⁊ sendū sensu dbili. ¶ Et corruptio ⁊ mutatio eiꝰ ēt sunt sꝫ duos mōs vnꝰ eoꝝ ē vt odoret odorē fraudulētū: ⁊ vt nō sit iuēꝰ. Et 2ꝰ ē vt sentiat odores q̄ boni non sunt bonos: sicē ille qui sentit odorē stercoris bouīs ⁊ abhorret aromaticuꝫ. ¶ Et cā q̄dē hoꝝ nocumētoꝝ: aut est malitia cōplōnis singularis: aut est hūor malus extrīs in anteriore pte capitis: ⁊ in duobꝰ vētribus q̄ sūt in ipsa: aut i ipsis duabꝰ rebꝰ silibus duobus capitibus mamille: aut opilato in osse perforato ab humore: aut a vētositate: aut ab apostemate: aut a cācro: aut a natiuitate carnis addite: aut opil'o in velamīe qđ est supra ipsum. ¶ Et multotiēs qđ est fcā ex malitia cōplexionis singularis ꝓueniēs ex medicīs administratis ⁊ distillationibus distillatis: quare calefit cōpl'o aut supefit ⁊ infrigidat: aut faciunt accidere illud aeres superflue qualitatis. ¶ Et qñqꝫ fit ex percussione aut casu faciēte igredi sup os nocumētū.

¶ De signis. Cap.v.

Quādo accidit hoī vt nō cōprehēdat odores ⁊ accit illic cursus supfluitatū ꝟm ꝯsuetudineꝫ tūc nō est opil'o in colatorio. ¶ Si āt inuenit ꝓhibitio penetratiōis respiratiōis in naso ⁊ nasitas i loq̄la: tūc illic est opil'o i ipis alchaiesiꝫ. ¶ Et qñ retinet cursus nō fit ꝑꝑ malitiā cōplōnis cerebri. aut paucitatē supfluitatꝫ eiꝰ ⁊ est illđ qđ est sup colatorio apertū. tūc illic est opil'o ꝓfunda. ⁊ si cursus ē adueniens ꝟm ꝯsuetudinē: ⁊ nō est opilatio sub alchaiesiꝫ ⁊ eis q̄ sequunt ea: tūc nocumētū est in cerebro. ¶ Cognosce ergo cōplōnes eiꝰ ⁊ opōnes ipsiꝰ ⁊ dispōnes eius ꝑ ea que te documꝰ. ¶ Et sitr si est debilitas i odoratu ⁊ diminutio: tūc si inuenit odor putridꝰ ⁊ naribꝰ fugit fetor: tūc cā in ipo est humor hoꝝ locoꝝ putridꝰ. Et sigētur cū sili eius qđ sciuisti. ¶ Et qñ odorat infirmus in egritudibꝰ acutis odores si ꝯsuctos neqꝫ vsitatos nꝫ ab aliq̄ hñte odorē pñtē: ⁊ cū hoc sentit odorē q̄ est sicē odor pisciū aut luti infusi: aut butyri aut alterius: ⁊ sunt illic signa mala: tūc mors ꝓuenit.

¶ De cura. Cap.vi.

Si cā eiꝰ ē malitia cōplōnis: tūc oꝫ vt curet cum ꝯtrio ⁊ itēdat anterior ps cerebri cuꝫ embrocis ⁊ odoramētis ⁊ suctōibꝰ q̄ fiunt naribꝰ ⁊ epithimatibꝰ ⁊ emplīs ꝓdictis in ca. curationū capitis. ¶ Et pl'ꝫ q̄dē accit ex malitia ꝯplōnis ⁊ eihyt sit cōpl'o frā: aut ē in ābobꝰ vētribꝰ anterioribꝰ totis: aut i ipis mamillaribus additamētis. ¶ Et medicīe magꝫ iuuatiue ad illđ sunt caputpurgia fcā ex oleis calīs i q̄bus dissoluta sūt euforbiū ⁊ castoreū ⁊ muscꝰ. ¶ Si āt cā i ipso est hūor extrīs in vētribꝰ cerebri sigētur illđ ꝑ illđ qđ dcm̄ est in ca. egritudinū cerebri. ¶ Et eūa corpꝰ totū. Si est hūor dñans i toto corpore: aut cerebro cū eo qđ educē illū humorē ab eo ex sibare ⁊ gargarismis ⁊ caputpurgijs ⁊ suctōibꝰ q̄ fiūt naribꝰ ⁊ odoramētꝫ subtiliatiuis ⁊ silibꝰ illis q̄ iā sciuisti. Et si flōmia neccīa ē fiat: ⁊ redi in oībꝰ illis ad ꝓncipia data in cura cerebri. ¶ Et si cā est opil'o in osse pforato qđ noiat colatorum administra embrocas aperitiuas predictas in capitulo curationum capitis. embrocetur ergo ex

ꝛ ingessa infusa in aceto

eis ꝛ inclinet sup vaporē earū ꝛ narib⁹ sugat ex eis i qbus dissoluta sūt codisi ꝛ piper ꝛ opoponacū. ¶ Et oꝫ vt vētose capiti adhibeant post illō ꝛ fiat gargarisma ex reb⁹ apitūis calis. ¶ Et ex eis qdē que experta sunt ē nigella īfusa i aceto aliqb⁹ dieb⁹: deinde ꝯterat cū eo bene ꝛ misceat cū oleo. deide distilletur in nasum ꝛ narib⁹ sugat quāto plus poſſe est ad superiora. ¶ Et qñqꝫ terit sicut puluis: deide teritur cū oleo antiquo post terit vice alia dōec fiat puluis subtilissimus. ¶ Et ex eis q̄ expta sunt ē vt sumat arsenicū rubeū ꝛ mētastrum ꝛ terāt sil' valde ꝛ submergant i vrina camelli arabici ꝛ i sole ponat totuꝫ illō ꝛ reuoluatur oī die bis. Cūqꝫ medicamē exiccauerit vrinam iteret sup ipsā vrina noua: deinde vaporetur nasus cū pōder. ℥.i. ex eo: deinde fricet ex oleo ros. ¶ Et qñqꝫ laudat ad opilatiōeꝫ vētosaꝫ caputpurgiū ex oleo amigdalino amaro montano: aut sufflet alharmul: ꝛ pip albū mixta cū ipso. ¶ Quidā āt dixerūt ꝙ cortex pulmōis qñ exiccat ꝛ terit ꝛ īsufflat puluis ei⁹ in nasuꝫ ē iuuatiu⁹. Si āt cā i ipo est emorroides curet cura emorroidaꝝ. Ille āūt q̄ sentit odorifera ꝛ nō sētit fetida ñ cesses sibi facer caputpurgiū cū castoreo multotiēs vsqꝫ q̄ rectificet ei⁹ dispositio.

¶ De fluxu sanguinis ex naribus. Cap. vij.

Fluxus sanguis ex narib⁹ qñqꝫ fit distillādo. Et qñqꝫ fit fluēdo: cū velocitate vehemēti. aut cā dñij sanguinis feruētis cū ꝟtute: ꝛ qñ fit pp eruptionē ꝛ reth venaꝝ cerebri ꝛ arteriaꝝ ei⁹ ꝛ ē fꝫ plm ñ recipiēs curā: ꝛ plm ipsius fit successiōe euentus soda ꝛ īflāmatiōis ꝛ egritudis acute aut successione casus aut pcussiōe. Et sequnt ipsum accidentia corruptionis opationū cerebri pculdubio: ꝛ qñqꝫ ē pp vapores calidos eleuatos. ¶ Et ille qdem q̄ fit ex arteriis discernit ab eo q̄ fit a vēis subtilitate sua ꝛ rubedine ꝛ caliditate sua: ꝛ qñqꝫ fit rediens cum piodo: ꝛ qñ fit cadēs subito. ¶ Et cursus qō sanguis ex naribus ē ex dispōnib⁹ q̄ cōferunt ꝛ nocēt: nāqꝫ iuenit successiōe ei⁹ leuitatē capitis p⁹ repletiōeꝫ: ꝛ eq̄litatē coloris post rubedinē vehemētē ꝛ eq̄litatē forme p⁹ īflationē iuuat eo: pcipue i egritudib⁹ acutis ꝛ i apatib⁹ ītrisecis ꝛ ꝑpe sanguineis ꝛ colericis i cerebro: deide in epate: postea in velamie postea i pulmōe. ¶ Iuuamētū. n. fluxus sāguinis ex narib⁹ i pleuresi plus est ꝙ̄ fit in pipleumōia. ¶ Et fluxus qō sanguis nariuꝫ crisis magna ē i egritudib⁹ acutis multotiēs ꝛ ꝑpe in eis q̄ sūt sicut variole ꝛ morbillus. ¶ Cū aūt multus fit succedit citrinitas nō cōsueta aut plūbositas aut obfuscatio ex citrinitate ꝛ nigredine: ꝛ extenuatio ptrāsiēs terminū ꝛ infrāntur extrema ꝙ̄uis frigidū retineat: ei⁹ tñ finis ē nociu⁹. ¶ Et in illo c⁹ color ꝯuertit i citrinitatē dñat colera citrina ꝛ ledit cū exitiōe sanguis min⁹. Et in illo c⁹ color ꝯuertit ad plūbositatē dñat iā flegma. Et i illo c⁹ color ꝯuertit ad obfuscationē dñat iā cola nigra. Et isti duo vehemēter ledūt p id qꝺ minuit ex sanguie. ¶ Et vl'r qdē ille in q̄ supfluit flux⁹ sanguis ex narib⁹ ē fm timorē obliuitatis cpis ꝛ hydropisis ꝛ reliquoꝝ. ¶ Et corpa vehemēti⁹ pata fluxui sanguinis nariū sunt colerica ꝛ citrina sanguis subtilis ꝛ iuuant ex eo q̄ tpatus est. ¶ Et flux⁹ sanguis nariū significatiōes hꝫ sic: splendor apparēs i vtrisqꝫ oculis ꝛ linee albe ꝛ rubedo ē citrinitas ꝛ ꝑpe post sodā ꝛ reliq̄ q̄ distixim⁹ vbi locuti fuim⁹ de egritudib⁹ acutiꝫ ꝛ crisibus eaꝝ. ¶ Et qñ significant fluxū sanguis nariū ꝛ dispōnes ei⁹ fꝫ dispōnes egⁱtudinū acutaꝝ ꝛ eaꝝ crises: ꝛ iā diximꝰ illud i loco ꝓpo sibi. ¶ De curatiōibus. Ca. viij.

Creticí qdē ꝛ filiis ei q̄ accidit ex seipo via est vt non curet donec strigat aut sentiat casus virtutis. Et qñqꝫ ꝯsequunt. iiij. lb. ex eo. ꝛ opꝫ vt nō retineat donec vehemēter supfluat. Reliq̄ ꝟo curent cū medicinis retinētib⁹ fluxū sanguinis nariū. In eo q̄ fact⁹ est pp ꝑpatiōꝫ corpis ꝛ caliditatē ei⁹ oꝫ vt assiduet eūo colere ex eo ꝛ cōmēsuratio sanguis ei⁹ cum cibis ꝛ potib⁹. ¶ Et flobotomia qō ē melior res q̄ retinet flux⁹ sanguis nariū cū sit flobotomia subtil' ex latere eq̄distāte cōi ꝛ ꝑpe cū ꝯtigit syncopis. ¶ Medicine ꝟo ꝯstringētes fluxū sanguinis nariū aut sūt vehemētis stipticitatis: aut sūt vehemētis infrigidatiōis: aut sunt vehemētis glutiatiōis ꝛ igrossationis ꝛ coagulatiōis: aut sūt acute cauterizatiue: aut sunt medicīe hñtes ꝓpⁱetatē ei⁹: aut sunt medicine aggregātes duas itētiōes aut tres. ¶ Medicine ꝟo stiptice sūt sicut succ⁹ barbe hirci: ꝛ sic acatia: sic balaustie ꝛ lētes ꝛ galle: ꝛ sicut succ⁹ folioꝝ lenticis ꝛ folioꝝ piroꝝ ꝛ folioꝝ cidonioꝝ ꝛ ꝟge pastoꝝ. ¶ Infrigidātes ꝟo sunt sic opiū ꝛ cāphora ꝛ semē iusq̄ami albi ꝛ semē lactuce ꝛ succus lactuce ꝛ salicis ꝛ aque folioꝝ palme ꝛ alzalule ꝛ arnoglosse: oīa nō decocta. ¶ Glutinatiue ꝟo sunt sic puluis molēdini ꝛ farina thuris. ¶ Cauterizātes āt sunt sic attrim ꝛ colcotar. Et cū iste cauterizatiue administrantur: opꝫ vt administrent cū cautela. Ipe nāqꝫ faciūt euenire crustā q̄ cū cadit attrahit deteri⁹ ꝙ̄ p⁹. Ille āt qb⁹ inest ꝓpetas sunt sic stercus asini ꝛ aq̄ albedarūgi ꝛ aq̄ mēte.

¶ De cura leuis fluxus sanguinis. Cap. ix.

Caputpurgia qdē sic fiāt: sumat aq̄ floꝝ palme ꝛ acatie āboꝝ. ān. ℥. 5. cāphore. g. i. ꝛ incessant distillent in nasum: ꝛ ex eis ēt est aq̄ floꝝ palme cum barba hirci ꝛ cāphora. Et ēt aq̄ florū cū succo porri. Et ēt aq̄ salicis amari distillet i nasum: et aq̄ coriādri Et etiā succus camomille cū sua dispōne nō decocte et etiam aqua cucumeris ꝛ camphore: ꝛ etiā succus albedarūgi cū cāphora: ꝛ succus arnoglosse cū terra sigillata ꝛ camphora aut succus virge pastoris cū eis ¶ Et ex eis q̄ sunt vltima in hoc caplo est succus stercoris asini recētis. ¶ Si aūt sanguis multitudinē senseris: tūc flos eris i aceto īfusus distillet paulatiꝫ: et ēt administra caputpurgiū ex tritura balaustie ꝯtrite optime cū aq̄ plātaginis. ꝛ ēt aq̄ in qua dissolutuꝫ est opiū. ¶ Et nō opꝫ vt sit supfluitas in effundendo aquā vehemēt' īfrigidatiōis. Fortasse. n. coagulabit sanguinē ꝛ ꝯgelabit ipꝫ ī pānicul' cerebri. ꝛ hec sūt caputpurgia scripta i antidotario iuuatiua valde. Tēte āt ita sint: fiat tēta ꝛ submergat in encaustro ꝛ puluerizet sup ipꝫ dragātum donec oīa cōmisceātur deinde mittat i nasuꝫ: ꝛ ēt sumat succus folioꝝ vitice ꝛ colcotar: ꝛ pili leporis ꝛ stercus asini siccum aut humidū ꝛ succ⁹ porri ꝛ olibanū: ꝛ fac ex eis tentā. ¶ Et ex eis q̄ sunt expta est tēta facta ex litio ido adusto ꝛ aq̄ bedarūgi. Et etiā tenta ex puluere molēdini ꝛ fa

rina thuris ⁊ aloe cū aceto ⁊ albumīe oui. ¶ Et ēt tēta fcā ex dragāto ⁊ carta ɔbusta ⁊ cortice tur ꝫ cū aq̄ albedarūgi. ¶ Et ēt tēta īfusa ī aq̄ ros. ⁊ submersa in colcothar ⁊ aloe: aut tēta īfusa aq̄ porri s̄r quā ē pulverizata mēta ɔtrita: aut tēta ex spōgia et pice liq̄ta sōmersa ī aceto ⁊ fac tētā ex cādela alcotrob. Aut tela arāee cū colcothar ⁊ dragāto ⁊ s. of er ꝫ. Aut si tēta fcā ex pil' lepor ꝫ carminat ꝫ sōmers ī thure ⁊ aloe ɔfectis cū albumīe oui. ¶ Et ēt tēta ex dragāto adusto duab⁹ ptib⁹ opij pte. i. aggregēt oīa ⁊ terāt cū aceto. ¶ Et tēta ex corticib⁹ oui adust ꝫ q̄ misceāt cū encaustro ⁊ gall. ¶ Ex īsufflatiōib⁹ v̄o ē liciniū idū adustū. Et ēt rāc aduste īsufflate ī nasū: ⁊ ēt puluis molēdini aut t̄ra teste albe aut nora: ⁊ ēt cortices thur ꝫ ⁊ carte ⁊ dragāti ptes eq̄les suffleē ī nasuꝫ. Et ēt cortices fruct⁹ aldulb exiccati ⁊ ɔtriti oꝫ vt accipiat illud cuꝫ submersiōib⁹ sup lanā. ⁊ accipiat lāugo ipi⁹ ⁊ pōat ī vaceis nouis cū t̄ra sua. ⁊ si ē cū eis terra figuli ē melius ⁊ strigat caput ei⁹ dōec siccet ī vmbra: ⁊ terat cum necītas fuerit sic atōi q̄ appēt ī radio sol' ⁊ sufflet in nasū ⁊ ɔstrigetur sāguis statī. ¶ Aut cortices oui ɔtriti ⁊ ēt calāi arōatici ⁊ se. lilij ⁊ se. rose: ⁊ gariof. oiuꝫ añ. ʒ. s. myrrhe ⁊ gallar ābor añ. ʒ. s. par musci ⁊ camphore ⁊ sufflet ī nasū dieb⁹ ɔtinuis: ⁊ cū īsufflat īsufflatio ī ipꝫ tē ɔstrigat nas' vna hora ⁊ expuat illō qō descēdit ad os. Et oꝫ vt sit īsufflatio ī ēbuba vt ꝓhibeat exuberatiōeꝫ flux⁹ sāguis narib. ¶ Ex linimēt ꝫ v̄o ⁊ effusiōib⁹ ē linimētū sup frōtē h⁹i. ¶ R. succi foliorūꝫ salic ꝫ ⁊ folior vit ꝫ ⁊ folior myrti ⁊ aq̄ ro. īfrigidēt oīa ⁊ apponāt frōti cū pāno lini. ⁊ sīlr fiāt ex oīb⁹ medicis fridis stiptic ꝫ ⁊ stupefact ꝫ not ꝫ dissolut ꝫ cū succis īfrātis stiptic ꝫ sic ē succ⁹ extrēitatū salic ꝫ ⁊ sentic ꝫ ⁊ ramor vit ꝫ ⁊ folior piri ⁊ cidōij ⁊ v̄ge pastor ꝫ linimēta ⁊ ēpla. ¶ Odoramēta v̄o sint sic sterc⁹ asini recēs. ¶ Sꝫ ipletiōes ita sūt iplet eīn cū capite cāne: aut cū capitib⁹ palmar silvestriū ⁊ distillat cū cotto papyri: aut cū cotto reliq̄rū q̄ egrediunt ex plāt ꝫ. ¶ In eo āt q̄ prauior ē illo: ⁊ fact⁹ pp feruorē ⁊ calitatē vehemētē: aut eruptionē arteriar necīa ē flōmia cephalice q̄ sequit illā narē minima valde ⁊ necīe sūt vētose sup posteriorē ptē capit ꝫ cū scarificatiōe leui ⁊ super māmillā q̄ sedt cā fiat suspēsio ei⁹ sine scarificatiōe. ¶ Et qñ oꝫ vt extrahat sāguis p flōmiā vsq ad syncopim ex cephalica ⁊ ex vena spatule q̄ ē posteri⁹: qm̄ ē magis vltia. q̄re ꝓhibet sāguinē eleuari ad caput. Ipa nāq cū ad sincopim ꝑducit sedat statim: ⁊ illō ī fluxu sāguis nariū vehemētis velocitat ꝫ: imo oꝫ vt succurrat in hora cū sentit vehemētia flux⁹ sāguinis nariū ⁊ velocitas ei⁹ āteq cadat v̄t⁹. ¶ Sꝫ si nō fuerit velox vehemēter: sꝫ fuerit gutatim ⁊ fuerit cū paroxismo oportebit tūc vt fiat flōmia paulatim vicibus ɔtinuis. ¶ Et cū flōmia ꝑuenit ad finē sufficiētē opꝫ vt fiat ꝑmutatio ad inspissandū sāguinē cū eo qō infrigidat ipm ⁊ cū eo qō ipm facit turbidū q̄cūq̄s non īfrigidet cū eo qō sit sicut intube. ¶ Vētosa v̄o sanguini dn̄anti resistere nō v̄ꝫ: imo oꝫ in ꝑmis vt flōmia ꝑ exctionē paulatim minuat deinde ponat vētosa. ¶ Et positio vētosar sup epar si flux⁹ sāguis nariū ē a dextra ⁊ sup splenē si ē a sinistra sup ābo simul: si est ab ābob⁹ latib⁹ ē ex nobiliorib⁹ curatiōib⁹: ⁊ ēt oꝫ vt strigāt extrēa: ita vt ēt testiculi viror et māmille mulier. Et ɔstrictio ābar aurium est valde vltima. ¶ Et oꝫ vt adīnistret ēbroca multū cū aq̄ frā. Et qñꝫ necīū ē vt sedeat hō ī aq̄ frā īfrāta cū niue dōec viridia fiāt ei⁹ mēbra. ¶ Et qñꝫ necīū ē vt caput eis gypset cū gypso īfuso aq̄: aut gypso īfuso ī aceto ⁊ vt effūdāt s̄r caput ipi⁹ aq̄ īfrāte cū niue dōec stupefiat. ¶ Et qñꝫ nō inuenit ī ipo excusatio a tētib⁹ forib⁹ factꝫ ex flore er ꝫ: ⁊ ab aq̄ albedarūgi cū cāphora: ⁊ amina pura ex q̄ pōdet dauich vni⁹ fiat caputpurgiuꝫ ⁊ ad min⁹ ɔueit vt teneat aquā frāꝫ ɔgelatā ī ore suo. Et scias q qñꝫ viuit hōi fluxu sāguis nariū vsq q̄ egrediat ex eo vltra. xx. lib. vsq ad. xxv. lib. deide morit. Et qñꝫ sincopis ex q̄ cadit ē cā ad scidēdū ipꝫ. ¶ Cibi v̄o sint illi q̄ fiūt ex lētib⁹ cū sumac: aut aceto: aut agresta: aut sīlib⁹ illis. ¶ Et case⁹ recēs hūid⁹ ē ex cibis ɔueniētib⁹ patiētib⁹ fluxū sāguis: nariū. ¶ Et sīlr lac decoctū dōec igrosset oua elixata ī aceto ei q̄ ꝑparat ad fluxū sāguis nariū pp colar sāguis sui cū tñ acetosa qñꝫ nocēt patiētib⁹ fluxū sāguis nariū pp īcisionē ⁊ subtiliationē q̄ ē ī eis. ¶ Et ɔgregatio q̄dē expiētiū existiat q cerebella gallinar sūt ex melioribus cib⁹. imo ex meliorib⁹ medicis ei q̄ hꝫ fluxū sanguis nariū ex casu aut ꝑcussiōe. Vex oꝫ vt ex eis plꝫ sumat aut fiat ei cib⁹ ɔtinu⁹. ¶ Vinū āt ɔfert īq̄tū cōfortat. ⁊ nocet īq̄tū excitat sāguinē: cū ḡ īdiges ipse inq̄tū ɔfortat ɔmisce ipꝫ parū p. Et cū nō ē necīū nisi flux⁹ sāguis nariū facit casuꝫ v̄tut ꝫ primū tūc n̄ des ipꝫ ī potu. ¶ Et oꝫ vt obsuet ne dimittat aliq̄d eius d̄scēdere ad vētrē ⁊ īflet stōꝫ ⁊ d̄bilitet plꝫsuꝫ ⁊ excitet sincopi. ⁊ si aliq̄d d̄scēdit: oꝫ vt dū ī stō ꝑmāet euomat ⁊ ꝑcipiat illō cū sentit ei⁹ d̄scēsus ad stōꝫ. Nā si ipꝫ ptrāsierit oportebit vt fiat clystere vt velocit' egrediat ⁊ nō remāeat in stō.

¶ De regie eor q̄ faciūt fluxū sāguis nariū. Ca. x.

Necessitas qñꝫ fac̄ eē rectū vt fiat flux⁹ sāguinis nariū: ⁊ ꝓp̄e in egritudib⁹ cerebri: ⁊ pp hos āti qui fecerūt istr ꝫ faciēs fluxū sāgnis nariū ꝑcutiēdo nasuꝫ ⁊ curauerūt plimas egritudies īdigētes ī sui sanatiōe sāguis nariū cursu: ⁊ ex regie q̄ō ī faciēdo fluxū sāguis nariū ē cōmotio facta cū extremitatib⁹ plāte lenis tact⁹: ⁊ ꝓp̄e ei⁹ q̄ nascit sup lignū sānāti sicut flos: ⁊ est sicut aranee tela. ¶ Et collyrio facto ex eo qō ē in sup̄ma pte sānāti ⁊ mētastro cāpestri: ⁊ facto ex medicis acutis sicut ɔdixi ⁊ stafisagria ⁊ euforbio ɔfectis cū felle vaccino.

¶ De coriza ⁊ catarro. Ca. xi.

Hē due egritudies cōicātes sunt in hoc q vnaqueq earum est cursus māei ex cerebro. Ver quidā hoīum sunt qui appropriāt nomine catarri illud qō descendit ad guttur ⁊ nomine corize qō descendit ex via nasi. ¶ Et quidā hoīes sunt q̄ nolant totū illud catarrū. Et nolant corizā qō descendit ex via nasi subtile ⁊ acutū freq̄ns ⁊ ꝓhibēs odoramentū effusum ad oculū ⁊ cutē faciei: ⁊ penit⁹ ad āteriora mēbra faciei. ¶ Et catarrus spargit ad palatum ⁊ ad pulmonem: ⁊ ad meri ⁊ ad stōm. ⁊ qñq vlcerat ea: ⁊ multotiens cōmouetur eo appetitus caninus: ⁊ quādoq descendit in neruis vsq ad longinquiora mēbra: ⁊ quādoq generātur ex eo sināces: ⁊ pe

ipleumōia ⁊ pleuresis ⁊ extenuatio ꝓpe: et p̄cipue cū catarr⁹ ē acut⁹ ⁊ calid⁹: ⁊ dolores ītoi ⁊ flux⁹ vētris ⁊ rasura itestinoꝝ qn̄ est salsus aut acetosus: ⁊ gn̄at ex eo ēt colica ⁊ ꝓpe mucosa q̄ cruda ē. ¶Et cā oīuꝫ illoꝝ aut ē calitas ꝯplonalis ꝓpe: aut extrinseca ex sole aut venenis aut olfatu medicīaꝝ calefaciētiuꝫ sicē muschi ⁊ croci ⁊ cepe: aut fritas cōplonalis ꝓpe: aut eueniēs extrinsec⁹ ex aere frō: aut septētriōe ⁊ ꝑ pue cū discoopit caput ad vtrosqꝫ: p̄cipue hora q̄ rarificat cerebrū ex balneo aut exercitio aut ira: aut cogitatiōe aut aliis. ¶Et qn̄ꝫ accit ex flōmia rarificatio q̄ p̄parat corp⁹ ad recipiēdū calorē aut frig⁹: q̄re accit catarr⁹ ⁊ p̄cipue post flōmiā plimā. ⁊ silr ex malitia ꝯplonis calē q̄ accit alicui corpi. ¶Et qn̄ fritas ꝯplonalis fit fortis ⁊ figit in ea sicut fit ī senib⁹ v₃ q̄ ip̄e nō digerit nisi ip̄i ꝑueniāt ad vltimū finē in sanitate ꝯplonis ⁊ calitas ei⁹. Et q̄ cerebro frido cū aduenit nutrimētū debilitat in senib⁹ ⁊ in hn̄tib⁹ debile cerebrū: q̄re nō digerit in ip̄o qđ ad ip̄ꝫ penetrat ꝑꝑ debilitatē suā: ⁊ supfluit q̄r descēdit. ¶Et factus q̄dē a frigore plim⁹ est q̄ꝫ fact⁹ a calore. ¶Et hn̄tes ꝯplonē calāꝫ vehemēti⁹ sunt p̄parati ad recipiēduꝫ cās extrinsecas facientes corizāꝫ q̄ꝫ hn̄tes ꝯplones fridas ⁊ humidas. ¶Et hn̄tes ꝯplones calas: ī seipsis pl⁹ sunt securi ne accidat eis ex causis corpeis q̄ꝫ hn̄tes ꝯplones frās. Cerebrū em̄ fridū nō digerit illud qđ ꝑuenit ad ip̄m ex nutrimēto: ⁊ nō resoluit qđ ad ip̄m ascēdit ex vaporib⁹. Cōuertunt ergo supfluitates nutrimēti ⁊ cōponunt vapores sicē couertit in alēbico illud qđ ascēdit ad ip̄m ex cucurbita: q̄re assidui sunt in ip̄o flux⁹. ¶Et catarr⁹ q̄dē qn̄qꝫ ē grossus ⁊ qn̄qꝫ est subtilis aq̄sus: ⁊ qn̄qꝫ ē cal's acut⁹ ⁊ salsus aut mali saporis: ⁊ qn̄qꝫ cal's mordicatiu⁹: ⁊ qn̄ꝫ est frid⁹. ¶Et catarr⁹ qđ fridus maturat febre: cal's ꝟo nō iuuat febre. ¶Et catarri q̄dē ⁊ egritudies catarri multiplicant qn̄ fiat vēt⁹ septētriōalis: ⁊ ꝓprie post austrinū. ¶Et multiplicant ēt in hyeme: ⁊ ꝓpe cū fuerit estas post ip̄aꝫ septētriōalis pauce pluuie ⁊ autūn⁹ austrin⁹ pluuiosus. ¶Et qn̄qꝫ multiplicant catarri in hyeme ⁊ ꝓpe ēt in regiōib⁹ meridiōalib⁹ ꝑꝑ replonē capitis. ¶Inq̄t hyp. plib⁹ coꝝ q̄b⁹ accn̄t catarri nō accit splē. Inq̄t. G. qm̄ plim q̄ egritudineꝫ h₃ in mēbro vno: tūc alia mēbra h₃ icolumia. Dico aūt fortasse qm̄ p̄parat⁹ catarris subtiliores h₃ hūores. ¶Et ille cui⁹ humores igrossant nō p̄parat catarris multū. ¶Et qn̄ soda est ꝯueniēs catarro addit in eo cū attractione.

¶De signis. Cap. xij.

Signū catarri acuti cali si ē corizalis ē rubedo faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ mordicatio ei⁹ qđ currit ⁊ subtilitas ei⁹ ⁊ calitas tact⁹ ei⁹. ⁊ qn̄ꝫ accit cū eo febris ⁊ nō iuuat ea. ¶Et si est in gutture acuitas ei⁹ qđ descēdit ad gutt ⁊ vehemētia adustiōis ei⁹ ⁊ attractio ip̄i⁹ ⁊ subtilitas ei⁹ cū īspiratiōe sentit qn̄ ip̄m rascat: et sigt ip̄m sputū ad citrinatē declināns ⁊ rubedinē: ⁊ ē hic etiā opilo qn̄qꝫ ⁊ nasitas ⁊ cōmotio acuta. ¶Frigidi āt catarri signū est frig⁹ ei⁹ qđ currit si est in naso: ⁊ cōmotio in naso cū tēsiōe frōti ⁊ vehemētia opilonis ⁊ nasitas. ⁊ qn̄qꝫ sigt ibi grossitudo mātei: ⁊ si est ad gutt frig⁹ ei⁹ qđ rascat ⁊ albedo ip̄i⁹ ⁊ iuuamē tū a febre si accidat.

¶De cura. Ca. xiij.

Cura catarri est ꝯprehēsa in accītib⁹ diminutionis mātei: ⁊ oppōne cāe faciētis ⁊ sectione cursus aut cōmēsuratiōe ei⁹ aut mot⁹ ip̄i⁹ ad ptēaliā ⁊ ascessione ꝓhibitiōis ei⁹. ex quo forsitā gn̄at sicē chasiꝫ in naso ⁊ vlcera sup narē: aut sicut aspitas gutturis et tussis ⁊ vlcera pulmonis ⁊ q̄ sequunt ea ⁊ ap̄a. ¶Et ea oīa idigēt repulsiōe fastidij ⁊ dimissiōe replonis ⁊ cibo ⁊ vino. ¶Et sternutatio ē nocitiua in p̄n⁹ aduētus catarri ⁊ corize ꝓhibēs maturationē humoꝝ ꝯtētoꝝ in cerebro q̄ nō maturant nisi cū q̄ete: ⁊ cum hoc ip̄sa trahit ad ip̄m supfluitates alias: ⁊ ē p⁹ maturationē vltimi iuuamēti valde ꝑꝑ illđ qđ euat de supfluitatib⁹ maturꝫ. ¶Et oꝫ qđ ne patiēs catarrū s coizā repleat vētrē cibis. q̄r repleat cap̄ ei⁹. ¶Et vt assiduet calefactionē capis ⁊ elōgationē ei⁹ a frigore ⁊ minuat ip̄ꝫ a septētriōe ⁊ ꝓpe post austrū. Auster. n. replet ⁊ rarificat: ⁊ septētrio ꝯstrigit ⁊ exp̄mit. ¶Et minoret potū aq̄ ꝯgelate nꝫ dormiat ī die ⁊ sitiat ⁊ famē patiat ⁊ vigilet q̄ꝫtū pōt qm̄ sūt initiū cure: ⁊ icipiat a fluxu vētris ⁊ ẽctiōe sanguis: deiñ a fluxu vētris post ip̄aꝫ. Bonū. n. ē si ne͞citas idiget ābo sil'. ¶Et raro qđ admistrat flōmia ⁊ ꝓpe ī p̄n⁹ nisi si nō toleret illđ ꝑꝑ multitudinē. ⁊ meli⁹ ē dimittere ip̄am ⁊ nō flōmare dū nō accit a tussi. Si aūt tussis est ꝑ ui sputi ne͞cia ē ꝑua flōmia leuꝫ renouāns numeꝝ ꝓpea forsitā q̄ facit ne͞cias eē iteratiōes. ¶Et admistret syrup⁹ de papauere si assunt vigilie. ⁊ zuccaꝝ si non sunt vigilie. ¶Et clystere attrahit supfluitates ⁊ tu leni viā cū eo q̄ sit sicut aq̄ ordei vt faciat penetrare eas. ¶Et qn̄ ivēit cū catarro p̄ūctio ī mā̄millis sigt q̄ mā̄ declinat ad lat⁹. Fiat ḡ iceptio cū flōmia ⁊ suffumigatiōib⁹: ⁊ qn̄ꝫ accit febris. ¶Et pillule q̄dē ad tussim ꝯuēiētes sūt ⁊ ad aspitatē pectoꝝ nō ad mā̄s capitis. ¶Et oꝫ ēt vt toleret sitiꝫ ⁊ frāgat eā cū commixtiōe syrupi de papauere ⁊ aq̄: ⁊ si voluerim⁹ ꝯfortare pect⁹ tūc aq̄ ordei ⁊ sauich. ¶Et qn̄ cū catarro fuerit tussis nō balneet. ¶Et illi in q̄ ꝑseuerāt catarri estate ⁊ hyeme pille cochie sūt ex curis magꝫ iuuatiuis. ¶Et mot⁹ mēbroꝝ iferioꝝ ē valde iuuatiu⁹ ad catarros ꝑꝑ attractionē mā̄eꝝ ad iferiora. ¶Deiñ admistra qđ narrat ex vaporatiōib⁹ ⁊ suffumigationib⁹ cū obs̄uatiōe ne admistret supreplectionē. ¶Et ille q̄ ꝯsuet⁹ ē pati catarrū qn̄ꝫ ꝓhibet aduētū catarri suo sbito itroitu ad sudādū ī balneo añ aduētū catarri. Et oꝫ sꝫ dispōnē vt r̄gat cū eleuatiōe capis: et eleuet puluinar ⁊ nō resupiatio fiat ī sōno. ¶Mā̄ei aūt diminutio ē cū admistratiōe mūdificatiōis capitis. In cal'a qđ cū flōmia ⁊ solōne vētris educēte humores calos: ⁊ clysterib⁹ trahētib⁹ mā̄m ad iferiora. ¶Et in frā q̄dē cū medicis soluētib⁹ s̄l'a ex capite q̄ sunt ex eis q̄ bibūt ⁊ q̄b⁹ fiūt clysteria. Et ad summū opꝫ vt minoret comestionē ⁊ potū aq̄ ⁊ repellat cum omni die ⁊ nocte ⁊ remouebit. ¶Oppō aūt cāe efficiētis cal'e q̄dē est vt sit sollicit⁹ in ī frigidādo caput cū eo qđ est infrigidās frigidū potētia: sicut introit⁹ balnei dulcis omni mane qn̄ est ieiunus ⁊ effusio aq̄ super extremitates et inunctio capitis et extremitatum et summis et ani et testiculorum et que sunt in

circuitu eoꝝ cũ oleo vio. ¶ Et embroce administratio ex ordeo ⁊ papauere ⁊ violis ⁊ camomille: ⁊ effusio fortis ĩfrãntiu actu sup caput: ⁊ ǒclinatio cũ cibis ad illũ qð allenuat ⁊ ĩfridat ⁊ ǒuectat ⁊ administratio mellis ro. ol vie. Sȝ frã ẽ sollicitudo qñ icipit cõmotio ⁊ sternutatio in calefaciẽdo caput ⁊ vaporãdo ipsum cũ pãno calefacto vſq; quo sentiat calorẽ iã puenisse ad cerebrũ: ⁊ ꝯseruãdo caput fm illã summaȝ. ¶ Et qñȝ necũ ẽ vt fiat vaporatio cũ sale ⁊ milijs. ⁊ qñq; fit vaporatio cũ aq̃s calidis in fine quo posse ẽ eas tolerare. Et administrenk in eis ẽbroce maturatiue resolutiue ⁊ inũctio extremitatũ cũ oleis calidis: sicut est oleũ anetinũ ⁊ oleũ camomillinũ ⁊ sansucinũ. Et forti⁹ illis est oleũ ruthacenũ ⁊ oleũ de ben et oleũ de lilio ⁊ oleũ laurinũ. ¶ Inũgank eis testiculi ⁊ q̃ sequunk eos ⁊ anus ⁊ sumẽ ⁊ extremitates: ⁊ lauek caput cũ sapone cõstãtinopol. ¶ Oleũ ṽo ipſtũ potes fac ne tãgat caput nisi si nõ iueneris excusationẽ: ita vt idigeas ĩfrigidatiõe fixa: aut calefactione: ⁊ fit post euacuationẽ: ⁊ vt administrenk sup caput ⁊ frõtẽ linimẽta ex synapi ⁊ costo ⁊ silib⁹ ⁊ ablue ipm cũ aq̃ saponis ⁊ silib⁹: ⁊ vt declinet cũ cibis ad illõ qð alleuiat ⁊ subtiliat et calefacit et exiccat cum h⁹ vt ex eo liniak pect⁹. ¶ Et qñq; necia est administratio medicinaꝝ rubificantiũ ita vt in eis recipiantur sterc⁹ colũbinũ cũ synapi ⁊ ficus ⁊ mẽtastrũ ⁊ gũma ruthe agrestis: imo administratio cauterij ⁊ ad vltimũ calefactio capitis: ⁊ ipsius exiccatio ꝯferũt ⁊ expellũt id qð accit ⁊ oportet in hoc catarro vt nõ igrediak balneũ ante maturationẽ: imo administrentur vaporatiões sicce. ¶ Et ex eis q̃ cõferũt in eo ẽ odoramẽtũ muschi: ⁊ silr impletio auris ex lana infusa in oleo calido calefacto vſq; ad terminũ. ¶ Abscisio aũt cursus fit cũ gargarismis laudabilib⁹ frigidis cõgelatis: sicut gargarismate ex aqua frigida et aqua ro. ⁊ aqua lentis ⁊ aqua coriandri ⁊ aqua in qua decocti sunt cortices papaueris ⁊ aqua granatoꝝ etiã frigida q̃dẽ ad calidũ: ⁊ calida ad frigidũ. ¶ Et sicut linimẽtũ gutturis cũ vino in quo est ꝯtrita myrrha ⁊ ꝓpue in frigido. ¶ Et silr retẽtio auellanaꝝ ĩ ore factaꝝ ex opio ⁊ storace ⁊ thure ⁊ croco ꝓter q; ǒgiliat aq̃tatẽ eaꝝ. ¶ Et sint syrupi qui habẽt ꝓprietatẽ in hoc sicut syru. de papauere pur⁹ ad calȝ: ⁊ syru. de papauere fact⁹ cũ decoctione in qua posita sunt sicut myrrha ⁊ croc⁹ ⁊ alia ex eis q̃ dicturi sumus in antidotario ad frigidũ. ¶ Et nõ oȝ vt in potu detur syrup⁹ de papauere nisi in ꝓncipio vt ꝓhibeat a pectore: cũq; retinek ⁊ necessariũ est sputũ nõ est cõueniẽs iste syru. ⁊ sicut vapores retinẽtes administrati ita q; intrẽt in chaiasim retinẽtes vaporem. ¶ Et isti q̃dẽ vapores sunt sicut vernix ad calidũ ⁊ frigidũ simul: ⁊ sicut nigella ad frigidũ vaporata aut odorata. Et costus etiã ⁊ nigella frixa qñ odorank ligata ĩ pãno lineo sunt iuuatiua valde. Et silr suffumigatio oris nolata cochia. Et silr vaporatio vini aut mellis sup lapidẽ mollarẽ ignitũ. ¶ Et ex eis q̃ iuuãt ad illud est suffumigatio cũ thure ⁊ xiloaloe crudo ⁊ vernice ⁊ costo ⁊ storace. ¶ Tamariscus aũt et rosa ad calidũ. ⁊ silr tabarȝet ⁊ fabe ⁊ ordeũ infusuȝ in lacte acetoso vaccino de quo butyꝝ est extractũ ꝓpue: et zuccaꝝ ⁊ cãphora ⁊ furfur ĩfusuȝ in aceto ex eis fiat suffumigatio ad calidũ: ⁊ silr vaporatio aceti a lapide molari ignito abluto mũdificato. ¶ Equatio aũt essentie est sicut administratio eliariorum ⁊ receptio dragagãti: aut granoꝝ cydonij in ore: vt permisceatur grossitudo eoꝝ subtili qð descẽdit ⁊ igrossek ea ⁊ descẽdat ⁊ nõ inuiscek ad ꝓfundũ ⁊ fiat cũ ea facile sputũ ⁊ administratio ei⁹ qð subtiliat illud ita vt nõ noceat sua grossitudine ⁊ viscositate sua. ¶ Et quãdo catarrus est frigid⁹ nõ est cõueniẽs introit⁹ balnei ante maturationẽ. Et si est calidus ꝓpter illõ nõ erit multũ malũ: imo iuuabitur. ¶ Attractio ṽo ei⁹ ad partẽ aliã est sicut illud quo vtunk cũ timetur q; catarrus descendat ad guttur quare extrahit ad nasum cũ sternutatiõibus ⁊ oibus que mordicant nares: ⁊ sicut illõ quo facis oẽm catarrũ currere ad inferiora ex administratiõe vẽtose sup nucã: ⁊ silr inclinatiões sup embrocas factas ex odoriferis attrahentibus mãm ad partem nasi. ¶ Antecessio autẽ est sicut q; custodiunk guttur ⁊ pulmo a nocumẽto suo. ⁊ plm ei⁹ est cũ cibis. ¶ In calido q̃dẽ est cũ inũctiõe pectoris ex oleo viol. ⁊ acceptio aq̃ ordei cum aqua vio. nutrita ⁊ aqua granatoꝝ dulciũ. ¶ Et administratio sorbitiõis facte ex amila ⁊ farina ordei ⁊ fabaꝝ cũ lacte multo si nõ est febris. Nocet eñi lac si adest febris: ⁊ administratio electuarioꝝ leniũ frigidoꝝ ⁊ syrupoꝝ de ysopo fridoꝝ. ¶ In frigido ṽo sicut inũctio pectoris cũ oleo vio. ⁊ de ben. ⁊ administratio sorbitionũ frigidaꝝ lenientiũ: sicut triticũ cũ melle: ⁊ sicut furfur tritici cũ oleo amigdalino ⁊ melle: ⁊ sicut panis cũ rob. ⁊ administratio electuarioꝝ lenientiũ calidoꝝ ⁊ syrupoꝝ ⁊ ꝓpue qui facti sũt ex ysopo calidoꝝ. Et etiã ysopi ipsi⁹ cũ storace: ⁊ potus aque calide est iuuatiu⁹ in catarris maturãs eos ⁊ expellit ab eo qð sequik ipos ex mẽbris anhelit⁹ maturãdo illud qð descẽdit ⁊ leniendo. ¶ Et vinũ q̃dẽ nõ est cõueniẽs eis. Et qñq; cõuenit vt conferat eis hoc in ꝓncipio post maturationẽ aũt illõ qð cõmensuratũ est: est cõueniẽs: ⁊ oȝ vt sit in illa dispositiõe etiã ad calidũ colericũ permixtũ. ¶ Et pinguia quidem mali odoris prohibent maturationẽ in subtili principio.

¶ Tractatus scðs de reliquis dispositionibus nasi.

¶ De fetore nasi. Cap. j.

Causa fetoris in naso: aut sũt vapores putridi ascẽdẽtes ad ipſ ex ptib⁹ pectoris ⁊ pulmõis ⁊ stõi: aut humor putrefact⁹ in circuitu ossiũ alchaiasim: qsi eẽt acut⁹ faceret euenire vlcera: sȝ ipe ẽ putrid⁹ fetidi odoris. ¶ Et qñqȝ ꝑuenit odor ei⁹ ad supiora ⁊ sentik odoramẽto sui: aut humores putrefacti in vẽtre: aut in cerebro toto: aut in añriore pte ei⁹: aut ĩ ea pte sui quã sedk nasus: aut putrefactio ⁊ corruptio accidẽtes illis ossib⁹ oibus q̃rum curatio ẽ difficilis: aut ꝑꝑ emorroydas ĩ naso putrefactas. ¶ De cura. Ca. ij.

Oportet vt precedat mundificatio eius qð ẽ aggregatum ab humore malo si ẽ in alio loco q̃ȝ in chaiasim ⁊ profundo eius: immo est in stomaco ⁊ cerebro. ¶ Deinde administrentur medicine narrate que

rate q̄ sūt ex tentis ⁊ caputpurgijs ⁊ insufflatiōibus ⁊ reliq̄s ⁊ tēte exꝑte i hoc. ¶ Et recti⁹ q̄d ē vt abluanꝭ ante eas cū vino. Deinde ex illis tētis administreꝭ tēta ex myrrha ⁊ ammomo: ⁊ acatia facta cū melle aut myrrha et ammomo aut myrrha cumoleo de neridem: ⁊ tēte plurime diuersitatis facte ex istis medicis ſm diuersitatē pōderꝫ: ⁊ sūt ciperi ⁊ spica ⁊ rosa ⁊ anesum ⁊ calam⁹ aromatic⁹ ⁊ āmomuꝫ et gariofil. ⁊ myrtus ⁊ aloes et rosa et aliq̄d ex sale cōiuncte aut sepate. Et tēta īfusa ītriplicato subtili sup̄ quā pulnerizetur subtilꝭ puluis fact⁹ ex gariofilis et cipi et ramic et laudani ꝑtib⁹ eq̄lib⁹ et ēt myrthi calami aromatici nisi rof. gar. oluꝫ Añ. ℥. i. myrrhe gallaꝝ āboꝝ Añ. ℥. ſ. muschi cāphore āboꝝ Añ. g. iiij. climie et salisgēme āboꝝ Añ. kirat. iiij. administreꝭ ex eis tenta. Et ex caputpurgijs caputpurgiū cū succo mētastri. et meliora caputpurgia ⁊ magis iuuatiua ex eis sꝭ vsle asinoꝝ. Ille. n. nūꝗ̄ fallūt. Et ex exꝑimētis bōis est vt resoluanꝭ troc ādaracaron recepti i tyriaca i vino et distillenꝭ i nasum q̄m sanaꝭ et decoctio aldarsisahā cū vino odorifero ē bona valde. Administreꝭ ꝗ̄ aliq̄bus dieb⁹ et narib⁹ attrahaꝭ. ¶ Et ex linimētis ē vt liniaꝭ illud q̄d ē iteri⁹ ei⁹ cū colcotar et ēt folia sāmuci terantur cū aq̄ et liniaꝭ ex eis nasus. Et hoc medicamē laritum et ē myrrhe. iiij. ℥. et due tertie: cassie lignee. ℥. i. et. vj. et āmoniaci tūdē ꝯficianꝭ cū melle. Et ex insufflatiōib⁹ ē vt isuffleꝭ i eo mētastꝝ ipꝫ aut ellebor⁹ albus et obstracū adustū. Et ex medicamīa p̄dcō i fine tētaꝝ et vt suffleꝭ xilobalsam⁹ i naso. Et ex attractionibus cū narib⁹ ex eis q̄ sunt exꝑte ē decoctio aldarsisahā cū aq̄ aut vīo et administreꝭ dieb⁹ aliq̄b⁹. Et ex eis q̄ exꝑta sūt in cura ei⁹: ⁊ p̄p̄e cū ē i cerebro: aut añriore ꝑte ei⁹ putredo sꝭ duo cauteria a dextra ꝑte calue et sinistra ei⁹ corā aurib⁹ q̄ sequūtur ad ābo tp̄a: aut cauteriū vnū sup̄ mediū capitis.

¶ De vlceribus in naso. Cap. iij.

Quādoq̄ ḡnanꝭ in naso vlcera: aut ex vaporib⁹ acutis aut malis: aut ex catarris acutis ⁊ sūt aut fetidi putridi: aut cruste: aut vlcera ⁊ bothor aut vlcera pura: et sunt aut apparētia aut intrinseca.

¶ De cura. Cap. iiij.

Nasus ē mēbꝝ hūidi⁹ aure et sicci⁹ oclo. Quare oꝫ vt sit cura vlceris ei⁹ ꝓrla cure vlceꝝ aurꝭ ⁊ oculi: oꝫ ꝗ̄ vt sint me^e exiccātes vlcera nasi minoris exiccatiōis q̄̄ me^e exiccātes vlcera auris et vehemētioris exiccatiōis q̄̄ me^e exiccātes vlcera oculi. Ulcera. n. nasi idigēt re q̄ sit i initio euēt⁹ exiccatiōis. Amplı⁹ si cā fuerit mā̄e currētes aut vapores ascēdētes tūc cura cū eūone eoꝝ ⁊ attractiōe ipsoꝝ ad ꝑtē aliā ſm q̄ scis. ¶ Et ad sūmū necīū ē vt exicceꝭ caput ⁊ cōforteꝭ cū eo q̄ scıuisti. Deide itēde i nares. ¶ Et scias q̄ oēs medicie iuuātes i emorroydib⁹ ⁊ alnarnabet ex eis q̄s dicturi sum⁹ sunt iuuatiue. ēt in vlcerib⁹ cū sunt fortia ⁊ cū feruēt cū mucilaginib⁹: ⁊ ex eis q̄ sūātur illis dōec leuiunꝭ ꝯuēiūt oib⁹ vlcerib⁹ leuib⁹ etiā. ¶ Sicca vo vlcera curenꝭ cū vnctiōe fcā ex cera cui admixtū ē q̄ntū ē medietas ei⁹ de medulla crurꝭ vacce dissoluta cuꝫ aliq̄ q̄d sit sic̄ oleū nenufarinuꝫ ⁊ sīsaminum. ¶ Et ꝯueniēti⁹ apd̄ me ē oleuꝫ ro. ⁊ p̄p̄e fcm̄ ex oleo ōphacino: ⁊ etiā cureꝭ cū vnctiōe fcā ex oleo viol. cuꝫ dragagāto: aut pauca spuma psilij ⁊ malue ⁊ ēt ꝯtrīta īfusa in ysopo. Et q̄nq̄ ꝯfert flōmia vene in extremitate nasi post cephalicā: vētosa nocrati ⁊ solutio vētris. ¶ Ulceꝝ āt ad q̄ currit mā̄ acuta aut mala fetida cura fit dificilis et necīa est eūo. Et q̄nq̄ indiget solutiōe vētris ex hieris q̄ sunt magne. Et opꝫ vt assidueꝭ ablutio eoꝝ cuꝫ nitro ⁊ sapōe ⁊ p̄p̄e q̄ cōparat⁹ ē ad ascidiu⁹ ⁊ sapōe cōpatio ad ꝯstātiū. Deide administrenꝭ medicie vehemētis exiccatiōis ex q̄b⁹ ē hoc. ¶. ℞. corticis eris ⁊ calcadis ⁊ arsenici rubei ⁊ citrini oluꝫ añ. ꝑtē vnā: ꝯterāꝭ ⁊ infundāꝭ in felle tauri aliq̄b⁹ dieb⁹ dōec rubescāt i eo ⁊ administreꝭ. Et q̄nꝫ addeꝭ i eis āmomū ⁊ myrrha ⁊ mētastꝝ ⁊ prassiū et croc⁹ ⁊ alumē oluꝫ po. i. ¶ Et medicamē ruffi exꝑtuꝫ ⁊ ē vt sumātur ciperꝝ ⁊ alumē ⁊ galle ⁊ myrrha ⁊ crocus ⁊ arsenicū ⁊ administrenꝭ. Ulcera āt vehemētis dolorꝭ curāꝭ cū plūbo vsto abluto ⁊ cerusa ⁊ merdasengi: fiat ex eis emplm̄ cum oleo ro. ⁊ cera. ¶ Ulceꝝ āt bothorosoꝝ cura fit cū oleo ro. ⁊ cū oleo myrtino ⁊ merdasengi ⁊ aq̄ ro. ⁊ pauco aceto emplo fcō ex eis ¶ Ulcera vo māifesta cū h⁹ emplo cura ceruse. lb. i. merdasengi scorie plūbi vsti āboꝝ Añ. vn. iij. misceātur cū vīo ⁊ oleo myrtio. Et ex medicis q̄d cōib⁹ ē vt sumaꝭ ḡnatū acetosuꝫ ⁊ ꝯcoq̄tur i vase ereo donec puenıat ad medietatē ⁊ liniaꝭ ex eo tēta. deiñ administretur. Et ex eis q̄b⁹ curātur sunt troc. andarō q̄nꝫ īfusi i vīo ⁊ q̄nꝫ īfusi i aceto ⁊ aq̄ ſm q̄ vꝭ. Et ex ēplis q̄dē bōis ē vt sumātur scoria plūbi ⁊ vinū vet⁹ ⁊ oleū mirtinū ⁊ aggregēꝭ oia terēdo sup̄ ignē leuiꝭ accēsissimoueāꝭ dōec igrossenꝭ ⁊ fueꝭ i vase ereo. Et plūbū vstū ē i indicio scoriꝫ plūbei. Et oꝫ vt administreꝭ succ⁹ sicle sol⁹ aut cū medicis q̄m ē valde iuuatiu⁹.

¶ De cura vlceꝝ q̄ nolanꝭ vlcera dulcia. Cap. v.

In p̄n⁹ q̄d suffic̄ oleū ro. solū. Aut cera ⁊ adeps gallinace⁹. Et forti⁹ illo ē ēplm̄ de cerusa et p̄cipue ēplm̄ mixtū cū mucilagine ḡnoꝝ cydonij. ¶ Etsi exiccatiōis additio q̄riꝭ pōaꝭ i ipo scoria argēti: ⁊ q̄nꝫ ꝯfert sola cū oleo lētisc̄ino. ¶ Cū āt egritudo parūꝑ fit fortior administra h⁹ ēplm̄. ℞. ceruse lb. i. merdasengi. vn. iij. plūbi adusti abluti ꝯtriti cū vīo. vn. iiij. fiat ex eis vnguētuꝫ cū oleo myrtino ⁊ aceto. ¶ Cū autē egritudo fit chronica. ⁊ fortis valde fiat vnguētū h⁹ ¶. ℞. merdasengi vn. iij. rute hūide. ℥. iiij. alumis. ℥. ij. fiat ex eis vnguētū cū oleo lentiscino ⁊ aceto. ¶ Et forti⁹ eo est istō. ℞. dragāti et calcāti ⁊ myrrhe oluꝫ Añ. ꝑtes. vij. calcadis. vi. ꝑtes. aluminis iameni gallaꝝ scorie eris oluꝫ Añ. ꝑtes. iiij. turis ꝑtē. i. ⁊. ſ. aceti lb. i. ⁊. viij. vn. coquaꝭ in vase eneo dōec fiāt in subā mellis ⁊ fiat ide linimentū.

¶ De opilatione in chaiasim. Cap. vi.

Opilatio i chaiasiꝫ ē res retēta i añriore ꝑte ei⁹ ita vt ꝓhibeat trāsitū ex gutture ad nasū: ⁊ ex naso ad guttur. ⁊ q̄nꝫ ē hūor viscosus ⁊ tenax ⁊ q̄nq̄ est caro nata: ⁊ q̄nq̄ est crusta.

¶ De signis. Cap. vij.

Hec opilatio facit nasitatē ita q̄ ꝓhibꝫ sup̄fluitatē effusiōis ad hoc vt imbibatur in chaiasiꝫ q̄re facit tinnitum factum ex eo.

¶ De cura. Ca. viij.

Sumantur lentis amare. ℥. i. castorei. ℥. ſ. opꝑoponaci amboꝝ Añ. kirat. i. myrrhe. ℥. ſ. fiant ex eis

pillule ⁊ fiat ex eis caputpurgiū cū aq̄ sansuci hūidi. ¶ Et nlñtotiēs q̄dē idiget dispō opōne manꝰ ⁊ rasione nasi cū radio ꝓpe nasi quo polis est rasio. Rasio igit nō esset dōec mūdificet. Et qñ3 egredieṫ cū rasione res plīma de cuiꝰ sūma mirabiṫ hō. Fortaſſe em̄ ꝯsequeṫ medietatē libre si āt nō adiuuat illō fiat qđ dicemꝰ in ca. emorroydarum.

¶ De cura morbi q̄ est sicut in equis. Cap. ix.

Ex curis eius ē vt fiat caputpurgiū ⁊ gargarismꝰ cū medicamie hꝰi decoquātur galle ꝯtrite cum aq̄ granati dulcis submersi donec bibāt ipm deinde exiccenṫ: ⁊ cū eo misceaṫ. ℔. 5. turis aut sarcocolle et cōficiatur vice alia cū aq̄ granati in q̄ cocte sunt galle. ⁊ administretur faciendo caputpurgiū ⁊ gargarismū dieb' aliq̄bꝰ. Et ex eis q̄bꝰ curatur est vt ponaṫ in naso tincar cū cera ⁊ oleo et fiat hoc sine intermissione donec sanetur.

¶ De constrictione nasi. Cap. x.

Melius ⁊ laudabiliꝰ ē vt ipleaṫ interius: deide eq̄tur exteriꝰ: ⁊ extrahaṫ ex eo quo plenꝰ est paulatim dōec eq̄tur. Linimēta ṽo iuuatiua in hoc que oꝫ pōere suꝑ fracturā sunt paꝝ aloes ⁊ croci ⁊ melł ⁊ myrrhe ⁊ ramraech ⁊ gallia muscata ⁊ lutū armenū ⁊ lutū romanū ⁊ malua ⁊ laudanū ⁊ linīātur cum aq̄ alatel ⁊ aq̄ tamarisci. Verū nos fortaſſe reiterabimus relationem huius capituli libro fracture et restaurationis.

¶ De emorroydibꝰ ⁊ alarnabet in naso. Ca. xi.

Emorroydes q̄dē sūt carnes addite nascētes et qñ3 sunt carnes molles al. ⁊ n̄ ē i eis dolor: ⁊ iste sūt facilis cure. Et qñ3 sunt rubee aut fusce vehementis doloris: ⁊ iste sunt difficilis cure. p̄cipue cū ex eis currit sanies fetida. ¶ Et qñ3 ē ex eis illō qđ ē cācer corrūpēs figurā nasi ⁊ dolorē faciēs cū extensiōe sua vehemēti: ⁊ ille ē q̄ ē fusci colorꝫ male ꝯ̄ratiōis valde in ꝓfunditate plurima cuiꝰ via ē blādimētū sine incisiōe ⁊ rasiōe. ¶ Veꝝ iter cācrū ⁊ emorroydes malas distat: qm̄ caro nata si ē pꝰ egritudies in capite ⁊ catarros ē emorroydes: ⁊ si nō ē ſ3 illō imo accidit pꝰ claritatē nasi ⁊ p̄uationē cursus ē cācer: ⁊ ꝓpe si fuerint añ aduētū eiꝰ i cerebro egritudies melācolice: ⁊ fuerit p̄n^m eiꝰ sicᷓ cicer: aut auellana ⁊ iceperit augm̄tari ⁊ accidit i palato durities. Et cācer q̄dē vt in plibus ē nō hñs saniē ⁊ cursum ad palatū imo ē siccus durus. Et emorroydes qñq3 elōgātur ⁊ fiūt emorroydes pēdētes. ⁊ qñq3 elongātur adeo ꝙ ex naso egrediunṫ ⁊ palato. ¶ Et oēs meᵉ q̄ ꝯferūt alarnabet cōferūt emorroydibꝰ: ⁊ qñ3 necessariū ē vt frāgaṫ corū virtus.

¶ De cura. Cap. xii.

Quecūq3 illoꝝ sunt ex diuisiōe p̄ª icidunṫ cū cultello puo: deide radunṫ cū rasorio multū. Et q̄ sūt ex diuisiōe scđa meliꝰ ē vt coquātur aut cū medicinis q̄s dicturi sumꝰ: aut cū igne: aut cū canterio ꝑuo subtili: ⁊ icidaṫ cū rasorio exhēdo qđ i naso est ex additiōibꝰ ⁊ suꝑfluitatibꝰ. ¶ Et meliꝰ q̄đ rasoriū est illō qđ ē vt embula: deide effundātur i nares pꝰ illō acetū ⁊ aq̄. Qđ si melioreṫ pꝰ ip3 āhelitꝰ ⁊ remoueaṫ opilatio bonū ē: ⁊ si nō tūc iā remanēt ex eis i ꝓfūdo reliq̄e: tūc ꝗ nec̄iū ē vt admistreṫ serra fillosa. Et eiꝰ ēt modꝰ ē vt sumātur fila ex capillis: aut seta ⁊ legentur ita vt ligatura illa fiat sicᷓ serra hñs dētes: ⁊ imittatur i acū de de plūbo icuruata itromittēdo ꝑ nasū dōec egrediaṫ ad palatū: deide serreṫ cū ea residuū carnis extrahēdo eā ex duobꝰ lateribꝰ sicᷓ fit cū serra deide accipe ēbulā ex plūbo aut ex pēna ⁊ volue suꝑ eā pānū ⁊ pulueriza suꝑ eū medecias emorroydarū sicᷓ medicamē de chartis: ⁊ medicamē ādaron ⁊ reliq̄ q̄ dicemꝰ pꝰ ⁊ itromittimꝰ ip̄a3 i nasu3 vt remāeat locus āhelitꝰ aptꝰ. ⁊ qñ fit rasoriū sicᷓ luna: ſ3 ē vt embula poſᷓ ē vt ꝯsequātur eo volūtas ex mūdificatione. ¶ Et qñ administrātur i emorroydibꝰ instr̄m incisiōis ⁊ abrasiōis ⁊ medicie corrosiue oꝫ vt sternuteṫ post illō dōec dstruaṫ oīs putredo ⁊ fratura. ¶ Medicie ṽo q̄bꝰ curanṫ ille q̄ ex eis leues sunt sunt sicᷓ tenta fcā ex cortice ꝯ̄nati cōtrito cū aq̄ dōec ꝯficiātur ⁊ administreṫ. illō sine cessatiōe. ē. n. exꝑtū. ſ3 ē tardi iuuamīti: aut tēta ex vsne viridi pura: aut ex pulpa colloq̄ntide: aut ex nuce cupressi cū aliq̄nto ficuū administretur aliq̄bꝰ diebꝰ: aut tēta submersa i succo ozimi solū. aut submersa in aq̄ eiꝰ: deide pulueriseṫ suꝑ ip̄a3 succus eiꝰ: aut i vino ⁊ pulueriseṫ suꝑ eā trisū ozimū: aut ex ꝯgelato aq̄ vtriusq3 ꝯ̄natoꝝ cōtritoꝝ cū cortice ⁊ pulpa aut tēta cū melle ⁊ oleo ro. iterata in die aliq̄bꝰ vicibꝰ: aut isufflatio ex arsenico ⁊ calcāto ꝯtritis cū aceto ⁊ exiccatꝫ. ¶ Medicie ṽo q̄bꝰ ille curāṫ q̄ chronice fiūt: sunt tēte ⁊ pulueres ⁊ vnguēta fcā ex eis q̄ sūt sicut alumē ⁊ myrrha ⁊ coviſtū ⁊ cortices eris ⁊ radix liliȷ̄ albi ⁊ calcātū ⁊ colcotar ⁊ attrimētū ⁊ nitrū. fiant ex eis cū vino: aut aq̄ ozimi: aut aq̄ āboꝝ ꝯ̄natoꝝ cū pulpis ⁊ corticibꝰ tēte: aut isufflatōes administrenṫ. Si āt nō ꝯferūt fiat tēta ex hꝰi ađs suꝑ quā pulueriʒenṫ res plīme ex calcadis ⁊ colcotar ⁊ alcali ⁊ flore eris ⁊ atrimēto ⁊ alumie ſm̄ eq̄litatē. ¶ Et rectiꝰ q̄dē est vt administrenṫ pꝰ icisionē. Si ṽo illō nō adiuuat tūc administreṫ alchalidicon. ¶ Et iā dictū ē ꝙ semē ſpētane sanat emorroydas nasi: si fuerint cācerose tūc exp̄rimatur vua q̄ ē suꝑ extremitatē iui serpētis: ⁊ ibibaṫ i de lana ⁊ itromissa i ābas nares destruet carnē additā ⁊ cācrū. ¶ Alarnabet ṽo ē rectius vt cureṫ cura manꝰ. Et illō q̄dē post diminutionē repletiōis a corpore ⁊ capite. Si āt fuerit leuis administrabis ex medicinis vlceꝝ medecinas fortes sicᷓ isufflationē fcām ex aluminis ⁊ myrrhe āboꝝ āñ pte. i. colcotar gallarū āboꝝ āñ pte. 5. suffleṅṫ i ip̄o aut fiat ex eis tenta. Et medicamē qđ. G. eligit ēt sumaṫ aq̄ duoꝝ ꝯ̄natorū exꝓssoꝝ cū corticibꝰ ⁊ pulpis suis ⁊ decoctoꝝ decoctiōe pauca: deide ponātur in vase plūbi: deinde sumātur scope ⁊ terātur tādiu dōec fiāt sicᷓ massa ⁊ imbibatur ex tāta q̄ntitate succi āboꝝ ꝯ̄natoꝝ q̄ntū fiāt lēte. Deide fiāt ex eis collyria lōga ⁊ itromittanṫ in nasum ifirmū ⁊ dimittātur in ipso post desicat i q̄busdā horꝫ ⁊ extrahāṫ a naso ⁊ liniaṫ nasus tūc ⁊ palatū cū succo āboꝝ ⁊ ꝑseueret ſ3 hoc regimē. Est. n. iuuamētū vlceꝝ ⁊ emorroydaꝝ. Et ex eiꝰ q̄dē iuuamentis ē ꝙ ipm nō efficit dolorē de quo sit curādū. ⁊ qñ3 aggregaṫ illō ex tribꝰ granatis pōtico ⁊ acetoso ⁊ dulci Si ꝗ emorrois fuerit fortis dura addaṫ ex acetoso. Et si fuerit plime hūiditates addatur ex pōtico. Quidā ṽo coꝝ q̄ pꝰ. G. fuerunt addiderūt qñq3 i ipso parum colcotar ⁊ salis ammoniaci et floris eris. ¶ Et

ex eis q̄ ꝯferūt eis ē medicamē citrinū ⁊ medicine acute corrosiue ipoꝝ sufflate i ipo: ⁊ qñ ap̄at dimittiꝫ do nec q̄escat. Postea administreꝫ cera ⁊ oleū ⁊ mel: deiñ rēoueꝫ isufflatio: pꝰ rēoueꝫ dimissio sine cassatiōe. ⁊ fiat illō dōec cadāt: ⁊ pilacaracte nabite hūide iā ex pte sūt. Nā cū ipe ipleꝫ lana ⁊ itromittūꝫ i nasū corrodūt alarnabet sic corrodūt verrucas: ⁊ nux cupssi est iuuatiua ēt. Et ex eis q̄ expti sumꝰ ē vt teraꝫ attriᵐ viride sicut alcohol. ⁊ suffleꝫ in naso māe ⁊ sero sanat. n. ¶ Et qñqꝫ absciditꝫ alarnabet tūc ex medicis retinētibꝰ sanguinē eiꝰ ē lutū isusū cū aq̄ frā ēt ita vt fiat lutū grossum ⁊ infrideꝫ valde ⁊ liniaꝫ eo nasus.

¶ De sternutatione. Capi. xiij.

Sternutatio ē motꝰ ꝓpe cerebri ad expellēduz hūorē aut māz aliā cuz auxilio aeris naribus attracti sbito p viā nasi ⁊ orꝭ. ¶ Et sternutatio qδ cerebro ē sic tussis pulmōi ⁊ eis q̄ sequunꝫ ipz. ¶ Quidā āt existiauerūt q̄ cerebꝝ nō reddit ad sternutatiōez nisi qñ ꝯuertiꝫ hūor nociuꝰ i aerē ⁊ exhit eū cuz aere naribꝰ attracto. ⁊ illō nō ē necium: imo nō idigēt aere i hoc nisi vt sit corpꝰ plenū aere cꝰ attractio ad ptē hūoris sit ꝯtinua. Cū ḡ ꝯpmiꝫ aer totꝰ motu lacertoꝝ pectoris ⁊ velamis laborioso: ⁊ expelliꝫ ab interioribꝰ ad extiora cogit cū festiatōe ptes suas lōgiores ex pectore ad exitū ⁊ ē adiuꝰ ad expulsionē ⁊ ad victoriā qm̄ ipz ꝯmitaꝫ ꝯmotio aerꝭ q̄ seq̄ꝫ ipm ⁊ adiuuat ꝟtutē expulsiuā ad icidēdā māz ⁊ expellendū eā. Et sternutatio qδ ē nociua valde i pñº catarri ⁊ coryze pp necessitatem q̄etꝭ quā hꝫ humor i q̄ q̄riꝫ maturatio. Et qñqꝫ mltplicaꝫ in febribꝰ ⁊ eis silibꝰ tm̄ q̄ deijcit ꝟtutē ⁊ replet caput supfluitatibꝰ. Et qñqꝫ excitat i febribꝰ scotomiā: qꝛ oꝫ vt sit festinatio in retētiōe eiꝰ vt nō attrahat singultū nocētē cōmotiōe sua ⁊ sternutatio qδ ē q̄ accit i pñº porismoꝝ febriū. ¶ Indi ꝟo existiauerūt ⁊ nō excesserūt ꝟitatē q̄ conueniētioꝛ situū capitꝭ sternutātꝭ i ea est vt sit añ ipsū nō intuēs oppositionē forme nꝫ sit ꝯuersuz nō ḡ ꝯseq̄ꝫ cū malitia. ¶ Et sternutatio qδ ē ex rebꝰ magis iuuatiuis ad exiccādū caput: cū mā aut est pauca q̄ expelli pōt q̄uis nō sit matura: aut ē vētosa q̄uis sit plīma: aut ē vaporosa: nā sternutatio ē ex rebꝰ magis valētibꝰ ad repletionē vaporosaz i capite: aut est grossa q̄ nō est digesta. ¶ Si āt ē plus hº tūc sigꝫ fortitudinē cerebri. ⁊ pp hoc ille cuiꝰ mors ē ꝓxima nō pōt sternutare ⁊ ille cui ex eis adhibenꝫ ea q̄ sternutare faciūt ⁊ non sternutat nō spaꝫ vt sanetur vnq̄.

¶ Et ipa ē ex eis q̄ adiuuāt ad expellēdas supfluitates retētas ⁊ faciūt ptū facilē ⁊ egressionē secūdie: ⁊ sedāt ḡuitatē capitis. Uerū ipsa nocet ei i cuiꝰ capite est mā q̄ indiget q̄ete ad hoc vt matureꝫ ⁊ vt non calefiat illud qδ seq̄tur eā ⁊ vt nō moueaꝫ timendo q̄ attrahaꝫ ad ipsaz aliud ab ipa: ⁊ ipsa ē nociua ēt ei in cuius pectore est mā plurima aut cruda.

¶ De medicis ꝓhibētibꝰ sternutatōez. Cap. xiiij.

Ex eis q̄ ꝓhibēt sternutatōez sunt oleū rof. Et oleū de salicibꝰ q̄ vehemēter sedāt eā. ⁊ qñqꝫ ꝓhibeꝫ si sorbitio cal'a sorbeaꝫ. Aut balneeꝫ caput aq̄ ⁊ effundaꝫ oleū calm̄ i ābabꝰ auribꝰ. ¶ Et resupiatio sup puluinar calm̄ positum sub collo. ¶ Et odoramētuz pomoꝝ ⁊ nefri ⁊ silr odoramētum spongie marie ē ex eis q̄ abscindūt eā. ¶ Et cogitatio ⁊ sollicitudo eoꝝ p q̄ remotio fit ab ea ⁊ per q̄ ipsa rescidiꝫ. ¶ Infātes ꝟo iuuanꝫ eo qδ fluit ex renibꝰ sanis positis sup ignē ⁊ assatꝭ ⁊ sumiāt añq̄ coquaꝫ: ⁊ accipiatur illō qδ currit ex eis ⁊ naribꝰ sugaꝫ: aut fiat ex eo caputpurgiū. ¶ Et ex eis q̄ ipaz ꝓhibēt ē vehemētia tolerātie i ipa ⁊ vt retineaꝫ ⁊ ē medicamē sufficiens et q̄ est debilis. ¶ Et ex eis q̄ ꝓhibent ipaz ē fricatio oculi et aurꝭ et extrēitatū et palati et fortitudo ocli et vehemētia eiꝰ et eructuatio et palpitatio aspectꝰ ad supiora: et iuolutio et pmutatio et inūctio lacertoꝝ cū oleis humectātibꝰ: et ꝓpe lacertoꝝ mādibularꝝ: et p̄cipue ꝓfundatio somni: et timor excitatiōis ꝓcedētis et cautela a puluere et somno.

¶ De faciētibꝰ sternutationē. Cap. xv.

Sunt elleborꝰ al. et castoreū: et ꝯdisi, et pip: et synapis: aggrega ea aut singulariꝫ accipe ⁊ cuz pēna appōe ea i naso. Aut accipiāꝫ piretrū ⁊ gallia ꝯtrita et ruta silnestrꝭ et aloes: et ex eis fiat linimētū. ¶ Lenia ꝟo sternutationē faciētia sunt opiū qñ odoraꝫ: et stipites albedarūgi: et arist. ⁊ rosa cū suis pilis: et ipa ē ex eis q̄ faciūt sternutare calefactos ⁊ linimētū iteriorꝭ ptis nasi ex medicamie sternutationis ꝓuocatiuo rectiꝰ est q̄ isufflatio eiꝰ in ipz.

¶ De rebꝰ q̄ cadūt in naso. Cap. xvi.

Sternutet hñs id cū aliq̄bꝰ medicis: et itromittāꝫ i os eiꝰ et narē sanam. Cūqꝫ sternutauerit egredieꝫ ex ea res: et ista sunt quasi ex eis quarum relatio p̄terijt.

¶ De desiccatiōe nasi. Ca. xvij.

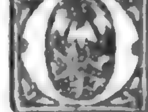
Quādoqꝫ fit pp calitatē: et qñqꝫ fit pp siccitatē vehemētē. Et qñqꝫ fit pp hūorē viscosum quo exiccaꝫ. ⁊ curō vniuscuiusqꝫ eoꝝ ē manifesta. Et res magis iuuatiue i ipa sūt olea et succi fri et hūidi. Et extractio hūoris si fuerit post lenificationē eius cuz aliq̄ oleo aut succo ita vt nō egrediaꝫ illō cuiꝰ nō q̄ꝫ egressio.

¶ De pruritu nasi. Cap. xviij.

Quādoqꝫ fit pp vaporē calm̄: aut pp catarrum calm̄ si ē. Aut pp catarrꝝ fortꝭ cursus q̄uis sit fridꝰ: et qñz fit pp bothor. Et qñz fit pp motū fluxus sāguis nariū: et ē ex signis crisis: et ex signis variolarū et morbilli s̄m q̄ scies i loco suo. ¶ Et cura vniuscuiusqꝫ eoꝝ ē cū eo qδ sciꝫ ex p̄ncipijs facile.

¶ Fen. vj. de dispōnibꝰ ligue et oris et ē tractatꝰ vnꝰ.

¶ De anathomia oris et ligue. Ca. j.

Os ē mēbrū neciū ad hoc vt ꝑueniat cibꝰ ad ꝯcauitatē iseriorē ⁊ cōicat in hoc vt ꝑueniat aer ad ꝯcauitatē supiorē: et ꝯfert i expulsiōe supfluitatū aggregataꝝ i ore stōi cū elōgaꝫ et fit difficilis eaꝝ expulsio ad iferiora. Et est vas vle mēbroꝝ locutiōis in hoie et vociferationis in reliq̄s aialibꝰ vociferantibus ex sufflatione. ¶ Et lingua q̄ est mēbrum eiꝰ est ex instris cōuersiōis cibi masticati et icisio vocis et extractio literarum et ad ipsam pertinet discretio gustus. ¶ Et cutis superficiei eius inferioris est continua cum cute meri ⁊ interiore parte stomaci. ¶ Et cutis strata est diuisa in duo media coram commissura neruali et inter illa duo est communitas in ligamentis et cōtinuatione

tu iā sciuisti lacertos ei⁹ motiuū ⁊ sensibilē. ¶ Et me
lioꝛ linguaꝝ ſʒ potētiā bn̄ loquēdi ē illa q̄ cōmensu-
rata ē i lōgitudie ⁊ latitudie sua q̄ ē subtilis apō ex-
tremitatē suā exterioꝛē. ¶ Et qn̄ lingua est magna ⁊
lata valde. Aut pua sic̄ spasmata hn̄s eā nō ē potēs
loq̄. ¶ Et sub̄a q̄ꝺ ligue est caro mollis alba quā co
operuerūt vene pue itrātes sanguiee rubee ex calore
ei⁹. qr̄ alie sūt vene ⁊ alie sunt arterie. Et in ipsa sūt
nerui plures pcedētes ex neruis. iiij. venientib⁹ ad
ip̄aʒ q̄s iā dixim⁹ i anathōia neruoꝝ. Et i ip̄a est ex
neruis ⁊ vēis vtraq̄ꝫ credat̄ esse in suo silu. ¶ Et sub
ea sunt duo orificia q̄ ābo igredit̄ stilus ⁊ sūt fontes
saliue q̄ ad carnē puēiunt glādosā q̄ ē i radice ei⁹ et
noiant̄ gn̄atiue saliue: ⁊ isti duo fontes noiant̄ duo
haustoꝛia saliue ꝯseruātes roꝛē ligue. ¶ Et pānicu
lus q̄ꝺ q̄ ē i circuitu ei⁹ ē ꝯiūct⁹ cū pānicl'o tot⁹ oris ⁊
vsʒ ad meri ⁊ stōʒ. ¶ Et sub ligua sūt duo vene ma-
gne v̄ides ex q̄b⁹ pcedūt vene pl'es ⁊ noiant̄ duo ra
mine. ¶ De egritudinibus lingue. Capi. ij.

Quādoq̄ꝫ accidūt ligue egritudies faciētes no
cu^m in motu ei⁹: aut ita vt destruat̄: aut debili
tet̄ aut mutetur. ¶ Et qn̄ʒ accidūt ei accn̄tia faciēna
nocu^m ei in sensu tact⁹ ⁊ gustus: ita vt destruat̄ aut
debilitetur aut mutet̄. ¶ Et qn̄ʒ destruit̄ vn⁹ duoꝝ
sensuū ei⁹ sine altero sic̄ gustus sine tactu ppea: qꝛ
egritudo potentiā hʒ euāndi nocu^m cum debilioꝛe
duaꝝ v̄tutuʒ. ¶ Et egritudo q̄ꝺ qn̄ʒ ē malitia ꝯpl'o-
nis: ⁊ qn̄q̄ꝫ ē official'. Aut ex magnitudie aut puitate
aut coꝛruptiōe figure. Aut coꝛruptiōe sit⁹. qr̄ nō dila
tat̄ pri⁹ nʒ ꝯstringit̄. Aut ex resol'one singularis ꝯpo
siti. ⁊ qn̄ʒ ē egritudo cōposita sic̄ vnū ap̄atuʒ ⁊ qn̄ʒ ē
nocu^m in ipso ramo nerui proximioꝛis et qn̄q̄ꝫ ledit̄
ēt cū cōitate stōi: ⁊ qn̄q̄ꝫ p cōitatē pulmonis ⁊ pecto-
ris. ¶ Et lingue q̄ꝺ ꝯpl'o qn̄q̄ꝫ sig̃tur ex pte sapoꝛis vi
cētis i ea ex eo q̄ꝺ sentit̄ sil'e acetositati aut dulcedi
aut isipiditati aut amaritudini. Aut abhoiatiōi ge-
nerate: a putredie aut pōticitate aut stipticitati. Cō
sig̃tio tamē ex ei⁹ coloꝛe et ex eo q̄ꝺ inuenit i sapoꝛe
quādoq̄ꝫ ptrāsit ip̄aʒ vsq̄ꝫ ad egritudies pl'es alioꝝ
mēbroꝝ. Rubedo nāq̄ꝫ ei⁹ ⁊ ppe cū asp̄itate sig̃t ap̄a
ta sanguiea in ptib⁹ capitis ⁊ stōi et ep̄is. Et albedo
ip̄i⁹ quādoq̄ꝫ sig̃t frig⁹ stōi ⁊ ep̄is ⁊ dn̄iuʒ flegmatis i
capite. ⁊ quādoq̄ꝫ sig̃t icteritiā si coloꝛ coꝛpis ē diuer
sus. Et sapoꝛ ei⁹ sig̃t hūoꝛē dominātē in coꝛpe toto
aut stō ⁊ capite. Et quādoq̄ꝫ sig̃tio ei⁹ hr̄ ex pte hūi-
ditatis et siccitatis sue. ¶ Et siccitas q̄ꝺ sentit̄ ſʒ duos
modos q̄ꝝ vn⁹ ē cū claritate sup̄ficiei ligue: et hec ē
siccitas leuis. Et scd̄a ē cū cursu hūoꝛis pfundi visco
si q̄ est in ipsa quē caloꝛ iā exiccauit: et h⁹ nō sig̃t sic
citatē in sub̄a: imo humiditatē viscosaʒ aggregatā i
ea: aut ex catarro. Aut ex vapoꝛib⁹ g̃ssis spissis. Et
hoc ē ex eis q̄ faciunt errare medicos q̄ cū cognoscūt
ex infirmo dispōnē exiccationis oris nō discernunt
inter modū q̄ est ante ipsam et inter eā. ¶ Et asperi-
tas q̄dem seq̄tur siccitatē et planities sequitur hūi-
tatē. ¶ Et quādoq̄ꝫ sig̃tur lingue dispositio ex dispō
ne motus eius apud loquelā. et ex dispōne diminu-
tiōis ei⁹: et linitatis ipsius: et dispōne grossitiei ipsi⁹:
ita vt minuat̄ oi hoꝛa et grauet̄ motus eius: et sig̃t
repl'onem sanguis aut humiditatis. ¶ Et quādoq̄ꝫ
significat̄ eius dispō ex ap̄atib⁹ ⁊ bothoꝛ que accidūt
in ea. ¶ Et tibi q̄dē pol'e erit exponere modos signi
ficationū ex hac acceptiōe postq̄ꝫ cōprehēderis pn^a
vl'ia iam p̄terita ⁊ particularia que ostendi.

¶ De curationibus lingue. Capi. iij.

Quandoqʒ ē curatio ei⁹ cū cōitate quā hʒ cū ca
pite aut stō p id q̄ꝺ rectificat ambo: ⁊ est ex eis
quoꝝ vnūq̄ꝺqʒ sciuisti in suo capl'o. ¶ Et qn̄qʒ ē cu-
ratio ipsi⁹ cura ppꝛia cū potiōibus euānibus fluxu
vētris q̄ sunt magis iuuatiue q̄ꝫ illa que vomitum fa
ciūt ⁊ pmutāt cōpl'onē. aut stipticis: aut resolutiuis:
incisiuis: subtiliatiuis: quaꝝ cū bibunt̄ virtutes ad ip
sam puenīūt: ⁊ oppoꝛtuni⁹ q̄ꝺ bibunt̄ h⁹ i post cibuʒ.
¶ Et qn̄ʒ curat̄ collutiōib⁹ oris: ⁊ fricationib⁹ ⁊ gar-
garismis: ⁊ oleis: ⁊ pillulis retētis i oꝛe factis ex sp̄e-
bus q̄ hn̄t v̄tutes p̄dcās ſm necītatē. Et meli⁹ q̄ꝺ est
vt sumant̄ cōpisse. ¶ Et oʒ vt caueat̄ i administratione
mediciaꝝ oris ⁊ ligue cū fuerit ex gn̄e eaꝝ q̄ nocēt gu
turi ⁊ pl'mōi vt n̄ attrahat̄ aliq̄d ex cursu eaꝝ ad ipsa.

¶ De coꝛruptione gustus. Capitulum. iiij.

Nocumētuʒ igredit̄ i gustu ex trib⁹ modis: ⁊ to
tū illō ē qn̄ʒ cū cōitate: ⁊ qn̄ pp egritudinē ppaʒ
ex malitia cōpl'onis aut egritudine officiali: aut cōi.
Et significatur p illud q̄ꝺ inuenimus.

¶ De cura. Capitulum. v.

Cura ei⁹ sic̄ ē cū cōitate ē vt cognoscas dispōnem
cerebri ⁊ rectifices eā cū eis q̄ te docuim⁹ in ca-
pitulo egritudinū cerebri: aut dispōne stōi ⁊ tūc si cū
fuerit repletio ⁊ humoꝛ malus opoꝛtebit vt euet̄. Nā
si fuerit acutus euet̄ cū eo q̄ꝺ sit vt hierapigre: aut
pillulis cochijs: ⁊ pillulis factis ex scamonea ⁊ pipa
colloq̄ntide ⁊ sale naptico. Et si fuerit grossus: tunc
opoꝛtebit vt euacuet̄ cū hieris. Et administrent̄ garga
rismata dcā i ca. mollificatiōis ligue. Et cibet̄ patiēs
cibis acutis sic̄ cepis ⁊ alleis ⁊ synapi ⁊ aceto.

¶ De mollificatiōe lingue ⁊ g̃uitate eiusdē ⁊ destru
ctiōe introit⁹ in sermonem. Capitu. vj.

Lingue mollificatio ē ex sūma sp̄eꝝ nocumētoꝛuʒ
lingue p̄dictoꝝ i eis q̄ p̄terierūt ⁊ cā q̄ꝺ nota qn̄
q̄ꝫ ē ex hūiditate sanguiea aut aquosa. Et qn̄ʒ est pp
cām primā i cerebro. Et qn̄ʒ ē pp cāʒ i lacerto moue
te eā: aut rāo veniēte ab ip̄o ad eā. Et tu scies q̄ fit cū
cōitate cerebri: ⁊ q̄ fit absq̄ꝫ cōitate ex eis i q̄b⁹ inenit̄
dispō i reliq̄s mēbris acq̄rētib⁹ ex cerebro sensū ⁊ mo
tū. ¶ Et qn̄ʒ sig̃t q̄ mā sit sanguinea rubedo lingue
⁊ caliditas ei⁹. Et qn̄q̄ꝫ sig̃t q̄ mā sit subtilis aquosa
multitudo cursus saliue subtilis ⁊ paucitas iuuamē
ti ex resolutiuis ⁊ iuuamētuʒ ab eo in q̄ ē stipticitas.
Et qn̄ʒ puenit mollificatio lingue ad hoc vt p̄uet lo-
quelā: aut fiat difficilis vt alteret̄: ⁊ ex ea q̄dē est alse
se ⁊ altete. ¶ Et ex pueris sunt quoꝝ q̄dā spaciū de-
fectus a locutiōe plōgant̄. ¶ Et ex eis q̄ꝺ q̄ vtunt̄ tā
ta in locutiōe sua ē aliq̄s cui cū accidit egritudo cali
da soluit̄ lingua ei⁹ pp liquefactionē hūiditatis āne
xe cū ligua retēte in radice nerui ei⁹: ⁊ pp h⁹ fit puer
altata. et cū fit adolescens ⁊ tempatur hūiditas eius
fit loquens expedite.

¶ De cura. Capit. vij.

Oportet vt mūdificet̄ coꝛp⁹ cū hiera minoꝛe: dein
de cū hieris maioꝛib⁹: deinde itēdat̄ go capitis

cū medicinis sibi ꝓpriꝭs. ¶ Et si existimat᷑ ꝙ cū hūidi
tate dn̄et sanguis flobotomet᷑ vene ligue ⁊ ventoset᷑
mētū. ¶ Deide curet᷑ cū gargarismis ⁊ fricatiōe lin-
gue ⁊ assiduatiōe mot⁹ ei⁹ p⁹ euōnē. et tu q̇dē iā sci-
uisti duo pͣma capl'a i regie egritudinū capitꝭ. Medi
cie v̄o ꝓpe loco q̄ sūt s3 plīn cāc sūt ille q̄ sūt cū r̄solu
tiuis icisiuis et subtiliatiis et gargarizatio cū aq̄s ea
rū. et empl'a fcā cū eis q̄ sūt sic̄ origanū et halasce et
synapꝭ et piretrū et cortices radicis capparꝭ imo sic̄
et ꝯdisi: et totū illḋ cū eo qḋ sit sic̄ almuri et acetū sq̄l
liticū. et qn̄3 iuuat᷑ ex fricatiōe ligue fcā cū sale āmo
niaco et cū. 33. et cepe ita vt ex ea currat saliua plima
et oxymel sq̄lliticū qn̄ administrat᷑ ad gargarizādum:
aut ad colluēdū os ꝯfert valde. et acor⁹ ē bon⁹ molli
ficatiōi ligue et ḡuitati ei⁹. Et qn̄3 mollificatio sit ve
hemēs et ꝓhibet locutionē tūc sumat᷑ aliq̄d euforbij
et ꝯdisi et assiduet᷑ fricatio ligue et radicꝭ ei⁹ cū ipis.
Et o3 vt ponāt᷑ iste medicie et eaꝝ siles sup collū ēt.
Et qn̄3 fiūt ex istis medicis et silib⁹ eis pillule ꝯfecte
cū eis q̄ ꝓhibeāt eas a velocitate resol'onis sic̄ ē lau
danū et dragagātū ⁊ gūma pini et gūme viscose. De
scriptio pillulaꝝ q̄ tenēt᷑ i ore sub ligua ꝯferētes mol
lificatiōi et casui ei⁹: glutis albat. ʒ. ij. asse fetide. ʒ. j.
fiat ex eis pillule sic̄ cicer et teneāt᷑ sub ligua. ¶ Et ex
eis q̄ expta st̄ i h⁰ capl'o: ē gargarism⁹ ex sale āmonia
co ⁊ pipere ⁊ piretro ⁊ synapi ⁊ baurac ⁊. 33. staphisa
gria ⁊ origāo ⁊ sansuco ⁊ sale naptico terāt᷑ ⁊ cribellē
tur ⁊ fiat cū eis gargarism⁹ i aq̄ cal'a dieb⁹ cōtinuis.
Et ex electuarijs q̄ idi dixerūt ad hāc rē vtilia est ele
ctuariū cui⁹ descriptio ē hec: cymini nigri cymini ker
meni cinnami grossi salis indi oium ān̄. aur. 5. piper
lō. g. c. pipis. g. cc. zuccari sextaria. viij. ⁊ sextari⁹ est. ʒ.
vj. 5. sumat᷑ ex eo oi die. Et cū resolutiua nō valuerint
⁊ existimaueris ꝙ hūiditas sit subtil' ⁊ currēs: aduna
te cū resolutiuis stipticis sic̄ aldarsisahā ꝯmixtū cu3
rosis ⁊ sic̄ ē flos sq̄nāti cū spodio. Et multotiēs q̄de3
ꝯfert ei fricatio ligue cū acetosis stipticis. Ipa. n. ve-
hemēter faciūt cū resol'one saliue ⁊ cursu ei⁹ s3 aceto
sitatē sic̄ lac acetosū ⁊ sicut succ⁹ fructuū q̄ nō sūt ma
turati. Et qn̄ puer tardat᷑ ad loquēdū o3 vt assiduet᷑
mot⁹ ligue ei⁹ ⁊ fricatio ipi⁹ ⁊ currat saliua ex ea: ⁊ cō
fert i hoc ꝓpe qn̄ administrāt᷑ i fricatiōe ei⁹ mel ⁊ salgē
ma ⁊ oia q̄ dcā st̄ i ca. cure hūiditatꝭ ligue. Et ex eis q̄
mouēt liguas eoꝝ ⁊ soluūt eas ē violēter facere eos
loq̄.

¶ De spasmo lingue. Cap. viij.

Spasm⁹ ligue qn̄3 fit ex hūiditate viscosa tēdēte
lacertos ei⁹ i latitudie: ⁊ qn̄3 fit ex mel'ia cōstri
gēte ⁊ qn̄3 ēt i egritudib⁹ acutꝭ accit spasm⁹ i lacerto
ligue s3 viā exiccatiōis ⁊ siccitatꝭ. Et spasm⁹ ēt qn̄3 fa
cit appere nocumētū in sermōe.

¶ De cura. Cap. ix.

Non elōgatur cura spasmi ligue i canone a cura
spasmi vniuersalis p̄dicta i fen pͣma h⁹ libri: sed
ſm viā ꝓpriā cura ei⁹ ē ſm ꝙ accidit. Ex summa illi⁹
sunt vaporatiōes radicis colli cū eis q̄ sunt sic̄ camo-
milla ⁊ corona regia ⁊ sarsasa ⁊ sansuc⁹ ⁊ anetū sigil-
latum ⁊ ꝯiūctum: ⁊ silr gargarismi cū oleis eaꝝ ⁊ iple-
tio oris ex aq̄s eaꝝ ⁊ sint tepide. Deide retētio earū
in eo spatio aliq̄: ⁊ administratio lotiōis oris lacte ex
oleis calis ⁊ dulcib⁹ resolutiuis ⁊ seminib⁹ sic̄ fenu-
greci ⁊ q̄ sunt eis silia. Et cū fuerit i febrib⁹ sint olea
administrata sic̄ oleū vio. ⁊ oleū de cucurbita ⁊ alker-
ua ⁊ salicib⁹ tepidū. Et o3 vt ēbrocent᷑ loca p̄dicta cū
aq̄ tepida ⁊ succis hūidis tepidis.

¶ De magnitudine lingue. Capit. x.

Quādoq3 fit magnitudo ligue a sāguie dn̄ante.
⁊ qn̄3 fit ab hūiditate plima flegmatica mollifi
catiua excitatiua ⁊ qn̄q3 magnificat᷑ plīm ita vt egre-
diat᷑ ex ore ⁊ nō capiat eā os. Et h⁹ q̄ḋ magnitudiore
lationē singularē fecim⁹ i ca. apatis ꝑꝑ illḋ qḋ ei pro
priū ē ex differētia.

¶ De cura. Cap. xj.

Sanguinea q̇dē ⁊ fcā ex mā cal'a curat᷑ si assidua
tur ei⁹ fricatio cū dcīsimis acetosis ⁊ stipticis sic̄
ribes: ⁊ acetositas citri. ¶ Et facta ex hūiditatibus si
assiduet᷑ ei⁹ fricatio cū sale āmōiaco ⁊ sale cū cepis ⁊
aceto p⁹ euōnes Aut accipiātur. 33. ⁊ pip et lōgū pip
⁊ salgēma: terant᷑ bn̄ ⁊ fricet᷑ cū eis ligua q̄re reuerte
tur ad mēsurā suā ⁊ igrediet᷑ qḋ de ea exiuit. Et mol-
lificatio q̄ḋ ligue cū accit pueris sufficit in ea sollicitu
do custodie: ⁊ cibatio ex passerib⁹ ⁊ volatilib⁹ āmbula
tiuis. Quidā hō iā vētosar⁹ fuit ⁊ ꝑcuss' ē cū scalpel-
lo vill⁹ nerui i spōdilib⁹ pānicali ꝯiuncti cū ligua q̄re
mollificata est lingua.

¶ De abbreuiatiōe lingue. Cap. xij.

Quādoq3 accit ꝯtinuatiōi ligamēti qḋ ē sub capi
te ligue ⁊ extremitati ei⁹ abbreuiatio ⁊ nō ꝑmittit lin
guā dilatari et: qn̄q3 accit s3 semitā spasmi.

¶ De cura. Capi. xiij.

Sed ea qḋ q̄ fcā ē cā spasmi iā dictū ē. Ei⁹ v̄o q̄ fa
cta ē cā abbreuiatiōis ligamēti cura ē icisio illi⁹
ligamēti ex latere extrēitatꝭ ei⁹ parūp: ⁊ succurrere lo
co cū dragāto adusto vt abscidat sanguinē. Et sūma
q̄ necīa ē ex icisiōe ei⁹ i solutiōe ligue ē vt flectat᷑ ad
supiora palati ⁊ vt egrediat᷑ ex ore ⁊ si nō audet inci
dere ipm cū ferro pauēdo ⁊ timēdo effusionē sangui
nis plurimi trāseat ad hoc vt itromittat sub ligamē-
to acū cū filo ⁊ disrūpat absq3 icisiōe: ⁊ ponat sup mē
brū q̄ ꝓhibeāt ꝯglutinationē ⁊ sunt medicie cauteri-
zātes attractiue ⁊ si subtiliat᷑ i icisiōe ei⁹ cū cautela re
naꝝ q̄ sunt sub ligua ne adueniat eis icisio ⁊ nō adue
niat cursus sanguinis plurimi.

¶ De apatibus lingue. Ca. xiiij.

Quādoq3 accidūt lingue apata cal'a ⁊ apostema
ta mollia flegmatica ⁊ apata dura et cācer. Et signa
oi3 illoꝝ māifesta erūt cū exdierint ad illḋ qḋ dictu3
ē in signis apatū. Et qn̄3 apat᷑ lingua ꝑꝑ potū vene-
norū sicut fungorū ⁊ opij.

¶ De cura. Ca. xv.

Apostemata q̄ḋ cal'a curāt᷑ i pͣmis cu3 flōmia et
sol'one vētris: ⁊ illḋ meli⁹ ē i apatib⁹ ligue q̄ vo
mit⁹. Et qn̄q3 nō excusant᷑ a flobotomia venaꝝ q̄ sūt
sub lingua. Deide teneāt sub ligua sua cum est p̄nci
pium eorum succum endiuie et succum lactuce pro-
prie succū solatrū ꝓpe ⁊ lac acetosum ⁊ aquā ros. et
aq3 in q̄ decocte sunt rose: ⁊ succus virge pastoris. Et
fricet᷑ cū piscis hūidis qm̄ sunt vehemētis iuuamēti
ad illud. Si autē nō resoluant᷑ ⁊ nō aperiātur indi-
gēt ad vltimū maturatiuis r̄solutis q̄b⁹ fiat gargaris
mus: sicut cu3 melle et lacte: et sicut decoctio radicis
lilij: et sicut decoctio ficuū ⁊ fenugreci ⁊ decoctio pas

fulaꝝ ⁊ fenicli ⁊ potꝰ hierepigre vt soluaṫ mā ab ore stōi: ⁊ sint cibi ex genere eoꝝ que maturāt ⁊ resoluūt sicut illi qui fiūt ex caulibꝰ ⁊ attriplicibꝰ cū oleo sisamino. Et si apiant administrenṫ stiptica in ore sic̄ decoctio sumac ⁊ myrthi ⁊ lētiū ⁊ folioꝝ oliue ⁊ vinum pōticū. Et qn̄qꝫ valet ad illud vnguentū fem̄er succo solatri ⁊ oleo rof. ⁊ lētibꝰ excorticatis ⁊ rof. Si autē apa ē molle flegmaticū: tūc cōfert ei vt apati calido i quo ē vltimꝰ statꝰ eiꝰ ⁊ ꝯburatur radix feni. ⁊ ānectatur. Et qn̄qꝫ in hꝰi fiūt caputpurgia in quibusdā apatibus calidis in qbꝰ ē grossitudo cū hoc medicamine ℞. croci ⁊ hierepigre āboꝝ ℈ n̄. pte. i. cāphore ⁊ muschi āboꝝ ℈ n̄. tertiā ptē. ʒ. i. zuccari tabarzet ptē. i. et ʒ. resoluaṫ ex eo toto pōdꝰ dauic. i. in lacte puelle ⁊ fiꝫ ex eo caputpurgiū. ¶ Inqt. G. apata fuit lingua cuiusdā hois apate magno q̄ erat sexagēariꝰ: ⁊ nō fuerat ꝯsuetus flōmari: q̄re nō flōmaui eū: sꝫ feci eū potare pillulas cochias: ⁊ vt ligua eiꝰ iuolueref emplastris fris volui. Sꝫ ipse erat stultꝰ iobediens medico suo: vidit itaqꝫ i visiōe illa nocte vt teneret in ore suo succū lactuce: qd̄ ⁊ fecit ⁊ sanatꝰ ē itegre ⁊ fuit cōueniens illd̄ ⁊ mirabile. Qd̄ si apa fuerit duꝝ tē oportebit vt subtilieṫ regimē ⁊ cibꝰ fiat bonꝰ ⁊ euēṫ hūor cū hieris magnis p̄dcis i caplis p̄dcis. ⁊ admistrēṫ gargarismata subtiliatiua. ⁊ teneāṫ i ore ifusio fenugreci ⁊ decoctio eiꝰ cū ficubꝰ ⁊ ḡnoꝝ lauri cū passis mūdificatis. ⁊ teneaṫ i ore lac muliebre ⁊ asininū ⁊ caprinū: ēt decoctio dactiloꝝ ⁊ ficuū cū vīo dulci ⁊ vino de vuis ⁊ cū melle cassiefi. ⁊ assiduet lēificationē nāe cū eis q̄ sunt vt hiere pue ⁊ cassia fistula.

¶ De alchael in locutione. Capit. xv.

IAm dixīmꝰ q̄dā q̄ oportuit dici de ea i. c. mollificatiōis ligue. Nūc āt dicamꝰ ꝙ caras ⁊ reliq̄ nocumēta locutiōis qn̄ꝫ fiūt ex nocumēto i cerebro ⁊ in ptibꝰ nerui veniētiꝫ ad liguā ⁊ mouētiꝫ eā. Et qn̄ꝫ fiūt i ipso ramo: ⁊ qn̄ꝫ fiūt i lacerto ipo. Et illd̄ iō qm̄ alchalel: aut ē spasmꝰ: aut tetanꝰ: aut durities: aut mollificatio aut abbreuiatio ligamēti: aut nodatio a plaga ꝯsolidata: aut apa duꝝ. Et qn̄qꝫ fit illud sicut scis ex hūiditate fm plin: ⁊ qn̄qꝫ fit ex siccitate. Et qn̄ꝫ fit nocumētū i locutiōe ex pte apatū: aut vlceꝝ accidētiū i lingua ⁊ ptibꝰ eiꝰ. Et qn̄ꝫ accit pꝰ sirsen pp expulsionē supfluitatiꝫ ex cerebro ad neruos: ⁊ febres acutas pp exiccationē eaꝝ. Et qn̄qꝫ ē ligua in hꝰ vt detumescat spasmata ⁊ ē rarissimū: ⁊ hꝰ ē ex nocumētiꝫ accidētibꝰ ab origie. Et qn̄qꝫ fit nocumētū i sermōe pp cās lacertoꝝ epiglotiꝫ cū sūt extēsi ⁊ mollificati. Et hoi qd̄ qn̄ꝫ ē difficil' vociferatio i pn̄ꝰ rei qm̄ laborat i mouendo lacertos pectoriꝫ sui ⁊ epiglotis sue. ita ꝙ nō tolerant laborē ipm illi lacerti: q̄re fiūt inobediētes: cū ḡ r̄spirat i initio dictiōis sue ⁊ fmōis currit post illd̄. Et oꝫ qd̄ vt huiusmodi hō p̄paret se ad loq̄ndū cū r̄spiratione magna ⁊ motu pectoris magno: imo festiet in ipa velocit: nā cū ille assuescit illud facilis fit ei locutio ⁊ cōsuescit facilitatē in ipa. ¶ Reliquoꝝ ṽo modoꝝ curatiōes iā dicte sunt in capitulis suis. Et facto q̄dem post sirsen cōfert qn̄qꝫ flobotomia duaꝝ venaꝝ que sunt sub lingua valde.

¶ De ranula. Capi. xvii.

ESt similis glādule dure exn̄s sub lingua cuius color ē silis colori cōpositio ex colore supficiei ligue ⁊ venaꝝ q̄ sūt i ea ⁊ ē silis rane ⁊ cā eiꝰ ē hūiditas viscosa.

¶ De cura. Ca. xviii.

EXperianṫ in ipa: medicine corrosiue incisiue resolutiue in qbꝰ ē supflua exiccatio: sic̄ sal ammoniacus ⁊ acetū ⁊ sal ⁊ fricatio cū flore eris ⁊ dragāto. Qd̄ si nō ꝯferāt administrenṫ medicine acute sicut medicamē ādaron: ⁊ medicamē ascarion: ⁊ medicamen oui hūidi dictū i ātidotario ⁊ admistratio flobotomie sb̄ ligua ⁊ medicie fortiꝫ a icola administrenṫ. Si āt nō valuerint nō erit excusatio ab opōne manꝰ. Et ex medicinis laudatis i ea ē vt sumātur origanū psicū ⁊ cortices ḡnatoꝝ ⁊ sal ⁊ fricēṫ cū eis ligua ifantiꝫ patiētis ranulā qm̄ sanaṫ eis. ¶ Et ex eis q̄ expta sunt i ea sūt dragātū adustū, ⁊ hermodactili cū mixta albumine oui. ⁊ posita sub lingua.

¶ De adustione lingue. Capi. xix.

QUādoqꝫ accidit illd̄ causa caliditatis in ore stomaci aut cerebro que nō peruenit ad hoc vt sit febris aut cā receptiōis reꝝ acutaꝝ aut salsarum: aut amarū aut dulciū aut pp sitim vehementē. Et qn̄qꝫ fit pp cās maiores illis sicut febres acutas ⁊ apata iteriora ¶ Et cura illius in sūma ē qm̄ oꝫ vt ꝓhibeaṫ qui de hꝰ ꝯquerit: ⁊ ꝓpe q̄ ē ex egris ne dormiat sup collū. ⁊ assidue vtaṫ oscitatiōe. ¶ Et ꝯsuescat in administratione pillulaꝝ factaꝝ ex seminibus batelie ⁊ cādi ⁊ citrolo ⁊ cucurbite ⁊ cucumeris ⁊ tereniabin: ⁊ silibꝰ illis. ¶ Et teneat in ore nucleos prunoꝝ ⁊ tamarīdi ⁊ zuccarū albaizet ⁊ mucilagines notas ⁊ succos infrigidātes ⁊ hūectātes. ¶ Et ꝯuenit vt super ipsā fiat abstersio si est illic hūor viscosus. Deinde inungatur ⁊ colluatur os cū oleis ⁊ mucilaginibꝰ ⁊ succis ⁊ adipe volatilium. ¶ Et quidā homines sunt qui curāt illud fricando cum menta.

¶ De cura fissurarum in lingua. Cap. xx.

MUcilago psilii teneaṫ i ore ⁊ trāsglutiat eā ⁊ sumat crura ⁊ pedes ⁊ oua mollia cocta i aq̄. Et ex eis q̄ expta sunt in eis ē butyꝝ recēs: ⁊ ex eis frustū cucumeris ⁊ sebesten.

¶ De deiectione lingue. Cap. xxi.

QUādoqꝫ fit pp apata eiꝰ magna: ⁊ qn̄ꝫ fit a pfocatiōibꝰ. Deiicit. n. nā aut volūtas linguam vt aperiaṫ meatus ālhelitus.

¶ De bothor in ore ⁊ cura eius. Cap. xxii.

PLurimū qd̄ patiṫ os bothor pp statiōnē caliditatis in ptibꝰ stōi ⁊ capitis ⁊ vapoꝝ. Et qn̄qꝫ fit i febribꝰ. Et iā dictū ē ꝙ qn̄ apparet in febribus acutis bothor niger in ligua moritur ifirmus in die scd̄o ¶ Singularia ṽo iuuatiua in bothor in p̄ncipio rei cū ē necessitas ifrātiōis ⁊ exiccatiōis sunt sicut mirabola: ⁊ galle ⁊ sela rose ⁊ amilū ⁊ fructꝰ tamarisci et sief memithe ⁊ dragagāti ⁊ balaustie ⁊ duo sandali ⁊ rose ⁊ spodiū ⁊ sumac ⁊ lētes ⁊ lutū armenū ⁊ capita granatoꝝ ⁊ cortices glādiū ⁊ clunia ⁊ faufel. ¶ Et succi frigidi sicut succus lactuce ⁊ solatri ⁊ succus virge pastoriꝫ ⁊ portulace ⁊ extremitates vitis. Et plurimoꝝ qd̄ ifantiū sanātur bothor cū zuccaro tabarzet ⁊ camphora. ¶ Calia ṽo q̄ sunt necessaria in fine rei sunt sicut celidonia ⁊ darsisahan proprie et corticis nucis muscate ⁊ ciperum ⁊ crocus et nux cupressium

buglossa ꝛ piretꝛ ꝛ gariof. ꝛ mētastrū ꝛ gallia. ¶ Et
ex medicis sordidis ē stercus canis: ꝛ qñ͂ necessariū
est i eis q̄ sunt vlcerate arsenicum. ¶ Et ad eas qd̄ q̄
sunt g̃ssa iā expta sunt ꝺcoctiōis darsisahan. vn. i. ꝛ
venaꝝ. vn. s. celidonie q̄nta ps. vn. aloes pōdus. ʒ. ij.
croci aur. i. Et sil'r aq̄ in q̄ decoquūt gariof. ꝛ nucis
muschate ꝛ darsisahā ptes eq̄les aut ppinq̄. ¶ Et si
icipiūt bothor: suppurari tūc fortasse ē necīuz vt ap
ppinquent eis mucilagies scē ex eis q̄ sūt sic sem̄ li-
ni cū ficub⁹ ꝛ butyro ꝛ faria frumti ꝛ sem̄ maru. ꝛ fu
mus tre ꝛ sem̄ malue. Et ista seia eadē ꝛ faria ordei
ꝛ lac asininū solū aut cū aliq̄ istoꝝ. ¶ Et qñ͂ꝙ idigēt
ꝺcoctiōe seis lini cū ficub⁹ ꝛ butyro ꝛ faria frumēti ꝛ
mōta ꝛ fenugreco. ¶ Quedā ṽo sublimiū medicorū
dixerūt: nō est aliq̄d magis vltimū q̄ꝫ oleū de squinā
to in curā bathos oris tepidum in ore.

¶ De alcola ꝛ vlceribus malignis. Cap. xxiij.

ALcola est vlcus exris i cute oris ꝛ lingue cū ex
pāsiōe ꝛ dilatatōe. ¶ Et qñ͂ accit ifātib⁹ plm
immo cuz plm accit nō accit nisi eis pp malitiā lactꝭ
ꝛ malitiā digōnis ei⁹ i stōis eoꝝ. ¶ Et qñ͂ꝙ accit ex
ol hūore ꝛ cog̃scit ex colore suo. Albū. n. ē flaticum ꝛ
g̃naf ex flegmate salso i plurib⁹. Et citrinū est coleri
cum ꝛ ē vehemītioris ifiāmatiōis q̄ꝫ alia. Et nigꝝ est
melicuz. Et rubeū claꝝ ē sanguineū. Et maligni⁹ oi
bus ē melicuz. ꝛ qñ͂ fit cū apate ꝛ qñ͂ fit singulare.
¶ Et oē vlcus eueniēs i supficie oris ē velox ad dila
tādū ppea q̄ꝫ nō deficit ei calitas isepabil' ꝛ cutꝭ hūi
da lenis. ¶ Et ꝺ ꝯsuetudine qd̄. G. ē vt noiet eā cola
hā dū isupficie pseuerāt: cūꝙ putresiūt ꝛ sbmergun
tur nō noiat ea calahā: imo vlcera maligna: ꝛ sunt il
la q̄ indigēt medicis cauterizatiuis. ¶ Et qñ͂ multi
plicaf alcola qñ multiplicanf pluuie ꝛ multiplicanf
in febribus pestilētialib⁹. ¶ De cura. Cap. xxiiij.

OPortet vt itendanf p⁹ hūoꝛ dñans faciēs alco
la ꝛ eūcf ex corpore toto ꝛ ēst dñans: deinde ex
venis q̄ sunt sub mēto: ꝛ ex eis q̄ sunt i iaharich. Flo
botomia nāꝙ ꝯfert oib⁹ eg̃tudinib⁹ orꝭ calis. ¶ De
inde admistrenf medicine bothorales p̄dicte: ita vt
curēf fortia ꝛ plurie hūiditatꝭ ꝛ acuta saniosa cum
fortib⁹: ꝛ debilia cū debilib⁹. ¶ Et qñ vlcera puēiunt
vsꝙ ad os tunc necīa sunt valde fortia sic aldidicō
cuz acatia plima. ¶ Et oꝫ vt alienet olea ola vsꝫ ad
oleū de oliuis. ¶ Medi͞c ṽo colligāf ex medicis bo-
thor fris ꝛ calis q̄s diximus i ca. i. i qb⁹ sūt stipticitas
pauca ꝛ ifrātio: deiñ ille q̄ resoluūt. ¶ Et i ill' q̄ ꝺcli-
nāt ad rubedinē ꝛ citrinitatē oꝫ vt addāf i infrātiōe
medi͞c. Reliq̄ ṽo idigēt i pimis eis q̄ exiccāt ꝛ abster-
gūt cū q̄litate sua eq̄li i initio rei: deiñ eis q̄ exiccāt ꝛ
resoluūt cū fortitudie. ¶ Et obseruef etas i oib⁹ ill'.
In pueris. n. oꝫ vt sint medi͞c eoꝝ debiliores ꝛ vt lac
eoꝝ ractificef. In magnis ṽo oꝫ vt sint medi͞c eoruz
fortiores. Et puerꝭ qñ͂ ꝯferunt cibi solū. Si āt nō sit
comedētes oꝫ vt q̄ eos lactāt cibef eis. ¶ Medi͞c ṽo
ꝯueniētes alcola q̄ sunt acuta sunt sic masticatiōes
folioꝝ rubi ꝛ sic lentes cuz aceto. ꝛ oēs medulle cuz
ꝯmiscenf cuz cydōijs sunt iuuatiue ꝛ ppe medulla
cerui ꝛ vituli ꝛ pōa stiptica ꝛ zarur ꝛ cydōia ꝛ intube
ꝛ extrēitates vitꝭ ꝛ citroli hortulāi siccati ꝛ faria len
tiū ꝛ faria rizi: ꝛ fortiora illis puluis scūs ex gal, ꝛ spo
dio et ro. et acatia et silib⁹ illis: et celidōie cū stipticꝭ
iest ṽt⁹ mirabilis i cola: et cāphora ē vehemētꝭ iuua
mēti i cola. ¶ In vtrisꝙ ṽo fris adiuua te cū abster-
siuis exiccatiuis ꝛ ppe i flaticis ꝛ cū resolutiuis for-
tis resolōnis ꝛ exiccatiōis: ꝛ ppe i melicis sic ē farla
herbi ꝛ mel cū gallis et rasura pgamēi ē vehemētis
iuuamti i h⁹. ppe i pueris qñ miscef cū aceto: et ma
lignis dragātū cū aceto. ¶ Et qñ sūt corrosiuamala
tūc necīa ē admistratio floris eris cū colcotar et gal
lis et rob. aut gallaꝝ ꝛ aluis et balaustie ptes eq̄les
et admistratio trocíscoꝝ bur⁹ aut alcohol tracama
ticō cū succo stiptico sicut succ⁹ acreste. Et sicut me
cōes: aut ex alumie et gallis ꝯtritis: aut pl'uerizatio
ꝛ pluis fricef cū eis os mltū. Et galle qd̄ ꝯferunt ol
cola maligno ꝛ ppe qñ coquūf cū aceto ꝛ sale. Et sit
cū eis collutio oris i cola pueroꝝ. ¶ Et cinis almes-
zeriō hꝫ ppetatē mirabilē i cola magno. et ē ex me-
dicis cōib⁹ spēb⁹ alcola. Et sil'r alumē pluerizatū et
aq̄ erea et fex adusta. ¶ Alcola ṽo melico nigro cō-
fert vt liniaf cū melle cui admixte sūt passe enuclea
te et anisuz. Si āt illic fuerit apa ēt tūc admistref h⁹
vnguētū. aq̄ albedarūgi sacraiati vnū olei ro. sacra-
iati medietas lētiū sacraiati medietas croci pondus
duoꝝ aur. fiat ex eis vnguētū.

¶ De mltitudie sputi et cursus ei⁹ i sōno. Ca. xxv.

MUltotiēs accit ex mltitudie calitatis et hūidi-
tatis et ppe i stō. Et qñ͂ fit pp victoriā calitatꝭ
soli⁹ sicut accit ieiuno: aut pp g̃uitatē cibi aut corru
ptionē ei⁹ ex ex sputo assidno vsꝙ q̄ cōedat et q̄escat
illō ab eo. Et qñ͂ accit ex friditate et flate.

¶ De cura. Ca. xxvi.

SI fuerit ex calitate: tūc oportebit vt flōmef ba
silica pri⁹: et admistref alrobub acetosa et sti-
ptici fruct⁹ ex vio veteri cū ꝯmixtiōe plima. ¶ Et sit ci
bus ex piscib⁹ et carnib⁹ leuib⁹ sicut carnib⁹ hedi et
volatiliū. ¶ Et assiduet collutionē orꝭ cū ꝺcoctiōib⁹
stipticis scis ex lētib⁹ et sumach et silib⁹. Et si fuerit
ex frigore et flate admistra vōitū cum eo qd̄ sciuisti
in oi hebdomada duab⁹ vicib⁹ aut trib⁹. ¶ Et def ei
ad potādū i oi hebdomada semel h⁹ medicamē. R.
hierepi. pond⁹. ʒ. ij. sal' idi pōd⁹ duoꝝ dauic: anisi et
ameos āboꝝ. añ i. dauic. def i potu cū syrupo aceto
so de melle et de seib⁹: et admistref post illō ityriaca
et electuaria cal'a. ¶ Cibi āt ei⁹ sunt pulli colūbaꝝ co
cti i cazola: cū spēb⁹ q̄ sunt vt pip et synapis et allea
et sumat i cenis tortelas cū almuri nabati: deiñ trās
glutiat aquā cal'az et fricet gigiuas sicut ostēdi. Et
ex medicis et curis cōib⁹ et bōis ē vt sumat oi die pō
dus. ʒ. i. salis triti nō subtilit' cū ēdiuia hūida: deide
admistref trifera et assiduet admistrationē fricatio
nis gigiuaꝝ. ¶ Et iā expt⁹ ē mus assat⁹ et iuētū ē iu-
uamētum ei⁹ ꝛ ppe in pueris.

¶ De abscissiōe odoꝝ horribiliū ex cōestis. C. xxvii.

COnfert ad illō masticatio rute et masticatio fo
lioꝝ rubi et collutio oris post eas cū aceto sq̄l
litico et admistratio cipi et zedoarie in ore.

¶ De sputo sāguis ex ore. Cap. xxviii.

SI ē exit⁹ ei⁹ ex sba oris et cute ipsius: tunc cura
ipsum cum troc. predictis i ca. albothor ꝛ alijs
Et in decoctione ramorum vitis et precipuoruz ei⁹

est iuua^m maximũ. ¶ Si aũt in alijs fuerit locis nos iam ei singulare fecimus capl'm: imo capitula.

¶ De fetore oris. Cap. xxix.

Aut ei⁹ p̃n^m ẽ gingiua pp putredinẽ q̃ est in ea: Aut pp mollificatiõez q̃ accit ei. Aut putrefactiõez in radice dẽtiũ: aut i ipso dẽte. Aut ẽ p̃n^m eius cutis oris pp ↄplonẽ malã i ea q̃ alterat hũiditatem. Et p'm h⁹ ↄplonis ẽ calm. Aut fit vt sit ei⁹ p̃n^m stomacus pp hũorẽ putridum i ore stõi aut colicũ aut flegmaticũ. Et q̃n fit ex gnib⁹ pulmõis sic accit in habẽtibus pthisim. ¶ De cura. Cap. xxx.

In illo q̃ ẽ ex gingiua ⁊ carne q̃ ẽ inter dẽtes rubea op3 vt itendaꝛ i mũdificatiõe dentiũ semp ⁊ ablutiõe eoꝝ cũ aceto ⁊ aq̃ si g̃ valuerit illõ bene erit si ãt nõ valuerit imo fuerit illic sup̃fluitas putrefactiõis: tũc oportebit vt masticet p⁹ illõ fructum tamarisci ⁊ piretrũ ⁊ rutã ⁊ foliũ ⁊ xiloaloes ⁊ masticẽ ⁊ cortices citri ⁊ gariofilũ ⁊ vt põat sup gigiuã aloẽ ⁊ myrrhã ⁊ ãboꝝ silia: ⁊ vt colluat os cũ aceto sq̃lliti co. ⁊ vt fricet cũ aniso ⁊ vino ⁊ passo dulci ꝙ si fuerit fortior illo admistreꝛ masticatio staphisagrie ⁊ expl'sio saliue. ¶ Si ãt nõ ↄfert ⁊ appet putrefactio manifesta sumaꝛ dragãti adusti p3. i. ⁊ radicis liliȷ ⁊ croci ãboꝝ añ. p3. 5. ↄficiaꝛ cũ melle ⁊ fiãt troc. admistreꝛ ⁊ colluaꝛ os p⁹ ipsos cũ aceto puro ⁊ mixto cũ aq̃ ro. Aut sumaꝛ medicamẽ forti⁹ isto ⁊ ẽ p̃gameni adusti. ʒ. iij. feniculi. ʒ. ij. ⁊. 5. galie sumach. ʒʒ. pipis adusti trocisc oꝝ alcãdicõ oiuz añ. ʒ. ij. fiat ex eis fricatio ⁊ linimẽtũ ⁊ ponaꝛ sup ip̃m pãnus line⁹ ⁊ alcali soluz q̃n ponit sup putrefactiõez eradicat eã ⁊ deijcit ip̃az ⁊ facẽ nasci carnẽ bonã. Et ex eis q̃ exp̃ta sunt ad istõ est acatia arsenicũ citrinũ. arsenicũ rubeum calx alumẽ: fiãt ex eis troc. cũ aceto: deĩn teranꝛ cũ aq̃ mell' aut decoctiõe seis iunipi. ¶ S3 si fuerit putrefactio i ipso dẽte: tũc medicamẽ ipsi⁹ erit fricatio ei⁹ si fuerit in extrẽitate. Aut limatura ei⁹ cũ lima: aut eradicatio dẽtis si fuerit putrefactio seq̃ns radicẽ dẽtis. Si ãt fuerit illic i gigiua mollificatio ⁊ fuerit cã i euẽtu putrefactiõis tũc cura ip̃z ↄstringẽdo ip̃am cũ eis q̃ sũt i ca. mollificatõis. gigiue. ¶ Si ãt ẽ hũor colerico⁹ putrefact⁹ i stõ aut i toto ore tũc nõ ẽ aliq̃d magis cõferẽs ei q̃ chrysomila hũida i ieiũio: ⁊ silr albatelra aut citroli aut p̃sica si aũt chrysomila p̃sentia nõ fuerint ⁊ p̃sica hũida admistreꝛ ifusio eoꝝ q̃ ex ipsis icisa sunt ⁊ exiccata in ieiunio ⁊ p̃pe exiccata chrysomila. Et ex eis q̃ iuuãt ad illõ ẽ admistratio sauich cuz zuccaro ⁊ aq̃ ninis ⁊ admistratio pillulaꝝ aloeticaꝝ q̃s dicem⁹ i antidotario sit cib⁹. ⁊ ei⁹ oẽ lauãs ifridãs nõ ↄuertibile in colerã. ¶ Si ãt est hũor flegmatic⁹ admistreꝛ hiere mũdificãtes os stõi dicte in ca. oris stõi: ⁊ administreꝛ trifera mior. ʒʒ. nutritum: ⁊ subtilis puluis aloes p̃pe ⁊ sit cib⁹ eius patelle: ⁊ minoret potũ aq̃ ⁊ abhorreat fruct⁹ ⁊ olera hũida ⁊ assumat fricatiões suas ex arborib⁹ amaris sicut alcheric ⁊ oliue. Et ex medicis q̃ iuuãt eos est vt sumãt oĩ mane ex folijs myrthi cũ eq̃li mẽsura sua de passis enucleatis ad magnitudinẽ nucis: aut silr ipsius ex nuce cupressi ⁊ iuniperi cũ passis. ¶ Et ↄferunt eis grana pini ⁊ pillule de gariof. ⁊ est descriptio earuz. ℞. gariof. galãge ãboꝝ añ. ʒ. 5. muschi camphore amboꝝ añ. dauic. i. piretri. ʒ. i. aloes. ʒ. iij. synap. ʒ. i. fiãt pillule cũ vino. Et medi⁹ q̃õ simplices expte sũt sicut tus ⁊ xilo aloes indũ ⁊ cinamũ grossũ ⁊ cortices citri ⁊ rosa ⁊ cãphora ⁊ sandal. ⁊ gar. ⁊ cucube ⁊ mastix et macis ⁊ nux muscata ⁊ radix aladlur ⁊ alarmech et alusnen ⁊ blacte bizãtie ⁊ cardomomũ: ⁊ agn⁹ cast⁹ ⁊ folia citri ⁊ spica ⁊ alneremiscl. ⁊. ʒʒ. ⁊ reliq̃ q̃ inueniũꝛ i arcol' singulariũ. Et ea q̃b⁹ medi⁹ ↄficiunꝛ sũt, mina ⁊ serum ⁊ succus citri.

¶ Q̃n os remanet apertũ. Cap. xxxi.

Os remanet aptũ aut pp vehemẽtẽ necessitatez ↄspsio maximi inflatiõis: aut pp ↄstrictionẽ p̃uocationẽ: aut pp dbilitatẽ lacertoꝝ oris: q̃re n̄ efficiũt opationẽ suã i sõno ⁊ illõ ẽ i egritudinib⁹ acutis malũ meliora ãt loca ad distiguẽdũ colores dẽtiũ sũt loca alia: ⁊ cũ dicenꝛ egritudies acute.

¶ Fen. vij. de dispõibus dẽtiũ: ⁊ est tractatus vnus.

¶ De sermone dẽtium. Capi. i.

Iam sciuisti q̃õ locuti sum⁹ de dẽtibus ⁊ anathomia eoꝝ ⁊ iuuamẽto ip̃oꝝ. Op3 g̃ vt tu attẽdas q̃õ dr̃ illic vt scias ꝙ dẽtes sũt ex summa ossium q̃bus inest sensus pp illud q̃õ venit ad eos ex neruis a cerebro p̃cedentib⁹ lenibus. Et q̃n dolent sentiũt illud q̃õ accidit eis ex percussioni: sal tu: ⁊ q̃n ꝙ sentiũt fricationẽ suã: ⁊ cõmotionẽ suã. ¶ Et q̃nq̃ accidũt in eis egritudines mollificatiõis ⁊ fissure eradicationis ⁊ augmẽti ⁊ alteratio coloris in sub̃a sua: ⁊ in epithimatib⁹ cõpositis sup eos. Et accidunt eis corrosio ⁊ putrefactio ⁊ fractura. Et accidunt ei dolores vehemẽtes ⁊ fricatiões. ⁊ accidũt eis stupor et est sp̃es doloꝝ eius. Et accidit eis defectus a masticatione dulcis ⁊ acetosi ⁊ noceri a calore ⁊ frigore et paruitas tolerãtie ad obuiãdũ vni amboꝝ aut vtrisq̃. ¶ Et q̃nq̃ ei accidũt sp̃es aꝑatũ. ⁊ illud q̃dem nõ est mirũ. Oẽ em̃ q̃õ recipit extẽsionẽ cũ augmẽto nutrimenti nõ elõgaꝛ quin recipiat extẽsionẽ cũ superfluitate. nam si nõ reciperent mãs penetrãtes in eis augmẽtãtes eos nõ fierẽt virides ⁊ denigrarenꝛ. Illud em̃ est pp penetrationẽ sup̃fluitatũ in eis. Et dẽtes q̃dẽ creati sunt recipiẽtes augmẽtũ ⁊ additiones sp̃ vt sit eis illud loco ei⁹ q̃õ cõteritur ita ꝙ dẽs oppositus loco ei⁹ q̃ accidit ⁊ eradicatus est augmẽtaꝛ in lõgitudine cũ fit additio ↄueniẽs ei ⁊ nõ opponaꝛ ei ↄtritio. Et scias ꝙ dẽtiũ ↄplones q̃nq̃ significanꝛ ex gingiua. ⁊ colore ei⁹ si ẽ citrina ẽ colerica ⁊ alba ẽ flegmatica: ⁊ rubea est sanguinea: ⁊ si ad suscitatẽ ⁊ nigredinez est melãcolica.

¶ De conseruatione dentium. Capi. ij.

Qui vult vt incolumes sint sui dẽtes op3 vt obseruet. viij. res. ¶ Ex q̃bus ẽ vt sibi caueat a freq̃nti corruptiõe cibi ⁊ pot⁹ i stõ pp rẽ in sub̃am cibi: ⁊ est vt sit recipiẽs corruptionẽ velociter sicut lac ⁊ pisces saliti ⁊ pisces pui. Aut pp malitiã regis sue acceptionis ex eis q̃ iã dicta sunt in locis suis. Et ex eis est vt nõ nitaꝛ multis vicib⁹ vomere ⁊ p̃pe cũ ẽ illõ q̃õ euomit acetosũ. ¶ Et ex eis est vt vitet masticatiõz olsvi sci: ⁊ p̃pe cũ ẽ dulce sicut cõfectio de melle ⁊ ficus viscose. ¶ Et ex eis est deuitatio frãgẽdi durũ. ¶ Et ex eis ẽ deuitatio ↄgelãtiũ. ¶ Et ex eis est deuitatio omnis rei que est vehementis frigoris: et proprie post

calidū ⁊ ol's vehemētis caloris: ⁊ ꝓpe post frigus. ⁊ ex
eis ē vt assiduet mūdificatōez eius qđ ingredit̄ den
tes absqȝ ꝑscrutatōe multa ⁊ ꝯsuetudīe vsqȝ ad hoc
vt noceat carni rubee ⁊ carni q̄ est iter dētes ⁊ moue-
at eā aut moueat dētes. ¶ Et ex eis ē deuitatio rerū
nocentiū dētibus ꝓpꝛietate sui sič porri. Ipsi. n. vehe
mēter nocēt dētib' ⁊ gigiue ⁊ reliq̄ q̄ dicta sunt in sin
gularibus. ¶ Fricatōes āt eoꝝ oꝫ vt administrent̄ cū
equalitate: ⁊ nō fiat in eis ꝑscrutatio tāta vt destrua
tur humiditas eoꝝ ⁊ aq̄sitas ⁊ ꝑparet eos ad reci-
piendū fluxus ⁊ vapores ascēdentes a stō: ⁊ fiat cā
ad tūorē: ⁊ qñ administrat̄ fricatio cū eq̄litate abster-
git dētes ⁊ ꝯfortat eos ⁊ ꝯfortat carnē rubeā ⁊ ꝓhi-
bet lapides ⁊ facit bonū oris odorē: ⁊ meli' qđ lignū
ad fricatōez faciēdā ē illđ i q̄ sūt stipticitas ⁊ ama-
ritudo. ¶ Et oꝫ vt cōsuescat fricatōez dentiū cū va-
dit dormitū cū oleo. Sitqȝ illud oleū aut sicut rosꝫ. si
est necessaria īfridatio: ⁊ sicut oleū de ben ⁊ neridēsi
necessaria est calefactio: ⁊ qñꝫ necessario ē ꝯpositio.
¶ Et melius qđ est vt fricet̄ pu' cū melle si nō ē illic
frigus: aut cū zuccaro si ē decliatio ad frig': aut pa-
rū caloꝛ: vnūqđqȝ āt amboꝝ ꝯgregat ꝓpꝛietates lau
dabiles abstersiōis ⁊ cibatōis ⁊ īpīguatōis ⁊ mūdifi
catiōis: sed zuccaꝝ i hoc toto ē inferi' melle: ⁊ si tera
tur a tabarzet ⁊ cū melle misceat̄ abstergit ⁊ mūdifi
cat ⁊ stringit gingiuā: deinde oꝫ vt sequat̄ ipꝫ oleuꝫ.
¶ Et ex eis q̄ cōseruant sanitatē dentiū ē vt colluat̄
os i mēse bis cū vīo i quo decocta ē radix titimali: ē
n. ꝑueniēs ad vltimū in faciēdo bonū odorē: ⁊ non
aduenit facienti illud doloꝛ dētium. Et silr̄ caput le-
poris adustū qñ fit cū eo fricatio. ⁊ silr̄ sal cōfectus
cū melle cū adurit̄ aut nō adurit̄: sꝫ adustus est me-
lior: ⁊ oꝫ vt ex eo fiat auellana ⁊ poat̄ in pāno ⁊ fricē
tur cum ea dētes. Et silr̄ fricatio cū lupinis: ⁊ silr̄ alu
mē iameni cū aliquātula myrrha ⁊ ꝓpe alumē adu
stum cum aceto. Et qñ iuuant̄ dentes istis medicis
oꝫ vt administret̄ post eas mel: ⁊ fricatio cū eo fiat:
aut zuccaꝝ: deinde admīstret̄ fricatio cū oleis fm̄ q̄
narrauim'. ¶ Et qñ dēs ꝑparatus ē fluxib' oꝫ vt te
neat̄ i ore đcoctio reꝝ stipticarū diu. Et assiduet̄ me
dicamen de alumine ⁊ sale adustis super ipsum.

¶ De sermone vniuersali ⁊ cura dentiū. Capi. iiij.

Medicine dentiū alie sūt cōseruatiue ⁊ alie sunt
curatiue. Et q̄ suba dentiuꝫ ē sicca: tūc medi^c
cōueniētes q̄ seruāt sanitatē ⁊ reducunt eos ad illđ
qđ opꝫ fm̄ p̄t̄m sunt medicine exiccatiue. ¶ Calidis
aūt ⁊ fridis indigent cū accit vnā duaꝝ q̄litatū a nā
li cōplexiōe iam p̄t̄m recessisse. ¶ Vehemētiores igit̄
medicinaꝝ cōueniētiū ad sanitatē dentiū sunt exic-
catiue cōmēsurate in duabus q̄litatib'. ¶ Et ois me
dicina dentis: est exiccatiua nisi illa q̄ nō est dentis:
qm̄ est dens: imo ꝓp accn̄s qđ ei accit: ⁊ ex exiccati-
uis q̄dā sunt calide ⁊ q̄dā sunt frigide. ¶ Et medicia
rū dentiū melior est illa q̄ aggregat ad arefactionē:
⁊ exiccationē ⁊ abstersionem ⁊ resolōnē supfluitatis:
si ad dentē est expulsa cū eq̄litate: ⁊ prohibitionem
māe q̄ ad ipm̄ attrahit̄ cuꝫ exiccatiuis frigidis. ¶ Et
illa q̄ ad aliquātulū frigoris declinat q̄ nō obstupe
scere facit dētes sua acetositate aut ponticitate sua
sič est obstupefactio agreste: ⁊ acetositatis citri: ⁊ sūt
gallia ⁊ cāphora ⁊ sandali ⁊ rosa ⁊ semen eius ⁊ ba
laustie ⁊ sanguis dracōis ⁊ fruct' tamarasci ⁊ galle ⁊
karabe ⁊ margarite ⁊ saufel ⁊ farina ordei ⁊ cortex
arboris mori: ⁊ folia tamarisci: ⁊ radix acetose. ¶ Et
calide q̄ sūt vsqȝ ad terminū. alie sūt q̄ꝝ caloꝛ ē i sba
sua. ⁊ alie sunt q̄ꝝ caloꝛ ē acq̄sit'. Et ille q̄ sunt ad ter
minū in suba sua sunt sicut sal adustū: ⁊ sceha adu-
stuꝫ ⁊ cinamomū ⁊ ysopus ⁊ flos sq̄nāti ⁊ fruct' cap
paris: ⁊ forti' eo ē cortex radicis ei': ⁊ xiloaloes ⁊ mu
schus ⁊ capillus veneris crudus ⁊ adust'. ⁊ folia cu-
p̄ssi ⁊ iuniperi ⁊ foliū ⁊ cornua cerui adusta ⁊ nō adu
sta: ⁊ mētastrū ⁊ cinis ei' ⁊ mastix ⁊ dragagantū adu
stū ⁊ cinis baurac: ⁊ aristo. ro. ⁊ cinis corticis vitꝫ ⁊ ci
nis capitis leporis ⁊ dactili adusti. ¶ Et calē cū vir
tute acq̄sita sūt sicut cinis gallaꝝ: nā cū extiguit̄ cuꝫ
aceto est ad eq̄litatē ꝓpinqu': ⁊ cinis ramoꝝ vitis ⁊
cinis cāne: ⁊ q̄ sunt eis silia. ¶ Eq̄les vero sunt sicut
cornua cerui adusta cū lauant̄: ⁊ sicut nux ⁊ aldulb.
⁊ sicut cortices arboris pini. ¶ Et ex eis sunt medi^c
veniētes ex via cōpōnis ⁊ sunt sicut farina ordei cuꝫ
ꝓmiscent̄ cū sale ⁊ sero. deide adurit̄: ⁊ dactili ꝯfecti
cū alluitrā ⁊ adurunt̄ donec fiāt carbōes: ⁊ deinde ef
fundunt̄ sup eos seꝝ. ¶ Et ex fricatiōib' exptis ē dē
tifricium exptū qđ recipit cornu cerui ⁊ folioꝝ cup̄ssi
amboꝝ ℞ñ. ʒ. x. nucis dulb cū dispōne sua. ʒ. v. radi
ces pētafilon. ʒ. x. capilli ve. adusti. ʒ. v. rosaꝝ mūda
taꝝ a capitib' suis. ʒ. viij. spice. ʒ. ij. ꝯterant̄ bene et
fiat ex eis dentifriciū. ¶ Dentifriciū bonū. ℞. cornu
cerui adusti camezi cipi rosaꝝ spice aristo. oliuꝫ. añ.
ʒ. j. salis gēme. ʒ. q̄rtā ptē: fiat ex eis dentifriciū. ¶ Et
dicem' etiā dētifricia in ea putridis q̄ sequunt̄ ⁊ dēti
fricia alia in antidotario. ¶ Incipiamus itaqȝ ⁊ dica
mus q̄ curatio cū exiccatiuis est curatio sič scis ꝯue
niēs: ⁊ cū calefactiuis ⁊ īfrigidatiuis est curatio q̄ est
necīa cū sit vehemēs recessio ab eq̄litate ꝓpꝛia. ¶ Et
medi^c qđ dētales alie sunt dētifricia ⁊ alie sunt ma-
sticatōes: ⁊ alie sunt linimēta: ⁊ alie sunt q̄ vt pastilli
ponunt̄ sup dentes: aut sup mādibulā. ⁊ alie sūt suc
ci ⁊ alie sunt fricatiōes: ⁊ alie sunt res īplentes: ⁊ alie
sunt vaporatiōes: ⁊ alie sunt cauterizātes: ⁊ alie sūt
eradicatiue: ⁊ alie sunt suffumigatiōes: ⁊ alie sunt ca
putpurgia: ⁊ alie sunt distillatiōes in aure: ⁊ alie sūt
euanties māꝫ cum flōmia: aut vētosis ex ꝓpinquio-
ribus locis. ¶ Et ex medicinis dentium q̄dā sunt q̄
sunt resolutiue: ⁊ quedā q̄ sunt infrigidatiue: ⁊ q̄dā
que sunt narcotice: que cum administrant̄ in denti-
bus sunt res lōginquiores a timore. Veꝝ eaꝝ mul-
tiplicatio: qñqȝ corrūpit subam dentiū. ¶ Et silr̄ me
dicine vehemētis resolutionis ⁊ calefactiōis: opꝫ vt
nō administrent̄: nisi cū est necessarium ⁊ sunt sicut
culpa colloq̄ntide. ⁊ elleborus al. ⁊ cucumer asini-
nus ⁊ reliqua ⁊ opꝫ vt caueat̄ euētus alicuius eaꝝ ⁊
narcoticoꝝ adventrē. ¶ Et silr̄ multotiens est neces
sarium ꝑforare dentē cum terebella minuto: vt per
ipsum exiccetur mā nocitiua: ⁊ vt inueniat medicīa
trāsitū ad ꝓfundū eius. ¶ Et acetū q̄đ q̄uis sua es-
sentia noceat dētibus: tm̄ qñqȝ ponit̄ in medicinis
dentiū infrigidātib' ⁊ calefaciētib' simul. Infrigidā
tibus qđ: qm̄ infridat sua suba: ⁊ nō penetrat. In ca
lefacientibus vero qm̄ penetrat: ⁊ qm̄ adiuuat cum

incisione ad resolue .adu. Eius vo nocumentum est tunc fract.i cum medicinis dentiu q eis admiscent.

¶ De dolore dentium. Cap.iiij.

Scias q dentes qn dolent pp cam dolorosam existente in suba ipsorum s3 q ppositum in eis q pterierut x qn e pp cam dolorosa3 exnte in neruo q est in radice eoz x qnq e pp ca3 dolorosa3 exnte i gigiua et apa x additione carnis nate i ea recipiente ma3 aut pp mollificatoe3 ei qr recipit mas malas x putrefiut a ipa x nocet detib x et ponut sup detes co motos. Et qn sit difficile plurib holb psideratib in detib suis dolorosis discernere iter eos x spes cu re ipoz sunt diuerse. ¶ Doloru vo detiu cae: aut sut malitia cplois pure ex frigore: aut calore x exiccatio pp puatoe3 nutrimeti sic in senib e isra huectatoe3 s3 q scies i loco suo: aut e cu ma: aut vetositas. ¶ Et ma qd aut fac dolore cu multitudie: aut qlitte: aut a cuitate. x qn e ma apans dete ip3: x qn e corrodes: x qn facit nasci vme. Et materiei pn: aut est ex sto aut est ex capite: aut ex vtrisq locis simul: x si fuerit totu corp plenu illa ma tuc cursus ex corpore ad detes erit ex his duab viis: et qn dolent dentes in febribus acutis s3 semita coitatis in malitia coplexionis. ¶ Et qn accidunt sub aliquo dentium corrosio dolor x pulsatio tunc in radice eius est superfluitas non matura: curent ergo apata x dolor et eradicet.

¶ De signis. Capi.v.

Oportet vt attendas et psideres an cu dolore detis sit apa i gigiua: aut i ptib ei si q inuenies apa in gingiua existiabis et iudicabis q fortasse ca no erit i ipso dete. x silr si fuerit compssio sup ipam gigiua si at no iueneris apa i gigiua tuc ca aut e in ipso dete: aut e i neruo q e in radice ei. na si senser apa in dete aut corrosione: tuc ca erit in suba eius. x silr cu senties lesione q extedit s3 logitudine i dete. Si at no sentit lesio nisi i pfundo: tuc ca e i neruo q est i radice ei: x ppe cu inuenit dolor expasus i carnib rubeis: aut i madibula x sentit sic stupefco i dete. ¶ Et tu qd signis cplones calidas fras p ea que sciuisti x siccas p detunitoes dentis x comotoe3 ei. Et signis vento sitate cu pmutatoe doloris extesi x huore grossum cu submersioe x mora doloris absq calitate x frigiditate apparentib valde et huorem acutu sanguineu aut colericu cu velocitate nocumti qd icurrerit ab eo qd fac dolore: x ptrasitoe3 exnte i dolore alteratoe coloris ad similitudine huoris et caliditate acuta cu tagit. ¶ Et scias q initiu huoz e ex cerebro aut sto ex repletoe qua iuenies ex vnoco ru aut abob. ¶ Cu at ca doloz e i gigiua no suffic eradicatio. x no e necia peit. si e i dete remouet dolor cu eradicatoe x qn e i neruo qn3 remouet cu eradicatoe: x qn3 no remouet. Et no remouet qd nisi p pterea q ma qua na x medi resoluere qrut iuenit locu amplu i quo expellit cu prius fuerit prefocatio retéta cu dente.

¶ De cura. Capi.vi.

Si dolor qd fuerit coitate mebri: tuc incipe a mudificatoe mebri coicatis cu flobotomia x ventris solone cu eo qd fit sic hiera x pulpa colloqntide: aut seamonea: aut sic infusioes. aut cu gargarismis mundificatib caput: aut ca e i capite. ¶ Cu aut illuc fuerit apa sensibile i gigiua x carnib rubeis tuc oportebit vt icipias cu3 flomia x scarificatoe s3 virtute x cditoes: x vt teneat i ore i pn in oib isratia q sunt ex succis x decoctoib x sutib frig fortibus et caphora: absq supfluitate i imptricitate. Et miltones qd suffic vt sis pter ex oleo ro. x mastice et oleo omphacio aut ex olo qd sit sic oleu3 myrtinu3. ¶ Et cofert ad illo vt sumat vinu passulaz vet rola3 ro. crudu decoqt cu vio i q sint passule decocte decoctioe bona: x teneat i ore. Deide p illo qdam ordinet ad resolutia x maturatia x caueat vt no currat ex aliq forti eoru3 aliqd ad vetre. Et ordinet et qdam ad euone ex ipso mebro ita vt mittatur radices dentium sanguisuge. aut flobotomet vena q est sub ligua: aut ventoset sub meto cu icisioe. ¶ Qd si dolor vehemetior fuerit: tuc o3 vt adhereat sup radice detis piretrum cu3 caphora: x reiterent abo quoties resoluunt: x si addit vehemetia doloris necessarium e multoties administrare opiu3 cu oleo ro. S3 qncuq inuenit excusatio ab illo dimittere ip3 e meli: imo o3 vt administret maturatio. Cu at ca e in ipo dete. aut i neruo: x no est ma: imo malitia coplonis curet cu3 medicis detiu3 q ei opponunt notis. ¶ Si at ca e i malitia coplonis ei x debilitans ei coplonis sup cal3 colluat os ex oleo fre coplonis tepido: deinde fiat frm actu. ¶ Et si ca malitie coplonis ei est coplo sup frm administret loco illi ex oleis calis: sic e oleu3 de neride x oleu3 de be x cpumat sup vitellu3 oui assatu3 calim: aut sup pane cal3: x qn cferut abo regia in vnaqq spep malitia coplonis pdca. ¶ Si at ca est pura siccitas: tuc cfert ei vt fricet cu eis q si sic butyr x adeps anati. ¶ Si vo e cu ma qcunq sit ma acuta aut qlia aut mixta. o3 vt euacuet s3 q in ipsa est. ¶ Et o3 vt pu icipiat in pn cu eis q ifrigidat x repellunt in oib illis cpus sit illo i ma calida plus necium x i qlia minus. ¶ Et ex reb qd fortib ad repellédum x ppe in materijs frio e alume adustu x extictu cu aceto, cu eqli mesura sui salis q abo sint trita valde: deide administrent: deinde colluat os postea cu3 vino. ¶ Et ex eis q cueniunt ad repellédu sut galle. Qd si ma fuerit cala curet cu succ isratiis: x fiat ppatio in cptione ei. ¶ Si at illo no val3 pparatio sit aut in resolone ei: aut i ipi stupefactioe. ¶ Et si ma fuerit qlia aut plima: pparatio sit p illo. qd diximus ex curatione initii cu3 resolutiuis et. ¶ Et meli e vt sit collutio oris cum aceto x oleo ro. 3pa. n. qnq attrahit huiditates radicales post supfluitates. x qn e necium vt aggregent ad resolutiuas medic stiptice: qm mebru e siccu. ¶ Qd si ca e vetositas tuc curatio fiat cu resolutiuis q dicem: x ppe sapino x galbano x gnis alharmel.

¶ De medicinis resolutiuis. Ca.vii.

Medicine administrate i doloribus detiu idigétibus resolone: alie sunt collutioes oris in qb oibus o3 vt teneant i ore spatio logo sic acetu3 i q coctu e spoliu3 serpetis. Aut acetu in q decocta e colloqntida: x e forti iuuamti valde: x cu frig e maifestu: tuc sit cu vio aut aristo. aut piretro: aut assa fetida cum synapi: aut cortices capparis: aut cortices pini. aut mtastru: aut folia dulb x poliu x cortices rassai cu aceto aut aq. x silr folia lauri x git. x silr fusteo allei cu

piretro: aut acetuz in q̄ põit ɔdiſi teneaƚ i ore: aut pi
retrū ⁊ fruct⁹ tamariſci i aceto ⁊ ad dolorē ſāſuc⁹ aut
radix cucum̄. aſi. ⁊ ei⁹ ſucc⁹ i aceto aut cū harmel que
ſint decocte i aceto aut ſerapinū. Et ad dolorē pulſa
tiuū ḋcoctio gallaꝝ crudaꝝ cū aceto: ⁊ ſolatruz cuz
aceto: ⁊ bēgi cū aceto: ⁊ cornua cerui aduſta ḋcocta
i aceto ſq̄llitico trita ⁊ ɔfecta i oxymelle. ¶ Et alia ſt̄
gargariſmata cū ſilib⁹ eoꝝ q̄ p̄dixim⁹ ḋ collutiōibus
oris. Et ex eis ē vt ḋcoq̄nƚ paſſe mōtāe ⁊ allea i aq̄: ⁊
fiat ex eis gargariſma ⁊ dittaƚ os aptū ⁊ currat ſali
ua plima. Et alie ſunt maſticatiōes accepte ex medi
cis p̄dictꝫ ⁊ ſilib⁹ eis: ex illis ē vt ſumāƚ mētaſtrū mō
tanū ⁊ piretrꝝ: ⁊ pip al. ⁊ myrrha ⁊ ɔficiāƚ cū carne
paſſulaꝝ ⁊ fiāt ex eis auellane: ⁊ maſticeƚ ex eis oī
die auellana vna. ¶ Et alie ſunt linimēta ⁊ epithia
ta ⁊ roratiōes ⁊ ēpl'a fcā ex medicis reſolutiuis notꝫ
⁊ ponſit i eo qḋ hꝫ eēntiā tenacē. Et ēpl'a fcā ex me
dicis reſolutis notꝫ ſic̄ ē mel aut litrā aut aliq̄d diſ
ſolutū i aq̄ q̄ reſoluāƚ: aut ɔficiunƚ cuz aq̄ ſola. Aut
accipiaƚ ſulfur recēs ⁊ liniaƚ. Aut ſumaƚ plſatiuo ſy
napi trituz ſoluz: aut cū aſſa fetida: aut accipiaƚ ſul
fur recēs ⁊ cuz aſſa vel ſagzenea ⁊ ponaƚ ſup radicē
dētꝫ. Et ex eis q̄ ſunt expta ē vt ſūaƚ medulla nucleo
ruz pſici ⁊ q̄ntū ē medietas ei⁹ de piper ɔficiāƚ cū li
trā ⁊ fricēƚ cuz eis dēs: aut nigella ɔtrita et ɔfecta cū
oleo applicēƚ ⁊ liniaƚ cū ea. ¶ Et ex eis q̄ ſūt expta ē
vt ſumaƚ pipis ⁊ piretri ⁊ ſtaſiſagrie ⁊. ʒʒ. oluz. an. ps
j. baurach armēi ps. j. et. ſ. teraƚ bn̄ et fricēƚ cuz eis
dētes et gigiua: qm̄ ſunt vehemētꝫ iuuamēti. Et qn̄z
barbe fit ēplz cuz eis q̄ ſunt ſic̄ malua etcamōilla et
anetū et ſemē lini et ḋcoctio aneti: et olz ei⁹ et admi
ſtrāƚ. Et qḋ. G. criſtlauit q̄ epar ſtelliōis qn̄ pōiƚ ſr
dētē doloroſuz corroſuz ſedaƚ dolor ei⁹. ¶ Et alie ſt̄
vaporatiōes exteri⁹ adhibite: et oꝫ vt admiſtrēƚ aut
an̄ cibuz duab⁹ horꝫ: aut poſt ipz. iiij. horꝫ: et hoꝝ eſt
nec̄itas pp vehemētiā dolorꝫ ſic̄ ſi fiat vaporatio cū
ſale et milio: aut cuz oleo calefacto: aut cū cera liq̄
da: et qn̄z vaporaƚ barba faciēdo vaporationē poſt
vaporationē vt ad ipſā trahaƚ mā. Cū. n. aparaƚ bar
ba ſedaƚ dolor: et ꝓprie cuz coq̄tur dēs cuz oleo fer
uēte i illa hora. ¶ Et alie ſunt cauterizātes: et regi
mē q̄ dē cauterij ē ſic̄ vt decoq̄ƚ oleū cuz aliq̄b⁹ medi
cis reſolutis p̄dictꝫ: aut ſoluz: et qn̄ ſumiƚ ac⁹ et igniƚ
et ſubmergiƚ in illo oleo: et fit vt penetret in vacui
tatē c̄bule igenioſe ſup dētē doloroſuz dōec ꝑueniat
ad dētē: et cauterizet ipz: et qn̄z pōiƚ i circuitu ei⁹ ce
ra: aut maſſa aut aliq̄d aliḋ diſtinguēs iter dentē et
iter dētes q̄ ſunt i circuitu ei⁹: et carnes rubeas. Et
iuuamētuz qḋ huī⁹ ad illuz in q̄ mā ē in ipō dēte eſt
plz. Et qn̄q₃ diſtillaƚ in c̄bula: ēt olz feruēs poſt ige
niuz p̄dictuz: et oleū qḋ oliue ē ɔueniēti⁹ oleis reli
q̄s: et qn̄q₃ nec̄iuz ē in cauterizātib⁹ vt pforeƚ dens
pforatorio minuto vt penetret in ipſo ꝟt⁹ cauteriza
tiua. Et qn̄ nō valēt curatiōes cauterizeƚ dēs cū acu
ignita totiēs donec ꝑueniat ad vltimuz in cauteriza
tiōe ei⁹, et fortaſſe ſedaƚ dolor et frāgetur dēs. ¶ Et
alie ſunt fricatiōes accepte ex eis q̄ꝝ p̄terijt narra
tio et. ʒʒ. qḋ cū melle ē fricatio iuuās: et ēt acetuz et
ſalꝫ et ēt acetū et pulpa colloq̄ntide et piretꝝ. ¶ Et
alie ſt̄ ſum⁹ et ſuffumigatiōes. Et i eis meli⁹ ē vt fiāt
i traiectorio: ⁊ qn̄z ſuffumigaƚ ex reſolutis ſic̄ venis
colloq̄ntide aut ḡnis ei⁹: aut ḡnis ſynapis aut vn
gula aſini aut ſeie cepe ⁊ ꝓpe ad ꝟinē: aut folijs myr
ti cū polio: aut folijs ruthe: aut piretro: ⁊ alie ſūt ca
putpurgia r̄ſolutiua ſic̄ aq̄ cucum̄. aſi. ⁊ ſucc⁹ radicꝫ
ſicle ⁊ kaſſaſa ⁊ aq̄ ſāſuci. ¶ Et alie ſūt diſtillatiōes i
aurē q̄ ſequūƚ dolorē ſic̄ ſi admiſtrenƚ iſta caputpur
gia diſtillata i aure: aut ſucc⁹ capparꝫ hūidi. Et alie
ſūt iplētiōes corroſiōis ſi fuerit cā dolorꝫ ex corroſio
ne. ¶ Et oꝫ vt ſubtilieƚ ⁊ nō ipleaƚ cū labore ⁊ vehe
mētia addēte i dolore ſic̄ galla cū cipis: aut cū ma
ſtice: ⁊ fortior illo ē aſſa fetida cū kaplo aut nigella
trita cū oleo: aut pip: aut fex aduſta: aut euforbium
aut piretꝝ: aut ipleaƚ ex medicamie medl'e pſicoꝝ
p̄dicto. imo ipleaƚ cal'a cū fris ⁊ frīs cū calidis.

¶ De medicis ſtupefactiuis. Ca. viij.

Quādoq₃ adminiſtrāƚ ſm̄ mōs p̄dcōs i reſolone:
vꝝ meli⁹ ē vt ſint ḋlinite: aut āne[x]e: aut iplen
tes cū tn̄ qn̄q₃ adminiſtrāƚ vt ſint maſticatiōes ⁊ ſuffu
migatiōes. Ex eis itaq₃ ē vt ſumaƚ ſeis iuſq̄ami al. ⁊
opij ⁊ ſtoracꝫ ⁊ galbāi oiuz. An. pōd⁹. ʒ. ij. pipis ⁊ aſ
ſe fetide de ſceni āboꝝ. ʒ. j. fiat ex eis collyriū cū coa
gulato vue ⁊ ponaƚ ſup dētē doloroſū. ¶ Aut ſumāƚ
opij ⁊ caſtorei ptes eq̄les. ⁊ diſtilleƚ ex eis. g. j. au. g.
ij. i oleo ro. i aurē vbi ē dolor. Aut ſūaƚ qḋ adhereat
ex radice mādragore: qn̄z. n. ſedat ipz. ¶ Aut ſumaƚ
ſꝫ q̄ oſtēſū eſt ex mō ſuffumigatiōis cū ſeie iuſq̄ami
al. ¶ Aut ḋcoq̄ƚ radix mādragore ſolū aut cū iuſq̄a
mo al. cū vino ⁊ teneaƚ i ore. ¶ Et qn̄z dātur i potu
ēt narcotica ſic̄ filoniū: potat. n. ipz q̄ de dēte ſuo cō
q̄riƚ ⁊ accipit ex ipō i ore ſuo ⁊ dormit ⁊ maturaƚ cō
tudo ei⁹ ⁊ deſcit dolor ei⁹. ¶ Et ex eoꝝ ſūma q̄ ſtupe
faciūt abſq₃ nocumēto ē aq̄ ifrāta cū niue ivltior po
niƚ i ore acceptio poſt acceptionē dōec ſtupefiat: dēs
q̄re deſcit dolor oino: ɔ̄puis qn̄z ſit mult⁹ in p̄n⁹.

¶ De dēte cōmoto. Cap. ix.

Quādoq₃ cōmoueƚ dēs pp cāꝫ p̄mitiuā ex caſu
aut ꝑcuſſiōe. Et qn̄z ɔmoueƚ ex hūiditate mol
lificāte neruū ɔſtrigētē: ⁊ qn̄z ē dēs cū h⁹ piguis del
de extenuaƚ. Et qn̄z cōmoueƚ pp corroſionē accn̄tē
origini dētiū ⁊ āplificat eā: aut ſubtiliat dētē ꝑ illḋ
qḋ miuiƚ ex eo ⁊ nō facit dolere adurē. Et qn̄z cōmo
ueƚ pp ḋtumitionē accn̄tiū dētib⁹ pp ſīccitatē dhan
tē: ſicut accit dētib⁹ ɔualeſcētiū ⁊ ſenū ⁊ eis q̄ famem
tolerāt vehemētē ɔtinue ⁊ abbreuiaƚ ab eis nutri^m.
¶ Et qn̄z ɔmoueƚ pp abbreuiationē carnꝫ alhamur.

¶ De cura. Ca. x.

Oportet vt ḋuitet maſticatiōez cū illo dēte ⁊ mi[n]o
ret locutionē: ⁊ nō tāgat ipz māu nꝫ ligua ⁊ pe
nit⁹ dittat maſticationē ⁊ itēdat ad ſorbitionē q̄ntuz
pt. ¶ Qḋ ſi cā fuerit corroſio cureƚ corroſio ⁊ reliq̄.
Et ſi cā fuerit ḋtumitō ſuccuraƚ cū cibarijs: cū tn̄ h⁹
ſit ex eis q̄ꝝ obuiatio ē difficil'. Deiñ cuz hūectātib⁹
cureƚ faciēdo vt adhereāt ⁊ fricādo ⁊ diſtillādo i au
rē ſic̄ ē olz ro. ⁊ ḋ ſalicib⁹ ⁊ ſucc⁹ folioꝝ ſolatri: imo cū
ſtipticꝫ: nā ſi ē pp ḋtumitiōez dentꝫ nō valēt cibaria.
qm̄ ipa forſitā nō ipinguāt ipm velociter: imo oꝫ vt
cureƚ cū ſtipticis fris. ¶ Et ſilr ſi accidat a ꝑcuſſiōe
¶ Si āt ꝑuēit ab hūiditate mollificāte opꝫ vt cureƚ
cū ſtipticis calefaciētibus ⁊ adminiſtrentur ſtiptica

opilatiua ex medicinis dentiũ colluendo os ⁊ fricãdo calefactiuis: sicut collutio oris ex aq̃ in q̃ decocta sunt asedar parũ ⁊ folia cupssi: aut passuz in quo decoctũ est alumẽ cũ medietate sui de sale: aut cũ aq̃ i qua decoctũ est serapinũ. ¶ Et ex adherẽtib⁹ est vt sumãt aluminis. ʒ. ij. salis. ʒ. j. ãnectãt sup radicẽ dẽtiũ aut cortices eris cũ oleo ⁊ radicꝫ liliꝫ et corticꝫ cupssi oluz. ãñ. ʒ. iiij. ⁊ aluminis pꝫ. j. ⁊ sumant cinerꝫ tamarisci ⁊ salis eq̃liter. ¶ Aut cornu cerui adusti ⁊ salis ꝯfectoꝝ cũ melle adustoꝝ ⁊ myrrhe aduste oluz. añ. ʒ. x. aut myrrhe ⁊ croci ⁊ spice masticꝫ oluz. añ. ptes ij. ruthe sicce ⁊ sumach ⁊ balaustie oluz ptes. iij. fiat ex eis dẽtifriciũ ⁊ qd adhereat. Et ẽt stiptica ꝑmixta cũ aloe ⁊ colcotar ⁊ climia. ¶ Dẽtifriciũ ꝯueniẽs ad h⁹. c. ⁊ ad alia: cipi ⁊ rosaꝝ ⁊ spice aromatice ⁊ sal gẽme ⁊ carmezit ⁊ cornu cerui adusti ptes eq̃les. ¶ Et ad aliud qd ẽ cã diminutiõis carnꝫ gigiuaꝝ sumãt alumẽ iamenũ ⁊ xilo aloes adustũ et cipi ⁊ sumach ⁊ balaustie.

¶ De ꝑforatiõe ⁊ corrosiõe dẽtiũ. C. xi.

Accidit illud ex hũiditate putrefacta i eis. Intẽtio i cura corrosiõis ẽ ꝓhibere additionẽ eius qd corrodit: ⁊ illud fit cũ mũdificatiõe sbe corrupte: ⁊ resolõne mãei ledẽtis illud: ⁊ ꝓhibitiõe dẽtis ne recipiat illas mãs: et ꝯuersiõe illaꝝ mãeꝝ ab eo cũ eis onib⁹ si eis idiget. ¶ Et medicine ꝓhibitiue corrosionis sunt exiccatiue. Si aũt ẽ fortꝫ idiget fortib⁹ vehemẽtis exiccatiõis ⁊ calefactiõis. Et si ẽ debilis sufficiũt i eo exiccatio ⁊ stipticitas: sicut litiũ ⁊ myrr⁹ ⁊ spica celtica: ⁊ ipaꝝ administratio sit ex modis q̃s ꝑdixim⁹. ¶ Et empl'z ei⁹ ex ca. ipletiõis. Ex illis. n. ẽ vt ipleat cũ galla ⁊ cipis: aut galla sola ꝓhibet. n. corrosionẽ ⁊ sedat dolorẽ. Aut ipleat mastice ⁊ cipis ⁊ myrrha aut storace: aut gallis viridib⁹ ⁊ litio: aut storace et opio aut galbão aut sulfure citrino ⁊ litio: aut visco alboti ⁊ pipe: aut cũ galla aut alboti ⁊ mẽtastro aut cũ nigella ꝯtrita ⁊ ꝯfecta cũ aceto ⁊ melle: aut cũ sulfure replẽdo aut liniẽdo: aut cũ. ʒʒ. decocto cũ melle: aut cũ aceto: qm̃ ipm est vltimũ ad hoc: aut assa fetida aut cũ alkitrã: aut cũ assa fetida ⁊ ãmõiaco: aut assa fetida sola ⁊ bulliat cũ cera vt ñ resoluat. Est. n. vehemẽs ad sedãdũ dolorẽ: aut cera sola aut cũ medicis aut cũ litio ⁊ dragagãto ⁊ iã expta ẽ cãphora ⁊ iplẽdo ⁊ ẽ iuuatiua in ipa vltime cũ ꝓhibitiõe additiõis corrosiõis et sedat dolorẽ. Et oꝫ vt adiuues te cũ eis q̃ ꝑterierunt in. c. dolorꝫ dẽtiuz. ¶ Et qñz administrent i h⁹ epithimata ex castorei et piretri et opij et galbani ptib⁹ eq̃lib⁹ et pipe et cardamomo cum melle: aut piretro et myrrha cuz melle et ꝑnis alcadra viridib⁹ cuz melle: aut vinuz bonum cui supfundit acetum feruẽs: aut ẽpe lacerte: aut sulfure cum eq̃li mẽsura liliꝫ: aut pipere et lacte titimali aut baurach et piretro aut galbão et fele iusq̃ami al. aut storace et opio. ¶ Medicamẽ bonũ. ℞. baurach et albẽgi ãboꝝ. añ. ptes. ij. piretri pipis ãboꝝ ptẽ. j. epithimi ptes. iij. ponãt sup locũ. ¶ Et iterũ. ℞. capituz ꝑnatoruz et pipis et seiꝫ iunipi oluz. añ. ptẽ. 5. et qñz administrãt iplẽdo ex eo et epithimãdo. ¶ Et qñq; põit sup locuz calidicõ forte aut furisticõ: aut calcis ptes. ij. et salis ãmoniaci et aluminis et myrrhe et gallaruz et acatie et ireos oluz. añ. pꝫ. j. et ordeum adustũ ⁊ spuma marꝫ. ¶ Et qñz addit i eo galbanũ ⁊ qñz iuuat collutiõib⁹ orꝫ retẽtꝫ i ore magnifice si decoq̃tur radix cappar cũ aceto dõec ꝯsumat medietas aceti ⁊ teneat i ore. ¶ Et administrẽt distillatiões in ipsa corrosiõe sicut arsenicũ dissolutũ in oleo ferueat ⁊ distillet in corrosuz. ¶ Et ex eis q̃ iuuãt est vt distillet in latere dẽtis corrosi oleũ ro.

¶ De ruptura dẽtiũ: ⁊ eoꝝ corrosiõe. Ca. xij.

Et cã in hoc ꝫ pl'm ẽ ꝯuersio ꝯplonis ei⁹ ad humiditatẽ. ⁊ qñz ẽ cã i ipo vt exiccet siccitate vehemẽti. Sꝫ dña ẽ mãifesta detumitio: ⁊ ꝯuũ ei⁹. Et si ẽ illuc sigño alteratiõis colorꝫ aut corrosionis signat ꝯplonẽ hũidã hñtẽ mãm.

¶ De cura. Ca. xiij.

Et curatio ꝑma ẽ ꝓhibitio mãei ⁊ mũdificatio dẽtis cuz stipticis fortibus ꝑdictis. et alumen q̃dẽ ẽ fortꝫ ipressiõis in hoc. Et si sunt calefaciẽtes cũ hoc: nõ est eaꝝ labor vanus sicut est elleborus niger mixt⁹ cũ melle. Si ỽo est a siccitate cura ei⁹ est cura siccitatis.

¶ De alteratiõe colorꝫ dẽtiũ. Ca. xiiij.

Quãdoq; fit illud pp alterationẽ ei⁹ qd cooperit eos ex linimẽto: ⁊ fač accidere pãnũ. Et qñq; fit lapis i dẽtiũ radicib⁹ cui⁹ eradicatio ẽ difficilis: et qñq; fit pp mãꝫ malã penetrãtẽ i sba dẽtis ⁊ alteratur i ea q corrũpit colorẽ ei⁹ ꝯuertẽdo ad colorẽ melõgie ⁊ siliũ ꝑter qd fit sup ipm pãnus.

¶ De cura. Cap. xv.

Primo q̃dẽ curet cum eo qd abstergit ⁊ mũdificat sicut spuma marꝫ ⁊ sal ⁊ nasturtiũ tritũ ⁊ cinis ostracoꝝ ⁊ cinis radicis cãne ⁊ arist. ro. ⁊ ordeũ adustũ ⁊ sal gẽma q̃ oĩa sunt ꝫ eq̃les ptes: ⁊ siuis adde i eo ostracũ limaciaꝝ adustũ. ¶ Aut sumat abrotani adusti ⁊ pipis ãboꝝ. añ. pꝫ. j. ãmoniaci ptes. iij. ⁊ foliꝫ. ij. ⁊ gypsi adusti. x. ptes terãt ⁊ administrẽt: ⁊ si fuerit supflua tũc flos eris cum melle. ¶ Et ex albificãt i dispõne ẽ tritura catini d̃ sceni: aut tritura vitri aut masacũte ⁊ alsũbedig ⁊ lapidꝫ adamãtꝫ. ¶ Scdo ỽo curet cũ eo qd resoluit mãꝫ ⁊ exhit eã aut abstergit eã: sicut pip ⁊ mẽtastrũ ⁊ cost⁹ aristo. ro. ⁊ assa fetida ꝑmisceat cũ abstersiuis ꝑdictꝫ: ⁊ sic ẽ dẽtifriciũ qd dixim⁹ añ. ¶ Aut h⁹ dẽtifriciũ bonuz. ℞. radicꝫ arist. ptẽ. j. cornu ceruini adusti. ptes. ij. masticꝫ ptes. iij. olei ro. ptes. v. terãt ⁊ administrent. ¶ Aliud. ℞. abrotãi ⁊ salis torrefacti ⁊ liliꝫ oluz. añ. ptes. iiij. cipi partes. v. spice ptẽ. j. piperis ptes. vi. ¶ Aliud. ℞. salis qui tandiu adustus fuerit donec fuerit vt carbo partes. iij. foliꝫ ptes. ij. ⁊ spice ptem. j. ¶ Et iterum cineris ostracoꝝ ptes. iiij. ro. siccaꝝ ptes. v. cipi ptes. iij. florꝫ iusq̃ami ptẽ. j.

¶ De facilitate originis dẽtiũ. Ca. xvi.

Quãdoq; accit isãtib⁹ vt dẽtiũ eorum natiuitas sit difficilis. Et qñq; cõicat ei solutio vẽtris: q̃re neciũ ẽ vt cõmẽsuret cũ epithimatib⁹ sup vẽtrẽ ⁊ succis ꝑpatis ⁊ retẽtiõe eoꝝ: ⁊ est neciũ vt liniat cum collyrijs ꝑdictis in libro vij. ¶ Et ex eis q̃bus ortus dẽtiũ fit facilis est fricatio cum adipib⁹ et cerebellis ⁊ ꝓprie cerebro leporis extracto ex capite eius post decoctionem. Aut cum alcanna ⁊ butyro ⁊ oleo de lilio. ¶ Et iam dictum est ꝙ lac caninum confert in

hoc vehemēter cū ꝓprietate sua. Et si dolor vehemen
tior fiat leniaꝶ cū succo solatri cū oleo ro. calefcō.
¶ Et oꝫ vt ꝓhibeaꝶ masticatio sup rē q̄ hꝫ essentiā
tenacē: imo oꝫ vt nutrix intromittat digitū suū i ore
ei⁹: tūc cū icipit dolere pp ortū dētiū ⁊ fricet gingiuā
ei⁹ vehemēter vt currat ab ea humiditas ex via gingi
ue: deinde fricetꝶ cū medicis ꝑdictis. ¶ Cūq̄ dētes parū
per appent oꝫ vt fiat ēpl'z capiti ⁊ collo ⁊ mādibulis
cū lana submersa i oľo ⁊ distilletꝶ ēt i aure ei⁹ oleū: ⁊
nos iā ꝑmisim⁹ tale q̄le ē capl'm in hoc libro primo.
¶ De regimine eradicatiōis dentiū. Cap. xvij.

Q Uoniā qn̄q̄ aduēit ex dēte doloroso vt nō reci
piat curā oino: ⁊ fit vt quotiēscūq̄ sedaꝶ noc^m
q̄ ledit in ꝓrio redeat. Amplius fit vicinitas eius re
liq̄s dentib⁹ nocu^m pp illud qd ex ipso pertrāsit ad
eos: ⁊ nō inuenitꝶ ad ei⁹ rectificatōēꝫ semita tunc cu
ra ei⁹ est eradicatio. ¶ Et ipse qd qn̄q̄ eradicaꝶ cum
tenaliis p⁹ detectiōēꝫ ab eo qd tenetꝶ cū radice ei⁹.
Et oꝫ vt attendas āte eradicatōēꝫ: ⁊ ꝯsidera an egri
tudo sit in ipso dēte. Nā si nō fuerit nō oportebit vt
eradicetꝶ: ⁊ nō eradicetꝶ cū cā fuerit i gingiua: aut fue
rit i neruo q̄ est sub dēte. Illd. n. q̄uis dolorem parū
per alleuiet nō tn̄ ipꝫ destruit: imo redit. ⁊ nō qd alle
uiat ipm nisi pp illud qd resoluit ex mā tunc: ⁊ cū eo
qd ꝑuenit ad ipsū ex medicinis. ¶ Et in eradicatōe
illoꝝ dentiū q̄ nō cōmouentꝶ ē timor ex q̄busdā no
cumētoꝝ plurimoꝝ: qn̄q̄. n. detegitꝶ a mādibula ⁊ pu
trefit ꝓs sube ei⁹: ⁊ excitat dolorē vehemētē: ⁊ quādo
q̄ excitat dolorem oculi ⁊ febreꝫ. Cum ḡ sciueris q̄
eradicatio ē difficilis: aut nō tolerat eā īfirm⁹: tunc
nō erit rectū vt moueaꝶ cū vehemētia. Illd nāq̄ ē ex
eis q̄ in dolore aug^m faciunt: cū tn̄ ꝯueniens est qn̄
q̄ si fuerit egritudo pp cām i dēte. nā si ꝯmoueaꝶ re
soluitꝶ mā sub ipo ⁊ sedaꝶ dolor. ¶ Qn̄ꝫ ṽo eradicaꝶ
cū medicis: ⁊ recti⁹ qd ē vt incidaꝶ in circuitu dētis
cū flōmo ⁊ administretꝶ sup ipꝫ medicam̄. ¶ Et ex illis
est vt sumanꝶ cortices radicis moroꝝ ⁊ piretrū ⁊ te
ranꝶ in sole cū aceto forti donec fiat totū sicut mel: de
inde liniatur cū eo radix dentium in die tribus vici
bus. ¶ Aut teraꝶ piretrū ⁊ in aceto sub sole dimitta
tur. xl. dieb⁹: deinde distilletꝶ sup illd qd scissum est ⁊ di
mittaꝶ hora vna. Aut horis duab⁹. ¶ Et qn̄ꝫ inuestit
san⁹ cera bn̄: deinde extrahitꝶ q̄re eradicaꝶ. ¶ Aut po
nitꝶ loco piretri radix cucumeris asi. Aut linitꝶ cū ar
senico trito cū aceto qm̄ mollificat eā. ¶ Aut sumāꝶ
semis vrtice ⁊ galbāi ptes eq̄les: aut vrtica ⁊ de ture
duplū ei⁹ ⁊ pōaꝶ sup radicē dētis ei⁹. ¶ Et qn̄q̄ fer
uet cū foliis fici: qm̄ ipꝫ frāgit eā ⁊ eradicat ipꝫ cū fa
cilitate. ¶ Et fex aceti ipsi⁹ ē mirabilis. ¶ Et qn̄ꝫ su
māꝶ cortices mori ⁊ cortices capparis ⁊ arsenicū ci
trinū ⁊ piretꝝ: ⁊ vene ⁊ radices colloq̄ntide ⁊ sisamū
⁊ ꝯficiāꝶ cū aq̄ aneti aut cū aceto forti ⁊ dimittāꝶ tri
b⁹ dieb⁹ deinde liniāꝶ. ¶ Aut sumāꝶ venaꝝ citriaꝝ ⁊
cortices mori āboꝝ Añ. ꝓs. i. ⁊ arsenici. citrini ptes
ij. ⁊ ꝯficiꝶ cū melle ⁊ ponāꝶ i circuitu dētis toti⁹: qm̄
eradicat eū. ¶ Aut sumāꝶ radiceꝫ abrotāi ⁊ lacteꝫ titi
mali ptes. ij. ꝯficiāꝶ cū melle ⁊ ponāꝶ sup ipꝫ: ⁊ si dēs
ē ōbi liq̄fiat cera cū melle i sole ⁊ distilletur sup ipa
oleū ⁊ ꝑcipiaꝶ vt masticet eā. ¶ De fricatiōe dentiū
corrosi ⁊ ē sic eradicatio sine dolore. Ca. xviij.

C Onficiāꝶ farina cū lacte titimali ⁊ ponaꝶ sup
ipꝫ aliq̄b⁹ horis: qm̄ frāgetꝶ. ⁊ oꝫ vt ponāꝶ in ipo
folia volubilis maioris acute: ⁊ adeps rane arboree
est incisiuus fractiu⁹: ⁊ est rana viridis q̄ hospitaꝶ in
plantis ⁊ arboribus ⁊ ascēdit ex arbore ad arboreꝫ.
¶ De vermibus dentium. Cap. xix.

S Umāꝶ seis iusq̄ui. al. seis porri āboꝝ Añ. ptes
iiij. se. cepe ptes. ij. ß. ꝯficiāꝶ cū adipe capno cō
trito ⁊ fiāt inde pillule q̄ꝝ vnaq̄q̄ sit. ʒ. i. ⁊ fiat suffu
migatio ex vna pilulaꝝ cū cooptura capitis ⁊ cum
traiectorio. ¶ De cā stridoris dētiū. Capi. xx.

S Tridor dētiū i sōno fit pp debilitatē lacertoꝝ
mādibulaꝝ: ⁊ ē ex eis sic spasm⁹ ⁊ accit īfanti
bus multotiēs: et remouetꝶ qn̄ fiunt puberes. ⁊ quā
do mltiplicaꝶ stridor dentiū ⁊ sonit⁹ eoꝝ in sōno in
dicat epilepsiā: aut apoplexiā: aut spasmū: aut signt
vermes in ventre. Et ille qui est ex vermib⁹ est ha
bens vicissitudines. ¶ De cura. Cap. xxi.

E T oꝫ vt curetꝶ patiens illd cū mūdificatiōe ca
pitis ⁊ iunctiōe colli ex oleis calidis odoriferis
in quibus est virtus stiptica.

¶ De dente qui elongatur. Capi. xxij.

O Portet vt sumatur digitis aut instr̄o ꝯstrictiuo:
deinde limetꝶ cū lima. Postea sumanꝶ grana lau
ri ⁊ alumen ⁊ aristol. lon. ⁊ fricetur cum eis.

¶ De congelatione dentium. Cap. xxiij.

C Ongelatio est stupor q̄dā accn̄s dēti. ⁊ illd est
pp cām retētā ⁊ ē aut stiptica aut pōtica: ⁊ quā
doq̄ est pp illd qd occurrit dēti aduenies extrinsec⁹
aut stās. Et quandoq̄ fit pp illd qd eleuaꝶ ad eos ex
stō cū fuerit illic hūor acetos⁹. Et quādoq̄ seq̄ꝶ ima
ginatio existimatiuā cū p̄ns ille q̄ masticat acetosum
masticādo cū trāsmissiōe. ¶ De cura. Ca. xxiiij.

C Onfert ei masticatio portulace valde: aut semi
nis portulace cōtriti ⁊ infusi cū aq̄: aut glutinis
alimbat: aut amigdalis: aut nucis regal' ⁊ alneregil
ꝓpe: aut auellana aut oleū omphacinū fricādo: aut
fex olei ingrossati in vase ereo cū melle in sole aut
sup ignem. ¶ Et collutio oris cū lacte asinino ⁊ oľo
tepido: aut cordumēi cū vīo. et grana lauri ⁊ aristol.
lon. aut assa fetida: aut lac titimali ⁊ sq̄lla ⁊ sal: ppea
q̄ opposit⁹ est acetositati ꝯfert valde stupefactiōi.
¶ De hebet dentium ⁊ cura eius. Cap. xxv.

E St vt dens nō toleret aliq̄d friḿ neq̄ calꝫ neq̄
durꝝ. ¶ Et plin ei⁹ ē ex frigore: ⁊ ē ꝑcedēs doloꝛ
rē dētiū. ⁊ cū cā in hoc est frig⁹ administra grana lau
ri ⁊ alumē ⁊ aristol. lon. ⁊ vaporationē assiduā cū vi
tello oui. q̄ si cū illa nō sedetꝶ fricetꝶ cū hierapi. Si āt
nō valet tūc tyriaca ⁊ oleū synapinū est iuuatiuum
valde. ¶ Alkitrā ꝯfectū calefactū cū eo multotiens
inungitꝶ fricādo est iuuatiuū valde. ¶ Si āt cā fuerit
ꝯplo cala ⁊ ē raro significabit ipsam color gingiue ⁊ tact⁹
ei⁹ ⁊ tactus dētiū: q̄re oportebit vt assiduetꝶ fricatio
dētiū cū oleo ro. tepefacto in quo sit ꝯcāphora ⁊ san
dali. ⁊ administrentur mucillago psilij ⁊ masticatio
portulace: aut seminis proprie.

¶ De cura debilitatis dentium. Capi. xxvj.

C Onferūt ei stiptica ꝑdicta: ⁊ galle aduste extin
cte in aceto et grana myrti albe et sal torrefac
tū extinctū in aceto: ⁊ alramich: ⁊ vinum stipticū

ꝛ dētifricia stiptica. ¶ Dentifriciū bonū. ℞. ciperi. ʒ. iij. myrabolanoꝝ citrinoꝝ enucleatoꝝ. ʒ. v. cinami grossi. ʒ. xv. cinamomi. ʒ. iiij. aluminis. ʒ. ij. piretri. ʒ. vij. salis āmoniaci piperis lō. galie croci oliuꝫ añ. ʒ. i. sal' ʒ. v. sumach ꝑparatoꝝ coꝝ. ʒ. ij. fruct⁹ tamarisci. ʒ. iij. cardamōi. iiij. aristol. ʒ. xvj. balaustie. ʒ. iiij. terātur oia ꝛ aggregēt. ¶ Dētifriciū bonū. ℞. sandali rubei cubebe faufel oliuꝫ añ. ʒ. xv. cinami grossi. ʒ. v. cināo mi. ʒ. ij. baluꝫ. ʒ. iiij. ꝯficiat cū amilo tritici. ¶ Dentifriciū ad hāc rē bonū sumat luti ordei terat ꝛ inuoluat melle aut lutrā pauco samio ꝛ fiāt troc. ide ꝛ submergat charta de pāno ꝛ pōat sup lacertulū positū in radice furni. Cūqꝫ ei⁹ color denigrat exhat ꝛ accipiat ex eo ps. i. ꝛ ex ruptura rilo aloes ꝛ balaustijs ꝛ cipis ꝛ cortice gnati ꝛ sale ex oib⁹ añ. ps. i. terant ꝛ fiat ex eis dētifriciū. ¶ Et quādoqꝫ sumūt ordei adusti narrati ptes. xx. ꝛ ciperi ꝛ faufel ꝛ allzarmezi. oliuꝫ añ. ptes. iiij. ꝛ. ʒʒ. ps. i. fiat ex eis dentifricium.

¶ Fen. viij. de dispōnib⁹ gigiuaꝝ. ꝛ ē tractat⁹ vnus.

¶ De egritudinibus gingiuarum. Cap. j.

Gingiue accidūt apata: vel cā nāci descēdēti ad ipaꝫ fꝫ plꝫ ex capite. Et quādoqꝫ ē pp cōitatē stō: ꝛ quādoqꝫ accidūt ei apata in initio hydropisis et accidetiu malitie forme: pp illō qd ad eā eleuat ex vaporibus corruptis. Et signatur genus materiei p colorē ꝛ tactū. Et quādoqꝫ sunt ex eis manifesta recentia velocia ad suscipiendā curam: ꝛ profunda ad suscipiendā curā tarda ꝛ quādoqꝫ sunt cum se.

¶ De cura. Capi. ij.

Si mā est supfluitas cal'a tūc admistra euonem ꝛ flomiā aliehenc ꝛ cura in pn⁹ cū collutiōib⁹ oris infrigidantib⁹. ꝛ fit in eis stipticitas sicut est aq ro. ꝛ lac acetosuꝫ ꝛ aqua myrti ꝛ aq folioꝝ stipticorū frigidoꝝ: ꝛ decoctio balaustiaꝝ: ꝛ aq arno glosse et infusio glādium ꝛ succ⁹ portulace. Deide post illud fiat oris collutio cum oleo omphacino ꝛ olo arboris masticis ꝛ oleo myrtio i vnaquaqꝫ vncia pōat mastix: aut oleo in quo bullierint mastix ꝛ sicce ro. aut oleū ro. i q bullita sint spica ꝛ rose sicce ꝛ mastix. ¶ Et oleum qd arboris masticis hꝫ vtutē vehementē in sedādo dolores gigiue ꝛ ppe recēs. resistit eni ꝛ nō exaspat ꝛ magis ppriū iuua^m ei⁹ est in dispositione doloris. Deinde post illō administrent q sint sicut succus ireos hūide. facit. n. currere sanguineꝫ ꝛ facit descere: aut succ⁹ folioꝝ oliue: aut fex vini. Aut succ⁹ rute: aut oleuꝫ alabati alcadra bullitum cum aq in qua sint folia ei⁹ aut decoctiōe aristo. ¶ Si āt apa est calidū ꝛ pfundū ꝛ nolatur berules nō resoluit cū medicis: imo fit purulētū. Et quādoqꝫ idiget cura man⁹. ꝛ quādoqꝫ sōa ei⁹ puenit ad creādū carnē nouā. ¶ Cū g purulētū fit admistra sup ipꝫ florē eris ꝛ gallas: aut corticē eris ꝯtritū cū aceto diebus aliqb⁹ ꝛ surie adustū aut gallas cū aceto. ¶ Cū autē gingiua nō cessat suppurari ꝛ apatur et nō sanat indiget cauterio. ¶ Et meli⁹ ē vt sumat oleū feruēs cū lana inuoluta sup extremitatē tēre ꝛ totiēs fiat donec detumescat gigiua ꝛ ꝯstringat. ¶ Si āt apa fuerit ex hūiditate supflua oportebit in principio vt colluat os cū oleis calidis ꝛ cū melle ꝛ oleo ꝛ rob: deide administrentur resolutiua fortia predicta multotiens.

¶ De gingiua sanguinea ꝛ cura eius. Cap. iij.

Confert ei alumē crticū cū aceto cū duplo ipi⁹ ex sale ꝛ cū surie tāto ꝗtuꝫ ipm est ꝛ medietas eius ipsum sup eā. ¶ Et ēt adurat taraca salita vsqꝫ quo fiat sic carbo ꝛ sumat ex clere coꝝ ps. i. ꝛ ex rosis siccis ptes. ij. ¶ Et iteꝝ sumat myrti ꝛ lētis aduraꝝ āboꝝ añ. ps. i. sumac ꝛ surie āboꝝ añ. ptes. ij. florū squinānti ptes. iij. ꝛ cōmisceant ꝛ administrent.

¶ De fissuris gingiuaꝝ. Capi. iiij.

Curritur in cura eorum cursu fissurarum labij.

¶ De vlcerib⁹ gingiue corrosiōe ei⁹ ꝛ fistul' ei⁹. Cap. v.

Ulcera gingiue alia sunt pura et alia sunt incipientia putrefieri: ꝛ alia sunt incipientia corrodi.

¶ De cura. Ca. vj.

Puroꝝ qd cura: cura est alcola. ¶ Eaꝝo q putrefieri incipiunt os vt curent cū eis q sunt sic olea cala ꝛ semē iunipi ꝛ tribuli. si ergo iuuāt erit bonū: ꝛ si nō sumat gallaꝝ ps. i. ꝛ myrrhe pars. ʒ. aggregētur cū ol'o ro. ꝛ administrent. ¶ Et ex spēbus qd collutionū oris iuuatiuis est collutio oris cuꝫ aceto squillinco ꝛ collutio oris cuꝫ lacte asinino ꝛ collutio oris cū decoctiōe folioꝝ oliue ꝛ decoctiōe rosaꝝ ꝛ lētis ꝛ gallaꝝ ꝛ capitū rosaꝝ ꝛ gnatoꝝ. ¶ Corrosiua aūt si sunt pfunda in ipsa: os vt curent cū alcadicō ppriō eis dicto in antidotario ꝛ sīr fistule: deinde spargētur sup eā medi⁹ stiptice. ¶ Et ex eis que sunt experta est h⁹. ℞. tribuloꝝ fruct⁹ tamarisci piretri oliuꝫ. ʒ. iij. celidonie. ʒ. j. myrobal. citrinoꝝ rosaꝝ siccarum amboꝝ. añ. ʒ. ij. fabaꝝ ꝛ sal' āmōiaci ꝛ cucube ꝛ spume marꝫ oliuꝫ. añ. ʒ. ʒ. balaustiaꝝ ꝛ croci āboꝝ. añ. ʒ. iiij. cāphore. ʒ. iiij. fiat ex eis dētifriciū. ¶ Et ēt dentifricia i qb⁹ recipiunt aristol. ꝛ colcotar ꝛ scorie ꝛ arsenica. ¶ In medijs āt sumant piretri ꝛ radicis lilij amboꝝ: añ. ps. j. sumach ꝛ gallaꝝ nō pforataꝝ ꝛ balaustiaꝝ ꝛ aluminis oliuꝫ. añ. ʒ. ij. terant ꝛ fiat ex eis dētifriciū ꝛ admistret in medijs iter corrosa ꝛ fistulas. ¶ Et sīr ex balaustijs ꝛ squāma ferri puluerizetur gingiua ꝛ retineant in ea. Deinde colluat os cū aceto squillitico aut aceto in quo decocta sunt folia oliue. ¶ Et etiā administret filoniū in loco corroso: qm est bonū: aut diacalamētum ꝛ ꝯfectiones phibētes putrefactionē resoluētes illud qd puenit ex ea. ¶ Et ex eis est ꝯfectio de arnel. Si aūt nō valēt tūc necessariū est alcadicon. ¶ Et ex eis q approximant ei etiā est vt sumat aluminis ꝛ calcis ꝛ gallaꝝ ꝛ duorū arsenicoꝝ ptes eqles accipiat ex eo dauch. i. p⁹ cōtrictionē vehementē ꝛ fiat cuꝫ eo fricatio fricādo bene. Deinde expectetur sup eā vna hora. Postea colluat os cuꝫ oleo ros. qñqꝫ ponit i ipso acatia: ꝛ ē ꝯueniens vt fiant ex eo troc. ꝛ desiccent ꝛ reseruent ad necessitatē. ꝛ qñqꝫ sufficiunt duo arsenica ꝛ calx ꝛ acatia ꝛ fiunt inde troc. ¶ Et quādoqꝫ cōfert cauterium pdictuꝫ: ꝛ ex eis que deijciunt corrosionem et faciunt nasci carnem sanam: deinde administretur dentifriciuꝫ ex gallis cū tertia parte myrrhe. Creat enim carnem ꝛ constringit gingiuam. ¶ Et flobotomia aliehenc confert in eis.

¶ De augmento gingiue ꝛ cura eius. Capi. vij.

Cura ei⁹ pdicta est in caplo de fetore oris.

De diminutiõe carnis gingiue et cura. Ca.viij.

Sumant thuris masculi et aristo.ro. et sanguinis draconis et farine herbi et radicis lilij ptes eqles pficiant post ptritionē cū melle et aceto sqllitico et administrent fricando. Et farine herbi.ʒ.x. pficiant cū melle: et fiāt ide troc: et ponant sup lacertulū aut testā positū i iferiori pte furni donec pueniat ad hoc vt pterant et forsitā adurant: et sup id qd adurit et cōteritur et pijciātur sanguinis draconis.ʒ.iiij. et thuris masculi pstū ipm et aristol.ro. et ireos ambor.añ.ʒ.ij. et fiat fm modū pdictū.

De cura mollificationis gingiue. Ca.ix.

Siqdē fuerit pua tūc sufficiet in ea collutio oris cū aq in qua decocta sunt stiptica cal'a vel frā fm cōplonē. Et ex eis q sunt vehemētis iuuamēti in hoc est alumē decoctū cū aceto. Si aūt fuerit plima: tūc recti⁹ erit in ea vt icidat et dimittat sanguis currere et exprimat qd egredit ex eo. deinde colluat os post ipaz cū decoctiōe stipticor fm modū predictū in eis q pterita sunt. Et ex eis q sunt puenietia ad illud ex decoctiōib⁹ est vt sumant fruct⁹ tamarisci.ʒ.iij. et folior alcāne.ʒ.ij. tepefiāt et administrent. Aut sumāt balaustiar corticis granator.añ.vi. ptes: et tereniabin et alumis iameni. añ.iij. ptes et rosar et sumach albgdedi.añ.viij. ptes: et spice aromatice et flor sqnāti.añ.ptes.x. fiat ex eis linimētū: et qd adhereat: et flōmia alicherich pfert ei. Cōfectio linimēti puenietis ad illd qd admistrat post collutionē oris. Re. rosar cū capitibussuis piperis. Añ.ptes.vij. corticis gladiū balaustiar granor myrtiviridiū Añ.iij. ptes siliqr nabati sumach mūdati alramich v.ptes: aut loco alramich myrti.viij. ptes. Et qnq pfert tāgere palatū cū hiera minori et colluere os ex ea cū aceto sqllitico et admistratio alsuffuf fortium.

De cura carnis addite gingiue. Ca.x.

Ponatur in ea calcātum et myrrha: quoniā purgant eam.

De labijs et egritudib⁹ eor. Ca.xi.

Duo labia creata sunt ad coopiendū os et dentes: et ad decorē et ad retinēdū saliuā: et in hoibus ad loqndū et creata sunt ex carne et neruis que sunt ptes lacertor q ptinēt ea.

De fissuris labior. Ca.xij.

Medicie qd qb⁹ idiget i curatiōe fissurar sūt ille q ad exiccationē et stipticitatē aggregāt lenificationē. De cura. Ca.xiij.

Medicie pferētes ad illd et ex illis ē dragagātū qñ tenet i ore et pmouet lingua. Et ex regie iuuāte in ipsa est mūctio sumis et ani: et vt liniat super eas butyr recēs. Et ex eis est frustū cucumeris sup aliud: aut liniat sup eas aq seneste: aut aqordei aut mucillago psilij. Et ex pinguedib⁹ est butyrū et medulla et adipes vitullor et āser cū melle. Aut oleū alhabac allzadra. Aut oleū ro. et in q sūt albumē oui et faria: et ppe faria herbi et ceratū: et qñq ponit i ipso merdasengi. Et ex medicis exptis est illd qd recipit gallas ptritas cū cerusa plūbi amilū et dragagātū cū adipe galline. Et ēt galle ptrite cū sisamio. Et ēt mastix et visc⁹ alboti et ysop⁹ et mel et fiat ex eis vnguētū. Et iter merdasengi et sedinez venar vitis oium ps.5. dehenigi ps.5. vngule capine aduste croci ābor. Añ.ptes.iij. cāphore.vj. ptes gūmi ptes.vj. cere.xvj. ptes oleū ros. Et etiā ambra soluta cū oleo balsamino: aut olei d ben: aut olei d citro.iiij. ptes sumāt et admistret i ipsis ceratū. Et sint cibi eius pedes et extrema aut oua sorbilia.

De apate labior et cura. Ca.xiiij.

Oportet vt icipiat i eis cū esione hūoris dñantis deide admistrent medicie locales. Apata vo sunt prime pōnis ex iudicio apatum gigniē et cura fortior parūper ē magis necia. Medicie vo locales ad vlcera sumunt ex stiptic sic mirobal. et litio et sele rose et nuce cupressi et radicib⁹ vitis et qnq ponunt in eis dhenigi et vngule capne aduste et capilli adusti et sum⁹ aggregat⁹ et vsnee. Olea āt q admistrant i eis sunt sicut oleū de chrysomilis et oleū de nuce idica.

De emorroydib⁹ labior. Ca.xv.

Si aūt in eis sunt emorroydes: tūc ex eis q pferūt eis sunt squāme ferri et merdasengi et cerusa et croc⁹ et alumē fm ptes eqles sumpta ex qb⁹ fiat vnguētū cū cera et oleo nucis indice: et oleo ro.

De tremore labior. Ca.xvj.

Plurimū accit cū cōitate oris stōi: et ppe qñ i ea est nausea: aut mouet qsi ad expellendū aliqd cū vomitu et ppe in egritudib⁹ acut et hor crisis. Et qnq est cū cōitate neruor aduenietiū ad ea a cerebro et nucca cū cōitate quā cerebrū hz cū eis.

Fen.ix. de dispōnib⁹ gutturis. et est tractat⁹ vnus.

De anathomia gutturis. Ca.j.

Per guttur itelligim⁹ spatiū in q sūt meat⁹ ānelit⁹ et cibi. Et de eo sunt additio q sunt vuar amigdale et galsamac. Et tu qd iā sciuisti anathomiā meri et anathomiā epiglotis. Uua vo ē sba carnosa pēdēs sup supmā ptem epiglotis sicut velamē. Et ei⁹ qdē iuuamētū ē gdatio aer: vt nō pcutiat suo frigore pulmonē subito et vt phibeat puluerē et fumū: et vt sit pcutiēs vocē qua pfortet et magnificet qsi ipsa sit porta custodiēs sup exitū voc qtitate sua: et pp hoc nocet ei⁹ icisio voci et ppat pulmonē ad recipiēdū frig⁹ et nocumētū ei⁹ et tussis ab eo. Due vo amigdale sūt due carnes nate in radice ligue tēdētes ad supiora ac si ipe sint.ij. auricule pue et sunt carnose neruose sic due glādulē vt sint fortiores et ābe sunt ex modo suo sicut due radices duar auriū: et sicut itineris ad meri quarū ambar iuuamētum est vt adiuuēt aerē apud caput cāne sicut archa et vt nō expellat aer penit⁹ cū fit attractio cordis et deficiat alal. Algalsamac vo ē caro pāniculosa ānexa palato subvus pēdens coopiens caput cāne: et supra galsamac ē alfaic et est os habēs qtuor latera duo supius et duo inferi⁹. Cāne vo meri anathomiā dicem⁹ posteri⁹.

De egritudib⁹ mēbror gutturis. Ca.ij.

Quandoq accidunt in vnoquoq istorum egritudines complexionis: et apostemata: et resolutio singularis.

De cibo quo fit strangulatio: et similiter que currunt cursu eius. Ca.iij.

Quādo aliqđ figit magnitudinē hñs oȝ vt incipiat ⁊ pmat collū ⁊ qđ ē iter vtrasq́ spatulas adiuuādo ꝑcussionē post ꝑcussionē. si āt non sufficit adiuuet vomitu. Et qñq́ est in hoc tumor.

¶ De spinis ⁊ q̄ cursu ei᷒ ꝓcedūt. Ca.iiij.

IN spinis qđ ⁊ frustis ligni ⁊ ossis ⁊ q̄ sunt illis silia: oȝ vt ꝯsideret tūc si sensus cōprehenderit eo aut pēna aut curuitas caizarā: aut chorda arcus dupla tūc expellat cū ea aut exhat: ⁊ si ē istr̄m ꝯprehēdēs spinā recipiēs eā. tūc rectio ē ei᷒ attractio fm q̄ narrabo. ¶ Si āt sensus deficit: tūc oȝ vt post ipsa sorbeāt sorbitiōes viscose. ¶ Si āt nō valēt excitent singult᷒ ⁊ vomit᷒ cū digitꝭ ⁊ cū pēna ⁊ medicamine. ¶ Et ex eis q̄ expta sunt ē vt bibat ol die. ʒ.j. nasturtij ꝯtriti cū aq̄ cal'a ⁊ euomat. Ipȝ.n. expellit qđ retinet. ¶ Et meli᷒ qđ ē vt euōat p᷒ cibū suū cū aq̄: ⁊ qñq́ ligat cū filo forti ⁊ egredit ⁊ ꝺglutit: deide exhit et egredit q̄ retētū ē. ¶ Et silr fic᷒ sicce ligate cū filo qñ paulati masticāt: ⁊ deide deglutiūt. ¶ Et qñ gargarism᷒ cū rob vue i q̄ ꝺcocte sūt fic᷒ sicce: tūc q̄ ifixū ē monet a loco suo. ¶ Et qñq́ exti᷒ appōit ēplꝫ gutturi i q̄ sūt maturatio ⁊ aptio subtilis vt apiat locus ⁊ egrediat spina ⁊ q̄ cursu ei᷒ ꝓcedūt ꝑ se. Et sile huic est emplꝫ fcm̄ ex faria ordei cū oleo ⁊ aq̄ tepida.

¶ De sāguisugis i gutture. Ca.v.

QUādoq́ ꝯtingit vt sint q̄dā aq̄ hñtes sāguisugas ꝑuas occitas: q̄ꝝ occitatio difficilr fac̄ cauere ab eis: q̄re ꝺglutiūtur. ⁊ qñq́ pēdet i māifesto gutturꝭ: ⁊ qñq́ suspēdit i iteriori pte meri: ⁊ qñq́ ꝑuenit ad stōȝ: ⁊ qñꝫ ē ꝑua ⁊ aspiciēs nō videt suspensionē ei᷒. ¶ Cū āt ꝑtrāsit sup illđ hora de q̄ curat ⁊ sugit ex sāguine q̄titatē magnā crescit corp᷒ ei᷒ ⁊ apparet q̄titas. ¶ De signis. Ca.vj.

ACcidit ei i q̄ suspēdit sāguisuga tristitia ⁊ āgustia ⁊ sputū sāguis. Cū g vides sanū spuētē sāguinē subtilē: aut spuētē ipȝ qñq́: tūc ꝯsidera dispōnē gutturis eius fortasse.n. in ipō est sāguisuga.

¶ De cura. Cap.vij.

QUādoq́ curat illa q̄ visu cōprehēdit curatiōe acceptiōis ⁊ ablatiōis fꝫ q̄ narrabim᷒. Et qñq́ curat cū medicis gargarismatū si fuerit ꝓpe guttur ⁊ vapoꝝ. ¶ Et ex eis sūt q̄dā cū caputpurgijs si fuerit ꝺcliuis ad nasuȝ ⁊ cū eis q̄ vomitu ⁊ vētris solutiōe educūt v̄mes ⁊ q̄ eis sūt silia: si fuerit stās i ꝓfundo ⁊ i stō. ¶ Et qñꝫ igeniat aliđ igeniū ei.i. vt submergat se hō i aq̄ cal'a. Aut moret i balneo cal'o ⁊ ꝓprie p᷒ allea q̄ assūpsit. deide nō sit deses ide sinēter aquā frāȝ ifrātā i ore suo assumere hora p᷒ horā donet ⁊ ascēdat sāguisuga q̄ i ipō suspēsa ē fugiēs a calore ⁊ declinās ad ptē frigorꝭ. Si āt neciū fuerit vt ipse expectet fm illū calorē vsq́ q̄ timeat sincopi expectet sup illđ ē.n. regimē valde bonū i exhēdo ipsam. Et multotiēs q̄dē ꝯfert i ea vt sit ꝯtēt᷒ comestiōe allioꝝ ⁊ mora in sole tenēdo os aptū corā aq̄ frā ifrāta: ⁊ q̄dā hoies sunt q̄ i potu tribuūt hñti sāguisugā alfelesus ⁊ existimo q̄ sint spēs cimicū rubeoꝝ sāguineoꝝ silīū techis debiles hñtiū cutes q̄s forsitā destruit tact᷒. Et si fuerit facilis dēt i potu cū aceto ⁊ vino: aut suffumiget ex eis gutt cū traiectorio: ⁊ fortasse ipsi sunt q̄ nomināt i terra nostra alchabebil.

¶ Et acetū sol'ū cū sorbet qñq́ exhit eā ex gutture ⁊ ꝓpe cū sale. ¶ Ex gargarismis v̄o ē gargarisma qđ fit cuȝ aceto ⁊ gargarisma de synapi cū duplo sui ꝺ baurach: aut synapi cū eq̄litate sui de nigella: aut cū aceto vini in quo decocta sunt allea ⁊ schea ⁊ lupini ⁊ colloq̄ntida ⁊ siraes: aut aceto vini fm q̄titatem. ij. ℥. in quo ponunt baurach. ʒ. iij. ⁊ salis ammoniaci ⁊ alleoꝝ duo dētes: ⁊ gargarismati q̄dē cū succo folioꝝ salicis inest ꝓprietas in exhēdo ipsā: ⁊ silr gargarismati ex aceto ⁊ assa fetida aut lutrā et aq̄. ¶ Cum aūt iā peruenerit in stō oportebit vt in potu sumat de hoc medicamine. ℞. sceha abrotani absinthij nigelle lupinoꝝ costi nasturtij mētastri allzebuli siraes oiuȝ. Añ. pondus. ʒ. ij. cum aceto cōmixto: ⁊ etiā cibet habēs eā alleis ⁊ cepis: ⁊ porris ⁊ calamēto fluuiali humido aut synapi cōdito ⁊ omni calido acuto. deinde euomat postea si facilis fuerit ei vomitus: si aūt fuerit nō facilis: tūc res salute acute. Et cū ei᷒ suspēsio fuerit in naso ⁊ diligit ei᷒ casus fiat caputpurgiū cū aceto ⁊ nigella ⁊ succo cucumerꝭ asinini ⁊ elleboro. Cūq́ acciderit vt abscindat: tūc sibi caueat ille i quo fuita clamore ⁊ loquela. ¶ Si aūt currat sanguis aut euomat ipsuȝ vel solone educat eū curet totū cū eo q̄ scies in capitulo suo ⁊ hermodactili quidē habēt proprietatem expellendi illud. ¶ Mod᷒ aūt quo incipit cum instr̄o cyrurgico est vt stet ille qui ꝺglutiuit sanguisugā i sole ⁊ aperiat os suum ⁊ premat lingua eius ad inferiora cū extremitate instr̄ cyrurgici qđ est sicut coclearīū. Cūq́ videtur sanguisuga ponat instr̄m cyrurgicum in radice colli eius vt nō incidat: ⁊ hoc q̄dē instr̄m est instr̄m quo remouent emorroydes.

¶ De suffocationib᷒ albaha. Ca.viij.

PRefocatio ⁊ ꝓhibitio penetrationis anhelitus ad pulmonē: ⁊ cor est res accñs ex causis plurimis: sicut potu medicinarum prefocatiuaꝝ ⁊ medicinaꝝ venenosaꝝ: ⁊ sicut cōgelatione sanguinis in q̄busdā viscerib᷒. ¶ Illa aūt de qua nunc loquemur est illa q̄ est ꝓpter cām accidētē in ipso instr̄o anhelitus ex ꝓpinquo epigloti ex aps̄ate: aut coopertura: aut pigritia v̄tutis a motiōe instr̄i attractiōis aeris. ¶ Et tu q̄dē scis q̄ aps̄a opilat meatus vicini sui ⁊ q̄ coartatio mēbri vicini opilat meatus vicini. ⁊ scis q̄ lacertus mouēs mēbra motu attrahendi aerem ad ea ⁊ est lacert᷒ epiglotis: quēadmodū dictum sumus in.c. anhelit᷒: cū deficit a motione sua ⁊ opatiōe sua ꝓpter siccitatē ꝯgregatā super hunc lacertū qui est in anteriore parte epiglotis: ⁊ que sequunt ipsaȝ: aut ꝓpter mollificationē: aut ꝓpter spasmū: aut ꝓpter nocumētū aliud non est posse aiali vt anhelet: q̄uis meatus nō sit opilatus. ¶ Coopertura aūt ꝑ coartationē vicini qñq́ accidit ꝓpter remotionē spondilium que sunt in initio colli ad interiora cā ꝑcussionis aut casus: ⁊ nō hꝫ curationē: aut ꝓpter aps̄a in lacerto spōdiliū ⁊ ligamētis eaꝝ: aut in lacerto meri ⁊ ligamētis eius cuȝ ꝯ̄mitate. ⁊ ꝓpter aliquā cārū que trahit eas ad interiora: aut ꝓpter spasmū qui accidit in eis etiā attrahēdo eas: ⁊ deterior eis est sicca aut ꝓpter aliud nocumentū neruorum ꝓpter qđ fit. ⁊ illud quidem plm̄ accidit infantibus ꝓpter lenitatem ligamentoꝝ

tem ligamētoꝝ eoꝝ. ¶ Que āt est maioris timoris ē
illa q̄ ē in spondili secūda ⁊ que sunt supra ip̄az: ⁊ que
ē sub illa ē magis salua. ⁊ fortior ea ē illa q̄ ē in spōdi
li prima. Ipsa eñ ē fortior ⁊ acutior eaꝝ q̄ sunt in .c.
vicinitatis. ¶ Illā aūt q̄ fit cā vermiū dicemus in .c.
difficultatis trāsglutiēdi. ¶ Diuisio aūt ap̄atis fz mē
bra apostemosa est quadripartita. Aut eniz erit ap̄a
in lacertis extrinsecis epigloti decliuibꝰ ad añriora ⁊
inferiora: ita vt sit apostema apparēs ⁊ appareat eiꝰ
rubedo ī anteriore pte colli: aut pectoris: aut thora-
cis. Aut erit in lacertis extrinsecis ab ea. Sed in illis
q̄ sunt ad posteriora ⁊ lacertis meri ita vt sint ap̄a et
rubedo eius ⁊ color ipsius apparentia intus in ore. ⁊
quandoq̄ puenit ad spōdiles et nucā cum cōitate.
Aut erit in lacertis intrinsecis meri: et que sequitur
ip̄m et stringit anhelitum pp vicinitatem et nō appa
rent sensui. Aut erit in lacertis intrinsecis in epiglo-
ti et in pāniculo vestiēte eā: et est deterius quattuor:
et ip̄m nō apparet sensui etiā: et aliqñ aggregatur ex
illis ap̄atibꝰ numerus duorum aut trium. ¶ Cā ṽo
hoꝝ ap̄atum quādoq̄ ē cā alioꝝ ap̄atū. et qñq̄ ē pp
quosdam cibos qui sunt ꝓprij in faciendo continge-
re ista ap̄ata sicut ē andacocha: et dicitur ꝙ eiꝰ tyria
ca est lactuca et endiuia. Et qñq̄ nō est cā repletiōis
in toto corpore: imo est corpus mūdū et nz superabū
dat supfluitas nisi in mēbris vicinis mēbris gutturꝭ
et facit euenire ap̄a. Et iā diuidit̃ hoc ap̄a. et dicitur
ꝙ aliud est apparēs sensui exteriꝰ cū aspicit̃ interior
pars gutturis interius: ⁊ aliud est qđ nō est apparēs
sensui: ⁊ aliud est in meri. Et aliud est in epigloti ⁊ nō
ꝯspicitur illud nisi cum casu lingue post aperitionem
oris cū fortitudine cū cōpressione lingue ad iferiora.
¶ Et hec quidē ap̄ata quādoq̄ accidūt ex sanguine
⁊ quādoq̄ ex colera rubea: ⁊ quandoq̄ accidunt ex
flegmate: ⁊ plurimū prefocationis eius est cū coop-
tura lacerti gutturis. ¶ Et ex prefocationibus quidē
flegmatica est magis incolumis ⁊ eius sanatio est ve
locior ⁊ facilior: ⁊ qñq̄ ꝓlōgat̃ .xl. diebus. Et flegma
tica quidē alia ē cuius generatio ē ex flegmate visco
so grosso frigido. ⁊ alia ē cuiꝰ generatio ē ex flegma-
te subtili calido: ⁊ cū huiusmodi flgma descēdit a ca-
pite: ⁊ ip̄m quidē non descendit nisi ex capite fz plu-
rimū rei: tunc possibile est vt descendat ad lacertos
supioris partis epiglotis pp grauitatem suā aut par
uitatē penetratiōis sue. ¶ Et raro quidem accidit ex
melācolia. ¶ Et dicūt quidā ꝙ nō accidit oīno quo-
niam melācolie minorat̃ effusio ab aliquo mēbro ad
aliud mēbrū subito veꝝ nō elongat̃ cū raritate illius
quin accidat subito aut paulatim: deinde p̄focet: et
qñq̄ pmutatur ex ap̄ate calido: ⁊ fm omnē dispōnez
⁊ est mala. ¶ Et oē ap̄a prefocatiuū aut interficit aut
permutatur mā eius: aut collectionem facit ⁊ suppu
ratur. ¶ Et qñq̄ ap̄ant̃ interius cāne: sed nō puenit
ad hoc vt p̄focet. ¶ Et prefocatiuū malum faciēs ne
cessarium vt sit assiduatio aperitiōis oris: ⁊ ꝓiectiōis
lingue nominat̃ caninū. qñq̄ eñ dicitur illud defectio
in lacerto intrinseco in epigloti. Et qñq̄ de eo quod
accidit in duabus speciebus lacerti simul. Et qñz de
illo qđ accidit ex remotione spōdilium. ¶ Et qñz per
mutatur sinantia ad peripleumoniam quādo expel
litur mā ad pulmonem: ⁊ qñq̄ permutatur ad partē
cordis. ⁊ interficit. ⁊ qñq̄ ad stōm effundit̃. ¶ Et oīs
sināticus qui moritur: spasmat̃ in p̄mis. Et p̄focatio
q̄dē canina qñq̄ iterficit iter p̄mū diē ⁊ q̄rtū ⁊ qñz mł
tiplicat̃ sināces ⁊ eaꝝ filia in vere hyemali cū g̃ p̄fo-
catio fortior fit āhelitꝰ ponit̃ attractiuꝰ in quo fit ius-
namētū motiōe pulmōis. Et fit necessariū multotiēs
mouere pectꝰ cū pulmōe velocit̃ ⁊ freq̄nter si adiuue
rit virtus ⁊ nō fuerit āhelitꝰ eoꝝ isflatio. Et qñq̄ accit
p̄focatio ī febribꝰ acutꝭ ⁊ ꝯstrictis ⁊ qñq̄ portēdit in
eis variolas. ⁊ silr dolor gutturis in eis. ꝯ̄uis nō sit
p̄focatiuꝰ. Et accñtia p̄focatiōis ī acutꝭ febribꝰ st̃ ma
la valde: qm̄ ī eis ē necessitas āhelitꝰ vehemēs. ¶ Et
qñ accit ī die crisis ē timorosuz ⁊ pniciosuz. Nā crisis
cū ap̄atibꝰ p̄focatiuis ē pniciosa ꝓculdubio.

¶ De signis. Capit. ix.

Intētio cōis oībꝰ spēbꝰ p̄focationū ē ꝯstrictio an
helitus ⁊ ꝙ os remanet apertū ⁊ difficultas de-
glutiēdi: vt qñq̄ pueniat patiēs ad hꝰ vt bibat aquā
⁊ egrediat̃ ex naribꝰ eiꝰ: ⁊ exitꝰ āboꝝ oculoꝝ: ⁊ egres
sio lingue ī ea q̄ vehemēs ē cū debilitate motus eiꝰ:
⁊ qñq̄ puenit illud plurimū ad hoc vt sit loquela eiꝰ
spēi q̄ dr̃ ꝙ ille loquit̃ cū naribꝰ ⁊ ē vere eꝯrio eiꝰ. Ille
ṽo qui ad hāc cōparat̃ in ꝯsuetudine: holum nō ē ni
si hñs nares opilatas. Ip̄e g̃ vere nō loquit̃ ex naribꝰ
¶ Dolor aūt nō fit fortis in flegmatica ⁊ dura: ⁊ fit
fortis in calida. cū g̃ vehemētior fit dolor. tūc qñq̄ in
flatur collum totū ⁊ facies ⁊ pēdet lingua. Et magis
incolumis decollatio ē illa cū q̄ anhelitꝰ nō fit diffici
lis. ¶ Et pulsus q̄dē hñtiū p̄focationē in p̄ncipio sui
ē frequēs diuersus. deīde fit paruus rarꝰ. ¶ Et cōicat
oē apostemosum in hoc ꝙ sentit̃ aut cū visu aut cum
tactu: ita vt sentiant̃ mēbra meri ⁊ epiglotis dura et
extēsiua: ⁊ sic habēs cā q̄si desiderat vomere ⁊ cū re
motiōe q̄dē est attractio colli ad interiora: ⁊ abscisio
vbi remouent̃ spōdiles: ⁊ qñ tāgitur dolet. Et si iacet
super collū suū nō delectat aliq̄d ꝙ ipse deglutiat oī
no. ¶ Et differētia quidē inter ꝯstrictionē anhelitus
factā cā decollatiōis ⁊ factā cā peripleumonie ē: qm̄
ille q̄ est in peripleumonia nō p̄focat subito: sed hec
subito: quādoq̄ prefocat. ¶ Et differentia inter ap̄a
in epigloti ⁊ ap̄a meri est: qm̄ cū deglutire ē possibile
⁊ anhelitꝰ ē ꝓhibitꝰ tūc ap̄a est in epigloti: aut si est
ecōuerso tūc ap̄a est in meri. Et qñq̄ magnificat̃ epi
glotale adeo dōec ꝓhibeat deglutionē: ⁊ qñq̄ ma-
gnificat̃ meriale adeo ꝙ ꝓhibeat anhelitū: ⁊ nō con
stringit anhelitū aliqđ ap̄atū meri nisi qđ est in sup-
mo eiꝰ: qđ ṽo ē sub hoc nō ꝓhibet anhelitū ꝯ̄uis dif
ficilis fiat ⁊ ꝯstringat̃: qm̄ nō puenit ad hoc vt cōpri-
mat cānā ⁊ extremitatē eiꝰ: ⁊ vt nō ingrediat̃ in cam
aer oīno. Cūq̄ ap̄a ē in meri: ⁊ in lacertis intrinsecis
nō manifestat̃ sensui ꝯ̄uis ligua palato adhereat ve
hemēter. ¶ Et dr̃ia inter ap̄a malū qđ nō sanatur et
ap̄a qđ nō est cū illa malitia: imo est in postremo la-
certi meri: est qm̄ vr̃ ꝙ nō cū eo cōstringat̃ anhelitus
nisi cum est deglutitio. Et illud est malū quod est in-
tus in epigloti: ⁊ non apparet sensui exterius ex eo
aliquid nisi interius cū inspicitur eius guttur: sed est
ꝓfundū: deinde illđ qđ nō vr̃ interius ⁊ videtur exte
rius. ¶ Prefocatio autem mala festinat ad ꝓhiben-

dū anhelitū ⁊ qñ resupinaꝛ patiēs ⁊ ꝓhibeꝛ āhelit⁹ oīno. ⁊ qñ nō resupinaꝛ anhelit⁹ fit difficilis. Et ipse etiā assidue extēdit collū īgeniādo ad anhelitū ⁊ reuoluīꝛ cū īclinatione ⁊ diligit expāsionē ⁊ nō pt iacere. Et qñq₃ puenit ɔstrictio āhelit⁹ ⁊ necessitas extrahēdi vaporē fumosū ad hoc vt educat virtus q̄ efficē āhelitū hūiditates ad exteriora in āhelitu ⁊ apparet spuma tūc nō ē spes ī ipso: ⁊ nō oꝫ vt cureꝛ. ¶Cū tñ qñ₃ accidat vt ꝓfocat⁹ spumet aliqñ: deinde sanetur. ⁊ illud ē cū illic fuerit fortitudo ⁊ appetit⁹ ⁊ nutrimētū. ¶Cū āt facies ei⁹ fit viridis ⁊ denigrātur sin⁹ oculoꝝ ipsi⁹ tūc tēpore moritur. ⁊ silr qñ minoraꝛ pl'sus ⁊ infrigidātur extrema. ¶Et grossitudo q̄dē lingue ⁊ ipsi⁹ denigratio sūt ex signis malis. ⁊ qñ ē cū ꝓfocationibus malis febris vehemens tūc mors festinat qm̄ fe. facit egrū īdigere āhelitu magno: ⁊ iā dictū ē in signis mortis velocis. Qd̄ si q̄s ꝓfocationē patiꝛ ⁊ alteraꝛ color postremi ei⁹ a rubedīe sua ɔsueta ad albedinē: aut ad viriditatē ⁊ sudāt ascelle ⁊ īguina ei⁹ sudore frido: tūc ip̄e moriꝛ in vno dieꝝ. ¶Signa vero spei sūt si pmutaꝛ rubedo ad exteriora. multotiēs. n. aperiūt tūc oculos suos ⁊ sanātur. ⁊ silr qñ alterātur eoꝝ āhelit⁹ ⁊ īcipiūt āhelare āhelitu breui. ⁊ illud io qm̄ tp̄i ī dispōne vehemētie īcipiūt ad āhelitū longū vt ip̄₃ paulatim ītrare faciāt. Cū āt abbreuiaꝛ tūc iā remoueꝛ cā preparās ad lōgitudinē ⁊ redeunt membra ad dispōnē nālē. ⁊ silr qñ accit apā ī latere opposito speraꝛ cū eo resolutio aliq̄. ¶Signa aūt pmutationis sinātie sūt vt videanꝛ ī apāte detumifio ⁊ resolutio absq₃ aptiōe ad exteriora cū mollificatiōe sua. ¶Deīde oꝫ vt ɔsidereꝛ pulsus. Nā si sit vndos⁹ magnus ⁊ accidit cū eo tussis tunc ipsa pmutatur ad ꝑipleumoniā. ¶Si ṽo pulsus est spasmosus tūc ip̄a pmutaꝛ ad spasmū. ⁊ si debilitatur pulsus valde ⁊ minoraꝛ ⁊ fit rarus ⁊ cōmouet tremorē cordis ⁊ resoluitur īnatus calor ⁊ accidit syncopis tunc mā ē effusa ad ptē cordis. ¶Si aūt accidit dolor ī stō ⁊ nausea: tūc iā effundiꝛ ad stōꝫ. ¶Collectiōis aūt signū ē: qm̄ īueniꝛ lēitas pauca cū ptrāsitiōe q̄rti diei. ¶Et qñq₃ accidit sināticᷤ q̄ facit apparere rubedinē ī collo ⁊ pte pectoris vt gñeꝛ herisipilla. ⁊ illd̄ ē f₃ duos mōs: aut pp reditionē māei ad īteriora corpis: aut pp eūones māei. Si aūt ē pp eūonē tūc ē in q̄ ē spes ⁊ alleuiatur cū ea anhelitus: ⁊ aliud est malum. ¶Et signa q̄dē eius q̄ sanguinea est sunt signa sanguinis nota ⁊ rubedo lingue ⁊ faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ inuētio saporis sanguinis. s. aut dulcedinis: aut similis saporis vini ⁊ dolor vehemēs extēsiu⁹. ⁊ cōstrictio anhelitus vehemēs ¶Et signa colerice sūt īflatio ⁊ caliditas ⁊ tristitia vehemēs ⁊ sitis vehemēs ⁊ dolor vehemēs mordicatiuus ⁊ amaritudo ⁊ siccitas et vigilie et nō cōsequitur in cōstringēdo āhelitū cōsecutionē euenietem ex sanguine. ⁊ qñ₃ sig̃nt ipsam color lingue ⁊ adustio loci ⁊ acuitas ip̄i⁹: ⁊ ē q̄si sit ī loco aliq̄d acutū mordicatiuū ⁊ dolor colerice mior ē dolore sanguinee. ¶Et signa q̄dē flegmatice sunt salsedo aut sapor baurac cū caliditate ⁊ viscositate qm̄ h⁰ flegma ē corruptū ⁊ putrefactū. ⁊ qñ₃ sig̃nt ip̄a₃ albedo coloris lingue et faciei ⁊ paucitas sitis ⁊ inflāmatiōis: ⁊ qñq₃ ꝓsternitur lingua cū mollificatiōe ⁊ raro accidit cū ea apā ī glādulis. ⁊ qñ₃ ē dolor cū ea paruus aut priuatus ⁊ non sunt cū ea febres: ⁊ ꝓlōgaꝛ spaciū ei⁹ vsq₃ ad. xl. dies ⁊ qñ nitiꝛ h̄ns cā potis est ei deglutitio: qm̄ penetrat deglutitū ī mollitiē. Et sig̃ melācolie sūt durities ⁊ sapor acetositatꝭ ⁊ pōticitatis ⁊ q̄ accidit paulatī₃ ⁊ qñ q₃ ē pmutata ex apāte calido. ¶Et signa facte a siccitate mēbroꝝ sp̄ūaliū q̄cūq₃ fuerint sūt paucitas hūiditatꝭ ī ore: ⁊ iuuari ex aq̄ cal'a statim cū eo qd̄ humectat ⁊ mollificat. ¶Et scias q̄ qñ₃ accit ligue dolor p senerās āno vno: aut duob⁹ in gutture eis ⁊ sig̃t petrosam supfluitatē ī ptib⁹ gutturis.

¶De sermōe vlī de curis apātū accidētiū ī ptib⁹ gutturis ⁊ epiglotis ⁊ glādulis circūdantib⁹ ea ⁊ vue et galsamati ⁊ duaꝝ amigdalaꝝ. Ca. x.

Oportet vt euacueꝛ in ꝑncipio vniuscuiusq₃ illoꝝ mā faciēs illd̄ cū flōmia ⁊ solone vētris ⁊ vt trahaꝛ mā ad ptē diuersam saltē cū vētosis positis sup loca longinq̄ opposita ei ⁊ ligatione extremitatū dolorosa. ¶Et vt incipiaꝛ ī ea cū medecinis stipticis cōmixtis cū eis q̄ habent paruꝫ abstersionis sicut mel. ⁊ meliores eo sunt cortices nucis: deinde rob mori. ¶Et sciasq₃ inceptio gargarizādi cū aceto cū incipit passio vue aut sināttia est ex eis q̄ repellūt ⁊ ꝓhibent attractionē hūiditatis plurime. ⁊ est cū₃ eo ꝓhibitio eius qd̄ eueniet. ¶Et de istis quidem medecinis sūt sicut alumen ⁊ galle et balaustie et ābo ḡnata decocta vsq₃ ad solutionē et fiat ex eis qd̄ deglutiaꝛ. et ex eis q̄ iuuāt ad illud est vt radat syncipud et liniaꝛ cū succo acatie et hoc in ꝑncipio. Deinde gradatio fiat ad maturatiua: deīde fiat gradatio ad apitiua forma vsq₃ ad ɔdū salis āmōiaci et piretri et ad ea q̄ dicturi sum⁹. ¶Et ex eis q̄ ɔferūt ad hoc ē sternutare cum eis q̄ sunt sicut ɔdisi et cost⁹ et folia oleādri et sansucus. ¶Et ex reb⁹ expt̄ꝭ q̄ faciūt sua ꝓpetate in apātib⁹ ꝓfocationū et vue et ābaꝝ amigdalaꝝ et oīno oium mēbroꝝ gutturꝭ iuuamētū maximū: ē vt sumātur fila et ꝓpe tincta cū murice marino et ꝓfoceꝛ cū eis vipa deīde circūdeꝛ eis collū ei⁹ q̄ hꝫ aliqd̄ hoꝝ apātum. Illud. n. cōfert ei iuuamētū mirabile bonū ptrāsiēs q̄titatē ei⁹ qd̄ timeꝛ. ¶Et lac q̄dē ē ex medicinis sublimib⁹ ī ꝑncipio et statu: ꝓpterea q̄ repellit et lenit et sedat dolorē. ¶Et oꝫ vt ɔspiciāꝛ in administrādo ea q̄ stringūt et resoluūt aut maturāt et ɔsidereꝛ ad dispositionē corporis ī lēitate et duritie sua: et ɔforteꝛ illud qd̄ ē forte ī duritie et leniaꝛ ī lēitate: et silr obserueꝛ etas ei cōplō et tēpus et cōsuetudo. ¶Et qñ₃ appropīanꝛ apāta vue et ābaꝝ amigdalaꝝ et mollificatio eaꝝ cū īcisiōe. Et ego qd̄ āmbab⁹ singulare faciā capitulū. Et ex modis curatiōis ē cōpssio sup locum. Et ei⁹ loca sūt tria. vn⁹ eoꝝ ē cū remoueꝛ spōdilee. Et scd̄o ē ex apātib⁹ vue et ābaꝝ amigdalaꝝ īdigētium subleuatiōe sua: aut casu ābaꝝ ad supiora. Et tertio ē in apātib⁹ flegmaticis cū ɔstringunꝛ ābo meatus ⁊ iuuanꝛ cū cōpressione fm mūdificationē ipsoꝝ et subtiliationem ipsorum.

¶De cura decollationū et ꝓfocationū et oīs suffocationis ex omni causa. Cap. xi.

In cal'a q̄d oꝫ vt īcipiaꝛ cū flobothomia et nō extrahatur sanguis plurimus subito ⁊ proprie cū iā īceperit v̄tus debilitari: imo sumantur in oī hora:

x.x.x. vsq ad diē tertiū cū sepationib⁹ ꝯtinuis si ascit debilitarī nō icipit tūc oꝫ vt fine cessatōe extrahat̄ sanguis vsqquo appareat syncopis in forti. ¶Et oꝫ vt declinet̄ cū sepatiōe ꝟsus cōseruatiōnē ꝟtutis ꝛ expulsiōeꝫ syncopis. Syncopis.n.cū accit cadit ꝟtus ei⁹: qr̄ aggregant̄ ei difficultas anhelit⁹ ꝛ casus virtutis. ¶Et ꝓpe idicit̄ ei vt minorēt cibū necio: aut volūtarie: ꝛ pcipue si fuerit febris. ¶Et qn̄ oꝫ vt attendat̄ in re flōmie res aliq̄ q̄ est magis integra: qm̄ qn̄q ē cā dn̄ium sanguis in pfocatiōe retenti: ꝛ pcipue ꝯsueti: sicē sanguis mēstrui ꝛ sanguis emorroidarū. Et in hmōi qd̄ oꝫ vt fit flōmia in latere trahente mām ad ptē a q̄ cadit retētio: sicut necia ē hic flōmia saphene ꝛ vētosa crurū. Cū.n. egredit̄ sanguis plurim⁹: tunc qn̄q sedant̄ accidētia statim. ꝛ qn̄ necia est iteratio in mane. Et fm veritatē cum dispō tolerat expulsiōeꝫ flōmie vsq ad maturatōeꝫ: tūc illd̄ ē melius ad hoc vt remaneat virtus in corpore: ꝛ cadat euō ipsius materiei egritudīs: ꝛ sufficiat emissio freqnens i dieb⁹ cū.x. pōderib⁹ sanguis: aut.v. pōderibus ꝛ fit facilis anhelitus. Et silr ēt gargarismata post ponāt̄ si ē illic repletio ꝛ fuerint gargarismata dolorosa timēdo attractōeꝫ: imo administrent̄ gargarisinata p⁹ mūdificatiōeꝫ. ¶Et de collatiōis qd̄ est spēs q̄dā existens in fine algalsamati. Cuꝫ ḡ fit flōmia āte declinatōeꝫ egritudis descendit ad locū prefocatū. Et multotiens qd̄ scit̄ cuꝫ eo hora pfocationis ex pn̄⁹ ꝛ augmēto: ꝛ status: ꝛ declinatio ex dispositiōe deglutōis ꝛ augmētat̄ difficltas: aut casus ei⁹ ꝛ declinatio ipsi⁹: ꝛ dum pseuerat in augmēto ꝛ non ē necessariū vt. vel nō: fiat flōmia vlla: imo sufficiat illd̄ qd̄ dixim⁹. ¶Et cuꝫ sināꝛtia ē nō cū cōitate repletiōis in corpe toto: imo est supfluitas i pte gutturis tm̄ ꝛ nō sentit̄ extēsio ptrāsit vt nō fiat flōmia: ymmo elōgatio fiat ab additiōe cāꝝ resolutiōis facientū eē necessariā cābitiōnē plurimā. ¶Et phibeat̄ nutrim vt sit corpus ei⁹ vtēs sanguis ei⁹ nutrimēto ꝛ cōuertens ipsuꝫ a pte apatis: q̄si fiat ei inobediēs sanguis deinde vadat fm resolutiōem ꝛ maturatiōnē. Nā si flōmia fiat: tunc fortasse nō tolerabit illd̄: ꝛ non erit excusatio cibatōis: ꝛ i cibatiōe ē labor ꝛ ꝓpe cum nō deglutit. ¶Et nō postponat̄ flōmia vene q̄ ē sub lingua: imo oꝫ vt icipiat̄ illud saltē i eadē die: imo saltē in dispōne sepationis pdicte ꝛ ꝓpe cū fuerit vene q̄ sunt sub lingua extēse. Et qn̄q necia est flobotomia alguidegi ꝛ quādoq necessaria est scalpellatio lingue ipsius. Et necessarie sunt ventose cruris: qm̄ sūt cōserētes valde. Et illum qd̄ q̄ ꝯsuetus est incurrere sināces oꝫ vt flōmet̄ anteq̄ accidāt cum vī repletio ꝛ cū est ver. ¶Et ex eis qd̄ q̄ sunt vehemētis iuuaminis est inceptio administratōis clisterioꝝ fortiuꝫ valde nisi febris phibeat: tunc.n. oꝫ vt sit cōtentus clisteribus lenibus. Clisteria nāq fortia ꝛ collyria sūt in hoc maximi iuuamēti. Et oꝫ vt embrocent̄ extrēa ꝛ circūdet̄ collū lana ꝛ ꝓpe lana ysopi q̄ fit infusa sive in oleo oliue: aut in oleocamomellio. Ipso.n. est lenificatiua ꝛ sedatiua doloris. ¶Deinde in postremo ipsi⁹ admisceant̄ ei attractiua cū nō cōferūt ista: ꝛ sunt sicut baurach ꝛ synapis ꝛ costus ꝛ castoreuꝫ ꝛ sulfur ꝛ vnguentuꝫ forte rubificans: ꝛ ēt mel anacardi ꝛ oē q̄ vesicat. ¶Et opꝫ vt sint ꝯtenti in cibis suis vsꝫ ad diē tertiū oxymelle: aut syrupo ḋ melle: deinde ꝯdatio fiat ad aquā ordei cū q̄busdā medicis ēlecta bilib⁹: deide ad vitellū oui: postea cū facilis fit ꝯglutitio administrent̄ sorbitiōes ex cādaros. Et in fine ei⁹ fiāt sorbitiōes ex maturatiuis: deide resolutiuis. Et cū ꝯglutitio fit difficilis ponāt̄ vētose sup collū apō spōdilē scdam cū suctiōe aut igne vt dilatet̄ meatus paulatim ꝛ deglutiat illd̄ qd̄ sorbet ex cibis. Cūq illud ꝯpleuerit remoueāt̄ vētose ignite: aut cadūt per seipsas ꝛ nō ē malū si scalpellet̄ ēt egrediat̄ sāguis illinc: ꝛ ex halacdā: deinde vētoset̄ vētosa vna super caput: ꝛ ponāt̄ etiā super mētum ventose sub gutture ꝛ illud fiat postq̄ abscindit̄ mā. Oīa eīn hec trahunt mām ad diuersam ptem ꝛ minorāt eā ꝛ silr illud est melius. ¶Silr ponāt̄ sub māmillis ꝛ super alcheel: ꝛ nō est malū itromittere aliq̄d qd̄ mundificet ex alkeizarā: ꝛ eis silib⁹ sup qd̄ cottū sit inolutū mūdificatio nāq dilatat. ¶Et qn̄ itromittit̄ i gutt̄ cānula fcā de auro aut argento: aut silib⁹ ābob⁹ ad iuuādo ad ispirādū: ꝛ silr qn̄ fortior fit ꝯstrictio non est excusatio q̄n ventose ponant̄ sup collū. ¶Et qn̄ q̄ ꝯfert in dilatatiōe deglutiōis ꝛ āhelit⁹ cōpressio spatularū cū fortitudie. ¶Medicine aūt in pn̄⁹ sint stiptice ꝛ ꝓpe in sāguinea ꝛ meliora qd̄ stiptica sunt q̄ hn̄t cū stipticitate sua sbam subtilē q̄ submergunt̄. ¶Et ex rebus q̄dē quas extrahit experimētum ē q̄ stiptica pmixta ꝯposita magis sunt iuuatiua q̄ singularia simplicia: ꝛ qn̄ dolor fit fortior in pn̄⁹ rei: qr̄ necīū est vt stipticis admisceat̄ aliq̄d qd̄ sedet dolorē ꝛ leniat sicut est syrupus vio. ꝛ penidij ꝛ lac calin ꝛ mucilago se. lini ꝛ alrob. ¶Et qn̄ multiplicat̄ effusio q̄re nō ē excusatio q̄n resolutiua eis admisceant̄: ꝛ qn̄ nō ē mā plima in effusiōe ꝛ apā nō ē forte. Incipiāt ḡ ꝛ administrent̄ galle ꝛ sal āmoniac⁹: qm̄ phibēt cū fortitudine ꝛ resoluūt cum fortitudine. ¶In colerica ꝟo oꝫ vt sit plm intētiōis ꝯuersuꝫ ad ifrigidādum cum eo qd̄ facit stipticū: ꝛ qn̄q administrātur linimēta: ꝛ qn̄q administrātur in ca ꝛ in ol cal'a gargarismata ꝛ insufflantur insufflationes cum sufflatorio ꝛ puluerizationes: ꝛ ex eis est gargarismus factus cū oxymelle ꝛ aqua ꝛ aceto. Ipse eīn ē maximi iuuamēti in initio calide ꝛ frigide ꝛ cū rob mororum ꝓprie siluestriū: deide cū eo in quo nō est zuccaꝝ vel mel. ꝛ administret̄ in pn̄⁹ puꝝ ꝛ ꝯfortet̄ cum stipticis que sunt de genere succi sumach et acreste siccaꝝ: ꝛ sicut sunt balaustie: ꝛ in hmōi q̄dē nō ponitur mel nisi vt mundificet nō vt ꝯfortet: ꝛ silr decoctio alkelhe cū melle aut decoctio sumach cū coagulato vue. ꝛ forti⁹ illo ē succ⁹ nucis recētis: qm̄ ipe est ex meliorib⁹ medicinis horum apostematum ꝛ succ⁹ rose recētis ꝛ rob papaueris qn̄ permiscetur cū stipticis vehemētis iuuamēti in initio. ꝛ forti⁹ illo ē decoctio myrti ꝛ glādium ꝛ aqua coriādri ꝛ sumach et aqua corticum nucis ꝛ aqua myrti et aqua lentium decoctarum valde ꝛ cydonia valde stiptica ꝛ sorbe ꝓprie. et alumen iameni hꝫ proprietatē in hoc ꝛ etiā insuffletur in gutture insufflatio ex semine rose ꝛ sumach ꝛ balaustijs fm pres eq̄les ꝛ cāphore re modica. ¶Et colerice adhibeat̄ succus oleoꝝ frigidoꝝ

pmixtus cū eo q̄d hʒ stipticitatē aliquā sicut succus vir
ge pastoris ꝛ succus solatri ꝛ succus ramorum vitis.
¶ Et ex cōibus iter eas i p̄n⁹ sunt semē rose ꝛ semen
portulace ꝛ mucilago psilij ꝛ amilum ꝛ spodiuȝ ꝛ su
mach ꝛ dragagātū ꝛ cāphora ex q̄b⁹ fiāt pillule ꝯp̄s
se ꝛ teneātur sub ligua. ¶ Cū ḡ abscindit attractio
oȝ vt misceāť cū rob moroꝝ myrrha ꝛ croc⁹. myrrha
n. ꝓfundať cū v̄tute sue stipticitatꝭ ꝛ sue resolōnis et
facit crocū ꝑuenire ad ꝓfundū ꝛ aggregāť ad matu
ratōeȝ faciēdā. Si āt videris ipaȝ declinare ad duri
ciē pmisce cuȝ moris aliq̄d ex baurach. ¶ Cū āt ap
propinq̄t stat⁹. Aut ꝑuenit i ipsa oȝ vt admistrenť ea
in q̄b⁹ est sedatio ꝛ lenificatio sicut lac multū l quo
dissoluūť squāme cassief. ꝛ oleū l rob moroꝝ aut de
coctio ficuū ꝛ fenugreci: aut rob myrthi cuȝ rob aut
succus vitꝭ cū melle: aut rob aut bdelliū arabicū dis
solutū: aut rob vue qm̄ ē iuuatiuū valde ꝛ aq̄ radicꝭ
in q̄ decocta sunt passe ꝛ fenugrecū ꝛ dactili et sic⁹ ꝛ
myrrha et croc⁹ et cinamōuȝ gargarizata cuȝ oxy=
melle et aq̄ mellis. Et admistrenť empl'a ēt ad matu
rādū sic̄ ep̄lꝭ alseir et distillatio olei ro. l auř. ē iu
uatiua l hac hora. Et qn̄ vides q̄ n̄ maturať ꝛ vides
duritiē oȝ vt admistres i medicis ei⁹ caules. Cum āt
maturatio iā adest tunc stude l aptiōe apat̄ꝭ cū gar
garismate q̄d ꝯiūgit iter aptiōeȝ et lenificatiōeȝ: sic̄
q̄dā medi⁹ acute l lacte q̄b⁹ fit gargarismus. Et si ē
apparēs ꝛ elōgať tp̄s et nō disrūpiť nō ē mala admi
stratio ferri. Et ex medicis tēpatis cū inceptōe ad dis
ruptionē est decoctio ficuū cuȝ fenugreco et datilis.
Et decoctio lētiū cū rof. et rob liq̄ritie et feie alma=
ru. Et p⁹ illd̄ fiat ḡdatio ad illd̄ q̄ ē forti⁹: q̄r misceāť
cum rob moroꝝ baurach et myrrha et dragagātū: ꝛ
ēt semē almaru dissolutū i lacte caprio et olea dissol
uētia et ꝓpe cū melle et galia: et fiat ex eis gargaris
mus: et ex eis q̄ s̄t sic̄ aq̄ mellis l q̄ decocta sunt ficus
et cala^m et sansuc⁹ et alumē et mēta ꝛ sisimbrium et
radix lilij cōiūcti et sepati. Et costo et ꝓpe marino in
est iuua^m maximuȝ i h⁹ hora. ¶ Et in veritate statiꝭ
p⁹ abstersiōeȝ integrā et post maturatōeȝ ꝯpletā et
aptionē cuȝ eis q̄ s̄t sic̄ baurach et nitrū et assa feti
da et myrrha et pip et castoreū et sterc⁹ hirūdinū et
sterc⁹ adib: et fiat ex eis gargarism⁹ cū rob moroꝝ:
imo cū sale āmōiaco et piretro ꝛ feie alharmel et sy
napis: aut fele raphāi cū aq̄ et oxymelle. Et admini
streť ex istis isufflatōes. et isufflatio sal' āmōiaci ē fa
ciēs descere. Cū ḡ declinat eḡtudo admistra vinū et
balneū et embrocas. ¶ Cōfectio pillulaꝝ iuuātiū in
statu. ℞. radicis lilij. iiij. ptes: asse fetide medietateȝ
ptis: colligať cuȝ succo caulis aut coagulato vue.
¶ Ex curatiōe v̄o sq̄uance ē vt itus i gutture intromit
tať v̄ga mollificata torta sup quā inolut⁹ sit pānus
q̄ liniať apa et q̄ mūdificeť hūiditas. ¶ Et ex eis q̄ ē
antiq̄ assa fetida et cinamomū et soluať vet' cū co
chijs et hiera et silib⁹. et clisterizenť cū clisterib⁹ val
de fortib⁹. ¶ In cura āt melācolie ex medicinis ma=
gis ꝯferētib⁹ ei ē medicamē alharmel gargarizatuȝ
et linitū exteri⁹ et iteri⁹. ¶ Et medicis v̄o q̄ h̄nt ꝓpe
tatē et cōuenientes sunt i oi hora est stercus canis
albū et adib albū: et hoc modo colligiť. Custodiať
canis ne aliq̄d comedat nisi ossa tm̄: donec stercus
eijciat albū q̄d ꝑui existat fetoris: ꝛ silr sterc⁹ hois p
pue īfantis ꝛ oȝ vt sollicitudo sit ita vt illd̄ q̄ cibatur
sit cū quātitate q̄ digerať. ꝛ q̄d ex eo meli⁹ ē: est pāis
lupinoꝝ s̄ʒ quātitatē puā ꝛ in potu tribuať p⁹ ipsuȝ
vinū vetus: deide sumať stercus ei⁹ ꝛ exiccet: ē. n. pau
ci fetoris ꝛ si cū pane desiderat aliq̄d aliud. tūc dentur
ꝛ cibi bōe digōnis bōi chimi calide ꝯplōnis cū eq̄lita
te sic̄ carnes galline ꝛ pdicis: ꝛ extrēitates capraruȝ.
hec. n. cū bonitate digōnis educūt feceȝ pui fetoris.
¶ Et ex medicis q̄d sua ꝓprietate faciētib⁹ s̄t hirū=
dines aduste. Decollāť. n. pri⁹ ꝛ currit sanguis super
alas ipsaꝝ: deide puluerizať sup eas sal ꝛ ponūť ivr
ceolo lutato ꝛ ligať caput ei⁹ ꝛ ponūť i furno: ꝛ vt po
nanť i vitreato vase linito luto sapie ē recti⁹ apd̄ me
ꝛ silr sterc⁹ hirūdinū adustū cū fortitudie. ¶ Et q̄nq̄
liniť palatū ex felle taurino cū melle ꝛ felle testudis ꝛ
flore eris ꝛ capitib⁹ pisciculoꝝ salitoꝝ ꝛ ꝓpe vua. ꝛ li
niť ēt palatū h̄ntꝭ sināciā sale cū melle ꝛ aceto ꝛ oleo
Et silr apa vue: ꝛ silr admistrenť gargarismata cum
oxymelle in q̄ d̄coctū ē semē raphani. Et colcotar d̄s
ꝛ calcadis ābo sunt bōa apati gaudo. ¶ Et ex cōpo=
sitis s̄t medicamē mori cū myrrha ꝛ croco. Et medi
camē hirūdinū: ꝛ medicamē alharmel: ꝛ medica mē
corticis nucis recētis: ꝛ trocisci andorosim: ꝛ medica
mē h⁹ l. ¶ ℞. stercoris cāis al. adusti i testa ꝛ ꝑter te
stā. vn. i. pipis. ʒ. ij. gallaꝝ adustaꝝ corticis ḡnatoꝝ
carnis simij ꝛ suis ꝛ adhoba oiuȝ añ. ʒ. i. myrrhe co
sti āboꝝ añ. vn. ʒ. insuffleť aut liniať cū melle ꝛ ēt l si
ne ei⁹ ꝛ i hora vehementie admistreť sterc⁹ pueri ex
pane lupioꝝ ꝛ sterc⁹ cāis ꝛ hirūdinū adustū ꝛ sal am
moniacus itereť hoc l die multotiēs. ¶ Q̄nq̄ v̄o apa
tur ligua ꝓfocati et ꝛ idiget fortasse curatiōe ipsi⁹: s̄ʒ
nos iā locuti sum⁹ d̄ apatib⁹ ligue: ꝛ illd̄ q̄deȝ quod
huic loco ꝓpriū ē necuȝ ex eo redire ad illd̄ q̄d illic
deīn ē. s. vt igenieť p⁹ flōmiā l attrahēdo māꝫ ad ife=
riora. Et qn̄ʒ fit illd̄ l loco hoc cū hierapi. hʒ. n. ꝓprie
tatē l deponēdo hūores q̄ s̄t corā supmo oris stōi ꝛ
meri ꝛ gutturis. deīn admistrenť sup ip̄m ifridātia ꝛ
repcussiua sic̄ succ⁹ lactuce: ꝛ ē medicīa h̄ns ꝓprieta
tē quā siḡt visio iuuamēti ei⁹ deīn si necīa ē resolutio
subtil' fiat. ¶ Ex eis āt q̄ ꝯferūt i regie ei⁹ q̄ ē p̄p spō=
diles ē vt igenieť l cōpressiōe loci cū facilitate ad po=
steriora: fortasse. n. reuerteť spōdilis. ꝛ illa quidē cō=
pressio qn̄ʒ fit cū instr̄o ꝛ cū digitꝭ ꝛ inueniť qn̄ʒ p illd̄
req̄es. instr̄m v̄o ē res silis freno q̄d i gutture intro=
mittiť ꝛ expellit q̄d ē itus i gutture ad exteriora. Cō=
pressio āt valde ē nociua i apatib⁹. ¶ Cūq̄ sinances
vehemētiores s̄t ꝛ nō valēt medicie ꝛ crediť q̄ pdi=
tio futura sit illd̄ p q̄d spať euasio ē scissio cāne: ꝛ illd̄
ē cū scissiōe ligamtoꝝ q̄ s̄t iter duos ānulos cāne ꝑ
ter q̄ recipiat aliq̄d de cartulagine ita vt p illd̄ ābelet
deide suať cū expletū fuerit regimē apat̄ꝭ ꝛ mediceť
ꝛ sanabit. ¶ Et mod⁹ q̄d curatiōis ei⁹ ē vt tēdatur ca
put ad posteriora ꝛ teneať ꝛ sumať cutꝭ ꝛ abscindať.
Et q̄d d̄ eo recti⁹ ē: est vt sumať cutis cū vncino ꝛ elō
geť: deide discooperiať a cāna: ꝛ findatur q̄d est iter
duos annulos cāne corā fissura cutis. deinde suat=
tur ꝛ ponatur super ipsaȝ puluis citrinus. ¶ Et opor
tet quidem vt duplicentur duo labia fissure cutis so
lum preter q̄ contingantur carthilago ꝛ pāniculi in

aliquo: et hoc ē indiciū hui⁹ fissure q̄uis nō ad hanc intētionē. Nā si existimat̄ q̄ i illis eisdē ligamētis sit apā et nocu^m nō oȝ vt administret̄ scissio. ¶ Cū āt syncopis supuenerit egro et timet̄ q̄ cōpleat̄ ḡfocatio icipiat̄ a clysterib⁹ fortib⁹. Et flobotomet̄ vena q̄ est sub lingua et flobotomet̄ vēa frōtis et appēdāt̄ vēto se sup collū et sub mēto cū icisiōe: aut absq̧ icisiōe. et si fuerit cā ḡfocationis ei⁹ et syncopis ei⁹ submersio tūc ꝯuertat̄ vt currat aq̄. Deinde suffumiget̄ cū eo qḋ hȝ fortitudinē et odorē bonū donec reuiuiscat. Oȝ āt vt ille q̄ euaserit a suffocatiōe vehemēti flobothometur et clysterizet̄ et sorbeat aliq̄b⁹ dieb⁹ sorbitiōes ex farina cicerū ꝛ la::aut aquam carnis in qua dissoluti sūt panis ꝛ vitell⁹ oui. Et scias q̄ ois q̄ hȝ dolorem gutturis meli⁹ ē fugere ſmonē ex q̄cūq̧ sit dolore.

¶ De vua ꝛ ambabus amigdalis. Cap. xij.

IN tis qn̄z accit catarr⁹ apostemās eas: ita vt ꝓhibeat āhelitū. Et qn̄z mollificat̄ vua ꝑter apām indiget eo qḋ ꝯstrigit eā ꝛ exiccet ex mā ipsam: ꝛ qn̄z indiget incisione. Et appropinquat curationi prefocationū. ¶ Et curet̄ in ꝑncipio cū linimētis in q̄b⁹ sit facilitatis obseruatio: ꝛ administrent̄ cū pēna digiti nāq̧ in nō sua hora qn̄q̧ laborē afferunt. Et in illa que magna ē ꝛ que iflāmatiōis administrent̄ pōtica. ¶ In flāmate ṽo cōueniēs ē illḋ qḋ ē vehemētis isrātiōis sicut aq̄ solatri ꝛ sicut semen rose ꝛ folia ei⁹: vtrisq̧ ei inest opatio fortꝫ. ¶ Et ex eisq̄ sunt fortiora i hoc ca. sunt gūmi arabicū ꝛ dragagātū ꝛ sarcocolla ꝛ nesestē si linita ꝛ ēt balaustie ptes. ij. aluminis po. i. ꝯterantur ꝛ cribellent̄ cū orali ꝛ administrent̄ cū spatula hn̄te caput icisum i latitudie. Et qn̄q̧ addunt̄ in eis croc⁹ ꝛ cāphora ꝛ administrant̄ liniēdo ꝛ ēt galle trite cū aceto ꝛ liniunt̄ cū pēna. ꝛ iteꝝ aq̄ granati acetosi cū stipticis: ꝛ ēt lapis sedenigi. ꝛ ēt lapis corrosus adustus ꝛ ille q̄ noiat̄ achates ꝛ lapis alasurugie ꝛ spodium ꝛ lutū sigillatū ꝛ armenū ꝛ rob agreste ꝛ fructus spine egypitace ꝛ alumē iameni ꝛ semē rose. Sumātur ex eis sic ē illḋ. Et suffumigatio cū ramis ancti ē ex eisq̄ ꝯstrigūt vuā valde ꝛ ēt succ⁹ ḡnati dlcis ꝯtriti cū cortice suo cū sexta suiḋ melle fact⁹ viscosus inspissat⁹ ē linimētū bonū. Et oȝ vt qn̄ gargarisma fit cū stipticis assiduet̄ gargarisma cū aq̄ cal'a. Illḋ em̄ ꝑpat ipam vt i eo stiptica operent̄ ꝛ lenit ipam ꝛ ꝓhibet stiptica idurare ipam. Qḋ si stiptica eā acq̄rere faciāt duriciē ꝛ coartationē dolorosaȝ administra i ea mucilagies ꝛ gūmi arabici ꝛ dragagātū ꝛ amilū ꝛ sarcocollā ꝛ semē malue ꝛ aquā furfuris ꝛ ordei et fiat vt stet succ⁹ extremitatū rāni cū q̄nta sui de melle ꝛ aq̄ mirtū qm̄ ē linimētū bonū. Et oȝ vt cū gargarisma fit ex stipticis assidue fiat an̄ illud gargarisma cū aq̄ cal'a aut decoctiōe rosaꝝ ꝛ sumac cui⁹ sexta ps sit mell' decoq̄tur ꝛ inspisset̄ ꝛ liniat̄ exteri⁹ cū eo qḋ hȝ exiccationē et stipticitatē fortē sicut qḋ fit cū gall ꝛ aluminis iameni Et sal qḋ ē illḋ qḋ ē ꝑmittēdū an̄ oia illa. ¶ Melācolice ṽo gallaꝝ imaturaꝝ nucis attrimēti ru. sumac oiuȝ an̄. ptes. iij. ꝛ tertia. sal' torrefacti. xx. ptes sumantur ꝛ administrent̄. Medicamē bonū i dispōnib⁹ et horis ¶ ℞. aluminis iamēi ptes iij. rof. ptes. ij. costi x tē. i. administret̄ ēplm̄ cū penna vt pueniat ad vuā. ¶ Medicamē bonū ad horā suā. ℞. succi ḡnati cū cortice suo ꝛ ispisset̄ cū q̄nta sui de melle ꝛ liniat̄ cū eo. Et ēt aluminis ptē. i. sal' āmoniaci ptē vnā ꝛ. s. gallaꝝ imaturaꝝ tertiā ptis. dragāti. iij. ptes. Et qn̄ puenit status aut appropinquat administra myrrhā ꝛ crocū ꝛ cypeꝝ ꝛ q̄ sunt eis silia ꝛ darsisahā ꝓpe ꝛ florē squināti ꝛ ramos balsami ꝛ alusamet administrent̄ liniēdo ꝛ aqua coꝝ gargarizent̄: ꝛ ꝓpe qn̄ administrat̄ i eis gargarisma decoctiōis radicis lilij ꝛ feis rof. cū melle. Et distillet̄ oleū amigdalinū i aures i oi hora: qm̄ ē iuuatiuū. Si āt collectio fiat i vtrisq̧ amigdal' ꝛ in eis q̄ sequunt̄ eas administra decoctiōes ꝑdcās i capl'o sinantie. Qḋ si dolor ꝑseuerat ꝛ nō sedat̄ reuertēdū est ad sol'onē vētris. Si ṽo p hoc nō cōplet̄ administra ea q̄ sūt fortis resolutiōis sic ē succus cucumeris asinini ꝛ cētaurea ꝛ nitrū rubeū cū melle aut solū. Et si idurescit apā ꝛ ꝓlōgat̄ nō ē aliq̄d ei ita cōueniēs sic assafetida. Cū ḡ icipit subtiliari in loco vno ꝛ ingrossatur i loco alio tūc icidat̄: ꝛ q̄tū possibile ē vt expellas illḋ: ꝛ facias illi emplm cū sale āmoniaco ꝛ mittas ipȝ eū cū coclearia qḋ ē sicut frenū ꝛ est meli⁹. Et nō oȝ vt icidat̄ nisi cū radici ei⁹ aduenit extenuatio: qm̄ i ea ē timor magn⁹. ¶ Gargarisma exiccās vlcera apatum sauonū ꝛ purgās ea. ℞. lētiū balaustiaꝝ āboꝝ an̄. ptes. v. sief memithe croci costi oiuȝ an̄. ptē. i. coquātur i aq̄ ꝛ sumat̄ ex decoctiōe coꝝ ps. i. ꝛ misceat̄ cum medietate sui de rob mori ꝛ q̄rta sui de melle et fiat cum ea gargarisma.

¶ De casu vue. Cap. xiij.

QUādoq̧ cadit vua i febre: ꝛ qn̄z cadit sine febre ꝛ ei⁹ casus ē vt declinet ad iferiora ita vt n̄ redeat ad locū suū: ꝛ qn̄z necēū fit deglutiēti cōprimere digitis suis donec trāsglutiat.

¶ De cura. Cap. xiiij.

SI sit illic calitas ꝛ rubedo flōma: deiñ administra gargarismata ꝑdicta in capitulis ꝑdictis sicut gargarismata cū aceto ꝛ aq̄ rof. Deinde fricet̄ cū rosis ꝛ sandalis ꝛ balaustijs ꝛ cāphora ꝛ rob' de moris ꝓpe instrumēto simili freno. ꝛ opȝ vt fiat cū facilitate q̄to magis est possibile. ¶ Et si nō: sunt caliditas illic ꝛ rubedo: administra gargarisma cū oxymelle ꝛ synapy ꝛ almuri ꝛ alnabati ꝛ fricet̄ cū instro̅ ꝑdicto. ꝛ medicamē quo fricat̄ ē illḋ qḋ fit ex gallis ꝛ moris ꝯtritis. Et fortior curatio est vt subleuet̄ cū instro̅ ad supiora extēdēdo ad exteriora cū medicinis stipticis ꝛ ꝑmittis cū resolutiuis ſm q̄ oȝ. ¶ Et qn̄q̧ ꝑmittit̄ cū digitis linitis ex eis que sunt sicut rob mororum ꝛ nucū ꝛ allioꝝ. ¶ Et ex medicinis bonis ad eleuandū sunt balaustie ꝛ alumē ꝛ cāphora. Et ex bōis in eleuatiōe vue ē gallia cū sale āmōiaco ꝛ galle cum sale ammōiaco. Sȝ gallia ē subtilior postq̄ nō fuerit illic nocumētū ex apate ꝛ repletiōe. Cū ḡ stat fac gargarismū cū aq̄ salsa vtēdo gargarismate post gargarisma. Et ex eis q̄ expta sunt ad illḋ ē vt sumat̄ feis rof. medietas libre: succi barbe hircine. iij. vn. decoquant̄ in melle aut vio qm̄ ē fort⁹. ¶ Et isantiū qḋ vuas qn̄q̧ eleuāt galle aduste cū aceto ꝛ ꝓprie qn̄ liniunt̄ ex eis coꝝ syncipita.

¶ Sermo vlis de incisione vue: ꝛ vtriusq̧ amigdale. Ca. xv.

OPortet vt in vua cōsideret̄ eius subtiliatio et de

tumitio ⁊ ꝓpe in iferiore pte ei⁹ ⁊ si igrossaṫ extremitas ei⁹ ⁊ resudat ex ea sicut pus tūc ē melior hora: ⁊ tūc incidaṫ cū ferro ⁊ cū medicinis cauterizantibus. ¶ Et fiat ꝑseruatio cū solōne vētris subtili ꝓcedente ipam ⁊ excussione corporis a repletiōe si fuerit in ipo ex sanguine aut alijs. Incisio nāqꜫ cū repletiōe est timorosa. ¶ Illius autem incisio que subtilis est et lōga sicˉ cauda muris eq̄tās sup liguā sine repletiōe aut rubedine aut nigredīe ē pui timoris. Et mod⁹ q̄dem incisiōis ei⁹ ē vt ꝓmaṫ lingua ad inferiora: et sit possibile accipere vuā cū instrumēto: ⁊ ꝓmaṫ ad inferiora ⁊ nō radicit⁹ incidaṫ: immo dimittat ex ea aliq̇d. Nā si tu abscideris eā ex palato sanguis forsitan nō abscindeṫ oīno: cū tñ nō opꝫ vt incidaṫ res parua: et sit nocu^m: ⁊ remanet cū dispōne sua: immo opꝫ vt incidatur q̄ntitas quā addit sup nām. ¶ Cū aūt est rubea apꝰosa tunc ei⁹ incisio est timorosa. ⁊ q̄nqꜫ manat sanguis: ⁊ nō abscindiṫ pp aliquā medicinā. Ex medicinis aūt incidētib⁹ eā sūt assa fetida ⁊ alumē iameni q̄ sine intermissiōe ponātur sup radicē ei⁹: qm̄ incidūt eā ⁊ eā euellunt. ¶ Et ex medicis facientib⁹ ipsam cadere cū cauterio est sal ammoniac⁹ cū assa fetida ⁊ attrimētis. ¶ Et oꝫ vt medicīe iste sup vuā ānexe teneātur cū instrumēto narrato: ⁊ teneanṫ hora vna ita q̄ nō deglutiat dōec agāt i eā: deīde iteratur vsqꜫ q̄ nigrescat. Nā si denigraṫ cadet post tres dies fm̄ plīn. ¶ Et oꝫ vt sit ille q̄ curaṫ decliuis ad inferiora hñs os aptum ita vt currat saliua ei⁹ ⁊ nō retineatur in ore ipi⁹. Due vo amigdale suspēdanṫ cū vncino ⁊ trahātur ad exteriora quāto plus pole est: ꝓter q̄ cū eis attrahātur tunice ⁊ abscindātur cū rotūditate desup radicē apd̄ q̄rtā lōgitudīs cū instr̄o icisiōis: ꝓter q̄ ꝑmuteṫ instr̄m et icidaṫ vna post alterā p⁹ obseruationē ꝯditionū ꝓdcāꝝ in colore ⁊ q̄ntitate carū. Cūqꜫ ceciderit ex eis q̄ abscindiṫ dimittatur sanguis currere fm̄ q̄ntitatē mediocrē. Et sit patiens decliuis sup faciē suā ne sanguis ingrediaṫ guttur ei⁹. Deinde collnat os ex aceto ⁊ aq̄ infridat': ⁊ euomat ⁊ tussiat vt mūdificeṫ iteri⁹ ei⁹: deīde ponaṫ sup eā quod abscindit sanguinē sicˉ colcotar ⁊ alumē ⁊ dragātū et gargarizet cū decoctiōe senticis ⁊ folioꝝ myrthi ⁊ sit tepida.

¶ De rememoratione nocumentorum incisionis. Cap.xvi.

Ex eis ē nocu^m vocis. Et ex illis ē detectio plmōnis frigori ⁊ calori ⁊ facˉ accidere tussiꝫ ab oi frigore ⁊ calore ⁊ nō tolerat sitiꝫ. Et ex illis ē q̄ tegeṫ stōꝫ malitie cōplōnis a cā ꝓmitiua ex vētositate ⁊ pluere ⁊ ei⁹silib⁹. Et plimi eoꝝ infridāt aerē tēꝑatū ⁊ i pectorib⁹ plimoꝝ eoꝝ figiṫ frig⁹ i plmōe ipoꝝ dōec moriūtur ⁊ q̄nꝫ accit ex ea sputū sāguis ⁊ nō retineṫ.

¶ De cura sputi sanguinis ex incisiōe vue ⁊ vtriusqꜫ amigdale. Ca.xvii.

Opꝫ vt ponāṫ vētose sup collū ⁊ māmillas et fiat flōmia et vt fiat regimē cū flōmia vēaꝝ iferioꝝ cōicātiū sicˉ ascellaꝝ ⁊ eis silīū itēdēdo ad attrahēdū. Sigularia āt sanguinē retinētia ⁊ linimēta admīstrata ad illō sūt sicˉ attrimētū quo fiat linimētū: aut puluerizeṫ attrimētū sup iōm: ⁊ ifrātia actu sicˉ nix: ⁊ sucei frigidi stiptici noti: sicˉ succ⁹ agreste ⁊ pāpani vitis ⁊ ribes ⁊ solatri ⁊ aq̄ cidonioꝝ acetosoꝝ. Et ex reb⁹ ex

pris q̄ hñt ꝓprietatē in hoc ca. Et oꝫ vt admīstreṫ i dispōne medicamē qd̄ testat⁹ ē sapiēs nolatus Diogenes ⁊ ē alcuē ric. Et ēt succ⁹ arnoglosse cū admīstraṫ ꝓpe cū troc. de karabe ⁊ luto sigillato. Et oportet vt nō administretur ex eis calidū aliquid: imo frigiduꝫ actu. Calidū eñ cum eo qd̄ attrahit destruit operationem medicine.

¶ Fen.x. de dispositionibus pulmonis et pectoris et est tractatus quinqꜫ. ¶ Tractat⁹ primus de ꝓncipue ⁊ anhelitu.

¶ De anathomia epiglote et cāne pulmonis. Ca.i.

Canna quidē pulmōis ē mēbrū cōpositū ex cartilagīb⁹ pluribus q̄ sunt circuli ⁊ ptes circuloꝝ: q̄ruꝫ alie alijs cōtinuanṫ. Que ḡ ex eis obuiāt meatui cibi q̄ est posteri⁹ ⁊ est meri facte sunt diminute ⁊ ꝓpinque semicirculo: ⁊ posita est abscissio eaꝝ ad meri: ⁊ cōtingit meri de ea corp⁹ panniculosum nō cartilaginosum: imo substātia ei⁹ cartilaginosa ad anteriora posita est. ¶ Et cōponunṫ he cartilagines ex ligamētis que pāniculus tegit ⁊ comprehendit oīa illa intrinsec⁹ pāniculus lenis ad siccitatē ⁊ duritiē declinās aliq̄ntulū: ⁊ silr ēt externus ⁊ caput ei⁹ superi⁹ qd̄ sequiṫ os ⁊ epiglotū. Et extremitas ei⁹ inferior diuidiṫ in duas sectiōes. Deinde diuiditur in sectiones currentes in pulmone vicinātes ramis venaꝝ pulsatiliū ⁊ quietaꝝ ⁊ ꝑuenit eaꝝ partitio ad orificia valde strictiora q̄ꝫ orificia eoꝝ que assimilanṫ eis ⁊ currunt cum ipsis. ¶ Ei⁹ igiṫ creatio fcā est ex cartilagine vt inueniaṫ in ea aptio ꝓdcā ⁊ ne lenitas faceret eā idigere coopertura: ⁊ vt sit durities ei⁹ tutamē ipsi cū sit ei⁹ sit⁹ ad anteriora: ⁊ vt sit durities ei⁹ cā ad hoc vt perueniat vox: ⁊ aut adiuuet eam. ¶ Et fcā ē ei⁹ cōpositio ex cartilagīb⁹ plurib⁹ ligatis cū pāniculis vt sit ei possibilis extēsio et constrictio apud attractionē aeris et respirationē et non doleat ex ꝑcussionib⁹ q̄ accidūt ei desubt⁹ et supra. ¶ Et ex attractionib⁹ q̄ accūt ei ad extremitatē ei⁹ et vt cū nocumētū accidit nō dilateṫ nꝫ coāgusteṫ. Et fcā est rotūda vt sit securior et magis icolumis et ñ minuiṫ ab ea qd̄ de ipo tāgit meri nisi vt nō cōprimat bucellam trāseūtē ipm̄: imo ptrāseat a facie ei⁹ cū extēdiṫ meri ad amplitudinē ⁊ fit ꝯcauitas ei⁹ hic q̄si adiuuās meri cū icipit meri extēdi ad ipaꝫ et penetrat in ipꝫ et ꝓprie i deglutitiōe ne ꝯstigaṫ āhelitū: qm̄ ꝺglutitio necessariū facˉ vt coopiaṫ cāna plmōis supi⁹ vt nō ingrediaṫ eā cib⁹ trāsiēs sup eā et fit cooptura ei⁹ cū superpositiōe cartilaginū stātiū sup meatū. Et silr ei⁹ q̄ nominaṫ nō hñs nomē. Et cū fit ꝺglutio et vōit⁹ ei⁹ indigētes cooptura i hoc meatu⁹ et nō ē possibile vt sint cū fit āhelit⁹. Et creata est pp vociferationē res q̄ nominaṫ lingua fistule ꝯstricta apd̄ extremitatē canne: deīde dilataṫ apd̄ epiglotū: q̄re icipit ex amplitudīe ꝑueniēs ad ꝯstrictionē: deīde ad spaciū āplū sicut est in fistula qm̄ necīū est voci ꝯstrictio vt retineaṫ et h⁹ i q̄dē corpis silis ligue fistule ꝓprietas ē vt cōstringaṫ ⁊ dilateṫ vt fiat p illā percussio vocis. ¶ Iuuamēta vero panniculi qui tegit eam interius sunt vt resistat solus catarris et sputis malis et vapori fumose redeunti ex corde: et vt non mollificetur percussione vocis

¶Eius āt diuisio ī pmis ī duas ptes fuit:qm̄ pulmo hz duas ptes.& eiꝰ ramificatio cu vēis ꝗdeꝫ fuit vt ex eis accipiat nutriᵐ. ¶Cōstrictio āt orificiorum eoꝝ fuit vt mēsuret ī eis respiratio arteriaꝝ venientium ad cor.vt nō penetret ī eis ad ipm̄. Nā si penetraret faceret ꝑuenire sputū sanguīs: hec est ꝑ forᵗ canne pulmōis. ¶Epiglotis āt ē instrm̄ ad cōplendā vocē vt teneat ālhelitꝰ. Et ī iteriore pte ipsiꝰ ē corpꝰ sīle li gue fistule:ꝛ iā diximꝰ ipm̄:ꝛ cū eo qḋ apponit ipsi expalato:ꝛ est sīle additōi q̄ claudit caput fistule:cō plet vox. ¶Et epiglotis qḋ est coartata cū cāna con iūcta est meri. Cū ḡ meri appetit deglutire:ꝛ decli nat ad iferiora pp attractionē bucelle:cooperit epi glotis ꝛ eleuat sursum ꝛ coartat cooptura ꝗrundaꝫ suaꝝ cartilaginū cū aliis:qꝛ extendunt pāniculi ꝛ la certi. ¶Cūq̄ cibus ꝑtrāsit meatū meri sunt orificiū epiglotis ꝛ cāne adherētes palato superiꝰ:qꝛ nō est pōle vt ingrediat ipsuꝫ ex eo qḋ cōprehēsuꝫ est apḋ meri aliqḋ:q̄re ꝑtrāseunt ipsum cibus ꝛ potus ita q̄ nō cadit ad cānam aliqḋ nisi in q̄busdā horis in q̄bꝰ festinat deglutio anteq̄ꝫ ꝯpleatur motus iste:aut ac cidat cibo motus pp meri conturbatū: qꝛ non cessat nā laborare in expulsione eiꝰ cū tussi. Et nos qḋ iaꝫ diximus anathomiā cartilaginū epiglotis ꝛ lacerto rū eius p̄mo libro. ¶Pulmo āt est cōpositus ex ptī bus quaꝝ vna est cāna:ꝛ scḋa est rami arterie vena te:ꝛ tertia est rami ꝓculdubio q̄s ꝯiūgit caro mollis rara aerea creata ex tenuiore sanguie ꝛ subtiliore:ꝛ illud est ēt nutriᵐ eius : ꝛ est plīm meatuum mollis ꝛ rarus ad albedinē declinās ꝓprie in pulmonibus aīalium quoꝝ integra ē creatio:ꝛ creatus est rarus vt ī ipo accipiat aer ꝛ digerat in eo ꝛ expellat sup̄flui tas eiꝰ ab eo sicut creatū ē epar cuꝫ cōparatione ad cibū. ¶Et est hn̄s duas diuisiones:q̄ꝝ vna tēdit ad dexterā ꝛ altera ad sinistrā.ꝛ sectio qḋ sinistra duos hz ramos.ꝛ sectio dxtra tres hz ramos:ꝛ iuuaᵐ pul monis oīno est attractio aeris : ꝛ iuuaᵐ attractiōis aeris est ꝑparatio aeris cordis pluris q̄ꝫ ipsum quo indiget ī pulsu vno.ꝛ iuuaᵐ hꝰi preparatiōis est vt sit aīali cū submergit in aq̄.ꝛ qn̄ emittit vocem lōgā continuā īpedientē ipsum ab attractiōe aeris: aut cū abhorret eius attractionem pp dispōnes et cās du centes ipsum ad illud ex fetore aut alio aer prepara tus quē assumit cor. ¶Et iuuaᵐ huius aeris ꝑpara ti est vt tēperet sua euētatiōe calitatē cordis: ꝛ vt re stauret spiritū cū suba q̄ est magis vincens in cōplo ne eius:preter q̄ꝫ aer solus sicut existimant q̄dā con uertat ꝛ fiat spiritus:sicut nō sola aqua nutrit mem brū. Uerū vnūquodq̄ eoꝝ aut est pars nutrimenti: aut est faciens penetrare lubricitate. Sed aqua est ad nutriᵐ corporis:ꝛ aer est ad nutrimentum spūs: et vnūquodq̄ duoꝝ.s.nutriᵐ corporis ꝛ spiritus est corpus cōpositū non simplex. ¶Sed iuuamentū ex tractionis sup̄fluitatis aduste spiritus ꝛ est eius fu mositas ꝛ pulmonis est ad introitum aeris frigidi. Iste nāq̄ attractus iā ꝓculdubio cōuersus est ad ca lefactionē:qꝛ non cōfert in tēperando spiritū. ¶Ra mificatio aūt venarum ꝛ cāne in pulmone fuit : qm̄ cāna ꝛ arteria venalis cōicant in nutriendo pulmo nem ex sanguine digesto claro veniente ex corde

¶Carnis aūt iuuatiuū est vt opilet rimas ꝛ coniun gat ramos:sed eius raritas est vt rectificet attractio nē aeris. Nō eñ est vt si penetret aer nisi ī cāna tm̄ imo q̄nq̄ euadit ad corpus pulmōis ex eo ꝛ in hoc est apertio in multiplicatione ꝛ vt adiuuet ēt in con strictiōe ad expulsionē. ¶Est ergo ꝑparatus duobꝰ motibus ꝛ pp hoc aperitur pulmo cum sufflatione. ¶Eius autē albedo est pp diuum aeris super illud quo nutritur ꝛ pp plurimā eius frigiditatē. ¶Eius ptitio in duas partes est vt nō cesset āhelitꝰ pp no cumētū adueniēs vni duarū partiū ꝛ ois ramꝰ ē ra mificatus pp illud in duos ramos. ¶Quintus aūt q̄ est in latere dextro est lectus substratus vene que nolatur ꝯcaua:ꝛ nō est eius iuuamentū in anhelitu plm̄. Et qm̄ cor magis fuit decliue parisper ad sini straꝫ addit in parte sinistra q̄ occupet spaciū pecto ris. Et nō est bonum vt pulmoni sit in latere dextro additio exn̄s vene substrate:qm̄ iaꝫ cecidit necessi tas eius. ¶Et pulmonē q̄dē cooperit pāniculus ner uosus vt sit sꝫ q̄ sciuisti sensus aliq̄s aliquo mō:ꝛ si nō ē intrās tamen est cooperiēs q̄uis ipe pulmo sit substratus cordi leniens ipsuꝫ:ꝛ eius iuuamentum. ¶Pectus quoq̄ diuisuꝫ est in duas ꝯcauitates iter quas distiguit pāniculus orꝰ ex oppositiōe media stionis thoracis:ꝛ nō est trāsitus ab vna duaꝝ ꝯcaui tatū ad alterā:ꝛ iste pāniculꝰ ē in veritate duo pāni culi:ꝛ ē ꝯiunctus ī posteriore parte sui cū spondilibꝰ ꝛ superiꝰ vt defendat ambas furculas:ꝛ intentio in creando eos fuit vt sit pectus hn̄s duos ventriculos quatenus si eueniat vni eoꝝ nocumentū sufficiat al ter ad faciēdū anhelitū:ꝛ eiꝰ intētionē. ¶Et ex iuua mēto eiꝰ ē ligatio meri ꝛ pulmōis ꝛ mēbroꝝ pectoris adiuuicē. ¶Uelamis aūt iā diximꝰ formā ꝛ iuuamē tū eius in anathomia lacertoꝝ. ipꝫ eñ ī ṽitate ē vnꝰ lacertoꝝ:ꝛ ē ex tribꝰ tunicis q̄rū media est chorda q̄ cōplet eiꝰ opatio:ꝛ tunica q̄ ē supra ē sicē fundamētū ꝛ basis pāniculi pectoris q̄ iteriꝰ cooperiūt ipꝫ ꝛ tu nica iterior ē sicē illa siphac:ꝛ ī velamie q̄dē duo sunt foramia q̄ꝝ maiꝰ ē trāsitꝰ meri ꝛ arterie magne.ꝛ ꝑ minꝰ ē trāsitꝰ vene q̄ nolat alhabari ꝛ est vehemētis suspēsiōis cū ea ꝛ icarnationis.

¶De ꝯplonibꝰ plm̄ōis ꝛ signis dispōnū eius. Ca.ii.

Dicamus itaq̄ q̄ cōplonē calidā significāt am plitudo pectoris ꝛ magnitudo anhelitꝰ:ꝛ qn̄ꝫ duplatur exufflatio ꝛ vox ꝛ operatio eius: ꝛ q̄ parū obstaculi ē ab aere frigido:ꝛ q̄ plm̄ a calido:ꝛ q̄ ac cidētia sitis sedat aer frigidꝰ absq̄ potu multotiēs ꝛ accit ei plm̄ inflāmatio ꝛ tussis. ¶Frigidam vero cō plexionē significāt paruitas pectoris ꝛ paruitas an helitus:ꝛ vox ꝛ acuitas amboꝝ:ꝛ q̄ nocet ab omni frigido.ꝛ multitudo ꝑnonis flegmatis in ipo:ꝛ mul totiens quidem duplatur eo anhelitus ꝛ aduenisit ei asma ꝛ tussis. ¶Complexionē autē humidā signi ficant multitudo superfluitatum ꝛ raucedo vocis ꝛ stertitio ꝛ ꝓprie cū fuerit cū materia:et fuerit decli uis ad superiora ꝛ defectus ab eleuatiōe vocis non pp debilitatē corporis . ¶Siccā vero cōplexionem significant paucitas superfluitatum ꝛ asperitas vo cis ꝛ similitudo eius cum voce gruum:et quandoq̄ est illic dispnia propter vehementiam spissitudinis,

¶ Unaqueqꝫ āt harū cōplexionū q̄nqꝫ est pulmōi nālis ꝛ q̄nꝫ ē ei accñtalis: ꝛ cōicant ī aliq̄ ꝛ differunt ī aliq̄. Jlla āt ī q̇bus cōicant sunt signa p̄dicta nisi alia q̄ excipiem⁹ p⁹: sed ea ī q̇bus differūt sunt duo: vnuꝫ eorū est q̄m cū cōplexio ē nālis signū ei⁹ ē stās sm̄ nāꝫ: ꝛ si est accñtalis ē ei signū accñtale: ꝛ iā aduenit ei nisi sit signū ꝺ gn̄e eorū q̄ nō accidūt nisi nā tm̄. q̄m tūc signū ē nāle c⁹ silr̄ ē magnitudo pectoris: aut puitas ei⁹. ¶ Et scias q̄ magis p̄pe signōes ei⁹ ſꝫ dispōnes pectoris ꝛ pulmōis est ā̄helitus ī frigiditate sua: ꝛ caliditate sua: ꝛ magnitudie ei⁹ ꝛ puitate ip̄i⁹: ꝛ facilitate ip̄i⁹ ꝛ ei⁹ difficultate: ꝛ fetore ꝛ bōitate odorꝭ eius ꝛ reliq̄s dispōnib⁹ ei⁹. ¶ Et silr̄ vox ē in h⁹ ī re: sic illḋ qḋ signt illa q̄ strāgulata ꝛ ē cuꝫ nocu^m sit in lacertis dilatātib⁹: ꝛ rauca cū nocu^m sit in lacertis constrictiuis cum nocu^m ē in lacertis: ꝛ silr̄ tussis ꝛ sputū ꝛ pulsus. ¶ Et iā declarata ē tibi q̄litas signionum ā̄helitus: ꝛ q̄litas signionū vocis: ꝛ q̄litas signionuꝫ tussis ꝛ q̄litas signionum sputi. Pulsus āt ꝛ q̄ ipse signt sm̄ cōplexiones ꝛ egritudies iā sciuisti. Et pulmo qḋ vicinus corde ꝛ signiones dispōnum ei⁹ sunt sup ipsum fortiores. Et pulsus est magis signiuus ei⁹ qḋ seqtur ramos neruorum pulmōis. Et tussis est magis signiua illius qḋ seqtur cān̄ā ꝛ carnē pulmonis Et sensibilitas grauitatis est signio p̄p̄a q̄ mā ē in pāniculis ꝛ lacertis. Et cuꝫ nō spuit nisi cuꝫ tussi leui tūc mā est p̄pinq̄ sup̄mo cāne ꝛ ei qḋ seqtur ip̄m. ¶ Et si nō spuit nisi cum tussi pluri a tūc mā est p̄funda ꝛ est lōginq̄. ¶ Et q̄nqꝫ associanꝛ nocumētis mēbrorū pectoris signa mēbrorū longinquorū sic vertigo in apatib⁹ velamis ꝛ sicut rubedo faciei in apatibus pulmonis.

¶ De apatibus accidentibus pulmoni. Capi. iij.

Pulmōi q̄nqꝫ accidunt apata appropata mēbris ptiū silium: ꝛ egritudies officiales: ꝛ p̄pe opilatio in venis suis ꝛ ptibus cāne ipsius: ꝛ p̄pe in venis grossiorib⁹ ꝛ in raritate corpis ei⁹. ꝛ q̄nqꝫ fiūt pp cās opilatiuas ītra ip̄ꝫ vsqꝫquo pueniaꝛ ad coopturā et egtudies cōes. Et q̄nqꝫ multiplicanꝛ egritudies pulmōis in hyeme ꝛ autūno pp multitudinē catarri et p̄pe ī autūno pluuioso p⁹ estatē siccā septētriōalē. ꝛ aer frus nociu⁹ ē pulmōi nisi sit a calore lesus vehemēti. ¶ Et multotiēs qḋ p̄ducit egritu. pulmōis ac egritudies eōis sic p̄ducūt vehemētia fritatꝭ ei⁹ ꝛ vehemētia calitatꝭ ei⁹ ad hydropisim. ꝛ silr̄ velamis.

¶ De cura pulmonis. Capi. iiij.

Attēde qḋ dr̄ ī cā asmatis ꝛ anhelitus: ꝛ pmuteꝛ ad illud ex eo qḋ cōicat ei ī cāis egritudinū: ꝛ q̄nqꝫ excitaꝛ pulmo cū eo q̄ ē sic eleuatio vocis: ꝛ sic anhelit⁹ exufflatiōis: ꝛ subtilienꝛ p illḋ supfluitates ei⁹. ¶ Et admistratiōi ꝺ medicīarū pectoris inest p̄p̄a for^a: oꝫ. n. vt admistrenꝛ sc̄e pillule: ꝛ ei^a ī plib⁹ retinēdo ea ī ore: ꝛ dglutiēdo qḋ resoluiꝛ ex eis paulati vt plōgeꝛ spaciū mor earū ī ptrāseūdo cān̄ā ꝛ reiterenꝛ ꝛ pueniat ad cān̄ā ꝛ pulmōeꝫ: ꝛ p̄pe cū dormit resupin⁹: ꝛ h̄iectet lacertos oēs q̄ sequunꝛ pulmonē ꝛ cān̄ā ei⁹. ¶ Et p̄pinquior modus declitiōis supfluitatū pulmōis ē lat⁹ qḋ meri seqꝛ quapp iuuaꝛ vomitu plm cū non est ibi qḋ prohibeat.

¶ De materijs siccis in pulmone: ꝛ iudicijs earum incuratione. Capi. v.

Materie q̄ cōtinenꝛ ī pulmōe q̄nꝫ sūt ex gn̄e sanguis ꝛ q̄nꝫ sūt ex gn̄e hūiditatis ꝛ q̄nqꝫ sunt ex gn̄e saniei: ꝛ sūt māe cale ꝛ subtiles. Et mās q̇dēꝫ siccas ī pulmōe q̄nꝫ ē difficile spuere: q̄ nō adheret ei vētositas expellēs eas cū tussi: imo rūpiꝛ hūiditas sup vētositatē: q̄r aduēit ei vētositas nō eradicās. Sed ad vehemētiā multitudis ei⁹ cū sūt hūores pectoris grossi nō pueniās ad vltimū ī exiccādo. Imo sit occupatus cū lenificatiōe ꝛ lesiōe cū resol'one māei. ¶ Et sit ītentio maior duarū rerū tibi lesio: aut sit studium cū lesiōe pl⁹ q̄ sit cū resol'one. Et admistra in oībus illis medicis aquā mellis: ē. n. faciēs eas penetrare ꝛ lenificat et abstergit.

¶ De medicis pectoris: singularib⁹: ꝛ cōpositꝭ ꝺ forma admistratiōis earū. Capi. vj.

Medicie pectorꝭ sūc me^e q̄ mūdificāt pect⁹ ꝛ sunt ſꝫ ordīes. Ordo pm⁹ ē sic farina fabarū ꝛ aqua mell' ꝛ se. lini assuꝫ ꝛ amigdale ꝛ vinū dulce. nā ip̄ꝫ vehemēter aperit opil'onē pulmōis sicum ip̄m vehem̄t gn̄at opilationē epis queadmoduꝫ scies in ca. epis. ¶ Et ex frīa se. cucumeris ꝛ batche ꝛ cucurbite. Butyrū ꝟo cū solū admīistraꝛ maturatio ei⁹ ē pl⁹ q̄ pect⁹ mūdificatio. si āt dglutinaꝛ cū melle ꝛ amigdal' amaris ē ei⁹ maturatō mior ꝛ mundificatio ei⁹ maior. Et forti⁹ illo ē glutinū albotī ꝛ amigdale amare et oxymel squilliticū et fenug. ꝛ olibanū ꝛ dactili hierō h̄nt fortitudinē in hac ītētiōe. ¶ Et fortiora illis sūt cyminū ꝛ pip et herb⁹ et radix lilij et radix opopōaci ꝛ castoreū cū melle et sq̄lla assata ꝯtrita et ꝯfecta cū melle ꝛ cētaurea maior et aris. ro. et nigella et s̄mis q̄ est sub vrceis cū desiccaꝛ sup testā sup prunas: aut ī furno dōec albescat ꝛ cōmisceaꝛ cū melle: ꝛ silr̄ enula cū poniꝛ in medicis et aq̄ ei⁹ ē vehemēꝭ iuuamēti: et alreumed ē ex sūma corū q̄ faciūt facile sputū: ꝛ siseleos ē valde iuuatiuū et p̄pe crudū et post ip̄m illḋ qḋ nō ē eleuatū nisi eleuatura. i. et croc⁹ ꝯfortat insita ā̄helitus et facile efficit sputū valde et medicie q̄ iste sūt ꝯuenientes ebibite et sunt ꝯuenītes vt ep̄lm suppositte. ¶ Ex medicis āt ꝯpositis sūt pillule platiōis et sūt pillule ꝺ storace. et syrup. de ysopo cū descriptiōib⁹ diuersis: et medicamē ādromachi et medicamē asclepiadis et medicamē. S. et syrupi de papauere cū descriptionib⁹ et medicamē māmi⁹ et medicamē anacardi cū myrabo. Et ex eis q̄ faciūt spuere hūores ā̄ssos et saniē ē medicamē. qḋ r̄cit serapini et myrrhe ā̄borū an. aur. i. cordu aur. ij. opij et castorei āborum an. aur. i. ꝯficiatur cū vino dulci: cui⁹ potio ē. S. aur. Et ex eis q̄ expta sūt ē medicamē: qḋ r̄cit olibāi. iiij. myrrhe. ij. cū. iij. vn. rob. coquātur cū melle et deglutianꝛ aut succ⁹ caul' cū eq̄li pōdere mell': aut decoctio ei⁹ ꝺ coquātur ābo dōec coagulenꝛ et fit ignis: ignis carbonū. Et ēt myrrha et pip et se. vrtice et serapinū synapis: sumāꝛ et fiāt ex eis pillule: et deꝛ ī potu ex eis māe ꝛ vespe apḋ sōnū. Et ēt synapis. ʒ. i. baurach. ꝛ. liir at. succi cucumerꝭ asi. lurat. i. et. S. et sūt potio vna educēs supfluitates plimas et mūdificat sine lesiōe. ¶ Et ex medicis fortib⁹ ē vt sumaꝛ nasturtiū et synapis et se. vrtice et succ⁹ cucūerꝭ asi. et anisū ꝯiungaꝛ totū illḋ cū melle et ꝯficiaꝛ cū eo. Et ex ꝯmixtꝭ declinātibus ad caliditatem est vt sumanꝛ fenug. vn. i. se. lini

vn.i.ʒ.herb.vn.i.eiꝰ qꝺ ē īter gūna cotti.vn.ʒ.succi li quiricie.vn.ij.inuoluāť oīa o.eo amigdalio ⁊ ꝯiūgāť cū melle. ¶ Et iteꝝ seuestē ⁊ ficꝰ al.⁊ passe enucleate ⁊ radix lilij ⁊ capil.ve.ꝺcoquāť ī aq̄ vehemēť ⁊ deť ex ea ad potādū. ¶ Et si ī hac aq̄ ꝺcoquāť polypodiū ⁊ turbit erit iuuatiuū valde. ¶ Et scias ꝙ multotiens retieť aliq̄d ī pectorē ⁊ ē recipiēs vt expuať nisi ꝟtꝰ eiꝰ ab eo ꝺbilieť.⁊ tūc q̄ꝺ oꝫ vt adiuueť cū sternutatōe.

¶ Sermo vlis de anhelitu. Cap.vij.

Anhelitꝰ cōpleť duobꝰ motibꝰ:īter q̄s sunt due more ſʒꝙ res se hʒ ī pulsu:nisi qꝛ motꝰ anhelitus ē volūtariꝰ q̄ pōt alterari cum voluntate a cursu nāli:⁊ pulsus ē nālis purus. ¶ Et itentio q̄ꝺ ī āhelitu ē vt ipleat pulmonē aeř frō ꝺoec ꝑpeť ꝑpatio cordis:⁊ nō cesset cor sumeř ex eo aerē frm̄ ⁊ reddat ipsi vaporē q̄lītuʒ vľ fumosuʒ ad h̄ vt accidāt illi attractiōi due res q̄ꝝ vna ē ꝯuersio ipsiꝰ a fritate cū calefactōe eiꝰ qꝺ ei viciať ⁊ eiꝰ qꝺ ei ꝯmisceť.⁊ alťa ē ꝯuersio ipsiꝰ a claritate sua ꝑꝑea ꝙ admisceť ei vapor fumosus:tūc.n.rēoueť ab eo itētio q̄ fit ꝯueniēs:ad hꝰ vt extēdať pulsus ab eo:qř necīa fit eiꝰ eductio ⁊ ꝑmutatio ipsiꝰ. Et inter duas res sunt due more. Et eiꝰ q̄ꝺ itroitꝰ ⁊ ē attractio aerꝭ fit cū dilatatiōe pulsus pulmōis seq̄ns motū corporū q̄bꝰ circundatur. ¶ Et āhelitꝰ q̄ꝺ apꝺ cōitatē ē illꝺ qꝺ educiť:⁊ ap̄ medicos. Et ī pōne q̄ ē iter eos qn̄ʒ ē illꝺ qꝺ educiť sic est apꝺ cōitē:⁊ qn̄qꝫ ē hꝰ totū sic pulsus apꝺ cōitatē ē motꝰ dilatatiuꝰ:⁊ apꝺ medicos ī ip̄o ē positio ꝓꝑa ſm spēʒ notā. Et motꝰ āhelitꝰ eq̄lis nālis vacui a nocumēto ꝯpleť motu velāis.si āt īdiget additiōe fortitudis ꝑꝑ illꝺ qꝺ nō inꝺdiť nisi cū laboř:aut vt ꝯforteť āhelitꝰ ad exhēdā īflatiōeʒ cōicatꝰ velamī ī hꝰ ad iutoriū lacertoꝝ pectorꝭ oīuʒ: ita ꝙ supmoꝝ eiꝰ aut saltē q̄rūdā īferioꝝ eiꝰ tm̄. Si āt ē necīū vt fecet īraq: aut gn̄eť ex eo locutio ñ ē excusaꝰ q̄n administratio fit lacertoꝝ ligue:⁊ qn̄ʒ ē necīuʒ ī eis admistrař lacertos labioꝝ. ¶ Et quēadm̄ ī pulsu ē magnꝰ ⁊ puus et lōgꝰ ⁊ breuis ⁊ velox ⁊ tardꝰ ⁊ calidus ⁊ frīs ⁊ freq̄ns ⁊ rarꝰ ⁊ fortꝭ ⁊ debiľ ⁊ itercisus ⁊ ꝯtinuꝰ ⁊ spasmosus ⁊ tremulꝰ ⁊ ꝑue repletiōis venaꝝ: ⁊ mlťe eaꝝ ⁊ reꝝ laudabiliū ⁊ reꝝ illaudabiliū. ⁊ oībꝰ illis sūt cāe:et oībꝰ illis sunt siḡtiōes ſʒ res suas:⁊ ē eis diuersitas ſm cōpľones etates ⁊ gn̄a ⁊ accn̄tia corporea ⁊ aialia. ¶ Silř anhelitui sūt ille res nūerate ⁊ q̄ sunt eis filīa:⁊ vnaq̄qꝫ res eaꝝ hʒ cāʒ:⁊ oīs res ex eis hēt siḡtionē. ¶ Anhelitꝰ igiť aliꝰ ē magnꝰ ⁊ alius est puus ⁊ aliꝰ est lōgus:⁊ aliꝰ ē breuis:⁊ aliꝰ ē velox ⁊ aliꝰ ē tardus:⁊ aliꝰ est rarꝰ:⁊ alius ē freq̄uēs ⁊ aliꝰ ē strictꝰ:⁊ alius est larꝰ:⁊ aliꝰ ē facilis:⁊ alius ē difficilis: ⁊ aliꝰ est fortꝭ:⁊ alius ē debilis:⁊ alius est calidus ⁊ alius est frīs:⁊ aliꝰ ē eq̄lis:⁊ aliꝰ est diuersus. ¶ Et ex spēbus q̄ꝺ anhelitꝰ sūt q̄ hn̄t noīa ꝓꝑa sic āhelitꝰ incisus ⁊ ꝑparꝰ ⁊ āhelitꝰ duplꝰ:⁊ āhelitꝰ suffocatꝰ ⁊ āhelitꝰ violētꝰ ⁊ hn̄s fetirat vľ fetorē sicut est apoplexia ⁊ silibus. ¶ Et nocumēta q̄ accn̄t sūt ī mēbrꝭ āhelitus ⁊ in ꝑncipijs eoꝝ ⁊ ī eis q̄ cōicāt eis cūvicitate. ¶ Et mēbra q̄ꝺ āhelitꝰ sūt epiglotꝭ ⁊ pulmo ⁊ cāna ⁊ vene nō pulsatiles ⁊ arterie:⁊ velamē ⁊ lacerti pectoris ⁊ pectus ip̄m. Nā nocuᵐ qn̄qꝫ fit in ipso pectore cū est debile ⁊ puū ⁊ aduenit ei ꝑꝑ illꝺ in āhelitu nocumētū.

¶ Eoꝝ āt ꝑncipia sunt cerebꝝ ip̄m ⁊ nucca etiā qm̄ ipse est origo velamis:nasciť.n. plm̄ eiꝰ ex pari q̄rto neruoꝝ nucce ⁊ ꝯtinuāť ei rami q̄nti ⁊ sexti et nerui ad ip̄ʒ veniētes. ¶ Mēbra āt cōicātia cum vicinitate sunt sic stōus ⁊ epar ⁊ matrix ⁊ itestina ⁊ reliq̄ viscera. ¶ Et illa nocumēta aut sūt malitia ꝯplonis succedēs cal'a aut frā:aut hūida:aut sicca q̄cūqꝫ eaꝝ sit pura:aut cū mā hūorꝭ retēti vľ effusi ad ip̄ʒ plurimi: aut viscosi:aut g̃ssi:⁊ sanies et pus sunt ex sūma eius aut ventositate:aut vapore:aut eg̃tudo officialis ex paralysi ⁊ spasmo:aut resolutio singularꝭ ex scissiōe aut putrefactiōe:aut vlceratōe:aut corrosiōe:aut ex apate frō : aut calido : aut duro:aut ex dolore. ¶ Et tu q̄ꝺ sciuisti ꝑ illꝺ qꝺ narraui tibi ꝙ anhelitꝰ ē fortꝭ sig̃tio:⁊ currit cursu pulsus posiq̄ tu obseruas ī eo cōsuetudinē:sic necesse est tibi vt obserues rē nālem cōsuetā ī pulsu ēt.

¶ De anhelitu magno ⁊ puo et causis et significationibus eius. Cap.viij.

Anhelitꝰ magnꝰ est āhelitꝰ q̄ recipit aerē valde plm̄ supra eq̄lē:et ē ille cū quo dilatāť mēbra anhelitus in ptibꝰ oībꝰ supabūdanť ꝑꝑ magnitudinē eiꝰ qꝺ attrahiť. ¶ Parui āt ⁊ stricti dispō ē in hoc ꝯ̄rio ꝑꝑ puitatē eiꝰ qꝺ attrahiť.⁊ silř ī pte exctiōis: ¶ Cāe ꝟo āhelitꝰ magni sť cāe pulsus magni.s.tres ꝑdcē. Et existiať a q̄busdā ꝙ puꝰ ē ille q̄ ꝯpleť motu velais tm̄.⁊ illꝺ ñ ē veꝝ absolute:nā ꝯ̄tuis qn̄ʒ sit ille q̄ ꝯpleť motu soliꝰ velais puus:qn̄qꝫ tm̄ est ille eq̄lis. Eq̄lis.n.nō eget motu nisi velamis cū velam̄ ē fortꝭ ꝟtutꝭ. Et qn̄qꝫ ē āhelitꝰ puꝰ ꝯ̄tuis mēbra pectorꝭ oīa moueanť cū sunt oīa ꝺbilia. Nō.n.suffic velamē solū ad anhelitū q̄ ē necīꝰ:neqꝫ si necīꝰ ē eq̄lis:imo est necīū vt oīa ei associenť. ¶ Amplīꝰ nō ē oībꝰ sufficiētia ī attractōe aeris:⁊ eiꝰ eductiōe accn̄s oībꝰ qꝺ fit silēs ei qꝺ ē a velaie solo si est icolume ⁊ sanū ⁊ forte qm̄ nō ē nʒ vnū ex illis mēbrꝭ sufficiēs ad dilatatōeʒ itegrā:nʒ illiꝰ q̄ntitatꝭ:vt qn̄ illi aggreganť:auxilium alteriꝰ ꝓueniat ex oībꝰ dilatatio pulmōis eq̄lis sufficiēs:⁊ illꝺ ē ꝑꝑ debilitē ꝟtutū:aut ꝯstrictiōem meatuū sic accit in ꝑipleumonia. ¶ Veꝝ oꝫ vt sit magnitudo āhelitꝰ cōpata cū q̄ntitate eiꝰ q̄ꝺ ꝺ aere ip̄o exerceť ꝛceptio:⁊ eo q̄ ꝛdit:⁊ nō ꝯpleť illꝺ nisi motu oīuʒ lacertoꝝ pectorꝭ:⁊ eoꝝ q̄ sequunť eos:deīn nō ꝯuertiť donec sit motꝰ oīuʒ illoꝝ q̄ in ipso moueňť motꝰ oīuʒ lacertoꝝ. Ipse.n.ē āhelitꝰ magnꝰ:imo ñ nisi qn̄ ad ip̄ʒ moueňť oēs motu q̄ ē vltimꝰ in dilatatōe ⁊ cōstrictōe opāndo in aere plimo:⁊ puꝰ ē ſʒ oppōnē eiꝰ. ¶ Et qn̄ʒ ꝯseq̄ť ex vehemētia motꝰ mēbroꝝ anhelitꝰ ad attrahēdū aerē:vt fiat motꝰ dilatādo in anterioribꝰ vsqꝫ ad furcľas:⁊ posteriꝰ vsqꝫ ad os duaꝝ spatularū:⁊ ī lateribꝰ vsqꝫ ad maximā ptē carnis spatule:⁊ qn̄qꝫ iuuātur naribꝰ:imo iuuātur eis vtrisqꝫ in plibꝰ dispōnibꝰ:qn̄qꝫ ꝟo diuersificať dispō in cōstrictiōe ⁊ dilatatiōe ex pte magnitudis ⁊ puitatꝭ : qn̄qꝫ em̄ ē dilatatio maior:⁊ qn̄qꝫ ꝯstrictio ⁊ morꝰ : ⁊ qn̄qꝫ ſm quācūqꝫ q̄litatē q̄ maior ē hʒ necitatē eq̄tiōis cuʒ itroitu ⁊ dilatatiōe est additus:⁊ q̄litas que indiget eq̄tione cū introitu ⁊ dilatatiōe ex pte magnitudis ⁊ paruitatis et fortasse dilatatio quecūqꝫ eaꝝ est magis necīa est motꝰ q̄ tenet eā magis additꝰ: nā si est necessitas expulsiōis vapores fumosi pluria ꝓpter

multitudinē q̄titatis eiꝰ: aut acuitatē q̄litatꝫ ipsiꝰ est cōstrictio exufflatiua. ⁊ si necitas exufflatiua. Et si ē necitas extinguēdi ignē īflāmatū ē dilatatio magna. Et qñ cōtingit ī hoīe vt nō sit magne attractōis aerꝫ: īmo puę: deīn sit magne extractōis spūs vel āhelitus ē illō signū ꝙ calitas inata est diminuta ⁊ extranea est addita. ¶ Et cāe ī hoc ꝙ hec oīa mēbra laborioso motu affligunt̄ sunt q̄tuor. Ipsa.n. aut sunt ita pp cām magne necessitatis q̄ est pp īflāmationē calitatis in ptibꝰ cordis ⁊ pulmōis. ¶ Aut pp cāꝫ debilitatis ī ipsis lacertis motiuis: aut pp cōitatē pncipioꝝ sic ē ī fine ethice ⁊ pthisis: ⁊ in collectiōe meri: qm̄ ipa dbilitat v̄tutē. ¶ Aut pp egritudinē īstr̄i eiꝰ pui. ¶ Aut pp cōitatē eiꝰ pdcām in eo qd̄ pterijt ex spasmo accite ei: aut malitia ꝯplonis: aut apāte aut dolore aut alia re. ¶ Aut pp phibitōeꝫ ī lacerto accītē a dilatatōe sic ē repletio ī stō a cibis: aut vētositas cū ptrāsit terminū: qm̄ sepat int̄ velam̄ ⁊ dilatatiōeꝫ: qr̄ ñ dilatat ipꝫ solū. ¶ Aut ꝯstrictiōeꝫ meatuū q̄ sit epiglotꝫ ⁊ rami cāne ⁊ arterie ⁊ q̄ ꝯtinuāt̄ eis ex meatibꝰ āhelitꝰ: sic raritas q̄ ē ī pulmōe: qm̄ ipē īpletur hūoribus aut multiplicant̄ ī ipso opilatiōes: aut accit ipsi apā: ⁊ isti qd̄ sunt sic asmatici ⁊ saniosi: ⁊ pipleumōici. ¶ Aut pp negligentiā cū necitate aut paucitate necitatis ita vt plonget̄ spaciū int̄ duos āhelitꝰ. ⁊ sit necessitas anhelitus magni restaurātis illd̄ qd̄ accit ex negligētia sic pulsus habētis pmixtionē rōnū cū nō hꝫ vehementē cordis friditatē: qm̄ ipeditur ab eo: deīde vltimat̄ ī ipso. ¶ Et ex sūma hꝰi necessitatꝫ ē magnitudo anhelitꝰ: qm̄ multiplicant̄ in ipso vapores fumosi pculdubio ⁊ negligit āhelitus a volūtate extractiōis āhelitus vsq̄quo multiplicat̄ cum ipso necitas: qr̄ egredit̄ proculdubio magnus. Et silr̄ est pulsus cōplexio cordis cuiꝰ nō ē cū illo colore recipiētꝫ āhelitū: qr̄ expellit̄ ad horā necitatꝫ ⁊ restaurat̄ cum magnitudīe qd̄ deficit cū expulsiōe.

¶ De signis anhelitus. Capi.ix.

Signa q̄bus discernit̄ inter cās motꝰ pectorꝫ totius sūt: qm̄ si illd̄ fuerit cā necitatꝫ ⁊ v̄tꝰ fuerit fortis: erit anhelitꝰ plimꝰ ītroitu ipiꝰ ⁊ ex īsufflatiōe eiꝰ erit tactꝰ anhelitꝰ calidus īflāmatꝰ ēt magnus significās caltatē: ⁊ erūt signa īflāmatōis repte in pectore ⁊ facie ⁊ ocul' ⁊ ligua ī colore suo ⁊ asperitate sua ⁊ ī reliqs. ¶ Si nō fuerit ita ⁊ v̄tꝰ fuerit nō deiecta ⁊ q̄si ñ fuerit possibil' ei dilatatio integra tūc cā cōstrictiōis erit ī re ⁊ re eoꝝ q̄ nūerauimꝰ. ¶ Si āt mēbra oīa laborauerint: aut moueāt̄: postea nō fuerit mota motu de q̄ fit curā diū: nꝫ extēdūt̄ dilatatiōe integra: sic cū conat̄ aliqs illd̄ qd̄ nō ē: ⁊ inīt̄ oī nixu super ābas nares: ⁊ ñ fuerit illic apd̄ redditū exufflatō tūc v̄tꝰ motiua q̄ ē ī lacertꝫ erit lesa. ¶ Et qñ cōstrictio ē ex hūiditate ī cāna. ⁊ q̄ sequnt̄ ipm ē cū signis in āhelitu sonꝰ eiꝰ q̄ stertit: ⁊ ē necitas excreatiōis: et est additio signi sup signū ꝯstrictōis totale: ꝙ si illd̄ nō fuerit erit cā magis īobediēs hac. Cū q̄ aduēit cōstrictio stertilis subito: tūc iā currit ad pulmōeꝫ mā ex catarro: aut currit ad pulmonē priꝰ: deīde ad cānā: scd̄o sanies et pus ex aliquo mēbroꝝ subito.

¶ De anhelitu vehementi. Capi.x.

Est ille ex cuiꝰ magnitudine v̄tus laborat ille supflua coartatiōe ad introitū et ad exufflandū eiꝫ exitu: quare est cum magnitudine fortitudo.

¶ De anhelitu alto ⁊ subtili. Capi.xi.

Est spēs anhelitꝰ magni ī quo nectius est motꝰ superioꝝ lacertoꝝ pectoris ⁊ nō pueīt necessitas in ipso ad mouēduꝫ velamē ⁊ īferiores lacertos pectoris. Et iste qd̄ anhelitꝰ sepius accit ī febribus pestilētialibus.

¶ De anhelitu paruo. Capi.xii.

Cognitio cārū eiꝰ est pp cognitionē cāꝝ magni fm̄ semitā oppositionis: qm̄ sepat dolor inter mēbra anhelitus ⁊ int̄ motꝰ eoꝝ. ⁊ qñq̄ minorat̄ anhelitꝰ cā dolorꝫ: ⁊ qñꝫ minorat̄ āhelitus pp constrictionē: ⁊ qñ associat̄ ei raritas sigt̄ mortificationem nature: ⁊ qñ associat̄ ei frequētia sigt̄ dolorē in mēbris anhelitus: ⁊ q̄ sequunt̄ ea ex stō ⁊ eis similibus sic vlcera eoꝝ ⁊ apāta ipoꝝ. ¶ Signa cāꝝ āhelitus pui oppositaꝝ cāis āhelitꝰ magni nota sūt fꝫ oppōnē. ¶ Ipsiꝰ āt cꝰ puitas ē pp dolorē nō pp cōstrictionē sigt̄ inuentio doloris ⁊ ꝙ hñs dolorē si tolerat dolorē: ⁊ expectat super ipsum pole est ei vt magnificet āhelitū suū: ⁊ cū hoc qñꝫ accit int̄ sepatiōes āhelitꝰ eiꝰ āhelitꝰ magnus ad que necitas adducit ad tolerādū dolorē: aut adducit necitas ī ipso negligētiā doloris ⁊ factꝰ a ꝯstrictione est ecōtrario totiꝰ illius.

¶ De anhelitu longo. Cap.xiii.

Est ille in q̄ plogat̄ spatiū motus aeris in attractiōe ipsiꝰ: ⁊ eius reditu vt possit v̄tus opari in aere plimo. ¶ Et qñꝫ phibet magnū ⁊ velocē dolor aut strictio: ⁊ ponit̄ lōgus ī cōplemēto eiꝰ vt ꝯsequatur qd̄ attractū est fm̄ q̄titatē magni ⁊ velocis.

¶ De anhelitu breui. Cap.xiiii.

Anhelitꝰ breuis diuersus ē a lōgo ⁊ qñ associat̄ ei freqntia ē cā eiꝰ dolor ī īstr̄o āhelitus ⁊ q̄ sequunt̄ ipꝫ. ⁊ qñ associat̄ ei raritas sigt̄ mortificatōeꝫ inati caloris.

¶ De anhelitu veloci. Ca.xv.

Anhelitꝰ velox ē ille ī q̄ ē motꝰ in spatio breui cū ꝯsecutōe necitatis nō sic breuis ⁊ puus. Et cā in ipso est vehemētia necitatis cū nō ꝯsedit̄ in ipo sufficiētia magnitudis: aut qm̄ necitas ē supra illd̄ qd̄ magnitudo ad ipsaꝫ cōprehēdit: aut qm̄ magnitudo sepat sicut dcm̄ ē in pulsu ī illa sepatiōe aut in īstr̄o: aut in v̄tute. ⁊ qñꝫ ē velocitas ī vno duoꝝ motuum plus q̄ in alio pp silitudinē cāe pdcē ī āhelitu magno.

¶ De anhelitu tardo. Cap.xvi.

Est ꝯtrius veloci et cāe eius sunt ꝯtrie cāis ipiꝰ. ⁊ qñq̄ tardat̄ pp dolorē: qm̄ nece est vt mēbrū anhelitus moueat̄ cum facilitate ⁊ spaciositate.

¶ De anhelitu frequenti. Cap.xvii.

Est anhelitꝰ īter quē ⁊ īter illū q̄ ē añ ipm abbreuiat̄ tps. ¶ Et ex cāis eiꝰ ē vehemētia necitatis qñ nō suffic̄ magnitudo ⁊ velocitas: qm̄ ipsa ē maior q̄ sit illd̄ qd̄ ꝯprehēsuꝫ est ad ipsaꝫ cū eis: qm̄ minor ea est phibitio ex dolore aut apāte: aut ꝯstrictione pp mās plimas: aut coartatiōeꝫ: aut effusiōeꝫ purꝫ ī spatio pectorꝫ aut aliquaꝝ cāꝝ ꝯstrictionis. ¶ Et tu qn̄ discernes īter illū q̄ accit cā necitatꝫ: ⁊ illū q̄ accit cā doloris: ⁊ alioꝝ ex eis q̄ pterita sunt tibi in ca. magnitudis. ¶ Et anhelitus freqūēs fm̄ ꝙ testat̄ de eo hyp. facit seq̄ nocumētū pp exiccationē pulmonis ⁊ destructiōꝫ īstr̄i ⁊ anhelitus in eis q̄ ipm sequunt̄

¶De ãhelitu frigido. Ca.xviij.

Significat mortificationẽ vtutiſ ⁊ extictionẽ caliditatiſ inate: ⁊ ↄuersionẽ ↄplonis cordiſ ad friditatẽ: ⁊ ẽ deteri⁹ signũ in egritudib⁹ acutis: ⁊ ꝑꝓe qñ cũ eo est raritas in sbã: nã tũc cõplet ſigtio ei⁹ ſuper resolonẽ inati coloris.

¶De anhelitu fetido. Ca.xix.

Est itrãs i fetore oris: ſz ſepat a relicis ſpẽb⁹ fetoris oris: qñ in illis ſpẽb⁹ qñq₃ euẽtat fetor in diſpõne q̃ nõ est anhelit⁹: ⁊ ſigt humores putrefactos in mẽbris anhelit⁹. ſ. aut cãna aut pulmõe cum in eis putrefit humor aut mã.

¶De ꝑmutatiõib⁹ q̃ currũt iter ãhelitũ magnũ ⁊ anhelitũ velocẽ ⁊ ãhelitũ freqntẽ ⁊ ↄ̃uos cõꝝ. Ca.xx.

Iam ſciuiſti q̃ qñ necitas additˀ magnificat ãhelit⁹: ſz ſi addit pl⁹ ſit velocior: q̃ ſi addit pl⁹ ſit freq̃ns: ſi at redeat necitas minuit pri⁹ freq̃ntia: deide velocitas poſtea magnitudo. ¶Et ſilr qñ minuit deſideriũ ⁊ ꝓhibitio. ¶Et ſilr qñ deficit reditio i itẽtionib⁹ õmis tribus iuenit raritas plʒ: deide tarditas: poſtea magnitudo q̃r ẽ egritudo a nãli ad ꝑuũ minus q̃ ad tardũ: ⁊ ad ãbo min⁹ q̃ ad rar. ¶Et ſi tu experieſ iſta i dilatatiõe ⁊ ↄſtrictiõe ſimul ſm diuerſitatẽ duaꝝ necitatũ ꝑdictaꝝ dclarabit tibi diuerſitas i additiõe ⁊ diminutiõe. Cũ.n. cã ẽ magiſ ducẽs in dilatatiõe ad additõʒ ẽ tpˀs qˀ ẽ ãte dilatatõʒ breui⁹ ⁊ qñ ẽ ſilis illi cãe i ↄſtrictiõe ẽ tpˀs detẽ q̃ ẽ ãte ↄſtrictionẽ breui⁹. Et ãhelit⁹ freq̃ns: vl ſeqˀ aꝑa calʒ aut ↄſtrictionẽ ab opilatiõe.

¶De ãhelitu mouẽte pl'mõeʒ vl' motiuo pl'mõis. xxi.

Iste ãhelit⁹ ſigt debilitatẽ vtutiſ: aut ↄſtrictionẽ vehemẽtẽ ꝑfocatiuã i decollatiõe: aut collectionẽ mãei: aut effuſionẽ humoris.

¶Sermo vlis de malĩa anhelit⁹. Ca.xxij.

Malitia anhelitus cõicat diſpõnib⁹ egredictib⁹ a nã in ãhelitu qua nõ ↄſequunt accña ſana: immo accidẽtia egra ipedictia: ⁊ illa ſũt ſicut difficltas anhelitus ⁊ ↄſtrictio anhelit⁹ duplatio anhelit⁹ ⁊ interciſio anhelit⁹ ⁊ anhelit⁹ ꝑparatio. ¶Et quãdoq₃ accit ꝑꝑ ſpẽs malitie ↄplonis repletiõalis: aut ꝑꝑt opilõnẽ ⁊ vicinitatẽ coartatiõis aꝑatuʒ: ⁊ dolores a motu ꝓhibẽtes: ⁊ ꝑꝑ vlcera in velamle ⁊ partib⁹ pectoris: ⁊ ꝑꝑ caſuʒ vtutiſ ex egritudinib⁹ attritũ facientib⁹ ⁊ febrib⁹ acutis ⁊ peſtilẽtialib⁹ ⁊ venenis ebibitiſ. ¶Et olˀs q̃dẽ malitia anhelit⁹: aut ipſi⁹ ↄſtrictio aut difficultas ei⁹ ꝑꝑ mãm addit apud reſupinationẽ: ⁊ eſt media apud dormitionẽ ſup lat⁹ ⁊ alleuiat quãdo ſup vẽtrẽ iacet alidˀs: ⁊ in ꝑfocatiuo itriſeco ꝓhibet apud reſupinationẽ olno.

¶De ↄſtrictiõe anhelitus. Ca.xxiij.

Constrictio anhelit⁹ ẽ vt nõ iueniat aer in quo exercitatio fit cũ ãhelitu meatũ i pte ſui motus niſi ſtrictũ in q̃ nõ penetret niſi paulatim. ¶Et eius cãe aut ſunt aꝑata i illis meatib⁹ q̃ ſunt epiglotis et cãna ⁊ rami ei⁹ ⁊ arterie in ipſa raritate pulmõis et corpe ipˀi⁹. Et de aꝑatib⁹ ei⁹ qˀ vehemẽti⁹ opilat anhelitũ ẽ illˀs qˀ ẽ duꝝ. Et hũores plimi in iꝑo aut ĝſſi aut viſcoſi aut aquoſi aggregati in pulmõe. Aut coopura accidẽs ei ex coartatiõe vicina ex aꝑate in epate aut ſtõ aut ſplene: aut hũores effuſi i ſpatio: ꝑꝑ hydropiſiʒ: aut alia ſic̃ ſit ex aptiõib⁹ aꝑatũ i vẽtre iſeriore nõ ꝑmittẽtib⁹ fieri dilatationẽ: aut ſpiſſitudo ex ſiccitate aut ſtipticitate: aut frigore aduẽiẽte plmõi ⁊ velamĩ: aut a ſiccitate i neruiſ ⁊ velamie: ⁊ ẽ meli⁹ vt noleˀ difficultas ãhelit⁹: aut a vapõrib⁹ ſumoſis ↄſtrigẽtib⁹ itriſecus ãhelitũ i lociſ ſtrictiſ. ¶Et qñʒ ẽ cã ei⁹ ↄſtrictio pectoriſ: ⁊ vt nõ iueniãt mẽbra dilatãtia ãhelitũ vbi expãdẽt: ⁊ qñʒ ſit cã criſ: ⁊ ſignũ ẽ qñ dclinãt mãe ad ſupiora. ¶Et qñʒ ſit difficultas ãhelit⁹ ⁊ ↄſtrictio ei⁹ ꝑꝑ curſũ mãeꝝ ab aꝑatib⁹ itrinſeciſ ꝑmutatiſ ad ptes capitiſ ⁊ idicat aꝑata p⁹ aures ſi res fuerit magiſ icolumiſ: aut i cerebro ſi fuerit prauior. ¶De ſignis. Ca.xxiiij.

Apoſtematũ ꝑfocatiuoꝝ rememoratio iã ꝑteriũt tibi. ¶Signũ vo aꝑatiſ qˀ ſit in pulmone iꝑo ẽ dolor ĝuis: ⁊ i laceriſ ⁊ i velamib⁹ pectoriſ ẽ dolor pũgitiu⁹ itriſec⁹ ⁊ fortior ⁊ vehemẽtior ⁊ exteri⁹ ẽ debilior ⁊ i cartilagib⁹ pulmõis ẽ dolor in q̃ ẽ ↄſtrictio: ⁊ qñq₃ ꝑducit ad tuſſiʒ. Et ſi fuerit aꝑa calĩn febris. ¶Et ſigna ꝑfocatiui nota ſunt q̃ ſit vehemẽs apud reſupinationẽ. ¶Signa aũt hſioꝝſi ſũt i cãna ſũt ſputũ ⁊ deſideriũ tuſſiẽdi ⁊ iuuare ea cũ manatione rei cũ aliquãtula tuſſi ⁊ cũ ſtertitiõe. Et ſi ſũt i pl'mõe ẽ illa diſpõ ſilr niſi q̃ tuſſis icipit a loco magis ꝓfundo ⁊ nõ eſt ſtertitio niſi ſm q̃titatẽ ei⁹ qˀ manat ex eo qˀ ſpuit. ¶Et ſi ſũt in ſpatio tũc iã ꝑmutatur ex latere ad lat⁹ cũ alteratiõe iacẽdi: deide egrediunt cũ ſputo: ⁊ nõ eſt in iꝑo cũ ↄſtrictiõe ãhelitus tuſſis de q̃ ſit curãdũ.

¶De diuerſitate ãhelit⁹. Cap.xxv.

Anhelit⁹ diuerſis ſit cũ cãis q̃ ſũt ſic̃ cãe diuerſitatiſ pl'ſus: ⁊ ẽ ei⁹ diuerſitas ordiata ⁊ iordiata.

¶De anhelitu duplo. Ca.xxvj.

Est ex ſpẽb⁹ diuerſi: ⁊ ẽ ãhelit⁹ i q̃ ↄplet dilatatio aut ↄſtrictio duob⁹ motib⁹ iter q̃s ãbos eſt mora ſic̃ ẽ ãhelit⁹ pueri cũ plorat nã ſit i eo ↄpreſſio qñ dilatat: ⁊ mutatio qñ ↄſtrigit. ¶Et ei⁹ cã: aut eſt caliditas multa q̃ nõ iuuat eo qˀ attrahit: imo ei⁹ extẽſio fac̃ necitatẽ i additiõe. Aut ẽ debilitas i iſto anhelit⁹ noto faciẽs necitatẽ detẽ i ãhelitu. Aut ẽ malitia ↄplonis deijciẽs vtutẽ: aut ericcãs aut indurãs iſtriʒ: ⁊ ẽ pluʒ. Aut ẽ dolor i iꝑo: aut in vicinis ei⁹ aꝑa. Et vicini ſũt ſic̃ velamẽ ⁊ epar ⁊ ſplẽ: ſʒ epar ẽ vehemẽtior cõicatiõis q̃ ſplẽ. Aut eſt egritudo officialis ex eis q̃ iã nũerate ſũt mltis vicib⁹. Aut ẽ multitudo ſpaſmi ꝑteriti aut futuri: ⁊ iſte ãhelit⁹ ẽ ſignũ maluʒ i egritudib⁹ acutis ⁊ febrib⁹. Cũ aũt accit ex frigore tũc ipſe eſt ex eis q̃ ſanat febris.

¶De ãhelitu pauco. Ca.xxvij.

Est vt ſit nocu^{m} i mediate pulmõis ⁊ ſit medietas alĩa icolũis: q̃r ẽ ãhelit⁹ medietas ãhelitus icolumis. ¶De ãhelitu difficili. Cap.xxviij.

Est vt ſit exercitatio in aere labor: ſiue ſit ſtrictura: ſiue nõ ſit ſtrictura. ¶Et cã in iꝑo ẽ nocumentũ mẽbroꝝ anhelit⁹ ſm q̃ dictũ eſt in aliis. Et qñq₃ eſt ꝑꝑter inflãmationẽ igneã dominãtẽ cordi. Et ſit ꝑꝑter frigus mortificãs vtutẽ motiuã: aut impediẽs eã ſicut accidit cũ eſt frigus velaminis: ſicut frigus ex aere: aut frigus ex emplo ſup iꝑm ꝑꝑ cãm in iꝑomet: aut ꝑꝑter cauſaʒ in ſtomaco ⁊ epate ⁊ ca

dit ipꝫ in vicinitate illiꝰ empli: ⁊ iſrāt: q̄re nō fit bona eiꝰ dilatatio. Et qñq; fit ꝑ opilōnē apō quā retinet pulmo attrahēs aerē: ⁊ idiget labore dōec iſlet. Et iſte eſt diuerſus ꝑ ꝯſtrictionē. Et qñq; ē opilo apa. Et qñq; fit ꝑ medicinā ſolutiuā mouētē ⁊ nō ſoluē tē: aut ꝑ clyſtere acutū nō ſoluēs: ⁊ ſilr qñ ſtōmia i pleureſi nō ꝯſeq̄t necitatē. ¶ Et oꝫ q̄ vt legat illud q̄ ſcripſimꝰ i fine ſmōis nr̄i i ꝯſtrictōe āhelitꝰ hic ēt.

¶ De ꝑparatiōe āhelitꝰ. Ca.xxix.

PReparatio āhelitꝰ ē āhelitꝰ q̄ nō aduenit habenti ipꝫ niſi ꝑpet ⁊ eq̄tur ⁊ extēdat collū ſuū extēſione tēdēte ad ſrioꝛa: q̄re apit ꝑ illō meatꝰ ⁊ ñ p̄t dclinare collū ſuū: qm̄ ꝯſtringit ſup ipꝫ āhelitꝰ: ſicut cōſtringit ſup trahētē collū ſuum ad poſterioꝛa: ⁊ ſilr nō p̄ōt dclinare pectꝰ ⁊ doꝛſum ad poſterioꝛa. ¶ Et qñ remouet hec ꝑparatio: ⁊ ꝓpe cū reſupinat accit ei vt coopiāt ex ipā ꝑtes plīmōis. ſ. q̄dā eaꝝ cū q̄buſdā ⁊ q̄ opilāt meatū: qm̄ ipē i itio ih̄ꝰ i ē opilatꝰ i plibꝰ ⁊ in ipſo nō eſt aptio niſi ꝑua quā deſtruit declinatio ptiū q̄rūdā ſup alias q̄ opilant meatꝰ. Et qñq; fit illa opilo accñs in febribꝰ ⁊ ſilibꝰ ꝑ vapoꝛes dclinātes ⁊ hūiditates r̄ſolutas: ⁊ qñꝫ fit i ꝟitate ꝑ humoꝛes iplētes ⁊ opilātes ⁊ apata: aut qm̄ lacerti ſūt mollificati. Cū ḡ nō deſcēdūt ad ptē pedū: imo deſcēdūt ad ptē doꝛſi ⁊ pectoꝛis coartātur.

¶ Sermo vniuerſalis de diſpoſitionibꝰ anhelitus.

¶ De āhelitu etatū. Ca.xxx.

PUeri q̄ idigēt eductiōe ſupfluitatū fumoſarū necitate vehemēti: qm̄ digō i eis ē plima ⁊ magis aſſidua ⁊ nō eſt vehemēs valde: qm̄ ipi nō ſunt ꝯpleti in ſuis coꝛpibꝰ ⁊ ſuis ꝟtutibꝰ: q̄ neciū ē vt cadāt i āhelitꝰ ipoꝝ freq̄ntia ⁊ velocitas vehemēs cum magnitudie aliq̄ nō exiſtēte cū illa vehemētia. ¶ Iuuenū āt āhelitꝰ ſunt maioꝛes: ſꝫ minoꝛis velocitatis ⁊ freq̄ntie ⁊ necitas ꝯſeq̄t i eis cū magnitudie. ¶ Senū ꝟo āhelitꝰ ſunt mioꝛes i itētiōibꝰ additiōis q̄ȝ anhelitꝰ iuuenū: ⁊ nō ſūt in puitate āhelitꝰ decrepitoꝝ. ¶ Sꝫ decrepitoꝝ āhelitꝰ ſunt minoꝛes ⁊ tardioꝛes ⁊ vehemētiꝰ rari ꝑ id q̄ tibi nō occultatur.

¶ De āhelitu repleti ex cibis: aut ex ꝑgnatione: aut hydropiſi ⁊ ſilibus. Capi.xxxi.

EOꝝ āhelitꝰ declinat ad puitatē: qm̄ velamē eſt coartatū a motu dilatatiuo: ꝑt ꝑpea q̄ mioꝛat eoꝝ āhelitꝰ nō ē excuſatio a velocitate ⁊ freq̄ntia ſi ē ſufficiēs ꝟtꝰ: aut freq̄ntia ſola ſi ē ꝟtus debilitata.

¶ De āhelitu balnei. Ca.xxxij.

ANhelitꝰ q̄ balneati aq̄ cal'a magnificatur ꝑ necitatē: ⁊ ꝑ lenitatē iſtī: ⁊ fit velox ⁊ freq̄ns ꝑ necitatē balnei ꝟo ſrā res eſt ecōuerſo.

¶ De āhelitu doꝛmiēns. Ca.xxxiij.

CUm ꝟtꝰ i ipſo ē foꝛtis: tūc eiꝰ āhelitꝰ magnificatur: ⁊ fit rarꝰ ꝑ cāꝫ ꝑdictā in. c. pulſus: ⁊ ē eius ꝯſtrictio maioꝛ ⁊ velocioꝛ q̄ȝ ipſius dilatatio: qm̄ digeſtio in ipſo eſt plurima.

¶ De āhelitu dolēt; i mēbr' pectoꝝ. Ca.xxxiiij.

ESt ſicut ſciuiſti i eis q̄ ꝑterierūt tibi ex me. Ipe ei declīat ad puitatē ⁊ breuitatē: ⁊ qñꝫ debilitatur: et qñꝫ ē difficilis: ⁊ qñq; tardatur qñ nō eſt iſlāmatio: ⁊ fit freq̄ns ſicut ſciuiſti: et ſunt puitas eiꝰ: et breuitas ipiꝰ plus q̄ȝ eiꝰ tarditas: qm̄ ducēs ipm ad retētōꝫ ⁊ puitatē dilatatiōis ē plꝰ q̄ȝ ducēs ipꝫ ad facilitatē. ⁊ vt noceat cū magnitudie dilatatiōis vehemēt; q̄ȝ vt noceat cū velocitate: nā iſlāmatio coꝛdꝫ ⁊ calefactio nō excuſāt ex velocitate q̄uis ledat eis.

¶ De āhelitu eiꝰ: cuiꝰ āhelitꝰ ꝯſtrigit ꝑ q̄cūq; cām ⁊ de āhelitu hn̄tis aſma. Cap.xxxv.

OPoꝛtet vt ſuccurrat ei q̄ fit cū ꝯſtrictione ex pte velocitat; ⁊ freq̄ntie i plimo rei: q̄re ſit anhelitꝰ eiꝰ puꝰ ſtrictꝰ freq̄ns: ⁊ āhelitꝰ hn̄tis aſma ē ex eis q̄ve loces ſunt in caplo ſuo.

¶ De āhelitu hn̄tiū famē. Ca.xxxvj.

QUādoq; laboꝛāt in dilatatiōe pectoꝝ totꝰ cū caliditate ⁊ exufflatiōe: ⁊ nō ē illic caliditas nꝫ q̄ adiuuet ꝟtutē: qm̄ hn̄s hāc egritudinē iā debilitatꝰ eſt in vltimitate. Sed ꝟtus in habētibꝰ ꝑipleumōiā ⁊ aſma eſt remanēs.

¶ De āhelitu hn̄tiū decollationē ⁊ ſuffocationē: ⁊ q̄ eis ſunt ſilia. Ca.xxxvij.

ESt cū dilatatiōe mag̃: ⁊ cū velocitate: ⁊ freq̄ntia ꝑ necitatē ⁊ ſubmerſiōeꝫ mātei ⁊ ñ ē ex eis exufflatio aſmatis.

¶ De aſmate. Ca.xxxviij.

ASma ē egritudo plmōis cū q̄ patiēs nō inenit excuſationē ab āhelitu freq̄nti: ſicut ē āhelitꝰ q̄ laboꝛat ꝑfocatꝰ ⁊ feſtinatꝰ. ¶ Et hec egritudo cū ꝯcidit decrepit; nō foꝛſitā ſanat nꝫ maturat: q̄ūo cū cū ipſa in iuuenibꝰ etiā difficilis fit ſin plm ⁊ augmētat apō reſupinationē. ¶ Et hec q̄dē egritudo eſt ex egritudibꝰ lōgis hn̄s cū hoc paroxiſmos acutos ſꝫ ſilitudinē paroxiſmoꝝ epilie ⁊ ſpaſmi. ¶ Et qñꝫ fit ꝓpter nocumētū in ipſo pulmōe ⁊ in eis q̄ ipſi ꝯtinuāt ꝑ iuiſcationē humoꝝ groſſoꝝ in arterijs ⁊ ramis eaꝝ ⁊ fiſtulis eaꝝ breuibꝰ: ⁊ qñq; eſt in cāna pulmōis: ⁊ qñq; eſt in raritate pulmonis ⁊ locis vacuis. ¶ Et ille humiditates qñq; ſunt ad ipſum effuſe ex capite: ⁊ ꝓpꝛie in regiōibꝰ meridianis: ⁊ qñq; ſunt expulſe ad ipꝫ ex alijs locis: ⁊ qñq; ē cā generationis eaꝝ i ipō friditas eiꝰ ⁊ roꝛificat paulatī paulatī. Et qñq; fit ꝑ humoꝛē nō exñtē in pulmōe ⁊ arterijs eiꝰ imo in ſtō effuſum ex capite: aut ex epate: aut gn̄atū in ſtō. Et ꝓhibitio āhelitꝰ adueniēs cū aſcēſus fit eſt ꝑpea q̄ ſtōus cōpꝛimit velamē ⁊ velamē cōpꝛimit pulmonē: ⁊ epar qñ iſlātur aut igroſſat: qñq; adiuuat ad faciēdū aſma. ¶ Et iſti q̄dē hūoꝛes qñq; nocēt ſua q̄litate: ⁊ qñq; nocēt ſua q̄ntitate ⁊ multitudine. ¶ Et qñq; fit: ſꝫ raro ex exiccatiōe pulmōis ⁊ ſiccitate eiꝰ ꝑ coꝛrugationē aggregationis eiꝰ ad ſeipm. ¶ Et qñꝫ fit ex frāte eiꝰ: ⁊ qñq; fit ꝓpter nocumētum ꝑueniēs ad membꝛa āhelitꝰ ex neruis ⁊ nucca ⁊ cerebꝛo: aut catarro expulſo ad ipam ex eis. ¶ Et qñq; fit ꝑ cōitatē mēbꝛoꝝ vicinoꝝ cōpꝛimētiū mēbꝛa anhelitꝰ: q̄ nō dilatant: ſꝫ eſt ſtōus plenꝰ qñ cōpꝛimit velamen. ¶ Et qñq; accit ꝑ multitudinē vapoꝛis fumoſi q̄ coartat in pulmone ⁊ peruenit ad eū. ¶ Et qñq; fit ꝑ vētoſitatē coartatā in mēbꝛis āhelitꝰ cōpꝛimētē āhelitū. Et qñꝫ fit ꝑ puitatē pectoꝛ: q̄ nō ſedt ipꝫ necitas ex āhelitu. ⁊ fit illud nocumētū nālē i āhelitu ſicut accit i cibo ex puitate ſtōi. ¶ Et qñqꝫ aſma fit vehemēs ⁊ fit āhelitꝰ ꝑparatiōis. ⁊ multotiēs ꝑmutat ad ꝑipleumoniā.

¶ De ſignis. Ca.xxxix.

SEd si fuerit cũ asmate humores aut hũiditates in cãna ipsa erit illic ↄstrictio i pn° anhelitus cũ excreatiõe et oscitatõe et retẽtõe materiei ſtãtis et q̃ntitas: cũ sputo rei ex loco ꝓpinq̃. ❡Et si fuerit humores ex catarro erit subito: et nõ erit paulatĩ. ❡Et si fuerit i vẽis durꝫ ꝑseuerabit diuersitas pulsus tremulosa: et q̃nꝫ adducit ad tremorẽ cordis ↄfirmatũ: et liter fiat: et pl'm pulsus hñtiũ asma ẽ trẽulosus. ❡Si aũt fuerit ex spaciũ q̃cũqꝫ mõ sit ñ erit tussis. ❡Et si fuerit cũ cõitate ꝑncipiorum signbit ipsum illud qd̃ ꝑterijt. ❡Et si fuerit cũ cõitate vicinorum signbit ipꝫ additio ipsius ꝑꝑ excitatiõeꝫ materie ipꝫ: aut repletiõeꝫ accidẽtẽ i eis. et si fuerit a catarro signbit ipm dispositio ei°. ❡Et si fuerit ab eruptõe saniei subito ad mẽbra anhelit° signbit ipꝫ illd̃ qd̃ ꝑcessit ꝺ apate et collectõe ꝺiñ qd̃ ꝓuẽit ex eruptõe. Et si fuerit a siccitate signbit ipꝫ sitꝫ ꝛ ꝑuatio sputi oĩo: ꝛ qd̃ spuit cũ recipit qd̃ hũectat ꝛ admistraꝫ qd̃ hũectat. ❡Et si fuerit ꝑꝑ vẽtositatẽ signbit ipꝫ leuitas ꝑtiũ pectoris cũ ↄstrictiõe q̃ diuersificaꝫ fꝫ acceptõeꝫ ei° qd̃ iflatiuũ ẽ: ꝛ ei° qd̃ nõ ẽ iflatiuũ. ❡Et si fuerit ꝑꝑ frig° ↄplõnis pulmõis: ꝛ sicut fit i ꝺcrepitꝫ: tũc ipꝫ paulatĩ incipiet ꝛ ↄfirmabiꝫ.

❡De cura asmatꝫ ꝛ ↄstrictiõis ãhelit° ꝛ ꝑpatõe ei°.

IN scõ q̃d ab hũiditatib° cura eius. Capi.xl.

modus ẽ vt ꝑueniaꝫ ad finiẽdũ hũiditates q̃ sũt in pulmõib° eorum cum facilitate ꝛ eq̃litate. ❡Et si scieris q noc[u]m accñs i eis ẽ ꝑꝑ m[u]ltitudinẽ. tunc eũ abis corp° ꝑculdubio cuꝫ solutio. Sintqꝫ medi[c] solutiue subtilitatiẽ maturatiẽ absqꝫ calefactõe vehemẽti: ꝑducẽtes ad exiccatiõeꝫ mãei ꝛ subtiliatõeꝫ eius. ❡Et ꝑꝑ h[c] ãtiq̃ nõ apposuerũt i ↄfectiõib° cure asmatis opiuꝫ nꝫ iusq̃amũ nꝫ mãdragorã: nisi intẽtio sit ꝑ illd̃ ꝓhibitio catarri q̃ñ m[u]ltiplicaꝫ. imo nꝫ psiliũ nisi qd̃ de° vult gl'iosus ꝛ excelsus. ❡Et ꝑꝑ h̃ oꝫ vt assidue fiat hũectatio mãei ꝛ maturatio ei° cũ ẽ g̃ssa ꝛ viscosa: ꝛ nõ sis ↄtẽt° subtiliatõe aut icisiõe pura. Et q̃nꝫ adducũt labor ei° ꝛ iobediẽtia materiei ad vlc° i pulmõe. ❡Et silr q̃ñ oĩa q̃ ꝓuocãt nocẽt huic egritudi inq̃tuꝫ ꝓuocãt ꝑpea q2 exhũt subtile ab hũiditate. Tunc cũ sentꝫ cũ asmate g̃ssitie i epate oꝫ vt ꝑmisceas cũ medicis pectorꝫ medicias ex q̃ue eupatorij ꝛ absinthij. ❡Et illd̃ qd̃ ↄiungit inter duas res silr vehemẽꝫ: ẽ ꝛ sic rubea trictorum ꝛ aristo. ẽt. ❡Et cũ ille q̃ curaꝫ ẽ puer oꝫ vt ꝑmisceaꝫ tũc cũ medicis lac mamma ei° ꝛ deñꝫ ei sufficiẽtes medi[c] eq̃les sic̃ feni. hũidũ cũ lacte: ꝛ ex eis q̃ iuuãt ad maturatõeꝫ ẽ ius galli ꝺcrepiti. ❡Et ex regĩe iuuatiuo eis ẽ vt admistretur fricatio pectoris ꝛ q̃ sequunꝫ ipꝫ cũ mãib° ꝛ mãdili aspo ꝓꝑe si fuerit illic ãhelit° ꝑpatiõis: sitqꝫ fricatio eq̃lis sicca absqꝫ vnguẽto nisi accidat lassitudo tunc em̃ admistraꝫ vnguẽtũ. ❡Et oꝫ vt tu admistres i q̃busdã horꝫ abrotanũ ꝛ nitrũ ꝛ fiat cuꝫ eis fricatio vehemẽs. ❡Et si mã ẽ ꝑlima: tẽ necẽa ẽ purgatio ei° cũ solutiuo fcõ ex eis q̃ sꝫ sic̃ semẽ vitice ꝛ polypodiũ ꝛ cucumer. asĩ ꝛ pulpa colloq̃ntide. ❡Et ex regĩe in h° p° purgatiõnẽ ꝛ vomitũ ẽ admistratio vocis cuꝫ eleuatiõe g̃datĩ ad fortitudinẽ ꝛ lõgitudinẽ. ❡Et ex regimĩe i illa mũdificatiõe est admistratio vomitus ↄtinui: ꝛ ꝓꝑe p° admistratõꝫ raphãi: aut p° purgatõꝫ iiij. ʒ. baurac cũ põdere. v. vn. syrupi de melle: ꝛ illud qd̃ q̃ñ fortꝫ sit ꝟt° ꝛ ꝺbilitaꝫ res. ❡Et ellebor° al. valde iuuatiu° ẽ: ꝛ ẽ i eg̃tudib° pectorꝫ secur° ꝛ absqꝫ timore ꝛ recti° qd̃ ẽ vt sumãꝫ frusta ellebori ꝛ figãꝫ in raphão ꝛ dimittãꝫ sic die ꝛ nocte: deiñ exhãꝫ ab ipso ꝛ cõedaꝫ ille raphan°. ❡Et ẽt sumãꝫ synapis ꝛ salis ãborum. Añ. ʒ. i. baurac arinẽi. ʒ. ß. nitri. dan. i. deñꝫ i potu i. v. sextarijs aq̃ ꝛ mell: ꝛ q̃titas mellis i ipa sit. vn. j. ❡Et ex regĩe bono i hoc ẽ assiduatio lenificatiõis nature: ꝛ adiuuat eos ad illd̃ receptio capparꝫ saliti ãte cibũ ꝛ onorum taracorum ãtiquorum et iuris galli decrepiti cũ medulla cartami. ꝛ volubiꝫ ꝛ sicle. Qd̃ si ꝑ illa nõ fit lẽificatio deꝫ i potu aq̃ ordei in q̃ vehemẽter decoctuꝫ ẽ parum eusorbij. ❡Et epithymũ q̃d est vehemẽtꝫ iuuamis i hac eg̃tudĩe: nã si sumaꝫ ex aq̃ i q̃ decoq̃ꝫ epithymũ cũ melle ẽ vehemẽtꝫ iuuamẽti. Et silr si sumaꝫ ex eo auꝛ. i. cum rob. Et silr decoctio ficuuꝫ ꝛ calamẽti ꝛ rute i aq̃ sumãꝫ ex ea cũ melle ꝛ ẽt dicoctio fenug. cũ ficub° pigũib° cũ melle ꝑlimo administreꝫ añ cibũ tꝑe lõgo ꝛ reiterẽꝫ p° ipꝫ ꝛ silr decoctio passularum ꝛ fenug. cũ aq̃ pluuiali. Et ex regimĩe in h° ẽ exercitiũ i q̃ g̃datio fiat ex tarditate ad velocitatẽ vt nõ faciat accidere eis festiatio ꝑfocationeꝫ ꝑpea q2 ipa mouet mãꝫ laboriose. ❡In cibis ꝟo eorũ: oꝫ vt sit g̃datio silis ei quã ꝑdixim° in exercitio ꝛ sit eorum pãis coct° hñs selavt cyminũ anisuꝫ ꝛ silia ex massa fermẽtata. ❡Et sint eorum nuclei subtiliatiui i q̃b° põunꝫ semẽ arasede ꝛ ysopũ ꝛ origanũ ꝛ cala[m]: ꝛ pinguedies: ꝛ cibi eorum sint de adipib° leporum ꝛ cerui ꝛ gazel ꝛ ꝓꝑe vulpis ꝛ ꝑcipue eorum pulmões. pulmo. n. vulpis ẽ medicamẽ h° i eg̃tudis cuꝫ exiccãꝫ et daꝫ ex eo in potu põdus. ij. ʒ. ꝛ silr pulmo erinij cãpestris. ❡Eorum ꝟo carnes sũt sic̃ pisces petrosi fluuiales nõ lacũales: ꝛ sicut ꝑue aues ꝛ starne ꝛ ꝑdices ꝛ ius gallorum ↄfert eis. ꝛ q̃nꝫ poniꝫ ligua arietꝫ in cibis hñtiũ asma. ❡Sꝫ eorum vla sint odorifera ãtiq̃ subtilia ꝑue q̃titatꝫ. ꝛ q̃ñ volũtas ẽ vt m[u]ltiplicẽꝫ maturatio ꝛ iuua[m] ad spuẽdũ accipiaꝫ ex eo subtile valde ꝛ sir°. de melle ↄferueis ẽt: ꝛ i vinis dulcib° adiutꝫ cum aliq̃ subtiliatiuo adiuncto eis ẽ iuua[m] ipse ꝑꝑ illud qd̃ i eis est absterſiõe ꝛ lenificatõe ꝛ calefactõe eq̃li. ❡Et oꝫ vt elõgenꝫ iter cibũ ꝛ potũ: ꝛ ñ satienꝫ ex aq̃ subito. imo plib° vicib°. Ex reb° ãt q̃s oꝫ eos vitare ẽ balneũ q̃tuꝫ ꝑñt ꝛ ꝓꝑe p° cibuꝫ ꝛ sõn° ꝑlim°: ꝛ ꝓꝑe sõn° diei: ꝛ somn° p° cibuꝫ ẽ res nocibilior eis nisi aduẽiat eis spatium vehemẽs ꝛ lassitudo ꝛ caliditas: tunc nãqꝫ dormiat parum. Et oꝫ vt euitẽt oẽ g̃nuꝫ in q̃ ẽ inflatio: ꝛ vt vitẽt potare p° cibum siue sit aq̃ siue vinuꝫ. ❡Medi[c] ꝟo solutiue fortes q̃ eis ↄueniũt sunt: si in potu sumãt ex opoponaci ꝛ pulpa colloq̃ntide ãborum. Añ. ʒ. ß. cũ aq̃ mellis: aut castoreum cum ãmoniaco: ꝛ pillulis de agarico necẽ iuꝫ ẽ vti in mẽse bis q̃ñ cã fit fortꝫ. Quarum descriptio. ❡℞. agarici. iij. ꝑtes radicis lilij ꝑrassij ãborum. Añ. ꝑtẽ. j. turbit ꝑtes v. hyerep. iiij. pulpe colloq̃ntide sarcolle ãborum. Añ. ʒ. j. ↄficiãtur cuꝫ rob ꝛ sit potio earum ij. ʒ. ꝛ etiã pulpe colloquintide. ß. auꝛ. anisi. vj. aur. conficiantur cum aqua ꝛ fiant ex eis pillule ꝛ administrenꝫ post administrationẽ clysteris puri ante ipsas ꝑ diẽ: sit ex eis q̃ sunt sicut aq̃ sicle ꝛ oleum sisaminũ ꝛ baurach ꝛ que cursũ eorum ꝑcedũt. ❡Et iterum pulpe colloq̃ntide das

nic.ij.se.vtrice.ʒ.i.epithimi.ʒ.ſ.cōficiātᷣ cum eq̄ mel-
lis ⁊ sunt potio vna.⁊ expectentᷣ sup eā tres hore: de
inde potentᷣ.ij.ʒ.aut.iij.ex aq̄ mellis aut pulpe collo
quintide ⁊ scecha eq̄r baurach.ſ.ptis radicis lilij opo
ponaci ambo℞ añ.ps.i.fiāt ex eis pillule. Sitq̄ po-
tio ea℞ ex.ʒ.i.⁊.ſ.vsq̄ ad.ij.ʒ.⁊ expectetᷣ hora.i. ⁊ de
tur i potu pᵒ eas.ſ.conla aq̄ mellis.℃Et etiā syna-
pis aur.i. sal cōis q̄ in pane ponitᷣ.ſ.aur.succi.cucu-
meris asi.ſ.aur.fiāt ex eis.viij.trocisci:⁊ bibatᷣ trocis
cus vnᵒ:⁊ ex eis vna die ⁊ die alia nō:⁊ potio sit cum
aq̄ mell:ista.n.leniunt nāʒ ⁊ faciūt spuere cū facilita
te.℃In reliq̄s ṽo medicis o₃ vt pmutatio fiat: ⁊ nō
cōtinuetᷣ cuʒ vna medīᵃ ex eis assidue ⁊ aplectatᷣ eaʒ
nā. Et iteℛ iter medicias ⁊ corpa sᷣ ppor̄tiōes q̄ nō
cōphendūtᷣ nisi cū expimēto. Cum g̃ experieris cōseq̄ris
q̄d magis sit iuuatiuū.℃Et o₃ vt obseruetᷣ pp effu-
siōis māe.nā si fuerit ex capite:rege caput cuʒ rōne
catarri cū regie mundificatōis hūoris.⁊ q̄nʒ ponūtᷣ i
eo narcotica.Et lutum armenuʒ ē mirabile i ꝓhibē-
do catarruʒ.℃Distinctio ṽo medicia℞ ē sīc medica
mē diascoridᵎ ⁊ sīc arist.ro.℃Sumatᷣ inde i potu oi
die.ſ.ʒ.cū aq̄ ⁊ sīc fapinum cū vīo ⁊ se. iunipi ⁊ nux
cupssi ⁊ alfesir:⁊ ēt alfesirestē.iiij.dauic ⁊.ſ. cū aq̄ ra
dicuʒ.Et ēt acetū i q̄ insusuʒ ē ō se.vtrice mltotiēs pō
dus.ʒ.ij.se.nasturtij sup q̄d distillatū ē oleuʒ amig-
dalinū dulce ⁊ radix rubie medietas ⁊ q̄rta.ʒ.vnius
cuʒ oxymelle sq̄llitico. Oxymel.n. sq̄lliticū iuuatiuū
ē valde:⁊ sq̄lla assata ipamet:⁊ ꝑpe cū melle : ⁊ aris.
ro.⁊ duo calamīta:⁊ scecha:⁊ liliuʒ ēt ⁊ cāepitheos ⁊
castoreū ⁊ ēt decoctio :⁊ cētauree due spēs iuuatie sūt
eis i duabᵒ dispōnibᵒ q̄lla apō motū i pn̄ᵒ ⁊ minuta
apō q̄etē.in postrēo fiat elm cū melle.⁊ ēt glutē alin
bat aut cū pauco piretro: ⁊ aq̄ ro .Et opoponacum
fortr̄ iuuat ēt hāc eḡtudīeʒ.Uerūtā ē ex eis q̄ℛ ma-
pla malitia timēda ē i neruis. ⁊ medicamē sulfuris ē
eis vehemēs iuuam.℃Et ēt sumantᷣ nasturtij ⁊ sisa
mi āmbo℞ añ.ʒ.xxx.⁊ ysopi sicci.ʒ.vij.⁊ sit potio eiᵒ sᷣ
q̄ntitatē tesisicatā.℃Et ēt pulmōis sicci vulpis.v.ca
lamīti mōtāi.iiij.se.apij solū idi āmbo℞ añ.viij.āmōia
ci pipis āmbo℞ añ.iiij.se.iusq̄ami.ij.℃Aut sume suc-
cū sq̄lle cū melle eq̄lis mēsure cuiᵒ spuma ꝓiciatᷣ et
coaguletᷣ sup prūas ⁊ detᷣ ex eo i potu mestron. i.añ
q̄bū ⁊ tīnde pᵒ ipʒ.℃Et ēt calaᵐ ⁊ asce ⁊ ireos ⁊ ani
sum et pip:cōficiātᷣ cū melle ⁊ administretᷣ ex eis q̄ntitas
vniᵒ auellane māe ⁊ sero . Et ēt poliū et scecha armēi
⁊ camepithcos vl cāedreos et castorei et olibani et
ysopi olum añ.aurᷣ.i.sumatᷣ et cū melle misceatᷣ ⁊ est
potiones due.℃Aut baurac.iiij.pipis al.ij.anindē.
iij.āmoniaci.ij.cōficiātᷣ cū rob. et sit potio eiᵒ q̄ntitas
fabe vniᵒ cū aq̄ mell.℃Aut castorei et aristo.ro. am
moniaci oluʒ Añ.aurᷣ.i.pipis.grañ.x.misceātᷣ cū rob
vue et potio eiᵒ sit q̄ntitas fabe.vniᵒ cū oxymelle. Et
etiā prassij et costi et storacis ⁊ g̃no℞ pini olm Añ.
aurᷣ.i.polij ⁊ castorei āmbo℞ añ.aur.i.pipis al.cuciserᵎ
asi.oluʒ.Añ.aurᷣ.ſ.cōficiātᷣ cū melle et sit potio faba
i.cū aq̄ mellis calefacta. ℃Et ēt synapis : et baurac
ambo℞ Añ. ptes.ij.calamēti fluuialᷣ succi cucumerᵎ
asi.āmbo℞ Añ.ps.i.cōficiantᷣ cum aceto sq̄llitico et sit
potio eiᵒ q̄ntitas herbi in aqua mellis crudi in ieiu-
nio.℃Aut.scecha et absinthiū et ruta ; conficiantᷣ cū
melle:aut coaguletᷣ cū decoctiōe mellis . et meliᵒ ē
sumere i potu cū oxymelle:aut decoctiōe calamenti
cū ficubᵒ:⁊ ꝑpe cum fuerit illic calitas.℃Et scias q̄
enula ⁊ aq̄ eiᵒ vehemētᷣ iuuāt hāc eḡtudinē.℃Et ex
medicis fortibᵒ ē arsenicū cū gūma pini ex q̄ fiāt pil
lule ad asma.⁊ detᷣ i potu arsenicū cū aq̄ mell.℃Et
sulfur cū ouis mollibᵒ coctᵒ i aq̄.℃Et ex medicis bo
nis ꝓpinq̄s eq̄litati ē cyminū cū aceto cōmixto ⁊ est
iuuatiuū valde ad anhelituʒ ꝓpōnis: ⁊ ēt mucilago
synapis al.cū eq̄li mēsura mellis decoq̄tᷣ vt elm ⁊ ad
mistret. Et āp vehemētiā ꝓuocatōis ⁊ cōstrictiōeʒ āhe
litus sumatᷣ baurac.ʒ.iiij.cū.ʒ.ij.nasturtij i.v.vn.aq̄
mell.Cōfert etiā ei q̄ hāc patitᷣ eḡtudinē stati ⁊ sunt
iuuatia sciatice. Et olea q̄ distillātᷣ i potibᵒ eo℞ ꝑpe
sūt oleū amigdalinū dulce⁊ ama℞ oleū de pineis:
⁊ inunctiōes sūt sic oleū de lilio ⁊ oleū laurinum ⁊ ex
eis cōfricādo inungatᷣ pectᵒ.Et silr oleuʒ anetinum.
℃Suffūigatio āt sit sīc arsenicuʒ ⁊ sulfur ex q̄bᵒ fiat
suffumigatio cū adipe renum:⁊ etiam myrrha ⁊ co-
stus ⁊ cassia ⁊ crocus ⁊ aristol.⁊ etiā storax ⁊ galba-
nū ⁊ aloe scotrēse:⁊ ēt arsenicū ⁊ aristo.lō.terantᷣ ⁊ cō
ficiantᷣ cū adipe vaccino:⁊ fiāt ex eis auellane ⁊ suffu
migetᷣ ex eis cū.ʒ.i.decē diebus fiat.⁊ oī die ter.℃In
asmate āt ⁊ cōstrictiōe āhelitᵒ factis pp vapores fumo
sos dn̄antes i corde ⁊ ab humoribᵒ exn̄tibus in arte
rijs cordis cōfert flōmia ⁊ melioꝛ ē illa q̄ fit in latere si
nistro . ℃In cura āt facto℞ pp vētositatē intētio est
due res:q̄℞ vna est resolō vētositatis cū facilitate q̄d
fit cū subtilitatē notāz scda ē aptio opilonis vt incīat
q̄d inobediēs ē ex ea ad dissoluendū meatum.℃Et ex
eis q̄ cōferunt ad hoc ē inunctio ēt cū oleo de nenūfar ēt
oleo laurio ⁊ oleo ruthaceo. ℃Et ex emplis iuuati
uis ē anetū ⁊ camōilla ⁊ sansucᵒ:decoquantᷣ ⁊ vapo
rentᷣ ex eis pectus ⁊ āmbo latera.Et ex eis q̄ in potiōe
sumuntᷣ sunt ex sagzenea ⁊ homorusia ⁊ cochiū ⁊ se
rapinū ⁊ opoponacū.⁊ sit potio cuiuslʒ eo℞ aur. In
asmate āt ⁊ cōstrictiōe āhelitᵒ fcīs pp catarrū:o₃ vt la
boretᷣ cū cura ꝓhibēte catarrū ⁊ faciēte spuetᷣ q̄d ag
gregatū ē.Sʒ illiᵒ q̄d existimatū ē ex cōstrictiōe āheli
tus eē pp neruos:⁊ ē sᷣ ṽitatē spēs difficultatᵎ āheli
tus ⁊ ex malitia āhelitᵒ ⁊ nō ex ea. cōstrictiōis āhelitᵒ
iā dixīmᵒ curā i caplo difficltatis anhelitᵒ . ℃Factʒ
ṽo a siccitate ⁊ exiccatiōe cōfert potᵒ lactī asinini ⁊ ca
pini ⁊ succi fritᷣ hūidi ⁊ oleū amigdala℞ ⁊ sorbitiōes
⁊ vinū subtile hn̄s admixta et humectātibᵒ:⁊ fugere
calefaciētia cū poᵃ ⁊ resoluētia ⁊ exiccantia q̄ sūt ex
eis q̄ sciuisti:⁊ ꝓducūt eis epithimata humectantia et
empla ⁊ vnguēta tenera.℃In cōstrictiōe ṽo anheli-
tus fcā pp calitatē cuʒ q̄ inuenitᷣ iflāmatio:o₃ vt ad-
mistrēt empla infrigidātia ⁊ cerataria infridātia et
est in ṽitate spēs malitie anhelitᵒ nō cōstrictio anhe-
litᵒ:⁊ potatio violati cōditi et aq̄ ordei cōferunt val-
de in ea. ℃In fcā ṽo a frigore calefaciētia bibita ⁊
illinita ⁊ decoctio fenug.cum passis cōferunt eis.

℃De cura aliqua℞ spē℞ anhelitus. Capi. xli.

Si fuerit cā in malitia anhelitus calitas cordis
administra medicias ifrātiuas bibitas ⁊ linitas
℃Et si fuerit cā multitudo vapo℞ q̄ sunt i ipso cor-
de:aut in pulmōe venientū ad ipsuʒ ex locis alijs fle
botoma basilicā ⁊ administra eūonē cū aq̄ casei ac-

cepta cū oxymelle cū hyerap. τ administra fricatiōēʒ ma nuū τ pedū. Et si fuerit cā hūiditas subtil' administra qd̄ tēpet sbaʒ eiꝰ cū igrossatiōe. Et si fuerit cā hūidi tas equis: vel̄ ipa erit opilatiua administra qd̄ abster git sic sūt grana pini τ nuces τ passe τ ꝯferunt malitie ālhelitꝰ hūidi sacraiati ex aq̄ albedarungi hūidi: aut aq̄ ruthe. Si āt fuerit hūiditas grossa administra mun dificatiua p̄dicta fort; abstersiōis: sic̄ ē sq̄lla τ ysopꝰ et silia eis τ redi ad illō qd̄ dcm̄ ē i.c. asmati; τ q̄ no mināt i pectoralibꝰ. ¶ Et si fuerit vapores τ hūidita tes veniētes ex locis alijs: cura cerebrales ex eis cu ratiōe catarri τ mūdificatiōe capitis nisi sit catarrꝰ ex debilitate sba cerebri: qm̄ curationē nō hʒ: et cura qd̄ aduēit ei ex locis alijs cū attractiōe māei ad ptē alterā post flōmiā τ eūonē. et leipe ꝯfortare pectꝰ cū eis q̄ sūt sic arist. et succudriū et sicados: et aldeia: cur pur et ꝯfortatū ꝯfert valde i mūdificatiōe capi tis. ¶ Et si fuerit cā nerui administrabis ea que ipos ꝯfortēt et ꝯfortēt spūʒ l eis et viuificēt ipʒ sic sꝭ olea bñ redolēta. Et si fuerit pp̄ apal meatibꝰ: aut mali tia ꝯplōnis cura cū ipo qd̄ dcm̄ ē i suo ca. Et si fue rit cū cōitate stōi ꝯforta stōm τ ꝯforta ipʒ cū eo qd̄ dr in.c. suo. ¶ Et si fuerit cū frigore administra ea q̄ sunt sicut lagzenea et homorosa: et allurdeia. Et si fue rit ex siccitate administra q̄ sūt sicut penidꝭ cū lacte mꝭ cto τ q̄ dicunꝭ in capꝭis alijs: et si fuerit ex ventosi tatibꝰ administra vaporatiōes p̄dictas in asmate et ꝑp̄a et alia. ¶ Et scias q̄ crocus est ex summa medi cinaꝝ ꝯferentiū valde malitie anhelitus et difficul tati ipsius: ꝓpterea q2 ꝯfortatur instr̄m āhelitꝰ et fa cile ipsum efficit.

¶ De cura difficultat; āhelitꝰ ex hac sūma. Ca. xlij.

Si ē illō ex hu. s. ꝑcipit dare medicamē ꝯfectū cum melle in omni mense bis τ sit potio eius xxvj. kirat. τ in die in quo eger ipm̄ sumit nō loqꝭ neq̄ moueaꝭ āte illū diē duobꝰ diebꝰ τ in hora. vij. recipiat panē cū vino ꝯmixto: τ in sero vitellū oui cū medulla pāis: τ in māe hēat pullū paruʒ de q̄ su mat ius τ balneeꝭ in sero illꝰ diei. ¶ Si aūt cū hꝰ nō remoueꝭ administreꝭ ꝯfectio adscaud et medicamen ādromachi ꝓpꝛie qn̄ ꝓlōgaꝭ egritudo. Et si egritu do fuerit ex capite administreꝭ ablutio capit; ol heb domada bis cū sapōe et baurach: et vtaꝭ sternuta torijs et gargarizet rob de moris cū aloe et myrrha Et vtaꝭ exercitio inūctiōis cū fricatiōe sup dorsuʒ et vtaꝭ ligatiōe cruriū icipiēdo a supioribꝰ et ꝓcedē do ad iferiora et administrenꝭ mundificatiua p̄dicta et pillꝭ hꝰi. ¶ Secha ramoꝝ ruthe et herbe absin thij sumāꝭ ptes eq̄les et ol die formet ex eis due pil lule ad modū ciceris et sumāꝭ et post eas oxymel et ꝓpe sq̄lliticū. ¶ Et itez aliē. ℞. castorei seeha am boꝝ. ān. ptē. j. absinthij amigd. amaraꝝ āboꝝ. an. ptē. s. fiāt pillule sicut cicer. ¶ Et elm de caulibꝰ est bonū eis: et ēt calx sāguisugaꝝ q̄ sunt sub vrceis cū adurunꝭ in testa donec fiat cinis τ ꝯmisceāꝭ cū mel le τ administreꝭ ex eis ol die coclearīū vnū τ oēs isti modi ꝯferunt cū cā est neruosa. ¶ Si xo est ex cali tate tūc troc iuuāt valde q. ℞. rosaꝝ. ʒ. vj. radicis li q̄. ʒ. iiij. almirberis. ij. lacce arist. mastic; succi eupa torij succi absintij spice anisi seis feni. oluʒ. ān. ʒ. iij. croci. ʒ. s. se. citruli: τ cucumeris τ cucurbite τ melo nis oluʒ. ān. ʒ. j. gūmi dragagāti succi liq̄ritie oluʒ ān. ʒ. j. τ oʒ vt administreꝭ eūo cū eo qd̄ educit hūo res calos. ¶ Si āt fuerit pp̄ debilitatē aduenictē in neruis aut nocumētū oportebit vt cureꝭ cū eo qd̄ cō fortet spm̄ q̄ ē l neruis ex oleis calis edoriferis: sic̄ ē oleū narcisciuū: τ de lilio τ sābac. τ oleū scm̄ cū spē bus τ pipe τ cinamomo τ silibꝰ. τ ceratarīa scā ex il lis oleis: τ oleū de croco: τ crocꝰ ipe ē vltimꝰ in iuua mēto ipsiꝰ. ¶ Et si fuerit cā ꝑcussio aduenies origi ni illoꝝ neruoꝝ cureꝭ cū eo qd̄ opꝫ ex locis apatis.

¶ Tractatꝰ scds. ¶ De voce. Ca. j.

Vocis factor ē lacertꝰ q̄ ē apd̄ epiglo tū cū mēsuratiōe aptiōis τ ex pulsiōe aeris egrediētis: τ ꝑcussiōe eiꝰ. Et eꝰ instr̄m ē epiglot; τ corpꝰ silꝭe ligne fistule τ ē instr̄m pꝰmi i ꝓitate τ reliq̄ istra sūt inni tētia τ adiuuātia. τ emittēs māz eiꝰ est velamē: τ la certi pectoꝝ afferūt allationē aeris velamini q̄ inun dat apud epiglotū. Cūq̄ ita sit tūc nocumētū accit ei aut ex causis efficiētibꝰ aut pp̄ cām mittētē mām. Et eius q̄dez nocumētū: aut est destructio: aut dimi nutio: aut alteratio: pp̄ raucedinē: aut acuitatē: aut grauitatē: aut aspitatē: aut tremorē: aut aliꝺ. Et vnaq̄ q̄ haꝝ cāꝝ nō facit egritudinē nisi cū malitia ꝯplō nis singularis: aut cū mā: τ ꝓprie ex catarro τ lesiōe accidēte epiglotꝭ: aut pp̄ illꝺ qd̄ accit ei ex solone sin gularis τ incisiōe: aut apate: aut dolore aut ꝑcussio ne: aut casu. Et qn̄q̄ est nocumentū in ipsa eadē. Et qn̄q̄ est cū cōitate p̄ncipij ꝓpinq̄ neruis q̄ dilatan tur ad illos lacertos τ p̄nꝰ eoꝝ: τ lōginq̄ sic̄ ē cerebꝝ Et qn̄q̄ ē cū cōitate mēbri vicini qd̄ ē ex mēbr; nutri mēti: aut ex mēbris āhelitꝰ: aut ꝯtinētis ābo q̄ sūt vē tris τ pectoris: aut ꝯtinui cū ābobꝰ qd̄ ē ex dispōnibꝰ spine: imo ex palato: nā si alteraꝭ ad hūiditatē: aut ad siccitatē τ asperitatē: iā alteraꝭ vox: τ ex hoc gn̄e est incisio vue τ duaꝝ amigdalaꝝ: nā hn̄s eā cū vo cez emittit sentit q̄si cōmotionē fortē faciētē eē nectā rascationē: τ qn̄q̄ opilāꝭ guttura eoꝝ apud oēm vo ciferationē. ¶ Ex pte āt ledētis fit: qm̄ vox alteraꝭ ꝓ pter vehemētiā calitatis pulmōis: aut fritatis eius: aut hūiditatis ipsiꝰ pp̄ cursum saniei ad ipm̄ ex apa tibꝰ: aut pp̄ cursum catarri ad ipʒ: aut satietatē ipiꝰ. Calitas āt corroborat vocē τ friditas acuit eā τ mlo rat eā: τ siccitas exaspat eā τ facit eā silēm vocibus gruū: τ hūiditas facit eā raucā τ planitudo cq̄t eā τ facit ipaʒ planā. ¶ Et qn̄ repleꝭ pulmo hūiditate et cāna nō est mūda nō est poꝭe hol emittere vocē altā neq̄ clarā: qm̄ illꝺ ē cū cōtutate claritatis pulmōis τ epiglotis τ ēꝯuo claritatis āboꝝ: τ qn̄q̄ diuersifica tur vox in grauitate τ acuitate sua fm̄ dilatationē cā ne pulmōis τ epiglot; τ ꝯstrictionē eaꝝ. ¶ Et qn̄ for tia sūt nocumēta p̄dicta i mēbris mittētibꝰ τ addu cētibꝰ: destruiꝭ vox: τ nō oʒ vt destruaꝭ locutio: locu tio nāq̄ quādoq̄ completur cū anhelitu equali sic̄ faciebat homo neruo reuersiuo cuius accidit fricus cum esset necessariū vt discooperireꝭ cum ferro: q̄re destructa est vox eiꝰ. Et fuit aliꝰ q̄ cū curareꝭ a scro fulis incisus est eiꝰ vnꝰ duoꝝ neruoꝝ reuersiuoꝝ qua re abscissa est medietas vocis duoꝝ lacertoꝝ. ¶ Et

cum nocumẽtũ ẽ i lacerto dilatatio fit vox rauca: et qñ est in lacerto motiuo dilatatio est vox ꝓfocatiua imo qñq; accit ex eo ꝓfocatio. Et qñ ẽ in lacerto mouẽte ↄstrigẽtẽ ẽ vox suffiatiua. Et cũ destruit eiꝰ opatio destruit vox. ¶ Et qñ accit in ipo mollificatio nõ itegra ⁊ dispõ eiꝰ ẽ silis tremori tremit vox: ⁊ qñ non ꝑuenit humiditas ad hꝰ vt mollificet raucescit vox. ¶ Raucedo igit cum accit ab humiditate pauca est ⁊ cum multiplicat parũp tremit ⁊ si multiplicat plꝫ destruit. ¶ Et qñꝫ raucescit vox pp dilatationẽ instri vociferatiõis: q̃re accit pp eã latitudo aut aptio aut tẽsio: ⁊ deterior est ea q̃ est post cibũ. ¶ Et qnq; raucescit pp frigꝰ difficile et calorẽ supfluũ cũ eo qd extẽdit ex ↄplõne ⁊ silr vigilie ⁊ cibi asperi. ¶ Et raucescit ꝑpter multitudinẽ clamoris ⁊ attractionẽ hũorositatis cã eius ad tunicã coopientẽ guttur ⁊ epiglotum. ¶ Et raucedo q̃ accit decrepitis nõ sanatur. ¶ Et cũ fuerit estas septẽtriõalis sicca ⁊ eius autũnꝰ meridionalis pluuialis tunc raucedo multiplicabit in ipso. ¶ Et varices cum appent sunt plim cãꝝ ↄueniẽtũ voci. ¶ Et scias q ↄualescẽtes ⁊ debiles ⁊ religiosi ⁊ silẽs cũ dbilitate sua eis pp paucitatẽ v̓tutũ eoꝝ sunt q̃si deficiẽtes ab opatiõe i aere plimo: q̃re ãgustat eoꝝ epiglot;: ita vt acuat eoꝝ vox ⁊ qñ nittitur debilis vt dilatet epiglotum suã ⁊ ↄuetur vox eiꝰ non auditur oĩo.

¶ De cura. Cap. ij.

Cura abscissiõis vocis est vt si fuerit pp malitiã ↄplõnis in q̃busdã lacertis aut nocumẽtũ curetur cũ eo qd oꝫ vt in. c. suo qd sit ex eis q̃ sciuisti. Et ille q̃dẽ q̃ sentit aĩtium abscissiõis vocis: opꝫ vt icipiat ad curãdũ ãteq; fortis fiat. Accipiat ergo vitellum oui elixati ⁊ sisami excorticati ⁊ lactis boni oĩuꝫ Añ coclearĩu. j. ⁊ sumat in potu cũ aq̃ ol die tribꝰ diebus. ¶ Et oꝫ vt sorbeat qd decoq̃t in interiore pte g̃nati melisia dulcis decocti sepulti in cinere calo ⁊ assumpti ab eo cum linit. Et eradicet qd in eo supius est ⁊ radat qd in ipso est cum spatula ⁊ effundat in ipm pum aq̃ zuccari ⁊ bibat. ¶ Et si fuerit ex hu. i lacerto ꝓpiquo epigloti: aut epigloti ꝑueniente ad finez in mollificatiõe: ⁊ nõ sit illic dolor ⁊ sint illic ↄturbatio ⁊ ↄuitas oportebit tunc vt sumãtur ficꝰ sicce ⁊ calamẽtũ ⁊ decoq̃t. Deinde misceat cũ gũmi arabico ↄtrito cũ decoctiõe sua donec fiat sic mel ⁊ deglutiat. ¶ Aut sumat myrrha: crocus cũ coagulato vue. ¶ Aut sumat croci. ʒ. iij. ß. myrrhe succi liq̃ritie thuris olum. Añ. ʒ. j. aggregent cũ rob vue ⁊ coagulent. ¶ Aut sumãtur croci. j. ⁊ asse fetide medietas ⁊ mellis. iij. decoq̃t donec coagulent ⁊ fiãt ex eis pillule ⁊ teneat sub lingua. ¶ Et elꝫ de caulibꝰ ↄfert eis ẽt ⁊ masticatio ramoꝝ cauliũ humidoꝝ ⁊ sorbitio aq̃ eiꝰ paulatim est iuuatiua. ¶ Et qñ nõ ↄfert elꝫ d caulibꝰ ponat sup ipm pum asse fetide ⁊ farina herbi et fenugreci ⁊ porrũ de sceni ⁊ nabati ⁊ cepe ⁊ succꝰ eiꝰ ⁊ allea ⁊ fistici ⁊ vua dulcis hyemalis. ¶ Et etiam sumat. ʒʒ. ↄditũ cũ lacte vltimũ in nutritione ⁊ terat donec fiat silẽ medulle: ⁊ ꝓiciat sup ipm medietas ipsiꝰ de lõgo pipe ↄtrito sic alcohol: ⁊ 4ª eiꝰ de croco silr ⁊ ↄtum est totum de amilo ⁊ ↄterat cum tabarzet resoluto ⁊ ꝑpato: aut cũ melle qd sit puꝝ valde.

¶ Et ex cibis illis qui ↄfortãt sensum sunt sicut pedes ⁊ extrema ⁊ ꝓpe pedes vaccaꝝ ex qbꝰ comedat. ¶ Et opꝫ in eo qd est a siccitate neruoꝝ tm̃: ⁊ ꝓpue cum cõitate meri ⁊ eius signũ est vt nõ sit cũ raucedine magna: immo pua ⁊ acuitate ⁊ claritate q̃dã q̃ est cũ aspitate ⁊ dolore: vt sumat in hora dormiendi ex oleo vio. recẽti dulci coclearũ vnũ cum zuccaro tabarzet. ¶ Et ↄfert ei mucillago semis psilij cũ aq̃ zuccari plimis ⁊ cibi hũectatiui ⁊ ius galline fem̃ i istideget ⁊ ius oleoꝝ notoꝝ. ¶ Et sicꝰ sunt iuuatiue ad abscissionẽ vocis: siue sit ex hũiditate siue sit ex siccitate. ¶ Et medicamẽ ficuũ sem̃ cũ calamẽto ↄfert debilitati vocis ⁊ raucedini eiꝰ.

¶ De cura raucedis vocis ⁊ aspitatꝭ eiꝰ. Ca. iij.

Iam sciuisti cãs raucedis. ¶ Et scias q ille cui vox raucescit: opꝫ vt alienet a se oẽ acetosum et salsum asperum ⁊ calidũ acutũ nisi velit per hꝰ curã ⁊ icisionẽ: tunc eñ vtat eis pmixtis cũ medicis lenificatiuis. ¶ Si aũt raucedo accidat ex multitudie vociferatiõis assumat ficuũ ⁊ mẽte ⁊ aloes ptes eq̃les ⁊ ↄficiat ea cũ rob ⁊ sorbeat ex medulla tritici et lusi ordei ⁊ oleo amigdalino ⁊ croco ⁊ vtat cũ vino vue. ¶ Et ↄfert illud qd dr in incisiõe vocis: ⁊ ꝓpue medicamẽ de assa fetida cũ croco. ¶ Et si est illic caliditas tũc det ius d attriplicibꝰ ⁊ maluis ⁊ aq̃ ordei ⁊ g̃na cucumeris ⁊ amiliũ ⁊ amigdale. ¶ Et si fuerit cã frigꝰ iuuãt ẽt eũ medicis de assa fetida ⁊ croco p̃dictꝭ. ¶ Et vt sumãt synapꝭ assat. ʒ. iij. pipis. ʒ. j. myrrhe. ʒ. vj. storac. et calamite ⁊ galbãi ãboꝝ. añ. ʒ. iij. fiãt ex eis pillule ⁊ teneãtur sub lingua. ¶ Aut sumãtur myrrhe pondus. ʒ. ij. olibãi. ʒ. x. ↄiungãtur cũ vino. ¶ Et si fuerit ex vociferatione ⁊ lassitudine ↄfert ei balneũ: sic ↄfert reliq̃s spẽbus lassitudinis ⁊ ↄferunt ex cibi mollificatiui ⁊ ↄglutinatiui: sic lac ⁊ vitelli ouoꝝ sorbiliũ sine sale ⁊ tri. ⁊ sorbitiones note: et ius de attriplicibꝰ ⁊ maluis ⁊ q̃ sunt illis silia: ⁊ pillule facte ex amilo ⁊ dragagãto ⁊ succo liq̃ritie ⁊ gũmi ⁊ pille lenitiue ⁊ digestiue. ¶ Si ãt fuerit ex aꝑate ↄsoluat cũ eo ⁊ silr gargarismata ⁊ ↄfectiões molle que lãbi possunt lenificatiue que sunt ex summa eorum quibꝰ curat sinãtia cala. Et silr sorbitiones q̃ aggregãt ad ↄglutinationẽ ⁊ abstersionẽ absq; mordicatione sic facte ex farina fabaꝝ ⁊ semine lini. Et fortius hꝰ est gũmi albotin. Et ↄueniunt habẽti hãc raucedinẽ vt abhorreat vinũ penitꝰ ⁊ ꝓpue in pñꝰ. ¶ Et qñ fuerit ex aꝑate calido bibat vinũ dulce ⁊ raffanum decoctum ⁊ almuri ↄfert eis. ¶ Et quãdo est ex humiditate tunc non est excusatio qn sint neca predicta in incisione vocis. ¶ Et omnes medicine ille conferunt ei ⁊ sorbitiones facte ex farina fabarum. ¶ Et ex eis est decoctio herbi que est iuuatiua in hꝰ. c. ⁊ res que sunt in primo gradu abstersiõis: ⁊ similiter tri. ⁊ lac: deinde myrrha ⁊ squilla ⁊ queꝑcedunt cursu earum. ¶ Et si fuerit hec raucedo humida ex catarro dentur habenti eã papauer ⁊ rob eius. ¶ Et ex eis que clarificãt vocem asperã turbidã est masticatio cubẽbe. ¶ Et ex medicinis remouẽtibꝰ raucedinẽ est aq̃ g̃nati feruens in aq̃: postea distillet oleũ vio. ⁊ ꝑparetur: deinde butyrũ ⁊ ↄgelatum vue et radix lilij et rob eius: deinde fabe cum melle et

melle et decoctio ficuū. ¶ De medicis ↄ̄seruātibꝰ lenitatē pectoris et q̄ bōa sūt ei. Cap.iiij.

SUnt fabe ḡna pini et passe et ficꝰ et gūmi et fenugrecū et semē lini et dactili et radix liliū ꝛ amigdale ꝛ ꝓ̄pe amare: ꝛ cāne zuccari ꝛ sebestē ꝛ sirꝰ. de melle ꝛ rob p̄dictū pꝰ. Et ex medicis calīs sī myrrha ꝛ assa fetida ꝛ pip ꝛ galbanū et olibanū et glutē albotini et calamētū et gūma pini et storax calamita ꝛ acetū sq̄lliticū qñ non ē ex calitate et siccitate et radices oppoponacꝫ. Et ex medicis frīs sūt sem̄a cucurbite cucumeris et amilū et dragagātū et gūmi et mucilago psiliū et iulep et succꝰ liq̄ritie: et vitelli ouoꝝ sūt ex cōuenientioribꝰ medicis ad hᵒ vt cū eis ↄponāt̃ reliq̄ medicīe et silr̄ lac nouiter mulctū.

¶ De voce aspera et eiꝰ cura. Cap.v.

ACcidit aspitas vocis ex fritate et ex tēsiōe lacertī pectoꝛꝫ ꝛ dispōne eiꝰ q̄ ē sic̄ spasmꝰ et ex coitu ꝛ ex vigiliis. Et cura eiꝰ ē abstinētia a rebꝰ q̄s diximus tā: et dimissio somni pꝰ cibū: et dimissio cātilene cum delectatiōe: et vt r̃cipiat lēificātia p̄dcā i ca. raucedis ꝛ ficus hūidas ꝛ siccas: ꝛ passe ꝛ ꝓprie infuse in oleo amigdalino sūt maximi iuuamēti. ¶ Et illis q̄bꝰ accidit ex incisiōe vue raucedo rectius ē vt decoquāt coagulatū vue cū eq̄li q̄ntitate mellis s̄m q̄ntitatē q̄ remoueri possit ex eo spuma: deinde cōmisceat̃ cuꝫ aq̄ calida ꝛ fiat cū eo gargarisma ꝛ in potu patiēs ex eo sumat. Et antiquū eiꝰ est magꝫ iuuatiuū q̄ꝫ recens.

¶ De voce breui ꝛ cura eius. Cap.vi.

CAusa breuitatis vocis ē breuitas āhelitꝰ. et opꝫ vt ↄ̄uer̃ in ꝓlōgatiōe āhelitꝰ ita vt ↄsuescat cōꝓ̄hēsione āhelitꝰ. ꝛ ↄ̄der̃ i exercitio ꝛ ascēsiōe ꝛ descēsiōe in collibꝰ ꝛ ↄ̄dibꝰ ꝛ cursuꝫ faciētē necessitatē āhelitus vt ↄ̄der̃ ad ꝓlōgandū āhelitū ꝛ ꝓlōget morā in balneo calīo ꝛ l oī q̄ adducit āhelitū: ꝛ festinat ipꝫ. ꝛ ↄtineat āhelitū suū: ꝛ faciat illō totū. ꝛ exerceat̃ ꝛ balneet̃. ꝛ post exitū de balneo oꝫ vt bibat vinū. nā vinū est magis nutritiuū spūs. ꝛ silr̄ post cibū. ꝛ stet plurimū cū anhelitu vno: ꝛ somnꝰ confert eis.

¶ De voce grossa ꝛ eius cura. Cap.vij.

QUādoq̄ȝ accit ex causis nimie replōnis stōi faciētis fastidiū mollificātꝫ ꝛ dilatātis meatꝰ ꝛ accidit ex multitudīe vociferatiōis ꝛ eiꝰ cura est magis praua. ¶ Et qñꝫ accit ei q̄ studet i exufflatiōe plīma i fistulꝭ ꝛ l buccinis ꝓ̄pe pp illd q̄ accit ex lesiōe āhelitꝰ corū ꝛ retētiōe eiꝰ i plmōe q̄re dilatāt̃ meatꝰ āhelitꝰ.

¶ De voce subtili ꝛ eiꝰ cura. Ca.viij.

HEc ē ↄ̄ria ↄturbate ꝛ cāe eiꝰ sūt ↄ̄rie illis ex vigiliis ꝛ lassitudīe ꝛ sōno ꝓ̄pe pꝰ cibū: ꝛ exercitatio laboriosa ꝛ euonibꝰ. ¶ Et cura eius ē vt dimittat vocē ꝛ adhereat exercitio eq̄li faciēte tenerum et cibis ꝑatis ꝛ introitu balnei omni mane et fugiat stiptica exiccatiua ꝛ coitum.

¶ De voce tenebrosa ꝛ cura eius. Cap.ix.

EST illa q̄ similat̃ voci plūbi qñ fricat̃ vnū cū alio ꝛ eiꝰ cā ē hūiditas grossa valde. Et cōferunt ei exercitiū ꝛ luctamē ꝛ cōtinere anhelituꝫ ꝛ fricatio sicca cū pāno lineo ꝛ ingressio balnei ꝛ administratio medicinaꝝ subtiliātiū ꝛ incidentium sicut pisces saliti ꝛ vinum antiquum.

¶ De voce tremula ꝛ eius cura. Ca.x.

PRecipiat̃ patiēti cā vt nō clamet nꝫ eleuet vocē suā spacio mēsis ꝛ minoret locutionē q̄ntū pōt ꝛ risum suū ꝛ motū ꝛ saltū ꝛ ascēsionē ꝛ descēsionē ꝛ irā ꝛ dimittat q̄ntū pōt extēsionē manuū: ꝛ faciat eas descēdere: deīde resupinet̃ ꝛ laboret vt loquat̃ cū iā ↄ̄grauerit pectꝰ suū cū eo q̄ sit sicut plūbū in frusto quodā sup pectꝰ suū s̄m q̄ntitatē q̄ toleret ipm ꝛ patiatur ¶ Et cibi meliores ei sunt illi q̄ ↄfortāt sensuꝫ eius: ꝛ sunt pedes ꝛ extremitates lacerti: ꝛ ea in q̄bꝰ sunt cōglutinatio ꝛ stipticitas.

¶ Tractatꝰ. iij. de tussi ꝛ sputo sanguinis. Capl.j.

TUssis ē ex motibꝰ q̄bꝰ expellit nā nocumētū a mēbro aliq̄ ꝛ hꝰ mēbꝛ in tussi ē pulmo ꝛ mēbra q̄ ei cōtinuāt̃ ur: ꝛ cōicātia. ꝛ tussis q̄ pectori ē sicut sternutatio cerebro ꝛ cōplet̃ cū dilatatiōe pectoris ꝛ ↄstrictiōe eiꝰ ꝛ motu velaminis. Et est aut pp cām ꝓpriā pulmōi aut s̄m semitā cōicationis. Et cā adducēs tussim aut ē p̄mitiua aut cōiūcta aut ē añcedēs. ¶ Et cāe tussis p̄mitiue sunt ex causis p̄mitiuis ponentibꝰ mēbra pectoris lesa in cōplone sua: aut formis coꝝ si sic̄ frigꝰ aduenīēs pulmōi ꝛ lacertis q̄ sunt in pectore aut reliq̄s q̄re mouet̃ nā ad expellēdū nocuᵐ. Aut ex aliq̄ p̄mitiuaꝝ cāꝝ aduenientium ꝛ calefacientiū ea: aut aliq̄ re exiccāte: aut exasperāte sic̄ ē fumꝰ: aut puluis aut sapor cibi acetosi ꝛ pōtici aut acuti: aut re extranea cadēte in meatu qui nō recipit facultatē āhelitus sicut accit ex tussi pp casum alicuiꝰ rei ex cibo aut potu in illo meatu: pp negligētiā ꝛ occupationē cū sermōe. Cause āt tussis cōiuncte sunt sicut ea q̄ acciđūt ex causis corporeis calefaciētibꝰ cōplonē aut infrīgātibus aut hūectātibus aut exiccātibꝰ absq̄ mā: aut cū mā sanguinea aut colerica aut flegmatica subtili aut grossa aut melācolica ꝛ illō ē raro. ¶ Si aūt mā fuerit effusa ex supioribus tūc dū ipa vagat̃ sup cānā sicut discurrit aliquid sup parietē mō excitat plīm tussis. Cū aūt vult vt fundat̃ in spacio cāne cōmonet tussim. ¶ Et silr̄ qñ mordicat ꝛ silr̄ qñ māsiua fit in pulmōe ꝛ vult nā expellere ipam: aut ex stō aut epe: aut ex aliq̄bus mēbris pectoris q̄ impellunt eā: aut ex q̄bꝰ ḡnatur. ¶ Et qñq̄ȝ fit pp resolutionē singularis ꝛ pp apa ꝛ opilationes in velamine aut in pulmōe aut in gutture ꝛ oībus locis recipiētibꝰ has mās ꝛ nocumēta ex pulmōe ꝛ velamine distinguēte q̄ ē inter cor ꝛ pulmonē. ¶ Cāe āt antecedētes sunt repletio ꝛ antessio cāꝝ corporearum ad cās ↄiunctas p̄dictas. ¶ Et tussis q̄ fcā cum cōitate est sic̄ illa q̄ fit cū cōitate corpis totiꝰ i febribꝰ ꝛ ꝓprie cū fe. adustiua aut fe. vniꝰ diei laboriosa ꝛ similibꝰ: aut pestilētiali: aut pp cōitatē corpis absq̄ fe. ¶ Et tussis q̄dē alia ē sicca alia ē hu. Sicca ē illa cuꝫ q̄ nō emittit̃ sputū: ꝛ fit aut pp malitiā cōplonis calide aut frigide: aut hūide aut sicce singulariter. Et qñq̄ȝ fit in p̄nᵒ aduētꝰ apatū calidoꝝ i ptibꝰ pectoris vsque quo maturent̃. Et qñq̄ȝ fit cū apate duro tussis sicca valde: ꝛ fit pp apata epis ē ptes suspēsionis ꝛ in quibusdā hoīs fit pp apata splenis: ꝛ qñ fit pp saniē replentē spatiū pectoris que nō expellitur nisi cū tussi. ¶ Et scias q̄ qñq̄ȝ egreditur cum tussi res petrosa similis ciceri: aut glandini ꝛ causa eius est hūor grossꝰ

quem in ipso caliditas in lapidem conuertit. ¶ Et Alex. qd testificat h° et testificat ipm Paulus: et dixerunt q expuit ex hac ipe i sputo. et nos et testificamur illud. Et tussis freques plerumq pducit ad sputum sanguis. Et qn multiplicat tussis i hyeme et se hyemali: et qn multiplicat i se estiu. et multiplicat cu flat septetrioalis vet° et cu estas e septetrioal pax pluuiosa et est autunus meridioal pluuiosus multiplicat tussis in hyeme.

¶ De signis. Cap. ij.

Signa qd i tussi frigida sut additio ei° ex frigore et diminutio ipi° cu diminutioe frigoris et cu calore et plubeitas faciei et puitas sitis. Et qn e cum frigore catarr° et sentit quodda descedere ad pectus et extesio ei° i gutture et guitas cu attractioe maei ad nasu et pijcit illd qd descedit ad nasu cu rascatione et videt signa catarri i comotioe in vijs catarri et extesio i eis q sequut frote et opilatioes i narib° et reliqs et q no expuit i pn° rascatiois. Deide expuit quodda flegmaticu aut declinas ad citrinitate aut ad viriditate. Et qn e cu h° febris. Et signa calide sunt inflamatio et sitis et sedatio ab aere frigido maior e q sedatio ei° ab aq. et rubedo faciei et magnitudo pulsus ¶ Et signa hude st huditas subee pulmois et q ipsa accit decrepitis et huectan et multitudo stertitiois et ppe in somno et p° cibu. Et signa sicce sut augmetu ei° cu motu et fame et letas ipsi° cu sut qes et repletio et apud balneu et potu huectatiu. Et signa pure i omnib° illis sunt vt no sit sputu olno. ¶ Et signu eius q e cu ma. e sputu. et gen° qd maei sigt gen° ei° qd sputur. Et signu ei° q fit ab apatib° et silib° e luctio signorum pleuresis et peripleumonie calidax et frax et aliox q dicem° in ca. suo. Et signa ei° q fit ex inflatioe sunt signa iflatiois q dicem° et dolor et siccitas et multoties sit huida. Et signa ei° q fit ex vlcerib° sunt signa q dicent in. c. vlcex pulmois ex sputo crustax aut puris aut frustox corporis pulmois aut annulox canne et ei° ee e post catarx mordicatiuu et p° sputu sanguis et apata. Et plm sicce fit cu e illic ma pp debilitatem expulsiois aut pp ahelitu sic scies in. c. suo. Et signu ei° q fit cu coitate. s. coitate qd stoi e cu eo qd cognoscit de signib° egritudinu stoi: et additioe tussis cum additioe dispois facietis ea necisan sto siue sit repletio siue sit vacuitas et fm cibos: et plz ei° excitatur apud repletione et apud digone. ¶ Et sca cu coitate epis scit p signa apatz epis. et cu apa e calm no e excusatio ex febre: et si no e calm no e excusatio a guitate. Deide attede reliqs osiderationes qs scuisti. ¶ Et scias q res cale subtiliat mam et no expuit: et res fre sic sir°. d papauere et plres aggregat maz ad expelle du. Uerutn cu ipe supfluut ogelat. Et sir° ysopi no e queniēs nisi cu qrit abstersio ogregati gsli. Ipe naq e abstersiu° bon°. Cu at illic no fuerit sputu nz subtile nz grossuz tuc egritudo e aspitas pectorz. et cura st ela mollia q labut. Et qnq accit febrietib° tussis et nisi sedet tussis redibit febris ad initiu. Et stiptica valde ostrigut meat° sputi. Aq d ordei e boa ad aggregadu sputu. Cu g retinet sputu et febrit ho tuc ia putrefit ma et facit cadere in febre putrida aut ethicam.

¶ De cura. Cap. iij.

Cura qd complonis fre e qn si est leuis preueniois ad vltimu: et e ex cu fra extrinseca rectificat eu copcehesio ahelit°. Ipe. n. calefacit pulmone cu facultate i mometo. Et si e necessaria cura fortior ad hoc aut ad illd coplonis fre tuc cura ei° e vt teneat sub lingua auellana ex myrrha aut storace scam cu melle: aut sumat ex fece allutra coclearu vnu aut ex gluno albotim cu melle: aut bibat ex oleo balsami cu serapino vsq ad aure. i. et silr sulphur cu ouis sorbilib° et elia q labut sca ex mucilagib° calis et herbis cu melle et cu aq granati dulci pparata sup qua pijciat mel aut penithi et admistret. et lunctioes sup pect° sint sic oleu dillor oleu narcisciu u cu cera rubea et dragagato. et cofert mel ros. cu aq ficuu et passulax et radicis lilij et capilli vener et oleu amigdalinu. cu aure. i. collij dissoluti i ipo et cofert i ipa d coctio ysopi et assari cu ficub° et alijs. Et cibi ei° sint sorbitioes frumetales cu fenugreco et butyro et fic° et dactul: et radix porri de sceni. Et oleu sit sic oleu fisticinu et gna puni. et tri cu penithi ofert eis. ¶ Carnes aut sint carnes pullox et gallox et alesfidabegi et caro agnox anualiu. Et in scdis mesis vtant fisticis et gnis puni et passis cu fenugreco et canis zuccari et ficub° et chrysomilis et mulsi. et comestio ficuu sicax cu amigdalis et nucib° abscondit illa q antiq e. et vinu odorifex subtile antiquu et aq mellis. Cura at tussis cale e cu extinguetib° notis q sunt ex succis et oleis et linimetis et vnctionibus. Et suppositoria et ofersit eis. et sumere i potu aldeiacur pux mae et sero fz descriptione qua dicem°. et silr. em plm de papauere. Descriptio electuarij de papauere boa. R. xv. capita papauer no valde recetia q infudant i hist aq sotu aut aq pluuial q e meli° die et nocte. Deide dissoluant cu dcoctioe et colet et pijciat sup oem gte colature media ps mell aut zuccari et inspisset coquedo vt elim: et potio ei° sit coclearu vnu i mae et coclearu i sero. Et ex eis q ofersit isti est aqordei cu seneste et sir° vio. et violatu nutritu. et decoctio ysopi fra. et ppe qn maturat aut i fine ei°: et aq gnatoru ispissata sup qua pijciut zuccax tabarzet et canne zuccari et. Et etia eox q labedo sumunt sint ex mucilagie psilij et gnox cydoiox et amilo et gumi arabico et gna et medulle q dicem° i ca. pillulax tussis. et qnq ponunt i eis narcotica. Et cibi eox sint ex oleribus fris et medull sic cucumer et cucurbite et citrol cu olo amigdalis et fabe ofracte dissolute i dcoctioe cu oleo amigdalio et oleo cucurbitino et aq ordei et sorbitoes sce. Et si na fuerit dclinis ad rsolutione tuc adhibeatur fauic ordei cu zuccaro et tri. Et si vehemes sit res tuc aq ordei cu cacerio ablat extremitatib° ablutis cu aq cineris salsa. Descriptio medicamis de tacur fri. Coterat seme papauer vidis cu cortice suo et dissoluat dcoquedo i aq et colet et pijciat sup ipam zuccax et dcoquat ispissado ad ispissatioez inlep: et si no fuerit hudu ifudat seme succi otriti i aq die et nocte: deide dcoqtur i aq. Si at neciu fuerit qd e forti° tuc aggreget cu eo cortex ppe nigri. et si res fortior fiat ponat cu eo modicu de semie iusquiami. aut dissoluat in eo pax opij. Cura at coplonis hude et huditatis in ipo plmoe cu ericcatis exiccatib° comixt cu abstersiuis ex quib° e copositu fm huc modu. ¶ R. boli armeni dragaganti gummi arabici oium A. ptem. i.

calamēti ysopi hasce cinamomi ireos capillive. olūz añ. ptē. 5. ɔficiaꝛ ꝛ admistreꝛ. ¶ Cura āt ɔplonis sicce hec ē. ipole. n. ē qn aut sit febris aut non sit febris Si āt nō fuerit febris tūc ɔuenientior res eis ē lac asininū ꝛ caprinū ꝛ alioꝝ cū reliq̄ regīe. ꝛ si fuerit febris admistrent res hūectatiue ebibite ꝛ admistreꝛ ceratāria lērātiua nota ꝛ admistreꝛ aq̄ ordei ꝛ hūectatio pedū sp cū oleis ꝛ sorbeāt sorbitiōes amigdalinas ꝛ hūectatiuas. ¶ Et si ē ɔplio ɔposita tūc ɔponaꝛ regimē ꝛ si est allic mā subtil matura eā cū deiacur ꝛ simplicib᷒ ꝛ electuarijs de papauer ꝛ mucilagib᷒ ꝯ qb᷒ aliqd dicem᷒ in antidotario. ¶ Si aūt fuerit gīsa resolue eā ꝛ absterge ipā ꝫ fꝫ ɔditiōes p̄dictas in eis q̄ p̄terierūt: ita vt nō calefacias nisi cū eq̄litate: imo studeᷓ l hᵒ vt lenias ꝛ leidas ꝛ lubricū facias ꝛ administra mundificatiua p̄dcā. ¶ Et ex eis q̄ sunt magis ɔpria huic loco est glutinū allbat cū melle: aut semē croci hortēsis cū melle: aut cipi cū eq̄li mēsura sui de melle. ¶ Aut succi liq̄ritie ꝛ dragagāti. vn. i. ꝛ amigdal. dulciū eq̄lr. Et aloes qn̄ꝫ teneꝛ i ore cū melle ꝛ cōfert valde. ¶ Aut sūanꝛ tria oua iteg ra ꝛ duplū eoꝝ mellis ꝛ medietas ipsoꝝ ꝯ butyro. Et sumanꝛ pipis. xl. ꝫna ɔteranꝛ ꝛ misceanꝛ ola illa ꝛ coagulēꝛ absq; decoctiōe ꝛ lābaꝛ ex eis māe ꝛ sero. ¶ Et ēt sumanꝛ capita. vij. porri ꝯ sceni ꝛ decoquanꝛ i trib᷒ lib. aq̄ donec remāeat tertia ꝛ coleꝛ ꝛ pmisceaꝛ cū residuo succi corticis ei᷒ ꝛ melle ꝛ ɔcoquaꝛ. ¶ Et ēt sumanꝛ rose hūide ꝫna. viij. pini vnū: gūmi albori vnū passulaꝝ. iiij. mellis q̄ntum sufficit: fiat ex eis electuariū. ¶ Medicamē bonū. ℞. calamēti fluuiaꝛ. v. vn. granoꝝ pini ꝛ seis vitice olum ana. vn. i. seis lini piperis olum ana. vn. tres. cōficianꝛ cū melle ꝛ administrenꝛ ¶. Aut sumanꝛ dactiloꝝ carnosoꝝ. v. ptis. nigelle. viij. ptes. croci ꝛ pipis āboꝝ añ. ptes. ij. herbi. xx. ptes: cōficiātur cū melle dispumatio. ¶ Aut sumanꝛ croci spice aromatice āboꝝ añ. pē. i. prassij ysopi āboꝝ añ. iij. ptes: myrrhe ꝛ lilij āboꝝ añ. ij. ptes ɔficianꝛ cū melle collato. ¶ Et ad āntiquā deꝛ i potu allutrā cū melle factū elm. ¶ Aut costi indi cū aq̄ aneti decocti q̄ntitas sacraiati cū coclearia olei sisamani. ¶ Et ēt semē lini frixū cū melle solū: aut cū piperis mesura vna ꝓ olbus. x. vt calamēti. ¶ Et ēt lābendo sumāt mel storacis calamite cū melle apū ꝛ opoponacū ēt ꝛ synapi ꝛ amigdalas amaras ꝛ ēt mithridatū. ¶ Et pueris q̄b sufficiūt sorbitiōes ꝯcocte: cū lacte nutricꝭ donec sint in cēnᵃ mell: aut cū aq̄ fenugreci hūidi. ¶ Et si cū fuerit i ea catarrus. cureꝛ catarrus. ꝛ si fuerit necessaria cū ꝓhibitiōe illi᷒ administratio ēpli de ficub᷒ admistrenꝛ sup caput ꝛ teneaꝛ sub lingua ol hora ꝛ in nocte ꝓpe granū vnū amili. ꝛ fiat gargarisma cuꝫ stipticis q̄ nō hn̄t saporē acetosuꝫ neq; saporē pōticū ꝛ cū deiacur simplici si fuerit caliditas: aut cū myrrha ꝛ croco ꝛ alijs si fuerit frigiditas. ¶ In cura āt fcē ab apasib᷒ ꝛ vlcerib᷒ i pulmōe ꝛ pectore fiat reuersio ad illō qō dicem᷒ in ca. pleuresis ꝛ peripleumonie ꝛ apatis ēpis ꝛ pthisis. ¶ Et ad tussim q̄ fiunt pillule q̄ tenēꝛ i ore. ex eis nāq; sūt pillule ad tussim calidā q̄ i ore tenenꝛ de q̄bus sunt pillule bichichie note: ꝛ ex illis sunt pillule ɔposite ex succo liquiritie ꝛ gūmi ꝛ dragagāto ꝛ amilo ꝛ mucilagīe psilij ꝛ granis cydonioꝝ ꝛ medulla granoꝝ. s. granoꝝ cucumeris ꝛ conde ꝛ cucurbite ꝛ citruli ꝛ ex spodio ꝛ granis papaueris ꝛ silibus. ¶ Et qn̄q; fiunt fm hūc modū amilū ꝛ dragagantū ꝛ succus liquiritie formātur in pillulas cū succo lactuce. ¶ Et de illis fiunt pillule ad tussim frigidam facte ex succo liquiritie ꝛ tamarindis mūdatis ꝛ medulla tritici ꝛ croco ꝛ dragagāto ꝛ granis pini ꝛ granis cotti ꝛ granis myrti ꝛ semie papaueris ꝛ cortice ipi᷒ ꝛ aniso ꝛ aneto ꝛ myrrha ꝛ croco ꝛ penidijs. ¶ Et de illis sunt pillule q̄bus q̄ritur stupefactio ꝛ dormitio ꝛ est intentio in eis narcotica et admiscenꝛ eis medicine bezahar calide. ¶ Nā ex pillulis exptis ad illud ꝛ sunt sedātes tussim āntiquā nociuā et sunt pillule de storace note. ¶ Et iterū sumātur storacis et castorei et assari et opij partes eq̄les et fiāt ex eis pillule et teneātur in ore. ¶ Et etiā seminis iusquiami. vj. granoꝝ pini. iij. croci. j. conficiātur cum rob et informentur pillule. ¶ Et etiā storacis et myrrhe et opij olum. añ. vn. 5. olei de balsamo croci olum añ. drahimet. ij. fiāt pillule admodū herbi. ¶ Et qn̄q; administrātur in tussi antiqua humida suffumigationes predicte in ca. asmatis. ¶ Et cum humiditas est pueniens ad q̄ntitatem administra suffumigationē ex arsenico ru. et stercore leporis et farina ordei et corticibus fisticorū cōfectis cū vitellis ouoꝝ et troc. formatis ex eis quorum quisq; sit. ʒ. j. et exiccenꝛ in sole et suffumigatio fiat cum eo trib᷒ vicib᷒. ¶ Et ēt aristol. et storacis et galbāi eq̄les sumātur partes arsenici fm quātitatē olum conficiātur cū melle et butyro vaccino et fiāt īde silitudines auellane et fiat suffumigatio ex eis. ¶ Sꝫ tussis facte in febrib᷒ iā singulare ordinauim᷒ regimen apud febriū accidētia.

¶ De sputo sanguinis. Ca. iiij.

Sanguis qn̄q; egrediꝛ spuēdo: et est ex partib᷒ oris: et qn̄q; egrediꝛ rascādo et est ex partib᷒ gutturis: et qn̄q; egrediꝛ cum vehementiore rascatiōe et est ex cāna: et qn̄q; egrediꝛ vomēdo et est ex meri et ex ore stomaci et ex stomaco et epate et qn̄q; egreditur tussiendo et est ex partib᷒ pectoris et pulmonis. ¶ Et in illo q̄dem qō est ex pectore nō ē tātimoris quātum est in eo qō est ex pulmōe. Illō eñ qō est ex pectore sanatur velociter: et si non sanatur non habet malitiam vlcerum pulmonis. Et multotiens fit vlcus fistulosum rediens omni hora cum sputo sanguinis. ¶ Et cause propinque omnibus illis sunt vulnus pp cām p̄mitiuā ex pcussione aut casu super pectus aut super epar et velamen aut rem incisiuam: aut tussim frequentem aut vociferationē aut acuitatē vocis sine gradatiōe aut rixa: et ꝓpter hoc multiplicatur in demoniacis et in illis qui rixātur ab ol re. ¶ Et qn̄q; ꝓcedit ex vomitu laborioso ꝓprie in p̄paratis: et qn̄q; ꝓcedit ex assumptione solutiuoꝝ acutorum: aut ciborum calidorum sicut alleoꝝ et ceparum: aut timore et angustia acuēte sanguinē: aut dormitione nō super stratuꝫ aut sanguisuga adherēte gutturi et radici ei᷒. Et illō aut est in venis: aut alijs. ¶ Et id qō est in venis aut ē incisio aut pforatio: aut apertio dilatata ab acuitate: aut mollificatio aut corrosio ꝓpter acuitatem humoris

aut pp raritatē resudatiuā. Et multotiens dilatanꝭ meatus q̄ sunt iter ptes cāne ꝛ arterias supra illā q̄ est in nā qꝛ resudat sanguis ad cānā. ¶ Et illud qḋ est nō inveniꝰ: aut ē vulnus. aut vlcus a vulnere aut a corrosiōe aut putrefactōe cū eradicaꝭ ex mēbro aliquid: ꝛ qñ ē ab apāte sanguineo i pulmōe ex q̄ resudat sanguis. Et hꝰ i qḋ apa ē incolume: qm̄ ē sanguineū ꝛ qm̄ resudat mā nō ꝓhibita neqꝫ ingssata. ꝛ qñ qꝫ inueniunꝭ oēs iste cause in pulmōe nisi sanguisuge. ¶ Et harꝫ cāꝫ cōiunctaꝫ sunt cāe magis antecedētes: ꝛ sunt aut mltitudo materiei aut mltitudo ciboꝫ ꝛ dimissio exercitij: aut qꝛ ipse sunt supfluitas a ꝑparatiōe nature: sic̄ accit illi de q̄ locuti fuimꝰ in libro vniuersaliū apḋ dimissionē exercitij: aut retētio mēstruoꝫ: aut sanguis emorroidaꝫ: aut abscissiōeꝫ mēbri: aut pp acuitatē suā: aut pp vehementiaꝫ motus sui: aut pp ventositatē i venis facientē eas laboriosas: ꝛ prope in alatis qm̄ illud multiplicaꝭ in eis. ¶ Preparatiōes āt cōtinentes māṁ sunt pp frigus stringēs eā ꝛ faciēs dilatationē eiꝰ difficilem: qꝛ non obedit virtuti laborāti i illo cū dilatatione: imo cum attractōe: aut pp caliditatē extrinsecā aut itrinsecā: aut siccitatē que iā ꝑparauit eā ad illud qḋ est cū inspissatiōe ꝛ exiccatiōe. s. ad scissionē a q̄libet cā: aut pp humiditatē mollificantē eā: qꝛ dilatanꝭ pori eiꝰ: aut obuiationeꝫ calidi aut corrosiui aut incisiui aut putrefactiui. ¶ Cū ergo accidit repletio sanguinea incipit nā expellere māṁ ad quācuqꝫ ptem possibilē ei cū sit vehemētius ꝑparata aut sit ꝓpinquor loco supfluitatis: qꝛ expellit eā cū sputo: aut solutione ex emorroidibus aut i mēstruis: aut in fluxu sāguis nariū. qꝛ si vene fuerint fortes q̄ nō resoluunꝭ a sanguine accidit mors subito pp effusionē sanguis ad cōcauitatē venaꝫ. ¶ Et ille cui accit sputū sanguis ē ꝑparatus vt aduēiat ei vlcus pulmōis. nam sputum sanguinis ꝭm plurimū fit a vulnere ꝛ vulnꝰ decliat ad hoc vt vlcus fiat. ¶ Et qñ succedit sputo sanguis retēti sputū sanguis timeꝭ ei. qꝛ sit hꝰ ꝭꝫ accñs ab vlcere ad qḋ ꝯuersuꝫ ē vulnꝰ ꝑmū. ¶ Et mltotiens est sāguis q̄ expuiꝭ ex naribꝰ ex currēs ex capite ad plmonē. ¶ Cūqꝫ sputū sanguis ē ex ptibꝰ pulmōis ꝯmitāꝭ ipꝫ duo timores. s. timor supfluitatꝫ eiꝰ ꝛ tior vulnerꝫ ne fiat vlcꝰ. ¶ Et nō ē oē sputū sanguis tiorosū imo illud qḋ nō retineꝭ: aut qḋ est cū febre. ¶ Et multotiens qḋ est sputū sanguis cā sanitatis apātis i epate aut splene.

¶ De signis. Cap. v.

Propinquus sputo ē cū tussi puā: ꝛ lōginquus ē cū tussi plima ꝛ q̄topius lōginquus est expuiꝭ cū tussi vehementiore. Et qñ dormit suplatus in q̄ ē egritudo addiꝭ excreatio eiꝰ qḋ expuiꝭ. ¶ Et opꝫ vt cōsidereꝭ in primis ne sit illud qḋ expuiꝭ sanguis ex naribꝰ. Et cōditio illius est cū ꝯsuetudie fluxus sanguis nariū ꝛ eiꝰ euētu ꝛ cuꝫ alleuiatiōe accidente capiti pꝰ grauitatē. Et signa fluxus sanguis nariū sunt sic̄ rubedo faciei ꝛ oculi ꝛ splēdor coram oculis: ꝛ vt nō sit spuma ꝛ sit subito. ¶ Signa sanguis excreati ex suba carnis pulmonis ex vulnere aut vlcere sunt vt sit spumosus ꝛ sit abscissus cū q̄ nō sit dolor: ꝛ ē minoris quātitatis q̄ꝫ venalis ꝛ maioris malitie ꝛ deterioris finis. Et quādoqꝫ expellunt spumosuꝫ flegma ticī ꝛ pipleumonici cū in pulmōibꝰ eoꝫ est calitas ignea feruēs. Et qñꝫ ē spumosus ex cāna pulmōis. Sꝫ ē veniēs cū rascatiōe ꝛ tussi pauca: ꝛ ē illḋ qḋ egreditur parꝫ ēt. Et ē ibi sensus q̄dā cū dolore. Et ille q̄ expuiꝭ ex vēis eiꝰ nō ē spumosus: ꝛ ē rarior ꝛ vehementioris spissitudis q̄ꝫ ille q̄ ē i plmōe ꝛ silior sanguini q̄ꝫ uis nō sit igrossitudie eiꝰ q̄ ē ex pectore. Et signa excreati ex pectore sunt nigredo coloris eius ꝛ grossitudo ipsiꝰ ꝛ coagulatio eiꝰ pp lōgitudinē spacij cū spumositate q̄dā. Et spuma cū dolore in pectore significāte locū egritudinis ꝛ additio eiꝰ in sono est certius signū eiꝰ. ꝛ cā illius doloris est neruositas mēbrorꝫ pectoris: ꝛ ē eiꝰ sputū paulatim nō exuberās. ꝛ ē sputū eiꝰ cū tussi vehemēti dōec expuaꝭ. Et signū fci ex icisiōe vēaꝫ ē exuberātia sanguis. Et signū corrosionis ē āñcessio cāꝫ corrosiōis ex acceptiōe reꝫ acutarū ꝛ descēsu catarri acuti ꝛ vt sit febris ꝛ sputū saniei aut corticꝫ aut ptꝫ plmōis ꝛ ē sputū sile aq̄ carnis. Et icipit sputū sanguis paulatiꝫ. Deide qñꝫ fluit subito ꝛ expuiꝭ res mala ꝛ color eiꝰ ē malꝰ. Et signū eius qḋ ē ex aptiōe orificioꝫ vēaꝫ ē ex repletōe ꝛ nō sit olno dolor. ꝛ iueniꝭ reqes et suauitas: ꝛ egrediꝭ i ꝑmis minꝰ q̄ꝫ illḋ qḋ egrediꝭ pp icisionē ꝛ scissionē i ꝑnꝰ rei ꝛ ē plꝰ eo qḋ egredit a corrosiōe in plibꝰ horis. Et signa resudatiōis ab apāte sūt puitas eiꝰ: ꝛ ꝓpe signa pipleumōie ꝛ reliquorū.

¶ De cura. Capi. vi.

In exposito sputo sanguis oi hora oꝫ vt attēdatur solo repletiōis eiꝰ. Et q̄ñcūqꝫ sentiꝭ i eo repletio succuraꝭ cū flōmia. ꝛ ꝓpe cū pectꝰ eiꝰ increatiōe fuerit strictū ꝛ fuerit tussis in ipso frequēs. Et rectiꝰ ē vt iclineꝭ sanguis eoꝫ ad ptē iferiorē cū flōmia saphene: ꝛ pꝰ ipam cū flōmia basilice ꝛ ꝓuocationē menstruoꝫ mulieꝫ i hora sua. ꝛ ꝭm qḋ sufficit remouetur sputū sanguis eoꝫ sic̄ accit i eis retētione eoꝫ. ¶ Et oꝫ vt custodiaꝭ ab oibꝰ cāis mouētibꝰ sanguinē sicut sunt cibi calefaciētes ꝛ sic̄ sunt saltꝰ ꝛ clamor ꝛ rixa ꝛ coitꝰ ꝛ āhelitꝰ altꝰ ꝛ locutio plima ꝛ itueri res rubeas ꝛ potꝰ vini plimi ꝛ multitudo balneatiōis. Et vitent apritiua q̄ sunt ex medicis sicut apiū ꝛ aloes ꝛ sisamū ꝛ ruta ꝛ caseꝰ antiquꝰ qm̄ ē nociuꝰ eis: recēs vō ꝯfert eis ꝛ cibi ꝯueniētes eis sunt oē viscosum ꝛ opilatiuū ꝛ oē ꝯsolidatiuū ꝛ oē infrigidatiuū sanguinis prohibēs feruorē eiꝰ. ¶ Et ex eis est lac decoctū pp illḋ qḋ in ipso ē de glutinatiōe: ꝛ lac vaccinū de q̄ butyꝫ est extctū pp illḋ qḋ i ipo ē de stipticitate ꝛ butyꝫ ꝛ caseꝰ recēs ꝑter salitū ꝛ fructꝰ stiptici ꝛ q̄dā spēs prunoꝫ parvoꝫ i qbꝰ ē stipticitas: ꝛ oleū omphacinū recētis expssiōis. Et qñꝫ ꝯfert i eo ipinguatio ciboꝫ eoꝫ et aq̄ luminose vehemēter cōferūt eis. ¶ In eo vō qḋ scīn ē ab ipso corpore pulmōis oꝫ vt patiēti in potu deꝭ medicie icarnatiue ꝛ sicce: sic̄ lutū ꝛ emathites cū aq̄ arnoglosse: ꝛ acetū mixtū cū aq̄. ¶ Cura vō eiꝰ a regimine cibi eiꝰ ē vt succurraꝭ ad flobotomādū basilicā ptis in q̄ existimaꝭ esse solo singularis subtilē faciēdo flōmiā ꝛ accipiaꝭ sanguis in expssionibus iter quas sint tres hore q̄si ipse sit cū cōseruatiōe virtutis. Flobotomia em̄ attrahit sanguinē ad vacuum: ꝛ ꝓhibet ēt aduentum apātis in vulnere. ¶ Et fricentur eoꝫ extremitates et ligentur incipiendo a superioris

bus ad īferiora ⁊ īterdicāt̄ eis res p̄dcē. ⁊ tēperēt̄ eo
rū aeres. ⁊ sint eoꝝ somni sup̱ lat⁹ ⁊ s̄m formā q̄ ē sic
p̄paratio vt nō cadāt aliq̄ ptes pectoꝛ sup̱ alias. Et
qn̄ ē eis ꝯueniēs vt ī potu sumāt acetū mixtū cū aq̄.
Ip̄m eñ ꝓhibet sanguis cursuȝ ⁊ mūdificat ptes pe
ctoris ⁊ pl̄mōis ex sanguie si retinent̄ ī ip̄o q̄re nō cō-
gelat̄. Et sumāt ī potu medicīas frās glutinatiuas.
Nā glutinatio hic ē meli⁹ q̄ occupari oȝ. ⁊ qn̄ repitur
cū glutinatiōe mūdificatio ē vltimū ei⁹ qḋ q̄rit̄. ¶ Et
psiliū ē iuuatiuū cū īfrānōe sua: ⁊ vbi ēsiiis est vehe
mēns iuuamēn. Et qn̄ ē necīū vt cuȝ eo misceantur
narcotica pp̱ duas res: q̄ꝝ vna ē sedatio sanguis ⁊ ēt
subtiliatio ei⁹. Et scḋa ē dormitio ⁊ remotio motus. ⁊
ego dicā medicīas cōes sp̄cb⁹ sputi sanguis ī fine hu
ius ca. Cū ḡ accit sputū sanguis ex catarro ⁊ nō ē ca-
tarr⁹ acut⁹ pūgitiu⁹ valde coleric⁹ flōmet̄ hō statim
⁊ assiduet̄ ligatio extremitatū ei⁹ descēdēdo a fridio
rib⁹ ad īferiora: ⁊ fricent̄ cū oleo de oliuis calido aut
cū vnguēto calido sic̄ ē oleū cucumeris asinini ⁊ silia
ei: ⁊ nō iungat̄ caput olio. ⁊ sint cibi eoꝝ triticū cum
aliquo pōticoꝝ s̄ȝ semitā sorbitiōis: sintq̄ȝ pōtica ista
ex fructib⁹ ⁊ q̄ eis similant̄ ⁊ apḋ debilitatē cibentur
pane īfuso ī aceto mixto cū aq̄ frā. Et administretur
in eis clystere acutū ad attrahēdū mām a ptibus ca
pitis cū nō fuerit flōmia pp̱ ꝓhibitiōeȝ. Et oȝ vt stu-
diū īpēdat̄ ī īfrāndo caput q̄ꝛtū pole ē: ⁊ nō impēda
tur plm studiū ī hūectādo ip̄ȝ. ⁊ ex eis q̄ ꝯferūt ei est
tribuere ipsi ī potu trociscos de karabe. Cūq̄ȝ nō va
lēt ea q̄ diximº nō ē excusatio cure catarri ⁊ retentio
nis ei⁹ cū eis que sunt sic̄ abrasio capitis ⁊ administra-
tio ēpli fcī ex stercore colūbino qḋ more ēpli suppōa
tur ⁊ remoueat̄ s̄ȝ necessitatē. Et. R. qḋ dixit q̄ mulie
ri sputū sanguis aduēit ex catarro quā clysterizauit
clysteri acuto: ⁊ ꝓp̄e q: nō erat pole flōmare eā q: iā
remāserat. iiij. dieb⁹ ⁊ fuerat debilitata: ⁊ cibauit eaȝ
pultib⁹ ī q̄b⁹ ēt erat stipticitas: qm̄ spatiū ei⁹ cū cibo
lōginquū erat. Et curauit caput ei⁹ cū medicamīe co
lūbini stercoris ⁊ p̄cepit eā īgredi balneū pp̱ medica
mē ⁊ nō lauit caput ei⁹ vt nō hūectaret̄: ⁊ dedit ei in
potu tyriacā recētē vt faceret eā dormire. Nā hec ty
riaca fortis opū ē vt dormire faciat. et ꝓhibet cōmo-
tionē tussis ⁊ sedat cursuȝ mācī cū ingrossatiōe. ¶ In
die ꝟo scḋo hui⁹ medicamīs nō ꝑuenit ad monēdū
eā imo dimisit eā q̄etā ⁊ tranq̄llā cū tñ necīa foret ei
mūdificatio pulmōis. ⁊ plm quo eā rexit fuit q̄ frica
uit extremitates ei⁹ ⁊ dedit ei in potu q̄ntitatē fabe ꝺ
tyriaca recēte ⁊ min⁹ q̄ herbi. ⁊ fuit ītētio ei⁹ vt gra
datiȝ duceret eā ad mel vt mūdificaret̄ cū eo pulmo
deīde dimisit eā q̄etā: deīde fricauit extremitates ei⁹
⁊ dedit ei post illḋ aquā ordei cū pauco pane vt viui
ficaret̄ vir⁹ ⁊ in die. iiij. dedit ei tyriacā antiquā cum
melle plurimo vt mūdificaret pulmonē ei⁹ vehemē-
ter. Et cibauit eā in reliq̄s dieb⁹ s̄m q̄ oportuit. et re
xit eā regimīe ꝯualescētiū: ⁊ cū hoc iā posuerat super
caput ei⁹ hora post horā ex ceratario gūme rute sil-
uestris ⁊ inhibuit ei balneū. ⁊ hoc regimē est bonum
¶ Et oȝ vt sit tyriaca inter duos menses vsq̄ȝ ad. iiij.
Ipa nāq̄ȝ dormire fac̄ ⁊ retiet catarrū. Et nō appro-
ximent̄ capiti istoꝝ olea. Et necīa ē abrasio capitꝭ ad
administrādū ista rubificātia: ⁊ si nō aliis saltē mulie-
rib⁹. Et necīa ē vētris solō cū eis q̄ sunt sic̄ pillule co
chie si ē illic multitudo ⁊ p⁹ illḋ flōmia: deīde adhi-
beant̄ medicīe rubificātes. Et ī eo qḋ ē ex scissura ve
ne aut īcisiōe ei⁹ ⁊ ē cā ei⁹ repletio oȝ vt nō cibet̄ eger
q̄ntū pole ē: imo ieiunet trib⁹ dieb⁹ in q̄ sufficiat omnī
die cib⁹ pauc⁹ ex aliq̄ viscoso. Et qñ nō appet casus
ꝟtutꝭ tūc expellat̄ a cibatiōe q̄ntū plus pole ē vsq̄ȝ ad
q̄rtā. Et si timet̄ casus ꝟtutꝭ timore necīo cibet̄ eo ꝓa
q̄ gn̄at̄ h̄ṁoꝛ eq̄lis aut decliuis ad frigus ⁊ in quo sit
glutinatio aut īuiscatio ⁊ tenacitas ⁊ stipticitas ⁊ ꝓ-
prie īgrossatio sanguis sicut allxetisan cū extremita-
tib⁹: ⁊ sicut capita ⁊ sicut oua sorbilia ⁊ sicut tri ꝓp̄e
qḋ ꝺcoquit̄ cū lētib⁹: ⁊ sic̄ lētes ⁊ iuiube: ⁊ q̄ntū pole ē
vt nō comedat illḋ qḋ fortē faciat ⁊ sit ꝯtēt⁹ aq̄ ordeie
ꝓp̄e decocta cū lētib⁹ aut iuiubis: aut cydoniis: ⁊ pa
ne īfuso ī aq̄ frā cū aliquo acetoso siue sit fulcitum si
ue nō sit fulcitū ⁊ totū sit infrātū actu. Et lac vaccinū
de quo butyrū ē extractū qñ ꝓlōgat̄ egritudo est iu-
uatiuuȝ pp̱ stipticitatē ⁊ friditatē suā: ⁊ lac ꝯsuetum
pp̱ glutinationē suā ⁊ suā inuiscationē. Si aūt nō suf
ficit: ⁊ addit̄ in sanguie fiat flobotomia. Et pisces al
redradu sunt vehemētꝭ iuuamēti eis. Et opȝ vt sint
cibi istoꝝ ⁊ eoꝝ q̄ p̄cesserūt eos fri actu. ⁊ caseus re-
cēs nō salit⁹ valde iuuat eos. ¶ Et qñ cibant̄ isti ⁊ si-
miles eis carne eligant̄ ex carnib⁹ ille q̄ sūt pauci san
guis sicce leues sicut sūt carnes colūbaꝝ agrestū ⁊ tur
turꝝ ⁊ ꝑdicū decocte ī stipticis ⁊ pōticis. Et ex reb⁹ ex-
ptis ī abscidēdo iterationē sputi sanguis est mast ica
tio portulace ⁊ ꝺglutitio aq̄ ei⁹: qñ. n. statiȝ retinet̄.
¶ Et ex fructib⁹ cydōia ⁊ pōa q̄ ambo sūt stiptica et
iuiube hūide ⁊ ḡna myrti ⁊ xilocaracte de scēi et que
hoc cursu ꝓcedūt. ⁊ qn̄ sit eis q̄ vtit̄ ī scḋa mensa ali
q̄d ex luto sigillato armēo cū gūmi arabico ⁊ pauca
cāphora. ¶ Cūq̄ȝ retinet̄ sanguis ⁊ ꝑuenit̄ ad q̄rtum
die oȝ vt nutriat̄ ⁊ ꝯfortet̄ ⁊ īcipiat̄ ab eis q̄ sunt sicut
panis īfusus in aq̄ deīde allxereis ⁊ extremitates ⁊ ce
rebella. Et si fuerit fissura ⁊ incisio cā acuitatis san-
guis fiat illḋ qḋ oȝ de decliatiōe sanguis ad inferio
ra ⁊ ad diuersitatē ptꝭ. Euacuet̄ ḡ colera: deīde fiat
īfridatio cū fortitudīe ⁊ fiat hūectatio ⁊ administrēt̄ sti
ptica ēt ⁊ glutinatiua ⁊ aq̄ ordei ⁊ cācri ⁊ cucurbita ⁊
medicamē Andromachi. ⁊ medicamē. R. ¶ In facto
āt ex aptiōe venaꝝ medicine q̄s oȝ administrare sint
stiptice pōtice ꝯglutinatiue sic̄ sunt medicīe q̄ necces-
sarie sūt ī eis q̄ p̄terierūt ⁊ sunt glutinatiue īcarnati-
ue cū stipticitate. Et iste sūt sic̄ balaustie ⁊ capita gra
natoꝝ ⁊ sumac ⁊ succ⁹ teratit ⁊ succ⁹ ramoꝝ vitꝭ ⁊ glā
des ⁊ folia rubi ⁊ karabe ⁊ acatia ⁊ licinȝ ⁊ succ⁹ ꝟge
pastoris ⁊ succ⁹ chaha ⁊ succus agreste ⁊ heusistides
¶ Et qn̄ ꝯfortant̄ ista ⁊ que ex eis sunt cū alumine ⁊
gallis ⁊ aloe ⁊ absinthio. ⁊ fiūt ex eis medicīe cōposi
te ⁊ troc. p̄parati ad h⁹ ca. iā cōpositi ex medicinis p̄-
dictis. Et qn̄ decoquunt̄ iste medicine ī aq̄s puris:
aut in q̄busdā succis ⁊ bibit̄ decoctio eaꝝ. ¶ Et c ñq̄ȝ
fiūt ex eis ēpl'a ⁊ qn̄ admiscent̄ eis ⁊ aggregant̄ me
cordis p̄dcē ⁊ medicine pectorꝭ p̄dicte sicut apium ⁊
ameos ⁊ anisum ⁊ spica ⁊ ramacha. ¶ Et qn̄ miscet̄
eis narcotica q̄ sunt sicut cortices radicis mādrago-
re ⁊ iusquiami ⁊ papaueris. ¶ Et qn̄q̄ȝ ꝑmiscent̄ eis
glutinatiua sic̄ gummi ⁊ cortices turis ⁊ stella semꝰ

et spodiũ et semẽ arnoglosse ⁊ mucilago psilij ⁊ semẽ
ei⁹ ⁊ succ⁹ portulace ⁊ mucilago granoꝝ cydoniorum.
Sȝ cũ ẽ resudatio ex apate tũc cura eius est floboto
mia ⁊ cũo: deide maturatio ⁊ nõ curet cũ stipticis. Il
lud eĩm attrahit nocumẽtũ magnũ: imo oȝ vt curetur
cura ꝑipleumõie. Fẽm ãt ex corrosiõe ẽ praue cure ⁊
difficilis: ⁊ ẽ q̃si sic illõ de quo desperat. Nõ eĩm sana
tur aut nõ cõsolidat nisi cũ remotiõe malitie cõplo
nis: ⁊ istud nõ fit nisi in spacio in cui' silĩ aut indura
tur vlc⁹ aut putrefit. verũ q̃ñȝ ꝯfert vt nõ ꝑmittat cor
rosio cõfirmari expellẽdo hũorẽ acutũ: et q̃ñȝ solu
tiõe educunt colera et grossũȝ sil' cũ eo qd̃ ẽ sicut pil
lule de agarico. Etsi indigueris itẽtiõe ꝯfortatiõis cõ
forta et igenia vt sedes cõmotionẽ tussis cũ medica
mine de semib⁹. Spat eĩm ex eo q̃ aliqd ꝯferat iuua
mẽtũ. Et ad summũ cura eoꝝ ẽ mũdificatio et esio cũ
flõmia et alijs et cibi bõi chimi. Et ex eis qd̃ q̃ sanant
corrosionẽ sũt thus et myrrha et sanguis dracõis et
semẽ portulace et radix malue et troc. stelle i q̃b⁹ ad
dit opij medietas ptis. Et medicine cõposite q̃s dixit
Pau. et nos dicem⁹ i ãtidotario. Et eoꝝ me^c ad hoc
iuuatiue sũt ille i q̃b⁹ ponũt sedenigi et sãguis et dra
cõis et karabe et sãdaraca et lutũ sigillatũ et ad vlti
mũ oẽ exiccatiuũ mũdificatiuũ iuiscatiuũ cõsolidati
uũ. Fẽm ãt a pectore curat cũ ẽplis et medicinis i q̃
bus ẽ substãtia subtilis q̃ admixte sunt eis. et sũt ille
q̃s dixim⁹: vt ꝑueniãt ad pect⁹. Albedarũgi ṽo in se
ipso ꝯiũgit iter duas res cũ existiat q̃ cã sputi sangui
nis sit ruptura. Et medicine ꝑdicte oẽs sunt ꝯueniẽ
tes ad hoc. ¶ Et cũ existimat q̃ cã sit frig⁹ faciẽs eue
nire sputũ sanguis ſm modũ ꝑdictũ: tũc cura ei⁹ est
sicut dixit. G. Illõ eĩm accidit cuidã adolescẽti et cu
rauit eũ. Flõmauit nãq; eũ i die ꝑ° et secundauit et
fricuit extremitates ei⁹ et ligauit strigẽdo eas ſm q̃
oȝ in oi retẽtiõe sputi sanguis: et cibauit eũ sorbitio
nib⁹ et posuit sup pect⁹ suũ ceratariũ de gũma rute
et remouit ipm ab eo hora noctis vt nõ adderet cale
factionẽ ei⁹. Sȝ ꝙtitatẽ q̃sitã: et cibauit eũ cũ sorbitiõi
bus et dedit ei in potu medicamẽ de semib⁹. Et post
q̃ dies tertia affuit visus ẽ sup pect⁹ ei⁹ illo ceratario
trib⁹ horis. Deide remouit ipȝ et cibauit ipȝ aq̃ ordei
et taseata cũ carne anatis. Postq̃ igit tẽpata ẽ cõplo
pulmõis ei⁹ et sublat⁹ ẽ timor aduẽt⁹ apatis mũdifica
uit pulmonẽ ei⁹ cũ tyriaca antiq̃ cõpleta. et gradauit
eũ ad bibendũ lac asininũ et ad reliquũ regimẽ spu
ti sanguis. Et dixit. G. q̃ ois quẽ ex istis consequitur
sputũ sanguis i die ꝑmo sanat: sȝ aliorũ diuersificãt
dispõnes. ¶ Et nos iã testificati sum⁹ de istis quẽ iu
uit hec via et silis ei. ¶ Et q̃ñ existimat q̃ cã ẽ hũidi
tas et mollificatio admistra illõ i quo sũt exiccatio et
calefactio et stipticitas sic ẽ radix sq̃nãti et mastix et
cyminũ torrefactũ et cala^m mõtanũ et calcadis et ca
storeũ et croc⁹ et alberũgi. Et q̃ñȝ admiscẽt eis stipti
ca eq̃lia sic castanee. Et q̃ñȝ fiũt ex istis cõposite q̃ di
cent i ãtidotario. Et q̃ñ existiat q̃ cã sit siccitas et il
lud ẽ i ꝑn° admistra hũectãtes notas q̃ sũt ex lactib⁹
et oleis et succis p⁹ regimẽ cõe de declinatiõe mãe ad
ꝯrietatẽȝ ptis. Veꝝ ea q̃ ptinẽt huic loco ex flõmia et
alijs minora sũt et debiliora eis q̃ ptinẽt alijs. Et q̃ñ
ẽ casus sup epar tunc cura ei⁹ ẽ cũ isto suffuf. ℞. reu

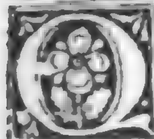
bar. x. lac. v. luti armẽi. v. sitq; dosis eius ꝯtriti. ʒ. s. s.
¶ Et medicinis ṽo cõib⁹ ille q̃ singulares sunt scri
pte sũt in libro scdõ i areolis notis. Et illa q̃ ex eis ꝑ
tinet huic loco ẽ emathites. Nã cũ terit vehemẽter si
cut puluis ⁊ bibit ex eo aur. i. i q̃busdã stipticis aut suc
cis iuuat nobili iuuamie. ¶ Et q̃ñ masticat portula
ca ⁊ deglutit aq̃ ei⁹ tũc q̃ñq; retinet itati: ⁊ aq̃ citroli
⁊ succ⁹ ei⁹: ⁊ ꝓpe cũ q̃busdã glutinatiuis stipticis val
de cũ paulati traijcit. ¶ Et cornu cerui adusti q̃ñ ꝑ
miscet medicis ẽ plurimi iuuamẽti. ⁊ silr aq̃ mente ⁊
ẽt succ⁹ algarab põdere. ij. ʒ. ¶ Et ẽt illõ qd̃ ẽ supinus
in coriãdro cũ aq̃ frigida podere. iij. ʒ. mane. ⁊ sero. ⁊
ẽt corallus q̃ñ est plurimi iuuamẽti ⁊ lutum seminȝ.
¶ Et existimauerunt q̃dã qd̃ noiat grece stella terre
⁊ nominat nomib⁹ plurib⁹: videt q̃ sit nomẽ altalk.
¶ Et ẽt sumat sanguis hedi anteq̃ congelet ⁊ suma
tur ex eo in potu. s. ℥. trib⁹ dieb⁹ ⁊ ẽt de granis mirti
⁊ semine arnoglosse põdus. ij. ʒ. in aq̃ plãtaginis aut
succo rose q̃ñ ẽ vltimũ ⁊ cydonia ẽt iuuãt ⁊ ꝓpe assa
ta ⁊ ẽt coagulũ leporis cũ aq̃ ros. Aut aliud ex coagu
lis cũ decoctiõe põtica. Aut cũ aq̃ albedarũgi ⁊ ꝓpe
in eo qd̃ est ex pectore. ¶ Et lutũ sigillatũ ⁊ loco ei⁹
lutũ semiũ cũ aliq̃nto aceto: ⁊ ẽt succutũ ẽ sem pumi.
¶ Et dixit vir in q̃busdã q̃ aggregauit q̃ ẽ spẽs cala
mẽti nascens inter lapides q̃ teritur ⁊ comedit cũ sa
le ⁊ nominat nimusil albura siluestre: ⁊ in hoc est ꝯsi
deratio. ⁊ huiusmodi medicina sumitur in potu cum
equali mẽsura amili. Et iterũ ex illisque iuuant ipm
est vt detur in potu ex alumine iameni ⁊ ꝓpue invi
tellis ouoꝝ tepefactis nõ coagulatis oino. ¶ Et etiã
gluten piscis confert quando bibitur ex eo. ¶ Et q̃ñ
prauior fit res tunc quãdoq; datur in potu pondus
quarte. ʒ. i. de semine iusquiami cum aqua mellis. Et
oportet vt dentur in potu medicine cõstringẽtes spu
tum sanguinis cum vino pontico vt penetrent nisi sit
fe. Tunc enim sumantur in potu cum succo alio. Et
ad antiquam ⁊ veterem seminis porri nabathi ⁊ gra
natorum myrti partes sumantur equales ⁊ potetur
ex eis vsq; ad. ij. ʒ. cuȝ aqua virge pastoris. aut suma
tur succi porri de sceni. ℥. i. ⁊ aceti. s. ℥. potetur in ma
ne. ⁊ detur in potu adustum spõgie cũ aliquãto vini
de passis. ¶ Et. G. q̃dẽ curauit sputũ sanguis cum ty
riaca ⁊ mitridato ⁊ medicis boni odoris: q̃ñ ipse con
fortãt nãm ad hoc vt sit auara sanguis ⁊ consolidet
vulnera. ¶ Et silr troc. stelle ⁊ medicamẽ androma
chi ⁊ cẽtaurea aggregat ad retẽtionẽ sputi sãguinis
⁊ mundificationẽ: q̃re in potu sumãt ex ea febricitan
tes cũ aq̃ ⁊ alij cũ vino. ¶ Et sclani quidẽ curauit cuȝ
decoctiõe radicis cẽtauree maioris. ¶ Et ex potibus
est ille q̃ recipit succi arnoglosse põdus. ʒ. ij. buglosse põ
dus. ʒ. i. succi portulace ⁊ succi ramorũ recentis rose.
℥. i. terant sine rorатiõe aque sup eos ⁊ colent ⁊ non
decoquãt: imo dissoluat in eis aliqd̃ de luto armeno
⁊ potent aut sumat succ⁹ ramorũ rose ⁊ dissoluantur
in eo succus hypoquistidos ⁊ endiuia ⁊ cornu ceruii
nũ adustum ⁊ potet. ¶ Et ex trocisciis troc. hmõi. ℞.
acatie balaustie ro. rubeaꝝ succi barbe hyrcine corti
cũ glãdiũ corticũ thuris ptes eq̃les. Et iteꝝ arsicicũ cor
ticũ radicis mãdragoꝛ luti ꝗ albobera th⁹ acatia sem
portulace semĩ albedarũgi balaustie cãphora sumãt

e fiāt ex eis tro. ⁊ fit potio eoꝝ pōd⁹.ʒ.ij.cū.ʒ.vn. aq̄ aut vini pontici: aut aq̄ albedarūgi. ¶Et ēt semē papauer⁊ lutū sigillatū ⁊ heufiſtides thus cāphora dētur i potu cū aq̄ albedarūgi. ¶Et iteꝝ trociscus quē dixit ebē serapiō: ⁊ ē ille q̄ fcūs ē cū gūma amigdali. ⁊ ex oleis admiſtrat⁊ ſup pect⁹: i estate q̄ ē oleū de cydonijs ⁊ i hyeme ē oleū nardinū. ¶Trocisc⁹ bon⁹. ℞. luti ō albohera ⁊ coralli ⁊ ſtelle semius rose ſicce oiū añ. ptes.ij. karabe ⁊ gūmi ⁊ amili oiū añ. ptē. i. terāt ⁊ fiāt ide troc. ⁊ potio ei⁹ ſit.iij.aur.febricitātib⁹ i succo ſtiptico ⁊ nō febricitātib⁹ i vio ⁊ ꝑpe ſtiptico. ¶Et ex ēmplis cōib⁹ ē faria ordei ⁊ faria herbi ⁊ acatia cū albumīe oui. ¶Cūq̄ ſanguis retinet tunc puem ad ꝯsolidādū vuln⁹ ⁊ ad ꝓhibēdū apa. ¶Et ꝯsolidatio vulner⁊ ē cū eo q̄ ſcimus ex glutinatiuis ſtipticis. ⁊ ꝓhibitio apat⁊ ē cū ꝓhibitiōe cibi ⁊ attractiōe materieꝝ ad extrēa ⁊ iſrātōe pector⁊: ⁊ oꝫ vt sorbeat acetū mixtū miltotiēs. ⁊ oꝫ vt se custadiat p⁹ retētiōeꝫ ⁊ pūctiōeꝫ ēt ſup res ꝑdcās. ¶Aq̄ āt quā potat oꝫ vt ſit aq̄ pluuial: aut aq̄ i q̄ ponūt lutū armenu ⁊ rose ⁊ aq̄ ferri ⁊ i q̄ extiguit ferrū ē iuuatiua pp ſuā ſtipticitatē. ¶Et q̄ñ timet ꝯgelatio ſanguis i pulmone oꝫ vt i potu det i ꝑn⁹ acetū mixtū cū aq̄ niſi tuſſis aſſit: tūc.n. oꝫ vt caueat acetū. ¶Et q̄ñ ſanat ſāguinē ꝯgelatū.ʒ.ʒ.i. diacurcūe cū aliq̄tulo ō aq̄ porri et coclearia oxymelt. ¶Et ex ꝯpoſit⁊ ad h⁹ eſt illō q̄ ℞it fenugreci decocti.ʒ.ij. ariſt.ʒ.i. myrrhe.ʒ.iij. olei ō lilio.ʒ.i. pipis.ʒ.i. iuſq̄ami.ʒ.i. roſaꝝ.ʒ.ij. fiāt ex eis troc. ⁊ exiccet i vmbra ⁊ ſumāt i potu cū aq̄ fenicli et apij. ¶Et ēt coagulū lepor⁊ ⁊ aq̄ ciner⁊ ligni fici cū haſce: aut origanū cū melle: aut ſoluat venter cū eo q̄ eūat. Et medicīas q̄ ſingłares dixim⁹ i lib.2⁹. ⁊ cōpoſitas dicem⁹ i antidotario. ⁊ tu lege ſermonem nr̄m de reſolutiōe ſanguinis cōgelati in lib. quarto.

¶Tractat⁹.iiij. de ꝑncipijs ſpeculatiuis ſcie apatuꝫ mēbroꝝ ptiū pectoris ⁊ exituraꝝ eoꝝ ꝑterꝗ cordis.

¶Sermo vlis de dolorib⁹ ptium pectoris ⁊ lateris.

¶De pleureſi. Capt.j.

Quandoq̄ accidūt ivelamīb⁹ ⁊ tunicis ⁊ lacert⁹ que ſunt in pectore ⁊ coītis ꝯptib⁹ eoꝝ apata ledētia valde doloroſa q̄ noīant ſoſati ⁊ birſen ⁊ pleureſis. ⁊ q̄ñ fiūt ēt dolores i iſtis mēbris nō ex apate: ſꝫ ex vētoſitate: q̄r errāt q̄dā ⁊ exiſtimāt q̄ ſit ex hac egritudie. ¶Ueꝝ nō ē pleureſis niſi apa calm i ptib⁹ pectoris: aut lacert⁹ itriſecis ⁊ in velamīe coopiente pect⁹: aut i velamīe diſtīguēte: ⁊ eſt illō q̄ ē puꝝ: aut i lacerto appente extriſeco: aut velamie extrinſeco cū cōitate cut⁊: aut abſq̄ cōitate. ¶Et mai⁹ iſtis et terribili⁹ ē illō q̄ ē in ipo velamie diſtinguēte ⁊ ē praui⁹ eis. ¶Et mā q̄ hui⁹ apat⁊ ſꝫ plm ē cala aut ſanguis coleric⁹: q̄ in mēbris tunicoſis nō penetrat niſi ſubtil coleric⁹: deide ſanguis purus. ⁊ pp h⁹ ſūt potiſſimi vehemētie febriū ei⁹ tertiāi ſꝫ plm: ⁊ pp h̄ raro accit ei q̄ eructuat fm plꝫ acetoſe q̄m eſt ſtatice ꝯplōnis. Et cū h⁹ q̄ñ fit ſepe ex ſanguie aduſto. ⁊ q̄ñ fit ex ſtate putrido. ⁊ q̄ñ fit ſꝫ raro ex melia putrefctā iſlāmata. ¶Et nos iaꝫ oñdim⁹ i libr⁊ vlibus q̄ ſi nō ē ex ꝯditiōe apatis cali n̄ ū ſit ex flegmate ⁊ ex melia: imo q̄ñ fit ex flegmate ⁊ melia: ſꝫ mōꝫ tñ vt nō ſit acutū niſi q̄ñ ē ex colera aut ſanguie. Nā ſi ē ex alijs ab his duob⁹ ē cronicū: ⁊ hec ē res quā ples hoiuꝫ nō cōſiderāt. ¶Et ppea q̄ oē apa aut ꝛſoluit: aut idurat: aut collectionē fac: ⁊ tē ſiſr ē diſpō pleureſis: veꝝ iduratio i pleureſi ē ex eis q̄ noiant. Ipꝫ em̄ aut reſoluit: aut collectionē fac i dn̄atiōe diſpōnſi: ⁊ pleureſis q̄ cū reſoluit recipit pulmo ſꝫ plꝫ illō q̄ reſoluit ex ea ⁊ eijcicat ipꝫ ⁊ ex educit illō. Et q̄ñꝫ reſoluit ad ptē alterā ⁊ q̄ñ colligit ſanies idiget neceo maturatiōe vt rūpat. ¶Et q̄ñꝫ recipit pulmo ſaniē: ⁊ q̄ñꝫ recipit cāve na ꝯcaua ⁊ egredit ad vrināꝫ ⁊ q̄ñꝫ effundit ad meatū fecis ⁊ eūatur cū ſolōne vētris. Et multotiēs cadit ad loca vacua ⁊ carnes glādoſas. Et facit eueni re apata i eis q̄ ſūt ſic duo iguina et almagabeni et poſt ābas aures. ¶Et multotiēs expellit mā ad cerebrū ⁊ mēbra alia ſic dicem⁹: ⁊ accit timor ⁊ iter ſic. ¶Et q̄ñꝫ ſfocat mā pulmōeꝫ multitu die ſua in ſfocādo meatū āhelit⁹. Et q̄ñꝫ ei⁹ multitudo nō eſt hec multitudo ⁊ nō ē mā vn̄ ſanies ſiue ſputū fit ſile ſaniei. Sꝫ ꝟtutes ſūt ꝓſtrate q̄r deficiūt a ſputo: et pp h̄ oꝫ vt ꝯfortet ꝟt⁹ i hac hora: ita vt ſit fort⁊ ad faciēdā ꝯſtrictionē vehemētē ad tuſſim ſputi: h̄ nāq̄ ſputū ē opatio q̄ ꝯplet duab⁹ ꝟtutib⁹: q̄rū vna eſt nālis maturatiua ⁊ expulſiua ēt: ⁊ altera ē volūtaria expulſiua: ⁊ q̄ñ nō ꝯfortant ābe pole ē vt deficiāt a mūdificādo. ¶Et ſcias q̄ difficultas ſpuēdi nō ē niſi ex ꝟtute q̄ñ ē debilis: aut ex inſtrō q̄ñ in ſtr̄m ē leſuꝫ motu ſuijꝑi⁹: aut ex motu vicini ſui: aut ē ex mā cū ē ſubtilis valde. aut valde groſſa: aut viſcoſa. ¶Et in h⁹ i q̄dē diſpōnib⁹ q̄ñꝫ accit in pulmōe ſicut ebullitio pp cōmixtiōnē aeris cū mā inobediēte effuſa ad pulmonē ⁊ ad cānā. ¶Et q̄ñ nō mūdificat cū ſputo i pleur. ſi vſq̄ ad.xiiij. dies tunc iā facit collectionē. ¶Et q̄ñ nō mūdificat virus poſt.xl. dies tūc iā cadit i ptiſ pleumoniā ⁊ pthiſim: ⁊ q̄ādoq̄ erūpit vir⁹ i.vij. Sꝫ in plrib⁹ eſt in.xx. ⁊.xl. ⁊ in.lx. ¶Et q̄ādoq̄ accit ruptura āte maturationē ppea q̄ nā expellit māꝫ nocētē pp ſuā multitudinē: aut acutatē ſuā: aut pp caliditatē ꝯplōnis etatis ⁊ tpis ⁊ regiōis ⁊ receptiōeꝫ faciētū eruptionē ex ebibitiōe āte horā et pte erroꝝ medici. Et ego dicā erūpētia poſt: aut ex motu egri ſupfluo ⁊ maximo ſicut caſu: aut tuſſi: aut vociferatione ⁊ illud eſt timoroſum. ¶Et quandoq̄ accit vt pmutet pleureſis ad pipleumoniam ita vt recipiat pulmo māniā apatis. Deide nō eſt bonū ſputū eius vt retinet i ipo: q̄r apat. ¶Et q̄ādoq̄ accit vt pmutet pleureſis ad pthiſim q̄ādoq̄ mediāte pipleumonia ſꝫ modū quē dicturi ſum⁹: ⁊ q̄ādoq̄ abſq̄ mediatiōe pipleumōie: imo vt vlceret mā: aut ſanies reſoluta ab ea ſbām plmōis acutate ⁊ malitia ſua. ¶Et q̄ādoq̄ accit vt pmutet ad ſpaſmū ⁊ alcuzeꝫ ita vt expellat mā ad neruos ꝯiūctos mēbro in quo ē apa. Nā mēbrū ē neruoſuꝫ ⁊ hec pmutatio pnitioſa eſt deinde nō ſequūt cum ea reliqua ſigna bona. ¶Et q̄ādoq̄ ſuccedit pleureſi ⁊ pipleumonie quaſi ſtupor in poſtremo adiutorij patientis et in domeſtico brachij eius vſq̄ ad extrema digitoruꝫ. ¶Et quandoq̄ ptranſit ad partem cordis: et accidit tremor cordis quem ſequitur ſyncopis. Et ad la

tus cerebri ⁊ in dispōne resolōnis aū collectionē ⁊ in dispōne collectiōis. ¶ Et qñq3 pmutatur mā ad mē bra appentia ⁊ fiūt exiture. Et qñq3 fit pmutatio ei⁹ hec cū penetratiōe ipi⁹ in subas neruoꝝ ⁊ chordaꝝ: imo ossiu3. ¶ Et qñ3 declinat ad loca iferiora. deiñ aperiunt̃ ⁊ fiūt fistule ⁊ ē illud ex cāis euasiōis ⁊ non fiūt fistule nocitiue. ¶ Et si declinat ad ꝯiūcturas et fiūt fistule euadit ifirm⁹ ēt. ¶ S3 qñ3 ā̄liquat̃ mēbꝝ ⁊ ꝓpe cū nō ē illic euō alia cū stercore: aut vi̇a ꝯ̄sa plurimi sedimis aut pp sputū pl̄ime maturitat3. Nā si fuerit aliqd̄ hoꝝ erit salubri⁹. Illd̄.n. sig̃t paucitatē mǣ ei faciēt3 exituras: ⁊ poliꝰ ē rectificatio ei⁹ cu3 maturatōe. ¶ Et exiture iste qñ occultant̃ ⁊ ꝓfundātur sig̃nt nocu^m ⁊ multiplicant̃ ꝓp̄e qñ redit mā ad pulmonē. Et qñ3 accīt ex vehemētia febris freq̄ntia anhelit⁹ ⁊ ex frequentia anhelitus viscositas sputi. Sputū.n. exiccat̃ cā ā̄helit⁹ frequētis. Et qñ3 accīt ex viscositate sputi vehemētia laboris ⁊ additio inflāmatiōis. ⁊ ex additōe iflāmatiōis frequētia anhelit⁹ ⁊ ex frequētia anhelit⁹ viscositas ⁊ nō cessant ā̄be iuuare sup malitiā. ¶ Querit̃ ā̄t q̄ spēs pipleumoniē ⁊ pleuresis sint deteriores. s. an illa q̄ est in latere sinistro vicia cordi an illa q̄ ē i latere dextro. Quidā.n. ponūt hāc eē d̄teriorē. Et q̄dā ponūt illā d̄teriorē eē. Ueꝝ v̇itas ē q̄ ꝓpinq̄ pti sinistre ē deterior: sed ē cōuenientior ad hoc vt maturet̃ ⁊ recipiat resolutionē si fuerit de ꝓp̄etate ei⁹ vt suscipiat illd̄. Et illa q̄ rēotior ē a pte sinistra ē salubrior: veꝝ ipa ē ex pte resolutiōs ⁊ maturitat3 magis inobediēs. ¶ Et qñ3 facit cadere i pleuresim repletio hūoꝝ qñ accīt in pte capit3 aut i pte pectoris: aut in q̄busdā venis ꝯiūct3 ptibus pectoꝝ. ¶ Et qñq3 facit ipa3 possidere multitudo pot⁹ aq̄ frīde ꝯstringētis mās ⁊ frigus additum: quead^m facit ipsam euenire caliditas vehemēs ⁊ potus vini puri mouentis hūores quos ebullire facit. ¶ Et raro q̄dē pmutat̃ pipleumonia ad pleuresim: verum res est econtraria: ⁊ cum hoc illd̄ qñq3 est ⁊ alleuiatur cū eo constrictio anhelitus alleuiatiōe aliqua. ¶ Et pleuresis q̄dem pl'm accīt in autūno ⁊ hyeme ⁊ ꝓp̄ie post ver hyemale ⁊ multiplicatur in vere hyemali ⁊ exufflatione septētriōis: pp multitudine3 supfluitatū: aut pp coartationē supfluitatum ⁊ multiplicantur cum eo dolores laterum ⁊ costaꝝ: ⁊ ꝓp̄e successione meridiei ⁊ in estate. ¶ Et cū exufflat meridies minorat valde. Ueꝝ cū est estas austrina pluuiosa: ⁊ sil'r autūnus multiplicat̃ in fine autūni i habētibus colerā pleuresis. Scd̄3 formā vero aliā ab hac pleuresi minorat̃ in aeribus ⁊ regionibus ⁊ ventis meridianis. ⁊ minorat̃ ēt i mulierib⁹ q̄ mēstruāt̃: qm̄ ꝯplōnes eaꝝ declināt ad hūiditatē absq3 colera. Et qñ accīt p̄gnātib⁹ ē pnitiosum. ⁊ minorat̃ in decrepitis. nā si accidat iterficit pp debilitatē virtutu3 p̄hoꝝ i spuendo ⁊ mūdificādo. ¶ Et pleuresis q̄dem qñ3 assil'at̃ apati epis. Nā suspēsoria cū extedunt̃ pp apa epis ꝑuenit illud ad velamē ⁊ pāniculū ⁊ sentit̃ ipo dolor ⁊ ꝑuenit ad constrictiōe3 anhelitus: q̄r necessariū est tibi vt cognoscas differentiam inter ea vtraq3. Et qñq3 assimilatur sirsen. ¶ Et pleuresis qñq3 interficit pp magnitudinem accidentium eius. ⁊ qñq3 interficit pp prefocationem. ⁊ qñq3 interficit cū pmutatiōe ad peripleumoniā ⁊ pthisi3: aut syncopi aut aliud ex eis q̄ dicta sunt. ¶ Et scias q̄ pleuresis qñ associat̃ ei sputū sanguis ē silis hydropisi cui associatur febris. Indiget ḡ p̄mū ⁊ est pleuresis cura stiptica sputū sanguinis ledēte s3 pleuresi3: sicut s3 idiget cura calefaciēte ⁊ exiccāte: aut exiccāte eq̄li s3 hydropisim ⁊ hūectāte ifrigidāte pp febrē. Et multotiēs ē cā pleuresis ⁊ pipleumōie assūptio ciboꝝ ꝯ̄sī nutrimēti igrossantis nutrimētū sicut alcānabit q̄r expellit̃ ad ptes mām̄ille ⁊ lateris. Et cura q̄d̄ m ā̄e subtil' ē cū balneo: ⁊ exeūti ex eo det̃ oxymel velocit̃ ⁊ alienet iunctionē q̄ fit fricādo cū oleo: qm̄ ē attractiua. ⁊ qñ3 excusat̃ p hec a flōmia.

¶ De signis pleuresis. Capl. ii.

Pleuresis pure signa sūt manifesta ⁊ sunt febris insepabilis pp vicinitatē cordis. ¶ Et sc̄m ē dolor pūgitiuus sub costis: qm̄ mēbrū ē pānicalosum ⁊ multotiēs nō apparēs nisi apud anhelitū. Et qñ3 est cum punctura tēsio: ⁊ qñq3 est pl'm: ⁊ tensio quidem sig̃t multitudinem: et punctura fortitudinē in penetratiōe et mordicatiōe. ¶ Et tertiū ē ꝯstrictio anhelitus pp coartationē factam ab apate et puitas: et frequentia ei⁹. ¶ Et quartū ē pulsus serinus cuius q̄dē diuersitas augmentat̃ ⁊ egredit̃ ab ordine apud statum pp debilitatē virtutis ⁊ multitudinem materiei. ¶ Et quintū est tussis: qñq3 eñi accidit in p̄n⁹ huius egritudinis tussis sicca: deīde cū sputo ⁊ qñq3 est hec tussis in p̄n⁹ rei cū sputo ⁊ est laudabile valde. ¶ Et tussis q̄dem nō accidit nisi ꝓpea q̄ pulmo leditur ex vicinitate. Amplius resudat ad ipm id q̄d̄ resudat ex mā egritudīs: q̄r indiget sputo ei⁹. q̄ si resoluat̃ tota ⁊ resudet tūc iā mūdificat̃ illud q̄d̄ collectu3 erat. Et cū ea q̄dē q̄ pura est nō ē pulsatior: qm̄ mēbrum ē priuatū multitudine arteriaꝝ. ¶ Ampli⁹ qm̄ pleuresis est silis apati epis pp tussim ⁊ febrem et cōstrictionē ā̄helitus et pp tēsionē suspēsorioꝝ et expulsionē doloris ad pāniculū coopertētē op3 vt distinguatur iter vtraq3. ¶ Et iterū similat̃ peripleumonie pp illud et pp sputum: q̄r o3 vt distinguatur inter ipsam et illa3. ¶ Et iteꝝ d̄ria inter apa epis et pleuresim ē: qm̄ pulsus in apate epatis est vndosus et dolor est ḡuatiu⁹ nō pungitiuus et facies ē cōuersa ad citrinitatē mala3: et tussis est absq3 sputo: imo tussis est sicca tarda. ¶ Et qñ3 denigrat̃ lingua eius pp citrinitatē. et vrīa est grossa hydropica et egō est epatica et sentit̃ grauitas in latere dextro et nō cōprehendit ipsum tact⁹ cū dolore. ¶ Et qñq3 ē in apate epis sol'o silis loture carnis recentis pp debilitatem virtutis. ¶ Et cū apa est in gibbositate sentit̃ in carne plurimu3. et si est cū cōitate detegit̃ ab eo anhelitus inobediēs cū significet rē grauē suspēsa3. Et ꝯstrictio anhelitus in apate epis est silis in horis nō vehemens valde. Pleuretid vero tussis est cū sputo et dolor eius est pungitiuus et eius vrina est bone substātie et color ei⁹ ē optim⁹ et cōstrictio anhelit⁹ ei⁹ est vehemēs: et ē ꝑueniēs ad additionē plimā. Et d̄ria inter ea ā̄bo et iter pipleumoniā ēt ē qm̄ pulsus pipleumonie ē vndosus et dolor ei⁹ est grauatiu⁹ et strictura anhelit⁹ eius est vehemens et anhelitus eius est calefact⁹ et signa alia. ¶ Et qm̄ cum pleuresi quādoq3 accidunt accidentia

birsen horrenda sicut pmixtio itellectus & alienatio & frequētia anhelit⁹ & tremor cordis & syncopis & q̄ sūt miora illis & prauitas angustie & multitudo rixe & vehemētia sitꝫ & alteratio colorꝫ faciei ad colores diuersos: & vehemētia febris & võit⁹ colere. ¶Et cū in istis accidētib⁹ ē cõitas pectorꝫ cū pncipalib⁹ mbris & vicinitas eoꝝ. oꝫ q̄ vt distiguaṫ inter vtrasq̄ res. s. sirsen & birsen. ¶Et dr̄ia igiṫ ē q̄ pmixtio itellectus accit i sirsen i pmis. Deide vehemētia sūt i ipo reliq̄ accñtia & ē anhelit⁹ i eo sanior & postponiṫ corruptio anhelit⁹ a pmixtiōe & sūt cū eo accñtia ipi⁹ ppa sic ē rubedo ocloꝝ & attractio eoꝝ ad supiora. In birsen vo postpōiṫ pmixtio itellect⁹: et qñq̄ nō ē nisi iuxta mortē: imo ē rō ei⁹ icolumis. Uerū i ipo pcedit alteratio anhelit⁹ & ei⁹ malitia: & ē i pn⁹ tēsio in mirach ad supiora ac si trahaṫ ad apa & dolor pūgitiu⁹. Et ei⁹ dr̄ia i h⁹ est q̄ pulsus i sirsen ē magn⁹ dclinās ad raritatē: & i pleuresi pu⁹ ad frequētiā vt succurraṫ pulsati. ¶Et pleuresis qñ fit vehemētior vehementiora sūt accñtia pdcā cū eaꝫ siccaṫ ligua cū ea & exaspaṫ. cū q̄ augmētaṫ accit rubedo i facie & ocul' & iqetudo vehemēs & corruptio anhelit⁹ & pmixtio itellect⁹ & sudor itersect⁹. & qñ pducit ad fluxū ventris malum.

¶De signis ei⁹ & q̄ est pura & nō pura. Cap. iij.

CUm nō ē pleuresis pura: imo ē i pāniculo velāte costas & lacerto extrinseco hꝫ signa. & sūt dolor in ea & no cu^m ad terminū. Illā nāq̄ q̄ fit in pāniculo extrinseco cōphendit tactus. & qñq̄ cōmunicat ei cutis & apparet visui: & qñq̄ rūpiṫ exteri⁹ & nō facit sputū. Et hec eruptio qñq̄ fit nā & qñq̄ fit arte. Et cum illa q̄ fit in lacerto extrinseco ē pulsatio. Nā si sentitur cū attractione aeris ē in lacerto dilatāte: & si sentitur in reditu est in lacerto cōstringēte: & iaꝫ ostendim⁹: q̄m ambo inueniunṫ in duab⁹ tunicis simul. s. intrinseca & extrinseca. & pphensio et pphēdit hunc modū pleuresis q̄ nō ē pura. ¶Et i hac q̄ nō pura si est ex dolore pungitiuo & ē pstrictiōe āhelitus & tussi & ex duritie pulsus & serinitate eius & vehemētia febris & accidētū eius qd̄ ē i pura. ¶Et qñq̄ ē pulsus lenior: & qñq̄ ē se. pp apata in aliis loci a pdcis: aut pp cām aliā sic sputū saniosuꝫ: aut aliud. ¶Et nō est pleuresis cū nō sunt illic dolor pūgitiu⁹ & pulsus serin⁹ & reliq̄. Et in non vera existit subtus pectinē plāte dolor. ¶Et in pura q̄ ē i velamie distīguēte ē dolor declinās ad ossa pectorꝫ & est pmixtio rōnis in ipsa & fiunt vehemētiora accñtia. Et dolor & difficultas anhelit⁹. & nō ē vehemētia febrꝫ & velocitas sic i aliis: imo qñ postponiṫ vsq̄ q̄ putrefiat superfluitas & fit fortꝫ se. valde. Et si ē in pāniclo tegēte pectus dolor ē vsq̄ ad furculas. & diuersificaṫ dolor pp diuersitatē tact⁹ ptiū pāniculi furculaꝝ & pp diuersitatē ptiū in sensu: & nō est cū ea pulsatio oino. ¶Et dolor declinās ad ptes thoracis est pp apa in velamine distinguēte. & qñq̄ est pp euentū apatis in instramentis membrorū carnosoruꝫ que sunt in costis & non est in eo multus timor.

¶De signis malis & signis salutis. Ca. iiij.

SIgnificāt salutē ei⁹ sputū facile velox maturū & ē albū planū equale: & pulsus q̄ nō est vehementis duritiei & serinitatis & paucitas doloris & reliq̄ accidētia & incolumitas somni & ālhelitus & receptio cibi & q̄ eger tolerat illō qd̄ patiṫ: & eq̄litas caliditatꝫ in corpe cū eq̄litate: & puitas sitis & tristitie: & silr sudor: & vrina & egō fm dispōnē laudabilem & digō vrine est sigñū bonū in ipa: sic ei⁹ malitia est signum malū valde. & malitia egōnis & fetor eius & vehemētia citrinitatꝫ ei⁹ ē sigñū malū. ¶Et aptio flux⁹ sanguis nariū ē ex signis bōis vltimis i pleuresi. & malū est vt sint accñtia ei⁹ & sigñōes ipi⁹ vehemētia & fortia & sputū retētū aut tardū & nō ē digestū: aut rubeū pure: aut plūbeū aut nigrū: aut addiṫ viscositas ei⁹ & difficultas & pstrictio & ē fm ꝑ iū reliquoꝝ q̄ nūcrauim⁹ in bono. ¶Et ex signis malis ē vt sit illic vrina feculēta nō eq̄lis & est sanguinea sigñs inflāmatiōeꝫ cōmissuraꝝ cerebri. ¶Et ex signis maḷ ē vt sit illic calitas vehemēs & ppe qñ ē cū frigitate in extremitatib⁹ & dolor tēdēs ad posteriora & additio doloris qñ eger dormit sup lat⁹. ¶Cū q̄ accit ei aut pleuresico diuersitas in fine eius sigt q̄ epar iā debilitatuꝫ est & ē malū valde: & ē i pn⁹ sui sigñū bonū imo ē res iuuās. Diuersitas aūt q̄ venit post illud & nō remoueṫ cū ea difficultas āhelit⁹ & tristitia fortasse iterficit in q̄rto aut añ ipm. ¶Et tremo q̄ ē sub thorace in pleuresi multotiēs sigt cōmixtionē rōnis cū cōitate velais: & qñq̄ fit iste mot⁹ ex materiis velais: & mot⁹ ei⁹ fꝫ plꝫ in h⁹ i egritudie ē mot⁹ ascēdēs. Et ex signis malis ē vt pfundēṫ exiture pcedētes a pleuresi absq̄ sedatiōe febris & nō sit sputū bonū. Nā illud sigt mortē pp illud qd̄ est in eo pculdubio de reditione mãei ad pfunduꝫ. Signis vo bonis & malis q̄ sunt post suppurationē singulare faciemus caplm. ¶Et scias q̄ pleuresis cū nō est in ea sputū: tūc ē aut debilis valde aut mala fraudulēta. Nā aut nō est cū ea multitudo materiei de qua sit curādū: aut est inobediens ad spuēdū maligna. ¶Inq̄t hyp. multotiens est sputū bonū facile: & silr anhelit⁹ & sunt illic alia signa mala mortalia. s. spēs in qua est dolor ad posteriora: & est quasi sit dorsuꝫ patiētis eā dorsuꝫ vberati. Et est vrina ei⁹ sanguinea saniosa: & raro fit beat⁹ imo moriṫ inter q̄rtū & vij. & raro pcēdiṫ vsq̄ ad. xiiij. & in plurib⁹ cū ptrāsit. vij. sanaṫ. Et multotiens apparet inter humores patiētis ipaꝫ rubedo et calefit spatula ei⁹: & nō potest quiescere. Si autem calefiat venter eius & egrediaṫ ex eo egesto citrina: moriṫ nisi pertranseat. vij. ¶Et qñ ad ipsum festinat sputū plurimaꝝ specieꝝ & diuersoꝝ coloꝝ: deinde vehemtior fit dolor moriṫ in tertio si nō sanaṫ. ¶Et species alia est cum qua sentitur pulsatio extensa a furculis vsq̄ ad crura: & est in ipsa vrina aquosa cū q̄ non est sedimē & sputū & est mortalis pp declinationē materiei ad caput. Si autem ptransit. vij. sanatur.

¶De signis horarum eius. Capi. v.

CUm nō est sputū aut adest sputum subtile: aut pusi: aut illud qd̄ nolaṫ saliua fm q̄ dicturi sumus est i pn⁹. ¶Et cum augmētanṫ accñā: & augmētaṫ sputū & incipit remoueri a subtilitate & addiṫ in inspissatione & in facilitate & incipit remoueri a rubedine ad albedinē: & si est mā decliuis ad citrinitateꝫ & est pportionalis rubedini est in augmēto. ¶Amplí⁹ cū eger expuit sputū facile maturū fꝫ q̄ dixim⁹

de maturitate ⁊ ē plim ⁊ dolor est leuis tunc illud est status ⁊ hora euētus maturitatis itegre. ¶ Deinde cū sputū icipit minui cū suba illa: aut illa facilitate ⁊ cū pnatiōe doloris ⁊ diminutione accidentiū tūc iaȝ declinat. ¶ Cūq3 retinet sputū post remotionē illoꝝ accidentium oino tūc iā cōplet declinatio.

¶ De signis speꝝ ei⁹ fm cās ipsi⁹. Cap.vi.

ET res qb⁹ sigtur cā efficiēs pleuresim sūt sputū: ⁊ color ei⁹ cū est simplicis coloris aut pmixti coloris. Et ex loco doloris: ⁊ ex febre ⁊ vehementia eius ⁊ porismo ipi⁹. ¶ Sputū nāq3 cū est rubenȝ sigt sanguinē: ⁊ cum est ad citrinitatē decliue sigt colerā ⁊ flauū sigt cōgregatiōeȝ āboꝝ. Et qn̄ est ad albedinē decliue ⁊ nō est maturū sigt flegma. Et qn̄ est tendēs ad nigreginē ⁊ plūbeitatē ⁊ nō ē pp tincturā exteri⁹ ex fumo aut silib⁹ illis sigt meliā. ¶ Et iteꝝ dolor in flegmatica ⁊ melia fm plim est descendens ad lenitatē tendēs: ⁊ in alijs duob⁹ ē ascēsus iflāmat⁹. ¶ Et rursus si fuerit febris fortis vehemens erit ex materijs calis ⁊ si fuerit non vehemēs erit ex materijs decliuibus ad frigus q̄ntūcūq3 fuerit. ⁊ qn̄q3 sigt p parorismos significationem bonam.

¶ De signis pmutationis eius. Capi.vij.

QUando nō expuit sputū laudabile velox ⁊ non mūdificat i.xiiij. dieb⁹ tunc iā pmutat ad collectionē. Et sigt initium ei⁹ in ascensiōe vehemētia doloris prius ⁊ difficultas anhelitus ⁊ constrictio ei⁹: ⁊ duplicitas ipius apud dilatationē cū pruitate ⁊ vehemētia febris ⁊ asperitate ligue ppeꝛ siccitate tussis pp viscositatē materiei ⁊ spissitudinē velaminis ⁊ debilitateȝ virtutis ⁊ casus appetit⁹ ⁊ pmixtio rōnis ⁊ vigilie ⁊ grauitas q̄ sentit in loco illo. ¶ Et qn̄ collectionē fecit ⁊ ꝯplet collectio q̄escūt dolor ⁊ febris ⁊ augmentat ḡuitas. ¶ Cūq3 rūpit accit tremor diuersus ⁊ dilatat plsus cū diuersitate sui ⁊ cadit virtus et debilitat anhelitus. Et multotiēs accit febris vehemēs pp q2 mā mordicat mēbra ⁊ mordicat apa. Cūq3 rūpitur deide nō mundificat a die rupture vsq3 ad.xl. dies pducit ad pthisim. ¶ Et ruptura saniosi i die.vij. est ex eis q̄ nolantur in raro. ⁊ plim eius post illud vsq3 ad.xx. ⁊.xl. ⁊.lx. Et q̄nto plus fuerit accidentia collectionis vehemētiora erit eruptio velocior. ⁊ quāto plus fuerint leniora erit eruptio tardior. ⁊ pprie febris exn̄s de sūma accītiū. ¶ Et qn̄ apparent signa timorosa: ⁊ tu iam testificat⁹ es sigtioneȝ laudabilē in sputo et aliīs tunc nihil timeas: qm̄ coruȝ euētos ē cā collectionis nō pp cām aliam. ¶ Et ois pleuresis cui⁹ dolor nō desēit p sputū neq3 minutionem neq3 p alia. tūc spa ex ea saniositatem: aut mortem: ante ipaȝ fm reliq̄s significationes. ¶ Et cū videris pulsus tensiōeȝ vehemētē fieri tūc illud idicabit mortē si virt⁹ fuerit debilis: et si virtus fuerit fortis tūc ipa pmutabit ad pipleumoniā et empima et pthisiȝ. ¶ Et ad sūmū cū illic ē sigtio ꝟtutꝭ et incolumitatis: deide nō q̄escit dolor cū sputo: aut solōne ventris ⁊ flobotomia ⁊ vaporatiōe tūc ipsa ē magis decliuis ad empima. sȝ si nō fuerit significatio incolumitatꝭ firtiōis ꝟtutis ⁊ firtiōis appetit⁹ ⁊ alioꝝ tūc illd̄ significabit q̄ ē mortalis et idicabit syncopi prius q̄ appetit⁹ cadat sȝ plim apud rupturā. ¶ Et rubedo maxillaꝝ ambaꝝ est pp illud qd̄ ad eas ascēdit ex vapore ⁊ calefiūt digiti pp illd̄ ēt. ¶ Et qn̄ rūpit ad āplitudinē pectoris facit meditari alleuiationeȝ aliqb⁹ dieb⁹: deīn mollifica dispōnē ei⁹. ¶ Cū ḡ rūpitur vides pulsuȝ fm q̄ iudicauim⁹ iā debilitatum et tardatū ⁊ rarificatū pp resolutionē ꝟtutꝭ cū euōne ⁊ extinctione caliditatis innate et accit ēt sicut dixim⁹ tremor quē sequit febris cā mordicatiōis hūorum. Si ergo fuerit materia apitionis plurima et ꝟt⁹ debilis pducit ad pniciē. ¶ Et scias q̄ qn̄ virtus ē debilis et tēsio et freq̄ntia vehemētiores sūt tūc illud sic sciuisti portēdit syncopi et si ē freq̄ntia mior illa et mior ea quā fecit ipa pleuresis tūc qn̄ȝ idicat subeth ⁊ spasmū. aut tarditatē maturatiōis. ¶ Et subeth q̄dē nō accit nisi pptea q̄ cerebꝝ recipit vapores hūidos q̄ sūt pculdubio nō cū acuitate illa nȝ freq̄ntia pulsus i ea ē valde. ⁊ cerebꝝ qd̄ recipit eos pp dbilitatē suā ab expulsiōe eoꝝ i neruis. Et sigt tarditatē suppurationis pp ḡssitudinē māei. ¶ Et qn̄ ipsa nō pmutat tūc cerebꝝ ⁊ nerui fortes nō recipiūt ipam. ⁊ qn̄q3 indicat spasmuȝ: ⁊ illud qn̄ constrictio anhelitus vehemēter sit fortis ⁊ febris nō ē fortis. ¶ Et qn̄ vides egritudinē iā sedatā parūper ⁊ occultatā ⁊ nō est illic sputū tunc fortasse minuitur materia cū vrina: aut cū egōne: aut apparitione solutiōis ventris colerice subtilis: aut appitiōe vrine grosse. Sin aūt illd̄ nō fuerit tūc apparebit exitura. Nā si videris tensionē ad mirach ⁊ hypocōdria ⁊ cutē ⁊ ḡuitatē indicabit illud exiturā apud iguina ⁊ crura. ⁊ declinatio eius ad ābo crura est vehemēs sigtio ad icolumitatē. Et h⁹ i qd̄ pcepit hyp. solutionē vētris fieri cū elleboro. Qd̄ si videris cū hoc difficultatē anhelitus ⁊ cōstrictionē pectoris ⁊ sodā ⁊ grauitatē in furculis ⁊ mamillis ⁊ brachio ⁊ caliditatē ad supiora portendet illud declinationē māei ad ptes auriū ⁊ capitis. ¶ Et si fuerit dispō hec ⁊ non apparuerit apa nȝ exitura in his ptibus: tūc mā declinabit ad cerebꝝ ipm ⁊ interficit plurimum in secundo ⁊ tertio.

¶ De sermone aggregato ⁊ sputo. Cap.viij.

LAudabim⁹ sputū ⁊ qd̄ ē facili⁹ ⁊ veloci⁹ ⁊ plim ⁊ magis maturū qd̄ est albū planū eq̄le. in quo nō est viscositas: imo est eq̄lis sube. aut qd̄ est ppinquū huic maturatiōi: ⁊ cū quo nō est pmixtio intellectus: ⁊ nō fuerint cū ipm vigilie: aut accn̄s aliud malū. ⁊ sequit ipm illud qd̄ est decliue in pmis diebus ad rubedinē decliue ⁊ ad citrinitatē ⁊ post illd̄ ad spūosum. Et spumositatis q̄dē cā est vt sit res parua humoris subtilis cui admiscet aer plurimus: ⁊ sit ei⁹ cōmixtio vehemēs valde: q̄uis spumosuȝ nō sit illius bonitatꝭ: imo est decliue ad malitiā. ¶ Et deteri⁹ eo in pn⁹ ē rubeū puꝝ ⁊ citrinū puꝝ igneū: ⁊ ex mal valde ē albū viscosū rotūdū: ⁊ deteri⁹ oiuȝ ē nigꝝ ⁊ pp̄e illud qd̄ est fetidū ex eo: ⁊ citrinū est meli⁹ nigro ḡsso gradato vel rotūdo: ⁊ rotundum est melius nō rotundo. Et si fuerit malum tunc erit significatio grossitudinis materiei ⁊ dominiū caliditatis: ⁊ significat cū longitudine egritudinis qd̄ ꝯuertit ad pthisim ⁊ rubeū est melius citrino qm̄ sanguis nālis ipe ⁊ flegma eq̄les sūt aut leuioris lateri q̄ cola adustiua corrosiua. ⁊ viride significat ꝯgelationē ⁊ adustionē ve-

hementem: ⁊ non remouet iudiciū malitie sputi in substātia sua facilitas exitꝰ eiꝰ. Et fetidū q̄dē est malū. Et expuere hmōi mala est ꝑꝑ multitudinē nō ꝑꝑ maturationē. Et omne sputū cū quo nō quiescit nocumentū est nō bonū. ¶ Et ex cōsuetudine q̄dē eorū est vt nominēt purū cui nihil ex̄neū admiscet maturū: aut nihil sāguinis: aut nihil colere: aut melācolie saliuā: ⁊ non nominant ipm̄ sputum. Et hmōi qn̄ ꝑseuerat ⁊ non ꝑmiscetur ei aliquid neq̄ accidit ei dispositio q̄ significet ꝙ humor est habens maturationē tūc significat lōgitudinē egritudīs. ¶ Et qn̄ est cū ꝓuatiōe maturatiōis malū significat ꝑniciē. ¶ Et ad vltimū sputū significat suo colore ⁊ significat sua substātia ex grossitudine ⁊ subtilitate sua: ⁊ significat sua figura in rotūditate sua ⁊ nō rotūditate sua ⁊ significat sua q̄ntitate i multitudīe ⁊ paucitate sua. ¶ Et sputū q̄dem salsum significat catarrum corrosiuū. ¶ Et sputū humoris grossi: imo putris qn̄q̄ fit ꝑꝑ cām vlcerꝝ pulmōis: imo ꝑꝑ cām humiditatū pectoraliū dn̄antiū in corꝑibus eorꝝ qui ꝑtrāseūt. xxx. vsq̄ ad. xl. ⁊ dimittunt exercitium quare aggregantur in spatio pectoris: ⁊ ꝓcedunt ⁊ accidit eis hydropisis in spatio. xl. dierum vsq̄ ad. lx. ⁊ nō est i ea plurimū mali.

¶ De crisibꝰ pleuresis. Ca. ix.

Quādo spuit in die ꝑmo aliq̄d subtile nō maturū tūc spaꝛ vt matureꝛ in q̄rto ⁊ descēdat i. vij. ¶ Si aūt nō maturaꝛ vsq̄ ad q̄rtū: aut initiū sputi nō est ex die ꝑmo tūc crisis eius erit in. xi. aut. xiiij. ¶ Si aūt nō expuit nisi post q̄rtū: deinde expuit ⁊ in ipo est maturitas aliqua tūc res est media: ⁊ sinō est in ipo maturitas tūc egritudo ꝓlōgaꝛ cū fiducia vl' spe: ⁊ ꝓpe cū sunt illic signa bona v̄tutis et appetitꝰ et etatis. ¶ Et qn̄ nō spuit vsq̄ ad septimum aut expuit sputū mundū sine maturatiōe penitꝰ: imo non est nisi humor purꝰ: tūc si inueneris v̄tutē d̄bilē scias ꝙ nō maturabiꝛ nisi post tp̄s: tūc si ipe deficit āte illud egritudo nō ꝑtrāsibit. xiiij. ergo nō ꝑtrāsibit. Et qn̄q̄ interficit an̄ ipm̄: qm̄ crisis eorū q̄ sunt hmōi est vsq̄ ad. xl. aut. lx. et nāc debilis incolumitas nō portēdiꝛ vsq̄ ad illā horā. ¶ Q̄d si v̄tutē inueneris fortem et videris duo desideria eq̄lia laudabilia et videris somnū et ālhelitū sm̄ ꝙ oꝫ: et videris vrinam maturā bonā: sꝑabis ꝙ ꝑtrāseat. xiiij. deinde moriatur sm̄ plm̄ post ipꝫ: et totū hoc cū mā q̄ egritudinē facit: fuerit acuta: et ꝓsus lōgior crisis eiꝰ q̄ facilis est: est. xiiij. dies: et qn̄ꝫ extēdiꝛ vsq̄ ad. xx. ¶ Et. G. q̄dē dixit ꝙ qn̄ꝫ mūdificaꝛ cū sputo vsq̄ ad. xxx. dies aut īuenit cū eo crisim ītegrā. ¶ Et nos iā diximꝰ ꝙ sputū simplex q̄d est vt saliua siḡt lōgitudinē egritudinis: et qn̄ꝫ ꝯtingit vt speꝛ crisis in hora et accidat siḡtio q̄ ponat ipam ꝓpinquiorē: aut siḡtio q̄ ponat ipam lōginquiorē. Sicut cū sputū et dispōnes siḡnt ꝙ crisis erit in. xiiij. et appet post. vij. sputū nigrum ⁊ ꝓpe in die malo: sicut. viij. Ipm̄ nāq̄ siḡt ꝙ crisis mala ꝓcedet: et si appeat loco eiꝰ siḡtio bona signās maturationē laudabilem significabit ꝙ crisis mala postponeꝛ ⁊ bona ꝑcedat.

¶ De pipleumonia. Ca. x.

Pepleumōia est apā calīs in pulmone. Et ipa qn̄ꝫ accit incipiēdo. Et qn̄ꝫ sequiꝛ euētū catarri descēdētis ad pulmonē: aut ꝑfocationes resolutas ad pulmonē: aut pleuresim: ꝯuersam ad pipleumoniā et hmōi interficit vsq̄ ad. vij. ¶ Et si nā cōfortet ad expuēdū mām: tunc ipa sm̄ plimum faciꝛ cadere in ptisim. ¶ Et pipleumonia q̄dē fit ab oi humore. Verū plꝫ eius fit a flāte: qm̄ in mēbro raro: raro cōtineꝛ humor subtilis sꝫ plꝫ pleuresis ē colicū ꝯ̄rio hmōi intētiōis: qm̄ mēbrū est panniculosuꝫ spissum strictū in q̄d raro penetrat nisi subtilis acutꝰ: ꝯ̄uis qn̄ꝫ fiat ex sanguine. ¶ Et qn̄q̄ fit ex gn̄e colere rubee: et est interficiēs sꝫ plꝫ sua acuitate: et q: vicina est cordi: et q: paꝝ iuuabiꝛ ab eo q̄d bibiꝛ et q̄d loco ēplastri supponiꝛ. Illud em̄ q̄d bibiꝛ non ꝑuenit ad ipaꝫ dū ꝯseruat ex v̄tute infrātiōis sine illud q̄d ei opponiꝛ: et illud q̄d loco ēplastri supponiꝛ nō ꝑducit ad ipaꝫ infrātionē eq̄lē ei. ¶ Et pipleumonia q̄dē qn̄ꝫ remōeꝛ cū resolōne. Et qn̄ꝫ ꝯuertiꝛ ad ēpithima: et qn̄ꝫ īduraꝛ. Et qn̄ꝫ ꝑmutaꝛ ad exituras: et qn̄q̄ ꝑmutaꝛ ad karabitꝰ et est malū. Et qn̄ꝫ ꝑmutaꝛ ad pleuresiꝫ et ē hoc ꝑuꝫ et raꝝ: et qn̄ꝫ facit succede stuporē: sic ꝑdictū est in pleuresi: et ē plꝫ eorꝝ q̄ succedūt ei. ¶ Et fluxꝰ sāguis nariū n̄ ꝯfert i pipleumōia: sicut ꝯfert in pleuresi ꝑꝑ diuersitatē duaꝝ māeꝝ. Et qm̄ attractio pulmōis lōginq̄or ē q̄ sit velaminis et pāniculi pectoris et lacertoꝝ eiꝰ.

¶ De signis pipleumonie. Ca. xi.

Signa pipleumōie oia sūt febris acuta: qm̄ est apā calīs in visceribꝰ: ⁊ ꝯstrictio anhelitꝰ vehemēs sicut ꝑfocatio accn̄s anhelāti ꝑꝑ apā. ⁊ ꝙ ipm̄ coartat vias ⁊ calitas i ipo vehemēs: ⁊ ḡuitas ꝓpꝛ mltitudinē māei i mēbro nō sensibilis sꝫ ē ⁊ sēsibile ꝑꝑ pāniculū in quo inuoluiꝛ: ⁊ extēsio in pectore totū ꝑꝑ illā: ⁊ dolor tēsus ex pectore et ex ꝓfundo ad ꝑtes thoracis ⁊ dorsuꝫ ⁊ qn̄ꝫ sentiꝛ dolor īter ambas spatulas. Et qn̄q̄ sentiꝛ pulsatio sub spatula ⁊ furscula ⁊ māmillis: aut ꝯtinuꝰ: aut apd̄ tussiꝫ: ⁊ nō tolerat vt dormiat: nisi suꝑ collū: ⁊ suꝑ latꝰ ꝑfocaꝛ: ⁊ peripleumōici q̄d līgua rubescit ꝑus: deinde nigrescit: ⁊ ē lingua eiꝰ: ita ꝙ adheret ei manꝰ qn̄ tāgit eā cū grossitudine. Et qn̄ꝫ cōicat ei in extēsiōe ⁊ replōne faciei totꝰ. Et appent in vtrisq̄ maxillis rubedo ⁊ īflatio ꝑꝑ illā q̄d ascēdit ad eas ex vapore ꝑꝑ carnositateꝫ eaꝝ ⁊ raritatē ipaꝝ ⁊ nō sunt sicut h̄ q̄s in cute sua. Et qn̄ꝫ vehemēs fit rubedo adeo donec sileꝛ tincto ⁊ qn̄ꝫ sentiꝛ ascensio vaporis: q̄si ipe sit ignis subito suspēsus. ¶ Et appent īflatio vehemēs: ⁊ ālhelitꝰ altus velox ꝑꝑ febris magnitudinē ⁊ nocumētū eius. ¶ Et inflatio oculoꝝ: ⁊ ḡuitas motꝰ eoꝝ: ⁊ replō venaꝝ eoꝝ ⁊ ḡuitas palpebraꝝ. Et cū in eo etiā est vapor: ⁊ appet in cornea silitudo apātiōis: ⁊ in pupilla silitudo exitꝰ cū īpinguatiōe ⁊ vnctuositate ⁊ īgrossatur collū. ¶ Et qn̄q̄ aduenit subeth ꝑꝑ multitudinē vaporis humidi. ¶ Et qn̄q̄ est cū ea frigꝰ extremitatū. ¶ Pulsus āt ē vndosus lenis: qm̄ apā ē i mēbro leni ⁊ mā ē humida. Et vndosus q̄n̄ diuersus ē ꝓcul dubio in dilatatiōe vna. Et qn̄q̄ illud est sm̄ dilatatiōes plimas: ⁊ qn̄ꝫ accīt in dilatatiōibꝰ plimis vicissitudo: ⁊ qn̄q̄ accīt in eis cadēs in medio: ⁊ eiꝰ pulsus sm̄ plurimū est magnus ꝓpter vehementiā ne-

cessitatis et lenitatē instri nisi debilitet virtus valde: freqntia vero vehemēs sit et minorat̄ s̄z febrē et necessitatē: et s̄z q̄ vir⁹ sufficit illi magnitudini: aut d̄ficit ab ea. ¶ Et ypp. q̄d dicit q̄ qn̄ eis accidit exiture apd̄ mamillas: aut ea q̄ sequūt eas: et apiunt̄ fistule euadūt et illo ē note cāe. Et silr qn̄ accidit exiture in crure sūt signa laudabilia: et qn̄ pmutat̄ ad pleuresiz raro alleuiat̄ ɔstrictio et ālhelit⁹ et aduēit pūctio. ¶ Et sputa eoꝝ sunt ēt tūc s̄z colores siles colorib⁹ pleuresis et pt̄z eoꝝ fiat. cū eit. ¶ Cū pipleumonia aūt q̄ eit ex gn̄e cole rubee aut trahit ad colerā rubeā sunt constrictio ālhelit⁹ et ḡuitas sensibilis in pectore minus. Sed inflāmatio eit in vltimo vehemētie. ¶ Et signa pmutatiōis ei⁹ ad empima, prima sunt signis pleuresis in h' i. Et sunt vbi febris nō minoret̄ neq̄ dolor et neq̄ videat̄ diminutio: de qua sit curādū in sputo aut vrina grossa h̄nte sedimē aut egōnē. ¶ Si autē videris egrū cū istis signis icolumē forte: tūc ipa cōuertit ad empima: aut ad exiturā: aut supi⁹ aut iferi⁹ s̄m signa p̄dicta in pleuresi. ¶ Et si illic nō fuerit v̄tus et icolumitas tūc time mortē: et cū fit saliuosum dulce iā tūc fit empima. ¶ Et si mūdificat̄ in. xl. diebus ē bonū: et si nō, plōgat t̄ps. ¶ Et qn̄ plōgat t̄ps cū pipleumōia facit icurrere egrū iflationē pedū ppter d̄bilitatē nutritiue, pp̄e in extremitatib⁹: et qn̄ declinat mā ad vesicā facit sanitatē necessario.

¶ De apate duro in pulmone. Ca. xii.

QUādoq̄ accidit in pulmōe apa duꝝ. Et significat ipsuz ɔstrictio ālhelit⁹ cū hoc q̄ ipsuz augmentat̄ cū diebus: et est cū ḡuitate et paucitate sputi et vehementi siccitate tussis et freqntia eius. Et quādoq̄ alleuiatur in quibusdaz horis cum paruitate caloris in pectore.

¶ De apate molli in pulmōe. Ca. xiii.

QUādoq̄ accit in pulmone apa molle: et significat ipm ɔstrictio ālhelit⁹ cū saliua plima: et humiditate in pectore absq̄ calitate plima: et facies nō rubet imo liuet.

¶ De bothor in pulmone. Cap. xiiii.

QUādoq̄ accit in pulmōe bothor: signa earuz sunt vt ḡuitas sentiat̄: et ɔstrictio ālhelitus cuz velocitate et freqntia: et calitas in pectore et iflāmatio absq̄ febre cōmuni.

¶ De aggregatiōe aq̄ in pulmōe. Ca. xv.

QUādoq̄ aggregat̄ in pulmone aquositas et significāt ipam cōmotio d̄ latere ad lat⁹ et febris leuis: et apa extremitatū: et malitia ālhelitus et sputū subtile aquosuz: et dispositio que est sicut dispositio hydropisis.

¶ De apostematibus aut vulnere accidētibus canne pulmonis. Cap. xvi.

SIgna illius sunt febris debilis: et pulsatio i medio dorsi et dolor: canna enim nō est sicut pulmo in hoc q̄ ipse non sentit. Uerum est dolor leuis et accidunt cum hac pruritus in corpore. et raucedo vocis: et si vlceratur erit oris eius odor fetidus et sputum paucum.

¶ De pure et sanie qui est in ēpima. Ca. xvii.

PUs in locutiōe medicoꝝ venit super duas intētiones: quaruz vna est vsitata in omni loco q̄ apostema colligit saniem: et est collectio saniei apostematis: et secūda est qua vtunt̄ ppue in egritudinibus pectoris: et voluit p illud repletionē spatij q̄d est inter pect⁹ et pulmonē ex pure erūpēte ad ipz aut in ābobus lateribus simul: aut in latere vno. ¶ Et cāe hmōi replonis: aut sunt catarr⁹ effundēs: mām subito: aut vlcera in pulmone ex q̄bus currit sanies et virus: et fit empima post. xx. dies s̄m plim: deinde expuitur: aut eruptio apostematis in ptibus pectoris: et ē plim: et est illud aut sanies matura: aut res que est sicut fex. ¶ Et dispōnes illius sunt quatuor: aut enim p̄focat multitudine: et interficit et appitio illius est vt incipiat ālhelitus eius cōstringi: et nō expuat: aut putrefit pulmo et facit cadere in pthisim: aut mūdificatur cū sputo succurrēte facili: aut mūdificat̄ cum expulsione ex via vene magne et arterie magne ad vesicā cū vrina grossa: et est cursus ei⁹ p̄us ex vena ad epar: deinde ad renes: et qn̄q̄ ad itestina cū egōne et sunt ābe laudabiles: et iā p̄terijt a nobis in rememoratiōe saniei eruptiōis. Et cognitio illi⁹ est s̄m fortitudinē signoꝝ et etatis et t̄pis et cōplonis. ¶ Et decrepiti q̄dē moriunt̄ ex empimate plus q̄ iuuenes ppter debilitatē pnū cordiuz ipsoꝝ: et iuuenes moriunt̄ in dolorib⁹ plus q̄ decrepiti ppter vehemētiā sensuuz eoꝝ et nos iā dixim⁹ signa ēpimatis in caplo signoꝝ pmutationū pleuresis: et silr signoꝝ eruptiōis. ¶ Signa aūt replonis spatij pectoris et puris sunt grauitas: et tussis sicca cū p̄uatiōe ālhelitus et dolor et qn̄q̄ est in plib⁹ eoꝝ tussis humida faciens imaginari lenitatē cum sputo: et est eoꝝ ālhelit⁹ ɔñs: et ppter hoc est sermo eoꝝ velox. Et frequentes fiūt nares ipoꝝ ad coartādū apud ālhelitū: et comitat̄ febris minuta ducēs ad hydropisim. ¶ Signa autē loci in quo est sanies cognoscunt̄ vt dormiat eger qn̄q̄ sup latus vnum: et quādoq̄ sup lat⁹ aliū: et tūc lat⁹ sup q̄d pendet grauitas coartās est latus oppositū loco saniei et commotio eius et sonitus eius qui in commotiōe auditur. ¶ Et hominum sunt quidā qui ponunt super pectus et latera eius filum lineū infusum in luto rubeo dissoluto in aqua et considerāt locuz qui p̄us exiccatur: quoniā ipe est locus puris. ¶ Signa aūt eruptionis incolumis sunt vt succedāt rupture sedatio febris: et augmentuz appetitus et facilitas sputi et anhelitus: aut eueniant cum ea exiture in latere et ptibus que fiāt fistule: et similiter illa que est ex eis media. Naz egreditur ex eis sanies alba mūda. Signa vero mala sunt vt appeāt signa p̄focatiōis aut syncopis: aut sputi mali: aut pthisis: et cum coquitur aut p̄foratur egreditur sanies cenosa fetida. ¶ Signa autem differentie inter saniez et inter flegma in sputo sunt descensus saniei sputi in aqua et fetor ipsius sup ignem. Et flegma natat in aqua non fetēs super ignem q̄uis sanies quandoqz expuat̄ in egritudine: que non est pthisis s̄m q̄ ostendimus in loco precedente. ¶ Et quandoqz emittitur cuz sputo pus plurimum valde. Et ego iam vidi qui expuit in hora vna circiter duas eminas paruas: aut eminaz magnam vnam: et plus medietate emine. et Gal. testificatur q̄ quidam empicus expuebat omni die circiter. l. vii. et sunt fere. ix. cotile. et iam feci te scire dif

ferentiã inter saniẽ ⁊ humiditates. Nã sanies discernit fetore apd sputũ. Et cũ pijcit sup ignẽ: ⁊ submergit ⁊ nõ natat. ¶ Signa vero pmutatiõis empimatis ad pthisim sũt plũbeitas coloris: ⁊ tẽsio amboꝝ laterũ ⁊ colli ⁊ calefactio digitoꝝ olum tanta q̃ nõ separat ẽt in illo cuius extrema ĩfrigidari cõsueuerũt in febribus: ⁊ febris q̃ additur in nocte pp cibũ ⁊ curuitas vnguiũ pp dissolutõez carniũ sub eis: ⁊ ĩpinguatio oculoꝝ cũ declinatiõe ad albedinẽ ⁊ citrinitatẽ ⁊ signa alia q̃ dicta sunt in caplo pthisis.

¶ De vlcerib⁹ pectoris ⁊ pulmõis ⁊ ex eis ẽ pthisis. Cap. xviij.

Hec vlcera aut sunt in pectore: aut in velamĩe: aut sunt ĩ pulmõe: ⁊ ẽ diuisio postrema. ⁊ est pthisis: aut sunt in cãna ⁊ iam diximus ea. ¶ Et magis sana hoꝝ vlceruz sunt vlcera pectoris. Et illd ideo qm̃ vene pectoris sunt minores ⁊ ptes pectoris sunt duriores: qr̃ nõ magnificat in ipso malitia: ⁊ qm̃ virus nõ remãet in eis: imo currit ad spaciũ pectoris: ⁊ nõ ẽ ita dispõ pulmõis. ¶ Et qm̃ motus eius nõ est fortit sensibilis sicut mot⁹ pulmõis: immo fortasse est qetus. ¶ Et qm̃ ipm̃ carnosuz est: ⁊ carnosuz ẽ magis susceptibile cõsolidatiõis. ¶ Et multotiens accidẽs pp vlcera pectoris fcã a vulneribus putrefactiuis vt corrumpantur ossa ita vt indigeant actiõe eius qd putrefactum est in eis vt saluet illud qd vicinat eis. ¶ Et qñq3 puenit putrefactio ad illud qd sequit ipm̃ in pãniculo. ¶ Illa aũt vlcera velaminis q̃ penetrant nõ cõsolidant: ⁊ nõ penetrantia aut cadũt in ptibus neruosis ⁊ consolidãtur aut cadunt in ptibus carnosis ⁊ consolidãtur si succurratur eis in pn° ⁊ nõ dimittãtur apostemari. Nã cum apostemant ⁊ cronica fiunt non sanãtur. ¶ In vlceribus aũt pulmonis diuersificati sunt medici in hoc q ipsa sanant. ¶ Dicũt. n. qdã q non sanantur oino: qm̃ cõsolidatio ĩdiget quiete ⁊ illic nõ est qes. ¶ Sed Gal. diuersificat ab eis ⁊ existimauit q sol⁹ motus non phibet ꝯsolidationẽ nisi adiungãt sibi reliq̃ phibẽtia. Et sigtio illius est q velamẽ etiã mouet: ⁊ qñq3 sanant vlcera eius. ¶ Sed Gallieni ipsi⁹ sermo in vlceribus pulmonis est q si accidant solutiõe singularis non ab apostemate. neq3 corrosiõe hũoris corrosiui: immo propter egritudinem aliam tunc dũ pmanẽt vlcera ⁊ nõ fiunt adhuc saniosa nz apostemant recipiunt sanitatẽ. Et silr illa q̃ sunt ex vlceribus in q̃bus aduenit sputuz ⁊ nõ sunt saniosa. ¶ Sed q̃ sunt ab apãte aut corrosione non recipiũt sanitatem. qm̃ vlcus saniosum tunc nõ est possibile vt sanet nisi cum mundificatiõe saniei: ⁊ illud fit cuz tussi: ⁊ tussis aug^m efficit in dilatatiõe vlceris ⁊ disruptione eius. Et cõmotio fcã in ea addit in dolore: et dolor addit ĩ attractiõe materiei ad partẽ. ⁊ medi^c exiccatiue sunt prohibentes sputũ ⁊ mundificatiue sunt lenificãtes vlcus. Et fcã ab hũore corrosiuo nõ sanat absq3 rectificatione eius: ⁊ illud nõ puenit nisi in spacio in cuius simili oz aut vt vlcus vlceret ⁊ fiat fistula q̃ nõ cõsolidat oĩno: aut dilatet adeo donec corrodat totũ corpus pulmonis. Et in factis p⁹ apa qñq3 aggregantur iste intẽtiões. Et ex adiuuãtibus ad prauitatem cõsolidationis est motus ⁊ etiã essentia venarum q̃ sunt in pulmone magnarum amplarũ duaꝝ. Illud nãq3 est ex eis q̃ difficilẽ faciũt cõsolidationẽ rupture. Et iteꝝ lõgitudo spatij inter introitum medi^c bibite ⁊ ĩter pulmonẽ ⁊ necessitas debilitatis ṽtutis ei⁹ ad hoc vt pueniãt iste medicie ad vlcus sunt ex adiuuãtib⁹ ad hoc. Et medi^c fride sunt tarde nõ penetrãtes ⁊ q̃ sunt calide addunt in febre q̃ cõmitat vlcera pulmõis. Et exiccatiue sunt nociti ue ethice q̃ comitãt ea. Et humectatiue phibent cõsolidationẽ vlcerũ. Nã cura vlcerũ oĩuz ẽ exiccatio: ⁊ ppe h⁹i vlcerũ ad q̃ veniunt hũiditates desup ⁊ de subtus. ¶ Et hec qd ĩfirmitas recipit oẽm curã cum est in pn°: ⁊ est sup pãniculum tegentẽ cãnã itrinsecus ⁊ in suba pulmõis carnosa nõ ẽ facile suscipiẽs in cartilaginib⁹ vero ipsis nõ recipit. ¶ Et holes magis susceptibiles cure pthisis sũt ĩfãtes: ⁊ vlcera pulmonis magis salua sũt illa q̃ sũt ex gñe cruste cũ nõ est illic cã ĩ cõplexione: ⁊ ipso hũore q̃ faciat vlc⁹ siccũ ĩpetiginosuz. ¶ Et quãdoq3 accit pthisico vt ptendat cũ eo pthisis pducẽs eũ spacio tpis. ⁊ silr extendit a iuuẽtute vsq3 ad senectutẽ. Et ego iaz vidi mulierẽ vixisse in pthisi circiter. xxiij. ãnos: aut plus parũ. ¶ Et hñtes vlcera pulmonis leduntur valde ab autũno. ⁊ qñ esse pthisis est occultũ detegit ipaz in patiẽte cã itroit⁹ autũni sup ipz. ¶ Et nomẽ qd pthisis qñq3 ꝯcedit alie egrĩtudini cũ aq̃ nõ est febris. Sz pulmo est suscipiẽs humores grossos viscosos ex catarro q̃ effundunt ad ipsuz semp ⁊ ꝯstringit meatus ei⁹ q̃re patiẽtes cadũt in ꝯstrictionẽ anhelit⁹ ⁊ tussiz frequẽtẽ q̃ pducit ad debilitatẽ ṽtutꝫ eoꝝ ⁊ corpoꝝ arefactionẽ: ⁊ sunt vere pducentes cursu asmaticorum: tunc si fuerit motus paruus oportebit vt admisceat curis eorum aliquid cure asmaticorum.

¶ De causis vlcerum pulmonis. Cap. xix.

Cause vlceꝝ pulmonis sunt catarrus mordicatiuus corrosiuus aut putrefactiuus pp suã vicinitatẽ cum q̃ pulmo nõ sanat vsq3quo maturetur: aut sanies h⁹i gñis currẽs ad pulmonẽ ex membro alio ⁊ antecessio peripleumonie q̃ iã cõputriuit ⁊ iã vlcerata est: aut saniositas pleuresis rupte: aut aliq̃ causaꝝ sputi sanguinis pdictaꝝ aperiẽs venã: aut incidẽs eã: aut scindens ipam: siue sit cã intrinseca sicut ebullitio sanguis: aut aliud de his que dicta sũt siue extrinseca sicut casus aut percussio. ¶ Et qñq3 sunt ex causis eoꝝ putrefactio ⁊ corrosio precedẽs in substantia ipsius pulmonis: sicut accidit mẽbris. ¶ Et qñq3 multiplicat pthisis quãdo estati boreali sicce succedit autũnus pluuiosus.

¶ De preparatis ad pthisim in figura ⁊ forma ⁊ etate ⁊ regione ⁊ complexione. Cap. xx.

Isti sunt alati hñtes pectus strictũ hñtes spatulas nudas carne ⁊ ppe posterius hñtes spatulas decliues ad anteriora incedẽdo: ⁊ q̃si vnicuiq3 eoꝝ sunt due ale: ⁊ q̃si spatule eius sunt abscisse ab adiutorio: ⁊ ante ⁊ retro q̃si habẽtes colla lõga ⁊ inclinãtes ea ad anteriora. ¶ Et qñq3 pcedũt guttura ipsoꝝ ⁊ eminẽt. ⁊ in pectorib⁹ qd istoꝝ q̃ sequunt ea multiplicant vẽtositas ⁊ ĩflatio est in eis pp d̃bilitatẽ pectoꝝ eoꝝ. ¶ Si ãt cũ hoc ẽ debilitas cerebrorũ recipiẽtiũ supfluitates: ⁊ cũ hoc nõ digerũt cibi: tũc iã ꝯplent cõditiones ⁊ proprie si fuerint humo-

res cor͡ꝝ colerici. ¶ Et forme quidem susceptibiles
pthisis velociter cū alatione ꝑdicta sunt lenes albe
declinātes ad subalbedinē. ⁊ etiā corpa dura spissa
ꝑꝑ illō qꝺ accidit eis de eruptiōe venarum. ¶ Et cō
plexio susceptibilis illius est ei⁹ cuius ꝯplo est frigi-
dior. ¶ Et etas in q̄ multiplicaꝛ pthisis est illa q̄ est
inter octauū ⁊ decimū ānū vsq; ad aduētū .xxx. anno
rū. ¶ Et ipsa in regione frigida est plus ꝑꝑ illud qꝺ
accit in ea de ruptura venaꝝ ⁊ sputo sanguinis plu
rimo. Et tp̄s in quo multiplicaꝛ illud est autūnus.

¶ De reb⁹ a q̄bus oꝫ vt isti custodiāꝛ. Cap. xxi.

Oportet vt isti custodianꝛ ab oībus cibis ⁊ me-
dicinis acutꝭ mordicatiuis ⁊ oībus q̄ extēdunt
membra pectoris ex clamore aut rixa aut saltu.

¶ De signis pthisis. Capi. xxii.

Sunt vt ꝯsideret sputū saniei cū signis saniei sꝫ
q̄ exposuimus in forma sua in colore ⁊ inspissa
tione: ⁊ in alijs. Et febris minuta inseparabilis ꝑꝑ
vicinitatem cordis cum loco egritudinis que fit ve-
hemens cum cibo in nocte ſm ptē: eum sit vehemēs
febris ethica ꝑꝑ humectationē corporis ex cibo ſm
q̄ dicam in loco suo: quāuis q̄nq; descendant cum
ethica in ipso febres alie. s. tertiana ⁊ quartana ⁊ q̄n
tana: ⁊ deterior earum est quintana: deinde media
est tertiana: deinde quotidiana. ¶ Et cum accidit
pthisis apparent etiam significationes quas nume
rauimus in fine capituli empimatis: ⁊ superfluūt ve
ne eorum oī hora: q̄m virtutes eorum debilitantur
a retentione nutrimenti ⁊ regimine eius. ⁊ caliditas
resoluit ⁊ liquefacit. ¶ Si autē in sputo sunt cruste
non remanet dubietas ⁊ precipue cum cause perdu
centes ad pthisim predicte iā preterierunt. ¶ Nam
cum corpus incipit arefieri ⁊ extremitates incurua-
ri: ⁊ capilli cadere ꝑꝑ priuationem nutrimenti ⁊ cor
ruptionem superfluitatum tunc iam vera est. ¶ Et
quādoq; plumbeus fit color in principio. Verū ipse
rubescit cum ascendunt vapores ⁊ extendunt collū
⁊ duo cornua frontis ⁊ proprie q̄n confirmatur: ⁊ in
flāmantur extremitates eorum: ⁊ proprie pedes eo
rum in fine dierum. Et apostemantur ꝑꝑ corruptio
nem humoꝝ ⁊ mortificationem innati caloris extre
mitatum ꝑꝑ malitiam complexionis. ¶ Et illi qui-
dem pthisici quorū causa est h̄sior corrosiuus expu
unt saliuaꝫ que habet saporē aque marine salse val
de. ¶ Et pulsus eorum fixus equalis cuꝫ velocitate
paruus. Et q̄nq; accidit ei inclinatio ad ambo late-
ra. ¶ Deinde accidit post illud in vētre rugit⁹ ⁊ tra-
hunꝛ hypocōdria ad supiora ⁊ vehemēs fit tussis: ⁊
destruitur appetitus cibi ꝓpter debilitatē virtutuꝫ
naturalium. ¶ Et q̄nq; fluit vēter ei⁹ propter casum
virtutis: ⁊ quandoq; expuit annulos ⁊ corpora vena
rū: ⁊ illud ꝯtingit cum appropinquat mors: ⁊ illō qꝺ
expuiꝛ de venis si ē magnū est ex pulmone ⁊ si ē par
uum est ex canna: ⁊ multotiens expuunt lapillos et
expuūt ānulos ex cāna: ⁊ nō est hoc etiaꝫ nisi exulce
re magno: ⁊ in fine eius ingrossantur sputum ⁊ sali-
ua. Deīde itersecaꝛ ꝑꝑ debilitatē virtutis. ¶ Et q̄nꝫ
prefocati moriunꝛ: ⁊ quādoq; nō postponitur huius
modi sputum: imo cadit i ꝑncipio cū pthisis est ex
genere malo facta ex materijs grossis que non dige
runꝛ. ⁊ quādo intersecatur sputū in fine pthisis: tūc
quādoq; nō addit sup quartū dieꝫ. ¶ Et quandoq;
est intersectio sputi ꝑꝑ debilitatem virtutis: ⁊ tūc for
tasse ꝯstringitur anhelitus eorum vsquequo fiat q̄si
non sensibilis. ¶ Et multotiēs quidē tussis in eis fit
vehemēs: ⁊ ꝑducit ad sputū sanguinis ꝯtinuum: ⁊ si
curetur tussis eorum cū ꝓhibitiuis sputi moriuntur
cū lenitate adueniente eis. Si aūt dimittanꝛ tussire
moriuntur spuendo sanguinē. ¶ Et ex veloci morte
est q̄ si q̄s hꝫ pthisiꝫ ⁊ apparet sup spatulas ei⁹ gra
num sicut faba moritur post q̄nquagitaduos dies.

¶ Tractatus quintus de principijs operatiuis.

¶ De cura communi apostematum partium pecto
ris ⁊ pulmonis. Capi. i.

Ex rebus cōmunib⁹
est flobotomia. Sed in principio ex late
re diuerso ⁊ magis: festina de saphena
opposita in longitudine. ⁊ post ipsaꝫ de
basilica opposita latitudine: et post ipsam deni-
gra opposita in latitudine. Si autem non appareat
tunc non oportet vt dimittatur flobotomia cephali
ce: q̄uis sit eius iuua^m minus ⁊ tardi⁹. Deinde post
aliquot dies ex latere ꝯueniente in latitudine. ¶ Et
quādoq; ponuntur ventose super pectus cum scari
ficatione etiam: ita vt attrahatur materia ad exterio
ra ⁊ minoretur ⁊ ꝓpe cum premissa fuerit floboto-
mia. ¶ Inquit Gal. si febris fuerit vehemens valde:
tunc time solutiuum ⁊ sis contentus flobotomia. in
ip̄a nāq; non est timor: aut timor ei⁹ est minor. In so
lutiuo est timor magnus. Ipsum enim quādoq; mo
uet ⁊ quādoq; nō soluit: ⁊ quādoq; in nocte supfluit.
¶ Et oportet q̄ꝺ ne narcotica eis approximes īquā-
tum potes. Ip̄a enim ꝓhibent maturationem ⁊ spu
tum. ¶ Cibi autem sint aqua ordei ⁊ aqua tritici et
aq̄ decoctionis maluarum ⁊ blitorū: aut molochie
⁊ cucurbite ⁊ aqua fabaꝝ ⁊ alkesines: cum non fue-
rit calidas supflua: ⁊ passe in postremis ꝓprie. ¶ Et
ex eis que cursu medicinaꝝ ꝓcedunt sunt oīa que
mundificāt ⁊ remouēt aspitatē ⁊ leniūt in gradu pri
mo: sicut aqua iniubarum ⁊ viole ⁊ papaueris ⁊ ra-
dix lilij ⁊ medulla citroli ⁊ cucumeris ⁊ allea ⁊ semē
endiuie seuestem: ⁊ quādoq; ponuntur in eis muci
lago seminis cidoniorum ⁊ gummi ⁊ dragaganti et
semen papaueris: ⁊ hec omnia ante eruptiōeꝫ. ¶ Et
melius abstergentium ⁊ mūdificantiū est aqua mel
lis si non est apostema in reliquis visceribus. Si āt
fuerit apostema: oportet vt administreꝛ postq̄ fit siē
aqua cū multa cōmixtione. Sed iulep ⁊ aquā zucca
ri sunt cōuenientiores ei: ⁊ postea aqua ordei: ⁊ post
ipsam vinū dulce: ⁊ est melius vinū habentib⁹ hanc
egritudinē: ⁊ ꝓprie illud qꝺ est album: nam illud est
magis adiuuans ad expuendum. Verum nō opor-
tet vt bibaꝛ in pleuresi et in peripleumonia nisi post
maturationē: q̄uis ſm q̄ diciꝛ fit calefaciēs ⁊ faciēs
sitim quibus vtrisq; iam succurritur: ⁊ non oportet
vt in potu sumat illud ille cuius epar aut splē est in-
firmum ⁊ post vinum dulce est vinū aquosum: ⁊ ip̄ꝫ
est cōfortans virtutē plusq; aqua ⁊ in potu ip̄o sunt
incisio. ¶ Potus autē oxymellis facti ex melle ⁊ zuc

taro & pauco aceto quādo miscetur cum aq̄ est aggregās duas intentiones .s. extinctionis & mundificatiōis. Nam si valde acetosum est tunc ipsum aut facit multum spuere: aut ifrigidat & inuiscat valde: & sit adeo malignum donec illud qđ incidit qñq̄ idigeat v̄tute forte ad hoc vt expuat. Qđ si acetositas necessaria fuerit: tūc oportebit vt potet tepidū: aut mixtū cum aqua calida paulatim: ex illo v̄o qđ temperatā habet acetositatē securatur hec malitia & est prohibens nocumentū dulcedinis & sitis & ebullitio nez colere ru. & eius generationem. ¶Et aqua mellis est vltima in humectādo: & aqua ordei in ꝯfortādo: & quādoq̄ est necessariū in equatiōe nature tribuere acetosa cum oleo amigdalino. ¶Aqua vero que eis in potu tribuitur: in hyeme quidez sit aqua calida & aqua zuccari & aqua mellis subtilis: & i estate aqua temperata & interdicatur eis aqua frigida. ¶Qđ si tussis vehemēs fiat detur eis in potu parū ex ea cōmixta cum iulep & oxymelle ifrigidatis. Nā oxymel facit eaz penetrare velociter & expellit nocumentum eius. ¶Et apud declinationem detur eis in potu rob. eis aūt q̄ necia sunt apud collectionē et maturationē: & eruptionē & post eas opz vt singula re caplm faciam⁹.

¶De cura pleuresis. Ca. ij.

Oportet vt ꝓhibeas mām venientē ad āpa cum euacuatione & attractione ad ꝯtrariū: & lege illud qđ narrauimus in caplo qđ est āte hoc & fortasse dicem⁹ illud iterū. ¶Dicam⁹ ergo q̄ cura ei⁹ est flobomia si sāguis fuerit vincens fm modū p̄dictum in caplo qđ est āte ipsuz & extrahat donec alteret color eius. significat enim q̄ nocibilior sāguis iā euacuat⁹ est. ¶Et scias q̄ sāguis corporis vehemētioris nigredinis est ille qui est ꝓpinqu⁹ hmōi āpati ꝯ̄puis obfuano v̄tutis in hoc necessaria sit: & qñq̄ nō cōcedit virtus extractionē sāguinis fieri vsq̄ ad hūc terminuz. ¶Et si est humor alius euacua: non cū eis que sunt sicut myrobal. neq̄ in quo est stipticitas: imo cū eis in q̄bus est cū solone lenificatio sicut res facte cum violis & siracost & tereniabin: & zuccaro alhaizez. Et soluant in nocte. ¶Quidā v̄o sapientū dixerunt q̄ rectius est q̄ntum possibile est vt euacuetur cum flomia timēdo inq̄etudinē quā qñq̄ cadere facit solutiui. & nos iā diximus istud & ꝓprie quādo sputum est colericū valde & ꝓprie fm q̄ dixit Gal. quādo febris est vehemēs valde. ¶Et Galie. quidē precepit eos custodiri a scamonea: & nō precepit eos custodiri a hiera & elleboro simul: & laudauit operationem aque ordei post administrationem solutiui & separationem ex eo. Cum ipsa vero abscindit operationez eius q̄ꝰ̄is oporteat vt seruet pars declinatiōis doloris & lesionis. Nā si declinatio fuerit ascendēs ad furculā & thoracē: & qđ est super eā: tūc flobotomia est melior: & si dolor declinat ad partē hypocōdriorum tunc necessaria est solutio sola: aut cū flobotomia fm q̄ necessariū facit illud qđ testificat & illud ideo quoniā flobotomia sola ex basilica non trahit de hoc loco de quo sit curādum. ¶Et ex eis que significāt tibi vehementiā necessitatis euacuationis est q̄ inuenis vaporationē & emplastrationē nō seda re dolorē: aut inuenis eas ex eis que augmētāt ipz. Et significat illud replōnē i corpore toto: q̄re necessaria est euacuatio & ꝓprie cū flobotomia. ¶Cūq̄ flobotomas & euacuas & non sedant accidentia tūc scias q̄ prohibitio collectionis quam queris difficilis est. Non ergo iteres flobotomiā vt non congeletur materia que habitura est collectionē: & illud est ex eis ꝓpter que defectus maturatiōis sāguinee cū diminutiōe virtutis non digerit mām. ¶Cum ergo maturat opz vt prohibeas eā fieri saniez & studeas vt mūdifices āte illud cū sputo. ¶Et ad vltimū cū non fit flobotomia & maturatur & emittitur sputum sufficienter deinde vides debilitatē in virtute tunc non flobotomes omnino. Dispositio nāq̄ debilitatis v̄tutis non est que tolerare possit flobotomiā et solutionē necessariuz est tunc vti clysterib⁹ mediis & acutis & fm q̄ necessariū fuit illud qđ testificat hoc: ꝓprie cum dolor est decliuis ad hypocondria. ¶Et hyp. quidem innuit in cura peripleumonie in q̄ nō sentitur dolor: verum est vehementis declinatiōis ad hypocondria: vt euacuetur cum elleboro nigro aut cum alkalule & in alio libro cum herba siluestri que est similis portulace & habet lac & est de genere lacticinioꝝ. ¶Cum ergo euacuaueris et inueneris dolorē leuiorem sis contentus aqua zuccari & aqua ordei decocti cuius ordeū sit excorticatum in aqua plurima decoctione vehemēti & aqua alcādarusi si indiges ꝯfortatione & melonibus indis & aqua iniube & aqua sebestē & violis nutritis & semine papaueris. ¶Et oleū q̄dem administratur cū aliquo horū & oleū amigdalarū dulcium. ¶Quidam aūt prohibuerunt granata ꝓpter infrigidationē eorum. Sed apud me in eis que dulcia sunt nō est malū. Et qñz fit ex istis medicinis decoctio que administratur ad mundificādum. ¶Et hec est. ℞. ordeū excorticatū & iniubas & sebesten & violas & semen papaueris: & syrupum vio. & syrupū nenufaris: quoniā ambo sunt meliores iulep. ¶Et. G. q̄dē p̄cepit in p̄ncipio vtendum esse speciebus diacore: quoniā ꝓhibent mām & maturāt & ꝯfortāt. ¶Et dico q̄ necessarie sunt cū non est excusatio propter vehementiā vigiliarum: & si non fuerit illud tunc fortasse ꝯgelat papauer materiam & prohibet sputuz nisi zuccarum quod cū eo ponitur ꝓhibēt nocumentū eius. Et videtur q̄ semē est conuenientius q̄̄ cortex tūc & oportet vt euacuetur illud quod retinetur cum sputo. ¶Et mensura nutrimentū & non multiplices: imo subtilies secūdū q̄ necessarium facit multitudo acuitatis egritudis & paruitatis eius & accidētiuz illius. Nā si ipsa fuerit quieta leuis facilis cibabis ipsum aqua ordei excorticati decocti valde. Ipsa nāq̄ expuere facit lenitiua & confortatiua. Et si volueris dulcorare ipsam dulcorabis eam cum zuccaro aut melle. Et si fuerit inquieta sis cōtentus aqua ordei vsq̄quo declaretur tibi dispositio & proprie fm sputum. Nā cum multiplicatur securus es de multitudine māei & scis necessarium esse virtutē. Nutrias ergo cū aqua ordei excorticati & ꝯforta si retinet subtilia regimē & sis cōtētus aqua ordei & syrupis q̄ntū potes. ¶Et cū accidit i pleuresi solo vētris & fuerit pleuresis succedēs

decollationi resolute ad latus phibe illud cum cura flobotomie et lenificationis nature et sit regimen ei⁹ cū sufficiētia sauich ordei. ¶Si aūt indiges flobotomia necessario in specibeus pleuresis et non est maturatio tunc rectius est vt sis ɔtent⁹ q̄titate.xxx. ponderū et prepara ad secūdationē cū sale et oleo super vulnus. ¶Et multotiēs q̄dē excusat solutio ventris omni die semel aut bis a flomia. ¶Et si flobotomie alicuius succedit syncopis aut vehemētia difficultatis et ɔstrictio in ālhelitu: tūc illud est significatio q flōtomia nō euacuat mām egritudinis et meli⁹ est vt tūc leniat natura.

¶De fmōe ɔtinuo in cura doloꝝ pectorꝭ. Ca.iij.

NOn cures in principio nisi cum eo quod lene ē ex clysteribus et suppositorijs. ¶Et maximi q̄dem erroris est in potu tribuere infrigidantia vehementia: nisi in factis ex colera et non denī in potu infrigidātia stiptica: et cibi eoꝝ sint sicut lētes cū aceto sitate et similibus. ¶Et scias q dare in potu aquam frigidam est inconueniens huic egritudini et omnibus apostematibus intrinsecis: minora ergo ipsam quantū potes. Qđ si tussis fiat inobediēs permisce eam cum oxymelle vt frāgat fortitudinem aque: et vt minoret morā eius et firionē ipsi⁹: imo opꝫ vt faciat currere et penetret in corpore et adiuuet cum incisione oxymellis et subtiliatiōe ipius. ¶Et scias q q̄n in pleuresi multiplicaī inflāmatio et req̄rit infrigidationē: tunc non infrigideī: nisi cū eo in quo sunt abstersio et humectatio sicut cum aqua citrulli et aq̄ melonis indi. Aqua vero cucurbite q̄uis ab vna parte ɔferat quādoq tamen nocet et debilitat cum prefocatione. Ea vero a quibus est abstinendum sunt sicut portulaca et aqua endiuie et oīa in q̄bus ē infrigidatio et ispissatio. ¶Et opꝫ vt sit tua magnifica intentio ad hoc vt sputū facile sit. Et ex eis q̄dem que multiplicāt sputū est dormire super latus infirmū: et quandoq est necessaria cōmotio parua: et vt in potu detur aqua que ad caliditatē declivis est sorbendo cōtinue: qm̄ confert ei valde. ¶Et q̄nq necessariū facit esse retentio sputi constringentis anhelituꝫ vt lābendo sumat coclearū de flore eris et melle. ¶Et q̄nq facit esse necessariū vehementia doloris vt in potu tribuatur faba vna de assa fetida cum melle et aceto et aqua ro. et illud cum est vehemētia doloris vociferare facientis. ¶Cunq ad vltimum peruenit inobediētia āhelitus coartati et horegmon assumat de nitro assato cū summa triū digitorum: et de flore eris q̄titatem vnius fabe et parum olei et aquā tepidam et mellis parum. Si aūt non valent addaī eis illđ qđ est superius vitis cū pipere et aceto et sint oīa tepida: aut ysopus et synapis et nasturtiū cū aq̄ mellis tepida et hoc est fortius illo: et sorbeat cū sputi vitelli oui vt remoueaī malitia eius. ¶Et si indiges in pleureticis cibo fortiori da pisces aradatha et illđ cū fracta est febris. ¶Et similiter panē cuꝫ zuccaro et butyrum: quoniam adiuuat ad maturationē et ad sputum: et pisces elixatos cum porris et aneto et sale. ¶Et stude vt alleuies partes ventris vt non cōprimāt partes pectoris et illud fit cū lenificatione nature et attractione fecis si retinetur cum clysteribus lenib⁹ sicut aqua kisī ordei cū pauca aqua side. et opꝫ vt phibeas inflationē. ¶Et scias q fumus fecis et ei⁹ iflatio nociui sunt valde in hac egritudine. ¶Et ex eis que sollicite sunt attēdēda est vt succurras cū maturatiōe egritudinis āte: et absq necītate sanici. Si aūt fiat sanies: opꝫ vt succurras cū mūdificatiōe eius anteq corrodat. ¶Et scias q necessaria est humectatio quare stude vt facile fiat sputum et velox. Cūq sputū icipit in ascēsione et pertrāsit q̄tum conforta hanc decoctionem cum radice lilij et capillo ve. ¶Et cū materia est grossa et virtus est fortis et nō est in neruis nocumentū non est malū tribuere in potu oxymel ꝑmixtū vt incidat. ¶Et si lenieris materiam cuꝫ eis que sunt sicut cassiafi. cum zuccaro et terenabin et siracost erit rectū. Et q̄nq iuuaī etiā cuꝫ emplastris et vnguentis. ¶Et pmū qđ oportet administrari est ceratū factū ex oleo vio. et cera colata. Deinde gradatim perueniaī ad adipes et mucillagines et puluerē molēdini. Deinde gradatim ad illud qđ est fortius sicut emplastrū de camomilla et radicibus euisci et radicib⁹ lilij et violis et decoctione etiā malue hortulane. ¶Et si est necessarium qđ est fortius administra emplastrū factū ex caulib⁹ elixatis et feniculo elixato. ¶Et iterū emplastrū factuꝫ ex absinthio et radice lilij cum aliquātulo mellis et oleo nardio. ¶Et scias q si mā est multa tūc emplastra et epithimata frigida nociua sunt: et si ē pauca nō nocent. Et silr si apostema iam resoluiī et descēdit materia cū quātitate. ¶Et q̄n accidit vt euacuatio ex flobotomia sit iuuatiua: ɔcediī etiā vt fiat delinitio ¶Descriptio emplastri alteri⁹ boni. ℞. folioꝝ. violarū et maluauisci amboꝝ. añ. partē. j. radicis lilij partes. ij. farine ordei farine fabaꝝ amboꝝ. Añ. ptē. j. s. camomille dragagā. Añ. partes. ij. ¶Et si materia est grossa et indiget additione resolutiōis addaī in eo semen lini: et fiaī eius cōfectio ex rob cum cera et oleo vio. et si est caliditas minor ponaī loco olei vio. oleum de lilio aut oleū narcisinū: et si caliditas est fortis ponanī loco additoꝝ calidoꝝ que descriptiōi addidim⁹ folia nenufaris et rose et cucurbite. ¶Descriptio vnguēti boni. ℞. cerā adipem anatis et galline et butyrum ouinū ysopuꝫ humidā: fiat ex eis vnguentū: qm̄ est bonū valde. ¶Et ex emplastris que ad maturationē aggregant sedationem doloris est emplastrū factū ex farina ordei et melliloto: et cortice papaueris. ¶Et quādoq adiuuaī etiā in eis cū emplastris humidis et siccis. Et humida quidē sunt conuenientiora ei qui attrahit ad rubedinē. Et sicca ei qui trahit ad flegmatis ꝓprietatē. ¶Verū humida cum non iuuāt non nocent. ¶Et sicca si nocēt nocēt magnifice. ¶Et meli⁹ ē vt āñcedat spongia infusa aqua calida. Et fortior ea est aqua maris et aq̄ salsa. Deinde pertransi illud si necessarium est tibi: et fac eu apozationeꝫ cū vapore: aut cum oleo et aqua calidis: et fortius illo est qđ fit cum aceto: et herbo et caulibus super lanam imbibitam oleo. Et ex siccis subtiliatiuis est furfur: deinde grana milij deiñ sal. ¶Et vaporatio q̄dem resoluit oēm dolorem altum: aut infimū cū non est phibitio ex replenone quā attrahat vaporatio. ¶Flobotomia vero plus ɔfert doloribus

forib⁹ vincētib⁹. ¶Cūq; ēplīm facis aut euaporas tunc
stude vt retīeas ei⁹ vaporē a facie egri ne eo excitent
tristitia ꝛ cōstrictio āhelitus. Et qñq; ē egritudo ve=
hemēns siccitatis ꝛ ꝯfert vapor empli ꝛ vaporatiōes
hūidoꝝ tēperatoꝝ qñ ꝑcutit faciē ꝛ ꝑuenit in attra=
ctiōe aeris. ¶Et qñz adiuuant cū electuarijs q̄bus
vtunt: ꝛ ꝯueniēti⁹ coꝝ calefactis est cera alba colata
abluta cum oleo violaceo: ꝛ ꝓprie qñ est dolor vehe
mēs. ¶Et qñz redit ad vētosas post mūdificationez
corpis cū flobotomia ꝛ alijs ꝛ fiducia ꝙ ipm iam sit
mūdificatū. ¶Ex vētosis eñ cū ponūt sup locū do=
lorosuz appet iuua^m maximū: ꝛ qñz sedat dolor oī=
no: ꝛ qñz trahit ad ꝑtes extrīsecas. Et emplm de sy=
napi si administret ī h⁰ loco efficit oꝑationē vētosaruz
in attrahēdo. ¶Cū ḡ ꝑtrāsit septimū ꝑceperūt anti=
qui dari electuariū scm̄ ex amigdalis ꝛ granis alcu=
rat ꝛ melle ꝛ butyro ꝛ visco albori. ¶Et qñz admini
strabāt ꝯfectiōes magnas sicut ē athanasia: ꝛ est via
bōa q̄ īcedere pñt q̄ artē verificauerūt ꝯfidētes in se=
ipsis cū meditatiōe inuestigatrice vt succurrant si hoc
regimē dederint: vt possit eger tolerare illō quare cū
ea ꝯsequūtur finē mūdificatiōis sufficiēter. ¶Nonī
aūt timorosi nō ꝯfidētes ī seipis in h⁰ timēt mel ꝛ po
nūt loco ei⁹ zuccarū. ¶Et antiq̄ ēt iuuebāt vtendum
eē medicis fortis mūdificatiōis ꝑpatis cū melle scilz
pillulis q̄ tenent in ore sub lingua: ꝛ iuuebāt in hac
hora vtēdū eē medicīs ꝛ emplis q̄ nolant hītes odo
rē factz cū sansuco ꝛ emplo asedebi. ꝛ ad summū ille
q̄ ꝓcedit hac via q̄ est āntiquoꝝ opz vt incedat ea cuz
cautela ꝛ obseruatiōe ꝛ timore ꝙ rūpat apā aut ex
citet calorē plm. Deinde attinet ei vt cōfidat post il=
lud de iuuamēto festino. ¶Si aūt egritudo remāet
vsq; ad. xiiij. diē nō ē excusatio a vētosis ꝛ subtiliatio
ne regiminis tūc. ¶Et cū vigilie fiūt ī eis vehementes
tūc necessari⁹ est syrup⁹ de papauere. ¶Et qñ fit an
helitus ī eis frequēs tūc nō succurrit illi nocumento
nisi cū hūectatiōe cū eis q̄ sunt sicut mucilago psilij
sorbēdo ex ea aliq̄d post aliq̄d ꝛ sicut iulep. ¶Qñq;
aūt ꝯfert embrocatio lateris cū aq̄ tepida vt alleuiet
dolor ꝛ minoret freq̄ntia anhelit⁹: qm̄ est nociua sm
ꝙ iā sciuisti. ¶Et post declinationē māifestā admini
stra balneū ꝛ aliena infrigidatiōez nisi in eis q̄ sunt
d̄ genere colere rubee. Et silr aliena regimē igrossa
tiuū ꝛ administra subtiliatiuū: ꝛ decoquant ī aq̄s ꝛ si
rupis ꝑdictis caules ꝛ calamētū in fine ei⁹ ꝛ lābāt: se
mē alcurat cū melle. ¶Qd̄ si apā fiat iobediēs et va
dat v̄sus collectionē regāt cū regimie qd̄ dr̄ ī ca. illi⁹
ꝓprie. Et oz vt caueāt ī ꝯualescētib⁹ pleureticoꝝ sal
sa ꝛ acuta ꝛ saturitas ꝛ repletio saturitatz facientz nau
seā: ꝛ vētositas ꝛ fum⁹ ꝛ vox alta ꝛ saniositas ꝛ coitus
Nā si recidiuāt moriūt. h⁰ dicim⁹ si pleuresis ē cala
pura. Si aūt nō ē ita imo nō ē pura ꝛ nō est vehemē=
tis caliditatz: tūc ī te ē vt friceos ꝛ emplm facias cū eis
q̄ sunt sic̄ fenugrecū ꝛ pix: ꝛ vt vētosas appōas. ¶Et
emplm valēs ad illō. ℞. cineres radicis caulīū q̄ ꝯfi=
ciant cū adipe ꝛ fiat cū eo emplm. ¶Et ī cura q̄dem
flegmatici īcipiat a clysterib⁹ acutz ꝛ solone vētris ꝛ
nō fiat flōmia ꝛ administret resolutiua q̄ sūt ex emplis
ꝛ vaporatiōib⁹ ꝑdcis in q̄b⁹ est v̄tus. ¶Et cibentur
sclas aq̄ caulīū ꝛ aq̄ ciceris ꝛ oleo de oliuis: aut oleo
de amigdalis dulcib⁹ ꝛ amaris ꝛ administrent empla
ꝛ vaporatiōes cale ꝑdcā. ¶Et det in potu decoctio
ioseph vigilatoris quā ī potu dam⁹ cū oleo de keiruā
¶In melico v̄o īcipiat a sorbitiōib⁹ factis ex tritico
fracto cū melle ꝛ oleo amigdalino dulci ꝛ electuarijs
lenificātib⁹ calis: ꝛ sorbeāt olea lenificātia sicut oleū
amigdalinū dulce: ꝛ sorbitiōes facte ex fabis ꝛ pau=
co fenugreco ꝛ lac multū ꝛ ꝓpe asininū: qm̄ ipm est
iuuatiuū eis. Et ex eis q̄ ꝯferūt ī eo ē vt sumat costi
pōd⁹. ʒ. i. ꝛ det ī potu ī aq̄ d̄coctiōis aneti ꝛ oleuz bal
sami aut syrupus mellis: ꝛ hoc ēt confert tussi male.
¶Aq̄ v̄o ꝯgregate ī pulmōe cura ē leuior eis q̄ dice=
mus in cura empicoꝝ: ꝛ qñz indiget perforatione.

¶De cura peripleumonie. Ca. iiij.

IN cura ꝑipleumonie currit cursu pleuresis nisi
q: oz vt empla ipsi⁹ sint fortiora ꝛ vt ponant in
eis q̄ sunt ꝓfundātia. ¶Et oz vt sit sollicitudo ad mū
dificandū cū sputo magis vehemens: ꝛ sit in ea loco
iacēdi sup ꝑtē spuēdi resupinatio decliuis versus illā
ꝑtē. ¶Cūq; nā ī ipā fuerit restricta opz vt ī potu su=
māt oī die semel d̄ hoc syrupo. ℞. cassie fistule ꝛ pas
sulaꝝ enucleataꝝ āboꝝ. an̄. sextaria. ij. ꝛ ꝓijciantur
sup ea. iiij. sacraiati aq̄ q̄ decoq̄t vsq; ad medietatē q̄
sumat ꝛ sup ipsā ꝓijciat sacraiati aq̄ solarii. Et h⁰ ē
illō qd̄ ī potu forti dat ꝛ debili medietas ei⁹. Et si nā
lenitatē hūerit ꝛ debilitatē det ī potu rob myrti ꝛ cy
donia dulcia assata ꝛ ḡnata dulcia. Et illi⁹ q̄ ē ex gñe
almesir ꝛ colere rubee cura ē sicut narrauim⁹ diffici
lis. Nā si aliqd̄ ꝯfert ē extinctio vltia cū succis vehe=
mētis frigiditatis sicut oleꝝ herbaꝝ ꝛ fructuū. ¶Et
dētur infridātia lenificātia sic̄ succ⁹ ēdiuie ꝛ silia illi.
Qd̄ si euet colera cū eis q̄ sūt sicut syracost ꝛ tamari
di ꝛ tereniabin ꝛ silia illis ē bonū. Et silr qñz ē neccīuz
in ipsa facere flōmiā si fuerit illic repletio.

¶De empimate. Cap. v.

QUādo apparēt ī apātib⁹ pleuresis ꝛ ꝑipleumo
nie signa collectiōis ꝑdicta ꝛ ascēdūt tūc necīū
ē vt iuuamētū fiat ad maturādū p⁹ mūdificationem
corpis qd̄ fit cū emplis ꝛ vaporationib⁹ sic̄ illō qd̄ fit
ex farina ordei ꝛ vino alibat: ꝛ vino albo ꝛ dulci et fi=
cubus hūidis ꝛ ficub⁹ siccis. Et fortius illo ē cū quo
ponunt sterc⁹ colūbinū ꝛ nitꝝ ꝛ ē cōueniēs in fine ēt
apd̄ eruptionē. Et oz vt dormiat añ horā eruptionis
sup lat⁹ īfirmū: adiuuat. n. ad spuēdū ꝛ ad rūpēduz.
Si āt caliditas fuerit ꝑlima det in potu aq̄ mellis et
aq̄ ordei: aut aq̄ mellis subtilis sola. ꝛ si caliditas nō
ē fortis ꝛ v̄tus est fortis: opz vt in potu tribuat deco
ctio ysopi cū q̄ cū ysopo decocta sunt asse ꝛ prassiuz ꝛ
fic⁹ ꝛ mel. Et in potu sumat aquā ordei decocti cū ra
dicib⁹ lilij. ¶Et qñz indiges eis que sunt sicut mytri
datum ꝛ tyriaca ad maturāduz. ¶Et ꝯuenientiores
hore ad potādū ipā sunt post maturationē itegrā vt
erūpatur sm conseruationem innati. Et dactili qui=
dem sunt vltimi in hac hora ꝛ post ipsam. Et syrup⁹
de prassio ē vltim⁹. ¶Trociscus maturatiuus. ℞. se=
mē altee ꝛ citroli ꝛ malue melonie: ꝛ cucurbite ꝛ suc
cum liquiritie ꝛ florē mellilotι ꝛ violas vel dragagā=
tū: fiat trocis. ¶Et multotiēs quidē fiūt trocisci ex
mucilagine seminis lini ꝛ dātur in potu cū aq̄ ficuū.
¶Eorum autem cibi in ascensione sint panis insu=

nis in aq: aut cũ aq̃ τ melle τ oua sorbilia τ q̃ sũt illis silia. Et ea qb⁹ vtunt̃ in scḋa mẽsa sint gña pini maioris τ minoris: τ amigdale dulces: τ sorbitiões subtiles facte ex farina ordei τ ciceris τ fabaꝝ cum oleo amigdalino τ zuccaro cũ melle. ¶ Cũq; ptrãsit hora eruptiõis τ cõplet̃ maturatio opȝ vt iuuamẽtũ fiat ad erũpẽdũ. Nã dimissio ipsi⁹ efficit egrũ prauum et male ꝓprietatis. ¶ Et suffumigẽtur guttura ipsorum cuȝ storace calamita: τ det̃ in potu sirup⁹ ysopi fortis quẽ diximus. τ opponãtur fortiora empla q̃ diximus. ¶ Et dare in potu mytridatũ τ tyriacã in hac hora ẽ iuuamẽtum si nõ fuerit febris neq; debilitas neq; extenuatio. Et in cibo dent̃ pisces saliti. ¶ Et sumat in ore suo cũ vadit dormitum pillulas factas ex hiera τ pulpa colloqntide. Et pillule ẽt cochie in potu sumãtur in hora dormiẽdi τ suffumigent̃ guttura eoꝝ cuȝ storace calamita. Et qñq; ꝯfert ei mouere sedẽ super quã sedet hoïe tenẽte eũ ꝑ spatulas. τ ꝯfert ei sumere in potu synapim cũ aq̃ mellis τ potare assã fetidã in lacte: τ ꝯfert ei iacere sup lat⁹ sanũ qñ vult eruptionẽ: τ ꝑcipit̃ vt vomit⁹ fiat post cenã in hmõi horis. verum illõ est timorosum: qñq;.n. facit possidere eruptionẽ magnã vicevna τ qñq; ꝓfocat. ¶ Cum aũt nõ erũpit̃ neciũ est vt cauterizet̃: deinde ꝯsideret̃. Nã si exiuerit sanies alba mũda spes hñda est: τ si nõ: non ẽ spes hñda. Cũq; erũpit sanies τ currit τ existimas φ pauca sit τ eq̃lis: ita φ poĩe sit vt mũdificet̃ cũ sputo vsq; ad.xl. dies: tũc oȝ vt administrent̃ p⁹ eã abstersiua lauatiua mũdificatiua dãdo ea in potu cũ incipit expui illõ qõ erũpit. Et illa sunt sicut decoctio ysopi cũ radice liliȷ celestis cum syrupo de melle: τ caules: τ sorbitiões ꝑdicte facte ex farina ciceris τ silib⁹ q̃ sunt ex medicinis: τ ponat̃ in eis ẽt farina herbi. et cõfert etiã electuariũ de squilla. ¶ Me^c vo singulares q̃ sunt matres hmõi rei sunt sicut farina herbi et sanic liliȷ τ radix eius. τ aristol. vtraq;: τ pipera tria τ synapis τ nasturtiũ τ vsq; ad oppoponacũ ẽt τ cost⁹ τ cassia lignea τ spica. Et qñq; est necessevt admisceatur eis aliq̃d ex narcoticis cũ mẽsura. Et ex istis medicinis est scordeon. Ipm nãq; est vehementis iuuamenti in hoc ca. ¶ Et iste medicine sunt mrẽs medicinaꝝ in hac ora iuuãtium ex qb⁹ fiunt potiões τ empla τ ẽbroce cum spongijs τ olea. τ qñq; fit oleuȝ ad qõ ꝟtutes eaꝝ pmutãtur sicut oleuȝ de lilio τ narcisinum τ camomillinuȝ τ de alcãna τ nardinum τ sicut oleuȝ laurinuȝ τ ꝓpe cũ adest declinatio. τ qñq; ponit̃ qõ est sicut oleũ violaceũ sm dispõnẽ τ horaȝ. ¶ Et qñ ponunt̃ ĩ hmõi oleis ea q̃ sũt sic̃ gũma pini τ adeps τ galbanũ τ flos sq̃nati τ ysop⁹ hũida τ fenugrecũ τ folia lauri τ bdelliũ τ silia illis. ¶ Et cũ febris est fortis nõ sup̃fluas ĩ calefaciẽdo: qm̃ debilitat̃ virtus pp malitiã cõplõnis τ deficit a spuẽdo. ¶ Et opȝ vt succurrat̃ ad regimẽ extractiõis sanie p⁹ eruptionẽ ad pect⁹ ĩ dieb⁹ ĩ qb⁹ imaginat̃ eger alleuiationeȝ ¶ Cũ aũt existimaueri ĩ pleuresi mãȝ plurimã τ ñ mũdificat̃ ĩ.xl. dieb⁹ nȝ ĩ paucioub⁹: imo facit cadere in pthisiȝ. tũc necãriũ ẽ cauteriũ fieri cũ cauterio minuto quo ꝑforet̃ pect⁹ vt exiccet̃ mã τ trahat̃ paulatiȝ: τ ablnat̃ cũ aq̃ mellis τ adiuuet̃ ad exctionẽ ei⁹ ad exteriora. Cũq; mundificata fuerit peruent ad consolidãdum. ¶ Et oportet vt cognoscas ptẽ in q̃ est pus ex modis predictis de voce saniei τ sonitu eius: τ hoc φ induitur pectus cum filo tincto luto rubeo: τ cõsideretur quis locus exiccetur velocius: qm̃ ipse est locus saniei. Signũ ergo sup ipm fiat vt cauterizetur τ perforet̃ illic. Nã qñq; nõ cauterizat̃: immo ꝑforatur latus cum flobotomo: τ ponitur preparatio taliterq; cũ ea egredit̃ sanies de q̃ accipiatur omni die parum absq; extractione plurima subito. ¶ Et in hmõi ddẽ hora necessaria est cõseruatio virtutis cum carne et cibo temperato τ nõ cõsideres febrem qm̃ ipsa nõ sanatur dum sanies ꝑseuerat remanẽs. Cuȝ aũt expuitur eradicat̃: τ cũ cõfortat̃ eger ad expuenduȝ saniẽ: aut ad illud quo curat̃ ex cauterio remouet̃ febris ꝑ culdubio. ¶ Et multotiẽs accit vt apã erũpatur ante maturationẽ. Et ẽ illud qõ erũpit ab eo sanguis: τ ĩre necessaria est tũc flobotomia τ administratio emplastroꝝ τ expellẽtiũ τ cõicãtium. Emplm eis cõueniẽs caules τ aq̃ mellis super descriptionẽ. Aaron ponãtur. ¶ Et emplm huiusmodi. Re. piper capillumveneris ysopũ siccũ vrticã aristologiã rotundã fiat ex eis emplastrum cum melle.

¶ De cura vlceꝝ pectoris τ cura pthisis. Cap. vj.

Cum vlcus quidẽ est in canna pulmonis tũc medicamen ad ipm velociter vadit: τ oportet vt faciat dormire egrum super collum suum τ teneat medicamen in ore suo τ deglutiat saliuam eius paulatim: ita φ non mittat plurimũ subito τ excitet tussiȝ. τ oportet vt ipse molliuicet lacertum gutturis sui ita vt descendat ad guttur ipsius absq; excitatione fode ¶ Et medicine sunt glutinatiua τ exiccatiua q̃s dicemus ẽt in pthisi. ¶ Ulcera vero que sunt in pectore τ pulmone que diximus indigẽt vt iniiciãtur in eis medicine lauatiue abstersiue: et precipitur egro vt iaceat super latus infirmuȝ et tussiat et commoueatur aliquo motu. et quandoq; egreditur pus ex eis post missionem aque mellis in vlcere cum instrumẽto attrahenti pus. ¶ Cũq; mundificatur sanies et sperat⁹ φ non remansit ex ea aliquid tunc administrent̃ medicine cõsolidatiue. Et nõ est in mundificatiuis abstersiuis in huiusmodi aliquid sicut mel. Ipsum enĩ est mũdificatiuũ et cibus dilectus a natura et nõ nocet vlceribus. ¶ Ulceris aũt pulmonis regimen est due res: quarũ vna est cura vera: et altera est blandiens. ¶ Cura quidem vera non est possibilis nisi quãdo egritudo est susceptibilis cure: et nos iam narrauimus eã. Et illud est cum mundificatione vlceris et exiccatione ipsius et expulsione materierum ab eo τ ꝓhibitione catarri et adiutorio ipsius ad consolidãdũ. Et iã preterijt illud in regimine prohibitiõis catarri et est radix tibi in hac cura. Et summa ei⁹ ẽ mũdificatio corporis et attractio materiei a capite ad inferiora et ꝯfortatio capitis vt nõ multiplicent̃ superfluitates in ipo. et ꝓhibitio ei⁹ quod effunditur ex capite ad pulmonem et attractio illius ad aliam ptem. ¶ Et oȝ vt sit mundificatio cum flõmia et medicinis extrahentibus superfluitates diuersas sicut pillulis cochijs: et ꝓprie cuȝ bdellio et gummi additis in eis. Et fortasse necia sunt ea q̃ educunt humoremelãcolicos sicut epithimuȝ et silia. ¶ Et qñq; indiges itera

tionib⁹ l euōne vt minorenť supflultates i ipso. Eūa
ḡ cum flōmia ꝛ medicia: deide cū subtiliatiōe: ꝛ ꝓpe
l corporib⁹ fortib⁹. ¶ Et ex reb⁹ iuuātib⁹ i expellēdo
nocu^m catarri ē diacore: ꝛ ꝓpe illud qḋ ē ex papaue
re ꝛ cū eis q̄ dicem⁹ i ātidotario ꝛ reliq̄. ¶ Et ex eis q̄
iuuāt ad hoc vt nā suscipiat regimē est vt fiat ꝑmu=
tatio ad regiōes in q̄b⁹ ē aere exiccās ꝛ cureť ꝛ deť l
potu lac eis. ¶ Et oꝫ vt sit ꝑparatio ei⁹ ẜm ꝑhm ea q̄
est ꝑparatio hñs collū tēsam ad anteriora ꝛ ad supio=
ra vt equeť casus ꝑtiū pulmōis pectoris adinuiceꝫ
ꝛ nō remoueanť ꝑtes vlcerꝭ a coopertura ꝛ pōne nāli.
¶ Et oꝫ vt nō frequēter i ipō sedatio tussis cū ꝓhibi
tiōe sputi. Nā i ipso ē timor magnus ꝗuis meditari
faciat lenitatē. ¶ Blādiētia ṽo sunt regimē indurā=
do ea ꝛ exiccādo ea: ita vt nō fiat cōcauitas in eis nꝫ
dilatenť: lꝫ in eo nō sperenť icarnatio ꝛ cōsolidatio:
ꝛ in hoc est spes in tp̄e patiētis ea ꝗuis vita ei⁹ sit nō
dilecta ꝛ lediť quolibet errore. ¶ Et ista q̄dem exic=
catiua cōstringunt pulmonē ꝛ exiccāt eum ꝛ claudūt
vlcus ꝗuis non cōsolident ipm̄. ꝛ si hac via ꝓcesse=
rit non oportebit vt administreť lac oino. ¶ Et mel
ē vehiculum medicinis pthisis ꝛ ipsuꝫ nō nocet vlce
rib⁹. ¶ Ulceris āt mūdificatio fit cū medicinis ꝑdi=
ctis mūdificātib⁹ ꝛ cū decoctiōe ysopi ꝑdicta ad pthi
sim i antidotario. Et forti⁹ illo est electuariū de her
bo cū granis cotti dictū i antidotario. Et forti⁹ illo ē
electuarium de squills cū lacte asinino. ¶ Et q̄ñqꝫ ē
necessariū vt aggregenť i eis viscositatē facietia glu
tinatiua. ꝛ q̄ñqꝫ adiuuanť cū narcoticis vt ꝓhibeať
tussis ꝛ adiuuant medicinā i opatiōe sua: tunc neces
sariū est regimē viuificabile. ꝛ iā diximus tibi hec mū=
dificatiua in capitulorꝫ ꝑn⁰. ꝛ dixim⁹ ēt ea in capitu
lo empim atis. ꝛ visitata ex eis sunt sorbitiones facte
ex herbo. ¶ Et sorbitiōes i q̄bus poniť porrū de sce
ni facte ex farina ciceris ꝛ alcandaros. ꝛ hoc ipꝫ por
rum elixatū ꝛ aq̄ mellis in q̄bus coquunť mūdifica=
tiua incarnatiua: ꝛ oīa illa iā preterierūt tibi ꝛ confe
ctiōes exiccatiua sicut dyaciminū ꝛ athanasia ꝛ ele=
ctuariū de sele lini. ¶ Uerū mitridatū ꝛ tyriaca cum
administranť in q̄busdā horis ꝛ ꝓpe in ꝑn⁰ ꝛ vbi nō
est debilitas vehemēs sunt iuuatiua. ꝛ vbi nō est fe=
bris iā ꝓueniēs ad vltimū i arefactiōe. ¶ Et lutū q̄=
dē sigillatū ē res magis iuuatiua in oī hora ꝛ lutū ar
menū. ꝛ silr oīa q̄ diximus ex emplis ꝛ vaporationib⁹
ꝛ vnguentis mūdificatiuis. ¶ Cūqꝫ putrefiunt vlce=
ra in pectore ꝛ in pulmōe confert facere vt eger lam
bat coclearium paruū de lutrā in mane solo: aut cum
melle: aut cū aliquātulo galbāi liquefacta cū melle.
¶ Si aūt illic fuerit caliditas ꝛ timenť mundifican=
tia calida ꝛ nō conferunt frigida tūc sumanť pulmo
vulpis ꝛ semē feniculi ꝛ succus liq̄ritie mūdificatiuus
ꝛ succus capilli veneris ꝛ aggregenť ꝛ cū aq̄ zuccari
ingrossata: q̄m est vltimū. ¶ Et q̄ñ administranť in
hac egritudīe gñā suffumigationū exiccātium ꝛ mū
dificantiuꝫ q̄b⁹ fit suffumigatio cū traiectorio. ¶ Et
ex eis sunt illa que. ℞. arsenicū ꝛ piper fiāt ex eis si=
militudines auellane cū albumine oui. ¶ Et ex eis ē
illa que. ℞. foliorꝫ oliue dulcis ꝛ stercoris vaccarum
ꝑsnatarꝫ ꝛ adipis renū hirci ꝛ arsenici ꝛ stercoris le=
poris ꝑtes equales. ¶ Et ex eis est illa q̄. ℞. cortices
nabach ꝛ arsenicū ꝛ adipē renū hirci. ¶ Et ex illis q̄
℞. arsenicū ꝛ butyrꝫ de omib⁹. ¶ Et ex illis est q̄. ℞.
arsenici et aristol. et cortices radicis capparis ꝑtes
eq̄les aggregenť cū melle et butyro et ēt piea in q̄e
sex alluitrā: et ēt arsenicū. s. citrinū cū sisamino oleo
¶ Et quotiēs calefit ꝯplexio ei⁹ supfiue cureť cū tro
ciscis de cāphora aliq̄b⁹ dieb⁹ et redeať post eos ad
exiccādū. ¶ Cibi āt sint ex ꝑdicib⁹ decoctio cū semi=
nib⁹ et spēb⁹: et nō ꝓhibeať vinū albū purꝫ i ꝑn⁰ sui
et olfaciat semꝑ odorifera et adhereat somno et re
q̄ei et q̄eti et dimittat irā et rixā et nō ꝓueniat ad ip
sum illō qḋ ꝯtristat. ¶ Et ex eis q̄ ego multotiēs suꝫ
expertus in corꝑib⁹ diuersis et regiōib⁹ diuersis ē vt
vtať patiēs zuccaro ros. recēti sui āni oī die ꝗtū pōt
ꝗuis multū sit: ita ēt cū pāc. Deinde attēdať eē ei⁹:
tunc si ꝯstringať ānhelitus eius ꝓpter exiccationē ro
sarꝫ deť in potu syrupus de ysopo ẜm ꝗtitatē necēita
tis. ꝛ si inflāmatur febris deť in potu trocisci ḋ cā=
phora et nō intermittať hec cura in ipso q̄m sanat:
et si nō timerē dici mēdax narrareꝫ in hac intentiōe
mirabilia et referrē summā q̄sa est mulier pthisica
peruenit res eius ad h⁰ vt egritudo cū ea ꝓlongare
tur adeo donec ꝓueniret ad mortē ꝛ vocareť ad ip=
sam qui prepararet ea q̄ morti sunt necīa. Tunc quī
dā frater eius surrexit ad eā et curauit eā hac cura
tēpore lōgo et reuixit et sanata est et impinguata est
et nō est mihi posse vt dicā summā ei⁹ qḋ comedit de
zuccaro ro. ¶ Et q̄ñqꝫ egent siccitas et arefactio ad
ministratione lactis et aldoch. et in hoc est cibatio ꝛ
eq̄tio et humectatio humoris corrupti et ꝯglutiatio
vlceris cū caseitate. et mundificatio cū abstersiōe aq̄
lactis virus et saniei: imo multotiēs sanat h⁰ regim̄
vlcera pulmōis cum nō intendiť in regimine eorꝫ
vt indureť. ¶ Et de lactibus magis ꝯueniēs est lac
mulieris suctum ex māmilla: deinde lac asinaruꝫ et
lac caprinū ꝓprie ꝓpter subtilitatē q̄ est in lacte ca
prino. Et lac equinuꝫ etiā est ex eis que mundificāt
et faciunt sputum facile. Uerꝫ nō est ꝯglutinatio sꝫ
ꝙ existimo. In lacte autē ouino et vaccino est grossi
tudo: et si posset sugi ex vbere esset magis ꝯueniēs.
Et opꝫ vt animalia ex quibus mulgetur pascāt plā
tas q̄rum operatio est necīa ad incarnationē quidē
sic̄ virga pastoris et hausigi et ꝯtre id est pirus et q̄
sunt illis similia. ¶ Sed mūdificātia facientia spue
re sic̄ alhasce et alādacocha et nid⁹ apis immo sic̄ la
ticiniuꝫ. Et ille qui vtitur potu lactis: oportet vt ob
seruet reliquum regimen. Nā si errauerit in aliquo
fortasse reducet super eum malitiā. ¶ Quidā auteꝫ
medicorum qui medicinam comprehenderunt iam
narrauerunt sufficientiam dandi lac in potu. Et di=
xerunt illud cuius intentio est cuꝫ proposito nostro
scilicet quoniā oportet vt ex asinabus eligantur il=
le que a ꝑtu elongate sunt. iiij. mensibus: aut q̄nqꝫ
mensibus et vadat ad vas in quo lac mulgeť et ab=
luatur cum aq̄. Et si lac fuerit mulctum in eo āte la
uetur cum aqua calida et fundatur in eo aqua cali
da et dimittatur donec dissoluatur aliquid si fuerit
in eo aq̄. Deinde abluatur cum aq̄ calida et frigida
deinde ponatur vas in quo mulgetur lac in aq̄ cali
da et mulgeatur in eo medietas sacraiati ꝛ est quās

xitas ei⁹ qđ in potu daṫ in die pmo si egritudo fuerit
salua:ꝛ si nō tūc plus illo dabis sꝫ ꝙ putaueris ꝛ exi
stimauerꝫ. Et sumat i potu i scđo die duplū illi⁹ mul
ctū in illa mulsiōe. Et si nā iā fuerit restricta i die pri
ma ponaṫ in eo qđ bibiṫ in die scđo aliq̄d zuccari ꝛ
fac in tertio sicut fecisti in die pmo:ꝙ si nā nō lenifi=
caṫ i scđo ꝛ ppe cū nō lenificaṫ vsqꝫ ad tertiū:tūc i po
tu da duo sacratati lactis cū duob⁹ danic salis indi.
ꝛ de amilo pōd⁹.ʒ.5.vsqꝫ ad.ʒ.i.5.ꝛ nō cesses dare in
potu oi die pōdus medietatꝫ sacratati. ¶ Qđ si pue
nerit sextus ꝛ nō rñdet nā accipe ex lacte tres sacra=
tati ꝛ cum eis cōmisce zuccaꝝ ꝛ salē ꝛ oleū amigda=
linū ꝛ poli podiū. Si āt rñdet vltra tres scellas:tē nō
admisceas post illđ ex lacte aliq̄d:aut mle ex lacte:ꝛ
olo oꝫ vt nō addaṫ nā i die ꝛ nocte sup tres:neqꝫ mi
nuat ex duab⁹:tūc si iuuaṫ cū h⁰ da i potu trib⁹ hed
domadis. Et iā dixerūt q̄dā cōphendētes ꝙ melius
lac i potu sumēdum illud ē qđ est aīalis pascētis lo
ca in q̄bus sūt herbe subtiliatiue mūdificatiue cum
stipticitate ꝛ exiccatiōe sicut absinthiū ꝛ allea ꝛ scea
ꝛ abrotanū ꝛ poliū ꝛrub⁹. ¶ In lacte āt capno recti⁹
ē vt misceaṫ cū recēter mulctū ē aliq̄d aq̄ ꝛ igniāṫ la
pides ꝛ pijciātur sup ipsum multotiēs dōec coq̄tur
ꝛ auferaṫ ei⁹ aquositas:ꝛ hec ē melior đcoctio q̄ de
coctio sup ignē. Et attēde ēt lenificationē nature ni=
si sit diaria:tunc.n.oꝫ vt ponas i eo hypoquistidos.
Aut tussis pluria:q̄r tūc oꝫ vt ponas in eo dragagā
ti pondus.ʒ.i. ¶ Et si fuerit stomacus debilis ponāṫ
in eo cyminū ꝛ carui. Et lac q̄dem coctum cū digerit
ipsum pthisicus ē ei cib⁹ sufficiēs:qñ post ipm febris
pthisicus:tūc oꝫ vt abscindaṫ. ¶ Aldroch āt ē nociū
cū vehemētia ē fe.ꝛ cū ē solo vētris ꝛ ē eis iuuatiuūꝫ
valde. Et melius est si dimittaṫ lac acetosum nocte
vna p⁹ acceptionē butyri toti⁹ i loco tēpamēto. deiñ
moueaṫ i mane vehemēter dōec adinuicē vehemen
ter misceaṫ. Deinde sumātur trocisci de faria tritici
q̄ sit sila bōi pāis adeo psorati dōec sint illi q̄ nolanṫ
berengen psice ꝛ proijciātur sup pōd⁹.ʒ.x.ex eis pō=
dus.xxx.ʒ.de aldroch ꝛ accipiāṫ:ꝛ in die scđo adde
de aldroch decimā sui ꝛ minue de pāe pondus.ʒ.i.
fac illđ assidue dōec remāeat solū lac acetosūꝫ. Dei
de ꝯuertere cū nō idiget aldroch ꝛ apparet sanitas
ꝛ declinat egritudo. Nō ģ cesses minuere ex aldroch
ꝛ addere i trociscis dōec abscindaṫ lac. ¶ Qđ si aliq̄
coꝝ habeāt diariā proijcere ferrum ignitum in al=
droch multotiēs est maluꝫ:ꝛ radi hic ad illud qđ dṫ
in antidotario. ¶ Cibi autem ipsoꝝ sint ea que glu
tinationē faciunt:sicut pāis de similia ꝛ tri.ꝛ q̄ fiūt đ
miliꝫ ꝛ rizi ēt mūdificat ꝛ facit nasci carnem, ꝛ kisth
ordei bene decocta ē glutinatiua mūdificatiua ꝛ est
ꝯueniēs apud vehemētiā febris:ꝛ proprie cum can=
cris quoꝝ extrema sunt ablata quoꝝ ablatio ē itera
ta cū aq̄ ꝛ cinere ꝛ proprie cū olerib⁹ frigidis:ꝛ len=
tes ēt ꝛ ea que accipiūtur cuꝫ cucumeris ꝛ citrolis ꝛ
melonibus efficiunt sputū facile. ¶ Si aūt febris est
lenis tūc nō est aliquid sicut caules ꝛ sparagi i ea q̄
spuere faciunt. ¶ Pisces aūt saliti cum comeduntur
semel aut bis cōferunt in mundificādo:ꝛ cum vlcus
est malignū:tūc aliena illud ꝛ oē talsuꝫ. ¶ Qđ si eos
carne cibaueris tunc sint cuꝫ eis que sunt sicut caro
atheiugi ꝛ galline ꝛ pdicis ꝛ alcanabir ꝛ minutaꝝ
auiū:ꝛ oēs sint nō ipinguate:ꝛ melius ē vt comedāt
eas assatas vt sint vehementioꝛis exiccatiōis ꝛ icar
natiōis. Et extremitates ēt sunt bone pp viscositatē
eaꝝ ꝛ pisces in furno decocti. Et qñ desiderāt iura
tūc permisce ea cū melle. ¶ Et qñꝫ cōcediṫ vt ipsi in
grediaṇṫ balneū ante cibum ꝛ post ipsum cū nō ē in
epatib⁹ ipsoꝝ opillatio. Ipsum.n.impinguat eos et
cōfortat ipsos. Aque vo ipsoꝝ q̄s ipsi potāt sint aq̄
pluuie. ¶ Et pthisicus q̄dē multotiēs accidit sputuꝫ
sanguinis sꝫ ꝙ preterijt eius rememoratio. ¶ Et ex
troc.bōis ad illđ sunt trocisci qui. ℞. luti sigillati.ʒ.
iij.amili luti armeni rosaꝝ rubearuꝫ oiuꝫ añ.ʒ.iiij.
kharabe ģnoꝝ myrti amboꝝ añ.vj.ʒ.cācroꝝ adusto
rūseis portulace ābotum añ.ʒ.xv.coralli dragagāti
spodij sedine oiuꝫ ana.ʒ.xv.gūmi fenicului succi liq̄ri
tie oium añ.ʒ.vij.cōficiātur cum succo portulace et
aqua ro.recentium ꝛ fiant ex eis trocisci ꝛ bibantur
cum aq̄ cucumeris:aut cum aq̄ pluuiali. ¶ Et mul=
totiens q̄dem accidit pthisico casus vue ꝛ cadit in
laborem et prefocationem pp ipsum. Et quandoqꝫ
indiget abscissione eius.

¶ Fen.xj.de dispositionibus cordis.

¶ Tractatus.j.ei⁹ de pncipijs ꝛ radicibus ad illud.

¶ De anathomia cordis. Cap.i.

COr q̄dē creatum est
ex carne fortivt sit longinquū a nocumē
tis in q̄ ꝯtexte sūt spēs villoꝝ fortiūvt vehe
mētis diuersitatꝫ.s.lōgitudīaliū attracti
noꝝ:latitudinaliū expulsiuoꝝ ꝛ trāsuersaliū retenti
noꝝ.vt sint ei spēs motiuūꝫ. Et mēsurata ē ei⁹ crea=
tio cuꝫ quātitate sufficiētivt nō sint supfluitas et q̄uā
tas et magnitudo:qm ex ipo ē origo arteriaꝝ et suspē
sio ligamētoꝝ. Et dilatatuꝫ ē vt sit i origine sufficien
tia cuꝫ eo qđ oriṫ. Et posita est post hec ps eius al=
tior duaꝝ ptiū ipsi⁹:vt sit lōginq̄ ab appodiatiōe su
p ossa pectoris:ꝛ nō ledat eā tact⁹ eorū. Et subtilia=
ta ē eius altera extremitas sicut illud qđ aggrega=
tū ē ad punctū vnū:vt sit illud qđ leditur tactu ossiū
minor ptiū ei⁹. ¶ Et facta est dura illa ps eius sup=
flue vt sit illud qđ paratū est ledi illa obuiatiōe me
lius factū. ¶ Et gradata est figura ad pineā vt in ge
niosa fabricatio inferior ꝛ superior sit bona:ꝛ nō sit
in ea supfluitas. ¶ Et positū est in panniculo solido
valde subtili.q̄ ꝯruis sit ex gñe pāniculoꝝ:tñ nō inue
nitur pānicul⁹ cōpar ei in spissitudine vt sit ei clipe⁹
ꝛ tutamē. ¶ Et separatum ē corpus eius ab illo pā=
niculo cū quantitate quadā nisi apud radicem ei⁹:
ꝛ vbi oriunṫ arterie:ꝛ est ei vt dilateṫ in ipso absqꝫ p
focatiōe:ꝛ apđ radicē eius est mēbrum sicut funda=
mentū simile cartilagini paruū vt sit basis fixa firma
¶ Et in ipo sunt tres ventres.s.duo ventres magni
ꝛ venter quasi medius quem Galienus nolauit fo=
neā:aut meatū nō vētrem vt sit ei receptaculuꝫ nu=
trimenti:quo nutriṫ:spissum forte sile substāne ipsi⁹
ꝛ minera spiritus generati in ipo a sanguine subtili.
¶ Et inter ambos sunt vie:et ille vie dilatantur in
ipso cum dilatatur cor:et coartantur apud longitu
dinem eius. ¶ Et basis quidem vētris sinistri altior

est basīvētris dextri.ꝛ basis vētris dextri descēdit nil'
tum.Et vene pulsatiles sunt arterie create.ꝛ sunt ni
si vna eaꝝ hñtes duas tūicas.ꝛ durioꝛ eaꝝ ē intrinse
ca cū ipa sit obuiās pcussiōi ꝛ motui subē spirit⁹ forti
cui⁹ icēdat ꝯseruatio ꝛ custodia ꝛ fortitudo .Et origo
arteriaꝝ ē ex vētre sinistro q̄ ē vn⁹ duoꝝ vētriū pecto
ris:qm̄ dexter ē ꝓpinquioꝛ epati q̄re oꝫ vt sit occupa
tus in attractiōe nutrimēti ꝛ admistratiōe ei⁹ . Et qꝛ
vēter dexter cordis cōpꝛehēdit grossum ꝗue:ꝛ sini-
ster cōpꝛehēdit subtile leue tēperata sunt ābo latera
cū ꝯfirmatiōe vētris q̄ cōpꝛehēdit grossuꝫ ꝛ ꝓpꝛie qñ
sequit resol'o cū resudatiōe aut exiccatiōe pp grossi-
tudinē meatuū ꝛ igrossando vētrē q̄ cōpꝛehendit sub
tile:immo positū ē vas subtilioꝛis strictius ꝛ tēpera-
tioꝛ sanguis ei⁹ ē in medio.Et sunt ei duo additamē
ta sup duo orificia introit⁹ duaꝝ mãeꝝ scꝫ sanguinis
ꝛ aeris attracti ad coꝛ sicut due aures:neruosa q̄ sūt
rugosa:mollificatiua dū coꝛ pmanet ꝯstrictū.Et cum
dilataf tensa ꝛ adiuuātia ad ꝯstringēdū illō qō com
prehendif ad interioꝛa.Sūt ḡ sicut due arce recipiē-
tes a vasib⁹:deinde mittētes illud ad coꝛ cū mēsura
ꝛ subtilia sunt vt sint magis cōpꝛehendētia ꝛ melius
obediētia ꝯstrictioni:ꝛ facta sunt dura vt sint longin
quioꝛa a passione.Et coꝛ q̄dē nutrif cū virtutib⁹ suis
nālibus cū dilatatiōe q̄re attrahif sanguis ad iterio
ra ei⁹ sicut attrahif aer. ¶Et coꝛ q̄dē positū ē in me-
dio medij pectoꝛis:qm̄ ē tēperātioꝛ ꝛ loc⁹ decliat ma
gis paꝝ ad sinistrū vt elōgef ab epate ꝛ hēat epar lo
cū ampliū. ¶Splē ṽo descēdēs ē ab eo cū elōgatiōe:
ꝛ in descēsiōe ei⁹ est iuuamētū qō ego dicā.Et vt coꝛ
amplificet locū epati meli⁹ est q̄ āplificet ipm spleni:
qm̄ epar est sublimi⁹. ¶Et ex eis q̄ intēdunf in decli-
natiōe cordis ab epe est vt nō aggregef caloꝛ totus i
pte vna:ꝛ vt tēperef lat⁹ sinistrū cū splen ipse sit non
calidus valde:ꝛ vt ipm min⁹ cōpꝛimat venā cōcauā
veniētē ad ipm ꝑparādo ei quēdā locū . ¶Et si aliq̄
aīalia sunt magni cordis ꝛ sunt cū hoc pauida ꝛ timi
da sicut lepoꝛes ꝛ cerui:tūc cā in eo est:qm̄ caloꝛ coꝝ
est puus ꝛ exiccaf ex eo res plima:q̄re nō calefacit in
tegre.Et illa q̄ sunt pui cordis ꝛ cū hoc audacia:ideo
sunt qm̄ calitas i ipo ē plima ꝛ coartaf ꝛ fit vehemēs
Ueꝝ illa q̄ sunt plin audacia sunt ea q̄ sūt magni coꝛ
dis.Et coꝛ qō nō tolerat nocu^m doloꝝ nꝫ apā. ꝛ pp
hoc nō decolaf aīal in cui⁹ corde inuenif ex nocumē-
tis illō inuenif in reliq̄s mēbꝛis.Et qñq3 inuenif in q̄
busdā aīalib⁹ magni coꝛpis vl' cordis os magnū ꝛ ꝓ
pꝛie in bob⁹:ꝛ hoc os ē decliue ad cartilaginē.ꝛillud
qō ē pl⁹ ꝛ mai⁹ cū additiōe ꝛ duritie ē illō qō inenif i
corde elephātis.Et iā reptū ē coꝛ cuiusdā simij hñs
duo capita.Et ex ṽtute vite cordis ē qm̄ qñ aufertur
ab aīali iuenif pulsari vsq3 ad horā.Iā aūt errauit q̄
existiauit q coꝛ sit lacert⁹ q̄uis sit siliū reꝝ cū eoꝛeꝝ
mot⁹ ei⁹ nō est voluntarius.

¶De egritudinibus cordis. Cap.ij.

Quādoq3 accidūt cordi in sua ꝓpꝛietate spēs egri
tudinū oēs sicut spēs malitie cōplexionū q̄ qñq3 sunt
māles ꝛ qñq3 sunt pure.Et māles qñq3 sunt in vētris
eius ꝛ qñꝫ sunt in eo qō ē iter pāniculū ei⁹ ꝛ coꝛp⁹ ip-
sius:ꝛ ꝓpꝛie hūiditas.Multotiēs em̄ inueniunf in illis
locis hūiditates.Et scitū ē q qñ multiplicātur coar-
tāt coꝛ a dilatatiōe:q̄re interficiūt.Et qñq3 accidunt
ei apa ꝛ opilatio:ꝛ qñq3 accit ei aliq̄d de egritudi-
nibus sit⁹ ēt sicut aliq̄d qō accit ei de coartatiōe i hu
miditate cōpꝛessiua ꝓhibēte ipm a dilatatiōe:q̄re in
terficit.Et sol'o singularis q̄ accit aut in ipo aut i pā
niculo ei⁹. ¶Cūq3 ꝯfirmaf in corde malitia cōpl'onis
nō recipit curā.Et qñ nō est ꝯfirmata nō ē facile su-
sceptibilis cure. ¶Et apa q̄dē calidū ē interficiēs sta
tim.ꝛ frīm ē ex eis q̄ sunt difficilia.Et raro eueniūt du
rities ꝛ mollities in corde.Sꝫ plimū illi⁹ ē in pānicl'o
cordis.q si ꝯtingat vt in ipso eueniat.tūc ipm nō in-
terficit in momēto iterfectiōis apatis cali: verūtñ cū
hoc ē iterficiēs. ¶Et qñq3 ꝓlōgaf duꝝ qō accit in pā
niculo ex hūoꝛe grosso:ꝛ nō duꝝ ex hūoꝛe aq̄so distil
lādo spaciū sicut dispositio in apate qō fuit in panni
culo cordis simij qō narrauit Gal.vixerat ille simius
lesus.ſꝫ postq̄ anathomizat⁹ ē post moꝛtē suā cogni
tū ē q̄d passus ē in vita sua.fuerat.n.debilitas ꝛ exte
nuatio. ¶Cunq3 coꝛ ipm nō toleret vt apetur:q̄līo ḡ
tolerabit vt collectio ꝛ saniositas in ipso fiāt. ¶Et cū
illic acciderint vlcera tolerabilia bothoꝛalia:tūc ipsa
iterficiūt post fluxū sanguinis nigri ex narib⁹ fꝫ q df
¶Et qñq3 accidit in neruis cordis opilatio nocens
opōnib⁹ cordis. ¶ Coꝛ aūt lōginqui⁹ ē ab hoc vt to-
leret sol'onē singl'aris q̄ apa. ¶Et qñq3 accit coꝛpo-
ri ipsi⁹ ꝛ penetrat vsq3 ad vētres ꝛ iterficit statim:et si
nō ē penetrās tūc foꝛtasse postponif ei⁹ iterfectio vs-
q3 ad dic scōꝫ. ¶Et qñq3 accidūt cordi egritudies pp
cōitatē pānicli sui ꝛ cōitatē cerebꝛi ꝛ lateris ꝛ plmōis
ꝛ epis ꝛ itestinoꝝ ꝛ reliq̄ꝝ visceꝝ ꝛ ꝓpꝛe stōi. Et qñꝫ ē
pp cōitatē alioꝝ mēbꝛoꝝ ꝛ coꝛpis cōiter sic ē in febꝛi
bus.ita vt ṽificef p poxismos suos ꝛ crises suas:ꝛ pp
cōitatē alioꝝ mēbꝛoꝝ.Qñq3 sunt pp ea q̄ abscindūf
ex eis sic cōitate epis qñ dbilitaf in trāsmuttēdo nutri
mētū ad ipm.ꝛ cerebꝛi qñ debilitaf.Et dbilitaf lacer
tus faciēs āhelitū ab āhelitu. ¶Et qñq3 sunt pp ea q̄
ex eis ad ipm veniūt:ex cerebꝛo q̄dē:sicut qñ in ipso
multiplicaf hūoꝛ melācolic⁹ ꝛ penetrat in suba cere-
bꝛi q̄re penetrat in via arteriaꝝ vsq3 ad coꝛ excitans
tremoꝛē cordis ꝛ casuꝫ ṽtutis ꝛ tristitiā cū ex excita-
tiōe malitie cogitatiōis ꝛ āgustie:et sicut illud qō ex
eo puenit ad ipm ex hūoꝛe hūido p hāc viaꝫ et facit
accidere obliuionē et pigritiā et casum festinationis
Sꝫ ex epe sicut illō qō ipm mādat ex sanguine malo
calido et frigido aut grosso. ¶Et qñq3 sunt pp cōita
tē in nocumēto fm semitā vicinitatis sicut pp nocu^m
eius qō est pp apa calidū et frigidū existēs in pānicu
lo ꝯtinente ipm ꝓpꝛie et reliquoꝝ visceꝝ cōiter:et no
cumētū eius qō est pp nocumentū oꝛis stōi et stōi ab
hūoꝛe viscoso:aut moꝛdicatiuo aut vermib⁹ et asca-
ridibus aut vōitu moꝛdicatiuo.q̄re euenit ex eis tre-
moꝛ cordis. ¶Et qñq3 sunt pp cōitatē in doloꝛe quā
do vehemēs fit et puenit ad ipm et multotiēs interfi
cit. ¶Et qñq3 sunt pp mutationē materiei sicut ex sq̄
nātia:aut pleuresi:aut peripleumonia :q̄re declinat
mā ad coꝛ ꝛ pꝛefocat et iterficit. ¶Ergo cōmunitates
que cadūt inter coꝛ et pāniculū ei⁹ nō opꝫ vt cōsequā
tur pnitiem.Et si est apa duin nō est calidum .ipsum
enim est pernitiosum. ¶Et quandoq3 accidit in ipso
oꝛe stomaci tremoꝛ et nocet cordi. ¶Modi auteꝫ ex

quib⁹ significantur dispõnes cordis sunt noue. Pulsus et
ãhelit⁹.ꝛ creatura pectoris.ꝛ ea q̃ nascunt sup pect⁹
ꝛ tact⁹ corpis.ꝛ qd accidit i ipso.ꝛ mores ꝛ ꝟtutes cor=
poris.ꝛ debilitas ei⁹:ꝛ meditatiões ei⁹. ¶ Pulsus q̃=
dẽ qm velocitas ei⁹ꝛ magnitudo ꝛ frequẽtia ipsi⁹ signt
caliditatẽ ei⁹.ꝛ coꝝ ꝯtra signt frigiditatẽ ei⁹:ꝛ ei⁹ le=
nitas signt hũiditatẽ.ꝛ ei⁹ durities signt siccitatẽ ipsi⁹ ꝛ
fortitudo ei⁹ ꝛ eq̃litas ꝛ ordinatio signt sanitatẽ eius
ꝛ coꝝ ꝯtria signt ꝯtrũ sanitatis ipsi⁹. ¶ Et ãhelit⁹ qñ
magn⁹ ꝛ frequẽs ꝛ velox ꝛ calidus signt calitatẽ eius
ꝛ ꝯtra coꝝ signt frigiditatẽ ei⁹. ¶ Et pect⁹ ãplũ altuꝫ
si nõ ẽ pp multitudinẽ cerebri:quam signt capitis ma
gnitudo faciẽs multitudinẽ cerebri faciẽtẽ magnitu=
dinem nuce faciẽtẽ magnitudinẽ spõdiliũ faciẽtẽ ma
gnitudinẽ costaꝝ ortaꝝ ex eis:imo ẽ illic puitas capi
tis:aut ei⁹ mediatio. ¶ Et fortitudo pulsus signt cali=
tatẽ ipsi⁹ꝛ ꝯtriũ illi⁹ si nõ facit ipm puitas capitis, signt
frigiditatẽ eius. ¶ Et pili plurimi orti super pectus ꝛ
ꝓpe illi q̃ sunt crispi signt calitatẽ ipsi⁹:ꝛ nuditas pe
ctoris ꝛ paucitas piloꝝ signt frigiditatẽ ipsi⁹ pp ꝓua
tionẽ agẽtis fumũ aut siccitatẽ pp ꝓuationẽ mãei fumi
ꝛ si nõ ꝯdicit hũiditas cõplonis corpis valde ꝛ ꝯsue=
tudo aeris ꝛ regiõis ꝛ etatis. ¶ Et caliditas corporis
toti⁹ signt caliditatẽ ei⁹ si nõ resistũt splẽ ꝛ epar frigi=
da cũ frigiditate sua:ꝛ frigiditas corporis signt frigi=
ditatẽ eius si nõ resistit epar aliquo mõ.ꝛ lenitas ei⁹
signt hũiditatẽ ei⁹ si nõ resistit epar aliquo mõ resistẽ
di.ꝛ durities ei⁹ signt siccitatẽ ipsi⁹ si nõ resistit epar.
¶ Et febres putride cũ sanitate cpis signt caliditatẽ
eius ꝛ hũiditatẽ ei⁹. ¶ Ex via aũt moꝝ qm ira nãlis
q̃ nõ est ex ꝯsuetudine ꝛ audacia ꝛ furiositas ꝛ leni=
tas motuũ signt caliditatẽ ei⁹. Et coꝝ ꝯtria si nõ ẽ ac=
q̃sita ex meditationib⁹ ꝛ ꝯsuetudinib⁹ signt frigidita
tẽ ipsi⁹. ¶ Corporis aũt fortitudo signt ipsi⁹ fortitudi=
nem ꝛ eius debilitas si nõ fuerit nocumentũ ex cere=
bro ꝛ neruis debilitatẽ ipsi⁹. Et debilitas ei⁹ signt ma
litiã cõplonis in ipso. Et fortitudo ei⁹ signt cõplonis
eius nãlis eq̃litatẽ. Et est qꝛ essentia caloris innati ꝛ
sanguinis ꝛ spũs vitalis plima est in ipso nõ inflam=
mata fumosa:immo splẽdida pura. Sed accidẽtalẽ
ex caliditate signt vehemẽtia inflãmationis ꝛ rixa aie
Et qñq ꝓducit nocumẽtũ in anhelitu. ¶ Meditatio=
nes ꝟo q̃ declinãt ad gaudiũ sicut fiducia ꝛ bonitas
spei signt fortitudinẽ ipsi⁹:ꝛ equalitatẽ ipsi⁹ q̃ sequũ
tur in caliditate ꝛ hũiditate ipsi⁹. Et declines ad inq̃
sitionẽ solitudinis ꝛ distĩctiõis signt caliditatẽ eius.
Et declines ad timorẽ ꝛ tristitiã signt frigiditatẽ ꝛ sic
citatẽ ei⁹:ꝛ dispões q̃ sequunt in ipso corde:sicut in
flãmatio accñs in ipso ꝛ sicut tremor q̃ sentitur ex ip
so:alie signt ꝑ seipsas cõplonẽ ei⁹ sicut inflãmatio: ꝛ
q̃dã nõ signt nisi ꝑ comparẽ suã sicut tremor cordis
Tremor nãq cordis sequit oẽs spẽs debilitatis cor=
dis ꝛ malitie cõplonis ipsi⁹ ꝛ nõ signt rẽ purã in ipso.
ꝛ qñꝫ plurimũ tremoris cordis ẽ pp fortitudineꝫ sen=
sus cordis, q̃re accidit tremor cordis ex q̃libet medi=
tatiõe aut vapore aut silib⁹ illis ex eis que peruenis
unt ad ipꝫ. ¶ Et qñq sunt egritudines cordis cũ cõis=
tate alioꝝ ꝛ ꝓprie capitis ꝛ oris stõi. Et non eũantur
egritudines cerebri melãcolice ꝛ epileptice a cõitate
cordis. ¶ Et qñꝫ ꝑmutant ad cor mãe expulse ex eis
q̃ sunt sicut pleuresis ꝛ peripleumonia et sunt cause
timoris magni ꝛ mortis subite. ¶ Et qñ accidit hũori
bus diminutio ex quãtitate necessaria pumũ nocu^m
illius est in corde q̃re alterat cõplo ei⁹. Et qñ ꝑuenit
calor purus aut frigus purũ ad cor moritur ille cui⁹
est.ꝛ iã vidi congelatũ loqui ꝛ iam mouebatur cũ su
dore ꝛ sine sudore.

¶ De signis cõplonũ cordis nãliũ. Ca.iii.

COmplonẽ q̃dẽ calidã naturalẽ signt amplitu=
do pectoris in creatiõe sua nisi resistat cerebrũ
ꝛ magnitudo pulsus nãlis:ꝛ declinatio ipsius ad fre
quentiã ꝛ velocitatẽ ꝛ magnitudo anhelitus nãlis:ꝛ
declinatio ipsi⁹ ad frequẽtiã ꝛ violentiã:ꝛ exuberatio
piloꝝ sup pect⁹ ꝛ ꝓprie sup sinistrũ parumper,si non
repugnet hũiditas mẽbri alterius ꝯtrarietate vehe=
mẽti valde aut regio ꝛ aer. Et vehemẽtiã ire ꝛ furio=
sitateꝫ ꝛ bonitatẽ crudelitatis ꝛ spaciositatẽ spei signt
magnitudo pectoris cũ nõ est pp cerebrũ sm q̃ dictũ
est. ¶ Cõplonẽ ꝟo frigidã naturalẽ signt cõstrictio pe
ctoris nisi ꝓpter cõditiões predictas ꝛ paruitas pul=
sus nãlis et declinatio eius ad raritatem aut tardita
tem:nisi sit illic causa faciens velocitatem:et constri
ctio anhelitus naturalis:et declinatio eius ad tardi
tatem et raritatẽ:et debilitas ꝛ pigritia:ꝛ patiẽtia nõ
acquisita ex cõsuetudine et exercitio:ꝛ mores ꝛ simi=
les morib⁹ mulierũ et erubescentia cum timore:ꝛ he
sitatio ꝛ obliuio ꝛ passio a minimis rebus et frig⁹ cor
poris. ¶ Humidam vero complexionẽ significant le=
nitas pulsus ꝛ velocitas patiendi a superuenientib⁹
iram facientibus ꝛ lenificantib⁹ superuenientibus ꝛ
velocitas remouẽdi ab eis ꝛ hũiditas cutis si nõ resi
stit epar. ¶ Sꝫ cõplonẽ siccã significãt durities pul=
sus.et tarditas agendi ꝛ tarditas patiẽdi ꝛ tarditas
quiescendi ꝛ lupinositas moꝝ et siccitas corpis si nõ
resistit epar. ¶ Calidã aũt ꝛ siccã cõplonẽ signt pulsus
magnus cũ mensura. Et illud iõ qm magnitudo ei⁹
est pp necessitatẽ:ꝛ diminutio ipsi⁹ pp siccitatẽ instru
menti et velox ꝓprie ad ꝯstrictionẽ ꝛ frequens ꝛ ãhe
litus magnus velox ꝛ ꝓprie cũ ipse extrahit aerẽ fre=
quens ꝛ perfidia moꝝ ꝛ inuerecũdia ꝛ leuitas in mo
tionibus ꝛ imblandities et velocis ire pp caliditatẽ
et tarditatem pacificandi pp siccitateꝫ: et multitudo
piloꝝ pectoris et spissitudo ipsoꝝ pp siccitatẽ mate=
riei ipsorum et crispitudo ipsoꝝ et caliditas tactus ꝛ
siccitas ipsius. ¶ In calida autem et hũida sunt pili
pauciores et pect⁹ est latũ magnũ et pulsus est ma=
gnus:verum est lenior.et velocitas et frequẽtia eius
sit infra illas q̃ sit in ꝯplone sicca cũ equãt in calitate:ꝛ
est ira in ea velox nõ vehemẽs:et tactus corporis est
calidus et hũidus si non repugnat epar in vehemen
ti frigiditate et hũiditate si fuerint infra vehemẽtiaꝫ
et multiplicãtur egritudines putride. ¶ Frigidã aũt
et hũidã signt pulsus cum non est magnus: immo est
declinis ad puitatẽ et est leuis nõ velox neq frequẽs
imo est decliuis ad contraria eorũ sm illud ad qd in
vltimo ꝑuenit cõplo:et est habẽs eam piger timidus
tardus motus festinatiõis nudus a pilis:nõ retinẽs
malũ neq irascibilis:et est corp⁹ frigidũ et hũiduꝫ si
nõ resistit ei epar cũ calefactione plurima et exicca=
tione ꝯpus nõ sit plurima. ¶ Frigidã vero et siccam

hn̄tis:pulsus nō ē cuȝ illa tarditate tota: ⁊ hn̄s eā ē tarde ire fixe retinens malū lenis sine pilis frm̄ hn̄s corpus ⁊ siccū si nō resistat epar cū calefactione plurima ⁊ humiditate ꝗ̄buis parua.

¶De signis egritudinū cordis. Cap.iiij.

De illis sunt sigītiōes ꝯplonū non nālium. ¶Et qn̄qꝫ sigīnt malitiā ꝯplonis cordis debilitas ⁊ resoło virtutis ⁊ liq̄factio nō ꝑtinētes ad cām ꝑmitiuā aut añcedētes: aut cōitatē mēbri. ꝙ si trēor cordis adiuuat in his significatiōib⁹ tunc iā cōplet sigīto: ⁊ qn̄ ꝑducit ad syncopi tūc iā ꝯfirmata ē res. ¶Et qn̄ ī corde fort; fit malitia ꝯplonis fride: aut calide: aut sicce sine mā īcipit corpus ꝓcedere in via pthisis ⁊li quefactiōis. Est ḡ illa q̄ est calı̄a ex illa ethica absoluta. Et frigida spēs ethice cōꝑatura ad senes ⁊ decrepitos: ⁊ sicca spēs pthisis. ⁊ ethica qd̄ diuersificat in toto illo a pthisi scā a pulmōe. Pulmo.n. ī hac nō ē lesus ī seipso: ⁊ hn̄s eā nō hȝ tussim. ⁊ diuersificat ab ea ethica cū calītate ꝑꝑ ꝑuationē calitatis. Signū aūt malitie ꝯplonis cordis calide ē augmentum pulsus ī velocitate ⁊ frequētia non nāli: ⁊ egressio anhelitus ad magnitudinē ⁊ velocitate ⁊ frequentiā non nālem ⁊ vehementia sitis q̄ sedat cum aere frigido: ⁊ suauitas ī frigore ⁊ cōitas extenuationis ⁊ liquefactiōis absqꝫ cā alia ⁊ tristitia: ⁊ cōturbatio ꝑmixta inflāmationi. ¶Signa aūt malitie ꝯplonis frigide sūt declinatio pulsus ad paruitatē ⁊ raritatem nō nālem nisi cadat virtus ⁊ sit necia frequētia vt succurratur cū eo. qd̄ appropiquat necessitati cū aliis ab eis duabus ⁊ est cuȝ debilitate anhelitus ⁊ resołone virtut; ⁊ tranquillitate: ad illud qd̄ calefacit ex spēbus eoꝝ que tangit ⁊ olfacit ⁊ gustat: ⁊ timiditas ⁊ non audacia ⁊ supfluitas in pietate ⁊ misericordia. ¶Signa autē malitie ꝯplonis cordis humide sunt inclinatio pulsus ad lenitatē non nālem: ⁊ velocitas patiēdi ab impⁱmētibus in aīa cuȝ velocitate remotiōis eorū: ⁊ multitudo euētus febriū putridaruȝ. ¶Sed signa malitie cōplonis sicce sunt declinatio pulsus ad siccitatē non nālem ⁊ difficultas passionū cum fixiōe earū siue sint fortes siue debiles ⁊ liq̄factio corporis.

¶De significationib⁹ āt aꝑatū sunt significationes aꝑatuȝ calidoꝝ. Ipsa.n.in ꝑn° sui faciunt apparere in pulsu diuersitatē mirabilē nō consuetā ⁊ magnificāt inflāmationē in corpe ⁊ ꝓprie in partib⁹ mēbroꝝ anhelitus. ¶Et anhelans ꝗ̄buis attrahit maximum aerē ⁊frigidissimū: tm̄ est q̄si ꝑuatus anhelitu: deiñ sequitur ipsuȝ syncopis successiua. ¶Et nroȝ vt expectet in cognitiōe dispōis aꝑatum caloꝝ cordis illud qd̄ ē ex duritie fn̄strī: fm ꝙ currit consuetudo de expectatione eius in aliis q̄ sunt silia eis. Aꝑa.n.nō ita aduenit cordi vt ꝑ ipꝫ induret pulsus: imo iterficit añ illd̄.

¶Singularis aūt resoło scit ex causis ꝑmitiuis. Et dixerunt q̄dam ꝙ qn̄ accidit in corde vlcus ⁊ currit ex nare sinistra sanguis moritur patiens. Et signum eius est dolor in loco sinistro mānillari.

¶De cāis ipⁱmētib⁹ in corde. Cap.v.

Causaꝝ in corde ipⁱm̄tiū alie sūt q̄ sūt et ꝓpe: ⁊ alie sūt cōes ⁊ alie sūt cāe efficiētes ꝯplōes ⁊ cāe efficientes aꝑata ⁊ efficientes solutionē singularis ⁊ reliq̄ silles eis q̄ sunt ex eis q̄s nūmeraui tibi ī libris vlibus. ¶Uerꝫ cordi appropriant cāe accidētes ꝑꝑ āhelitū ⁊ cāe accidētes ꝑꝑ passiōes aīales. Propter āhelitū qd̄ qm̄ qn̄ cōstringit aut calefacit valde aut īfrātur valde sequit ex eo vt accipiat cor nocu^m^. In passiōib⁹ aūt aīalib⁹ oꝫ vt redeat ad ea q̄ dixim⁹ ī vlibus ⁊ iā ostēdim⁹ ī psiōnē eaꝝ ī corde mediāte spū ⁊ cuiusqꝫ eaꝝ q̄ supfluit in impsiōe ꝑuocationis spūs ināti ad iteriora aut sparsiōis ei⁹ ad exteriora. ¶Et quādoqꝫ cōseq̄t vt faciāt ꝑuenire syncopim: imo cōsequitur vt interficiāt. ¶Et ira que est ex summa earū ē mior oīb⁹ illis ī h°. Ira.n.raro īterficit vigilie ꝟo ⁊ exercitiū ⁊ silia illis debilitāt cor cum resolutione.

¶De canonib⁹ vlib⁹ in curatiōe cordis. Ca.vi.

Nos q̄dē fecim⁹ de medicis cordialib⁹ tractatū singularē q̄ cū hō cōtulerit iter sciaȝ suā ī me^a^ ⁊ cognitionē suā ī ꝑncipiis q̄ sūt magis cōia ꝗ̄ me^a^ iuuabit: hic ꝟo inuim⁹ ad illd̄ qd̄ oꝫ dici in libris medicialib⁹ puris ꝑpea ꝙ cor est mēbrū ꝑncipale prius oī ꝑncipali ⁊ sublimi⁹ eo: oꝫ vt sit velox studiū in curatiōe ei⁹ cū medicis ita vt adiuuet absqꝫ errore vltime siue velim⁹ ex eo eūare hūorē siue ꝑmutare ei cōplonē. ¶In eūone aūt q̄ ꝓcedit cursu flōmie ita studiose festinam⁹ ne oporteat nos ꝑmiscere eā cuȝ alio regimie mūdificatiuo. imo plm qd̄ in ipa obseruam⁹ est ne supfluat ⁊ cadat virt⁹ ⁊ vt viuificem⁹ virtutē si debilitat parūꝑ cū reb⁹ viuificātib⁹ ꝟtutē quādo debilitat ꝑꝑ ꝯplonē frāȝ aut calāȝ. Et hec res nō appropriat egressiōi sanguis tm̄: imo oīb⁹ eūonib⁹ ꝗ̄buis sit extractio sanguinis vehemētis necessitatis ad hoc subsidiū. ¶Cā aūt cū q̄ excusamur a studio spēꝝ regimis alteri⁹ est. q: egressio sanguis nō ē medicamē ꝑueniēs ad cor: ⁊ ꝙ plm repletionū cord; nō sunt nisi ex sanguie ⁊ vapore a nocumento quorum duorum simul liberat flōmia. ¶Et repletio quideȝ sanguinea remouet flōmi a basilice dextre. Sȝ replō vaporosa flōmia basilice sinistre. ¶In reliq̄s āt eūonib⁹ q̄ sunt cū medicinis opꝫ vt misceant me^e^ cū regimie ꝑdicto ⁊ regimie alio. Et illd̄ est qm̄ plēs me^e^ eūatiue sunt ꝯrie corpi: q̄ opꝫ vt eis associent medicine cordiales. ⁊ ipse me^e^ que efficiunt in corde fortitudinē cū ꝓprietate que est in eis ita vt sint cum medicine admistratio in eūone humoris cordialis societate medicine tyriacales bezaharti ꝑtinentes cordi. et plures q̄dem haꝝ medicinaꝝ conferunt: imo plures earum conferunt ei ex aliqua parte. Et illd̄ est qm̄ ipse etiā faciūt penetrare medicinas euacuatiuas ad cor remouen⁹ eas ab aliis locis. ¶Permutatio aūt cōplonis. aut est q: ꝯuertit regimē ad ꝑmutationē frigidi: aut ꝑmutationē cali: aut ꝑmutationē humidi: aut ꝑmutationē sicci. ¶Cū ḡ volum⁹ ꝑmutare ꝯplonē frāȝ audaces sum⁹ ad illd̄ cū medicinis calidis cōmixtis cū medicinis cordialib⁹ calidis cū custodia nr̄a ne accidat ex eis mot⁹ laboriosus humoris cordis: ita vt extēdat corpus cordis: cū eo qd̄ gradatim facit illd̄ aut extendat mā aꝑosa et reliqua. ¶Cū ḡ volum⁹ ꝑmutare ꝯplonem calam nō sumus ausi esse contenti infrigidatiuis. Nā sub̄a ꝑꝑ quā cor creatū est: ⁊ est spiritus effusus in ipo est sub̄a calida. s. caliditate inata non caliditatibus nocinis corpori. ⁊ accidit ei ex malitia complexiōis cor

dis qñ ẽ cal'a vt minoreꝛ ꝛ resoluaꝛ:ꝛ vt conuertatur in fumũ ꝛ ꝯturbeꝛ. ¶Cũ ergo superuenit corpori cordis qd extinguat ipam ꝛ nõ ẽ pmixtũ cũ medicinis calidis quarum ꝓprietas ẽ vt ꝯfortẽt calorẽ inatũ nõ totum illud ꝓp caliditatẽ earum:imo cuz ꝓprietate ipsarum associata caliditati earum poſſe ẽ vt noceat radici.i.spiritui cuius ramo ꝯferat.ꝛ est corpus cordis:ꝓpterea qꝛ iuuat ad tẽperandũ caliditatẽ cordis cũ sentiꝛ cũ eo caliditas spũs. ¶Quapropter nõ inuenimꝰ sapiẽtes antiquos euasse curationẽz malitie ꝯplonis calide q̃ est i corde ꝛ eiꝰ qd accit ei a pmixtiõe mediciarum frigidarum cum cordialibꝰ calidis:ꝯsidẽtes ꝙ nã si fuerit fortꝫ discernet iter isrigidatiuũ ꝛ calefactiuuz ꝛ afferet isrigidatiuuz cordi ꝛ afferet calidũz cordiale spiritui:ꝛtẽpabit illũ ꝛ qñz istud. Et si nõ ineniunt medicamẽ eq̃le faciẽs cõfortationẽ spũs cuz ꝓprietate aut ꝓrimũ eq̃litati sicut buglossam vigorãt ꝛ adiuuãt se cuz ea:sed si nã fuerit debilis nõ confert regimẽ. ¶Et qñq cogit eos admistrare medicias calidas cordiales ꝓp illud qd ipsi sciũt de q̃ntitate sube pluriũ medicinarum frigidarum cordialiũ ꝛ paucitate penetratõis earum ꝛ declinatiõe ipsarum cuz nã ad fixionẽ ꝛ nõ ad penetrationẽ: q̃re cogit eos illud ad h̄ vt pmisceãt medicias cordiales cal'as qbꝰ penetrẽt vt nã adiuueꝛ ad deferẽdum illas cordi:sic pmiscẽt crocuz reliq̃s pmixtꝫ trociscorum cãphore. Reliq.n.pmixta discurrũt cũ eo ad cor deĩ virtuti nãli inest vt ꝓcedat a corde:aut inflãmet ipm cuz spũ cordis ꝛ adiuuet cuz infrigidatiuis ad tẽperandã ꝯplonem. Hoc nãq meliꝰ est eis q̃ vt vtãꝛ infrigidatiuis puris q̃ figunꝛ in pñº meatuuz ꝛ nolunt penetrare. Et isti q̃ abstulerũt crocuz ex trociscis cãphore ꝛ blasfemauerunt pmos fecerũt trociscos cãphore pauci iuuamẽti:cuius ipsi ignorẽt hᶜ. ¶Amplius ꝯplo cal'a curaꝛ dãdo i potu rob de fructibꝰ ꝛ ꝓpe aquã pomorum d̃ sceni ꝛ cydoniorum.ʒ.ij. Est.n. bonũ medicamẽ cũ eis q̃ sibi sũt silia de his q̃ dicturisumus:ꝛ cũ epithimatibꝰ ꝛ emplis q̃ sunt ex extinctis pmixtis cũ ꝯfortantibꝰ cor.ꝛ si cã fuerit mã eueꝛ. Cura ãt malitie ꝯplonis fride ẽ cũ ꝯfectionibꝰ vel confortãtibꝰ magnis q̃s dicemꝰ:ꝛ cuz vio odorifero ꝛ cũ exercitijs tẽperatꝫ ꝛcũ emplis ꝛ linimẽtis calidis aromaticis cordialibꝰ ꝛ cibis calidis cuz q̃ntitate q̃ digeranꝛ. ¶Et si cã fuerit mã eueꝛ. In cura ãt malitie cõplonis sicce necessariꝰ est cibꝰ plurimus hũectatiuus ꝛ itroitus balnei pꝰ ipm:ꝛ admistratio tine cuz custodia ipsiꝰ:ꝛ paucitas motꝰ ꝛ trãqllitas: ꝛ sumeꝛ i potu aquã fridã . Et si fuerit illic frigus alieneꝛ ab aq̃ frigida.q̃ est vehemẽtis frigoris. Et cibenꝛ cibis ꝛ potibꝰ ꝛ multipliceꝛ sõnꝰ pꝰ cibꝰ calm. ¶Et si causa fuerit mã eueꝛ.ꝛ tu qd scies distinctionẽ illiꝰ vbi loq̃mur de cura ethice ꝛ arefactõis. ¶Cura ãt malitie ꝯplonis hũide ẽ subtiliatio ciborum ꝛ admistratio medicarum exiccatiuarum ꝛ exercitia tẽperata cũ frequẽtia ꝛ multitudine: ꝛ si cã fuerit mã eueꝛ. ¶Frigide vo ꝛ humide ꝯplonis cura ẽ multitudo exercitij ꝛ balnei añ cibũ p̃cipue thermarum:ꝛ submersio pluria i aq̃ calida:ꝛ admistratio solitiuorum diureticorum: ꝛ vsus vini fortꝫ resolonis:odoriferi ꝛ admistratio ciborum laudabilis chimi cũ q̃ntitate nõ pluria.ꝙ si illic fuerit caliditas vitẽt balneũ ꝛ vtanꝛ coitu . ¶Et si fuerit mã calida:et hũida:aut hũida euacuetur.

¶De medicinis cordialibus. Cap.vi.

Medicine qd cordiales cũ totalitate sua oꝫ vt colligãtur ex areolis meãrum singulariũ et ex areolis mẽbrorum ãhelitus . Sꝫ fm necessitatẽ in hac hora nos dicemꝰ de eis illas q̃ sunt sicut capita:et radices. ¶Dicamꝰ q̃ ille q̃dez q̃ ex eis sunt ꝓrime eq̃litati sunt hyacinthus et alberẽgesif.et alferuzegi et aurũ et argẽtũ et buglossa. Calẽ vo sũt doronigi et zedoaria et muschꝰ et ãbra et zurũbet et seta ꝓprie et crocus et ãbo ben sunt velocis iuuamẽti et garofili sũt valde mirabiles:et xyloaloes crudũ:et melissa et semẽ eiꝰ.et alscebebiã et semẽ eiꝰ et cardamomũ et cubebe.ꝛ alselemenusch:et acetosa et semẽ eiꝰ et folia citri et foliũ indũ et enula ẽ mirabilis . Frigide vero sunt margarite et karabe et cãphora et corallꝰ et sandali et rosa et spodiũ et lutũ sigillarũ et poma. Et ex eis est coriandrũ siccũ et humidũ.

¶Tractatus.ij.de partibus distinctis.

¶De tremore cordis et causis eius. Cap.i.

Tremor cordis ẽ motꝰ tremulꝰ accñs cordi. Et cã eiꝰ est oẽ qd ledit cor ex eisq̃ sunt in ipo aut in pãniculo eiꝰ:aut ꝯtinuãtur ei ex mẽbris vicinis cõicãtibꝰ ei. Et qñq fit a mã hũorosa:et qñq fit a malitia cõplonis pure. Et qñq ab apate:et qñq fit a resolone singularis et fit a cã extranea:ꝛ qñq fit a morsu venenosorum alaliũ. et quandoq fit a serpẽtibus q̃ sũt in vẽtre:et qñq fit a sensu vehemẽti. Et mã hũorosa qñq ẽ sangulea:et qñz est hũiditas:et qñz ẽ melica:et qñq ẽ colerica:et qñz est vẽtosa:et ẽ leuior et facilior earum. Et ille q̃ est a malitia ꝯplonis pure:iõ ẽ qꝛ ois ꝯplo dñans facit debilitatẽ:et ois debilitas efficit in corde dũ pseuerat in ipso residuũ virtutꝫ agitationẽ quãdã q̃si ipꝫ expellat a seipo aliqd nocuᵐ. Et tremor qd cordis qñ supfluit penetraꝛ ad syncopim:et qñ magis supfluit pmutaꝛ ad mortẽ. Et vnaqueq ꝯplonũ simpliciũ facit illud. Apa vo calĩn in pñº pseuerãs facit apparere tremorẽ cordi:deide syncopim postea mortẽ:et frĩn ẽ ꝓpter quã dispõni eius. Sꝫ qñz iterponit spaciũ aliquantulum.et sĩlr resolo singularis. Et sĩlr opilatio existens in cursibus sanguis et spũs in corde et q̃ sequunꝛ ipꝫ et in venis sensibilibus ptium pulmonis . ¶Factus aũt a cã extranea est sicut a doloribus ꝯstrictiuis et pmutationibꝰ materierum apatũ vicinorum p̃dictorum a potu venenorum. Et factꝰ a morsibꝰ serpẽtũ. Et factꝰ a serpẽtibꝰ q̃ accidũt in vẽtre:et ꝓprie qñ ascendũt ad superiora mirach in cibo ꝛ fece. ¶Factꝰ aũt a subtilitate sensus cordis ẽ:qm̃ habẽti illũ accidit tremor cordis et q̃libet vẽtositate gñata in spacio qd est iter ipꝫ et inter pãniculũ eius:aut i corpore pãniculi eiꝰ aut in vena eius:ꝛ ex q̃libet q̃litate frigida:aut calida aduenienti ei:ita ꝙ succedit potui aque p̃ter ꝙ p̃dicat illud ad debilitatẽ in operationibus suis . ¶Factus aũt cũ cõitate:aut est cum cõitate corporis totius sicut accidit in febribus et proprie in febribus pestilentialibus:aut cum communitate pãniculi sua:ita vt accidat in ipso apostema molle:aut durũ sicut accidit simio:aut gallo p̃dictis:aut cuz cõmunitate stõi quo

niaz in ipso ē humor viscosus vitreus: aut mordicatiuus colericus: aut corrūpitur in eo cibus: aut cū cōitate oium mēbroꝝ q̄ dolent vehementer. ¶Et qn̄qꝫ multiplicatur cū cōitate stomaci pp humorem q̄ est in eo: aut bothor i ore ei⁹: aut attractionē succedentē laborii: ita vt forsitā nō discernaṫ inter ipsum ꝛ inter cordialē. ¶Et qn̄qꝫ accidit pp tremorez in ore stōi ꝛ cōtinuaṫ illi: ꝛ est silior res treōri cordiali. ¶Et qn̄qꝫ fit cū cōitate pulmōis qn̄ multiplicaṫ in eo opilatio i parte illa q̄ obuiat cordi: ꝛ nō penetrat anhelitus ꝫ suos modos: ꝛ illud idicat ꝯstrictionē anhelitus nō securā. ¶Et qn̄qꝫ fit cā crisis ꝛ motuum accidentiuz humoribus ad crisim. Et ego exponā illud in loco suo. ¶Et si quis cōqueritur de tremore cordis post egritudies ꝛ hꝫ nauseā ꝛ euōit colerā plimā ꝛ nō remoueṫ nausea ē malū ꝛ indicat spasmuz in stomaco.

¶De signis. Capi.ij.

Tremorem cordis oēm sign̄t pulsus diuersus trāsiens terminuz in diuersitate sensu percepta in magnitudine ꝛ paruitate ꝛ velocitate ꝛ tarditate et raritate ꝛ frequentia: ꝛ multotiens assimilatur pulsui habentium asma. ¶Et sign̄t illū q̄ est humidus vehemētia lenitatis pulsus est sensibilitas habentis eā quasi cor eius sit positū i hūiditate. ¶Et sign̄t illuz qui sanguineus ē signa calidis ꝛ inflāmationis ꝛ velocitas pulsus ꝛ magnitudo eius i alia hora q̄ꝫ tremoris cordis: ꝛ iuuanṫ coitu ꝛ infrigido ē ecōtrario. ¶Et sign̄t illū q̄ colericus est ꝛ est raro egritudies colerice sequētes ipsum ꝛ durities q̄dam in pulsu et vehemētia inflāmationis. Et sign̄t illum q̄ melicus est tristicia ꝛ sollicitudo ꝛ durities in pulsu. ¶Et ventosum q̄dem pur sign̄t velocitas resolutiōis ei⁹ ꝛ lenitas laboris ei⁹: ꝛ ēt paucitas diuersitatis in pulsu eius. Et sign̄t apostum in suba ipsius: aut panniculi eius signa duoꝝ apatū p̄dictoꝝ. ¶Et illum q̄ est ex solutiōe cōtinuitatis cā sua. ꝛ factū a venenis ꝛ morsibus cāe sue cū ꝓprietate reliq̄rū cāꝝ. Et silr factuz a vermib⁹. Et factū a ꝯplone singulari calida ꝛ iflāmatione vehemēti absqꝫ sensibilitate hūiditatꝫ in q̄ natet cor: velocitas pulsus ꝛ freq̄ntia ei⁹ q̄uis sit nō in hora cōmotōis eius ꝛ qꝫ ē post cās spasmaticas sine mā ꝛ i ethica ꝛ silibus. ¶Et factū a frigore puro sign̄t cāe sue ex euōnibus extinguentibus calorem innatum: ꝛ egritudines infrigidatiue ꝛ aeres ꝛ alia ꝛ pulsus rar⁹ ꝛ tardus nō in hora tremoris cordis. ¶Factuz āt ab opilatione significat diuersitas pulsus in paruitate ꝛ magnitudine ꝛ debilitate ꝛ fortitudine cū priuatione signoꝝ repletiōis. ¶Fact⁹ āt a subtilitate sensus cordis ꝛ a q̄libet ventositate generata, ex nocumēto adueniēte ei cognosciṫ ex fortitudine pulsus ꝛ sanitate anhelit⁹: ꝛ icolumitate reliquoꝝ mēbroꝝ. ꝛ fortitudo pulsus ꝛ magnitudo ipi⁹ sunt significatēes p̄me significantes ipm. ꝛ certificat ipm si fuerit corp⁹ cū freq̄ntia hmōi tremoris cordis incolume ꝛ v̄t⁹ ꝯseruata ꝛ ꝯsuetudo i operationib⁹ sana. Et illi q̄bus plm accidit iste sunt sup quoꝝ facies apparēs vestigia passionū aialiuz q̄uis paꝝ sicē ire: aut gaudij: aut tristicie: aut aliaꝝ. ¶Factus aūt cū cōitate corporis toti⁹ in febrib⁹ manifestus est ꝛ similiter cretic⁹. Et factū cā stōi sign̄t significationes dispōnum stōi ꝛ appetit⁹ ꝛ qꝫ ab ipso expelliṫ: imaginationes ꝛ nausea ꝯpunctio ꝛ qꝫ alleuiaṫ in tempore vacuitatis: ꝛ qꝫ sit vehemēs in hora qua cibus incipit digeri. ¶Et ille q̄ fit cū cōitate pulmōis est: qm̄ hn̄s eum est preparatus asmati repertis in ipo signis significantibus humiditatem pulmonis ꝛ opilationē viaꝝ in eo quas dicemus in suo capitulo. ¶Factuz aūt pp febres significāt significatiōes supradicte in capitulo suo. ꝛ ex eis que significant ipm sunt saliua currens ꝛ dolor sicut qui fit a constrictione vnguiū ꝛ puncture euenientes subito in ore stomaci.

¶De curatiōib⁹ vlibus tremoris cordis. Ca.iiij.

In materiali omni fertur auxilium cum euacuatiuis. in sanguineo quidē cum flobotomia ꝛ extractione sanguinis vltima: ꝛ temperamento cibi in quantitate ꝛ qualitate. Et si est illic paroxism⁹: aut tps in quo cōmoueatur plurimuz sicut verbi gratia ver: tunc necessarium est vt p̄cedāt ante poxismum flobotomia ꝛ sb̄tiliatio cibi ꝛ acceptio ei⁹ qđ ꝯfortet cor. In facto aūt propter humorē flegmaticum: oꝫ vt fiat euo cū medicinis: q̄ꝝ ipressio ꝯseq̄ṫ cor. ꝛ illaruz ꝯueniētiores sunt hiere magne euantes humiditatꝫ viscosas. ¶Facti aūt pp sanguinē melicū loci lōginqui cura est flōmia ꝛ tēperantia epatꝫ: ita vt nō gn̄et melā cū eo qđ dr̄ caplo suo. ¶Si aūt est nudus humor melic⁹: tūc cura ē in ipso euo cū eis que sunt sicē hiera ruffi ꝛ logodion ꝛ oia que euant humorē meli cū ex locis lōginqs. Deinde remanet post illud eq̄tuo cōplonis: frigide q̄dē cū calefaciētibus ꝛ calide cū infrigidantibus: ꝛ ꝓprie cum eis que ex eis sunt medicie cordiales. ¶Ille v̄o q̄ est cum cōitate stōi si est ex humore grosso cureṫ vomitu post cibuz ꝛ post acceptionē subtiliātiū notoꝝ sicē acceptionē succi rafani in oxymelle. ꝛ solutio vētris fiat post ipꝫ cū hieris magnis sicut logodiō ꝛ theodoricō: ꝛ hierap. cōfortata cū pulpa collodntide: aut agarico ꝛ epithio. ¶Et si fuerit ꝓpter colerā mordicatiuā cureṫ ꝯfortādo stōm cuꝫ robub fructuū odoriferū sicut pomorū odoriferoꝝ ꝓprie: ꝛ cydonioꝝ: ꝛ ꝓprie post cibū ꝛ piroꝝ ꝛ eoꝝ q̄ sunt eis silia: ꝛ cuꝫ declinatione nāe ad lenitatē ꝛ alienationē ei⁹ qđ ꝯuertiṫ ad hūorez colericū ꝛ regimine tēperante stomacuz. Et silr qn̄ cibus in eo corrumpiṫ: oꝫ vt regaṫ cū eo qđ ꝯfortat digōnē eius qđ corrumpitur cum eo qđ diceṫ in caplo stōi. ¶Et queād^m tu abscindis cām cū hoc regimie; silr oꝫ qꝫ cōforteṫ patiēs qđ est cor. ita vt nō recipiat impressionē: ꝛ nō sis ꝯtentus in abscindēdo cām absqꝫ cōfortatione patiētis: imo oꝫ vt c[illegible]ꝫ hoc intēdas ad co[illegible] cum medicinis cordialib⁹. ¶Et ex eis quoꝝ iuua[illegible]tū magnificaṫ in tremore cordis est potaṫ pōdu[illegible]ʒ. aur. de buglossa in tēpore somni noctibus cōtinuis. Et ex eis q̄b⁹ iuuaṫ habēs tremorē cordis: ꝛ que ad ipꝫ expta sunt ē potare q̄ntitatē ponderis nuclei de gariofilo masculo in. xij. aur. lactis dulcis i ieiuno. Aut potare aur. de sansuco sicco in aq̄ frida si fuerit illic calitas aut i vio si nō fuerit calitas in diebus ꝯtinuis. ¶Et ex eis q̄b⁹ iuuaṫ hn̄s tremorē cordis est vt secū semp sit aromaticū aliqđ ex gn̄e coꝝ q̄ ei ꝯuenit. ꝛ assidue vtaṫ suffumigatiōe cū eo facta: ꝛ vtaṫ odoramentis eius: ꝛ vt sint in aromatico eius

q̄ hz tremorē cordis calī̄ vicētia rosa ꝛ cāphora ꝛ san
dalū ꝛ olea frā cū qua p̄mixtiōe medicinaꝝ aliarū
subtilis caliditatꝭ: sic paꝝ muschi ꝛ croci ꝛ gariofili
nisi metā trāsgrediat̄ res: tūc.n.sūs ꝯtentus frigidis.
¶ Et si ē ꝯplo frida tūc admisce muschū ꝛ ambrā: ꝛ
oleū de ben: ꝛ oleū d̄ citro. ꝛ aquā cāphoratā ꝛ alga
liā ꝛ q̄ sunt silia illis ꝛ ꝓpinqua eis ex spēb⁹ suffumi-
gatiōis ꝛ rorificatiōis ꝯuenictibus fm̄ ꝯplonē. ¶ Et
ego qdem nō multiplico tibi sermonē in numerādo
medicinas cordiales calās ꝛ fridas. Tu nāq̄ inue
nies eas oēs scriptas in tabulis mēbroꝝ anhelit⁹ in
medicis singularib⁹: ꝛ ad vltimū ois medi^a odorife
ra ē cordialis. Et cū h̄ nos iā diximus q̄ hāꝝ medicia-
rū sunt antecedētes i hac intētiōe. ¶ Hn̄s tremorem
cordis cū nausea cui⁹ tremorē cordis diximus esse ma
lū. Cura ei⁹ ꝓpe si fuerit illic relīq̄e febris i potu su
mat sauich ordei ablutū cū aq̄ cala: det̄ ifridatū cū
pōdere.x.ʒ.zuccari: q̄uis.n.ipz euōat ēt tn̄ iuuāt̄ eo.
¶ Qd̄ si ipse abhorret zuccaꝝ pp̄ additionē quā effi
cit in nausea: accipiant̄ loco ei⁹ g̃na mali granati: ꝛ
strigāt̄ ābo crura ꝛ olfaciat cāphorā ꝛ q̄ similant̄ ei
cū aceto ꝛ ponat̄ sup̄ pectus pānus ifusus aq̄ duoꝝ
sandaloꝝ ꝛ cāphore ꝛ alioꝝ. ¶ Et multotiēs qdē ex
citatur tremor cordis: deinde expellit̄ aliq̄d ad infe-
riora a dextra ꝛ a sinistra ꝛ sedatur tremor cordis.

¶ De cura tremoris calidi. Capi.iiij.

SI iste tremor cordis ē cū mā ꝛ euacuas eam et
remāet vestigiū eius: aut ē tremor cordis cali-
dus sine mā: tunc oꝫ vt cibet̄ hn̄s eū cū eo q̄ paꝝ est
ꝛ ꝯfert sic est panis ifusus in aq̄ ro. in q̄ est paꝝ vini
odoriferi: ꝛ panis cū syrupo de pomis: ꝛ ius pomoꝝ
ꝛ lac acetosum sine butyro qd̄ est tpis ꝓpinqui ꝯmo
tioni: aut nō acetosum valde: ꝛ cucurbita ꝛ blitis et
fructus fridi. ¶ Si āt tolerat carnē tūc vtat̄ alcarēs
et alhusen pulloꝝ ꝛ alcubugi ꝓpe: hz.n. ꝓprietatē in
hac re pp̄ fridītatē ꝯplonis: et spēs acetosoꝝ q̄ oēs
facte sunt cū succis fructuū et agresta ꝛ pomis aceto
sis: et aceto acuto sup̄ quod sparsa sit aqua ro. et aq̄
salicis: si aūt fuerit acetositas citri et limonis erit res
magis iuuatiua. ¶ Qd̄ si res fiat vehemēs et iflāma
tio: da ei ad bibēdū aquā frām et aquā niuis mixtā
cū aq̄ ro. dādo sorbitionē post sorbitionē: et da ei ad
sorbēdū syrupū de fructib⁹ et sirupuz de malis a sce
ni: et q̄ sunt silia illis dādo aliq̄d post aliq̄d. ¶ Et si
tibi necium fuerit vt dissoluas in eo cāphorā fac. Et
qn̄q̄ ē tibi necīū vt sis ꝯtent⁹ in eo ad dāduz ipsi lac
acetosuz in potu ab vna lb̄. vsq̄ ad duas lb̄. et pue-
niet ei cib⁹. ¶ Qd̄ si tibi necīū fuerit vt ꝯfortes eū cū
aliquātulo ex medulla panis ꝛ tortellaꝝ fac. Si āt
inueneris v̄tutē debilē: ꝛ timueris extinctionē non erit
excusatio: q̄n p̄misceas cū h⁹ et cū eis q̄via ei⁹ icedūt
ex cubebe et cardamo. ꝛ foliūs citri: et ēt ex coriādro
ꝛ cāphora cū rosis et spodio vt tēpent ea. ¶ Sup̄ bu
glossā v̄o sis audax vt nō timeas malitiā ei⁹: et vte
re ea cū oi qd̄ i potu tribuis ꝛ i cibo das. Eteni iā cu
currit ꝯsuetudo vt i potu tribuat̄ et silr̄ aq̄ ei⁹ distilla
te. Et qn̄z ꝯfert ei potare pōdus.ʒ.i. de reubarbaro
sceni i aq̄ frā dieb⁹ ꝯtinuis. ¶ Et stude vt sit aer ifri
gidat⁹ vltia ifridatiōe: et vt sint roratiōes et odoram
ta aromatizata cāphora: et ex sādaloꝝ p̄sentia: et nō
est malū vt roret̄ sup̄ ea aliq̄d vini cū tanta q̄titate
q̄ penetrare faciat aromaticitatē eoruz ad cor. ¶ Et
ex eis q̄bus iuuat̄ habens tremorē cordis calm̄ est
p̄mutatio ab aere suo ad aerē frigidū. Illud eīm re-
ducit ad sanitatē. ¶ Et nō oꝫ vt obliuiscaris empla-
stra infridātia sup̄ cor fcā ex sandalis ꝛ aq̄ ro. ꝛ aq̄ se
narioꝝ cāphora ꝛ ros. ꝛ spodio ꝛ lentib⁹ ꝛ emplastre
tur cū eis os stōi ꝛ ꝓpe i febrib⁹. ¶ Cōposita v̄o iu-
uatiua i hoc sūt vt i potu dent̄ troc. de cāphora cum
croco cū syrupo acetositatꝭ citri: ꝛ qn̄z ponūt̄ i eo fo-
lia citri: ꝛ diamuschū dulce ꝛ letificās ifrātiuū. ¶ De
scriptio expta ad illū q̄ nō ē ex calitate vehemēti spo-
dij ptes.iiij. xiloaloes idi galie muschate āboꝝ. An̄.
ʒ.i. cardamomi gariofiloꝝ āboꝝ. An̄.ʒ.i. cāphore.ʒ.
ſ. dragagāti.ʒ.iij. fiāt trocisci cū aq̄ de tereniabi. Sit
q̄ vnusq̄sq̄ trocisc⁹ pōderis.ſ.ʒ. vnius. ¶ Descriptio
alia. Rx. doronici ptē.i. cāphore q̄rtā ptis sandaloꝝ
tertiā ptꝭ margaritaꝝ karabe coralli xiloaloes spo-
dij rosaꝝ oiuz An̄. medietatē ptꝭ buglosse ptes.ij. cō
ficiāt̄ cū aq̄ maloꝝ ꝛ fiāt ide trocisci: ꝛ qd̄ ex eis i po-
tu sumit̄ sit pōd⁹.ʒ.i. vsq̄ ad aur. ¶ Medicamen for
tius illo in extinguēdo. Rx. se. lactucaruz: se. endiuie.
spodij rosaꝝ sandali se. portulace buglosse coriādri
sicci coralli karabe margaritaꝝ oiuz An̄. ptes.ij. cā
phore q̄rtā ptꝭ: sitq̄ qd̄ ex eo i potu sumit̄ pōd⁹.ʒ.ij.
¶ Descriptio alia. Rx. anuli karabe margaritaꝝ me
lisse selēgemisk: aluis iameni frixi oiuz An̄. ptes.iij.
luti armēi rubei: coriādri āboꝝ. An̄. ptes.v. sitq̄ qd̄
ex ea i potu sumit̄ pōdus aur. cum aq̄ melisse. ¶ Qd̄
si supfluat res ꝛ augmētat̄ iflāmatio ꝛ timet̄ q̄ si ve-
stigiū apatꝭ: tūc fortasse ē tibi necīū: vt i potu des se.
mādragore ꝛ opiū. ¶ Et meli⁹ qd̄ ē vt i potu tribuas
de se. mādragore pōd⁹ quarte.ʒ.i. p̄mixtis cū medi-
camine aromatizato ex musco ꝛ xiloaloe crudo ꝛ cā
phora ꝛ croco fm̄ v̄tutem ꝛ horam necessitatis.

¶ De cura tremoris frigidi. Cap.v.

EUacuātia qd̄ si fuerit illic mā sunt fz semitā quā
tibi exposui. ¶ Et ex eis que expta sunt ad fleg
maticum humiduz de illis siue sint in partibus cor-
dis ꝛ in stō: ē vt sumat̄ agarici pond̄.ſ.ʒ.i. ꝛ pulpe col
loq̄ntide pōdus.i. dauich. ꝛ turbith pōd⁹.ʒ.i. ꝛ bdel
lij pond̄. dauich. ꝛ muschi ꝛ croci āboꝝ. An̄. tarangi
ꝛ xiloaloes idi pōdus dauich. ꝛ salis naptici pond̄.
q̄rte.ʒ.i. ꝛ ē dos. i. ¶ Et ex eis q̄ expta sūt ad melicuz
est vt sumat̄ myrob. nigroꝝ ꝛ kebulōꝝ amboꝝ. An̄.
pondus.ʒ.i. epithimi.ſ.ʒ. ꝛ lapidis armeni pond̄. q̄r
te partis.ʒ.i. diamuschi amari pond̄.ʒ.iij. sumat̄ i po
tu cū tāta q̄titate vini odoriferi in q̄ dissoluat̄. ¶ Et
qn̄z sufficit assiduare admistratōz hierep. in pōdere
aur.i. cū pōdere dauich de epithimo dādo ipsam in
potu cū oxymelle ꝛ ꝯtinuet̄. ¶ Medicine aūt permu
tātes cōplexionē frigidam sunt tyriaca ꝛ mitridatū:
ꝛ diamuscum dulce ꝛ amarū ꝛ medicamen cesaris: ꝛ
scelithe: ꝛ milium ambre ꝛ diacandū ꝛ letificans ma
gnū: ꝛ ꝯfectio ānabihat ꝛ trocisci de musco. ¶ Et qn̄
frigus fit forte idiges eis que sunt sicut cordumeni ꝛ
dare ex eo i potu. ¶ Et qn̄z ꝯfert ei sumere acetositas
tis istagar. xxx. aur. cū vio i q̄ iā ifusa fuit buglossa ꝛ
cibetur aqua ciceris ꝛ pullis columbaꝝ ꝛ carnibus
paruaꝝ auiū ꝛ alcanabir. ¶ Et ex cōpositis aliis est

medicamẽ expertum. ℞. buglosse. ʒ. j. zurubet doro
nigi amboꝝ. añ. ʒ. iiij. dos. eius sit põdus. ʒ. j. in pꝰnci
pio mẽsis ⁊ in medio eiꝰ ⁊ in fine ipsiꝰ: ⁊ opꝫ vt sit in
vino odorifero. ¶ Aliud. ℞. karabe castorei ãboꝝ
añ. ʒ. j. alfelẽgemisk garioffili galie ãboꝝ. Añ. ptẽ. j.
dos eiꝰ sit medietas. ʒ. cũ succo almusera nõ colato
neqꝫ bullito ⁊ hic sunt medicine bone vltime ꝓlixa-
rum descriptionũ dicte in antidotario.

¶ De spẽbꝰ sincopꝭ ⁊ cãis ipiꝰ ⁊ cã mortꝭ subite. vi.

Sincopis ẽ destructio maiorꝭ ptis pliũ ꝟtutũ
motiue ⁊ sensibilis pp debilitatẽ cordꝭ ⁊ aggre
gationẽ spũs totiꝰ ad ipm pp cãm mouẽtẽ eũ ad in-
teriora aut pp cãꝫ ꝓuocãtẽ ipm iteriꝰ: q̃re nõ iuenit
spiraculũ: aut pp puitatẽ aut subtilitatẽ suã: q̃re nõ
supfluit sup illũ qui iuenit in minera. ¶ Et tu scies
ex his q̃ verificasti vsqꝫ ad hãc horã ꝙ causeꝫ illiꝰ nõ
euacuant cũ aut sit repletio m̃aei ꝓuocantis sua mł
titudine aut opilatiõe: aut eũo resoluẽs spm̃: aut p̃-
uatio restaurationis eiꝰ qđ resoluit ⁊ fames vehem̃s.
¶ Et debiliores q̃dẽ hoies ad tolerãdũ ipsam sunt
cõparati ad hoc vt neqꝫ sint ifirmi neqꝫ sani sicut in
fantes: ⁊ qui sunt eis ꝓximi ⁊ decrepiti ⁊ ꝯualescẽtes
Sed in etate ꝓueniẽtes tolerãt ipsam: ⁊ eiꝰ toleran
tia est in hyeme plurima q̃ in estate: aut malitia cõ
plexiõis iam ꝯfirmata: aut accidẽs eiꝰ magnũ subito
aut dolor vehemẽs aut debilitas ꝟtutũ pꝰncipiorũ
regaliũ ⁊ ꝓpe cordis: deinde cerebri: deinde epatis:
aut debilitas cõicãtis: sicut oris stõi cum corde: aut
debilitas corpis totiꝰ ⁊ macies ⁊ extenuatio aut do-
miniũ accñtiuꝫ animaliũ fꝫ ꝙ diximꝰ tibi i loco alio.
¶ Et plm̃ eiꝰ est decrepitis ⁊ debilibꝰ ⁊ ꝯualescẽtibꝰ:
aut applicatio ꝟtutis ꝯ̃ric substãtialiter ꝯplõni cor
dis ⁊ spũs. s. amboꝝ sicut est ex olfatu fetorꝭ puteo-
rũ ⁊ pestilẽtia aeris: ⁊ si accit in febribꝰ pestilẽtialibꝰ
⁊ ex cadaueribꝰ: ⁊ ex penetratiõe ꝟtutũ venenoꝝ ad
cor: ⁊ q̃nqꝫ est pp arterias. ¶ Ex illis est illud qđ ac
cidit cã vermiũ qui ascẽdũt ad os stõi: ⁊ opꝫ vt distin
guamꝰ post hoc distinctiões plimas. ¶ Dicamꝰ er-
go m̃ae q̃dẽ faciũt euenire syncopim: aut pp multi-
tudinẽ suã: ⁊ opilationẽ viaꝝ spũs: ⁊ qꝛ ꝯprehẽdunt
ipm totũ in corde: ita vt forsitã ꝓocet. Et hmõi q̃dẽ
gñis sunt effusiões humoꝝ plimoꝝ aut sanguis pli
mi ad stõm ⁊ pectꝰ ⁊ ad ambo: aut pmutatio mate-
riei apatis sinãtie ⁊ pleuresis ⁊ pipleumõie ad par-
tes cordis subito: aut pp viscositatẽ eaꝝ in porꝭ: q̃re
opilãt meatꝰ: ⁊ ꝓpue in mẽbris anhelitꝰ: ⁊ q̃nqꝫ est
cõis in oibus venis corporis q̃uis nõ faciunt illud
sua multitudine: aut pp vehemẽtiã sui nocumẽti cũ
q̃litate frigida valde aut mordicatiua valde ⁊ adu-
stiua valde. ¶ Et syncopis q̃dẽ q̃ accit in initio pa-
roxismi febris est hmõi gñis: ⁊ eiꝰ causa sunt humores
grossi valde aut viscosi aut mordicatiui: aut adusti-
ui. ¶ Et q̃nqꝫ fit illud pp ꝓpinquitatẽ cordis: ⁊ q̃nꝫ
est in mẽbris aliĳs cõmunicantibus ei sicut cerebro.
nã cum in eo accidit opilatio integra: ⁊ est apople-
xia fit syncopis ꝓculdubio: ⁊ q̃nqꝫ est in stõ pp cau-
sam antiquã aut ꝓpter debilitatẽ accidẽtẽ pp quaꝫ
fit recipiẽs attractionẽ materieꝝ ad os suũ siue sint
frigide siue calide ⁊ q̃nꝫ fit cã multitudinis opilatio
nis in neruis corporis vbicũqꝫ sunt. ¶ Et iste mate
rie pniciose multotiẽs accñt ex supfluitate comestio
nis ⁊ potꝰ: ⁊ freq̃ntia fastidĳ pp malitiã digõnis ita
vt ex ea spargat in corpe qđ repleat venas ⁊ opilet
meatꝰ anhelitꝰ. Et iste q̃dẽ m̃ae pp suã multitudinẽ
q̃nꝫ adiuuãt ad syncopim faciẽdã ex pte q̃ puãt cor
pus nutrimẽto. q̃nꝫ opilãt viã nutrimẽti boni ⁊ con
uertunt p seipas q̃m ipe pp suã multitudinẽ ꝯfortãt
sup nãꝫ q̃ nõ patiũt ab ea: ⁊ cũ hoc ꝯplõ corpis cor
rũpit p eas ⁊ iste qđ m̃ae q̃ faciũt syncopiꝫ sua mul-
titudie aut malitia sua sunt q̃ faciũt tristitiã ⁊ nau-
seã q̃n in stõ cadũt ⁊ sunt minoris q̃ntitatis: aut mali
tie. ¶ Fcã aũt cã eũonis supflue nõ ẽ nisi qꝛ secꝫ ip-
saꝫ spũs eũatꝰ cũ ea vsqꝫ ad hꝰ vt resoluat maior ps
eiꝰ: ⁊ illđ ẽ aut solo vẽtris cũ diaria: aut ẽ solo vẽtrꝭ
ꝯtinua: aut lubricitas stõi ⁊ intestinoꝝ: aut rasura aut
vomitꝰ plimꝰ: aut fluxꝰ sanguis nariũ: aut fluxꝰ san-
guis ex mẽbro alio: sicut orificĳs venaꝝ ani aut pp
vulnꝰ aut pp descẽsuꝫ aq̃ hydropisis: aut pp aptio-
nẽ dubellati: ꝓpea qꝛ currit ex eo res plima subito:
aut pp fluxũ mẽstruoꝝ ⁊ partꝰ: aut pp multitudinẽ
exercitĳ: aut morã in balneo calido vehemẽtis su-
doris: aut pp aliquã causaꝝ sudoris fortis ⁊ supflui
accñtis: aut qꝛ facit sudorẽ p seipaꝫ sicut caliditas: aut
ꝓparationẽ sicut raritas corpis supflua aut subtilitas
hũoꝝ l substãtĳs suis ⁊ naturis suis. ¶ Et q̃n accit
syncopis ab eũone hũoꝝ ꝟtute vitali adhuc forti nõ
est adhuc timẽdũ ⁊ illa ẽ sicut syncopis q̃ accit post flo
miã. ¶ Dolor ãt facit ꝯtingere syncopĩ: ꝓpea qꝛ sup
flue resoluit spm̃ sicut i iliaca ⁊ colica ⁊ i mordicatiõe
supflua accñte i mẽbrꝭ sensibilibꝰ. s. oris stõi ⁊ itestio
rũ ⁊ eis siliũ: ⁊ sicut i dolore motuũ neruoꝝ ⁊ vlceꝝ
coꝝ ⁊ morsionũ eis accñtiũ sicut scorpiõis ⁊ vespe: ⁊
in vlceribꝰ iũcturaꝝ ꝓparataꝝ fricatiõi ⁊ pcussiõi q̃
sequunt eas pp effusionẽ m̃aeꝝ nocẽtiũ. Et sicut do
lores vlceꝝ ambulatiuoꝝ vehemẽtia doloꝝ quorũ
facit syncopim pp suã acuitatẽ ⁊ corrosionẽ ipsoruꝫ.
Et ꝓuenit ex eis corruptio mẽbroꝝ dõec pducit ad
mortẽ ipsa nãqꝫ faciũt syncopim in pꝰmis pp dolorẽ
⁊ in fine pp vehemẽtiã infrãtiõis cordis aut allatõꝫ
vaporis vẽtosi corrupti ad cor sequẽtis ipm ex exic-
catione mẽbri ⁊ ꝯuersiõe eiꝰ ad ꝯ̃riũ ꝯplõnis ꝓpor-
tionalis hoibus. ¶ De accidẽtibꝰ ꝟo anime iã locu
ti fuimus ⁊ sciuisti in extenuatiõe cãm et oppressiõe
quã cordi faciũt. ¶ Apã aũt facit euenire syncopim
aut pp magnitudinẽ suã vbicũqꝫ sit apparẽs: aut ex
cultũ corrũpens cõplõnez cordis mediante allatiõe
arteriaꝝ: aut pp mẽbrũ in quo est cũ est sicut pãnicu
lus cordis: aut ꝓximũ cordi in quo etiã si nõ est ap̃a
magnũ valde ipm: tñ facit illud qđ efficit maximũ in
longinquũ: aut pp dolorẽ: q̃m vehemẽs fit cum eo.
¶ Sed ⁊ stõus qualiter fit cã syncopis. ¶ Scias vꝫ
ꝙ stõus est membrũ ꝓpinquum loco cordis ⁊ ẽ cũ ꝫ
hoc vehemẽtis sensus. ¶ Et est minera collectionis
humoꝝ diuersoꝝ. q̃re ipse facit euenire syncopi aut
qꝛ ifridat ipꝫ valde sicut in bolismo: aut qꝛ calefacit
valde: aut qꝛ dolere facit valde: aut q̃m ex ipo ẽ ma
teria grossa mala frigida: aut mordicatiua acuta ⁊
vlcerosa ⁊ bothor in ore eius. ¶ Sed ⁊ reliqua mẽ-
bra qualiter fiunt causa syncopis. ¶ Scias ꝙ mem-
bra alia sunt causa syncopis: aut propter dolorem

ↄtinuatū ex eis cordi: aut ꝑ vaporē venenosū quē ipa mittūt cordi: sicut ē illd qd accit i ſſocatiōe matricis. Aut ꝑ euacuationē accñtē i eis resoluētē spm̄ cordis: sicut debilitas vehemēs i ore stōi: aut ꝑ opilonē faciētē ↄstrictionē viaꝝ spūs: ⁊ i eis q̄ sunt i circuitu meatuū cordis: aut ꝑ ↄplones corruptas malas fortes dñantes eis sicut i febrib⁹ adurētib⁹ ⁊ pestilētialib⁹. Et illud ē ex eis q̄ fiūt cū cōitate oluꝫ mēbroꝝ. ¶ Et scias ꝙ syncopis ↄfirmata curationē nō hꝫ: ⁊ ꝓpe qñ ꝑducit ad viriditatē faciei ⁊ ↄuersiōe colli: fortasse .n. nō erigiť: ⁊ ille cui⁹ res ꝑuēit ad hoc tūc cū caput eleuat suū moriť. ¶ Et scias ꝙ i corpe ipi⁹ q̄ flōmať ꝑ necitatē ⁊ syncopizať sup ipaꝫ nō ꝑ multitudinē euōnis neq3 ꝑ suā ↄsuetudinē in flōmia assuetā est egritudo: aut in stō ei⁹ est debilitas ꝑ se aut ꝑ effusionem rei ad ipm. ¶ Et qñ mā decrepiti febriētis resoluitur ad stōm suū facit accidere syncopim. ¶ Et cā q̄re aliqs syncopiꝫ patiť in ꝑma flōmia sua est: q2 subitū ē ꝙ nō ↄsueuit. ¶ Et multotiēs q̄dē accidit syncopis in crisib⁹ ꝑ expulsionē mãei calē ad stōꝫ. ¶ Et multotiēs fit flōmia cā syncopis ꝑ ifridationē.

¶ De signis. Ca.vij.

Signa significātia cāꝫ syncopis: ⁊ dolores eius ꝓportionalia sunt signis ꝑdictis tremoris cordis: nā si ipa sunt debilia: sunt tremoris cordis: ⁊ qñ sunt fortia sunt syncopis: ⁊ q̄to plus fiunt vehementiora sunt mortis subite. ¶ Et pulsus q̄dē est significatio significātior illi⁹. Significat em̄ sua cōpressio cū firiōe ꝟtutis māꝫ cōpressiuā: ⁊ sua diuersitate vehemēti cū vicissitudinib⁹ ⁊ ꝑuitate maxima: relonēꝫ ꝟtutis. reliq̄s aūt sigñiōes suas fm̄ reliq̄s dispōnes iā sciuisti. ¶ Et ad summum cū syncopis nō fit subito: tūc ad ipaꝫ minorať pulsus in ꝑmis. deinde sāguis icipit occltari ad iteriora: ⁊ ↄuertiť color a dispōne sua: ⁊ fortasse palpebre nō eleuanť: ⁊ apparet in oculis obilitas mor⁹ ⁊ alteratio coloris ei visui apparēt imaginatiōes ex inuētionē: ⁊ ifrigidanť extrema: et apparet ei roritas in corpore frā: ⁊ qñq3 accidit nausea: ⁊ qñq3 ifrigidať totū corp⁹. ¶ Cū igiť icipit aliq̄d hoꝝ signoꝝ post flōmiā aut solonē vētris aut assiduationē rei necīo faciētis lesionē abstineať ab ea ⁊ remoueat cā q̄m iā ꝑducet ad syncopiꝫ si nō abscidať. ¶ Et qñ syncopis nō hꝫ cām manifestā primitiuā ⁊ antē: ⁊ est cū tremore cordis freq̄nte: ⁊ nō ē illd qd est in ore stōi cā faciēs ipaꝫ necīaꝫ: ⁊ gñans eam: tūc ea est cordialis ↄfirmata. Illa ꝟo cum q̄ est nausea ⁊ ↄturbatio est stomachalis. ¶ Et qñ ↄtinuatur syncopis: ⁊ vehemēs fit ⁊ nō est cā manifesta faciēs eā: imo est cordialis: tūc habēs eam moriť subito.

¶ De cura. Ca.viij.

Illa q̄ fortis est facta ꝑ malitiā cōplonis ↄfirmate curationē nō hꝫ: ⁊ illa q̄ nō est ita: immo est leuior: aut est sequēs cās extrinsecas a corde curatur. ¶ Et patiēs q̄dē syncopiꝫ qñq3 est in syncopi ⁊ qñq3 est in eo qd est inter syncopim ⁊ sanitatem: ⁊ qñq3 est in leui ꝑoxismo syncopis. ¶ Cuꝫ ergo est in dispōne syncopis nō est semꝑ polē nobis vt laboremus in abscissiōe cause: imo nobis necessariū est vt opponam⁹ accidēti qd accidit cum eo ꝙ ipsi pertinet de cura. ¶ Et qñ3 aggreganť nob due necessitates ↄue fꝫ duas ꝑtes diuersas. Indigem⁹ .n. i q̄busdā mēbris diminuōe ⁊ euōne ei⁹ qd i eis ē ex hūorib⁹ ⁊ i spiritib⁹ additiōe nutrimēti ⁊ restauratiōe ei⁹ qd i eis accit de resolone. ¶ Et in ꝑlimo q̄d qd accit ex syncopi: oꝫ vt icipiať ⁊ laboret cū eo qd nutrit spm̄ ex odorib⁹ bōis nisi i ſſocatiōe matricis. In syncopi nāq3 fcā ex ea: oꝫ vt approximent narib⁹ eaꝝ odores fetidi: ⁊ ꝓpe ↄuenientes cū h⁹ ori stōi. Et odoramto q̄d cali vel calami ē ꝓꝑetas i ea expta ⁊ ꝓpe i cura calē colice: ⁊ silr gypso: imo curať dādo i potu ad sorbendū ex viuificātib⁹ ꝟtutē: ⁊ qñ fuerit illic vacuitas ⁊ fames: tūc nō approximeť eis vinū puꝝ: imo oꝫ vt misceať cū aq̄ carnis multa ⁊ cōmisceať cū aq̄: ⁊ si non tūc fortasse accidēt ex eo ↄmixtio rōnis ⁊ spasm⁹. Et ex eis q̄ necīa sunt in ꝑlib⁹ spēb⁹ syncopis est ispissatio corpis exteri⁹ vt ↄprimať spūs resolut⁹: nisi sit solutio vētris fortis valde: aut cā frig⁹ vehemēs. ¶ Et cū nō est illic cā frigoris manifesta ꝓhibēs rorationē aq̄ fride: ⁊ euonē ⁊ sorbitionē aq̄ fride ⁊ aq̄ ro. ⁊ ꝓpe ⁊ idiges q̄ odore sandaloꝝ: ifecta sunt cū odoramto odoꝝ fridoꝝ: multotiēs em̄ sananť cū istis. ¶ Et si ē fortior hac ⁊ nō fit successiōe rei resoluētis calē valde: tūc oꝫ vt isuffleť musc⁹ in nares ei⁹ ⁊ olfaciat algaliā: ⁊ suffumigeť cū nece est ⁊ sorbeat diamuscū si polē est. ¶ Et si cā fuerit calitas: tunc odorifera frā administrenť ⁊ roreť aq̄ frā sup faciē ei⁹ i ꝑmis: ⁊ nō ē malū vt ꝑmisceať paꝝ muschi cū eo qd administreť ò illis cū victoria ex illis q̄ sunt sicut cāphora ⁊ sandali: ⁊ qd ē fortis ifrātiōis: ⁊ sit frm̄ ↄ calꝫ ipediēs: ⁊ muscus vt ↄfortet calorē vitalē: ⁊ vt sorbeāt aquā frāꝫ q̄ si tolerat dispō vt sit mixta cū vino ifrāto subtili tenui tūc ē meli⁹: ¶ Et oꝫ cū h⁹ vt fricet os stōi frequēter. ⁊ necīū ē vt sit lect⁹ ei⁹ in aere frō: ⁊ silr opꝫ vt sint lecti oluꝫ hñtiuꝫ syncopiꝫ cū nō ē cā frā ⁊ ꝓpe i syncopi hñtiū ethicā: ⁊ oꝫ vt assidueť ēbrocatio extremitatū ⁊ ꝑtiū mēbroꝝ ipoꝝ regaliū cū aq̄ ro. ⁊ succis fridis cognitis ⁊ necīū ē vinū ifrātū qd ipi i potu sumāt. ¶ Et si fuerit illic singult⁹ ⁊ nausea: tūc oportebit vt viuificeť calitas ifirmi ⁊ adiuueť nā ei⁹ commouēdo gutť cū pēna excitāte vōitū ⁊ ↄmouēdo spm̄ ad exteriora. ¶ Et oꝫ vt assidues ista vt attractionē sup eū: ⁊ q̄ maximū clamorē ⁊ sternutationē: ⁊ si sit cū ↄdill Cūq3 illa nō valēt ⁊ nō sternutat tūc eger moriť. Et opꝫ ēt ꝓpe i syncopi q̄ fit ex euōne vt appropinq̄s ei odores ciboꝝ ↄsideratoꝝ nisi i hñtib⁹ nauseā: ⁊ syncopi accñtē cā hūoris i ore stōi. Nō .n. oꝫ tūc vt illud approximeť eis. ¶ Et oꝫ vt vitanť vio ⁊ sorbeāt aquā frāꝫ: aut calefactā fꝫ duas dispōnes notas: sitq3 vinū magis penetrabilis res ⁊ subtilior: ⁊ melioris saporis ex eo i q̄ ē residuū stipticitatis: q̄uis sit ꝟtu⁹ fortis i eo qd recēs ē ad aggregādū spm̄ ⁊ ↄfortādū ipm: ⁊ oꝫ vt nō sit in ipo amaritudo fortis ⁊ abhorreat ipm nā. neq3 grossitudo. q2 nō penetret in ipo cū velocitate: ⁊ oꝫ vt sit color eius citrin⁹ nisi sit syncopis ab euōne: ⁊ ꝓpe fm̄ poros ꝑ raritatē coꝝ: ⁊ reliquas tūc .n. diligiť vinū nigrū grossuꝫ ipꝫ em̄ ē nutribil⁹: ⁊ magis faciēs declinare humores ad ↄuū ei⁹: quo fit resolutio ⁊ reducēs spm̄ in essentia sua. Illi autē qui nō hꝫ egritudinē hanc vinū ↄueniētius est illud quod est velocioris penetrationis. ¶ Et tibi quidē

possibile ē vt ipsum experiaris ita vt gustes ex ipso pa rū. Cūq; videris ipꝫ penetrare ad calefaciendū cū velocitate ⁊ bonitate sube ⁊ odoris tūc illud ē conueniēs.s.illud qđ q̄ritur:⁊ q̄nq; ponun⁹ i ipso ꝺ̄ musco circiter.s.ꝫ.g.aut de diamuscho quātitatē dos.a. aut medietatꝫ ei⁹ aut tertie ipsi⁹:⁊ illđ qđ in syncopi vehemēti. Et sil'r trociscos muschatos dictos i antidotario. ¶Et cōuenienti⁹ vinū i h⁹i est illđ qđ ē calefactū. Jḡm.n.i eo cui⁹ syncopis nō ē ex caliditate ē magis penetratiuū:⁊ qn̄ cōfortat fortitudie pāis est magis lōginquū ab hoc vt exiccet. Et ex eis q̄ cōferunt eis est mīa appropata syncopi dcā in ātidotario. Et hoīes q̄bus necīu est magis potare vinū calefactū sūt illi q̄ꝝ tardior ē cessatio:nō.n.opꝫ vt isti sumāt in potu frīdū:⁊ sil'r ille cui⁹ ifrātur totū corp⁹.⁊ isti sunt illi q̄ idigēt ipo ⁊ i vnctione extrēitatū ⁊ stōi cū oleis calidis aromatizatꝫ. ¶Et si ē syncope ꝑ cā materiei: tūc si ē poīe vt expellat mā cū vōitu c⁹ sperat facilitas aut cū clisteri:aut stōma fiat illđ. Et si ē pp euōnē ex ptib⁹ intrinsecis calefiāt extremitates ⁊ fricēt ⁊ inungant cū oleis calīs aromatizatꝫ:⁊ q̄ñ ē necīu stringere ea.⁊ sumat i oī gn̄e euōnis illud qđ ꝺ̄ i ca. suo:⁊ p̄para i viuificatiōe nāe illud qđ scis. ¶Et cōuenietius est hn̄ti illā q̄ ex hoc capl'o fit successiōe colice passiōis vt sumat galiā muscatā in vino:⁊ succo cydonioꝝ cū aq̄ carnis fortis i vino ⁊ cōfert ei masticatio turꝫ ⁊ inti asambioꝝ nutriti cū cāphora. ¶Et si ē pp euōnē ex ptibus extrinsecis sicut est sudor ⁊ q̄ similant illis infrigida extremitates ⁊ pulueriza sup cutē myrtū:⁊ lntū chimoleā ⁊ cortices ḡnatoꝝ ⁊ reliqua stiptica ⁊ nō extrahas mām ad exteriora oino: ⁊ nō admistres h⁹i pulueriʒatiōēꝫ in syncopi ab euacuatiōe ītrinseca:imo oꝫ vt ꝯfortes virtutē i oī euacuatiōe p̄cipue approximādo odores ciboꝝ ꝯsideratoꝝ ⁊ silia eis de his q̄ dicta sunt. Et si fuerit cā doloris stupefac illū dolorē si nō ē possibilis abscissio cāe ei⁹ sic curat colica cū filonio ⁊ silibus ei. ¶Et si venena fuerint cā da ad sorbendū albezahar expta ⁊ diamuschū ⁊ medicinas dictas in li.de venenis. Qđ si fuerit i cessatōe:⁊ iā sanat aliquātulum tūc si regimen ei⁹ ēt simile regimini p̄mo cū additiōe cui⁹ possibilitas sit i hmōi dispōne. ¶Et exēplū ei⁹ in q̄ abecōicāt est q̄m vbi gra.oꝫ vt ad sorbendū dent medicine iuuatiue sꝫ dispōnē de illis q̄ sciūt ⁊ dicte sꝫ i ca. de tremore cordis ⁊ festiēt i hoc. ¶Et illđ i quo possibilitas ē additōis ē sic si sit illic:repletio oꝫ stōi srudēdū ē vt euomat illđ q̄ sanat:⁊ sil'r si sit illic repletio:oꝫ vt fames adhibeat ⁊ mīoret cib⁹ ei⁹: ⁊ vtatur exercitio tolerabili eq̄li ab hmōi:⁊ fricatio adhibeat oībus mēbris absq; stō ⁊ vesica: ⁊ nō cogat ipꝫ sumere cibū:nisi vinū p̄dictū i dispōne syncopis qđ necessariū ē. ¶Et plures qđ stultoꝝ medicoꝝ student in cibādo eū extimātes q; sit ei ꝯducēs vt viuificat virtutē ei⁹ ipsi ḡ suffocāt caliditatē ei⁹ innatā ⁊ iterficiūt ipꝫ:⁊ isti q̄ꝫ iuuant syrupo acetoso ⁊ p̄pe illo qui coquit cū aq̄ in qua sunt subtiliatio ⁊ icisio sicut ysop⁹ ⁊ silia. ¶Et si fuerit cā opilatio in mēbris spūalib⁹ ⁊ que sunt corā eis da ad sorbendū oxymel:⁊ frica crura ei⁹ ⁊ adiutoria ei⁹:⁊ labora in hmōi ad ꝓuocādā vrinā ei⁹:⁊ da ei in potu de vino qđ subtile est:⁊ illđ si ē illic caliditas. ¶Si aūt est ab euōne ⁊ debilitate ad sorbēdū det aq̄ carnis aromatizata: fiat vt fugat panē infusū in vino odorifero cui aq̄ ro. sit admixta ⁊ q̄ñ iuuat si sumat i potu lac acetosum absq; butyro ifrātū:⁊ illđ si fuerit illic cū euōne caliditas: ⁊ sil'r aq̄ agreste:⁊ meli⁹ illo ē rob acetositatis citri.⁊ q̄nq; ponunt i ipso folia ei⁹. ¶Et ad summū illi qui cum syncopi hꝫ ꝯturbatiōēꝫ ⁊ iflāmatiōnē aut accit a sudore vehemēti oꝫ vt det illđ qđ dat ifrātū:⁊ si sit etiā res i q̄ q̄rit calefactio. ¶Et ex eis q̄ eis ꝯferūt ē vt in potu sumat aquā carnis fortis decoctiōis cui admixta sui decima sint de vino odorifero:⁊ aliqđ de vitello oui ⁊ aliqđ de succo maloꝝ dulcium:aut muzoꝝ: aut acetosoꝝ sꝫ q; exigit dispō. Si āt tu fueris cauēs i ipo calefactionē nō fuerꝫ ausus dare i potu vinum da ei ad potādū lac acetosū infridatū i quo sit ꝯtritus panis de simila:⁊ da ei in cibis sp̄es acetosoꝝ factoꝝ cū succis fructuū. ¶Qđ si hn̄s sincopi inuenit frig⁹ cū ea aut p⁹ eā:aut cū i potu sumat infridātia:⁊ ꝓpe i viscerib⁹ dabis ei ad potādū cardāomū: ⁊ piper ipꝫ:⁊ absinthiū:⁊ q̄ñ dat in potu vinū : ⁊ q̄n curatio fac necīu vt fiat mūdificatio: ⁊ times nocu^m eius:oꝫ vt tu ꝯfortes stōm:⁊ incipe in hoc cū eo qđ ē sic syrup⁹ de absinthio decoct⁹ cū melle:⁊ admistra empla ꝯfortātia stōm p̄dicta:⁊ ad bibēdū da vinum odoriferꝫ post illđ:⁊ ciba cibo laudabili. Facte vero in p̄n⁹ fe.⁊ cā apatū curā dicem⁹ vbi dicem⁹ curā accidētiū fe. Et penit⁹ oꝫ vt frices extremitates ei⁹ ⁊ calefacias ⁊ stringas vt nō submergat vir⁹ ex mā:⁊ ꝓhibeat a comestiōe cibi ⁊ vino:⁊ interdicat somn⁹ nisi sit q; in p̄ncipio sui nō accidat nisi pp debilitatē:⁊ q̄scūq; eoꝝ q̄ syncopi patiunt idiget cibo: oꝫ vt det aū potissimū duab⁹ horis aut trib⁹ cib⁹:⁊ sit cib⁹ sauich de ordeo ifridatū ⁊ pāis cū aliq̄ qđ hēat quā acetositatē ⁊ narib⁹ attrahat odorē bonū. ¶Et si fuerit illic ꝯstrictio vētris sumat pri⁹ cib⁹ q̄ lenificat sic sunt fhaseathe ⁊ silia eis:⁊ syrupus de malis cū oxymelle est iuuatiuū in h⁹i. Qđ si necīu fuerit vti cibi subtiliatiuis sint sicut aq̄ carnis ⁊ vitellus oui:⁊ sorbitiones cū medulla panis:⁊ in aq̄ carnis q̄nq; necīu est vt misceat cū aliq̄tulo vino. ¶Si aūt necessitas illoꝝ fuerit ad h⁹ vt ꝯfortet stōus:tūc oportebit vt misceant cū eis robub:⁊ succi fructū odoriferꝫ i q̄b⁹ sit stipticitas:sꝫ in hora potissimi necīu est vinum. Syncopi aūt facte ab accītibus aīalib⁹ succurrit ēt cū eo qđ ante dcm̄ est ex odorib⁹ ⁊ strictione nasi ⁊ vōitu ⁊ fricatione extremitatū stōi ⁊ cibatiōe ei⁹ cū aq̄ carnis:⁊ sint in ea tortelle in vino ifrigidato:aut calefacto s̄m q; scis. ¶Et si syncopis ē ex ꝯtinuatiōe cole citrine:oꝫ vt sit vinū pmixtū ⁊ sil'r syncopi ex dolore: ⁊ nos qđ dicem⁹ illđ qđ ꝓpriū ē colice i ca.suo. ¶Et plꝫ qđ syncopis q̄ accit successiōe stōmie accit stomaticis ⁊ hn̄tib⁹ venas subtiles ⁊ stōꝫ debilē aut corpa i q̄b⁹ dnat cola citrina.⁊ ei q̄ non ꝯsueuit vti stōmia. ¶Et oꝫ vt isti aū stōmiā sumāt i potu aliqđ ꝺ̄ robub ꝯfortātib⁹ stōm ⁊ cor.⁊ qn̄ cadūt in syncopis fiat illđ qđ dixim⁹:⁊ sumat i potu vinū mixtū ifrātū ꝯfortās stōs eoꝝ:⁊ ꝯseruās eos:⁊ ꝓprie cū succo alio. Et oꝫ vt dicam⁹ ꝺ̄nno q; q̄ñ eget curatio i syncopi stipticꝭ vt ꝓhibeāt euōnes:⁊ ꝯfortēt mēbra mollificātia adiu

nātia ad resoluēdū: ꝛ vt stringaṫ os stōi aū : vt nō recipiat illd qd puenit ad ipz: ꝛ eget virtute penetrāte velocis penetratiōis ad nutriēdū spm sicē est vinū ꝛ ambo sūt ꝓhibētia opatiōes. Oꝫ ꝗ vt discernaṫ iter admīstratiōez vtrarūqꝫ dispōnū. ¶ Administreṫ itaqꝫ stiptica i hora sanatiōis: aut postqꝫ administraueris aliḋ icipiēdo ad hᶜ vt viuifices ꝟtutē cū ipa iā ipressionē i eo fecerit ꝛ fuerit viuificata. Et admīstra ꝫ i hora nečitatꝫ velocis ad viuificādū ꝟtutē ꝛ nō pmittas stipticū sup illḋ: ꝛ ꝓhibeat penetratiōez eius. Et qñqꝫ necessitas pducit ad illud qḋ ē fortious nutrimēti qꝫ vinū: ꝛ ꝑpe cuꝫ syncopis ē a fame: aut resolōne pluria. ¶ Et qñ fit vt cū vinū puꝝ supuenit corporibus coꝝ multiplicat i eis ꝛ faċ possidere cōmixtiōez itellectꝰ ꝛ spasmuꝫ: tūc nō ē eis aliḋ ita ꝯueniēs : vt aq̄ carnis pdcā pmixta cū vio puro ꝛ succo pomoꝝ aut acetosoꝝ: aut dulciū ꝫ duas res: ꝛ cuꝫ nō ē qḋ ꝓhibeat: tūc meliꝰ ē vt ponaṫ i ipa q̄ sunt sicē gariofili ꝛ muschus. nā stōus ē magꝫ recipiēs eā: ꝛ ꝟtꝰ stōi cū ea vehemētiꝰ iuuaṫ: ꝛ coꝛ magis attrahit ipaꝫ. Et qñqꝫ tibi necessariuꝫ ē vt dissoluas panē similagineum i eo qḋ faciꝫ ipꝫ sorbere cū spaciū a cibo lōginquuꝫ ē. Et fricatio extrēitatuꝫ ꝛ ꝯstrictio eaꝝ : ꝛ silr excitatio vōitꝰ ꝯferūt oi syncopi : nisi cū ē a sudore ꝛ silibꝰ eiꝰ pp q̄ moueṫ spūs ad exteriora. Isti. n. sedatōe magis idigēt: ꝛ nō oꝫ vt moueāṫ: aut vomāt: aut ligenṫ. ¶ Et ex eis q̄ faciunt eos vōeṫ ē aq̄ tepida cū vnguēto aut cū oleo: aut mixta cū vio : ꝛ opꝫ vt calefacias stōꝫ ꝛ q̄ sequūṫ ipꝫ añ fricatōez extrēitatū ēt vt faciṫ fiat vōitꝰ. Et scias qꝫ fricatio extrēitatum ꝛ calefactio eaꝝ ꝛ arōatizatio ipaꝝ cū vnguētꝫ: ꝛ arōatizatio oꝛꝫ stōi cū vnctiōibꝰ bōi odorꝫ sicē ē oleū nardinū ꝛ calefaciētia sicē synapis ꝛ piretruꝫ ꝯuciētia sꝫ valde ei: cꝰ syncopizatio ē ab euōne sāguis: aut hūorꝫ: aut r̄pletiōe: imo plibꝰ qbꝰ adest syncopis cū nō ē motꝰ hūoruꝫ ad exriora. Et oꝫ vt ligēt crura coꝝ: ꝛ adiutoria ipoꝝ vicibꝰ ꝯtinuis ꝛ fricēt: ꝛ p̄pa illḋ cū eo qḋ neciuꝫ fit oppositū pti euōnis. Et isti qḋ iuuaṫ ꝯstrictione ascellaꝝ: ꝛ roratione aq̄ fride: ꝛ fricatione oris stōi ꝛ silr ois syncopis q̄ est ab euōne: ꝛ cū vio ꝯmitto: nisi aliqḋ ꝓhibeat a vino sicut apā aut hūor ima tutus aut solutio vētris aut soda. ¶ Et si in aliq̄ magnificatur necessitas ꝯfortādi ipꝫ da ei i potu vinū ēt. ꝛ non cures: ꝛ illḋ qḋ in syncopi debili. Et balneū qḋ ꝯueniēs est ei: cui accit syncopis ex diaria ꝛ colica passione. ¶ Et si accit syncopis pp fluxuꝫ sāguis ē nociuū valde: ꝛ silr si accit pp sudorē plin. ꝛ balneū ēt ē ꝯueniēs ei q̄ lučit ex vomitibꝰ iflāmatōem i ore stōi. Sꝫ āt ē pp debilitatē oris stōi tūc oꝫ vt admīstreṫ sup eū empla ꝯfortatiua sicē illḋ qḋ fiter mastice ꝛ cydoniis ꝛ sandalis ꝛ croco ꝛ lilio cū vino q̄uis valde cōferāt fricatio extremitatū ꝛ ꝯstrictio eaꝝ. ¶ Et syncopim qdē scām ex fame qñꝫ sedat pondꝫ.ʒ. panis. ꝛ potissimo syncopis siccitatꝫ: aut siccitatꝫ nāc: oꝫ vt succurraṫ cū bucell'pāis i aq̄ ꝯnatoꝝ: aut syrupo de malis. ¶ Et qñꝫ nečiū ē i egritudibꝰ acutꝫ pp syncopi daṫ i potu vinū ꝛ magis ꝯueniēs ē insipidū. ꝛ patiētes qḋ syncopim pcipiunṫ vigilare ꝛ dimittere locutionez.

¶ De casu virtutis subito. Cap. ix.

Hoc ꝑpriu ꝯtigit: vbi nō ē dolor neqꝫ solo ventris nꝫ apā magnū nꝫ euō magna. ꝛ nō ē q̄ d nisi pp hūores ꝯcurrētes: ꝛ raro qḋ ꝯtigit vt sint illi hūores sanguinei. ¶ Sāguis eñ qñ nō faċ accideṙ ꝑuus aliq̄d accñs: ꝛ nō succurriṫ cū extractiōe eiꝰ faċ accideṙ casuꝫ ꝟtutꝫ subito: illḋ āt qḋ sepiꝰ ē: est vt sit cā hūores glsi i stō: aut i vēis opilātes vias āhelitꝰ. Et scias qꝫ casus ꝟtutꝫ qñꝫ seqṫ syncopi: ꝛ qñꝫ ē ifra syncopim: vbi ꝟtꝰ ñ ōstruiṫ nisi a neruis aut lacertꝫ ipiꝰ extutibꝰ ab ea vacuis: q̄re hō fit ñ motꝰ nꝫ remoueṫ a suo situ: ꝛ dormitōe sua: nisi cū labore: ꝛ cā illꝰ ē accñs eius qḋ dixīmꝰ: nā cū vehemēs sit faċ cadeṙ ꝟtutē itegre: ꝛ si ñ fit vehemēs faċ cadeṙ ꝟtutē neruoꝝ ꝛ lacertoꝝ. Et mltotiēs qḋ fit pp subtilitatē hūoꝝ i suba sua: qꝛ ipsi recipiūt resolutōez ꝑpe i febribꝰ. ¶ Et istoꝝ qñꝫ opōnes sensibiles sꝫ nō lese q̄uis ñ sint tolerabiles qñ multiplicanṫ ꝛ iteranṫ. De cura. Cap. x.

Cura istoꝝ ꝑpria ē cure patiētū syncopi : eiꝰ nāqꝫ cura q̄ ē ex repletōe sāguiea est flobotomia. ¶ In ea ꝟo q̄ est cā alicuiꝰ aliꝰ hūoꝝ grossoꝝ opꝫ vt succurraṫ patiēti ipaꝫ i hora cessatōis euōne cum eis q̄ sunt sicē hiere: ꝛ qñqꝫ suffič hierap. cū q̄ cōposita sunt turbith ꝛ sal idus ꝛ agaricū ꝛ epithymū: ꝛ q̄ sunt silia eis : ꝛ qñꝫ medicas eum cū scamōea. ¶ Scamonea nāqꝫ ē ex eis q̄ adiuuāt medicias alias. Et oꝫ q̄ dē vt admistres i ea vōitū pꝰ solōnē: ꝛ assidues recesptōꝫ ꝯfortātiuꝫ coꝛ ꝛ odoraᵐ coꝝ. Et fricatio qḋ extremitatū ē eis: q̄ viuificāt calorē inatū ꝫ qꝫ iteramus eiꝰ remēoratiōez: ꝛ vtaṫ pꝰ illḋ exercitio tpato. ¶ Cibꝰ ꝟo sit ille q̄ subtiliat ꝛ icidit sicē aq̄ cicerꝫ cum synapi ꝛ oleū de oliuis: ꝛ oleū amigḋ. ¶ Et de vino qḋ vtaṫ subtili ꝛ veteri. ꝛ vtaṫ balneo pꝰ euōnē ꝛ inūgaṫ oleis viuificātibꝰ calorē inatū subtiliātibꝰ. Deiñ vtaṫ pꝰ balneū vino puro: ꝛ syrupo de melle: ꝛ syrupo ꝺ absinthio: ꝛ silibꝰ ill. ¶ Cūqꝫ icipit viuificari: oꝫ vt p̄peṫ cibꝰ ꝯfortatiuꝰ velocꝫ digōnis. ꝛ tu qḋ scis illud ex eis q̄ dcā sꝫ tibi. Et scias qꝫ ꝟtꝰ augmētaṫ cibo ꝛ vio subtili ꝯueniētibꝰ ꝛ odoribꝰ bonis ꝛ trāqllitate ꝛ gaudio ꝛ dimissiōe coꝝ q̄ ꝯtristāt ꝛ irasci faciunt ꝛ rememoratiōe reꝝ amabiliū ꝛ hitatiōe cuꝫ dilectis.

¶ De regimine eius in quo apparent signa aduentus apatis calidi in corde. Cap. xi.

Apā qḋ qñ fit apā: tūc iš iterfič aut iterficiet. aūt illud ꝟo qñ appent tremor cordis magnꝰ: ꝛ inflāmatio vehemēs: ꝛ sigñ pdcā: tunc ē ꝫm icepiōꝫ pnicei. qꝫ si aliqḋ iuuat ipm: tūc ē flōmia basilice: ꝛ speraṫ qñꝫ i eiꝰ euasiōe cū flōmia arterie: i iferioribꝰ coꝛporꝫ ꝛ ifrātōe pectorꝫ eiꝰ cū niue ꝛ cāphora sup apā.

¶ Fen. xij. de māmilla ꝛ dispōibꝰ eiꝰ. ꝛ ē tractatꝰ vnꝰ.

¶ De anathomia māmille. Ca. i.

Mammilla est mēbꝝ creatuꝫ ad ꝯnandū lacvt nutriaturꝫ cū eo nouit natꝰ i itroitu sue natiuitatꝫ ꝛ vsꝫ q̄ ꝯfirmeṫ ꝛ crescat eiꝰ ꝟtꝰ: ꝛ fiat ꝯueniēs ad digerēdū cibū fortē solidū. Et ipa est corpus cōpoᵐ ex vēis ꝛ arterijs: ꝛ neruis iter q̄ existit vacuitas quā caro raplet glādosa cui nō ē senꝰ albi colorꝫ: ꝛ pp suā albedinē qñ assilaṫ ei sanguꝫ albificaṫ illḋ qḋ nutrit ipaꝫ: ꝛ albificaṫ illḋ qḋ supflui ab ea: ꝛ fit lac. ꝛ eiꝰ qdē cōpatio ad lac ꝯnatuꝫ ex sāguie ē cōparatio epatis ad sanguinē ꝯnatū ex chilo in hoc qꝫ

vnūquodqꝫ ꝯuertit hūiditatē ad silitudinē suā ī nā: et
colore: nā epꝑ rubificat cibū albū: ⁊ facͭ ipꝫ sāguinē: ⁊
māmilla albificat sāguinē rubeū: ⁊ facͭ ipꝫ lac. ¶ Et
vene q̄ ſ ⁊ artie ⁊ nerui positi ī sba māmille ramifi-
cāt ī ea vsqꝫ ad ptes villosas. ⁊ hñt ī ea reuoloñes et
circuitiōes plimas. Cōitas āt māmille cū mrīce ī ve
nis int eas ꝯtextꝫ ē res quā tu iā sciuisti ī anathōia
venaꝝ. ¶ De exuberatiōe lactis. Ca. ij.

SCias q̄ lac mltiplicatᷣ mltiplicatiōe sāguis bo
ni: ⁊ qñ miorat tūc cā eiꝰ ē dimiutio cāꝝ sāguis
aut penuria bōitatꝫ eiꝰ. ¶ Et cā ī puitate sāguinis:
aut ē ex pte mācei: aut ex pte ꝯplonis: ⁊ illa q̄ ē ex cā
mācei ē qm̄ ē cibꝰ paucꝰ aut ē ꝯuꝰ ghoni sāguis ab eo
ꝑꝑ siccitatē suā ⁊ fritatē supfluā: aut ē iā ꝯuersus ad
ptē aliā. s. fluxꝰ sāguis aut apatꝫ aut alioꝝ. ¶ Ex pte
ꝟo ꝯplonis qm̄ ē cōplo corpis aut māmille exiccās
hūiditatē cꝰ passiōe ñ gñatᷣ ex ea sāguis aut ꝑꝑ sfflui
tatē aq̄sitatꝫ eꝰ ⁊ relōgatiōnē eiꝰ ab eq̄litate ꝯuēiēte sā
guinea aut aliō. Sꝫ cā q̄ ꝯsīit sbaꝫ sāguias corrūpit
illō qō gñatᷣ ex ea: qm̄ ē ꝯuēiēs vt gñetᷣ ex ea sāguis
factꝫ cū lac nō gñetᷣ nisi ex sāguie bono ē dñiuꝫ vniꝰ
hūoꝝ triū coler aut flatꝫ: aut melic. Et ōclaratio q̄ō
coler ē ī citrinitate colorꝫ lactꝫ ⁊ sbtilitate eiꝰ ⁊ acuita
te ipiꝰ. ¶ Et fla ōclatᷣ ī vehemētia albedis eiꝰ ⁊ aq̄si
tatꝫ ipiꝰ: ⁊ ōclatiōe eiꝰ ad acetositatē ī odore ⁊ sapore
suo. ¶ Et melia ī vehemētia spissitudis eiꝰ ⁊ paucita-
te ipiꝰ. ¶ Et multitudo fortitudis eiꝰ ñ elōgatᷣ q̄n sit
iō q̄ sāguis ꝑꝑ vehemētiā mltitudis sue iobedit opō
ni nāe: qꝛ nō patitᷣ ab ea ⁊ accit nāe ōfectꝰ ī ꝯuerten
do illū ꝑꝑ coartatiōnē quā fecͭ ipi: ⁊ hꝰ ē ex eis q̄ꝝ si
gna nō sūt ōiecta. ¶ Et qñꝫ accit ex exiccatiōe lactis
⁊ spmatꝫ vt egrediātᷣ fꝫ filū: qꝛ fit sāguis: ꝯsuis exu-
berās nō laudabilis sbe nꝫ ꝯueniēs ad hꝰ vt gñetᷣ ex
eo lac nāle: ⁊ ē illō qō gñatᷣ ex eo ō lacte illaudabile
⁊ postq̄ iā sciuisti cāꝫ: tūc tu ꝓuidꝰ es ī mōis abscin-
dēdi eā. ¶ Et sciās qō exuberare facͭ spma exubera
re facͭ ī plibꝰ corpibꝰ lac sic sem̄ lactuce ⁊ sem̄ papa-
verꝫ ⁊ vber capꝫ ⁊ ouis ⁊ silia quēadm̄ illō qō exiccat
spma ⁊ miorat ipꝫ: ⁊ ꝓhibet gñonē eiꝰ miorat lac ēt:
sic semē canabis: ⁊ cū cā ī paucitate lactꝫ ē paucitas
cibi: multiplica cibū: ⁊ facͭ ōlectari ī ipō: ⁊ facͭ vt ipse
sit ex gñe calī ⁊ hūidi laudabilis chimi. ⁊ qñ ē cā cor
ruptio cibi rectifica ipꝫ: ⁊ reduc eū ad genꝰ ꝑdictū ⁊
qñ cā ē multitudo exercitij miora ipꝫ ⁊ facͭ ōlectari.
¶ Et si cā ī ipō ē paucitas sāguis ꝑꝑ fluxū sāguis ⁊
silia retīe ipꝫ. ⁊ si ipiꝰ fluxꝰ ē ī iferioribꝰ ad supiora: ⁊ si
ē eiꝰ fluxꝰ ī supioribꝰ ad iferiora. ¶ Qō si eiꝰ cā ē cor-
ruptio ꝯplonis pure pōe cibos oppositos illi ꝯplo
ni cū eēntia exuberatiōis chimi. ¶ Et si fuerit cā hu
mor corruptꝰ ōñans eūa cū eo q̄ oꝫ ī oī hūore ⁊ pōe
cibū mulieꝝ colerice ꝯplexiōis illō qō ōclīat ad fri-
tatē ⁊ hūiditatē. ¶ Et ex eis q̄ ꝯferūt eis ē aq̄ ordei cū
iulep: ⁊ ēt se. citrolloꝝ pugillꝰ ⁊ se. cucumeꝝ: ⁊ acce-
ptio cerebelloꝝ ⁊ potꝰ lactꝫ vaccini ⁊ capini ⁊ pisces
alredradu: ⁊ caro hedina ⁊ gallinacea ipinguata ⁊
sorbitiōes fcē ex lisit ordei cū lac ⁊ ius maluaꝝ hor-
tulanaꝝ. ¶ Et pōe regim̄ eaꝝ q̄ sūt flatice ꝯplexiōis
ex cibꝫ ⁊ medicis ī q̄bꝰ ē calefactio ī pꝰ ⁊ 2ꝰ cū hūecta
tiōe: aut pauca exiccatiōe. ¶ Et ex hoc q̄dē genere
sunt pāis ⁊ baucie ⁊ feniculꝰ ⁊ anetū ⁊ apiū hūidū ⁊

macis ⁊ ꝓpē hūide absqꝫ sicco qm̄ ē calefem̄ ⁊ exicca
tū: ⁊ sorbitiōes fcē ex faria tritici cū fenugr. ⁊ fenicu
lo. ⁊ qñ lac egreditᷣ filosuꝫ ꝑꝑ ꝯsitudinē suā ⁊ sicci-
tatē suā: tūc cura ē ēbrocatio cū eo qō hūectat valde
⁊ acceptio hūectātiū: ⁊ silr ī spmate ⁊ itēde regimen
ꝯplonis fꝫ medicias ⁊ cibos ī q̄bꝰ ē supfluitas cale-
factiōis ꝓpinq̄ ei qō diximꝰ ⁊ hūectatio vltima. ¶ Et
cog̃scas ēt genꝰ melie ōñantꝫ ⁊ rege fꝫ ipm̄. ¶ Et ex
medicis q̄ō ipatꝫ faciētibꝰ lac exuberare ē vt sumatᷣ
de selel apū. xxx. ʒ. ⁊ de folijs feniculi. xx. ʒ. ⁊ de fassa
sa. xv. ⁊ de tritico fracto. xxv. ʒ. ⁊ ō ciceribꝰ excorticatꝫ
⁊ ordeo albo ꝯtrito eq̄lr de vnoq̄qꝫ. xviij. ʒ. ⁊ ficꝰ ma
gne. x. nūero ⁊ oīa bulliāt ī. xxx. li. aq̄ vsqꝫ q̄ rdeāt ad
viij. lib. ⁊ minꝰ ⁊ fit q̄ ide bibitᷣ. v. ℥. cū. ʒ. ℥. olei amig
dalini dulcꝫ: ⁊. ℥. j. ⁊. ʒ. zuccari sciluminu ⁊ pisces saliti
sūt ex eis q̄ faciūt exuberare lac. ¶ Et ex medicis fa
ciētibꝰ lac exuberare ē vt sumatᷣ faria sisami ⁊ dissol
uatᷣ ī vino puro: ⁊ coletᷣ ⁊ bibatᷣ colatura eiꝰ ⁊ empletᷣ
ex fece ipiꝰ māmilla: ⁊ ēt sumatᷣ ex iterioribꝰ melōgie
pōdꝰ medij krasicij ⁊ elixes ī aq̄ vehemēter dōec ēt dis
soluatᷣ. deiñ ꝯmoueatᷣ vehemēter ⁊ coletᷣ ⁊ accipiatᷣ ō
colatura eiꝰ ⁊ pōatᷣ sup ipaꝫ. ℥. j. butyri ⁊ bibatᷣ aut su
matᷣ ifusio ciceris ⁊ bibatᷣ ī ieiuno diebꝰ ꝯtinuis ⁊ ꝓ-
prie sit eiꝰ ifusio cū lacte ⁊ aq̄ ordei cū melle aut iu-
lep. Aut sumatᷣ se. fassasa p. j. ⁊ cicerelle ptes. ij. cu-
ius potio sit kermet vnū cū aq̄ calida. ¶ Aut sumātᷣ ī
potu ō pillis nardis. ʒ. ij. cū vio. ¶ Et ex medicis q̄ō
bōis ē vt sumatᷣ butyri vaccini. ℥. j. ⁊ vini cadꝰ magnꝰ
detᷣ ad bibēdū ī ieiunio. ¶ Et rami papaverꝫ rufi ⁊ fo
lia eiꝰ ōcocta cū tritura ordei sūpta sorbēdo. ¶ Aut
sumātᷣ raffanꝰ ⁊ furfur ⁊ bulliāt ī vio ⁊ coletᷣ vinū il-
lud ⁊ bibatᷣ. ¶ Aut sumatᷣ se. papaverꝫ albū cū sa-
nich eq̄libꝰ ptibꝰ cū oxymelle: aut rob pꝰq̄ ifusa fue-
rint ī q̄lꝫ coꝝ tribꝰ diebꝰ. nā illō ē meliꝰ. ¶ Et qñꝫ in
potu detᷣ nigella cū aq̄ mellis. ¶ Aut sumatᷣ se. ane-
ti ⁊ se. porri ⁊ se. ādachoche oluꝫ añ. ℥. j. ⁊ se. fenug. ⁊
se. fassasa ptes eq̄les: misceātᷣ cū succo feniculi ⁊ bi-
bātᷣ: ⁊ si misceātᷣ cū melle ⁊ butyro ē meliꝰ.

¶ De mioratiōe lactꝫ ⁊ ꝓhibitiōe exubatiōis eꝰ sfflue. Ca. iij.

LAc qñ supfluit plꝫ nocet ⁊ apat ⁊ af-
fert ēt egritu. ¶ Et qñꝫ aggregatᷣ lac ī māmilla
absqꝫ ꝑgnatiōe ⁊ ꝓpē cū retinētᷣ mēstrua. ꝯuertitᷣ eni
mā q̄ nō iuenit ꝟtutē expellēdi ꝑ mrīcē ꝑꝑ puitateꝫ
ipiꝰ. ⁊ ꝓuēit ī vbere ⁊ fit lac. Et qñꝫ aggregat ī corpi
bus viroꝝ ⁊ ꝓpē ī pubibꝰ: ita vt rotūdetᷣ māmille ipo
rū. ⁊ tu q̄ō iā sciuisti ī his q̄ꝝ tibi iā ꝑtita ē remēora-
tio cās puitatꝫ lactꝫ. ⁊ illō qō ī ea pl's attēditᷣ ē oē qō
exiccat vehemētia sue siccitatꝫ: aut vehemētia resolo-
nis sue ⁊ calefactiōis. ⁊ oīa q̄ ifrāt ēt ⁊ hūectātia q̄
sūt vehemētꝫ hūectatiōis ēt miorāt sāguinē flaticoꝝ
⁊ oēs medicie miorātes spma sūt miorātes lac. Ille
āt q̄ ex eis sūt frē sūt sic semē papaverꝫ ⁊ lētes ⁊ allia
sil cū aceto: ⁊ ex eis q̄ liniūtᷣ sūt succꝰ arborꝫ psiliū ⁊
mucillago eiꝰ q̄ retinēt ⁊ stupefaciūt ⁊ farina fabaꝝ
cū oleo ro. ⁊ aceto. ¶ Calē ꝟo sunt sicut rutha ⁊ se-
mē eiꝰ ⁊ ꝓpē rutha mōtana ⁊ sicut alfelenusch et se-
mē eiꝰ. ⁊ dosis eiꝰ vltima est vsqꝫ ad. ʒ. ij. ⁊ illō qō ve-
riꝰ ē de re albedarūgi ē q̄ ipꝫ minorat lac ꝯsuis dñt
q̄dā q̄ facit exuberare. ⁊ cyminū ꝓpē mōtanū exic-
cat lac ēt: ⁊ etiā vt ex eo fiat epithima cū aceto. et ex

epithimatib⁹ calīs ē illō qđ fit de ammoniaco ꝛ vino. ¶ Epithima bonū iūmāt radices cauliū ꝛ terātur ꝛ fiat ex eis ēpiꝫ. ¶ Aut sumat farina lentiū et fabarū et crocus et nux ꝯede ꝛ sal et fiat ex eis epithima cū ꝯ q̄ fra. ¶ Et et fiat inunctū cū succo fenugreci: aut cū lacca et lythargirio et oleo ro. ¶ Et ex eis q̄ ꝓcedūt curiu ꝓprietatis est vt liniat̄ mămilla cū cācro marino ꝯtrito: aut cū cācro fluuiali adusto.

¶ De casèatione lactis in mămilla. Cap.iiij.

QUādoq̄ȝ lac caseat̄ in mămilla ꝑꝑ caliditatē exiccatiuā. et qn̄q̄ȝ caseat̄ ꝑꝑ frigiditatē ꝯgelatiuā. Et tu que scis ex eis quoꝝ rememoratio tibi p̄terijt signa cuiusq̄ȝ haꝝ duaꝝ rex. ¶ Medicīe āt ꝓhibitiue caseationis sunt inunctū scm̄ cū cera in quibusdā oleis subtiliatiuis sicut oleū alkeiri ꝛ oleū de mētastri. ꝛ epithima cū menta trita factum in moduȝ panis ꝛ epithima calidū factuȝ ex cerato ꝛ ex mucillaginib⁹ friis et oleis friis et cera colata et couādruȝ humidū et portulaca valde iuuatiua sunt in hoc empio. ¶ Et ex medicis resoluētib⁹ caseationē calidaȝ est acetū vini conquassatū cum oleo ro. ꝛ calefactū linitū desuꝑ: aut folia solatri cōtrita q̄bus fiant emplastrū: aut folia alkekēgi ꝛ folia solatri ꝛ folia caulis: aut succ⁹ eoꝝ: ꝛ ꝓpue qn̄ cū eis miscent̄ myrrha ꝛ croc⁹. ¶ Et iteꝝ acetū vini ꝛ oleū vio. ꝛ parū fenugreci sumant̄ ꝛ fiat ex eis epithima. ¶ Et ex medicinis resoluētib⁹ caseationē frāȝ est assiduatio embrocatiōis cū aqua. ¶ Et ꝓhibēt eius saniositatē feniculū ꝛ semē feniculi ꝛ oēs spēs q̄ ꝓuocant lac q̄ sunt ō eis in quib⁹ coquit̄ anetū ꝛ camomilla ꝛ balsamita ꝛ fenugrecū ꝛ abrotanū ꝛ castoreū. ꝛ ex oleis: oleū de lilio ꝛ oleū narcisinū ꝛ oleū de costo. ¶ Et ex medicinis tēperatis bonis est vt sumat̄ panis de simila ꝛ farina ordei ꝛ eruca ꝛ fenugrecū ꝛ cuisc⁹ ꝛ semē lini contritū de vnoquoq̄ȝ q̄ſtū vna manus clausa tȝ et fiat ex eis emplastrū. ¶ Et ex eis quidē que cōferūt apationi post caseationē est vt superponat̄ spongia infusa aqua et aceto tepidis. ¶ Aut myrrha cū pane. aggregēt cū aqua ꝛ aceto. ¶ Et mēta cū aceto ꝛ pane est bona. ¶ Et marchasita ꝯtrita sicut puluis cū oleo ros. ꝛ albumine oui. ¶ Et ex eis que apiunt opilationē lactis in mămilla est vt liniat̄ cuȝ carati: aut ex myrrha cū aqua calamēti ꝛ anisi ꝛ ex farina ciceris ꝛ folijs lauri ꝛ se. apij ꝛ cymino nabati ꝛ cardamomo cū aqua virge pastoris. ꝛ silr aqua sicle ꝛ triticū cū nigella: ꝛ etiā thus cū felle bouis. aut sumat̄ mel storacis calamite ꝛ misceat̄ cū oleo vio. ꝛ fricando inungat̄ ex eo mămilla: qm̄ resoluunt̄ cum eo caseatio: ꝛ apostema. ꝛ sorbeatur aqua cauliū: qm̄ est iuuatiua ad hoc.

¶ De putrefactōe lactis in mămilla ꝛ ꝯgelatione et extēsiōe ei⁹ q̄ accit ei ex egritudine. Ca.v.

SUmat̄ sicla ꝛ decoquat̄ tādiu donec dissoluat̄: deinde ꝯiungat̄ cū medulla panis ꝛ farina fabaꝝ ꝛ oleo sisamino ꝛ supponat̄. ¶ Aut emplet̄ cuȝ pane ꝛ herba que noiat̄ herdilies humida cū cera ꝛ oleo ro. ¶ Aut cera cū aq̄ ꝛ oleo cū melle et vino. ¶ Aut rob iteret̄ emplꝫ cū quocūq̄ȝ fuerit in die bis aut ter. ꝛ silr sisamū cum melle: aut butyro. ¶ Et misceat̄ cū eo farina tritici cū furfure: aut farina fabarū est iuuatiuū. ¶ Et vaporatio cū aqua calida ꝛ inclinatio mămille suꝑ vaporē ei⁹: ꝛ ꝓpue qn̄ in ea decoquit̄ semē lini ꝛ fenugreci ꝛ cuisc⁹ ꝛ ic. cucu. ꝛ camomilla. Et embrocatio etiā cū ea est iuuatiua ei q̄ nō tolerat grauedinē empli. ¶ Qđ si accidat cū h⁹ egritudo iuuat̄ cū hoc emplo: sumant̄ mes et interiora passaꝝ ꝛ ꝯterant̄ ꝛ cōficiant̄ cū aqua sidre ꝛ aq̄ alhetil. ¶ Et qn̄ caseat̄ in mămilla sanguis assiduet̄ eius inūctio cū oleo vio. deinde fundat̄ suꝑ ipsam aqua calida: deinde emplastret̄ cū emplis p̄dictis in p̄ncipio huius capituli.

¶ De apātibus calidis mammille ꝛ doloribus locī mămillarum. Ca.vj.

IN p̄ncipio q̄dē eoꝝ administrent̄ repercussiua cognita in hac cura ꝛ misceat̄ cū eis paꝝ de subtiliatiuis. Et illud q̄dē est sicut vaporatio cū aceto vini cū aq̄ cala: aut pauco oleo ro. ꝛ farina fabaꝝ cuȝ oxymelle ꝛ folia solatri cū oleo ro. ¶ Et qn̄ ꝑtrāseūt initiū parūper curent̄ cū emplis dictis in. c. extēsiōis ꝛ ꝯgelatiōis san. ¶ Et ex eis que sunt bona vltime ē vt sumant̄ farina fabaꝝ ꝛ mellitū cōtrita ꝛ oleū sisaminū: ꝛ fiat ex eis epithima cū aqua dulci. ¶ Et iterū panis cōtrit⁹ ꝛ farina ordei ꝛ fabaꝝ ꝛ assafetida ꝛ fenugrecū ꝛ cuiscus ꝛ vitellus oui ꝛ croc⁹ ꝛ myrrha: sumant̄ ꝛ fiat ex eis emplastrū. ¶ Et etiā fiat epithima ex se. lini cū aceto. ¶ Et multotiens q̄dē resoluit̄ sirsen ad apa mămillare ꝛ est loc⁹ vbi timet̄ pleuresis quare igenia vt aggreges psiliū ꝛ pone ipm̄ suꝑ caput apostemosum nō in circuitu ipsius: ꝛ pone i circuitu iferioꝝ eius adog: ꝛ nō vapores in p̄ncipio doloris: ꝛ resoluat̄ subtile ꝛ remaneat grossum: qm̄ est error. ¶ Et qn̄ dolet caput mămille fiat ꝯtinua embrocet̄ cū eis que sunt sicut sandali ꝛ acatia: ita vt nō accidat cācer.

¶ De apātib⁹ friis flaticis mămille. Ca.vij.

COnfert eis vt terat̄ apiū ꝛ pōat̄ suꝑ ea: aut camomilla.

¶ De duritie mămille ꝛ nodis ꝛ glādulis: ꝛ qđ accit ei ex circuitiōe papille marie apōꝑubtatē. Ca.viij.

SI aūt declinat apa apparēs i mămilla ad duritiē tūc ex eis q̄ ꝯferūt in p̄ncipio est vt emplastret̄ cū rizi ifuso in vino: aut cōmixtio cū cerato facto ex oleo vio. ꝛ vitello oui. ꝛ dragaganto. ¶ Qđ si apa fiat duꝝ liniaꝝ cū cerato facto ex oleo ro. ꝛ allitrā ꝛ aqua cāphorata. ꝛ qn̄q̄ȝ ponit̄ in ipo fel bouis. ꝛ qn̄q̄ȝ medicat̄ cū folijs gallaꝝ ꝛ oleo. ¶ Et ex eis q̄ ꝯferūt ē fex decocti veteris: aut fex aceti ex qua liniatur. ¶ Nodoꝝ aūt ꝛ glandulaꝝ in ipa meli⁹ medicamē ē vt sumant̄ folia psici humida ꝛ folia ruthe humida ꝛ ꝯterant̄ silr ꝛ cū eis fiat ēplꝫ. ¶ Qđ si illđ ē residuū a circuitiōe papille pubellaris: aut est accidēs post illā ꝛ ē inobediēs vt medicine resolonē faciāt i ipꝫ: tūc necessariū est vt ꝑforet̄ tm̄ donec consequat̄ pinguedo: deide extrahat̄ ꝛ suat̄.

¶ De dubellati in mămilla. Ca.ix.

QUando accit mămille apa faciēs collectioneȝ tunc ex medicinis bonis in maturatione eius est vt sumantur seminis lini ꝛ sisami ꝛ radicis lilij et storacis ꝛ stercoris capuni ꝛ stercoris columbini: ꝛ nitri ꝛ gūmi pini partes equales fȝ q̄ necessariū facit testimoniū

testimonii᷑ fiat idē linimētū cū oleo siragi ⁊ oleo de alkeiri ⁊ medulla cruris vaccini: ⁊ sivis pōe ī ipō rob q̄ si indiges pforatione fac.

❡ De vlceribꝰ ⁊ corrosiōibꝰ in māmilla. Ca. x.

Sumat᷑ vini pōtici pōdus. xx. lb. ⁊ ponat᷑ ī ipō de sumac tinctorꝝ. lb. i. ⁊ de gall' imaturis. lib. 5. et de cassia lignea. 5. lb. de nucibꝰ cupssi. lb. i. īfundatur in vino ⁊ dimittat᷑. xx. diebꝰ: deīde decoquat᷑ cū lignꝭ cupssi ⁊ cōmoueant᷑ dōec minuat᷑ medietas: deīde cōmoueant᷑ fortiter ⁊ colentur ⁊ reducant᷑ ad ignē ⁊ calefiāt. Sitq̄ ille ignis leuis valde ⁊ reseruet᷑ ī vitreata ⁊ ē bonū olꝫ vlceribꝰ q̄ accidūt in mēbris mollibꝰ sic sunt os ⁊ ligua ⁊ alia: ⁊ phibēt corrosionē. Et ex eis q̄ ɔseruāt māmillā puā aut coartatam ⁊ phibēt eā a casu ⁊ phibēt et testiculos puerorꝫ magnificari sunt ista. s. vt minorent᷑ introitꝰ balnei. ❡ Et silr̄ pueri sumāt ceruse ⁊ chimolee āborꝫ Añ. pōdus. 3. ij. ɔficiātur cū aq̄ semis iusquiami albi ⁊ misceātur cū aliquātulo oleo masticino ⁊ fiat ex eis linimentū ⁊ assiduet᷑ sup ipm pānꝰ lineꝰ ifusus aq̄ gallarꝫ ifrigidata ⁊ prope qñ sunt mollificati. ❡ Et iterꝫ expimētū mulierꝫ: liniant᷑ sup eos lutū hartū ⁊ mel. q̄ si pōat ī ipō opiū ⁊ pāis cū aceto erit fortiꝰ. Aut sūat᷑ suti harti pōdꝰ. 3. xx. ⁊ iusquiami pōdꝰ. 3. ij. ⁊ fiat ex eis epithima cum aceto. ❡ Aut sumant᷑ lutū samios et acatia ⁊ cerusa ⁊ liniant᷑ cū succo arboris iusquiami. ❡ Aut sumātur thus ⁊ cochlee marine ⁊ farina ordei ⁊ ɔficiātur cum forti aceto valde ⁊ liniat᷑ cū eis māmilla tribꝰ diebus aut. iiij. ❡ Aut sumantur oua alcubugi ⁊ storax ⁊ chimolea ⁊ liniant᷑ cū aq̄ psilij aut liniant᷑ cū herba iusq̄ami sic ē: terat᷑ ⁊ ɔiūgat᷑ cū aceto ⁊ dimittat᷑ tribꝰ diebus. Et qñ vult vt leuiet᷑ pōat᷑ desup spōgia ifusa in aq̄ ⁊ aceto. Aut sumant᷑ succi hypoqstidos ⁊ corticū ḡnatorꝫ ⁊ plūbi vsti cū sulfure oliū Añ. q̄si. 3. iij. alumis tamē ceruse plūbi lētiū adustarꝫ: oliū Añ. 3. i. limaciarꝫ adustarꝫ abrotāi oliū Añ. 3. iij. ɔficiant᷑ cum aq̄ plātagīs ⁊ liniant᷑. Aut sumat᷑ cyminū al. cū cepe lilij ⁊ melle ⁊ aq̄ ⁊ dimittat᷑ sup māmillā tribꝰ diebus Aut sumat᷑ āmoniacū ⁊ iusq̄amū ⁊ ponāt sup eā tribus diebꝰ: ⁊ iusq̄amū solū nouē diebꝰ. Et ex eis q̄ sine certitudīe expimēti dicūt᷑ ī hoc capitulo ē vt liniat᷑ cū sanguīe testicli porcini aut sanguīe eritij: aut sanguīe testudis. Aut sumat᷑ oleū ⁊ alumē ɔtritū sic alcohol ⁊ ponāt᷑ ī mortario de plūbo: ⁊ moueant᷑ tādiu dōec ī ipso resoluat᷑ plūbū ⁊ assidue fiat lunctio cum eo. Et silr̄ lutū alhartū ⁊ galle imature aggregentur cū melle ⁊ liniant᷑ cū eis.

❡ Fen. xiij. de meri ⁊ stomaco ⁊ dispōnibus amborū.

❡ Tractatus pimus de dispōnibus meri ⁊ stomaci.

❡ De anathomia meri ⁊ stōi. Capi. i.

Meri q̄dē est compositū ex carne ⁊ tunicis pāniculatibus planis villos hñtibꝰ lōgitudinales: vt p eos facilis fiat attractio in deglutitiōe. Naꝫ tu scis q̄ attractio nō pficit᷑ nisi villis lōgitudinalibꝰ cū cōtrahunt᷑. ❡ Et tegit ipm exteriꝰ panniculus villos hñs latitudiālēs: ⁊ vt p eos facilis fiat expulsio ad illud qđ subtꝰ est. Scias eīm q̄ expulsio nō puenit nisi p villos latitudinales: ⁊ ī ipō ē carnositas manifesta ⁊ opatiōe q̄dē duarꝫ tūicarꝫ sil'. cōplet᷑ deglutitio scꝫ p id qđ attrahit villꝰ eiꝰ: ⁊ p id qđ expmit villꝰ eiꝰ. Qñꝫ āt difficilis fit deglutitio eiꝰ cuiꝰ scindit᷑ meri in lōgitudīe: ita vt puet᷑ attractio adiuuās ad vomituꝫ huorꝫ. ⁊ vomitꝰ q̄dē cōplet᷑ cū tunica extrinseca sola q̄pp ē difficilis. Et locꝰ q̄dē eiꝰ ē sup spōdiles q̄ sunt ī collo fꝫ rectitudinē ī custodia ⁊ tutella: ⁊ descēdit cū eo par neruorꝫ ex cerebro. ⁊ qñ ē ī directo spōdilisq̄rte q̄ ē ex spōdilibꝰ dorsi ptinētibꝰ pectori: deīde ptrāsit ipam recedit parūper a dextra dilatādo locū vene venietis a corde: deīde descēdit sup spondiles. vij. residuas: ita q̄ qñ puenit ad velamē ligat᷑ eo ligamie qđ subleuat ipꝫ parūper vt nō cōpmat id qđ comitat᷑ ipꝫ ex vēa magna: ⁊ vt sit descēsus neruorꝫ cū eo fm ḡdationē securādo ipꝫ a nocumento extēsiōis recte apud ḡuitatē aduenietē stō. ❡ Cūq̄ ptrāsit velamen declinat iterꝫ ad sinistrā fm q̄ declinat ad dextrā. Et ille q̄dē reditꝰ ad sinistrā est cū ptrāsit spōdilē. x. vsq̄ ad. xj. ⁊. xij. deīde dilatat᷑ post penetrationē ī velamine: ⁊ āpliat᷑ mediādo obuiādo ori stōi. ❡ Et pꝰ meri ē corpꝰ stōi ɔtextū. Et creata ē itrīseca ps meri āplior ⁊ magꝭ spissa pmo itestio: qm ē trāsitꝰ durioris: ⁊ itrinseca ps stōi ē media. ❡ Et illđ qđ ī ipō ē leuiꝰ ē apud os stōi. Deīde ī itestio ē leuis ⁊ nō vestit᷑ iterior pars eiꝰ pāniculo extēso vsq̄ ad postremū stōi adueniēte ei ex pāniculo regēte os nisi vt attractio sit ɔtinua et vt adiuuet ad subleuādū epiglotim ad supiora cum fit deglutitio cū extēsiōe meri ad īferiora cū ɔficaueris q̄ meri ē ps stōi ɔtinua ei cū ḡdatiōe. ❡ Et eiꝰ qđ tunice sunt sic tūice stōi: q̄rꝫ intrinseca silior ē pāniculis ⁊ ad lōgitudinē: ⁊ magis extrīseca ambarꝫ carnosa grossa latitudinales hñs villos. verꝫ ē plꝰ carnosa ea q̄ est stōi sed ē ex ea ⁊ in situ eiꝰ ⁊ ɔtinuatiōe ipsiꝰ. ❡ Primū āt itestinū nō ē ps stōi īmo ē res cōtinua ei ex primo. Et pp hoc nō gradat᷑ ei cōstrictio neq̄ tunice eiꝰ sunt sicut tunice stōi. Nā suba meri silior est lacerto. ⁊ suba stōi silior est neruis. ❡ Et rotūdat᷑ ps stōi vbi ɔtinuat᷑ cū eo meri ⁊ obuiat velamini ⁊ āpliatur inferiꝰ qm locꝰ ī quo morat᷑ cibꝰ ē īferior: q̄re opꝫ vt sit āplior. ❡ Et factꝰ est rotūdus pp illud qđ scitur de iuuamēto eiꝰ dilatatꝰ in posterioribꝰ suī vt bona fiat ipsiꝰ obuiatio dorsi. ❡ Et est ex duabꝰ tūicis q̄rū iterior lōgitudinales hꝫ villos pp illud qđ scit᷑ de necessitate attractiōis: ⁊ pp hoc cōtrahit᷑ stomachꝰ cum fit deglutitio ⁊ eleuat᷑ epiglotis. ❡ Et extrinseca habet villos latitudinales pp illđ qđ scitur de necessitate expulsiōis. Et nō positi sunt villi expulsiui extrinseci nisi qm attractio ē prīa opationū eiꝰ ⁊ ppinqor ei. ❡ Deīde expulsio aduēit post illud ⁊ cōplet᷑ pp expulsionē ɔtinuā ī toto vase vt expellat᷑ qđ ī ipso ē: ⁊ pmiscent᷑ tunice itrinsece villi trāsuersales vt adiuuēt ad retētionē faciēdā ⁊ positi sunt in attractione nō in expulsiōe: q̄re nō cōmiscent᷑ tunice extrinsece. ⁊ separatus ē ab eis meri cū nō sit ad retinēdū. ⁊ tota tunica eius extrinseca obuiat corporibus spissis. ❡ Intrinsece vo pars cōcaua est plus carnosa ⁊ calidior vt sit plus digerēs: ⁊ os eius est neruosum plus vt sit vehementius sensibile. Et aduenit ei ex neruis cerebri ramus acquirere ipꝫ faciēs sensum vt percipiat famen ⁊ diminutionem. ❡ Et illo quidem non indigent re-

liqua q̄ sūt p⁹ os stōi. ꝛ stōus nō ī diguit sensu: nisi qꝛ eget vt excitet ipz qñ vacu⁹ ē a cibo. nā cū extremitas ꝑina ē sensibil' acquirēs nutrimētū sibi ipsi ꝛ alijs: nō eget illō qd̓ ē post ipaz illo: qm̄ illa sufficiēs ē ad deferēdū on⁹ alteri⁹. Et iste q̄dē neru⁹ descēdit ab alto reuolut⁹ sup meri: ꝛ inuoluit sup ipm vna inuolutione cū est ꝓpinqu⁹ stō: deīde cōtinuat stō. ¶ Et loco stōi vehemētioꝝ gibbositatꝫ superponit vēa magna ꝓcedēs ī lōgitudine ipsi⁹: ꝛ mādat ei ramos plimos qui cū eo ligant ꝛ diuidūtur ī ramos subtiles cōstituti in ordine vno: ꝛ adheret ei arteria silr ꝛ procedit ex arteria sicē illud: ꝛ initiē vnaqueqꝫ eaꝝ sup reflexionē siphac: ꝛ cōterit ex summa eaꝝ zirb⁹ ſm q̄ narrabo. ¶ Et stōus q̄dē digerit caliditate q̄ ē ī carne sua inata ꝛ calitatib⁹ alijs acq̄sitꝫ a corporib⁹ vicinātib⁹ ei. ¶ Epar em̄ supponit dextro ei⁹ desup: ꝛ illud iō: qm̄ illic rotūdat ꝛ fit ei⁹ suppositio bona: ꝛ splē sternitur sub eo a sinistro elōgat⁹ parūper a velamine capiēs in ipso. Nā si superponeret ipse ꝛ epar simł' vna sup positiōe grauaret illud sup stōm. Electū ē igit vt supponatur epar taliter q̄ten⁹ cōphēdat ipz additiōib⁹ extēsis sicut digiti: ꝛ substernat splen subt⁹. Et cū h⁹ ē epar magnū valde ſꝫ cōparationē factā ad splen ꝑꝑ necessitatē sue magnitudis: ꝛ q̄uō nō cū splē nō sit receptaculū nisi vni⁹ supfluitatū ei⁹. Cōseq̄ns ergo ē vt declinet caput stōi ad sinistrā āplificādo locum epati: ꝛ coāgustet locū sinistrū. ꝛ declinet ei⁹ inferior ps ad spaciū qd̓ euauit epar subt⁹ ꝛ dilatet ēt locū splēi a sinistra ꝛ subtus. ¶ Posita est ergo nobilior duaꝝ partiū ꝛ ē superior ꝛ dextra epati: ꝛ vilior eaꝝ opposita eis spleni hoc ē sinistrū. Et additū ē in eo ab iañrioribus zirbū extēsum sup ipm ꝛ sup oīa itestina hominū ꝓꝑe: ꝓpterea q̄ sunt magis egentes adiutorio digōnis ꝑꝑ debilitatē virtutū ipoꝝ digestiuarū ſm ꝯparationē ad alia: ꝛ ſcm̄ ē spissum vt cōprehēdat caliditatē: ꝛ subtile vt leuiet ei⁹ adeps. Fit ergo cōseruatiuū calitatis ab anteriorib⁹. Adeps em̄ eius recipit caliditatem valde ꝛ ꝯseruat eā ꝑꝑ viscositatē suā pinguē. ¶ Et sup zirbū pāniculare ē siphac nolatū derbetinē. ¶ Et sup ipz ē mirac ꝛ lacerti vētrꝫ pigues oēs. ꝛ iste due tūice ꝯiūcte sūt in supmo āmbaꝝ apd̓ velamē: ꝛ separate ab iferiori pte eaꝝ. ¶ Et a posteriorib⁹ dorsi extēdit vena pulsatil' magna sup ipm. cal'a ꝑꝑ multitudinē caliditatis sui spūs ꝛ sanguinis sui. ¶ Et associat ei vena magna cal'a ꝑꝑ calitatē multitudinis sui sanguinis. Et siphac q̄dē ex summa hoꝝ est pānicul⁹ ꝑmi⁹ q̄ cōprehēdit viscera oīa nutritiua. Ipz em̄ tegit ea: ꝛ declinat ad iteriora: ꝛ aggregat apud dorsū a latere suo: ꝛ cōtinuat velamini a superiori pte sui: ꝛ ꝯtinuat iferi⁹ vesice ꝛ duob⁹ illijs ab inferiori pte sui. Et illic aduenīūt ei duo foramina apd̓ duo īguinea q̄ sunt due vie ī q̄b⁹ penetrāt vene ꝛ suspēsoria: ꝛ cū dilatant descēdūt p ea intestia. ¶ Et iuuamta q̄ ei⁹ sūt tutamē illoꝝ visceꝝ ꝛ distīctio inter intestia ꝛ lacertū mirac vt nō coopiat ꝛ nō ꝯturbent eoꝝ opōnes. Et cōicāt ei ēt illa q̄ sunt ī vētre nota. Et in tūica extriseca q̄ ē mirac sunt iuuamēta. Cū eis enim exꝑmit stōus p motū lacerti cū eo ꝛ p hoc q̄ ipse mouet eū. Extēdit ḡ totū sup vasa de q̄b⁹ sunt corpora q̄rū proprietas ē vt expellāt exꝑssione quadā adiuuāte ad expulsionē fecis. Et silr exprimunt vesicā ꝛ adiuuāt ad emittēdā vrinā ꝛ exprimūt vētositates istas vt exeāt: q̄re nō deficiūt intestia ꝛ adiuuant ad pariēdū. ¶ Et siphac qd̓ ligat oīa viscera adinuicem ꝛ cū dorso. ꝛ sūt eoꝝ aggregatio firma: ꝛ ē ipe cū dorso sicē res vna. ꝛ cū ꝯtinuat velamini ꝛ obuiāt due extremitates ei⁹ apd̓ dorsū tūc ligat illic ꝛ exinde ē ei⁹ initiū. ei⁹ nāqꝫ initiū ē supfluitas descēdēs ex velamine ad os stōi: ꝛ obuiat ei supfluitas ei⁹: qd̓ ex ipo ascēdit ad dorsū ꝛ obuiāt sibi: ꝛ gñat illic siphac. s. corp⁹ pāniculare nō diuisū ī villos sensibiles: imo corp⁹ simplex ī sensu: ꝛ cōphēdit stōm posteri⁹ a duab⁹ tunicis q̄ sunt ī suba stōi ꝛ ē tutamē tūice carnose q̄ ē ei. ꝛ puēit ad stōꝫ: ꝛ ligat ipz cū corporib⁹ q̄ sūt a pte dorsi: ꝛ sunt ei reflexio ꝛ ascēsio ꝛ descēsio. ꝛ illud qd̓ in ipo ē grossi⁹ ē iferi⁹ ei⁹ ꝛ sinistrū ipi⁹: ꝛ est ei tunica subtilians lacerto vētris cooperiēs: ꝛ sub ipo vel ipa ē subtile ei⁹ qd̓ ē vere siphac ꝛ est vehementis subtilitatis. ¶ Et ex eo orit pāniculus tegēs pect⁹ ꝛ superfluit ex ei⁹ origīe siphac supfluitas a duob⁹ laterib⁹ ex q̄ꝛ ex ramis duaꝝ venarū. s. pulsat. l' ꝛ nō pulsatil' extensis sup stōm texit suba zirbi: q̄ cōtexta ē ex duab⁹ tūicis aut ex plurib⁹ tunicis ſm loca superpositis pigmb⁹ cooperiēs stōm ꝛ intestia ꝛ splenē ꝛ meseraicas reflexa ad lat⁹ subteri⁹. Et hoc zirbū cū sua separatione est suspēsū cū eis. s. cū hoc qd̓ trāsiuit ex stō ꝛ ꝯcauitate splēis. Et loca suspēsiōis ei⁹ sūt glādule q̄ sūt inter venas sugētes q̄ nolant meseraice: ꝛ inter itestinū xij. digitoꝝ: Ueꝝ ei⁹ suspēsiōes sunt ꝑue ꝛ debiles: et qñ ꝯtinuāt cū epe ꝛ costis dorsi leui ꝯtiuatiōe. ¶ Et iste q̄dē suspēsiōes sūt firmiōes zirbi. ꝛ p⁹ᵃ eaꝝ ē stōus: ꝛ zirbū istō ē sicut sacc⁹ ī q̄ si aliq̄d pōeret retineret illō. ¶ Cū ḡ vificauerꝫ tūc scias q̄ cutꝫ ꝛ pānicul⁹ q̄ est p⁹ īpa ꝛ ē carnosus ꝛ lacert⁹ posit⁹ in tunica q̄ ē suprema tunicaꝝ lacerti vētris nota determinata: oēs sunt in summa mirac. Et tunica q̄ ē īfima tunicaꝝ lacerti vētris cū pāniculo subtili: que est ſm veritatē siphac ē ex summa siphac. ꝛ zirbū est sicut interior pannus siphac ꝛ sicut exterior stōi. Et hec quidē corpora oīa sunt adiuuātia in calefactiōe stōi: quoꝝ adiutorium ē ī descēsiōe ei⁹. ¶ Et in iferiori pte stōi ē foramē cui ꝯtinuat itestinū. xij. digitoꝝ. ꝛ hoc q̄dē foramē nolat portenariū: ꝛ est strict⁹ foramine superiore: qm̄ ē trāsitus eius qd̓ digestū ē ꝛ subtiliatum et illud est trāsitus ei⁹: qd̓ ē ꝯriū ei. ꝛ iste q̄dē meat⁹ claudit vsqꝫ quo cōplet digō. deīde aperit quousqꝫ cōpleat expulsio. ¶ Et scias q̄ stōus nutrit trib⁹ modis. Un⁹ eoꝝ ē ei⁹ quo fouet cibo adhuc in eo exñte. Et scd̓us ē eius qd̓ ad ipm venit ex nutrimēto ī vēis ꝑdictis in anathomia venaꝝ. Et terti⁹ ē ei⁹ qd̓ ad ipz effundit in tpe famis vehemētis ab epate ex sangule rubeo puro nutrit ipz. ¶ Et scias q̄ antiq̄ qñ dicūt os stōi itelligunt qñ ītroitū ad stōm: ꝛ ē loc⁹ strict⁹ in quo nō dilatat aliqua partiū introitus stomaci que sunt post meri ꝛ qñ supiorē introitū q̄ est termin⁹ cōmunis inter meri ꝛ stōm. ꝛ q̄dā hoīes sunt qui nolant ipm alphaet ꝛ cor. sicut sunt q̄dā hoīes q̄ faciūt currere in sermone suo os stōi: ꝛ innuūt ad cor cōicātes in noīe aut debiles ī discernēdo: ꝛ isti q̄dē sūt valde antiq̄ medicorum. ¶ Hyp. āt multotiēs dic̄ fuhed. ꝛ significat per id: os

stõi ƀʒ suã expõnẽ. ¶ De egritudĩb⁹ meri. Ca.ij.

Quandoqʒ accidũt meri spẽs malitie ꝯplonis ꝛ debilitãt ipm ab opatone sua: q̄ est deglutitio ꝛ qñqʒ fiũt i ipso egritudines instrũales oẽs ꝛ cões. et qñʒ fiũt i ipso apa̅ta cal'a ꝛ frã ꝛ dura. ¶ Et illud qđ plĩn fit i eo de egritudĩb⁹ instrũalib⁹ ẽ epilatio: aut pp coartationẽ de foris a spondili remota: aut apostemate mẽbri vicinãtis ei: aut pp apa̅ in ipso: aut in lacerto q̄ retinet ipm. ¶ Et summa q̄dẽ egritudinuʒ q̄ accidunt ei sepius ꝛ ex egritudinib⁹ cõibus est fluxus sanguinis ꝛ eruptio eius.

¶ De qualitate deglutionis. Ca.iij.

Scias q̄ deglutitio fit p meri cũ virtute attractiua attrahente cibũ cũ villis lõgitudinalib⁹: quos adiuuãt villi latitudĩales: ppea q̄ retinẽt retro illud qđ deglutiť ꝛ exp̄mũt ipʒ ad inferiora: ꝛ vomit⁹ ẽt ꝯpleť p meri. ¶ Vez deglutitio ẽ facilior: qm̃ est mot⁹ ƒm motũ nãlẽ ꝛ fit cũ adiutorio duaꝝ tunicaꝝ: q̄ꝝ vna hʒ longitudĩales villos: ꝛ altera est cooperiẽs eã latitudĩales hñs villos. ¶ Võit⁹ ãt est mot⁹ non ƒm cursuʒ nãlẽ: ꝛ nõ ꝯpleť ei⁹ opatio nisi p tunicã velatiuã exp̄mẽtẽ tm̃. ¶ De ꝯstrictione deglutitorij ꝛ difficultate deglutitionis. Capi. iiij.

Constrictio deglutitorij: aut fit pp cãʒ i ipo meri. aut fit pp cãʒ vicini ei⁹. ¶ Et cã q̄ ẽ in ipo meri: aut est apa̅: aut siccitas supflua. aut exiccatio hũiditatꝫ i ipso pp febrẽ aut aliud. aut ẽ aliq̄ spẽꝝ malitie ꝯplonis supflue: aut casus ṽtutꝫ ꝛ debilitas ei⁹: ꝛ ppe i fine egr̃tudinũ acutaꝝ malaꝝ timorosaꝝ ꝛ aliarum. Et cã vicini ẽ ꝯstrictio ꝯstringẽtꝫ. s. aut apa̅tis i lacertis epiglotis: sic fit ƀsinãtijs ꝛ alijs. Et qñqʒ est cuʒ ꝯstrictione anhelit⁹ ẽt: aut mẽbris colli: aut ẽ declinatio spõdilis ad iteriora aut ẽṽtositas inuoluta in ipso coartãs: aut ẽ spasm⁹ ꝛ cuʒ eʒ q̄ vult fieri: aut iã incepit. hoc. n. sepe añcedit cuʒ eʒ ꝯgelationẽ. Iã aũt accit cuidã notoꝝ nroꝝ difficultas deglutiendi pp retẽtõeʒ rei i deglutitorio ignote ꝯduxit euʒ illđ ad siĩtudinẽ p̄focatiõis: ꝛ fecit euʒ syncopizari cum nausea cũ qua euomit vermes plurimos: cuʒ quoꝝ expulsione facilior facta est deglutitio: ꝛ ablata est prefocatio ꝛ scias q̄ cã fuit retentio eoꝝ illic.

¶ De signis. Capi.v.

In illa qđ q̄ ẽ pp spondiles augmẽtať ꝯstrictio i tpe resupinationis: ꝛ ẽ deglutitio dolorosa apđ spondilẽ remotã. ¶ Et illã q̄ ẽ cã malitie ꝯplexionis debilitãtis sig̃t longitudo spacij itineris ei⁹ qđ dglutiť. ꝛ ẽ cuʒ leuitate ꝛ paucitate festinationis in toto spacio absqʒ dolore: nisi sit illđ i pte meri visibiliter ꝛ ꝯstrigat illic ꝛ sentiať cũ retẽtiõe ei⁹ qđ degluti̇ť apđ ipm. ¶ Et i illa q̄ ẽ cã apa̅tꝫ fit ꝯstrictio i ppinq̄tate ipsius ꝛ fit ibi dolor ꝛ nõ euať dispõ in plib⁹ a febre: q̄uis plĩn nõ sit vehemẽtis fortitudis. Et qñ apa̅ est calĩn sig̃nt ẽt ipm calitas ꝛ sitis: ꝛ si non fuerit calĩn non erit febris. Et qñqʒ ẽ extitura nõ cũ illa calitate ꝛ est illic dolor pu⁹ cũ q̄ accidunt i q̄busdã horis tremor ꝛ febris: ꝛ qñqʒ faciunt collectioneʒ ꝛ rumpiť et emittit saniẽ: ꝛ sedat illud qđ aduẽit ex eo ꝛ fit egr̃tudo vlcas. ¶ Et illã q̄ est in antecessiõe cuʒ eʒ ꝛ ꝯgelationis significant cum ea relique significationes.

¶ De cura. Capi.vj.

Si cã fuerit apa̅ aut remotio: tũc cura ei⁹ erit cura illi⁹. ¶ Et si cã fuerit malitia ꝯplonis: tũc si fuerit iflãmatio et adustio et calitas in supficie oris oportebit vt administres linimẽta iter ãbas spatulas ex succis et medicis fris et sorbeat qđ sit sic lac acetosum absqʒ butyro et q̄ sunt silia illi. ¶ Et si fuerit ex frigore ꝛ ẽ illa q̄ sepi⁹ fit oportebit vt cureť cũ emplis calefactis q̄b⁹ vterꝫ i curatiõe orꝫ stõi fridi ꝛ cuʒ oleis vt vnguẽtꝫ calefaciẽtib⁹ dictꝫ i ipo: et cum oleo balsami et oleo raphanio et oleo muscelio et silib⁹ et cũ ẽplis fcis ex castoreo et ãmõiaco et myrrha et prassio et alijs. Qđ si fuerit pp ꝯplonẽ hũidã mollẽ valde: et sciť ex cõitate supficiei orꝫ et ligue cũ eo: tũc cureť cũ eo i q̄ sť stipticitas ꝛ calefactio ex medicis arõaticꝫ p⁹ mũdificatiõeʒ stõi ꝛ rectificatiõeʒ eius si eget ea. Et iste qđ me͡c sũt sic anisũ assatũ et beẽ duo et spica celtica et foliũ idum et thus et minutũ ipsi⁹ et myrrha. Et si neciũ ẽ vt misceãť cum eis calefaciẽtia fortia cũ stipticꝫ fridis vt frãgať p calefaciẽtia frigus stipticoꝝ froꝝ et vehemẽtꝫ exiccatiõis sic rosaꝝ et balaustiaꝝ: et siliũ fiat. ¶ Et apđ me anisũ dẽ ẽ vehemẽtꝫ iuuamẽti i h°: et si fuerit cã siccitas fiat ꝯtinuʒ illi⁹ et administra el'aria humectãtia eq̄lis ꝯplõnis et oua sorbilia et adipes et butyꝝ et medullas et regimẽ corpis et stõi. Nã meri i plurib⁹ egritudĩb⁹ ẽ sequẽs i ꝯplone sua ꝯplonẽ oris stõi.

¶ De apa̅tib⁹ meri. Ca.vij.

Quãdoqʒ fiunt cal'a flegmonica et pustularia et frã et flatica et dura et plurimoꝝ difficilis fit maturatio et tardať.

¶ De signis apa̅tũ meri. Cap.viij.

Significat ipa̅ dolor i hora deglutiõis et in nõ dglutiõe pucit ad posteriora spõdiliũ colli cũ ꝯstrictiõe dglutorij. ¶ Et cũ illo qđ ex eis ẽ calʒ qñqʒ ẽ febrꝫ nõ vehemẽs: et qñʒ ẽ veniẽs hora p⁹ horã q̄si ipa sit febrꝫ diei nõ vehemẽs. ¶ Et qñqʒ ẽ cũ eo horripillatio. Vez ẽ cũ eo sitꝫ vehemẽs et caliditas. Cũ g̃ maturať rẽoueť horripilatio: et qñ apiť emittit pus. Cũ ãt apa̅ ẽ nõ calĩn ẽ ꝯstrictũ ƀʒ siĩtudinẽ ꝯstrictionis apa̅tꝫ calidi: veꝝ ẽ absqʒ caliditate et nʒ ẽ febris neqʒ sitis. ¶ De cura. Ca.ix.

Medicie illi⁹ alie sũt q̄ bibunť: et alie sũt q̄ extius apponunť. Et oʒ vt me͡c q̄ exteri⁹ apponunť ponanť i loco q̄ ẽ iter duas spatulas: et opʒ vt sint me⁹ repcussiue stiptice facte ex odoriferꝫ et fructibus ƒm opationẽ q̄ ẽ neciã i curatiõe apa̅tũ stõi. Deide addanť i eis ea q̄ sũt, sic ãmõiacũ ꝛ bdelliũ et glutẽ albat et sic⁹ p̄ter q̄ euãata sint a stipticꝫ ex adipib⁹ etiã. ¶ Qđ si illa nõ valẽt et sũt neciã illa q̄ sť plime rsolonis ꝛ apa̅ fuerit i radice duꝝ: tũc oportebit vt misceãtur cũ eis ea q̄ sũt fortꝫ resolonis: sic g̃na lauri et piretrũ et corduminũ et ireos et balsamũ et aristologia ¶ Et qñʒ ẽt ibi neciũ vt administres exũpẽtia ẽplastrizãdo: sic synapis et gũmi rute agrestꝫ et reliq̄ q̄ sunt de his q̄ dixim⁹ i dubellati pectorꝫ et pulmõis q̄usqʒ pueniať ad terminũ stercorꝫ colũbini. ¶ Oʒ ãt vt in cura ei⁹ qđ calidũ ẽ: sumanť medicie q̄ bibunť quaꝝ quedã sunt el'aria: quoꝝ incessus super locum sit incessus ꝯtinu⁹ paulatim paulatiʒ. ¶ Et sint in primis electuaria ex eis q̄ sunt sicut lẽtes et spodiuʒ ꝛ muci

lago sic psilij et sels portulace:et aquā cucurbite et
silia.dein fiat pmutatō ad pmixtōez ex repcussiuis ⁊
resolutiuis i q̄ iā positū sit aliqd ex ficub⁹ et ex aq̄ fe
niculi et camōille.deide addant et ponāt i ipa dacti
li ⁊ fenugrecū et admistrēt sorbitiōes in p̄mis qd ex
repcussiuis sicut fcē ex farina ordei et lētib⁹ et fiant
acetose cū eo qd scis et nō acetose.¶Et cū icipit ma
turari fac sorbitōes ex succo furfur; cū oleo amigda
lio ⁊ zuccaro.deiñ pōe i eis ea q̄ sūt sic semē lini et si
milia:deide pone in eis q̄ sunt sicut faria ordei et ci
ceris.¶Et qñ puēit ad eruptiōez: tūc idiges vt acci-
pias i ipo ṽtutē ex radice lilij celesti; ⁊ amigdal' ama
ris et prassio et aliqd ex synapi et ficub⁹ et dactilis.

¶De cura apatum frigidoꝝ. Capi.x.

Considera qd dr̄ i apatib⁹ stōi fridis:et admini
stra sup ea lenificātia maturatiua.¶Intrinse-
cus qd sic elaria et sorbitōes q̄ dixim⁹ ad maturādū
sic q̄ sūt d faria ordei ⁊ faria herbi:et illa i q̄b⁹ st ab
lutio et fortitudo:sic radix lilij celestis et radix liqri-
tie et alia.¶Sz exteri⁹ ēpla maturatiua q̄ dixim⁹:d
q̄b⁹ sūt fenugrecū et camomilla et mellilotū et bdel
liū et gūmi albori et āmōiacū et ireos ṽr⁹ aromati
coꝝ.¶Qd si dclināt ad maturatōez et sedatōez fac
sic dcm̄ ē in ca.p°.et ↄsidera i eis illd qd dr̄ i ca.stōi.

¶De eruptōe sanguis ex meri. Capi.xj.

Iam sciuisti cās ei⁹.et signa ipsi⁹ i ca° eruptiōis
sanguis ex stō.et oz vt q̄rant illic.¶Et ex eis q̄
b⁹ fit dr̄ia ē illd qd dr̄ i curatiōib⁹ eruptiōis sāguis
ex stō.s.q medi^c i hac eruptōe ozvt sint medi^c hn̄tes
viscositatē et glutiositatē:vt nō ipellant ad stōz subi
to:imo currāt sup locuz eruptiōis cū lenta mora. vt
pole sit eis agere i eū cū illa lēta mora opatiōez for
tē: q̄uis redeāt p viā vēaꝝ et agāt i ipz.Ueꝝ cū ṽtu
te debili pp lōgitudinē viaꝝ et multitudinē passiōis
in vijs.

¶De vlceribus meri. Capi.xij.

Quandoq3 accīt vlcera i meri ex scissura accidē
tē in ipso:aut pp apata q̄ erūpūt i eo : aut pp
hūores acutos trāseūtes in ipso cū fit vōitus et silia
et non elōgat qn eueniant cum est catarrus.

¶De signis ipsorum. Capi. xiij.

Iam oñdim⁹ i ca° vlceꝝ stōi drīam inter vlcera
stōi et vlcera meri. Illic g ppendant.¶Uerum
signiones q i meri ē vlcus et nō apa sunt q degluti-
tio i apate ipedit cū magnitudie bucelle et q̄titate
ei⁹ pl⁹ q̄ ipediat cū q̄litate ipi⁹ ex acuitate aut aceto
sitate aut stipticitate:veꝝ fz diuersitatē q̄litati; in ea
diuersificat i vlcerib⁹ ipedi^m.¶Et fortasse manatio
eq̄lis q̄titatis n̄ ipedit:et pua q̄ hz q̄litatē dominātē
ipedit:ita vt nō penetret ppea q2 cōprimit ipz sua q̄
titate.Sed effecta q̄litate forti ipedit et dolorē fac.
¶Et illi⁹ qd cui accīt vlc⁹ a plaga añcedēte:cura fit
difficilis:et est sup extremitatē mortis fm plurimū.

¶De cura. Capi.xiiij.

Si fuerint i meri vlcera nō i potu tribuem⁹ me-
dicinas ↄsolidatiuas illoꝝ vlceꝝ subito : sicut
facim⁹ cū volum⁹ in potu tribuere medicinas vlceꝝ
stōi ⁊ alioꝝ:imo idigem⁹ i illis:medicis :vt demus
eas ad potandū paulati:et vt eligam⁹ eas g̃ssas vi
scosas aut eis misceam⁹ viscosa et grossa.¶Et cā in
hoc est q2 medicine nō morant sup meri neq3 figunt
imo trāseūt ⁊ sepant.Cūq3 sepant i potu ⁊ nō potāt
subito obuiāt faciēdo obuiationē p⁹ obuiationē: q̄r
efficiūt opōnē p⁹ opōnē. Cū g iuiscāt adherēt suo iti
neri ⁊ figūt ⁊ nō sepant subito. Illaꝝ ṽo me^aꝝ subas
dicem⁹ i.c.vlceꝝ stōi.ipe.n.sūt ille.

¶De signis ↄplonū nālū stōi. Ca.xv.

Signa ↄplonis calē nālis i stō sunt q bn̄ digerit
cibaria fortia sic carnes vaccinas ⁊ āserinas et
alia. Et q corrūpunt in ipo cibi subtiles lenes sic ca-
ro pulloꝝ ⁊ lac:⁊ q ipe recipit cibos q̄ sunt calē ↄplo
nis meli⁹:⁊ q digō vicit appetitū. Et signa cōplonis
fride nālis sunt vt nō sit i appetitu diminutio ⁊ sit in
digōne diminutio.q̄r nō digerit nisi cibaria subtilia
leuia:⁊ vt sit meli⁹ recipiēs ea q̄; sunt fride ↄplonis.
¶Et signa ↄplonis sicce nālis sunt q sitis multipli-
cat i ↄsuetudine:⁊ sit ↄtent⁹ pauca q̄titate pot⁹ :⁊ ad
uenit nausea ex q̄titate plurima:⁊ ē stomacus reci-
piēs cibos plīme siccitatis meli⁹.¶Et signa ↄplonis
hūide nālis sunt q sitis ē parua cū tolerantia potus
plurimi ⁊ securitate a nausea ⁊ stomacus ē recipiens
cibos humidiores melius.

¶De egritudinib⁹ stomaci. Ca.xvi.

Stomaco accidūt qñq3 egritudines malitie cō-
plonis.xvj.pure ⁊ facte cū mā sanguinea vel co-
lerica cū spēb⁹ suis aut flegmatica vitrea aut subtili
natante:aut hn̄te ebullitōz:aut flegmatica acetosa:
aut salsa:aut mā melica acetosa:aut pōtica⁊accidūt
ei apata.⁊ accidūt ei vlcera ⁊ resolutio singularis ⁊ q̄
currūt via coꝝ ex causis intrisecis ⁊ extrinsecis sicut
casu ⁊ pcussiōe:⁊ qñz tolerat disruptionē ⁊ nō interfi-
cit statim. Et qñ puenit vltie resolō ad hec vt disrum
pat corp⁹ stōi:tūc patiēs morit. Inqt hyp. ois cuius
disrūpit stōus morit. Et qñq3 accīt ei raritas texture
in villis suis:⁊ qñq3 accīt ei vehemētia spissitudinis.
¶Et accīt ei ex egritudinibus creatōis in quātitate
vt sit magn⁹ valde:aut puus valde:⁊ ex egritudinib⁹
figure vt sit verbigra.vehementis rotūditatis. Et ex
egritudinib⁹ aspitatis ⁊ lenitatis vt sit vehemētis le
nitatis lubricus.¶Et ex nocumēto situs vt sit situs
eius.verbigra.vehementis appitionis ad exteriora.
¶Et qñz accīt ei ēt opilatio i villis suis:⁊ opilatio in
meatib⁹ stōi ad epar ⁊ ad splenē:⁊ accīt sanguinolen
ta egō:si fuerit istud in vijs epatis ⁊ puitas appent⁹
si fuerit istud in vijs splenis. ¶Et qñz accidūt in stō
ventositas ⁊ inflatio cā ciboꝝ ⁊ cā debilitatis sue in
seipso:⁊ nos faciem⁹ ad illud cap.singlare.¶Et ma
litia qd cōplonis i stō qñz fit ex cāis extrinsecis.s. ex
calore ⁊ frigore ⁊ alioꝝ ab ābob⁹ ⁊ qñz fit ex cāis in-
trinsecis.¶Et ex egritudinib⁹ qd stōi sūt qdā q̄ com
mouet i calore vehemēti:aut ppea q ipe adiuuat eā
in attractiōe māꝝ malaꝝ ad ipz:aut q2 adiuuat cali
ditatē ei⁹ ad resoluēdā māz i ipo malo adiutorio nō
nāli resoluēte ipaz ad formā nō nālē.¶Et qñ est cuz
mā tūc nō estatur qn aut sit cū mā imbibita in corpe
ipsi⁹submersa:aut adherēs sup corpus eius aut effu
sa in ↄcauitate ipsi⁹.¶Et qñz est humor i ipo inuen
tus gn̄atus. Et qñz est effusus ex mēbro alio ad ipm
sicut effundit ex cerebro cū catarro calo aut frido et
alcefit ppter ipm complexio stomaci aut infrigidat
⁊ declinat ad complexionē ei⁹ qd descēdit ad ipm. Et

sūt q̄ñ effundūt ad ip̄z ex felle hūores ad stōm colerici. ⁊ illō i q̄busdā i q̄b⁹ creant vie plures ex felle ad stōm loco aduct⁹ sui s̄z plm ex felle ad itestia. q̄r effūdit ad stōm illō qō oꝫ vt effūdat ad itestia. ¶ Cūq̄ p lōgat faciūt accidere salsi ⁊ acuti q̄ sūt ex eis i stō viscera: sri ⁊ isipidi lēitatē ⁊ lubricitatē: ⁊ q̄ñ puēit eorū ipsio adp̄m itestinū eorꝫ sequūt ip̄z. S̄z qō corruptio appetit⁹ ⁊ alistibre i ipo ē res p̄. Sūt. n. q̄dā hoīes i q̄b⁹ creat illō s̄z p̄ui p̄suetudie: ⁊ s̄z p̄uū illi⁹ qō vidimus i anathomia ⁊ s̄z diuersitatē ei⁹ qō ē plm i creatiōe vēat venētū ad stōm ex felle: ⁊ q̄ñ effūdit ad ip̄z ex epe ⁊ ex felle i q̄busdā in q̄b⁹ creat ex felle via magna ad stōꝫ. q̄r effūdit i ip̄z illud qō erat neciū vt effūderet ad itestia. Et q̄ñ effūdit ad ip̄m melācōlia ex splene ēt sicut faciā te cogscere. ⁊ plꝫ qō ad ipsum effūdit ē colera ex epe. ⁊ q̄ñ aduuāt ad illō cāe q̄ sūt i stō sicut dolor vehemēs ⁊ cōpssio vehemens: ⁊ tarditas cibi: ⁊ debilitas v̄tutis ei⁹ expulsiue. ⁊ q̄ñ est cā in eo ira aut tristitia aut passio aialis ex eis q̄ mouēt mām ⁊ effūdūt eā ad stōꝫ: ⁊ facit accidere mordicatiōnē q̄ nō remouet nisi vomitu. Et q̄ñ effunduntur ad ip̄z cū h⁹i motib⁹ ⁊ p̄pe dolore hūores virulēti p̄cipue cū fuerit in illis ꝑtib⁹ vlcera. ⁊ cū hoc q̄ñ effūdit ad ip̄z melācolia ēt. Et cā i effusiōib⁹ melie ad ipsum ē multitudo melie aut debilitas stōi: ⁊ cāe multitudinis melie sunt ex eis q̄ tu scis. ¶ Et cā effusionis sanguis ad ip̄z ē multitudo sanguis ⁊ cōmotio eius in mēbro nobiliore coviciuitate ei⁹ i latere suo sic est epar: aut supra ip̄z sic ē cerebrū cū ex ipo effūdit sanguis ad guttur ⁊ meri: ⁊ penetrat ad stōm: ⁊ v̄tuꝫ ipsius expl siue ōbilitas adiuuat ad recipiēda oia que effūdunt ad ip̄z. Et ex causis sotib⁹ i effusiōe sāguis ad ip̄m: ⁊ ad alia ē retētio cursus mēstruorꝫ ⁊ sāguis emorroydarꝫ: aut sanguinolēte egestiōes aut dimissio exercitij euātiui vl' icisio mēbri. q̄re supabūdat illud qō nā p̄parauit ei ex mā. ⁊ idiget expsiōe. ⁊ q̄ñq̄ expellit a via stōi ⁊ euomit sāguis. Et sciasq̄ debilitas stōi ē cā fortꝫ i effusiōe ei⁹ qō effūdit ad ip̄m. Et plm qō qō iuenit i stō aut gn̄at ex ipo ex hūorib⁹ ē flegma Et cā i hoc ē q̄ chil⁹ ē nāe p̄pinq̄ flegmati. Cū ḡ non digerit digōne itegra nō fiūt sāguis ⁊ colera ⁊ melia Et iterꝫ ad stōꝫ nō effūdit in plurimis dispōnib⁹ colera lauās eū sic abluit itestia. S̄z colera nō gn̄at nisi i q̄busdā itestis: ⁊ s̄m plm nō effunditur ad ip̄z nisi ex epe: cuius ipa gn̄et in stō calo q̄ñ iuenit cibū recipiētē cōuersionē velociter ad fumositatē. ¶ Et q̄ñ accit stō aut i creatōe aut cū p̄seuerantia egritudinuꝫ aut dolorꝫ: ⁊ malitia regis vt fiat corp⁹ ei⁹ laxe texture: rare subē: subtil' cut̄: q̄r p̄ducit illō ip̄z ad debilitatē in oib⁹ opōnib⁹ suis: ⁊ ē neciū vt curet cū labore. Et cāe egritudinū stōi oēs sūt cāe egritudinū p̄dcārꝫ extrinsece ⁊ intrinsece. Et p̄pe sūt ei vt sint cibi tales q̄ necio faciūt malitiā digōnis: lꝫ stōus nō sit nisi s̄z saniorē dispōnē: ⁊ ē dem̄ i suo. c. aut sint pauci valde ita vt p̄ducāt stōꝫ sanū ad exiccationē ⁊ adunationē. aut multiplicet vsus meᵃrꝫ ⁊ p̄suescat stōus vti adiutorio meᶜ i opōnib⁹: aut laboret plm vomitu ⁊ solone ventris ⁊ p̄pe vomitu q̄ñ ip̄e idiget motu laborioso nō nāli ⁊ accidat vt rarificet textura villorꝫ ei⁹ ⁊ extenuetur. Et stōus vehemētia sensus parat⁹ ē ledi ⁊ ipediri a q̄libet cā. ¶ Et oīs cōplexio debilitās supsiue facit accidere in oī opōne diminutionē. ita q̄ caliditas pura: q̄ñq̄ eni sit cā lubricitatis stōi: p̄p illud qō facit accidere de debilitate retētiue. Sed ⁊ caliditas cum mā colica sepe ē cā illi⁹. ¶ Et nocumēta q̄ō q̄ eueniūt in opōib⁹ suis: aut eueniūt i v̄tute appetitiua ⁊ attractiua ⁊ nō appetit oino. aut minorat appetit⁹ ei⁹: aut multiplicatur valde aut corrūpit ei⁹ appetit⁹: ⁊ illud aut cibi aut aque. ¶ Aut in virtute retētiua ita vt vehemēs fiat ei⁹ retētio: aut debilitet: aut destruat ei⁹ retentio ⁊ natet cib⁹. Aut in virtute digestiua ita vt d̄struatur eius digō: aut debilitet: aut corrūpat ⁊ conuertat rē ad acetositatē ⁊ fumositatē. Aut in virtute expulsiua ita vt vehemēs fiat ei⁹ operatio in ipo: aut ad viam naturalē: aut ad supiora: aut debilitet eius expulsio. aut destruat. ¶ Ex omni nāq̄ re cuius p̄lōgatur mora in stō ⁊ tardat acciditvaporatio gn̄atiua hūorꝫ: ⁊ nō est aliud ita vaporosum vt fructus. Et q̄ñ q̄ accidūt ei dolores extensiui ⁊ mordicatiui ⁊ reliq̄.

¶ Et q̄ñ sequunt debilitatē harꝫ v̄tutū oluꝫ aut q̄rūdā natatio cibi ⁊ tarditas aut velocitas descēsionis ipius: ⁊ debilitas digōnis: aut d̄structio eius ⁊ corruptio. s. casus appetitiue: aut appetit⁹ canin⁹: aut appetit⁹ corrupt⁹: ⁊ sequunt eā rugit⁹ ⁊ eructuatio ⁊ inflatio ⁊ mordicatio ⁊ alia. Et q̄ñ p̄ducit illō qō euēit ex hoc ad cōicationē mēbrorꝫ aliorꝫ ⁊ p̄pe cerebri cū cōitate inter ea p̄ neruos plimos. q̄r accit epilepsia: aut spasm⁹: aut melācolia: aut facit cadere invisu nocumentū. Et q̄ñq̄ imaginant oculo q̄si. cimices: aut sinisex: aut tela aranee aut fum⁹ aut nebula. Et multotiēs cōicat cor stō: ⁊ accidit syncopis aut p̄p vehem̄tiā doloris ⁊ p̄prie in apatib⁹ suis magnis: aut p̄p q̄litatē supfluā caloris aut frigoris aut cōuersiōis ad venenositatē. Nā debilitas māei ad hoc vt faciat accidere syncopim facit euenire estuationē ⁊ p̄turbationē ⁊ saltū ⁊ tremorē. ⁊ hm̄oi q̄dē sunt de q̄b⁹ dic̄ hyp. q̄ sumere in potu vinū mixtū s̄m medium sanat eos ad hoc: ⁊ illud p̄p illō qō i ipo est de mūdificatione ⁊ ablutiōe cū p̄fortatiōe. Et stōus q̄ō q̄ñ p̄parat cā vehemētie sui sensus passiōi a cā pua ⁊ p̄ducit illud ad epilepsiā ⁊ spasmū: ⁊ iste hō ledit q̄libet ira. ⁊ ieiunio ⁊ tristitia ⁊ cā mouēte hūores. Nā cū effundit ad ip̄z ex eis p̄p illō hūor coleric⁹ mordicatiu⁹ ad os stōi ledit eo p̄p vehemētiā sensus sui: q̄re patit epilepsiam ⁊ syncopis supuenit ei: ⁊ spasm⁹ p̄p cōitatē cerebri cū ore stōi. ¶ Et huic q̄dē homini accidit sicut est illud qō accidit ex debilitate oris stōi ex hoc q̄ q̄ñ vsq̄ ad fastidiū replet cibo aut supfluit i potu vini: aut cotruspasmat: aut incurrit epilepsiā. ¶ Et multotiēs q̄dēꝫ accidit vt euadat hm̄oi vomitu porrino: aut viridi vt herugo eris. ¶ Et q̄ñq̄ plima replo facit eos pati subeth. plurā p̄durātē vsq̄q̄ vomant ⁊ excitent ⁊ surgāt Et q̄ñq̄ est illud cā ad cadeñ. in meliā colicā ⁊ in cogitatiōes ⁊ somnia corrupta. ¶ Et scias q̄ egritudines stōi q̄ñ p̄lungat p̄ducūt ad raritatē texture villorū ei⁹: ⁊ fit difficile succurrere ⁊ medicari. ¶ Et ex nocumentis malis in creatione ēēt sit caput frm̄ p̄paratū euentui catarri ⁊ fit stōus calidus quare non tolerat ea q̄ mūdificāt illū catarrū sicut sunt diapipereon ⁊ diacalamentū ⁊ diacyminum.

¶ De modis signū dispōnū stōi. Cap. xvij.

Res ex q̄bꝯ signāt dispōnes stōi sunt ex dispōnibꝯ
cibi in hoc ꝙ stōus tolerat eū ⁊ ꝓuat tolerantia
eiꝯ: ⁊ ex hoc ꝙ digerit ip̄z: ⁊ ex hꝯ ꝙ expellit eū: ⁊ ex hꝯ
ꝙ ip̄e appetit cibū ⁊ potū: ⁊ ex motibꝯ eiꝯ ⁊ cōmotiōi
bus ip̄iꝯ sicē tremor stōalis ⁊ singultꝯ: ⁊ ex dispōne oris
⁊ ligue i sapore suo ⁊ ifusiōe sua: ⁊ exiccatiōe sua: et
asp̄itate eiꝯ: ⁊ lēitate ip̄iꝯ ⁊ odore eiꝯ. Et ex eis q̄ egre-
diunt ex stō cū vomitu aut egōne ⁊ vētositate descen
dēte cū sonitu: aut sine sonitu: aut ascēdēte que ē eru
ctuatio: ⁊ retēta q̄ ē rugitꝯ. Aut ex colore faciei: aut in
terioris ptis oris: aut ex doloribꝯ ⁊ ip̄edimētis ex cōita
te eiꝯ cū mēbris alijs: ⁊ ex pte eiꝯ q̄d ꝯducit ei aut ledit
ip̄z ex eis q̄ cōedūt ⁊ bibūt ⁊ medicis. Signes āt ex to
lerātia cibi ⁊ ꝓuatōe tolerātie eiꝯ sūt qm̄ si stōus non
tolerat nisi paucū q̄d sit īfra ꝯsuetū: tūc i eo ē d̄bilitas
pp aliquā cāz d̄bilitatis: ⁊ si tolerat tūc v̄tꝯ ip̄ꝯ ē rema
nēs. ¶ Verū signes ex egōne ⁊ eis q̄ egrediūt ex vētre
sūt: ex egōne q̄d qm̄ eq̄lis tēperate ticture ⁊ fetoris sigt
bōitatē digōnis: ⁊ bōitas digōnis sigt fortitudinem
stōi ⁊ eq̄litatē ꝯplōnis eiꝯ. Sz ille q̄ nō digerit ex ipso
sigt debilitatē stōi ⁊ malitiā ꝯplōnis eiꝯ ip̄o. Ampliꝯ
tinctura sigt mām q̄ ē i ip̄o ꝙ si fuerit illic lenitas et
fetor sigt ꝙ descēdit a stō an̄ horā suā ppea ꝙ stōus
male cōprehēdit eū pp debilitatē v̄tutis retētiue: ⁊ si
nō ē lenitas nō sigt illō imo sigt d̄bilitatē digestiue.
¶ Signes āt ex sonitu sūt qm̄ iā dcm̄ ē i eis q̄ tu scis
ꝙ descēsus eiꝯ sigt fortitudinē stōi. Et magnitudo so
nitus eiꝯ sigt bōitatē digōnis ⁊ fortitudinē: ⁊ silr pui-
tas fetoris eiꝯ. ⁊ rectiꝯ q̄dē i hoc est ꝙ descensus eius
nō sigt fortitudinē: imo sigt debilitatē quādā. Sz est
debilitas q̄ est infra illaz q̄ facit accidare eructatio
nē: verū eētia magnitudinis sonitus si est pp subam
eiꝯ: tūc est pp grossitudinē suā. ⁊ si est cā eius v̄tꝯ ex-
pulsiua: tūc illud sigt fortitudinē aliquā. ¶ Subtilis
aūt tenuis cui nō est sonitꝯ magis sigt fortitudinē q̄
spissa clamosa: ⁊ ꝓprie illa cuiꝯ sonitꝯ nō ē a volūtate
missa. Sonitꝯ āt exiens ex seipso sigt ꝑmixtionē sen-
sus. ¶ Verū puitas fetoris sigt ꝓculdubio bōitatē di
gōnis. Et vehemētia fetoris sigt corruptionē eiꝯ. ⁊ si
nō est fetor olno sigt cruditatē eius. ¶ Signes v̄o ex
via singultus sunt qm̄ si hn̄s eū sentit mordicationē
tunc illic est humor acetosus: aut acutus aut amarꝯ:
⁊ si sentit cū eo extēsionem tūc illic est ventositas ⁊ si
nō sentit illud neq̄ sitit tunc illic est humor flegmati
cus. ⁊ si est post euōnes ⁊ febres tūc illic siccitas. Si-
gnificationes āt ex siti sunt qm̄ sitis sigt cōplonē ca-
lidā: ⁊ si est cū nausea sigt mām colericam aut salsaz
flegmaticā. Nā si sedat potu aq̄ calide tūc mā in plu
ribus dispōnibꝯ ē flegmatica aut mā nitrosa ⁊ si aug
mētat tūc mā ē colerica. ¶ Verū signes ex dispōnibꝯ
oris ⁊ lingue. sunt qm̄ qn̄ lingua in doloribus stoma
ci est vehemētis asp̄itatis ⁊ rubedinis: tūc sigt dn̄iuz
sanguinis aut aq̄a calidū in ipso sanguineū: ⁊ si ad
citrinitatē tūc nocumētū est colericū: ⁊ si ad nigredi-
nē tunc est melācolica. ꝙ si ad albedinē ⁊ lenitatem
tūc cā est hūiditas. ⁊ si est siccitas sup̄flua tūc causa ē
siccitas. ¶ Sz signes ex via digōnis sunt qm̄ digestio
bona nō fit nisi qn̄ post cibū cōprehēsum nō accidit
grauitas in hore stōi: neq̄ rugitꝯ neq̄ inflatio neq̄
eructuatio neq̄ sapor fumosus aut acetosus: nec sin-
gultus ⁊ tremor ⁊ extēsio: ⁊ vt sit spatiū more cibi in
stō spatiū equale: ⁊ descensus eiꝯ ab eo in hora qua
opz nō ante ip̄am neq̄ post eā: ⁊ sit somnus tēpera-
tus: ⁊ expergefactio velox leuis: ⁊ in oculo nō sit aq̄a
⁊ in capite nō sit grauitas ⁊ obediētia nāe sit facilis.
⁊ sint inferiora vētris ante egōnē inflata. hoc eīm sigt
bonitatē inuolutiōis stōi super cibū: ⁊ ꝙ ip̄e bene cō
prehendit ip̄m: ⁊ illud significat fortitudinē stomaci ⁊
conueniētiam cibi in qualitate ⁊ quantitate. ¶ Cum
ergo stōus nō cōprehēdit cibū bona cōprehensione
neq̄ fit digō bona accidunt rugitus ⁊ frequentia eru
ctuationis ⁊ remanet cibus in stō spacio longo aut d̄
scendit ante horā necessariā. ¶ Et colere quidem ꝓ
prietas nō est vt prohibeat digōnē ꝓhibitione d̄stru
ctoria aut diminutiua aut faciente cruditatem immo
qn̄q̄ corrūpit eā. ¶ Sz melācolie ꝓprietas est vt pro
hibeat digōnē ⁊ corrūpat eā simul ⁊ flegma declinꝯ
est ipsa ad corrūpendū. ¶ Et scias ꝙ qn̄ in stō nō est
aq̄a nec vlcus i cibo nō est corruptio: deinde digō non
fit bona tūc: cā est malitia cōplonis. Et plūm eiꝯ est ex
frigiditate ⁊ hūiditate: ⁊ post eas calida ⁊ post eas sic
ca. ¶ Verū signes ex stōi doloribꝯ sunt qm̄ verbi gra-
tia. dolor extensiuus sigt ventositatē ⁊ grauatiuꝯ sigt
repletionē ⁊ mordicatiuus sigt humorē acetosuz aut
acutū aut ponticū aut amarū. ¶ Signes aūt ex ap-
petitu sunt qm̄ significant ex eo aut pp additionem
eiꝯ aut pp diminutionē eiꝯ ⁊ ip̄ius destructionē: aut
per spēm ad quā ipse declinat. sicut est ꝙ ipse qn̄q̄ ē
sitiens ⁊ appetit frigida. ⁊ qn̄q̄ appetit acetosūz: ⁊ qn̄
q̄ appetit exiccantia vel excitantia salsa ⁊ acuta. ⁊ qn̄
q̄ aggregatur appetitꝯ acutorū ⁊ salsorū ⁊ acetosorū
simul. ⁊ ex mō ꝙ ista sunt cōia in faciēdo lucrari inci-
sionem hūoris nociui est: q̄r sunt significantia debi
litatē stōi stōus eīm fortis declinat ad pinguia: ⁊ qn̄q̄
est appetitus decliuis ad res malas q̄s refugit nā: si
cut appetit carbones ⁊ alusiem et alia. ⁊ cā i hoc est
humor corruptꝯ extraneꝯ nō ptinēs hūoribꝯ laudabi
libus. ¶ Cū aūt bonitas adest gustꝯ ⁊ ē sanꝯ nō eligit
appetitꝯ saporē supra dulcē. Cūq̄ declinat appetitꝯ
versus aliū ⁊ abhorret illū tūc illic ē nocumētū. Naz
si appetit pinguia: tūc illic est stipticitas ⁊ spissitudo ⁊
raritas. Et si nā abhorret cibos calefaciētes et decli
nat ad frigidos pp frigiditatē ipsorū tūc illic ē calidi-
tas. Et si appetit calefaciētes tunc est illic frigiditas.
Et si appetit incisiua ⁊ acetosa ⁊ acuta tūc illic est hu
mor viscosus. ¶ Et appetitꝯ q̄dē i stō calido aque est
plusq̄ cibi. Et qn̄z fit vehemētia caliditatis pp resolu
tionē ⁊ indīsitionem restaurationis. ¶ Et mordicatio
quidem excitat famen vehementem ⁊ est species fa-
mis que nullo modo toleratur ⁊ associatur ei sinco-
pis proprie qn̄ tardatur cibus. ¶ Et appetitꝯ i stō ad
quē effundunt melia ⁊ flegma acetosum multiplicat
qn̄ ē corū d̄itas: infra d̄titatē vocantē ad expulsionē
⁊ nō multiplicat i eo appetitꝯ ⁊ fit caninus: nisi pp il-
lud q̄d dicturi sumꝯ in ca. appetitꝯ canini. ¶ Et scias
ꝙ appetitꝯ nutrimēti cōicat mēbris olbus. veruz illa
cōitas est nālis: ⁊ facta ex suspensione vocatiōis vir-
tutis nutritiue eū attractiua. ¶ Amplius approprial
stomaco appetitꝯ animalis ⁊ sentit cum eo. ¶ Et qn̄z

ꝯuenit ꝗbusdā hoībus ⁊ esuriāt plꝫ ⁊ comedūt plꝫ ⁊ neqꝫ aduēit eis saturitas fastidiosa ⁊ neqꝫ egredit̄ i egōne eoꝝ fex plima: ⁊ nꝫ cū hᶜ corpa eoꝝ ipiguāt̄. Et cā q̇ð hᵘⁱ dispōnis ē resolō plꝫ velox cū sanitate digestiue ⁊ attractiue ⁊ appetitiue. ⁋ Uerꝫ sigtiōes ex via saporis oris sūt ꝙ amarus sigt calitatē ⁊ colerā ⁊ acetosus sigt frig⁹ stōi: sꝫ minus frigore cū q̄ nō vigerit̄ cib⁹ oio: ⁊ qñ sigt calorē debilē cū hūiditate faciētē ebullire hūiditatem paꝝ q̄ postea sepat̄ ab ea deficiēs idigerēdo. qr̄ accit accetositas sic fit in musto. Acesit. n. qñ infridat̄ ⁊ acesit qñ seruet a calitate debili. ⁊ ē acetositas q̄ fit effusione materiei acetose ex splene ad stōꝫ. Et scā q̇ð cā splēis: imutat appetitū necio ⁊ mltiplicat isfatiōeꝫ ⁊ rugitū ⁊ malitiā digōnis ⁊ fac̄ eructuatiōꝫ acidā. ⁋ Et ille q̄ ex saporibus oris ē isipidus sigt hūoris isipidi saporē. ⁋ Et sallus sigt saporē hūoꝝ salsi. Et sapores eꝛ̄nei horribiles sigñt hūores eꝛ̄neos putridos malos. ⁋ Sed sigtōes ex vōitu sūt ꝙ si ē nausea tm̄ tūc mā ē viscosa ībibita. Et si ē vōitus facilis sigt ꝙ ipsa ē effusa i ꝯcauitate. ⁋ Et si sūt vōit⁹ ⁊ nausea ⁊ non sepant̄ sigñt aggregatiōeꝫ vtriusqꝫ rei: aut viscositatē humoris. ⁋ Et nō ē nausea scā ex mā ibibita. ⁋ Et cū ē plime mordicās os stōi: aut ē pauca ꝯfortat̄ qñ ipsa cū cibo ꝑmiscet̄ ⁊ ascēdit ex ꝓfundo stōi ad os stōi ⁊ mordicat ipꝫ. Quapꝑ facilis fit qñꝫ expulsio hūoꝝ p⁹ cibū ⁊ nō fit facilis añ ipꝫ nisi sint mlti. ⁋ Uerꝫ qñ ē adnētus ꝯturbatiōis ⁊ nausee a ꝓuocatiōe tūc mā est effusa. si ꝟo ē currēs tūc mā est gñata in stō fm ꝯtinuationē. ⁋ Et vōit⁹ ēt sigtur p colorē ei⁹ ꝙ igredit̄ in ipso mā ꝫ. sigt ḡ colāꝫ ⁊ melīā p colorē: ⁊ flāvitreū p colorē: ⁊ flegma acetosuꝫ ⁊ salluꝫ p colorē ⁊ saporē: ⁊ flegma descēdēs ex capite p colorē mucosum ⁊ qð associat̄ ei ex descensu ad membra alia. ⁋ Et ex hoībus ē q̄ cum recipit cibū aliquē sentit ex seipso ꝙ si moueret̄ suꝑfluo motu euomeret cibū suū: ⁊ illud q̇ð sigt hūiditatē in stō: aut debilitatē stōi: sꝫ illð qð est ex hūiditate accit ēt cū vacuitas adest: ⁊ illud qð est ex debilitate nō accit nisi fm replōnē tm̄. ⁋ Sed sigtōes ex via coloris corporis sunt: qm̄ color est vehemēs sigtio digōnis stōi ⁊ epatis sꝫ plm̄. Plurime n. egritudines stōi sunt fride ⁊ color stomaticorū est plūbine⁹ ⁊ si inest eis citrinitas est citrinitas declinis ad albedinē. ⁋ Sigtiones āt ex via rugit⁹ sunt qm̄ rugitus sigt debilitatē stōi: ⁊ ꝙ ipse male ꝯprehēdit cibum ⁊ egōnē hūidā. ⁋ Uerꝫ sigtiones ex sputo sūt qm̄ multitudo ei⁹ ⁊ spumositas ipsi⁹ sigñt humiditatē stōi mittētis aquositatē ⁊ mucilaginositatē. Exiccatio oris ⁊ paucitas saliue sigñt siccitatē stōi ⁊ caliditatē. Et si fuerint illic sigtiōes alie adiuuabūt illa in sigtiōe caliditatis. ⁋ Et scias ꝙ siccitas oris est a siccitate ꝯplōnis duob⁹ modis. Un⁹ coꝝ est siccitas vera ⁊ est vt nō sit saliua: et scðs ē mendosa ⁊ est vt sit saliua exuberās viscosa: si sit exiccata cā calitatis vaporose venictis ad ipm. qr̄ oꝫ vt distinguat̄ inter siccitatē ⁊ exiccationē sputi viscosi fm os. Nam illa sigt siccitatem ⁊ hec humiditatem viscosam aut ꝓcedētē a stō: aut descendentē a capite. ⁋ Sed sigtiones ex eructuatiōe sunt qm̄ eructuatio qñqꝫ est acetosa ⁊ qñqꝫ ē fetida aut fumosa: aut rancida: aut lutosa: aut putrida: aut ilosa: aut silis cibo quē recipit eructuās: aut pura i q̄ nō ē q̄litas alia ⁊ ē sanior eructuatio. ⁋ Nā si ē fumosa ⁊ cā i hac nō ē suba cibi q̄ sit velocis ꝯuersionis ad fumositatē sic vitelli ouoꝝ i patella ⁊ raffan⁹ aut cib⁹ cui i artificio suo ⁊ cum fit associat̄ q̄litas fumosa sic dulce cui suꝑuenit ignis dñium ⁊ alia: tūc cā in ea ē igneitas stōi pp māꝫ: aut malitiā ꝯplōnis pure. Si āt ē cū mā tūc ē sꝫ vnū duorū modoꝝ ꝑdictoꝝ. ⁊ plꝫ q̇ð ē illð ex mā colica effusa ad stōꝫ ex felle sꝫ modū cui⁹ ꝑterita ē remēoratio aut ex catarro calō ex capite ⁊ ꝓpe cū hō nō ē colic⁹ i ꝯplōne sua. ⁋ Et sigtur ēt ꝙ cā calitatꝭ ē māl9 aut pura ex isto mō ꝙ cib⁹ q̄ sumpt⁹ fuit lōgiq⁹ ē a fumositate sicut ē pāis ordei. Nā cū hᵘⁱ eructuat fumose tē cā ē calitas stōi. ⁊ silr attēde egōnē an ē colica. Nā si ē colica sigt ꝙ cā ē calitas stōi ⁊ si egō nō ē colica nō ē necīū vt cā sit calitas stōi. Qñꝫ. n. ē malitia cōplōnis singularꝭ. ⁋ Et vomit⁹ ēt ē sigtio magꝭ sigñs p illð qð egredit̄ i ipō. ⁋ Et qñꝫ sigt eructuatio acetosa ⁊ fumosa vigilias cū q̇b⁹ nō iuenit stōus vacuationē sufficiētē digōni ⁊ isfāmat̄ ⁊ calefit. ⁋ Qð si est eructuatio accetosa nō a cibo accetoso nꝫ a cibo q̄ cuꝫ suꝑflue sumit̄ mutat̄ ad acetositatē: tūc illð ē pp frigus stōi: ⁊ ꝓprie cū accit a cibis elōgatꝭ ab hᵒ vt acetosi fiāt sicut ē mel. Nā si inuenis eos acetosos fieri tūc iudica ꝙ cā in hᵒ ē frig⁹ stōi sine mā: aut cū mā ⁊ associat̄ ei qð ē cū mā ḡuitas i ore stōi sꝑ: ⁊ plꝫ accit illud hñtib⁹ colerā nigrā ⁊ splencticā: ⁊ illi ad c⁹ stōꝫ descēdit catarr⁹ fridus. ⁋ Qñqꝫ aūt accessit eructuatio a caliditate cū iuenit māꝫ dulcē ⁊ facit eā ebullire: redditqꝫ acetosaꝫ: ⁊ sigt illð vt sit eructuatio acetosa cū signis caliditatꝭ ⁊ isfāmatiōis: ⁊ amaritudīe oris ⁊ siti: ⁊ iuuamēto cū eis q̄ ifrānt. ⁋ Et ex eis qð q̇b⁹ sigtur ꝙ caliditas plurima suꝑflua qñꝫ acescere facit cibū ⁊ eructuationē ē ꝙ calitas qñꝫ fac̄ acescet̄ lac veloci⁹ ꝗ̄ ipm facit acescere friditas: ⁊ qñꝫ sigtur p vōitū ēt mā. Et qñ eructuatio ē fetida tūcqñꝫ sigt putrefactionē in stō sigtione fetoris oris: ⁊ qñqꝫ sigt vlcera stōi. ⁋ Et lutosa ⁊ cenosa ⁊ limosa sigñt humiditatē putrefactā. ⁋ Et illa q̄ ē vt erugo eris sigt acuitatē ⁊ caliditatē cū putrefactiōe ⁊ ē vehemētior sigtio caliditatꝭ ꝗ̄ fumosa. Si āt eructuatio nō ē fumosa nꝫ acetosa: sꝫ ē afferēs saporē cibi post spaciū eueniēs sꝫ acceptionē cibi tūc sigt debilitatē stōi in ꝯuertēdo cibū. ⁋ Uerꝫ sigtiōes ex eis q̄ sunt ꝯueniētia aut fugiēda: aut ipedictia sūt vt ꝯsideret̄ aut res ifrigidātes sint ꝯueniētes ei aut res calefaciētes aut exiccātes ꝯueniāt: aut humectātes: post quā ꝯsiderat̄ res vna. sepe eñ accit error cā dimissiōis ei⁹ cum nō attēdit̄ ⁊ est ꝙ res ifrigidātes multotiēs frāgunt ebullitionē humoris subtilis aquosi humidi: aut salsedinē humoris flegmatici ⁊ existimat̄ ꝙ cum eis iā ꝓuenit iuuamētum ꝗ̄uis illic sit caliditas ⁊ res calefaciētes multotiēs expellunt humorē calidū ⁊ resoluunt eum ⁊ existimat̄ ꝙ cum eis iā accit iuuamētuꝫ ꝗ̄uis illic sit friditas: imo opꝫ vt ꝯsiderent̄ cum his duab⁹ reliq̄ sigtiōes. ⁋ Significatiōes aūt eoꝝ in q̇bus inuenit̄ sensus stōi sunt qm̄ si nō sentit mordicationem immo grauitatē: tunc mā est flegmatica vitrea: ⁊ si sentit mordicationē cum inflāmatiōe: tunc

mã est amara vł salsa: aut mordicationē sine īflāma
tiōe tūc mã est acetosa. ⁊ si ē illic mordicatio cū leui
tate tūc mã ē subtił aut pauca. ⁊ si ē cū₃ ğuitate tūc
mã est grossa aut multa. ¶ Sigñiones aūt cum dispō
nibus cōicātib⁹ sꝫ qñ ꝯsideraꝫ: vbigra. an cerebꝝ
patiaꝫ a cāis catarri ⁊ mittat ad stōm descēsiōes: aut
epar: an sit gñatiuū colē ⁊ mittat ipa₃: aut an splē de
ficiat ī expellēd⁹ meñā ⁊ sit apposus plime melle. ⁊ hᶜ
ē cognitio cāe: ⁊ ꝯsideraꝫ an imaginēꝫ corā ocul' res
nō ꝯsuete ⁊ nō fixe: ⁊ an accidāt soda aut estuatio cū
replōne: ⁊ mlorēꝫ cū euōne: ⁊ silr vtigo ꝓpē: ⁊ an iue
niaꝫ trēor cordis p⁹ replōnē: an sꝫ vacuitatē: aut acci
dat syncopis aut spasm⁹ ⁊ hᶜ ē cognitio accidentis.
¶ Nā si replō fecerit accidere imaginatiōes ⁊ soda₃
aut iqetudinē ⁊ visiōes diuersas aut trēorē cordis et
aut subeth maximā: tūc stōus erit plen⁹ aut dbilis:
aut i ipo ē malitia ꝯplōnis. ¶ Qd si trēor cordis ⁊ so
da ⁊ syncopis ⁊ estuatio accidāt ī dispōe vacuitatꝫ tc
ipē ē hñs receptōe₃ colē aut hūoris mordicatiui ve
niētꝫ ad os ei⁹ cū ē vacuitas: aut hūoris melīci: ⁊ co
gnoscitꝫ supfluitas ī hᵒ cū reliqs signis q̄ tibi dedim⁹:
aut hūorꝫ frī: aut ei⁹ q̄ ē ex istis cāis ī īferiore pte stōi
nā cū magnificaꝫ illic qd ex eo gñaꝫ ex soda ⁊ epilā ⁊
syncopi ⁊ spasmo. ¶ Et accñtia sigñtia dispōes ei⁹ cū
cōitate: alia sꝫ cerebralia sic pmixtio sensus ⁊ subeth
⁊ ꝯgelatio ⁊ estuatio. alia sūt cordialia sicē syncopis ⁊
tremor cordis ⁊ malitia pulsus. ⁊ alia sunt cōia sicut
destructio anhelitus ⁊ difficultas eius ⁊ malitia.

¶ De signis male ꝯplōnis calide stōi. Capi. xviij.

Significāt ipa₃ sitꝫ: nisi supfluat ⁊ deiiciat ṽtutē
⁊ eructuatio fūosa ⁊ lutositas saliue. Et iuua
ri ab eis q̄ īfrigidāt fm ꝯditōes pmissas ī sigñionib⁹
Et adustio cibor subtiliu₃ q̄r siles nō aduruntꝫ ī di
spōne nāli: ⁊ q̄ ğssi digerūtꝫ plusq̄ digerātꝫ ī illa nisi
supfluat ⁊ deiiciat virtutē. Et multitudo sitis: ⁊ pui
tas appetit⁹ cibi sꝫ plm: ⁊ ꝓpē qñ malitia ꝯplexiōis
est cū mã cal'a colerica. faciūt cadere ṽtutē olno: ve
rū digō ē fortꝫ nisi supfluat malitia ꝯplōnis vsq₃ ad
hᵒ vt debilitet ṽtutes. ¶ Et qñq₃ associaꝫ huic ꝯple
xiōi febrꝫ ethica: ⁊ qñ₃ hᶜ ꝯplō pp suā supfluitatē añ
q̄₃ deiiciat ṽtutē cōmouet famē vehemētē p id qd re
soluit: ⁊ quod attrahit sua mordicatione: ⁊ q̄r mouet
mās ad solōnē sicē fit suctiōe: ⁊ hec q̄ d fames qñ₃ est
syncopalis qñ tardaꝫ cū ea cib⁹: aut facē caderē ī syn
copi: ⁊ cū ꝓlongaꝫ parūp spaciū ei⁹ dstruitꝫ appeti
tus olno. ⁊ qñ₃ mltiplicaꝫ ēt pp cursu₃ sputi sꝫ famē
⁊ mltiplicaꝫ sꝫ saturitatē calitas resoluēs stōm. q̄ si
inuenerit hūiditatē erit illd plus: ⁊ h q̄dē sedāt cibi
grossi. ¶ Et scias q̄ illi⁹ cui⁹ stōus ē iane⁹ sāguis est
malus pauc⁹ acut⁹ fetidus quē abhorrēt mēbra di
uersa ei ī ꝯplōne radicali. q̄r nō nutriūtꝫ eo. fit q̄ ille
pauce carnis: ⁊ sunt vene ei⁹ exuberātes qñ sāguis
eius inclusus est in eis q̄ non vtiꝫ nā. ¶ Et floboto
mia extrahit ex ipso sanguinem malum.

¶ De signis malitie ꝯplōnis frē stōi. Ca. xix.

Significat fritatē stōi tarditas mutatōis cibi ita
vt nō descēdat sꝫ expellaꝫ vōitu p⁹ spaciū qōdā
⁊ non muteꝫ mutatiōe q̄ valeat. q̄ si supfluat nō alte
raꝫ pp ipsam cib⁹ olno ⁊ non digeriꝫ. ¶ Qñq₃ sigñt
ipsam multitudo apetitus et paucitas sitis et eru
ctuatio acetosa absq₃ cā ī cibo fm q̄ diximus ⁊ hec q̄ si
gnificāt malitiā ꝯplonis ei⁹ frē. ¶ Et ex sigñib⁹ sign
tibus illud ē vt nō sit alisꝫbilꝫ: nisi ei⁹ quod ē leue ex
cibis siue grossis q̄ tā añ digerūtur. ¶ Et qñ₃ ꝑuenit
malitia ꝯplōnis frē ī stō ad hᶜ vt accidāt ex cibo cōe
sto p⁹ horas plimas extēsio ⁊ dolor magn⁹: q̄ n sed
tur nisi cū explsiōe hūiditatꝫ acetose oī die. ⁊ qñ₃ per
ducit ad hydropisim ⁊ iliacā. Et sup colorē hmꝫ stōꝫ
frūm apparēt citrinitas ⁊ albedo ⁊ nō occultātꝫ expiē
tie ē ille ex melioib⁹ curꝫ cui⁹ ē ameos. Et qñ₃ cōicat
cerebꝝ ī ꝯplōne hñtibus sꝫ hāc ꝯplōnē. q̄r sūt soda
vētosa ⁊ tinnit⁹ ⁊ silia. Et qñ ꝯuenit malitia ꝯplōnis
frē cū ꝯplōne radicali cal'a mltiplicaꝫ rugit⁹ ⁊ īflatio
⁊ exiccatio ⁊ sitꝫ augmētaꝫ corruptio q̄ñēs idiget flō
mia qñ exiccat eū ⁊ ꝑducit ad ethicā. Et ei⁹ q̄d meᵃ
ē vt sumat paꝝ vini sꝫ q̄titatē q̄ infundaꝫ añ cibum:
aut sint cibi eius exiccātia ⁊ caro rubea sine iure pin
gui cum micis.

¶ De signis ꝯplōnis sicce stōi. Ca. xx.

Signt ipam sitis vehemēs ⁊ exiccatio ligue sup
flua sꝫ ꝯditiōes pdcās ī caᵒ. signū: ⁊ attenuatio
corporis ⁊ arefactio ipsi⁹ supra factā nā ⁊ iuuamētū
cū cibis humidis.

¶ De signis malitie ꝯplōnis hūide. Cap. xxi.

Signt ipa₃ puitas sitꝫ ⁊ terreri a cibis hūidis et
īpediri ab eis: ⁊ iuuamētū cū mlorātiōe cibi: et
cū eis q̄ sicci sunt. Et sigñt ipa₃ multitudo sputi ⁊ sa
liue. Et si sunt sꝫ famē sigñt calitatē cū hūiditate fm
plm. ⁊ qñ₃ sunt ex calitate sola. ¶ Et multotiēs q̄de₃
ē sup os stōi hoīs hūiditas īfusiua ⁊ q̄ñēs hñs eā cō
cedit aliq̄d meditaꝫ q̄ si moueretꝫ vomeret. Et qñ₃ fit
illd ēt ex dbilitate stōi sꝫ associantꝫ ei signes dbilitatꝫ
pdcē ⁊ fit hec fm vacuitatē ēt q̄uis nō comedat: sed
illud est apud comestionē tm̄.

¶ De signis ꝯplōnū stōi q̄ sunt cū mã. Cap. xxij.

Complōnē q̄ ē cū mã sigñt vomit⁹ ⁊ eructuatio
amaritudo ꝓpē comitās ipm: ⁊ pp illud qñ ipsi
admisceꝫ: ⁊ cōmisceꝫ vrine nisi sit pp necītatē trāseun
tē terminū. ¶ Et subtilē q̄dem calam virulētā sigñt
cū lenitate stōi nausea ⁊ mordicatio ⁊ sitis ⁊ īflāma
tio: ⁊ qñ recipit cibū grossu₃ patiꝫ cū eo nauseā ⁊ ad
summū si ē plima cū ea ē sp nausea: ⁊ si ē pauca ē nau
sea apud cibū. ⁊ silr si ē nō ībibita sꝫ ē cōphensa īfun
do stōi: q̄r nō facit nauseā. Cūq₃ misceꝫ cū cibo corrū
pitur in stō. ⁊ spargiꝫ ⁊ ꝑuēit vsq₃ ad os ei⁹ ⁊ facit nau
seā. ¶ Et qñq₃ sigñt illā q̄ effusa ē in spacio stōi q̄ non
ībibiꝫ: q̄ qñ recipit eā hñs aliq̄d abstersiuū sicē aquā
mellis ⁊ zuccari ducit ipsum ad eructuationez. ¶ Et
imbibita non cognoscitur ex parte eius qd erit cum
vomitu et egōne. immo ex reliquis sigñionib⁹ pdictis
⁊ eius radix est nausea qñ significat mām proculdu
bio. Nā si est conturbatio tm̄ tunc sunt illic adheren
tia ⁊ imbibitio materiei ⁊ sigñt genus materiei sitis et
sitis sigñt aut caliditatem eius aut salsedinē eius aut
nitrositatem eius. Nam si sedatur cū calida tunc est
flegma salsum: ⁊ si non sedatur ea tunc est mã coleri
ca. ¶ Et cognoscitur etiā sapore oris: aut cum eo qd
expelliꝫ vomitu: q̄ si aggregentur nausea ⁊ sitis si
gnificant illud. ⁊ si nō est sitis significat q̄ mã est frā.
¶ Et ex sigñionibus aggregatiōis materie flegma

tice plime viscose ē vt cadat appetit⁹ ꝛ nō dilatet pectus pp cibū plimi nutrimēti: imo declinet ad illō in q̄ sunt acutas ꝛ mordicatio. Cū ꝗ accipit illū appetitatio ꝛ extēsio ꝛ nausea ꝛ ñ descit nisi cū eructuatōe. ¶ Et signis aggregatōis materie male i stō ꝛ q̄ sequunt ipz ē salt⁹ mirach: ꝛ qñqꝫ pducit ad epiliam ꝛ meliā. ¶ Et ex signis q̄ mā effusa sit melica ē appetit⁹ plim⁹ cū debilitate digōnis ꝛ cū mltitudie insatiōis ꝛ cū guesceguesce. ꝛ sollicitudie. Et ex signis q̄ mā est fortis ē dolo vētris ꝛ vtigo cū mltitudie ex capite descēsus ad os stōi ꝛ ēt illō qō egredit in vōitu ꝛ egōne ex hūore musco. ¶ Et ex signionib⁹ q̄ mā est humida nocēs sua ebullitiōe est sitis vehemens cū defectu amaritudis aut salsedinis i ore ꝛ sensibilitas rei q̄si ascēdentis ꝛ descendentis cū humiditate supflua i ore ꝛ capite stomaci ꝛ inflammatio.

¶ De signis nocumētoꝝ stō ñ 9plonaliū. C.xxiij.

Significatiōes qō magnitudis stōi sūt vt sit stomacus tolerās cibū plim ꝛ cū replet sentit tūc adherere viscera ꝛ cōpmi adinuicē: ꝛ cū euāt minuit ꝛ dimittit viscera q̄si suspēsa. ¶ Paruitatis vo signiones sunt vt nō toleret cibū plim añ saturitatē. ¶ Et signiones qō opilationū cadentiū inter epar ꝛ stōm sunt hūiditas egōnis ꝛ multitudo ipsi⁹ ꝛ sitis ꝛ paruitas sanguis ꝛ alteratio coloris ad hydropicalē ꝛ inceptio malitie dispōnis cui⁹ fortasse notius nomē ē malitia 9plonis aut malitia habitudis. ¶ Et signōnes opilationū cadentiū iter stōm ꝛ splenē sunt paucitas appetitus cū magnitudine splenis. ¶ Uerum signiōes opilationū cadentiū iter stōm ꝛ itestina sūt accñtia ileos ꝛ colice. ¶ Et signiōes opilationū cadētium inter stōm ꝛ cerebrū sunt paucitas appetit⁹ cū rectificatōe 9plonis ꝛ remanētia digōnis cū dispōne sua si non fuerit aliud qō phibeat: ꝛ putas sentiendi deglutita mordicatiua acuta valde ꝛ non accidat singult⁹ p⁹ potū diapiperō ꝛ potū vini i ieiūio. ¶ Uētositatis vo signiones sunt extēsio in stō ꝛ laterib⁹ ꝛ sub hypocondrijs ꝛ natatio cibi ꝛ mltitudo ventositatis descēdētis ꝛ eructuabil. ¶ Et scias q̄ qñ inueit sentiōs iter stōm ꝛ epar duritiē cū gracilitate: tunc illud est signio indicans resolōnem nāe.

¶ De modis vlibus curationū. Cap.xxiiij.

Curat stōus cū eis q̄ bibunt ꝛ cū epithiatibus ꝛ embrocis ꝛ cū aqs i qb⁹ dcoquūt medic: ꝛ linimētis ꝛ vnctiōib⁹ ex oleis ꝛ emplis fcis cū ceris dcoctis laqs i qb⁹ dcoquunt medic. Sz epithimata ꝛ ēplasūt meliora ēbrocis: embroce eni sūt debilis ipressionis. ¶ Et scias q̄ cura malitie 9plonis q̄ accit stō in vtrisqꝫ q̄litatib⁹ actiuis facillima ē ppea q̄ facile inenim⁹ medicias 9trias eis vehemēt vtut. verū cura q̄ accit ei malitia 9plonis i vtrisqꝫ q̄litatib⁹ passiuis ē difficillima ꝛ pp̄e 9plonis sicce. Nā oppositio cuius p eaꝝ ē cū vtute dbil ipssionis. ¶ Et scias q̄ spaciū qō calefaciēdi frm ē sic spaciū ifrāndi calz. Sz tñ i infrāndo maior ē pcipue cū q̄dā mēb⁹ vicinātia stō hēant maliciā 9plonis frē aut debilitatē: veꝝ tñ in hūectan⁹ ꝛ exiccādo ē siliis 9tinuis spaciū hūectādi sit lōgi⁹. Et scias q̄ cū egtudies stōi sunt ex mā deinde dbigua fit mā: tūc ñ ē qō mag 9ferat ei q̄ hiera: om̄ ipsa ē mag adiuuās vtutes mediciaꝝ ad rectificādū stōz ꝛ 9plēdas opōes ei⁹ ipi ꝓpās. Sz oz vt ñ cures de ea qñ ē malitia 9plonis sine mā: qm ipsa nocet in calō ꝛ sicco ꝛ iuēit i frio qō ē forti⁹ ea. ¶ Cūqꝫ euāueris stōz ex hūore effuso ad ipz ab alio 9forta ipz post illō vt ñ recipiat illū hūorē. ¶ Et 9strictio extremitatuz ꝛ calefactio ipaꝝ adiuuat i retinēdo illō qō effundit ad ipz ab eis. ¶ Et sir⁹ d papauer ē vehemēt iuuatiti ad effusiōz mäeꝝ calaꝝ. ¶ Qō si hūor ē frūs tc 9fortā q̄ necia st p⁹ ipaz st sic mastix ꝛ tro. d ro. miores ꝛ mēta sicca ꝛ xiloaloes ꝛ gariofili ꝛ q̄ sūt ill silia. ¶ Et si hūor ē calidus tūc arobob ꝛ troc. fri sci ex rosis ꝛ spodio ꝛ q̄ st silia ill. ¶ Et ille q̄ iuēit duꝝ ꝛ facile illō qō ē int stōm ꝛ epar fm q̄ dixim⁹: pōat cibos suos ꝛ medicias suas aq̄ ordei: ꝛ gdiat i bibēdo ipam q̄qꝫ die a. x. vsqꝫ ad. xx. ꝛ vsqꝫ ad cētū fz longitudinē diei sui vsqꝫ q̄ sit potēs i bibē⁹ ipaz vice vna aut duab⁹ ꝛ nō apponet medi⁹ euātiua nz stomia. ¶ Troc. dictus ad illō. R̄. mastic ꝛ troc. diarodō dboꝝ. Añ. ʒ. iij. karabe ꝛ mēte sicce ꝛ marmacor ꝛ xiloaloes crudi olum Añ. ʒ. ij. det i potu cū vino antiq̄ aut mina. ¶ Et oz vt admistrent in mūdificatione stōi ꝛ ei⁹ qō aggregat in vacuitate ei⁹ aut adheret aut ibibit medic non ptrāseūtes stōz ꝛ vias ,ptas stō absqꝫ venis longinqs ab eo. Si āt ñ valet vice vna iteret. illō est n. meli⁹ q̄ euo cū non sit necia euō. ¶ Et oz vt attendas ec egōnis ꝛ vrine in egtudib⁹ stōi. Cūqꝫ videris eas iā icipe rectificari tūc iā icipit stō⁹ rectificari. Et oz vt non afferas i curationib⁹ stōi aut calitat eius aliqd vehemēt ifrātionis sic aquā vehemēt frigorꝫ ꝛ pp̄e i eo q̄ non 9suet⁹ ē ea. ¶ Et non euēs medicias solutiuas pp illō qō in ipso est ex supfluitatib⁹: a stipticis 9seruātib⁹ vtutem ,pter illud qō scis.

¶ De cura malitie 9plexionis frigide ꝛ humide in stomaco. Cap.xxv.

Et cū illic est mā tunc euā fm q̄ sciuisti in canone. Et si nō ē multitudo mäei tunc experimentatores hñt viā in eo notā. ¶ In extimatione qō cuz mā nō est: tunc cibāt illuz cum eis in qbus est stipticitas ꝛ amaritudo: vt exiccēt cū stipticitate sua: ꝛ calefaciāt cum amaritudie sua. ꝛ huius qō generis est vinuz ponticū: ꝛ ex medicinis q̄ bibunt medic absinthiales ꝛ syrupus absinthij ipi⁹: ꝛ medic facte cū cydonijs. ¶ Sed ex emplis ꝛ epithimatib⁹ ꝛ vnctionibus empla in qbus ponunt medic stiptice sicut amomū ꝛ calamus aromaticus ꝛ spica ꝛ foliū ꝛ laudanū ꝛ bdellium ꝛ radix lilij ꝛ balsamū ꝛ oleū ei⁹ ꝛ grana ipius ꝛ storax. ¶ Unguēta āt sunt cerata fcā ex oleo masticino ꝛ oleo de oliuis ꝛ oleo de cydonijs. ¶ Si aūt non 9fert hec sūma admistra empla rubificātia ꝛ medicamē de gūmi ruthe siluestr. ¶ Et ex emplis 9fortātibus est vt sumat croci ꝛ spice sire ꝛ mastic ꝛ olei balsami oliuz Añ. po. i. ꝛ meli ptes. iij. ꝛ myrrhe asportate a ciuitate atrusulon ptes. iij. gūmi albotiz po. i. ꝛ. ʒ. eufordij po. i. fiat ex eis emplz. ¶ Et vt bibatur ex eis paꝝ ptrāsit. Et iteꝝ illud. R̄. storacis ptes iiij. cere piso. iij. medulle ceruie ptes. ij. gūmi albotiz ptē. i. olei balsami ptē. i. ꝛ. ʒ. olei nardini ptes. ij. Et iteꝝ storacis tertiā medulle ceruine. iij. aloes rubei iij. mastic ptes. ij. olei nardini. viij. olei balsami. iij. cer. v. fiat ex eis ceratum. ¶ Illi vo que rōcinatione

vtunt̃ icipiant i p̄mis cū exercitio tēpato ⁊ admistrāt
cibū boni chimi facilis digōnis eq̄lis q̄litatis ad pui
tatē aliquā declinātē fm mēsurā q̄ digerat̃: deinde
gradant̃ i hoc adinistrãs medicias p̄dcās: ⁊ q̄ cursu
eaꝝ ꝓcedūt ex elarijs arōaticis calis: cum eq̄litate
q̄d fꝫ ꝯcxigit oppō egrudis itavt ꝯmēsuret̃ ꝯplo. Et
ex istis electuarijs sunt dyapipereon ⁊ dyaciminū.
¶ Medicamen bonū. ℞. gnoꝝ iunipi ⁊ gūmi albotī
⁊ pipis oium an̄. ptē.i.⁊ myrrhe asportate a ciuitate
atrusulon: ⁊ existimo ꝙ oꝫ vt sint cū ea storax ⁊ spica
celtica oium an̄. ptes.ij. petroselini.ʒ.sels apij mōta
ni ⁊ kreisim amboꝝ an̄. medietatē ptis: ꝯficiant̃ cum
q̄ntitate sufficiēte mellis. ¶ Et qn̄ frig⁹ ē vehemēti⁹
illis tūc oꝫ vt i potu tribuant̃ omorusia ⁊ athanasia
⁊ sagzenea. ¶ Et ē ex medicis bonis ad oēs egritudi-
nes mãles hūidas als fridas ⁊ gsas hūidas ⁊ ē sy-
rupus squilliticus ⁊ ei⁹ ꝯfectio. ℞. squille mūdate in
cise.iij. eminas. p̄ijciãtur i vase de vitro ⁊ orificium
cooperiatur vasis ⁊ dimittat̃ sex mensibus.

¶ De cura malitie ꝯplonis calide. Cap.xxvj.

INflāmationi stō ꝯfert i potu sumere lac aceto-
suz.⁊ acetū.ppe cū coriādro ⁊ lac acetosuz vac-
cinū ⁊ medullā citroli: ⁊ pisces recentes.ppe sedāt in
flāmationē i stō: ⁊ aq̄ frā ⁊ fruct⁹ recētes ⁊ endiuia:
⁊ cucumeres ⁊ psica q̄ si sūt vehemētꝫ aq̄sitatis qr cō
uertant̃ ad colerā. ⁊ lactuce ⁊ lētes ⁊ coriādrū hūidū
⁊ acetum ⁊ cucurbita ⁊ q̄ sunt illis silia mixta cū cā-
phora ⁊ sandalis ⁊ rosis si illa necīa sunt. ¶ Et dant̃
eis in potu ēt tro. de spodio: ⁊ ppe cū ē illic solo ven
tris colica ⁊ oua cocta i aceto ⁊ lētes cū condimēto
gnatoꝝ ⁊ cū sumachia ⁊ ꝯdimēto ꝺ agrsta. ¶ Et car
nes q̄ eis concedūt̃ sunt caro attauie ⁊ duragi ⁊ pul-
loꝝ. ¶ Qđ si eoꝝ calitas non ꝯsedtur mortificatio-
nē ꝟtutꝫ: tūc ciba eos fris gsis sic ifrātꝫ piscib⁹ recē
tib⁹ ⁊ ifrātis vētrib⁹ ⁊ olb⁹ i q̄b⁹ ē stipticitas: ēt ⁊ rob
de papauer̃ ⁊ syrup⁹ ei⁹ ꝯfert ad h̄ valde. ¶ Et ex eis
q̄ ꝯfert eis ē vaporatio cū ifrātis. ⁊ qn̄ꝫ ēplant̃ coꝝ
stōi cum vesice iflata tā ipleta ex q̄ frā. Cūq̧ emplas
stōm ex ēplis ifrātiuis caue tūc ne velamē ex eis ifri
det̃ aut epar tali ifrātiōe q̄ coꝝ i opōnes nãles leda
tur: multotiēs em̄ accidit inde nocu^m i anhelitu ⁊ fri
gus i epate. ꝙ si pceperis aliq̄d hoꝝ tūc succurre ei
cum oleo calefacto effuso sup locum ⁊ empla ipsum
cum eo: ⁊ pone loco emploꝝ ea que bibuntur.

¶ De cura malitie ꝯplonis frigide. Cap.xxvij.

SI fuerit hec malitia ꝯplonis leuis sis contētus
in curatione eius trociscis rosatꝫ in q̄b⁹ sūt ab-
scinthiū ⁊ cinamomū cū decoctiōe cymini ⁊ ameos
decoctoꝝ in vase vitri mundo. Et ameos q̄đ est ve-
hemētis iuuamēti in hoc. Et cuꝫ est fortior illa tunc
necīū ē vti ꝯfectiōib⁹ calīs fortib⁹ ⁊ semib⁹ calis ⁊ dia
pipereō ⁊ tyriaca magna ⁊ mitridato cū vino ⁊ sagze
nea ⁊ diacymino ⁊ omorusia ⁊ allrendedicon ⁊ dia-
muscho amaro ⁊ ꝯfectionib⁹ de stomaticō. Et diaoli
banū iuuatiuum est ad hoc vbi nā est lenis. Et oꝫ vt
ad bibendū dent̃ hmōi in decoctione spice ⁊ masticꝫ
⁊ sq̄nāti ⁊ eoꝝ q̄ sunt silia illis: ⁊ zizib er ꝯditū est iu-
uatiuum eis ⁊ ēt tro. rosacei cū equali mensura xiloa
loes. Et iteꝝ diapipereon cū vino: nā ip̄m vehemen
ter calefacit stōm. ⁊ significat̃ vltimitas sue imp̄ssio-
nis p singultū. ⁊ oꝫ vt vtant̃ assa ⁊ pipe in cibis suis.
Ipsa eni sunt plurimi iuuamēti in hoc. Et allea ēt
sunt ex reb⁹ q̄ magꝫ cōferūt eis. Et ex oleis iuuatiuis
inungēdo stōm sunt oleū camomillinū ⁊ oleū de al-
canna ⁊ oleū de lilio ⁊ oleū masticinū posito in ipsis
adipe galline. ⁊ si idiget supfluitate ꝟtutis ponat̃ in
ipsis āmoniacū ⁊ bdeliū. Et si sūt necīa fortiora istis:
tūc admistrent̃ oleū costinū ⁊ oleū. de ben ⁊ oleum
sambucinū. ¶ Et ex eis q̄ inungunt̃ sūt sic̄ sirup⁹ de
lilio cū xilo aloes ⁊ muscho ⁊ ābra. ¶ Et ex seib⁹ sūt
fenugrecū ⁊ semē apij mōtani ⁊ altee. ¶ Et qn̄ꝫ posi
tio vētosaꝝ sup stōm i dolorib⁹ fridis maximū affert
iuua^m. ¶ Et scias ꝙ calefactio extremitatum pducit
ad calefactionem stomaci ex proximo.

¶ De cura male cōplexionis hūide. Cap.xxviij.

CUrat̃ cū exiccatiuis ⁊ icisiuis ⁊ eis in q̄b⁹ sunt
caliditas ⁊ amaritudo postq̄ eis admiscent̃ res
pōtice. ¶ Et oꝫ vt vtāt̃ vino forti parump ⁊ sint cibi
exiccatiui sic̄ illi q̄ sūt i patella ⁊ assati ⁊ minoret̃ pot⁹
aq̄: ⁊ trocisci rosacei cū rosis recētib⁹ cōferūt ꝯploni
hūide i stō. ¶ Et ex eis q̄đ q̄ remouēt hūiditatē stōi
est vt bulliant̃. ʒ.i. anisi. ⁊. ʒ.i. seis feniculi in aq̄: ⁊ co-
lent̃ sup. v. ʒ. zuccari rof dissoluti digins.

¶ De cura male complonis sicce. Cap.xix.

HOꝝ curatio curationi ethice prima existit. hec
em̄ egritudo ē q̄dā ethica stōi. Cū ḡ ꝯfirmat̃ cu-
rationē olo nō suscipit: ⁊ nꝫ est poſe vt occupatio sit
ad humectandū ip̄m solūmō: imo hūectatio ei⁹ non
fit nisi cū cōitate corpis: ⁊ ex hūectatiōe igit̃ istorum
est coꝝ balneatio ⁊ sessio ipoꝝ i tina: ⁊ coꝝ iteratio
ad balneū fm sūmaꝫ siccitatis. ¶ Et qn̄ꝫ necīū facit
supfluitas siccitatꝫ q̄ ē in eis vt nō ꝯcedat̃ eis ambu-
latio ad balneū ⁊ recessus ab eo: imo ꝺferant̃ ad ipꝫ
⁊ ab eo sup aliq̄d qđ ꝯseruet ne resoluat eos mot⁹: ⁊
ne resudet illđ qđ surexit ex tina. Et qm̄ balneū est
mollificatiuū ꝟtutis: tunc q̄ oꝫ ne approxiet ei qđ re
soluat ⁊ duplicet̃ illđ. Et oꝫ vt sit balneatio coꝝ sub
mersio ipoꝝ i tina: ⁊ n̄ ē ei necī⁹ aer balnei. Et oꝫ vt
sit aq̄ tine tpata. s. iter illā ex q̄ fit horripilatio ⁊ in
mordicātē. ¶ Et ad vlti^m oꝫ vt nō patiat̃ ab ea: imo
delectet ⁊ humectet ipꝫ ⁊ āplificet poros. ⁊ opꝫ vt sit
spatiū balneatiōis ei⁹ vsq̧ dū psenerat iflatū augmē
tat̃ corp⁹ ei⁹ ⁊ icipiat detumescere. Et oꝫ vt cū de bal
neo egredit̃ q̄escat paululū: deide in potu sumat ex
lactib⁹ subtilib⁹ aut lac muliebre aut lac asininum
aut lac caprinū: ⁊ qđ de eo est meli⁹ ē suctū ex mām il
la: ⁊ afferat̃ lac hora q̄ mulget̃ ⁊ bibat ipꝫ anq̄ patiat̃
ab aere oio: ⁊ vt sit illđ c⁹ lac bibit̃ iā cibatū tā a q̄n
titate q̄ntū digerat: ⁊ sit vsuꝫ exercitio āte ipꝫ eq̄li: ⁊ vt
nō sit suctū: ⁊ si ē aial p̄ter holem cognoscit̃ bonitas
digōnis ei⁹ aut malitia ipi⁹ p fetorē stercoris ei⁹: aut
p̄uationē ipsius a fetore ⁊ eq̄litatē ei⁹ aut humidita
tē ipi⁹: aut ipi⁹ exiccationē aut ei⁹ supfluitatē in vna
caꝝ: aut p ei⁹ eq̄litatē aut ei⁹ iflationē pp vētositatē
in ipso: ⁊ vt fricet̃ cū instro: ⁊ abstergat̃ excitādo ipꝫ:
deide expectet̃ i ifirmo digō ei⁹ qđ bibit̃ de lacte aut
aq̄ ordei ⁊ scit̃ illđ ex eructuatiōe ei⁹ ⁊ lenitate visce-
rū. Deide redeat̃ post. iiij. aut. v. horas ⁊ balneetur:
postea infigant̃ mēbra ei⁹ cū facilitate vt exiccet̃ aq̄
sitas effusa in eis. ¶ Si aūt fuerit ꝯsuet⁹ balneo bal

neceꝛ vice 3ª. ⁋ Et si fuerit recti⁹ vt sit ꝯtĩ⁹ duab⁹ vicibus addatꝛ i hoꝝ iterpositꝫ iter duas balneationes ei⁹ꝫ ꝙ dcā ē ei⁹ expō vt sit dies itegra. ⁋ Qꝺ si ꝺeligt ad lac deꝛ ei i potu 2⁹ ⁊ si nō deꝛ ei i potu aq̃ ordei c⁹ artificiū ē bonū ⁊ sapiēs: ⁊ ē illa c⁹ aq̃ mltiplicatꝛ del de decoq̃ꝛ tādiu donec mlorēꝛ aq̃ ei⁹. Et cibeꝛ pane furni fcō ex fermēto ⁊ sale bñ cocto ⁊ piscib⁹ alredradu ⁊ alis volucrū leuiū carniū molliū: ⁊ testiculorūꝫ galloꝝ leniū carniū ipiguatoꝝ cū lacte ⁊ ꝓhibe ei vinscosa ⁊ dura ⁊ ꝗssa. Et si fuerit mlti nutrimēti elige ex eis q̃ cū multitudīe sui nutrimēti sunt velocꝫ digōnis facilis chimi ⁊ humidi ⁊ summa sit tāte q̄ntitatis ꝙ nō ꝗuet nꝫ extēsionē faciat plimā veꝝ minoratio necc̄ia ē i h⁹i. ⁋ Et necīū ē i potu tribuere ei vinū subtile ꝺcliue ad stipticitatē paꝝ tolerās ꝯmixtionē ꝑꝑ aq̃sitatē suā. Jp̄m eñ facit penetrare cibūꝫ ⁊ viuificat ꝟtutē ⁊ excusat a potu aq̄ frē faciētꝫ irasci vel tristari suo frigore: ⁊ sit ei⁹ summa tāta ne natet sr stōꝫ ⁊ ne faciat rugitū. Et sit ei⁹ cibatio: 2ª cū iā p̄m⁹ integre digest⁹ ē: ⁊ sepeꝛ ei⁹ cib⁹ q̄tū pol̄e ē vt sit cib⁹ leuis: vt nō ꝯseq̄ꝛ cib⁹ ei⁹ cibū idigestū. Sitq̧ hoc regimē ei⁹ aliq̄b⁹ dieb⁹. Cūq̧ melioratꝛ parūꝑ addatꝛ in exercitio ⁊ fricatiōe ⁊ cibo. ⁋ Cū aūt sanitati approximatꝛ abscindatꝛ kist ordei ⁊ ponanꝛ loco ordei vno die aut duob⁹ sorbitiōes facte ex cādaruso et addatꝛ ei cib⁹ ex eis q̄b⁹ vti ꝯsueuit ⁊ icipiatꝛ a pedib⁹ ⁊ extremitatibus ⁊ carnibus auium mollibus.

⁋ De cura fride ⁊ sicce ꝯplōnis. Cap.xxx.

Quod si ꝯplo ē frā ⁊ sicca: tūc rege frāꝫ sicē regꝫ siccā: ⁊ qm̄ ei⁹ regimē nō ē ei nisi cū calefacientibus tunc aliena i ea q̄ addūt i siccitate ꝑꝑ resolonēꝫ suā: aut ꝑꝑ stipticitatē fortē in ipsis: ⁊ euaporatiōes q̄ꝺ oēs nocēt ei ⁊ nō ꝯferūt ipsi. ⁋ Et opꝫ vt alieneꝛ calefactio fortꝫ velox: qm̄ illꝺ exiccat ⁊ addit in siccitate: imo oꝫ vt calefiat paulatiꝫ ⁊ humecteꝛ in eo qꝺ est iter illud: ⁊ addat i sba caloꝛꝫ inati nō igneitate. Et ex eis q̄ faciunt illꝺ ē vinū puc ꝯmixtiōis et lac: et aq̃ ordei ꝑmixta cū pauco melle ablata spuma ei⁹: vt multipliceꝛ ipsi⁹ nutrimētū et mloreꝛ ei⁹ supfluitas ē bona eis. Et iungatꝛ stōus ex oleis aromaticꝫ q̄ magꝫ humectāt q̄ꝫ calefaciāt. ꝟ. ꝗ. sicē oleū ꝺ spica et spica celtica: et olꝫ de mastice ē bonū eis. Et qñꝫ misceꝛ cū eo olꝫ ꝺ balsamo: qm̄ ē iuuatiuū. Et melius qꝺ ē vt misceatꝛ cū eis paꝝ cere: vt sit mora eoꝝ sup stōꝫ. Et ex eis q̄ forte afferūt iuua^m ē vt calefiat mastix et misceatꝛ cū oleo nereidē et ponatꝛ sup stōm et eligatꝛ ex mastice illꝺ qꝺ ē pigui⁹. ⁋ Qꝺ si frig⁹ vehemēti⁹ fiat nō ē excusatio q̄n iuniatꝛ stōus cum eo qꝺ ē sicē pix faciēdo vt ip̄a adhereat ei ol die et remoueatꝛ anteq̧ ifrēꝛ et qñq̧ adimistratꝛ illꝺ i die bis. Jp̄a. n. attrahit ad stōꝫ sāguinē nutritiuū. ⁋ Et oꝫ vt tu cogscas formā admistratiōis picis ex eis q̄ dcā sunt i. c. picis. ⁋ Et ex eis q̄ maximū afferunt iuua^m ē āplexari isātē carnosū sane ꝯplonis: qm̄ ip̄e facꝫ stōꝫ acq̄rere calitatē inatā digerētē cibūvehemēter. Si autē nō fuerit isās tunc sit catul⁹ canis pinguis aut catt⁹ mascul⁹ pinguis aut qꝺ ꝓcedit via coꝝ. Et oꝫ q̄deꝫ vt nō sudet isās āplexat⁹ et ifrētur sudor. ⁋ Et pol̄e ē vt iniatꝛ vēter ei⁹ cum eis q̄ ꝓhibēt sudorē et oꝫ vt ne eis superflue deꝛ aq̃ fcā: quoniā ipsa est res magis nociua eis.

⁋ De cura ꝯplōnis sicce cū calitate. Ca.xxxi.

Cura hui⁹ ē vt aggregeꝛ iter duo regimīta q̄ diximus. Qꝺ si calitas fuerit ꝑua sufficit vt adhibeatur regimē hñtiū siccitatē et ponatꝛ vinuꝫ eoꝝ recentis tꝑis. Et oꝫ vt ip̄m i potu sumāt ifrātū i estate: tepidū in hyeme: et silr sint reliq̄ cibi eoꝝ. ⁋ Et sit iunctio stōꝝ eoꝝ ex oleo ꝺ cydonijs et ex oleo omphacino. ⁋ Et qñꝫ sanātur integre ex potu plime aq̃ frē et ꝓprie qn̄ nō ē siccitas supflua.

⁋ De cura ꝯplōnis cal̄e et humide. Ca.xxxij.

Conferūt ei frā exiccātia et aggrega iterduo regimīa malitie ꝯplōnis cal̄e et hūide: et ꝯferūt ei tro. ro. fci cū ro. recētib⁹: et qñ illuc ē sol̄o vētrꝫ administra ceratū fcm̄ cū oleo de cydonijs.

⁋ De cura malitie complexionis stomaci cū mā et cura opilationis. Cap.xxxiij.

Oportet vt cogscas dispōnē māei i stō an sit exuccās sicē exuccat spōgia aq̃ꝫ aut ibibita sōmersa sicut ibibiꝛ pān⁹ ictura viscosa submersa i ip̄o: aut adherēs: aut effusa i ꝯcauitate q̄ nolatꝛ apꝺ q̄sdā natās: et vt cogscas ei⁹ initiū et locū ꝗñonis ei⁹ et ꝑtem effusionis ip̄i⁹. ⁋ Qꝺ si fuerit ei⁹ ꝗño i ip̄o: itētio in curādo ē itētio ei⁹ et rectifica i ip̄o cāꝫ ꝗñantē ipsaꝫ. ⁋ Et si fuerit veniēs ad ip̄ꝫ ex mēbro alio sicut cerebro aut felle: aut epate: aut splene cūa illꝺ qꝺ ꝑucit ei rectifica mēbrū mādās mām ad ip̄ꝫ et ꝯforta stōꝫ vt nō recipiat illꝺ qꝺ effundiꝛ ad ip̄ꝫ. ⁋ Et qñꝫ ē effusio ei⁹ i hora famis apꝺ motuꝫ ꝟtutꝫ attractiue stōi ⁊ q̄etē expulsiue. qꝛ recipit ex māijs illꝺ qꝺ nō recipit i hora alia: ⁊ isti sunt illi q̄ nō tolerāt famē. ⁊ qñꝫ supuenit ei syncopis cū ip̄a adest: oꝫ vt ꝓueniatꝛ effusio māeꝝ cū comestiōe cibi ⁊ sint cibi ꝯfortātes stōꝫ. Et qñꝫ ꝯtigit ꝙ mā nō effundiꝛ nisi cū adsunt passiones alales sicē iracūdia aut tristitia: aut alie ⁊ ñ sedatꝛ mordicatio accñs eis nisi cū vōitu. Et illi q̄dē q̄ ꝺscēdit a cerebro ꝯfert pip al. ꝯtritū cū aq̃ ⁊ absinthiū ⁊ aloes debilis iuuamēti i ip̄a ē: sꝫ hiera fortꝫ sit ad illud ꝑꝑ illꝺ qꝺ ē i ip̄a de medicis fortꝫ resol̄onis et abstersiōis. ⁋ Et iā p̄terijt a nobis qꝺ ex ꝯpōne difficilis cure ē vt sit stōus cal̄s ⁊ caput friū: facꝫ. n. necīū illꝺ qꝺ descēdit ex capite vt administrenꝛ ea q̄ sunt sicē diapiperō ⁊ diacyminū ⁊ illa q̄dē nocēt sbe stōi. Et ei⁹ cura q̄ ab epate effundiꝛ idiget eis q̄ leniunt nāꝫ ⁊ eñant humorē subtilē colicū sicut aq̃ casei cū myrabolāis ⁊ scamonea. ⁋ Et qñꝫ declinat ip̄ꝫ ab vtroq̧ eoꝝ sil̄ ꝑ itētionē ad illꝺ qꝺ ꝯfortat stōꝫ: ⁊ oꝫ vt p̄mutas lenificātia i cibo ⁊ facias sed stiptica fꝫ ꝙ dictus ri sum⁹ i loco sibi ꝓprio. ⁋ Jlla aūt q̄ effundiꝛ a splene curatꝛ cū eis q̄ dicem⁹ in. c. appetit⁹ canini. Et tu q̄dē iā sciuisti ꝙ qñꝫ effundūꝛ ad os stōi hūores acuti mordicatiui ⁊ faciūt euenire syncopiꝫ ⁊ spasmū: et qñꝫ ꝑducit eorum effusio ad destructionē pulsuo: ⁊ qñq̧ sunt melici ⁊ ē tibi necīū vt ꝯfortes os stōi ne recipiat mās attractas ad ip̄ꝫ cū ēplis in q̄b⁹ sūt stipticitas ⁊ aromaticitas: ⁊ frā q̄dē i dispōne curatiōis calitatis in febribus sunt alcasbu ⁊ cydonia ⁊ galla ⁊ succus acresbe ⁊ rami alhauleich ⁊ olea sicut oleuꝫ rosꝫ. ⁋ Calida vero ex eis sunt habentia dispositionem contrariam predictis sicut myrrha: et crocus

aloes ⁊ mastix ⁊ absinthiũ ⁊ olibanũ ⁊.ʒʒ.⁊ spica: sʒ olea sũt sicĩ neridẽ ⁊ oleũ de lilio. ¶ Et multotiẽs qđ ẽ cã aggregatiõis mãe i stõ rẽtẽtio euõnis mũdificã‑tiũ ipʒ ñ effusio ad ipʒ. ¶ Et i hᵒ i qđ oʒ vt euẽs illđ q aggregatũ ẽ ⁊ apias ptẽ cursus eiᵒ ⁊ facias ipʒ declinare a stõ ad ipaʒ ⁊ nʒ educaꝛ ex stõ hũoꝛ nisi ad ptẽ dcliatõis ipiᵒ i euone. Si ãt ãbigua sit educ natãtẽ q̃ seq̃ꝛ os cũ võitu ⁊ illũ q̃ ẽ ei ꝯtrᵒ cũ solõe. ¶ Qđ si humoꝛ ẽ ibibitᵒ itrãs: ⁊ ñ ẽ nisi subtilis i eẽn suã tunc meliᵒ q̃ curaꝛ ẽ aloes ⁊ ablutũ rẽctiᵒ ẽ ad ꝯfortãdũ ⁊ ñ ablutũ ad purgãdũ. Nã cũ abluiꝛ dbilitaꝛ eiᵒ euõ ⁊ mũdificatio ipiᵒ. ¶ Et hiera ꝯueniẽtioꝛ ẽ ãbobᵒ pp qđ i ipa d spẽbᵒ rctĩ cãntibᵒ ⁊ adiuuãtibᵒ ⁊ phibẽtibᵒ a nocẽtibᵒ ⁊ ppe pura nõ pmixta cũ melle. Cõmixta em̃ cũ melle q̃uis sit plime solonis ex mõis diuersis: qm̃ ẽ plʒ remanẽs i stõ tñ eiᵒ ꝯfortatio ẽ mioꝛ: qm̃ mel frãgit d fortitudie aliqđ i ꝯfortãdo ⁊ purgãdo q̃ ãbo sit pq̃runt. Et oʒ vt qñ bibiꝛ vt itẽtio sit pᵒ ipsaʒ ãbulare: ⁊ nõ oʒ vt alteret pp ipaʒ regim̃ suũ: et qñʒ remoueꝛ egͣtudo potiõe vna ex hiera ⁊ si fuerit illic casus appetitᵒ aut nausea ponãꝛ loco croci i hiera rose rubee. Et qñ iueniꝛ caliditas iflãmata ñ admistreꝛ hiera: qm̃ ipa qñʒ addit i malitia ꝯplonis ⁊ ppue qñ existiaꝛ q sit illic mã: ⁊ si ñ fuerit illic mã oio tũc hiera ẽ meᵃ magĩ ꝯferẽs hũoribᵒ colicĩ i stõ: ⁊ ppue cũ dcoctiõe absinthiȷ̃. Descriptio hiere ad hũc mõʒ leuis. ℞. floꝝ sq̃nãti ⁊ xilobalsami ⁊ assari ⁊ cinamomi oiuʒ añ. ptẽ.j.⁊ aloes ptes.vj.⁊ qñ nõ qr i ipa fortitudo euõnis: imo mũdificatio eq̃lis põaꝛ põdᵒ ois meᶜ po.j.⁊.ß. ¶ Et ex pillis exptĩ iuuãtibᵒ i hᵒ est vt sumaꝛ aloes.ʒ.j.⁊ mirabolãoꝝ citrinoꝝ ⁊ rosaruʒ medietas.ʒ.⁊ ꝯficiãꝛ cũ succo ẽdiuie. ¶ Et diacidonitẽ solutiuũ fcm̃ ex cydoniȷ̃s ⁊ zuccaro ⁊ scamonea. ¶ Et qñʒ sufficĩ vt i potu deꝛ danich scamonee i tribus.ʒ.lactĩ acetosi colati a butyro suo dimissi vna hora donec bona fiat coꝝ ꝯmixtio. ¶ Et geleniabin solutiuũ ẽ maximi iuuamẽti i hᵒ ⁊ silr fumusterre: ⁊ ppue ad colicã: ⁊ dcoctio absinthiȷ̃ ⁊ prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ ⁊ sirᵒ.ro.solutiuᵒ: ⁊ ppe i estate. ⁊ silr aq̃ casei cũ myrabolãis ⁊ scamonea pauca aut aloe si est volũtas vt euẽt mãʒ colicã. ¶ Medicamẽ.ß.bonuʒ ℞. absinthiȷ̃ rõani.ʒ.v.⁊ ro.rubeaꝝ sanaꝝ.ʒ.xx. dcoquanꝛ i lib.duabᵒ aq̃ dõec remaneat medietas lib. deide poteꝛ sicĩ ẽ aut cũ zuccaro pauco. ¶ Et aloes qđ ẽ ꝯueniẽs i euonibᵒ stõi. ¶ Et scamonea ẽ nociua stõ: ⁊ inimica. Nõ ḡ porrigas ipam nisi cum necitas adest. ¶ Et i hᵒ i qđ mãius ꝯfert stõmia qñ illic ẽ replõ vt moueaꝛ hũoꝛ ad vẽas ⁊ extremitates: ⁊ sint i hũoribᵒ q̃ sunt i stõ meatᵒ i q̃bᵒ expellanꝛ. ¶ Et iã qđ exptũ ẽ sumere i potu hierã cũ decoctiõe absinthiȷ̃: qm̃ ẽ vltia. ¶ Et exptũ ẽ diacydonitẽ hᵒ i. ℞. cydoniorum assatoꝝ i massa q̃ntitatẽ.iȷ̃.ʒ.⁊ croci ⁊ absinthiȷ̃ ãboꝝ.añ.ʒ.ij.⁊.ß.⁊ olei arboꝝ mastic ⁊ olei d cydoniȷ̃ ʒ.viȷ̃.darchimie ꝯficiãꝛ cũ vino odorifero et admistreꝛ ꝯfortãt.n.stõm q̃ ẽ cũ hᵒ mõ phibet ipʒ recipe hũores calidos. ¶ Et ex eis q̃ expta sũt ⁊ ẽvt sumãtur absinthiȷ̃.ʒ.x.cinamõi.ʒ.v.xilobalsami spice amboꝝ.añ.ʒ.iȷ̃.folioꝝ ro.recẽtiũ.ʒ.iȷ̃.xiloaloes mastiχis ãboꝝ.añ.ʒ.j.coq̃nꝛ in aq̃ multa vsq̃ꝗ redeat ad q̃titatẽ.s.ad q̃titatẽ lib.j.aut minᵒ ⁊ coleꝛ: ⁊ ifundaꝛ

i ipõ aloes cuiᵒ potio sit q̃ntitas.ʒ.j.oi die vsq̃ꝗ appeat sanitas. ¶ Et si hũoꝛ ẽ effusus ñ adherẽs ei nʒ grossus iuuaꝛ võitu fcõ aq̃ raffãi ⁊ oxymelle ⁊ aq̃ mellis ⁊ aq̃ ordei pmixta cũ oxymelle calido: ⁊ q̃ pcedunt cursu coꝝ ex eis q̃ faciunt võere leuibᵒ: ⁊ qñʒ sufficĩ aq̃ cala sola aut cum olo calo solo d oliuĩ aut cũ oxymelle cũ aq̃ cala sola. et aq̃ q̃dẽ cala cũ pauco melle lauat mãʒ: ⁊ qñʒ expellit eã nã cũ võitu. ⁊ qñʒ dducit eã ad iferiora. ⁊ qñq; curaꝛ hᵒ i mã cũ solone ventrĩ ẽt cũ eis q̃ diximᵒ. ¶ Si ex võitu nõ pueñt illđ qđ qr aut ẽ ad pfundũ stõi magĩ dcliuis. ¶ Et qñcũq; voluerĩ soluere vẽtrẽ cũ hiera i hᵒ i mã dabis i potu pᵒ balneũ i die ante aq̃ ordei. ¶ Et qñ ẽ hũoꝛ h mordicatiuᵒ paucᵒ ẽ tũc admistratio sauich ordei cũ aq̃ ḡnatoꝝ auferẽs ipm pp exiccationẽ sauich ⁊ exiccationẽ eiᵒ: ⁊ q: ꝯfortat aq̃ ḡnatoꝝ os stõi q̃re nõ recipit ipm. ¶ Si ãt hũoꝛ ẽ grossus tũc rectiᵒ ẽ vt icidaꝛ et subtilieꝛ cũ potiõibᵒ icisiuis ⁊ subtiliatis. ¶ Et meᶜ q̃dẽ icisiue sunt sicĩ oxymel: ⁊ alcagauiet synapĩ ⁊ cappes ⁊ oliue: ⁊ cũ ẽplis subtiliatiuis: deide educatur solone vẽtrĩ cũ eis q̃ educũt hᵒ i. Qđ si admistreꝛ võmitᵒ deide vẽtrĩ solo erit rctiᵒ. ¶ Et si ẽ iobediẽs q̃n nõ eradiceꝛ: tũc oʒ vt facias võere cũ eis q̃ sũt fortiora sicĩ dcoctio nucĩ vomice ⁊ synapĩ ⁊ pipis. ¶ Medicamẽ faciẽs vomere stã: mucillago cartami dissoluaꝛ cũ aq̃ aneti ꝯtriti: ⁊ pṗiciaꝛ sup ipʒ oleũ laurinũ ⁊ deꝛ i potu isirmo: ⁊ mittaꝛ i ore ipiᵒ pẽna ⁊ euõat cũ ea. Et qñ mũdificaꝛ stõus tũc admistrenꝛ ea q̃ eq̃nt ꝯplonẽ ⁊ calefaciũt ipʒ cũ subtilitate vt nõ gñet vice alia. ¶ Et qñ vis soluere vẽtrẽ i hᵒ i mã dabis ei ad potãdũ vno die añ ipaʒ post balneũ aquã cicerĩ: et oʒ vt admistres eis illđ multotiẽs: ⁊ balneatio i aq̃s thermaticĩ ⁊ deãbulatiões ⁊ motus iuuãt eos. ¶ Et multotiẽs ẽ de ꝯsuetudie hois vt ꝯgregeꝛ i stõ ipiᵒ sta plin: tũc ḡ admistrenꝛ porri cũ aceto ⁊ synapi: qm̃ sanaꝛ pp ea q illa icidũt corpᵒ hũoꝝ: pp solonẽ accitẽ hñti ipm. ¶ Et si stã ẽ acetosum deꝛ i potu hiera cũ oxymelle ⁊ vtaꝛ medicamie diacalamẽti. ¶ Et meᶜ q̃dẽ solutiue rectificãtes humores grossos q̃ sunt hᵒ i sunt pille alefengiati ⁊ pille aloetice magne ⁊ pillule stomatice et aloes i syrupo acetoso cũ seminibᵒ fortia hñte semia facto cũ melle ⁊ hiera. ¶ Ad illũ q̃ grossus est. ℞. sẽis apiȷ̃ ptes.vj.⁊ extremitatũ absinthiȷ̃ anisi sẽis feniculi oium.añ.ptes.iȷ̃.pipis al. ⁊ assari ãborũ. Añ.ptẽ.j.⁊.ß.costi ⁊ spice de lrcisiʒ oiuʒ.añ. ptes iȷ̃.masticĩ croci ãboꝝ.añ.ptẽ.j.aloes ptes.8.ꝯficiãꝛ ⁊ fiãt ex eis trocisci ⁊ bibaꝛ oi die tro.põdere auř.j. qm̃ mũdificat stõʒ cũ facilitate. ¶ Et qñʒ neciũ ẽ vti hierĩ magnĩ. Et ex eis q̃ ꝯferũt ppe post potionẽ pcedẽtẽ sꝛ myrabolãi kebuli ꝯditi: ⁊ syrupᵒ d absinthio ⁊ ʒʒ.ꝯditũ. ¶ Et cibi ꝯueniẽtiores eis sũt iura alkanabir: ⁊ pṗuaꝝ auium ⁊ ius colũbe pulloꝝ. Corpa enĩ pulloꝝ collũbinoꝝ sunt tarde digõnis ⁊ lõge more i stõ. ¶ Et scias q sabaue ẽ exiccatiua supfluitatum oiuʒ hũidoꝝ ⁊ aq̃ ferri mieralis aut i q̃ extiguiꝛ ferruʒ mierale aut i q̃ extiguiꝛ ferꝝ ignitũ multotiẽs est iuuatiua stõi hũidioꝝ. ¶ Et oxymel sq̃lliticũ ẽ vehemẽtĩ iuuamẽti. ¶ Et diacydonitẽ puꝝ ẽ bonũ mãius calidis: ⁊ illđ qđ est cum pipe ⁊.ʒʒ. mãius grossis frigidis: et eius descriptio. ℞. succi cydonioꝝ aquoso

rū pap pōticoꝝ ꝑtē.i.mellis ad īfrigidatū et zuccari
ad calefactū ꝑtē.i.et aceti bōi fortꝫ.s.aceti vini ꝑtem
mediā.ꝓpex sup ignē lētū et repōat. Qḋ si voluntas
adest vt sit maioris fortitudīs ad īfrātū ponāt ī ipo
ʒ.et pip. ¶ Et ex eis q̄ ꝯferunt ad resoluēdum mās
gssas ex stō ē āplexari īfantē q̄ nō polluit sꝫ ē prim⁹
ad h⁹ sine velamie. ¶ Et qñ aggregāt ī stō duo hu
mores ꝯij et ē ille q̄ ē ibibit⁹:vbi gr̄a. ex subtili cole
rico et effusus ī ꝯcauitate ex gsso:oꝫ ꝗ vt ītētio sit in
eo q̄ ē maiorꝫ nocumēti. ¶ Et qñ hūoꝝ īpediēs ē cali
dus mordicatiuus:ex q̄ accīt syncopis et spasm⁹ tūc
rege ipm cū eo qḋ dixim⁹ in cā. syncopis . et pmū q̄
oꝫ vt ei succurras ē facere ipꝫ sorbere aquā tepidā.
Nā cū ipsi p eā euomūt hūores suos sedāt illḋ qḋ
hñt. ¶ Et si hūoꝝ nocēs effusus ē melācolic⁹: tūc ꝯfe
rūt ei decoctio calamēti cū melle.ꝛ decoctio epithy=
mi et calamēti cāpestris. Et ex eis q̄ valēt ad h⁹ ē vt
cōficiant alumē et calcadis et eshvstū cū melle et po
nāt sup stōꝫ.Et oꝫ vt ponāt sup stōs coꝝ ī horis pra
uitatꝫ egtudīs spōgia īfusa ī aceto calido valde. Cū
qꝫ hūoꝝ fuerit fridus et hūidus tūc sis ꝯtēt⁹ calefa=
ciētib⁹ resolutis et nō facias īgredi ī eis ea q̄ exiccāt
cū stipticitate:qm̄ error ē maxim⁹ sine sit cibus sine
medi⁹: ¶ Et qñꝫ mā īpedit mltitudīe sua nō sua cor
ruptiōe ꝛ ī succurrēdo nocumēto admīstrent medīc
ꝛ cibi stiptici absqꝫ spe malitie. ¶ Curationi āt ana
tū stōi singłaria posteri⁹ faciem⁹ capitula:ꝛ silr cura
tiōi vētositatū ꝛ īflatōis. ¶ In raritatis ꝟo stōi cura
admīstrēt medīc calefaciētes stiptice qs dixim⁹ ꝛ p
pue aromatica ī qb⁹ ē ꝯueniētia cordi ꝛ spūi:ꝛ admi
nistrent etiā aromatica stiptica sicut de nuce muscha
ta ꝛ electuarium de cardamomo ꝛ sīlia q̄ sūt ex eis
q̄ dicem⁹ ꝛ q̄ dixim⁹ ī curatiōe frigoris stōi ꝛ humidi
tatis eius. ¶ Et oꝫ vt exiccent cibi ꝛ subtilient ꝛ su
mant ī plib⁹ vicib⁹:ꝛ nō grauabūt stōm. Et nō implea
tur vino subito:nꝫ moueat p⁹ cibū ꝛ potū: nꝫ bibat
sup cibū. ¶ Et sit illḋ qḋ bibit vinū forte vet⁹ ad ali
quātulā ōclināš stipticitatē ꝛ assūat ipꝫ paulati pau
lati. ¶ Cura aūt opilationū euēiētiū ī meatib⁹ ppin
qs stōi q̄ sunt ad ipꝫ aut in ipo:sic meat⁹ q̄ sunt ex ip
so ad splenē:aut ex ipso ad epar ē adhibere apitiua
sicut hierā ꝛ absinthiū. Vex de curatiōib⁹ obuiatōis
ꝛ pcussionis:ꝛ casus sup stōm sunt trocisci dicti ī an=
tidotario in qb⁹ sunt karabe ꝛ melilotū. ¶ Emplm
iuuatiuū ad hoc. ℞ pomoꝝ de sceni coctoꝝ dissolu
toꝝ in decoctiōe ꝯtritoꝝ valde pōd.ʒ.i.conficiant cū
decima sui de laudano ꝛ ros.ʒ.viij.ꝛ aleos.ʒ.vj.con
ficient oīa cū duob⁹ succis.s.buglosse ꝛ folioꝝ cubſ=
ti ꝛ misceat cū oleū ō lilio ꝛ tepidet ꝛ liget sup sto
macū dieb⁹ aliqbus.

¶ De cura ei⁹ q̄ ledit fortitudine sensus sui stomaci. Cap.xxxiiij.

CUm supfluit illḋ nō est excusatio qn admīstren
tur narcotica cū facilitate. ¶ Et oꝫ vt sint cibi
eius illi q̄ ingrossant sanguinē sicut illi q̄ fiunt de fru
mēto cocto cū multa aq̄.ꝛ carnes vacce vsqꝫ quo sit
necīū vti narcoticis.ꝛ si illḋ qḋ nocet fuerit calidum
tunc oportebit vt ptes stōi mūdificēt cū hiera mlto=
tiēs:ꝛ vt nō tardet cib⁹ ei⁹:imo oꝫ ī hmōi vt cibēt in
pn⁹ famis ipsoꝝ pane cū robub fructuū aut īfuso ī
aq̄ frā ꝛ aq̄ ro. Et qñqꝫ īfundit in vino mixto infrāto
illud eni ꝯfortat os stōi ēt. Et si illud quod ledit fue=
rit frigidū tūc pim qḋ eis accidet nō accidet nisi tre
mor ꝛ spasm⁹ q̄re oportebit vt coꝝ stōi confortentur
cum vino stiptico ꝛ cum medicinis aromaticis stipti
cis subtiliatiuis ꝛ euacuetur humor qui est in eis.

¶ De regimine ei⁹ cui⁹ stōus puus est. Cap.xxxv.

OPortet vt sit cib⁹ ei⁹ ex eis q̄ sunt ī pauca q̄titā
te multi nutrimēti:ꝛ sint ex reb⁹ cōuenientibus
stō. ¶ Cibi āt magis cōueniēs sunt illi ī qb⁹ sunt sti
pticitas ꝛ amaritudo sine acuitate ꝛ mordicatiōe .et
sani qḋ iuuant in ꝯfortatōe suoꝝ stōꝝ cum stipticis.
In febriētib⁹ ꝟo nō oꝫ vt supfluat ī hoc cū eis ī qb⁹
est stipticitas vehemēs:qm̄ illḋ exiccat ora stōꝝ suo
rū exiccatiōe nociua:q̄re oꝫ vt ī eis cuꝫ facilitate ad=
mistrent qm̄ necīa sūt. ¶ Et ex cibis qḋ cōueniētib⁹
stō iuuātib⁹ ad debilitatē ipsi⁹ sꝫ qꝫ testat. G.sūt pel
les intrinsece vētriū gallinaꝝ:ꝛ dimissio coit⁹ cōfert
eis ī ꝯfortādo stōꝫ valde. ¶ Et ex regimīe ꝯueniēte
plimis stōis ē vti vōitu ī mēse bis ita vt nō ꝯgreget ī
stō hūoꝝ flegmatic⁹. ¶ Et facilioꝝ vomit⁹ est ille q̄ fit
cuꝫ raffano ꝛ piscib⁹ cōestis expectādo dōec adsit si
tis valde:ꝛ bibēdo post ipam syrupū acetosuꝫ melli
nū aut zuccarinū cū aq̄ calīa ꝛ euomēdo.ꝛ nō oꝫ vt su
pra illḋ addat: qm̄ ꝯsuescet nā eijcere supfluitates
ad stōꝫ. ¶ Et scias qꝫ vomit⁹ facilis leuis sine labo=
re ꝛ nō freqns in hora necitatꝫ ē maximi iuuamēti.et
ex regłe ꝯueiēte plib⁹ stōis ē vt sint ꝯtēti cibo vna vi
ce pter qḋ repleāt ē illa vice. ¶ De solutiuis ꝟo ꝯue
niētiora eis sunt aloes ꝛ absinthiū herba nō succ⁹ ei⁹
qm̄ succ⁹ sepat⁹ ē a stipticitate retēta in herba. Et qñ
qꝫ iuuat stō⁹ ex acceptatōe passulaꝝ ī scōa mēsa pp
illḋ qḋ ī eis ē de abstersiōe eq̄li. Et ipe qḋ sūt ex eis
q̄ sedāt mordicatōꝫ puā q̄ accīt stō sua abstersione.
Magna ꝟo mordicatio indiget fortiori illis. Et gra
na myrti ꝯferūt stō:ꝛ capparꝫ ꝓpata ēt: ꝛ ex olerib⁹
lactuca stō q̄ ad calitatē ē ōcliuis:ꝛ silr fumusterre ꝛ
apiū ēt cōis iuuamēti:ꝛ silr mēta ꝛ enula ꝯdita cū ace
to. ¶ Et ex eis q̄ ꝯueniūt stō sua ꝓpetate ꝛ ꝯferūt me
ri ei ē lapis q̄ dr corallus cū suspēdit:ita vt approxi=
met stō aut sumit ex eo suspēsoriū. Qualr ꝗ ingredi
tur in ꝯfectionib⁹ aut bibit ex eo medietas.ʒ.s.

¶ De reb⁹ q̄ ex vsu nocēt stōus ꝛ ītestina. Ca.xxxvi.

SCias qꝫ plures egritudies in stō sequūt satie
tatē nauseatiuā. Aliena ꝗ eā ꝛ aliena cām ei⁹
ex cibis in q̄titate coꝝ ꝛ q̄litate eoꝝ q̄ sunt incōsueti.
Et ex aerib⁹ ꝛ ex aqs ꝓhibētib⁹ digōnez bonā.ꝛ ex
rebus magis inimicis stō est repletio : ꝛ pp illud nō
auget corpus gulosi:qm̄ cib⁹ ei⁹ nō digerit: qꝛ non
crescit ex eo corp⁹. Ille āt q̄ a cibo abstinet dū in ipo
remanet adhuc aliqd appetit⁹ auget: qm̄ stōus ei⁹
bene digerit cibū. ¶ Et scias qꝫ cib⁹ q̄ est incōueniēs
stō in seipo:nō cā aggregatiōis sue cū alio:aut ē icō
ueniēs ei pp suā q̄titatē:aut pp q̄litatē sui:ꝛ vnaque
qꝫ eaꝝ si est ad leuitatē ōcliuioꝝ natat ꝛ reqrit expul
sionē cum vomitu:ꝛ si ad grauitatē residet ꝛ reqrit
expelli fluxu ventris. ¶ Et qñqꝫ accidit vt natet po
eius ꝛ resideat pars eius pp suā diuersitatē in leuis
tate ꝛ grauedine:ꝛ diuersitate motuū vētositatū eue
niētiū in ipso:ꝛ reqrit vomitū ꝛ solutionem vētris si
mul. ¶ Et scias qꝫ prohibitio fecis ꝛ ventositatis est

maximi nocumēti. qñ3. n. ascēdit pp illud fex ex reuo lutōe ad reuolutionē ad supiora donec redit ad stō3 ⁊ ipedit nocumēto maxio ⁊ mouent ex eo ea q̄ sunt sicut neos: ⁊ accidūt ꝯturbatio ⁊ casus appetit⁹. Et ventositas ēt qñq3 ascēdit ad stō3 ⁊ eleuat vapoꝛ ipi⁹ ad cerebꝛ: ⁊ nocet vehemēter ⁊ corrūpit illō qđ i stō est. ¶ Et scias φ oē qđ stipticitatē nō hȝ ex succis ꝑ ꝓe: ⁊ ex aliȷs coiter ē malū stō. Et oia olea mollificāt stō3. ⁊ qđ ex eis ē magis ꝯueniēs ⁊ magis sanū oleū de oliuis ⁊ oleū de nucib⁹ ⁊ oleū de fisticis. Et ex medicinis ⁊ cibis stō magis nociuis sūt ꝑ̄lȝ sunt ḡna pini ⁊ sefit ⁊ albedarōgi ⁊ napi nō dissoluti i decoctiōe ⁊ acetosa ⁊ attriplices ⁊ bliti nisi cū aceto: et almuri ⁊ oleo: ⁊ ex istis sunt fenugrecū ⁊ sisamū qm̄ ābo debilitāt stō3: ⁊ lac ē nociuū stō: ⁊ silr medulle ⁊ cerebella: ⁊ ex potib⁹ q̄ ē ḡlus nou⁹. Et ex medicis ḡna nenupī et ḡna alfagdi. ¶ Et scias φ oēs medi⁹ solutiue ⁊ oia q̄ abhoiatōe3 faciūt sūt mala stō. ¶ Et coitus est ex reb⁹ mag⁹ nociuis stō: ⁊ dimissio ei⁹ ē ex reb⁹ magis ꝯferētib⁹ ei. ¶ Et vōit⁹ laboꝛiosus q̄uis sit iuuatiu⁹ ex pte purgatōis: nocet tñ plȝ cū debilitatōe.

¶ Tractatus secundus huius fen.

¶ De regimine doloꝛis stōi ⁊ debilitate eius ⁊ dispositione appetitus eius. Capi. j.

Doloꝛ stōi accit. Aut pp malitiā cōplexionis absq3 mā. Aut pp malitiā ꝯplōnis cū mā ⁊ ꝓpe acuta moꝛdicatiā. Aut pp solōnē ꝯtinuitat⁊ ex cā vētosa extēsiua aut moꝛdicatiua adustiua: aut aggregatiā ābaꝝ reꝝ simul sic̄ ē i apātib⁹ calis. Et qñ3 fit ex vlcerib⁹ corrosiuis. ¶ Et ex hoib⁹ q̄dā sūt aliq̄ q̄b⁹ accit doloꝛ stōi cū comedūt ⁊ sedat post digōnē: ⁊ coꝝ plimi sūt meliā ⁊ patiētes meliā miracbiā. ¶ Et sūt ex hoib⁹ q̄b⁹ accit doloꝛ i fine spacij cō ꝑhēsiōis cibi i stō ⁊ apud horā. x. ⁊ q̄ sequit cā: ꝺ q̄b⁹ sūt q̄dā q̄ꝝ doloꝛ nō sedat dōec euomāt qđdā qđ est sic̄ acetū ex q̄ ebullit terra. deiñ sedat doloꝛ coꝝ: ⁊ ex eis sūt q̄ꝝ doloꝛ sedat cū descēsiōe cibi ⁊ ñ cū vōitu. ¶ Et ꝺ duab⁹ sectis sunt q̄ remanēt fȝ tolerātiā suā longo tpe. Et cā qđ pmi ē effusio melie ex splene ad stōm. Et cā scōi ē effusio cole adipm ex epe sp: q̄ ābe ñ ledūt i pn⁰ rei: qm̄ ābe cadūt i ꝓfundū. Cūq3 cib⁹ ꝑuniscet eas ꝯmouētur cū cibo ⁊ ascēdūt ad os stōi. ¶ Et ē ex hoib⁹: stō c⁹ ꝓuēit doloꝛ aut adustio vehemēs ⁊ cū comedit sedat: ⁊ ei⁹ qđ cā ē effusio māꝝ moꝛdicatiuaꝝ ad stō3 qñ vacu⁹ ē a cibo aut acetosaꝝ melācolicaꝝ ⁊ sūt raro aut acutaꝝ colericaꝝ q̄ sūt sepe. ¶ Et ex hoib⁹ ē cui accit pp multitudinē cōestiōis ⁊ iteratōis ei⁹ ñ fȝ vitatē famis: ⁊ pp repletōe3 corpis ei⁹ ex satietate nauseatiua adustio i stō ipi⁹ itolerabilis. Et qñ3 fit doloꝛ stōi ex vētositate. s. aut doloꝛ foꝛtis: aut doloꝛ pūgitiu⁹. ¶ Et ex hoib⁹ ē c⁹ vehemētia sensus stōi ⁊ qđ acctia ei⁹ q̄ dixim⁹ de hūoꝛib⁹ colericis q̄ effūdūt ad ip̄3 sic̄ cā doloꝛ⁊ maximi acc̄ñt⁊ stō ei⁹ itolerabil: ⁊ qñ3 fac̄ accideꝛ syncopi. Et qñ3 ꝓuenit ex potu aq̄ frē doloꝛ in stō estuosus clāosus ⁊ qñ3 moꝛit subito pp aduētū doloꝛ⁊ ad coꝛ. Et qñq3 descēdit doloꝛ ⁊ fac̄ ꝓuēire cholicā. ¶ Et timet qđ i illo in quo ꝓlōgat doloꝛ stōi q̄ attrahat āpa stōi: ⁊ portendit i ꝑgnātib⁹ ꝓuocationē matric⁊ q̄uis doloꝛ stōi mit triplicet ꝑgnātib⁹. Et i libro qđ moꝛt⁊ festine dr φ q̄ apparet cū doloꝛe stōi sup pedē dextrū quoddā sile vesice: tūc patiēs cū moꝛit i. xxvij. dieb⁹. Et ex signis illi⁹ ē φ ip̄e appetit res dulces. ¶ Et si hȝ doloꝛē ventr⁊ ⁊ appet i supcilio ei⁹ vestigiū ⁊ bothoꝛ niger silis fabe: deiñ fit vlc⁹ tūc ip̄e moꝛiet: ⁊ huic qđ accidunt subeth: ⁊ multitudo somni pp frigus sue egritudis.

¶ De signis. Capi. ij.

Signa ꝯplōnū puraꝝ sunt signa p̄dcā. Et signa ꝯplōnū q̄ sunt cū māꝝs sūt signa p̄dcā ēt. ¶ Et moꝛdicatio q̄dē cum islāmatōe est signo māe calide pp q̄litatē acutā aut salsa3. ¶ Si āt moꝛdicatio ē nō stabil: imo renouat sig̃t effusionem māei collice ex epe. Et qñ3 facit incurrere moꝛdicatio stōi febre3 ephimerā. Et moꝛdicatio stabilis quādoq3 fac̄ icurrere fe. ꝯtiuā isepabilē ⁊ doloꝛē i latere dextro ⁊ sig̃t cōitatē pāniculi velātis epar. ¶ Et quādo sedat febr⁊: remāet moꝛdicatio: tūc illō ē pp effusionē māei ex supfluitatib⁹ epis: aut malitiā ꝯplōis cal'e aut humoꝛē viscosū i stō. Et absq3 islāmatione sig̃t mā3 acetosa3. ¶ Et signū ei⁹ qđ est ex summa illi⁹ in quo est doloꝛ⁊ euet⁹ p⁹ hoꝛas sup cibū cā melie ē vt accidat vomit⁹ aceti acetosi: ⁊ sedat eo doloꝛ: ⁊ vt splē sit lesus ⁊ digō mala. ¶ Et signū ei⁹ q̄ ē ex illo cā cole est vt nō accidat vomit⁹ aceti: imo si fuerit erit colic⁹: ⁊ vt nō sit digō diminuta ⁊ sint signa cole manifesta ⁊ epar cal3 islāmatū. ¶ Et signa ei⁹ q̄ est ex vētositate sunt eructuatio ⁊ rugit⁹ ⁊ extēsio in hypocondrijs.

¶ De cura. Capi. iij.

Cura qđ ei⁹ q̄ ē ex malitia cōplōnis cale: est in potu sumere lac acetosu3 vaccinū. ⁊ lac de quo extctū ē butyrū acetosu3: ⁊ aquā frā3. ⁊ i cibo sumere pullos ⁊ alcubugi ⁊ duragi ⁊ cucumeres ⁊ cucurbitā ⁊ portulacā ⁊ pisces ꝑuos elixatos cū aceto: ⁊ ex syrupis syrupū acetosu3: ⁊ rob acreste: ⁊ ex medicis trocisci de spodio: ⁊ administrare ēpla ifrāntia. Et si videri⁊ extēuatō3 ⁊ arefactō3 administrabis tinas ⁊ potabis ip̄3 vio subtili mirto: ⁊ facies ei soꝛbitiōes calefacientes subtiles ⁊ patas. Et cū doloꝛ fuerit ex hūoꝛe colerico calo eūabis ⁊ admīstrabis syrupū acetosū cū aceto i q̄ fuit isusu3 absinthiu3 spacio lōgo. ¶ Et doloꝛes qđ stōi frōs ⁊ vētosos si sunt leues sedat va poꝛatio cū milijs ⁊ vētose cu3 igne: ⁊ ꝓpe qñ pōit ex eis vētosa magna sup locū mirach vētr⁊ medij: ita vt ꝯprehēdat vmbicl3 ab oi latere ⁊ dimittit sic hoꝛa vna absq3 icisiōe. Ip̄a. n. doloꝛē ilico sedat mirabilr. Et sumet i potu vinū puꝝ ⁊ iungi ex oleis calefaciētibus ad h⁰ ēt sedat doloꝛes prauos. Et anisū. lon. ē maximi iuuamēti i sedādo doloꝛes vehementes vētosos. Et silr castoreū qñ bibit cū aceto ꝯmixto: aut vapoꝛat ex eo vēter exteri⁹ cu3 oleo antiq̄. Et vētositatē qđ resoluunt pot⁹ vini puri: ⁊ allea: ⁊ ex eis citiu3 fȝ vacuitatē ⁊ administratio coꝝ q̄ dixim⁹ in ca. inflationis: si vehemēs fuerit necītas adhibeꝛ foꝛtiores medicinaꝝ. ¶ Et si doloꝛ ē ex vētositate ꝓuocata i stō aut eis q̄ sequit eū ꝯfert ei ḡna lauri ⁊ cyminum assatu3. Et si ē doloꝛ ex melia islatiua: tē oꝛ vt vapoꝛatio fiat cū aliq̄tulo alumie ⁊ dragāto ꝯmi⁹ cū aceto acetoso: ⁊ vt vapoꝛet ēt cū rami⁊ aneth ꝯmi⁹. ¶ Et si fuerit doloꝛ ex āpate tē cura ei⁹ erit cura quā dictu

vitiis quod praelepti

ri sum⁹ l.c.aꝑatū stōi. Qd̄ si dolor nō cessauerit: mollificabis vt curabis cū adipib⁹ ⁊ ēbroc̄ factis ex aneto ⁊ silib⁹. ¶ Et cura doloris q̄ excitaṫ post spatiū lōgū faciēs neciū: vt euomaṫ mā acetosa ē ꝯfortatio stōi cū calefactiōe ⁊ ēplis calis cū vīo ⁊ vīo puro: ⁊ ꝯfectiōib⁹ magnis: ⁊ cibari ex eis q̄ i patellis p̄pāṫ ⁊ q̄ꝝ ꝓpetas ē vt suffumigationē faciāt i stō calo: sic oua assata ⁊ mel. ¶ Et cura ei⁹ cui accit dolor vsq̄ q̄ cōedat ē eūo col'c aut ei⁹ extictio si ē ex col'a aut eūo melle si ē ex melia aut decliare vtrūq̄ hūorē ad ptē q̄ n̄ sit stōi ꝑꝑ illd̄ qd̄ dixim⁹ in.c.canōis: ⁊ vt ꝯforteṫ os stōi: ⁊ oꝫ post illd̄ vt diuidāt cibū ⁊ vt cibēṫ ābo cibo pauco i q̄ntitate: multo i nutriēdo: ⁊ nō bibāt aquā sr ip̄ꝫ nisi sorbēdo: ⁊ expectet vsq̄ ad horā famis ⁊ cuꝫ ꝯpleṫ bibāt tūc. ¶ Dolor āt q̄ accit post cibū: ⁊ nō sedaṫ nisi vōitu ē dolor mal⁹: ⁊ recti⁹ qd̄ ē vt i potu sumāt oi die aliq̄d mellis āte cibū: ⁊ vt ꝯsideres cāꝫ illi⁹ ex ca° vōit⁹: ⁊ eūa illd̄ qd̄ oꝫ eūari ex ifusiōe aloes ⁊ silib⁹ deide admīstra tro. stelle: ⁊ ex eis q̄ ꝯferūt ad hoc ē vt sumāt olibāi ⁊ mastic̄ ⁊ nigelle ⁊ ameos et corticū fisticoꝝ viridiū. ⁊ xiloaloes crudi ptes eq̄les terāṫ: ⁊ cribelleṫ: ⁊ ꝯficiāṫ cū melle ēblicoꝝ ⁊ sumaṫ ex eo āte cibū q̄ntitas.ij.ʒ.vsq̄ ad.ij.auṙ. ¶ Et cōferūt ei admīstratio coriādri ⁊ syrup⁹ granatoꝝ cum mēta ⁊ reliq̄ q̄ dixi in ca° vomit⁹. ¶ Et ex eis q̄ ꝯferūt dolorib⁹ stōi cū ꝓpetate fm q̄ testificaṫ. G. sūt cutes interiores stōꝝ gallinaꝝ. ¶ Et plim q̄dē mordicationis stōi sedāt res frē: sicut lac acetosum ⁊ silia.

¶ De debilitate stōi. Ca.iiij.

Debilitas stōi ē nomē dispōis stōi qn̄ n̄ bene digerit ⁊ ꝯturbat eū cib⁹ veheméṫ absq̄ cā q̄ sit in cibo ex cāis p̄dict̄ i.c.p̄n° ꝓ digōnis. ¶ Et mltotiēs eīn associāṫ ei d̄fect⁹ i appetitu ⁊ puitas veꝝ illd̄ nō ē sp: imo q̄nq̄ ē appetit⁹ plim⁹ ⁊ digō pauca: ⁊ nō sigt illd̄ fortitudinē stōi: ⁊ qn̄ cā ei⁹ i fortitudie augeṫ sūt illic rugit⁹ ⁊ eructuatio alṫata ⁊ nausea: ⁊ ꝓpe sup cibū ita q̄ q̄tiēs sumit cibū nō p̄t moueri d̄oec ip̄ꝫ euomat. ⁊ fit mordicatio ⁊ dolor iter ābas spatulas. Qd̄ si cā i fortitudie valde addaṫ nō erit eructuatio aut non facilis erit exit⁹ stercoꝝ aut non erit ei mora et lubrificabiṫ velociṫ ⁊ erit patiēs d̄iecti pulsus velox ad syncopim ⁊ q̄rit cibū. Cūq̄ approximaṫ ei terreṫ ex eo aut sumit rē modicā aut accidūt ei febres pro q̄libet cā: ⁊ appent i eo accīa melle mirachie. ¶ Et scias q̄ d̄bilitas stōi fortasse ē cā oīuꝫ egritudinum corpis. ¶ Et hec q̄dē d̄bilitas q̄nq̄ ē i supiorib⁹ stōi: et q̄nq̄ ē i iferiorib⁹ ei⁹: ⁊ q̄nq̄ ē i vtrisq̄ ip̄i⁹. Cū ē i supiorib⁹ stōi ē nocu^m ei⁹ qd̄ comediṫ i p̄n° cū cōediṫ q̄ndiu ē i ptib⁹ supiorib⁹ stōi ⁊ si ē i iferiorib⁹ stōi ē nocu^m cū redescit cib⁹ ⁊ appet ei⁹ vestigiū i egōne. ¶ Et cā q̄dē debilitat̄ stōi sūt egritudies veniētes i eo p̄dicte et nauseatiua satietas ꝯtinua ⁊ q̄nq̄ faē eā plim⁹ vsus vomit⁹. ¶ Et expimētatores q̄d i cura ꝯtēti sūt exiccatiōe ⁊ desiccatiōe fm q̄ inuim⁹ ad illd̄ in.c.succurrēdi ꝯplōni fride ⁊ hūide q̄ accit stō. ¶ Sꝫ v̄itas est q̄ debilitas stōi seq̄ṫ oēꝫ malitiā ꝯplōnis. q̄re opꝫ vt cognoscaṫ cōplo. deide opponaṫ cū cura. ¶ Et q̄nq̄ ē d̄bilitas ꝑꝑ siccitatē stōi si g̃ cureṫ cura p̄dicta q̄ cōtēti sūt expimētatores erit cā mortis. ¶ Et q̄nq̄ ē sanitas ei⁹ i potādo ip̄ꝫ aq̄ frā aut potatiōe lact̄ acetosi vaccini ifrāti sup niuē ⁊ admīstratiōe fructuū frōꝝ. ¶ Et q̄nq̄ vehemētia debilitat̄ stōi curaṫ cū calefaciētib⁹ ⁊ d̄naṫ ei sitis sꝫ obuiaṫ ei cū eis q̄ sunt sic aq̄ frā ⁊ sanaṫ ilico. ⁊ q̄nq̄ expelliṫ statim ꝑꝑ repletionē vel resolōnē aq̄ illd̄ qd̄ ē illic ex hūore nociuo ⁊ egrediṫ cū solōne vētr̄ ⁊ euadit eger cū eo. ¶ Et solō vētris ē ex eis q̄ d̄bilitāt eū ⁊ fit cū ea soda. ¶ Et scias q̄ fortitudo stōi fixa ē cū fortitudie oīum v̄tutū.iiij. Quecūq̄ g̃ caꝝ debiliteṫ debilitat stōm veꝝ hoies iā ꝯsueuerūt vt dicāt illd̄ fm digestiuā. ¶ Et vnaq̄q̄ ipāꝝ v̄tutū debilitaṫ ꝑꝑ oēm malitiā ꝯplōnis veꝝ attractiua debilitaṫ frigore et hūiditate sꝫ plꝫ q̄ꝑꝑ oꝫ vt ꝯserueṫ cū medicis calis et siccis nisi sit d̄bilitas ei⁹ ꝑꝑ cām aliā. ¶ Et retētiua opꝫ vt ꝯserueṫ fm plim cū siccitate cū decliatiōe ad fritatē et expulsiua cū hūiditate et cū friditate. et digestiua p siccitatem cū calitate. ¶ Et scias q̄ deterior debilitas stōi ē illa q̄ ꝯtigit i rarificatiōe texture villoꝝ ei⁹ et sigt illd̄. s. hoc q̄ nō inueniṫ illic signū malitie ꝯplōnis nꝫ apa nꝫ ꝯferūt reuolutio ciboꝝ illic scias g̃ q̄ stōus iā atteriṫ. ¶ Et nocu^m qd̄ igrediṫ sup v̄tutē retētiuam vt nō iuoluaṫ stōus sup cibū oīno aut mala iuolutiōe ip̄m cōp̄hēdat. s. tremula aut cū tremore cordis aut spasmosa. Ex ea ea igiṫ ē illd̄ qd̄ sentit eger māifesto sensu sic spasm⁹ et tremor cordis. Tremorē v̄o q̄nq̄ nō māifeste ꝑcipit veꝝ sig̃tur illd̄ cū eo qd̄ sentiṫ de labore stōi et desiderio ei⁹ d̄ponēdi cibū a se p̄ter q̄ sint vocātes ad illd̄ rugit⁹ et extēsio et iflatio. Qd̄ si supfluat oxipilo fit tremor magn⁹ et sentiṫ ex eo sic sentiṫ ex tremore reliquoꝝ mēbroꝝ. ¶ Et igrediṫ super attractiuā vt nō attrahat oīno: ⁊ q̄dā noiant h⁹ mollificationē stōi: aut attrahit cū pena sic fit i initio egritudis q̄ noiaṫ mollificatio stōi: aut ē ei⁹ attractio varia q̄si sit spasmosa aut tremula. ¶ Et debilitas q̄dē v̄tut̄ alteratiue ꝑducit ad hydropisiꝫ carneā. ¶ Et scias q̄ qn̄ stōus taliṫ debilitaṫ q̄ cibū mutare nō pot oīno absq̄ cā excepta debilitate stōi est cā quā distinguūt expimētatores itēdētes succurrere ei ita vt nō ꝑcipiāt: et silr iuuāt cū regimie electo apd̄ eos fm plim. ¶ Et oꝫ vt ēpla ⁊ vnguēta p̄dicta qn̄ volūt ex eis ꝯfortationē stōi calefiāt vehemēter: tepida nāq̄ fm eos mollificāt os stōi. ¶ Et. G. q̄dē vsus fuit i h°.c. cerato sꝫ hūc mōꝫ. ℞. cere auṙ. viij. olei de nereidē. ℥.j. ⁊ misceaṫ cū vtrisq̄ si stōus fuerit vehemēṫ debilitat̄: ita vt nō retieat cibū ⁊ aloes ⁊ mastic̄ āboꝝ. añ. auṙ. j. ⁊ succi acree aur. j. ⁊ pōatur sup stōꝫ. ¶ Et. G. Et affirmauit q̄ egritudies stōi cū q̄b⁹ ē calitas vehemēs aut siccitas vehemēs sanāṫ cū diacydonitē sꝫ hūc modū. ℞. succi cidonioꝝ lib. ij. ⁊ aceti fort̄ lib. j. ⁊ mellis q̄ntū sufficit d̄coquaṫ donec fiat i ēentia mellis ⁊ pulueriżeṫ sup illd̄. ʒʒ. ℥. j. ⁊ ij. ℥. ⁊ admīstreṫ. ¶ Medicamē alid̄ ꝓ primū illi. ℞. cydōioꝝ acetosoꝝ lib. iij. ⁊ mellis lib. iij. ꝑmisceaṫ ābo ⁊ ꝓ̄ficiaṫ sup ea pipis. iij. ℥. ⁊ semis apij mōtani. ℥. j. ¶ Et ex eis q̄ ꝯferūt stō debili est admīstratio vociferationū ⁊ olum q̄ mouēt siphac. ¶ Et ex medicinis bonis stō debili mollificato est trifera ⁊ medicamē psaꝝ: ⁊ ei⁹ mod⁹ est vt sumaṫ myrobalanoꝝ nigroꝝ assatoꝝ cū butyro vaccino. ʒ. x. ⁊ nasturtij assati. ʒ. v. ⁊ ameos ⁊ origani persici amboꝝ. Añ. ʒ. iij.

scorie ferri. ʒ. x. dosis eiꝰ sit. ʒ. ij. cū vino forti. ¶ Descriptio ēpli bōi ad debilitatē stō̄i cū duricie sua. ℞. cassie lignee medietatē. ℥. j. lilij karmet. viij. flores squināti karmet. vj. iunipi karmet. xviij. bdel. karmet xxij. spice celtice. ℥. vj. aut gūme ruthe siluestr̄. ℥. j. aloes. ℥. j. olei balsami. ℥. ij. cinami gsti. ℥. j. Et potare gūna myrti ē valde iuuatiuū eis: ⁊ i mēta ē iuuamtū manifestū. Et supiora feniculi sūt ex eis q̄ ɔferūt i ēplis stō̄i fridi ⁊ cali ⁊ pix ē ex ēplis stō̄i fridi d̄bilis. ¶ Et scias q̄ d̄bilitas qn̄q̄ ē cā tarditat̄ d̄scēsiōis cibi cū expulsiua ē debilis: q̄re oꝫ vt sit pāis ɔfectꝰ istis plꝫ h̄ns fermēti. Et qn̄q̄ est cā velocis descēsiōis cibi ꝑꝑ suā ifusionē lubricitātē ꝑꝑ debilitatē sue v̄tutis retētiue: q̄re oꝫ vt sit panis ɔfectꝰ istis ad azimū decliuis aliquātulū.

¶ De signis nauseatiue satietatis ⁊ destructiōis digestiue. Ca. v.

Ex signis illꝰ sūt aq̄a faciei ⁊ ɔstrictio ā̄helitꝰ et g̑uitas capit̄ ⁊ dolor in stō̄: ⁊ singultus ⁊ pigritia ⁊ tarditas motuū: ⁊ citrinitas colorꝫ ⁊ iflatio i vētre ⁊ itestinis ⁊ hypocondrijs ⁊ eructuatio acetosa: aut acuta fumosa fetida ⁊ nausea ⁊ vomitꝰ ⁊ lubricatio supflua aut retētio supflua.

¶ De cura. Ca. vj.

Oportet vt administret vomitꝰ ⁊ leniat nā cū solone vētris: ⁊ ieiunet: ⁊ dimittat cibū q̄tū pōt ⁊ vt sit ɔtētꝰ minoratiōe qn̄ nō pōt: ⁊ exercitiū: ⁊ balneū: ⁊ vt sudet faciēda sūt. Cū nō ē replo cuiꝰ motꝰ timeatur cū motu. Qd̄ si timeat administrent q̄es et somnꝰ plixꝰ: deide g̑datim pueniat ad cibū ⁊ balneū. ¶ Et expire de cibo cuiꝰ digō bona sit: ⁊ expire signa bōitatis digōnis p̄dicta i. c. suo. ¶ Et qn̄q̄ ē nauseatiua satietas ꝑꝑ multitudinē sō̄ni ⁊ q̄etis: nā somnꝰ q̄uis ɔferat iq̄tū digerit: tn̄ motꝰ ɔfert inq̄tū expellit supfluitates ⁊ somnꝰ qd̄ nocet vbi egēt supfluitates expulsiōe. Et vigilie nocēt vbi idiget mā̄ digōne. ¶ Et qn̄q̄ pducūt nauseatiua satietas ⁊ comestio nō f̄m v̄itatē famis ad hoc vt accidāt stō̄ adustio ⁊ acuitas itolerabiles. Et isti iuuant in curatione nauseatiue satietat̄ cū aliq̄ q̄titate ɔfectiōis fotire. Et isti qn̄q̄ icipiūt vomitu expellere illd̄ qd̄ comederūt.

¶ De destructiōe appetitꝰ ⁊ d̄bilitate eiꝰ. Ca. vij.

Quādoq̄ est cā eiꝰ calitas pura aut cū mā̄ ⁊ appetit humidū ⁊ friḡ qd̄ est potꝰ absq̄ calo ⁊ sicco qd̄ est cibꝰ ⁊ qd̄ est ɔsuetū vehemētiꝰ ⁊ magis destruit appetitū. ¶ Et frigus q̄dē vehementiꝰ ptinet appetitui: ⁊ ꝑꝑ hoc inueniunt septētrion ex ventis ⁊ hyems ex tꝑibus vehemētiores ad excitādū appetitum: ⁊ qui inter pagit in niue vehemētioris appetitus est valde. ¶ Et cā in hoc est q̄ calitas est mollificatiua faciēs currere mā̄s ⁊ replēs locū eis: ⁊ frigiditas est ecōtrario: q̄uis quādoq̄ sit cā magis nocēs appetitui malitia cōplonis frigide singularis quādo mortificat duas v̄tutes scꝫ sensibilē ⁊ attractiuā q̄re debilitat appetitus ⁊ hoc est raro: verū quādoq̄ est cā eiꝰ ōis cōplo supfluēs. ¶ Qd̄ si ɔfirmet malitia cōplonis debilitabit oēs virtutes. ¶ Et deijcitur appetitus in febribus ꝑpter malitiam complexiōis ⁊ dominiū sitis ⁊ replectionē humorꝫ malorꝫ excitabiliū: ⁊ q̄to vehementius cadit appetitus in febribꝰ pestilētialibꝰ. ¶ Et quādo supfluit solutio vētris vehemēs fit appetitꝰ cū supfluitate. ¶ Et appetitꝰ q̄d cadit i aq̄anibꝰ stō̄i ⁊ epatis cū vehemētia. ¶ Et cum appetitꝰ ɔualescētiū nō est bonꝰ ⁊ cadit sigt recidiuationē nisi sit ꝑꝑ paucitatē sanguis ⁊ debilitatē corpis ɔsidera ergo illud. ¶ Et qn̄q̄ ē cā fla plm viscosum cōp̄hensuꝫ in ore stō̄i: q̄re nā refugit a cibo nisi in q̄ sunt calitas ⁊ acuitas: deinde accidūt ex acceptione illiꝰ etiā iflatio ⁊ extēsio ⁊ nausea. ⁊ nō q̄escit nisi cuꝫ eructuatiōe. ¶ Et qn̄q̄ fit ꝑꝑ assiduationē catarri descēdētis ex capite ad stō̄m ⁊ qn̄q̄ fit ꝑꝑ repletionem corpis ⁊ paucitatē resolutionis ⁊ administrationis nāe in rectificādo humorē malū sicut fit in febribus in q̄bus tolerat dimissio cibi tꝑe extēso: q̄m nā non fugit ex vēis neq̄ vene ex stō̄ ꝑꝑea q̄ nā laborat ad expellendū ⁊ refugit ab attractiōe: et sicut abstinēt visus ⁊ critiue ⁊ plurima alalia a cibo in hyeme tēpore extenso: q̄m occupat natura in rectificādo illd̄ qd̄ est in corpibus ex eorꝫ humoribꝰ crudis ⁊ digerēdo ipsum ⁊ administrādo ipsum loco eius qd̄ resoluitur. ¶ Et ad vltimū necessitas cibi ē vt suppleat locū eius qd̄ resoluit. Cū ergo nō est resolutio aut est resolutio pua nō est necessariꝰ cibus extrinsecꝰ. ¶ Et quādoq̄ est cā in ea q̄ venis in carne ⁊ lacertis ⁊ reliquis mēbris qn̄q̄ accidit tm̄ debilitatis vt nō sugāt ⁊ nō puenit suctio f̄m semitā expulsionis ad os stō̄i q̄re nō sufficiēter accipiat stō̄us cibū sicut cū accidit ei abstinētia a restauratione eius qd̄ resoluit: quare nō puenit suctio venarꝫ ad os stō̄i. ¶ Et qn̄q̄ fit ꝑꝑ abscissionē melie effuse f̄m assiduationem ex splene ad os stō̄i q̄re nō mouet ipꝫ ad appetēdū ⁊ nō expellit aliq̄d ab ipō mūdificādo. Cūq̄ firmāet supra supficiē stō̄i res extranea: tūc si est pauca est sicut abstinens a materia ⁊ mouēs ad expellendū nō sicut appetens ipam mouēs ad attrahendū. ¶ Et qn̄q̄ est cā eius destructio v̄tutis sensibilis in ore stō̄i: quare non sentit suctionē venarꝫ ex ipō q̄uis sugant. Et qn̄q̄ est illud cā ꝑpetatis stō̄i. Et qn̄q̄ est cū cōitate cerebri: ⁊ qn̄q̄ cū cōitate nerui sexti solū. ¶ Et qn̄q̄ fit cā eius debilitas epatis q̄re debilitat v̄tꝰ appetitiua: imo qn̄q̄ fit cā eius mors virtutis appetitiue et attractiue totius corpis sicut fit post egestionē san. plurimi ⁊ hoc est malum ⁊ difficilis cure: ⁊ pducit illud ad hoc vt cognoscat cibos ⁊ appetat ex eis aliquid ⁊ ponant ante ipm ⁊ refugiat ab eis: ⁊ deteriꝰ hoc ē vt nihil appetat: ⁊ nō debilitat virtus appetitiua post euacuationē tantū: imo apud oēm malitiā cōplonis supflue. ¶ Et quādoq̄ causa eius est vermes quando nocent intestinis ⁊ cōicat eis stomacus ⁊ nō ledūt stō̄m nisi ascēdēdo ad ipm. ¶ Et qn̄q̄ est cā eius melia multa ledēs stō̄m mouens euꝫ ad vomendū ⁊ ad expellendum non ad comedendū et attrahēdū. ¶ Et qn̄q̄ accidit d̄structio appetitus ꝑꝑ p̄gnationē ⁊ retentionem mēstruorꝫ in p̄ncipio p̄gnationis: verum illud qd̄ plurimū accidit eis est corruptio digestionis. ¶ Et qn̄q̄ est cā eius supfluitas caloris aeris: aut frigiditatis eius: ita vt resoluat virtutem sua caliditate aut stupefaciat eam sua frigiditate: aut ꝓhibeat resolutionē et vehementem faciat caliditatem stomaci similiter. ⁊ silr̄ qui cōsuetꝰ est bibere vinū ⁊ dimittit illud. ¶ Et qn̄q̄ alteratur

dispositio

dispō appetit⁹ ⁊ debilitat̄ pp malitiā dispōnis sōni. Et qñ3 fit casus appetit⁹ pp puitatē san. quā sequit̄ debilitas ꝟtutū sic accit ꝯualescētib⁹ cū ꝯualescētia. Hic nāq; appetit⁹ redit cū viuificatiōe ⁊ reditiōe san. paulatim. ¶ Et exercitiū ēt abscindit appetituз cibi. Et pot⁹ aq̄ plime. Et qñ3 est cā ei⁹ tristitia ⁊ timor et ira ⁊ q̄ sunt silia his. Et qñ3 est appetit⁹ ꝓstrat⁹: ⁊ qñ incipit hō cōcedere excitat̄: ⁊ cā in hoc ē: aut q2 cib⁹ excitat ꝟtutē attractiuā: aut q2 q̄litas inuēta in ipso actu alterat ꝯplonē destruētē appetitū: sicut si sit complo illa cal'a ⁊ igrediat̄ cib⁹ q̄ sit frūs actu cū ꝯpōne ad illā ꝯplonē: ⁊ sedat̄. Et silr qñ3 bibit̄ in ieiunio aq̄ frā ⁊ excitat appetitū. ⁊ febricitāti q̄d redit appetit⁹ ei⁹ cū receptiōe panis infusi in aq̄ frā. ¶ Et qñ accidit ebrietas ex vino ebibito sup hūorē cōmotiuū excitat appetitū ad sorbēdū. Et silr si est ille, destructor appetit⁹ frigiditatis et ingredit̄ cib⁹ calid⁹ actu: aut aggregat̄ ex eo actu. ¶ Et casus q̄d appetit⁹ in egritudinib⁹ chronicis est sig̃ valde mala. Et scias q̄ cāe destructiōis appetit⁹ st ipe eedē cāe ꝺbilitatꝭ appetitus qñ sūt miores ⁊ debiliores. ¶ De signis. Ca. viij.

Signa ei⁹ q̄ ē pp ꝯplones sunt ea q̄ sciuisti. ¶ Et signa ei⁹ q̄ fit pp puitatē resolonis sunt spissitudo cutis: ⁊ regimē delitiosuз de his quoꝝ ꝑterijt rememoratio: ⁊ multitudo egōnis ⁊ ꝯualescētia appetitus pauca post exercitiū ⁊ eūonē. ¶ Et signa ei⁹ q̄ fit ex debilitate oris stōi sunt ea q̄ dixim⁹ in. c. debilitatis: ⁊ ex eis sunt eūones plime. ¶ Et signū ei⁹ cui⁹ cā ē aer ē illd̄ qd̄ scit̄ de dispōne egri in eis q̄ sunt ꝑterita. s. an obuiauit aeri vehemētis frigoris aut vehemētis caloris. ¶ Et sig̃ ei⁹ q̄ est ex vlcerib⁹ sunt dolor di ei⁹ i. cā. vlceꝝ ⁊ qd̄ egredit̄ aliq̄d ex eis i egōne: ⁊ mollificatio nāe ⁊ puitas mor̄ cibi i stō: ⁊ mordicatio, ei⁹ qd̄ hз q̄litatē acetosā aut acutā aut amarā. Et signū ei⁹ q̄ accit ꝑgnātib⁹ ē ꝑgnatio. Et signa hūoꝝ putridi sunt nausea ⁊ subuersio aie ⁊ fetor oris in q̄busdā horis ⁊ egō mala. Et sinū ei⁹ q̄ fit ex abscisiōe melie effuse ex splene ad stōm: est q̄ qñ iste hō sumit acetosa ⁊ ꝯmouēt stōm ei⁹ ⁊ expellit redit ad appetitū. acsi ipa faciāt opōnē cāe abscisse si nō eēt abscissa ⁊ facit credere hāc sig̃nē magnitudo splenis pp retētionem ei⁹ qd̄ oз vt effundat̄. Et signa ei⁹ q̄ fit ex mella plima effusa ledēte stōm ē vomit⁹ melie ⁊ sapor acetos⁹ ⁊ inq̄etudo ⁊ alteratio coloris hois ad nigredinē. Et signa eius q̄ fit cā ꝟmiū sunt signa exit⁹ ꝟmiuз: ⁊ cōualescentia hmōi appetit⁹ qñ administrat̄ aloes in sirupo maloꝝ loco empli: nā descēdūt ꝟmes a frigidioribus vētris. Et signū ei⁹ q̄ fit pp puitatē san. ē vt accidat ꝯualescētib⁹ aut q̄ eūat̄ eūone plima. Et signū ei⁹ q̄ fit pp somnū ē ex malitia dispōnis somni cū priuatiōe reliquoꝝ signoꝝ. Et signa ei⁹ in q̄ est cā mortificatio appetit⁹ sūt signa malitie ꝯplonis ꝯfirmate: aut eūones ꝑterite debilitātis totū corpus: ⁊ vt eger talis fiat q̄ qñ appetit aliq̄d ⁊ afferat̄ aīi ipз refugiat ab ipo ⁊ abhorreat: ⁊ mai⁹ illo ē vt nō appetat oino. Et sig̃ ei⁹ q̄ fit pp destructionē sensus stōi ⁊ ꝺbilitatē ei⁹ sunt vt sint reliq̄ signa sana: ⁊ vt res acute nō mordicationē faciā nз nauseā nз faciāt euēire singultū sicut diapipereō qñ sumit̄ in ieiunio ⁊ bibit̄ post ipm.

¶ De cura. Cap. ix.

Ex curatiōe bōa ei q̄ nō appetit cibū nō pp calitatē dn̄antē ē vt ꝓhibeat̄ cib⁹ spacio lōgo ⁊ nisoret̄ ei dōec viuificet̄ ꝟt⁹ ei⁹ ⁊ digerat̄ nausea oino et vt patiat̄ famē dōec rectificet̄ stōus ei⁹ ⁊ appetat cibū sicut accit vigilātib⁹. qm̄ cū ipi ꝓhibent̄ a somno lōgo tpe fiūt dormiētes ⁊ ꝓfundant̄ in somno. Et ex eis q̄ ꝯferūt illis quoꝝ appetit⁹ ꝓstrat⁹ est pp debilitatē sicut ꝯualescētiū aut pp mām hūid ā viscosam est vt cōedāt oliuas aq̄ ⁊ aliq̄d de piscib⁹ salitis: ⁊ vt sorbeāt acetū sq̄lliticū paulatim: ⁊ oз vt alienet̄ in cibarijs eoꝝ croc⁹ oino: veꝝ salita ꝯsueta sunt pl⁹ ꝓuocatiua appetit⁹. Et ex ꝓuocātib⁹ appetitū sunt cappares ꝑparate ⁊ mēta ⁊ cepe oliue ⁊ pip ⁊ gariofili ⁊ galāga ⁊ acetū ⁊ acetosa ⁊ acetū eoꝝ ⁊ almuri ēt ⁊ allea cepe ⁊ paꝝ oppopōaci ⁊ mel ⁊ pip al. ⁊. ʒʒ. ⁊ assa. ⁊ vel seuic ēt ꝓuocat appetitū ⁊ mūdificat cū hoc os stōi. Et ex medicis disrūpētib⁹ appetitū ei⁹ q̄ hз malitiaз ꝯplonis calide aut frigide ē el'ariū diacydōitē. Et ex medicis disrūpētib⁹ appetitū ē medicamē scm̄ ex succo cydonioꝝ scm̄ cū pomis dictū i ātidotario. Et ex eis q̄ iuuāt appetitū ⁊ ꝓhibēt subuersionē stōi eiusq̄ nō recipit cibū ē rob mēte fз hūc modū. Terant̄ grana acetosa cū corticib⁹ suis ⁊ sūat̄ ꝺ succo eoꝝ ps vna ⁊ succi mēte ps. 5. ⁊ mellis boni aut zuccari ps. 5. deinde ꝑpent̄ cū facilitate sup ignē ⁊ sit dosis ei⁹ i ieiunio coclerū i. Scm̄ āt cā calitat' qñ3 rectificat potus aq̄ frē i ꝗti^c q̄ n̄ mortificet colorē inatū. ⁊ ꝯferūt ei vti robub acetosis. Et ex eis q̄ expta sūt i ea ē sumere in potu aquā ꝗnatoꝝ cū oleo rosaꝝ ⁊ ꝓpe qñ ē illic mā aut dn̄iuз sitis: ⁊ succi ꝗnoꝝ frōꝝ cū robub infrātis ⁊ empl'a infrāta. Et si fuerit illic mā eūabis cā in ꝑmis. Et de summa istoꝝ sunt ꝯualescētes exeūtes a febribus ⁊ ē cū eis remanētia acuitatis ⁊ eoꝝ cura ē h^c cura: veꝝ ipi nō vtant̄ aq̄ frā plima vt nō deijciāt virtutes stōꝝ eoꝝ. Et neciū ē vt in potu sumāt hoc medicamē. ℞. ros. ʒ. x. sumac. ʒ. ij cardamōi. ʒ. i. fiāt ex eis tro. ⁊ sit dos. ʒ. ij. ipз. n. facit appetitū ⁊ icidit sitiз. Et ex eis q̄ faciūt eos appetere ē sauic ablutū cū aqua ⁊ aceto. Et ꝯfert eis vōere imissis digitis mouet. n. ꝟtutē. Patiētib⁹ āt factā pp fr g⁹ ꝯfert decoctio speꝝ q̄ ē vt pip ⁊ cinamomū ⁊ silia. ⁊ silr vinū vet⁹ ⁊ diapipeō ⁊ tyriaco ꝓpe: ⁊ allea sunt iuuamēti maximi in hoc: ⁊ diacalamētū plin ꝯfert eis ⁊ oia el'aria cal'a ⁊ silr citra ꝯdita ⁊ myrabolāi ꝯditi ⁊ secacul ꝯditi. ⁊. ʒʒ. ꝯditū ⁊ ꝯferūt eis vaporatiōes cū milio. qm̄ ipз ē magis in natiuū q̄ sal. Facte ꝟocāe flegmatia plimi viscosi cōfert vōit⁹ scūs cū raphāo cōesto sup quē bibit̄ sirup⁹ acetos⁹ ꝺ melle singlr fз q̄ expositum⁹ i. c. cure vlis. Et ex eis q̄ ꝯferūt ipsi ē sir⁹. acetosus cū semib⁹ melōis i q̄ pōit̄ fз oēз eminā mellis q̄ in ipo pōit̄ aloes. iij. ʒ. ⁊ sumūt̄ in potu oi die ex eo tria coclearia. ⁊ ēt oliue de aq̄ cū aniso ⁊ cappares in aceto cū melle. ¶ Et qñq; ꝯferūt ei vti aq̄s thermaꝝ ⁊ deābulatio ⁊ mot⁹. Et curat̄ p⁹ mūdificationē cū eis q̄ dixim⁹ i ca. ꝺ casu appetit⁹ cā frigoris. In ea āt q̄ fit cā hūoris colerici aut hūorꝭ sbtil' fз eūo cū eis q̄ scis ex myrabolāis. ⁊ sir⁹ acetos⁹ cū aloe ē melior sirupo acetoso cū scamōea. Scamonea nāq; inimica est stō: ⁊ curatur ēt cū vomitu qui educit humores subtiles ⁊ decoctione absinthij: etiā qm̄ est vltima. ¶ In ea vero que scā ē cū cōitate ner=

nor afferentiū sensus: aut cū cōitate cerebri ipsi⁹ oꝫ vt tēdat̄ ꝯsuo curā cerebri ꝛ ꝯfortatiōes ei⁹. Sꝫ in fcā ꝓpter spissitudinē ꝛ ꝑuitatē suctiōis vēat̄ ex ēpe oꝫ vt rarificet corp⁹ cū balneo ꝛ exercitio eq̄ꝯ ꝛ ꝓuocatiōe sudotis cū apititis. In ea ꝟo q̄ fcā ē cū melācolie oꝫ vt euēt̄ melācolia deīn administrent̄ alcanguauich ꝛ incisiua vt leidat̄ illō qō remāsit ex ea. deīn administrent̄ cibi bōi chymi odoriferi. Et⁹ ꝟo q̄ fcā est ab abscisione melle cura ē cura splenis ꝛ ei⁹ ꝯfortatio ꝛ aptioviarū q̄ sunt inter splenē ꝛ stōm cū medicis q̄ꝝ est mouere ad ptē splēis. sicē ē epithimū ꝛ radices cortícū cappaꝛ roꝝ in sirupo acetoso ꝛ silr̄ cappares cū aceto ꝯdite. Pregnātiū āt appetit⁹ qñꝫ accessit qñqꝫ cadit: ꝛ cura ei⁹ ē cū eis q̄ sunt sicut incessio ꝑpata ꝛ exercitiū tēperatū: ꝛ itētio cōestis ꝛ bitis: ꝛ vinū vet⁹ odoriferū confortatiuū ꝟtutis expulsiue ꝛ resolutiuū mācī male: ꝛ repñtatio ciboꝝ saporosoꝝ ꝛ ea in q̄b⁹ ē calitas ꝛ icisio. Et in ea q̄dē q̄ fcā ē ꝑp catum ꝟtutis oꝫ vt lcipiat̄ a rectificatiōe ꝯplonis deijcietis eā q̄cunqꝫ ꝯplo sit ꝛ ꝯuersiōe ipsi⁹ ad ꝯriū sui. Et silr̄ si fuerit post euōnes ꝛ rasurā: tūc illō erit ꝑp mortificationē ꝟtutis: veruꝫ in fcā ꝑp debilitatē ꝟtutis coꝝ oꝫ vt mot⁹ fiāt vōitu cū digito. ipsi nāqꝫ lꝫ nōvomāt lucīūt tñ augmētū virtutis appetitiue. Et qñꝫ fit ex eis necēū potare tyriacā in q̄busdā sirupis stōaticꝫ sicut ē sir⁹ de absinthio aut sir⁹ de scib⁹ murtis fꝫ ꝙ ꝯuenit. In facta ꝟo ꝑp debilitatē sensus stōi oꝫ vt curet̄ cerebꝝ ꝛ auferat̄ cā q̄ itromittit nocu^m in opōne ei⁹. Et scias ꝙ vomit⁹ mūdificās cū facilitate ē medicamē mirabile ei cui⁹ appetit⁹ ꝓstrat̄ in dulcib⁹ ꝛ vnctuosis ꝛ ē ꝯtēt⁹ in appetēdo acetosa ꝛ acuta. Et eis q̄ō q̄ ꝯferūt pl̄m h̄ntibus destructionē appetit⁹ sunt olibanum ꝛ mastix ꝛ xiloaloes ꝛ galia ꝛ calam⁹ aro. ꝛ balaustie ꝛ aq̄ cydoniorū cū ōlo odorifero qñ ex ea fit ēplꝫ cū nō ē ex siccitate. Et ex eis q̄ ꝯferūt est sirup⁹ de absynthio ꝛ vt assumat in ol die pōd⁹. ʒ. i. de radicib⁹ squināti. ꝛ. ꝭ. ʒ. de spica: bibant̄ cū aq̄ l ieiuno. ¶ Et illa ꝯfectio q̄ ē cōpata filio abel decā in āntidotario ē iuuatiua ei. Et dr̄ ꝙ ex herbo ꝯtrito cū sumit̄ aut̄. cū aq̄ ꝑnati muzi ē ꝯferēs in excitādo appetitū. Et qñ cas⁹ appetit⁹ ꝑducit ad syncopim tūc cura ē approximatio odoramētorū delectabiliū ex cibis ad ifirmū sicut sunt carnes ꝛ hedus lactēs ꝛ gallina assata ꝛ alia ꝛ ꝓhibeat̄ ei somn⁹ ꝛ cibet̄ cū ꝯualescit pane infuso in vino: ꝛ sumant̄ sorbitiōes velocis nutrimēti. ¶ Et scias ꝙ ola olera ꝛ ꝑpue butyꝝ ꝛ vnctuosa ꝓsternūt appetitū aut debilitāt ipm ꝑ hoc ꝙ mollificāt ꝛ ꝑ hoc ꝙ corrūpunt ouſcia vēaꝝ. Et illō qō ex eis ꝯuenietius ē: illō ē in quo ē stipticitas aliqua sicut oleū omphacinū ꝛ oleum nucinum: ꝛ oleum fisticinū.

¶ De corruptione appetitus. Cap. x.

Quādo l stō aggregat̄ hūoꝛ mal⁹ diuers⁹ a ꝯsueto l q̄litate sua nā tēredrit aliq̄d ei ꝯriū: ꝛ ꝯriuꝫ diuersum a ꝯsueto diuersum ē nō ꝯsuetū fugātia nāqꝫ sunt extrema ꝛ cōrio q̄ꝑp accit q̄busdā appetit⁹ luti cardonū. ꝛ terre. ꝛ gypsi ꝛ reꝝ h⁹ gñis ꝑp q̄litatē q̄ in eis ē erucātē aut leidētē ꝯriā q̄litati hūoꝝ. Et qñqꝫ accit ꝑgnātib⁹ ꝑp retētionē mēstruoꝝ appetit⁹ corrupens plusqꝫ accidat eis destructio appetit⁹ ꝛ cā l hoc est illud qō dixim⁹ ꝛ illud ē vsqꝫ ꝓpe duos mēses aut tres. Et illud qō ē qñ cap mēstrua retinent̄ ad nutrimentū embryonis: ꝛ qñ qñ currūt timet̄ in eis quod abortum faciat. ¶ Ampli⁹ embryon in initio ꝯceptionis nō plimo indiget nutrimēto ꝑp ꝑuitatē sui corporis: q̄re supfluit qō de mēstruis retinet̄ q̄tū ad necessitatē corrūpunt̄ ꝫ ꝛ multiplicant̄ supfluitates in matrice ꝛ in stō. Cūqꝫ embryon fit indigēs supfluo nutrimēto ꝛ illud est apud. iiij. mēses minorant̄ supfluitates iste: ꝛ minorat̄ hic appetit⁹. ꝛ est ille q̄ nominatur piculū ꝛ discrimē. Et recti⁹ ad qō alterat̄ iste appetitus est vt sit decliuis ad acetosuꝫ ꝛ acutū: ꝛ illō q̄ deꝫ ē magis corruptū ē vt sit decliuis ad exiccatū ꝛ sicꝫ sicut est lutū ꝛ carbōes ꝛ teste ꝛ qñqꝫ accit holb⁹ simile huic ꝑp supfluitates.

¶ De cura corruptiōis appetit⁹. Cap. xi.

Oꝫ vt euēt̄ hūoꝛ faciēs corruptionē euꝫ medicis q̄s diximus q̄b⁹ oꝫ vti. Et ex regimie expto ad h⁹ ē vt sumat pisces salitos ꝛ raphanū īfusuꝫ ī oximelle ꝛ cōedat vtrosqꝫ: deīde bibat p⁹ ipos aquā l q̄ faseoli rubei decoqunt̄ ꝛ anetū ꝛ nasturtiū ꝛ semē eruce q̄ in potu sumat̄: ꝛ qñqꝫ in ipa ponit̄ luti inuenti l croco q̄ntitas. ʒ. iij. ꝛ fiat vōit⁹ cū ea in mense semel vel bis. deīde admistret̄ ꝯfectio ꝺ myrabolāis cū nuce endē. Et ex eis q̄ ꝯferūt ad hoc sunt cyminū carmenum et ameos masticata in ieiuno ꝛ p⁹ cibū. ꝛ cōedant̄ sumpta semel in puluere: hausto p⁹ ipꝫ liq̄re. Aut sumat̄. ʒ. i. de cardamomo minore: ꝛ tm̄dē de cubebis: ꝛ q̄ntū totū de zuccaro tabarzet. ꝛ sumat̄ l ol die. Et ex medicinis ꝯpositꝫ cū cuppul' glādiū vehemēt̄ iuuantū sūt ea q̄ sūt sic̄ medicamē c⁹ h^c ē d̄scriptio. Cuppularum glādiū. ʒ. viij. aloes. ʒ. xvj. herbe eupatorij. ʒ. vj. radicū squināti. ʒ. iiij. myrrhe. ʒ. ij. ꝯterant̄ oia ꝛ decoquātur l. ij. lb. aq̄ dōec remaneat medietas ꝛ sumat̄ l potu ol die. ʒ^a lib. trib⁹ dieb⁹ ꝯtinuis. ℟ Et iteꝝ cuppularꝝ glādiū. ʒ. ij. myrabola. ni. bellirícoꝝ ꝛ polypodij ēblicoꝝ oluꝫ añ. ʒ. v. scorie ferri ifuse l aceto forti multotiēs p⁹ qō ol vice assāt̄ sup patellā. ʒ. x. decoquāt̄ in viij. ℥. vini pōtici ꝛ. viij. ℥. aq̄ dōec ad medietatē puenīat ꝛ dent̄ in ieiuno. vj. ʒ. ¶ In cura aūt appetit⁹ luti oꝫ vt euacuet̄ hūoꝛ redrēs illō euꝫ vomitu noto ad suū silr̄ sicut ille q̄ fit post comestionē pisciū saltoꝝ cū aq̄ fasceoloꝝ ꝛ anetꝫ ꝛ raphāi. Et ex eis que fortius agūt fortiora istis. Et si necīa est solutio vētris et fiat. Et ex eis est euacuatio cū turbith et granis citri ꝛ sale naptico qñ est iuuatiua ꝛ ꝓprie si fuerint illic vermes: et administret̄ p⁹ illō medicine q̄s dabit hora ꝛ alie dicte in antidotario. ¶ Et oꝫ vt fiat ex ameos et mastice ꝛ cymino glutē ꝛ masticet̄. et vt sumat̄ ex duobus cardamomis Añ. ʒ. ij. de zuccaro tabarzet q̄ntꝫ est totū in ieiunio: ꝛ sorbeat̄ sup ea aq̄ tepida multotiēs paulatim. Et ex eis q̄ expta sunt eis est hec cōfectio. ℞. myrabolāos et emblicos nucē endē et mastic̄ē et cardamomū mar⁹ ameos. ʒʒ. ꝯficiant̄ cū melle et sumat̄ ex eis añ cibū et p⁹ cibū q̄ntitas nucis. Et ex regimie bono l h^c ē vt mūdificet patiēs eā stōꝫ suū et rectificet cōplonē suā. Ampli⁹ sumat̄ lutū album ꝛ dissoluat̄ in aq̄ et ponant̄ in ipa medicie vomitiue q̄ nō h̄nt saporē maximū: deīde ponant̄ in ipā ex sale ꝛ ipaꝫ bonā efficiat: deīde exiccet̄ in sole: et ꝑcipiat̄ appetēti lutū vt sumat ex eo aliq̄d in quo fit de medica

mine qd nõ addat d dosim.i.aut dosim.i.z.5.qm faciet ipsuz euomere illd qd cõedit z ppe si fuerit res cõmouens vomitũ sicut caules z silia z facit abhorere lutũ. ¶Et iã existimauerũt qdã q iuuat qd administrat ad expellendũ appetitũ luti ẽ vt cibet patiens dũ est ieiun⁹ pullis colũbaꝝ assatꝭ z vtat eis i 2ª mẽsa p⁹ cibũ paulatĩ. Et i 2ª mẽsa vti amoes ẽ valde mirabile: sicut amigdalis amaris. ¶Et dixerũt qdã q potare sacraiati d sisamo abscidit ipz. Et oꝫ vt loquamur i h⁹ fꝫ experimẽtũ nõ fꝫ rõcinatiõeꝫ. Et ex illis q cõferunt eis q̃uis sit ex lutis ẽ nux endẽ z suctio salsoꝝ z si sint ex lapide. ¶Et iã exptũ ẽ amilum de tritico z ppe cũ sale. Et expta sũt eis vt sumãtur vini põna.ʒ.viij.z coquant dõec remãeat.5.lib.z ad bibẽdũ det in ieiunio p hebdomadã vnã. ¶Et ex illis qbus oꝫ eos vti i 2ª mẽsa sunt fistici z passule z castanee: z thrysomilla. ¶Et in qbusdã eoꝝ exptũ est vt sumãt azebegi: z sint i ipo pisces pui z cepe: z carui z oleum ablutũ: z spẽs sint pip.z.ʒʒ.z iã dcm ẽ: q ruta est maximi iuuamẽti. Et nos qd iã dixim⁹ regimẽ ei⁹ q appetit acetosum z acutum absq dulci z vnctuoso.

¶De fame z vehementia eius z expulsione appetitus canini. Cap.xij.

Multotiẽs excitat hic appetit⁹ caninus post euacuatiões z febres prolixas resoluẽtes. ¶Et qñ q accit ex debilitate virtutis retẽtiue in corpore. qr assidue fit resolo supflua z assidue fit appetitus vehemẽtis restauratiõis. ¶Et qñz accit appetitus canin⁹ pp calitatẽ supfluã i ore stõi resoluentẽ z redrẽ tẽ restauratiõeꝫ: qr ẽ os stõi sp q̃si sit famelicuꝫ: z h⁹ fm plm fac siti: z i qbusdã dispõnib⁹ fac ẽ famẽ cũ supfluit ei⁹ resolo. ¶Fames ãt fm plꝫ ẽ a supfluitate caloꝝ i corpe toto z i extrẽitatib⁹ ei⁹. Calitas.n.lꝫ cũ appropĩ o u stõi faciat appetere aquã z currentia hũida: tñ ipa cũ dñat corpi resoluit z cogit venas vti suctiõe p⁹ suctiõeꝫ dõec pueniat ad os stõi capiendo qd aggregatũ ẽ. Et qñz ẽ hec calitas veniẽs de foris pcipue pp dñiũ aeris cali i corpe: cũ occurrit raritati ei⁹ z obediẽtie ipi⁹ ad resolõnẽ z necẽtati recte ad restauratiõeꝫ. Et qñz supfluitas resolõnis corporis sola ẽ in h⁹ cã cũ ẽ illic calitas itrinseca digestiua resolutia: z pcipue si fuerit illic calitas extrinseca: aut adiutoriũ dbilitatꝭ retẽtiue. Et qñz accit ẽt ex catarro i capite z illd ẽ raro. ¶Et qñz fit pp dmes z serpẽtes magnos cũ subito icipiũt vẽire ad cõesta z appropinquãt eis z dimittũt corp⁹ z stõm famelica. Et qñq ẽ pp hũoꝛẽ acetosũ.s.mellaꝫ: aut sña acetosuꝫ cõmouẽtẽ os stõi: z fac i ipo illud qd fac suctio venarũ capiẽtiũ cibũ: z cõmittat ipz vt ispisset cum eo sanguis z dhat z sentiat in orificijs venaꝝ sic abstergẽs sugẽs: z ẽ cũ acetosum sua icisiõe z expulsione remouet hũores viscosos si sunt i ore stõi q sunt dñuzappetitus: qm mot⁹ cũ est cũ cõprehensiõe hoꝝ humorũ est ad expellẽdũ vehementi⁹ q̃ sit ad attrahẽdũ. Et iteꝝ villoꝝ stõi motus vehemens fit ad inspissandũ z constringẽdũ cui⁹ sile accit cũ est mot⁹ suctiõis venaꝝ z mot⁹ virtutꝭ attractiue: z illd qd accit ex canina fame pegre pficiscẽtib⁹ in frigore vehementi pole ẽ vt sit pp hanc cãz z silia. ¶Et ex causis q cõmouẽtib⁹ famẽ z appetitũ vehementem sunt vigilie superflue ppea qr resoluũt z exhũt humiditates ad exteriora seqntes dilatationẽ calitatꝭ ad exteriora. Et scias q appetit⁹ canin⁹ multotiẽs pducit ad bolismũ z subeth ad mortẽ.

¶De signis. Ca.xiij.

Signũ eius q fit post euones z egritudines resolutiuas ẽ antecessio eaꝝ: z vt nõ sit nã soluta fm plm: qm corp⁹ attrahit humectationẽ cibi ad seipsum quare exiccat fex. ¶Et signa ei⁹ q fit ex frigore sunt paucas sitis z multitudo fecis z isflatio z reliqua signa hui⁹ cplonis. Et ex illis est frigiditas huius aeris circũdãtis. ¶Et signa ei⁹ q fit ex caliditate sunt fortitudo sitis: z nõ est vomit⁹ acetosus z est nã fm plm cstricta z reliq signa ei⁹ hui⁹ cplonis. ¶Et signa ei⁹ q fit ex debilitate virtutis retentiue in toto corpe z in stõ: sunt multitudo exit⁹ egõnis crude z pductio dispõnis ad sanguinolẽtã egõnẽ z reliqua signa pportionalia nota. ¶Et signa ei⁹ q est ex multitudine resolonis sunt cãe resolonis pdicte in libro vij. quaꝝ rememoratio pterijt. et vt nõ sit in digõne nocumentũ. ¶Et ex summa signoꝝ casualium sunt calitas aeris circũdãtꝭ z vigilie z silia. Et signa ei⁹ q fit ex hũore acetoso aut melico sf paucitas appetit⁹ aq z acetositas eructuatiõis z reliqua signa pportionalia nota. ¶Et signa catarri ex capite sunt ea que diximus in capitulo suo. ¶Et signa vermium sunt ea que sequuntur in loco suo z que dicemus in capitulo suo.

¶De cura. Ca.xiiij.

Illa quidem que fit ex frigore z ex supfluitate flegmatica opꝫ curetur cũ mũdificatione nota: cum calefactiuis predictis: z vino plurimo in quo non sint põticitas neq acetositas omnino. Ipz eñ sanat ab ea sumptum in potu calefactum in ieiuno Illud etenim eis confert. Nisi ipsis adsit ventris solutio tunc enim oportet vt omne vinum vitent supti cum nanq augmentum facit in canino appetitu ipsorum. Et amarum addit in solutione ventris ipsorum. ¶Et oportet vt sint ea quibus cibant pinguia calide complexionis sicut que impinguantur cum zirbo cameli. Et oleum est eis iuuatiuum cuꝫ in ipo non sunt ponticitas z acetositas. Et alidabeth conferunt eis. Et ex eis quibus oportet cibari eos est vitellus oui assatus valde post cibum. Et oportet vt elongẽtur ab acetoso: z pontico. ¶Et administrentur eis electuaria odorifera sicut alcazi. Et electuarium veremiscli proprie: cum fuerit illis ventris solutio. ¶Et ex vnctionibus abstergendo factis que eis conferunt sunt muscus z laudanum. ¶Et ex eis que experta sunt: sunt grana alcadra in ieiuno aliquibus diebus. ¶Illis autem qui patiuntur eam ex debilitate virtutis retentiue. Nam ipsa licet fm plurimum debilitet propter frigus. Tamen debilitat: quando q ipsa: z omnis virtus propter omnem malitiam complexionis. ¶Et non attendas sermonem ipsorum qui negant illud: z dimittunt. Immo oportet vt cognoscas complexionem: z opponas eã contrarietate cure. ¶Et sit magis vincens illud qd est cum humiditate: confert panis de armacha valde. ¶Quod si eorum nature fuerint vehementis

Hipp. li. 2. aphor. 21. de canino appetitu.

mollificatiõis: tūc retine eas: nā ĩ retentiõe eaꝝ ē cura fortꝭ hui⁹ egritudis. ¶ Uerũ illos qb⁹ accit h° p⁹ febres fortes ⁊ euõnes oꝫ cibari ex vnctuoſis q̄ mūdificāt os ſtõi q̄ nõ ſunt male ſube: ſicͤ ē oleū amigdalaꝝ cū zuccaro: ⁊ vt ĩſpiſſet qđ de corpe ipoꝝ ē apparēs. Et ſilr ē cura ei⁹ q̄ accit ꝑꝑ reſolonē plimā. ¶ Et oꝫ ne patiētes hāc ſpēz famis canine ad calefacientia ꝓueniāt ⁊ ſyrupos: imo nutriāt ex cibꝭ fridis. ⁊ liniant extriſec⁹ ex eis q̄ opilāt poros: ſicͤ eſt oleū myrtinū ⁊ ꝓpe ĩ cerato: ⁊ ſicͤ alumē diſſolutū ĩ aceto: ⁊ vt abluāt aq̄ frida niſi ſit qđ ꝓhibeat. ¶ Et opꝫ vt ſint cibaria eoꝝ frida viſcoſa gſſa ſicͤ ſunt vētres ⁊ acida ⁊ acetoſa ⁊ cōgelata: ⁊ pāis azum⁹. ⁊ cū iuenit aliqs eoꝝ iuuā^m ex h° regimie cõuenit ei vt abhorreat ipꝫ paulatī: ⁊ ſuccurrat malitie ipi⁹. ⁊ ſilr ille cā famis cuius ē raritas corpis. ¶ In illa āt cui⁹ cā ſūt vermes ⁊ ſerpētes oꝫ vt iterficiant ⁊ educant cū eis q̄ diximus in ca°. vermiū: ⁊ vt cibēt ex cibis gſſis fridis: et pāe ĩfuſo in aq̄ frā ⁊ aq̄ ro. et eo qđ diſſoluit ĩ decoctione ex carnib⁹ galloꝝ ⁊ gallinaꝝ ⁊ piſciū et vtāt fructib⁹ ſtipticis. In ea āt cui⁹ cā ē ex flegmate acetoſo oꝫ vt patiētes ipaꝫ ſumāt cū aliq̄ in q̄ cadūt ouganū ⁊ ſynapis ⁊ pip ⁊ vt cōedāt mel ⁊ allea ⁊ cepas ⁊ nuces ⁊ amigdalas ⁊ vnctuoſa ⁊ adipes: ſicͤ ſunt adipes gallinaꝝ et ſiliū. ¶ Et intētio qđ in qbuſdā eoꝝ eſt calefactio. ⁊ illaꝝ qdā ſunt medi^c cal'e ꝑdicte: et in qbuſdā eaꝝ eſt eq̄tio acetoſitatis: ⁊ illa qđ ſūt cibi vnctuoſi ꝑdicti. ¶ Et ille qđ q̄ fortis eſt tolerās ſolutionem vētris: ſoluat poſt admiſtratiõeꝫ hoꝝ ſubtiliatiuoꝝ cū picra cõfortata eis: deinde dent ei vnctuoſa. ¶ In pueris ꝟo cū ſubtiliant: cum eis que ſunt ſicut cepe ⁊ allea et cibi ſubtiliatiui. Aſſiduet tribuere eis ĩ potu aquā cal'am poſt regimē cum ſubtiliatiuis: illđ. n. lauat humores eoꝝ. ¶ Illa āt q̄ eſt ꝑꝑ meliam effuſam ſemp qñqꝫ indiget flomia baſilice ſiniſtre ſi eſt ſanguis in eis plimus cā melie plurime. et ſi eſt ſplē ap̄atus tūc laboret ĩ, euacuādo eos cū illis q̄ ſcripta ſunt in canone et alienent ab acetoſis et ſtipticis. Et qñqꝫ cõferūt eis ventoſe ſup ſplenē. ¶ Species vero q̄ fit ex cal'itate: curat cum eo qđ ſcis: et dentur cibaria ſubtilia et cucumeres et melones et cucurbite ⁊ ſilia et vitetur aer calidus.

¶ De fame que vocat boliſmus. Capi. xv.

EſT fames q̄ nolat fames vaccina: ⁊ ipaꝫ qđ añcedūt plerūqꝫ fames canina. et deſtruit appetitus p⁹ ipaꝫ et qñꝫ nõ: imo deſtruit appetitus olo in cipiēdo: ⁊ ē fames mēbroꝝ cū ſatietate ſtõi: ſūt gͤ mēbra famelica valde et ĩdigētia nutri° ⁊ ſtõus reſpuēs ipꝫ: etqñqꝫ ꝓuenit res ĩ ipo ad ſyncopī: et vene qđ ſūt vacue. ſꝫ ſtõus reſpuit cibū abhorrēs ipm. ¶ Et multotiēs qđ accit inter agentib⁹ ĩ frigore et congelatis qꝛ ſtõi ex frigore vehemēti ĩſpiſſant. Et cā ei⁹ ē malitia ꝯpl'onis mortificās virtutē ſenſibilem et virtutē attractiuā. Et ſit ex humoribus tegentibus os ſtõi cooperientibus ipꝫ et ſparſis in villis eius monentibus ad expellendum et refugiētibus attractionem.

¶ De ſignis. Capi. xvi.

ET tu quidem cognoſcees ſigna, cum eis que iterata et dicta ſunt tibi in canone.

¶ De cura. Capi. xvii.

CUra ē cura caſus appetit⁹ olno et penit⁹: opꝫ vt odorent cibi ꝓuocātes appetitū hñtes ſpēs et fruct⁹ odoriferos ⁊ aromatica odorabilia in qb⁹ eſt ſtipticitas vt cōgreget virt⁹. qre nõ reſoluat: ⁊ deglutiāt panē infuſū ĩ vino odorifero ⁊ ſumāt in potu aut ſorbeāt ex vino odorifero ⁊ ꝓpe ſi ꝑmiſceat ei cāphora in cal'a ꝯpl'one: aut xiloaloes: et galia in aliis. Et cõfert ei ſyrup⁹ de lilio ſi non fuerit cā ei⁹ cal'itas. Et oꝫ vt ligent man⁹ ⁊ pedes ipoꝝ vehemēter et ꝓhibeātur in ſomno. Et oꝫ vt doleāt puncti aliq̄ re ꝓūgente et vnguib⁹ ꝯſtricti: ⁊ ꝑcuſſi virga ſubtili molli vt dolere faciat ⁊ nõ diſrūpat: niſi fuerit cā ei⁹ cal'itas. Et ex eis q̄ ꝯferūt eis ē vt ſumant tortelle ⁊ digitis cõterant ĩ almeſus aut ĩ vdeach odoriferis. ¶ Et ex eis emplm fiat ſtõ. ⁊ ꝓprie ĩ diſpõne ſyncopis: ⁊ fiat eis emplm ēt cū emplis odoriferꝭ ſicͤ ſūt emplm picale ⁊ empl'm almarub fri. ¶ Et qñꝫ ꝯfert vt adminiſtrent ſup ſtõs eoꝝ medicie fcē ex medicis cordialib⁹ boni odoris ⁊ vt vaporent ex fumigijs fcis ex ābra. ¶ Et fiat empl'm iūcturis ipſoꝝ ex emplo fctõ ex aq̄ ro. et aq̄ myrti ⁊ almeſus ⁊ cāphora ⁊ muſcho: ⁊ croco ⁊ xiloaloes: ⁊ galia ⁊ ro. ⁊ fiat ꝑpatio ĩ calefaciēdo corpa eoꝝ ſi cā ē frig^a ⁊ infrigidādo ipa ſi cā eſt calor. ¶ Et cū ſupu^e it eis ſyncopis fiat ipſis illud qđ diximꝰ ēt ĩ diſpõe ſyncopis. ⁊ ſpargat ſup facies ipoꝝ aq̄ frā. et ſtringant man⁹ ⁊ pedes ipoꝝ. et pungant plante pedū eoꝝ. ⁊ extēdant capilli ⁊ naſi ipoꝝ. Cūqꝫ euadūt cibent pane ĩfuſo ĩ vino odorifero. Et ſi fuerit ĩ ſtõis eoꝝ hūor coleric⁹: aut ſubtilis ſumāt ĩ potu q̄ntitatē ij. coclearioꝝ d̄ oxymelle cū aur. i. de hiera: aut min⁹ ſi fuerit debiles. Et ſi fuerit fridītas ſupflua ſumāt ĩ potu tyriacā ⁊ ſagzeneā ⁊ diamarte ⁊ ꝯfectionē ſtomacõ ⁊ electuariū diaſpermaton.

¶ De fame ſyncopali. Capi. xviij.

ET vt ſūt patiētes famē nõ tolerātes ſeipoſ cūꝫ famelici ſūt: cūqꝫ tardat eis cib⁹ ſuperuenit eis ſyncopis: ⁊ caſus virtutis. et cā ei⁹ eſt caliditas fortꝭ: ⁊ debilitas in ſtomaco.

¶ De cura. Capitulum. xix.

HUius egritudinis cura ꝓria eſt cure boliſmi. et iā ꝑterijt maior ꝑs canonis regis ipi⁹ in doloribus ſtõi ⁊ boliſino et ad ſūmū cura ipoꝝ diuidit ad curandū patiētes ipam in diſpõne ſyncopis ⁊ eſt iaꝫ dictū i. c. ſyncopis. ¶ Et ad curandū ipos qñ euadūt ⁊ eſt vt cibent pane ĩfuſo invino ⁊ ſyrupo de fructib⁹ deiñ cū a'io regie ĩfridāte ꝑdicto ĩ boliſmo: ⁊ eo q̄ curent añ illđ: ⁊ ē vt ꝓhibeant a ſomno plimo: ⁊ añ tardet eis cibus: ⁊ vt cibent frigidis actu. Et vt fiāt illis ea que dicunt in doloribus ſtomaci.

¶ De ſiti. Cap. xx.

MUltitudo ſitis ⁊ ei⁹ vehemētia qñꝫ fit ꝑꝑ ſtõm. ſ. aut ꝑꝑ cal'itatē ꝯpl'onis ei⁹ ⁊ ꝓprie oris eius ¶ Et qñꝫ accit illa caliditas inflāmatiõe febriū: ita vt qdam eoꝝ non ceſſent bibere: ⁊ non ſatientur donec moriantur inde ĩ primo. ¶ Et quandoqꝫ accidit illa caliditas propter potum vini fortis veteris valde plurimi. Aut cibū calidū valde actu vel potentia ſicut eſt aſſa et allea ⁊ ſimilia. Et multotiens moritur homo ex potu vini veteris inflāmatus ⁊ cõturbatus ſitiēs. ¶ Et quandoqꝫ accidit illa caliditas ex potu aquaꝝ

salsarꝫ et aquarꝫ aliarꝫ. Et aq̄ maris q̄n̄q̄ efficit in siti additionē cui nō succurrit. ¶ Et q̄n̄q̄ fit pp medicīas et pp cibos sitim facientes q̄ faciunt sitim cū ablutiōe aut cursu: et ablutione quidem sicut res salite quas natura abluere querit cum ablutione aut incisione ⁊ cursu sicut viscosa que natura querit subtiliare valde ita vt penetrent et non adhereant. et quandoq̄ facit sitim res grossa propterea q: venit ad eā caliditas. Et pisces q̄dē saliti aggregāt hec oīa. Aut pp siccitatē stōi. et q̄n̄ fit pp flegma salsuꝫ i ipo aut dulce aut colerā amarā. Et q̄n̄ fit pp hūiditates feruētes Et quādoq̄ fit cū cōitate mēbroꝝ alioꝝ sicut q̄ fit in diabete et est de egritudinibꝰ renū: et dicemꝰ ip̄m in ca. renū. Et quādoq̄ fit sitis huius capituli pp opilationē exīstētē inter stōm et epar. et separat iter aquā et penetrationē ipsiꝰ ad corpus: q̄re nō sedat sitis q̄uis bibat aq̄ plurima: et hoc ē sicut illud qḋ accidit i hydropisi ⁊ in colica. Et quādoq̄ fit pp cōitatē epatis: cū febricitat: aut apat aut vehemēs fit frigꝰ eius q̄re nō attrahit: ⁊ pp cōitatē pulmonis cuꝫ calefcit: ⁊ cordis ēt cū calefcat ⁊ intestini ieiuni ēt ⁊ meri ⁊ alcaiasim ⁊ q̄ sequunt ip̄m q̄n exiccant in ipso humiditates: ⁊ minuunt ⁊ q̄n̄q̄ calefcit vehemēter. Et q̄n̄q̄ fit pp egritudines cerebri ex sirsen cala ⁊ mania ⁊ alcutrub. ¶ Et vehemētior q̄dē sitis ē illa q̄ facta ē cā horū mēbroꝝ ⁊ p cōitatē illā q̄ cōmouet ab ore stōi: deinde q̄ cōmouet a meri: postea q̄ cōmouet a ꝓfundo stōi q̄ ē cū cōitate pulmōis: deīde q̄ ē cū cōitate epis: deinde que ē cū cōitate itestini ieiuni. Et q̄n̄ fit cum cōitate corporis totiꝰ sic̄ in febribꝰ: ⁊ sitis cretica et q̄ ē in fine ethice ⁊ pthisi. ⁊ sic̄ accit pp pūcturā viperarū sitim facientiuꝫ: nā cū ipse pūgūt nō cessat pūctus bibere ⁊ nō satiat dōec moriat. ⁊ silr a potu vini in q̄ mortue sunt vipere: aut a cibo: ⁊ sic̄ accidit post eūonē cū solutiuo ⁊ egōnē sanguinolētā supfluā. Et bibēti q̄dē medicinā solutiuā ſꝫ plin accidit cū opat mesis cuiꝰ defectꝰ in plibꝰ horis siḡt q̄ meᵃ adhuc est in opōne: ⁊ q̄n̄ accit vt tardet ab hora sua: aut āncedat ⁊ festinet ān opōnē meᵉ: verū eiꝰ āncessio fit: aut pp calitatē meᵉ aut pp calitatē stōi ⁊ eius siccitatē: ⁊ tardat pp ꝯtrū illoꝝ: ⁊ pp illḋ sitis i eo cꝰ stōs ē calidꝰ ⁊ siccꝰ ⁊ bibit meᵃᵐ calidā n̄ siḡt q̄ meᵃ fecerit opōnē suā iādudū: ⁊ in eo q̄ ē et ꝯrꝰ siḡt q̄ ip̄a efficit opōnē suā iādudū. Et ex eis q̄ cōmonēt siti sūt mltitudo locutionis ⁊ exercitij ⁊ laboris: ⁊ somnꝰ q̄ est sup cibos calidos: sed cum nō est super cibos calidos: tūc somnus sedat sitiꝫ. ¶ Et q̄n aggregātur in egritudinibꝰ acutis sitis vehemens ⁊ siccitas vehemens: tunc illḋ est malum valde.

¶ De signis. Ca. xxi.

Signa q̄ḋ facte pp ꝯplōnes sciūt ex eisq̄ dcā sūt i capitulis aggregat: siue sit cū mā siue absq̄ mā et sit mā amara aut salsa nitrosa aut dulcis aut impediēs sua ebullitiōe. Et signū facte cā opilationis: est q̄n siḡt ip̄am q̄n̄ lenitas nāe. Et signū facte cū diabetis ē vt sit sitis vehemēs quā nō sedat potꝰ aq̄ immo cū bibit aq̄ fit necessitas extractiōis ipsiꝰ cū vrina ⁊ redit sitis. q̄re sunt sitis ⁊ ꝓuocatio vrine sibi concomitātes ⁊ eq̄les. ¶ Signū vō facte pp cās faciētes sitiꝫ p̄dcās ē āncessio illaꝝ cāꝝ. ¶ Et signa eiꝰ q̄ fit cū cōitate ſꝫ illiꝰ quidē que fit cū cōitate pulmonis ⁊ cordis: sunt qḋ sedat eā attractio aeris frigidi ⁊ vigilie cōferūt ei ⁊ somnꝰ addit in ea: ⁊ q̄n̄q̄ fit suctio aque paulatim magis vltima in sedādo ip̄aꝫ q̄ sorbere ip̄sam plīn: imo q̄n̄q̄ sorbitio eiꝰ subito cōgelat superfluitatē deinde calefacit eā q̄re addit sitis in duplo ⁊ expulsor sitis addit in siti q̄re nō iuuat ab eis q̄bꝰ iuuabat in ꝑncipio. Et illa q̄ fit ex exiccatiōe meri ē ꝑua debilius q̄re ꝯfert ei somnꝰ ꝓpea q̄ hūectat vētrē ⁊ qes ⁊ dimissio locutiōis. ⁊ si est ex calore tūc vigilie cōferūt ei. Et factā cū cōitate epatis siḡt cognitio dispōnis epatis in ꝯplone sua cala ⁊ sicca ⁊ ap̄a suū calidum ⁊ nō calidū.

¶ De cura. Cap. xxij.

Omnis cura facta ex causis ꝯplonalibꝰ creat cū ꝯrio. Et sitis pulmonis curatur cū aere attracto. Et multotiēs q̄dē curat sitis mādādo aquā frigidaꝫ super linguā. Et ille q̄ timet sitim in ieiuno ꝑmittat loco aq̄ fabaꝝ ⁊ cicer ⁊ acetū cū oleo ⁊ abhorreat aquā fabaꝝ ⁊ ciceris q̄m ambo sunt faciētia sitim. Et euacuatus expectet sup sitim quaꝫ adsunt ei euacuatio vsq̄quo ꝯfortet eiꝰ digō ⁊ nō bibat sitiēs aliq̄d plurimū subito neq̄ aquā frigidā valde ⁊ mortificet caliditatem quā debilitauit. ¶ Et vomitꝰ q̄n̄q̄ facit sitim: ⁊ sedat eā sirupꝰ de pomis cū aq̄ rof. Et in stō quidē calido ⁊ sicco addit aq̄ frigida sitim. ⁊ silr in stomaco salsi humoris: ⁊ aqua calida sedat sitim multotiens Et quādo fit vehemens sitis ⁊ nō est febris tunc misceatur cū aqua parum iulep vt perueniat aqua ad extrema membrorum.

¶ De cura percussionis obuiatiōis ⁊ casu super stomacum. Capi. xxiij.

Emplm ꝯferēs ad hoc. ℞. poma scenia decocta cū decoctiōe bōi odoris dōec dissoluant i decoctione: deīde terant: bene: deinde sumat ex eis pondus. l. ʒ. ⁊ misceat cū. x. laudani. ⁊. viij. rof. ⁊. vi. aloes ⁊ aggregētur oīa cū duobꝰ succis ſꝫ arnoglosse ⁊ foliorum cupressi ⁊ misceatur cū eis oleū de lilio ⁊ fiat tepidum ⁊ ligetur super ventrem ⁊ vbi est stomacus aliquot diebus.

¶ Tractatꝰ tertiꝰ de nocumēto digōnis. Cap. i.

Nocumenta digestiōis sequūtur nocumenta in inferioribus stōi: aut ꝓpter cām in cibo: aut ꝓpter cām i dispōne quietis corporis ⁊ motꝰ stōi. Et factū cā rei stomaci est malitia complexionis aut calide aut frigide ⁊ fortior earum est frigida ⁊ debilior earum est calida. Frigida enim vehementius nocent digestioni q̄ calida verū sicca ⁊ humida non perueniunt ad hoc fin plurimū vt appareat ex eis solum cum equalitate ambarum aliarum qualitatum nocumentum digestionis: nisi iam fecerint euenire. Sicca quidem arefactionem ⁊ humida hydropisim. ¶ Verūtamen dispositio inter quietem ⁊ somnum ⁊ eorum contraria ⁊ quod sequitur ea de iudicijs cibi in hoc est q̄ cibꝰ indiget qete ⁊ somno vsq̄quo bona fiat digestio: ⁊ quādo sunt loco amborū motus ⁊ vigilie non cōpletur digestio. ¶ Et cibus quidem grauis remanet in stomaco ꝓlire ⁊ digeritur: aut remāet idigestus: aut est parue digestio

ris: sed leuis cibus cum non digerit̃ plongatur spacium remanẽtie ei⁹ nõ digesti: imo qñ nõ est in stõ q̃ digerat ipsum corrũpit̃ velociter. Et cib⁹ q̃dē aut cõuertit̃ ad illud qđ necessario facit digõnē itegrã: aut ꝯuertitur ad illud qđ necessariã facit ꝯuersionē aliquam ⁊ digerit̃ digestiõe aliq̃ nõ integra. q̃re non attrahit corpus ex quãtitate cibi quã possibile est ip̄m sumere: quãtitatē q̃ idiget cibo: ⁊ fit ibi extenuatio: aut nõ digerit̃ oino. Et illđ ē s̄z duos modos. nã ip̄e tũc: aut remanet cum dispositione sua: aut ꝯuertit̃ ad sub̄az corruptã. Et qñ̄z fit illud in oi digestiõe ⁊ vsq̄ in tertia ⁊ q̃rta. ❡Et cã illius accidũt hydropisis ⁊ cancer ⁊ formica ⁊ herisipilla ⁊ morphea ⁊ baras ⁊ scabies: ⁊ illud ideo qm̄ sanguis nõ ē digest⁹ digõne ꝯueniẽti nãe: q̃re mẽbra nõ trahũt ip̄m ita vt in ipso nutriãtur: ⁊ putrefit ⁊ fetet ⁊ nõ fit nutrimẽtũ ex eo: ⁊ nõ fit bona assimilatio ei⁹ cum eis. Et si fuerint illic vincentia fex ⁊ caliditas denigrat̃. ⁊ qñq̄ fit nigredo ei⁹ similis pici. ❡Et stõus etiã qñ nõ digerit oino ꝑuenit res ad lubricitatē itestinoꝝ: aut ad hydropisim: verũtamē nõ ꝯuertit̃ nisi ad hydropisim tympanitem cũ stõus in ipsa h̄z impressionē tãte q̄ntitatis qua facit vaporationē cibi ⁊ nõ qua digerat. Et scias q̄ corruptio digõnis ⁊ debilitas ei⁹ ⁊ ad vltimũ nocumentũ ei⁹ cũ accidit ex qualibet mã est facilius ad curandũ q̄z sit cũ accidit pp debilitatē virtutis ⁊ malitiã complexionis confirmatam.

❡De corruptiõe digestiõis. Cap.ij.

Cib⁹ corrũpit̃ in stõ pp cãs q̃ sunt ꝯrie causis rectificatiõis ei⁹. Et ad summũ cã i hoc: aut ē i cibo: aut i receptore cibi: aut in reb⁹ accidẽtib⁹ supueniẽtib⁹ eis. Et cib⁹ q̃dē corrũpit̃ in stõ aut pp q̄ntitatē suã aut pp q̄litatē suã. Propter quãtitatē q̃dē qm̄ est plus q̄ʒ oꝫ q̃re ꝑatit̃ de digõne infra q̄ʒ oꝫ: aut est minus q̄ opꝫ: ⁊ patit̃ de digõne supra q̄ʒ oꝫ q̃re adurit̃ ⁊ in cinerē ꝯuertit̃. Et ex primo huic corrũpit̃ cib⁹ subtilis in stõ igneo calido. ❡S̄z pp q̄litatē qm̄ ē in seipso velociter suscipiẽs corruptionē sic̄ lac recẽter mulctũ ⁊ melones ⁊ ꝑsica: aut tarde recipiẽs rectificationē sicut sunt tubera ⁊ caro bubali: aut ē sup̄flue q̄litatis pp suã caliditatē sicut mel: aut est pp frigiditatē suã sicut cucurbita: aut ē ꝓhibẽs appetitũ cibi cũ ꝓprietate q̃ ē in ipso: aut in comedẽte sic̄ ille cui⁹ refugit nã a cibo aliquo q̄uis sit laudabilis aut sit appetẽd⁹ ab aliquo. Aut pp horã sue receptiõis: ⁊ illud ē qñ sumit̃ ⁊ in stõ ē replo aut remanẽtia alteri⁹ aut sumit̃ añ exercitiũ ꝯsuetũ post expulsionem cibi p̄mi et egressionē ei⁹. Aut pp errorē in ordine suo ita vt ordinet̃ q̃ ē velocis digõnis supra illũ q̃ ē tarde digõnis ⁊ remaneat natãs supra ip̄m. q̃re corrũpit̃ ⁊ corrũpit illũ q̃ cõmiscet̃ ei. Et necessariũ q̃dē ē in ordine vt p̄mittat̃ leuis supra grauē: ⁊ leuis supra stipticum nisi sit aliq̄d vocãs egrũ faciẽs necẽũ vt p̄mittat̃ stiptic⁹ ad retinẽdã nãm. Aut pp multitudinē spẽꝝ ei⁹ ⁊ misceant̃ alij cũ alijs. q̃re cõmiscet̃ ille q̃ est velocis digõnis: ⁊ ille q̃ est tarde digõnis. Facta aũt cã receptoris: aut est in sub̄a ei⁹: aut ē cã alterius ⁊ eoꝝ que circũdãt ip̄z ⁊ accidũt i ip̄o. ⁊ illud qđ ē in sub̄a ei⁹ est sicut si sit in stõ malitia cõplonis cũ mã aut sine mã ⁊ debilitet̃ i digerẽdo aut ꝑtrãseat digõnē sic̄ ĩ semisti in calido ⁊ frigido: aut sit sub̄a ei⁹ inspissata ⁊ zirbũ ipsi⁹ subtile: aut sic cõprehensio ipsi⁹ sup̄ ip̄z nõ sitis ⁊ non bona aut sit bona. Veꝝ grauitas eius sit impediens stomacũ q̃re ipse appetit deponere qđ in ipso est q̄uis nõ eueniat rugitus ⁊ inflatio. ⁊ ista duo sũt ex causis debilitati stomaci ⁊ destructiõis ei⁹. ❡S̄z illa que est causa alterius est sicut si sit i stõ ventositas separans inter ipsum ⁊ inter cõprehensionē vltimã super cibũ. Et quando dicitur q̄ multitudo eructuatiõis est ex causis corruptiõis digestionis nõ est inquantum est eructuatio sed inquantũ est ventositas. quare extendit stomacũ. ⁊ facit natare cibũ. Nõ ergo fit bona cõprehensio fundi stomaci super cibũ. Et omne quidē faciens natare cibũ est ꝓhibens digestionem. Et sicut si ad stomacum currat ex capite aut epate aut splene aut reliquis membris qđ corrũpat cibũ pp suam cõmunitatē ⁊ non possit stomacus regere ip̄m. Et multotiens quidem effundit̃ ad ip̄m post digestionem ⁊ multotiens effunditur ante ip̄az. Et ex illis est vt sit illud qđ circundat ipsum ex epate ⁊ splene frigidum aut male cõplexionis. ❡Facta autem pp causas recenter superuenientes cibo ⁊ receptori est. sicut cũ deficit cibo illud quo indiget de somno digestioni: aut cũ inuenitur motus super ip̄m quo non indiget: ⁊ commouet ipsum ⁊ corrumpitur: aut quia accidit potus super ip̄m plus q̄ʒ sit necessarium: aut minus: aut accidit coitus super eũ: aut multiplicantur cibaria super naturam digestiuã: aut balneũ aut obuiationes aeris vehemẽtis frigoris aut male substantie. ❡Et ventositates retente in ventre prohibẽt digestionem ⁊ corrũpunt eam quia commouent cibos ⁊ mouentur in eis. ❡Et cibus quidē corrumpitur in stomaco aut quia putrescit aut q: aduritur aut quia acescit aut quia acquirit qualitatē n̄ proportionalem ad aliquam qualitatem cõluctatã. ❡Et totũ illud est aut quia cibus cõuertit̃ ad illud aut quia humor secundũ illam formam permiscetur cibo ⁊ corrumpit ipsum. ❡Et quãdoq̄ est iste hũor natans: ⁊ quandoq̄ est paruum residens ad inferiora stomaci quare nõ dilatatur neq̄ peruenit ad os stomaci. Et quotiens additur cibus acescit et ascendit ad os stomaci ⁊ permiscetur cũ toto cibo. Et quandoq̄ est huiusmodi humor penetrans in venis: deinde reuertitur subito cum opponitur ei opilatio subito in facie meatuũ cũ quibus nõ preparatur penetratio. ❡Et cũ stomacus est calidus absq̄ materia aut cum materia colerica effusa ex epate ad ipsum propter multitudinem generationis eius in ipso per viã fellis predictam corrumpuntur in ipso cibi leues ⁊ digeruntur fortes grossi sicut caro vaccina. Et splē est causa corruptionis cibi. ❡Et scias q̄ corruptio digestionis quandoq̄ adducit ad egritudines plurimas malignas sicut epilepsiam ⁊ melancoliam: mirachiã ⁊ similia: immo est mater egritudinum ⁊ origo chronicarum infirmitatũ. ❡Et quãdoq̄ corrũpitur digestio conualescentibus ⁊ generatur acetositas ⁊ indicat recidiuationē propter illud quod timetur de putrefactione. ❡Et multotiens quidam facit accidere corruptio digestionis pruritum.

❡De debilitate digestionis. Cap.iij.

Cause debilitatis digonis sunt oes cae qs dixi-mus i corruptioe digonis: et signa eaꝝ sunt illa signa. Uerꝝ effusio cole ex illa summa non debilitat digonē: sꝫ quādoqꝫ corrūpit eā. Effusio āt melie. qn̄ qꝫ aggregat ambas res: et sil'r et siccū et humidum ex hac sūma nō pueniūt ambo sola ad hꝰ vt destruāt. Nā humidū pducit ad ydropisim: et siccitas pducit ad arefactionē. ¶Et ex causis debilitatꝫ digonis est raritas mirach: et putas carnis eiꝰ. ¶Et qn̄ ē cā in debilitate digonis velocitas descēsiōis cibi: aut pp lubricitate stōm ex eis q̄ scis in caplo lubricitatꝫ stōi: et nō ē illō ex causis corruptōis digonis et nō ingredit in eis imo igredit i causis debilitatis stōi. Et h q̄dē descēsus āte horā qn̄qꝫ fit ex bonitate cōprehēsionis stōi sup cibū: quādo festiat expulsiua motu suo et est fortꝫ. et qn̄ fit pp dbilitatē retētiue: qr non retinet et nō cprehēdit sic oꝫ donec digerat itegre. Et quādo qꝫ ē pp apata cal'a: aut flegmatica: aut melācolica: et vlcera: et fistula: qr non fit bona cprehensio. Et quādo qꝫ non fit bona cprehēsio cā cibi: cū ē grauis: aut mordicatiuus colericus: aut ē calidus: aut stomacus hꝫ cplonem cal'am: aut in potu sumit hn̄s ipsum: et cuꝫ ipso est cplo cal'a habēs bonitatē digonis aliq̄d calꝫ phibens digonem: et fm plin corrumpit ipsaꝫ et non phibet ipsam tm̄. Et hꝰi q̄dem holem sicut scis quā doqꝫ sanat et tēperat digonē eiꝰ potꝰ aq̄ fride. Et sil'r quādoqꝫ i stō sunt hūores mali et ppe mordicatiui distinguentes iter ipm et iter cibos: qr non fiūt bone cōprehensiones et retentiōes: et ē desideriū expellendi vehemētius. ¶Et illō qō est cā bonitatē digonis ē pp bonitatē cōprehensionis. Cōprehēsio. n. stōi super cibū: cū est integra: et est nō ipediens: digerit qō sibi ptinet. et si est integra sed ē grauatiua et stomacus retinet cibū retentiōe eius q̄ hꝫ tremorē pp quādaꝫ grauedineꝫ et est appetens vt separet ipsuꝫ: est digō infra illā: et nō sunt eructuatio et rugitus: et si non est cprehēsio ē debilitas digonis et rugitꝰ et eructuatio. ¶Et quādoqꝫ pducūt debilitas digonis et cuersio cibi ad flegma ad tremorē et frigus extremitatū et cmotionē pxismi febris. Uerꝝ pulsus nō ē pulsus factus in initio pxismi febris. ¶Et quā doqꝫ fit dbilitas digestionis pp nauseatiuā satietatē et repletionē antecedentē. ¶Et in libro q̄ō mortis velocis dr qꝫ si sup oculos eius q̄ hꝫ nauseatiuā satietatem et tarditateꝫ digestionis bothor nigra apparet silis ciceri: et rubet pars eiꝰ: et viridis fit ps alia: tunc ipse incipit cū dimi nutōe rōnis: et morit i septimadecima. ¶Et ex causis corruptiōis digestiōis et destructiōis eiꝰ est tristitia sic ex causis bonitatis digestionis est gaudium.

¶De signis debilitatis digonis. Cap. iiij.

Illam q̄dem q̄ leuis est sigt grauitas: et extensio: et remanentia cibi stomaco longior consueta. ¶Fortem sigt eructuatio adducens saporē cibi pꝰ duqꝫ horas: rugitꝰ: et nausea: et extensio et estuatio anhelitus. ¶Sed vltimā sigt qꝫ cibus nō alteratur alteratione de qua sit curandum penitus: sicut si sit frigiditas supflua valde. ¶Et cibus quando non digeritur nisi tarde: descendit tarde nisi sit pp motum virtutis expulsiue: ex mordicatione: aut qualitate alia cōtraria: aut grauitate. ¶Et signa eius que fit pp cōplexionē sunt ea que iam sciuisti: et qꝫ est cōprehēsio tremula absqꝫ forti appetitu descensionis cibi et est desiderium eructuādi absqꝫ euentu rugitus et eructuatiōis frequentis et singultus: et inflatio petentes illud: aut sicut si eueniat post. ¶Et signa eius in qua est cā descēsus cibi ante horā sunt lentitas egestiōis: et fetor eius: et paucitas mūdificatiōis epatis: et corporis ab ea: et qn̄qꝫ accidūt cū ea mordicatio et inflatio. ¶Et significatiōes q̄dem eius q̄ est ab humoribus calidis sunt sitis et putas appetitus et eructuatio fetida fumosa. ¶Et illā que fit ex humoribus frigidis signt illud qō egreditur ex eis cū vomitu: et acetositas: et casus appetitꝰ cū significationibus frigoris et materiei pdictoꝝ in tractatu pmo. ¶Et illam que ē ab apatibus et similibꝰ significant signa eoꝝ.

¶De cura. Capi. v.

Cum fuerit debilitas digonis accidēs a cā leui: aut a repletione antecedēte nō plurima. Tūc sufficient in ea longitudo somni: et dimissio exercitij et vociferatiōis: et balnei. Et administratio vomitꝰ cuꝫ aqua tepida. Et subtiliatio regiminis. ¶Et quādo est plus illa et maior: et sunt post acceptionē cibi mordicatio et nausea: et eructuatio pueniēs ad saporem cibi: opꝫ vt sumat in potu aq̄ tepida multotiēs: et nō cesset iterare donec euomat totū illō qō corruptum est. Deinde effundat super caput eius oleum aliqō et vaporetur venter eius et viscera cū pāno calefacto et fricētur extremitates eius cū oleo de oliuis: et oleo ro. et effundat sup ipsuꝫ aq̄ tepida: et describatur ei pluritas sōni: et phibeat ei cibus in die illa. ¶Qō si i mane surrexerit letus et fortis igrediatur balneum: et si nō redeat ad somnū: et regimē subtiliatiuū: et dormitationem paucā et leuem tribus diebus cōtinuis vsqꝫquo cuertat stōus ad dispōnē suā. Et qn̄ indiget solutione ventris. ¶Et piper quidem est ex medicinis magis iuuatiuis ad digonem. ¶Et somnus omnis iuuat digonem. Uerꝝ somnus super sinistruꝫ est plurimi iuuamēti in hoc pp compressionē epatis super stōm. Sꝫ somnus super dextrū est cā velocitatis descēsionis cibi: qm̄ preparatio stomaci facit illud necessarium. ¶Et scias qꝫ amplexari infantem propinquum ad hoc vt polluat fm longitudinē noctis est ex rebus magis iuuatiuis ad digestionem. Et opꝫ ne superueniat ei sudor. Sudor enim infrigidat et prohibet iuuamentum calefactiōis: cum caliditate sua innata. Et oportet vt nō sit cuꝫ eo de anhelitu estuatio. Estuatio enim et motꝰ appetitus variāt motus virtutum nutritiuarum. Et sunt quidaꝫ homines qui amplexātur catulum canis: aut cattū masculum nigrum. ¶In debilitate autem digestionis facta propter caliditatem: cum materia ex eis q̄ conferunt sunt oxyporium dyacidoniten: et cibi acetosi stiptici almuiati: et congelati: et qui sunt similes illis ex frigidis. ¶Et confert ei pondus duaꝝ. ʒ. suf suf facti ex. x. rosis spodij. iiij. coriādri sicci. v. sumantur in potu cum aqua granatoꝝ: aut oxyporio dyacidoniten.

¶De signis corruptionis digestionis. Ca. vj.

Significationes quidem eius ex qui-

bus cognoscaẜ corruptio digōnis mãifeste sūt. ¶ Uerũ sigñtiões q̄ qñz associãẜ ⁊ qñz nō associanẜ sunt rugitus eructuatio ⁊ mordicatio. ¶ Et sigñtiões eius q̄ fit pp dispōnes ciboꝝ p̄dictas sūt cognitio dispōnũ ⁊ mot⁹ eoꝝ an sint multi aut susceptibiles putrescōnis: aut sit erratũ i ordie eos aut hora ipoꝝ: ⁊ mot⁹ q̄d sup ipsos ē gen⁹ erroris pp illd cui⁹ remēoratio p̄cessit ⁊ vt q̄ncũs fecerit illd accidat corruptio digōnis: ⁊ q̄tiēs cauet ⁊ abstiet rectificaẜ digō. ¶ Signa ãt accētia pp ꝯplōnē stōi ⁊ egritudīes ei⁹ cognoscũtur ex signis p̄dcis i ca. aggregãte. Et qñ mã corrupta ē i stō i ipo sūt nausea ⁊ accētia q̄ sunt cũ corruptiōe digōnis freq̄ntia nō hñtia vicissitudīes. ⁊ si sūt vicissitudīes: tūc materie sẜ aduenietes effuse. ¶ In scã ãt pp raritatē stōi ⁊ attenuatiōem texture villoꝝ ei⁹ ⁊ accētia dispōnis ad ipz sicut vetustatẜ signa sūt ꝓlōgatio doloꝝ stōi ⁊ egritudinũ ei⁹ ⁊ debilitas digōnis cũ debilitate appetit⁹ ⁊ attēuatio corpis. Et ex istis q̄d q̄nqꝫ accñt debilitas digōnis ⁊ destructio ei⁹ sine corruptiōe ipi⁹. ¶ Factã ãt pp vētositates sigñt sigñtiões vētositatũ p̄dicte. ¶ Sz sigñtiões effusiōis ex mēbris cōib⁹ sūt ex eis q̄ dixim⁹ i locẜ suis. vt ꝯsideres dispōnē illi⁹ mēbri i seipo: ⁊ vt cogñscas an multiplicenẜ in ipo effusiões ad mēbra alia i viis: aliis sicut vt cognoscas an ille c⁹ stō⁹ existiaẜ ledi a catarris hēat catarrũ descēdētē ad guttur ad pulmonē ⁊ alia. Et signũ casus corruptōis digōnis pp effusiōez col'e ē vt sit cōplo nō cũ illa colerica: deīde inueniãẜ i stō mordicatio ⁊ natatio cibi.

¶ De cura eius. Cap. viii.

PRincipiũ illi⁹ ē vt egrediaẜ q̄d ē corruptũ in stō ex cibo vsqꝫ ad finē sui cũ vōitu aut solutiōe vētris: ⁊ vt rectificeẜ regimē ei⁹: q̄d cōedit ⁊ bibit: ⁊ reducaẜ in oib⁹ dispōnib⁹ ad illd q̄d necium ē vt expellaẜ cũ cibo dōec verificeẜ ei⁹ bōitas. q̄r mũdificeẜ stōus pri⁹ cũ potu aq̄ ros. ¶ Si ãt fuerit corruptio digōnis pp caliditatē stōi aut pp col'am effusam ad ipm: ingrossa cibos eoꝝ ⁊ declina cũ eis ad frigus adeo donec sint sicut caro vaccina cũ aceto ꝯdita: ⁊ non ponas frigida subtilia qm̃ subtilia corrumpunẜ in stōis eoꝝ velociter. Et oz vt ille q̄ ex eis colericus est euōat añ cibuz. ¶ Et si fuerit illd pp frigus cureẜ illd frigus cũ eis q̄ dixim⁹ in ca° suo. ¶ Et si fuerit cã raritatẜ stōi cureẜ cũ medicis odoriferis stipticis p̄dcis: ⁊ cũ cibis bōi chimi velocis digōnis q̄ sint scil declines ad exsiccationē ⁊ stipticitatē arte: ⁊ cũ scibus ⁊ reliq̄s q̄ dixim⁹ in ca. aggregãte. Et ille in corruptiōe digōnis cui⁹ cã ē effusio col'e ex cursu p̄dcō eueniēs raro oz vt cōsuescat vōere añ cibũ multotiēs: q̄ si melioreẜ post vōitũ: ⁊ sumat cibũ abscidat hãc cōsuetudinē vt nō debiliteẜ stōus ipsi⁹: ⁊ cũ h° oz vt post vōitũ sumat robub ꝯfortãtes stōuz repellētes q̄d effundit ad ipm ⁊ assidue fiat emplm stō ipi⁹ cũ eis q̄ cōfortãt ipsuz ad expellendũ q̄d ad ipm effundiẜ: deinde ponanẜ ei circuit⁹ in q̄b⁹ euōat añ cibũ scōm ratiocinationē p̄dictã. ¶ In illis ꝟo q̄ꝝ stōi cibũ acescere faciũt si fuerit acetositas pua accētalis fit iuuam̃ cum suctione pomoꝝ dulciũ ⁊ iuuanẜ coriandro cũ bibunt ipm añ cibũ cũ aq̄: ⁊ silr mastix cũ in potu sumitur ex eo. Si autem fuerit fortis tunc ex eis que conferunt ad hoc fortiter magnifice vltime sunt summitates squinãti cũ carui ⁊ silr oia electuaria calida: ⁊ electuariũ. Alchabiti: ⁊ q̄nqꝫ iuuantur cum geleniabin infuso i aq̄ cal'a. Et ex eis q̄ ipsis cōferunt est vt sumant ad mansionē hoc medicamē. ℞. cymini seminis aneti ana ambo rũ añ. ptē. i. ro. ru. ablatis capitibus partes. ii. cribellentur post cōtritionē cũ orali cuius dosis sit medietas. ʒ. vnius cũ vino cōmixto. Si vero indigent eis q̄ sunt fortiora hoc opz vt vtanẜ vōitu post comestionē salsi ⁊ acetosi ⁊ acuti sicut foca: expectēt itaqꝫ postea i. hora deinde euomãt cũ syrupo acetoso melino calefacto ⁊ succo raphani ⁊ cũ eis q̄ cursu eoꝝ incedũt ⁊ ex aqua mellis ⁊ silibus: deinde mediceñẜ cuz tro. ro. maiorib⁹ ⁊ cuz trifera: ⁊ multotiēs q̄dē non est necessari⁹ in ea vomit⁹: qñ est cã in ipsa frigiditas sine mã pp quã acescit cibus: ⁊ qñ cibus acescit pure tunc est maior corruptio: ⁊ oz vt hñs eaz dimittat cibaria cum micis: ⁊ iura ⁊ cibeẜ exsiccantib⁹ ⁊ frixis ⁊ eis q̄ in patellis coquunẜ ⁊ carne rubea. Et oz vt corporũ eorũ ꝯplo permuteẜ tñ. ¶ Et ex eis q̄ verificãt oēz cibũ corruptuz in stō est vt expellatur q̄ si nã sufficiēs fuerit facere illud tunc sufficiat ipsa. ⁊ si nã nō est sufficiens ad illud sumat dyaciminuz fm quãtitatē necessitatis si aũt nō sufficit adiuueẜ cum reliq̄s electuariis solitiuis de q̄bus sumaẜ quãtitas pauca fm mēsuram qua educaẜ fex: ⁊ dyacidoniten est ex summa eoꝝ que eligunẜ ex eis. ¶ Et signa q̄dem bonitatis cōprehensiōis stōi super cibũ ⁊ bonitas digestionis q̄ est in vltio ⁊ ꝯria eoꝝ sunt ea q̄ dixim⁹ in capitulo significationũ. ¶ Q̄d si res p̄dicte nō fuerint sz sentiũtur ꝯturbatio ⁊ grauitas ⁊ desideriũ minuēdi grauitatē cuz ꝯstrictiōe accidēte tūc scias q̄ stōus ē vehemētis ꝯprehensiōis sz est abhorrēs summã cibi in quantitate sua. ¶ Et scias q̄ digō ē fundi stomaci: ⁊ appetitus oris stomaci.

¶ De tarditate descensus cibi ex stō: ⁊ velocitate descensionis eius. Cap. viii.

QUãdoqꝫ remãet i stō aliq̄d de cibo vsqꝫ circiter xv. horas i dispōne sanitatis. ⁊ xii. ho. ⁊ illd ẜ sz cibũ in leuitate sua. Et sigñt illd inuētio saporis eius in ore ⁊ in eructuatiōe. retētio nãqꝫ cibi in stō nō est nisi pp tarditatē digestiōis vsqꝫ quo digeraẜ: ⁊ expulsio ei⁹ est pp expulsionē expulsiue cũ cōpletur digestio: aut pp motionē mouentē expulsiuã: sicut mordicatio colere: aut melãcolie acetose: aut alicuius eoꝝ que dicemus. ¶ Et nō est sicut existimauerũt q̄dã q̄ ois cã in retentione eius est strictura meatus inferioris. Nã si esset illud nō esset possibilis exitus denariũ ⁊ aurei deglutitoꝝ. Et vinũ ⁊ lac non remanerent in stō: ⁊ ambo nō natarent in stō debili ⁊ facerent rugitum ⁊ inflationē. ¶ Immo causa in descensione cibi nãlis est digestio: ⁊ virtus stōi ad expellendũ: cui nō est conuenientia magna cũ aliquo in dispōne cibi cũ nō accidit stomaco nocumentum donec digeratur cibus. Stomacus enim sanus comprehendit ipsum ⁊ constringitur super ipsum meatus suus inferior vehementer. cumqꝫ adest hora expellendi dilatatur et expellit stomacus quod in ipso est cum villis suis latitudinalibus et quotiens festinat digestio festinat descensus et si tardatur: tardatur: nisi accidat aliqua causarum facientiuz descendere cibuz a stomaco cũ

nōdum sit digestus ex eis quas iā sciuisti. ¶Et q̄ntitas q̄ͦ equalis remanētie cibi in stō & egressionis eius est illud quod est inter.xij.horas vsq ad.xxiiij.horas. ¶Et cibus q̄ͦ plurimū cū non digerit̄ pp suā multitudinē: & ille cuius q̄litas ē mala & tunc nullus eoꝝ remanet in stō sano fortē expulsiōis: imo expellit̄ ad inferiora velociter. & q̄nq succedūt ei fluxus ventris & colica passio. ¶Et q̄n fuerit stomacus debil' quē cibus grauat: aut vlcerosus hīs bothor: aut fuerit in eo humor viscosus lubricus: nō morabitur in ipso cibus nisi pau: & fit hoc siue sit debilis retentiua siue digestiua. ¶Et tibi q̄ͦ possibile est vt cognoscas signa q̄ oꝫ te cognoscere ex causis hoꝝ ex eis que tibi preterierunt in capitulis predictis.

¶De cura eius a cuius stō tardatur descēsus cibi: aut in cuius stomaco natat cibus. Capi.ix.

Ex cura illi' est somnus sup dextrū. Adiuuat.n. ad hoc vt velociter descendat cibus a stomaco cuius sit debilis adiutorij ad digerendum. Et adiuuant ad hoc deambulatio subtilis & fricatio pedum & cōfractio ventositatis cum eo quod scitur in capitulo eius.

¶De cura ei' a cui' stō festīat descēsus cibi. Capi.x.

Quidam antiquorum fuerunt: qui nominauerunt istos stomacos: sed postremo cecidit nomen stomaci super aliud. ¶Et ex eis q̄ experta sunt istis est vt administret̄ eis emplastrum ex farina fenugreci: & seminis lini & melle: & in potu sumant ex eo etiā. ¶Et ex eis est vt sumantur vitelli oui assati & codearium mellis. & .ij. dauich masticis contriti: coniungātur omnia in cortice oui & assentur super cinerem calidum & sine intermissione moueant̄ donec p̄parata sint & comedantur. & administret̄ hoc tribus dieb'. Et oꝫ vt administret̄ ante cibū aliq̄d ex stipticis frigidis si fuerit illic cōplo calida: aut pmixtū cū calidis si fuerit cōplexio decliuis ad frigiditatē. & tu iā sciuisti oēs has medicinas. ¶Et oꝫ vt dormiant super cibum & non moueātur: neq excitentur oino: & vt stringantur extremitates superiores.

¶De eructuatione stōi & duritie eius. Cap.xi.

Quandoq aduenit duritiēs in stomaco similis apostemati & tamen non est apostema: & est cā eius frigus inspissans: aut melancolia ingrossans in trans sine apostematione.

¶De signis. Cap.xij.

Sunt vt cognoscat̄ cā eius. & nō eueniat signum apostematis. ¶De cura. Cap.xiij.

Sit emplm ei cum mellilloto et croco & mastice & balsamo: & thure: & bdellio & spica & cordumeni & mugath & cera & oleo ro. & similiter omnes curationes dicte ad apata dura & ppric ea q̄ dicta sunt in capitulo debilitatis stomaci pp duritiem. ¶Descriptio alia bona ad hāc itentionē. Re.cere.ℨ.viij.glutinis alimbath.ℨ.iiij.ʒʒ.oppoponaci amboꝝ An.ℨ.ij. aloes & galbani amboꝝ An.ℨ.ij.olei de lilio eminā & fiat ex eis emplastrum durum.

¶De eis que cōmouent eructuationē. Cap.xiiij.

Cum in stō accit vētositas & nō remouet̄ & est retenta in ore stomaci & impedit: opꝫ vt euacuet̄ cum eructuatione sicut euacuant̄ superfluitates natantes cum vomitu: & si non corrumpit digōnē & natat cum cibo: nisi accidat multitudo hūiditatum & flegmatū p̄paratoꝝ ad hoc vt ꝯuertant̄ in ventositatē: tunc.n. necīariū est vt sit supfluitas & cōmotione eructuatiōis ex eis que mouēt rē ꝑuam. ¶Et ex eis q̄ͦ q̄ mouent eructuationem sunt origanum: & folia rute: & anisum: & carui: & calamētū: & menta: & ameos: & gariofili: & mastix: & thus masticatum & haustum.

¶De cura eructuationis superflue. Cap.xv.

Causas quidē eructuatiōis & singultiōes ei' super dispōnes iā diximus in.c.significationum. In acetosa q̄ͦ conferūt patiētī eā potare diapipereon cū vīo: & q̄n iuuant̄ si in potu sumāt āte prādiū suū & cenā suā coriādri sicci pōdus au.f. deinde bibāt p' ipm vinū pur. ¶Et ex eis q̄ sedāt eā fm q̄ dixerunt q̄dā est vt liniat̄ stōus cū stercore galline & calce.

¶In fumosa vo si ē a mā ꝯferūt absinthiū & hiera.

¶Si vo ē sine mā: ea q̄ ifrānt & extinguūt & forte faciunt sicut sunt robub fructuū frigidoꝝ & cibi frigidi.

¶Tractat'.iiij.de egritudinibus instrālibus & communibus accidentibus stomaco.

¶De apatibus calidis stomaci. Capi.j.

Stomaco accidunt apata calā pp cās cognitas q̄ fasciūt accidet̄ apata calā. & ex illis cāis sūt dolores plōgati. & q̄nq sunt apata eius calā sanguinea: & q̄nq sunt colica.

¶De signis. Capi.ij.

Quādo plōgat̄ in stō dolor q̄ nō remouet̄ cuius regimē bonū fiat tūc existia q̄ illic ē apa. ¶Illud āt apa q̄ͦ ē cal' signt cū hoc ifiāmatio vehemēs: & adustio fortis: & sitis & fe. īsepabilis: & dolor pungētiu' & aug'm q̄ͦ q̄n & sentit̄ & q̄n pducit ad pmixtionē sensus & ad sirsen & ad meliā. ¶Cūq extenuatur corpus & pfundant̄ oculi & resoluit̄ nā & multiplicat̄ flux' vētris: & vomit': & sepat̄ febris & minorat̄ vrina: & stōus ꝯprimet̄ sub digitis vbi pp duritiē non ꝯprimebat̄ sub digit̄: tūc iā fit exitura. ¶Et q̄n accit cū dolore i stō frigus extremitatū tūc illō ē signū malū.

¶De cura. Capi.iij.

Quādo autumat̄ q̄ apa cal' appet aut apparebit pp vehemētiā adustiōis & ifiāmatiōis: tūc meli' est in pn° vt icipiat̄ a repcussiuis: & inungatur stō' cū eis q̄ sunt sic oleū de cydonijs: & fiat ei eplm cū cydonijs & corticib' cucurbite & portulaca & farla ordei & q̄ currūt hac via: cuius abstinētia & subtiliatio cibi & regis magis iuuatiua sūt eis. ¶Cūq medicat̄ apata stōi calā: tūc caue ne i potu tribuas solutiuū forte: aut q̄ͦ vōere faciat. nā admistratio vōtiua error est. ¶Stōma āt necia est in plibus hoīs. ¶Et aliena solōnē laboriosā & vomitū & sis ꝯtēr' cibis lenitiuis & medicis sic aq̄ ordei & almeor a triplicib' & cucurbita. Et multiplicare medicīas lenificatiuas sic cassiafi. nō est malū & vt eis fiat cū cas.fi. q̄m ꝯfert apati & exiccat māz. Et q̄n admiscet̄ ei ex hiera & aloes pōdus.ij.dauich vsq ad.ʒ.ʒ. & meli' h° ē vt in potu tribuat̄ cas.fi. cū aqua endiuie. & q̄nq ponitur in ipa absinthij pau: q̄m est iuuatiuū cū sua stipticitate. ¶Et q̄nq vtunt̄ in ea q̄dā myrabolanis. ego vero nō declino ad eos nisi sint apostemata in

via dubitationis: et ego abhorreo hoc. ¶ Et quando appa rēt nō oꝫ vt administrent. ¶ Et qñ dāt eis i potu scā moneā cū syrupo acetoso: et ego abhorreo eā. ¶ Et qñ apparēt et nō ē ex hoc excusatio: tūc def aloes aur. i. cū syrupo acetoso quātus dimittere ipꝫ sit meli⁹. Et ex solutiuis iuuatiuis i pn° ē vt sumant aq̄ solatri et aq̄ endiuie. ℥. ij. et medulle. cas. fi. ℥. iij. et olei de cucur bita: et olei amigdalini ābo℞ añ. ℥. ij. et def in potu: et sine cessatiōe lenificet nā cū hoc si fuerit siccitas vsq; ad die. vij. Et oꝫ ne sint ausi potare aquā fridā plu ma nꝫ calam: imo frāgāt eā cū iulep aut robub fru ctuū. ¶ Et abstinētia q̄ð a cibo ē ex illis q̄ eos valde iuuāt. ¶ Et si dolor vehemēs valde fiat dabis ei in potu pōdus. ℥. iij. de fece cucumeris cū aq̄ frā aut aq̄ albela: et sumāt in potu aquā tabarzet ēt: qm̄ ē iuua tiua valde et aquā altararacō ēt. ¶ Et ēpla fcā ex be la et capparib⁹ et balaustijs et alenisestides sūt iuuati na valde. ¶ Et absinthiū cū ex eo fit ēplm̄ ɔfert apa ti, phibēs ne ibibat i oib⁹ ptib⁹ stōi. ¶ Et q̄diu cali ditas pmāet: et si sit p⁹. vij. n̄ abscidas aquā endiuie et aquā solatri. et aquā lickengi: et aquā altararacō: et pmisce eū illis cū trāsierit octaua tro. ð rof. ʒ. ℥. et alı q̄d ð succo absinthij: et ð mastice: et pmisce cū eis ēt aquā feniculi: et aquā apij. ¶ Et sit cib⁹ vsꝫ ad. vij. ex meo excorticatꝫ cū atriplicib⁹ blitꝫ et cucurbita cum oleo amigdalis aut oleo omphacio. ¶ Et sint illa q̄ in potu sumūt iulep et aq̄ prunoꝝ et succ⁹ endiuie et altararacō: et i fine ei⁹ pmisceāf cū mastice et succo ab sinthij. post. vij. āt cū eis misceant q̄ abstergūt et ma turāt parsip sic̄ sicla et alubleb: et def i potu eis: tunc syrup⁹ acetosus: et qñ sumūt eū i potu āte illð aliq̄t dieb⁹. ¶ Et qñ sumūt ipꝫ i potu cū viol' nutritꝫ si nō fuerit nausea vehemēs ipediēs et illð q̄ð vsꝫ ad. xiiij. ¶ Cūq; sedat iflatio et lenificat apa tūc ē hora reso lutōis cū ꝗ declinat parūp itroducāf i ēplis ea q̄ sūt sic̄ mastix et absinthiū et pōnaf pot⁹ ex syrupo acetoso absq; tiore: et qñ suffic̄ sumer i potu cas. fi. i aq̄ feni culi et apij: et oleū amigdalinū dulce vsꝫ ad finē eius. ¶ Et rect⁹ tibi ē qñ ad sūmū pueit cura hora mollifi catiuis et resolōnis vt nō audeas sup vtrasq; auda cia nuda cuiuslibet ea℞: imo pmisce medicīas molli ficatiuas cū stipticis: nā i hoc vt sis ɔtent⁹ mollifica tiuis ē error magn⁹: et qñ pducit patiētē ad mortem siue sint medic̄ q̄ bibanf: aut posite sup ipꝫ extrinse cus: et stōus q̄ð dignior est hoc q̄ epar. ¶ Et stiptica ɔueniētia ad hāc rē sunt illa i q̄b⁹ ē aromaticitas sic̄ mastix et rosis. et galle et galia et balaustie et extremita tes arbo℞. ¶ Et ex oleis oleū de cydōijs et oleuꝫ de mastice et oleū de malis et oleū de neridē et oleū om phacinū: imo oꝫ i estate: et i pncipio: vt administres in emplis ābo℞ oleū rof. et oleū omphacinū et oleū de cydonijs: et oleū de malis: et i hyeme et i horis resolu tionis oleū de neriden et anetinū et oleū camomil. et oleū de lilio et oleū de mastice tpate. ¶ Cōfectio em plastri bōi i pn° et augmēto et statu. ℞. farinā ordei et faufel et nenufar oiuꝫ Añ. ℥. ʒ. rof. ℥. i. ʒ. ʒ. croci. ℥. ʒ. vio. xij. dragagāti. v. altee camomille oiuꝫ Añ. x. sā dali. xv. masticis acatie balaustie oiuꝫ Añ. xv. cere. et olei rof. cū q̄b⁹ ɔficianf. ¶ Et ex emplis bonis in pn cipio apatū sunt radix lilij mellilotū cera et oleū vio la. ¶ Et nō oꝫ vt emplm fiat cū lubricitate vehemēti vētris: imo tpet vēter in pmis. deinde administrētur empla. ¶ Et ex emplis bōis in hora stat⁹ vsq; ad de clinatiōeꝫ ē illð q̄ð. ℞. cymas sq̄nāti et camomillā et mellilotū et absinthiū ro. et spicā et radicē altee: et san dalū et faufel et crocū et grana lauri: et q̄ sūt silia illis. Addaf i stipticis in pricipijs et in resolutiuis i postre mis. ¶ Et ex medicinis bonis in maturando apa ca lidū: cui⁹ q̄rif maturatio et almexere ē vt sumātur ex tremitatū rof. et extremitatū absinthij: et extremita tū semp̄uiue et cōrticū citri exterio℞ et masticis et thu ris oiuꝫ Añ. ptē. i. ʒ. ʒ. et cydonio℞ et dactilo℞ im ma turo℞ et croci et aloes et myrrhe oiuꝫ Añ. ptē. i. et cere et olei camomil. et olei de neridē olum Añ. partes. x. ¶ Q̄ð si cū i euētu apatꝫ fuerit dolor añs ð uirtate c⁹ ē vt curef cū subtiliatiuis tē cū pueit ad apa tūc oꝫ vt abscidas subtiliatiua ab eo vt sis ɔtēt⁹ sedatiuis do lo℞ sic̄ ē adeps anatis et galline. ¶ Et quādo antiq̄f apa: tūc da i potu tro. de spica et fac emplꝫ ex ēplo de bdellio cū grāis ð ben dicto in ātidotario. et ex eis q̄ ɔferūt ad hoc. ē ceratū cū olō de balsamo et aloe et ce ra alba. ¶ Et oꝫ vt administref ceratū. G. p̄dcꝫ i. c. de bilitatis stōi: et emplꝫ de mellilotū ē ad hoc iuuatiuū valde. ¶ Et ex illis sī camōilla et balaustie et semē li ni et mellilotū et altea ex q̄b⁹ fit emplꝫ: et fiat ex eis ɔ poratio et ēbroca fiat cū decoctōe ipo℞. ¶ Et ex eis q̄ sanāt illð ē illð q̄ð. ℞. ro. ℥. x. xilo aloes. ℥. ij. masticis se. endiuie cuscute oiuꝫ Añ. ℥. iij. sumanf i apate istā mato cū cāphora in potu. ¶ Aut sumāf. iij. sertaria cas. fi. q̄ decoq̄nf i lib. i. aq̄ dōec remāeat. ʒ. ðinde co let et pyciaf sup ipaꝫ de aq̄ solatri et aq̄ kelzēgi sacra tati et bulliat et pyciaf sup ipaꝫ. ℥. ʒ. hierap. et sumat i potu ex ea ille q̄ fortꝫ ē totā itegre et debil' medietatē ei⁹. ¶ Et si idiget fortiori hoc addanf et se. apij. et se. caulis: ammoniacū et medulla cerui et adeps galle. ¶ Et quādoq; idiget ēplo bolisini et ēplo citrio. et in hac hora qñ necciū ē vt i potu def. tro. ð bdellio. Et ex ēplis iuuātib⁹ i hoc. c. ē emplꝫ hoc. ℞. cere et olei ð neridē ābo℞. Añ. ℥. i. masticis et api et sq̄nāti et aloes oiuꝫ añ. aur. i. et bdelli. ℥. iij. soluat i vino et aggregef inf has medicīas fm acceptionē ēpli. ¶ Q̄ð si fuerit illic solō vētris qñq; erit neciū vt ponas cū istis suc cū acresie: aut succū absinthij: aut aggrege eis vtrū q;. ¶ Et de errore mario est vt plōgef tps tolerātia apatꝫ: et icessanf fiat curatio cū ifrātib⁹ et fiat apa in via vt fiat exitura: et phibeaf a maturatiōe: oꝫ g̃vt cō sideres hoc. ¶ Et iā dcꝫ ē q' suspēsorū fcm ex lapide beselis cū suspēdif ita vt tāgāt stōm erit iuua^m eius magnū i dolorib⁹ ei⁹ et apatib⁹ ei⁹. ¶ Cū aūt apa fit dubellati et exitura nos iā singulare capꝫ fecim⁹ ei. ¶ Cū ꝯo apa est colericū oꝫ in pn° vt infrigidef val de cū emplis infrātiuis notis pruritis cū sandalis et cāphora: et rof. et silib⁹: et def in potu aq̄ ordei cū aq̄ ꝗnati muzi et decocti cū cancris. deinde post illud ꝑ aliq̄ð dies administra aquā solatri et aquā endiuie: et post illud cū appropinquat statuis misceaf cuꝫ aq̄ solatri et aqua endiuie parumper aque feniculi.

¶ De apatibus fris flegmaticis. Cap. iiij.

Ista apata gn̄anf ex hūiditate et malitia digō nis: et pruitate exercitij: et ex reliquis cāis generā

tib⁹ mēbris cronicas coartātib⁹ eas i valis ⁊ i viscerib⁹ eorū cognitio p̄terijt. ¶ De signis. Ca.v.

QUādo inuenerꝭ signū apāti cū dolore īnfecto in ol dispōne ⁊ augmēto: ⁊ nō ē febrꝭ nꝫ īflāmatio nꝫ īnquetudo: sꝫ ē hūiditas lubrica ⁊ claritas coloris ⁊ paucitas sitꝭ: ⁊ malitia digōnis ⁊ puitas appetitus tūc illō ē apa stāticū. ¶ Et tu sigbis cū reliqs signibus p̄dictis de hūiditate cōplonis stōi.

¶ De cura. Ca.vj.

DE canōe i h⁹ ēt ē vt nō eñes resolutiis a stipticꝭ. Resolutiua.n. qb⁹ idiges i h⁹ sūt fortꝭ resolōnis Incipe ḡ i cura illoꝝ: ita vt des eis i potu aquā apij ⁊ aquā feniculi āboꝝ. añ. ℥.ij. baurach. ʒ.iij. d̄ oleo amigō. dulci q̄ptū sufficit: deīn post illō sumāt i potu ʒ.ij. olei de keruā cū trib⁹. ʒ. olei amigdalini dulcꝭ: ⁊ decoctiōe mellilotī. ¶ Et ei⁹ cōfectio ē hec. ℞. melliloti. ʒ.x. radices feniculi. ʒ.x. aq̄ li.iiij. decoq̄nt donec remaneat lib.j. ⁊ da i potu ex eo. ℥.4. ¶ Et cōfert istꝭ decoctio ysopi in q̄ decoq̄t mellilotū ⁊ ponant sup potionē ei⁹. ʒ.iij. olei de keruā. ʒ.ij. olei amigdalini dulcis. Ex vnguētꝭ aūt ⁊ emplīs ē medicamē exptū qō ℞. polij mellilotī ⁊ amomi ⁊ camomillē ⁊ aneti oluꝫ añ. ʒ.x. ⁊ absinthij ⁊ spice āboꝝ añ. ʒ.vij. aloes. ʒ.viij. masticis. ʒ.x. thurꝭ. ʒ.vj. radicū altee. ʒ.xv. āmōiaci ⁊ opoponaci storacis oium añ. ʒ.x. adipis ālerꝭ ⁊ adipis galline oium añ. ℥.ij. cere rubee. 5. lib. ¶ Et qō ex vnguētis est meli⁹ est oleū de neridē ⁊ oleū de spica in quo iā posita fuerint myrrha ⁊ cordumēi. ¶ Et cōferūt ēt haspagi ⁊ alubleb cū oleo amigdalīo dulci ⁊ sicla ⁊ caulis cū oleo oliue ⁊ ea q̄ siccāt sāguinē ex cibi q̄ꝝ digō est facilis. ¶ Et oꝫ vt alienēt vomitū oino. nā ip̄e in hmōi est mal⁹.

¶ De apatib⁹ duris ⁊ grossis. Ca.vij.

QUādoq̄ fiūt icipiēdo. Et qñq̄ fiūt a permutatione ex apatibus calidis s̄m q̄ iā sciuisti in p̄ncipijs. Et qñq̄ fiūt: sed raro ab apostemate flegmatico: cui accit vt idurescat. Et significat ip̄m eū sigtio nib⁹ apatū durities tact⁹: ⁊ multitudo varietatis. Et extenuatio corpis.

¶ De cura. Cap.viij.

CAnō in his etiā ē vt nō eñes medicīas resolutiuas a stipticis. Et oēs medicīe q̄ sunt vehemētis resolōnis i fine apatū calidoꝝ sunt iuuatiue hic. ¶ Et opꝫ vt in potu sumant lac camelaꝝ fetaꝝ assidue. ¶ Et ex illis q̄ eis cōferunt est vt sumāt. iij. auꝭ. ex oleo de keruā cū decoctiōe caſ. fi. q̄ sit submersa in aq̄ radicū. ¶ Et si indiget eis q̄ sunt fortiora ponat i aqua radicū summitatū squināti: ⁊ masticis: ⁊ capilli veñ. cū reliqs medicinis oluꝫ añ. po.j. ¶ Et qñ ponit cū oleo de keruā: olei de spica q̄titas. ʒ.j. ⁊ olei amigō. dulcis q̄tit as. ʒ.ij. est iuuatiuum. Et silr qñ in potu sumunt olea ista cū aq̄ mellis. ¶ Et opꝫ vt administret in emplīs eoꝝ medulla ossiū cerui ⁊ medulla cruris vaccini ⁊ pinguedo gibbi camelli. ¶ Et ex medicinis cōferētibus ad hoc ⁊ in dubellati ē illud qō. ℞. mellilotī ⁊ fenugreci ⁊ camomillē ⁊ baccarum lauri ⁊ altee ⁊ absinthij oluꝫ. añ. ptē. j. āmoniaci thuris amboꝝ. añ. ij. tertias partis: resoluant gūme iste in decoctiōe ficuū. xij. cum vino ⁊ melle: deīn de cōiūge cū eis has medicinas ⁊ fac ex eis emplm ē. n. mirabile. ¶ Emplꝫ aliō. ℞. sordiū vteri p. vij. storacis p. ij. masticꝭ p. j. glutis alibath ptē. 5. fecis olei de neridē q̄titatē q̄ sufficiant medicīe. ¶ Emplꝫ aliō ℞. āmōiaci. vij. mellilotī. xij. cere. viij. croci myrrhe bdelij iudaici olum. añ. vij. olei de balsamo lib. j. ¶ Et ex eis q̄ valde iuuatiua sunt eis ē oleū de succo vitis. ¶ Et ex eis q̄ cōferūt eis valde sunt decoctio ireos cū caſ. fiſt. ⁊ emplm qō diximꝰ in. c. debilitatis stōi cū duritie. ¶ Descriptio empli boni. ℞. masticꝭ thuris absinthij oluꝫ. añ. ptē. j. ammoniaci croci ambaꝝ. añ. ptes. ij. cipi. iij. fac ceratū cū oleo de neridē tāte q̄titatis q̄ lenitas fiat. ¶ Et qñ accit illō qō raro cōuenit. s. ex pmutatiōe apatis stātici ad apa durū tūc cōuenētior cura est ei emplm hmōi descriptiōis. ¶ ℞. āmōiaci bdelliū semē caulis amigdalas amaras storacē liqdā masticē spicā sq̄nātū cipum gūme dissoluant ⁊ alia terant ⁊ fac ex eis ēplꝫ. Sintq̄ cibi eoꝝ sic haspagi ⁊ alubleb oleū amigdalinū dulce ⁊ ppue ei⁹ qō pmutatū ē ab apate calō.

¶ De adubellati in stō. Ca.ix.

MUltotiēs errāt medici in regīe apatis i stō ⁊ p̄mutādo fit exitura. Et multotiēs icipiēdo fit.

¶ De signis. Ca.x.

IAm diximꝰ signa initij ei⁹ in. c. apatum calidoꝝ stomaci.

¶ De cura. Ca.xj.

OPortet vt icipiat a flōmia ⁊ a regimīe stōi apati apate calō extrīseco: cū quo sit poīe vt p̄hibeatur fieri dubellati. Nā si fit dubellati ⁊ icipit eē i via maturatiōis oꝫ tūc vt sit res leuis. ¶ Et si autumas maturationē ppinquā oꝫ vt i potu tribuas lac recēter mulctū vicevna post aliā cū aq̄ calā. Et tāgas duritiēr cōsideres an cōprimat ⁊ attēdas cōmotionē ⁊ tremorē ⁊ cōpressionē apatꝭ: nā si nō cōprimit illō oꝫ vt i potu sūat hñs ipꝫ taraxaconē siccā cū aq̄ fenugreci ⁊ tribuloꝝ: ⁊ oleo amigō. amaro. q̄ si idiget fortiori hoc: ⁊ est inceptio in via maturatiōis iā addēs sup p̄mā ponat in eis oleū d̄ keruā. ¶ Et ex eis q̄ expta sunt in hoc est vt sumat in potu hñs eā taraxaconis sicce q̄titatē. ʒ.j. ⁊ .5. semis alinaru et fenugreci. ʒ.j. terat illud ⁊ bibat cū q̄busdā lactib⁹ recēter mulctꝭ calis sicut est lac asine ⁊ capraꝝ ⁊ q̄titas lactis sit. iij. ℥. ⁊ misceat cū eo ex galia pōd⁹. ʒ.iij. ¶ Et ex eis q̄ expta sunt etiā est vt sumat taraxaconis sicce. ʒ.j. ⁊ fenu. ℥.ij. ⁊ se. maru. ℥.iiij. terant ⁊ cribellent ⁊ cōficiant cum lacte caprino ⁊ oleo sisamino: ⁊ fiat ex eis emplm sup dubellati. ¶ Et opꝫ vt fiat balneū cū aq̄ tepida ⁊ vt ponat emplm aliqō sup dubellati factū ex ficub⁹ ⁊ camomilla: ⁊ fenugreco decoctis ⁊ sit i eo absinthiū vt cōfortet: ⁊ qō q̄rit ex olb⁹ illis est maturatio apatis ⁊ eruptio. ¶ Cūq̄ existimaueris maturationē postq̄ iā administraueris balneationē p̄dictā ⁊ empla p̄dicta ⁊ successeris cū emplō sicuti p̄dicto: substerne ei stramēta duplicia vt in culcitris ⁊ in calefaciētib⁹ ⁊ p̄cipe ei vt taceat sup euerso vētre in serius donec rumpat sub cōpressiōe apa ei⁹. ¶ Et tu adē cognosces q̄ iā ruptū est per detumitionē ⁊ attenuationē ⁊ per illud qō expuit aut cū solone vētrꝭ egredit ex sanie: aut ex sanguine: ⁊ opꝫ vt in potu tribuas tunc aloē cum aqua endiuie. ¶ Cunq̄ exituris

pēt da i potu icarnatiua q̄uis ille q̄ euomit saniem ex stō suo sit ad dispatione ppinquor quā ad spē. Cū-q3 existimauerꝭ i stō saniē expelle ipā3 cū solōne vētrꝭ ⁊ nō moueas ipā3 ad vomitū. Cūq3 nō valet h° i res admīstra medicīas p̄dictas i. c. ap̄ atū duroꝝ. ℭ Cibi aūt ꝯuenientes ⁊ i pn° rei sunt sorbitiōes fcē ex amilo ⁊ ordeo excorticato ⁊ vitello oui. ℭ Et i fine ei° illi in q̄b° ponunt anetū ⁊ fenugrecū f̄m mēsurā.

ℭ De vulnerib° in stō. Ca. xij.

STomaco qñ3 accidūt vlcera ⁊ bothor pp acuitatē humorꝝ q̄ ibibūt corp° ipi°: ⁊ q̄ obuiāt ei ex ipsis ⁊ mltotiēs fiūt pp illō qd̄ puēit ad ip̄3 ex aliȷs. Multotiēs em̄ vlcerat stōus ex catarro dscēdēte ad illō ex capite calido mordicatiuo aut corrosiuo pp suā putrefactionē: quare putrescit ⁊ corrodit stōus cū plōgat catarr°.

ℭ De signis ꝯueniētie ⁊ dr̄ie. Ca. xiij.

MUltotiēs pducūt vlcera stōi ⁊ p̄pe in iferiorib° ei° ad minorationē anhelit°: ⁊ puocationē sudoris ⁊ syncopi3: ⁊ ifrītionē extremitatū. ℭ Et qñq3 signt vlcera in stō fetor eructuatiōis ⁊ eleuatio vaporis faciēs icurrere siccitatē lingue: ⁊ exiccationē3 ipi°. ⁊ ē syncopis plima. ℭ Et qñ sūt i stō bothor mltiplicat eructuatio valde. ℭ Et iā distinguit int vlc° fcm̄ in meri: ⁊ int fcm̄ in stō: qm̄ in illo qd̄ fcm̄ est in meri sentit dolor i ip̄o vsq3 ad posteri° int duas spatulas: ⁊ i collo vs3 ad initia pectorꝭ. Et v̄ificat dispōnē ei° trāsit° deglutiti: qm̄ signt locū dolorosu3 cū p̄n̄tia ei°: ⁊ qñ ptrāsit hūc locū parūp. ℭ Fcā aūt i stōi ore signt q dolor ē in iferiorib° pectorꝭ ⁊ supinis ventris: ⁊ est vehemētior ⁊ dglutitū signt ip̄3 cū ptrāsitione pectoris ⁊ plm ei° declinat ad mirach: ⁊ minorat ex eo āhelit° ⁊ ifridat corp° ⁊ pducit ad syncopi3 pl3. ℭ Verꝝ fcā in fundo stōi signt exit° corticꝭ vlceris eius in egōne absq3 excoriatiōe in itestinis ⁊ inētio doloris post dētē ei° qd̄ sumit in iferiorib° stōi: ⁊ fit dolor puus. ℭ Et distinguit int vlc° in stō ⁊ vlc° in intestīs p locū doloris cū igredit cib° in corp° ⁊ est exit° corticis q̄ egredit i egōne rar° ⁊ est cortex ei° subtilis. s. ex gn̄e ei° qd̄ egredit ex intestinis supiorib°. ℭ Et signt qd̄ est ex stōq dolor nō est in ptib° viscerꝝ: imo supra verꝝ multotiēs appropinquat ⁊ assimilat dissinterie. ℭ In eis aūt q̄ sūt in itestīs supiorib°: o3 vt tu valde itēdas. ℭ In vomitu aūt cū cortex igredit nō est vlc° nisi i meri aut stō. ⁊ o3 vt cū tu volueris expiri illud vt cibes egrū ex aliquo in quo sūt synapis ⁊ acetu3.

ℭ De cura vlcerꝝ stōi. Ca. xiiij.

PLaga recēs q̄ fit in ipso: o3 vt curet cū medicis stipticis. Et dent cibi velocis digōnis ⁊ vitent me° vlcerose in q̄b° ponūt flos eris ⁊ cerusa ⁊ lythargiriū ⁊ tucia ⁊ silla: imo o3 vt curent vlcera stōi ⁊ corrosio in ipso: in p̄mis cū mūdificatiōe cū eis q̄ sūt sicē aq̄ mellis ⁊ iulep. ℭ Et nō op3 ē vt sit in purgatorio fortitudo purgatiōis: ⁊ ledat vlcera: plusq̄ o3. ℭ Et op3 vt sit eorꝝ abstersio ⁊ ablutio ad iferiora. ℭ Qd̄ si fuerit illic corrosio: ⁊ caro mortua op3 vt medicet cū medicamīe mūdificāte carnē mortuā: ⁊ icarnāte ⁊ faciēte nasci carnē. Et o q̄b ꝯueniēs est hierapigra ad illō: ⁊ cū mūdificat: o3 vt i potu dent lac acetosū vaccinū a quo ablatū ē butyꝝ ⁊ syrup° de cydoniȷs ⁊ gnatꝭ ⁊ silib° ⁊ dent ēt aq̄ ordei cū gnatꝭ ⁊ syrupi de fructib° stipticis. ℭ Et ē qñq3 necē siūt cibent vētrib° vitulorꝝ ⁊ hedorꝝ ꝯditorꝝ cū aceto. ℭ Et scias q q̄ diu mūdificat sordes tota nō est iuuamētū cure alterri° n3 admīstratiōis ꝯsolidatiuorꝝ. ℭ Et cū admīstras icarnatiua ⁊ egritudo est in ptibus meri ⁊ ore stōi: tūc pone in eis ex glutinatiuis aliqd̄ magnū sicē est gūmi ⁊ dragagātū. ℭ Et qñq3 ꝯfert vlcerib° stōi filoniū ⁊ ꝯferūt ēt tro. de karabe p̄apue si fuerit illic vōit° sā. ⁊ ꝯferūt eis ola rob fructuū: ⁊ qñ3 ꝯfert rob eupa: ⁊ rob absinthȷ. ℭ Et qñ3 sūt i stō vlcera: ⁊ nō ē excitatio solonis vētrꝭ pp aliqd̄ vocātiū ad h°: tūc o3 vt soluas vētrē cū eis q̄ sīt sicē cassiafi. ℭ Qd̄ si accidat ex vlcerib° solo vētrꝭ curet cū tro. de spodio ⁊ robub stipticꝭ cū aq̄ samich dcocti. ℭ Et si fuerit illic corrosio curet cū eis q̄ diximus in cura sputi sanguis.

ℭ De bothor in stō. Ca. xv.

COnfert eis mūdificatio cū solōne eorꝝ q̄b° ꝯsuetū ē fieri solōnē vētrꝭ i vlcerib° stōi ⁊ cibari cū gn̄is gnati cū passis ⁊ lacte decocto cū ferro ignito.

ℭ De ruptura stōi. Ca. xvi.

QUorꝝ stōus disrūpit fortasse n̄ euadūt nisi pauci a ruptura pua.

ℭ Tractat°. v. de dispōnib° stōi ex pte ei° qd̄ ip̄e comprehēdit ⁊ egredit ab eo: ⁊ aliq̄b° dispōnib° mirach ⁊ que sequunt ipsum.

ℭ De inflatione stōi. Cap. i.

QUādoq3 fit pp cibū cū in ip̄o est humiditas extrnea q̄ ꝯuertit in ventositatē ⁊ nō est pole calitan si eq̄lis vt resoluat eā itaq3 nō resoluat ip̄sa3 ad vētositatē. Et qñ3 fit pp calitatē digestiuā cū est debilis. Cib° nāq3 q̄uis sit nō iflatiuus in nā sua tn̄ cū debilitat in ipso calitas euaporat, ⁊ fac accidere vētositatē. Mā nāq3 q̄ i sba sua nō est vētositatꝭ plime: nō fac in vētrib° euenire inflationē nisi sit calitas minorata ⁊ moueat ⁊ nō digeratur sicē si p̄uet calitas olo nō associat ei iflatio: ⁊ si sit ex iflatiuis. Et oē a quo nō accit iflatio non accit ab eo iflatio nisi: aut pp seip̄m. s. ab illo in sua sba: aut pp duas respect ip̄3: qꝛ vna ē dn̄ū calitatꝭ: sup ip̄3 ⁊ altera frig° qd̄ nō mouet aliqd̄. Et qñq3 calitas apta ad digerēdū ⁊ mā obediēs ei ⁊ mouet p illud qd̄ eā retrahit ab ip̄a ex potu aq̄ plime sup ip̄a3 aut motu cōmouēte ip̄a3. ¶ Et qñq3 est cōplo cibi iflatiua: sicē faseolorꝝ ⁊ lētiū ⁊ siliū: ⁊ nō ꝯferūt fortitudo v̄tutis ⁊ alienatio locorꝝ digōnis: nisi sit calitas fortis vehemētis v̄tutis ⁊ mā vehemētis hūectatiōis. Et ex medicinis iflatiuis est vinū grossum ⁊ dulce pp grossitiē ei°: nisi sit dulcedo subtilis ⁊ gn̄at ab eo vētositas subtilis. ¶ Et qñq3 est cā iflatiōis eēn° cibi cali in nā sua: nā cū ip̄se iuenit dispōnē q̄ calefacit eū fit digō: ⁊ egredit ex hoc q ip̄e est calis po° ad hoc vt sit calis actu mā frida humida resoluit ip̄m ⁊ facit ip̄m vaporare. ℭ Et qñq3 sunt iflatio ⁊ rugit° pp vacuitatē vētris cum humiditate cruda vitrea in stō. Ip̄a enī3 eū occupat calitas nālis ab ea cum cibis est quieta ⁊ qñ caliditas expedita peruenit ad eam resoluit in vētositatē. ¶ Et qñq3 est cā in hoc q nā qñ iuenit vacuitatē ⁊ mouēt v̄tutes mouet aer effusus in spatȷs

et mouet̃ cũ eo residuũ vapoꝝ humiditatis et ẽ sic vẽtositas. Et qñ3 sũt cã ĩ ea multitudo melle et egritudies splenis. Et mltotiẽs fit frigus supueniẽs corpori exteri⁹ cã ĩflatiõis: et vẽtositat3 ex q̃ replet̃ corpus: ꝑpea q: debilitat calitatẽ opantẽ in mã: et facit opationẽ ei⁹ mediã opõnẽ et ei⁹ opõ ẽ digõ hũidita tũ et medietas opõnis ẽ vaporatio. ¶ Et qñ multiplicat̃ ĩflatio ĩ vẽtrib⁹ ꝯualescẽtiũ idicat ꝯuersionẽ egritudis almirachiati et pl3 fit pp vehemẽtiã calitatis stõi et opilatões viaꝝ cibi ad corp⁹: qr̃ redit et retiet̃ ĩ ptib⁹ stõi et fac̃ acetosa3 eructuatões: et accit võit⁹ stupefa. iẽs vẽtes pcipue si cõicat splẽ: et est egõ hũida et iĝssat̃ san. ꝛ qñ3 ẽ illic apa faciẽs vaporẽ melicũ et fac̃ euenire meliam. ¶ De signis. Cap. ij.

Illã in q̃ est cã gñatio vẽtositat3 et inflatio sube cibi sigñt redit⁹ ad cognoscẽdũ subã3 ei⁹ qõ sumit̃: et q̃ inflatio nõ ẽ plũna valde n3 ĩ hoĩs bonitatis cibi: et q̃ eructuatio qñ iterat̃ bis aut ter sedatur ei⁹ malitia. ¶ Et silr̃ qñ cã ĩ ipa ẽ hũor sigñt eã assũptio aq̃: et cõmotio sonãs: et ad sũmũ qõ accit ꝟtuti digestiue. oĩa. n. cognoscunt̃ ꝑ inuẽtiões cãe et remotionẽ inflatiõis cũ alteratiõe regĩs. ¶ Et drĩe qõ inter ĩflatões melicã et illã q̃ ẽ ex hũoub⁹ mal' crudis ẽ q̃ inflatio melle ẽ cũ siccitate: et alia est cũ hũiditati bus. ¶ Et scẽ ex cãis alijs signũ ẽ inuẽtio aliaꝝ cãꝝ.

¶ De cura. Capi. iij.

SI ẽ cã inflatiõis cib⁹ dimitte ip3 tẽdẽs ad aliu3 et meliora regimẽ futuꝝ; et nõ ledat̃ digõ: et vsq3 quo fit illud o3 vt dormiat hñs eã sup vẽtrẽ suũ supra puluinar plenũ eis q̃ calefaciũt sic ẽ coctũ. ¶ Et si est cã ei⁹ friditas stõi ꝛ debilitas ei⁹ curet̃ cu3 eis q̃ o3 ex illis q̃ dcã sunt in. c. ei⁹ ꝛ vngat̃ cũ oleo aliq̃ ĩ q̃ decocta sunt subtiliatiua disrũpentia vẽtositate sic ameos ꝛ kerisim ꝛ cyminũ: ꝛ si idiget fortiorib⁹ illis: sic sint ruta ꝛ semẽ ei⁹ g̃na lauri: ꝛ alãiudẽ ꝛ siseleos ꝛ sit oleũ ei⁹ oleũ laurinũ ꝛ oleũ de kerua: ꝛ q̃ sĩ sĩlia illis: ꝛ qñq3 sufficit inungere mẽbꝝ ex oleo aliq̃ cu3 q̃ pmiscet̃ anetũ: ꝛ q̃ currũt cursu ei⁹. Deinde cũ ẽplis fortis resolutiõis: sicut emplm̃ scm̃ cu3 ysopo ꝛ aneto ꝛ aq̃ ciceris ꝛ silib⁹. ꝛ qñq3 sunt necia clysteria cu3 h⁹i oleis: ꝛ qñ3 põit̃ ĩ eis pip. ¶ Et si fuerit frigus ex mã g̃ssa nõ dabim⁹ in potu istas medictas. Qñ3 eñ ipe addunt in cõmotiõe vẽtositatu3: imo o3 vt purgem⁹ mã3 in pmis: deinde dem⁹ eas ĩ potu. ¶ Et si frigus fuerit puꝝ ꝛ fuerit mã pauca nõ curabim⁹ de hoc: imo dabim⁹ eas ĩ potu. ꝛ ex eis q̃ in potu dabimus: ꝛ magnificat̃ coꝝ iuua^m est manipulus polij decoct⁹ in a q̃ vehemẽter. deide sumat̃ ex ea ĩ potu aut misceat̃ decoctio calamẽti fluuialis cũ melle et sumãtur ex ea in potu: ꝛ decoctio galange iuuatiua est valde: ꝛ galãge sicut est: ꝛ galange confectũ cum sirupo acetoso factum pillule parue sicut cicer: ꝛ sit dosis ei⁹ aur̃. i. cũ aq̃ cal'a: ꝛ est ex eis q̃ solutiõe educũt vẽtositatẽ plurimã ꝛ humiditatẽ paucã. ¶ Et ex eis q̃ sũt maximi iuuamẽti ĩ ĩflatiõe accñte ẽ castoreu3 qñ bibit̃ cũ aceto pmixto cũ aq̃ ꝛ rob: cũ olõ antiq̃: ꝛ ppe aceto alãiudẽ aut squillitico. ¶ Et dr̃ q̃ calcane⁹ porci adust⁹ ẽ bon⁹ ad hoc. ꝛ qñ3 sufficit in ea q̃ leuis est vt ĩ potu sumat̃ vinũ vuꝝ. ꝛ parũp bibat illũ: deinde dormiat sup ipm̃: ꝛ surget san⁹ ab egritudie sua.

¶ Unguẽtũ ꝯferẽs ei. decoquãt̃ nigelle ꝛ g̃na lauri ꝛ ruta in vino vehemẽter ꝛ colet̃: deide coquatur ex oleo medietas illi⁹ vini cu3 ipo dõec remãeat oleu3 deide fiat inũctio ex ipa: ꝛ silr̃ oleũ de lilio. ¶ Dixerũt q̃dã aloes ẽ iuuatiua valde ĩfantib⁹ q̃ꝝ ĩflãt̃ ventres. ¶ Et ĩflatio ĩsepabil' melica curat̃ cũ eis q̃ sunt vt sagzanea ꝛ alcadicon ꝛ ameos. ꝛ si indiget cũone forti admĩstra pullulas fetidas: ꝛ põe sup spõgiã ĩfusam in aceto forti valde: ꝛ melius ẽ acetu3 alãiudẽ.

¶ De rugitu. Cap. iiij.

OMnes cãe ĩflatiõis sũt ipe eedẽ cãe rugitus cu3 accñt ille cãe ĩflatiõis ꝛ nitit̃ nã eas expellere ꝛ nõ põt ꝛ nõ expellit̃ ad supiora n3 ad inferiora: imo mouet̃ ĩ vasis itestioꝝ tũc ẽ rugit⁹ ꝛ ꝑpe cũ ẽ ĩ itestis subtilib⁹ strictoꝝ meatuũ. ¶ Cũq3 pmutat̃ ab eis ad ampla itestia. s. g̃ssa q̃escit ꝛ minorat̃: veꝝ sonit⁹ ei⁹ tũc est g̃uis cũ hoc q̃ est minor. In subtilib⁹ ꝟo est acut⁹ cũ hoc qõ ẽ plurim⁹. Cũq3 pmiscet̃ ille ventositates cũ humiditatib⁹ nõ sunt pure ꝛ qñ inueniunt spatiũ ꝛ sunt ĩflãtes ꝯmouentes sonitũ faciunt ꝑuenire sonitũ vasis hñtib⁹ strictũ collũ. Et claritas q̃s sonit⁹ sigñt mũdificationẽ intestinoꝝ aut exiccationẽ fecis. ¶ Et cura qõ rugit⁹ ꝑpria ẽ cura ĩflatiõis ꝛ ille q̃ inuenit ventositatẽ in ventre cũ febre pauca bibat aquã cymini cum terenıabin loco penidiarum.

¶ De lenitate stõi ꝛ lubricitate. Capi. v.

QUãdoq3 ẽ cã ei⁹ malitia ꝯplõnis stõi ꝛ raro fit ex cõplõne cal'a simplici qñ ꝑuenit ad hoc vt mortificet retẽtiuã. Et qñq3 fit pp malitiã ꝯplõis frẽ cũ mã lubricitãte aut absq3 mã. ¶ Et qñ3 fit pp vlcera in stõ q̃ ledunt̃ ab eis q̃ ad ipsa ꝑueniũt. qr̃ mouetur ad expellẽdũ ea. ¶ Et qñ3 est cã ei⁹ debilitas aduenieñs retẽtiue. ¶ Et qñ accit post lubricitatẽ stõi ꝛ intestinoꝝ ꝛ lenitatẽ coꝝ eructuatio acetosa est fm̃ dcm̃ hyp. signũ bonũ. Sigñt. n. augmẽtũ calitat3 diminute. nã si nõ fuerit calitas nõ erit vẽtositas neq3 eructuatio. ¶ De signis. Cap. vj.

NOta sunt: igitur non reiteranda.

¶ De cura. Capi. vij.

SI fuerit cã ei⁹ malitia cõplõnis cal'e cũ mã: tũc o3 vt educat̃ hũor cũ facilitate: ꝛ admĩstret̃ p⁹ illõ robub fructuũ stipticoꝝ aut aq̃ sanic ordei decocti cum milio. Et si ꝑlõgat̃ illõ est neciũ bibere ea q̃ sunt sic lac acetosu3 vaccinũ decoctũ: aut in quo extinguunt̃ ferrũ: ꝛ lapides cũ quo sint admixte med^e stiptice: sic spodium ꝛ ros' ꝛ karabe ꝛ balaustie ꝛ alcorr ꝛ hypoq̃stidos ꝛ ꝑiciant̃ sup mediã lib. lactis acetosi. ʒ. v. de medicis ꝛ admĩstret̃ sup stõ3 empl'a dcã in antidotario: ꝛ fit cib⁹ ex lẽtib⁹ excorticat3 oriz ꝛ milio cũ succis fructuu3 stipticoꝝ sic est aq̃ acreste ꝛ aq̃ g̃natoꝝ acetosoꝝ ꝛ aq̃ cydonioꝝ acetosoꝝ. Qõ si nõ iuenis excusationẽ q̃n cibes eos carne cibabis eos illis q̃ sunt ex carne pulloꝝ ꝛ cubugi tabegi assata valde aspsa acetosis pdcis. ¶ Et scit̃ ex istis cura ei⁹ q̃ est raro ꝛ minus ex casibus h⁹i egritudis pp cõplõnẽ cal'am purã sine mã ex eis q̃ docui te in. c. cõi. ¶ Qõ si fuerit ex frigore cũ calefactiuis curet̃ ebibitis. Et empl'a ei⁹ sint ex eis q̃ iã exposita sunt in loco suo. Et fiat cib⁹ ei⁹ ex canabit: ꝛ minutis auibus assatis: ꝛ pullis etiam qñ sunt tarde remanentie in stõ

ꝛ pulverizenť cū ſpēbus odoriferis calis ſtipticis:
calis ꝑmixtis cū ſtipticis. ¶ Et ſi fuerit illic mā cūeť
cū eis q̄ ꝓterijt declaratio: ꝛ adminiſtreť vōitus in oī
ſeptimana: et adminiſtreť electuariū alcāzi: ꝛ electua-
riū de ḡnis myrti: et electuariū ꝺ ſcoria ferri: ꝛ deť i
potu vinū puꝝ antiquū. ¶ Et ſi fuerit ex vlceribꝰ cu
rabis vlcera ſua cura: deīde regimē adhibe cōfortā
do ſtōm. ¶ Facte āt ex debilitate virtutis retentiue:
cura eſt vt adminiſtrenť ſyrupi ſtiptici cū ſpēbus cale
factiuis odoriferꝫ i potu ſūpti et vt emplꝫ ſuppoſiti.
Et ex eis q̄ ꝯferūt ad illō eſt electuariū de xilocara-
cteꝫ cū aq̄ ſenticū hūidaꝝ: aut medicamē de ſumach
cū aq̄ de xilocaracteꝫ: aut ſuffuſ de ḡnis ḡnatoꝝ cum
robub de cydonijs acetoſis puro: aut alcāzi cū rob
de myrto. Et ex illis q̄ ei maximū afferūt iuuaᵐ ſunt
tro. enſiſſides et trociſci de balauſtijs: ꝛ emplꝫ ꝺ ab
ſcithio cū ſtipticꝫ. ¶ Cibi āt ꝓmi ſūt illi quos dixi-
mus i. c. ꝯplonis cale et hūide et aſſata et frixa et ea
q̄ i patellis cū robub. ¶ Et ſcias q̄ aq̄ ordei cū tama
rindis iuuatiā ē ad difficltates egritudinū. ¶ De vo
mitu ſubuerſiōe et nauſea et eſtuatiōe ſtōi. Ca. viij.

Vomitus et ſubuerſio ſunt motꝰ ſtōi ad expel-
lendū ex eo aliq̄d qō ē in eo: ꝑ viā oris. et ſub-
uerſio q̄ō vna duoꝝ in motus expulſoris cui nō aſſo
ciať motus expulſi. et vōitus q̄ eſt vnus ipſoꝝ eſt vt
aſſocieť motui ſcō ab expulſore motꝰ expellendi ad
exteriora. Et nauſea ē diſpō ſtōi q̄ q̄ſi ſuſcipit os mo
tus: ꝛ eſt. q. declinatio eius ad os motus aut multi
tpis aut ꝑui tpis ſꝫ ſuſceptionē materiei. ¶ Et iſte
q̄ō diſpōnes ꝯue ſunt appetitibꝰ ex oībus ꝑtibus ꝛ
ſubuerſio nāc dr̄ nauſea īſeꝑabilis: ꝛ q̄nq̄ dr̄ deſtru
ctio appetitus. ¶ Et vōitus q̄ō alius ē acutus eſtuo
ſus ſicut i colica paſſiōe ꝛ ſicut accit ei q̄ bibit medi-
cinam vomitiuā. ꝛ aliꝰ q̄etus ſicut accit ſtomaticis.
¶ Cūq̄ ḡ accit ſubuerſio tūc iā accit aliq̄d cōmouēs
os ſtōi ad expellēduꝫ aliq̄d ad ꝓpinq̄ores vias: ꝛ il-
lud eſt aut q̄litas oꝑatiua: aut oꝑatiōe eius mā ex q̄
ipſe lediť: aut mēbꝛu cōicāns ſic cerebꝛu: aut aduētꝰ
ꝑcuſſionis: aut mā groſſa ibibita aut infuſa in ipſo
corrumpēns cibū: aut colerica: aut humiditas mala
putrefacta ſicut accidit ꝓgnātibꝰ: aut hūiditas n̄ ma
la ſed tremula debilitās os ſtōi abſq̄ malitia cauſe
aut hūiditas ḡſſa ꝛ adherens: aut multa grauans
q̄ꝫuis nō ſit cā alia. Nā q̄ꝫuis ſit ꝟbi ḡra ſan. aut fleg
ma dulce: ſꝑať tñ i hmōi q̄ nutriat corpꝰ ꝛ nutriat ēt
ſtōm. ¶ San. n. nutrit ſtōm ꝛ flegma dulce nāle ꝯuer
tiť ēt in ſan. ꝛ nutrit ſtōm: veꝝ ipm nō nutrit eū quo
cūq̄ mō nō accidat ꝛq̄les ꝑuenit ad ipꝫ ſꝫ q̄nꝫ nutrit
eū q̄n ḡdať aduentꝰ eiꝰ ad ipm ex venis alterantibꝰ
ſanguinē ad cōplonē ſtōi: ꝛ aſſimilātibꝰ ipꝫ. ¶ Et ex
venis ꝓdictis i anatomia: niſi accidat ꝑꝑ cāꝫ cū qua
nō inueniat ſtōus nutriᵐ oīno ꝛ nō afferāt ad ipꝫ ve
ne qō ei ꝯueniat ꝛ libēter ſuſcipiat ipꝫ ꝛ digerēdo fa
ciat ipm ſanguinē ſicut multotiēs effundit ad ipſum
epar nō ꝑ viā vēaꝝ ſꝑgentiū ſanguinē: imo ꝑ viā ve
naꝝ ꝑ q̄s penetrat killus ſāguinē bonū ꝛ ꝯuenīētēꝫ
nō plurimū grauantē: vt nutriat ipm ſm̄ ſemitā q̄ō
ipe ex eo exiccat ꝛ cōuertat eū cū ſua ſubā ad ſuā ſili
tudinē. ¶ Et illi q̄dē errauerūt q̄ extimauerūt qō ſan
guis nō nutrit ſtōm ꝛ iudicāt de eo iudiciū enuncia
tiuū abſolutū. ¶ Et q̄dā hoīes ſť q̄ hñt ꝑiodos i me
lācolia cōſuetos ꝛ i eis ſūt ſani: ꝛ q̄nꝫ ꝑducit ad adu
ſtionē i meri: ꝛ gutture imo vlcus. ¶ Et ex nauſea ē
q̄ ē ſignū criſis. ¶ Et q̄nꝫ eſt ſignū malū ſicut i febri-
bus peſtilēnalibꝰ. ¶ Et q̄n multiplicať in ꝯualeſcen
tibꝰ idicat ꝯuerſiōēꝫ. ¶ Et de vomitu q̄ō cretico ē q̄
cōfert febꝛibꝰ acutis: ꝛ aꝑatibꝰ eꝑis q̄ ſūt i latere ꝯca
uo. Et ē vomitꝰ q̄ accit i acceſſiōe febꝛiū. Et q̄nq̄ ſūt
in ſtō: ꝛ i viſceribꝰ iterioꝛibꝰ aꝑata ꝛ ꝓpe calā: ꝛ ſť fa
ciētia vēire vomitū ꝑꝑea q̄ declināt ad expellēdū ꝛ
ꝑꝑea qō ledūť ex quolꝫ tactu accn̄te eis aut ex quoli
bꝫ cibo aut mediᵃ aut hūoꝛe aut mēbꝛo mollificato.
¶ Et nauſea q̄ō q̄nꝫ remāet ꝛ nō ꝑmutať ad vomi-
tū: ꝛ cā eſt vehementia ꝟtutꝫ retētiue aut debilitas q̄li
tatis q̄ facit nauſeā aut ꝑuitas eiꝰ: ita q̄ q̄n ſuꝑ ipm
fit motꝰ alleuiať vomitꝰ: imo moueť vomitus. ¶ Et
illi cuiꝰ ſtōus eſt debilis accidit vt ſincopizeť ꝛ non
poſſit vomere ꝑꝑ vacuitatēꝫ ſtōi ſui: aut ꝑꝑ ꝑuitatē
humoꝛis ledētis ipm ſiue ſit ibibitus ſiue non ibibi
tus ſi loco hmōi ſtōi ꝛ oris eius eſſet ſtōus foꝛtioꝛ: ꝛ
os ſtōi fortis nō ſyncopizareť ipe nꝫ patereť ab ipſo
veꝝ ꝑꝑ ꝺbilitatē eiꝰ patiť ab eo: ꝛ ꝑꝑ debilitatē eiꝰ ꝛ
paucitatē materiei nō ē ei poſe vt euomat ipꝫ. Cūq̄
comedit pꝰ ipꝫ cogiť euomeř ꝑꝑ duas res: q̄ꝝ vna ē
q̄ꝛ hūoꝛ q̄nꝫ eſt nocēs ei paꝝ nō mouēs nꝫ laboꝛare
faciēs: q̄m ē i fundo ſtōi: ꝛ q̄n cibať eleuat ipm cibꝰ ꝛ
multiplicať. ꝛ ſcōa ē q̄ꝛ adiuuať cū q̄ntitate cibi ad ex-
pellēdū ipꝫ ꝛ vincēdū. ¶ Et q̄nꝫ ſubuertiť aīa ꝛ ꝯmo
uent nauſeā calitas ꝛ ſiccitas accn̄tes oꝛi ſtōi ꝛ facit
q̄litate ſua calā illō qō facit humoꝛ vicinus q̄ntitate
ſua calā ēt. ¶ Et i adminiſtratōe q̄ō vomitꝰ cū eq̄litate
eſt iuuaᵐ maximū. veꝝ aſſiduatio eiꝰ maxie debili-
tat virtutē ſtōi. ꝛ facit ipm lacunā ſuꝑfluitatuꝫ. ¶ Et
vomitꝰ q̄ō creticꝰ euadere facit ſpaſmū ꝛ multotiens
accit febꝛicitāti ſpaſmꝰ aut epilepſia aut ſilē epilie
ſubito: ꝛ euōit hūoꝛē vt ē flos eris aut idicū ꝛ euadit
ꝛ q̄nꝫ facit ēt euadere ex ſubeth: ꝛ ex augm̄tatōe reſ-
pīonali i febꝛibꝰ ꝛ alijs. Et multotiens vomitꝰ ſanat
ex ſingultu clamoſo. Et ex adminiſtratōe vomitꝰ cum
eq̄litate ꝯſeruanť renes ꝛ curať eo nocuᵐ eoꝝ ꝛ no-
cuᵐ pedū: ꝛ ſanať eruptio venaꝝ deferētū ſanguis
nē ꝛ arteriaꝝ. Et amaŕ q̄ō vt adminiſtreť in mēſe bis.
ꝛ melioꝛ hoꝛaꝝ vōitꝰ ē illa q̄ ē pꝰ balneū ꝛ pꝰ q̄ꝫ cōe-
dit pꝰ ipꝫ ꝛ ipleť. ꝛ nos q̄ō iā ſubtilr̄ ꝑſcrutati fuimꝰ
ſmonē de hoc i liº. i. ¶ Et ſtōus q̄ō debilis quotiēs
cibať accn̄t ei nauſea ꝛ ſubuerſio al ꝛ ſi fuerit debi-
lioꝛ paꝝ n̄ poteſt retinere illō qō recipit: imo expellet
illō ad ſuꝑioꝛa ꝛ iferioꝛa. ¶ Et ꝺbilitas q̄ō ſtōi q̄nq̄
fit ex ſpēbꝰ malitie ꝯplonis ꝛ tu ſcis q̄ de cāis q̄rūdā
ſpēꝝ malitie ꝯplonis ſunt q̄dā q̄bꝰ adiungiť reſolo
ſpūs ſic ē ſolō vētris ꝑlima ꝛ maxime ſanguis. ¶ Et
tu ſcis q̄ ex debilitātibꝰ ſunt doloꝛes vehem̄tes ꝛ tri
ſtitie ꝛ ieiuniū ꝛ famis vehemēs. ꝛ ipa ēt ſunt ex cāis
vomitus ſm̄ ſemitam introitꝰ debilitatis ſuꝑ ſtōm.
¶ Et ſtōus doloꝛoſus ēt velociť euomit cibuꝫ. ꝛ ex-
pellit ipꝫ. ¶ Et illi cui ſuꝑuenit frequēter nauſeatiu
ua ſatietas ꝛ q̄ comedit nō ſm̄ ꝟitatē famis nō veri-
ficate accit i ꝓmis q̄n cōediť aduſtio alias anguſtia
vehemēs valde quā nō tolerat: deinde ꝯueniť eiꝰ ei
ad hoc vt euomat totū qō cōedit. ¶ Et deterioꝛ q̄ō

vomit⁹ est ille q̄ est vomit⁹ sāgulo nisi fm necitatem quā dicā: tūc.n. est sigtio fortitudis nāe: ⁊ seqt ipsuz vomit⁹ niger. ⁊ cā in hoc est malitia: qm ista nō sunt ḡnata in stō: imo nō sunt nisi expulsa ad ipz ex locis lōginqs ⁊ mēbris aliis: ⁊ sigt nocumētū in illis mēbris ⁊ fm cōitatē stōi: ⁊ obedientiā: ita vt debilitēt ipz ⁊ sigt vomit⁹ sāgulo ppie nocumētū ei⁹ egredientem a necessitate. Et vomit⁹ sāguinis cū egredit a necessitate portēdit mortē. Et vomit⁹ q̄dē pur⁹ est mal⁹. Colericus q̄dē significat supfluitatē calitatis ⁊ flaticus sigt supfluitatē frigoris simplicis puri. Et vomitus q̄dē diversoꝝ coloꝝ deterior est nigro. Et ex illo qui est vt flos eris ⁊ vt succ⁹ porri est mal⁹ ppter illō qđ sigt de aggregatiōe humoꝝ maloꝝ. Et ex dispōne mala est vt sit os stōi subuersum patiēs syncopim ⁊ sit nā restricta: tūc em̄ illud qđ sedat vomitū addit i retētiōe nāe: ⁊ illud qđ resoluit nām addit in vomitu nisi sit illud qđ facit syncopiz humor subtilis aut coleric⁹ ⁊ curet dispō cū aq̄ prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ ⁊ silib⁹ ⁊ ꝯfert vtrisq reb⁹ simul. ¶ Et sunt hoīes quidā qui nō cessant appetere cibū ⁊ quotiēs replentur eo euomūt ipsum aut expellūt ipm ad iferiora deinde redeūt ⁊ nō cessat ille labor eoꝝ ⁊ ipi tn̄ viuunt vita sanoꝝ: ac si illud sit res nālis eis. ¶ Et ecce h̄ quedā auis est capiēs locustas q̄ nō cessat comedere locustas ⁊ expellere eas ⁊ nō satiat toto tpe: quo inuenit eas: ⁊ est aliud aīal hui⁹ ppͥetatis. ¶ Et sunt q̄dā hoīes q̄ cū comedūt existimāt ꝙ si moueant euomēt aut si irascant aut loquātur aut moueant motu aīali euomēt: ⁊ cā in hoc est illō qđ sciuisti. ¶ Et sanior q̄dē vomit⁹ est pmixt⁹ medi⁹ in grossitie ⁊ subtilitate: ⁊ est ex humorib⁹ q̄ sunt ꝯsueti ipi: sicut fla ⁊ colera. ¶ Vex ille q̄ est vt succ⁹ porri egritudis sigt malitiā. Et viridis ad nigredinē declinis sicut azul idicum fm plm sigt ꝯgelationē calitatis. Et sūt pter illum q̄ est succ⁹ porri: ⁊ flos eris ꝯuis q̄ñz ꝯtingat vt sint ab opp adustionē ē: veꝝ adustio q̄ nō est a vehemētia frigoris ⁊ ꝯturbatiōe ei⁹ est decliuis ad splendorē ⁊ claritatē: ⁊ ad illū q̄ est succ⁹ porri ⁊ sigt mortē virtutis: ꝯuis vomit⁹ citrin⁹ ⁊ vt succ⁹ porri ⁊ vt flos eris multiplicet i ipo: i cui⁹ epate ē ꝯplo cal'a valde. ¶ Et accit hūti apa calīn in epate vomit⁹ colic⁹: deide vomitus vt succ⁹ porri: deide vt herugo eris: ⁊ fit cum nausea ⁊ singultu. ¶ Niger vō nō fit nisi in apatib⁹ splenis: ⁊ in fine vis ⁊ est mal⁹. ¶ Et fetid⁹ ē mal⁹: et ppie q̄cūq̄ āboꝝ in febrib⁹ pestilētialib⁹. ¶ Et q̄ñ inuenit subuersio in die q̄rto egritudinū: ⁊ fit expulsio vomitu ⁊ est iuuatiuum.

¶ De signis portēdētib⁹ vomitum. Ca.ix.

Sunt nausea ⁊ subuersio āntes vomituz. Et q̄n tremit labiū ⁊ accit tēsio hypocōdrioꝝ ad supiora: tūc iudica ipm adesse. ¶ Signa aūt hūoris mali putridi faciētis nauseā ⁊ vomitū si ē calꝰ sunt sitis ⁊ sapor mal⁹ in ore ⁊ putrefactio apparēs. ¶ Et signa quis ex illo humore sit saniosus sunt intuerī ipm ex parte vomit⁹ ⁊ vehemētia nocumēti stōi ab ipo cū ei⁹ leuitate qm ipe nō nocet nisi ex q̄litate sua nō q̄titate. ¶ Signa humoris boni nō mali: q̄ facit illud cū sua q̄titate sunt vt nō sint illic vapor ⁊ putrefactio ⁊ sapor mal⁹ ⁊ vomit⁹ mal⁹: ⁊ sedāt ipz si fuerit subtilis me⁹ pōtice ⁊ si fuerit grossus me⁹ subtiliatiue. ¶ Et sigt multitudinē hūitatꝫ multitudo vōit⁹ nō mali: ⁊ multitudo egōnis ⁊ multitudo saliue ⁊ pcipue si pcesserit nauseatiua satietas. ¶ Et signū ei⁹ cui⁹ cā est malitia ꝯplonis oris stōi est ꝙ nō tolerat illō qđ eis superuenit: imo mouet ad expellēdū illud via malitie ꝯplonū pdictaꝝ. ¶ Et ei⁹ q̄ fit pp ꝯltatē cerebri aut epatꝫ: aut mrīcꝫ signa sūt signa egritudinū epatꝫ ⁊ alioꝝ.

¶ De vomitu sāgulo. Ca.x.

Et sāguis q̄dē cū p vomitū egredit tūc ē ex stō aut meri. Et cā i illo. Aut ē eruptio vene ⁊ scissura ei⁹ ⁊ ipi⁹ lesio ⁊ multotiēs fit pp vōitū plz: aut vētris solonē factā ex cathartico cal'e ꝯplonis: aut eruptio apatis nō maturi: aut pp sāguinē a capite currētē ad stōm a loco q̄ ignorat: aut pp effusionē sanguis ad ipz ex epate ⁊ ex aliis mēbꝛ: ⁊ pcipue cū retinet illō qđ oꝫ euari ex sāguine: aut accit iscisio mēbri ⁊ supfluit nutrimētū ei⁹ fm modū cui⁹ dclaratio pterijt a me in radicib⁹ aut accit mēbro dimissio exercitij ꝯsueti. Aut post⁹ sāguisuge suspēse i meri aut stō: aut accit fistule in stō. Et cā eruptiōis venaꝝ et scissure eaꝝ est illō qđ sciuisti in libris vliū: ⁊ illō qđ diximꝰ in pn° huius tractat⁹. ¶ Et opꝫ vt tu cogscas ex eis illō qđ est ex mollificatiōe venaꝝ cū subtilitate ⁊ sua mollicie: ⁊ qđ ē ex vehemētia exiccatiōis earū: aut aliō pp grossitudinē eaꝝ. ¶ Et multotiēs qđ fit vomit⁹ san. ex sana vtute ⁊ expellit sanguinez ad ptē quā inuenit i dispōne expulsiōis ei⁹ ꝯuenientiorē: ⁊ pp hoc multoties est in vomitu duaꝝ lib. sāgulo. ⁊. ḡ. trāqllitas et iuuamētū: et illō est: q̄n effundit supfluitas splenis ⁊ epatis ad stōꝫ egredit cū vomitu ⁊ expellit. Et illō qđ est a splene ē nigrū: ⁊ turbidū: et q̄nq̄ ē acetosuꝫ: ⁊ nō ē cū istis duob⁹ dolor. ¶ Et multotiēs q̄dē vomitu expellit hō frustū carnior cā i illo est caro addita vrucosa: aut fistulosa orta in stō et abscindit pp cām aliquā ⁊ expellit ipaz nā ad supiora. ¶ Et oīs vomitus sāguinis cū febre est mal⁹: sed cū nō est illic febris q̄nq̄ nō est malus.

¶ De signis. Ca.xi.

Ille q̄dē q̄ est a stō distinguit ab illo q̄ est a meri p locū doloris nisi sit ex apitiōe venaꝝ nō ex corrosiōe ⁊ vlcerib⁹ q̄r nō fit illic dolor. ¶ Et illū q̄ ē a corrosiōe sigt signū vlcerꝫ qđ pcedit ⁊ sāguis egredit ab eo in pmis paulatiz deiñ emanat res plima. ¶ Et illi⁹ q̄ ē a sana vtute ē vt nihil de eē suo imutatū sentiat patiēs. ⁊ iueniat leuitatē post egritudinē ⁊ sit sanguis san⁹ ⁊ nō cal's corrosiu⁹: aut vlcerosus. ¶ Et ei⁹ q̄ est a sāguisuga est ꝙ sanguis q̄ est ex ea est subtilis saniosus: ⁊ ille iā bibit de aq̄ in qua sunt sanguisuge. ¶ Et ei⁹ q̄ est ab emorroydib⁹ est vt sit illud hora post horā ⁊ iuuat p illō ⁊ colores eoꝝ sūt citrini. ¶ Et dr̄ia q̄dē iter factū pp epar ⁊ effusionē ei⁹ ex ipo ad stōꝫ ⁊ factū pp splenē: ⁊ factū pp stōꝫ ipꝫ est ꝙ cū illis nō est dolor ⁊ ille q̄ est a stō nō euiat a dolore: ⁊ ille q̄ est a splene est niger turbid⁹: ⁊ q̄nq̄ ē acetosus. ¶ Et multotiēs euomit hō frustū carnis. ⁊ iā ante diximꝰ cām eius.

¶ De cura vomit⁹ absolute. Ca.xii.

Sermo qđ vliō i curatiōe vomit⁹ ē hic. In vomitu q̄ ḡnat a corruptione admistratiōis cibi re-

ctificet cib⁹ ⁊ fiat bon⁹ ⁊ adiuuet ex q̄buſdā q̄ diximus
ꝯfortātib⁹ ſtōm boni odoris calis aut frig fm q̄ ꝯue
nit. ¶ Et i illo cui⁹ cā eſt mā mala: aut pluma euāt il
la mā fm canones p̄dictos ⁊ cū ebibitis ⁊ clyſterib⁹
⁊ minoret cib⁹ ⁊ ſubtiliet. Et adhibeāt exercitiū ſub
tile ⁊ ieiuniū. Et clyſteria ꝓportionalia fm egritudi
nē ſunt iuuatiua ꝑꝑ illud qd̄ declinat de mā ad infe
riora. Et multotiēs quidem abſcindit vomitū clyſte
re acutū. ¶ Et vomit⁹ ēt multotiēs abſcindit vomitū
cū eſt a mā. Sanat. n. ex vomitu cū euomit illā māz
ꝑꝑ effuſionē ei⁹ cū vomitu: aut. v. ḡ. cum aq̄ ſola: aut
cum ſyrupo acetoſo: aut cū aneto: aut cum aq̄ raffa
ni et melle: et q̄ ſunt illis ſilia de his q̄ ſciunt in loco
ſuo. ¶ Et cum fuerit illud qd̄ euāre volum⁹ vomen-
do: aut ſudādo groſſuz icipiem⁹ ⁊ ſubtiliabim⁹ ip̄m ⁊
incidem⁹ illud deīde euabim⁹ ip̄z. ¶ Et ſi fuerit nau-
ſea ſiue vomit⁹ ēt ex malitia cōplōnis curabit cū eis
q̄ ip̄az ꝑmutāt. Qd̄ ſi necīa fuerit renouatio fiat il-
lud qd̄ narrauim⁹ nuper. ¶ Et vltimuz qd̄ intēdim⁹
in regimie nauſee eſt expulſio humoꝝ faciēt ſynco
pim: aut ſubtiliatio ei⁹: ⁊ ipi⁹ icīſio ſi eſt groſſus viſco
ſus: aut rectificatio ei⁹ ſi ē putrid⁹ ſanioſus cū bono
odore ei⁹ qd̄ in potu ſumit ex medicis. Bon⁹. n. odor
vehemēter eſt ꝯueniēs ſtō ⁊ ꝓprie cū ē in nutritiuis
⁊ remoueri ab ipſo ſi ſenſus eſt diligēs ip̄z: aut attra
ctio māei excitātis ad extremitates eſt iuuatiua val
de in retētiōe vomit⁹ ⁊ ꝓprie cū eſt ex expulſiōe hūo
rum ex mēbris ꝯtinētib⁹ ſtōm ad ip̄m ⁊ illud fit ſi ſtri
gunt extrema ⁊ ꝓprie iferiora ſicut crura ⁊ pedes cō
ſtrictiōe dſcēdēte a ſupiorib⁹. ¶ Et qn̄q̄ adiuuat ad
illud coꝝ calefactio ⁊ poſitio coꝝ in aqua cala. ¶ Et
qn̄q̄ eſt necīū vt ponat ſup adiutoriū ⁊ crus medi-
camē rubificatiuū vlceratiuū. ¶ Et mirabile q̄dē eſt
q̄ calefactio extremitatū eſt iuuatiua in ſedatiōe vo
mit⁹ ꝑpea q̄ attrahit. Et ifrātio capꝫ eſt cā iuuatiua
in ſedatiōe vomit⁹ velocis cali ꝑpea q̄ ifrāt ⁊ ſilr in
frātio ſtōi. ¶ Et exiſtimauerūt q̄dā q̄ amigdale cuz
terunt ⁊ digitis fricādo diſſoluunt in aq̄ ⁊ colant et
ſumit ex ea in potu ſunt maxima cura vomit⁹ dn̄an-
tis ſupantis. ¶ Et fabe decocte cum corticib⁹ ſuis in
aceto ꝑmixto ꝯferunt plm eis. Et lētes iſuſe cum eli
xant in ipſo. ſ. qn̄ decoquunt in aceto ꝑmixto. ¶ Et i
eis q̄dē exptū eſt medicamē qd̄. R. galie ⁊ xiloaloes
crudi ⁊ gariofil. ꝑtes eq̄les ſumātur i potu cum aq̄
maloꝝ. ¶ Et glutē gariofiloꝝ meli⁹ eſt gariofilis et
ſit eius pondus illoꝝ: ⁊ qn̄q̄ ponunt in ipſo cum nō
repitur glutē gariofiloꝝ gariofili ⁊ ponit cum gario
filis pulegij q̄ɾtū ſunt gariofili: ſunt vltimi ⁊ ſtāt lo-
co eius. ¶ Et tu q̄dē ſtude q̄ɾtum potes vt eos dor-
mire facias: qm̄ illud eſt radix. ¶ Et ex eis q̄ ꝯferūt
in hoc eſt facere vt ipſi in potu ſumāt volētes: aut in
uiti aquā carnis plimā cū ſeminib⁹ ⁊ ſit in ea corian
drum ſiccum ⁊ qn̄q̄ fundit in ipſa vinuz odoriferuz
⁊ ſi eſt cum hoc pōticuz eſt meli⁹: ⁊ qn̄q̄ infundunt i
ipſa tortelle: aut panis de ſimila: hoc. n. qn̄q̄ faciet
eos dormire. cūq̄ dormient ſudabunt. ¶ Et cuz nā
fuerit ſicca nō ſtringas vomitum cum eo qd̄ exiccat
ex ſtipticis niſi cū mēſura abſq̄ nocumēto: ⁊ admini
ſtra clyſteria ⁊ ſoluas vētrē: deīde ſis audax in dan
do arobob. ¶ Et multotiēs q̄dē alleuiant nauſea ⁊
vomit⁹ p ſtōmiā. ¶ Et ſi cum vomitu expellit medica
mē fortiter cōſtringēs vomitū reitera ip̄m. Et ſi ve-
hemēter abhorreat ip̄m tunc altera ei aliq̄d odoris
ei⁹: aut coloꝝ ipi⁹. ¶ Et ſcias q̄ qn̄ nauſea ledit ⁊ nō
aſſociat ei vomit⁹: tūc oꝫ vt adiuues ip̄m cū vomiti
uis ſubtilib⁹ ita vt euomat cibū ſuū vel humorē ſuū
⁊ ſi necīum tibi fuerit vt ſoluas vētrē ei⁹ cū facilitate
fac deīde ꝯforta ſtōm cuz oleis p̄dictis ⁊ ꝓprie cum
oleo d̄ neridē puro: aut ꝑmixto cū oleo roſ. ſicut vi
des de calefactiōe ſtōi. ¶ Et qn̄q̄ eſt nauſea nō poſt
cibū: imo fm vacuitatē etiā ⁊ non eſt poſſe vt fiat vo
mit⁹ ꝑꝑ ꝑuitatē māei: q̄re opꝫ vt comedat panēs ip̄z
cibū qm̄ cum replet facilis fit poſt ip̄m vomit⁹ ⁊ ex-
pellit cū ip̄o humor. ¶ Et plm q̄dē nauſee accītis a
caliditate ⁊ ſiccitate remouet appōne emploꝝ cū ifri
gidatiuis humectatiuis ifrātoꝝ in niue ſumēdo in
potu aquā frīam ꝯgelatā: ⁊ qn̄q̄ ponit in ip̄a ſic rob
acreſte: ⁊ rob acetoſe. ¶ In nauſea a x̄o nāli necīa eſt
purgatio cū eis q̄ ꝯueniūt deinde curet q̄litas remā
nēs cū eo qd̄ eſt ipſi ꝯuium ex medicinis odoriferis
cū robub calidis: aut frigidis vnūqd̄q̄ fm ſe. ¶ Et
oēm quē curas ſi ipſuz vis cibare ciba paulatim ita
vt nō moueat alia vice in ipſo. ¶ Et opꝫ vt illius ſtō
qui ꝯſuetus eſt vomere poſt cibū ⁊ cib⁹ nō ſtat i ſtō
ipi⁹: apponant empl'a ſtiptica p̄dicta in canone. ⁊ ſi
non fuerit caliditas ꝑmiſceant cū eis illa q̄ ſunt ſi-
cut piretrū ⁊ ſpica ⁊ thus ⁊ myrrha. ¶ Et iuuāt val
de de trociſcis albēcharijs: quos laudauit. G. ⁊ den
tur in potu ſi fuerit illic calitas ⁊ ſitis arobob ſicut
rob de ḡnatis ⁊ ꝓprie illud in quo ponit mēta ⁊ ſe-
quat illud vinū ꝑmixtum ſi ꝑmittit ꝯplo. ¶ Si autē
nō fuerit calitas ſumāt in potu cum aq̄. Et cōferunt
eis valde tro. eſchilis. Et cōfert eis qn̄ adeſt eis cuz
fritate trociſc⁹ hmōi. R. zirūbet gariofi. vſnee cina-
momi maſticis thuris oium. an. dauich. j. opij ke-
ratē. j. caſtorei. keratē. j. aloes q̄rtā. ʒ. ¶ Et ex eis que
conueniunt illis q̄ vomunt cibum ſuum eſt vt mul
tiplicet in cibarijs ſuis coriādrum ⁊ lābāt mel ēbuco
rum ⁊ etiā comedāt cortices fiſtici humidos aut ſic
cos. ¶ Et maſticent thus ⁊ maſticēt ⁊ xilobal. ⁊ corti
ces citri ⁊ mentā ⁊ cōueniēs eſt eis vt vomāt deinde
comedāt. ¶ Et āntiqui q̄dē varij in medicia curāt im
pedimētum vomit⁹ cum eſt adoleſcēs fortis habēs
ſtōm repletū humiditatib⁹ retētis ſubtilib⁹ ⁊ eſt mul
te ſaliue. flōmādo ei venā cū eq̄litate ne conſequat
terminos ſyncopis ſi tolerat nā. Deinde expectant
aliq̄bus diebus. Poſtea flōmāt venā ei⁹ que eſt ſub
lingua. Deinde dāt in potu ſtupefaciētia. Poſtea fa
ciunt eum gargarizare cum ſubtiliatiuis. Deīde ex
pectāt. poſtea dant i potu hierā factā cuz colloq̄nti
dis: ⁊ ingeniāt vt remaneat in ſtō eius tpe ꝑuo. deī
de per. vij. dies euomāt. Deinde adherere faciunt
vētri eius ventoſam ſine inciſione ⁊ euaporāt locuz
cum oleo calefacto. Et in mane ponūt emplm deſu
per ex fenugreco ꝯtrito confecto cum melle ⁊ ſemen
malue confectū cuz oleo ⁊ faciūt illud trib⁹ diebus.
Si aūt illud nō ſufficit in potu tribuūt hierā cū pul
pa colloq̄ntide ⁊ liniūt ſtōꝫ ex gūmi a rubee agreſtis
⁊ medicis rubificātib⁹ donec videāt ſup locum bo-
thor ⁊ veſicas ⁊ dāt in potu hierāpigrā. Deinde de-
coctionem

coctionē absinthij ꝛ medicamē fcm̄ cū castoreo ꝛ aq̄
deīde iterāt rubificationē cū eis q̄ sūt leniora: deīde
administrāt gargarismata ꝛ postea sitz facientia.hᶜ ē ꝙ
via i medicīa antiq̄ varia nō ſʒ viā cōprehensam. Iā
quidē diximus de cura vomitus illō quod currit cur
su canonioꝛ nos addemus ei nunc distinctiones.

¶ De vomitu facto propter caliditatez. Capitu. xiij.

SUmac cappare nō maturā ꝑpe ꝛ granata et su
mach ꝛ algobore vel gubera ꝛ cydonia ꝛ sirru-
pos q̄ sunt ex eis. Et pillulas hmōi. ℞. semis iusq̄ami
ptē.i.semis rof.ru.ꝛ sumach ꝛ capparis oluz ana. p-
tes.iij.ꝯiūgāt cū duplo eoꝝ de rob de cydonijs ꝛ de
tur ex aggregato cōfcō a medio aure. vsq; ad aur. ſʒ
ꝟtutē: facit.n.dormire ꝛ sedat nauseaz. ¶ Cūq; nō ē
illic ꝯstrictio nāe: tūc tibi supest tribuere robub pura
facta ex agresta ꝛ acetosa ꝛ ex acetositate citri ꝑpue.
Et cāphore q̄d iest ꝑpetas ꝓhibendi vomitū ꝛ nau-
seā calidos sumpte i potu cū rob ꝛ olfate ꝛ linite sup
stōm. ¶ Illiꝰ ꝟo q̄ cogitat ꝙ si moueaꝛ post cibū euo
mat cura melioꝛ ē. Et eiꝰ q̄ euomit cibū suū nō cū co
lera citrina imo ē vomitꝰ eiꝰ ꝑp meliā aut hūorē friū
ē q̄ ē ex curatiōe fcā cū calefactis exiccantibꝰ. ¶ Et ex
eis est illō qd. ℞. sels apij ꝛ anisi ꝛ ausinthij. ꝑtes eq̄
les fiāt ex eis tro. sitq; dosꝛ eoꝝ aur.i.cuz aq̄ frigida.
Et ēt fiat eis ius tictū cymīo ꝛ pipe ꝛ pauco vino mi-
sceanꝛ illa cū aceto ꝛ almuri. ¶ Et ad illū q̄dē q̄ cibū
suū euomit cū dolore stōi sumaꝛ capparis ꝛ ꝯteraꝛ: ꝛ
distilleꝛ desup aliq̄d de sirupo ḡnoꝝ myrthi. s. ꝙ̄ti-
tas q̄ ꝯficiaꝛ: deīde misceaꝛ illō sup vinū paucū ꝛ mel
paucū ꝛ bibaꝛ. Et ēt vitellus oui assati ꝛ misceaꝛ cuz
melle: ꝛ.xv.ḡnus masticis ꝯtriti si cōedaꝛ ꝛ admistreꝛ
illō tribꝰ diebꝰ. Et ꝯferūt trocisci ꝑdicti in ca. doloris
stōi in q̄bꝰ ponūꝛ absinthiū ꝛ mēta. Et oꝫ vt deꝛ istis
ꝛ q̄ eoꝝ cursu icedūt. post cibū q̄d stiptica: ꝛ añ ipm
q̄d lubricatiua sic volubiꝛ ꝯfert eis: ꝛ vt sumāt super
cibū hoc suffuf qd. ℞. thꝰ. ꝛ glādes ꝛ sumac. Et medi
camē iuuatiuū valde ad nauseā ē illud qd. ℞. corian
dri sicci. rute sicce ꝑtes eq̄les qd bibaꝛ cū vino q̄d cō
mixto si sentiꝛ cū acetositate aut cū aq̄ frā pura si sē-
titur cū mordicatiōe. ¶ Medicamen ꝯferēs vomitui
accñti ꝑp frigiditatē ꝛ hūores frōs. ℞. zurnbet doroī
gi castorei ꝑtes eq̄les zuccari q̄tū oīa. dosis eiꝰ. vsq;
ad.ij.ʒ.administrenꝛ aliq̄t diebꝰ. Si āt hoc regimē nō
sufficit cū trocisciis ꝑdictis sumāt i potu oleū ꝺ kerua
cū aq̄ ꝺ selbꝰ acciñs āt ꝑp nauseatiuā satietatē cureꝛ
curatiōe satietatꝭ nauseatiue ꝛ sotira. Eiꝰ āt q̄ accit
ꝑp hu. saniosuz cura ē euō stōi cū vōitu ꝛ mundifica
tio eiꝰ ex eo: ꝛ equatio eiꝰ cū q̄litatibꝰ bōi odoris: ꝛ ca
dūt in ea ex selbꝰ sic anisuz ꝛ semē apij ꝛ siseleos ꝛ cy
minū ꝛ daucū. Et oꝫ vt regaꝛ sic oñdimꝰ ita vt sumat
añ cibū ex cibis cibos lubrificatiuos lēitiuos ꝛ pꝰ ipꝫ
cibos stipticos odoriferos sic cydonia ꝛ silia vt de-
ponāt cibū ab ore stōi ad fundū eiꝰ ꝛ iclinēt māam ad
iferiora nō ad supiora ꝛ q̄ñ ē nec̄iū i q̄busdā vt i po
tu sumāt cyminū ꝛ sumac. Et q̄ñ idigēt aliquo leui
pꝰ cibū. Et diamuschū ē iuuatiuum eis valde: ꝛ tro.
stelle sunt vltimi eis cū vino in quo dissoluiꝛ granuz
musci. ¶ Vomitus añt proueniēs ex melancolia nō
oꝫ vt ꝯstringaꝛ q̄tū possibile ē. P̄Mō si fuerit patiens
ipm repletus sanguine flobotometur basilica ꝛ vēto
sentur tempora etiā vt alleuieꝛ repletio supioꝛ san. ꝛ
melācolie. Et quandoq; sufficit dimissio repletionis.
P̄Mō si superfluat adeo vt nō tolereꝛ trahaꝛ ad infe
riora cuz clysteri in quo sit acuitas aliq̄: assumpto ex
cartamo ꝛ polypodio ꝛ tribulis ꝛ epithio ꝛ halasce
ꝛ camomilla cū oleo sisamio ꝛ melle. ¶ Et fiat splenī
ēplm ex melliloto ꝛ myrto ꝛ laudāo ꝛ vsnee ꝛ semi-
ne croci ortēsis cū vino pōtico: ꝛ in potu tribuaꝛ etiā
sirupꝰ de menta cū granatis cū allefeniati. Et si fue-
rint illic reliquie replōnis fiat flobotomia ex venis
pedū ꝛ vētoseñ crura. Cūq; sedaꝛ vomitus euacueꝛ
melācolia cū medicinis factis ex myrabolāis nigris
epithimo ꝛ agarico ꝛ sale indo. Et si exigit res vt i po
tu sumaꝛ oleū de kerua cū hierapigra ꝛ absynthio ꝟꝫ
ꝛ si in splene fuerit egritudo cureꝛ splen. Et illi q̄dez
cui accidit ꝑp effusionem māei subtilis mordicatiue
cōmiscētis cibū: q̄re fit nausea. ꝯferūt tro. stelle in ho
ris paroxismi ꝛ expulsio cū pigra preter horas paro
xismi ꝛ: solutio vētrꝭ cū oxymelle mixto cū aloe ꝛ oxy-
melle facto cū scamo ad solutionē ventris: ꝛ cū aqua
prunoꝝ ꝛ tamarindoꝝ. Ipsa eñ ambo sunt declinā-
tia materiā ad inferiora ꝛ sedātia vomitū cū acetosi
tate sua. Et oꝑꝫ vt in hꝰ i trahaꝛ mā ad iferiora cum
clysteri leni ex violis ꝛ iuiubis ꝛ ordeo excorticato et
tribulis ꝛ camomilla ꝛ seuesten ꝛ turbith cū oleo vio.
ꝛ zuccaro. ru. ꝛ baurach ꝛ vt administrenꝛ sirupꝰ de
papauere post excussionē vel expulsionē. Et confert
sirupus alexādri cū hac descriptione vel decoctione
cydonia ꝛ sumach ꝛ nabac ꝛ grana granatoꝝ ꝛ tama
rindi decoquanꝛ: deinde ponāꝛ thꝰ ꝛ paꝝ xiloaloes.
¶ Et scias ꝙ q̄ñ nā est sicca cū clausis spatiū dꝫ esse
eoꝝ ꝛ oēs q̄ hñt vomitū hūiditatis iuuanꝛ cū sirupis
ꝛ pane exiccatis in furno ꝛ spodio in succis. Et oē ꝙ
adheret illi hūiditati ꝛ exiccat eā ꝯfert eis. Et ē neces
sariū multotiēs vt ponātur sup vētrē eiꝰ vētose ꝛ sup
dorsuz inter ābas spatulas. Et est nec̄iū vt dormitio
eiꝰ ꝛ ipsiꝰ cōmotio sit in cuna. ꝛ si fuerit hūiditas fu-
mosa tūc adhibeat narcotica odorifera resistētia cor
ruptiōi saniei ꝛ fetori: ꝛ stiptica exiccātia ꝑpe si sunt
aromatica: immo si sunt nutritiua. Et si est hmōi mā
submersa ibibita oꝫ vt sint illic ēt subtiliatiua incisi-
ua sic sirupꝰ acetosus ꝛ sic alfeniati ꝑdcē. Et silr si ē
viscosa ꝛ grossa: tūc ea q̄ sunt fortiora parū p. Et hie-
ra cū sirupo acetoso est vtilis ad plima. Et si isti q̄d
pꝰ illō sumāt i potu medicīas sedātes vomitū cū ca-
lefactiōe aliq̄ sic sirupū de mēta fcm̄ cū ḡnatis i quo
positū sit xiloal. crudū aut sirupū acetosuz in q̄ iā po
site sint alefeniati calc ꝛ xiloaloes ꝛ folia citri ꝛ ēt dia
muscū amaꝝ dyacidoniten ꝛ totū illō cū ꝺcoctiōe ale
feniati. Et ēt diamuschū cū miua. ꝛ sirupus de absin
thio ꝯfert in eis oī hora. ¶ Descriptio bōa. ℞. ḡnato
rū ꝛ mēte sisinbriū oluz ana. baccati. i. decoquaꝛ dua-
bus libris aq̄ vsq; quo remāeat medietas ꝛ ponanꝛ i
ipsa muschi dauic. i. xiloaloes q̄rta. ʒ. q̄ oīa sint cōtri
ta ꝛ sorbeāt hora pꝰ horā. Et ex medicis sedantibus
hāc spēz vomitꝰ ē rob cydoniꝫ cū xiloal. ꝛ gariofi. Et
sirupꝰ de mēta cū ḡnatis ꝛ ꝑpe q̄ñ ponunꝛ in ipo thꝰ
ꝛ galia ꝛ cortices fistici ꝛ muscus ꝛ xiloaloes. Et mi-
ua sedat vomitum flegmaticum valde. ¶ Et q̄ñq; ti-
meꝛ ex frequētia vomitꝰ ꝛ multitudine eiꝰ ꝛ quocūq;

mõ sit preterq̃ in febrib⁹ vehemẽtis caliditat; casus virtutis.sorbeat infirmus aquã carnis assumptaz ex pullis ⁊ extremitatib⁹ hedoꝝ ⁊ arietũ cũ tortellis cõtritis sicut alcohol ⁊ aquã pomoꝝ ⁊ paꝝ vini ⁊ olfaciat ex pullis assatis litis añ faciẽ ei⁹:⁊ silr olfaciat panẽ calidũ. ¶Et ex illis ẽ vt elixent pulli in aq̃ ⁊ effundat ab eis ⁊ decoquant in aq̃ ⁊ dissoluat i ea:deinde terat i mortario ⁊ exp̃mat in ipso aq̃ ipsoꝝ:⁊ infrigidet ⁊ dissoluat in ipã medulla panis ex siliḡ ⁊ misceatur cũ pauco vino ⁊ põat i ipo succ⁹ maloꝝ ⁊ sorbeat ex ea. Et illi qui dissoluunt i decoctiõe deide cõterũtur meliores sunt illisqui ꝯterunt ⁊ deinde coquunt. Ab istis em̃ resoluit hũiditas nãlis ⁊ euaporat et in illis ꝯtinet. ¶Et qñq; ꝯferũt nausee ⁊ subuersiõi aie ⁊ expulsiõi cũ vomitu cibi facti ex cubugi ⁊ pullis factis acetosis cum aq̃ agreste ⁊ acetositate citri ⁊ sumach ⁊ aq̃ maloꝝ acetosoꝝ frixis cũ oleo omphacino cũ ill'. Et ñ ẽ malũ cibare eos sanie ordei cũ aq̃ ordei.ppe cũ sunt võit⁹ reliq̃e.⁊ oꝫ vt iteret illõ sup eos ⁊ si euomũt illõ ⁊ abhorrent pmutet forma ei⁹ si refugiũt ipm. ¶Medicine singulares ⁊ composite conferentes nausee ⁊ vomitui. Scias q; masticatio masti.⁊ thuris ⁊ cupressi qñq; ꝯferũt ad illud. ¶Silr ḡna alcadra:aut ruta sicca de q̃ i potu sumat coclear.i. q̃m est mirabilis. ¶Et gariofi.cũ terunt vehemẽter sicut alcohol ⁊ puluerizãtur sup sorbitionẽ factam ex tortellis ⁊ succis sedãt statim. Et silr cũ bibũtur i aqua frigida:aut decoquũtur cum aq̃ ⁊ in potu sumit decoctio eoꝝ ⁊ ppe ad pueros. Et meli⁹ ẽ vt puluerizetur sup eã mastix. ¶Et ex medicinis rectificãtib⁹ vomitum ⁊ nauseã est rob citri qõ in potu sumat ille q̃ vomit propter coleram sicut est et ille vomit propter causas frigidas permixtum cum xiloaloe crudo et gariofi. ¶Et iteruz decoctio corticum fistici:au pura aut cũ alesensiati. Et fortior ea ẽ aq̃ pulloꝝ vitis singularis aut cũ alesensiati cũ carui:⁊ mina ⁊ susen sũt ex eis q̃ sunt necia. ¶Cõpositũ exptũ ⁊ est ẽt ex eis que adiuuãt ad digestionẽ. Re.se.lini ireos masticis cimini omniũ Añ.ptẽ.i.decoquãtur ex eo cum aq̃ mellis ⁊ administrent. Cũ ḡ deficit curatio necia sunt narcotica in quoꝝ nã nõ est vt vomitũ moueãt sicut est in decoctione iusquiami ⁊ nucum methel nisi associentur eis medicine odorifere retinentes eorum stupefactionem ⁊ rectificantes eoꝝ vomitum ⁊ resistentes sua silitudie:imo õbiliora ex eis vt semẽ papauer; et semẽ lactuce:⁊ forti⁹ eo est cortex ei⁹ ⁊ ppue nigri: et sequunt ipsuz cortex radicis mãdragore cãpestris:⁊ fortius eis est opium:⁊ paꝝ ex eo est iuuamẽtũ cũ salute:⁊ ppe cũ ẽ cũ eo ex medicinis habentib⁹ vim tyriace ei⁹ qõ repugnat veneno ipsi⁹. ¶Et ex cõposit; nobis bonis in hoc est vt sumat corticũ fisticoꝝ ⁊ zuccari ros.⁊ se.ros.oium Añ.ps.i.⁊ bezahar ps.s.⁊ si nõ fuerit pñs:ponatur in ipso zurũbet pars.i.⁊ opij due tertie ptis.⁊ xiloaloes crudi ps.s.fiãt ex eis tro. ⁊ dos eius sit vsq; ad aur. ¶Et ex medicinis bonis ad illid nobis ẽ vt sumãtur cydonioꝝ ⁊ capparis immature ãboꝝ añ.ptes.ij.⁊ se.papaueris tertia part; ⁊ corticuz radicis mãdragore tertiedecime partis et xiiij.partis xiloaloes crudi ⁊ aque mente tm̃ q; totuz submergatur:⁊ aq̃ ros.tm̃ q; supemineat digito vno ⁊ aque cucurbite triplum ambarum aquaꝝ:⁊ opij vt cũ facilitate adeo decoquat donec dissoluãtur capparis ⁊ cydonia:deinde colent aque postea pparentur.cum facilitate.⁊ sumat ex eo in potu. ¶Et cũ in potu sumuntur stupefacientia oꝫ vt multiplicetur olfatus odoriferoꝝ ⁊ dormiat ⁊ nõ separetur aromaticum suaue apud eum si ãt abhorreat aromaticum pmuta ipm ad aliud. Et troc.s̃ꝫ q; testatur. S.sunt iuuatiui ad illud.ipsi em̃ aggregãt oẽs res necias i cura vomit⁹ et ppe cũ ẽ humor virulent⁹. Trocisc⁹ em̃ ille ei⁹ ẽ tyriaca et ẽ s̃m q; dcm̃ ẽ in antidotario. ¶In dc̃.S.nã in ipo ponunt anisuz et semẽ opij odorifera et nutritiua.et absynthiũ ad abstergẽdũ et deponendũ hũorẽ et ad ꝯfortãdũ os stõi et ad faciẽdũ rigidũ et cinamomũ ad ꝯtrariãdũ sua aromaticitate virulẽti et ꝯuertendũ ipsam ad rectificationẽ aliquã et resoluẽdũ eã.et in ipso est ex aromaticitate qõ cõuenit oĩ membro neruoso.et opiũ vt dormire faciat et stupefaciat.et castoreũ vt succurat corruptiõi opij ⁊ nocumento et veneno ipsius. Sed et troc.stelle sunt vehemẽtis iuuamenti in huiusmodi dispõne. ¶Et nausea quidem quando est propter debilitatem stomaci quam nõ sedat expulsio facta vomitu:tũc nõ laboretur in illa:immo si dimittatur per seipsam fortasse remouabit. Et quando q; sedat eaz sanie ordei algeilij. Et ille qui inuenit subuersionẽ inseparabilẽ in vere et fuerit cõsuetus vomere ppřie in hmõi tpe cõedat cũ pane pue q̃titatis.ʒ.iij.cepe narcisci.deide sumãt aquã calidam:et nõ multum sumant de cepe narcisci quoniã facit accidere spasmũ.

¶De cura vomitus sanguinis. Capi.xiiij.

Si senseris vlcera tũc curabis ea cum eis q̃ scis. ¶Et si senseris sanguinẽ descendẽtẽ ex capite:tũc incipies et phibẽs cãm ei⁹. ¶Et si senseris repletionẽ expelles eã:et qñq; idigebis post cũonem duarũ lib.sanguinis flẽmia alia minuta. ¶Cũq; augmẽtat liga extrema vehemẽter et ppřie in eo cui⁹ cã est potus medicine calide. ¶Et qñz sumit in potu in facto pp medicinã vinũ mixtũ cũ lacte superãte vsq; ad quatuor cotilas dãdo aliq̃d post aliq̃d deinde dent in potu sir⁹ acetosus infrãtus cũ niue. ¶Uerum ex medicinis exptis i phibitiõe san.ẽ cõpositũ i phibẽdo san.vehemẽs. Re.acatiã semẽ ro.lutũ sigillatũ balausti.opiũ semẽ iusquiami albi gũmi arabicũ succũ arnoglosse:aut succũ virge pastoris:et sumat i potu cũ aceto vini multe cõmixtiõis.aut cũ aq̃ arnoglosse si fuerit pueniens ad stõm plm. Et dosis ei⁹ sit ex.s. aur.vsq; ad.ʒ.i. ¶Et cõfert ad illud sumere in potu alrobub stiptica. ¶Et ex eis ẽ rob de nuce et sunt cõposita dicta in antidotario. ¶Et ex curatione facili est vt sumatur gallarum et balausti.ambarũ .añ. ps i.et sumatur ex eis in potu põdus.ij.aure.cũ lacrate opij cum aqua plantaginis.

¶De cõturbatione et anxietate stomaci. Cap.xv.

Quãdoq; accĩt ex stõ ꝯturbatio et anxietas ex qb⁹ inuenit ifirm⁹ tristitiã:et fit necessariũ vt pmutet de figura ad figurã. ¶Et qñq; cõitat ipaz tremor cordis:aut accit cũ ea:et nõ ẽ possibile bñi eam vt cognoscat cãm in eo. Et qñz sequunt eũ icotomia et v̾tigo. Et qñq; alteratur ex ea color:et est s̃ꝫ verita

re͠ pn^m nausee. ¶ Et qñq3 ẽ cū ea nausea: ⁊ qñ3 pmutaẽ ad nauseā. Et cā ĩ illo ẽ mā nausee: ⁊ ppie ĩbibita. Ipsa.n.dū pmanet ĩbibita facͤ accideẽ ɔturbationē. Cūq3 aggregaẽ ĩ ore stōi facͤ accidere nauseā sup stōm p expulsionē hūoris p^9 excitatiōe3 nāe cū eo. Et qñ3 cōturbāt reliquie vētositat3 hūoꝶ ex medicinis vomitiis ⁊ solutiis: qꝛ deẽ rob de cydonijs ⁊ rob ꝺ̄ acresta ⁊ siliis. ¶ Et oẽ qꝺ feruet ĩ stō ex fructib^9 ⁊ ex malis dulcib^9 ɔturbat. ¶ Et aq̄ frā q̄ bibiẽ nō in hora ɔturbat. ¶ Et multotiēs fit ĩ febrib^9 cā additionis febris: nō ꝰ o3 vt bibaẽ ĩ febre nisi aq̄ calida.

¶ De cura. Cap.xvj.

Illud qꝺ parꝶ est ex ea remouet vinū mixtū cum aq̄ fm mediū: ⁊ aq̄ ɔmixta ex eis q̄ ɔfortāt ⁊ īfrigidāt: aut cū aq̄ mellis; aut cū eis q̄ tēperant humorē malū: ⁊ illud qꝺ ex ea est plm indiget medicinis nausee. ⁊ si fuerit ex caliditate ⁊ hūore calꝺ ⁊ est illa q̄ fit fm pl3 qñ3 sedabūt eā infrigidātia hūida: ⁊ epithimata fcā ex eis ⁊ sandalis ⁊ cāphora ⁊ ro. Et ex eis q̄ expta sunt in h^o. ẽ emplm ex corticib^9 cucu. et portulaca ⁊ sauich ordei cum aceto ⁊ aq̄ ⁊ fiat ex eis emplm stō ⁊ cpi. Et qñ augmentaẽ fiat empl3 ex sandalis ⁊ ro.m. ⁊ silib^9. Et ex eis q̄ in potu tribuuntur ad cōturbatiōem stomaticā est sauich de ordeo contritū ppe cū ꝰnis granatoꝶ. ⁊ o3 vt sit non ablutu3: ⁊ supiora ꝰnoꝶ ꝰnatoꝶ sine sele ⁊ rob de cydonijs. ¶ Cū ꝰ nō ẽ nausea aliena vinū olno: ⁊ sit cōmixtio ei^9 aq̄ tamaridoꝶ ⁊ syrup^9 de pomis antidꝰ c^9 supfluitas resoluta est. Et ad eos q̄ꝺ narrata ẽ aq̄ citroloꝶ excorticatoꝶ cū iulep tabarzet parꝶ. ⁊ ʒ.i. spodij.

¶ De sangule retēto ĩ stō ⁊ ĩtestinis. Cap.xvij.

Sumatur pondus.ʒ.ij. elli.al. fabaꝶ. pondus.ʒ.iij. ⁊ sumaẽ in potu cum aq̄ calia. ¶ Si āt cōgeletur sumat in potu eger aquam alhasce. ⁊ silr coagulum leporis.

¶ De cōgelatione sangulis in stō. Cap.xviij.

Cura eius est sumere in potu coagulum leporꝭ. ʒ.ij. aut aq̄ mente q̄ntitatē.ij.℥. in qua iam positum sit pondus.ij.ʒ. salis contriti.

¶ De singultu. Cap.xix.

Singult^9 ẽ mot^9 diuersus cōpositus sicͤ spasm^9 cōstrictiuus cū tensione dilatatiua exñs in ore stōi: aut toto corpe ei^9 aut meri ex quo aggregaẽ ad seipsum cū spasmo fugiēs. ex nocēte si fuerit nocens aut pparatus ad motū fortis expulsiōis sequētis ip3: sicut accit ei q̄ vult. Et assimilaẽ alicui modoꝶ motus tussis q̄ est in pulmōe ⁊ velamine ad expellendū humorē: aut nō sit nocens: imo sit f3 semitā supfluitatis siccitatis mouētis ad silitudinē aliquam sicut spasmus: ⁊ nā moueat ad dilatationē ⁊ nō obediat illud ⁊ succurrat ei. et plm q̄ꝺ accidit ori stōi tremor pp illud qꝺ ledit: sicut accidit ori stōi tremor pp illꝺ qꝺ nocet ppie. ⁊ si fuerit stomacus siccus ⁊ nō toleret os eius nocu^m mordicationis. Et qñq3 accit pp cōitatē. ¶ Et qñq3 est singultus p^9 vomitum ori stōi. aut pp dimissionē hūoris pauci in ipso q̄ non expelliẽ vomitu: sicut qñq3 fit singultus pp retentionē vomitus ⁊ expectationē sup ip̄: qꝛ q̄eicit mot^9 volūtari^9. ¶ Et plm mot^9 ptū stōi nō fit nisi motu oris ei^9 pp vehemētiā sensus ei^9: et fortitudinē lesionis eius a mā feruēte. ¶ Et dixerūt q̄dā q mot^9 singult^9 fortior ẽ motu vomit^9: qñ vomit^9 expellit rē effusam in vētrē ⁊ singult^9 expellit rē siccā. S3 nō ois vomit^9 et subuersio fit a cā effusa: n3 ẽt qꝺ expellit aliq̄d o3 vt sit debili^9: eo qꝺ nō expellit: ⁊ eo qꝺ laborat vt expellat: ⁊ nō pōt: imo singult^9 ẽ mot^9 debilior motu vomitus. Et ẽ.q. mot^9 ad vomitū debilis. ¶ Et silr multotiēs ĩcipit singult^9: deīde fit vomit^9.q. mot^9 stōi apꝺ tactū cāe: singult^9 ẽ puus qñ cā ẽ pua ⁊ q̄si qñ augmētaẽ res vehemētior fit mot^9: ⁊ fit vomit^9. ¶ Distinguam^9 aūt illud qꝺ facit accidere singultū pp nocumētū ɔñs os stōi. ¶ Dicam^9 itaq3 q qñq3 fit illꝺ aut re nocēte suo calore: aut re ledente os stōi friditate sua: sicut accit ex singultu in rigore febriū ⁊ ĩ aere frigido ⁊ in hūorib^9 ĩfrigidātib^9 ⁊ a frigore alio ɔfirmato in ɔplōne stōi ɔstringēte ipm ⁊ spasmāte eū: ⁊ qñq3 accit h^o puerꝭ ⁊ ĩsantib^9. Et frig^9 q̄dē facͤ accidere singultū trib^9 modis. Un^9 eoꝶ ẽ ex pte ĩsepabilitatis māei: ⁊ scꝺs est ex pte frigorꝭ ei^9 ⁊ ɔuctate sua cum q̄litate sua trāseūte eq̄litatē: ⁊ terti^9 ẽ ex pte ɔstrictionis eius ⁊ ĩspissationis quā facit in poris: qꝛ retineẽ in illis ĩspissatis illud de v̄tute cui^9 est q ab eis resolui. Aut a re nocēte suo calore sicut accit in febribus adurētib^9 ex spasmo in ore stōi: aut a re nocēte mordicatiōe sua: sicut accit ex potu synapis et diapipereō ⁊ hūorib^9 virulētis ⁊ potu medicinaꝶ mordicatiuaꝶ vt diapipereō cū vino ⁊ ppe fm sanitatē sensus stōi: aut debilitatē sꝺe oris stōi ⁊ de hoc gñe est cib^9 corrupt^9 ⁊ ɔuersus ad q̄litatē mordicatiuā. Et puerꝭ q̄dē accit illud plm. ¶ Et silr accit ex effusiōe coleꝶ in os stōi: ⁊ sicut fit qñ est coleꝶ mot^9 in crisib^9 ad caput stōi vt expellat eas nā cū vomitu. Aut a vētositate retēta in ore stōi ⁊ in tunicis ei^9 ⁊ in meri ꝰhata a calitate vaporosa q̄ nō pōt resolui. Aut a re nocente sua ꝰuitate sicut fit a repletiōe. Iste ergo sunt spēs ei^9 qui fit ex cā nocēte. ¶ Ille v̄o qui fit a siccitate qñq3 fit a siccitate pura cū spasmo: sicut accit in postremo febriū incēsiuaꝶ ⁊ euonū exiccātiū ⁊ famis plurē: et est signū timoris. ¶ Et qñq3 fit ex siccitate non ɔfirmata et iuuaẽ ex quolibet hūectāte et remoueẽ. ¶ Fact^9 āt p cōitatē ẽ sicͤ ille q̄ accit ei cui fcm̄ ẽ apa magnū in epe suo: et ppe in latere ɔcauo: aut in intestinis: aut in velaminib^9 cerebri sui: aut est pp venas in velaminib^9 cerebri sui: sicut accit apꝺ ictū nociuū et pcussionē dolorosa3 p quā pcutiẽ caput et sicut accit ĩ febrib^9 ĩ eleuatiōe sua ⁊ ĩ signꝭ crisꝭ. ille.n.ẽ pp cōitatē corpis. Et iā experti atū ẽ ĩ iueniēdo cā3 ppt quā euēt^9 singult^9 ĩ apate epis. Et dixerūt q̄dā q est qñ effundiẽ ex eo colera ad duodenū: deīde ad stō3 postea ad os ei^9. Et dr q cā ĩ ipo ẽ cōitas epis et stōi ĩ neruo minuto ɔtinuāte ĩ ea. ¶ Et si hō habuerit singult^9 her mā et accit ei ĩ sciso sit^9 resolueẽ singultus ei^9. et silr si vōuerit et expulerit hūorē. Qꝺ si euomat et singlt^9 ñ ꝛsolueẽ sigñ: aut apa ĩ stō: aut ĩ radice nerui venīēt^9 ad ip3 ex cerebro: aut ĩ cerebro. et sequiẽ ilico ābo sil rubedo ocli: et distiguiẽ iter vtraq3 p accidētia apatū cerebri: et accidētia apatū stōi. Et singultus qui igrediẽ in signis crisis qñq3 est signu3 bonū: et qñq3 est malū fm q exponem^9 in suo capꝰo. ¶ Et ĩ li^o. q̄dē affoꝛismoꝶ dr q qñ vomitus nō sedat

singultū ⁊ ē cū eo rubedo ī oculo:ē malū signū signs
apā stōi aut cerebu. ¶ Et ī libro signoꝝ mortis velo
cis dic̄ ꝙ quādo accit hn̄ti singultū apā ī later̄ dextro
egrediēs nā absq̄ cā cognita:⁊ ē singult⁹ vehemens
egredit̄ ala ei⁹ ex singultu an̄ ortū solis:⁊ ex illo ē il=
le q̄ hȝ cū singultu pūctiōeȝ ⁊ vōitū ⁊ cuȝeȝ ⁊ destru
ctionē rōnis moritur.

De signis. Cap.xx.

OMnis singultus q̄ vomitu sedat̄ cā ē res noci=
ua sua q̄titate:aut q̄litate sua mordicatiua fm
vnū modoꝝ p̄dictoꝝ. ¶ Et ōis singultus succedens
euōnibus ⁊ febrib⁹ adurētib⁹ ⁊ nō sedat ipm vōitus
imo addit ī ipo ē a siccitate. ¶ Fact⁹ āt pp ꝯplones
cū mā ⁊ sine mā scit̄ ex sigtōib⁹ p̄dictis ī ca. cōibus.
¶ Factus āt ab apatib⁹ stōatic̄ aut cerebri aut epa
tis sig̃nt accñtia vniuscuiusq̄ eoꝝ dicta ī suo caplo.

¶ De cura. Cap.xxi.

UOmit⁹ est cura magis ꝯferēs singultui cuius
cā est replo plima ⁊ res nocens sua q̄litate. et
silr oē mouēs laboriose:⁊ mouēs terrefaciendo ⁊vo
ciferādo ⁊ ira ⁊ timor ⁊ gaudiū subito accidēs:⁊ tri=
stitia supflua ⁊ aspsio aq̄ fride sup facieȝ p⁹ subito ⁊
mot⁹ ⁊ exercitiū ⁊ eq̄tatōes ⁊ expectatio sup retētio=
nē tussis cōmouentis:⁊ expectatio sup situm ⁊ sternu
tatiōi q̄dē in superādo māȝ faciētē singultū inest im
pressio maxima. Et ex eis q̄ remouent eum ēt est lon
gitudō retētiōis anhelit⁹:qm̄ illō ē res faciēs accre=
scere calitatē ⁊ mouet eā ad exeundū versus poros
q̄rēs attractionē aeris: q̄r mouet hūores ⁊ resoluit
eos. Et somn⁹ lōgus vehemēter iuuat ipm ⁊ cōstri=
ctio extremitatū ⁊ positio vētosaꝝ sup stōȝ sine incisio
ne ⁊ sup vētrē ⁊ sup vtrasq̄ spatulas ⁊ positio medi=
cinaꝝ rubificātiū. ¶ Et ex cur̄ ꝯferētib⁹ singultui vi
scoso ⁊ replonali ē vt patiēs ipȝ icipiat ⁊ euōat:dei=
de bibat hierāpigrā:aut succū absynthij sumēdo ex
eo aur̄. ⁊ ex sale ido.ij.dauich.deiñ p⁹ illō vtat̄ myra
bolanis ꝯdit̄. ¶ Si āt eā ē viscositas oȝ vt ī ei⁹ cura
tres res itēdāt̄.s.resolo matiei:⁊ īcisio ei⁹ sic̄ cū oxy=
melle sq̄llitico. ⁊ 2ª pmutatio ꝯplonis ei⁹ ita vt'eq̄t̄ si
nō fuerit nocēs nisi q̄litate sua:⁊ tertia stupefactio sē
sus or̄ stōi parsip:ita vt mīorat̄ matiei mordicatio.
¶ Et iā laudati sūt troc.h⁹i. R̷ .costi croci rosaꝝ re=
cētiū:mastic̄:spice oīuȝ an̄.aur̄.iiij.assari aur̄.iij.alo
es opij āboꝝ an̄.aur̄.i.ꝯficiant̄ cū succo psilij ⁊bibat̄
ex eis.ʒ.aur̄.psilliū.n.⁊opiū stupefaciūt:spica ꝯfortat
⁊ resoluit:assaꝝ inclinat hūiditates ad ptē vie vrie:⁊
educ̄ eas p eā:aloes iclīat eas ad viā fecis et attra=
hit eas ex ea:cost⁹ et croc⁹ maturāt et ꝯfortāt calefa
ciētes pp h° q̄ fiūt trocisci isti ꝯferētes valde singul=
tui vehemēti et subuersiōi ale. ¶ Et si antiquatur et
chronic⁹ fiat cōfert ei oleū alkelkengi.iuua^m^ maxi=
mū exptū ⁊ qd̄ ex eo bibit̄ sit coclearīū vnuȝ cum aq̄
cala mellis. Et ex eis q̄ conferūt et est decoctio zinzi
beris ī aq̄ tepida. ¶ Cūq̄ vehemētior fit ⁊ antiquat̄
nec̄ie sunt ꝯfectiōes magne valde:et elaria sic̄ dyaci
minū cū aq̄ tepida:imo q̄ñȝ idiget ꝯfectiōibus et ty
riaca. Et filonū hȝ iuua^m^ maximū in h° pp illud qd̄
in ipso est de stupefactiōe cū ꝯfortatōe:resolutiōe et
expulsiōe. Et iuuat̄ ex pillulis sic̄ illis q̄ sūt de opo=
panaco et ex pillulis stomaticis. ¶ Et troc.stelle va=
lent vehementer ad singultum. ¶ Et medicine va=
lentes ī curatiōe singultus facti a mā frā ⁊sicca:aut
ꝓxima ei et sūt ruta:⁊ nitrū potata cū vino :et silr aq̄
apij et acetū squilliticū.et basilicū aq̄ et assarū ⁊ neri
dē ⁊ maiorana:et aniuden:ita ꝙ olfat⁹ sedat singul=
tū ⁊ aristol.et anisuȝ ⁊ daucū ⁊ zinziber ⁊ enula exic=
cata:⁊ succus eupatorij:⁊ foliū ⁊ acorus:⁊ abrotanuȝ
singulariter ⁊ cōposite:⁊ fiunt ex eis electuaria. Ipa
enim sunt ꝯuenientiora ori stōi:⁊ magis adherentia
ei q̄ȝ ea que bibūtur ⁊ descendūt ad fundu stomaci
subito:⁊ castoreū hȝ ꝓprietatem mirabilem in ipso.
¶ Et ex eis que maximū afferunt iuuamentū ei: cuȝ
ex ea in potu sumit̄ est decoctio abrotani ⁊ calamēti
mōtani ⁊ mastic.assumptis eq̄s partibus ⁊ elixatis ī
aq̄:⁊ bibat̄ cum vino decocto cū masticis :⁊ cinamo=
mi ⁊ squille.ʒ.iij.in lusto aceti :⁊ detur in potu ex eo
paulatim aliquibus diebus. ⁊ iteꝝ nitruȝ cum aqua
mellis. ¶ Et iteꝝ confectio de galāga cum melle : et
sumatur in potu mane ⁊ vespere quantitas nucis. Et
iterum medicamen huius cōpositionis costi ⁊ aloes
squinanti sisimbrij sicci calamēti fluuialis:mente ru
te se.apij thuris assari oium an̄.ʒ.ij.opij ro.siccaruȝ
amboꝝ an̄.ʒ.ʒ. ¶ Et iā laudant̄ cappares ꝯditi cum
aceto in hoc. ¶ Et q̄ñȝ adiuuat has medicinas ad=
ministratio medicinaꝝ sternutare facientiū. ¶ Qd̄ si
fuerit ex frigore puro:tunc medicine p̄dicte ꝯferunt
ei sumēdo ex eis ī potu cū aceto ⁊ aq̄:⁊ liniēdo ex eis
collum ⁊ gulā ⁊ locū qui est sup furculā ⁊ qui est sub
ossibus pectoris:aut liniat̄ collū:⁊ locus qui est sup
furculā cū oleo antiquo aut oleo cucu.asinini:⁊ silr
sunt oīa olea calida sola iuuatiua:⁊ proprie oleū ca=
momellinū:aut oleū in quo decoquunt̄ castoreū ⁊cy
minū et ātudēt sumāt̄ castoreii costi āboꝝ an̄.ʒ.ʒ.pe
troselinū:⁊ mastix. ¶ Aut sumat̄ cortex exterior rube⁹
fistici cum radice squinanti ⁊ decoquatur in aqua et
bibatur ex decoctiōe amboꝝ. ¶ Et dixerunt quidam
ꝙ cortices alcala:q̄ñ exiccant̄ ⁊ bibit̄ ex eis pondus
aur.i.cū aqua feniculi ⁊ seis rute sūt iuuatiue valde:
⁊ ego nō existimo ꝙ conferant stō. ¶ Qd̄ si fiat vehe=
mens ⁊ antiquat̄ nō est excusatio q̄n ponant̄ ventose
sup stōm sine incisiōe ⁊ cōsequātur eas medicine ru
bificātes. ¶ Illi āt q̄ fit ex ventositate retenta sup os
stōi.aut ī ipo:aut ī meri ꝯfert administratio balnei : et
receptio aliquātuli thuris ꝯtriti ī eo.deiñ fiat vt cur
rat aq̄ calida sup ipm paulatim. Et enula exiccata ē
vltima in hoc. ¶ Qd̄ si humor fuerit mordicatiuus
gn̄atus illic:aut effusus ad ipm precipiatur patienti
ipm vt euomat si pōt cū eis q̄ vomitū educunt hmōi
aut soluatur vēter cū eis q̄ sunt sicut hiera cū syrupo
acetoso:⁊ sicut cum syrupo de absincthio. ¶ Et q̄ñq̄
sufficit potare acetū ⁊ aquā ⁊ sorbere butyꝝ:aut sor
bere oleū amigdalinū:cū aqua cala:⁊ occupari somno
⁊ ꝓlongare ipsuȝ q̄ātū posle est:et silr aq̄ ordei affert
ei iuuamentū maximū et vehemēs et ppie cū aqua
granatoꝝ dulciū et muzoꝝ declinātiū ad dulcedinē
¶ Et aqua acetose est ex eis que cōferunt etiaȝ cum
mundificatiōe ⁊ꝯfortatione simul. ¶ Et si cā est cā ac
cidentalis tūc cura ī ipso est euō ad sumendū ī potu
lac recenter mulctuȝ et aquam tepidam cum aliquo
quod sit sicut oleum amig.et oleum de cucurbita:de
inde aquam ordei:et aquam cucurbite et aquam cis

trolo℞ ⁊ mucilagines frãs: ⁊ silr inunctio ex eis exte rius: ⁊ silr inunctio iũcturar̃ ⁊ vti lesiuis ⁊ similibꝰ. ℭIn scõ ãt pꝰ vomitũ si sentit eger reliquias hũoris mordicatiui: ⁊ sit cũ eo par̃ nausee sternutet sternutationibꝰ freqñtibꝰ. pꝰ q̄ dãr ei ea q̄ lubricũ faciũt illũ hũorẽ sicut rob d̃ prunis ⁊ tamaridi: ⁊ ꝓpe cũ tu fueris pcipiẽs ei recipere ẽt tamarindos. Et si nõ sentit illud: imo sentit extẽsionẽ fac emplm ou stõi cum emplis ꝑatis. ⁊ fac eũ sorbere sorbitiões leues i qbꝰ nõ ẽ mũdificatio: imo in qbꝰ est ꝯfortatio sicut medulla tritici ⁊ sedatio aliqua sicut oleũ amigdalinũ ⁊ odoramẽtũ aliqđ sicut pulli. ℭIn facto aũt ab apatibus epatis ⁊ alio℞ oꝫ vt curet̃ apa ⁊ fiat flõmia si necessaria ẽ flõmia ⁊ ꝑter stõus i ipo cũ eis q̄ sunt sicut aq̃ granato℞ ⁊ aq̃ ordei ⁊ aq̃ endiuie ⁊ empla.

ℭDe dispõnibꝰ accñtalibꝰ mirac ⁊ hypocõdrijs. xxij

Quãdoq̄ accidit in istis ptibus tremor pp mãos exñtes in eis: ⁊ qñq̄ sunt male ⁊ ꝑueñt nocumẽtũ ea℞ ad cerebrũ: ⁊ facit accidere in ipso melãcoliã sicut diximꝰ ⁊ epiliam mirachiales. Et qñq̄ ẽ de hoc tremore q̄ fit ꝓpe os stõi: aut in ipsomet pp tremorez cordis. ℭEt qñq̄ facit accidere qđẽ inflationẽ isepabilẽ ⁊ grauitatẽ ⁊ fit ꝓrima sig̃ illi. Et qñq̄ sig̃nt apata intrinseca. ℭQđ si sentitur attractio mirac ⁊ hypocõdrio℞ ad supiora: tũc qñq̄ sig̃t vomitũ ⁊ in febribus acutis sig̃t fodã q̄ cõmouet̃: aut sanguinez a capite fluẽtẽ: aut vomitũ fm q̄ distinguemus euz in suo loco: aut ꝑmutatiõꝫ mãei ⁊ apa. ℭEt qñ est eo℞ attractio ad inferiora ⁊ ꝑtes sumis sig̃t ꝑmutationẽ ad inferiora ⁊ solutionẽ ventris quã ꝯfirmat pũctio. ℭEt tẽsio hypocõdrio℞ ad supiora ẽ ex eis q̄ multiplicãtur in febribꝰ pestilẽtialibꝰ. Et qñq̄ est pp siccitatẽ sequẽtẽ calorẽ aut frigꝰ. ⁊ qñq̄ ẽ et pp apata q̄ꝫnis sit in inferioribus ẽt. In illis aũt q̄ sunt i superioribus est tẽsio eo℞ ad superiora cũ anhelitu ⁊ mirac fit. ⁊ hec inflatio in egritudinibꝰ acutis est mala cui associat̃ icteritia epica. ℭEt qñq̄ accñt istis mẽbris s. hypocondrijs ⁊ mirac dolores mordicatiui: ⁊ dolores extẽsiui pp egritudines epis ⁊ egritudines splenis: ⁊ apata lacerti ⁊ in febribus ⁊ in crisibꝰ. Inquit Bucatis oganesibur i. c. dolo℞ epis si destruitur virtus appetitiua. Draco eñ cũ debilitat̃ in venãdo hedos ⁊ arietes ⁊ similia: ⁊ nõ valet deferre eos ad gruptã suã. venat̃ aues ⁊ ꝓprie auẽ que dicitur taptillꝰ: ⁊ comedit epar earum ⁊ excitatur tunc appetitꝰ eius ⁊ redit virtus eius.

ℭFen. xiiij. de epate ⁊ dispositionibus eius.

ℭTractatus pmꝰ de vlibꝰ dispõnibꝰ epatis.

ℭDe anathomia epatis. Capi. j.

Epar est mẽbrũ qđ ĝñat sanguinẽ q̄ꝫuis mesaraice ꝯuertãt qñq̄ chilũ ad sanguinẽ ꝯuersiõe aliq̄ pp illud qđ est in eis de virtute epatis. ℭEt sanguis qđẽ fm ꝟitatẽ est cibꝰ ꝯuersꝰ ad silitudinẽ epis qđ ẽ caro ru. q. ipa sit sanguis verus cõgelatꝰ. ⁊ est vacuũ a villis neruo℞ in quo nascunt̃ vene q̄ sunt radices ea℞ que ꝓcedũt ex eo dispartite in ipso sicut villi. et sicut sciuisti in anathomia venarũ quieta℞ que sunt sugẽtes a stõ ⁊ intestinis mediãtibus ramis porte nolate mesaraice ex cõcauitate et decoquit̃ illud illic in sanguinẽ. ⁊ mittit illuz corpori mediãte vena cõcaua orta ex gibbositate eiꝰ ⁊ mandat aquositas ad renes ex via gibbositatis ⁊ mittit spumã colericã ad fel ex via cõcauitatis etiã. Et concauatũ est illud de eo qđ ẽ a pte stõi vt eius coaptatio sup gibbositate stõi bõa sit ⁊ attractũ est illud qđ de eo est a parte diaphragmatis: vt non coartet̃ diaphragma cũ suo laborioso motu imo fit. q. tãgẽs ipꝫ ꝓpe pũctũ: ⁊ ẽ ꝯiunctũ ꝓpe venã magnã ortã ex eo ⁊ vti bñ cõprehẽdãt sup ipm coste curue. Et ipm qđem tegit pãniculus neruosus ĝñatus ex neruo paruo veniẽte ad ipm vt faciat ipm acquirere sensum aliquẽ queãdmodũ diximꝰ in ca. pulmõis. ⁊ hmõi sensꝰ manifestus est in latere cõcauo: ⁊ vt liget ipm cũ alijs visceribus. ℭEt venit ad ipm vena pulsatilis parua dispartita in ipso ⁊ affert ei spm̃: ⁊ seruat caliditatẽ eiꝰ innatã: ⁊ tẽperat ipm cũ pulsu. Et factũ est vt penetret hec vena ad cõcauitatẽ: qm̃ gibbositas ipa euentat̃ motu diaphragmatis. Et sanguini qđẽ nõ ẽ creatũ in epe spaciũ amplũ: imo ramosum dispartituꝫ vt sit cõprehẽsio eiꝰ totꝰ sup chilũ vehemẽtior ⁊ passio dispartiti chili ex eo magis cõpleta ⁊ velocior sit. Et illud qđ de venis ẽ a parte epis subtiliores hꝫ tunicas vt perueniat per eas ipressio carnis ad chilum. ℭEt pãniculus qđẽ eiꝰ cõphẽdit epar ⁊ ligat cum visceribꝰ tegẽtibꝰ itestina. ⁊ stõm q̄ diximꝰ. ⁊ ligat ipm ẽt cũ diaphragmate firmiter: ⁊ ligat ipꝫ cũ costis dorsi: ⁊ ligãt ipm alia subtilia parua. ℭEt cõtinuat inter ipsum ⁊ inter cor vena cõtinuans inter ea ambo quã sciuisti descẽdẽs de corde ad ipm aut ascẽdẽs ex ipso ad cor aut fm ãbas itentiões. ⁊ hec qđẽ vena sapiẽter ligata ẽ ẽt cũ epe ⁊ pãniculo duro spisso. ⁊ ẽ penetrãs sup ipm: ⁊ subtilius latus eius est illud qđ est a pte intrinseca: qm̃ tangit mẽbra subtilia. ℭEt epar qđẽ hois maiꝰ est epate ois aialis appropinquãtis ei in q̄ꝫtitate. ⁊ q̄ oẽ aial plus comedens ⁊ debilioris cordis est hñs maiꝰ epar: ⁊ ꝯtinuat inter ipsum et inter stõm neruꝰ sed est subtilis: ⁊ nõ sunt cõicantia nisi pp rẽ maximã ex apatibꝰ epatis. ℭEt primũ quod oritur ex epate sunt due vene: q̄rũ vna ẽ in latere concauo ⁊ pim iuuamẽti eiꝰ ẽ in attractiõe cibi ad epar ⁊ nolat̃ porta: ⁊ altera ẽ in latere gibboso ⁊ iuuamẽtũ eiꝰ ẽ applicatio nutrimẽti ad mẽbra ex epate: ⁊ nolat̃ ꝯcaua: ⁊ ostẽdimꝰ iã anathomiã ipsar̃ in li. pmo. Et epar qđ hꝫ additamẽta cõphẽdẽtia stõꝫ: ⁊ adherẽtia ei sicut ẽ cõprehẽsio eiꝰ qđ cõprehẽditur digitis: ⁊ maius additamẽto℞ eius est additamẽtũ appropriatuꝫ nole additamenti: ⁊ positũ est sup ipm fel: ⁊ postea ẽ extensio eiꝰ additamenti ad inferiora: ⁊ oia additamenta eius sunt quatuor aut quinq̄. Et scias q̄ nõ est corpꝰ epis in holbus oibꝰ cõprimens costas dorsi: ⁊ fortiter imissum eis: q̄ꝫuis sit in plurimis eo℞ sic: ⁊ est eiꝰ cõitas ad ipm pp illud. s. cõitas epatis ad costas dorsi: ⁊ diaphragmatis. ℭEt caro qđem epatis sensum nõ hꝫ: sed illud qđ de ea sequitur pãniculum sentit: propterea aduenit ei parũper de parte panniculi neruosi. ⁊ pp hoc diuersificatur hec cõitas: ⁊ iudiciũ eiꝰ i hominibꝰ. ℭEt tu iã sciuisti q̄ ĝñatio san. fit in epate ⁊ in ipso fit separatio colere ⁊ melãcolie ⁊ aquositatis. ℭEt qñ destruit̃ res in vnaquaq̄ ea℞

¶ Et qñ destruit̃ i ḡnatiõe sanguinis ⁊ nõ destruit̃ i
sepõne. ⁊ qñ destruit̃ i sepõne: ⁊ nõ destruit̃ ēt in san
guine bono. Et qñ accit destructio in sepõne nõ pp
epar: imo pp mēbra attrahētia ex eo illud qđ separa
tur. Et in epe q̃đ forti sunt q̃tuor v̄tutes nāles cuius
plīn digestiue ē in carne ei⁹: ⁊ plīn aliaꝝ v̄tutū est cū
villis ei⁹: ⁊ nõ ē lõginquū q̄n sint i mesaraicis oēs ille
v̄tutes. Lʒ q̄dā postremoꝝ aduersent̃ p̄mis ⁊ dicant
errauit ille q̄ posuit i mesaraicis attractiuā ⁊ retenti
uā. ip̄e eñ sunt vie p q̄s attrahit̃: ⁊ nõ ē poſe vt sit in
eis attractio. ¶ Et assert ad hoc rõnes silēs rõnibus
debilib⁹ q̄ sūt ei in ol re: ⁊ dicit si mesaraice haberēt
v̄tutē attractiuā hērēt ⁊ digestiuā: sʒ nõ hn̄t v̄tutē di
gestiuā: qūo eñ hn̄t v̄tutē digestiuā cū nõ moret̃ in
eis cib⁹ tp̄e quo patiat̃. Et dicit ⁊ si hērēt v̄tutē attra
ctiuā cū epar ēt eā hēat cõicarēt in suba pp ↄuenien
tiā v̄tutū. Et iste q̄dē debilis ↄsideratiõis nõ sciuit q̄
v̄tus attractiua cū ē in meatu ex quo attrahit̃ ē illud
magis adiuuās sicut cū expulsiua ē in meatu ex quo
expellit̃ sicut ē in intestīs ē illđ magis adiuuās. ¶ Et
oblit⁹ ē q̄ attractiua ē in meri ⁊ ē meat⁹: ⁊ nõ sciuit q̄
nõ ē multū malū vt sit i meatib⁹ q̄buſdā v̄t⁹ attracti
ua: ⁊ nõ sit digō de q̄ sit curādū cū nõ sit necīa in eis
digō: imo attractio. Et oblit⁹ ē q̄ chilus q̄nq; ↄuertit̃
in mesaraicis ↄuersione aliq̄. Quare ḡ negauit q̄ sit
cā in hoc v̄t⁹ digestiua in mesaraicis. ⁊ q̄ sit illic v̄t⁹
retētiua retinēs q̄ntitate aliq̄ q̄uis ñ ꝓlõget̃. Et obli
tus ē q̄ sp̄ēs villoꝝ opõnū notaꝝ sūt diuerse. ⁊ elõga
uit q̄ sit in illo in quo festinat penetratio. digō aliq̄ ⁊
illđ nõ est elõgādū. Medici nāq; dicūt q̄ in ore ip̄o ē
digō aliq̄: ⁊ nõ negāt q̄n in ore sit virt⁹ expulsiua ⁊ di
gō: ⁊ ē mēbrū qđ velociter euacuat̃ ab eo qđ cōp̄hen
dit. Et oblit⁹ ē q̄ possibile ē vt diuersificet̃ substantia
mēbroꝝ ⁊ ↄueniāt in attractiõe vni⁹ rei: q̄uis sit va
dēs in via vna ad mēbra ola. Et oblit⁹ ē q̄ attractio
fit ad epar: ⁊ plurimū ei⁹ fit cū villis venaꝝ: ⁊ sūt hõ
genei cū suba mesaraicaꝝ nõ lõginq̄ ab ea. O quātū
errauit iste hõ i hoc iudicio. Illđ aūt qđ. G. dixit sigt̃
q̄ attractio p̄ma fortis ē in ipso vbi est initiū motus
de quo curat̃. Et ei⁹ intētio fuit vt separaret illū qui
est ↄtent⁹ separatiõe mesaraicaꝝ sine epe. Et signo
ad illđ est sermo ei⁹ cū dicit q̄d incedit i hac egritudi
ne ad curādas mesaraicas: ⁊ dimittit curationē epa
tis est sicut ille qui vadit ad hoc vt faciat emplastrū
pedib⁹ mollificatis pp nocumētū accidēs nuche q̄ ē
in dorso ⁊ dimittit curationē principij ⁊ radicis q̄ ē nu
cha. ¶ Hic est ḡ sermo. G. ↄiunctus huic sermoni. Et
tu quidē scis q̄ pedes nõ sunt vacui a v̄tutibus. s. na
turali ⁊ motiua ⁊ sensibili q̄s nucha hʒ ⁊ nõ est diffe
rentia inter virtutē eoꝝ ⁊ virtutē nuche: nisi q̄ v̄tus
sensibilis ⁊ motiua vnius eoꝝ est prima: ⁊ alterius ē
secūda. ⁊ silr̃ est dispositio mesaraicaꝝ. Ipse nāq; nõ
sunt vacue a virtute: q̄uis sit eaꝝ p̄ncipiū epar ⁊ quo
modo cū ip̄e sint instrumentū ⁊ est instr̄m nāle qđ at
trahit ex lõginquo nõ s̄m semitā motus localis sicut
in lacerto s̄m plīn nõ euacuat̃ a virtute currēte i ip̄o
⁊ obuiāte in ip̄o ⁊ obuiāte patiēti ita q̄ ferrū patiat̃
a magnete ⁊ qñ attrahit̃ cū eo ferrū alīđ. Et silr̃ tan
gens inter ferrum ⁊ magnetē apud plurimos eoꝝ
qui verificauerunt.

¶ De modis ex quibus significantur disposi
tiones epatis. Capi. ij.

QUādoq; sigñtur dispõnes ep̄is p obuiationem
tact⁹ sicut sigñt ap̄ata ip̄i⁹ q̄nq;. ¶ Et q̄nq; etiā si
gnificātur p dolores q̄ sunt ei ꝓprij. Et significantur
p opõnes factas ex eo. ¶ Et sigñtur per cõitates mē
broꝝ primoꝝ ipsi sicut stõi ⁊ diaphragmatis ⁊ inte
stinoꝝ ⁊ renū ⁊ fellis. ¶ Et significātur p cõitates mē
broꝝ q̄ sunt longinque illis ab eo sicut partiū capi
tis ⁊ splenis. ¶ Et q̄nq; sigñtur p dispõnes cõitans
toti⁹ corporis sicut colorē ⁊ formā ⁊ tactū. ¶ Et q̄nq;
sigñtur p ea q̄ oriunt̃ in ptib⁹ ei⁹ ex pilis. ⁊ que oriun
tur in ipso sicut p venas. ¶ Et ex forma mēbroꝝ alio
rū. Et ex eis q̄ ḡnantur in ipso ⁊ ꝓcedūt ab eo. Et pp
ↄueniētia ⁊ diuersificātia: ⁊ ex causis ⁊ ↄsuetudinib⁹
⁊ que cõtinuantur cū eis.

¶ De distinctione modoꝝ harum sigñtionū. Cap. iij.

SImilitudo q̄đ accepta ex tactu ē caliditas tac⁹
ꝓprij ei⁹: q̄m ipsa significat cõplōnē calidā ⁊ fri
giditas eius sigt̃ cõplōnē frām. Et lenitas eius sigt̃
hūidā cõplōnē epatis. ⁊ duritiei sigt̃ duritiē ei⁹: aut
ap̄a durū in ipso. Et ipsi⁹ inflatio sigt̃ eius tumorē:
aut ap̄a in ipsa. Et lūatio q̄ sentit̃ ex inflatione eius
significat q̄ ē in ipso epe: ⁊ ipsi⁹ elõgatio ex̄ius s̄ʒ aliā
formā: qđ ē in alio ab epe: ⁊ qđ ē in lacerto ventris.
¶ Similitudo aūt accepta ex doloribus ē sicut si fue
rit extēsiuus cum grauitate tūc illic erit opilatio aut
ap̄a ⁊ si fuerit sine ḡuitate tūc illic erit vētositas. Et si
fuerit grauitas sine pūctura: tunc mā erit in corpore
epatis: siue fuerit ap̄a: siue opilatio. ⁊ si fuerit cū pū
ctura: tūc erit apud pāniculū velātē ip̄m. ¶ Uerū sig
nes assumpte ex opõnibus factis ab eo sunt pp di
gestionē ⁊ attractionē ⁊ expulsionē sanguinis ad cor
pus ⁊ aquositatꝭ ad renes: ⁊ colere ad fel: ⁊ melie ad
splenē: ⁊ sicut dispō tussis. Cūq; destruit̃ aliq̄d hoꝝ ⁊
nõ sit pp mēbrū cõicās ep̄i: tunc est ex epe. ¶ Signes
aūt accepte ex cõitatibus sunt sicut stōis: nā si ē ex stō
multoties sigt̃ dispõnes epatis: ⁊ sicut singult⁹ ⁊ sicut
appetitus etiā: ⁊ digestio: ⁊ sicut malitia anhelitus:
q̄uis eñ fit ꝓpter pulmonē ⁊ diaphragma: tñ q̄nq;
fit ꝓpter epar: ⁊ sicut sp̄ēs egōnis ⁊ sp̄ēs vrine signifi
cant dispõnes epatis quas scies: ⁊ sicut dispõnes fo
de ⁊ egritudinū capitis ⁊ dispõnes egritudinū splēis
significāt ip̄as: ⁊ sicut ex dispõnibus lingue in tactu
eius ⁊ asp̄itate ipsius ⁊ colore eius ⁊ colore labiorū
significant̃ ip̄e. ¶ Et iā q̄dē currūt inter cor ⁊ epar di
uersitas ⁊ ↄueniētia ⁊ victoria in q̄litatib⁹ suis q̄s di
xim⁹ i ca. anathomie cordis. ¶ Uerū significationes
pp dispōes cõitatꝭ sūt sic̄ significatio colorꝭ sup epar
ita vt si sit rube⁹ alb⁹. tūc significat sanitatē ei⁹: aut si
sit citrin⁹ significat caliditatē ei⁹: aut plūbin⁹ frigidi
tatē ei⁹: aut brun⁹ significat frigiditatē ⁊ siccitatē ei⁹:
⁊ sicut ē significatio icteritie sup ip̄m ⁊ ēt sicut signifi
catio pinguedinis carnose significās hu. caliditatē
ipsi⁹ aut pīguedinis cū adipe significās hu. ⁊ frīatē
ei⁹: ⁊ sicut macies significat siccitatē eius. ¶ Et sicut
cõitas caliditatis in corpore significat si nõ fuerit a
vehemētia caliditatis cordis caliditatē eius. Et co
gnoscunt̃ cū ea significatiões caliditatis eius p̄dicte
¶ Significatiões aūt ex formis membroꝝ aliquorū

sunt sicut sigtiones ex magnitudine venarum et amplitudine earum signtes ex magnitudine epatis: et amplitudine viarum ei⁹. Et ex breuitate digitorum et longitudine eorum etiam sigtur puitas et magnitudo ei⁹. ¶ Sed signiones ex pilis ortis sup ipm sunt sicut signiones eorum in mebris alijs que iam diximus. ¶ Signiões vero ex eis que oriunt in ipso et sunt vene: sunt quoniam si ipse sunt grosse magne manifeste tunc cõplo pncipalis est cal'a. et si sunt subtiles occulte. tunc cõplo pncipalis est frã. ¶ Uero ei⁹ calitas et friditas et lenitas et durities: qñq3 sunt pp cõplexionem pncipalem: et qñq3 sunt pp cõplexionem accñtalem. ¶ Signiões aut ex eis que in ipso gñantur sunt sicut si in ipso gñatur colera sigt caliditatem eius et melia calitatem eius vehementem: aut siccitatem ei⁹ et frigiditatem fm q3 sciet in loco suo. ¶ Et generatio sanguis boni est sigtio sanitatis eius. ¶ Et ille cui⁹ sanguis est colericus: aut melicus: aut mollis declarat in eo q3 spargitur ex eo ad corpus: aut aquosis nõ recipiẽs cõtinuationem cũ corpore sicut est in ydropisi carnosa est infirmũ fz q3 sigt ipz dispõ eius qd spgit ab ipo. ¶ Cõueniẽtia vero et diuersificãtia sciunt ex h⁹ q3 conueniẽtia sunt silla cõploni nãli cõtraria cõploni accñtali. ¶ Ex etate vero et cõsuetudine et que currũt in eis sigtiones cognoscunt in qualitatibus.

¶ De cõtra opantia cordis ad epar in qlitatib⁹. Ca.iiij.

Scias q3 calitas cordis vicit calitatem epatis magnifice. Et hũiditas ei⁹ nõ vincit siccitatem ipsi⁹. Et siccitas ei⁹ qñq3 vicit hu. epis parũper. et calitas epis vicit friditatem cordis debiliter. Et humiditas ei⁹ vincit siccitatem ipsius. Et ei⁹ friditas parum vincit caliditatem ei⁹. et ipsius siccitas semp vincit humiditatem eius. ¶ Et frigus cordis vincit calitatem epis plusq3 vincit siccitas ipsi⁹ hũiditatem epis. et caliditas cordis vincit hũiditatem epis plusq3 vincat siccitas ipsius hũiditatem ei⁹. Et vincit frigiditas eius etiam caliditatem illius aliquo modo victorie.

¶ De signis cõplonis epis nãlis et p° cale. Capi.v.

Complonis cal'e nãlis signa sunt: amplitudo venarum: et ipsarum maifestatio et calefactio pulmonis et corporis si nõ resistit ei cor. Caliditas enim cordis vicit fritatem epis fortit. Et multitudo gñatiõis cole in etate iuuẽtutis: et melie in fine. ei⁹. multitudo pilorum in ossibus pectoris et fortitudo appetit⁹ cibi et potus.

¶ De signis cõplonis fride nãlis. Capi.vj.

Signa ei⁹ sunt cõtraria illis signis et friditas cordis vincit caliditatem epis minus q3 vincat caliditas eius illius frigiditatem. Et quoniam sanguis hñtis hãc cõplexionem est subtilis: et aquosus: et virtus eius est debilis: tunc multotiens accidunt in ipso febres.

¶ De signis cõplonis sicce nãlis. Cap.vij.

Signa eius sunt paucitas sanguis et grossitudo ei⁹: et vacuitas venarum et siccitas toti⁹ corporis et spissitudo pilorum et crispitudo ipsorum: et cor sua humiditate nõ cõseqtur siccitatem epis: ita q3 aliquid valeat: imo nõ vincit eam omno: verũ siccitas epis vincit humiditatem cordis valde: et caliditas cordis vincit humiditatem epis in vltimo.

¶ De signis cõplonis hũide nãlis. Cap.viij.

Signa ei⁹ sunt cõtraria illis signis et cordis siccitas qñq3 cõseqtur hũiditatem epis parum valde: verum humiditas ipsi⁹ vincit siccitatem cordis fortis.

¶ De signis cõplonis cal'is sicce nãlis. Ca.ix.

Signa ei⁹ sũt sãguis grossus et multitudo pilorum nigrorum apud ossa pectoris: et ãplitudo venarum sequẽs cõplonẽ: et durities. et multitudo gñatiõis col'e et melie in fine iuuẽtutis. et siccitas corpis si nõ diuersificauerit ipam cor.

¶ De signis cõplonis cal'e et hũide nãlis. Ca.x.

Signat ipam calitas sanguis et bõitas cẽtie ei⁹: et ãplitudo venarum valida cũ lenitate: et q3 color e rube⁹ sine citrinitate. Et pili plurimi in pectore et ossib⁹ min⁹ tñ eis qui sũt in cala et sicca: et nõ sũt in spissitudine eorũ et crispitudine. Et tenuitas vel teneritas corpis pp calitatem et hu. ipi⁹. Et cũ calitas e dñans remãet corpus sanũ. Et si hũiditas dñat festinãt ad ipsum egritudines putrefactionis.

¶ De signis cõplonis frẽ et hũide nãlis. Ca.xj.

Signt ipam sãguis aqsus et flatic⁹ paucitas pilorũ apd ossa pectoris: et strictura venarum. Uene nõ replete: mollities: paucitas gñatiõis col'e et melie in fine iuuẽtutis: et hũiditas corpis: si nõ cõtra operet cor.

¶ De signis cõplonis frẽ et sicce nãlis. Ca.xij.

Significãt ipam paucitas sãguis: et paucitas calitatis sanguis et corpis et cõstrictio venarum. Et occultatio earum: et earum durities. Et paucitas pilorum in mirach. Et siccitas toti⁹ corporis.

¶ De egritudinib⁹ accidẽtib⁹ epati. Ca.xiij.

Epati accñt egritudines cõplonis in pprietate sue ibe. ¶ Et egritudies cõpõnis: et apata. Et vesice ppe apd pãniculũ. Et rũpunt apd spaciũ: et reliq que singulariũ dicem⁹ ea. Et qñq3 tolerat rupturã plz q3 reliq mẽbra: et nõ timet ex ea mors festina nisi associet ei eruptio sanguis ex vena magna. ¶ Et qñq3 accidũt epi apata p cõitatem et ppe in stõ: et splene: et felle et renib⁹: et diaphragmate: et pulmone: et mesaraicis et intestinis: et ppe supiorib⁹. Sz stõ et diaphragmati et felli et mesaraicis et itestinis cõicãt in pmis vene que sunt apte cõcauitatis epis: deinde peruenit nocum eorum ad epar: et qñq3 cõfirmat. Diaphragma vero et pmo et renes cõicãt in pmis venis gibbositatis: deinde puenit ad epar et qñq3 cõfirmant. Et plima cõicatio que est nõ est nisi pp stõm: pp cãm cũ qua corrũpit digestio: et expellit cib⁹ idigest⁹ nisi sit cã alia. Et egritudinũ qdẽ gibbositatis mãerum expulsio fm plin fit cũ puocatiõe vrine et fluxu sanguinis ex narib⁹ et sudore: sed in egritudinib⁹ cõcauitatis est illud cũ solõne ventris et vomitu colerico: et sanguineo. et sudore etiam in plurimis horis.

¶ De signis malitie cõplonis cal'e. Ca.xiiij.

Malitie cõplonis cal'e signa sũt. Sitis vehemẽs et nõ abscindit cũ aq potu. Et paucitas appetit⁹ cibi. Et iflãmatio et citrinitas vrine et tinctura eius. Et velocitas pulsus et freqntia ei⁹. Et febres. Et adustio sãguis. Et ledia calefaciẽtib⁹. Et sequit ipam liqfactio icipiẽs ab hũorib⁹: deiñ a carne epis. Et seqt eam rasura itestinorum: et qñq3 desiccat cũ ea nã absqz dolore in laterib⁹: aut egritate: et multiplicat cũ ea vomit⁹ citrin⁹ et rube⁹ et viridis: et succ⁹ porri. Et est cum ea egõ colerica plin: et pprie si fuerit illic cũ complone materia: et si nõ fuerit minorat san. Et exasperatur

lingua:⁊ extenuaꝛ corpus. Et qñ₃ sigñtur illud etate
⁊ cōsuetudine ⁊ arte et regimine. Et illa q̄ media est
gñat colerã:⁊ sup̄flua gñat meliã. Et egritudies ei⁹
sūt ex mania ⁊ melia ⁊ silib⁹. Et qñ puenit soluo ven
tris ad syncopi cū casu appetit⁹:tunc plm ei⁹ est pp
debilitatē epatꝭ factã a ꝯplōne calīa.⁊ ī plurimo ip̄i⁹
est egō sicca adusta nisi ad h᷑ puenīat vt adurat sã=
guinē ⁊ hūores ⁊ carnositatē epis ⁊ solone vētris cã
educat. Et qñ incipit adurere sanguinē est egō sicut
fex. Et qñ ē ī epe adustio aut apa:aut dubellatı:deiñ
egrediꝛ cū egōne aliq̄d nocēs ꝗ̄suz:tunc illō est car
nositas epis iã putrescã. Et nō ē ols res nigra egre=
diēs fex. Et qñq₃ rectificaꝛ ablutū ⁊ virulētum mãle
deinde ingrossaꝛ ⁊ fit nigrū ꝗ̄suz fetiduz sicͤ fit in fe=
bribus pestilentialib⁹. Et qñq₃ egrediꝛ pus virulen=
tum sanguinis:deinde nigrum subtile.

De signis malitie ꝯplōnis frigide. Ca. xv.

Signa ei⁹ sūt albedo labiorꝝ ⁊ ligue ⁊ paucitas
sanguis ⁊ difficultas cursus ei⁹. Et multitudo
flegmatis ⁊ paucitas sitꝭ ⁊ corruptio coloris ⁊ liq̄fa=
ctio mãei. Et qñ₃ denigraꝛ declinãs ad viriditatē. et
qñ₃ fit citrina ad colorē fistici ꝺclinans. et ēt albedo
coloris ⁊ flegmatꝭ ꝓp̄etas ⁊ ꝗ̄ssitudo pp ꝯgelatōe₃.
⁊ tepiditas pulsus ⁊ vehemētia famis. Fames. n. nō
fit nisi ex frīō tm̄. Et puritas digōis bone. Et qñ frigus
cōseq̄tur finē p̄uaꝛ appeti⁹. Et egō qñq₃ est sicca sine
odore. Et qñ₃ ē hūida pp debilitatē attractiue ⁊ est
declinis ad albedinē pui fetoris. Et qñ₃ subtiliaꝛ cū
ea egō ⁊ hūectaꝛ:verꝝ nō p̄seuerat ita cōtinue. Et nō
multiplicaꝛ cū ea fluxus vētris:ꝗ̄uis sint ei⁹ iceptio
et euent⁹ elōgat⁹. Et ī fine ei⁹ egrediꝛ qōdã sile feci
sanguis putrefci nō sicͤ sanguis liq̄facti. Et qñ₃ se
quunꝛ ꝯplonē fridã p⁹ spaciū qōdã febres: ꝓꝓea q
sanguis subtilꝭ q̄ est ī ipsa recipit putrefactiōnēq̄ ac=
cidit ei ⁊ sūt febres praue q̄s dicã ī ca. febriu₃. Et
qñ₃ ē in initio caꝝ virulētus subtilꝭ: deide ingrassaꝛ et
denigrãꝛ. Et qñq₃ ē fluxus vētrꝭ silis lauature carnis
recētis et illō cū appetitu ī p̄n⁹ sigñt frigus:et si acci=
dat p⁹ illō casus appetit⁹:tūc est pp corruptionē hu.
aut pp cã₃ aliã febrꝭ ⁊ silīū. Et plm sigñtiōis ei⁹ ē sup
debilitatē a frigore ⁊ ī fine ei⁹ redit appetit⁹ et fit su
p̄flu⁹ s₃ plm et spasmaꝛ cū eo mirac. Et qñq₃ sigñt
ipsa₃ etas:et ꝯsuetudo:⁊ cibus:et cause p̄terite:sicut
pot⁹ aq̄ frigide in ieiuno:aut post balneū:aut coitū:
qm̄ epar inflãmatum sugit ex aq̄ tunc velociter pl₃.
Et si est illic mã:sentitur acetositas in ore ⁊ humidi=
tas in egōne. Et qñq₃ est ad nigredinem et viridita=
tem:et nō ad citrinitatē et rubedinem.

De signis malitie ꝯplōnis sicce. Cap. xvj.

Signa ei⁹ sunt siccitas oris et ligue et sitis et du
rities pulsus et subtilitas vrine:et qñ₃ denigra
tur color:et si fuerit illic melia aut colera:scies signi
ficatiōes eaꝝ facile p ea q̄ sciuisti in p̄mis.

De signis malitie ꝯplōnis hūide. Ca. xvij.

Significãt ip̄a₃ īflatio faciei et oculorꝝ et molli=
cies carnis ypocōdriorꝝ. ⁊ puitas sitꝭ:nisi sit ca
liditas ꝯsumēs hūiditatē. et hūiditas ligue. et albe=
do coloris. Et qñ₃ ē cū ea citrinitas pauca. Cū āt ve
hemēs fit frig⁹ et dñaꝛ hūiditas ē declinis ad viridi
tatē. et quãdoq₃ ꝺbilitaꝛ corp⁹ pp mollitiē hūiditat₃

De r̄imōe vlı ꝺ curis egritudinū epis. Capi. xviij.

In epe necīa ē ꝯseruatio sanitatꝭ cū silibus ⁊ ex=
pulsio egritudis cū ꝯrio. Et in regie apatū et
vlcerꝝ ⁊ nocumētorꝝ ꝗ̄titatꝭ:⁊ in opilationū apione
et reliquorꝝ ea q̄ sunt necīa in reliq̄s mēbris. Et me=
lior q̄ō horaꝝ ad sumēdū ī potu medicias egritudi=
nū epatis:et ꝓp̄e pp opilatiō₃ epatis et silia ē hora ī
q̄ existimaꝛ q illud qō penetrat ex stō ad epar ⁊ com
prehēdit in ipso iã ē digestū et sepatū qō separi opo
tuit:et iter ip̄m ⁊ iter comestionē tp̄s iteruenit ꝯue=
niēs:⁊ ī ꝯsuetudine hoium ē hora q̄ ē iter surrectio=
nē a somno ⁊ iter balneationē. Et o₃ ēt in epate vt
tu nō eūes medicias apriuas ⁊ resolutiuas q̄b⁹ ꝯbu
r̄sus egritudies epatꝭ mãles opilatias et apostas ex
stipticis ꝯfortãtib⁹ nisi existimes siccitatē sup̄fluam.
Et nō op₃ vt ad summū puenīaꝛ ī infridatōe epa=
tis ꝗ̄tū pole est ⁊ p̄ducat ad hydropisim n₃ ī calefa=
ctiōe ei⁹ ⁊ p̄ducat ad arefactionē. ⁊ pp hoc o₃ vt scias
ꝗ̄titatē ꝯplōnis nālis epatꝭ qō curas ita vt cū redu=
xeris ip̄₃ ad eã stes. Et scias q cū tu erras ī epate
puenit error tu⁹ ad venas:deide ad corp⁹. Et ex er
rore q̄ō est vt tu ꝓuoces vrinã vbi necīū ē te soluere
vētrē:⁊ est vt sit mã in ꝯcauitate:⁊ soluas vētrē cū te
oporteat ꝓuocare vrinã:⁊ ē vt sit mã in gibbositate.
Et o₃ q̄ō vt medicine epatice optīe teranꝛ. Et op₃
vt sint subtilis sbē q̄ten⁹ ad ip̄m puenīãt sine sint frē
siue stiptice. Et subtiliãtū q̄ō ꝓp̄etas ē vt acuant
sanguinē:l₃ sint apitura q o₃ vt attēdas illō:⁊ sicut
aq̄ radicū ē ex summa apituarꝝ ei⁹:⁊ subtiliãtia eius
gñant qñq₃ hūores diuersos nō ꝓportiōales:q op₃
vt qñ freq̄ntas ei⁹ potū duob⁹ aut trib⁹ dieb⁹ ꝯur cu₃
aliq̄ lenias nãm. verꝝ vrine ꝓuocationē aq̄ ip̄a de ra
dicib⁹ opaꝛ. Et oēs q̄ō ēdiuie spēs ⁊ ꝓp̄e amara q̄
ad rubedinē ꝺclinat ꝯfert lesiōib⁹ epis:calefactꝭ q̄dē
cū syr⁰ acetoso ⁊ infrãtꝭ cū melle. Et epar adib inna
tiuū est cū sua ꝓp̄etate:⁊ carnes limaciarꝝ silr.

De causis nociuis epatis. Ca. xix.

Scias q itromittere cibū sup cibū ⁊ error ordis
ei⁹ sūt ex reb⁹ magis nociuis epi. Et potare aq̄
frã₃ subito in ieiuno ⁊ post balneū ⁊ coitū ⁊ exercitiū
qñ₃ p̄ducit ad infrãtionē vehemētē epis. Et qñq₃
accit epi īflãtio ab ip̄a suctio ⁊ velox et multa ex ea:
⁊ qñ₃ p̄ducit ad ydropisim. Et o₃ ī h⁹ ī dispōnevt p
misceas eã cū vino. Et nō infrides eã vehemēter. Et
nō traiicias eã ipetuose ꝺglutiēdo:imo sugēdo pau
latim. Et viscosa q̄dē ola nocēt epi ex pte q̄ faciunt
possidere opilationē. Et frumētū est ex summa co
rū in q̄b⁹ est viscositas cū cōpatiōe ad illud qō ē epar
ex mēbris cū digeriꝛ in epe. ⁊ nō est omne frumētum
ita:imo glutinosum. Et vinum dulce facit accide=
re in epe opilationē:⁊ ip̄m abstergit illã q̄ est in pe=
ctore. Et cã in illo est q vinū dulce attrahiꝛ ad epar
nō ꝗ̄datim ꝓꝓea q epar diligit ip̄m ex hoc q ē dulce
⁊ pp suã penetrationē ex hoc q ē pot⁹:q nō moraꝛ ī
ip̄o ꝗ̄titate q̄ separeꝛ fex ab eo r̄m morã aliarꝝ rerū
grossaru₃:immo superuenit epi:in grossitudine sua
⁊ inuenit vias ad ipsum paratas:qm̄ vie que sunt in
ter stomacum ⁊ epar sunt ample r̄m compositione₃
ad illud qō venit ad ipsum ex venis sparsis in epe.
Amplius cum cōprehenditur ī epe nō moraꝛ quãs

titate q̄ separ et digerakissimo expellit subtile in venas strictas illic velocitate sue penetrationis: et dimittit se dinē pp cōstrictōez vie. ¶ In pulmōe do res ē e contrario qn̄ supueniunt ei vinū dulce cū iā colatuz ē: aut ex via meatuū meri s3 semitā resudationis ex meatibus strictis ad āplos: aut ex via cōcaua cū iā dimittit fecē, eua dit adhuc cū iā sit colatū extransit in meatib⁹ strictis ad amplos: qr colat vice altera. Et silr reliq̄ dispositiōes nō inueniunt̄ ei cū cōparatione ad pulmonez.

¶ De rebus cōuenientib⁹ epati. Cap. xx.

Ex medicis q̄ cōferūt ei oia in q̄b⁹ ē amaritudo q̄ aperiat. Aut virt⁹ alia q̄ aperiat cū stipticitate q̄ cōfortat: et odoramēto cōueniēte sube spūs: et phi bēte putrefactionē sic̄ cinamomū et summitates squinanti et myrrha et silia. ¶ Et ea in q̄b⁹ sūt ablutio et abstersio et mundificatio virus mali cū nō cōsequunt̄ in mollificatiōe summā cōsecutiōis mellis. et ea i q̄bus sūt maturatio et lenificatio et ppē cū stipticitate et cōfortatiōe sic̄ crocus. Et q̄ sunt cū h̄ suauia sicut passe. Et velocis penetratiōis sic̄ vinū odoriferū pli bus epib⁹ in q̄b⁹ nō ē calitas vehemēs. ¶ Et qn̄ medicia aggregat ad ppetates p̄dcās suauitatē: tunc fortasse ē amica epis diligēs ip̄z sic̄ passe et fic⁹ et auellane et cōlumi iuuamēn. et sic ē nō recipiēs putrefactionē: et corruptionē: tūc ē magis vtile cōsecutōis i iuuā do. ¶ Et altararacō q̄ et endiuia hortulana et cāpestris cōueniūt ei valde: et cōferūt frā egritudini cale in epe cū ppetate sua et q̄litate cōtria sil: q̄uis q̄dā dicāt q̄ illa q̄ ē vehemēter amara ē cala: cōfert apiēdo in opilatōez pp suā amaritudinē et cōfortādo pp suā stipticitatē. et cōfert egrudini frē cū sua ppetate: et cū eo q̄d ē i ipsa de apiōe et cōfortatōe. Et qn̄ supfluit frig⁹ i epe pmisce q̄lib3 illaꝝ duaꝝ cū melle: aut cū aq̄ mellis: qm̄ resistit mel ifridationi ei⁹ si timet̄ ex ea: et adiuuat ipsaz ad reliq̄s opōnes suas. ¶ Et qn̄ exiccant̄ ambe et sumunt̄ i potū cū melle et aq̄ sua et decoquunt̄ cū melle: et cōferūt valde: et aperiūt: et educūt h̄uorē frigidū cū vrīa. ¶ Et ex cibis q̄ cōueniētib⁹ epi sunt illi q̄ꝝ chim⁹ bon⁹ ē et dulcia cōueniunt epi: qr ipinguat̄ eis et magnificat̄ et confortat̄. Uerum velocia sunt ad h⁰ vt faciāt euēire opilatōz ppea q̄ epar attrahit ea laboriose associās ea h̄uorib⁹ alijs: et pp hoc oꝛ vt deuitet dulcia ille q̄ h3 apa i epe suo: qm̄ ip̄a cōuertunt̄ velocit̄ ad colerā: et faciūt accidere opilōnes et nocibiliora dulcia sūt q̄ sūt ex eis gūsa: ppea q̄ faciūt accidere epilationē. et q̄ ex eis sunt cala pp cōuersionem suā ad colerā. ¶ Et fistici q̄ iuuatiui sunt pp suam aromaticitatē et stipticitatē et confortationē et mūdificationē viaꝝ venaꝝ cibi: veꝝ sūt vehemēt̄ calefactionis. ¶ Et auellane sūt cōueniētes olb⁹ epib⁹: qm̄ ip̄e nō sunt vehemētis calītatis: et sunt apitiue et chimus eaꝝ est bon⁹. ¶ Et epar edib et carnes limaciaꝝ cōuenientes sunt epi cum proprietate que est in eis.

¶ De cura malitie cōplonis cale i epe. Cap. xxi.

Oportet vt sit subtiliatio i regie ei⁹: et nō perueniat ad vltimū. et caueat̄ i ea mollificatio vehemens tum humectatiuis aquosis: et caueat̄ in ea euentus opilatōis cū ifrāntibus grossis. ¶ Et oꝛ vt caueat̄ in ea stupefactio vitta: imo oꝛ vt ifrāntia ip̄m aggregēt ad infrātionē abstersionē et apertionem et penetratio nē cibi et stipticitatē cōfortātē nō p̄imō. et in aq̄ ordei sūt oēs iste ppetates. ¶ Et endiuia q̄ campestris et hortulana vtra ē i hac intētōe. Cōplo. n̄aq̄ āba ꝛ de cluuis ē ad frig⁹ nō valde supfluū. et ē i ea calitas apitiua. et nō calefactiua et stipticitas eq̄lis cōfortās imo cōuenit̄ ex iuuamēto āba ꝛ vt nō noceāt epi frō et ponunt̄ ābe i medicis sicut diximus in medicis singularib⁹: et i areolis mediciaꝝ epicaꝝ: et q̄nq̄ cōedūt̄ elixate et ppē cū couādro h̄ūido et sicco et cōedūt̄ cum aceto. Et amirberis h3 ppetatē maximā ēt: et tamarindi ēt. ¶ Et cū sentit̄ opilo in epe cōuenit vt adiungat̄ ill̄ āba b⁹ apiū: qm̄ apit opilatiōes ex q̄cūq̄ dua rū cāꝝ sūt: et ē ex eis q̄ꝝ penetratio ē velox: et silr calefactio. ¶ Et ex eis q̄ cōferunt ad ill̄ ē: vt sumant̄ succi endiuie: et succi alkekēgi et succi solatri oluz Añ. ℥. ij. et succi couādri h̄ūidi et succi feniculi oluz Añ. ℥. i. et .s. admisceat̄ .ʒ. s. croci et sumat̄ i potu. ¶ Et quandoq̄ sumit̄ i potu oleū ro. bonū et oleū de pomis cū aq̄ frā et tēpat cōplonē epis. ¶ Et ex eis q̄ cōferūt epi q̄ h3 malitiā cōplonis cale est vt sumatur ex alefriguis aur. ij. cū zuccaro tabarzet et aq̄ frā. ¶ Et ēt vt i potu sumat̄ succ⁹ cucurbite assate et aq̄ ḡnatoꝝ et lac vaccinū sine butyro et aq̄ pomoꝝ et piroꝝ et altharichi et succ⁹ ro. recētis. ¶ Et qn̄ nō ē fe. cōfert aq̄ lactuce cū syr⁹ acetoso ol die bibat̄ cū pōdere .iij. ʒ. mirabo. citrinoꝝ et pondere .ʒ. i. de lacca abluta. et .s. ʒ. se. apij. ¶ Et qn̄ sepatio fit ex eo duab⁹ hebdomadis bibat̄ lac camelaꝝ fetaꝝ icipiēdo ab .i. lib. vsq̄ ad .ij. et coquant̄ in ip̄o me⁹ diuretice apitiue faciētes penetrare sicut aliq̄d ex succo eupatorij: et ex se. endiuie: et se. cuscute. ¶ Et q̄nq̄ sunt necia ea q̄ sunt sicut sumitates sq̄nāti. ¶ Et q̄nq̄ est necū sumer̄ in potu stupefaciētia et cōfectiones opiatas et recipiētes iusq̄amū et filoniū. Et ego abhorreo illō cū inuenit ab eo iter. ¶ Et vinū forte q̄ndoq̄ excusat ip̄z si bibat̄ aq̄ frā valde i ieiunio. Et cōferūt ei troc. de spodio et tro. de berberis fri et troc. de cāphora. ¶ Et ex troc. cōferētibus eis est trocisc⁹ h⁹ .i. ℞. folioꝝ salicis: et folioꝝ nenufaris amboꝝ. Añ. ʒ. x. ro. ru. absq̄ capitib⁹ suis .ʒ. xij. cāphore pōd⁹ .ʒ. ij. s. et mellis rubei et lacce ablute cū alefenian sic̄ ē ablutio aloes amboꝝ. Añ. ʒ. vij. gariof. ʒ. viij. croci .ʒ. iij. aristol. ʒ. v. luti [illegible] masti. capil. ve. oluz añ. ʒ. iij. cōficiat̄ cū aq̄ solatri et endiuie et fiāt i de troc. et sit vnusq̄sq̄ trocisc⁹ aur. i. et sumat̄ ex eis ols trociscus cū aq̄ solatri. ¶ Et q̄nq̄ cōferūt ad illō empl̄a facta s̄m hunc modū: sumat̄ portulaca et terat̄: et ponat̄ sup ip̄m oleū ro. et infrētur: et fiat cū ea empl̄m. ¶ Aut sumat̄ amboꝝ sandaloꝝ. Añ. ℥. i. gariof. violaꝝ siccaꝝ ambaꝝ. Añ. ℥. i. et .s. ro. ℥. s. et croci abluti. ℥. s. et absinthij. ℥. q̄rta pars. cāphore pōd⁹ .ʒ. ij. adiūgant̄ cerato facto cū oleo de salicib⁹ et liniat̄ sup aliq̄d latū: et ppē folia cucur. et folia acetose: et folia sicle. et fiat cū eo empl̄m. ¶ Et quandoq̄ empl̄m fit cū succis herbaꝝ fridaꝝ sicut succo cucur. et cucu. et reliq̄s q̄ diximus in ca. eoꝝ que bibunt̄: et ponunt̄ in ipso ordeū: aut sauich lentium. et effundit̄ sup ip̄z oleū ro. et fit cū eo empl̄m: et q̄ndoq̄ ponitur in ip̄o aliquid de ligno sandali et gariofi. et camphora: et nō elongatur quin ponatur in ipso aliq̄d ex odoriferis et aquis fructuum odoriferorum: et quandoq̄ rorat̄

aliq̄d sup ip̄m de me̅rsus. ¶ Cibi v̄o q̄bus cibantur
sunt sic̄ aq̄ ordei ꝛ decoctio oleꝝ p̄dictoꝝ ꝛ ipsamet
olera decocta ꝛ endiuia decocta cū coriādro hūido
ꝛ lactuca ꝛ sicla decocta ꝛ passe acetose ꝛ aq̄ lactis
acetosi ꝛ carnes limaciaꝝ. Et ex fructib⁹ alzarur ꝛ cy
donia ꝛ pira. ꝛ nō multū sumat ex illis vt nō supflue
addat i stipticitate: ꝛ gn̄etur opilatio ēt ꝛ poma ꝛ gra
nata muza ꝛ expssio vue acetose. Et frangat stiptici-
tas eoꝝ cum eis in q̄bus est lenificatio ꝛ mora asse-
mi ꝛ tribes cū zuccaro: ꝛ acetū p̄patū cū aq̄ granatoꝝ
ꝛ grana gnatoꝝ ante cibū ꝛ post cibū: ꝛ melōes q̄ sūt
supflue dulcedis: ꝛ p̄cipue illi q̄ noiant rabi ꝛ pale-
stini ꝛ idi. ¶ Et nō oꝫ q̄d vt de istis medicis sumant
ille frequēter in q̄bus est cū ifridatiōe stipticitas pp
illud qđ in tpis ē de vi faciēdi accidet opilonē: ꝛ nō ē
malū sumere melones duros pue dulcedis: ꝛ vuas
in q̄bus est duritie carnis: ꝛ puitas dulcedis ꝛ illas
q̄ sunt muze ex vuis ,ppe. Et cōferūt ei cibaria facta
de meis: ꝛ de cucurbitis ꝛ de spinachijs ꝛ lētib⁹ cum
aceto ꝯdita ꝛ sine aceto. Et q̄dā hoies sunt q̄ come-
dūt vel cōcedunt passas: sꝫ oꝫ vt sint decliues ad ace
tositatē: ꝛ auellanas: qm̄ nō est i eis calefactio pluri
ma: ꝛ sūt apitiue opilonū: ꝛ sunt boni nutrimenti. oꝫ
g̊ vt misceant cū eis in q̄bus ē infridatio aliqua ꝛ sti
pticitas. ¶ Et ex carnibus pisciū puoꝝ decoctorum
isridebegi: aut cū aceto ꝛ almosos: ꝛ cōgelata fcā ex
carnib⁹ subtilib⁹. s. carnib⁹ hedi ꝛ auiū leuis digōnis
sic̄ est caro pd cū ꝛ turturū nō supflue pinguiū cum
pomis p̄pata. ¶ Et ꝯfert eis vētres auiū aq̄: ꝛ algua
rasce cū aq̄ ros. ꝛ gallie cū aceto cōdite: ꝛ silr parue
nuces cū aceto p̄pate. ¶ Et nocēt epati spleni ꝛ cordi
carnes gsse: sicut carnes hircoꝝ ꝛ arietū ꝛ aialiū ner
uosoꝝ ꝛ dure carnis: sed caro vaccaꝝ iuuencularuꝫ
p̄parata vt ea q̄ cōgelant cōfert hn̄ti fortē stōm. Et
illuꝫ q̄ digerit. ¶ Et oꝫ vt vitent oua cocta donec fue
rint dura ꝛ assata ꝛ vitēt pinguia supflue. ¶ Et no-
cet ei vinū valde nisi ipsuꝫ sit necessariū pp ꝯsuetu-
dinē: aut debilitatē digōnis: tunc oꝫ vt sumāt in po-
tu paꝝ subtile qđ sit decliue ad alb:dinem.

¶ De regie malitie ꝯplonis frigide. Capi. xxij.

EX eis que cōferūt istis est potare sirupū de ab
sinthio cū sirupo acetoso de melle. ¶ Et qn̄ꝫ cō
fert hn̄ti frigidū epar vt dormiat i nocte super troc.
de absinthio. ¶ Et scia calefaciētia nota sunt vehe-
mēter iuuamēti. ¶ Et silr iuuat cū administratione la-
ctis camelaꝝ arabicaꝝ nō aliaꝝ cū pōdere. ʒ. v. vsq̄
ad. x. zuccari. Hoc eni̅ temperat cōplexionē ꝛ educit
humores frigidos soluendo ventrē: ꝛ ,puocando vri
nā ꝛ aperiendo opilationes. ¶ Et forti⁹ illo ē vt dor
miat super diacurcuma aut di alacca: ꝛ atanasiam ꝛ
administrent in sincopi diacostum zinziber conditū
cū aqua apij ꝛ tro. de costo ꝛ de lacca dicti in antido
tario. ¶ Et bibāt i ieiuno eupatoriū ꝛ assari. ʒ. iij. ꝛ bi
bat desup vinū. ¶ Et ex decoctionib⁹ decoctio costi
ꝛ absinthij dicta i ātidotario bibat cū oleo amigda
lino dulci pōder. ʒ. ij. ꝛ olei de fisticis pōdere. ʒ. ij. Et
fortius illo ē vt bibat cū oleo de neridē: ꝛ oleo amig
dalino amaro ꝛ oleo de keruа. ¶ Et ēt cuꝫ decoctio
de hmōi. ℞. se. feniculi apij anisi masticis pōd⁹. ʒ. ij.
ꝛ corticum radicis apij. ꝛ corticū radicū apij. fenicu-
li amborum An̄. ʒ. x. ꝛ herbe eupatorij ꝛ absinthij ro
mani An̄. aur. v. ꝛ lacce ꝛ calami aromatici ꝛ costi dl
cis ꝛ amari: ꝛ aristolo. olum An̄. ʒ. iij. ꝛ superiorum
squinanti. iiij. decoquant i. iiij. lb. aq̄. vsq̄quo redeat
ad medietatem ꝛ bibantur ex eo omni die ℥. iij. cum
oleo fisticino quātitate. ʒ. i. ꝛ. ſ. ꝛ olei amigd. dulcis
quātitate. ℥. ij. ¶ Et qn̄q̄ cōfert eis si adhibeāt epi
thimata calida ꝛ emplastra sicut emplastrū stomati
con ꝛ emplastrum de calcadis ꝛ emplastrum de mel
liloto cū emplastro facto ex eis que sunt sicut cost⁹
ꝛ myrrha ꝛ spica ꝛ neriden romana ꝛ acorus ꝛ fenu
grecū ꝛ similia. ¶ Emplastruꝫ bonū ad illud. ℞. vi-
nee amirberis mastic. mollilon spice radicis lilij ce-
lestis rosaꝝ ptes equales dissoluant i oleo mastico
decoquendo: ꝛ fiat ex eis emplastruꝫ mane ꝛ sero ꝛ
sit tepidū. ¶ Et iterum emplastrum bonuꝫ. ℞. sum-
mitatū squinanti ꝛ granoꝝ alben ꝛ mastic. ꝛ cordu-
meni ꝛ āmomi oiuꝫ An̄. durkumet. iij. aloes ꝛ herbe
eupatorij ꝛ absinthij ꝛ superiorum eius olum An̄.
durkumet. vj. spice aromatice ꝛ cassie amboꝝ an̄. dur
kumet. ij. ireos venaꝝ sansuci amboꝝ An̄. durkumet
ij. āmoniaci durkumet. xxiiij. gūmi albotin ꝛ thuris
amboꝝ durkumet. xij. gummi lib. i. ꝛ. ſ. olei d alcāna
q̄ntum opꝫ ad ꝯficiendū. ¶ Et iterū emplm̄. ℞. am-
momi. ℥. i. carpobal. ꝛ bdellij cordumeni thuris ꝛ cru
ci oiuꝫ An̄. ℥. i. ꝛ. ſ. ꝛ spice seinie. ℥. ij. gummi albotin
℥. vj. sumant thus ꝛ bdelliū in vino ꝛ dissoluat cro-
cus in ipso ꝛ liquefiat gummi albotin in neridē ꝛ te-
rantur medicine sicce. ꝛ misceantur cum oleo de ne-
riden ꝛ vino ꝛ proijciatur super ea parum de cera: ꝛ
administra emplastrū. ¶ Et sumant etiam cydonia
ꝛ farina ordei ꝛ cera ꝛ medulla vituloꝝ ꝛ oleū ros. et
absinthiū ꝛ āmomū ꝛ gallia ꝛ crocus ꝛ assaꝝ ꝛ mas-
tix ꝛ glutē alumbat ꝛ neridē ꝛ sumat ex eis fm̄ q̄ntita
tē necitatis ꝛ fiat ex eis emplm̄. ¶ De cibis āt sumāt
medullā panis cali ꝯtritā in vino ꝛ ꝯtritā in andaco
ca ꝛ carnes leues q̄ sunt ex carnib⁹ auiū puaꝝ ꝛ al-
canabit ꝛ alduragi ꝛ perdicū ꝛ vētres ansersi: ꝛ ,ppe
oia illa assata ꝛ frixa ꝛ cū seminib⁹ ꝯdita: ꝛ caules de
coctos in aq̄. a tribus decoctionibus ꝯditos cū semi
nibus calefacientibus ꝛ cinamomo ꝛ pipere ꝛ cimi-
no ꝛ silib⁹: ꝛ incidat sup ipsos rutha. ¶ Et sorbitiōes
facias ex eis q̄ sunt sicut fenugrecū ꝛ medulle calide
Et qn̄q̄ ponit in cibis endiuia ꝛ ,ppue illa que est ve
hementis amaritudinis. ¶ Et quidam qui dicunt q̄
miliū vehemēter coctū ꝯfert eis. ꝛ illud apud me est
paruū. ¶ Fruct⁹ ko ꝛ ꝯsimilia quibus in scōis vtun-
tur mēsis: sunt sicut castanee ꝛ passe pingues ꝛ fisti-
ci ,ppe. ¶ Et q̄dā sunt qui dicunt q̄ oportet vt absti-
neant a fisticis ꝛ amigdalis: ꝛ ,ppter grauitatem am
borum super stomacū: sed non oꝫ vt attendant ver-
ba eoꝝ in fisticis ꝛ amigdalis. Et ex eis que confe-
runt eis est caro limaciaꝝ ,ppue p̄parata cum semi-
nibus. ¶ Et oportet vt deuitent genera lactis [illegible]
sces ꝛ fructus humidos recentes ꝛ carnes gro[illegible]

¶ De regie malitie cōplonis sicce. Cap. [illegible]

REgimen eius est cum humectatiuis predic[illegible]
ex cibis et oleribus et epithimatibus et empla
stris et potionibus. Et fiat declinatio cum eis ad
equalitatem: aut calidum aut frigidum fm̄ qualita

tē necātatis: ꝛ cū hoc nō opꝫ vt supfluitas sit in hūec
tatiōe: ita vt nō pueniaᵗ ad malitiā formē mollitiē
ꝛ hydropisim carnosam.

¶De regīe malitie ꝯplonis hūide. Ca.xxiiij.

Regaᵗ cū exercitio ꝛ minoratiōe cibi ꝛ acceptiōe
eiꝰ in q̄ fit subtiliatio ꝛ exiccatio ꝛ ꝓpie eiꝰ in q̄
cū exuccatiōe est exiccatio: ꝛ minoret potationē aq̄
ꝛ deuitet lac. Et nō pueniaᵗ in exiccatiōe adultimū:
ꝛ pducat ad arefactionē.

¶De regīe malitie ꝯplonis calē ꝛ sicce. Ca.xxv.

Vtaᵗ hūs eā cibis fridis ꝛ hūidis: ꝛ herbis fri
gidis ꝛ hūidis: ꝛ ꝓpe ēdiuia: ꝛ deuitet ea i qui
bus est frigꝰ ꝛ siccitas vehemēs. ¶Et ex eis q̄ ꝯferūt
ei valde est lac asininū de q̄ bibat debilis vsq; ad.vij.
sextaria cū aliquātulo zuccari tabarzet ꝛ nō plimo:
ꝛ fortis vsq; ad.x.sextaria. ¶Et vtaᵗ ēplis ꝛ epithi
matibꝰ frigidis ꝛ humectātibꝰ. Et cū hoc toto nō oꝫ
vt pueniaᵗ ad vltimū in hūectatiōe. Et pueniat ad sū
mū cū ea mollificatio. Et oꝫ vt deuitet rizi ꝛ cymini
ꝛ condimenta ꝛ fisticos plurimos: sed parum ex fi
sticis quādoq; non nocet ꝓpter ꝓportionalitates.
¶Et deuitet carnes grossas: ꝛ mēbra grossa bonarū
carniū sicut epar ꝛ splen.

¶De regīe malitie ꝯplonis calē ꝛ hūide. Ca.xxvj.

Administrenᵗ īfrigidātia in qbꝰ est stipticitas et
exuccatio aliq̄ ex cibis ꝛ medicinis. Et si fuerit
medicine administrenᵗ etiā ea q̄ subtiliēt ꝯuis non
insit eis exuccatio: sicut est aq̄ casei ꝛ zuccari tabar
zet. Aut sūaᵗ ex succo arborꝫ solatri ꝛ alkekēgi q̄nti
tas dnāgīta gusnen vsq; ad.ix. cū duobꝰ auᵗ. aloes ad
fortē ꝛ minꝰ illo ad debilē. ¶Aut medietas auᵗ. de
hiera cū duobꝰ sextarijs de cas. fi. dissoluta in sacras
iati aq̄ solatri aut aq̄ ēdiuie. ¶Aut cassiaᵗ fi. sola i aq̄
endiuie: aut aq̄ feniculi: aut aq̄ solatri.

¶De regīe malitie ꝯplonis frē sicce. Cap.xxvij.

Regaᵗ cū emplis calis ꝛ pinguibꝰ lenibꝰ cū em
plis ꝯfectis ꝛ alijs. ¶Et administrenᵗ ꝯfectiōes
calē sicut dialacca ꝛ diacurcuma ꝛ ꝯfectio de lacca
ꝛ humorusia ꝛ athanasia ꝛ kolūū: ꝛ de ꝯfectiōe lien
deruecō q̄ntitas ciceris aut fabe cū aq̄ de radicibꝰ in q̄
cadsit olera humectatiua. ¶Et adminstreᵗ vinū sub
tile forte. ¶Et cū fuerit illic ꝯstrictio nāe administra
pillas modi huiꝰ. ℞. serapini āmoniaci opoponaci
ꝑtes eq̄les: semis apij ꝛ anisi āborꝫ. ān. medietatē ꝛ
q̄rtā ꝑtis: fiāt ex eis pille: aut sufficiat serapinū cū
vno eorꝫ fm necītatē ꝛ sit pōdꝰ eius vniꝰ aut duorū
auᵗ. aut olum cū sunt oēs medicle administrate: et
dos eius sit in debili.j.auᵗ. et forti auᵗ.ij. ¶Et oꝫ vt
tu obserues vt nō adueniat vltimus finis in mollis
ficatione.

¶De regimine malitie complexionis frigide et hu
mide. Capi.xxviij.

Administra ex cibis et medicis ea in qbꝰ sunt cali
ditas et stipticitas et subtiliatio et exiccatio.
¶Et si ē illic mā eſla eā cū eis q̄ sunt sicut aq̄ de radi
cibꝰ fortibꝰ: et sicut alkekēgi: et sicut hiera archige
nis sermone subtili et subtilia regimen et calefac ipm.
¶Et sit cibꝰ eiꝰ ex carnibꝰ lenibꝰ cū semibꝰ et vinum
sit forte subtile puꝫ paꝫ. Et administra ꝯfectiōes ma
gnas fm q̄ faciūt eas necīas hora et dispō. Et admi
nistra empla resoluētia exterius.

¶De pinguitate epatis. Ca.xxix.

Minoraᵗ epar in q̄busdā holbꝰ. Et ē q̄ñ sic ren
puus. ¶Et sequiᵗ eiꝰ pinguitatē q̄ cū ho assumit
q̄d neciū ē ei de cibo nō capit ipm epar et mittit ipsū
stōus illō a quo ꝯstringiᵗ: et faē illud accidere opilo
nē: aut dolorē ꝑuatiuū et extēsiuū. Aut lediᵗ btꝰ epa
tis in oꝑationibꝰ suis ꝑꝑ coartationē btutis eiꝰ opes
rātis sub btute patiētis sugueniētis ei: q̄re destruūᵗ
dispōnes attractiōis et digōnis et retētiōis: et sepa
tiōis et expulsiōis. ¶Et q̄nq; cōitanᵗ sanguinolēta
vētris ergo et fluxus vētris: q̄m de chilo non attrahiᵗ
ad epar illud q̄d colatū est.

¶De signis. Ca.xxx.

Quādoq; signt ipa vt sit eueꝰ ab ipa i epate opi
lationis et vētositas plima. Et ꝑuat ipꝫ cibꝰ tē
perate q̄ntitatis: et debilitaᵗ corpꝰ ꝑpea q̄ i idiget cibo
plimo. Et assiduaᵗ debilitas digōnis et multiplicaᵗ
eueniꝰ opilatiōis ꝛ aꝑatum. Et certificat illud breui
tas digitorꝫ in creatione. ¶Et iam fuit homo cuius
corpus nō ledebaᵗ a cibo in aliquo: ꝛ nō ascēdebat
ad ipsum aliquid de quo esset curandū: quare exi
stimauit. G. q̄ ipse erit infasliditus propter paruita
tem epatis ꝛ ꝯstrictionē viaꝫ eiꝰ. Rexit ergo ipsum
regimine filis sui.

¶De regimine ipsorꝫ. Ca.xxxj.

Regimē ipsorꝫ est ꝑparatio cū cibis parue quā
titatis ꝛ plurimi nutrimenti velocis penetratio
nis: ꝛ assumenᵗ separatim in vicibus. ꝛ administren
tur medicine solutiue ꝛ diuretice mūdificatiue epa
tis ꝛ subtiliatiue ꝛ apritiue.

¶Tractatꝰ scōs de debilitate epatis ꝛ opilōne eius
ex dolorꝰ ꝛ inflāmatione eius.

¶De debilitate epatis. Ca.j.

Inquit G. Epicꝰ ē ille in operas
tionibꝰ epatis cuiꝰ est debi
litas absq; re māifesta ex aꝑate aut du
bellati. ¶Verꝫ debilitas epatꝫ in btitate
sedē egritudines epatꝫ ꝛ illud aut est ꝑꝑ
malitiā ꝯplonis singularꝫ sine mā. Cuiꝰ ꝑncipiū ē ex
epate ipo. Aut ex mēbris alijs q̄ sunt iter ipm ꝛ iter
ipa vicina: sicut est fel q̄n fit vt nō trahat colerā. Aut
splen q̄n fit vt nō trahat melācoliā. Aut renes. Aut
vesica. Aut matrix ꝑꝑ vehemētiā retētiōis mēstruo
rum: ꝛ corrūpiᵗ per ipsaꝫ sanguis epatis. Aut stōus
cū nō mādat ad ipm chilū bone digōnis. Aut illum
q̄ de eo corrupꝰ est. Aut ꝑꝑ iestina cum leduntᵗ. Et
q̄n multiplicaᵗ in eis humor viscosus: ꝛ accit iter ea
ꝛ iter fel opilō ꝛ nō sepaᵗ colā ab epate: ꝛ remanēt
plena: q̄re nō recipiūt illud q̄d vadit ad ea ex sāgui
ne. Et hoc multotiēs accit in colica. Aut ꝑꝑ cōitatē
mēbrorꝫ pectoris: aut ex corpore toto sicut fit in fe
bribus. ¶Et q̄nq; est nō ꝓpter malitiā cōplonis so
lam. Immo ꝓpter aꝑa sanguineum: aut herisipillā
aut duritiē: aut cancrū: aut vndimiā: aut ꝓpter vlcꝰ
ꝛ scissurā: aut ꝓpter putrefactionē accidentē epati.
¶Et debilitas epatis totalis aggregat debilitatem
omnium virtutum eius. Et quādoq; nō est debilitas
vlis: imo est fm aliquā quatuor virtutum. ¶Et plus
rimū quidem debilitaᵗ attractiua ꝛ digestiua ex fri

gore: ⁊ debilitas retētiua ex hūiditate ⁊ expulsiua ex siccitate. ¶ De signis. Capi.ij.

Color ē ex reb⁹ q̄ signāt formalr dispōnē epatis. Epaticus.n. formalr ē declinis ad citrinitatē ⁊ albedinē. Et qm̄ declinat ad viriditatē ⁊ fuscitatē sic dicitur in significatōib⁹ cōplonū. Et illi⁹ qḋ epar: cui⁹ colorē vidēs fm̄ finē sanitatis egritudinē nō hʒ. ¶ Et medic⁹ qḋ exptus cognoscit epaticū ⁊ stomaticū oēm p colorem suū nō egēs cū eo signatione alia aut pauca. Et nō est ad illud nomē signi illud ꝓportionale ꝓpriū. ¶ Et egestio ⁊ vrina siles aq̄ carnis signāt fm̄ plīm q epar nō ē fortiter laborās in gn̄ando sāguinē: qr nō sepat ipm̄ a chilo nec colat ipm̄ ab aq̄sitate: ⁊ hoc fm̄ plīm ē signū debilitatis epatis. ¶ Et iste flux⁹ vētris lauatiu⁹ in fine suo pmutat ad speciē aliā: ⁊ fit in hñte cōplonē calidā virulēt⁹: deinde fit sicut fex: ⁊ sicut sāguis adust⁹ ⁊ multiplicat añ ipm̄ solo vētris cū cola pura: ⁊ in hñte frigidā cōplonē fit sicut sāguis cōgelat⁹: ⁊ pueniūt ambo simul ad educēdas res diuersaꝝ q̄litatum ⁊ saporū ⁊ ꝓprie in hñte frām cōplonē. ⁊ est sicut accidit pp debilitatē digestiōis stōi. ¶ Et plimos eoꝝ qui debilitatē hñt in suo epate cōtingit: ⁊ ꝓprie cū penetrat cib⁹: dolor lenis extēsus vsq ad furcas. ¶ Complones aūt signāt ex radicib⁹ pdictis in cognitiōe malitie cōplonis epatis. ¶ Et calida ponit humores expāsos: ⁊ frā ponit humores grossos tardi motus: et sicca ponit eos paucos grossos ⁊ humida ponit eos aquosos. ¶ Et illā q̄ fit pp fel qn̄q signat color icteric⁹. ⁊ qn̄q est cū ea egestio alba qn̄ est opilatio inter fel ⁊ itestina. ¶ Facta vero cōitate splenis signatur p egritudines splenis ⁊ p colorē in quo vincit nigredo. ¶ Stomatica vero signatur per significatiōes nocumētoꝝ stōi ⁊ malitiā digestiōis. ¶ Et illa que est per intestina significat p puncturā ⁊ vētositates ⁊ rugit⁹ ⁊ p colicā ⁊ que sunt silia illis. ¶ Et illa que est p renes ⁊ vesicā significat p alterationē dispōnis vrine ab eo qḋ opʒ fm̄ nām: et declinatio forme ad malitiā habitudinis ⁊ hydropisim. ¶ Et illā que fit pp mēbra pectoris signāt malitia anhelit⁹ ⁊ tussis sicca. ⁊ qn̄q inuenit habēs eā in suspēsorijs grauitatē aut tensionē. ¶ Signa aūt apatum ⁊ duritiei ⁊ vlceris ⁊ scissure: ⁊ reliquoꝝ dicā oīa in loco suo. q̄re opʒ redire ad illa. ¶ Significatio vero debilitatis virtutis digestiue est q cibus penetrās ad mēbra est idigest⁹: aut parue digestiōis: aut corrupte digestiōis cōuersue: ad q̄litatē malā: q̄re multotiēs īflāmant pp ipm̄ facies ⁊ oculi. ⁊ est sanguis q̄ currit p stōm declinās ad aquositatē ⁊ flaticitatē nisi sit ex debilitate retētiue: ⁊ nō retineat tpe quo digerat. ¶ Et deterior speciꝝ est vt nō digeratur: deinde vt digeratur parum: deinde vt digerat male. ¶ Dixerunt qdā duas pmas sequit flux⁹ vētris diuersaꝝ ptium: ⁊ tertiā fluxus vētris sicut sanguis grossus. ¶ Et hec verba sunt absq cōprehēsiōe. ⁊ ablutiu⁹ qdē flux⁹ vētris signāt debilitatē digestiōis cū digestiōe pauca: ⁊ alb⁹ pur⁹ signāt q attractiua est debilis valde ⁊ digestiua penitus deficit pue cū egredit sicut intrauit: et si egrediuntur res diuerse significat q corrupta est digō. ⁊ vrina in hac intētiōe est magis signatiua digestiue: ⁊ egestio attractiue. ¶ Plīm aūt significationū debilitatis attractiue est egestio ⁊ leuitas eius: et albedo ipsius ⁊ qn̄ ē cū hoc vrina tinctura signāt q nocumētū ē in attractiua tm̄ ⁊ ꝓpe qn̄ nō ē in stō nocumētū ⁊ certificat debilitatē attractiue debilitas corporis. veꝝ significatiōes debilitatis retētiue sunt significatiōes debilitatis digestiue: pp defectū retētiue: ita vt pueniat ad mēbra nutrim̄ illaudabilis digōnis ⁊ fm̄ illā speciē: veꝝ est illud a digestiua pl⁹: ⁊ a retētiua min⁹. ¶ Et illud qḋ est ꝓpriū retētiue est q ab epate festinat remotio expulsiue: ita vt minoret separatio supfluitatū triū: ⁊ minoret vrina: ⁊ minoret cū hoc ei⁹ tinctura: ⁊ tinctura egestiōis ⁊ minoret necessitas surgēdi ⁊ nō expellat melia ad splenē: ⁊ minoret appetit⁹ cibi pp illud: ⁊ aggregat in colore mollities cū citrinitate ⁊ nigredine pmixt⁹ cū albedine. ⁊ multotiēs pducit ad hydropisim. Et qn̄q pducit ad colicā flaticā.

¶ De cura debilitatis epatis. Cap.iij.

Si cognoueris cām in debilitate epatis vtrū sit pp cōplonē: aut egritudinē officialē: aut alia signa pdicta ad ea tūc curabis totū cū cura pdcā in ipis. ¶ Et plīm qdē debilitatis epatis est pp frig⁹ aliqḋ: aut humiditatē aut siccitatē aut pp māas malas retētas in ipo. Et pp hoc est plīm cure eius cum calefactiōe subtili. cū aptione ⁊ maturatione ⁊ lenificatione pmixta cū stipticitate cōfortāte ⁊ ꝓhibente putrefactionē. ¶ Et plīm illius fit cum medicinis aromaticis in q̄bus sunt aptio ⁊ maturatio sicut croc⁹ est. ¶ Et qn̄q cōferunt etiā res muse in q̄bus est parum stipticitatis. Ipe eñ sua acetositate cōfortāt ⁊ incidunt: ⁊ dulcedine abstergunt: sicut gn̄a gnatoꝝ musoꝝ. ¶ Deinde cōsidera ptem caliditatis ⁊ frigiditatis fm̄ q exquirit complexio: ⁊ cognosce cum ea illud qḋ calefacit aut infrigidat. ¶ Et de hoc gn̄e sunt passe cum suis interioribus post bonitatē masticationis. ¶ Et cum aliquid te vocat ad resoluendum: tunc non euacues ipm̄ a stipticitate siue sit in apostematibus siue in opilationibus: aut alijs nisi sit illic cōplexio sicca valde. ¶ Et qn̄q indigemus pp retentionē māi in ipso flobotomia ⁊ solutione vētris. ¶ Et mensura fm̄ māmm si est frigida viscosa: sit sicut agaricū: ⁊ si est ad subtilitatē declinis ad caliditatē aut est illic opilatio sit sicut succ⁹ eupatorij: ⁊ absinthiū cum quibus sint administrata ea q̄ adiuuant. ¶ Et qn̄q nō retinet solutio vētris ⁊ egestio sanguinolenta: ⁊ incipit medicus adhibere medicinas stipticas ⁊ puenit ex eis nocumentū maximum: immo opʒ in huiōi vt administres apitiua confortatiua cū stipticis equalibus: ⁊ cum aptione pura: ⁊ ꝓpue aromatica: ⁊ ꝓprie cocta in vino odorifero in quo est stipticitas. ¶ Et ex medicinis cōmunibus spēbus debilitatis epatis ⁊ opantibus cum ꝓprietate sua ē epar edi exiccatū ⁊ cōtritū: de quo sumat cocleariū id est cum vino. ¶ Et cum curas epar cum curis necessarijs: opʒ vt tu pueniat tunc ad lac camelaꝝ arabicarum. ¶ Et de medicinis bonis ad debilitatem epatis est hoc medicamen. ℞. lacce ablute: arist. aloes olum. Añ. ℨ.iij. succi eupatorij se. feni se. amph. olus. Ana. ℨ.v. absinthij romani. ℨ.vi. seminis endiuie seminis aneti amborum. Ana. ℨ.x. seminis apij. ℨ.iiij. fiant ex eis trocis. aut suffuf. ¶ Et ex medicinis laudabilibus prelatis alijs est hoc medicamen.

℞.passaꝝ enucleataꝝ aur.xxv.croci.auri.i. et i alia scriptura medietatē auř.calami aromatici auř.ij. bdellij iudaici auř.iij.et .ʒ.cinamōi auř.i.cassie medietatē auř.spice aro.auř.iij.sq̄nāti auř.ij.et.ʒ.myrrhe auř.iiij.gūmi alboti auř.iiij. darsisahan auř.is. mel.auř.xvi.vinū q̄ītū sufficit: et qn̄z ponunť in ipso opium et semē iusq̄nami al. ¶ Et existimat.G. q̄ h⁹ medicamē ꝯpositū est ex medicinis ꝯueniētib⁹ cum suis ꝓpetatibus epi:ex eis.n.sunt q̄ stipticitatē afferūt tēperatā cū maturatiōe. ¶ Et ex eis q̄ sunt existcāt et mūdificant virus malū.Et ex eis sunt que rectificāt ꝯplōnē malā.et ex eis sunt q̄ sunt ꝯrie putrefactiōi:et plures eoꝝ sunt spēs aromatice:sicut cinnamomū et cassia.ipa.n.ambo sunt ꝯria putrefactioni et rectificāt ꝯplōnē et expellūt cāz corrūpentē: ⁊ mūdificāt virus malū:et expellūt ipsuz et resistūt medicinis mortiferis et veneno:lz sit cinamomū forti⁹ cassia et iste due medi^c sunt fortiores oib⁹ medicis aromaticꝫ aliijs:sicut spica et alie in h°. c. sz aldarsisahā et croc⁹ aggregāt ad stipticitatē maturationē et rectificatiōez putrefactiōis. ¶ Verū passarum pōdus qn̄qꝫ ponit minus multū ꝑꝑ dulcedinē suam:et vt sit magis cōueniens:et ē ex medicis amicꝫ epi cōib⁹ei:⁊ hec amicitia ē melior ꝓpetatū medicine iuuatiue.et in ipsa est ēt maturatio et eq̄tio hūoꝝ et non ē velox ad corruptionē. ¶ Et vinū ē ex medicis ꝯuenientib⁹ dū nō est aliq̄d qd ꝓhibeat:ex eis quoꝝ rememoratio p̄terijt:⁊ in ipso est ꝯrietas putrefactiōi. ¶ Et in melle q̄dē ē illud qd scis. ¶ Et bdelliū ē mūdificatiuū maturatiuum resolutiuum.⁊ silr gluten alboti: ⁊ in ipso est aptio ⁊ abstersio. ¶ Et illud in q̄ ponuntur opiū ⁊ semē iusquiami al.ē ēt vehemētis iuuamenti cū debilitas epis ē associata calitati alicui.Et ꝓpter hoc fit filoniū cōiter iuuans h̄ntes debilitatē epatis fm descriptionē suā. ¶ Et ex medicinis iuuatiuis in q̄bus nō est calefactio vehemēs ē:vt sumať aniuden ptes.iij.⁊ absinthij romani ptes.ij.⁊ terank ⁊ coniūgātur cū melle ⁊ sumank ex eo i potu. ¶ Et ex vaporationib⁹ ē vt medi^c aromatice note ꝯiungank ⁊ decoq̄nātur in vino odorifero stiptico: ⁊ sint iā mixte cū eis tortelle:⁊ ponak i eo oleū de neriden ⁊ silia: ⁊ sumank cū lana:⁊ fiat vaporatio. ¶ Et emplm dictū in antidotario:⁊ in ipso sunt agresta ⁊ p̄putia vitiū ⁊ rose:⁊ oia q̄ dicta sunt in ca.dbilitate stoi ex emplis ⁊ medicinis.Et empla composita ex cipis ⁊ mastice spica ⁊ thure:⁊ galia ⁊ musco ⁊ nucib⁹ cupressi ⁊ superiorib⁹ sq̄uināti ⁊ seminib⁹ notis cōmixtis cū mensus ⁊ silib⁹.Et emplm qd sequiť ip̄m. Et emplm qd est ex aloe ⁊ mastice. ¶ Et qn̄qꝫ est epis debilitas ꝑꝑ calitatē:⁊ ē ex eis q̄ sūt paꝝ ifra illud qd in ipsa dn̄aktoz vt p̄cipiak eis cōedere cydōia ⁊ mala alscemi ⁊ pira alscemi ⁊ ḡnata muza ⁊ acetosa:si non fuerit opilatio plurima:⁊ aq̄ endiuie ⁊ aq̄ solatri ⁊ p̄cipiak recipere ius alissidebegi colatū a piguedie factū cuz coriādro.Et si nō fuerit caliditas vehemēs aromatizetur cū cinamomo ⁊ spica ⁊ mastice. ¶ Et conueniunt ei almeisus plena coriādro hūido cū pauca menta. ¶ Et si nō fuerit caliditas vehemēs ponank i eis semina p̄dcā. ¶ Et cū vides ip̄ressionem debilitatis in epe ꝯuenientē ad digestiuā cōforta cū eis in q̄b⁹ est stipticitas cū mēsura ⁊ aromaticitās:⁊ sit i eis maturatio sicut sunt medicie in q̄b⁹ ponunk spica ⁊ foliū ⁊ nux muscata ⁊ coriādrū ⁊ mastix ⁊ calam⁹ aromatic⁹ ⁊ cipi ⁊ silia. ¶ Et si fuerit ꝯueniēs ꝟsus retentiuā adde i ꝯfortatiōe ⁊ stipticitate:⁊ minime de calefactiōe:aut cōforta hmōi medicinas cū medicis oppositꝫ ei cū ifrātiōe sic sk balaustie ⁊ ro.⁊ hypoq̄stidos. ¶ Et si fuerit debilitas in attractiua ꝯforta cū eis in q̄b⁹ ē stipticitas ⁊ miora valde ea i q̄b⁹ est de stipticitate mēsura q̄ ꝯseruet virtutē epis:sz ē i eis aromaticitas ⁊ calefactio ⁊ stude i hoc vt cures cū ēplis ⁊ epithimatib⁹ ⁊ vnctiōib⁹:qm̄ ipsa vehemēť⁹ sūt ꝯueniētia i h° loco. ¶ Et stude ēt in opilationū aptiōe. Et si fuerit debilitas i expulsiua cōforta ip̄az ⁊ calefac renes:⁊ calefac viscera cū eis q̄ scis i ca.suo ⁊ api poros. ¶ Et scias q̄ qn̄qꝫ fit ois debilitas ex oi malitia cōplōnis:⁊ qn̄z ē neccitas vt ifrigidek ita vt digerat:⁊ ita vt attrahat:ꝫ cōsidera malitiā cōplōnis dn̄antis anteqꝫ cōsideres debilitatem:verū plurimuz cui⁹ cā cadit defectus in digestione est ex frigore:⁊ silr in attractiua. ¶ Et ꝯueniētiores cibi sunt illi in q̄bus nō est grossitudo ⁊ viscositas sic̄ carnes leues:⁊ frumentum nō glutinosum ⁊ aq̄ ordei calefacti fm dispositionē suā:⁊ infrigiditati cū melle ⁊ vitelli ouoꝝ sorbiliū ⁊ q̄ sunt silia illis.Et ex alberet iuuātibus eos est romaniati cum passis cum aromatizatur cū cinamomo ⁊ pipere. ¶ Et passe conferunt eis ita q̄ prohibēt solutionem ventris similem aque carnis.

¶ De opilationibus epatis. Cap.iiij.

Opilōnes epis accn̄t in carne epis ꝑꝑ grossitudinē sanguinis qui nutrit ip̄m ⁊ ꝑꝑ debilitatē expulsiue aut vehemētiā attractiue. ¶ Et qn̄z accn̄t in venis q̄ sunt ab ipso:aut ꝑꝑ ꝯstrictōz eaꝝ ꝑꝑ creationē eaꝝ:aut ꝑꝑ accn̄s ex cōstrictiōe ⁊ silib⁹.aut ꝑꝑ earū inuolutōz i creatōe sua:aut ꝑꝑ illud qd currit in eis. Et plm qd est h⁹ gn̄is ē i ramis porte: qm̄ mā opilationis ꝑuenit ad eos p̄us ꝑ illud qd colak ab ipsa ad orificia venaꝝ ramificataꝝ ex vena ascēdēte ⁊ iā dimisit fecē illic.⁊ ꝑꝑ hoc plz opilōnū nō fit nisi i latek cōcauo.⁊ qn̄z ꝑuēit ad h° vt faciat accidek opilōnes in gibboso.Et qn̄ mltiplicak ⁊ ꝓlōgak tp̄a ei⁹ i epe ꝑuēit ad putrefactōes faciētes accidek febres ⁊ apata ꝑducētia ad hydropisim:⁊ ad gn̄onē vētositatis faciētis accidek dolores ꝑuos.Et opilōnes q̄ sunt ex matrib⁹ egritudinū epatis. ¶ Et mā q̄ gn̄at opilationē aut est humor opilās ꝑꝑ suā grossitudinē:aut ꝑꝑ viscositatē suā:aut ꝑꝑ multitudinē suā:aut repletionē factā ex eo:aut est apa aut vētositas aut q̄litas cōstrictiua. ¶ Qd āt dr̄ de ortu carnis:aut poroꝝ:aut ꝑmanētia alic⁹ rei absqꝫ humore grosso est lōgīq̄uū ⁊ paꝝ ⁊ raꝝ valde.⁊ illud iō qm̄ orificia venaruz sunt neruosa sup quoꝝ seia nihil oritk:⁊ sunt pla tūc si oritur nō cōicat oib⁹ fz ꝯparationē vnā. ¶ Sed efficiēs opilōnē est debilitas digōnis ⁊ sepatiōis ⁊ debilitas expulsiōis ꝑꝑ malitiā cōplōnis cal̄e ⁊ fride:aut alia gn̄ata in ipso:aut veniētia ad ip̄z sicut comesta g̃ssa ex carnib⁹: ⁊ auib⁹ ꝓpe: ⁊ ex appetitis corruptis sic̄ carbonib⁹ ⁊ gypso ⁊ alusneti ⁊ fungi ⁊ q̄busdā gn̄ibus piroꝝ:⁊ sicut zarur ⁊ q̄ sunt illis silia ⁊ radix in eis est grossities. Qn̄qꝫ eniz sunt frā subtilia tenuia

⁊ nõ faciũt accidere opil'onẽ: ⁊ qñq; sunt cal'a grossa et ꝓp grossitudinẽ suã faciũt icurrere opilatiões. ¶ Et iã diximꝰ i eis q̃ ꝓterierũt q̄ res q̃ñ sũt grosse ꝑ ꝯpatõẽ ad epar nõ grosse ꝑ ꝯpatiõez ad ea q̃ sũt pꝰ ip̄z cũ digerũt i epe: sicut triticũ glutiosũ. ¶ Et multotiẽs ꝯfortat nãz ad expelleñ. mãs opilationũ: aut adiuuat ip̄am curatio. ⁊ egrediũt aut i egõne si fuerit opil'o in latere cõcauo: aut i vria si fuerit opilatio i latere gibboso: ⁊ apparẽt hũores ꝑmixti grossi.

¶ De signis. Ca. v.

Signa opilatiõis sũt vt nõ attrahat epar chilum qm̃ nõ īuenit meatũ: aut qm̃ vtuti attractiue ꝓcuidubio associat nocuᵐ. ¶ Et cõicãt illud due res: vna eaꝝ ẽ ex eo qd̄ expellit: ⁊ altera ex eo qd̄ retinet. ¶ Et illa q̃ ẽ ex eo qd̄ expellit ẽ vt sit egõ subtil' chilosa plima. Subtil' qd̄ qm̃ aq̄sitas colerica nõ inuenit viã ad epar. Sz chilosa qm̃ epis opõ nõ ꝓualet i ip̄o ita vt ꝯuertat ip̄z a sua chilositate ad sãguinẽ. Multa vo qm̃ illi cꝰ ꝓꝓetas ẽ vt i egõne expellat' fex iã addità ẽt illĩ cuiꝰ ꝓꝓetas est vt penetret ad epar. ⁊ cõuertat' plꝫ eiꝰ i san. ⁊ sepet' plꝫ eiꝰ scm̃ aq̄sitas ⁊ sepet' ps eiꝰ scã col'a. ⁊ ps eiꝰ scã melẽa: ⁊ hᵒ totũ addit' ad illĩ cuiꝰ ꝓꝓetas ẽ vt egrediat' scm̃ egõ: q: multiplicatur eiꝰ nocuᵐ. ¶ Illud ãt qd̄ seq̄tur ex eo qd̄ retinet' in ip̄o ẽ grauitas sensibil' i ꝑtibꝰ epatis: ⁊ illĩ iõ qm̃ illĩ qd̄ expulsuz ẽ ad epar cũ ip̄o ꝯp̄hẽdit' raro expellit' ad egõnẽ 2ᵒ: ⁊ nz expellit ab ip̄o ad aliĩ: tũc ip̄z multiplicat' ⁊ replet' ex eo qd̄ penetrat in ip̄o a penetratiõe ⁊ grauat': ⁊ q̄nto magis cũ ẽ illic ap̄a ẽ grauitas i ꝑte ap̄atis tm̃: ⁊ nõ ẽ plima opilatio valde: veꝝ dolor est vehemẽtior: eo q̄ ẽ i opilatiõe pura cũ q̄ nõ ẽ cã alia faciẽs dolorẽ plm. Qd̄ si ẽ: est res ꝑua: ⁊ nõ ẽ febris. Et ap̄a q̄ sigñones ap̄atis sig̃nt ⁊ q̃ egrediunt' ex ꝑte vrie ⁊ egõnis ⁊ alioꝝ q̃ sunt de illis q̃ dñr i. c. ap̄atis. ¶ Et opilatõez q̄ hñs ẽ pauci san. ⁊ corrupti coloris. Et cũ illic ẽ vẽtositas sig̃t ip̄az cũ grauitate extẽsio mutabil. ¶ Illã aũt q̃ est s̄m semitã ꝯstrictionis sig̃t antecessio cãꝝ siipticitatẽ facientiũ sicut potus aq̄ꝝ constipantiũ valde ⁊ sig̃t ip̄az siccitas manifesta in corpore. Et q̃ñ seq̄tur opilationẽ difficultas in anhelitu etiã ꝓp cõitatem mẽbroꝝ anhelitꝰ cũ epate.

¶ De cura opilationum epatis. Cap. vi.

Medicine q̃ neẽie sunt i curatõe opilatõis accñtis in epate ab hũoribꝰ sunt medicine abstersiue: ⁊ ille in q̄bꝰ est solo vẽtris tẽꝑata ⁊ ꝓuocatio vrie s̄z necessitatẽ. Cũq; opilatio ẽ in latere cõcauo administra ea q̃ vẽtrẽ soluãt. ¶ Et si opilatio ẽ i later' gibboso admistra ea q̃ sũt diuretica. Et melius qd̄ ẽt vt tu ꝓmittas eis illa q̃ icidũt ⁊ apiũt ⁊ abstergũt. ¶ Et q̃ñ antiquat' opilatio idiget flobotomia basilice ⁊ solutiuo. ¶ Hora ãt sumendi i potu ⁊ qd̄ oꝫ ꝯsiderari pꝰ potũ sicut aq̄ de radicibꝰ: ⁊ silia iã dicta ẽ i cãone vlĩ. ¶ Et iste medīᶜ abstersiue q̃ñ sumũt' in potu i aq̄ radicis endiuie ⁊ secha ⁊ camomille ⁊ alahacohen et sq̄nãti ⁊ cuscute ⁊ fumittere aut i vio: aut decoctione absiciti. ⁊ si nõ vr̃ i vria sedimẽ mãifestũ: ⁊ signũ decoctiõis nõ oꝫ vt i potu dẽt' fortia. ¶ Cũq; cã ẽ ap̄a: aut vẽtositas oꝫ vt curet' cã cũ eis q̃ dicemꝰ in suo. c. Et ꝯfert i hmõi sumere i potu lac camelaꝝ ⁊ succedere ei cũ solone vẽtris scã cũ aq̄s oleꝝ ⁊ cassieñ. ⁊ silibꝰ: ⁊ diureticis subtilibꝰ: i q̄bꝰ nõ sint obullitio ⁊ calitas cũ eis q̃ dicẽt' i suo. c. Et cũ ẽ ꝯstrictio in creatiõe an corruptio sitꝰ in vẽis adhibe regimẽ eiꝰ q̄ hꝫ ꝑ epar. ¶ Et si ẽ ꝓp cõstipatiõez accñt ẽ ex siccitate regat' cũ lenitiuis maturatiuis ex lacte ⁊ aliis de illis q̃ dicẽt' i. c. suo d̄ hũectatõe epis. Et mediciaꝝ qd̄ apertiuaꝝ alie sũt frẽ ⁊ alie sũt ꝓprie eq̄litati: ⁊ alie sũt cale q̃ sũt neẽie i chronicis. ¶ Frẽ vo sũt sicut endiuia hortulana ⁊ cãpestris ⁊ tarachacõ ⁊ aq̄ plãtaginis cuz foliis ⁊ radicibꝰ suis: ⁊ oia q̃ ꝓuocãt cũ ifridatõe. ¶ Et cuscute ẽ apituũ valde: ⁊ nõ ẽ potãdũ in cala. ¶ Et reubar. ¶ Et silr' absicithiũ ẽt: nã lꝫ sit i eo calitas q̄dam nõ ẽ tñ malũ vti ip̄o i opilatiõe associata calitati ⁊ fritati sil' sicut oꝫ vt ip̄z admistret' aut decoctio eiꝰ ⁊ ꝓpe in aq̄ endiuie ⁊ radicis eiꝰ ⁊ eupatorii ⁊ amigdalarũ amararꝝ. Ipsa eñ oia ꝓpria sũt: ⁊ ꝓprimi istis sũt succus feniculi hũidi: ⁊ succꝰ absicithij cũ sirupo acetoso fortiũ seminũ. Et si neẽia ẽ plima calitas cũ melle ⁊ aq̄ eiꝰ ⁊ sirupo acetoso mellito. ¶ Eq̄litati autẽ videntur sicut lupini vl lupili. Ipsi nãq; sunt mediᵃ meliora q̃ perit' aptio epis absq; calefactiõe aut ifridatiõe: ⁊ camepitheos ẽ eis ꝓpria: sꝫ ẽ calior eis parũꝑ. ⁊ si potest ex ea cũ aq̄ ẽdiuie tꝑat: ⁊ acetũ sq̄lliticũ ⁊ oxisq̄lliticũ ⁊ haspagi ⁊ radix lilij ẽ hꝰ gñis: ⁊ lacca ẽt ẽ. Et ista q̄d potãt' s̄z neẽitatẽ aut sicut cũ aq̄ endiuie aut cuscute si fuerit opil'o hñs calitatẽ. aut cũ vio ⁊ aq̄ seminũ ⁊ aq̄ lupinoꝝ cala ⁊ decoctiõe absinthij ⁊ silibus: ⁊ syrupis acetosis s̄z ordines suos ⁊ aceto d̄ alleis ⁊ aceto de anitudẽ ⁊ de capparibꝰ. ¶ Ille ãt q̃ sũt ad calitatẽ d̄cliues sũt diuretica fortia sicut assaꝝ ⁊ cassiaꝝ ⁊ petroselinũ ⁊ arist. ro. ⁊ rubea ⁊ ireos ⁊ fistici ⁊ agaricũ ⁊ epithimũ ⁊ sq̄lla ⁊ poliuz ⁊ cẽtaurea mior ⁊ succus eiꝰ: ⁊ gẽtiana ⁊ syrꝰ acetosus de melle: ⁊ sq̄llinẽ q̄ fit cũ rubea ⁊ silibꝰ: ⁊ ficꝰ ifuse in oleo amigd. ¶ Et ex medicis ꝯpositis fortibꝰ sunt troc. plẽs quoꝝ d̄scriptiões dicã in ãndotario. sicut troc. de lacca ⁊ de absinthio. ⁊ tro. de scolopẽdria ⁊ dialacca ⁊ diacurcuma ⁊ hõrosia ⁊ athanasia ⁊ tyriaca d̄. 4. ⁊ socrugene ⁊ aristõ ⁊ ꝯfectio de gẽtiana: ⁊ ꝯfectio de reubar. cũ scam. ⁊ sine scamonea. ⁊ ꝯfectio sacarustẽ: ⁊ ꝯfectio de anisdẽ nigro: ⁊ ꝯfectio diapiperõ ⁊ diacalaᵐ ꝑꝓe ⁊ filosniũ: ⁊ diamuscatũ amar: ⁊ ꝯfectio quã dicã i antidotario scã ex musco. ⁊ suffus ⁊ pillẽ q̄s dicã i loco suo illic in duritie epis ⁊ splenis. ¶ Cõfectio fort' i apriõe opilonũ epis ⁊ splẽis. ℞. armoniaci. ℥. i. mastic' thuris ãboꝝ. Añ karmet. v. costi eupatorij amboꝝ. Añ. karmet. iiij. piperis ⁊ lõgi piperis ãboꝝ. Añ. karmet. vi. folij karmet. viij. spice arõatice ⁊ stercoris lepor' ãborũ. Añ. karmet. vij. ꝯficiant' cũ melle dispumato ⁊ sit dosis eiꝰ coclearũ vnũ cũ vino in q̃ ifuse sũt aliq̄ meᵈ faciẽtes deopil'onẽ: aut cũ aq̄ d̄ radicibꝰ. ¶ Et ex eis q̃ sunt faciliora illa ẽ vt sumãt' spice rõane ꝑtes. iii. ⁊ absinthij ps. i. ⁊ terant' ⁊ ꝯficiant' cũ melle ⁊ dent'. Et iteꝝ agaricũ cũ succo eupatorij iuuatiuũ ẽ valde. Et ex illis ẽ vt in potu det' radix rubee cũ syrꝰ acetoso. ¶ Decoctio ꝯferens ad opilones epis ⁊ splenis. ℞. sq̄lle ⁊ capilliveñ. amigd. amaraꝝ fenugreci extremitatis absinthij ꝑtes eq̄les decoq̄nt': ⁊ sumat' decoctio eoꝝ cũ melle. ¶ Cõfectio valẽs ad opil'onẽ epis ꝓpinq̄ tꝑis. ℞. piperis. ℥. i. ⁊ ʃ. spice aromatice karmet iij. aut. vi. s̄m diuersitatem scripturarum fenugreci

costi assari. ana. lazarnet. vi. mellis lib. j. z. 5. efficiatur cum eo et sit dosis eius coclearium .i. cum aliquibus syrupis convenientibus ad hanc rem. ¶ Et ex syrupis est syrupus acetosus de zuccaro cum seib: et fortior illo est mellinus cum se. et squillitico. et aqua mellis in qua fortiter decocte sunt species aromatice in quibus est stipticitas. ¶ Et decoctio lupinorum amarorum in qua ponitur succus eupatorii. ¶ Et decoctio in qua ponuntur radices capparis et radices apii et radices fe. et squinanthi et lacca et rubea et fenugrecum. Et decoctio eupatorii et syrupus de absinthio et infusio eius et infusio facta ex aloe et aniso et amigdalis amaris. ¶ Solutiva autem convenientia ad hoc .c. ubi oportet ut solo ventri fiat non oportet ut administrentur ex eis fortia nisi cum vehemens est necessitas: immo oportet ut sint levia: quoniam membrum est in eo quod primum est medicine: et quoniam membro sunt nervosum est sufficiens quolibet ad iutorium ad expellendum. ¶ Et medicine bone ad hanc rem sunt hierapi. et polipodium et agaricum et absinthium: detur in potu de hierapi. forti usque ad aur. j. z. 5. et debili usque ad aur. ¶ Et est cum oleo de licrua convenientior et fortior et melior et suffuf de turbith cum polio dictus in antidotario iuvativus est eis valde. Ipse enim aperit et solvit ventrem similiter et cum necessaria sunt solutiva fortia non est excusatio quin dentur ea que sunt sicut pille stomatice et pille de sapino. ¶ Et quando sunt necessaria ea que sunt sicut theodoricon et logodion. ¶ Emplastro sicut emplastrum factum ex polio et farina lupinorum: et seib diureticis: et sicut emplastrum factum ex fenugreco et amoniaco et absinthio et camedreos et mastice et croco cum oleo de nardo et cera. ¶ Eius autem regimen cum cibo est: quoniam oportet ut alienet omne glutinosum ex carnibus et pane azimo et pane facto ex similagine et fosa glutinosa: et vinum grossum et dulce et rizi et milium et pedes et capita et frixa siccata et assata siccata: immo ea que sunt sicut decocta sunt convenientiora eis: et dactili dulcia et omnia propter que in quibus sunt viscositas et grossitudo sicut alans sati et albahitati et alfeludem et alchaif: et devitet omnia que diximus esse de illis que generant opilationem. ¶ Et oportet ut non succedat cibo eius balneum et resolvat ipsum nam loco eius quod ab ipso resolvitur et ipse non est digestus. ¶ Et similiter oportet ut non utatur super ipsum motu neque exercitio: et neque bibat super ipsum plus et elonget inter comestionem et potum et prope potum vini. Ipsum enim intromittit cibum non digestum ad epar ¶ Et oportet ut sit massa panis eius plurimi fermenti et salem habeat quantum sufficit et parum plus. ¶ Et ordeum et alcadaros et cicer et triticum levis ponderis et fabe omnia bona sunt ei. ¶ Et non est malum tribuere vinum antiquum subtile puru. ¶ Et oportet ut admisceantur in cibis suis porri et silia. ¶ Et hasparagi iuvativi sunt ei et cappares.

¶ De inflatione et ventositate in epate. Ca. vij.

Quandoque aggregantur in partibus epatis et sub partibus panniculorum eius vapores. Cum igitur retinentur et inspissantur et convertuntur in ventositates inflativas non invenerunt meatum: aut propter suam multitudinem: aut propter opilationem in epate tunc illud est inflatio in epate. ¶ Et quando est cum ea extensio plurima et non est in ipsa gravitas plurima sicut est in apate et opilatione. nam febris sicut est in apate. ¶ Et accidit aut propter debilitatem virtutis digestive: aut quoniam medicina cibalis aut humorosa proprietas est ut commoveat ventositatem. ¶ Et quando est hec ventositas retenta sub epate: sicut retinetur sub splene et movet eam compressio sub hypocondriis: et illud quod plus significat ventositatem est tensio incipiens: deinde additur. et in ipsa est permutatio quedam et non sequitur eam alteratio dispositionis in forma et colore egrediens a consueta. Et quando sedat compressio inflationem: et resolvit eam et consumit materiam eius.

¶ De cura ventositatis et inflationis in epate. Ca. viij.

Approximat cura eius cure opilationum. Et est cum medicinis subtiliativis resolutivis predictis in ipsa: et confectionibus predictis. ¶ Et conferunt ei balneum in ieiunio et vinum purum in ieiunio et paucitas potus aque frigide et vaporationes cum panno calefacto: et cum alefeniati resolutivis. ¶ Et emplastra facta cum mastice et squinanto et spica et grana de ben. Et emplastra facta ex eis que sunt sicut oleum de nenufare et mastix cum seib. ¶ Et si vaporatio moverit tunc oportebit ut consideres laterum communicationes. Nam si extenditur dolor ad partes intestinorum tunc solve ventrem primo: deinde resolve ventositatem. ¶ Et si extenditur ad diaphragma et ossa pectoris et ad dorsum administra diuretica etc: deinde resolventia ventositatem.

¶ De dolore epatis. Ca. ix.

Epati quandoque accidit dolor. Aut ex malitia complexionis diverse in parte panniculi sui. Aut ex ventositate extensiva. Aut ex opilationibus. Aut ex apatibus calidis aut duris: cum frigida flatica raro faciunt accidere dolorem. ¶ Et quandoque fit propter motum humorum in crisibus et cognoscitur per eius signficationes notas in pronosticis. ¶ Et quando fit ex debilitate et non tolerat illud quod venit ad ipsum ex cibo et leditur ab eo propterea: quia abhorret ipsum. ¶ Et quando contingit in motibus materierum creticis vel chronicis ut accidat autem gravitas et dolor in partibus epatis. ¶ Et dolor vehemens valde non fit nisi ex apate calido: aut ex ventositate. Quapropter cum est febris et dolor vehemens: tunc causa eius est ventositas. et propter hoc cum febris supervenit ei solvit ipsum quemadmodum dixit hyppo. ¶ Et hyp. quidem dixit in libro quem dicitur ei pertinere: quem dicunt quidam inventum fuisse in eius sepulchro quod quando accidit dolor epatis cum pruritu vehementi in camaduati: et posteriore parte capitis et pollice pedis: et apparet in collo bothor similis fabe moritur eger: in quinto ante ortum solis. et illi cui accidit hoc accidit difficultas urine propter opilationem cum distillatione quoniam est in lacerto. ¶ Dico igitur quod causa eius est quoniam est acuitas maligna que expellitur in urinam penetrans aliquo modorum penetrationis in extremitates: et facit accidere calitas et bauracitas ipsius pruritum vehementem.

¶ De signis. Capi. x.

Iam et scivisti signum cuiusque rei ex eis que dicta sunt in capitulo suo.

¶ De cura. Capi. xi.

Iam diximus omnes rem in c. suo: verum doloris tamen dixerunt ad dolores epatis medicinas dantes ipsum iuvari ex eis absolute. Et plurimum iuvamenti eorum est in specie debilitatis eius. ¶ Et nos quidem referemus quasdam earum et eas in quibus est fiducia secundum quod diximus eas. ¶ Dixerunt magis iuvative ex illis sunt tro. de reubar. cum descriptionibus diversis et confectio de reubar. et diacurcuma: confectio de rutha solutiva: et confectio cordumeni et confectio cesaris et atanasia minor et maior et tamirif et cocate et confectio asclepiadis troc. de cymino et confectio. S. proportionata ad illud. ¶ Dixerunt et ex eis que conferunt ei sunt .ij. ℥. succi foliorum pini recentium cum syrupo acetoso: aut decoctio eorum cum reubarbari pondere .ʒ. v. et croci tertie. ʒ. j. cum aliquantulo semine apii et feniculi. Et etiam sumatur rosarum .ʒ. iiij. et spice et masticis amborum. ana. ʒ. iij. succi eupatorii et succi absinthii et lacce et reubarbari croci superiorum squinanti rubee tinctorum assari

seminū trium xiloal.crudi oīum.añ.ʒ.i. xilobal.ʒ.v.
¶ Et cū est illic dolor cū solōne vētris narrauerunt h'i medicamen. ℞.secū vini decocti lacce spice reubarbari oīuʒ.añ.auř.i.scorie ferri pōd'.ʒ.vij.bibať sup.ij.℥.aq̄ coriādri. ¶ Et oʒ vt i oīb' illis vitet cibos grossos ⁊ carnes⁊ sit ꝯtēt' leuib' subtilib' ex auibus ⁊ alijs sicut sciuisti. Et ꝓpe cū ē illic calitas. Et ex ēplis: ēplʒ de cordumeni: ⁊ ēplʒ de euforbio ⁊ emplastrū de mellilото: ⁊ empl'a ꝓportionalia.

¶ Tractat' ʒ' d' apatib' epatʒ ⁊ solōne ꝯtinuitatʒ ei'.

¶ Sermo v'lis de apostematib' epatis ⁊ que sequūtur ipsum. Ca.i.

Apostematū in ptib' epatʒ accidētiū q̄dā sunt q̄ accidūt in ipso epate: ⁊ alia sunt q̄ accidūt in lacertis positis sup ipm: ⁊ alia sūt q̄ accūt: in mesaraicis. ¶ Et eoꝝ q̄ fiūt in ipso epate alia sunt q̄ accidūt in ptib' ei' supiorib': ⁊ ad lat' ei' gibbosum: ⁊ alia sunt q̄ accūt in ptib' eius iferiorib' ⁊ ad lat' cōcauū: ⁊ ali a sunt q̄ accūt invelaminib' ei' ⁊ pāniculo ei' ⁊ in venis ipsi': ⁊ hec diuisio est ƀm min' ⁊ qñq3 cōicat apa spēbus ptium ei'. Amplius apa ipm nō esiatur quin sit flegmonides dubellati: aut nō dubellati: aut colericū cācrosuʒ: aut inflatiuū ventosum. ¶ Et cāe illius sūt ꝯpl'o cal'a cū febrib' destruētibus: aut sine febrib'. Aut cōplexio frā ꝓhibēs digōnē ⁊ expulsionē. Aut debilitas l stō. Aut opilatio ꝯgregās humores: deīde facit eos penetrare in ptes epatʒ penetratiōe nō nāli. Et colera etiā ⁊ silia sunt ex causis huius opil'onis. ¶ Et cum est opil'o ad lat' fellis facit san. feruentē ⁊ ibibitur in partibus epatis ibibitione nō nāli ꝓpter multitudinē colere. Et ad summū maxima colere multitudo ē ex causis apatis cali epatis. ¶ Et qñʒ ē ex nocumētis cū cōitate stōi ⁊ corrūpit digōnē. ¶ Et cibi q̄dem calefaciētes ⁊ grossi. Et illi qui nō digerūť valde adiuuātes sunt ad faciendū accidere apata in epate. ¶ Et silr cū est epar vehemētis attractiōis ⁊ attrahit vltra quā oporteat ⁊ seq̄tur ipaʒ ex eo cui' est expelli res magnas: ⁊ ꝑparať apa. ¶ Et qñʒ accit ꝓpť ꝑcussionē: aut torsionē. ¶ Et omne apa in epate creticū si ē ex latere gibboso est ei' crisis cū sudore: aut ꝓuocatiōe: aut fluxu san. ⁊ si est in latere ꝯcauo fac̄ crisiʒ cū sudore: aut vomitu: aut sol'one vētris. ¶ Et apa q̄d q̄d est in gibbositate deteri' est apate q̄d est apud ꝯcauitatē. ¶ Et oē apa accñs in epate calidū vl' frīm facit opilationē: ⁊ nō relinq̄t corpori nisi san. aquosuʒ: ⁊ cū hoc d'bilitať epar in separādo aquositatē. Et cū retineť plʒ aquositatis in mesaraicis iste sunt cāe hydropisis carnose ⁊ asclitis. ¶ Et qñ permutať apa cal'm ex epate ad splenē est bonū. Et qñ ꝑmutať ex splene ad epar est malū.

¶ De signis v'lib' apatū epatis cōium. Ca.ij.

Signa q̄dē cōia sunt q̄ iuenit eger grauedineʒ sub hypocōdrijs inseꝑabilē ⁊ inuenit illic dolorē vehemētē qñq3 nō sicut in opil'onib'. Ipa enim accidūt a dolore forti. ¶ Et alterať cū eo forma non sicut in inflatiōe in qua nō alterať. Et est cū eo attractio furcule ad iferiora in plibus horis nō semꝑ. Et nō fit hec q̄dē attractio nisi ꝑꝑ tēsionē ꝯcauitatis et suspēsionē. ¶ Et nō accit in egritudīb' epatʒ calīs ⁊ alijs pulsatio: qm̄ arterie dispartite sunt in pāniculo ei'. ¶ Et neq3 est ꝑuitas in eis nisi q̄titas iseparabilis. ¶ Et qñq3 cōicāt coste dorsi dolorib' epatis. ⁊ apatibus ei' supiorib' ascēdētib': q̄uis nō sint semper cōicātes. ¶ Et hūtes q̄dē apata epatis ꝓp̄ue calida ⁊ magna nō pūt dormire sup lat' dextrū ⁊ grauat eos dormire etiā sup latus sinistrū ꝑꝑ tēsionem apatis ad iferiora: imo plima iclinatio eoꝝ ē ad dormiēdū resupine. ¶ Et si apa est in latere gibboso inueniť ꝑuitas illic: ⁊ sentiť tēsio apud suspēsoria: ⁊ cadit tactus illic sup apa manifestiuis: ⁊ ꝓp̄ue in debili. ¶ Et accit tussis sicca ⁊ cōstrictio āhelitus ⁊ ꝓp̄ie qñ āhelat cū fortitudine ꝓpter cōitatē diaphragmatis ⁊ pulmonis ad ipm in nocumēto. ¶ Et minorať vrina. ⁊ qñq3 retineť oīno cū apa est magnuʒ ꝓpter illud q̄d accit de opil'one in latere gibboso: ⁊ d' debilitate expulsiue. ¶ Et ꝑuitas in ipo maior est ea q̄ est in facto apud ꝯcauitatē: qm̄ lat' cōcauū sustētať super stōm: ⁊ est ꝑuitas in ipso plus: ⁊ attractio furcule ad inferiora a dextro minus: ⁊ ꝓp̄ie in illo cui' epar creatū est nō vehemēter adherēs ⁊ obuiās costis. ¶ Veꝝ attractio furcule ad iferiora ⁊ cōitas furcule in dolore ad epar sunt in cōtinuatiōe epatʒ cū costis māifestiores ⁊ maiores. ¶ Et singultus minorať in gibboso ⁊ multiplicať i ꝯcauo ꝑꝑ elōgationeʒ gibbositatis abꝫ ore stōi. ¶ Cū aūt apa est in ꝯcauitate ⁊ latere inferiore est ꝑuitas minor ꝑꝑ suā sustētationē super stōm ⁊ non sunt tussis ⁊ ꝯstrictio āhelit' de quibus sit curādū: ⁊ nō cadit sub tactu casu de q̄ sit curādū. Veꝝ dolor est vehemēs ꝑꝑ ꝯpressionē factā illic: ⁊ proprie cum attrahiť mirach. ¶ Et cū apata epatis sunt magna declinat nā ad resupinationē etiā ⁊ ad dormitionem. Q̄d si superfluat lediť ad resupinationē etiam. ¶ Et apata lateris cōcaui cōmunicāt meseraicis plurimū. ¶ Et prorsus cum apa est ad latus concauū stōus est vehemētioris cōtinuitatis: ⁊ apparēt singultus ⁊ nausea: et tussis si apa est cal'm. ¶ Et existimauerunt quidā q̄ cōitas iter vtrūq3 est ꝓpter neruū subtilē cōtinuātem inter epar. et inter os stōi: quapropter non accidit singultus: nisi cum est apa magnū cōprimēs os stōi. ¶ Et vt. G. q̄ cā in illo est illud q̄d effundiť ad stōm in ore suo: ex apate calido ⁊ ex humore acuto. ⁊ ad summū singultus apud oēs nō apparet nisi cū apa est magnū: qm̄ spatiū lōgiquū est iter epar: ⁊ os stōi ⁊ si est illic neruus in quo ipsa duo cōicāt ⁊ cōtinuat inter ea ē subtilis valde. ⁊ ad summū dū nō est apa magnū nō fit inter stōm ⁊ epar cōitas scd'm plīm. ¶ Et illd' de apatibus epatis q̄d factū est circa pāniculos ⁊ venas ē vehementioris doloris ⁊ grauioris fe. si est calidus. ¶ Si aūt apa est in vtrisq3 lateribus simul apparent signa que sunt vtrorūq3 lateꝝ simul. ⁊ qñq3 cōicat latus lateri vsq3 ad terminū nō plurimū. Et quādoq3 perducunt oēs species apostematum epatis calidorum ⁊ frigidorum ad hydropisum. ¶ Et scias quod cuʒ apostemati epatis associatur ventris solutio est mortale.

¶ De dr̄ia iter apata epatis ⁊ apata lacertoꝝ positoꝝ sup ipm mirach. Ca.iij.

cognoscitur

COgnoscit͏̃ dr̃ia inter vtrũq ex parte figure: ꝛ qm̃ a͞pa lacerti apparet semp̃ ꝛ a͞pa epatis quãq nõ apparet ꝛ p̃pe in concauitate ꝛ in pingui nisi sit res magna aut grauis. Et lacerti q̃d situs aut est in latitudine aut ẽ in lõgitudine aut trãsuerse capiẽs in lacerto. Et iã q̃d signauim⁹ ip̃z in anathomia. ¶In figura v̓o qm̃ figura ei⁹ q̃d appet de a͞pate ep̃is ẽ lunaris s̃z situ ep̃is q̃ sentit͏̃ cũ sep̃one abscissiõis eius cõis. Lacertosum aũt ẽ sile stillo cui⁹ vna extremitatũ ẽ grossa altera ẽ subtilis ꝛ ẽ q̃si cauda muris: ꝛ sil'r nõ sentit͏̃ cũ separatiõe abscissiõis ei⁹ cõis: imo vides ip̃m subtiliari in lõgitudie sua paulatim: imo nõ forsi tã cõtingit vt cõprehẽdat͏̃ ex eo nisi par̃ i p̃fundo cũ ẽ in lacerto p̃fundo trãsuerso. Et ẽ situs a͞patib⁹ epatis. Ex p̃te aũt accñtiũ p̃prior̃ ꝛ cõiũ: qm̃ ex accñtib⁹ p̃pũs ꝛ cõib⁹ q̃ accidũt a͞patib⁹ q̃ sunt in ep̃e nõ ẽ aliq̃d in a͞patib⁹ lacertor̃ de quo sit curãdũ. ¶Et cũ vides almirac declinare ad tenebrositatẽ ꝛ siccitatẽ tũc existima q a͞pa est epicum.

¶De apostemate calido. Ca. iiij.

CAuse ei⁹ sunt ex summa cãr̃ a͞patis in quo ẽ caliditas. Ei⁹ v̓o signa sunt signa p̃dicta a͞patũ cõium ꝛ q̃ sunt in q̃busdã p̃tib⁹ ꝛ ẽ illic fe. acuta cũ est a͞pa i carnositate: ꝛ fit vehemẽs sitis. Et minorat͏̃ appetit⁹ ꝛ accidũt singult⁹ ꝛ nausea ꝛ coleric⁹ vomit⁹ in p̃ncipio: deinde vt flos eris. post niger: ꝛ accit frig⁹ extremitatũ. ꝛ nigredo lingue. ꝛ syncopis. totũ illd̃ ꝛ p̃pe cum a͞pa ẽ in cõcauitate. Et ẽ malitia ãhelit⁹ ꝛ dolor extẽsus ad dorsum ꝛ furculã ꝛ mordicatio. ꝛ p̃pe cum est a͞pa in gibbositate. Et qñ ẽ in ɔcauitate. tũc nõ addit nisi in re anhelit⁹ qm̃ qñ attrahit͏̃ aer plim⁹ valde extẽdit diaphragma ꝛ coartat ip̃z ꝛ ɔstringit attractionẽ aeris ꝛ qñq accidit tussis. Et accidũt lingue quocũq mõ sit citrinitas ꝛ rubedo vehemẽtes: deĩde declinat ad negredinẽ: deinde alterat͏̃ color cutis totius p̃pe cũ a͞pa ẽ in gibbositate. Et qñ ẽ v̓t⁹ fortis ꝛ p̃pe v̓t⁹ stõi ꝛ a͞pa in ɔcauitate retinet͏̃ nã. Et si v̓tus i corpore ꝛ stõ ẽ d̃bilis soluit͏̃. ¶Inq̃t hyp. egestio cõturbata nigra in p̃n° egritudis acute sigt̃ q in ep̃e ẽ a͞pa calidũ magnũ hoc ẽ. Et pulsus fit vndosus magnus freq̃ẽs velox. ¶Et a͞pa q̃d calidũ aut resoluit͏̃ ꝛ destruit͏̃ accñtia ei⁹. aut collectionẽ facit: ꝛ sunt cũ eo signa dubellati ꝛ dicã ea. aut idurat͏̃ ꝛ p̃mutat͏̃ ẽt ad signa ep̃is duri ꝛ destruunt͏̃ signa a͞patis calidi. Et plz q̃dẽ cãe p̃mutatiõis ei⁹ ad duritiẽ ẽ sup̃fluitas in infrigidatiõe ꝛ ɔstipatiõe ꝛ admistratiõe grossor̃ i a͞pate. Et dr̃ia inter ip̃m ꝛ pleuresim ẽ qm̃ tussis nõ sequitur sputũ: ꝛ q dolor ẽ i dextro q̃uatu⁹: ꝛ color lingue ꝛ color corporis alterant͏̃ cũ eo. Et pulsus nõ fit s̃rrin⁹ valde. ꝛ capit͏̃ manu si ẽ in gibbositate: ꝛ sigñt ip̃m labor anhelit⁹ magni ꝛ attractio aeris plima si ẽ in cõcauitate: p̃pea q: a͞pa cõprimit diaphragma: ꝛ extendit ip̃m: ꝛ qñz cõmouet͏̃ tũc tussis. ¶Et crisis q̃d a͞patũ ep̃is calor̃ i gibbositate factor̃: ꝛ a͞patũ calor̃ factor̃ i lacerti fit cũ fluxu san. naris. ꝛ p̃pe ex dextra. aut cũ sudore: aut vrĩa laudabilib⁹. Et fcõr̃ in ɔcauitate fit cũ sudore: aut fluxu vẽtris colico: aut vomitu.

¶De almesire in epate. Cap. v.

GRauitas in almesire in ep̃e est minor: ꝛ inflatio ꝛ mordicatio: ꝛ denigratio lingue: ꝛ tinctura coloris vehemẽtioris p̃lim̃. Et ẽ color declinis ad citrinitatẽ: ꝛ ẽ parorism⁹ vehemẽtie febris tertiane. Et ei⁹ q̃d iuua᷑ a frigidis h̃midis ẽ vehemẽti⁹. Et puls⁹ ẽ duritior ꝛ sillor serrino q̃ in vndoso puro. ꝛ minor. ꝛ vehemẽtioris freq̃ẽtie ꝛ velocitatis.

¶De flegmone in ep̃e. Capi. vj.

SIgñt ip̃az signa a͞patis cali: ꝛ diuersificãt ip̃am ea que p̃portionauim⁹: ad mesire in p̃petatib⁹ ꝛ rubedo faciei ꝛ exuberatio venar̃.

¶De a͞patib⁹ frigidis in ep̃e. Ca. vij.

IN istis a͞patib⁹ ꝛ g̃uitas pl⁹ ꝛ nõ ẽ sitis neq febris: nz nigredo lingue: ẽ sentit͏̃ cũ eis in stõ sillitudo spasmi. Et sigñt ip̃as etas: ꝛ regimẽ ꝛ cõplo: et color s̃z sciuisti. ¶De a͞patibus flegmaticis. Ca. viij.

SIgñt ip̃m inflatio cutis: ꝛ plũbeitas coloris: ꝛ q nõ sentit͏̃ cũ duritie ꝛ vehemẽtia leuitatis plus cũ reliq̃s signis a͞patis frigidi.

¶De a͞pate duro ꝛ cãcro. Ca. ix.

SEpe accidit ab apostemate antecedente ipsum ꝛ quandoq accidit incipiendo ꝛ quandoq accidit a percussione: ꝛ incipit tendere ad duritiẽ. ¶Et significat ipsum tactus in eo qui suscipit tactum partium epatis eius. Et si nõ inciperet hydropisis peruenire ad habentem ipsum appareret ad tactuz manifestum valde: nam almirac extenuatur cum eo et debilitat͏̃: ꝛ attestatur a͞pa lunare absq dolore. verũ quandoq leditur apud initium receptionis cibi: et alleuiatur apud famen ꝛ est via ad hydropisiz. ¶Et quandoq significant ipsum vehementia grauitatis valde sine febre ꝛ extenuatio corporis ꝛ casus appetitus ꝛ tenebrositas coloris: ꝛ q minoratur vrina. Et quãdoq succedit accidẽtibus apostematis calidi cũ remouentur: ꝛ non remanet nisi grauitas. Et si additur propter illud dificultas anhelitus significat q apostema calidum induratur. ¶Et difficultas q̃dez anhelitus ꝛ grauitas sine febre cõmunicant in apostemate duro ꝛ opilatione: ꝛ differunt per reliq̃: que dicta sunt. ¶Et sequitur ipsum hydropisis ꝛ proprie hyposarche propter debilitatẽ separatiõis materiei aquose ex sanguine ad resudationẽ subtilẽ eius. quare currit aquositas cum sanguine in membra ꝛ accidunt febris ꝛ ebullitio. ꝛ spissum aq̃sitas qñq p̃uenit ẽt ad spatiũ vẽtris s̃m q dicem⁹ in capitulo ascites: q̃re mouuntur s̃m plurimum propter resolutionẽ nature propter opilationes viarum ad epar quapropter dissoluuntur eorũ virtutes. ¶Et isti quidẽ nõ curantur nisi in principio: tunc enim quãdoq̃ cõfert cura: sed cum prolongatur egritudo nõ confert curatio. ¶Et si fuerit durum cancerosum ꝛ fuerit illic retentio tunc dolor erit vehemẽs ꝛ accidet nocumẽtuz in colore: in appetitu ꝛ reliquis plus. ¶Et qñq accidũt singultus ꝛ nausea sine febre ꝛ nõ sentit͏̃ dolor: ꝛ erit via securitatis mẽbri. Et scias q epar velociter opilat͏̃ ꝛ ɔuertit͏̃ in duritiẽ ꝛ p̃prie cũ admistrant͏̃ sup̃flue igrossantia ꝛ cõstipãtia in a͞pate calido.

¶De dubellati. Capi. x.

PLurimum fit post apostema calidum. Cum eñ incipit fieri collectio fit dubellati: ꝛ cũ icipit͏̃ collectionem facere vehementiores fiunt fe. et dolores ꝛ accidentia in p̃ncipio: deinde accñt tremores diuersi

⁊ ledit a resupinatiõe nedũ a dormitiõe sup lat⁹. Cũ
ḡ fcã ē collectio lenit cõpssio ⁊ sedãt accñtia. Cũq;
apit accidũt horripilatio ⁊ lubricatio virtus ⁊ sanieꝫ
reꝝ q̃ sũt sic fer ⁊ iuenit ꝑ illõ leuitatẽ ⁊ resolutionez
ex ḡuitate sensata. Et ipsi⁹ eruptio aut fit ad ptẽ ite=
stinoꝝ ⁊ egredit cũ egõne: aut ad ptẽ renũ ⁊ egredit
cũ vria: aut ad spaciũ qδ ē i cõcauitate vẽtris ⁊ iuenit
alleuiationẽ ⁊ detumitionẽ. ⁊ nõ attestat cũo i egõne
aut vria. Et dubellati qδ qñ ẽ ꝓfunda i carne epis
⁊ qñq; tẽdẽs ad maĩfestũ ipsi⁹ ⁊ nõ ꝓfũda. Et sanies
diuersificat i ea. Fit em̃ i ea q̃ submersa ē nigra. i nõ
submersa tẽdit ad albedinẽ.

¶ De apostemate mesaraice. Cap.xi.

Communicãt i signis suis apãti epis veꝝ febris
i illo qδ calīmẽ: est debilis nõ exñs in vehemen
tia febris apatis epatici ⁊ ē ḡuitas cũ extẽsiõe ꝓfun=
dior ad vẽtrẽ ⁊ stõm ⁊ qñq; ē tensio maior q̃ ḡuitas.
Cũ ḡ nõ iuenis signa opilatiõis epis nec signa apa=
tũ epis. ⁊ iuenis chilũ subtilẽ ꝑꝑ debilitatẽ digõnis i
stõ ⁊ signẽ ei⁹ ⁊ sunt illic tẽsio ⁊ lenis febris. scias ꝙ i
mesaraica est apa calia. ¶ Sed inter apa duꝝ ⁊ opi=
lationes mesaraice ē differẽtia difficilis: nisi cũ existi
matiõe lõga: nã si egredit aliq̃d saniosum post dies
aliquot tũc scias ꝙ ē ab apate: ⁊ hec sanies discernit
a sanie facta a suo sili i epe i hoc q̃ illa tẽdit ad rube
dinẽ ⁊ sanguineitatẽ saniosaꝫ ⁊ citrinitatẽ.

¶ De cura apatis calidi sanguinei. Ca.xij.

Primũ qδ tibi necessariũ ē: ē vt ꝯsideres disposi=
tionẽ repletiõis: ⁊ dispõnẽ virtutis ⁊ etatis ⁊ ho
re ⁊ alioꝝ q̃ tu scis: ⁊ q̃ras ex eis licẽtiã i flõmia ergo
flõmia si ē possibile tibi ex basilica: ⁊ si ñ: ex nig̃ ⁊ sun
ex cephalica. ⁊ si x̃r⁹ ē fortis ex̃he qδ necessariũ ē de
sanguine in vice vna: ⁊ si nõ: ptire: ⁊ segrega in vices
plurimas. ¶ Et scias ꝙ qñ nõ flõmas ⁊ dimittis mãz
in epate ⁊ administras stiptica ⁊ apocrustica ꝓcldu
bio indurat apa. ⁊ si tu administras resolutiua nõ ē
dubiũ quin cõmoueat dolor ⁊ apa. Flõmia ḡ in pri=
mis ⁊ nõ hesites in hoc cũ nõ est prohibitio fortis: et
extrahe san. abundãtem. ¶ Et scias ꝙ tu indiges in
initio eius eo cuius sil'e est in cãone de repcussione
⁊ infrigidatione: verũ tibi inest tũc vt attendas latus
duritiei. O q̃ velociter respondet duritiei: ⁊ ꝑꝑ hoc
opꝫ ꝙ sint ꝑmixta cũ subtiliatiuis a aperitiuis. ¶ Et
epithimatũ q̃dem frigidoruꝫ administratio sup̃flua
qñq; perducit ad duritiẽ: ⁊ qñq; sufficit eis introitus
balnei. Et quãdoq; aperitur ad renes. ¶ Et scias ꝙ
plures medicinarũ quibus est stipticitas aliq̃ exfri=
gus: ⁊ similiter ciboruꝫ qui sunt huiusmodi sunt gra
nata ⁊ poma ⁊ pira nocent ex alia pte. ⁊ illud quoniã
ipsi constipãt meatum qui est ad fel. q̃re non attra=
hit colerã ⁊ est illud additio in apate ⁊ malitia plu=
rima. ¶ Et ex constipatione cũ hoc qδ ipsa est neces
saria in principio egritudinis ⁊ in fine eius et apud
responsionem resolutionis ad conseruãdã virtutem
timetur due malitie lapideitatis ⁊ retentio colere in
epate. Quapropter indiges etiã vt incipias a regimi
ne resolutionis materiei in hac egritudine plusq̃ sit
tua inceptio in reliquis apostematibus timendo la=
pideitatem ⁊ duritiẽ ⁊ expellẽdo illõ qδ forsitã resu=
dat exviru malo a cuius resudatione nõ euãnt apa.

ta calida. ¶ Uerum resolutio ⁊ apitio quãdoq; mol=
lificãt virtutem ⁊ approximãt mortem sicut narrauit
G. de dispositione medici curãtis apostemata epis
cum mollificatiuis quibus curãtur reliqua aposte=
mata sicut est emplastrum factum ex oleo ⁊ tritico ⁊
aqua ⁊ cibabat illum alcandarusio. ¶ Et oportebat
vt cibaretur eis in quibus est abstersio sine viscosita
te ⁊ grossitie: ⁊ vt miscerentur cum resolutiuis medi
cine in quibus sunt stipticitas ⁊ confortatio ⁊ arom=
ticitas: sicut ciperi ⁊ calamus aromatic⁹ ⁊ absinthiũ.
⁊ vt administraretur de istis quãtitas que conserua
ret sanitatem ⁊ non superflueret: ⁊ essent in initio sui
repercussio cum fortitudine ⁊ in medio ipsius com=
positio: ⁊ in fine ei⁹ resolutio cum stipticis hui⁹ gñis
Et si esset necesse vt confortaretur resolutio: tunc fe
stinaret q̃dã ⁊ in ipso eius qδ est in ipso. ¶ Ille ergo
nõ recipit ex. G. ⁊ indicauit ei. G. in egroto qñ conue
nerunt ad eum ꝙ iste eger mouetur cũ dissolutione
virtutis ⁊ sudore viscoso pauco apparente super ipꝫ
mortuus est ergo infirmus ⁊ fuit sm̃ ꝙ existimauit.
G. ¶ Non est ergo necessarium vt cũ hac resolutiõe
singulari incipiatur in hora responsionis. ⁊ oportet
vt euacuet a stipticitate ⁊ apertione in dispositione
responsionis resolutionis pure. Et consideratio om
nium istorum est ex subtilibus rebus. ¶ Et scias ꝙ si
cut hoc membrum velociter conuertitur in duritiẽ si
militer velociter suscipit resolutionez. ¶ Et qñ sunt
resolutio ⁊ apertio cause ad eruptionẽ. ¶ Et qñ ad=
ministras resolutionẽ nõ administres eaꝫ ex genere
eoꝝ que mordicãt ⁊ cõmouent apa. ¶ Et aq̃ q̃dẽ or=
dei quãuis abstergat sine mordicatiõe: tñ est dulcis
⁊ dulce facit incurrere opilationes ꝑꝑ illud ergo in
aqua est sufficiẽtia abundãs: q̃m abstergit sine mor
dicatione ⁊ nõ facit accidere opilationẽ. ¶ Amplius
possibile est vt cõfortent eius apertio ⁊ abstersio cuꝫ
eis que admiscentur et si necessariũ est vt addat ipsi⁹
virtus. ¶ Et mordicatio quidem ⁊ stipticitas pl⁹ nos
ciue sunt cõcauitati q̃ gibbositati: q̃m ipse festinant
cum virtute sua: ⁊ faciunt accidere opilationes in inti
mo viarum ⁊ in gibbositate sunt fracte virtutis ⁊ ob
uiant extremis orificijs. ¶ Amplius oportet vt cognos
scas latus egrum. ⁊ caue ne ꝓuoces vrinã egritudie
exñte in cõcauitate: aut soluas vẽtrẽ egritudie exñte i
gibbositate: ⁊ facias mãm in vtrisq; dispõnibus simi
inobedientem: immo oportet vt tu eũes ex propin=
quioribus locis. ¶ Eũa ergo ex apostemate qδ est in
concauitate ex latere solutionis ventris et illõ qδ est
in gibbositate ex ꝓuocatiõis latere. ¶ Et caue ne di
mittas mãm remanere restrictaꝫ. In hoc enim est no
cumentũ magnũ ⁊ in ipso est error. ¶ Nõ et dimittas
eã solutã superflue ⁊ cadat virtus ⁊ hesitet nã immo
superest tibi vt resoluas cõstrictã cũ eq̃litate et ꝯstri
gas solutã cum equalitate. ¶ Medicine autem cõue
nientes apatibus epatis et in initio rei caꝫ illic ē: ca
liditas superflua sunt aqua endiuie et aq̃ solatri. cuꝫ
sirupo acetoso zuccarino et aqua ordei ⁊ aqua virge
pastoris et aq̃ arnoglosse et alkekengi et aq̃ coriana
dri humidi et aqua cucurbi. et aqua cucumeris et aq̃
cuscute. et oꝫ vt admisceat eis aliquid hoꝝ que sunt
sicut absinthiũ et calamus aromaticus et sꝑo. huius

modi. ℞. carnis amirberis. ʒ. x. rosaꝝ spodij amboꝝ an̄. ʒ. v. medulle seīs citroli ⁊ medulle seīs cucurbite ⁊ seīs portulace ⁊ seīs endiuie oluz an̄. ʒ. iij. seminis feniculi pōdus. ʒ. i. sumat̄ ex eis in potu pondus. ij. aure. Et si necariū ē addere ꝯfortātia epar ponāt̄ i eis lacca ⁊ reubar. ¶ Et si fuerit illic tussis ponātur in ipsis succus liq̄ritie ⁊ aliq̄d de dragaganto ⁊ tere mabi. ¶ Medicine q̄ sunt fortiores ⁊ conuenientiores ei q̄ nō h̄z ex caliditate quātitatē ꝑuenientē in vltimo sunt aqua feniculi ⁊ buglosse: ⁊ squinātum ⁊ apium montanū ⁊ allubleb ⁊ totū illud cū syrupo acetoso. Ista. n. ⁊ cōsimilia cōferūt in illo qđ est in tunica pri ma cū incipit in maturatiōe ꝑuenire paruz. ¶ Et tro ci. de rosis ēt ⁊ ꝓpe in eo qđ seq̄tur cōcauitatē. ¶ Et multotiēs qđ est cā apātis ⁊ initiū ei⁹ salt⁹ ⁊ ꝑcussio. ¶ Et ex eis q̄ prohibēt ipsum accidere p⁹ illa duo ⁊ post flēmiā ē vt in potu sumat̄ ex rubea ⁊ reu. alsent ol die. ʒ. i. ⁊ fiat hoc trib⁹ dieb⁹. ¶ Et postquā scis q̄ apa ē in latere cōcauo: tunc ꝓmū est vt administres aquā allubleb ꝑmixtā cū eis: q̄ necesse est illi admi nistrari ex infrigidatiuis ꝑdictis. Et aqua sicle in olbus q̄ maturāt ⁊ repcutiunt ⁊ leniūt nām. ¶ Et cōfert cū appet maturatio opoponacū cuz aq̄ feniculi ⁊ aq̄ so latri ⁊ aqua allubleb: ⁊ vt tu ponas i cibo aliquid de semine cartami ⁊ sicle siue de vrtica ⁊ polypodio. Et qn̄ declinat administra fortia sicut aloes ⁊ agaricuz ⁊ turbith. ¶ Et q̄dā administrāt myrabo. citrinos. Ego vero abhorreo eos ꝑꝑ illud qđ in eis ē de virtute sti pticitatis: ⁊ timeo q̄ educat̄ subtile ⁊ vertat̄ i lapidei tatem grossum. ¶ Et q̄n̄z administrant̄ in h⁹i hora ea q̄ sunt sicut semē cartami ⁊ sicut vrtica ⁊ polypodiuz in cibo ⁊ epithimū sine timore. ¶ Et q̄n̄z addemus ad ea q̄ sunt sicut ellius fm̄ necessitatem. ¶ Clistere aūt in ꝓn⁹. ⁊ vbi accidit vt sit nā constricta fiat ex eis q̄ sunt sicut succus foliorum sicle cum melle ⁊ sale et baurach: aut cū zuccaro ru. ¶ Et apđ declinationez fiat fortior ⁊ ponat̄ in ipso polypodium ⁊ cētaurea ⁊ ysopus ⁊ origanū. Et q̄nq̄ ponit̄ in ip̄o colloquintida. ¶ Cū aūt est in latere gibbositas oꝫ vt incipias in ipso cū diureticis frigidis: deīde cū tēperatis. Et qn̄ apparet maturatio administra fortia acuta: ⁊ nō ē necessaria hec posteratio nisi ꝑꝑ timorē lapideitat̄. ¶ Medicine aūt iste sunt sicut rubea ⁊ petroselinū ⁊ assarum ⁊ squinantium ⁊ tro. almirberis descripti ⁊ tro. de eupatorio fortes ⁊ reliq̄ diuretica fortia ꝑdi cta in areolis expulsiōis ⁊ in ca⁹ ꝓuocatiōis. ¶ Em plastra ꝟo oꝫ vt nō administrent̄ frigida sicut sup apa ta alia: imo tepida. ¶ Et illa q̄ a q̄bus opꝫ incipere cū existimas q̄ apa ē h̄ns initium sunt succi frigidi sti ptici: sic succus portulace ⁊ cucur. ⁊ semperuiue ⁊ aq̄ ro. ⁊ sandali ⁊ cāphora ⁊ empl'a facta ex ꝑputijs vi tiū ⁊ ro. siccis ⁊ atriplicib⁹. ¶ Et non oꝫ vt sint h⁹i cuz verificat̄ q̄ apa iam est. ¶ Meliora nāq̄ empl'a sunt illa q̄ sunt facta ex cydōijs cū medicinis alijs. ¶ De illis est vt terātur cydonia cū farina ordei ⁊ aq̄ ro. ⁊ fiat ex eis emplm. ¶ Aut cydonia decocta cū aceto. ⁊ aqua donec discocta sint ⁊ misceantur cum sanda lis: ⁊ ponatur sup ea aliquātulum olei ro. ⁊ administrentur. ¶ Et ex illis est vt decoquantur cydonia cum vino odorifero in quo sit stipticitas et addatur

eis virga pastoris. et ꝯfortent̄ cū eis q̄ sunt sicut pa rū spice: et absinthiū et ciperi: et ꝑparentur cū eis q̄ sunt sicut sauich ordei et administrent̄. Et q̄nq̄z ponitur cū eis oleū de cydonijs: aut oleū masticinū: aut oleum de alcāna. ¶ Et de aquis aqua myrthi: et aq̄ de folijs maloꝝ et aqua cydonioꝝ et similia. ¶ Et q̄nq̄ fit emplastruz ex cydonijs decoctis cum decoctione absinthij. ¶ Et cū volūtas est vt eleuetur ad graduz resolutionis ponatur in ip̄o mastix et camomilla et mellilotū: et farina ordei: et fenugrecū cum rebus in quibus sit stipticitas et semen lini et oleuz scꝫ eius: et oleū fisticinum: ⁊ oleū camomillinū et fenugrecum. ¶ Et ex emplastris laudatis est emplastrū tenulis et emplastrū filagrius et emplastruz de melliloto et emplastrū caritū et emplastra que dicemus in āntidotario. ¶ Descriptio empli ad īflationē. ℞. butyri et succi rubi amborum an̄. ꝑtez. j. croci masticis āborū an̄. ꝑtem. ʒ. olei ro. ꝑtes. iiij. cere q̄tum necesse est. ¶ Et in fine eius administra emplastra apitiua resolutiua ꝑmixta cum stipticis ꝑꝑ conseruationē virtutis sicut sunt ēplastra facta ex ireos et assaro et alusnee et polio: et origāo: et sceha ⁊ se. apij et bdellio et silib⁹. et q̄nq̄ addunt̄ in eis ꝯfortātia. ¶ Et emplastra fcā ex myrtho et rubea tinctoꝝ et ḡnis lauri: et croco et myrrha et mastice et cera ⁊ oleo sambacino: et oleo de lilio. ¶ Descriptio ēplastri resolutiuis apata ep̄is ꝓportionatū ad cibos laudabile et exptum. ℞. storacis: et cere āborū an̄. darhimet. x. et masticis: et croci et āmomi oluz an̄. darhimet. iij. olei đ arbore masticꝭ ⁊ olei ro. āboꝝ. an̄. darhimet. ij. vini cotilas. ij. et. ʒ. liq̄fiāt cera et oleū ⁊ misceātur cum eis oīa. ¶ Aliud inflatiuum valde. ℞. lilij āmomi folij olum an̄. pōdus darhimet. i. storacis cere āborum an̄. darhimet. i. olei de arbore masticis q̄tum necesse est. ¶ Aliud bonuz. ℞. aloes. ʒ. iij. masticis. ʒ. i. camomille et melliloti āboꝝ. an̄. ʒ. iiij. croci rubee et calami aro. assari oluz an̄. ʒ. ij. cere et ammoniaci amboꝝ an̄. ʒ. vj. olei de lilio quātū sufficit. ¶ Aliud resolutiuum: confortatiuum. ℞. croci. ʒ. ij. bdellij. ʒ. vij. ⁊ sordis vrceoli. ʒ. iiij. ⁊ ammomi ⁊ spice romane: et carpobalsami oluz an̄. ʒ. vj. olei de lilio q̄tum sufficit permisceant̄ et administrent̄. ¶ Qđ si cum apate fuerit solutio ventris debilitans quā sollicitudo exigit retineri: tunc opꝫ vt in potu sumātur trocisci almirberis et troc. de reubarbaro muschati. ¶ Cibus aūt melior est kisch ordei. Infrigidat. n. et abstergit et nō facit acq̄rere opilatiōes et festinat eius penetratio. ¶ In cādarusio autem: et frumēto fortiori eo necessariū est aliq̄d de grossitudine et cōpressione apatis. ¶ Et si non est excusatio a pane sit ergo pāis q̄ nō est ex simila neq̄ ex tritico grosso: et iā sit in furno panis factus: et opꝫ vt intendatur cū cibo vltimo. ¶ Et ex oleribus lactuca et atriplices. ¶ Et ex fructibus granata dulcia. ¶ Et in cuius stomaco nō cōuertuntur dulcia: oportet vt deuitet dulcia quātum potest.

¶ De cura herisipille. Cap. xiij.

Cura herisipille proxime est cure flegmonis. verum oportet vt sint ventris solutio et vrine ꝓuocatio sublimiores: et cum eis que sunt decliuiora

ad frigiditatē. Et ponanť medicine sup̄ ipsaȝ infrigidate cū niue: ⁊ nō icessanter renoueť illō donec eger inueniat subuersionē frigoris. ⁊ fiāt empl'a ex nenufare ⁊ aq̄ allxelxēgi: ⁊ aq̄ cydonioꝝ ⁊ sandaloꝝ ⁊ cāphora ⁊ silibus. Et non administres in ea calefaciētia quātum possibile est.

¶ De cura aldubellati. Cap.xiiij.

Oportet vt administrenť in p̄n° aldubellati ⁊ cū incipit ap̄a calm de q̄ existimať q ad collectionem pueniat: repercussiua q̄ sunt ex empl'is cum eq̄litate, ⁊ epithimatibus. Et in potu denť aqua ordei et syrupus acetosus. ¶ Et si dispositio necessaria faciat flōmiā: flobotomia ex basilica: aut vētosa partē ventris q̄ sequiť epar ⁊ q̄ñq3 indiges solutione ventris. ¶ Cū ḡ non est excusatio quin collectio fiat: tūc necessariū est vt administres maturationē ⁊ suppurationē: ⁊ necessariū est vt adiuuentur cuȝ incisione ⁊ subtiliatione cū necessariuȝ sit humoribus grossis existētib' in h°i ap̄atibus: q̄bus mēbrum iā ibibituȝ est. ⁊ necessaria ē lenificatio vt faciat humorē p̄paratum ad resoluēdū: cū ergo apparet maturatio: ⁊ nō suppurať altera ipsum ab illis: ⁊ vtere suppuratiuis fortib° potādo aut emplastrādo: deide adiuua nām ad expellendum māin. Et si indiges adiutorio ⁊ oppositione ad partē declinatiōis ⁊ oportuerit vt ventreȝ soluas aut vrinā prouoces facies. Et nō prouoces cum re forti ⁊ calida ⁊ faciat incurrere egrū nocu^m in vesica. Conseruatio. n. vesice in hac egritudine ⁊ cū erumpit pus ad ipsum p̄ seipsuȝ aut medicina diurectica necessaria ē. ¶ Cū q3 erumpit pus aut expelliť: ⁊ necīa est ablutio residui pus: tunc fiat cuȝ eis q̄ sunt sicut aq̄ mellis ⁊ rubea. ¶ Deide si idiges incarnatione vlceris: tunc si virus tolerat ventris solutionē est in ipsa adiutoriū plin: cū non ē sup̄flua. ¶ Et vētris q̄dem solutio necessaria ē pp̄ duas res: vna eaꝝ añ eruptionē vt mlloreť mā ⁊ alleuietur super nām: ⁊ 2ª post eruptionem aut ꝓpe eruptioneȝ et cōplementum maturationis: cum scitur q mā ad partem intestinoꝝ est decliuior ⁊ q dubellati ē in latere concauo. ¶ Et ex illis q̄dem q̄bus venter solųiť ante eruptionē s̄ȝ semitā adiutorij nature ⁊ alleuiationis sunt tereniabl ⁊ xiracost et cassiafi. et zuccarū rubeū et h°i in aq̄s allubleb et endiuia bibita. ¶ Et forti° illis ē decoctio seminū et radicū in q̄ decoctuȝ est eupatorium ⁊ in q̄ soluta sunt tereniabin et xiracost et cassiafi. et silia. Et q̄ñȝ ponunť i ip̄o aloes et absinthiū. ¶ Et ex clisterib° clisteria lenia nota. Solutiua aūt q̄ sunt post maturationē et iuuāt ad maturādū ēt: et ad eruptiōeȝ sunt vt sumanť i potu i decoctiōe radicū eupatorij olei ŏ tribulť ʒ. iiij. sambaci pōdus. ʒ. ij. cōiunganť cō. ℥. s. zuc. et. ℥. s. cassiefi. Si āt mā fuerit versus gibbositatē nō oportebit vt administrenť solutiua nisi s̄ȝ viā adiutorij et alleuiationis in p̄n° et añ maturationē. Post maturatiōeȝ vero oȝ vt administrenť diurectica p̄dicta s̄ȝ ordinē suuȝ. s. quotiēscūq3 ē maturatio invltimo admistreť fortia. ¶ Medicine v̄o ebibite adiuuātes ad maturationē sunt sic̄ lac asininū cū zuccaro ru. aut zuccaro albassir: et sic̄ aq̄ ŏ radicib° cū passis et ficub° et capillo veneri et fenugreco cū oleo amigdallo dulci: aut amaro: aut oleo ŏ fenugreco aut oleo ŏ trifolalis. Et si voluerit forti° illo ponanť i ip̄o dactili ⁊ sumāt i potu in ieiuno decoctionē psilij vel polij cipi mōtani ⁊ syrupū ŏ ysopo ⁊ ꝯfortatuȝ: ⁊ cibenť melle colato a spūa sua cū ŏcoctiōe sua ⁊ ficubus ⁊ aq̄ mellis in aq̄ ordei aut sumanť ŏ tarxacō sicca pōd°. ʒ. i. ⁊ lactis asini. ℥. iiij. cū zuccaro. ⁊ vtať medicis i q̄b° sūt aptio ⁊ subtiliatio: ⁊ ēt ꝯfortatio sic̄ sunt absinthiū ⁊ croc° ⁊ spica ⁊ radix peonie ⁊ radix alhasce ⁊ radix rubee ⁊ maliꝝ ⁊ vtraq3 spica ⁊ ḡna alfagdi ⁊ succ° eupatorij ⁊ radices cētauree ⁊ ex oleis oleū de nendē ⁊ oleū de arbore mastic. ⁊ oleū de lilio. Empl'a v̄o adiuuātia sūt sicut ēpl'a in q̄b° ponunť farina et mellilotū et camomilla et radix lilij et calamētū et radix cuisa et vitis et oleū et frumētū et cepe assatū et oleū ŏ ben. ¶ Si aūt necīa sūt fortiora illis admistreť empl'ȝ ex farina ordei et baurach et fimo colūbio et calamēto et galbano alboti et picis et maneris et silia. ¶ Et oȝ q̄ñ sentit maturationē vt dormiat sup̄ epar suū et assiduet balneationē cū aq̄ cal'a. Et q̄ñȝ ē necīū vt exerceatur et āmbulet si poss̄e ē ei illū. ¶ Qŏ si erūpiť tūc oȝ vt sumat sup̄ ip̄am ea q̄ abluūt ip̄ȝ et mūdificant sicut aq̄ mellis cal'a. deide ꝯsequanť ea q̄ mūdificāt ip̄ȝ ex parte ŏclinatiōis aut cū sol'one vētris aut cū ꝓuocatiōe vrine si idiget eis: aut admisceať aliq̄d illoꝝ cum aq̄ mellis. Et nō oȝ vt denť ei in potu diurectica valde et ledāt meat° vrine. Qŏ si accidat vt vlceret: aut ledat pus meat° vrīe aut vesice: tūc rect° ē vt nutriať cibis in q̄bus ē abstersio absq3 mordicatiōe: imo cū ꝯglutinatiōe aliq̄ sic̄ est aq̄ mellis ŏcocta cū eq̄litate cū qua ꝯmixtū ē paꝝ amili et ouū et oleū ros. et sic̄ sūt malue cū cādaruslo. Et ad vltimū oȝ vt regať regimine vlceꝝ mēbroꝝ interioꝝ: et s̄m q op3 vt res currat in vlcerib° renū. Cū ḡ mūdificať vlcus oȝ vt in potu sumat in matutis aquā ordei et syrupū acetosuȝ. Cū q3 p̄terierūt hore aliq̄ sumať thuris et sanguis dracōis āboꝝ añ. aur. i. et seis endiuie et seis apij et masticis oliuȝ añ. aur. i. et fiiat ea i potu i syrupo acetoso aut gileui aut aq̄ mell'. et p° illud ꝯforteť cū cibo et cureť vlc° ei° cū eis q̄ sūt sic̄ ea q̄ dicem° i cura vlceꝝ renū. Et cū accit vt mā effundať ad spaciū vētris: tūc necīū ē vt icidať cutis apŏ iguina et discoopiať lacert° adeo dōec appeat siphac iteri° notatū birabatū. deiñ fiat in ip̄o foramē et ponať i ip̄o cānula p̄ quā currat pus deiñ cū ēpl'is. De cibis v̄o oȝ vt admistrenť i p̄n° subtiliatio cibi et sit ꝯtēt° kiisch ordei: et syru. aceto. deiñ p° illŏ admistrenť cibi apitiui q̄s diximᵒ et vitelli ouorū sorbiliū et sorbitiōes lēificātes. Cū ḡ erūpiť et mūdificať necīa sūt ea q̄ ꝯfortant sic̄ aq̄ carnis: et carnes arietine et hedine et auiū terrenaꝝ et eaꝝ iura cum aceto ꝯdita sine seminib° et vitelli ouoꝝ sorbiliū et silia: et paꝝ vini et vtať odoramētis cōfortatiuis.

¶ De cura ap̄atum frigidoꝝ. Cap.xv.

Op3 vt administrenť in eis subtiliatiua abstersiua et appropinquat cura eoꝝ cure opilationuȝ et cura dubellet q̄ preparate sunt ad maturationē. Et tu q̄dē iā scuisti medicinas maturatiuas et diurecticas et apitiuas subtiliatiuas: et oȝ vt sit in eis virtus stiptica confortās aromatica. ¶ Et mittuntur in eis de oleis oleū de keirua et oleum de iesemino et oleum

sambacinū in emplis q̄ ad ea assumunt. Et meliora
empla ipsoꝝ sunt emplm fuludriacon ⁊ emplm filas
gri⁹ ⁊ ēplm itōancon ⁊ ēplm ꝺ seib⁹: ⁊ ꝯfert diacurcu
ma ⁊ dialacca ⁊ silia. Et fistici q̄dē maximi iuuamēti
sunt in eis ⁊ trocisci de spica. Et ex sirupis sirup⁹ ꝺ se
minib⁹ cū camedreos ⁊ polio iā decoctꝫ in eo. Et ex
eis q̄ in ipsis iuuāt ⁊ ꝓprie in illo qđ induratiōi ꝓxi
mum est. Et ꝯferūt ēt dolorib⁹ renū ⁊ splenis: ⁊ ē me
dicamē fcm̄ cū sq̄lla ſꝫ hūc modū. ¶ ℞. sq̄lle assate: li
lij celestis assari dauci semis apij anisi spice aroma
tice cassie castorei: calamēti mōtani. cymini: calamēti
fluuial': acou piretri piperis longi nucismuſ. āmomi
opij euforbij seis altee sticados polij siseleos sciloru
te seis feniculi corticū radicū capparꝫ aristol. ro. cina
momi croci vel cinami grossi. ʒʒ. baccaꝝ lauri semis
iusq̄ami al. costi ameos seis carui oiuꝫ añ. pte. i. ꝯfici
ant cū melle dispumato ⁊ administret. Medicamē fcm̄
cū alleis cāpestrib⁹ ⁊ efficit opōnē p̄dicti eādē. ℞. al
leoꝝ. gētiane albe: eupato. costi aristol. leuisim sisele
os piperꝫ lōgi oiuꝫ añ. darhimet. iij. semis apij assari
meu. ⁊ fu. nucismus. ameos āiudē nigre oiuꝫ añ. dar
himet. xv. castorei aq̄ ro. oiuꝫ añ. darhimet. xij. soluā
tur ista cū vio ⁊ reliq̄ terāt ⁊ misceātur ita vt fiāt res
vna. deide ꝯiungat cū melle.

¶ De cura apatum durorum. Ca. xvj.

NOn euadit aliq̄s ex apate duro q̄escēte ꝯfirma
to. ⁊ illi q̄ sanātur ex eo sūt q̄ curātur i initio sui
Et canō q̄dē curatiōis coꝝ est post purgationē cor
poris ex hūiditatib⁹ grossis cū medicinis cōpositꝫ ex
spēb⁹ in q̄b⁹ sunt lenificatio eq̄lis ⁊ resolō: ⁊ subtilita
tio ⁊ calefactio tēpata: ⁊ aptio opilationū dominan
tior q̄ lenificatio ⁊ ꝯfortatio ⁊ stipticitas: ⁊ aromatici
tas cū quātitate q̄ idiget ista qđ adiuuāt duas intē
tiōes alias. Et vt in plib⁹ haꝝ meꝝ q̄ iuuāt duas i
tentiōes vñantur amaritudo ⁊ stipticitas pua: ⁊ iste
me administrātur i potu: ⁊ administrātur i ēplis ⁊ admi
strātur i ēbrocis. Et oꝫ vt lēias nām si fuerit tēperata
cū reb⁹ lenib⁹ ⁊ clysterijs ꝓpe ⁊ illđ qđ efficiūt grana
pini maioris ⁊ semē lini ⁊ glutē albotim cū hec q̄ ipa
ꝯferūt apti. Et nō opꝫ vt sis audax ad soluēdū vētrē
cū reb⁹ vehemētis caliditatis ⁊ faciāt lesionē ⁊ addāt
in nocumēto. ¶ Et opꝫ vt sit ei⁹ somn⁹ super lat⁹ dex
trū. Illđ eni est ex eis q̄ valde ꝯferūt ad resolutionez
eius. ¶ Medicine ꝟo singulares valētes ad illđ sūt
grana pini ⁊ medulle ⁊ adipes tēperate ⁊ ad caliditatē
declines. ¶ Et in farina fenugreci est lenificatio que
dā cū maturatiōe. Et costus est vehemētis iuuamis
nā cū ex eo sumit in potu. ʒ. ß. vsq̄ ad aure. cum nile
mixtō aut cū vino ꝯfert manifeste. ¶ Et qñ confert ei
sumere in potu oleū de neridē aut oleū de balsamo
aut oleū costinū cū aq̄ in q̄ decocta sunt ruta ⁊ anetū
⁊ dosis olei de neridē sit q̄titas. ʒ. iiij. administretur
illud hebdomada vna ⁊ ꝯfert maxime. ¶ Et ex eis q̄
cōferūt ad illud sunt seis agnicasti pōdus. ʒ. i. in qui
busdā sirupis: ⁊ eupatorij pōdus. ʒ. i. cū aq̄ apij aut
feniculi aut endiuie aut arnoglosse sicce pondus au
rei. ⁊ decoctio lupinoꝝ in q̄ positū ē de spica aroma
tica vsq̄ ad. ʒ. ß. aut de pipere minus hoc ⁊ amigdale
amare in vino. ⁊ radix arboris sanguinis draconis iu
uatiua est ēt: ⁊ cortex arboris aldemest ⁊ bacce lauri
⁊ radix amigdali ⁊ radix fu. ⁊ cicer nigrū ⁊ poliū ⁊ ca
medreos ⁊ porri. ¶ Et ex medicinis cōpositis ꝯferen
tibus ad illđ sunt trocisci de bdellio q̄ꝝ ꝯfectio. ¶ ℞.
rosaꝝ tritaꝝ. ʒ. x. spice aromatice. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. i. co
sti. ʒ. ⁊. ß. masticꝫ. ʒ. i. amigdalaꝝ amaraꝝ. ʒ. i. ⁊. ß. bdel
lij. ʒ. iij. terātur me ⁊ dissoluat bdelliū cū vino ⁊ cōfi
ciātur cū eo medicie ⁊ fiāt īde trocisci. ⁊ potio eoꝝ sit
triū dragmaꝝ cū aq̄ mellis aut cū apozimate ꝺ seib⁹
⁊ si fuerit caliditas cū aq̄ allubleb ⁊ endiuie. ¶ Et ex
istis est medicamē asclepiadis fcm̄ cuꝫ felle vrsi. Ipm
nāq̄ exptū ē conferre p illud qđ in ipso est de spēbus
meꝝ valentiū ad illđ fm ꝯditiones suas q̄s diximꝰ
⁊ descriptio quidē eius. ¶ ℞. camepitheos: prassij se
minis apij mōtani: gētiāe semis agnicasti fellis vrsi
sinapis seis cucume. scolopendrie radicū oppopōa
cis anuloꝝ. lacuē rubee tinctoꝝ seis cauliuꝫ aristol.
piperis spice inde. costi seminis apij hortulani semi
nis ēdiuie vł eruce ⁊ herbe iudaice polij opij eupa
torij grānoꝝ iuniperi ptes eq̄les: cōficiātur cū melle: ⁊
dosis eius pōdus auellane cū vino. ¶ Et ex eis q̄ cō
ferūt ad illud sunt diacurcume ⁊ attanasia et tyrias
caꝝ diatessereō ⁊ socrugene cōferūt ad illud. ¶ Et ex
cōpositis leuib⁹ i hoc ē medicamē altararacō dcm i
ca. adubellati ⁊ medicie q̄s diximꝰ i ca. apatū frigido
rū absolute. Et cū administrauerꝫ ol dic trociscos almi
beris p hebdomadā vnā q̄ bibātur in aq̄ ⁊ icipiat a
ʒ. i. ⁊. ß. vsq̄ ad. ij. ʒ. ⁊. ß. erit vltimū. ¶ Et vt aggreget
aliq̄d hmōi aq̄ administrādo cardos ⁊ allabrē gradati
ex. ʒ. iij. ⁊. ß. vsq̄ ad. ʒ. i. ¶ Et stude in hoc ne faciat il
lud cadere ipꝫ in erectiōe ⁊ api opilationē. Et ex po
tibus q̄ bibunt ē apozima costi ⁊ ramoꝝ eupatorij ⁊
fenugreci ⁊ passaꝝ. iiij. ℥. cum. ℥. iiij. olei amigdalini
aut olei de nucib⁹ recētib⁹. Aut apozima qđ. ℞. gen
tianā absinthiū mellilotū passas fic⁹. Aut apozima
aristol. absinthij rute floꝝ squināti ⁊ passulis ⁊ fenu
greco. Et apozima lupioꝝ ⁊ costi ⁊ absinthij. cū oleo
de keruа. ¶ Et ex ēplis bonis ad illđ est vt ēplm fiat
cū amomo hūido aut sicco decacto cū vino pontico.
Aut ex spica cū oleo ꝺ fisticis cū prassio. Et ex prassio cū
aneto ꝺcocto. Aut ēplm fcm̄ ex faria fenugreci ⁊ ficu
bus ⁊ ruta ⁊ melliloto ⁊ nitro. Aut sumātur āmonia
ci. ʒ. cētū. bdellij. ʒ. xxv. croci. ʒ. xij. terātur oia ⁊ confi
ciātur cū cerato fcō ex cera ⁊ oleo de alcāna fm q̄ vf.
¶ Aut ēplm fcm̄ ex farina fenugreci ⁊ stercore capri
no ⁊ corduineni ⁊ calamēto ⁊ caulib⁹ ⁊ vsnee ⁊ ruta.
Et illi qđ cui⁹ cā ē pcussio ⁊ iā incipit apari ⁊ idurari
ꝯuenienti⁹ ex ēplis ē ēplm ro. cū sabrē. Et ex medicis
⁊ regimie bōis cū administraueris potiōes ⁊ ēpla ē vt
ponātur sup mēbrū vētose calefacte sine incisiōe: im
mo suppōat loco sanguisuge: deide administra medi
cinas q̄ sunt fortiores in subtiliatiōe ⁊ resolutione et
fac adherere loco ea q̄ sunt sicut nitrū ⁊ sulfur citri
nū. v. dieb⁹ aut hebdomada. i. deinde administra epi
thimata cū synapi i olb⁹. x. dieb⁹ postea fac vomere
egrū cū raphano. Qđ si obediēs fuerit apa administra
elleboꝝ albū. Et qñ fit apa cācer minoratur spes in
eo. nā si ꝯfert aliq̄d tūc ē medicamen asclepiadis qđ
ē in antidotario absq̄ felle vrsi. ¶ Cibi aūt sint illi q̄
rum digestio est velox sicut vitelli ouoꝝ sorbiliū ⁊ si
cut kisch ordei et cibus ei⁹ qui habet opilationes in

epe suo. ℞ Et parū vini qd̄ ē subtile est bonū valde ⁊ abstineat a carne.

¶ De cura apātū almirach lacerti. Ca.xvij.

Est prima curatiōi apātum epatis ex pte medicinaꝝ nisi: qꝛ audacia ad repcutiēdā māaz in pmis ⁊ ad resoluendum eā secundo est fortior. ⁊ nō timetur ex eis ex stipticitate ⁊ resolutione qd̄ timet̄ ex apostemate epatis.

¶ De cura apātū mesaraice. Ca.xviij.

Est similis curatiōi apātū concauitatis epatis.

¶ De percussione et obuiatione et casu super epar. Capitulum. xix.

Quoniā qñz accit obuiatio aut cas⁹ aut nocu^m sup epar. tūc necesse ē vt tu succuras vt nō accidat ex eis flux⁹ sanguis aut apa magnū. Qd̄ si accidat apa curet̄ cū eis q̄ dixim⁹ de cura apātis qd̄ succedit pcussiōi. ¶ Et qñz accit ex eis vt additamētum mai⁹ de additamētis epis remoueat̄ a loco suo ⁊ pprie si fuerit magnū ⁊ accit dolor sub hypocondrijs dextris post pcussionē aut saltū aut casum: ⁊ rectificat illud cōmotio ⁊ excussio cū pparatiōe pectoris illius q̄ hz illd̄ ⁊ erectiōe illi⁹. q̄r sedat̄ dolor subito cū reditiōe additamēti ad locū suū. ¶ In alijs aūt opz vt incipiat̄ ⁊ fiat flōmia. ⁊ si fuerit calitas vehemens tūc potet̄ ⁊ liniat̄ cū infridatiuis apocrusticis. Si āt sanguis ei⁹ egrediat̄ tūc ponātur cuz eis stiptica. Et si nō fuerit calitas vehemēs neqꝫ cursus sanguinis aut iā fuerit sedatū illd̄ qd̄ inde erat tūc tua itētio nō erit nisi vt resoluas sanguinē mortuū. Et si nō fuerit posse vt resoluas sanguinē aut ptrāsiuit terminū: tūc admistra resoluētia. Et nō est aliqd̄ silr̄ epithimati cū mumia ⁊ oleo arazalzi. Et cōferūt oib⁹ illis medicine pdicte in ca. apātū euenientiū ab obuiatiōe. Medicamē ɔferēs ad illud in pncipio cū est caliditas et inflatio aut timet̄ cursu sanguinis. ℞. reubarbari balaustiaruz sanguinis draconis aluminis iameni partes equales: ⁊ dosis ei⁹ fit aur. i. cū aq̄ cydonioꝝ. Qd̄ si nō fuerit illic caliditas plurima: ⁊ volueris administrare medicinas in q̄b⁹ sit repercussio cū resolutiōe aliq̄ ⁊ ɔfortatiōe: tūc ɔfert ad illud hoc cōpositū. ℞. karabe. ʒ. x. ro. ru. ʒ. v. mellilotti. ʒ. x. acātie. ʒ. iiij. spice inde croci āboꝝ. añ. ʒ. vj. masticis corticis capparis amboꝝ. añ. ʒ. iiij. luti armeni. ʒ. vij. nucis cupressi. ʒ. viij. ɔficiātur cū aq̄ arnoglosse ⁊ fiāt inde trocisci quoruz vnusquisqꝫ sit vni⁹ aure. ¶ Medicamē bonū. ℞. aq̄ nefion. ʒ. x. lacce ablute. ʒ. vij. ⁊ reusini. ʒ. iiij. croci. ʒ. iij. ⁊. ʒ. haslce. ʒ. iiij. ciceris nigri. ʒ. vij. mirrhe. ʒ. v. luti armeni. ʒ. x. conficiātur cū oleo de lilio in q̄ posita sit mumia ⁊ fiāt inde trocisci ⁊ sumātur in potu et dosis sit vsqꝫ ad. ʒ. iij. ¶ Et reusini ⁊ lutū sigillatū cuz miscent̄ cū aliquātulo de granis myrthi sunt res magis iuuatiue ad hoc in eis q̄ ego sum exptus. ¶ In fine aūt rei ⁊ cū nō cauet̄ ab inflatiōe ⁊ apātiōe opz vt in potu sumātur de hoc trocisco. ℞. reusini laccā et ʒʒ. fiāt ex eis trocisci. ¶ Et qñqꝫ ponit̄ cū eis aliquid arsenici citrini: quoniā ipsuz est mirabilis virtutis in repercussione ⁊ resolutiōe sanguinis: sumat̄ in potu ex hoc. ℞ Et liniatur super ipsum huiusmodi epithima. ¶ ℞. xiloal. ⁊ croci. ⁊ baccas lauri ⁊ bdellium et calamū aromaticū ⁊ masticē ⁊ cerā ⁊ oleū altarazalzi ⁊ almeisue ⁊ fiat emplm̄ ⁊ ponatur.

¶ De scissura ⁊ incisione in epe. Cap.xx.

Existimauit hyp. q mortuꝰ ille cui⁹ disrūpit epar ⁊ accidit sepatio cōis ex eo corpori ipsi⁹ ⁊ venis eius. ¶ In illo aūt q est min⁹ hoc qñqꝫ ē spes. Et qñqꝫ accidit illic vrina sanguinis ⁊ solutio ventris cum eo fm̄ duo latera epatis.

¶ De cura. Ca.xxi.

Cura illi⁹ est cū medicis stipticis ⁊ glutinatiuis scōz q scis. Et scōm q dictū est in capitulo sputi sanguis: ⁊ qñqꝫ ɔfert ei dare in potu pōdus. ʒ. ij. de rosis cum aq̄ frigida. Aut dare ei in potu balaustias aut facere emplm̄ ex eis.

¶ Tractat⁹. iiij. de hūiditatib⁹ q̄b⁹ accit cā epis vt expellātur egrediēdo ⁊ coartētur occultādo.

¶ De spēb⁹ expulsionū reꝝ in epe. Cap.i.

Quādoqꝫ diuersificātur expulsiōes in substantia ei⁹ qd̄ expellitur ⁊ qñqꝫ diuersificātur cā eius pp qd̄ expellit̄. ¶ Substātia vo eius qd̄ expellitur quādoqꝫ est res chimosa: ⁊ qñz est aquosa. Et qñz est res abluitiua: ⁊ qñz est colerica. ⁊ qñz est virulenta. ⁊ qñz est nigra subtilis: ⁊ nigra sicut fex ē nigra melica: ⁊ qñqꝫ est fetida: ⁊ quādoqꝫ nō fetida: ⁊ qñqꝫ est sanguis purus: ⁊ quandoqꝫ expellit̄ similis ei ex via stomaci cum vomitu ⁊ significat ipsum priuato doloris: ⁊ quandoqꝫ est res grossa nigra que est substantia carnis stomaci vel epatis. ¶ Cā autem eius propter quod expellit̄ qñqꝫ est apostema qd̄ rumpit̄. Aut opilatio que aperitur ⁊ expellitur. Aut scissura Aut vicus: aut corrosio: aut debilitas retētiue. q̄r nō retinet illud qd̄ in ipso comprehendit̄. Aut debilitas attractiue quare, non attrahit. Aut digestiue ⁊ nō digerit illud quod ɔprehēdit in ipso. Et quādoqꝫ non recipit ipsum corpus: ⁊ expellit ipsum. Aut fortitudine expulsiue. Aut malitia cōplonis calide liquefactiue. Aut frigide debilitātis ex causis infrigidātibus: ⁊ ex eis sunt euacuationes plurime. Aut est propter repletionem quā necesse est naturā expellere. Et qñqꝫ est repletio fm̄ corpus totū. ¶ Et qñqꝫ est in ipso epate quādo bona est generatio sanguinis: sz moratur in ipso sanguis ⁊ nō penetrat ad venas pp ɔstrictionem earum: aut propter debilitatē attractiue in ipso: aut propter opilationes aut apata que diximꝰ. ¶ Et qñqꝫ est causa repletiōis qua expellit̄ dimissio exercitij aut additio in cibo: aut incisio mēbri fm̄ q diximus in li. xii. aut retentio cursus consueti emorroidaꝝ aut mēstruoꝝ: aut alioꝝ. ¶ Et qñqꝫ cā ē mordicatio ⁊ acuitas materiei cogens nāam ad expellendū: sz vtutes nōdum fecerunt i ea opationē suā quā facerent si nō esset hoc nocumētū. Et quādoqꝫ associat̄ illud qd̄ inuenit in via ⁊ fit ei laboriosuz ⁊ inobediēs. Et qñz fit huiōi in crisib⁹. ¶ Et qñz cā nō est in ipo epe: imo in mesaraica. ⁊ ɔ̄uis nō sunt poles l mesaraica oēs mōi isti cāꝝ ē tn̄ posse vt sint ex parte apatum ⁊ opilationum: nam si fuerit in ea pmum posse ē vt epar attrahat ⁊ mesaraica nō attrahat. quare accidat ex ea res de q̄ curat̄: ɔ̄uis attractio dignior sit epati nō mesaraice: ⁊ nō est attractio mesaraice sol⁹

attractio de qua curet. ¶ Et multotiens quidem est solutio ventris epatica: quoniam corpus non recipit nutrimentum et redit propter opilationem: aut propter aliud. ¶ Et omnia species harum expulsionum nituntur in veritate: aut ad debilitatem: aut ad fortitudinem. ¶ Sunt autem ea que fit ex scissura et vlcerosa: et pertinens ad malitiam complexionis et debilitatem virtutis de genere debilitationis vel debilitatiuo. Et apertio opilationum et eruptio aldubellati et expulsio superfluitatum de genere fortitudinis. Uirtus enim dum non confortatur non potest aperire aldubellati. et superfluitas sanguinis corrupti propter multitudinem aggregationis et paucitas suctionis ex eo et superfluitas sanguinis plurimi et alia. ¶ Et quando egreditur sanguis fetidus non oportet vt existimetur quod illic sit debilitas quandoque. n. fetet propter longitudinem more: valde expellitur: et est quasi fex nigra. cumque superfluit expellit ipsum natura sicut ostendimus etiam in venis: verum illum quod expellitur a virtute sequitur lenitas et est cum eo sanitas dispositionum. ¶ Et quando non est fetens in omni dispositione mala: tunc eger est dignior vt non sit in dispositione mala. ¶ Et similiter quandoque est in expulsionibus colorum diuersorum lenitas: et errat qui retinet hos colores diuersos in omni dispositione. ¶ Et vehementior error eius est qui retinet eos cum opilatiuis constipatiuis. ¶ Et scias quod non elongatur quin virtus debilitetur et non separet superfluitates: et non expellat repletionem. valde accidat ei vt confortetur virtus: aut conueniat de preparatione materierum et apertione opilationum cum quo facilius fiat expulsio lobedientis et expellantur superfluitates. ¶ Et causa quidem in solutione ventris chilosa que est causa epatis et eorum que sequuntur ipsum: aut est propter debilitatem attractiue que est in epate: aut propter opilationes et apostemata que sunt in concauitate eius: aut in mesaraica: ita vt non attrahat et non alteret omnino. et ego dicam iudicium harum opilationum in capitulo intestinorum. et est ex eis que cum dimittuntur arefaciunt et deiiciunt virtutem: et quando retinentur inflant in superioribus et nocent eis et constringunt anhelitum. ¶ Materierum vero chilosarum multitudo est quod ipse sunt augmentatiores virtute attractiua que est in epate quare remanet maior pars earum non attracta. et quandoque est causa in hoc vehementia appetitus stomachi et superfluitas eius. ¶ Et causa in solutione ventris lauatiua est debilitas virtutis alteratiue separatiue que est in epate: aut augmentum patientis super agentem et debilitatio retentiue: et est tunc similis solutioni ventris lauatiue epatis debilis. ¶ Et causa eius est vomitus et colerica passio ab eo quod non tolerat stomachus debilis: et expellitur ante complementum operationis propter debilitatem retentiue. cum ergo non est propter debilitatem retentiue: tunc est propter debilitatem alteratiue. ¶ Et vtreque debilitates sequuntur omnem complexionem. sed plurimum debilitatis retentiue est propter caliditatem tantum: aut propter frigiditatem tantum in vtrisque dispositionibus: nam ablutiua conuertitur ad illud quod est plus sanguineum propter vehementiam consecutionis corporis: deinde ad illud quod est turbidum. ¶ Et eius quidem que facta est a caliditate est signum aliud et facte a frigiditate est signum aliud que ego dicam. ¶ Et causa in solutione ventris colerica est multitudo colere: et fortitudo expulsiue. ¶ Et causa in virulentia est adustio sanguinis et humorum et liquefactio eorum. et quoniam producit ad adustionem corporis ipsius epatis. et quod ipsum educit post humores diuersos. ¶ Et quandoque fit virulentia propter resudationem apostematis: aut dubellati. et sepe fit resudatio ex epate et fit ventris solutio periodica. ¶ Et causa in fecem que est similis feci: aut est eruptio dubellati: aut opilationis apertio. aut corrosio. et vlcera putrida: aut adustio sanguinis. et alteratio in partibus epatis propter prauitatem penetrationis cum caliditate epatis et eorum que sequuntur ipsum aut alteratio eius in venis cum est vehementis caliditatis et corrumpit ipsum: et non fugit ex eo corpus. quare ingrossantur et fit sicut fex fetida vehementis fetoris. et in ipso est additio ebullitionis et liquefactionis et amaritudinis propter dominium colere. et quando corrumpitur hac corruptione expellit ipsum natura fortis et significat corruptionem complexionis in membris et est procul dubio continens debiles: et extenuatos. ¶ Et differt a melica per colorem et substantiam et fetorem: nam ipse est minor illa in nigredine per colorem et substantiam. et fetor ipsius vehemens est cuius similis non est melancolie: aut frigus inspissans sanguinem: et congelans ipsum aut debilitas epatis propter quam perducit ex lauatiua ad sanguineam: et ad feculentam: et non est subito nisi raro. ¶ Et plurimum cum fit subito est a complexione calida adurente. Frigida enim facit ipsum rem non digestam: et calida adurens conturbat ipsum sicut fex. ¶ Sed propter egressionem ipsius carnis epatis est adustus grossus. ¶ Et causa in sanguine puro est virtus fortis non faciens necessarium: vt remoueatur superfluitas a sanguine tempore in quo alteretur et expellat ipsam. et quandoque fit propter solutionem continuitatis. Inquit hypo. Ille cuius epar repletur aqua deinde erumpit illud ad panniculum ventris tunc cum repletur venter eius moritur. ¶ Et scias quod plurimus potus vini passi recentis facit cadere in solutionem ventris epaticam. ¶ Et cum retentio solutionis conturbat et eius solutio facit acquirere tranquillitatem est mortale. ¶ Et scias quod cum longe egritudini senis succedit fluxus ventris est timorosum. ¶ Et cum eius fluxus retinetur cum nocumento tunc eius fluxus est epaticus: et eius corpus non recipit nutrimentum propter exsiccationem viarum.

¶ De signis. Ca. ij.

Differentia quidem inter solutionem ventris epaticam et eam que fit ab intestinis est: quoniam humores mali egredientes et sanguis ex intestinis sunt cum rasura dolorosa et pungitiua et paulatim secundum continuationem. et epatica fit sine dolore et est plurima e non est semper continua in omni hora. Et quandoque distinguit inter vtrasque permixtio cum egestione et separatio ab ea et postpositio ab ea. In epatica enim venit post egestionem parum permixtionis. ¶ Differentia vero inter solutionem ventris epaticam et stomaticam est: quoniam epatica egreditur chilosa equalis in qua iam stomacus efficit quod ei inerat et remansit impressio epatis in ipsa. et si esset stomatica ostenderetur ex ea quod cum solutione egreditur indigestum: et grauaret super stomacum et esset cum ea nocumentum stomaci plurimum. ¶ Et quandoque egreditur aliquid indigestum non propter stomacum solummodo: imo propter communitatem epatis etiam ad stomacum. verum pertinet ad stomacum: quoniam nocumentum est in operatione eius. ¶ Et differentia inter solutionem ventris chilosam sanguineam que est ex epate et illam que est ex mesaraica est: quoniam cum illa que est ex meseraica: non sunt

signa debilitatis epatis i vrina ⁊ alijs. ¶Sꝫ drīa inter virus factū ex vlcere aūt resudatiōe apatis: ⁊ factū ex ptibus alijs ē: qm̄ añ pmū ē febris ⁊ hͨ aliud icipit sine febre: ꝙ si febricitat p⁹ illud: tūc ē illud pp cām aliā. Et cū virus qd diximus ē ex mesaraica ⁊ ex apatibus in ipa ē flux⁹ vētris chilosus purus absqꝫ signis debilitatis i ipso epate et apate aut dolore resoluente colorē. Et ē febris q̄ ipāꝫ cōicat̄ debilis. Et ad vltimū virus epaticū est declive ad albedinē ⁊ rubedinē ac si ipāꝫ sit sordes aut pus ⁊ sanguis: ⁊ mesaraice decliuius ad albedinē ⁊ citrinitatē. q. fit vir⁹ vlcerꝫ. ¶Uerū drīa iter solonē vētris q̄ ē ab vlcerib⁹ ⁊ corrosiōēꝫ ⁊ dubellet ⁊ iter illā q̄ ē a virtute ē: qm̄ cū illa q̄ ē a virtute reperit̄ lenitas ⁊ egrediunt̄ cū ea colores diuersi ex̄nci ⁊ nō sunt cū ea signa apatū. Et qñꝫ sūt añ ipāꝫ opilatiões. Et qñqꝫ mō fit nō añcedūt eā fe. ⁊ aresactio: nā antecedit eā solō vētris lauatina aut sanguinea subtil' virulēta. ¶Et illa q̄ est cā apatum retinet san. ⁊ corrūpit ipāꝫ ⁊ nō sunt ibi dubellati. ¶Signum vo ei⁹ ē vt sit illic apa ⁊ nō sit illic signū collectiōis: ⁊ sit p⁹ subtil' virulēta resudatia: deiñ ingrosset̄ i fine rei. ¶Et illa q̄ fit pp debilitatē epatꝫ icipiēs ex lauatiua ⁊ puēit ad feculētā añcedit illd ⁊ raro fit subito. Qd si fit subito cū alteratiōe colorꝫ ⁊ casu vtutꝫ: tūc ipa ēt est a debilitate. Et cū cā ē ꝑplo signt ipsam signa ei⁹. ¶Et feculēta cui⁹ cā ē calitas similat̄ sanguini adusto ⁊ añcedūt eā liq̄factio hūoꝝ ⁊ mēbroꝝ et fluxus vētris virulētus ⁊ sitꝫ ⁊ paucitas appetit⁹ ⁊ vehemētia rubedīs aq̄. Et qñꝫ sunt cū ea febres ⁊ ē ei⁹ egō sicut egō fe. pestilētie i vehemētia fetoris ⁊ ḡssitudine ⁊ tīctura colorꝫ: deiñ egredit̄ i fine ei⁹ sanguis niger. ¶Et illa cui⁹ cā ē friditas ē silis sanguini putrefacto i seipso nō sīc caro liq̄facta. ⁊ neqꝫ est multa vehemētia fetoris: imo fetor ei⁹ minor ē fetore cal'e: ⁊ est minoris nigredīs q̄ cal'a ⁊ ē minoris colorꝫ. ¶Et qñꝫ ē sanguis subtil' niger. q. fit sanguis aliq̄ mō feculēt⁹ nō ɔgelat̄: ⁊ incessus ei⁹ lauatiu⁹ plus: ⁊ sitꝫ in pn̄⁹ sui parua: ⁊ appetit⁹ cibi ē plurim⁹: deinde in fine sui pducit pp sui putredinem ad febres: ⁊ deijcit virtutē ēt ⁊ pducit ad ydropisim: ⁊ ad vltimū est longitudo cū extensiōe dispōnis ⁊ figitur illud qd associat̄ ɔplonali ex hūiditate ⁊ siccitate p dispōnem ei⁹ qd egredit̄ in sub̄a sui ⁊ p sitim. ¶Et illa q̄ fit pp resudationē apatis aldubellati qñqꝫ ē pus grossum et sanguis feculētus: ⁊ humores plurimi sīc fit i opilatiōib⁹: verꝫ signa aldubellati et maturationes ei⁹ et eruptiōe ipsi⁹ sūt sīc tā sciuisti et cognouisti añ. Et qñꝫ currit ad dubellati et apata i pn̄⁹ sui virus subtile: deiñ cū erūpit̄ egredit̄ sanies ⁊ qñꝫ currit cū ea sanguis. ¶Et illa qd q̄ fit ab vlcere aut corrosione est cū dolore i ptibus epatis et cū paucitate eius qd egredit̄ et remāet: et añcessiōe faciētiū necessario vlcera ⁊ corrosiōēꝫ. ¶Et illa in q̄ ē illud qd egredit̄ ex ea ipa caro epis: ē nigra grossa ⁊ associat̄ ei dbilitas circa mortē et qñꝫ morit̄. Et illā q̄ fit pp replonē et a retētione cursu: aut icisiōe mēbri aut imissione exercitij aut silibus sīc ꝙ est cā eius: et fit subito cū multitudine et abscissione veloci et porismo. ¶Et in olcuius res pcedit i fluxu vētris lōgo siue sit feculentus siue virulētus aut alius: ad hͦ vt cum fluxu egre

diat̄ nigrū paꝝ hꝫ spes ⁊ fortasse ɔferūt ei me. fortes stiptice paꝝ glutinatiue: veꝝ cap. vitia cōsecutio nō pducit ad sanitatē. Hui⁹ vo capli curationē postponem⁹ vsqꝫ ad caplm solonis vētris.

¶De cacesia. Ca.iij.

Quādo corrūpit̄ digō epis ⁊ cōicat sup ipāꝫ debilitas accit i pmo dispō añcedēs ydropisim et noiat̄ cacesia ⁊ appropinquat̄ noie corruptiōis ɔplonis In pmo itaqꝫ pmutat̄ color corporis ⁊ faciei ad albedinē ⁊ citrinitatē. Et appet iflatio i palpebris ⁊ facie et extremitate manuū ⁊ pedū. Et qñꝫ expargit̄ i totum corpus ita vt fiat sicut massa ⁊ cōsequit̄ ipsam corruptio digōnis. ¶Et qñꝫ appetit⁹ fit fortis: ⁊ ē nā in sui retentiōe. ⁊ resolōne scdm ordinē. ¶Et sitis ē dispō sincopis ei⁹ qñqꝫ ⁊ vigiliaꝝ ⁊ elōgatiōis ei⁹ a visu ⁊ ab his ⁊ minorat̄ cū ea vrīa ⁊ sudor ⁊ multiplicat̄ vētositas ⁊ fortis fit iflatio i mirach ⁊ qñꝫ iflātur testiculi Et cū accit ei vlc⁹ fit difficilis ei⁹ ɔsolidatio pp corruptionē ɔplonis. Et qñꝫ accit in cōmissuris ⁊ gingiuis calas ⁊ prurit⁹ pp vaporē corruptū ascendentē: ⁊ fit corp⁹ debile mollificatū. Et qñqꝫ accit cacesia pp aggregationē aq̄ in pulmōe. Et fit forma patiētis eā similis forme ydropisis.

¶De ydropisi. Cap.iiij.

Ydropisis ē egritudo mālis cui⁹ cā ē mā exuberās frā ingrediēs mēbra ⁊ ɔsequunt̄ vl' crescūt p eā: aut mēbra mānifesta oīa: aut loca vacua ptiū in qb⁹ sunt regimē nutrimenti ⁊ hūores. Et diuisiōes ei⁹ sunt tres. s. yposarcha in q̄ cā est mā flegmatica penetrās cū sanguine in mēbra. Et ascites in quā cā est mā aquosa effusa in spaciū vētris inferioris et q̄ sequunt̄ ipsum. Et tympanites in q̄ cā est mā ventosa sparsa in illas ptes. Et ydropisis ꝙdem hꝫ cās et iudicia cōia. et oīs ydropisis hꝫ cām et iudiciū cōe. ¶Et nō quidē accit ydropisis absqꝫ egritudine epatis ꝓpria: aut pp cōitatē: lꝫ qñꝫ egrotet epar ⁊ nō accidat ydropisis. ¶Et cause ydropisis oīs aut sunt ꝓprie epatice: aut sunt cū cōitate. ¶Et cārum propinquaꝝ dignior ⁊ cōior est debilitas digōnis epatice et ipa ē q. cā cōiuncta. Cause vo añcedētes sunt omnes egritudines capitis cōplonales et instrumentales: sicut puitas et opilatiōes et apata cal'a frā et mollia ⁊ dura opilātia orificiū vene ascendentis et durities siphac ɔtinentis. ¶Et ɔplonales sunt inflāmantes. et faciūt ydropisim plus illis cū gradatione resolonis innati caloris: aut extinctiōis ei⁹ subito. Intelligo āt p resolonem hmōi illud qd sciūt medici ꝙ calori innato accidit resolo paulatim aut extinctio siue fit ex calido: siue ex frigido: sicut potū aq̄ frigide in ieiunio et post balneū et exercitiū et coitū et humectāte superfluo et exiccāte post liq̄factionē. Et euōnes supflue p sudorē et vrinā et solonē ventris et rasurā et menstrua et emoroidas et nocibilior euōnū est eius sanguinis. De egritudinib⁹ vo officialibus dictū est in caplo cuiusqꝫ earū q̄liter pducit ad ydropisim. Cāe aūt ydropisis cū cōitate ad ipsum. Aut sunt p cōitatem cum corpore toto ita vt calefiat sanguis ei⁹ valde. Aut infrigidetur valde propter aliquam causam. Aut est pp frigus stomaci ⁊ malitiam complexionis eius: et proprie cum succedit fluxui ventris sanguis

Tres species ydropisis.

dolentis. Aut est pp mesaraicā. Aut pp cōitatē sple nis pp magnitudinē suā pp apata in ipso dura: aut lenia calida: aut multitudinē euōnis melie. et pducē supfluitas eius p illud qđ acrescit de virtute melāco lie mote ad debilitatē epatis et infridationē eius et applicationē nocumēti ei⁹ ad ipm sicut pueñit ad cerebꝝ et variat. ¶ Et magnitudo splenis pducit ad ydropisim et ad debilitatē epatis pp duas cās. Una earꝝ ē multitudo eius qđ extrahit de epate et remo uet virtutē eius. Et altera est cum debilitate virtutis epatis sꝫ semitā qđ ei ꝯtrius est: vt qđ prohibet ipm gnare sanguinem bonuꝫ. ¶ Et qñqꝫ est p cōitatē re num et pp frigiditatē renuꝫ. Aut pp caliditateꝫ eorꝫ ꝓpe. Aut pp opilationē l eis e durinē: qꝛ ñ attrahūt aquositatē quis renes egritudinē nō habeant. ¶ Et qñqꝫ fit pp intestina et egritudines eorꝫ: et ꝓpe orbi: ppea qꝛ est ei ꝓpinquum. ¶ Et pp vesicā et matricē aut pulmonē: aut diaphragma. ¶ Et nō est oē qđ ac cidit pp cōitatem renuꝫ pp ꝯplonem eorū: imo qñqꝫ est pp opilatiōes eorꝫ: et apata ipsorꝫ: qꝛ non attra hunt. ¶ Et silr est dispō in eis q̄ acciduͭ pp cōitatē in testinorꝫ. Nō.n.oīa sunt pp alterationē dispōnis inte stinorꝫ in qualitatibus tm̄: imo qñꝫ sunt pp dolores intestiorꝫ ex pūctura ꝛ rasura: ꝛ colica vehemēt dolorꝫ ꝛ alijs: qꝛ debilitat epar pp illa. ¶ Et silr illđ qđ fit pp cōitateꝫ matricis nō est in q̄litate ei⁹ tm̄: imo pp dolores eius ꝛ retentionē mēstruorꝫ in ea. ¶ Et qñqꝫ fit pp cōitatē ficteris pp retentionē sanguinis emor roidarꝫ silr in mēbris alijs predictis. ¶ Et plurimuꝫ qđ cōicant mēbra fecis cū cōcauitate ꝛ mēbra ꝓuoca tionis ꝛ anhelitus cum gibbositate. ¶ Uerum pluri me cōicationes pducentes ad ydropisim sunt cōica tiones cuꝫ renib⁹ ꝛ orbo ꝛ splene ꝛ mesaraicis in stō. ¶ Quidam aūt dixerunt ꝙ qñꝫ accit ydropisis pp apata accñtia in locis vacuis ꝓprie igneis: pp mali tiā ꝯplonis ledentē epar: ꝛ nocentē ei aut sanguineꝫ melancolicū qui multotiens coartatur in eis ꝛ gñat opilationes in eis q̄ vicina sunt illis perueniēdo ad ea: ꝛ egōnem sanguinolentā: ꝛ est plm pducens ad hydropisim post tolerantiā doloris cōfirmati in p tibus illorꝫ qui forsitan nō resoluit p medicamen ꝛ euōnē. ¶ Et hic est sermo nō bon⁹. Et deterior qui dē hydropisis est illa q̄ est cuꝫ egritudīe acuta. ¶ Et sūt hoīes q̄dam q̄bus videt ꝙ hyposarcha est dete rior alijs: qm̄ corruptio in ipsa cōicat ebi ꝛ olb⁹ ve nis corporis ꝛ carni: ita vt destruat plm digestionis tertie. Et ex eis sunt q̄b⁹ vr ꝙ ipsa sit leuior alijs: ita vt sit leuior tympanite: verū dignus est vt sit asclites malignior illis olbus: deinde hyposarcha sit aliq̄ q̄ est leuior olbus. ꝛ sit ex ea alia q̄ est valde mala: ꝛ il lud scđm cōsiderationē causarꝫ facientiuꝫ cadere in ipsam. ¶ Et in manifesta q̄dem dispositione: ꝛ in pli mo qđ q̄dem experimentum facit esse necessariū oꝫ vt sint spēs hyposarche leuiores: ꝛ nō oꝫ necessario vt de eis sit deterior sꝫ ꝙ est in illis relicto. ¶ Et hō de quo vehementius timet cū aduenit ei hydropisis ē ille cui⁹ ꝯplario nālis est calida ꝛ sicca. Nō enī egro tat p ꝯtriuꝫ sue cōploni nisi pp rē magnaꝫ. ¶ Hydro pisis aūt eueniens pp duritiē splenis magis salua ē q̄ adueniens propter duritieꝫ epis: immo est in qua speratur curatio. ¶ Et qñqꝫ dominatur mā hydro pisis adeo donec faciat accidere disniā ꝛ cōstrictio nē anhelitus ꝛ solutionem ventris ꝛ illud signt ꝓpin quitatem mortis in tribus diebus. ꝛ quandoqꝫ alte ratur anhelitus propter cōplexionē officialem ꝛ hec est magis salua. ¶ Et qñqꝫ accidunt eis ꝓpe morteꝫ vlcera oris ꝛ gingiuarꝫ propter malitiā vaporum: ꝛ in fine eius accidunt vlcera in corpore propter mali tiā cōplonis sanguinis. ¶ Et dicit ꝙ quādo descen dit ex hydropico qđ est sicut caro ꝓnūciat mortem ei⁹. ¶ Et si alicui accidit hydropisis hñti melācoliā resoluit malancolia ppea qꝛ hydropisis hūectat eā. ¶ Et scias ꝙ flux⁹ ventris in hydropisi mortalis est. ¶ Et opꝫ q̄đ vt habēs hydropisim sciat illud qđ de ipso pmū inflat. s. an sit femur: aut pedes: aut dorsuꝫ ꝛ ptes renū ꝛ alchatim ꝛ ex intestis. Et oportet vt sit natura in leuitate ꝛ siccitate cognita. Natura.n. sic ca melior est q̄ cū ipsa est lenis: et proprie in incipiē te ex alchatim ꝛ renibus. Et cū incipiente q̄đ ex al chatim multiplicatur lenitas nature pp reuersionē hūiditatuꝫ cibi ex eo ad intestina: ꝛ siccitas in icipiē te ex añriori est plus. ¶ Et oꝫ vt cognoscas dispōnē locorꝫ sicut vmbilici ꝛ ventris ꝛ femoris etiam an sit tabefacta vel tenuis: aut carnosa. Carnosa enim si gnificat fortitudinē ꝛ tolerantiā solutionis ventris. Et cōsidera etiā an femur cōicet in inflatiōe: aut non cōicet: ꝛ quādo communicat timetur resudatio. ꝛ re sudatio quidem putrefacit ꝛ liquefacit: ꝛ facit acci dere in vltra maligna difficilia ad sanandum.

¶ De causis proprijs asclitis. Cap. v.

Causa cōiuncta in ipsa est ꝙ supfluitas aquosa nō egredit ex pte sui exit⁹: q̄re reuertit necessa rio ꝛ fluit ad aliū locū q̄ ad illum in quo cōprehen di ꝛ ꝯstringi solet necio. Aut sm semitā resudatio nis. Aut separationē ventositatis quā resoluit coar tatio. Aut pp multitudinē materiei. Aut pp vehe mentiā expulsiōis qua expellit nā a necessitate vin cente in vijs quas habēt supfluitates ad spatiū ven tris ꝛ ad cōcauitatē ventris in qua sunt intestina. Et plm stationis ei⁹ nō est nisi iter zirbū ꝛ iter siphac in trinsecus nō pp resolōnē zirbi: imo nō nisi corrosiōe zirbi. ¶ Et tu iā sciuisti ꝙ expulsio nālis qñqꝫ pene trat aptionē in ossib⁹ nedum ab alijs. Aut sm semi tā scissure aliquorꝫ meatuuꝫ qui ꝓparati sunt a cibo ad epar: qꝛ attrahit aq̄sitas ad eos anteq̄ ad epar. Aut sm semitaꝫ quā dixerunt quidā antiquorꝫ subli mium: ꝛ secuti sunt eam quidā antiquorꝫ posteriorꝫ s. ꝙ illa reuersio est ex orificis venarꝫ que pueniunt ad sumen in vtrisqꝫ laterib⁹. Et sumit ex eis cibus ex orificijs que sunt venientia ad ipm ꝛ egredit ex eis vrina. Nā infantes duꝫ sunt in vētre mingūt ex sumi ne ꝛ orti anteq̄ ligent mingūt etiā ex sumine. Cūqꝫ ꝓhibet ex eo latere tēdit ad vesicā: cū ergo necitatē faciunt opilationes ꝛ resistentia virtutū expulsiua rum ex ptibus alijs expellit aquositas in illis venis donec pueniat ad orificia earꝫ. Cūqꝫ nō inueniūt mea tū ad sumen dilatant ad ventrem ꝛ aperiunt ꝛ fiunt valde latiores sm cōparationem ad creationē suaꝫ primam: ꝛ coartantur meatus qui sunt apud gibbo sitatē. Ipsi enī sunt stricti: ꝛ augmētat strictura eorꝫ

plurimi illorum qui sunt apud concauitatem. Et non elongatur quin sit euacuatio aquositatis ex ventre adueniens ex istis partibus. Et medicina quidem inuenit viam per eas ad epar: deinde ad intestina. ¶ Et cause quidem huius cause coniuncte: aut est in virtute separatiua aut in materia separatiua: aut in vijs. ¶ Cause itaque que est in virtute separatiua est: quoniam separatio est communis inter virtutem expulsiuam in epate: et virtutem attractiuam in renibus cum ergo debilitantur ambe: aut vna earum: aut fuerit in vijs opilatio: et propter cum est in renibus vel in venis apparatus duritiei: et non separatur aquositas: et non recipit eam corpus: et non tolerant eam vie: tunc necessario est vnus modorum casuum ydropisis asclitis. Et propter hoc quandoque accidit ydropisis propter debilitatem et egritudinem in epate solum. ¶ Causa autem que est in separato est vt sit aquositas plurima valde vltra quam virtus separare possit: aut sit non bene digesta. ¶ Et aquositas quidem fit plurima valde propter potum aque frigide plurime. Et similiter propter vehementiam sitis dominantis propter complexionem in epate facientem sitim. Aut propter causam aliam facientem sitim. Aut propter opilationem cum qua non attrahitur ad epar aliquid de quo sit curandum: quare assidua fit sitis super multitudinem potus. Aut quoniam aqua non confert siti. Aut quia calida est non frigida. Aut quia in ipsa est qualitas faciens sitim ex salsedine aut baurachitate aut alijs. ¶ Pars autem alia est quoniam propterea quod non equatur dispositio digestionis cibi humidi recipiunt corpus: et epar partem cibi humidi et redit pars eius et implet vias: et quandoque perducit ad causam ydropisis asclitis predicte si dominatur aquositas aut tympanitis si dominatur ventositas et illud in digestione secunda. ¶ Causa autem que est in vijs est vt sint illic apostema et opilationes prohibentia aquositatem ab inceptione vie sue: et penetratione in parte sua: imo prohibet et conuertit eam ad partem aliam quam viam suam. ¶ Et quando expellit natura ex ydropico aquositatem ydropisis per seipsam significat euasionem. ¶ Et in pluribus horis cum catarrum patitur ydropicus redit inflatio in spacio trium dierum: et secundum plurimum fit illud ex ventositate. ¶ Inquit hyp. ab illo qui habet flegma plurimum inter diafragma et stomachum faciens ei dolorem: tunc cum ipsum vadit in venis vsque ad vesicam resoluitur egritudo. ¶ Inquit G. melius est vt precipitetur flegma ad femur non ad partem vesice. Quomodo enim resudabit ad eam cum sit flegma: et non sit aquositas subtilis Et dico ego non elongatur quin resoluatur et subtilietur: et non elongatur quin sit expulsio eius secundum electionem nature ad partem aliquam propter necessitatem suam: aut fit in partes alias propter causam agentem sicut expellitur pus quod est in pectore ad concauam et ad vesicam. Hec autem penetratio non est mirabilior penetratione puris in ossibus pectoris. Et illud quod quidam dixerunt quod forsitan intellexit per flegma aquositatem est est longinquum et non est necessarium. ¶ Et quandoque accidit vt inflatur venter sicut hydropici in eo qui habet vlcera intestinorum: deinde perforentur et non moriatur. vt minoratur vsque quo moriatur. Et egestio effundatur ad ventrem eius: et magnificetur iste. ¶ Sed hoc secundum me quod vnius dicatur est sicut longinquum. Mors enim magis antecedit quam illud et propter cum est eruptio ex superioribus.

¶ De causis proprijs hyposarche. Ca. vi.

Causa antecedens in ea est corruptio in digestione tertia declinans ad cruditatem et aquositatem et flegmaticitatem. et san. non adheret corporis adherentia naturali propter sui frigiditatem et indigestionem. ¶ Et quandoque est antecedens in hoc digestio secunda: aut digestio prima: aut corruptio eius quod sumitur aut flegmaticitas. et cum debilitantur digestiua et retentiua et separatiua in epate ipso: aut propter concauitatem quibus non sint aperta: aut opilationes prohibentia penetrationem cibi: et sicut multitudo frigiditatis venarum corporis et egritudines acuites et opilationes existens in eo ex comestione viscosorum: et luti et similium. ¶ Et quandoque est propter stationem in frigore aeris frigidi in quo tamen forte efficit impressionem. ¶ Et quandoque accidit causa caliditatis liquefacientis corpus et humores. Cum ergo accidit opilatio non potest cum eo penetrare humor virulentus liquefactus in partes renum quare dispartitur in corpore: et plurimum eius fit subito. ¶ Et fluxus qui ventris quandoque est valde iuuatiuus in hyposarcha. ¶ Et nam quandoque studet vt expellat superfluitatem aquosam in vijs naturalibus et non naturalibus. Sed quandoque fit pigra ab illa expulsione: aut fortasse vincit penetrans eius non naturalis in modis predictis duarum expulsionum naturalis super eam: et fortasse non recipiunt eam meatus: et fortasse expulsiua expellit eam ad partem epatis: quoniam eius aquositas est ex genere eius quod expellitur ad epar. ¶ Cum ergo non recipit eam epar. et que sequuntur ipsum propter debilitatem aut propter multitudinem materiei: aut quoniam corpus non recipit propter opilationes aut alia: hesitat inter duas expulsiones. ¶ Inquit hyp. Cuius epar repletur aqua: deinde erumpit aqua illa ad panniculum intrinsecum: impletur venter eius et moritur. ¶ Inquit G. Intellexit per illud vesicas plurimas que accidunt super manifestam partem epatis et congregant aquam: cumque erumpunt et sunt multe. colligitur aqua in spatio epatis. et parum penetrat in zirbum nisi propter corrosionem zirbi ex illa parte. Et dixit. Hec aqua est sicut aqua hydropici qui non moritur: imo egreditur aqua eius et viuificatur: aut medendo aut medicando: et similiter non elongatur in hoc quin rarum sit aut elongatur et remittatur. ¶ Et ego existimo quod moritur: quoniam hec aqua est deterior in substantia sua quare corrumpitur in spacio et interficit vapore suo: quoniam epatis eius tunica continens ipsum iam corrupta est.

¶ De causis tympanitis. Capi. vii.

Plurimum causarum tympanitis est corruptio digestionis prime propter virtutem: aut propter materiam. Ipsa enim non valde digeritur cum iam in eam egerit caliditas debilis operationem aliquam non fortem et abhorret eam corpus: et omnium ad quod conuertitur est vapor et ventositas. ¶ Et quandoque sunt iste materie contente in partibus stomaci et intestinorum recipientes resolutionem debilem que resolutio fit in ventositatem: et propter cum stomacus est frigidus et hu. quoniam non digerit ad digestionem epatis: deinde fit in epate caliditas aliqua preparata: vt digerat aliquid nondum preparatum ad suam digestionem. ¶ Et quandoque est illud propter caliditatem vehementem extraneam in stomacho et epate incipiendo ad cibos humidos et humiditates corporis antequam dominetur super eos digestio que prouenit a calitate innata: et efficit in eis operationem non naturalem et resoluit eos in ventositatem an

te digōnē. ¶ Est ergo cā tympanitis debilitas dige stionis prime ⁊ debilitas caloris: aut ꝓpter vehemē tiam caliditatis dominātis que nō dimittit tempore digestionis: aut ꝓpter cibos. ¶ Et quādoq; accidit in febrib⁹ pestilētialib⁹: ⁊ in plurib⁹ finibus egritudi num acutarum inflatio vētris quasi tympanites ex quo auditur sonitus tympani: si ꝑcutiat manu: ⁊ est signū malū valde.

¶ De signis cōibus. Ca.viij.

Omnes spēs hydropisis sequit corruptio coloꝝ ⁊ est color in splenetico declinis ad viriditatē ⁊ nigredinē. ¶ Et in oībus accidit inflatio pedū ꝑꝑ debilitatē caliditatis inate ⁊ ꝑꝑ humiditatē sangui nis ⁊ eius vaporē: ⁊ īflatio āboꝝ oculoꝝ ⁊ īflatio ex tremitatum aliaꝝ. ¶ Et oēs ille nō euacuātur ex siti clamosa ⁊ ꝯstrictiōe anhelitus. ¶ Et plūm eaꝝ est cum paucitate appetitus cibi ꝑꝑ vehementiā appeti⁹ aq̄ nisi accidat quecūq; illaꝝ sit a frigiditate epatis ⁊ ꝓ ꝑue a potu aque frigide in nō sua hora. ¶ Et in oībus illis ⁊ ꝓpue in asciti: deinde hyposarcha mino ratur vrina ⁊ in pluribus dispositioīb⁹ rubet ꝑꝑ pau citatē suā quare aggregatur in ea tinctura q̄ sparsa est in epate: ⁊ etiā ꝑꝑ paucitatē sepationis sangui nis ⁊ colere rn. ab vrina. Nō ergo oportet vt indicet ꝑꝑ tincturā aque ⁊ rubedinem eius de caliditate hy dropisis. ¶ Et accidunt eis plūm fe. tepide. ¶ Et mul toties accidunt eis bothor que erupte emittunt a se aquā citrinā. ¶ Et multiplicat egestio sanguinolen ta in hyposarcha ⁊ tympanite. ¶ Et cū est initiū hy dropisis ex apāte in epate astringit natura ⁊ aposte mantur pedes: ⁊ est tussis sine sputo: ⁊ accidūt apā ta in latere dextro ⁊ sinistro que occultātur: deinde appent. ⁊ plurimū illius fit in asciti. ¶ Et si incipiat in ābobus ylijs ⁊ alchatim incipit apostema ex pe dibus: deinde accidit fluxus ventris sanguinolētus longus qui non resoluitur ⁊ neq; egreditur cum eo aqua. ¶ Et hydropisis cuius cā est calida: est cum signis caliditatis ⁊ ex inflatione ⁊ siti ⁊ citrinitate co loris ⁊ amaritudine oris ⁊ vehementia siccitatis in corpore: ⁊ casu appetitus cibi: ⁊ vomitu citrino ⁊ vi ridi: ⁊ fortis fit adustio vrine in fine eius ꝑꝑ vehemē tiam colere. ¶ Et si est ex genere eius in quo multi plicatur liquefactio ⁊ expulsio ad duas vias natura les significant ipsam multitudo citrinitatis: et signa liquefactionis et ātecessio egestionis: et vrine lauā tiue et virulente et incipit ex ꝑtibus illoꝝ et alcha tim. ¶ Et silr omnis hydropisis fcā ab egritudini bus acutis. ¶ Et hydropisis cuius cā est apostema durum cognoscitur ꝑ signa eius et fluxum ventris sanguinolentum qui sequitur eā: et paucitatem ap petitus cibi. ¶ Et illa cuius cā est apostema calidū quoniā incipit ex ꝑte epatis: cōstringitur cum ea na tura et sunt reliqua signa que sunt apostematis ca lidi. ¶ Et spleneticam quidem significāt color ad vi riditatem declinās: et egritudo ātecedens in splene et qm̄ nō cadit cū ea appetitus. ¶ Et silr cū est ex re nibus nō cadit appetitus in hora eo casu quo cadit in epate: et ātecedunt eā egritudo renum et apāta eorum et vlcera ipsorum.

¶ De signis ascitis. Ca.ix.

Cum asciti ē ꝗuitas sensibilis in vētre. Et cū ꝑ cutit vēter non est sonit⁹ ei: sed qn̄ cōmouet ex eo audit sonit⁹ aque cōmote: et silr qn̄ ꝑmutat hōīs eā ex latere ad latus. ¶ Tactus eius est tactus vtris pleni: nō vtris in quo est īflatio. Et nō fiūt cū ea mē bra ꝗuia. Et nō est magnitudo mēbroꝝ eoꝝ sicut in hyposarcha: imo arefiūt. Et est semꝑ suꝑ cutē corꝑis tēsio cutis humide extēse. ¶ Et qn̄q; cū ea est apāvir ge. ¶ Et accidit paucitas vrine. ¶ Et est pulsus hōīs eā ꝑuus frequēs declinis ad duritiē cum aliquāta tensione ꝓpter tensionem velaminum. Et qn̄q; de clinat in fine eius ad lenitatem ꝑꝑ multitudinē hu miditatis. ¶ Et quando est hydropisis ascites eue niens subito post lapidem exeuntem absq; causis manifestis in epate: tūc scias q̄ vna duaꝝ viaꝝ duo rū testiculoꝝ iam disrupta est.

¶ De signis hyposarche. Ca.x.

Cum ipa est appet cū ea īflatio in corꝑe toto si cut accidit corꝑi mortui. Et īpinguātur mēbra in ipa. Et ꝓpue facies est declinis ad pinguedinem nō ad arefactionē. Et cum ꝑmunt digiti in omni lo co corꝑis ei⁹ cōprimit. Et nō est in vētre ei⁹ de īflatio ne ⁊ commotione: aut inflatiōe ⁊ exitu fumis ⁊ ven tris illō qd̄ est in vētre ascitis ⁊ tympanitis. ¶ Et fm plūm sequunt eā fluxus vētris sanguinolētus ⁊ leni tas nāe tēdēs ad albedinē. ¶ Et qn̄q; pulsus ei⁹ ē vn dosus latus lenis. ¶ Et iā dictū est q̄ qn̄ in facie ho minis: aut manu eius sinistra mollities: ⁊ accit ei in ꝑncipio hui⁹ accidētis ꝑurit⁹ in naso morit in scdo die aut in tertio.

¶ De signis tympanitis. Ca.xi.

Egredit in ea sumē plūms exitu. Et neq; ē illic de ꝗuitate illō qd̄ est in asciti: sz qn̄q; est in ipa de tēsiōe qd̄ nō est in asciti: imo qn̄q; est q̄si sit chor da tēsa. Et nō est in ipa pinguedo mēbroꝝ sicut ē in hyposarcha imo incipiūt mēbra tēdere ad arefactio nē. Et cū vēter ꝑcutit manu audit ex eo sonit⁹ vtris in quo est inflatio nō vtris pleni aqua. Et est appe tēs eructuationē semꝑ ⁊ melioꝛat ea: ⁊ exitū vētosi tatē. Et ei⁹ pulsus est lōgior pulsu alioꝝ hydropico rū: ⁊ nō est debilis cū nō ledat v̄tus cū q̄litate sua: ⁊ nō minoret attractiōe ascitis. Et ē fm plūm velox ⁊ fre quēs declinis ad duritiē ⁊ tēsionē. Et nō est inflatio pedū sicut est in alijs.

¶ De cura cacesie. Cap.xij.

Considera an sint in corꝑib⁹ eoꝝ hūores diuer si colerici. Et educant solone vētris cū hierapi gra. Ipa eīm educit suꝑfluitates absq; hūiditatibus innatis. ¶ Et si sciueris q̄ humores eoꝝ sunt viscosi grossi: solues cū hiera diacolloq̄ntidos. ¶ Et qn̄z po nunt in ea aloes ⁊ colloq̄n. ⁊ polipodiuz et agaric⁹ cū scamonea ⁊ pōdera in illis erunt fm q̄titatē quā existimaueris de subtilitate humoꝝ ⁊ grossitie coꝝ ⁊ virtute corꝑis ⁊ debilitate ipi⁹. ¶ Et qn̄q; indigent eis que sunt sicut elleboro ni. si non valēt alia in mū dificando ⁊ educēdo suꝑfluitates viscosas. ¶ Et cuz hoc toto opz vt subtile studiū sit in soluendo eos: ⁊ separes in eis illud quod in potu sumunt. ¶ Et quo ties imaginaueris q̄ materia aggreget nō ꝑmittas ipsam figi: sed itera euacuationē. ¶ Et cū hoc opz vt

tu ↄsideres stōs coꝝ ne ledāt a solutiuꝭ ꝛ pōas coꝝ solutiua aromatica: sicͣ pilo aloes crudū ꝛ iulia. ¶ Si aūt vētˢ fuerit fortˢ nō mltiplices cogitationē i hº: sꝫ fac pueniēdo ad finē sufficiētē. ¶ Et ad summū oꝫ vt sit regimē phibēs gñonē supfluitatꝭ: ꝛ illō qđ cū euāc nibˢ subtilibˢ freq̄ntibˢ. ¶ Et deuitēt flōmiā q̄tum poßē est: ꝛ si fuerit necia pp repletionē sāguis aude sup eā cū mēsura: ꝛ ptire in diebˢ tribˢ aut q̄tuoꝛ ꝛ cū plus est necia flōmia: est qñ eā est ex retētiōe sangui nis emoꝛroydaꝝ aut mēstruoꝝ. ¶ Et meliˢ quidem est vt euāc fiat in pͥmis cū eis q̄ mūdificāt sanguinez sicut hiera ꝛ silibˢ: deide si nōdū sufficit exhē sāgui nē paucū. ¶ Et i plibˢ dispōnibˢ q̄s hñt neće ēvt euāces cū eis q̄ educūt hūoꝛes solone vētris: ꝛ aperiūt opi lationes. ¶ Et clysteria subtiliātia ꝛ resoluētia hūidi tates solone educētia eas ↄferūt in ea valde. ¶ Cuꝫ ergo euāant tūc illō quo meliˢ curant. ē exercitiū tem peratū ꝛ minoratio potˢ aq̄: ꝛ balneatio cū aq̄s ō bau rach ꝛ sulfurꝭ ꝛ aluminosis. Q̄ si desunt tūc fiat cū aq̄ maris. Balnea aūt dulcia nocēt eis nisi vtantur eis siccis: ꝛ sudēt i aere coꝝ calo. ¶ Et vt vtant vōi tu añ cibū: ē. n. bonū regimē eis. Et oꝫ vt sit in pͥnº rei cū raffano isuso i syrupo acetoso: ꝛ in fine eiˢ cū elleo: Et vt pmutent ad exiccationē q̄stū poße est: ꝛ ad ap tionē. ¶ Et vtant in epulis aūt ēplis ipoꝝ ꝛ potibus coꝝ medicis exiccatiuis apitiuis subtiliatiuis aro maticis: sicut spica ꝛ cassia ꝛ cinamū ꝛ medicis lubri cātibˢ sicͣ absinthio ꝛ kerisim ꝛ eupatorio ꝛ sele vrtice ꝛ capmepitheos arist. ro. ꝛ succo cucu. asinini et fo lijs mezeriō ꝛ gēsit ꝛ allkelkēgi cū pprietate sua. Et po nāt i emplis ipoꝝ sulfur: ꝛ succˢ cucu. asinini ꝛ radix mezeriō ꝛ folia eiˢ ꝛ nitrū cinis lilij ꝛ spuma marꝭ. Et ista ꝛ silia hoꝝ ↄueniūt fricatiōi coꝝ in balneo. Et cō ferūt eis nuba ꝛ alcacariō ꝛ vinū odoꝛiferꝝ paucū: ꝛ syrˢ de lilio. ꝛ ex eis q̄ ↄferūt eis valde sunt syrˢ ō ab sinthio in ieiuno mitridatū ꝛ diacurcuma: ꝛ dialac ca ꝛ allkelkēgi ꝛ diaspmatō. ¶ Et qñq̄ sumūt in potu de lactibˢ lac camellaꝝ: ꝛ vrinas eaꝝ ꝛ pprie in coꝛ poribˢ solidis foꝛtibˢ: ꝛ pprie qñ antiquat cacesia: ꝛ foꝛtasse fit hydropisis. ¶ Et qñq̄ sumunt in potu. ℥. ij. de vrina camelaꝝ cū serapini cuius plm sint vsq̄ ad aur. v. ꝛ silr ō vrinis capraꝝ. Et qñq̄ rectiˢ ē vt cō misceant cū eis mirabolāi citrini si māc fuerint sub tiles colice. Et ↄferūt eis ex vapoꝛibˢ vapoꝛatio stōi ꝛ epatꝭ cū gallia ꝛ cassia ꝛ silibˢ. ¶ Et iteꝝ fac ēplm ex eis cū lilio ꝛ silibˢ. Et assidue fricat vētrē cū eis q̄ sūt sicut baurach, ꝛ sulfur cū oleis calis notꝭ. ¶ Et cō fert eis ex emplis emplꝫ de tortellis cū cydonijs. Et si lobediat liniat ex stercoꝛe vaccino ꝛ stercoꝛe capri no. ¶ Cibˢ aūt hñtiū cacesiā sit ex eis in q̄bˢ est sua uitas ꝛ ↄfoꝛtatio nāe sicut alduragi ꝛ alcubugi. ¶ Et sint iura coꝝ alzib: abegi odoꝛificata valde cū eis q̄ sūt sicut gariofili cinamomū ꝛ .ʒʒ. ꝛ crocˢ ꝛ mastix ēt. Et silr alinosusat. ¶ Et ex fructibˢ granata dulcia: et de cydonijs paꝝ nō nocet. ¶ Et opoꝛtet vt misceā tur ēt cū cibis ea q̄ sunt sicut synapis ꝛ porrū ꝛ allea ꝛ q̄ currūt cursu coꝝ absq̄ multiplicatiōe plurima.

¶ De cura asclitis. Cap. xiij.

Qnō colis i curis coꝝ ē exiccatio. Et excito sup fluitatū, et si nō cū alio: saltē cū statiōe i sole vbi nō ēvētositas: ꝛ calefaciēdo ad ignē accēsuꝫ ex lignꝭ exiccatiuꝭ. Et cōedere cū mēsura. Et dimittere aquā ꝛ apire porros. Et puocatio treq̄ns. Et solone ven tris educere aq̄sitatē subtilē cū facilitate ꝛ freq̄nter. Et expectatio sup situm: ꝛ regimē ipiˢ. Et phibitio a visiōe aq̄ nedū a potu ipiˢ q̄stū poße est. Et si non est excusatio quin ipa potet bibat post cibū aliquātu lo spacio: ꝛ pmixta cuꝫ vino aut alijs. Et minoꝛatio cibi ꝛ subtiliatio eiˢ valde est melioꝛ cura. Et exerci tiū qđ diximˢ in. c. hyposarche. Et ↄseruatio vētuis ꝛ ↄfoꝛtatio ipiˢ cū bene redolētibˢ aromaticis ꝛ olpha tionibˢ suauibˢ in odoꝛibˢ ciboꝝ cōfoꝛtātiu. Et ↄfoꝛ tatio ipsoꝝ cū vino aromatico. ¶ Et nō est multitu do potˢ vini in ea laudabilis. ¶ Et ex eis q̄ conferūt eis est, vomitus: ꝛ pprie ante cibum: ꝛ post cibum de tertio in tertiū: aut de quarto in q̄rtū: aut de q̄n to in q̄ntum. ipe eñ iuuat eos valde. ¶ Et sternuta tio cū medicinis ꝛ insufflatiōes ꝛ alia ↄferunt eis ex illis q̄ deponūt aquositatē ꝛ extrahunt eas ad vias euacuatiuas. ¶ Flobotomiā vero oꝫ vt deuitet ois hydropisiꝫ habēs q̄stū pōt nisi illi q̄ patiunt hydro pisim ex retētiōe sāguinis. flobotomia eñ prohibet membris coꝝ nutrimētū cū ipsa sint pauci nutrimē ti: ꝛ cum hoc infrigidat epar ipsoꝝ. flomia igit ē no cina in q̄plurimibˢ dispōnibˢ. ¶ Et si fuerit illic apā pᵉ ueniat ad ipaꝫ in pͥncipio rei. ¶ Cūq̄ hydropicˢ con querit de latere sinistro multaꝝ arteriaꝝ: tunc non est eius q̄rimonia pp̄ter tensionē que fit in ipo: naꝫ ābo latera cōicāt in hoc: imo illud est pp̄ter sangui nē. Flōmet gᵃ in pͥmis: deide curet cura hydropisis. ¶ Et si fuerit apā duꝝ: tūc nō speret in sanatiōe hy dropisis asclitis q̄ sequit ipm: nā ꝛ si aq̄ euacuet q̄li bet euāone reddit tñ ꝛ replet. ¶ Et scias q̄ euāo cū me dicinis laudabilioꝛ est q̄ q̄ fit sectiōe ꝛ resudatiōe: ꝛ fit difficile succurrere eis. ꝛ oꝫ vt fiat euāo hora q̄ non est febris q̄uis. n. regimē exiccet hydropisiꝫ: tñ apā ipaꝫ redire facit. ¶ Et opꝫ vt in ipa minoꝛent trocisci stiptici q̄uis sint ↄfoꝛtatiui sicut est trociscˢ de almir beris ꝛ pprie cū ↄstricta est nā. ¶ Et oꝫ vt fiat exicca tio in hydropisi frā cū oi calo subtiliatiuo apitiuo in hydropisi aūt calā fm modū aliū: de quo singu lariter sermonē faciā. ¶ Et scias q̄ oleū de fisticis et amigdalinū iuuatiua sūt in oībˢ spēbˢ hydropisis. ¶ Medicine aūt singulares ↄuenientes huic spēi hy dropisis: ꝛ cum est frā: sunt sicut decoctio ādacoche vehemētis decoctiōis: de q̄ bibant oi die. ℥. ij. ¶ Aut decoquātur sq̄lle lib. j. in. iiij. lust vini in vase mūdo donec ↄsumat tertia vini: ꝛ bibat oi die ex eo q̄ntitas coclearij magni: deinde addat sup illud donec pue niat ad q̄nq̄ coclearia: deide minuat donec redeat ad vnum. ¶ Et iteꝝ detur in potu omni die de succo calamēti. ℥. j. ¶ Et dixerūt q̄dā q̄ opꝫ vt sumant cā tarides: ꝛ auferant capita ꝛ ale eaꝝ: deinde resoluā tur coꝛpa in aq̄ mellis: ꝛ ingrediat eger balneū ꝛ su mat illud in potu aut comedat cuꝫ eo panē. Et hoc apud me est erroꝛ maximˢ. Et plus q̄ō exptū est de bere sumi ex eis in potu est kerates. j. in potu aq̄rū expillaꝝ notaꝝ. ¶ Et dr̄ q̄ qñ mūdificat coꝛpˢ potan do oi die ex tyriaca q̄ntitatē ciceris cū decoctione ca lamēti. xxj. die: ꝛ est contentus comestione vna leui:

q̄ ꝯfert. ¶ Et existimauerunt q̄dā q̄ sumere in potu
stercꝰ caprinū cū melle iuuatiuū ē: eis aut vrinā ouiū:
aut vrinā asinoꝝ cum spica et melle. Aut aristo.ro.
pōdus.ʒ.iij.in vino. ¶ Et iā laudauerunt eis q̄dā oi
die: aut oībus duobus diebꝰ sumere q̄ntitatē fabe ex
alumie humido i aqua. ¶ Et ex medicinis iuuatiuis
sunt alkekengi et diacurcuma ꝑpe. Et spes est ad
oēm ydropisim i diacurcuma: et ꝯfectōe alburbatꝰ
ꝑprie et electuaria asus: et medicine de squilla et sy
rupo sq̄llitico et tyriaca. ¶ Et scias q̄ tyriaca et dia-
curcuma et alkekēgi ꝯferunt valde i fine ydropisis
frigidȩ. ¶ Et ex medicinis mirabilis iuuamenti sunt
trocisci de sabrā ꝛ diaruc. Alias. R. sabran myrabo.
citrinoꝝ ptes eq̄les: ꝛ dosis eiꝰ q̄ntitatꝫ sit ex dauich.
i.ꝛ.ʒ.ad q̄ntitatē.ʒ.i.bibat in oībꝰ.iiij. diebus semel.
Et i eo qḋ est iter eos bibantur trocisci almirberis.
Et q̄nq̄ componunt medicamina ex reubarbaro et
costo ꝛ baccis lauri ꝛ fenugreco ꝛ lupinis ꝛ enula et
gētiana ꝛ gūma amigdali ꝛ galbāo: ꝛ sūt medicamē
ta iuuatiua. ¶ Regimē aūt euacuādo aq̄sitatē ē cū solu
tiuis ebibitꝫ ꝛ clisteribꝰ ꝑpe. Ipsa.n. ꝑpinq̄ora sunt
aq̄ ꝛ leuiora sup nāꝫ ꝛ remotiora a liq̄factione. Et cū
spēbus balneationū cū thermis ꝛ cū regimie calefa
ciēte. ꝛ cū aq̄s q̄bus i decocta sint subtiliatiua sicut fe-
niculū ꝛ camomilla ꝛ squinātum. Et spēbus vnctio-
nū ꝛ emplastroꝝ ꝛ vaporationum. ¶ Et ingredit in
sūma illiꝰ vt sumant i potu lac caprinū ꝛ lac camella
rū fetaꝝ. ¶ Et ḋ hꝰ qḋ gñe vrina ꝛ lac camellaꝝ feta
rū ꝯueniētia sunt ascliti cū sumunt hebdomada.i.cū
trociscis de aloe i p̄mis.ʒ.ʒ.ex eis cū.ʒ.ʒ. spodij vsq̄
quo ꝑueniat ad.ʒ.i. ¶ Et post istā euōnē eūa cū me-
zericō cū.ʒ.i.kekēgi.deiñ iter a trociscos de aloe he
bdomada.i.ꝛ nō cesses facere hꝰ ꝛ fortasse sanabitur.
¶ Extenuati v̄o nō sumāt i potu ex trocisciꝫ de aloe i
p̄nꝰ q̄ntitatē vniꝰ dauich. ꝛ descriptio q̄ꝝ trociscoꝝ
de aloe est i antidotario. ¶ In solutiuis aūt nō oꝫ vt sit
illud qḋ nocet epati: ꝛ si aliq̄ necessitas facit hꝰ i neces
sarium esse oꝫ vt rectificetur. ꝛ oꝫ vt nō sit subito: im
mo fm vices: nam illud quod subito est mortale est.
ꝛ paruū nocuᵐ debilitat epar. ¶ Et aloes solum est
malum valde epati: q̄re opꝫ vt elōget ab eo: nisi ꝑp
necessitatē: aut cū ingenio rectificatiōis. ¶ Et opꝫ vt
solutiua sequāt ieiuniū: q̄re nō cōedat solutꝰ postea
die ꝛ nocte si possibile ē ꝛ vt sequant postea q̄ cōfor-
tāt ꝛ constipāt paruū: sicut trocisci almirberis: ꝛ sicut aq̄
fructuū i q̄bꝰ ē suauitas ꝛ stipticitas: ita vt cōfortent
epar: ꝛ ꝑpe postea q̄ sūt sicut euforbiū ꝛ mezeriō: ꝛ aq̄
ammoniaci ꝛ silla. Deinde administrent rectifican-
tia cōplexionē sicut tyriaca ꝛ diacurcuma i frigida ꝛ
aq̄ endiuie i calida. ¶ Et illi qḋ q̄ est vehemētis cali
ditatis non cōuenit lac camelaꝝ fetaꝝ: ꝛ incipiatur
in lacte camelaꝝ i p̄mis a.xl.ʒ.ꝛ addant i oī die.ʒ.x.
ꝛ deuita cū fuerit calitas. ¶ Et nō solōne educas co
lerā: qm̄ ipa resistit aq̄sitati aliquo mō. ¶ Et qm̄ ne-
cesse ē vt aq̄sitas solone ventris educat. tūc duplicat
solutio vētris ꝛ accit v̄tuti nocuᵐ: imo necīū est vt ex
tinguat colera. ꝛ solue aquositatē nisi colera sit trās
grediēs terminū i multitudīe ꝛ sis tūc ꝯtentꝰ eis q̄
sunt sicut myrabolāi. est eīn bonū solutiuū in hmōi
dispositione sicut serapinū ē bonū solutiuū in dispo
sitiōe frā: ꝛ oīs supfluitas eūatiōis in quātitate ꝛ in
tp̄e ē mala: ꝛ ē i cala rectior. ¶ Et ex solutiuis bōia ē
ius alcanabit ꝛ ius galloꝝ decrepitoꝝ ꝛ ꝑpe cū po-
lypodio ꝛ aneto ꝛ silibꝰ. ¶ Et cū eūauerꝫ vicibꝰ.x. ꝑ
aliq̄t dies cū aliq̄ eūatiuoꝝ subtiliū: ꝛ cū lacte came
laꝝ ꝛ aq̄ casei: ꝛ relicās ꝛ minuta fuerit aq̄ ꝛ alleuiatuꝫ
fuerit epa: tc rectiꝰ erit vt supvētrē cauteria fiāt vt n
recipiat aquā post illud. ¶ Et fiant cauteria post ab
stinētiā ꝛ diminitionē solutiōis ventris duobꝰ diebꝰ
aut tribꝰ: ꝛ sunt sex cauteria.s.tria in lōgitudine inci-
piēdo a casu vsq̄ ad femur. ꝛ tria i latitudie vētris ꝛ
expectet pꝰ ipsa fm famē ꝛ siti. ¶ Et rectiꝰ qḋ ē vt in
potu sumāt int duas solones vētris aliq̄d de apien
tibꝰ opilones sicut sūt trocisci de amigdalis amaris.
¶ Lac aūt camellaꝝ ꝛ capraꝝ: ꝛ ꝑpe arabicaꝝ: ꝛ ꝑpe
cū igingnāt i potu det cū eis q̄ solōe vētrꝫ educūt a
q̄sitatē ꝛ subtiliāt ꝛ ꝑuocāt sicut sceha ꝛ abrotanum ꝛ
cartamū: ꝛ alia ꝛ calefactꝫ cū eis q̄ ꝯueniāt cū hꝰ epi
sicut cuscute ꝛ endiuia ꝛ alia. ¶ Et nō respicias ad illḋ
qḋ dr in ipso ex hꝰ q̄ ḋcipiūt sophistici: ꝛ qḋ dr est q̄
nā lactis est ꝯtra hydropisi: imo scias qḋ est medica
mē iuuatiuū ꝑp illḋ qḋ in ipso est de abstersiōe: ꝛ est
ꝯueniēs ꝑp illḋ qḋ in ipo est de ꝑprietate sua: q̄nꝫ.n.
est medicina lubrificatiua ꝯtra ei qḋ querit de cura
q̄litatꝫ: sꝫ ē ꝯueniēs cū ꝑprietate sua: aut ꝑp egritudi-
nes: sicut eūor silia: sicut ponit endiuia in curatiōibus
epis qḋ hꝫ egritudīes frās ꝛ sicut fit eūo: ꝛ tēdit ad sca-
moneā i egritudibꝰ colicis: imo scias q̄ hꝰ lac vehem̄
tis iuuamēti est: nā si hō assidue ipso vteret loco aq̄: ꝛ
cibi sanaret ꝑ ipꝫ: ꝛ illḋ qḋ iā exptū fuit in q̄busdā q̄
ꝑuenerūt ad terras arabū ꝛ ꝑduxit eos necitas ad
illḋ ꝛ sanati sunt. ¶ Lac qḋ camelaꝝ q̄nq̄ administra
tur solū: ꝛ q̄nꝫ administrat mixtū cū aliijs medicis qui
busdā q̄ꝝ est intētio regis nō calefacientis valde: sicut
mirabolanis cū fece endiuie ꝛ fece cuscute ꝛ sale na-
ptico: ꝛ in q̄busdā eaꝝ est intētio regis calefacientis
subtiliātis: sicut serapino ꝛ gñis eiꝰ. ꝛ in q̄busdā eaꝝ ē
intētio supfluitatis solonis vētris: sicut costo ꝛ silibus
ꝛ q̄nq̄ admiscent vrine camelaꝝ: ꝛ q̄nꝫ sunt ꝯtenti eo
loco cibi ꝛ potus: ꝛ q̄nq̄ addit ei cibꝰ alius. ¶ Et in
vtrisq̄ dispōnibꝰ oꝫ vt tu v̄ifices in re eiꝰ an corpꝰ su
gat ex eo ꝛ nō soluat: aut soluat paꝝ: aut soluat plꝰ
pōdere suo fm mēsurā tolerabilē: aut supfluat ꝛ sol-
uat vltra tolerantiā: aut caleet in stō ꝛ in vijs. aut ꝑ
ducat ad īfrātionē: aut fluxu vētris educat hu. gros
suꝫ flegmaticū: aut hu. adustū ꝑp putrefactionē suā
si eā receperit. ¶ Et scias q̄ melior hora sumēdi ipꝫ
in patu est ver vsq̄ ad initiū estatis. ꝛ ex regie bono
in dādo ipꝫ i potu est illḋ qḋ expti fuimꝰ moltotiēs
ꝛ ꝯtulit: ꝛ est vt bibat lac camelaꝝ fetaꝝ fm vacuita
tē vētris ꝛ abstinētiā diei ꝛ noctis añ ipꝫ: ꝛ nō sumat
ex eis nisi paꝝ valde: ꝛ si potis est abstinētia coꝝ.s.
diei ꝛ noctis fiat: ꝛ necessaria qḋ est abstinentia no-
ctis que est ante ipsuꝫ. deinde bibat ex eo qḋ mlctū
est in hora: ꝛ stati q̄ntitas.℥.ij.aut.iij. ꝛ melius qḋ est
vt sumant.℥.ij.ex eo cū.℥.ij. vrine camelaꝝ ꝛ abhor-
reant aquā aliq̄bus diebꝰ ꝛ ꝯsideret vsꝫ ad dies.iij.
ꝛ inueniet pō egredit cū ꝑuocatione primū ei qḋ bi
bit: ꝛ post illud soluet vēter cum eo qḋ bibit ex eo: ꝛ
fortasse non soluetur venter cum eo nisi fex paruus

per: τ nõ soluit per ipsum nisi qr corp⁹ iã repletũ ẽ ex
eo. ¶ Qđ si soluat vēter ei⁹ vltra q̃ bibit abstineat ab
eo vna die aut misceat cũ eo illđ qđ ↄstipat: τ si non
soluit tũc oꝫ vt timeat ex potu ei⁹ casea tionẽ τ diminu
tat ip̃ꝫ: τ silr̃ si soluit vltra illud qđ bibit: τ tũc qđ opꝫ
vt bibat aliq̃d qđ depõat illđ qđ ẽ ĩ ore stõi ex eo: τ vt
iteret ip̃m admixtũ cũ opoponaco τ silib⁹: imo cõue
niẽs ẽ vt oibus tribus dieb⁹ sumat de pillulis de op
po. τ silib⁹ cũ q̃titate pauca q̃ extrahat illud qđ for-
tasse casea t ex reliq̃s ei⁹ aut gñatur ex eo: τ ꝓpe cuꝫ
eructuat acetose τ inuenit ↄfuedinẽ: τ ex regimine cõ-
ferente in h⁹ĩ dispõne ẽ clistere in hora: τ oꝫ ẽt in h⁹ĩ
dispõne vt dimittat sumere in potu lac vno die aut
duob⁹: τ vacet ad vaporatões τ emplr̃a q̃b⁹ emplr̃et
venter τ resoluũt. ¶ Quod si pot⁹ lactis nõ facit ac
cidere aliq̃d ex h⁹: τ egredit ol die res nõ supflue: i-
mo pueniẽs ad q̃titatẽ duoꝝ vasoꝝ puoꝝ: sic aq̃ fit
cõtẽtus eo: siue sit solũ aut cum opoponaco τ pillu-
lis solutiuis ḋ opoponaco τ alijs. ¶ Et si supfluerit
solutio vẽtris solue ab eo lac vno die: aut duobus
dieb⁹: deinde gradati ꝓcede in faciẽdo ip̃ꝫ potare: τ
da ei ĩ potu ex eo lac aialis iã nutriti ex stipticis: τ ꝑ-
misce cũ eo hora q̃ emulget scorie ferri albascen cõ-
trite τ ablute cũ vino τ aceto assate fꝫ q̃titatẽ. ʒ. xx. τ
hypoq̃stidos aboꝝ añ. ʒ. v. se. apij. ʒ. iij. bacar põd⁹
origani τ apij τ rute. Et dimitte ĩ ipso hora vna: dei-
de colet τ bibat: deiñ g̃dati pueniat ad puꝝ postea
ad pmixtũ cũ eo qđ soluit ventrẽ si necẽũ fuerit illđ.
¶ De diureticis xo ↄferẽtib⁹ nõ oꝫ vt vnũ solũ adhi
beat: imo fiat pmutatio de q̃busdã ad q̃dã sic sũt pe
troselinũ τ ameos τ calamẽtũ τ assaꝝ τ feniculũ τ se
mẽ apij: τ siler τ radix aniuden τ camepitheos τ aco
rus τ spica τ daucus τ fu. τ meu. τ aspagus τ semen
ei⁹ τ radix pastinace cãpestris τ helzengi. ¶ Et oꝫ vt
optie fiat eoꝝ tritura: ita vt velocit pueniãt ad ptes
gibbositatis. ¶ Et cũ admĩstras diuretica fortia oꝫ
vt admĩstres postea aliq̃d de mirib⁹ pinguib⁹ sic est
ius gallie pĩguis. In ẽplr̃is xo regula ẽ vt nõ mltipli
cent ĩ eis ea q̃ exiccãt τ resoluunt cũ stipticitate forti
stãtia loco ei⁹ qđ exiccat τ resoluit: nisi eorum res sit
modica fꝫ quãtitatẽ q̃ ↄseruet sanitatẽ: si illa necẽia
sunt: sicut sunt spica τ th⁹ τ cipi cũ quãtitate pauca
valde: illđ eñ cõseruat virtutẽ mirac: et illđ qđ ĩ ipso
est ẽt: et facit ip̃m nõ susceptibile. ¶ Medicinas aũt
singulares q̃ emplastrãt τ ẽplr̃a cõposita iuuatiua in
hac egritudie iã plima diximus ĩ antidotario. ¶ Et
ea q̃ dixim⁹ hic sũt expta τ iuuatiua: sterc⁹ vaccinuꝫ
et sterc⁹ caprinũ: et sterc⁹ vaccaꝝ pascentiũ herbam
nõ minimã. ¶ Descriptio emplr̃i ex eis. Sũat ex hoc
stercore vaccis aliq̃d et bulliat cũ aq̃ et sale: deiñ pul
nerizet sup ip̃ꝫ sulfur cõtritũ: et ponat sup ventrem.
¶ Et iteꝝ sterc⁹ caprinũ cũ vrina ĩfantiũ: et iteꝝ ster
cus colũbinũ et bacce lauri et ireos. Et ex fortib⁹ in
h⁹ ca. ẽ sterc⁹ caprinũ et sterc⁹ vaccinũ ĩ q̃ põit aliq̃d
de elleboro τ alscebrã et ↄgregat cũ vrla camellaꝝ:
et fit ex eis ẽplr̃ꝫ. ¶ Et ex ↄpositĩ bõis ẽ vt admisceãt
alguadachi ↄtrite: dimittãt: sup vẽtrẽ hydropici cuꝫ
dispõne sua postquã ↄtrita sũt cũ ostracis suis et ex-
pectetur sup eas vsque quo exiccent ꝑ seipsas. ¶ Et ex
emplr̃is bõis est vt fiat ẽplr̃ꝫ ex gũma pini et nitro et

milio et minuto thure cũ adipe vaccaꝝ. ¶ Et emplr̃m
cõueniẽs hydropisi: decoquant ficus carnose cũ aq̃
et misceãt cũ eis mezerion p³. i. nitri ptes. ij. came
pitheos p³. i. et. ʒ. ¶ Al. forte valde. R. gũmi pini et
cere et ysopi hũide et picis et gũmi alboti oluꝫ añ.
darlumet. iij. meha et ẽ storax et masticꝫ et aloes et
croci et cinaꝝ absĩthij et ãmõiaci oluin añ. darlu-
met. i. castorei sulfurꝫ et ãmomi et ostracoꝝ piscꝫ no
miati añ. darlumet. ʒ. stercorꝫ colũbini τ ostracoꝝ ba
bylõicoꝝ et spume marꝫ olum añ. darlumet. iij. liliꝫ
celestꝫ darlumet. iij. baurac ru. darlumet. i. pmisceã
tur cũ oleo de camomil. ¶ Et qñ ẽ ĩ cõpe apa ↄfert em
plr̃m fcm̃ ex herbe spice et zizibere et gñis albẽ. et ma
sti. et mellilo. et ꝑputij a vitꝫ et cãomil. et oleꝫ arõati
cis. ¶ Et ex ẽplr̃is ↄfectꝫ ẽplr̃ꝫ h⁹ĩ. R. marchasite sulfu
ris citrini nitri baurach ãmõiaci oluꝫ añ. ptẽ. i. cymi
ni ptes. ij. et. iij. ↄtnas p̃ ↄiũgãt cũ cera et glutio albo
tiꝫ τ vino τ ponãt sup vẽtrẽ. ¶ Et emplr̃ꝫ de castoreo
τ emplr̃m de absinthio: τ emplr̃m de ireos nrꝫ: τ em-
plr̃m de euforbio τ emplr̃m de colloq̃ntida: τ emplr̃m
fcm̃ ex salice: τ ẽplr̃m de baccis lauri: τ emplr̃ꝫ diasper
matio: τ emplr̃ꝫ colophidis. ¶ Et ex eis q̃ pulueriȝãt
sunt nitrũ τ sal assata: q̃ pulueriȝent sup vẽtrẽ: τ ꝓpe
post oleũ cucum. a siñ. τ oleũ de neridẽ: τ qñꝫ admi-
strant sup eos medi͛ rubificãtes. ¶ Et qñꝫ percutiunt
mẽbra extrema cũ ṽgis subtilib⁹. τ illđ qđ illaudabi
le ẽ apđ me. ¶ Et qñꝫ suspẽdũt sup aq̃ eoꝝ τ q̃ sequũ
tur ea vesice ĩ q̃b⁹ sufflatũ ẽ. Sꝫ ego nõ cognosco in
eis plꝫ bonũ. ¶ De incisiõe xo mirach scias q paꝝ p
ficit nisi ĩ corpe valde forti cũ potẽs est hoc mõ tole
rare exercitiũ tẽpatũ τ sitĩ τ minoratiõeꝫ cibi: τ oꝫ vt si
audeat fieri dũ possis ẽ cura alia. τ rectr⁹ qđ est vt nõ
fiat ĩ vice vna subito: τ euenit spũs: subito: τ cadat vr⁹:
imo paulati τ vt ip̃a nõ pueniat ad multã debilita-
tẽ. ¶ Mod⁹ ãt icisiõis ad extrahẽdũ aquã est iste. preci
pit ãt affri⁹ vt erigat se eger eq̃lr si p̃t aut sedeat eq̃
li situ τ cõprimãt seruiẽtes latera ei⁹ τ expellãt ea ad
inferiora sumis: deiñ admĩstret icisio: τ si nõ ẽ potẽs
ad illđ nõ ĩcidas ip̃ꝫ τ si vis ip̃ꝫ icidere: oꝫ vt mensu
res ĩferiora sumis q̃titate triũ digitoꝝ ↄiunctoꝝ: de
inde icide si fuerit initiũ hydropisis ab itestinis. Et
si fuerit ex latere epatꝫ fiat icisio a latere sinistro su-
minis. τ si cũ fuerit a splene pone ip̃aꝫ a laterẽ dextro
suminis τ sublena ip̃saꝫ vt nõ icidat siphac. deiñ exco
riet mirach τ siphac parũp ad ĩferiora loci scissionis
mirach. Deiñ pforet siphac ita vt sit foramẽ mirach
inferi⁹ foramie siphac: q̃ten⁹ cũ eq̃lr̃t cãna coopiat
illđ: τ retineat aq̃ pp diuersitatẽ duoꝝ foraminũ: deiñ
intromitte ĩ ip̃aꝫ cãnulã ereã. ¶ Cũq3 accepis aquã
cũ mẽsurã fac iacere ip̃m resupinũ: τ opꝫ vt ↄsideres
pulsuꝫ. τ cũ ĩcepit debilitari parũp retine aquã. Cũ-
q3 aquã extraxeris in fine extractiõis τ remãserit ali
q̃d: tũc iã sufficit vt laborẽt ĩ ip̃saꝫ medicie solutiue.
¶ Et qñq3 fiũt post incisionẽ cauteria q̃ dixim⁹: τ qñ
q3 fiunt ĩ stõ τ epate τ splene: τ in inferiorib⁹ sumis
cauteria minuta. ¶ Et qñꝫ subtiliãtur q̃dã τ faciunt
currere aquositatẽ ad safati: τ incidũt ex safati pau
lati: τ ẽ regimẽ iuuatiuũ: τ illũ cũ sternutatiõe τ cum
oĩ qđ trahit aq̃sitatẽ ad ĩferiora. ¶ Et oꝫ tunc vt ca
neat ne pueniat ex eo ruptura: τ vt fiat illuꝫ cautecа

in quo nō est nocu^mêtū aliḋ. ¶Et qñ͡ꝫ ꝓgin⁹ inflaturaꝫ testiculoꝝ cū acub⁹ mitis vt aq̄ hēat resudatiōes pri mas ⁊ fortasse succedūt lesiōi dolor et pūctura: ꝗ re oꝫ administ͡ref infusio olei anetini ⁊ oli camōillini: ⁊ olo rū lenitiuoꝝ sup pūcturā: ⁊ sup locū lesiōis ponanꝫ ēpla scā cū fenugreco ⁊ sele lini ⁊ sele altee ⁊ silib⁹. ⁊ qñ͡ꝫ sufficiūt aq̄ calas oleū effusa sup locū lesiōis cū ꝗ sedaꝫ pūctura dimitte ea. De euonib⁹ āt eoꝝ pti cularib⁹ cū medicis afferā ea. ⁊ has qd medicias so lutiuas adiūitati iā numerauim⁹ in tabulis. ¶Et for tes eaꝝ sunt sic̄ lacticinioꝝ ⁊ arbores eaꝝ ⁊ melius ꝗ malitia eoꝝ frāgiꝫ ē acetū ⁊ poma ⁊ cydonia ⁊ sela gnatoꝝ: ⁊ ꝓpe acetū in ꝗ ꝯdita sūt cydonia aut in ꝗ sunt dimissa aliq̄b⁹ dieb⁹ aut sup qd rorat⁹ ē succ⁹ eo rū. ⁊ ex eis qb⁹ ꝯficiunꝫ lacticinia sicut lac alsecbraꝫ: ⁊ sunt rob ⁊ silia ⁊ syr⁹ acetosus est meli⁹ illo. s. cū sol uiꝫ in. ʒ. et dauich ex eis ꝗ sūt scebrā ⁊ ꝓpe arbor ex ꝗ fit tyriaca: ⁊ extremitates algaiati ⁊ euforbiū. Me dicamē de quo in potu sumiꝫ pōd⁹. ʒ. j. in vitello oui sorbilis: qd multotiēs ꝯfert in fortib⁹ cū timore ma ximo. ℞. galbanū ⁊ es vstū ⁊ scoriā eris ⁊ ꝓpe ꝯfectū cū medulla pāis ⁊ factū ad modū pilluląꝝ: ⁊ herbā ꝗ nolaꝫ mēdana. al's alaltarte: ⁊ succū cucumerꝭ asi nini ⁊ vinū in quo infusa est pulpa collo ꝗn. ¶Et ex sū ma lacticinioꝝ mezeriō est fortis in hoc ca. ⁊ ei⁹ recti ficatio est vt infundaꝫ in aceto: ⁊ qñ͡ꝫ fit in h⁹i syrup⁹ acetosus. ¶Et de āmoniaco qñ͡ꝫ sumiꝫ in potu vsꝫ ad. ʒ. ij. cū aq̄ mellis. ¶Et ex eis ꝗ eq̄litati vicīe sunt serapinū ⁊ ireos ⁊ semē vitice excorticatū ex cortice suo cōfectū cum melle ⁊ aq̄ folioꝝ raffani. ¶Illa ve ro ꝗ sunt salubriora ⁊ debiliora sunt aq̄ cardamōi. s. lib. cū zuccaro alhasir: ⁊ aq̄ allielengi ⁊ aq̄ solatri ⁊ syrup⁹ acetosus de mezeriō ⁊ lac camelaꝝ fetaꝝ pre paratū: ⁊ aqua lactis ꝑparata cū ꝟtute ireos et sco ria eris et almezeriō et silibus. ¶Descriptio aq̄ la ctis ponaꝫ sup. ij. lib. eius. ʒ. j. salis gēme. et. ʒ. v. tur bith trita: bulliāt cū subtilitate et accipiaꝫ spuma e⁹ et coleꝫ. et in iceptiōe sumaꝫ in potu ex ea tertia ꝑs lib. deīde addaꝫ paulatim vsq͡ꝫ ad lib. j. Ipa eīn ex pellit aquā sine calefactiōe. ¶Et aq̄ casei melior est ꝗ accipiꝫ ex lacte camelaꝝ. et melior et laudabilior et calefactis est illa que accepta est ex lacte caprino et lacte asinino. ¶Et ex medicis resistētib⁹ ad illud et ꝯferētibus hydropisi calide: est vt infundaꝫ medie tas cydoniū in aceto trib⁹ diebus: deīde teraꝫ cū pōdere sui de mezerion recēti vehemēter: ita vt mis ceaꝫ: et ꝓiciāꝫ super ea medietas pōderis aceti ꝯ zuccaro et decoquaꝫ donec redeat in essentiam mel lis et misceanꝫ oīa. ¶Et qñ͡ꝫ appropinquāt huic pil lule facte de semine mezereon cū zuccaro alhasir. et sunt ex eis in q̄bus nō est timor in cal'a ēt. ¶Et ex ꝯfectiōib⁹ est allielengi et ꝯfectio nostra de scoria ferri et almezerion in ātidotario. et ꝯfectio quorun dam. ℞. endiuie et seminis apij. ān. ʒ. x. et succi arta raracon sicci pōd⁹. ʒ. xx. et succi almirberis. ʒ. xv. lac te ablute remsini ābor. ān. ʒ. v. succi absinthij. ʒ. vij. succi cucu. asinini: et pulpe collo ꝗntide. ān. ʒ. v. aga rici. ʒ. vij. ꝯficiaꝫ cū iulep et sumaꝫ in potu cū aq̄ de olerib⁹. ¶Hoc est medicamē bonū qd quidā prior aliquoꝝ dixerūt: et secuti sunt eos q̄dā posteriorū: et est securi⁹ lāt⁹ ꝗ allielengi et in ipo sūt ꝯfortatio et solo vētris fortes. ¶Et ex ꝯpositꝭ potib⁹ ē syrupus noster de ireos: ⁊ syrup⁹ h⁹i. ℞. eris vsti auꝫ. j. et tera tur valde et pulueriꝫeꝫ et fimi colūbini auꝫ. j. et ter tiā ramoꝝ ruthe et aliquātulū salis et panis bibaꝫ illud cū vino. et ex pillulis pillule sulfurin⁹ et eaꝝ cō fectio. ℞. scorie eris et folioꝝ almezeriō et seis anisi olum. ān. ꝑtē. j. et fiāt ex eis pillule et sumāt ex eis i potu debilis. ʒ. j. et fortis auꝫ. j. ¶Et etiā pillule se chichie et pillule biberē et pillule de ꝗnq͡ꝫ: et pillule de serapino: et pillule de mezerion et sunt vltime in ascluti: sicut pillule de reubar. sunt vltime in hyposar cha ⁊ pillule de bdellio: ⁊ pillule de scebrā: ⁊ pillule ꝗs dixim⁹ in ātidotario. ⁊ pillule hmōi. ℞. lactꝭ alsce brā ⁊ succi absinthij ⁊ spice ⁊ turbith olum ān. das uich. j. agarici ⁊ rosaꝝ amboꝝ. ān. ʒ. j. formenꝫ pil lule cū aq̄ solatri ⁊ bibaꝫ. ¶Pille bone. ℞. corticum eris camepitheos anisi ꝑtes eq̄les informenꝫ pillu le ⁊ recipianꝫ ab eis. ʒ. j. ⁊ fiat subleuatio. ¶Et iteꝝ ex trociscis trocisci de reubarbaro plm solutiui et me liores de mezeriō cū seib⁹ ⁊ trocisci de mezeriō sunꝫ descriptiōis alteri⁹ note. ¶De balneis ꝟo illa ꝗ sūt humida eis sunt horrēda: ⁊ illa ꝗ eis sūt meliora sūt facta sicut clybanus calefact⁹ postꝗ tolerauerit in firm⁹ vt igrediaꝫ ipm ⁊ ꝓpue hn̄s hyposarchā. ¶Cū ꝗ igrediꝫ dimittat caput suū extra ad aerē vt ꝑueniat frig⁹ ad ꝑtes cordꝭ: ⁊ pulmōis ⁊ infrigidet cor ei⁹: ⁊ nō magnificeꝫ sitis ei⁹ ⁊ resoluaꝫ corp⁹ ei⁹ in sudore exu berāte innatiuo. ¶Et si fuerit humida cū aq̄s ther maꝝ nitrosis sulfureis ⁊ aluminosis notis exiccati uis iuuabiꝫ cū eis valde in statu egritudinis: ⁊ ꝓpe hn̄s hyposarchā. ¶Et iterādo igrediaꝫ in ea in die vicib⁹ aliq̄bus: ⁊ si nō cadit virt⁹ eius ⁊ ꝑole est eis vt stet in eis per lōgitudinē diei faciat: ⁊ hui⁹ q̄dē gn̄is est cū; aq̄ maris tepida ⁊ calefacta. Uex submersio i frā in fine rei vehemēter est ꝯueniēs de bonitatib⁹ aquaꝝ thermaꝝ: estatio regis anhelit⁹ frigidi cuius filis deficit in balneis. ¶Qd si aq̄ thermaꝝ nō sunt ꝑñtes: tūc resoluanꝫ aq̄ dulces cū eis ꝗ administranꝫ ex medicis. ⁊ decoquātur in eis ea ꝗ sunt sicut bau rach ⁊ sulfur ⁊ alumē ⁊ synapis ⁊ calx ⁊ spēs alie no te ꝗs vis. In oīb⁹. n. nō fit malū. ¶Et oꝫ q̄dē vt iste aq̄ obuiēt vētri hn̄ti ascitē ⁊ tympanitē ⁊ hyposar chā ⁊ toti corpi. ¶Hydropisis asincala ꝗ est sequēs apostema calidum: aut sequens complexionem ca lidam sine apostemate propter debilitatem virtu tis stōi. ⁊ nō significat hāc speciē hydropisis ꝑculdu bio rubedo aq̄: qñ͡ꝫ est ꝓpter cor suū: imo inniꝫ in ea fm reliquas significationes deinde curaꝫ. ¶Et op͡ꝫ vt deuitēt isti duo simul medicinas calidas oio qm additū in eam ⁊ addunt in egritudine: imo est in eis timor magnus. ¶Et non oportet vt attendatur illud quod dicitur ꝗ hydropisis nō sanatur nisi cū medicinis calidis. Multotiens enim significat illud qd testificamur ⁊ experti sumus vt curemus nos et qui fuerunt ante nos apostema curatione sua com plexionem calidam cum infrigidatione. ego quideꝫ vidi mulierem quam hydropisis attriuit ⁊ magnifi cata est super eam ⁊ morata est fm prolixitatem tē poris tam maximam ꝗ eius relatio est incredibilis

⁊ sanata est ⁊ pparauit seipsaz ⁊ appetitũ suũ hoc re
gimine. ¶ Et cũ hoc etiã oz vt attẽdas latus aquosi
tatis aggregate. nam si tu ɔsideraueris tm̃ latus se.
erit timorosuz ⁊ si consideraueris latus aquositatis
tantũ erit error. Opz ergo vt tu cõiungas iter duo
regimina cũ facilitate ⁊ intẽde tm̃ in eis que equãtr
resistũt vincenti. ¶ Et scias q qñ tu studes in sanã-
do hydropisiz ⁊ apa ⁊ febris stãtia sũt: nõ ẽ tibi pole.
¶ Et regimẽ in hmõi est vt administras aquã sola-
tri ⁊ aquã allielzẽgi ⁊ aquã apij ⁊ aquã cordumeni
⁊ aquã altararacõ: ⁊ ẽ alia daid armaca. Et oz vt mi
sceaẽ cũ istis aliqd de lacca ⁊ croco: ⁊ reubar. cũ mi-
rab. citrinis. Et vt administres etiã apud necessita-
tem illud qδ posuimus in ordine preterito de soluti
uis: de mezerion ⁊ alijs. ¶ Et oportet vt attẽdas il-
lud qδ dixit. G. in cura hydropici calam hydropisiz
hñtis: ⁊ descripsimus illud suis dictiõibus. ¶ Inqt
G. illud quo pparaui senẽ amicũ meũ in hydropisi
asciti cũ caliditate ⁊ ꝟtute debili fuit hoc. Cibaui illũ
cũ carne hedi assati ⁊ carne alcubugi ⁊ allzabin: ⁊ al
teiugi ⁊ silib⁹ ex auib⁹ ⁊ pane luitch ⁊ isrãtis ⁊ almo
sijs ⁊ halhulen ⁊ lẽtib⁹ cũ aceto facto ex eis cibario
citrino. ¶ Et ɔcessi illud ei pp ɔseruationẽ ꝟtutis. Et
nõ ɔcessi ei vt vteretur iure oĩno nisi in die quo i po
tu medicinã ei tribuere volui. In illo eñ die pmisi vt
vtereẽ ipe zibrabegi ante medicinã: ⁊ post ipaz: ⁊ nõ
multiplicata fuit sitis ipsi⁹: ⁊ pcepi ei vt comederet
ista cũ aceto minime fortitudinis: ⁊ solui ipz hac de
coctione. ℞. mirabo. citrinoꝝ. ʒ. vij. fumiterre. ʒ. iiij.
herbe absinthij. ʒ. ij. herbe eupatorij. ʒ. ij. ẽdiuie re-
cẽtis baccarũ spice aromatice. ʒ. ij. semis endiuie. ʒ.
ij. ro. ʒ. ij. decoquanẽ in tribus lib. aq̃ donec redeat
ad. ij. lib. ⁊ spargaẽ in ipa põd⁹. ʒ. x. zuccari et bibaẽ.
¶ Et iteꝝ cũ illis pillulis. ℞. lac scebrã ⁊ zuc. q̃trum
ipm cõgelaui ⁊ dedi ipsas ante cibũ suũ. ⁊ qñq ɔge-
laui ipm cũ lacte ficuũ et dedi ex eo duo cicera: aut
tria: et dedi ei in potu post illδ rob de acresta et ace
dula. ¶ Et feci emplm epati ipsi⁹ cũ frigidis et cum
granis condes et mezerion infuso in aceto. ¶ Et ex
epithimatibus sup ventrem est illud qδ. ℞. lutuz ar
menum et aquã et farinã ordei et milij: et sterc⁹ vac
cinum et fimum caprinum: et cinerẽ q̃rcus etvitis: et
in vtrisq lateribus baurach et sulfur et ola sint cuz
aceto. ¶ Et cũ epati eius faciebã empla q̃ recipiũt
sandalos: qñq ponebã emplastrũ de sandalis sup
epar et resolutiuũ sup sumen etventrem. ¶ Et qñq
solui eũ cum syrupo rob. postq infundi in ipo meze
rion ⁊ myrrhã: aut dissolui i ipo lac alscebrã. ¶ Et cõ
cessi ei de fructib⁹ ficus siccas et amigdalas et zuc-
carum. ¶ Et pcepi ei tolerare sitim. Et cũ supfluit in
ipo pmiscuit iulep et dedi ei in potu. ¶ Et qñq con
triui folia almezerion: et pmiscui cum melle ficuũ et
dedi ex eis ipi ante comestionẽ et post eam et ad vlti
mum non dimisi eum die vno absq expulsione. Hec
sunt verba eius. ¶ Cibis aũt hñtium hydropisim:
oportet vt sit paucus: ⁊ semel in die: et si possibile est
eis vt abstineant a pane tritici pp suã viscositatem
et suã opilationem faciãt: et sint cõtenti pane ordei
cum seminibus. et si necessarius fuerit oportet vt sit
panis de furno kaichenen coctus et siccat⁹ vt nõ sit
azimus: ⁊ sit ex frumẽto. ¶ Et sunt qdam hoies qui
in eo ponũt farinã ciceris ⁊ sit coꝝ vnctuositas ex ta
li q̃le est oleũ omphacinũ ⁊ ex cibis eoꝝ est oleũ de
seminib⁹ ⁊ almuseniati qm̃ ẽ ɔueniẽs eis: ⁊ ius gal
line ẽ iuuatiuũ eis. Ipz eñ aggregat ad puocatõez
⁊ rectificationẽ epatis. Et cibus quẽ faciũt christia-
ni ex oliuis ⁊ nucibus ⁊ alijs. ¶ Et oz vt sint iura eo
rum aqua ciceris ⁊ ius alcanabit: et galli vetusti: et
galline ⁊ pprie cum herba almeudumẽti. ¶ Et sint
carnes quas sumunt carnes auiũ leueo sicut aldna
ragi: ⁊ alcubugi ⁊ asceifer alfiudet: ⁊ alcanabir ⁊ car
nes alcata: ⁊ carnes allzasel ⁊ hedoꝝ: ⁊ puoꝝ pisciũ
subtiliãtiũ ⁊ acutoꝝ ⁊ incisiuoꝝ ⁊ caro vipere est eis
bona valde: sed ipa qñq supfluit in sitı. ¶ Et eoruz
olera sint sicut apium ⁊ sicla ⁊ herba iudaica ⁊ endi
uia: aut fumusterre ⁊ parum de sumach: ⁊ porri: et
rutha ⁊ folia carui: ⁊ calamẽtum ⁊ allea ⁊ capparis
⁊ synapis ⁊ g̃na omnia nocẽt eis pprie patientibus
tympanitẽ. ¶ Medulle aũt fistici ⁊ auellane ⁊ amig
dale: ⁊ qñq conceduntẽ eis in hora furtiua dactili
vue passe. ¶ Et de fructibus recentibus nõ cõcedã
tur eis oĩno: nisi g̃nata dulcia. ¶ Uino aũt nõ appro
pinquet calidã habens hydropisim. Uerum habẽs
hydropisim frigidã: opz vt nõ bibat ex eo nisi subti
le antiquũ parum: nõ cum est ieiunus neq sup cibũ
imo post horã: ⁊ cum sit descensio cibi in stõ. ¶ Cly-
steria vero ⁊ suppositoria sint ita. Clysteria eñ sint
facta ex aquis extrahentib⁹ aquositatẽ cũ eis q̃ sunt
sicut syrupus acetosum ⁊ silia. ¶ Collyriũ bene ex-
trahẽs aquã. ℞. seminis vitice. v. numero g̃natoruz
almeudunati. xxx. numero agarici kirat. vij. cortici
eris darlumet. xxx. misceãtur cum medulla panis: ⁊
administretur collyrium ⁊ sumãt ex eo. vj. kirat aut
vij. ¶ De diureticis autẽ sciendum est q omnia diu
retica conferunt eis. ¶ Et ex eis que sunt illis bona
est medicamen puocans vrinam qδ. ℞. vitice kirat
vij. elleborí nigri tantũdem: allzelzengi darlumet. i.
spice indice. ʒ. ij. permisceantur ⁊ sumantur cui⁹ pa-
tio sit. j. auẽ. cum syrupo alcseniati. ¶ Aliud prouo-
cans vrinam. ℞. xilobal. spice cassie cimini radicis li-
lij. ipericon florum squinanti amigdalarum basir ⁊
azabrie amomi ⁊ semerion ⁊ est species apij campe
stris ⁊ petrosilinum ⁊ est semen apij montani cala-
mi aromatici piperis allzelzengi sisseleos ⁊ est anisus
den romanũ oium. añ. ʒ. ij. misceantur omnia: ⁊ do
sis eius sit auẽ. duo.

¶ De cura hydropisis hyposarche. Ca. xiiij.

Radices vles iuuãtes i curatiõe hydropisis hy
posarche sunt iste. Et cũ hoc iã diximus in caplo
hydropisis ascitis ɔditiones ɔuenientes ad curatio
nes hyposarche: et in ea qdem qñq accit necessitas
flõmie si fuerit causa retẽtio san. mẽstrui: aut emor
roydaꝝ ⁊ fuerint illic significatiões repletionis. In
flõmia enim tunc erit ablatio pvocationis extinguẽ
tis. Et flõmia qdem vehementius est pportionalis
hyposarche q ascliti: ⁊ lenitas nãe in eis ẽ ɔueniẽs.
¶ Et quãdo est cum hyposarcha febris nõ timetur
solutio ventris ⁊ euacuatio cũ flobotomia neq me
dicine dum non remouentur. ¶ Et trocisci de sebrã
et potatio eorum: sm q narrauimus in caplo ascli-
tis vehemẽtius

tis vehementius sunt, conuenientes hyposarche quam reliquis speciebus hydropisis valde. Non ergo oportet vt retentio fiat: imo oportet vt soluatur semper. Et si non cum alio soluente cum medicina temperata et confert vomitus et confert gargarismus mundificans cerebrum: et confert solutio: et que melior est: est illa que est cum pillulis de reub. Et hydropisi quidem et proprie hyposarche adest exercitium: incipiens primum resupinando: deinde innitendo super dorsum animalis: postea ambulando paulatim super terram lenem arenosam: et associetur ei qui abstergat sudorem: vt non opilet resudatio prima a secunda et perueniat post exercitium ad calefactionem propter solis: quoniam ipse est fortius supticitatis et quando vehementius fit calidus sol caueat caput vt non adueniat ei egritudo cerebralis et discooperiantur reliqua membra omnia et sit lectus eorum arena si inueniatur: et cum pulueribus predictis. Cumque prouocatur ab eo sudor abstergatur et vngatur cum eis que sunt sicut oleum cucu. asi. et similia: et caueatur flatus ventorum frigidorum. ¶ Et oportet vt bibat dialacca et diacurcuma et alizeliegi et et administrentur diuretica predicta et solutiua quibus est subtiliatio et exiccatio. Et ex eis sunt troc. de eupatorio cum iunipero et aqua radicum et in sirupo acetoso cum seib' cum sit calitas me. singularium in asclitum conueniens in omnibus istis ita quod serapinum et coll' et almezeron et euforbium. et decoctio iuniperi iuuatiua est valde si decoquatur sola secundum quantitatem quod ex ea rubeat aqua: deinde sumatur pondus .3. iij. de iunipero: et bibatur de illa aqua desuper et sumantur in potu etiam ameos et salaltabarzet et cyminum. In illa autem que fit a causa calida oportet vt flobomia fiat vt egrediatur virus malum et prouocetur. ¶ Si autem sudor procedat rectificat complexionem epatis per hoc quod reducit epar ab inflammatione ad complexionem naturalem. ¶ Et cibatio hyposarche calide et frigide et toleratio sitis eius est sicut in asclitum frigida et calida ipsa.

¶ De cura hydropisis tympanitis. Ca. xv.

Canon in curatione eius est vt euacuetur humor humidus si ipsa est propter retentionem eius: et vt confortetur stomachus si fuerit causa ipsius debilitas. Et temperetur epar cum epithimatibus et aliis: ita vt non superfluat eius vaporatio. ¶ Et flobomia quidem non ingreditur in hoc ca. nisi raro: imo melius est vt sollnatur nam cum siccitate. ¶ Et oportet vt non adsit multiplicatio solutiuorum: et oportet vt administretur diuretica: sed non sit superfluitas in eis. Superfluitas enim in eis producit ad generationem vaporum plurimorum: deinde administretur facientia eructuationem et solutientia ventositates. et fricetur venter eius cum alleis multotiens: et vaporetur cum milio et furfure si confert ei. ¶ Et similiter pillule ebibite et suppositoria. Et quandoque necessarium est ponere ventosas euatiuas super ventrem eius multotiens. Et oportet vt alienentur grana et olera et lac et fructus recentes. Et si fuerit hydropisis tympanites ex malitia complexionis calide oportebit vt in potu dentur que sunt sicut aqua feniculi et mellilloti et apium et camomille et tribulorum. ¶ Et si fuerit hydropisis tympanites ex malitia complexionis frigide oportebit vt in potu dentur cyminum et anisum et castoreum et ameos et masticentur cyminum et theriaca semper et confectio de acoro cum nigella dicta in antidotario. Et item ameos et iuniperus et cyminum et saltabarzet. Suppositorium. R. ciminum et baurac et folia rute: et fiat ex eis collyrium. Et ex clisteribus oleum rutaceum ipsum soluit autem cum baurac est resolutiuum ventositatum.

¶ De doloribus hypocondriorum. Cap. xvi.

In hypocondriis eueniunt dolores mordicatiui et extensiui ventosi et alii. et quandoque fiunt propter causam epatis et multotiens fiunt causa diaphragmatis et quandoque fiunt causa splenis: et quandoque fiunt causa apostematis in membris carnosis que accidunt in costis et non est timor in eis. et quandoque accidit illud in febribus et multotiens currit in crisibus. ¶ Si autem non fuerit dolor aut fuerit dolor paruus ad frigidora tendens et humor decliuis ad partes capitis cadet crisis illic: et si fuerit cum dolore et punctura aut decliuis ad fumem et ad inguina aut ad dorsum et alchatum: tunc fit crisis cum solutione ventris: aut prouocatione vrine. Et quando tenduntur hypocondria et mirac ventris propter siccitatem sequentem malitiam complexionis: et apostemata intrinseca. Et tensio quod hypocondriorum multiplicatur in febribus pestilentialibus.

¶ Fen. xv. de felle. et splene et dispositionibus eorum.

¶ Tractatus primus de anathomia fellis et splenis et icteritia

¶ De anathomia fellis. Cap. i.

Fel est cistis pendens ab epate ad partem stomachi ex tunica vna neruosa: et habet orificium ad epar: et in ipso est meatus attrahentis humorem subtilem conuenientem ei et coleram citrinam. Et continuatur meatus iste cum ipso epate et venis in quibus generatur sanguis. et sunt ei illic rami plurimi neruosi: quamuis sit introitus perpendicularis eius ex concauitate. ¶ Et habet orificium et meatum ad partem stomachi et intestinorum in quibus mandat ad partes eorum superfluitatem colere secundum quod diximus in li. p°. Et huiusmodi quod meatus continuatur ramus cum duodeno. et quando continuatur res parua ex eo cum fundo stomachi. et quandoque accidit res econtrario et peruenit maior continuitas cum vase grosso ad fundum stomachi et minor ad duodenum. Et in pluribus hominibus est meatus vnus continuus cum duodeno. Introitus vero cannule sugentis coleram primus est introitum cannule vesice in vesica. Et de consuetudine quorundam medicorum antiquorum fuit nominare fel cistim minorem: sicut de consuetudine eorum fuit nominare vesicam cistim maiorem. De iuuamentis vero in creando coleram est mundificatio epatis a superfluitatibus spumosis et item calefactio eius: sicut accensio ignis sub vase. et subtiliatio et sanguinis resolutio superfluitatum et cum motione egestionis et mundificatione intestinorum et coartatione eius quod mollificatur de lacerto in circuitu eius et non fuit creata in pluribus fellibus via ad stomachum vt lauaretur humiditates cum colera sicut lauantur humiditates intestinorum: nisi quia stomachus leditur per illas et patitur nauseam et corrumpitur digestio in ipso per illud quod miscetur cibo de humore illo. Et adueniunt ei ex vena pulsatili et neruo qui continuatur cum epate duo rami valde parui. Et fel quidem sicut vesica vnam habet tunicam compositam ex speciebus villorum tribus. Et quando non attrahit fel coleram aut attrahit: sed non complete eueniunt ab ea nocumenta. Colera enim cum retinetur supra fel facit possidere apostemata epatis et icteritiam et quandoque putrefit et facit accidere febres malas. et quando currit ad membra vrine cum superfluitate vlcerat et quando currit ad membrum vasis quod accidunt herisipila et formica. et quando spargitur in corpore toto quieta absque ebullitione accidit icteritia. et quando currit a felle ad intestina cum superfluitate facit incurrere dolorem ventris colericam et rasuram.

¶ De anathomia splenis. Cap. ij.

Splen omnino est euacuatorium fecis sanguinis et adustionis eius et sunt melancolia naturalis et accidentalis et inest ei proprietas quedam et virtus eius

ꝛ sanata est ꝛ pparauit seipsaȝ ꝛappetitũ suũ hoc regimine. ¶ Et cũ hoc etiã oȝ vt attẽdas latus aquositatis aggregate. nam si tu ɔsideraueris tm̃ latus se. erit timorosuȝ ꝛ si consideraueris latus aquositatis tantũ erit error. Opȝ ergo vt tu cõiungas iter duo regimina cũ facilitate ꝛ intẽde tm̃ in eis que equãtꝛ resistũt vincenti. ¶ Et scias ꝙ qñ tu studes in sanãdo hydropisiȝ ꝛ apa ꝛ febꝛ; stãtia sũt: nõ ẽ tibi posse. ¶ Et regimẽ in hmõi est vt administras aquã solatri ꝛ aquã alkelkẽgi ꝛ aquã apij ꝛ aquã cordumeni ꝛ aquã altararacõ: ꝛ ẽ alia daid armaca. Et oȝ vt misceaꝛ cũ istis aliq̃d de lacca ꝛ croco: ꝛ reubar. cũ mirab. citrinis. Et vt administres etiã apud necessitatem illud qđ posuimus in ordine preterito de solutiuis: de mezerion ꝛ alijs. ¶ Et oportet vt attẽdas illud qđ dixit. G. in cura hydropici calam hydropisiȝ hñtis: ꝛ descripsimus illud suis dictiõibus. ¶ Inq̃t G. illud quo pparaui senẽ amicũ meũ in hydropisi asciti cũ calitate ꝛ ꝟtute debili fuit hoc. Cibaui illũ cũ carne hedi assati ꝛ carne alcubugi ꝛ alkabin: ꝛ alteiugi ꝛ silib⁹ ex auib⁹ ꝛ pane kuskch ꝛ isfrãtis ꝛ almosijs ꝛ halhulen ꝛ lẽtib⁹ cũ aceto facto ex eis cibario citrino. ¶ Et ɔcessi illud ei pp ɔseruationẽ ꝟtuti;. Et nõ ɔcessi ei vt vteretur iure oĩno nisi in die quo i potu medicinã ei tribuere volui. In illo eñ die pmisi vt vtereꝛ ipe zibrabegi ante medicinã: ꝛ post ipaȝ: ꝛ nõ multiplicata fuit sitis ipsi⁹: ꝛ pcepi ei vt comederet ista cũ aceto minime fortitudinis: ꝛ solui ipȝ hac decoctione. ℞. mirabo. citrinoꝝ. ℥. vij. fumiterre. ℥. iiij. herbe absinthij. ℥. ij. herbe eupatorij. ℥. ij. ẽdiuie recẽtis baccarũ spice aromatice. ℥. ij. semis endiuie. ℥. ij. ro. ℥. ij. decoquanꝛ in tribus lib. aq̃ donec redeat ad. ij. lib. ꝛ spargaꝛ in ipa põd⁹. ℥. x. zuccari et bibaꝛ. ¶ Et iteꝝ cũ illis pillulis. ℞. lac scebrã ꝛ zuc. q̃rtum ipm cõgelaui ꝛ dedi ipsas ante cibũ suũ. ꝛ qñq; ɔgelaui ipm cũ lacte ficuũ et dedi ex eo duo cicera: aut tria: et dedi ei in potu post illđ rob de acresta et acedula. ¶ Et feci emplm epati ipsi⁹ cũ frigidis et cum granis condes et mezerion infuso in aceto. ¶ Et ex epithimatibus sup ventrem est illud qđ. ℞. lutuȝ armenum et aquã et farinã ordei et milij: et stercꝰ vaccinum et fimum caprinum: et cinerẽ q̃rcus exvitis: et in vtrisq; lateribus baurach et sulfur et oĩa sint cuȝ aceto. ¶ Et cũ epati eius faciebã empla q̃ recipiũt sandalos: qñq; ponebã emplastrũ de sandalis sup epar et resolutiuũ sup sumen et ventrem. ¶ Et qñq; solui eũ cum syrupo roꝭ. postq; infundi in ipo mezerion ꝛ myrrhã: aut dissolui i ipo lac alscebrã. ¶ Et cõcessi ei de fructib⁹ ficus siccas et amigdalas et zuccarum. ¶ Et pcepi ei tolerare sitim. Et cũ supfluit in ipo pmiscuit iulep et dedi ei in potu. ¶ Et qñq; contriui folia almezerion: et pmiscui cum melle ficuũ et ddi ex eis ipi ante comestionẽ et post eam et ad vltimum non dimisi eum die vno absq; expulsione. hec sunt verba eius. ¶ Cibus aũt hñtium hydropisim: oportet vt sit paucus: ꝛ semel in die: et si possibile est eis vt abstineant a pane tritici pp suã viscositatem et suã opilationem faciãt: et sint cõtenti pane ordei cum seminibus. et si necessarius fuerit oportet vt sit panis de furno kaichenien coctus et siccat⁹ vt nõ sit azimus: ꝛ sit ex frumẽto. ¶ Et sunt q̃dam hoĩes qui in eo ponũt farinã ciceris ꝛ sit coꝝ ynctuositas ex tali q̃le est oleũ omphacinũ ꝛ ex cibis coꝝ est oleũ de seminib⁹ ꝛ almusenian qm̃ ẽ ɔueniẽs eis: ꝛ ius galline ẽ iuuatiuũ eis. Ipȝ eñ aggregat ad pvocatõeȝ ꝛ rectificationẽ epatis. Et cibus quẽ faciũt chrustiani ex oliuis ꝛ nucibus ꝛ alijs. ¶ Et oȝ vt sint iura eorum aqua ciceris ꝛ ius alcanabit: et galli vetusti: et galline ꝛ pprie cum herba almeudumẽti. ¶ Et sint carnes quas sumunt carnes auiũ leues sicut alduragi: ꝛ alcubugi ꝛ ascelsex alfiudet: ꝛ alcanabir ꝛ carnes alcata: ꝛ carnes alkasel ꝛ hedoꝝ: ꝛ pvoꝝ piscũ subtiliãtiũ ꝛ acutoꝝ ꝛ incisiuoꝝ ꝛ caro vipere est eis bona valde: sed ipa q̃ñq; supfluit in sin. ¶ Et eoruȝ olera sint sicut apium ꝛ sicla ꝛ herba iudaica ꝛ endiuia: aut fumusterre ꝛ parum de sumach: ꝛ porri: et rutha ꝛ folia carui: ꝛ calamẽtum ꝛ allea ꝛ capparis ꝛ synapis ꝛ g̃na omnia nocẽt eis pprie patientibus tympanitẽ. ¶ Medulle aũt fistici ꝛ auellane ꝛ amigdale: ꝛ qñq; conceduntꝛ eis in hora furtiua dactili ꝛ vue passe. ¶ Et de fructibus recentibus nõ cõceduntur eis oĩno: nisi g̃nata dulcia. ¶ Uino aũt nõ appropinquet calidã habens hydropisim. Uerum habẽs hydropisim frigidã: opȝ vt nõ bibat ex eo nisi subtile antiquũ parum: nõ cum est ieiunus neq; sup cibũ imo post horã: ꝛ cum fit descensio cibi in stõ. ¶ Clysteria vero ꝛ suppositoria sint ita. Clysteria eñ sint facta ex aquis extrahentib⁹ aquositatẽ cũ eis q̃ sunt sicut syrupus acetosum ꝛ silia. ¶ Collyriũ bene extrahẽs aquã. ℞. seminis vitice. v. numero g̃natoruȝ almeudunan. xxx. numero agaric kirat. vij. corticũ eris darlumet. xxx. misceãtur cum medulla panis: ꝛ administretur collyrium ꝛ sumãt ex eo. vi. kirat aut vij. ¶ De diureticis autẽ sciendum est ꝙ omnia diuretica conferunt eis. ¶ Et ex eis que sunt illis bona est medicamen pvocans vrinam qđ. ℞. vitice kirat vij. ellebori nigri tantũdem: alkekengi darlume t. i. spice indice. ℥. ij. permisceantur ꝛ sumantur cui⁹ pastio sit. i. auꝛ. cum syrupo alesenian. ¶ Aliud prouocans vrinam. ℞. xilobal. spice cassie cimini radici; lilij. ipericon florum squinanti amigdalarum basir ꝛ azabrie amomi ꝛ semerion ꝛ est species apij campestris ꝛ petrosilinum ꝛ est semen apij montani calami aromatici piperis alkekengi sifeleos ꝛ est anisus den romanũ olium. ãñ. ℥. ij. misceantur omnia: ꝛ dosis eius sit auꝛ. duo.

¶ De cura hydropisis hyposarche. Ca. xiiij.

Radices vl'es iuuãtes i curatiõe hydropisis hyposarche sunt iste. Et cũ hoc iã dixim⁹ in caplo hydropisis ascitis ɔditiones ɔueniẽtes ad curationes hyposarche: et in ea q̃dem qñq; accit necessitas flõmie si fuerit causa retẽtio san. mẽstrui: aut emorroydaꝝ ꝛ fuerint illic significatiões repletionis. In flõmia enim tunc erit ablatio pvocationis extinguẽtis. Et flõmia q̃dem vehementius est pportionalis hyposarche q̃ asciti: ꝛ lenitas nãe in eis ẽ ɔueniẽs. ¶ Et quãdo est cum hyposarcha febris nõ timetur solutio ventris ꝛ euacuatio cũ flobotomia neq; medicine dum non remouentur. ¶ Et trocisci de scebrã et potatio eorum: sm ꝙ narrauimus in caplo ascitis vehemẽtius

tis vehemēti⁹ sunt ꝯuenientes hyposarche ꝙ reliquis spēbus hydropisis valde. Nō ḡ opꝫ vt retentio fiat: imo oꝫ vt soluaꝭ semꝑ. Et si nō cū alio soltē cū medicina tempata ꝛ ꝯfert vomitus ꝛ cōfert gargarismus mūdificās cerebrū: ꝛ ꝯfert solutio: ꝛ que melioꝛ ē: est illa q̄ est cū pillulis de reub. Et hydropisi q̄dē ꝛ ꝓpe hyposarche adest exercitiū: icipiēs ꝑmū resupinādo: deīn innitēdo sup dorsū alalis: postea ābulādo paulati sup terrā lenē arenosam: ꝛ associeꝭ ei q̄ abstergat sudoꝛē: vt nō opileꝭ resudatio ꝑma a scd̄a ꝛ ꝑueniāt post exercitiū ad calefactionē ꝓpe solis: qm̄ ipe ē fortis supticitatis ꝛ qn̄ vehementi⁹ sit calid⁹ sol caueaꝭ caput vt nō adueniat ei egritudo cerebralis ꝛ discoꝑiātur reliq̄ mēbra oīa ꝛ sit lect⁹ eoꝝ arena si inueniꝭ: ꝛ cū pulueribꝰ ꝑdictis. Cūqꜫ ꝓuocaꝭ ab eo sudoꝛ abstergaꝭ ꝛ vngaꝭ cū eis q̄ sūt sicut oleū cucu. asi. et silia: ꝛ caueaꝭ flat⁹ vētoꝝ frigidoꝝ. ¶ Et oꝫ vt bibat dialacca ꝛ diacurcūa ꝛ alizeliēgi ēt ꝛ admistrenꝭ diuretica ꝑdcā ꝛ solutiua q̄b⁹ ē subtiliatio ꝛ exiccatio. Et ex eis sūt troc. de eupatorio cū iūipero ꝛ aq̄ radicū ꝛ in sirupo acetoso cū seib⁹ cū sit calitas meꝝ singularū in asciti ꝯueniēs in oīb⁹ istis ita ꝙ serapinū et cost⁹ ꝛ almezeriō ꝛ euforbiū. et decoctio iuniperi iuuatiua ē valde si decoquātur sola fꝫ q̄titatē ꝙ ex ea rubeat aq̄: deīde sumaꝭ pōd⁹. ℥. iij. de iunipero: ꝛ bibaꝭ de illa aq̄ desuꝑ ꝛ sumanꝭ in potu ēt ameos ꝛ sal altabarzet ꝛ cyminū. In illa āt q̄ sit a cā calida opꝫ vt flōmia fiat vt egrediaꝭ vir⁹ malū ꝛ ꝓuoceꝭ. ¶ Si aūt sudoꝛ ꝓcedat rectificat cōplōnē epis ꝑ hoc ꝙ reducit epar ab īflāmatiōe ad cōplōnē nālē. ¶ Et cibatio hyposarche calide ꝛ frigide ꝛ toleratio sitis ei⁹ ē sicut in asciti frigida ꝛ calida ipsa.

¶ De cura hydropisis tympanitis. Ca. xv.

Cauō ī curatiōe ei⁹ ē vt euēꝭ hūoꝛ hūidus si ipa ē ꝑꝑ retētionē ei⁹: ꝛ vt ꝯforteꝭ stōus si fuerit cā ipsi⁹ debilitas. Et tēpereꝭ epar cū epithimatibus et aliis: ita vt nō supfluat ei⁹ vapoꝛatio. ¶ Et flōmia q̄dē nō ingrediꝭ in hoc ca. nisi raro: imo meli⁹ ē vt soluatur nā cū facilitate. ¶ Et oꝫ vt nō ad sit multiplicatio solutiuoꝝ: ꝛ oꝫ vt admistrētur diuretica: fꝫ nō sit supfluitas in eis. Supfluitas em̄ in eis ꝑducit ad generationē vapoꝝ plurimoꝝ: deīde admistrētur faciētia eructuationē ꝛ resumptia vētositates. ꝛ fricet venter ei⁹ cū alleis multotiēs: ꝛ vaporeꝭ cū milio ꝛ furfure si ꝯfert ei. ¶ Et silr pillule ebibite ꝛ suppositoria. Et qn̄qꜫ necāriū ē ponere vētosas euātiuas sup vētrē eius multotiēs. Et oꝫ vt alienēt ḡna ꝛ olera ꝛ lac ꝛ fruct⁹ recētes. Et si fuerit hydropisis tympanites ex malitia cōplōnis calide oportebit vt in potu denꭍ q̄ sunt sicut aq̄ feniculi ꝛ melliloti ꝛ apij ꝛ camomille ꝛ tribuloꝝ. ¶ Et si fuerit hydropisis tympanites ex malitia cōplōnis frigide oportebit vt in potu denꭍ cyminū ꝛ anisuꝫ ꝛ castoreū ꝛ ameos ꝛ masticenꭍ cyminū ꝛ th⁹ semꝑ ꝛ ꝯfectio de acoro cū nigella dicta in ātidotario Et iteꝝ ameos ꝛ iuniper⁹ ꝛ cyminum ꝛ saltabarzet. Suppositoriū. ℞. cyminū ꝛ baurac ꝛ folia rute: ꝛ fiat ex eis collyriū. Et ex clisterib⁹ oleū rutaceū ipꝫ soluꝫ aut cū baurac ē resolutiuū vētositū.

¶ De doloꝛib⁹ hypocōdrioꝝ. Cap. xvi.

In hypocōdrijs eueniūt doloꝛes mordicatiui et extēsiui vētosi ꝛ alij. ꝛ qn̄qꜫ fiūt ꝑꝑ cām epis ꝛ multotiēs fiūt cā diaphragmatis ꝛ qn̄qꜫ fiūt cā splenis: et qn̄qꜫ fiūt cā aꝑatis ī mēbris carnosis q̄ accidūt in costis ꝛ nō ē timoꝛ in eis. ꝛ qn̄qꜫ accidit illꝰ in febub⁹. ꝛ multotiēs currit in crisibus. ¶ Si āt nō fuerit doloꝛ aut fuerit doloꝛ paruus ad frigidoꝛa tēdēs et hūoꝛ decliuis ad ꝑtes capitis cadet crisis illic: ꝛ si fuerit cū doloꝛe ꝛ ꝑūctura aut decliuis ad fumē ꝛ ad inguina aut ad dorsuꝫ ꝛ alchatim: tūc fit crisis cū solutiōe vētris: aut ꝓuocatiōe vrine. Et qn̄ꝫ tēdunꭍ hypocōdria ꝛ mirac vētris ꝑꝑ siccitatē sequētē malitiā ꝯplōnis: ꝛ et aꝑata itriseca. Et tēsio q̄ꝺ hypocōdrioꝝ multiplicaꭍ in febub⁹ pestilentialibus.

¶ Fen. xv. de felle. ꝛ splene ꝛ dispōnibus eoꝝ.

¶ Tractat⁹ ꝑm⁹ de anathōia fellis ꝛ splēīs ꝛ icteritia

¶ De anathomia fellis. Cap. j.

FEl est cistis pendēs ab epate ad ꝑtē stōi ex tunica vna neruosa: ꝛ hꝫ orificū ad epar: ꝛ in ipo ē meatus attrahētis hūorē subtilē ꝯuenietē ei ꝛ colerā citrinā. Et ꝯtinuaꭍ meat⁹ iste cū ipo epate ꝛ venis in q̄b⁹ ḡnaꭍ sāguis. et sunt ei illic rami plimi neruosi: quāuis sit itroit⁹ ꝑꝑ ꝑēdicularis ei⁹ ex ꝯcauitate ¶ Et hꝫ orificiū ꝛ meatū ad ꝑtē stōi ꝛ intestinoꝝ in q̄b⁹ mādat ad ꝑtes eoꝝ supfluitatē colere fm̄ ꝙ diximus in li. ꝑ⁹. Et hmōi q̄ꝺ meat⁹ ꝯtinuaꭍ ram⁹ cū duodeno. et qn̄ꝫ ꝯtinuaꭍ res parua ex eo cū fundo stōi. ꝛ qn̄qꜫ accīt res ꝯrio ꝛ ꝑuenit maioꝛ ꝯtinuitas cū vase grosso ad fundū stōi ꝛ minoꝛ ad duodenū. Et ī plꝰibus hoīb⁹ ē meat⁹ vn⁹ ꝯtinu⁹ cū duodeno. Introitus vō cānule sugētis colerā ꝓximus ē introitui cannule vesice in vesica. Et de ꝯsuetudine q̄ꝺ medicorū ātiquoꝝ fuit noīare fel cistim minorē: sicut de ꝯsuetudine eoꝝ fuit noīare vesicā cistim maiorē. De iuuamētis vō in creādo colerā ē mūdificatio epis a supfluitatib⁹ spumosis ꝛ iteꝝ calefactio ei⁹: sicut accēsio ignis sub vase. ꝛ subtiliatō ꝛ sanguinis resolutio supfluitatū ēt cū motiōe egōnis ꝛ mūdificatiōe intestioꝝ ꝛ coartatiōe ei⁹ q̄ꝺ mollificaꭍ de lacerto ī circuitu ei⁹ ꝛ nō fuit creata in plurib⁹ fellib⁹ via ad stōm vt lauarētur hūiditates cū colera sicut lauanꭍ hūiditates intestinoꝝ: nisi qꝛ stōus leditur ꝑ illas ꝛ patiꭍ nauseam ꝛ corrūpiꭍ digō in ipo ꝑ illꝰ q̄ꝺ misceꭍ cibo de humore illo. Et adueniūt ei ex vēa pulsatili ꝛ neruo q̄ ꝯtinuatur cū epate duo rami valde parui. Et fel q̄ꝺ dicē vesica vnā hꝫ tunicā ꝯpositā ex spēb⁹ villoꝝ trib⁹. Et qn̄ nō attrahit fel colerā aut attrahit: sed nō ꝯplete eueniūt ab ea nocumēta. Colera em̄ cū retineꭍ supra fel facit possidere aꝑata epatis ꝛ icteritiā ꝛ qn̄qꜫ putrefit ꝛ facit accidere febres malas. ꝛ qn̄ currit ad membra vrine cū supfluitate vlcerat ꝛ qn̄ currit ad mēbruꝫ vali q̄ꝺ accidūt herisipila ꝛ formica. et qn̄ spargiꭍ ī corpe toto q̄eta absqꜫ ebullitiōe accidit icteritia. ꝛ qn̄ currit a felle ad intestina cū supfluitate facit īcurrere soloꝛnē vētris colericā ꝛ rasuram.

¶ De anathomia splenis. Cap. ij.

Splē olno est euacuatoriū fecis sanguinis ꝛ adustionis eius ꝛ sunt melancolia naturalis ꝛ accidentalis ꝛ inest ei proprietas quedam ꝛ virtus eius

resistendi cordi ex latere: et epati et felli ex latere. ¶ Cumq3 trahit turbiditatē sanguinis digerit ipm. Et qn acescit & fit pōtica & fit ɔueniēs ad cōmouēdū os stōi & pparādū ipz vt cōtia: & tēperādū calitatē eius: mādat eā ad ipz in vna magna. Et qn debilitat splē a mūdificatione epis & q̄ sequunt ipm ex melia: accidūt in corpori egritudines melice. s. ex cācro & varicibus & elephātia & ipetigine & lēntiginib9 nigris & morphea nigra Imo melia & lepra & reliqs. ¶ Et qn debilitatur ab educendo illud qd oz exire de melia ab ipso: oz vt fiat magn9 & magnificet ē apek: & nō fit ei qd generat de melia loc9 in ipso: & vt retineat illud qd cōmouet os stōi. ¶ Et qn mādat eā cū superfluitate fortis fit fames. & si fuerit acetosa & nō fuerit supflua tūc facit vomitū & facit nauseā. & qnq3 facit accidere in intestinis excoriationē meliā mortiferā. Et cū igrossatur splen arescit corpus & arefit epar & est magis nocens epati. Et qnq3 adurit melia in splene declinās ad acetositatē tēpatā. & qnq3 effundit plīm abhomiabilis ad stōm & facit accidere vomitū melicū. & qnq3 ē ei pōdus & accidit ex ea subuersio stōi. Cūq3 multiplicatur euō melie & nō est illic febris: tūc est pp debilitatē retentiue aut fortitudinē expulsiue. & qn multiplicat eius retētio est tunc ecōtrario. ¶ Et splen qd est mēbrū lōgū linguosum coniunctū cū stō a sinistro suo vsq3 retro: & vbi est dorsum attrahēs meliam cum collo ɔtinuato cū cōcauitate epatis vbi ɔtinuat collum fellis & expellit ipsam cum collo orto ex interiore ¶ Et eius cōcauitas sequit stōm & gibbositas ipsius sequitur costas: & eius suspēsio cū costis nō est cū ligamētis plurib9 fortib9: imo cum paucis villosis vigoratis cū pāniculis costarum. Et ab hoc latere cōtinuat cū venis quietis & pulsatiuis. Et lat9 ei9 cōcauū supficiale venit sup epar & stōm ɔ̄nis fit eqditans inferiori pti epis cadēs apd iferi9 stōi: & ɔtinuāt iter ipm & iter stōm vena lcarnata cū vnoquoq3 eorum: & in ipso est suspēsio et & sulbētat ipm a siphac ɔstās ex duab9 tunicis cū ramo q̄ ex ipso separat in eo plurib9 numero pue quātitatis intrātibus splen & zirbum. ¶ Et in splene qdē sunt vene pulsatiles & nō pulsatiles plime in qbus sanguis digerit & assimilatur substantie ipsi9: deide expellit supfluitas ipsi9. ¶ Et corpus ei9 ē rarum vt facile recipiat supfluitates: melicas q̄ ipz ingrediunt. & tegit ipm pānicul9 ortus ex siphac & cōicat diaphragmati cā illi9 ɔ̄nis sit pānicul9 diaphragmatis etiā ex siphac.

¶ De icteritia citrina & nigra. Cap. iii.

Icteritia ē alteratio coloris corpis feda ad citrinitatē tēdēs aut nigredinē pp cursum hu. citrini & nigri ad cutē & q̄ sequunt ipam sine putrefactione que si ei associaretur faceret accidere tertianā i citrina & quartanā in nigra. ¶ Et cā citrine fm plm est ex parte fellis. Et cā nigre est ex splene. & qnq3 accidit vt sit ex epate. Et qnq3 accidit vt sit cā citrine & nigre simul ipa complo cōis corpori. ¶ Loquamur g̃ prius de icteritia citrina: & dicamus q icteritia citrina: aut fit pp multitudinē generatiōis colere citrine aut pp phibitionē euōnis ei9. ¶ Et multitudo eius qd generatur ex ea: aut est pp mēbrum generans ipam aut ppter mām aqua generatur: aut ppter causas extraneas. ¶ Et mēbrū qdē generans ipsam in natura est epar. Nā cū ipm valde calefit pp causas calefaciētes scz aut pp apata in epate & in meatu colere: aut pp opilationē retinētē colerā a felle: aut pp caliditatem complexiōis calide & calefit complexio epatis valde & facit colerā fz q sciuisti in loco suo. ¶ Et generans ꝯo ipsam nō in natura est totum corpus. Nam cum ipsum supflue calefit conuertit quod in ipso ē ex sanguine ad colerā. ¶ Et materia sunt cibi. Et cū sūt ex genere eorum a quibus generat colera. aut pp caliditatem ipsorum aut pp velocitatē ɔuersionis eorum ad calitatē in stō calido nō euacuātur a gnatione colere plime. ¶ Cause aūt extrance sunt sicut caliditas extrinseca dn̄ans sup ipm & sparsa in eo pp cām que est sicut morsus gerarati aut serpētis aut percussio vespe grosse aut pūctura pediculi vulturis. ¶ Et qnq3 facit eā medicine ebibite sicut fel leopardi & vipere cū sūt taliter q nō interficiūt: & venenū fm plm apparet subito. ¶ Et in icteritia qdē que fit pp multitudinē colere: qnq3 fit eius spersio ex ipsa ppter vehementiam victorie eius super sanguinē. & qnq3 est fm semitam expulsiōis nature: & est icteritia cretica. ¶ Et hec multitudo accidit qnq3 vt generet subito: & qnq3 generat paulatim & in dieb9 aliquibus qn illud qd gnatur nō resoluit: aut pp spissitudinē cutis: aut pp grossiciem materiei. ¶ Et pp has duas causas fit icteritia cū cōmouent vēti septentrionales & in estate frigida: & cum retinet sudor cōsuetus. ¶ Et multitudo generatiōis colere: qnq3 est in epate: & qnq3 est in corpore toto fz q sciuisti: & est pp apata calida vbicūq3 sint pp illud qd alterat ō cōplone ad caliditatē: qre multiplicatio fit gnatiōis colere. ¶ Accidit ergo ictericia a vicinitate apatū calidorum ppea: q alterāt cōplonē: ɔ̄nis qnq3 accidat illud etiā fm semitā opilationis & phibitiōe euacuationis. & frigida sunt digniora ad generādum colerā nigrā: hec g̃ est illa que facta est pp multitudinē. Facte aūt pp priuationē euōnis: aut est priuatio ab epate aut felle aut ab intestinis & membris aliis. ¶ Et qn nō euacuat ab epate aut ē cā in agēte aut i instro: & cā que est in agēte est debilitas virtutis sepatiue: aut debilitas virtutis expulsiue. & cā que in instrumēto est opilatio meat9: aut ei9 qd est inter epar & meatū. Et huius qdē generis ē illa q̄ gnat ab apatibus epatis calidis & duris. & hui9 generis est ictericia: q̄ est cū frigore pp debilitatē epatis q̄re cōstipantur ei9 meat9. & illa q̄ fit ex coartatiōe et & relique causis opilatiōis. Et scias q qn puenit opilatio retinēs colerā in epate in quocūq3 locorum sit epatis & fellis opz vt ex ea fiat epar callius q̄ est & gnet colera plus ē q̄3 ea q̄ generat in dispōne sanitatis. ¶ Facta aūt cā fellis: aut pp debilitatē eius ab attrahēdo ex epe & precipue cum est cum debilitate epatis a separatione & expulsione: aut pp vehementiam virtutis attractiōis & implet ipsum valde vice vna & nō capit ipam pp illud qn ipm repleuit & extendit ipz: deinde cadit virtus eius & nō trahit: aut pp casum opilationis in meatu eius ad intestina. ¶ Et qnq3 fit illa opilatio propterea q vehementer retinetur in epate illud quod ad ipsum ɔcurrit de colera subito pp multitudinem generatiōis: aut vehemētiā expulsionis epis: aut ab

tractūs fellis: quare cooperit̄ orificiū meatus ex eo qd retinet̄: ⁊ cū virtus alia debilitat: ⁊ qn̄q3 fit pp̄ reliquas cās opilonis. ¶ Et illa q̄ est in colica fit ppea q̄ hu. viscosus glutiat faciē meat⁹: qr colera nō effūdit ad itestina. ⁊ hec ē illa cui⁹ cā est colica. ¶ Est. n. ictericia q̄dā q̄ fit cū colica ⁊ nō est causa ei⁹ colica: imo sunt ambe simul cōicātes in causa vna. ⁊ ē opilatio preterita q̄ puenit ad meatū fellis anteq̄ accideret colica: ⁊ phibuit colerā effundi ad itestina ⁊ abluere ea. postq̄ ḡ hec fuit phibita ab hoc vt effunderet ad itestina nō fuerūt abluta ⁊ multiplicate fuerunt i eis hūiditates ⁊ commouerūt colicā ⁊ accit vt colera rediret ad corp⁹: qr̄ cōmouebit ictericiā. ¶ Et in ol. quidem opilone in meatu epatis ad fel: aut in meatu fellis ad itestina q̄ est ex incarnatōe: aut porro nō sperat̄ sanitas. ¶ Facta aūt ab intestinis ē illa qd̄ q̄dam existimāt q̄ qn̄q3 accidit vt aggreget̄ i intestinis ⁊ ppue colon colera plurima que iam effusa fuit ad ea: ⁊ nō egredit̄ ab eis pp̄ cām resoluentē: qr̄ nō inuenit colera q̄ ē in felle locū in quē euacuet̄ q̄uis meat⁹ sit aptus. Et hoc valde parū fit ⁊ quasi longinquū: qm̄ colera q̄n multiplicat̄ ⁊ colligit̄ i itestinis extrahit seipsā ⁊ alia: nisi accidat sensui vt destruatur aut expulsiue vt cadat. ¶ Ictericia āt nigra splenetica ipsa in modis sue ḡnationis est f̄m ictericiā colericam inquātum eius ḡnatio est pp̄ opilonē vtrozūq3 meatuū: ⁊ inquātū eius ḡnatio est pter debilitatem quarūdam virtutum ⁊ fortitudinē quarūdā earum. ¶ Uerum ictericia nigra epatica qn̄q3 est pter vehementiā calitatis epatis q̄ adurit sanguinem ducēdo ipsum ad nigredinē ⁊ facit multiplicare melancoliā in corpore. ¶ Qd̄ si ipsa inuenit ex splene ⁊ meatu aliqd cōplet̄ res. Et qn̄q3 est pp̄ vehementiā frigiditatis eius: quare pter ipsā cōturbat̄ sanguis ⁊ nigrescit. Et qn̄q3 est illud frigus cum siccitate: ⁊ qn̄q3 cū humiditate: ⁊ qn̄ ē pp̄ apāta frigida dura. ¶ Ictericia āt nigra q̄ est cā corporis toti⁹ aut est pter vehemētiam caliditatis corporis toti⁹ ⁊ adurit sanguinē faciēdo nigrū: aut pp̄ vehementiā frigiditatis ⁊ congelat ipsum ⁊ denigrat eum. ¶ Et ois ictericia citrina: aut nigra que est pter corpus totū est cā venarū pcedentium in toto corpore: ⁊ est corruptio cōuersionis sanguinis ad ipsā f̄m cōplonem corruptionis ↄuersionis sanguinis ad materiā ydropisis yposarche frigide: quāuis non sit illic corruptio apparens in epe: imo sit in venis tm̄. ¶ Et tibi q̄dē post est vt diuidas ⁊ scias q̄ ictericia nigra qn̄q3 fit pter multitudinē: ⁊ qn̄q3 fit pp̄ retentionē: ⁊ f̄m q̄ dictū est in citrina. ¶ Et qn̄q3 aggregantur vtreq3 ictericie simul aut qr cole ⁊ ei qd̄ ibi cōmiscet̄ ex san. accidit adustio ⁊ fit nigra: ⁊ cōponūtur ambo hu. aut qr in vtrisq3 lateribus simul est nocumentū s. latere epis ⁊ colere: ⁊ latere splenis. ¶ Et iā existimauerunt q̄dam q̄ colerica accidit subito: ⁊ melica nō accidit subito: ⁊ fuit eoz̄ intētio ad hoc q̄ cā ḡnationis colere est fortior cā ḡnationis melie: ⁊ melia ḡnatur paulatim: ⁊ res nō est ita: q̄uis sit plm̄ f̄m q̄ ipsi dixerunt. ¶ Et qn̄q3 accidit etiā ictericia nigra vt sit crisis egritudinū splenis ⁊ que similantur eis qn̄ non reminiscit̄ nā tendens ad partē expulsionis pter cām nociuā. ¶ Et plurimis q̄dē habētium ictericiā citrinā accidit cōstrictio nāe eoz̄ pp̄ retētionē excitatoris mordicatiui quē tu sciuisti. ¶ Et in illo q̄ hz ictericiā frigidā qui nō curat̄ neq3 resoluit̄ ei⁹ mā est timor. Et pluribus eoz̄ associat̄ mors subita. ¶ Relique aūt spēs sunt ictericie epatice q̄ ē ab epate: ⁊ ē illa quā dixit hyp. ⁊ dixit. Cū epar ē in icterico durū tūc illud est signū mala. ¶ Et hyp. quidē iā dixit in quibusdā que ad ipsum referunt̄: q̄ ictericie ē spēs mala in vrina patientis in qua ē similitudo herbi: et est cū ea pfundatio in ventre ⁊ febris ⁊ tremor debilis: ⁊ ē debilitas in locutiōe ⁊ liq̄factiōe ⁊ ista iterficit vsq3 ad. xiiij. diem.

¶ De signis ictericie citrine. Ca. iiij.

Scias q̄ in plib⁹ ictericijs citrina ⁊ nigra tingit̄ vrina: ⁊ quāto vrina ē plus citrina ē acutior: et magis significatiua sanitatis epatis ⁊ virtutis eius. ¶ Facte autē malitia ↄplonis calide in epate signa sunt signa nota siue sunt signa illa cū signis apatū calidoz̄: aut nō: sicut cū nō albescit cū ea egestio ea albedine quā hz in opilatiua: imo qn̄q3 tingit̄ plus ⁊ nō sentitur grauitas que sentit̄ in opilatiua: ⁊ minorat̄ appetit⁹ ⁊ multiplicat̄ sitis ⁊ exiccat̄ corp⁹ ⁊ rubescit vrina ⁊ caro fit subito. ¶ Et si fuerit cā vehementie caliditatis egritudinis colera in felle ⁊ inflāmatio eius in ea: tūc signa eius erunt assiduatio citrinitatis coloris corporis ⁊ nigredo faciei soli⁹ ⁊ albificatio lingue ⁊ arefactio ⁊ cōstrictio nature: ppea q̄ colera vehemēter exiccat fecē: ⁊ albedo vrine: ⁊ subtilitas ei⁹ in dispōnib⁹ pp̄ retētionē colere in corpe absq3 expulsiōe: deinde vehemētia citrinitatis eius: deinde nigredinis ⁊ grossities eius ⁊ vehemētia fetoris odoris eius in fine. ¶ Uerū facta a malitia ↄplonis calide in toto corpore ē vt sit totū corp⁹ calidi tactus ⁊ in ipo sit pruritus: ⁊ sit appetitus paruus cū acceptione grossi ⁊ dulcis: ⁊ fit egestio pxima ↄsuete tendens ad lenitatē: ⁊ similiter vrina ⁊ vt vene sentiantur calide valde alterati coloris. ⁊ nō fit cum albedine egestionis ⁊ grauitate partiū epatis ⁊ fellis sicut est in dispōne opilatiue: imo multotiēs ē egestio tincta ⁊ corp⁹ lene. ⁊ nō appropriat̄ epar aliquo signorum eius singulari ei. ⁊ non fit subito sicut ē q̄dam spēs opilatiue. ¶ Qd̄ si fuerit pter apā calidū aut durū scias signa ei⁹ ex eis que dicta sunt. ¶ Ex opilatiue aūt signis iseparabilibus sunt albificatio egōnis in pluribus horis: aut paucitas citrinitatis vrine in colore suo: ⁊ grauedo in mirach in latere dextro: et dolor ⁊ inflatio apud cibū ⁊ pruritus in corpore toto: ⁊ lenitas somni super latus sinistrū. Uerum ex colera eius nō albificatur cum ea egestio subito vehementi dealbatione. albificatur ergo egestio in pmis deinde accidit ictericia. ¶ Et cum epatica nō albificatur egestio nisi gradatim: fel em̄ trāsmittit illd qd̄ in ea ē de colera paulatim vsq3 quo erūpat: ⁊ sifr albificat̄ egō paulatim vsq3 quo cōpleatur albificatio eius ⁊ iam appareat ictericia. ¶ Et quādo cadit opilatio in meatu qui ē in felle ad itestina ⁊ nō ē in operationibus epis nocumentū preteritū neq3 in hora nisi postq̄ leditur eo ex retentione colere in ipso: et non inuenit viam cum fel sit plenum tunc est amas

ritudo oris vehemētior ⁊ sitis fortis: ⁊ colerica quidē
p̄lm cōmouet colicā aut associat̄ ei fm modū quem
inuim⁹. ¶ Et illā ex opilatiua cui⁹ cā ē frigus aut cō
stipatio signt dcā p̄terita. Et ex sūma eaꝝ est dispō
corpis totius. ¶ Si āt cā eius est hūor grossus signt
ipam regimē p̄cedens. ¶ Qđ si ei⁹ cā fuerit nascētia
rei alicui⁹ aut icarnatio sigbit ipam assiduatio icte-
ritie: ⁊ assiduatio signoꝝ opilatiōis: ⁊ puitas iuua-
mēti administratiōis apitiuoꝝ ex clisteribus ⁊ alijs.
¶ Et in illa in qua cā est debilitas virtutꝭ expulsiue
epis: aut discretiue nō est tinctura vrine vehemens
valde: sic ē est i opilatiua dispōne i q̄ sunt v̄tus discre-
tiua ⁊ expulsiua fortes: ⁊ nō albificat̄ egō pure ⁊ non
sentit̄ ḡuitas q̄ est ex opilatiōe ⁊ inuenit̄ i reliq̄s opa
tionibus epis debilitas. Et qñq̄ associat̄ ei egō san
guinolēta ⁊ signa debilitatis. ¶ Et illa in q̄ est cā de
bilitas v̄tutꝭ fellis ē cū nausea vehementi ⁊ amari
tudine absq̄ ḡuitate: ⁊ ē ḡnatio ei⁹ paulatī: ⁊ tinctu-
ra i egōne ē inter albedinē ⁊ citrinitatē: sed ē i vrina
fortis valde: ⁊ icteritia cū nō est illic debilitas v̄tutū
epis expulsiuaꝝ. ¶ Quidā aūt existimauerūt ꝙ i il-
la q̄ est ex felle cū rectificatiōe epatis vrina ē fꝫ colo
rē suū ⁊ dispōnes suas nāles. ¶ Et hoc ē ipossibile.
Epar nāq̄ sanū expellit colerā in p̄mis ad fel. Qđ si
nō fuerit: tūc adunā: ⁊ ꝓhibet ipaꝫ penetraret i san
guinē quātum pōt. ¶ Uerū qñ multiplicat̄ remanen
tia vrine albe cū ictericia aut parū tincte ē deteri⁹ ⁊
magis timēdū ꝙ cadat hñs eā in ydropisiꝫ: qm̄ sigt
ꝙ opilo est ex frigore. ¶ Uenenosaꝫ aūt sigt morsus
si est ab aiali: sꝫ si est a veneno signt ipam p̄terita sa
nitas ⁊ bonitas humoꝝ: ⁊ aduēt⁹ ipsi⁹ subito absq̄
alteratione egōnis ad albedinē. ¶ Eius v̄o q̄ creti-
ca ē signa sunt qm̄ ipa fit i egritudinib⁹ acutis habē
tib⁹ crises p eā: ⁊ sunt cū ea signa alia crisis sicut nau
sea ⁊ subuersio stōi ⁊ vomitus colericus ⁊ vehemen-
tia vigiliaꝝ: sitis ⁊ puitas appetitus cibi ⁊ amaritu-
do oris ⁊ puitas anhelitus ⁊ siccitas nāe. ¶ Et creti
cā qđ sigt crisis tm̄: sed bonitas: ⁊ malitia verificant̄
cum significationibus significantibus vicinantibus
quēadmodū de eis dicemus in: c. suo. ¶ Et pulsus q̄
dem in ictericia citrina i plurib⁹ dispōnibus ē puus
ꝓꝓ debilitatē virtutis: sed ē vehemēs: qm̄ cola ē leuis
cala: sꝫ est durus ꝓꝓ vehemētiā siccitatis: ⁊ nō ē ꝓꝓ
illud velox: qm̄ virtus non est cum illa fortitudie ꝓꝓ
malitiā ꝯplonis. ¶ Et cum ictericia quidem citrina
multotiens egreditur sudor citrinus.

¶ De signis cārum ictericie nigre. Cap. v

Actam qđ a splene solū sigt: qm̄ nō est citrina
deiñ fit nigra. Citrina. n. nō fit a splene oino: sꝫ
nigra fiat qñq̄ ab epe. ¶ Uerū nigra splenetica vehe
mentioris ē nigredis ⁊ seꝗnt ea signa duritiei sple
nis ⁊ magnitudo eius ⁊ dolores ei⁹ qui sunt in sini-
stro latere. ⁊ qñꝫ sunt egō ⁊ vrīa i ea nigre. ¶ Et qñꝫ
egreditur in egōne sex nigra ⁊ hoc est signum forte.
¶ Et qñꝫ salnat̄ vrina cū nō est i epate nocu^m: si nō
venit ad ipꝫ nocu^m aduētu suꝑfluo. Est. n. tūc salus
eius significatio ꝙ ictericia est splenetica. ⁊ i hac icte
ricia mirach: qñq̄ est extēsum cū dolore ⁊ grauedie
⁊ fm plm nā est constricta: ⁊ qñq̄ nō ē: ⁊ est digestio
mala: ⁊ est cū ea malitia aīe ⁊ tristitia. ⁊ varietas sine
cā. Et qñq̄ egredit̄ cū ea sudor niger. Et scdꝫ ꝓꝓ opi
latiōnē in meatib⁹ signt ḡuitas vehemēs et difficul
tas dormiēdi suꝑ lat⁹ sinistrū. Et cū facta ꝓꝓ aꝑa cali
dū duꝝ sunt signa ei⁹. ¶ Et cū facta ꝓꝓ debilitatē nō
est grauitas. ¶ Qđ si fuerit debilitas epatis ēt signt
ipam signa ei⁹. Et factā ex epe signt ꝙ nocumēta p̄-
ma apparēt in epate: ⁊ splen est saluus aut lesus ni-
si cū eo nocumēta fuerint epatis facientia meliam.
¶ Et nō est nigredo pura sicut in splenetica: ⁊ sigt ip
sam nocu^m in vrina. ¶ Et si fuerit corruptio ex late-
re caliditatis ⁊ siccitatis erit nigredo ad citrinitateꝫ
decliuis. Et si fuerit ex latere caliditatis ⁊ hūiditatis
erit illic citrinitas cū rubedine sicut citrinitas q̄dam
Et si fuerit ex latere frigiditatis ⁊ siccitatis ⁊ frigus
erit dominās: erit ad viriditatē: aut siccitas dominās
erit ad nigredinē. ⁊ si fuerit ex latere fri. ⁊ hu. hūidi-
tate vincēte erit ad citrinitatē quādā ⁊ subliuiditatē. et si
fuerit frigiditas vincēs erit ad viriditatē. Splenetice
v̄o colorator vnus est.

¶ De cura ictericie citrine. Cap. vi.

Cias ꝙ intētio i curatiōe icteritie ad duas res
tēdit. quarū vna ē vt remoueat̄ icteritia ipa cuꝫ eo
qđ resoluit ipam acute ⁊ ab oculo cū medicinis mor
tis lauatiuis ⁊ cū collyrijs oculi: ⁊ cū medicinis solō
ne educētib⁹ māam faciētē icteritiā. Et 2^a vertitur ad
cām abscindit eā: ⁊ est aut rectificatio ꝯplonis: aut cō
fortatio v̄tutꝭ aut regimē aꝑatꝭ: aut aptio opilatiōis
aut euō p flōmiā basilice aut salnctelle aut venaꝝ q̄
sunt sub lingua ex eo qđ narrauerūt q̄dā. ¶ Et si nō
fuerit illud tūc vētosatiōe supra locū epatis sub spa-
tula dextra: aut sub eo in spatio qđ est sub costis: aut
euō q̄ est cū solutiōe ventris euacuāte māam ⁊ euō cū
vomitu. Nā ipse est iuuatiu⁹ in oī icteritia. Uerum in
curatione nocumēti veneni abscissio cāe est melius
qđ oꝫ p̄mittere: qr̄ oꝫ vt cū ea occupatio fiat p̄mo.
Et ictericie q̄dē cui⁹ cā est ꝯplo cala in epe aut in cor
pore aut in felle ꝓꝓ aliquā cāꝝ p̄ter ebibita ⁊ cōesta
q̄ sunt ex ambobus cura est si est illic repletio sangui
nea ⁊ colerica cū euōne amboꝝ in p̄n⁹ rei. Sanguis
q̄dē p flōmiā sicut ex basilica. sꝫ colere p solōnē ven-
tris cū eis q̄ sunt sicut myrabo. ⁊ fumus terre ⁊ sicut
cū scamo. in lacte acetoso coagulato: ⁊ adulterinꝫ cū
soluētib⁹ colām aut spēbus aq̄ casei factis fortibus
myrabo. ⁊ scamonea ⁊ silib⁹. ¶ Descriptio aq̄ casei
bona. ℞. lactis caprini lib. iij. ⁊ cartami quātū manus
capi pōt: terat̄ ⁊ dissoluat̄ digitis in lacte hora vna:
deinde coletur ⁊ dimittetur vt lac coaguletur in no-
cte: deinde colet̄ a caseitate sua ⁊ accipiat̄ aquositas
eius et ꝓijciat̄ suꝑ ipaꝫ aliq̄d mellis aut zuccari aut
salis indi pōdus. ʒ. ij. ⁊ nō vis ipsam facere fortē pōe
in ea scamonee danic. i. et bibatur ex ea fm mēsuraꝫ
q̄ tolerat̄ tribus diebus. ¶ Et ex eis q̄ ꝯiungūt mun-
dificationē icteritie cū eductione materie p solutionē
vētris est vt sumant̄ aq̄ folioꝝ raphani ℥. i. cassiefi
stule. ʒ. ix. et seminis atriplicis. ʒ. i. et aloes danic. i. ⁊
croci danic. i. et hoc est rectius ei que est cum aꝑate
calido in epate aut in meatibus et febricitat ēt. ¶ Et
sit cibus sicut aq̄ ordei et olera fm ꝙ scivisti i. c. apo
stematū epatis: qm̄ non est in prolongatione sermo
nis vtilitas. ¶ Cumq̄ apparet maturatio experiri

ea in qb⁹ ẽ scamonea ⁊ aloes ⁊ silia postq̄ īregerẜ cū
eis q̄ sunt sicut aq̄ cuscute ⁊ ēdiuie ⁊ reliquoꝝ ex eis
q̄ sciuisti. Et ad sūmū dū nō remouet̄ aп̄a ⁊ rectificat̄
dispō nō ħẽas spē ī curatiōe ipi⁹ icteritie. Sȝ si febris
nō ē: ⁊ ṽr⁹ sit fortẜ: ⁊ illō ē signū aп̄atū. deide ē īflāma
tio tūc tibi inest administrare almososat ⁊ cibos īfrida
tos de piscib⁹: ⁊ cibos īfridatos de carne vaccia ⁊ he
dina: ⁊ aq̄s fructuū ⁊ succos eorum: ⁊ ꝓpṫ aquam
ḡnatoꝝ in ieiunio: ⁊ acetosuȝ de carne vaccina ⁊ ace
tosum de piscib⁹ ⁊ succos oleꝝ frōꝝ. plima nāq̄ isto=
rū ꝙuis sint ex cibis tñ iest ei ꝓpetas. fortioꝝ me^a ꝝ
h⁹ capli in rectificādo cōplonē. Et ex curis h⁹ dispō=
nis ē illō qd. Rx. succi folioꝝ raphani ⁊ succi mori par
tes eq̄les bibat̄ ex eo pōdus. ʒ. xxx. nā in ipo itēdit̄ ēt
itētio ipi⁹ icteritie. Et sil̄r si fuerit īflatio ī felle. ¶ Et
ꝯfert illis lac asininū decoctū cū pauco aceto ⁊ suma
tur in potu: aut succ⁹ absinthij cū aq̄ frā. Et qñȝ con
fert vt cibet̄ īfirm⁹ pane azymo ⁊ sale trito ⁊ endiuia
plima. vij. dieb⁹. hoc. n. lauat fel ⁊ remouet putrefa=
ctionē ei⁹ ⁊ igrossat illō qd ē in ea. Et illis q̄dē nō ꝯce
dit̄ vt bibāt vinū nisi plime cōmixtū. ⁊ vt nō ꝓueniat
nisi ad illō qd ē leue ex carnib⁹ ⁊ ad ius carnis auis.
Et oīs q̄ hȝ ictericiā ex cā cala oȝ vt deuitet vigilias
⁊ irā ⁊ motū plin ⁊ balneū. Et qñ calitas ē in toto cor
pore ⁊ infrās epar ⁊ vesicā ⁊ infrās venas: ⁊ ꝓpṫ qñ
administras balneationē cū aq̄s fris ⁊ tepidis in q̄bus
decocte sunt me^c frē ⁊ hu. Aq̄ ṽo frā actu ⁊ illa in q̄
sunt ṽtutes me^a ꝝ ꝯstipātiū ꝓhibēt resolonē ictericie
Et iā administrant̄ ī curatiōe epis ⁊ fellis caloꝝ ēpl'a
sup ea. Et qñq̄ dāt̄ur in potu trocisci de q̄b⁹ sūt troc.
ꝯpositi ex semine citroli ⁊ semie ēdiuie ⁊ semie lactu
ce ⁊ sele cucurbite ⁊ sādalis ⁊ spodio ⁊ ro. ru. assūptis
eq̄lib⁹ ptib⁹: ꝓijciant̄ sup oēs. ʒ. ij. ex eis itrat. i. cam=
phore ⁊ fiāt īde trocisci ⁊ bibātur. Et ego qd iā expt⁹
sum iuua^m eoꝝ. Et fac ēplm epi ī eo qd ē in circuitu
ei⁹ cū succis īfrātis sup niuē ⁊ duob⁹ sandalis ⁊ cam
phora ita vt sentiat̄ īfrātio iteri⁹. ipm. n. remouet icte
riciā ⁊ albificat vrinā in dieb⁹ aliquib⁹. Si āt ea fue=
rit debilitas in epe ⁊ felle curet̄ cū regie p̄dicto ī de=
bilitate epis. Nā cura ipi⁹ fellis ē illa cura ēt. Ad re
gimē aūt aп̄atis iā innuim⁹ hoc ⁊ cōpleuim⁹ sermonē
in. c. aп̄atẜ epis. In opilatiua ṽo illō qd cōicat oī opi
latiōi ē cura opilatiōis p̄dicte in. c. epis. ex flōnia ⁊ ꝓ
uocatiōe si fuerit opilatio in gibbositate: ⁊ ex solone
vētris si fuerit in ꝯcauitate ſm neētatē: ⁊ alienent a
se oē qd cōstipat ⁊ exiccat ꝙuis sit calm. qm̄ cōstipat
meat⁹ ⁊ opilationē efficit fortē. ¶ Et ex eis q̄ rectiora
sunt ē vt p̄mittas lenificationē ei⁹ ⁊ hūectationē: de=
inde seq̄ris eā cū ꝯptiōe. ⁊ sit lenificatiuū qñȝ calm ⁊
hūidū: ⁊ qñȝ frīn ⁊ hu. queādmodū dispō facit ipȝ ne
cessariū. Et cū apis in fine aut incipiēdo tūc ex eis q̄
recta sunt ē vt sequaris illō soluēdo ſm q̄ tolerat ip=
sam: ⁊ ſm q̄ p̄terijt de solone vētris. Et scias q̄ qñ tu
incipis cū solutiōe vētris ⁊ nō efficit ipressionē tūc ti
bi inest vt fortib⁹ vomitib⁹: deide solutiuo forti. ⁊ opȝ
vt des in potu vice vna ſm fortitudinē. ¶ Et si fuerit
opilatio ex ortu rei alicui⁹ nō existimo q̄ sit ei medici
na. Quidam autem dixerūt ei medicamē ⁊ dixerunt
summe succi portulace ⁊ succi folioꝝ raphani ⁊ aque
folioꝝ acetose oīum ſm estimationē ⁊ fac bulire oīa

simul et colent̄ et ponant̄ quātū illud de succo aceto
so cū aliquātulo herbi contriti. ¶ Et dixerūt: in potu
det̄ ex eo aliq̄d cū semie raphani et sele melonis ex=
corticatis et cōmixtis cuȝ q̄rta āboꝝ costi et myrrhe.
Et si fuerit opilatio ex siccitate et ꝯtractiōe et illō est
ex eis qd sigṫ corp⁹ tūc administrabis lenificātia ex
subtiliātib⁹ colerā sicut mucilagines et sicut sebestē
et silia cū oleo amigdalino. Qd si opilatio fuerit ex
aп̄ate calō tūc cura ei⁹ erit cura ipi⁹. Cū ḡ maturat̄
sis audax ad dādū in potu diuretica sicut anisum et
feniculū sine timore. sil̄r ad educēdū in solutiōe ven
tris coleram. Et si fuerit aп̄a duꝝ tūc res in ipso erit
difficil'. oportebit. n. vt curet̄ aп̄a duꝝ. et vsq̄quo fiet
illō oportebit vt intendat̄ intētio icteritie ipsius cuȝ
eis q̄ dicem⁹. Et medicine q̄dē singulares solutiue in
hoc caplo p̄dicte sunt in caplo opilatiōis epis. Et ex
aptiuis bonis ꝓprijs hui⁹ capli sunt sq̄lla et assaꝝ et
anisuȝ et agaric⁹ et ea in q̄b⁹ sūt cū aptōe intētiones
alie. Aut sumant̄ granoꝝ pince maioris. ʒ. xxx. et pas
sulaꝝ enucleataꝝ. ʒ. v. et sulfuris citri. aur̄. ℈. et epithi
mi et seis apij mōtāi et ciceris ni. et thuris albi oluȝ.
añ. ʒ. ij. terant̄ et cribellent̄ et sumant̄ ex sūma eoꝝ. ʒ.
i. et. ℈. cū aq̄ feniculi: et administret̄ dieb⁹ aliq̄b⁹ sil̄r: est
em̄ sanatiuū: et nos iā expti sum⁹ ipm multotiēs. Et
asinar ē ex meliorib⁹ medicis icteritie. Et n̄bilior ista
ē in q̄ est opilatio in meatib⁹ colere. Sȝ clysteria ⁊ so
lutiua sunt ꝯuenientiora in eis. et ad sūmū solutiua ex
eis q̄ sūt sic epithimū et polipodiū ponant̄ in eis iste
me^c. Descriptio bōa ad illō. Rx. ḡnatoꝝ. ʒ. iiij. agarici
ʒ. iij. et succi eupatorij. ʒ. iij. informent̄ ex eis pillule
et bibat̄ ex eis. ʒ. i. et iteret̄ multotiēs. Et qñ cronica
fit ictericia opilatiua tūc neēariū ē sumere diacucur=
ma et tyriaca aut silia ex eis q̄ aperiūt cū fortitudine
et sil̄r dialacca. Et qñ est cū opilatiōe febris tūc atri=
plices sunt bōi valde: qm̄ sunt apitiui et extinctiui: et
sil̄r radix lactuce ṽ aq̄ ṽ q̄ sumat̄ pōd⁹. ʒ. ij cū melle.
et sil̄r aq̄ cuscute et endiuie et myrrha cū rotulis cas
siefistule cū oleo amigdalino amaro et dulci. Cura=
tiones aūt ictericie in q̄bus attendit̄ intētio egritudi
nis ipi⁹ et resolutiōis ei⁹ lȝ in eis sint aptio opilatio
nū et reliq̄ iuuamēta. Alie sunt potiones et alie sunt
ablutiōes: et alie sunt sternutatiōes. Et plin iuuamē
tum eaꝝ est in oculo et facie. Et alie sunt que sunt re
gimē cōe sicut est administratio tine cū aquis fortib⁹
Et qñ incipit mingere mingat in tina: qm̄ est cura ei⁹
et qñ egredit̄ ex balneo cooperiat̄ vt nō adueniat ei fri
gus oīno et dormiat coopertus. Ea ṽo q̄ sunt p̄ter bal
neū ex illis q̄ administrant̄ vsu medicine sunt q̄ extra=
hūt ex cute icteritiā. Et medicine q̄ extrahūt illō qñ
q̄ extrahūt ipm aut cū solutiōe vētris aut cū sudore.
et meli⁹ est vt sit sup exercitiū et laborē et sitim et ꝓ=
pṫ qñ est pot⁹ faciēs sudare. et sil̄r post balneū. Et
illi q̄ sue icteritie curationē vult cū resolutiōe nocent
frigus: et septētrio: nisi velit p ea resistere medicie ca
lide et aggregare eā sicut sumit in potu piper: deide
post illō sedeat in aqua frā. Et dr̄ q̄ patientes icteri=
tiam iuuant̄ p ꝯsiderationem in rebus citrinis. Illō
em̄ mouet nām ad expellēdū materiam citrinā totā
ad cutē quare adiuuatur adiutoriū curatiōis in ea.
ego ṽo nō sum ex illis qui negem hmōi curationē ꝯsi

cut sunt plures eoꝝ ꝗ̄ philosophanť ad eas. ¶ Et ex medicis bibitis cognitis ē vt in potu sumat stās i tia ℥.ij.succi raphāi cū.ʒ.ß.baurac ⁊.℥.i.vini. Nā ipsa nō morant̄ qn̄ extrahāt ex ea citrinitatē. Et iteꝝ sumať manipulꝰ sparagi ⁊ pugillꝰ ciceris ⁊ decoquanť i vase vitreato.cū.v.asceit aq̄ de q̄ in potu sumať mixta cūvino si nō ē fe.⁊ si ē febris poteť sola: deide sedeat in tina aq̄ in q̄ decoctꝰ ē capillꝰ veneris ⁊ egrediť ex eo col'a. Et iteꝝ floris nitri pōdꝰ.ʒ.ij.cū vio antiq̄: dimittať i nocte sub celo ⁊ sumať i potu. ⁊ de balneatione fiat illō qȯ dictū ē. Aut sumanť in potu sq̄lla assata cū.vi.ptibꝰ salis adusti ⁊ dosis sit.ij.aure.in ieiunio. Aut sumať i potu leporis marini pō.ij.ʒ.pulverizati sup ouū sorbile ⁊ sorbeať. Aut corticis ḡnatorū ʒ.iiij.arsenici pōdꝰ.ʒ.ij.sumať ex eis sił q̄ptuz tolerat pollex ⁊ sumať i potu cū .iij.℥.lactꝭ asinini: aut pōdꝰ i.ʒ.⁊ qȯ ē supra fenugreci: ⁊ sumať in potu cuz aq̄ et melle ⁊ sedeat in tina aq̄ frē. Aut sumať capillꝰ veneris tritꝰ ⁊ accipianť ex eo.ʒ.iiij.cū aq̄ in q̄ decoctū est anisuz. Aut succꝰ acetose cū aliquātulovini. Aut stercoris canis cōedētisossa alba nō nigra pōdꝰ.ʒ.iiij.cū aq̄ melľ. Aut folioꝝ sicle exiccate.ʒ.iiij.cūvio ꝯmixto fiat illō tribꝰ diebꝰ. Aut ciceris ni.lb.i.capilli venerꝭ māipulꝰvnꝰ ꝺcoquāť i aq̄ dōec ꝯsumať tertia⁊ sumatur ex ea i potu.℥.i. ¶ Aut succi raphāi.℥.ij.vini.℥.i. ¶ Aut ciceris ni.lb.i.carpobalsami thuris semīs feniculi oluz aā.pugillꝰ.i.decoquātur i.vi.asceit aque dōec ꝯsumať tertia ⁊ sumanť in potu ex ea.℥.ij. Et si nō fuerit fe.potenť cū vio: aut cinamomi quantitas quā tolerāt tres digiti cū vino ⁊ melle medietatis ꝑz mēsurā.℥.i.⁊.ß.aut cū aq̄ ⁊ vino. Aut semina almahaleb excorticata corticibꝰ suis de q̄bꝰ in potu sumatur pōdus.ij.ʒ.aut rubee tincture.℥.i.i ouo sorbili. Aut sumať limature cornu ceruini ḱirat.xviij.⁊ sumať in potu cū sirupo begur sericō. Aut sumanť ḡna pinee et ameos ⁊ staphisagria ⁊ sumat in potu eger ex eis: aut pipis ⁊ stercoris canis albi cōedētis ossa coclearīū.i.cū vino. Aut impleať colloq̄ntida eiecto ex ea qȯ intra ē vino ⁊ aq̄ ⁊ bibať. Aut deť in potu de felle vrsi in vino. Aut sumať cornu cerui.ʒ.i.⁊ tertia ⁊ sulfuris pōdus.ʒ.ij.⁊ bibať illō: ⁊ bibať post illud vinuz. Aut sumať ⁊ ꝓp̄e in opilatiua reubar.hipericō capilli veneris olibāi rubee tinctoꝝ ptes eq̄les ⁊ dosis sit ʒ.i. Et meᵉ q̄dē singulares q̄ ingrediūtur in hoc .c. et sunt aptiue ēt sunt absinthiū anisum assaꝝ acorꝰ rubea tinctoꝝ gētiana xilobal: agaricꝰ ꝯdisi nux cuꝑssi costus vtraq̄ aristo. ex eis q̄ dicitur ⁊ sunt leuia ē vt sumať i potu cerebrū alcubugi i vino puro. ¶ Aut sumāť vitelli duoꝝ ouoꝝ ⁊ ꝯquassenť i medio assacruati vini ⁊ bibanť. ¶ Et ex eis q̄ laudāť vehementeť est vt sumanť i potu ꝺ lūbricis terrēis exiccatis: q̄m ipi mūdificāt stati: ⁊ silr̄ fel vrsi. ¶ Et ex eis q̄ expta sunt ēt ē vt deť i potu radices acetose ⁊ stet in sole ⁊ āmbulet post illud hora vna dōec calefiat ⁊ sitiat: deinde sumat decoctionē capilli veneris ⁊ rubee tinctoꝝ ⁊ mēte: ⁊ silr̄ si bibať post balneū. ¶ Et ex diureticꝭ ꝓpriis ei ē vt sumať nucis cuꝑssi pōdus.ʒ.ij.cū pōdere.ʒ.ij. cassie ligne ⁊ bibať cū vino antiq̄. Deinde sedeat in tina in q̄ decoctꝰ sit capillꝰ veneris aut anisum post illud hora vna donec calefiat: q̄m minget ictericiam

totā. ¶ Et q̄nq̄ iuuanť cū carne hericij ꝑꝑ fortitudinē sue ꝓuocatiōis ⁊ mūdificatiōis ⁊ ꝯueniētie sue ad epar. ¶ Et aq̄ cuscute q̄n bibiť ex ea sacralati.i. cum semine apij ⁊ zuccaro altabarzet ē iuuatiua. ¶ Et ex solutiuis ꝓpriis eis ē vt ꝑforeť colloq̄ntida⁊ expellatur illꝫ qȯ ē in ea ⁊ ipleať vino ⁊ bulliat sup ꝓrunas ⁊ coleť ⁊ bibať. ¶ Et ex eis q̄ nos ꝓbauimꝰ est vt sūať aloes.ʒ.i.⁊ scamonee dauic.i.⁊ salis naptici.ʒ.vnius q̄rta: ⁊ rubee tictoꝝ ⁊ agarici āboꝝ aā.ʒ.ß.fiāt ex eis pillule⁊ bibanť in aq̄ de seminibꝰ medicinaꝝ q̄s diximus: ⁊ nos iam diximꝰ clisteria in antidotario ad hꝰ capitulū. ¶ Et ex sternutatorijs sunt succi q̄bꝰ sternutatur sicut succus cucumeris asinini ⁊ succus foliorū nasturcij ⁊ succus cupressi ⁊ succus ciclaminis sicut est aut ꝯteritur ciclamen ⁊ infundiť in lacte mulieris in nocte: deinde exꝓmiť in mane ⁊ tepefit ⁊ distillať: aut succus radicis alfarfafa exꝓmitur ⁊ bullitur cū sambacino bullitiōe leui: ⁊ in ipō fit parū galie ⁊ fiat cuz eo sternutatio. aut succus radicis raphani cōmū cū folijs suis. ¶ Et ex succis qui nō sunt caliditatis magne est succꝰ sicce. ⁊ ex succis frigidis est succus semꝑuiue aut succus alefuis fluuialis: ⁊ acetum ipm q̄nq̄ sugiť naribꝰ ⁊ retineť hora vna infirmꝰ in pila balnei q̄m est bona curatio: ⁊ similr̄ si infundatur in eo nigella die ⁊ nocte: deinde coleť ⁊ fiat caputpurgiume odoret ex ea sola ⁊ ꝯmixta. ¶ Et ex eis q̄ sunt preter succos ē vt sumať staphisagrie quarta.ʒ.i.⁊ teraturꝫ dissoluať cū aq̄ coriādri ⁊ olei amigdalini aā.ʒ.x. et fiat cū ea caputpurgiū ipō exñte in tina aut pila aq̄ i balneo: ⁊ q̄nq̄ misceť cū ea aliq̄d ordei sicci ⁊ aliq̄d aceti vini. ¶ In oculo ꝟo ipō assidueť ipsius ablutio cū aq̄ ro.⁊ aq̄ coriandri et aq̄ ninis. ¶ Ablutiōes vero habentibꝰ icteritiā sunt aq̄ in q̄bus decoquanť capillus venerꝭ et sceha et maiorana et poliū et camomilla et alaniuden ꝓprie et tribuli et anetū est radix in eis. et q̄nq̄ ponitur ꝑꝑ calidā icteritiā in eis acetositas citri: q̄m ē vehemētis abstersiōis cū sua incisione in oi tinctura. ¶ Et q̄nq̄ assumunť ex istis rebꝰ emplastra et assumunť ex eis olea quibus fit inunctio sicut oleū alhacuen et oleū camomillinū et oleū anetinum et iteꝝ oleū ꝯgelati vue et oleum de lilio. ¶ In icteritia ꝟo cretica opꝫ vt cū excutit infirmus intendat cū ea intentionē ipsiꝰ egritudinis cū lauatiuis et diureticis mūdificatiuis et fortasse si indiget solutione vētris et fortasse sufficit balneū solū. ¶ Qȯ si videris in vrinis eoꝝ et egestionibꝰ paucitatem tincture scias q̄ māa in eis est grossa quare cōforta illud cum quo medicaris et lauatiuis notis et silibus. ¶ Venenose aūt cura est tyriaca et mitridatū: ꝓpea q̄ꝛ resistit veneno: deide bibat aquā maloꝝ acetosoꝝ et aquā granatoꝝ et succū endiuie et portulace et mucilaginē psilij et almirberis et ola i q̄bus ē infrigidatio cū ꝟtute tyriace. ¶ Et i ipā q̄dē iā expertū fuit i ꝑncipio cū accidit et ꝓprie cūvenenū ē ebibitū vt bibatur lac assidue cū oleo amigdalino. ¶ Regimē aūt ipoꝝ cuz cibis iā docui ipm i cōplexiōe calida absq̄ debilitate manifesta et sine opilatiōe. ¶ Opilatiuam vero et debilitatiuam cognosces ꝑ ea que dicta sunt in ca.epatis. ¶ Et cibus quidē ictericoꝝ est ille qui alleuiat et subtiliat et i q̄ est aptio. ¶ Et ius piscium confert eis

proprie cum eis q̄ prouocant ⁊ subtiliant de illis q̄ dicemus in fine capitulorum.

¶ De cura icticie nigre aggregate vitio splēis. vij.

IN illa q̄ꝺ q̄ splenetica est ꝯsidera an sit illic repletio sanguinea plurima: q̄re flōma basilicā si nīā ⁊ saluaticā post eā: deinde occupate cū splene ⁊ rectificatiōe opilationū eius ⁊ aꝑatum ipsius ⁊ debilitate eius. ¶ Et si fuerit causa eius multitudo melic ꝑpter illud qꝺ generat ipsam ex v̄tutibus ⁊ cibis fm q̄ dictū est: oportet et cūare eā cum eis q̄ ipsam cūant. ¶ Et illis est decoctio scolopēdrie cū ello dicta in antidotario ⁊ eūetur ex ea multotiens.

¶ Et decoctio epithimi fm hūc modū. ℞. myrab. nigro. ⁊ kleb. oium. añ. ʒ. x. fumiterre scolopēdrie polipodij ⁊ flo⁊ squinanti oium. añ. ʒ. v. radicum apij: ⁊ feniculi ambo⁊. añ. pugillū. i. elli nigri pōdus. ʒ. ij. decoquant in tribus lib. aque donec remaneat q̄rta ⁊ ꝓiciat sup ea epithymi. ʒ. v. ⁊ buliat ebulitione leni deinde colet ⁊ cōponant cum ea hyerepigre. ʒ. xxx.

¶ Et silr pillule facte de myrab. nigris ⁊ epithymo: ⁊ sale indo: ⁊ agarico ⁊ corticibus radicū capparis.

¶ Et qñ fit eūo det in potu lac camela⁊. ⁊ si nō repetitur. aqua casei facta cū syrupo acetoso de seibuor spodio ⁊ polio: ⁊ medicine subtiles que sunt ex scolopendria ⁊ radice capperis ⁊ similibus. ¶ Et aq̄ in qua decoquunt folia tamarisci ⁊ radices ⁊ aqua folio⁊ capparis ⁊ aqua folio⁊ raphani ⁊ syrupus acetosus: ⁊ silr aqua solatri ⁊ aq̄ apij si fuerit caliditas.

¶ Et syrupus acetosus in quo decocta sūt scolopendria ⁊ folia capparis ⁊ fructus tamarisci ⁊ polium.

¶ Et si fuerit in splene aꝑa calm oportebit vt nō sit sugfluitas in calefacientibus. ¶ Et si in ipso sūt opilationes tūc aperitiua fortia predicta in caplo epat⁊ inuatiua sunt ēt. Et ego dicam in caplo opilationis splenis medicinas que ei ꝓprie sunt. ¶ Et si est cā debilitas attractiōis splenis tūc de illis que necessaria sunt est vt tu ponas sup ipm vētosas sine incisione. Et vt adiministret exercitium ⁊ empl'a cōfortantia splenē sicut illud qꝺ fit ex absinthij ⁊ cordumeni ⁊ flo⁊ squinanti ⁊ alhalce ⁊ centauree ⁊ radicū capparis oiu⁊. añ. pte. i. ⁊ ex rosi. ptibus. ij. ⁊ ex bdellij pte i. s. ⁊ ex ammoniaci partibus. vij. ⁊ decima ptis fiat ex eo emplm. ¶ Et quādo abluitur fiat cū aceto puro forti in quo bulliant anetum ⁊ baurach ⁊ sal ⁊ ruta ⁊ calamentum. ¶ Et si fuerit cā in ictericia nigra calitas epatis curet epar cum subtiliatiuis. Et si fuerit fritas curet cum tyriaca maiore ꝓprie ⁊ cū medicinis notis. ¶ Et si fuerit cā in ea corpus totum fac in pmis illud qꝺ conuenit epati vt patiantur ab eo vene: deinde corpori. ¶ Ipsa⁊ aūt ictericiā cura cū eis quibus curas ipsam ictericiā citrinā ⁊ cum eis q̄ de illis fortiora sunt. ¶ Et quādo aggregantur ambe ictericie simul ⁊ est replo ⁊ indiges flōmia: flobotoma tūc ambas manus ⁊ euacua eas ambas diebus aliquib⁹ ⁊ aggrega inter duo regimina: ⁊ da in potu iter ea ābo decoctionē absinthij ⁊ epithymi: ⁊ aggrega aq̄s folio⁊ raphani tamarisci ⁊ salic⁊ oiu⁊ añ. ʒ. i. ⁊ s. aque solatri. ʒ. iij. aque foliorum cappar⁊ ʒ. ij. aggrega ⁊ fac bullire omnia cum. ʒ. x. cassiefistule ⁊ proijce super ea pondus. ʒ. xxx. hyerepigre et pōdus. ij. dauich croci: et pōd⁹. iij. kirat scamonee asse in cepe et expecta duob⁹ dieb⁹: et post illud bibat aq̄ casei et syrup⁹ acetosus. ¶ Cibi aūt in oibus illis sunt cibi leues noti et pisces alredradu: et ex pullis ipinguatis: et olerib⁹ edibilia et apiū cōdita ꝓpua et capparis cū aceto.

¶ Tractat⁹ scḋs de reliquis dispositiōibus splenis.

¶ Sermo vniuersalis.

¶ De egritudinib⁹ splenis. Ca. j.

SPleni accidit oēs spēs egritudinu⁊ ꝑdicta⁊. s. de egritudinib⁹ cōplonis et cōpositiōis sicut opilationes et solo⁊ ꝯtinuitatis et silia et aꝑata cū speciebus suis. ¶ Et scias q̄ quādo splē impinguat extenuat corp⁹: qm in pmis destruit virtus epatis vehemēter cū cōtrarietate: quare minoratur gn̄atio san. et cū hoc ipe attrahit de sanguine illius infirmi rem pluā ꝑpter magnitudinē sui. Et penitus extenuatio splenis sigt bonitatē humo⁊ et pinguedo ei⁹ malitiā humo⁊. ¶ Et qñ⁊ couertunt egritudines splenis ad febres cōmixtas sicut ipe qñ⁊ generāt ab illis egritudinib⁹. Ipse em̄ generātur multotiēs ex tertiana nō pura et ex febribus pestilētialibus et fe. cōmixtis. ¶ Et plurime q̄dem egritudines splenis sunt autūnales. ¶ Et color hītis eas ē declius ad citrinitatē et nigredinē. ¶ Et qñq̄ pueniunt egritudines splenis ad stōm et fortasse appetitū augent: et quādoq̄ destruūt et qñq̄ cogūt ipm esi propinqua est digestio ad euomendū rem acetosam ex qua ebullit terra absq̄ nocumento et absq̄ dolore.

¶ Et vrina sanguinea bona est in fine egritudinum splenis. et silr grossa in q̄ est fex: et viscositas q̄ est in ipsa est silis viscositati sanguinis: et qñq̄ resoluit ꝑ eā fe. ex febribus egritudinu⁊ splenis: q̄r resoluitur per eā splen.

¶ De signis cōplonū splenis. Ca. ij.

CAlidā significāt sitis et iflāmatio in sinistro: et corruptio v̄tutis ei⁹ que attrahit melācoliam.

¶ Frigidā vero significāt debilitas attractionis ei⁹ et casus appetitus et iteratio fastidiose satietatis et multitudo rugit⁹ et eructuationis. ¶ Et sigt siccā duritiem et ꝺbilitas corporis et grossitudo san. et vehemētia nigredinis coloris. ¶ Et humidā sigt lenitatis lateris sinistri: et mollities corpis et nigredo trahēs ad albedinē plūbeā.

¶ De cura. Ca. iij.

EST proxima curatiōib⁹ epatis et indiget vt sint medicine fortiores ⁊ penetrabiliores: ⁊ ingenietur eorum penetratio cum eis que penetrare faciūt et cum eis que obseruant virtutem super eas vsq̄ perficiant operationes suas. ¶ Et scias q̄ differentia inter curatiōes spleneticas et epaticas est in fortitudine et debilitate et labore et alleuiatiōe. Epar enim est dignius vt alleuietur cum eo. Et nō fit superfluitas in confortando illud quo curatur. Et nō afferātur super ipsum medicine acute nimis sicut acetum forte nisi in necessitate. ¶ Et splen econtrario illius eget vt adiuuentur medicine eius cum eo qꝺ conseruat virtutem earum: et cum quod penetrare facit. ¶ Et spleni q̄dem sunt medicine que sunt pro

pte ei: sicut cortices radicis cappar; et sicut scolopēdria et āmoniacū et alleū siluestre. ¶ Et qñq; necessarium faciunt egritudines splenis vt flobotometur basilica maior: et flobotometur saphēa: immo flobotomentur vtriq; guidegi.

¶ De apatibus splenis calidis et frigidis et duris et quorū durities est in fieri apa. Cap.iiij.

SCias q̄ minorātur in splene accidētia apatum calidorū et fixio ipsorū simul: imo qñq; accidūt spleni apata calida. festināt aūt ad duritiē. qm̄ sanguis q̄ puenit ad eū vt nutriat ipso est sanguis spissus eū ponit i apate qr̄ induratur. plura ḡ apata splenis sunt dura: mollia vero sūt in qbusdā hoīs. ¶ Et plm̄ qd̄ accit in ipso de apate calo est sanguineū et colericū accidit in ipso raro: et durū ē in inferiore pte splenis pp grauitatē materiei. ¶ Et figure ei⁹ sunt. iiij. rotūda et lata et lōga: et ḡſa: et lōga subtilis. Flegmaticū vo accit raro. ¶ Et splenetic⁹ qd̄ est q̄ hȝ duritiē i splene suo: aut pp ḡſitudinē sue sube q̄uis nō pueniat ad finē ad quē puenit apa: aut pp apa durū in ipō: et pmū qd̄ est leui⁹. ¶ Inq̄t hyp. Si splenetic⁹ inuenit dolorē interiorē ē magis saluū: et illud qm̄ in ipso sperat adhuc sensus. Et dixit qñ accit ei fluxus vētris cū sanguie ē meli⁹. s. qr sperat cum eo resolo materiei splenis ei⁹. ¶ Si āt pseuerauerit aduenit ei lubricitas ydropica et moriet. et cā in eo ē dñū frigiditatis sup ɔplonem. ¶ Et dixit. Illi q̄ catarrū hȝ nō accidit splē et in h⁰ ē ɔsideratio. et fortasse multitudo catarri ē sigtio hūiditatis ɔplonis ei⁹ vt sit illō in pximo futuro. ¶ Et in lib⁰ hyp. ille q̄ hȝ dolorē in splene suo et currit ex eo sanguis rube⁹: et apparēt in corpore ipsi⁹ vlcera alba nō ledētia morit in die 2⁰: et si nō cadit appetit⁹ eius. ¶ Et qñq; terminant apata splenis fluxu sanguinis natiuȝ ēt et pp̄e ex latere sinistro. Et apatib⁹ apō aures difficil suppuratōis et apstiōis pp ḡſitiē materiei. ¶ Et laudabilior vrina eorū est ḡſa sanguinea. et vla i q̄ l ē fexviscosa: qñȝ sigt sanitatē splenis et destructiōeȝ ei⁹. ¶ Et dixerūt q̄dam cū fuerit i vrla sīē suspēsio sā. et febricitās habuit splenē extenuat vel destruit splē ei⁹. ¶ Et qñȝ ɔtingit in q̄busdā hoibus vt multitudo splenis gñetur et remaneāt ƒȝ illō tpe lōgo: et sint ƒȝ salutē dispōnū suaȝ apparentiū spacio pliro: quāuis qñȝ accidāt ex magnitudine eius nocumēta plurima et ƒm māȝ efficientē et ƒm virtutē splenis. ¶ Et scias q̄ splē qñq; apat post apa epatis ƒm semitā pmutationis: et illud ē melius q̄ vt permutet apa splenis ad epar.

¶ De signis. Capitulum.v.

COmmunicāt apata splenis ola in grauedine et i magnitudie et dolore extēsio vsq; ad diaphragma ex latere sinistro: et quandoq; ascendit vsq; ad furculā et ad humerum sinistrū pp cōitatē furcule. ¶ Et qñq; facit anhelitū duplum existentem ƒm formā anhelitus fletus infantis: qm̄ apa impedit diaphragma ad h^c vt vadat i motu anhelitus: q̄re stat subito pp lesionē: deinde redit. ¶ Et dū non est apa magnū nō cōprimit diaphragma. Naȝ cōicatio splenis ad diaphragma mior est cōitate ei⁹ ad stōm ēt. Sensus. n. sentit splenis inflatōȝ et corpus allenitat. ¶ Et qñq; accidit ex apatibus splenis et propue qñ sunt in inferiore pte ei⁹ vt subtiliet sanguis: qm̄ vehemēter mūdificat sanguinē a fece sua: et accidit: vt rubeant pedes et genua ipsius. et illud qm̄ stōi os cōicat lferiori pti splenis: qm̄ ex ipa ascendit vena expellēs hu. melācolicū. ¶ Qm̄ ḡ caliditas nālis vincit pueūt ad extremitates proximas. et accidit extremitati nasi ei⁹: et auri ipsius vt respōdeat pp illud qd̄ accidit ex apostemate sanguineo et malitiā passionis ei⁹ et paucitatē ēt: et ista mēbra vehemētis sunt passionis ab infrigidatiuis. ¶ Et apostema q̄dem differt ab inflatione p priuationē grauitatis. et q̄ apa dolorē facit icessus et inflatiōȝ qñq; sedat et remouet eā: et differt per euentū rugitus et eructuationē. Et cōicāt apata ei⁹ cala cū accidētib⁹ p̄dictis: et cū inflationer siti et febre. Uerū eius qd̄ ē colericū est inflāmatio vehementior et sitis fortior et grauedo eius minor: et est dolor ad inflāmationē decliuior q̄ ad tensionē et color est ad rubedinē tendēs. ¶ Cū apatibus vo duris maligna fit ala: et cōmouet tristicia: et varietas q̄busdā hoīs. Cōmixtio vo sensus fortis nō accidit nisi apud plurimi ctoric: qm̄ mā melica mota ē nō ad partē capitis: q̄uis iā accidat ex parte alia: et est p cōitatē splenis ad diaphragma: deide diaphragmatis ad cerebrum. Et qñq; denigrat lingua ex duritijs splenis et sentit durities eius absq; rugitu cū pmit nisi aggreget ei inflatio. ¶ Et nō est cū ea se. inseparabilis: imo qñq; ē ƒm ordinem. ¶ Et qñq; multiplicant cuȝ ea vlcera crurium et corrodūtur dētes et gingiue pp grossitudinē san. q̄ descendit in vlcera crurū et corruptionē vaporis q̄ ascendit in oēs partes gingiuarum et dentium. ¶ Et qñq; est in vlceribus crurū crisis illius. pluribus nāq; eorū qui spleneȝ hñt cū accidūt exercitia laboriosa attrahitur inde mā ad crura et euadit et egrediuntur cum ea bothor que nolant anitham. ¶ Et multotiens est vrinale splenetici sicut sani. Sed cum exercet seipsum resoluitur melencolia ei⁹ ad vrinale et facit ipm hre nigredinē nō existentē: et si essent causa in ea renes pseueraret saltē in hora exit⁹ ei⁹. ¶ Et flōmia plurima apostemat splenē. Et autunnus est eius inimicus: et qñ fuerit durities post apa calidum antecedēt accidentia calidi. deide inquirent accntia duritiei. ¶ Et multotiens q̄dem ɔfortat splē subito p seipsum: aut per illud qd̄ cōfortat ipsum et pualet super totū illud qd̄ est in ipō de mā mala: et solone educit eā feculentā sicut fex oliuaȝ. ¶ Et sigt q̄ ē ex splene et nō ex epate euacuatio epatis ab egritudine. Et q̄ splen tolerat ipam et detumitio eius pp illud qd̄ accidit ei ex hoc. Cū apatib⁹ aūt frigidis flegmaticis sunt signa apatum cū lenitate tact⁹ et cū albedine coloris in quo est parū nigredinis. ¶ Et splenetici quidem vehementiorē cibi appetitum habent q̄ alij. Et vomitus difficilis fit in eis valde: et sunt nature eorū stricte ƒm plurimum et indigent in vomitu et in solutione ventris medicinis.

¶ De curatiōe apatū splēis calorū valde. Cap.vj.

APproximāt curatiōes eoruȝ curationibus suorum similium in epate preter quod necessitas fit illarum et obseruantia ad latus stiphicitatis sed cum cautela calefactionis vehementis vt nō festinet materia ad grossitieȝ et duritieȝ. ¶ Et cōmunicat in

hoc epar et. ambo.n. pparata sunt vt permutent ex apostematibus calidis ad duritiem. verum oportet vt misceātur cum eis medicine in qbus sit incisio aliqua cū caliditate equali: ⁊ stipticitas ⁊ virtus frigiditatis sicut alumē. ¶ Et scias q acetum multū ingreditur in curis eorum. ¶ Et oportet vt incipiatur in primis a flobotomia basilice. Deinde dātur i potu succus ei aque predicte in egritudine epatis. ¶ Et illa que appropriātur spleni plurimū sunt aqua foliorū salicis: ⁊ aqua foliorum algarab: ⁊ aqua portulace. ⁊ aq capilli veneris hūidi. ¶ Et ex eis que cōferunt in ipso est vt detur in potu pondus.ʒ.i. de semine portu. cū aceto. Inest.n. ei proprietas in resoluēdo apostemata ⁊ duritiem eius. ¶ Et vt de arnaglossa exiccata pulueris omni die sumatur quātitas coclearis vnius. ¶ Et cib⁹ sit ille quē diximus in capl'o epatis. Et zerificati inest proprietas iuuatiua: ⁊ proprie qn frangit cum zuccaro siccitas eius: ⁊ cū tereniabin.

¶ De curationibus splenis. Cap.vij.

Cum scias q cā in illo est opilatio ex sanguine plurimo melancolico. oz vt flobotomes basilicam ⁊ saluatellā ⁊ dimittas saluatellā constringi p seipsam cū constringitur ante casum vtutis. Et qnq necessariū est tibi vt flobotomes guidegi sinistrum. Et qnq indiges vt consequaris eā cum euacuatiōe per ea que educunt melācoliam de qbus dictum est in capitulo ictericie nigre. ¶ Et oz vt non obliuiscaris canonis predicti in curatione duritierum de lenificatione vltima: imo resolutione vt non reuertatur in duritiē lapidis humor. ¶ Qd si expeditus fueris ab hoc vt nō indigueris eo erit tibi necessariū vt administres medicinas abstersiuas incisiuas in quib⁹ nō est multitudo calitatis. ⁊ fortasse inuenies has intentiones in medicinis singularibus ⁊ fortasse indigebis composit'. ¶ Et medicine singuleres q faciūt illud sunt medi' in qbus inuenis amaritudinē ⁊ stipticitatē ⁊ caliditatem: aut caliditatē temperatā ⁊ stipticitatem. ⁊ qnq inuenis medicinas singulares faciētes illud cum pprietatibus q sunt in eis. ¶ Qd si inuenis medicinā in qua sit amaritudo tm̄ tunc permisce eā cum aliquātulo aluminis ⁊ aceto. Alumen em̄ frāgit sua vtute subtilitatē eius. ¶ Et cauterium dictū in egritudine splenis sup vena q est in interiore pte brachij sinistri fiat. ⁊ si nō fuerit manifeste dispōnis: tunc cū eo qd inuimus. ¶ Et qnq sufficit regimē subtiliatiuū in sanatione splenis. ⁊ qnq accit vt cōferat in ipso regimē impinguans corpus cum nō facit accidere opilationē ⁊ nō fuerit ingrossans san. ⁊ si fuerit ita: sed nō possumus ipm rectificare. Regimen nāq ipinguatiuum est ex eis q humectant san. ⁊ rectificant ipm ⁊ tēperant ipm cum fractione melācolie. ¶ Et qnq peruenit duricies splenis ad hoc vt nō sufficiat in curatiōe eius adiutoriū cū eis q bibūtur absq eis cū qbus fit ei emplm. ¶ Et oē lac pter lac camelarum est malum spleni. ¶ Et medicinarum singularium q administrantur ad hāc causam melior est cortex radicis capparis. ipse enim multotiēs educit vrinā ⁊ egēnem sanguineam malā: ⁊ sanat pprie qn bibunt cū syrupo acetoso de seminibus trahēte ad acetositatē. ¶ Et nō ipse solus: imo sicut centaurea ⁊ succus ei⁹: ⁊ pprie minor: ⁊ radix lilij: ⁊ flos salicis: ⁊ acorus cōfecta cū melle omni die coclearium vnum: ⁊ grana alcafid: ⁊ myrt⁹: ⁊ cāepitheos ⁊ camedreos: ⁊ grana alcadra cū syrupo acetoso: ⁊ prassiū cum aq feriarorum quā dicā. ¶ Et squilla ē bona: ⁊ vltima ⁊ meli⁹ est oximel ei⁹: ⁊ scolopēdria cū succo tamarisci: ⁊ nasturtiū: ⁊ nigella: ⁊ agaricus solū cū syrupo acetoso ⁊ centaurea. ¶ Et dos cuiusli illorum sit ab vno aur. vsq ad.ʒ.i. Et epithimi pondus.ʒ.v.i.℥. i. syrupi acetosi vsq ad.ʒ.ij. istud.n. cū iterat solōne ventris educit illd qd ē i splene: ⁊ detumescere eū facit. ¶ Et āmoniacū ⁊ lupini pcipue decoctio eorum cū syr⁹ acetoso: ⁊ decoctio cū aq dulci ⁊ bibat cū syrupo acetoso: aut cū aq decoctiōis polij: ⁊ acetosa nutrita cū aceto ⁊ cū syrupo acetoso. ⁊ succus spinarum recentiū: ⁊ anetum siccū: sumat ex eo omni die pōdus ʒ.ij. ⁊ cōsequat vrina cameli: ⁊ succi eupatorij pōd⁹ ʒ.ij. cū aq decoctiōis absinthij. ¶ Et iuua[m] cū lacte camelino ⁊ vrinis eorum est vehemēs valde ⁊ assumat inde fortis ⁊ debilis ois sm se. Et meli⁹ est illd cui⁹ camela iā pascuit algarab ⁊ sceha ⁊ apiū ⁊ feniculū. ¶ Et qn apparet ex potatione eius digō apatis: ⁊ apparet in fece eūo melietpueni post illud cū cōfortatione. ¶ Aut sume albotim infusum in aceto. vij. dieb⁹: deinde accipiat ex illo albotim oi die tria coclearia ⁊ sorbeat ex illo aceto sup ipm. ¶ Et sumat in potu seis raffani pōdus.ʒ.i.⁊.ß. cū aceto forti aut dcoctione foliorum nucū recētiū decoctorum cum aceto squille. ¶ Aut aq foliorum capparis cū syrupo ace. aut de nesridē cū aceto squillitico. ¶ Et ex eis q currunt cursu eorum in qb⁹ est pprietas est pōdus.ʒ.ij. seis portulace cū aceto. ¶ Aut coralli decocti valde pōdus aur. i. cum aliq syruporum splenēticorum. ¶ Aut emplm de cucurbita tenera. aut ipa cucurbita terat post exiccationē ⁊ bibat ex ea.ʒ.ij. pondus cum syrupo acetoso. ¶ Et iterum semē cāne ⁊ semē cuscute ⁊ folia salic' pp suā amaritudinē ⁊ stipticitatē: ⁊ semē acetose: ⁊ semē atriplic': ⁊ fruct⁹ tamarisci: ⁊ folia ei⁹: ⁊ pulmōis vulpis aut epat' ipi⁹ pōdus.ʒ.ij. exiccati. ¶ Aut accipe vespitionē ⁊ dcolla ipm ⁊ exicca ipm ⁊ tere eū: ⁊ accipe ex eo qd tolerāt tres digiti. ¶ Aut accipe.vij. vespitiliones pingues ⁊ dcolla eos ⁊ infunde eos: ⁊ exicca eos ⁊ pone ipsos in vase vitreato submersos cū aceto forti ⁊ lutato: ⁊ dimitte in furno clauso. Cum ergo decocti sunt depone vas extractū ex eo vsquequo isfrigidet: deinde extrahe eos ⁊ dissolue digit' in aceto ⁊ sumat ex eo in potu omni die pōdus.ʒ.ij. ⁊ hec est curatio expta. ¶ Et cōueniēs qd est vt h⁹i medicine singulares dicte prius ⁊ posteri⁹ bibant cum syrupo ⁊ aceto. ⁊ fiant ex eis emplastra cōfortātia cum aceto. ¶ Medicine vo cōposite que bibūtur sunt sicut scolopēdria ⁊ spodium ex qbus bibatur pondus.ʒ.ij. cū syrupo acetoso: ⁊ trocisci de capparib⁹ ⁊ troc. alfelemenusch cum syru. acetos. ⁊ troc. de reu. facti cum corticibus radicis capparis ⁊ bibiti in aceto vehemētis acetositatis: ⁊ illud cum non fuerit inflatio ⁊ trocisci de rubea. ⁊ tiriaca diatesseron est optima valde cū nō fuerit fe. ¶ Aut sume nasturtij pte. i. ⁊ nigele ptem.ß. cōficient cū melle dispumato ⁊ sit dosis.ʒ.iij. cum aceto permixto. ¶ Aut suffufex aristol. ⁊ myr-

rab.lxxbu.de quo sumat̃ coclearíũ.i.cũ vrina cameli ⁊ cũ vrina capraꝝ. Et corticũ capparis.ʒ.iiij.⁊ aristo. longe pondus.ʒ.ij.seis.alfelemenusch. ⁊ pipis amboꝝ.an̄.ʒ.vi.fiãt ex eis trocisci. ¶ Et ex eis q̃ cõferũt est illud qd̃. ℞.capilli veneris ⁊ corticũ radicis cappar꜖ ⁊ seis portul.⁊ seis ruthe ⁊ seis alfelemenusch. ⁊ ysopi oiuꝫ.an̄.ptes eq̃les:⁊ dos̃ fit.ʒ.iiij.i syrupo acetoso. ¶ Aut sumant̃ radices cappar꜖ ⁊ passule:⁊semẽ napi ⁊ ysopi:terãt̃ oĩa ⁊ isundãt̃ i aceto die ac nocte:⁊ ꝺcoquãt̃ in aq̃ pluria donec ad paucã redeat ⁊ misceat̃ cũ ea syrup⁹ acetosus fort꜖ de seib⁹:⁊ bibat̃. ¶ Aut i potu sumãt de aceto i q̃ decocta fuerũt sauina ⁊ nux cupssi decoctiõe vehemẽti:donec remaneat paꝝ ⁊ bibat̃ ex eo illd̃ qd̃ põt:⁊ fiat emplm̃ cũ fece ipsius. ¶ Aut lac camelaꝝ fꝫ ꝯditões suas in potu sumat̃ cũ aq̃ folioꝝ algarab. Et iteꝝ sumant̃ rubee.ʒ.xij.⁊ cortices radicũ cappar꜖:⁊ aristo.lõ.⁊ireos:oiuꝫ an̄.ʒ.ij.ꝯterant̃ valde ⁊ ꝯficiant̃ cũ oximel acetoso ⁊ fiãt ide trocisci sitq̃ dosis aur̃.i.cũ aq̃ absinthij:⁊ corticũ radic꜖ capparoꝝ decoctoꝝ sil̃. ¶ Aut sumãt̃ folioꝝ rãni recẽtiũ:⁊ corticũ radicis capparis:⁊ fruct⁹ tamarisci ⁊ scolopendrie:⁊ squille assate ⁊ pipis albi ptes eq̃les isormẽt̃ ex eis trocisci: ⁊ sit dos̃ põd⁹.ij. aur̃.cũ sir° acetoso. ¶ Aut sumat̃ splẽ asini siluestr꜖: ⁊ splen pulli equini ambo exiccati ⁊ cõtriti ⁊ bibat̃ ex eis aur̃.i.ꝓcẽdo vsq̃ ad.ʒ.ij. cũ vino ꝑmixto. ¶ Et dr̃ q̃ cũ iste medicie i potu dant̃ porcellis aliq̃b⁹ diebus nõ repit̃ i eis splen. ¶ Sumant̃ epithymũ ⁊ cortices radicũ cappar꜖ mediani ꝯficiant̃ cũ melle: ⁊ bibat̃ ex eo circit̃ aur̃.v. ¶ Aut sumant̃ cortices radicũ cappar꜖ ⁊ scolopẽdria ⁊ fruct⁹ tamarisci:⁊ cortex salicis ⁊ rubea ⁊ ireos ⁊ allaꝝ ⁊ acorus: ꝺcoquãt̃ cũ aceto forti:deide colet̃ ⁊ fiat ex eo syrup⁹ acetosus mellinus ⁊ bibat̃:i cui⁹ dosi sit põdus.ʒ.i. ãmoniaci ẽ ei mirabile. ¶ Et si splenetic⁹ ꝯquerit̃ de solõne vẽtris in qua nõ ẽ san.⁊ cũ aq̃ nõ ẽ pũctura sumat suffuf de granis granatoꝝ trib⁹ dieb⁹ aut.iiij. ol die.ʒ.iij. aut iiij.⁊ faciat vt cib⁹ ei⁹ sit medietas ei⁹ q̃ ꝯsueuit vrinã solo ei⁹ ẽ splenetica:⁊ cã i eo ẽ:qm̃ corpus ñ recipit sanguinẽ. ¶ Et scias q̃ res calide valde:non sunt multũ ꝯueniẽtes spleni: ꝑꝑea q̃ indurãt ⁊ exiccãt ⁊ ꝓhibẽt a resolõne. ¶ Et quãdo fuerit i vrinali caliditas tũc melius erit ẽt vt in potu sumãt̃ trocisci almirberis ⁊ silia. ¶ Medicamẽ conferẽs duritiei accidẽti in splene. ℞.radic.oppopo.⁊ radic.capparis ⁊ spẽi volubilis noĩate albi ocimũ ⁊ medulle sq̃lle assate ⁊ granatorum albenꝫ alleoꝝ siluestrium omniũ an̄. partem.i.misceant̃ oĩa ⁊ sumat̃ ex eo darlxmet.i. in mane cuꝫ sirupo acetoso aut aceto permixto. ¶ Al. ℞.medulle albe darlxmet.iij.alleorum siluestrium darlxmet.vj.cortices radicũ cappa.darlxmet.iij. costi darlxmet.ij.storaci darlxmet.vj.polij.darlxmet. iij.radicis plãte noĩate cotolin ⁊ est spẽs illa q̃ nolatur asactaict darlxmet duo.existimo q̃ hec spẽs asactaict ẽ plãta hñs folia silia myrtho: ⁊ in medio sui hẽt ãnulũ siĩeꝫ oculo: ⁊ siĩat̃ sem̃pniue maiori.⁊granoꝝ volubilis maioris nũero.xxv. ãmoniaci darlxmet.iiij.bezahard darlxmet.i. radic꜖ ei⁹ darlxmet. iij.cordũ ẽ darlxmet.i.⁊.s. seis arboꝝ marie darlxmet.i.⁊.s.ḡnoꝝ sq̃lle:⁊ẽ alhõsol assaꝝ darlxmet.xvj. miscẽãtur siĩ ⁊ admistrent̃ cum sirupo acetoso: ⁊ sit dos̃.darlxmet.i.⁊.s.⁊ fꝫ plurimũ darlxmet.ij. Trocisci alij faciẽtes illã oꝑatione. ℞.seis lilij darlxmet iiij.piperis albi ⁊ spice syre ⁊ ãmoniaci oiuꝫ an̄.ʒ.ij. informẽt̃ trocisci:⁊ admistrẽt̃ sicut illi q̃ sunt añ eos.

¶ Trocisci alij ꝯferẽtes spleneticas. ℞.ãmõiaci ⁊ fructus alhausigi oiuꝫ an̄.darlxmet.viij. cortices radicis cappar꜖ ⁊fruct⁹ thamarisci:⁊ pipis albi ⁊ scordeõ ⁊ sq̃lle mũdate assate oiuꝫ an̄.darlxmet.ij.cõficiant̃ cũ aq̃ ⁊ fiãt inde troc.quoꝝ vnusquisq̃ sit darlxmet i.⁊ dosis sit vnus eorum cũ sirupo mellino. ¶ Al. ℞. medulle squille assate lb̃.viij.radicis alfesire:⁊ ẽ radix vitis albe.lb̃.viij.pipis al.⁊ petroselini ⁊ pastinace siluestris ⁊ farle herbi ⁊ granoꝝ pinee oiuꝫ an̄.℥.viij.lilij celestis:⁊ radicis opoponaci ãboꝝ an̄.℥.ij. cõficiãtur:⁊ cũ administratur aliquid eoꝝ tũc melius est vt dimittat aquam aut minoret potum eius vt sit medicina saluata i ꝯcauo. Et nõ trahat̃ ad gibbositatem epis ꝑꝑ abiutoriũ aque plurimũ. ¶ In administratione autem ciborũ melius ẽ vt admistret̃ ante eos balneatio longa fꝫ ieiuniũ ⁊ sit statio in tina. ¶ Et qñ egredit̃ eger ex ea sumat incisiua subtiliatiua facientia sitim sicut pisces salitos ⁊ carnem salsã incisaꝫ ⁊ synapi ⁊ sahane:⁊ sumat in potu vinum mixtũ cum aq̃ marina:⁊ subtiliet reginem suum:⁊ faciat illud tribus dieb⁹:⁊ in quarto exercitetur donec sudat:⁊ frequens fiat anhelitus eius ⁊ emplastret̃ ⁊ hoc fiat si res fuerit fortis:⁊ si fuerit debilior hac sit ꝯtentus eo qd̃ est leuius hoc. ¶ Emplastroꝝ ṽo forma est: quoniam quandoq̃ fiunt ex illis simplicib⁹ que dixim⁹. ¶ Et cũ emplastrũ fit ex ãmoniaco ipo ⁊ stercore ouium cum aceto est emplm̃ forte. ⁊ sterc⁹ ouium adustum ⁊ cinis asinoꝝ est emplastrũ bonũ: quando conficitur cum aceto:⁊ fit emplastrum cum eo.⁊ siĩr ex radice vitis albe cũ aceto. ¶ Et qñ accipitur stercus vaccarum pascentium ⁊ exiccat̃ in ꝑimis: deinde decoquitur cum aceto:⁊ est ex eo emplastrũ bonum.⁊ quãdoq̃ puluerizat̃ sup ipm̃ sulfur citrinum. ¶ Et emplastratio cum flore salicis est mirabilis. Et ex illis est granoꝝ albem cum aceto. ¶ Et iterũ alharmel cum semine suo decoquat̃ in aceto donec dissoluat̃ ⁊ fiat ex eo emplm̃. ¶ Et ex eis q̃ sunt ꝓpinq̃ eq̃litati est sicla decocta cũ aceto:⁊ radices altee decocte in aceto.⁊ ex cõpositis est marã basilicõ ⁊ maran Gal.⁊ maran alusailcus ⁊ emplm̃ aureũ.⁊ emplastrum de aloe Gal.⁊ maran factum de radice capparis infusa in aceto horis tot dõec lenificet̃:deinde desiccet̃ ⁊ terat̃ bene:⁊ fiat ex ea maran cũ cera ⁊ oleo de alcãna. ¶ Aut sumat̃ nigredo vasis de ere ⁊ fiat :ex ea ⁊ farina ordei ⁊ aceto ⁊ syrupo acetoso emplm̃:qm̃ est vltimũ iuuam̃. ¶ Aut admistret̃ eplꝫ de synapi qm̃ est forte. ¶ Al. resoluẽs duritiem. ℞. ãmoniaci ⁊ cere ꝯme pini olum an̄. darlxmet. iij. glutis albotiꝫ ebdelij ⁊ bezahard oiuꝫ an̄.darlxmet vj.thur꜖ myrrhe olei sicionij oiuꝫ an̄.darlxmet.iiij. isunde liq̃da in aceto:⁊ ꝑmisce ea: ⁊ vtere eis. ¶ Al. ℞. fenugreci ⁊ farine herbi amboꝝ. an̄.ij. gũmi albotiꝫ ⁊ ãmoniaci ãboꝝ an̄.℥.v.radicis cappar꜖ ⁊granoꝝ alsãgi ⁊ radic꜖ allij siluestr꜖ ⁊ rubee oiuꝫ an̄.darlxmet.ij.cere.lib. ij. isundant̃ in aceto ⁊ misceant̃ in

alleo antiq̃ et admiſtrent. Aut farina fenug. et ſynapis et nitrũ. Aut ſic cocte i aceto qb⁹ ſuppoñat tertia ps ãmõiaci. Aut ſumat mel fauí et liniat ſup ipm ſynapis et empleat ex eo ſplen et dimittat dũ tolerat. Aut ſumant ex ficub⁹. x. pingues et iſundant i aceto hoꝝ trib⁹. deide coquant et diſſoluant et colent et ſumat põd⁹ eaꝝ de ſynapi de radice cappariſ ꝯiũctis et miſceãt oia. et qñq; ponũt cũ eis ãmoiacũ et mezerion ſm q̃litatẽ neceſſitatis: et faciũt ex eis oib⁹ epithima et ẽplm. Et fenugrecum et cordumeni et calx et baurach cũ aceto et ãmõiacũ et zarur et myrrha eth⁹ eq̃liter cũ aceto forti liniat ſup ventrẽ et ponant ſup ipz et dimittat quouſq; cadat p ſeipaz. Et ex eis q̃ expta ſũt et eligit ipz. Allund⁹ ẽ vt ſumat rutha et cortices radicis capparis et abſinthiũ et calamẽtũ et origanũ et decoq̃nt cũ aceto et exp̃mant et ponant ſup fruſta filtri et fiat cũ eis ẽplz et renouet quotieſcũq; iſrigidat. xxi. vice in ieiuno. Et ex ẽplis bonis valde ẽ vt ſumat farine glãdiũ lib. ij. et reſoluant ſuper prunas et p̃icias ſup ipas lib. j. calcis et miſceãtur et fiat ex eis ẽplz. Aut ſumat baurach et calx et piretrũ et ſynapis aggregent oia cũ lutran et liniat et nõ ꝯueniũt cũ ſe. Aut ſumãt piretri. ℥. v. et ſynapiſ ℥. xv. et ꝯ ġnis almezeriõ. ℥. iiij. et cordumẽi. ℥. iij. et nuciſ aromatice. ℥. i. et pipis. ℥. iiij. aggregẽt cũ aceto ſq̃llitico et fiat ex eis ẽplz spleni trib⁹ hoꝝ poſtq̃ locus ablut⁹ fuerit cũ aceto et nitro. Et chronico q̃deſ ſit epithima ex ãmõiaci et amigdalaꝝ amaraꝝ ãn. ptib⁹. x. et ex folioꝝ ruthe ptib⁹. v. fiat ex eis epithima cũ aceto. Aut ſterc⁹ capraꝝ et ſynapiſ recẽs cõfecta cũ q̃buſdã ſucciſ iuuatiuiſ et pauco aceto. Et ex chronicis eſt aq̃ in q̃ decocta ſunt lupini et rutha et piper. Et ex ẽplis vehemẽtis v̄tutiſ eſt vt ſumant ellini. ℥. iij. et elli al. ℥. iiij. et ãmõiaci. ℥. iij. et nitri. ℥. iij. ſcamonee. ℥. ij. pipis ġna. xxx. ꝑparet rutha cũ glutino albotiz tal vt toleret pmixtionẽ cũ iſtis ſiĉ marſ et liniat ſup locũ poſt calefactiões ei⁹ cũ fricatione: et h⁹ et ẽ ſolutiuũ. Et qñ nõ ꝯferũt medicle oꝫ vt ponant vẽtoſe et ſcarificãtia ſup ipz. Et qñq; oꝫ cuꝫ dñat hu. melic⁹ et ſan. vt flõmet alguedegi ſiniſtra et fiãt cauteria ſup. v. loca ſplenis aut. vj. deide nõ permittant ſanari. Q̃d ſi nõ tolerat ignẽ admiſtrẽt cauteria ex medicis ſiĉ ẽplz ꝯ ficub⁹ et ſynapi et ſiĉ ẽpla ꝯ gũma ruthe ſilueſtriſ et aliis. Et ſi dñat callitas: et nõ tolerat iſirm⁹ empl'a fortia vapoꝛet ſplẽ ei⁹ cũ vapoꝛatiõe aceti ex lapide crudo. Aut ſumat i potu i ieiunio et ponat ſup ſplenẽ ipi⁹ fruſtũ filtri iſuſuz in aceto calefacto et ꝑpe i q̃ decocta ẽ rutha. Et meli⁹ illo ẽ vt igrediat eger ieiun⁹ balneũ cũ tolerauerit illud et reſupinet i eo et nõ ceſſet põere ſup ſplenem fruſtũ filtri iſuſuz i aceto vice vna poſt aliã dũ tolerat et iteret ſup ipz dieb⁹ aliq̃b⁹. qm̃ ẽ curatio fort'. Et ex eis q̃ approximãt huic et ꝯueniũt cal'o ẽ vt ſumat ex ſemĩe ẽdiuie et ſemĩe portulace et cucurbita ſicca et ſele agnicaſti et i potu ſumat ex illis ant. ij. cũ ſyr⁹ acetoſo et iteratio fiat ſup illõ. Cibi vo ſint illi q̃ ſunt leues et pigues ex iurib⁹ factis ex eis q̃ ſũt leuia et ſubtilia et calefaciẽtia cũ eq̃litate et cappariſ cũ aceto et ġna aſcadra cũ aceto ꝯdita et reliq̃ q̃ ſcitiſti in locis aliis. Et oꝫ vt admiſtrent cũ illis ſubtiliatiua ſicut ſynapis et q̃ ſimilia illis ſũt. Et pot⁹ eorum ſit aq̃ ferrarioꝝ et oẽ in quo extinguit ferrum ignitum multotiẽs.

De cura apatũ ſtaticoꝝ ſplenis. Cap. viij.

Cura ei⁹ eſt illa que tẽperata eſt ex cura duri cũ euacuatione ſlegmatis et melancolie. ſlegma enim eius melancolicum eſt. Et emplaſtra accepta ex melliloto et aceto et calamo aromatico et rutha ſicca et aliis.

De opilatione ſplenis. Ca. ix.

Quãdoq; ſit ex vẽtoſitate. et qñq; ſit ex apate et ſit ab humorib⁹ ſm q ſciuiſti. et cũ vẽtoſa q̃dẽ eſt extẽſio vehemẽs cũ lenitate. et apoſa ẽ cũ ſignis apatis. et opilatiões alie ſunt cũ grauedine et non aſſociant eis ſigna apatis.

De curationibus. Ca. x.

Sunt ille eedem que ſunt fortes ex curationib⁹ opilationum epatis: et iam innuimus ad eas illic etiam.

De vẽtoſitate et iſlatiõe in ſplene. Ca. xj.

Inflatio in ſplene ẽ vt ſentiant i ipo tẽſio et duricies et eminẽtia et cũ q̃mit tẽdit ad rugitũ et eructationẽ abſq; gũitate apatũ.

De cura. Ca. xij.

Scias q medicle ꝯuenięntes duritiei ſplenis. prime ſunt in v̄tute curatiõe iſlatiõis: nã ipa etiã idiget apitiuis abſterſiuis reſolutiuis cũ v̄tute ſtiptica forti pluſq; v̄tus reſol'onis: qm̃ mã ẽ vẽtoſa leuis. et hoc ẽ diuerſuz ab eo qd ẽ in apatib⁹. Et cuꝫ hoc ſunt ei medicle q̃ ipi ſunt magis ſiKes et i ipſam magis opãtes: et magis ꝯuẽiẽtes ei ſicut agnuſcaſt⁹ et cyminũ et rutha et ſemẽ ruthe et ameos: et q̃ ſũt illis ſilia. Et ꝯfert illi iuuamẽtũ maximũ põ vẽtoſarũ agnitaꝝ ſup ſplenẽ. Et oꝫ vt ſamẽ toleret: et nõ ſumat cibũ ſubito: imo diſtinguat q̃titate pua valde: et nõ bibat aquã inquãtũ põt: imo bibat vinũ antiquũ ſubtile amaꝝ paꝝ. et nõ dormiat ſup ipz donec alleuiet vẽter ei⁹. Et qñ repletio vẽtris ei⁹ cõmouet ſuper eũ doloꝛẽ nocte vel die cõp̃mit ipm faciẽdo cõpreſſionẽ frequentẽ: et ingeniũ faciat ad egeſtionẽ et dormiat. Q̃d ſi illud non confert fomẽtet ipſuz. et cum ſciueris q materia eſt melãcolica plurima et inſlat multitudie ſua euacuabis. Et ex bibitis nãq; ſunt trociſci modi huius. ℞. ellebori al. ʒ. xxx. qui teratur et cribellet et conficiatur cum aceto vini fortis acuto: et fiant ex eo troci. ſubtiles parui et ponantur vt panis in furno aut patella vſq; quo exiccentur. et non adurantur. et ſumantur troc. ʒ. xxx. in initio anteqũ panis in furno poneretur et terant et cõmiſceantur cum eis granorum alfangdi: et fructus tamariſci ãn. ʒ. v. et ſcolopẽ. ʒ. vij. et infoꝛment ex eis troci. et ſit doſis eoꝝ. ʒ. iij. cum ſyrupo acetoſo de zuccaro. Et conferũt etiã troc. de agnocaſto. Aut ſumant carmiſch granoꝝ almaru ãn. ʒ. x. ſeminis endiuie et ſeminis portulace amboꝝ ãn. ʒ. v. infoꝛmẽtur trociſci et ſit doſis. ʒ. iij. cũ ſyrupo acetoſo de zuccaro. Et qñz oꝫ vt in potu tribuat ex agnocaſto ameos et corticib⁹ radicis capparis et rutha ſicca et acoro ant. j. cũ vino antiquo aut decoctiõe medicinaꝝ ꝯferẽtiuz ei. Inunctiões aũt et empl'a ex oleis ſunt ſiĉ q̃ ſũt

ex oleo absinthino ꝛ oleo de neridē: ꝛ oleo costino ꝛ ex maran ē maran factū ex sulfure ꝛ alumine ꝛ nitro ꝛ pice et ām̄oniaco. ¶ Empla v̄o sunt sicut empla dicta in caplis p̄teritis: sicut emplm̄ de ficub' cū aceto ꝛ cū rutha cū aceto nitro ꝛ semine agnicasti ꝛ mel liloto ꝛ camomilla. ¶ Embroce aūt sunt acetū i quo decocte sūt ille medicie ppue s꞉ q dixim' ex administratiōe ei' cū frustis siuri. ꝛ ppue acetū in quo decocta sunt capparis recēs ꝛ sulfur ꝛ fruct' tamarisci ꝛ scolopēdria ꝛ semē agnicasti ꝛ nux cupssi: ꝛ rutha. ¶ Et si volueris vt sit cū fortitudie: ꝛ vt n̄ sit febris ponat̄ i eo ām̄oniacū ꝛ bdelliū ꝛ silia. ¶ Et iterū calamitū, ꝛ rutha ꝛ alusnē ꝛ baurach d̄cocta i aceto cū aliquātulo aluis. ꝛ cib' i illa sit silis ei q̄ dict' ē in aliis.

¶ De dolore splenis. Ca.xiiij.

Aut fit pp vētositatē ꝛ inflationē. ¶ Aut pp apa magnū: aut pp solōnē ꝯtinuitatis: aut pp maliciā cōplonis. ¶ Et tu q̄dē iā sciuisti signa eoꝝ ꝛ curā cuiusq; spēi ipoꝝ. ¶ Et cū dolori nō associat̄ sensus nisi i pte splenis apud lat': tūc ē vētositas retenta inter pāniculū ꝛ siphach. ¶ Et si nā fuerit sicca resoluat̄ ꝛ administret̄ balneū: ꝛ nō fiat flōmia q̄uis idicet eā cōitas medicoꝝ nisi apud nec̄itatē paucam.

¶ Fen.xvi. de dispositionibus sicteris ꝛ intestinoꝝ et q̄nq; tractatus.

¶ Tractat' p̄m' de anathomia eoꝝ ꝛ solōne vētris.

¶ De anathomia. Ca.i.

Creator sublimis pp p̄missionem sue benigne ordinatiōis in hoie ꝛ añcessionē sue scie in cōmodis ei' creauit itestina ei' q̄ sunt instr̄a expulsiōis sup̄fluitatū siccaꝝ plib̄ nūeroꝝ ꝛ iuolutionū ꝛ r̄uolutionū vt sit cibo d̄scēdēti ex stō mora ꝯuēiēs i illis iuolutiōib' et r̄uolutiōib'. nā si creasset loco itestinoꝝ itestinū vnū: aut breuis q̄titatis separet̄ cib' velociter a vētre ꝛ eēt nec̄iū hoi hora oi sumere cibū s꞉m ꝯtinuitatē. ꝛ seq̄ret̄ illud ꝯtinuatio egrediendi ꝛ surgēdi ad nec̄ia. ꝛ eēt ex vno eoꝝ in p̄occupatione laboriosa a negocio suo i necessitatib' vite sue ꝛ ex scd̄o in nocumēto plimo. ꝛ eēt donat' malitia et silis bestiarū. ¶ Creator igit̄ summus itestinoꝝ numerū multiplicauit ꝛ ipsoꝝ plurima p̄lōgauit pp h' iuuam̄ ꝛ m̄ltiplicauit eoꝝ reuolutiōes pp illud ꝛ pp iuuamētū aliud ꝛ ē q vene ꝯtinuate iter epar ꝛ istis digōnis cibi nō trahunt nisi qd̄ subtile ē ex cibo suis orificiis penetrātibus in tunicas stōi. imo in tūicas itestinoꝝ ꝛ nō trahunt nisi qd̄ tangunt. Eius v̄o qd̄ ab eis occultat̄ ꝛ submergit̄ in p̄fundo intestini elōgati a tactu orificioꝝ venaꝝ attractio aut ē impolis aut difficilis. quare subtiliat' ē creator in multiplicādo iuolutiōes vt illd̄ qd̄ ꝯtiet̄ occltū i pte itestini reddeat contigēs in pte altera. ꝛ sit pole ordini aliis venas sugere puꝝ ei' qd̄ euasit actionē vel attractionē p̄mā. ¶ Et numer' q̄dē itestinoꝝ ē sex. p̄m̄ eoꝝ ē noiatū duodenū. deide illd̄ qd̄ noiat̄ ieiunū: post itestinū lōgū qd̄ noiat̄ subtile ꝛ iuolutū. deide itestinum qd̄ noiat̄ monoculū. deinde itestinū qd̄ noiatur colon. deide itestinū qd̄ noiat̄ rectū ꝛ ē extale. ¶ Et ista oia ligata sunt cū dorso cū ligamētis stringentib' ea et s꞉m nec̄itatē situū ipoꝝ. ¶ Et creauit supiora ex eis subtilis sb̄e: qm̄ nec̄itas q̄ i eis ē digōnis ꝛ penetrationis v̄tutis epatis ad ipa pl' ē q̄ nec̄itas i itestis iferiorib'. ꝛ qm̄ illd̄ qd̄ ipa ꝯtinet subtile ē ꝛ nō timet vt pungat sb̄az itestini pp suā penetrationē i ipo ꝛ suā icessionē p ipz: ꝛ nō icalpit ipz. ꝛ iferiora icipiētia a monoculo sūt grossa spissa pigua itrisec' vt sint resistētia feci q̄ nō idurat̄ ꝛ resoluit̄ nisi p multitudinē illic: et silr nō putrescit nisi cū icipit putrefieri i eis. ¶ Et sup supiora q̄d nō ē piguedo. Uerūtn̄ nō vacua fuerunt i creatiōe sua a glutinatiōe sup̄ficiei sue itrisece cū hūiditate viscosa mucosa q̄ ē i eis loco piguedis. Et itestinū duodenū ꝯtinuatū ē fundo stōi: ꝛ h꞉ orificiū seq̄ns stōz: ꝛ noiat̄ portanari'. Et h' olo ē oppo' meri. nā sic meri nō ē nisi ad attrahēdū ad stōz supius: silr illd̄ nō ē nisi ad expellēdū a stō subt': ꝛ ē strict' q̄ meri. ꝛ nō fuit nec̄iu in creatiōe ipi' vt dilataretur sic dilatatū ē meri pp duas res: q̄rū vna ē: qm̄ res q̄ penetrat i meri ē grossior ꝛ durior ꝛ maioris q̄titatis ꝛ illd̄ qd̄ penetrat i hoc itestino ē leui' ꝛ plani' ꝛ subtilioris q̄titatis pp digōnē suā in stō ꝛ cōmixtionē spume adq̄se secū. ¶ Et scd̄a ē q penetrāti in meri nō attribuit̄ ex v̄tutib' nālib' nisi v̄t' vna q̄uis voluntas adiuuet ipam est pte vna: ꝛ ē attractiua. Adiuuat ḡ apiēdo viā ꝛ dilatādo ipaz: penetrās aūt in itestino p̄mo patit̄ a duab' v̄tutib': quaꝝ vna est expulsiua: q̄ ē in stō: ꝛ altera attractiua q̄ ē in itestino. ꝛ adiuuat eā fex q̄ p̄uenit pp summā cibi: ꝛ fit facilis pp illd̄ expulsio ei' in via tēperate āplitudinis. ꝛ pp hāc rē diuersificat̄ a meri. ꝛ illd̄ qm̄ meri ē sic ps stōi silis ei i forma ꝯpōnis sue ex tunicis: hec aūt est sicut res extranea adherēs et diuersa in sub̄a tunicaꝝ suaꝝ a duabus tunicis stōi: cū idigeat attractiōe forti. cui' silī nō idiget itestinū: pp illud ergo vincēs sup duas tunicas itestini ē vill' vadēs in latitudine: veꝝ in itestino recto iā apparēt villi multū lōgi: qm̄ ē ex itestis maioris opatiōis idigēs ad attrahēdū illud qd̄ ē supra ipz vt adiuuet̄ eis sup bonitatē expssiōis ꝛ expulsiōis ꝛ egressiōis. nā paucos h̄ns ē iobediēs ad expellēdū ꝛ exprimēdū: ꝛ pp illud creatū fuit amplum magne ꝯcauitatis. ¶ Et create sunt in intestino due tunice pp ꝯseruationē in hoc: vt nō ibibāt ipm corruptio ꝛ putrefactio: ad q̄ duo itestinū p̄paratū est apd̄ qd̄libet nocumētū ꝯñs ipm velociter: pp diuersitatē duaꝝ opationū in duab' tunicis. ¶ Et creauit hāc cānā recte creatiōis extēsaz ex stō ad iferiora: vt sit initiū expulsionis p̄paratū. Penetratio. n. fecis in extēso recto velocit̄ ē ea q̄ ē i vndoso ꝛ sopito. Et fuit hec creatio i ipo itēꝝ iuuatiua intētiōe alia: ꝛ ē qm̄ cū ipm sedet rectū dimittit a dextra ꝛ sinistra sua locū reliq̄s mēbris circūdātib' stōz a duob' laterib' sic portiōi epatis a dextra: ꝛ sic spleni a sinistra ꝛ reliq̄s itestinis ꝛ deīn ē duodenū: qm̄ lōgitudo ei' ē huius q̄titatis. xij. digitoꝝ h̄ntis ipz. ¶ Et ei' q̄dē āplitudo ē āplitudo orificij ei' qd̄ noiat̄ portanari'. ¶ Et post itestini subtilis qd̄ seq̄t̄ duodenū noiat̄ ieiunū. ¶ Et in hac q̄d pte ē initiū iuolutiōis ꝛ circuitiōis ꝛ replonis: ꝛ. q. sint ei vie plime ꝛ noiat̄ hoc itestinū ieiunū qm̄ ipz iuenit̄ s꞉m plm̄ inanitū ꝛ vacuū: ꝛ cā i hoc ē cōnexio duaꝝ reꝝ: quaꝝ vna est qm̄ illud qd̄ attrahit̄ ad ipz de multitudine chili velociter separat̄ ab eo:

¶ Portio nāq; eiꝰ attrahit̃ ad epar: qm̃ plures vena
rū mesaraicaꝝ cōtinuate sunt huic īestino: qm̃ hꝰ in
testinū ē ꝓpinquus epi q̄ꝫ alia īestina. Et nō ē ī aliq̄
intestinoꝝ de ramis mesaraice quātū ē in eo ⁊ pꝰ ipꝫ
in duodeno. ¶ Et hꝰ īestinū cōstringit̃ ⁊ detumescit
⁊ minorat̃ ī egritudīe valde. ¶ Et portio alia abluit̃
ab eo ad illd̄ qd̄ est sub eo de īestinis: qm̃ colr̃a citri
na venit ex felle ad hꝰ īestinū ⁊ ē purando ꝑmixta: qr̃
est fortitudo ablutiōis vehemēter cōmouēs v̄tutē ex
pulsiuā cū mordicatiōe ꝓpea q̄ lauat ⁊ adiuuat ad
expellēdū ad īferiora ꝑ hꝰ qd̄ ꝯmouet explīsiuā. Ad
iuuat ḡ ad expellēdū ad duas ꝑtes simul. s. ad epar
⁊ ad īferiora. Accit ḡ ꝓp has dispōnes vt remaneat
hec ꝑs intestini vacua ⁊ nolat̃ ꝓp illd̄ ieiunū. ¶ Et cō
tinuat̃ cū ieiuno ex īestinis īestinū longū inuolutū
reuolutū hn̄s reuolutiōeꝫ vnā pꝰ aliā ⁊ iuuam̄ in in
uolutiōe sua: ⁊ cā reuolutionū in ipo est illud qd̄ in
nuimꝰ in capl̄is p̄cedētibus. Et ē vt fit cibi in ipo mo
ra: ⁊ cū mora cōtinuatio orificioꝝ venaꝝ sugentium
pꝰ cōtinuatōeꝫ: ⁊ hoc īestinuꝫ ē postremū intestino
rū supioꝝ q̄ nolant gracilia: ⁊ digestio ī eis ē plusq̄ ī
intestinis īferiorībꝰ q̄ nolant ḡsa. ¶ Sūma. n. opa
tionū īestinoꝝ īferioꝝ ē p̄paratio fecis ad exeundum
c̄puis et nō essent a digōne: sic nō euant̃ a venis c̄pis
veniētibꝰ ad ea ꝓp suctionē ⁊ attractionē. ¶ Et cōti
nuat̃ cū īferiori ꝑalī īestinū nolatū monoculū ⁊ no
minat̃ ita: qm̃ ē īestinū qd̄ ñ hꝫ nisi vnū orificiū: ⁊ ē sic
cistis: ex q̄ recipit illd̄ qd̄ ad ipꝫ venit desuꝑ ⁊ ex ipso
iteꝝ educit ⁊ expellit illud qd̄ expellit. ¶ Et sitꝰ eiꝰ ē
ad posteriora paꝝ: ⁊ eiꝰ declinatio ē ad dextrā. ¶ Et
creatū qd̄ fuit ꝓp iuuamēta: de q̄bus ē vt ſeci sit lo
cus in q̄ cōprehendat̃. ⁊ nō cogat surgere oī hora: ⁊ ī
oī hora q̄ ꝑuenit ad intestina inferiora paꝝ stercoꝝ
sit cōcauitas in q̄ aggreget̃ cū sua totalitate: deīn ex
pellat̃ ab ea cū facilitate cū ꝯplet̃ fex. ¶ Et de eis est
qm̃ hoc intestinū ē initiū reliquaꝝ ꝯuersionū cibi ad
feculentiā ⁊ p̄parationis suctionis future accidētis ei
ex mesaraica: lꝫ nō sit ī illo illa suctio: ⁊ est motꝰ d̄scē
dens ⁊ depositus: imo nō completur nisi cuꝫ euadit
ab epate: ⁊ appropinquat̃ ei cum vicinitate digestio
nis pꝰ digōnē stōi q̄ fuit cū q̄ete ⁊ vicinitate ī ipo ag
gregatio ⁊ cōprehēsio vel compssio in re vna in q̄ re
māsit tp̄e lōgo cū esset quietꝰ ⁊ aggregatꝰ. ¶ Fit ḡ ꝓ
portio eiꝰ ad intestina grossa: ꝓportio stōi ad gracie
lia. Et ꝓp hoc est necessariū vt approximet epati vt
compleat̃ ex e͡pe: ⁊ fiat cōplem̄ digōnis ⁊ conuertat̃
residuū eiꝰ qd̄ nō digerit̃ ⁊ nō est cōueniens suctioni
e͡pis ad melius ad qd̄ possibile ē ipm̄ cōuerti cū iam
fuerit inobediēs ī stō: ⁊ non aduenerit ei cōplem̄ di
gōnis ꝓp multitudinem mat̃ie ⁊ p̄cessionē sepatiōis
aduenientē ei qd̄ est magis obediēs ꝓpea q̄ illd̄ qd̄
ē magis obediēs submersit illd̄ qd̄ ē īobediēs: ⁊ non
fū denudatū ē illd̄ qd̄ ē inobediēs. Cū ergo aduenit
ei v̄tus actiua inuēit ipm̄ p̄paratū ⁊ denudatū nisi a
supfluitate: de cuiꝰ v̄tute est vt ꝯuertat̃ in fecē: ⁊ est
repta in vtrisq; dispōnibꝰ simul: sed fuit in stō cū sub
mersiōe alio: ⁊ in colon ē submersuꝫ hoc solū. ¶ Et ē
illd̄ qd̄ ei ꝑmiscet̃ dignꝰ vt ꝓpe patiat̃. ¶ Et nō va
cuatus est stōus a passione quadā ⁊ digōne ⁊ p̄pa
tiōe ꝓpter cōplementuꝫ passionis ⁊ digōnis cū eua
cuat̃ ab ipressiōe agētis. ¶ Et īestinū qd̄ monoculū
est intestinū in quo cōplet̃ digō eiꝰ qd̄ fuit īobediēs
in stō: ⁊ supfluit a digōne portio: ⁊ paruꝫ submergit
ipꝫ: ⁊ sepat iter ipꝫ ⁊ iter virtutē agentē in chimo hu
mido: ⁊ fiat talr̃ vt paꝝ virtutis rectificet ipm̄ cū ine
nit̃ stās ⁊ morās tāta quātitate qua descernat̃ eiꝰ di
gestio: deinde sepat̃ ab eo ad intestinuꝫ ex quo fugit
stōus illud qd̄ p̄patū ē. ¶ Quidā aūt dixerūt q̄ īesti
nū creatū est monoculū vt moret̃ in ipo chimus ad
mūdificādū epar ex eo qd̄ remāsit in ipo de suba ci
bi itegre ⁊ putauerūt q̄ mesaraice nō veniūt nisi ad
monoculū. ¶ Et isti qd̄ expimētatores errauerūt in
hoc: ⁊ neq; sunt iuuamenta eius nisi illa que decla
rauimꝰ. ¶ Et huic quidē intestino sufficit orificium
vnū cū sit situs eius situs stōi s̄m longitudinē corpo
ris. ⁊ ex vtilitatibus eiꝰ s̄ꝫ q̄ est monoculū est q̄ ipsū
est aggregatiuū superfluitatū que si venirēt oēs ad
reliquuꝫ intestinorū timeret̃ aduentus colice. ¶ Et
quādo aggregant̃ in eo a via diuertunt. ⁊ poss̄e ē vt
earū aggregatio expellat̃ a natura in summa vna.
Aggregatū eni velociꝰ expellit̃ q̄ꝫ dispartitū. ¶ Et ex
iuuamētis eiꝰ ē q̄ ipse est locus eiꝰ qd̄ ḡnatur in inte
stinis. s. vermiū ⁊ serpētum: nam raro euacuat̃ ex eis
corpus. Et in ḡnatione ipsoꝝ est iuuam̄ etiā cuꝫ sint
pauci numero ⁊ pauce quātitatis. ⁊ hoc intestinum
est dignꝰ aliis intestinis vt descēdat ī rupturā īguīs
qm̄ nō est ligatū neq; strictū cū eo qd̄ aduenit ei de
mesaraica. nō. n. aduenit ex mesaraica res que hēat
magnitudineꝫ. ¶ Et ꝯtinuat̃ monoculo ab inferiori
ꝑte eiꝰ īestinū nolat̃ colon: ⁊ īestinū grossuꝫ spissuꝫ
cū elōgat̃ a monoculo declinat ad ꝑtē dextrā decli
natiōe ꝯueniēte ꝓp ꝓpinq̄tatē e͡pis: deīn ad ꝑtē sini
strā descēdēs. Cūq; opponit̃ lateri sinistro declinat
ad dextrā ⁊ posteriora descēdēs etiam. ⁊ illic ꝯtinuat̃
cū recto: ⁊ cū ꝑtransit splenē coartat̃: quapropter in
eo qui hꝫ ap̄a splenis ꝓhibet̃ exitꝰ vētositatis: dū nō
cōprimit̃ suꝑ ipꝫ. ¶ Et iuuam̄ in hoc īestino est ag
gregatio fecis: ⁊ expressio eiꝰ ⁊ gradatio eius ad ex
pellendū post subtilem ꝑseuerationē fecis ex cibo si
fuerit ī eo. ¶ Et in hoc q̄dē intestino accit colica s̄m
plꝫ eiꝰ ⁊ ex ea deriuat̃ nomē eiꝰ. ¶ Et īestinū rectuꝫ
est postremū īestinoꝝ. ⁊ ꝯtinuat̃ cū īferiori ꝑte colō
deinde descēdit ex eo s̄m rectitudinē ⁊ cōtinuat̃ cuꝫ
sicteri substentatū suꝑ dorsuꝫ alchatī ampliatū for
tasse sic̄ stō: ⁊ ꝓprie eius inferiꝰ: ⁊ iuuam̄ huius inte
stini est expulsio fecis ad exteriora. ¶ Et creator qd̄
cuius essentia sublimis est: creauit ei quattuor lacer
tos sicut sciuisti. ⁊ hoc intestinū nō fuit creatū rectū:
nisi vt sit expulsio fecis ab eo facilior. ⁊ lacerti qd̄ ad
iuuātes ipm̄ ad expellēdū nō sunt ipso: imo sunt illi
q̄ sunt suꝑ mirach. ⁊ sunt. viij. lacerti. ¶ Sit itaq; hec
q̄ꝫtitas sufficiēs de anathomia intestinoꝝ ⁊ relatiōe
iuuamentoꝝ eorum: ⁊ nō mouet̃ aliq̄d hoꝝ mēbroꝝ
que sunt via cibi per lacertos: nisi duo extrema. s. ca
put: ⁊ est meri ⁊ guttur: ⁊ īferius ⁊ est sicteris. ⁊ adue
niūt īestinis oībꝰ vene ⁊ arterie ⁊ nerui pl̄es neruis
e͡pis: ꝓpea q̄r indigēt sensu plimo. ¶ De solōne ven
tris oīuꝫ moꝝ ⁊ cāis vsq; ad lubricitatē oīuꝫ īestino
rū ⁊ colyrica passione ⁊ sanguinolēta egōne ⁊ fluxu
sanguis ex ventre ⁊ expulsiōibꝰ reꝝ ex epate ⁊ sple

ne ꝛ cerebro ꝛ ex corpore ꝛ tenasmone. Cap.ij.

SCias ꝙ oīs fluxus ventris: aut est ex cibarijs ꝛ
cibis ꝛ aere ꝯtinēte: aut ex mēbris. Et nos quidē
loquemur primū de facto ex mēbris. ¶ Et factus ex
mēbris: aut ē ex stō: aut ex mesaraica: aut ex epate: aut
ex splene: aut ex capite: aut ex intestinis: aut ex toto
corpore. ¶ Et oēs illi cōicāt in causis. Nā aut sequi
tur illud malitiā ꝯplonis ꝓꝑ debilitatē retētiue: aut
digestiue: aut expulsiue: aut confortatur expulsiua.
¶ Et totū illud aut ē ꝓꝑ malitiā ꝯplonis singularis:
aut ꝓꝑ malitiā ꝯplōis cū mā ꝯfirmata i itestinis: aut
ꝓꝑ ꝯturbatiōez sube eī⁹ aut egritudinē officialē: aut
vlc⁹: aut rupturā. ¶ Et de scō ab ep̄e iā nos expedi-
uim⁹: ꝛ diximꝰ de eo q̄ fit ꝓꝑ ꝯplones eī⁹ ꝛ apāta ip̄i⁹
ꝛ opilatiōes eī⁹ ꝛ alia ꝛ silr dixim⁹ illū q̄ est ex mesa-
raica. ¶ Fact⁹ āt a cerebro ē ille q̄ fit ꝓꝑ catarrū de-
scēdētē ab eo ad stōm ꝛ ad intestina: ꝛ corrūpit cibū
ꝛ facit ip̄z descēdere ꝛ dscēdit ipsemet cū eo ꝓꝑ suam
lubricitatē: ꝛ expulsionē expulsiue. ¶ Fact⁹ āt a stō
nō ē tot⁹ idigest⁹. ꝛ cā illi⁹ ē debilitas ꝟtutis retētiue:
q̄ nō sufficit delatōz cibi nisi vsqꝫ ad tp̄s i q̄ iā dige-
rit ꝛ n̄ digerit: dein nō pōt ꝯdare missionē eī⁹ ꝛ egissio
nē eī⁹: ꝛ illō ē ꝓꝑ debilitatē exñtē ꝓꝑ malitiā ꝯplonis
fride ꝫ plz. ¶ Et ē ꝓꝑ malitiā ꝯplonis calē ꝛ hūide
ꝛ sicce. ¶ Et erravit q̄ existiavit ꝙ sit illō ꝓꝑ flegma
nō aliud: ꝛ ꝓꝑ ꝯplonē fridā ꝛ humidā: ꝗuis hᶜ sit su
perās: ꝛ hᶜ ē ducēs sua lōgitudie ad ydropisiz. ¶ Et
est i sūmo difficil' curatiōis cū ꝯfirmat. Et mitotiēs
est cā i ip̄o residētia ꝟtutis medicinaꝝ solutiuaꝝ ad
herēs superficiei itestinoꝝ ꝛ stōi: ꝛ orificijs venaꝝ stōi
ꝛ itestinoꝝ ꝛ hic qñz obseruat ꝑiodos ꝛ mitotiens
adducit ad abrasiōz malā ꝛ vlcera. ¶ Et qñz fit iste
stōatic⁹ ꝓꝑ debilitatē digōnis: q̄ corrūpitur ꝛ appe
tit expelli. ¶ Et qñz fit ꝓꝑ lubricitatē i stō scdz ꝓꝑ hu
miditatē: q̄ n̄ dimittit ip̄z figi ea q̄ntitate q̄ digerat:
ꝛ nō ē h i ꝟitate egrediēs ex eo qō diximꝰ: ꝫ nos ap
propriauim⁹ ip̄z cū allatiōe i distinguēdo ad excitādū
ei h⁹ ꝑim qm̄ illō ꝑducit ad ydropisim. ¶ Et hyp.
qñ laudavit i ipso eructuatōz acetosaz: qm̄ sigt pau
cā caliditatē facientē vaporē quēdā ꝫ non sit cōple-
tus postꝙ fuit mūdificat⁹. Et qm̄ acetositas qñz ici
dit ꝛ ꝑpat stōz: vt coriū a corticib⁹ ꝛ fac acq̄rere retē-
tionē tūc laudabit ꝑ illū iquātū est signo ꝛ iueñtū est
cā. ¶ Et qñz fit hmōi lubricitas ex vlcerib⁹ i ip̄o: aut
in eo qō ipsi vicinat. q̄ cōicat ei stōus i dolore. Aut
ꝓꝑ iceptionē vlceꝝ: ꝛ illō i stō paꝝ ē. ¶ Et qñqꝫ flux⁹
vētris stōic⁹ ē catarr⁹ i stō ꝓꝑ illō qō ip̄e ꝯprehēdit ex
hu. malis effusis ad ip̄z ex corpe: q̄ corrūpūt cibū ꝗ
uis sit bōe sube: ꝛ fit necciū ei expellere ip̄z vōitu ꝛ de
ponere ip̄m. ꝛ si fuerit ꝑs superior fortior non expellet
ip̄z: ꝛ nō educet vōitu: imo cū solone vētris. Et qñz nō
fit solutio illoꝝ hūoꝝ ꝓpea ꝙ ipsi corrūpāt cibū ꝛ co
gāt stōz ad expelleñdū ip̄m: imo ē i ip̄o ꝑt⁹ quā abhor
ret stōus: ꝗre expellit ip̄m: ꝛ qō ē cū ipso: aut ē i ipso
met ꝟtus solutiua aut lubricatiua: aut lesiua abra-
siua sic facit mltitudo colerice mǽ i effusiōis ad os
stōi: ꝛ fit illud cā fluxus vētris stōi. ¶ Et qñz fit ꝓꝑ vē
tositatē ꝛ inflationē q̄ oritur: ꝛ corrūpit digō: ꝛ accit
illud qō diximus. Et qñqꝫ fit lubricitas nō ꝓꝑ aliud
nisi ꝓꝑ illō qō comedit ex debilitate retētiue: aut ꝓꝑ
mixto corrūpente: imo in comesto ꝑius ꝓꝑ qualitatē
suā: imo ꝓꝑ quātitatē. Ipsuz eīn qñ multiplicat vin-
cit ꝟtutē retētiuā ꝛ egredit sicut intravit. Et qñqꝫ fit
ꝓpea ꝙ corrūpit: aut ꝓpter mltitudinē sui: aut ꝓpt
suā ꝑuitatē sicut ieiunii aut ꝓꝑ malitiā sui ordis: de
inde ꝓꝑ artificiū. ¶ Et qñz ē solo vētris stōatica ꝓpt
dolores exñtētes i stō: aut i eo qō ei vicinat: q̄ accit
debilitas ꝟtutis retētiue i ip̄o ꝛ dolores illi in ipso
fiūt a vētositate ꝛ ab apātib⁹: ꝛ a malitia ꝯplonis di
uerse ꝛ totū illō ē in ip̄o aut venit ad ip̄z ex eo qō ipsi
vicinat. ¶ In facto āt ab itestinis dicam⁹ in ꝑmis il-
lū q̄ fit ex itestinis. s. superiorib⁹. Et dicam⁹ ꝙ flux⁹ fa
ctus ex eis: aut ē cū excoriatōe aut ē sine excoriatiōe.
¶ Et excoriatio ē dolor abrasiōis ex superficie itestino
rū intrīseca. ¶ Et illō abradēs aūt ē mā colerica: aut
sanguinea acuta: aut virulēta: aut saniosa: aut fecu-
lēta. ꝛ ꝓcedit ab ipsis itestinis aut ab eis que sunt su
pra ipsa: ꝛ ꝑuenit ad intestina. ¶ Et ep̄icus ē hui⁹ ge
neris: ꝛ iaz ꝑterijt sermo noster in ipso subtiliter per
scrutatus. ¶ Et apōsus sanior est q̄ ep̄icus: ꝛ ille q̄
est ex debilitate est susceptibilior curatiōis. ¶ Et ex-
coriatio ꝛ solo vētris ē splenetica ꝛ sellina ꝛ ep̄ica illa
que est ab vlcerib⁹ in stō ꝛ meri: ola sunt ꝓpter illud
a quo ꝓcedit mā ad intestina: sed noster sermo non
est nūc de illo: imo in illo qō est ab ipsis intestinis.
¶ Et illō āt ꝓpter apāa in intestis: aut ꝓpter mordi
cationē colicā: aut ꝓpter sanguinē effusum ex epate
vehemētis caliditatē: aut ꝓcessionē vene in superioribus
aut in iferiorib⁹: aut ꝓpter medicinā solutiuā vulne
rātē intestina: sicut pulpa colloq̄ntide: aut ex colera
ꝛ vlcerib⁹ cū putrefactiōe ꝛ corrosiōe: aut vlcerib⁹ si
ne putrefactione ꝛ corrosiōe: aut vlceribus: mundis
aut vlcerib⁹ sordidis. ¶ Et ipsa aut sunt in intestinis
grossis: ꝛ sunt magis salua: aut in intestinis ꝯcilib⁹ ꝛ
sunt prauiora: ꝛ ꝓp̄e cadētia in ieiunio. ¶ Videt enī
ꝙ nō sanet vlcus eī⁹ nedū ꝙ a ruptura sua ꝓꝑ mlti
titudinē venaꝝ eī⁹. ꝛ magnitudinē eaꝝ: ꝛ subtilita-
tatē corporis eī⁹ ꝛ cursuz cole pure ad ip̄z ex felle ꝓpter
cōiunctionē: ꝛ qm̄ maxima est malitia nocumenti eī⁹
ꝓpea ꝙ primū est mēbro regali qō est epar: nā nō ē
ex itestinis aliqō ꝓpinquus ei q̄ ieiunū. ¶ Et medi⁹
ēt nō stat sup ip̄z: imo lubricādo recedit ab eo. ¶ Et
vlcera q̄ fiūt ex excoriatōe fecis. ꝛ ex acuitate coleř
aut salsedine humoris: aut vehemētia fricōis viscosi-
tatꝫ: q̄ cū eradicat vulnerat: aut ꝓꝑ eruptionē apā-
tū ꝛ reliq̄s eñones diuersas nocētes ꝑ suū exitū. ꝛ q̄-
cūqꝫ excoriatio melica est eueniens fm̄ semitā incē-
ptiōis ē mortalis: qm̄ signt cācrū putrefactū. ꝛ illa q̄ ē
in fine febriū est mortalis valde: ꝗuis nō fiat adhuc
solo melica: ꝛ ꝓprie illa que ebullit sup terram: ꝛ hꝫ
odorē acetosum. ꝛ ꝗuis sit ꝟtus fortis adhuc: ꝛ ꝗ-
uis sit i sanitate ēt: tn̄ hñs hāc speciē melicā nō sanat.
Cūz āt nō est ei hec ꝓprietas ꝛ n̄ ebullit nꝫ hꝫ odorē
acetosuz: tūc est superfluitas melica quā expellit nā et
spat cū ea sanitas qñz. ¶ Et vlc⁹ q̄ō qñz ꝯnat succes
siōe apāti: ꝛ fit a re iobediēte aut abrasiōe: aut cibo
duro excoriāte suo icessu. ¶ Et qñz fit ab hūorib⁹ q̄
solone educti fuerūt: deinde vlceraverit. ¶ Et termin⁹
q̄dē tpis ꝯnatiōis vlceris a fluxu colico ē due hebdo-
made: ꝛ ab aurachio est mēsis: ꝛ a melico ē. xl. dies

vsqꝫ ad plꝫ illi⁹. ¶ Et mltotiēs q̄dā pforant itestina
hūtīa vlcera ⁊ moriūt̄ s̄ꝫ plꝫ. ⁊ qñqꝫ sunt q̄dā fortes ⁊
laborāt aliq̄ tpe ⁊ aggregat̄ fex in vētre eoꝝ ⁊ sūt q̄si
hydropici deiñ moriunt̄. Scdꝫ plꝫ v̄o cū vlc⁹ ad h⁹
ꝑuenit vt egrediat̄ de sub̄a itestinoꝝ aliq̄d q̄ntitatez
hñs pducit ad putrefactiōez ⁊ ad casuz v̄tutꝫ cū cōi
tate stōi ⁊ ad mortē. Q̄do .n. nō cū pforent̄ ⁊ ꝓpe ite
stina supiora. ⁊ iā dixerūt q̄dā ꝙ pforata sūt q̄dā ite
stia iferiora: deiñ pforata sūt almirach ⁊ venit̄ pp āp̄a
acchis i eis i directo foraminis ⁊ cōicās illi putrefactio
ni ⁊ nocu⁹: ⁊ pforat⁹ ē vent̄ ēt illic ⁊ egrediebat̄ sterc⁹
ex eo ⁊ vixit hō: ⁊ q̄uis sit i summa positū ē tñ d̄ possib⁹
lōginq̄s. ⁊ lōginquo eo ē vt viuat et fex effundat̄ ad
spatiū vētrꝫ. ¶ Dixerūt q̄dā qñ accit vt pforent̄ ite-
stinū ⁊ vēter i directo ieiuni nō sedat̄ dolor ⁊ nō figit̄
aliq̄d in stō ⁊ arescit hñs illud ⁊ apit̄ vent̄ ei⁹ ⁊ morit̄.
¶ Et spēs excoriatiōis sunt .v. sangulea ⁊ virulēta ⁊
saniosa ⁊ c[...]rathia ⁊ mucosa ⁊ corticalꝭ. ¶ Et sanio-
sa ē salua ⁊ succurrit̄ ei: ⁊ mltotiēs fit ex egritudib⁹
acutꝫ ⁊ febrib⁹ adurētib⁹ ⁊ ināanis. ⁊ mltotiēs ē eis cri
sis. Et saniosa cū icipit ꝑmittitur: aut ē cā ei⁹ eruptio
dubellati ⁊ āp̄atū i viscerib⁹ quā expellit nā ad inte
stina ⁊ ē magꝫ icolumis. ⁊ ista ꝑs nō ē v̄e stōatica et
mltotiēs nocet stō ⁊ fac̄ accidere i ip̄o corruptionē i
fine rei. Et mltotiēs seq̄t̄ ip̄az flux⁹ vētrꝫ saniosus et
nō ꝯtinet̄: ⁊ ē plꝫ illi⁹ pus saniosū: ⁊ qñqꝫ admiscet̄ ei
sāguis. ¶ Q̄ si illō ñ ē cā ei⁹ ⁊ nō ē i mebrꝫ iteriorib⁹
āp̄a maturꝫ qd̄ erūpat̄ tūc fit ex pte cācri putrefacti
i itestīs ⁊ nō ē sanitas pp mltitudinē ei⁹ qd̄ ꝯiūgit̄ et
putatē ei⁹ qd̄ iuenit̄ ꝺ q̄te pp difficltatē egritudis
i seip̄a. ¶ Uirulēta āt aut ē a liq̄factiōe: aut a resuda
tiōe āp̄atꝫ exñtꝫ i via maturatiōis: ⁊ plꝫ ip̄i⁹ ñ ē cū stōi
cā. ¶ Sāgulea āt alia ē eueniēs subito: ⁊ alia ē eue-
niēs paulati. ⁊ p⁹ qd̄ cā ē aptio vēaꝝ ⁊ scd̄e H̄olō sin
gularꝫ. ⁊ cū nō associat̄ ei dolor aliq̄s tūc ñ fit ex āp̄a
tib⁹ imo ex reb⁹ alijs ⁊ ꝓpe cū associant̄ cū illo signa
alia. ¶ Et qñꝫ fit ex itestīs ēt sine dolore cū ē s̄ꝫ semi
tā aptiōis orificioꝝ venaꝝ eoꝝ sine cā alia ⁊ ē icolu
mior. Et cū fuerit hyēs sicca septētriōalis. deiñ suc-
cesserit ei ver pluuiosū meridiōale ⁊ estas pluuiosa
multiplicabit̄ flux⁹ san. ex vētre. ¶ Et silr qñ hyems
ē austria ⁊ ver boreale pauce pluuie ⁊ ꝓpe i corpib⁹
hu. ⁊ corpib⁹ mulieꝝ. ¶ Et qñ vēit estas post ver bo
reale ⁊ hyemē austrinā mltiplicant̄ solo vētrꝫ ⁊ exco
riatio. ⁊ ē cā eoꝝ mltitudo catarroꝝ. ¶ Et qñꝫ multi
plicat̄ flux⁹ san. p vētrē i regiōib⁹ meridiōalib⁹ ⁊ cū
exufflatiōib⁹ austrinoꝝ ⁊ mltitudīe pluuie ppea qꝛ
mouēt māas ⁊ mollificāt poros ⁊ ꝓpe p⁹ catarros sal
sos. ¶ Flux⁹ aūt san. p vētrē q̄ ē p⁹ solonē colicā ⁊ ex-
coriationē colicā ⁊ ē cū dolore ē mal⁹ ⁊ ꝓpe qñ p̄ce-
dit alcurathi. deiñ venit sāguis pur⁹ illō .n. sig̃t ꝙ est
sup corp⁹ itestinoꝝ. ℣ Alcurathi v̄o ē ab aliq̄ abrasio
ne tunice itestinoꝝ. Sꝫ mucosa pp hūiditatē g̃ssam
℣ Et qñꝫ accit flux⁹ vētrꝫ mucosus i febrib⁹ ꝯpositꝫ ⁊
ī spēs febriū quā dicā in .c. suo in febrib⁹ pestilētiali
bus. ⁊ plꝫ q̄d fit i pestilētialib⁹ ⁊ ē spumosus. ¶ Corti
calis aūt qñꝫ fit ab vlcerib⁹ stōi ⁊ egredit̄ cū solone
vētris. s̄ꝫ nō ē illic excoriatio. ⁊ qñ ē cū excoriatiōe est
ab ipsis tunicis itestinoꝝ. ⁊ sig̃tur ꝙ sit de g̃ssis sem
per pp g̃ssitudinē ⁊ in plib⁹ p maiorē ⁊ ꝙ sit de sub-
tilib⁹ p ꝯ̄riū. ⁊ cortices isti egrediunt̄ apd̄ eleuatio-
nē ad aicellaz ⁊ ē plꝫ exit⁹ eoꝝ cū fit clystere lotiuū.
¶ Inq̄t hyp. Solo vētris grossa mellica nō sanatur.
¶ Dixit hyp. Cū ē eius filius aq̄. deīde fit filius vngue
to ē mala ¶ Et cū accit post hydropisim solo vētris
eueniēs ab āp̄ate epatis q̄ est mala ⁊ egō sanguino
lenta tūc solone educit̄ aquositas ⁊ nō abscinditur.
¶ Inq̄t. Ois flux⁹ vētris post egritudinē subito ē ma
lus signās mortē ꝓpinquā. ¶ Inq̄t. Et qñꝫ fit cū hy-
dropisi egestio sanguinolēta q̄ nō abscindit̄ ⁊ neqꝫ
sanat̄ qm̄ nō solone educit̄ aq̄sitas imo solone edu
cit̄ illō qd̄ d̄bilitat corp⁹. ¶ Et qñꝫ pducūt excoriatio
⁊ vlceratio intestinoꝝ ad hydropisim. ¶ Et si aliq̄s
hꝫ cū pūctura spasmū ⁊ vōitū ⁊ singultū ꝯturbatio
nē rōnis sig̃t mortē. Et in li. hyp. Qui hꝫ dysinteriā
⁊ appetit⁹ aurē ei⁹ sinistrā res nigra silis herbo ⁊ accit
cū hoc sitis vehemēs morit̄ in .x. ⁊ non tardat̄ ⁊ non
euadit. ¶ Illa aūt q̄ fit ab itestinis absqꝫ excoriatio
ne ⁊ absqꝫ causa eoꝝ que sunt sup ea cōicat lubrici-
tati stōice in causis. ¶ Sꝫ q̄ facta ē a corporib⁹ vlceꝝ
in eis plusq̄ ea q̄ est in stō: imo q̄si non ē nisi in eis.
¶ Si aūt fuerint eradicabiles: ⁊ māa faciēs eas non
cessauerit currere pducit illū ad excoriationē sāgui
neā ꝑculdubio: ⁊ ad fluxū san. p ventrē fortē ⁊ cōica
bit ei in cā cōicātia v̄tutis medicine solutiue ad ori
ficia venaꝝ q̄ sunt in eis ⁊ supficiei eoꝝ: ⁊ facit solu-
tionē. ¶ Et illa q̄ fit a debilitate itestinoꝝ ⁊ stōi nōia
tur māa vētris: ⁊ plm cāe in hoc ē debilitas ⁊ vlcera ⁊
corpa eoꝝ. ¶ Et qñꝫ accit vt ꝯgelet̄ aliq̄d hui⁹ san.
effusi in vētrē. ⁊ significēt illō frig⁹ extremitatū subi-
to ⁊ festine ⁊ iflatio vētris: ⁊ casus pulsus ⁊ accessus
ad syncopim. ¶ De ea aūt q̄ ē ab itestino recto: et ē
itestinū sextū alia ē q̄ ē cū dolore ⁊ nōiat̄ zahir: ⁊ est
dolor extēsiu⁹ ⁊ abrasiu⁹ in itestino recto: ⁊ alia ē q̄ ē
sine dolore. ¶ Et causa alzahir: aut ē āp̄a calīn ex q̄
currit aliquid. aut āp̄a duꝝ: aut mollificatio lacerti:
q̄re egregit̄ cū eo anus: aut tensio ex qua accit spas
mus: quare ꝓhibet̄ lacert⁹ retentiu⁹ in parte ani ab
opatione sua aut supflua salsa: aut baurachia: aut
chim⁹ grossus: aut cola igrediēs: aut frig⁹ adueniēs
mēbro: aut lōgitudo sessionis sup duꝝ: aut grossitu
do ei⁹ qd̄ egredit̄ de fece ⁊ durities eius: aut emor-
roys: aut fistula: aut ragadia: aut rugitus aut corro
sio: aut grauitas sensata. ⁊ plm q̄dē fit ex hu. muco
so ⁊ postq̄ fuerit mucosus fit curathi⁹: deinde pun-
cta san. ℣ Et qñqꝫ egredit̄ cū zahir aliq̄d qd̄ est sicut
caro s̄m ꝙ dixerūt q̄daꝫ. sed .G. elōgauit illud. ¶ Et
zahir q̄dem plm accidit habētibus flegma putridū
nā putrefactio eius relinquit vestigia in intestino re
cto apud incessionē suaꝫ oi hora. ℣ Ampli⁹ ē viscosuꝫ
adherēs nociuū. ⁊ qñꝫ cogitat eger ꝙ in ano suo sit
sal pulverizatus ꝓpter bauracitatem eius. ¶ Et za
hir facilius ē illud qd̄ nō succedit dysinterie aut ge
nerat̄ a dysinteria. ¶ Et qñꝫ accit vt spasmet̄ anus
⁊ rectū aut tendat̄: quare accidit lacerto vt non reti
neat illud qd̄ venit ad eū sicut accidit ei vt spasmet̄
⁊ nō pōt facere descēdere qd̄ supra ip̄ꝫ ē ad eū. Illa
aūt q̄ fit ab ano sine dolore ē san. nō aliō. ⁊ plm q̄dē
eius ē s̄ꝫ semitā: qua nā expellit supfluitates ex cor
pore. ⁊ coadiuuant ip̄m in corpore cause superflui-

tatum ciborũ ⁊ retentio cursus: aut incisio membri: aut dimissio exercitij aut reliq̃ q̃ dicunt in locis suis. Et iste nõ oꝫ vt retineat nisi timeat casus pulsus: et ꝟtutis. Iste ergo sũt spẽs cursus itestinalis itestinorũ sex. ¶ Fact' ãt a toto corpe: aut ẽ ſꝫ semitã crisis aut fortitudinẽ ꝟtutis expulsiue: aut ſm semitã casus ꝟtutis retẽtiue: sicut accit timẽti ꝙ statum supueniat: ⁊ hñti pthisim in fine vite sue: aut ſm semitam liq̃factiõis: ⁊ icipit subtilis: deide fit turbida ⁊ fit fortis fames ⁊ cadit ꝟtus: ⁊ accidũt febres. ⁋ Et qñꝫ accidũt nausea ⁊ difficultas vrine ⁊ vẽtositas ⁊ rugit' ⁊ tenebrositas coloris ⁊ frigus extremitatũ: ⁊ exiccatio lingue. ⁋ Aut ſm semitã ꝯuersiõis humorum ad corruptionẽ pp febres malas ⁊ venena nocẽtia. Aut ſm semitã expulsiõis repletiõis vehemẽtis pp illud qḋ scis ex dimissiõe euacuatiõis: aut retẽtiõe cursus ꝯsueti: aut abscissiõe membri: aut dimissiõe exercitij: aut paucitate solutionis ex corpe ⁊ reliqs que sciuisti. Aut pp ꝯpõnẽ nauseatiue satietatis plime in vicib' pluribus: ⁊ reddit ſm semitã egritudinis acute: ⁊ est de summa colerice passiõis. Aut ſm semitã ꝓhibitiõis nutrimẽti pp opilatiões in venis ⁊ alijs. ¶ Colerica aũt passio est mot' materieꝝ corruptaꝝ nõ digestaꝝ ad separationẽ ex via intestini redeũtiũ ad ipꝫ a corpore ſm acuitatẽ ⁊ laborẽ expulsiue. cibi nãq̃ cũ nõ digerunt valde ꝯuertunt in humores nõ ꝯueniẽtes corpi ⁊ mouet natura ad expellẽdũ eos a corpe cuꝫ grauent sup ipm ex partib' cũ spẽb' vomit' colerici ⁊ aquosi ⁊ eruginosi qñq̃: ⁊ spẽbus flux' vẽtris. ¶ Et illa colica passio cui' causa est corruptio cibi incolumior est ea cui' est freq̃ntia corruptionis post corruptionẽ. ¶ Et colica q̃dẽ passio mala icipit in ꝓnũgcũ lenitate: deinde accidũt dolor ⁊ punctura in vẽtre ⁊ in itestinis ⁊ dilatat: ⁊ ascẽdit ad stõm pp multitudinẽ ei' qḋ nocet ei ex humorib' acutis veniẽtib' ad ipm: ⁊ ſm plm sunt flux' vẽtris ⁊ vomit' simul. Cũ ergo expellunt mũdificant humores corpis pp illud qḋ scis ex causis. Incipit ergo cũ fluxu ventris colerico: deinde aquoso puro molli fetido: deinde qñq̃ pducit ad fluxũ vẽtris qui est sicut lotura carnis recẽtis habẽtẽ odorẽ pinguedinis ⁊ ad curathiũ deide perducit ad mollificationẽ pulsus ⁊ spasmũ ⁊ sudorẽ frigidũ ⁊ ad mortẽ. ¶ Et in hñtib' q̃dẽ colicã passionẽ multiplicat sitis: ⁊ quotiẽs bibũt aquam calefit i stõ coꝝ: ⁊ euomũt eam. Et tolerare sitim ꝯfert eis. ¶ Et multotiẽs accit eis destructio pulsus ſm semitã cõpressiõis ⁊ lesiõis pp causam accidẽtiũ sequẽtiũ malignoꝝ. Cũ ergo desciũt accidẽtia reddit pulsus. Et ille qui ꝯsuet' est icurrere colicã passionẽ nõ hꝫ ex ea timorẽ sicut ille qui nõ assuet' est ea: ⁊ est in ifantib' plus. ¶ Et colice q̃dẽ passiões plm nõ accidũt nisi i estate ⁊ autũno pp debilitatẽ digestiõis in vtrisq̃ et minorat in hyeme ⁊ vere. ¶ Et quandoq̃ multiplicat euetus colyrice passionis ex potu aque frigide i ieiuno sequẽte cibũ grossum ꝓcipue in comestione granoꝝ pinee: ⁊ chusomilla. ⁊ melones sunt ex eis q̃ cõmouẽt colyricã passionẽ. ¶ Et multotiẽs q̃dem restringit colica passio ⁊ declinat materia subito ad mẽbra vrine: ⁊ accidit ardor vrine. ¶ Fluxus aũt vẽtris eueniẽs pp ꝓhibitionẽ penetrationis cibi est opilatiuus. Et est ille q̃ noiat flux' vẽtris fact' cũ ꝑiodis. Et illḋ est qñ vene opilate replent in tpe noto vsq̃ q̃ euent: deide euet reducẽdo. ⁊ in eo q̃ est itervtraq̃ dispõ est sicut sana. Et plm qḋ est iter ꝑoꝛismos est xx. dies. ¶ Et qñq̃ añcedit aut tardat pp illḋ qḋ scitur de causis. ¶ Factũ aut pp cibum iam semel diximus in stõ: verũtñ nõ est malũ si iterem' illḋ ⁊ addamus velociter. ¶ Dicam' itaq̃ ꝙ fact' ex cibis: aut ẽ pp coꝝ ꝑuitatẽ q̃re corrũpunt i stõ ignito sicut scimus: ⁊ nõ recipit eos natura: aut pp grauitatẽ coꝝ et quare dscẽdũt aut pp coꝝ mordicationẽ sicut cepe. aut pp ꝟtutẽ venenosaꝫ sicut in fungis: aut pp velocitatẽ ꝯuersiõis ad corruptionẽ sicut lac: aut pp vehemẽtiã subtilitatis coꝝ: quare resudant ⁊ non retinent apud portaꝫ nariũ: aut pp ipoꝝ humiditatẽ et coꝝ viscositatẽ: quare lubricant: aut pp multitudinẽ mot' sup eos aut ꝓpter multitudinẽ potus aq̃ post ipos: quare subito deponit eos ⁊ lubricare eos facit aut pp multitudinẽ eius qḋ repit de humorib' lubricantib' sicut flegmate ⁊ abstergẽtib' sicut colera aut q: est cib' ꝯturbat': ⁊ est ille qui est plime q̃titatis ⁊ pauci nutrimẽti sicut sũt olera: aut pp ordinẽ necessario faciẽtẽ lubrificationẽ sicut ꝑmissio cibi lenis facilis digõnis lubricitantis ⁊ postremitas cibi stiptici cõpressiui: aut postremitas ei' q̃ est velocis ꝯuersionis: quare corrũpit ⁊ corrũpit qḋ sub eo est ⁊ vocat naturam ad expellẽdũ. ¶ Fact' aut pp aerẽ circundantẽ est qñ aer ꝯtinẽs calidus resoluit quare exiccat ⁊ frigus aggregat: quare cõstringit. ¶ Et auster ⁊ multitudo pluuiaꝝ ⁊ regiões meridiõales soluũt vẽtrẽ. Et qñq̃ est vẽtositas causa flux' vẽtris per id qḋ corrũpit de digõne ⁊ mouet de cibo. ¶ Inq̃t hyppo. Altheca accit diaria plima. per altheca itelligit illos qui nõ pñt ꝓferre the: ⁊ causa in hoc est ꝙ humiditas dñat sup mẽbra ipoꝝ neruosa: ⁊ sup stõs coꝝ: cũ cõitate cerebroꝝ coꝝ: aut pp cerebrũ ⁊ aliḋ ⁊ isti etiã oꝫ vt soluant cũ facilitate. ¶ Inq̃t hyp. q̃ est in pueritia lenis nature: aut dure est apud senectutem ecõtrario: sꝫ q̃ ẽ lenis nature semp in adoloscẽtia nõ ꝯuenit ei in senectute assiduatio ei'. ¶ Et oĩs flux' ventris qui fit post egritudinẽ vehemẽtẽ acc̃ns subito ẽ signatio mortis: qñ sigt corruptionẽ subitã. ¶ Differam inter illũ qui ex illo lubricatiu' ẽ ⁊ inter stõi lubricitatẽ sigt digõ pauca que ẽ in cibo. cũ ergo descẽdit a stõ nõ morat in intestinis: imo ꝓcedit ad exitũ. ¶ Si vero causa ei' ẽ vlcus signt ipm excoriatio ⁊ illḋ qḋ egredit de signationib' vlceꝝ. Et si ẽ flegma viscosũ significat ipm etiã flegma qḋ egredit cũ eo: ⁊ ventositas ⁊ rugit' in ventre cũ quo sentit lubricitas rei grauantis. ¶ Et in vlceribus per dolorem sub loco stõi. ¶ Qḋ si fuerit lubricitas nõ ab vlcerib' neq̃ a flate imo ꝓpter malitiam complexionis significabit illud priuatio exitus signoꝝ vlceꝝ ⁊ flegmatis. ¶ Et singultus cum accidit habentibus fluxũ ventris ⁊ ꝓprie habentibus zahir est significatio mala significans siccitatem facientem arefactionẽ. ⁋ Et cum cibat habẽs ventrẽ debilẽ: ⁊ nõ addit pulsus ei' tunc cures eum. ¶ Et habens ventrem morit paulatim cum casu pulsus eius ⁊ fit vermiculosus: aut formicãs ⁊ est cum hoc viuus ⁊ intelligit: deinde destruit pulsus eius

pulsus eiꝰ ipo vino:deīn morit. Et scias q ille q̄ ege-
rit spēs diuersas.s.colerici ꝛ spumosi ꝛ spēs pingues
ꝛ nō obilitat nō oꝫ vt ipꝫ ꝯstringas ꝛ pducas ipm ad
egritudies difficiles ꝛ egritudies malas fraudulētas

¶ De signis. Ca.iij.

Dicit q qn fuerit vrina in febrib⁹ colericis alba
cū icolumitate signoꝝ in fixiōe rōnis ꝛ defectu
soda ꝛ siliū tūc caue excoriationē itestinoꝝ. Ampli⁹
dr̄a inter cerebralē ꝛ stōaticū ē:qm̄ stōatic⁹ ordinez
nō hꝫ nꝫ horas p seipm in qb⁹ crescat imo ē fm regi-
mē.nā si digestiua ē obilis:egredit sine digōne. Et si
sunt recētiua ꝛ expulsiua sil debilis:egredit velocit:
ꝛn egredit plimū subito:imo frequētat eleuatio pau
latim. Et plimū ei⁹ ē ex frigore. Et si ē obilitas in nō
digestiua:egredit qḋ egredit nō pueratū digōne tota:
imo egredit hñs digōnē quādā ſꝫ tps more i stō. Et
cū illo q̄ ē a lubricitate hūorales egrediunt hūidita-
tes. Et cū illo q̄dē q̄ fit a lubricitate vlcerosa aut bo-
thoria sunt sig̃ vlceꝝ stōi ex vōitu corticali ꝛ bothor i
ore ꝛ dolore. Hyp.qḋ iā dixit:illis q̄ itestinoꝝ lubrici
tatē hn̄t vōit⁹ ē mal⁹ ꝛ hoc iudiciū occultā hꝫ cāꝫ. Ce
rebralis aūt plimū ē p⁹ somnū lōgū ꝛ ē ꝯseruans pa-
roxismos:ꝛ cū eo sunt signa catarroꝝ ꝛ corruptiōis ce-
rebri. Et in libro algarab. Cū apparet in lubricitate
itestinoꝝ sup costas aliq̄d sile ciceri ꝛ puocat vrina
ꝛ multiplicat morit eger in ipsa hora. Epatici vero si
gna iā dixim⁹ in caplo egritudinū epatis.ꝛ silr ei⁹ q̄
fit ex mesaraica. Plimū aūt splenitici ē melācolicū et
iā dixim⁹ in caplo suo. In feculēto aūt iā dixim⁹ q̄d
in illo fit de signis malis ꝛ saluis ꝛ distinxim⁹ ipm ab
epatico.ꝛ illḋ p id qḋ scitū ē qḋ ē apḋ dolores eius ꝛ
dispōnes ipsi⁹ egrediētes a nā in caplo egritudinuꝫ
splenis ꝛ in hoc ipso ꝛ cū dicte sunt expulsiōes epati-
ce. ¶ Intestinalē aūt q̄ sanguine⁹ est ꝛ q̄ nō ē sangui-
neus sig̃nt dolor intestinoꝝ ꝛ pūctura ꝛ diuersificat
ab epatico p illḋ qḋ scis:ꝛ ē hoc q ille ē pl⁹ ꝛ hꝫ paro
xismos ꝛ vices ꝛ ois porisim⁹ ē deterior illo q̄ ē añ ipꝫ
ꝛ manifestior:ꝛ ei⁹ nocu^m^ in supiorib⁹ corpis ē vehe
mēti⁹ ꝛ signa corruptiōis epatis cū eo sunt magis ap
parētia. Et scias q dispō doloris ꝛ pūcture ꝛ alcura-
thi ē mai⁹ ad qḋ redit. Scias ḡ q cū iuenit qḋ ē ex in
testinis procul dubio licet cū ei⁹ pueratiōe qñꝫ fit ēt ex in
testinis ꝛ excoriatione. Et fluxū san.puri ab itestinis
sig̃nt ēt dolor ꝛ pūctura.ꝛ qñqꝫ est fluxus san.ab ap-
tiōe venaꝝ ꝛ ē cū eo excoriatio cū exulceratio fit.ꝛ qñ
qꝫ ē exulceratio in pmis:deinde sequit ipm flux⁹ san.
ꝛ sig̃nt q ipe ē intestinalis alcurathi ꝛ abrasio. Et qñ
qꝫ est vlc⁹ eradicabile adhuc:q̄re nō appet alcurathi
nisi post horā ſꝫ ē lubricitas dolorosa in loco noto:et
ē quātitas ei⁹ qḋ egredit pauca ꝛ ꝯtinuata ꝛ lōgi tpis
ꝛ exit⁹ corticū in fluxu sine excoriatiōe sig̃t q ē in stō.
s.i eo qḋ sequit ipm:ꝛ sig̃t ipꝫ dolor stōi ꝛ illḋ qḋ scit
in suo ca°. Et scias q alcurathi ꝛ excoriatio sunt due
signes vltime ad signāda vlcera:ꝛ qñ sunt cū hoc fe-
tidi odoris sig̃nt corrosionē:ꝛ si sunt cū illo fetore me
lācolie timet q sit cācer:ꝛ scit loc⁹ vlceris:aut lesiōis
p exitū san.ex eis. Et ex loco doloris vtrū sit supra su
mē aut sub eo. Et ex eo qḋ ē supra doloreꝫ:nā dolor
gaiū ē vehemēs cōicans mēbris supiorib⁹. Et ex cor
ticib⁹ an sint subtiles aut grossi qm̄ grossi semp sunt a
grossis ꝛ subtiles fm plurimū a grossis:ꝛ parui sunt
ex gracilib⁹. Et ex permixtione qm̄ vehemēs pmixtio
cū eo qḋ egredit sig̃t q vlc⁹ ē in superiorib⁹ ꝛ separa
tū ab ea sig̃t q ipꝫ ē in iferiorib⁹ ꝛ multotiēs fit i illo
q̄ est in inferiorib⁹ ꝛ i ano vt sanguis ei⁹ egrediat añ
egōnē. ¶ Et ex tpe qḋ ē inter dolorē ꝛ ascellationem:
qm̄ si ē tps plixū tūc est in gracilibus. Et ex dispōne
eius:qḋ ipsi associat ex egestione:qm̄ si est chilosum
aut simile aq̄ carnis tūc ē in gracilibus. ¶ Et ex feto
re qm̄ illud qḋ descēdit ex gracilib⁹ est magis fetidū
Et ex dolore qm̄ dolor eoꝝ ē vehemētior. Et ex san.q̄
qñqꝫ egredit:qm̄ est in gracilib⁹ lauatiuus nō pmix
tus cū ipo stercore. ¶ Et scias q qñ egritudo ē vlcus
ꝛ ē chronica ꝛ illi qḋ egredit ē quātitas āplius nō est
dolor sensat⁹ tūc vlc⁹ est plime sordis. ¶ Et differen-
tia q̄dē inter vlcus sordidū ꝛ corrosiuū est. qm̄ corro
siuū est vehemētis doloris ꝛ qḋ egreditur ex eo ē ve-
hemētioris fetoris ꝛ ē decliue ad nigredinē et min⁹.
Et ex sordido ē virulētū aquosum ꝛ est decliue ad al
bedinē et est grauis doloris. ¶ Et qñ egredit post al
curathi san.plurim⁹ sig̃t q vlc⁹ pfundat ꝛ egritudo
fit fortis ꝛ finit illud qḋ est sup faciē intestinoꝝ ꝛ per
uenit ad ptē intestinoꝝ. Et multotiēs fiūt post apo-
stemata que pterierūt vlcera:ꝛ significant p dolores
eoꝝ ꝛ reliqua q̄ dicta sunt de signis fm q ipsa sunt
apata.ꝛ multotiēs q̄dē fiūt vlcera pp causas alias ex
eis q̄ diximus. ¶ Qḋ si excoriatio est pp apertionem
venaꝝ pcedit eā exitus san.puri cuius ē pmixtio q̄dam
ꝛ qñqꝫ est in ea dolor.ꝛ qñꝫ nō est cū ea dolor:ꝛ qñqꝫ
sunt cū ea periodi sicut fit ēt in eā que non accidit ex
intestinis:ꝛ añcedūt etiā signa repletiōis. ¶ Et si fue
rit ab emorroydib⁹ et rebus cancerosis in supiorib⁹
intestinis putrida erit ꝛ cū ea erit sanguis niger ꝛ fiet
paulatim continua fm repletionē corpis et eius exitio
nē. ¶ Et si fuerit ab humoribus salsis ꝛ baurachis:
aut grossis viscosis significabit eā exitus eaꝝ pcedēs
ꝛ euentus ventositatis et rugitus ꝛ pueratio tincture
in egestione ꝛ illud qḋ sentit de re eradicata ex loco
et erit dolor.q.inseparabilis qui nō pmutat ad horā
ꝛ sentitur cū ea quasi grauedo ꝛ admiscetur alcura-
thi flegma. ¶ Et si fuerit colera excoriatio ei⁹ signifi
cabūt eā exitus ipsius pcedens et pmixtio alcurathi si
fuerit:aut egō tincture corruptionis eius.ꝛ similiter
meliā malā ꝛ saluā sig̃nt pcessio illius ordinis melle
Et pmixtio ad illud qḋ egredit acetosa i ordine bu-
liēs sup terrā:aut feculēta nigra nō acetosa in odore
neqꝫ buliēs sup terrā ꝛ ē cū ea ꝯturbatio vehemens:
ꝛ qñꝫ pducit ad syncopi. Et scias q si cū dissinterie ē
stās adhuc ꝛ gredit cuꝫ alcurathi:verbi grā. cola aut
melia aut sanguis calidus aut sil'a putridū:aut vitreū
aut sterc⁹ siccū:tūc egritudo est in via additionis pp
insuperabilitatē cāe. ¶ Qḋ si abscindit illud ꝛ rema-
neāt alcurathi ꝛ abrasio ꝛ silia tunc cā iā abscissa ē et
remāsit causatū ꝛ impressio puentēs ad ea: q̄re opꝫ
vt tu intendas ipm solum cū curatiōe. ¶ Et signū flu
xus stōici sanguinei est q facit sed excoriationē do-
lorosam:aut fluxū frequentē.deinde destruitur cum
eo appetit⁹ ꝛ subuertitur anima et perducit ad abra-

fionez et alcurathi et interficit multotiens. ¶ Factus
aūt subito sine dolore plimo ⁊ absq̃ nocumēto sequē
te ipm in appetitu ⁊ aliis ē salu⁹. Et si ē a grossitudie
fecis signbit ipm dispō fecis ⁊ ei⁹ eue:t⁹ cū icisiōe fecis
sup ipz ⁊ sedatio doloris cū lenitas adest nāe: ⁊ mul
totiēs egredit̄ succ⁹ sepat⁹ a fece cū ingrossat̄ ⁊ alle-
uiat̄ pp cāz q̄ exiccat ipaz ⁊ existimat̄ q̄ sit flux⁹ q̄re re
tinet ⁊ in ipso ē mora. Et signū illi⁹ ē vt nō sit aliquid
ei⁹ cū lenitas ē nāe ⁊ sepatio fecis ⁊ vt antecedat fex:
deide egredit̄ post illō fecis paꝝ. Sz diuisio illa q̄ ē
añ ipm ⁊ plimū ipsi⁹ egredit̄ añ fecē q̄ excoriat. Dif-
ferētia aūt q̄ ē inter illū q̄ lubricatiu⁹ ē ⁊ inter lubrici
tatē stōi signt digō pua exnis in cibo: ⁊ qñ descēdit a stō
nō morat̄ in itestinis imo pcedit ad exitū. Si aūt cā
ei⁹ sint vlcera signt ipz excoriatio cū eo qō egredit̄ de
signib⁹ vlceꝝ. Et si ē illic fl'a viscosuz signt ipz ēt fl'a
qō egredit̄ cū eo ⁊ vētositas ⁊ rugit⁹. ⁊ in flegmatico
sentit̄ lubricitas rei grauātis: ⁊ in vlceroso sentit̄ do-
lor sub loco stōi: ⁊ si ē lubricitas nō ab vlcerib⁹ neq̃
a flegmate: imo pp malitiā cōplōnis signt illō priua-
tio exit⁹ signoꝝ vlceꝝ ⁊ flegmatis. Opilatiuū aūt ⁊ li
quefactiuū signt cursus vi scipsis ⁊ denudatio signū
necessario faciētiū fluxū sup ea ⁊ inflāmatio corpo-
ris ⁊ caliditas ei⁹ ⁊ comitātia febris minute ⁊ diuersi
tas coloris ⁊ essentie ⁊ fetor odoris. ¶ Qui g̃ ē cū liq̃
factiōe ē virulēt⁹ aquosus. ⁊ q̄ ē ex liq̃factiōe adipis ē
virulēt⁹ grossus sicut in vlcerib⁹ cū pinguedine ⁊ co-
lore diuerso: deinde fit ei⁹ eēntia adipis absq̃ diuersi-
tate in substātia sua neq̃ in eēntia sua: ⁊ silr ē dispō
liquefactionis carnis rubee nisi q̄ puat̄ pinguedine
⁊ est postremū ei⁹ feculēti coloris. Factū vo a super-
fluitate ⁊ repletione quā nā expellit ex corpore pp il-
lud qō dictū ē de causis attrahētib⁹ supfluitates: ⁊ re
pletionē signt cāe ⁊ qñq̃ signt ipm qō euacuatū est
sanguis purus mundus cū multitudine sine dolore:
⁊ nō facit sequi mollificationē ⁊ debilitatē ⁊ hz paro
xismos. ¶ Alzahir aūt diuisiōes signt illō qō egredi
tur ex eo qō vr: ⁊ cause repte ex frigore aduenīete aut
ex sessiōe sup duꝝ aut ex emoroidibus ⁊ ragadiis ⁊
aliis. ⁊ qō pcessit ex fluxu ⁊ excoriatiōe aut nō pcessit
Et sicut errāt q̄dā i ipo si fuerit illic fex retēta ledēs
⁊ dolorē faciēs ⁊ mittēs succū existimātes qō est cur-
sus zahir. Silr errāt cū qñq̃ egredit̄ curathi sicē fleg
ma ⁊ existimat̄ q̄ sit zahir flegmaticū. nō oz g̃ vt decei
piaris in hoc: imo opz vt attēdas cāz ex oī pte sz q̄ sei
uisti. ¶ Et differētia inter vlcera ei⁹ ⁊ intestinoꝝ que
sunt sup ipz ē qm̄ in illo qō fluit ex recto est fetor aut
nō ē in eo fetor. Et qñ accidit habētibus vlcera inte-
stinoꝝ ⁊ habētib⁹ fluxū sanguinis vt coaguletur san. in
vētre eoꝝ scias signa q̄ dixim⁹ in capitulo hui⁹ egri-
tudinis ex inflatiōe vētris ⁊ frigore extremitatū subi
to ⁊ ex casu virtutis et pulsus. Cū g̃ accidit illud tunc
scias q̄ cū egestio nigra facta ab adustiōe rēdit ad vi
riditatē tūc iā nā icipit succurrere: quare fit viridis:
deinde citrina: post stat. ¶ Et scias q̄ qñz egerunt
res plures numero ⁊ existimāt q̄dā q̄ sit curathi pp
apostema ⁊ vlcera intestinoꝝ ⁊ illud nō est nisi cum
pictura: illō ergo nō est curathi imo supfluitates hu
moris. ¶ Et scias q̄ si q̄s hz fluxū vētris ⁊ stringit̄ et
ipse remanet fm dispōnem suā ⁊ nō aduenit ei fortitu
do solita: tūc cā in hoc est q̄ corp⁹ eius nō recipit ci-
bū. ¶ Et scias q̄ in illo q̄ ascellat i die plusq̄ in nocte
imo accit ei vt ascellet quotiens sūpserit appetit⁹ ei⁹
i die: cā ē debilitas stōi ei⁹. Et cū i nocte ē pl⁹ tūc cā
est debilitas epatis ⁊ q̄ remittit cibū vel aliuz. ¶ Et
scias q̄ multotiēs succedit ascellationi p hoc q̄ ipsa
extrahit subtile ⁊ dimittit spissuz colica vehemens.

¶ De cura fluxus ventris absolute. Ca. iiii.

Dico in pmis q̄ oz vt iuuēt se medici cū eo qō dr̄
in capitulo supfluitatis flux⁹ vētris ⁊ medicinis
ebibitis et legāt illō caplm cuz hoc ca⁹. Ampli⁹ dico
q̄ flux⁹ vētris phibet̄ inq̄tū ē flux⁹ cū stipticitatē fa-
cientib⁹ et ingrossantib⁹ māa ⁊ faciētib⁹ glutinatio-
nē. et qñq̃ necessaria sunt narcotica. Et iteꝝ qñq̃ cu-
ratur flux⁹ vētris cū diureticis et sudorē faciētibus ⁊
dilatātib⁹ poros et vomitū faciētib⁹ oia nāq̃ hec mo
uent māam ad cōtrariā ptē flux⁹ vētris. Qō si misceat̄
fluxui vētris caliditas ponant̄ cū eis ifrigidātia: aut
eligant̄ ex eis infrigidātia in q̄b⁹ sit stipticitas et ad-
ministrent̄ dilatātia poros et sudorem facientia cor-
pori exteri⁹. ¶ Si aūt ei admisceat̄ frigus ponant̄ cū
eis calefaciētia et eligant̄ ex eis calefaciētia in q̄bus
sit stipticitas. Et tūc sunt plurimū necessaria calefa-
ciētia: cū digestiua ē debilis: et cū ē opilatio ex hu. vi
scosis et iuuāt se cū eo qō dr̄ in capitulo debilitatis di-
gestiōis et tūc plurimū sunt necessaria infrigidātia:
cū retētiua ē debilis. Et calitas qñq̃ adiuuat ad reti-
nēdā nām p hoc q̄ facit penetrare cibū velociter et p
hoc q̄ puocationē facit et facit sudare. et qñq̃ facit
vinū purū antiquū hoc. Qñq̃ eñ ille q̄ hz fluxū ven
tris bibit vasa terrea plēa hmōi vino. s. vinū post illō:
ita vt sit semp ebri⁹. q. et retinet̄ nā ei⁹. Et scias q̄ dor
mire ē ex reb⁹ magis iuuatiuis ei q̄ hz fluxū ventris.
¶ Et qñ fuerit cū fluxu vētris tussis dimittat illud in
quo ē acetositas vehemēs et stipticitas: et sit cōtētus
eis i q̄b⁹ nō ē illō ex cibariis et cibis: ergo eligat frigi
da et faciētia glutinationē. et illō in eo qō ē duꝝ et in
eo ē cōfortatiu corpis ei⁹ q̄ cibat̄ eo sicut sūt alsanich
Et nocet eis oē qō liq̄duz ē ex sorbitiōib⁹ et iuribus.
Et scias q̄ alrobub dulcia multotiēs nocēt cōmouē-
do sitim. ¶ Et ex retinētib⁹ fluxū vētris sunt balneuz
et fricatio p hoc q̄ dilatāt poros. Et multotiēs attra-
hit̄ māa ad exteriora corpis ex vnctiōib⁹ et fricatiōib⁹.
et ex eis sunt olea cal'a sicē oleū anetinū et silia. Et ex
retinētib⁹ fluxū vētris ē positio vētosaꝝ sup vētrē: iaz
eñ exptū ē q̄ vētose posite sup vētrē eoꝝ q̄ hñt fluxū
vētris et excoriationē cū dimittunt̄ q̄tuor horis restrin-
gūt: et nos iā experti sum⁹ illō. Et ex retinētib⁹ fluxū vē
tris sūt ēpla supposita stō et itestis fcā ex calefaciēti-
bus stipticis et ex ifrātib⁹ stipticis fz necessitatē. et
ex retinētib⁹ fluxū vētris cū cā ei⁹ ē huīor effus⁹ ad stōꝫ
et itestia ⁊ faciēs descēdere cibū ⁊ soluēs ipz: et euans
eū et cui⁹ eiōni adheret vt sequant̄ cū huores ē: qm̄
cū finit̄ illō et euat̄ alleuiat⁹ ē mod⁹ regiminis. Cūq̃
admistras medicias tūc icipe cū singularib⁹. si vo nō
valēt: tūc tēde ad cōposita. et restrictiue q̄ aut sunt
exiccatiue desiccatiue: aut cōstipatiue aut ifrātiue in-
spissatiue aut glutinatiue opilātes poros ex q̄b⁹ ema
nat. Et medicie singulares frē absolute: aut fm̄ frtus
tē retentiuā sūt sicē balaustie: et galle et acatia et rose

⁊ gũmi arabicũ ⁊ lutũ sigillatũ ⁊ lutũ armenũ ⁊ ypo quĩdos ⁊ spodiũ: ⁊ ꝓpe assatũ: ⁊ ꝓpe cõditũ cũ camphora: ⁊ fruct⁹ tamarisci: ⁊ gñа gnatoꝝ: ⁊ sumach ⁊ almirberis. ⁊ rens ⁊ semẽ acetose ⁊ semẽ portulace: ⁊ coriãdrũ ⁊ semẽ arnoglosse ⁊ succ⁹ barbe hircie ⁊ semẽ rose bonũ: ⁊ fruct⁹ mori imaturi ad excoriatiões: ⁊ succi stiptici exiccatiui ⁊ ipoꝝ rob. ¶ Et succi portu lace bibaẗ. ʒ.i. ⁊ ꝯfert. ⁊ lac acetosuʒ decoctũ in quo butyꝝ penit⁹ nõ ẽ. ¶ Et mediͨ q̃ð singulares calide ⁊ sicce sunt sicẽ cyminũ assatũ: ⁊ ameos anisuʒ assatũ ⁊ cortices thuris: ⁊ myrrha ⁊ storax sicca ⁊ aldarsiahã ⁊ sic laudanũ ipʒ ð q̃ i potu deẗ põd⁹. ʒ.ij. cũ ðcocto. ¶ Et case⁹ vet⁹ assat⁹ q̃ accipiaẗ sicẽ est: aut ðcoquãẗ i succo stiptico sʒ faẽ siti: ⁊ meli⁹ regimẽ ipi⁹ ẽ vt ablnaẗ cũ aq̃. Et sale aliq̃tiẽs aut ðcoq̃tur bñ vt egrediatur sal ei⁹: deiñ exiccet. Tũc. n. ʒ.i. ei⁹ restrigit ⁊ ẽ fortior ol re. ¶ Et ad pueros q̃ð qñʒ excorticaẗ nux ⁊ excorticata teriẗ ⁊ daẗ cum zuccaro sixo. ¶ Et aq̃ frã q̃titas auellãe vni⁹. ¶ Et attrimẽta ⁊ coagula constrictiue sunt. Et de coagulo q̃ð hedi qñʒ daẗ i potu infanti põdus q̃rte. ʒ.i. i aq̃ frã. ⁊ magno supra illð vsʒ ad põdus. ʒ.i. Et ẽt ex coagulo leporis. nã ipʒ retinet vẽtrẽ stati: ⁊ oʒ vt icipiat q̃ ad potãdũ dat coagula a danich. i. si ꝟo ñ ꝯfert addat ex eo vsʒ ad illud qð nõ ptrãseat in põdere. ʒ.i. Et case⁹ q̃ð vet⁹ c⁹ regimẽ p̃teritũ ẽ est cũ ex eo daẗ i potu. ʒ.i. ẽ mioris nocumẽti et fortioris opõnis q̃ coagula. Et iã existiauerũt q̃dã q̃ qñ frustũ ex alrob aduriẗ donec denigreẗ: deiñ datur i potu ex eo põdus. ʒ.ss. tũc strigit ventrẽ. ¶ Et q̃dã amic⁹ me⁹ ex medicis iã dixit illð veꝝ eẽ expimentũ. Et sterc⁹ cãis comedentis ossa solũ cũ in potu ex eo daẗ põdus. ʒ.i. ⁊ ss. cũ ðcocto retinet fortiẗ ⁊ ꝓpe siccũ acceptũ in aq̃. Et ex eis q̃ nõ ptinẽt ad vnã duarũ extrẽitatũ ẽvẽter strutij exiccat⁹: ⁊ dosꝭ sit. ʒ.iij. exiccet ⁊ limet cũ lima ⁊ deẗ i potu ex eo q̃titas ꝙ illi q̃ hʒ diariã i rob myrti aut rob de cydoñijs sʒ declinatiões ꝯplonis. Et iteꝝ lac caprinũ ꝯcoctũ dõec ingrosset aut decoctũ cũ lapidib⁹ pluuialib⁹ ignitis ⁊ ter i ipm piectis ⁊ qñʒ poniẗ i ipo paꝝ rixi sixi. ¶ Et iteꝝ vitell⁹ oui elixati i aceto. ¶ Et ex ꝯpositis declinãtibus ad frigus sũt trocisci ð spodio muscati: ⁊ trocisci nolati calidicõ: ⁊ tro. de luto sigillato: ⁊ trocisci ð balaustijs: ⁊ trocisci alseluzahar agi: ⁊ trocisci ð ypoq̃stidos: ⁊ trocisci de croco: ⁊ trocisci ð opio ⁊ trocisci ð papauere muscati. ¶ Et pillule ð opio: ⁊ pillule ð mãdragora. Et suffuẗ de gñis gnatoꝝ: ⁊ pillule ð sandaraca. Et ad fluxũ supfluũ põdus. ʒ.ij. ostracoꝝ adustoꝝ: ⁊ luti armẽi mediati ⁊ spẽs assatoꝝ cũ luto sigillato. Et nõ oʒ vt sit supfluitas i assatõe eoꝝ: ⁊ liq̃fiat eoꝝ ꝟt⁹ imo oʒ vt igniaẗ vas ⁊ eleueẗ sup ignẽ ⁊ dimittaẗ sup ipm ⁊ moueaẗ dõec assenẗ. ¶ Et ex ꝯpositis declinãtibus ad calorẽ siue pu⁹ sit aut magn⁹ sũt trocisci alesenati. ⁊ elariũ alcãzi: ⁊ elariã q̃ dicã in antidotario et elariũ de seib⁹ stipticis. ⁊ troc. ð trocudes: ⁊ troc. de karabe. ¶ Et iteꝝ sumaẗ gallaꝝ nõ pforataꝝ viridiũ ⁊ corticũ gnatoꝝ ⁊ sumach ⁊ pipis oluʒ añ. ʒ.ss. teraẗ ⁊ ꝯficianẗ cũ al. oni: ⁊ ꝯcaueẗ gnatũ ⁊ ꝓiciaẗ i ipo et oplet ei⁹ foramẽ cũ pulpa ⁊ ponaẗ sup prunas. Et ex illis ẽvt sumaẗ tritici faria: ⁊ misceaẗ cũ aliq̃ntulo ð ameos ⁊ fructu tamarisci: ⁊ nasturtio: ⁊ dissoluaẗ cũ oleo omphacio ⁊ ꝯficiaẗ ⁊ fiat pãis ⁊ exicoeẗ i furno: deinde sumaẗ ex eo ꝯtrito põd⁹. ʒ.x. ⁊ bibaẗ in aq̃ frida ⁊ pauco vino. ¶ Et hui⁹ q̃dẽ gñis ex eis q̃b⁹ curanẗ pueri cũ accit eis flux⁹ vẽtris tpe natiuitatis dẽtiũ ipoꝝ ẽ illð qð. ℞. papaueris ⁊ gñoꝝ myrti ⁊ thuris masculi cipi oliuin añ. ʒ.ss. teranẗ bñ ⁊ dissoluanẗ in lacte ei⁹ cui⁹ lac sugat: ⁊ deẗ in potu. ¶ Et hui⁹ q̃ð gñis est medicamẽ bonũ exptũ qð. ℞. granoꝝ passulaꝝ exiccatoꝝ ⁊ bñ tritoꝝ donec fiãt sicut puluis: et ℞. ossiũ adustoꝝ ⁊ medulle glãdiũ ⁊ coaguli ⁊ coriãdri assati ⁊ sumat xylocaracte spine ⁊ semis apij et cynum isusi in aceto ⁊ pãis azimi sicci thuris ⁊ ameos ptes eq̃les teranẗ valde et cribelleẗ illud et põaẗ de coagulo min⁹ q̃ de alijs: aut sit medietas ptis: deiñ sumaẗ ex eo ol hora nabac vna: ita vt sit q̃titas que sumiẗ i die ex eo. ʒ.xx. et si fuerit de coagulo min⁹ q̃ ps. i. tunc minuat ex illo: et si fueriẗ coagulũ pl⁹ tunc restringit nãʒ in die vno. ¶ Et hui⁹ q̃dẽ gñis ẽ vt sumanẗ ciperis spica ⁊ balaustie et minutũ thus ⁊ aliq̃ntulũ gallaꝝ. s. q̃titas medie ptis: decoquaẗ i aq̃ deinde coleẗ illa aq̃ et puluerizeẗ sup eã de gallia muschata et xyloal. crudo bono aliquid fm q̃ exigit dispositio ⁊ bibaẗ. ¶ Et huiusgñis est illud qð. ℞. ʒʒ. atrimẽti alexẽr ati sumach ptes equales sumaẗ ex eo in suffuẗ põd⁹. ʒ.ij. vsq̃ ad duos aure. ¶ Et hui⁹ gñis et ꝓpinquius ad eq̃litatẽ est vt sumaẗ capillus veneris: et spica arõatica: et semẽ auellãe bedeoard et radix arboris pini: et fiãt ex eis trocisci. ¶ Et scias ꝙ necessitas spodij est ad ꝯstringẽdũ sanguinẽ. ⁊ necessitas seminũ est ad ꝯstringẽdũ fluxũ stomaticuʒ. Et necessitas psilij: aut arnoglosse assati ẽ ad pũcturã. Et si nõ ipm fluxũ remouẽt syrupi et ꝓptie quoꝝ assatio iterata ẽ. ¶ Et cib⁹ sit quẽ diximus. ¶ Et ouuʒ q̃dẽ elixatũ iuuatiuũ ẽ in fluxu vẽtris facto ab attractione itestinoꝝ: et nõ est ꝯueniẽs epatico et stomatico: imo qñq̃ nocet. ¶ In narcoticis ꝟo est timor lʒ qñq̃ accidat vt sint necessaria: nã ipa qñq̃ ꝯferunt inq̃ztũ ingrossant mãm ⁊ inq̃ztũ faciũt dormire et ꝓlõgãt necessitatẽ surgẽdi ad ascellã ꝓpter sensũ mordicationis. ¶ Et quocũq̃ mõ sit nõ opʒ vt admistrẽtur q̃diu ab eis excusatio esse põt. ¶ Qð si necẽia fuerit eoꝝ admistratio nõ exhibeanẗ ei cui⁹ infrigidaẗ corpus ⁊ debilitaẗ virt⁹ ⁊ apparet illud i pulsu. ¶ Si vero necesseriũ fuerit misceanẗ cũ eis que sunt sicut castoreum et crocus et silia. ¶ Et iã testati sum⁹ nos vidisse qui supposuit sibi collyriũ ex opio et mortu⁹ fuit. ¶ Et cũ posẽ est vt admistreẗ in collyrio nõ administreẗ in potu. et qñ posẽ est vt admistreẗ in emplastris nõ administretur supposito^m ⁊ factũ collyriũ. ¶ Et ex ẽplastris stupefaciẽtibus est vt sumat opij et seminis iusquiami albi amborum añ. partem. i. et cuppularũ glandiũ et balausti. et acatie et thuris et myrrhe olum ana partes. v. aggregenẗ cuʒ succo iusquiami albi: aut succo corticũ papaueris: aut decoctione eorum et liniatur cum eo. est enim bonuʒ. ¶ Narcoticum potãdũ fortis stipticitatis. ℞. coaguli leporis pondus danich. ij. et opij tantũdem gallarũ. ʒ.vij. et thuris. ʒ.ss. fiant ex eis trocisci et sit portio eoꝝ medietas auẗ. vnius. ¶ Et iteꝝ gallaꝝ imaturaꝝ pars. i. thuris opij amboꝝ ana. ps. ss. Et do=

fis sit vsq ad.ʒ.i. ¶ Et iterum selis iusquiami albi: ⁊ opij
⁊ papaueris ⁊ spodij ⁊ balaustiarum ⁊ thuris ptes equales
⁊ dosis sit vsq ad.ʒ.i. ¶ Et iterum o; iu sandaraca ⁊ mi
nutū thus myrrha crocus: ⁊ dent in potu ex eo due
pillule sicut cicer. ¶ Et conuenientius illo ē illud qđ. ℞. ca
storei opij storacis liquide selis iusquiami albi myrrhe cro
ci assari thuris amieos ptes equales: cōficiant cū melle
dispumato: ⁊ sit dosis sicut nabac. ¶ Et iterum merda asen
gi q̄rta.ʒ.i.coagli.ʒ.ß.ossis adusti gallarum añ.ʒ.i.opij
dauich vnum. ¶ Et iterum acatia ⁊ gallarum ⁊ opij gūmi
oliu3.añ.ps.i.fiāt ex eis trocisci. ¶ Et iterum narcoticū
ad bibendū cōstringēs i duob⁹ dieb⁹. ℞.amoes ⁊ selis
apij ⁊ corticū granati acetosi ⁊ gallarum ⁊ sauie ptes eq̄=
les oliu3.opij ptē.ß.terant̄ oīa sicut alcohol: ⁊ sit dosis
ei⁹ ex.ʒ.i.vsq ad aur.i.i mane ⁊ tātūdē i sero: ⁊ puero
ex vno dauich vsq ad duas dauich. ¶ Et ex medici
nis fluxus vētris q̄ cōueniūt ei q̄ cū fluxu h3 tussi3 sūt
sicut myrt⁹ ⁊ mastixe gūmi arabicū ⁊ thus ⁊ psiliū assa
tū ⁊ spodiū ⁊ castanee ⁊ nux auellane assate: ⁊ oīno o3
vt det̄ illud in quo nō ē acetositas ⁊ pōticitas vehe=
mens: imo opilatio ⁊ cōfortatio. ¶ Qđ si nō fuerit ex
cusatio dent̄ pōtica: deiñ cōtrarium exhibeant̄ eclaria lenifi
cātia pect⁹. ¶ Et mlta qđ ex eclarijs fcis ex papauer
⁊ dragaganto ⁊ gūmi ⁊ xilocaractis ⁊ fructu myrti ⁊
amili assati ⁊ mucillagie rerum q̄ prius assant̄: deiñ in=
geniet̄ in extēdo earum mucillaginē q̄ contingunt iter
vtrasq res. ¶ In cibis āt eorum o3 vt nō sit mordica=
tio neq salsedo plurima ne3 acetositas nociua ⁊ mo=
neat virtutē expulsiuā. Et hoc est sicut illud qđ de lacte
decoctio cū lapidib⁹ ignitis diuim⁹ ⁊ ppue illud in q̄
extinguit̄ ferrū aliquotiēs. ¶ Et meli⁹ illo ē lac ace=
tosum ablato butyro cū rizi aut milio assatis. ⁊ expe
riat̄ sūma ei⁹ qđ digerit̄. cū ei nō digerit̄ aliqđ sumat̄
acceptio minor. ¶ Et de lactib⁹ decoctis fortius con
fortās ē lac vaccinū. ¶ Et qđ ex eis cōuenienti⁹ ē cale=
factis ē lac caprinū cū hoc q̄ ipsum ē magis stipticū:
⁊ lac acetosu3 ē meli⁹ calefactis q̄3 nō acetosu3 ⁊ sicut
medulla similaginea assata i frigidata exiccata: ⁊ sicut
panis cui⁹ farina cōfecta ē cū aceto fcā panis valde: ⁊
est calefactis vltim⁹. ¶ Et sicut lens decocta in duab⁹
aq̄s effusis super eā: deiñ decoquāt̄ i tertia donec ispisse
tur ⁊ acescat aut nō acescat ⁊ sicut illud qđ fit acetosu3.
¶ Acetosa aūt sunt sicut illud qđ fit ex sumach ⁊ granis
granatorum ⁊ tortellis i coriādro. ¶ Et quādoq ponit̄ in eo
rizi: ⁊ fabe decocte cū aceto sunt bōe eis. ¶ Et ex ci=
bis eorum q̄ comedunt̄ ⁊ sūt i seipsis curatio bōa: ē vt
sumant̄ ⁊ sauich ordei pugilli.ij.selis papaueris pu=
gillus.i.⁊ corticū papa.pugillus.i.decoquant̄ valde
⁊ colent̄ ⁊ sumant̄. ¶ Et si acetosa fiāt cū sauich ma=
lorum acetosorum: aut grana granatorum: aut sumach erit cōue
niēs. ¶ Et sit eorum sal salgema terat̄: deiñ pfricet̄ bñ
deiñ admisceant̄ ei grana granatorum ⁊ coriādrū ⁊ sumach
⁊ si nō est calitas vehemēs pmisceat̄ cū eo caseus ve
tus assat⁹ trit⁹. ¶ Et o3 vt nō sumāt i potu nisi frigi=
dū q̄lecūq sit. Frigidū.n.cōstringit ⁊ tepidū resoluit
⁊ sit nociuū plus nisi in colerica passiōe s3 q̄ cōditio=
natū est. Et i opilatiuo ⁊ i apostemoso. ¶ Et carnes in q̄b⁹
dat̄ ei licētia sūt carnes alteiugi ⁊ alcubugi ⁊ aldura
gi ⁊ aues pue et alcanabir et caro lepori et alcata et
alsefē et alfuahein caro ascorie ppe: et rētēvt sint as

sate cū selib⁹ cōdite aut acetose. Et ēt vitell⁹ oui elixa
ti in aceto. Et almusus at fcā ex eis cū eis q̄ sūt sicut
grana granatorum. Et passule magnorum iteriorum et coriādrū
et cū eis q̄ fit sicut sumach et q̄ eis it sūia ex fructu rubi
et capol vit3: et folijs acetose: et folijs arnoglosse: et
caul' ilate decoctiōis: et pisces qui decocti cū aceto ⁊ ex
eis q̄ currūt cursu feminū et flos fistici ⁊ flos 3arur ⁊
coriādrū et grana myrti. Et qui nō digerūt carnē fiāt
eis cōtritiōes ex carne pullorū et alcubugi et silū: et
decoquant̄ fortiter et misceat̄ cū eis rizi et milij parum
deīde colent̄ et reducāt̄ super ignē donec appropiquēt
coagulatōi: deiñ fiāt acetose cū sumach aut granis gra
natorum et silib⁹. Et alcordumech iuuatiuū ē eis cū nō
corrūpit̄ digō valde. Et o3 vt nō saliat̄ nisi parum et vt
currat ex eo in mane hūiditas plurima. Et pedes ve
hementis sunt iuuamēti cū decoquunt̄ in rizi assato.
Et vitēt fruct⁹ oīo q̄uis sint stiptici nisi cū stōus. refu
git ex cibis: s3 castanee nō nocent eis et silr alcasbu.
Et si cib⁹ subtilis corrūpat̄ in stōis eorum cibet̄ cibis in
q̄b⁹ sit grossitudo sicut sūt pedes cū robub stipticis ⁊ sicut
sorbitiōes fortes fcē ex rizi et milio. Et q̄n3 iuuant̄ q̄=
dā cū cibo infrāto fcō ex vētrib⁹ et silib⁹. Et aceto fa
cto ex bōis ptib⁹ vacce cōedāt acetosu3 solū cū micis
Et sumat̄ cū eo si appetūt aliqđ ex eis bōis s3 q̄ntita=
tē virtutis digōnis: et nō sunt vētres cōuenientes vltime
oīb⁹ spēb⁹ ascellatiōis. Et ex sorbitionibus laudatis
eis ē vt sumat̄ papauer et asset̄ plm: deīde fiāt ex eo
et ex rizi et milio sorbitio et si volūt fiat acetosa cū su
mach et granis granatorum et silib⁹. Aut fiat sorbitio
ex tortellis siccis et rizi et adipe renū caprarum. Aut in
fundant̄ sumach in aq̄ plu. die et nocte et buliat leni
ter: deiñ colet̄ vehemēter: postea ponat̄ in ea coriān=
drū et dimittat̄ vsq q̄ isundat̄: deiñ coquat̄ postea ꝑ
dissolutio i ea māib⁹. deiñ colet̄ et pūciat̄ fex deinde
sine cessatiōe moueat̄ super ignē cū ligno donec redeat
ad silitudinē cibi: deīde cōdiat̄ cū sale pauco et sit pin
guedo ei⁹ adeps hedi. Aut amigdale assate cōtrite et
parum olei. Et nō multiplicent̄ in ipsa sal et pinguedo. Et
ita sit siue cib⁹ sit calid⁹ siue frīd⁹. Et ex eorum pinguedi=
nib⁹ ē oleū omphacinū. Et o3 vt sit aq̄ eorum aq̄ plu. in
ipa. n. ē stipticitas. et existimo q̄ mltitudo iuuamenti
illi⁹ ē pp velocitatē sue attractiōis ad epar et veloci=
tātē resolōnis ei⁹. q̄r nō relinq̄t in chilo hūiditatē. Et
iterdicat̄ eis vinū. Si aūt non fuerit excusatio et fuit
vir⁹ redrēs ip3 vt ipo reuiuiscat: tunc sit nigrū stiptici
saporis parum. Et recti⁹ qđ ē vt nō cōedat cibos plurīū
specierum ne3 multotiēs: imo o3 vt sint cōtēti cibo pauce q̄nti
tatis et sit vice vna: et vt pmittāt super cibū illud qđ est
magis stipticū: aut sugāt añ ip3 aliqđ d' cydōis et gra
natis acetosis. et nō bibāt super illū aquā. et si expecta
uerint et nō bibāt oīo erit cura per se et ppe cū nō mo=
uent̄ ad eā. Et o3 vt pmātur eorum extrema superiora vt
attrahat̄ nutrimētū ad ea et vt ēplent̄ stōi eorum cū me
dicis stipticis retētiuis frīs et calīs et pmittat s'm q̄
exigit dispō. Et o3 vt ponat̄ in eis stiptica et mastix et
myrrha et tortelle. et almeisus est plurimi iuuamen=
ti cū ponit̄ in medicinis. Epithima bonū quo linitur
illud qđ ē inter stōm et epar. q̄n cōicat in fluxu buliāt̄.
ʒ.x.absinthij cū vino et colet̄ et ponat̄ super locu3 cū
pāno: deīde sumant̄ rosarum et balaustiarū ⁊ myrti sic

ce ⁊ acatie ⁊ hypoquistides ⁊ gallaꝝ ptes eq̃les ⁊ misceã tur cũ aq̃ myrti ⁊ inspisset absinthiũ predictũ et ẽpla strenẽ cũ eo. Et scias ꝙ tyriaca ẽ ꝯferẽs valde ol fluxui vẽtris in quo intẽdit ⁊ deijcit virtutẽ ⁊ cui⁹ cã nõ est aṗa neqꝫ cũ eo ẽ febris vehemẽs. ¶ Et ꝯsiliũ quod dãdũ ẽ illi q̃ nõ ꝑmutat ex loco suo ⁊ iã retẽta est ei⁹ ascellatio quã habuit sed corp⁹ ei⁹ nõ recipit nutrimẽ tũ: ẽ vt cõedat ꝑuaꝝ auiũ ⁊ almime hit pectora absqꝫ extremitatib⁹ eoꝝ magis tardis ad descẽdẽdũ in patella coctoꝝ. Et silr illi cui⁹ appetit⁹ ẽ ad cõedẽdũ et debilitat ei⁹ digõ: dẽtur iste res ⁊ caro rubea frixa cũ oleo pulverizato de sup cinamomo ⁊ infundat illud ẽt in syrupo de cydõijs ⁊ malis.

¶ Tract⁹ scõs ð curatiõib⁹ spẽꝝ solonũ vẽtris diuersaꝝ ꝑdictaꝝ post cessationẽ a cura vlĩ.

¶ De cura fluxus epatici. Cap.j.

Iam sciuisti cãs flux⁹ epatici: ⁊ sciuisti curationẽ cuiuſqꝫ cãe. opꝫ ḡ vt redeas ad illð: et cures malitiã cõplõnis ei⁹ ⁊ aṗa ipsi⁹ et debilitatẽ ⁊ opilationẽ ⁊ repletionẽ eius ꝑm vnũquodqꝫ cũ eo qð dr̃ in capitulo suo. Nã cum tu feceris illud tũc iã curasti. ¶ Et illð qð cadit i hoc ca. ð errore ẽ vt denť illi q̃ hꝫ fluxũ epaticũ opilatiuũ medicine cõstipatiue addẽtes in opilatiõe ꝯfortãtes eã vt cõstringãt nãm ⁊ ꝑducit illð ad errorẽ maximũ ¶ Et multotiẽs q̃dẽ linit insipiẽs epar in hac ascellatione cũ inspissantib⁹ sanguinẽ ⁊ extinguentib⁹ epar ꝑ hoc ꝙ sunt frigida ⁊ in hoc est mors ⁊ successio putrefactiõis: imo oꝫ cũ sciveris ꝙ cã in ipõ est opilatio in ẽpe ⁊ mesaraica vt intendas cũ aptiõe opilatiõis. ¶ Et iã laudate fuerũt passe pigues in hoc caplõ ita vt q̃dã existimauerũt ꝙ ipẽ sanãt fluxũ lotiuũ difficilẽ. ⁊ nos q̃dẽ iã expti sum⁹ illð qð fuit res nõ lõginq̃ ab eo qð dixerũt. ¶ Et in inceptiõe ascellatiõis epatice ꝑmũ ẽ vt nõ approximet epar pani: qm̃ epar non recipit ipꝫ: imo rect⁹ est vt sit ꝯtent⁹ aq̃ sauich in diebis aut ter. Qð si tolerat iiine sumat ꝑmixtionẽ milij cũ eo decoquẽdo: deinde colãdo ipm̃ faciat. Et si tolerat vt comedat decoctũ nõ colatũ faciat: ⁊ in decoctione sit sacraiati. i. de sauich cũ. xx. sacraiati aq̃ ⁊ decoquat vsqꝫ q̃ ingrosset. ¶ Cũqꝫ in vase nõ fuerit varietas nõ erit malũ vti adipe galline. ¶ Et qñ ẽ ascellatio sanguinea epatica sic pus tũc nõ oꝫ vt retineat ð subt⁹ aliq̃d vt nõ retineat aliq̃d nocitiuũ ⁊ accidat ꝑ illð nocumẽtũ: imo denudet regimẽ ⁊ cura desuper.

¶ De cura fluxus stomatici ⁊ intestinalis absqꝫ excoriatione: ⁊ primo de lubricatiuo. Capi.ij.

Iam sciuisti qualr curat lubricitas stõi cũ spẽb⁹ suis. ¶ Et cura lubricitatis intestinoꝝ prima ẽ illi ⁊ ꝓportionalis ei. Et cũ hoc nos afferemus potiones ⁊ empl̃a ⁊ canones digniora istis locis ⁊ canões ad eos in q̃bus nõ sũt vlcerosi. ¶ Et sũt vt ꝑmisceas stiptica fortꝫ stipticitatis cũ medicis calefactis dãdo eas l potu ⁊ ponẽdo i ẽpl̃is. ⁊ vt vtãt medicis q̃ adiuuant nãm ⁊ ꝯfortãt ipm̃ sicut tyriaca magna ⁊ hermesia ⁊ athanasia. ¶ Et opꝫ vt administres narcotica qm̃ ipsa sunt fortis iuuamẽti in hac egritudine. ¶ Et si signt signis multitudinẽ flegmatꝫ labora l euacuãdo ipm̃. Et si nõ valẽt medicie ꝓpinque fortes ⁊ fortes fortitudine tẽperata: tũc fortasse indiges eis que sunt sicut elleborus. veꝝ eũo mãei hui⁹ egritudis cũ vomitu est difficilis ⁊ mala ⁊ raro euacuat võit⁹ flegma descẽdẽs ad intestina. ¶ Et nõ oꝫ vt bibãt aquaꝫ inquãtũ poſe est. Ampli⁹ si bibũt eã nõ cõcedit vt bibãt eã oino calidã. ¶ Et vinũ q̃dẽ vetus subtile puꝝ parũ ꝯfert eis. ⁊ illð qð diuersificat ab illo nocet eis. ¶ Et si diligũt vt in secundis mẽsis comedãt: cõedãt in eis ea q̃ sunt sicut sauich algobere: aut sauich alcabo ⁊ sauich de siliquis: sauich de ḡnis ḡnatoꝝ ⁊ sauich de nabac. Coriãdrũ ṽo est fortis impressiõis in retinẽdo cibũ in stõ. ¶ Et ex cõpositis bonis ad eos est illð qð. ℞. seminis arnoglosse ⁊ anisi amboꝝ añ. ʒ. i. ⁊ corticis granatoꝝ ⁊ san. draconis ãboꝝ añ. ʒ. ß. ⁊ est potio vna: ⁊ oꝫ vt bibat in vino põtico. Et si fuerit illic fe. tũc cũ aq̃ plu. ¶ Et ex cõpositis ꝯferentib⁹ eis ẽ electuariũ de gallis ⁊ electuariũ de thure ⁊ elm de siliquis. Et de emplis cõferũt eis sicut emplm de semine lini cũ dactilis ⁊ cõfortatur cũ eis q̃ sunt sicut succi cydoniorum ⁊ aliũs humidi ⁊ hypoquistidos ⁊ acatie ⁊ balaustiaꝝ ⁊ masticis ⁊ rosaꝝ ⁊ rubi ⁊ myrti ptes eq̃les. Et q̃ñqꝫ fiũt ex istis medicinis maram cũ cera ⁊ oleo sicut emplm abricalis ⁊ emplm rubus ⁊ emplm de fausel cũ fuerit calitas. ¶ Facti autẽ ꝑꝑvl cera intestinoꝝ cura est cura vlcerum ⁊ mititudo administratiõis exiccantiũ stipticoꝝ ex medicinis fridis sic ẽ illð qð fit de agresta ⁊ sumachia ⁊ curet cura dissinterie quã dicem⁹. Et cũ cã colerica illic ẽ illa q̃ effũdit ⁊ vlcera tũc meli⁹ ẽ vt ipsa eũet in estate cũ võitu ⁊ nõ eũes eã ex via vlceꝝ. Et qñ cã ei⁹ ẽ flegma neciũ ẽ tibi vt eũes flegma ꝑ clystere dictũ in ca. suo ⁊ epices cibũ ⁊ calefacias ipꝫ ⁊ põas ipꝫ ex assatis ⁊ alcalage factis ex carnib⁹ leuib⁹ ⁊ miora potũ aq̃. Deinde si idiges fortiori illo: tũc vtere aut albo aut ad stõꝫ aut nigro ad itestia iferiora ẽ ẽt ex eis q̃ eũãt linita.

¶ De cura vlcerosi. Cap.iij.

Medicamẽ bonũ ad lubricitatẽ hũidã ⁊ ẽ sic cib⁹. ℞. passas nigras q̃ coquãtur ⁊ terant cũ suis interiorib⁹ ⁊ misceant cũ eis cortices ḡnatoꝝ alboꝝ et piper albũ ⁊ oleũ omphacinũ ⁊ cõedat cũ pane. ⁊ oꝫ vt cõmisceant cũ eo qð in ipso administrat de stipticis fris mastix ⁊ th⁹: ⁊ si tolerat piper. Et cum chronica fit solutio vẽtris lubricatiua ⁊ ꝯtingit vt ṽtus cadat tũc neciũ ẽ in hoc vt incipias cũ eq̃tione cõplõnis ⁊ calefactiõe ei⁹. ⁊ facias egrũ vt exercitio qð ipse toleret: aut facias ipm̃ ingredi balneũ: ⁊ ꝑmas cũ ꝑfrione subtili ⁊ frica qð de corpore eius apparet: deinde da ei ad sorbẽdũ iacẽti ſi sedẽti: imo cora ei⁹ supiore ⁊ toto qð supra ipam ẽ in ꝑparatiõe aliq̃d de aq̃ carnis fortis ðcoctiõis cũ q̃ mixta sint vinũ stipticũ subtile ⁊ tortelle sicce. Et si tolerauerit ṽtus ⁊ cõplõ ei⁹ vt ꝯñter adhibeas aliq̃d penetrare faciẽs sicut diapipereõ ⁊ diacalamẽtũ: fac illð ita vt faciãt ipꝫ penetrare: nã cũ feceris illð attrahet epar aliq̃d illi⁹ cibi ⁊ cõfortabit eo. ¶ Reliquaꝝ ãt spẽꝝ flux⁹ stõi q̃ ẽ ĩfra lubricitatẽ plimã cura nota ẽ ⁊ appropinquat curatiõi lubricatiui. In illa ḡ cui⁹ cã ẽ colera ru. plurima effusa ad stõm ⁊ intestina oꝫ vt tẽperes mẽbrũ in q̃ ḡnat colera ⁊ a quo ꝓcedit. s. epar ⁊ fel ꝑ illud qð sciuisti l. c. suos euacues supfluitatẽ colericã si fuerit plima.

¶ Et recti⁹ illo ē cū vomitu si possibile est ꝛ leuet cuz fluxu vētris si nō fuerit in ꝟtute debilitas ꝛ nō timetur vt accidāt vlcera aut ꝙ sint fcā. Et post illō icipe in pmis infridātib⁹ ꝛ stipticitatē facientib⁹ pdictam. Et multotiēs q̄ idē sanat hāc lesionē sumere in potu mirabo. citrinos. Ipsi eñ educūt colerā ꝛ faciūt succedere ꝟtutē infridatiuā faciētē stipticitatē. Et ex eis q̄ ꝯferūt eis ē administratio lactis acetosi ꝛ ppe cū spodio. ꝛ silr cū aq̄ sauich ordei. Et si fuerit cā ei⁹ flegma curet̄ cū eis q̄ educūt flegma ex ebibitis ꝛ clysterib⁹ si fuerit plurimū valde: deinde curet̄ cū eo qd̄ constipat ꝛ calefacit calefactiōe tpata. ¶ Et ex eis q̄ ꝯueniūt ad illō ē elm de ḡnis ḡnatoꝝ qd̄ ē cū cinamomio et elm. alcāzi. ꝛ trocisci de spēb⁹. ¶ Et si fl'a ē vitreū non ē excusatio eoꝝ q̄ sūt sic̄ trocisci askiladis ꝛ suffuf facti ex anitudē ꝛ ameos: ꝛ cymio in aceto posito ꝛ assato ꝛ semine lini torrefacto ꝛ galla ꝛ balaustijs ꝛ carni ꝛ myrrha ꝛ thure cū spodio s̄z ꝙ tibi bñ visuz fuerit de mēsuratiōe testimōij. Et si fuerit illic flegma ꝛ colera sil' ꝛ sigñt illa exit⁹ ei⁹ qd̄ egreditur ꝛ reliq̄ signa iuuabunt̄ si sumpserint myrabol. citrinoꝝ ptē. i. ꝛ nasturcij ptē. ß. cū q̄b⁹ misceat̄ zuccari ꝛ ḡnoꝝ myrti ꝛ sumac ꝛ carmesech oiuz ana sextā ptis illi⁹. ¶ Et si fuerit cā melia effusa ad ip̄z nos faciem⁹ ei ca^m singulare qd̄ appropriat̄ ei cū caplis flux⁹ melici ꝛ proportiōabim⁹ ip̄z ad splenē. ¶ S̄z et q̄ est s̄m cibaria ꝛ cibos singulare ēt faciem⁹ caplm. ꝛ si nō fuerit nisi debilitas fortis ꝛ malitia cōplexiōis ꝯsiderabis malitiā ꝯplexiōis p signa sua. ¶ Et plurimū q̄dē malitie cōplonis itestioꝝ ē cōicās malitie ꝯplonis stōi: ꝛ signa ei⁹ sunt signa illi⁹. ¶ Qd̄ si debilitas fuerit in digestiua sola ꝛ fuerit frig⁹ iuuant̄ cū el'o alcāzi ꝛ iuuant̄ cū el'o nr̄o qd̄ ē s̄m modū hūc. ¶ ℞. xyloal. crudi ꝛ cymini in aceto infusi ꝛ assati ameos carui. ʒʒ. assari ꝛ cardamomi interioꝝ passulaꝝ tritoꝝ ptes eq̄les ꝛ fiant ex eis suffuf. ꝛ dof sit vsq̄ ad. ʒ. iij. Et si fuerit illic vētositas plima pōam⁹ in eo semē alcesebrā ꝛ semē rute. Et iteꝝ ꝯpositū q̄rūdā plime vtilitat' in hoc ca. ℞. ʒʒ. seis fenicli ꝛ anisi ꝛ pipis longi ꝛ cardamomi oiuz añ. ʒ. iij. ꝛ seis ameos ꝛ apij āboꝝ añ. ʒ. iiij. ꝛ cassie xẏ ꝛ calami aromatici ꝛ cipi ꝛ xyloal. crudi oiuz añ. ʒ. iij. ꝛ ß. ꝛ galie. ʒ. v. ꝛ croci. ʒ. iiij. ꝛ gariofil. ꝛ blacte bizātie ꝛ nucismuscate oiuz añ. ʒ. iij. ꝛ sextā ḡnoꝝ myrti. ʒ. xx. i formenī ex eo trocisci ꝛ sit dosis eoꝝ s̄m mēsurā testificata. Et iuuāt in ea trocisci almarmaur ppe si fuerit ꝟtus expulsiua debilis ēt. ꝛ iuuāt in ea empl'a pdicta calefactiua. ¶ Et si fuerit cū debilitate expulsiue pinisce ea cū absinthio. ¶ Qd̄ si fuerit corruptio pp calorē administrabis medicias infridatiuas ꝛ sit in eis stipticitas aliq̄ ꝛ ingrossa cibū ꝛ fac cū ex genere frigidoꝝ grossoꝝ de q̄b⁹ dixim⁹ in ca° malitie digōnis: ꝛ opȝ ꝙ adiuueris cū eis q̄ dixim⁹ in eodem ca°. ¶ Qd̄ si fuerit debilitas in retētiua pp frigus aut calorē administrabis stiptica pdicta in initio capituli calida aut frigida. Et si fuerit expulsiua ēt debilis administrabis suffuf de scoria ferri nucismuscata i sirupo de mēta ꝛ administrabis ēpl'a s̄z necessitatē.

¶ De cura fluxus colerici. Ca. iiij.

Iam dixim⁹ iȝaȝ i ca° stōi: ꝛ ē pdict⁹ i fine rei cuz curatiōib⁹ dispōnū epis ꝛ fellis ꝛ stōi q̄ñ antiū colerā ꝛ opȝ vt queratur illic.

¶ De cura flux⁹ melācolici ꝛ ē splenetic⁹ flux⁹ in quo non est excoriatio. Cap. v.

Opȝ vt intēdas in ipso curā splenis ꝛ cām ei⁹ cognoscas ꝛ opponas p illud qd̄ necīū ē i eo. Et si fuerit illic multitudo melācolie ꝛ exuberātia ꝟtutis euacuabis cū decoctiōe epithimi ꝛ silib⁹. Et si fuerit grossa sic̄ fex ꝛ nō fuerit ab epate imo pp grossitudinē melie ipsi⁹ tūc administrabis in ipsa hoc solutiuū si fuerit virt⁹ fortis. ℞. salis gēme partē. i. ꝛ spine egyptiace ptes tres: ꝛ elli nigri ptes. ij. decoquant̄ itaq̄ spina ꝛ elleborus in aq̄ fortiter ꝛ dissoluat̄ in ip̄a sal ꝛ colet̄. ꝛ hec ē via flux⁹ ei⁹ ꝛ purgatiōis ei⁹ ab eo qd̄ fluit ex eo. ¶ Et si necīa fuerit flōmia: flōma ꝛ ꝯforta epar ꝛ ꝯforta os stōi. ¶ Et si cā fuerit in fluxu stomatico melico pp illō qd̄ effundit̄ ad stōm ex hūoribus melicis pone sup splenē vētosas retētiuas retēto in eis illo qd̄ ab eis ꝯprehēdit̄ ad stōz ꝛ itestina. Et post ea rege cū eo qd̄ ē subtile ꝯfortatiuū sic̄ ē h⁹ ꝯpositū ꝙ ē nr̄z. ℞. ḡnoꝝ ḡnatoꝝ. ʒ. x. beē rubei torrfacti. ʒ. i. ꝛ seis alscebrā. ʒ. i. ȝedoarie. ʒ. i. karabe. ʒ. i. ꝛ sel'arute. ʒ. i. rizi. ʒ. i. fiat ex eo suffuf. ꝛ sit dof ei⁹. ʒ. iij. Et iteꝝ sumant̄ ḡna ḡnatoꝝ ꝛ passe nigre terant̄ cū aceto ꝛ aq̄ exp̄mat̄ desup ꝛ colet̄ ꝛ p̄uciat̄ desup salis paꝝ ꝛ origani ꝛ intingat̄ cū eo. ¶ Si aūt necīa fuerint fortiora hoc sumant̄ thuris cipi et nucis cupsii et gallie añ. ʒ. ß. cotellaꝝ. ʒ. i. bibat̄ cū vino antiquo puro.

¶ De cura flux⁹ sanguis absq̄ excoriatiōe. Cap. vi.

Iam sciuisti ꝙ hic fit ex corpe. ꝛ fit ex stō et itestinis supiorib⁹ et iferiorib⁹. et fit ex sicteri. et nouisti signa eoꝝ. Et q̄ ex eo ē virulēt⁹ et seculēt⁹ et lotin⁹ cura ip̄z ex pte epis et rectificatiōe ꝯplexiōis ei⁹ et aptiōe opilatiōis ipsi⁹. et regimē añcedēs i curatiōe illius est ꝯsideratio dispōnis in replōne: et ꝯsideratio cāꝝ faciētiū necīo. Cū ḡ nō ē pp ip̄m dolor et existimas ꝙ ē ex corpe aut epate: et nō cadit ppter ip̄z virtus nō retineas ip̄z. Et si timet̄ ꝙ cursus ei⁹ q̄ñq̄ faciat accidere excoriationem: aut facit accidere debilitatem fiat flobotomia et extrahatur ex cōtrario motus ptis eius deinde administrent̄ medicine stiptice restringētes san. ¶ Et in illo q̄ accidit ex ruptura in venis itestinoꝝ q̄ñq̄ pduc̄ ad excoriationē festine. Opȝ ḡ vt ꝯuertas studiū ad retinēdū eū et inclinādū ad ꝯriū ptis si fuerit illic repletio vehemēs et plima. ¶ Et scias ꝙ potata ꝯstrictiua ꝯuenientiora sunt ei q̄ est ex intestinis supiorib⁹ et q̄ sequūtur ea et q̄ sunt sup ea. ¶ Et clysteria sunt ꝯueniētiora ei q̄ ē ex intestinis iferiorib⁹ et in eo q̄ ē inter illa recti⁹ ē vt aggregent̄ vtreq̄ curatiōes. Et oēs medicine stiptice frē et faciētes glutinationē pdicte in eis q̄ dicta sunt stringūt sanguinē pcipue q̄ñ i eis ponunt̄ alumē et emathites vl' semē canabis tritū sic̄ pluis et san. dra. et karabe et corall⁹ et margarite: cū bibūt̄ et fiūt ex eis clisteria et q̄ñz idiges narcotic̄. Et q̄ñ ē tibi necīū vt ꝯfortes ea cū illis in q̄b⁹ cū stipticitate ē fortitudo. et troc. de balaustijs i sūma eoꝝ q̄ bibunt̄ ē ꝟt⁹ fortis. et troc. d̄ se. acetof. et troc. d̄ se. canabis p illō qd̄ scire fecim⁹. Et succ⁹ arnoglosse et succ⁹ psilij et succ⁹ barbe hircine in his caplis iuuamētū ꝯferūt: et ppe cū ponūt̄ i eis medicine singulares predicte et troc. dicti in primis.

¶Et iteꝝ sumat malorꝝ ⁊ cydonioꝝ ⁊ rosarũ siccaꝝ
oĩuꝫ.añ.lib.5.decoquant in quinqꝫ lib.aq̃ donec rema
neat lib.1.⁊.5.⁊ ꝓijciat sup eam tantũdem olei rof.⁊
coquat i vase duplici dõec cõsumat aq̃ ⁊ remaneat
oleũ:⁊ oleũ illud administret in eis q̃ bibunt.¶Cliste
ria ṽo restrictiua sunt ex istis succis ⁊ ex aq̃s in q̃b⁹
decoquunt stiptica nota.¶Et puluerizent sup ea q̃
coquunt in eis.¶Et ponant i ipsis pinguedines ex
adipe renũ capraꝝ ⁊ ex oleo rof.bono vltio: ⁊ dice-
mus ea in antidotario:⁊ dicem⁹ ea ēt in caplo exco-
riatiõis ⁊eligemus ex eis salua tẽperata in q̃bus nõ
sunt medicine acute ⁊ afferemus q̃daꝫ hic.¶Cliste
re bonũ ex eis q̃ exposuimus.℞.corticũ granatorꝫ
⁊ arnoglosse ⁊ siliq̃ꝝ spine ⁊ sauich alnabac ⁊ sauich
rizi oĩuꝫ añ.ʒ.viij.⁊ sumãt de gallis imatur꞉.ij. ⁊ ba
laustiarũ ⁊ rof.oĩum añ.ʒ.iiij.effundat sup ea aque
emina.1.cũ parua aq̃:⁊ si fuerit aqua illa aqua virge
pastoris erit valde bona:deinde decoquatur cuꝫ fa
cilitate donec remaneat fere tertia ei⁹ ⁊ coletur ⁊ su
matur aluminis.ʒ.5.⁊ san.draco.⁊ acatie ⁊ hematit꞉
vel seminis ⁊ canabis ⁊ balaustiarum ⁊ succi barbe
hircine ⁊ gũmi:⁊ bdellij assati:⁊ ceruse plũbi ⁊ ostra
corum adustorꝫ ⁊ luti rubei ⁊ armeni oĩum añ.ʒ.1.⁊
olei rof.ʒ.vij.⁊ interioris adipis caprarum .ʒ.vj.⁊ q̃
vult ponat in ipso opij pondus dauic.vsqꝫ ad dauic
⁊.5.⁊ clisterizet cum eo.¶Et cũ est intentio in clisteri
retentio san.non est necesse vt ingrossetur cũ facien-
tibus glutinationẽ ex rizi ⁊ milio ⁊ similib⁹.¶Et cuꝫ
est in ipso regimen excoriatiõis aut regimẽ amboꝝ
simul necessariuꝫ est illud ⁊ studebimus vt hec duo
nõ faciã igredi in clisteribus vẽtositatẽ.¶Et ex suf-
fuf fortib⁹ in hoc capitulo ē vt sumat acatie ⁊ gũmi
arabici;⁊ semis iusq̃ami albi ⁊ opij ⁊ ceruse plũbi et
luti armeni ⁊ karabe ⁊ gallaꝝ ⁊ imaturaꝝ oĩuꝫ par
tes equales cõtere ea ⁊ aggrega ipsa cũ medicamie
decoctio calido ⁊ fac ex eis similitudines glandiuꝫ.
¶In eo ṽo q̃ ē ex fictiori sufficit vt administres has
medicinas sumat merdasengi ⁊ balaustie ⁊ ceruse ⁊
plumbi ⁊ ostraca assata ⁊ administrẽt sup locuꝫ post
ablutionẽ ⁊ mundificationẽ.¶Cuꝫ ĝ feceris hoc ⁊
remanet sup te egritudo ⁊ nõ retinet: nõ inuenis ei
excusationẽ q̃n liges ambas man⁹ ab ascella stringẽ
do vehemẽter ⁊ frica extrẽitates eoꝝ vehementer ⁊
sedeat eger i aq̃ frã in estate ⁊ i aere frõ i hyeme: et
da ei ad potãdũ aq̃ꝫ frigidã ⁊effunde sup ei⁹ sorbitio
nes succos frõs ⁊ ifridatos:⁊ sirupos cõstrictiuos:si
cut rob d̃ acresta ⁊ rob d̃ ribes ⁊ silia ifrãta cũ niue.

¶De cura excoriatõis itestinoꝝ ⁊ vlceꝝ. Cap.vij.

Oportet vt nõ sit error i excoriatiõe itestinorum.
Fortasse.n.nõ ē illa q̃ idigeat eo i quo ē ṽt⁹ ve
hemens:⁊ ē in administratiõe ei⁹ i ipsa pnities: ⁊ ē ipa
infrãtio vehemens:⁊ dare melões idos ⁊ lactucã et
portulacã ē sufficiẽs i cura.¶Cũqꝫ administras cli-
steria in q̃b⁹ ponunt medicie cauterizatiue ē pnitio
sum.¶Et oꝫ vt cures sicut sciuisti illud qd̃ ē i itestis
supiorib⁹ cũ ebibit꞉:⁊ qd̃ ē i inferiob⁹ cũ clisterib⁹:⁊
qd̃ ē i medio cũ vtrisqꝫ cur꞉.¶Deide primũ qd̃ oꝫ te
cõsiderare ē dispõ cãc faciẽt꞉ excoriatiõeꝫ ⁊ vlcera in
testinoꝝ.an ē adhuc i effusiõe.Et an cã ei⁹ ascẽdẽs
sit ex ruptura aut repletõe:aut apãte remanẽte:aut
ē retẽtũ et absscissuꝫ et iã destructũ ē et remãsit vesti
giũ ei⁹ ex excoriatiõe et vlcere.¶Et nos q̃d iã dedi-
mus signa i h°.¶Si ĝ cã effundit ꝓpara i abscidẽ-
do ipaꝫ et ꝯstrigẽdo ipam cuꝫ eo qd̃ iã sciuisti i loco
suo.¶Et si fuerit nec̃ia eũo pp malitiã hu.fac cã cũ
timore et cautela et stude vt sit solutiuuꝫ nõ vehemẽ
ter nociuuꝫ vestigio et vlceri:imo sit sic̃ myrabol.Et
rectifica ipꝫ cũ eo qd̃ miscet ei ex eis q̃ sunt sic̃ draga
gã.et q̃ sunt silia illi.¶Qd̃ si tibi pole ē vt ꝓhibeas
ipꝫ a cibo duob⁹ dieb⁹ vt fiat corp⁹ anaꝝ ei⁹ qd̃ effun
dit ab eo fac.¶Et cuꝫ volueri꞉ ipꝫ cibare ciba euꝫ la
cte decocto cuꝫ lapidib⁹:et decoq̃ fm q̃ p̃terijt i ca.
suo:et iste cib⁹ ē fm semitã me͡c.¶Cib⁹ ṽo ipe apud
nec̃itatẽ et appriõnẽ debilitatis ē ille cui⁹ ꝗ̃titas mi
norat et ꝯfortatio multiplicat ipi⁹ sic̃ epar gallie pin
guis et paꝝ pãis de simila et declinis ad azimitatẽ
et testiculi galloꝝ et oua sorbilia q̃ ascẽdunt a sorbi
lib⁹ et descẽdunt ab assat꞉ fortib⁹:et q̃nꝫ iuuat valde
ex piscib⁹ assatis calis et pedib⁹ decoct꞉ i lacte dulci
et rizi torrefactũ ē bonuꝫ eis valde cum fugit ipm.
¶Et oꝫ vt ꝯserues ṽtutẽ ei⁹ ēt cũ rob fructuuꝫ et ci-
bis dictis i.c.p°.¶Et sit sal ei⁹ sal gẽma et sit torre-
fact⁹.¶Et nõ oꝫ vt bibat vinũ nisi q̃n nõ multiplicat
calitas:tunc.n.bibat ex eo paꝝ qd̃ sit nigrũ stiptiũ
et aq̃ ei⁹ sit aq̃ frã.¶Et nõ ē ꝯueniẽs vt i p̃mis icipiat
a medicis puris singularib⁹ cũ q̃litatib⁹ suis stipticis
et aspis.¶Et quãdo dolor sit fortior idiges nec̃io fa
ciẽtib⁹ glutiationẽ vt fiat sic̃ marã et iniat sup faciẽ
ifirmi.¶Et oẽs me͡c ifrãtiue faciẽtes stipticitatẽ per
mixte cuꝫ glutinatiuis sunt iuuatiue nisi accidat cor
rosio:fortasse.n.tunc idigebis abstersiuis ⁊ cauteri
zatiuis ꝯmixtis cuꝫ eis q̃ leuia sunt sine mordicatio
ne.¶Et oꝫ vt det i potu habẽti excoriationẽ illd̃ qd̃
i potu ē ex semib⁹ et alijs i aq̃ frã et nõ i aq̃ calã.Et
reubarbaro qd̃ lest ꝓpetas mirabilis i vlcerib⁹ itesti
noꝝ:et i fluxu algaras ⁊ ꝓpe quãdo dat in potu i eo
qd̃ ē sic̃ aq̃ arnoglosse cuꝫ pauco vio ãtiq̃.¶Et glã-
des assare et siliq̃ ṽtutẽ habẽt fortẽ ꝯiuncte et sepa-
te.¶Et semẽ rose ē mirabile valde. Et nos iã expti
sum⁹ illud qd̃ dixerunt q̃dã q̃ quãdo dant ex eo in
potu.ʒ.iiij.cum aq̃ frigida remouetur ab eo.¶Lu-
tum autem sigillatum est iuuatiuum valde omni ex
coriationi:ita q̃ corrosiõi de quo in potu datur post
mundificationem corrosionis et sordiciei cum cliste
ri aliquo ex clisteribus que diximus: et similiter cuꝫ
clistere fit cum luto sigillato in succo arnoglosse et
stella seeminis etiã et succo portulace.¶Et ex eis q̃
etiã ꝯferunt ad illud est succus mori qd̃ nõ matura
tur:et silr syrupus herbe caude equi.et succus her-
be tinctorũ citrine imbibitus et clisterizatus.¶Et
dixerunt quidam in medicinis huius ca.pedem al-
hacohan:et existimo q̃ sit pes corui:et dicit q̃ hyp.
cum dixit pes alhacohan intellexit folia ficus:et h⁹
non est ex eis que ꝯueniunt in h° capi.¶Et potare
coagulum leporis et caseum ablato sale eius ab eo
fm q̃ diximus in capi.primo est vehementer iuuãs
eos:et q̃ est vltimum in corrosione.¶Et cum acci-
dit excoriatio propter medicinam ebibitam: tunc
ex rebus iuuatiuis est vt fiat clistere cum butyro et
sang.draco.scilicet ponantur in.ʒ.xxx.butyri ex.ʒ.i.

an draconis vsq ad.ʒ.iij. ¶ Et ex cōpositis valentib⁹ ad eos sunt trocisci d̄ succus fri p̄dci. Et ex eis q̄ illis bōa sūt ē p̄ais cū pulverizat̄ sup vinū ⁊ det̄ in potu ex eo ⁊ bibat̄ p⁹ ip̄z aq̄ frā. Et ex eis q̄ cōferūt ē vt sumat̄ cinerē ostraco⁊ fluvialiū ptes. iij. et gallar̄ ptes.ij.⁊ pipis ps.i.terant̄ ⁊ cribellent̄ ⁊ pulverizet ex eo pōdus.ʒ.i.supra cibū ⁊ bibat̄ cū aq̄ frā. ¶ Et filoniū ē eis iuvatiuū ēt cū bibūt ip̄z cū aq̄ frā. Suppositoria h̄o ⁊ clisteria ɔueniētia ad h⁹ sūt sic̄ clisteria et suppositoria ɔueniētia ad fluxū san. absolute. additis in eis i p̄n° faciētib⁹ glutinatōz stipticis: ⁊ ē fine ei⁹ si p̄ducit ad corrosionē mundificatiuis: ⁊ cauterizatiuis. Et vsq quo dissoluat̄ illō qd̄ ē sup intestina ⁊ remaneāt māifesta: nō o; vt p̄trāseas glutiatōz faciētia ⁊ stiptica. Et dixerūt q̄dā q̄ o; ne acatia mittat̄ in clisteri cū nō ē i egritudie san. ⁊ nō ē h⁹ aliq̄d. ¶ Deinde cū mūdificat̄ vlc⁹ incipiat̄ cū exiccatiuis stipticis glutiatiuis ⁊ pīguib⁹: deiñ i fine ei⁹ si p̄ducit ad corrosionē cū mūdificatīs ⁊ cauterizatiuis. Et sunt q̄dā hoies q̄ p̄miscēt rē modicā de calidicō in q̄busdā succis. Et clisteria salua cōferūt ei iuvam̄ maximū. Uerū cum non ducit necessitas ad illō qd̄ est acutū ⁊ ad illud qd̄ ē acetosuz: tūc meli⁹ ē vt nō administrentur. Et o; vt p̄mutatio fiat p̄mū ad acetosa: deiñ ad cal'a. et qñ exigit necessitas ⁊ corrosio: tūc nō cures ⁊ si eū calidicō administres necessitatē tuā i eo. ¶ Et qñ; rectū est vt icipias cū aliq̄ narcotico⁊: deiñ administra clisteria acuta nisi cū ñ tolerat ip̄a īfirm⁹. ¶ Et de istis acutis ⁊ illis q̄ fiūt ex arsenico timet̄ d̄nudatio cutis post cutē dōec p̄forent̄ itestina. et p̄p h⁹ o; vt sit iceptio i administrādo ea cū scis q̄ vlc⁹ iā corruptū ē. Et nō tardat̄ vsq ad horā in q̄ timet̄ q̄ accidat foramen p̄p dilatatōz vlcer̄ ⁊ p̄funditatē eo⁊. ¶ Et scias q̄ adeps capra⁊ ē bonū sup totū illud qd̄ aggregat̄ ad clisteria ex glutinatiuis: ē.n. succurrēs ⁊ sedās mordicatōz: ⁊ portat sup locū egritudis velocit̄. ⁊ ad h⁹ ēt nō ē necīu nisi in p̄n° egritudis. ⁊ qñ p̄uenit ad saniē idiges mūdificatiuis: deiñ illis q̄ sunt fortiora. ⁊ idiges si i duritiē lapidis ɔuertat̄ pinguib⁹ ⁊ glutinatiuis ⁊ sepantib⁹ iter medicinā ⁊ egritudinē. Et cū scineris q̄ vlcera sūt sordida: tūc mūdifica ea cuz eis q̄ sunt sic̄ aq̄ mellis. et fortior illa ē aq̄ salis: et aq̄ i q̄ cōdiunt̄ olive salite et decoctio piscīū salito⁊. Et necīū est tibi in sanie vt administres ea q̄ sunt sic̄ trocisci de arsenico p̄culdubio cū p̄trāsierit egritudo novitatē et nō p̄hibuerit ab eis p̄hibitior. ¶ Et scias q̄ clisteria pīguia glutiatiua sedāt dolorē ei⁹ q̄ h̄ɔ vlc⁹ in intestīs suis corrosiuū: s; ñ senāt: et nō cures i corrosione nisi d̄ medicis ɔferētib⁹ corrosiōi. et sūt mūdificatiua abstersiua cū exiccatōe et stipticitate: et ea ex q̄b⁹ fiūt trocisci. Et nō o; vt multiplicent̄ sup ea glutiatiua et pīguia: et sepent iter ea: et iter corrosiōem et valētia corrosiōi. et qñ; ledūt et dolorē faciūt: s; ñ respiciat̄ ad illō. Et scias q̄ qñ tu multiplicas cū clisterib⁹ acutis o; vt facias sed; ea icarnatiua assumpta ex stipticis glutinatiuis: ⁊ illud cū scieris q̄ caro sana appet. ¶ Et cū aggregant̄ febris ⁊ debilitas ⁊ corrosio: ⁊ fuerit calitas et ñ pōt eger vti eis q̄ sūt sic̄ trocisci d̄ arsēico sol: o; vt dissoluāt̄ i aq̄s fructuū stipticorū fro⁊ sic̄ acresta et sūach: ribes ⁊ ḡnata: crosa: ⁊ q̄ sūt illis sīlia: deide exiccent̄: ⁊ multiplicent̄ sup eos illud ⁊ administret. Et qñq nō ē excusatio: q̄n misceant̄ insq̄amū albū ⁊ opiū cū eis: aut p̄mittant̄ narcotica sup ea: aut det̄ infirmo cib⁹ laudabil: et maior sūma ho⁊ trocis. ē a.ʒ.ʒ. vsq ad.ʒ.ij. Et qñq ē rect⁹ vt ponas i aq̄s ei⁹ īfrigidātia stiptica: ⁊ d̄ eis sūt lētes ⁊ cupule glādiū: ⁊ illō adiuuat in h⁹ vt accidat cortex. Et ex eis q̄ forte faciūt dolorē ei⁹ ⁊ iuuamētū sil' ē vt clisterizent̄ cū troc. d̄ arsenico in aq̄ salsa cū vehemens ē ḡssitudo māei. Et qñq sufficit febricitātib⁹ ⁊ debilibus ⁊ illis quo⁊ sensus fortis est ⁊ nō tolerant acuta clisteria hoc regimē. Incipiāt ⁊ clisterizent̄ cū aq̄ mellis diñ p⁹ q̄tuor horas cū aq̄ salis: deiñ dent̄ eis i potu lutū cū aceto mixto cū aq̄ sanat.n.eos. Et ex regimine i ca° clisterio⁊ ē vt clistere fiat paulati p̄ vices cū dolor fit fortior: tunc succure cū oleo ro. et clisteriza cū eo. Clisteria h̄o q̄ administrant̄ i retētiōe san. ⁊ p̄hibitiōe flux⁹ ei⁹ sūt alia: et sūt p̄ma clisterib⁹ p̄hibitiōis flux⁹ vētris et qñq fiūt ei troc. q̄ administrant̄ i eo p̄ se. Et nos qd̄ dicam⁹ nunc clisteria et collyria et troc. q̄ igrediunt̄ in clisterib⁹. Ex clisterib⁹ itaq leuibus in hoc in fluxu vētris cal'o ē vt fiat clistere cū aq̄ arnoglosse sola: aut cū aliq̄bus troc. quos dicā. ⁊ fiat clistere cū pane similagineo azimo trito in succo. Et ex clisterib⁹ leuib⁹ ē vt sumat̄ aq̄ ordei ⁊ oleū amigdalinū et vitell⁹ oui et aq̄ risi decocti cū adipe renū capra⁊ ānualiū ⁊ colent̄ et p̄ciant̄ in luto sigillato. Et sil' decoctio risi assati decocti cū adipe capra⁊: ⁊ qñ; ponunt̄ cū eo in ip̄o cortices ḡnato⁊ et galle. Et sil' clistere aq̄ sanich et luti sigillati. Et ite⁊ clistere iuvatiuum cū est calitas vehemēs: succ⁹ rasure cucurbite et portulace et arnoglosse et succ⁹ virge pastoris et ḡni myrti et lētes a q̄b⁹ aq̄ bis eiecta ē. Aggrega hos succos et cōmitte cū eis oleū ro. et cerusatū armenū et acatiā ⁊ tuciā et si indigueris opio pōe in eis s; necessitatē et dispōnem. ¶ Descriptio clisteris ɔueniēs excoriatōi ēt. ℞. cortices amigdala⁊ et cortices fistuci et ḡnato⁊ et gal. et sumac et folia senticis et radicem alientū. elixent̄ itaq cū vino dōec inspissent̄: deiñ colletur et terant̄ aliq̄ trocisci clisterio⁊ ⁊ ponant̄ in eo cū oleo myrtino. Collyrio⁊ aūt ad excoriatōz me⁹ matres sunt myrrha ⁊ thus et croc⁹ et sandaraca et alumē et storax et castoreū cū adest opiū et litiū et charta ɔbusta et san. dracōis et cornu ceruinū adustū et chimolea et luta q̄ currunt cū ea et climia et merdasengi et q̄ sunt sīlia illis. et qñ; necīa sunt atramēta ⁊ arsenicū. Collyriū ad excoriatōz et tēasmonē: myrrha et croc⁹ ⁊ thus et opiū ɔficiant̄ cū albumine oui. Aliō sandaraca storax myrrha croc⁹ opiū ɔficiant̄ cū aq̄ arnoglosse. Et qñ; fit ex h⁹ i medicamā cū oleo ro. et cerusa et administrant̄ sup pannum et frustū cotti et ponit̄ in ano s̄m q̄ ponit̄ i ip̄o tēta ita q̄ equet̄ illō et mundificetur. ¶ Trocis. āt clisterio⁊ excoriationis sunt sicut trocis. d̄ arsenicis ad excoriatiōē; et trocis. stelle: et o; vt seruent̄ i vinacia vue vt ɔseruet̄ i eis virt⁹ et tro. d̄ charta cōbusta. Descriptio tro. charte cōbuste. ʒ.x. arsenico⁊ adusto⁊ et corticis eris et aluminis iameni et gallar̄ et calcis que nō est extincta oliū añ.ʒ.xij. fiant ex eis troc. cum succo arnoglosse quo⁊ vnusquisq penderet.ʒ.

iiij.⁊ pvo ex eis admĩstret̃ põdus.ʒ.i.⁊ magno tro.i.
lieger.¶ Tro.ali⁹.℞.sumac ⁊ capita ĝnatoꝝ ⁊ suc-
cutũ ⁊ balaustiaꝝ ⁊ ĝna acreste ⁊ calcãtũ.⁊ colcotar
⁊ eris adusti ⁊ antimonij oiuꝫ añ.ptẽ.i. floris eris p-
tẽ.5.fiãt ex eis tro.¶Tro.fortꝫ.℞.calcẽ ⁊ alcali ⁊ aca
nã ⁊ gallas arsenicũ ⁊ terant̃ cũ aceto aliq̃b⁹ dieb⁹⁊
informent̃ troc.⁊ ex fortitudie ei⁹ qñqꝫ suffic̃ vt cliste
rizet̃ cũ aq̃ arnoglosse.¶Empl'a ãt ⁊ epithimata in
nãta i h⁹ sunt empl'a ꝑdcã i ca.curatiõis fluxus ven
tris absolute.Et iã exptũ ẽ epithima; de tro.stelle cũ
aq̃ myrti ꝯtulit ei valde.Et qñ nõ cessat dolor tunc
sedeat isirm⁹ i tina i c⁹ aq̃ ꝺcocta sunt stiptica nõ cuꝫ
aliquãtulo aneti ⁊ fenugreci ⁊ altee:⁊ si fortior fiat si
tis ⁊ ãgustia i excoriatiõe colica admistra lac aceto
suꝫ ꝺcoctũ i aq̃ sauic q̃ vtraqꝫ isrãte sint. ¶Qꝺ si do-
lor adeo fiat fortꝫ dõec appropiquet sincopis ñ erit
excusatio narcoticoꝝ:⁊ añ illꝺ clisteriza cũ adipe vac
cino cũ aq̃ sanich ordei absqꝫ expssiõe.Et fortasse se
dabit̃ dolor ⁊ abscidet̃ egritudo ꝑꝑ illꝺ qꝺ accit de eq̃
tõe hu.⁊ si nõ sedat̃ cura cũ eo qꝺ scis.Et si vis cliste
riza i hmõi hora cũ h⁹ clisteri:sũat̃ aq̃ kist ordei ⁊ rizi
⁊ adipes renũ capraꝝ ⁊ oleũ ro.⁊ gũmi arabicũ ⁊ ce
rusaꝫ ⁊ vitellũ oui:ꝯq̃ssent̃ oia i loco vno:⁊ si vis po-
ne i eo opiũ ⁊ admistra.Et cũ fuerit excoriatio stati-
ca tũc necĩũ erit vt icipias i curatiõe ei⁹ cũ eo qꝺ ici-
dit ⁊ educ̃ ipm ⁊ fac descet̃ ab eo:⁊ cibet̃ cũ h⁹i dõec
sint cibi ei⁹ ẽt pisces saliti ⁊ sinapis cũ sicla ⁊ almuri
⁊ alcanguamic.sint ficture ei⁹ ex eis q̃ sũt sic̃ ĝnatoꝝ
ĝna cũ oleo cũ seib⁹⁊ sinapi q̃ incidũt.¶Et qñꝫ multi
plicat̃ cibatio ⁊ albusir assato:cuꝫ iã sumpserit aliq̃d
ex medicinis q̃ ad caliditatẽ declinẽ sunt sic̃ alcãzi et
cardamomũ iuuat̃ cũ eo.¶Et dixerũt q̃dã ꝙ q̃dam
hñs vlcera intestinoꝝ iuuat⁹ ẽ cum el'ario qꝺ oi die
sumebat i potu cũ vino:deide cibabat̃ albusir assato
fecit illud aliq̃bus diebus ⁊ vĩ ꝙ sit illud hui⁹ gñis.
¶Et iã dixerũt ꝙ q̃dã hõ fuit curans dyssinteriam
antecedentem cura mortificante: aut sanante in die
vno.¶Cibabat holem pane cũ cepe acuto ⁊ mino-
rabat potũ eius in illo die: ⁊ clisterizabat cuꝫ in ma
ne cum aq̃ salis acuta:deinde consequebat̃ illud cuꝫ
clisteri medi^c fortioris ex clysteribus icarnatiuis:⁊ si
tolerabat dolorẽ ei⁹ cũ quo curabat̃ sanabat̃:⁊ si nõ
mouebat̃.¶Et erãt clysteria eoꝝ ex hmõi clysteri.
℞.sãsuci cymini carmẽi salis folioꝝ aldemest humi
doꝝ mellilotĩ oium añ.ʒ.i.⁊ olei kist.ij.de coquãt̃ in
oleo:donec ꝯsumat̃ tertia ⁊ colet̃ ⁊ administret̃ illud
oleũ clysterizãdo.¶Et iteꝝ cõfert eis clystere cũ de
coctione rizi:⁊ qñqꝫ ponunt̃ in ea pisces saliti. ¶Ce
ratũ dictũ in hac specie egritudis.℞.carnis dactiloꝝ
põdus lb.ij.⁊.5.⁊ masticis.ʒ.i.5.⁊ aneti hũidi.ʒ.vj.⁊
aloes.ʒ.i.⁊ cere.ʒ.x.⁊ olei rutacei.⁊ olei ros.q.suffic̃.
¶Et qñqꝫ põit̃ in ipso semẽ nasturtij ꝓpe cum sentit̃
flegma vitreũ. ¶Excorticatiõi aũt melice p⁹ regimẽ
melie ⁊ spẽis fm ꝙ diximus i loco añ hũc: ⁊ p⁹ rectifi-
catõez regis cõfert suffuf de luto:⁊ ꝯferũt ei clisteria
de rizi:⁊ sint i eis spẽs aromatice ⁊ scia calida ⁊ lẽia
⁊ scia stiptica.⁊ ponãt̃ i eis oleuꝫ ros.⁊ vitellus oui.
⁊ eoꝝ cibi sint a q̃b⁹ gñat̃ san. ¶Et qñ fuerit vlcus
malignũ ..ꝺ erit excusatio q̃n fiat clystere cũ aq̃ salis
gẽme:deiñ seq̃ris ipm si indiges eo cũ illo quod taꝫ
valde mũdificat dõec appeat caro mũda: deiñ cura
cũ clysterib⁹ icarnatiuis.¶Et clysteria lẽia ad h⁹ sũt
sic̃ clystet̃ i q̃ ponunt̃ spic egyptiace ptes.iiij.eilli nī-
gri.ptes.ij.ꝺcoq̃nt̃ cũ aq̃ ⁊ sal gẽma. ¶Qꝺ si illꝺ nõ
ꝯfert:tũc admistret̃ tro.ꝺ arsenico.Excoriatio ãt q̃ fit
ex fece curat̃ cũ eo qꝺ lẽit nãꝫ ⁊ sint i eo lẽitas ⁊ vn-
ctuositas ⁊ glutiatio ⁊ lubricitas.⁊ ꝑmittat añ cibuꝫ
sic̃ vitellũ oui sorbil'.⁊ sic̃ ius galli ꝺcrepiti:⁊ sic̃ iura
alessidabegi fcã ex pullis facilib⁹ ipiguatꝫ.Et admi
stret̃ clysteria lẽitiua ex succis glutinatiuis lubrica
tiuis sil' cũ oľo ro.⁊ vitello oui ⁊ silib⁹.Et qñꝫ ꝯfert cũ
ꝓlõgat̃ hec excoriatio vt sumãt̃ semẽ lini ⁊ semẽ psi-
lij:se.maru ⁊ se.altee.⁊ accipiat̃ mucilago eoꝝ ⁊ det̃
i potu añ cibũ.Ipa.n.aggregat ad lubricitatẽ ⁊ seda
tõez doloꝝ ⁊ glutiatõꝫ.Et sumet̃ psũa añ cibũ qñqꝫ
remouet h⁹ accñs.¶Excoriationi ꝟo scẽ successiõe
por⁹ me⁹ ꝯfert me^c singl'aris glutiatiue ꝑdcẽ.⁊ ꝯfert
ei dragagãtũ assatũ ꝺ q̃ bibãt̃ i lacte acetoso.ʒ.iij.⁊
5.⁊ qꝺ ẽ.ȝ.⁊ ꝯfert ei valꝺ vt fiat clistet̃ cũ butyro vac
cio recẽti bono.⁊ qñꝫ põit̃ i ipo aliq̃d ꝺ sã.dracõis.⁊
qñꝫ ꝯfert ius vẽtriũ i aliq̃ excoriatõe colica ⁊ ñ ẽ me⁹
oiꝫ.¶De cura flux⁹ vẽtris facti ꝑꝑ cibos. Cap.viij.

Cura nota ad istos ẽ vt ꝓhibeat̃ descensio eius
qñ nõ accidit colyrica fortꝫ sup̃flua. Sꝫ si fue-
rit ex multitudie cibi fiat illud ⁊ administret̃ fames p⁹
illꝺ.⁊ qñ descẽderit sumat aliq̃d ex robub stipticꝫ.Et
si acciderit ꝺbilitas sũat allcãzi:aut suffuf de ĝnatꝫ.
Et si sentit̃ ꝺbilitas i stõ cum eo qꝺ accit de multipli
catione ⁊ sigt illꝺ id qꝺ accit de rugitu ⁊ vẽtositate:
sũat balaustiaꝝ ⁊ thurꝫ ⁊ ameos ptes eq̃les ⁊ ꝯficiã
tur cũ passis tritꝫ cu suis iteriorib⁹ ⁊ comedat ex eo
oi mane q̃ntitatẽ nucis.Et iteꝝ sumat medicamẽ de
acoro ⁊ alcameerzech dcm̃ i ãtidotario. ¶In scꝺ ãt
ex corruptiõe ciboꝝ i seipsis:aut i eo: aut q̃litatibus
malis i eis:aut velocitate administratiõis ei⁹ i eis : oꝫ
vt sũat postea cibos bõi chimi.⁊ curet̃ ipressio rema
nẽs ex calore ⁊ frigore cuꝫ eo qꝺ scis ex eius frīs aut
calñs.Et si fuerit cã viscositas eoꝝ ⁊ lubricitas ipo-
rũ:ꝯuerte ad eos illꝺ in q̃ cũ lẽitate ẽ stipticitas.Fri-
gus ãt eoꝝ et calitas ipoꝝ sũt fꝫ ꝙ eis ꝯuẽit.Et si cã
fuerit ꝑmissio lubricitatꝫ ꝑmittat stipticũ.Et si cã fue
rit postremitas ei⁹ c⁹ velocit̃ fit digõ apꝺ regimẽ:tũc
sumat spodiũ ⁊ aliq̃d de robub vt rectificet̃ stõus ab
ipressiõe eius c⁹ alteratio nocuit ipꝫ.nã fꝫ plim accit
calefactio.Et si faciat accidere raro fritatẽ ꝑꝑ aceto
sitatẽ cibi in q̃busdã dispõnib⁹ h⁹i regimẽ sumat spo
diũ cuꝫ cãzi.¶Et si cã fuerit paucitas cibi: aut sub-
tilitas sube ei⁹ cibet̃ post ipm carnibus ĝssis mosu-
sat ⁊ ꝯditis cũ stipticis ⁊ cũ aceto ꝑparatis :⁊ piscib⁹
salitis et similibus.¶Qꝺ si timeat̃ debilitas digõnis
cum hoc cum seminibus condietur.

¶De cura fluxus cerebralis. Cap.ix.

Opꝫ vt hñs eũ oio nõ dormiat sup collum. ¶Et
qñ excitat̃ a sõno est ei necĩũ vt vtat̃ vomitu. q̃-
tenus egrediat̃ humor gressus effusus ad stõꝫ ex capi
te faciẽs fluxuꝫ.Et vt administret̃ illꝺ qꝺ diximus in ca.
catarri de rasiõe capitis ⁊ fricatiõe ei⁹ cũ reb⁹ asperꝫ
⁊ exvaporib⁹ capitꝫ ⁊ administratõe rubificãtiũ ⁊ caute
rizãtium sup ipꝫ ⁊ ex ꝯfortatiõe ei⁹ rectificatiõe cõ-
plonis eius.¶Et qñqꝫ necĩũ ẽ cauterium:⁊ non opꝫ

vt administret retētio eī a stō cū medicis stipticis ⁊ magnificet tīor: imo oꝫ vt exhaꝛ illō qḋ ḋ eo aggregaꝛ supi° ꝑ vōitū: ⁊ illō qḋ descēdit ex via intestinoꝝ. ⁊ si nō cū alio saltē cū clisterib°. ⁊ restingaꝛ illō qḋ de eo descēdit ad vētrē: nō cū illo qḋ ꝯstipat: qꝛ sedeat mā i vētre imo cū eo q̄ḋ est sīle illi q̄ retineꝛ ex pectore ex eis q̄ dixim° i suo. c. ⁊ cū eo qḋ docuim° te. i. c. cure catarri ex abscissiōe cāꝝ faciētiū catarrū ⁊ rectificatiōe earum.

¶De cura fluxus opilatiui. Cap. x.

Fluxus opilatiui pl'm fit cuꝫ periodis: siue sit a corpore toto: aut sit ab opilatione i epe: aut iter epar ⁊ itestina. ¶De errore igiꝛ est vt cadat additio in opilatōe ꝑ stiptica: imo oꝫ vt iuueꝛ qḋ expelliꝛ ab opilatiōe cū euōne. ¶Cūq3 euāt vie ab eo misceantur me͡ᵉ apitiue opilationū vt apiāt eas. ⁊ qñ3 necīū est i apiēdo opilatōes solutiuū fortiꝛ attrahēs mās ꝯtias gn̄antes opilatiōꝫ ⁊ clisteria fortiꝫ apitiōis ⁊ attractiōis. Et vōit° est ex reb° magis iuuatis ad illud qñ cadit ex obuiatōe ipsi° quēad^m^ testatur hyp. Et rectius qḋ ē h̄nti hāc egritudinē vt cōedat cibū suū in plib° vicib° nō in vice vna: imo i oi hora q̄ntitatē q̄ ꝑtinet ei de cibo suo: deiñ oꝫ vt patiaꝛ. Deide oꝫ vt ꝯseq̄ facias cibū suū illō qḋ adiuuat penetrādū cum velocitate ⁊ apiat opilatiōꝫ cibo. et melius illo toto apḋ. G. ē diacala^m^: ⁊ vel de eo añ cibū vsq3 ad aur. i. et cū digeriꝛ cib° deꝛ ēt de eo q̄ntitas. ℥. ß. Et vinū vet° forte subtile paucū ē bonū valde. cū administraꝛ p° cibum. Et tyriaca ē res mag̃ iuuatia ad illō. Et qñ rectificaꝛ digō cibi balneeꝛ. ¶Fricatio āt oꝫ vt nō ab ipo sepeꝛ añ cibū ⁊ p° ip3: et qñ ḋbilitaꝛ idiget fricatiōe vehemēti cū pāno aspo dorsi et vētris. ¶Et qñq3 necīū ē vt liniaꝛ corp° eī° pice ⁊ medicis rubificātib°. ¶Opilatōꝫ ḋo apiōꝫ iā sciuisti. et oꝫ vt non soluaꝛ eger iste a fricatōe nā cū tu curaueriꝫ eū: ⁊ apies opilatōes et ꝓsolueriꝫ h̄uores opilatiuos penetrabit cibus ad corp° eī°. et nō accidet diarīa p° illō: et ꝯfortabiꝛ corp° eī°.

¶De cura fluxus liq̄factiui. Cap. xi.

In eis q̄ sunt sīc ethica et pthiꝛ: et q̄ hac via iecedūt nō spaꝛ vt cureꝛ: nisi sīc spaꝛ in curatiōe cause eius. ¶In eo aūt q̄ est infra illud cureꝛ corpus cū ifrāntiue hūectātibus ⁊ acrib° ⁊ embrocis fm illud. ¶Et extiguaꝛ cū eis q̄ sūt sīc tro. de spodio. ⁊ tro. de cāfora: ⁊ cū epithimatib° ⁊ emplis infrātiuis sup cor ⁊ pect° ⁊ epar. ¶Et sint cibi eī° ex carnib° lenib° hūiditer: ⁊ ifrāt ⁊ mususat ⁊ caro pisciū ⁊ succabigi cum aceto ⁊ pāis similagine° b̄n ꝯfect° ⁊ fermētat° ⁊ pāis cū aliaꝛ. Et qñq3 fit ex eo sorbitio ꝑmixta cum gūmi. ⁊ silr cib° q̄ fit de acetosa ⁊ silib°. ¶Et nō retineaꝛ expulsio vice vna: imo retieaꝛ ḡdati cū h̄mōi curatiōib°: ⁊ cū tro. de spodio restrictiuis ꝑp̄e: ⁊ cū tro. fꝫ hūc modum. ℞. lutū armenū ⁊ spodiū ⁊ castāeas ⁊ semē acetose excorticatū ⁊ almirberiꝫ ⁊ ro. ⁊ gūmi assatū: ⁊ cācros adustos: terāꝛ oia ⁊ ꝯficiāꝛ cū aq̄ cydonioꝝ.

¶De cura flux° facti a spissitudie cutiꝫ. Cap. xii.

Iam inuim° ad signa eius vbi docuim° regimē attractōis mātē ꝑ repletōa liuꝫ ad extiora corporis. Et meli° qḋ ē vt exhāꝛ h̄uores ꝑp flobotōiā ⁊ fluxū vētris ptinētē a q̄ iā expediti sum°. Et administrentur balnea cū aq̄s apitis: ⁊ sūt illa i q̄b° ḋcocta sunt apitiua: ⁊ cū lauatiuis ⁊ mundificatiuis. ¶Et multe

nes vtāꝛ tinio icteritie. ¶Et si fuerit spissitudo vehemēs administreꝛ fricatio cū pānꝫ lieis aspis ⁊ cū vulnere nec rubea cutiꝫ: deiñ effūdaꝛ sr eā aq̄ cala: ⁊ aq̄ i q̄b° ḋt apitia coꝝ q̄ dixim°.

¶De cura colice passiōis. Cap. xiii.

Colica passio h3 regimē i p̄n° cū mouetꝛ: ⁊ regimē i medio sui mot° : ⁊ regim̄ ap cōmotiōꝫ suā malā: ⁊ inobediētiā suā malitiosam: et motiōꝫ accītiū suoꝝ tīorosoꝝ. ¶Cū appent sig̃ colice passiōis. Et icipit eructuatio altari a dispōne sua ⁊ sētiꝛ i stō ꝯuitas ⁊ i itestīs pūctura. ⁊ qñ ē cū ea nausea: tūc oꝫ vt nō sumat sup illō aliq̄d oino : n3 p° illō nisi cū tīeꝛ casus ꝟtutiꝫ: tē. n. rege cū eo qḋ dicemus. ¶Primū igiꝛ qḋ oꝫ fieri ē vt expulsio fiat ꝑ vomituꝫ si fuerit cib° adhuc prim° supiorib°. Et si nō fuerit ita ꝯnter adhibeat aliq̄d qḋ ip3 depōat ex eis q̄ leniunt nāꝫ: ⁊ sit illō qḋ faē vōitū lenificatiuū cū mēsura q̄ exhat illā q̄ntitatē pter qḋ exhat illā supfluitatē sup illud: aut rē extraneā ab ea. ¶Et oꝫ vt expellāt cū eo in q̄ nō sꝛ due malitie: mollificatio stōi ⁊ ḋbilitas ꝟtutū eī° sīc in oleo sisamio ⁊ oleo ḋ oliuis: ⁊ aqua calaꝫ cū illo i q̄ ñ ē glutiatio cū ipī idigēt. Duo glutinatōis: imo cū eo qḋ ē sīc aq̄ melli⁊ ⁊ syr° acetosus dulcis cū aq̄ cala nō ꝑp necītatē: imo cū eo qḋ est sīc aq̄ cala sola: aut cū pauco baurach: aut cū sale naptico aut aq̄ cala cū cimio pauco. Et silr si vōuerit ꝑ seipsos ⁊ accīt eis subuersio ñ obediēs: ⁊ nocet eis ꝑ illud ēt: tūc oꝫ illic vt cureꝛ. hyp. n. dixit q° vōit° qñ3 ꝓhibeꝛ vōitu: ⁊ flux° fluxu: ⁊ flux° vōitu: ⁊ vomit° fluxu. ¶Et coꝝ flux° oꝫ vt fiat cū suppositorio leni ex terebintina: ⁊ zucca°. ⁊ sale: aut clysteri leni ex aq̄ sicle q̄ntitate. lr. ʒ. ⁊ baurac pauci sup eā q̄ntitatē aur. i. ⁊ zuccari ru. q̄ntitate. ʒ. x. ⁊ oli ro. ⁊ sisami q̄ntitate. ʒ. vii. aut cū aliq̄ qḋ bibaꝛ sīc cyminū. Ip3. n. ē iuuatiuū i hoc valde. ¶Cū ꝗ scieriꝫ q° materie in corpe colice cōmouētes eā: nā ipe qñq3 sꝛ de adiuuātib° ad h° vt accidat colica passio: ⁊ nō ē tīor tor° ex cibo: ⁊ ñ iuenis excusatiōnē q̄n ifrides stōꝫ tūc extē° cū eo qḋ ifrāt: ⁊ si nō cū alio saltē cū nine p° adiutoriū eī° ad vōitū si decliet ad illō cū mēsura itolerabili. ⁊ i illa ifrātiōe ē sedatio sitiꝫ si fuerit. Cū ꝗ supabūdat vōit° ex eis q̄ retinēt ip3 ē ifrātio stōi cū h°: ⁊ pōere ventosas sup vētrē absq3 incisiōe: ⁊ si fuerit frīm ifrāna ex succiꝫ fructuuꝫ erit ēt magĩ iuuatiuū ⁊ si misceāꝛ cū eo sandali ⁊ cāphora: ⁊ rose: ⁊ liniaꝛ cū eis almirach erit iuuatiuuꝫ. ¶Et qñ3 necīuꝫ est stringeꝛ extrēitates. Et si fuerit calitas fortiꝫ cureꝛ cū medicamie de luto anesibumi dem in antidotario. ¶Ampli° oꝫ vt ꝯsideres illō qḋ egrediꝛ: dū. n. ꝑseuerat eūdo chilus ⁊ aliq̄d h̄ꝫ genus et ⁊ cib° nō ꝯcediꝛ eī° retētio olo aliq̄ mōꝝ. In ipo eī est timor magn°. ¶Cūq3 alteraꝛ ab illo alteratione fortasse feda necīa ē eis retentio. ¶Et silr cū illō qḋ egrediꝛ ē res curathi a viscosa: aut colica: aut alia ex eis q̄ debilitāt corpus ⁊ iprimūt in pulsu ⁊ faciūt euꝫ frequētē fm eq̄litatē: ⁊ descendētē. ⁊ faciūt apparere in corpore sīc extenuatiōꝫ ⁊ in mirach sīc spasmuꝫ. et fortasse accidunt sicut sitis ⁊ febris significāt q° solutio vētris ꝑmutaꝛ ad sanitatē. ¶Et oꝫ vt adiuuetur in retētione eius cū robub stipticis. ⁊ qñq3 ꝯdiuntur cū eo qḋ est sīc mēta: ⁊ si euomuerit ea reiterētur sup eos ⁊ dētur eis paulati. ¶Et non opꝫ vt cesseꝛ a dā

do i potu mediciãs restrictiuas: ꝛ robub stiptica sꝫ
ꝟtutẽ eoꝝ: imo oꝫ vt iterẽt sup eos: ꝛ fiat pmutatio
ꝺ vna meᵃ ad aliã: ꝛ sint oẽs stõatice. ¶ Et aq̃ ro. ca
lefcã ꝯfortat stõs eoꝝ ꝛ calefac ꝛ ꝓhibet ex egritudi
nibꝰ eoꝝ. ¶ Et ista robub oꝫ vt ñ sint acetositatꝫ tal'
q̃ mordicet stõꝫ ẽt: ꝛ sint adiuuãtia ad mãꝫ: imo si ẽ
cũ eis aliq̃d ex hᵒ frãgat cũ re q̃ nõ sit de gñe eiꝰ qꝺ
soluit aut võere fac. ¶ Et acetosa q̃dẽ ꝯueniẽtia sũt
in excoriatiõe. Et silr ea q̃ sunt vehemẽtꝫ fritatꝫ ex eis
q̃ bibunt actu. Et qñꝫ nõ ꝯueniũt eis p hᵒ qꝺ pcutiũt
stõꝫ. Et plimi qbꝰ ista ꝯueniũt sũt illi q̃ sũt colici: q̃re
oꝫ vt expiat dispõ q̃ recipiũt ea. ¶ Et syrꝰ factꝰ de mẽ
ta cũ aq̃ gnatoꝝ expssoꝝ cũ pulpa sua cũ aliq̃tulo
mẽte ẽ bonꝰ eis ꝓhibẽs vomitũ eoꝝ. ꝛ silr aq̃ gnato
rũ acetosoꝝ. ꝛ qñꝫ ponit in ipo aliq̃d de luto aroma
tico qꝺ comedit. ¶ Et cũ plimi eoꝝ bibũt aquã cali
dã fortit ꝛ expãdit ꝟtꝰ ad venas eiꝰ: ꝛ redeũt mãe ex
pãse ad venas. ¶ Et oꝫ vt vaces ẽt ad vaporatiões ꝛ
vnctiões ꝛ oleis in qbꝰ sunt ꝯfortatio ꝛ stipticitas: et
calefactio subtilis sup hypocõdria sic̃ oleo de neri-
dẽ ꝛ de lilio narcisclo ꝛ oleũ ro. ꝛ ẽt oleũ in q̃ bullitũ
ẽ mastix ꝛ ẽ inũctio bona eis ꝓpe cuiꝰ colirica passio
ẽ a cibis grossis. ¶ Iũcture ꝟo ꝛ lacerti iungant cuꝫ
eis q̃ sũt sic̃ oleũ ro. aromatizatũ ꝛ sic̃ oleũ vio. cum
cera pauca. ¶ Et ẽplent stõi eoꝝ cũ ẽplastrꝫ stipticꝫ
istrãtiuis vehemẽtꝫ stipticitatꝫ: ꝛ sit i eis aromaticitas
ex eis q̃ sciuisti. ¶ Et cũ necũ fac timor vt ꝓhibeas
coliricã passionẽ ꝛ nõ euãata sunt oĩa q̃ oportuit euã
ri de cibo corrupto ꝛ hũore malo: deide ꝯmouet: tũc
oꝫ vt cibes eũ adhuc cũ cibis frãgẽtibꝰ ipm: deinde
euẽes eũ post aliquot dies cũ eo qꝺ soluit ipꝫ. ¶ Cũ
g̃ senserꝫ q̃ cã tota nõ ẽ ex cibo: sꝫ est illic sic̃ fortitu-
do frigorꝫ stõi ꝓparabis in retinẽdo vomitũ eorum
postq̃ȝ vomitu expulerit q̃ntitatẽ quã oportuit expel
li cũ syrupo de mẽta pmixto cũ miua pauca: aut cũ
ꝟtute ꝟlo aloes: ꝛ fac vt sint ẽplastra eoꝝ ꝺcliuiora
ad calefactionẽ: ꝛ fac vt illi sup qꝺ dormiunt ex cibo
pmixta sit ꝟtꝰ pulloꝝ colũbaꝝ. ꝛ sint cũ eis spẽs ꝭm
q̃ntitatẽ quã existias: ꝛ pãis isusus i passo ẽt. ¶ Cũq̃
feceris hñtibꝰ hᵒ accñs ex potatiõe et ẽplastratiõe il
lud qꝺ diximꝰ: tũc necũ erit vt igeniũ iuenias i faciẽ-
do eos dormire sup lectos stratos pãnis cũ cãticis
somniferis et cãtilenis et cunis et pssione leui sic q̃
dormiãt sup eã. Et cũ eis q̃ diximꝰ in faciẽdo dormi-
re illos sup quos dñant vigilie. Et oꝫ vt sit locꝰ eoꝝ
locꝰ in quo nõ sit lumẽ plꝫ nꝫ frigꝰ. Frigꝰ nãq̃ȝ expel-
lit hũores eoꝝ ad iteriora. et necitas ad trahẽdum
eos ad exteriora est necia. ¶ Qꝺ si pulsus icipit mi-
norari et viderꝫ aliq̃d de ipressiõe spasmi et singultꝰ
icipies ꝛ dabis ei in potu aliq̃d de vino dulci odori-
fero in quo ẽ stipticitas cuꝫ aq̃ cydonioꝝ ꝛ tortellis:
aut medulla pãis similaginei cali q̃ntuꝫ posse est. ꝛ si
necũ est qꝺ sit fortiꝰ illo accipiat caro plima ex car-
ne molli ꝛ tenera q̃ sit ex carne auiũ ꝛ arietũ ꝛ icidat
ꝛ ponat sic̃ ẽ in vase: ꝛ decoq̃nt q̃usq̃ȝ amittat aq̃sita
tẽ suã: ꝛ forsitã ad se redire eam faciet: deiñ expmat
fortit: post decoquat illꝺ qꝺ expssuꝫ ẽ ex ea paulati:
ꝛ fiat acetosum cũ aliq̃ fructuũ ifrãntiũ. ꝛ meliores
eis sunt gnata ꝛ cydonia. ¶ Et sunt ex hoĩbꝰ q̃ vo-
mũt cũ eo aliq̃d occultũ ex vio ꝛ sorbẽt. ꝛ si digitꝫ sol
uat i eo pãis paucꝰ nõ erit in eo malũ: deiñ dormiãt
sup illꝺ. ¶ Et nõ ẽ malũ eis vti vua pẽsili de q̃ ipi ac-
cipiãt cũ appetũt eã ꝛ sumere ex ea paꝝ masticãdo
eo g̃na eiꝰ bñ. ¶ Qꝺ si ñretineat istõis eoꝝ aliq̃d ꝺhꝰ
ꝛ aliis ꝛ declinãt ad vomẽdũ tũc põe sup iferiora vẽ
triũ eoꝝ vẽtosas magnas apꝺ vmbilicũ sine icisiõe.
Qꝺ si nõ steterit sup ipꝫ: tũc sup illꝺ qꝺ ẽ iter vtrasq̃ȝ
spatulas declines ad iferiora. Et si posse fuerit vt sic
dormiat erit rectũ. Et si fuerit magꝫ ꝺcliue ipꝫ ad ife
riora liga qꝺ ẽ sub ascellis: ꝛ adiutoria eiꝰ: ꝛ fac euꝫ
dormire si posse ẽ: ꝛ cũ excitat ipꝫ dolor vẽtosaꝝ: aut
istita tũc reitera ea ãbo sup ipꝫ: ꝛ nõ alteres ea ãbo
vsq̃ȝ q̃ sis securꝰ vt icipiat cibꝰ discedere a võitu aut se
dat motꝰ descẽsiõis i fluxu vẽtris: tũc. n. solue qꝺcũq̃ȝ
fuerit ãboꝝ paulatim. ¶ Si aũt nõ recipiat aliquid
imo fluxu vẽtris educat ipꝫ: tunc aggrega i cibatiõe
eiꝰ iter stiptica ꝛ iter ea i qbꝰ ẽ stupefactio aliq̃ sicut
anisum assatũ qꝺ ponat i decoctiõe papauerꝫ: ꝛ po-
nat sup ipꝫ galia: ꝛ nõ ponas in ipa dulcedinẽ. Dul
cedo. n. qñꝫ. fit cã ad abhorrẽdũ ꝛ lenitatꝫ ꝛ fluxꝰ et
solonis nãe. Cũ g̃ dederis ei hmõi facit ipꝫ dormire
desup. ¶ Qꝺ si fuerit illic vomitꝰ ꝯñr adhibeas ei co
cleariũ. i. de syrupo mẽte: aut rob eiꝰ. Et si fuerit flu
xus vẽtris ꝓmitte sup ipꝫ suctionẽ aq̃ cydonioꝝ stip
ticoꝝ alzarur ꝛ piroꝝ alsceni ꝛ maloꝝ alsceni muzo
ruꝫ algobeira ¶ Sitis aũt eoꝝ frãgit cũ eis q̃ sũt si
cut sauich maloꝝ cũ aq̃ gnatoꝝ. Et oꝫ vt nõ sepent
ab eis odores ꝯfortatiui ꝛ restaurent sup eos. Et oẽ
qꝺ mouet i eis subuersionẽ aĩe pmutet ad aliꝺ. Et
qñꝫ abhorrẽt q̃dã eoꝝ odorẽ pãis. Et qñꝫ delectãt
eo q̃dã eoꝝ. Et qñꝫ abhorrẽt q̃dã eoꝝ odorẽ iurꝫ. et
qñꝫ delectant eo q̃dã eoꝝ: ꝛ silr vinũ: ꝛ silr suffumi
gatiões. Fructuũ aũt odorẽ plẽs eoꝝ recipiunt. Et
oꝫ vt nõ cibẽt aliq̃ dũ nõ ꝟificat eoꝝ fames. Qꝺ si fa
mẽ patiãt añ mũdificationẽ nõ cibent. imo mittant i
balneuꝫ ꝛ fundat sup capita eoꝝ aq̃ tepida ꝛ exeãt
ꝛ nõ morent. ¶ Si ãt appeat spasmꝰ adinistra sup iũ
cturas cerata leuia calĩa ꝓfundãtia: sitq̃ȝ in hyeme
cuꝫ oleo de neridẽ ꝛ de lilio: ꝛ in estate cum oleo ro.
vio. ꝛ silr ꝓiice sup eũ pãnũ isusuꝫ in oleis humectã
tibꝰ lenitiis ꝛ i oleo ꝺ oliuꝫ. ¶ Et oꝫ vt itẽtio sit i mã
dibul' ꝛ icessant eleuet cũ mẽto ꝛ lacerto mouẽte ge
nas iferiores ad supiora cũ ceratꝫ. ¶ Et iteꝝ cũ de
fecit iflãmatio colirice passiõis ꝛ dormiũt ꝛ excitant:
da eis i potu aliq̃d ꝺ robub ꝛ fac eos igredi balneũ
cũ facilitate ꝛ nõ multiplicẽt morã i eo: imo q̃ntitate
q̃ sumãt ꝺ humiditate balnei: deiñ extrahe eos ꝛ coopi
ipos ꝛ ciba eos cibo pauco leui bõi chimi ꝛ calefac
eos: ꝛ ñ dimittas eos plꝫ bibere e valꝺ ꝛ sepẽt int aq̃ȝ
ꝛ vinũ si sũpserit stiptica sup cibũ. ¶ Et ꝓpa post illꝺ
i ꝯfortãdo stõs eoꝝ cuꝫ eis q̃ sunt sic̃ tro. ꝺ ro. pui ꝛ
magni: ꝛ sic̃ geleabi ꝛ spodiũ ꝛ cũ eis q̃ sunt sic̃ alhã
gi. ¶ Et multotiẽs q̃ꝺ fit balneũ cã spsiõis humoꝝ ꝛ
mãei colirice passiõis ꝛ euẽrꝰ ꝯfortatiõis in mẽbris.

¶ De regimie fluxꝰ medicialis. Cap. xiiij.

AD hoc iaꝫ singulare fecimꝰ cap. vbi diximꝰ me
dicinas solutiuas ꝛ vomitiuas ꝛ earum admi-
nistrationem. Sed cum hoc dicemus breuiter q̃ in
principio sui: oportet vt curetur cuꝫ lactibus ꝛ oleis
et proprie cum ingeniatur in lactibus vt sint stipti-

ca: ⁊ i oleis vt sit i eis aliqd ex h°. hoc.n.tẽpat cã; sã
guis. Et qñ; sufficiũt i pn° lac ⁊ oleũ ⁊ aq̃ cal̃a ⁊ qñ;
ẽ sanatio i potãdo illa vnavice post aliã. ¶ Et bibat
aq̃ cal̃a ⁊ ppe cũ adheret ex sba me° aliqd stõ ⁊ inte
stinis. Ipa.n.trãsmutat ei° audaciã. Deide ɔseq̃ris il
lud cũ clysteri ɔfortato tẽpate ⁊ cibo silr.

¶ De cura fluxus cretici. Cap.xv.

NOn oz vt retineat flux° cretic° cũ nõ pduc ad ti
morẽ. Qd si supfluat curet cũ ppinq̃ illi q̃ cura
tur colerica passio. Uerũtñ nõ oz vt cibet aq̃ carn; si
fuerit egritudo acuta valde: imo cibet eo i q̃ ẽ ifrãtio
⁊ igrossatio: sic ẽ sorbitio fcã ex sauich ordei ⁊ sauich
maloꝝ. ¶ Et si tolerat carnẽ: cibet cũ eis q̃ sũt sic pi
sces recẽtes decocti cũ gñis gñatoꝝ: aut cũ aq̃ eorũ
ɔditi cũ semib° stipticis: ⁊ q̃ sunt ex coriãdro in aceto
posito ⁊ exiccato ⁊ silib° eis.

¶ De tenasmone. Ca.xvi.

PRimũ qd oz te scire de dispõne tenasmõ ẽ: an ẽ
tenasmõ veꝝ: aut tenasmõ mẽdosũ. ¶ Et tenas
mõ qd mẽdosũ; ẽ vt sit i ano fex sicca retẽta: ⁊ qñ; ex
pmit ex ea aliqd ⁊ qñ; abradit itestinũ pp laborẽ q
puenit ex motu ei°. Qñ;.n.ẽ illd ⁊ existimat q illic
sit tenasmõ. ¶ Si g ẽ aliqd ex illo oz vt cures ip; cũ
clysterib° lenib° ⁊ cũ collyrijs mordicatis. ¶ Qd si nõ
agũt clysteria lẽia: acue ea cũ lẽitate ⁊ hũiditate sua
aliq̃ acuitate vt extrahat g̃uc ex eis: deiñ si idiges i fluq̃
hũiditate ⁊ leuitate pura sis ɔtẽt° eis. ¶ Et qñ; indi
gebis vt i potu des pillas de bdellio aut gũmi albo
tũ si fuerit illic g̃ssitudo mãei. ¶ Et si fuerit calitas
idigebis eis q̃ sũt sic cassiafistula ⁊ syrup° violace° ⁊
silia: ⁊ pillis fact; ex medulla cassiefistule cũ succo li
q̃ritie ⁊ dragagãto. ¶ Si aũt fuerit tenasmõ puꝝ: tẽ
si fuerit cã ei° frig° aduenies ano: curab ip; cũ vapo
ratiõib°: ⁊ cũ clysterib° calis: ⁊ cũ furfure cũ q̃ vapo
rabunt an° ⁊ core ⁊ pectẽ ⁊ emũctoria: ⁊ sedeat sr mi
liũ ⁊ salẽ calefcã ãbo i pãno. Aut euaporent cũ spõ
gia ⁊ aq̃ calefcã: ⁊ cũ spõgia sicca calefcã: ⁊ inungat
cũ cerato ex q̃busdã oleis calis ⁊ stiptic;. et calefiat
loc° ei° ⁊ pmisce eũ cũ vino calefcõ ⁊ oleo õphacino.
Aut pcipe ei vt igrediat balneũ cal; ⁊ sedeat sup ter
rã cala;. ¶ Et scias q frig° nocet tenasmõ i plib° ho
ris: ⁊ pp illd ẽ calefactio subtilis ɔferẽs eis i plibus
dispõnib°. ¶ Et silr sũt ples spẽs tenasmõ q̃b° ɔfert
vaporatio: sic nocet ei° ifrãtio: ⁊ plib° spẽs ei° nocet
assumptio medicinaꝝ q̃ gñant chimũ grossu; ⁊ visco
sũ. ¶ Et si fuerit cã ei° durities rei sup quã sedet hõ
mollificet cũ cerato ⁊ oleo anetio aut camõillino cũ
bdellio ⁊ cera: aut cũ oleo calo in q̃ ponas spõgiã ⁊
appropiq̃s loco. Et si fuerit cã ei° apa cal; stude i re
tinẽdo illd qd currit ad apa in via venaꝝ aut ex via
flux°: ⁊ rege apa ⁊ tẽpa hũorẽ cal;. ⁊ oz vt curet i ini
tio sui cũ flõmia si necũ fuerit. Et cũ mioratiõe cibi
multa: imo fac eũ ieiunare si pole ẽ ei illd duob° die
b°: ⁊ vt admistres sup eũ i pn° aq̃s ⁊ ẽbrocas q̃ decli
nãt ad frig° aliq̃d cũ mollificatiõe ⁊ phibitiõe ei° qd
effundit ad ip;. ¶ Et ex eis q̃ ɔferũt ad ip; ẽ filtrũ isu
su; i aq̃ myrti ⁊ rose cũ alcãna pauca. Et fiat clystere
ẽt i pmis cũ eis q̃ sũt sicut aq̃ ordei: ⁊ aq̃ solatri ⁊ aq̃
ro. ⁊ oleũ ro. ⁊ albumẽ oui. ¶ Et si cã fuerit flux° reti
nebis ip; sicut scis: deide ẽbrocabis ⁊ ẽplabis cum
mollificatiis ex camõilla ⁊ aneto ɔmixt; cũ eis q̃ scis
ex stiptic;: deiñ admistrab; maturatia ɔ̃quis sint oia
illa i loc; pterit;. ¶ Et qñ; ɔfert clystere cũ oleo dulci
decocto cũ aliq̃ ex stiptic;. ¶ Et cũ tu cibas meli° q̃ ci
bas ẽ lac recẽter mulctũ decoctũ: qm retinet fluxu;
desup ⁊ lenit locũ. ¶ Et ex medicis bõis q̃ñvis matu
rationẽ ⁊ resolũnẽ ⁊ sedationẽ doloꝝ ẽ ẽplz de fenu
greco ⁊ maluis ⁊ ẽplz d mellilotо: ⁊ ẽplz de caulib°
decoctis. ¶ Qd si necũ fuerit forti° pōat cũ eo parũ
cepe assate ⁊ paꝝ bdellij. ¶ Et ex marã exptũ cũ apa ẽ
iflatũ dolorosũ ẽ vt sumat plũbi adusti ⁊ lauati ⁊ ce
ruse plũbi ɔ̃pate cũ opoponaco ⁊ merdasengi ɔditi
ptes eq̃les: ⁊ ɔficiat cũ vitello oui ⁊ oleo ro. ⁊ nos p
bauim° ip; ⁊ iuenim° i finevltimũ. ¶ Et si vis distilla
sr ip; aquã solatri aut aquã coriãdri. ⁊ si vis adde i
ipo climiã. ⁊ qñ; ɔfert eis climia sola cũ vitello oui
olõ ro. Qd si cã tenasmõ fuerit apa duꝝ curabis ip;
cũ eo qd scis d curatiõe apatũ duroꝝ. ⁊ ex eis q̃ exp
ta sũ i h°. ẽ vt sumãt bdelliũ croc° alcãna ⁊ synap;
⁊ allxeiri citria sicca ⁊ cerusa plũbi: deiñ aggreget il
la oia cũ eo qd tegit adipẽ gallie ⁊ anat;: ⁊ medulla
crur; vaccaꝝ pmixt; cũ vitello oui ⁊ oleo ros. ⁊ oleo
allxeiri: ⁊ fiat ex eis marã. ¶ Si ãt fuerit cã ei° hũoi
putrefact° ibibit° illic ex sñate aut colã aut fuerit sña
viscosu; curabis ip; cũ ablutiõe. ⁊ illa q̃ melior ẽ: ẽ q̃
fit cũ eis q̃ sũt sicut aq̃ oliuaꝝ salitaꝝ cũ q̃ fiat clyste
re mẽsura. s. lib. sumpta ex ea dõec egredit illd qd ẽ
illic: aut fiat clystere ex succo folioꝝ sicle cũ ɔ̃tute vio
laꝝ ⁊ turbith. deiñ cura ip; cũ sedantib° dolores ex
collyrijs tenasmõ: ⁊ qñ; facit necũ sña potare pillu
las fetidas. Et si fuerit cã residuũ ei° qd descẽdit in
hora: tũc si illic fuerit flux° retinebis ip;. Cũq̃ ɔtine
ris ɔsiderab;: nã si eger tolerauerit: ⁊ nõ fuerit spes
q flux° redeat clysterizabis ip; lenit poter; aut sup
pões collyriũ ex violis cũ pauco sale: si mã fuerit co
lerica ⁊ ex medulla cassiefi. coagulata: cũ pauco bau
rach ⁊ turbith. ⁊ si fuerit mã flatica. Et si ñ audes il
lud redi ad illd qd mollificat ⁊ attrahit ⁊ sedat dolo
rẽ ex ẽbroc; ⁊ collyrijs. ¶ Et qñ difficile fit tenasmõ.
⁊ nõ ẽ illic mã egrediẽs: ⁊ nõ ẽ nisi eleuatio ad scellã
freq̃ns: cui° qñ; ẽ cã apa duꝝ. ⁊ qñ; ẽ frig° isepabile:
tũc assidua vaporatiõnẽ ei° cũ lana ifusa oleo calefa
cto sic oleo ro. ⁊ oleo myrtino ⁊ vio. ⁊ camõellino et
pauco vino: ⁊ ifunde cũ illo oleo anũ ⁊ pectinẽ ⁊ te
sticulos. Qd si nõ sedet tũc clysteriza ip; cũ oleo si
samio tepido: ⁊ retineat ip; p horas aliq̃s qm sanat
eũ. ¶ Et h° qd regimẽ ãnq̃ dixerũt ⁊ fecerũt ip; q̃dã
posterioꝝ: ⁊ nos iã expti sum° ip; ⁊ ẽ vehemẽt; iuua
mẽti. ¶ Si aũt fuerit ab vlcerib° corrosiõe ɔsidera
⁊ tũc si est nã sicca nõ dimittas siccitatẽ ei°: imo stu
de in lenimẽdo ipa; cũ eq̃li lubricitate vt pcipitet egõ
siccitas em egestionis in hmõi egritudine est mala
valde. ¶ Et oz vt nõ cibent amaris neq; salsis valde
neq; acutis neq; acetosis valde oia em illa faciunt
egestiõnẽ mordicatiuã ⁊ dolorosa; aut; excoriatiuã.
¶ Et ad vltimũ oz vt cures ipm curatiõe corrosiõis
intestinoꝝ ⁊ colera vel cola iboꝝ ɔfidẽs in collyrijs.
¶ Et si nõ idigueris mũdificatiõe icipies ⁊ clysteri
zabis ipm ex aqua mellis ⁊ pauco sale cõmixto ei. ⁊
sit clystere ei° hoc clystere ita vt nõ sit fex in itestinis

aut fac collyriũ ex melle et baurac: et administra ipm bñ laboza i curatõe vlcez. Et si fuerit ab emorroydib⁹ ⁊ fistul' et ragadys curab' cã cũ eo qđ dicem⁹ i.c. suo. ❡ De collyrys q̃ supponũt ad tẽasmõ. C. xvij.

COllyrioꝝ ãt q̃ ad tenasmõ supponuntur meli⁹ est qđ ex eis est magꝭ stipticũ. ❡ Et ex eis est collyriũ de sandaraca ⁊ collyria pluria ex eis i qb⁹ ẽ narcoticitas q̃ iã dixim⁹ i curatõe vlcez. ❡ Descriptio collyrij ad tenasmõ. ℞. opiũ castoreũ ⁊ thus ⁊ crocũ fiat ex eis collyriũ ⁊ supponat'. ❡ Et itez galle imature cerusa plũbi thus sã. dra. opiũ. Empl'a vo sunt empl'a fcã ex vitello oui ⁊ medulla similaginei pãis ⁊ camomilla aut aq̃ ei⁹ expssa ex ea q̃ hũida ẽ: ⁊ aneto sicco: ⁊ altea: ⁊ mucillagine seis lini ⁊ silib⁹. ❡ Et ex bonis qb⁹ fit emplz ano ei⁹ sũt porri de sceni dcocti elixati cũ butyro vaccino ⁊ oleo ro. ⁊ pauca ceracolata. ❡ Suffumigatõis ãt sũt suffumigatões note ad eas qb⁹ vtant' cũ dolor vt fortior: ita sit sedeant sup sedẽ pforatã sup quã equet' anus: aut põat' subtus traiectoriũ p qđ fiat suffumigatio. Ex illis itaqꝫ ẽ vt fiat suffumigatio ex sulfure ⁊ nucleis oliuaꝝ ⁊ stercore cãcli. ❡ Et si fiat suffumigatio cũ plurio sulfure subito iuuat' eo. ❡ Aq̃ vo i qb⁹ decoquunt' malue ⁊ anetuz ⁊ camõilla ⁊ altea. Et qđ vt retineat' illđ qđ currit sũt aq̃ i qb⁹ decoquũt' stiptica. ⁊ oz vt aggregẽtur iter aq̃s fz necẽitatẽ. ❡ Qđ si an⁹ egrediat' lauet' ⁊ mũdet' ⁊ reducat' ⁊ sedeat ille c⁹ ẽ i aq̃s stiptic꜡ valde aut fiat ei ẽplz p⁹ reductõez ⁊ reuersiõez cũ stipticis ꝯfortatis ꝯtrit꜡ ⁊ aggregat꜡ cũ qbusdã succ꜡ stiptic꜡.

❡ Tractat⁹ tti⁹ đ iceptõe smõis đ dolorib⁹ itestioꝝ.

❡ De punctione. Cap. j.

CAuse pũctiõis: aut sunt ventositas coartata: aut supfluitas acuta mordicatia: aut baurachia salsa mordicatia: aut hũor viscosus q̃ nõ expellit': aut vlc⁹ apat꜡: aut serpẽtes ⁊ ascarides. Et ex pũctõe ẽ q̃ ẽ fm semitã crisis: ⁊ ẽ ex signis eius. ❡ Et ois pũctio vehemẽs ẽ silis colice: ⁊ cura ei⁹ a cura colice nisi colerice: nã si ipa curat' illa cura ẽ i ea timor magn⁹: imo pũctio q̃ ñ ẽ cũ fluxu cũ fortior sit ẽ colica aut iliaca. ❡ Et qñ pvenit punctio ad cuzez ⁊ vomitũ ⁊ singultũ ⁊ destructiõez rõnis sigt mortem:

❡ De signis. Cap. ij.

VEntosa qđ fit cũ rugitu ⁊ isiatiõe ⁊ extẽsiõe sine gguitate ⁊ qete cũ exitu vẽtositatis. ❡ Factũ vo ab hũore colerico sigñt grauitas cũ vehementia mordicatiõis inflãmate ⁊ sitis ⁊ exit⁹ eius in egõne ⁊ est silis colice: ⁊ si curet' cura ei⁹ erit timor maxim⁹. ❡ Signa ãt facte ab hũore baurachio sũt mordicatio cũ gguitate addẽte ⁊ egressio stat꜡ i egestione. Et signa facte ab hũore gsso viscoso sunt gguitas ⁊ adherẽtia doloris i vno loco ⁊ exit⁹ h⁹ ghis in egestione. ❡ Et signa fcẽ ab vlcerib⁹ sũt sigñ excoriatiõis nota. ❡ Et signa facte ab apate sũt signa apat꜡ dcã i.c. colice. ❡ Et signa facte a vmib⁹ sunt signa vmiũ dcã i ca. vmiũ. ❡ De cura. Cap. iij.

OPortet in oi punctiõe mãli nocẽte sua mã vt vomat hñs eã: deinde soluat'. ❡ Sed pũctio q̃ est ex ventositate curet' prius cũ regie ꝯueniẽte ⁊ alienatõe ei⁹ ex quo gñat' vẽtositas ⁊ miloratione cõestiõis ⁊ paucitate potus aque super cibuz: ⁊ paucitate motus super cibum: deinde si fuerit ventositas inseparabilis: tũc oportebit vt curentur intestina cuz clisteri euãnte hũorẽ ex q̃ ipsa euaporat. Et administret' in eo adeps galline ⁊ oleũ ros. ⁊ cera. Aut cũ eo qđ bibit'. Si fuerit egritudo supius: sic ⁊ dactilicũ ⁊ hiera in aq̃ de seib⁹. ⁊ silr diacydonitẽ: deiñ sumat ea q̃ sũt sicut tyriaca ⁊ socrugene ⁊ silia: ⁊ sic semia resolutiua vẽtositatũ. ❡ Descriptio clysteris: decoquãt' polipodij centaurẽ cymini aneti rute sicce fenugreci semi. apij i aq̃ dcoctiõe bõa: deide sumat' ex ea põd⁹. c. ȝ. ⁊ ponãt' vl' dissoluãt' i ea opopõaci bdelij ãboꝝ añ. ȝ. 5. aut min⁹ aut plus fm necẽitatẽ: ⁊ distillẽt sup ea neriden. ȝ. x. aut olei ro. ⁊ mell'. ȝ. x. ❡ Puluis. ℞. cimini baccaꝝ lauri rute ⁊ ameos oiuz. añ. ȝ. 5. ⁊ pẽidij lapidosi. ȝ. v. fiat ex eis puluis ⁊ ẽ dosis. i. Et itez sumat' cẽtauree gsse põdus aur. i. cũ dcocto. Et ex eis q̃ sũt mirabil' iuuamenti apud expimẽtatores ẽ calcãeus porci: adurat' ⁊ sumat ipz i potu hñs pũctõz vẽtosaz. Aut det' in potu de gnis lauri sicc꜡ solis duo coclearia. Et ex eis q̃ ꝯferũt eis ẽ illđ qđ. ℞. gnorum albẽ ⁊ carpobar. ãboꝝ. añ. ȝ. i. bibat' i aq̃ cala i mane ⁊ sero. ❡ Et ex emplis cõib⁹ vtrisqꝫ sũt auellãe assate cũ corticib⁹ suis cũ qb⁹ ẽplet' loc⁹ sp: ⁊ silr vaporatiões cũ eis q̃ sũt sic anetũ ⁊ ruta ⁊ sansuc⁹ sicca. Et empl'atio vmbilici vl' suinis cũ gnis lauri ꝯtrit꜡ ⁊ ꝯfectis cũ vino aut cũ aq̃ rute ⁊ reseruata tota nocte iuuatiua est valde. ❡ Et cib⁹ vẽtose ⁊ flegmatice fit ex eis q̃ sũt sic ius alcanabir ⁊ galloꝝ decrepitoꝝ eq̃tũ cũ aneto plimo ⁊ spẽb⁹ vel pipe ⁊ seib⁹: ⁊ sit ꝯtẽt⁹ iure ⁊ sit panis salit⁹ bene cõfect⁹. ⁊ allixistrac rectior ẽ ei. Et vinũ sit vet⁹ subtile. ❡ Et oz vt vtant' exercitio subtili ãte cibũ. ❡ Et erit⁹ assat⁹ fz q' dr ꝯfert pũctiõib⁹ ãbab⁹ silr. ❡ Facte ãt ex flegmate viscoso cognoscit' cura ex cura vẽtose: nisi q' oz vt itẽtio sit i mũdificãdo plus aut de subt⁹ aut desup. Et ex eis q̃ ꝯferũt illis in ipa si nõ fuerit flux⁹ est puluis amomi sumpt⁹ p se seqnte potu. Et ꝯferunt ei sumere i potu nasturtiũ cũ olo tro. alseniati. ❡ In fcã ãt ex flegmate salso. oz vt icipiat' ab euõne eius cũ clysterib⁹ q̃ recipiũt turbit polipodiũ i qb⁹ sit eq̃tio cũ eis q̃ st sic aq̃ seustẽ ⁊ viol. ⁊ vt euet' ẽt cũ eis q̃ sunt sic hierapigra ⁊ diacidonitẽ: deide administrent' cibi bõi chimi ipiguati piguedine bõa sic. piguedo facta ex carnib⁹ arietũ ⁊ galline et pulloꝝ piguiũ ⁊ meliorent' cib⁹ cũ bõificatiõe ei⁹: ⁊ bibat vinũ subtile paucũ. Et ex eis q̃ ꝯferũt in oi punctiõe frã ẽ sumere i potu aquã mellis cuz gnis arasceidet anisor acoroꝝ gnis lauri ⁊ aristo. ⁊ folijs lauri et centaurea ⁊ xylobal. ⁊ singularit' ⁊ cõposite. ❡ In facta ãt a colera oz vt ꝯsideret'. ❡ Qđ si fuerit illic vẽt⁹ fortis ⁊ mã plima euet' cũ eis q̃ sunt sic dcoctio myrabola. citri. ⁊ sicut aq̃ gnatoꝝ ⁊ paꝝ scamonee aut absqꝫ scamõea: imo sola ⁊ sequat' eã aq̃ calida. Et cũ eis q̃ sũt sic decoctio tamarindoꝝ ⁊ cassiefistule: ⁊ siracost ⁊ q̃ sunt silia illis: deinde equet' mã cũ eis q̃ sunt sic semẽ psilij cũ oleo ros. ⁊ aq̃ gnatoꝝ ⁊ succ⁹ cucumeris cũ oleo ro. ❡ Et emplastret' vẽter cũ emplis frigidis ⁊ sint i eis solatrũ ⁊ supiora vitis: ⁊ oz vt misceantur cũ eis ẽt sic absinthiũ. ❡ Et cibi sint illi q̃ fiũt de lẽtib⁹ ⁊ de sumac ⁊ de spinachijs ⁊ đ berberis ⁊ siles

illis. ¶ Et oz vt caueaƚ ab errore cadēte i ea. Et exi-
stimaƚ q̄ sit colica ⁊ curaƚ cura eius ⁊ moriƚ ifirm⁹:
verūtñ nos redibim⁹ ad cognitioẑ itegrā ei⁹ q̄ oz vt
cureƚ hec pp pūctiōis cū loqmur d̄ spēb⁹ colice exisli
mo q̄ cōple^m ei⁹ s̄mōis i eo illuc. ¶ Facte āt ab vlceri
b⁹ cura ē cura vlcez: ⁊ iā diximᵒ eā sʒ scē ab apate cu
ra ē cura apatū vez scē a v̄mib⁹ cura ē cura v̄minū.

¶ De rugitu ⁊ egřssiōe vētositatꝫ absʒ volūtate. c. iiij.

Rugitus gn̄aƚ ex multitudie vētositatꝫ. Et gn̄ant
.p̄ʒ cibi inflatiui: aut malitia digōnis pp aliquā
cām in malitia digōnis q̄ est i mēbris: aut .ē in cibis.
¶ Et plm q̄ð est in mēbris ⁊ nō fit nisi pp fritatē: aut
pp casuʒ v̄tutis: sicͣ in fine pthisis. ¶ Et plm q̄ð fit cū
lenitate nāe ⁊ stimulatōe necitatꝫ egōnis. ¶ Et qn̄q3
fit in itestinis supiorib⁹ subtilib⁹ ⁊ ē sonit⁹ ei⁹ acut⁹ ⁊
fit i g̃ssis ⁊ ē sonit⁹ ei⁹ g̃uior. ¶ Et qn̄ pmisceƚ ei hūi-
ditas ē decliuis ad gurgulatiōeʒ. Et qn̄q3 rugit⁹ est
signū crisis. Et qn̄ʒ accit pp cōitatē splēis. Et qn̄ʒ ru
git⁹ accit mltotiēs patiētib⁹ i mirac pp ɔtritionē ppea
q̄ itestina eoz ifridanƚ. ¶ Et qn̄ʒ fit cū in epe ē debi
litas. ¶ Exitus āt vētositatꝫ absq3 volūtate qn̄q3 fit
pp mollificatōʒ ieiuni: ⁊ qn̄ʒ fit pp vtrasq3 mollifica-
tiōes: ⁊ distinguitur inter vtrasq3 p illud q̄ð videƚ de
paucitate sensus ani: aut frigiditate eius.

¶ De cura. Cap. v.

Regaƚ cū alienatione ciboz iflatiuoz plimoruʒ
⁊ cū tolerātia famis ⁊ ɔfortatiōe digōnis cū eis
q̄ iā sciuistis: ⁊ resolōne vētositatis cū medicinis q̄s di
cemus in. c. colice vētose. ¶ Et ex eis q̄ bōa sunt in h⁹
i plib⁹ locꝫ ē dyaciminū. ⁊ iteʒ diapipeō: ⁊ iteʒ acor⁹
ɔditus ⁊ si fuerit cū fluxu tūc alcāʒi. ¶ Et iterū suma
tur cimini ⁊ ameos ⁊ lieisi ⁊ carui oluʒ an̄. p. S. i. anisi
ptes. ij. ⁊ fiāt ex eis suffuf cu pēdijs lapidof pōdere
ʒ. v. ⁊ cureƚ exit⁹ vētositatꝫ absq3 volūtate curatiōis
paralisis ani: aut assūptiōe tyriace ⁊ olei allzelzengi.
Et inungaƚ illud q̄ð est supra vmbilicum cum oleo
costino ⁊ silibus si fuerit pp ieiunium.

¶ De colica ⁊ retentione fecis. Cap. vj.

COlica ē itegra intestinalis dolorosa: cum q̄ dif-
ficiƚ fit exit⁹ ei⁹ q̄ð egrediƚ p nām. ¶ Et colice
q̄ð s̄ʒ v̄itatē ē nomē ei⁹ i quo ē cā i intestis grossis. s.
colon ⁊ q̄ sequūƚ ipʒ: ⁊ ē dolor q̄ mltiplicaƚ in eis pp
frig⁹ eoz: ⁊ pp spissitudinē ipoz: ⁊ pp frig⁹ eoz multi
plicaƚ sup ea adeps. ¶ Q̄ð si ē i itestis g̃cilib⁹ tūc no
mē .ppuʒ ei s̄ʒ sciaʒ verā ē ileos. ¶ Vez qn̄ʒ ē ileos i
q̄busdā locis colice ppea q: vehemēter est ei similis.
Et cause colice: aut cadūt .ppe i colon: aut cadūt in
alia ⁊ pueniūt ad ipʒ s̄m semitā cōitatꝫ. ⁊ cāe ei⁹ ca
dūt i ipo .ppe aut sūt malitia ɔplexiōis singul. :is ca
lida: aut frā aut sicca ⁊ cal̄a q̄ð opaƚ exiccatiōe sua ⁊
cōstrictiōe sua reducēte nutri^m ad epar ⁊ expellēte
illð ad ipm. Et frida cōgelatiōe sua aut faciendo ac
cidere malitiā cōplonis nociuā. ⁊ plm ei⁹ est i terris
fridis: ⁊ cū flat septētrio. et frig⁹ q̄ð qn̄ʒ facͣ illð ppea
q̄ restrigit lacertos vētris: ⁊ puēit calefactio eius ad
cōcauitatē: ⁊ exiccat fecē ⁊ stringit lacertū ani ⁊ expel
lit feces: ⁊ q̄ð cuʒ eis est ad superiora. Et sicca opaƚ
pp p̄uationē ei⁹ q̄ð lubricat fecē ⁊ iuētiōem eius q̄ð
exuccat eā ⁊ exiccat ipaʒ. Malitiā āt ɔplonis hūide
singulis nō semp ē cā colice. nisi accidat ex ea acci-
dēs q̄ð sit cā colice frigida aut hūida mālis aut ma
litia ɔplonis cū mā. aut mā calida q̄ inflāt ⁊ mordi-
cat ⁊ sepat cōtinuitatē ⁊ ptrāsit terminū pūctiōis p-
ueniēs ad terminū colice: aut frā ⁊ reddit ad malitiā
ɔplonis diuerse fride. ¶ Q̄ð āt accit de sepatiōe ɔti-
nuitatꝫ subito q̄uis sit illud cū eēntia colice tñ qn̄q3
facit ipm accidere frig⁹ pp hoc q̄ð gn̄aƚ ab ipso vēto
sitas i corpe itestioz hora p⁹ horā. ¶ Et qn̄ʒ est hu-
mor faciēs hūc dolorē: aut illū q̄ .ppinqu⁹ ē ei melia.
¶ Et qn̄ʒ ē ei⁹ euēt⁹ cū porismis ⁊ apð cōestionē cibi
⁊ qn̄ʒ sedat ipm vomit⁹ rei acetose melie: lʒ sit hmōi
vōit⁹ i hmōi dolore s̄ʒ plm flegmatic⁹: ⁊ gn̄at ipm fri
gus mēbroz: aut malitia digōnis ⁊ cibi ⁊ fruct⁹ ⁊ ole
ra. Aut ē cā colice .ppe opilo .phibēs egōeʒ ⁊ hu. et
vētositates a penetratiōe: ⁊ ipsi expellūƚ ⁊ accidūt do
lor ⁊ extēsio maxia: e plm hui⁹ opilationis cū nō est
apa accidit postq3 repleƚ monoculus. deide puenit
ad colon. ¶ Et hec opilatio aut ē ex apate in itestio
et plm ei⁹ est calīn: aut ex hu. flegmatico viscoso im-
plēte spaciū eius et opilat ipsum: ⁊ est illa que fit s̄m
plm: et est illa que iuuaƚ febre. Aut ex vētositate ac-
cidēte: aut pp torsionē ɔtorquētem pp ventositatem
torquētē: et icisionē ligamēti: aut rupturā: aut attri-
tionē: expulsionē itestinoz ad ptes iguinū: ⁊ testiclo
rū: aut rupturā supra illð: aut pp v̄mes cōpumētes:
aut pp fecē siccā. Et hec fex sicca est: qm̄ ipsa ē fex ci-
boz siccoz: aut q: manet tpe lōgo ⁊ siccaƚ: ⁊ ē cā re
manētie ei⁹ d̄bilitas expulsiue in intestinis. ¶ Et mlƚ
totiēs ē hec remanētia pp potū rei narcotice stupe-
faciētis v̄tutes opātes in fece: ⁊ cū hoc poſe est ēt vt
debiliteƚ v̄tus expulsiua q̄ est in lacertis vētris: sicͣ
accit ei q̄ multiplicat coitū: aut pp destructōʒ sensus
intestini: aut puitatē effusiōis cole expellētis lauātꝫ:
aut qm̄ mesaraica exuccat ex ea hūiditatē plurimā:
aut pp .puocatōeʒ sudorꝫ supflui: aut exercitia faciē
tia sudare: aut pp vehemētiā raritatꝫ corpis pp com
plonē q̄ ē i ipo: q̄ obedit attractiōi aerꝫ ɔtinētꝫ cali: ⁊
pp h^c ē balneatio cū aq̄ cal̄a ex eis q̄ retinēt nāʒ: aut
pp aerē ex calefactiōe: c⁹ ɔseqƚ vt attrahat hūidita-
tes: ⁊ si fuerit absʒ raritate: aut pp raritatē fistulosaʒ
⁊ qn̄ʒ fit pp aerē faciētē necūi tactū calitatꝫ: sicͣ vitrea
ria ⁊ ferraria ⁊ fusoris: aut pp ɔplonē i vētre ipo cali
dā valde exiccāte calitate sua: aut ē cā i illa calitate i
paucꝫ dispōnib⁹ mltitudo cole acute effuse ad vētrē
adurētꝫ fecē cū inēit cā p̄patā pp puitatē suā: aut pp
siccitatē subē sue: ⁊ h⁹ ē s̄ʒ min⁹: lʒ s̄m plm ipa soluit
nāʒ. Et cū accidit hec colica in p̄ncipio nocet: ⁊ itesti
no dolorē facit vehemētie intolerabilē. ¶ Et qn̄ʒ est
cā illi⁹ calitatis vehemētia frigoris aeris exterioris
q̄ coartat calitatē iteri⁹: ⁊ cū hoc .puocat vrinā ⁊ cō
stringit anū: q̄re ipellit fecē ad supiora. Aut pp ɔplo
nē siccā in intestinis ⁊ vētre: q̄ exiccaƚ fex. Aut pp te
nasmon apatis recti: q̄ exiccaƚ fex. ⁊ existimauerunt
quidā q̄ qn̄q3 lapidescit illud q̄ð retentū est i intesti
nis ⁊ egrediƚ lapis. ¶ Illa aūt que est p cōitatē est si
cut si accidat in epe: aut in vesica aut in renibus: aut
in splene apa ⁊ cōmunicet ei intestinū p hoc q̄ð coar
tat illð apa de sub̄a ei⁹ ⁊ cōstipat ipm ⁊ opilat illð: et
sicut cōicet renib⁹ in dolorib⁹ lapidis ⁊ debilitetur
opō ei⁹ in expulsiōe hūoz: q̄ retineāƚ i ipo ⁊ accidit

colica ꝑ cōitatē lapidis ꝙuis dolor lapidis sit expcis q̄ simulāt dolori colice ⁊ occultat̄ nisi q ꝓuisionē h̄z. Et nos dicem⁹ d̄riā; iter vtrasq̄ cū signis. ¶ Et qñq̄ accīt colica ⁊ ileos ſm semitā accñtie egritudinum pestilentialiū aduenientiū ⁊ ꝓueniūt de regiōe ad r̄gionē ⁊ de hōie ad hōiē. Et iā retulit illō q̄dā medicus de antiq̄s: ⁊ dixit ꝙ ꝓueniebat q̄dā eoꝝ ad epiliā et erat epilia mortalis: ⁊ q̄dā ad resolōnē itestini colō ⁊ mollificationē ei⁹ cū icolumitate sensus ei⁹: ⁊ spabat̄ cū hmōi euasio: ⁊ erat plꝫ ei⁹ ileos ⁊ ledebat colō s̄ꝫ semitā ꝑmutatiōis sīlis crisi. Inq̄t: ⁊ q̄dā medici curabāt eos cura mirabili. Ipi nāq̄ cibabāt eos lactuca ⁊ endiuia ⁊ carnib⁹ piscium grossis ⁊ carne oī h̄nti vngulā in pedib⁹: ⁊ oīb⁹ illis īfrātis: ⁊ aq̄ frā et acetosis ⁊ sanabāt eos cū hoc: ita ꝙ sanabāt oēs talit ne caderēt i epiliā ⁊ palysiꝫ ꝑdictā ⁊ sanabāt q̄sdā eoꝝ i q̄b⁹ erat iceptio epilie. ¶ Et qñꝫ accīt colica h̄ntib⁹ tetanū: q̄r deficiūt i expellēdo fecē ⁊ h̄sio. ab itestinis supiorib⁹ sic ipi deficiūt i retinēdo qȯ ē i iferiorib⁹. Et qñꝫ ē frig⁹ ꝯplōnū eoꝝ cā colice. ¶ Et plꝫ q̄ȯ accīt colica a flate grosso. deīde a vētositate forti fcā ⁊ penetrāte in tunicis itestinaꝝ ⁊ villis eoꝝ ⁊ ꝑꝑ separatiōnē ꝯtinuitatis eoꝝ. Uētositas eñi spargit̄ in itō ꝑꝑ āplitudinē stōi ⁊ ꝑꝑ caliditatē stōi ⁊ ꝓpinq̄tatē mēbroꝝ caloꝝ ad ipꝫ. ⁊ spargit̄ in itestinis supiorib⁹ ꝑꝑ ꝯcilitatē itestinoꝝ supioꝝ ⁊ retinet̄ i itestis aliis ꝑꝑ ꝯr̄iū illi⁹ ex frigore eoꝝ ⁊ ꝯstrictiōe ipoꝝ ⁊ multitudine resolōnis in ipis ⁊ spissitudīe tunicaꝝ eorū.

¶ Et colica vētosa ꝙuis sit ex mā q̄ sit mā vētositatis tñ nō ꝯparat̄ illi mā ei: qm̄ mā sola nō opilat viā ſm ꝙ egredit̄. Et nꝫ facit dolorē ꝑ se: īmo ꝑ illō qȯ accīt ab ea. ⁊ flā facit dolorē ꝑ se: ⁊ opilat ꝑ se. reliq̄ aūt diuisiōes min⁹ illis. ¶ Et ex eis q̄ ꝑparāt intestina ad colicā ⁊ ꝓpe vētosaꝫ ē vinū p̄lime cōmixtiōis: ⁊ olera ⁊ ꝓpe cucurbita: ⁊ fruct⁹ recētes ⁊ ꝓpe vua: ⁊ pot⁹ aq̄ sr̄ eos ⁊ mot⁹ sr̄ eos ⁊ coit⁹: ⁊ retētio vētositatis volētis egredi. ⁊ aduēt⁹ vehemētis frigoris ad itestinū ⁊ ifrāntis ipm ⁊ ispissantis illud. ¶ Et ex eis q̄ ꝑparāt itestina iferiora est comestio ouoꝝ assoꝝ ⁊ piroꝝ ⁊ cydonioꝝ stipticoꝝ ⁊ passe ⁊ sanich ⁊ milij ⁊ rizi ⁊ q̄ sūt sīlia illis. ¶ Et iteꝝ retētio egestiōis volētis egredi qñq̄ facit cadere in ipam. Et coit⁹ p̄lim⁹ ⁊ ꝓpe sup cibum grossum. ¶ Et ex mā oīs colice ex hu. gsso aut ex fecibus iplet̄ monocul⁹ ꝑm⁹ ſm plm. deinde ꝓuenit ad alia. ⁊ dū nō euacuat̄ mā q̄ ē in monoculo nō accīt ꝯplemētū sanitatis. Et qñq̄ est colica veniēs desup. ¶ Et quotiēscūq̄ fit clystere aut euaporatio retinet̄ mā i monoculo: q̄r duplicat̄ dolor. ¶ Et feb. q̄ȯ est iuuatiua in oīb⁹ dolorib⁹ colice cui⁹ cā est vētositas grossa: aut flā: aut malitia ꝯplōnis frīa: ⁊ ē ex reb⁹ velocī⁹ sanātib⁹ vētosaꝫ. ¶ Et colica q̄ȯ multotiēs ꝑmutat̄ ad palysiꝫ ⁊ sanat̄ ꝑ eā. ⁊ illō qñ expellit̄ mā subtilis ad extremitates ⁊ coartant̄ ex ea lacerti. Et qñꝫ silr̄ sanant̄ ꝑ dolores iūcturaꝝ. Et qñꝫ ꝑmutat̄ ad dolorē dorsi flātica: aut sanguinea ad quā ꝯfert flōmia ꝑꝑ ea ꝙ maturāt calitas dolorosa ⁊ medicīe iliace māe crudas. Et qñ ꝑmutat̄ ad varietatē melicā ⁊ meliaꝫ ⁊ epiliā est malū ⁊ qñꝫ ꝑducit ad hydropisiꝫ ꝑ illud qȯ corrūpit de ꝯplōne epatis. ¶ Et qñ iuenit colica dolores articuloꝝ ⁊ sīlia nō appent illi dolores tri-bus de cāis: qm̄ dolor fortior ipedit̄ a debiliore: ⁊ qm̄ māe sūt ꝯuerse ad lat⁹ doloris fortis. ⁊ qm̄ dolor ⁊ fames ⁊ vigilie resoluūt sup̄fluitates. ¶ Et qñ ꝓlōgatur retētio fecis iflat̄ vent̄ ⁊ interficit. ¶ Et qñ fortia fiūt mēbra colice ⁊ nō recipiūt sup̄fluitates tūc multotiēs redeūt sup̄fluitates ⁊ ifirmat̄ caput. ¶ Et mltotiēs accīt colica post solōnes q̄b⁹ expellit̄ gsūm ⁊ multotiēs sublevat curatio colice singltū ꝑuctiōis.

¶ De signis colice absolute. Ca. vij.

Accidētia q̄dē colice vere cui⁹ nō declarat̄ ꝯfirmatio sūt qm̄ miorat̄ illō qȯ egredit̄ de fece. ⁊ expellit̄ ꝑoxism⁹ egōnis. ¶ Et minorat̄ appetit⁹ imo remouet̄ oīno: ⁊ abhorret h̄ns eaꝫ vnctuosa: ⁊ dulcia ⁊ nō declinat declinatiōe parua ad acetosa. aut acuta. aut salsa ⁊ ē declius ad subuersionē ⁊ nauseā ⁊ ꝓpe cū recipit vnctuosū ⁊ olfac̄ odorē vnctuosi ⁊ dulcis. Et debilitat̄ digō ei⁹ valde. ⁊ iuenit oī hora ꝑuctionē. ¶ Et declinat ad potādū aquā p̄limā ⁊ iuenit dolorē in renib⁹ suis ⁊ in dorso suo. Deinde fiūt cū ea fortia accñtia ⁊ fit ipa fortis. Et retinet̄ nāe forsitā nō egredit̄ nec ēt vētositas penit⁹. Et qñꝫ retinet̄ eructuatio. Et fit fortis ꝑuctio. ⁊ fit. q. ꝑforet̄ vēter ei⁹ terebello: aut. q. sit abscōsa in itestinis ei⁹ acⁿstās. ⁊ quotiēs mouet̄ dolet. Et fit fortis sitis ⁊ non sanat̄ h̄ns eā lꝫ bibat p̄lim: qm̄ qȯ bibit̄ nō penetrat ad epar ꝑꝑ opilatiōes accñtes in orificijs mesaraicarū q̄ sequunt̄ vētrē. Et qñq̄ multiplicat̄ in q̄busdā eoꝝ tremor absq̄ cā. Et si igenietur in extrahēdo aliquid de vētre h̄ntis colicā egrediunt̄ humiditates ⁊ sq̄bale sicut stercore ouiū: ⁊ sic stercora capraꝝ magne ⁊ ꝑue: ⁊ res natās in aq̄. ¶ Et freq̄ns fit vomit⁹ coleric⁹ ⁊ flaticus: ⁊ appropinq̄t ſm plim hu. flatico: deinde colerico deīde qñꝫ euomit rē porralē ⁊ vt herugo eris. ⁊ qñꝫ euomit rē de gn̄e melle icēsaꝫ. hūores. n. qñꝫ corrūpunt̄: ⁊ qñꝫ aduruntur ex dolore ⁊ vigilijs ⁊ medicinis calis. Et vomit⁹ q̄ȯ nō fit freq̄ns nisi ꝑꝑ cōitatē stōi ad intestina: ⁊ ꝑꝑ multitudinē māei ⁊ penuriā vie ad iferiora: ⁊ qm̄ via colē ad itestina ſm plm ꝯstringit̄: q̄r expellit̄ ad supiora ⁊ ꝑꝑ hoc rubet vrina in ipa: ⁊ qm̄ maior ps colere ꝯuertit̄ ad renes cū nō iuenit viā ad fel sustētatū ꝑꝑ illō qȯ ē corā eo de opilatiōe: ⁊ qm̄ dolor rubificat aquā: et qm̄ renes cōicāt in dolore. Et ꝑꝑ illō retinet̄ vrina etiā qñꝫ. ¶ Et qñq̄ est vrina in ꝑncipio ei⁹ ſm colorē aq̄ ciceris ⁊ aque casei. ¶ Et qñq̄ associat̄ ei tremor cordis maximus ⁊ indiget pect⁹ eius retētione cū manu. ¶ Et quandoq̄ peruenit res ad sudorem frigidum ⁊ sincopim.

¶ De signis saluis colice. Ca. viij.

Magis icolumis colica est illa in qua retētio nō est vehemēs. Et est dolor mutabilis. Et qñq̄ alleuiat̄ p̄lim ꝙuis redeat post eā. Et iuenit h̄ns eā ꝓpter exitū vētositatis ⁊ egestiōis ⁊ administrationē clysterioꝝ quietē: sicut eius ꝯr̄ia est prauior vel difficilior colica.

¶ De signis malis in colica. Ca. ix.

Fortitudo doloris ⁊ qȯ vomit⁹ ꝯsequit̄ vomitū. Et sudor frigidus. ¶ Et frigus extremitatum propter vehementiam doloris ventris: et declinationem san. ⁊ spiritus ad ipsum. ¶ Et quando per-

ueit ad singultũ quorũ vnꝰ sequitur aliũ: et ad turbationẽ rõnis et spasmũ: et retẽtionẽ eiꝰ qđ egreditur et nõ igreditur satiẽ cũ igenio ẽ mortalis. ¶ Et i exneis signis ẽ cũ appet i eo q̃ hꝫ dolorẽ vẽtris vestigiũ et bothor nigrũ sic faba. et vlcerat et remãet vsq ad diẽ scđm ad plus: qm̃ moritur. Et huic q̃dẽ hõi aduenit subeth et multitudo somni in principio egritudinis sue. ¶ Et bonitas anhelitꝰ est bona signio ad euadẽdũ. quo ꝯ erit eius malitia.

¶ De dr̃ia q̃ est inter colicã et lapidẽ renũ. Ca. x.

Quãdoq; accĩt i lapide renũ accĩtia colice p̃dicta: qm̃ colõ ip̃z cõicat renibꝰ: q̃re accit ei dolor q̃ est ei ꝓpriꝰ: et accĩt ei accidẽtia sua q̃ ptinẽt illi dolori. ¶ Uerũ dr̃ia iter eas q̃ñ ẽ ex dispõne doloris: et ex pte vicinãtiũ ꝓpriorũ: et ex pte eiꝰ qđ ꝯuenit: et eius qđ nõ cõuenit: et ex pte eius qđ egreditur: et ex pte vltimitatis accidẽtiũ et ex pte cãrũ et significationũ accidẽtiũ. ¶ Dispõ aũt dolorꝭ diuersificatur in eis q̃titate et loco et pe et motu. ℣ Quãtitate ꝟo qm̃ ille qui est lapidis est puus q̃si sit acus et colicꝰ ẽ magnꝰ. ℣ Loco at̃ qm̃ colicꝰ icipit ab iferiore pte dextri laterꝭ et tẽdit ad supiorẽ sinistri. Et qñ ꝯfirmatur dilatatur in dextra et in sinistra. Et s̃m quosdã nõ icipit colica a sinistra: sed illud nõ est verũ. Et nos iã expti sumus ꝯtũ illiꝰ est ad anteriora et ꝟsus pectinẽ declinior q̃ sit ad posteriora. et renalis icipit a supioribꝰ et descẽdit paulatim vsq ad locũ vbi ꝯfirmatur et est declinior ad posteriora. ℣ Tpe ꝟo qm̃ renalis fit fortis in hora vacuitatꝭ et colicꝰ alleuiatur in ea: et fit fortis cũ sumitur aliqđ. ℣ Et colicꝰ icipit subito et in tpe breui: et lapidosus paulatim et fortis fit in fine suo et si est renalis fit p̃us dolor in dorso et difficultas in vrina: deinde signa in q̃bus colica: et in colico sunt illa signa. deide dolor. ℣ Motu aũt qm̃ colicꝰ ad ptes mouetur p̃res et renalis figitur. ¶ Ex pte aũt vicinãtiũ ꝓpriorũ: qm̃ tremor multiplicatur in renibꝰ ambobꝰ et nõ ptinẽt colico. ¶ Dr̃ia autẽ excepta ex eo qđ ꝯuenit et nõ cõuenit ẽ: qm̃ clysteria et exitꝰ vẽtositatis et fecis alleuiant dolorẽ colice: et nõ alleuiant dolorẽ renũ alleuiatione de qua sit curandũ in plibꝰ dispõnibꝰ. Et lapide frãgẽtes medicine alleuiant dolorẽ renũ et nõ alleuiãt dolorem colice. ¶ Ex pte aũt eiꝰ qđ egreditur est qm̃ cũ renali fortasse nõ est retẽtio rei q̃ qñ egreditur est sicut stercꝰ et sãbale et sicut stercꝰ vaccinũ et natat et q̃ñq; est retẽtio olno et rugitꝰ et silia. et colicꝰ nõ eẽ ab ex hoc. ¶ Ex pte aũt vltime cõsecutiõis accidẽtiũ est. qm̃ dolor cruriũ et dorsi et tremor in renali est plus et casus appetitus et vomitꝰ cõsecutiꝰ flaticus et puitas digõnis et vehementia doloris et pductio ad syncopim et sudor frigidꝰ et iuuamẽtũ cũ vomitu in renali sunt minus. ¶ Ex pte aũt causarũ et significationũ accidẽtiũ: est qm̃ frequentia nauseatiue satietatis et assumptio ciborũ malorũ et vicissitudo puctionis et rugitus et retẽtio fecis sunt p̃cedẽtes in colica. et vrina arenosa et filosa est p̃cedẽs in renali: et nõ est in renali vrina subtilis. deinde filosa grossa. deide orenosa.

¶ De signis distinctionis colice. et primo de signis flegmatice. Ca. xi.

Quãdoq; signt colicã flaticã antecessio causarũ gñatiuarũ flegmatis ex satietate nauseatiua. et ex ip̃sꝰ ciborũ et etas et regio et hora. et reliqua q̃ sciuisti. Et signt ipsaz exitꝰ flegmatis in fece ante colicaz et cũ ea fit clystere. Et friditas inferiorũ. Et grauitas sensata. Et vehemẽtia retẽtiõis multa. q̃re nõ egreditur aliqđ de fece aut humore: aut vẽtositate. Si aũt egreditur est res inflata sicut stercꝰ vaccinũ sicut egreditur in vẽtosa et est leuior. et fit dolor plurimus. imo in spatio lõgo. ¶ Et nõ oꝫ vt nõ decipiatur aliq̃s ꝓ id qđ forte fit de siti et inflammatione et rubedine aque et existimet q egritudo sit calida. Illud nãq; cõmune est omnibus.

¶ De signis colice vẽtose. Ca. xii.

Antecessio cãrũ suarũ notarũ ex multitudie potꝰ aq̃ frẽ et potꝰ vini cõmixti et olera iflatiua et fructus et qđ assuit cibꝰ nõ digestꝰ. et rugitꝰ et retẽtio fecũ in intestinis et extẽsio et voluptatio vehemẽs. q. psorentur itestina terebello et q. occultetur in itestino acus et hoc q̃ñ fit in flatica cũ retinetur vẽtositas. aut generat ipam. sed in vẽtosa fortꝰ. ¶ Et nõ sentitur i ea grauitas vehemẽs. ¶ Et in vẽtosa q̃dẽ pcedunt quãdoq; rugitꝰ plimi et vẽtositates quãdoq; q̃escũt et nõ rugit tũc et nõ egreditur. et fortasse nõ accit vt rugiat nisi cũ fit vaporatio et cõpressio. ¶ Et quãdoq; figitur dolor. et nõ pmutatur. ¶ Et quãdoq; cognoscitur iflatio cũ manu. et s̃m plim iuuatur cõpressiõe. ¶ Et quãdoq; iuuat vaporatio eiꝰ. Et quãdoq; nõ iuuat. Et illď cũ fuerit mã faciẽs vẽtositatẽ siccã: tũc quotiẽs inuenerit caliditatẽ: et non calefactionẽ faciet vẽtositatem. ¶ Et q̃ñ signt ipaz grossitudo fecis vaccine q̃ natat sup aquã pp multitudinẽ eiꝰ qđ in ip̃a ẽ de vẽtositate. ¶ Et q̃ñ est vẽter cũ ea lenis. et q̃ñq; est fluxus et egrediuntur humores et nõ iuuatur eo pp retẽtionẽ ventositatis grosse in tunicis. ¶ Et illa in q̃ est pmutatio doloris est leuiior. ¶ Et illa in qua est iflatio vẽtris sicut tympani est mala.

¶ De signis eiꝰ q̃ fit ex fece. Ca. xiii.

Signa eiꝰ q̃ fit ex fece sunt ãtecessio rerũ q̃ sunt retẽtio fecis ante euentũ doloris cũ tensione: et est illic grauitas valde vehemens. et sentitur. q. intestinũ scindatur a seipso. et qñ fit tenasmõ nõ egreditur aliq̃d: sed q̃ñq; egreditur res viscosa grossa. ¶ Uerũ illam que fit ex fece colerica significat tinctura fecis et multitudo eius qđ egredit de colera et adustio et inflammatio et mordicatio et aduẽtus q̃tis cũ fluxu colere et exiccatio lingue. ¶ Et feculẽtã factã a raritate corporis signt p̃cessio paruitatis fecis et siccitas corporis: et velocitas ledẽdi ex calore et frigore extrinseco. ¶ Et feculentã factam a caliditate vẽtris et siccitate eius inuẽtio inflãmationis et siccitas almirach et tenebrositas eius et siccitas egestionis et eius nigredo ad rubedinẽ q̃dã declinis. ¶ Et feculẽtã q̃dẽ factã a resolutiõe aeris et exercitio et sudore et reliq̃s significat p̃missio paruitatis fecis facte a resolutione cũ cursu cãrũ p̃dictarũ. ¶ Et signa facte ex retẽtiõe colere effuse ad intestinũ sunt grauitas et inflatio ventris et albedo coloris egõnis et difficultas egressiõis eiꝰ cũ dolore et tẽsione fecis et cõpressione facta ex ea tñ. et q̃ñq; vicinatur ei icteritia. ¶ Et signa retẽtiõis facte ex multa frigida propter frigus epatis: aut alterius est vt non sit igneitas et sit color declinis ad viriditatem

viriditaté. ¶ Et signa facte ex melia acetosa sunt eructuatio et nigredo egestionis et inflatio cum grauitate doloris.

¶ De signis colice apostomose. Ca.xiiij.

Signa aut facte ab apate calido sunt dolor tensiuus fixus in loco vno: cum grauitate et pulsatione et inflamatione: et febris acuta: et sitis vehemens: et rubedo in colore: et inflatio in monoculo: et retentio vrine: et est signum forte: et ledi cum fluxu. Et quando est iste dolor cum lenitate nature. et quando producit ad frigus extremitatum cum calore vehementi in ventre. et quando rubet id quod ei opponitur de ventre. ¶ Et si fuerit apa colericum erunt tensio: et pulsatio: et grauitas minus: et fe. et inflamatio et mordicatio vehementius. ¶ Signa aut facte ex apate frigido flegmatico et est parum sunt vt sit dolor continuus apparens in loco vno: et proprie cum descendit aliquid ex eis que descendunt ex ventre: et inuenitur cum manu inflatio cum lenitate: et est forma eius forma mollium: et iam premissum est quod fecit illud ex assumptione generum lactis et piscium et carnium grossarum et fructuum et olerum frigidorum et humidorum: et est sperma frigidum subtile: est enim signum conueniens ad hoc et egestio est flegmatica.

¶ De signis facte ex torsione et ruptura. Capi.xv.

Et signa facte ex torsione sunt euentus eius subito post motum laboriosum aut saltum vehementem: aut casum: aut percussionem: aut calcationem: aut luctuationem aut tolerantiam ponderis: aut rupturam: aut ventositatem vehementem: et sit dolor eius similis non incipiens: deinde addens paulatim. ¶ Et signa rupture illa que fit ex ruptura.

¶ De signis reliquorum specierum colice leuis a frigore et calore: aut debilitate sensus: aut virtutibus: aut ruptura. xvj.

Et signa facte a frigore intestinorum sunt grauitas sitis et aptio egestionis: et eius inflatio: et sensibilitas frigoris in intestinis: et leuitas doloris: et quandoque est sperma cum ea frigidum. ¶ Et signa facte ex colera citrina sunt cause antecedentes: et etas: et regio: et forma: et tempus: et talia eorum que inuenit de mordicatione vehementi: et inflamatione et adustione: et nocumento a clisteribus acutis: et nocumento ab eo quod solutione educit et descendere facit coleram et nocere fame: et iuuari a temperatis infrigidantibus: et egestione colere si non fuerit materia ibibita: et commotio raro. et quandoque associatur ei fe. et fortasse non associatur ei: et non est fe. eius sicut fe. apostemose in magnitudine accidentium: et quando associatur ei dolor in pectore quasi punctura cultelli et non est ventositas. ¶ Et signa facte ex debilitate expulsiue sunt vt iam antecessit eam lenitas nature: et necessitas surgendi ad secellam frequenter sed paulatim: et antecessio causarum eius ex eis que debilitant vel destruunt virtutem ex calore et frigore aut assumptione: et multotiens accidit ventri vt sit lenis: aut temperatus aut sit quantitas egestionis et qualitas eius secundum cursum naturalem: sed est necessarium ad hoc vt egrediatur fex vti istro aut suppositorio. et quando est illud propter fistulam. Et signa eius que est debilitate sensus sunt vt illud quod sumitur faciens declinare egestionem cum qualitate ad mordicationem non percipiatur in ascellatione. et hoc est sicut porrum et cepe et caseus et fenum greci. ¶ Et iterum vt suppositoriorum acutorum non sentiatur nocumentum cum supponuntur. et venter inflatur ex eis que sumuntur et retinentur: et non dolet dolore de quo sit curandum. et quando accidit vt sit illic fistula corrumpens sensum. ¶ Et signa facte ex vermibus sunt signa vermium et antecessio causarum eorum.

¶ Tractatus .iiij. de cura colice et locutione in ileos et rebus particularibus egritudinum intestinorum: et dispositionum eorum.

¶ De canonibus curationis colice. Cap.j.

Oportet vt colice regimen non pretermittatur: nam cum apparent signa inceptionis eius oportet vt interdicatur repletio et incipiatur mundificatio eius et est secundum ipsam. et si fuerit post cibum quem comedit expellat ipsum vomitu statim et euomat eum eo quod retinetur de humoribus donec mundificetur. Et vomitus quidem quando incidit materiam colice humidam et colericam. Quod si superfluat retineatur cum retinentibus vomitum. et ex eis que bona sunt et experta in hoc est vt ponatur in syrupo de menta facto ex aqua granatorum aliquid de cymino et sumach. ¶ Et ex eis in quibus non est conuenientia est vt festinatio sit in dando in potu solutiuum desuper. Ipsum enim est fortasse vehementis virtutis: et humores et squibale sunt plures. cumque conuertitur ad eos humor desuper fortasse non inuenit penetrationem et producit regimen ad timorem maximum. ¶ Et illud quod in primis necessarium est vt incipiat et sorbeat lenientia lubricatiua sicut ius galli vetusti quod narrabo in eis que sunt post: et iam narrauimus illud in areolis medicinarum singularium: deinde administretur clystere lenitiuum. Quod si fuerit illic febris permutetur aqua galli: et in loco eius sit aqua ordei: vt incipiant humores et squibale desubtus descendere paulatim. Cumque sentitur quod squibale et humores grossi valde iam egrediuntur: et oportet vt in potu detur aliquid desuper fiat. et si possibile est vt mundificatio fiat desuper cum vomitu frequenti fiat. Et non sit vehementia necessitatis dandi in potu desuper nisi quando sunt principium matei stomacus et intestina superiora. Et scitur quod stomacus est debilis et hu. multitudo et inuenitur repletio supra vmbilicum et grauitas illic: omnia enim ista exigunt vt fiat fluxus desuper. Et similiter si accidat colica post excoriationem: tunc cura facta desuper est melior: et in hac specie colice est illa cuius principium est ex stomaco et superioribus si fuerit materia confirmata: deinde ipsa mandat ad intestinum lesum materiam post materiam. et quotiens peruenit ad ipsum accidit dolor tunc necessaria erit mundificatio incipiens. Cum ergo bibitur solutiuum: aut extrahit eam et sanat ex ea aut deponit ipsam ad inferiora ad locum vnum. mundificet ergo ipsam clystere vnum: aut minor numerus eo quod necessarius est ante illud. Et quando non oportet dare in potu medicinam desuper est propter necessitatem manifestam: tunc non oportet vt in potu sumatur desuper omnino aliquid et sit contentus clysteri. Et illud quod in pluribus in causa colice est hu. grossus viscosus egrediens et non egrediens integre per euacuantia. Cumque bibitur medicina desuper euacuat non ab vnoquoque duorum. s. stomaco et intestinis tantum: imo ex aliis locis a quibus euacuatio omnino est necessaria: et illud facit acquirere debilitatem procul dubio. Cum ergo hoc sit deinde sit necesse mundificare intestinum exigens clysteria plurima et euacuationes frequentes et debilitatur virtus valde. tunc oportet vt sit contentus clisteribus et eis que currunt cursu eorum. Ipsa enim non inueniunt in intestinis humorem non attrahunt ex locis aliis et non euacuantur ex reliquis membris plurimum. Et si iteretur clystere multotiens secundum necessitatem humoris generatiui doloris non erit tantum timoris in ipso: quantum est cum sit euacuatio desuper per medicinas attrahentes ex corpore toto. Et cum clystere non educit aliquid ex materia et non maturatur tunc abbreuietur et clisterizetur et prope cum clysteribus acutis. hora nanque eorum est post maturationem grauis ex

clysterib⁹ acutis timeat cordi ⁊ cerebro. ¶ Et multo ties qd̄ fit clystere ⁊ nō soluit: imo facit sodā: q̄re op₃ tūc vt adiuuet desup. ¶ Et qñ₃ ē solutio desup⁊ opilatio desubt⁹: q̄re necessariū ē vt restringat qd̄ ē sup⁹ cū stipticis ita vt fiat retētū vnū: deinde eñet. ¶ Et o₃ vt leniat clystere cū fuerit illic fe. ⁊ multiplicetur ei⁹ hūiditas vt frāgat salsedinē salis de q̄ fortasse necīū ē vsq₃ ad. 3. 4. ⁊. 5. ¶ Et cū clystere nō facit descēdere aliqd tūc det in potu hiera pigra cū vino: aut sicca. ⁊ siīr post assumptionē eo₄ q̄ sunt sic allusch et dactili eō. ¶ Et nō o₃ vt ꝓfortet hiera eo₄ cū agarico: qm̄ ē ꝓfunda stās in viscerib⁹. ¶ Et op₃ vt nō fiat clystere dū in stō ē aliqd ⁊ attrahat crudū ad inferiora. ¶ Et o₃ vt nō ꝯtinuent clysteria: imo iteruenaiat infra spaciū. ¶ Et colice q̄dē colice parotism⁹ vincat ꝯcū pillulis aureis. ¶ Et qñ₃ accidit vt medicie attrahētes ex corpe attrahāt ad intestia hūores malos alios. ¶ Et qñ₃ attrahūt hūores puros: q̄re aggregant excoriatio ⁊ colica simul. ⁊ h⁹ est ex nocumētis mortalib⁹. et qd̄ deteri⁹ in potu sumit i colica d̄ solutiuis: est vt sit magne quātitat₃ ex qua fugiat sumēs ⁊ nō remāeat in stō: imo pillulas de hiera. ¶ Et oē qd̄ ē minorisquātitatis: ⁊ magis aromatici odoris est melius sumere in potu. ¶ Et o₃ vt itēsio i capite sit vehemēs valde ita vt nō recipiat vapores ei⁹ qd̄ retinet in ventre: et vapores medicina₄ acuta₄ q̄s admistrare necesse ē in plurib⁹ horis in egritudinib⁹ colicis. Qñ₃ eñ pducit illud ad varietatē ⁊ cōmixtionē rōnis ⁊ ē cauēdu₃ in colica. ¶ Et ex eis quo₄ cā gñat nocumētu₃ est vt nō sit possibile medico vt sciat formā dispōnis egri. q̄re nō pōt tūc scire qd̄ necīum est in curatione. ⁊ hec intensio cōplet cū aromaticis frigidis ⁊ cū oleis frigidis ⁊ reliquis que innuum⁹ in infrigidatiōe cōplonis capitis. ¶ Et qñ₃ accit vt sit necessitas calefaciendi intestina compar necessitati infrigidationis epis. Quare custodiat illud cū emplis infrigidātib⁹ epar et siīibus: et custodiat ꝑ epatis ab emplastris ventris ⁊ innunctionib⁹ eis callis: ⁊ siīr est dispō: cordis et ꝯueniētior infridatio ei⁹ est cū succis frigidis cū cāphora ⁊ sandalis. Et o₃ tūc vt pōat in ptib⁹ intestinorū ⁊ ptib⁹ cordis ⁊ epatis aliud qd̄ distinguat ex pāno aut instro aut siīib⁹ ꝓhibēs ne currat qd̄ ꝓprium ē vni eo₄ ad aliud. Et sitis multiplicat i eis ⁊ nō op₃ vt bibat nisi parū: aut toleret. Cūq₃ illd̄ fuerit pmixtū cū iulep erit magis iuuatiuū sitī ꝓpterea ꝙ corp⁹ diligit rē dulcē et facit ipam penetrare.

¶ De cura colice frigide. Capit. ij.

Colice aūt frigide regimē fm semitā cōnis ē vt nō incipiat in ea a stupefactiōe. Incipiētes eñ sedare dolorē cū narcoticis cōponūt rē maximā erroris. Administratio eñ narcotico₄ nō ē curatio vera in aliquo. ⁊ illd̄ iō qm̄ curatio vera est incisio cause: ⁊ stupefactio ē ꝯfortatio cause. ⁊ destruitur sensus per eā. ⁊ illud iō qm̄ si cā est hu. grossis fit fortior et deterior aut ipa cōplexio frā fit fridior. aut vētositas spissa fit spissior. aut opilatio infossās corp⁹ itestinis nō resolnit ex eo qd̄ i ipo retētū ē. fit vehemēti⁹ ispissans. ⁊ dolor redit post diē. i. aut. ij. aut. iij. fortior q̄ fuit. q̄re nō o₃ vt i ea elaboret quātū possibile ē. ⁊ dñ veniat ab ea excusatio ⁊ deuitatio. ¶ Immo elaborerent in elōgādo cā₃ incidēdo eā ⁊ resoluēdo eā ⁊ dilatādo poros i q̄b⁹ retinet sua viscositate. ⁊ qd̄ pl⁹ facit h⁹ sūt māe subtiliatiue nō vehemētis calefactionis. Uehemēs nāq₃ calefactio cū iuntestis subito accit ñ ē securitas ꝙ sit illud qd̄ ipa cōmouet de ventositate additū sup illd̄ qd̄ ipsa resoluit de mā. imo op₃ vt sit quātitas ei⁹ quātitas q̄ facit in vētositate resolutionē forte ⁊ in mā. hu. subtiliationē ⁊ maturatiōem nō resolutionē fortē₃ ꝑꝑ h⁹ qñ₃ sufficit abstinere a cibo ⁊ potu dieb⁹ aliqbus. ¶ Et siīr euaporatio qñq₃ cōmouet dolorē vehemētē q̄re necessariū ē tūc aut dimittere euaporationem. aut multiplicare ⁊ iterare ipam vt resoluat illd̄ qd̄ pmo cōmouit de ventositate. deinde administrent clysteria euacuantia illd̄ qd̄ op₃. Oportet eñ vt sit fex sit retēta vt nō incipiatur nisi cū eo in quo est lubricatio fecis ꝑꝑ mucilagines que sunt in ipso ⁊ oleis ⁊ medicinis que sūt ad feces. ⁊ sunt ille q̄ ꝯueniūt curatiōi colice facte ex fece pura h⁹ qñ ē vētosa: deinde post illud redeat ad clysteria euacuātia flegma si fuerit flegmatica aut resoluētia ventositatē et euacuātia ipam si fuerit ventosa. ¶ Et o₃ vt scias: ꝙ qñq₃ euacuat totū qd̄ est ex hūoribus remanet res parua que est illud qd̄ associatur parti doloris. et est faciens dolorem. oportet ergo ne dicatur ꝙ curatio non est iuuatiua. imo euacuet illud ēt cū clysterib⁹. ¶ Et qñ₃ est illud ventositas sola qua₃ significāt significatiōes ventositatis. q̄re op₃ vt administretur qd̄ ꝯfortatiuū est mēbri et resolutiuū vētositatis cū calefactione subtili. ¶ Et fortasse sufficit tūc bibere cōfectionē forte calidā sicut tyriacā siīa. ¶ Et qñ₃ sufficit ponere vētosas cū igne sup locū doloris. ¶ Et qñ₃ sufficit semina potare resolutiua ventositatis. ¶ Et qñ₃ sufficit bibere vinū calefactū. ¶ Et qñ₃ sufficiūt emplastra resolutiua ⁊ fortiora eis sunt rubificantia facta ex synapi. Ipa eñ qñ₃ resoluūt et qñq₃ attrahūt mām ad lacertos vētris. ¶ Et aq̄ thermarū in dolore vehemēti q̄ndo cū ea fit balneatio iuuat valde. ¶ Et aq̄ de sale āmoniaco ē mirabilis in hoc absolute: et si nō aliter saltem bibita si toleratur eius potatio. ¶ Et similit̄ tina facta ex aqua in q̄ decocte sunt māe resolutiue subtiliatiue. ¶ Et quādoq₃ sufficit fricatio vētris subtilis cū fricatiōe fortialleo₄. ¶ Et qñ₃ cōmouet dolorē pot⁹ aq̄ frigide. est eñ nocibilior res in hac egritudine cū pauca intētiōe in sedatiōe sitis. ⁊ passum durū pa₄ est melius ea: ⁊ calidū est magis sedatiuū doloris. ⁊ nocibilior res istis ē frigus ⁊ aer frigidus quēadmodū res magis iuuatiua eis est aer calidus ⁊ aq̄ calida. Et si cā fuerit frig⁹ intestino₄ fuerit mirac gracile festinabit habēti ip₃ colica omni hora. quare o₃ vt calefiat vēter eius semper. ⁊ expellat ab eo frig⁹ cū eis q̄ cooperiunt ex pellibus ⁊ stringat sup eū ex eis. ¶ Et vnctiōes ex oleis calidis ⁊ embroce q̄s dicemus sunt in ea iuuatiue. ⁊ qñ₃ necessarie sunt vaporatiōes. ¶ Et qñ₃ necīu₃ est vt ponant in oleis calidis castoreū ⁊ euforbiū. ¶ Et ois colice frigide cuius cā ē illud qd̄ diximus de iterátione rei ad locū lesum q̄re accidit tūc dolor. cura ē eius subtilis sepata frequēs nisi sciatur ꝙ illic sit mā plurima. tūc eñ eūo fiēda est. ¶ In ea aūt que ē fm semitā attractionis ⁊ generatiōis ꝯueniens est vt in

potu det̄ cū ꝑorisim⁹ ē doloris et ī nocte vehementie ei⁹ aliqd sicut pillule ꝺ aloe: et pillule ꝺ hiera: et pillule ꝯposite ꝺ pulpa collo. et scamōea et sapio et aloe sumat̄ ī potu ex q̄buscūq3 eaꝝ fuerit ex auř. 5. vſ3 ad duas tertias auř. Jsta .n. cū assiduant aliq̄b⁹ diebus et rectificatur cibus sanāt.

¶ De canonib⁹ ꝓprijs colice vētose q̄ est ex eis que sunt inter colicam frigidam. Cap. iij.

Oportet vt administrent̄ clisteria et suppositoria et ēpla q̄ dicem⁹ et īterdicat̄ cib⁹ et vino et si non pl⁹ saltē duob⁹ dieb⁹ vel trib⁹. Et dormiat q̄ꝺtū poſe est ei. ¶ Et studeat ī eradicatiōe materiei vētositatꝭ cū clisterib⁹ resolutiuis et ī calefactiōe mēbri cū3 eis et deforis s3 modū quē dixim⁹ añ. ¶ Si āt nō inuenis q̄ illuc sit hūoꝛ tūc calefac qꝺ vis et vapora qꝺ vis. Et stude ēt ī positiōe vētosaꝝ cū igne absq3 lesiōe. Cūq3 nā fuerit obediēs tūc iuuet̄ fricādo suauit̄ locum doloris ⁊ iniungēdo cū eis q̄ sunt sicut oleū sambacinū et oleū de neridē et oleū albem calefacta et vaporādo cū milio et sale calefacto s̄m quātitatē quā vides ꝯueniētioꝛē. ¶ Et exquire figurā dormiēdi .s. resupinationē et dormiēdi sup̲ vētrē q̄ earum sit cōueniētioꝛ et magis expellens vētositatem. Et ex eis q̄ bibita cōferunt est vt in potu detur carui et semē rute in aquis de seminibus aut in vino antiquo aut in aq̄ mellis aut cum penidijs. ¶ Et qn̄q3 datur in potu silonium in hac hora et euadere facit.

¶ De ꝯpōne solutiuoꝝ ei⁹ q̄ hn̄t colicā ex vētositate aut mā̄ flatica de q̄bus fiūt clisteria. Cap. iiij.

Compositio clisterꝭ educētis fl̄a et fecē. ℞. tribuloꝝ polypodij fenugreci cartami senestē ptes eq̄les. turbit pōdus .ʒ. ij. et pulpe collo. sabane nō cōtrite auř. 5. fic⁹. x. numero. fels lini seminis apij anisi centauree minoris granatoꝝ kerua tritoꝝ et violaꝝ oium añ. ʒ. v. et rute. M. i. folioꝝ caulium. M. i. decoquant̄ in aq̄ plurima suauiter donec redeat ad paucā et fricent̄ manib⁹ et colent̄ ⁊ sumant̄ ex ea circiter c. ʒ. et dissoluant̄ ī ea cassiefistule. ʒ. vij. et zuccari ru. ʒ. vij. serapini bdellij amboꝝ añ. ʒ. i. baurach aur. i. olei sisami. ʒ. v. et clisterizetur cū ea. ¶ Et qn̄q3 ponit̄ in ea aliqd de felle tauri. ¶ Et clistere educens flegma. Sumatur ꝯmixtio illius clisteris et ponatur ī ea de pulpa colloq̄ntide plusq3 illud et sumātur ḡnoꝝ alkerua. ʒ. v. et aq̄ volubilis exp̄mat̄ et effundant̄ super illꝺ qꝺ colat̄ ab eo clistere p̄mū: et ponat̄ in ipso loco cassiefistule et zuccari pōdus. ʒ. xv. mellis. et sit oleū ei⁹ ol'3 cartāi et ponat̄ in ipso tm̄ de opopōaco quātū ē serapinū .s. pōdus. ʒ. i. et administret̄. et qn̄q3 ponit̄ in ea oleu3 de kerua. ¶ Et multotiens q̄dem sunt cōtenti decoctiōe se. hasce et origani et ysopi et cymini et petrosel. et se. rute et polypodij et centauree et calamēti et aniudē: deiñ addat̄ in ea succ⁹ centauree et cucu. asinini p̄pe. ʒ. 5. et fit clistere cum ea: aut decoquant̄ cū ea cucu. asinini radices et aliqd ꝺ pulpa collo. et dissoluat̄ ī ea serapini et opoponacis et bdellij oium añ. pondus. ʒ. i. et fiat cū ea clistere. ¶ Et multotiens q̄dem decoquunt̄ iste medicine in oleo et cū illo oleo calido fit clistere. ¶ Et multotiēs q̄dem fit clistere cū syrupis acetosis lenitiuis. ¶ Compositio syrupi acetosi cum quo clisterizant̄ habētes colicā. ℞. aceti kist. i. et mell' kist. i. pulpe collo. auř. iij. et pigis. ℥. i. ss. ℥. ij. et se. ruthe siluestrꝭ et amōi et keisi3 et anisi et epithimi oiu3 añ. auř. iiij. et polypodij. ℥. i. terant̄ illa oia et decoq̄nt̄ ī aceto et melle donec mediētur. ¶ Et qn̄3 ponunt̄ ī ipo aniudē et polypodiū ēt. S3 nos nō inuiim⁹ in h⁹ ī regimē. ¶ Suppositoriū clisteris doloris sedatiuū q̄rūdā ātiquorū bonū. ℞. aloes et castorei et storacꝭ et glutis alimbat oiu3 añ. ℥. i. succi buchormariē recētis et corticꝭ. ʒ. i. 5. reseruet̄ et administret̄ cū necītas ē ex eo q̄ꝺtitas fabe ⁊ ponat̄ in q̄busdā clisterib⁹. Et qn̄3 ponunt̄ ī q̄busdā hiera ad ip̄3 et olea: et clisterizat̄ cū eis in q̄busdā clisterib⁹. ¶ Et qn̄3 clisterizat̄ cū clisteri forti cū fex ē īobediēs cu3 flatib⁹ vehemētis viscositatis ꝟltima ī ꝟtute et īobediētia. Quare o3 vt fiat clistere cū aq̄ alusnē humide: de q̄ sumat̄ lib. 5. cū. ℥. i. ⁊. 5. acetiet. ʒ. v. baurach. ¶ Et forti⁹ h⁹ ē vt sumant̄ ḡna alscebrā ⁊ folia almezereō ⁊ cordumēi excorticatu3 ⁊ buchormariē et hartanita et cortices colloq̄ntide et ei⁹ pulpa et cucumer asinin⁹ et turbith et polypodiū et coquant̄ oia in aq̄ s̄m descriptionē q̄ ē in illi. Proijciant̄ sup̲ eoꝝ decoctionē oleū ꝺ kerua et mel et fel vaccinū et clisterizet̄ cu3 ea: et ponātur iste medicie in oleo cal'o et fiat clistere cum eis. ¶ Et cum clistere fit ex oleo cucu. asi. qn̄3 exhit̄ fl̄a viscosu3 cū mora sit sup̲ clistere horꝭ aliq̄b⁹. Et silr ol'3 de raffano et alkelkēgi. ¶ Et qn̄3 ē necīū cu3 vehemētia ē doloꝛ vt ponāt̄ ī his clisterib⁹ assa et āmoniacū et fim⁹ colūbin⁹ cū eis q̄ calefaciunt mēbrū: ⁊ euforbiū ī quibusdā horis. ¶ Et fit clistere qn̄3 cū kitrā ꝯquassato in aq̄ mellis plimaꝝ sp̄eꝝ et sedat̄ doloꝛ. ¶ Et succ⁹ buchormariē ē mirabilis valde. ¶ Et qn̄3 necīa sūt scamōea et euforbiū et alia. ¶ Et laudauerūt q̄daz medicamē nolatū diamuschū dicētes q̄ cū ponit̄ in clisteri fit eo iuuamētū. ¶ Et qn̄3 fit clistere ex pōdere. ʒ. ij. castorei cū oleo. Et iteꝝ sumat̄ picis q̄ꝺtitas. iij. ʒ. sup̲ quā fundat̄ vini olei rutacei: et butyri oiu3 añ. sacrainti et administrētur. ¶ Et qn̄3 ponūtur ī clisterib⁹ fortib⁹ folia fici et cortex arboris eius.

¶ De ꝯpōne medicīaꝝ bibita soluētiū fl̄a. de pillis fortis iuuamēti. Ca. v.

De illis sūt pill'e q̄. f. ℞. ascebrā cū serapino: et iteꝝ pill'e de sapino cū secacul: et pill'e de sapino cu3 harmel: et iteꝝ sumat̄ turbith et aloes scotrēsis et pulpe collo. ptes eq̄les scamōee tertia ptis ꝯficiātur cū melle dispumato et īformētur ex eis pillule. ¶ Pillule bone ad fl̄a. ℞. pulpe col. dauich. i. ⁊ turbit. ʒ. i. et succi cucu. asi. dauich. 5. et castorei dauich. 5. ss. dauich. i. et serapini pōd⁹. ij. tertiaꝝ. ʒ. i. ⁊ si flāt fortes cu3 scamo. erit boñ. ¶ Reliq̄ āt solutiua sūt sic, alisfusin ēt dactilicō et alishisul et piē ꝯfortata cū pulpa col. et sit cū ea ol'3 ꝺ kerua ⁊ sic dyacidonitē. ¶ Et qñ p̄miscet̄ fex et fl̄a sit̄ et fuerit fex plima et multa nō obediēs req̄rit necītas administrationē3 solutiuoꝝ fortiū ꝺ q̄b⁹ sūt pill'e h⁹ i. ℞. euforbij ⁊ ḡnorū almezereō ptes eq̄les et sit dosis eaꝝ. ʒ. i. ¶ Solutiuū aliꝺ forte. ℞. casitiū. i. fimi colūbini et. M. i. aneti et penīꝺ. et dauich aque et ꝺcoquātur vsq3 ad medietatem et detur in potu ex ea. ℥. i. et est vehemētis fortitudīs et vehementis timoris. ¶ Et oium la-

lacticinioꝝ lac resoluit colicā sicut alligati ꝛ sicut alscebrē ꝛ silia nolant ğna eiꝰ ğna lsibuꝝ. Et sic spēs lacticinoꝝ sup quā sint aures muris siliis maiorane magnoꝝ folioꝝ.ꝛ cū ea curaꝛ pūctura scorpionū et hꝫ lac plm:ꝛ iā diximꝰ eā i medicis singularibus.

Ⲥ De suppositorijs fortibꝰ educētibꝰ fecē plm cum flegmate viscoso. Capi.vj.

De eis ē vt q̄raꝛ sal petrosus ꝛ supponaꝛ ex eo glās.i.ꝛ oꝫ vt sit i lōgitudo eiꝰ.vij.digitoꝝ. Ⲥ Et ex eis est glās magna fcā ex stercore muriꝫ.ꝛ fiat tēta ex rafano ꝛ fit cū melle ꝛ supponaꝛ. aut glās ex mel le pmixto cū pulpa collo. Ⲥ Et glās ex cucumere asi nino et pulpa collo.et felle vaccio et nitro. Ⲥ Et mel aut pulpa collo.et sarcocol.cū pēidijs. Ⲥ Et iteꝝ mel et tereniabl et pulpa collo. et ialis naptici ptes eq̄les. Ⲥ Et iteꝝ res cōis statice et ei q̄ fit ex fece et vēto se. ℞.pulpe collo.castorij ābor.an̄.q̄ntū est nucleus oliue et iurā coclearia.ij.administreꝛ cū aliq̄ntulo mel le et succo buchormarie: et ē forte valō q̄d necīū est cū nihil valet. Et mltotiēs q̄d necīū ē cū nihil vꝫ administrare scamoneā et se.vrtice.imo euforbium.

Ⲥ De cōpositiōe clisterioꝝ ad vētositatē. Ca.vij.

Clistere bonū.℞.halasce ysopi rute origani se. rute se.agnicasti ğnoꝝ allierua tritorū camōil le tribuloꝝ cētauree aneti seminum. iij.et anniudē et petrosel.ptes eq̄les:decoquanꝛ in succo granoꝝ plu rimo dōec redeat ad paꝝ: deiñ sumanꝛ olei ps.i.et succi decocti ptes.ij.decoquanꝛ dōec remāeat oleuꝫ solū:deiñ sumaꝛ ex eo q̄ntitas clisteris.i. et ponāꝛ in ipso p̄dcā cū adipe anatꝫ et capraꝝ et aliq̄ntulo opo ponacis et serapini et fiat cū eo clisteꝛ. Et si accipiaꝛ succus ipse et dissoluāꝛ i ipso gūme p̄dcē cuꝫ adipibꝰ suis et ponaꝛ i ipso pōdꝰ.ʒ.v. et fiat cū eo clisteꝛ erit iuuatiuū. Et itromissio castorei et asse i clisteribꝰ eorū ē iuuatiua valde. Et q̄ñ fit clistere ex pondere.ʒ. xx.olei i q̄ dissolutū ē pōdꝰ.ʒ.x.storacꝫ liq̄de et ē iuua tiuū. Ⲥ Et q̄ñ fit clisteꝛ ex baurach plime resoluto i succo rute et sit sūma eiꝰ vltia vſꝫ ad.ʒ.x.ꝛ sal vſꝫ ad ʒ.xv. Ⲥ Et q̄ñq̄ clisterizaꝛ cū oleo rutaceo et oleo de neriden et oleo raffanino et oleo de keruа.

Ⲥ De ɔpōne suppositoriū ad vētosam. Cap.viij.

Conteraꝛ ruta cū aq̄ mellis dōec fiat sic illō de q̄ fiat linimentū:et ponaꝛ cū ea q̄ntū ē ipsiꝰ me dietas de cymino ꝛ quātuꝫ est q̄rta ps eius de nitro et sumaꝛ ex ea glans cuiꝰ lōgitudo sit.v. digitoꝝ. Et iteꝝ suppositoriū q̄d fit ex oleo rutaceo cū castoreo cū melle et felle vaccio:et baurach d vnoq̄q̄ q̄rū sit aur.ʒ. Ⲥ Et iteꝝ serapinū et bdelium et baurach et colloquintide et altea:fiat ex eis glans.

Ⲥ De clisterijs et suppositorijs habentiū frigus itestinoꝝ absq̄ mā. Cap.ix.

Clisteria v̄o eiꝰ q̄ hꝫ colicam ex ɔplōne frā sine mā et suppositoria eiꝰ sunt sic clisteria habentiū colicā ventosaꝫ:et suppositoria eoꝝ:et q̄ñ iuuat eos alliurā solū cū fit clistere cū eo pōdeꝛ.ʒ.ij. i olō. Ⲥ Et silr iuuat eos fimꝰ colūbinus solus:cum ex eo fit clistere i succo camomille ꝛ oleo de keruа.

Ⲥ De tina ꝛ balneis ꝛ embrocis. Cap.x.

Tina vehemētis iuuamēti ē i doloribus colice. Et pp̄e cū est plena aq̄ in q̄ decocte sunt medicine colice. Iꝑa.n.sua calitate acq̄sita ab igne ꝛ virtute sua aq̄sita a mdicis resoluit cāꝫ:ꝛ h̄uiditate sua cū calitate mollificāt mēbꝝ.q̄r alleuiat carminatiōꝫ cāe facientis dolorē:ꝛ mollificat lacertū ani.ꝛ illō ē ex eis q̄ iuuāt ad expulsionē retēti. Uerūtñ tina facit ac cidere āgustiā ꝛ syncopi pp hoc q̄ mollificat de virtute:q̄r oꝫ vt vtaꝛ ea debilis fꝫ cautelā:et sint ei primo cū ea vtiꝛ ea q̄ ɔfortāt virtutē de odoribꝰ fructuū et aromatū alcardenelij et panis calidus:et ea que delectāt eū in q̄bꝰ q̄escat et studeat vt nō coopiat aq̄ pectꝰ eiꝰ et corpus ipsiꝰ. Et aq̄ q̄ꝺ thermaꝝ vehementer ɔferūt colice frigide:cū sedēt in eis sicut meliꝰ ē eis vt nō approximēt aq̄s dulcibꝰ. Cūq̄ aliq̄d vasoꝝ impleꝛ aq̄s thermaꝝ aut aq̄s in q̄bꝰ decocte sunt medicine colice:et in fundo eius sepanꝛ foramina pluria q̄ forsitā nō sentiunꝛ pp suā debilitatē et resupinaꝛ eger:et eleuaꝛ vas ab eo vſq̄ ad q̄ntitatēꝫ stature et dimittitur ita vt distillent ex eo sup ventrē ipsiꝰ stille frequētes ē valde vehemētis iuuamenti.

Ⲥ Sermōis de q̄litate clisterioꝝ et istrō eoꝝ. Ca.xi.

Melior q̄dē cāne clisterꝫ figura quā antiq̄ dixerūt est vt sit circulatio cāne eiꝰ diuersa p tertiā et duas tertias.et sit positū iter vtrūq̄ velamen de corpe de q̄ fcā est cāna.et sit ɔsolidatū cū cāna ɔsoli datiōe vehemēti fit q̄ velamē eiꝰ duaꝝ ptiū diuersaꝝ vt sit decēter aptatꝰ i pte q̄ duaꝝ ptiū maior ē.et sit i pte minore aptus. Et q̄ñ vter decēter aptatꝰ ē sup totā cānā stringaꝛ caput ptis minoris cū solidatiōe forti.vt nō ingrediaꝛ ipsam aer et sit ei sub vtre i loco q̄ nō igrediꝛ anū meatꝰ p quē egrediaꝛ vētositas. Cuꝫ eñ administraꝛ clistere et exp̄miꝛ cū fortitudīe vētositas egrediꝛ enema et sistiꝛ enema bñ. Uētositas.n.ē p quā redit ad exitū et facit necessitatem surgēdi ad sellā cū velocitate. Ampliꝰ oꝫ vt ɔsidereꝰ et si dolor ē declinis ad ptē dorsi clisteriza egro resupino. Et hꝰ ē meliꝰ ei cui colica ē cū cōitate et rexꝫ. Et si ē declinis ad añriora clisteriza eo iacēte sup vētrē. Et olo clistere q̄ꝺ fit iacēti sup vētrē magis facit ꝑuenire enema ad iuolutōes itestioꝝ ꝛ q̄ñ fit clistere alicui iacēti super sinistrū. Et eleuaꝛ q̄ñq̄ ancha cū puluinari ꝛ subleuaꝛ pes dexter ponēdo ipꝫ sup pectꝰ et deponiꝛ sinister in plano.cū q̄ clisterizatꝰ ē redeat sup dorsum suū et silr olō q̄ clisterizaꝛ. Et ex holbꝰ ē aliq̄s q̄ non indiget hec. Et ex holbꝰ ē cui retiꝰ ēvt intromittat anularē in ānū suuꝫ multotiēs q̄ iā sit inunctꝰ cuꝫ cerato:donec dilateꝛ et decēter aptet in eo cānā. Et d hominibꝰ est q̄ nō idiget hec. Cuꝫ q̄ vis clisterizare fac q̄ tibi vꝛ ex hoc:deinde inunge cānā et anuꝫ cuꝫ cerato et impelle ipaꝫ i eo taliter vt nō ɔplete retineatur ab itestis:imo nō ptrāseat itestinuꝫ rectū.cū q̄ ita accidit.deiñ itromitte enema.cū q̄ equaꝛ cāna in loco suo effunde enema i vtrē:deiñ exp̄me ipꝫ vtrisq̄ manibus tuis exp̄ssiōe bōa ɔtinua q̄ nō sit cū labore: nā multotiēs ipelliꝛ enema in hꝰi vſq̄ ad lōginq̄ūvltra locū necessitatis.et rectiꝰ q̄d est hꝰ i. Et cū fit ipulsio enematis ad supiora ē vt tēdanꝛ capilli capitꝫ et effūdaꝛ aq̄ frida sup faciē et adiuueꝛ ad attrahēduꝫ enema ad iferiora. Et scias q̄ q̄ñ enema administraꝛ et nō descēdit nō ē excusatio quin administrenꝛ suppositoria vt deponāt ipꝫ cuꝫ egritudine et cuꝫ hoc nō oꝫ vt

sit ipulsio enematis cũ illa facilitate ꝛ nõ ꝯsequatur enema locũ necessitatis. Cũq; ipellis enema et declinat ad egrediẽdũ nõ ꝓhibeas ab hoc: imo reitera ipm statum sic ē. Et oꝫ ne eger clysterizet dõec sternutat aut tussit. Et sciás ꝙ enematis eq̃lis q̃titatis iuua^m nõ ꝯsequitur itestina supiora. Et qñ ē plimũ multiplicat nocu^m ei⁹ ꝛ timetur ex nocumẽto ipsi⁹. ꝛ spissum adheret ꝛ efficit nocumẽtũ plimũ: ꝛ subtile non ꝯfert et est in indicio paucitatis.

De cura facte ab apate frigido. Ca.xij.

In facta q̃dẽ ab apate frĩo ꝛ ē parꝫ valde ex curatiõib⁹ bõis ē vt sumantur olei lauri ꝛ olei ð oliuis ꝛ adipis anseris ptes eq̃les. ē eñ mirabile. Et ꝯferũt ei ẽpl'a fcã ex abrotano ꝛ aneto ꝛ piretro ꝛ melliloto. ꝛ reliq̃s medicis q̃b⁹ curant apata frã ex eis q̃ sciuisti i oĩ loco. Et ex eis q̃ ꝯferũt ei valde ē ẽplm ð abrotano fcm̃ cũ bitumie iudaico.

De regimie dãdi i potu oleũ de lizerna i curatiõe colice frigide eis q̃ nõ ꝯsueuerũt. Cap.xiij.

OLeũ de lizerna ē ex reb⁹ magis iuuatiuis eis cũ mẽsurat̃ ſꝫ necessitatẽ i hora sua ꝛ cũ semib⁹. ipsũ eñ nõ dat̃ i potu nisi postq̃ mũdificatũ ē corpus eũ eis q̃ sunt sicut pillule de serapio aut alie: ꝛ dat̃ in potu die pmo põd⁹ aur. ij. i die. ij. addit̃. 5. aurei. ꝛ similiter addit̃ in oĩ die aur. 5. vsq; ad septimũ: deinde nõ malũ ē vt dimittat̃ paulatim dõec tã puẽtũ sit ad ij. aur. ꝛ ē ei vt stet apð. vij. Et quotiẽs effũdit̃ sup semina misceat̃ cũ eis vehemẽter cuꝫ istro miscẽdi. Et ē necessariuꝫ i oĩ die potatiõis ei⁹ vt tardet̃ cib⁹ per spaciuꝫ qð ē iter sex horas vsq; circiter. x. horas ꝛ vsq; quo nõ sentiat̃ i eructuatiõe odor ei⁹: deide cibet̃ sup ipꝫ cũ alesfidabegi. Et si appetit acetositatẽ tunc cuꝫ zehirbeget. Et pot⁹ ei⁹ sit aq̃ mellis. Et oꝫ vt cõseruet dẽtes suos post potuꝫ ei⁹ ita vt fricet eos cuꝫ sale assato deide sequant̃ ipm oleum ro. purum cum quo fricentur. Cumq; ab administratiõe eius euacuatio fit bibat̃ post ipm hierapigra cõfortata cum pulpa collo. ꝛ similib⁹: aut nõ ꝯfortata si nõ est illud necium. Et hiera quidẽ pigra expellit nocumentum eius a capite ꝛ oculo.

De mõ medicinarum ꝯferẽtium hñtib⁹ colicã frigidam ſm semitam digõnis ꝛ maturatiõis ꝛ ꝓpetatis nõ ſm semitã euõnis. Ca.xiiij.

ISte me^e sunt potatiões ꝛ ẽpl'a ꝛ vaporatiões ꝛ vnctiões. Et meli⁹ eoꝝ q̃ bibunt̃ ē alleum. alleo eñ inest ꝓpetas bõa i sedãdo dolores colice frigide cum hoc ꝙ nõ inest ei vis faciẽdi siti sicut cepe. et qñ ꝙ sumit ex eo colic⁹ cum sentit initium colice et dimittit cibuꝫ oĩno et vltimat se in exercitio et nõ comedit aliq̃d imo dormit postq̃ bibit de vino puro et reiterat et sanat̃. Et ex ebibitis sedãtib⁹ dolores ē vt in potu dent̃ absinthij et cymini ptes eq̃les aut detur in potu herba oppoponaci sola aut cũ cymino. Aut sumant̃ anisi ꝛ pipis ꝛ castorei ptes eq̃les de quibus in potu det̃. ʒ. i. 5. Aut det̃ in potu sagzenea diacyminũ ꝛ tyriaca: ꝛ si nõ fuerit in hoc ꝓhibitoriũ p̃sens Et castoreo in colica inest opꝰ mirabilis. Et ex eis q̃ expta sunt ē vt in potu dent̃ radices lilij. ʒ. iiij. in aq̃ decoctionis prassij aut in aq̃ casei ꝛ lilij ipsi⁹ hec quãtitas. Et iteꝝ dent̃ in potu nasturtij. ʒ. v. in aq̃ petrosa. ꝛ. ℥. i. olei sisamini. ꝛ iteꝝ corticis radicis algarab. ʒ. iiij. ʒʒ. ʒ. iij. ꝛ nucis dactiloꝝ amboꝝ an. ʒ. vj. cuꝫ aq̃ dulcis lust. i. terant̃ medicine ꝛ decoquant̃ in aqua donec remaneat tertia ꝛ fiat mot⁹ eius cũ ramis rute ꝛ dent̃ in potu oĩ die. ℥. ij. Et sumant̃ et cortices algarab ꝛ radices ei⁹ ꝛ rami rute. ʒʒ. ꝛ decoquant̃ in aqua que sit quadrupla eoꝝ donec remaneat tertia ꝛ det̃ in potu ex ea oĩ die pondus. ℥. ij. fiat illud trib⁹ dieb⁹. ꝛ dimittat̃ trib⁹ dieb⁹. Et oꝫ qñ in potu dat̃ aq̃ mellis vt sit vehemẽtis decoctiõis: debilis eñ decoctiõis facit possidere inflationẽ. Et illi cui inest opatio pueniẽs a ꝓprietate sua est ius alhudud ꝛ corpus eius. Et iteꝝ lõbrici terreni exiccati sunt iuuatiui ſm ꝙ d̃r in dolorib⁹ colice. Stercus aũt adib qð fit ex ossib⁹ q̃ comedit: ꝛ eius signũ est vt sit albũ in quo color alius nõ permiscet̃ ꝛ ꝓprie illud qð eijcit sup spinas est res magis iuuatiua ꝛ dat̃ in potu in vino aut in aq̃ mellis: aut lambitur in melle lambitionib⁹ postq̃ cũ eo ꝯficit̃ ſm descriptionẽ: aut fit aromaticuꝫ cuꝫ sale ꝛ pipe aut cũ aliq̃ spẽꝝ ꝛ si inuenit̃ in stercore ei⁹ os sicut ē: ē mirabile ēt ꝛ d̃r ꝙ ei⁹ suspẽsio est iuuatiua neďũ potus eius. ꝛ precipiũt vt suspendat̃ in pelle leopardi aut cerui aut lana arietis quã cepit adib ꝛ euasit ab eo. ꝛ. G. qð testat̃ iuuamẽtũ eius suspensi: ꝛ si nõ in alio saltẽ in argento. Et dictũ ē ꝙ corp⁹ intestini adib cũ exiccat̃ ꝛ terit̃ ē magis vltimũ iuuamẽtũ q̃ sterc⁹ ei⁹. ꝛ illud q̃dẽ nõ ē longinquuꝫ. Et ex eis q̃ currũt hoc cursu sunt scorpiones assati: ipsi nãq; vehemẽter valẽt colice. ꝛ oꝫ vt experiat̃ illud sup colicã verã ita vt nõ sit expimẽtũ ei⁹ sup colicã mẽdosam ꝛ ē vltimũ ad lapidẽ renũ p se ꝛ in colica p accñs. Et ex eis q̃ laudant̃ in dolorib⁹ colice ꝛ vehemẽtia doloris ē vt in potu det̃ cornu cerui adustũ ꝛ dicũt ꝙ sedãt dolorẽ statim.

De ẽplis colice frigide. Cap.xv.

EMpl'a v̄o alia sunt empl'a i q̃b⁹ ē solo aliq̃ sicut emplm factũ ex pulpa collo. cũ medulla cartami ꝛ ē plimum factum ex felle vaccino ꝛ pulpa collo. ꝛ siĩib⁹. Et alia sunt empl'a q̃b⁹ nõ intendit̃ solo sicut empl'atio ex seminibus ꝛ herbis p̃dictis que ponuntur in clysteribus. Et fiunt ex eis empl'a ex granis lauri soluminõ. Descriptio empli. ℞. cere carmet viij. glutinis alimbat carmet. vj. turbith carmet. iij. staphisagrie carmet. i. ꝛ. 5. piretri sansuci baccaꝝ lauri se. vitice lupinoꝝ siccoꝝ pulpe collo. oĩum ana carmet. i. ꝛ. 5. scamonee. ℥. i. ꝛ carmet. iij. felli vaccini quãtum sufficit: fiat ex eis linimẽtũ spissum. Et iteꝝ elebori se. vitice absinthij oĩum ana pars. i. fellis tauri cere amboꝝ ana pars. 5. adipis anseris partes. iij. liniatur ab vmbilico vsq; ad radicem virge ꝛ si ponatur in ipso meudeneti est melius. ꝛ quandoq; addit̃ in ipso cortex eris.

De vaporationib⁹ colice frigide. Ca.xvj.

VApozatiões q̃dẽ sunt sicut milium aut pãnicuꝫ assatum: aut factum ex seminib⁹ ꝛ herbis predictis in ca° clysterioꝝ ꝯtrine calefactis ꝛ ꝯfectis aut infusis in oleo calefacto. Ex vnctionib⁹ v̄o ē oleũ cucu. asi. ꝛ ex eis ē oleum synapis. ꝛ ex eis est qðcũq; oleum vis ex oleis calidis postq̃ in ipso ponunt̃ castoreum ꝛ euforbium ſm necessitatẽ.

¶ De cura colice colerice. Ca. xvij.

Et fm veritatē oz vt numeref de capitulo pūctionis. verū nos pcedim⁹ fm ꝯsuetudinē in ipsa: et qm̄ ē ex sūma doloꝝ hui⁹ intestini. ⁊ qñqꝫ q̇dē erraf in curatiōe ei⁹ maxime: ⁊ administranf subtiliatiua ⁊ calefactiua. ¶ Et leuioꝛ hac ē in q̄ ē hūoꝛ effusus in spacio intestini ⁊ nō est cū illa sparsiōe tota. Quare sufficit in curatiōe ei⁹ equatio cōplexiōis ⁊ humoꝝ ⁊ administratio ciboꝝ frigidoꝝ hūectatiuoꝝ: aut prunoꝝ pforatoꝝ cū acu infusoꝝ in iulep: de q̄b⁹ sumāt xx. nūero. ¶ Et silr soluif mā cū eis q̄ sunt sicut infusio prūoꝝ cū chrysomillis: ⁊ sicut cū aq̄ ꝑgnatoꝝ: et sicut cū tereniabin ⁊ siracost. ⁊ sicut cū pauca scamonea cū iulep: ⁊ sicut cū vio. ⁊ syrupo eius ⁊ troc. ipsi⁹ ⁊ rob eius. Et qñqꝫ sufficit laborare in ipsa vt sumaf expssio carthami cū lacte fici. ¶ Aut sumaf oleuꝫ de aq̄ añ cibū. Aut sumaf sicla decocta cū oleo ⁊ almuri. ⁊ qñꝫ reqrit necessitas vt admistref clystere ex aq̄ volubilis cū baurach ⁊ violis ꝯditis oleo viol. aut aq̄ ordei cū oleo vio. ⁊ baurach. Pot⁹ aūt necessari⁹ ē vt in ea sit illd̄ qd̄ est sicut hie. pigra. ipsa eñ est mā magis iuuatiua ei. ⁊ scamōea cū pillulis de aloe. ¶ Et ex clysterib⁹ clystere modi hui⁹. ℞. tribuloꝝ. ʒ. xxx. ⁊ foliorꝝ sicle. M. i. ⁊ violaꝝ. ʒ. vij. ⁊ fenugreci ⁊ carthami ⁊ radices feniculi ⁊ ꝑnoꝝ melonis ꝯtritoꝝ oīuꝫ añ. ʒ. v. ⁊ sebesten. xxx. numero ⁊ tereniabin pondus. ʒ. xxx. cassiefistule. ʒ. x. decoquanf oīa fm ꝙ ꝯuenit in simili ei⁹ ⁊ colef sup eā almuri. ʒ. xij. ⁊ zuccari ru. ʒ. xij. ⁊ aloes auf. i. ⁊ baurach auf. i. ⁊ admistref. ¶ Et ꝯuenit in hoc ca° ēt dare in potu sterc⁹ adib ⁊ ponere ipꝫ i sup pefaciētib⁹ ⁊ clysterib⁹ in hoc loco: qm̄ valet ad sedāduꝫ dolorē. ⁊ qñqꝫ sedat acuitatē materie faciētis dolorem et rectificat ipsam.

¶ De cura colice facte ex retētiōe cole. Ca. xviij.

Cura eius est vt aperias vias colice cū eis q̄ scis de illis q̄ innuim⁹ in ca° icteritie: deinde administra res in q̄b⁹ est lenificatio et penetratio sicut medullā carthami cū ficub⁹ ⁊ sicut cōfectiones colicoꝝ. Et qñꝫ sufficit in ea ꝑmissio sicle elixate ⁊ condite cū oleo aque ⁊ almuri ⁊ synapis sup cibum.

¶ De cura colice apōse cale et frigide. Capitu. xix.

In facta q̇dē ab apāte oz vt eūcf sanguis p flebotomiā basilice si etas ⁊ dispō ⁊ vtus ⁊ reliq̄ necessaria ꝯsentiūt in ea: aut faciūt eā necessariā. Et si fuerit apa vehemētis magnitudinis ⁊ peruenit ad hoc vt cōicent ei renes et retineaf vrina: opoꝛtebit vt fiat flobotomia ex saphena ēt post basilicā. ¶ Et incipiaf in curatiōe eius i ꝑmis ab acceptis frigidis hūidis sic aq̄ citroloꝝ ⁊ mucilagine psilij: ⁊ q̄ sunt silia illis pter cucurbitā: les bem ei ꝓprietas mala in egritudinib⁹ itestinoꝝ. ¶ Et ex illis ē vt sumanf se. psilij. ʒ. iij. ⁊ olei ro. bōi. ℥. i. ⁊ ꝯq̄lsenf cū. ℥. ij. aq̄ et bibanf vt leniaf nā: aut aq̄ ꝑnatoꝝ duoꝝ: aut aq̄ folioꝝ altee: ⁊ aq̄ endiuie: ⁊ aqua solatri qñꝫ ponunf in hmōi siracost ⁊ cassiefistule: et bibunf. ¶ Et cū necessaria sunt in hmōi dispōne clysteria clysterizenf ex aqua ordei cū aliquātulo cassief. ⁊ siracost. ¶ Et si i aq̄ ordei decocte fuerint senestēs ⁊ viole erit magis ꝯueniēs ⁊ permisceaf cū aq̄ ordei aq̄ solatri. Et allzelzēgi erit vehementi⁹ ꝯueniēs. Et nos diligim⁹ ad eā enemata cuꝫ lacte asinino in q̄ dissoluta ē cassiafi. ⁊ ē oleū ei⁹ oleū amigdalinū ⁊ oleū sisaminū. ¶ Et qñꝫ inuenis mām colericā ⁊ acuitatē plurimā: q̄re idigeo tūc vt soluas cū eis q̄ sūt sic̄ scamonea ⁊ aloes fm singularitatem deinde ꝯueni ad infrigidādū ⁊ hūectādū. ¶ Et cura sit fm apa vt sit illd̄ magis ꝯferēs ⁊ magis iuuās. Et qñ ptrāsit hec infirmitas hunc locuꝫ ⁊ appet lenitas pauca: tūc necīū ē vt ponas in clysterib⁹ aquā ordei folia altee ⁊ semē lini ⁊ aliq̄d de rubea ⁊ fenugrecū ⁊ camōilla ⁊ anetū ⁊ caules: aut succos eoꝝ: aut olea eoꝝ. ⁊ pone in ea triplicatū succi vue ⁊ cassiefistule. ⁊ silr pone in eo qd̄ bibit ad soluēdū zuccaꝝ ru. ⁊ pōe cibū eoꝝ aquā ciceris decoctā cū ordeo excoꝛtiato et def eis ēt in potu aq̄ feniculi. ¶ Empl'a vo fm horā sint ex ipsis ex q̄b⁹ fiūt clysteria fm illā horā. Incipe igif in ꝑmis cū ēpl'is ifrāntib⁹ ⁊ sit in eis lenificatio q̄dā sic̄ ē aq̄ violaꝝ: ⁊ sic̄ se. lini deide declina ad lenificatiuā pl⁹ sic̄ ē camomilla: ⁊ hūectātia ꝯposita ex eis q̄ sunt sic̄ oleū ro. cū oleo camomellino ⁊ mastice et adipib⁹. Cū ḡ subleuaf paulatim ponanf in eis gummi albotin ⁊ fenugrecū ⁊ pix. Ex curatiōib⁹ vo bōis facte ab apāte frō ⁊ ē paꝝ valde ē vt sumaf olei lauri ps. i. olei de oliuis ps. i. ⁊ adipis anseris eq̄liter ps. i. est eñ mirabile: ⁊ ꝯnter adhibe ei empl'a facta ex abrotano ⁊ aneto ⁊ squināto ⁊ melliloto ⁊ reliq̄s medicinis q̄b⁹ curanf apāta frida d̄ illis q̄ sciuisti in cōi loco. ¶ Et ex eis q̄ valde ꝯferūt ipsi: ē emplꝫ de abrotano factū cū aspalto.

¶ De cura colice melice. Cap. xx.

Opꝫ vt eūces meliā cū eis q̄ sūt sicut decoctio epithymi ⁊ pillule de azulo ⁊ silia: deinde sequere cū pillulis de alscebrā ⁊ serapino. ¶ Et si necīa sunt clysteria ponanf in eis polypodiū ⁊ epithymū ⁊ sticados. ¶ Et ponaf in clysteribus. ⁊ suppositoꝛijs lapis lazuli ꝯtrit⁹ sicut puluis: aut lapis armenus. et qñqꝫ ponitur in eis clystere coꝛticis radic. mori. ¶ Et emplastretur vēter eius ⁊ euapoꝛetur cum eis que sunt sicut grana nigelle et alharmel ⁊ origanum ⁊ camomilla decocta in aceto.

¶ De cura colice facte ex fece. Cap. xxi.

In facta q̇dē pp cibos si pōle est vt euomat residuū eoꝝ in stō faciat. ⁊ declinef cū cibo ad lubrificatiua frā ⁊ calida: aut tpata fm necessitatē. ¶ Et lubrificatiua frigida sūt sicut ixra pinguia ⁊ ꝓprie ius galli decrepiti: q̄ insequaf dōec cadat: ⁊ nō remāeat in eo foꝛtitudo: deide decolef: ⁊ incidat: ⁊ frāgantur sup ipm ossa ei⁹ ⁊ decoquanf in aq̄ plurima valde cū sale ⁊ aneto ⁊ polypodio quousqꝫ dissoluaf in aqua ⁊ remaneat aq̄ foꝛtis ⁊ soꝛbeat illd̄. Et qñꝫ ponitur in ipm oleū de cartamo: ⁊ sicut ius de spinachijs cum pullis pinguib⁹: ⁊ sicut ius d̄ prūis ⁊ alia. Et hᵉ lubrificātia aut educūt eā: aut leniūt ipaꝫ ⁊ currūt inf ipaꝫ ⁊ corp⁹ itestioꝝ ⁊ sepant inf ea ⁊ ꝑparāt fecē ad lubricitatē. ¶ Cū ḡ bibif solutiuū: aut admistraf clystere alleuiaf exit⁹ fecis ex eo. ¶ Et admistrētur clysteria p̄dcā i colica. ⁊ clystere ex succo sicle ⁊ violaꝝ ꝯtritaꝝ ⁊ almuri et sisamino et baurach fm ꝙ docui ipm. Et clystere ita factū. ℞. sicle. M. i. et furfuris pugillū. i. ⁊ ficus. x. numero aq̄ lib. vij. et pōatur i ipo altee albe aliq̄d et decoq̄tur donec redeat ad lib. i. et colef ⁊

pijciāt sup ipaȝ zuccari ru.ʒ.x.⁊ baurach aur.i.⁊ al mun.ʒ.v.⁊ sisami.ʒ.v.⁊ clisterizet cū ea:⁊ itereť cliste re ipm donec egrediant oēs sqbale. Et clistere fiat sicut hoc clistere. ℞.tribulo⁊ ⁊ polypodij ⁊ aneti ⁊ cartami ɔtriti oiuȝ ā.ʒ.x.⁊ pruna.x.nūero ⁊ ficus.x. nūero.⁊ viola⁊.M.i.⁊ turbith pōdus.ʒ.ij.⁊ se. lini ⁊ se.apij ambo⁊ ā.ʒ.iij.⁊ tereniabin ⁊ tamarindorū ambo⁊ ā.ʒ.xxx.⁊ siracost ⁊ cassiefi.ābo⁊ ā.ʒ.xij.⁊ ramo⁊ sicle ⁊ ramo⁊ caulinȝ ambo⁊ ā.M.i.decoquanť sicut cōuenit ⁊ ponanť sup decoctionē eoruȝ colatā muri ⁊ zuccari ru.ambo⁊ ā.ʒ.xv. ⁊ baurach aur.i.⁊ sisamini aur.x.⁊ fiat clistere cum ea. ¶ Qđ si res fuerit vehemēs ⁊ cū h' clisterib⁹ nō iuuať:admi nistrenť clisteria fortia pdicta in ca° colice flegmatice narrata:qm ipsa sunt ɔferētia flegmatice facte ex fece pluria ⁊ ex eis ē clistere de alusnē. ¶ Ea āt q̃ bibunť sunt sicǔ dactilicō ⁊ seriezē ⁊ alolcusim ⁊ dyacidonitē.⁊ ista nō qđ administranť nisi postq̄ nō inueniunť ɔposita pdcē colice colerice plimi iuuamenti. ¶ Et ex eis q̃ sunt iter ſr. tes duas ē vt sumať zuccari ru.⁊ penidij resoluta i tāto oleo sisamio q̄tū ipsa sunt ⁊ bibanť.⁊ silr decoctio ficuū cuȝ seuestē q̃ bibať cū triplicato. ¶ Qđ si nō ɔferūt ipsa:nȝ q̃ diximus de elarijs pdcis:tūc nō ē excusatio pillula⁊ ⁊ syrupo⁊ fortiū i ca° colice flegmatice narrate ad h° q' ipsa sūt vehemēter iuuatiui ad retētionē vehemētē flegmatis ⁊ fecis plime. ¶ Et ex bōis ⁊ fortib⁹ in h° ē vt decoquātur oleū seuestē ⁊ cassiafi.sic facit illđ neciū dispō ⁊ coleť sup aq̄sitatē suā ⁊ ponať i ea hierepigre pōdus ʒ.ij.cū pōdere.ʒ.vij.olei de keruua ⁊ bibať i decoctione aneti. ¶ Et iteȝ ille q̃ vtiť multa comestiōe piscium frigido⁊ ⁊ ouo⁊ elixatorū ⁊ supflue vtiť eis recipiat vt suffuť rē plurimā salis ⁊ bibat sup ipȝ aq̄ q̄titatem quā pōt.deiñ exerciteť ⁊ cōmoueať labore aliq̄ ⁊ fortasse soluet euȝ. ¶ Qđ si cū fuerit vehemētia raritatis corporis ⁊ sudor:aut caliditas ventris:oportebit vt administrenť curationes faciles pdicte in caplo colice. ¶ Et est neciū illis ⁊ eis q̃ sunt añ eos vt sumant añ cibū lubricātia sic pisa ⁊ sicla cōdita cū oleo dulci ⁊ almuri ⁊ siracost ⁊ sorbilib⁹ ⁊ vua ⁊ ficub⁹:⁊ chrysomilli:⁊ sumāt almuri i ieiunio:aut oliuas aq̄ in ieiunio.⁊ multiplicenť i cibo suo pigna ⁊ sorbeāt añ cibū decoctiōes cauliū decocto⁊ i carne agni pinguis: aut galline pinguis. ¶ Et si raritas fuerit i corpe superflua ispissa ipȝ cū oleo ro.⁊ oleo myrtino in vnguēto ⁊ i cerato positis.⁊ minora a balneatiōe cū administratiōe reliq̄ regiminis pdicti ⁊ ponať balneatio ei⁹ cū aq̄ frā. ¶ Et si fuerit cū nititudo puocatiōis vrine ex hac fecē cū eis q̃ scis.deiñ multipliceť i accipiēdo ea q̃ sūt sicǔ dactili ⁊ passe dulces.⁊ hūde:⁊ pēdij ⁊ oia q̃ minorāt vrinā ⁊ leniūt nām. ¶ De cura colice frē facte ex debilitate expulsiue. Cap.xxij.

In h° mō cōferūt administratio cōfortantiuȝ ⁊ tyriaca ⁊ mitridatū ⁊ theodoricō ⁊ sagzenea ⁊ dia martem:⁊ administrenť in solone ei⁹ qđ est sicut hiera pigra cū aqua spērum ⁊ oleo de keruua:⁊ oȝ vt sit cibus ei⁹ de cibis bonis sicut sunt alesfidabegi ⁊ alzirebegi cū carnibus leuibus ⁊ laudabilibus.

¶ De cura colice facte ex debilitate sensus ⁊ ei⁹ ablatione. Capitulum.xxiij.

Huic gñi ɔfert sumere ea q̃ sunt sic logodiō ⁊ sic alluliadie et tyriaca et mitridatū:et ex syrupis sic alcādidicō et alinetsusen:et vinū puȝ ⁊ ex oliis bibēdo et clisterizādo oleū allielzēgi et oleū alkerua et oleū de costo ppie et allutrā in oleo et pix i oleo fm q' scriusti in locis pteritis.

¶ De cura colice facte ex torsiōe. Ca.xxiiij.

Melior cura ei⁹ ē vt sedeat i loco occulto ⁊ fricet vēter ei⁹ cū tactu subtili.eq̄li pparāte itestia ei⁹ ad locuȝ. Et silr inungať dorsum ei⁹:et stringāť crura ei⁹ fortiter valde.

¶ De cura colice facte a ſmib⁹. Ca.xxv.

Oportet vt scias illđ ex ſmōe nr̄o i ſmib⁹ et cura tiōib⁹ eo⁊. Qđ si fuerit sup vmbilicū: tūc administrenť ea q̃ bibunť:et si fuerit apđ vmbilicū et sub eo tunc fiāt clisteria dicta illic.

¶ De cura colice fcē ex ruptura pnarcotica. C.xxvj.

Negať colica i seipa:si nō remoueť p fcūficationē rupture:deiñ pparenť narcotica ei. Iā diximus i li°vii q̄litatē necītatis alienatiōis narcotico⁊. ¶ Qđ si fortis fiat necītas et nō sit eo⁊ excusatio tūc ɔueniētr⁹ eo⁊ ē filonū:et ɔfectiōes q̃s ego dicā i ātidotario:et oē narcoticū i q̃ recipiť castoreū. ¶ Et ex eis sunt troc.astarc:q̄x descriptio. ℞.croci storacis liq̄de.ʒʒ.pipis lōgi se.iusq̄ami albi oiuȝ ā.ʒ.i.opij castorei ābo⁊ ā.ʒ.q̄rtā fiāt ex eis pille pue:et sit dosis ea⁊ ex duab⁹ tertijs.ʒ.vsq̄ ad.ʒ.i. Medicamē bonū. ℞.radicis peonie et croci cordumēi cipi oiuȝ ā. ʒ.ij.et q̄rta folio⁊ mēte sicce costi myrrhe pipis longi āmomi spice inde oium ā.ʒ.iij.se.apij cort.anisi dē.ʒʒ.cassie carpobalsami oium ā.ʒ.iij.opij se.iusq̄ami cort.mādragore oium ā.ʒ.a.mellis q̄tū sufficit administreť post sex mēses. ¶ Et iteȝ administrētur q̄dā clisteria nota tpata et ponať in eis castorei.ʒ.v. et opij q̄titas fabe.et min⁹. ¶ Et q̄nȝ poniť opium solū in oleis clisteris ad colicā:et q̄nȝ ponunť cum hoc serapinū et assa et olȝ balsami et aliq̄d muscehi. ¶ Et q̄nȝ fit tēta ex opio et castoreo dissolutis i oleo de seminib⁹ et submergiť in oleo liciniū et mittiť in anum et poniť in ea fimbria fili:et dimittiť ex:et infundiť ol hora:et renouať supra ipm medicina.

¶ De cibatiōe colliyco⁊. Ca.xxvij.

Quod oēs hñtes colicā cibo idigeāt lubricatiuo lenitiuo ē res in q̃ nō ē dubitatio:ȝ et q' cōfortatiuo aliq̄ egeāt ē res q̃ ē apđ debilitatē appentē pp vehemētiā doloris et multitudinē eiōnis. Et ɔfortātia qđ sunt aq̄ carnis decocte fortiť:et vitellus oui sorbilis:et medulla pāis dissoluta in iure etylo. ¶ Qđ aūt dimissio cibi penit⁹ sit iuuatiua colice flatuce et vētose et aluis ē res currēs cursu canōis. ¶ Et q̄nȝ neciū ē vt ponātur turbith et scamōea i iure eorū et in pane ipso⁊. ¶ Et oȝ vt sit pāis eo⁊ lusitariē fermētat⁹ nō azim⁹. ¶ Et ɔferūt plib⁹ eo⁊ aut nō nocēt fic⁹ et passe et algenie et musa humida. Et ola illa cū sunt dulcia et melō vehemētis dulcedis et vehemētis maturitatis. ¶ Ampli⁹ cibi aposē et colerice sūt lubrificatiua frā sic aq̄ ordei et ius de lētib⁹ ⁊ alesfidabegi ius đ spinachijs si nō retineť iflatio spinachio⁊:et qđ fit đ prunis et silia. ¶ Ius aūt galli decrepiti et alcanabu ē cōe ei q̃ fit ex fece.et fride cum

spēb⁹ suis. ¶ Et nō dat licētia i carne galli decrepiti. i carne āt alcāburati qdā licētiā nō dāt pp illō qđ timēt de carne c⁹ exicta ē v̄tus i elixatiōe d̄ sup̄fluitate. Et qdā sic Ruffus z. G. i libris suis: ꝛ ꝓpe in li° de tyriaca dicūt q̄ caro ei⁹ iuuatiua ē: ꝛ si nō aliter saltē bibita ꝛ caro alhudub silr. ꝛ acceptio almuri anabati añ cibū septē sorbitiōib⁹ ē iuuatiua i oi in q̄ nō ē calitas marla. ꝛ silr sorbilia iuuāt eos. ¶ Ampli⁹ qđ ꝓpriū ē colice fride ē sumere almuri. ꝛ allea i cibario eoꝝ ꝛ ɔdire cibaria coꝝ cū porris ꝛ sale ꝛ condire cū spēb⁹ q̄ sunt cinamomū ꝛ. ʒʒ. ꝛ origanū ꝛ cyminū et vitica ꝛ cartami. ꝛ oꝫ vt sumant alesfidabegi cuꝫ spumasynapis. Et sit sal eoꝝ ex cinamomo cū seminib⁹ ɔmixto cum cartamo, ꝛ nigella ꝛ cymio ꝛ aniso. ¶ Et alienēt oia olera nisi rutā ꝛ siclā. ꝛ i mēta ē īflatio ēt. Et ex potib⁹ eoꝝ est vinū odoriferū puꝝ ꝛ syrup⁹ de melle cū spēb⁹.

¶ De his q̄ nocēt colicis. C. xxviij.

Res q̄ colicis nocēt: alie sūt cibi: ꝛ alie sunt operatiōes. ¶ Cibi v̄o sūt oē grossuꝫ ꝛ viscosuꝫ ex carne siluestri ita q̄ lepoꝝ ꝛ gazellaꝝ ꝛ vaccaꝝ ꝛ aliazir et pisces gui ꝓpe: siue sint recētes siue saliti: ꝛ oē frixuꝫ ex carnib⁹. ꝛ oē assatū qcūq̄ mō sit: ꝛ oēs ventres alalīū: imo oia corpa carniuꝫ: nisi illa q̄ excepim⁹ añ. Et nocēt eis silīa ꝛ azim⁹ ꝛ nocēt eis alfucabegi ꝛ almidragariel ꝛ allulkatri ꝛ albeathia: et alnzūha mioꝝ est nocumēti. et silr alhasceuenekʒet oēs nociue sunt ꝛ alscebebit. et gn̄a lactis: et case⁹ antiqu⁹ ꝛ recēs: et oē i q̄ ē inflatio ex cibis. et olera oia p̄ter illō qđ diximus de his q̄ sūt sic sicla ꝛ ruta ꝛ mēta nocet eis cuꝫ īflatiōe sua: ꝛ silr eruca ꝛ altararacō nocet eis ēt. Et sic oliue: et oēs fruct⁹: nisi chrysomilla ꝛ pruna colerice ꝛ cale ꝛ frē: ex fece cale tm̄ ꝛ nō aliį. ꝛ melon dulcis añ cibū i dispōne sanitatꝭ ē nō nociu⁹ plimis colicoꝝ. Cucurbita āt ꝓpe ꝛ cucumer ꝛ alcōde ꝛ. cydonia ꝛ oua cauliū et oua napoꝝ ꝛ canabir ꝛ pira ꝛ poma ꝛ ꝓpe acetosa et stiptica et zarur et nabata et algobeira ꝛ lētes recētes ꝛ mora alscēi et almirberis ꝛ sumach ꝛ acresta ꝛ ribes ꝛ q̄ fiūt ex eis et q̄ sūt silīa illis colico nō ē via vtēdi illis: et silr nocēt eis nuces ꝛ amigdale hūide valde ꝛ fabe hūide: ꝛ de gnatꝭ dulcia sūt mioris nocumēti q̄ acetosa. ¶ Actiōes v̄o q̄s ipꝫ oꝫ vitare sūt sic retētio vētositatꝭ. ꝛ retētio egōnis ꝛ sōnus sup egōnē i vētre: ꝛ ꝓpe siccā: imo oꝫ vt ɔmoueat seipsuꝫ apud oēꝫ diē ad euandū. ¶ Et scias q̄ retēsio vētositatꝭ multotiēs fac̄ accidere colicā. ppea q̄ subleuat eam et exp̄mit ipam: ita vt aggregent res vna: ꝛ qđ fac̄ accidere d̄bilitatē itestis. ꝛ qñꝫ illuc pducit ad ydropisiꝫ: et qñꝫ gn̄at tenebrositatē visus ꝛ v̄tiginē et epilīaꝫ ꝛ qñꝫ retinet i iūcturis et fac̄ accidere spasm⁹. Et mot⁹ sup cibū ē malus eis. Et pot⁹ aq̄ fride et vinū plīm sup cibū.

De ileos et est silīs colice cum accidit in gracilibus. Capi. xxix.

Ileos accit ex oib⁹ causis ex q̄b⁹ accit colica: et oꝫ vt reditio fiat cū causis suis et accn̄tib⁹ suis: et cura curatiōe ad illō qđ dcm̄ ē i. c. colice. ¶ Et qñꝫ accit pp potatiōeꝫ venenoꝝ faciētiū ileos. ¶ Et qñꝫ accit pp vehemētiā v̄tutis itestinoꝝ retētiue. q̄ cōp̄hēdit illō qđ ē in eis ꝛ retinet ipꝫ. Et ex eis q̄bus differt ab eo colica in iudicijs suis: ē q̄ mltotiēs fit malitia complexiōis singularis plusq̄ fiat ab ea colica explīꝫ eius ē ex cōplexione frida: et ꝓprie cū accit vt stomacus sit calid⁹ valde: tūc. n. obtorquet intestinū et opilat vētositatē ꝛ flegma. ¶ Et qñqꝫ est cā pot⁹ aq̄ frigide nō fm necessitatē ei⁹: nā dolor ventosus q̄ ex eo est: ē cū casu opilatiōis plusq̄ sit dolor ei⁹ cū incisiōe tunicaꝝ: imo est tatū nocumētū ei⁹ ex illo. Et h⁹ diuersificat ab eo qđ est in colica. ¶ Et apostus plus multiplicat i eo q̄ colica: et est malus. ¶ Et multiplicatur in eo q̄ est ex ruptura ꝛ fece vehemētia dolorꝭ valde. ¶ Et multotiēs pmutat colica ad ileos: et hec est res q̄si fctā fm maiorē ptē: et cū plus accit ileos accit i. vij. Et ipe q̄ʒ vadit de q̄busdā ad quosdā per mutatiōe q̄ fit i aere pestilētioso et de terra ad terrā pmutatiōe egritudinū veniētiuꝫ. ¶ Inqt hyp. Cum accit in colica a q̄ de⁹ tueat nos vomit⁹ et singult⁹ et cōmixtio rōnis et spasm⁹ tūc totū illud ē signo mala hec nāq̄ accidētia accidūt cū cōitate stōi et cōitate cerebri. ¶ Inqt hyp. Cuꝫ accit ex distillatiōe vrine ileos. morit ille cui⁹ ē i. vij. nisi accidat fe. ꝛ currat cū ea sudor plim⁹. Sed. G. ignorauit cām i h⁹. ¶ Et ille q̄ ex eo flegmatic⁹ est et vētosus iuuat cū fe. ēt. ¶ Et qñꝫ fortis fit freq̄ntia vomit⁹ maligni et alcuzēr singult⁹ ē mortalis. ¶ Et bōitas vrine i hac egritudine nō est plurime signtiōis fm bonitatē q̄liter ꝫ malitia eius. Et d̄terior ileos ē ille i quo expellit sterc⁹ ad supiora et noiat fetid⁹. Deinde ille i quo est sudor fetidus hn̄s fetorē stercoris. Deide ille i quo est ālelit⁹ fetidus: deinde ille i quo ē eructuatio fetida: deinde ille, in quo est inferior vētositas fetida.

¶ De signis. Capitu. xxx.

Signa ileos sunt vt sit dolor supra vmbilicū. Et nō egrediat aliq̄d oīno desubt⁹: ꝛ nō fiat iuuamentū magnū cū clysteri queadmoduꝫ dixit hypo. ¶ Et qñꝫ expellit fex ad supiora ꝛ euomit fex ꝛ vermes ꝛ ascarides: et fetet os eius et ip̄ius eructuatio imo qñꝫ fetet totū corp⁹. et hec signo nō diuersificat. ¶ Et retētio exit⁹ fecis ē insepabilis ab hac egritudine. Magnitudo āt dispōnis vōitus stercoris insepabilis nō magnificat nisi cū ē timor. ¶ Sed motus vomitus et subuersio hic sunt plusq̄ i colica: qm̄ hoc ē in intestio ꝓpinquiore stō q̄ ipa. ¶ Et silr accidentia tristitie et āgustie et tremor cordis et syncopis: et vigilie: et frig⁹ extremitatū. Ista em̄ i ileos sunt plusq̄ sint in colica. ¶ Et ē fex i flegmatico: et eo q̄ fact⁹ est ex eo fortior q̄ sit in colica: qm̄ ē in mēbro vehementioris altitudinis ꝛ maioris corporis ꝛ minoris quietis super corpus. ¶ Et qñq̄ apparet in ipso inflatio oculi plusq̄ in colica. Amplius signa distinctionum eius silīa sunt signis distinctionuꝫ colice: sicut signa distinctionū colice sunt cum signis ileos ex loco doloris ꝛ motu ei⁹ ꝛ paucitate iuuamēti ei⁹ cum clisteribus. ¶ Uexꝫ factum exuenenis signt accidentia significationū aliaꝝ añ ei⁹ fortitudinē nā ille cui⁹ cā ē venenū qñq̄ pducit ad debilitatē ꝛ mollificationē ꝛ tremorē cordis i p̄n⁹ cū accit añq̄ fortis fiat ꝛ magnificet dolor ei⁹. Et signt ipsā vt nō cognoscat pp cāꝫ aliā manifestā. Et factū ex apate itestioꝝ sequit diuities fecis ꝛ velocitas in egōne ꝛ nō erit illic fe. neq̄ casus virtutis vehemens.

¶ De cura. Ca. xxxi.

Cura ileos appropinq̄t cure colice: verū ē fortior et illō qđ bibit magis iuuatiuū est i eo. Et ē necīū ēt clistere in ipso. nā cū bibit desup et ꝯtr adhibet clistere ab iferiorib⁹ ē adiutoriū bonū bibito. Et eq̄le ē siue pmittat siue postponat fm necītatē: s; qđcūq; eoꝝ premittat oꝫ vt ponat aliqđ debilius. ¶ Et multotiēs sedat dolorē ei⁹ sorbitio aq̄ calē: aut aplicatio ei⁹ ad ipm cū ꝓpinq̄tate resoluendo illō qđ nocet in eo. ¶ Et q̄busdā vr q rectius est vt, eq̄tur itestinū in pumis cū positiōe isfatiōis ei⁹ cū facilitate: deiñ clisteri ꝫet ita vt ꝑueniat enema ad locū lōginquū applicatiōe facili. ¶ Et flomia hec est magis necīa. nā si fuerit apa nō erit ei⁹ excusatio: ⁊ si fuerit dolor fortꝫ ex q̄ timeat apa: oportebit icipe cū ea. ⁊ ex h⁹ q̄ñq; accit sepatio maloꝝ hūoꝝ i corpe pp retētiōꝫ eoꝝ a dolore ita vt feteat corp⁹. ⁊ q̄ñ; sepant hūores mali i corpore et difficil sit erit⁹ eoꝝ cū fluxu vētr;. Et ē flomia ex necessarijs. ¶ Et fricatio extrēitatū ēt ē ex eis q̄ ꝓhibēt mā; dolorē facientē sepando eā a ꝓfundo. Et forsitā ē admīstratio lubricatiuoꝝ declinantiū ad caliditatē ⁊ mucilaginū calidaꝝ cū oleo de kerua iuuatiua i plurimis ileos nisi i colico apos̄o ⁊ vehemētis calitatis. ¶ Et silr decoctio aneti cū sale. ⁊ oleo decoctis cū eo. ⁊ silr iunctio corporis cū; oleo calefacto. ¶ Et curet ille q̄ flatic⁹ ē cū eis q̄ dcā sunt i colica ex ebibit;. ⁊ cū eis q̄ sūt sic̄ pillule de aloe ⁊ pillule de serapino ⁊ pillule de picra ⁊ ola illa cū oleo de kerua ⁊ clisterib⁹ eq̄lib⁹ trahentib⁹ ad iferiora. ¶ Et vētosus curat cū eis q̄ sunt sicut illa q̄ dcā sūt illic ex ebibitis ꝯferētib⁹ ad vētositatē ⁊ clisterib⁹ vt ponat clistere adiutoriū ei qđ bibit ⁊ cū vētosis ꝓib⁹ posit; in supiorib⁹ vētris. Et q̄ñq; necīū ē vt icidat illō qđ est corā dolore. ⁊ q̄ñq; trahit mā ad mirach. ¶ Et ꝯplonalis ⁊ purus curant cū eis q̄ scis de pmutatione cōplonis ⁊ euōne hūoris fm q dcīn ē in caplo colice mālis. ¶ Et apos̄us calidus cū eis q̄ sunt sic ea q̄ descripsimus in colica. ¶ Et apos̄us frigidus curat cū eis q̄ sunt sic̄ illa q̄ dicta sunt i colica. ⁊ cōuenientius illoꝝ est potus olei de kerua in aqua de radicibu⁹ ⁊ aqua cassiefistule ⁊ relique curatōes note. Et iteru; aneti ⁊ baccaꝝ lauri ⁊ se. lini. ⁊ fenugreci. ⁊ se. altee ⁊ se. maru olum añ. au℥. i. radicū triū olu; añ. au℥. vij. ⁊ fic⁹. v. ⁊ seuestē. x. decoquant ⁊ dent i potu cū oleo de kerua ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ. Et coleric⁹ curatur cū eis q̄ sūt sic̄ illa q̄b⁹ curant reliq̄ q̄ residua sūt de colica. ¶ Et ille q̄ fit ex torsiōe curat cū eis q̄ dcā sūt in colica. ¶ Et q̄ fit ex ruptura ēt cura cū positōe exicatiui ad expellēdū illō qđ ē in ruptura ⁊ opilatione ei⁹. ¶ Et ille q̄ ē ex opilōne forti intestiloꝝ curat cum lubrificatiuis pīguib⁹ ⁊ iurib⁹ galliaꝝ pīguiū ⁊ pulloꝝ ⁊ arietū q̄ꝝ iura pīguia sumāt alessīdabegi ꝫirabegi. Et pōe q̄ñ ponit i eis anetū ⁊ radices porri nabati ⁊ oleū amigdalinū. ⁊ admīstret p⁹ illud clistere hūdū lene subtilis calitatis. Et fact⁹ ex fece curat i pūmis cū clysteri lēi: deiñ q̄dati ꝑueni̇t ad forte ⁊ sucedit illi por⁹ solutiuoꝝ ꝓpoꝝ feci vt depōat illō qđ remāsit. ¶ Et i venenosi curatōe icipiat a vomitu si cut cū aq̄ cal'a ⁊ oleo sisamīo. Et q̄ñq; est necīū vt ponat i eo qđ i potu dat ꝟt⁹ turbith: aut se. raphani. ⁊ p⁹ illō det i potu tyriaca magna ⁊ albezar ⁊ q̄ sunt sīmilia illis. ⁊ ponat pot⁹ aq̄ zuccari ⁊ cib⁹ ipsius iura pīguia. ⁊ cōtinuat sup eos vomit⁹ ⁊ nō recipiūt cibū ⁊ sumāt i potu medicamē ꝑdcīn i hmōi dispositione colice. ¶ Et q̄ñ; retinet i eis ⁊ stare fac̄ cibū i ventribus coꝝ vt sumāt panē infusu; in aq̄ calida feruēte. ¶ Et ei⁹ q̄ accit ex cibis pōticis ⁊ stipticis ⁊ viscosis cura ꝓpinq̄ ē cure sui relatiui ex colica nisi q: magis iuuatiua in eo sunt ea que bibunt ⁊ sorbentur.

¶ De tarditate ascellatōis ⁊ velocitate ei⁹. Ca. xxxij.

Illud pēdet. aut a cibo vt sit stipticus: aut pōtic⁹ grossus: aut viscosus: aut sit lenis viscosus. Aut ex virtute. ꝟ Nā si virtus expulsiua fuerit fortis expellet. ⁊ si fuerit debilis nō expellet. ⁊ virtus lacertoꝝ ventris si fuerit fortis mūdificabit: ⁊ si nō est fort; nō mundificat ⁊ retinet. ⁊ ꝟtus sensibilis itestinoꝝ si est fortis idicat ascellatōe;. ⁊ si nō est fortis nō idicat. ⁊ ꝟt⁹ cōplonis. nā frā ⁊ cal'a ambe retinēt. ⁊ tu cognoscis regimen fm cognitōm tuam cause.

¶ De multitudie stercoris ⁊ paucitate ei⁹. C. xxxiij.

Ista duo pendent ex cibo qualitatiue ⁊ q̄ntitatiue: ⁊ ex dispōne eius qđ expellit ad ep. Cibi nāsq; plīmi humidi sup quē bibitur: ergō plīma est: ⁊ ei⁹ ꝯrij ergō pauca. ⁊ q̄ñ col'a magnifice expellitur ad epar minorat ergō. Et q̄ñ nō expellitur multiplicat. ¶ Et tu cognoscis ex eis que p̄terita sunt resistētiam duaꝝ specieꝝ eius fm tuā cognitionē cause.

¶ Tractatus quintus.

¶ De vermibus. Capi. j.

Cum euadit mā ⁊ vestit cōplone necessaria ē rectificatio quā tolerāt figure ⁊ fore. ⁊ nō ꝓhibet ei⁹ ꝑpatio i cōplemēto nāli q̄ pertinet ei ex factore potente. ⁊ pp hoc creati sunt ꝟmes ⁊ musce ⁊ que cursu eoꝝ currūt ex māijs putridis hūdis q̄ñ ille māe cū rectificat illō qđ tolerāt vt suscipiāt de forma ē alal ꝟmiculare: aut muscale. Nā illō melius est q̄ꝫ vt ipe remaneāt s; putrefactiōe; purā. Et est cū hoc q ipsa saliūt sup putrefactiōes sepatas in mūdo ⁊ cibat eis pp cōitatē ⁊ assumūt eas ab habitatiōib⁹ holu; ⁊ ab aere ꝯtinēte eos. Et ꝟmes q̄dem vētris sunt h⁹ g̃ñis. ⁊ nō est eoꝝ g̃ñatio ex ol hūore: ipi em̄ nō g̃ñant a col'a ru. n; nigra: q̄ñ vna eaꝝ est vehemītis calitatis: q̄re nō g̃ñat ex ea ꝟmis humid⁹: imo est ꝯria cōplont ei⁹: ⁊ altera est frā ⁊ sicca lōginꝗ a ꝓportionalitate alalis. Sanguini ꝟo custodia ē attributa ⁊ mēbra vehemīter indigent eo ⁊ est ꝓportionalis carni holis ⁊ ossib⁹ ei⁹ nō ꝟmi: ⁊ nō est ēt ex eis q̄ effundunt ad itestina ⁊ remanēt i eis ⁊ g̃ñat ex eis vermis. neq; etiā forma ꝟmis ⁊ color ei⁹ sig̃t q ipsa sit ex mā sanguinea: imo mā ꝟmiū ē flegma q̄ñ calefit ⁊ putrefit ⁊ multiplicat in itestinis ⁊ remanet in eis. ¶ Et tu q̄dē scis res multitudis g̃ñatiōis flegmatis. s. ex satietate nauseatiua ⁊ comestis: ⁊ debilitate digōnis ꝓpter quācūq; cā; fuerit. s. ex cōplone mēbrorum frigida. ¶ Et ex eis que g̃ñant ip; sunt cibi leues viscosi: sicut triticū ⁊ faseoli ⁊ fabe ⁊ ex receptione pulueris ⁊ farine: ⁊ comestione carnis crude ⁊ lactis ⁊ oleru; ⁊ fructuū humidoꝝ: ⁊ ablutione cu; aqua ca. ꝓst cibum. ⁊ similiter balneatio post comestionem: ⁊ coitus per repletionem.

¶ De spēbus vermiū q̄ sunt tres. Cap. 4.

Longi ⁊ lati ⁊ rotundi: ⁊ lati sunt ascarides ⁊ pu-
ui. ¶ Et nō diuersificat̄ eoꝝ gn̄atio nisi fm̄ di-
uersitatē eius ex q̄ gn̄ant̄ ⁊ diuersitatē illius in quo
gn̄ant̄. ¶ Diuersitas āt eius ex q̄ gn̄ant̄ est: qm̄ q̄dā
eoꝝ gn̄antur ab hūiditate sup quā dominātur diui-
sio ⁊ sepatio ex pte attractiōis epatis ⁊ ex parte ve-
hemētie putrefactiōis: ⁊ q̄dam gn̄antur ab humidi-
tate quā sepauit ⁊ minorauit ⁊ paruā fecit attractio
epatis ꝯtinua ⁊ putrefactio ⁊ multitudo ꝯturbatōis
fecis. Et cū gn̄antur adiuuat ad hͦ vt ipsi remaneāt
pui ꝙ fex extrahit eos anteꝙ magnificent̄ pꝰ vicini-
tatē eoꝝ ad exitū strictū. Et q̄dam gn̄ant̄ ab humidi-
tate inter duas hūiditates media. ¶ Et illi q̄ sunt ex
hūiditate i intestinis supiorib' sūt pp hūiditatē di-
ctā in pmis. ⁊ q̄ sunt ex humiditate in intestino recto
sunt pp hūiditatē dictā 2ͦ. ⁊ q̄ sunt i monoculo ⁊ inte-
stino colō sunt pp humiditatē dictā in 3ͦ. ¶ Et longi
sunt pp pmā. ⁊ qnq3 puenūt ad sūmā q̄ ē vltra cu-
bitū. ¶ Et rotundi ⁊ lati sunt pp tertiā q̄uis gn̄etur
ēt in itestis supiorib': ⁊ ppē grossi ⁊ maximi eoꝝ: ⁊
fortasse nō gn̄ant̄ nisi in colō ⁊ monoculo: dein spar-
gunt̄ ex latere ad stōm ⁊ ex latere ad anū. ¶ Et pui
sunt pp scdam. ⁊ illi lati ⁊ rotūdi sūt. q. gn̄ent̄ ex ipsis
viscositatib' fixis i supficie itestini q̄s ꝯphendit pāni-
culus mucosus velās eas. q. ipsi gn̄ent̄ ex eo ⁊ i ipso
putrefiāt. ¶ Et ꝺ eis min' nocui sūt pui: qm̄ sūt pui:
⁊ qm̄ sūt elōgati a pncipijs: ⁊ qm̄ sunt apti ad expel-
lēdū cū fece forti spissa: veꝝ ipsi si magnificant̄ ⁊ ac-
cidat eis vt remāeat spacio aliquātulo: ⁊ magnificā-
tur, i eo tūc sūt deteriores olb': qm̄ ipsi sūt ex deterio-
ri mā dein lōgi. nā ipsi nō sūt i malitia latoꝝ: qm̄ mā
eoꝝ. s. latoꝝ est vehemētioꝛ putrefactiōis: ⁊ lati et
pui plurimū exit' sunt ex ano pp vicinitatē ani ⁊ de-
bilitatē: qꝛ nō pn̄t figi in itestino fixiōe lōgoꝝ. ⁊ sic lō-
gi sunt vehemētioꝛ fictionis sic parui sunt vehemē-
tioꝛ expulsiōis. ¶ Et cū hn̄tib' vmes adest febris.
accñtia sunt fortia ⁊ maligna: qm̄ fe. cōsumit cibum
eoꝝ: qꝛ mouent̄ ad q̄rendū ipm ⁊ figunt̄ i intestinis.
⁊ qm̄ fe. nocet eis in sub̄a ipsorum ⁊ affligit eos. Et
qn̄ fe. additā mā eoꝝ putrefactionē ⁊ acuitatē ⁊ af-
flictōē. ⁊ qm̄ colera cū effundit̄ ad eos in febre, ledit
eos cū ergo inuoluūt̄ i itestinis ⁊ mordicāt ea nocēt
vehemēter. ¶ Et iā retulerūt q̄dā ꝙ viderūt eos pfo-
rasse vētrē ⁊ exiuisse ex eo: ⁊ illud apud me maximū
est. ¶ Et pp hoc eleuātur ex eis vapores mali ad ce-
rebrū ⁊ nocēt ei. ¶ Et qn̄ ē retētio eoꝝ i itestis ⁊ q̄d
ipsi faciūt accidere putrefactōē cā. fe. ¶ Et nō ē eoꝝ
dispō in hoc ꝙ p ipos sit iuuaͫ i mūdificatiōe itesti-
noꝝ iuuaͫ q̄d fit p vmes ⁊ silia eoꝝ in mūdificatiōe
putrefactiōis mūdi. ¶ Qm̄ i itestinis est mūdatoriū
expulsū ex nā. ⁊ qm̄ pportio ei' q̄d generat̄ ex istis
putrefactionib' in intestinis supfluentib' ab expul-
sione nāe maior ē pportiōe vmiū ⁊ similiū ad aerē
mundi ⁊ terrā ei'. Et qm̄ ex istis gn̄ant̄ nocumenta
alioꝝ quoꝝ opatiōes sunt ex pportiōe eoꝝ indigētiū
cibo: ⁊ ex ꝯtrarietate mot' eoꝝ: ⁊ ex hoc ꝙ faciūt acci-
dere colicā: ⁊ ex cōtrarietate qualitatis super quā fi-
git cōpletio corporis ⁊ alijs. ¶ Et quādoꝙ generā-
tur pter vermes ⁊ serpētes epilepsia ⁊ colica. ¶ Et
qnq3 generat̄ fames canina ppea q2 vehemēter rapiūt
cibū. ¶ Et qnq3 generāt boulimum ⁊ casum virtutis
oris stōi, pter eleuatōē suā ad ipm: ⁊ q2 irridāt ipz.
¶ Et qn̄ ledūt vtrasꝙ dispositōes tremor cordis ma-
ximus. ¶ Et plm generant̄ i etate ifantie ⁊ puberta-
tis: ⁊ i fine adolescētie. ¶ Et ascarides fm plm gene-
rant̄ i eis q̄ sepant̄ ab etate ifantie. ¶ S3 rotūdoꝝ
plm ē i infantib': deīde i adolescētib': ⁊ minoratur in
senib' cū tñ illud totū sit. ¶ Et ipsi q̄dē generant̄ in
autūno plm q̄3 i reliq̄s tpib' pp pmissionē assumptio-
nis fructuū ⁊ similiū ⁊ putrefactionē. ¶ Et ipsi com-
mouent̄ i sero: ⁊ plimu in hora somni. ¶ Et labor q̄d
et exercitiū vehemēs qn̄ solutōe educit vmes. ¶ Et
cū egrediūt̄ vmes hūtiū febres acutas viui nō sunt
vehemētis malitie: nā significant sanitatē vtutis et
potentiā expulsiōis et ppē post declinatōē: et si egre-
diunt̄ mortui sunt signū mali. ¶ Et ad sumīnū eoꝝ
exit' in febrib' cū egōne non est signio bona: et ppē
ante declinationē: veꝝ i dispōne febris ē melior. ve-
rū eoꝝ exit' nō in despōne fe. cū in eis est sanguis est
malus indicat nocumētū in corpore ⁊ in intestinis.
¶ Sed eoꝝ exit' cū vomitu sigt hūores malos i stō.

¶ De signis. Cap. 5.

Signa q̄dē cōia sunt cursus saliue ⁊ humiditas
labioꝝ in nocte ⁊ eoꝝ exiccatio in die: ppea ꝙ
caliditas expādit̄ in die ⁊ coartat̄ in nocte: cū ḡ spargi-
tur caliditas attrahit̄ humiditas cū ea: q̄re vmes incur-
runt famē ⁊ attrahūt a stō: q̄re exiccat̄ supficies cōti-
nua ei ex supficie oris ⁊ labij: ⁊ adiuuat eum ad exic-
cādū labiū aer exterior: q̄re laborat ifirm' in humec-
tādo labiū suū cū lingua sua. ¶ Et qn̄ accit hn̄tib'
vmes ira ⁊ horribilitas locutiōis ⁊. q. ipse sit in for-
ma irati maloꝝ moꝝ. ¶ Et qnq3 pducūt ad aliena-
tionē pp illō q̄d eleuat̄ ꝺ vapoꝛib' malis: ⁊ accñt eis
accña icarabit'. nisi ꝙ nō colligūt pilos: ⁊ nō patiūt̄
fodā ⁊ nō patiunt̄ tinitū auris. ¶ Et accit eis itridoꝛ
dētiū ⁊ ppē in nocte. ⁊ fiunt i plib' hoꝝ. q. masticent
aliq̄d ⁊. q. appetūt extrhere linguā. ¶ Et accñt eis sal-
tus i somno ⁊ trēoꝛ ⁊ clamoꝛ i ipo ⁊ agitatio forme ⁊
ira aduersus illū q̄ euigilat eos. ⁊ accñt eis sup cibū
nausea ⁊ tristicia. ⁊ itersecat̄ vox eoꝝ. ⁊ debilitat̄ pul-
sus ipsoꝝ. ⁊ apō comestionē est. q. pstrat̄: ⁊ est eoꝝ
egō vt pl3 dura. ¶ Casus aūt appetit' ⁊ ei' vehemē-
tia est fz ꝙ dixim' in ca. cāp. ¶ Et qn̄ accit eis sitis
cū qua nō satiant̄. ¶ Et silr qn̄ accit eis egritudies
q̄s dixim' illic. ¶ Et quādoꝙ fortes fiūt doloꝛ ⁊ egri-
tudo cadūt: aut spasmant̄ aut torquent̄ ac si ēēnt epi-
leptici. ¶ Et qn̄ accit eis i hͦ i hora vt euomāt eos ⁊
diuersificāt̄ colores eoꝝ ⁊ coloꝛ oculoꝝ ipoꝝ. ⁊ qnq3
remouet̄ coloꝛ facieꝝ eoꝝ ⁊ oculoꝝ ipoꝝ ⁊ qn̄ redit.
¶ Et qn̄ islant̄: aut tumescūt: aut tēdūt vētres eoꝝ:
sic hydropicoꝝ: ⁊ q̄si nō sunt vētres eoꝝ nisi hydro-
picoꝝ. ¶ Et qn̄ apant̄ testiculi eoꝝ ⁊ emittūt sudorē
frīm cū fetore vehemēti. ¶ De signis āt distictiōis eoꝝ
q̄dā sūt cōis distictiōis. ⁊ ē exit' illi' spēi ex egōne.
¶ Dein lōgos sigt ꝯmotio oris stōi: ⁊ mordicatio
ipi' cū pūctiōe ei' q̄d sedat̄ ipz: ⁊ difficltas trāsglutiē-
di: ⁊ casus appetit' fz pl3: ⁊ nocuͫ ex cibo. Et lubri-
citas. Et qnq3 nocēt pulmoni ⁊ cordi per vicinitatem
suā. Et qnq3 accidūt tussis sicca. et tremor cordis: et

diuersitas pulsus et sunt somn⁹: et excitatio nō sm ordinē. Et ē pigritia. Et accidūt prurit⁹: et lniuit⁹: et palpitatio: et aptio oculi: imo declinat ad clausionē oculi: et accit oculis eoꝝ vt rubeāt qñqȝ: deide alia vice obfuscent. Et qñqȝ tēdunt vētres eoꝝ: et fiūt sicut hydropici. Et qñqȝ accit flux⁹ vētris. ¶ Cū latis aūt rotūdis appetit⁹ sm plm multiplicat: qm sm plm elongat: qre nō nocēt in eo et rapiūt cibū et mouent in tpe famis motu nocēte debilitātē vtutē et mollificāte incidēte in eo qd sequitur vmbilic⁹. ¶ Paruos antē sigt pruit⁹ ani et inseparabilitas cōmotionis apud ipsum. ¶ Et qñqȝ adeo fit fortis donec accit syncopis. et inuenit habēs eos cū aggregant in intestino suo grauitatē sub hypocōdrijs suis et ex dorso. ¶ Et eis que ꝯferunt istis holbus est vt sorbeāt aliquid aceti in tpe somni.

¶ De cura. Ca. iiij.

Intētio q̄ attēdit in curatiōib⁹ vmiū est vt phibeant a mā gñante eos ex comestis pdictis: et vt mūdificet sīa aggregatum in intestinis ex q̄ gñantur: et vt iterficiātur cū medicīs q̄ sunt venena in cōparatiōe: et sunt amari saporis: de qb⁹ qdā sunt calē et qdā fride qs dicem⁹: et me^c q̄ opant cū ꝓprietate: deinde fluxu vētris educant post iterfectionē cū nō expellit eos nā p se. Nō eñ opȝ vt plōget eoꝝ statio in vētre post mortē et exiccationē et inferat vapor eoꝝ nocumētū venenosuȝ. ¶ Et me^c qdē calē ad gdū puenīetes tertiū sunt ꝯuenīētiores in regimie eorum hora ol nisi illic sit fe. aut apa: amari eñ calidi ꝯplo ꝯtria est eis cū calitate et ē ꝯtria cū qlitate illis et q̄ ipsi magis diligūt sunt vnctuosuȝ et dulce. ¶ Et iueniī ex ebibitis: et enematib⁹ q̄ aggregāt ꝓprtates tres. ¶ Suppositoria vo meli⁹ ē vt ipsa exhāt q̄ vmpa interficiāt: nisi qd in recto ē ex puis vmib⁹. Qñqȝ eniȝ fiunt: ex gñe vnctuosi dulcis vt trahat ab ipa vermis ppea qz diligunt ea: et egrediūtur cū eis q̄ exhūtur. ¶ Et meli⁹ qd curātur cū ebibitis hora vacuitatȝ vētris. Et cū mittūtur venena iterficiētia eos in lacte et in fauū mellis et silib⁹ sunt ipsi ad sumēdū ex eo diligētes magis: et ē illud magis iterficiēs eos. ¶ Et qñqȝ sumit in potu hñs vmes sicut lac duob⁹ dieb⁹: deinde potat in die tertio in lacte me^am interficiētē eos. Et qñqȝ sugit añ eā fauū mellis. Cūqȝ inuenit odorē ei⁹ puenit ad sugēdū illud qd deponit ad ipȝ. Et qñ sotiātur illud iste me^c sūt magis iterficiētes eos. ¶ Et qñ tu admistras medicinas venenosas iterficiētes: tunc meli⁹ ē vt linias stōm cū stipticis: et ppe in qbus ē vtus iterfectiua vmiū sicut sumach et hypoquistidos et acatia dissoluta in vino. ¶ Et silr capparis et anetū in vino. ¶ Et si nō tolerāt stipticitatē hoꝝ tunc lutū sigillatū sumitur in vino. ¶ Et cū bibuntur medicine faciētes ad vmes: tunc oportebit vt stringātur nares vehemēter et multiplicetur extētio anhelit⁹: et intromissio ei⁹ qtū pole ē nā rectius ē vt nō pmisceatur cū ahelitu aliqd de odore earuȝ. ¶ Erḋ curatiōe ꝯtinua cū curatiōe vmiū ē rectificatio appetitus cum cadit. ¶ Et qñqȝ iuenit in eplis: et eis q̄ bibūtur qd aggregat ad ꝯfortationē appetit⁹ et iterfectionē et extōnē eoꝝ sicut aloes cū absinthio ebibitus pillulis factis ex eis: et epithimate facto ex eis: et silr cū robub acetosis. ¶ Et qñqȝ aggregat cū vmib⁹ flux⁹ vētris. qre necū ē vt iterficiātur tñ: motus nāqȝ exhit eos. ¶ Et qñqȝ exigit dispō vt interficiātur cū stipticis amaris vt aggregētur mors eorū et retētio nāe. s. qñ aggregātur vmes et flux⁹ vētris et timet casus appetit⁹. ¶ Et eplastrētur cū eplis stipticis in q̄b⁹ ē iterfectio aliq̄ vmiū: et nō sūciūt vtutē deiñ ipsi egrediūtur post illō: aut p expulsionē nāe aut p medicinā aut suppositoria. ¶ Et qñqȝ sunt cū eis apata in viscerib⁹ et ē necū regimē subtile. ¶ Et me^c q̄ iterficiūt ascarides fortiores sunt eis q̄ interficiūt lōgos. Et ille q̄ iterficiūt ascarides et rotūdos iterficiūt et lōgos: et cā in hoc ē qȝ ascarides sunt remotiores ab eis q̄ bibūtur: et sunt magȝ submersi in hūiditatib⁹ ꝯuenīētib⁹ eis. ¶ Et quādoqȝ sunt i cisti. et qm ipi ꝯnati sunt a mā grossa et grossiore et spissiore et ppinqore ad ꝯplōnē calaȝ et magȝ sīli ei qd ē venenū: qr nō patitur a suo silī: dū nō supfluat.

¶ De medicinis calidis interficiētib⁹ vmes: et pprie longos. Ca. v.

Singulares qd sūt sic prassiū et cordumēi q̄ qb⁹ sumatur aur. i. et seeha: et lupini amari: et cassia: et calamētū et succ⁹ ei⁹ et ꝯna aldemest. et cost⁹ amar⁹: et epithimū: et cartamū: et mēta: et cābil: et ciminū: et camepiteos: et cētaurea: et pullegiū: et alleū ꝓpe. et qñqȝ iterfic ascarides sem feniculi et myrt⁹ et origanū: et fausel et absinthiū: et sem caulis: et cortices algarab: et radix enule exiccata de q̄ bibat. ȝ. i. et ciminū assatū: et abrotanū et anisuȝ: et sem apij: et nasturtiū forte ē i. c. suo: et nigella: et sem atriplic. solone educ eos cū mortificatiōe: et silr volubil et polipod. ¶ Et meli⁹ q̄ educit fluxu vētrȝ post mortificationē ē aloes. ¶ Et qñ hō bibit de oleo potionē et supfluit qtitatē q̄ polis ē ibibēdo ipȝ iterfic eos et exhit ipos: et ꝓpe oleū ōphacinū. Et ipȝ iterficit latos et: et iterficit pp suā amaritudinē et exhit pp viscositatē sui. Qd si nō fuerit pole bibere ipȝ vice vna bibat ipȝ vtēdo potu post potū sumēdo ex eo coclearia duo. et silr ꝯna nil iterficiūt fpentes exhēdo eos. et qñqȝ ꝯferūt i latȝ. ¶ De ꝯposit vo q̄ iterficiūt eos sūt q̄ sē sic tyriaca magȝ ille q̄ aggregāt iterfectionē et extionē sunt sic hierap. ¶ Et sic si sumat seeha et absinthiū āboꝝ añ. ȝ. i. et qrta: et salis idi dauich. i. et sumat i potu. ¶ Et qñqȝ iterfic eos potare ciminū et nitruȝ mediatī et fenug. pond. ij. aur. ¶ Et iteꝝ nitri pipis cordumēis ptes eqles: et dosis ei⁹ sit vsqȝ ad. ȝ. i. et. 5. Et pipꝰ ꝯna lauri et ciminū idū masticētur ꝯficiant cū melle et sit dosis ei⁹ mane coclearinȝ i. et in hora dormiēdi tātūdē. ¶ Aut enule et seeha apiperis et sirasi ptes eqles: sumāt i potu ex. ȝ. i. et. 5. vsqȝ ad. iij. ȝ. ¶ Et pillule de absinthio educūt lōgos: lati aūt indigēt fortiori hoc.

¶ De medicis q̄ magȝ ꝓpe sunt ascaridū. Ca. vi.

Sunt iutrā admistratū i clysterib⁹ et epithimati bus et alsiraos et medulla ei⁹: et alsirai et costus amar⁹: et cortex radicis mori et succ⁹ ei⁹ et cābil et pulpa collo. et aloes et alsiniar mirabile est in latis et cortex albelēgi et arboribus: et existimo qȝ est spēs sidre talizdarachat. ¶ Et ex eis q̄ extrahūt vmes sine nocumento est vt bibantur. ȝ. iij. succi enule recentis est enim mirabile valde. ¶ Et antiqui qnidē dixerunt

ireos exhit ascarides. Et ex medicis mirabilib9 i oib9 spēb9 vmiū sūt pili alalis noiati alcasij. ¶ Et al calcadj ē ex eis q̄ iterficiūt eos cū iuuamēto si fuerit illic flux9 vētris: 1 iā diximus ad eos i antidotario decoctionē ei9 1 cētaurce. ¶ Et iterū bibat lac mulctū trib9 dieb9 i mäe 1 cenet sup ipj alesfidabegi: deiñ sumāt vj. aur. abzūgi. 1. iij. ʒ. siracasi. 1. iij. cābil. 1 terāt 1 sol uāt i aceto acetoso aut i syr9 1 masticet aliqd d fauo mellis vt egrediant vmes: dein bibat ex eo qn̄titas quā necīā faciūt existiatio 1 expimētū. ¶ Me° āt frē 1 pauce calitatj sūt sic sem couādri cū bibit trib9 dieb9 cū rob. ¶ Et sem apij: ē. n. forte valde: valde iter ficiēs ocj vmē 1 sumat cū syr9 ace. aut lacte ace. aut bibat decoctio ei9: 1 fausel. ¶ Et folia psici 1 succ9 eorū ¶ Et spia egyptiaca: 1 sī absq plima calitate 1 rub9 1 decoctio corticj arborj gnati acetosi 1 musi decoqnt in aq̄ nocte tota: deiñ colet 1 bibat. ¶ Et silr aq̄ in q̄ decoqt radix ei9. ¶ Et succ9 arnoglosse ꝯuenit ei q̄ hj vmes 1 flux9 vētrj silr aut arnoglossa sicca. ¶ Et iterū sumach dissolutū i aq̄ ē mirabile: 1 ypoqstidos: 1 lu tū sigillatū cū vio sunt ēt mirabilia. ¶ Et magra mirabilis ē ēt. ¶ Et semē portulace cū ex eo mltū sumit iterficit eos. ¶ Et silr ēdiuia amara: 1 lactuca amara 1 apiū aceto ꝯditū. ¶ Et dr q melō iterficē eos 1 solo ne educē ipos. ¶ Et tribuli ppinq̄ sūt istis medicis: et ꝯseqt ex vtute hay q ipe exhūt latos ēt: 1 illa q̄ sūt sicut sem salic. 1 succ9 psici: 1 couādrū: 1 ēdiuia amara 1 polii 1 reliq. ¶ Et ista bibunt aut cum lacte absq butyro aut cū aq̄ cal'a aut syrupo acetoso.

¶ De regimine vmiū puorū. Cap. vij.

Quādoq iterficiūt eos suppositio sal'1 clysteri zatio cū aq̄ cal'a: 1 eradicāt mām eorū. ¶ Et for ti9 hoc ē clystere i q̄ recipiūt cētaurea cartamū ysopus rubea 1 pulpa collo. qd admistret calj. ¶ Et forti9 illo ē suppositoriū d allutrā 1 clystere cū eo 1 ppe cū o'o d chrysomill'amaro aut medl'a psicorū amara 1 sint iā decocte i ipo me° iterficiētes: 1 qñ clysterizat ēt cū lutrā. ¶ Et ex eis qb9 fit suppositoriū sūt hartāita 1 buchormariē 1 cortices radicj sceha. ¶ Et ex eis q̄ colligūt hoc puos ē vt mittat i anū caro pinguis salita: 1 sit iā sup eā ligata fimbria fili ipi: nāq aggregātur sup eā ppea: q diligunt eā: deiñ exhat post expectationē hore vni9 sup eā qñ pol'e ē 1 extra tur 1 iteret vsqquo mūdificet.

¶ De clysterib9 acutj iterficiētib9 vmes. Ca. viij.

Clysterizent cū decoctiōib9 medicināy pdcāy ad eos: 1 qñ ponūt i eis solutiua sic pulpa colo. 1 turbith 1 aloes: 1 cucu. asi. fj vtutē 1 horā. ¶ Et ē ꝯueniēs vt admistret i clysterib9 eorū allutrā nā confert iuuamētū maximū. ¶ Et custodiat tūc an9 ne ꝑ ueniat tenasmō cū suppositorijs faciētib9 ad tenasmō: 1 stōus vt nō debilitet cū potib9 1 ēplis faciētib9 ad stōj. Et iā sciuisti oia illa. ¶ Et qñ ꝯfert clystere cū aqs sal'1 aqs salitj cū nitro 1 silib9 1 ppe cū lutrā Et qñ ponūt i clysterib9 eorū succ9 foliorū psici. 1 deco ctio ra. mori 1 corticē. gnatorū 1 ppe cū fuerit calitas.

¶ De ēplis hñtiū vmes. Ca. ix.

Empl'a etiā assumunt ex medicinis silib9 istis 1 ꝯfortant cū eis q̄ sūt sic pulpa collo. 1 fel vaccinū 1 succ9 cucu. asi. 1 cū eis q̄ sunt sicut lutrā 1 aloes.

¶ Et qñ fit ēplj cū aloe 1 absinthio: aut cū aloe et rob cydoniorū 1 rob malorū: 1 iterficit 1 rūpit appetitū: 1 qñ aggregāt oia ē fcti9. ¶ Emplj bonū. Terat nigella cū aq̄ collo. hūide aut decoctiōe pulpe ei9 1 liniat sup vētrē 1 sumen. ¶ Et dr q medulla cerui qñ ēplat cū ea vmbilic9 ꝯfert ad illd. 1 silr olea medicarū pdictarū cū eis linit iuuāt 1 oleū camōllinū 1 absinthiū. ppe. ¶ De cibatiōe eorū. Ca. x.

Cib9 qdē q̄ necī9 eis fj oppositionē cāe: opz vt sit calus 1 sicc9 i quo nō sit viscositas 1 sit in eo abstersio ex eis q̄ abstergūt eos 1 attrahūt ipos 1 ingrediunt in cibis eorū aq̄ ciceris 1 foliorū caulis 1 carnes colūbarū ēt sūt iuuatiue eis: 1 pot9 aq̄ salse ꝯfert eis oib9: 1 cū sunt flux9 vētris 1 calitas cibam9 cū sorbitiōib9 acetosis cū sumach factis: qm̄ est interficiēs restrictiuū 1 silr aq̄ gnatorū acetosorū. 1 cū debilitat flux9 vētris necīa sunt q̄ nutriunt cū fortitudine. Qd si nō digerant ponātur ex gñe sorbitionū 1 aquarū carniū. ¶ Hora autē 1 ordo sunt qm̄ opz vt ipsi non egeāt cibo 1 mordicēt stōm 1 fortasse faciunt cadere vtutē appetitiuā. imo cibētur ante motū eorū in hora qetis: 1 vt sepet cib9 eorū cibētur cibo pauco: 1 qñ allenlat flux9 admistrētur sup ventrē empl'a stiptica ex eis q̄ scis. ¶ Uerū in hñtib9 puos vmes meli9 ē vt eorū cibi sint ex gñe illorū q̄ sunt boni chimi 1 velocj digōnis: nā virt9 eorū fm semitā oppōnis nō ꝯuenit ad eos oino: 1 cū sunt boni chimi oino minorat cib9 corrupt9 q̄ est mā eorū.

¶ De cura casus 1 ꝓiectiōis sup vētrē. Ca. xj.

Rectius in oib9 illis est vt extrahat san. si pol'e ē 1 det in potu post illd thuris 1 san. dra. 1 luti armeni 1 karabe oluj añ. ʒ. i. cū triplicato subtili. ¶ Et si fuerit sputum san. aut fluxus ei9 ꝑ anum aut vomitus ipsi9 ponat in ipsa lurat. i. opij et post hoc oz vt tu ꝯsideres illud qd diximꝰ in. c. ꝓstratiōib9 in lib. q̄ est post istum.

¶ Fen. xvij. De egritudinib9 ani: et ē tractat9 vnus.

¶ Sermonis vlis de egritudib9 ani. Ca. j.

Scias q egritudies ani sunt difficiles ad sanādū ꝓpea q̄ aggregātur in eo. Qm̄ est callis: et q est iuersum penetrās ab iferiori vsq ad supius. Et q est vehemētis sensus: et q est posit9 in iferiori. ¶ Q ergo ē callis ꝯuenit ad eū fex ol hora: et mouet ipm̄: et addit in dolore ei9: et diminuit eū a qete cū qua ꝯplet receptio iuuamētū medicināy: et nō pōt nā facere rectificationē. ¶ Et q ē iuersus difficilis fit adherētia medicināy ad ipsuj. ¶ Et qm̄ ē vehemētis sensus multiplicat dolo: ei9 et multitudo doloris attrahit. ¶ Et qm̄ ē posit9 i iferiori facilis fit descēsus supfluitatū ad ipj: et ꝑpe qm̄ obedit ad receptionē e arū debilitas q̄ ē cū eo. ex nocumēto qd est in ipo ex emorroydib9.

¶ De emorroydib9. Ca. ij.

Scias q multotiens existimat aliqs q habeat emorroydes et non hj nisi vlcera in recto et in eis que sunt sup ipm̄: opz ergo vt cōsideretur illud. ¶ Et emorroydes qdē diuiduntur per spēs diuisionis famose in verrucales: et sunt deteriores earū et in vueas: et in morales. ¶ Et vrucales sunt silesver

tu cis puis. ¶ Et vuee sunt late rotũde purpurei co-
loris aut ad purpureitatẽ declines. Et morales sunt
molles sanguinee. ¶ Et sunt de emorroidibus emor
roides q̃ sũt.q. vesice. ¶ Et diuidunẽ emorroides di
uisiõe alia.i. exteri⁹ natas ꝛ ꝑfũdas: ꝛ sũt detetiores
eaꝝ ꝛ ꝓpe ille q̃ tendũt ad ptẽ virge: qñq3.n. strigũt
vrinã cũ aꝑatiõe ꝛ nate exterius apparẽtes sunt vne
triũ. De ꝑfundis ãt q̃dã sũt sanguiee: ꝛ q̃dã sunt nõ
sanguinee. ¶ Et diuidunẽ emorroides i aptas fluen
tes ꝛ currit qñq3 res plima pp aptionẽ venaꝝ plima
rũ: ꝛ i surdas cecas de q̃b⁹ nil currit. ¶ Et plĩn q̃de3
gñanẽ emorroides ex melĩa ꝛ san. melico. ꝛ parum
gñanẽ a flate: ꝛ cũ gñanẽ ab eo gñanẽ.q. ipe sint vesi
ce: ꝛ.q. sint vesice vẽtriũ pisciũ. Et verucales sũt ꝓpin
q̃ores ad h° vt fiãt de melĩa. ꝛ morales de sanguie ꝛ
vue iter istas ꝛ illas. Et nõ ẽ poẽ vt accidãt emorroi
des nisi apianẽ orificia venaꝝ i ano fm q dixit. G. ꝛ
pp h° multiplicanẽ cũ vẽto austrio ꝛ i regõe austria.
¶ Et ñ o3 q i emorroidib⁹ aptis currẽtib⁹ san. flux⁹
retineaẽ: dõec pueiat ad debilitatẽ ꝛ mollificatõ3 ge
nuũ ꝛ cõprehẽsionẽ sincopis: ꝛ videaẽ san. nõ niger
ꝛ meli⁹ ẽ vt exhaẽ paulati ꝛ nõ subito. Et cũ i mulie-
rib⁹ declinat san. emorroidaꝝ ad matricẽ ꝛ egrediẽ i
mẽstruis iuuaẽ eo. Et o3 vt fiat ẽt illũ arte: ꝛ ꝓuocẽẽ
mẽstrua eaꝝ. ¶ Et plĩmis q̃ h̃ñtib⁹ emorroidas ad
est color ꝓp̃us eis ꝛ ẽ citrinitas ðclinãs ad viridita-
tẽ. Et multotiẽs accit h̃ñtib⁹ emorroidas flux⁹ san.
nariũ ꝛ remouenẽ emorroides. ¶ De cura. Ca. iij.

Oportet vt in iceptiõe rectificeẽ corpus ꝛ euetur
san. malus. ita vt flõmeẽ saphena ꝛ vena q̃ est a
posteriori pte calcãei ꝛ vena almabit ẽ fortior vtrisq3
eaꝝ ꝛ vẽtosatio ei⁹ q̃ ẽ inter vtrasq3 spatulas cõfert
ad eas: ꝛ ad h̃uores melancolicos. ꝛ cureẽ epar. aut
splẽ si oportuerit pp societatẽ eius q̃ gñaẽ ex eo de
san. malo. ¶ Ampli⁹ si ñ fuerit dolor n3 iflatio ñ erit
tũc pluria necitas curatiõis eaꝝ: nã eaꝝ curatio qñ3
ꝑducit ad fistulã ꝛ ad ragadias. ¶ Ampli⁹ studiũ in
tendaẽ in lenificatiõe nãe vt non noceat durities fe-
cis ano ꝛ magnificeẽ labor. Et meli⁹ est vt sit illud cũ
solutiuis ꝛ lenitiuis q̃ sunt ex medicis ex q̃bus iuua
mẽtũ affereẽ emorroidibus sicut pillule de bdelio et
pillule de alfeluzaharagi ꝛ pillule amallei: ꝛ pillule
q̃s dicã. ¶ Et o3 vt studiũ ipẽdaẽ i apiendo surdas ꝛ
faciẽdo vt currat sanguis ex eis q̃tũ possibile ẽ vsq3
quo ðbiliteẽ ꝛ egrediaẽ san. rube⁹ clar⁹ in quo nõ sit
nigredo. ¶ Q̃d si nõ sufficit sit regimẽ ei⁹ cũ incisiõe
emorroydaꝝ ꝛ deiectiõe eaꝝ iciðẽdo aut exiccando
eas aut adurẽdo ip̃as cũ eis q̃ faciũt illũ. Et scias q
i sanguine q̃ currit ab emorroydib⁹ ꝛ ex ano ẽ securi
tas ab herpete estimeõ ꝛ mania ꝛ melĩa ꝛ epilepsia
melãcolica ꝛ herisipila: ꝛ ab illis q̃ sunt sicut miliũ et
a cãcro ꝛ excoriatiõe ꝛ scabie ꝛ glabrie ꝛ lepra ꝛ pleu
resi ꝛ piplemmõia ꝛ phrenesi. ¶ Et qñ retineẽ san. ex
eis ꝯsuet⁹ timeẽ aliq̃ eaꝝ egritudinũ ꝛ tieẽ hydropi
sis pp illũ q̃ accit i ep̃e de aꝑate malo ꝛ duro ꝛ cor
ruptiõe cõplõnis ꝛ retineẽ ptisis ꝛ dolores pulmõis
pp expulsiõe3 san. mali ad ip̃3. Et qñ cursus faẽ acci
dere sincopi: sumaẽ sauic ordei cũ spodio ꝛ luto ꝛ de
tur i potu ex calõ paulati. ¶ Et medicine q̃ que ad
emorroidas cõueniunt alie sunt apientes eas: alie
cõsolidãtes ꝛ alie sunt cõstringẽtes san. ꝛ alie sũt ici
dẽtes eũ: ꝛ alie sunt sedatiue doloris. ꝛ sũt aut q̃ bibũ
tur: aut suppositoria: aut epithimata ꝛ empla: ꝛ lini
mẽta: aut pulueres aut suffumigatiões: aut aque in
quibus sedaẽ dolor: aut restrictiua: ꝛ oĩa illa: aut sũt
singularia: aut cõposita. ¶ Et scias q pillularum de
bdelio iuuam[m] in emorroydib⁹ h̃ñb⁹ ꝑiodos apparẽs
est eis: ꝛ ñ sũt multi iuuamẽti in eis q̃ sunt sine nõ h̃ñ
tes ꝑiodos. Et qñ aggreganẽ ragadie ꝛ aꝑa cureẽ i
p̃mis aꝑa: deinde emorroydes. ¶ Et oleum de chris
somillis in q̃ resolutũ est bdeliũ valet ad emorroy-
das ꝛ ragadias. ¶ De regimine incisionis
emorroydarum ꝛ adustionis earum. Cap. iiij.

Casus emorroydaꝝ qñq3 fit cũ incisiõe ꝛ qñ3 fit
cũ medicinis acutis. ¶ Cũ ergo sunt emorroy
des plures numero nõ o3 vt incidanẽ oẽs simul: im
mo o3 vt audiaẽ p̃ceptũ hyp. ꝛ dimittaẽ vena ex eis
deinde curenẽ immo rectius est vt curentur icidens
do vnã post vnã: ꝛ toleraẽ illũ: ꝛ i fine rei dimittatur
vna ex qua curant san. corrupt⁹ cui⁹ exit⁹ ex ea ꝯsue
tus est in nã. ꝛ illud icisu3 si fuerit apparẽs erit ei⁹ re
gimẽ facili⁹: ꝛ si fuerit ꝑfundũ erit regimẽ ipsi⁹ diffi
cili⁹: nã recti⁹ est vt ligeẽ radix ei⁹ cũ filo sete: aut li-
no aut pilo forti ꝛ dimittaẽ: tunc si ceciderit ꝑ illud bñ
erit: ꝛ si nõ: exꝑianẽ sup illũ medi[c] incisiue ꝛ si nõ ici
daẽ. ¶ Profunda ṽo idiget vt exhaẽ deinde incidaẽ
exctio q̃d qñ3 fit cũ instro sic fit vẽtosatio cũ igne. et
quocũq3 mõ fit ponaẽ sp anũ donec egrediaẽ. deins
de retineaẽ cũ instr̃o exctiõis. ¶ Et si nõ timeẽ veloci
tas reditiõis dimittaẽ vẽtosa hora vna dõec aꝑeẽ lo
cus: ꝛ nõ redeat: ꝛ qñ3 ligaẽ velociẽ cũ filo ligatione
aꝑante ꝛ remanet emorroys exteri⁹. ¶ Et qñ3 fit cu3
midicis extrahẽtib⁹ sic vt sumaẽ succus cẽtauree et
aneti humidi ꝛ staphisagria ꝛ ꝯficianẽ illa oĩa cum
melle ꝛ liniaẽ cũ eis anus: ꝛ supponanẽ i melle. Ip̃a
eñ cõmouẽt egõnẽ ꝛ ꝑducũt ad h° vt appareat an⁹
ꝛ faciãt ip̃3 exire. Et admistreẽ nitru3 ꝛ fel tauri aut
admistrenẽ pip ꝛ nitꝝ: aut aggregeẽ ad illũ q̃d ẽ ex
illis succ⁹ bucormarie: aut staphisagrie. Et ex bonis
est flõmia basilice añ icisiõe3 ꝛ ligationẽ ꝛ cũ volue-
rit abscideẽ retineat illũ q̃d abscindit ex eo q̃d appet
aut q̃d factũ ẽ appens cũ istr̃o exhẽdi: ꝛ trahat ip̃m
ad seip̃3: deiñ icidat illũ ex radice ip̃i⁹ cũ acutiore re
ꝛ penetrabiliore re. ꝛ nõ o3 vt ꝑtrãseat radicẽ ei⁹ ꝛ in
cidat aliq̃d ex eo q̃d ẽ ifra ip̃3 ꝛ ꝑducat ad nocumẽs
ta ꝛ aꝑata magna. ¶ Et qñq3 ꝑducit ad malitiã ꝛ dif
ficultatẽ ꝛ dimittaẽ san. fluere vsq3 quo timeaẽ debili
tas: deĩde retineaẽ san. cũ restrictiuis que dicemus.
¶ Et si nõ fluat sang. multiplice flõmia ex basilica.
¶ Q̃d si tolereẽ vt sanguis educaẽ cũ apitiuis p̃dcis
ꝛ fluat san. ex eis erit rectu3. ¶ Et si nõ timeaẽ casus
ṽtutis ex dolore in eo sufficit in hoc q̃d est sic succus
cepe. ¶ Et si voluerit vt audeat liget ꝑuã ex radice
sua ꝛ magnã ex medietate sua: aut s3 diuisionẽ aliã.
¶ Et ne aꝑetur et doleat. Et illud est vt desup pona
tur cepe elixatũ: aut porrũ decoctũ ꝯfectũ cũ butyro
ꝛ sedeat ille q̃ curaẽ in aq̃s stipticis decoctis in cur-
cuma in aceto: ꝛ aq̃ in q̃ decocte sunt galle: ꝛ cortices
granatoꝝ: deĩde cureẽ cũ his que faciũt nasci carnẽ
ex maram: vt nõ aꝑeẽ. ¶ Et intentio in ligatione est

ꝑpatio ad penetrãdũ ꝟtutẽ medicinaꝝ facientiũ ca
dere emorroydaliũ in ea. ¶ Et cũ vides anũ apari ꝛ
dolorẽ icurrere vehementẽ ex hꝰi curis: tũc neciuz ẽ
vt suffumiges cũ bdellio ꝛ adipe gibbi camelli ꝛ em
plastres cũ emplis ꝑdcis: aut emples cuz pãe aldar
mache ꝛ vitelo oui ꝛ pauco oleo. ¶ Et encatisma in
paisso arahadiu ẽ mirabil iuuamẽti: ꝛ sedat dolorez
lcisiõis ꝛ silia. ¶ Et encatisma i aq̃s i q̃bꝰ ꝺcocta sũt
lenificatiua ꝛ ẽbroca cũ eis: ꝛ sũt aq̃ i q̃bꝰ ꝺcocta sũt
semẽ lini ꝛ altea ꝛ semẽ eiꝰ ꝛ porroꝝ ꝛ illis silia. ¶ Et
ex eis q̃ ꝓpa sũt apatibꝰ ani sup emorroydas sunt ce
ruse plũbi. ℥.iij. succudus. ℥.i. lytargirij. ℥.ij. masticis
℥.iij. aggregẽt cũ succo iusq̃ami. ¶ Et oz vt lẽiat nã
ꝛ nõ dimittat sex idurari i ano. ꝛ curet retẽtio vrine si
acciderit lenificãdo apa ꝗ̃uis oporteat vt ꝓhibeat
introitꝰ vacuitatꝫ die ꝛ nocte ꝓpe pꝰ fluxũ san. fortẽ.
¶ Cũ ãt nõ ꝑuenit ad hᶜ vt fiat icisio emorroydarũ
cũ instr̃o aut ligatõe imo cuz mediᵃ pulueriżet sup
eã mediᵃ acuta: q̃m ip̃a corrodet eã ꝛ mundificabit
ip̃az ꝛ appebit caro sana. ¶ Si aũt doleat sedeat in
aq̃s stipticꝫ ꝛ curet añ illꝫ cum butyro plimo posito
sup eã deiñ curet cũ eis q̃ sũt sic̃ marã ꝺ cerusa ꝛ ly-
targirio ꝛ marã fcõ ex eis ꝛ aq̃s solatri ꝛ alkekẽgi ꝛ
couãdri. Et q̃ñz ñ dissoluit dolor absꝫ administratiõe
mediᶜ acute i vice vna. q̃r oz vt admistret medicam̃
acutũ. ꝙ si dolor sanet curet curatiõe ꝑcedẽti: deide
reiteret. ¶ Et nõ fit medicamẽ acutũ nisi cũ exicca-
tõe: q̃m ẽ leuiꝰ ꝛ i fine rei denigratur ꝛ cadit. Et me
dicamẽ q̃ꝺ acutũ ẽ dicabardich ꝛ alcaldicõ ꝛ q̃ sunt
silia illis ¶ Et q̃ñz denigrat elixet caul cũ oleo ꝛ po
nat desup: ꝛ sedabitur dolor: deiñ iteret ꝺõec cadat.
¶ Sc ãt sup moralẽ ꝛ eas q̃ ip̃i sũt siles pulueriżẽtur
attrimẽta exiccabũt eas et ꝺijciẽt eas. ꝛ q̃ñz icidunt
ẽt. Et flõmia ꝛ fluxꝰ vẽtrꝫ neccie sũt i eis. ¶ Et pulue-
rizatiões ꝛ suffũigatões ꝛ epithiata fiũt i eis. ¶ De
regie appitõis emorroydaꝝ surdaꝝ ꝛ appitõe eaꝝ. C.v.

O Pz i p̃mis vt leniãt cũ balneatiõibꝰ ꝛ fiat
iuuaᵐ ad aptionẽ eaꝝ cũ flõmia saphene ꝛ ve-
ne almabit. ¶ Et vnctionibꝰ ex eis q̃ sunt sicut oleuz
de persicis ꝛ de medulla crysomilloꝝ et de amigdal'
amaris: ꝛ cortex piguedinis gibbi camelli ꝛ medulla
cerui: ꝛ bdelliũ ꝛ alia singularit et cõposite. ¶ Dein
de admistret sup eas succꝰ cepe fortꝫ. et q̃ñꝗ põit in
eis succꝰ bucornariẽ. et q̃ñz ponit cũ hoc aliq̃d ꝺ la
cticinijs de staphisagria et stercore colũbino: q̃m ip
suz apit ꝑculdubio. Et q̃ñz cõficit aspaltũ et galba-
nũ: et q̃ igrediunt in hoc et silr folia rute et oleũ ala
choen ip̃z ꝓuocat san. et ãplifica porros. ¶ Et medi
camẽ de mirabolãis cũ scibꝰ subtiliatiuis cũ iuuam̃
to suo i emorroydibꝰ ꝓuocat san. s. san. emorroyda-
rũ ꝑꝑ illꝺ q̃ꝺ i eo ẽ de scibꝰ subtiliatiuis. ¶ Et ex eis
q̃ ꝓuocãt san. ẽ vt sumat pulpe collo. ℥.iij. et amigd.
amaraꝝ. ℥.iiij. fiant ex eis licinia lõga ꝛ retineant in
ano ꝛ ꝑmutẽt ol hora: ꝛ sint. v. licinia i. v. horꝫ. ¶ Cũ
ꝙ dolor fit fortior ponat in ano liciniũ ex oleo ros. ꝛ
flomet saphẽa: ꝛ q̃ñz apit eas ex obuiatõe suipsiꝰ.
¶ De fmiõe mediciaꝝ emorroydaliũ suffumigatio-
num ꝛ pulueriżationum. Cap.vi.

R Ectiꝰ ẽ vt leniãt añ pulueriżatões fortes cũ sar
cocolla dissoluta i aq̃. ¶ Et si tolerauerit dolo
rẽ liniat intꝰ cũ psilotro balnei ꝛ toleret paꝝ: deiñ ab
luat cũ vio stiptico: deiñ pulueriżet puluis sup emor
roydas. s. cortices eris vsti soli ꝛ cũ plumbo adusto.
¶ Et iteꝝ herugo eris ꝛ cãtarides ꝛ sal ãmoniacus
pulueriżẽt sup eas ꝛ sumat illꝺ cuiꝰ ꝑterijt relatio ex
butyro ꝛ silibꝰ. Et fortius istis ẽ vt sint ꝯfecta cũ vri-
na ifãtꝫ: ꝛ hoc currit cursu medicamis acuti. ¶ Que
ãt sũt ꝯueniẽtiora illo ꝛ leuiora sunt sic̃ cinis nucꝫ cu
p̃sti lauatus cũ vino ꝛ cinis oui ꝛ cinis ossiũ dactilo-
rũ ꝛ lupini sicci amari adusti. ꝛ silr ossa dactiloꝝ adu
sta. ¶ Et ex eis q̃ currũt cursu ꝓꝑetatuz ẽ vt sumatur
cap̃ piscis saliti ꝛ exiccet approximãdo igni ꝛ miscea
tur cũ tãto casei veterꝫ ꝗ̃tũ ip̃z ẽ ꝛ pulueriżet sup cir
culũ. Et silr cinis caude piscis saliti. ꝛ nigella ẽ ex plu
ribꝰ bõis mirabil' iuuamẽti. Et de eis sũt suffumiga-
tões. ꝛ coꝝ fortior ẽ anacardꝰ solꝰ aut cũ reliq̃s me-
dicis ꝛ cũ arsẽico ꝓpe: ꝛ arsenicõ solũ ꝛ sulfur ꝛ lacca
sola reliq̃ ãt mediᶜ st sic̃ radix anisudẽ: ꝛ ra. oleãdri ꝛ
alusturgat ꝛ radix lilij: ꝛ ra. cappꝫ: ꝛ ra. collo q̃n. ꝛ ra.
alhãmel ꝛ vene i ictoꝝ ꝛ se. porri. ꝛ sinapis ꝛ stercus
cãeli ꝛ alkali ꝛ fimꝰ colũbinꝰ: ꝛ alusnẽ ꝛ galbanuz et
sarcocolla admistrẽt iste meᶜ singulr ꝛ aggregati ꝛ
ponat aliq̃d de anacardo ꝛ ꝯficiãt cũ olo ꝺ ꝺiusꝫ ꝛ
fiãt ide tro. ꝛ fuenit vt fiat cũ eis suffumigatio. Et ex
eis q̃ ꝯfert i eis sunt alusnẽ ꝛ galbanũ ꝛ sarcocolla: ꝛ
stercꝰ cãeli ẽ iuuatiuũ. ¶ Et q̃ñz suffic̃ suffũigatio scꝫ
cũ tamarisco mltotiẽs ꝯtinue. ¶ Suffumigatio ꝯpo-
sita. ℞. radicꝫ capparꝫ. ꝛ ra. apij q̃ ẽ extior ꝛ foliorũz
oleãdri ꝛ ra. spine q̃ ẽ extior ꝛ maru. ꝛ ra. lilij ꝛ ana-
cardi oluz ꝑtes eq̃les ꝛ fiãt ex eis auellãe cũ olo sam
bacino ꝛ admistrẽt suffumigãdo. Et dixerũt q̃dã ꝙ
suffumigatio cũ folijs myrti iuuatiua ẽ valꝺ. ꝛ silr cu
tis nigra excoriata cũ sale ãmoniaco. ¶ Et hec suffu
migatio q̃ñz fit cũ traiectorio igenioso posito in ano
ab extrẽitate ꝛ suffumigat i ip̃o: ꝛ q̃ñz fit cũ vase ꝑfo
rato sup q̃ꝺ sedet: ꝛ q̃ꝺ ꝯueniẽtiꝰ est ad ip̃z calefaciẽ-
do est stercus camelli. ¶ De liquidis q̃ ponũt su
per eas ꝛ quibus embrocantur. Cap.vij.

D E eis sunt fortes acute sicut aque in q̃bꝰ ꝺeco-
quunt calx viua ꝛ alkali ꝛ arsenicũ ꝛ allea: dei
de ꝯficiant cũ eis calx ꝛ alkali. ꝛ aq̃ aluminose bibi-
te: ꝛ in ablutiõe admistrate sunt ex eis q̃ retinẽt cur-
sum eaꝝ. ¶ Epithimata sumat frumẽtũ humidũ q̃ꝺ
scindat in q̃tuor ꝑtes ꝛ ponat i vase ꝛ fundat sup ip̃z
vrina cameli pascẽtis: ꝛ ꝓpe arabici ꝛ submergendo
ip̃m ꝛ ponat in sole estiuo ꝛ restauret cum vrina quo
tiẽs minuit. est. n. vehemẽtis iuuam̃ti ꝛ ꝺeijcit eas ꝑ
culdubio. ¶ Et q̃ñz fit linimẽtũ cũ myrrha aliq̃tiẽs:
nã ip̃a corrodit emorroydas. ¶ Et in aq̃ silique hũi-
de submergat lana ꝛ ponat sup emorroydas: q̃m ꝑ
eã destruunt olo. ꝛ si fiat fricatio cũ ea semꝑ faciẽt il
lud. sic̃ fit i ꝟrucis. ¶ Et silr cucu. capparꝫ hũidꝰ. Et
vnctiones butyꝝ verꝰ ꝛ oleũ de nucleis chrysomillo
rũ ꝛ oleũ de nucleis ꝑsicoꝝ ꝛ piguedo gibbi cãeli et
oleũ alcabuti ꝛ oleũ ꝺ alcãna. ¶ Et licinia ꝛ supposi
toria submergat cottũ in melle ꝛ pulueriżet sup ip̃z
nigella adusta: ꝛ admistret. Et q̃ñꝗ fit liciniuz adu-
stũ factũ ex vtroꝗ arsenico ꝛ silibꝰ. Et pote q̃ꝺ ẽt vt
ex medicis pulueriżabilibꝰ admistrent licinia cum
melle. ¶ Et ex eis q̃ sunt mirabilia: sed sunt difficilia

⁊ acuta ē vt īcidat̄ radix dracōtee ī frusta pua: ⁊ īfūdant̄ ī vīo noctē ⁊ die: deīn retineat̄ q̄tū posse ē. ¶ Et q̄dā experti fuerūt de nenufare q̄ qn̄ fit ex eo tēta cōfert: ⁊ cristio q̄ sedat dolorē. ¶ Et de eis q̄ bibūt̄ sūt pille de bdellio s̄m d̄scriptionē notā. ⁊ ille q̄ sunt cū cucurbita ⁊ ille q̄ sunt cū guadai. Et ex eis sūt pille aldedide. Et eaꝝ d̄scriptio ē hec. Mirabolāoꝝ ⁊ bellericoꝝ ⁊ kemblegi ⁊ ēblicoꝝ ptes eq̄les ⁊ bdelu egyptiaci ptes. v. dissoluant̄ cū oleo de chrysomillis: donec submergant̄ ⁊ ꝯficiant̄ cū melle ⁊ fit ex eaꝝ dos. ex. ij. ʒ. vsq̄ ad auf. iij. Et pille de sādaraca d̄scriptio eaꝝ ē hec: sandarace corticꝫ ouoꝝ fumiterre se. porri ptes eq̄les salis āmōtaci po. ʒ. scorie ferri ptes. iiij. fiāt ex eis pille sic nabac. ⁊ dos eaꝝ fit ī māe. vj. pille vsq̄ ad. vij. pillas ⁊ ꝯmouet coitū. ¶ Et iteꝝ. ℞. mirab. nig. ⁊ bellericoꝝ ābo ꝝ an̄. ʒ. x. cucurbite aduste ʒ. 7. karabe. ʒ. iij. acori. ʒ. ij. bdelij. ʒ. xx. īfundāt̄ ī aq̄ porri ⁊ fiāt ex eis pille ⁊ administrent̄. ¶ Et ex eis q̄ expta sīt ē illō q̄. ℞. scorie ferri ⁊ se. porri ⁊ se. ameos oluꝫ. an̄. ʒ. i. fructꝰ capparis sicci. ʒ. iij. dosis eiꝰ sit pugillꝰ cū aq̄ porri. ¶ Et iteꝝ sumant̄ mirab. nigri frixi cuꝫ butyro vaccino cum aq̄ porri ⁊ oleo de nucibꝰ ⁊ trifera de ferrugine ferri. ¶ Et iteꝝ scorie ferri cribellate trite. ʒ. iiij. cū. ʒ. ij. nasturtij albi: det̄ ī potu ex eo ī ieiunio in. ʒ. i. aq̄ porri pōdꝰ. ʒ. ij. ⁊ oleū de nucibus ēt. Et iteꝝ sumat̄ arist. lō. ⁊ piretrū ⁊ tribuli ⁊ amigd. amare: ⁊ ameos ⁊ ꝓijciat̄ desup pugillꝰ farine ordei ⁊ ꝯficiant̄ cū aq̄ porri ⁊ oleo de chrysomillis. ¶ Et iterum sumant̄ sauine mūdate recētis. ʒ. x. ⁊ īfundant̄ ī aq̄ porri aliq̄bꝰ diebꝰ ⁊ exiccet̄ ī vmbra ⁊ terat̄ ⁊ addant̄ ei se. alharmel ⁊ anindē carmeni ⁊ nasturtij albi ⁊ fenugreci: ⁊ ameos olum an̄. ʒ. viij. ferueāt nasturtiū alharmel cū oleo de nucibꝰ ⁊ oleo de chrysomillis ⁊ terant̄ reliq̄ remanētia ⁊ aggregent̄ ola ī vase vitreato: aut scutella vitreata ⁊ potio sit ex. i. auf. vsq̄ ad. ij. auf. ¶ Et ex eis q̄ electa sunt ⁊ expta ēvt ī potu sumat̄ galbani sicci pōdꝰ. ʒ. ij. cū aq̄ nā ipꝫ remouet eas: ⁊ si in potu sumat̄ tribꝰ vicibꝰ nō redibūt ¶ Et serapinū ⁊ storax sunt ex summa bibitoꝝ q̄ bibunt̄ ad emorroydas. ¶ Et si nā est lenis ꝯfert suffuf myrab. cū semibꝰ ⁊ ipꝫ ꝓuocat san. ¶ Et ex illis q̄ ꝯferunt eis est assiduatio comestionis amigdalarū amaraꝝ cū melle. ¶ Trifera āt cū scoria strīgit san. Et ꝯfert emorroydibus.

¶ De sedātibꝰ dolorē emorroydaꝝ. Ca. viij.

SUmant̄ sapini ⁊ bdelij subalbidi. an̄. ʒ. ij. storacis. ʒ. i. opij. ʒ. ʒ. olei de nucleis chrysomilloꝝ. ʒ. i. ʒ dissoluant̄ gūme in eo: ⁊ ponat̄ desup pōdꝰ. ʒ. ʒ. de castoreo. ¶ Et iteꝝ nenufaris exiccati po. i. altee po. ʒ. ¶ Et iteꝝ mellīloti lētium excorticataꝝ āboꝝ an̄. po. i. ꝯiungant̄ cū vitello oui ⁊ oleo ro. ¶ Et iteꝝ folia altee ⁊ mellilotū ꝯfcā cū vitello oui ⁊ oleo ro. qn̄ ponunt̄ sup diaq̄lō cū oleo ro. ⁊ aliq̄tulo croci. ⁊ opij. ¶ Et rob ē iuuatia. ¶ Et adeps anatꝫ ē vehemētis iuuamēti. ¶ Et iteꝝ cācer fluuialis ysopꝰ hūida adeps rnū capraꝝ cera alba. ¶ Et iteꝝ ꝓpe cū apāt ꝯuenit vt sumant̄ camōilla ⁊ mellilotū ⁊ paꝝ croci ⁊ terant̄ ⁊ ꝯficiāt̄ cū mucillagine se. lini. ⁊ triplicato. et addat̄ ad hꝰ camillō qd dicemꝰ in. c. ficteris. Ipꝫ eīm ꝯfert ⁊ sedat dolores īcisionis ⁊ ligationis ⁊ apātis.

¶ De restrictiuis cursus emorroydaꝝ. Ca. ix.

DE illis sunt ea q̄ restringunt cursuꝫ īcisionis: et sunt fortiora et meliora q̄ vt sint cauterizātia. ¶ Et de illis sunt ea q̄ retinēt cursuꝫ eruptiōis: et illa q̄ retinēt san. īcisiōis sunt attrimēta: ⁊ iteꝝ q̄ sunt sicē pluerizatio ex aloe et thure et san. dra. et balaustijs et scief memite et silibꝰ pluerizet̄ et liget̄ ligatura forti. ¶ Et iteꝝ pili leporꝫ: aut tela arāee cū albumie oui et īuoluat̄ pluere galīci et liget̄ vsq̄ q̄ sigillet̄. Et q̄ ex eis fortia sūt: sūt sicē alcolcotar cū acatia ⁊ gallis deīn liget̄ forti. ¶ Qd si nihil ꝯferat coq̄t̄ cū cotto submerso ī olo calo feruēte ⁊ retiebit sā. deīn pluerizet̄ d̄sup restrictiua: ⁊ ī hꝰ ē tīor spasmi. ¶ Earo q̄ sūt īfra illa sūt stiptica nota. et aq̄ ī q̄bꝰ d̄coquūtur stiptica: aut vinū stipticū ī q̄ d̄coquunt̄ cortices ⁊ galle. ¶ Et ex eis q̄ bibunt̄ ad illō ē trifera minor in q̄ posita ē scoria ferri īfusa ī aceto hebdomada vna a q̄ colet̄ acetū ⁊ fricet̄ ipa in sartagine: ita vt bibat ipm deinde teratur sicut puluis subtilissimus.

¶ De cibatiōe hn̄tiū emorroydas. Ca. x.

OPortet vt alienēt a se oē grossum ex carnibꝰ et rebꝰ lenibꝰ. Et oē adurēs san. ex attaguebil ⁊ seminibꝰ: nisi s̄m q̄titatē iuuamēti ⁊ opꝫ vt comedāt ea quoꝝ digō ē velox. ¶ Et fiat cibꝰ coꝝ bonꝰ ex carnibus ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ alessidabegi pinguibꝰ ⁊ aludebenet ⁊ cirabeiet: ⁊ aq̄ cicerꝫ. Et sisaminū dlce eis ꝯfert. Et nux īda cū penidijs ꝯfert eis. ¶ Qd si fuerit illic solo ⁊ cursus sup̄fluꝰ san. ꝯfert cibꝰ factꝰ ex rizi et ḡnatꝫ cū passis. ¶ Et eoꝝ olea sint oleū de keruа ⁊ oleū de nuce īdica ⁊ oleū amigdalinū ⁊ oleū de nucleis. chrysomilloꝝ ⁊ piguedo gibbi cameli ⁊ adipes laudabiles ⁊ ꝯfectio ex vitellis ⁊ ex porrꝫ ⁊ pauco cepe: ⁊ penidij. ¶ Et sicꝰ sunt meliores eis q̄ dactili.

¶ De apātibꝰ calis ī ficteri ⁊ herisipilla. Ca. xi.

DE illis sunt īcipiētia ⁊ fcā post dolores emorroydaꝝ ⁊ successione curationē emorroydarū cū īcisiōe ⁊ mediciaꝝ acutaꝝ. Et cū apāta collectionē faciūt ⁊ fiūt vlcera timet̄ sup ea q̄ fiant fistule ꝓp hꝰ ḡ an̄ maturationē apiant̄. ¶ Et opꝫ vt ī administret̄ flōmia ī pn̄c hoꝝ apātū qn̄ꝫ. n. sedat̄ dolor solū. ¶ Et administret̄ sup eā marā de cerusa: aut liniant̄ cū albumie oui trito cū olo ro. ī mortario plūbi: aut stanni dōec ī ipo d̄nigret̄. ¶ Aut sumat̄ merdasengi. ʒ. v. emathitꝫ ceruse pōdꝰ. ʒ. ij. myrrhe. ℥. iij. sumach. ℥. ij. pulpe collo. ℥. i. olei sisami q̄tū suffic̄. ¶ Aut pōat̄ cū eis aliq̄d d̄ triplicato ⁊ vīo. ¶ Et adeps anatꝫ ē vehemētis iuuamēti. ¶ Et silr pāis coctꝰ cū aq̄ cū fit ex eo ēplꝫ cū vitellis ⁊ olo ro. ¶ Aut pāis mūdi lib. i. croci ℥. i. opij. ℥. i. administret̄ ī rob. ¶ Et silr ēplꝫ fcm̄ d̄ kerkēgi ē bonū valde. ¶ Et silr ēplꝫ fcm̄ de vitellis ouorū sorbiliū q̄ terant̄ ī vino stiptico: deīn misceant̄ cū cera ⁊ olo ro. ¶ Et qn̄ ptrāseūt initiū ⁊ nō sūt ab īcisiōe: administret̄ sup eā diaq̄lō marā ꝯq̄ssatū cū oleo ro. ⁊ paꝝ empli basilicō cū vitellis oui sorbilis. ¶ Et iteꝝ cepe ⁊ porri elixati cū camomilla. ¶ Aut maran ceruse cū āmōtaco. ¶ Et si fortis fiat dolor tūc folia iusq̄ami viridis exprimant̄ ⁊ sumat̄ ex aq̄ eaꝝ aliq̄d ⁊ misceat̄ cū aqua etiā: deinde infundant̄ in ea pāis ⁊ adiungat̄ ei vitelli oui non coagulati cum aliquo paro. i. ⁊ oleum ros. ⁊ fiat ex eo maran. ¶ Et iterum

q̄ñ ꝯfert vaporatio eq̄lis ⁊ sessio i aq̄ i q̄b⁹ decocta sunt ea q̄ sedāt dolorē sic semē lini t se. altee ⁊ malue et addit sup ea mucillago frumēti cocti cū aq̄ vsq̄ fiat sic pulꝰ. ¶ Et oꝫ vt redeam ad caplꝫ tenasmō. In eo nāq̄ ē cura bōa ad hᵒ ca. ¶ Et cū sūt ista aṗa te ꝑpinq̄ termini i ano ex ḡne eoꝝ q̄ aggregāt mā te cito ṗge ad ꝑforañ. añ maturationē vt nō extēdat mā ad ꝓfundum. ⁊ fiat fistula ⁊ iam narratur huius regimē ab hypocrate.

¶ De ragadijs ani. Cap. xij.

Ragadie i ano q̄ñq̄ sunt ꝑꝑ siccitatē ⁊ calitatē accñtes ei: q̄re scindit̄ a fece sicca ⁊ a q̄libet cā. Et q̄ñ fiūt ꝑꝑ vehemētiā dolorꝭ. Et q̄ñ fiūt ꝑꝑ aṗa calꝫ. Et q̄ñ ꝑꝑ ḡssitudinē fecꝭ vehemētē ⁊ siccitatem ipi⁹. Et fiūt ꝑꝑ emorroydas q̄ sciduntˀ ⁊ fiunt ꝑꝑ fortitudinē expulsiōis fan. ad oruficia venarum ani.

¶ De cura ragadiaꝝ. Cap. xiij.

Quedā me⁹ ragadiaꝝ sunt icarnatiue lubrificatiue ⁊ q̄dā sunt lenitiue ⁊ q̄dā humectatiue q̄dā curatiue aṗatis ⁊ q̄dā sunt ledētes lessu ꝓprietatꝭ: aut ꝓpinq̄ eis. ¶ Incarnatiue āt stiptice exiccatiue sunt sic galle nō ptusate q̄ bñ i aq̄ decoquunt̄: ⁊ pauco vino pōtico ⁊ admistret̄ ex eis epithima. ¶ Et forti⁹ illo ēt sumat̄ vzifur ⁊ balaustia ⁊ cerusa ⁊ merdasengi ⁊ plūbū adustū ⁊ scoria argēti ⁊ clymia ⁊ admistrent̄ cū oleo ro. ⁊ cera pauca. ¶ Et iteꝝ marā de cerusa notū: aut cerusa ⁊ stānum adustuꝫ ⁊ oleū ro. ⁊ albugo oui: aut scoria plūbi ⁊ semē rose. Et terant̄ ⁊ admistrent̄ i marā ⁊ sicca ⁊ adherētia. ¶ Et iteꝝ alcāne sumat̄ ṗs. j. ⁊ cere albe ṗtes. iij. dissoluat̄ cera cuꝫ oleo ro. ⁊ misceant̄: et sūt allzeiri exiccata. ¶ Et ex eis q̄ currunt cursu ꝓpetatuꝫ sunt cinꝭ ostracorū polipodisi eq̄li mēsura ⁊ folioꝝ oliue medietas vni⁹ ⁊ cuꝫ eis liniat̄. ¶ Et ex medicis iuuatiuis ēt ē illa q̄ ℞. lithargiri ⁊ ceruse ⁊ fricatiōis plūbi ⁊ olei iusdami albi ⁊ cere ṗtes eq̄les: olei ro. q̄ntuꝫ suffic̄. ¶ Et iteruꝫ adeps anatꝭ ⁊ thy⁹ ⁊ medulla ossiū cerui ⁊ semē rose ⁊ tucia ⁊ climia abluta ⁊ opiū ⁊ ysop⁹ hūida ⁊ succus ēdiuie ⁊ succ⁹ solatri ⁊ olꝫ ros. ⁊ cere paꝝ fiat ex eis ceratuꝫ. ⁊ i hᵒ q̄d cū rectificatiōe vulnerꝭ ē ꝓhibitio aṗatꝭ ⁊ rectificatio ei⁹: ⁊ expulsio dolorꝭ. ¶ Et ex eis i q̄b⁹ sedet̄ ē aq̄ cucumerꝭ i q̄ ferueāt solatrū ⁊ lētes ⁊ rose: ⁊ ordeuꝫ excorticatuꝫ ⁊ q̄ñ nō ē ṗrurit⁹ cōfert filoniuꝫ cuꝫ oleo myrtino. ¶ Et ex eis q̄ sunt fortis aggregatiōis ē vt sumat̄ olei sisamini ⁊ thurꝭ puri ⁊ alumis rotūdi oluꝫ añ. pōd⁹. ʒ. ij. ⁊ croci myrrhe āboꝝ añ. ʒ. i. glutinis allbat ⁊ cere āboꝝ añ. ʒ. xxij. aggregent̄ cuꝫ vino ⁊ oleo ro. ¶ Et ex medicis huius capli sunt me⁹ ꝯferētes cū eq̄tiōe lenificatiōe fcā cū adipib⁹ ⁊ iurib⁹ piguib⁹ ⁊ succꝭ ⁊ oleis: ⁊ glutinatiōnē faciētia sic amilū ⁊ puluis molēdini ⁊ dragagātū ⁊ silia. ⁊ aggreget̄ ad illas curatio ragadiaꝝ. ¶ De illa ē descriptio. ℞. ysopum humidā medullā vituli amilū ablutuꝫ adipē anatꝭ: aut gallie et oleū ro. Et ex illa ē vt sumat̄ medulla crurꝭ vaccini et asinini et amiluꝫ et liniat̄. ¶ Et iteꝝ marā bdelij adipis gibbi cameli et farie ordei ṗtes eq̄les medulle crurꝭ cerui et adipis cerui oluꝫ añ. ʒ. i. mumie. ʒ. 5. olei sisamini. ʒ. ij. amili amigdalaꝝ dragagāti oluꝫ. ʒ. i. ⁊ aggregent̄ cuꝫ oleo sisamino. ¶ Et olea iuuatiua in ragadijs i q̄b⁹ nō ē calitas plima ⁊ aṗa fine emorroydibus sunt oleū allzeiri: ⁊ oleū de lilio: ⁊ oleum de nucleis chrysomilloꝝ ⁊ oleū de nucleis ꝑsicoꝝ dissoluat̄ i eis bdelliū. ¶ Et ꝯfert eis suffumigatio cū bdellio ꝯfecto cū adipe. ¶ Aṗostas aūt q̄ñ aufert ⁊ ꝯfert i eis chimolea cū oleo myrtino ⁊ sessio i stipticis et oleo omphacino. ¶ Et iteꝝ decoquant̄ galle cū vino ⁊ fiat ex eis ēplꝫ. ¶ In ragadijs aūt emorrosaycis ē necīu vt sup eas admistret̄ marā ⁊ admistrent̄ ea q̄ bibunt̄. ¶ Et admistrent̄ pill'e de bdellio cū seraphino q̄ bibāt i nocte aut i die. Et q̄ñ currit ex ragadijs aliq̄d ⁹suat̄ cottū ⁊ sōmergat̄ i aq̄ anen ⁊ exiccet̄ ⁊ abstergat̄ cū eo an⁹ ⁊ duitent̄ stiptica exiccātia egōnē.

¶ De cibatiōe hñtiū ragadias. Cap. xiiij.

Oportet vt ipi deuitēt acetosa ⁊ stiptica exiccātia nām ⁊ sunt cibi eoꝝ alessidabegi ⁊ ea q̄ fiūt ex maluis ⁊ pinguedo gibbi cameli ⁊ adeps galline et anatꝭ. Et ꝯfert eis ꝯditū i alessidabegi ⁊ vitelli ouorū sorbiliū: ⁊ ꝓpe añ alios cibos. Et ꝯfectio de vitellis ouoꝝ ⁊ de porris ⁊ cepe cū butyro vaccino nō vehemētis fortitudinis ⁊ nux idica ⁊ auellane ⁊ penidij ꝯferunt eis. ¶ Et via cibatiōis eoꝝ est via cibatiōis hñtiū emorroydas.

¶ De mollificatiōe ani. Cap. xv.

Quādoq̄ fit ex ꝯplone palytica: aut frigore infra illā. Et ꝯplo q̄d palytica q̄ñq̄ ē ex humiditate subtili ibibita fꝫ plꝫ. Et q̄ñ fit ex hūiditate q̄ ē decliuis ad calitatē: ⁊ ē ei⁹ calitas cā ibibitiōis ei⁹: ⁊ cognoscit̄ illa calitas ꝑ tactū. ¶ Et q̄ñq̄ fit ꝑꝑ emorroydas ⁊ ligationē emorroyde: aut lesiōe ei⁹: cū lacerto aduenit nocu^m cōe. ¶ Et q̄ñ fit ꝑꝑ casuꝫ super dorsum: aut ꝑcussionē nocentē: q̄ñ stringit neruos: aut rūpit eos: ⁊ hoc fit subito ⁊ nō ē ei curatio. ¶ Cōplonalis ṽo accit paulatim ⁊ recipit curationeꝫ. Et accit ex mollificatiōe ani exit⁹ fecis inuolūtarie. Et q̄ñq̄ ē illic tēsio ad exteriora silis mollificatiōi: ꝑꝑ illud q̄d seq̄tur ipaꝫ de exitu fecꝭ inolūtarie. ¶ Et mltotiēs seq̄tur colica ꝑꝑ illō q̄ aduenit neruo ꝯstrictiuo de tēsiōe ⁊ scit̄ ꝑ tactū duritiei. Et q̄ñq̄ ē mollificatio cum sensu. Et q̄ñq̄ est cum destructiōe sensus ⁊ illa q̄ est cum sensu est incolumior.

¶ De cura. Ca. xvj.

Si fuerit cā ei⁹ frig⁹ vehemēs cuꝫ mā: aut absq̄ mā sedeat i aq̄s cucume. in q̄b⁹ sunt cocta saulina ⁊ costus ⁊ nux cupressi ⁊ spica: ⁊ aliq̄d de sināto. ¶ Et si idiget fortiore illo clysterizet̄ cuꝫ medicia nominata euforbium ⁊ admistrent̄ sup ipꝫ ea que sunt sic oleum costinū ⁊ alia. ¶ Et si fuerit mā faciēs humiditatē in qua sit calitas aliq̄ q̄ scit̄ ꝑ tactū: fac sedere ipm in aq̄s stipticis fortib⁹ decliuib⁹ ad frig⁹. et ꝑmisce cum eis calefactiua etiā. ¶ Et si illic extimaueris tēsionē esse tunc administra mollificātia lenificātia ex oleis ⁊ adipib⁹: ⁊ alijs. ¶ Et in fine illi⁹ opꝫ vt admistres stiptica ⁊ mouētia in q̄b⁹ ē mollificatio ⁊ subtiliatio ⁊ resol'o ad excitādā ṽtutē et eiiciendam mām: sic aq̄ salsa: ⁊ aqua salita ⁊ collodn. ¶ Et tractē de ea q̄ dicunt̄ in caplo: q̄d ē post istō ⁊ est de egressione ani.

¶ De egressione ani. Ca. xvij.

Quādoq̄ fit ꝓpter vehemētiam mollificatiōis lacerti

lacerti ꝯstringētis anū educētis ipꝫ ad supiora. ⁊ qñ q̄ ñ pp apata ꝯñantia. ¶ Et curatio qđ redeuntis fa cilior ē curatiōe apoſi q̄ nō redit: ⁊ cura vniuscuiusq̄ nota ē. ⁊ recti⁹ qđē ē vt nō cureƚ vn⁹ curatiōe q̄ curaƚ ali⁹ ⁊ reducaƚ ⁊ restringaƚ. q̄ si nō reducaƚ admīstrē tur mollificātia. ¶ Et oꝫ vt dicam⁹ medicinas ꝯstrin gētes anū ꝯstipātes ipꝫ: nā plm necia sunt ea q̄ sunt hmōi: nā cū admistranƚ ⁊ reducīƚ an⁹ post eas si fue rit reducibilis ⁊ restringaƚ iuuat. ¶ Et ex eis itaq̄ sūt aq̄ i q̄b⁹ sedeƚ ⁊ q̄b⁹ fit embroca ⁊ i q̄b⁹ decocte sunt me^c stiptice ⁊ ꝯuenītior illaꝝ ē vt sit aq̄ ⁊ vinū stipti cū. Et de illis ē vt sumanƚ rose ⁊ lētes ⁊ solatruꝫ ⁊ su mac ⁊ decoquanƚ in aq̄ ⁊ admistrenƚ. ⁊ ista iuuāt etiā cū illic ē apa. Et ex eis sunt plures de q̄b⁹ cū nō ē ca liditas vehemēſ ē vt sumanƚ corticū arborꝫ albotim ℥.vij. nucis cupssi pōd⁹. ℥.ij. cerusę. ℥.i. madefiat vul nus cū stiptico ⁊ abluaƚ cū eo ⁊ assiduēƚ illđ sup ipm Et iteꝝ minuti thuris ⁊ merdasengi ābo ꝝ añ. ℥.viij. nu cis cupssi sicce ⁊ cerusę plūbi assūpte p fricationē plū bi eiusdē sup aliđ cū vino stiptico. ābo ꝝ. añ. ℥.ij. ¶ Et iteꝝ scorie plūbi ⁊ sumach añ. ℥.iiij. myrrhe. ℥.i. se. ro. ℥.iiij. ¶ Et iterū cū melle ⁊ oleo ro. crudo: sumaƚ su mach ⁊ alumē ⁊ galle ⁊ ātimoniū ⁊ cerusa plūbi ⁊ pul uerizenƚ sup ipꝫ ⁊ reducaƚ si reducibil' ē ⁊ restringaƚ Qđ si an⁹ nō reducitur ⁊ nō redit pp apa magnū tūc meli⁹ ē vt regaƚ apa ⁊ mollificeƚ p sessionē i aq̄ cala i q̄ decocta sūt sedātia dolorē ⁊ mollificātia apa de eis q̄ iā dicta sunt in caplo suo. et inūgaƚ post illđ cū oleo anetino ⁊ oleo camomillino: nā leniƚ et redit: tunc si curetur cū eis q̄ dicta sūt. ¶ Et ex eis q̄ cōferūt i hac hora sunt sedātia dolorem predicta et proprie alne nufar predictum in quo sunt lentes.

¶ De fistulis in ano. Capi.xviij.

Quādoq̄ gñanƚ iste fistule a vulnerib⁹ i ano et corpe ei⁹. qñꝫ gñanƚ ab emorroydib⁹ corrosi ὑs. ¶ Et de fistulis ani: qđā nō sūt penetrātes. ⁊ sūt incolumiores: ⁊ q̄dā sūt penetrātes: et sūt deteriores Et ille q̄ sūt ꝓpinq̄ ꝯcauitati introitus sunt icolumio res: qm si ꝑmanƚ nō aduenit lacerto toti nocumētū: imo pti ei⁹ ⁊ in reliq̄ eſt ei⁹ opatio ex retētione. Elon gata aūt cū ꝑmunƚ: ⁊ cū est curatio icidiƚ lacert⁹ retē tiu⁹ tot⁹ aut plimū ei⁹ et destruiƚ tota retētio ⁊ pducē ad egressionē stercorꝫ inuolūtarie. ⁊ qñꝫ sūt ꝯtinue cū venis ⁊ neruis et ē i eis tumor. Et sciƚ dr̄ia inter pene trātes ⁊ nō penetrātes p itromissionē tēte i fistulaꝫ ⁊ digiti i ano quo sentiƚ vltim⁹ stat⁹ casus tēte: q̄re sciū tur penetrātes et ñ penetrātes. ⁊ penetrātes qñꝫ si gnificāt exit⁹ stercorꝫ ex eis. Et scitur ēt an expssio ad ueiat lacerto toti aut pti ei⁹. ¶ Regimē qđ q̄dā ꝑmo rū ātiq̄rū dixerūt ⁊ imitati sūt ipm q̄dā posterio ꝝ. et illud ē vt itromittaƚ digit⁹ i ano: ⁊ tēta i fistula. ⁊ ꝑci piaƚ ifirmo vt strīgat anū et trahat ipꝫ ad supiora: et sentieƚ illđ qđ strīgiƚ: ⁊ illđ qđ egreditur đ lacerto: et quāta sit latitudo ei⁹ q̄ ē i lōgitudine corpis: ⁊ quātū sit inƚ extremitatē tēte: ⁊ ē ſꝫ latitudinē ei⁹ in lōgitu dine corpis: an sit paꝝ: aut plimū. Et penetrātes qñ q̄ hñt orificiū vnū: ⁊ qñꝫ hñt orificia plura.

¶ De curatione. Cap.xix.

Ex nō penetrātib⁹ qđē si ñ fuerit nocumētū cur sus plurimi: ⁊ fetor superfluus nō erit malū dimit tere eas. et si fuerit nocētes: expiaƚ sup eas collyriū algarab ⁊ q̄ ꝓcedūt cursu ei⁹ ex medicis fistulaꝝ. Et si rectificauerit eas aut minorauerit corruptionē ea rū erit bñ. ⁊ si nō: admistreƚ medicamē acutū vt ꝯsu māt qđ appet de fistula: et ē caro mortua: et appet ca ro sana. Et qñꝫ succurriƚ dolor cū butyro cui suppōi tur oleū ro. deīde icarnaƚ vuln⁹ cū medicinis et cum marā incarnatiuis ⁊ ꝓprie marā arasi. ipm eīn sanat ipm. ¶ Qđ si fuerit ēt fistula nō cureƚ cū eis adhuc q̄ incidūt cū caliditate sua: ⁊ siccitate sua ſꝫ cū subtilitate et i spacio: et ex eis q̄ ipas incarnāt est marā nigruꝫ. ¶ Penetrātiū aūt curatio ē cōphēsio et ꝯsidereƚ i cō prehēsiōe illđ qđ dixim⁹. ¶ Et ex bona cōphensione ei⁹ ē vt cōpmaƚ cū pilis formatis vt liciniū qđ sit sub tile: aut cū seta formata vt licinū cū q̄ strigatur et di mittatur. Et qñ pducit ad dolorē vehemētē et timeƚ q̄ accidat spasmus: aut aliđ accidēs malū: auferatur ab ea filum: et curetur cū eis que sedant: deinde ite retur constrictio cum eo.

¶ De pruritu in ano. Ca.xx.

Quādoq̄ fit pp vermes puos generatos i eo et qñꝫ fit pp hu. salsos et colericos mordicantes ipm. et qñq̄ fit pp vlcera saniosa in ipso.

¶ De curatione. Cap.xxi.

Ac⁹ qđē a v̄mib⁹: curaƚ curatione v̄miū. ¶ Et fact⁹ ab vlcerib⁹: cureƚ curatiōe vlcerū: ſꝫ factus ab hūorib⁹ retētis in eo si fuerint venientes desuper curatio est rectificatio cibi: et euātio hu. ¶ Et si fue rint retēti illic ē euātio cū collyrijs scitis narratꝫ i eis q̄ mūdificāt itestinū rectū ex hu. flegmatico et colerī co. ⁊ iā dictū ē i ca° tēasmō: et curaƚ cū suppositorijs tpatis: et cū suppositorijs stupefacietibus. Et rob cū aceto vini iuuatiuū ē valđ. et silr vētose sup alhosos.

¶ De vlceribus ani. Ca.xxij.

Curenƚ cū exiccatiuis fortib⁹ pdictis in ca° exco riatiōis: ꝯtinuis sit dolor vehemēs valde in sensu loci doloris et ꝯferūt eis almarā nigrū et almarā de viridi eris et pōaƚ totū i lana sup caput itenet.

¶ Fen.xviij De dispōnib⁹ renuꝫ. et sūt duo tractat⁹.

¶ Tractatus primus de vniuersalibus iudicioꝝ re num: et de lapidibus eorum.

¶ De anathomia renum. Cap.i.

Creati sunt renes ad h° vt sit i ipꝫ mūdās san. ex aq̄sitate supflua q̄ idiget pp necessitateꝫ faciētē eā necessariā. Et illa q̄dē necessi tas destruiƚ cū digest⁹ ē san. et ꝑparatus vt penetret i corp⁹: et tu iā sciuisti ista. ¶ Et ꝓpterea q̄ hec aquositas valde plima fuit: fuit necessariū vt crearet mēbrū mūdificās ipam et attrahēs ad se: aut mēbrū magnū: aut duo mēbra pua. et si eēt magnuꝫ vnū coartaret et exprimeret. ¶ Loco igiƚ vni⁹ creata sunt duo. ⁊ in mūdificatiōe eoꝝ ē iuuamētū qđ notū ē in creatiōe mēbroꝝ pariū et duaꝝ diuisionū: et diui sionū pluriū vna. s. vt cū nocumētū acciderit vni eoꝝ stet sc̄ꝫ cū pte opōnis: aut cū plurimo ei⁹. et subtilia tū est ad multiplicādū subam eoꝝ: et ad faciendaꝫ eā solidā pp iuuamēta: quoꝝ vnum est vt occurrāt multo cum paruo spacio. ¶ Et secundum est vt sint prohibiti ab attrahendo nisi subtile exuccando ipꝫ

Et iterum est vt sint fortis substantie non velociter patiens ab eo a quo implentur omni hora: et aquositate acuta cui associantur humores acuti in pluribus horis. Quia igitur creati sunt ita alleuiatur penetratio in meatibus eorum et dilatatus est locus eorum propter illud quod positum est illic de visceribus: et positus est ren dexter supra sinistrum vt sit locus eius situi epatis propinquior et magis trahens ab ipso quantum possibile est: ita vt fortasse tangat ipsum: imo tangat additamentum quod sequitur ipsum. ¶ Et positus est sinister descendens: quoniam copulatio fit in latere sinistro a splene: et vt illud quod attrahitur ex aquositate non attrahatur ex foramine quod habet: imo attrahatur ad propinquius in primis et ad longinquius secundo. Et ipsi quidem sunt cum duobus additamentis in concauitate ipsorum et in gibbositate eorum. ¶ Et posita est in interiore parte cuiusque eorum concauitas a qua trahitur ad ipsum aquositas ex superiore quod aduenit ei et in ipsa vadit: deinde trahitur ab ipsa ex interiore parte eius ad vesicam in latere quod separatur ab eo paulatim postquam mundificat rem illud quod associatur illi aquositati de superfluitate san. purificatione meliorem magis vtilia quam possibile est: quare nutritur ab eo quod de ipso purificatum est et expellit superfluitatem. Aquositas enim non peruenit ad renes existens in vitio clarificationis separationis: imo peruenit ad eos existente sanguineitate secunda in ipsa quam est. q. ipsa sit lauatura carnis et ablutione vitia. Et similiter quando debilitantur renes non purificatur. quare egreditur aquositas associata sibi sanguineitate. Et similiter cum epar est debile et non discernit aquositatem a sanguineitate separatione qua oportet et quantitate qua oportet et regione qua oportet: tunc penetrat cum aquositate sanguineitas plusquam necesse sit penetrare propterea quod superfluit illud quod associatur ei de sanguineitate mensuram qua indigent renes in nutrimento sui. et est illud quod egreditur ex illo in via lotiuum et sicut loture quod egreditur cum renes debiles sunt in nutriendo se. ¶ Et renibus quidem aduenit neruus paruus ex quo creantur panniculi eorum et aduenit eis vena ex latere epatis et aduenit eis arteria quantitatem habens ex arterijs quod aduenit epati.

¶ De egritudinibus renum. Cap. ij.

Accidunt eis egritudines complexionis. et accidunt eis egritudines compositionis in prauitate quantitatis et magnitudine eius: et ex opilatione de cuius summa est lapis. ¶ Et egritudines solutionis continuitatis sicut vlcera et corrosio. et abscisio venarum. et earum apertio. et totum illud accidit: aut in ipsis: aut in meatibus qui sunt inter eos et inter alia ab illo parum sit. Quod si accidat in illis meatibus opilatio ex san. aut humore aut lapide communicat rem in curatione. ¶ Et quando multiplicantur egritudines in renibus debilitatur epar adeo donec perueniat res ad hydropisim. siue renes sint cali. siue frigi. Cumque vides habentem dolores in renibus mingere vrinam viscosam et glutiosam: tunc scias quod illud addit in doloribus eorum propter illud quod accidit de materia mala. et generat quando lapidem. et resoluuntur eorum egritudines per vrinam illam residentem. Et multotiens quod facit incurrere strictura lumbarum dolorem et caliditatem in renibus.

¶ De signis quibus significantur dispositiones renum. Ca. iij.

Significatur ex vrina in quantitate et subtilitate sua: et colore suo et ex eo quod admiscetur ei ex dispositione sitis. et ex dispositione desiderij coitus. et ex dispositione dorsi et doloribus eius. et ex dispositione crurium. et ex ipso dolore. et ex tactu. et ex eo quod conuenit et quod non conuenit. ¶ Et egritudinibus quidem renum associatur paucitas vrine. ¶ Et distinguit epatis egritudines et que eis fiunt quod appetitus non omnino prostratus est. ¶ Et ille qui mingit vrinam propter quam multotiens surgit ad mingendum in renibus eius est egritudo. et similiter est in illo qui habet sedimen carnosum et capillosum et herbinum.

¶ De signis caliditatis renum. Ca. iiij.

Significatur caliditas renum ex incisione vrine sicut sua rubedine et sua citrinitate. deinde ex prauatione pinguedinis totius corporis. et ex caliditate tactus. et ex veloci accessu apostematum et maxime calidorum. et multo desiderio coeundi. et siti nimia.

¶ De cura. Ca. v.

Cura eorum est exhibitio lactis asine in potu. et capita crurum nutritarum in domo. et herbe conuenientes frigide. ¶ Et detur etiam lac de quo extractum est butyrum. nisi timeatur vitium lapidis. quod si timeatur. aqua ciceris detur. et omnia mollia et glutinosa. et que cognita sunt. ¶ Et quando clysterizatur cum aqua frigida et oleo se. alkelkengi erit bonum. et similiter emplastra facta ex illis. et vnctiones ex vnguentis frigidis. et camphora est vtilis valde in cura caliditatis renum. ¶ Et scias quod sitis in hac complexione succedit que non sedatur in potu aque frigide.

¶ De signis frigiditatis renum. Capitulum. vj.

Significatur frigiditas renum ex discoloratione vrine et totius corporis. et paucitate coitus. et ex debilitate renum similitudinem habentium renibus senum. Et his quidem superueniunt egritudines frigide et nocentur a frigidis.

¶ De cura. Cap. vij.

Iuuamentum illius est clystere ex vnguentis calidis adipum et butyri vaccini: et olei sisamini: et olei baucie. et alkelkengi amigdalarum amararum. et carthami. et fenugreci. et aneti: et adipis dab. et olei laurini. et olei auellanarum et fisticorum. et olei costini propriè. et quando permiscentur aqua eorum cum oleo secundum quantitatem sufficientem ad clystere faciendum. ¶ Et sumantur iterum emplastra medicinarum calidarum summa quarum est aggregata. et tyriaca est iuuatiuum valde in cura frigiditatis renum propriè cum medicis mixtum super que dominum habet. Et clystere cum oleo costino est laudabile. et secundum est illud in virtute alhabre. et alcadra. et fistuci. Et adeps caude arietum quando fit clystere cum eo est vltimum in calefaciendo renes et confortando.

¶ De extenuatione et vetustatione renum. Cap. viij.

Quandoque accidit renibus extenuatio et vetustatio que dicitur cedebul. et diminuitur eius substantia. et quando non remanet pinguedo super propter malam complexionem et nimium coitum et purgationem.

¶ De signis. Capitulum. ix.

Signa sunt casus coitus. et albedo vrine. et frequenter vrinare. et debilitas illorum: et dolor extensiuus in illo. et quando erit cum illo grauitas corporis.

¶ De cura. Capitulum. x.

Iuuamentum eorum est comedere medullas nucum cum zuccaro. et nuces indas. et auellanas cum fisticis. et papauere. et cicere. et fabe. et faseoli conferunt. et adeps gallinarum. et anserum. et renum hedorum. et panis calidus. Et misceantur cum istis medicis diuretica. et species confortatiue si sint materie effuse ad renes. species enim virtutem mouent. Et quando miscetur cum illis sicut lalec. i. res que masticantur diu. et res viscose. et que habent saporem de sen. vt confortetur substantia carnis. ¶ Et adiuuatur cum cibis in quibus sit lac vaccinum admixtum. et lac decoctum cum sua tertia aut quarta de terenIabi. et quando accipiuntur renes et decoquuntur et proijcitur puluis specierum donec bene appareat. Et res que impinguari faciunt et confortant sunt species et tanguebil iuuant et eos clysteria que facta sunt ex carnibus arietum cum oleis boni odoris habentibus species. et olea medullarum que dicta sunt. Et vnguenta caude arietum propriè. ¶ Et si

sit renes pingues erit maximũ iuuamentũ: ꝛ silr q̃
sunt eis silia. ℂ Clistere bonũ. capita agnoꝝ pīguiũ
ponant̄ i olla cũ aq̃ lxist. 4. ꝛ. 5. ꝛ claudat̄ cũ luto forti
ꝛ ponat̄ in furno spacio. xxiiij. horaꝝ quoſqꝫ separet ca-
ro ab ossib⁹ p se. ꝛ misceat̄ cũ eo butyrũ ꝛ zābac: ꝛ pa
rũ succi porroꝝ. ꝛ cũ decoq̃tur cũ illo corall⁹ ꝛ ascelz.
i. tribulus ꝛ mugat ꝛ fenugrecũ: ꝛ semen papaueris
ipsi⁹ qđ meli⁹ ē valet plus. ℂ Et cũ neciũ fuerit pl⁹
calefacere ponat̄ i eo oleũ alkerua: ꝛ oleũ costi. Et
si eq̄le voluerį facer̄ ponat̄ oleũ cartami. ℂ Et iteꝝ
si fiat clister̄ cũ lacte recēter mlcto ꝯfert valđ. Et si ē
necīa calefactio ad ignē paꝝ fiat. Nos iā dicemus
in antidotario clisteria alia: ꝛ electuaria medicinaꝝ
valētia ad h⁹. ℂ De debilitate renũ. Cap. xi.

Debilitas renũ si cā ꝯplonis alicui⁹ cuius dete-
rior ē illa q̃ ꝯfirmata est. Et fit q̃nqꝫ pp extenua
tõez. Et q̃nꝫ fit pp dilatatõez meatuũ ꝛ eoꝝ apriõem
ꝛ mollificationē quā eoꝝ adsiuit essentia: ꝛ ē debili-
tas ꝓpa eis ambob⁹ ꝛ ē illa cā cui⁹ deficiunt in colā
da aquositate ab eo qđ ei associat̄ vsqꝫ ad renes. Et
quā doqꝫ sunt vene icolumes. Et q̃nꝫ nõ sunt. ꝛ cā il
lius ē sicut multitudo coit⁹: ꝛ sicut multitudo stupe-
faciētiũ: ꝛ multitudo vrine: ꝛ statio in eq̄s ꝛ ipsoꝝ eq̄
tatio absqꝫ ḡdatiõe ꝛ ꝯsuetudīe: ꝛ pp laborē aducīē-
tē renibus: ꝛ ꝓpter ꝑcussionē. Et hui⁹ q̄dez gn̄s est
ascelatio plurima: ꝛ incessio ꝑcipue pedibus.

ℂ De signis. Capi. xij.

Illam que est cā ꝯplonis sigñt signa cõplonis.
ℂ Et q̃ est cā extenuationis sigñt signa extenua
tionis. Et cũ illa q̃ est ꝓpter dilatationē meatuum ꝛ
molliciē carnis eoꝝ nõ est dolor nisi q̃nꝫ ꝛ minoratur
cũ ea appetit⁹ cibi: ꝛ ē vrina añ digõnē ꝛ aduentum
ad venas ſm plm aquosa. Cum āt cibus ꝑuenit ad
venas tũc ſm plm fit exitus san. ꝛ humiditatũ ḡssaꝝ
cũ vrina. Et est plm vrine ei⁹ sicut lotura carnis ḡsse
q̃m ipse nutrit̄ cũ eo qđ currit ad ipz ꝛ nõ discernitur
grossum a subtili. ℂ Et accit multotiēs vt subsideat
sanguineitas ꝛ appet res silis spume maris: ꝛ illđ ē
quādo vene sunt incolumes. ¶ Cũ ḡ vene nõ sunt in
columes nõ discernit̄ aliq̄d: imo remanēt cũ dispõ-
ne sua pp debilitatē digõnis. Et cõitātur q̄đ đbilita
tē renũ q̄cũqꝫ mõ sit ꝛ extēuatõez eoꝝ paucitas vrie
ꝛ defectus in coitu: ꝛ debilitas visus: ꝛ dolor capitis.

ℂ De cura. Cap. xiij.

Curatio ei⁹ q̃ ē ex ꝯplone ē cura ꝯplonis in per-
mutatiõe sui ꝛ euõne materi si ē. ℂ Et ei⁹ q̃ est
cā extenuatiõis cura est cura extenuatõis. ℂ Et i ea
q̃ est cā dilatatiõis ꝛ ē debilitas v̄ra. oꝫ vt sit intentio
ꝓhibēdi cās dilatatõis: ꝛ cõglutinādi ꝛ cõfortādi. Et
ꝓhibitio q̄đ cāꝝ dilatationis est dimissio mot⁹ ꝛ coi
tus: ꝛ odire balneatiõz plimā. ꝛ declīare ad q̄etē et
trāquillitatē. ꝛ abhorrere diuretica. ℂ Conglutinatio
v̄o fit cũ glutinatis ꝛ stipticis ꝛ fridis. Ex cibis q̄đ sic
sauich ꝛ dactil' sicc' ꝛ zarioris ꝛ cydõiis: ꝛ cibo fcõ ex
ḡnat' cũ iterioib⁹ passullaꝝ ꝛ cũ adipe capraꝝ: et
eis q̃ sugunt̄ ꝛ ꝯgelatį factis ex eis q̃ sũt sic ḡna ḡna
toꝝ: ꝛ succi acetosi ꝛ muzi ꝛ acetũ bonũ cũ coriādro
ꝛ ea q̃ silia sunt eis. Et ex potib⁹ vinũ passuꝫ põticũ.
ℂ Et ex medicis v̄o sunt succi stiptici ꝑmixti cũ bolo
armeno ꝛ gũmi: ꝛ empl'a fcā ex sauich ꝛ casab ꝛ cydo
niis et rosis: et ex eis q̃ currūt cursu eoꝝ et vnguētia
ꝑdictį ad đbilitatē epis et stõi. ℂ Cõfortātia āt sũt ꝛ
cibi et clysteria et ꝯfectiões ipinguatiue dicte i. c. exte
nuatiõis. et oꝫ vt addāt̄ i eis stiptica. ¶ Et ponant̄ i
clisterib⁹ ꝑdictį sic dactili sicci ꝛ cydonia. ¶ Et admi
strent̄ i eis lac camellinũ et ouinũ: nā ip̄a ꝯfortāt re
nes et aggregāt eos et ꝯsolidāt ēt. Et lacti q̄đ ouis
nõ ē ꝯpar i egritu. renũ pp đbilitatē: et ꝓpe q̃n misce
tur cũ eo qđ ē sicut bolũ armenũ. Et cõedere renes
cũ reliq̄s cib' ꝛ ꝑmiscere cũ eis ꝓhibētia ē mlti iuua
mēti. ℂ De vētositate renũ. Ca. xiiij.

Generat̄ i renib⁹ vētositas ḡssa extēdēs eos ꝛ si-
gnificāt q̄ ē vētositas dolor et tēsio absqꝫ ḡuedi
ne ꝛ nõ sũt signa lapidį et fit i eis mutatio q̄dā q̃ mi
norat̄ cũ est vacuitas et ſm digõnē bonā.

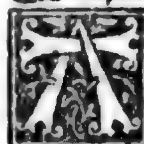
ℂ De cura. Ca. xv.

Oportet vt abstineat a cib' iflatiuis ꝛ bibat diu
retica resoluētia vētositates: sicut semia et sem̄
rute et sagdij i aq̃ mellis: aut i iulep ſꝫ dispõnem: ꝛ
ēplet̄ cũ eis q̃ sũt sicut ciminũ et calamītũ et anetũ et
rutha sicca et vaporet̄ cũ eis: et iufigat̄ cũ costio ꝛ sā
bacio et silib⁹. ℂ De dolore renũ et cura. Ca. xvj.

Fit ex apāte: aut vētositate: aut lapide: aut đbili
tate. ¶ Et q̃nꝫ sequunt̄ dolores eoꝝ đbilitas di
gõnis et casus appetit⁹ et nausea. Et tu q̄đ iā sciuisti
signa diuisionũ ꝑdcāꝝ et curatiões eaꝝ. ℂ Cũqꝫ do
lor sit vehemēs: tũc superest tibi vti eis q̃ sũt sicut filo-
niũ et troc. stelle: ꝛ ea q̃ tramite isto ꝓcedũt tādiu do
nec sedet̄ dolor: deiñ curet̄ cũ ireos. ¶ Et tunc vehem̄
ter ꝯferũt ei q̃n decoquunt̄ i eis me⁹ lenitiue et dolo
ris sedatiue ſꝫ q̄ dixim⁹ i ca⁹. ℂ Et oꝫ vt icipiat i ad
ministratiõe seminũ cũ nõ iuenit excusationē ab eis i
curatiõe renũ et vesice ꝑcipue hñtiũ vlcera veꝝ vti se
minib⁹ cũ dolore fiorosuꝫ ē: pp illđ qđ accit et đscēdit.
Et studiũ i abstinēdo iteꝝ a narcoticį ē magį neciũ
sit ḡ ꝯtēt⁹ aq̃ tepida et sedatiõe absqꝫ lõgitudīe i ad-
ministratiõe ꝑducēte ad stuporē et attractionē.

ℂ Tractat⁹ 2⁹ đ apātib⁹ renũ et solone ꝯtinuitatis.

ℂ De apātib⁹ calis i renib⁹ ꝛ dubellati. Ca. j.

Apostemata cal'a i rēib⁹ diuer
sificāt̄ i mā. q̄dā
eīm eoꝝ fiũt ex san. ḡsso. et q̄dā eoꝝ fiũt
ex sāguie subtili colico et diuersificāt̄ fcā
suoꝝ locoꝝ: fiũt. n. q̄dā ip̄oꝝ i corpe rēis
et q̄dā accīt ad lat⁹ ꝯcauitatį: et q̄dā ip̄oꝝ ad lat⁹ pā
niculi velātį eos. Et iteꝝ q̄dā eoꝝ tēdũt ad ptē mea
t⁹ emũctorij: ꝛ q̄dā ip̄oꝝ đclināt ad ptē dorsi et q̄dā
ad ptes meat⁹ q̄ ē ad supiora. Et iteꝝ q̃nꝫ sũt i vnoqꝫ
duoꝝ renũ. et q̃nꝫ fit i rene vno. ¶ Et rursus q̃nqꝫ fa
ciũt collectionē: et q̃nꝫ nõ faciũt collectionē. Et cum
collectiõez faciũt: aut rũpunt̄ q̃n rũpunt̄ ad ptē vesi
ce: ꝛ ē meli⁹ oib⁹: aut ad itestia expulsiõe fcā a nā ab
eis ad itestia sicut expellit mā pleuresis i ossa late
ris ad illđ qđ appet de corpe. Et q̃nꝫ fit ſꝫ semitā re
ditiõis ad epar: deiñ ad mesaraicā: deiñ ad itestina.
Et expulsio q̃ fit ad itestia q̄litercũqꝫ fit ē mala valđ:
Aut expellit ad spaciũ ꝯcauitatį et loca vacua: et in
diget ꝑforatiõe educēte illđ. Aut ñ rũpũt̄ ꝛ remanēt
i eis: ꝛ hec curāt̄ cũ apriõe. ℂ Et oia q̄đ renũ apāta
velocia sunt ad h⁹ vt in lapidem ꝯuertantur. et q̃uo

nõ cũ ipsa sunt cã lapidis. ¶ Et qñ aþa calidũ ẽ ĩ rene ⁊ illũ nõ sit vacuũ a se. deĩn accidat ɔmixtio rõnis tũc illud ẽ cã cõitatis velamis magnitudĩs aþat; ⁊ ẽ mortale: ⁊ ꝑpe qñ accĩt sigñio mala: nã illud ẽ pp cõitatẽ malã. ¶ Qñ si accidat sigñio bona tunc expectaꝛ ruptura ad salutẽ. Et fortasse egrediꝛ ĩ hꝰ de pinguedine renis aliq̃d. Et fortasse egreditur sicut pilus rubeus ĩ lõgitudĩe vnĩꝰ palmi ⁊ plus. ¶ Et cause q̃dez aþat; renũ sũt repl'o ĩ toto corpore: aut in mẽbr; cõicãtibꝰ eis: aut pp quantitatẽ san. aut q̃litatẽ eiꝰ: aut excoriationẽ lapidis: aut retentionẽ vrĩe apud renes extendentẽ et alia. repletio nãq; hec aþat renes. Et aþatibꝰ q̃s calidis ĩ renibus velociter aduenit induratio: et tũc apparẽt signa ĩdurationis. et facit qñq; incurrere aþa strictura lũbaris in medio.

¶ De signis. Cap. ij.

Signũ aþatis calidi ĩ renibꝰ est fe. inseparabilis q̃ hꝫ remissiões et cõmotões inordinatas. q. sint ꝑncipia quartane. Et pulsus nõ hꝫ minorationẽ in inceptione parisĩmoꝝ eius quã hꝫ ĩ inceptiõe reliq̃ꝝ fe. Et est fe. eiꝰ cũ frigore extremitatũ ꝑpe manuum et pedũ: et fit illic horripilatio cõmiscẽs ĩflãmatiões. Et sensibilitas extẽsiõis et g̃uitatis apud ptẽ renis semp. Et nocuᵐ ab oĩ diuretico acuto salso et aceto so: aut ĩflãmatio fꝫ mãm. ¶ Et dolor q̃ cõmoueꝛ ⁊ sedaꝛ ⁊ ꝑpe si fuerit alđubellati. ⁊ dolor q̃ magis dereꝰ est: ẽ cũ fit aþa in corpe renis. ¶ Cũ aũt ẽ apud pãniculũ et apud suspensoriũ magnificaꝛ dolor et fit fortis et ꝓhibet erectionẽ ⁊ tussim ⁊ sternutationẽ ⁊ debilitatẽ ꝓpõnis eiꝰ in q̃ nõ ẽ cõfirmatũ sup locũ suũ. ¶ Et qñ resupinaꝛ ẽ dolor leuior q̃ sit cũ iacet sup vẽtrez ꝓpea q̃ suspẽdit renẽ: et ẽ eiꝰ ꝓpatio leuior ipsi. ¶ Et qñ fit fortꝫ fe. huiꝰ egritudĩs pp magnitudinẽ aþatis et ꝑducit ad cõmixtionẽ sensus pp cõitatẽ velaminis: ⁊ ad vomitũ cole pp cõitatẽ stõi ad epar: ⁊ qñq; cõtinuaꝛ dolor faciei et ocli: et retineꝛ vẽter ꝓpea q̃ coartat mãꝫ ĩ ĩtestis. ¶ Urina ṽo ẽ alba: deĩde fit citrina ignea nõ ꝑmixta: deĩde fit rubea. Et qñ aq̃ ꝑseuerat alba ĩdicat duritiẽ futurã: aut ɔuersionẽ alđubellati. Et ad vltimũ quãdo vrĩa ĩ hac egritudĩe ẽ alba viscosa et ꝑseuerat fꝫ hoc ẽ sigñio mala. Et qñ rubet aq̃ ⁊ residet ĩ ea sedimẽ laudabile tũc obedit aþa digõni absq; cõuersiõe ad rẽ aliã. Et qñ ptrãsit aþa maturatiõꝫ ĩ ꝑmis diebꝰ et remãet vrina clara tenuis tũc aþa ẽ ĩ via faciẽdi collectiõez: aut in via ĩdurationis. ¶ Et sciꝛ q̃ aþa ẽ in corpe renis: aut ꝑpe panniculũ fꝫ q̃ dixĩmꝰ ĩ eis q̃ ꝑterierũt: et sciꝛ q̃ aþa ẽ in rene dextro aut sinistro: qm̃ iacere sup latus eiꝰ facilꝰ ẽ q̃ iacere sup oppositũ sibi pp suspẽsiõez suã. Et iterũ q̃ si portẽdiꝛ dolor ad ptes epãs: tunc aþa est in dxtro. ¶ Et si extẽdiꝛ ad ptẽ vesice: tũc aþa ẽ ĩ sinistro ¶ Et si sũt signa oĩa siĩ tũc aþa ẽ in ãbobꝰ siĩ. ¶ Cũq; aþa sit alđubellati magnificaꝛ g̃uitas valde: ⁊ sentiꝛ g̃uitas. q. spã g̃uatiua ĩ vẽtre. et accĩt ĩflatio in locis vacuis. et accñtia fiũt fortia et sentiꝛ ꝓpunctura vehemẽs in vẽtre. ¶ Et cũ aþa q̃s est ĩ sinistro tũc sentiꝛ sup ingula duo et magnificaꝛ dolor ĩ lacerto dorsi ⁊ toto illo. et quãdo maturaꝛ alleuiaꝛ fe. et augmẽtaꝛ horripilatio: et ĩgrossaꝛ vrĩa: et mĩtiplicaꝛ ĩ ea sedimẽ bonũ. Et cũ rũpiꝛ aþa remoueꝛ fe. et rigor oĩo. ¶ Et si sanies ẽ alba lenis nõ fetida ⁊ egrediꝛ cũ vrina tũc adeo bonũ ẽ q̃ meliꝰ eẽ nõ põt. Et siĩr si ẽ san. ⁊ pus albũ. Et q̃s ẽ diuersũ ab hꝭ ẽ dẽteriꝰ fꝫ diuersitatẽ sui.

¶ De cura. Cap. iij.

Initiũ curatiõis ẽ abscissio cãe p flõmiã ex basilica si san. ẽ vincẽs. Et qñ ẽ tibi necẽũ vt ɔsequeris id faciẽdo flõmiã ex curuatura poplit; ⁊ si nõ appet vena illa tũc fiat ex saphena. ¶ Et p solõnẽ vẽtris et si sunt cũ san. illic hu. acuti calidi cũ clisteribꝰ lenibꝰ factis de mucillaginibꝰ quãtũ poſẽ ẽ: ⁊ illũ q̃s meliꝰ soluit est aq̃ casei ⁊ cassiafistula. Et in q̃ q̃dẽ casei est declinatio mãei ad ĩtestina ⁊ ablutio ⁊ abstersio ⁊ infrigidatio et maturatio et rectificatio in vlceribꝰ. Et in cassiafi. ẽ solõ et ⁊ maturatio cũ facilitate: ⁊ aq̃ zuccari: et mellis plime cõmixtiõis ẽ huiꝰ ordĩs et si est poſẽ vt hu. tẽpereꝛ. deĩn solõne educaꝛ post ẽ meliꝰ. ¶ Et oꝫ ne solõ sit laboriosa fortis et magnificeꝛ nocumẽtũ pp hu. plꝫ effusuꝫ ad ĩtestĩa vicina renibus. Et aq̃ q̃s ordei ẽ ex eis q̃bꝰ ẽ adherẽdũ in ea: et oꝫ vt nullo mõ dimittas. ¶ Et nõ des in potu semia et pillulas q̃ ex eis fiũt et ꝑpe corpe nõ mũdificato. hu. n. effunduꝛ tũc ad renes: dõec cũ verificaꝛ maturatio ꝓuoces. ¶ Et pp illud oꝫ vt ꝓhibeas potũ aq̃ quãtum poſẽ est. s. in hora sĩĩ huic hore q̃uis sit ɔueniẽs fm aliquẽ modũ curatio ad mũdificãdũ: nã et si aq̃ sit ɔueniẽs: ꝓpea q̃ infrigidat et humectat aþa calã verũtñ cũ est taliter q̃ impellit ꝓuocationẽ et coartat versus eos ea q̃ sunt effusa ad latus huiꝰ partis aþatis et ad ɔtrũ vie suo motu tũc nocuᵐ ẽ supra eiꝰ iuuaᵐ cã q̃litatis sue. Et cũ hoc associaꝛ cũ ea ipsi hu. ad renes quorũ descẽsus ad eos fit facilis p conueniẽtiã aq̃. ¶ Qñ fit necia fuerit tũc opꝫ vt in potu deꝛ aq̃ dulcis frigida q̃ sugẽdo p cottũ vel p aliũ sumaꝛ. et oꝫ ne ita sit frigida vt ꝓhibeat maturatiõꝫ et abstineat a carne et dulcibꝰ. aq̃ vero calida nocet eis et siĩr oẽ calm actu q̃s fortis ẽ caliditatis et penitꝰ aq̃ ꝑlima nõ euacuaꝛ cũ laborare faciat renes suo acẽssu et motu. ¶ Et nõ ẽ vlceribꝰ et aþatibꝰ aliq̃d ɔgrũ sicut quies et balnea q̃dẽ nõ ɔueniũt eis: nisi post declinationẽ aþatũ caloꝝ. ¶ Et oꝫ vt admĩstreꝛ ĩ ꝑmis ex eis q̃ bibũꝛ et ex epithimatibꝰ et clisteribꝰ et aliis illũ q̃s ẽ iuuaᵐ: deinde admisceaꝛ et de eis q̃ sunt abstersiua mollificãtia et maturãtia aliq̃d fm magnitudinẽ aþatis eius putatem: deinde administretur abstersiua et mollificatiua. ¶ Et opꝫ vt administretur de abstersiuis et mollificatiuis ea in q̃bꝰ nõ existat mordicatio. ¶ Si vero necia sunt fortiora mordicatiõꝫ habẽtia pp magnitudinẽ aþatis: tunc rectius est vt in eis vincat q̃s mordicatiõꝫ nõ hꝫ. ¶ Et similiter si est illic hu. viscosus euacueꝛ: et opꝫ vt frãgaꝛ cũ cibis q̃ sunt de g̃ñe sorbitiõꝫ ɔueniẽtibus renibus et aþatibus: verũtñ sint de summa eoꝝ q̃ mordicatiõꝫ nõ hñt qm̃ ipsi eis nutriunꝛ. ¶ Et oꝫ vt cognoscatur dispositio hu. in subtilitate et grossitudine sua et in suba sua: an sint de g̃ñe corrupti: aut sani: aut hu. alteriꝰ: et in sua summa an sit multus et paucus ita vt opponanꝛ illi cũ q̃litate medicine: aut cũ q̃ntitate eiꝰ et cũ potes curare cũ eo q̃s est minoris acuitatis nõ intẽdas ad aliud q̃s sit acutius. ¶ Cumq; aþa ĩtegre maturatur cuius cognitio est in vrina. tunc in potu

denť diuretica sicut semina ⁊ pillule eorum in aqua ordei ⁊ similib⁹: ⁊ añ illô nõ denť i potu diuretica et ꝓpue qñ hu. corporis sūt mali. ⁊ qñq₃ facit accidere sumere in potu illā ꝯtinuitatē: s₃ nõ cures ide qm potare illa: ipa remouet illô. Et ꝑma q̄ q̄b⁹ fit curatio i rectificatiõe aꝑat₃ et in solone hu. mali sūt clysteria et potiões. clysteria eñi sūt mag₃ ꝯuenićtia ad ista cū sitiõe ꝟtut₃ sue: ⁊ cū hoc ipsa nõ faciūt descēdere aliq̄d desup: sic descēdere faciūt ea q̄ bibunť et ꝓpe solutiua. Et o₃ vt sit clystere lene ꝑdictū i ca° colice. vt sit clystere facile nõ coartās neq₃ horribile: et faciat lesionē, et noceat. Et cassiafi. q̄ ē res ꝯgrua in curatiõibus renū: nā cū ipa ponit i clysterib⁹ et eis q̄ bibunť euat sine labore et associat. Et cū scis q̧ corp⁹ ē mūdū et aꝑa ē ꝑuū: tē forte sufficit tibi dare i potu aquā mellis: aut aquā zuccari ꝑlime cõmixtiõis: nā abstersio q̄baꝝ et eaꝝ icisio et subtiliatio fortasse resoluet ipm sine mordicatiõe. Et res iuuatiue i ꝑn° sūt aq̄ ordei cū oleo rosaceo: aut oleo aliq̄ ⁊ succ⁹ salicis ⁊ succi frigidi. ⁊ ēpl'a cū subtiliatiuis. ⁊ sumere i potu muscillaginē psilij. ¶ Et fortasse daľ in potu lac ⁊ si ē iflatio o₃ vt sit lac s₃ q̧ narrauim⁹. Et post illô tūc administra clysteria ex altea ⁊ maluis ⁊ semle lini cū aliquo frigidoꝝ ⁊ oleo ro. ¶ Et o₃ vt administres ēplastra ex farina ordei ⁊ sint cū ea viole ⁊ fabe ⁊ in fine dimittere frida. ⁊ adde fenugre. ⁊ camomillā ⁊ silia: ⁊ sit oleū sisami. ⁊ oleū de carthamo. ¶ Et emplastru₃ deforis cū eo q̄ est maturatiuū ⁊ vehemētioris calefactiõis Et ex illo ē vt emplenť cū pāno lineo infuso in oleis calefactis: ⁊ illis i q̄bus ē ꝟtus aneti ⁊ altee. ⁊ sumantur empl'a ex farina tritici ⁊ aq̄ mellis decocti ⁊ ex folijs fenugreci ⁊ caulis ⁊ radice lilij ⁊ aneto ⁊ altea et camomilla q̄ approꝑata sunt cū lenitiuis. Et fortasse necīū est cā doloꝝ vt põaľ i eis aliq̄d de papauere. ⁊ cortices mādragore sūt ꝯuenićtes ad illô. ¶ Et illud q̄ fit ex aꝑate ꝑꝑ lapidē o₃ vt regaľ regimle illi⁹ loci cū eo q̄ dicem⁹. Et nõ ē nisi regimē doloris cū cõmoueť ⁊ ꝓpue apô vesicā ꝑꝑ magnitudinē lapidis i ea: aut excoriatiõis asꝑitatē. ⁊ qñ₃ sedaľ cū balneis ⁊ tina. Cūq₃ supfluit ⁊ mollificat redit dolor vehemēs post horā. Et embroce facte ex camomilla ⁊ mellilo to ⁊ altea et ex furfure sunt iuuatiue valde. ¶ Et si ē illic retentio aliqua nāe: tūc illud q̄ rectius est: ē extractio fecis cū collyrio: aut clystere: non magno q̄ coartet: aut dolorē faciat. imo mag₃ diligo vt collyrium i lenificatiõe nāe sit lēitatis ꝑlime ⁊ sedet dolorē ¶ Et nõ ē via ad administrādū solutiuū: qm dolore₃ facit ⁊ nocet ꝑ id q̄ descēdere facit desup. ¶ Clystere aūt cū i eo ponūtur adipes ⁊ vnctuosa ⁊ ꝯfortatur ei⁹ mollificatio ⁊ ꝯfortaľ ei⁹ ꝓuocatio facit cū solone lenificatiõe₃ ⁊ frāgit dolorē. ¶ Et ex empl'is fortib⁹ i maturādo aldubellati accidēte i renib⁹ sunt fic⁹ elixate cū aq̄ mellis. ⁊ si necīu₃ ē vt ꝯforteť mezerion et ireos fiat. ¶ Et ex potiõib⁹ exꝑtis ē illô q̄ recipit se. lini põd⁹. ij. aur. amili auř. i. ⁊ est due dosis. ¶ Et qñ cõpleť maturatio tūc administrenť diuretica q̄ bibātur ⁊ ex q̄b⁹ fiat clystere. Et ex empl'is q̄dē ē emplm factū de camepitheos ⁊ polio ⁊ prassio: ⁊ petroselino ⁊ sinanto ⁊ spica. ¶ Et o₃ vt tu assidue vtaris in dispositiõe doloris ⁊ sedatiõe susp̄ciōis ei⁹ sedatiuis q̄ diximus multotiēs. Et qñ₃ ē clystere extrahēs feces sedās dolorē ꝑ h° q̧ facit descēdere illô q̄ cõꝑmebat ꝑꝑea q̧ lenit ⁊ si nõ facit illud: necessariū ē vt alleuietur: sicut cū ꝟtõmia. et vētosis positis cū facilitate inť cathim et dorsum. deinde fiat scalpellatio. ⁊ vaporetur loc⁹ cū lana infusa in oleo cal'o in q̄ decocta sūt sicut altea ⁊ abrotanū ⁊ camomilla. ¶ Et necessariu₃ est vt empl'etur cū eis q̄ sūt sicut semē lini ⁊ silla. Et qñ₃ necessariū ē tibi vt emplastreť cū eis q̄ sunt sicut poliū ⁊ olibanū ⁊ herb⁹ ⁊ cera ⁊ oleū de lilio. Et qñ₃ est tibi necessariū vt ponas medicamē penetratiuu₃ ita vt põas vētosas ⁊ scalpelles leuiter. deinde vapores cū vaporatione ꝑdicta. ¶ Et fortasse necessariu₃ est tibi vt tribuas i potu semina diuretica frā cū paucis calidoꝝ subtiliū ⁊ aliq̄ narcoticoꝝ sicut antiu₃ cū herbo ⁊ opio ⁊ sicut filoniū. Ꝯpm eñi ē meli⁹ medicamē in hmõi loco. ¶ Cura aūt ꝓpe aldubellati cū sciueris q̧ necessariū ē vt collectionē faciāt: est qm o₃ vt tu adiuues cū maturatiuis q̄ diximus ⁊ addas in eis ꝟtutē cū eis q̄ sunt sicut glutē alboti ⁊ vrtica ⁊ absinthiū ⁊ ireos ⁊ farina herbi. Et qñ₃ ponunť in eis ea q̄ sunt sicut radix vitis albe ⁊ mezeriõ ⁊ fim⁹ colūbin⁹ Et qñ₃ sufficit in ea decoctio ficuū cū melle. et op₃ vt vtaris in clysterib⁹ ⁊ in potib⁹ eis q̄ maturāt cu₃ fortitudine: ⁊ administres vaporatiões ꝑdictas ꝯfortatas cū eis q̄b⁹ o₃ eas ꝯfortari. ¶ Et multotiēs q̄dē ē cā tarditatis maturatiõis malicia cõplonis calide i flegmate. Cūq₃ equaľ maturatio ⁊ illud fit cū eis q̄ sunt sicut ꝯña lactis ebibita ⁊ clysterizata ⁊ reditiõe ad maturatiõe₃ faciēdā sup res frigidas nā: calidis ꝑ accñs sicut est aq̄ calida i q̄ fiat encatisma. Tunc si nõ rūpiť administra rupturā facićtia. ⁊ clysteria acuta vsq₃ q̄ ꝑuēias ad illud in q̄ ponunť ellebor⁹ ⁊ sicidis ⁊ alia. Et illô q̄ exteri⁹ est rege cū vaporationib⁹ et emplastris deforis. et adhibe diuretica fortia sicut ē acorus ⁊ semē anicasti. Et eis q̄dē vtriusq₃ est ꝓꝑetas in hoc ꝓuocāt eñi cu₃ virtute laboriosa. ¶ Deinde administra ea q̄ incarnant de medicinis preparatis ad vlcera renum. Et ego dicam ea.

¶ De apostemate flegmatico in rene. Ca. iiij.

Ipsum eñi prouenit a causis facientib⁹ prouenire flegma.

¶ De signis. Cap. v.

Sunt grauitas: ⁊ tēsio. et mlorasio i opatiõibus renū: ⁊ nõ est illic iflāmatio. ⁊ qñ₃ ē cū eo mollities i facie ⁊ oculis ⁊ in reliq̄ corpe. et est sperma valde humidū fridiū tenue cū ꝯfectu signoꝝ que sunt propria dura.

¶ De cura. Cap. vj.

Est cū emplastris calefaciētib⁹ ⁊ cū diureticis et mūdificatiuis. et o₃ vt ponaľ in ea fiducia plurima in lauro ⁊ folijs eius ⁊ oleo ipsius ⁊ in ruta ⁊ in huiusmodi. et administrentur clysteria.

¶ De apostemate duro in renibus. Ca. vij

Quandoq₃ ē incipiēs. Et plurimu₃ eius est post egritudinē acutā cui⁹ q̄de₃ cā est incipiēs. Et plurimū eius est mā melācolica currens ad eu₃: aut est lapideitas ex aꝑate calido ꝑꝑ frigus q̄ cõuertit ipm in lapidē: aut calorē ingrossantē ipm. q̄ ābo sunt cā in hoc ne ꝓueniat maturatio. ¶ Maturatio eni₃ est sequēs caliditatē tendētē ad equalitatem.

¶ De signis. Capi. viij.

SIgñt q̄ apã duꝝ ẽ i rẽib⁹ ꝯuitas vehemẽs cuz q̄ nõ ẽ dolor de quo sit curãdũ nisi in facto post apã calin: in ipso em̃ qñq̧ cõmouet̃ dolor. ¶ Et de signis duri ẽ paucitas pyridũ ⁊ stupor anchaꝝ: ⁊ qñq̧ stupescũt ãbo crura: verũtñ ipã ãbo nõ euãnt̃ a debilitate. ⁊ accidit in oib⁹ istis mẽbris inferiorib⁹ arefactio ⁊ extenuatio. ¶ Et vrina ẽ subtilis pauca i quãtitate: ꝓpea q̄ ipsi ambo paꝝ aq̄sitatis attrahũt ꝓp d̄bilitatẽ ꝟtutis ⁊ debilitatẽ expulsiõis eoꝝ amboꝝ: ⁊ ẽ ꝓuata digõne tenuis. Et cã in hoc ẽ opilatio. ipã em̃ ꝓhibet qd̄ turbidũ ẽ penetrare: ⁊ ꝑmittit ei⁹ qd̄ tenue ẽ: imo opilatio qñq̧ captiuat vrinã ⁊ debilitas ꝓhibet ꝟtutẽ digerere. ⁊ qñq̧ ꝓuenit ex ea cõmotio. Et multotiens ꝑducit ad hydropisim: ꝓp opilationẽ vie aquositatis san. ⁊ reditionem eius ad corpus. Et ꝓp illd̄ oportet in huiusmodi egritudine vt assidue fiat eius prouocatio.

¶ De cura. Cap. ix.

COnsidera radices q̄ sunt i curatiõibus duritiei ẽplã ⁊ medicias: nã ille eedẽ sunt via curatiõis duritiei renũ. ¶ Qd̄ si necessaria ẽ flẽomia ꝓp multitudinez san. mel'ici fiat. ¶ Et ꝯfert ei qñq̧ potare semina in q̄b⁹ ẽ lẽificatio ⁊ resolutio sicut semẽ almaru ⁊ semẽ lini ⁊ semẽ altee ⁊ fenugre. ⁊ cartamũ de q̄bus fiãt pulueres q̄ sicci mãib⁹ in os ꝓiciãtur ⁊ misceãt̃ cũ eis diuretica s̄ʒ necessitatẽ. ¶ Et nõ sit sup̄fluitas in medicis ꝯꝓobrẽ retineat̃ ꝯ̄silũz ⁊ ꝯuertat̃ i lapidem imo ꝯsidera vrinã ei⁹: ⁊ q̄ñeẽ igrossat̃ ꝓuoca cũ eq̄litate: ⁊ q̄ñeẽ stat matura. ¶ Et de signis maturitatis ẽ q̄ multiplicat̃ vrĩa: ⁊ ꝯferũt ei iunctiões ⁊ vaporationes cũ eis q̄ sũt sic̄ oleũ d̄ costo ⁊ oleũ nardinũ ⁊ sambacinũ ⁊ oleũ camomillinũ ⁊ oleũ anetinũ ⁊ oleũ laurinũ. Et d̄ ẽplis sũt ẽpla facta ex camomilla ⁊ mellilo to ⁊ semine lini: ⁊ qñz necĩa sunt ea q̄ sũt sic̄ bdelliũz ⁊ ãmoniacũ ⁊ serapinũ ⁊ adeps vrsi ⁊ adeps leõis et medulla vaccia ⁊ ceruia ⁊ alia de q̄b⁹ fiãt ẽpl'a ⁊ vnguẽta ⁊ admĩstrent̃. ¶ Et qñq̧ necĩũ ẽ vt dissoluãtur ea q̄ sunt sicut bdelliũ ⁊ ãmoniacũ in coctiõe diureticorũ. ⁊ silr̃ camomilla ⁊ tribuli ⁊ mellilotũ ⁊ polypodiũ ⁊ det̃ ex eis in potu.

¶ De vlceribus renum. Cap. x.

CAuse vlceꝝ sũt ipẽmet cãe reliquoꝝ vlceꝝ. ¶ Et sũt cãe sep̄atiõis ꝯtinuitatis: dein aptiõis. Et illd̄ qñz fit a scissura vene ⁊ eruptiõe ei⁹ ⁊ ipsi⁹ icisiõe ꝓp cãs notas. ⁊ fiũt ꝓp aldubellati q̄ rũpũt̃ ⁊ fiũt ꝓp lapidẽ q̄ egredit̃. Et qñz fiũt ꝓp hu. colericos excoriãtes aut viscosos excoriationẽ faciẽtes ꝑ eradicationẽ suã ⁊ ex adherẽtia sua cũ labore. ¶ Et vlcera q̄dẽ renum sunt minoris malitie: q̄̃ vlcera vesice: ⁊ q̄̃ vlcera meatuũ inter vtrũq̧: ⁊ q̄̃ vlcera meatuũ inter duo emunctoria. Et cã in hoc est q̄ vlcera mẽbri neruosi difficilioris sunt sanatiõis q̄̃ vlcera mẽbri carnosi. Et plurimum q̄dẽ accidũt vlcera i meatib⁹ ꝓp ꝯ̄nationẽ mãe colice excoriationẽ faciẽtis: aut ꝓp lapidẽ faciẽtẽ accidere excoriationẽ. Et qñz fiũt ista vlcera corrosiua ⁊ qñz nõ fiũt. ¶ Et multotiẽs q̄dẽ ꝓueniũt ex vlcerib⁹ renũ fistule q̄ nullo mõ sanãtur ꝯ̄uis sint de illis que cessant a cursu suo cũ mũdificatiõe corporis ⁊ curãtur cũ ẽ ei⁹ repletio. Et illa ꝟo q̄ est bone mãei nõ ꝓuẽit magn⁹ timor neq̧ ẽt timet̃ ex ea nisi dilatatio ⁊ corrosio. Illa ãt q̄ ẽ male mãei facit accidere dilatationez ⁊ ꝑducit ad ꝑditionẽ. ¶ Et ille cui⁹ rẽ disrũpit̃ morit̃. ¶ Et multotiẽs ẽ aliq̄d ex capite apãtis decline ad exteriora: q̄re rũpitur ad exteriora.

¶ De signis. Cap. xi.

SIgna vlceꝝ renũ sũt q̄ egrediunt̃ i vrĩa sanies ⁊ ptes capillares: et frusta rubea carnosa ⁊ i locis renũ qñz sentit hñs ea dolorez. ⁊ qñq̧ añcedit ea mict⁹ san. aut aldubellati renũ: aut dolor ex eradicatiõe lapidis. Et qñz sig̃t ipãm ꝑcussio eueniẽs: aut casus. Cũ aptiõe ãt nõ fit dolor ⁊ sig̃t ipãm assiduatio mict⁹ san. paulatim. Mict⁹ em̃ san. cũ ẽ ex eruptione aldubellati aut fixturavene desuꝑ possibile est vt sit assidu⁹ duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹. ¶ Si aũt illud fit ꝓplus tũc fit ꝓp aptionẽ: aut ꝓp vlc⁹ in renib⁹ aut vesica. nã cũ ꝓlõgat̃ ⁊ ẽ illic alteratio coloris aut cõmixtio ꝟrus tũc nõ ẽ nisi vlcus in renibus: aut vesica. ¶ Et ille mictus san. debilitat: q̄m ꝯ̄uis: illud qd̄ d̄ eo ꝓuenit oĩ hora sit parũ tñ freq̄ntia ꝑducit ad hoc vt euet̃ sũma ꝑnima. ¶ Et dĩa q̄dẽ int̃ vlcera renũ ⁊ vesice ẽ q̄ vlcera renũ sunt cũ facilitate vrine. ⁊ vlcera vesice sũt cuz difficultate vrine. ¶ Et cortices in vlcerib⁹ renũ sunt rubei. et in vlcerib⁹ vesice sunt albi. aut magis grossi si sunt in vesica ipsa: aut ꝑui tenues si sunt in meatibus. ¶ Et cognoscit̃ ẽt dĩa ꝑ locũ doloris. Nã loc⁹ doloris i eis diuersificat̃ ex vlcerib⁹ meatuũ i medio ⁊ i meatu nerui post collectionẽ. Et qñz associat̃ dolor i vlcerib⁹ vesice cui ẽ cõmotio oĩ hora sicut pruritus. ¶ Et significat̃ qñz dĩa q̄sita ex hoc q̄ dolor i vlcerib⁹ vesice ẽ difficilior: q̄m mẽbrũ ẽ mẽbrũ neruosũ fortis sensus. Et mict⁹ san. frequẽs ꝯ̄uis sit de significatiõib⁹ vtriusq̧ rei ẽ tñ i vesica minoris q̄̃titatis et minoris ꝑmixtiõis cũ vrina. ¶ Et qñ mingũt patientes vlcera renũ ⁊ vesice san. post mictũ saniei. tũc significat̃ inde corrosio. ¶ Et significat̃ qñz difficultas vlceꝝ i renib⁹ ⁊ malignitas eoꝝ ꝑ paucitatẽ receptionis rectificatiõis ⁊ lõgitudinẽ tp̄is ⁊ multitudinẽ fecis ⁊ colorẽ malũ viridẽ in eo qd̄ mingitur ex vehemẽtia fetoris.

¶ De cura. Ca. xii.

PRimũ qd̄ necessariũ est intendẽdũ in curatione vlcerũ renũ ⁊ vesice est eq̄tio hu. ⁊ declinatio eorũ ab amaritudine ⁊ bauracitate ad dulcedinem vt nõ faciat venire vuln⁹ post vuln⁹. ⁊ dimissio oĩs acuti ⁊ amari ⁊ salsi et acetosi. ⁊ minoratio pot⁹ aq̄ vt minoret̃ necessitas mingẽdi. Et minoret̃ motus renum ab eo qd̄ ꝓuẽit ad eos ⁊ coꝝ rasio ꝑ illd̄. Canon em̃ curatiõis vlceꝝ ẽ q̄es. Et ex eis q̄ equãt hu. sunt flebotomia si est necĩa. Et solutio subtilis et tenuis sine labore penit⁹. ⁊ sine solutiõe hu. acutoꝝ subito in vice vna. Huiusmodi em̃ expellit a corꝑe expulsionẽ subtilẽ cũ declinatiõe ad ꝑtẽ q̄ ẽ alia a ꝑte renũ. ¶ Et dũ nõ administras solutiuũ coleꝝ ẽ meli⁹ vsq̧ ad necessitatẽ. Et meli⁹ q̄dẽ est vt eq̄ues mãm ⁊ educas illaꝝ post illd̄ ꝓprie vomitu. Uomit⁹ nãq̧ ẽ meli⁹ quo renũ vlcera curant̃: ꝓpea q̄ mũdificat et cõsat. ⁊ ꝓp hoc q̄ trahit hu. a ꝯtrario ꝑtis renũ. Et qñqz est visus vomitus freq̄ns sufficiẽs ad illud excusans ab alio. Et meli⁹ q̄dẽ ẽ vt ꝓuoces prius cum seminib⁹. deinde ꝑmuteris ad vomitũ. ¶ Et oʒ vt vomit⁹ fiat sup cibum cũ eo qd̄ facilem efficiat sicut melon et eius semen et

ꝓꝑe semē eius cū vino dulci:ꝛ cū eo qđ ē sic̄ syrupus
acetosus cū aq̄ calia ꝛ oꝫ vt nō fiat cōmotio vehemēs
cū labore. ¶ Et ex eis qđ q̄ hu. tēperāt ē sumeꝛ aquā
melōis romāi ꝛ iuā ꝛ allkelkēgi ꝛ papauer. ¶ Et đ ra
dicib⁹ quas te oꝫ ꝯsiderare ē vt cū dolor sit fortis cu
ret dolor pu⁹ deiñ vlc⁹. ¶ Et cū vlcus ē recēs ꝛ q̄tiēs
rumpiꝛ apa eiꝰ curatio facilior. Et fortasse suffi-
ciunt pillule de amilo cū syrupo vio. ⁋ Cū āt croni-
cū fit res fit difficilis. ¶ Et oꝫ vt ꝑpes i mūdificādo i
leui q̄dē cuꝫ diureticis leuibus: sicut ē semē allkelkē-
gi ꝛ altee vsq̄ ad acceptiōeꝫ feniculi: ꝛ in malo qđ ꝛ
maligno cū eis q̄ sūt sic̄ capillus veneris: lꝫ sit tpat⁹ ꝛ
ireos ꝛ farina herbi. ¶ Et ē necīū vt aggreges inter
potatiōeꝫ ꝛ emplastrationē cū egritudo ē maligna ꝛ
fortasse cōferūt i ea ysopus ꝛ ruta ꝛ silla. ¶ Si auteꝫ
mūdificeꝛ tūc sis occupat⁹ i sigillatōe vt nō eueniat
corrosio. Et oꝫ vt q̄eti adhereāt ꝛ nō laborēt quātuꝫ
ei posse est: imo oꝫ vt sint cōtēti đ exercitio fricatiōe
extrēitatū ꝛ ꝑ euōne quā facit exercitiū vaporatiōe
sicca: ita vt nō cōcedas eis lesionē ꝛ alia: ꝛ ꝓprie cuꝫ
assueti fuerint exercitio: deiñ cū sananꝛ gradati exer
citio vtanꝛ leui vsq̄quo redeāt ad cōsuetudinem in
motu suo. ¶ In cura vo ipsi⁹ vlceris oꝫ vt i ꝑmis di-
mittaꝛ coitus. Coitus nāq̄ nociuus ē illis valde ꝑꝑ
multitudinē mot⁹ exercitij ꝛ sufficiat fricatio: qm̄ ipa
est iuuatiua ꝛ attractiua san. ad corpus. Ipsorū vo
regimē cū medic̄ oꝫ vt sit cū exiccatiuis abstersiuis
sine mordicatōe. ¶ Qđ si vlcus nō fuerit cū illa mali
cia: sufficiat illud qđ ē tpatū i abstersiōe ꝛ exiccatiōe
ꝛ si ē malignū est necīū illud qđ forti⁹ mūdificat ꝛ la
uat ꝛ qđ est vehemētioris exiccatiōis vt ꝓhibeat sor
des. ꝛ post illud qđ ē vehemētioris stipticitatis ꝛ ꝓ-
hibitiōis vt ꝓhibeat effusionē hu. maloꝝ. Et cū mū
dificaꝛ ꝛ exiccaꝛ ꝛ auertūꝛ ab eo materie est sanatio
¶ Et oꝫ vt cōmisceas cū medicis vlceꝝ olbus gluti
natiōnē faciētia: sicut sunt amilū ꝛ dragagantū ꝛ fri
gide gūme. nā glutinatio ē ex eis q̄ ponūt vlcera mi-
nuta ab excoriatiōe eoꝝ q̄ transeunt suꝑ ea. Et q̄ de
eis est vnctuosa sicut lacca facit carnē mēbri: ꝛ illud
q̄dem ex quo ipm nutriꝛ spissum ꝛ annexum ꝑpara
tioni ad sigillandū. ¶ Et oꝫ iterū vt misceanꝛ cuꝫ eis
diuretica ꝛ medicine subtiliatiue vt faciāt ꝑuenire
ad ipsa medicinas rectificātes ꝛ sigillantes: lꝫ ipe in
seipsis noceāt ꝛ cōmoueāt. ¶ Et q̄n̄q̄ necīū ē vt mi-
sceāt cū eis narcotica ex herbis sicut iusq̄amū albū
ꝛ mādrag. ꝛ opiū ꝛ iusq̄amū nigrū. ꝛ illđ ꝑꝑ sedatōꝫ
doloris ꝛ exiccatiōꝫ ꝛ repcussionē. ¶ Cūq̄ scis ꝙ in
vlcerib⁹ ē sordes: tūc da i potu abstersiuū in q̄ ē forti
tudo ꝓuocatōis sicut aq̄ zuccari ꝛ aq̄ mellis cū q̄bus
dā semib⁹ donec ꝓuocet ꝛ lauet: deinde ꝯñr adhibe
exiccatiua. ¶ Et medicie ebibite q̄bus curaꝛ qđ non
est malignū valde đ vlcerib⁹ renū sunt: sicut semē al
tee: ꝛ semē almaru: ꝛ radices eoꝝ cū aq̄ mellis: ꝛ semē
allkelkēgi: ꝛ aq̄ vue vulpis ꝛ ꝓprie mōtane. ¶ Et ite-
rū semē cucumeꝝ ꝛ bolū armenū cū iulep. ꝛ capillus
veneris cū aq̄ mellis. ⁋ Et radici liq̄ritie inest exic-
catio ꝛ mundificatio ꝛ maturatio ꝛ glutinatio. ¶ Et
iteꝝ se. lini ꝛ dragagāti añ. ps. i. ꝛ polypodij ptes. ij.
cum aq̄ mellis. ¶ Et iteꝝ g̃na pini ꝛ semen citroli su
manꝛ de q̄bus puluis factus q̄tuꝫ palma plena ē su
maꝛ. ⁋ Et iteꝝ đ sele papaueꝝ torrefacti ꝛ ꝯtriti su-
maꝛ. ʒ. i. et. ʒ. i q̄ bullita sunt iuiubarū et radix liq̄ritie
⁋ Et forti⁹ eis q̄ diuim⁹ ē petroselinū: aut daucū cū vi
no odorifero: ꝛ iuolnaꝛ bolo armēo. ⁋ Et iuuaꝛ sumē
do i potu bdellij dissoluti cū gūma albotī ꝛ terre si-
gillate ptes eq̄les et sit dosis ꝑueniēs ad auī. i. i vio
dulci. ⁋ Et iteꝝ farla horobi ē fortꝫ mūdificatiōis et
exiccatiōis sola. Cūq̄ cū ea aggregāꝛ ea q̄ sūt sicut
terra sigillata et acatia et succ⁹ barbe hircle ꝯplet iu-
uamētū ei⁹. ⁋ Et ireos ēt ē forte cū q̄ fiat hec opō et
silla. ¶ Cōposita āt sūt sic̄ illđ qđ fit ex seib⁹ cucu. ex
corticati g̃nis. xxx. et ex g̃nis pini. xij. et ex g̃nis amig
dale. v. nūero et ex croco qđ fit eq̄le pōderi eoꝝ et bi
baꝛ i ieiunio. ꝛ si caliditas ē vehemēs loco g̃noꝝ pini
ponāꝛ g̃na citroli. ¶ Et iteꝝ đ g̃nis. xx. g̃na ꝛ đ g̃nis
cucu. xl. g̃na polypodij. ʒ. i. ʒ. bibaꝛ cū lib. i. ꝛ. ʒ. aq̄ i
q̄ bullite sunt spice celtice et se. apij āboꝝ ana. ʒ. viij.
vsq̄ q̄ redijt ad q̄rtā. ¶ Et iteꝝ terre sigillate et san.
dis. et castorei et se. melōis et se. apij et se. cucu. ꝛ se.
cucur. et succi liq̄ritie: lacce et arist. et amigdale pini
magne et papaueris et se. iusq̄ami albi ptes eq̄les i
potu denꝛ sin ꝙ exigit illđ qđ ē ꝑhs cū rob. ¶ Et ite
rū de g̃nis pini magne. xxx. nūero ꝛ amigdale excor
ticate g̃na. xx. dactiloꝝ carnosoꝝ g̃na. xv. fruct⁹ cap
paris auī. iiij. croci auī. i. sexta ꝯficianꝛ cū rob ꝛ ad-
ministrenꝛ. ¶ Cūq̄ dolor sit fortior oꝫ vt a curatiōe vl
ceris sepatio fiat. Et cureꝛ cū h⁹ i medicamie. ℞. se.
iusq̄ami albi. ʒ. i. sextā opij kirat. i. se. citroli se. lactu
ce āboꝝ añ. ʒ. i. se. portul. ʒ. i. ipꝫ. n. sedat dolorē i di-
spōne. ⁋ Et qñ dolor ē ꝑuus: sedat ipꝫ pot⁹ lactꝫ loco
aq̄. Et potare syrupū vio. ⁋ Et de fortib⁹ sunt diacala
mētum et troc. allkelkēgi: et troc. asclepiadis et troc.
Diascoridis: et suffuf regia: et arist. et regimē allke-
kēgi mōtane et suffuf camedreos est fortꝫ valđ. ⁋ Et
mltotiēs ꝯfert clisteria dyasēterica ſꝫ semitā vicitatꝫ.
⁋ Et q̄n̄q̄ administra ēpla hui⁹ g̃nis ponēdo suꝑ dor-
sum et apđ stricturā medij et loca vacua sicut illud
qđ fit de farla herbi decocta cuꝫ vino et melle. ⁋ Et
iteꝝ qđ fit de ro. ficcis et lētib⁹ et melle et g̃nis myr-
ti et ēpleꝛ cum eo. et h⁹ q̄dē ꝓhibet putrefactionē di
latatā. ⁋ Et de vnctiōib⁹ sunt sicut oleū de alcāna et
oleū arboꝝ masticis: et oleū de cydonijs cuꝫ q̄bus
q̄n̄q̄ misceꝛ qđ est sicut storax. Et qñꝫ ē necīuꝫ illud
qđ ē sicut adeps anatis ad lenificādū. ¶ Fistule vo
curatiōꝫ nō hñt nisi exiccatōꝫ ꝛ ꝓhibitōꝫ corruptio-
nis. ⁋ Exiccatio qđ fit cū assiduatiōe mūdificatiōis
corpis et cautela a repletiōe ſꝫ q̄litatē et q̄titatē: et
h⁹ qđ sufficit i curatiōe ei⁹ q̄ ñ ē maligna. ⁋ Maligna
vo oꝫ vt cureꝛ cū hoc ꝛ cū eis q̄ sunt fortiora eo sicut
sunt ēpla et potatiōes ꝓhibētia putrefactionē sicut
sunt stiptica nota cū abstersiōe cū q̄b⁹ nō ē mordica
tio de mūdificatiōe. ¶ Cib⁹ oꝫ vt sit cib⁹ boni chimi
ex carnib⁹ auiū q̄s scis de piscib⁹ alradrachi et oleri
bus boni chimi fridis sicut sunt attriplices et bliti.
⁋ Et dū vlcera ꝑmanēt mala oꝫ vt denꝛ assata et sic̄
vitelli ouoꝝ sorbiliū ꝛ g̃dati: ꝑueniaꝛ ad gallinā pi
guē: et attriplices et g̃na lactis ꝯfersit eis qñ ea dige
rūt. Qđ ergo ē sicut lac asininū et lac eq̄nū ē: ꝛ lac
camellinum confert eis: quoniam lac rectificat ma-
terias vlcerum et lauat ea et glutinat ea cū sua re-

tentione. Et qd' ē sicut lac vaccinū ꝛ olum aggregat ad illud additioē ī cōfortatione mēbri cibatiōe eius. verūtñ lac asininū ꝛ caprinū iuuatiuū ē ex pte rectificatiōis ꝯplonis ꝛ ablutionis: ꝛ ex pte ꝓpetatis ē magis iuuatiuū ꝗ̄ illa duo. ꝛ ꝓpe qd' ē nutriti ī domo. ꝛ fortasse ē ꝯueniēs vlcerib' in qb' scit dispositio eius. ¶ Et oꝫ vt misceat̄ cuꝫ lacte eoꝝ ꝛ cibis ipsoꝝ q̄s ipi sumūt aliqd ex medicis rectificātib' vlcera: sicē dragagātū sumptꝫ ī potib' gñib' lactis p' mundificatiōꝫ ꝛ amilū ꝛ gūmi ꝛ exiccatiua et ꝛ aliqd de diureticꝫ et scib' faciētib' glutinatiōꝫ. ꝛ qñ bibit lac nō comedat̄ p' ipsum aliqd doec descēdat. Et si ei' tardat̄ descēsio misceat̄ cū eo aliqd salitū. ꝛ qñꝫ ponunt̄ ī eo sal ꝛ mel. Et lac ꝯueniēs est ei loco aq̄ ꝛ cibi sil. ꝛ cū deficꝫ pus ē iuuatiuū lac camelli p hoc qd' sigillat: ꝛ glutinatiōꝫ facit ꝛ cōfortat. ꝑ Et ē ei vt bibat gña lactꝫ cū sitis adest. ¶ Olera aūt ꝛ fruct' q̄ ei cōueniunt: sunt melōes ꝛ citroli ꝛ pira ꝛ zarur ꝛ gnata dulcia ꝛ cydonia. ¶ Et de siccꝫ qb' in scōis vtēdū ē mēsis sūt amigdale ꝓpe torrefacte ꝛ fistici ꝛ auellane. ꝛ gna pini ꝓprie ꝛ alcasbu. ¶ Et dimittāt sic' siccas: qm̄ male sūt ad vlcera: abstergētes ea: ꝛ scalpellātes ipsa: ꝛ exiccātes ea: ꝛ ī ipsis ē lacticiniū occultū. ¶ Et oꝫ vt dimittet oē acetosuꝫ fortis acetositatis: ꝛ oē acutum: ꝛ oē salsum ꝛ oē qd' est vehementis dulcedinis.

¶ De scabie renū ꝛ meatuum. Cap. xiij.

De gñe vlcerū eoꝝ ē scabies. ¶ Et cause eius sꝫ plim sunt bothor q̄ appent sup eos ex humoribus colericis ꝛ baurachijs: deinde vlcerantur.

¶ De signis. Caplm. xiiij.

Sunt cum signis vlceꝝ in exitu ei' qd' egreditur cum cōmotione ꝛ pruritu ī loco renū cui admiscetur pscitura. ꝛ qñꝫ magnificat̄ cū ea dolor: ꝛ illud qd' egredit̄ de ea q̄ fit ī meatibus pāniculosum.

¶ De cura. Capi. xv.

Confert ei flōmia basilice si ē corpus totū plenū ꝛ mai' iuuamen ei ī oī dispōne ē flōmia basilice: ꝛ vētosatio loci renum. Et administratio mundificationis corporis semp: ꝛ ꝓpe cū vōitu. ꝛ ꝯfectiones auellanis sicce de scib' cum boli armeni ꝛ succi liquiri. eqs ptib'. ¶ Et cibus sit q̄ bene digerit̄ ꝛ est boni chimi sicut vitelli ouoꝝ: ꝛ q̄ infrigidant et humectāt sicut pulli cum attriplicibus ꝛ spinachijs ꝛ blitis.

¶ De lapide renū. Cap. xvi.

Communicāt renes ꝛ vesica ī cā gñatiōis lapidis. ꝛ illud ē qm̄ lapidis gñatio nō cōplet̄ nisi ex mā patiēte ꝛ virtute agēte. ¶ Mā vo ē humiditas viscosa grossa flegmatis: aut saniei: aut san. aggregati in apate ꝛ hoc ē raro. ¶ Uirtus vo agēs ē caliditas egressa ab eq̄litate. ¶ Et mā qd' hꝫ duas cās quarū vna est mā materie: ꝛ scōa ē retētor materie. ¶ Mā vo materie sunt cibi grossi ex gñibus lactis ꝛ ꝓprie spissis: ꝛ caseus ꝛ ꝓpe hūidus. ꝛ carnes grsse: ꝛ carnes auiū paludestriū ꝛ magni corporis ꝛ caro camellia ꝛ vaccina ꝛ hircina ꝛ q̄ de siluestrib' ī grossant: ꝛ pisces grossi: ꝛ cibi de patellis oēs: ꝛ pāis viscosus et crud' et azim' et tri. et sorbitiōes ex simila et aldārmacha viscosa: et ꝯfectio de melle viscosa et fructus acetosi et difficilis digōnis: et illi q̄ generāt humorē viscosū sicut mala imatura: et sicē citri et caro pirorum. et ex aq̄s turbide ꝓpe nō ꝯueniētes diuersetꝫ nigra vina et grssa: et ꝓpe qñ digō ē debilis pp debilitatē vtutis digestiue. aut pp multitudinē ei' qd' sumit̄ et destruit vtutē: aut pp malitiā ordis et exercitij sup repletiōe et qñꝫ ē mā sanies vlceꝝ ī eis aut ī alijs. Retētor āt mātei ē debilitas expulsiue ī renib' pp ꝯplonē: aut apa calm et herisipillā et vlcera ī renib': et retinent̄ ī eis supfluitates residētes oīs aq̄sitatꝫ q̄ ꝑueniūt ad eos. Aut ex vehemētia caliditatꝫ ī eis: et retiet supfluitates et facit eas lapides añꝗ̄ expellant̄ et attrahit eā ad eas añ digōnē itegrā a supiorib' corporib' et h' caliditas aut ē sepabilis: aut isepabilis: aut accñs pp laborē: aut acceptionē calefaciētis: aut pp opilationē supfluitatū aggregataꝝ. aut frig' ꝯstringēs: aut apata opilātia et h' ē plim: et frā et dura. et cōitas mēbroꝝ ꝓpinquoꝝ sicē itestinoꝝ et alioꝝ et qñ ꝯprimunt̄ renes tūc accit in eis opilatio. Et iste res oēs ēt inueniūtur in vesica cā lapidis ꝗ̄uis differāt. vtriqꝫ lapides ē. n. ille q̄ ī renib' ē lenior paꝝp et mior et magꝭ declinis ad rubedinē. et ille q̄ ē ī vesica ē durior et maior valdē et magꝭ dcliuis ad nigredinē ꝛ ad cinericitatē et ad albedinē lꝫ gñet̄ in ea lapis q̄ minutari frāgit̄. Et iteꝝ si ē lapis renū et gñat̄ sꝫ plꝫ et nō adhuc migit tūc ē sedimē vrie retētū cū eo. Et si ē vesice et discernit̄ sꝫ plim p' sepationē vrie. tc ē sex san. dīn associat̄ ei et diuersificat̄ ab eo. Et ille cui plꝫ aduenit lapis renuꝫ ē pinguis et ille cui plim aduēit lapis vesice ē extenuat'. Et senib' plꝫ aduenit lapis renuꝫ ꝗ̄ lapis vesice. et isātiuꝫ. et eoꝝ q̄ illos sequunt̄ ē ꝯuerso et plim h' fit iter isātiā et pubertatis initiuꝫ. et illud iō. qm̄ vt' expulsiua ī isātib' et adolescētib' ē fortis. qr expellit a supioribus mēbris ad illa q̄ sunt iferius In senib' vo vtutes renuꝫ ipoꝝ debilitant̄ valde. Et iteꝝ: qm̄ isātiuꝫ et adolescētiuꝫ subtiliores sunt hu. tūc pp h' penetrāt ī renib' eoꝝ. et senū hu. sunt grssiores. qr nō penetrāt ī renib' eoꝝ. et ꝙ plim gñat̄ lapis ī isātib' ē pp appetituꝫ eoꝝ. et motuꝫ ipoꝝ sup repletionē. Et qr potāt lac. et pp ꝯstrictionē meat' vesice eoꝝ. et in senib' pp debilitatē digōnis ipoꝝ. et pp h' indiscauit hyp. ꝙ ipe ī senib' nō sanat̄. ¶ Et oīs vrīa ī q̄ ē hu. plim' ē dignior vt ex ea gñet̄ lapis: et est illa ex q̄ cuꝫ dscēdit gñat̄ sal et ē ei' sal plim'. Sal āt gñat̄ ab aq̄sitate ī q̄ ē terrestris plima quā adussit calitas. Et vrina qd' isātiuꝫ plris ē salis ꝗ̄ vrina senuꝫ: nō qm̄ terrestritas ei' sit plima. imo qm̄ calitas ī eis ē plus et terrenitas ei' ī adustiōe ē ꝓfundior. Et pp hoc vrine eoꝝ sunt turbide. pp multitudinē pmixtiōis ipsoꝝ. et pp raritatē corpoꝝ eoꝝ. qr soluit̄ ab eis plꝫ aq̄sitatis iuꝫ resolōne occlta et dignior pueroꝝ vt ī eo gñetur lapis ē ille q̄ ē sicce nāe sꝫ plꝫ. et cali sttōi. Et non exiccat̄ sꝫ plim nā nisi pp attractionē humiditatuꝫ ad ipsi' epar. deiñ mēbra vrie ipsi'. et qñ ē illic calitas ē cā efficiēs pñs. Et ad vltimuꝫ siccitas nāe facit vrinā grossiorē et plimā. ꝑ Et in illo in quo ē sedimē arenosum nō aggregat̄ lapis qm̄ mā nō ē coartata ꝛ neqꝫ aduenit ei iteꝝ cā plurla. et si ipsa esset plurima ē et primum qd' gñaret̄ ab ea lapis magnus durus. nisi esset plurima. sed est mollis suscipiens cōminuatiōnē. et si nō. nō multiplicaretur eius separatio in vrina. et cum forma sit. hoc scias ꝙ materia nō est neqꝫ

pp cāz i ſeīpāz neq̄ pp vehementiā caliditatꝫ ei⁹.qꝛ in
lapide ꝯuertitꝛ nō ſuſcipientē ꝯtinuatōez.Et ſigt for=
titudinē expulſiue.Et h⁹ i iudiciū plꝫ nō eſt neceſſariū.
¶Et ſcias ꝙ paꝝ accit puellis et mulierib⁹ lapis in
veſica:qm̄ meat⁹ veſice eaꝝ.q. ad exteriora breuior
et latior ē.et paucoꝝ anfractuū et i breui de facilita=
te expulſiōis ē qꝺ nō ē i lōgo.¶Et ō hn̄tib⁹ lapidē ſūt
qb⁹ ſūt poriſimi gn̄andi lapidē et migēdi eū:et q̄nq̄
aggregatꝛ et fortaſſe egꝛdiꝛ cū vrīa et aduēit eis ſic in
colica.et ſpaciū i h⁹ ē diuerſuꝫ iter mēſez vſq̄ ad an
nū.¶Et ille q̄ ꝯſueuit tolerare lapidē magnuꝫ alle=
uiatꝛ p alios dolores veſice.Et ſigt illō ꝙ mēbꝝ non
ſit ſuſcipiēs apatōꝫ velocitꝛ nō apatꝛ p h⁹i:neq̄ p do=
lorē clamoſuꝫ cū tolerat dolorē lapidis cū magno la
pide:tunc vnuſq̄ſq̄ āboꝝ ſi ſingulare fiat apa.¶Et
ſcias ꝙ lapis renū et veſice ē ex eis q̄ hereditantur.

¶De ſignis. Cap.xvij.

Signoꝝ āt lapidis q̄ ē in renib⁹ pͥmū ē vrina et
eſt ꝙ ſi vrina i primis eſt gꝛſſa:deiñ icipit ꝯuerti
ad tenuitatē et attenuatꝛ pp retentiōez turbidi tunc
extima ei⁹ gn̄atiōez:ꝯtrarius q̄ñ mingatꝛ in pͥn⁹ rei te
nuis.et gn̄atio eius in pͥn⁹ rei groſſa ē magis ſignifi
catiua ſanitatꝫ ꝟtutis et dilatationis meatuū.¶Et
q̄nq̄ eſt cū eo ſedimē ſiml̄ ſiīe ſedimini:qꝺ eſt i egri=
tudinib⁹ epatis.Et quāto plus eſt vrina vehemēti⁹
clara et magis aſſidue clara et paucioꝝ ſedimis ſigt
ꝙ lapis ē durior.¶Et dꝛ ꝙ q̄n ſani et ꝓpe ſenes min
gunt nigrū cū dolore:aut abſq̄ dolore indicat ꝙ la=
pis cōpletꝛ in veſica.¶Et confirmatꝛ ſigtio in oībus
illis ſi vides vrinā reſidētē.Et eſt arena illa tendens
ad rubedinē ꝛ citrinitatē.¶Et cōfortat illud ſi inue
nitur g̃uitas in chatin ꝛ dolor.ꝛ ſi.q.retineatꝛ aliq̄d
cū mouetꝛ ſup eum ſentitꝛ in eo qꝺ ſeq̄tur alchati ſigt
magis fortitudinē virtutis ꝛ amplitudinē meatuuꝫ.
¶Et vehementior dolor q̄ fit pp lapidē renum cū in
pͥnis qꝺ gn̄atꝛ ē qꝛ ꝯſtrigit.ꝛ ppea qꝛ initiꝛ cū mouetꝛ
icidiꝛ in meatib⁹ ꝛ ꝓpe i meatu veſice facit dolorem
cū mouetꝛ ab eo.¶In diſpōne ꝟo ꝯgelatiōis ei⁹ ꝛde
tis patiētis ipm cū nō ē repletio vehemēs coartās cō
mouens lapidem inuenitꝛ retentio grauitatis tātuꝫ.
¶Et repl̄o cibi facꝛ ipꝫ vehemēti⁹ excitare dolores:ꝛ
ꝓpe q̄n deſcēdit cib⁹ ad iteſtina ꝛ ptrāſit ea:cū aūt
euāatꝛ ꝛ expelluntꝛ ſupfluitatates ex iteſtis dolores
ſūt q̄etiores.¶Signa ꝟo mot⁹ lapidis ſūt g̃uitas do
loris ꝛ ei⁹ vehemētia ꝛ dſceſio ei⁹ ex alchati vſꝫ ad in=
guina ꝛ ad emūctoria ꝛ tūc iā ꝑuenit lapis ad meatū
veſice:ꝛ cū ſedatꝛ ille dolor:tūc iā ꝑuenit in veſica.

¶De curatione. Cap.xviij.

Dicam⁹ hic curatiōes que ſunt lapidis renuꝫ ꝓ
prie ꝛ cōes ei cū lapide veſice:deīde facim⁹ ad
lapidē veſice capl̄ꝫ ſingulare ꝛ curatōes ſinguleres
ꝓprias.¶Intētiones q̄dē quas medici in curatione
lapidis intēdūt ſunt.abſciſſio matiei ei⁹.ꝛ ꝓhibitio
gn̄atiōis ipſi⁹ cū abſciſſiōe cāe.ꝛ rectificatio ei⁹:dein
de mūdificatio:ꝛ cōminutio ipſi⁹ ꝛ fractio ei⁹:ꝛ cō=
preſſio ipſi⁹.ꝛ eradicatio ei⁹ ex ſuo ſuſpēſorio cū me
dicis q̄ illō efficiūt:deiñ ei⁹ extractio ꝛ ſubtiliatio in
ipo ꝛ ordie ei⁹:ꝛ illō cōpletꝛ cuꝫ medicis ꝓuocatiuis
aut cū adiuuātib⁹ deforis:deiñ ē regim̄ ſedāōis illō qꝺ
ſeq̄t id.de dolorib⁹.ꝛ rectificatio ei⁹ qꝺ accit i eis de

vlcerib⁹ ꝛ ſunt q̄dā q̄ laborāt extrahere ipꝫ p iciſionem
ilij ꝛ p dorſuꝫ:ſꝫ ē magꝫ tior i eo ꝛ opatio ei⁹ q̄ rōnez
nō hꝫ.¶Matiei āt abſciſſio ꝑpatꝛ in pͥmis cum euōne
ei⁹ p ſolōnē vētris:aut p vomitū:deiñ abſtinēdo a ci
bis groſſis ꝛ aq̄s turbidis:ꝛ eq̄ñ qꝺ comeditꝛ ꝛ ꝯfortā
do ſtōm ꝛ faciēdo vt digō ſit bona.Et cum exercitio
tēpato in tpe vacuitatꝫ ꝛ fricatiōe ei⁹ qꝺ i medio ſtri
git ꝛ leniēdo nāꝫ vt declinēt hu.groſſi ad lat⁹ fecis ꝛ
nō fiat ex declinatōe fecꝫ coartatio renū.¶Et ex eis
q̄ ꝯferūt ad hoc ē aſſiduatio ꝓuocatiōis cuꝫ eis q̄ la
uāt veſicā ō ſeibus diureticꝫ:ꝛ de illis q̄ bōa ſūt apō
illō eſt aq̄ cicerꝫ ꝛ aq̄ carui:ꝛ aq̄ folioꝝ raffani.ꝛ raf=
fan⁹ ipe ꝓpe minut⁹ hūid⁹.Et cū ſupuenit ei ſpaciū
dieꝝ admiſtretꝛ diureticū forte.In pueris ꝟo ꝓhibꝫ
gn̄atōez lapidis ſumetꝛ i potu vinū albū ſubtile pmix
tū.Et iuuatꝛ a clyſteribus lenibus tēperatis p illud
qꝺ educūt de fece ꝛ leniunt nām.ꝛ q̄ñ ponuntꝛ i eis
de medicis clyſteris ꝛ pducunt ꝟtutem ꝓprie.¶Et
ex ꝓhibitiuis gn̄atiōis ei⁹ eſt vomit⁹ poſt cibū ꝛ mul
tus vſus ei⁹.Ipſe.eñ expellit ſupfluitates groſſas p
viā cōtrariā vie cui⁹ mot⁹ ē ad renes:ꝛ facit latus re
nū mundū ꝛ vacuū:ꝛ balneū:ꝛ renes fortaſſe ꝑueni
unt ad lubricitatē ei⁹.ꝛ q̄nq̄ extrahunt ināa ad illō
qꝺ de corpore apparet ꝛ auertunt eas a renibus.Et
q̄n multus vſus ē coꝝ mollificāt virtutē ꝛ debilitant
ꝟtutē renū.Et ſilr ſi admiſtrātꝛ i hora i q̄ nō ſūt necie
leīficatio ꝛ ſedatio doloris.Faciūt.n.renes ſuſcepti
biles māieꝝ effuſaꝝ ad eos pp mollificatōꝫ ipoꝝ et
dormire ſup dorſum ē ex eis q̄ lapidi ꝯferunt.¶Me
dicie ꝟo cōuenietes cū ſunt ſm pl̄m medicie amare
q̄ nō ſūt valde vehemētꝫ calitatꝫ ꝛ addāt i eā.Et oē
cui⁹ iciſio ē vehemētior:ꝛ cui⁹ calitas ē mior ē meli⁹
ꝛ oꝫ vt ille q̄ ſunt lapidis veſice ſint vehemēti⁹ cal̄e
q̄ ille q̄ ſūt lapidis renū.¶Et ē hoc gen⁹ medicīarū
ālio q̄ꝝ opō nō ꝓportiōatꝛ ad calm ꝛ frm̄:imo nō fa
ciūt illō qꝺ efficiūt niſi cū ꝓpetate.¶Et medicīaꝝ cō
minuētiū q̄dā ſunt que nō ſūt cū illa ſupfluitate in
ꝟtute ꝛ nā eaꝝ ē ad cōminuēdū lapidē ꝑuuꝫ.ꝛ illaꝝ
q̄ nō ſunt cū vehemētia q̄dā ſunt q̄ ſūt vehemētꝫ ꝟtu
tis ſm lapidē renū:ſꝫ ſūt pue ꝟtutis ſcōꝫ lapidē veſi
ce:aut nō hn̄t ꝟtutē ad illū ſic lapis iudaicus.ꝛ q̄dā
eaꝝ ſunt que ſunt fortes ſm lapidē renū ꝛ operantꝛ i
lapidē veſice.ꝛ q̄dā ſunt fortes vehemētes in vtriſq̄
lapidibus ſimul:ſicut auis que noiatꝛ altragulidos:
ꝛ ſic cinis ſcorpionū.¶Et cū cōponuntꝛ ex medicis
ad lapidē medicie oꝫ vt adiūgāt eis ſpēs medicīarū
q̄ eas adiuuēt ad opādū qꝺ efficiūt de qb⁹ ſūt medi
cine fortis ꝓuocatiōis:ꝛ extrahūt i vrīa groſſa illud
qꝺ eradicatꝛ de lapide ꝛ cōminuitꝛ.¶Et de illis ſunt
medi^c i qb⁹ ē altatio ei⁹ qꝺ alie mouēt medi^c ꝛ mo=
rātur vt ſua mora pficiāt integritatē ſue opōnis.Et
iſte medi^c ſūt nō velocis penetratōis pp piguedinez
i eis ꝛ viſcoſitatē ꝛ ſūt cū h⁹ faciētes digōnē:ſic gum
ma fenich.Et de illis ſūt me^c velocꝫ penetratiōis ꝛ
mūdificatiōis ſic pip ꝛ allea.¶Et me^c ꝯfortātes n: ē
brū apō diuerſitatē ipꝛeſſionū i eo ꝛ motuū ſup ipm
ꝟ Et ſunt me^c albezareati ſic ſpica ꝛ caſſia ꝛ alie.Et
de illis ſunt medicie i qb⁹ ē ſtipticitas ſubtil̄ ſic ſunt
robub fructuū ꝛ ꝯfuēt mēbꝝ.¶Et q̄ñ miſcetꝛ cū iſtꝫ
medicis medi^c ſedātes dolores cū ꝓpetate:aut ſtu=

pesactiõe sua cũ ꝓuocatiõe. ¶ Cũq; ꝯponim⁹ medi
cinã ſ; hac formã opaṫ virt⁹ nãlis i eo: qr̄ vtiṫ eis q̃
ad lapide ſũt apð lapidẽ poſtq̃; via fuerit illis ad h⁰
vt ꝑueniãt ille q̃ ſũt ad lapidẽ ad locũ lapidis: ⁊ tũc
vtiṫ liq̃factis ⁊ lenitis illic: vt ꝑmaneat mã lapidis ⁊
faciat ipã; morari vt opõnẽ ſuã efficiat: ꝑ h⁰ q̄ dñaṫ
ei ꝟtus adminiſtratia cũ iã añ illð vſa fuerit illis faciẽ
tib⁹ penetrare q̃ feſtiare fecerũt illas ad lapidẽ faciẽ
tes ad lapidẽ. Et cũ vtiṫ cõminuẽtib⁹ ⁊ ꝯpĩmẽtib⁹ ⁊ fa
ciunt opõnẽ ſuã pigreſcũt medicle morari faciẽtes ⁊
ꝓuocatiue ⁊ penetratiue. ¶ Cũ autẽ extendiṫ dolor
adminiſtra ſtupefaciẽtia ſ; q̄ ẽ regla cognita i ꝯpõne
medicinaꝝ. ¶ Et qñ; ẽ neciũ vt i medicina ſingulari
vna ſint plures haꝝ ꝓprietatũ. Nũc q̃ð numerem⁹
medicias cõminuẽtes lapidez ⁊ extrahentes ipſum.

¶ De medis cõminuẽtib⁹ lapidẽ. Cap. xix.

Et ſũt ſic coſti radix: ⁊ radix rubee: ⁊ bdellium ⁊
radix ſule: ⁊ cort. radicum aldemeſt: ⁊ cicer ni=
gru ⁊ ꝓpe aq̃ ei⁹ ⁊ ſemẽ altee: ⁊ fruct⁹ alkaraſie ⁊ gũ
mi alzarur; ⁊ i alzarur ẽ ꝟtus i h⁰: ⁊ tribuli ⁊ radix eo
rũ ſunt boni ad illud: ⁊ radix alhaſce ⁊ ſq̃lla ⁊ acetũ
ei⁹ ⁊ oximellis ipſius ⁊ apiũ mõtanũ ⁊ calamẽtũ ⁊ ab
ſinthiũ ⁊ caſſia: ⁊ radix citroli campeſtris: ⁊ xilobal.
⁊ carpobal. ⁊ opobal. ⁊ radix ei⁹ ẽ fort; valde: ⁊ ſemẽ
malue cãpeſtris ⁊ carduo: ⁊ aq̃ radicis ei⁹ ⁊ ſcolopẽ
dria ⁊ capillus vener; de q̃ ſumaṫ põdus. ℥. ij. in aq̃
raphani: ⁊ apiũ radix athel ⁊ ſemen canabis ⁊ ꝟga
paſtoris ⁊ ꝓpe romana: ⁊ ciminũ cãpeſtre. ⁊ radix pẽ
taphilũ ⁊ aq̃ ei⁹ ⁊ cãepitheos ⁊ poliũ: ⁊ radix aſpagi
⁊ ſemẽ cipi egyptiaci ⁊ cort. radicũ lauri. ⁊ ſemen ra=
phani ⁊ ſcordeõ ⁊ extrẽitates vit; albe ⁊ ruta agr̄ſtis.
Et iteꝝ baurach armeni: de q̃ ſumaṫ pond. aur. v. ⁊
ꝯficiantṫ cũ melle ⁊ potẽṫ in aq̃ raffani trib⁹ diebus.
¶ Et iteꝝ ſcorie vl̄ ſcortire aur. i. cũ aq̃ tepida. Et di
cerũt q̃dã q̄ ſi ſumãṫ. lxx. g̃na pipis ⁊ optie terantṫ ⁊
fiãt ex eis. vii. trociſci ⁊ deṫ i potu oi die tro. vn⁹ dſcẽ
det lapis. ¶ Et i fiſtic; ẽ ꝟt⁹ q̃ ꝯminuiṫ lapis renũ. Et
de fortib⁹ ſ; lapidẽ renũ ſũt lapis iudaic⁹ ⁊ pulegiũ
⁊ camepitheos. ¶ Et de fortib⁹ abſolute ſunt cinis
ſcorpionũ: ⁊ oleũ i q̃ ponunṫ ſcorpiões ſtãs ſub ſole
linitũ iniectũ ꝑ ſirigã i lapide veſice. Ciner; ãt ſcor=
pionũ regiũ meli⁹ ẽ vt linias vas ſiſe vitali ſpiſſum
luto ſapiẽtie: deiñ põas i ipo ſcorpiões ⁊ dimittanṫ i
furno calo nocte. i. ad min⁹: ita vt ꝑueniãt ad ſũmũ
in aduſtiõe ⁊ i mane remoueanṫ. Et vitrũ ẽ meli⁹ q̃
teſta exiccãs ⁊ accipiẽs ꝟtutẽ. ¶ Et cinis lepor; ꝺcol
lati ſ; hũc mõ; ẽ fort;: de quo ſumaṫ i potu põdus
℥. ij. ⁊ aq̃ ei⁹ ſũt vehemẽt; iuuamẽti ⁊ reſolonis ⁊ q̃ de
eo ex more ſumunṫ ſunt caput ⁊ extrema ipi⁹ exicca=
ta i ſole i vaſe eneo. ¶ Et iteꝝ lũbrici terreſtres exic
cati. ¶ Et iteꝝ vitrũ attriõe ſcm̃ vt atomi q̃ i ſolis ap
parẽt radio. Et iteꝝ cinis vitri. Et illud melius fit ſi
igniaṫ ſup coclearũ ferreũ ⁊ tritũ cribelleṫ: diñ põaṫ
ſup aquã fabaꝝ. ⁊ oñdeṫ i ea qð de eo calciaṫ. ⁊ iteꝝ
reliquũ donec pulueriʒeṫ totũ: deiñ terãṫ puluis ſic
atomi q̃ ſũt i radio ſolis ⁊ daṫ d; eo i potu aur. i. i. xij.
aur. aq̃ calẽ. ⁊ illð meli⁹ eſt qð ẽ de vitro albo claro.
¶ Et de illis q̃ valde fortiora ſunt ẽ vn⁹ lapidũ q̃ in
ſpongia inueniunṫ. ¶ Et iteꝝ ſan. hirci exiccat⁹. ⁊ ille
melior ẽ q̃ ſumiṫ in hac hora in q̃ coloraṫ vua. Que=
re ẽ ollã nouã: ⁊ ablue eã aq̃: ita vt remoueaṫ qð ẽ
ea ẽ de nã terrenitat; ⁊ ſalſedinis ⁊ ſi fuerit lapidea
erit melior: deinde decolla hircũ q̃ habeat. iiij. ãnos
ſup illã ollã ⁊ dimitte ꝑmũ ſan. ei⁹ ⁊ vltimũ currere.
⁊ aſſume mediũ tm̃. deide icide ipm i fruſta ꝑua de
q̃b⁹ facias tro. q̃s ponas ſup rhete aut pãnũ mũdũ
⁊ aſpge eos ad ſolẽ ſub diuo p⁹ orale defendẽs eos
a puluere: ⁊ dimitte eos tãdiũ dõec eoꝝ exiccatiõe
hemẽs fiat i loco ad quẽ ros nullo mõ ꝑtingat ⁊ cõ
ſerua trociſcos. ⁊ cũ voluer; eos i potu tribuere da=
bis eis i potu coclearũ. i. i vino aceti i hora q̃et; do
lor;: aut in aq̃ apij mõtani ⁊ videbis rẽ mirabilẽ. Et
de eis q̃ fortiora ſunt ẽ cinis ouoꝝ gallie poſtq̃ eũa
ta ſt a pullis. ¶ Et de eis q̃ ſũt vehemẽtis fortitudis ⁊
meliora oĩu; ẽ auis q̃ grece nolaṫ tragulidos ⁊ auis
ẽ de gñe ꝑuaꝝ minor oĩb⁹ auibus excepta aue regia
⁊ color corpis ei⁹ eſt iter viridẽ ⁊ cinericiũ ⁊ ſup alas
ei⁹ ſunt pẽne auree: ⁊ ſup caudã ipſi⁹ ſunt alba pun
cta ⁊ pl; appitiõis ei⁹ ẽ in hyeme ⁊ apud piſcinas ⁊
apð parietes: ⁊ ipi⁹ volatui apð parietes ñ ẽ fixio: i=
mo volat paꝝ ⁊ cãtat ⁊ garrit ſp ⁊ mouet caudã. Et
ipſa cõedaṫ cruda ſic. eſt: qð meli⁹ eſt: ⁊ comediṫ elix
ata ⁊ aſſata: ⁊ ſaliṫ: ⁊ reſeruaṫ vt caro ſalita. ⁊ qñq;
aduriṫ ſicut ẽ i furno q̃ nõ ſit cũ illa caliditate. ſ. cu;
q̃titate qua dñeṫ ei aduſtio: et deſtruaṫ ꝟtus et ſit i
vitreo vaſe. et ſ; modum q̃ dict⁹ eſt ad ſcorpiões et
alia. Et qñ; aduriṫ i olla lapidea: aut burinati ⁊ ſtri=
giṫ caput ei⁹. Et cũ ꝑtrãſit terminũ rei tẽdẽs ad adu=
ſtionẽ tũc retine. Et qñ; pulueriʒaṫ illð qð de ea ſali
tũ ẽ ⁊ aſſatũ ipi⁹ cũ pipe ⁊ ſilib⁹: ⁊ bibaṫ tritũ ei⁹ a pul
uerizatõe: aut aduſtiõe cu; vĩo claro cu; melle: aut
cu; aq̃ mell, aut cũ cãdicõ. Et ſili vnaq̃q; haꝝ medici
naꝝ. Et exiſtimãt quidã q̄ hec auis ſit auis ſpie ſed
hec eſt auis que nolat francigine ſaſuriã de qua nõ
ſcio an ſit illa aut alia: ⁊ exiſtimãt q̄ qñ exiccaṫ ⁊ bibi
tur paulati extrahit lapidẽ ex oi loco. ¶ Et dixerunt
q̃dã q̄ lapis ipſe extrahit lapidẽ. ¶ Et iteꝝ fim⁹ colũ
bin⁹ ⁊ fim⁹ galli. ¶ Et exiſtimãt hunain ⁊ alkidus:
q̄ qñ ſumiṫ de eo põd⁹. ℥. ij. ⁊ origani põd⁹. ℥. ß. ⁊ q̃=
tum ipm ẽ ʒuccari tabarʒet exhit oẽm lapidẽ. Et qñ
ponunṫ cu; eo pip ⁊ ſal. ⁊ ꝓpe i decoctõe plegij. Et
iteꝝ ſcarabei exiccati. ¶ Et exiſtimãt q̃dã q̄ ſuffumi
gatio ei⁹ qð ẽ ſub virga cu; ſpina exitij fac̄ mingere
lapidẽ: ⁊ hoc ẽ de illis q̃ ego nõ ꝟifico. ¶ Medi^c ꝟo
q̃ cu; iſtis ꝑmiſcenṫ pharmacis ad penetrãdu; ſunt
ſic pip ⁊ cala^m ⁊ cinamomu;: ⁊ iſte cu; h⁰ ſunt iuua
tiue i ca. motiõis lapidis. ¶ Medi^c ãt q̃ cu; iſtis cõ=
miſcẽṫ vt ꝓuocẽt cum ꝟtute ⁊ extrahãt ſupfluitates
groſſas ſũt ſic ſcla cognita ⁊ ꝓpe fenugre. ⁊ ſic dau=
cũ ⁊ meu ⁊ ſu. ⁊ aſſaꝝ ⁊ acorus ⁊ ameos ⁊ keiſim ⁊ ſi
ſeleos: ⁊ ſemẽ agnicaſti ⁊ ſq̃nãtũ ⁊ cord umẽi: ⁊ fortaſ
ſe q̃dã hoies dicunt, bonũ eẽ vti cãtaridib⁹. ¶ Et iſte
q̃ð medicle eu; vehemẽtia ꝓuocatõis ſue nõ ſſit pri=
uate ipreſſiõe i lapide. ¶ Medi^c ꝟo doloris ſedati=
ue ſũt ſic ſemẽ lini ⁊ mucilago ei⁹ ⁊ ſic anellãe: ⁊ ſem
altee ſi hñt ordinẽ ẽt ad mãs lapidis. Et cõueniẽtio
ra ad corp⁹ renũ ex narcoticis ẽ illð quod ſcimus.
¶ Medi^c ãt ꝯfortatiue ſunt ſic been ⁊ ariſto. et liliũ
ſiccũ et ſem̃ agnicaſti: et iteꝝ ſic roſa et balauſtie et
ſq̃nãtũ et ſãdali. ¶ Me^c ꝟo ꝯpoſite ad lapidẽ ſunt ſi

cat mitridatū: ipꝫ nāq; fortꝫ opōnis ē i lapide rnū ⁊ sic sagzenca: ⁊ sic ɔfectio ɔ̄ scorpiōib⁹ cognita ad renes ⁊ vesicā. ¶ Et iterū medicam̄ fcīn cū san. hirci qḋ nolat man⁹ dī pp suā nobilitatē. ¶ Et medicam̄ thiasizatū deīn fcm̄ cū olo balsāi qḋ ē mirabile. ¶ Et sic medicam̄ forte qḋ expti sum⁹. rcipiēs cicerꝫ vitri ⁊ cinis scorpionū: ⁊ cicerꝫ radi. caulium nabatti: ⁊ cicerꝫ lepo rinor lapidꝫ spōgie ⁊ sā. hirci exiccati ɔtriti ⁊ cicerꝫ cortici ovi ɔ̄ q̄ pull⁹ egressus ē ⁊ lapidꝫ iudaici ⁊ gūmi nucꝫ: ⁊ acori ptes eq̄les: ⁊ petroseli dauci pulegij gūmi arabici: ⁊ se. altee ⁊ pipꝫ oluz añ. ptē. i. s. ɔficiāt cū melle: c⁹ dos sit vsꝫ ad aur. ij. ⁊ ɔ̄. cū aq̄ tribulorū ɔ̄coctorū cū cicerib⁹ nigrꝫ ⁊ h° ēt ɔuciēs ē ei q̄ i vesica ē extrahēs ipꝫ silicez luto albo. ¶ Et iterū ex eis q̄ st fortia aggregata ē illḋ qḋ rcipit se. melōis ⁊ vitri adusti ⁊ culbū ptes eq̄les sūat cū aq̄ cicerꝫ. ¶ Et iterū fimi colūbi ⁊ fimi galli det aliq̄d cū aq̄ raffāi: aut cū vīo: aut cū aq̄ cal'a: ē. n. aggregatiuū. Et ɔ̄ ill' q̄ st aggregatiua ē vt sūat ɔdisi pō. ʒ. i. fimi colūbi. ʒ. i. scarabei. ʒ. i. i. 2ª. terāt ⁊ det cū vīo. Et iterū lapidꝫ spōgie scolopēdrie ca. ve. se. altee petro. eq̄lr: ⁊ sit dos q̄ntū necē ē in aq̄ apij: aut aq̄ rad. aut aq̄ tribulorū: aut aq̄ raffāi. Et iterū ɔ̄ eis q̄ st aggregatiua ē illḋ qḋ. ℞. ꝑnatorū fruct⁹ balsāi calamīti cāpestrꝫ sicci lapidꝫ spōgie se. malue ⁊ albed arūgi sicci ptes eq̄les terāt ⁊ det ex eo oi die coclearīū. i. cū vīo pmixto. q. ʒ. iiij. Et ɔ̄ ill' q̄ ꝓꝑora st ei q̄ ē i rēib⁹ ē illḋ qḋ. ℞. meisus sumiriō ābarū añ. pō. ʒ. ij. pipꝫ. ʒ. iiij. c⁹ dos sit fꝫ q̄ntitatē q̄ existimat cū oxilelle sq̄llitico. Et iterū rute cāpestrꝫ malue cāpestrꝫ ra. apij ptes eq̄les: ɔ̄ q̄b⁹ sūat q̄ntitas. ij. coclearior q̄ coq̄t i vīo ⁊ colet ⁊ bibat vinū. Et iterū radix pētafilō cū oxilelle sq̄llitico: aut aq̄ melli. Et iterū se. raffāi ⁊ culbū eq̄le sūat i potu v⁹ vice p⁹ aliā. ¶ Et iterū ꝑnorū almaheleb excorticatorū tritorū aur. ij. croci au. i. arist. aur. s. ɔficiāt cū melle c⁹ dos sit. ʒ. 4. ¶ Et iterū cordumēi pō. ij. ʒ. cū tātū sui corti. rad. lauri. Et iterū semē alharmet ⁊ bdelliū sumāt: ɔ̄ q̄b⁹ fiāt pille ⁊ sumat ɔ̄ eis oi die pō. ʒ. i. cū aq̄ ca. ⁊ cū aq̄ foliorū raffani: aut enule hūide: aut cū aq̄ oliuarū. ¶ Medicam̄ vltimuz sedās dolorē: ⁊ extrahēs lapidē. ℞. sūriō: ⁊ ē apiū campestre ⁊ det apiū ꝑsicū. ʒ. i. cipi egyptiaci spice arōatice: se. papa. al. cinamōi cassie pipꝫ al. se. baucie acori oluz. añ. ʒ. i. s. lapidꝫ iudaici lapidꝫ ɔ̄lati ɔ̄ regiōe macedōie. Añ. ʒ. s. ɔficiāt cuz melle de q̄ sumat ad magnitudinē auellāe cū vīo. Medicam̄ ɔferēs ꝑnoni lapidꝫ. ℞. se. citroli pulegij se. altee otium añ. ʒ. i. se. cucu. hortulāi: se. melōi dragagāti oluz añ. ʒ. s. misceāt ola ⁊ sumāt sitq; dos ei⁹ pōd⁹. ʒ. ij. cū vīo subtili pmixto. ¶ Aliḋ. ℞. lapidꝫ iuēti i spōgia: radicis tribuli. se. baucie oluz. Añ. ʒ. ij. se. cucu. hortulāi se. melōis se. altee amili oluz. Añ. pōd. ʒ. ij. se. feniculi anisi polij oluz Añ. ʒ. iij. Et q̄ñ dāt eis i potu aq̄ i q̄b⁹ decoq̄nt me⁹ lapidꝫ sic aq̄ i q̄b⁹ decoquunt camepitheos ⁊ poliū ⁊ calam̄tū ⁊ siseleos ⁊ radix tribuli et fruct⁹ ei⁹ ⁊ scolopēdria ⁊ radix malue ⁊ capillusveñ. ꝟga pasto. ⁊ ra. tamarisci: ⁊ ra. eupatorij: ⁊ semē altee ⁊ sumiriō ⁊ saguas ⁊ pulegiū: ⁊ alia ex diureticis ⁊ q̄ñ admistrāt i dieb⁹ sanitat' ꝓhibet ꝑnonē lapidꝫ ēt. ¶ Et ex ɔ̄coctiōib⁹ q̄b⁹ iuuam̄tū ɔfert lapidi renuz cuz eorū administratio assiduat i horis ꝓximi ēvt decoq̄nt folia malue cāpestrꝫ ⁊ ponāt i ɔ̄coctiōe ei⁹ butyrū ⁊ mel de q̄ sumat i potu res plima: frāgit. n. lapidē ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ leīt iter ei⁹ ⁊ exhit cū cuz facilitate. ¶ Et ruff⁹ qḋ dixit q̄ plima balneatio i thermis sulfureis frāgit lapidē. Et h° fortasse fac̄ ꝓducire ad h° q̄ q̄dā aq̄ cal'e q̄ q̄ñ vlcerāt cutē q̄ñ pōit i eis medicam̄ lapidis ⁊ submergit i eis pān⁹ duz st cal' ⁊ ponit sup locū lapidis resoluit ipꝫ. ⁊ ego iā expt⁹ sum res hui⁹ ꝑnis. ¶ In regimie āt i ꝑpatiōe lapidis ad h° vt eleuet ⁊ patiat a medicis cū facilitate lubricitatis ⁊ exit⁹: oꝫ vt admistrēt olera mollificātia iungendo cū fricatiōe. Et silr ēpla ⁊ embrocatiōes ⁊ cerata mollificātia: ⁊ balnea ⁊ tūc cū q̄ntitate q̄ nō mollificet ꝟtutē sup̄flue ⁊ debilitet expulsiua. ¶ Et q̄ñ currit pp illḋ ad mēbrū additio maei: ⁊ tē bibit medicamē ad eradicationē lapidis vt fiat facil' sup ipꝫ eradicatio ⁊ extctio. ¶ Et oꝫ vt misceāt cū mollificātib⁹ ɔfortātia fꝫ canonē motuz ⁊ ꝓꝑe cuz n̄ ē cuz ɔfortātibus plima ɔuictas ad ītētionē q̄ ē i resolōne. ⁊ illa st sic olꝫ de lilio ⁊ olꝫ de spica ⁊ olꝫ de alcāna ⁊ corpa eorū ēt. ¶ Et olꝫ alkeiri aggregat intētiōes plimas: deīn strigat medīū ⁊ alchatim ⁊ pectē: ⁊ dilatet meatus desup aut fricent cū māu: deīn det i potu medicamē ɔminutiuū: ⁊ si fuerit sūptū i potu tūc ɔuēit vt adhibeāt diuretica: ⁊ nō ē malū vt bibat ēt qḋ ē sicut cassiaf̄. cū oleo amigḋ. ⁊ cuz succo viscoso q̄ sit ɔ̄ succis diureticis i q̄b⁹ sunt viscositas ⁊ lubricitas cū olo amigḋ. ¶ Et ex eis q̄ ɔferūt post mollificationē: aut cū excusatio ē a mollificatiōe pp illḋ qḋ scis de lapide suspēso moto sunt vaporatiōes cū spōgia ⁊ silib⁹ sibi ifusa i aq̄ ⁊ oleo ⁊ cū pāno: aut furfure: aut ēpl'a calefacta ⁊ viscosa: aut cū oleis calis calefactis sicut oleo ruthio: aut cū oleo ⁊ castoreo: ⁊ ē necīū vt ɔseruet calefactio ēplorū. ¶ Qḋ si necīa sunt fortiora illis ponāt vētose vacue sup lapidē. ⁊ sit earū positio dolorosa vt attrahat ipꝫ. Deīn deponat ab illo loco ad illū q̄ ē sub eo ad iferiora ⁊ suspēdāt ibi ⁊ silr fm ꝑdationē ɔ̄scēdāt a loco renū fꝫ obliq̄tionē emūctoriorū ad iferiora. Cūq; descēdit ad vesicam sedat dolor. ¶ Et q̄ñ exercitiū ⁊ mot⁹ ⁊ eq̄tatio sup alal. inq̄ete icedēs sufficiūt: ⁊ silr descēsus p ꝑdū ⁊ ꝓꝑe postq̄ admistrate fuerint inunctiōes. Cūq; descēdit ex vesica ad meatū ꝟge tūc fortasse facit dolorē: ⁊ tūc oꝫ vt regat regimie illi⁹ loci cū eis q̄ dicem⁹. ¶ Regimen aūt doloris q̄ñ cōmouet: ⁊ ꝓꝑe apḋ ꝟgā pp magnitudinē lapidis: aut pp dētes in ipō ⁊ fracturā rascatiōis ⁊ asperitatē excoriātē q̄ñ pole ē vt sit cum balneo ⁊ tina. Cū aūt sup̄fluūt ⁊ mollificāt redit dolor vehemēs post horā. Et ēbroce de camomilla: ⁊ meliloto ⁊ altea ⁊ furfure bōe sūt ⁊ iuuatiue. ¶ Et si fuerit ɔstrictio aliq̄ nāe tūc de rectorib⁹ reb⁹ est extrahere fecē cum suppositorio: aut cū clysteri nō magno qḋ coartet ⁊ dolorē faciat: imo suppositoriū amabilius est mihi. ¶ Et in lenificatiōe nāe est alleuiatio plima ⁊ sedatio doloris. ¶ Et nō est semita ad admistrādū catharticū. Ipm̄ em̄ ledit ⁊ nocet per illḋ qḋ descēdere facit desup. ¶ Clysterāt cū in eo ponunt adipes ⁊ vnctuosa ⁊ ꝟtutes mollificantes ⁊ ꝟtutes diuretice facit cum solōne vētris lenitatē ⁊ frāgit dolorē ⁊ adiuuat ad extractionē lapidis. ¶ Et cū dolor est fortis

sedat quãtenus curat cũ eis que diximus deinde cũ curat lapis mltiplicat: qr rectius ẽ vt abstineat a medicis fortibus mouentibus: et administret clysteria lenta lenificãtia: et inunctiones que conferunt medendo et fricãdo suũt: et ceratoria mollificãtia lubrificãtia. ¶ Et de illis que iuuãt in hac hora est administratio vbitus: et illud ẽ de eis que minorãt malas ꝯpunctiones lapidẽ: sꝫ fortasse nocet propter illud quod attrahit lapidẽ ad superiora. ¶ Et si fuerit dolor de illis que nõ remouent prius: tũc necessarium erit dare in potu illud quod stuporẽ facit. Et iterum filoniũ et ẽt mitridatũ mãdragoratũ. ¶ Et tyriaca que nõ ẽ antiqua: imo ẽ ad nouitatẽ declinis et ẽ virtus operum remanẽs. Ipsa enim pluribus ꝯfert modis: ꝯfert namque ex parte tyriacitatis et ex parte prouocationis et cõminuit lapidẽ: et ex parte stupefactionis dolorum: et quando adiuuat in diebus vẽtositatẽ in renibus coartãtẽ ẽt lapidẽ. Et cognoscitur per signa vẽtositatis renũ: aut vẽtositatẽ in intestinis ꝯprimẽtẽ ipsos: et cognoscitur per signa sua. qr oportet tũc vt intẽdat ad ea que frãgũt vẽtositatẽ sicut rutha et semẽ eius et semẽ apij et anisum et ameos et carui et nigella: dãdo in potu in eis que sunt sicut aqua mellis: aut emplando: aut faciendo ex eis ceratũ cũ oleo aliquo: et vtẽdo eos clysteri. ¶ Et si fuerit lapis propter apa calidum curet curatiõe apatis renũ in primis et sufficiẽt ea que scis de embrocis et epithimatis et ceratis infrigidãtibus que preterierũt tibi in capitulis pluribus asperso sr eo modico aceto donec penetrẽt: et similiter fiat clystere cũ istis succis et cũ oleo ro. cũ eis. Et si indiget flomia fiat et si fuerit propter apa durum tũc adhibeãtur ea que sũt sicut mucillagines calide: et mucillago se. lini: fenugreci et altee: et se. almaru permixte cũ eis que infrigidãt. Et similiter camomilla et mellilotũ et tribuli et anetũ. et ita administrant epithimata. ¶ Et quando administrant epithimata oportet vt ponant in eis que sũt sicut gũma pini et serapinũ et amoniacũ et storax et castoreũ et sicut myrrha et iterum olea calida cũ ꝯfortãtibus aliquibus. ¶ Et de vnguẽtis vnguẽtum dialtheã: et vnguẽtũ de adipibus et alia et cũ videris inflãmationẽ prouocabis tũc. ¶ Cibi aũt lapidẽ patiẽtium sunt illi qui ꝯtrarij sunt cibis nocẽtibus eis: et carnes auium assate hñtiũ colorẽ cinericiũ et auiũ in domibus habitãtiũ dissolute cũ decoctione nõ nocẽt eis. Et similiter que de carnibus sunt subtilia: et cãcri assati caro ꝯfert eis et oportet vt in cibis eorum ponant capita cardi et asparagi et petroselini cãpestris cũ aqua ciceris et oleo carthami.

¶ Fen.xix. de dispositionibus vesice et vrine duos ꝯprehendens tractatus.

¶ Tractatus primus de dispositionibus vesice.

¶ De anathomia vesice. Ca.j.

Quẽadmodũ deus excelsus creauit fecitvasa aggregatiua ꝯprehẽdẽtia totũ vsquequo aggregat: deinde expellit totũ simul per quod fit excusatio ab ascellatiõe ꝯtinua hora post horã sicut scuisti. Similiter preparauit excelsus et creauit ei quod de superfluitate aquositatis attrahit dignum ex cuti et expelli: cappacitatẽ et saculũ ꝯprehẽdẽtẽ totalitatẽ eius: aut plus eius donec surgat ad extrahẽdã ipsam semel: et nõ sit necessariũ expellere ipsam ꝯtinue: sicut accidit patiẽtibus distillationẽ vrine et capacitas illa ẽ vesica. ¶ Et creata est neruosa ex neruis ligamẽti vt sit vehemẽtioris fortitudinis et sit cũ fortitudine susceptibilis extẽsionis plane sustentate vt impleat aquositate. Cumque replet euacuat quod in ea est cum voluntate ad quã perducit necessitas: et in collo eius ẽ carnositas retẽta vicina lacerto. ¶ Et ipsa quidẽ duas hꝫ tunicas quarum interior in profundo ẽ dupla extrinsece quoniam ipsa obuiat acuitati acute. ¶ Et subtiliatus est creator sapiẽter in attrahẽdo aquositatẽ ad eã: et in extrahẽdo aquositatẽ ab ipsa: quare peruenire fecit ad ipsam duo emunctoria que sunt renum. Et cum ad ipsam peruenerunt separauit vesice duos ãnulos quos facit incedere inter duas tunicas incipiẽtes in primis penetrare in tunicã primã perforãtes eã: deinde hñtes incessum hñtẽ ꝯcauitatẽ inter duas tunicas deinde submergunt in tunica interiore disrũpentes vtrãque earum ad ꝯcauitatẽ vesice: ita vt quando replet aquositate et sustẽtat cooperiat tunica aliã tunicam exteriorẽ expulsa ad ipsam ab interiori parte et profundo taliter vt existimet. q. tunica vna et nõ sit in eis penetratio: et propter illud nõ redit aquositas et vrina dũ figit vesica ad posteriora: et ad duo emũctoria. ¶ Deinde creauit ei deus cuius virtus ẽ sublimis collũ expellẽs aquositatem ad virgã anfractuosum plures hñs anfractus: propter quos nõ mundificat ab aquositate integre propter expulsa in masculis. In eis namque tres hꝫ ãfractus. et in mulieribus hꝫ anfractũ vnum propter propinquitatẽ vesicarum earum cũ matricibus ipsarum. ¶ Et illius colli eius quedã pars munita ẽ corpore circũdat ipsum sicut suffocatoriũ et expressoriũ: itavt prohibeat exitũ aquositatis ab ea nisi cũ voluntate mollificãte illum lacertũ adiunctum lacertis vẽtris sꝫ per sanitatẽ in loco suo: nisi illi lacerto adueniat nocumẽtum aut superfluitatis necessitas. Et ꝯtinuat vnicuique lacertum eius neruus ꝯtitatẽ hñs et vene quiete et pulsatiles et multiplicati sunt nerui eius vt ipsam sentiat illud cui innititur et ad quod extendit.

¶ De egritudinibus vesice et cura eius. Cap.ij.

Accidunt iterum in vesica egritudines ꝯplonis cum mã et absque mã et apata et opilatio de cuius summa est lapis et inueniunt in ea egritudines ꝯtitatis in paruitate et magnitudine. et accidunt ei egritudines situs in augmento et dislocatione. Et accidunt ei egritudines solonis singularis per apertionem et scissionẽ et incisionẽ et vlcera. ¶ Et quandoque cõicant vesice membra regalia et nobilia sicut cerebrum: ipsum enim fit dolorosum cum ea et aduenit ei vertigo: et quandoque peruenit ad sirsen cã cõitatis egritudinum vesice calidarum. Et sicut epati iterum: multotiẽs enim accidit hydropisis propter frigus vesice. ¶ Et egritudines de vesice multiplicant in hyeme. Et curant iterum sicut curant ille que sunt renum et cum medicinis fortioribus et magis remanentibus: et sunt potiones et iniectiões et inunctiões et emplastra quibus emplastrent duo emunctoria et sub vmbilico et in duabus singularibus. ¶ Et dolores vesice multiplicantur in aeribus et in regionibus et ventis septentrionalibus: et in temporibus frigidis.

¶ De his que calefaciũt vesicã. Ca.iij.

Diuretica calida olea calefaciunt vesicã. Et vnctiones et iniectiões ex oleis calidis et gũmis calidis sicut oleũ costinũ et nardinũ: et de ben: et vaporatiões et emplastra ex medicis predictis in. c. renũ calidis de quibus fiat emplastrum vbi scis.

¶ De his que infrigidãt vesicã. Cap.iiij.

In frigidāt eā potus succi portulace: et citro et cucur. et potꝰ spodij cū aq̄ frā: et ex epithimatibus sandali: et cāphora: et sausel cum lacte acetoso de q̄ butyꝝ ē extractū. et silr mucillagies: et succi fridi et ole. frā sic ole. d̄ se. cucur. ꝛ ole. ro. bonū: et oleū de papauere: et ole. de se. lactuce cū cāphora et silrbus et iniectionibꝰ ꝓpe: et lac asini ē iuuatiuū valde.

¶ De lapide vesice: et signis eius. Capi. v.

Oportet vt tu cōsideres illud qd̄ diximꝰ de lapide renū: deinde ꝑmuteris ad cōsiderandū hoc caplm. ¶ Et tu qd̄ iā sciuisti illic differentiā iter lapidē vesice et lapidē renū i q̄litate et q̄titate ex caplo lapidis renū. Differūt. n. vtriq̄ lapides et ille q̄ est i renibꝰ est leuior paꝝ et minor et magis trahēs ad rubedinē: et ille q̄ ē in vesica est durior maior valde. et magis d̄clinis ad soliditatē et cinereitatē et albedinē lz generetꝰ in ea lapis q̄ cōminuitꝰ. ¶ Et ille q̄s q̄ ē in vesica discernitꝰ fz plz pꝰ sepatione vrine. ¶ Et ille cui plz aducit lapis vesice ē extenuatꝰ. ¶ Et i renibꝰ ē ecōuerso. Et i īfantibꝰ qd̄ et q̄ eos sequūtꝰ aducit lapis i vesica. et dicā hꝰ q vrīa i lapide vesice ē d̄clinis ad albedinē et semē nō ē rubeū ad albedinez tēdēs: aut cinereitatē: et quādoq̄ ē vrīa q̄si oleaginee fecz et fz plm ē subtilis et ꝓpe i pnꝰ. ¶ Et nō ē dolor lapidis vesice sic dolor lapidis renū: qm ille q̄ ē vesice tenetꝰ i spacio: nisi cū lapis retinet vrinā: qm eiꝰ dolor vehemēs fit. Et qn̄ ipe cadit i meatu ꝛ aspitas i lapide vesice plrima ē: qm ē in spacio i q̄ pole est vt stet sup eū illd̄ qd̄ ipe retinet: ꝛ pp hꝰ ē maior: qm eiꝰ locꝰ latior est. Et accit qn̄q̄ vt sint i vesica vna duo lapides ꝛ plures illis excoriātes: ꝛ multiplicatꝰ cōfratio a rene ex eis. Et est quādoq̄ cū arenositate fex furfurea pp abrasionē eiꝰ a lapide abstergēte. ¶ Et in lapide qd̄ vesice ē assiduatio pruritꝰ ꝛ dolorz in v̄ga ꝛ i radice eiꝰ: ꝛ in pectine cōicatiōe v̄ge ad vesicā. Et hn̄s eū multiplicat ꝯtctiōez v̄ge sue ꝓpe: cū ē puer ꝛ assidua fit erectio. ¶ Et quādoq̄ ꝑducit illd̄ ad exitū ani: et ad retētionē ꝛ difficultatē cū h̄ q illd̄ qd̄ egditꝰ: egditur cū fortitudie pp ꝯprehensiōez suaz a stricto ꝛ ab ipellente pꝰ ipm. Et qn̄q̄ migit i fine eiꝰ vrinaz quā vult. Et quotiēs euatꝰ ex vrina quā migit. desiderat migere statī ꝛ agens illd̄ est lapis expellens expulsiōe vrine aggregate. ¶ Et multotiēs mingitꝰ san. pp rasicationē lapidis ꝓpue. qn̄ ē asper magnꝰ ꝛ multosnēs pūgit. ¶ Cū g̃ resupinatꝰ lapidosus ꝛ eleuantꝰ anche eiꝰ: ꝛ ꝯcutitꝰ remouetꝰ lapis a meatu. ꝛ qn̄ tunc fit cōpressio sup pectinē eijcitꝰ vrina: ꝛ hec est sigtio fortis sup lapidē: ꝛ qn̄z alleuiat illd̄ incuruatio lapidosi sup genua sua ꝛ cōmotio mēbroꝝ suoꝝ adinuicē. Et quādoq̄ alleuiatꝰ ꝑ itromissionē digiti in anum: ꝛ remotionē lapidis fz hꝰ i ꝑgatiōz: ꝛ qn̄z alleuiatꝰ illd̄ ꝑ figuras alias cōpressiōis ꝛ expssiōis ꝛ resupinatiōis ꝛ icuruationis q̄s expimētū inuenit. Cū ergo nō cōfert illud admistretꝰ alchartir ꝛ extrahitꝰ ꝛ expellitur vrina ꝛ est sigtio fortis. Et silr si difficilꝰ fiat eiꝰ itromissio tūc meliꝰ ē vt nō laboretꝰ cū cōamine. Et qn̄q̄ sigt alchartir ꝑ illud qd̄ associatꝰ ei mā ex q̄ ḡnatur lapis. ¶ Et lapis qd̄ puꝰ magis retinet vrinā q̄ magnꝰ: qm figitꝰ in meatu: magnꝰ v̄o remouetꝰ a meatu velocit. ¶ Et scias q lapis vesice multiplicatꝰ in regionibus septētrionalibus ꝛ ꝓprie in infantibus.

¶ De curationibus lapidis vesice. Capi. vj.

Lapis vesice idiget medicis fortioribꝰ: qm ipa ē frigidior: ꝛ qr ē lōgior: ꝛ qm lapis eius est vehemētius cōfirmatꝰ ex vehemētia coagulatiōis. Et medicine eiꝰ sunt medicīe fortes ꝑdicte in curatiōe lapidis renū: ꝛ eis q̄dem cōferunt sagzenea ꝛ mitridatū cum lapis est puus aut lenis ꝛ silr athanasia. ¶ Et cōferꝰ ei scolopendrie pondus. ʒ. i. ꝛ mahaleb excorticate. ʒ. s. ¶ Syrupꝰ iuuatiuus ei. ℞. milij sal triti. ʒ. xv. capilli veneris. ʒ. vi. petroselini. ʒ. iiij. ficꝰ albas. vij. nūero: decoquantꝰ cō. iiij. lb. aq̄: donec remaneat. lb. i. ꝛ bibatꝰ pꝰ exitū de balneo: cuiꝰ dos fit lb. s. ¶ Et oz vt tūc q̄ i ea admistratꝰ sint fortiores ꝛ ponātur i eis cū medicis notis: medicie q̄ sūt sicut folia agnicasti ꝛ capill. veneris: ꝛ foliū ꝛ assuesir ꝛ rosa eiꝰ ꝛ aliq̄d hn̄s stipticitatē vt non supfluat mollificatio et ponantꝰ i eoꝝ vnctiōibꝰ galbanū. ꝛ pix ꝛ āmoniacū ꝛ euforbiū. ¶ Et meliꝰ eoꝝ est ēplm de bdellio ꝛ mecha: ꝛ meliꝰ eoꝝ oleoꝝ ē oleū de scorpiōibꝰ emplatū ꝛ distillatū: aut iniectū cū q̄ misceatꝰ aliq̄d ꝯfortatiuū ¶ Et meᶜ qd̄ emploꝝ eoꝝ sunt radix scolopēdrie et radix asech: ꝛ poliū ꝛ canabis ꝛ altea ꝛ capillus veneris: ꝛ ponantꝰ in eis illa que sunt sic folia v̄ge pasto. ꝛ anis ꝑdcā i. c. lapidis renū: ꝛ q̄ diximꝰ cuz ea de ordinibꝰ eiꝰ valde ꝯferūt ei. ꝛ de eis q̄ sūt ꝓpa illis i curis ipsoꝝ ē vt vtantꝰ medicis lapidis in iniectiōe ꝛ iuuantꝰ eis vehemēter. ¶ Et qn̄ vrine fit difficultas ꝯ retinetꝰ cā lapidis vesice: ꝛ nō ē semita ad sciēdū vl' ad scindēdū pp aliq̄d qd̄ ꝓhibz aut pp tiorē tūc de holbus ē aliq̄s q̄ isciatꝰ: ꝛ i eo qd̄ est intꝰ anū ꝛ testiclos scissurā effice puā ꝛ pōit i ea cānulā vt egdiatꝰ: q̄ cogscit anathōiā vesice ꝛ cogscit locū colli eiꝰ: cui ꝯtinuātꝰ vasa spmatꝰ ꝛ cogscit locū arterie ꝛ locū carnosuz vesice: oz vt caueat illd̄ qd̄ oz ipz cauetꝰ: q̄re nō accit nocuᵐ i ḡnatiōe aut fluxꝰ san. aut fistula q̄ nō ꝯsolidatꝰ ꝛ oz vt vaporet itestia ꝛ vesicā āte illd̄ resupinus.

¶ De regimie qd̄ in ipso ꝑcipitur. Cap. vij.

Est vt ꝑpatꝰ sedes ꝛ sedeat eger sup eā ꝛ sit pn̄s minister: ꝛ itromittat manꝰ suas sub genibꝰ eius: deinde ꝑparetꝰ ad scindēdū: ꝛ oz vt āte teneat lapidez ꝛ faciat ipm ꝑuenire in locū q̄ scidit: ꝛ illd̄ faciat itromittēdo digitū mediū i ano viroꝝ ꝛ v̄ginū: ꝛ mulieꝝ corruptaꝝ i officio mricis donec ieniat lapidē ꝛ cōprimat manu alia desup faciēdo vt d̄scēdat lapis ex mirach ꝛ sumle donec descēdat lapis ad locū ꝓpinquū ori vesice: ꝛ studeat vt expellatꝰ lapꝭ talr vt rēoneatꝰ a ꝯmissura q̄titate vniꝰ pili: ꝛ caue ne scindas sup ꝯmissurā qm ē malū. Cōmissura eni fz v̄itatē ē locꝰ mortal. ¶ Et oz vt si cadat i expulsiōe abbreuiatio vel defectꝰ. qm euomit tūc scissura lata q̄ nō sanatur. ¶ Cūq̄ expellis ꝛ vides scissurā nō penetrātem tūc pfora si tua opatio hꝰ q̄titatꝭ nō ꝑducit ad dolorē vehemētē ꝛ torsiōz colli ꝛ casuz v̄tutꝭ ꝛ d̄structionē motꝰ ꝛ fmonis ꝛ ꝯfirmationē palpebraꝝ ꝛ oculi. Si aūt ꝑduxerit ad illd̄ tūc nō pfores ipz: nā si ipm pforaueris moritꝰ ilico. ¶ Ampliꝰ fac sup ipz scissurā tēdētē ad trāsuersuz parūper cū igenio bono q nō cōtingat neruū studēdo vt cadat scissura in collo vesice: nā si ceciderit in corpe vesice nō ꝯsolidabitꝰ olo.

¶ Et scinde ſ̃ʒm poteſ vt ſciſſio minoret. nã ſi lapis fuerit puꝰ fortaſſe expelleť cũ expiſſiõe: magnꝰ ṽo in diget ſciſſiõe ampla ⁊ fortaſſe idiget extrahente qḋ ipʒ extrahat. ¶ Et qñʒ ē lapis magnꝰ valde: q̃ nõ ē poſſe vt ſcidat pp magnitudinẽ ſuã: q̃ oʒ tũc vt ꝯprehendať cũ tenalijs ⁊ rũpať paulatĩ ⁊ aſſumať qḋ frãgiť ⁊ nõ remaneat i veſica aliqḋ oĩno: nã ſi remãſerit magnificabiť ⁊ fiet magnũ. ¶ Et miltotiẽs accit vt pueniat lapis ad collũ veſice ⁊ q̃ ſeq̃tur ṽgã: ⁊ tunc oʒ vt ſine ceſſatõe inſugať pectẽ: ⁊ fiat ꝯpreſſio ſup ipʒ ⁊ ſit tecũ adiutor ita vt qñ figiť lapis ꝺ loco ſcidas ſubtꝰ eũ. et extrahať. ⁊ fortaſſe erit rectꝰ vt ligeť pꝰ ipʒ ad ãteriora cũ filo: ita vt nõ redeat ⁊ ſi penetrat ad locũ ppinquũ capiti ṽge non oʒ vt laboreť ad extrahendũ eũ ex ipſo. Illud. n. facit fortaſſe accideř vulnꝰ qḋ nõ ꝯſolidabiť imo oportebit vt eq̃tur: aut ſtringať qḋ eſt poſt ipʒ ⁊ ſcidatur ſubtus caput ṽge vt egrediať. ¶ Cũ ğ feceris i lapide oĩa q̃ dicta ſunt i. c. de illo ⁊ extreris ipm fortaſſe accidet ex cõpreſſiõe ṽtris cũ fortitudĩe ⁊ ex dolore ſciſſionis apa: ⁊ ē res timoroſa. ¶ Et ex eis q̃ nõ pmittũt euenire illud eſt vt iã diſterizes egrum ⁊ extrahas fecẽ eiꝰ. deĩde des ei i potu pꝰ illḋ aliqḋ lẽiẽs nãm. ⁊ non cibes euʒ niſi re pua ⁊ lenificãte. Si aũt idiguerit flõmia vt alleuieť ex minoratiõe fac. ¶ Qḋ ſi volueris vt vehemẽtiꝰ alleuietur: ⁊ apparẽt ſigna apatis: ⁊ dolor ſit vehemẽs valde: tunc oʒ vt ſedeat eger in tina: aut pelui aq̃ in qua decocta ſunt lenificãtia ſicẽ molochia ⁊ ſemẽ lini ⁊ altea ⁊ furfur. ⁊ cum illa aq̃ ſit ꝯmixtũ oleũ plm cõq̃ſſatuʒ ea: ⁊ ſit illa aq̃ tepida. ¶ Cũq̃ extraxeris eũ de tina inũges pteṡ virge cũ oleis lenificãtibꝰ ſicut ē oleũ camomellinũ et anetinũ: ⁊ ponas ſup vulnus butyꝝ tepiduʒ ⁊ funde in ipʒ. ¶ Et pones ſup ipſuʒ cottũ infuſuʒ i oleo roſ. ⁊ pauco aceto: deĩde adminiſtra medicĩas ꝯſolidatiuas. ¶ Si ãt magnificať apa aſſidue fac eũ ſedere i tina pdcã i decoctiõe fenugreci ⁊ ſe. lini. ¶ Et ſi dolor fiat fortior fac eũ ſedere i die ſcḋo ⁊ i die tertio in aq̃ ⁊ oleo tepidis. ¶ Ille ãt quẽ ſciſſura ⁊ vulnꝰ non ita doleř faciũt vt ĩde curẽt ſolniť i die tertio. Et oʒ vt aſſiduet calefactiõʒ veſice cũ oleo de ruta. cũ. n. calefacit eſt rectioris diſpõnis ⁊ minoris doloris ⁊ mlorʒ vrine. ¶ Et vrina qḋ ledit valde pforatos: ⁊ pp illud oʒ vt ſumãt i potu aquã paulatĩ: ⁊ quotiẽs migũt oʒ vt ſit miniſter cõſeruãs manu ſua locũ ligamẽti ⁊ cõpmat eũ vt nõ infundat vrina locũ ſciſſuʒ. ¶ Amplius nõ põt eẽ q̃n eueť: aut non currat de ſan. q̃titas q̃ neceſſaria ē. Et ē illic timor apatis ⁊ corruptiõis mẽbri cũ alteraꝰ color eiꝰ ad corruptiõeʒ a rubedine: aut vt currat ⁊ ſupfluat ⁊ timeať fluxus ſan. ¶ Et p̃mũ q̃dẽ oʒ vt cureť ſʒ q̃ videſ ſignũ predictũ: imo ſcidať vel ſcalpelleť ilico vt currat ſan. ⁊ vt ponať deſuper emplm ex aceto ⁊ ſale in pãno lini tãdiu dõec phibeat corruptionẽ. ¶ In ſcḋo ãt qḋ ē vt timeať fluxꝰ ſan. eſt rectꝰ vt ſedeat i aq̃s ſtipticis cognitʒ: ⁊ põať ſup locũ thꝰ ⁊ attriᵐ trita ⁊ ſupra ipa cottũ et ſupra illa cottũ aliḋ magis madefactũ aceto et aq̃. ¶ Et ſi ſcitueris q̃ vẽa magna aut arťia icisa ſit adde i curatõe eiꝰ cũ ꝯſtrictione: et ſi ſan. inobediẽs ē et nõ ceſſat et nõ ſanať tũc fac eũ ſedeř i aceto for. ¶ Et fortaſſe idiges vt flobotões eũ vt attrahať ſan. et fortaſſe neceũ eſt tibi vt ponas ſup pectẽ et ĩguina narcotica. ¶ Et ex eis q̃ accidũt ex ſciſſura et curſu ſã. ē vt currat fruſtũ ſan. ad veſicã et coaguleť ſup orificiũ eiꝰ. q̃re ſit difficiltas vrĩe: et tũc neceũ ē vt itromittať digitꝰ in foramine et auferatur nocuᵐ ab orificio veſice et collo eiꝰ: et extrahať: aut cureť locꝰ cũ aceto et aq̃ dõec reſoluať claudẽs cõgelatũ et extrahať. ¶ Et ex eis q̃ accidunt ex illo ē abſciſſio gñatiõis. ¶ Signa aũt mala q̃ cũ accidũt expectat medicꝰ mortẽ ſunt vt ſi fortʒ fiat dolor ſub vmbilico et in frideneť extrema et acuatur fe. et accidãt rigor et caſus virtutis. Amplius cũ addiť vehemẽtia doloris loci pforati et accit ſingultus et moueť vẽter motu extraneo. tunc iã appropinquat mors. ¶ Signa ãt egri bõa ſunt ſalus rõnis et ſanitatis appetitus et vt ſit color et forma ſani valḋ.

¶ De apatibꝰ calis i veſica et aldubellati i ea. viij.

Accidit q̃uis nõ plm apa calidum in veſica ex mã ſan. et colerica: aut compoſita: et eſt egritudo mala. ¶ Et multotiens accidit illud et proprie in infantibus cã lapidis et doloroſitate eius: et quia ipſe conquaſſant veſicam.

¶ De ſignis. Capl. ix.

Significãt q̃ apa ē in veſica calʒ febr ⁊ retentio vrine: aut difficultas eiꝰ aut diſtillatio ipſiꝰ: ⁊ retentio q̃ḋ eſt cũ iacent: ⁊ nõ poſſunt eijcere aliqḋ de ea niſi ſtãtes: ⁊ qñʒ eſt retẽtio ſtercorʒ ⁊ iſlatio pectinis ⁊ ilij cũ dolore pũgitiuo ⁊ pulſatõe. Et qñʒ apparet rubedo exteriꝰ ⁊ ſignt ipaʒ ex trãq̃llitate infirmi quã inuenit ex vaporatiõe. ⁊ de accñtibꝰ q̃ cũ ipſo accidũt ſunt ſitis vehemẽs ⁊ vomitꝰ colẽ pure ⁊ aſma ⁊ frigꝰ extremitatũ ⁊ fortaſſe nõ calefaciũt ⁊ alienatio ⁊ nigredo ligue ⁊ noceri ab oĩ acuto ⁊ diuretico ⁊ pprie cũ ſunt hu. corporis cali. ¶ Signt ğ ipʒ etas ⁊ cõe pterite ⁊ pñtes de illis q̃s ſcis. ¶ Et deteriꝰ ē illḋ cuʒ quo ꝯtinuať calitas fe. acute ⁊ vehemẽs ſit retẽtio vrine ⁊ ſtercorʒ: ⁊ fortʒ ſit dolor: ⁊ i vrina nõ ē digõ: ē. n. mortale. ⁊ hoc plus ē cũ ſit aldubellati. Cum ãt apparet i vrĩa ſex ſubſidẽs leuia tũc ē maiorʒ ſpei. Cuʒ dubellati ṽo appet de horripiłõibꝰ diuerſis ⁊ febribus pmixtʒ illḋ qḋ dixĩmꝰ i aldubellati renum. ⁊ ſiř ſignt maturitatẽ eiꝰ lenitas: ⁊ ſũt de accñtibꝰ digõnis vrĩa ⁊ ſedimẽ eiꝰ. ⁊ ſignt eiꝰ eruptõʒ vrĩa hñs admixtũ pus. ¶ Si ãt ſigna maturitatʒ nõ appuerit nõ rũpeť ante hebdomadã. ¶ Et plime exiture veſice ſiũt verſus collũ eiꝰ. ⁊ qñʒ ĩclinãt ad ptes alias: ⁊ qñʒ apiũtur ad ptẽ veſice iteriorẽ. ⁊ qñʒ apiunť ad ptẽ aliam.

¶ De curationibꝰ apatũ veſice. Cap. x.

Opʒ i pmis vt ex baſilica ſiniſtra fiat flõmia ſʒ ṽtutẽ. eſt. n. pma curationũ eiꝰ ⁊ melior earuʒ. ¶ Et feſtina ſi illic fuerit calitas valde vehemẽs ad empl'a apocruſtica ſpatio breui: ⁊ nõ ſupfluas i eis nʒ plõgeř: illḋ nãq̃ nociuũ ē ⁊ idurat apa velociter imo ſi iceperis a mollificatiuis: cũ ñ fuerit aliqḋ qḋ ab illo phibeat ex ſenſu vehemẽti erit meliꝰ: qm mẽbrũ ē neruoſuʒ. ⁊ pp hoc vehemẽs ſit trãq̃llitas egri ex vaporatiõibꝰ repcuſſiuis ſpatio breui factis vaporatiõibꝰ cũ ſpõgijs ⁊ lana iſuſis in aq̃ in q̃ decocta ſũt lenitiua reſolutiua ⁊ veſicis in q̃bus ſufflatũ eſt plenis aq̃ calã ⁊ oleis lenitiuis ſubtiliatiuis ⁊ propinquis eis q̃ iã ſciuiſti in caꝰ curatiõis renũ. ¶ Et cũ hꝰ ſub-

tillavit insicias si tolerat p siringã i pmis qd sit sic mucilago psilij i lacte asine: aut aq ordei i lacte asi. qm e magis salua: & p illud lac asine & adeps. ex illud cassiã fistulã i lacte mulierũ fz ordinẽ quẽ scis fz horas a pa nis: & qñ 9fert clysterizatio fcã cũ eis fz suos ordies. ¶ Et de eplis bõis post pn^m iceptiõis e illd qd fit ex silia & sisamo excorticato cũ lacte & oleo vio. & olo camomillino & silib^9. ¶ Et itez napi bõi sunt. ¶ Et itez sula curata eplata & vaporata. ¶ Qd si hebdomadã ptrãseat & approximet stat^9 tũc adhibeant faria fabaz & semẽ lini & camomilla cuz triplicato. ¶ Et silr descẽdit p flõmiã saphene: & dilata te i administratione resolucẽtiũ q̃ sint ex eplis & vnguẽtis pdictis in.c. renũ. ¶ Et qñz eges eplo ex ysopo & castoreo & cera et pprie post narcotica. ¶ Et scias q assiduatio sessionis eoz in tina est valde iuuatiua ita q qñ aduenit eis vrina tũc recti^9 e vt migãt i ea. ¶ Et aq tinaz eoz meliores suntalle i qb^9 e mollificatio de illis q̃ tã sciuisti multotiẽs: & qñz ponunt in eis aldarsisahã & ciperi: & cordumeni & spica & amomũ & squinãtũ cũ fenugreco & se. lini: & sedãt dolorẽ & apã. ¶ Et iste aq mollificatiue qs multotiẽs sciuisti sunt sic decoctio se. lini & fenugreci. ¶ Et itez aq in qua decoquunt napi & alhasce & caules. Et curatio qd aldubellati ei^9 e prima curatiõi aldubellati renũ: imo necium e vt sint me^e ei^9 fortiores. ¶ Et qdã laudauerũt papa. al. pondus. z. ij. & . 5. qd det i potu i decoctiõe spice & squinanti & ppe qñ sunt difficultates vrine & dolor. ¶ Et cũ vehemẽs sit dolor & timet mors nõ e excusatio a narcoticis linitis & suppositis. ¶ Epithimata vo sint sicut epithima factũ ex iusdamo albo & mãdragora & papauer 9fectis cũ ole. ¶ Aut sumat q̃rta. z. i. opij dissoluat i ole. vio. cũ pauco croco & ibibat pãn^9 & supponat in ano. Fortasse em̃ inueniet p illd trãqllitatẽ et dormiat loco ei^9. Et qñz administrat de eo aliqd in siringa si tolerat. ¶ Et epithima de opio exteri^9 factũ est fortis stupefactiõis. ¶ Potiões vo & reliq curatio sunt curatio sirsen & birsen.

¶ De apate duro vesice.

¶ Apa duz i vesica accit a cãis silib^9 cãis apatis duri i reib^9. Et plz ei^9 fit successiõe cali & successiõe percussiõis: aut casus. Et qñz fit successiõe fissure.

¶ Signa apatis duri.

¶ Signa. cuz ea fit difficultas vrine & egõnis sil: aut accit ex ea accña duritiei renũ ex retẽtiõe fecior stupefactiõe i crurib^9 & agitatiõe diuersa: & debilitate et 9uẽtiõe ad hydropisiz: q̃ñ sit supuẽtiõe ex duritie renũ & iter ea qd discernit p locũ i q accit g̃uitas: & illd cui accit cã i pmis. ¶ De curatione.

¶ Curatiões sũt eedẽ q̃ sunt duritiei renũ ex inũctione fcã cũ ole. calis & euaporatiõe cũ eis: et dare i potu aqs i qb^9 cocta sit seia diuretica cũ melle et cas. fi. et administratio tinaz fz illũ modũ: et fz g̃datiões illic pdictas: et ex eis q̃ ppa sunt: e vt administrent illa olea et gũme in siringa. s. electorio vrine si pole est.

¶ De vlceribus vesice. Ca. xj.

Qũãdoq3 fiũt a cãis vlcez notis qs iã narrauimus in. c. vlcerũ pectinis et excoriatiõe lapidis aut excoriatiõe hu. colici. ¶ Et qñz fiunt pp apa: aut bothor q̃ vlcerant. ¶ Et i eo cui assidue fit vrina acuta succedũt vulnera et vlcera. Et sũt difficiliora plus q̃ vlcera renũ: qm̃ sũt vlcera mẽbri neruosi. ¶ Et ille c^9 vesica disrũpit morit fz plz: q si isidat nõ icarnat nisi cadat i pte ptis carnose. ¶ De signis. Ca. xij.

Iãz diximus in. c. vlcez renũ dñiã iter duo vlcera. ¶ Et diximus q vlcera vesice faciũt difficultatem vrine et retinẽt eã. Et q dolor eoz e i loco pectinis et ilij. Et q egrediunt cũ eis cortices albi: aut grossi magni si sunt in vesica: aut tenues pui si sunt i meatib^9: et alia q̃ te oz scire illic. Et signa q̃ sunt i eo: imo totũ sic illd qd dcm̃ est in. c. renũ. ¶ Et signũ cõe i vlcerib^9 renũ et vesice e mict^9 san. et saniei paulatim et nõ subito. Deide distinguunt p ea qb^9 differũt. ¶ Et signa qd aptiõis et scissiõis et corrosiõis et siliũ vna sunt in ambob^9 simul

¶ De curatiõe. Cap. xiij.

Oportet vt ipi dimittãt cibaria acuta et salsa: et acetosa: et vehemẽtis dulcedis 9uertibilia ad colãz et sumãt cibos delectabiles sibi bonos. et illos q̃ faciũt glutinationẽ. ¶ Et exercitiũ qd nocet eis ppea q acuit & iflãmat. Si ãt nõ fac illd: tũc e iuuatiuũ ppea q 9fortat mẽbrũ: expire ergo paulatim et 9sidera in canonib^9 dictis in. c. vlcez et pmuta plz eoz ad hũc locũ. ¶ Propt illd 9sidera in eo qd scripsim^9 de potu genez lactis: qm ipsa sunt fm 9ditiões pdictas iuuatiua vlcez meatuũ vrine pcipue lac eq̃ruz. ¶ Et scias q pseueratio in curatiõe eaz est vt administret in primis mũdificatio cũ aq mellis et zuccari decocta cũ diureticis ebibita aut iniecta: et 9hr adhibeant reliq̃ medicine. ¶ Et si illd qd mingit est fuscũ: oz vt iniiciat illd qd subtiliat a cinere arboris fici: aut cinere arboris q̃rcus: aut cinere arboris sceha donec mũdificet vltime. ¶ Medicine vo q̃ ad ipsam bibũtur sunt sic alessi^9 cũ oleo ro. & sicut lac asi. & capri. et iumẽtinũ potet fm assiduationẽ diez cũ q̃ntitate digestiõis cu^9 plm sit q̃ntitas. iij. z. ¶ Et iã qdẽ pparatur de infrigidãtib^9 simplicis trociscoz de papauere & troc. alkekẽgi põd^9 aur. i. cũ aq frigida. ¶ Et de vnguẽtis bonis q̃bus 9primẽdo fit iniectio est vt sumatur storacis liqde põdus. z. i. cũ aqua frigida & pinguedinis anseris ex trib^9 vsq ad. iiij. & cere albe põdus. ij. sextarioz: & cũ eo fiat emplm. ¶ Et vnguẽtũ iuuatiuũ & pprie cũ est corrosio est illd qd. ℞. dactilos & passas & gallas & acatiã & alumẽ & hypoquistidos. Et qñz ponunt cũ eis ysopus & storax & qñz administrat ante illud vnguentũ in eo in quo non est corrosio sicut cera adeps anatis & oleũ ros. ¶ Et administrent exiccatiua potãdo & iniiciẽdo & qñq administrant de istis eisdẽ clysteria & administrent egro sup genua recuruo. ¶ Et cum nõ 9ferunt ea q̃ bibũtur & pprie in eo qd est ppinquius meatui: & cũ quo est corrosio: tunc curatiões eius sunt iniectiones cũ incarnatiuis dissolutis in lacte mulieris de quorum summa sunt troc. de chartis. i. de panno et troc. andralis cum aliquanto merdasengi et cerusse & amili et calc. ablute. ¶ Descriptio competens ei. ℞. terre sigillate chimolee cornu ceruini valde adusti partes equales: semi. canabis tertiam partis vnius opij sextam partis et vnguenti de cerusa partes. iij. sarcocolle partem. 5. myrrhe thuris amborum: ana. ij.

tertias ptis aggregenť oĩa cũ aliquato oleo ro.⁊ ce ra ⁊ administrenť in siringa:⁊ qñq addiť in ea aristo. ro.ps.i.¶ Et leui⁹ illo est illud qđ fit ex sarcocolla ⁊ amilo ⁊ cerusa qđ cũ lacte iniĳciať. Si aũt ɔfortet plũ bo adusto ⁊ thure tũc ẽ forti⁹. ¶ Troc.expt⁹. ℞.heu filides terrã sigillatã ltarabe corrallũ amilũ se. ci tro.se.altee se.melõis excorticatũ.se.apij daucũ pe troselinũ troc.alkekẽgi.¶ Medicam̃ aliđ.℞.se. cu cu.se.melõs se. cucur.excor.oliuz añ.ʒ.v.amili.ʒ.iij. succi liqri.ʒ.viij.se.portulace.ʒ.iij.⁊.ß.⁊ amigdalarũ dulciũ excorticataꝝ ⁊ auellanaꝝ assataꝝ ãbaꝝ añ.ʒ. iij.ğnoꝝ pini.ʒ.iij.⁊.ß.se.apij dauci.se.eruce ğnoꝝ mahaleb excorticatoꝝ oliuz añ.ʒ.iij. dragagãti gũ mi amigdali se.iusq̃ami albi oliuz añ.ʒ.iij.ciceris ni gri.ʒ.⁊.croci.ʒ.v.ɔficianť cũ rob ⁊ isformenť troc.ʒ.ij. ⁊ bibať cũ aq̃ raffani ⁊ aq̃ apij:⁊ aq̃ ciceris nig.⁊ ꝑpe post mundificationẽ vlceris.⁊ oꝫ vt minoreť potus aq̃. ¶ Et qñ dolor fit vehemẽtior iniĳciať in eã colly riũ al.qđ ẽ ad oculos cuz lacte mulieris. ¶ Et iterũ semẽ papaueris ⁊ opiũ adeps galline. clisterizẽtur: aut supponãtur: aut iniĳciãtur.

¶ De scabie vesice. Ca.xiiij.

Sciť scabies vesice ex vstiõe vrine ⁊ fetore eius ⁊ dolore vehemẽti cũ pruritu ⁊ sedimine sursu reo. Et qñq currunt fm assiduationẽ humiditates. Et qñq currit sanguis.

¶ De cura. Ca.xv.

Oportet vt administrenť abstersiua mũdificatiua q̃ sunt de exiccatiuis absq mordicatione ⁊ sint illa penit⁹ fortiora q̃z ea q̃ sunt i reliq̃s vlcerib⁹.¶ Et administrenť me^c scabiei renũ iniecte in eam ⁊ bibite. ¶ Et bibať etiã glutinãtia isfrãtia sicut mucillago psilij ⁊ se.cydonioꝝ cũ oleo ro. ¶ Et ɔferunt cibi dul cis chimi viscosi sicẽ sunt pedes ⁊ res pigues cũ oleo amigdalino ⁊ aq̃ ordei:⁊ frumẽtũ coctum cuz carne auiũ ⁊ copialacti sicut lac asi.⁊ capu.⁊ oiuinuz ⁊ vac cinũ ⁊ assiduatio mundificationis corporis.

¶ De ɔgelatiõe san.in vesica. Ca.xvi.

Significãt ipaz q̃ accit ãgustia ⁊ resistẽtia seu to lerãtia syncopi ⁊ frig⁹ extremitatũ ⁊ puitas an helit⁹ ⁊ pulsus cuz freqñtia ⁊ sudor frid⁹ ⁊ nausea:et qñq ẽ cũ ea rigor cũ aliceissiõe mict⁹ san.aut pcussiõis aut casus sup vesicã.

¶ De cura. Cap.xvij.

Cura illi⁹ est cura lapidis ⁊ sufficiens labor: est qñq in ipsa potare syrupũ acetosũz: ⁊ vt euo mat cũ eo caľo ⁊ ꝑpe sq̃llitico ⁊ ꝑprie cũ aliquãtulo cineri ligni fici:aut in q̃ decocta sunt lenisiua ⁊ me^c la pidis. Et qñq iniĳciunť in vesicã coagulũ leporis ⁊ me^c ad lapidẽ.⁊ fit vt sedeat in tina in q̃ decocte sũt herbe lapidi ɔferẽtes. ¶ Et de illis q̃ laudanť ad ip sam est sumere in potu de carpobal.põd⁹.ʒ.ij.aut tãtũdẽ ligni peonie:aut ğnoꝝ peonie ⁊ ꝑprie cũ aq̃ ligni ei⁹:aut tãtũdẽ de blacte bizantie:aut auř.i.de cordumeni cũ aq̃ cala:aut cũ aceto vini ⁊ oleo om phacino. ¶ Et oxymel acetosum sq̃lliticũ a me ma gis diligiť q̃z acetũ. In aceto eñ ẽ incisio ⁊ mel resol uit ⁊ abstergit ⁊ iteꝝ sanine ⁊ hasee ⁊ ãmoniaci ⁊ ru bee tincture ptes sumanť eq̃les ⁊ fiãt ex eis pillule siles auellanis de q̃bus.iij.pillule in potu sumanť tur cũ aq̃ ð radicib⁹ ⁊ iniĳcianť inlectorijs:aut agas ricũ:aut siseleos:aut.ij.auř.assee:aut arist.lõ. ¶ Et de hñtib⁹ ꝑprietatẽ sunt epar asini ⁊ fel testudinis:et coagulũ leporis.⁊ ꝑpriu in ipa est lignũ viti:⁊ abro tanu in hoc ẽ iuuatiuũ lac fic⁹ exiccatũ cũ ð eo iniĳ ciť aliqđ puĩ:⁊ administrať de eo ẽbroca põderis.ʒ.i. ⁊ de exiccato iteꝝ cũ aliq̃ de aq̃s. ¶ Et sit ẽbroca ex põdere auř.coaguli leporis. ¶ Aque ð o in q̃bus po tantur medicine iste sunt sicut aqua ciceris nigri:⁊ aqua alhasce:⁊ aqua cineris ligni fici ⁊ aqua cineris ligni vitis et ligni abrotani et decoctio abrotani cuz vino.

¶ De dissoľone vesice ⁊ mollificatiõe ei⁹. Ca.xviij.

Accidit dislocatio ei⁹ ex remotiõe ipsius a loco suo. ¶ Et accit mollificatio ei⁹ pp exitum vrine absq volũtate. ¶ Et dislocatio q̃dẽ fit cã humidita tis ⁊ cã vẽtositatis ⁊ pcussiõis sup dorsum aut pp ca sum. ¶ Et multotiẽs fit pp cãs mollificatiõis notas et sequiť mollificationẽ et dislocationẽ:qñq difficul tas vrine. ¶ Et qñq inolũtaria emissio vrine fz illud qđ accit lacerto de tẽsiõe ⁊ dislocatiõe.

¶ De cura. Ca.xix.

Hacte q̃dẽ a pcussiõe ⁊ casu curatio ẽ difficilis: ⁊ fit pp reditionẽ:⁊ ɔstricturã cũ medicis cale facientib⁹ exiccatiuis q̃s dicem⁹. ¶ Fcẽ ai.⁊ a ɔplone palytica ɔfert euo mãeꝝ staticaꝝ subtilis:et ꝓhibi tio ab eo.qđ gñat eas:⁊ regimẽ hñtiũ palysij in eo qđ comediť ⁊ bibiť:⁊ motu ⁊ alijs. ¶ Et ɔfert ei võt tus si sit cũ ello albo. ¶ Qđ si vrina egrediať absq volũtate:opꝫ vt administres stipticitate vehemẽtius faciẽtia:⁊ nõ mollificẽt plim:imo aggregẽt inter re solõnẽ ⁊ ɔstrictionẽ ⁊ fm ɔparationẽ curationũ pas lysis. ¶ Et sumat oẽ qđ igrossat aquositatẽ ⁊ impin guat eã ⁊ gñat san.laudabilẽ ⁊ calidũ:⁊ grossuz sicẽ alseludẽ. ¶ Sz si vrina est cũ dispositiõe sua:aut ad difficultatẽ declinis tunc audacia ad mollificatiõa cũ q̃ntate aliq̃ cũ resolutiõe bona ⁊ incisione vltima ẽ audacia necia. ¶ Et de potib⁹ ɔferẽtib⁹ oĩbus specie bus eius q̃ sunt ex dislocatiua ⁊ paralyticã sũt tyria ca ⁊ mitridatũ ⁊ sagzenca ⁊ hõrusia ⁊ diacurcumat coquũ. ¶ Et iteꝝ flos alacohẽ ⁊ cyperi:⁊ thus simul ⁊ singulariter almahaleb. ¶ Et iteꝝ succus se.ruthe humide aut flos eius decoctus invino:⁊ iteꝝ agnus castus ⁊ semẽ eius:⁊ opoponacũ ⁊ ciminũ. ¶ Et qñ q̃ ɔfert ⁊ ꝑprie ei cũ aqua est difficultas ⁊ bibat ex corticibus melonis sicci pugillum vnũ cum zuccaro. ¶ Et de eis qui currunt cursu eius ⁊ ꝓportionãtur ad ꝑprietates sunt testiculi leporis sicci qui cum vi no odorifero bibanť:aut guttur galli adurať ⁊ des tur in potu in ieiunio in aqua tepida. ¶ Medicine autẽ que iniĳciunť sunt sicut oleũ de rutha:⁊ oleum costinũ:⁊ oleũ laurinũ:⁊ oleũ nardinũ : ⁊ oleũ sam bacinũ:⁊ oleũ cucu.añ.⁊ oleũ de pino cuz quib⁹ per mixta sint ea q̃ sunt sicut castoreũ:⁊ sicut assa ⁊ gal banũ ⁊ opoponacuz. ¶ Et ista iteꝝ ɔueniunt si sunt inuncta sup emũctuoria:⁊ myrach ⁊ ꝑprie oleũ testi sic pmirtũcũ semib⁹ subtilib⁹ odoriferi. ¶ Emplastro sint ex medicis calis ⁊ in q̃bus est stipticitas aliqua sicut cipi cinamomũ bdellium spica:et myrtus cum camomilla ⁊ schea ⁊ mel. ¶ Et qñq curať etiã cum

clysteribus

dysterib⁹ calefaciētib⁹ fact ex cētaurea ꝛ colloquintida ꝛ alkerua ꝛ alijs ex oleis calis p̄dcis ꝛ natatio i aq̄ cal'a maris ꝛ balneatio i aq̄s thermaꝝ sūt iuuatiue valde ad illō.

De doloꝛib⁹ vesice. Capi.xx.

Sunt ex cā malitie cōpl'onis diuerse ꝛ ex lapide ꝛ vlcerib⁹ ꝛ ex scabie ꝛ apātib⁹ ꝛ vētositate. Et iaꝫ sciuisti oē ca^m ꝛ curatiōeꝫ ei⁹ ꝛ multotiēs fit ex significatiōe crisis expectate cū vrina. Et doloꝛes q̄dē vesice multiplicanꝫ cū sufflat septētrio cū in vesica ē doloꝛ. Et dr̄ ꝙ qn̄ appet in h̄nte ip̄m sub ascella eius sinistra ap̄a sicut cydoniū ꝛ accidit illud in die.vij. moritur.xx.die.ꝛ ꝓpꝛie si accidat ei ꝓfund⁹ somnus.

De debilitate vesice. Ca.xxi.

Debilitas vesice qn̄ꝫ ēt accidit ex p̄te cōplexiōis cuius plurimū est frig⁹ ꝛ ex p̄te ap̄atis duri nō tolerās vrinā plurimā ꝛ desiderās euacuare eam. Et quādoq; debilitatur lacertus eius in adiuuando ad euacuandū soluendo seipsum. ꝛ est ex aggregatione duaꝝ reꝝ distillatio non dilatata.

De ventositate in vesica. Ca.xxij.

Quādoq; est retēta: ꝛ quādoq; ē ꝑmutabil'. ꝛ cā i hoc sunt cibi inflatiui ꝛ p'im eius est h̄ūiditas in vesica: cū debilitate caliditatis.

De signis. Cap.xxiij.

Signū vētositatis ē tensio sine grauitate ꝛ ꝓp̄e cū ꝑmutatur.

De cura. Cap.xxiiij.

Magis iuuatiua curationū ei⁹ post abstinētiam ab inflatiuis ꝛ malitia digōnis ē vt bibat oleuꝫ de kerua cū aq̄ radicū. ꝛ liniat pectinē cū oleis aromaticis resoluētib⁹ ꝛ gūmis calidis: ꝛ empl'etur cum ruta ꝛ camomilla ꝛ aneto cū re forti d̄ castoreo ꝛ assa aut muscho. et iniȷcianꝫ ista olea cū aliquātulo castorei in virga. Aut iniȷcianꝫ in ip̄am succus ruthe cum muscho aut oleū de ben cū muscho ꝛ gallia in oleo sambacino. Et recordare ei⁹ qđ dictū ē i ca° renuꝫ ꝙ renes ꝛ vesica qn̄ sūt doloꝛosi aut egri nō appropinquēt pillul' d̄ semib⁹ ꝛ augmētēꝫ i rēib⁹ ꝛ vesica doloꝛ cū attractiōe: neq; stupefaciētia: imo aq̄ tepida p̄ q̄ntitatē qua nō attrahat neq; stupefaciat aliq̄d.

Tractatus.ij. de nocumētis que accidunt vrine.

De qualitate exitus vrine naturalis. Ca.i.

Vesica expellit vrinā. qm̄ cōstringit sup eā ex oib⁹ laterib⁹. ꝛ cōp̄mit eā ꝛ dilatat lacertū suū qđ est sup ipsius orificiū ꝛ cōp̄mit lacertū mirach.

De nocumentis vrine. Ca.ij.

Ista sunt ardoꝛ vrine ꝛ difficultas vrine ꝛ retentio eius ꝛ inuolūtaria ipsius emissio de cui⁹ summa sunt multitudo eius ꝛ ipsi⁹ distillatio ꝛ diabetes.

De ardoꝛe vrine. Ca.iij.

Cause ardoꝛis vrine sunt: aut acuitas vrie et ei⁹ bauracitas ꝓp cām cōpl'onalē. aut cā defectus e⁹ qđ p̄paratū ē ad tpandā ip̄aꝫ: ꝛ h̄ūiditas p̄parata i carnib⁹ glādosis q̄ sunt illic. Ip̄a.n. currit sup meatū ꝛ glutinosum eū facit ꝛ miscet vrie ēt: ꝛ eq̄t eā. cū ḡ finit d̄ficit loco glutiatio ꝛ vrine eq̄tio: q̄re accit ardoꝛ. Et ex illis q̄ adiuuāt ip̄m est multitudo coit⁹. Iste.n. h̄ūiditates qn̄q; egrediunꝫ cū coitu ꝛ p̄ vicinitatē spmatis exitu p'imo. Et iteꝝ egritudīes eliquātes corpus aut vlcera q̄ sunt in meatib⁹ vrie ꝓpinq̄ virge et scabies q̄ adustionē facit: ꝛ signū q̄dē p̄oris ē acuitas vrie ꝛ nō sit sanies. Et signū scd̄i est san. ḡnatio ꝛ saniei ꝛ multotiēs ꝑducit p̄mū ad scd̄m: s; ꝙ sciuisti in eis q̄ p̄terita sūt. Primū igiꝫ ē sicē añcedēs scd̄i: sicē fluxus vētris coleric⁹ ē q̄si añcedēs vlceꝝ intestinoꝝ.

De curationib⁹. Ca.iiij.

Si ē cū san. ꝛ sanie tūc ei⁹ cura ē cura vlceꝝ vesice ꝛ ꝓtiū ei⁹ ꝛ illō iā dictū ē. Descriptio cōpetēs ad illō: fiāt tro. s̄m h̄ūc modū: sumaꝫ se. melōis citro. ḡnoꝝ cucur. olum añ. pōd⁹.ʒ.xx. thuris gūmi et sā. dra. olum. añ.ʒ.x. opij.ʒ.iij. se. apij.ʒ.i. deꝫ in potu cuꝫ aq̄ de papauere. sitq; dos.ʒ.ij. postq̄ d̄ eis facti fuerūt tro. Et si nō fuerint vlcera neq; sanies tunc melioꝛ cura ei⁹ erit exuberatio vrie: ꝯr̄iter extrahēdo sup̄fluitates cū sol'one subtili s̄m ꝙ sciuisti in ca° egritudinis renū ꝛ vōit⁹. Et cibi h̄ūectātes infrātes ex cibarijs ꝛ olerib⁹ ꝛ fructib⁹: ꝛ deuitatio ōis salsi ꝛ acuti ꝛ vehemēt dl'cedīs ꝛ dimissio laboꝛis ꝛ coit⁹. Et d̄ eis q̄ ꝯferūt ē pot⁹ mucilaginū ꝛ iniectio eaꝝ: sicē ē mucilago se. almaru ꝛ mucilago psilij: ꝛ mucilago se. cydonioꝝ: ꝛ aliq̄d de papauere ꝛ semia diuretica frā. ꝛ deꝫ i potu totū illō cū aq̄ frā. Et admistreꝫ kisch oꝛdei ꝛ aq̄ ei⁹ iteꝝ ꝛ oua soꝛbilia: ꝛ cib⁹ fact⁹ ex cucur. ꝛ cib⁹ fact⁹ ex mes: aut cū eis q̄ sūt sicē oleū amigdalinū aut cū pullis ꝛ gallia pigui. Et si cā i eo ē exiccatio acc̄ns glādul: tūc cura ei⁹ ē h̄ūectatio ei⁹ ꝛ dimissio ei⁹ qđ excitat ex coitu. Et de iniectiōib⁹ vsitat i hoc est mucilago psilij ꝛ mucilago se. cydonioꝝ: ꝛ gūmi ꝛ cerusa ꝛ albugo oui recēt ꝛ lac mulier ꝛ iniȷciaꝫ in eā. Et d̄ expt ē. ℞. lapidis hemat.ʒ.vi. lact mulieris femellā lactāt.℥.i. tere terēda ꝛ sil' misce ꝛ p̄ foramē v̄ge p̄ sirigā mitte. Et qn̄ꝫ sufficit in assiduatiōe iniectiōis lact lac asininū: ꝛ lac muliebꝛe n̄ currēs ꝛ lac caprinū. Et qn̄ꝫ sufficit iniectio albuminis oui solū: aut cū aliq̄ diureticoꝝ ꝛ cū oleo ro. ꝛ qn̄ꝫ ponunꝫ i eo stupefaciētia. nā si doloꝛ ē vehemēs ꝛ ꝓp̄e cū mingiꝫ sanies: tūc nō ē excusatio q̄n pōaꝫ in eo qđ iniȷciꝫ aliq̄d de stupefaciētib⁹: ꝛ s; descriptiōes p̄dictas in ca° vlcerū. Descriptio bōa. ℞. coꝛtices papaueris ꝛ amili ꝛ succū liq̄ritie ꝛ sumaꝫ ex eis qđ iniȷciaꝫ: ꝛ si idigeat ꝯfortatiōe ponaꝫ in eo aliq̄d opij ꝛ se. iusq̄ami albi.

De paucitate vrine. Cap.v.

Fit ꝓp paucitatē pot⁹. aut multitudinē raritatis aut m̄ltitudinē flux⁹ vētr: aut ꝓp d̄bilitatē renū i attrahēdo: aut epis i discernēdo ꝛ mittēdo aq̄sitatē sicut fit in cacesia ꝛ hydropisi.

De difficultate vrine ꝛ eius retētiōe. Ca.vi.

Difficultas vrie: aut fit ꝓp cām in vesica ip̄a ex d̄bilitate ꝛ seq̄tur ꝯpl'onē malā ꝛ ꝓp̄e frigidā sicē accit i multitudīe flat⁹ septētriōis aut ap̄a aut alia: q̄re nō ꝑtrāsit apō expulsionē ei⁹ dn̄iū sup vrinā vt exhat eā exp̄mēdo s; ꝙ se h̄ꝫ res n̄ālis. Et fortasse ē cā inea frigus: aut coloꝛ desoꝛis aut ꝑcussio au retentio vrie p'ime: aut fit ꝓp cām in meatu q̄ ē collū vesice ꝛ caput v̄ge. Aut fit ꝓp cām in v̄tute: aut ꝓp cāꝫ in instr̄o qđ ē lacert⁹. aut ꝓp cām mēbꝛi mittētis: aut ꝓp cāꝫ in vrina. Et cā q̄dē in meatu aut est p̄mitiua: aut p̄ cōitatē. Primitiua āt ē opilatio in ipsomet: aut p̄ cōitatē. Et opilatio in ipso aut ē cā ap̄atis calli aut duri in ipso. aut rei grosse sicut humiditatis. aut rei

innifcate ꝛ sanici.⁋ Et multotiēs qdē fit sanies causa
opilatiōis aut lapis aut vētositas repugnās aut ver
ruca aut icarnatio vlceris: aut pp ꝯstrictionē ex frigo
re: aut pp ꝯstrictionē ex calore vehemēti sicut accidit
i fe. aduretib⁹ i egritudib⁹ liq̄factiōis. ꝛ qñ3 fit cā vl=
ceris. ꝛ qñ3 fit cā tēsiōis q̄ accit ei vehemētis opilatio
nis aut saniei.⁋ Et multotiēs fit tēsio cā opilatiōis si
cut accit ex difficultate vrine ꝛ retētiōe ei⁹ illi q̄ super
fluit i retinēdo vrinā. nā figit i vesica ꝛ coopit meat⁹
⁋ Et retētio q̄dē fit i nocte pp somnū ꝛ i die pp occu=
pationē.⁋ Et ille i q̄ fit opilatio f3 cōitatē ē sicut sisit
in itestio ꝛ matrice ꝛ i sumine apa calī aut dur: aut
sunt in eo fex sicca: aut flegma plimū extēsiuū: aut vē
tositas repugnās aut extēdēs: aut apa in ano incipi
ens aut cā tēasmōis: aut icisio emorroydarꝫ aut fistu
larꝫ aut dolor emorroydis: aut ragadie dolorose: aut
sic si sit i ptib⁹ iseriorib⁹ dorsi apa aut torsio. Et sicut
si accidat testicl'o eleuari ad mirach: q̄re ꝯpmat mea
tū ꝛ extrahat ip3 ad supiora ꝛ ꝯstringat ipm ꝛ difficilē fa
cit exitū vrine ꝛ dolorē faciat ꝛ egrediat paulati3. Et
qñ3 ē cā vrine difficultatē faciēs ꝛ retinēs dolor pp vl
cera in meatu sine opilatiōe ꝛ sine apate: q̄re quotiēs
vult mingere dolet q̄re nō expmit mictor vesiccā suā
cū lacerto vētris fugiēs a dolore: ꝛ ppē qñ ē cū hoc i
lacerto debilitas aut spasm⁹ ꝛ q̄ sunt his silia. ꝛ cū stu
det i seipso mingit vrinā suā nālē in quātitate ꝛ q̄lita
te ꝛ sedat dolor: ꝛ silr ꝯuincit dolor. Et qñq3 hñs hoc
ē cū difficultate vrine patiēs distillationē ei⁹: q̄re cu3
egredit paulatim alleuiat dolor: ꝛ tolerat. ⁋ Cū aūt
in ꝟtute: aut ē in ꝟtute sensibili: aut motiua: aut i nā=
li.⁋ Et facta cā ꝟtutis sensibilis ē vt sit igressū sensu3
vesice: aut lacerti ei⁹ nocu^m: q̄re nō suscipiat ab expl'
siua expulsionē fortē aut expulsionē oino: aut sit in=
gressu3 pn^m hoc nocu^m: sicut qd accit i litarabuto ꝛ le
thargia de obliuiōe ꝛ puitate sensus.⁋ Et fcā cā vir=
tutis motiue ē vtnō sit lacerto vt soluat seipm ꝛ mo=
neat a sua ꝯstrictiōe ad dilatationē suā exñs auarus
a sua dilatatiōe. ꝛ vt sit lacert⁹ vētris nō obediēs ꝟtu
ti sue ad hoc vt pmat in vesica pp debilitate3 ꝟtutis
aut pp dispositionē in eo detētiōe ꝛ silib⁹.⁋ Et fcā cā
ꝟtutis nālis ē sic si ꝺbilitet ꝟtus expulsiua pp malis
tiā cōplonis diuerse cale ꝛ ē fm min⁹ ꝛ frigide ꝛ ē f3
plurimū ꝛ cū mā: sicut ē calida cū acuitate vrine ꝛ fri
gida cū hūectātib⁹ mollificātib⁹ aut extēdētib⁹. ꝛ qñ
q3 ē cā hui⁹ debilitatis accñs electio nāe in retinēdo
q̄re debilitat ꝟtus expulsiua. ⁋ Facta āt pp cā3 i la=
certo: aut ē nocu^m cōplexionale aut apa: aut nocu^m
nerui ex spasmo aut mollificatiōe ꝛ destructiōe ꝟtu=
tis mot⁹ pp pcussionē aut casum aut alia: aut in ipso
aut in pncipio ei⁹ ex ramis nerui aut nucha aut cere
bro. ⁋ Cā ꝟo mēbri mittētis fcā ē vt sit in renib⁹ apa
calidū aut durꝫ aut lapis aut debilitas attractionis
eorꝫ desup: aut debilitas expulsiōis ipsorꝫ ad iferio=
ra: aut sit epar impotēs lenificādi mām ꝛ mittēdi eā
ad dispōnes hydropicas. ꝛ hec q̄dē dispositio expōe
tur tibi si posuerim⁹ ipam ca. singulare aut posueri=
mus ipam de gñe paucitatis vrine. ⁋ Facta āt cā vri
ne ē vt sit calor faciēs dolorē. ⁋ Et exptū q̄dē ē in pli
bus hoib⁹ ꝛ dictū ē q̄ h3 difficultatē vrine ꝛ aduenit
post ipam tenasmon morit in. vij. nisi accidat feb. et

ꝓuocatiōe3 plurimū faciat.⁋ Et scias q qñq3 accidit
post arborē vrine ꝛ remotionē ei⁹ exiccatio in glādu
la super q̄ lubricat vrina ꝛ pducit ad difficultatē vrie
ꝛ retentionē ei⁹ q̄re oportet administretur humectatio
vt nō accidat illud.

⁋ De signis. Cap. vij.

Signa q̄dē ei⁹ cui⁹ cā ē frig⁹ cōplexiōis ē albedo
vrine cū grossitudine aut tenuitate. ꝛ multitude
necessitatis surgēdi ad migēdū añ illud. ꝛ multitudo
balneatiōis ꝛ sensibilitas frigoris ꝛ vacuitas a reliq̄s
signis. ⁋ Signū ꝟo ei⁹ cui⁹ cā ē caliditas est acuitas
vrine ꝛ iflāmatio q̄ sensu pcipiunt.⁋ Et si cā est ꝯstri
ctio a frigore sigt iuuamētū ꝓueniēs ex mollificatio
ne. ꝛ si ē a liq̄factiōe ꝛ febrib⁹ aduretib⁹ sigt ipam iu
uamētū hūectatiōis.⁋ Et iterꝫ de signis ei⁹ ē q parū
nō egredit ꝛ multū ē facilioris exit⁹ ppea q hūectat
madefaciēdo meatū ꝛ dilatādo ipm. ⁋ Signa, aute3
ei⁹ q̄ ē cā apatis i vesica aut i membris ei vicinis aut
exiture iā sciuisti i illis q̄ pterierūt ꝛ nos determinaui
mus vnicuiq3 eorꝫ ca. stās p se.⁋ Ampli⁹ de dria in=
ter difficultatē factā ex apate ꝛ factā ab aliis ē q apo
sa accit paulatim nō subito nisi sit res magna valde.
⁋ Et scit q illa q̄ fit ab opilatiōe apud vesicā pp egri
tudinē i ea aut coartatiōnē ei⁹ cū appodiatiōe vesi=
ce ꝛ ei⁹ iflatiōe ꝛ tēsiōe ei⁹ ꝛ illa q̄ ē cā mēbri mittētis
ē vt nō sit in vesica appodiatio ꝛ iflatio.⁋ Et oēs spe
cies opilatiōis q̄ accidūt in vesica ex ipsa aut ex coar
tatiōe sunt cū dolore ꝛ cognoscit apa opilās p illud
qd sciuisti.⁋ Et cognoscit res oppilās absq3 apate p
siringā ꝛ illō qd ipa extrahit de san. aut hūore aut p illō
qd stat in facie ei⁹ ꝛ nō dimittat ipa3 incedere ex ver
ruca aut lapide aut incarnatiōe.⁋ Et lapis q̄de3 scit
p signa ei⁹ ꝛ ppterea q siringa tāgit re duriū valde.
⁋ Et san. q̄dē aut hūor cognoscit iterꝫ p vrinā pterita
⁋ Et san. ipse qñ3 cognoscit p signa ꝯgelatiōis san. i
vesica ꝛ ex citrinitate coloris ꝛ puitate pulsus ꝛ anhe
litus ꝛ frequētia āborꝫ ꝛ sudore frigido ꝛ febre ꝛ rigo
re ꝛ nausea ꝛ ē malus a quo parum fit euasio. ⁋ Et
hūor q̄dē grossus cognoscit iterꝫ ex gⱥuitate sensata si
ē ei sbina de q̄ sit curādū: ꝛ si egredit in vrina humor
grossus crudus.⁋ Illi⁹ aūt q̄ est a frigore ꝯstringēte
aut calore solidū faciēte cāe ppinq̄ ꝛ añcedētes sunt
significatiōes.⁋ Et signū ei⁹ q̄ fit ex vētositate ē tēsio
sine gⱥuitate. ꝛ qñ3 est cū pmutatiōe. ꝛ qñq3 ē retenta
in vesica. ⁋ Et signū ei⁹ q̄ fit ex debilitate sensus ē vt
nō sentiat mordicationē vrine. ⁋ Et signū ei⁹ q̄ fit ex
debilitate expulsiue est vt cōprehensio educat vrinā
cū facilitate. ⁋ Et signū mollificatiōis lacerti ē debi=
litas ꝓuocatiōis absq3 clysterib⁹ ꝛ vt sentiat q res ex
trinseca nō ē inobediēs mēbro: ꝛ cōpressio educit eā.
⁋ Et signū spasmi lacerti ē vt parꝫ qd egredit egredia
tur cū cōpressiōe.⁋ Et fcā3 pp debilitatē renū sigt il=
lud qd pterijt d signis ei⁹.⁋ Et silr fcā3 cā lapidis et
apatis ipsi⁹.⁋ Et ad vltimū si gⱥuitas ē dolor sit ex p=
te renū tunc egritudo est illic. ⁋ Et si sunt sig apatis
tūc in ipsa ē apa. ꝛ si ē illic gⱥuitas vehemēs valde tūc
illic ē vrina retēta. ꝛ si ē minor illa: tūc illic est hūiditas
pura cū apate aut absq3 apate. Si aūt nō est grauis
tas sed dolor extensiuus: tūc est vētositas in renibus
⁋ Et qñ3 est venter leuis ꝛ tñ sunt signa opilationis

consumpsionē ... in finē ...

renum ⁊ vesice ⁊ debilitas vesice ⁊ aliorum inuenta: tūc cā est debilitas attractiōis renū. ¶ Et signū facte cā doloris accidētis ex vlcere aut acuitate vrine ē φ tolerātia doloꝝ educit vrinā ⁊ sedat dolorē. ⁊ silr nō inuenitur aliqd: qr ipsa fit vlcerosa ⁊ erit cum signis vlceꝝ. ¶ Et signa facte ab exiccatiōe humorositatis in mēbris glandosis sunt antecessio causaꝝ eius pdictarū ⁊ φ humectatio facit effluere vrinam.

¶ De cura nocumenti vrine. Cap. viij.

Si cā est humor aut sanies tūc oꝫ vt curet cuꝫ apitiuis ⁊ diurecticis fortib⁹ q̄ sciuisti si nō timet φ res sit maior q̄ vt cadat i ea diureticū: deīn cum administrat faciat dscēdere saniē aliā ad vesicā ⁊ augmētet dolorē ⁊ tensionē ⁊ non exhat aliud. ⁊ aq̄ raffani fortē hꝫ ipressionē in hoc ca°. ⁊ tm̄ valet φ oꝫ vt ipsa sit ꝯdimentū cibi. ⁊ silr aq̄ ciceris ni. ¶ Diuretica vo sunt sic petroselinū ⁊ āmoniacū ⁊ myrrha ⁊ rubea ⁊ amomū ⁊ costus ⁊ siseleos ⁊ acorus ⁊ anisuꝫ ⁊ semē ei⁹ ⁊ totuꝫ illud i aq̄ raffani decocti aut aq̄ cicerꝫ ni. aut i aq̄ alhasech: aut in succo apij ⁊ feniculi pᵖe cāpestris. ¶ Et oxymel squilliticū est iuuatiuū valde: ⁊ tyriaca ⁊ mitridatū sunt vehemētis iuuamēti: ⁊ diacurcuma ⁊ hōrusia ⁊ dialkebid regū. Infantib⁹ autē dent illa lactātib⁹ eos: aut dent ista in lacte matruꝫ. ¶ Confectio diuretici fortis. ℞. sanine assari amomi ameos petro. se. apij rubee tincture amigdale amare spice oliꝫ an̄. ʒ. x. se. melōis. ʒ. x. corpoꝝ cātaridarū abscisis capitib⁹ ⁊ alijs. ʒ. i. resoluat āmoniacū cū triplicato subtili: ⁊ fiāt ex eis pillule vt auellane de qb⁹ sumat vsq̄ ad. ʒ. iij. Et iteꝝ medicamē de sania ⁊ assa pdictū in ca° cōgelatiōis san. i vesica bibitū ⁊ iniectū. ¶ Et qn̄ꝫ ponunt me° i qb⁹ ponunt castoreū ⁊ euforbiuꝫ ⁊. ʒʒ. ⁊ pip lōgū ⁊ oleū balsami. ¶ Et qn̄ꝫ ponunt in eis opiū ⁊ semē iusqami al. cā doloris et tu videbis eas i antidotario. ¶ Et oēs me° q̄ conferunt ad lapidē ꝯferunt ad h° ⁊ ad plures spēs silr a calore ⁊ frigore postq̄ fuerit san. aut vlcus: ⁊ sunt sic cinis scorpionū ⁊ lapis spōgie ⁊ cinis vitri. Et de illis q̄ ꝓprietatem quādā hn̄t fm̄ φ dr̄ est vesica damule exiccata de q̄. ʒ. iij. in vino odorifero bibantur. ¶ Et iteꝝ cācri marini adusti pōdus. ʒ. ij. bibat ⁊ ꝓprie a pueris. ⁊ iā diximᵘ medicinas alias i curatiōe eius cui° cā ē frigus vesice: ⁊ oꝫ vt legātur iteꝝ in hoc loco. ¶ Scā āt cā cōgelatiōis ei° qd̄ inuiscatū ē i vesica curat cū eo qd̄ dictū est i ca. cōgelatiōis ei° qd̄ inuiscatuꝫ est i vesica. ¶ Et qn̄q̄ administrātur empl'a ex istis medicis cū aq̄ raffani: ⁊ qn̄ꝫ linit cū tyriaca ⁊ mastice ⁊ hōrusia ⁊ diacurcuma ⁊ dialkebid regū. ¶ Et qn̄ φ necie sunt embroce fortes accepte ex eis q̄ sunt sic sinapis ⁊ pulegiū cum fimo colūbino: ⁊ iteꝝ ex baurach ⁊ piretro ⁊ sinapi. ¶ Empl'm exptū bonum. ℞. baccaꝝ lauri ⁊ alumis amōi mellilloti farle cicerꝫ ni. camōille oliꝫ an̄. ʒ. x. dauci se. raffani se. apij. hortulani ⁊ mōtāni: olꝫ an̄. ʒ. vij. fiat ex eis ēplꝫ cū oleo balsami: aut cū oleo lilij: ꝯficiat cū aq̄ caul armēi. ¶ Cōfectio vnguēti bōi. ℞. serapini bdelij opopōaci acori ptes eq̄les: d qb⁹ fiat vnguētū cū adipe anat' ⁊ cera citria ⁊ oleo d lilio. ¶ Et de iniectiōib⁹ ē iniectio scā ex galbano storace opoponaco ⁊ pipe: ⁊ qn̄q̄ ponit in ea assa. ¶ Et si cā fuerit lapis curet lapis vbicūq̄ fuerit. ¶ Et si cā fuerit verruca aut caro orta: aut lcarnatio: tē curatio erit cū tinꝫ mollificātib⁹ et olis mollificatiuis scitꝫ i. c. vesice et abstinētia ab acetosis et stiptics: et fortasse ꝓderit: et fortasse nō ꝓderit. ¶ Et si cā fuerit apa curet apa et mollificet et liniat: et administret tyriaca i balneo aq̄: et linitia ex qb⁹ fiat emplꝫ: et liecta supposita i ano. ¶ Et miotet potū aq̄ et dimittat stiptica: et ꝓhibeat cib⁹ salsē duob⁹ diebus. Et cū lēitas ē apatꝫ iā dscēdit vrīa cū ꝯpssiōe et expsiōe p⁹ mltitudinē mollificatiōis et lēificatiōis et caulis et allea et cepe et porri dcocti elixatiōe iuuantes sūt i h°. c. plꝫ cū fit cū eis ēplꝫ. ¶ Et nōmia basilice ē d illis q̄ magꝫ necesse ē ꝓmittere: diī ex saphēa: qn̄ꝫ eā ꝓuocat cū ea vrīa. ¶ Et cū cā fuerit frig⁹ et stipticitas: curet curatiōe malitie ꝯplonis frē. ¶ Et si fuerit calor: curet cū olis tēpatis et fridis i qb⁹ ē lēificatio et mollificatio sic olꝫ vio. et olꝫ d cucur. ꝑmixtuꝫ cuꝫ oleo anetino et camomellino. ¶ Et si fuerit illic siccitas ēt administret tine et olea mollificātia et cibi humectātes et regimē ꝯualescētiuꝫ et balneū. ¶ Et si cā fuerit palysis curet cura ei°. ¶ Qd̄ si cā fuerit spasm⁹ lacerti curet curatiōe spasmi pdicti in. c. suo. ¶ Et si cā fuerit ꝯplo frā curet cū oleis calis et ꝯfectiōib⁹ calis q̄ sciuisti. ¶ Et d illis q̄ ꝯfert ad illō et ad palysim ēvt sumat fimi colūbini siluestrꝫ pōd°. ʒ. i. et bibat cū vrīa pueri. ¶ Et ꝓuocat vrinā sterc⁹ muris pōdere aur. i. i aq̄ dcoctiōis aneti. Et qn̄ꝫ iniicit mumia: aut pōd°. ʒ. i. vētrꝫ arachainati cū eadē mēsura salis idi cū aq̄ cala. ¶ Et ꝯfert ei pot° balsami cū aq̄ ca. et tertia. ʒ. i. asse i lacte asini. et h° ēt ꝯfert ei q̄ ē ex hu. gsso. ¶ Scā āt a calore curat cū selb⁹ fris et semi lactuce bibit cū vino ꝑmixto et aqua gnati acetosi. ¶ Si vo fuerit a casu aut ꝑcussione iā apa faciente aut nō apante: aut remouet aliqd: tunc curatio est nōmia et mollificātia tēpata et tine et studere in h° vt migat. ¶ Qd̄ si mixerit san. plm tunc retineb' s eū cū troc. de karabe q̄ artificiose fiū' cū ol. nuc. ¶ Et si timeat φ accidat aliqd qd̄ inuiscet tūc cura ipꝫ cū cura ei° qd̄ ē inuiscatū ꝯgelatuꝫ. ¶ Qd̄ si illō qd̄ ē inuiscatuꝫ fecerit opilationē: tunc curet opilo scā ex inuiscatiōe: et iā deīn ē illō. ¶ Qd̄ si cā fuerit vētositas curetur cura vētositat' vesice. ¶ Scā vo cā doloꝝ ꝓhibētis curat cū administratiōe stupefaciētiū et iniectiōe: deīn cū dcessiōe vrīe: et p⁹ illō administret cura vlcerꝫ aut cura eqtiōis vrīe acute cū cibꝫ et herbꝫ pdictis. ¶ Et qn̄ꝫ iniiciunt glutinationē faciētia iter acuitatē vrīe et nocu^m ei⁹ i meatu sensibili. ¶ In scā āt ꝓp dbilitatē sensus curet ꝑn^m si fuerit egtudo ꝓcedēs a ꝑn°: aut ipe lacert⁹ et vesica cū medicis hn̄tib⁹ vtutē albezahar q̄ sunt tyriaca et mitridatū et vnctiōes et iniectiōes ꝯuenietes vlcerib⁹ sic olꝫ sābacinū: et olꝫ de lilio et olꝫ narcisciinū: et olꝫ d croco et olꝫ de balsamo ꝓpe. Et administretur ēpl'a ex folijs arborꝫ et fructuū et oleꝫ dilectoꝫ spūi alali sic folia maloꝫ ⁊ mēta et rutha. Et admisceātur cuꝫ eis medicie expgefaciētes valde: sic semē alharmel et semē ruthe mōtāe: deīn ēplet cū eis pectē. ¶ Et si fuerit ꝓp debilitatē expulsiue altera ꝯplonē dn̄antē et egritudinē debilitātē cū eo qd̄ scis et cura: et illi⁹ qd̄ plm est ex frigore est eius curatio cum eo in quo est calefactio: ⁊

stipticitas et ꝓpe ꝙ dcm̄ ē in debilitate sensus. ¶ Et si cā fuerit lōgitudo retētiōis: tunc ei⁹ cura iterū ē cum tinis mollificātib⁹ lenientib⁹: factis ex sele lini et fenugreco et carthamo et sula et ēplis factꝫ ex istis: deinde vtere eis q̄ sunt vehemētꝫ ꝓuocatōis: et siriga ex olo balsami et q̄ sūt ei cōparia sūt maximi iuuamenti h̄. ¶ In fcā āt cā renū et epatꝫ et itestiorū et dorsi: oꝫ vt itēdāt itētio illorū mēbrorū: tūc si curatio valet in eis bn̄ ē: et si nō: nō valebit. et cū h⁹ necīuꝫ ē administrare mollificātia ex tinis et emplis et iniectiōib⁹. et necīa est administratio diureticorū nisi timeat ꝙ ipsa faciāt descēdere mām plurimā. ¶ Et scias ꝙ lac ē res magis cōueniēs eis: cum nō est fe. et oi hora in q̄ dāde sunt pillule sites auellāis de selbus et nō est fe. tunc cōsiliuꝫ meū est vt cum lacte in potu sumat.

¶ De rememoratiōe rerū facientiū mingere cōferētium in pluribus dispōnibus. Cap.ix.

Dixerūt q̄dā ꝙ qn̄ fim⁹ columbin⁹ cum mumia iniicit facit mingere. ¶ Et iterū illud qd̄ dcm̄ ē in ca⁹ curatiōis opilatiōis gsse: et qd̄ dcm̄ est i curatiōe ei⁹ q̄ est ex frigore. ¶ Et dixerunt q̄dam et est de illis q̄ iā expti sum⁹ et ꝓfuit: fiat suppositoriū de sale tabarzet et suppōat i ano: ꝓuocabit.n. vrinā et soluet ventrē. ¶ Et dixerūt si itromittat i caput vge pediculus: aut sumat alcodri qd̄ accit de lecto. et forsitā ē illd̄ qd̄ noiat sisesis et aligil et imittat in caput vge ꝓuocat vrīa. ¶ Et silr si liniāt sup ea allea aut cepe ꝓuocat: ꝛ ponat i capite vge cooptura ex croco. ¶ Et qn̄ nō ē apā: sꝫ est opilō q̄litercūqꝫ sit cōfert iniectio olei i q̄ sub sole morāte positi fuerūt scorpiones albi q̄ nō sūt mali valde cū siriga argēti: aut adiuuet cū exufflatiōe fcā p catatir. et sit ipi⁹ administratio inūgēdo et i iniectōe. ¶ Et qn̄ nō ꝯferūt me^c non est excusatio igenij alteri⁹ et administratiōis alcatatir et instri q̄ mingit. et caue ne administres ea cū apā ē in vesica aut in coartatōe cā ꝓximi. Intromissio nāqꝫ eorū apat et addit i dolore. ¶ Et siringarū melior ē illa q̄ est ex leniorib⁹ corporib⁹ et magis susceptibilibus flexiōis. Et iā inueniūt silr q̄dā aialia maria et q̄dā coria aialiū siluestriū cū aliq̄ mō ꝑpant: deiñ sumat ex eis aliq̄d et ꝯglutinat glutine casei. et qn̄ꝫ fit ex plūbo et stāno et ē bonū ēt. et si ē vehemētꝫ lenitatis fiat forte cū pauca re ꝓiecta sup ipꝫ ex messacula et marchasita: aut cū mltitudie liq̄factiōis et fusiōis et ꝓiectiōis sanguis hirci sup ipm. hircin⁹.n.san. est fortis i his ca. ꝛ cū h⁹ strigit plūbū. ¶ Et tunc oꝫ vt sit caput ei⁹ durū rotūdū: ꝛ fiāt i ipo foramia plura vñero: ita vt cū retiet aliqd̄ corū aliq̄d arene aut san. aut hu. q̄si sit ei qd̄ iniicit de me^a aut ꝓuocat de vrla penetratio alia et nō egeat extractiōe et itromissiōe frequenti: et aliqn̄ fit ex argēto et reliq̄s corporib⁹. Et qn̄qꝫ ꝑparat totū illd̄ ad clisterizādū aliq̄d illi. et qn̄ꝫ ꝑparatur ad extrahēdū aliq̄d cū eo: et sup illi⁹ qd̄ ꝑpat ad h⁹ vt cū eo clisterizatio fiat sup extrēitatē aptā solutaꝫ ligat aliq̄d qd̄ ē sicut vagia pua: aut vesica ꝯfricata firma et fundit in medicamē. Deiñ ipellit sꝫ ꝙ ipellūt enema: et ē possibile vt fiat sicut fit clister electū qd̄ diximus i.c. colice. et si ꝑpat ad h⁹ vt p ipꝫ educat vrla: tūc necesse ē vt currat cursu attrahētiū pp cāꝫ conuersiōis ꝛ illius cā vacuitatꝫ: et illud ē qm̄ iplet re aliq̄: deinde extrahit illa res ab eo cū fortitudie: qr extrahit p⁹ ipaꝫ vrina ꝓuocata aut aliud: aut igeniose statuit i eo: aut supra ipꝫ aliq̄d exprimēs d aere q̄titatē aliquā. Cū g̃ extrahit ꝛ aeri nō ē itroit⁹: oꝫ necio vt extrahat vrla ꝓuocata aut aliud. ¶ Et illd̄ qd̄ iplet illā vacuitatē itrinsecaꝫ aut ē lana ordinatorū filorū extēso medio toti⁹ cū filis: ita vt cū ipellit a duab⁹ extremitatib⁹ suis in spaciū ꝛ ꝯcauitatē ipulsiōe leui: deīde extrahit filū egrediatur lana ꝛ seq̄tur ipaꝫ illd̄ qd̄ sequit: aut ē ꝓpēdicularis penetrās i eo: ꝛ suspēsiōes ꝯprehendētia sup ipaꝫ cū manica q̄ remoueat. ¶ Harū vo māerū administratio melior ē vt sedeat eger sup extremitatē caude sue ꝛ cōprimat anū sustētatū retro ꝛ eleuet genua sua paruꝫqꝫ supra iguina cū aptiōe iter ea ꝑcedēte balneatiōe ei⁹ cū tinis mollificātib⁹: ꝛ ipsi⁹ ēplatiōe cū vnguētis: ꝛ ēplis mollificātib⁹ deīde itromittat siringa tāta q̄ti^c q̄ sit i mēsura lōgitudis vge. ¶ Et meli⁹ qd̄ ē illd̄ q̄ educit vrla ois hois sꝫ vgā ei⁹ ꝛ ei⁹ āplitudinē ꝛ ipsi⁹ stricturā. Et tu iā ꝑcessisti ꝛ linisti cū ceratis ꝛ ꝓpe cū sunt ex oleis ꝓportionalib⁹ itentiōi. cū g̃ ꝑuenit in ipsa q̄titas sicut medietas vge ꝑpareat q̄lis sicut stās cū declinatiōe ad sūmū deīde subtiliet in expulsiōe sirige i meatu vesice q̄ti^c vni⁹ nodi: aut duorū nodorū: ꝛ illic ꝑuenit ad vacuitatē vesice: ꝛ sedatur cū ea dolor: aut minorat: aut sentit ꝙ ei⁹ penetratio iā ꝑuenit ad mouēdū aliquid: ꝛ ad vltimū est penetratio sensata. deinde redeat vga ad ptē inferiorē ad suā dispōnē ꝑmā in ꝑpōne sua: aut vehemēti⁹ inferius. ¶ Cū igitur feceris illd̄ extrahe aliq̄d siue ipelle aliq̄d p clister si vis ipellere illd̄. ꝛ ad vltimū oꝫ vt studeas ne excoriatiōꝫ faciat ꝛ sit sꝫ tarditatē ꝛ facilitatē nō cū dolore.

¶ De distillatiōe vrine. C.x.

Aut fit pp cām i vrina: aut pp cām in instrīs vrine aut i corpe ipsi⁹ vesice: aut pp cāꝫ i ꝑncipijs: Et cā q̄dē in vrina. aut ē acuitas: aut multitudo ei⁹. ꝛ fit acuitas q̄ ē cā distillatiōis ei⁹. aut pp illud qd̄ diximus in ca. difficultas vrine: ex hoc ꝙ fit ei⁹ missio dolorosa pp acuitatē in ea fortē ꝛ aggregatiōnē eius et ꝑuitatē ipsi⁹ itolerabilē: q̄re fit ei dispō inter retētionē ꝛ missiōeꝫ q̄ ē distillatio. aut qm̄ oē pūctū eius ꝓpter nocu^m suū cū sua attractiōe exq̄rit expulsiōem: qr expellit ipm expulsiua q̄uis fiat absqꝫ voluntate. ꝛ pp cibos ꝛ medicinas ꝛ laborē et coitū ꝛ alia. aut pp cōplōnē mēbrorū vicinorū: sicut ꝑpis et venarū ei⁹. Et renes qd̄ ꝯplōnē hñt purā: aut cū mā saniei. aut absqꝫ sanie. aut i toto corpe est supfluitas acuta: qr expellit eā nā. ¶ Multitudo vo q̄ ē cā distillationis ei⁹ fit pp ipsi⁹ ꝑuitatē: ꝛ qr ipsa cōpmit lacertū ad ꝯpriōem puā quāuis volūtas nō vocet ad illd̄. ¶ Aut est cā ꝓpria i lacerto sicut ē mollificatio supflua cū stupore: et destructiōe sensus sicut accit ēt ano. aut pp apā. aut pp malitiā cōplōnis ꝛ debilitatē incipiētēꝫ in eo. aut ꝓcedētē ad ipm in ꝑn⁹ suo cui⁹ plm ē a frigore. ꝛ pp illd̄ ē qn̄ aliqs ꝯgelat vrine ei⁹ distillatio multiplicat et qn̄ accit ei debilitas debilitat ei⁹ ꝯstructio sup meatū. et cū h⁹ debilitat solutio sui ipi⁹. et ꝓpue cū cōicat ei lacert⁹ vētris in debilitate. ¶ Facta aūt causa vesice. aut ē debilitas i ipa ex malitia cōplōnis frē. et est illud qd̄ est plm. et illd̄ ē sicut diximus in eo q̄ congelatur et distillat vrina eius ex illa cōplōne. et hec debis

litas ĝhat distillationē vrīe duob⁹ modis: quoꝝ vn⁹ ē ꝑpea ꝙ debilitaṫ ei retētiua: q̄re non valet retinere oē paꝝ ꝯprehēsuȝ: dōec aggregeṫ plm: q̄re ꝑmittitur ab ea vt currat: ʒ nō adsit volūtas. Et sens⁹ ē ꝑpeaꝙ debilitaṫ ei expulsiua: q̄re nō exp̄mit vrinā nisi paꝝ: et ē ex distillatiōe ꝑmixta difficultati. Et qñꝗ fit hec de bilitas in sciha. Et qñʒ fit pp cōitatē mēbroꝝ q̄ sūt su p eā cū aꝑatū ⁊ aldubelleṫ ⁊ aptiōes in renib⁹ ⁊ q̄ sūt sup eos qb⁹ cōicat vesica: ⁊ lediṫ p id qđ currit ad eā. ¶ Et qñʒ ē vlc⁹ in vesica ⁊ scabies: q̄re nō valet retine re vrinā pp dolorē. ¶ Et qñʒ fit distillatio pp opilōnē meat⁹ vesice ex aꝑate in ipo: aut in m̄rice ⁊ intestino duro: aut lapide aut opilone alia. Et cū nō est opilo cōpleta pole ē nāe vt igenieṫ ⁊ extrhat vrinā paulatī. ¶ Et qñʒ fit cā doloris vesice pp vlcera i ea ʒ ꝙ dixi mus i ca° difficultatꝫ vrīe. De distillatiōe igiṫ vrīe est cū q̄ ē difficultas: ⁊ de ea ē cū q̄ nō ē difficultas. ⁊ ꝺ dif ficultate vrīe ē cū q̄ ē ardor ⁊ dolor ⁊ ꝺ ea ē cū q̄ nō ē illđ. Et vr̄ ꝙ fiat plm distillatiōis vrīe pp cās īuolūta rij exit⁹: ⁊ pp cās difficltatis: ⁊ pp cās ardoris.

¶ De signis. Cap. xi.

Apostematū qđ ⁊ opilatiōis ⁊ cāꝝ mālū ⁊ dolo rū ⁊ alioꝝ plm corpoꝝ ⁊ diuisionū iā sciuisti si gna. ¶ Et sciuisti signū cōplōnis cal'e ex colore vrine ⁊ ifatiōe loci ⁊ āncessiōe cāꝝ. ¶ Et signū ꝯplonis fri gide ex colore vrine ⁊ inuētiōe frigoris ⁊ āncessiōe cā rū: ⁊ signa cōīa iteꝝ nota sūt. ⁊ nō oꝫ vt plōgē s̄monē in eis.

¶ De curatiōe. Cap. xij.

Iam sciuisti iteꝝ curationē h⁹ ca. i se singularem ꝑurā veꝝ hec egritudo plm accit cā frigorꝫ ⁊ cā paralysis. ¶ Et plm curatiōis ei⁹ ē curatio calefaciens ꝯstringēs. ¶ Et olē q̄ deficit in tolerātia vrīe iuuaṫ a medicis desideriū coeūdi faciētib⁹. ¶ Et de medicis ebibitis faciētib⁹ ad illđ sūt tyriaca ⁊ mitridatū ⁊ hie ra. G. ⁊ anacardinū ⁊ trifera maior ⁊ electuarium de thure ⁊ trifera minor ꝯfortata cū anacardino: aut sa ꝯēa cōmixtꝫ cū ea alidb⁹ stipticitatē faciētib⁹: sicē sūt ĝna myrti ⁊ cuppule glādiū: ⁊ q̄ sunt illis silia. Et ite rū nasturtiū iuuatiuū ē. Et admistratio alleoꝝ ē iu uatiua. ꝓuocat. n. vrinā abscissaꝫ ⁊ reducūt eā ad illđ qđ necīū ē. ¶ Et de exptis sūt pillule alhasce cū pire tro. ¶ Et de eis q̄ exꝑti sum⁹ ē vt sumaṫ myrab. kebu loꝝ torrefactoꝝ ꝑo. i. ⁊ ben albi ꝑo. s. ⁊ calamēti sicci ⁊ ĝnoꝝ myrti ⁊ sandarace ⁊ myrrhe ⁊ olibāi ⁊ ciperi ⁊ mac. oluꝫ añ. tertia ptis. i. ⁊ gariofi. ꝑo. s. enule adu ste ⁊ ĝnoꝝ almahaleb ptes. ij. ⁊ ꝯficiāṫ cū melle em blicoꝝ ⁊ reserueṫ ⁊ bibaṫ. ¶ Cōfectio fortis myrab. ni. ⁊ kebuloꝝ ⁊ galie oluꝫ añ. pōd⁹. ʒ. v. myrrhe ⁊ ca storei āboꝝ añ. ʒ. i. ⁊. s. karabe ⁊ cipi āboꝝ añ. pōdus ʒ. ij. ⁊. s. origani ⁊ ĝnoꝝ almahaleb āboꝝ añ. ʒ. x. ꝯfi ciātur totū cū melle ⁊ sumaṫ ex eo s̄m assiduationē pōd⁹ aur. i. ¶ Et iteꝝ cymini cētauree ⁊ origāi olum añ. pōd⁹. ʒ. ij. cū aq̄ ca. ¶ Et iteꝝ ĝnoꝝ myrti ⁊ glādiū ⁊ cortic. thuris ⁊ cymini ⁊ carmēi oluꝫ. añ. ꝑo. i. ⁊ dos ʒ. iij. cū vino antiq̄. ¶ Et iteꝝ myrab. kebul. bellir. ⁊ ēblicoꝝ torrefactoꝝ oluꝫ añ. ʒ. vij. cortic. thuris. ʒ. v. ĝnoꝝ myrti. ʒ. x. īuoluaṫ quotiēs exiccaṫ aq̄ in q̄ extī tū ē ferꝝ ignitū milotiēs: deiñ ꝯficiaṫ cuꝫ rob myrti. ¶ Cōfectio alia. ℞. ĝnoꝝ myrti pte. i. laudāi q̄rtā ptꝫ i. fruc⁹ citri ptes. ij. ꝯficiāṫ cū eo: ⁊ sit dosis ei⁹ aur. vij. ¶ Aut folioꝝ myrti ⁊ folioꝝ alcāne ⁊ dactiloꝝ et thuris ⁊ balaustie ⁊ glādiū oluꝫ eq̄lr bibaṫ quātū ne cesse ē cū vio. ¶ Et iteꝝ ꝯfectio iuuatiua ⁊ ꝯueniēsmi ctui in lecto. ℞. vniuscuiusꝙ myra. kebu. ⁊ bellico. et ēblicoꝝ añ. ʒ. x. glādiū ifusaꝝ i aceto die ⁊ nocte tota refactaꝝ solū ⁊ sandarace ⁊ cipi thuris masculi enu le sicce stora. sicce ⁊ coralli oluꝫ añ. ʒ. v. myrrhe. ʒ. ij. ꝯficiaṫ cū melle. ¶ Et iteꝝ medicamē forte. ℞. casto rei ⁊ myrrhe ⁊ alhasce ⁊ cuppulaꝝ glandiū ⁊ piretri oluꝫ añ. ptes eq̄les. ⁊ ꝯficiātur cū aq̄ myrti hūide: et sit dos. ʒ. i. ad māsionē. ¶ Aut bibat thuris ⁊ olei ꝺ al cāna āboꝝ añ. ʒ. i. ¶ Et de curatiōib⁹ leuib⁹ est vt bi bat ꝺ sēie portulace pōd⁹ aur. i. ¶ Et faria glādiū iu natiua ē ⁊ ꝓpe qñ infūduṇṫ glādes in aceto sq̄llitico die ⁊ nocte: deiñ frigūṫ sup testā ⁊ bibiṫ ex ea. Et vltī m qđ sumiṫ ē pōd⁹. ʒ. x. ¶ Et iteꝝ cipi ⁊ thurꝫ ptes eq̄les ꝺ q̄ bibaṫ i ieiūio oī māe au. i. ¶ Et iteꝝ nigelle se. ru te ptes eq̄les. ⁊ sit dos vsꝙ ad. ʒ. ij. ¶ Et enula ē cōpe tens me^a. ¶ Et oleū de lacrua iteꝝ bibitū ⁊ iunctum. ¶ Et ꝯfert ei mellis assūptio ʒ assiduatiōꝫ. Et ad se nes qđ ē medicam̄ iuuatiuū. qđ. ℞. castoreū ⁊ opiū ⁊ sem iusq̄ami albi: ⁊ sem ruthe: bibaṫ ex eo aur. i. cū. ʒ vini. ¶ Et qñ suppōiṫ mumia dissoluta i sābaco i ano ⁊ distillaṫ i v̄gā facit tolerare vrinaꝫ. ⁊ silr cōestio fi cuū cū olo.

¶ De inuolūtario exituvrine. Ca. xiij.

Est vt egrediaṫ absꝙ volūtarie. ⁊ plm ei⁹ fit pp supfluitatē frigoris ⁊ mollificationē lacerti ⁊ de bilitatē accidētē ei ⁊ vesice: sicut accit in renib⁹ ex for titudine v̄tutis attractiue. ¶ Et qñʒ fit pp calliditatēꝫ plimā attrahētē ad vesicā resudationē a corpore. Et de causis ei⁹ ē retētio spōdiliū: q̄re accit nocu^m in la certo: ⁊ nō pōt ꝯstringere eam. ¶ Et qñʒ ē iuolūtaria egressio vrīe nō pp cāꝫ in vesica ⁊ lacerto ⁊ vrina: im mo pp stercoris coartationē cōprimētē oī hora: ⁊ exp̄ mit q̄re egrediṫ vrīa sicē aduēit ꝑgnātib⁹ ⁊ ill'i q̄ꝓuen trib⁹ ē fex plima ⁊ h̄ntib⁹ aꝑata magna i mēbris su bivesicā nō ĝ idiges post illđ qđ dictū ēvt cognoscas gna. ¶ Et scire ea facile fit ex eis. q̄ p̄terierūt.

¶ De cura. Cap. xiiij.

Illi q̄ ē ex calitate ⁊ ē raro cōferūt medicie infri gidātes stiptice: et de illis ē puluis q̄ sicc⁹ in ore māu sumiṫ hmōi. ℞. coriādri sicci rof: ru. āboꝝ añ. ʒ. v. spodij. ʒ. x. se. lactuce et se. portulace āboꝝ añ. ʒ. xv. boli ar. ʒ. v. cāphore. ʒ. s. gūmi pōd⁹. ʒ. ij. cōficiaṇṫ cuꝫ aq̄ ĝnati acetosi. ¶ Et iteꝝ karabe et boli ar. et my ra. ni. et medulle glādiū et lentiū excorticataꝝ olum añ. pōd⁹. ʒ. ij. coriādri torrefacti in aceto positi. ʒ. i. et sit dos ipsi⁹ sicci. ʒ. iij. Et curaṫ cura diabetis. ¶ Et ab scindiṫ sitis et p illđ qđ tenetur in ore ex maral et su mach et nucleo tamarindi et ĝnis ĝnati. ¶ Frō antē curatiōes p̄dicte in ca. distillatiōis. ¶ Et iteꝝ cipi et acori enule sicce medulle glādiū olum añ. ʒ. ij. myr rhe. ʒ. iij. et ē puluis q̄ sumiṫ sicc⁹. ¶ Et diacyminū est valde iuuatiuū. ꝓpe qñ ei⁹ spēs valde teruṇṫ: et cymi nū iteꝝ ꝯfert ad illđ epithimatū. et ad vltimū ē iuua tiuū ei qđ ē in mēbris vrīe ex frigore vehemēti. ¶ Et ex eis q̄ ꝯferūt ē sumere i potu. ʒ. iiij. thurꝫ retinēt em iuolūtariā vrine emissionē aut pōdus. ʒ. ij. mahaleb ⁊ o lea calida disruptis i eis musco et assa et castoreo et euforbio et similibus. ¶ Confectio clysteris boni.

℞.alhasce lb.i.cipi pōd⁹.ʒ.xx. mahalch pōd⁹.ʒ.x. decoquant̃ i.iiij.lb.aq̄ cū facilitate postq̄ īfusa sunt die ⁊ nocte. Cūq̄ ex aq̄ remāserit quātitas lb.i.colet̃ ⁊ īfūdat̃ sup eā quātū ē ipsi⁹ medietas olei sisamini: ⁊ decoquat̃ ⁊ admisceat̃ oleū i clisteri. ¶ Aut sumat̃ aque ps.i.⁊ olei de ben ⁊ auellanaꝝ ⁊ fisticoꝝ ⁊ alhasce et alcadra ⁊ almahaleb ptes eq̄les quēadmodū existimatio facit illō necciū ⁊ dissrūpat̃ i eis ỽt⁹ muschi ⁊ clysterizet̃ cū eis. ¶ Et oleū de bē ē forte valde.

¶ De mictu in lecto. Cap.xv.

Causa ei⁹ ē mollificatio lacerti ⁊ qñz adiuuat eā acuitas vrie. Et pueros q̄ō adiuuat ad illō profunditas in sono. Cū ḡ mouet̃ expellūt eā nā ⁊ occulta volūtas sīlisvolūtati aie añ ipoꝝ euigilationem Cū ḡ fortes sūt ⁊ ꝯfortant̃ alleuiant̃ somno ⁊ ꝯfortatur lacert⁹ mollificat⁹ ⁊ nō mingūt.

¶ De cura. Cap.xvi.

Cura eoꝝ ē cura ei⁹ q̄ hz mollificationē vesice et distillationē vrie ⁊ iuolūtariā ipsi⁹ emissionē ⁊ ꝓprie medicamē de myrab.cū enula ⁊ storace.⁊ de vnguētis oleū deben ē vltimū. Et cū hoc oꝫ vt dormiāt ⁊ alleuiet̃ cib⁹ ⁊ alleuiet̃ eoꝝ somn⁹. Et nō bibāt aquā plimā et commoueant seipsos ad mingendū. Et fortasse ē aliq̄s eoꝝ q̄ imaginat̃ q̄si vocet eū ỽt⁹ expulsiua ⁊ sensibilis ad mingēdū dū ipe dormit: qm̄ ꝯueniens ē loc⁹ ad hoc vt in eo migat̃ ⁊ ꝯsuescit illō. ¶ Qō si loc⁹ ille fuerit inuēt⁹: curet̃ cursu latrine ⁊ cursu cloace ⁊ tecture tegētis: deīde elaboret adeo dōec alteret ipm ⁊ fabricet in ipo oratoriū ⁊ habitatiōes alias ⁊ figat̃ illō i imaginatiōe sua. Cūq̄ desiderat pueire ad illū locū: deīn remēorat̃ i imagiatōe sua q̄ ē alterat⁹ ab eo q̄ō fuit i ipo: tūc absterget ỽt⁹ volūtaria ei⁹ illō spaciū occultū nō famosuz. Et accit ei i somnis vt stet statiōe aliq̄ cū inobediētia ỽtutꝫ expulsiue. q̄r nō morat̃ q̄n excitet̃. Et ō ill' q̄ō q̄ experta sūt ad illos ē id q̄ō ℞.glādiū thurꝫ myrrhe oliuz ptes eq̄les: q̄ oia decoquāt̃ cū vio q̄ntitatꝫ.ʒ.iij.vsq̄ q̄ redeat.ʒ.i.⁊ colet̃ ⁊ potet̃ cū pōdet̃.ʒ.i.olei myrtini. Et existiauerūt q̄dāq̄ q̄n exiccāt̃ renes leporꝫ: ⁊ sumit̃ ō eis ps.i.⁊ se.ane.ps.i.⁊ piretri ⁊ seis apij āboꝝ añ.ps.ß.⁊ ē dos̃ eoꝝ pōd⁹.ʒ.ij ⁊.ß.in.ʒ.i.aq̄ fride ē valde iuuatiuū ad illō. Et ꝯfert ei cerebrū leporis nutritū cum vino. Et ꝯferūt ei troc. facti ex massa i q̄ posita ē ỽt⁹ fimi colūbini cū aq̄ frigida: sunt eñi vltimi aut ex vino i ieiunio cū ē īfridatū. ¶ Et qñz ꝯferūt ei clysteria cū medicis resoluētibus vrinā: ⁊ iniectio eaꝝ in vesica.

¶ De diabete. Ca.xvij.

Est vt egrediat̃ aq̄ sicut bibit̃ in tpe breui.⁊ proportio q̄ō hui⁹ egritudīs ad ebibita ⁊ ad mēbra sua ē ꝓportio lubricitatis stōi ⁊ itestinoꝝ ad cōesta.⁊ sūt ei in greco alia noia q̄ diabetes: dr̃ qñz dipsacos ⁊ cadumis.⁊ noiat̃ arabice circuit⁹ ⁊ rota molēdini ⁊ lubricitas renū. ¶ Et dixerūt q̄dā hoc accñs accit subito: qm̄ ē res nālis nō cū volūtate facta: ⁊ lubricitas itestioꝝ paulati: qm̄ illic ē sensus ⁊ volūtas.⁊ iste sermo nō ē ꝯueniēs. ¶ Et hñs q̄ō egritudinē meatuū trāsit⁹ sunt: q̄re bibit ⁊ nō satiat̃: imo mingit sic̄ bibit: nō valēs retinere pōt⁹. ¶ Et cā q̄dē diabetis ē dispō renū aut ꝑꝑ debilitatē accidētē ⁊ dilatātē ⁊ aptionē orificioꝝ meat⁹: q̄re nō adiuuat̃ tāta hora q̄ figat̃ aq̄sitas in renib⁹. ¶ Et qñz fit illō ex frigore dn̄ante corpi aut rēib⁹.⁊ qñz fac illō pot⁹ aq̄ fride aut obsessio vehemēs frigoris in totū penetrātis. Aut ꝑꝑ vehementiā attractiue ꝑꝑ ỽtutē calam innālē cū mā aut absq̄ mā ⁊ ē illō q̄ō ē plimū q̄re renes attrahūt ab epe vltra q̄ illō q̄ō tolerat: q̄re expellūt illō: deīde attrahūt ab epe: ⁊ epar ab eis q̄ sunt añ ipm. nō ḡ cessat illic attractio ꝯtinua aq̄sitatis ⁊ expulsio. ¶ Et tu scis q̄ q̄n expellit̃ illō q̄ō currit qñz ꝑducit ad liq̄factionē et ad ethicā ꝑꝑ multitudinē attractiōis hūiditatis ex corpore: ⁊ q̄r ꝓhibet̃ ab eo q̄ō oꝫ ipꝫ recipe de supfluitate hūiditatis ꝑ potū aq̄. ¶ Et tu q̄ō scis ⁊ cognoscis signa eoꝝ q̄ dicta sūt ⁊ lecta vsq̄ ad hāc horā.

¶ De cura. Ca.xviij.

Diabetes q̄ō cū accit plꝫ accit ex caliditate: ideo q̄ꝑꝑ plꝫ curatiōis ei⁹ ē infrigidatio ⁊ hūectatio cū fructib⁹ ⁊ olerib⁹ ⁊ robub fridis de illis q̄ nō prouocant: sicut sunt lactuca ⁊ papauer: et q̄escere in aere frō hūido.⁊ sedere in tina aq̄ frē tādiu donec fortasse ꝯgeletur ⁊ sedet̃ sitis eius ⁊ infrigidentur renes ⁊ fortes fiāt lacerti eoꝝ. Et cōfert in ea odorare cāpho.et nenufa.⁊ silia de redolētib⁹ fridis. ¶ Et de illis q̄ valēt adh⁹ ē dormire. Et occupatio a siti ē regimē ancedens: q̄r oꝫ vt occupet̃ saltē sumēdo in potu supfluitatē aq̄.et meli⁹ illo est vt sumat in potu aquā fridaꝫ valde: deinde euomat eā: et iteret̃ istud in eo. Et opꝫ vt ꝯuertat̃ aq̄sitas a renib⁹ cū vomitu ⁊ sudore som. ¶ Et stupefactio ptis alchati ē ex eis q̄ ꝯferūt ꝑ dormitationē ỽtutis ab iobediētia aq̄ ⁊ defectu eius ab attractiōe. ¶ Iterū ⁊ de illis q̄ oꝫ ipm deuitare est labor dorsi ⁊ assumptio diureticoꝝ. Et lenificatio q̄dē nāe ꝯfert eis.⁊ si nō cū aliis saltē cū clysterib⁹ tēperatis.ptes nāq̄ eorū existūt sicce nāe. Et qñz indigent flobotomia i ꝑncipiis egritudīs. Et de ebibitꝫ iuuatiuis est lac de q̄ extrahit̃ butyrū acetosuz mitridatū.⁊ de ipo meli⁹ ē illō q̄ō ē magꝫ spissuz.⁊ ꝓpe q̄ō ē ex lacte ouino. ¶ Et aq̄ cucurbite assate.et succ⁹ citro.cuꝫ psil.⁊ aq̄ ḡnati acetosi ⁊ aq̄ mori ⁊ aq̄ ꝓrūoꝝ ⁊ silia horū. ¶ Et sint pot⁹ hui⁹ gñis ⁊ eoꝝ fractio cū aq̄ quantū pole est. ¶ Et rob mēte cōfert eis valde ⁊ aq̄ ro.imo succi ro.ʒ.i.ꝯfert eis sedās sitim eoꝝ.et dosis sit q̄ntitas cotile vni⁹ lactis. Et iterum aq̄ distillata ex lacte vaccino subtracto butyro. aut lacte ouino acetoso extracto butyro. Et de illis q̄ nos experti sum⁹ ad eos ē vt sumant̃ alfocaꝛ farina ordei et quotiens ꝯturbat̃ hoc est magis frigidū q̄re bibat̃ infrigidatum. ¶ Et de medicinis expertis sūt troc.ō balaustiis ꝭm hūc modū. ℞.acatie pōd⁹.ʒ.ij.ro.ʒ.iiij.boli ar.ʒ.iiij. gūmi.ʒ.i.dragagāti.ʒ.ß.bibat̃ cū mucillagine psilij ⁊ aq̄ frāc cū aq̄ cucur. Et iterū troc.de spodio cū aqua cucur. aut citro.aut cū aq̄ grana Et iterū sumet̃ spodij ⁊ terre sigillate ⁊ cācro.fluuialiū adustoꝝ abluto: si olum añ.ps.i.⁊ lacce tertia ptis.i.⁊ se.papaue.et se.lactuce āborū añ ps.i.⁊.ß.aggregent̃ cū mucillagie psilij ⁊ informent̃ ide troc.⁊ dos̃ ei⁹ sit sicut ribes. ¶ Et de emplis illa que fiūt ex medicinis in q̄b⁹ ē īfrigidatio et ꝯstrictio. ¶ Descriptio ēpli. ℞. attriplices ⁊ capolos vitis si inueniant̃ ⁊ maloꝝ et cydonioꝝ et zahur aliq̄d aggreget̃ ad illa.et similiter sula ⁊ ribes ⁊ agresta et ỽga pa.et cortic.ḡnatorū ꝑmisceant̃ oia ꝑmixtiōe

emplastri ⁊ admistret. ¶ Et ꝺ epithimatib⁹ illud qꝺ recipit aca. ℥. iiij. thuris. ℥. ij. succi barbe hircine ⁊ laudani ⁊ ramiliz. oiz añ. ℥. ij. galla. ℥. i. terant ⁊ cōficiant cū aq̄ myrthi humide ⁊ liniat cū eo. ¶ Et de clisteribus fortib⁹ in hac egritudie est clistere bonū factum cū lacte de q̄ extctū ē butyrū ⁊ cuȝ succis fris stipticis pdictis i emplris. ¶ Et qñȝ fit enema cū clisterib⁹ lenibus sicut q̄ fiūt ex fenug. ⁊ oleo de cucurbita ⁊ olo amigdalino. ¶ Cibi āt eoꝝ sunt illi q̄ nō sunt velocꝫ versiōis pp suā subtilitatē aut colerā: aut pp suā subtilitatē ⁊ paucitatē: ita ꝙ fiāt vapoꝛ ⁊ resoluāt ⁊ exiccent egōnē. Et eius qꝺ exiccatio qñȝ fit p cōuersiōm aq̄sitatꝫ ab itestinis ad renes: imo si ē subtil resoluit aq̄sitas ei⁹: ita ꝙ nō aggregat ex eo plim vrie: ⁊ ē associat⁹ lenitati nāe qr ē bon⁹: nā melioꝛ res dispōnis cibo ꝝ quos sumet pcipiunt: ē vt sint tales q̄ten⁹ cōmittet eos lenitas nāe ⁊ ꝯfractio sitis. ¶ Et de illis q̄ ipsis ꝯferūt sunt sorbitiōes ꝺ cādarusio ⁊ aq̄ lust oꝛdei ⁊ almuusufat ⁊ alellemec. ¶ Et qñȝ ponit cum eis qꝺ pmutet ꝯstrictiōeȝ quā ipi faciūt nāe ⁊ alesfidabegi pluria ⁊ pinguedies carniū alaliū ⁊ gallina pinguis ⁊ ꝺ pedib⁹ pedes vaccini ⁊ pisces recētes cum aceto pparati si securritas adest ꝺ eoꝝ siti. ⁊ lac ouinū ꝺcoctū cū aq̄ dōec aq̄ ꝯsumat ⁊ aliq̄d de lacte oia illa ꝯferūt eis. ¶ Et oȝ vt a fructib⁹ custodiāt i q̄b⁹ sūt infridatio ⁊ stipticitas cū puocatiōe sic̄ sunt cydonia. ¶ Factū āt a friditate q̄ cū h⁹ nō euat a siti ⁊ cui⁹ presentia nō accit nobis rexerūt q̄dā sapiētū antiq̄ꝝ et dixerūt: oȝ vt sit subtilitas ad sedādā sitim eius: deiñ soluat cū clisterib⁹ lenib⁹ aliq̄tiēs postea soluat cuȝ pillulis de aloe. xi. nūero q̄ꝝ vnaq̄q; sit sic̄ cicer. deiñ dimitte eū trib⁹ dieb⁹: ⁊ iteret regimē: deiñ fac eum mouere sup cibū cū raffano ⁊ q̄ sunt eis silia: deide calefac corpus ei⁹ cū vētosis ⁊ ponant sup ipsuȝ euapotatiōes ⁊ suffumigatiōes ⁊ ppe extrēitates eius. Et qñq; necesse ē tibi vt vtaris sup ipȝ medicinis rubificātibus: deide quiescat aliq̄b⁹ diebus: deiñ exercitet cū equitatiōe eq̄ui ⁊ tēperata fricatiōe: ⁊ pprie in extremitatib⁹ eius: ⁊ in fine eius pcipiatur vti balneo calido: ⁊ bibat vinū odoriferum.

¶ De multitudine vrine. Cap. xix.

Multitudo vrine ē ꝺȝ modos ꝺ q̄bus est ille q̄ fit ꝺȝ semitā diabetꝫ: ⁊ nō isti⁹ cū q̄ ē sitis tm̄. Imo illius cū q̄ est sitꝫ q̄ nō satiat. ⁊ egredit aq̄ sicut bibit. ¶ Et de illis est cū q̄ ē sitis: ⁊ nō sunt ei dispōnes diabetis ⁊ ei⁹ virtus. ¶ Et de illis ē cū q̄ nō est sitis de q̄ sit curādū ⁊ si ē ardoꝛ ⁊ acuitas ei⁹: tūc cā i ipo ē acuitas vrie: aut vlcera sic̄ sciuisti: si nō fuerint illic cause inuolūtarie emissiōes vrie frē. Frigus. n. puocat multotiēs ppea ꝙ cōstringit ⁊ ppea ꝙ calefacit ventreȝ. ¶ Et illi⁹ qꝺ vrina minorat cui⁹ egō multiplicatur ⁊ subtiliat ⁊ illi⁹ cui⁹ siccat egō multiplicat vria. ¶ Et iā cognouisti ea q̄ cōtinuant in h⁹ cū illis q̄ pterierūt ⁊ iā qꝺ pterijt curatio oiuȝ illoꝝ. ¶ Et dicā h⁹ iteruȝ curatiōes ei⁹ q̄ est ex frigoꝛe. ¶ Dico g ꝙ oēs medicine q̄ sūt ad coitū calefaciētes iuuatiue sunt ei q̄ hȝ multitudinē vrine ex frigoꝛe. ⁊ sorbere oua sorbilia in ieiunio iuuatiuū est. ⁊ sumere gña lactꝫ cocta. ¶ Et ex eis q̄ipsis cōferūt iterū est ꝺcoctio granoꝝ myrti ⁊ piroꝝ siccoꝝ ⁊ dactiloꝝ oi die cū. ℥. ij. i ieiunio. ¶ Et myrrha ⁊ ꝺ medicis bōis ⁊ silr almahaleb ⁊ silr cipitti⁹ ⁊ silr galāga ⁊ silr scoria ferri ⁊ coriādrū. ¶ Descriptio medicaīnis. ℞. casto. ⁊ myrrhe ⁊ hasce ⁊ cuppularꝝ glādiū ⁊ piretri oiuȝ añ ptes eq̄les: fiāt ex eis pillule cū aq̄ myrti hūide ꝺ q̄ sumat ad mēsurā. ℥. i. ¶ Clistere ad illꝺ bonū et ꝯfortat renes. ℞. succū alhasce ꝺcoctū dōec fiat fortꝫ ⁊ vitellū oui et adipē renis capni: colant et resoluant oia ista eq̄lit et aggregent: et sumat ꝺ lacte recēter mulcto et butyri ⁊ adipis gibbi camelli: et olei alcabet ascadra ptes eq̄les quoꝝ sūma sit silis eis q̄ sumpsisti i pmis: et ꝯquassetur adinuicē: et fiat cū eis clistere.

¶ De mictu sāg. et saniei et vria sili loture carnis et capilloꝝ et ꝺ vrinꝫ exīneis q̄ sūt silres illis. Ca. xx.

Sanguis qꝺ pur⁹ q̄ mingit. Aut ē san. pcedens ex mēbris q̄ sunt supra renes et vesicā sicut est epar. Aut ex corpe toto pp replonē mltā supfluā q̄re sepat cōitas venaꝝ ꝺm spēs tres notas: aut dimissionē ꝯsuetudis: aut abscissionē mēbri: ⁊ reliq̄ q̄ sciuisti. aut ꝺȝ modū crisis et mūdificationē supfluitatū: aut obuiationē pcussiuā ⁊ saltū ⁊ casū ⁊ pcussiōȝ exp̄imtē sā. et silr oē qꝺ currit cursu coꝝ: et h⁹ ꝺȝ min⁹. Et aut ē i ptib⁹ mēbroꝝ vrie pp icisionē vene: aut aptiōȝ ei⁹ aut ipsi⁹ scissionē p pcussionē aut casuȝ aut vētositatē aut frig⁹ scindēs cū detectiōe aut pp corrosionem et qñȝ ē gñatio illi⁹ a tetāo et spasmo fortib⁹. Et qñȝ ē spēs vrine sanguinee ppea ꝙ liq̄fit carnositas residēs i san. aut pp vehemētiā tenuitatis san. i corpe. Hoc. n. cū accit cū fortitudie renes attrahūt san. plȝ. Et sūt p⁹ due itētiōes i facilitate cursus san. qñ currit cursu supfluitatis: et qñ nō est ei essentia: qr currit. et 2⁹ ē itētio vna: et cū renes attrahūt cū fortitudine expellūt illꝺ ad vesicā. ¶ Mict⁹ vo san. silis loture carnis fit aut pp debilitatē digōnis ⁊ discretioneȝ in renib⁹ aut pp debilitatē eaꝝ in epe. ¶ Mict⁹ vero san. pmixti cū hūoꝛib⁹ grossis fit plȝ pp debilitatē renū. ¶ Et silr mict⁹ rei silis capillis: nā fortasse est cā ei⁹ debilitas digōnis renum: et fortasse est causa ei⁹ debilitas digestionis venaꝝ: et qñȝ ē lōga valde. q. duob⁹ palmis: ⁊ qñȝ ē ad albedinē declinis: et qñq; ad rubedinē: et nō plōgat nisi cā sue gñonis in inuolutionib⁹ venaꝝ renū aut alioꝝ. ¶ Et ex cibis grossis et gñibus lactis et granis sicut fabis et silib⁹ et non est in ei⁹ mictu de timoꝛe ꝺm ꝙ terret coꝛ p exitū ei⁹ et facit timere. ¶ Mictus aūt puris et mictus sang. pmixti puris: qñq; fit pp eruptionē aldubellet i mēbris superioribus pulmōis et pectoꝛis et epatꝫ: quēadmodū sciuisti totū in loco suo: aut pp apa eruptū in mēbris vrine aut pp vlcera in eis habētia pruritū aut nō hñtia pruritū. ¶ Urine vero grosse mingunt aut cā mundificatiōis et crisis et expulsionis quam sequitur alleuiatio. Et qñq; sunt pp multitudinem hu. grossoꝝ pp debilitatē digestionis. ¶ Urine vero pingues facilis exitus significant liquefactionē adipis. Et opȝ vt redeamus in. c. distinctionis ad sermonem nostrum in vrina. ¶ Inquit hyp. Cum mingit san. sine doloꝛe et est paucus in hoꝛis quibusdā nō est malū in eo. Cum aūt perseuerat tunc fortasse ac. se. et mictus puris.

¶ De signis. Capi. xxi.

Mictū sā. puri q̄ est pp repl'onē ⁊ cās cū pares ei
signt cāe sue ⁊ signa cāꝝ ei⁹ ꝺ illis q̄ sciuisti. Et
ille q̄ est pp apitiōez venaꝝ fit sine dolore et est mū-
dus sincerus. Uerꝝ san. apitionis fit paulati. Et eru-
ptōis et fixiōis fit plꝫ et i vesica q̄ꝺ aptio et eruptio
cū q̄ currat san. plurim⁹. et fit i renib⁹. Uesice. n. ad-
uēit aq̄sitas colata sā. ꝩo nutrimēti recipit ex venis
puis in q̄bus venit ad eā nutri^m tm̄. q̄r nō ē i ea san.
exuberās. et ad renes q̄ꝺ venit san. plurim⁹ cuꝫ aq̄si
tate. Colaꝭ ergo apud eos aq̄sitas: et aduenīūt ei ve
ne magne ex q̄bus mēbra alia nutrimētū sumunt: q̄r
est san. illoꝝ plus q̄ꝫ ille q̄ indigēt. q̄r est plurim⁹. Et
vene eoꝝ sunt nō minute ⁊ neq̄ꝫ sunt bōi situs eq̄lis.
Uene ꝩo vesice sūt ꝯfuate nō exposite scissiōi et eru
ptiōi cū situ suo. ¶ Et san. q̄ꝺ vlceꝝ ē cū dolore q̄dā
et si ē corrosio est paulati ad nigredinē decliuis. Et
q̄n̄q̄ꝫ ē cuꝫ eo fetor: et fit plm ei⁹ p⁹ egritudines. Et
multotiens sunt cū eo cortices: et sanies et pus et re
soluit illud exitus san. puri. et sic sciuisti ex signis vl
ceꝝ et signis ei⁹ q̄ꝺ eḡdiꝭ ex eis. ¶ Signt ꝩo liq̄facti
uū liq̄factio: et q̄ illꝺ q̄ꝺ mungiꝭ de sang. est tenue sic
adustū: ac si ipꝫ sit abrasio libri. ¶ Illū āt qui est pp
tenuitatē san. corpis signt illud q̄ꝺ egrediꝭ ex floboto
mia existens valde tenue: et nō associaꝭ aliud signū.
¶ Locus āt saniei et doloris cognosciꝭ ēt p dolorē si
fuerit dolor. et cognosciꝭ p signa egritudinū in q̄bus
cūq̄ꝫ mēbris existāt: sicut p signa apātis aldubellati.
aut vlceris aut repletiōis: et cognosciꝭ ex via cōmix-
tiōis: nā q̄to magis ē altior tāto ē vehemētioris cō-
mixtiōis: et q̄to plus ē iferior tāto ē vehemētioris se-
parationis illo. ¶ Et illū q̄ꝺ q̄ fit pp cās vicinas ꝩge
antecedit vrina et olōgatus a virga postponiꝭ ab vri
na aut pmisceꝭ ei vehemēter silis āt loture carnis est
signū⁹ debilitatis renū aut epis. ¶ Illa q̄ꝺ q̄ est ex
renib⁹ est vehemētious albedis et ad grossitudinē de
declinās: et epatica ē magis trahēs ad rubedinez et
subtilior et silior sangui. Et signt apa illius et saniei
vrinā signa apātis nota sm̄ mēbꝝ vnūq̄ꝺq̄ꝫ et cōmi-
tantiā febris. et ille q̄ ē purulētus egrediēs ab apāte
ē plurim⁹ subito: et nō pducit ad excoriatiōz et vlce
ratiōz et nocu^m. Et ille q̄ ē ex vlcerib⁹ ē pauc⁹ et sepa
tur: et q̄n̄z corrūpit icessuz suū cū sanie et pus. Et cuꝫ
illa q̄ de istis expulsiōib⁹ ē cretica ē alleuiatio et for-
titudo et ē subito. ¶ Et illa q̄ fit cā repletōis: aut cā
dimissiōis exercitij: aut abscissiōis mēbri: q̄n̄z hꝫ pro
cios.

¶ De curatione. Cap. xxij.

Acti q̄ꝺ a repletōe et q̄ cū ea dhr iā sciuisti cura
tiōes i pncipijs vlibus et q̄ sunt postea. ¶ De
facto ꝩo ab vlcerib⁹ iā sciuisti q̄ curatio ei⁹ est cura
tio vlceꝝ et corrosiōis. Et iā ostendi tibi ola illa i lo-
co suo. ¶ Et cura debilitatis digōnis i renib⁹: et epa
te et liq̄factiōis et tenuitatis hūoꝝ totū ē ex illis q̄ sci
uisti. ¶ Et scias q̄ cretici et ei⁹ q̄ ē fꝫ semitā expulsio
nis nō est retentio necia. ¶ Cū ḡ idiges flōmia tunc
magis ꝯfert saphene q̄ꝫ basilice et subtilia cibū post
flōmiā. Et nō approximes stipticis: sic est cib⁹ fact⁹
cū sumach: nisi postq̄ꝫ vrina signt mundificatiōz. Sti-
ptica. n. congelant q̄ꝺ inuiscatum est et ꝯstringūt. q̄r
q̄n̄q̄ꝫ reuertitur aquositas ad posteriora: et in ea est
tumor et silr acetosa. ¶ Victus aūt capilloꝝ indiget

vt i ipo administrenꭍ subtiliatiua iciffiua ex diureticis et
medicis ad lapidē: et vt sit cib⁹ hūectās hūectatione
abūdāti. ¶ Et curatio quā nūc oꝫ me dicere ē curatio
mict⁹ san. q̄ ē cā sepatiōis ꝯtinuitatis i vēis. ¶ Et cu-
ratiōes q̄dē cōes iter illū q̄ ē cā vesice ⁊ renū sunt in-
frigidatio: et ꝯstrictio cū medicis q̄rū plures diximus i
ca. fluxus san. mēstrui: cū stupefaciētib⁹: vt faciāt pe-
netrare mediciac: et vt tu añcedas cū attractiōe san.
ad posteriora cū ventosis: et flōmia subtili pauca ex
basilica et acceptiōe ciboꝝ igrossantiuꝫ san. et infri-
gidātiū ipm: et q̄ete et tranq̄llitate et ꝯstrictiōe mem
broꝝ extremoꝝ. Et oꝫ vt dimittat coitū olno. ¶ Et oꝫ
vt administres tinas in q̄bus ꝺcocta sunt stiptica et ex
lētib⁹ excorticatis et ex corticib⁹ ḡnatoꝝ et cydōuset
piris. et gallis et ꝩga pastoris et silib⁹. Et de medicis
fortiorib⁹ i retētiōe ei⁹ sūt alhasce et serruatura ligni
alnabac et radix cētauree maioris et ḡna peōie. ¶ Et
ꝺ epithimatib⁹ radices raffāi et siliq̄ nabatie et sil-
quie spie et sumach et radix prūi siluestris et cortic.
ḡnatoꝝ ꝺ q̄b⁹ fiat epithima cū aq̄ ribes. aut acresti ⁊
succi ro. et sempuiua sola ē epithima bonū: et pōe ra
dix ei⁹ cū dragagāto et aliq̄ succoꝝ stipticoꝝ. Et ex li
nimētis i dorso et pectine sunt myrrha attrimētū: et
galle et charte cōbuste et acatia. Et de illis q̄ bibunꭍ
ē troc. q̄ recipit balaustiaꝝ et san. draconis āboꝝ añ.
ʒ. i. ¶ Et de fortib⁹ q̄ necia sunt in mictu san. ex vesica
facto. ē troc. h⁹i. ℞. alumis iameni et balaustiaruꝫ et
sanguis dracōis oiuꝫ añ. ʒ. i. dragagāti. ʒ. ij. et gūmi.
ʒ. ß. deꭍ in potu in vio pōtico dulci: et succo portulace
et q̄ꝺ ē sub illo: et magis incolume est illꝺ q̄ꝺ recipit
dragagāti et seis papaueris et terre sigillate et succi
barbe hircine et gūmi prunorū nigri et karabe oium
ptes eq̄les: et dosꭍ ei⁹ sit a duab⁹. ʒ. vsq̄ꝫ ad. iij. Et iteꝝ
radix sempuiue. et karabe āborū añ. ps. i. foliū ps. ß.
alumis iameni sextā ptis vni⁹: boli ar. ps. i. et media
et dosꭍ ei⁹ ē vsq̄ꝫ ad aureū mediū in q̄busdā succis sti
pticis. ¶ Et q̄n̄q̄ꝫ ponunꭍ in eis stupefaciētia. sicut ē
hec descriptio. ℞. croci et ḡnorū alharmel et ḡnoruꝫ
malue siluestris et opij oiuꝫ añ. ʒ. ij. amigdalas mun
datas. iij. et. ß. nūero: de quo sumaꭍ ad nucis magni-
tudinē. ¶ Et iterū cortic. mādragore assati et anisi as
sati et ḡnorū pini assatorū oiuꝫ añ. ʒ. iij. papaueris ni
gri. ʒ. ij. conficianꭍ cū vino de q̄ sumatur pond⁹. ʒ. ij.
et iterū suffuꭍ cornu cerui adusti et dragagāti. sumāꭍ
partes eq̄les. et fiat suffuꭍ cū rob myrti. ¶ Et iterum
medicamen q̄ꝺ antiq̄ laudauerūt est seminis almu-
gath mundati grana. xxx. grana. pini. xij. numero:
amigdale amare excoriate. vij. numero. seminis mal
ue. ʒ. iij. fit dosis eius. ʒ. i. in ieiuno. ¶ Illud vero q̄ꝺ
vesice pprīū est. ē vt ponanꭍ medicine que ebibunꭍ
fortiores. et diuretica in ea fortiora iterum. ¶ Et de
illis quibus iuuamētū fit iterū. est vt emplastreꭍ cuꝫ
spōgia infusa in aceto q̄ ponaꭍ i oibus laterib⁹ ei⁹. et
in duobus emūctorijs et alijs. et vt administrenꭍ me
dicine in ea iniecte cū succis. sicut est succ⁹ amoglos
se et succus albatar et succus portulace. ¶ Et de me
dicinis. troc. aneti pdictus. et troc. de stupefaciētib⁹ p
dicti. et cornu ceruinū adustū et karabe et sem̄ cana
bis. et gūmi galle et succ⁹ barbe hircine et balaustie
et aliquātulū aneti et plūbū adustum ablutuꝫ. et vir

tus de stupefaciētib⁹ opiatis ⁊ q̄ cū insquiamo sunt cōfecta. ¶ Et de regimie retētionis cursus san. vesice est positio ventosaꝝ sup ilia ⁊ anchas ⁊ pectinē: illud n. retinet san. Deinde adhibeat᷑ regimē eius qḋ ini seat᷑ ſ3 ꝙ dictū est. ¶ Et de cibis est panis tritus in lacte ēt ex q̄ butyꝝ est extractū ⁊ cibus cōditus cū granatis ⁊ cibus factus cū sumach. ¶ Et si v̄t⁹ fuerit debilis cōfortet᷑ cū iure stipticoꝝ ꝯfortato cū carne cōtrita. ⁊ cibetur cū alessidabegi ⁊ ex cubegi ⁊ pdicib⁹ masculis ⁊ turturibus cū aceto ꝯditis ⁊ cū aq̄ acreste ⁊ granoꝝ granatoꝝ ⁊ lacte decocto ⁊ silibus illis. Et si non fuerit excusatio a vino pp casum virtutis aut vehementiā desiderij: tunc detur pōticū grossuꝫ nigrum. ¶ Cūq; sanat᷑ ille q̄ mingit san. aut saniē: tūc bibat illḋ quod est pmixtū: aut abstergat ⁊ puocet ⁊ nō retineat᷑ vrina olno: ⁊ redeat egritudo.

¶ Fen. xx. de dispositionibus generationis masculorū que est duorum tractatuum.

¶ Tractatus. i. de vsibus ⁊ appetitu coeundi.

¶ De anathomia testiculoꝝ ⁊ vasoꝝ spmatiſ. Ca. i.

SUblimis deus creauit duos testiculos sicut sciuisti qui sunt mēbra principalia i quibus generat᷑ sperma ex humiditate delata ad eos in venis que est. q. superfluitas cibi quarti in corpore toto. Et est san. magis digestus ⁊ magis subtilis. cōmouetur. n. in eis p spiritū. ⁊ in meatibus qui veniunt ad duo oua est de venis pulsatilibus ⁊ quietis plurimuꝫ ramificatis ex vena pulsatili ⁊ vena quieta q̄ sunt due radices ramificatione plurimoꝝ anfractuum ⁊ inuolutōꝫ: que tādiu ramificantur donec incisio tua quā in vna illarum duarū facis sit silis incisioni tue quam facis in pluribus venis pp̄ter multitudinem orificiorū que apparent. ¶ Deinde effunditur ab eis in vasis spermatis que dicemus ad virgam ⁊ proijcitur in commixtione cū muliere que est coitus naturalis ad matricem cui obuiat matricis orificiū cum apertione ⁊ attractione vltima cū cōueniūt duo pares simul. ¶ Et testiculi quidē duo creati sunt ⁊ est suba oui ex membro glandoso albe carnis q̄ est res magis silis carni mām̄ille ⁊ assilat san. qui effundit᷑ in ipso cū colore suo: quare albificat᷑ ⁊ pp̄ie pp illḋ qḋ cōmouet᷑ in ipso de acreitate ⁊ p spm̄. ¶ Et meat⁹ qḋ in quo veniūt vene ad testiculos ē ex siphac maiore qḋ ē sup femur. ¶ Sed pāniculi q̄ tegūt arterias ⁊ venas venientes ad testiculos origo ē ex siphac maiore sicut sciuisti in loco suo: ⁊ illi ꝯtinuat᷑ etiā cū pāniculo nuce: ⁊ descēdit sup illḋ qḋ descēdit de venis ⁊ suspēsorijs in ptib⁹ inguinum ad duos testic᷑los: q̄re gn̄atur ex eo meat⁹ iter penetrās: ⁊ pāniculi tegētis illḋ qḋ penetrat in barbalii iguinis gn̄atio ē ex eo. ¶ Et tu iā sciuisti i anathomia venaꝝ ꝙ ad ouū sinistrū vēit vena alia ab illa q̄ venit ad dextrū cū nutrimēto. Et ꝙ illa q̄ venit ad dextrū effundit ad ip̄ꝫ san. magis digestū ⁊ magis mūdificatū ab aquositate. Et ouum q̄dem dextrū in plib⁹ hoīb⁹ est forti⁹ ꝙ̄ sinistrū nisi i illo q̄ est i indicio lassitudis. ¶ Vasa aūt spmatis incipiūt sic barbalii existe in vnoq3 ouo barbalii vno q̄ñ ipse sit separat⁹ ab eo nō ex ipso gn̄at⁹: ꝫ sit ꝯtingēs adherens ⁊ dilatat᷑ vnūqḋq; eoꝝ ⁊ pp̄ie ouū dilatatiōe q̄ hꝫ q̄titatē sensatā: deide icipit ꝯstringi q̄uis ramificent᷑ pp̄ie in mulierib⁹ vice altera apud statū suū ⁊ ista vasa ascēdūt in p̄mis: deide declināt ad collum vesice sub meatu vrine. ¶ Virga v̄o ē mēbꝝ instrūale gn̄atū ex mēbris singularib⁹ ligamentalib⁹ ⁊ neruosis ⁊ vētosis ⁊ carnosis. Et p̄ncipiū originis ei⁹ ē corpus ortū ex pte pectinis ⁊ legamētale plime ꝯcauitatis late q̄uis sit gn̄atū in plib⁹ dispōnibus cooptū: ⁊ iḋ qm̄ ip̄ꝫ replet᷑ vētositate fit erectio. ⁊ currūt sub hoc corpe arterie plēs dilatate supra hoc qḋ ꝯuenit q̄titati hui⁹ mēbri. ¶ Adueniūt ei nerui ex spōdilib⁹ caude: ꝫ nō plꝫ sint submersi i suba ei⁹. ⁊ ipsi nō sūt nisi nerui q̄z suba ē ligamētal᷑ p̄uati sensu. ¶ Et nerui ex q̄b⁹ erigit᷑ apḋ. G. alij sūt a neruis mollificatiuis ex q̄b⁹ mollificat᷑. ⁊ tu qḋ iā sciuisti lacertos pp̄os v̄ge in ca. lacertoꝝ. ¶ Et i v̄ga sūt meat⁹ tres. s. meatus vrie. ⁊ meat⁹ spmatꝫ: ⁊ meat⁹ alguadi. ¶ Et scias ꝙ v̄ge aduenit v̄t⁹ erectiōis ⁊ vētositas a corde. ⁊ aduenit ei sensus ex cerebro ⁊ nucca. ⁊ aduēit ei san. eꝫ lis ⁊ desideriū ex epate. ⁊ desideriū mālē quādoq; fit ei cū renū ⁊ apud me principiū eius ē ex corde.

¶ De causis erectionis. Cap. ij.

ERectio accit q̄nq; pp tensionē cāne concaue et q̄ sequunt᷑ eā dilatate ⁊ plōgate pp illḋ qḋ effundit᷑ ad ip̄am de ventositate forti quā defert spūs desideratiu⁹ spissus i quo icedit san. plim⁹ ⁊ spiritus grossus: ⁊ pp illḋ accit cū somn⁹ ē ex calefactione arteriaꝝ q̄ sūt i mēbris spmatis ⁊ attractiōe vētositatis ⁊ spūs ⁊ san. ad ip̄aꝫ vt erigat᷑. ¶ Et de illis q̄ adiuuāt ad hāc erectionē ē oē in q̄ est hūiditas ex̄nea p̄pata ad hoc vt ꝯuertat᷑ i vētositatē: ⁊ ē nō facile. Nō. n. pt digḋ p̄ma ꝯuertere eā i ventositatē. ⁊ finire illud qḋ ex ea resoluit i ventositatē resol'one veloci: imo figit᷑ vsq; ad digōnē tertiā. Illic. n. inflat᷑. ¶ Et vsus coit⁹ cōfortat hoc mēbꝝ: ⁊ facit ip̄ꝫ lacertosum ⁊ igrossat ipm̄: ⁊ dimissio ei⁹ liq̄facit ⁊ arefacit. Operatio nāq; quēadmodū dixit hyp. igrossat ⁊ opōnis ei⁹ dimissio liq̄facit. ¶ Et cā qḋ desiderij ⁊ mot⁹ ei⁹: aut est meditatiua: aut est pp multitudinē vētositatꝫ in san. ex q̄ gn̄at᷑ spma ⁊ ex quo nutrit᷑ instr̄m virge. q̄re iflatur ⁊ erigit᷑. ⁊ fit pp illud qḋ mouet᷑ ex desiderio pp preparationē mēbri ad illḋ: qm̄ tēsio fac̄ accidet᷑ mordicationē. Et iterꝫ cū ꝯgregat᷑ spma i mēbris coit⁹ ⁊ multiplicat᷑ iꝗsitio sepōnis ei⁹ mouet᷑ māe i ip̄is. ¶ Et q̄ñ ꝙ fit erectio pp mordicationē māe stantis in glādulis positis duob⁹ lacertib⁹ orificij vesice: aut materiei tenuis subtilis veniētis ad eā ex renib⁹ sic fit pp motum spmatis ipsi⁹ cū acuit᷑ ⁊ multiplicat᷑ ⁊ mordicat.

¶ De causis spmatis. Cap. iij.

SPerma ē supfluitas digōnis q̄rte q̄ fit cū dispartit᷑ cib⁹ i mēbris refūdēdo a venis: tertia digōne iā expleta: ⁊ ē de sūma hūiditatis prime coagulatōi ex q̄ nutriunt᷑ mēbra dura vtpote vene ⁊ arterie ⁊ silia illis. ¶ Et q̄ñ repit᷑ de ea plꝫ retētū in vēis ad qḋ iā p̄cessit digōn q̄rta ⁊ remansit vt nutriant᷑ ipse vene: aut puenit ad mēbra hōgenea ⁊ nutriant᷑ p̄ter ꝙ necēa sit magna alt̄atio illi⁹ ⁊ pp illud pueīt sperma ex eo. ¶ Et apḋ. G. qḋ ⁊ medicos masculo ⁊ femine simul sunt duo sp̄a de q̄b⁹ ambob⁹ dr̄ nomen

spmatis nō cōitate nois tñ sȝ vniuoce. ¶ Et ī vnoq̄ȝ duoꝝ seminū ē ꝟtus formādi ⁊ īformādi ill' veꝝ semē masculinū ē fortꝰ ī ꝟtute a q̄ ē īceptio īformationis iussu dei. Et semē femineū ē plȝ ī ꝟtute a q̄ ē pn^m informatiōis. Et spma q̄d masculi expellit̄ ꝑpe īfricē ēt q̄r degluttit ipȝ os m̄ricis attractione vehemēti. Et spma q̄d mulierȝ expellit̄ iter matricē eiꝰ ī vasis ⁊ vēis ad locū ꝯceptiōis. ¶ Sapiētū ꝟo medicoꝝ cū intētio ꝯphendit̄ ē cōphēsio q̄ in spmate masculi est pn^m formatiōis: ⁊ q̄ ī spmate femīe ē pn^m informatiōis ī re ꝑpa. Uirtus. n. formatiua ī spmate masculi ītendit īformādo ad silitudinē eiꝰ a q̄ sepatum ē nisi sit aliq̄d q̄d ipediat ⁊ ꝓhibeat ⁊ ꝟtus īformatiua in spmate mulierȝ ītendit sepati ī recipiēdo formā ad hꝰ q̄ recipiat eā fȝ silitudinē eiꝰ a q̄ sepatū ē. ¶ Et nomē q̄d spmatȝ cū de eis duobꝰ dr̄ ē ꝑ cōitatē nois vt ꝯponat̄ intētio aggregās rē distictā ī intētiōe. Nā ī intētiōe q̄ noiat̄ expulsio viri spmatica nō noiat̄ expulsio femīe spmatica. ⁊ ꝟe q̄d. Nā spma viri ē calȝ digestū spissuȝ ⁊ spma feīe ē genꝰ san. mēstrui digestū parūp: ⁊ ꝯuersuȝ paꝝ. ⁊ nō elōgat̄ a ꝟtute sanguinea elōgatiōe spmatȝ viri ⁊ ꝑp hꝰ assilauerūt ipȝ ꝑhi āncedētes mēstruo. ¶ Et dixerūt q̄ spma masculi q̄n ꝯmiscet̄ opat̄ cum ꝟtute: ⁊ nō ē alicui pti eiꝰ plimus itroitꝰ ī rectificādo pticularitatē corpis īfantȝ. Illud n. ē spmatȝ mulierȝ ⁊ san. mēstrui. imo plīn studiū sui ē in pticularitate spūs īfantis: ⁊ nō ē nisi sic coagulū agēs ī lacte. Spma āt mulierȝ ē fundamētū pticularitatis corpis īfantis. Et vnūq̄dq̄ āboꝝ exuberare fac̄ q̄d ḡnat san. calm ⁊ hūidū. ¶ Cognitio ꝟo certitudinis vniꝰ haꝝ duaꝝ ītentiōȝ ptinet ad scientiā nāl'e ⁊ nō nocet medico ignorātia eiꝰ. Et nos q̄d iā exposuimꝰ dispōnē ī ea ī librȝ nr̄is radicalibꝰ. Et hy p. q̄dē dixit ī suis ītentiōibꝰ q̄ plȝ materiei spmatȝ ē in cerebro ⁊ q̄ d̄scēdit ex duabꝰ vēis q̄ sūt pꝰ ābas aures. Et ꝑp hꝰ abscidit ſōmia āboꝝ ḡnatiōȝ ⁊ fac̄ īcurret̄ sterilitatē: ⁊ ē san. eiꝰ leuis: al's lacteꝰ ⁊ ꝯtinuate sunt nuche vt nō elōget̄ a cerebro ⁊ q̄ ei silant̄ spacio longo: q̄r alterat̄ ꝯplo illiꝰ san. ⁊ ꝯuerteret̄: imo pueniūt ad nuchā: deīde ad renes: postea ad venas q̄ veniūt ad testiculos. ¶ Et. S. q̄d iā sciuit an faciat īcurrere incisio haꝝ duaꝝ venaꝝ sterilitatē an nō. ¶ Mihi ꝟo vr̄ q̄ non oȝ vt sit spma ex cerebro solo: q̄uis eiꝰ fermētū ex cerebro sit: ⁊ ē veꝝ q̄d dixit hyp. de eē duaꝝ venaꝝ: imo oȝ vt sit ei ex oī mēbro p̄ncipali fons: ⁊ vt sit ex mēbris alijs resudatio ēt ad istas radices: ⁊ ꝑp illō est assilatio. Et ꝑp hoc ḡnat̄ ex mēbro diminuto mēbꝝ diminutū: lȝ illō fiat dū vene nō vltimū finē sequunt̄: ⁊ nō ꝓcedit appetitꝰ vltimꝰ cū digōne cōpleta. ¶ Et spma q̄n q̄z expellit vētositas permixta ei: ⁊ necesse est vt p̄cedat exitus eius exitum illius.

¶ De signis ꝯplōnis mēbroꝝ spmaticoꝝ. Cap. iiii.

Signa ꝯplōnis cal'e sunt appitio venaꝝ ī ꝟga ⁊ pelle testiculoꝝ: ḡssitudo eiꝰ ⁊ aspitas ipiꝰ. Et velocitas ortus piloꝝ sup pectinē ⁊ q̄ sequitur ipȝ: ⁊ aspitas ⁊ multitudo ⁊ spissitudo ipoꝝ ⁊ velocitas ꝯsecutiōis. ¶ Et q̄ vult cognoscere ꝯplonē sui spmatȝ rectificet regimē: deīn attēdat colorē sui spmatȝ. ¶ Signa cōplōnis frē sunt ꝯria illis signis. ¶ Signa ꝯplonis hūide sunt subtilitas spmatis ⁊ multitudo eiꝰ ⁊ debilitas erectiōis. ¶ Signa cōplonis sicce sunt ꝯria illis signis. ⁊ q̄n q̄z egredit̄ spma in ipsa filosum.

¶ De signis cōplōnis cal'e ⁊ sicce. Cap. v.

Sunt dn̄luȝ spissitudis sube spmatis. Et assiduano desiderij apud q̄ualȝ pn̄tiā. Et q̄ ipregnat ptm. Et efficit masculū. Et ē desideriū vehemēs ⁊ velox: Et eiꝰ erectio est fortis. Uerūtñ abscidit̄ a coitu iteꝝ velociter: q̄ si supfluat calitas ⁊ siccitas erit parū aque ⁊ paꝝ descēsionis cū velocitate erectionis. pili ꝟo sunt sup pectinē ⁊ anchas ⁊ q̄ sunt inter eas: sunt in cal'a ⁊ sicca plures spissi.

¶ De signis cōplōnis cal'e ⁊ humide. Cap. vi.

Est plis spmatȝ q̄ȝ cal'a ⁊ sicca: sȝ est paucioꝝ piloꝝ ⁊ minꝰ ipregnās ⁊ vehemētioris fortitudinis sup coitū plim: ⁊ non est pluris desiderij: ⁊ erectionis. ⁊ ledit a dimissione coitꝰ supflua. Et est plurime pollutionis. ⁊ velocis executionis.

¶ De signis ꝯplonis frē ⁊ humide. Cap. vii.

Sunt lenitas pectis. Et tarditas desiderij coitꝰ. ⁊ tenuitas spmatis ⁊ paucitas ipregnationis: ⁊ tarditas ortus piloꝝ: ⁊ paucitas.

¶ De signis cōplōnis frē ⁊ sicce coꝝ. Cap. viii.

Sunt grossitudo spmatȝ ⁊ paucitas eius. Et est diuersa a cal'a ⁊ hūida in modis omnibus.

¶ De signis completionū innālīu. Cap. ix.

Sunt vt accidant signa q̄ sunt nālīu dum nō fuerint pus. Et significat eaꝝ distictiōȝ sensus.

¶ De iuuamentis coitus. Cap. x.

Coitꝰ bonꝰ ē ille q̄ fit ī hora quā supfluitatū sequit̄ euō: ⁊ alleuiat corpꝰ: ⁊ ꝑpat corpꝰ ad augmētū: sicut cū de cibo postremo sumit̄ aliq̄d q̄si delegatū mouet̄ nāvt restauret motu forti: q̄m sequit̄ impressio fortis: ⁊ adiuuat eū illud q̄d ē in hmōi de ꝯsecutōe. ¶ Et q̄n sequit̄ ipȝ expulsio cogitatōis dn̄antis: ⁊ acq̄sitio audacie: ⁊ edomatio ire supflue: ⁊ acq̄sitio ḡuitatis. ¶ Et ipse q̄d ꝯfert melie ⁊ plibus egritudibꝰ col'e nigre: ꝑpea q̄ dilatat: ⁊ ꝑpea q̄ expellit fumū spmatȝ aggregatū a pte cerebri ⁊ cordis. ¶ Et ꝯfert dolorībꝰ renū repletoꝝ ⁊ egritudibꝰ flegmatis oibꝰ ꝑpē ī eo cꝰ calitas īnata ē forti quā nō destruit exitꝰ spmatȝ: ⁊ ꝑp hoc reqrit appetitꝰ cibū. ¶ Et q̄n q̄z abscidit mās apatū accēntiū ī ptibꝰ īguinū ⁊ testiculorū. ¶ Et oēȝ cui aduēiūt ap̄ dimissiōēȝ coitꝰ ⁊ cōstrictōȝ coitꝰ tenebrositas visus ⁊ ꝟtigo ⁊ ḡuitas capitȝ: ⁊ dolores emūctorioꝝ ⁊ anchaꝝ ⁊ apata eoꝝ q̄ tēpatus ē sanat. ¶ Et plimoꝝ q̄ꝝ ꝯplo reqrit coitū cū ipȝ dimittūt ifrātur corpꝰ ⁊ reliq̄ dispōnes: ⁊ cadit appetitꝰ cibi: ita vt ipm ēt nō recipiat ⁊ expellat eū vomitu. ¶ Et oēȝ ī cꝰ corpe ē vapor fumosus coitꝰ alleuiat ab ipso: ⁊ ꝯfert ei: ⁊ remouet̄ ab eo q̄d timet de nocumēto coartatiōis vapori fumosi. ¶ Et q̄n q̄z accit viro ex dimissiōe coitꝰ ⁊ abudātia spermatis ⁊ frigore eiꝰ et ꝯuersiōe ipsiꝰ ad vētositatē vt mittat sperma ad cor ⁊ cerebꝝ vaporē malū vētosuȝ: sic accit mulieribꝰ ex coartatiōe m̄ricis. ¶ Et miores dispōnes illiꝰ nocumēti: ⁊ aūq̄ spgat̄ vētositas sūt ḡuitas corpis ⁊ friditas eiꝰ ⁊ difficultas motuū.

¶ De nocumēto coitus ⁊ dispōnibus eius ⁊ malis figurarū. Cap. xi.

Coitꝰ euāt de suba cibi postremi. q̄re debilitastē affert cuius simile alie non afferunt euones

dolor dorsi renum et vesice [illegible]

esiat ei ꝺ sꝑa spꝰsiorē plimā ꝑꝑ ꝺlectationē: ꝑꝑ illꝺ q̄ plꝰꝺlectāť plꝰ sīt cadētes ī ꝺbilitatē. ¶ Et coitꝰ q̄dē velocit facꝫ ꝑueīre illū q̄ plꝫ eo vtiť ad ifrātōz sui corꝑis cā sui ⁊ resolōnē calitatꝫ īnate ⁊ mortificatiōz ꝟtutꝫ ⁊ ꝑꝑat ipꝫ ī ꝑmis ad calitatē fumosā adeo donec multiplicēť sup ipꝫ pili: deiñ succedūt ei ifrātio ꝯpleta: ⁊ ꝺbilitas sensuū visus ⁊ auditꝰ: ⁊ accn̄t cruri bꝰ eiꝰ tepor ⁊ dolor: q̄re ñ forsitā sustiet onꝰ sui corporis. ¶ Et qñꝫ sīlať ꝺispō eiꝰ epilie accn̄t ꝑꝑ illꝺ: ⁊ qñ ꝙ supat ī ipō nigredo: deiñ citritas ⁊ accn̄t ei ꝑiodi ꝺbilitate: ⁊ vř ei ꝙ sit īcessus formicaꝝ ī mēbꝛꝫ suis īcipiēs a capite suo vsqꝫ ad finē dorsi. ¶ Et accit ei tinnitꝰ ⁊ mitoniēs accn̄t ei fe. acute aduretes. ¶ Et qñqꝫ aduenisit ei tremor ⁊ ꝺbilitas neruoꝝ ⁊ vigilie ⁊ ꝑminētia oculoꝝ ad exťiora ēt sic accit ī sepatiōe ale a corꝑe. Et accit ei caluitiū epilia ⁊ dolor dorsi ⁊ renū ⁊ vesice. ¶ Dorsum ꝟo ignescit ꝑus: q̄re attrahit māꝫ dolor ad ipꝫ: ⁊ restrigiť coꝝ nā. ¶ Et qñꝫ facit incurrere colicā: ⁊ facit accidere eis fetorē: ⁊ fetet coꝝ os: ⁊ carnes gigiuaꝝ. ¶ Et ī illis ī q̄ꝝ corꝑe sunt hūores mali colici moueť post coitū horripilatio: ⁊ ī cuiꝰ corꝑe sīt hūores putridi ꝑcedit pꝰ coitū ex eo odor fetidꝰ. Et ei q̄ ē ꝺbilis digōnis accit pꝰ coitū rugitꝰ. Et de hoībꝰ ē q̄ ē passus ꝯplōnē malā. ¶ Dimissio coitꝰ ꝯtristat plꝫ ⁊ ġuat corpꝰ eiꝰ et caput ipiꝰ. Et rixať. Et mltiplicať pollutio ipiꝰ. Et si ē ei obediēs debilitať stōus eiꝰ et desiccať. ¶ Et ꝺ hoībꝰ dignior alienatione coitꝰ ē ille cui aduenit pꝰ ipꝫ tremor aut frigꝰ aut ꝯstrictio āhelitꝰ occulta et pulsus cordis et ꝑfūditas oculoꝝ et destructio appetitꝰ cibi et cuiꝰ pectꝰ ē infirmū aut debile aut ē ꝺbilis stōi. ¶ Dimissio em̄ coitꝰ ē ꝯueniētior res ei q̄ hꝫ stōꝫ ꝺbilē. Et deuitēt ipꝫ ꝺ mulieribꝰ ille q̄ abortū patiunť. ¶ Et ī coitu q̄ꝺ sīt figure male: sic si ascēdat mulier sup viꝝ. Figura.n. ī coitu illa ē mala ex q̄ timeť ramex et īflatio et vlcera ꝟge et vesice ꝑꝑ laborē eiectiōis spmatꝫ: et dubitať si currat aliq̄d ī ꝟga ex ꝑte mulierꝫ. ¶ Et scias ꝙ retentio spmatꝫ ē mala valde. Et qñqꝫ ꝑducit ad ꝯtritionem vniꝰ duoꝝ ouoꝝ. ¶ Et oꝫ ne coitꝰ fiat necitate fecis aut mingēdi mota: nꝫ cū exercitio et motu: aut post passiōeꝫ alalē fortē. ¶ Et coitꝰ q̄ꝺ cū īfantibꝰ ē fedus apō mltitudinē gētiū et ꝑhibitꝰ ī lege. Et ē ex ꝑte nocibilior et ex ꝑte minꝰ nociuꝰ: et ex ꝑte q̄ꝺ: q̄r nā indiget ī ipso motu plimo vt educat spma ē nocibilior. Sꝫ ex ꝑte alia qm̄ spma nō expelliť cū eo expulsiōe plima sicut fit ī mulieribꝰ ē minoris nocumēti: et comitať ipꝫ de iudicio ꝑn̄tie minꝰ ꝙ̄ vulua.

¶ De horis coitus. Ca.ix.

Oportet ne coitꝰ fiat sꝫ replōꝫ ꝑhibꝫ.n. digōnē: et fac̄ cadere ī egritudīes q̄s efficit motꝰ sꝫ replōꝫ et ꝺbilitat. Et si accidat alicui illꝺ tūc oꝫ vt moueať pꝰ ipꝫ paulatī: vt ꝺscēdat cibꝰ ī stō: et nō natet: deide dormiat. ¶ Et oꝫ q̄ꝺtū pole ē ne coeat aliq̄s cū adest vacuitas iteꝝ hꝰ.n. ē nocibilꝰ et onerosiꝰ nāe: et magis ꝑnecās calorē īnatū: et magꝫ attrahēs liq̄factionē et ethicā et arefactionē. Immo oꝫ vt fiat cū cibꝰ descēdit a stō: et ꝯpleť digō pꝰ et 2ª: et mediať dispō in digōne 3ª. Et hꝰ diuersificať in hoībꝰ. ¶ Nō ģ audiēdꝰ ē fmo eiꝰ q̄ dicit: oꝫ vt fiat illꝺ post ꝯplemētum digōnis 3ᶜ ex ol mō. Illa.n. hora ē hora vacuitatꝫ cū corpꝰ īcipit ī spsiōe ⁊ ī oībꝰ mēbꝛꝫ sīt reliq̄e cibi ī via digōnis. Nā de hoībꝰ ē q̄ ē ī hꝰ ī dispōne ī ꝑncipijs nocturnis: q̄r fit illa ꝯueniētior horaꝝ coitꝰ ei ex ġnibꝰ ꝑdictis ⁊ expto alia: ⁊ ē ꝙ somnꝰ lōgꝰ succedit ei ⁊ accrescit cū eo ꝟtꝰ: ⁊ figiť aq̄ ī mřice ꝑꝑ sōnū mulierꝫ. ¶ Et oꝫ ne coitꝰ fiat nisi a ꝺsiderio sano q̄ꝺ nō excitat aspectꝰ aut ītuitꝰ aut ꝑruritꝰ aut ardor. Sꝫ ꝯmouet ipsuꝫ multitudo spmatis ex replōne ⁊ adiuuat totū illud sanitas ꝟtutꝫ. ¶ Et oꝫ vt viteť coitꝰ pꝰ satietatē nauseatiuā ⁊ pꝰ euōnes fortes ex vōitu ⁊ fluxu vētrꝫ ⁊ colerica passiōe ⁊ diaria fcā subito ⁊ motꝰ corporeos ⁊ alales ⁊ apō motū vrie ⁊ stercoꝝ ⁊ ꝺsōnia. ¶ Dianā ꝟo ātiquā qñꝫ alleuiat sua exiccatiōe ⁊ ēhēdo māa ad ꝑtē aliā a ꝑte itestinoꝝ. ¶ Et oꝫ vt ꝺuiteť ī tꝑe et regiōe calīs. ¶ Et ꝺuitet ipꝫ vir corꝑe suo iā calefcō aut infrāto: lꝫ pꝰ calefactionē sit īcolumior ꝙ̄ pꝰ ifrātionē: ⁊ silr pꝰ hūiditatē melior ꝙ̄ pꝰ siccitatē. Et melior horaꝝ eq̄liū ē hora quā ꝺterminauimꝰ. ¶ Et qñ vtiť eo ī ipa pꝰ spatiū ī q̄ nō abhorret coitū iuenit leuitatē ⁊ alleuiať āhelitꝰ ⁊ bonꝰ fit sensus.

¶ De spmate ġnante ⁊ nō ġnante. Cap.xiij.

Sperma ebrij: ⁊ ꝺcrepiti ⁊ īfantis: et multi coitꝰ nō ġnat. ¶ Et spma hn̄tis mēbra debilia raro ġnat sanū. ¶ Et qñ ꝑlōgať ꝟga valde ꝑlōgať spatiū motꝰ spmatis: q̄re venit ad mřicē calore eiꝰ īnato iā fracto: nō ergo ġnat fm plm.

¶ De signis eiꝰ q̄ coiuit. Ca.xiiij.

Urina eiꝰ ē hn̄s filos: ⁊ ramos ꝑmixtos adinuicē.

¶ De diminutiōe coitꝰ. Ca.xv.

Causa: aut ē ī ꝟga ipa: aut ī mēbꝛꝫ spmatꝫ: aut in mēbꝛꝫ ꝑncipalibꝰ ⁊ q̄ sequunť ea: aut ī membro medio iter ꝑncipalia ⁊ mēbra coitꝰ: aut cā mēbroꝝ vicinoꝝ ꝑꝑa eis. Aut ꝑꝑ paucitatē īflatiōis in īferioribus corꝑis: aut paucitatē eiꝰ ī corꝑe toto. ¶ Fcā aūt cā ꝟge ipiꝰ ē ꝑꝑ malitiā ꝯplōnis ī ipa: ⁊ mollificationē supfluā. ¶ Sꝫ fcā cā testiculoꝝ ⁊ vasoꝝ spmatis aut ē ꝑꝑ malitiā ꝯplōnis singularꝫ supflue: aut cuꝫ siccitate: ⁊ ē ꝺterior: aut ē ꝺn̄ans siccitas sola. Et qñꝫ ē ꝑꝑ ꝑuitatē motꝰ spmatꝫ ⁊ ꝺfectū eiꝰ a mordicatiōe excitāte ita vt qñꝫ fit ī q̄busdā spma plꝫ: ⁊ cū coeūt nō descēdit ꝑꝑ ꝯgelationē suā ⁊ coeūt cū hꝰ ꝑuꝝ: qm̄ vasa spmatꝫ nō calefiūt ī eis: q̄r nō calefit spma neqꝫ subtiliať. ¶ Fcā āt cā mēbroꝝ ꝑncipaliū: aut ē ex ꝑte cordꝫ: q̄r abscidiť mā spūs ⁊ vētositatꝫ īcēdētis: aut ex ꝑte epatꝫ q̄re abscidiť mā spmatꝫ: aut ex ꝑte cerebri. q̄re abscidiť mā ꝟtutis sensibilꝫ: aut ex ꝑte renuꝫ ⁊ frigore ipoꝝ ⁊ egrtudībꝰ eoꝝ notis: ⁊ ꝯplōnibꝰ eoꝝ aut ex ꝑte stōi ꝑꝑ malitiā digōnis: ⁊ totū illꝺ: aut est cā debilitatꝫ ꝑncipij: aut cā opilōnū meatuū iter mēbra coitꝰ ⁊ mitoniēs ꝙ ē ꝺbilitas fcā cā cerebri seq̄ns casuꝫ aut ꝑcussionē. ¶ Cā ꝟo q̄ ē fm īferiora ē vt sit aut calitas: aut fritas vald: aut siccitas ꝯplōis: ⁊ ꝑuetur ī eis īflatio: ⁊ īflatio q̄ꝺ ē bonꝰ adiutor ita vt ī illo ī cuiꝰ vētre mltiplicať īflatio absqꝫ supfluitate dolorosa erigiť: ⁊ hn̄tes colāꝫ ni. sīt plime erectiōis ꝑꝑ mltitudinē īflatiōis ipoꝝ. ¶ Cā āt ī vicinātibꝰ ē sic illꝺ q̄ꝺ accit ei cuiꝰ emorroydes īcidunť: ⁊ hn̄tibꝰ anū dolorosuꝫ. Nocet.n. illꝺ neruis cōibꝰ iter anū ⁊ lacertos eiꝰ ⁊ ꝟgā. ¶ Et ex eis q̄ ꝺbilitāt coitū ⁊ ꝟtutē eiꝰ sūt res meditatiue sic horribilitas coeūdi aut veres

cūdāla ei⁹ aut añcessio intell'is ad cor. Debilitat.n.a
coitu ⁊ faĉ ðficere:⁊ ꝓpe cū illō aliq̄ hora casus acci
dit tunc euenit reiteratio assilāt illō i mēte. ¶ Et fit
cā i illo qñ dimissio coit⁹:⁊ qđ ala obliuiscit̄ ei⁹ ⁊ cō
strictio mēbroꝝ ab eo ⁊ paucitas ꝑparatiōis nāe in
gñone spmat; sic nō ē sollicita i gñando lac i māmil
la remouēt; filiū a lacte. ¶ Et scias q̄ erectiōis cā ē
vētositas ꝓcedēs a spmate: aut nō a spmate ⁊ frig⁹
⁊ calor sil' sunt ꝯtra vētositati. Nā frig⁹ ei⁹ ꝓhibȝ gño
nē:⁊ calor resoluit māin ei⁹. Et nō ē qđ ipsa gñet sic
hūiditas tēperata ⁊ caliditas quā ipa nutrit. ¶ Et ð il
lis q̄ adiuuāt i h⁹ ē eq̄tare eq̄s ſȝ itētionē ei⁹ q̄ ꝯsue-
uit ⁊ cui⁹ renes ⁊ vesica sunt hūidi aut cū h⁹ fridi. Il
li ꝟo q̄ renū ꝯplonē caliȝ hȝ ⁊ nō visus ē ea ēt cū eq̄-
litate ē nociua:⁊ facit icurrere sterilitatē.

¶ De signis. Ca.xvi.

Erecta āt ꝑp mollificatiōȝ ꝟge aut frig⁹ ꝯplonis
neruū cogſcit̄ ex h⁹ q̄ nō fit erectio:⁊ nō ꝯhit in
aq̄ frā:⁊ qñ ē spma exuberās facil' egressiōis:⁊ qñ
ðscēdit sine erectiōe:⁊ qñ ē cū ea extenuatio corpis
⁊ ðbilitas ei⁹:⁊ nō ē i ðsiderio dimiutio. ¶ Fcā ꝟo cā
testiculoꝝ ⁊ mēbroꝝ spmat; si fuerit difficltas ei⁹ ꝑp
frig⁹ eoꝝ sig̃t erit⁹ spmat;:⁊ frig⁹ tactus. Qđ si fuerit
ꝑp siccitatē eoꝝ ⁊ paucitatē spmat;:tūc sperma erit
paucū difficil' ðscēsiōis ⁊ plȝ ei⁹ ē cū extenuatiōe cor
por; ⁊ paucitate carnis ⁊ sāguis. Et ē hūectatio ex
eis q̄ ꝯfert ei.s.ex balneatiōib⁹ ⁊ cibis. ¶ In fcā āt cā
mēbroꝝ ꝑpositoꝝ supra mēbra coit⁹ sic ex epe ⁊ reni
bus minorat̄ appetit⁹: imo nō ē digō:nȝ appetit⁹ nȝ
gño sāguis ſȝ q̄ oȝ. ¶ Et si fuerit ex corde miorabit̄
erectio. Et qñ erit descēsio sine erectiōe ⁊ erit pul-
sus debilis lenis:⁊ caliditas corpis dimiuta. Et si fue
rit ex cerebro miorabit̄ sensus mot⁹ spmat; ⁊ nō erit
cōmotio ꝯfricatiua. Spma eñ ē ex eis q̄ excitāt. Et
sig̃būt ipaȝ dispōnes sensus ⁊ oculi ꝓpe qñ ē p⁹ ꝑcus
sionē aut casuȝ aduenietē cerebro ⁊ oi cordi. ¶ Et ce
rebro i ðbilitate sua sūt signa iā ꝑterita:⁊ renib⁹ in
egritudib⁹ suis sunt signa cog̃scāt̄ ꝫ ide. ¶ Fcē ꝟo ꝑp
ꝑuitatē iflatiōis i iferiorib⁹ signa sūt qñ vides ꝟtu-
tes mēbroꝝ saluas:⁊ vides ðbilitatē i erectiōe tñ cū
ꝟtute cord; ⁊ renū ⁊ ðsiderio aq̄. Et qñ admistrāt̄ in
flatiua iuuat̄ eis. ¶ Fcē ꝟo cā ꝑuitat; mot⁹ spmat; ⁊
ꝑuitat; mordicatiōis ei⁹ signū ē q̄ egredit̄ ap⁹ coitū
res plīma ꝯgelata. Et plȝ illi⁹ seq̄t̄ ꝯplonē frām. Et
qñ ꝯtingit vt fit spma plȝ: ſȝ sit q̄etū ꝯgelatū ſm q̄
diximus. ¶ Et pīguis qđ mag; defect⁹ ē a coitu q̄ ex-
tenuat⁹. ¶ Et ei q̄ vult coit⁹ multitudinē cōuenit vt
minoret sudorē ⁊ balneationē faciētē sudare ⁊ dimit
tat flōmiā q̄ꝯtuȝ pōt ⁊ vtat̄ iunctiōe pedū cum oleis
calīs. Illud eñ confortat renes ⁊ vasa spermatis.

¶ De curatiōib⁹. Capi.xvij.

Cum ꝫ cog̃uer; q̄ cā ē i mēbr; ꝑncipalib⁹:tunc
necīū ē vt itēdas i curatiōe eoꝝ. ¶ Et si cā ē fri
gus eoꝝ qđ ē plȝ tūc nō ē aliq̄d qđ sit sic mitridatuȝ
qm̄ ē forti⁹ medicam̄ ad illō. ¶ Et i oi ðfectu a coitu
ꝑp frig⁹ i q̄cūq̄ mēbro sit aut ꝑp ðbilitatē:⁊ ꝑp epar
detur q̄ sunt sic medicamē ð curcuma ⁊ hōrusia et
fagzenea. ¶ Et si ē ꝑ malitiā digōis stōi ꝯforta stōȝ.
¶ Et si cā ē i renib⁹ cura renes i ꝑmis cū cura q̄ ē eo
rū:cui⁹ plȝ ē cū calefactiōe. Nā calefactio dorsi ⁊ re-
nū iuuatiua ē i erectiōe. Cū ꝫ fecer; illō cura cū resi
dua curatiōe ⁊ odorib⁹ bōis. ¶ Et caputpurgia odo
rifera hūectatiua ꝯferūt cordi ⁊ cerebro ēt. Et cordi
medicamē de musco ⁊ tyriaca ⁊ mitridatum. ¶ Et si
fuerit cā paucitas iflatiōis i iferiorib⁹:tc̄ si fuerit cā
ei⁹ frig⁹ qđ ē cū eis admistra fricatiōȝ sbtilē:⁊ vnctio
nes q̄s dicā. Et admistra ciamomū plīm:⁊ admistra
ꝯīna i cib; sic fabas ⁊ faseolos ⁊ cicer ⁊ cepas cū sale
i q̄ aliq̄d cadit alt;. ¶ Et si cā fuerit i ea paucitas in
flatiōis valō admistra ifrātionē ⁊ eq̄tionē cū potib⁹
⁊ ðcoctiōib⁹ epithimatib⁹ ⁊ cib; ⁊ sumāt̄ ea ifrātio ⁊
iflatio sic pira ⁊ mora scemia ⁊ fabe ⁊ sez. ¶ Et si cā
fuerit ðbilitas corpis ꝯfortet̄ corp⁹ cū cib; ꝯfortātib⁹
sic sīt alesfidabegi:⁊ ea q̄ ꝑpata sīt i patellis:⁊ assata:
⁊ ea q̄ ꝑpata sīt i vasis cū coopturis:⁊ frumētū coctuȝ
vt pulis ⁊ oua sorbilia ⁊ napi ⁊ lac ⁊ butyꝝ ⁊ pāis sile
⁊ medulle fructuū sic medulla amigdale ⁊ nuc; me
dulla ⁊ nuc; idice ⁊ fisticoꝝ ⁊ auellanaꝝ ⁊ alcadra ⁊
q̄ sunt silia ist;:⁊ tāguebil ex semib⁹ ⁊ ꝑmixta cū cepe
⁊ mēta ⁊ porr; ⁊ fenugreco ⁊ ādacoca ⁊ eruca. ¶ Et
silr ꝯfortet̄ corp⁹ cū balneatiōib⁹ necūs ⁊ iunctiōib⁹
ꝯfortātib⁹:vt ē olȝ de lilio ⁊ olȝ de ben. ¶ Et si necia
ē supflua calefactio ponāt̄ i eis musc⁹ ⁊ castoreum ⁊
alia. ¶ Qđ si cā fuerit frig⁹ mēbroꝝ spmat; curet̄ cū
medicis calefaciētib⁹ q̄s dicem⁹:⁊ cū vnctiōib⁹ abster
gēdo fact; calefaciētib⁹. ¶ Et si fuerit cā cū h⁹ sicci-
tas adiuuet̄ cū humectātib⁹ calis ex illis q̄ comedū
tur. ¶ Et si cā fuerit calor mēbroꝝ spmat; cū supflui
tate ꝯfert oē ifrātiuū humectatiuū cū eq̄litate sic se
ruȝ vaccinū ⁊ lac in q̄ ðcocta ē portulaca. ¶ Et si fue
rit siccitas tūc humectatio eq̄lis cū balneatiōib⁹ ⁊ vi
tellis ouoꝝ sorbiliū ⁊ lacte dulci decocto. Et qñ po
nit̄ in ipso q̄nta ei⁹ de tereniabin ⁊ cib; ꝑpatis vt ales
fidabegi ⁊ humectatiōe cū oleis fris vsq̄ ad oleum
de lactuc; ⁊ cucurbita. ¶ Et si cā fuerit siccitas hūe
ctet̄ corp⁹ cū cib; ⁊ gñib⁹ lact; ⁊ balneatiōib⁹ ⁊ vino
subtili ⁊ sorbitionib⁹ lenib⁹ ⁊ ꝯītis ⁊ aq̄ cucur. ⁊ ocio.
¶ Et si fuerit frig⁹ neruoꝝ ꝟge ⁊ eoꝝ mollificatio cu
ret̄ cū cura q̄ ē mollificatiōis ⁊ frigor;:sic q̄ dicta sūt
in.c.vesice. ¶ Et oȝ vt deuitet̄ coit⁹ post eūones ⁊ la-
borē ⁊ ligationē vulneꝝ. Illō.n.debilitat. Et coitus
freq̄ns plīmus. Qđ si illud accidat ei retineat̄ linie-
do multitudo nāq̄ coit⁹ q̄nq̄ abscindit coitū. Et de
uitet satietatē nauseatiuā. Qđ si accidat alleuiet̄ ci
bus ⁊ fiat vt digō bona sit ⁊ ꝯfortet̄ stōus. ¶ Et oȝ
vt minoret̄ pot⁹ aq̄:multitudo eñ pot⁹ aq̄ est res no
cibilior. Et deuitet oē resolutiuū vētositatis exicca-
tiuū calore suo sic rutha ⁊ sansuc⁹ ⁊ harmel ⁊ almar
macora ⁊ cyminū:⁊ se.agnicasti. Et oē exiccatiuū cū
friditate sic lētes ⁊ xilocaracte ⁊ miliū acetosa ⁊ stip
tica ꝑp exiccationē suā. Et oē infridatiuū vehemen
tis infrātiōis sic narcotica ⁊ sic cāphora ⁊ psiliū ne
nufar ⁊ rose:lȝ in semine papaueris sit paꝝ stupefa
ctionis:tamē eius pinguedo ⁊ qđ ipam ꝯmouet ven
tositatē succurrit ei:⁊ additur sup ipm. ¶ Et oportet
vt deuitetur coitus menstruate:⁊ coit⁹ vetule ⁊ egre
⁊ coitus illius que nondum peruenit ad etatem in
qua est mulier. Et coitus illius que non nup coiuit
⁊ coitus ꝟginis. Totū eñ illud debilitat ꝟtutē mē-
broꝝ coitu⁹ ꝓprie. ¶ Et oȝ vt referant ei proposita

coeuntiū et libri narrati ꝺ dispōne coit⁹: et figuris ip
sius: et cogitet i eis cū dimissiōe coit⁹ olo ēt vsqueq̄
cōfortet et approximet istis ꝺficiēs a coitu ꝑꝑ dimis
sionē et afflictiōꝫ aīe. ¶ Et oꝫ q̄ꝺ vt isti ꝯdati ꝑueniāt
ad eū et vtāt vnctiōib⁹ et fricatiōib⁹ q̄s dicemus. Et
corā ipsis fiat rememoratio cāꝝ coit⁹: et referant q̄
cōtinuāt eis: et respiciāt ad coitū aīalium. ¶ Regio
ꝟo appropriati noī coit⁹ plūm ē tendēs ad calefactiōꝫ
et humectatōꝫ et īflatōꝫ et calefactiōēꝫ dorsi et renū
cū eis q̄ illꝺ efficiūt ex vaporatiōib⁹ et inunctiōib⁹. si
cut oleū de bē et oleū de ꝑnis cotti iunctū abstergē
do. ¶ Ea ꝟo q̄ sumunt appropriato noīe ꝙ ipsa va
lētia sint ad coitū sūt medi^c cōferentes frigori virge
inuncte et bibite et medi^c i q̄bus ē inflatio in digōne
scđa et tertia ⁊ eaꝝ īflatio ē cū hūiditate cxnea cū q̄ i
flāt. Et medicīe q̄ agunt cū ꝓprietate et cibi ex q̄bus
ꝑnatur sanguis calidus et humidus abundās. et in
eis cū h^c sunt inflatio et viscositas et spissitudo sicut
cicer et faseoli et cibi q̄s dicā. ¶ Et melior admini
stratio eoꝝ ē: vt sit p⁹ balneū hūidū et inūctionē cuꝫ
olo sambacio et ꝺ lilio et narcisino aut silib⁹. Et sor
beāt oua sorbilia añ cibū puluerizatis ꝺsup sale stin
ci: aut q̄ sunt sic̄ ipse. ¶ Cūq꜒ cōedit cibos ad coitū bi
bat p⁹ illꝺ vinū odoriferū parūp: deiñ ꝑgat ad lectū
suū ⁊ abluat pedes suos aq̄ cal'a ⁊ vtat vnctiōibus ⁊
abstersiōib⁹ cū inunctiōe. ¶ Et nos dicem⁹ nūc has
medicias ⁊ cibos ⁊ ꝓcedem⁹ ēt ad loca eoꝝ in eis q̄
cōueniūt diuisionib⁹ debilitatꝫ coitus. ¶ Et scias ꝙ
plūn sustētationis est ꝑꝑ cibos ⁊ ex eis ꝓuenit exube
ratio materiei ⁊ viuificatio ꝟtutꝫ. ¶ Et oꝫ vt ꝯsideret
ille q̄ i coitu ē cupid⁹ cū multū vtit medicis ad coitū
corp⁹ suū: ꝙ si videat febrē ⁊ īflāmatōꝫ ⁊ replōnē: ab
bieuiet ⁊ tēꝑet nāꝫ: deiñ iteret ea q̄ sunt ad coitum.
¶ Et nō oꝫ vt ad sūmū ꝑueniat i calefaciēdo ⁊ ꝑducat
ad desiccatōꝫ. ¶ Et cū vtit medicis ⁊ cibis ad coitum
tunc ꝯñr sumat vas terreuꝫ plenum vino odorifero.

¶ De medicis singularib⁹ ad coitum. Cap. xviij.

SEmia q̄ꝺ sunt vt semē napi ⁊ caul' ⁊ vrtice ⁊ lu
pini ⁊ eruca ⁊ allzerua ⁊ baucie ⁊ mētastruꝫ hor
tulanuꝫ q̄ꝺ est menta. ⁊ semē aspagi ⁊ semen raffani
⁊ semē artetice ⁊ semē melonis ⁊ semē apij ⁊ petrose
lini ⁊ cordumēi ⁊ secacul ⁊ macro pip ⁊ se. eilbangue
⁊ sisamuꝫ ⁊ semē lini ⁊ ꝑna arasced ⁊ grana de ben ⁊
oleuꝫ ei⁹ ⁊ grana alkilkil. ⁊ ꝑna azeli: ⁊ fenugrecuꝫ: ⁊
ꝓprie decoctuꝫ cum melle. deiñ exiccatuꝫ. ¶ Grana
ꝟo sūt sic̄ cicer ⁊ fabe ⁊ faseoli ⁊ q̄ sūt ei silia. ¶ Corti
ces āt ⁊ herbe sunt sic̄ cinamū ⁊ cinamomū ⁊ macꝫ ⁊
alhasce ⁊ talisafar. ¶ Medulle ꝟo sūt sic̄ ꝑna pinee
⁊ lingua auium ⁊ ꝑna viridia ⁊ grana alkilkil ⁊ fisti
ci ⁊ euellāe. ¶ Gūme āt sunt sic̄ dragagātum ⁊ assa:
q̄m īflat valde: nā cū īfridat⁹ bibit de assa aur. i. cuꝫ
vino magnificat eius iuua^m. ¶ Radices ꝟo ⁊ ligna
sunt sic̄ radices aluf ⁊ been ⁊ zedoaria: ⁊ costus dul
cis ⁊ testicul⁹ vulpis: nā ipse est fortꝫ i erectiōe: aspa
ꝑi ⁊ radix cardi: ⁊ cepe ⁊ ꝓpe assatuꝫ: ⁊ sqlla assata ⁊
secacul: ⁊. ꝫꝫ. ⁊ ꝓprie ābo ꝯdita ⁊ galāge piretrū ⁊ ra
dix hascec ⁊ assaꝝ buzeidē ⁊ almulgat ⁊ hermodacti
li ⁊ napi de barbaria: ipsi eñ ꝯmouēt sic̄ calitas ru
the in corpore toto ⁊ cipi etiā bibiti ⁊ vncti. ¶ Aīalia
autē sunt sic̄ stellio ⁊ lacert⁹ ⁊ stincus ⁊ ꝓprie radix
caude ei⁹: ⁊ ei⁹ sumē ⁊ renes ipi⁹ ⁊ sal ipi⁹. ¶ Sumat
lacert⁹ i dieb⁹ verꝫ ꝺcolet ⁊ mūdent viscera eius ⁊ im
pleant sale ⁊ suspēdat i vmbra dōec exiccent. Cūq꜒
fecerꝫ illꝺ tūc accipe salē ei⁹ ⁊ ꝓijce corp⁹ ipsi⁹ ⁊ suffi
ciet tibi de sale ei⁹ res ꝑua min⁹ q̄ꝫ de sale stinci: ⁊ oī
buburę ⁊ almēbesigi ⁊ allzersigi. ¶ Et de aīalib⁹ aq̄
pisces ꝑui ⁊ fluuiales exiccate cutꝫ. Et lac camelinuꝫ
de q̄ bibat. xx. dieb⁹ oī die q̄ntitas q̄ digerat ⁊ nō gra
net: ⁊ pisces ꝑui fluuiales exiccati ⁊ sit dosis. ʒ. vij. ⁊
oua pisciū ⁊ oua gallie: ⁊ ꝓprie oua ꝑdicis. ⁊ oua co
lūbe ⁊ oua ꝑuaꝝ auiū ⁊ oīa cerebella ꝓpe pulloꝝ ⁊
ꝑuaꝝ auiū ⁊ anatꝫ ⁊ pulloꝝ ⁊ arietꝫ cuꝫ sale. ¶ Et ꝺ
illis q̄ currūt cursu ꝓpetatū est vt sumat veretrū tau
ri ⁊ exiccet: deiñ terat ⁊ puluerizet de eo res modica
sup oua sorbilia ⁊ sorbeant. ¶ Et iteꝝ res mirabilis
de aīalib⁹ est. Sumat coagulūꝫ filij cameli masculi
ꝑui exiccatū ⁊ sumat de eo añ necitatē. xij. horꝫ q̄nti
tas ciceris dissoluti in duab⁹ tertijs lib. aq̄ ⁊ bibat ꝙ
si ledit abluat cū aq̄ frā. ¶ Et iteꝝ de melle decocto
sumat aq̄ mellis absq꜒ spēb⁹ ⁊ bibat cū aleis ⁊ si ē in
ea paꝝ croci ē bōa. ¶ Aq̄ ꝟo sūt sicut aq̄ ferrea: ⁊ vi
nū nouū. Antiquū ꝟo subtiliat vaporē ⁊ resoluit cū ⁊
nocet. ¶ De fructib⁹ ꝟo vua dulcꝫ ē bōa ad coituꝫ ⁊
ꝓpe q̄ recēs ē: q̄m replet san. hūiditate ⁊ ventositate
cū calitate ⁊ spissitudine cibi. ¶ Olera ꝟo ⁊ q̄ sūt eis
silia est alhasce ⁊ ꝓprie aq̄ ei⁹ cū melle decocto dōec
stet vt bucella ⁊ iteꝝ erucar: ⁊ ꝓpe cū bibit oī mane
ex succo ei⁹ cū lb. vini puri. Deīde sit cibatio ex eis q̄
cōueniūt q̄m est ꝑūtis iuuamēti. ¶ Medicinarū ꝟo
cōpositaꝝ ebibitaꝝ caput ē mitridatū. ¶ Et iteꝝ dia
muschū ei q̄ ē ex ꝺbilitate cordis. ¶ Et iteꝝ tres aur.
de electuario de selb⁹ cū: ℥. i. aq̄ eruce hūide. ¶ Et ꝺ
eis ē medicamē de stico notū. ¶ Et iteꝝ se. eruce cā
pestris pōdus. ʒ. iij. cū butyro vaccino ⁊ medicamen
de hasce: ⁊ medicamē almur dulcis. ⁊ medicamē als
meedi. ¶ Et iteꝝ sal stici ⁊ semē eruce tritum ⁊ pulue
rizatū sup vitellū oui. ¶ Et iteꝝ testicul⁹ galli exicca
tus cū eq̄li mēsura sal' stici c⁹ dos sit oī die. ʒ. ij. ¶ Et
iteꝝ semē eruce ⁊ se. raphāi ⁊ se. melōis: oīuꝫ añ. ꝑo
i. bibat cū lacte recēter mūcto. ¶ Et iteꝝ sumāt ꝑno
rū pini ⁊ se. apij mōtāi: ⁊ fell' masculi cerui ⁊ glutinis
albat ꝑtes eq̄les ꝯmisceāt cum melle ⁊ sumat de eo
aur. i. ¶ Et iteꝝ sumat secacul ⁊ se. eruce ⁊ hermoda
ctiloꝝ. ⁊. ꝫꝫ. ⁊ pipis lōgi oīuꝫ añ. pōde. ʒ. ij. ligue auis
⁊ cerebelloꝝ ꝑuaꝝ auiū. ⁊ thurꝫ oīꝫ añ. ʒ. i. Inuolua
tur totū cū olo ꝺ nuce idica ⁊ ꝯficiat cū melle ⁊ peni
dijs ⁊ admistret. ¶ Et ille q̄ꝺ i q̄ supfluit frig⁹ iuuat
valꝺ sumēdo i potu ꝯfectiōēꝫ nasturtij cū piretri et
opopōaci pōder. ʒ. iij. dissoluat i. ℥. ꝺcoctōis sansuci:
⁊ bibat iteꝝ illꝺ i trib⁹ dieb⁹. ¶ Et iteꝝ. ꝫꝫ. ꝑtes. iij. pi
pis lōgi ꝑs. i. ꝯficiāt cū melle ⁊ det ꝺ eo aur. i. cū aq̄
calida. Et iteꝝ se. aspagi secacul. ꝫꝫ. oīꝫ añ. ʒ. v. tude
ri rubei ⁊ albi āboꝝ añ. pōd⁹. ʒ. ij. been al. ⁊ ru. āboꝝ
añ. ʒ. iij. se. sule. ⁊ se. raphāi: et se. eruce et se. vrtice oīꝫ
añ. ʒ. iii. sqlle assate sumis stinci āboꝝ añ. ʒ. iij. ligue
auis. ʒ. ij. zuccari. ʒ. xl. sitq꜒ dosis ʒ. iiij. cū vio trib⁹ die
bus ⁊ sit cib⁹ q̄ ē ad coitū. Et iteꝝ medicamē de eis
q̄ sunt nobꝫ forte: se. alle ⁊ se. eruce: et alkilkilati: et se.
baucie ⁊ ligue auis ⁊ cordumēi oīꝫ añ. ꝑtē. i. et buzei
dē et pipis āboꝝ añ. ꝑtes. iij. muschi sextā ꝑtis vni⁹

inuoluat cū oleo pince mlozis: et ↄficiat cum melle.
¶ Medicamē vehementis ꝟtutis. ℞. mellis anacardi et mell' apū ⁊ butyri vaccini ptes eq̄les ⁊ ferueāt: deīde bibat de eo qd̄ bibito: tolerauit ī vīo: ē. n. mirabile. Et de medicis bōis q̄ nō sūt vehemētis calitatis supfłue ē vt sumant dactili et fenugrecū et decoquant dōec decocta sint: deīn sumāt dactili et extrahātur ab eis ossa: deīn exiccent et terant et ↄficiant cū melle. Et sit dosis ei⁹ quātuz ē auellana et bibat p⁹ ip̄z vinuz. ¶ Et iteꝝ ifundant. 5. lib. ḡnoꝝ viridiū et lib. 1. dactiloꝝ q̄vtraq; sint ↄtrita ī duab⁹ lib. lact̄ oui: deīn cōedat qd̄ ifusuz ē et bibat p⁹ ip̄z ī lacte duob⁹ dieb⁹. ¶ Et ꝺ medicis bōis ē ↄfectio ꝺ medull'. c⁹ descrip. ℞. amigdalaꝝ excorticataꝝ fisticoꝝ et neregil excorticatoꝝ ↄtritoꝝ et amigdalaꝝ pini et ḡnoꝝ alkeikil et ḡnoꝝ azeli et ḡnoꝝ ꝟidiū ptes eq̄les neremisch et pipis lōgi: et. ʒʒ. oīz añ. ptes. x. et pl⁹ puz terāt oīa et ↄficiāt cū penidiis: ꝺ q̄ sumat oī die q̄ntū est ouū vnū.

¶ De inunctionib⁹ q̄ abstergēdo fiunt: et clisterib⁹ ad anuz et pectinē et testiculos et virgā Et alugē et que sequuntur ea. Cap. xix.

Piretri. ʒ. 5. misceāt cū sambaco bono. ¶ Et qn̄z misceat cuz eo euforbiuz et muschus et iungunt cum eo ꝟga et alugē et q̄ sequunt ea. ¶ Aut piretrū et q̄ntū ē medietas ei⁹ de musco sumant et dissoluat nur. 1. ꝺ eis ābob⁹ sil' in. ℥. 1. olei sambacini. ¶ Et iteꝝ sinapis cū oleo alrazalri. et sil' se. vrtice cū ol'o alrazalri. ¶ Et iteꝝ assa cū oleo sambacio ē inunctio fortis. ¶ Et iteꝝ se. almezeriō cū oleoꝝ cal'o. ¶ Et iteꝝ baurach cū melle colato: et fel taurinū cū melle colato. ¶ Et iteꝝ medicamē bonuz: sumat de cepe narcisci res pua cū oleo sambacio et fricatio fiat cuz eo. Aut ḡna nil et piretrū eq̄l' sumat cuz ol'o aliq̄. Aut staphisagria cū oleo calo. ¶ Et iteꝝ assa cuz melle. ¶ Et iteꝝ cipi ipsi cū rob: ⁊ iungat cū oleo. ¶ Aut sumāt cētaurea: et pix et ceratū cū oleo ꝺ lilio et ol'o ꝺ kieiri et cera et mastice et cipe: liniāt cū eo ꝟga et ptes ei⁹. ¶ Et oīa olea p̄dcā ī. c. ꝺ clisterib⁹ sꝫ mirabil' iuuamēti cū admistrāt iuncta cū abstersione: et ꝓpe oleū ꝺ ḡnꝫ cotti et olꝫ ꝺ storace ꝓpe et adeps leōis ē vehemēt' iuuamēti ī h⁹. ¶ Unguētū ruffi forte valde ℞. myrrhe et sulfur' nō extīcti et ḡnoꝝ carthāi oluz añ. ʒ. ij. piretri amill. ij. pipis nigri ḡna. xxx. cordumeni. gra. xx. terāt. cū. ʒ. ij. cepe. optīe et si terat vnūqdq; p se erit meli⁹. deīn ↄmisceāt cū cerato et terāt dōec fiāt in spissitudīe mellis: et iungat cū eo alkati et alugē. ¶ Et assa in ꝟga erectionē facit et stimulat: q si timeat calitas eius vehemēs dissoluat in oleo vīo.

¶ De suppositoriis. Cap. xx.

Fiat suppositoriuz ex adipe anatis et grana cotti et piretro ī oleo de nuce indica. ¶ Et dꝫ q si supponat collyrinm ex adipe asini est mirabilis. et iteꝝ suppositoriū ex vnguēto picis qd̄ dictū ē. ¶ Clysteria ꝟo assumunt ex iure capitum et pulloꝝ colūboꝝ cuz vitellis ouoꝝ. ¶ Et testiculi arietuz bōi sunt qn̄ in clysteriis ponunt et est eis iuua^m in ↄfortādo cerebꝝ et corpus. et si ipsi assiduāt nates et ea q̄ sunt sicut oleuz nucuzi et sisaminum et butyꝝ vaccinuz et oleuz de fisticis et de auellanis. ¶ Et oleū de nuce idica et de almahaleb et oleū de ḡnis cotti est mirabile valde: et calefactis oleū de hāscec et oleuz de papauere: et oleuz de ḡnis cucurbite et granis melonis et silia illis. ¶ Clystere ad eos sumat vnctuositatis capitū et pulloꝝ colūbaꝝ decoctoꝝ cuz mugat et buzeidē et secacul ī furno ī nocte ꝺcoctōe valꝺ forti ps. 1. et ꝓiciat sup eā lactis ps. 5. et butyri ptꝫ sexta et olei ꝺ nera et olei nuc. indice āboꝝ añ. tertiā se ptīe ptis: et de adipe renū stinci et lacerti ēt qd̄cūq; pīguis est et sint sicut semina ↄdicta et fiat cū eo clistere. ¶ Cōfectio clysterꝫ. ℞. hascec recētis q̄nta ptis. 1. fenugre. pugillus. 1. et se. baucie et eruce et se. aspagi et medullā spinalē hirci et testiculos ei⁹ ↄtritos et cerebrū ipsi⁹ et fundant desup due lib. aq̄ et due lib. lactis dulcꝫ: ⁊ decoquant donec igrosset: ⁊ fiat clystere ex. ℥. iiij. ei⁹ cū. ℥. 1. olei de botin ⁊ sepet in trib⁹ dieb⁹ ⁊ fiat iniectio p⁹ ascellationē. ¶ Clysterē aliꝺ sumatur natꝫ ⁊ icidat ⁊ ponat in icisionib⁹ ei⁹ pōd⁹. ʒ. 5. castorei ↄtriti in q̄b⁹ diuidat cū mēsura: ⁊ ponat natis sub re graui trib⁹ dieb⁹: deīde icidet ⁊ liq̄fiat cum eo qd̄ ē in eo de castoreo. ⁊ sumat pīguedo ei⁹: ⁊ refuet ⁊ sumat de illa pīguedīe sacratati ⁊ de butyro vaccino. ℥. 5. ⁊ de aq̄ porri media sacratati: ⁊ decoctiōe fenugreci media sacratati: ⁊ clisterizet cū eo vsꝫ ad tres horas noctꝫ: deīn ifet cū ē hora dormiēdi: ⁊ dormiat sup ip̄z ⁊ fiat illꝺ trib⁹ dieb⁹. ¶ Clysterē forte. caput arietꝫ ⁊ tres aut. iiij. testiculoꝝ ei⁹ ⁊ frustū natꝫ ⁊ cicer decoq̄nt ī furno ⁊ sumat aq̄ eoꝝ ⁊ vnctuositas ipoꝝ ēt p⁹ ꝺcoctōꝫ vehemētē. ⁊ pōat ēt ꝺsup oleū de nucib⁹ aut oleū ꝺ ḡnis ꝟidib⁹ aut aliq̄d de adipe stīci: ⁊ fiat clystere cū eo ⁊ clysteria alia q̄ sunt scripta ī ātidotario.

¶ De cibis puris. Cap. xxi.

Meliores cibi sunt q̄ fiūt ex carne edi pīguis masculi ⁊ carne ouina ⁊ cicere ⁊ cepe absq; frixiōe carnis. Frixio nāq; ꝓhibet confortationem carnis ⁊ multitudinē nutrimēti ei⁹ ⁊ almuamemet: ⁊ si nō cū alio saltē cū almuri sunt bōa. ¶ Et sil' galline ⁊ pulli colūbini īpinguati: ⁊ ꝓprie aliudebi. ¶ Et oua sorbilia ꝓpe puluerizata cū cinamomo ⁊ pipere ⁊ galāga ⁊ sale stinci. ⁊ oua pisciū ⁊ caro pisciū cal'a. ¶ Et si fuerit illic frig⁹ resistē cū. ʒʒ. ⁊ pip ⁊ macropipere ⁊ cinamomo ⁊ silibus. ¶ Et cib⁹ de napis ⁊ cib⁹ ꝺ caulibus ⁊ cib⁹ de bautiis: ⁊ ꝓpe ꝺ bautiis postq; bñ ꝺcocta ē caro eaꝝ. ¶ Et de illis q̄b⁹ fit iuua^m sunt cerebella puaꝝ auiū ⁊ butyꝝ ⁊ lac. ¶ Et sil' cib⁹ q̄ fit de tritico cocto cū multa aq̄ vsq; quo fiat sicē puls ⁊ aliudebi ⁊ alkemimet ⁊ rizi cū lacte ⁊ caro cū lacte ouio cōferūt in scdis mēsis coꝝ aspagi ⁊ eruca ⁊ porri capita cardoꝝ ⁊ menta ꝓpe. Ipsa eñ ↄfortat membra spmatis valde: ⁊ eius vsus fortitudīez facit sup sperma q: forte fit desideriū ⁊ ādacoca ⁊ fenugrecuz. Et de iudebi bonis est illud qd̄ est cum croco ⁊ silia cuz lacte ⁊ aq̄ nucis indice. ¶ Et quidā dixerunt. illi qui assiduat comestionem passeruz: ⁊ bibit super eā lac loco aque sine cessatione est erect⁹ ⁊ multi spermatꝫ ⁊ frigatur cepa cum butyro donec rubea fiat ⁊ dissoluat in decoctione ⁊ frāgātur super eā oua. ¶ Calesfactio autē conueniunt ea que sunt sicut lac acetosū et lac et pisces assati calidi et melones et citroli et cucumeres et cucurbita et fructus et olera humida omnia ita q lactuca. Et ita q semen portulac

re addit i spmate ei⁹. Et albumē oui ei ē plꝫ iuuam ti et miltiplicās spma. ℣ Et cerebella alaliū ꝛ medul le eoꝝ ꝛ cācri fluuiales. et ola ista ꝯferunt eis.

¶ De cibis i qb⁹ ē silitudo cū medicis. Cap.xxij.

De illis ē vt sumaꝶ lactꝫ lib.i. ꝛ ꝓijciaꝶ desup te renìabi pōd⁹.ʒ.xl.ꝯsuetꝫ lacte: ꝛ decoqnꝶ dōec ispissek ꝛ bibaꝶ q̄titas cadi.i. ol die ꝛ ē tēpatū calefa ciis. ¶ Infrātis vo ē neciū vt teraꝶ eis pōd⁹.ʒ.x. cina momi vehemēter ꝛ misceaꝶ cū lib. lactis ꝛ ꝯquasseꝶ ꝛ bibat ex eo cadū vnū in ieiunio. Aut sup cibū loco aq̄. Et nō bibat sup ipꝫ aquā ꝛ ꝓpe cū ē ei⁹ cib⁹ ex ci mijet ꝛ adipe ouino. Et q̄ncꝫ iuuaꝶ eo ille in q̄ sunt frig⁹ ꝛ siccitas simul. ¶ Et de illis ē vt sumaꝶ butyri vaccini ꝛ lactis vaccini ꝛ olei de fisticis decoqnꝶ ola donec remāet tertia. Et bibanꝶ de eo i mane coclea ria duo cū aliquātulo vini. ¶ Et iteꝝ: penidioꝝ lib. i. succi cepe lib.i. lactis dulcis li.i. coquaꝶ totū dōec i grosseꝶ ꝛ ispisseꝶ ꝛ sumaꝶ de eo ol die i mane q̄titas ʒ.i. ¶ Et iteꝝ sumaꝶ cicer nigrū magnū ꝛ teraꝶ ꝛ in fundaꝶ in aq̄ eruce donec itumescat parūper: deide exiccek in vmbra postea teraꝶ cū penidijs ꝛ ꝯficiaꝶ: ꝛ sit dosis q̄titas nucis in mane ꝛ q̄titas auellāe ad māsionē: ꝛ bibaꝶ desup cad⁹. ¶ Et ifundaꝶ in aq̄ al hasece: ꝛ nutriaꝶ in ipsa in sole cū cautela icessanꝶ in bibēdo ipꝫ quotiēs exiccaꝶ: deide excoq̄tur ꝛ refrīeꝶ ꝛ fiat ex eo sorbitio cū lacte dulci ꝛ penidijs. ¶ Et ite rum sumanꝶ.iij.lib. lactis dulcis ꝛ ꝓijciaꝶ in ipo in sole.5.lib. tereniabi ꝛ li.5. gnoꝝ viridiū tritoꝝ ꝛ bul liāt: deide manib⁹ ꝯfricenꝶ bn̄ ꝛ coleꝶ ꝛ sumaꝶ de eo 5.lib. ꝛ ꝓijciaꝶ in eo.5.lib. galāge ꝛ bibaꝶ de eo cuꝫ q̄titate alistibre dieb⁹ aliq̄b⁹ ē.n. mirabile. ¶ Et ite rū sumaꝶ aq̄ cepe ꝛ q̄tū ē ipa mellis: ꝛ decoquaꝶ do nec remaneat mel de quo bibaꝶ cocleariū.i. aut duo cum vadit dormitū cum aq̄ cal'a. ¶ Et iteꝝ sumaꝶ fa rina ꝛ misceaꝶ cū aq̄ dulci sicut sorbitio: deide expri maꝶ ab eo expssiōe aliq̄ ꝛ decoq̄tur cū lacte plimo et addaꝶ lacti aq̄ nucis idice et ipingueꝶ adipe anatis et fiat ex ea sicut illō qd̄ fit de frumēto coctō vt puls. ¶ Et iteꝝ vitelli ouoꝝ sorbiliū sumāꝶ ꝛ pulverizenꝶ desup altit ꝛ sal stici et sūt fortes et ꝓpe p⁹ balneatio nē. ¶ Et fiat fricatio cū sābacino ꝺ lilio. ¶ Et iteꝝ su mātur vitelli ouoꝝ et cepe et napi et ꝯqssenꝶ adinui cē lꝫ vt sint cū albugie sua: deiñ ponatur q̄tū ē q̄rta eoꝝ de succo cepe ꝯtrite et fiāt sorbitiōes et sorbeā tur cū aliquo de salib⁹ et seib⁹ ꝑdictis. ¶ Et iteꝝ su mātur bautie et cepe et napi et i minutas reducātur ptes et ꝺcoq̄nꝶ cū fabis et cicerib⁹ et melle cū carne molli bōa et pulverizētur seib⁹ ealis. ¶ Et iteꝝ sumā tur fabe et cicer et fascoli et ifundātur i aq̄: deiñ icī daꝶ caro ouia sic̄ ꝑparaꝶ alteiugi: et fiat ꝺ eo sternē do ordo vn⁹ ꝺ cepꝫ et gnis. et ordo ali⁹ pulverizetur sup vnūqueꝫ ordinē sal stici et paꝝ altit et parū cia momi et gariofi.plꝫ: postea spgēdo cerebella puarū auiū et colūbarū fiat ordo ali⁹: et fiat sitr et sit ordo gsior ordie carnis pmixte: deiñ effundaꝶ desup aq̄ bautie sola: aut aliq̄d aq̄ q̄ sumiꝶ cū aq̄ e⁹. ¶ Et iterū sumātur cerebella.xxx. puarū auiū et ꝓijciātur i sas cratan de nitro vt defluat aq̄sitas ei⁹ et fiat talr ꝙ cō sicaꝶ et ꝓijciatur desup q̄tū ipa sunt de adipe renū capiarū hora q̄ ꝺcollātur: et seminētur cū pipe et ga rios.et.ꝫ. fiat ide pillē vt auellāe et cōedat ꝺ eis vnā post aliā i dispōne q̄ vult coire. ¶ Confectio bona q̄ ex nobis ē: sumatur ꝺ cerebellis passerū et colūbarū xxx.nu. et ꝺ vitellis ouorū passe ruꝫ.xx.nu. et vitellis ouorū gallie.xij. et ꝺ aq̄ carnis ouie trite bn̄ ꝺcocte et expsse et ꝺ aq̄ cepe expsse.ʒ.iij. et ꝺ aq̄ bautie.ʒ.v. et ꝺ sale et spēb⁹ q̄ cibis ad ꝯdiēdū admisceatur q̄tū nece ē: et ꝺ butyro pōd⁹.ʒ.l. sumat ꝺ ea et cōedat et bibat desup cuꝫ masticata ē vinuꝫ forte odoriferum ad dulcedinē ꝺcliue. ¶ Mod⁹ ꝯfectiōis sisamorum eis: sumatur pinearuꝫ mundataruꝫ ptes due et se. eruce et se. melonuꝫ. An̄. ps.i. et bulliātur cuꝫ buty ro et ꝓijciaꝶ desup paꝝ pipis et cinamōi: et deinde ꝓijciatur desup de melle q̄tū sufficit: et fiāt ide sisa mi. ¶ Aliꝶ sumaꝶ cicer et ifundatur i aq̄ aut i aqua eruce: aut in aq̄ alhasece donec isleꝶ: deide frigaꝶ cū butyro vaccino leuiter ita vt nō aduraꝶ: ꝛ ꝺ granis pini minoris q̄tum est ipꝫ ꝛ ꝓijciaꝶ desup mel ꝛ su maꝶ aq̄ ꝛ ꝯficiaꝶ ꝛ misceaꝶ cuꝫ pauco mastice ꝛ cina momo ꝛ ꝺponaꝶ ab igne ꝛ icidaꝶ incisiōe sisamorū. ¶ Aliter igrosseꝶ mel i ꝺcoquēdo ꝛ sternanꝶ desup grana pini maioris ꝛ semen bautie ꝛ piper lōgū ꝛ se cacul ꝛ cinamomū ꝛ semē eruce: ꝛ fiat ex eis electua riū. ꝙ si horribile sit ei semē eruce ꝛ eruca ponantur loco ei⁹ grana.vj. viridia ꝛ paꝝ musci.

¶ De potu dulci eoꝝ. Ca.xxiij.

Potus dulces sunt illi q̄ fiunt de passis ꝺ dulce dinis: ꝛ illi i q̄b⁹ ē grossitudo aliq̄ oēs ꝯueniūt eis. ¶ Cōfectio pot⁹ ad eos ꝯueniētis tpis. ℣ Sumā tur eruca ꝛ napi ꝛ ficus et decoquātur cū aqua ꝛ co letur aqua eoꝝ ꝛ sumaꝶ infusio passulaꝝ decoctaꝝ colata ꝛ seruētur ola ꝯm equalitatē ꝛ augmentetur dulcedo ei⁹ cum penidijs ꝛ fiat inde vinum ꝛ dimit tatur donec finē ꝯsequatur.

¶ Potus alius noster. Ca.xxiiij.

Sumaꝶ alhasece ꝛ eruca ꝛ bautie ꝛ napi ꝛ deco quatur in aqua vehemēter ꝛ coleꝶ aqua eoꝝ ꝛ ponatur in vnaquaqꝫ pte aq̄ sexta ps penidioꝝ ꝯue cari rubei quarta: ꝛ sexta ficuum ꝛ medietas ꝛ sexta ptis passulaꝝ tarsi bone dulcedinis: ꝛ sexta septime nucis idice ꝯtrite ꝛ fiat ide vinū de passis donec ad finē ꝯueniat. ¶ Aliꝯ nr̄m sumaꝶ succ⁹ vue ꝛ ponaꝶ in ol pte.x. minaꝝ ei⁹ tertia mina de hac medicia. Se minis eruce ꝛ se. bautie ꝛ napoꝝ ꝛ buzeidē ꝛ se. aspa ragi ꝛ lingue auis ꝛ gneꝝ allulul ꝛ napoꝝ barbaro rum ꝛ vtriusqꝫ been oluꝫ ptes equales terātur ꝛ po nātur in pāno ꝛ ligētur in eo molliter ꝛ ponātur cū succo in vase ꝛ mouēatur ol hora. ¶ Pot⁹ ali⁹: deco quātur bautie ꝛ ficus in aqua plima ꝛ colētur deco quātur in aqua eoꝝ passe enucleate ꝛ coletur ꝛ ꝓij ciātur desuper penidij ꝛ dimittatur donec ferueat. ¶ Et aqua ferrea: ꝛ aqua in qua extinguitur ferruꝫ est confortatiua.

¶ De multitudine desiderij. Cap.xxv.

Multitudo desiderij quando est cum fortitudi ne corporis et sanguinitate et sanitate comple xionis et adolescentia etatis et potentia super coi tum absqꝫ successione debilitatis non est necessariū vt occupatio sit in regimine eius: et fractione ipsi⁹. ℣ Fractio namqꝫ eius atterit complexionem et des

struit ꝟtutē pp vehemētiā sui nocumēti. ¶ Et scias
q̄ gñō spmatis ɔfortat corp⁹ ꝛ cor. ¶ Et puitas gño
nis ei⁹ corrūpit colorē ꝛ debilitat memoriā ꝛ intellꝫ.
¶ Qđ si aduenıat ei raritas corpis ꝛ facilitas sudo
ris ꝛ vtātur exercitio pparatiōis ꝛ balneentur si eis
pole ē cū aq̄ frā ɔfert eis. Et nō oꝫ vt frāgaꝭ de desi
derio aliqđ nisi de illo q̄ est pp sup̄fluitatē repletio
nis ex calitate ꝛ hūiditate: tēpaꝭ.n.cuꝫ eūone. ¶ In
illa āt cui⁹ cā ē aut acuitas spmatis: aut ei⁹ multitu
do cū ōbilitate corpis pp fortitudinē vasoꝝ spmatꝫ
ꝛ q̄ attrahūt māꝫ spmatꝫ ad se q̄uis sit in corpe idi
gētia ꝟtutis sicut accit vt creenꝭ q̄dā mēbra fortiora
alijs: succedit ei ide leuitas: aut pp pruritū ei⁹ ꝛ bo
thor in vasis spmatis. ¶ Et sicut accit mulierib⁹ pru
rit⁹ in ore mr̄icis: q̄re nō q̄escit in eis desideriū coit⁹:
ꝛ pp fortitudinē iflāmatiōis: ꝛ pp hoc q̄nq̄ꝫ accit ex
rugitu q̄ nō facit dolorē coartatio vehemēs ꝛ fit for
tis erectio hñtisi metiā. ¶ Et viroꝝ qđ desideriū for
te fit in regiōib⁹ ꝛ aerib⁹ ꝛ tpib⁹ fridis ppea q̄ aggre
gaꝭ illō ex ꝟtutib⁹ eoꝝ. ꝛ dispō mulieꝝ ē ɔ̄rio ppea
q̄ aspgit illō de ꝟtutib⁹ eaꝝ ɔgelatis ꝛ de illis eaꝝ q̄
sunt fride valde. ¶ Et dormire sup dorsum est de fa
ciētibus erectionē.

¶ De signis. Ca.xxvi.

Signū sanitatis corpis ꝛ signū repl'onis nō sūt
tibi occulta. ¶ Et signū acuitatis spmatis ē q̄
egrediꝭ velociꝭ cū acuitate ꝛ adustiōe ꝛ facit accide
re in vrina adustionē ꝛ sequiꝭ ipm debilitas. ¶ Et si
gnū multitudis spmatis soli⁹ ē vt nō sit in corpe de
dispōnib⁹ ꝟtutis ꝛ multitudis san. aliqđ de q̄ sit curā
dū ꝛ fortasse ē cū ea ōbilitas. verūtñ spma multipli
caꝭ ꝛ pollutio fit freq̄ns: ꝛ qđ egrediꝭ ē plm ꝛ debili
tat corp⁹. ¶ Signū prurit⁹ ē vt coit⁹ addat in deside
rio: ꝛ q̄nꝫ ē desideriū plꝫ ꝛ seq̄tur coitū dolor. ¶ Et si
gnū iflatiōis ē vehemētia erectiōis ꝛ āncessio acces
siōis iflatiuoꝝ ꝛ ɔpl'o melica.

¶ De curis. Ca.xxvij.

Illi⁹ q̄ ē a repl'one cal'a curatio ē flōmia et allē
uiatio cibi ꝛ assumptio ifrāntiū. ¶ Et illi⁹ q̄ est a
repl'one hūida curatio ē qđ repellit eā ex calis exic
cātib⁹ spma cū medicis ad coitū vt pueniāt medicie
ad vasa. ¶ Et illi⁹ q̄ est ex acuitate spmatis curatio
est eq̄tio humoꝝ ꝛ ipoꝝ infrātio: p acceptionē eoꝝ q̄
sunt sicut lactuca ꝛ portulaca ꝛ semē eaꝝ ꝛ endiuia
ꝛ cucurbita ꝛ cucumeres ꝛ fruct⁹ ꝛ coriādrum humi
dum. ¶ Et empl'atio cū eis q̄ sunt sicut nenufar ꝛ mu
scū ꝛ cerata facta ex oleis fridis: ꝛ cū succo cāne hu
mide ꝛ cāphora bibita ꝛ linita. ¶ Et admistratio la
mine plūbi sup dorsum. Et pot⁹ aq̄ fride. ¶ Et dormi
re sup stratū lineū ꝛ q̄ sil'anꝭ ei. ¶ Et cibi de lētib⁹ et
portulaca. ¶ Et illi⁹ q̄ ē ex mltitudie gñōnis spmatꝫ
curatio ēt est infrātio vasoꝝ spmatis cū infridatiuis
q̄ diximꝰ. ¶ Et illi⁹ q̄ est ex fortitudine pruritus ꝛ bo
thor curatio est flōmia ꝛ reductio māei cal'e sol'one vē
tris ꝛ equatio ɔpl'onis. ꝛ epithimata infrāntia predi
cta ꝛ fortasse indiget narcoticis: ꝛ epithimata cū eis
que sunt sicut insquiamum al. ꝛ folia iusquiami ni. ꝛ
infusio in aqua frida valde. ¶ Et illius que ē ex ifla
tiuis curatio sunt ifrāntia cū est calitas vehemens
donec extinguaꝭ calitas iflatiua. Et exiccatiua cum
fortitudine. Et resolutiua vētositatū si est cū fridita
te vehemēti. Et euacuatio colere nigre coꝝ: si sunt
melancolici.

¶ De exiccatiuis frīs spermatis. Cap.xxviij.

Lentes ꝛ aq̄ eaꝝ ꝛ ppe decoctaꝝ cū semine ca
nabis lꝫ semē canabis sit calm ꝛ nenufar: ꝛ co
riādrū ꝛ semē portulace ꝛ succ⁹ cāne humide ꝛ aqua
lactis de quo extctū est butyꝝ vehemētis acetositatꝫ
ꝛ farina giādiū ꝛ acetū ꝛ se. canabis ꝛ se. lactuce. Et
fortasse abscindit spma q̄ñ multū vtiꝭ aliq̄s eo. et ex
oleis: oleū.n. miorat spma ꝛ ēpl'atio cū subtiliatiuis
ꝛ herba iusq̄ami ni. ꝛ iusq̄ami al. ꝛ reliq̄ q̄ ponuntur
sup testiculos ꝛ anū: ꝛ silr melōes cū cerusa ablutaꝛ
plūbo adusto ꝛ chimomea ꝛ aceto. Et iteꝝ ɔpositū
infridatiuū: semē lactuce ꝛ se. iusq̄ami albi ꝛ se. citro
li ꝛ se. ēdiuie ꝛ psiliū nō tritū ꝛ coriādrū siccum ꝛ ne
nufar exiccatum terantur omnia nisi psilium ꝛ fiat
ex eis suffuꝭ. ¶ Et de eis que experti sunt experimen
tatores est q̄ incessus nudis pedibus deijcit deside
rium coitus.

¶ De exiccatiuis spmatis calis. Cap.xix.

Aleū torrefactū ꝛ nō torrefactū ꝛ se. rute et se.
agnicasti ꝛ calamētū ꝛ euforbiuꝫ ꝛ andacocha
myrrha al. ꝛ ciminū. ¶ Et de ɔpositis diaciminū est
exiccatiuū spmatis valde: ꝛ si ille q̄ ē calefact⁹ sumat
ipm in potu cum aceto. ¶ Cōpositū aliud pincarū
excorticataꝝ frixaꝝ ꝛ bdellij amboꝝ añ.ʒ.x. balau
stiaꝝ ꝛ ro. amboꝝ añ.ʒ.v. se. ruthe.ʒ.vij. se. agnica
sti.ʒ.v. teranꝭ ꝛ cribellētur: ꝛ infectio in pineis ēt ē re
lique me^c ꝛ friquāꝭ vt frāgat de fortitudine earum
quā hñt sup coitū. ¶ Et iteꝝ aneti pōdus.ʒ.iij. se. la
ctuce ꝛ se. portulace amboꝝ Añ.ʒ.iiij. bibaꝭ cū aqua
lētium. ¶ Et iteꝝ se. ruthe ꝛ castorei ꝛ se. iusq̄ami al.
oium ptes eq̄les: cui⁹ dosis sit.ʒ.i. cuꝫ vino cōmixto.
¶ Et iteꝝ se. ruthe anisi āboꝝ Añ.ʒ.i. castorei iusq̄a
mi al. amboꝝ. Añ.ʒ.ij. ro. ru. ꝛ balaustiaꝝ āborum
Añ.ʒ.iij. teranꝭ ꝛ cribellenꝭ ꝛ sit dos.ʒ.ij. cū aq̄ frida
aut vino pmixto. ¶ Et iteꝝ radicis lilij pōd⁹.ʒ.ij. se.
ruthe.ʒ.iij. balaustiaꝝ.ʒ.v. sumaꝭ de eo pōd⁹.ʒ.ij. cū
oxymelle. et iteꝝ se. lactuce.ʒ.iij.ʃ. se. ruthe.ʒ.ij. ba
laustiaꝝ pōd⁹.ʒ.ij. seminis agnicasti.ʒ.i. ꝛ ē dosis vna.
¶ Et iteꝝ cōpositum calidum radicis canne sicce et
ozymi montani ꝛ myrrhe oium añ.ʒ.ij. euforbij.ʒ.ʃ.
se. ruthe ꝛ balaustie ꝛ agnicasti ꝛ sansuci ꝛ aggregē
tur oīa: ꝛ sit dosis eius pondus.ʒ.i. ¶ Et iteꝝ: radi
cis plāte nolate testiculus canis ꝛ se. canabis cāpe
stris amboꝝ añ. auꝭ. viij. se. agnicasti torrefacti auꝭ.
ij. seminis caulis aque auꝭ.i. ꝛ sit dosis quod bibiꝭ
toto auꝭ.i. cum vino nigro stiptico quod iam permi
miscuit aqua.

¶ De multitudie exuberatiōis spmatis ꝛ humoris
q̄ est ante vrinā ꝛ q̄ egrediꝭ post. Ca.xx.

Causa in hoc: aut ē in spmate: aut i vasis spma
tis: aut in renib⁹: aut in lacertis ɔseruātib⁹ ipꝫ:
aut in principijs. ¶ Et causa q̄ est in spermate. Aut
est multitudo ei⁹ ppter paucitatē coit⁹ ꝛ multitudi
nē acceptiōis gñantiū spma: q̄m mltiplicaꝭ: ꝛ grauanꝭ
eo vasa spmatis: indigēt motu expellēte ipm ex va
sis cū applicatiōe sua sup ipꝫ ꝛ pducit illō ad aptio
nē meat⁹ qui est expellēs sup̄fluitatem. Aut pp suaꝫ
tenuitatē

tenuitatē: q̄re resudat sicut resudat oē tenue: aut ꝑꝑ
suā acuitatē ⁊ mordicationē q̄re mordicat ⁊ ē necēuꝫ
nāe expellere ip̄m. ¶ Et cā q̄ ē in vasis sp̄matis: aut
ē debilitas retētiue: ꝑꝑ malitiā ꝯplōnis: aut ꝑꝑ vehe
mētiā ꝟtutꝭ expulsiue: aut ꝑꝑ egritudinē officialē ex
spasmo: aut tetano q̄ nec̄io facit mot⁹ extneos q̄re mo
uet expulsiua ꝑꝑ illō ⁊ expellit sp̄ma sicut ipsa expel
lit nociuū aliqō: queadmodū accit vōit⁹ cū aliq̄d no
cet stō ⁊ apō alterationē cibi. ¶ Et ad vltimū spasm⁹
ipse ē ꝓssor ⁊ expssor ⁊ eiiciēs. ¶ Et scias q̄ spasm⁹ mē
brū sp̄matꝭ ē solutiu⁹. ⁊ spasm⁹ lacerti ani ē retētiuus
q̄m lacert⁹ ani ē creat⁹ ad retinēdū: ⁊ ille ad expmen
dū. ¶ Aut ē mollificatio in eis: q̄re nō retinet ꝑꝑ dila
tatiōꝫ accidētē in meatib⁹. ¶ Cā ꝟo in lacerto ꝯforta
tiuo ē spasm⁹ iteꝝ ⁊ mollificatio. ¶ Sꝫ cā in renib⁹ ē
q̄m q̄nꝫ accit adipi coꝝ liq̄factio ex vehemētia deside
rij coit⁹ aut multitudine coit⁹ q̄re egredit ex coeūti
bus post vrinā ēt ex ea res plima pēdēs in pāno: ⁊ est
mala destruēs ꝟtutē ⁊ corp⁹. ¶ Cā āt in ꝑncipijs ē sic
si multiplicet cogitatio in coitu ⁊ audit⁹ suoꝝ ꝟboꝝ
aut accidat ei q̄ desiderat i nā coitū silr̄ꝫ illi. q̄re mo
uent ad oponē suā aliq̄ mō motu debili ⁊ emittit hu
morē añ vrinā: aut forti ⁊ ōscēdit sp̄ma. Et accit q̄nq̄
mulierib⁹ emissio hūoꝝ plimi añ vrinā ꝑꝑ mollifica
tionē oris mr̄icꝭ ⁊ ōbilitatē vasoꝝ sp̄matis eaꝝ ēt ꝑꝑ
has cās ꝓdictas.

¶ De signis. Ca.xxxj.

Illā i q̄ ē cā sp̄matꝭ mltitudo nō sequunt debili
tas ⁊ diminutio cū mltitudie coit⁹: nisi sit corp⁹
debile ⁊ vasa sp̄matis fortia: tūc eñ siḡt illud multi
tudo ei⁹ qō egredit ⁊ ei⁹ q̄litas cū ōbilitate adueniē
te corꝑi ex eo. ¶ Et illā q̄ ē ꝑꝑ tenuitatē ei⁹ siḡt tenui
tas sp̄matꝭ cū ꝓñtia. ¶ Et illa q̄ ē ꝑꝑ acuitatē ⁊ mor
dicationē ei⁹ sentit ip̄a egressiōe. Et q̄nq̄ ē cū ea ar
dor vrie ⁊ ē color ei⁹ ad citrinitatē decliuis: ⁊ siḡnt ip
sam cāe ꝓterite ex cibꝭ ⁊ motib⁹. Et illi⁹ q̄ ē cā debili
tatis i insīris ⁊ i ꝟtute sua retētiua signū ē q̄ ōscēdit
sine erectiōe: ⁊ silr̄ si ē illic mollificatio. Et cū illa q̄ ē
ex spasmo ē erectio: ⁊ silr̄ ē illa q̄ ē ex vehemētia ꝟtu
tis expl siue. Ampli⁹ mollificatiōi e spasmo addit siḡ.

¶ De cura. Cap.xxxij.

Minoret cib⁹ ⁊ fiat euātio ⁊ admīstrent ea q̄ dixi
mus de illis q̄ exiccāt sp̄ma ⁊ minorāt ip̄m: et q̄
diximus de illis q̄ tēperāt adustionē. Et iā dixim⁹ curā
spasmi ⁊ mollificatiōis ⁊ tu sciuisti eā. ¶ Cur̄tio aūt te
nuitatis ē cū eis in q̄b⁹ ē stipticitas ⁊ calefactio ꝑmix
tis cū exiccatiuis: ⁊ iā sciuisti ea: ⁊ cibis ingrossatiuis
sicut sunt pultes ⁊ triticū decoctū vt puls. Cōfortatio
aūt retētiue fit cū faciētib⁹ stipticitatē: q̄ tu iā sciuisti
potādo ⁊ liniēdo. ¶ Uirtutis ꝟo expulsiue sedatio fit
cū infrigidātib⁹ ⁊ stupefaciētib⁹ parūper. Et mēta q̄
dē est pharmacū nobile in igrossando sp̄ma ⁊ ꝯfortā
do vasa ei⁹ ad retinēdū ip̄m. ¶ Et in libris quorūdā
sunt cōposita retinentia exuberationeꝫ: sed timeo ex
plurimis eoꝝ q̄ addāt in spermate.

¶ De multitudine pollutionis. Ca.xxxiij.

Cause ei⁹ sunt cāe exuberatiōis: ⁊ mot⁹ sp̄matis
⁊ q̄nq̄ nō mouet nisi apō somnū. ⁊ ꝓpe cū dor
mit aliq̄s supra ceruicē ⁊ ſm modū quē iā peregim⁹
de cā eius. ¶ Et ei⁹ cura ē illa cura: ⁊ stricture lami
ne plumbi sup dorsum ē impressio magna: veꝝ q̄nq̄
nocet renibus: quare oportet vt attendatur hoc in eo
iterum: ⁊ similiter in lecto infrigidantia at dormire su
ꝑ folia salicis ⁊ similia.

¶ De paucitate sp̄matis: ⁊ exitu ei⁹ filoso. Ca.xxxiiij.

Est ꝑꝑ cās q̄ ꝯrie sunt causis exuberatiōis: ⁊ mul
tiplicat in laborātib⁹ ⁊ excitātib⁹. ¶ Et curatio
eius est curatio paucitatis coit⁹: ⁊ cura exit⁹ filosi est
illud qō humectat.

¶ De regimine ei⁹ quē ledit coit⁹. Ca.xxxv.

Opꝫ vt hmōi hō ꝑueniat ad ꝯfortādū stōm suum
⁊ ad hoc vt eius digō bona fiat cū eis q̄ bibunt.
⁊ epithimatib⁹ ⁊ emplīs ꝓdictis in ca° stōi vt ꝯtingat
ꝑ id succursus debilitatis accidētis ꝑ id qō euenit ex
coitu ꝑꝑ necessitatē, ⁊ cū medicis q̄ sunt ad corvtiles.
¶ Et administrent sup mēbra coit⁹ eius viri medicine
infrigidātes minorātes sperma ⁊ de illis q̄s dicem⁹.
⁊ bibāt infrigidātia ꝯria spermati. ¶ Et administren
tur in stratib⁹ ⁊ in vnctiōib⁹ ea q̄ faciūt hn̄tibus ꝑria
pismū: ⁊ dimittāt oīa q̄ gn̄ant sperma ⁊ assiduēt exer
citiū superioꝝ ꝑtiū corpoꝝ suoꝝ sicut est ꝑcussio alta
tab ⁊ sauliguet ⁊ eleuatio lapidis. ¶ Et opꝫ vt grada
tim ꝑueniāt in minoratiōe coitus. ⁊ q̄ñ coeūt in ꝑnci
pio noctis dimittāt ip̄m vno die aūt duobus diebus
vsq̄ ad horā somni noctis ante ip̄m aut post ip̄m: et
rectificent cibū in eo qō est inter illud ⁊ dormiāt post
coitū: deinde gradatim ꝑueniāt ad dimittendum nu
merum dierum quorū plurimum sit per occupatio
nem in ludicris. ¶ Et de cibis coꝝ qui succurrūt ip̄oꝝ
debilitatib⁹ ē pānis bon⁹ mūd⁹ infusus in vino bono.

¶ De regimine ei⁹ q̄ plimo vtit coitu ⁊ nocet eo ⁊ de
bilitat ip̄m: aut ledit visus ⁊ sensus eius ⁊ caput: aut
neruus ⁊ accidit ei tremor. Ca.xxxvj.

Opꝫ vt administrent calefactio ⁊ humectatio cuꝫ
cibis bonis quoꝝ paucū nutrit plurimuꝫ ⁊ cum
balneationibus. ⁊ aromaticis: ⁊ regimine ⁊ facere vt
ipsi dormiāt ⁊ quiescāt ⁊ letari in ludis qui letificant
¶ Et lac quidē ouinū ⁊ vaccinū est vehementis iuua
menti ad confortandū cū sumitur de eo in ieiunio: et
cū quātitate qua digeratur ⁊ dormiat super ip̄m. Et
opꝫ vt administretur exercitiū preparationis. ¶ Et q̄ñ
administratur mitridatū ⁊ diamuscū cū superfluita
te in humectatione viuificat. ¶ Quod si appareat de
bilitas visus: tunc causa ei⁹ est cerebrū: quare opꝫ vt
assiduet inūctionē capitis sui cū eis que sunt sic̄ oleū
vio. ⁊ fiat caputpurgiū cū eo: aut distillet in aurem. ⁊
vtatur introitu aque dulcis. et aperiat visum suū i ea
¶ Si aūt accidat tremor ex ea tunc si materia fuerit
plurima humida soluatur cū eis que sunt sicut pul
pa colloq̄ntide: aut cucumere asinino et cētaurea. et
post illud curet virga cū vnguentis fortibus in q̄bus
sint muschū et ambra et been cū oleo de costo. et nar
dino et d̄ lilio et oleo d̄ ciperis et almahaleb et oleo
de sauina et omni oleo calido in quo est stipticitas.
¶ Et si non fuerit materia curetur cū vnguentis tre
moris. ¶ Et quando accidit ei post ipsum tremor su
mat in potu opoponacum in aqua sansuci et cassiefi
stule ſm quantitatem quam tolerat. et aque sansuci
sit quantitas. ℥.i.

¶ De multitudine erectionis absq̄ desiderio et de
priapismo. Cap.xxxvij.

CAusa ppinq̃ multitudinis tẽsiõis virge vt chorda ẽ multitudo vẽtositatis grosse in ptib⁹ membroꝝ coit⁹. Aut eñ ẽ multitudo h⁹ cãe vẽtose in ipso neruo ꝯcauo: aut ẽ supueniẽs eisex arterijs aut vasis spmatis: aut sunt due res sil. ¶ Et mã q̃ dẽ h⁹ vẽtositatis ẽ hũiditas plima. ꝛ efficiẽs ipam ẽ calitas pauca. ꝛ hec mã: aut ẽ resudãs fixa in vasis spmatis ꝛ i eo vbi gñat: aut nõ resudãs. Qualitercũqꝫ igit̃ sit si ptẽditur hec vẽtositas ꝛ ṽt⁹ ei⁹: tũc aut ẽ pp frig⁹ ei⁹: aut pp ipsi⁹ grossitudinẽ. ¶ Et qñ adiuuat mãlẽ cãm et efficiẽtẽ ꝛ cãs instrũales. vbi gra. vt sit in cute ṽge ꝛ q̃ sequunt̃ ipaꝫ spissitudo ꝓhibẽs resolõnẽ: aut ẽ dilatatio orificioꝝ vẽaꝝ veniẽtiũ ad eã: sicut accit ei cui⁹ coit⁹ plim⁹ fit vehemẽs: ꝛ ei q̃ dimittit coitũ ad tps q̃re mouet̃ in ea spma ꝛ vẽtositas cũ fortitudine: ꝛ qñ ꝯuenit ad ꝓapismũ. ¶ Et qñqꝫ adiuuãt oĩa illa cãe ꝓcedẽtes: aut ex cibis calis acutis aut isflatiuis sic̃ sunt cicer ꝛ vua ꝛ vitell⁹ oui ꝛ illa q̃ aggregãt vtrãqꝫ rẽ sic̃ eruca. Et illõ cui inest ꝓpetas gñandi spma sic̃ vinũ nouũ. Aut ex dispõnib⁹ ꝛ figuris sic̃ ẽ multitudo dormitiõis sup collũ. q̃re liq̃faciẽdo ꝯuertit̃ spma in vẽtositate. Aut strictura anchaꝝ cuꝫ cingulis de corigijs aut isitiis: q̃re dilatant̃ orificia venaꝝ. ¶ Priapismus ṽo ẽ si ꝯforteẽ aliq̃ haꝝ cãꝝ ꝛ fortis fiat erectio ꝛ pmaneat ꝛ tẽdat̃ ṽga vt chorda q̃uis nõ sit desideriũ ne necessitas ꝛ p⁹ pfectionẽ necẽitatis: ꝛ qñ icipit magnificari ꝛ augmẽtari aut ꝓlõgari pp illõ qõ effundit̃ ad ipaꝫ de materijs plib⁹. ¶ Et plimũ cãꝝ ei⁹ ẽ amor et hoc nomẽ pmutat̃ ad hãc egritudinẽ ex forma formatiõis erecte ṽge q̃ ludũt q̃dã. ¶ Et h⁹ accñs cũ nõ curat̃ fortasse ꝯuẽit ad tetanũ vasoꝝ spmatis: ꝛ accidit apa calm cũ eo ꝛ iterficit.

¶ De signis. Ca.xxxviij.

TUsta sup plima signa q̃ numerauim⁹ cũ tua reuersiõe ad illõ qõ accepisti vsqꝫ ad hũc finẽ expñ cipijs. ¶ Et sciãs q̃ si fuerit vẽtositas gñata i istis in ipa ṽga erit illic tremor ṽge añcedẽs plimũ: ꝛ si non fuerit ita tũc cã in ipso est pp virgã ad quã iã ꝯuenit ex arterijs san. vasoꝝ spermatis.

¶ De cura. Cap.xxxix.

CUratio tẽsiõis vt chorde assidua ẽ admistratio eoꝝ q̃ dicem⁹ de ꝓhibẽtib⁹ isflatiõꝫ ex ebibitis ꝛ epithimatib⁹. ¶ Canõ ṽo curatiõis ꝓapismi ẽ cũo cũ võitu ꝛ flõmis: absqꝫ vẽtris solõne oĩno ppea q̃ timetur q̃ vẽtris solõ descẽdere faciat mãs desup. Et pp illõ oꝫ vt sit exercitiũ mẽbroꝝ supioꝝ ludẽdo cuꝫ talub ꝛ silib⁹. ¶ Et dimittat̃ coit⁹ nisi pp necessitatẽ ei⁹ ne eueniat nocu^{m} aliqõ ex nocumẽtis dimissiõis ipsius: deinde infrigidatio in aq̃ ꝛ in stratib⁹ rosaceis ꝛ de salicib⁹ ꝛ cũ epithimatib⁹ ꝛ ceratarijs fortis infrigidatiõis pdictis. Et administret̃ lamina plũbi super pectinẽ ꝛ ebibita infrigidãtia ꝛ nenufar ꝛ cãphora: ꝛ lactuca: excusatio plurima ẽ. Et in eo qõ est inter illa ꝛ post minoratiõnẽ mãei vẽtositatis oꝫ vt administretur qõ subtiliet sine calefactiõe vehemẽti sicut sunt embroce camomelline ꝛ de agno casto. ¶ Et administrent̃ tunc ea q̃ sunt sicut vinũ ꝛ se. agnicasti ꝛ silia. postq̃ diuidit̃ mã ꝛ bibat tunc vinũ albũ tenue. ¶ Et opꝫ vt dimittat coitũ oĩno ꝛ cogitationẽ in eo ꝛ ꝯsideratiõnẽ ad illõ qõ mouet desideriũ: nisi ille cui accit priapisim⁹ pp dimissionẽ coitus oĩno fm q̃ dixim⁹ tũc eñ cura eius est coit⁹ ꝛ nutriat̃ cũ eis que sũt sicut lẽtes ꝛ q̃ currũt cursu earum ꝛ nõ multum vtat̃ acetosis: ipsa eñ quãdoqꝫ inflant.

¶ De alacuoth. Cap.xl.

ALacuoth est ille qui cũ coit eijcit stercus suum cum spermatis sit descẽsio ꝛ nõ regit anũ suum ꝛ super plures eorum dominat̃ desiderium valde ꝛ multiplicatur in eis delectatio: ꝛ mollificãtur valde ꝓpter resolutionẽ spirituum eoꝝ ꝛ plurimi ipsoꝝ sũt mollium corporum.

¶ De regimine eius. Cap.xlj.

OPꝫ vt admistrent̃ vnguẽta ꝛ ẽpla stiptica ꝯfortãtia lacertos vt se. agnicasti ꝛ silia. ꝛ fiat inunctio cũ eis q̃ sunt sicut oleũ nardinũ ꝓpe ꝛ oleũ de cupsso ꝛ oleũ de sauina. ¶ Unguẽtũ bonũ. Sumãtur oleuꝫ de cydonijs ꝛ oleũ de alcãna ꝛ terãtur lzarabe ꝛ acacia ꝛ liliũ siccũ ꝛ fiat ex eis ꝛ oleo de cydonijs ꝛ alcãna vnguẽtũ ꝛ admistret̃ assidue sup lacertũ ani. ¶ Et fiãt ex eis suppositoria retẽtiua ꝛ ꝓpe in tpe corrosi cut si supponat̃ collyriũ ex remisch ꝛ gallis ꝛ balaustijs ꝛ thure. Et iterꝫ suppõat̃ collyriũ ex oleis stipticis. ¶ At ṽo qõ dr̃ de bõitate ciboꝝ eoꝝ ꝛ regimie ciboꝝ ipoꝝ ꝛ subtiliatiõe eoꝝ ẽ res q̃ nõ hꝫ in hac intẽtiõe nisi itelligat̃ de cibis stipticis q̃b⁹ cibãtur. Et silr in clysterib⁹ pinguib⁹ infrigidãtib⁹ q̃ dicunt̃ nõ ẽ vtilitas apõ me. ¶ Immo oꝫ vt intẽdat̃ in eis q̃ dixim⁹: ꝛ vt intẽdat̃ ad frãgẽdũ acuitatẽ stõrũ eoꝝ: ꝛ ꝯfortandũ corda: ꝛ cerebra ipsoꝝ.

¶ De aluminati. Ca.xlij.

ALuminati fm veritatẽ ẽ egritudo accidens ei q̃ ꝯsuescit vt sup eũ iaceãt hoies: ꝛ hꝫ desiderium plimũ: ꝛ ẽ in ipso spma plimũ nõ motũ: ꝛ cor ei⁹ ẽ debile. ꝛ ei⁹ erectio debilis in radice: aut debilitat̃ nunc ꝛ fuit iã assuet⁹ coitu: q̃re affectat ipm ꝛ nõ põt super ipꝫ: aut põt sup ipꝫ potẽtia meditatiua q̃re desiderat vt videat coitũ currẽtẽ iter duos. ꝛ ꝓpinquior ẽ ille q̃ ẽ cũ eo: tũc eñ mouet̃ desideriũ eius. q̃ si emittat spma qñ cũ eo aliq̃s coit: aut egredit̃ cũ eo mẽbrũ suũ tũc oꝫ ꝓficere desideriũ suũ. ¶ Est eñ q̃dã secta eoꝝ quoꝝ desideriũ nõ erigit̃ ꝛ mouet̃ nisi qñ cũ eis coit: ꝛ tũc aduenit eis delectatio emissiois spmatis sine cũ opõne illi⁹ siue absqꝫ effcũ. ¶ Et secta eoꝝ ẽ q̃ qñ cuꝫ eis coit̃ nõ emittũt spma tũc imo declinãt ad hoc vt coeãt cũ alijs ꝛ sunt in veritate ꝓstrate anime ꝛ maligne nãe ꝛ male cõsuetudinis ꝛ complexionis muliebris. ¶ Et qñqꝫ sunt membra eorum magis sustinentia q̃ mẽbra viroꝝ. ¶ Et sciãs q̃ oĩa q̃ dicunt̃ preter ista vana sunt. ¶ Et stulti hoies sunt qui volunt eos curare. Nã initiũ egritudinis eoꝝ meditatiuum ẽ nõ naturale. Si ṽo cõfert cura ei⁹ tunc est illud qõ frangit desideriũ eoꝝ ex tristitia ꝛ fame ꝛ vigilijs ꝛ carcere ꝛ ꝑcussione. ¶ Et dixerũt q̃dã q̃ causa aluminati ẽ q̃ neruus sensibilitatis q̃ venit ad virgam ramificatur in illis in duos ramos quorum subtilis radici virge cõtinuãtur ꝛ grossus declinat ad caput virge: q̃re indiget ille qui tenuis ẽ fricatione vehementi donec sentiat quare spargitur sup ipsũ hominẽ: et tũc aduenit ei explementum libidinis. et hec res est sicut illud quod remotum est. ¶ Et prima est super quam est

unitēdū: ⁊ additū est ex quibusdā q̄bus est scientie pars ⁊ in arte maligna itroitus: ⁊ verificata sunt verba oium illoꝝ super illud qđ dixerunt.

¶ De hermaphrodito. Cap. xliij.

Illi q̄ est hermaphroditus nō est mēbꝛū viri neq; mēbrum mulieris. Et de illis est q̄ hꝫ vtrūq;: sed vnum eoꝝ est occultius ⁊ debilius ⁊ aliđ est ecōtrario ⁊ descendit sperma ex vno eorum absq; alio. Et de illis est in quo ambo sunt equalia. ¶ Et peruenit ad me q̄ de illis est q̄ agit ⁊ patiatur sed parū verificat hoc. ¶ Et multotiens curantur per incisionē mēbri occultioris ⁊ regimen vulneris eius.

¶ De excusatiōe medici i illis q̄ docet đ delectatiōe ⁊ coāgustatiōe receptricis ⁊ calefactiōe ei⁹. C. xliiij.

Non est turpe medico cū loquit̄ de magnificatione virge: ⁊ coangustatiōe receptricis: ⁊ delectatione mulieris. Et illud ideo: qm̄ sunt ex causis q̄bus peruenitur ad gñationem. ¶ Multotiēs .n. est paruitas virge cā vt nō delectet̄ ea mulier qm̄ diuersa est ab ea qua assueta est: quare nō emittit sperma ⁊ qñ non emittit sperma nō fit filius. Et qñq; ē illud cā vt fugiat a suo pari ⁊ querat aliū. ¶ Et silr̄ qñ ipa nō est angusta nō cōuenit ei suus par. Et ipsa iterū nō cōuenit par. ⁊ indiget vnusquisq; eoꝝ permutatiōe. ¶ Et silr̄ delectatio vocat ad emissionē spermatis festinaꝫ. Mulieres .n. ꝑ plim tardant in emittēdo sperma ⁊ remanēt nō cōplentes desideriū suum: qr̄ non fit gñatio. ¶ Et iteꝝ ipse remanēt fm̄ desideriū suū: qr̄ ille que ex ipsis nō custodiunt̄ mittunt in illa dispōne super seipsas quē inueniunt. Et ꝓp hāc cāꝫ redeunt ad fricationem vt perficiant in eo quod est inter eas cōplementum voluptatis.

¶ De delectando viros ⁊ mulieres. Capi. xlv.

De illis q̄ delectant eos vtrosq;: simul est saliua ei⁹ q̄ sumit in ore suo altit ⁊ saliua cubebe ⁊ mel embricoꝝ: ⁊ mel cū quo ꝯficit̄ scamonea ⁊ .ʒ3. ⁊ pip cū melle. ¶ Et si vtat̄ linimēto ꝓprie super medietateꝫ postremam virge non est magnum iuuamentuꝫ in vsu illius: facit .n. delectationē in capite virge solū.

¶ De magnificantibus virgam. Capi. xlvi.

Magnificat ipsam fricatio cum adipibus ⁊ oleis calidis post pānum asperū ⁊ effusionē gummi lactis sup ipam ꝓpue lactis ouini; deinde adherētia piscis sup ipsam vt attrahat san. ⁊ retineat viscositate sua: ⁊ coagulet sua pinguedine. Et fiat assiduatio i istis in duabus extremitatibus diei. ¶ Et scietur q̄ qualiter fiat piscis adherentia in sermone nostro q̄ est in fen. in q̄ est decoratio sunt scietur impinguatio mēbroꝝ. ¶ Et de illis q̄ faciūt illud sunt sanguisuge cū ericcātur ⁊ linit̄ cuꝫ eis. ⁊ lūbrici terrestres ⁊ allebleb ⁊ ē spēs volubilis q̄ hꝫ lac: ⁊ aq̄ albedarungi. ¶ Sumātur sanguisuge: ⁊ ponant̄ in luto in q̄ est aq̄ caꝝ ⁊ dimittant̄ hebdomada vna. ⁊ qđ est. š. donec ericcentur: ⁊ deinde terant̄ ⁊ liniatur cū eis.

¶ De constringentibus vuluam. Cap. xlvij.

Sumant̄ xiloaloes ⁊ cipi ⁊ enula ⁊ gariofili ⁊ ramich ⁊ paꝝ muschi: ⁊ terant̄ sola ⁊ inuoluātur in lana infusa i mesus ⁊ supponant̄. ¶ Et iteꝝ galle immature spiora sqnāti cribellēt cribro subtili ⁊ supponantur cum pāno infuso in vino vice vna post aliaꝫ facit .n. illđ redire ꝟginitatē ꝯstrigēdo. ¶ Et iteꝝ cortic. pini ꝯtritoꝝ ptes .iiij. alumis ptes .ij. cipi p9. i. decoqͥt̄ cū vino odorifero ⁊ madefiat i ipo pān⁹ lini ⁊ supponat̄. et oꝫ vt ꝯseruet̄ i vase obtuso capite ad mistret̄ de eo vna vice post aliā; ē .n. bonū valde.

¶ De calefaciētib⁹ receptricē. Cap. xlviij.

Feruēat musch⁹ ⁊ galia ⁊ croc⁹ i vio odorifero i quo iundat̄ pān⁹ lini ⁊ ibibat̄ ⁊ admistret̄: est enim redolere faciens ⁊ cordumēi est mirabilis, valde in hoc.

¶ Tractat⁹ scđs đ dispōnib⁹ hoꝝ mēbroꝝ. s. đ illis q̄ ꝑtinnant̄ cū coitu. ¶ De apātib⁹ testiculoꝝ callis ⁊ q̄ đ eis approximant̄ ano. Ca. i.

Apostema qñꝫ fit i ipo testiculo ⁊ qñꝫ fit i osseo. Et illu⁹ qđ fit i osseo tact⁹ polis ē et cognscit̄ di ipō duritiei ei⁹ et lenitatis ei⁹ ⁊ color ipsi⁹. Et i illo qđ fit i testiculo ē illđ difficile et sentit̄ illđ ipo erñte iter osseū. Et qñꝫ ē cū eo fe. ē .n. mēbꝝ nobile ꝯiuatū cū corde. Et multotiēs q̄dē cadit osseū: deide redit et remanēt ambo testiculi suspēsi: deinde nascit̄ osseū et icarnat̄ et creat̄ ibi cistis dura nō sic erat pri⁹. ¶ Et mltotiēs corrodit̄ testiculus: qr̄ idiget vt crastatō fiat necio vt nō pābulet corrosio. ¶ Et multotiēs delet̄ apā testiculi ꝑ tussim accidētē: qr̄ ꝑmutat̄ mā ad ptē pectoꝛ. ¶ De cura. ij.

Oportet vt fiat flōmia ⁊ soluat̄ mā ⁊ ꝓpe cū eis q̄ admistrant̄ desubt⁹. Nā cū admistrēt̄ suppositoria ꝯfert magnifice et attrahit̄ mā ad anū. ¶ Et qñꝫ necēū ēvt post flōmiā vene man⁹ scđo fiat flōmia de saphena. Et oꝫ vt attēdat̄ lat⁹ doloris et fiat flōmia ex latere ei⁹. Et si fuerit i vtrisq; testiculis fit̄ accipiat̄ qđ necē ē accipe de san. ex vtrisq; manib⁹ silr̄. ¶ Et oꝫ vt alleuiet̄ cib⁹. Et dimittat carnē: et q̄ fiunt ei filia. Et regat̄ regimīe subtili. ℞ Et admistret̄ i primis sup mēbrū pān⁹ ibibit⁹ i aceto ⁊ aq̄ ro. ⁊ mucillaginib⁹ ⁊ succis frig isrātis. Et cū icipit augmētari admistrent̄ h⁹i epithimata et ēpla. ℞ Sumat̄ aq̄ solatri et aq̄ cucurbite: et aq̄ canne hūide ꝓpie: et aqua ēdiuie et farīa ordei et fabaꝝ et aliqͥtulū croci ⁊ olꝫ ro. ℞ Et iteꝝ: folia alkekēgi et farīa ordei et lētium. ℞ Et iteꝝ folia cāne et farie fabaꝝ et oleū ro. ℞ Et đ eis q̄ nos expti sum⁹ iteꝝ ē vt sumant̄ alkekēgi ⁊ farina ordei et farina lētiū et farina fabaꝝ et violaꝝ tritaꝝ ptes eq̄les ignīant̄ et emplastrent̄ cuꝫ eis. ℞ Et si venerint caliditas et dolor supfini ē necium vt misceant̄ cum repcussiuis sicut sunt folia iusq̄ami albi. Et si fuerit in eo durities aliq̄: aut ptransierit termīnū ꝑncipij manifeste tūc oportebit vt regat̄ cū eis i q̄bus est maturatio. ℞ Et ꝓpinquius maturantiū ex scđu ꝑncipiū est farina fabaꝝ et camomilla et altea et mucillago se. lini et rob. et iteꝝ farīa ordei cū aq̄ ⁊ melle. ℞ Et iteꝝ folia caulis cū farina ordei et vitellis ouoꝝ et oleo ro. ¶ Cū aūt indiget resolōne ꝯstat ang^m đ exptis bonis sūt passule enucleate ⁊ cyminū que terant̄ et fiat ex eis emplm cum vino: aut folia caulis et fenugreci decocta. aut farina fabaꝝ ⁊ passe pingues enucleate et ciminū decoqͥtur totū i vino cōmixto et leniat̄: aut farina ordei cum stercore vaccino ifusa in aceto cū modico cāphore: ⁊ aliquātulo

aque solatri: aut cinis papyri silvestris ꝛ altea eq̄lr cōficiant cū aceto. ¶ Et cinis caulis cū albumie oui aut vitello ei⁹. ℞ Aut radix cucumeris agrestis cum vino mellis cū farina radicis lilij trita sic vnguētuȝ. ℞ Aut passulaꝝ mūdataꝝ. v. ǧnoꝝ viridium elixato rū. i. ꝛ. ʒ. cymini. i. caulis. vij. glutinis pini. iij. ꝯficiant cū melle. ¶ Et iteꝝ ad apāta cū vlcerib⁹ scoria argē ti decoq̄t cū oleo donec fiat ei spissitudo: deiñ pōat sup eā cera ꝛ gūma pini ꝛ reponat. ¶ Et iteꝝ alkali bat ꝛ āmoniacū eq̄lr olei ð lilio butyri vaccini q̄ꝛtū sufficit ¶ Et iteꝝ radix lactuce cū sauic. ℞ Et iteꝝ fe nugrecū ꝛ se. lini cū aq̄ cepe. ¶ Et iteꝝ fex vini antiq̄ cū sauic. ¶ Et iteꝝ ea q̄ diximꝰ in ca° frōꝝ. ¶ Et iteꝝ forte ad apā qð idiget maturatiōe ꝛ ad frm̄ ꝛ vētosi tatē i testicl'o. Sumat ciceꝛ nigri ꝛ staphisagria am boꝝ. añ. ʒs. i. scorpiōis adusti ʒs. i. ēplet cū ea: ꝛ pa rū isusiōis olei sābacini i ꝟga ē iuuatiuū ad illð: ꝛ ad fridū ꝓpe: ꝛ suspēsio rubee tincture sup ipȝ. ¶ Et qñ apā ē dubellati tunc de illo qð bonū ē: est vt fiat aptio apō osseū ꝛ nō ꝯcedit vt apiat illð qð seq̄t anū: q͛ qñ q̄ꝫ fit fistula mala: imo oꝫ vt assiduet positio farie rizi ꝯfecte cū aq̄ sup ipȝ vt ꝓhibeat aptiōeȝ eiꝰ. ¶ Et i fi ne eiꝰ iniiciat i ꝟga muschus cū oleo sābacio ꝛ ē vlti mū aut oleū sambacinū aliq̄tiēs ē. n. cura sufficiens.

¶ De cura apātis frigidis in testiculis. Capi. iij.

Multotiēs accidūt i eis ista apāta i dispōne cace sie ꝛ ydropisis quoꝝ curatiōes sūt maturatiua ꝑdicta i apāte cal'o. de q̄bꝰ sunt farla fabaꝝ ꝛ farla fenugre. cū triplicato. ¶ Et iteꝝ cauliuȝ. ℳ. i. ficꝰ. v. nūero. decoquant i aq̄ donec dissoluant ꝛ fiat cū eis emplm̄. ¶ Et fortiꝰ illo ē vt sumant farla ciceris ꝛ fa rina fabaꝝ ꝛ cyminū ꝛ adeps renū ꝛ camōilla ꝛ mel lilotū ꝛ cera ꝛ fiat ex eis vnguētū. ¶ Et iteꝝ bdelliuȝ dissoluat in rob ꝛ admistret ꝛ distillet sambacinū in ꝟgā aliq̄tiēs: qm̄ ē mirabil'. ℞ Et sumāt mastix ꝛ an zarut ꝛ isundāt ī vio ꝛ oleo sābacio ꝛ liniāt sup ouū. ℞ Et oleū ð keruа efficax ē i apātibꝰ testiculoꝝ aut distillēt i ꝟgā muscꝰ cū oleo sābacio qm̄ est vltimuȝ.

¶ De cura apātis duri i testiculis. Capi. iiij.

Sumant ficuū ꝛ adipis anatꝭ āboꝝ añ. ʒs. i. fo lioꝝ oliue ꝛ folioꝝ cupssi ꝛ āmoniaci oīum añ. ʒs. 5. aggregēt cū vio ꝛ butyro vaccio. ¶ Et iteꝝ fo lia caul' cū farla ordei ꝛ vitell' ouoꝝ ꝛ oleo. ¶ Et iteꝝ colcotar ꝛ ysopi hūide ꝛ cere ꝛ olei ro. ꝛ medulle cru ris cerui ꝛ folioꝝ rubi oīuȝ ptes eq̄les: fiat ex eis lini mētū. ¶ Et iteꝝ: sumāt bdelliū ꝛ āmoniacū ꝛ dissol uant i triplicato ꝛ aggregēt cum pauca farla fabaꝝ ꝛ ol'o. ¶ Et iteꝝ curatio bōa expta ad illð: sumat fur fur ꝛ idesinēter terat ꝛ cribellet i cribro tenui: donec cribellatū sit ꝛ resoluat āmoniacū cū oxymelle ꝛ ꝯfi ciat cū eo ꝛ iuiscet loco dū tēpatū tenet calorē ꝛ rei teret sup ipȝ assidue: ē. n. ꝯferēs ol duritiei. ¶ Et iteꝝ aliud ꝯferēs duritiei: sumāt camomilla ꝛ fenugrecū ꝛ assa ꝛ fabe ꝛ butyꝝ ꝛ ꝯgelatū vue ꝛ dactili discocti ꝛ fiat cū eis ēplȝ. ¶ Et iteꝝ: cleꝛ oīuū dactiloꝝ adu stoꝝ ptes. ij. altee ʒs. i. terant ꝛ ꝑmisceāt cū aceto ꝛ fiat cū eis emplm̄.

De acrai ꝛ arsacō. Cap. v.

Hec est egritudo frā ꝛ est in mulierbꝰ plus ꝛ est titillatio ꝟge i viris ꝛ in ore matricis mulierū ꝛ tensio accñs in vasis spermatis ꝛ mollificatis ꝛ mol lificatio et tetanꝰ et spasmꝰ ipoꝝ et tunc inflat vēter egri cū sudore frigido.

¶ De cura. Ca. vi.

Quando hec egritudo appꝫet oꝫ vt fiat flōmia et vētosatio. et mittant sanguisuge. deide fiat vē tris solō: nō semel subito: q͛ descēdat aliq̄d ad mem bra isirma: sȝ paulatim cū facilitate. ¶ Et illð fiat cū eis q̄ sunt sicut aq̄ volubilis cū cassiafistula: et aqua sicle: et aq̄ solatri cū cassiafi. et cū iurib⁹ oleꝝ frōꝝ le niētiū nām. Et sūt sicut illð qð fit ð spinachijs et de attriplicibꝰ et q̄ sūt silia. ¶ Et fiat disterizatio ex se uestē et prunis: ꝛ altea sicla et siracost: et attriplicibꝰ et q̄ sūt illis silia. et ꝑueniat ad vltimū i epithimati bus fridis valde et infridātibꝰ sup mēbra coitꝰ et sup dorsuȝ sicut illð qð fit de iusq̄amo ni. et chimolea et oibus q̄ sciuisti i priapismo cal'o in apātibus testicu loꝝ calidis. ¶ Et radix q̄ð nenufaris et radix lilij sūt cōuenientes ad hanc egritudinem.

¶ De dolorib⁹ testiculorū et virge. Capi. vij.

Fit ex malitia cōpl'onis diuerse frē et cal'e et ex vētositate: et ex apostemate: et ex ꝑcussiōe. et ex casu sup ventrē.

¶ De signis. Cap. viij.

Cum ē ex malitia cōpl'onis non ē illic tēsio vehe mēs et cognitio cōpl'onis ē cū sensu et est calidꝰ inflāmatus et frigidus stupefactus et nō est plurimꝰ. ¶ Et cū ventoso est tensio et permutatio sine graue dine. et cū illis reliq̄s sūt cause eoꝝ et signa ipsoꝛuȝ.

¶ De cura. Capitulum. ix.

Magnifice sūt ex eis q̄ dicta sūt i calefactiōe testi culoꝝ et infridatiōe eorū et curatiōe apātū eo rū et resol'one vētositatꝭ ipoꝛū. ¶ Et qñ frigꝰ ē vehe mēs: tūc cura eiꝰ ē oleū ð keruа i q̄ dissolutū sit eufor biū et si vehemētior sit iflāmatio et adustio. tūc cura eiꝰ ē cū succis infridātibꝰ i q̄bꝰ positū sit aliq̄d thurꝭ et opij. In scō āt a ꝑcussiōe aut cāu oꝫ vt fiat flōmia et alliiat mēbrū cū ifridātibꝰ repcussiuis absq̄ stipti citate vehemēti. q͛ dolorē faciāt. imo fit cū eis ꝟtus lēitiua sicut sūt oliue et nenufar et cucurbita et silia. deinde pꝰ illð admistrēt mucilago altee et camōilla et silia. ¶ Et iterū gūmi pini ꝛ myrrha cū aq̄ frā ꝛ se. lini ꝯfectū cū aq̄ frā. ꝛ butyꝝ ꝛ gluten albat eq̄liter.

¶ De magnitudine testiculoꝝ. Cap. x.

Accidit testiculis vt magnificēt nō fȝ semitā apā tiōis. sȝ. fȝ semitā ipinguatiōis ꝛ teneritudis si cut accit māmillis.

¶ De cura. Capi. xi.

Curat cū medicis ifridātibꝰ q̄dꝰ curant māmille ꝟginū stātes vt nō cadāt: sic ē epithima cū ius q̄amo ni. ꝛ iusq̄amo al. Et oi qð debilitat ꝟtutē nutri tiuā ꝛ fricatura plūbi ꝯfricati adiuicē cū aq̄ coriādri hūidi: ꝛ ꝯfricatio cotis ꝛ lapidis molēdini. ℞ Et ð illis q̄ ꝯferūt ad illð et tēpat ipāȝ ē vt assiduet iniectio sam bacini in virgam.

¶ De eleuatiōe testiculi ex pte eius. Cap. xij.

Quādoq̄ȝ accit testiculo vt corruget ꝛ minoret ꝑ pter dnūi ꝯplonis frē ꝛ debilitatē. ¶ Et qñȝ oc cultat ꝛ eleuat ad mirach vētrꝭ: ita vt difficultas fiat vrie ꝛ dolor fiat cū mingit ꝛ accit distillatio eiꝰ.

¶ De cura. Cap. xiij.

Curet cū vnctionibꝰ ꝛ emplis calefacientibꝰ con fortātibꝰ attractiuis q̄ diximus in. c. erectionis. ¶ Et qñ occultatur et fugit: tunc cura est assiduatio

balneationū ꝛ tinaꝝ ꝯtinuaꝝ. Et qn̄ȝ ē necīū fȝ qꝺ ſcri pſcrūt antiq̄ vt itromittāt opiū i ꝟgā et ſufflet donec corp⁹ ei⁹ ſubtilietꝛ et deſcēdat teſticul⁹.

¶ De varicib⁹ oſſei et duritiei eius. Ca. xiiij.

Quādoqꝫ apparēt ſup oſſeuȝ et q̄ ſequunt ipȝ varices inuolute plime i q̄b⁹ qn̄ȝ coartat vētoſitas et frequēs fit titillatio ſup eas: et multotiēs gn̄at ſup eas apa duꝝ qꝺ ē de gn̄e apatū froꝝ. Et plimū qꝺ accidit i latere ſiniſtro pp debilitatē ipſi⁹: qm̄ hȝ venaȝ additā ad quā effundunt mae.

¶ De cura. Cap. xv.

Cura eius eſt cura apoſtematū durorum.

¶ De mollificatiōe oſſei. Capit. xvi.

Quādoqꝫ plōgat oſſeū et mollificat plōgando et fit in eo res feda. ¶ De cura. Ca. xvii.

Oportet vt ei⁹ embrocatio aſſiduet cū infridāntibus ſtipticitatē faciētib⁹ et empletur cum eis et minoret coitus. ¶ Et de medicis ſunt q̄dam qui incidūt ptē oſſei ꝛ ſupfluitatē ipſi⁹ ꝛ ſumunt reſiduum vt equet eius quātitas. Sȝ meli⁹ ē ꝛ magis cōſeruat vt ſuat in pimis: deide abſcindat ſupfluū.

¶ De ramice ꝛ ruptura. Cap. xviij.

Ego poſtpoſui ramici ꝛ rupture ca^mi q̄ inuenient i fine tractatuū q̄ ſunt hui⁹ libri tertij.

¶ De corrugatiōe teſticuloꝝ. Ca. xix.

Fit illꝺ cā frigoris vehemētis: aut caſus ꝟtutis accidētis in ſignis malis hn̄tib⁹ egritudines acutas ꝛ ego dicā ea illic.

¶ De vlcerib⁹ teſticuloꝝ ꝛ ꝟge i locis ani. Ca. xx.

Cum vlcera accidūt i iſtis locis ſūt mala ābulatiua: qm̄ mēbra iſta ſūt fȝ formā ad q̄ꝝ ptes feſtinat putrefactio: qm̄ ſt ꝓtecta ab aere ꝛ ꝺcliuia ad caliditatē hūiditatē ꝛ approximāt meatib⁹ ſupfluitatū ꝛ aſſimilant q̄dāmō vlcerib⁹ viſceꝝ ꝛ oris. Et coꝝ deteriora ſūt illa q̄ ſūt i lacerto q̄ ē i radice ꝟge ꝛ i ano. Et illꝺ iō qm̄ idigēt exiccatiōe forti ꝛ ſenſ⁹ coꝝ cū h⁹ ē vehemēs. Et fortaſſe necīū ē abſcindere ꝟgā ipam cū ſup ipaȝ putrefiūt vlcera ꝛ ꝑambulāt.

¶ De cura. Ca. xxi.

Ulcera q̄ ſunt ſup caput ꝟge indigēt eis q̄ ſūt vehementioris exiccatiōis q̄ꝫ ſint ea q̄b⁹ idigēt facta ſup ꝑputiū ꝛ cutē ēt: qm̄ caput ꝟge ē vehemētioris ſiccitatis i ꝯplōne ſua. Et iſta vlcera aut ſunt recētia: aut ſūt antiq̄. ꝛ de eis ſunt q̄ ſunt maligna. Et recētibus q̄dem nō ē res melior q̄ꝫ aloes ꝛ aſſumantur aloes plūbū vſtū ꝛ climia abluta cū vino ꝛ tutia. ꝛ approximāt illi margarite: ꝛ vene aduſte ꝛ ſunt mirabiles in hoc. ꝛ cinis ouoꝝ ꝛ tutia pulueriȝati ꝛ epithimati cū aq̄ frā. Si aūt ſūt hūidiora illis ꝛ iam faciūt pus idigēt eis q̄ ſūt fortiora ſic̄ es vſtū ꝛ cortices arboris pini hn̄tꝭ gn̄a pua aduſti. Et ſi idigēt gn̄atiuis carnis miſceat cū eis th⁹. Medicamē exptū ad ea q̄ indigēt exiccatōe vehemēti cū icarnatōe. ℞. tutie ꝛ aloes ꝛ ſarcocolle ꝛ thurꝭ ꝛ ſedenigi ꝛ corticis mediani alſarab aduſti ꝛ alumis iamēi ꝛ attrimēti aduſti ꝛ gallaꝝ ꝛ balauſtiaꝝ ꝛ acatie oīuȝ an̄. ptes eq̄les ꝛ floris eris ptē. i. ſ. ꝛ capitū gn̄atoꝝ ēt acetoſoꝝ ptē. i. fiat ex eis vnguētū cū oleo ro. ¶ Deſcriptio alia: ſcoria ferri plūbū vſtū ſan. dra. charte cōbuſte alumē cōbuſtū ſumant ꝛ cū oleo ro. fiat ex eis ēplm̄ aut vnguētū aut troc. Et ſi fuerint antiq̄ ponant i eis th⁹ ꝛ miniū ei⁹ ꝛ aloes fȝ ptes eq̄les. Qꝺ ſi illic fuerit corroſio tūc ex eis q̄ ꝯferūt illi ē vt ſumant cinis capilloꝝ hoīs ꝛ anȝuden ꝛ lētes mōtane ꝛ fiāt ex eis puluis ꝛ ēplm. ¶ Et iteꝝ forti⁹ illo: ſumant de vnoq̄ȝ duoꝝ arſenicoꝝ. vij. ptes ꝛ calcis nō extincte lapides. xx. ꝛ acatie. xij. ptes ꝯficiātur cū aceto ꝛ ſucco alefſi⁹ hūidi ꝛ fiāt trociſci i vmbra ꝛ adminiſtrent. Et forti⁹ illo ē illꝺ qꝺ. ℞. vtrūqꝫ arſenicū ꝛ acatiā ꝛ ſtaphiſagriā ꝛ cinereȝ: aneti ꝛ pip de q̄b⁹ fiāt trociſci. Si āt maligna fiāt ꝛ denigrentur tūc meli⁹ ē vt peri⁹ abſcindat loc⁹ niger ꝛ curet cū vnguēto gn̄atiuo dōec generet.

¶ De vlcerib⁹ interioribus virge. Ca. xxij.

Curatio illi⁹ ē curatio vlceꝝ veſice. Et qn̄ȝ necīa ſūt ea q̄ ſūt ſic̄ medicamē de chartis cōbuſtis ꝛ alumie aduſto ꝛ climia abluta poſt cōbuſtionē. Et ꝺ corticib⁹ arboris pini minoris ſcedenegi thure de q̄b⁹ fiāt troc. ꝛ adminiſtrent i iniectorio.

¶ De fricatiōe in virga. Ca. xxiij.

Fit ex mā cal'a effuſa ad ipaȝ ꝛ ſudore acuto reſudāte ex ptib⁹ ei⁹ q̄re facit ipaȝ fricari.

¶ De cura. Cap. xxiiij.

Expellat hūor cū flōmia ꝛ ſolōne vētris: deide ſumat acatie ꝛ memithe āboꝝ an̄. ʒ. i. ſalis āmoniaci aloes an̄. ſexta. ʒ. i. croci. xij. ʒ. i. ꝛ quātū ſunt oīa vſnen terant oīa ꝛ cribellent. ꝛ ꝯficiant cū oleo ſambacino. ē eīn mirabile. ¶ Et qn̄ȝ ſedat ſi liniant deſuꝑ i balneo acetū ꝛ oleū ro. ꝛ ſint i ipo nitrū ꝛ alumen. Et ſi ē frā ponat in ipo aliq̄d de ſtaphiſagria. ꝛ cum egredit ex balneo liniat ex albumie oui cū melle. Et ſi nō ꝯfert aliq̄d ꝛ iā fcā fuerit flōmia ꝛ euo tūc fiat vētoſatio ab iteriore pte corꝛ ꝛ i ꝓxio illi⁹ loci: aut mittant ſup ipaȝ ſanguiſuge.

¶ De apatib⁹ ꝟge calis. Cap. xxv.

Curatiōes coꝝ ſūt ꝓxie curatiōib⁹ apatū teſticuloꝝ caloꝝ: ſȝ ſūt magis tolerātia ſtiptica in pu⁹ rei. Et ꝺ ꝺſcriptiōib⁹ coꝝ ſibi ꝓpriū ē hec. Cortices gn̄atoꝝ ꝛ roſe ſicce ꝛ lētes decoquant i aq̄: ꝛ cū i ꝺcoctiōe diſſoluunt terant cū oleo ro. ꝛ adminiſtrent. Et iteꝝ chimolea cū aq̄ ſolatri ꝛ ſilr bolū armenū ꝛ lentes ꝛ folia allkekengi.

¶ De apatibus virge frigidis. Ca. xxvi.

Sermo ꝺ eis ē ꝓxim⁹ ſmōi ꝺ apatib⁹ teſticuloꝝ ꝛ multiplicant i diſpōne cacheſie ꝛ hydropiſis. ꝛ ꝺ illꝭ q̄ expta ſūt ad ea ē illꝺ qꝺ. ℞. oſſa dactiloꝝ ptes ij. altee ptē. i. ꝛ ꝯterant cū aceto ꝛ ēplet cū eo. Et medicamē aſſūptū ex ſulfure ꝛ āmoniaco ꝑdictū i. c. apatis i teſticul' ē medicamē magis ꝯueniēs locis illis et in virga qn̄ apat apate duro.

¶ De cura ragadiaꝝ virge. Ca. xxvij.

Curent cura ragadiaꝝ ani. ¶ Et de illis quoruȝ iuuamētū ꝓpinquū eſt: eſt vt ſumant chimolea et tutia ꝛ alcāna ꝯtrita ꝛ dragagantū et fiat ex eis et ex cera ꝛ vitellis ouoꝝ vnguentum.

¶ De dolore virge. Capi. xxviij.

Accidit dolor virge ex cauſis diuerſis: ꝛ multotiēs accidit a retētiōe vrine quē clyſteria lenia ſanāt ꝛ vt ſit cōtentus aq̄ ordei cū iulep: ꝛ nō approximet feminibus vt nō deſcēdāt ſupfluitates. deinde poſt clyſtere fiat vaporatio in circuitu pectinis et vir

ge tāte quātitatis vt leniat cutis ꝛ fūdat desuper aq̄ tepida ꝛ liniat cū violis.

¶ De verrucis sup virgā. Ca.xxix.

Incidant ꝛ ponat desup medicamē retinēs sanguinē ꝛ curent cura reliquarū verrucarū.

¶ De cura bothor ꝛ filiū moro ꝛ carnis orte ꝛ addite sup istas ptes. Cap.xxx.

Sumant bauracū adustū ꝛ cinꝫ lini vitꝫ terātur cū aq̄ bn̄:ꝛ ponat sup morū ꝛ q̄ exsiccant. Et qn̄ n̄ valet icidat ꝛ pulverizet d̄sup attrimētū ꝛ arsenicū. Et si fuerit deti⁹ illo nō erit excusatio q̄n cauterizet.

¶ De corrosiōe virge. Ca.xxxi.

Lenificat v̄ga cū lenitiuis ex oleis sicē sisamio et oleo narcisino ꝛ adipib⁹ subtilibus notis sicut adeps galline ꝛ anatis ꝛ medulle cruriū vaccarū ꝛ cerōrū ꝛ cera ꝛ resina in balneo ꝛ sine balneo. Et clystere fiat ex hoc gn̄e cū iniectiōib⁹ ꝛ fiāt collyria ꝛ pōat desup aliq̄d ꝛ fiat vt equet.

¶ Fen.xxi. de membris generationibus in mulierib⁹ tres continēns tractatus.

¶ Tractatus primus de radicibus ꝛ principijs ꝛ cōceptione ꝛ partu.

¶ De anathomia matricis. Cap.i.

Dico q̄ instr̄z gn̄atiōis mulieris ē matrix ꝛ ē i radice creatiōis silis instr̄o gn̄atiōis:q̄d ē in viris ꝛ ē v̄ga ꝛ q̄ cū ea sunt. Sꝫ vnū eorū ē cōpletū p̄cedēs ad exteriora:ꝛ alterū ē diminutū retētū in iterioribꝰ ꝛ ē q̄si ꝯuersuꝫ istr̄m virorū. Est em̄ q̄si osseū siphac m̄ric̄:ꝛ q̄si v̄ga collū m̄ricꝫ ꝛ duo oua mulierib⁹ sic viri. Venē ipa ivirꝫ sꝫ magna apparētia extr⁹ elōgata ad rotūditatē tēdētia. in mulierib⁹ sꝫ parva rotūda tēdētia ad vehem̄tiā ꝯpressiōis latitudi al itriseca i vlua. posita a duob⁹ laterib⁹ ei⁹. i o l latere p̄sūdita tis cui⁹ existit vnū distincta: q̄rū vnūq̄dq̄ appropriatū ē pāniculo q̄ ābo cistis vna nō aggregat. Et pāniculus cuiusq̄ ābor ē neruosus ꝛ sic viri h̄nt vasa sp̄matꝫ iter ouū ꝛ esionū radicis v̄ge. silr̄ mulieres h̄nt vasa sp̄matis iter duos testiculos ꝛ iter id q̄d expellit ad iteriora m̄ricis. Venē illa q̄ sunt virorū icipiūt ab ouo ꝛ eleuant ad supiora ꝛ cadūt in foramina ex q̄b⁹ descēdit cooptoriū oui custodita ꝛ p̄tecta: deinde spergunt descēdēdo trāsuersa expāsa h̄ntia inolutiones ꝛ cōplet in eo q̄d est inter ipa digō sp̄matis dōec redeat ꝛ expellat ad meatū q̄ ē in radice v̄ge a duobus laterib⁹. ¶ Et in p̄rio ei⁹ ē illō q̄d expellit ad ip̄m est extremitas colli vesice ꝛ ē lōgū in viris: breue in mulierib⁹. ¶ In mulierib⁹ v̄o extēdit q̄d ē iter duo oua ad ābo ilia sicut duo cornua arcuata icedētia ad duo emūctoria q̄rū duo extrema ꝯtinuāt cū duob⁹ iguinibus ꝛ tēdūt vt chorda pp̄ coitū equātia collū m̄ricis ad recipiēdū ita q̄ trahūt ip̄ꝫ ad duo latera: q̄re dilatat ꝛ apit ꝛ deglutit sp̄ma. Et ipa ābo sūt breuiora q̄ duo lactores sibi silēs in viro. ¶ Et diuersificant i h⁹ q̄ vasa sp̄matis in mulierib⁹ ꝯtinuant cū duob⁹ ouis ꝛ penetrat i duob⁹ additamētis q̄ sūt vt duo cornua q̄dā oriēs ex vnoquoq̄ ouo q̄d expellit sp̄ma ad vas ꝛ noiant duo expulsoria sp̄matis ꝛ nō ꝯtinuant vasa sp̄matis in mulierib⁹ cū duob⁹ ouis nisi q̄m membra sp̄matis in mulierib⁹ p̄pinq̄ sunt in lenitate duobus ouis:ꝛ nō fuit necessariū idurare ea ꝛ idurare pāniculos ābor qm̄ ipsa sunt in cauea: q̄re nō idigēt p̄tectiōe lōginq̄. ¶ In viris v̄o nō fuit bōa ꝯtinuatio eorū cū duob⁹ ouis:ꝛ nō p̄miscent eis ābob⁹. Nā si fieret illō noceret eis ābob⁹ cuꝫ tēderent vt chorda pp̄ duritiē ābor: imo positū ē inter ābo mediū q̄d noiatur endros. i. expulsoriū apō medicos ad iteriora ei⁹. ¶ Et itra m̄ricē ē extremitas rotūda neruosa in cui⁹ medio ē q̄si semita:ꝛ sup ip̄aꝫ sunt additamēta plurima icedētia. ¶ Et matrix q̄dē creata ē h̄ns venas plurimas ramificatas ex venis q̄s dixim⁹ vt sit illic sustētatio embryōis. Et sit sup̄fluitatib⁹ mēstruis p̄ceptatio. ¶ Et ligat matrix cū dorso ligamētis fortib⁹ pluribus ꝛ ad ptē suminis ꝛ vesice ꝛ ossi lato ꝛ eis q̄ sequunt ip̄aꝫ sꝫ sunt lixa. Et de ligamētis ei⁹ sunt q̄dā q̄b⁹ ꝯtinuat ex neruis ꝛ venis p̄dictis in anathomia neruorū ꝛ vēarū. Et fcā ē ex suba neruosa vt extendat apō collectionē ꝛ vt ꝯgreget ad quātitatē p̄uā apud ptū. ꝛ nō cōplet ei⁹ ꝯcauitas nisi cū ꝯplemēto augmēti: sicē māmillarū q̄titas nō cōplet nisi cū complemēto q̄m añ illō ē vena ꝛ nō est necessaria. ꝛ pp̄ illō matrix in puellis ē minor vesicis plm. ¶ Et h̄ꝫ in oibus duas ꝯcauitates ꝛ in alijs ꝯcauitates s̄m numerū papillarū māmillarū. Et loc⁹ ei⁹ ē post vesicā ꝛ sup̄fluit sup eaꝫ desup sic sup̄fluit vesica sup eā de subt⁹:ꝛ in āterioribus sunt itestina vt sit ei a duob⁹ laterib⁹ sustētaculū ꝛ stat⁹ lenis ꝛ sit in tutela. ꝛ nō est intētio p̄ma i h⁹ veniēs ad matricē ip̄aꝫ: imo ad embrionē. Et ipa q̄dē occupat q̄d ē inter p̄pinq̄tatē vmbilici vsq̄ ad postremū meatū vulue ꝛ ē ei⁹ collū. Et lōgitudo ei⁹ q̄lis in mulierib⁹ ē iter. vi. digitos vsq̄ ad. xi. digitos ꝛ q̄d ē iter illō. Et q̄nꝫ abbreuiat ꝛ p̄lōgatur p vsuꝫ coit⁹ ꝛ dimissionē ei⁹. Et q̄nꝫ assimilatur q̄titas ei⁹ figure q̄titati ei⁹ q̄ ꝯsuet⁹ ē ei⁹ ꝯcubitu ꝛ appropinquat illi longitudo matricis ipsi⁹. ꝛ q̄nꝫ tāgit itestina supiora. Et creata est matrix cū duab⁹ tunicis q̄rū intrinseca p̄pinquior est ad hoc vt sit vētosa ꝛ asperitas eius silr̄. ¶ Et orificia harū vēarū q̄ fingūtur in matrice noiant foramina m̄ricis eis cōtinuātur pāniculi embryōis: ꝛ ex eis currit san. mēstr⁹:ꝛ ex eis nutritur embryon: ꝛ exterior harū duarū p̄pinquior est ad hoc vt sit neruosa:ꝛ vnaqueq̄ illarū tunicarū ꝯstringit ꝛ dilatatur cū p̄paratiōe suarū nārum. ¶ Et tunica q̄dē extrinseca pura ē vna ꝛ intrinseca sicut diuisa in duas diuisiones q̄si distinctas nō sicut consolidatas: ita q̄ si excoriaretur tunica exterior earum duarum excoriaretur q̄si a duob⁹ matricib⁹ q̄bus eēt collū vnū non sicut a matrice vna. ¶ Inueniunt species villorum oēs in tunica intrinseca. ¶ Et matrix p̄terea ingrossat ꝛ inspissat q̄si ipsa impinguetur ꝛ illud ē in hora mēstruorū. Deinde cū purgatur extenuatur ꝛ exiccatur ipa iterum attenuat cū magnitudine embryonis:ꝛ ei⁹ dilatatio ē s̄ꝫ dilatationē corpis embryonis. ¶ Et cū coit cum muliere expellit matrix ad os m̄ricis q̄si p̄cedēs desiderādo attrahere sp̄ma p sui nām. ¶ Et cū d̄r matrix neruosa nō intelligitur p illō q̄ eius creatio sit ex neruis cerebri: immo q̄ creatio sit ex suba sili neruis alba p̄uata s. in. viscosa extensiua. Et nō adueniūt ei ex cerebro nisi nerui pauci q̄b⁹ sentit. ꝛ si eēt vehemēti⁹ neruosa vehemēti⁹ cōicaret cerebro. ¶ Et collū quis

dem matricis lacertose carnis ē quasi ipm̄ sit cartilaginosum ⁊ quasi ruga sup̱ rugam cui addit pinguedo duritiem ⁊ cartilaginositatem ⁊ ip̄regnationi iterū in hora ip̄regnat.ōīs. ¶ Et in ea ē meatus oppositus ori matricis extrinseco ex quo deglutit sp̄ma ⁊ expellit mēstrua ⁊ parit fetum. ¶ Et fit in dispōne cōceptionis in sūmo cōstrictiōis quā fortasse nō ingreditur extremitas acus: deinde dilatatur p̄cepto dei excelsi ⁊ egreditur ex ea fetus. ¶ Meatui autē vrine in ea est locus alius ⁊ est ꝓpinquior ori matricis ab eo qđ sequitur supremum eius. ¶ Et de mulieribus est cuius matricis collum redit ad sinistrum ⁊ de eis est cuius ad dextrū. Et ante violationē puelle virginis sunt in ore matricis pāniculi cōtexti ex venis ⁊ ligamētis subtilibus valde ortis ex omni mēbro eius qđ destruit violator ⁊ currit qđ in eis ex san.est.

¶ De gn̄atione embrionis. Cap.ij.

Cum matrix colligit super sperma tunc prima dispositionū: que aduenit illic ē spumositas sp̄matis. ⁊ est ex operatione virtutis formatiue. ¶ Et veritas quidē dispositionis ipsius spumositatis est ex hoc ꝙ virtus informatiua mouet illud quod est in spermate ex spiritu aīali nāli ⁊ vitali ad mineram vniuscuiusq̧ eoꝝ in qua figit ⁊ creatur illud mēbruꝫ ex eo s̄m modum quem exposuimus ⁊ declarauimꝰ in libris p̄ncipioꝝ. ¶ Et pp̄ illud reperit exufflatio tota ip̄elli ad mediū hūiditatis vt p̄pet locꝰ cordis: deiñ fiūt a latere eius dextro ⁊ a latere eius sup̄mo due vesice quasi ramificate ab eo tāgētes ipsuꝫ vsq̧ ad horā: deinde parātur ab eo: ⁊ discernunt ⁊ fit prima illud ex quo creatur cor. ⁊ a dextra illud ex quo creatur epar ⁊ impletur alia sanguine ad albedineꝫ declinī. ¶ Et penetrat ad exteriorē partem humiditatis sparse post duas vesicas ventositas inundans eam vt recipiat pp̄ eaꝫ restaurationē ex matrice ⁊ ex spiritu ⁊ ex san. ⁊ creatur vmbilicus. ¶ Et qđ primo creat tunc est pāniculus. ¶ Uerumtñ vesice cordis ⁊ epatis ⁊ cerebri creationē vmbilici p̄cedunt: ꝗuis cōplementū hoꝝ triū postponatur a cōplemento substantie vmbilici. ⁊ hoc q̄dem iaꝫ verificauimus ⁊ declarauimus diuersitatē in eo in libro p̄ncipioꝝ sciencie nālis. ¶ Et cum sperma figitur ⁊ spumat ⁊ penetrat spuma ad ꝓfundū. s. vesicā cordis gn̄atur pāniculus ex hoc ꝙ sperma muliebre mouet sperma masculinū ⁊ ē sep̱atus. deiñ nō suspendit a mr̄ice nisi cū foraminibus pp̄ attractionem nutrimenti. ¶ Et embriō q̄đ non nutrit cū hoc pāniculo nisi dū pāniculꝰ in ea ⁊ nutrimēti paꝝ est necīū. Cū aūt indurat tūc fit cibatio p̱ illud qđ gn̄atur in poris eiꝰ ex meatibus manifestis venosis. deiñ diuidit pꝰ spaciū in pāniculos. ¶ Et veritas q̄đ est ꝙ primū mēbrū qđ creat ē cor: ꝗuis de hyp. dicat ꝙ dixit ꝙ primuꝫ qđ gn̄atur est cerebrū ⁊ oculi s̄m ꝙ testificat illud dispō pulloꝝ oui. Cor v̄o nō est in p̄mis cū creat in oī re apparēs manifestū: vt sequūtur capitula post in q̄bus dixit ꝙ rectius ē vt sit p̄mū qđ creat epar: qm̄ prīa operatio corporis ē nutrimētū q̄si sit res s̄ꝫ appetitum eius ⁊ desideriū ipsius. ¶ Et sermo iste ostendit eē corruptus ex via experimētī: qm̄ studiosi in hac re nō testificātur rem esse s̄m ꝙ existimauit oīno ex ratiocinatiōe. ¶ Et ē qm̄ si res ē s̄m ꝙ ip̄e existimat ꝙ creat in p̄mis illud cuiꝰ op̱atio in p̄mis p̱mittēda est cum ab eo nō fiat nutrimētū: tunc sciat ꝙ nō nutrit mēbrum aīalis in quo nō est sustētatio vite cum calore nāli. Cū ergo ita sit necesse est vt creet mēbrū a quo ꝓcedit calor nālis ⁊ spūs vitalis añ creationē nutrimentis ip̄m. ¶ Et virtꝰ īformatiua nō idiget in dispositione formatiōis nutrimēto dū nō accit resolꝰo sensibilis sensibile faciēs nocum̄ q̄re sit necessariū restauratiōe eiꝰ et sit necessarius spūs vitalis ⁊ calor aīalis vt erigat eo. ¶ Qđ si dixerit ꝙ ꝯp̄rehēsio īformatiue ē ex patre: tunc sil̄r et virtus nutritiua associata virtuti īformatiue gn̄ate est ex parte patris. Qualiter ergo erit ꝙ illa magis āntecedat in modis suis: ⁊ hec dispō alia sit iūcta in ēbriōe sanguineo in siphac et extēsio eius in siphac sit extēsio aliqua. ¶ Et in hac dispōne illa q̄ de vesicis est sanguinea conuertit ad sanguineitatem et cōuertit vmbilicꝰ ad formā vmbilici sensibiliter: et recipiūt dispōnes cōuersionē spermatis ad cōceptionē: et q̄dā eaꝝ ad soliditatē: et illic mēbris p̄ncipalibus iā apparet imp̄ssio sensilis ⁊ ꝗtitas sensibilis: et q̄dā eaꝝ conuersionū ad hoc vt compleatur creatio cordis et membroꝝ primoꝝ et īcipiūt separi abinuicē: et īter ea sunt meatꝰ sup̄mi: ⁊ sunt extremitates iā lineate: sꝫ nō sep̱ant ītegre vasa eiꝰ. deide ad hoc vt fiant extremitates. ¶ Et vnicuiq̧ ꝯuersiōi aut duabꝰ cōuersiōibꝰ sil̄r est spatiū sup̱ qđ stat: et nō est illđ de illis q̄ nō diuersificātur ī hoc nā diuersificat in masculis et mulieribꝰ embrionū. ¶ Et sunt in mulieribus tardiores et nō signt expimētū et ꝓbatio ī hꝰ qm̄ īter ea ābo ī v̄itate nō est diuersitas. Unūqđq̧. n. eoꝝ nō idicat nisi p̱ illđ sup̱ qđ p̄terijt res s̄ꝫ expientiā eius. ¶ Et non est impoīe ꝙ sit illđ qđ exp̱tum est in fine cadens s̄m illđ qđ ei diuersificat. In toto em̄ illo est qđ plm̄ ꝓculdubio: et plm̄ est in eo qđ gn̄atur plus. ¶ Et spacium quideꝫ spume est. vj. dierū aut. vij. et in his diebus format informatiua in embrione nō petēdo aliq̄d ex mr̄ice et post illud appetit. ¶ Et inceptio linearum et punctoꝝ ex tribꝰ alijs diebus post illud et sunt. ix. dies ex p̄nº. ¶ Et qn̄q̧ fit antecessio die vno aut postponit die vno: deide post. vj. dies alios et sunt. xv. a cōceptiōe et penetrat sanguineitas in toto: et fit illud vnde creat. Et qn̄q̧ antecedit die vno aut duobus. ¶ Et. xij. diebꝰ post illđ fit humida caro: et iā discernunt frusta illius et discernunt mēbra tria manifeste: et iā sep̱ant alia a cōtactu alioꝝ et extendit humiditas nuche: et qn̄q̧ postponitur aut añcedit duobus diebꝰ aut tribus. ¶ Deide post. ix. dies sep̱atur caput ab hūeris et extremitates a lateribꝰ et ventre vt discernat sensus in q̄busdā eoꝝ et occultet in quibusdā eoꝝ ita vt sentiat post illđ. iiij. diebꝰ cōpletis xl. diebꝰ: et postponit raro vsq̧ ad. xlv. dies: et minꝰ in hꝰ ē vsq̧ ad. xxxv. dies. ¶ Et dr̄ ī doctrinis p̄mis ꝙ qn̄ post. xl. dies scidit abortū et pōit in aq̄ frā app̱et res p̱ua discretaꝝ extremitatū. ¶ Et masculꝰ est velocior in illo toto ꝗ femīa. Uidet. n. ꝙ sit minꝰ spaciū formatiōis masculoꝝ. xxx. dies et minꝰ p̱turitiōis est medietas ānī: ⁊ qđ dicemꝰ ī primo. ¶ Determiatio aūt dispōnis masculi et femine in distinctiōe spacij

est res quã q̃dã ꝑs medicoꝝ indicat audacter ⁊ stulte. ¶ Primũ.n.inuenit sp̄ma respirãs respirare.⁊ p̄mũ qđ agit informatiua ẽ q̇ aggregat calorẽ inatũ: deinde exitus ⁊ meat⁹: deinde post illud icipit nutritiua opari. ¶ Et apud quosdã ambrion iã respirat ex ore deide respirat cũ eo maiori respiratione cũ cõplet̃ in matrice: sed nõ ẽ sup illud signo. ¶ Et apud quosdã cũ supuenit formatiõi embriõis duplũ ei⁹ i q̃ formatur mouet̃.⁊ cũ supuenit motui duplũ ei⁹ in q̃ mouet̃: nascit̃ ita vt sit spacij qđ ẽ a prima iceptiõe cõceptionis vsq̃ ad motũ triplũ: ⁊ lenitas accit cuȝ motu senius. ¶ Et dr̃ q̇ tp̄s eq̃le mediũ ad formatiõȝ ei⁹ est.xxxv. dieꝝ ⁊ mouet̃ i.lxx.dieb⁹ ⁊ nascit̃ i.cc.⁊.x.dieb⁹ ⁊ illđ ẽ.vij.mẽses ⁊ añcedit dieb⁹ aliq̃t.⁊ qñȝ postponitur: qm̃ fortasse cadit i.xxxv.dieb⁹ raritas: ⁊ multiplicat̃ in duplicatõe.⁊ qñȝ ẽ illđ qđ ẽ pl⁹.xlv.dieꝝ ⁊ mouet̃ i xc.dieb⁹ ⁊ nascit̃ i.cclxx.⁊ illđ ẽ.ix.mẽses. Et qñq̃ cadit in h⁹ iteꝝ diuersitas i dieb⁹ sic̃ dictũ ẽ. ¶ Et nat⁹ in.vij.mẽsibus q̃uis sit iã cõpletus tñ plim iudicium ei⁹ ẽ vt nõ viuat s̄ȝ q̇ faciã te scire p⁹. Et ipse q̃đ non tã integre cõplet̃ nisi s̄ȝ ꝓportionẽ p̄dictã ⁊ nascitur apđ cõple^m suũ. Est.n.spaciuȝ.xl.dieꝝ. deinde.lxxx. dieꝝ: deide.cc.⁊.xl.dierũ ⁊ minorat̃ ⁊ addit̃ s̄ȝ q̇ sciuisti. ¶ Et dixerunt: nõ inuenit̃ i abortu masculus ꝯpletus añ.xxx.dies: ⁊ femia q̃ compleat̃ añ.xl.dies. ¶ Et dixerũt q̇ natũ i.vij.mẽse igredit̃ virtus ꝑpõnis cum h⁹ q̇ supueniũt natiuitati ei⁹.vij.mẽses.⁊ natũ i.ix. mẽsib⁹ ⁊ natũ p⁹.x.mẽses. Et nos afferem⁹ in spacijs ipregnatõis ⁊ ptus capl'm in tractatu q̃ seq̃tur hunc tractatũ. ¶ Et scias q̇ san.mẽstruus in p̄gnãte diuidit̃ in tres ptes.s.ptẽ q̃ cõuertit̃ in nutri^m: ⁊ ptẽ q̃ eleuat̃ ad mãmillas: ⁊ ptẽ q̃ ẽ supfluitas stans vsq̃ quo veniat hora ⁊ expellat̃. ¶ Ampli⁹ fetus cõtinet̃ trib⁹ pãniculis.s.secũdina q̃ est pãniculus ꝯp̄hendẽs ipm in q̃ cõtexunt̃ vene extrãsuerso cui⁹ pulsatiles diuidũt̃ i duas venas ⁊ ei⁹ q̃ete i venã vnã ⁊ uolaturbiles ⁊ est inuolut⁹ ⁊ effundit̃ ad ip̄ȝ vrina fetus.⁊ tertio q̃ dr̃ abgas ⁊ ẽ ꝓfundatio sudoris.⁊ nõ est necessariuȝ vas aliud supfluitati egõnis cuȝ sit illud ex q̃ nutrit̃ subtile in q̃ est nõ durities neq̃ fex.⁊ neq̃ separat̃ nisi aq̃sitas vrine aut sudor. ¶ Et de pãniculis q̃ ei ẽ ꝓpinquior ẽ pãniculus terti⁹ ⁊ est subtilior eoꝝ vt aggreget hũiditatẽ resudantẽ ex embriõe ⁊ in retentione illius totius hũiditatis ẽ iuua^m vt non ꝑmutetur sup ip̄ȝ et sup matricẽ: et silr̃ in elongatiõe ei⁹ qđ est inter vmbilicũ et matricẽ. pãniculus.n.dur⁹ ledit cũ suo tactu sicut ledunt̃ pp tangẽtia ea q̃ sunt in cute ꝓpinq̃ tp̄is de illis q̃ nascunt̃ sup vlcera cũ nõdũ sint firma. ¶ Pãniculus aũt qui seq̃tur hunc ad exteriora ẽ inuolutus: qm̃ est silis inuolutionibus ad quẽ q̃dem penetrat ex vmbilico effusorium vrine: et nõ ex v̄ga: qm̃ v̄ge meat⁹ est ꝯstrictus: et cõtinet lacert⁹ p̄positus q̃ soluit̃ cũ volũtate ⁊ sunt vsq̃ ad finẽ eius anfractus. ¶ Et hora hui⁹ vsus ẽ hora ptus et ꝯuersiõis. hocãt est amplũ directi introitus. ¶ Et posita fuit vrine ꝓfundatio ꝓpa: qm̃ si obuiaret corpori nõ toleraret eã corpus pp mordicatiõȝ et acuitatẽ suã: et illđ i ea mãifestũ ẽ. ¶ Et dr̃ia q̃đ iter ip̄am ⁊ hũiditatẽ sudoris i odore et rubedie colorꝫ manifesta.est. ¶ Et si obuiaret iteꝝ secundine fortasse corrũperet illud sup qđ sustẽtaret̃. ¶ Et vene q̃dẽ secundine hñs duas tunicas subtiles ⁊ texunt̃ in eo qđ est inter eas vene.⁊ ꝑueniũt vnũq̃đq̃ genus earũ ad duas venas s.arteriã ⁊ quietã. ¶ Uene ãt q̃ete cũ igrediunt̃ abbreuiant spaciũ ad epar. q̄r fiũt vena vna vt sit salubrius: et penetrat ad gibbositatẽ ep̄is vt eũo nõ comprimat fel ex ꝯcauitate ei⁹. Et in veritate hec vena nõ oritur nisi ex ep̄e ⁊ descendit ad vmbilicũ ex secũdina ⁊ dispartit̃ illic: ⁊ fiũt due vene ⁊ egrediunt̃ ⁊ mouent̃ ex secũdina ad orificia venaꝝ q̃ sunt in matrice. ¶ Et istis q̃đ venis accidũt duo quoꝝ vnũ ẽ qđ ip̄e sũt apđ orificia q̃ ei obuiãt tenuiores ⁊ suat q̃si sint extremitates rumoꝝ ⁊ iteꝝ ipse nõ descẽdũt in p̄inis nisi ideo qm̃ ipse assumũt san. illuc: q̄r existimat̃ q̇ ille oriant̃ illinc. ¶ Qđ si ꝯsideraueris amplitudineȝ foraminis faciet te existimare q̇ radix sit ex ep̄e.⁊ si ꝯsideraueriꝫ ꝯuersiõȝ ad sanguineitatẽ faciet te existimare q̇ radix sit secũdina. Uerũ ꝯsideratio p̄ma ẽ ꝯsideratio foraminis ⁊ meatus. ¶ Cõuersiões v̄o sunt sicut ultra sufficieꝝ cõprehendentiũ foramen. ¶ Et silr̃ arterie aggregãtur ad arterias ⁊ si acceperis p̄n^m ex secũdina inuenis eas penetrãtes ex vmbilico ad arterias magnas q̃ sunt sup dorsuȝ subsistẽtãte sup vesicã ⁊ ip̄e sũt mẽbra ꝓpinq̃ora ad q̃ posse ẽ vt ipse liget̃ illic cuȝ q̃b⁹ sũt ligate pãniculis laxis: deiñ sũt penetrãtes in arterias sẽpiternas q̃ nõ apiunt̃ i alali vsq̃ in finẽ vite. hec ẽ g̃ manifestatio p̄miõis medicoꝝ in v̄itate. In v̄itate v̄o sunt duo rami q̃ꝝ origo v̄a ẽ ex arterijs et s̄m ꝯsideratõȝ p̄dcãȝ: ⁊ dñt medici q̇ nõ ꝯuẽit eis ambabus vt vnirent̃ aut extenderent̃ ad cor pp lõgitudinẽ spacij ⁊ inuentiõȝ separãtiũ: ⁊ ppea q̇ appropinquat spaciũ ambaꝝ eis q̃b⁹ ꝯtinuant̃ si idiguerũt iniunctiõe. Et dñt q̇ ppea q̇ arterie ⁊ vene penetrãtes ex corde ⁊ pulmõe in illa hora nõ ꝯferũt iuuamẽtum magnũ in ãhelitu: ꝯuersuȝ ẽ eaꝝ iuuamẽtũ ad nutrimẽtũ q̄r fact⁹ est vni eaꝝ ad aliã meat⁹ q̃ opilat̃ apđ ptũ. Pulmo.n.nõ ẽ nisi rube⁹ in ẽbriõe: qm̃ nõ respirat illic: imo nutrit̃ sanguie rubeo subtili: ⁊ nõ albificat ip̄ȝ nisi ꝑmixtio acritatꝫ. Et dñt medici q̇ pãniculus inuolutus creat̃ ex sp̄mate mulierꝫ qđ ẽ parũ ⁊ minus sp̄mate viri: q̄r nõ fuit posse vt eẽt ampli⁹. ¶ Fractus ẽ g̃ lõg⁹ vt ꝯtinuaret̃ fet⁹ cũ inferiore pte matricis: ⁊ coartat⁹ ẽ ab hũiditatib⁹ oib⁹. q̃re nõ est excusatio q̃n penetret ad sudorẽ effusoriũ amplũ. et hoc est ex dictis eoꝝ nõ i suo loco. ¶ Et cũ ad cor fet⁹ añcedit cõplo masculina fluit in oia mẽbra.⁊ ẽ cũ masculinitate sua assimilat̃ p̄ri suo. ¶ Et qñȝ ẽ cã masculinitatis p̄ter cõplonẽ p̄ris sui: imo ẽ vacuitas m̄ricꝫ. aut ex cõplone spermati accñte ꝓpe: quapp nõ op3ȝ vt cũ ipse assimilat̃ patri in hoc q̇ est masculus. q̇ sit ei similis in reliq̃s membris. imo qñq̃ assimilatur matri. ¶ Et assimilatio quidem indiuidualis sequitur figuram: et masculinitatis non sequitur figuram: immo complexionem. ¶ Et quãdoq̃ accidit cordi soli quasi complexio partis que spargitur in membra. ¶ Ex parte autem preparatiõis figuralis est receptio materiei: in extremitatibus decliuis ad figuram matris ¶ Et quandoq̃ est informatiua potens ad hoc vt dominetur spermati: et figuret ipsum ex parte lineationis cum figura prima: sed deficit ex parte com

plexionis vt faciat ipm sile ei in cōplone. ¶Et dixe-
runt qdam sapientū et non sunt elongati a iudicio
possibilitatis. q de causis assimilationis est illud qd
exēplificat cū eo dispō cōceptiōis in mente mulieris:
aut viri ex forma hūana exēplificatione firma. ¶Cā
āt in staturis qñqz ē diminutio q est in ipsis pp māin
puā in pmis aut pp puitatē nutrimēti apud creatiōz
aut pp puitatē matricis: qr nō iuenit fetus dilatatōz
i ea sicut accit fructib⁹ q ponunt in formis cū sūt ad
huc imaturi: qr nō fit additio sup eos. ¶Et cā qd in
geminis ē mltitudo spmatis: ita vt nō spargat ad du-
os vētres matricis sparsiōe replente totū fm singu-
laritatē: ⁊ qñqz accit pp diuersitatez expulsiōis dua
rū eiectionū qñ puenit illi diuersitati mot⁹ mřicis in
attractiōe: nā matrici apud attractiōez accūt motus
sequētes sicut illi q ɔglutit bucellā p⁹ bucellā: ⁊ sicut
respirat piscis emittēdo respiratōz p⁹ respiratōz: qm
expellunt ex eo ad pfundū matricis ipulsionis: ⁊ est
vnaqueqz ipulsio cū attractione spermatis desoris
⁊ inqsitio matricis ad aggregādū iter duo spermata
⁊ illud ē res quā sentit ille q ex coeuntib⁹ sollicit⁹ est.
Et sciūt illū ierz ipsemet. ¶Et ille ipulsiōes ⁊ attra-
ctiones singulares non sunt pure: imo sunt tremule
quasi vnaqueqz earū sit cōposita ex motib⁹: sed ipe
nō cōplent nisi apd numez titillatōz: imo sentit post
oēz sūmā titillatōz qes qdā. Deinde redit in qete sili
ei q est inter eiectiōes cuz vga eiecit sperma: ⁊ fit ois
vicissitudo scdm debilioris virtutis ⁊ minoris nume-
rationis titillationū: ⁊ fortasse sunt vices vltra tres
aut qtuor. ¶Et pp illd multiplicat delectatio ipaz.
Ipse. n. delectant ex motu spermatis qd est in eis: ⁊
delectant ex motu spmatis viri i ore matricis earuz
descendēdo ad vētre matricis: imo delectant pp ipz
motū q accit matrici. ¶Et nō verificat fmo dicentis
q eaz delectatio ⁊ cōple^m nō stant nisi fz descēsiōnē
spmatis viri: ac si vir nō emitteret spma nō delecta-
rent ipe sui ipsi⁹ spmatz emissione. Et q si vir emittit
spma ⁊ mřici eaz nō accidāt mot⁹ illi: ⁊ nō qescāt ex
eis tūc ipse inueniunt delectatiōz a delectatiōe pua
cuius sile est etiā viris añ motum spmatis ipoz silis
fricatiōi ⁊ cōmotiōi q fit i emissiōe humoris q nō est
spma. ¶Neqz fmo dicētis q cū spma viri sup matri
cē fundit extiguit ei⁹ calitatē ⁊ sedat ipsi⁹ isflationez
sic aq frigida q effundit sup aquā calam bullientez
¶hoc. n. nō fit nisi fz modū quē dixim⁹ cū ipse emit
tunt spma ⁊ deglutiūt spma viri cū descēdit. In alia
eñ hora nō fit vtus de qua sit curandū. ¶Et qñqz
ɔuenit piectio vge eius effusioni clepsydre: qre per
miscētur ambo ⁊ sequunt illā piectiones siles illi vi
ce vna post aliam: quare impgnat mulier ex vētrib⁹
numero plurib⁹ cum vnaqueqz pmixtio separata sit
per seipsam. ¶Et qñqz sunt permixtiones vtrorūqz
spmatū simul. Deinde abscindunt: aut abscinditur
vnū añs cā vētositatis: aut titillatiōis: aut alteri⁹ rei
ex causis separātibus: quare distinguit vnūqdqz fz
singularitatē suā. ¶Et qñqz est illud post terturam
panniculi ⁊ fit multitudo in re vna: ⁊ hoc est ex eis q
non cōplent neqz ɔsequunt vitā. ¶Et qñqz est ante
illud: ⁊ que currūt hoc cursu. Sile igit est qd fit par-
ue vtilitatis: ⁊ vtile qdem nō est nisi illud qd cadit in
radice distinctū. ¶Et spma virile est adhuc nō exu-
berans neqz iplens mřicem neqz pueniens ad ptes
quattuor: donec continuet cum eo spma mulierz ex
duob⁹ additamētis que sunt duo cornua similia ossi
bus dactiloz ⁊ cū pmiscent fit ebullitio pdicta. ¶Et
creat vesica ⁊ pāniculus pmus ⁊ suspēdit spma totū
tūc cū duob⁹ additamētis que sunt duo cornua: ⁊ in
uenit illic quod alit ipm duz pmanet spma vsqzquo
sumat ex san: mēstruo ex foraminibus cū qbus conti
nuat pāniculus gñatiuus. ¶Et fm. G. qdē iste pan- Galenus
niculus est sicut linimētū qd creat sperma mulieris
cū ipm effundit illuc vbi effundit ad ipm spma viri ⁊
si nō permiscet cū eo tunc discernit apud pmixtionē.
¶Et mulier qd ⁊ matrix ei⁹ suscipisit spma sup sper-
ma ⁊ delectant ambe sil. ¶Partus vo nō fit nisi cū
fetui non sufficit quod ei mittit secundina ex san. ⁊ qd
peruenit ad ipm de attractione aeris cum mēbra ei⁹
iam cōpleta sint. Mouet ergo tunc apud septimum
ad exeundum cū in eo cōpletur virtus. Et cū deficit
aduenit ei debilitas quedā ⁊ non salit ad ipm cū ea
virtus vsqz ad nonuz. Qd si egrediat in octauo egre
dit: ⁊ est debilis ⁊ nō exprimit a virtute faciēte nasci: i
mo ex cā alia exprimēte lēdēte debili. ¶Et egressio q
dē fetus non cōplet nisi per scissionē panniculoꝝ
humidoꝝ ⁊ effusionem humiditatū eoꝝ ⁊ faciētiuz
ipm lubricari. ¶Et qñqz cōuertit sup caput suum in
ptu nāli vt sit facilioris separationis. Partus vero su
per pedes vtrosqz est ppter debilitatē eius q nascit.
Non eñ pōt cōuerti ⁊ est timorosum nō eñ vtile est
scdm plurimū. ¶Et fetus qd ante motum suum ad
exitū est sustētat⁹ cū facie sua super pedes suos plā-
tis manuū superpositis genib⁹ suis ⁊ naso ipsi⁹ itra
ambo genua ⁊ oculis sup ea ābo ⁊ colligit ea ābo ad
anteriorē partē sui. ⁊ est positum collum ei⁹ ⁊ facies
ipsi⁹ ad dorsum matris ei⁹ descendēdo cor. ¶Et hoc
qd preparatio cōuenientior est ad ɔuersionē facien
dā: lz qdā dixerunt q faciei mulieris pparatio est fz
cōtrariū huius pparationis. ⁊ hoc nō est nisi masculi
⁊ adiuuant ad cōuersionē grauitatis supioꝝ fetus ⁊
magnitudo capitis eius ppe. ¶Et qñ separat aperi
tur matrix apertiōe tali cuius silez efficere nō valet
in suo sili ⁊ necēu est vt separent qdam iuncture: ⁊ su
stetent adiutorio dei excelsi post illud: ⁊ pp illud re
deūt in primo ad cōtinuationē nālē. ⁊ est operatio
illa de opationib⁹ fortib⁹ nālib⁹. ¶Et formatiua qd
appropriata ē re cōtinuata ad creationē vt sit pparatā
non cessans cōprehēdere cū augmento fetus q non
cōprehendit: ⁊ hoc ē de secretz dei. Sit ergo de⁹ exal
tatus q est rex verax laudabilis ⁊ bñdictus ⁊ melior
oium factoꝝ. ɔprehēsio igit est q cā partus fet⁹ natu
ralis ē q ipse idiget aere plimo: ⁊ cibo plimo ⁊ cū ex
pergiscunt vtutes ale eius qrētes latitudinē spacio
sitatis ⁊ attractionē aeris copiosam ⁊ cibū abundan
tem ⁊ fugiens a strictura ⁊ a penuria attractōis aerz
copiosi ⁊ paucitate cibi. Cū ergo nascit nondū ɔpre
hensi sunt in eo somnus ⁊ expergefactio cū ergo ad
ueniunt ei ridet post. xl. dies.

¶De egritudinibus matricis. Cap. iii.

Accidunt mātri oēs egritudines complexiona-
les ⁊ instrumentales ⁊ cōes. ¶Et accūt ei egri-

tudines ipregnatiõis sicutvt nõ ipregnet̃: aut vt ipregnetur ꝛ abortũ faciat ꝛ vt ipregnet̃ ꝛ nõ faciat abortum: imo fiat difficilis ꝛ separetur ꝛ moriat̃ in ea fetus. ¶ Et accidũt ei egritudines menstrue ita vt non emittat mẽstrua: aut emittat mẽstrua pauca: aut nõ in hora sua: aut mala: aut vt supfluant mẽstrua ei⁹. ¶ Et fiunt ei egritudines ꝓprie ꝛ egritudies p cõitatẽ: ita vt cõicent ipsi mẽbra alia. al. ꝛ fiunt ei egritudines ꝓpe ꝛ egritudines p ꝓprietatẽ ita vt nõ cõicent ipsa mẽbris alijs. Et qñqꝫ fiũt ab ea egritudies mẽbroꝝ alioꝝ p cõitatez ita vt cõicent ei alia mẽbra sicẽ fit in ꝓfocatiõe matricis. Nã cum multiplicant̃ egritudines in matrice debilitat̃ epar ꝛ ꝓparat̃ ad hocvt gñet̃ ex eo ydropis. ¶ De sigñionib⁹ ꝯplonũ mr̃icis.

¶ De sigñione caliditatis. Capi. iiij.

CAliditatem matricis sigñt cõitas corporis. Et paucitas mẽstruoꝝ. Et sigñt ipaz color menstruoꝝ: ꝛ ꝓpe cuz sumit̃ pãnus lineus ꝛ supponit̃ in nocte: deinde exiccat̃ i vmbra ꝛ cõsiderat̃ an sit rubeus an citrin⁹: ꝛ sigñt caliditatẽ ꝛ coleram: aut sanguinẽ: aut sit niger ꝛ albus ꝛ sigñt ꝯrium illi⁹. Uerum niger cũ fetore putrido sigñt caliditatẽ quãdã: ꝛ qui ẽ sine ipsa sigñt friditatẽ. ¶ Et qñqꝫ sigñtur caliditas ex dolorib⁹ in ptibus epatis ꝛ vulnerib⁹ ꝛ vlcerib⁹ accidentib⁹ in mr̃ice. Et exiccatio labiorum mulieris. Et multitudo piloꝝ ꝛ tinctura aque s̃z plĩm ꝛ velocitas pulsus. ¶ De sigñione frigiditatis. Cap. v.

REtẽtio mẽstruoꝝ: aut paucitas eoꝝ. aut subtilitas eoꝝ ꝛ ipoꝝ albedo: aut nigredo eoꝝ vehemẽs ꝛ ꝓlongatio mũdificatiõis. Et antecessio ciboꝝ grossorum ꝛ frĩoꝝ ꝛ añcessio coitus plimi. Et stupor in supioribus matricis: ꝛ paucitas piloꝝ in pectine: ꝛ puitas tincture aq̃ ꝛ corruptio coloris eius.

¶ De signis humiditatis. Cap. vi.

TEnuitas mẽstrue: ꝛ multitudo cursus hũiditatis ꝛ abort⁹ fet⁹ cũ magĩs. ¶ De signis siccitat̃s.

EXiccatio ꝛ paucitas cursus. Cap. vij.

¶ De sterilitate ꝛ difficltate iꝓgnatiõis. C. viij.

CAusa sterilitatis: aut ẽ in spmate viri: aut i spermate mulieris: aut i membris matricis. Aut in mẽbris vͤge ꝛ instrumẽtis spermatis. Aut ꝓpter cãz in pricipijs sicut tristitia: ꝛ timor ꝛ tremor: ꝛ dolores capitis: ꝛ debilitas digõnis: ꝛ satietas nauseatiua. Aut ꝓpter errorẽ accidentẽ. ¶ Cã ṽo que est in spermate est sicẽ malitia cõplonis diuersificãtis ṽtutem gñationis calide: aut frigide. i. frigide ex frigore nãli: aut frigore accñte lõge ꝛ retẽtiõis sparso: aut hũitas: aut siccitas. Et cã illi⁹ sunt cibi nõ cõueniẽtes: ꝛ acetosa etiã. Jp̃a. n. sunt in summa eoꝝ q̃ infrãnt et exiccãt. ¶ Et qñqꝫ est cã que est in spmate siccitas cõplonis nõ ꝓhibẽs gñationẽ s̃z facit ipm difficilẽ: aut corrũpit illd qd aduenit matrici de alimẽto infantis. ¶ Et qñqꝫ est cã in spmate vt sit spma viri diuerse impressionis ei que est in spmate mulier̃ ꝯrijs receptrici: aut cõitas sup vnũ duoꝝ ordinũ ꝛ non accidat inter ea ambo fili⁹: ꝛ si pmutet vnusq̃sqꝫ socium suũ nõ est dubium q̃n sit ambob⁹ filius. ¶ Et qñqꝫ diuersificãtur duo spermata ꝓpter cãm malitie cõplonis i vno quoqꝫ eoꝝ qñ cum alio non equat̃: imo addit ei corruptionẽ. Nam cum pmutant̃ inuenit vnũqdqꝫ amborũ qd equat ipsum cum ꝯrietate. q̃re temperatur. ¶ Et de gñe q̃dẽ spmatis ex quo nõ fit gñatio ẽ sperma infantis ꝛ patiẽtis nauseatiuã satietatẽ ꝛ ebrij ꝛ senis. ꝛ sperma eius qui plĩm vtit̃ coitu ꝛ cui⁹ corpus nõ est sanũ. ¶ Sperma. n. currit ex oĩbus mẽbris: ꝛ ex sano sanũ: ꝛ est infirmo ifirmũ fm qd dixit hyp. ꝛ iste dispõnes oẽs inuẽte sunt in vtrisqꝫ spmatibus simul. ¶ Et dixerũt q̃dã q ꝺ de causis corruptiõis spermatis viri est coire cũ illis que nonduz sunt magne ꝛ hoc currit cursu ꝓprietatũ. ¶ Cã ãt que est in mr̃ice Aut est malitia ꝯplonis corrũpentis sperma: cuius plĩm est frig⁹ ꝯgelãs eã: sicut accidit ex potu aq̃ frigide mulierib⁹ p hoc q infrigidat: ꝛ silr̃ viris. ¶ Et qñqꝫ alterant̃ ptes mẽstrue ex eis q̃ constringuntur ex poris menstrue: quare non effundunt̃ mẽstrua ad fetum. ¶ Et qñqꝫ est cum materia. ¶ Et humiditates corrumpunt sperma iteꝝ per cõmixtionẽ suã cuz eo: aut exiccant: aut resoluunt: aut humectant lubricãtes: quare debilitatur retẽtiua ꝛ est plĩm: aut debilitãtes virtutẽ attrahentẽ sperma: quare non attrahit sperma cũ fortitudine: aut constrictione meatuũ nutrimenti ex frigore: aut calore: aut siccitate. Et qñqꝫ vincit ex siccitate ita vt similentur corijs siccis. Aut corrumpens nutrim̃ infantis. Aut prohibens ipsum ab amplificatione pp adunationẽ oris matricis vehementem pp siccitatem: aut frigus: aut consolidationẽ vlcerũ: aut carnẽ additã verrucosaz ꝛ erucosã. Aut sicut siccitas dominans secundine: quare corrumpit meatus nutrimẽti. Aut accidit spmati frigido ꝛ hũido qd accidit rori in terra rorata. ꝛ in complexione calida ꝛ sicca qd accidit i terra qñ ẽ madefactio sparsa. Aut pp abscissionẽ mãei q̃ est san. menstruus cũ matrix deficit i attrahẽdo ipm ꝛ ꝯtinuatione ei⁹. Aut ẽ pp declinationẽ i ea: aut cõuersionem: aut vehemẽtiã adunatiõis oris matricis ante partũ pp opilationẽ: aut pp duritiem: aut carnem additaz verrucosam ꝛ non verrucosam: aut cõsolidationẽ vlcerũ: ꝛ frigus cõstringẽs ꝛ alia ex causis opilatiõis ꝛ siccitas quere nõ penetrat ad ipm sperma. Aut debilitas adunatiõis post ꝓgnatiõez: quare non retinet ipsum. Aut multitudo adipis lubricãtis. Aut qñqꝫ fit cum cõitate corporis totius. ꝛ quãdoqꝫ est in matrice ꝓpe ꝛ zirbo: aut in matrice sola. Et qñ multiplicat̃ adeps sup zirbum facit constrictionẽ super sperma ꝛ educit ipm expressione sua. ꝛ operatio eius est huiusmodi. Aut pp vehementiaz extenuationis in corpe toto: aut in matrice: aut nocumentum in mr̃ice ex epate ꝛ vlceribus ꝛ emorroydibus: ꝛ additiõe carnea ꝓhibente. Et quãdoqꝫ est in ore eius res dura sicut virga ꝓhibẽs introitũ virge ꝛ spmat̃: aut vlcera que consolidata sunt: quare lenitur matrix ꝛ cõstringunt̃ orificia venarum emittentiuz sperma: aut asperitas oris matricis. ¶ Cã aũt facte in membris genarationis: aut est debilitas vasoruz: aut eruptio accidens complexioni eorum sicut cui abscindũt̃ vene auris posteri⁹: aut cuius perforat̃ vesica a lapide quare cõmunicat nocumentũ mẽbris gñationis. Et qñqꝫ abscindit̃ aliq̃d de numero ei⁹ ꝛ facit incurrere debilitatẽ in mẽbris spmatis ꝛ ṽtutibus eoꝝ gñatiuis spmat̃ ꝛ efficiẽtib⁹ ipz. ¶ Et silr̃ c⁹ abscindũt̃ testi

culi: aut ẽplanẽ cũ iusquiamo ni. aut bibit ex cãphora plim. ¶ Cã ãt vge scã ẽ sicut si sit breuis i creatione sua aut cã piguedis viri: qre assumit caro plim eius aut ex ãbob' sil: qre cõlogãt i mrice ⁊ nõ equaẽ in ea vga. ¶ Et õ eis ẽ ãplitudo oris mricis ⁊ nõ eqtur i eo vga: aut ex eis ãbob' sil. Aut pp tortuositatẽ ei' aut pp abbreuiatione corde: qre declinat vga ab opposito: qre nõ eijcit spma ad gutẽ oris mricis. ¶ Cã zo vo in pncipijs iã numerauim' nec tium ẽ. n. vt sint mbra digõnis ⁊ mẽbra spirituũ fortia ita vt fiat ⱽceptio. ¶ Error ãt accñs ẽ cũ spmatis fit emissio añ ⱽplemẽtũ aut post ⱽplemẽtũ. Ante ⱽplemẽtũ zo vo cũ spma emittiẽ ẽ vt sint mulier ⁊ vir diuersi i tpe coit': qr nõ cesset vn' eoꝝ añcedere cũ emissiõe spmatis. Si ergo fuerit añcessio viri dittet eã ⁊ ñ emittet spma. ¶ Et si fuerit añcessio mulieris emittet vir postq̃ emiserit mulier ⁊ expellet i os mricis pp mot' attractiõis spmatis qd se apit ei aptiõe vna post aliã cũ attractione vehemẽtis sensus qd sentiẽ cũ ipz emittiẽ. ¶ Et non fit illd cũ ipz emittiẽ nisi: aut pp attractionẽ aq̃ viri cũ eo qd currit ex ea ex vasis spmatis ei' itrinsecis in mrice effusũ ad iteriora ei' apd q̃sdã. aut pp attractionẽ ei' qd tãgit ipz. Si verũ ẽ qd dicũt qdã alij scz q spma ei' ꝯtiuis gñeẽ itra ipaz tñ effundiẽ ad exteriora oris mricis. Deinde deglutit ipsũ os mricis vt sit mot' ei' ad attrahẽdũ spma suijpsi' desoris: qre recipit ipz cũ moueẽ spma ei': qre attrahit cũ h' spma viri. ꝯñ. n. appropinquaẽ illd emissiõi spmatis viri. ¶ Error vo accñs post ⱽplemẽtũ ẽ sicut mot' laboriosus ex saltu aut obuiatiõe q̃ fit cũ casu: ⁊ velocitas eleuatiõis post emissiõez spmatis ⁊ silia illis post ⱽceptionẽ qre lubricat: aut fit timor accñs aut aliqd ex reliqs cãis abort' q̃s dicem' i suo ca. ¶ Inqt hyp. Nõ ẽ vir oino fridior muliere. s. in ⱽplone mẽbroꝝ suorũ pncipaliũ ⁊ ⱽplone sua pma ⁊ ⱽplone sui spmatis sani nisi accidat ex ⱽplone accñte. ¶ Et scias q mulier q̃ parit ⁊ ipregnaẽ min' ifirma ẽ q̃ sterilis: verũtñ est debilioris corpis q̃ ipa ⁊ veloci' fit an'. Sterilis vo est pluriũ egritudinũ ⁊ tardatur ei' senect' ⁊ ẽ q̃si iuuenis in plimo sue etatis.

¶ De signis sterilitatis. Cap. ix.

In signis sterilitatis ex q̃cũq3 duoꝝ spmatuz fit dicũtur res q̃rũ saluatio nõ vificatur nz in eis aliqd iudicatur: sicut ẽ illd qd dixerũt q oz vt expiãtur duo spmata ⁊ pijciãtur sup aquã ⁊ qdcũq3 illoꝝ natat i aq̃ tũc ex pte illi' ẽ defect'. ¶ Et dixerũt fundantur due vrine sup lactucã: ⁊ ex illo ẽ defect' cui' vrina exiccauerit eã. ¶ Et h' dixerũt vt sumãtur. vij. gra. triti. ⁊. vij. g. ordei ⁊. vij. fabe ⁊ ponãtur i vase testeo ⁊ migat sup ea vn' ãboꝝ ⁊ dimittãtur. vij. dieb' tũc si g̃na nascũtur nõ ẽ sterilitas ex pte ei'. Et dixerũt qd ẽ lõginquus hoc iteꝝ. ¶ Et meli' ẽ illd qd dixerũt in expientia mulieris: sm q oz vt suffumigetur matrix mulieris in traiectorio cũ suffumigatiõe aromatica ⁊ tũc si penetrat odor vsq3 ad os ⁊ nares ei' cã nõ ẽ ex ea: ⁊ si nõ penetrat tũc illic sunt opilo ⁊ humores mali phibẽtes pambulare odorẽ suffumigationis ⁊ aromaticitatis. ¶ Et dixerũt supponatur alleũ ⁊ ⱽsideretur an iueniat odorẽ ⁊ saporẽ ipsi' desup. ¶ Et vltima sigtio hui' est ad sciẽdũ: an sit in ea opilatio an nõ. Qd si ẽ i ea opilo: tũc ẽ signũ sterilitatis: ⁊ si nõ est in ea sterilitas: tũc nõ ẽ lõginquũ qn sterilitatis sint cãe alie ⁊ ad ipregnationẽ phibẽtia alia. ¶ Et ois mulier q̃ mũdificaẽ ⁊ remanet os mricis ei' humidũ est lubricãs. ¶ Signa aũt spmatis ex vasis suis in ⱽplone sua sunt qm cognoscuntur sicut sciuisti calitas ⁊ frigiditas eius ex ipo ex sensibilitate mulieris cum suo tactu: et ex spissitudine et subtilitate ei': ⁊ ex dispõne piloꝝ pectinis ⁊ ex colore ei' ⁊ odore ipsi': ⁊ ex velocitate pulsus ⁊ tarditate ipsi': et ex tinctura vrine ⁊ puitate tincture ipsius: ⁊ ex cõitate corpis. ¶ Huiditas vo ⁊ siccitas cognoscũtur ex puitate in grossitudine ⁊ multitudine cũ subtilitate. Et spma qd sanũ ẽ albũ viscosuz splẽdidũ sup qd cadũt musce ⁊ comedũt de eo. ⁊ odor ei' ẽ odor floꝝ palme ⁊ sambaci. ¶ Signa vo mẽstrue ⁊ mẽbroꝝ ei' in complone sua sunt qm sigtur sicut sciuisti: aut ex calitate ⁊ fritate ⁊ tactu ⁊ ex colore mẽstrue. i. si ẽ ad citrinitatẽ declinis: aut nigredinẽ: aut turbiditatẽ: ⁊ ex dispõnib' piloꝝ pectinis. ¶ Et sigtur humiditas ⁊ siccitas ex multitudine cũ subtilitate ⁊ puitate cũ grossitie ⁊ ex essentia oculoꝝ apostoꝝ tenebrosoꝝ. ¶ Oculus. n. sigt sup mricẽ apd hypo. ⁊ ex puitate cũ grossitie. ¶ Et q̃cũq3 mulier mũdificaẽ ⁊ ñ exiccaẽ os mricis ei': imo ẽ humidũ nõ ipregnaẽ. ¶ Piguedo aũt ⁊ extenuatio ⁊ adeps ⁊ breuitas vge ⁊ tortuositas ei' ⁊ breuitas corde ⁊ ⱽuersio mricis: ⁊ dispõ duaꝝ emissionũ spmatis sunt res q̃ cognoscunẽ expimento. Et vulua cũ zirbo multe adipis ẽ stricti itroit' lõginq̃ breuiũ cornuũ eminẽtiũ vẽtriũ moueẽ apd oẽz motũ ⁊ lediẽ q̃libet odore. ¶ Et sigt cursuz mricis: qm sentiẽ itra vuluã. ¶ Qd si nõ fuerit os mricis oppositũ tũc est decliue. ¶ Et illa cui' ẽ matrix hñs declinationẽ ⁊ ⱽuersionẽ sentit dolorẽ apd coitũ.

¶ De regimie ⁊ cura. Cap. x.

Regimẽ hui' capli diuidiẽ i duos modos quorũ vn' ẽ ad ipregnationẽ ⁊ subtiliationẽ i ea ⁊ scds est ad curatiões cãꝝ phibẽtiũ ipregnationẽ. ¶ Sterilis ãt ⁊ vir nõ gñans ex creatiõe ⁊ icõuenẽs suo socio in ⱽplone idigẽs pmutari: ⁊ breuitas istri medicationẽ nõ hñt: ⁊ silr ei' cui' orificia mẽstrue opilata sunt ex vlcerib' q̃ ⱽsolidata sunt: qre lenificata ẽ ⁊ ei' quãpar nece ẽ pmutare curatio nõ pẽdet ex me^a. Reliq̃ vo ab illis regimẽ hñt. ¶ Pimi vo mõi distictioẽ q oz vt eligaẽ ⱽueniẽtior horaꝝ coit': ⁊ iã diximus eã. ¶ Et de eis eligaẽ ⱽueniẽtior vt sit i fine mẽstrue. Et in hora silĩ hore in q̃ oz vt in ea coit' fiat pp illd qd dixim'. ¶ Et oz vt plõgeẽ dimissio coit' tanta plongatiõe ne pueniat vt corrũpat ei ambo spmata frig'. ¶ Si vero accidat illd vtanẽ coitu sm modum qui est ad nõ ipregnãdũ. Deinde dimittãt ipm tandiu q sciaẽ q spma bonũ iã aggregatũ sit. Et ⱽsideret de eis vt sit illud in pma hora mũdificatiõis ei'. Et silr in oi pmutatiõe alia vice. ¶ Ampli' plongẽt ludũ: ⁊ pprie cũ mulierib' quaꝝ cõplones non sunt male. Tãgat ergo vir eius mãmillas cũ facilitate: ⁊ tãgat pectinẽ ei' ⁊ obuiet ei nõ pmiscẽdo. se ex pmixtione vera. Cũq3 desiderat ⁊ affectat permisceatur ei fricando de ea qd est inter anum eius desuper et vuluã. Ille. n. locus est delectatiõis ei'. ¶ Conside

ret ꝗ̃ i ea horã i q̃ fortꝭ fit i ip̃a adherẽᵃ ⁊ icipiũt ocli eᵘ mutari i rubedinẽ ⁊ eᵘ ãhelitᵘ eleuari: ⁊ v̾ba eᵘ balbutire: tũc mittat illic ſp̃ma oppoᵐ ori m̃ricis dilatãdo loco eᵘ illic parũp .i. tãta q̃titate ne ꝯſeq̃r ip̃z ip̃ſio aerꝭ extrioꝛ olo. Ip̃e .n. i diſpõe corrũpit ip̃z ⁊ ñ ẽ ꝯueniẽs ad gñonẽ. ¶ Et ſcias q̃ qñ mittit ſp̃ma i hora ſua puũ: imo ẽ i p̃patõe ſua iñepabili oppoſiti fortaſſe: tũc p̾dit ſp̃ma: imo oꝫ vt r̃cipiat os m̃ricꝭ cũ erectiõe q̃dã ⁊ ñ ſtrigat i v̾ga exitũ: imo adhereat ei hora cũ iã p̾miſcet pᵘ illõ p̾mixtõe q̃ ẽ vehemẽtioꝛ p̾ſcrutatiõis doec videat q̃ nodi oꝛꝭ m̃ricꝭ ⁊ ãhelitᵘ eiᵘ iã q̃eſcũt ex toto: ⁊ pᵘ illõ paꝝ ip̃a iacẽte eleuatꝭ coxis ⁊ õmerſo dorſo. ¶ Deĩ ſurgat ab ea ⁊ dimittat eã ſic horula vna ꝯſtrictꝭ pedibᵘ ⁊ retẽto ãhelitu. Et ſi dormierit pᵘ illõ erit meliᵘ ad ꝯceptionẽ. ¶ Et ſi fiat odoramẽtũ ſup eã qḋ naribᵘ attrahit cũ ſuffumigatõibᵘ ꝯuenientibᵘ huic rei ẽ illõ ꝯueniẽtiᵘ. Et ſuppoſitoria et p̾p̃e d̾ gũmis q̃ nõ ſũt vehemẽtꝭ calitatꝭ ſic̄ bdelliũ: et q̃ ſũt ſilia illi ſuppoſita añ illõ. ¶ Et d̾ illis q̃ ſt mirabilia ẽ vt ſit mlier ſuffumigata ſub m̃rice cũ arõaticꝭ caliꝭ ⁊ ñ odoret ea d̾ſup. Deĩ ſumat cãnã lõgã ⁊ põat vnã duaꝝ extrẽitatũ i aquã calidã: ⁊ aliã i ore m̃ricꝭ q̃titate q̃ p̾uẽiat calitas eiᵘ ad m̃ricẽ aduẽtu tolerabili ⁊ dormiat ſup illã p̃patõez: aut ſedeat vſꝫ ad horã q̃ p̃t ſup eã: deĩ coeat. ¶ Modᵘ v̾o aliᵘ ẽ. qm̃ ſi cã eſt p̾p calorẽ hũoꝝ caloꝝ cũa eos ⁊ eq̃ ꝯplone cũ cibis ⁊ potibᵘ notꝭ. Et admiſtra ſup m̃ricẽ cerataria eq̃lis calitatꝭ ex ſuccis ⁊ mucillagibᵘ ⁊ olis frīs. ¶ Et ſi fuerit cã fritatꝭ ⁊ hũiditatꝭ curet cũ eis q̃ dicemᵘ pᵘ ⁊ eſt illa q̃ fit ſ̾ꝫ plꝫ. ¶ Et ſi fuerit cã ip̃a r̃motio oꝛꝭ m̃ricꝭ curet cura remotiõis cũ vẽtoſis p̾dictꝭ i. c. ſuo ⁊ flõmia ſaphene ex p̾te q̃ oꝫ ſ̾ꝫ q̃ dem̃ ẽ. ¶ Et ſi fuerit cã multitudo adipis: admiſtret exercitiũ et ſubtiliatio cibi: ⁊ dimittat balneationẽ hũidã niſi cũ aq̃s thermaꝝ. ⁊ vtat̃ euone cũ flõmia ⁊ cliſteribᵘ calis ⁊ exiccatiuis calefaciẽtibᵘ ſic̄ ẽ tyriaca ⁊ theodoricõ. ⁊ oꝫ vt dittat vinũ ſb̾tile albũ ⁊ vtat̃ forti rubedo puro pauco: ⁊ ex vnctiõibᵘ bõis ad eas ẽ mel albũ ⁊ olꝫ d̾ lilio.

¶ Et ſi cã fuerit vẽtoſitas p̾hibẽs a bonitate firmationis ſp̃matꝭ curet cum eis q̃ ſũt ſicut diaciminũ et bibat aniſuꝫ ⁊ ſem̃ apij ⁊ p̾cipue ſem̃ ruthe i aq̃ radicis: ⁊ peſſaria fcã ex eis. ⁊ ex reſoluẽtibᵘ vẽtoſitatem ſunt ſicut caſtoreũ ⁊ ſe. ruthe ⁊ ſe. agnicaſti. Et ſi cã fuerit vehemẽtia ſiccitatis admiſtrent ſup eã cliſteria hũectãtia ⁊ ſuppoſitoria de adipibᵘ lenibᵘ: ⁊ dentur i potu lac: ⁊ p̾p̃e lac caprinũ ⁊ aleſſidabegi humectãtia ⁊ ſupponant adipes leniẽtes. ¶ Et ſi fuerit cã ſtrictura oꝛꝭ m̃ricis: oꝫ vt admiſtret i ea ſp̾ radiᵘ de ſtãno: ⁊ igroſſet ĝdati ⁊ iungat cũ vnguẽtꝭ lenificatiuis: ⁊ multũ vtat̃ balneo ⁊ ꝯfert ei comeſtio cauliũ ⁊ admiſtrent apiũ ⁊ ciminũ ⁊ aniſum ⁊ ſilia. ¶ Et plꝫ q̃ḋ cãꝝ p̾hibẽtiũ ip̾gnationẽ receptibilẽ curatiõis eſt frigᵘ ⁊ hũiditas. Et plꝫ medicīaꝝ faciẽtiũ ip̾gnar̃ ẽ ex p̾te q̃ſi ſuccurrẽdi ei. Et nõ ẽ excuſatio euonum hũiditatis cũ hieris ⁊ ſuppoſitorijs ⁊ clyſterijs. ¶ Et ex eis q̃ bibũt ſũt ꝯfectiões calẽ ſicut mitridatum ⁊ tyriaca ⁊ theodoricõ ⁊ medicamẽ alkelzẽgi. ¶ Et de eis q̃ bibunt hñtes p̃p̃etates ẽ vt i potu det mulieri vrin ⁊ elephãtis. ẽ em̃ mirabilis i ip̾gnatiõe ⁊ fiat illõ cũ p̾rimᵘ ẽ coitᵘ ⁊ cũ coit. ¶ Et iteꝝ bibat ſeratu-

rã eboꝛꝭ: qm̃ ẽ p̾ītis iuuamẽti. Et ſe. ſiſeleos ẽ bonũ ⁊ exp̾tũ: ⁊ de eo q̃ḋ dat̃ i potu pecudibᵘ ſcis vt multiplicet gñō. ¶ Et d̾ peſſarijs ẽ illõ qḋ fit ex olo balſami ⁊ oleo de bẽ ⁊ oleo de lilio ⁊ peſſaria d̾ napta nigra. ¶ Et iteꝝ adeps ãſerꝭ i lana ⁊ ex gũmis arõaticis ⁊ muſco ⁊ ſpica ⁊ cipio ⁊ aneto ⁊ origão ⁊ venuſta ⁊ yſopo ⁊ bdellio ⁊ teſticulᵘ vulpis ⁊ darſiſahã eſt mirabilis. Et nux cup̾ſſi ⁊ bacce lauri ⁊ galla ⁊ amomũ ⁊ foliũ ⁊ corduměi: ⁊ ex oi calefactiuo ſtiptico p̾p̾ie. ¶ Et ſuppõ coagulorꝝ ⁊ p̾p̃e coagulũ leporꝭ cũ oleo poſt mũdificationẽ adiuuat ad ip̾gnãdũ aut cũ oleo vio. ¶ Et ſilr ſuppõ ſtercoris eiᵘ. ¶ Et ſuppõ fellis gazel maſculi ſ̾m q̃ dr̃ ⁊ p̾p̃e ſi ponat cum eo aliq̃d de teſticulis vulpis: ⁊ ſilr ſuppõ fimi eiᵘ. ⁊ ſuppõ fellis adib ⁊ leporis ⁊ leõis põdere ʒᶜ. ʒ. i. ¶ Colyriũ bonũ ſpica ⁊ crocᵘ ⁊ maſtix ⁊ myrrha ⁊ gallia ⁊ caſtoreũ cũ oleo nardino. ¶ Et iteꝝ ſumant myrrhe ʒ. iiij. ⁊ ireos ⁊ fimi adib ãboꝝ añ. ʒ. ij. p̃paret ex eis peſſariũ ſile glãdi ⁊ ſupponat ⁊ iteret in oibᵘ tribus diebᵘ. ¶ Et iteꝝ mel colatũ ſerapinũ ⁊ bdelliũ ⁊ olꝫ de lilio. ¶ Peſſariũ bonũ. Croci amomi ſpice melliloti oliuꝫ añ. ʒ. iij. ⁊ media folij ⁊ corduměi ãboꝝ añ. ℥. i. adipis ãſerꝭ ⁊ vitelli ouoꝝ ãboꝝ añ. ℥. ij. olei nardini. ℥. ſ. ſupponat pᵘ ablutõẽ i lana celeriter tribᵘ diebᵘ renouãdo oi die. Et iteꝝ ſumãt allea ſicca ⁊ hũida ⁊ effundat ſup ip̃a q̃titũ ip̃a ſt d̾ olo roſ. aut ſiſamio: ⁊ decoq̃nt donec i d̾coctiõe diſſoluant ⁊ recedat aq̃ſitas ex eis ⁊ ſupponat cũ lana ẽ .n. mirabile bonũ. ¶ Et qñꝫ idiget añ vſuꝫ peſſarioꝝ clyſteribᵘ cum re aliq̃ i q̃ ſit v̾tᵘ pulpe colloq̃ntide: q̃re educãt humiditates: aut ſupponãt in vulua ſua qḋ ẽ ſic̄ gũma arboꝛꝭ maſticꝭ ⁊ educet ex ea hũiditates. Et ex ſuffumigatiõibᵘ ſunt troc. facti ex myrrha ⁊ ſtorace ⁊ baccis lauri ⁊ fiat ex eis ſuffumigatio oi die. ¶ Et iteꝝ nux cup̾ſſi ⁊ arſenicũ rubeũ ꝯficiãt cũ ſtorace liq̃da ⁊ fiat ſuffumigatio cũ eis i traiectorio pᵘ mũdificatiõez tribus diebᵘ ꝯtinuis: ⁊ ſilr myrrha ⁊ ſtorax liq̃da ⁊ galbanũ ⁊ bacce lauri: ⁊ nigella iteꝝ ⁊ bdelliũ ⁊ yſopᵘ.

¶ De ſignis ip̾gnatiõis ⁊ iudicijs eiᵘ. Cap. xi.

Significãt ip̃aꝫ illõ qḋ anceſſit d̾ ꝯueniẽtia duarũ emiſſionũ ſp̃matꝭ. Et diſpõ q̃ſi tepoꝛ ſuccedẽs coitui. Et cap̃ v̾ge q̃ſi ſiccũ cũ emittit ſp̃ma: ⁊ eſt cuꝫ egredit̃ ad ſiccitatẽ aliq̃ntulũ decliue. Et ſuccedit ei vehemẽs adunatio oꝛꝭ m̃ricꝭ: ita vt nõ igrediat̃ ip̃ꝫ ſtilᵘ. Et ſilr eiᵘ eleuatio ad ſup̾iora ⁊ añteriora ⁊ colligit abſꝫ durītie ex vehemẽtia ſiccitatꝭ illiᵘ p̾tꝭ ⁊ r̃tinet m̃ſtrua: q̃r ñ m̃ſtruat vſꝫ ad tp̃s: aut m̃ſtruat paulatī. ⁊ accit dolor p̾uᵘ i eo qḋ ẽ iter vmbilicũ ⁊ r̃ceptricẽ. Et qñꝫ fit difficltas vrie ⁊ accit ei vt abhorreat coituꝫ pᵘ illõ ⁊ odio hẽat ip̃ꝫ ⁊ qñ cũ ea coit ñ emittet ſp̃ma ⁊ accit ei apḋ coitũ dolor ſb̾ vmbilico ⁊ nauſea. ¶ Et p̃gnãs hñs maſclꝫ vehemẽtiᵘ odit coitũ q̃ p̃gnãs hñs feīaꝫ ip̃a .n. qñꝫ ñ abhorret coitũ. Deĩ illõ qḋ ſuccedit ei d̾ ãguſtia ⁊ pigritia ⁊ ĝuitate corp̾is ⁊ malitia aĩe: ⁊ p̾ua nauſea ⁊ eructuatõe acetoſa ⁊ horripilone ⁊ dolore capitꝭ: ⁊ v̾tigine: ⁊ tenebroſitate ocloꝝ: ⁊ pulſu cordꝭ: deĩ ꝯmouet̃ appetitᵘ mali pᵘ mẽſẽ aut duos mẽſes: ⁊ citrinat albedo oculoꝝ eaꝝ. Cũq̃ p̾ſudãt ocli eᵘ ⁊ mollificãt palpebre eᵘ ⁊ acuit aſpectᵘ eiᵘ ⁊ minorãt eᵘ pupille ⁊ igroſſat eiᵘ albedo ⁊ ñ citrinat ſ̾ꝫ

plm. Et necīa est alteratio coloris ⁊ euētus ipressionū egrediētiū a nā ↄ̄pu͛is sit i p̄gnāte ex masculo minuor i p̄gnāte ex fēia plꝰ. Et qñ͛ i p̄gnatio sedat dolores dorsi ⁊ āchaꝝ ppea ꝙ calefacͣ ea matrix ⁊ cum parit redeūt. ¶ Et qñ͛ alteraꝛ corpꝰ eiꝰ ab eo qđ fuit qr̄ dilatanꝛ ⁊ citrināt sup ip̄z vene eiꝰ ⁊ virides fiūt. ¶ Et in pluribꝰ dispōnibꝰ accit p̄gnātibꝰ vt mollificētur eaꝝ corpora i p̄nº retētiōis mēstruoꝝ ⁊ augmento eiꝰ qđ đ ip̄is retinetꝛ vltra illđ q̄ idiget ēbriō pp ꝑuitatē ēbriōis ⁊ đbilitatē eiꝰ a cibatiōe. ⁊ deiñ cū magnificaꝛ ēbriō cibaꝛ illa sup̄fluitate: qr̄ fit cōuersio ⁊ sedāꝛ accñtia retētōis eiꝰ. Et cū ip̄gnaꝛ puella q̄ nōdū ↄ̄secuta ē. xv. ānos: timetꝛ ei mors pp ꝑuitatē mr̄icis. ¶ Et silr̄ ē dispō illiꝰ cui ex magnis aduēit fe. acuta. iterficͣ. n. fetū ex hº ꝙ facͣ possidere đ malitia ↄ̄plōnis cū ipse sit đbilis nō tolerās illđ. Et ex hº ꝙ nutrimētū eiꝰ corrūpitꝛ ex pte ↄ̄plōnis eiꝰ: ⁊ ex hº ꝙ cū mr̄ nō nutritꝛ debilitaꝛ nutrim fetꝰ. ⁊ cū nutritꝛ debilitaꝛ ip̄a. ¶ Et silr̄ cū accit i matrice eiꝰ ap̄a calꝫ. Nā si est flegmō tūc qñ͛ sp̄aꝛ cū eo raro euasio fetꝰ ⁊ matris: sepe vo ē malū valde. ¶ Et qñ͛ cognoscitꝛ dispō ip̄regnatōis ꝑ expimēta đ qbꝰ ē vt i potu detꝛ đ aq̄ mellis i hora dormiēdi due. ℥. cū tāto pōdetꝛ aq̄ pluuialꝛ permixta ⁊ videat an pūctiōꝫ sentiat an nō. Et cā q̄đ i illo ē retētio istatōis cū cōitate itestinoꝝ: lꝫ medici miretꝛ de hº. ⁊ ē exꝑtū certū nisi i ↄ̄suetꝫ potare illđ. ¶ Et iterū laboret i ieiūio i die ⁊ i sero inuoluaꝛ pānus: ⁊ suffumigetꝛ a librello ⁊ traiectorio cū suffūigio. Si ꝗ͛ egreditꝛ fumꝰ ⁊ odor ex ore ⁊ naso: tūc ip̄a nō ē p̄gnans. ¶ Et silr̄ expitꝛ cū vacuitas ē supponēdo alleū ⁊ dormiēdo sup ip̄z ⁊ ↄ̄siderādo an iueniat saporē eiꝰ ⁊ odorē ipsiꝰ i ore an nō. ¶ Et ex eo ꝙ dicemꝰ i. c. signoꝝ masculinitatꝫ ⁊ femieitatꝫ đ suppositiōe aristologie cū melle ⁊ itromissiōe. ¶ Et vrīa q̄đ p̄gnātꝫ i p̄nº pregnatiōis ē citria ad subalbedinē đcliuis q̄si sit cottū i eiꝰ medio spsuz. ¶ Et sigͣ p̄gnatōꝫ vrīa pure subest sup quā ē qđ ē sīle nubibꝰ. ⁊ pp̄e qñ i ea sͭ sicͣ ꝗ͛na ascēdētia ⁊ đscēdētia. ¶ In fine āt ip̄gnatōis qñ͛ appetꝛ i vrīalibꝰ eaꝝ rubedo i loco i q̄ appͣuit i p̄nº ip̄gnationis subalbedo. ¶ Et qñ mouetꝛ vrīale p̄gnātꝫ ⁊ ↄ̄turbaꝛ tūc ē i fine p̄gnatōis. ¶ Et qñ nō ↄ̄turbaꝛ ē in p̄nº p̄gnatōis.

¶ De causis masculinitatis. Ca. xij.

Causa masculinitatis ē sp̄ma viri ⁊ calitas eiꝰ ⁊ abūdātia ip̄iº: ⁊ ↄ̄ueniētia coitꝰ in hora mūdificatiōis eiꝰ: ⁊ ꝓuocatio sp̄matis ex dextro qm̄ ē calis spissioris sub̄e. ⁊ sumitꝛ ex rene dextro q̄ est calior ⁊ altior ⁊ ꝓpinq̄or cp̄i: ⁊ silr̄ qñ cadit in đxtro mr̄icis ⁊ silr̄ sp̄ma mulierꝫ i ꝓpetatibꝰ suis ⁊ in parte sua. Et regio frā: ⁊ tp̄s frīm: ⁊ vētus septētrionalis adiuuant ad masculinitatē: ⁊ ↄ̄triū ad ↄ̄triuz. ¶ Et silr̄ etas adolescētie absq̄ pueritia ⁊ senectute. ¶ Et dicūt q̄dā ꝙ si currit a dextro viri ad dextrū eius masculinat: ⁊ ex duobꝰ sinistris feminat: ⁊ si currit ex sinistro eius ad dextrū ipsius erit femina masculina. Et ex dextro eiꝰ ad sinistrū ipsius est masculus feminus. ¶ Et dixerūt q̄dā de illis q̄ prudētes sūt ꝙ p̄gnatio a die ablutiōis ē cū masculo vsq̄ ad q̄ntū: ⁊ ē cū puella vsq̄ ad octauum: deiñ ē. cū masculo vsq̄ ad. xi. deiñ est cum hermaphrodito. ¶ Et san. p̄gnātis cum masculo calidior est plm ꝗ͛ san. pregnātis cum femina.

¶ De signis masculinitatꝫ ⁊ femineitatꝫ. Cap. xiij.

Pregnās hñs masculinū ē melioris colorꝫ ⁊ pluris leuitatis ⁊ agilitatis ⁊ mūdioris faciei. ⁊ sanioris appetitus ⁊ quietioꝝ accñtiū. ¶ Et sentit grauedinē lateris dextri. plm eñ ꝗ͛naꝛ masculꝰ ex sp̄mate expulso ad dextrū duoꝝ lateꝝ mr̄icis. Et nō accit illđ nisi aut ꝓpter desideriū illiꝰ lateris ad recipiendū: aut qm̄ expulsio est ex testiculo dextro. ¶ Et qñ mouetꝛ fetus masculus mouetꝛ ex latere đxtro pͥmū eñ cū incipit mām̄illa augmētari ⁊ alteraꝛ color fit in ea q̄ hꝫ masclꝫ ex lateꝛ dextro ⁊ ꝓp̄e papilla đxtra ⁊ ad ipsaꝫ currit lac in p̄mis: ⁊ ꝓuocat i pͥmis. ¶ Et est lac qđ mulgetꝛ ex vbere eiꝰ grossuꝫ viscosum non tenue aquosuꝫ: ita ꝙ lac masculi distillaꝛ super speculū ⁊ ↄ̄sideraꝛ ad ip̄m i sole: ⁊ remanet q̄si ip̄m sit frustū argēti viui aut granū margarite nō currēs: nꝫ ꝓlōgaꝛ aut augm̄taꝛ papilla in hñte masculū in rubedine: nō in nigredine vehemēti. ⁊ fiūt vene papillaꝝ eiꝰ rubee ad nigredinē decliues: ⁊ fit pulsus eiꝰ dexter vehemētius plenus ⁊ frequēs. ¶ Et dixerunt q̄dā ꝙ qñ mouetꝛ a statiōe mouet pꝰ pedē dextrum ⁊ est exꝑtū: ⁊ cū erigitꝛ sustētaꝛ sup manū dextrā: ⁊ est oculus eiꝰ đxter lenioris ⁊ velocioris motus. Et masculus mouetꝛ pꝰ tres mēses ⁊ fēia pꝰ q̄tuor menses. ¶ Et dixerūt q̄dā de igeniis. ē i cognitiōe illiꝰ: vt sumaꝛ aristo. aur. i. ⁊ teraꝛ ⁊ ↄ̄ficiaꝛ cū melle ⁊ suppōaꝛ cuꝫ lana viridi a mane vsq̄ ad meridiē ⁊ in ieiunio. tūc si dulcescit saliua eiꝰ ē cōcipiēs masculum: ⁊ si est amara: tūc est p̄gnās cū fēia: ⁊ si nō alteraꝛ: tūc nō ē p̄gnās. Et in hac cā ē cōsideratio ⁊ idiget expimēto vel multa ꝑscrutatōe in sua fēia. ¶ Signa āt fēie q̄ p̄gnās ē cū filia est multitudo vlceꝝ peduꝫ ⁊ ꝓp̄e in coxis. ¶ Et mltitudo ap̄atū coꝝ. ⁊ qñ͛ ē p̄gnās cum masculo: sꝫ nō ē masculꝰ nisi debilis: ⁊ ē mollificataꝝ venaꝝ. ¶ Signa āt fēie fortia enixe masculū. sunt ꝙ ↄ̄sumitꝛ eiꝰ ptꝰ i. xxv. diebꝰ vsꝫ ad. xxx. dies nisi ip̄a sit egra. ⁊ fēia ex. xxxv. vsq̄ ad. xl. ⁊ illđ fit ŝm plurimuꝫ.

¶ De regimine masculinitatis. Capi. xiiij.

Opꝫ vt calefiat mulier ⁊ vir cū aromaticis ⁊ suffumigatōe ⁊ potu ⁊ cibis ⁊ potu mitridati: ⁊ cum suffumigatiōibus ⁊ pessariis p̄dictis si eis indigetur cū clysteribꝰ ⁊ vnctiōibꝰ. s. ābobꝰ. ¶ Et nō auscultetꝛ ille q̄ dicit ꝙ oꝫ ꝙ mulier sit debilis spermatꝫ vt ꝗ͛netꝛ ex eo masculus: imo oꝫ vt sit spissi spermatis ⁊ fortꝫ ⁊ pulla. hmōi. n. sp̄ma digniꝰ ē vt suscipiat masculinitatē. Uerūtñ nō oꝫ vt deficiat a spermate eiꝰ sp̄ma masculi: imo oꝫ vt sit sp̄ma masculi fortius in hoc ca. eo. ¶ Et oꝫ vt dimittat coitū ad tp̄s: ⁊ nō recedat a coitu olno: q̄re corrūpaꝛ sp̄ma ŝm ꝙ diximꝰ. ¶ Et vt nō multū vtanꝛ potu aq̄: imo bibāt de eo paulati ⁊ cibētꝛ cibis fortibꝰ calefaciētibꝰ. Deiñ expiaꝛ vir sp̄ma suū. Et dū ꝑmanet tenue scias ꝙ necītas ad curatiōꝫ remanēs ē. Et cū igrossaꝛ sperma expectet pꝰ illđ diebꝰ aliq̄t ⁊ ꝓcedat ŝm regimen suū donec ↄ̄fortetꝛ sp̄ma. ⁊ aggregetꝛ ŝm modū quē inuimꝰ. Deide ↄ̄ueniat cuꝫ ea ↄ̄uentu quē inuimꝰ i loco arōatizato aromaticis calis: sicͣ narro: p̄mo ex muscho ⁊ croco ⁊ xiloaloe indo crudo. Et đuitet cāphorā: ⁊ sit in letiore dispōe ⁊ meliore ala ⁊ delectabiliore domo. Et cogitet de masculis. ⁊ approꝑet meditatiōꝫ suā i masculis fortibꝰ

hñtib⁹ audaciã ⁊ apponãt suos ocl'os forme viri de illis q̄ sũt rectioꝛis creatõis ⁊ gloriose forme ⁊ coeat.

¶ De signis alhani faciēs nasci masculos. Ca.xv.

ALhani faciēs masculos ē vir fortis corpis eq̄lis carnis in duritie ⁊ mollitie multi spmatis gſſi cali:⁊ ē magnoꝝ testiculoꝝ mãifestaꝝ venaꝝ fortis desiderij quē nõ dbilitat coitus ex cui⁹ dextro eijcit sperma.ꝫ rã rustici ēt stringũt sinistrũ testiculũ tauri vt effundatur ex dextro. ¶ Cũq̄ adolescentis dexter pri⁹ inflat testicul⁹:tũc ipse ē masculinãs aut sinister tũc ipse ē feminãs. ¶ Et silr ille ad quē festiat pollutio nõ a nocumēto i spmate ē faciēs masculos.

¶ De signis mulieꝝ masculinizantiũ. Capi.xvi.

DE mulierib⁹ masculinãs ē mulier eq̄lis coloris ⁊ forme q̄ nõ ē gſuis corpore neq̄ mollis:⁊neq̄ mēstrua ei⁹ sunt subtilia cruda nꝫ pauca aq̄sa adusta valde. Et cuius os mřicis ē vulue oppositũ. Et c⁹ digõ bõa est. Et c⁹ vene sunt appentes pcedētes ad exteriora. Et cui⁹ sensus ⁊ mot⁹ fm q͏ oꝫ exñt. Et nõ hꝫ vētris soroꝛ assiduã nꝫ ipsi⁹ ꝯstrictõꝫ assiduã. Et ocli ei⁹ sunt dcliues ad fuscedinē absq̄ subalbedinē ⁊ est gaudētis nãe ⁊ lete aie. ¶ Et puelle viris potētes i pmis cũ coeũt sũt velocis ipgnatiõis pp fortitudinē calitatis eaꝝ:⁊ puitatē adipis mřicis ipaꝝ ⁊ hũiditatũ eaꝝ. ¶ Et ille qb⁹ velocit veniũt mēstrua digniores sũt vt masculos ꝯcipiãt. ¶ Et spaciũ mũdificationis illaꝝ qð ē breue:ē vsq̄ ad.xxij.dies.nõ vsꝫ ad.xl.

¶ De cãis geloꝝ ⁊ ipgnatõis sup ipgnatõꝫ. C.xvij.

CAusa eaꝝ ē mltitudo spmatis ⁊ diuisio ipsi⁹ in duo:⁊ qð ē.d.⁊ ei⁹ casus i duos vētres. ¶ Et lco lumitas qð duoꝝ filioꝝ ēt gemioꝝ nõ ē plurima. Et paꝝ sunt iter gemios dies plimi. Ipsi.n.fm plm fiũt ex coitu vno. ¶ Et paꝝ ꝯtigit q͏ ex coitu sup pgnatõꝫ fiat ꝯceptio. Nã si fit ꝯceptio fit i mulierib⁹ q̄ corpa tenera hñt:⁊ sũt mltoꝝ piloꝝ:⁊ multi san.pꝑter fortitudinē calitatis eaꝝ. ¶ Et d illis sũt q̄ fortasse vidēt san.in ipgnatõe:⁊ nõ curãt d eo pp ꝟtutē eaꝝ ⁊ fortitudinē mřicis ipsaꝝ ⁊ ñ abortiũt cũ mēstruis:⁊ cũ aptiõe ei⁹ qð emittit i matrice. Et qñꝫ menstruant sup ipgnatiõꝫ numero duaꝝ mēstruationũ ⁊.d. ¶ Qð si cadat ipgnatio sup ipregnatõꝫ i ñ valde forti ⁊ i ea q̄ nõ ꝯcipit nisi pp aptõꝫ oris mřicis sue:nõ pp fortitudinē sue mřicis timet q͏ sit fili⁹ pm⁹ iã dbilitat⁹: q̄re corrũpit scdo. Et iteꝝ in fortib⁹ timet lar⁹ casus litisũ ⁊ cõpressiõis iter duos filios.⁊ illð qð plꝫ pducit adse.⁊ iflationē faciei ⁊ aduētũ egritudinũ ad h⁹ vt abortiat vnũ eoꝝ. ¶ Et de signis qð geloꝝ ⁊q̄ supra sunt fm q͏ diuersit ⁊ exptũ ē:ē vt ꝯsideret vmbilic⁹ nati pmi ꝯtinu⁹ cũ fetu. Tũc si nõ fuerit in ipso ruga nꝫ nodus ñ erit post natũ pmũ fili⁹:⁊ si fuerũt i ipso ruge tunc pgnatio erit fm numerum rugarum.

¶ De signis appropinq̄tionis part⁹. Cap.xviij.

CUm pgnãs igredit i spatio ppiquo tpi ptus:⁊ sentit gſuitatē i iferiorib⁹ vētris sub vmbilico:⁊ i dorso:⁊ dolorē in iguine:⁊ calitatē i vētre:⁊ iflatõꝫ in ore mřicis vehemētē sensatã ⁊ hũectatõꝫ ei⁹:tũc iã approxiat. cũq̄ mollificat ei⁹ cauda:⁊ iflãt ei⁹ igula:⁊ fortior fit iflatio ignis: tc ñ ē int illð ⁊ int ptũ nisi pri^m.

¶ De signis debilitat ēbriõis. C.xix.

SIgnificãt dbilitatē ei⁹ egritudies mřicis sue ⁊ eũones accñtes ei ⁊ ppe cõtinuatio puocatiõis mēstruoꝝ ptrãseũtiũ illð qð fit fꝫ scitã raritatis ⁊ paucitatis ⁊ fm scmitã supfluitatis cibi. ¶ Et silr apitio lactis ēt in pmo mēse i q̄ ꝯcipit ipꝫ ⁊ ꝯmulget ex cũ mãmilla et pmit. ¶ Et sigt ipsaꝫ q͏ nõ mouet fet⁹ motu de q̄ sit curandum:aut mouetur in non sua hora.

¶ De signis debilitatis nati. Cap.xx.

CUm fet⁹ nascit:⁊ ñ iflat vmbilic⁹ ei⁹:⁊ ñ mouet ⁊ ñ sternutat vsꝫ ad tps:tc ipe ē dbil':⁊ ñ viuet.

¶ Tractat⁹ 2⁹. ¶ De ipregnatiõe ⁊ partu. Cap.i.

TEmpora qð creatõis ⁊ motõis ⁊ pt⁹ iã dixim⁹ i anatomia ⁊ eis q̄ sit p⁹ ipaꝫ. ¶ Et scias dñ q͏ mēsis.vij.ē pm⁹ mēsis i q̄ pit ipꝫ:⁊ ē fet⁹ fortis creatõis ⁊ ꝯplonis c⁹ creatio velox fuit ⁊ c⁹ mot⁹ festiauit:⁊ c⁹ petitio ad exitũ fuit velox. ¶ Et mltotiēs qð morit nat⁹ ifra h⁹ spatiũ:qm tolerat mot⁹ vehemētes i dbilitate creatiõis h⁹.nat⁹ nãq̄ lꝫ i radice sit fortis:tñ ē pri spatij i creatõe. ¶ Uernat⁹ i.8.mse ē q̄ plꝫ morit d natis ⁊ paꝝ viuit. Qð si aliqs viuat d natis i.viij.msib⁹ tc illð ē paꝝ valð:⁊ paꝝ ē q͏ viuat nat⁹ pueiēs h⁹ tpe.⁊ i qbusdã regiõib⁹ nõ viuit nat⁹.viij.msiũ oio:qm ñ euat ei⁹ dispõ qn aut sit retardat⁹ i creatõe ⁊ motõe ⁊ dsiderio ad ptũ vsꝫ ad hãc horã:⁊ sigt q͏ ei⁹ ꝟt⁹ ñ ē fortis i radice:aut aduēiũt eis mot⁹ scpõnis i pn⁹ tpis ꝯplemti q̄uis sit fortis in radice ꝟt⁹ ei⁹ sic nati i.7. Qð si ñ fuerit e:imo fuerit creatio ei⁹ ⁊ mot⁹ ipi⁹ ⁊ volũtas dsiderãs pueire ad ptũ ⁊ mot⁹ ei⁹ ꝯpleti añ illð:tc h⁹ fet⁹ iã cõat euadet a loco suo ⁊ ꝯuertit.sꝫ q̄d vꝫ ei⁹ ꝯuersio cũ q̄ ñ sedt i tētiõꝫ suã:⁊ rmãet sic ꝯuersus vsq̄ q̄ rdit ad ipm ꝟt⁹ sua ⁊ fac ipꝫ dficer dbilitas sue ꝟtutis ⁊ accit ei pcldubio qð accit dbili irēto motibus euasiõis cuꝫ pcedit absꝫ directiõe.s.lassitudo ⁊ dfect⁹. ifirmat g pculdubio ⁊ dbilitat ⁊ rsoluit ꝟt⁹ ei⁹. Et cũ nascat i h⁹ i dispõe ē iudiciũ ei⁹ iudiciũ nati ifirmi dbil'.⁊ d iudicijs ei⁹ ē q͏ ñ spat eiuita. ¶ Nat⁹ ãt i.ix.si ꝯpleta fuerit ei⁹ creatio ⁊ dsiderat moueri i.vij.⁊ nõ fuerit ei pole vt euadat:imo rmãeat i mřice ⁊ acciderit ei i.viij.qð dixim⁹ viuet i spatio msis ita rdeũte ad ipꝫ ꝟtute ⁊ eq̄bit a ꝯuersiõe sua vsꝫ q̄ rdeat ꝯuers⁹ ⁊ ꝯfirmet cũq̄ nascat saluat:⁊ cũ ñ sit ita. imo ñ dsiderat nisi moueri i illa hora:tc iudiciũ ei⁹ ē iudiciũ hoĩs dbil oio.⁊ plꝫ qð nascit i.x.ille cui accit vt dsideret ptũ i.ix.⁊ ñ fuit ei ppstũ ⁊ accit ei illð qð accit nato i.viij. ¶ Et paꝝ qð accit vt sit assiduatio scpõnis cadēs i.vij.dñ extēdat vita vsꝫ ad.x.ita vt eueniat ei itegra vita i.x.h⁹.n.raꝝ ē. Et cũ h⁹ ē sigño dbilitatis ꝟtutis cũ currit vicissitudo ex vij.vsꝫ ad.x.

¶ De regimie vři pgnãtis. Ca.ij.

OPꝫ vt assiduēt lēificatõꝫ suaꝝ nãruꝫ sp cũ eis q̄ leniũt cũ eq̄litate sic sũt alesñdabegi pinguia:⁊ sic suraset ⁊ silia cũ strigit nã valde. ¶ Et vt occupēt exercitijs tpatis:⁊ deãbulatõe tēui absq̄ supfluo. supflua.n.abortiri fac.⁊ illð iõ qm ipe replet pp illð qð accit eis de rtētõe mēstruoꝝ. Qð si supfluitates i eis mltiplicãt oꝫ vt ñ assiduēt balneũ. balneũ nãꝫ eis execrabile ē nisi ap ppiq̄tatē ⁊ ñ oꝫ vt iungãt capita earũ ⁊ fortasse accidet eis iñ coriza: q̄r accidat tussis ⁊ cõ moueat fet⁹ ⁊ p⁹ abort⁹ ⁊ oꝫ vt duitēt motũ supfluũ ⁊ saltũ ⁊ pcussiõꝫ ⁊ casũ ⁊ coitũ ppe. ⁊ replõꝫ cibi ⁊ irã ⁊

nō supueniat eis qđ fac̄ tristari ⁊ tliet. ⁊ elōget ab eis o ēs reliq̄ cāe abort⁹: ⁊ ꝓpe ĩ mēse p° ⁊ vsꝫ ad .xx. dies ⁊ ꝓpe ĩ hebdoā p³ ⁊ vsqꝫ ad tres dies a ꝯceptiōe. Illic em̄ ē execrabile sup eas oē ꝯpssionē faciēs. ⁊ ꝯsiderē tur illū qđ dixim⁹ ŏ ꝯsuatiōe ēbriōis. Et oꝫ vt coopia tur illđ qđ ē sub hypocōdrijs eaꝝ cū lana leui. ¶ Et sint cibi eaꝝ pāis mūd⁹ cū alesfidabegi ⁊ alzeberet. ⁊ deuitēt oē acutū amaꝝ sic̄ cappes ⁊ oliue imature ⁊ oē ꝓuocatiuū mēstruoꝝ sic̄ sūt faseoli ⁊ cicer ⁊ sisa mū. ℣ Et si ŏsiderāt cibū ĩ die ꝯceptiōis: ꝓcepit hyp. vt ĩ potu sumat sanie ĩ aq̄: ipꝫ. n. q̄uis sit isatiuū est tm̄ velocꝫ nutrimēti. ¶ Et vinū eaꝝ sit odoriferꝝ ⁊ sub tile ātiquū. ℣ Et hyp. qđ dixit. Sumāt ĩ potu vinum nig. Et vr̄ q̄ voluit itelligere p illđ subtile nigrū ⁊ sit nigredo ei⁹ pp ipi⁹ fortitudinē nō pp fecē. ¶ Et sint ĩ scđis mēsis eaꝝ passe: ⁊ cydonia dulcia: ⁊ pira ⁊ exci tātia appetitū ⁊ mala muza ⁊ ḡnata muza. ¶ Medi cine ŷo eaꝝ sint sic̄ eliū de margaritꝫ cui⁹ descriptio ℞. margaritaꝝ nō pforataꝝ piretri ābo ꝝ añ. ʒ. i. ʒʒ. ⁊ masticꝫ āboꝝ Ana. ʒ. 4. zedoarie doronici se. apij ꝑapsie cardamōi nucꝫ muscate macꝫ ciami oluꝫ ana ʒ. ij. been al. been ru. piꝑis ⁊ macropiperis oluꝫ ana ʒ. iij. cinamomi. ʒ. v. zuccari sulimeni q̄tū oia ⁊ pl⁹: cui⁹ dosis sit coclearīū. i. Ipꝫ. n. ꝛ̄tificat dispōnē ma tricis eaꝝ ⁊ dispōnē stōꝝ eaꝝ. ¶ Et opꝫ vt vehemēs sit studiū ĩ stōis eaꝝ: q̄re ꝯfortēt cū eis q̄ sūt sic̄ geles niabi cū xiloaloe ⁊ mastice: ⁊ silib⁹. ¶ Et etiā scā cuꝫ zuccaro plimo cū spēb⁹ aromaticꝫ ĩ qb⁹ nō est multa calitas ⁊ cū ēplis stipticis calefaciētib⁹ aromaticis.

¶ De regimīe enixe. Cap. iij.

Oportet qñ pit vt studiū sit ĩ ꝓuocatiōe mēstruo rū ei⁹. Et rectificet cib⁹: ⁊ nō pmutet cib⁹ subi to ad regimē ḡssuꝫ: q̄re faciat ipaꝫ febrire: ⁊ ŏbilitet ŷtutē alt̄atiuā ĩ ep̄e ei⁹: ⁊ miꝉplicet sitis ei⁹ ⁊ fortas se fiat hydropica. Qđ si idurēt cū h⁹ epar ei⁹ nō spat ei sanatio. ¶ Et dieb⁹ q̄ꝰ ptīsit mot⁹ ⁊ piodi. Et pn^m ei⁹ ē hora aduēt⁹ cōmotiōis ⁊ doloris. ℣ Et qñ egritu do ptrāsit. xx. dies vsqꝫ ad. xxiiij. egritudīe stante aut recidiuāte signt tarditatē ꝯsūptiōis: ⁊ necīa ē eūo in die alio ab isto q̄ ē dies crisi: si nō fuerit calitas.

¶ De appetitu ꝑgnātis. Capi. iiij.

Cum cadit appetit⁹ ꝑgnātis iuuat dimissiōe ve hemētis piguedīs: ⁊ vehemētis dulcedīs: ⁊ ad mīstratiōe rei subtilis. Et moderamīe ĩ potu aq̄ ⁊ vt sit ꝯtēta vino odorifero pauco subtili: ē. n. iuuatiuū rectificāis appetitū. Et illđ qđ accīt de nausea ⁊ vōi tu plimo. ¶ Et de medicīs appetitui ꝯferētib⁹ ē oē ĩ q̄ ē stipticitas cū caliditate subtili: sic̄ ŷga pastoris ŏco cta cū. vīo ⁊ succo ei⁹. Et aristo. āte cibū ⁊ post ipꝫ de q̄ paꝝ sumat. ¶ Et ēpla nota cōfortātia stōm scā ex cydonijs ⁊ dactilis albis siccis ⁊ calamo aromatico ⁊ spica cū vino odorifero ātiq̄. ℣ Et quādoqꝫ ponūt ĩ eis se. apij ⁊ anisum ⁊ feniculuꝫ: ⁊ ꝓpe si fuerit illic dolor ⁊ īflatio. ¶ Qđ si ei⁹ appetitus malus fiat sup flue stude ĩ mūdificādo stōꝫ eius cū eis q̄ sūt sicut aq̄ algelenīabi scā cū rosis ꝯficis: deīde ꝛ̄tificet cū ace tosis ⁊ rob ŏ acresta: ⁊ vinū eius scīm cū aq̄ mellis et aq̄ zuccari iuuamētū eius bonū ē ĩ illo ⁊ cōueniēs em buōi. ℣ Et polipodiū qđ exiccatū cōuenit appetenti bus lutū ex eis. ℣ Et quādoqꝫ iuuant ex acutis sicut synapi ⁊ silia ipꝫ. n. abscidit hūorē malū ⁊ excitat ap petitū: ⁊ ē vltimū in reducēdo appetitū eaꝝ. ℣ Cūqꝫ cōuertit appetitus eaꝝ ad caseū afferēt eis hūid⁹ sup prunas doec exiccet: qm̄ ille ē melior q̄ꝫ siccus acut⁹ pm⁹. n. ē mīoris supfluitatis: ⁊ scđs ē magꝫ disrūpēs appetitū. ¶ Ad vētositatē ŷo stōi eaꝝ ⁊ dolorē ei⁹. ŷ. ḡ. admistret hoc eliū. ℞. cimini carmeni infusi in aceto ⁊ torrefacti p⁹ illđ ⁊ olibāi ⁊ origani ꝯfici oluꝫ añ. ptē. i. castorei ptꝫ. i. ftiā: sumat ŏ puluere ei⁹ sicco a ʒ. aur. vsqꝫ ad aur. i. ¶ Ad vomitū ŷo eaꝝ sup cibū oꝫ vt dent p⁹ cibū ea ĩ qb⁹ sunt aromaticitas ⁊ ponti citas ⁊ stipticitas sicut cidonia assata: ⁊ ꝓpe cū fixa sunt in eis frusta xiloa. indi. ℣ Et assiduet ꝯpressio manuū ⁊ pedū eaꝝ. ℣ Et admistrēt sup stōꝫ eaꝝ em plastra nota. ℣ Et teneāt in orib⁹ suis ḡna ḡnatoruꝫ cū folijs mēte ⁊ sorbeāt aliq̄d de mina. ℣ Et bolū ar menū est de eis q̄ sedāt eaꝝ nauseā.

¶ De pulsu cordis ꝑgnātiū. Ca. v.

Illđ qđ plꝫ accīt eis pp cōitatē oris stōi: ⁊ cā hu moris ĩ eo: qm̄ multotiēs alleuiat sorbere aquā calaꝫ: ⁊ exercitiū leue ꝓcipitāis illđ qđ est in ore stōi.

¶ De regimīe cursus mēstruoꝝ ꝑgnātis. Ca. vi.

Decoq̄nt stiptica ĩ qb⁹ nō ē aromaticitas ĩ aq̄: et ex ea admistret tina sic̄ sūt lēteo ⁊ cortices ḡna toꝝ ⁊ balaustie ⁊ galle ⁊ glādes ⁊ silia. ¶ Et qñꝫ fit ex gallis ⁊ balaustijs ⁊ corticib⁹ ḡnatoꝝ ⁊ ficub⁹ sic cis ēplꝫ ⁊ ponit sup pectinē cū aceto.

¶ De apatiōe pedū ꝑgnātiū ⁊ mollitie eaꝝ. Ca. vij.

Emplent pedes eaꝝ cū folijs caulis. ⁊ liniātur cū vīo mixto cū aceto ⁊ ŏcoctiōe citri: aut cū de coctiōe chimolee. ℣ Et qñꝫ sumit ēplꝫ ex cānꝫ cū ace to ⁊ ex aneto cū aceto. ¶ De abortu. Ca. viij.

Cause abort⁹ aut sunt ꝓmitiue ex ꝑcussione: aut casu: aut exercitio supfluo: aut saltu vehemēti ⁊ ꝓpue ad posteriora vel retro: ipe. n. multotiēs fac̄ descēdere spma ꝯceptū visibilr. Aut aliq̄d ex passio nib⁹ aīalib⁹: sic̄ ira vehemēs: aut timor aut tristitia. Et ex frigore aeris ⁊ calitate ei⁹ supfluis. Et pp hoc ge nus abhorret ꝑgnāti ꝓlōgatio balnei ex h⁹ q̄ ma gnificat āhelit⁹ ei⁹. Baln. em̄ lꝫ. abortiri faciat p lu bricitatē: fac̄ tm̄ abortiri p egssionē fet⁹ ad aerē frīm. ¶ Et qñꝫ ꝓuēit ex ŏbilitate ei⁹ pp ŏfectū ⁊ mollifica tionē ipi⁹ cā resoloīs rei corpee: ⁊ ex egritudīb⁹: ⁊ as lixu ⁊ fame vehemēti ⁊ esione hūoris: aut sanguinis plimi p me^{am}: aut flōmiā: aut ex secessu: ⁊ ex fluxu. sā. mēstruoꝝ plimi. Et q̄to magꝫ fili⁹ ē maior ē nocumē tū cū flōmia ĩ ipo pl⁹. Aut ex replōne vehemēti: aut ex satietate nauseatiua plima corrūpēte nutrimētū fet⁹ ⁊ opilāte viā ad eū: aut ex multitudīe coit⁹ mo uētē m̄rīcē ⁊ ꝓpe p⁹ 7^m ⁊ multitudine balneatiōis ⁊ ablutiōis lubricāte m̄rīcē ⁊ faciēte abortū: lꝫ balneū abortiri faciat cā mollificatiōis ŷtutꝫ: ⁊ qr fac̄ fetum egere eo qđ ē frīm ꝫ q̄ diximus. Isti ḡ sūt ordīes cāꝝ. ¶ Et qñꝫ fit a cāis pp fetū sic̄ ē mors ei⁹ pp aliquaꝫ cāꝝ mortis ei⁹: q̄re expellit eū nā: ⁊ ꝓpe qñ currit ex eo res virulēta q̄ mordicat m̄rīcē ⁊ ledit eā vel sicut ē debilitas ei⁹: q̄re nō firmat. ¶ Aut pp pāniculos ⁊ īuolutiōes qb⁹ ꝯtinet: cū em̄ abrūpunt ⁊ mollificant ⁊ effundunt ex eis hūiditas eoꝝ ledit matricē: ⁊ mo uet eam expulsiua, ⁊ adiuuat iteꝝ ad lubricitatem

Aut pp cāz mr̄icis ꝙ āplitudīe oris ei⁹ ꝯpuitate adunatiōis ei⁹: aut ex hūiditatib⁹ ī mr̄ice. aut ī orificijs venaꝝ lubrificātib⁹ ꝯgūātib⁹. Et qn̄z fit pp reliquas spēs malitie ꝯplonis in mr̄ice ex calore: aut frigore: aut hūiditate: aut siccitate ꝛ paucitate nutrimēti fetus. Et qn̄z fit ex vētositate ī mr̄ice ꝛ ex apāte: ꝛ q̄ sūt eis silia: aut duritie: aut cācro. Et qn̄z fit ex vlcerib⁹ ī mr̄ice. ¶ Et plz abort⁹ facti in mēse 2° ꝛ 3° fit ex vētositate ꝛ hūiditatib⁹ sup orificia venaꝝ q̄ sunt mr̄icis q̄ nolant foramia ex q̄b⁹ ꝯterunt vene scdīne. Cū ergo humectant mollificant ipe: ꝛ illḋ qḋ ex eis texit: q̄re fit abort⁹ fet⁹ ex quolibet motore: aut ex vētositate: aut ꝯuedine. Et qn̄z ē cā malitia ꝯplonis calē exiccātis aut frē ꝯgelātis. ¶ Et iteꝝ ex eis q̄ abortiri faciūt in initio rei ē tenuitas spmatis in radice: q̄re nō creatur ex eo pānicul⁹ p̄m⁹ nisi debilis p̄parat⁹ ad disrūpēdū cū hoc ꝙ ipse attrahit san. ꝛ in sexto ꝛ q̄ sūt p⁹ ipz ex hūiditatib⁹ dispertitis ī mr̄ice lubricantib⁹ fetū. ¶ Et dixerūt q̄dā ꝙ fit p̄m illi⁹ ex vētositate. ꝛ v̄itas ē iste sermo. ¶ Post spatiū v̄o notū plz abortus nō fit nisi ex debilitate. ¶ Et d̄r ꝙ illa q̄ ē vehemēter extenuata cū ipregnat abortit an̄q̄ igrossescat: q̄m corp⁹ recipit de cibo ad sui rectificationē ꝛ reditionē sue v̄tutis talr̄ ꝙ nō supfluit ēbrioni qḋ ipz nutriat: q̄re debilitat. ¶ Et ī regiōib⁹ q̄ valde fris absq; eq̄litate ꝛ tpib⁹ fris valde multiplicat abort⁹. ¶ Et silr̄ mors p̄gnātiū. Et in regiōib⁹ meridiōalib⁹ multiplicat abort⁹. Et silr̄ in aerib⁹ meridionalib⁹ ꝛ minorat in septētriōalib⁹: nisi sint fridi vehemēter ledentes ēbrionē. ¶ Et qn̄ p̄terijt hyēs austria calā ꝛ seq̄t illā ver boreale frm̄ abortiunt p̄gnātes q̄ piture sunt in v̄e ex q̄libet cā ꝛ pariūt d̄bilē. ¶ Et dolores q̄ accn̄tes apḋ abortū vehemētiores sunt dolorib⁹ accn̄tib⁹ apuḋ ptū: q̄m ille sunt res nō nāles.

¶ De signis. Cap. ix.

Signa q̄ abort⁹ ipi⁹ sunt q̄n̄ icipit mām̄illa detumescere post soliditatē sanā. Soliditatē v̄o egrā rectificat nā p̄ducēs ad detumitionē sine timore abortus. Et q̄cūq; duaꝝ mām̄illaꝝ detumescit a soliditate sana: tūc h̄n̄s eā abortit in die illo. Et silr̄ ex pleuresi. ¶ Cū ḡ supfluit lactis puocatio ꝛ freq̄ns fit adeo donec detumescat mām̄illa: tūc idicat ꝙ fetus est debilis ꝛ ꝙ p̄parat abortui. Et silr̄ multitudo doloꝝ in mr̄ice. ¶ Et qn̄ rubet facies in febre: et accit rigor: aut ḡuat caput ꝛ d̄nat lassitudo ꝛ sentit dolor in p̄fundo oculi siḡt ꝙ cāe abort⁹ sunt venientes: ꝛ qḋ ipe faciēs puenire mēstrua: deinde facient abortiri. Et silr̄ cāe abort⁹ qn̄ veniūt siḡnt ipz. ¶ Cōplones v̄o: ꝛ vlcera: ꝛ apāta ꝛ hūiditates p ea q̄ cognoscunt q̄ dicta sunt multotiēs. ¶ Fact⁹ aūt cā vētositatis cognoscit p signa vētositatis ꝛ extensionis absq; ḡuedine ꝛ ex pmutatione ꝛ ex additiōe cū acceptiōe īflatiuoꝝ. Et cāe p̄mitiue iteꝝ cognoscitur q̄titate sua. ¶ Mortē v̄o fet⁹ siḡt motio rei delate ī cōcauitate ḡuantis sicut lapis qui mouet de latere ad latus: ꝛ ppriē cū iacet sup lat⁹ suū. Et infrigidat sumē: cū ante illud esset calm̄. Et detūmescit mām̄illa. ¶ Et q̄nq; currūt humiditates virulēte fetide. Et siḡt illud si iā acciderint p̄gnātibus egritudīes acute nocētes sua calitate vehemēter. Nā si ex eis p̄hibet nutrimētū morit fet⁹ ꝛ si nō p̄hibet vehemētior fit egritudo: ꝛ siūt alie egritudīes praue. ¶ Et qn̄z fit cū morit fet⁹ ante illḋ. ꝛ ē de idicātib⁹ illḋ vt demergat ocul⁹ p̄gnātis ad p̄fundū ꝛ fiat albedo oculi fusca. ¶ Et q̄nq; fit rigida auris eius ꝛ extremitas nasi cum rubedine labij. ꝛ dispositio eius est similis hydropisi hyposarche.

¶ De ꝯuatiōe ēbriōis ꝛ cautela arboꝝ. Ca. x.

Embriōis suspēsio ex mr̄ice ē sicut suspēsio fructus ex arbore. Sicut maior timor q̄ timet sup fructū ꝙ cadat est: aut cū icipit ei⁹ apparitio: aut cū ipsi⁹ existit ꝯplemētū. Silr̄ qḋ vehemēti⁹ timet super ēbrionē ꝙ abhortiu⁹ fiat est apḋ p̄ncipiū ꝯceptiōis. ꝛ ante appropinq̄tionē: q̄re oz vt caueant ī his duabus horis cāe abort⁹ p̄dicte. ¶ Et pharmacū q̄dē solutiuū est de summa illaꝝ cāꝝ: q̄re opz vt caueat ei⁹ dispō ante mēsem q̄rtū ꝛ post. vij. ꝛ in eo qḋ ē iter illa iteꝝ. verūtn̄ in eo qḋ ē iter illa ē salubri⁹ ꝛ ad ipm̄ puenit cū neciū est. ¶ Et fortasse nō erit excusatio in q̄busdā haꝝ horaꝝ qn̄ soluat ꝛ mūdificet san. eius vt nō corrūpat ēbrionē pp malitiā ꝯplonis: q̄re opz vt fiat cū facilitate ꝛ subtilitate. ¶ Et q̄nq; etiā menstrua ante ꝯceptionē nō sunt mēstrua necia ꝛ remanent in ea supfluitates mēstruoꝝ ei⁹ indigentes mūdificatiōe: ꝛ tunc si nō mundificat recipit eaꝝ corruptionē embrion. Oz ergo vt mundificet illud subtile cū mūdificatiuis subtilib⁹ nō potādo: s; supponēdo in p̄mis suppositoriū post collū mr̄icis: imo supponant in colo mr̄icis: ꝛ nō mūdificet cum eis illḋ qḋ mūdificat vice vna: imo vicib⁹ plib⁹. ¶ Et cū sup mulierē timet ꝙ abortiat cā ꝯplonis ꝛ apātū vlceꝝ ꝛ vētositatis ꝛ reliquoꝝ curet totū cum eis q̄ sunt in suo. c. ¶ Et cum abortit cā ꝯplonis fride: tūc si motor etiā est ꝯplexio tēperet. ¶ Et si aliḋ ꝛ est de illis que declinare faciunt ad mr̄icē mām calam et qua timet apāa curet cum apocrusticis ꝛ p̄hibētib⁹ apāa ꝛ cum eo qḋ de solutiōe pole est. ¶ Si aūt non fuerit illud: imo nō timet ex eo nisi vt ꝯsequat ēbrionē cā ei⁹ nocumētū: aut lesio faciēs ipm̄ abortiri: aut iterficiens ipsum tunc opz vt curet cū medicinis ꝯseruātibus embrionē quas dicemus. ¶ Propter lubricitatem vero ab humiditatibus que est plurima lubricitas: opz in hora pregnationis vt administrentur clysteria lenitiua euacuantia stercus: deinde admistrētur iniectiones ꝛ puocātia vrinā ꝛ clysteria mūdificantia matricem.

¶ De regimie bono ad illḋ. Ca. xi.

Est vt in potu det aq̄ radicis cū oleo de keirua aut decoctio alhalsec: aut fenugre. cū oleo de keirua. ¶ Et det in potu olb⁹. x. dieb⁹ aliq̄d de pillis fetid; ꝛ det hiera. S. ī potu. ¶ Clystere bonū ad illḋ ꝛ ad vētositatē. ℞. fenine ꝛ origāi ameos ꝛ keisim ꝛ ramoꝝ aneti ꝛ camōille ꝛ ruthe halsece ꝛ fenug. an̄. pugillū. i. decoquant in. iiij. lib. aq̄ donec ꝯsumat medietas: ꝛ sumat de ea min⁹ lib. ꝛ adde sup ipas sextariū. i. olei alrazalti ꝛ sacraiati. i. olei sisamini: ꝛ vtere ipo clysterizādo ꝛ clysteriza ipaz ī olb⁹. iiij. dieb⁹ cū tātūdē. ¶ Et ex eo ē vt sumat collodntida ꝛ perforet ꝛ extrahant ḡna ei⁹ ꝛ ipleat oleo de lilio. Et dimittat die ꝛ nocte: deinde p̄paret in mane super cinerem calidam

calam: ꝛ dimittat donec bulliat oleū ꝉegre: deide cole
tur ꝛ clysterizet cū eo receperit dū ē tepidū. hoc em̄ est
mirabile ad lubricitatē hūidā. Et post hui⁹ euonem
opꝫ vt admistrent olea odorifera cal'a iuncta et inie-
cta et supposita i lātis. Et ꝯfectiōes magne ꝛ medica
mē alkelkēgi et diamarte et sagzenea i oib⁹. iiij. dieb⁹
aut. v. et silr de diamuscho et diaspmatō. Et iterū su-
mat corticis thurꝫ et cipi tritorū et āborū añ. p9. i. et
myrrhe p9. ß. ꝺcoquāt cū septuplo sui aq̄ donec rema
neat q̄rta et colet et clysterizet ex ea cū. iiij. ℥. in oib⁹
iij. dieb⁹ p⁹ q̄ iā euāta fuerit hūiditas q̄ ē añ ipaꝫ. Et
ex pessarijs bōis sūt bdelliū et glutē alimbat et am-
moniacū et nigella ꝯiūcti et singulart. et admistrēt
p⁹ mūdificationē. ¶ Et supponāt spica et croc⁹ et ma
stix et myrrha et galla et castoreū et bdelliū et silia i
oleo nardio aut adipe āserꝫ sup lanā viridē. Et suppo
nat post illō cui⁹ pmissio necīa ē coagulū leporꝫ. ꝛ me
dicie ꝯseruātes fetū i vētre matrꝫ: cū nō ē nocu^m ꝯplo
nis calē: aut aspatis cali ꝛ siliū illis. Et me^c q̄ sunt ad
cor sic zedoaria ꝛ doronigi ꝛ ben duo ꝛ letificātes et
diamuschū ꝛ mitridatū. Medicamē phibēs abortū.
℞. doronigi ꝛ zedoarie ꝛ castorei ꝛ asse ꝛ galie ꝛ mu-
schi ꝛ cardamomi mioris ꝛ gallarū ꝛ spodij oluꝫ añ.
ʒ. i. cū aq̄ frida ꝛ clysterizet calefactū añ h⁹. Et ex eis
q̄ ꝯferūt in eo sunt ordeū ꝛ camomilla et assa et ane-
tū ꝛ ameos et similia.

¶ De regle abort⁹ et extractiōe fet⁹ mortui. Ca. xij.

QUādoqꝫ abort⁹ i q̄busdā horꝫ necī⁹ ē de q̄b⁹ est
illa q̄ ē cū ꝑgnās ē puella pua supra quā timet
mors ex ptu. Et de illis ē cū in mr̄ice ē nocu^m et addi
tio carnis stringēs sup fet⁹ egressionē: q̄re interficit.
¶ Et de illis ē apō mortē fet⁹ in vētre ꝑgnātis. ¶ Et
scias q̄ q̄n fit difficil' pt⁹. iiij. dieb⁹ tūc iā morit fet⁹. q̄-
re occupat⁹ sis i vita mr̄is ꝛ nō occuparꝫ i vita fet⁹ im
mo stude i extractiōe ipi⁹. Et abortū q̄dō q̄nꝫ faciūt mor⁹
ꝛ q̄nꝫ faciūt ipꝫ me^c. ¶ Et me^c q̄dō faciūt: q̄m iterficiūt
ꝛ q̄: puocāt mēstrua cū fortitudine. ꝛ q̄nꝫ faciūt cum
lubricitate. Et iterficiētes fetū sūt amara. ꝛ puocātia
mēstrua iterꝝ sūt amara ꝛ acuta. ꝛ lubricātia sūt hūi-
da viscosa q̄ admistrent bibita ꝛ supposita. Et ex mo
tibus ē flōmia ꝛ pp̄e ex saphena: post basilicā: ꝛ pp̄e
sup magnitudinē ieiūij ꝛ famis ꝛ exercitū ꝛ salt⁹ plu
rimi ꝛ delatio oneris ḡuis ꝛ vomit⁹ ꝛ sternutatio. Et
de regimine bono in illo ē vt itromittat i os mr̄icis ꝑ
gnātis charta fcā liciniū: aut pēna: aut herba amara
vel abrasa cū mēsura q̄titatis pēne ex vsnē aut ruta
aut hartanita aut siracost. ipa em̄ abortiri faciūt pro
culdubio: ꝛ pp̄e cū liniunt ex aliq̄ me^a ꝑ abortiri faciē
tiū sic allzitrā ꝛ pulpa colloq̄ntide. ¶ Et de medicis
q̄dē abortiri faciētib⁹ alie sunt singulares: ꝛ alie cō-
posite. Et singulares q̄dē iā diximus i tabulis me^a ꝝ
singulariū: ꝛ cōpositas i ātidotario. hic ꝟo dicem⁹ ꝺ
vtrisqꝫ ordib⁹ eas q̄ magis opatiue sūt in itētiōe. De
medicinis ꝟo singularib⁹ q̄ sūt lōginq̄ores a vehem
tia caliditatꝫ sūt sic semē tapsie q̄ð ē sile nasturtio: ꝛ est
odor nasturtij: ꝛ ḡna harmel iteruꝫ bibita ꝛ supposi-
ta. ꝛ oleū balsami cū suppōit exhit fetū ꝛ scd̄inā. ꝛ assa
ꝛ galbanū forte ē iterꝝ. ꝛ buchormarīē in h⁹ ca⁹ fortis
ē valde bibita ꝛ supposita: ita q̄ q̄dā existimāt q̄ si ꝑ
gnās iacet sup eā ꝑducit eā ad abortiēdū ꝛ succ⁹ ei⁹
corrūpit fetū linit⁹ sup vētrē: quāto ꝟ pl⁹ supposit⁹ su
p coitū: ꝛ silr succ⁹ reliquaꝝ hartanitaꝝ. ¶ Et si in po
tu det de vsnē psico pōd⁹. ʒ. iij. eijciet fetū in die illo.
¶ Et cū sumit de cordumeni tertia. ʒ. i. eijciet fetū et
facit possidere caliditatē ꝛ motū. ¶ Et iterꝝ si iniȷciatur
decoctio pulpe colloquintide in iniectorio narratorꝫ
decoctiones suas aut supponit in lana suppositorio
ascēdēte. ¶ Et ex medicinis bonis ē cinnamomū cū p
miscet cū rubea: ipm em̄ abortiri facit fetū bibitū aut
suppositū. ꝛ cū hoc sedat nauseā. Et de illis q̄ ppriē-
tatē hn̄t ē vngula asini. scd̄m em̄ q̄ q̄dā existimant si
cū ipsa suffumiget fet⁹ mortu⁹ extrahit eū: ꝛ cū ex ster
core ei⁹ fit suffumigatio p traiectoriū exhit mortuum
velociter. ꝛ silr suffumigatio cū oculo piscis saliti. Et
de medicinis cōpositis ebibitis in hoc ē medicamen
forte in faciēdo abortū ꝛ exhēdo fetū mortuū q̄ð. ℞.
asse pōd⁹. ʒ. ß. ꝛ folioꝝ rute sicce. ʒ. iij. ꝛ myrrhe. ʒ. ij. ꝛ
ē dos. i. sumat in potu cū decoctione sauine dos. i. in
mane ꝛ dos. i. in vespis. aut sumat aristo. lō. ꝛ gētiāe
ꝛ baccaꝝ lauri. ꝛ myrrhe ꝛ costi marini ꝛ cassieligne
nigre ꝛ rubee tincture ꝛ succi absynthij ꝛ cordumeni
recētis acuti ꝛ pipis ꝛ mescatramesir ēt ptes eq̄les de
quo bibat oī die aur. i. x. dieb⁹. ¶ Et de medicinis bo
nis faciētib⁹ abortū cū facilitate cū sedatiōe nausee ē
illud q̄ð. ℞. cinnamomi ꝛ cordumeni ꝛ sauine oluꝫ
añ. ʒ. x. myrrhe. ʒ. v. ꝛ sit dosis ei⁹. ʒ. iij. oī die ꝛ alleuia
tur cū hoc mūdificatio enixe ꝛ exit⁹ secūdine. ¶ Et ty
riace diatesseron ēt ē fortis in faciēdo abortū ꝛ extra
hendo mortuū. ¶ Et ad infantē mortuuꝫ sumant. ℥.
iij. aq̄ rute ꝛ tm̄dē aq̄ fenug. ꝺcocti cū ficub⁹ ꝺcoctōe
mitrao rigāi. ℥. iij. ꝛ sumāt i potu. ipa. n. lubrificāt mor
tuū. Et q̄nꝫ dat i potu aq̄ fr̄e q̄titas lb. i. ꝛ pluerizat ꝺ
sup altee. ℥. i. ꝛ dat i potu ꝛ vōitu ꝛ fit sternutatio. Et
dat i potu aq̄ rute p lima cū oleo fenu. ꝺcocto cū da-
ctil' ꝛ ē ꝯueniēs secūdie. Et ꝺ pessarijs ē medulla cor
dumeni de q̄ ꝛ āmoniaco fiat pessariū: ꝛ supponatur
¶ pessariū forte. ℞. succi cucu. asi. kirat. viij. ꝯfecti cū
felle taurino ꝛ supponat: extrahit em̄ fetū mortuum
¶ pessariū pauli. ℞. elleboꝝ ni. ꝛ staphisagriā ꝛ ari-
sto. ro. ꝛ buchormarīē ꝛ ḡna almezerion ꝛ pulpā collo.
ꝛ āmoniacū: terātur oīa ꝑter āmoniacū. ipm nāqꝫ re
soluit in aq̄ ꝛ aggregent cū eo reliq̄. ¶ Et q̄nꝫ pōitur
cū eo fellis taurini exiccati p9. i. ꝛ fit ex eis pessariuꝫ.
Et iterꝝ aliō forte valde. ℞. salis āmoniaci triti. ʒ. x.
āmōiaci. ʒ. iiij. ꝯficiat sal āmoniac⁹ cū resolutiōe am-
moniaci ꝛ fiat ex eo pessariū. ꝛ suppōatur nocte tota
eleuatis pedib⁹ sup puluinar. ¶ Et iniȷciat iterꝝ in eā
q̄ð sit sicut decoctō absynthij: ꝛ sicut succ⁹ rute ꝛ sicut
decoctio sauine: ꝛ oleū de kerua.

¶ De instr̄o q̄ iniectio fit in mr̄icē. Ca. xiij.

OPꝫ vt sit instr̄m quo iniectio fit triāgulate extre
mitatis lōgū hn̄s collū s̄m mensurā longitudi-
nis colli matricis mulieris q̄ curatur: ꝛ taliter vt igre
diatur os matricis ꝛ sentiat mulier q̄ iā puenit i spa-
ciū intra matricē. ¶ Et iniȷciat p ipm illud q̄ð interfi
cit: ꝛ q̄ð lubricat: ꝛ q̄ð extrahit.

¶ De regimine quorundam antiquoꝝ in extrahen-
do fetum mortuum. Ca. xiiij.

EXtractio fet⁹ mortui ꝛ icisio ei⁹ cū ferro cū dif-
ficilis sit partus consideretur an sit salubris an

sit nō salubris. Si ḡ fuerit ex illis q̄ salubres sūt sunt⁹ audaces in curatiōe ei⁹: ⁊ si nō ꝓhibeat̄ illō. Mulieri eni cui⁹ dispō mala ē accit syncopis cū vigilijs obliuiōe ⁊ mollificatiōe ⁊ dislocatiōe: ⁊ cū vocat̄ nō fortas se rn̄det: ⁊ cū clamat̄ alta voce rn̄det debiliter: deīde supuenit ei syncopis iteꝝ. Et de illis sūt q̄ spasmant̄ cū tēsiōe: ⁊ pulsant eaꝝ lacerti: ⁊ ꝓhibent̄ a cibo: et ē pulsus eaꝝ pu⁹ frequēs. Illis ṽo q̄ saluant̄ nil accit de hoc. ¶ Oꝫ ḡvt mulier resupinet̄ sup caput ⁊ super dorsum suū: ⁊ sit caput ei⁹ decliue ad iferiora: ⁊ crura ei⁹ eleuata ⁊ ꝯtineāt eā mulieres: aut accipiāt ab oī latere si fuerint p̄ntes. ⁊ si nō: liget̄ pect⁹ ei⁹ ad lectū cū ligamētis ⁊ nō attrahat̄ corp⁹ ei⁹ apō tēsionē. Deinde apiat obstetrix rectū colli mr̄icis ⁊ iungat manū sinistrā oleo ⁊ aggreget oēs digitos in lōgitudīe ꝑtē sos: ⁊ itromittat eos in os mr̄icis: ⁊ dilatet eos ēt cuꝫ eo qd̄ ē supra ipsos de oleo ⁊ inquirat vbi opꝫ figere vncinos q̄b⁹ fet⁹ extrahat̄ ⁊ loca eleuata vt figant̄ in eis vncini: ⁊ si approximat ei qd̄ inuenit. ¶ Ista ergo sūt loca in fetu q̄ descēdit sup caput oculi ⁊ os ⁊ collū ⁊ palatū ⁊ sub mādibula ⁊ furcula ⁊ loca ꝓpiqua costis ⁊ sub hypocūdrijs. ¶ In fetu ṽo q̄ descēdit sup pedes sunt ossa q̄ sunt supra pectinē ⁊ coste medie ⁊ furcula: deīde teneat istr̄ꝫ q̄ ex̄hat̄ fet⁹ cū manu dextra. ⁊ itromittat manū sinistrā sub vncino in eo qd̄ ē iter digitos suos ⁊ ifigat̄ in ꝑtib⁹ locoꝝ q̄ dixim⁹ donec ꝑueniat ad rē vacuā ⁊ infigat̄ eꝫ vncin⁹ ali⁹ vt sit attractio eq̄lis ⁊ nō declinet ad ꝑtē aliquā deīde tēdatur: ⁊ nō sit tētio eq̄lis i directo tn̄: imo i laterib⁹ ēt sicut fit i ablatōe dētiū. Et oꝫ i hora illa vt mollificet̄ tēsio: deīde itromittat̄ idex iunct⁹ ⁊ digiti p̄lumi i eo qd̄ ē iter mr̄icē ⁊ corp⁹ qd̄ retinet̄. ⁊ circūdēt digiti ei⁹ circuitū. ⁋ Cū ḡ sequit̄ fet⁹ s̄ꝫ q̄ oꝫ: tūc ꝑmutet̄ vncin⁹ ꝑ mus ad locū altiorē. ⁊ ita fiat cū vncinis alijs donec egrediat̄ fet⁹ tot⁹ cū attractiōe. Qd̄ si egrediat̄ man⁹ vna aū aliā ⁊ nō ē possibilis reditio ei⁹ ꝓꝑ ipsi⁹ coartationē: tūc oꝫ vt iuoluat̄ sup ipam pān⁹ vt nō lubricet: ⁊ attrahat̄ tādiu donec cū tota egredit̄ abscindat̄ ex spatula ⁊ ita fiat cū egrediunt̄ ābe man⁹ aū: aduus toria sua. ⁊ nō ē possibilis eaꝝ reductio: ⁊ sil̄r fiat de pedib⁹. cū nō ꝯseq̄tur eos ambos reliquū corp⁹. s. incidant̄ ex inguib⁹. ¶ Et si caput infantꝭ ē magnum ⁊ accit ei coartatio i exitu: ⁊ ē in capite ei⁹ aq̄ cōgregata: tūc oꝫ vt intromittat̄ inter digitos spātomi⁹: aut cultellus spinosus: aut cultellus quo icidūtur emorroydes nasi: ⁊ ꝑforet̄ cū eo caput vt effundat̄ aq̄ ⁊ detumescat. et si aq̄ nō ē ⁊ ē necciū vt extrahat̄ cerebꝝ ei⁹ fiat. Si āt fet⁹ ē magni capitꝭ nā: tūc opꝫ vt scindatur craneū ⁊ capiat̄ cū tēalijs q̄b⁹ extrahūt̄ dētes ⁊ ossa extrahat̄. Et si egrediat̄ caput ⁊ coarctet̄ pect⁹ ⁊ tūc findāt̄ cū h⁹ igenio loca q̄ sequūt̄ furculā donec ꝑueniat̄ ad ossa vacua: q̄re effūdat̄ hūiditas q̄ ē i pectore ⁊ detumescat pect⁹. Si āt n̄ aduēt̄: tūc oꝫ vt scindat̄ ⁊ auferat̄ furcula: cū. n. aufert̄ obedit tūc. Et si fuerit iferi⁹ vētrꝭ apostuꝫ: ⁊ fet⁹ mortu⁹: aut viu⁹. oportebit tūc ēt vt euet̄: sic̄ narrauim⁹ cū eo qd̄ ē i ꝯcauitate eius. Fet⁹ āt q̄ egr̄dit̄ sup pedes attractio sit facil̄ ⁊ trāspositio ei⁹ ad os mr̄icꝭ facil̄. Qd̄ si coartet̄ apō vētrē ⁊ pect⁹ oꝫ tc̄ vt attrahat̄ cū pāno ⁊ findat̄ s̄ꝫ q̄ narrauim⁹ donec effūdat̄ qd̄ itra ipꝫ ē. Si ṽo reliq̄ mēbra auferāt̄ ⁊ redeat caput ⁊ reticeat̄: tūc itromittat̄ man⁹ sinistra ⁊ q̄rat̄ cū eo caput. ⁊ ex̄hat̄ cū digitꝭ ad os mr̄icꝭ: deīn itromittat̄ i eo vncin⁹ vn⁹ aut duo ex ill̄ q̄b⁹ ex̄hit fetus ⁊ trahat̄. Et si os mr̄icꝭ iā coartatū ē ꝓꝑ apā calīacchis ei: tc̄ n̄ oꝫ vt laboret̄: imo oꝫ tc̄ vt admistret̄ effusio reꝝ piguiū plima ⁊ hūectatio ⁊ sessio i tīa. ⁊ admistrent̄ epithiata ad apiēdū os mr̄icꝭ: ⁊ auferat̄ caput sic̄ dixim⁹. In illo āt q̄ d̄ fetib⁹ egredit̄ sup lat⁹ si possē ē vt eq̄t̄: eq̄t̄ tc̄ admistrēt̄ epithiata ad apiēdū os mr̄icis q̄ dixim⁹. Et si nō fuerit illō icidat ifans tot⁹ iterū⁹ Et neccia ē p⁹ admistratōꝫ haꝝ reꝝ admistratio specꝝ curatōis apātū caloꝝ q̄ eueniūt i mr̄ice q̄ si acciat fluxus san. curet̄ cū eo qd̄ ē in ca° suo.

¶ De regimie p̄gnātis post abortū. Cap. xv.

Cuꝫ abortit̄ mlier fetū: oꝫ vt suffumiget̄ cū bdellio ⁊ ysopo ⁊ alharmel ⁊ glutie alboti: ⁊ oug̅āo ⁊ synapi al. vt currat san. ⁊ nō igrosset. q̄re retineat: ⁊ dolorē faciat.

¶ De extractiōe secūdine. Ca. xvi.

Ingeniū qd̄ i ex̄ctiōe qd̄ admistrat̄ i ea absq̄ medicamīe ē vt sternutet cū aliq̄ coꝝ q̄ sternutat̄ faciūt: deīn teneat ābas nares ⁊ os violēt. q̄r̄ ispissat̄ vt ter ⁊ tēdit̄ ⁊ lubricat scdīna. Cūq̄ appet scdīna. tc̄ tendat̄ paulati cū facilitate ⁊ n̄ fit i ea labor vt nō abscindat̄. Cū ḡ tiet̄ abscissio strigat̄ illō qd̄ seq̄t̄ manū cuꝫ cora mlierꝭ ꝯstrictōe ipata ⁊ elaboret̄ i sternutatiōe. Cūq̄ tardat̄ casus secūdie: nō tēdas eā tēsiōe aliq̄: imo strige eā ad coxas ābas ligatiōe desup tali vt nō ascēdat. Et si fuerit adherēs cū ꝓfūditate mr̄icis. tūc subtiliatio sit in sepatiōe ei⁹ cuꝫ motu leui ad latera vt mollificēt̄ ligamēta. ⁊ oꝫ vt n̄ cadat i h⁹ labor oīno. Et si fuerit retētio ei⁹ ꝓꝑ vehemētiā opilonis ⁊ ꝯstrictiōis oris stōi igeniet̄ vt carmiet̄ aut cū digitꝭ aut effusiōe vnguētoꝝ caloꝝ mollificātiū s̄m ꝓpidorē p̄pōes sit⁹ mulierꝭ q̄ posit ē i ea. ⁊ for⁹ asse ē iacere ei⁹ ꝯuēiēti⁹ ad illō. ¶ Et q̄ñ adiuuāt ad illō vnctiōes ⁊ ēplā lēificātia d̄ for̄ sub vmbilico ⁊ alchali. ⁋ Et q̄ñq̄ suffic̄ linimētū digitoꝝ obstetricꝭ: deīn regat̄ regimīto sternutationū. ⁊ suffumigationū ⁊ ꝑlaꝝ ⁊ eoꝝ q̄ bibūt ⁊ igētet̄ oī igenio. ipa. n. i q̄ūbꝫ spacio putrem ⁊ lēit ⁊ cadit. Et adiuua te cū diureticꝭ fortib⁹. ⁊ admistra ei tinā decoctiōis vrīnē. q̄m fac̄ ipaꝫ cadet̄. Et d̄ ill q̄ faciunt ipaꝫ cadere ē vt ifūdat̄ i mr̄icē vnguētū basilicō: ipꝫ ei putrefac̄ eā. ⁊ ex̄hit ipaꝫ. ⁊ cū egredit̄ admistretur oleū ro. ⁊ silia. Et d̄ his q̄ adiuuāt ad dubicatiōnē ei⁹ ē vt i potu det̄ aq̄ ro. recētiū puluerizata desup altea. ¶ Aut det̄ i potu. aut suppōat̄ aliq̄d ē stercore accipitrꝭ. ⁊ admistret̄ desup qd̄ deīn ē d̄ medicis facietib⁹ abortiri fetū: ⁊ pessarijs. ⁊ suffumigatiōib⁹. ¶ Et d̄ suffumigatiōib⁹ bōis ē ellebor⁹ al. fcā suffumigatione cū eo. et aristologia fcā suffumigatiōe. ¶ Et d̄ antiq̄s fuerūt q̄ p̄ceperūt obstetrici vt iuolueret manuꝫ suā i pāno ⁊ itromitteret eā ⁊ accipet secūdinā. ꝫ h⁹ cura ē dolorosa. nā cū nō egredit̄ secūdīa. tūc ipa carniat̄ ⁊ egredit̄ p⁹ dies. Verūtn̄ p̄ēti accit dispō maligna ꝓꝑ vapores malos ascēdētes ex scdīna ad cerebrū ⁊ cor ⁊ stōꝫ. Oꝫ ḡ vt succurrat̄ ad nocumēta earū cū suffūigatiōib⁹ arōaticꝭ ⁊ potu almeisus ⁊ diamuschi. Et admistret̄ epithia sup cor ⁊ stōꝫ ⁊ medicie aromatice faciētes cordi. ¶ Et q̄dā āntiq̄rū locut⁹ est de ex̄ctiōe secūdie quē ego sua dictiōe narro. Inq̄t iud⁹

Si remanet secūdina ī mrīce p⁹ exitū fet⁹: tunc si os mrīcis ē aptū ꝛ secūdina ē suspēsa q̄ iā collecta ē ꝛscā ē siliis sp̄e ī latere mrīcis: tūc exit⁹ ei⁹ ē facil'. Et oꝫ vt calefiat man⁹ sinistra ꝛ inūgat' ꝛ intromittat' ad ꝓfū dū: ꝛ q̄rat cū ea dōec īueniat secūdinā cū collo mrīcꝫ ānexā. ꝛ oꝫ vt trahat' nō ſꝫ rectitudinē: qm̄ timem⁹ in de ꝯuersionē mrīcꝫ: nꝫ attractōe vehemēti: imo oꝫ ī ꝓmis vt pmutet' cū facilitate ad lat'a d̄xtra ꝛ sinistra: deīn addat' ī q̄ntitate attractiōis. Ipsa. n. attrahit' tūc ꝛ sepat' ex adherētia. ¶ Et si os mrīcꝫ fuerit adunatū admīstra spēs curatiōis q̄s dixi tibi. ¶ Et si non fuerit x̄t⁹ debil' admīstra res mouētes sternutatōēꝫ ꝛ suffumigatiōes cū spēb⁹ ī vase. ¶ Et si apit' os mrīcis tūc tu ītromitte manū ꝛ exthe eā ſꝫ ꝙ dixim⁹. ꝛ si nō egredit' secūdīa cū istis reb⁹: tūc nō sollicit eris ex h°. Ipsa. n. p⁹ dies paucos resoluet' ꝛ curret sicē currit aq̄sitas san. ¶ At vo aug^m odorꝫ ei⁹ fac̄ dolorem capitꝫ ꝛ corrūpit stōꝫ ꝛ āgustiā fac̄: q̄r nō oꝫ vt sollicitet'ꝫ. ¶ Et oꝫ vt nō sit abbreuiatio ī admistratōe suffumigatiōis cū reb⁹ ꝯueniētib⁹ ad illō. ¶ Inq̄t. Etiā exꝑt⁹ suꝫ ī h° suffumigatōēꝫ nasturtij ꝛ ficuū siccaꝝ. ¶ Et ali⁹ locut⁹ ē ſꝫ ſmonē quē scripsim⁹ ſm modū suū ēt. ¶ Etiā vr̄ mihi vt ponāt' medi^c acute sicē ruta ꝛ prassiū ꝛ abrotanū ꝛ oleū d̄ lilijs ꝛ oleū de alcānatāte q̄ntitatꝫ q̄ hūeāt medi^c sicce: aggreget' totū illō ī vase nouo ꝛ coopiat' caput ei⁹: ꝛ fiat ī eo foramen ꝑuū ꝛ ītromittat' ī foramīe cāna ꝛ ponat' sub eo ignis cūq; vno feruore bullierit remoue ipꝫ ꝛ pōe ipꝫ sup prunas ꝛ approxima ipꝫ scāno sup q̄d sedet mulier ꝛ pōe cānā ī vuluā ei⁹ ꝛ coopi cū pānis ꝑlimꝫ ex ꝑtib⁹ ei⁹ vt nō eḡdiat' vapor ꝛ dimitte eā ſm hūc modum duab⁹ horis dōec pmutet' secūdīa. ¶ Qd̄ si nō suffic̄ illō ꝛ d̄bilitat' vapor ī exhendo ipꝫ tūc tibi ꝯuenit vti emplis q̄ abortiri faciūt fetū. Amistratio nāq; coꝝ post vaporatōēꝫ ē fortior ꝛ penetrabilioris virtutis.

¶ De ꝓhibitione ipregnatiōis. Cap. xvij.

Medico qn̄ꝫ neciū ē ꝓhibere īp̄gnatōꝫ ī ꝑua sup q̄ timet' d̄ ꝑtu. Et ī ea ī cui⁹ mrīce ē egritudo. Et in ea ī cui⁹ vesica ē debilitas. Grauitas nāq; fet⁹ fac̄ possidere scissurā ī vesica: q̄r īuolūtarie egredit' vrina ꝛ nō pōt retineri vsq; ad finē vite. ¶ Et de regie ī h° ē vt ꝑcipiat ī hora coit⁹ vt caueat' for^a īp̄gnatiua quā dixim⁹ ꝛ cū diuersitate iter duas spmatis eiectiōes ꝛ sepatione cū velocitate. ꝛ ꝑcipe vt eleuet' mulier cū cōplemēto coit⁹ ꝛ saliat ad posteriora salt⁹ vsꝫ ad. vij. ꝛ ix. fortasse. n. egrediet' spma. Incessus āt ꝑu⁹ ꝛ saltus ad añriora descere fac̄ spma fortasse. Et qn̄q; adiunat ad lubricitatē spmatꝫ vt sternutet. ¶ Et de illis q̄ oꝫ ꝯsiderare ē vt suppōat' añ coitū: ꝛ p⁹ ipm alkitrā. Et vngat' cū eo v̄ga: ꝛ siliꝛ cū oleo balsami ꝛ cerusa. ꝛ vt supponat' añ ꝛ p⁹ pulpa ḡnati ꝛ alumē. ¶ Et suppō ēt sūmitatꝫ caul': ꝛ seis ei⁹ apō mūdificatōꝫ ꝛ apō coitū: ꝛ p⁹ ipꝫ ē in h° fortꝫ: ꝛ ꝓpē qn̄ ponit' in alkitrā ꝛ submergit' ī calamīto. ¶ Et suppō folioꝝ algarab p⁹ mūdificatōꝫ: ꝛ ꝓpē qn̄ cū h^c sūt submersa ī aq̄ folioꝝ algarab. ¶ Et siliꝛ pulpa collochntide ꝛ alheguereseꝫ ꝛ scorie ferri ꝛ cauliū ꝛ scāmonee: ꝛ se. caul' ꝑtes eq̄les aggreget' cū alkitrā ꝛ supponāt'. Et suppō pipis post coitū ꝛ ꝓhibet ꝯceptōēꝫ. ꝛ siliꝛ suppō stercoris elefātis sola: aut cū suffumigatōe cū eo ī horꝫ ꝑdcis. ¶ Et d̄ ebibitꝫ ē vt ī potu dēt' aq̄ albedarūgi. ℥. iij. ꝓhibet eni īpregnationē.

¶ De mola. Ca. xviij.

Quādoq; accīit mulieri dispōnes siles dispōnibus ꝑgnātiū ex rectiōe mēstruoꝝ: et alteratione colorꝫ et casu appetit⁹: et adunatiōe oris mrīcꝫ ꝛ qn̄ꝫ ē cū h° durities q̄dā: et qn̄ꝫ ē ī ea aliq̄d duritiei ī mrīce tota. Et accīit iflatio āboꝝ māmillaꝝ ꝛ r̄pletio eaꝝ. Et qn̄ꝫ accīit eaꝝ apatio. Et sētit ī vētre suo motū q̄ ē sicē motus ēbriōis et magnitudinē corpis q̄ est sicē q̄ntitas ēbriōis q̄d mouet' ꝑ ꝯpissionē dextra et sinistra. Et qn̄ꝫ remāet sic ānis. iiij. aut. v. et qn̄ꝫ ꝓtēdit' vsꝫ ad finē vite: et nō recipit curationē. Et qn̄ꝫ accīit ei sicē ydropisi et iflatio vētrꝫ. ſꝫ q̄ tēdit ad duritiē nō clamat voce tympāi. ¶ Et qn̄ꝫ accīit dolor ꝑtēdi et angustia: et cū h° nō ꝑit: imo qn̄ꝫ ē cā ī eo tēsio et iflatio mēbri mēstrue: q̄r nō depōit aliq̄d. ¶ Et qn̄ꝫ deponit frustū carnꝫ cui⁹ ē for^a q̄dā cui⁹ spēs nō ꝯꝑhēdūt'. Et qn̄ꝫ ē illō q̄d egredit' tm̄ vētositas et qn̄ꝫ sꝫ sup̄fluitates aggregate: q̄r egrediūt' cū san. ꝑ̄mo ex eo q̄ retinet'. ¶ Et mola ex oib⁹ istis ē diuisio 2^a. et ē eadē nolatamo la: et alia ab illa nō d̄r mola: et nolat' ꝑsice naducē. Et cā ī ḡnone h⁹ frusti carnis ſꝫ ꝙ existiat' sūt due res: q̄ꝝ vna ē mltitudo mācꝝ effusaꝝ ad eā cūꝫ vehemētia calitatꝫ: et ſꝫ ē coit⁹ ī q̄ mrīx ꝯꝑhēdit aquā mulierꝫ et extēdit eā cū nutrimēto: et ꝓꝑ d̄fectū v̄tutis masculinitatꝫ nō ꝯcipit. ¶ Et d̄ signꝫ d̄cernētibus iter molā haꝝ spēꝝ: ꝛ iter īp̄gnatōꝫ verā ē ꝙ res illa nō mouet' nisi ī hora q̄dā: deīn p⁹ illō nō mouet'. Et ē duritiesvētrꝫ cū ea vehemētior duritie vētrꝫ ꝑgnātis cū ꝯceptiōe v̄a. Et sūt mlierꝫ man⁹ et pedes molles valde cū mloratiōe. ¶ Et signa discernētia iter spēs alīs ꝛ ē mola: ē existiatōq; ē ēbriō: ꝛ sētit' cor⁹ formatū ī mrīce. ¶ Et mltotiēs accīit ex mola illō q̄d accīit ex apate mrīcꝫ ex accn̄tib⁹ colice ꝓꝑ ꝯstrictiōēꝫ ab orbo q̄r accīit dolor vehemēs: ꝫ mltotiēs hn̄s molā patiat' ex apate colice. Et ī colica q̄d vētosa iuua^m fit cū dactil' idis: ꝛ cū eo ꝯuocāt asseꝛꝫ ꝛ silib⁹. Ipa. n. r̄soluūt ipꝫ dolorē ꝛ cū h° exhūt molā.

¶ De cura. Ca. xix.

Regim̄ ī ea ē paucitas mot⁹ et dimissio exercitij: ꝛ r̄suplatio ī dormiēdo cū eleuatiōe iferioꝝ ꝛ ꝓhibitio iferioꝝ a latere iferiore. ¶ Et si idiget fl̄ōia ꝛ eūone et vōitu fiat et ī reliq̄s curatiōib⁹ fiat curatio apatū ḡuatiuoꝝ et cū mollificatiuis. s. ēplīs et vaporatiōib⁹ et ēbrocꝫ et tinis. ¶ Et ex eis q̄ abortū faciūt p⁹ illō qn̄. n. resoluūt māꝫ faciētē molā: et q̄d ei silē ē ꝛ qn̄ꝫ eijciūt eā. Et mltotiēs suffic̄ ī ea labor dādi in potu logodiōr dādi ī potu olꝫ alkelkēgi ē. n. vehemētis iuuamēti ī h°.

¶ De signis nālib⁹ et nō nālib⁹ ꝑtus. Ca. xx.

Figura nāl ꝑt⁹ ē vt egrediat' sup cap̄ suū ſꝫ rectitudinē or' mrīcꝫ absꝫ iclinatiōe mānib⁹ ei⁹ extēsis sup coxas: ꝛ q̄ ē ꝑter illā ē nō nāl' ſꝫ q̄ ei ꝓpinquor ē ē vt egrediat' sup pedes suos: ꝛ egrediāt' man⁹ e⁹ extēse sup coxas. ¶ Qd̄ si cap̄ d̄cliat a rectitudīe: aut rēouet' man⁹ a coxꝫ ꝛ egrediūt' pedes ꝛ retinet' man⁹ tē ē mala. Et for^c exit⁹ mali qn̄ꝫ iterficiūt fetū ꝛ matrē et qn̄ꝫ euadit ex eis mr̄ ꝛ morit' fet⁹ ꝓꝑ illō q̄ aducēit eis labore. Et accīit ei apatō exit⁹ cū ꝓlōgat' ꝛ n̄ sedat' in trib⁹ dieb⁹ ꝛ qn̄ꝫ ꝑducē ad apata cal'a ꝛ euadit fet⁹ et morit' mr̄ ꝛ qn̄ꝫ ꝑfocat' ī h⁹ puer et morit' ꝑfocatus.

¶ De difficultate ptus. Capi.xxi.

Difficultas ptus. Aut fit cā ꝑgnātis. Aut cā fet⁹ Aut cā mr̄icis. Aut secūdine. Aut cā vicinātiū ⁊ cōicātiū. Aut cā hore ptus. Aut cā obstetric꞉. Aut ꝑꝑ cās primitiuas. ¶ Facta ꝟo cā ꝑgnātis est vt sit stricta: aut passa egritudies: aut famē: aut sit timida aut nō ꝯsueta ī ꝑgnatiōi: aut ptui: imo tūc est ꝑmum cū parit: qr̄ est timor ei⁹ maior: ⁊ dolor ipsius vehemētior: aut ē anus debilis: aut ē plurie adipis: aut ē vehemetis piguedis hn̄tis strictū almezē cui⁹ mezē nō dilatat꞉: ⁊ nō adiuuat꞉ mēbrū vehemētis frigoris ꝯpressiōe lacertoꝝ vētris: vel ē pue tolerātie ī dolore ⁊ est vehemētis ꝑmutatiōis ⁊ inq̄etudīs: qr̄ ꝑducit illud ad cāꝫ aliā. ⁊ est alteratio figure īfant꞉ ab eo qḋ ꝯuenit. ¶ Facta āt cā fet⁹. Aut est ꝑꝑ gen⁹ ei⁹. Feia n. penit⁹ ē difficilioris ptus ꝙ̄ masculus. Aut est ꝑꝑ magnitudinē ei⁹. Aut magnitudinē capitis ei⁹. Aut grossitudinē corꝑis ei⁹. Aut ꝑꝑ multā eius ꝑuitatē. Aut lenitatē: q̄re nō submergit꞉ cū fortitudine aiali. Aut ꝑꝑ alteratōeꝫ creature ab eq̄litate facilis lubricitatis: sic̄ si sit sic̄ ille q̄ hꝫ duo capita: aut quē cōprimit nūeratio ēbrionū: fortasse. n. ī vētre vno sūt. v. immo qn̄ꝫ ē nūeratio maior illa q̄ ꝑui sunt ⁊ diuersi. Et qn̄ꝫ ē nūeratio ꝑlima valde in cisti vna. ⁊ qn̄ꝫ ē difficultas ꝑꝑea ꝙ ē mortu⁹: q̄re nō fit ei adiutorium ꝑꝑ motū ei⁹ aut ē ꝺbilis ⁊ fit ꝑuū adiutoriū ꝑꝑ motum ei⁹: ⁊ qn̄ꝫ fit difficultas ꝑꝑea ꝙ figura ei⁹ exit⁹ ē non nālis: sic̄ si egredit꞉ suꝑ pedes suos: aut suꝑ lat⁹ suū: aut man⁹ ei⁹ sūt plicate suꝑ coxas ⁊ genua ei⁹: ⁊ istḋ fit ꝑꝑ corruptōeꝫ mot⁹ embriōis. Aut ꝑꝑ multitudinē inq̄etudinis pariētis. Et ex eis q̄ securitatē faciūt ei⁹ ē vt sit iq̄etudo ptus ⁊ dolor ꝺclinis ad īferiora: ⁊ sit anhelitus bon⁹. ¶ Facta ꝟo cā mr̄icis ē vt sit matrix ꝑua in q̄ coāgustat꞉ īcessus. Aut sit sicca valde in q̄ nō sit lubricitas. Aut sit ī ea cōstricta valde in creatiōe. Aut ꝑꝑ cōsolidatiōeꝫ ab vlcerib⁹ ⁊ reliq̄s sp̄eb⁹ ꝯstrictōis. Aut sit ī ea aliq̄ egritudinū malaꝝ sic̄ flegmon aut vlcera aut ragadie: aut emorroides ī mr̄ice aut fuit iā clausa: q̄re scissuꝫ fuit siphac ab ore mr̄ic꞉ scissione nō cōpleta: q̄re ē ei⁹ dispō sic̄ dispō ꝯstrictionis mr̄cis in creatione. ¶ Facta āt ꝑꝑ secūdinā ē vt secūdina nō disrūpat꞉ ꝑꝑ grossitudinē suā: q̄re nō reperiat fetus euasionē: aut rūpat꞉ ab eo velocit꞉ ⁊ egrediant꞉ hūiditates ꝑlime añ cōple^{m} fetus: q̄re nō inueniat euasionē. ¶ Fcā ꝟo cā vicinantiū ē vt sit ī vesica ap̄a: aut nocu^{m} aliud ex fixiōe vrie ⁊ alijs: aut sit in intestio fex sicca ꝑlima: aut ap̄a: aut colica alteri⁹ ꝑn̄is: aut emorroides: aut ragadie ani ⁊ sic̄ si sint ilia mulieris subtilia. ¶ Fcā aūt cā hore ptus est vt sit fetus velox in administratiōe ptus ⁊ ordiatiōe ī eo ⁊ nō depastus ē a q̄libet ꝯuedie rei suꝑ se sic̄ sepe contingit illud sed ꝑseuerauit: q̄re accit ꝙ difficilis fact⁹ est ptus eo nō existēte forti. ⁊ si nō fuerit fortis ꝑmi ꝙ oꝫ erit debilis ſꝫ ꝙ oꝫ. ¶ Fcā āt ꝑꝑ cās ꝑmitiuas ē sic̄ si forte fiat frig⁹: q̄re fort꞉ fiat ꝯstrictio mēbroꝝ ptus. ⁊ ꝑꝑ illud multiplicat꞉ ī regionib⁹ septētriōalib⁹ ⁊ ī vētris septētriōalib⁹. Et fit ī regiōib⁹ ⁊ tꝑib⁹ fridis difficilior. ⁊ qm̄ ꝑduc̄ h⁹ī difficultas ad magnificatōꝫ vētris ⁊ inflatōꝫ mirach: aut fortis fiat calor. quare fortis fiat mollificatio virtutis: aut adueniat ei tristicia ⁊ sicut si mulier sit ꝑlim vtēs aromaticis ⁊ odoramento aromatū: ⁊ fiat matrix ei⁹ assidue attractiōis ad suꝑiora: q̄ꝑꝑ nō oꝫ apḋ difficultatē pt⁹ ⁊ casuꝫ ꝟtut꞉ vt olfaciat aromatica suꝑ retētōꝫ necitatis ī reductiōe ꝟtut꞉: ⁊ si cadat. Et multotiēs ꝑducit difficultas ptus ex cāis ꝑdcis ⁊ ex medicamie ꝯstrictiuo: ⁊ īspissatiuo ad h⁹ vt īcidant꞉ vene ī pectore ⁊ ꝑlmōe: q̄re ꝑduc̄ ad sputū san. ⁊ tussim ⁊ pthisim. ¶ Et qn̄ꝫ ꝑduc̄ ad lesionē neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ ꝑꝑ vehemētiā ei⁹ qḋ accit ꝺ tēsiōe cū paucitate cōplemēti ꝑꝑ defectū lēitat꞉ ⁊ lubricitatis: q̄re ꝑducit ad spasmū. Et qn̄ꝫ ꝑuenit res in q̄busdā coꝝ ad hoc vt findat꞉ mirach vētris ⁊ illḋ ē qn̄ superfluit inspissatio.

¶ De signis. Capitul.xxij.

Sunt vt sentiat dolorē añ ptū ⁊ p⁹ tꝑꝫ ī anteriorib⁹ nā si ꝺclinat ad pectinē facilis fit pt⁹: ⁊ si declinat ad posteriora difficilis.

¶ De regie ei⁹ quā ledūt pt⁹ accītia. Capitul.xxiij.

Cum ꝑgnās appropiquat ptui: necīū ē tūc vt assiduet balneatōꝫ ⁊ tinā. ⁊ meli⁹ ē vt fiat ex balneū vt nō debilitet꞉ q̄re mollificet꞉. ¶ Aut admīstret꞉ inunctio pectinis ⁊ dorsi ⁊ coxaꝝ cū eis q̄ sunt sic̄ oleū anetinū ⁊ camomellinū ⁊ de keiri ⁊ alia ab illis. ¶ Et assiduet suppositionē aromaticoꝝ ⁊ effūdat in macerna sua ceratoria subtilia ⁊ olea mollificātia ⁊ mucillagines mollificātes sicut adeps galline ⁊ anseris impinguate: tepida nō frā. ſꝫ sit ad calitatē ꝑpinquior: ⁊ ꝑprie cū ē siccitas vulue ⁊ corꝑis toti⁹ cū vulua. Et opꝫ vt in potu dent꞉ ꝑꝑ difficultatē pt⁹ mēse vno oī die in ieiunio mucillagies sic̄ mucillago cydonioꝝ cū mucilagie feis lini. et sil'r det꞉ ei in potu in dieb⁹ doloris ptus aq̄ fenugreci. Et sit cib⁹ ei⁹ ex olerib⁹ lēificatiuis et alesfidabegi et caro pinguis: et gallia pinguis: et interdicant꞉ ei stiptica. ¶ Et opꝫ vt suffumiget vuluam suā cū muscho et aromaticis. Cūq; ꝑn̄s ē pt⁹ et incipiūt accītia ei⁹ cōedat rē pauce q̄ntitatis et multi nutrimēti et bibat desuꝑ vinū odoriferꝝ: deiñ opꝫ vt sedeat mulier hora vna: et tēdat pedes suos: deiñ resupiet꞉ suꝑ dorsuꝫ suū hora vna: postea surgat subito: ⁊ ascēdat ꝑ̄dus: et descēdat et clamet. Cū ḡ apit꞉ os matricis paꝝ et incipit augmētari et apiri. tūc opꝫ vt suffumiget꞉ q̄ntū pole est: et ꝑꝑe cū scindit꞉ siphac. et laboret siti et apiat os suū q̄ntū pōt et īromittat aerem ꝑlim attrahēdo ꝑꝫ naribus q̄nto pl⁹ pōt. Hoc. n. attrahit fetū et scꝺinā. Et meli⁹ suꝑ qḋ sedet꞉ apḋ ptū ē scānū posito puluinari post ipꝫ: et istḋ fiat p⁹ apriōꝫ oris matricis. ¶ Qḋ si mulier fuerit pinguis iaceat suꝑ vētrem suū et pōat caput suū suꝑ terrā et īromittat genua sua sub vētre suo vt cōprimat꞉ os matricis cū vulua ei⁹: deiñ inungat vuluā suā cū lenificātib⁹ ꝑdictis. Et oꝫ vt dilatet꞉ et apiat꞉ cū digitis. Cum ḡ facit illud et coartat꞉ vēter ei⁹ parit velociter ptu q̄drupedū. Cūq; appet secūdina: scit꞉ ꝙ fet⁹ appropinquat. et si non scindit꞉ ꝑꝑ ꝑ̄ssitudinē suā: oꝫ tūc vt scindat꞉ vnguibus aut istr̄o nolato ligua assūpto īter duos digitos cuꝫ facilitate ne inueniat fetū et ledat eū ꝺōec scindat꞉ et curret hūiditas et lubricet fet⁹. ¶ Qḋ si tu administras scissionē scꝺine et fet⁹ nō ē ꝯplet⁹ ī curuat꞉ ſꝫ accītia ptus euadēdi: et ꝑlongat꞉ spacium et exiccatur vulua seq̄re illud effundendo lubricantia et ceratoria subs

silia ⁊ mucilagies ĩ vulua ⁊ adipes liq̃factos ⁊ albumẽ oui ⁊ vitellũ eiꝰ: ẽ eñ regimẽ mirabile.

¶ De regimine eius in qua fit difficultas ptus absq̃ sũmita medicinarum. Cap. xxiiij.

Quãdo difficil' fit ptꝰ: tũc fac eã odorare odores delectabiles cũ quãtitate pua. Et si virtꝰ fuerit dbilis da ei ĩ potu aquã carnis: ⁊ ciba eã cibis bonis pauce q̃titatꝫ: sicut sũt sorbilia oua ⁊ silia ⁊ da ei ĩ potu cados vini odoriferi aromatici. Deiñ fac eã sedere: ⁊ tẽpa sessionẽ eiꝰ: ⁊ si ẽ hyems accẽde ignẽ pꝫ: ⁊ si est estas euẽta eã. Et fac eã sedere vsq̃ ad hypocõdria ĩ aq̃ tepida ⁊ ad calitatẽ aliquãtulã dcliui ꝓpe cũ ea ĩ q̃ dcocti sũt. M. x. calamẽti. Et suppõe ei collyriũ ex eis q̃ sũt sicut myrrha: ⁊ iunge pectinẽ eiꝰ ⁊ mẽbra ptus eiꝰ ⁊ dorsum ipsius cũ cerato ⁊ adipe tepidis ⁊ ꝓpe si fuerit cã frigꝰ: ⁊ silr mucilagibꝰ ⁊ lubrificãtibꝰ. Et qñ q̃ ẽ tibi necciũ vt clysterizes cũ eis vuluã eiꝰ ita vt pcipias vt põat sub ãchis eiꝰ ⁊ sit ipa resupia sup puluinar ⁊ eleuent pedes ⁊ apiant coxe eiꝰ q̃tũ polẽ ẽ ⁊ ĩfunde ĩ eã lubrificãtia ⁊ alia silia cũ iniectiõe vltima in cãna cuiꝰ lõgitudo sit lõgitudo mřicis ⁊ plꝰ. Et dimitte eã. i. hora vsq̃q̃ testent mulieres q̃ os mřicis eiꝰ iã apit: ⁊ q̃ hũiditates iã ĩcipiũt currere tũc q̃ fac eã sternutare ⁊ fac eã sedeř sup scãnũ ⁊ pcipe ei vt exp̃mat ĩferiora vẽtrꝫ sui ⁊ pcipe ei vt exp̃mat se ⁊ cõprime illa eiꝰ: ipa ei piet. Et fortasseq̃ñ ĩdigebis vt apias vuluã cũ istro q̃ naues exhiř vt apias os mřicis eius ⁊ apiař. Et oꝫ vt expiãř sup eã figure iacẽdi sup vẽtrẽ ⁊ sup faciẽ extẽsis mãibꝰ ⁊ resupine ⁊ alie: ⁊ ꝯsidera q̃ illaꝝ fac appropinq̃re caput ĩfantꝫ vulue ⁊ alleuiat ptũ. Et caue ne dimittas obstetricẽ laborare ĩ receptione ⁊ ĩ dimissiõe vulue eiꝰ cũ lubricatiuis. Qđ si hꝰ regimẽ nõ excusat: adiuuerꝫ cũ medicis ⁊ suffumigatõibus. Cũq̃ das ĩ potu ex medicis alleuiãtibꝰ ptuꝫ ex pillulis ⁊ aliis: ⁊ nõ ꝓfit: oꝫ vt sorbeat ĩ hora meridiei de iure faseoloꝝ ⁊ cicerꝫ cũ oleo sisamio. Deide cum securꝰ fueris pcipe ei vt suppõat aliq̃d ð suppositoriis q̃ dicemꝰ: ⁊ dormiat sup ipꝫ: postea cũ mãe fuerit sc̃m suffumiga eã cũ aliq̃ suffumigationuꝫ q̃s dicimꝰ deiñ itera dare in potu medicinã. Si aũt nõ ꝯfert ad mistra epithiata dorso ⁊ vmbilico cũ aq̃ rute cõfecta cũ faria alsceilẽ. Et cũ fortior fit dolor et ꝓpe ꝓp frigꝰ põař ĩ vulua oleũ calefc̃m qđ diceret ĩ ãtidotario. Et ãtiq̃ q̃ ð p̃mi dixerũt ĩ exhẽdo fetũ ĩgeniũ ĩ caꝰ mortuũ cꝰ nos retõnẽ dimisimꝰ ꝓp puitatẽ fiducie in ipo.

¶ De regimĩe eiꝰ cꝰ gemi pedes egrediunt añ caput. Cap. xxv.

Oportꝫ vt subtiliatio sit: ⁊ reducãř pedes: ⁊ cõuertař cũ subtiliatiõe: ita vt eq̃t sedẽs ⁊ eleuent crura eiꝰ dõec dscẽdat cap̃ eiꝰ. Qđ si nihil ð hꝰ ẽ polẽ ligeř gẽitꝰ cũ vitta liea: ⁊ exhař. Et si ñ ẽ polẽ vt fiat sine ĩcisiõe: fiat illđ fꝫ modũ q̃ dcẽs ẽ ĩ genito mortuo.

¶ De regĩe eiꝰ cꝰ fetꝰ egrediř sup latꝰ suũ. Cap. xxvj.

Est primũ illi ⁊ equeř cũ eleuatiõe ad supiora: deiñ cũ cessiõe ⁊ lẽificatiõe cũ facilitate.

¶ De regimĩe eius q̃ parit apostemate in mřice eius existente. Cap. xxvij.

Administrent sup eã ceratoria ⁊ olea: deiñ administra ei illa q̃ scripsi tibi dbere fieri ĩ pigui ð forma ptꝰ ⁊ aliis. ¶ De regimĩe eiꝰ cuiꝰ ptꝰ sit difficilis cã magnitudinis. Ca. xxviij.

Oportꝫ vt ĩueniat obstetrix politatẽ hꝰ ĩ fetꝰ: q̃ř subtiliet ĩ extractiõe eiꝰ paulatĩ: tũc si valet illđ ĩ eo bñ ẽ ⁊ si nõ: liget eũ cũ margĩe pãni ⁊ trahat eũ subtiliter valde cũ q̃busdã attractiõibꝰ. Qđ si illđ ñ ꝯfert administrent forcipes ⁊ exhař cũ eis. Si vero nõ ꝯfert illđ exhař cũ ĩcisiõe fꝫ q̃ facile fit ⁊ regař regimĩe fetꝰ mortui. ¶ De regimĩe eiꝰ cꝰ ptꝰ fit difficilis: cã mortꝫ fetus: aut malitia figure ptꝰ cũ q̃ nõ spař vita. Ca. xxix.

Administreť meᶜ exhẽtes fetũ mortuũ ð hiis q̃ dcã sũt ⁊ diceť. Qđ si illđ nõ ꝯfert: suspẽdař cũ vncis: ⁊ ĩcidař frustatĩ: ⁊ exhař. ⁊ festia ad hꝰ añq̃ ĩficeř. Si q̃ fuerit caput magnũ ⁊ polis fuerit eiꝰ ꝯq̃ssatio aut ĩcisio vt currat qđ ẽ in ipso fiat.

¶ De regimine nausee eius. Capi. xxx.

Aspgař aq̃ sup faciẽ eiꝰ si ñ tieř reuersio ptꝰ ⁊ viuificeť virtꝰ eiꝰ cũ aromaticis. Et fac eaꝫ sumere aquã carnis cũ vĩo ⁊ spẽbꝰ ꝯdiẽtibꝰ.

¶ De medicĩs facilẽ efficiẽtibꝰ ptũ. Ca. xxxj.

Omnes meᶜ q̃ educũt vermes ⁊ ascarides exhiunt fetũ. ¶ Et cũ in potu sumit mulier de corticibus cassieñ. iiij. aur. parit statim. ¶ Et sumere ĩ potu assã ⁊ castoreũ ẽ bonũ ⁊ vltimũ. Et sumere in potu cinnamomũ ẽ bonũ valde. ipꝫ eñ accñtia ptus alleuiat ⁊ ptũ. Et iteꝝ decoctio folioꝝ altee romãe cũ aq̃ ⁊ melle ẽ ex eis q̃ alleuiãt ptum valde qm̃ alleuiat accñtia ptus ⁊ ptũ. ¶ Et iterũ aq̃ fenug. alleuiat ptũ valde. ¶ Et iteꝝ medicamẽ bonũ ⁊ vltimũ ẽ vt sumař capil. ve. ⁊ dissoluař ꝯtritꝰ cũ sirꝰ ro. ⁊ aliquãtulo olei ⁊ sumatur in potu: ⁊ silr pulegiũ. ¶ Pillule bõe q̃ sũt quorundã medicoꝝ me nuper p̃cedẽtiũ: ⁊ quas mihi attribuerũt q̃dam postremi. ¶ ℞. cinnamomi ⁊ sauine amborũ añ. ʒ. x. cassie bõe. ʒ. vij. cinnami ⁊ myrrhe et ari. ro. ⁊ costi amari oĩum añ. ʒ. v. storacis ⁊ opij amboꝝ añ. ʒ. ij. muschi de fallo. ʒ. i. q̃rtã. fiãt ex eis pillule ⁊ dent in potu aur. iij. in. ij. ℥. vini antiqui: ⁊ qđ magis diligẽdũ ẽ: ẽ vt minoreť opiũ ⁊ sufficiat de eis. ʒ. i. ¶ Pillule alie bõe. ℞. sauine. ʒ. x. ⁊ rute. ʒ. v. ⁊ g̃natoꝝ harmel. ʒ. iiij. ⁊ asse ⁊ ammoniaci ⁊ rubee oĩuꝫ añ. ʒ. iij. fiãt ex eis pillule ⁊ bibant ex eis. ʒ. iij. cũ decoctione ꝓuocãte mẽstrua: sicut ẽ decoctio de sauina ⁊ pulegio ⁊ rubea ⁊ cũ decoctiõe faseoloꝝ rubeoꝝ: ⁊ cum succo rute. Pillule bone. ℞. sauie. ʒ. ij. asse ãmoniaci rubee oĩum. añ. ʒ. ß. ⁊ sit doř. i. ¶ Et iterũ aristo. lon. piperis myrrhe oĩum eq̃les ptes: fiãt ex eis pillule ⁊ sit doř. ʒ. iij. oĩ die cũ. ℥. i. aq̃ lupinoꝝ. sũt eñ abortũ facietes ptũ alleuiãtes mũdificãtes mřicẽ cũ fortitudĩe ¶ Et sicut illis in suis dispõnibꝰ ẽ illđ qđ. ℞. bdellium subaldidũ myrrhã ⁊ sauinã. ð q̃ fiãt pillule auellãis siles: ⁊ bibãř qm̃ alleuiãt ptũ. ¶ Cõfectio bona valđ ð q̃ dr q̃ nõ eq̃tur ei aliqđ. ℞. myrrhe ⁊ castorei ⁊ storacis oĩuꝫ añ. aur. i. cinamomi sauie ãboꝝ añ. aur. ß. ꝯficiãř cũ melle cuiꝰ doř sint duo aur. ⁊ meliꝰ ẽ vt deť ĩ potu cũ vĩo: ẽ eñ vltĩa. ¶ De ẽplis et epithiatibus. Sumař decoctio pulpe collo. ⁊ succꝰ eiꝰ q̃ hũida ẽ. est melior ⁊ misceař cũ ea succꝰ rute. ⁊ põař ĩ ea aliquid myrrhe ⁊ liniař cũ ea pectẽ vsq̃ ad vmbilicũ. ¶ Suppositoria fortia ĩ faciẽdo dscẽdeř illđ q̃scp̃ař. submergař lana ĩ succo pulpe collo. ⁊ succo rute ⁊ suppõař. aut suppõař arist. ẽt ĩ lana. aut suppõař buchormarĩẽ. aut staphisagria et cucumer asininus. et condiss.

Aut suppōat collyriū ex elleboro ⁊ oppoponaco ⁊ felle taurino. facit em̄ descēdere viuū ⁊ mortuū. Medicine faciētes illd cū ꝓprietate. Dr̄. oꝫ vt difficultatē patiens teneat in manu sua sinistra magnetē. aut limat cū ciere vngule asini. qm̄ ē vltimū. aut suffumiget cū ea. ⁊ silr vngula eq. ⁊ silr suffumigatio cū oculo piscis saliti. Et dr̄ ꝙ si suspēdat corall⁹ ēt in coxa dextra cōfert difficultati pt⁹. Et dr̄ ꝙ si suspēdat sup coxā eius storax aphricana nō aduēit ei dolor. Et dr̄ ꝙ si terat croc⁹ ⁊ ɔficiat ⁊ fiat ex eo nux ⁊ suspēdat sup eā expellit secūdinā. Suffumigatiōes suffumiga eā cuꝫ myrrha qm̄ ē bōa valde. ¶ Et iteꝝ cū myrrha ⁊ galbano ⁊ castoreo ɔfectis cū felle vaccino. sumat ex eo aur. i. ⁊ suffumiget cū eo. ¶ Aut sumant sulfur citrinū ⁊ myrrha rubea ⁊ fel vaccinū ⁊ opopōacū ⁊ galbanū ⁊ suffumiget cū eis. ¶ Et suffumigatio cū spolio ꝑpētꝫ aut cū fimo colūbino ē alleuiās. ⁊ fortasse iterficit suffūigatio cū spolio ꝑpētis fetū. Et suffūigatio cū opopōaco solo alleuiat ⁊ cū stercore accipitris.

¶ De regimine īfantis cū nascit. Cap.xxxij.

Hanc rē prosecuti sumus in libro vniuersaliū q̄re queratur illic.

¶ De suppositorijs enixaꝝ. Cap.xxxiij.

Part⁹ nō extēdit i masculis vltra .xxx. ⁊ in femis vltra .xl. dies ⁊ pl⁹ paꝝ. Et accn̄ fetꝫ egritudies plime: sic flux⁹. ⁊ retētio san. q̄re pducit flux⁹ san: ad casum ṽtutis. ¶ Et retētio mēstruoꝝ ad se. prauas ⁊ ad ap̄ata praua. ¶ Et multotiēs accit exitura ex ptu difficili. ¶ Et qn̄ꝫ accit eis īflatio vētris ⁊ fortasse moriunt.

¶ Et san. q̄dē pt⁹ vehemētioris ē ingredis ꝙ san. mēstruoꝝ: qm̄ ē retētiōis lōgioris spacij.

¶ De regie multitudis sanguis ei⁹. Ca.xxxiiij.

Cuꝫ mltiplicat flux⁹ san. enixe oꝫ vt cū vitta ligēt man⁹ ei⁹ ⁊ ponāt sup vētrē ei⁹ pāni īfusi i aceto ⁊ suppōant collyria ex eis q̄ sunt sic balaustie ⁊ karabe ⁊ rose ⁊ th⁹ cū vino pōtico. ¶ Et oꝫ vt deuitet medicinas cauterizātes ipe em̄ sūt male m̄rici pp neruositatē ei⁹. Et de illis qb⁹ inest ꝓpetas in h⁹ fꝫ ꝙ dr̄ suspēsio stercoris porcini in lana ⁊ suspēdat in coxa ei⁹

¶ De regimine paucitatis san. ei⁹. Cap.xxxv.

Quādoqꝫ pit aut abortit ⁊ timet ꝙ san. ei⁹ minoret: aut appet illd: tūc rectī⁹ ē vt sollicitudo fit i ꝓuocatiōe san. ei⁹ ⁊ attenuatiōe ei⁹: nā cū retinet fac accidere ap̄ata. ⁊ sternutatio in hoc ē iuua. Et de medicinis qb⁹ fit suffumigatio in hoc ē vt suffūiget cum synapi ⁊ harmel ⁊ bdellio ⁊ myrrha. ¶ Et iteꝝ suffumiget cū oculo piscis saliti. aut cū vngula eq. aut asini. Si āt illd n̄ excusat alidd. tūc necīa ē flōmia saphane vt ex̄hat san. ⁊ ꝓhibeat nocu^m repletiōis ⁊ ap̄ationis ei⁹. ⁊ fortasse ꝓuocabit. ¶ Et flōmia vene curuature poplitis est fortior.

¶ De regimine febriū eius. Ca.xxxvj.

Aqua ordei ɔfert ei. ipsa em̄ cū hoc nō retiet mēstrua. ⁊ silr ḡnata dulcia ⁊ plm̄ q̄dē febriū earū ē pp retentionē mēstruoꝝ. Cū ḡ curatio fit cū flōmia saphene fit iuuamētū cū ea.

¶ De regie īflatiōis vētris ei⁹. Cap.xxxvij.

Det i potu diamarte ⁊ det i potu alkelzengi ⁊ detur in potu serapinū ⁊ origanū ⁊ mastic cū eq̄litate. ¶ De regie doloris m̄ricis. Ca.xxxviij.

Sedeat in aq̄ tepida: ⁊ inungat loca sua cuꝫ oleo viol. dulci tepido. ¶ De regie vlceꝝ ei⁹. xxxix.

Curent cū vnguēto albo ⁊ silib⁹ ex vnguētꝫ q̄ue ɔnētib⁹ vlnerib⁹ supra mēbra neruosa.

¶ Tractat⁹ terti⁹. De reliqs egritudinib⁹ m̄ricis exceptis ap̄atib⁹ ⁊ q currūt cursu eoꝝ.

¶ De iudicijs mēstruorum. Cap.j.

Menstrua tpata i q̄titate ⁊ q̄litate sua ⁊ in tpe suo currēte fꝫ ɔsuetudinē suā nālē i oī spacio sūt cā sanitatꝫ mulierꝫ ⁊ mūdificatiōis corporis ei⁹ ab oī nocumēto i q̄lit^e ⁊ q̄litate. et faciūt ipam acq̄rere castitatē ⁊ paucitatē dsiderij. Et mēsuratio eq̄lis ē vt mēstruet mulier i oī mēse vsqꝫ ad xx. dies ⁊ qd ē supra illd. ⁊ qd ē īfra illud qd cadit in xv. ⁊ xxvij. ē nō nāle. Et cū alterāt mēstrua ab eq̄litate ⁊ dispōne sua nāli sūt cā egritudinū pluriū. ⁊ par q̄dē accit vt alterēt i tpe suo. Et ex nocumēto alteratiōis mēstruoꝝ puenit ad additōꝫ dbilitatis mulierꝫ ⁊ alteratōꝫ forme e⁹. ⁊ paucitatē ɔceptiōis ei⁹ ⁊ et multitudine aborsus ei⁹ ⁊ pt⁹ ipsi⁹ a debilitate fetus cuꝫ nascit. ¶ Retētio āt mēstruoꝝ ⁊ paucitas eoꝝ cōmouēt i ea egritudies replōnis oēs. ⁊ ꝑparāt eā ad ap̄ata. ⁊ dolores capitꝫ ⁊ reliquoꝝ mēbroꝝ. ⁊ tenebrositatē visus. ⁊ pturbatōꝫ sensus ⁊ fe. ⁊ multiplicat cum ea replō vasoꝝ spmatis ei⁹. q̄r fit desiderās nō casta ⁊ nō suscipiēs filiū ex impregnatione pp corruptionē m̄ricis ei⁹ ⁊ spmatis ipsi⁹. Et pducit cū eo res ad p̄focatōꝫ m̄ricis ⁊ stricturā ānelit⁹ ⁊ retētōꝫ ei⁹ ⁊ pulsuꝫ cordis ⁊ sincopim ⁊ singultū. Et qn̄ꝫ morit. ⁊ accūt ei difficultas ⁊ distillatio pp opilōnū māeꝝ. Et qn̄ꝫ accidit ei sputū san. ⁊ vōit⁹ ei⁹. ⁊ ꝓpe i ṽginib⁹ ⁊ cursus ei⁹ fluxu ⁊ vētris. ¶ Et diuersificāt iste egritudies ex eis fꝫ diuersitatē cōplōnis ei⁹. Nā si fuerit colica generabunt in ea egritudies colice. Et si fuerit melēcolica ḡnabūt in ea egries melēcolice ⁊ si fuerit flegmatica ḡnabunt in ea egritudines flegmatice. ⁊ si fuerit sanguinea ḡnabunt in ea egritudines sanguinee. Et de mulierib⁹ q̄dē c⁹ ablatio mēstruoꝝ festinat. q̄re in xxxv. ⁊ ēt. xl. āno fit finis vite sue. Et de eis ē in q̄ tardat illd vsqꝫ pueniāt. l. āni. Et qn̄ꝫ puenit retētio mēstruoꝝ ad alīationē dispōnis mulieris ad purpureitatē fꝫ ꝙ dr̄ i ca° retētiōis mēstruoꝝ. Et appet i ea c⁹ mēstrua abscidūt lac ⁊ sigt illd. Et qn̄ꝫ accit retentio mēstruoꝝ pp tortuositatē matricis.

¶ De sup̄fluitate menstruoꝝ. Cap.ij.

Superfluitas in hoc qn̄ꝫ fit fm̄ semitā q̄ nā expellit sup̄fluitates. qd q̄dē ē laudabile cū nō pducat ad sup̄fluā turpitudinē ⁊ cursuꝫ quo nō indiget. Et qn̄ꝫ fit fꝫ semitā egritudis. aut pp dispōnē in matrice. aut pp debilitatē m̄ricis. ⁊ illa ē deterior q̄ fit propter malitiam cōplōnis alicui⁹. Aut pp vlcera ⁊ corrosionē et emorroydas et fricationē ⁊ ragadias: aut propter apertionem orificioꝝ venaꝝ ⁊ abscisionē earum et scissuram ipsarum propter cām corporeā. aut extrinsecā ex corruptione ⁊ pcussiōe. aut casu. aut similib⁹. aut malicia ptus. ⁊ difficultate eius. aut pp vehemētiā oneris. ¶ Fcā aūt cā san. aut est pp multitudinē ⁊ dñiū ei⁹ ⁊ exitū ibi⁹ cū ṽtute. aut nō cū virtute nāe ⁊ rectificatōe ei⁹. ¶ Et nos q̄dē iā diximus illam q̄

sit regimie nāli q̄ ambe sunt diuerse. lz sint ambe cō-
pares i h° q̄ vtrecq̄ nō retinēt nisi cū adest d̄bilitas.
Aut ꝓpter q̄uitatē san. sup corp⁹ aut pp d̄bilitatē in
corpe. lz n̄ sit san. trāsiēs eq̄litatē in q̄titate ⁊ q̄litate
sua aut pp acuitatē sā. aut tēuitatē ⁊ subtilitatē ei⁹:
aut pp calitatē ei⁹: aut pp m̄ltitudinē aq̄sitatꝫ ei⁹ et
hūiditatis. Licet ois flux⁹ sā. icipiat paulati sbtil. de
ide icipit ꝓcul dubio ꝓueīre ad q̄ssitudinē: deiñ dsce
dit ⁊ ꝓuenit ad subtilitatē ⁊ paucitatē ⁊ aq̄sitatē. ⁊ h°
est dispō i oi fluxu san. ob quācūq̄ cāꝝ fit. Et cā i h°
est q̄ orificia venaꝝ ⁊ icessus vētositatꝫ sūt i p̄mis strī
cta ⁊ i fine ei⁹ ꝯstrigūt iteꝝ: ⁊ adunāt pp siccitatē. Et
cū sup̄fluit flux⁹ sā. seq̄t eū d̄bilitas appetit⁹ ⁊ debili
tas digōnis: aut iflatō extrēitatū ⁊ corporis ⁊ malitia
coloris. ⁊ q̄ñz ꝓduc̄ ad ydropisim ⁊ q̄ñz ꝓduc̄ m̄ltitu
do exit⁹ san. ⁊ dñiuz colere: q̄r accīt se. colerice mor-
dicatiue pp iflāmatiōz calitatꝫ mordicatiue q̄ eq̄tur
p san. ⁊ accīt iteꝝ horripilatiōes. ⁊ q̄ñz accīt h° cali
tas i casu appetit⁹ cibi quē fecit forte neciū d̄bilitas
calitatꝫ ⁊ addit i casu appetit⁹ stōi pp defectum san.
Et accīt dolor i dorso pp tēsiōez neruoꝝ positoꝝ in
illo loco. ¶ Et q̄ñz multiplicat flux⁹ san. ex matrici-
bus cū multitudine hūoꝝ. ¶ De signis. Cap. iii.

Eius qd̄ q̄ est s̄z semitā expulsiōis nālis signū ē
q̄ nō seq̄tur eā nocu^m: imo ꝓduc̄ ad iuua^m ei⁹:
⁊ nō aduenit ei lesio necq̄ alteratio virtutis ⁊ plm̄ q̄-
dē accīt i pinguibus. ¶ Facte v̄o cā repletiōis cōis
quā expellit nā a dñio ei⁹: q̄re expellit signū ē reple-
tio faciei: ⁊ corporis: ⁊ exuberatio venaꝝ ⁊ alia ex si-
gnis repletiōis. ⁊ q̄ñz ē cū ea dolor ⁊ q̄ñq̄ nō fit. ⁊ dū
nō debilitat nō retinet. ¶ Et cognoscit dominās cū
san. vt exiccet san. ⁊ ꝯsideret an color ei⁹ declinet ad
albedinē. aut citrinitatem: aut nigredinē ⁊ purpurei
tatē: q̄r euāt hūor q̄ dñatur cū eo iteꝝ. ¶ Fcā v̄o cā
debilitatꝫ m̄ricis ⁊ apriōis venaꝝ ei⁹ sig̃t exit⁹ san. pu
ri nō dolorē faciēs. ¶ Si v̄o cā ē acuitas sā. cogno-
scit p colorē suū ⁊ acuitatē ipi⁹ ⁊ velocitatē sui exit⁹ ⁊
paucitatē abscisiōis egressiōis. ¶ In fcā v̄o pp subti
litatē san. cū m̄a aquosa ⁊ hūiditate ē sā. aq̄sus nō ca
lidus a ledit cū stipticis. Et q̄ñq̄ apparet i ea q̄si ꝓ-
gnatio. Et q̄ñz apparēt i ipsa sic accidētia p̄t⁹ q̄r pa
rit hūiditatē: ⁊ sunt lacerti corporis ei⁹ vehemētꝫ mol
lities: q̄r sīt lenes postq̄ voluerūt coagulari: ⁊ q̄ñz no
cēt ei curatōes diuretice pp calitatē suā: q̄r addūt in
aq̄sitate san. ¶ Fcā v̄o ab vlcerib⁹ cuz m̄a ⁊ dolore
est cuz vehemētia doloris. ¶ In fcā v̄o a corrosione
egredit paulati. q. fex ⁊ ꝓp̄e q̄ñ ē a venis absq̄ arte-
rijs. Et si fuerit corrosio in ꝓfundo m̄ricis erit color
minus niger. Et q̄ñ ē illic ⁊ apud os matricis pole ē
vt tangat. ¶ Facta v̄o ab emorroydibus hz ꝓiodos
mēstrue. ⁊ q̄ñz nō sūt ei periodi: imo ē seq̄ns repletō
nē ⁊ sūt signa emorroydaꝝ m̄ricis m̄anifesta. ⁊ ē sā.
s̄z plm̄ niger: nisi sit ab arterijs. Et q̄ñz ē emorrosay
cus frustati frustati ⁊ m̄ltotiēs qd̄ associat emorroy
dib⁹ in m̄rice dolor capitis ⁊ q̄uitas capitꝫ dolor i vi
scerib⁹ ⁊ epate: et q̄ñ currit sāguis ex illis emorroy-
dib⁹ rēouet illd̄ accñs. ¶ De cura flux⁹ sā. ⁊ i fine
eius cura patiētis fluxū mēstruoꝝ. Cap. iiij.

Facta qd̄ s̄m semitā expulsionis nālis: ⁊ facta a
repletiōe ⁊ q̄uedine san. sup corpus oz ne reti-
neat dōec timeat debilitas. Et q̄ñqz excusat flōmia
ab expectatiōe illi⁹ ꝓpea q̄r expellit r̄plonē ⁊ trahit
m̄āz ad ꝯriū. Et q̄ñ cā ē cola eūet et ꝓp̄e cū eis q̄ sīt sic
fumusterre et myrobolāi pp illd̄ qd̄ i vtrisq̄ ē d̄ v̄tu
te stiptica. Et si cā fuerit aq̄sitas et ꝓuocatio ei⁹ ⁊ at
tractio ei⁹ ad cutē det i potu d̄ gūmi arabico et dra-
gagāto et si cā fuerit d̄bilitas m̄ricꝫ aggrega ad me
dicias stipticas medicias ꝯfortatiuas cū sua ardati-
citate ⁊ ꝓp̄etate sua. ¶ Et si cā fuerit vlc⁹ curet cum
medicis ꝯpositꝫ ex ꝯfortatiuis et stipticꝫ et diureticꝫ.
¶ Et illa q̄ ē ex emorroydib⁹ curet curatiōe emorroy
daꝝ ⁊ cū se. lini cū aq̄ cal'a. Et oz vt obs̄uent hore q̄e
tis et si fuerint illic ꝓiodi curet tūc i horis ꝓiodoꝝ ⁊
studeat ad sedādū. ¶ Cū ḡ supfluit flu. san. oz vt li-
gēt ābe man⁹ a radice adiutoriorū et vtriq̄ pedes a
radice coxaꝝ apō duo iguia. Deide ponātur vētose
in iferiori pte māmille et vbi icedūt vene ascēdētes
ex m̄rice ad māmillas et sugāt et eligat vētosa ma-
gna. Ipa. n. retiet sāguinē i hora vna: deiñ. oz vt ꝯñr
adhibeat reliq̄ cura. Et q̄ñz retinet fluxū sā. positio
vētosaꝝ sup locū q̄ ē iter vtrasq̄ āchas. ¶ Et oz vt pa
tiēs fluxū san. cibet cū eis q̄ sunt sic vitelli ouoꝝ sor
bilisi: et cū oi qd̄ ē velocꝫ digōnis ꝯfortatiuo: et q̄ñq̄
oz vt cibet aq̄ carnis forti q̄ acetosa fcā sit cū aq̄ su-
mach. et aq̄ acetose ⁊ potib⁹ bōi odoris ex carne bōa
q̄m necij sunt: et sil'r sorbitionib⁹ hūidis ex sauich et
amilo et vino nouo grosso dulci. Et deuitet āliquuz
subtile. Et q̄ñz ꝯueniēs ē eis vinū mellis recēs. De
medicis aūt cōib⁹: ⁊ ꝓp̄e fluxui san. acuto cal'o arno
glossa ē melior: imo nō ē ei par. Et q̄ñz ascidit fluxū
san. oino bibita et iniecta et ꝯfert cronice et nō crō
ce et por⁹ alhasce iteꝝ et admistratio cāphore bibē
do et supponēdo. ¶ De illis q̄ ꝯferūt ad illd̄ ē sume
re i potu lac vñ decoctū cū ferro ignito et in q̄ ē sco
ria ferri de q̄ cū q̄buisdā stipticꝫ i potu tribuantur ol
die. ℥. iij. Et acetositas citri bōa ē valde. ¶ Et sil'r det
i potu gūmi arabicū cū dragagāto. Et sem̄ lini cū aq̄
cal'a: et troc. cū cāphora ꝯferūt ei valde. et tro. d̄ ba-
laustijs. ¶ Cōfectio medicie vltimi iuuamēti. ℞. ter
re sigillate et boli armēi et aluminis gallaꝝ et sā. dra.
ꝑtes eq̄les: de q̄ꝝ sūma accipiat. ʒ. i. et cāphore pon
dus. ij. g̃noꝝ: ⁊ galle. vi. ʒ. i. q̄ñ totū dissoluat in. ℥. i.
syrupi myrtini. ¶ Et iteꝝ acatia balaustie galle heu
sistides sumach myrrha thus et opiū: ꝯficiat cū ace
to acuto forti et sit dosis. ʒ. s. ¶ Et iteꝝ dragagātum
magisterij cuppule glādiū myrrha th⁹ opiū. ꝯficiāt
et fiāt pille et sumāt de eis. ʒ. ij. sunt. n. bone valde.
¶ Et iteꝝ bibat ꝯcula marinaꝝ q̄ asportant a sācto
Jacobo adustaꝝ pōd⁹. ʒ. ij. cū aq̄ sumach et cydōio-
rū: et dactiloꝝ. ¶ Et istaꝝ cibi añq̄ idigeāt viuifica
tiōe v̄tutis forti sunt alhulē et haros et almosos: et
ex carnib⁹ hedi et auiū mōtanaꝝ: et p̄parata in pa-
tellis cibaria ex lētib⁹ aceto ꝯditis q̄ oia sunt frigida
et deuitēt oēm cibū calidū actu aut potentia. ¶ Et
de suppositorijs cōibus sunt suppositoria facta ex li
thargirio et draganto et balaustijs et terra sigilla-
ta et bolo armē. et antimonio et alijs. ¶ Descriptio
medicaminis ad illd̄. ℞. colcotar et dragagātum et
acatiā ⁊ cortices thuris ⁊ ātimoniū ⁊ fiāt ex eis troc.
Deiñ sumāt ex eis auf. i. boli armēi ⁊ gūmi arabici ⁊

harabe oluz añ.aur.i.zponanẗ i duab⁹.ʒ.succi stipti
ci:aut aq̄ z clisterizeẗ cū eo mastix s3 q͛ sciuisti.¶Cō
fectio clister; ad mr̄icē.℞.alumis.ʒ.ß.zsemē iusq̄ami
albi z opij āboꝝ añ.ʒ.i.sertā z suppōaẗ.¶pessariū
bonū z ꝓpe ad corrosiōez z vlcera.¶℞.testas furni
z succū barbe hircine z acatiā aggregenẗ z fiat pes=
sariū cū aq̄ gallaꝝ imaturaꝝ.¶Et iteꝝ galle imatu
re z balaustie z amilū z opiū z alumē z reubarbaruz
z ḡna myrti viridia sumach succ⁹ barbe hircine gra
na agreste charte cōbuste sandalū albū cortices thu
ris terra sigillata capita ḡnatoꝝ foliū scoria ferri co
riandrū siccū;supponanẗ ꝺ eo.ʒ.iiij.i lana viridi ibi
bita in aq̄ myrti:z teneat eā tota nocte.¶Et iteꝝ ba
laustie z sordes veri z charte cōbuste z alumē z dra
gātū z cyminū īfusuz i aceto z bolū armenū z rob al
cath cōficiāẗ cū aq̄ salicis z coriādri viridis z suppo
naẗ nocte tota.¶Et de tinis ꝯferētib⁹ eis ē encatis=
ma i decoctiōe calamēti z folioꝝ ei⁹ z fructus ipsi⁹ et
radicis ei⁹ ꝺcocti cū myrto et ro.sine capitib⁹.et cor=
ticib⁹ ḡnatoꝝ z xilocaract; nabati.z balaustijs z bar
ba hircina et gallis viridib⁹.¶Et de epithimatibus
et vnctiōib⁹ ꝯferentib⁹ eis ē epithima de alcāna sup
sumē et vngere ptes mr̄icis cū oleis stiptic; stipticita
tis fortis.¶Et reiteremus distinctōz cure fluxus sang.
facti ꝓꝑ tenuitatē et aq̄sitatē ei⁹.¶Dico ḡ q͛ necīū in
h⁹ ēvt hatq͛ currat aq̄sitas ei⁹.zopaẗ sup ip3 cū suda
tiōe z ꝓuocatōe cū eis q̄ sunt sicͦ ꝺcoctio assari z apij
et rubee:et q̄ sūt silia illis:currat vna vice et ꝓuoceẗ
alia cū facilitate et ꝓuocatiōe et sudatione.Et fricet
corpus eius cū pāno aspo.et liniaẗ corpus ei⁹ cū aq̄
mellis et cū emplis ydropicoꝝ.¶Et qn3 ꝯfert ei vōi
tus fortis.et oꝫ penit⁹ vt declineẗ cum medicinis ea=
rū z cibis istaꝝ ad illō qō exiccat et ingſsat san.¶Si
ṽo ē cā vlceratio.tc̄ ꝯfert h⁹ vnguētū.℞.balaustias
et plūbū vstū et fiat ex ambob⁹:et ex cera ceratū cuz
oleo ro.z suppōaẗ.¶Quidā āt faciūt necīū icuratō
ne patiēt; fluxū sā.mēstrui ca.vnū:et ē curatio ꝯposi
ta ex mūdificatiōe et stipticitate et cōfortatōe. et ē vt
ꝓuocenẗ mēstrua ei⁹ i hora vt nō tardenẗ:deiñ agitē
tur mot⁹ ei⁹:et mūdificeẗ matrix ei⁹.et ꝯforteẗ vt non
suscipiat supfluitatē egredientē a necītate.¶Dhͭ ḡ
oꝫ vt denẗ i potu sauine.ʒ.x.et se.mēte.ʒ.i.se. fenicu.
ʒ.ij.ponāẗ ivase et fūdaẗ desup vini puri lib.ij. et de
coq̄nẗ dōec medienẗ:et ꝓijciaẗ ꝺsup sarcocolle z licij
āboꝝ añ.pōd⁹.ʒ.ij.butyri vacce.et mellis añ.coclea=
riū.i.et sumaẗ de eo i potu i ieiūio q̄ntitas.i.coclearij
et tardet cibū vsq͛ ad vesperā et faciat illō trib⁹ die=
bus.¶Et ego dico q͛ ꝯsuia h⁹ iuua^m sit i plib⁹ hora
qn3 tn̄ est fluxus san.mēstrui ex cāis alijs faciētibus
necīum esse vti stipticis puris et tu cognoscis eas.

¶De vlcerib⁹ matricis et putrefactiōe ei⁹. Ca.v.

IAm significauim⁹ in eis q̄ p̄terierunt illud et tu
scis q͛ cāe eoꝝ sūt cāe vlceꝝ.¶Et cāe vlceꝝ sūt
ex cāis itriisecis et ex cursib⁹ acut; et plagis vlcerat;:
aut accñtib⁹ ꝺforis ꝓꝑ ꝑcussiōez aut casum:aut ꝓꝑ
ptū aut ꝓꝑ alia:aut ꝓꝑ vuln⁹ ex medicamine suppo
sito et instrō icidēte.¶Et qn3 sūt cū putrefactōe. Et
qn3 sūt oīa illa cū sordib⁹ et sorditie:aut cū mūdifica
tiōe et sine sorditie.et qn3 sūt i ꝓfundo. et qn3 sūt i
nō ꝓfundo.et qn3 sūt cū corrosiōe z absq͛ corrosiōe
z cū apostemate z absq͛ apostemate.

¶De signis vlcerum matricis. Ca.vi.

SIḡnt illō san.et ꝓpe si signa sūt sup os mr̄icis z
in ei⁹ ꝓrio.Et sigt illō cursus saniei z hūiditatum di
uersi coloꝝ et odoris.et nocu^m ex medicinis q̄ molli
ficāt et iuuamētū ex eis q̄ stipticitatē faciūt.Et signū
mūdificatiōis vlceꝝ mr̄icis estvt sit illō qō egreditur
ad ḡssitudinē et albedinē decliue.et planitiē sine do
lore vehemēti et fetore et mordicatiōe.¶Et signum
q͛ ip̄a sūt sordida et tabida ē multitudo hūiditatū vi
rulētaꝝ et q͛ currit ex itestino.¶Qō si fuerit illic pu
trefactio erit sīle aq̄ carnis et q͛ illō qō residuat ē pu
tridū malū.Et si fuerit cū corrosiōe erit illō qō egrediẗ
nigrū cū dolore vehemēti et pulsatiōe.¶Et signū q͛
ipsa sunt cū ap̄ate ē adherētia se.et horripilatio et q͛
dicem⁹ ꝺ signis ap̄atis et iuuamēto ei⁹ et corrosione
eius.

¶De putrefactione matricis. Ca.vij.

HOc iteꝝ ē ram⁹ capli vlceꝝ mr̄icis.et ē cā i ea dif
ficultas pt⁹:et mors ēbriōis.aut admiſtratio me
diciaꝝ acutaꝝ.aut cursus calus et acut⁹.aut vulne=
ra putrefacta.et fit i ꝓrio.et fit i ꝓfūdo.et fit cū sordi
tie.et cū ꝑuatiōe sorditiei.Et fcā i ꝓfūdo nō euaẗ ex
hūiditatib⁹ diuersis egrediētib⁹.et fortasse plim assi=
milaẗ feci.

¶De corrosiōe mr̄icis. Ca.viij.

IAm diximus corrosiōis signū in eo qō egrediẗ et
dispōnē doloris i.c.flux⁹ san.Et dr̄īa qō iter cor=
rosionē mr̄icis et cācrū ē.q͛ cū corrosiōe nō ē ḡuitas
neq͛ durities z seq̄tur eā q̄es i horis q̄busdā z ꝓpue
p⁹ exitū ei⁹ qō egrediẗ z nō ē lōgitudo plima spaciū
curatiōe ꝯueniēte.Spaciū ṽo cācri ē assidui doloris
z ē ibi pulsatio lōgi spacij.

De cura. Ca.ix.

OPꝫ vt ꝯsidereẗ:an vlc⁹ sit sordidū:an nō sordidū
¶Si ḡ fuerit sordidū mūdificeẗ in p̄mis cuz aq̄
mellis et silib⁹ ꝓiectis in eā cū instrō iaciēdi:aut cuz
decoctiōe ireos:aut cū vnguēto mūdificatiuo.¶Et si
fuerit corrosio:inijce in ip̄as vnguētū rectificās corro
sionē cū mūdificatiōe.et admiſtra cibos ꝯuenientes.
Et ꝯsidera iteꝝ:an sit cū ap̄ate:an nō cū ap̄ate.Si ḡ
fuerit cū ap̄ate:cureẗ ꝑus:z sedeẗ cū curatiōib⁹ ap̄at;
q̄s dicem⁹.¶Cū ḡ mūdificaẗ matrix.tūc cureẗ cū; cō=
solidatiuis q̄ sūt vnguēta p̄dicta.Unguētū qō cōfert
in p̄n⁹ rei cū invulnere nōdū nasciẗ caro.℞.litargirij
et ceruse et sarcocolle ptes eq̄les et fiat ex eis ceratū
cū cera et oleo ros.¶Et si fuerit illic sordities panaẗ
in eo paꝝ floris eris.¶Cū ḡ caro incipit nasci et. exi=
stimaẗ illud.cureẗ cū vnguēto h⁹i.℞.tutie alute ptes
ij.climie argēti ceruse z sarcocolle oluz añ.ptē.i. fiat
ex eis ceratū cū oleo ro.z cera.

¶De regimine deuirginate. Cap.x.

DE mulierib⁹ ē cui accidūt cuz violātur dolores
magni z ꝓpe cū collū matric; ei⁹ ē strictū et pan
niculi sunt debiles et ṽga deuirginātis est ḡssa. Cuz
ḡ accidūt ei flux⁹ san.z dolores necē ē ei vt sedeat in
aq̄s stipticis:et ivino:et oleo:deiñ admiſtreẗ sup eā
ceratarta i lana iuoluta sup cānā ꝓhibētē a ꝯsolida=
tione et alleuieẗ sup eā cōcubitu.

¶De cura: Ca.xi.

ADmisitrenẗ me^e mūdificātes.deiñ post illud vn
guētum predictum ad vlcera.¶Et qn̄q͛ admi=
scetur cum eo terra sigillata et que sunt ei similia.

Ponendo speculum sub muliere coram vulvam eius

¶ De ragadijs matricis. Capi. xij.

Ragadie accñt in mrice: aut pp siccitatē queniētē ei maximā ꝛ ꝓpe apud ptum. Aut pp apa et sunt in pn° cū accidunt leues occulti dolons q̄ ē sub dolore ptus ꝛ reliqs ei°. Deiñ apet: ꝛ ꝓpe cū tangit. ¶ Et qñqꝫ ingrossant ragadie valde. ¶ Et qñqꝫ fiunt sicut verruce ꝛ remanēt ꝛ cōsolidat locus.

¶ De signis eaꝝ. Cap. xiij.

Possibile est vt perueniat ad attestatōꝫ ragadiarū ponēdo sub muliere speculū corā vulua ei° deinde apiat vulua eius ꝛ ꝯsideret illud qđ imaginat in speculo. ¶ Et illud qđ significat eas est dolor apd coitum ꝛ exitus virge sanguinolente.

¶ De cura. Capi. xiiij.

Non euacuant ragadie qn aut sint intrinsece: aut in collo sint ꝛ q sequūt ipm. ¶ Intrinsece ꝗ curātur cū suppositorijs penetrātib° ꝛ distillatiōib° iniectis ꝛ aqs stipticis ꝑmixtis cū vnguētis rectificātib°: sicut vnguentū factū ex climia ꝛ plūbo adusto ꝛ vnguētuꝫ ragadiaꝝ ani: ꝛ fm curatioꝫ eaꝝ sentiet q. mordicatiōm. ¶ Qđ si indigēt maturatiōe aliq̄ misceat cū eis sic vnguētuꝫ basilicō cū adipib°. ¶ Et si fuerit cū ragadijs grossitudo vehemēs quā sigt lōgitudo spacij ꝛ puitas receptiōis curatiōes administra vnguētū de charti ꝯ cū oleo ro. ¶ Si ꝟo nō tolerat illđ ponat cū eo oleū ꝺ lilio ꝛ glutē albumb at. Cū ergo descēdūt curētur cura ragadiaꝝ prauaꝝ: ꝛ ꝓpe qñ vlcerātur. ¶ Et qñꝫ indigēt eis q̄ sunt sic cortices eris optie triti: aut dragātū ꝛ galle: aut aggregatio eoꝝ. ¶ In extrinsecis ꝟo qñqꝫ sufficit laborare cum administratione tutie valde trite cum vitellis ouoꝝ. Aut aggregatiōe illi°. ¶ Et sine cessatione fiat adherētia illius ꝛ vnguentum de cerusa iterum.

¶ De pruritu mricis ꝛ priapismo mulieꝝ. Ca. xv.

Quandoqꝫ accit in matrice pruritus pp hūores acutos colericos: aut salsos baurachios: aut corrosiuos melācolicos fm q apparet de dispositione coloris mēstrue: aut bothor gñatas ex eis calidas acutas valde. Fortasse. n. supfluunt adeo donec deijciāt virtutē. ¶ Et qñqꝫ accidit illi mulieri vt nō satiet ꝛ coitu: ꝛ aduenit ei priapismus mulieꝝ. Et quotiēs cū ea fit coitus additur malitia eius.

¶ De cura pruritus matricis. Cap. xvj.

Opꝫ vt mūdificet corpus cū flōmia ex nigra. Et si indiget fiat scōario ex cephalica. ¶ Et euetur humor acut°. s. ois humor cum eo qđ euat ipm sic colra cū pillulis de scāonea: ꝛ flegma cū pillis fto̅tic ꝯ melia cū pillis de epithio ꝛ decoctiōe ei°. ¶ Et frāgatur ebullitō spmatꝫ cū medicis ifrāntib° vt ifrīdetur cū medicis adurētib° ipꝫ fm necitatē ꝛ attractiōem ꝯplonis: ꝛ dilibutiōe oris mricꝫ scā cū eis q̄ st sic acacia ꝛ hypoqstidos ꝛ rose ꝛ sandali ꝛ sciet memithe ꝛ ex ꝛ acetū ꝛ oleū ro. Et iteꝝ q̄ sunt sic succ° portulace. ¶ Et qñꝫ ꝑmisceat cū medicis sem̄ lini: ꝛ fit ēbroca ī aqa ī qb° decoquūt stiptica ꝛ emplet cū fece eorū. ¶ Et si indiget mūdificatiōe bibat mel cū aq̄ frā valde. ¶ Et ad pruritū ē exptū istđ sumātur folia mēte ꝛ cortices granatoꝝ ꝛ lētes excorticate decocta cū vino ꝛ supponat. ¶ Et iteꝝ sumāt croci ꝛ cāphore āboꝝ aā. sexta. ʒ. i. plūbi adusti ṫria. ʒ. i. baccaꝝ lauri. ʒ. v. terant ꝛ cribellent ꝛ liniat loc° olo ro. ꝛ ꝯficiātur cū albuie oui: ꝛ aliq̄tulo vini ꝛ supponat. ¶ Et iteꝝ sumātur myrabolanoꝝ ꝛ balaustiaꝝ āboꝝ aā. pondus. ʒ. i. licij ꝛ sal āmoniaci ꝛ vinū āntiquū terāt: ꝛ cribellētur ꝛ liniat loc° olo ro. ꝛ pluerizēt desup ista. ¶ Et de suffumigijs est illđ qđ fit ex lilio ꝛ medulla gnoꝝ citri.

De fistulis mricis. Cap. xvij.

Quādoqꝫ accñt i mrice fistule q̄ qñqꝫ ptrāseunt carnē ꝛ apparēt ab eo qđ vicinū est ex mēbris ita vt corrūpāt os pectis ꝛ putrefaciāt ipm ꝛ collum mricis. Et qñqꝫ queniūt ad abradēdū pilos pectis ꝛ icedūt vsqꝫ ad ptes ani ꝛ lacertoꝝ ei° ēt: q̄re ps earū tūc ē i mānifesto mricꝫ: ꝛ sunt i vnoq̄ꝫ lateꝝ mricꝫ. Et ps in iteriori pte mricis. ¶ Que ex eis est in ꝓfundo mricꝫ nō ē pole vt curet. ꝛ silr queniēs ad vesicā. Reliq̄ ꝟo ab istis curationē hñt ꝛ si sit difficil. ¶ Et deterior illaꝝ est illa q̄ quenit ad abradēdū pilos pectinis ꝛ ꝓpe cū ꝑforat os foramine paruo.

¶ De signis eius. Cap. xviij.

Sunt lōgitudo putrefactiōis: ꝛ adherētia doloris. Et antecessio vlceꝝ q̄ nō sanant cum curatiōib°. Et plōgat spaciū ꝛ currit ꝟt° deinde dolores sicut dolores cācri. ¶ Et cognoscit loc° ei° cū radio ꝛ vbi queit cū eo. ꝛ scit stat° ei° an sit in carne adhuc aut ptrāseat vsqꝫ ad os ꝑ illud qđ sentit extremitas radij ex lenitate ꝛ molitie ꝛ aspitate ꝛ duritie.

¶ De cura. Cap. xix.

Ex curatiōib° ē ꝑforatio. ¶ Et multotiens ꝑducit illud pp neruositatē mēbri ad spasmuꝫ ꝛ ad scissiōeꝫ vocis ꝛ pruritionē rōis. ¶ Et ꝑforatio iteꝝ n̄ est polis nisi i eo qđ vr: cui° carnē mortuā icidere ē pole veꝝ ē meli° vt admistrēt desup me° exsiccātes ꝛ mundificet corp° ꝛ cōfortetur matrix ꝛ medicetur.

¶ De debilitate matricis. Cap. xx.

Causa ei° ē malitia cōplonis: ꝛ raritas texture: ꝛ tolerātia egritudinū diuersaꝝ. ¶ Et accñt ex debilitate mricis paucitas appetit° coit°: ꝛ multitudo cursus menstruoꝝ ꝛ spmatis ꝛ alioꝝ: ꝛ priuatio ipregnationis.

De cura. Ca. xxi.

Cura ei° ē cura malitie cōplonis ꝛ succurrere ei quod accit ipsi de nocumentis cognitis.

¶ De dolorib° matricis. Capi. xxij.

Fiunt ex malitia cōplonis diuerse. ꝛ ex vētositatib° extendētib°. ꝛ hūiditatibus acc̄ib° ī ea ita vt qñqꝫ accāt in ea sic accit itestis de colica. Et qñqꝫ accit dolor mricis ex apatib° ꝛ cācris ex vlcerib° ꝛ cōicāt ei ilia ꝛ iguia ꝛ crura ꝛ dorsū ꝛ pectē. ꝛ diaphragma ꝛ an° ꝛ caput ꝛ ꝓpe mediū sincipitis. ¶ Et qñꝫ permutātur dolores ei° ad anchas post spacium et vsqꝫ ad. x. mēses ꝛ cōfirmāt ī eis. Et tu cognoscis curationū oium hoꝝ ex eis que tibi premissa sunt: ꝛ nō est in iteratione sermonis in eis vtilitas.

¶ De cursu matricis. Cap. xxiij.

Quādoqꝫ accit mulierib° vt currāt ex matricib° eaꝝ hūiditates plīme putride ꝛ currat ex eis iteꝝ spma. ¶ Et ꝑmū qđ fit pp multitudinē supfluitatū: ꝛ pp debilitatē digōnis ī vēis mēstruoꝝ cuꝫ putrefit mrix ꝛ hꝫ caplm. ¶ Et cognoscit suba ei° ex colore mēstrue ꝛ siccitate ꝛ ex colore ei° ī scipso. ¶ Secūdū ꝟo ē sicut cursus spermatis viri. Si ergo sine dea

ſiderio tūc cā eſt debilitas mſicꝫ ⁊ vaſoꝝ eiꝰ ⁊ mollificatio ipſoꝝ. ¶ Et ſi ē cū ōſiderio ⁊ mordicatōe ⁊ cōmotiōe: tūc cā eiꝰ ē tēuitas ſpmatis ⁊ acuitas eiꝰ. Et qñ ē cā i eo pruritꝰ mſicꝫ qꝛ pducē cōmotio eiꝰ ad hō vt ōſcēdat ſpina. ¶ Et ħntis qō curſuz difficil ſit anhelitꝰ: ⁊ cadit appetitꝰ cibi ⁊ ōſtruiꝶ color eiꝰ ⁊ aduenit ei apā ⁊ iſtatio i oculo ſine dolore ſꝫ plꝫ: ⁊ qñ eſt cum dolore.

¶ De cura. Cap. xxiiij.

Curſus qō ſpmatꝫ eaꝝ curaꝶ cū ſilibꝰ qbꝰ curaꝶ illō in viris. ¶ In curſibꝰ ℣o alijs oꝫ vt icipiaꝶ a mūdificatiōe corpis cū flōmia ⁊ ſolone vētris ſi indigeꝶ ābobꝰ. deiñ cliſterizeꝶ matrix i pmis cū mūdificatiuis ⁊ exiccatis ſic̄ eſt decoctio ireos et ōcoctio praſſij et fricēt crura cū oleis ſubtiliatiuis cū medicinis calis ſic̄ ē oleū de ſq̄nāto ⁊ piretro et pipe: deide ɔñr pꝰ illō adhibeanꝶ cliſteria cū ſtipticis cliſterizatis et ebibitꝫ. Et cliſterizata magis opanꝶ pꝰ eūonez et ſunt aq̄ in q̄bus decoquunꝶ ſicut galle et balauſtie et cortices ḡnatoꝝ et ſquinantū et myrtus.

¶ De retētōe mēſtruoꝝ et paucitate eoꝝ. Ca. xxv.

Menſtrua retinenꝶ: aut pp cāꝫ ꝑpaꝫ in matrice: aut ē pp cāꝫ cōem. Et illa q̇dē cā ꝑṗa in matrice aut ē ꝑpter cāꝫ inatā: aut pp cāꝫ accn̄tē alio mō. Amplꝰ mēſtrua retinēꝶ. aut pp cāni i ℣tute: aut pp cāꝫ in mā: aut pp cām in inſtro et ꝑp̄e ſolo. ¶ Et cā in ℣tute ē ſicut debilitas pp malitiā ɔplonis frē: aut ſicce: aut cale: et frā aut ē cū mā: aut ſine mā. ¶ Cā āt in mā: aut ē quātitas: aut q̄litas: aut aggregatio ambaꝝ. ¶ Et illa q̄ eſt ex quātitate eſt paucitas et illud eſt: aut pp priuatiōez ciboꝝ et paucitatē ipſoꝝ: aut pp vehemētiā virtutis cōprehendentis cibos: et ſi multipliceꝶ nō mundificat ſupfluitatē menſtruoꝝ. ¶ Et hꝰ i qō mulierū nāe viroꝝ ſiles exiſtūt naturis et ſunt potentes ſuper digōnē vltimā et diſtributiōꝫ neceſſariā et expulſiōez ſupfluitatū ſm modū q̄ expellūt eas viri. et iſte ſunt pigues neruoſe lacertoſe: de q̄bus ſūt fortes viragies q̄ꝝ āche ipaꝝ pectoribꝰ ſūt ſtrictiores et ipaꝝ extrēitates ſſ pigues plꝰ: et ſūt multaꝝ eūonū cū medicis et exercitijs et ꝑp̄e ſang. fluet ꝑ nares aut emorroidas: aut plagas: aut alia. ¶ Fcā ℣o pp q̄litatē mafici ē: qm̄ ſā. ē ḡſſus pp fritatē: aut pp multitudinē eiꝰ qō admiſceꝶ ei ex hūoribꝰ groſſis. Aut pp mltitudinē trāq̄llitatꝫ: et q̄ currūt curſu illoꝝ ō illis q̄ ſciuiſti. et cā q̄ ē pte iſtri ē opilō. et illa. aut ē pp calorē exiccātē ɔſtringētē: aut pp frigus exiccās. et mltotiēs fac̄ ipaꝫ poſſidere mltitudo potꝰ aq̄: et pducē ad putrefactionē: aut pp ſiccitatē cū iſpiſſatōe ſua. et pp mltitudinē: adipis ēt: aut hūoꝝ ḡſſorū viſcoſoꝝ: aut pp apata: et pp clauſurā et additōez carnis: aut pp vlcera accn̄ia i mſice q̄ ɔſolidata ſūt ⁊ corrūperꝶ ſua ɔſolidatōe orificia venaꝝ apparētiuꝫ: aut pp tortuoſitatē in ea ſupfluā et ɔuerſiōez: aut pp breuitatē colli mſicꝫ: aut pp ꝑcuſſionē: aut caſū claudētē orificia venaꝝ: aut ſucceſſiōe abortꝰ. ¶ Fcā aūt pp retētionē mēſtruoꝝ cā cōitatꝫ alioꝝ mēbroꝝ ē ſic̄ fcā cā ōbilitatꝫ epatꝫ: q̄re nō emanat ſan. neq̄ diſcernit ipm: aut pp opilōnē i eo et in corpe toto: aut pp piguedinē faciētē accideꝶ opilōnē ɔſtrigētē vias: ɔſtrictiōe fcā a cōpreſſiōe: et extenuatio ɔſtrigit eas ɔſtrictiōe fcā ab exiccatiōe aut pp paucitatē ſan. et ſan. ef fluit ſup mſicē cū exitu et cū ſi ſucēit meatū redit. Cū ḡ iteraꝶ illō dilataꝶ i corpe et fac̄ icurrere egritudies.

¶ De accn̄tibꝰ illiꝰ: et de ꝑſocatōe mſicꝫ. Ca. xxvi.

Quādoq̄ accn̄t ei cꝰ mēſtrua retinenꝶ egritudines ō qbꝰ ē ꝑſocatio mſicis pp collectiōez ſuā et declinationē ad ptē laterꝫ. ¶ Et accidūt ei iterum apata mſicꝫ cal'a et dura: et apata viſceꝝ. et egritudines in ſtō ex ōbilitate digōnis et caſu appetitꝰ et corruptōe eiꝰ et nauſea: et ſitꝫ vehemēs et mordicatio in ſtō. Et accn̄t ex ea egritudies capis et neruoꝝ ſic̄ epilepſia et palyſis et egritudies pectorꝫ: ſic̄ tuſſis et malitia āhelitꝰ et plime ex egritudibꝰ epis ſic̄ hydropiſis ⁊ alie. Et alteraꝶ ex ea ſor³. ¶ Et accn̄t ei iteꝝ difficltates vrie: ⁊ eiꝰ cōpreſſio: ⁊ dolores alchati ⁊ colli: et ḡuaꝶ corpꝰ ⁊ extēuaꝶ ⁊ ɔtriſtaꝶ ⁊ adueniunt ei horripil'ones ⁊ fe. adurētes. ¶ Et qñ ſit difficilis ſmo pp exiccatōꝫ lacertoꝝ ⁊ ligue ex vapore calo. ⁊ forталſe ē illa ḡuitas cā dolorꝫ capis. ¶ Et accn̄t ei iq̇etudo: ⁊ triſtitia pp vaporē. Et qñ apaꝶ totū corpꝰ eiꝰ ⁊ venteiꝰ ꝑpt attractiōez ℣ulētie ſan. ad ipm. ¶ Et quādoq̄ accit ei in ɔplone ſua cū retinenꝶ mēſtrua qñ ē fortis creatiōis cꝰ ℣tꝰ ē potēs ad excernēdā ſupfluitatē retētā vt aſſimeleꝶ viris: ⁊ multiplicēꝶ pili eiꝰ aut naſcaꝶ ei q̄ſi barba qꝛ frāgiꝶ forma eiꝰ ⁊ igroſſaꝶ: deide moriꝶ. ¶ Et quādoq̄ ꝑuenit āte mortē ad diſpōnez cum q̄ nō eſt poſe vt ꝑuocenꝶ mēſtrua eiꝰ ⁊ plures iſtaꝝ ſunt de illis q̄ pariunt plin. ¶ Cū ḡ nō coit cū eis aliq̇s ⁊ recedunt ab eis ſui cōpes retinenꝶ menſtrua eaꝝ ⁊ remouenꝶ ab eis. ¶ O q̄ necīa facit eūo ſan. ⁊ acceptio ɔceptiōis ⁊ acceptio coitꝰ. ¶ Et accit eis vt ſiat vrina eius nigra in q̄ eſt ſedimē virulētum ſic̄ aq̄ carnis. ⁊ quandoq̄ mingit ſanguinem.

¶ De ſignis. Cap. xxvij.

Illiꝰ q̄ pēdet ex frigore ſignū eſt ḡuitas ſomni ⁊ ꝑſundatio i ipſo: ⁊ albedo colorꝫ corporis: ⁊ viriditas vēaꝝ: ⁊ raritas pulſus: ⁊ frigꝰ: ſudorꝫ: ⁊ multitudo vrine: ⁊ flegmaticitas egōnis. ¶ Et illā q̄ pendet ex calitate ſiḡnt iſtatio ⁊ exiccatio mſicis: ⁊ reliq̄ ſigna calitatis ſcita i eis q̄ ꝑterita ſſ. ¶ Et illā q̄ pendet ſiccitate ex ſiḡnt ſigna ſiccitatꝫ i ea ſcita in illis q̄ ꝑterierunt ⁊ verificant eā extenuatio corporis ⁊ vacuitas vēaꝝ. ¶ Apa ℣o ⁊ clauſura ⁊ alia ſunt notoꝝ ſignoꝝ de illis q̄ tu iā ſciuiſti vſq̄ ad hūc locum.

¶ De curationibus. Capi. xxviij.

Curatio qō pēdēs a calefactiōe ⁊ iſrātiōe ⁊ ḡnatiōe ſan. ⁊ hūectatōe corporis ⁊ curatōes apatū ⁊ cura clauſure: ⁊ ſiliū ſunt nota ex radicibus iteratis. ¶ Et fcā qō a clauſura q̄ nō curaꝶ: ⁊ ab opilatiōe orificioꝝ vēaꝝ ab icarnatōe vlceꝝ: ⁊ alijs eſt q̄ſi ſilis ⁊ eiꝰ cura ē exctio ſan. vt nō multipliceꝶ: ⁊ mūdificatio corpis: ⁊ vſus exercitioꝝ. ⁊ nō oꝫ niſi vt afferamus nūc rememoratiōez curatōem ꝑuocātū menſtrua. ⁊ ſūt ille q̄ mouēt ſan. ad mſicē. ⁊ faciūt ipꝫ penetrātē i poris: ⁊ faciūt poros aptos. Et has q̇ medicinas iā diximꝰ cū de ſingularibꝰ tractaremꝰ i tabulis eaꝝ: ⁊ diximꝰ iteꝝ i ātidotario. ¶ Hic vero volums dicere de regie ⁊ medicatiōe illō qō ē magis cōueniēs huic loco ⁊ regimē in hoc ē mouere ſang. cuꝫ fortitudine ad menſtrua. ⁊ de illis que faciūt illō eſt flōmia ex ſaphena: ⁊ vena q̄ eſt pꝰ cauillaꝫ. ⁊ flōmia

vene geniculi: ⁊ curuature ei⁹ ē fortior illa ⁊ ventosa no sup crus ⁊ calcaneū: ⁊ ꝓpe pigus ē magꝫ ɔuciēs ⁊ qñꝫ ē neciū vt fiat flōmia sup saphenā pedꝫ alteri⁹ ⁊ assiduatio strīgēdo cū vitꝫ mēbra iferiora. ⁊ ligādi ea: ⁊ dimittēdi ea talr aliqb⁹ dieb⁹ deide admistrenꝰ me͡c vt apianꝰ pori ⁊ currāt hūiditates viscose: ⁊ silr si cā fuerit hūiditas deide admistrēꝰ me͡c ꝓpe ad ꝓuocādū q̄ sunt subtiliātes san. apiētes opilonē. ¶ Et ꝺ illis sūt q̄ bibūt sic calamītū ⁊ ꝺcoctio ei⁹ cū aq̄ mellis: ⁊ pluerizatio ipi⁹ sup aquā mellis. Et sauia ē fortior ea: et pulegiū ē forte valꝺ: ⁊ ciamomū: ⁊ hierap. ⁊ serapinū ⁊ opoponacū: ⁊ fruct⁹ ei⁹: et castoreum et cordumēi: et ꝺcoctio enule: et ꝺcoctio alusnē: et ꝺcoctio faseoloꝝ rubeoꝝ et almaroch et alasturgar et semē sāsuci. ¶ Et ꝺ illis suppositoria sūt sic alb⁹ ellug et pulpa collo. et storax et cētaurea et gummaoliue cāpestrꝫ et opoponacū et fruct⁹ ei⁹ et castoreū et assa et sapinū et cordumēi et succ⁹ absinthij: etqñꝫ sup ponitꝰ euforbiū sup cottū et expectaꝰ sr ipꝫ hora pua absꝫ supfluitate. ¶ Suppositoriū bonū. ℞. myrrhe calamīti āboꝝ ana. ʒ. iiij. sauie. ʒ. vij. ruthe sicce. ʒ. x. passulaꝝ mūdataꝝ. ʒ. xx. ɔficiāꝰ cū felle vaccino et fiāt ꝺeis pessaria. Et iteꝝ sumāꝰ castoreū et myrrha et musc⁹ et fiāt silitudīes glādiū cū oleo ꝺ bē: et sup ponāꝰ. ¶ Et olꝫ alacuhē ꝓuocatiuū ē mestruoꝝ cuꝫ supponiꝰ: ⁊ succ⁹ papauerꝫ ruffi ⁊ alnesin fꝫ ptes eq̄s. ¶ Et iteꝝ galbanū ponāꝰ i lana ifusa i sābacino et supponaꝰ itra mrīcē. ¶ Et ꝺ eis sūt cpa etvaporatiōes. ¶ Et vaporatio cū spēb⁹ ꝓuocat mēstrua. ¶ Et ꝺ eis sūt suffumigatiōes sic cū collodntida sola. Ipa. n. ꝓuocat i dispōne. Et silr opoponacū et assa et serapinū et cordumēi. ¶ Et de eis sūt tine ēt ex aqs qb⁹ ꝺcocta sūt subtiliatiua ꝓuocātia mēstrua: sic calamētū et rutha et pulegiū et silia.

¶ Tractat⁹. iiij. ¶ De nocumētis sit⁹ mrīcꝫ et apab⁹ ei⁹: et q̄ silia sunt illis. Ca. i.

Clausa ē cū sup os mrīcꝫ ei⁹ cɔ̄ditꝰ aliqd qꝺ ꝓhibꝫ coitū et re additalacertosa: aut pāniclari forti: aut ē illic icarnatio ab vlcere aut creatione: aut illꝺ qꝺ ē iter osvulue aut os mrīcis fꝫ vnū et eūdē hoꝝ mōꝝ: aut ē sr os mrīcꝫ ei⁹ qꝺ ꝓ-ibꝫ ipgnatiōꝫ et exitū mīstruoꝝ ex pānicło: aut incarnatiōe vlcerꝫ: aut qꝺ ē eis sile: aut meat⁹ nō ē iuētus i creatiōe: ita vt accidat ꝟgini cū icipit mīstruari et nō iuciāt mīstrua meatuꝫ pp aliq̄ haꝝ cāꝝ: qꝰ accidāt ei dolores vehemētes et ēgtudo marla. Si ꝺ igenieꝰ ei redit san. et ꝺnigraꝰ mlier et ꝓfocaꝰ et moriꝰ. Et qñꝫ accitvt clausa retieat p accñs ɔceptiōꝫ ⁊ moriꝰ ipa et fet⁹ ei⁹ pcldubio si nō regiꝰ et h⁹ qꝺ ꝺ ē pole nisi aliq̄ mōꝝ: aut sit illꝺ qꝺ appōiꝰ ori mrīs ꝺ clausura rare texture: aut sit hñs foramīa pla a ꝙ pole sit mrīci atthere ꝺ spmate aliqd: lꝫ. n. pars et tñ ex illo quo fit ɔceptio si ps ei⁹ ē ꝟitas qꝺ visū ē ho et ps ei⁹ qꝺ visū ē. G. medico. Illꝺ nāqꝫ qꝺ neciū i creādo mbra ē spma fcie fꝫ ꝟmonē phi et ē illud qꝺ i eo ꝓuocaꝰ ad mrīcē itra mrīcē fꝫ ꝟmonē. G. et ē spma viri vt sūat ex eoꝯtutē odorꝫ fꝫ snīam phi: vldit. n. ꝙ cū ouū gallie crudū rore aspsū ē et ꝓcedit ex eo odor spmatis viri ɔuertiꝰ ouū i ɔceptiōe.

¶ De cura clausure. Cap. ij.

Curatio clausure ē cū ferro nō cū alio. Si q̄ hec clausura appēns ē: tūc mō⁹ ē vt disrūpāꝰ labia vulue a clausura: ita vt ponāꝰ sup vnūqꝺqꝫ labiū pilar iuoluāꝰ polices pānortēdāꝰ labia ꝺōec disrūpātur ab eo qꝺ ē iter ea: aut iuuerꝫ flōmo obtuso ⁊ findꝫ siphac ⁊ icidꝫ carnē additā: si ē siphac paulatī: ita vt nō remāeat ꝺ addita aliqd nꝫ sumas ꝺ radicali aliqd ⁊ illꝺ fiat cū calib. ¶ Et ꝺria qꝺ iter siphac ⁊ carnē ē ꝙ siphac nō sāgulat: fꝫ caro sāgulat: deiñ pone iter āꝺo labia lanā ifusaꝫ i olꝺ ⁊ vio ⁊ dimittaꝰ trib⁹ dieb⁹ ⁊ admistra sup eā aq̄ mellis si ea idiget ⁊ admistra ꝺsup vnguēta nutrita cū cautela a ɔsolidatione ⁊ glutiatiōe ⁊ ɔstrictiōe ⁊ ꝓpe illꝺ qꝺ icisuꝫ ē: ē caro. Siphac ꝟo paꝝ suscipit ɔsolidationē p⁹ scissurā. Qꝺ si clausura fuerit ꝓfūda: tūc mod⁹ ē vt pūciat ad ipaꝫ vncin⁹ ⁊ si ē siphac findaꝰ scissiōe vna nō cū illa eq̄litate: nā fortasse coopit vesicā ⁊ alia: imo oꝫ vt caueāꝰ alia sic vesica ⁊ icidaꝰ si ē caro paulatī. Et adhereat icisiōi lana ifusa i vio pōtico stiptico: deiñ p⁹ illꝺ sedeat i aqs i qb⁹ ꝺcocte sūt me͡c mollificatiue. Postea cureꝰ cū vnguētꝫ ꝛctificātib⁹ vlcera linitis et iniectꝫ: deiñ cū ɔsolidatis. Et cū appet sanitas oꝫ vt assiduꝰ sup eā coit⁹ ⁊ oꝫ vt caueāꝰ apꝺ hāc scissiōeꝫ ⁊ icisionē duo. s. abreuiatio ⁊ i icidēdo ⁊ i findēdo q̄titatē additā. Illꝺ. n. si ē ɔpo^m^ faē politatē ɔceptionis apꝺ coitū q̄ accit cū ea: ⁊ difficilē faciēs ptū: ꝓparās fetū: ⁊ pgnātē mori. ¶ Et caueaꝰ iteꝝ ne ptranseat q̄titatē additā ⁊ capiat de sbā mrīcis aliqd: qꝰ apiꝰ matrix ⁊ doleat ⁊ icurrat cuꝫeꝫ: ⁊ spasmū ēgtudies pnitiosas. Cū ꝗ fecerꝫ h⁹ oportebit vt absticas eā a frigore ⁊ nō appropinques medicinā frāꝫ actu oino: imo oꝫ vt sint oēs distillatiōes ⁊ iniectiones ⁊ suppositoria expoliata frigore.

¶ De mō i admistrādo hāc scissionē. Ca. iij.

Prepeꝰ mlieri sedes corā luce sup quā sedeat cū pauco sustētaclo ad posteriora. Cū ꝗ cɔ̄nꝰ crura sua adherere faciat corꝫ suis: ⁊ adiūgat illꝺ vētri suo: ⁊ liget man⁹ suas sꝺ curuatura poplitū suoꝝ et liget fꝫ hāc foraꝫ fortit: dūmedic⁹ admistret scissiōꝫ siphac: ⁊ icisiōꝫ carnꝫ. Et qñꝫ idiget medic⁹ vt admistret specl'ꝫ: ⁊ ꝓpe i eo ꝙ ē iter mrīcē cū ꝗ extendiꝰ siphac cū radijs ⁊ vncis extēsiōe cū q̄ nō ɔpmūꝰ mrīx ⁊ collū vesice: ⁊ siphac ei⁹ ɔpssiōe nocēte his mēbrꝫ i ꝓmꝫ cū māu ⁊ fo cū eo c⁹ñ excusaꝰ pcessio cū vtrisq̄ māib⁹ aducīt ei ꝺ acumīe ferri. Et specl'ꝫ qꝺ faē te videre illꝺ qꝺ arte efficias ide: ⁊ faē te cogscere illꝺ ꝙ associaꝰ siphac subtili: ⁊ ꝺ mēbrꝫ q̄ ꝓterierūt h⁹ membrū. s. ex vesica ⁊ alijs. Qꝺ si supfluit ditte illꝺ qꝺ extēdisti vt ꝛdeat qꝺ vehemēti⁹ ē i eo qꝺ neciū ē deinde sꝺleua siphac clausure cū subtilitate: deiñ scide iꝺm fꝫ obliq̄tatē vt nō ɔseq̄ꝰ vesicā. ¶ Deiñ ɔsidera i pn⁹ cū scidis: ⁊ si ēgdiꝰ sā. pauc⁹ tūc penetra i opōne tua sine tiore: ⁊ si mltiplicaꝰ flux⁹ sā. tūc finde paulatī vt nō accidāt sincopꝫ ⁊ puitas āhelit⁹. ¶ Et qñꝫ tibi est neciū vt ditas istꝫ icidēs qꝺ nolaꝰ alcalib i ea vsꝫ i māe iuolutū i lana ligata i pāno ⁊ cū fuerit māe ɔsidereꝰ i ꝟtute ei⁹. Et si fuerit fortꝫ cureꝰ itegra curatiōe ⁊ si nō dimittaꝰ vsꝫ ad diē tertiū ⁊ ꝛmoueaꝰ tūc istꝫ: ⁊ ɔsidera dispōnē scissure cū digitꝫ ponēdo sub

loco ei⁹ vt sīgcet tibi sūma quā necē est te icidere p⁹. ¶ Et cū soluit mlier ab eo qđ curat oz tūc vt sedeat i aq̄ i q̄ ðcocta sūt lenitiua cū ē cal'a ⁊ ꝓpē cū appeat apa. ¶ Et meli⁹ qđ ē vt admistrēt sup eā vnguēta in calib ꝓhibētia ꝯsolidationē: ⁊ meli⁹ ē illđ qđ ē ꝯcauū hn̄s foramē vt egrediant in eo supfluitates ⁊ vētositates. ¶ Et qn̄ lesio accipit carnē nālē tunc fortasse accit cursus vrine q̄ nō curat.

¶ De suspēsiōe mricis. Cap.iiij.

QUādoqꝫ accit illud pp clausurā: ⁊ qn̄z accit pp apata cal'a ⁊ dura. Et cura eoꝝ est cura eius.

¶ De augmēto mricꝭ ⁊ exitu ei⁹ ⁊ ꝯuersiōe ei⁹. Ca.v.

MAtrix augmētat: aut existit cā p̄mitiua.s. ex casu aut cursu vehemēti: aut ipa vociferatiōe q̄ ipsa vociferata ē: aut sternutatiōe maxima: aut strepitu: aut vociferatiōe q̄ ipa audiuit: qr terrefcā ē aut ꝑcussiōe mollificāte ligamēta mricꝭ: aut pp cāz pt⁹ difficilis: aut pt⁹ ḡuatiui: aut labore obstetricꝭ: i exhēdo fetum ⁊ scðinā: aut exit⁹ fet⁹ subito: aut pp hūiditates mollificātes hūiditates: aut pp putrefactiōes accn̄tes ligamētis ⁊ qn̄z egredit tota: ⁊ qn̄z ꝯuertit ⁊ qn̄z eradicat radix eius.

¶ De accidētib⁹ illi⁹ ⁊ signis. Cap.vj.

ACcit mulieri iđe dolor i pectie magn⁹: ⁊ i cathi ⁊ dorso: ⁊ qn̄z sūt cū h⁹ fe. ¶ Et accn̄t ei multotiēs expliso: ⁊ difficltas ppea: q: matrix ꝯprimit meatus fecis ⁊ vrine. ¶ Et accn̄t spasm⁹ ⁊ tremor ⁊ timor sine cā. ¶ Et sentit rē rotūdā in pectie ⁊ sentit apud vuluā rē descēdētē leuis tact⁹ ⁊ ꝓpē cū ꝯplet cōuersio. Egredit.n. qđ itrisecū ei⁹ ē manifestū cū nō sētit foramē ei⁹ rotūdū: ⁊ scit q radix ei⁹ iā ꝯuertit ⁊ egredit. ¶ Si āt iuenis foramē ⁊ iā exiuit sic ē ⁊ nō ꝯuersa tūc nō cadit nisi clausura scias ergo illud.

¶ De cura. Ca.vij.

NOn ipat curatio nisi ei⁹ q̄ recēs ē i adoloscētia et icipe i p̄mis a solone nāe cū clysterib⁹ ⁊ ꝓuoca vrinā cū diureticꝭ. Et cū expletū fuerit illđ resupinet mulier ⁊ apiat qđ ē iter crura sua ⁊ assume lanā ex vlcerib⁹ lenib⁹: ⁊ fac eā adherere mrici: deīn accipe aliā lanā ⁊ ifunde eā succo acatie: aut vino i quo dissolutū sit aliq̄d stipticū: ⁊ pōe sup os mricꝭ: ⁊ rduc cū facilitate ad iferiora itavt rdeat lana tota ad añriora: deide accipe lanā aliā ⁊ ifuede eā aceto ⁊ aqua: ⁊ pone eā sup vuluā: ⁊ p̄cipe mulieri vt iaceat super lat⁹ suū: ⁊ adunet crura sua ⁊ seruet lanā vbi ē p̄pata in ea ne cadat. ¶ Et pone vētosaz sup radicē iumis ei⁹: ⁊ sup dorsum ipsi⁹. ¶ Et fac eā odorare odores bonos valde vt ascendat matrix cā eaꝝ ad supiora. Et caue ne approximare ei facias aliq̄d fetidū: qr fugiat matrix ad iferiora. ¶ Cūqꝫ dies tertia affuerit p̄muta lanā ei⁹ ⁊ pone eā lanā ifusam in vino i quo decocta sunt myrt⁹ ⁊ rosa ⁊ acatia ⁊ cortices ḡnatoꝝ ⁊ alia ab istis tepido. ¶ Et ēbroca ex illo sup sumen ei⁹ ⁊ ipsi⁹ pectinē ⁊ admistra sup eam linimēta fcā ex sauich ⁊ facta ex herba q̄ nascit sup lapides cū sunt i aq̄ ⁊ facit lubucare pedē ⁊ fcā ex lēib⁹ cūz stipticis. Hoc eīn regimē qn̄z sanat eā. ¶ Et fac eā sedere post illud in decoctiōe sq̄nāti ⁊ myrti ⁊ rosaꝝ. ¶ Et oz vt facias eā abstinere a salsis ⁊ sternutationē mouētibus ⁊ tussim ⁊ fac eā manere trāquillā ⁊ q̄etā.

¶ De declinatiōe mricis ⁊ sepatiōe ei⁹. Ca.viij.

MAtrici accit qn̄z vt declīet ad vnā duaꝝ ptium mricis ⁊ remoueat os mricꝭ ab oppōne p quā inijcit ad ipaz spma. ¶ Et qn̄z ē cā i eo duricies vni⁹ duaꝝ ptiū aut ispissatio ⁊ ꝯstrictio: qr diuersificant duo latera i hūiditate ⁊ mollificatione ⁊ siccitate et spasmo. ¶ Et qn̄z ē cā i eo repl'o i v⁹ vice vēaꝝ duaꝝ ptiū ꝓpē. ¶ Et qn̄z ē cā i eo hūores ḡssi viscosi i vna duaꝝ ptiū faciētes illā attrahit.n. scðina ad ipaz: et multotiēs accit ex eo p̄focatio mricꝭ. ¶ Et obstetrices q̄đ cogn̄scūt ptē ðclinatiōis p tactū cū digitꝭ ⁊ cognoscūt an sit a duritie: aut a repl'one cū facilitate ⁊ tēsiōe venaꝝ: ⁊ duritiē eaꝝ ⁊ necītatē ei⁹ ad euandū.

¶ De cura. Capi.ix.

OPortet ergo vt flōmet saphena ptis: cui opposita ē ps declinatiōis si sentit repl'o. ¶ Et si dicat obstetrix q vene in illa pte sūt tēse ⁊ replete: ⁊ illic ē grossitudo ⁊ illic ē ꝯstrictio ⁊ coadunatio: ⁊ nō est illic grossitudo: admistra lenitiua ex clysterib⁹ ⁊ suppositorijs ⁊ inūctionib⁹: et admistra balneū ⁊ facit cib⁹ bon⁹ fiat. ¶ Et si fuerint illic humiditates eīa eas: ⁊ da ei in potu olꝫ de lkerua ⁊ admistra ēt i suppositorijs. ¶ Et sūr iunge mricē ei⁹ ⁊ inūge i mricē⁹ oleū balsami ⁊ alrazaki ⁊ silia. ¶ Et tūc fortasse possibile erit obstetrici vt itromittat digitos inūctos cū cerato aut adipe galline aut anatis: aut eq̄t mricē ⁊ tēdat ad declinationē donec faciat cadere oppositū os mricis vulue.

¶ De apate cal'o in mrice. Ca.x.

ACcn̄t mrici qn̄z apata cal'a: ⁊ cā i eis ē aut p̄mitiua sic ꝑcussio: aut casus aut mltitudo coitus aut abort⁹: aut disruptio ex obstetrice cū recipit fetū. ¶ Et qn̄z ē cā i eis retētio mēstruoꝝ ⁊ repl'o ⁊ mltitudo hūiditatꝭ: aut iflatio ispissata q̄ nō resoluit. ¶ Et qn̄z fiūt p eleuationē spmatꝭ. ¶ Et qn̄z fiūt in ore mricꝭ ⁊ qn̄z i ꝯcauitate ei⁹ i q̄busdā ptib⁹ duoꝝ lateꝝ ⁊ añ ⁊ rtro. ¶ Et qđ ð eis ē deti⁹ ē illđ qđ ē cōe plib⁹ ptib⁹ ⁊ qn̄z fit dubellati: ⁊ qn̄z ꝯuertit ad iduratianē aut cācrū.

¶ De signis. Ca.xj.

QUādoqꝫ signt ipꝫ cōicāna stōus.n. cōicat ei qr dolet ⁊ accn̄t i eo tristitia ⁊ āgustia ⁊ nausea et singult⁹ ⁊ corrūpit digō ⁊ appetit⁹ ⁊ ðbilitat. ¶ Et cerebrū cōicat ei: qr accn̄t dolor capitis i sinciput: ⁊ dolor i collo ⁊ radice oculoꝝ ⁊ ꝓfunditate ipoꝝ cū ḡuitate ⁊ ꝓcedit dolor dōec ꝯseq̄t extrēitates ⁊ digitos: ⁊ duo focilia ⁊ vtrūqꝫ cr⁹ ⁊ iūcturas cū mollificatiōe in eis: ⁊ dolēt due ptes dorsi: ⁊ duo inguina rpectē ⁊ inflant. ¶ Et mirach iteꝝ inflatur ⁊ sentit in toto corpe ḡuitatē. ¶ Et accit explīio ⁊ difficultas ita vt nō sit vētositati meat⁹ ad exeūdū ⁊ illud fit ꝓpter coartationē apatis et vbi coartat de meatib⁹ pl⁹ illic fit sensibilitas vehemētior. et quādoqꝫ est explīio sine difficulate ⁊ difficultas sine explīiōe. ¶ Et accit i eo vt debilitet pulsus ⁊ minoret ⁊ freq̄ns fiat. ¶ Qđ si apa fuerit cal'in erūt oīa accidētia ista vehementia cū febre iflāmata ⁊ cū horripilatiōib⁹ ⁊ cū nigredine lingue: ⁊ dolor fiet fortia ⁊ pulsatio ⁊ multiplicabit sudor in extremitatibus ⁊ qn̄qꝫ ꝑducit ad abscissionē vocis ⁊ spasmū ⁊ sincopim: ⁊ sign̄t ptē apatꝭ locus pulsatiōis: ⁊ cōicatio iteꝝ scꝫ an sit dolor in su

nine: aut ad dorsuz decliue aut ad vtrasq; yprides. ¶ Et qd ē ppiquū ori mřicis est vehemēti⁹ ⁊ duri⁹ eo qd ē in cōcauitate. qm̄ os mřicis est neruosum ⁊ est [t]āgibile. ¶ Et illi⁹ qd ē in cōcauitate tact⁹ ē difficil. ¶ Et in q̄cūq; pte sit apā declinat matrix ad ꝯuū illi⁹ ⁊ fit difficilis somn⁹ eius sup ꝯriū eius. ⁊ fit difficilis motus localis ⁊ eleuatio ⁊ sessio ⁊ incessio: ⁊ consequitur egrā vt claudicet apud deambulatiōē. Et signuz qd cōuertit ad dubellati est vt sit dolor additus valde ⁊ accidētia fiunt fortiora ⁊ diuersificant se. ⁊ ꝑmittent ⁊ inuenit trāq̄llitatē cū est fluxus vētris ⁊ egressio vrine. ¶ Et signū collectiōis cōplete ē q̄ sedat febris pulsatio: ⁊ mouet rigor. ¶ Et apā q̄ mřicis: ⁊ eius dubellati q̄n sunt i ore mřicis posse est vt sanent: ⁊ si sunt ꝓfunda nō est possibile vt sanent.

¶ De cura apatum calidoꝝ. Capi.xij.

Necessaria ē i eis euō san. cū adiuuāt sigroces famose. ⁊ flōmia lz cōferat ad illud: ē tñ i ipsa q̄ retinet mēstrua ⁊ trahit san. ad superiora. Et flobotomia q̄ saphene ē vehemētioris cōitatis ⁊ magis attrahens san. q̄ illa. ¶ Et melius qd est vt ꝓuocent menstrua ⁊ magis iuuatiuū: ⁊ ꝓpe ei in q̄ cā est retentio menstruoꝝ. ¶ Et recti⁹ qd in ꝑn° ē vt flōmet basilica. qr ꝓhibebit effusiōez matie. ¶ Deinde ꝯñr adhibeat flōmia saphene vt attrahat sā. ad locū. Et occurrat ei qd fec̄ icurrere flōmia ex nocumēto basilice cōicāte ei. ¶ Et oz vt fiat flōmia pedib⁹ ei⁹ ad superiora leuitatē: ⁊ ipsa iacēs ⁊ ꝑueniat ad sūmū in extrahēdo san. ¶ Et oz vt ꝓhibeat cib⁹: ⁊ minoret i dieb⁹ primis vsq; ad dies tres. Et ꝓhibeat aq̄ penit⁹ ⁊ ꝓbe in die ꝑ°: ⁊ habitet i domo bōi odoris: ⁊ ꝑcipiat vt vigilet ꝯtrū pōt. ¶ Et vōit⁹ vehementis iuuamētū est ad illud. ¶ Et qñz ē tibi necēiuz vt admistres solutionem faciens educens humores. Et oz vt sint i medicis ei⁹ qd sedet nauseā: ⁊ minoret cib⁹ qñ necitas est: ⁊ sedeat i ꝑn° in aq̄ dlci cōmixta cū oleo ros. bono. Et embrocet cū stipticis ex aq̄s: deiñ nō fiat assiduatio sup eā cū stipticis vt nō induret apā. ¶ Et de eis q̄ꝝ administratio est cōueniēs i hac hora ē papauer dissolutū cū decoctiōe de quo fiat emplm̄ cū oleo omphacino aut oleo ro. aut oleo de pomis. Deinde festina ī lenitīs. qr fac embrocā ex vino ⁊ oleo ro. tepidis: ⁊ suppone lanā ifusam aquis in q̄bus decocta sūt ea q̄ sunt sic̄ malua ⁊ semē lini ⁊ alhasec ⁊ alharmel plia cū medicis stipticis: sic̄ arnoglossa ⁊ bluz. ¶ Et sic vnguētū factū ex ouis ⁊ melliloto decocto in decoctiōe dissoluto. ¶ Et qñz ponit i eo oleū de croco et oleū nardinū: deīde fiat ꝑmutatio ad maturationē. ¶ Et ex eis q̄ maturāt ipz sunt dactili dissoluti in decoctiōe decocti cū fauich ⁊ oleo ro. ⁊ oleo de alcāna ꝓpe i statu suo. ¶ Et emplā ex ysopo ⁊ adipe āseris ⁊ adipe vacce ⁊ medulla cerui ⁊ silib⁹. ¶ Et qñ declinat egritudo curatio ei⁹ ē tūc cū resolutiuis puris vt sunt aq̄ sisimbrij ⁊ sansuc⁹ laurus ⁊ polipodiū ⁊ silia de his q̄ sciuisti. ⁊ ciba eā ⁊ ꝯforta ⁊ viuifica ipsaz. Et qñ ponunt sup eā emplā oz vt nō ligent. ligatura. n. nocet apāti. ¶ In dubellati vo oz vt occuperis i maturādo ipsam: ⁊ si ē ꝓpinq̄ ori mřicis ⁊ est posīs sectio ei⁹ ꝑm modū regimis clause fiat intrinseca: aut cum dolē ē vt ꝯsideret ei⁹ maturatio ex ipsamet: aut sufficit illd qd ꝓuocat ꝓuocatione subtili sicut lac ⁊ semē melonis cū aliq̄ mucillaginū: ⁊ ei⁹ eruptio ex ipamet fiat. ¶ Et si posīs est ifrātio ⁊ resolutio tūc ē melius. ¶ Et cū rūpit aldubellati tūc qñz egredit pus ei⁹ ex vulua: ⁊ oz vt iuuet ad mūdificationē ⁊ resolōnē residuoꝝ cū eis q̄ sunt sic̄ vnguētū basilicō min⁹: ⁊ iniiciat in eā. ¶ Et qñz egredit ex vesica ⁊ tūc nō oz vt iuuamētū fiat in mūdificatione ei⁹ cū diureticis fortibus: q̄re effundat mā alia ad vesicā ⁊ vincāt ⁊ faciāt aduenire vlcera vesice: imo subtilierꝫ in illo: ⁊ sis ꝯtētus illis que ꝓuocāt subtilit sicut lac ⁊ semē melonis cū aq̄ mucillaginū. ¶ Et fortasse egredit ex via egōnis: ⁊ fortasse est necīū vt rūpat cū medicis dictis in dubellati mřicis. ⁊ alioꝝ sic̄ sunt emplā facta ex ficubus ⁊ sinapi ⁊ fimo colūbino. ¶ Et p⁹ illd oz vt mūdificet vlc⁹ cū eis q̄ sunt sic̄ aq̄ mellis ⁊ iteret illd mltotiēs dū iuenit pus grossuz. Cūq; mūdificat curet curatiōe vlceꝝ. ¶ Et qñ magnificant accñtia i dubellati nō est excusatio q̄n administrent emplā lenitiua fcā ex farina ordei: ⁊ ex ficubus ⁊ fenugreco ⁊ se. lini ⁊ melliloto ⁊ tine que ꝑz hunc modū sunt. ¶ Et oz vt serues res q̄s diximus i. c. apatū caloꝝ. ⁊ dubellati in c. alijs ꝑter mřicē: ⁊ cōpleas q̄ hic abbreuiam⁹ illic.

¶ De apāte flegmatico in matrice. Capi.xiij.

Apostema flegmaticū in mřice significant significatiōes apātis predicte q̄ pendēt cū grauitate ⁊ inflatiōe: sed nō est cū dolore: de quo sit curādū. ¶ Et sit illic mollities extremitatū ⁊ pectinis. ¶ Et ē forma hñtiū hyposarcam. Et curatio ei⁹ est curatio apatū flegmaticoꝝ i viscerib⁹ ex eis q̄ diximus i. c. pliribus.

¶ De apāte duro. Cap.xiiij.

Significāt ipz apphēsio ei⁹ cū tactu. ¶ Et q̄ ē illic difficultas ex pte vrine ⁊ fecis: aut vnius ambaꝝ. ¶ Doloris vo euēt⁹ minorat cū eo duz nō fit cāncer: ⁊ sic̄ est res lenis. ¶ Et extenuat cū eo corp⁹ ⁊ debilitat: ⁊ ꝓpe crura. ¶ Et qñz magnificat vent ⁊ apostemāt pedes ⁊ extenuāt crura. ⁊ accit dispō hydropisis: ⁊ ꝓpe qñ durities ē sparsa: ⁊ qñz accit ex eo hydropisis vā. Cū ḡ nō resoluit durities festiat ad cācerositatē. ¶ Et signū q̄ apā duꝝ ē cācer aut fit cancer cū qd ē vt appareat sensui ē q̄ apā vr duꝝ nō equalis figure a quo ꝓcedūt sicut varices qd ledit tactus vehemēs mali coloris ⁊ turbidi decliuis ad rubedinē que est sicut rubedo fecis: ⁊ qñq; trahit ad plūbeitatē ⁊ viriditatē: ⁊ cū nō apparet sigt ipsuz grauitas. ¶ Et qd existimat de lesione. ⁊ sentit ⁊ cōicant in ipso pectē ⁊ duo emunctuoria ⁊ due anche ⁊ iguina ⁊ peruenit lesio eius ad diaphragma ⁊ dorsum. ¶ Et multotiēs accidit cum eo dolor in vtrisq; oculis: ⁊ tēporibus ⁊ frigus extremitatū: ⁊ qñq; est cū eo sudor plurimus. ¶ Et qñz comitatur ipm pe. icipiēs cum lenitate. deīde acuit ⁊ fit fortꝫ cū vehemētia doloꝫ. Difficultas aūt vrine ⁊ ei⁹ guttatio ⁊ retentio stercoris etiā aut vni⁹ eaꝝ sine alia ē signū in quo cōicat durities. ¶ Et flegmō qd si vlcerata ē appet pus ñ equalē hñs sordē: ⁊ est sordes ꝑm plurimum mali coloris nigra ⁊ qñz est rubea ⁊ viridis ⁊ raro fit alba ⁊ currit ex eo hūiditas acuta ⁊ mā virulenta perueniens ad viriditatē fetidam. ¶ Et qñq; currit sang. purus ꝓpter illud qd accidit illi de corrosiōe ita vt existimetur q̄

illud ſit mēſtrua. ¶ Et qñ currit res cū q̄ ſedatur febris ⁊ ſedatur dolor: ⁊ qñq̄ aſſociant̄ ei ſigna apoſtematis calidi ⁊ non eſt ei curatio.

¶ De cura. Capi.xv.

Apoſtema quidem durū op; vt medicetur ⁊ euacuet̄ cum eo corpus humoribus groſſis ⁊ melancolicis. ¶ Et adminiſtrent̄ vnguēta ſicut diaqlon ⁊ baſilicon ⁊ qđ ſit ex bdellio ⁊ adipe anſeris ⁊ medulla cerui ⁊ butyro ouiū factū ceratu; cu; oleo de lilio ⁊ alrazalui: ⁊ narciſcino ⁊ anetino ⁊ oleo cāomillino ⁊ oleo de fenugreco ⁊ oleo de keruа: ⁊ oleo de alcāna ⁊ oleo de alacuhen: ⁊ ſit cera eiᵘˢ cera citrina. ⁊ qñq̄ ponit̄ in eo vitellus oui. ¶ Et ſi neceſſe eſt vt ſit fortius iſto ponant̄ in ipſo caſtoreū ⁊ aloes ⁊ ſeme geniū ⁊ coagulū leporis ⁊ ſerū ⁊ ireos ⁊ ruta ⁊ alacuhen ⁊ crocus ⁊ glutē alimbat: ⁊ gūma amigdalaru;. ¶ Et de vnguētis exptis eſt vt infundant̄ folia capparis in aq̄ donec leniant̄: ⁊ terat̄ cū eis caſeus cum aq̄ mellis: ⁊ fiat ex eis vnguentū. ¶ Et adminiſtrentur flores vitis cum caſeo ⁊ aqua mellis: ⁊ folia caulis ⁊ flos eiᵘˢ cōuenientia ſunt apud me ad hoc. ¶ Et iterū ſi supponant̄ ſordes auris ſicut dr̄ cōfert. ¶ Et oportet vt ſedeat in aq̄s in q̄bus ſunt virtutes lenientiu; ⁊ fiat empl̄m cū folijs altee recentibus cōtritis cum gūma amigdalarū ⁊ adipe anſeris ⁊ emplaſtra facta ex ſanſuco ⁊ melliloto ⁊ fenugreco ⁊ camomilla ⁊ altea. ¶ Cancer vero o; vt medicet̄ cum medicationibus cum q̄bus ſunt vnguēta ſedantia ⁊ humectatione corporis ⁊ euacuatiōe ſanguis ex baſilica aſſidue ⁊ ſaphena poſt ipſam in q̄buſdam horis ⁊ eductiōe melancolie: ⁊ ſolutione ventris ⁊ vnguento araſil eſt ꝓprietas in eo mirabilis vt ſedet dolore; eius. ¶ Et qñ fortior fit dolor intende ⁊ experire in ſedatiōe doloris medicinas calidas ⁊ frigidas ſimul: ⁊ ſis contētus cōueniētioribus earum ⁊ proprie ad vlceratu;.

¶ Calide itaq̄ ſedātes dolorem ſunt ſicut decoctio fenugreci ⁊ ſimilia: ⁊ ceratum factu; ex fece olei etiam dimiſſi in vaſe aeris vt ſumat de flore eius paru; cu; cera citrina: ⁊ deforis liniatur. ¶ Et frigide ſunt emplaſtra facta de papauere cū coriandro ⁊ ſolatro ⁊ oleo ro. ⁊ albumine oui: ⁊ ex eo qđ reſoluit̄ ex plūbo adinuicē fricato cū aqua coriandri. ¶ Et iterū decoctio lentium ſumat̄ ⁊ clyſterizet̄ cum ea. ¶ Et iterū lac aſine ⁊ succᵘˢ arnogloſſe ꝯiūctim ⁊ ſigillati;. ¶ Et qñ aduenit ex vlceratione fluxus ſanguinis adminiſtretur vnguentum fluxus ſanguinis.

¶ De prefocatione matricis. Cap.xvj.

Hec egritudo ſſilis eſt epilepſie ⁊ ſyncopi cuiᵘˢ initium eſt ex matrice: ⁊ peruenit ad cōitatē fortē cordis ⁊ cerebri mediatiōe velaminis ⁊ retis ⁊ venarū pulſatiliū ⁊ quietarū. ¶ Quidam v̄o ſapientum medicoꝝ dixerūt ꝙ non cognoſcit̄ cā prefocationis. ¶ Verū cā in ipſa cū cōprehendit̄ eſt ꝙ accidit retētio mēſtruoꝝ aut ſpermatis in adoleſcentibus ⁊ viris potentibus in primis cū ſint viri potētes ⁊ virginibus ⁊ viduis. Et fit ꝯuerſio eiᵘˢ qđ retinet̄ inde ad frigus ſm pl̄m: ⁊ ꝓprie cū accidit vt in radice ſit frigidū ⁊ addit ei ſpiſſitudo ⁊ ſoliditas frigᵘˢ aut ad frigus putrefactionē: ⁊ eſt parum. Et cognoſcit̄ ex ſoliditate eius ad qđ declinat in ſua cōplone. Cu; ergo inſpiſſat̄ vnum hoꝝ duoꝝ ante mēſtrua corrūpitur corruptiōe p̄dicta ⁊ declinat ad nām ventoſa;. ¶ Et accidunt due ſpēs egritudinis: quarū vna eſt egritudo officialis que in primis ꝯſequit̄ matricem: quare ſpaſmat̄ ⁊ ꝯtrahit̄ in primis ad ſuperiora. aut ante ⁊ retro: aut ad latus dextrū ⁊ ſiniſtrū ſm obediētiam materie retēte in venis: ⁊ non inuenit meatum: imo dilatat venas ⁊ ſpaſmat eas cum dilatatione quare dolorē facit. ⁊ qñq̄ ſpargit̄ i ſubā matricis ⁊ igroſſat eam. deinde ꝯtrahit eam. aut non ſpargit̄ in ipſam imo ap̄at ipſa;: deinde corrugat ipſam: quare addit̄ malitia: aut ꝓuocat ſup ipſum menſtrua alia: quare nō inueniētia curſu; ꝑducūt ad nocumētū in mēbris p̄ncipalibus vltra nocumentū pl̄m. Et qñq̄ ꝯbit̄ cū ap̄atis aut malitia cōpl'onis in p̄mis: ⁊ qñ antecedit ꝯctio cū ap̄at; aut malitie cōpl'onis exiccatis: q̄re accedit opilatio oris matricis ⁊ orificioꝝ venaꝝ: deinde accidit retentio ⁊ ſiūt due declinationes ad latera.

¶ Et ſcđa eſt egritudo mālis cū eo qđ facit ꝓcedere mām retentam ad duo membra principalia cum vapore malo venenoſa: q̄re accidit res ſicē epilepſia ⁊ ſincopis. ⁊ qm̄ hec egritudo eſt fortior ſincopi pura tūc antecedit ſincopis ſicut debilius antecedit fortius.

¶ Et que ex eis eſt mēſtrualis magis ſalua eſt q̄ ſpmatica. Spma em̄ q̄uis ſit eiᵘˢ gn̄atio a ſan. ⁊ ꝓpe in mulieribᵘˢ ante ꝯuerſiō;: tn̄ eſt magis ſuſceptibile cōuerſiōis male q̄ ſanguis ſicut lac generatum a ſan. ſuſceptibiliūᵘˢ ē ꝯuerſiōis q̄ ſan. ¶ Et qñq̄ accidunt huic egritudini piodi: ⁊ multotiēs accidit i autūno. ⁊ qñq̄ ſūt piodi eius tardi. Et qñq̄ accidit oi die ⁊ frequētia eiᵘˢ ē ꝑua: q̄r nō accit hmōi apud ꝑtū cū motᵘˢ ille ſit laborioſus: qm̄ motᵘˢ mr̄icis tunc eſt ſilis ex oibus diametris: ⁊ eſt gradatus ⁊ nō ſubitᵘˢ: ⁊ eſt ad inferiora. ⁊ eſt opatio nature: ⁊ i ipſo nō ꝓcedit vapor venenoſus ad mēbra p̄ncipalia. ¶ Et deterior p̄focatio mr̄icis ē illa q̄ deſtruit anhelitū in eo qđ appet q̄uis neceſſariᵘˢ ſit aliq̄s anhelitᵘˢ. ⁊ fortaſſe apparet in eo qđ ē ſicut lana carminata ſuſpēſa corā anhelāte: ⁊ deſtruit ēt ſenſu; ⁊ motu; ⁊ aſſimilat̄ morti: ⁊ pl̄m ſilius ē cā ſpmatis: ⁊ cā eiᵘˢ qđ ꝺ eo factū ē ⁊ ſequit̄ eā in difficultate illa q̄ anhelitū deſtruit. Sed leuior ea ⁊ minor ē i gradu tertio q̄ facit accidere ſpaſmu; ⁊ tetanū ⁊ ſincopi ſine nocumēto in ratione ⁊ ſenſu.

¶ De ſignis. Cap.xvij.

Quādo appropinquat periodus hmōi egritudinis accidit diſnia ⁊ difficultas anhelitus: ⁊ pulſus cordis: ⁊ dolor capitis: ⁊ vt loq̄tur ſecum ⁊ debilitas diſcernendi: ⁊ debilitas et pigritia. Et debilitas in cruribus: ⁊ citrinitas coloris: ⁊ alteratio eiᵘˢ cū paruitate fixionis ſuper diſpoſitione; ſuam. Et qñ accidit ex putrefactiōe calidi vaporis ſitis. ¶ Et qñ addit̄ i ea accidūt ſubeth: ⁊ ꝑmixtio rōnis: ⁊ rubedo faciei ⁊ oculi ⁊ labij. ⁊ egrediūt̄ ad exteriora. ⁊ qñq̄ claudit oculos ⁊ non aperit eos. ⁊ debilitat̄ anhelitᵘˢ valde. Deinde abſcinditur ſm plurimum. Et imaginatur eger quaſi aliquid eleuetur ex pectore eiᵘˢ. Et accidit ſtridor dentium: ⁊ percuſſio eorum: ⁊ motus inuolūtarij propter corruptionem lacertoru;. ⁊ alterat̄ diſpoſitio eius ⁊ abſcindit̄ loquela. ⁊ difficilis fit intellectᵘˢ eius quod loq̄tur. Deinde accīt ꝑcipue ex

ia q̄ spmatica ē syncopis ⁊ abscissio vocis ⁊ attractio ruriū ad superiora: ⁊ appet sup corp⁹ ros nō cōis inno puus. ¶Et qn̄ resoluit ad vomitū flaticū pur doloré capitis ⁊ doloré geniculi ⁊ doloré dorsi: ⁊ ad ugitū ⁊ ad expulsioné humiditatis ex mrice. Et qn̄ p pducit ad piplenmōtā: ⁊ ad sinātiā: ⁊ apata dorsi pectoris. ¶Et pulsus fit in ea in pmis tēsus spasmosus rar⁹: deide fit freqns absq ordine ⁊ ppe apo asum ptutis ⁊ ppinqtaté mortis. ¶Et fit vrina silis oture carnis: aut fit sanguinea rubea. ¶Et mēstrua ē qd̄ sigt retētio mēstruo⁊: ⁊ spmaticā sigt elonga io spatij a coitu cū desiderio ⁊ castitate. ¶Et menstrualé qnq̄ ɔsequit exuberatio lactis: ⁊ corp⁹ ē gra uius: ⁊ sensus debiliores ⁊ dolores oculo⁊ ⁊ colli ⁊. Et accidētia q̄ sequunt retētioné mēstruo⁊ pdicta unt mǎifestiora. Et cū hoc hūoris dominātis i san. ppet dominiū ⁊ malitia sic melici ipe.n.facit accilere alienationé p cōitaté cerebri ⁊ syncopiz: ⁊ forte p cōitaté cordis: ⁊ destruit ǎhelitū p cōitaté ǎbo⁊ si iul ⁊ p cōitaté diaphragmatis. Et flanc⁹ ē ǎuior et etiora hȝ accidētia. Et colic⁹ est acutior ⁊ mag; ico nis. ¶Spmatica pō icipit cū nocumēto ǎhelit⁹ ⁊ nagnificat timor in ea magis q̄ in mēstruali. reliq pō accidētia nō apparēt in ea. ¶Et multotiēs ddez ccit ex hoc q obstetrix tāgit mrice ei⁹ spasmosaȝ cō notio ⁊ desideriū: q̄re descēdit spma grossum ⁊ sana tur. ¶Et qnq̄ expellit illo ex obuiatiōe suspsi⁹: ⁊ in uenit requié. ¶Et lȝ ipsa sit silis epilie in plib⁹ iudi ijs in hoc q subito accit tamē iter ipaȝ ⁊ epiliaȝ distinguit retētio ei⁹ qd̄ eleuat ex mrice: ⁊ pectine: ⁊ q o nō minorat valde ⁊ sp.imo i dispōnib⁹ vehemēti us valde. Et quādo euadit pfocata narrat plȝ ei⁹ qd fuit in ea: nisi sit maxima imoderata. Et spuma nō currit sicut ē cursus ei⁹ i epilia difficili ex cerebro ⁊ si currit sedat egritudiné statim ⁊ nō idiget qd ab a exeuset ⁊ redeam⁹ ad illō qd mōstrauim⁹ in.c.epi epsie de vrīa. ¶Vrīa pō inter ipsam ⁊ apoplexiā ē nanifestior ⁊ quō nō cū sensus destruat in ea fȝ plȝ ntegre: ⁊ nō fit gemitus. ¶Vrīa pō inter ipam ⁊ le hargiā est q cū ea nō est fe.neq̄ pulsus est plenus ndosus: ⁊ pncipiuȝ doloris eius in capite: ⁊ est co or diuersus alterat⁹. Et in lethargia est fixus fȝ dispositioné vnam.

¶De cura. Ca.xviij.

Ili⁹ qd̄ ē cul⁹ cā ē retētio mēstruo⁊: oȝ vt regatur si nō ē illic albedo supflua: ⁊ cā retētiōis nō st multitudo humiditatis viscose cū flōmia ex basilica ⁊ ex saphena. Addēdo in ol dispōne ex administratiōe pvocātiū mēstrua: ⁊ pprie suppositoriū acu o⁊ mordicātiū os mricis ⁊ sunt sicut cordumeni et iper. Euforbiū pō est valde forte in hoc faciēs descēdere mēstrua statim. ¶Et cōmotio oris mricis et artiū vulue ei⁹ est ɔferēs ei siue retētio sit mēstrua is siue spmatica. Ipa.n.facit declinare matricé ad feriora: ⁊ ad eqlitaté: ⁊ pparat mēstrua ad pvocatio ē. ¶Et galia dd̄e est mirabilis in hoc. ¶Et tine ex diureticis iuuatiue sunt. Et ppe q̄ fiūt ex keisin ⁊ fenugreco et semielini et sansuco abrotano. ¶Et aq̄ thermaȝ vtileo sūt eis iteȝ. ¶Et oȝ vt fiat flōmia ex basilica ptis q̄ seqtur declinationé mricis. Si autez nō vellat ad lat⁹: imo phit ad superiora: tūc ibi supest vt flōmes quācūq̄ duaȝ vis aut ābas. ¶Qd̄ si sen seris humiditates plimas tūc administra euacuantia eas sicut est hiera ruffi et theodoricō. ¶Et iteȝ cuȝ tu flōmaueris ⁊ euaueris san. fortasse necium erit ti bi post septimū soluere ventré cū hiera diacolloqti dos: ⁊ hierapigra. Et qn̄ q̄ erit necessariuȝ vt iteres hoc sup eā. ¶Et fortasse erit tibi necessariū vt euees ⁊ in potu tribuas pillulas de tapsia: ⁊ pillulas fetidas. Deinde ponas vētosas post tres dies sup dorsum ⁊ mirach. ⁊ qnq̄ sup coxas ⁊ inguina. Et subtilia regimé. Et calefac iferiora cū fricatiōe ⁊ vaporatiōibus ⁊ vnctionib⁹. ¶Deinde da ei in potu qd̄ sit sicut castoreū ⁊ myrrha cū aq̄ mellis ⁊ sagzenea: et diamarte: ⁊ diapipereō: ⁊ diaciminū: ⁊ serapinū cuȝ aqua aneti: aut aqua faseolo⁊ rubeo⁊. Et gariofili iuuatiui sunt iteȝ. ¶Et de potiōibus bonis est vt sumat cimini qntitas gs'le ⁊ det in potu cū aq̄ ruthe: aut aq̄ decoctiōis ani casti. ¶Et agaricū ē valde bonū in hac egritudine qn̄ potat cū vino. ¶Et castoreū qnq̄ sanat itegre. Et silr blacte bizātie. Et silr sqlla aut acetū ei⁹ cū sorbet: aut oxymel ei⁹ acetosuȝ. ¶Al soiū pō cū ex eo in potu sumit est in co⁹sanitas. ¶Et iteȝ det in potu de eo pōdus.ʒ.ij.aldeci in vino forti. Et por⁹ olei de herua est valde iuuatiuus. ¶Et iterum sumat in potu succū folio⁊ agnicasti cū vino ⁊ oleo. ¶Et iteȝ sumat pōd⁹.ʒ.i.opoponacis tertia.ʒ.i.castorei det in potu cū vino: ē em̄ iuuatiuū valde diureticū. ¶Et de ēplastris ⁊ vaporatiōib⁹ queclīq subtiliāt san. ⁊ faciunt eum colericū. ¶Et de suppositorijs bonis est sagzenee cum oleo de lilio q̄titas auellane ⁊ suppone collyriū ex aldeci cū vino. ¶Et iteȝ sumant storacis liqde.℥.iij.pipis thuris ābo⁊ ań.℥.i.adipis anatis.℥.iiij.se.vitice.℥.iiij.fiat ex eis licīniū ⁊ supponat. ¶Et iteȝ administret ex clysterib⁹ ⁊ collyrijs factis ex eis q̄ calefaciūt ⁊ pvocant ⁊ soluunt vētré. ¶Si aūt cā ei⁹ est retētio spmatis: tūc oȝ vt nuptui tradat ⁊ vsq ad illā horā: oȝ vt vtat exercitio ⁊ exiccatiuis spmatis sicut rutha ⁊ calamēto ⁊ se.almaru ⁊ electuario diacimino cū ex eis q̄ sunt sicut decoctio de radicibus. ¶Et oportet vt intromittat obstetrix man⁹ suas in vuluā ei⁹ inūctas oleo de lilio: aut nardino: aut laurino: ⁊ cōmoueat portam vulue ⁊ portā mricis motione plima leui. ⁊ necessariū est vt associet ei cū delectatiōe dolor ⁊ fit sicut ē dispō coit⁹. Ipa em̄ fortasse expellet spma factū ⁊ sanabit. ¶Et silr cū supponūtur res mordicatiue cōmotioné faciētes sicut sagzenea cum oleo laurino ⁊ sicut.ȝȝ.⁊ piper ⁊ cordumeni sunt mirabiles in h⁹. ¶Et caue in hmōi dispōne flōmiā: imo administra in hac diuisione que excitāt caliditaté. ⁊ cura curatiōe syncopis. ¶Et confert ad illud ⁊ accidētia eius mala confectio nominata confectio iuuamenti: qm̄ iuuamentum eius est mirabile vehemēs. Et sagzenea ⁊ mitridatum: ⁊ medicamē de musco ⁊ tyriaca. ¶Et si timetur de medicamine musci et mitridato q̄uis sit in eis commotio spermatis tamen confortatio eorum quam faciunt cordi ⁊ nature ad expellenduȝ rerum resistit illi ⁊ vincit ipsum. Et serapinum ⁊ gariofili mirabilia sunt etiam.

¶ De regimīe ei⁹ cū cōmouet. Ca.xix.

Oportet vt fundat̄ sup̄ caput oleū odoriferū ꝯfor
tatiuū calefactū valde sicut oleū nardinū aut
oleū de ben. ¶ Et icipe ad faciēdā cōmotionē predi
ctā ⁊ ꝓprie cū faciētib⁹ pruritū mordicatiuum. ¶ Et
supponātur collyria ꝑdcā ꝓuocatiua ⁊ suppositoria
trahētia mr̄icē ad iferiora sicut galia ⁊ oleū odorife
rū sicut oleū de bē ⁊ sambacinū: ⁊ sicut oleū alhacu
hen ⁊ oleū de folio ⁊ reliqua olea odorifera acuta
ad q̄ declinat matrix. Et cū hoc est in eis subtiliatio
⁊ ꝓuocatio. ¶ Et silr̄ suffumiga eā subt⁹ cū musco ⁊
xiloaloe ⁊ suffumiga eā cū musco ꝯtrito sup̄ lapides
ignitos. Et lane vel licinia cū colore ⁊ algalia. Et tene
ãhelitū ei⁹ ⁊ nares ipsi⁹. ¶ Et moue ad vomitū cum
pēna itromissa in gutture ei⁹: ipa.n. iuenit cū vōitu
reqēz ⁊ leuitatē. ¶ Et fac eā sternutare. Et fac eam
odorare fetida. ¶ Et fac adherere iferioribus ei⁹ vēto
sas plimas attrahētes san. ⁊ mr̄icē ad iferiora ꝓprie
sup̄ emūctoria ⁊ coxas: aut sup̄ illō qd̄ ē ꝯtrū pti decli
natiōis: si fuerit declinatio vt attrahat̄ matrix ⁊ sang.
ad inferiora. ¶ Et frica pedes ei⁹ fortiter. ¶ Et fac
adherere ãchas ei⁹ ⁊ pectinē ipi⁹ ⁊ coxas ⁊ crura ⁊ stri
ge eas ligādo a supioribus ad iferiora. ¶ Et suffumi-
get cū eis q̄ sunt sic oleū alrazalri: ⁊ me⁹ cal'e rubifi-
cātes in q̄bus sit qd̄ sit sicut euforbiū. ¶ Et suppone
ano ei⁹ sicut ea q̄ resoluūt vētositatē. Et lini stōm ite
rum cū eis. Et voca eā: ⁊ cōmoue. ¶ Cū ergo fiūt ei
oīa illa ⁊ nō redit ei ãhelit⁹ ei⁹: tūc neciū ē vt effūdat̄
oleū feruēs sup̄ caput ei⁹. ¶ Aut cauterizet sinciput
ei⁹ si nō fuerit excusatio ide. ¶ Et qñq3 euadit cū flō-
mia. ¶ Et caue ne eis des in potu vinū: qm̄ aq̄ est ei
conuenientior. Et carnes grossas. Et ea q̄ addūt in
carne ⁊ spermate.

¶ De emorroydib⁹ ⁊ bothor ⁊ moro q̄ apparent in
matrice ⁊ clauo. Ca.xx.

Quãdoq3 euenisit in mr̄ice emorroydes ⁊ accit
qñq3 in ea sicut moꝝ sicut dictū ē i masculis.
¶ Et qñq3 apparēt sup̄ eaz bothor diuerse: q̄re q̄daz
dicunt alhasce: qm̄ sunt siles capitib⁹ alhasce: et qñ
q3 sunt albe. ¶ Et qñq3 apparent sup̄ eaz bothor vt
verruce: aut claui successiōe ragadiaꝝ et successione
apatū durorū. ¶ Et non est pol'e vt sanent emorroy
des nisi q̄ ex eis sunt ext mr̄icē. ¶ Et parū sanant̄ fa
cte in ꝓfundo. ¶ Et qñq3 seq̄tur illā cui⁹ mēstrua re
tinent apparitio emorroydarū in ano suo et i eo qd̄
appet de mr̄ice sua. nā sperat̄ q apiant̄ et mūdificē
tur: et fit cū eis securitas ab egtudib⁹ difficilib⁹ q̄s fa
cit retētio mēstruorū. ¶ Et pol'e ē vt appeāt emorroy
des et silia illis i speculo cui opponit̄ vulua s3 mo-
dū quē diximus i.c. ragadiarū. ¶ Et cū ipzimunt̄ i spe
culo nō euanẽt q̄n aut appeant i hora dolorꝫ: et ē ho
ra retētiōis mēstruorū ei⁹: et videāt̄ rubee dure: aut i
hora q̄etis: et videāt̄ detumefacte et illō ē apd̄ cur-
sum eius qd̄ currit ex eis de re nigra sicut fex.

¶ De curatiōib⁹ emorroydarū. Ca.xxi.

Iste emorroydes nō dolēt nisi pp vehemētiam
iflatiōis earū et soliditatis carū: qr̄ oꝫ vt linian
tur et ꝑparent̄ ad currēdū. ¶ Qd̄ si nō iuuant p hoc
et emorroydes nō sunt late ãple nō est excusatio q̄n
admistret ferrū s̄m modū quē diximus in admistratio
ne emorroydaꝝ ani cū calibe noto. ⁊ illō ē cū sūt ext
mr̄icē. ¶ Cū ḡ icidunt̄ ponant̄ sup̄ icisurā attrimētū
⁊ alumē ⁊ cortex thuris ⁊ q̄ sūt silia illis. ¶ Cūq3 volū
tas ē vt fiat illō itromittat̄ mulier in domo frā ⁊ ici-
dat̄ illō ex ea in ipa ⁊ ꝑcipiatur ei vt subleuet pedes
suos ad pietē duab⁹ horis: ⁊ faciat adherere dorso
suo ⁊ pectini ⁊ macerie sue pãnos ifusos aq̄s supfi
cis ifrātos niue. ¶ Et si forsan sanguis nō abscindit̄
tūc pone sup̄ pectinē ⁊ sup̄ dorsum ⁊ q̄ sequunt̄ ipm
vētosas adherētes: ⁊ suppone lanā ifusaz in aq̄ de-
coctiōis stipticoꝝ in q̄ sunt dissoluta acatia ⁊ hypo-
q̄stidos ⁊ litiū ⁊ silia. Et fiat vt sedeat in aq̄s stiptic
¶ Et si fuerint emorroydes late ãple: tunc nō labo-
res ad icidendū eas: s3 admistra sup̄ eas exiccatiua
fortiter retinētia sanguinē sicut sunt pãni ifusi succo
berberis: aut acetose: sup̄ qd̄ pulueriza ta sunt litiū
⁊ acatia ⁊ silia: ⁊ ligent̄ extrema ei⁹ cū strictura ⁊ pci
pe vt dormiāt s̄m figurā seruātē illō qd̄ supposimꝫ
ē: ⁊ rege eā regimīe flux⁹ san. supflui. ¶ Et de lenifi-
catiōe eaꝝ est vt sedeat mulier in aq̄s q̄b⁹ decocta
sunt lenificātia sicut altea ⁊ camomilla et fenugre-
cū ⁊ se. lini ⁊ mellilotū. ¶ Et admistra sup̄ eas ex oleis
sicut oleū de pice ⁊ de lilio ⁊ oleū de mellilotꝫ. ¶ Se
deat hn̄s eas in decoctiōe fenugreci ⁊ lenificātium
cū aliquo oleo. ¶ Et supponantur pessaria facta ex
ysopo ⁊ nitro ⁊ resina.

¶ De carne addita ⁊ lōgitudīe allaktic ⁊ apparitiōe
sicut v̄ga ⁊ rei nolate fursus. Ca.xxij.

Quãdoq3 oritur i ore mr̄icꝫ caro addita. ⁊ qñz ap-
paret sup̄ mulierē res q̄ ē sic v̄ga cōmouēs s3
coitu. ¶ Et qñz aduenit ei vt faciat cū mulierib⁹ sile
qd̄ fit eis cū q̄b⁹ coit̄. ⁊ qñz ē illō battaꝝ magnū. Et
fursus q̄dē est caro addita orta in ore mr̄icis q̄ qñq3
ꝓlōgat̄: ⁊ qñz abbreuiat̄ ⁊ nō ꝓlōgat̄ nisi in estate ⁊
abbreuiat̄ in hyeme. ⁊ summa q̄dē medicoꝝ testifi-
catur illō sicut Archigenes ⁊ .G. ⁊ negat illō hypo-
crates medicus.

¶ De cura. Cap.xxiij.

Virge qd̄ ⁊ albattara curatio ē icisio post ꝯuer-
sionē ei⁹ sup̄ ceruicē suā. ¶ Et retine vētrē ei⁹ ⁊
icidat̄ illō ex ꝓfundo ⁊ ex radice: vt nō accidat flux⁹
san. ¶ Carnē v̄o aliā fortasse pol'e ē curare cū medi
cinis corrodētib⁹ carnē de illis q̄ admistrant̄ i caplo
suo. ¶ Et fortasse nō est excusatio quin icidat̄ ⁊ tūc
currit cursu emorroydaꝝ. ¶ Et fursus q̄dē ligat̄ cū
filo ligatura stricta ⁊ dimittit̄ duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹:
⁊ fortasse minuit̄ dimissio ei⁹ ita donec putrefiat ⁊ in
cidat̄ vt minoret̄ cursus san.

¶ De aq̄ in mr̄ice. Ca.xxiiij.

Quãdoq3 aggregat̄ i mr̄icib⁹ mlieꝝ aq̄ ⁊ ꝓloca
tur ea. ¶ De signis. Ca.xxv.

Signa sunt q ãtecedit retētio mēstruoꝝ: ⁊ mul-
tiplicat̄ rugit⁹ in vētre ꝓprie cū mouet̄. Et am
bulat: ⁊ accit in inferiorib⁹ ventris apa molle. ¶ Et
qñq3 fit sicut hydropica ⁊ multiplicat̄ cursus humi-
ditatis aquose. ¶ Et qñq3 existimat q sit ꝑgnãs ⁊ qñ
q3 est vulua eius in hoc vt prouocet̄ ab ea aqua plu
rima subito.

¶ De cura. Ca.xxvi.

Curatio eius est vt administret̄ flōmia si indi-
get ea

t ea. et exercitiū. Et vt faciāt eā sedere in reb⁹ puo- cātib⁹ acutate fortē puocatiōis et reb q admistrant i aplius hydropisis donec maturet. Deide appropri ēt ei puocātia mēstrua cū fortitudie: et dēt i potu p uocātia vrinā. Et ñ est malū si clysterizetur clysterib⁹ hydropicor et cū collyriis puocātib⁹ aquā et mēstrua. t suppō ellebori albi cōfert ei et extrahit aquā plimā.

De inflatiōe i mātrice et cognitiōe ei⁹. Ca.xxvii.

Uādoq; ē cā pma i hoc vt eueniāt inflatio et ventositas i mātrice pcussio aut casus et sic illd. quare d ilatatur cōplexio ei⁹. Et qñ ē difficultas pt⁹ et cōuersio ..is matris. aut frig⁹ facit ei superuenire opilationem opilādo os mātricis coartā do vētositatē ivacuitate ei⁹ at in vacuitate villor ipsi⁹. aut in angulis ei⁹. Et la q ē i vacuitate ē debilior. deiñ q ē in angulis. post q ē in cōcauitate. Qñ fit fortis virt⁹ retētiōis ventositatis in matrice et villis ei⁹ vsq; quo cōsequit dolor tēs⁹ ad pectinē. et dilatat i iguib⁹ et eleuatur vsq; ad co toru vsq; ad diafragma et stō. et vocē sic ē vox timpani et ydropisis timpanitis. Et qñ ē pmutabilis. et assonant ei pulsio et pulsatio et pūctio et pūctura. quā vā ratiōes cū virtutib⁹ caliditatis sedāt et redit cū rectu frigoris. et cōpressio pmutat eā in rugitu et augetur cū ea pectinē: et fortasse remāet hec vētositas spacio vite. Et existimāt qdā q vētū mātricis sup spera resoluit hāc vētositatē qsi nō sit.

De cura. Cap.xxviii.

Confert ad illd pot⁹ lōgodion et sagzenea in aq radicū et se. post euonē materiei facietis illud a ... pe et a mātrice cū eis q sunt sicut hierapigra pprie. Et si chronica sit egritudo. tūc cū eis q sunt sic hiera archigenis. Et oleū alkeiri iuuatiuū ē valde ad hoc. Et qñ supponuntur collyria ex eis q sunt sic delliū et xilobalsamū et se. ei⁹ cū oleo nardio et oleo e ruta. Et qñ embrocatur cū oleo de ruta et oleo netino. Et qñ ponuntur sup mātricē ēpla fcā ex eis q ūt sic ruta: et se. agnicasti et cyminū et cētaurea et lberēge fis. et sansuc⁹ et anisū et calamētū et cassia ameos et reliq semina. Et qñ fit vt sedeat in aqs i b⁹ decocte sunt medicine emplor pdictor. et qñq fit cū spēbus calis. et qñq apponuntur pectini et ma- ici ventose cum igne.

De vētositate matricis nō inflāte. Cap.xxix.

Sentit hñs eā qsi sit res in ea inuoluta suspēsa et videt sepationē doloris pmutari.

De cura. Capitu.xxx.

Cura ē vt sumat ol die. ʒ.i. et. ʒ. de diamarte cū. ʒ. i. cymini. et. vi⁹. ʒ. viii⁹ masticis.

Fen.xxii. de egritudinib⁹ in extremitate mēbrorū ue est duo tractatus.

Tractat⁹.i. de eo qd accit eis d nocumēt quātitatis situs.

De forma zirbi et duor siphac. Cap.i.

Ps vt scias q sup vētrē p⁹ cutē sūt duo pānicli qr vn⁹ noiatur siphac et cōphēdit itestia. et calefacit ea sua spissitudine et vnctuositate. et cōphēdit lacertos et 2⁹ ē iterior et noiatur beriterō et noiatur rotūd⁹ qñ qñ singularis fit ab eo qd tegit ipz ē sic spa quasi sūme et additōes molles et foraia. et cōtinuatur sup velami. et pcessio ei⁹ ē ex supmo. et ē subtil sb cute vētri et pānicl° ei⁹. et adherēt ei duo ex lacertis vētris dext et sinister adherētia vehemēti. Deiñ cōtinuat post eos ābos velami i ptib⁹ ei⁹ carnos cōtinuatōe vniōis p⁹ cōtinuatōz suā cū stō p⁹ cōfirmatōz et soliditatē sbe ei⁹ et il la cōtinuatio ē cōtinuatio dilatata. Uez ipa cū cōtinuat ep si ē subtil valō. et ē ei eleuatiōe sua ad stōz et i reflexiōe sua dscēdēdo ab eo firmitudo cū oppositiōe vēarū et artiar magnar suspēsar cū eo et dscēdit sbt⁹ et fit zirbū. Et currit sr plz alberiterō ab iferiori d sbtilib⁹ lacertis dilatatis sr vētrē tūica vna: et forsitā existat q sit pp ei⁹ pp cōtinuatōz ei⁹ et silitudinē suā cū eo i neruositate. Cū g singlaris fit ab eo alberiterō ē sbtil' texture valde et ille ē alberitō vile et sbtil⁹ ei⁹ et puri⁹ ipsi⁹ est apd epiglotalē et ortū pānicli itriseci et costar ex hoc pānicio. Et iuuamētū h⁹ i siphac ē replere qd ē inter lacertos vētris et itestia: et strigere locū: et phibet sstuitates ne cadāt i locis vacuis cū adiutorio diaphragmatis qd ē posteri⁹: et cōpmet posteri⁹ itestia et viscera eūatia sstuitates cū ptia sr ad expellēdū qd ē i eis d fece et aq hydropisis et via et phibere isfatōz vehemēte: et ligat viscera ligamēto forti: et ē i dorso sic res vna et lacerti oēs posteri⁹ sr carnē glādosā qsi sbstractā eis et vēis magnis et meatib⁹ cōtinuatis inter itestia et stōz. Quidā vo dñt ñ ptrāsit vt dicat q i siphac sint ghavillor cōtextor sz ptes notas villor q sr istra tutū triū nāliū Et isti dd ñ ē pole vt dicāt illd i tūicis vēar et vesice et mātricis nisi d aliq pāniculor: imo ē corp⁹ singlare ista duo velamia tutamia sr viscer cōcauitatis iferioris. Cū q puenīūt ad pectinē fiūt i eis duo foraia stricta qsi ipsa ābo sint p q trāsit lūbare a dextra et sinistra i eis iseparabilia donec fiāt sic due ciste duor duor. Et sub duob⁹ velalb⁹: ē zirbū zirbū qd ē cōpositū ex duob⁹ pānicul: qr vn⁹ coopit aliū: iter qs sūt artie plime: et vene pauciores et eis. et figura ei⁹ ē sic cistis: et ligatū cū stō et mesaraicis et cū colō. et ei⁹ pcessio ē ex eo qd descēdit ex supfluitate beriterō apd stōz et duodenū: et eo qd ascēdit ex supfluitate ei⁹ et apd pectinē. Primū g qd occurrit d vētre ē cutis. Deiñ sub ipa pānicul⁹ pimus et noiat aggregatio eor mirach: deiñ sūt lacerti postea beriterō deiñ zirbū: deide itestina.

De ruptura et his q assimilant ei. Ca.ii.

Ruptura fit p solonē pānicli a singularitate sua casū fissur i eo quē penetrat corp⁹ qd fuit cōphēsū i eo aut scissurā: aut pp dilatōz stricture i meatu: aut solutōz. Et cū accit illd talr q qñ icedit penetrās puēit ad testiclos noiat ramex et hernia qd āt ē pter h⁹ noiat noie cōitatis hernia testicli et varicea ei⁹ et durities ipi⁹ Et durities qd follicli testiclor cadit i zirbo. Accit. n. qñ vt dilatet duo foraia pdcā pp dbilitatē cor: aut disrūpat et cōqdiat qd seqt eas hūiditate glutiosa: aut hūorosa: aut mollificatiua: aut pp adiutoriū ex pcussiōe: aut motu: aut casu: aut retētōe spmatis mori et phibiti ab expulsiōe: aut ascēsiōe mlieris supvir: aut labore āhelit⁹ i coitu. et ppe sr replonē: et silr coitu sup nauseatiuā sacietatē et aggregatōz vētositatis et egōnis i vētre: qr dscēdit aut zirbū: aut velamē et itestina et ppe monoculū qñ ē solutū nō ligatū: aut hūiditates q effūdūt ad ex expulsiōe nāe. aut gnant apd eos pp frig⁹ ipor et cōuersiōē sā. ad acutatē: et fortasse accidit ei pānicul⁹ pp⁹. et qñ ē pp hūiditatē sāguineā et

teculētā vbi ē cā ei⁹ ꝑcussio: aut casus: aut vētositas i
flatiua. Et qñ ꝯfert curatio cū ferro. Et qñ nascit̄ il
lic caro addita ⁊ qñ īgrossat̄ osseū aut induratur ex apa
te aut piguedie q̄ assilant̄ rāici ⁊ nolant̄ hernia car-
nis. ⁊ qñ sil̄r i īguib⁹. ⁊ qñ īflāt̄ vene ei⁹ ⁊ noīat̄ her
nia varicosa. Et qñ mollificat̄ mollificatiōe vehemēti
absq; ruptura: q̄r ꝓlōgat̄ ⁊ assilat̄ hernie iteꝝ. Et qñ
accit ruptura sr̄ testiclos ⁊ ꝑuēit apd īgula. Et qd̄ ē d̄
ea i sumie ē maloꝝ accñtiū ⁊ i duob⁹ emūctorijs. ⁊ il-
la q̄ accit d̄ sumē ē parū ꝑ raro s₃ ꝯpatiōe ad alias:
qm̄ ille loc⁹ sustētat⁹ ē lacertis ⁊ qd̄ sub eo ē tuet̄ extre
mitatib⁹ lacertoꝝ. Et qñ accit sumi aug^m ⁊ ē de gñe
rupture iteꝝ. Et oē qd̄ ē ex ruptura sup sum̄ ē maloꝝ
accñtiū q̄uis sit ꝑue additōis. ⁊ ñ dolēt i p̄n°: qm̄ expl
suz i ea sīt itestia minuta: ⁊ sīt exp̄ssa coartata: ⁊ coartāt
fecē ⁊ euōit eā: ⁊ ē d̄ gñe ileos ⁊ iq̄etudie ei⁹ ⁊ āgustia
ipsi⁹: veꝝ illa q̄ ē subt⁹ ē magis susceptibil' dilatatiōis
⁊ magis icedēs i additōe ⁊ nō dolet in p̄n°. Et scias q̄
ramex itestioꝝ ⁊ zirbi ē egritudo fortis difficilis q̄uis
sit ꝑua. ⁊ ramex aq̄ ē egritudo facilis ⁊ si sit magna.

De signis. Ca.iij.

Signū āt cōe rupturis ē additio appēs ⁊ sentit̄ in
ter siphac itrisecū ⁊ iter mirach. ⁊ addit̄ eius appitio
apd motū ⁊ ꝯp̄hēsiōē ālelit⁹. Et ei⁹ q̄ ē ꝑp dilatatiōē
meat⁹ signū ē q̄ appet paulati i osseo absq; motu la
borioso ⁊ vociferatiōe ⁊ alijs ⁊ ē ramex testicli. Qd̄
āt ē ꝑp illd̄ qd̄ ē d̄ ē ꝑp disruptiōē ꝓculdubio ⁊ nō ꝯfert
ei exiccatio. Et signū ei⁹ q̄ ē ex itestis penetrantib⁹ in
scissurā ē reditio ei⁹ cū velocitate cū resupiat̄ ⁊ sensi-
bilitas rugit⁹ ⁊ ꝓpe cū p̄mit̄. Illā ṽo q̄ fit ex zirbo et
siphac sigt aduet⁹ ei⁹ paulati: ⁊ ē ad ꝓfūdū cū eq̄lita
te i situ: ⁊ nō sentit̄ i illa ramice rugit⁹. ⁊ s₃ plm ē q̄ti-
tatis ꝑue i q̄ti° ꝓfūditatis. ⁊ qñ egredit̄ totalr̄ ⁊ h₃ q̄-
titatē magnā: ⁊ ē difficil' sanatōis sic̄ hernia intestini.
veꝝ ei⁹ tact⁹ nō ē diuersus a tactu hernie itestini ⁊ vē
tositatis. ⁊ reditio ei⁹ q̄ ē ex itestio ⁊ zirbo difficilior est
q̄ vētose. Et ramex q̄d aq̄ cognoscit̄ ꝑ tactū ⁊ tēsionē
ossei ⁊ ꝑ splēdorē ⁊ lēitatē. ⁊ ip̄a iteꝝ nō redit ⁊ ñ igre-
dit̄. Et hernie vētose cognitio ē qm̄ iflatio vētosa ma
nifesta ē. ⁊ vētosa q̄d redit absq; ꝯp̄ssiōe plima ⁊ dolo
re: ⁊ qñ redit i dispōne: ⁊ resupiatio nō fac̄ eā velocio
ris redit⁹ q̄ hora alia. Judiciū nāq; ei⁹ i resupinatio
ne ⁊ nō r̄supiatōe sil'r ē cū nō sit gruitas ei n₃ lubrici-
tas. S₃ i ea q̄ ē ex itestis ē diuersū qm̄ ē apd r̄supina-
tōē facilior paꝝ. Et qñ accñt ex ea dolores vehemētes
ꝑpea q̄ oñdit osseū ⁊ qñ ꝯp̄mit testiclū. Et carnose
signū ē q̄ ē i ip̄o osseo nō itra ip̄z ⁊ ē cū duritie ⁊ g̃ssi-
tie ⁊ diuersitate vie. ⁊ qñ ē ex lapideitate apatis duri
⁊ noīat̄ duris. Hernia ṽo varicosa cog̃scit̄ ex vēis r̄ple
tis ⁊ ex corrosiōe vilali i ea. cū mollificatōe testicloꝝ ⁊
ꝓhibitiōe a cursib⁹ ⁊ motib⁹ ⁊ illa q̄ ē i arterijs tact⁹ cū
digitis ꝯp̄hēdit. ⁊ illa q̄ nō ē i eis; imo i vēis nutriētib⁹
illa mēbra nō ꝯp̄hēdit tact⁹.

De cura. Ca.iiij.

Regim̄ qd̄ v'r hñtib⁹ rupturā ē dimitter̄ r̄plonē ⁊ di
mitter̄ motū plz ⁊ salt⁹ ⁊ icessū subitū ⁊ coitū ⁊ d̄
terior illaꝝ dispōnū ē illa q̄ ē sr̄ r̄plonē. Et o₃ vt dimittat
cibos iflatiuos. ⁊ nō multū vtat̄ potu aq̄ et dimittat
oēs res mollificātes ita q̄ ēt balnea: ⁊ cū cōcederit re-
supiet̄ ⁊ sit cū sed₃ ꝯstrict⁹ ꝯtc rupturā ⁊ apd coitū ꝓpe
⁊ sīt coit⁹ ei⁹ apd lēitatē vētris ei⁹. Et scias q̄ itētio i cu-
ratiōe ruptur̄ ē ꝯsolidatio scissure si possis ē: aut ꝯserua
tio ei⁹ ne addat̄ ⁊ exiccatio ei⁹ qd̄ mollificatū ē ⁊ dilata
tū. ⁊ reductio ei⁹ q̄ d̄scēdit i ip̄a si ē zirbū aut itestinū
⁊ resol'o ei⁹ qd̄ aggregatū ē i ea si ē aq̄ aut vētositas.
⁊ ꝓhitio māei q̄ extēdit eā. ⁊ si nō resoluit̄ ꝑpō fiat in
ei⁹ excisiōe. Ampli⁹ ꝯsolidatio scissure aut ꝯseruatio
ei⁹ vt nō addat̄ fit cū medicis glutiatiōē faciētib⁹ ꝯser-
tātib⁹ i q̄b⁹ ē stipticitas. ⁊ q̄nto magis ē scissura mior
ē ꝯsolidatio facilior ⁊ qñ fit iuua^m i ea cū cauterio ⁊ ei⁹
exiccatio fit cū medicis resolutiuis ⁊ reductio ei⁹ qd̄
d̄scēdit fit cū stricta ⁊ ligata veꝝ resol'o ei⁹ qd̄ aggre
gatū ē fit cū ēplis faciētib⁹ hydropisis ⁊ q̄ sīt eis silia.
Et ꝓhitio māei fit cū euōne ⁊ eq̄tōe cibi. Et ei⁹ excisio
fit cū medicis adurētib⁹ cū fortitudie ⁊ opōe ferri.

De curatiōe rupturaꝝ itestini ⁊ zirbi. Ca.v.

Si ē āboꝝ d̄scēsio ad osseū: possis ē eoꝝ r̄ductio:
veꝝ sit difficil' s₃ ꝯpōe r̄ductiōis āboꝝ i ruptura
q̄ ē d̄sup. Illd̄ .n. fit facile cū r̄supiatōe: ⁊ q̄libz ꝯp̄sse
cū māu. Qd̄ si addat̄ ruptura: icipiat̄ i d̄siccādo illud
qd̄ dilatatū ē ꝑp h̄ūiditatē. ⁊ adunādo qd̄ scissū ē ⁊ in
geniet̄ i ꝯsolidatiōe ei⁹. Et cū fit iobediēs ad redeun
dū: fiat vt eger sedeat in aq̄ cal'a: ⁊ ēplet̄ rupta cū lēiti
uis. aut vaporet̄ cū pāno cal'o tādiu dōec redeat: dein
strigat̄ suppositis medicis aggregatiōē faciētib⁹ ⁊ di-
mittat̄ trib⁹ dieb⁹. ⁊ sit r̄supiat⁹. ⁊ sit strictura cū iuo-
lutiōib⁹ q̄drat̄s ⁊ iuolutōib⁹ ꝑpatis ad aggregādū la-
bia scissure. ⁊ qñ cauterizat̄ s₃ hāc stricturā ⁊ ꝑpatōē.
Et nō admistret̄ iuolutōes spice qm̄ ip̄e dilatāt ma-
xi et vbi necīa ē ꝯsolidatio. Et nō o₃ vt approxiet huic
rupture ferꝝ olo. Et me^c q̄ bibūt q̄b⁹ iuuāt̄ hñtes ru
pturā sīt sagzenea. ⁊ d̄coctio nuc. cupsi. ⁊ ꝓpe i q̄b⁹ dis
soluta sīt sagzenea ⁊ dyacyminū. Et o₃ vt admistrent̄
in ea ēpla q̄ sup scissurā admistrant̄ postq̄ aggrega
ta sīt labia scissure. ⁊ tracta sūt duo oua ad superiora: ⁊
expleta ē reductio ei⁹ qd̄ descēdit. Et d̄ istis ēplis ē il
lud qd̄ fit ex saula ⁊ nuce cupsi: ⁊ cupsi foliq. Ip̄a .n.
sūt radices ēploꝝ sup plz iuuatiui q̄ ē ꝯueniētia. Et
d̄ ēplis ꝯueniētie ē illd̄ qd̄ fit ex bdellio ⁊ dragagātō
gūmi arabico ⁊ glutio piscis ⁊ glutio corioꝝ ⁊ tuberi
bus siccis ⁊ carnib⁹ cācroꝝ ⁊ ros cū capitib⁹ suis ⁊ oi
bus stipticis ⁊ mastice mirto sicco ⁊ mes excorticatis
⁊ alteida ⁊ folijs altee d̄ mecha ⁊ alule tamē ⁊ sumach
⁊ fructu tamarisci ⁊ magra ⁊ cētaurea ⁊ aloe femegi
nio. Descriptio a° ēpli. R̄. āmōiaci ⁊ thuris ⁊ aloes ⁊
megenij ⁊ dabac olim añ. ℥. iij. bdellij pōd⁹. ℥. acacie
sarcocolle āboꝝ añ. ℥. i. terant̄ i mortario ⁊ madefiāt
i p̄n° noctis cū aceto: dein terāt̄ i māe cū aliq̄ntulo farīe
⁊ ibibat̄ ex eis cotū ⁊ pōat̄ sr̄ locū ⁊ strigatur ligādo.
Emplz lene. R̄. masticis ⁊ sarcocolle ⁊ thuris ptes eq̄les
⁊ aggreget̄ i vio d̄ passis ⁊ liniat̄ sr̄ ꝑgamenū d̄ pāno
et strigat̄. Et sil'e illi ē illd̄ qd̄ fit ex aloe et glutie cthu
re. Et iteꝝ sūat̄ nux cupsi ⁊ th⁹ ⁊ acatia et balaustie ⁊
sarcocolla ⁊ sā. dra. ⁊ litiū ⁊ myrrha ⁊ galle et sauina
eq̄li m̄sura ⁊ tant̄ bñ et ꝯficiāt̄ cū gūmi et sīt vt adhe
reāt ouo: aut i q̄cūq; loco sīt ruptura dōec cadāt. Em
plz bonū qd̄ qñ ꝯsolidat rupturā isāuū. R̄. corticū g̃
notoꝝ pōd⁹. ℥. x. gallaꝝ imataꝝ. ℥. v. d̄coquāt̄ cū vini
stiptici. ℥. v. d̄coctōe vehemēti ⁊ r̄ducāt̄ itestia ad supio
ra ⁊ ēbrocet̄ loc⁹ cū aq̄ frā ⁊ iuiscet̄ h° ēplz et ñ soluat̄
nisi trāsacta hebdā; aut i oīb⁹ .x. dieb⁹ scl. Emplz me

bile sumant masticis corticis thuris nucis cupssi et myrrhe et glutinū pisciū et sarcocolle oliū ptes eqles dissolvatur glutē cū aceto vini: et aggregentur cū eo me fiat ex eis ēplm. ¶ Et fortasse sufficit ifantib⁹ ēplm qd fit ex balaustijs et psilio et radice lilij silvestris. Et fortasse sufficit tibi vt facias ēplz cū lēticula aq̄ q̄ ē de gñe herbaꝝ nascētiū i aq̄. Et fortasse sufficit vt liniatur locus ruptur cū bdellio dissoluto i vio et oleo sābucino aut cū castoreo et ꝓpe qd ē aq̄sa. Et iteꝝ fortasse sufficit cū sauich ð ordeo. ¶ De ruptura aq̄. Cap.vj.

Quandoq̄ euacuatur aq̄sitas ei⁹ cū bezel gradato. et qñz euacuatur cū ēplis exsiccātib⁹ aq̄sitatē. et post illud qñz fit cū ferro et medicis acutis calefaciētibus illud qd ledit rupturā ex siphac: qr ꝯstringit et nō descendit aq̄sitas. ¶ In opōne ꝟo q̄ fit cū bezel et flōmo oꝫ vt eleuentur testiculi ad supiora: et elongentur valde ab osseo pectinis obliq⁹ ē pecte et ps eius vt elōgetur ab ifirmo et vt resupinetur sup lectū aut sup locū i q̄ sedēt hoīes. et fiat vt sedeat ancilla a dextra ei⁹ extēdēs vgā ad supiora. dein flōmetur cū flōmo lato: et caue ne flōmes aliqd de cōmissura sz ð dextra pte aut sinistra: deinde scinde fugiēdo cōmissurā et stude tādiu dōec descēdat tota aq̄sitas et educas eā: dein tibi lest electio si timueris euersionē et repletōnē ei⁹ p⁹ tps vt reiteres curatōz si volueris cū bezel et si volueris cauterizabis et cauteriū fit h⁹ mō sume ferrū sbtile i q̄ sunt vicini: et igniatur sic̄ gnit cauteriū et liga testicl'os q̄to lōgi⁹ potē ē a locis et reuolue cauteriū ab osseo ita vt nō iuciat testiculū et iuciat osseum albeniterō et ꝯstrigat et calefaciat ipm qr nō igrediatur ipz aq̄ p⁹ illud. et q̄ dilatet meatū: est.n. melius: dein cura crustas et cōsolida: et fortasse incidis ex beniterō aliqd: dein cauteriza ipz et pōe sup scissuram stiptica et ꝓhibe egrū potare aquā. ¶ Empla ꝟo ad ramicē aq̄ sūt ex gñe ēploꝝ ydropis et splēis. et sic si sumatur staphisagria et cyminū et aggregetur cū passis rubei enucleatis aggregatiōe fcā cū ꝯtritiōe: et fiat sic vnguētū et ēpletur cū eis. Et iteꝝ sumatur pip et g̃na lauri et baurach et cera et oleū ātiquū et fiat ex eis vnguētū et ēpletur cū eo. ¶ Et iteꝝ sumatur cinis q̄rcus et ꝯficiatur cū oleo ꝯfortato cū decoctiōe et ēpletur cū eo. ē.n. iuuatiuū valde. et sumatur nitri.ʒ.xxx. et cere.ʒ.vij. olei.ʒ.vj. et piperis qd bōuz ē et g̃noꝝ lau.ʒ.lxxx. fiat ex eis ēplz adherēs. Et bdelliū arabicū sanat testicl'os et qñz sanat ramicē aq̄ pueroꝝ. De cura rupture vētositatis.

Regimē i h⁹ ē vt deuitet isiatiua ex Ca.vij. oleribus et gñis: et repletōnē supfluā ꝓducentē ad rugitū et ad malitiā digōnis. et potum vini mixti et vinū crudū isiatiuū. Et sūat i potu medicīas resoluentes vētositatē sic diaciminū et sagzenea et trifera magna: et totū illud cū decoctiōe galāge. ¶ Confectio ad eos bona. ℞. foliorum rute sicce et ysopi et cymini et ameos et se.agnicasti: et baurach et calamēti oliū ptes eqles: et epithimi q̄tū ola: ꝯficiatur cū melle. ¶ Et fiat ēplz cū ruta et cymio et calamēto et agnocasto et cortice et bac: lauri et sāsuco. et cera storace. Et sint ola qb⁹ fit iuūctō sic oleū ð costo et sābacinū et oleū nardinū ꝓpe Et fiat vaporatō cū resoluētib⁹ vētositatē ꝓdcis multotiēs. et qñ fortior fit dolor admīstret collyria fcā ex melle et nitro et serapio et opopōaco et cymio et se. rute et folijs ru. et castoreū. s. olb⁹ aut q̄busdā eoꝝ ꝫ necitatē.

¶ De cura ramicis carnis et varicose. Ca.viij.

Curatio eoꝝ ē curatio apatū duroꝝ: et multotiēs qd sufficit i rāice varicosa iuūctō cū vnguēto basilicō: et adipib⁹ lenib⁹: et medullis.

¶ De augmto vmbicili. Ca.ix.

Quādoq̄ accit i vmbilico augmtū qd ē fz semitā rupture note. Et qñz ē fz semitā ydropis ita vt aggregetur i illo loco solo hūiditas aut vētositas. Et qñq̄ fit cā vene aut arterie faciētis currere ad ipz san. et qñq̄ fit cā apatis duri: aut additiōe carnis sub cute.

¶ De signis. Ca.x.

In eo q̄ ē cā egressiōis zirbi aut itestini signū ē q̄ color corpis ē color ipsi⁹ et fit loc⁹ diuersus et ꝓpe i ruptura ex itestis. Et associatur rupture ex itestis dolor qñ dā et occultatur cū ꝓmitur et occultetur. Et qñz occultatur cuꝫ rugitu: et addit ei admīstratio mollificātiū .s. ex balneis et iuūctiōe et mot⁹ magnitudīe. Et illud qd ē ex hūiditate nō reducit ꝯpressio et ē lene: c⁹ q̄titatē nō alterat ꝯpressio fcā cā occultatiōis. Et ē color e⁹ color corpis et qd ē ex vētositate ē leui⁹ et min⁹ expellēdoꝝ illud qd ē ab hūiditate. Et ē ei sōn⁹ tympāi et vox: et qd ē ex san. ē sanguinei coloris et nigri et qd ē ex natiuitate carnis: aut duritie ē g̃ue duꝝ c⁹ occultatō n̄ ē sic occultatio alioꝝ. ¶ De cura. Cap.xi.

At illud qd ē ex aptōe vene pissatil. et nō pissatilis: aut vētositate curādū nō oꝫ laborare q̄ si laboraueris ad illud ꝯfir te vt labores ad icidēdū et suēduꝫ. Reliq̄ꝝ āt curatō ē vt facias egꝝ surgere et ꝓcipias ei vt extēdat vētrē suum: et retineat ānelitū suū tandiu dōec appeat augmtū: cū ꝗ appuerit fac i circuitu ei⁹ circulū vt sit distinctū: dein resupīa eū nō sup circulū p⁹ sepatōz ei⁹ cūvncio. et fac aptiōz sr mirach solū: ita vt nō accipias qd sub ipo ē: et itrōitte i eo acū cū filo tali vt nō obuiet corpi sub ipo: dein ꝑforat tali ꝑforatiōe vt discoopiatur ab eo qd ē sub mirach solū si ꝗ est sub eo itestinū expelle itestinū ad iferiora: et si ē zirbū extēde ipz et icide lacertū: dein sue locū disruptū cū sit oppositū duris extēfad iuicē et strige ipz sr alchatisue eū et dilte sil.4.capita ꝯsiderā⁹ vt cadat ad lacertū: et ꝯsolida fidusū: et stud vt ꝯsolides ita vt ꝓfūde remaneat et n̄ ꝓcedēs ad extiora ita vt sit n̄ fedū. Vētosi āt regim iteꝝ ē albezel et icisio et ꝯsutō p⁹ illud fz mōꝫ q̄ dictus ē. ¶ De gibbositate et vētositate gibbositatis. xij.

Gibbositas ē remotio spōdiliuꝫ: aut ad iteriora dorsi aut ad añriorē ptē. et ē gibbositas añrioris quā q̄dā nolant arcuatōz. et qñ accit cū cōitate ossiuꝫ cassi nolatur ꝯcauatō et arcuatō: aut ad exterioria dorsi est gibbositas posterioꝝ: aut ad lat⁹ et dr ꝯtorsio. Et cāe e⁹: aut sr ꝓmitiue: sic ꝑcussio: aut cas⁹ et q̄ currūt cursu coꝝ: aut corpee ex hūiditate aq̄sa salsa lubrificatiua mollificās ligamēta: aut hūiditate linosa. et q̄ fit pꝫ ab hūiditate salsa ē torsio aut ad añriora: aut posteriora. Et qñz fit gib. pp vētositatē aliq̄ꝫ ꝓuciētē faciētes gib. aut apa aut exiturā extēdētē tūicas i pte sua. Et mltotiēs dclaratur apa p sā. egrediētē cū sosone vētris signantē mafatōz apatis et e⁹ cruptōz. et mltotiēs ē illud apa duꝝ. et qñz fit pp spasmū ligamētoꝝ et ē pauci cā⁹ velocis effectōis. et totū illud: aut ē cā cōitatis spōdiliū plyrīmero et fz q̄datōz: aut n̄ ē ita. et gibbositas dō et ꝓpe illa q̄ ē ad iriora ꝯstrigit locū sr pulmonē: qr fac accides

re malitiã ãhelit⁹. ¶Et qñ3 accit i lsante ,phibet pe ct⁹ icider i dilatatõ3 ꝛ ãplificatiõ3 sui. qꝛ diuersificãt mẽbra ãhelit⁹:nocumẽta ↄstrigẽtia ſſ ea ãhelitũ. Et pp illõ dic hyp.cui.aduẽit gibbositas ex asmate aut tussi anteq̃ expuat iþe morit.ꝛ illõ iõ qm̃ ſiñt pmutatõ3 mali faciẽt3 eas ãbas ad ſpõdiles.ꝛ fac accidet i eis exturã forte appentẽ eueniẽtẽ a mã gſſa:ꝛ ſi nõ eẽt e⁹ egtudo ñ accidẽt ab ea gibbositas ꝛ cũ ibi ſit ñ ſit ꝑpõ pectoꝛ vt dilatet pulmo.qꝛ retiet ãhelit⁹:imo o3 vt mal⁹ fiat ãhelit⁹.ꝛ pducat ad pditõe3.Et iſtiſ b⁹ qõ accit gibbositas ꝛ vẽtositas gibbositat3 qñ cibãt añ horã q̃obrẽ igſſãt hũores ꝛ dclinãt ad ſpõdiles:ꝛ ſbtiliãt cura hñt3 gibbositatẽ pp illõ qõ fac gibbositas ꝺ opilõne ↄrũdã meatuũ ꝛ vie i q̃ penetrat

¶De signis. C.xij.

Signa fcẽ a cãis pri (cib⁹. Simitiuis ſſ casus cãꝝ. ¶Et signũ fcẽ ab hũidita te ẽ signũ for ꝛ tact⁹:ꝛ ꝙ loc⁹ paꝝ erucca t oleũ cũ q̃ inungit:et tarditas ei⁹ i eruccãdo ip3 ꝛ ãtecessio regis hũiditat3.Et signũ fcẽ ab aþote ẽ tact⁹ loci ꝛ dolor ei⁹ pũgitiu⁹ ꝑpe ꝛ fe.hñti eã añtea.Et signũ fcẽ a ſiccitate ẽ ſigtio ſiccitat3 corpis ꝛ tolerãtia fe.acutaꝝ et euõnũ et velocitas exiccatõis olei:et vehemẽtia ipſi⁹ ſiccitat3.

¶De cura gibbositat3 ꝛ vẽtositat3 faciẽtis vẽtositatẽ. Ca.xiij.

Humide qõ ꝛ ſicce eu ratio ẽ cura paly ꝛ ſpasmi hũidi et ſpasmi ſicci in nẽcitate euõnis et dimissiõis ei⁹ ꝛ ãlitate admiſtrãdi ẽplaꝛẽ brocas et q̃ ſſ ei ſilia.Et canõ medicinaꝝ ei⁹ q̃ nõ ẽ cũ ſiccitate ẽ:vt ſint ſtiptice vt ſtrigãt ligamẽta q̃ mollificata ſſ q̃obrẽ iclĩate ſſ ſpõdiles:ꝛ calefactie vt ↄfortẽt ea:et ꝛſolutie:vt ↄſtrigãt hũiditates mollificãtes.aut adiuuãtes ad mollificãõ.nã cũ cadit ſufficiẽtia ſſ ſtiptica poſe ẽt vt ↄfortet ligamẽta.Ueꝝ cũ nõ resoluit mã ptrãſit vt pmutet ad mẽbꝝ aliõ. Et emplꝫ qõ pmutat ad pedes:et fac i eis accidet palyſim et ſſilia ſ3 mã3 i ſubtilitate ꝛ gſſitudie ſua.et ſ3 pmixtõꝫ ei⁹ ex ibibitõe aut iſusiõe paulati fcã.et cũ añcedit mũdificatõ nõ ẽ malũ vti ſtiptic3.Et qñ3 aggregãt ſtipticitas ꝛ calefactõ et ꝛſolõ i re vna:ſic aggregãt i nuce cuþſſi folijs ei⁹ ꝛ folijs lauri:et calamo arõatico et alusniati et enula.¶Et qñ3 ↄponit me ex ſtiptic3 frã ſic ro.et acatia et balauſtijs cũ calis calefaciẽtib⁹ ſic bacca lauri et castoreo ꝛ folijs oleãdri ꝛ acoro.¶Olera ꝟo ↄferẽtia ei q̃ ẽ hũida ſſ ola reꝝ calidaꝝ ſtipticaꝝ ſic cuþſſi ꝛ oleũ rute.ꝛ idiget ẽplſtrañtib⁹ medicis ꝛſolutias fortꝛ ꝛſolõnis ſic ſſ folia oleãdri et acor⁹ et castoreũ et ruta et ex oleis oleũ ꝺ ruta et ol3 ꝺ castoreo.et oleũ ꝺ piretro ꝛ eufor.fcm̃ ſ3 hũc modũ:diſtrũpãt pip et castoreũ et piretꝝ et pipa collo.et euforbiũ ꝛ aſſa i olo rutio itavt p.ʒ.i.medicinaꝝ ſumat.ʒ.i.olei:ꝺide moret ſub ſole et colet p⁹ duas hebdõas et rẽouet ſup ip3 me et fiat illõ mitotiẽs ad min⁹ octies.Et admiſtret medicam̃ forte ad illã q̃ ẽ ex hũiditate et advẽtosã.℞.ſauinã et ſchã et ãmoniacũ et nuc.cuþſſi et piretꝝ ſãſucũ et cordũeni et ſqnãtũ et cassiã.ꝺcoq̃t cũ aq̃ ꝺcoctõe optia et fũdat ꝺſup ꝺ olo q̃tũ ẽ aq̃ medietas et ꝺcoq̃nt et ifet aliq̃tiẽs ꝛ pĩciãt i eo castoreũ et euforbiũ et ſaula ↄtrita et admiſtret:et i iþo qõ ẽ ↄfortatõ nbri et carmiatio vẽtositat3 et ꝛſolõ hũiditatũ exneaꝝ gſſaꝝ. ¶Emplꝫ ad gibbositatẽ ex vẽtositate.℞.ſtorac3 liqde et coſti et calãi arõatici ꝛ ſaule olnzañ.ʒ.i.euforbij.ʒ.i.olei nardini q̃tũ nec ẽ.Þoſe ãt cura ẽ cura aþat3 difficilis maturatiõis ꝛ eruptiõis ꝛ resolõnis ,ppe aþatib⁹ duris.Remẽoratio ẽplõꝝ ad gibbositatẽ hũidã.ẽpl3 bonũ.Sũat acor⁹ ꝛ ẽula ꝺcoq̃t i aq̃ cuþſſi ꝛ ẽplet ex eo loc⁹.Emplꝫ ↄferẽs hũide ꝛ vẽtose ex eis ſit:ſumãt enula ꝛ ſaula acor⁹ ꝛ coquat in vio ꝺõec i ꝺcoctõe diſſoluat ꝛ diſſoluat cũ eis bdelliũ ꝺõec fiat ſic vnguẽtũ ꝛ admiſtret.Et qñ nõ valẽt curatiões cũ eo q̃ bibũt et ẽplis aut ſitib⁹ admiſtret cauteriũ vt remoueat mollificatõ ꝛ iduret loc⁹.

¶De varicibus. Cap.xv.

Est dilatõ venaꝝ crure ꝛ pede pp multitudinẽ ei⁹ qõ ꝺſcẽdit ad eas exsã.ꝛ melicũ:ꝛ qñ3 ẽ ſan.mũd⁹ ñ melic⁹ ꝛ qñ3 ẽ ſã.gſſ⁹ſſatic⁹:ꝛ q̃cũq̃ mõ ſit eſt ſãguis i q̃ ñ ẽ putrefactio:ꝛ ſi nõ ſaluabit cu3 eis pes ab vlceratiõe ꝛ aþatib⁹ malignis.Et plꝫ qõ accit curſoꝛib⁹ ꝛ viatoꝛib⁹ ꝛ onera portãtib⁹ ꝛ corã regib⁹ ſtãtib⁹.Et mitotiẽs accĩt pp egritu .acutas:qm̃ expellit mã illuc i illis q̃ ex pdcis ad eas ſſ pꝑati.Et qñ3 accit icipiẽdo ſic accĩt dolores iuncturaꝝ icipiẽdo ꝛ accĩt hñtib⁹ ſplenẽ ex pdcis mitotiẽs.ꝛ iſte varices nõ ſuſcipiũt curatõ3.Et qñ3 icidunt ꝛ accit ex iciſiõe eaꝝ cõtinuatio mẽbu pp puatõ3 ꝺferẽtũ nutrimẽtũ.Et accit in illis q̃ ẽ eis ſſ melice cũ icidũt ꝛ ,phibet egritu.melẽcolice ex melia.Cũ ãt ẽ ſã.mũd⁹ ꝛ eradicãt aut auferũt tũc nõ timet ꝙ accidat melia ꝛ multociẽs qõ putrefit illõ qõ ẽ in varicib⁹ ꝛ pducit ad vlcera.

¶De elephantia. Cap.xvi.

Est additio i pedib⁹ ſ3 mõ3 q̃ accit i vẽis varicũ qꝛ ingſſat pedẽ cũ eq̃litate ſua:ꝛ qñ3 ſit pp hũorẽ melẽcolicũ ꝛ illõ qõ qõ ẽ plꝫ.Et qñ3 ſit pp hũorẽ ſlati cũ gſſu3.Et qñ3 accit ex cãis ex qb⁹ accĩt varices et ex ſan.bono cũ plꝫ ꝺſcẽdit:aut nutrit eo pes nutrimẽto aliq̃.aut ẽ i pmis rube⁹:deiñ niger.Et cã ei⁹ ẽ vehemẽtia repłonis ꝛ ẽt debilitas mẽbu pp multitudinẽ calitatis ꝛ vehemẽtiã attractiõis ei⁹ pp vehemẽtiã calitat3 iſlãmate ex motu ꝛ adiuuãt ad illõ diſpõnes adiuuãtes ad varices.

¶De signis. Ca.xvij.

Discernit vnaq̃q̃ ex ſuo ſili p colorẽ ꝛ regimẽ antecedẽs.Et melica ẽ ſguis tẽdẽs.ad calitatẽ.ꝛ illa q̃ rubea ẽ:ẽ mag3 icolumis q̃ nigra ꝛ ſlatica ẽ ad lẽtatẽ ꝺcliuis.ꝛ q̃nq̃ feſtinat melica ad ſciſſionẽ ꝛ vlceratõ3.ꝛ ſanguinea nota eſt.

¶De cura varicũ ꝛ elephãtie. Cap.xviij.

Elephãtia qõ maligna ẽ q̃ paꝝ ſanat ꝛ o3 vt non mutat cũ diſpõne ſua ſi nõ addit.Qõ ſi pueñt ad vlceratõ3 ꝛ timet corroſio nõ ẽ aliq̃d niſi vt icidat radicit⁹ Cũ g ſuccurit ei i pn⁰ ſui poſe ẽ vt ,phibeat cũ euõnibus ꝛ ,ppe cũ võitu laborioſo ꝛ cũ eo qõ exhĩt ſſa emelẽcoliã.ꝛ flõmia ſi idiget ea:deiñ admiſtret ſtiptica ſſ pedẽ.Cũ ãt ↄfirmat paꝝ ſpat ꝙ ,phibeat.ꝛ ſi ſpatur ſcias ꝙ ſũma curatiõis ſpate h⁹ egritudis ẽ aſſiduatio in curatiõe ꝛ admiſtratio resoluẽtũ fortiũ.Et dr ꝙ allutrã ↄfert ei iuiſcatũ ꝛ linitũ.¶Regimẽ ꝟo varicũ ẽ qm̃.o3 vt euẽt corp⁹ ex vẽis man⁹:ꝛ euent melia et hũores gſſi et rectificet regimẽ:et deuitet oẽ ingſſatiuũ et deuitet mot⁹ laborioſos et ſtatiõ3 lõgã deinde pueni ad iſtas vẽas:qꝛ flõma eas ꝛ exhĩe totũ qõ i eis ẽ de ſan.melico et fac flõmiã in fine ſaphene deinde aſſidue fac in oi pauco mũdificatõ3 corporis cu3 eis

q̃ sit sicut hiera pigra cū aliquātulo lapis lazuli. & assidue tur sr eā quātū possibile ē. & assiduet potū epithimi i aq̃ casei & dittat motū olno. & vtat ligatura sr pedes cū incipit ab iferiori pte ad supiorē. s. calcāeo vsq3 ad gēu. Et cū h⁹ admistra epithiata stiptica: & ppe p⁹ mūdificatōz cūsiōmia ex māib⁹ & pedib⁹ & vēis ipis. Et cierē caul' aut oleū ō oliuis puluerizata ōsup tamarisco & lupios ōcoctos epithimādo: & ēbrocādo cū aqs ei⁹. & sim⁹ caprar & faria fenug. & se. raphāi & se. rute sr h⁹ gñis ēt. Qō si nō vz aliqd nisi icisio: scide carnē & fac apparer vitē. & scide eas i lōgitudie suā & caue ne scindas eas latitudialr: aut ex trāuerso. qr fugiāt: & noceant. Cūq3 fecerz illō exhe totū qō i eis ē ex sā. Et opz vt facias currer ex eis illō qō posse ē currer. dein mūdifices illū sciēdo i lōgitudie. Et qñz exhūt cū acu & icidūt pēit⁹. & oz tc vt eradicēt: & si ñ: nocebit & mlior ēxtio ē cū cautio. Cauteriū. n. meli⁹ ē q̃ icisio: & ñ lz vt exhāt nisi rubee ñ nigre. i nigras ṽo fiat illō qō ōscripsim⁹ p⁹ ō mūdificanōe. Et qñz accit vt nō sanet vlc⁹ dū ñ ad vltimū pucit i mūdificatiōe & nō cucurrerunt adhuc hūores melici & gssi. Et oz p⁹ icisionē & extionē & cauteriū vt deuitet illō qō gñat hūorē melicū et assiduet mūdificatōz corpis ita vt nō gñet supfluitas melica: qr fiat reuersio egritudinis si fuerit māei iter ad ipaz nō strictū: & moueat qō fuerit ōsueti motus a pedib⁹ ad mēbra q̃ sublimiora sūt: q̃uis i aptōe & scissiōe sit tior. Et cū nō expellit ad mēbr vili⁹ puenit ad mēbra sublimiora. q̃obrē recti⁹ ē vt nō apiat nz sr in eis aliqd nisi p⁹ mūdificatiōz vltimā. Et fortasse assimulant nodi elephātic. qr errat i eis. ver nodi tāgūt cū ferro: sz elephātia ē sicut dixim⁹.

¶ Tractat⁹ scōs de doloib⁹ horum membrorū.

¶ De dolore dorsi. Capit. i.

Dolor dorsi fit i lacertz & chordis intrīsecis et extrīsecz clausis cuz dorso. & qīrcūq3 sit: aut accit pp frig⁹ complonis & flegmatz crudi: aut pp multitudinē exercitij vl' laborz. aut pp multitudinē coit⁹ & qñz fit pp cām gibbositatz cū nōdū ōfirmata ē: aut pp cōitatē q̄rūdā viscer sic fit pp ōbilitatē renū & maciē eorū: & pp replōnē vehemētē vene magne posite sup dorsuz: aut pp cām apatz. aut vuln⁹ i cāna plmōis. & qñz fit i medio dorsi. & qñz fit pp cōitatē mrīcis. sic fit cuz appropinqt ōscēsus mēstruor aut p̄focatio mrīcis. & cū sunt signa part⁹ dolor fit dorsi. & iter qñz est ex crisis.

¶ De signis. Cap. ij.

Illū qdē q̃ ē ex frigore & q̃ ē ex crudo hūore deābulatio & exercitiū sedāt sz plm. & ē ei⁹ inceptio paulati. & qñz sentit cū eo frig⁹. ¶ Et scd̄m a labore & onere rei ḡuātis & silib⁹ & a coitu signt ancessio rei illi⁹. Et factus cā renū ē apō alchati. & debilitat cū eo desideriū cocūdi. & fit cū vna cār renū notar. Et scd̄m cā caliditatz pure signt islāmatio & mordicatio cū lenitate & pulsatōis p̄uatiōe. Et scd̄m cā replōnis venar signt extēsio dolorz i dorso cū calitate & islāmatio & pulsatio & replo corpis. Et scd̄m pp cās gibbositatz signt ea q̃ docuim⁹ i ca⁰ ei⁹. Et dolores qō dorsi: aut egēt incuruatiōe: aut erectōe: & idigētes icuruatiōe sūt illi q̃bus ē cā spasm⁹ ex apate dorsi: aut alijs ex causis gibbositatz. & idigētes erectōe sr illi i qb⁹ ñ ē necēū q̄ diuersificet reductōz āhelit⁹ ex icolūitate lacertor a retellatiōe retro & icuruatōe a nō faciētib⁹ dolorē. Et cū man⁹ iuenit dolorē: tūc cā ē i dorso. & si nō iuenit: tūc cā ē in vētre.

¶ De cura doloris dorsi. Ca. iij.

Opz vt redeas i ea ad curatiōes dolor iūcturar q̃s dicem⁹ & curōes gibbositatz & vētositatz faciētis gibbositatē: nā via vna ē. Frigid⁹ ṽo inq̄tū ē frigidus oz vt curet cū ebibitz & ēplis & vnctōib⁹ p̄dcis in ea. p̄teritz: & inq̄tū ē illic crud⁹ hūor oz vt fiat eūo cū eis q̃ sūt sic hiera de pulpa collo. & pillule fetide. ¶ Et fact⁹ a labore & silib⁹ opz vt curet cū cibo bono & vnctiōib⁹ tpatz & oleis tepidis. Et scd̄ a coitu cura ē cura ei⁹ q̃ ōbilitat⁹ ē a coitu. Et facti cā renū curatio ē cura ōbilitatz renū. Et facti cā replonis vēar plime cura ē flōmia ex curuatura genu ēt. ipa eīn i dispōne sedat eū & ppe cū sequnt iunctōes ex oleo ro. & silib⁹ Et facti cā gibbositatz curō ē cura gibbositatz. & q̃m plm ei⁹ qō accit ex dolore dorsi ñ accit nisi pp frigus aut pp debilitatē renū tūc oz vt sit plm curōnis ex pte eor. Et nos q̃s iā cōpleuim⁹ sermonē i curōne renū. Et cōpleuim⁹ iter s̄monē i calefactiōe dorsi i ca⁰ gibbositatz. ¶ Ver ō curōnib⁹ pprijs dolor dorsi frōr ē admistratio olei ō euforbio soli⁹. ¶ Et ō potiōbus exptz ad ipz ē tyriaca diatesserō: aut oleū ō herua cū aq̃ apij. ¶ Et vt bibat infusiōez cicerz ni. & acori multotiēs cū. iiij. ʒ. butyri & ʒ. i. mellis. & vtat h⁰. xiiij. diebus. Et cōestio aspagor & assiduatio ei⁹ est iuuatiua valō. ¶ Et pillule soluētes hñtes hūc dolorē q̃ sr frēcōplōnis sūt pillule fetide. Empla ṽo sr h⁰ mō: nā emplatio cū oleādro sanat eū q̃ ātiqu⁹ ē. Et ēplatio cuz eis q̃ sr sic opopōacū & bdelliū & serapinū & enula et āmōiacū castoreū & euforbiū sigillati. Et ōpō cū oleo laurio & oleo rutino & oleo ō storace & oleo ō herua iuuatiua ē valde. Et ō vnguētz sr oleū de euforbio et oleū ō costo. ¶ Et oleo ō lilio inest ppuetas mirabilis. ¶ Et meli⁹ qdem est vt calefiat dorsuz i p̄mis fricādo cū pāno aspero: deinde iungat cōprimendo.

¶ De dolore ilij. Cap. iiij.

Est primus huic ca. & plm ei⁹ ē vētosus flatic⁹. & appropinqt ei cura ei⁹. Et ō curōne ppa ei ē vt sumātur fenugre. & gnor arasced & se. apij & ameos. & ʒ. ʒ. scinamomi ptes eq̄les: sapini q̃m ola. fiāt ex eis pillule vt auellāe & admistret. Qō si fuerit pp apa i mēbro aut i eo qō cōicat ei: tē curō ei⁹ ē illa cura. Et par qō fit pp malitiā ōplonis cale sicce aut cū mā nisi sz semitā cōitatz mēbror vrie & itestior & signū & cura i hoc māifesta sūt.

¶ De doloib⁹ iūcturar & eis q̃ cōicāt podagre & sciatice & alijs. Cap. v.

Causa patiēs i his egritudib⁹ ē mēbr suscipiēs & cā efficiēs sr ōplones & māe male. Et cā istrat ē dilatatio meatuū nāliū accītal: & aut ex creatione: aut euētu ōplonū nō nāliū q̃s accidere facit mot⁹ et vacuitas. Et raritas accītal: aut pp creatiōnē sic ē in carnib⁹ glādof. Amplī⁹ distiguam⁹ vnāquāq3 harū dīsionū distictiōe aliq. Mēbr itaq3 suscipiens ē cā vt eueniāt iste egritudies aut pp ōbilitatē sui pp malitiā ōplōnis ōfirmate & ppe frē: aut pp debilitatez sui in creatōe sua ñ ex pte ōplōis. Aut pp vehemētiā calitatz & ppe cū accit p motū & p dolores & p cās extrinsecas sz hec diuisio nō sit lōginqua a diuisiōe ōplexio

nali:aut cã sui sitas sub mẽbris alijs ⁊ vbi ad ip̃z cur
rũt medicie p nãz ⁊ pp hec mltiplicanť i pedib⁹ ⁊ an
chis. ℭã ãt efficiẽs:aut ẽ ꝯplo corpis toti⁹:aut i mem
bro p̃ncipali inflãmãs:aut ifrigidãs ꝯgelãs aut exic
cãs.ꝯstrigẽs ⁊ ꝓpe cũ ei ꝯmisceť hũiditas exťnea. Ma
terie ṽo aut sũt san.singularꝭ:aut san.flatic⁹ :aut sã.
coleric⁹:aut san.melic⁹:aut ẽ flˀa singulare:aut vehe=
mẽtia crudi:aut singularꝭ:aut hũoꝛ ꝯposit⁹ ex flˀate ⁊
colera.aut aliq̃d ex gñe colˀe:aut vẽtositas irretita. Et
plˀm q̃ð fit a flˀate cũ colˀa:deide a crudo : deiñ a san.
postea colˀa ⁊ raro fit a melˀia. Et cãe dlonũ h⁹ sť cãe
q̃dã p̃tite. Et catarri. Et corize sũt ex cãis ei⁹:⁊ curatõ
colice f̃z hũc mõz in q̃ ꝯfortanť itestia ⁊ expellũt sup
fluitates ꝯsuetas ⁊ nõ suscipiũt eas:qˀꝛ expellunť ad
extremitates. Et de cãis ei⁹ iterꝝ sũt cibi gñantes ge=
nus faciẽs euẽire doloꝛẽ illũ mãeꝝ:⁊ paucitas digõ=
nis ⁊ tranq̃llitas ⁊ q̃es ⁊ dimissio exercitij:⁊ coit⁹ pli=
mus:⁊ freq̃ntia ebrietatꝭ:⁊ retẽtio euonũ ꝯsuetaꝝ sã.
mẽstrui ⁊ ani ⁊ alioꝝ de illis q̃ꝝ iã ꝯsuetudo cucurrit
ex flõmia:aut solˀone vẽtris ⁊ ẽ dimissa. Et iterꝝ exerci
tiũ sup replˀoz:⁊ coit⁹ sup replˀoz ⁊ cibũ ⁊ vinũ plˀm in
ieiũio añ cibũ.ip̃z nãq̃ ledit neruos . Et hũores cru=
di cũ retinenť in corpe:deide nõ euanť p nãm in egõ
ne ⁊ vrĩa nz p artẽ:nõ ẽ lõginquũ q̃n euẽire faciãt do
lores iũcturaꝝ si expellãť ad eas ptes si remãserit et
putrefiãt. ¶ ℭũ ãt nã expellit eos i egõne ⁊ vrĩa:tũc i=
uenis cũ eis vrinã grossaz sp nõ subtilẽ crudã.qˀꝛ tc̃ for
sitã fit securitas ab eoꝝ malitia.qˀꝛ si nõ ita fuerit erit
vnũ eoꝝ q̃ dixim⁹. Et si adiuuerit ad h⁹ mãs crudas
mot⁹ iũcturaꝝ laboriosus:aut pcussio:aut casus:aut
addiderit i ðbilitate ṽtutũ ira ⁊ vigilie ðbilitãtes:vir
tutes ⁊ trahẽtes mãs ad ip̃m ⁊ fiãt penetrãtes sua ꝓ
prietate euenirẽt dolores iũcturaꝝ:⁊ hoꝝ q̃ð hũorum
plˀm ẽ supfluitas digõnis 2ᵉ ⁊ 3ᵉ. ℭ Et aptiores ad h⁹
vt i eis mltiplicẽtur ista sũt senes:⁊ hñtes egritudies
cronicas:⁊ ꝯualescẽtes cũ nõ regũť cũ rectificatõe: et
illð iõ q̃ñ eoꝝ ṽtutes ðbilitãť a digõne bõa ⁊ ꝓpe cũ
sũt curati sedatõe absq̃ euõne sufficiẽti ⁊ expl siõe vl=
tima. Et nõ q̃ð multiplicãť dolores i iũcturis nisi q̃ñ
ip̃e sũt magis vacue q̃̃ reliq̃ mẽbra ⁊ pluꝛꝭ mot⁹ ⁊ de
bilioris ꝯplˀonis ⁊ fridioꝛꝭ ⁊ sit⁹ eaꝝ i extrẽitatib⁹ ẽ lõ
ginq̃us a regie p⁹. Et mltotiẽs q̃ð lutscanť mãe itra
iũcturas ⁊ fiũt sic̃ gypsũ ⁊ ꝓpe q̃ ex eis sunt crude. Et
mltotiẽs oriť sr iũcturas eoꝝ caro ⁊ ꝓpe iter digitos
qˀꝛ ꝯtorqueť digiti ⁊ ꝯstrigũť ⁊ fit doloꝛ fortꝭ q̃ñz ⁊ se=
dať q̃ñz.⁊ plˀz q̃ð h⁹ ñ fit nisi i hñtib⁹ ꝯplˀones calˀas.
Et plˀz q̃ð oriť caro cũ mã ẽ sanguinea. ¶ Et plˀz q̃ð illi
cui accñt dolores iũcturaꝝ accit i p̃mis podagraˀ. Et
dolores q̃ð iũcturaꝝ sũt ex sũma egritudinũ q̃ here=
ditanť plˀz q̃ñ spma ẽ f̃z ꝯplˀonẽ gñantꝭ . Et mltotiẽs
q̃ð fit curõ doloꝛꝭ iũcturaꝝ:⁊ ꝯfortatio eaꝝ:⁊ explˀsio
mãeꝝ ab eis cã ad pnitiẽ:q̃ñ ille supfluitates q̃ ꝯsue
te sũt supfluere ⁊ puenire ad iũcturas pueniũt ad mẽ
bra p̃ncipalia:⁊ si nõ trahũť ad iũcturas currũt alibi
faciẽtes cadere hñtẽ eas in timore. Et aptiora tpa ad
h⁹ vt i eis eueniãt dolores iũcturaꝝ ⁊ podagra sunt
ver pp motũ san.⁊ hũoꝝ i eo:⁊ autũn⁹ pp malitiã hu
moꝛꝭ ⁊ digõnis ⁊ añcessionẽ dilatatiõis poroꝝ i esta
te:⁊ ex caloꝛe q̃ fortis fit i die. Et cũ succurriť doloꝛi=
bus iũcturaꝝ i p̃mis cũ appent fit eoꝝ cura facilus.qˀꝛ
si ꝯfirmeť ⁊ ꝯsuescãt ꝓpe illi q̃ gñati sũt ex hũoꝛib⁹ di
uerś nõ curãť. Et q̃ñ appent varices i hñtib⁹ doloꝛez
iũcturaꝝ ⁊ podagrã ẽ eoꝝ sanatio p eas. Et ð hñtib⁹
doloꝛẽ iũcturaꝝ q̃ dã sť q̃ sibi supuẽire eos faciũt pp
malitiã sui regis.⁊ ð illis sũt sr q̃s euẽire facit eos cor
ruptio foꝛᵉ mẽbroꝝ eoꝝ:⁊ dilatatio meatuũ venarũ
eoꝝ:⁊ gñatio hũoꝝ maloꝝ i ip̃is:pp malitiã ꝯplonis
mẽbroꝝ radicaliũ. Et q̃ñz ꝯmoueť dolores iũcturaꝝ
i febrib⁹ ⁊ eoꝝ eleuatio:sic̃ ip̃i q̃ñz eueniũt i febribus
Sciatica ṽo ẽ ð sũma doloꝛꝭ iũcturaꝝ ⁊ ẽ dolo q̃ in
cipit a iũctura ãche ⁊ descẽdit retro ad coxã ⁊ q̃ñz ex
tẽdiť vsq̃ ad gẽu ⁊ ad calcaneũ.⁊ q̃nto pl⁹ ꝓlõgať spa
ciũ ei⁹ addiť ei⁹ ðscẽsio ⁊ f̃z mãz i paucitate ⁊ mltitu
dine sua:⁊ q̃ñz ꝓtẽdiť vsq̃ ad digitos ⁊ extẽuanť ex eo
pes ⁊ coxa:⁊ in fine ei⁹ ðlectať cõpressiõe:⁊ deãbulatõe
pauca sup extrẽitates duoꝝ digitoꝝ: ⁊ fit ei difficilis
icuruatio ⁊ eq̃tio erectiõis:⁊ q̃ñz resoluiť i ea nã ⁊ in
uaťip id.⁊ q̃ñz pduc̃ ad dislocatõz extrẽitatꝭ coxe ei⁹
⁊ ẽ gemenetũ f̃z ṽitatẽ. Doloꝛ ṽo ãche:⁊ ẽ ille i q̃ ẽ do
loꝛ fix⁹ i ãcha:q̃ nõ ðscẽdit nisi cũ pmutať ad sciaticã
Multotiẽs accit aut ex debilitate ꝯñte a cã sessiõis su
p duras ⁊ cã pcussiõis ꝯñte cũ ⁊ cã assiduatiõis eq̃tãdi
⁊ sũt cãe ei⁹ ille cãe:veꝝ plˀm fit ab hũoꝛe crudo. Et
multotiẽs pmutať a doloꝛib⁹ mñicꝭ chrõicis ⁊ remas
nẽtib⁹ tpe lõgo ita vt sint.x.mẽses. Et q̃ñz fit a mãis
calidis ⁊ pmixtꝭ ẽt:⁊ a repletiõe venaꝝ ãche ex sãguie
⁊ ab ap̃atib⁹ itrisecꝭ i pfũditate locoꝝ.verũtñ nõ ap
pent pp ꝓfũditatẽ suã sic̃ appẽt ap̃ata reliq̃rũ iũctu=
raꝝ. Et ðꝛ q̃ hz doloꝛẽ ãche ⁊ appet i coxa ei⁹ rubedo
vehemẽs q̃ñtic̃ triũ digitoꝝ ñ faciẽs ei doloꝛẽ.⁊ accit ei i
ea pruritꝰ vehemẽs ⁊ ðsiderat olera moriet .i.xxv.⁊ oꝛ
q̃ð mẽbrũz i q̃ ẽ doloꝛ iũcture macrescit ⁊ extẽuatur.
Et dolores q̃ð iũcturaꝝ sť q̃ p̃ter sciaticã ⁊ podagraz
cũ curãť ⁊ eradicanť eoꝝ mãe ñ redeũt velociť. Scia
tica ṽo ⁊ podagra cũ curãť ⁊ eradicãť eaꝝ mãe sť ex
eis q̃ redeũt velociť q̃libet ex cã.⁊ illð fit pp sitũ mẽ=
bri. Et iste q̃ð egritudines sť ex eis q̃ hereditanť ⁊ ꝓ
p̃e podagra. ℭ Et mã q̃ð sciatice plˀm ẽ i iũctura ⁊ ꝓ
cedit ex ea neruo lato ⁊ cũ dolet p̃pať effusio mãerũ
ex toto corpe ðsup ad ip̃az p̃ter mãs coartatas i p̃n⁹
rei. Et q̃ñz accit vt ñ sit i iũctura:imo i neruo lato. et
multotiẽs q̃ð mltiplicať hũiditas muscosa i pyxide
q̃re mollificať ligamẽtũ q̃ð ẽ inť additamẽtũ ⁊ pyxidẽ.
q̃pobrẽ dislocať ãcha ⁊ añ illð accit dispõ inť firmitu=
dinẽ ⁊ dislocatõz ⁊ ẽ vt sit velocꝭ exit⁹ ⁊ velocꝭ redit⁹ in
q̃eta valde. Et sciatica q̃ð ẽ ð vehemẽtiorib⁹ doloꝛib⁹
iũcturaꝝ.⁊ cautiũ securitatẽ fac̃ ei⁹. ℭ Podagra ṽo
ex sũma doloꝝ iũcturaꝝ exñs:q̃ñz icipit a digitꝭ .s.a
policib⁹.⁊ q̃ñz icipit a calcãeo.⁊ q̃ñz icipit ex laterib⁹
pedis.⁊ q̃ñz icipit a lateř ei⁹.deiñ cõicat.⁊ q̃ñz eleuať
ad coxã.⁊ q̃ñz ap̃ať.⁊ vř vt ñ sit illð i chordꝭ ⁊ neruis
imo i ligamẽtꝭ ⁊ corpib⁹ q̃b⁹ ꝯtinenť iũcture ðfor f̃z q̃
dixit. G.⁊ pp h⁹ nõ accit vt pueniat dispõ podagricoꝝ
in doloꝛib⁹ suis ⁊ ap̃atib⁹ ip̃oꝝ ad spasmũ oĩno. Et
ex eis q̃ accñt hñtib⁹ podagrã ẽ vt ꝓlõgeť ossa testi
culoꝝ ip̃oꝝ. ℭ Et podagra q̃ð colica attrahit mortẽ
subito:⁊ ꝓpe apˀř regimẽ plˀm.

ℭ De signis. C.vj.

Illud q̃ð oꝛ te cognoscere ð causis haꝝ egritu=
dinũ p signa i p̃mis ẽ dispõ simplicitatꝭ ꝯplˀonis
aut cõpõnis eius cũ mã. ℭ Et simplex q̃dẽ cui⁹ ẽ p ax

ūp ⁊ raro ⁊ fit ī ea dolor sine ꝯuēdīe ⁊ absꝫ īflātiōe
nō ē alteratio colorꝫ nꝫ signū mātei. ¶ In mātli ꝟo
illō qd ꝺ ea ī pmꝫ oꝫ te cognoscet ē genꝰ mātei. Et via co
gnitiōis eiꝰ ē: aut ex colore loci: aut ex colore apatis
iꝰ cū dolore: sic fit ī hūore crudo: ⁊ ex tactu: aut ē fri
ius aut calidꝰ: aut īflāmatꝰ: aut fꝫ ꝯsuetudinē: aut
ex accntibꝰ dolorꝫ: an sit cū īflāmatiōe vehemēti ⁊ pl'
atiōe: aut cū īflāmatiōe eq̄li tēsiōe aut cū tēsiōe tm̄.
Aut ex eis qbꝰ iuuat ⁊ cū qbꝰ sedat dolor si nō errat
existiatio: tūc .n. existiat ppea q frā sūt ei ꝯueniētia
p mā sit cal'a. ⁊ nō accit existimatiōi eiꝰ vt erret nisi
ꝓp additionē dolorꝫ apd īfrātionē īspissantē existi=
mās q mā īspissata sit frā. Aut errat p sedationē do
loris ap resolōnē: ⁊ existiat q mā sit frā ⁊ ē cal'a q̄ re
solnit. ⁊ resoluit ⁊ sedat dolor eiꝰ: imo opꝫ vt ꝯside=
res oīa illa. Aut ex hora doloris ⁊ additiōe eiꝰ: aut ē
vacuitate ⁊ replōne. Et ex dispōne icipiēte ad apa
tarditate ī eo: aut ꝓuatiōe apatꝫ oino: qr signt hūo=
res malos subtiles cal'os aut ꝯpositos: ⁊ sūt īter vi=
scosum ⁊ hūorē crudū purꝫ. Et ex dispōne ꝗuitatis:
ꝗuitas ī mātijs subtilibꝰ de qbꝰ pol'e ē vt aggret plꝫ
vice vna ē plꝰ. Et qn̄ꝫ cognoscit ī plibꝰ horis ex vtriꝫ il=
lud qd vicit sup ipaꝫ. Et ex egōne an vicēs sup eā sit
colica res. aut mucosa. Et cognoscit qn̄ꝫ ex etate ⁊
ꝯsuetudīe ⁊ ex regīe ꝓcedēte ī cōestꝫ ⁊ ebibitꝫ exerci=
tio ⁊ reqe ⁊ ex ꝯtrijs eorꝫ ⁊ cōitate ꝯplōnꝫ r̄liq corpis
¶ Et māām qd sanguineā signat rubedo loci si nō est
vehemētis ꝓfunditatis: aut nō ē: aut nō appet ad=
huc. Et signt ipaꝫ tēsio vehemēs ⁊ replētio ⁊ pl'satio
⁊ ꝗuitas ⁊ ꝓteritū regimē: ⁊ qd scit de dispōnibꝰ cor
poris sanguinei ⁊ fortasse ē corpꝰ ꝗssuꝫ arteriosuꝫ pl
ue. ⁊ ē ī sciatica sanguinea dolor extēsiuꝰ longꝰ silis
lōgitudinis quā flōmia statim sedat. ¶ Et māꝫ co=
lericā signt cal'as vehemēs q̄ ledit tactū cum puitate
ꝗuitatis ī egritudīe ⁊ puitate ꝗuedinis ⁊ tensiōis ⁊
puitate rubedinis ⁊ declinatiōe dolorꝫ ad illō qd ap
paret de cute ⁊ trāqllitate eiꝰ ex frigore ⁊ qd ꝓterūt
ex regimīe ⁊ reliq̄ signones q̄s dirimꝰ: ⁊ dispō corpis
colici. ¶ Et māām flaticā signt q nō alterat color: aut
alterat ad plūbeitatē: aut ē illic parꝫ īflāmationis: ⁊
adherētia doloris: ⁊ ꝓuatio signorꝫ sanguinis ⁊ col'e
q fortꝫ fit īcessio dolorꝫ in latū. ⁊ q corpꝰ nō ē carno
suꝫ. imo ē adipe plenū: ⁊ signōes note huiꝰ ꝯplōnis
ꝓterite sūt. ¶ Et māꝫ melicā signt dolorꝫ occulta=
tio ⁊ puitas tēsiōis ⁊ paucitas iuuamēti cū curatiōe
attenuatio loci: ⁊ nō est in eo mollities nꝫ claritas
doloris: ⁊ qn̄ꝫ tēdit ad tenebrositatē ⁊ signt ipaꝫ cō=
lerio viri ⁊ dispō splenis eiꝰ ⁊ appetitꝰ supfluꝰ ⁊ regi
mē ipsiꝰ ꝓteritū ⁊ reliq̄ signōes q̄s inuimꝰ in cogni=
tiōe ꝯplōnis melice. ¶ Māꝫ ꝟo colicā signt caliditas
vehemēs cū re q̄ ē q̄si pruritꝰ cū nocumēto vehemē=
ti ab eo in quo ē calefactio ⁊ iuuamētū ab eo in quo
īfridatio ⁊ supticitas q̄dā. ¶ Mām ꝟo vētosaꝫ signt
tēsio vehemēs absq ꝗuitate. ⁊ signt ipaꝫ pmutatio
doloris ⁊ regimē vētositatis gn̄atiuum. ¶ Mās aūt
ꝯmixtas signt tēsio vehemēs ⁊ paucitas iuuamenti
cū curatiōibꝰ cal'is ⁊ fridis ⁊ diuersitas horarꝫ ī qbꝰ
iuuat. Iuuat em̄ aliq̄ medicia vna hora: ⁊ hora alia
cū ea q̄ illi ꝯtrio est. ¶ Et pl'm qd accit hꝰ accn̄s corpi
bus cal'e cōplōnis aut colice nāe q̄ vtunt regimine
īfrānte hūectāte gn̄atiuo flatis ⁊ hūoris crudi ex ci
bis ⁊ motibꝰ sup replōnē. q̄re pmiscent duo hūores
⁊ expellit ex eis qd grossuꝫ ē: ꝓpea qd submersit ip
suꝫ subtile sanguineū ⁊ colicū ad iūcturas. ¶ Et horꝫ
qd plꝫ iuuat ⁊ qescūt dolores p cōpressionē subtilē
cū manibꝰ plibꝰ: qm̄ humor resoluit ⁊ maturat per
eā ⁊ iuuant cū vnctiōibꝰ tpate caliditatis cū quiete.
Motus em̄ ꝓhibet a maturatiōe.

¶ De curatio nibꝰ dolorꝫ iūcturarꝫ ⁊ podagre ⁊ sciatice. Ca. vij.

Cuꝫ cognoscit q cā ē ꝯplo simplex facile ē ipiꝰ re=
gimē. Multotiēs nāq ē īflāmatio pura absq
apate: q̄re sufficit pmutatio ꝯplōnis. Et maiꝰ q̄ īdige
tur ē eūo col'e sil' ⁊ san. ¶ Et silr qn̄ꝫ ē ꝯgelatio ⁊ fri=
gus dolorē faciēs: qr sufficit pmutatio ꝯplōnis ⁊ ma
ius q̄ īdiget ē eūo flatꝫ vt calefiat san. ⁊ multotiens
qd ē siccitas exasperās: qr necia ē hūectatio sic scis.
Cū aūt cā ē ī eis mā: tūc oꝫ vt ꝓhibeat qd effundit p
attractionē ad ꝯtriū ⁊ p minorationē ⁊ ꝯfortet mem=
brū vt non suscipiat ⁊ resoluat qd iniunctū ē vt non
ꝓuet: ⁊ redi in oībꝰ illis ad canōes vl'es. ¶ Et si fue
rit sāguis aut cum dn̄io san. oportebit vt admistres
flōmiā ex pte ꝯtria. Et si fuerit cōis iuncturis corpis
tūc ex vtrisq ptibꝰ flōmia sit. ¶ Deide admistra vōi
tū ⁊ ꝓpe qn̄ dolor ē in īferioribꝰ. Uomitꝰ .n. magꝫ iu
uatiuꝰ ē ei q̄ vētrꝫ solō. ¶ Deiñ admistra solōnē ven
tris. Et icipe a re forti si nō ꝓhibet ꝓuatio maturita
tis: ⁊ ꝗssitudo mātei: ꝯtuis facilis sit īcolumior ⁊ ꝗda
tio ꝯueniētior: deiñ medere cū solutiuis mūdificāti
bus fꝫ ꝗdationē. ¶ Et sꝫ ꝺ holbꝰ q̄ ꝺscribūt initiū cū
facili post facile ⁊ sigillāt cū forti post maturatiōeꝫ.
¶ Et rectiꝰ qd ē ī hoc si mā ē subtilis colerica festina
re eūonē vtvr maturatio. Et si ē ꝗssa nō ē malū ꝓmit
tere qd eā subtiliet ⁊ maturet: ⁊ ꝓpet ipaꝫ ad hoc vt
expellat ad pte eūonis. Et tu iterꝫ allevia cū solōne
subtili. ⁊ si mā fuerit ꝯposita: fac vt solutiꝰ ⁊ ēplm
sint ꝯposita: lꝫ tn̄ meliꝰ sit vt blāde tractet in pnꝰ. Et
nō fiat flōmia. Flōmia em̄ accrescere fac hūores ⁊ fa
cit eos currere ī corpꝰ ⁊ nō exhit illō qd nece ē vt ex
hat. Et silr nō fiat eūo: ⁊ assiduet aq ordei vsq q̄ ma
turatio appeat. ¶ Si aūt repletio exigit vt fiat expul
sio: tūc fiat cū eo qd fac ascellare semel aut bis ⁊ ex
eis q̄ bibunt sic aq ēdiuie ⁊ solatri cū cas. fi. ⁊ clyste=
ribꝰ ⁊ sūt rectiora. ¶ Cū āt declinare icipit: tūc nō de
clinet ad illas ⁊ eūa qm̄ fortasse mouebit hūores a
locꝫ suis ad egritudinē. Et attēde crises .s. q̄ fit ī die
4. ⁊ 6. ⁊ 9. ⁊ hora crif melior eis ē .14. ¶ Et si pol'e ē
vt cesses ab eūone vsq ad maturationē ⁊ sis ꝯtētus
ēbrocis cū aq frā ⁊ cal'a ⁊ tepida fꝫ canōes ꝓdictos
in .c. embroce fac: ⁊ incipe ab aq frā. ¶ Epithimata
ꝟo cal'a ⁊ narcotica oīa sunt nocina. Calida qdē ꝓp
attractionē sꝫ narcotica ꝓp ꝯgelationē ⁊ cruditateꝫ.
Et iterꝫ epithimata īfrāntia ꝗssū faciūt crudū ⁊ mor
tificāt subtile: ꝓlōgāt etiā egritudinē. ¶ Et aq q̄dem
calida nociua est eis qm̄ hūectat iūcturas. ¶ Et oxi
mel ꝓp suā acetositatē nō est magni iuuamēti. Et se
mina fortia sic se. feni. qn̄ꝫ adurūt supfluitatē ⁊ ꝯuer
tūt eā in lapideitatē. ¶ Cūq cōplet maturitas tunc
eūa cū eis q̄ sūt sic hermodactili ⁊ buzeidē ⁊ pillule
eorꝫ ⁊ itēde cū facilitate, ⁊ icipe iterꝫ: ⁊ epithia cū eis
q̄ sūt sic herba q̄ nascit ī fluuijs ⁊ silia. ¶ Et caue ne

nali: aut cū sui situs sub mēbris alijs ⁊ vbi ad ipʒ cur
rūt medicīe p nāʒ ⁊ pp hec mltiplicant̄ i pedib⁹ ⁊ an
chis. Cā āt efficiēs: aut ē ꝯplo corpis toti⁹: aut i mem
bro pncipali inflāmās: aut ifrigidās ꝯgelās aut exic
cās. ꝯstrigēs ⁊ ꝓpe cū ei ꝯmiscet̄ hūiditas ex̄nea. Ma
terie vo aut sūt san. singularꝭ: aut san. flatic⁹: aut sā.
coleric⁹: aut san. melic⁹: aut ē flā singulare: aut vehe
mētia crudi: aut singularꝭ: aut hūor ꝯposit⁹ ex flate ⁊
colera. aut aliqd ex gn̄e cole: aut vētositas irretita. Et
plm qd fit a flate cū cola: deide a crudo: deiñ a san.
postea cola ⁊ raro fit a melia. Et cāe dionū h⁹ sr cāe
qdā pfite. Et catarri. Et corize sūt ex cāis ei⁹: ⁊ curatō
colice fʒ hūc mōʒ in q ꝯfortant̄ itestīa ⁊ expellūt sup
fluitates ꝯsuetas ⁊ nō suscipiūt eas: qr expellunt̄ ad
extremitates. Et de cāis ei⁹ iteꝝ sūt cibi gn̄antes ge
nus faciēs euēire dolorē illū māeꝝ: ⁊ paucitas digō
nis ⁊ tranqllitas ⁊ qes ⁊ dimissio exercitij: ⁊ coit⁹ pli
mus: ⁊ freqntia ebrietatꝭ: ⁊ retētio euonū ꝯsuetaꝝ sā.
mēstrui ⁊ ani ⁊ alioꝝ de illis qꝝ iā ꝯsuetudo cucurrit
ex flōmia: aut solone vētris ⁊ ē dimissa. Et iteꝝ exerci
tiū sup replōz: ⁊ coit⁹ sup replōz ⁊ cibū ⁊ vinū plm in
ieiūio añ cibū. ipʒ nāqꝫ ledit neruos. Et hūores cru
di cū retinent̄ in corpe: deide nō euant̄ p nām in egō
ne ⁊ vria nʒ p artē: nō ē lōginquū qn euēire faciāt do
lores iūcturaꝝ si expellāt̄ ad eas ptes si remāserit et
putrefiāt. Cū āt nā expellit eos i egōne ⁊ vria: tūc li
uenis cū eis vrinā gssaʒ sp nō subtilē crudā. qr tēc for
sitā fit securitas ab eoꝝ malitia. qꝛ si nō ita fuerit erit
vnū eoꝝ q dixim⁹. Et si adiuuerit ad h⁹ mās crudas
mot⁹ iūcturaꝝ laboriosus: aut pcussio: aut casus: aut
addiderit i dbilitate vtutū ira ⁊ vigilie dbilitātes: vir
tutes ⁊ trahētes mās ad ipm ⁊ fiāt penetrātes sua p
prietate eueniēt dolores iūcturaꝝ: ⁊ hoꝝ qd hūorum
plm ē supfluitas digōnis 2ᵉ ⁊ 3ᵉ. ¶ Et aptiores ad h⁹
vt i eis mltiplicētur ista sūt senes: ⁊ hñtes egritudīes
cronicas: ⁊ ꝯualescētes cū nō regūt̄ cū rectificatōe: et
illd iō qm eoꝝ vtutes dbilitāt̄ a digōne bōa ⁊ ꝓpe cū
sūt curati sedatōe absqꝫ euōne sufficiēti ⁊ explsiōe vl
tima. Et nō qd multiplicāt̄ dolores i iūcturis nisi qm
ipe sūt magis vacue qꝫ reliq mēbra ⁊ plurꝭ mot⁹ ⁊ de
bilioris ꝯplonis ⁊ fridiorꝭ ⁊ sit⁹ eaꝝ i extrēitatib⁹ ē lō
ginqus a regie p⁹. Et mltotiēs qd luiscant̄ māe itra
iūcturas ⁊ fiūt sic gypsū ⁊ ꝓpe q ex eis sunt crude. Et
mltotiēs orit̄ sr iūcturas eoꝝ caro ⁊ ꝓpe iter digitos
qr ꝯtorquēt̄ digiti ⁊ ꝯstrigūt̄ ⁊ fit dolor fortꝭ qñʒ ⁊ se
dat̄ qñʒ. ⁊ plʒ qd h⁹ ñ fit nisi i hñtib⁹ ꝯplones calas.
Et plʒ qd orit̄ caro cū mā ē sanguinea. Et plʒ qd illi
cui accñt dolores iūcturaꝝ accit i pmis podagra. Et
dolores qd iūcturaꝝ sūt ex sūma egritudinū q here
ditant̄ plʒ qm spma ē fʒ ꝯplonē gn̄antꝭ. Et mltotiēs
qd fit curō dolorꝭ iūcturaꝝ: ⁊ ꝯfortatio eaꝝ: ⁊ explsio
māeꝝ ab eis cā ad pnitiē: qm ille supfluitates q ꝯsue
te sūt supfluere ⁊ puenire ad iūcturas puenīūt ad mē
bra pncipalia: ⁊ si nō trahūt̄ ad iūcturas currūt alibi
faciētes cadere hñtē eas in timore. Et aptiora tpa ad
h⁹ vt i eis eueniāt dolores iūcturaꝝ ⁊ podagra sunt
ver pp motū san. ⁊ hūoꝝ i eo: ⁊ autūn⁹ pp malitiā hu
morꝭ ⁊ digōnis ⁊ añcessionē dilatatiōis poroꝝ i esta
te: ⁊ ex calore q fortis fit i die. Et cū succurrit̄ dolori
bus iūcturaꝝ i pmis cū appent fit eoꝝ cura facilis. qꝛ

si ꝯfirmet̄ ⁊ ꝯsuescāt ꝓpe illi q gn̄ati sūt ex hūorib⁹ di
uersꝭ nō curāt̄. Et qñ appent varices i hñtib⁹ dolores
iūcturaꝝ ⁊ podagrā ē eoꝝ sanatio p eas. Et d hñtib⁹
dolorē iūcturaꝝ qdā sr q sibi supuēire eos faciūt pp
malitiā sui regis. ⁊ d illis sūt sr qs euēire facit eos cor
ruptio for⁹ mēbroꝝ eoꝝ: ⁊ dilatatio meatuū venarū
eoꝝ: ⁊ gn̄atio hūoꝝ maloꝝ i ipis: pp malitiā ꝯplonis
mēbroꝝ radicaliū. Et qñʒ ꝯmouēt̄ dolores iūcturaꝝ
i febrib⁹ ⁊ eoꝝ eleuatio: sic ipi qñʒ eueniūt i febribus.
Sciatica vo ē d sūma dolorꝭ iūcturaꝝ ⁊ ē dolor q in
cipit a iūctura āche ⁊ descēdit retro ad corā ⁊ qñʒ ex
tēdit̄ vsʒ ad gēu ⁊ ad calcaneū. ⁊ qnto pl⁹ ꝓlōgat̄ spa
ciū ei⁹ addit̄ ei⁹ dscēsior fʒ māʒ i paucitate ⁊ mltitu
dine sua: ⁊ qñʒ ꝓtēdit̄ vsʒ ad digitos ⁊ extēuant̄ ex eo
pes ⁊ cora: ⁊ in fine ei⁹ dlectat̄ cōpisiōe: ⁊ deābulatōe
pauca sup extrēitates duoꝝ digitoꝝ: ⁊ fit ei difficilis
icuruatio ⁊ eqtio erectiōis: ⁊ qñʒ resoluit̄. i ea nā ⁊ in
uat̄ p id. ⁊ qñʒ pduc̄ ad dislocatōʒ extrēitatꝭ coxe ei⁹
⁊ ē gemenetū fʒ vitatē. Dolor vo āche: ⁊ ē ille i q ē do
lor fix⁹ i ācha: q nō dscēdit nisi cū pmutat̄ ad sciaticā.
Multotiēs accit aut ex debilitate ꝯnte a cā sessiōis su
p duras ⁊ cā pcussiōis ꝯnte cā ⁊ cā assiduatiōis eqtādi
⁊ sūt cāe ei⁹ ille cāe: veꝝ plm fit ab hūore crudo. Et
multotiēs pmutat̄ a dolorib⁹ mñcꝭ chrōicis ⁊ rema
nētib⁹ tpe lōgo ita vt sint. x. mēses. Et qñʒ fit a māijs
calidis ⁊ pmixtꝭ ēt: ⁊ a repletiōe venaꝝ āche ex sāguie
⁊ ab apatib⁹ itrisecꝭ i ꝓfūditate locoꝝ. verūtñ nō ap
pent pp ꝓfūditatē suā sic appēt apata reliqrū iūctu
raꝝ. Et d q hʒ dolorē āche ⁊ appet i cora ei⁹ rubedo
vehemēs qnti⁹ triū digitoꝝ ñ faciēs ei dolorē. ⁊ accit ei i
ea prurit⁹ vehemēs ⁊ dsiderat olera moriet̄. i. xxv. ⁊ oē
qd mēbruʒ i q ē dolor iūcture macrescit ⁊ extēuatur.
Et dolores qd iūcturaꝝ sr q pter sciaticā ⁊ podagraꝫ
cū curāt̄ ⁊ eradicant̄ eoꝝ māe ñ redeūt velocit̄. Scia
tica vo ⁊ podagra cū curāt̄ ⁊ eradicāt̄ eaꝝ māe sr ex
eis q redeūt velocit̄ qlibet ex cā. ⁊ illd fit pp sitū mē
bri. Et iste qd egritudines sr ex eis q hereditant̄ ⁊ ꝓ
pe podagra. ¶ Et mā qd sciatice plm ē i iūctura ⁊ ꝓ
cedit ex ea neruo lato ⁊ cū dolet ppat̄ effusio māerū
ex toto corpe dsup ad ipaʒ pter mās coartatas i pn⁹
rei. Et qñʒ accit vt ñ sit i iūctura: imo i neruo lato. et
multotiēs qd mltiplicat̄ hūiditas muscosa i pyxide
qre mollificat̄ ligamētū qd ē int̄ additamētū ⁊ pyxidē.
qꝛobrē dislocat̄ ācha ⁊ añ illd accit dispō int̄ firmitu
dinē ⁊ dislocatōʒ ⁊ ē vt sit velocꝭ exit⁹ ⁊ velocꝭ redit⁹ in
qeta valde. Et sciatica qd ē d vehemētiorib⁹ dolorib⁹
iūcturaꝝ. ⁊ cautiū securitatē fac̄ ei⁹. ¶ Podagra vo
ex sūma doloꝝ iūcturaꝝ extis: qñʒ icipit a digitꝭ. s. a
policib⁹. ⁊ qñʒ icipit a calcāeo. ⁊ qñʒ icipit ex laterib⁹
pedis. ⁊ qñʒ icipit a later̄ ei⁹. deiñ cōicat. ⁊ qñʒ eleuat̄
ad corā. ⁊ qnʒ apat̄. ⁊ vr̄ vt ñ sit illd i chordꝭ ⁊ neruis
imo i ligamētꝭ ⁊ corpib⁹ qb⁹ ꝯtinent̄ iūcture dsorꝭ fʒ qꝛ
dixit. G. ⁊ pp h⁹ nō accit vt pueniat dispō podagricoꝝ
in dolorib⁹ suis ⁊ apatib⁹ ipoꝝ ad spasmū oino. Et
ex eis q accñt hñtib⁹ podagrā ē vt ꝓlōgēt̄ ossea testi
culoꝝ ipoꝝ. ¶ Et podagra qd colica attrahit mortē
subito: ⁊ ꝓpe apt̄ regimē plm.

¶ De signis. C. vj.

Illud qd oꝛ te cognoscere d causis haꝝ egritu
dinū p signa i pmis ē dispō simplicitatꝭ ꝯplonis
aut cōpōnis eius cū mā. ¶ Et simplex qdē cui⁹ ē p a

rūp ꝛ raro ꝛ fit i ea doloꝛ sine ꝗuedie ꝛ absꝫ īflatiōe
ꝛ nō ē alteratio coloꝝ nꝫ signū māei. ¶In māli ꝟo
illð qð ð ea i pmꝭ oꝫ te cogſceꝛ ē genꝰ māei. Et via co
gnitiōis eiꝰ ē: aut ex colore loci: aut ex colore apātis
eiꝰ cū doloꝛe: ſic fit i hūoꝛe crudo: ꝛ ex tactu: aut ē fri
dus aut calidꝰ: aut īflāmatꝰ: aut ꝫ ꝯsuetudinē: aut
ex accñtibꝰ doloꝝ: an ſit cū īflāmatiōe vehemēti ꝛ pl'
ſatiōe: aut cū īflāmatiōe eqli tēſiōe aut cū tēſiōe tm̄.
Aut ex eis qbꝰ iuuaꝛ ꝛ cū qbꝰ ſedaꝛ doloꝛ ſi nō errat
existiāto: tū c. n. existiat ppea q̄ frā ſūt ei ꝯueniētia
q̄ mā ſit cala. ꝛ nō accit existimatiōi eiꝰ vt erret niſi
pp additionē doloꝝ apð īfrātionē īſpiſſantē existi-
mās q̄ mā īſpiſſata ſit frā. Aut errat p ſedationē do
loris ap reſolōnē: ꝛ existiat q̄ mā ſit frā ꝛ ē cala q̄ re
ſoluiꝛ. ꝛ reſoluit ꝛ ſedaꝛ doloꝛ eiꝰ: imo opꝫ vt ꝯſide-
res oīa illa. Aut ex hora doloris ꝛ additiōe eiꝰ: aut ē
i vacuitate ꝛ replōne. Et ex diſpōne icipiēte ad apa
ꝛ tarditate i eo: aut p̄uatiōe apatꝭ oino: qꝛ ſigt hūo-
res malos ſubtiles calos aut ꝯpoſitos: ꝛ ſūt iter vi-
ſcoſum ꝛ hūorē crudū puꝝ. Et ex diſpōne ꝗuitatis:
ꝗuitas i māꝫs ſubtilibꝰ de qbꝰ poſe ē vt aggreꝛ plꝫ
vice vna ē plꝰ. Et q̄ñ cogſciꝛ i plibꝰ horis ex vtriꝰ il-
lud qð vicit ſup ipaꝫ. Et ex egōne an vicēs ſup eā ſit
colica res. aut mucoſa. Et cognoſciꝛ q̄ñ ex etate ꝛ
ꝯſuetudie ꝛ ex regie p̄cedēte i coēſtꝭ ꝛ ebibitꝭ exerci-
tio ꝛ rede ꝛ ex ꝯꝛꝫs eoꝝ ꝛ cōitate ꝯplōnꝭ ſliq corpis
¶Et mām qð ſanguineā ſigat rubedo loci ſi nō eſt
vehemētis ꝓfunditatis: aut nō ē: aut nō appet ad-
huc. Et ſignt ipaꝫ tēſio vehemēs ꝛ replēſio ꝛ plſatio
ꝛ ꝗuitas ꝛ p̄teritū regimē: ꝛ qð ſciꝛ de diſpōnibꝰ cor
poris ſanguinei ꝛ fortaſſe ē corpꝰ ꝗſſuꝫ arterioſuꝫ pi
ſue. ꝛ ē i ſciatica ſanguinea doloꝛ extēſiuꝰ longꝰ ſilis
lōgitudinis quā flōmia ſtatim ſedat. ¶Et māꝫ co-
lericā ſigt calas vehemēs q̄ ledit tactū cum puitate
ꝗuitatis i egritudie ꝛ puitate ꝗuedinis ꝛ tenſiōis ꝛ
puitate rubedinis ꝛ declinatiōe doloꝝ ad illð qð ap
paret de cute ꝛ trāqllitate eiꝰ ex frigore ꝛ qð p̄teriit
ex regimie ꝛ reliq̄ ſignōes q̄s diximꝰ: ꝛ diſpō corpis
colici. ¶Et mām ſtaticā ſigt q̄ nō alteraꝛ coloꝛ: aut
alteraꝛ ad plūbeitatē: aut ē illic paꝝ īflāmationis: ꝛ
adherētia doloris: ꝛ p̄uatio ſignoꝝ ſanguinis ꝛ colē
ꝛ q̄ fortꝭ fit īceſſio doloꝝ in latū. ꝛ q̄ corpꝰ nō ē carno
ſuꝫ. imo ē adipe plenū: ꝛ ſigtiōes note huiꝰ ꝯplōnis
q̄ p̄terite ſūt. ¶Et māꝫ melicā ſignt doloꝝ occulta-
tio ꝛ puitas tēſiōis ꝛ paucitas iuuamēti cū curatiōe
ꝛ attenuatio loci: ꝛ nō eſt in eo mollities nꝫ claritas
coloris: ꝛ q̄ñ tēdit ad tenebroſitatē ꝛ ſignt ipaꝫ cō-
plexio viri ꝛ diſpō ſplenis eiꝰ ꝛ appetitꝰ ſupfluꝰ ꝛ regi
mē ipſiꝰ p̄teritū ꝛ reliq̄ ſigtiōes q̄s innuimꝰ in cogni-
tiōe ꝯplōnis melice. ¶Māꝫ ꝟo colicā ſigt caliditas
vehemēs cū re q̄ ē q̄ſi pruritꝰ cū nocumēto vehemē-
ti ab eo in quo ē calefactio ꝛ iuuamētū ab eo in quo
ē īfridatio ꝛ ſtipticitas q̄dā. ¶Mām ꝟo vētoſaꝫ ſigt
tēſio vehemēs abſq̄ ꝗuitate. ꝛ ſignt ipaꝫ pmutatio
doloris ꝛ regimē vētoſitatis gñatiuum. ¶Māꝫ aūt
puitas ſi ꝗnt teſio vehemēs ꝛ paucitas iuuamenti
cū curatiōibꝰ calis ꝛ fridis ꝛ diuerſitas horaꝝ i qbꝰ
iuuaꝛ. Juuaꝛ eñ aliq̄ medicia vna hora: ꝛ hora alia
cū ea q̄ illi ꝯꝛio eſt. ¶Et plm qð accit hꝰ accñs corpi
bus calē cōplōnis aut colice nāe q̄ vtunꝛ regimine
īfrānte hūectāte gñatiuo ſtatis ꝛ hūoris crudi ex ci
bis ꝛ motibꝰ ſup replōnē. q̄re pmiſcenꝛ duo hūores
ꝛ expelliꝛ ex eis qð groſſuꝫ ē: ppea qð ſubmerſit ip
ſuꝫ ſubtile ſanguineū colicū ad iūcturas. ¶Et hoꝝ
qð plꝫ iuuāꝛ ꝛ q̄eſcūt dolores p cōpreſſionē ſubtilē
cū manibꝰ plibꝰ: q̄m humoꝛ reſoluiꝛ ꝛ maturaꝛ per
eā ꝛ iuuant cū vnctiōibꝰ tpate caliditatis cū quiete.
Motus eñ ꝓhibet a maturatiōe.

¶De curationibꝰ doloꝝ iūcturaꝝ ꝛ podagre ꝛ ſciatice. Ca. vij.

CUꝫ cogſciꝛ q̄ cā ē ꝯplo ſimplex facile ē ipiꝰ re-
gimē. Multotiēs nāq̄ ē īflāmatio pura abſq̄
apate: q̄re ſufficit pmutatio ꝯplōnis. Et maiꝰ q̄ īdige
tur ē euo cole ſil ꝛ ſan. ¶Et ſilr q̄ñ ē ꝯgelatio ꝛ fri-
gus dolorē faciēs: qꝛ ſufficit pmutatio ꝯplōnis ꝛ ma
ius q̄ īdigeꝛ ē euo ſtatꝭ vt caleſiat ſan. ꝛ multotiens
qð ē ſiccitas exaſperās: qꝛ nečia ē hūectatio ſic ſcis.
Cū aūt cā ē i eis mā: tūc oꝫ vt ꝓhibeaꝛ qð effundiꝛ p
attractionē ad ꝯꝛiū ꝛ p minorationē ꝛ ꝯforteꝛ mem-
brū vt non ſuſcipiat ꝛ reſoluaꝛ qð iniunctū ē vt non
p̄ueꝛ: ꝛ redi in oībꝰ illis ad canōes vlēs. ¶Et ſi fue
rit ſāguis aut cum dn̄io ſan. oportebit vt admiſtres
flōmiā ex pte ꝯꝛa. Et ſi fuerit cōis iuncturis corpis
tūc ex vtriſq̄ ptibꝰ flōma ſit. ¶Deide admiſtra vōl
tū ꝛ ꝓpe q̄ñ doloꝛ ē in īferioribꝰ. Uomitꝰ. n. magꝭ iu
natiuꝰ ē ei q̄ vētꝛ ſolo. ¶Deiñ admiſtra ſolōnē ven
tris. Et icipe a re forti ſi nō ꝓhibet p̄uatio maturita
tis: ꝛ ꝗſſitudo māei: ꝗuis facilis ſit īcolumioꝛ ꝛ ꝗda
tio ꝯueniētioꝛ: deiñ medere cū ſolutiuis mūdificāti
bus ꝫ ꝗdationē. ¶Et ſꝫ ð holbꝰ q̄ ꝯſcribūt initiū cū
facili poſt facile ꝛ ſigillāt cū forti poſt maturatiōeꝫ.
¶Et rectiꝰ qð ē i hoc ſi mā ē ſubtilis colerica feſtina
re euonē vtiꝰ maturatio. Et ſi ē ꝗſſa nō ē malū p̄mit
tere qð eā ſubtiliet ꝛ maturet: ꝛ p̄pet ipaꝫ ad hoc vt
expellaꝛ ad pte euonis. Et tu iteꝝ alleuia cū ſolōne
ſubtili: ꝛ ſi mā fuerit ꝯpoſita: fac vt ſolutm ꝛ ēplm
ſint ꝯpoſita: lꝫ tñ meliꝰ ſit vt blāde tracteꝛ in p̄nꝰ. Et
nō fiat flōmia. Flōmia eñ accreſcere faē hūores ꝛ fa
cit eos currere i corpꝰ ꝛ nō exhit illð qð nečē ē vt ex
haꝛ. Et ſilr nō fiat euo: ꝛ aſſiduēꝛ aq̄ ordei vſq̄ð ma
turatio appeat. ¶Si aūt repletio exigit vt fiat expul
ſio: tūc fiat cū eo qð faē aſcellare ſemel aut bis ꝛ ex
eis q̄ bibunꝛ ſic aq̄ ēdiuie ꝛ ſolatri cū caſ. fi. ꝛ clyſte-
ribꝰ ꝛ ſūt rectiora. ¶Cū āt declinare icipit: ꝛ ſic nō de
clinet ad illas ꝛ euā q̄m fortaſſe mouebit hūores a
locꝭ ſuis ad egritudinē. Et attēde criſes. ſ. q̄ fit i die
4. ꝛ. 6. ꝛ. 9. ꝛ hora criſꝛ melioꝛ eis ē. 14. ¶Et ſi poſe ē
vt ceſſes ab euone vſq̄ ad maturationē ꝛ ſis ꝯtētus
ēbrocis cū aq̄ frā ꝛ cala ꝛ tepida ꝫ canōes p̄dictos
in. c. embroce fac: ꝛ incipe ab aq̄ frā. ¶Epithimata
ꝟo cala ꝛ narcotica oīa ſunt nociua. Calida q̄dē pp
attractionē ꝫ narcotica pp ꝯgelationē ꝛ cruditateꝫ.
Et iteꝝ epithimata īfrāntia ꝗſſū faciūt crudū ꝛ mor
tificāt ſubtile: plōgāt etiā egritudinē. ¶Et aq̄ q̄dem
calida nociua eſt eis q̄m hūectat iūcturas. ¶Et oxi
mel pp ſuā acetoſitatē nō eſt magni iuuamēti. Et ſe
mina fortia ſic ſe. feni. q̄ñ adurūt ſupfluitatē ꝛ ꝯuer
tūt eā in lapideitatē. ¶Cūq̄ cōpleꝛ maturitas tunc
euā cū eis q̄ ſūt ſic hermodactili ꝛ buzeidē ꝛ pillule
eoꝝ ꝛ itēde cū facilitate ꝛ icipe iteꝝ: ꝛ epithia cū eis
q̄ ſūt ſic herba q̄ naſciꝛ i fluuiꝫs ꝛ ſilia. ¶Et caue ne

I potu des i pmīs nisi meᵃᵐ debilē:qm̄ ipa mouet mãz
⁊ nō fac currere aliqd d q̄ sit curādū:imo fortasse sb
tiliat mãs ꝯgelatas alias ⁊ fac eas currere ad mē=
brū. Expedit ei q̄ vult sumere meᵃᵐ vt sūmo mãe su
mat:⁊ tardet cibū:deiñ sūat pᵒ tres horas.xx.au.pa
nis cūvio aq̄ pauca.⁊ pᵒ.vj.horas et igrediat balñ.
⁊ egdiat:diñ cibet cū eo qd ꝯueniēs ē. ¶ Deiñ admi=
stra ꝓuocationē. Nā ꝓuocatio desiccat mãz doloris
iūcturaꝝ:qm̄ ipa sic scis ē ex supfluitate digōnis q̄ ē
epis ⁊ venaꝝ:⁊ ꝓpe i podagra cala. Uerūtñ plēs hñ
tiū dolores iūcturaꝝ frōs ⁊ ꝯplōnes hūidas ñ iuuāt
cū solone plima scā potiōe ⁊ clysteri ⁊ cū medicāt cū
diureticꝭ sanāt. Et d corpibᵒ qd extenuatꝭ st corpa q̄
nō tolerāt solōz ⁊ ꝓuocationē plimā ⁊ gñat ex eis in
ipis adustio sā. Cōsideret g oia illa. Et tyriaca iteꝝ
i friis ꝯfert ⁊ ꝓpe pᵒ eūonē. Ipa.n.mūdificat reliq̄as
mãꝝ cū facilitate ⁊ resoluit eas ⁊ ꝯfortat oia mbra.
¶ Repcussio at mãei a mbro nō oz vt fiat mā exñte
fortꝭ effusiōis plime resūptiōis. Illd ei fac duas res
malas:q̄ꝝ vna ē q fac mãz iobediētē:⁊ ē ꝯtūū motui
eiᵒ:qr accit dolor magnᵒ.⁊ cū accit hᵒ i tūc cessa ⁊ oc
cupare cū lēificātibᵒ ⁊ 2ᵃ ē qm̄ fortasse ꝯuertit ad mē
bra pncipᵃ:qr accit tior. ¶ Et cū mā nō ē plima:aut
ē pue restaurationis:tūc nō ē malū repellere eā i pmꝭ
cū nō ē ibi sciatica. Nā repcussio i ea retiet mãz i ꝓ=
fūdo:qr oz vt fiat paulati debilr:aut dittat ⁊ fit occu
patio cū eūone. In fine vo eiᵒ oz vt occupis i eis q̄ re
soluūt ⁊ subtiliāt ⁊ exhūt mãz ex ꝓfundo ad illd qd
appet salte cū vētosis cū icisiōe aut suctiōe aut cau=
terio:⁊ cū rubificātibᵒ ⁊ vesicātibᵒ p q̄s currūt mãe ⁊
nō ꝯsolidēt vsꝫ ad tps. Et d vesicātibᵒ qd st sic allea
⁊ cepe:⁊ nō ē qd sit sic mel anacardi:⁊ pᵒ ipꝫ lac titi=
mali ⁊ lac fici. ¶ Et oz vt āmisceat cū abstersiuo ⁊ ve
sicāte lenitiuū:⁊ si nō pduc ad lapideitatē iūcturaꝝ.
Nā vesicatio iteꝝ ē sic rsolo p id qd tiet ⁊ igrossatio
ne:⁊ ꝯfert vesicās si misceat cū rsolutis ⁊ adipibᵒ:⁊
deuitet frigᵒ. Et nō oz vt approximēt ei resolutiua for
tia i pn.rei añ eūone:qm̄ faciūt euēire mãs plimas:
diñ resoluūt subtile eaꝝ ⁊ ispissāt rsiduū ⁊ remaebūt
ipaz:⁊ oz vt obsuet illd fꝫ pꝫiteꝝ:⁊ ꝓpe qñ mā ē vi
scosa aut melica. ¶ Cū g fortes fiūt dolores ⁊ ñ tole
rāt:ñ ē excusatio qn tribuāt sedatia dolorꝭ ebibita ⁊
linita. ¶ Epithiata vo sedāt cū subtilitate resolonis
mãei:aut cū stupefactiōe ⁊ ñ admistres stupefaciēs
nisi apd necītatē:⁊ msura illd qd sedat malitiā sum
mā dolorꝭ ⁊ vtere eo cū audacia ⁊ temeritate plis.et
mltotiēs ꝯfert stupefactio ičtū igssat mãz ꝓcedētē
qr retiet. ¶ Et scias q rectiᵒ ē vt pmutatio fiat cū me
dicis qñz ei ē meᵃ ꝯferēs vni mbro ⁊ ñ aliū mbro ⁊ qñz
ꝯfert i hora:diñ pᵒ illd nocet ⁊ mouet dolorē. Et oz
vt dittat vinū oio vsꝫ q̄ sanet ex eo sanatiōe itegra ⁊
vēiāt sup ipꝫ q̄tuor tpa. Et oz vt dittat illd ꝯsuetᵒ fm
gdationē ⁊ vtat cū ipꝫ dittit diureticꝭ:⁊ vinū d melle
cū diureticꝭ ꝯfert eis. ¶ Et melicꝭ d hñtibᵒ artericam
opꝫ vt rectificet splē ⁊ eūet eiᵒ melia: ⁊ hūectet cor=
pus eiᵒ:⁊ leniat cū cibo ⁊ inūctiōibᵒ:⁊ silibᵒ ⁊ nō assi
duet sup ipꝫ pura resolo sine lēificatiōe sic sciuisti i
radicibᵒ vlibᵒ. ¶ Et oz vt deuitet caro i eo qd frm ē d
hac egritudie. Qd si necīa fuerit: tūc det caro auis
mōtāe ⁊ leporꝭ ⁊ gazeli:⁊ ois caro paucaꝝ supfluita

tū. Et si euenerit dolor i dorso i pmꝭ ⁊ pmutet ad mi
nus tūc flōma ex mãu vt egdiat sā.⁊ hūor ex pte sue
dellatiōis. ¶ De solone eoꝝ. Ca.viij.

Opꝫ vt i eis nō educat solone sta solū imo cū co
lera:nā cū i eis solū sta solōe educit iuuāt stati
⁊ redit cola ⁊ fac currere ad mbrū sta vice alia. ¶ Et
nō oz vt sit eoꝝ catarticū vehemtꝭ caliitatꝭ fortꝭ valð
q̄re liq̄fiāt hūores ⁊ redeat ad mēbrū q̄tū ē illd qd
acceptū ē ⁊ multiplicet. Et i hermodactil qd credit eē
plꝫ iuuamti pp q ipi soluūt stati hūorē frm. ⁊ i ipis
ē res alia:qm̄ faciūt succedere solōi stipticitatē ⁊ cō=
fortāt.qr nō ē pole cū eis vt redeāt supfluitates liq̄=
facte p meᵃᵐ qbᵒ nō accit vt eūarēt:⁊ ꝓhibēt iteꝝ il=
lud qd subtiliatū ē p vtutē meᶜ solutiue curret i mea
tū.⁊ hᶜ ex opōne hermodactiloꝝ ꝯtūū ē reliq̄s soluti
uis ⁊ eūatiuis calis:⁊ pla eoꝝ st q̄ dilatāt meatᵒ ⁊ dī
tūt eos dilatatos. Uerum hermodactili sūt nociui
stō:qr oz vt misceāt cū eis st sic pip ⁊.33.⁊ ciminū: et
qñz admiscēt ei ea q̄ st sic aloes ⁊ scamōea vt ꝯfor=
tet eoꝝ solo. Et dixerūt qdā q pedi coruio lest opō
hermodactiloꝝ ⁊ nō ē eiᵒ nocere stō. Et lapꝭ armenᵒ
ꝯfert doloribᵒ iūcturaꝝ. ¶ Et d cognitꝭ st pille iuua
mēti ⁊ pille fetide:⁊ hiera ruf. ē magni iuuamēti ad
podagrā ⁊ sciaticā ⁊ gña nil iuuatiua st iteꝝ:⁊ gña
regꝭ:⁊ buzeidē ⁊ almezaharagi ⁊ raha calhamē ⁊ cē
taurea ⁊ collo.⁊ aloes:⁊ scamōea ⁊ vitꝭ alba ⁊ alhar
mel:ponāt cū eis āmōiacū ⁊ sarcocolla ⁊ bdelliū et
turbit ⁊ pireꝫ. Descriptio solutiui cū facilitate.33.
3.i.pipis agarici āboꝝ añ.3.ʃ. medulle cartāi pōdᵒ
3.ij.radicꝭ pedꝭ coruini.3.iij.cuiᵒ dos sit.x.⁊.viij.siliq̄
faciēs ascellare septies aut octies. ¶ Et iteꝝ cimini
carmēi.33.hermodacti.olꝫ añ 3.i.aloes pō.3.ij. Su
māt d pluere.3.ij.cū dcoctiōe aeti ē ei iuuatiua i hora
¶ Et iteꝝ sumat olꝫ d nucibᵒ ⁊ olꝫ d alkerua ⁊ sarco
colla vna die cū hierap.⁊ vna die sola.viij.diebᵒ:⁊ nō
sumāt nisi cū alfeluzaharagi ⁊ aneto dcoctꝭ. Et iteꝝ
sumāt hermod. ⁊ buzeidē ⁊ mezaharagi ⁊ pip ⁊.33.
⁊ anisuꝫ ⁊ daucū:ꝯficiāt cū melle ⁊ bibatur ex eis oi
die. ¶ Et iteꝝ sumāt ex hermodactil pō.3.30.⁊ pipe
collo.pōd.3.x.dcoq̄nt cū.xv.lib.aq̄ donec remaneāt
iiij.lb.aq̄ ⁊ sit dos eiᵒ oi die.3.i.cū tribᵒ ℥.zuccar.n.
mirabile valde. ¶ Solutiuū leue iuuatm̄ sarcocol=
le rubee.3.iiij.zuccari rubei.3.iij.terāt ⁊ ꝯmisceāt cū
olo cētū nucū ⁊ ꝓiciat sup ea aq̄ aneti.ē.n.mirabile
soluēs absꝫ labore ⁊ alleuiat. ¶ Uomitiuū valð ꝯfe
rēs hñtibᵒ hūiditatē ⁊ meliā.⁊ hñtibᵒ dolores iūctu
raꝝ ⁊ sciaticā. ℞.aloes ⁊ se.ellebori nigri:⁊ scamōee
oluꝫ añ.℥.i.euforbij ⁊ nitri āboꝝ añ.℥.ʃ.ꝯficiāt cuꝫ
succo cauliū:⁊ qñ fit vōitᵒ cū eo eradicat radix egri=
tudinis. ¶ De potiōibᵒ ad solonē faciēdā:⁊ d
illis q̄ ꝯferūt eis. Ca.ix.

Et de illis q̄ ꝯferūt eis ē medicamē albesed fm
hūc modū. ¶ ℞.albesed de quo dixit qdā q est
alkeiri rubea au.i.⁊.ʃ.gariofiloꝝ.3.vj. ⁊ myrrhe et
peonie ⁊ se.aneti oluꝫ añ.℥.i.⁊ polij veuti.xij.⁊ tri=
usq; arilo añ.℥.ij.de quo in potu det veutē.i. cū aq̄
mellis ⁊ nō cōedat.ix.horis:⁊ fiat illd.x.diebᵒ. ¶ Et
iterum medicamen qd administrat oi hora: ⁊ sanat
cum prouocatione:camepitheos camedreos gēna
ne:olum añ.℥.vij.foliorum rute sicce.ix.℥. terantur

ecribellet ⁊ sit dos ei⁹ ol die coclearių.i.i ieiūio p⁹ digōnē cibi p̄teriti i trib⁹.ʒ.aq̄ frē. ¶Et itez medicam̄ a.belced f3 s̄imōez q̄ existiauit q̄ sit allxeiri rubei flor3 ⁊ ē primū d̄scriptōi p̄mi. ℞.cinamōi filōy oluz an̄.ʒ.ij.foly idi.ʒ.i.gariofil.ḡna.xv.albesced qd̄ ē allxeiri p̄dcā.ʒ.ß.aristol.vtriusq3.ʒ.iiij.c⁹ dos sit jol die lxirat iij.qd̄ icipiat biber̄ ap̄ eq̄litatē v̄nalē:⁊ vtat eo.l.diebꝰ ⁊ dimittat ip3.xv.dieb⁹ dein̄ iteret f3 h° āno toto nisi cū ortu alsahara vs3 ad mēse3 ⁊.ß. ⁊ f̄m regiōes.

¶Si āt n̄ p̄t biber̄ ip3 āno toto bibat ip3 i medietate fri. Cūq3 ptrāsierit ducēti dies nō erit malū vt bibatur vno die ⁊ duob⁹ dieb⁹ nō ⁊ oz vt elōget ab eo cōe sno q̄tū poīe ē.ei:⁊ sinō pl⁹ saltē vs3 ad nonā ⁊ rectificet regimē reliquū. ¶Et op3 vt d̄uitet ea q̄ nocēt h̄n̄tib⁹ dolorē iūcturaꝝ. ¶Et existiauerūt q̄dā q̄ d̄ exptis q̄ nō diuersificāt olo est vt i potu dent ossa hoīs adusta:⁊ iā q̄d̄ vsi fuerīt eis q̄dā d̄ p̄sūptuos ⁊ sanati sūt cū eis ex podagra ⁊ dolorib⁹ iūcturaꝝ olo. ¶Et hiera q̄d̄ hermet3 maximi ē iuuamētū ei q̄ bibit eā xc diebꝰ aliq̄t ꝯfortādo iūcturas ei⁹:⁊ ip̄a exhit supfluitates c⁹ pl3 effic̄ p sudorē ⁊ puocatiōm:⁊ ꝯfert sciatice.

¶Et cū crōica fuerit ap̄ata ⁊ dolores iūcturaꝝ iuuāt p h° regimē relatū ad h̄ūai3. ¶Sūat sauie sicce q̄rta keili ⁊ d̄coquat cū eo qd̄ submergat ex aq̄ sup igne3 leuē dōec denigret aq̄ ⁊ sumat de collatura ei⁹ lib.i.⁊.ß.pijciant sup eā.iij.ʒ. olei sisamini ⁊ bibat ip̄am eger ⁊ cōedat sup ip̄a3 cibū p̄patū cū ag̃sta. Et ad dolorē āche ē regim̄ leue si nō ledāt ip3 balneum ⁊ aq̄ cala ⁊ scia forsitā x p̄e p⁹ cibū malū ⁊ sedat eu3 vōit⁹ sup aquā cicer3 ⁊ solō vētr3 cū aq̄ olex ⁊ cassiafistula.

¶De ēplis iuuat vis ad dolores iūcturaꝝ ḡsi h̄ūoris ⁊ eoꝝ q̄ sunt i via vt ꝯuertat i lapideitatē. Ca.x.

EMpl3 bonū. ℞.ḡnoꝝ allxerua mūdatoꝝ.ʒ.iij. terāt cu3.ʒ.i.butyri vaccini optie ⁊ p̄ijciat d̄super.ʒ.i.mellis vt faciat ip3 viscosu3 ⁊ fiat cu3 eo ēpl3 ⁊ x p̄e sup iūcturas siccas ⁊ q̄n3 ponit cū eo ex aceto fort.ʒ.i. ¶Et ēplastratio cū stercore vaccio ē fortis valdē i dolorib⁹ iūcturaꝝ ⁊ dorsi ⁊ gēuū:⁊ ē q̄si melior plib⁹ alijs. Empl3 forte. ℞.olei ātiq̄ lb.i.⁊.ß.⁊ nitri alexādrini ⁊ glutē albotī ābor an̄.lb.i.eufor.ʒ.i.⁊ ireos.ʒ.ij.⁊ farie fenug.lb.i.ß.⁊ fiat eis ēplm. ¶Et itez bdelliū opoponacū adeps liq̄fact⁹ iuuatiua sunt ei valdē qd̄ fit ex crudo h̄ūore i genib⁹:⁊ iunctur3. ¶Empl3 fugitiuū r̄solutiuū nitri dauic.i.āmoniaci:fiat ex eis ēplm. aut sumat euforbiū ⁊ terat cu3 olo d̄ lilio ⁊ liniat cu3 eo. ¶Empl3 forte. ℞.baurac ⁊ galiā ⁊ piretrū ⁊ stafisagriā ⁊ calcē: misceāt oia ⁊ liniāt ex eis iuncture cū melle ⁊ aliq̄tulo aceto. ¶Empl3 bonu3 ⁊ resolutiuū āmōiaci ⁊ liciȷ sumāt ptes eq̄les terāt cū olo omphacio ⁊ vio ātiq̄ ⁊ faria fabaꝝ ēplet cu3 olo calō. ¶Et ēpl3 ex cinere ciclamis ⁊ melle x ē mirabile valde. ¶Et de ēplis bonis q̄ nec̄ciā sunt ad ꝯfortādū mēbꝝ ⁊ resoluēdu3 residuum:⁊ nō idiget eis nisi p⁹ cuonē ītegrā:d̄ q̄b⁹ est ēplm. ℞.sauie ⁊ nuc3 cup̄ssi ⁊ ossiū adustoꝝ ptes eq̄les:⁊ aluis p.i.dragagāti sextā ptē.i.⁊ glutis piscium q̄tum suffic̄ ad cōgregādum. ¶Aliud faciēs opōnes i egritudib⁹ pl'es:⁊ illō iō q̄m spit ⁊ exhit spinas ⁊ ossa putrida ex pfundo ⁊ ꝯfert mollificatiōi iuuaᵐ māifestū. ℞.se.vitice mundati ⁊ spume baurach ⁊ salis āmoniaci ⁊ aristol.ro.⁊ radicis collo ⁊ glutis alsibat oiu3 an̄.aur.xx. fenug.⁊ piperis ⁊ macropipis oiu3 an̄.aur.x.āmoniaci aur.xij. cordumeni ⁊ xilobalsami ⁊ thur3 ⁊ myrrhe ⁊ adipis cap̄ ⁊ gūmi pini oiu3 an̄.aur.x.cere.lib.iij.dablx.lib.viij.lactis fisci silur̄is aur.viij.olei de lilio q̄tū suffic̄ ad liq̄factō3 mediciaꝝ h̄ūidaꝝ:⁊ vini optimi q̄tᵐ sufficit ad ꝯficiēdas medicias siccas ꝯmisceant oia ⁊ fricēt ⁊ admistrēt. ¶Aliud ꝯferēs i hora ad sciaticā ⁊ dolorē man⁹ ⁊ pedes ⁊ dolorē reliq̄ꝝ iūcturaꝝ. sūat fenugr̄.⁊ p̄ijciat i vase testeo.⁊ p̄ijciat desup aceti cōmixti q̄tū suffic̄ ⁊ coq̄t sup prunas vsq̄3 dissoluat in d̄coctiōe:dein̄ p̄ijciat desup mellis q̄tu3 suffic̄ ⁊ bulliat scdo:⁊ refuet. ¶Aliud sit e illi pic3 d̄ micra lib.ij. fecis aceti sicce aduste lib.i.baurach lib.i.ß.gummepini ⁊ cere ⁊ sulfur3 nō adusti ⁊ stafisagrie oium lib.i.piretri.lib.ß.cordumeni lxist vnum.

¶De vnctiōib⁹ i h⁹ i itētiōe p̄dicta. Cap.xj.

OLeū d̄ colloq̄ntida:⁊ oleū de castoreo: ⁊ oleū d̄ sinapi:⁊ oleū de lxerua:⁊ ol3 de nuce romana: ⁊ p p̄e q̄n adurit ⁊ currit:⁊ oleū d̄ collo.fcm̄ ex decoctiōe ei⁹ cū olo ro.dōec ꝯsūat aq̄.⁊ oleū d̄ costo vltᵐ est:⁊ p p̄e cū storace aut cū assa:oleū d̄ costo. ¶Et de vnguēt3 bōis iuuatis ē ol3 i q̄ d̄coq̄t vipa ⁊ ē ex eis q̄ sanat sanatōe itegra. Et d̄ eisē ole.vesptilionū. Cui⁹ mod⁹ est vt sumāt.x.vesptiliōes decollatu: ⁊ sūat de succo almarmacor ⁊ olei ātiq̄ lb.ß.⁊ aristol.ʒ.iiij.⁊ castorei.ʒ.iiij.⁊ costi.ʒ.iiij.decoq̄nt oia sil dōec ꝯsumat aq̄ ⁊ remaneat oleu3.

¶De ēbrocis in illa itētiōe. Ca.xij.

EMbroca sedatiā iuuatiā expta:sumat galia ⁊ ordeu3 ⁊ lactuce d̄coq̄nt cū aceto dōec discoquāt ⁊ dissoluāt:⁊ fiat ēbrocatio ⁊ ē cōueniens ad calīn. ¶Et itez maiorana ⁊ anetū ⁊ folia lauri ⁊ ruta ⁊ cyminū coquant ⁊ fiat cu3 eis ēbroca. ¶Et ex eis itez q̄ ꝯferunt ad lapideitatē iūcturaꝝ ⁊ genu ē fex aceti i oī pte c⁹ pōitur. viᵃ pt3 armel ꝯtriti super quā p̄ijciant lapides igniti ⁊ fiat suffumigiū faciēdo cū eo suffumigatō3 sub lxisse aut silib⁹. ¶Et sedeat i d̄coctiōe asini siluestr3 i q̄ ponūt oia mēbra ei⁹ decocta cū aneto ⁊ sale ⁊ rectificat cū scib⁹ ⁊ porris ⁊ silib⁹. ¶Et d̄coctio ordei ⁊ vlpis c⁹ mod⁹ ē vt bulliat aq̄ ebullitōe vehemēti tādiu dōec minuat tria ps ei⁹ ⁊ p̄ijciat sup ip̄a3 daba aut vulpes viua decollata cū sā.suo:⁊ d̄coq̄t dōec dissoluat i d̄coctiōe ⁊ colletur aq̄ ⁊ sedeāt i ea:aut p̄ijciat sup illā aquā ol3 ⁊ d̄coq̄t donec p̄misceāt: aut donec aq̄ cōsumatur ⁊ remaneat ol3 ⁊ sedeat i eo. Et q̄n3 decoq̄tur in oleo sicut est.

¶De balneatib⁹ ⁊ h̄mōi. Capi.xiij.

BAlneatio q̄d̄ cū aq̄s calīs ⁊ h̄ūidis,nocet eis pp illō qd̄ liq̄facit de h̄ūorib⁹ ⁊ dilatat de poris nisi i aq̄s thermaꝝ. ¶Balneatōes x̄o sicce cu3 fricatōne cu3 nitro ⁊ sale ⁊ sepeliri i arēa calā sunt iuuatia. eis.

¶De sedatiuis doloꝝ calīs leuib⁹. Cap.xiiij.

SUmat fenugrecū ⁊ terat cū aceto ꝯmixto cōtritiōe miutissima:dein̄ fūdat sup ip̄m mel ⁊ coq̄tur dōec coaguletꝰ ⁊ liniat postq̄ ꝯterit sup tabulā sicut algalia:⁊ iuiscet loco cū pāno lini ⁊ ꝯquasset cū oleo sisamio:⁊ igrosset sic̄ mel ⁊ dimittat duob⁹ diebus aut trib⁹ ⁊ succurrat exiccatiōi ei⁹ cum oleo.ro. Et h° q̄d̄ cōueniēs ē i p̄n⁹ egritudis ⁊ i ascesiōe ei⁹.

¶Et iterū sumantur i p̄ncipijs ⁊ in residuis mucila

go fenugre.ꝛ se.lini ꝛ ɔ̄gͥllet cū oleo sisa. ꝛ inūgͥllet sic mel. ¶Et iterū q̄n nō ē dolor valde vehemēs ēplet cū caulib⁹ recētib⁹ ꝛ apio ꝛ si fuerit ēplet fortior cū olō irino ꝛ farīa fenug. ꝛ farīa ciceris cū syr⁹ mellis cum pauco vīo ꝛ cum aliqͥtulo olei de alcāna. Et iterū cinis cauliū cū adipe ꝛ cotto scō cū olō cāomil. bonus eis ē valō. ¶De narcoticꝫ.sedātib⁹ dolorē. Ca.xv.

Sumāt opiū aur.iij.ꝛ croci aur.i.ꝛ terāt cū lacte vaccio.ꝛ pͥjciat desup medulla pāis similaginei ꝛ liniat ꝛ fiat ex eis ēplꝫ ꝛ coopiat cū folijs sicle ꝫ aut lactuce ꝛ ponat loco pāis similaginei ceratuꝫ. Et iterū se.iusq̄ami nigri.ʒ.vj.apij.i.croci.i.vini dulcꝫ cū q̄ ɔficiat ꝛ misceat cū cerato. Et iterū se.iusq̄. albi ꝛ opiū ꝛ psiliū ꝛ acatia ꝛ mugath sumāt.ꝛ informent troc.ex eis ꝛ liniat cū lacte vaccio ꝛ refrigͥet cū folio. ¶Et aloes.ʒ.x.succi iusq̄.ʒ.vj.iusq̄.ni.ʒ.iiij. ypoqͥstidos.ʒ.vj.pomorū. mādragore. xx.aur.croci aur.iiij. decoq̄t pōa mādragore cū aceto dōec dissoluat ꝛ pͥjciat sup meᵃ ꝛ liniat cū eis. Et iterū mādragora pͥjciat i butyro vaccio trita: deiñ inūgat cū ea dolor. Et iterū opiū istorū sumāt ꝛ fiat ex eis epithīa. Et ex eis q̄ stupefaciunt ē diffusio aq̄ plime cū nō sit vlcera. Et iterū psiliū effundat i aq̄ cal'a ꝛ cū isiat ɔ̄gͥllet cū oleo ro.ꝛ ifrēt ꝛ liniat cū eo. ¶De curatōe vētosi. C.xvj.

Hoc currit cursu gibbositatꝫ vētose. Et de eis in qb⁹ ē iuuaᵐ sedādo dolorē cū stupefactiōe ē vt sumāt gētiane ꝛ rubee ꝛ ameos ꝛ arist.ꝛ calaᵐ ꝛ se.citroli ꝛ hermodactilorū ꝛ buzeiden almehezara ꝛ almugath ptes eq̄les: opij.ps.5. Cuius dos sit vsq̄ ad duas.ʒ. ¶De regie cauterij ad eos. Ca.xvij.

Et de cauterizatiōe bōa eis: aut de eis q̄ surgūt loco cauterij ē vt iaceat ifirm⁹ sꝫ figurā quam oꝫ. Et phibeat ei mot⁹: ꝛ ɔseruent circuit⁹ doloris.ꝛ ipleat mediū ei⁹ sale: ꝛ pōat dsup parū olei ꝛ pōat desup pān⁹: ꝛ sint pñtia cauteria diuersa: ꝛ igniāt cauteria ꝛ admistrēt i pmis tali vt ñ sētiāt cal'a.deiñ sētiāt cū ea.diñ fiāt fortia dōec ñ possint tolerari. Cū ḡ ptrāsierit vͥtutē pforet massa ꝛ pcipiat ei vt iclinet q̄tenus eq̄diant sal ꝛ oleū diñ coopiant cū lana ꝛ liget. Et oꝫ vt sit sup cap̄ ifirmi vas plenū aq̄ ꝛ aq̄ ro. cū q̄ abstergat facies ei⁹ q̄ñ sudat ꝛ caueat ne caro aduꝛat ꝛ vlceret. ¶De cura cali. Ca.xviij.

Opꝫ vt curet cū eis q̄ ifrānt ꝛ hūectāt ex oleribꝰ ꝛ carnib⁹ ꝛ cib⁹ ꝛ fructib⁹ ꝛ linimētꝫ ꝛ ēbrocꝫ ꝛ ceratarijs.ꝛ exercitet cū eq̄litate: ꝛ balneent cū aq̄ dulci postq̄ effundit sup extrēitates eorū aq̄ frā i domo pma: ꝛ admistret tina tepida: deiñ submergat i aq̄ tepida subito sel: ꝛ fundat sup pedes eorū aq̄ frā ꝛ oꝫ vt soluātur ꝛ pͥuocatōe vtāt cū eis i qb⁹ ñ ē calefcō plima sic syr⁹ ro.ꝛ diacidonitē solutiuū. ¶Medicaīa bonū i q̄ ē pͥuocatio ꝛ solo ꝛ sedatō dolorꝫ. ℞. se.melonis: se.citroli ꝛ hermodacti.al.ꝛ almugath olꝫ āā p. s.opij etiā ptꝫ.s. aggreget ola: ꝛ sit dos ei⁹.ʒ. 4. cū.ʒ. 4.zucca.ē el pñtꝫ iuuaīti. ¶De epithīatib⁹. Ca.xix.

Scias q̄ q̄ñ ipa sūt frā stiptica sic sādali: tūc fortasse ledūt: imo oꝫ vt sint tepore facientia ꝛ leniāt. Et q̄ñ ledūt cū ifrāntib⁹ pp tēsiōem eorum admistret ea q̄ mollificāt sic rob ꝛ olꝫ ro.ꝛ ceratū. Et q̄ñ q̄ pōit sup illō pān⁹ ifusus aq̄ ꝛ aceto. ¶Et de eis q̄ sit expta ē suc⁹ extrēitatū cāne hūiꝰ.cū el ex eo linimᵐ sit sedat dolor stati. Et iterū terat glādes ipsius ꝛ decoq̄t vehemēt ꝛ ēbrocet cū eis hora lōga.ꝛ cū tolerant ifrāntia q̄ñ faciūt eis dolores pͥspissatōꝫ: tūc ñ ē aliq̄d sic aq̄ ēdiuie ꝛ aq̄ solatri ꝛ aq̄ spuīe ꝛ aq̄ blitorū ꝛ cucumerꝫ ꝛ cucurbite ꝛ silia ꝛ sūr ēplatio cū adipib⁹ ꝛ silib⁹ eis ꝛ cū melōib⁹. Ipi.n.ifrāti ꝛ leniunt sil. ¶Et mucilla: psilij ē fortꝫ ifrātōis. ¶Et iterū sādali ꝛ memithe ꝛ silia sedāt dolorē.ꝛ cū sedāt dolorē oꝫ vt auferat ꝛ rēouēat. ¶Et d eis q̄ iuuatia sūt i fine fluxuū dolorū iūcturarū ꝛ podagre calorū ēvt sumāt aloes ꝛ croci ꝛ myrrhe ptes eq̄les ꝛ liniāt cū aq̄ caul: aut ēdiuie sꝫ q̄ntitate calitatꝫ. ¶Et iterū ceratū cū olō camōillio Et iterū diaq̄lō dissolutū i olō camōil. ¶Balnea q̄ ex eis nocēt sūt balnea cal'a.frāvo q̄ñ iuuāt ꝛ repcutiūt ꝛ ɔfortāt ꝛ sedāt dolorē. ¶De solutis. Ca.xx.

Sumāt myrabo.citri.ʒ.x.ꝛ hermodacti. ꝛ buzeidē āborū āā.ʒ.iij.se.apij ꝛ anisi āborū āā.ʒ.ij.cōficiātur cū zucca⁹ soluto de q̄ i potu sumātur oi die.ʒ.ij. ¶Et iterū sumat succi cydōiorū lib.i.ꝛ aceti de vino.ʒ.iij.ꝛ zuccari lib.i.ꝛ hermodactilorū aloes ꝛ diagridij.ʒ.iij.ꝛ dos eius sit ex.5.ʒ. vsq̄ ad.ʒ.i.ꝛ.5. ¶Et iterū hermodactilorū.ʒ.x.scamōee.ʒ.i.ꝛ fria.ʒ.i.cubebe.ʒ.iij.zuccari tabarzet.ʒ.xxx.dos ei⁹.ʒ.iij. Et iterū scamōea decocta i duplo sui aq̄ cydoniorū acetosorū. aut pomorū decoctiōe in q̄ cōsideret suba eius. Cū ḡ incipit inspissari opilet os ei⁹ in q̄ ē ꝛ dimittat dōec exiccet ꝛ sumat de ea pōd⁹.ʒ.x.ꝛ sumat de tabarzet. ʒ.xx.ꝛ de cubebis ɔtritis sic alcofol.pōd⁹.ʒ.ij. aggregētur oia cū iulep: ꝛ fiāt inde pillule ꝛ exiccētur i vmbra.ꝛ sit dos earū pillule.ij.vsq̄ ad.iij.in oi hora. Et cū illic est cōpō tūc admistra hierāpigrā. ¶Et de eis q̄ ɔferūt eis est sir⁹ ro.sꝫ hūc modū. Sumātur succi ro.lib.ij.ꝛ mellis lib.iiij.ꝛ scamōee assate.ʒ.i. decoq̄nt vsq̄ q̄ ispissent: ꝛ sit dos ei⁹ ex duob⁹ vsq̄ ad.v. ¶Et iterū i fundātur tamarindi cū cassiañ.i aq̄ endiuie ꝛ sen. ¶Et si ñ fuerit se.sumat decoctio mirabol. ꝛ fumiterre ꝛ pͥūorū ꝛ tamarindorū ꝛ absinthij sꝫ q̄ vr. ¶Et iterū buzeidē ꝛ hermodactili ꝛ rose rubee eq̄li mēsura sumāt de q̄ sumat aur.i.5.est el in ipso sedatio ꝛ infrātio. ¶Et isti q̄s iuuāt plīm a cibis frigidis ꝛ grossis sic q̄ fiunt de lētib⁹ cū aceto ꝛ reliq̄s cibis infrāntib⁹ ingrossantib⁹ san.sic ille q̄ fit de aceto sa.ꝛ ventris cū aceto ꝑpati ꝛ acetoruꝫ carnis vaccie. ¶Et q̄ñ iuuat plīm cū cibis exiccātib⁹ sic ē herbus. ¶Et nō oꝫ vt ieiunēt plīn. ¶Et eis q̄deꝫ ɔceditur ex fructib⁹ vti piris ꝑpe ꝛ prunis ꝛ mal' et granatis et ꝑsicis ego āt abhorreo eis ea q̄ sunt sic psica et chrysomilla ꝛ que replent san. aquositate plurima.

¶De cura iuncturarum exiccatarum ꝛ conuersarū in lapideitatem. Capi.xxi.

Isti sunt hñtes cōplōnes calidas: ꝛ mā grossas. Et oꝫ vt isti non resoluant sine lenificatiōe: imo opꝫ vt leniātur ꝛ resoluātur sil. ¶Et de eis qb⁹ cauetur a lapideitate sunt empl'a facta ex farīa herbi ꝛ lupinorū cū oximelle ꝛ alanituden ꝛ vitio albe cū pte licij ꝛ āmoniaco cū vino antiq̄ ꝛ oleo omphacino. ¶Et q̄ñ pōitur desup farina fabarū. ¶Et de eis q̄ cōferūt ei cui⁹ iuncture ɔuerse sūt in lapideitate aut sūt in itinere lapideitatis sunt empl'a que diximꝰ in fridis dolorib⁹ iuncturarū grossorū hūorū: ꝛ vnctōes:

ꝛ ẽbroce cū eis q̄ dixim⁹. ¶Et de illis q̄ ꝯferūt eis ē
faria luploꝝ cū oxielle: aut aceto cōmixto. ꝑEt iteꝝ
radix almaroth. ¶Et iteꝝ ēplr̄ cū bulbo dissoluto
i aq̄. ipē ei ꝓhibet lapideitatē icipiētē. ¶Et silr ẽbro
ce ex aq̄s i q̄b⁹ d̄cocta sit calam̄ᵐ ꝛ alhasce: aut aceto
aut d̄coctiōe ini q̄ case⁹ āntiqu⁹ d̄coct⁹ ē ꝓpē i iure caſ.
ſ. ꝛ nitrū ꝛ euforbiū ꝛ aq̄ cineris cauliū cōbustorū.

¶De cura ꝯctiōis ꝛ azemena. Ca.xxiij.

SCias q̄ olꝫ d̄ ādacocha potādo ex eo ꝛ iungē
do cū ipō ē res magꝭ ꝯferēs ei. ¶Et mod⁹ fa
ciēdi h° olꝫ ē vt decoq̄t ādacocha cū seib⁹ i tāto q̄ntū
i ipō ē d̄ olō donec ꝯsumaꝶ aq̄sitas cui⁹ dos sit vſꝫ ad
ʒ.iij. ꝛ min⁹. ¶Et illi⁹ q̄ ex ea vētosa ē curatio currit
cursu curatiōis vētositatꝭ faciētia vētositatē. ¶Et d̄
eis q̄ expta sūt ad ꝯctū ē vt sumaꝶ pellis ouis hora
q̄ excoriaꝶ ꝛ ponaꝶ sup ipꝫ ꝛ liniaꝶ lacte vaccio dulci
ꝛ iuuaꝶ eo. ¶Et admistratio balnei sicci ꝛ sudare in
furno aut fouea ignita iuuatiua sunt.

¶De cautela ad dolores iūcturaꝝ. Ca.xxiiij.

OPꝫ vt vtaꝶ ille q̄ assuet⁹ ē his dolorib⁹ flōmia et
solone vētrꝭ i ṽe: ꝛ cū ꝓrim⁹ ē paxism⁹ vtaꝶ r̄gie
tēpatoi subtilitate. Et oīno oꝫ si cā i eo qd̄ accit ei sit
mltitudo hūoꝝ vt nō dittat eos mltiplicari cū eo q̄
eūat: ꝛ cū eo qd̄ exercitio administraꝶ bono. ¶Et si
cā fuerit corruptio eoꝝ oppōaꝶ illi cū eūone ei⁹ qd̄
oꝫ ꝛ ꝯrietate regis p qd̄ gn̄aꝶ. ꝑIsta ei gn̄at p adiu
toriū ex ifrātib⁹. ꝛ tu qd̄ scis ea ꝛ sis oppōnē eorū.
ꝑEt cola gn̄aꝶ p adiutoriū calefaciētiū ꝛ tu scis ea:
ꝛ scis oppōnē eoꝝ. Et silr mella gn̄aꝶ p id qd̄ scis: et
oppōiꝶ ei qd̄ gn̄at ipꝫ p id qd̄ scis. ¶Et cū accit eūo
tūc ex illis q̄ rectoria sꝭ ē ꝯfortatio m̄bri cū stipticꝭ vt
nō suscipiat supfluitates ꝛ ꝓpē cū nō timeꝶ ꝯuersio
eaꝝ ad mēbra p̄ncip³ cā āncessiōis mūdificatiōis: et
ista sꝭ sic acatie: ꝛ succ⁹ ṽge pastorꝭ: ꝛ lītiū ꝛ memithe.
Et iteꝝ fricatio locoꝝ cū sale trito ꝛ cū olō ēt nisi sit
siccitas vehemēs. Et qn̄ ē apa flāticū ꝛ bibit hn̄s ipꝫ
anst. ro. pō. ʒ. ij. aliq̄tiēs i ṽe ꝛ hyeme: tē fortasse ꝓ
hibeꝶ piod⁹ ei⁹. Et vtaꝶ exercitio tpato ꝛ vectatiōe ꝛ
non supfluat i eis q̄m excitant podagrā ꝛ dolores ꝛ
ꝛ nō adhibeaꝶ illō q̄ nō ē ꝯsuet⁹ subito sine ḡdatiōe.
ꝑQd̄ si illō accāt: admistra olā ꝯfortātia iungēdo.
¶Et oꝫ vt d̄uitēt carnes ḡssas ꝛ ola salsa ꝛ assellesꝭ
fud. ꝑEt ex olerib⁹ d̄uitēt ea q̄ sꝭ sicla ꝛ bautie ꝛ citro
li ꝛ aq̄ melōis. Nocēt. n. ipa ꝓpea q̄ gn̄ant hūorē aq̄
suꝫ ꝛ ꝯfert p ꝓuocatiōeꝫ ꝛ diuersificaꝶ dispō eoꝝ in
corpib⁹. ¶Et d̄uitēt potare vinū plꝫ ḡssū: imo oē vi
nū. ¶Et cibeꝶ eis q̄ sꝭ bōe digōnis ꝛ velocꝭ. ¶Et oꝫ
vt d̄uitēt replōnē ꝛ ānihilationē ab exercitio. ꝛ d̄ui
tēt cū h° supfluitatē i labore ꝛ exercitio ꝛ ꝓpē sꝭ r̄plō
nē. Et d̄uitēt coitū ꝛ mloreꝶ i balneatiōib⁹: q̄m ipē
liq̄faciūt hūores: ꝛ faciūt eos currere ad iuncturas.
¶Ueꝝ aq̄ thermaꝝ ꝯferūt eis i hora egritudīs. Et
ex eis q̄ ꝯferūt eis i p̄ncipijs balneoꝝ ꝛ post ipoꝝ
explōnē: ꝛ i medio itroit⁹ eoꝝ in ipis ē effusio aq̄ frē
sup iūcturas si nō ē aliq̄d qd̄ ꝓhibeat ex debilitate
neruoꝝ ꝛ qn̄ꝫ auferūt h° nocu ᵐ fe. ¶Et oꝫ vt nō dor
miāt sup cibū oīno q̄m ē ex reb⁹ nocibilioribus eis.

¶De cura. Ca.xxv.

CUra q̄ magis ꝓpa ē sciatice ꝛ dolorib⁹ āche et
genuū fixis ē oꝫ vt redeaꝶ in curatiōe: eoꝝ ad
canōes i dolorib⁹ iūcturaꝝ. Et tn̄ qd̄ scias q̄ ipi diffe
rūt ab alijs dolorib⁹ iūcturaꝝ. Nā repcussio i p̄n° qn̄
q̄ nocet eis valde. q̄m mā ꝓfunda ē repcussio retiet
eā illic ꝛ pōit eā talr q̄ difficilis sit ei⁹ resolō ꝛ p̄pat
eā ad h° vt dislocet iūcturas cū ipa dislocet iūcturas
absꝫ repcussiōe silr. ꝑImmo oꝫ si voluerꝭ sedatiōeꝫ
dolorꝭ i p̄n° vt sedes eos cū mollificatiuis lēnificāti
bus nisi accidat vt sit mā subtil valō: ꝛ sit difficil eo
rū curatio i frigoꝶ ꝛ i tpe frō ꝛ i pigui ꝛ i tpe sinistra
ē difficilior. ¶In illis ṽo q̄ d̄ eis sꝭ sāguinee d̄ reb⁹
magꝭ ꝯferētib⁹ eis ē flōmia ꝛ iuuāꝶ i dispōne p flōiā
i p̄mis ex māu. Deiñ ex ped̄. Et nō fiat flōia ex pede
nisi p⁹ flōmiā ex māu. ꝑEt iuuaᵐ fit i eis p vomitū.
ꝑUētrꝭ āt solō qn̄ꝫ vſꝫ ad finē postpōiꝶ ꝛ ē sufficien
tia i vōitu forti vt nō trahat solō vētrꝭ māꝫ ad iferio
ra nisi sciaꝶ q̄ sit pua. ꝑEt d̄ bono ē vt ieiunēt duo
bus dieb⁹: deiñ flōmeꝶ. ¶Et scias q̄ flōmia sciatice
vene magꝭ ē iuuatia i sciatica q̄ꝫ saphena plꝫ nisi sit
dolor leuior extēsus d̄ sluri: imo sit pur⁹ rube⁹ c⁹ tēsio
ē ex dōestico. q̄r erit saphēa magꝭ ꝯferēs ei q̄ꝫ vēa scia
tica q̄uis ābo sint duo rami vene vni⁹ sic̄ basilica et
cephalica i māib⁹. Ueꝝ. G. rmēoraꝶ saphene ꝛ vene
curuature poplitꝭ tm̄ ꝛ flōia vene curuature popli
tis magꝭ iuuatia ē q̄ꝫ vene sciatice ꝛ saphene silr. Et
ex eis q̄ flōmāꝶ ē vēa q̄ ē iter mimū ꝛ fꝫ pedꝭ ꝛ flōme
tur p⁹ ipaꝫ vēa sciatica. Et d̄r q̄ hec vēa magꝭ iuuati
ua ē q̄ꝫ vēa sciatica sic̄ salua tella magꝭ iuuatiua ē q̄ꝫ
basilica i egritudib⁹ epatꝭ ꝛ splēis. ¶Illi āt q̄ sꝭ flāti
ci ex eis currūt cursu apatū ḡssoꝝ ꝛ i ṽificatiōe cura
tiōis. ꝑEt oꝫ h° nō oꝫ vt sit ꝯsumptio ad admistran
dū resolutia fortia añ eūonē ꝓp illō qd̄ sciuisti cum
eis q̄ dixim⁹. ꝑEt iā diximus q̄ vōit⁹ iuuātior ē q̄ꝫ vens
tris solō ꝓp mot⁹ māei ad ptē dolorꝭ: ꝛ vōit⁹ mouet
eā ab eo. ꝑEt d̄ eis q̄ bōa sūt i eo ē si fiat cū baurach
ꝛ aceto ꝛ cū euomuerit cū vōitiuis fortib⁹ q̄b⁹ idigeꝶ
i hūorib⁹ eoꝝ fria ḡssis: tūc oꝫ vt seq̄ris illō cū subti
liatiuis calefaciētib⁹. Et ē necia i flāticꝭ iteꝝ qn̄ꝫ: im
mo mltotiēs flōmia. ¶Et admistreꝶ p⁹ eūonē cū eis
q̄ dixim⁹ ex diureticꝭ ꝛ ebibitꝭ iuuātib⁹ ad dolorē iun
cturaꝝ medicamē hermetꝭ ꝓpē. Nā h° medicamē ē
mirabile valde. Cāedreos gētiāe āboꝝ añ. ʒ. ix. ari
sto. ro. ʒ. ij. se. ruthe sicce lib. i. teranꝶ ꝛ cribelleꝶ cri
bello subtili cui⁹ dos sit coclearīū. i. ¶Et admistrēt
iteꝝ vaporatiōes ꝛ ẽbroce resolutiue ꝛ aq̄ thermaꝝ
q̄ si nō excusat tūc clysteriza. ¶Deiñ admistrenꝶ vē
tose sup āchā cū icisiōe ꝛ sine icisiōe. ¶Et pōe rubi
ficātia vesicātia ꝛ nō ꝯsolidēt donec saneꝶ. ¶Et ēplō
rū q̄ admistratoꝝ i eis diligiꝶ acuitas ꝓp duas in
tētiōes: q̄ꝝ vna ē resolō ꝛ altera attractio ad exteriora
ꝛ abhorreꝶ acuitas ꝓp q̄ndā itētiōeꝫ: ꝛ ē q̄ ipa exiccat
māꝫ ꝛ i lapideitatē ꝯuertit ꝛ dimittit eā ñ recipiēteꝫ
medicinā q̄obrē oꝫ vt nō dimittaꝶ lenificatio. Et qn̄
q̄ necie sūt vētose ꝛ eaꝝ positio ꝓp attractionē.

¶De ẽbrocis ꝛ tinis. Cap.xxvi.

SUmanꝶ olei de alcāna lib. i. ꝛ aceti lib. ß. ꝛ nitri
q̄rta lib. i. ꝛ cardamomi. ʒ. i. ß. ꝛ ysopi. ʒ. i. ß. sub
mergaꝶ in eo lana ꝛ vaporeꝶ cū ea loc⁹. ¶Et admi
nistrenꝶ tine ex aq̄s medicinaꝝ singulariū resoluen
tiū p̄dictaꝝ in hoc. c. ¶Ea ṽo ex q̄b⁹ fiūt inūctiones
sūt sic̄ oleū costinū: ꝛ oleū d̄ euforbio. ꝛ oleū d̄ pires

tro ⁊ ol3 ď castoreo q̃ admiſtret pꝰ mũdificationẽ ⁊ ceratarīa cũ opoponaco ⁊ euforbio ⁊ oleis p̃dictis.

¶De epithimatibꝰ ⁊ ẽplis. Cap.xxvij.

Emplz reſoluẽs mãz ad illď qď appet ex ꝓfundo. ℞.ſe.ruthe ſilueſtr3 baccaꝝ lauri aniuden nitri ſcebʒa armẽi cordumeni ⁊ pulpa collo . ameos oluz añ.auř.4.ruthe recẽt3 pic3 cere ãmõiaci olum añ.8.bezard auř.v.opopo.ſulfur3 qď nõ tetigit ign3 ãboꝝ.auř.4.fiat ex eis ẽplz.¶Et ſi liniať ſciatica ex ſtercore capno ⁊ aceto forti erit ſicẽ medicam̃ ď ſinapi ⁊ meliꝰ eo ⁊ mag3 iuuatiuũ eo.¶Et ẽpl'a rubificãᵃ bõa ſũt valde:⁊ oʒ vt ꝓforẽť veſice: ďin ꝓlueriʒeť ſup eas medicam̃ exiccatiũ: ďin itereť veſicatio vſq̧ q̃ eueniãt ſanitas.¶Et iteꝝ ſumãť lb.i.baurac ⁊ lb.i.olĩ ⁊ fiat ex eis epithĩa.Et iteꝝ ẽplm̃ iuuatiũ ſtafiſagrie lib.i.fecis aduſte.lib.ij.piretri.lib.5.naſturtij.lib.i.5.bazard.5.ſulfur3 lb.i.baurac tantũdẽ olĩ. cotilas iij.gũmi pini ꝙ ſit eq̃le cũ bezard:fiat ex oĩbꝰ ẽplz et adminiſtreť.¶Et iteꝝ ſũať pic3 po.i.ſulfur3 po.i.ꝯtriti ſicẽ alcofol ⁊ liniať ſup ãchã:⁊ põať ďſup charta de pãno ⁊ dimitťať vſq̧ q̃ cadat ꝑ ſe.¶Et ex eis q̃ expta ſũt vt colligať plãta tapſie i eſtate dũ ẽ viridis:⁊ eiꝰ ꝯtritio optĩa fiat qm̃ ẽ difficil' ad ꝯterẽdũ : ďin aggrega ip3 cũ cera ⁊ luiſca eũ ſcie ⁊ loco dolor3:ligeť ďſup ⁊ dimittať.4.hor3 vſ3 ad.6.ďin ingrediať balñ.Cũq̧ parrorari icipiť ingrediať tinã ⁊ tollať ab eo ẽplz ⁊ põať ſup locũ lana cũ diagagãto hebď avna aut.x.diebꝰ ⁊ iteť qm̃ excuſat a ſinapi ⁊ gũma ruthe agreſt3.Et iteruz ſtafiſagria ⁊ gũma pini ⁊ gũma iteꝝ rute agreſt3 ⁊ cera ⁊ ol3 ď ruta.Et iteꝝ piretrũ ⁊ dabiſ ⁊ flos lapidis ſuis ⁊ baurach ⁊ ſtafiſagria ⁊ ſũať ex eis ẽplz: ⁊ qñ3 addiť i eoꝰ naſturtiũ.Et ex eis q̃ ꝯferũt ad hꝰ ⁊ ad dolores genuũ ẽ ceratũ ď euforb.¶Et iteꝝ olĩ ď alcãna.ʒ.8.⁊ aceti.ʒ.4.nitri.ʒ.ij.piretri.ʒ.i.iſũdať piretrũ cũ oleo ď alcãna poſtq̧ triuer3 ip3 ⁊ põe ip3 i ol'o tribꝰ diebꝰ ⁊ bulliat leuiť deide ꝓijciatur ďſup acetũ ⁊ nitrũ poſtea ĩbibať i ipo lana ſordida:ďinde põať ſup locũ doloroſũ ãche.¶Et aliď ſiře illi ď epithlatibꝰ.℞.cere colate au.c.⁊ glutis alibat auř.25.⁊ floris eris auř.vij.lilij ⁊ albezard ⁊ myrrhe oluz ana.auř.vj.⁊ allii trã aur.v.aggrega iſta ⁊ ꝯq̃lľa ea ſicut po.i.⁊ fac ex eis ẽplz.i.⁊ lini cũ eo locũ doloroſũ pyxid3 p̃cipue ſi fuerit mã faciẽs dolorẽ ſã.fluxꝰ i iũctura ip̃a:aut ſi'a g̃ſſũ vitreũ qď iã bibit pyxis iũcture.

¶Empl'z ſedãs ſciaticã.℞.olei ãtiq̃.ʒ.18. limature plũbi ⁊ ſalis maſſe glutis alibat oluz añ.au.c.limature eris rubei.ʒ.iij.flor3 eris abraſi ⁊ ꝯdiſi ⁊ radic3 almezeriõ nigri ariſt.ſinapis ol3 ana.ʒ.ij. ꝓijciať i eo qñ3.piretri.ʒ.i.¶Aliď.℞.ãiudẽ.ſe.rute ſiluřis baccaꝝ lauri ⁊ baurach ⁊ collo.ſcebʒa ameos cordumẽi oluz ana aur.4.rute hortulãe hũide ⁊ pic3 ſicce glutis alibãt gũme pini ãmõiaci adipis vituloꝝ olum aur.xv.opopo.aur.vj.ſulfuris nõ aduſti aur.4.olei ď alcãna.ʒ.18.¶Aliď.℞.picis hũide.ʒ.18.ariſto.ʒ.x.5.cere lb.i.gũme pini aur.4.ſulfuris nõ aduſti lb.i.baurach lb.i.5.ſtafiſagrie lxiſt.i.⁊ ẽ cotile.ij.piretri lib.5.cordumẽi lxiſt.i.bezard.lib.5.liq̃ficẽda liq̃fac et tere ſicca ⁊ ꝑmiſce oĩa ⁊ frica eã ſ3 mõ3 p̃dictũ in eo cuiꝰ remẽoratio p̃teriijt.¶Et ſ3 ꝙ ďr pꝰ ſolutiua bõa ⁊ vtilia ſunt pill'e de hermodactilis ⁊ pillule fetider ⁊ pill'e ď tapſia ⁊ pill'e ď ſtorace ⁊ nõ ſũt aliq̃ ſicẽ pill'e iuuatiui:n3 ſicẽ hiera hermet3 q̃ bibať i ŵe.¶Et illiꝰ q̃ bibit eã icipiũt iũcture doloroſe rorẽ emitteř ⁊ ſudare ⁊ nõ i ea ſol'o vẽtr3 ꝑlima:imo mũdificat cũ ſt͛ilatiõe.Et eĩa qď mediclaꝝ ſolutiaꝝ ſũt pulpa collo. ⁊ cẽtaurea ⁊ gũmi ⁊ fumuiterre ⁊ tapſia ⁊ succꝰ cucu.aſi.Sumãť due collo.⁊ ꝑforẽť ⁊ educať qď i ꝯcauitatibꝰ ãbaꝝ ẽ ex pulpa ⁊ ſeibꝰ ⁊ carne ⁊ ipleãť ol'o ſiſa.coopiãť ãbaꝝ foramia ⁊ dimãť nocte vᵃ:deide ꝓijciãť ãbe collo.i mãe illiꝰ noct3 cũ ol'o qď ẽ i eis ãbabꝰ i ollã ⁊ fũdať ſr eas ãbas q̃ñtũ ẽ olĩ m̃ſura.i.5.de aq̃ ⁊ coq̃nť ſĩľ vſ3 q̃ diſcocte ſũt ãbe collo.cũ ꝯ̃ diſcocte ſunt ãbe extrahantur ⁊ ꝓijciãtur,⁊ coq̃nť aq̃ ⁊ oleũ tp̃e ſufficiẽti:ďin ꝓijciať ďſr ellus ꝯtritꝰ pulueriz atꝰ cribellatꝰ ſ3 q̃ñtitatẽ q̃ ꝯgelať aq̃ ⁊ fiat ſicẽ pãis ď q̃ fiãt magdaleõẽs ſ3 q̃ñtitatẽ auellãe:⁊ ſumãť ď illis auellãis.18.nu.⁊ ſũat ĩfirmꝰ pꝰ balneationẽ.¶Et modus aliꝰ ẽ vt ďcoq̃nť oleũ cũ ſucco.¶Et cũ accit mũdificatio ꝑ ſol'onẽ vẽtris ⁊ võitũ ⁊ ꝓlõgať eg̃tudo tũc tibi ꝯuẽit vti ſuppoſitorijs ex medicis faciẽtibꝰ excoriatõnẽ ⁊ ſol'one educẽtibꝰ ſã.ſicẽ ẽ ďcoctio cucu.aſi.et collo.⁊ fel vaccinũ ⁊ piretꝝ ⁊ cẽtaurea et naſtur.⁊ tapſia et elixatura piſciũ oĩa illa iuuatiua ſũt eis i hᵃ hora et forte ſanãt.Et qñ3 põitur i clyſteribꝰ euforbiũ3 et ďr ꝙ illď ẽ nociuũ valde ꝓhibẽs et reliq̃s ꝯuerſionibꝰ.In fine ŵo eis ẽ iuuatiuũ et ꝓp̃e qm̃ ſeq̃tur veſicatio.Et multotiẽs q̃ñ accit excoriatio ꝑ ſe et euẽit cu3 ea ſanitas.¶Clyſtere bonũ excoriationẽ faciẽs ďcoq̃ntur collo.et naſturtiũ et radix cappis ⁊ cẽtau.⁊ cucu.aſi.⁊ tapſia ⁊ rubea ⁊ fiat clyſtere cũ aq̃ ⁊ empleť ãcha cũ fece et ẽ ex clyſteribꝰ iuuatis.¶Et iteꝝ ẽpleť cũ aceto et furfure calefact3.Si aũt fuerit illic ſan.q̃ moriať in ea cauterizeť cũ auro rubeo locus ſan.cauterizatiõe vehemẽti vt currat ſan.ex ea.

¶De bothor iũcturaꝝ. Ca.xxviij.

Hec bothor appẽt in crure nigre q̃ſi ipeſunt fructꝰ tamariſci aut g̃na viridia.¶Et mã coꝝ ẽ mã varicũ.⁊ cura eaꝝ ex p̃te mũdificatiõis ẽ cura varicũ et vlceꝝ melicoꝝ q̃ꝝ canonẽ dicemꝰ in li.4.

¶De dolore calcanei. Cap.xxix.

Quãdoq̧ accit ex obuiatiõe ꝯterẽte aut cãu aut coartatiõe calciamẽti et alijs et ſanat ip3 ẽbrocatio ꝑlima cũ aq̃ frã ⁊ epithĩa de memite ⁊ bolo armeno reſoluto.

¶De ďbilitate pedis. Ca.xxx.

Fit qñ3 i creatiõe.⁊ fit qñ3 ďbilitas ex labore ꝑlimo ⁊ ex mollificatiõe ãnte ⁊ ex opil'one vie nutrimẽti ad ip3:ſicut accit caſtratis.

¶De bothor vnguiũ ⁊ attractiõe eaꝝ. Ca.xxxi.

Appropinq̃t cura coꝝ cure ſuppuratiõis. Et ex illis q̃ ꝯferũt illis ẽ ẽplz cũ folijs mirti:⁊ cũ folijs cupſſi:et ẽplz ď adipibꝰ cũ fimo capno et ſtercore vaccĩo et cõfert ei nux cupſſi ⁊ ſaula ẽpl'ate:et conferũt eis fiſtici ꝯcocti et ẽplati.¶Et ď eis q̃ liq̃faciũt ſã.mortuũ ſb attritiõe ẽ ſarla cõfecta cũ ol'o ⁊ ſup ipſux poſita.

¶De iflatiõe vnguiu3 et pruritu i eis. xxxij.

Curať cũ aq̃ maris abluẽdo cũ ea ſp q̃ř rẽoueť:aut cũ ďcoctiõe lẽtiũ et herbi aut cũ decoctiõe cucu.et ex empl'is eiꝰ ſunt nenuſar et oleũ et ficus decocte cõiunctim ⁊ ſingulr.

¶Finit liber tertius Auicenne.

Incipit liber

Incipit liber canonis tertius de egritudinibus particularibus que sunt appropriate membris hominis occultis et manifestis a capite usque ad pedes continens.22.fen. que complectuntur 52.tractatus.

Fen prime sunt.5. tractatus.

Primi Tractatus sunt.26.capitula.

Tractatus.2.de doloribus capitis qui sunt species soda et continet.28.capitula.

FEn.15. de felle & splene et dispositionibus eorum continens duos tractatus.

Tractatus primus de anathomia fellis et splenis et icteritia continens septem capitula.

Tractatus secundus de reliquis dispositionibus splenis continens tredecim capitula.

FEn.16. de dispositionibus sicteri & intestinorum & est tractatus quinque.

Tractatus primus de anathomia eorum & solutione ventris continēs quatuor capitula.

Tractatus secundus de curationibus specierum solutionis ventris diuersarū predictarum post cessationem a cura vniuersali continens.17. capitula.

Tractatus tertius de inceptione sermonis de doloribus intestinorum continēs 16.capitula.

Tractatus quartus de cura colice & locutione in ileos & rebus particularibus egritudinum intestinorum & dispositionum eorum continens.13. capitula.

Fen.21. de membris generationis in mulieribus.4.cõtinens tractatus.

Tractat⁹.1.de radicib⁹ et principijs et cõceptione et partu continẽs.20.capitula.

Tractatus.2.de impregnatione et partu continens.29.capitula.

Tractatus tertius de reliquis egritudinib⁹ matricis exceptis apostematibus et que currunt cursu eorum continens.28. capitula.

Laus deo.

Liber canonis

¶ Liber canonis quartus incipit de egritudinibus particularibus que cũ accidunt nõ appropriantur vni membro continens septẽ fen.
¶ Fen prima est de febribus: ꝛ continet quattuor tractatus.
¶ Tractatus primus de febre ephimera.
¶ De diffinitiõe febris ꝛ generib febris. C. j.

Febris est calor extraneus accensus in corde ꝛ procedẽs ab eo mediãtibus spũ ꝛ sanguine per arterias ꝛ venas in totũ corpus: ꝛ inflãmatur in eo inflãmatiõe q̃ nocet operationibus naturalib: nõ sicut caliditas ire ꝛ laboris cũ nõ vltimatur: ꝛ impedit operationem ita vt reteneatur. ¶ Et sunt quidã hoim q̃ diuidũt febres in duas diuisiões. prima. s. in febrẽ egritudinẽ: ꝛ in febrẽ accñs: ꝛ ponũt febres apatũ de gñe fe. accidẽtis. ¶ Et intẽtio quidẽ sermõis eorum ẽ q fe. egritudinalis ẽ illa inter quã ꝛ cãm q̃ nõ ẽ egritudo nõ ẽ mediũ sicut febris putredinis. putredo enim ẽ cã eius absq; medio ꝛ nõ ẽ putredo in seipsa egritudo: imo ẽ cã egritudinis. Febris vo apatis est accñs apati etenim dolor ẽ apa sequens ipsum ꝛ apa est egritudo in seipso. ¶ Et cõdicẽti quidẽ inest: vt dicat. ¶ Qm si postea q fe. apatis sequit caliditatẽ eius ꝛ sedet ex dolore ipsius ẽ simile vt sit fe. accñs. tũc oportet vt sit plurimũ febriũ ephimerarum accñs. ¶ Et si ipsa sedet putredinẽ q̃ ẽ in apate: tũc apa nõ ẽ cã eius pma: vnum est apa. imo cõtiũ ad putredinẽ q̃ ẽ in ipso. Cã igit eius q̃ ẽ essentialis ẽ putredo. et apa nõ ẽ cã eius nisi p accñs. Et dicemus q si nõ significauerũt p febrẽ accñs hoc: imo nõ intellexerũt p eã nisi q ipsa seqt apa hoc: ꝛ inueniũt eã p inuẽtionẽ apats. Silr ergo ẽ dispõ febriũ putredinis p cõpõnẽ ad putredinẽ. ¶ Verum occupatio in hmõi cõtradictiõib ẽ illud qd nõ cõfert in scia medicine aliqd et facit medicũ procedere ex arte sua ad inqsitiões que fortasse impediunt ipm ab arte sua. ¶ Procedamus ergo fm id qd cõsuetũ ẽ. ¶ Dicamus ergo postea q febres apatũ ꝛ opilationũ sũt febres accidẽtes. ꝛ alie febres sũt egritudines: tũc cõueniẽs ẽ vt dicamus. Qm postea q oia q̃ sunt in corpe hois sũt tria gñá. s. mẽbra cõtinentia illud qd ẽ in eis de hũiditatib ꝛ spiritib: quorũ cõparatio ẽ parietũ balnei. Et hũiditas recõdita. ꝛ eius cõpatio ẽ cõpatio aq̃ balnei. ¶ Et spũs alalis vitalis ꝛ nãlis ꝛ vapores effusi. ¶ Et cõpatio eorum ẽ cõpatio aeris balnei. et aer balnei qñ infrigidat illud qd ẽ vicinũ ei nõ oz vt ipse extinguat imo põle ẽ vt remaneat et redeat ꝛ calefiat qd ei vicinũ ẽ. Silr ẽ vnũ istorum triũ generum extra qd nõ inuenitur in hoie genus corporeũ. ¶ Nã si accẽdat febris in mẽbris radicalib accensione pma sicut accẽdit adustio. v.g. vt in parietibus balnei: aut per follẽ ferrarii: aut per ollam tc: tũc illud genus febriũ nominat fe. ethica. ¶ Et si accendit fe. accẽsione pma in hũorib. deinde accẽdatur ex eis in mẽbris sicut accidit. vt accẽdat aqua calida in balneo ꝛ igniatur latera eius cã. eius aut ius calidũ in olla vt accẽdat olla cã eius: tũc illud genus febriũ noiat fe. hũoris. ¶ Et si accẽdat fe. accensiõe sua pma in spiritib ꝛ vaporib: deinde accẽdat ex eis in mẽbris ꝛ hũorib sicut accidit vt perueniat ad balneũ aer ignis q̃ accẽdat in eo: ꝛ calefaciat aerẽ eius ꝛ perueniat ad aquã ꝛ parietes. tũc genus illud febris nolatur fe. ephimera. qm ẽ accẽsa in re subtili q̃ resoluit cum velocitate ꝛ raro ptrãsit diẽ cũ nocte sua. nisi cõuertatur ad genus illud febriũ. ¶ Hec ergo diuisio febriũ est p modũ ppinquũ diuisiõi eueniẽti p differẽtias. ¶ Et diuidunt fe. alio mõ. Dr eñ q de febrib sũt febres acute. Et de eis sũt nõ acute. Et de eis sũt chronice. Et de eis sũt nõ chrõice. Et de eis sunt nocturne. Et de eis sunt diurne. Et de eis sũt salubres recte. Et de eis sũt hñtes accñtia horribilia. Et de eis sũt dimittẽtes. Et de eis sũt insepabiles. ¶ Et de eis insepabilibus sũt quedã qb sũt remissiões. Et de eis sũt qbus sũt intẽsiones. Et de eis sũt qb sũt exfortiatiões. ¶ Et de eis sunt siles. Et de eis sũt frigide hñtes rigorem aut horripilationẽ. ¶ Et de eis sunt simplices. ¶ Et de eis sunt composite.

¶ De preparatis ad febres. Cap. ij.

Dixerũt quidã q corpa vehemẽtius pparata ad febres sũt corpa calia ꝛ hũida. ꝛ ppe cũ hũiditas ẽ fortior caliditate. Et isti quidẽ sunt fetidi sudoris ꝛ vile ꝛ egestiõis. ¶ Et corpa calia sicca iterum sũt pparata ad febres calidas: ꝛ incipiunt pus ephimere. deinde festinãt ad putredinẽ ꝛ adustionẽ. ꝛ qñq; faciũt cadere in ethicã. ¶ Et sequunt ea ambo: q̃ equant in hũiditate ꝛ siccitate ꝛ dñat caliditas. ꝛ ista sunt de gñe eorum in qb incipit febris vaporis calidi. deinde pmutat ad febrẽ hũoris: postea illa in qb equant calor ꝛ frigus ꝛ multiplicat hũiditas. ꝛ istis quidẽ febres putredis accidũt fm plurimũ incipiẽtes. ¶ Et corpa frida ꝛ humida: ꝛ frida ꝛ sicca sunt lõginquora corpa a febrib ꝛ p ptic ab ephimera.

¶ De horis febrium. Cap. iij.

Febriũ hore sũt reliqrũ egritudinũ pncipiũ ꝛ augmẽtũ: ꝛ status apud vltimũ ꝛ declinatio. ¶ Et sũt qñq; pticulares cãe cuiusq; porismi. ¶ Et timor est a pn° vsq; ad statũ. apud declinationẽ vo nõ moritur eger ex ipsa febre nisi p id qd dicemus de cã cõiter. Et pñm quidẽ ẽ hora q̃ calor nãlis pfocat a mã submersa in mẽbro: ꝛ tãdiu dõec nõ appeat maturatiõi aut diuersitati eius cõtrie maturatiõi vestigiũ. ¶ Et pñm quidem ẽ inuẽtũ in oi egritudie. verum qñq; occultat sicut est eius occultatio in sinocho ꝛ epilepsia ꝛ apoplexia. ¶ Et qñ q pñm ẽ occultũ paucorum accñtiũ ꝛ existimat q nõ sit pñm in ea. ¶ Et silr qñq; in die p° febriũ acutarum vident nubes: ꝛ signũ maturitatis. ꝛ existiat q nõ sit ei pncipiũ: ꝛ nõ ẽ ita. ¶ Et augmẽtũ quidẽ ẽ hora in q̃ cõmouet calitas inata ad resistẽdũ mãei motu manifesto ꝛ apparẽt signa digõnis: aut signa cõtria digõni. ¶ Et status ẽ hora in q̃ vehemẽs ẽ pugna inter nãm ꝛ mãm ꝛ apparet victoria vnius ambarum earum sup aliã. ꝛ ẽ hora pugne ꝛ eius spaciũ ẽ in hñtib porismos acutos porismus vnus: ꝛ nõ cognoscit nisi p illũ q̃ sequit ipm aut duo porismi. ꝛ cognoscitur in 3° eius iõ q nõ addit sup illos ambos in pluribus nisi egritudinib macronoxijs fortasse. n. assilant porismi plres in oib indiciis suis Et illic apud statũ cõplet vestigiũ digõnis aut cõtrium eius. ¶ Et declinatio quidẽ est hora in q̃ calor inatus iã dñat

Q

mãei ⁊ vincit eã ⁊ existit in ꝯgregatiõis eiꝰ seꝑõne.s. rei posit rē.⁊ tūc allenıatur caliditas coloris occulti ⁊ expellıt ad extremitates donec resolıt. ⁊ multotiēs ingrossat. ¶ Et status q̃dē diuersificat in egritudinibꝰ. egritudinū em̄ valde acutaꝝ lōgiuꝗoꝛ statꝰ est vsq̄ ad q̃tuor dies ⁊ fe.ephimere sūt de hac summa: verūtñ ipe nō nūerant acute: qm̄ non sufficit in acuitate egritudis vt sit statꝰ eius ꝑrimꝰ: imo sit de egritudinibꝰ hñtibꝰ timorē. Et sequūtur eas febres acute absolute nō valde. ⁊ sūt ille q̃rū status ꝑuenit vsq̄ ad.xiiij.dies.⁊ qd̄ ē supra id. ¶ Et cognitio q̃dē egritudinū acutaꝝ i ordinibꝰ suis: ⁊ chrōicaꝝ ē iuuatiua i regie cibi egri s₃ q̄ dicemꝰ i seq̃ntibꝰ. ¶ Et plures qd̄ febrıū cōplēt ṗnᵐ ⁊ augmētū ⁊ statū i poxismo vno ⁊ faciūt poxismū aliū declinādo. Et fe.qd̄ diuersificāt i his tꝑibꝰ. Et de eis q̃dē sūt q̃rū augmentū ꝑlōgat. Et de eis sunt quaꝝ declinatio ꝑlongat.

¶ De cognitione horaꝝ vniuersaliū egritudinis et proprie status. Capitulum.iiij.

Cognitio horarū egritudinis vsum qñ₃ est ex spē egritudis. Nā spasmꝰ siccꝰ ⁊ epilepsia ⁊ apoplexia ⁊ squināntia sūt ex acutis valde. Et tertiana pura ⁊ causon de acutis nō valde. Et quartana ⁊ paralysis de macronoxijs. ¶ Et qñ₃ ex motu egritudinis. Nā si poxismi sūt breues signt q̄ statꝰ est ꝓpinquꝰ sicut tertiana pura. tꝑs em̄ poxismoꝝ eiꝰ ē ex tribꝰ horis vsq̄ ad.xiiij. horas. ⁊ si sint ꝓlixi significāt q̄ mã est grossa ⁊ statꝰ longinquꝰ sicut in tertiana nō pura Et si nō fuerit illic poxismi: immo materia eiꝰ fuerit acuta sicut sinochi: tc egritudo erit acuta. Et si fuerint signa eius signa mãe frigide grosse aut decliuis ad grossitudinē tūc egritudo erit nō acuta. Et si remāserit cū dispōne sua tūc egritudo nō erit illꝰ acuitatis ¶ Et qñ₃ ē ex virtute egri cui velociter aduenit debilitas: q̄re ē egritudo acuta aut nō apparet illd̄ et est egritudo nō acuta. ¶ Et qñ₃ ē ex etate ⁊ tꝑe: naꝫ in tꝑe calido ⁊ etate calida festinat statꝰ egritudinū ⁊ in tēporibꝰ fridis ⁊ etatibꝰ fridis tardat statꝰ egritudinū: ⁊ silr est dispositio regionū. ¶ Et ex pulsu. nā si ē velox frequēs magnꝰ tunc egritudo est ad acuitatē decliuis: ⁊ si nō tūc nō ē acuta. ¶ Et ex rigore: nā si est ꝓlixi spacij: tūc egritudo ē decliuis ad ꝓlixitatē ⁊ si ē breuis spacij tūc egritudo ad acuitatē tēdit. et qn̄ nullo mō est rigor tūc abbreuiat eiꝰ extensio. Et cognoscunt hore egritudinis qñ₃ ex ꝑte horaꝝ paroxismoꝝ. Nā si fuerint ꝓcedētes s₃ antecessionem sup̄fluētē: ita vt vnꝰ antecedat sup̄fluitatē alterꝰ tēdens ad additionē: tūc egritudo erit in augmēto qm̄ de egritudinibꝰ sūt que currūt vsq̄ ad finē horaruꝫ suaꝝ sm̄ augmētū: ⁊ sūt qñ₃ de gñe tertiane ⁊ d̄ gñe assidue: si aūt steterit antecessio ⁊ steterint sup̄fluitates: tūc sine dubio erit egritudo in statu. Et seruans horā vnā est lōgi spacij. ⁊ si postponunt tūc egritudo ē in declinatiōe. ¶ Et silr cognoscit dispō horaꝝ ex augmēto accidētiū febris ⁊ statiōe eoꝝ ⁊ declinatiōe ipsoꝝ ⁊ ex additiōe paroxismoꝝ eiꝰ in lōgitudine ⁊ breuiatōe tꝑoꝝ ⁊ fortasse diuersificant ⁊ nō assimilant. ¶ Et qñ₃ cognoscunt ex dispōne euacuationū: nā cū accidit in paroxismo aliquo sudor aut ventris fluxꝰ ⁊ paroxismꝰ secūdus q̃ est post ipm est in sūtu dine vehemētie ṗmi ⁊ fortitudine eiꝰ aut supra ipm naꝫ tūc eūo eiꝰ ē ꝑꝑ multitudinē nō ꝑꝑ fortitudinē ⁊ egritudo indicat lōga. ¶ Et qñ₃ cognoscūt ex ꝑte digōnis ⁊ cōtrarij digōnis s₃ q̄ diximꝰ: verbi grã. cū apparet sputū cū digestione aliq̃: aut vrina in q̃ est nubes aliq̃: tūc est ṗncipiū augmenti. Deide qn̄ multiplicat illd̄ ⁊ apparet aut cōtrariū eiꝰ: tunc ē statꝰ. Et iteꝝ qn̄ apparet digestio aut contrariū eiꝰ velociter ex sputo aut nube: tūc scias q̄ statꝰ est ꝓpinquꝰ. ⁊ si tardat tūc scias q̄ statꝰ est longinquus. ¶ Cognitio āt horaꝝ particulariū sic accipit. Nā hora principij paroxismi ē hora in q̃ coartat pulsus: ⁊ tu iā scies sılētionē eiꝰ ⁊ plūbeꝰ fit color extremitatū ⁊ infrigidātur extrema ⁊ ꝓprie extremitas auris ⁊ nasi vsq̄ ad horā in q̃ sentit sparsio caliditatis. ⁊ qñ₃ associant ṗncipio alteratio coloris ⁊ pigritia ⁊ angustia ⁊ tarditas motuū ⁊ ꝓfunditas somni ⁊ mollificatio palpebraꝝ ⁊ grauitas sermonis ⁊ horripilatio inter spatulas ⁊ i dorso. ⁊ fortasse accidit i eo rigor fortis: ⁊ qñ₃ accidit cursus saliue ⁊ saltꝰ tēpoꝝ ⁊ tinnitꝰ auriū et sternutatio ⁊ cōmotio mēbroꝝ corpis. ¶ Et vehemētius q̃dē debilitat v̄tꝰ ꝑꝑ debilitatē q̃ est in ṗnꝰ aut statu. ¶ Et hore augmēti medietas ṗma ē hora in q̃ pulsus icipit apparere ⁊ magnificari ⁊ velox fieri: ⁊ sꝑgitur calor in toto corꝑe s₃ eq̃litatē. ¶ Et medietas eiꝰ alťa ē hora in q̃ nō cessat hec caliditas sparsa cū eq̃litate augmētari. ¶ Et hora statꝰ ē hora in q̃ remanet caliditas sparsa cū eq̃litate ⁊ accidētia cuꝫ dispōne sua ⁊ pulsus fit maior q̄ vnq̄ ⁊ fit vehementius velox ⁊ frequēs. ¶ Et hora declinatiōis ē hora in q̃ icipit diminutio ⁊ incipit pulsus tēperari ⁊ equatur. Deide illa in q̃ incipit corpꝰ sudare ⁊ ꝑducit ad eradicationē. ¶ Et multotiēs q̃dē accidit apd̄ mortē dispō q̃ ē sicut declinatio ⁊ est q̃si eger euaserit ⁊ nō oꝫ vt tu occuperis in hoc imo cognoscas dispōꝫ pulsus ⁊ an magnificet ⁊ fortis fiat. ¶ Et si tibi vr̄ ponā tibi exēplū de tertiana. Attēde ḡ q̄ cū tertiana in plibus dispōnibꝰ incipit horripilatio: deinde frigꝰ ⁊ rigor: postea sedat rigor ⁊ minorat frigꝰ: ⁊ incipit calefactio: postea equat calefactio: deide addit: postea stat: deinde incipit minui vsq̄quo eradicet. Et scias q̄ egritudo qñ₃ ꝓlongatur: aut ꝓpter multitudineꝫ materiei: aut propter grossitiem eius aut ꝓpter frigꝰ eius. ⁊ quãdoq̄ adiuuāt ad illud tempus frigiduꝫ ⁊ regio frigida ⁊ etas frigida ⁊ debilitas caloris innati ⁊ soliditas corporis.

¶ De sermone vlı̄ de febribꝰ ephimeris. Cap.v.

Cause olum spēꝝ febris ephimere sūt cãe ṗmitiue calefaciētes eēntialr ⁊ calefaciētes ꝑ accñs de sūma occurētiū ⁊ assūptoꝝ.s.i cibo ⁊ i potu ⁊ passionū corporeaꝝ ⁊ aīaliū. ⁊ ex doloribꝰ. ⁊ apātibꝰ ⁊ apparētibꝰ. ⁊ sūt de eis ex opilationibꝰ q̃rū cã nō ē ṗmitiua. ¶ Et nō ꝑueniūt cãe eaꝝ cū vehemētia sua ad hoc vt ptrāseat illd̄ qd̄ inflāmat spm̄: nā si ptrāseat illud faciūt cadere i ethicā aut i spēꝫ febriū hãꝝ quã dicemꝰ. Cause em̄ ṗmitiue plerūq̄ mouēt ātecedentes. q̄ si mouerint eas ad putredinē erūt febres putredis. ¶ Et sūt q̃dā holum q̃ existimāt q̄ fe.ephimera nō fit nisi ex labore spūs ⁊ corporis ⁊ illd̄ ē error. ¶ Et iste q̃dē fe.sm̄ plurimū recedūt i die vno ⁊ ras

ro ptransieũt tertiũ diẽ. Nã si ptrãseant illã quãtita-tẽ existimaẽ de esse earũ ꝙ ipse pmutanẽ. ¶ Et intẽtio quidẽ pmutatiõis est ꝙ retẽtio caliditatis ptransit ipsũm aũt ad corpus aut hũorẽ: lʒ sint de hoib' q̃ dicũt ꝙ ipsa qñʒ remanet sex dieb'. ⁊ ↄsumiẽ itegra cõsumptiõe: cui nõ eẽt silis si pmutareẽ ad gen' aliud. ¶ Et hec quidẽ fe. est facilis curatiõis ⁊ difficilis cognitiõis: ⁊ silr pñᵐ ethice. ¶ Et hoies quidẽ velocius cadentes in fe. ephimeras: ⁊ q̃ vehemẽtius leduñẽ ab eis si erretur i eis: sunt illi in q̃bus calor ⁊ siccitas sũt magis vincẽtes: qm perueniũt velociter ad ethicam ⁊ tertianã: deinde illi in q̃bus calor ẽ plus deide illi in q̃bus est plus siccitatis. ¶ Et cũ illi q̃ hñt ↄplonẽ siccam ⁊ calidã accidit fames ⁊ adueniũt cũ ea vigilie ⁊ labor aialis ⁊ labor corporeus festinat ipsuʒ fe. ephimera cũ horripilatiõe q̃dã. Qḋ si non succurraẽ ⁊ cibeẽ statim festinabit ad ipsum fe. putredinis.

¶ De signis proprijs febrium ephimerarum distinguentibus eas ab alijs. Cap.vj.

DE ꝓprietatibus eaꝝ est ꝙ ipse nõ fiunt a causis antecedẽtib': neq₃ incipiũt cũ coartatiõe. ⁊ est ꝙ ipse nõ incipiunt fm plim cũ rigore ⁊ frigore extremitatũ ⁊ ꝓfundatiõe caliditatis ⁊ declinatione ad pigritiã ⁊ somnũ: ⁊ submersionẽ pulsus ⁊ subtilitatẽ eius ⁊ diuersitatẽ ei': ⁊ paruitatẽ ipsi': imo fortasse accidit inprincipio earũ similitudo frigoris ⁊ horripilationis et punctio: cuius cã est vapor chimi mali ⁊ remoueẽ velociter ⁊ accidit: sed raro rigor pp multitudinẽ vapoꝝ ledentiũ lacertos pp punctionez suaʒ ⁊ sup̃flua multitudine. ¶ Et est ei' inflãmatio nõ mordicatiua aspera: imo bona sicut caliditas corpis laborantis ⁊ ebrij. ¶ Et cũ est vrina in primo die digesta ⁊ pulsus bonus: tũc indica ꝙ est fe. ephimera. ⁊ illud ideo qm vrina non alteraẽ in ea inquãtũ ipsa est ephimera: ⁊ ẽ sedimẽ ei' digestũ nõ decline ad calorem humoris: ⁊ est qñq₃ nubes ei' pẽdens: ⁊ qñq₃ est natans boni coloris: ⁊ qñq₃ accidit vt nõ equeẽ color eius: tñ ei' sub̃a est eq̃lis. Et nõ alteraẽ color ei' nisi pp id qḋ associaẽ ei de cã alteratiõis vrine: q̃uis nõ sit illic febris ephimera ex eo qḋ dicem' in tertiana ⁊ silibus ei. ¶ Et pulsus est declinis ad spissitudinẽ ⁊ fortitudinẽ ⁊ magnitudinẽ nisi i ea que est a passionibus debilitantibus: ⁊ nisi fuerit in stõ humor mordicatiuus aut frigidus aut cã alia de his q̃ mutant pulsum p̃ter febrẽ. Et raro quidẽ diuersificatur: si ṽo diuersificeẽ erit ei ordo: nam si diuersificeẽ illud tũc erit pp cãm aliã accidentẽ febrẽ: aut vicinantẽ ei sicut ẽ labor vehemẽs aut mordicatio vehemẽs in visceribus ⁊ silia his. Et quãdoq₃ accit vt induretẽ pulsus pp frigus vehemẽs ⁊ inspissans ⁊ infrigidãs aut pp caliditatẽ solis vehementẽ exiccantẽ: aut pp vehemẽtẽ laborẽ exiccantẽ: aut famẽ: aut angustias aut vigilias: aut euõnes: ⁊ qñʒ festinat i eo dilatatio ⁊ tardaẽ cõstrictio: ⁊ nõ festinat plusq̃ nãlis nisi raro ⁊ cũ velocitate pauca: qm necessitas euẽtatiõis in eo ẽ vehemẽtior q̃ necitas educẽdi vaporẽ corruptũ: vapor n̄aq₃ in eo nõ ẽ corrupt' cõpatiõe sui ad eq̃lẽ: imo est bon' cõpatione sui ad eũ. ¶ Et cũ ambiguus sit tibi pulsus ⁊ ↄstrictio ipsi' tũc scias ex anhelitu: ⁊ pulsus qḋ reddit p' eradicatiõm ei' ad cõsuetudinẽ ei' nãle in illo cope ⁊ hoc ẽ signũ bonũ. ¶ Et scias penitus ꝙ quotiẽs vrina ⁊ pulsus sunt boni signũ ꝙ fe. ẽ ephimera: ⁊ qñ nõ sũt bõi nõ oʒ vt nõ sit ephimera. multotiẽs. n. ẽ in ea vrina tincta: ⁊ pulsus diuersus ⁊ debilis ⁊ paruus. ¶ Et de illis q̃ signãt ꝙ ipsa ẽ fe. ephimera ẽ vt sit pncipiũ ei' facile ⁊ lene: ⁊ sit augmẽtũ eius nõ addẽs s̃ duas horas: ⁊ nõ associẽt statui accñtia vehemẽtia: ⁊ vt nõ accidãt i ea accñtia praua: ⁊ nõ sit in ea ebullitio caloris vehemẽs: ⁊ minoreñẽ cũ ea dolores. Qḋ si cũ ea dolor fuerit capitis: aut dolor ali' nõ sit sit' inseꝑabilis p' eradicationẽ ei' ⁊ hec quidem signũ ꝙ ipsa ẽ ephimera. ¶ Et plm qḋ eradicatiõis ei' sit p sudorẽ ⁊ hũorositatẽ silẽʒ sudori nãli nõ hũorosa. ⁊ nõ sit vehemẽs supfluitas iteꝝ in q̃titate sua. immo appropinquat sudori nãli in quantitate sua sicut ẽ ꝓxim' ei in q̃litate sua. Si ei videris sudorem plm tũc fe. erit nõ ephimera. ¶ Et de eis de q̃b' fe. ephimera expitur ẽ vt ingrediaẽ balneũ hñs eã. Cũq₃ morã fecerit euenire in eo quasi horripilationeʒ nõ ↄsuetã: sciẽ ꝙ febris ẽ fe. putredinis: ⁊ egrediatur hñs eã ex balneo ilico. ⁊ si nihil alteraẽ a dispositione sua tunc fe. erit ephimera.

¶ permutatio fe. ephimere. Ca.vij.

CUm expedit vt febrẽ ephimerã patiens cibet ⁊ errat medic' sup eã: ⁊ nõ cibet ipm pmutaẽ fe. i corporib' colericis ad ethicã incẽdẽtẽ: ⁊ in corpibus carnosis ad synocã q̃ ẽ absq₃ putredine: ⁊ fortasse pmutatur ad illã q̃ est cum putredine. ¶ Et similiter qñ necessariũ ẽ adiutoriũ in apiẽdo poros ⁊ rarificãdo corp' ⁊ non fit inflãmaẽ in humorib' retẽtis i corpore: inflãmatione eius qḋ calefacit cum fortitudine eius qḋ putrefacit.

¶ De signis permutationis febris ephimere ad febres alias. Ca.viij.

SIgnificatio illi' ẽ ꝙ ipsa declinat absq₃ sudore. aut humorositate: aut cũ sudore absq₃ mũdificatiõe p sudorẽ: ⁊ ẽ declinatio lõga difficilis ⁊ absq₃ mũdificatiõe pulsus: imo remanet in pulsu aliq̃d: et remãet dolor capitis si fuerit: ⁊ hoc totũ signãt pmutationẽ ad febrẽ putrefactiõis humoris: aut ethicam. ¶ Nã si cãe fuerint vehemẽtes: aut ꝓlõgetur mora eius pmutabiẽ ad ethicã. ¶ Qḋ si ad ethicã pmuteẽ videbis tactũ arteriaꝝ calidũ valde: ⁊ videbis febrẽ silem vel fixam ⁊ in oĩbus mẽbris addiẽ calefactio sup repletionẽ: ⁊ in tpe acceptiõis cibi: aut videbis pulsum seruare equalitatẽ cum duritie ⁊ paruitate. Et videbis signa reliqua que dixim' de signis ethice. ¶ Et qñ pmutaẽ ad genus febriũ qḋ noiatur synoca absq₃ putredine videbis additionẽ ⁊ repletionẽ caliditatis ⁊ inflãmationẽ faciei. ¶ Et qñ permutaẽ ad febres putredinis apparent horripilatio ⁊ diuersitas pulsus ⁊ puitas ⁊ coartatio: ⁊ est caliditas mordicatiua sicca ⁊ vehemẽtia accidentiũ. ¶ In vrina aũt fortasse remanet digestio ex substãtia ⁊ in pluribus nõ apparet in ea digestio.

¶ De curationibus febris ephimere fm modũ vniuersalem. Ca.ix.

IN omnibus speciеb' febris ephimere oportet vt afferantur super corpora patientiuʒ eas ea que nutriant eos nutrimento bono cum velocitate

digõnis:qm̄ febricĩs ẽ eger:⁊ eger ẽ lesus. ⁋A quibus-
dã eoꝝ cõcedit deliciari in eo:sicut patiẽti ex labore
⁊ angustia ⁊ fame ⁊ illis i quoꝝ corporib⁹ colͣa plis-
ma est. Et q̃ cõqueritᷣ se pati horripilatõẽ in pn° deg-
glutiat cibũ infusuz i aq̃:aut vino vt sit magis pene
trãs. Et isti qͥ cibantᷣ ẽt in pn° fe. ⁋Et quibusdã ꝓhi-
betᷣ deliciari i ea ⁊ inuitᷣ eis vt fiãt subtiliatiua: sicut in
patiẽte ex opilatiõe ⁊ soliditate ⁊ ex ꝛpate. Et meli⁹
q̃d est vt postponatᷣ cibatio vsq ad declinatiõez nisi
in illis quos excepim⁹. ⁋Et aq̃ frã q̃d oz vt nõ ꝓhi-
beatᷣ in pn° rei:qm̄ virt⁹ ẽ fortis: qꝛ nõ timetᷣ debili-
tas eius:⁊ ẽ melior cura ĩfrigidãdo. Veꝝ si fuerit il-
lic debilitas i viscerib⁹ ⁊ fe. iã extẽditᷣ:aut fuerit vehe
mens:tũc melius est vt de ea nõ multũ sumatᷣ. ⁋Et
cõcedit eis balneũ cũ eoꝝ potissimus cõsumitᷣ i febri-
bus ephimeris pp accñtia: de quibus est ꝯsiccatio: ⁊
de quibus ẽ sudatio:⁊ rarificatio poroꝝ. Et de eis ẽ in-
frigidatio in q̃ta dispõne ⁊ ꝓhibetᷣ vbi timetᷣ casus
putredis. Et nõ opꝫ vt euitet balneũ nisi hñs eã ex
opilatõe:ppea q balneũ gñat egritudinẽ putridã. ⁊
simr patiẽs eã ex satietate nauseatiua: nisi i fine rei:⁊
cũ dilatantᷣ pori ⁊ descẽdit nauseatiua satietas. Illic
enĩ oz vt balneet. ⁋Et hñs catarrũ nõ balneetᷣ nisi
sit adustiu⁹. ⁋Et oẽs hñtes feb. ephimeras oz vt nõ
ꝓlõgẽt morã in aere balnei:imo in aq̃ eius quãtũvo
lũt nisi hñtes eã ex soliditate ⁊ ex spissitudie:eis. n. cõ
uenit vt ꝓlõgẽt morã i aere balnei:dõec sudẽt. ⁋Em
brocatio aũt si fuerit ĩfundendo:aut liniẽdo tñ opilat
poros. ⁋Et i curatiõe ois feb. ephimere q̃ est ab opi
latõe extrĩseca aut itrinseca:fricatio aperit poros ha
bẽtis eã:deiñ si obuiat hũiditati plurime resoluit eã
⁊ si nõ obuiat hũiditati pue exiccat eã. ⁋Euõne aũt
nõ indiget aliqͥs eoꝝ nisi hñs opilatiõz repletionalẽ
⁊ hñs nauseatiuã satietatẽ:⁊qui hñt febrẽ ephimerã
ex soliditate cuius corpus est repletum.

⁋De spẽbus febris ephimere. Cap. x.

DE febribus ephimeris sunt q̃ oĩno cõparantur
ad dispões aĩales. Et de eis sunt q̃ ꝯparãtur
ad dispões corporeas. Et de eis sunt q̃ ꝓportionã
tur ad res q̃ eueniũt deforis. ⁋Et de cõpatis ad dis-
põnes aĩales est illa q̃ fit ex angustia ⁊ illa q̃ fit ex tri
sticia:⁊illa que fit ex existimatiõe ⁊ cogitatiõe: ⁊ ira:
⁊ vigilijs:⁊ sompno:⁊ tranq̃llitate:⁊ timore:⁊ gaudio.
⁋Et de ꝓportionatis ad dispões corporeas sunt il
le q̃ comparantᷣ ad res q̃ sunt actiones ⁊ motus. Et
de eis sunt q̃ cõparantur ad nõ actiones ⁊ motus et
ad ꝯria eoꝝ. ⁋Et cõparate ad res que sunt motus
est q̃ fit ex labore. Et illa q̃ ex tranq̃llitate: ⁊ illa que
fit ex euacuatione ⁊ de eis ẽ fe. ephiera ex dolore:⁊ d
eis ẽ fe. ephimera q̃ est cũ syncopi:⁊ de eis ẽ illa q̃ fit
ex fame:⁊ de eis ẽ illa q̃ fit ex siti. ⁋Et de cõparatis
ad ea q̃ nõ sunt actiões ẽ illa q̃ est ex opilatione: ⁊ de
eis est illa q̃ fit ex nauseatiua satietate: ⁊ de eis est
illa q̃ fit ex apostemate:⁊ de eis ẽ illa q̃ fit ex solidita-
te. ⁋Cõparate aũt ad res q̃ accidũt deforis sunt sicut
illa q̃ fiunt ex adustiõe quecũq adustio fuerit ⁊ sic q̃
fit ex frigore ⁊ soliditate:⁊ ex ablutiõe. Dicã itaq vnã
q̃nq eaꝝ cũ curatione sua.

⁋De fe. ephimera ex angustia ⁊ signis eius. Capi. xi.

QUandoq accit ex motu spũs ad iteriora ⁊ oc-
cultatiõe ei⁹ in eis pp supfluitatẽ angustie febris spi
ritualis. ⁋Cui⁹ signa sũt igneitas vrie:⁊ acuitas ei⁹
ita vt hñs eã sentiat acuitatẽ ipsi⁹ pp ꝯsiliũ siccitatis
in ea. ⁊ ẽ mot⁹ oculi ad clausionẽ declinis: ⁊ ẽ ocul⁹
submers⁹ pp resolonẽ cũ q̃ete ⁊ sublusiõe:⁊ facies ꝯ
tẽdẽs ad citrinitatẽ pp ꝓfunditatẽ claritatis ⁊ pul-
sus ẽ ad debilitatẽ ⁊ puitatẽ declinis ⁊ forte declinat
ad duritiẽ.

⁋De cura. Cap. xii.

OPꝫ vt hñs eã mltiplicet itroitũ tine ⁊ põat plim
sue itentõis i balneatõe i cũ aq̃ balnei absq ae-
re ei⁹:⁊ multiplicet ẽt inũctionẽ cũ fricatiõe p⁹ illud
Oleũ. n. aliqͥs est magis iuuatiuũ ei q̃ balneũ:⁊ vta
tur lenificatõib⁹ ⁊ odoriferis frigidis:⁊ põat sup pe
ctus suũ epithimata ĩfrigidãtia ex mucillagib⁹ ⁊ suc
cis ⁊ aq̃s bõis:⁊ sumat in potu vinũ plime cõmixtio
nis:est. n. bonũ medicamẽ ei.

⁋De febre ephimera ex tristitia. Ca. xiij.

QUãdoq accit ex mltitudie tristitie pp rẽ q̃sitã
mot⁹ laboriosus spũm calefaciẽs faciẽs cadere i fe-
brẽ. Cui⁹ signa sũt silia signis ei⁹ q̃ ẽ ex ãgustia nisi
q: mot⁹ oculi cũ ꝓfunditate sua pp resolonẽ q̃ ẽ ad
ptẽ extrinsecã:⁊ plius nõ ẽ dimissus depressus: imo
ẽ in eo cũ debilitate:sꝫ ẽ cũ eo salt⁹. ⁋Et cura ei⁹ est
sicut cura eius q̃ est ex angustia.

⁋De febre ephimera ex cogitatiõe. Ca. xiiij.

QUãdoq accit ex multitudie cogitatiõis i reb⁹
fe. silis illi q̃ ẽ ex tristitia:nisi q: mot⁹ ocli ẽ eq̃-
lis nõ ad clausionẽ neq ad exitũ declinis:⁊ ẽ declis
uis ad ꝓfunditatẽ ⁊ pulsus ẽ diuersus i dilatatione
⁊ ꝯstrictiõe:⁊ plꝫ q̃d ẽ eq̃lis. ⁊ facies ẽ ad citrinitatez
declinis. Et cura ei⁹ ẽ cura illi⁹ q̃ ẽ ex tristitia.

⁋De febre ephimera ex ira. Ca. xv.

QUãdoq accit pp supfluitatẽ mot⁹ spũs ad ite-
riora i dispõne ire calefactio supflua adurens
spũm ⁊ fe. Cui⁹ signa sũt rubedo faciei nisi ꝯmisceatᷣ
ei timor qm̄ citriatᷣ ⁊ iflatio faciei silis ei q̃ iflatᷣ i dor
mitiõe:⁊ sũt ocli rubei tẽdẽtes exteri⁹ pp vehemẽtiaz
mot⁹ spũs ad extiora. Et q̃nq accit quibusdã eoꝝ tremor
pp motũ hũoris:aut pp ꝯbilitatẽ narũ. ⁊ ẽ aq̃ rubea
acuti tact⁹ pp acuitatẽ suã. Et q̃nq ẽ cũ ea aliq̃ptulũ
claritatis. Et pulsus ẽ grossus plen⁹ pulsãs frequens.

⁋De cura. Ca. xvi.

HAc eos q̃escere. Et fac vt occupentᷣ lenificãtib⁹
⁊ narratõib⁹ ⁊ vocib⁹ bõis ⁊ ludis mirabilib⁹.
Et fac eos igredi balneũ in aq̃ tepida nõ plimi calo
ris:Et inũgantᷣ plꝫ cũ aliq̃ oleo plimo:illꝺ. n. est ma
gis ꝯueniẽs eis q̃ aq̃ calͣa. Et cibentᷣ eis q̃ infrigidãt
⁊ humectãt. Et ꝓhibeantur a vino oĩno ⁊ nõ est eis
via ad ipsum.

⁋De febre ephimera ex vigilijs. Ca. xvij.

QUandoq ẽt accit ex vigilijs febris ephimera.
Cuius signa sũt ascẽssio vigiliarũ ⁊ grauitas
palpebraꝝ:qm̄ fortasse nõ apit eas. ⁊ ꝓsudatio ocli
pp resolutionẽ:⁊ inflatio palpebraꝝ pp corruptionẽ
cibi ⁊ multitudinẽ vaporis:⁊ cõturbatio vrie pp pri
uationẽ digõnis:⁊ debilitas pulsus:⁊ citrinitas fa-
ciei pp malitiã digõnis:⁊ iflatio ei⁹ pp excitatiõz ex
malitia digestionis:sed non est cũ rubedine sicut in
illa que est ex ira.

⁋De curatione. Ca. xviij.

Curatio aūt ei⁹ est ociari ⁊ q̄escere ⁊ dormire.⁊ embrocare caput cū eis q̄ infrigidant ⁊ hūectant ⁊ balneū hūidū: ⁊ cibi bonoꝝ chimoꝝ:et inunctiōes humectātes et vinū est ex reb⁹ magis ꝯferentib⁹ eis et sumant in potu ip̄m sine timore.nisi fuerit dolor capitis. ¶De fe.ephimera ex somno.⁊ q̄te. Ca.xix.

A Spiritu q̄n̄q̧ resoluūt vapores calidi p vigilias et motus. Cū ḡ plōgat̄ somnus ⁊ trāqllitas ⁊ nō resoluūtur: accit ex eis calefactio spūs ⁊ fe. eius. ¶Cui⁹ signa sūt ista: sig̃nt enī eā āncessio sōni ⁊ trāqllitas plima: ⁊ ppē q̄ ē i ꝯsuetudine: et cadit ꝯtrariū ꝯsuetudis.⁊ sig̃t ip̄a₃ resolutio vaporosa et pulsus. ¶De curatiōe eius. Capi.xx.

Curatio ei⁹ ē sudatio i aere balnei: ⁊ ablutio eq̄lis cū aq̄ cal'a: ⁊ paucitas cibi.⁊ declinatio eius ad id qđ infrigidat ⁊ hūectat ip̄am.et exercitiū temperatū.et nō op₃ vt bibat vinum.

¶De febre ephimera ex gaudio. Ca.xxi.

Quandoq̧ accit ex gaudio fe.sicut illa q̄ fit ex ira: nisi q: forma oculi est forma gaudētis nō forma irascētis.⁊ est freq̄ntia in pulsu minor. ¶Et cura eius est ꝓxima curationi ei⁹ q̄ est ex ira.

¶De febre ephimera ex timore. Cap.xxij.

Quādoq̧ accidit ex timore febris ſm semita₃ q̄ accit ex āgustia. ꝓportio nāq̧ tiores ad angustiā ē ꝓportio ire ad gaudiū.ex h° q mot⁹ tioris ē ad interiora ⁊ ire ad exriora: ⁊ fit subito.⁊ aliorum modoꝝ fit gradatim. ¶Cui⁹ signa sꝫ ꝓxima signis eis q̄ fit ex āgustia: nisi q: diuersitas i pulsu ē vehemēnor.⁊ forma oculi ei⁹ ē forma territi. ⁋Curō ei⁹ ē ꝓxia curatiōi ei⁹ q̄ fit ex āgustia.et o₃ vt securet̄ a timore: et vēiat̄ ad eū cū nūcijs gaudere faciētib⁹: et letificātia sꝫ mutatia ei. De fe.ephiera ex labore.xxiij.

Labor q̄n̄ ꝑuenit ad sūmū i calefaciēdo corp⁹ et spūm: ita vt fiat fe.nocēs opōnib⁹: et est plimi nocumēti: et grauitas ip̄ius supvitalē et aialē. ¶Signa sūt āncessio laboris et additio calefactiōis iuncturarū sup alia.et tactus lassitudis et siccitas corporis.Et q̄n̄ accit i fine ei⁹ hūectatio si fuerit labor tēꝑatus i eo.i.q̄n̄ nō ē i eo exiccatiuū aut frig⁹ ꝓhibēs sudorē.Sin aūt labor fuerit supfluus mioꝛat̄ hūectatio et sudor.et q̄n̄ seq̄t̄ ip̄₃ tussis sicca pp cōitatē pulmonis.Et q̄n̄ declinatio cōplōnis est et pulsus ei⁹ paru⁹ debilis.et q̄n̄ declinat ad duritiē. Et vrina est citrina cal'a pp motū subtilē et pp resolutionē₃.

¶De cura. Capitulu₃.xxiiij.

Curatio eoꝝ ē trāqllitas.et balneatio in tina.et inūctio fricādo ꝓpe sup iūcturas; et acceptio cibi boni chimi hūectāt̄; ſm quātitatē q̄ digerat̄ de gn̄e carniū pulloꝝ et hedi et pisciū puoꝝ. Et q̄n̄ virtutes eoꝝ sꝫ debiles: tūc nō o₃ vt ꝯfidāt ꝺ se posse digerere qđ digerebāt i dispōne sanitat̄: imo min⁹ illo.et pp h° cibet̄ eis quoꝝ paucū nutrit plīm sic̄ ea q̄ dixim⁹ et sic̄ vitelli ouoꝝ sorbiliū.et testiculi galloꝝ sūt eis bōi. Quidā tn̄ existimauerūt q o₃ vt patiētiū lassitudinē regimē pl⁹ subtilieꝛ q̄ alioꝝ: sꝫ illō nō ē rectū. Et o₃ vt sumāt de fructib⁹ hūidis: et sumāt i potu vinū plime cōmixtiōis si fuerint assueti: aut inlep et aliō si nō fuerint ꝯsueti. ¶Et o₃ vt eoꝝ inūctio sit plima q̄ inūctio alioꝝ cū oleo aliquo vt hūectentur eoꝝ mēbra et iūcture ex siccitate. Et iteꝝ vt mollificetur illō qđ accit eis detēsiōe. ¶Et oleū vino est de oleis meliorib⁹ eis. ¶Et o₃ vt cōicet iunctio eorum corpi et ꝓpe capiti et collo et spōdilib⁹ dorsi et iuncturis oib⁹ et ꝓpe p⁹ balneationē. Et o₃ vt sternant̄ strata eoꝝ et aromatizent̄ idumenta eoꝝ: et sedilia eoꝝ.et indigēt iteratione balnei pp reliq̄as. iterent̄ oia q̄ scripta sunt in capitulo suo.

¶De febre ephimera ex euatione. Capit.xxv.

Quādoq̧ accit ex cōmotione hūoꝝ post vētris solutionē mot⁹ spūi supflu⁹ et inflāmāō in ip̄o febrē pp multitudinē lassitudis q̄ sequit̄ ip̄am. ⁋Et q̄n̄ faciūt eā medicine solutiue ꝓpea q calefaciunt ⁋Et q̄n̄ seq̄t̄ flōtomiā ꝓpea q redire facit hūiditatē vapoꝝ et sāguinitatē eoꝝ ad furiositatē colericā.

¶Curatio. Capitulū.xxvi.

Oportet vt subtilieꝛ i retinēdo vrinā ꝑ ea q̄ sunt ordinata in capitulis suis.et vt cibet̄ eger cū eo qđ ꝯfortat plus et ſm quātitatē q̄ digerat̄ de eis q̄ infrigidāt et hūectāt et sint in eo pōtica stiptica. Et ponant̄ sup stōm ēplastra et embroce ꝯfortantia calefacta.nō tepefacta. Nā oē tepidū ē mollificatiuū et resoluit virtutē. ⁋Et de hac sūma est lana infusa in oleo nardino.aut oleo frigidiore eo aromatizato: et exp̄matur adeo donec sepent̄ ab ea ptes olei. et ponant̄ sup cor et epar ea que infrigidant.

¶De febre ephimera ex dolore. Capi.xxvij.

Dolor q̄n̄ calefacit spūm adeo donec inflāmet̄ fe. ¶Signa.dolor in capite aut ocl'o aut aure. aut dēte.aut iūcturis.aut extrēitatibus. aut colica. aut emorroydib⁹.aut alijs de dolorib⁹ furūculorū.

¶De cura ei⁹ q̄ fit ex dolore. Cap.xxviij.

Sedat̄ dolor cū eo qđ o₃ in.c.suo. deinde curet̄ cura ei⁹ q̄ fit ex labore. ⁋Qđ si timeat̄ ex potu vini motus dolorosus nō detur in potu.

¶De febre ephimera ex sincopi. Capi.xxix.

Quādoq̧ accit ei cui supuenit sincopis ꝓpter cōmotiōe₃ spūs diuersa calefactio et cōuertit̄ in febrē.et q̄n̄ remouent̄ ꝺ ea post ablationē timoris in sincopi relicte. ⁋Signa. Uicinitas sincopis: et casus virtutis absq̧ signis febriū aliaꝝ que nō sunt ex febrib⁹ ephimeris: et pulsus in ea est diuersarū dispōnū.q̄n̄ enī cadit et destruit̄: q̄n̄ vincit frigus.et q̄n̄ fit velox et appet cū ꝺn̄at̄ calitas: et similat̄ pulsui patiētiū extenuationē exiccatiuā in duritie cū vermiatione. ¶Curatio. Cap. xxx.

Cura ei⁹ est cura sincopis.et dare cibos velocis digōnis boni chimi: de illis q̄s sciuisti. ¶Et si i digueris vt des in potu vinū fac: et non cures de fe. Cū ergo liberat̄ ex sincopi et remanet fe.illis ei que est cū extenuatione curet̄ cū eo qđ est in canone de infrigidatiōe et humectatione.

¶De fe.ephimera ex fame. Ca.xxxi.

Quādoq̧ accit̄ vapores i corpe q̄n̄ nō iueniūt nutrimētū et generāt febrē.et ei⁹ puls⁹ ē debilis paru⁹: et q̄n̄ declinat ad duritiē. ¶Curō. Cibatio q̄dē in febre ē sicut ex sorbitiōib⁹ factis ex liuis ordei cū olerib⁹ et post illas cū cibis bōis ꝯfortātibus ¶Balneet̄ et effundat̄ sup caput ei⁹ aqua plurima tepida: et sedeat in ea: et humectetur corpus ei⁹ cum

eis que sunt sicut oleū vio.⁊ ro.⁊ cucurbitinum.

¶De febre ephimera ex siti. Capitulū.xxxij.

Hec prima ē ei que ex fame ⁊ ē dignior vt accidat ꝑꝑ defectū eius quo sedat̃ de aqua caliditas fortis l̄ vaporib⁹. ¶Curatio. Dare l̄ potu aquā frigidā ⁊ aquas fructuū frigidoꝝ ⁊ ꝓprie granatoꝝ ⁊ hūectare corpus cū tina.⁊ si possibilis est ei balneatio cum aq̄ frigida faciat.

¶De fe.ephimera ex opilatiōe. Capi.xxxiij.

Opilationes fiūt l̄ poris entis ꝑꝑ spissitudinē ei⁹ ⁊ paucitatē ablutōis: ⁊ multitudinē ciborꝫ. et ꝓpter frigiditatē: ⁊ ꝓpter ablutionē cū aq̄s frigidis stipticis: ⁊ ꝑꝑ adustionē solis. ¶Et qñ︦ fit in vijs venaꝝ.et meatib⁹ eaꝝ: et orificijs ipaꝝ ⁊ cursib⁹ ⁊ vijs eaꝝ. ¶Et cū dicit̃ febris ephimera ex opilatione nō innuit̃ nisi ad hāc spēm. Nā plerūqꝫ accidit vt minoret̃ resolutio ⁊ multiplicet̃ repletio ⁊ coartatio ⁊ ꝓhibeat̃ respiratio ⁊ aggreget̃ vapor plurim⁹ ⁊ nō resoluit̃ ⁊ tūc eueniet calitas sup̄flua: ⁊ dū ꝑseuerauerit eius iflāmatio l̄ debiliori ex corꝑib⁹ qđ est sp̄ūs erit fe.ephimera.cū ꝟ inflāmat̃ in sanguine ē sp̄es famosa synoche quā dicem⁹.⁊ est illa q̄ est ꝺ sūma febriū humoꝝ.et nō est ꝑꝑ putredinē: imo est ꝑꝑ inflāmationē et ebulitionē. Qđ si ptrāseat illud ad putredinē quā facit opilatio ⁊ ꝓuatio respiratiōis ꝑmutat̃ ad fe.putredinis. ¶Et hmōi q̄dē opilatio: aut fit ex multitudine hūoꝝ ⁊ sanguis: aut ex grossitudīe eorū: aut ex viscositate eoꝝ: aut ꝑꝑ casuꝫ rei de causis opilationis in instrumento nō in cursu imo sicut frigus ꝯstringēs: aut apa coartās: aut nascētia rei aut aliud de illis quorum te oportet rememorari. ¶Et hec quidē feb.de febribus ephimeris parū ꝑmutat̃ ad ethicā: qm̄ corp⁹ in ea est plurime māe. ¶Et in hac fe.iteꝝ est sitis ⁊ iflāmatio ⁊ adherētia calitatis ⁊ vrina media inter igneā. ¶Et hec fe.est difficil' ad cognoscēdū: cuius siltudo ē ꝓxima similitudini febriū humoꝝ. ¶Et hec fe.qñ︦ remanet vsqꝫ ad diem tertiū.⁊ in eo qđ ē post ip̄m sunt opilationes plime fortes: ⁊ nō sunt inspissantes: ⁊ nō ꝯdensantes deforis: ⁊ si sunt parue festinat ei⁹ eradicatio si nō fuerit error. ¶Et hec fe.inter fe.ephimeras qñ︦ accit ⁊ redit ꝑꝑ fixionē opilatiōis q̄ est cā q̄re fiūt ei ꝑoxismi. ¶Et hec q̄dē fe.multotiēs ꝑmutat̃ ad frig⁹ ⁊ horripilationē ⁊ sigt ꝙ ip̄a sit putrida. ¶Et cū illa q̄ ē ex opilatiōe facit accidere dolorē post flōmiā in latere sinistro nō est excusatio iteratiōis flōmie ꝓcipue cū sedat̃ fe.⁊ perseuerat dolor. ¶Signa. Qñqꝫ accidit fe.ephimera nō a cā ꝑmitiua.⁊ est lōge declinationis.tūc existima ꝙ ipsa ē opilatio: ⁊ ꝓprie qñ declīat sine eūone cū hūectatōe. ¶Et verificāt existimationē tuā signa repletōis ⁊ in corporibus plurimi sanguis ⁊ generātib⁹ eū: aut grossoꝝ hūoꝝ viscosorum ¶Et dr̄ia q̄ꝺ int̃ ea ābo est qm̄ si opilatōes in eis sit ꝑꝑ grossitudinē hūoꝝ ⁊ viscositatē eoꝝ sigñt ea signa nota eis ⁊ nō est illic inflatio corporis ⁊ rubedo ⁊ extēsio.⁊ ad sūmū signa multitudis. ¶Et illis in q̄bus cā ē repletio sūt signa repl'onis ex rubedine faciei ⁊ exuberatiōe venaꝝ ⁊ inflatiōe ⁊ tēsione ⁊ alia apparētia.⁊ si sup̄fluūt opilatiōes pulsus ē paruus ⁊ si nō sup̄fluūt nō opꝫ vt minoret̃ pulsus. Cura. Cū cā est multitudo hūoꝝ ⁊ repletio.tunc opꝫ vt in ꝓncipio ꝓperes ad flōmiā ⁊ eūonē.⁊ vt flōmes eū cum tā nō febrit: tunc est melius.⁊ qñ febrit, si non fuerit necessitas tūc statio ē magis ꝯueniēs flōmia eīm facit humores currere ⁊ ꝑmiscet iter eas. ¶Si aūt nō fuerit excusatio.tūc nō opꝫ vt postponatur ⁊ tardet̃ flōmia ⁊ eūo.deinde fiat occupatio in eis que aperiunt opilatōes ⁊ mundificāt meatus. ¶Et nō ꝓperes ante eūonē ad mūdificādos meatus ⁊ ap̄tionē illud eīm fortasse fit cā ad attrahēdum hūores subito ad quosdā meat⁹ ⁊ infiscādū in eis: ⁊ illud ē res in q̄ sunt errores plurimi: ⁊ fortasse addit in opilationibus si fuerint grossi.⁊ ꝓprie si meat⁹ in creatōe sua fuerint stricti. ¶Cū flōmia iteꝝ ⁊ eūo qñ︦ educāt sup̄fluitates viscosas fumosas faciētes coartatiōe sua hāc febrē.⁊ ꝓhibeāt vt ꝑmutet̃ ad putredinē ⁊ ꝓpe cū ad vltimū facis eā ꝑuenire ⁊ facis approximare sincopi. ¶Et si nō sentis multitudinē humoꝝ: imo sentis opilatiōes: ⁊ ꝙ ipse sunt accñtes a grossitudine eoꝝ ⁊ viscositate ipsoꝝ: tūc fortasse nō idigeš flōtomia sup̄flua: ⁊ eūone sup̄flua: imo idigeš ap̄tione ⁊ ap̄tio q̄dē ē cū abstergētib⁹ ex medicis ⁊ cibis. Et ꝓpea ꝙ egritudo ē fe.nō ē pote vt redeas in aperiēdo ad abstergēna calida. imo ad illa que sunt inter sirupū acetosuꝫ puꝝ vsqꝫ ad illū q̄ ē cū seminibus ⁊ aq̄ endiuie vsqꝫ ad quā feniculi. ¶Et cibus sit ille in quo ē ablutio: ⁊ nō i quo ē viscositas sicut lusi ordei ⁊ zuccaꝝ cū hoc qđ ip̄m ē ꝓpinquū cibo ē l̄ ip̄o apertio ⁊ abstersio.nō ē ꝟ malū si misceat̃ cū tisi ordei. Deinū opꝫ vt ꝯsideres cū euaueris si necia fuerit eūo eius ⁊ apparuerit sicut ꝓdixim⁹ an minuat̃ fe.⁊ deficiat ⁊ an si ꝑoxismos habuerit frāgat̃ ⁊ debilitet̃ paroxism⁹ ei⁹ scđs a primo. ¶Et ꝯsidera vrinā: ⁊ si inuenis eā nō ꝓuatā digōne.⁊ in pulsu si iuenis eū nō significare putredinē ꝓcedēs sꝫ hoc regimē. Et itromitte egrū in die tertio post paroxismū in balneum hora mollificatōis ꝑoxismi expectati si fuerit fe. vsqꝫ ad q̄nqꝫ horas ⁊ inunge eū. Et frica ip̄ꝫ cū reb⁹ in q̄bus ē abstersio eq̄lis sicut qđ ē inter farinā fabaꝝ vsqꝫ ad farinā horobi ⁊ farinā radicū lilij ⁊ aristologie emollite cū aliquātulo mellis ⁊ aq̄. ¶Qđ si fueris ausus vti fortiori hoc tē vtere spuma baurac. Et si existimas ꝙ balneū alterat nām ei⁹ in aliquo ⁊ facit accidere q̄si horripilationē: nō moretur in eo ictu oculi: opilationes eīm iste nō sunt de genere earum quas ap̄it balneū. ¶Cū ꝟ egrediet̃ de balneo non opꝫ vt approximet cibo neqꝫ vino nisi post securitatē ex ꝑoxismo. ¶Si āt exigit dispō vt cibet̃ aliquātulū ⁊ nō tolerat: det̃ i potu id l̄ quo ē ap̄tio sicut aq̄ ordei subtilis: plime aq̄: pauci ordei: plurime decoctionis decocta cū opio. ¶Qđ si ꝑoxism⁹ nō iterat̃ ei tūc balnea eū scđo si desiderauerit illud ⁊ ciba ip̄m. ¶Et si fuerit ꝑoxism⁹ diminutus a ꝑoxismo ꝑmo ⁊ vrina fuerit bona: tūc cōfide in veritate curationis ⁊ paucitate opilationis ⁊ cura eū post eradicationem ei⁹ sicut curasti: ⁊ ciba ip̄ꝫ. ¶Et si venerit ꝑoxismus sic̃ fuit aut fortior illo: ⁊ vrina nō fuerit sic̃ opꝫ: tūc egritudo est tēdēs ad putredinē: ⁊ curō eius ē curō putredinis.

¶De febre ephimera ex nauseatiua satietate ⁊ repletione. Cap.xxxiiij.

Quandoq accidit ex nauseatiua satietate vapores mali ex qb9 accit caliditas & inflāmantur spūs qr accidit fe. & ppe in corporib9 colericis. & in illis q nō habent amplos poros. nam plin supfluitatū earum vaporat vaporationes famosas & minoratur in eis eructuatio acida. ¶ Et de illis q sunt vehemēter dispositi ad illā sunt illi q incipiūt post nauseatiuā satietatē vti exercitio & motu & ire sub sole & balneatione postq accidit eis hoc: multiplicant.n. in eis vapores fumosi. & ppe qn habuerint in corpib9 suis dolorē & ppue in visceribus eoꝝ. ¶ De mā vo eructuatōis acetose & in habētib9 eā raro cōtingit vt generet fe. si aūt gñetur erit debilis: imo nō generant: & extimam9 q gñatus ab eructuatiōe acetosa non ē nisi satietas nauseatiua. ¶ Et isti qđ cū eoꝝ soluunt nāe muant velde: & remouet fe. eoꝝ pp expulsionē supfluitatis supflue fumose. ¶ Et diuersificant qdē curatio eius cui9 retinetur nā ex illis & cui9 soluitur. ¶ Et si nā illius q febrit ex nauseatiua satietate leniat duabus ascellationib9 aut trib9 deiñ stōmet fortis sit sup eam fluxus vētris. & fortasse fiet flux9 epaticus quē significabūt pulsus cordis & nigredo linguę. & similant accītia fe. ephimere ex repletiōe accidētib9 febris ex ira: rubēt.n. oculi & facies valde & fit inflāmatio vehemēs & magnificat pulsus: & fit velox & rubet vrina. ¶ Amplius cū plus remanet nō excedit tres dies. ¶ Et scias q fe. ephimera ex nauseatiua satietate qnq venit cū piodis q̄tuor aut septē. & cū hoc est fe. ephimera verū pulsus ei9 est sanus. ¶ Signa. Signa eius ē alteratio eructuatiōis ad acetositatē aut fūositatē. Cū ḡ alterat eructuatio ad sanitatē indicat sanitatē. ¶ Et vrina qdē istoꝝ est priuata digōne adq̄ta. Et qn cā nauseatiue satietatꝫ ē vigilia ē i facie & faucib9 eoꝝ iflatio & i palpebris eoꝝ ē ḡuitas.

¶ De cura. Ca. xxxv.

Patiens hāc nauseatiuam satietatē nō euat qn aut sit nā ei9 ñ soluta: aut sit soluta. ¶ Qđ si nā eius fuerit nō soluta: tunc pculdubio opꝫ vt solues eā. & si fuerit aliquid cibi aut fecis aut grauitatis remanēs i stō: tūc opoztebit vt facias vomere ipm deinde solue eum & cōsidera vbi inuenit grauitatē. ¶ Et considera tunc an sit rectius euacuare illud cum clisteribus & suppositorijs aut cū aliq qđ bibit desup vt soluat aut depōat aut digerat. ¶ Et sicut illđ qđ rectius est de hoc dispositio eructuationis: fortasse.n. necessariū erit si fuerit cibus stās fortiter: & sit difficilis vomitus: & nō aspiciat ad febrē: sed administretur diapipeon vt precipitetur & descendat cum digestione. Aut administretur quod est debilius eo. & administrentur embroce & empl'a digestiua cognita in.c. digōnis: & solutiua cognita in.c. solutōis. ¶ Cū ergo descēderit tūc aut egrediet p seipsuꝫ aut iuuabit cuꝫ suppositorio. ¶ Et toleret fames sup eū tādiu donec nō remāeat hesitatio i destructiōe satietatꝫ nauseatiue deiñ sumat cibū leuē velocꝫ digōnis bōi chimi. ¶ Et sit intētio ad famē & sōnū tm̄ qđ excusat sollicitudinē in alleuiatiōe repletiōis. ¶ Qđ si nā fuerit soluta cōsidera an res q̄ euacuat sit illđ qđ ē corruptū & si fuerit illđ nō retineat donec totū eūet vsq ad postremū eius. ¶ Et expecta declinatiōꝫ potissimi & fac ingredi ipm tunc balneū. ¶ Et ciba ipm nisi fuerint illic supfluū ōstruēs fortitudinē: tūc.n. nō facias ipꝫ igredi balneū: imo ciba ipꝫ & cōforta stōm ei9 cū reb9 q̄s scies & rꝫū q̄dā scripte sunt in capl'is de sol'one vētris. Et de illis ē lana infusa in oleo in quo ē vt9 absinthij: aut ē in oleo nardino postq̄ fuerit expssa et sepata fuerit ab ea maxima ps olei. ¶ Et si pseuerat solor luenis id qđ egredit absq gñe ei9 qđ corruptū ē administra oleū de cydonijs tepidū recēs fm hunc modū & oleū de mastice & nō ē iter in oleo nardio cōtrarietas ei9. Et fortasse administram9 cerataria: et ppe qn nō suffert dispō stricturā eoꝝ sup vētres eoꝝ. Et qnq indigem9 empl'is fortiorib9 hoc de ēpl'is pdictis in collyrica passiōe. Et da eis in potu aquā fructuū si tolerat eas. & da ei ad comedēdū illđ cui9 alleuiat nutrimētum & facilis fit digō. sicut testiculi galli & pisces alredradu & pmitte sup illud aliqđ de fructib9 et succis & robub stipticis. ¶ Et si abscindit de appetitu aliqđ: admoue ipm cū eis q̄ sciuisti: & ppie cū eis q̄ fiunt ex cydonijs. ¶ Et cum euacuatuꝫ est nō est malū vt administres ei electuariuꝫ forte de illis q̄ digerūt & cōfortant stōm & apiunt opilatiōes: & illud post ablationē fe. & accidētium. ¶ Et iter qdē ad stōmiam ē vt non fiat in ea donec declinet tunc enim fiat & illud qđ prius datur in potu est aqua ordei. & cibus sit sicut ille qui sit de acresta cū cucurbita & amigdalis paucis. & infrigidetur locus eius et odoramētū eius & trocisci de cāphora in q̄bus non ponitur reubarbarum.

¶ De febre ephimera ex apate. Ca. xxxvi.

Febres seq̄ntes apata iteriora sr putride. & qnq associat eis ethica: & nō sr d' nūero febriū ephimerarū. ¶ Apata vero apparētia sicut sunt furunculi & exiture vel bubones q̄ eueniunt in ea & proprie apata magna: que fiunt in mēbris glādulosis: & in carnib9 que vocant molles sicut illa que fiūt in inguinibus a supfluitatibus epatis: & in ascellis a supfluitatibus cordis: & sub aure a supfluitatibus cerebri qnq sequitur febres: & nō euacuant q̄n aut sit illđ qđ puenit ex eis ad cor donec igneat ipꝫ calefactio sola: aut cū putredine. ¶ Qđ si fuerit calefactio sola: tunc erit de gñe febriū apatū intrinsecoꝝ. ¶ Et plurimū qđ accidit de istis febribus seqūtib9 apata seq̄ntia cās pmitiuas ex vlceribus & scabie & doloribus & percussionibus & casibus ad que expelluntur materie & retinentur in vijs apud carnes molles est de genere febris ephimere. ¶ Et plm qđ accidit de istis febribus sequentibus apata quoꝝ cause sunt antecedentes sicut repletiones & opilatiōes preterite sunt putride & fm plurimum fe. sunt radices & apostemata sequentia: licet quandoq accidat econtrario. hypocrates nolauit has fe. malignas: que ex eis sunt ephimere. ¶ Et fe. quidem sequentes ea fm plurimū sunt ephimere: & si nō sunt ephimere sunt male. ¶ Et plurimum quidem harum sequuntur apostemata sanguinea. et qnq accidunt seqūtes herisipillā & silia ei. ¶ Signa. Figura eaꝝ sunt ea que diximus de successione apostematū ante eas & facies est inflammata & rubea. & est additum in ea super dispositionem sanitatis: & non est calidi

tas vehemēter mordicās. q̄uis sit multitudo eius in eis q̄m hui⁹ apata sunt sanguinea nisi sint feb. sequētes herisipillā. et tūc isius febrib⁹ succedit hūectatio. ℭEt ē pulsus i eis velox magn⁹ freq̄ns pp repl'onez ⁊ calitatē. ⁊ ē vrina aq̄sa alba pp cursuz materiez et apata et vlcera. ℭCura. Op3 vt antecessio fiat in ea cū flōmia et fluxu vētris. et curet apa cum eo qđ op3 in cap'o suo. et subtilietur regimē et nō bibat vinum olno. et nō cibet nisi post declinatōez cōpletā. et necessaria sūt ei extiguētia et ifrigidātia humectantia ⁊ empla infridata cū niue sup mēbrū ifirmū apōsum: ita vt nō noceant apostemati: neq3 faciant ipsuz crudum: imo infrigidet via inter ipsuz et cor ifrigidatione penetrante in profundum.

ℭDe febre ephimera ex terrestritate. i. quādo cutis fit dura vt testa. Cap.xxxvij.

Hec febris itez sequit p̄uatiōez resolōnis pp opilatiōes nō p̄fundatas. ℭEt plures q̄dē hoīum cum dimittunt cōsuetudines suas balneādi febriū. Et plures eorū sunt illi in quoꝝ corporibus ḡnatur vapor clericus pp cōpl'onem corporuz eorū: ⁊ ciboꝝ ipsorū et aquarū ipsarū malarū et pp dispositiones eoꝝ antecedentes ex vigilijs. ℭCuratio eius est extinctio et admistratio balnei: ⁊ sudare in eo post declinatōez. Et fricari cū eis q̄ sunt sicut furfur ⁊ farina fabaꝝ et amigdale amare et semē melonis et aliq̄d alusen ⁊ baurac. ⁊ sit cib⁹ ei⁹ extiguēs ⁊ hūetās: ⁊ vinū ei⁹ sit plime ꝯmixtiōis: ⁊ iteret balneū multotiēs.

ℭDe febre ephimera ex calore. Ca.xxxviij.

Quandoq3 accit ex calore aeris ⁊ calore balnei ⁊ silium fe. ephimera. ℭEt plīm illi⁹ nō accidit nisi ex vehemētia caloris solis: ⁊ ē p̄ma suspēsio eius cū sp̄ū alali: cū primuz qđ ei ledit sit caput: calefacit eū aer ei⁹ ⁊ puenit ad cor vt sit fe. deīde spargitur in totū corpus. ℭEt q̄nq3 fit ei⁹ suspensio cuz corde pp calitatē anhelitus. et q̄nq3 custodit caput a calore. Sed illa q̄ ex sole accidit plīm icipit i cerebro: ⁊ capiste ⁊ pp illud q̄ nō est mūd⁹ iplet caput ei⁹. ℭEt illa q̄ nō fit ex sole: s3 fit ex dieb⁹ canicularib⁹: et ex balneatiōe et ex alijs ipressiōnē facit i cor. ℭSigna. Signa sunt cū eueniēs ex vehemētia inflāmatiōis capitis in p̄te solari cerebri: ⁊ fortasse ē cū grauitate et repletiōe si nō fuerit corp⁹ mūdū et magnitudo anhelitus in parte cordiali. ℭEt illud qđ apparet de corpore vehemētis calefactiōis calidius interiore eius ⁊ de illis q̄bus scit illđ est q̄ sitis ei⁹ ē minor siti illius cuius calitas ē illa caliditas: et ē in hac habitudine ꝯtria vel diuersa ei q̄ est ex dēsitate. ℭCura. Est necessariū vt icipiat in curatiōe ei⁹ cū eo qđ infrigidat ex embrocis sup caput et pect⁹ et ex oleis fridis ⁊ p̄ſe oleo ro. ifrigidato sup niuē qđ fundat sup caput ⁊ pect⁹ ex oleo lōginquo: et det i potu aq̄ frā: ⁊ q̄ currunt cursu ei⁹ ⁊ sine cessiōe ei⁹ fiat illđ vsq3 q̄ declinet fe. ℭCūq3 aufert igrediat tinā ⁊ nō tāgat eum tina si fuerit cū eo fe. et balnea ib3 aq̄ tepida: et nō ꝑmittas aerē eius calefacere ib3: et nō timeas ex effusione aq̄ calide sup caput ei⁹: q̄m ipsa humectat et resoluit febrē: et necessitas ad balneādū plus ē q̄ necessitas ad vngēdū. Cum ḡ egredit: tunc frica caput eius cum oleis frigidis sicut est oleum rosaceum de yenusare

ℭDe febre ephimera q̄ accidit ex frigore ⁊ balneatione. Capitulum. xxxix.

Quandoq3 accit ex frigore ⁊ balneatiōe cū aq̄s frigidis vt cōdensent pori apparētes ⁊ coartēt vapores fumosi s3 q̄ dictū ē in illa q̄ fit ex estuositate: q̄r accit fe. ⁊ multotiēs p̄ducit ad putridā. Et nō p̄ducit ad illā febrē nisi q̄n vapor p̄focatus est acut⁹ nō suauis. Suauis. n. nō ḡnat eā. ℭSigna ei⁹ sunt cause: ⁊ corpus in ea in p̄mis cū tāgitur nō est vehemētis caliditatis. Cūq3 figitur manus sentit calor eleuari. ℭEt pulsus nō ē in paruitate in q̄ est in illa q̄ fit ex āgustia ⁊ tristitia ⁊ fame: q̄m nō est illic resolutio. Sed est velox pp necessitatē. s. attrahēdi aerē nisi sit frigus vehemēs ⁊ fortasse declinat ad duritiā ⁊ oculus non est p̄fundus: imo q̄n3 est inflatus propter vaporem coartatū. ℭEt vrina q̄nq3 est alba q̄m caliditas est p̄focata: ⁊ q̄nq3 est tincta: q̄m caliditas que resoluitur ex poris expellitur ad viā vrine. Curatio: Cooperiantur in febre dōec sudēt: cū ergo declināt ingrediātur balneuz ⁊ balneent cū aqua ad caliditatem declini: ⁊ cum aere calido. ⁊ embrocent super ipsos aque in quibus decocta sunt sicut amaracum ⁊ anetū ⁊ sisimbriū. ⁊ fricetur cum eis que diximus que absterḡut poros ⁊ mollificant eos: ⁊ post pōatur in eis inūctio vsq3quo sudent ⁊ fricent ⁊ balneent cū aqua calida valde. ℭEt op3 vt antecedat balneatio cū aqua balneationē cū aere deinde inungantur cū aliquo ex oleis dilatātibus poros. ⁊ fundatur super capita eoꝝ sicut oleū de aneto ⁊ lieiri ⁊ camomilla: ⁊ cibent cibis lenibus ⁊ aromatizentur. Et sumant in potu vinū albū subtile cōmixtū ⁊ ē melius eis q̄ aqua pp qđ est in eo de sudatione ⁊ puocatione. Et inūctio cū oleo aliquo patientib⁹ ex labore est magis iuuatiua q̄ patientib⁹ ex soliditate.

ℭDe febre ephimera ex soliditate ex aq̄s stiptic. xl.

Quandoq3 accit illis q̄ balneant in aq̄s stipticitatē facientibus sicut sup quā vincit virtus aluminis aut dragagāti vt vehemēs fiat spissitudo pororum apparentiū: quare cōprimunt eoꝝ vapores: ⁊ accidit eis qđ dixim⁹ aliquotiens ⁊ multotiēs q̄dē p̄ducit ad putredinē.

ℭDe signis. Cap. xli.

Significāt eū cause: ⁊ qđ sigitur de nigredine cutis quasi ipa extēsa sit p̄parata p̄paratiōe qua p̄parant coria: ⁊ sicut si tāgatur cutis ifusa in aqua dragāti. Et si dispositio in additiōe caliditatis post ipā. i. nō statim ex tactu cutis sicut in alijs de illis q̄ accidūt ex opilatione poroꝝ. Et pulsus est debilior ⁊ minor ⁊ vehementioris velocitatis. Et vrina ē vehementius alba ⁊ tenuis sicut vrina mulieris. ⁊ nō est in corporibus eoꝝ diminutio: neq3 in oculis eoꝝ profundatio. ℭCura. Op3 vt curetur cū p̄pinquitate curationis eoꝝ q̄ sunt an̄ eos: verūt̄n eis non dat in potu vinū nisi post fiduciam vehemētem amplitudinis poroꝝ. nisi sit cōdensatio qua: fortasse cum tunc aperit eam vinū. ℭEt o3 vt subtiliatio regiminis ipsoꝝ sit maior: ⁊ mora eorū in aere balnei. ⁊ balneatione eoꝝ cū aqua calida maior. ℭEt op3 vt tardet inunctio eorū plus.

ℭDe febre ephimera ex vino. Cap. xlij.

Quandoq; accit ex vino febris ephimera. Et cura eorū ē cura ebrietatis. ¶Et fortasse idigent solōne cū aq̄ fructuū et silibus et flōmia et vomitu: et ppe cum perseuerat dolor capitis eoꝝ. et oportet vt ingrediat̄ balneum post declinationem.

¶De febre ephimera ex cibis calidis. Ca.xliij.

Ubi cali faciūt febrē ephimerā. Et sic illa q̄ est ex sole fm plm ē cerebralis et i spiritu aiali. Et illa que fit ex balneo ē cordialis et i spū vitali. Silr illa q̄ fit ex cibo est epatica et in spiritu nāli.

¶De cura. Capi.xliiij.

Huius curatio ē puocatio cum infrigidantib⁹ nostris. Et solo nāe est melior cū siracost et tamarindis et rectificare epar cū eis q̄ sunt aq̄ endiuie τ oleū et syrupus acetosus: et empla ifridātia ex sandalis et cāphora et aq̄ ro. et olo et succo ei⁹ et ex succ; olo rō ifrātis actu: et extictio cū cibis fridis τ hūidis.

¶Principiū sermōis de febrib⁹ putridis: et ɔplemētū sermonis ē in febribus sanguineis et colericis.

¶Tractatus scđs cōtinet capi.lxviij.

¶Sermo vniuersalis de febribus putridis. Ca.i.

Putredo accidit aut pp cibū malū cum est pparatus vt putrefiat illud qđ gñat̄ ab eo pp malitiam sue subē: aut ppea q velocit̄ recipit corruptōnē ꝗuis sit bōe subē sicut lac. Aut qm ē aq̄lus nutrimēti mali: cui⁹ aq̄litatē recipit sanguis sicut illud qđ gñatur a fructib⁹ tardis hūidis valde. Aut qm est ex illis q̄ non conuertunt̄ ad sanguinē bonū: imo remāet hūor malus frigidus quē abhorret calor inatus et succedit ei eꝛneus: sicut ille q̄ gñat̄ a cucumere et citrolo et piris et silibus. Aut malitia artificij eius aut hora ipsi⁹: aut ordo eius fm q scis. Aut pp opilatiōem pphibentē respiratiōem et euētationē pp ɔplōnē corporis malā cū nō pōt digōnem facere bonā. τ sūt iteꝝ ꝟtutes de illis q̄ nō faciūt i cibo aut i hūore aliq̄d pp puationē respiratiōis hūoꝝ: qr̄ dimittūt eū crudū. Et h⁹i qđ ɔplō aut gñat hūorē malum aut corrumpit id quod gñat pp abbreuiatiōm suā in digōne: et qu nocet eū motu pigro. et iste cause sunt iuuātes i gñatiōe opilōnis gñantis putredinē. Aut pp dispōnes extrisecas ex aerib⁹ malis: sicē aer: pestilētie τ aer lacuāꝝ τ locoꝝ ifusoꝝ in q̄b⁹ madefiūt res vt linū et aspaltū. et qñq; aggregat̄ de eis numerus reꝝ plim⁹. ¶Et plm cāꝝ putredis hūorū est: aut pp multitudinē humoris: aut grossitudinē suam: aut viscositatē sui. et cāe multitudis hūoꝝ et viscositatis et grossitiei humorū sunt note. Et inceptio opilōnis ē nota. ¶Ergo qn fecerint opilōnē: accit putredo pp euētatiōis puationē: et cum fuerint succedētes motibus in nō sua hora sup replōnē et nauseatiuā satietatē. Et balneationes silr aut sol cal's aut sumere calefaciētia sup replōnē. Et dimissio cautele obseruatiōis digōnis in stō τ epate et succurrendi defectui si acciderit pp calefactionē amboꝝ in epithimatib⁹ et vaporatiōib⁹. ¶Et putredo q̄ qñq; ē cōis corpi τ qn q̄ ē in mēbro pp debilitatē suā: aut pp vehemētiā caliditat; sue eꝛnee et sue acuitat; aut doloꝝ ei⁹. ¶Et humor recipiēs putredinē: aut est col'a talis modi vt abea vapor egrediat̄ q̄ sit subtilis fumosus valde aut sanguis talis modi vt euaporet ab eo vapor subtilis: aut flegma talis modi vt illđ qđ euaporat ab eo sit vapor spissus. aut melia talis vt illđ qđ euaporat ab ea sit vapor fumosus purulēt⁹. ¶Et putredo q̄ col'e facit tertianā. et putredo sanguis facit ɔtinuā. τ putredo melie fac̄ q̄rtanā τ q̄ currūt cursu ei⁹. τ putredo flegmatis silr vt multū facit quotidianā et q̄ currūt cursu ei⁹. ¶Et sanguinis loc⁹ est itra venas. Col'a aūt et flegma et melia qñ; putrefiūt itra vēas et qñ; ex venas. ¶Et qn putrefiūt extra venas. sinō est cā alia. neq; ē putredo in aꝑate intrinseco qđ det cordi putredinē ɔtinuā faciūt piodos quos diximus. Sed vnicuiq; accidūt τ eradicant̄ ꝗuis flegmatica nō eradicet̄ qn ibi sint reliq̄e occulte. ¶Et qñq; putrefiūt itra venas faciūt adherētiā febri;. et nō eradicant̄. nꝫ ꝓria ei q̄ eradicat̄: imo ē assidua i sepabilis. Sꝫ ei ē vehemētia p quā cognoscit̄ porism⁹ q̄ ē ei. ¶Et qn putredo est itrisec a dñans supvenas oēs: aut sup plꝫ ei⁹ qđ sequit̄ ex eis nō sunt forsitā additiōes τ diminutiōes apparētes. Cū aūt est fm ɔtrarium eius apparēt alteratiōis māifeste. ¶Et febris putredis q̄dē extrinsece nō eradicat̄ τ redit nisi qm materiei q̄ putrefit supuenit putredo i tpe porismi. et finit ei⁹ hūiditates ex q̄b⁹ pendebat caliditas τ resoluunt̄ et egrediunt̄ ex corpe: qm nō sunt retēte in venis. ita vt pphibeat eas illud a cōplemēto resolutiōis: et remanet cinereitas ei⁹ et ipsi⁹ terreitas q̄ nō sūt vehiculū febris τ caliditatis: sicut videt̄ de dispōne cumuloꝝ stercoꝝ paulatī paulatī: donec fiat cinis totū. deiñ nō remanet caliditas. ¶Et qn nō remanet in hūore adusto p putredinē calitas destruit̄ febris quousq; aggreget̄ vice alia ad locū putredis: τ iā remāserūt in ea reliq̄e calitatis est putredie prima ꝗuis nō remaneat mā. aut propter inuentionem cāe prime putredinis in materia prima τ iflammatur in materia secūda fm semitam putrefactionis. ¶Res ergo putredinis resoluit̄ fm intentionē calitatis nō deficientis putrefaciētis τ resoluēt; et faciēt; cinerē τ ptransēūt; ad vicinū donec abscidat terminū τ finiat mā; τ nō iueniat vicinū aliđ τ remaneat febri; expectās materiā aliā τ attrahat ad locū suū. ¶Cū aūt putredo est intra venas: tūc accit vt sit resolutio cōpleta difficilis: et nō resoluit̄ putredo p ɔtinuitatē q̄ ē in q̄bus dā vēis cū alijs: et putrefit ois res q̄ vicina ē ei: deiñ resoluit̄ ad vicinū aliđ. ¶Et iteꝝ illđ qđ cōprehēsum est in vēis est vehemētioris ɔtinuitatis ad cor. ¶Et iste q̄ febres q̄b⁹ sūt porismi eradicatiōis τ temporis: quādoq; dimittūt ordinē suū pp diuersitatē māerī in multitudine τ paucitate τ grossitudine τ tenuitate. Et pp diuersitatē in eis i genere. ita vt pmutet̄ q̄dā māe: et fiāt de gñe māei alteri⁹ q̄ diuersificat̄ i eis in spē nō in multitudie et paucitate et tenuitate τ grossitie tm̄. et qñ; fit ex malitia regis egri aut pp debilitatē ei⁹: aut pp multitudinē sensus ei⁹. Et porismi q̄ q̄ eradicat̄ icipiūt fm plm cū horripilatōe aut frigore aut rigore τ resoluit̄ p sudorē: τ nō icipiūt cū frigore aut horripilatōe fm plm nisi aut pp frig⁹ humoris: aut ppea qr hūor mordicat lacertos: aut pp pfundationē calitatis ad interiora redeūtis ad partē materiei: aut propter debilitatē virtutis: aut ppter

frigus aeris sicut cõtingit tpe hyemis. ¶Et illud qḋ fit ex mordicatione calitatis ẽ dignius vt ꝓportiõet ad horripilatõꝫ q̃ ad frigus. Et plm qḋ accit de eo ẽ vt fit sicut pũctio acuũ in oī mẽbro. ¶Uerꝫ resolutio materiei cũ sudore ẽ: qm̃ caliditas putrefiẽs vel putrida resoluit hũiditatẽ ⁊ remãet cinereitas: cũ ergo fit illa hũiditas nõ obsessa ĩ venis facilis fit expulsio eius ꝑ sudorẽ in poris. ¶Parorismi ãt inseparabiles minuunť: et nõ eradicanť ꝑ sudorẽ: nꝫ icipiũt cũ frigore nisi pp debilitatẽ virtutis: aut pp ꝓfundatõm calorís inati: tũc.n.ĩfrigidanť extremitates: ⁊ illḋ ẽ signũ mali. ¶Et qbusdã febrib⁹ cõponunť frigus ⁊ horripilatio: qm̃ mã q̃ putrefit est ꝯposita ex frigido: ⁊ mordicatio. ¶Et qñq; cõponunť qdã febres putredinitali cõpositione q̃ fiant in forma ĩseparabiles: et illud est vbi qñ icipit hũoꝛ putrefieri in loco. et cũ supuenerit ei putredo putrefit tota et cõsumiť ab ea: deĩde icipit hũoꝛ de gñe ei⁹: aut nõ de gñe ei⁹ putrefieri tũc obuiat porism⁹ scđs tpi eradicatiõis porismi primi. deide ꝯtinuanť res ita. et qñꝫ cõponunť febres putredis modis aliĩs ꝯpositõis q̃s distinguã ĩ ca. suis. ¶Et porismi qđ febriũ ꝓlonganť qñꝫ et abbreuiãť ꝓlõgatio eoꝝ ẽ ꝗ aut pp ꝗssitudinẽ materiei et viscositatẽ ei⁹: et mltitudinẽ ei⁹. aut ipsi⁹ qđtẽ: aut pp đbilitatẽ ṽtutis aut pp debilitatem sensus: aut pp spissitudinẽ poroꝝ q̃ nõ resoluiť hũoꝛ: et eoꝝ abbreuiatio ẽ pp ꝯ̃ria eoꝝ. ¶Et porismi iteꝝ festinãt et tardãtur: ⁊ tarditas eoꝝ ẽ: aut ꝓpea q: eoꝝ mã est pauca: aut tardi mot⁹ ad minerã putredis pp ꝗssitiẽ suã: et h⁹ qđ ẽ sicẽ mã q̃rtane. et velocitas eoꝝ ẽ: qm̃ ipsa est multa sicẽ flegma: nisi sit vitreũ. qm̃ porismi ei⁹ qñq; tardãť: aut subtilis sicut colera. ¶Et deteriores q̃ febres sunt inseparabiles ĩ q̃bus putredo ẽ ĩtra venas deĩn ille q̃ eradicanť ĩ q̃bus ẽ putredo ĩ toto corpe: aut in ptibus cordis. ¶Et parũ qđ accit senibus febris valde accẽsa pp frig⁹ ꝯplonis eoꝝ et paucitateꝫ carnis ipoꝝ. ¶Pulsus ṽo dispões diuersificãť ĩ febrib⁹ putredis fm diuersitatẽ eaꝝ ĩ gñib⁹ suis ⁊ fꝫ diuersitatẽ spẽi vni⁹ eaꝝ ĩ vehemẽtia et đbilitate ⁊ ĩ fortitudĩe accñtiũ et đbilitate eoꝝ. Et qñꝫ accit ei durities. aut pp aṗa calꝫ vehemẽtis extẽsiõis. aut pp aṗa calidũ in mẽbro duro. aut pp vehemẽtiã siccitatꝫ aut cum dominať frigus in ṗncipijs. ¶Et qñꝫ fit lenis ꝓpter mãm lenem flegmaticã. et sanguineã. Et ꝓpterea q aṗa est in mẽbro leni: sicut illud qḋ est in epate et periplemonia et lethargia: aut ꝓpter humorositatẽ cum expectatur quando vult vt sudet. ¶Et pulsus quidẽ fit in principio parorismorum debilis coartationis ꝓpter aduentũ virtutis super materiã ⁊ occupationẽ eius in mundãdo ⁊ euentando.

¶De ṗmõe vlĩ de signis febriũ putredis. Capi.ij.

Significãt febres putredis aduẽt⁹ cãꝝ añcedẽtiũ eas. ⁊ ꝓprie qñ non est in eis cã ṗmitiua. et pulsus ⁊ anhelit⁹ cui⁹ ꝯstrictio ẽ velox qm̃ necessitas est ad mundificãdũ vehemẽs valde. ¶Et est calitas mordicatiua non suauis sicut est calitas ephimere febris. ¶Et plꝫ qđ febriũ putredis añcedit almelilету ⁊ almelileta qđ est dispõ cui admisceť calitas nõ pueniens ad hoc vt sit febris: ⁊ associať ei lassitudo ⁊ pigritia ⁊ aliceos ⁊ salt⁹ ⁊ cõmotio somni ⁊ vigilie ⁊ cõstrictio anhelit⁹ ⁊ tẽsio venaꝝ ⁊ hypocõdrioꝝ ⁊ doloꝛ capitis ⁊ pulsatio capitis. cũ ꝗ ꝓlõgať facit cadere ĩ febres putredis: aut faĉ accidere debilitatẽ ⁊ citrinitatẽ coloris: ⁊ qñq; associanť almelilеtu añti febris multitudo supfluitatis ⁊ muc⁹ nausea ⁊ vrīa plima ⁊ egestio plima putrida ⁊ ꝗuitas capitꝫ: ⁊ excitatio. Et accit frequẽtia in pulsu nõ ꝑ cã intrĩseca: imo ex labore aut ira aut aliĩs. ¶Cũ ꝗ accidit in eo coartatio: tunc iã venit parorismus. Et coartatio q̃dẽ est submersio pulsus ⁊ ꝗuitas diuersi in quo accñt pulsatiões magne fortes: ⁊ nõ ẽ velocitas ei⁹ fortꝫ. Sed diuersitas in ṗn⁹ ⁊ in augmẽto est ex ꝓpetatib⁹ signtibus putredinẽ: q̃uis nõ appareat ĩ tertiana plima apertiõe pp leuitatẽ mãei. ¶Et de signis qđ qḋ febris sit putrida est eũo ꝑiodi ṗmi sudoris ⁊ hũectationis: ephimera.n.est e̾ẽtio illi⁹: lꝫ in initio sit in tertiana pp leuitatẽ ṗdictã: vt sitsilis ephimeř q̃ tñ ephimera nõ ꝑmutať ad putredinẽ. Et fuerit augmentũ ei⁹ nõ ꝑmixtũ nõ ꝓportionatũ nõ sille. ¶Et plimitas augmẽti iterum significat q ipsa est putrida. ⁊ additio pulsus ĩ magnitudine scđꝫ ꝓcessionẽ sigñ augmẽtũ. ¶Ampli⁹ si ẽ ĩterpolata incipit cũ rigore aut horripilatõe ⁊ dimittit fm plm cũ sudore ⁊ hũorositate ⁊ resoluiť cũ parorismis aut est inseparabilis cũ tẽpore. Et nõ est silis ephimere in vrina ⁊ pulsu ⁊ cõplemẽto mũdificatiõis ⁊ q̃tẽ accñtiũ. ¶Et plm q̃dẽ putride sunt accñtia plima ex siti ⁊ dolore capitis ⁊ nigredine ligue ⁊ ꝓprie aṗatuꝫ: ⁊ multiplicať inq̃etudo ex ãgustia ⁊ agitatiõe vehemẽti quã faĉ pugna mãei: ⁊ virt⁹ qñꝫ.n. eleuať mã. ⁊ qñq; ꝯsurgit virt⁹. ⁊ pulsus silr qñꝫ tẽdit ad magnitudinẽ ⁊ fortitudinẽ ⁊ qñꝫ ad paruitatẽ ⁊ debilitatẽ ⁊ coartatõꝫ. ¶Durities auteꝫ fit qñꝫ ⁊ ñ oꝫ semp vt sit nisi sit cũ febre aṗa durũ in quocũq; mẽbro sit. aut aṗa in mẽbro duro q̃uis nõ sit durũ. aut iã acciderit pot⁹ aque frẽ. aut aliqđ aliud de illis que indurãt pulsum de illis q̃ dicuntur in li. pulsuum. ¶Diuersitas aũt ĩ ṗncipio ⁊ augmẽto ẽ ex proprietatibus febris putride. ⁊ ꝗsignificatiõib⁹ ei⁹ fortib⁹ q̃uis nõ appeat ĩ tertiana plurimũ pp leuitatẽ mãei. Et dũ non fit pulsus fortis. ⁊ nõ sit velox velocitate predicta: tũc febris adhuc est ephimera: enõ permutatur ad putredinem. ¶Et est vrina in principio indigesta: aut paruꝫ digesta. ⁊ fortasse est acuta. ¶Et scias q a febribus acutis interficiẽtib⁹ raro fit euasio: nisi cũ contractione membri. ¶Et qñ allenia tur febris post quietem aṗatis in pleuresi ⁊ silib⁹ tũc scias q de mã remãsit aliquid ⁊ q mã declinat ad locum vbi apparet dolor.

¶De signis inseparabilibus. Ca.iij.

In continua est diuersitas pulsus que est fm febrem apparens valde. Et est in plurimo ei⁹ nõ habens ordinem: neq; pondus. Et perseuerat ⁊ non separatur post.xxiiij. horas. Et associatur ei quod diximus de dispositionibus eradicabilibus ex antecessione rigoris ⁊ aliĩs. ¶Et de illis que significant eaꝫ est eius assiduitas ⁊ vehementia diuersitatis dispositionis eius apud augmentuꝫ: minuiť enim quandoq; ⁊ augetur vice alia.

¶De rebus in quibus differunt febres putredinis ⁊ in quibus communicent. Cap.iiij.

FEbris q̄ ē pp putredinē cole motꝰ ē tertianꝰ si-
ne sit motus ꝑncipij porismi aut ꝑncipij vehe
mētie:nisi sꝑēderꝰq ꝺt adusta cuiꝰmotꝰ ē occultꝰval-
de:et ē sic īsepabilis ꝯclusa. ¶Et tertiana q̄dē pura
est acuta pp subtilitatē mãi et eiꝰcalitas est magna
mordicatiua pp fortitudinē cole.Sꝫ ē salutifera ꝓ-
pterea ꝙ cola est leuis sup nāꝫ:et qm̄ ipsa facit q̄etē.
¶Tertiana ꝟo non pura ē lōgioris spatij q̄ȝ pura.
¶Et pura q̄ꝺ raro ꝯtrāsit septē ꝑiodos nisi ab erro
re.ꝯtinua q̄nq3 ꝯsumit̄ in hebꝺa. ¶Et illa q̄ ē ex pu
tredine sanguinis ē ꝯtinua insepabilis et eiꝰ calor ē
plurimꝰ cōis cum lenitate nō cū mordicatione cole:
et q̄nq3 ꝑuenit ad statū in q̄tuor diebꝰ. ¶Flegmati-
ca accessionē faciēs ol die ē leuis calitatis ꝑ cōpara
tionē ad colicā lōgā ꝓpter viscositatē mãei et frigꝰ
eiꝰet multitudinē eiꝰet est magni timoris:qm̄ habet
ꝑuū spatiū īterpolatiōis et q̄etis:et qm̄ ipsa associa
tur corruptiōi et debilitati in ore stōi que nō excusa
tur:et illꝺ ē de illis q̄ attrahūt accidētia mala ex syn
copi et pulsu cordis et casu appetitꝰ. ¶Et q̄ de ea ē
insepabilis ē res magis silis ethice si nō esset lēitas
pulsus q̄uis q̄nq3 fiat durꝰ etiā:et q̄rtū ē minus pu
ra ē minoris et breuioris porismi nisi declinet cum
paruitate sue puritatis ad meliā. ¶Quartana aūt
est nō acuta pp frigꝰ mãei lōga pp illꝺ:et fortasse ex
tēdit̄ q̄ de ea pura ē anno vno:et nō pura ē breuiorꝫ
spatij.verꝫ in ea nō est timor:qm̄ q̄etē facit in spatio
lōgo.et qm̄ ipa nō ē talis acuitatis quā sequunt̄ ac-
cidentia vehemētia. ¶Et q̄rtana q̄ꝺ et tertiana assi-
dua et īterpolata ꝯsumunt̄ ꝑ vomitū et solutionem
vētris aut sudorē aut prouocationē vrine. Incēsiua
aūt ꝯsumit̄ per huiꝰ fluxū sanguinis nariū. Et scias
ꝙ ꝑncipiū ꝓlōgat̄ in tertiana et status in cōclusa et
declinatio in incessiua:et status et declinatio in con
tinua:et status et declinatio in quotidiana:q̄uis ra
ro īueniat̄ q̄rtana ꝯtinua:et quotidiana īegre era-
dicationis. ¶E febres q̄n nō curant̄ ꝑm ꝙ oꝫ et ꝓꝑe
aꝑole ꝯuertunt̄ ad arefactionē et ꝓprie in febribus
acutis in q̄bus opꝫ vt patiētes eas cibētur et nō ci-
bant̄ ꝓpter intētionē vt ꝑueniat nā sup materiā:aut
opꝫ vt detur in potu aqua frigida : et non datur in
potu propter intētionē vt non fiat cruda:et nō suc-
curritur cum extinctiōe alia:quoniam si fuerit alia
intentio q̄ȝ dicturi sumus in cibatiōe et dādo in po-
tu aquam frigidā fortior duarum intentionū predi
ctarum ꝑmittatur sup eas ambas et dimittat̄ obser
uatio illarum duarum.

¶De significatiōibus accidētiū febrium. Ca.v.

SCias ꝙ acceptio sig̃tionū febriū ē ex regimine
antecedēte:et q̄uo fuit:et ex dispōnibus ante-
cedētibus et ex regiōibus et tēporibus et ex etate et
ꝯplone:et ex pulsu et vrina]et vomitu et egestione
et fluxu sanguinis nariū et ex dispōne febris in ri-
gore et sudore:et q̄litate calitatis:et ex porismis et
ex dispōne appetitꝰ et ex dispōne anhelitus et ex cō
iunctis sicut dolore capitis et vigilijs et alienatione
et inq̄etudine et alijs. ¶Febribus eñi adsunt acci-
dētia:ex q̄bus significant̄ dispōnes de q̄bus sunt ac
cidētia significātia magnitudinē earꝫ et tpāꝫ parui
tatē sicut qualitas caliditatis et quātitatis ipsius.

Et de ea ē q̄ ē mordicatiua vehemēter ex q̄ priꝰ īua-
det vsq3 ad finē suū.ꝛ de ea ē q̄ mordicat ī pmis.dein
minuitur propter resolōnē materiei ꝛ lenit̄: ꝛ de eis
que mordicant:ꝛ de eis sunt ;quarum calitas ē hu-
mida:ꝛ de eis quaꝫ calitas ē sicca. ¶Et sunt accidē
tia q̄ sig̃nt genus eaꝫ:sicut accidētia ꝓpria cū tertia
na sicut ꝑncipiū porismi cū pūctiōe ꝛ horripilatiōe ꝛ
mordicatiōe calitatis in eo. ¶Et accñia sig̃ntia ma
litiā eaꝫ sunt sicut inq̄etudo ꝛ alienatio ꝛ vigilie.Et
accidētia significātia digōnē ꝛ indigōnē sunt sicut il
lud q̄ꝺ diximꝰ de dispōnibꝰ vrine. ꝛ accidētia q̄ sig̃nt
crisim q̄ dicemꝰ. ¶Et accidētia significātia sospitatē
ꝛ ꝯriū eiꝰ dicemꝰ ola illa. ¶Et forme insunt iudicia
plima sicut ille cuiꝰ ꝯuertit̄ color ad plūbeitatē ex al
bedine ꝛ viriditate ꝛ sig̃t frigiditatē humoꝫ ꝛ pau-
citatē caloris inati:aut excitationē ꝛ īflāmationē si-
cut accit ei cuiꝰ cā ē satietas nauseatiua:ꝛ sicut velo
citas tumitiōis faciei ꝛ tornatilitas eiꝰ ꝛ tenuitas na
si:ꝛ sig̃nt aut vehemētiā calitatis aut subtilitatē hu
moris ꝛ velocitatē resolōnis eoꝫ pp amplitudinem
poroꝫ ꝛ motꝰ in seipsis:ꝛ exitꝰ eoꝫ a ꝯsuetudine aut
casus eoꝫ hñt sig̃tiōes ꝛ res de illis quas dicemus.
¶Et accidētiū febriū q̄dā sunt quoꝫ hora est hora
statꝰ sicut alienatio ꝛ cōmixtio mētis ꝓpter īflāma-
tionē capitis. ¶Et ꝺ illis sunt quoꝫ hora ē ꝑncipiū
sicut horripilatio ꝛ frigꝰ ꝛ sicut ꝓfunditas somni q̄
ꝯseq̄tur plm ꝑncipioꝫ febriū pp debilitatē cerebri.
¶Et declinatio calitatis ad interiora corpis vbi est
mā ꝛ multitudo vapoꝫ eleuatoꝫ ab eo ꝑ ꝯmixtionē
īcipiētē ī corpe vsq3 q̄ rsoluit eos īflāmatio ꝛ adiuuat
illꝺ frigus cerebri in seipo ꝛ frigꝰ humoris q̄ vult pu
trefieri ꝛ calefit. ¶Et res ex q̄bꝰ scit̄ dispō febris ꝛ ex
qua spē fit sunt dispō febris in acuitate sua ꝛ sua le
nitate ꝛ dispō febris in hoc ꝙ ipsa accidit a causis ꝑ
mitiuis ꝛ antecedētibꝰ ꝑm ꝯditionē ꝑdictā. Et dispō
febris adherētia sua ꝛ eradicatiōe:ꝛ dispō febris in
acuitate sua cū rigore ꝛ frigore ꝛ horripilatiōe aut
eius ꝯtrario ꝛ q̄ꝺ est ex eo:ꝛ dispō febris in diuisiōe
sua cum sudore plurimo aut pauco. ¶Aut disposi-
tio ꝑterita regiminis ꝛ etas ꝛ forma ꝛ tp̄s ꝛ ars ꝛ di
spositio pulsus ꝛ vrine.

¶Sermo de rigore ꝛ frigore ꝛ horripilatione ꝛ fra-
ctione. Cap.vi.

HOrripilatio est dispositio in qua inuenit corpꝰ
diuersitatē in frigore ꝛ pūctionē in cute ꝛ lacer
tis ꝛ antecedit eāꝰ pigritia ꝛ quasi fractio ē maneries
eiꝰ. ¶Frigꝰ aūt est vt sentiat in mēbris suis ꝛ dorsis
lacertoꝫ suorum frigus purum. ¶Rigor vero est vt
nō possit continere membra sua ex cōmotione ꝛ tre
more eueniente in eis et motibus inuoluntarijs et
fortasse est frigus forte et non fit rigor fortis sicut in
febribus flegmaticis ꝛ quartana. ¶Et de causis ve
hementie rigoris est vehementia virtutis expulsi-
ue in lacertis. Et propter illud quanto est causa ri-
goris viscosior et rigor vehementior. Et sanguis sub
mergitur cum rigore ad interiora. ¶Et scias ꝙ hu-
mor frigidus est quietus quem iam consueuit mem
brum in quo est et quiescit passio eius ab eo quare
non sentit frigus eius. Cum ergo mouetur et spar-
gitur sparsione plurima aut pauca propter aliquaꝫ

cā̄r.s.pp calitatē separātē aut aliō patit ab eo mē-brū qō erat nō occurrēs ei ⁊ sentit frig⁹ ei⁹ pp cāz cō-plonis diuerse.⁊tu qō sciuisti h⁹ in radicib⁹ vlib⁹ scie-me^c. ¶Et mitonēs qō accit a stāte vitreo ipso i cor-pore rigor.nō pducēs ad febrē.⁊ qñz sūt ei piodi:et nō ē fortitudo ei⁹ fortitudo rigor; pducēns ad febrē. Et mā q̄ fac̄ lassitudinē rigoris p paucitatē suā fac rigorē p suā mltitudinē añq̄ putrefiat nā si ñ putre fit,nō pducit ad febrē. ¶Et qñz accit frig⁹ ⁊ rigor pp submersionē caloris in corpe cā cibi ⁊q̄ sunt ei silia. ¶Et rigor ⁊ frig⁹ añcedūt febres:qm̄ humor crud⁹ effundit ad lacertos i p̄mis ⁊ nocet frigore suo p cō-parationē ad lacertos:deide cū icipit putrefieri ici pit calefieri. ¶Et qñq̄ añcedit rigor febres pp mor dicationē humoris ⁊ fortitudinē p̄tutis expulsiue q̄ ē in lacertis:sicut excutit hō effusione aq̄ cale valde sup cutē:⁊ ppe cū ē salsus. Et fortasse fit nocumētū ei⁹ qō mordicat:eā vt refugiat calor innat⁹ ad iterio ra ⁊ dñet frig⁹ qre fit cū mordicatiōe caloris frigus q̄si frig⁹ dñet. Et mordicatio qō caloris ē apō pāni-culū tegētē iteri⁹. ¶Et qñq̄ accit rigor ppea q̄ refu git calor ad interiora sic in apātib⁹ intrinsecis. ¶Et qñq̄ sign̄t rigor ⁊ horripilatio sanitatē in febub⁹ ise parabilib⁹:qm̄ sign̄t q̄ mā expellit in venis ⁊ egre dit·ver; qñ nō ē cū digōne ⁊ in hora cretica ⁊ nō seq̄ tur eā leuitas ē signo q̄ expulsio illi⁹ q̄titatis nō est qm̄ virt⁹ ē vincēs:imo qm̄ mā multa expellit pp mul titudinē suā. ¶Et de rigore ē q̄ sign̄t mortem:⁊ ē ille quē sequit debilitas p̄tutis ⁊ casus coloris inati et siccitas. ¶horripilatio p̄o fit ex causis paucioribus causis rigor;:cōmotio ale piodi indicat piodū. ¶Et senū qō febres sunt sepulte. ¶Et qñq̄ ē cā in lōgitu dine febris grossitudo in viscerib⁹ qre resupinet fe-brēs ⁊ extēdat pedes suos ⁊ tāgāt viscera sua. ¶Et qñ denigrat lingua febriētis cū alleuiatiōe febr; tūc febris ei⁹ ē sepulta. ¶Et qñz associat febri palysis:s curet febris i p̄mis. ¶Et d eis q̄ ɔuenisūt illis ē syru pus acetosus pmixt⁹ cū gelenlabi ⁊ aq̄ cicer; cū olo si tolerat febr;. Et rasio capit; ē ex eis q̄ ispissant cu-tem ei⁹:qre reuertunt vapores:et fit fortis febris.

¶De intentione ad curationes vles febrium pu-tredinis. Ca.vij.

Scias q̄ intētio in medicando has febres qñq̄ p̄tit ad p̄te febris:qre ē necessariū vt ifrigidēt ⁊ ĥūectent:⁊ qñq̄ ad p̄tē mãei vbi necē ē vt maturet vel digerat:aut necesse ē vt eūet. ¶Et digō qō i ɔsa ē eq̄tio ei⁹ cū subtuliatiōe. In subtili ē eq̄tio ei⁹ cū igrossatiōe. ¶Et qñq̄ ɔua sunt illa q̄ reqrit febris d ifridatiōe ⁊ illō qō reqrit humor de digōne ⁊ eūone ⁊ resolōne. ¶Qñq̄.n.ē digestiuū ⁊ eūatiuū calidū: imo ē fm plm ita:⁊ tūc oz vt obseruet magis timoro sa vna duar; rer;. ¶Et fortasse ɔuū ē illō qō ɔuenit febri d ifridatiōe cū eis q̄ sunt sicut melōes indi ⁊ re liq̄ olera ei qō ɔuenit mãei de minoratiōe:qre phi-bet illō dare ea in potu nisi vbi nō ē mā. ¶Et olo sollicitudo fit vt postponat aq̄ fructuū visq̄ ad heb domadā:⁊ sit ɔtēt⁹ aq̄ ordei. ¶Et ols fruct⁹ nocēt fe bricitātib⁹ cū ebullitiōe sua et corruptiōe sua in stō. ¶Et multotiēs q̄dē iuenit res q̄ digerit et subtuliat et ifridat cū eūone sicut syrup⁹ ace. ¶Et scias q̄ fe-

bris qñz ē tāte vehemtie ⁊ acuitat; q̄ nō lz vt i regle cāe:imo idiget ifrātiōe vltima:⁊ ppe cū nō iueis p̄-tutē forte resistētē tolerātē. Qō si iuenis eā resistētē tolerātē abscinde cāz et expelle hūorē et abscide ca-bū et nō ifrides ifridatiōe q̄ phibeat resolōnē. Qō si iuenis p̄tutē deficiētē sis occupat⁹ i eq̄ndo ɔplo-nē ɔuā ei:qre ifrida eā et viuifica p̄tutē cum cibo. ¶Cūq̄ fit fort; p viuificationē suā et vicit ɔiū suū redi ad cām. ¶Et cū tu ifridas de istis febrib⁹ tunc nō ifrides eā cū eo in q̄ sunt stipticitas et exiccatio sic sūt trocisci ifrātes:nisi p⁹ purgationē et eūonē. ¶Et scias q̄ cura febr; putride ē diuersa a curatiōe febr; ethice. Curatio em̄ ethice ē ɔtēta sup ɔrietatē egritudis et curatio febr; putride nō ē ɔtēta super ɔrietatē egritudis tm̄:imo sup abscissionē cāe eius. q̄uis illō qō ē ɔuēiēs egritudini et cibatiōi sit ami-cū p̄tuti ex p̄te sui.s.p̄tut; ēt inimicū p̄tuti ex p̄te:qm̄ ē amicū inimico ei⁹:et ē mā qre ē adiuuās vtriusq̄ ea rū.quāobrē idigem⁹ i regle ei⁹ canōe. Et nos singu-lare ca.et si de⁹ voluerit faciem⁹. Scias q̄ nō ē tibi pole curare febrē nisi cognoueris eā q̄ si ignoraue ris tūc subtilia regimē. ¶Et puide ne occurrat pa-xismo nisi vētrē ĥeat vacuū. ¶Et nō moueas in die parisimi aliq̄d q̄tū pole est tibi nz cureo febrē. ¶Et oz vt obserues i olb⁹ illis dispōnē p̄tut;.q̄ si fuerit for tis et fuerit illō qō vicit sāguis:aut cū hūore q̄ vicit sāguis:tūc flōmia ē mag; ɔueniēs et ppe cū vrina ē rubea grossa nō citrina igne a ex q̄ timeat apō flō-miā victoria cole et acuitas ei⁹:deide fac seq̄ flōmiā solōnē vētr; subtile ppe si fuerit illic siccitas cū eis q̄ sūt sic aq̄ ordei et alsiracost pauco; et aq̄ ordei cū syrupo acetoso. ¶Et si nā nō fuerit lēis adde in eo qō ē sic siracost qō sit sic syrup⁹ viol. et sit vltimitas lēificatio nō fluxu vētris et nō solo laboriosa. ¶Et mag; dilectū ē apō me admistratio clysterior; fz vl timitatē q̄ idiget p̄tute. Et de clysterib⁹ cōis iuuati ti lenib⁹ ē clystere factū ex oleo vio.et succo foliorū sicle et vitello oui:et zuccaro ru.et baurach. Cumq̄ lenieris hac lenificatiōe:fortasse idigebis eo debi-liore q̄ illō q̄ idiguisti i p̄n⁹:et illud ē qñ nā est obe diēs. ¶Deide fac ipm seq̄ ea q̄ vrinā puocēt sic sy-rup⁹ acetosus dcoct⁹ cū radice apii et silib⁹. ¶Dein de fac ipm sudare et api meat⁹ cū illis i q̄b⁹ nō fit ca-lor fortis sicut cū inūctiōe ex oleo camōillino et fri-catiōe cū vino albo et cū aq̄ dulci tepida. ¶Et si fe-bris fuerit acuta nō iuenis excusationē ab inūctiōe et ēbrocatiōe. ¶Qō si iuenis humorē in p̄mis decli-nare ad stōm fac vomere cū eis in q̄b⁹ nō sit diuersi tas ɔsuetudinis:imo cū eis q̄ sunt sicut sirup⁹ aceto sus cū aq̄ cal'a cū nā mouet humorē advomitum et nō diuersifices eā. ¶Qō si fuerit illic declinatio ad intestina et senseris rugitū et descēsum fecis: tunc adhibe qō soluat vētrē. ¶Et phibe eum a somno i p̄ncipijs febriū ppie quādo est horripilatio aut fri-gus et rigor:qm̄ plongat super frigus et rigor ē ipa nāq̄ exprimunt materias si fuerint euntes ad que dam viscera et prohibent digestionem humorum. Apud declinationem vero ē iuuatiuus valde et for tasse non nocet apud statum. ¶Et nō prohibeas ei aquā frigidā nisi fuerit humor qui est in eo crudus

⁊ grossus: tunc.n. ꝓhibet digōnem. ¶ Et scias q̄ qñ flōmia iuuat: deinde vteris via mala: tūc non purgat. ¶ Dispositionis aūt colerici digō est vt cōuersus a subtilitate fiat spissus: ⁊ aq̄ q̄dē frā facit illō: nisi sit stōus aut epar dbile: aut friū: aut sit i viscerib⁹ apā: aut sit i viscerib⁹ dolor aut sit zplo eiꝰ pauci sanguis aut caliditas eiꝰ inata debil: q̄re debilitat p⁹ potū aq̄ frigide. Aut si nō sit zsuetus potare aquā frām: sicut illi q̄ sunt de regiōe calīa: isti.n. spasmanī velociter ⁊ associat eis singultus ⁊ extenuatꝰ ē de hac sūma. ¶ Ubi aūt mā calīa aut ḡsa iā digesta ē ⁊ corpus ē carnosū ⁊ caliditas inata exuberās: ⁊ virtꝰ est fortis: ⁊ viscera sana nō frā coꝝ zplo radical nō isueta aque frē: imo assueta aq̄ frē valde: tūc aq̄ frā est melior res. Multotiēs.n. adiuuat ad expellendū mām cū solone nāe aut p vomitū aut p vrinā aut p sudorē aut p ola illa. q̄r fit statim vt sanet. ¶ Et qñq̄ dat in potu medicus de aq̄ frā infirmo quātitatē plimā adeo dōec color eius fiat viridis ⁊ tremat q̄ sit saltē ꝑueniēs vsq̄ ad eminā vnā ⁊ dimidiā. Et fortasse cōuertit febris flegmaticā: ⁊ fortasse cōfortat nā ⁊ expellit mām cū sudore ⁊ vrina ⁊ fluxu vētris ⁊ ē sanitas. ¶ Et qñq̄ iterum sunt q̄dam ꝓhibentia: deinde timet malitia caliditatis ⁊ sitis: ⁊ existimas q̄ ꝑuenit p eā ad ariditatē vel extenuatōm: non ꝓhibeas aquā frām: nam additio apatis ⁊ cruditas eius melior est q̄ꝫ extenuatio. ¶ Et syrupus q̄ō acetosus qñz ēt sedat siti ⁊ incidit ⁊ soluit ⁊ nocum ipsius apati nō est plim sicut nocum aq̄ ⁊ nō est ei vis aggregādi mām ⁊ ispissandi eā: ⁊ silr inlep plurime cōmixtiōis. ¶ Et cū non lz bibit aquā frām ⁊ fit audax p eā timeat q̄ nō faciat accidere zstrictōz poroꝝ q̄r fit cā febris alterius cū euentu opilatiōis alteriꝰ: ⁊ fortasse erit vehemētior p̄ma. ¶ Et qñ obuiat mēbro debili corrūpit opōnem eiꝰ: ⁊ multotiēs facit deglutitionē difficilē ⁊ facit difficultatē āhelitꝰ: ⁊ facit accidere tremorē ⁊ spasmū ⁊ debilitatem vesice aut renis aut colō. ¶ Et ille quē plim oz ex eis prohibere a potu aq̄ frē est cui nocet in sanitate sua. Immo cū videris calefactōm fortē ⁊ zplonē calīam ⁊ siccam ⁊ euacuaueris tūc qñq̄ cōcedes infusiōez fieri in aq̄ frā apud declinationē ⁊ ⁊ appitionē digōnis ⁊ eūonē humoꝝ: ⁊ nō est malū vt admistret balneuz ⁊ potꝰ vini cōmixti subtilis ⁊ inunctio cū oleis lenificātibꝰ. ¶ Et cū admistraueris canones p̄dictos in p̄ncipio accītiū febris: tūc oz post illud: vt tu occupis in digōne ⁊ eūatione que nō est ꝟm semitā minoratōis ⁊ desiccatiōis: ⁊ iā diximꝰ eā: imo ꝟm semitā abscissionis cause. ¶ Et non euacues māz indigestaz in calīo aut frō nisi pp necessitatē fortasse.n. multiplicat eūo humoris nō ꝑueniēs ad statuz p digōnē vt euacuet. Et fortasse nocet euacuatio maturationi. ⁊ fortasse p miscet cū ea malignū cum bono: pp q̄ mouetur malignū absq̄ digōne sua? ¶ Et tu nō auscultes virū q̄ existimabat q̄ intentio in digerēdo est subtiliare et hūor calidus est subtilis. q̄re nō est nec̄e vt subtilietur. Res.n. nō ē sic dixit: imo intētio in digerēdo est equare subam māei: ita vt fiat p̄parata ad expulsionē facilē ⁊ subtile ibibitū ⁊ grossum fixuz ⁊ viscosum adherēs: totū illud nō est p̄paratū ad expulsionē facilem imo est necium vt inspisset subtile: ⁊ subtiliet spissum paulatim: ⁊ incidat viscosuz. ¶ Et si vir iste nō audiuisset in ꝟmone antiquoꝝ de digōne aliq̄d anteq̄ dixissemus illō ⁊ rememoraret dispōnis digōnis humorū fixoꝝ. s. q̄r q̄ de eis subtilis ē idiget vt inspisset: ⁊ q̄ de eis spissus est idiget vt subtiliet: oporteret vt sciretur hoc p illō: ⁊ q̄r nō oportuit vt in seipo zsideraret ⁊ diceret: q̄re vrine in febribꝰ acutiꝫ nō hñt in p̄ncipijs eaꝝ sedimē: deiñ fiūt hñtes sedimē ⁊ an sedimē laudabile ē aliq̄d nisi hūor faciēs egritudinē q̄ iā digestus ē. Quare ḡ nō expellit in p̄ncipijs egritudīs ad salutē si est subtilitas vltimū q̄ō intēdit in digōne: ḡ necīū est vt sit in p̄ncipio febriū sanguis ⁊ cole sedimē laudabile. ¶ Si aūt nāe nō est pote expellere illā superfluitatē nisi post horā i qua fit p̄paratio ad expellēdū in vrina tūc silr oz vt sciat q̄ arti eūare humorē ante illā horā in qua apparet digō in vrina est incōueniēs aut difficile malū. Et fortasse mouet ⁊ nō operat vltime: ⁊ fortasse miscet malignū cū bono. ¶ Et esēt meliꝰ hoi huic vt bñ opinaret de illis q̄ fuerūt sīc G. ⁊ hyp. in eis que scripserūt de hoc: ⁊ valde attēderet: ⁊ tūc rediret ad ztradictionē: q̄r ois ztradictor in p̄mis cum est sup ꝟitatē ē excusatus: verū melius esēt ei vt nō cōsideraret in zsideratiōe sua. ¶ Et opinor q̄ raro huic viro acciderūt expimenta q̄ ꝓfuerunt in hoc ca. ⁊ accidit i eis. Et hmōi q̄dē expimētis q̄ non sūt ꝟm cāones accit eis vt nec vnū valeat. Et accidit eis: vt nec vnū eoꝝ sit signū: hoc nāq̄ est zueniens. ¶ Cū āt mā ē plima mobilis ꝑmutabil de mēbro ad mēbꝝ: ⁊ existias q̄ nō ē spaciū i digōne eiꝰ aut fortasse accit ex ea apa pleureticū: ⁊ aliō si dimittat faciet cadere in timorē ante tp̄s i q̄ expectat digestio eiꝰ ⁊ illud est pp lōgitudinē tp̄is in q̄ expectat digō eq̄lis ꝑculdubio: tūc est necīa eūo eiꝰ: timor.n. i hꝰ ē mior q̄ꝫ timor in illa: ⁊ cū hoc nā mouet ad expellēdū eam pp multitudinē sui nocumēti. ¶ Cū ḡ adiuuat natura zuenit ei adiutoriū vltimū. q̄r nō est excusatio eiꝰ. ¶ Et scias q̄ flōmia qñ est ītētio sanguis nō ē ex ghe eiꝰ in quo expectat digō expectatiōe q̄ ē in solutiuis: ⁊ nō expectat digō nisi in hūoribꝰ alijs. Et cū postponit flōmia in p̄ncipio egritudīs nō amplꝰ ē ei itentio ⁊ fortasse iterficit p aduētu debilitatiꝫ ꝟtutis. ¶ Et silr si times victoriā humoris: magis necessaria cautela est euacuatio. ¶ Et si nō ē digestus nō moueas nisi i p̄nꝰ. apud statum vero non moueas aliq̄d donec vincat nā ⁊ digerat. ¶ Et si ip̄a nō mouet moueatu hora motꝰ eiꝰ: ⁊ si ip̄a mouet: aut mouit tūc dimitte eā ⁊ opationē eius. Et hoc est illud quod noluit hyp. furiositatem vbi dixit. ¶ Opz vt administretur medicina solutiua postq̄ digeritur egritudo. In p̄ncipio aūt egritudīs nō oportet vt administretur illō nisi egritudo sit furiosa. Et forsitan non est secūduz plim furiosa. ⁊ talis est ista euacuatio necessaria q̄ nō ē in hora sua sicut dispositio necessaria que nō est in hora sua. ¶ Et ꝓportio istius euacuationis ad cessandū ex malitia māe est sicut ꝓportio illiꝰ cibatiōis ad prohibendū virtutem a casu suo. ¶ Cum ḡ exerces euacuationem tunc considera horam interpolationis aut horam ipsius temporis aut frigidiorē horam que est in die. ¶ Et non euacues per fluxū ventris in die periodi. neque flobotomes. Et non agas

cũ euõne artis ʒ partẽ euõnis nãe. ¶ Et nõ diminu
as humorẽ p rem q̃ facit statim habitudinez motus
piodi. ¶ Et oĩno caueat a regimine grosso ĩ hora pe
riodi ita vt nõ det ĩ potu aq̃ ordei zuccaꝝ neq̧ iulep
vt nõ frãgat piodũ cũ constrictione meatuũ: qm̃ ẽ ti-
mor imo adiuua. dicit nãq̧ hyp. Medic⁹ adiutor est
nãe non ĩpediẽs eã. ¶ Et opꝫ vt scias q̧ multotiens
indiget medicina forti debili: sꝫ eius fortitudo est ex
hoc q̧ soluit hũorẽ viscosum. ⁊ ipsi⁹ q̃ debilitas est
ex hᵒ q̧ facit ascellare semel aut bis ⁊ nõ euacuet plꝫ
sũ: ita vt nõ cadat virtus. ¶ Et cõsiliũ q̃ meuz in flõ
mia est vt dimittat quãtũ poẽ ẽ. Si aũt non est poẽ
tunc multiplicatio numeri ẽ melior multiplicatione
q̃titatis: oꝫ. n. vt nõ euacuet sanguis multuz subito:
qm̃ eũat multũ de eo cuius nõ est neciã euõ. ⁊ non ẽ
in sanguie excusatio ad euõnes q̃bus fortasse idiget
⁊ debilitat ṽtus a resistẽdo in crisib⁹ expectatꝫ. ¶ Et
scias q̧ qñ aggregat dolor capitꝫ ⁊ febris: tũc curatio
febris ẽ dignior. ¶ Et scias q̧ dolor capitꝫ qñq̧ facit
redire febrẽ declinatã ad augᵐ: qr̃ oꝫ vt sedetur. Et
cum infans lactãs febricitat: tũc opꝫ vt rectificet lac
matris ei⁹. ¶ Et qñ fuerit vrina icterica in febre sigñ
ẽpa: qr̃ ẽ curatio dare in potu aquã ordei aut syrupũ
acetosuꝫ. Cũ ꝯ acq̃escit febris intentio sit ad ẽpa. Et
quãdo fuerit cũ febre colerica nõ apiet via ĩ dãdo in
potu aquã ordei: imo ius galli ⁊ leni ius ⁊ multipli-
ca vnctuositatẽ ei⁹: deiñ det ĩ potu aq̃ ordei si necesse
fuerit. ¶ De solutiuis ṽo ẽ potio fcã ex tamarindis
⁊ tereniabi ⁊ siracost. ⁊ qñꝫ ponit ĩ ea aq̃ iubleb: ⁊ qñ
q̧ ponit ĩ ea cassiañ. ⁊ fortasse pijcit desup scamõea:
⁊ fortasse dat in potu scamonea sola ĩ iubleb. ¶ Et
fortasse ẽ neciũ administrare ea q̃ sunt sic̃ aloes: qm̃
mã est grossa. ⁊ meli⁹ q̃ ẽ vt abluat: ⁊ nutriat cũ aq̃
endiuie ⁊ aq̃ solatri: deiñ fiãt ex eo pillule. ¶ Myra
bolanos ṽo citrinos q̃dã administrauerũt: sꝫ nõ inue-
nit ab eis intentio s̃m quã operẽtur: ꝯstrigunt. n. po
ros eius post soĺonẽ vẽtris ⁊ exasperãt viscera coꝝ.
q̧ si fuerint necessarij tũc p⁹ digõnez itegrã. ¶ Et aq̃
duoꝝ granatoꝝ ẽ maximi iuuamẽti expssa cũ pulpis
amboꝝ. ¶ Et qñq̧ in horis de solutiuis q̃ fiũt ex vio
lis ⁊ scamonea. ita vt de violis sit q̃titas aure. i. ⁊ de
scamonea vsq̧ ad siliquã. i. et qñꝫ ponit in eis parũ
mente. ¶ Et qñq̧ fit ex infrãntib⁹ extinguẽtib⁹ medi
cinã in qua ponitur scamonea sic̃ pilĺe h⁹i. ℞. coriã-
dri spodij ro. añ. ʒ. ß. cãphore tosugi. i. scamonee. xij.
ptẽ. ʒ. i. ⁊ vsq̧ ad sextã ptẽ ei⁹: ⁊ det ĩ potu eis. ¶ Aliũ
℞. siracost. ʒ. ij. tereniabin. ʒ. v. succi pomoꝝ de sceni
succi cydonioꝝ ptes eq̃les coriãdri humidi. vj. ptem
vni⁹. aggrega succos. ⁊ submerge in eis siracost ⁊ te
reniabin: ⁊ inspisset cum eis donec fortasse coagulat
deinde sume cãphore pondus sexte. ʒ. i. ⁊ medietatis
sexte. scamonee. ʒ. i. ⁊ pone siracost sup ignẽ ⁊ pulue
riza desup cãphorã ⁊ scamoneã. ⁊ ꝯseruent ne resol-
uãtur cũ vapore. deĩde dimittat dõec coagulet p se
cũ facilitate. ⁊ dosis ei⁹ sit a. ʒ. ij. vsq̧ ad. ʒ. ij. ß. ¶ Et ẽ
poẽ vt fiat ex tereniabi ⁊ siracost ⁊ zuccaro tabarzet
natis. i. forme que sunt sicut penidie. ⁊ ponit in ea sca
monea ⁊ cãphora s̃m quãtitatẽ que cadit in vna po-
tione eius ⁊ cãphore vsq̧ ad tosugi. i. ⁊ scamonee vs-
q̧ ad sextã. ʒ. i. quare sit tunc aĺe non horribile. ¶ Et

febricitans q̃dem in estate febre frigida non ingre-
diatur domũ venti proprie qñ sudat. vt nõ ꝯuertatur
mã a resolutione sua. Et trocisci q̃dem non sunt con
uenientes pñcipijs harũ febriũ: nisi post digõnem et
euacuationẽ. Et trocisci q̃dem sunt magis cõuenien
tes ei cuius febris est adherẽs in suo itõ. quasi ipsa
sit ethica. ¶ Et dimissor consuetudis in regimine suo
sentit qñq̧ febrẽ ⁊ nõ est tm̃ nocumentuꝫ: qm̃ cã eius
est dimissio consuetudinis in regimine.

¶ De cibatiõe febricitãtiũ in gñali. Cap. viij.

Scias q̧ ꝯueniẽtiores cibi febricitãtib⁹ sunt cibi
humidi ⁊ pp̃e ei cui⁹ cõpĺo ẽ hũida ex infanti-
bus ⁊ gressis: ꝯueniunt. n. ex hoc q̧ assĩlant cõpĺoni:
⁊ ex hoc q̧ sunt ꝯ̃rij egritudini. ¶ Cũq̧ accit febris et
nã est sicca. non cibes penit⁹ dũ nõ egreditur pfecte
fex. ¶ Et oꝫ vt occurãt eis paroxismi periodici ⁊ par
oxismi qui sunt fortes ventrib⁹ ipsoꝝ vacuis in q̃bus
non sit cib⁹ oĩo. nã si cibati fuerint in illa hora occu
pabitur nã in digerẽdo ⁊ dimittet digerere ⁊ expelle
re: ⁊ ꝯfirmabit egritudo ⁊ plongabit. ⁊ propter illũ
oꝫ vt postponãt cibatiõꝫ vsq̧ ad declatiõꝫ ⁊ ĩ eo qđ
ẽ post ipaꝫ. ¶ Et si accidat forte vt hora declinatõis
sit hora ꝯsuetudis ĩ cibo. tũc ẽ meli⁹ q̃ ec̃ pt. ¶ Et sci
as q̧ de cibatiõe ⁊ regie ẽ qđ ẽ subtile valde. ⁊ de eo
qđ est grossuꝫ valde ⁊ de eo qđ est inter illa. ⁊ ẽ pars
ei⁹ decliuis ad subtile plus ⁊ ps ei⁹ declinat ad gros
suꝫ plus. ¶ Et subtileuitimũ in subtilitate ẽ phibitio
cibi. et grossum valde ẽ administratio ciboꝝ sanoꝝ hoiꝫ
⁊ illi q̃ sequũt lat⁹ ei⁹ subtile qđ ẽ mediũ est vt fit cõ
tent⁹ ĩ cibo succo granatoꝝ ⁊ iulep subtile valde: ⁊ p⁹
ipm aq̃ ordei subtilis. ⁊ post ipaꝫ aqua ordei grossa.
⁊ de olerib⁹ frigidis ⁊ hũidis sic̃ attriplices ⁊ spinachia
⁊ bliti ⁊ silia. ⁊ postea lisit ordei sicut ẽ. ⁊ est mediuꝫ.
¶ Et illi q̃ sequũt lat⁹ grossi sunt galli ⁊ galline extre-
mitates. ⁊ subtiliores eis sunt alcubugi ⁊ pulli: et sub
tilius eis sunt alchanzi ⁊ oua sorbilia pauca subtilia
et pisces pui ⁊ subtili⁹ eis sunt lisit ordei sicut est. et
subtilius eo panis simile solutus in aqua bene frigi
da solutione bona subtili. ¶ Grossuꝫ aũt est cib⁹ for-
tis altacugizar. grossus ãt cib⁹ fortior ẽ eo. ¶ Et lisit
q̃dẽ ordei est bon⁹ cib⁹. ipm. n. aggregat ad glutina
tionẽ digestionẽ suã ⁊ lenitatẽ ⁊ planitiẽ ⁊ lubricita-
tẽ et abstersionẽ ⁊ humectationem ⁊ contrarietatem
febris ⁊ sedationem sitis: ⁊ velocitatem penetratiõis
⁊ ablutionem ⁊ nõ est in eo stipticitas: quapropter
non residet neq̧ figit in poris ⁊ meatibus. q̃uis sint
constricti: ⁊ nõ est in ea adherẽtia cũ incidit per meri
⁊ fortasse abstergit spissuꝫ flegmatis: ⁊ qñ bõa fit ei⁹
decoctio nõ instat oĩno. ¶ Et antiq̃ q̃dẽ vsi sunt vbi
necessaria est subtiliatio regis subtilioris: regimine
qđ est lisit ordei ⁊ aqua eius ⁊ aqua mellis plime aq̃
quoniã nutrimentum eius est paruũ ⁊ q̧ ipa fac̃ pe-
netrare aquã ⁊ ei⁹ humectatio ⁊ abstersio ⁊ ei⁹ aper
tio ⁊ prouocatio eius est multum ⁊ caliditas eius est
confracta. Et ipa pculdubio quandoq̧ addit in vir-
tute additionem quandã q̃uis sit parua. ¶ Et seq̃-
tur eam sirupus acetosus de melle: sed est grossior ⁊
nutribilior ⁊ fortioris incisiõis ⁊ abstersiõis ⁊ nõ est
in eo ex calefactione est nocumento viscerꝫ calido-
rum quod est in aqua mellis. ¶ Nũc autez mel cãne

qđ est zuccarū: ⁊ ꝓpe mundificatū ē meli⁹ melle apis ꝫ ei⁹ abstersio sit minor abstersiōe mellis: ⁊ silr syrupus ace. ď zuccaro. ¶ Et sit sufficiētia in syrupo acetoso: ꝫ fortasse faciet īcurrere rasurā ītestinoꝝ h⁹ qđ timorosum ē in egritudib⁹ acutꝫ. Et nos ponem⁹ aq̄ ordei potationē ⁊ syrupi acetosi sermonē singularē. ¶ Et subtiliationē qđ regis egri sigt nāꝫ: ⁊ politas nāe in digerēdo ipāꝫ ⁊ resoluēdo ⁊ euādo eā. ¶ Et dignior horaꝝ ad subtiliationē ē stat⁹: hic. n. ē vehemētia occupatiōis nāe ī pugna mãei. ¶ Et nō oꝫ vt ab ea recedēs occupeť ī re alia ⁊ ꝓpe apđ crisiꝫ. qñ ꝓ illđ pugna nōdū ē ꝯfirmata. ¶ Et de illis q̄ sigńt ⁊ faciūt ꝑtinere ad subtiliationē: ⁊ ē vt si sit necitas flōmie aut resoloōnis vētrꝫ aut clysterꝫ aut sedatiōis dolorꝫ: tūc oꝫ vt des operā ad ꝯsumādā illā necitatē: deiñ ciba si nec̄r⁹ ē cib⁹ nisi sit ꝓhibēs aliđ. ¶ Et igrossationē qđ regis sigt vel redrit ꝟt⁹. Et dignior horaꝝ ad igrossandū ē hora in q̄ ꝟt⁹ nō ē valde occupata in mā: ⁊ ē ṗn^m egritudis. ⁊ oꝫ vt succurrať nocumēto illi⁹ igrossatiōis cū spissōe: qm̄ ē leni⁹ sup ꝟtute iter. ¶ Et estas qđ ꝑꝑ suā resoloōnē indiget additiōe cibatiōis ⁊ sepatiōis ei⁹. nā ꝟt⁹ nō sufficit ad digerēdū illđ qđ multū ē semel. Et qm̄ resoloo ī ea ē ꝑ spissionē: tūc oꝫ vt cābiū sit ꝑ spissionē. ¶ Et ī hyeme ē ꝯtrio: qm̄ ꝑꝑ puitatē resoloōnis ei⁹ nō facit indigere cābio multo. Ampli⁹ si multū dederit cābiū subito erit tolerās ipsꝫ ⁊ fortꝫ apđ expulsionē ei⁹. ¶ Et autūnus qđ ē tps malū: ⁊ ꝑꝑ hoc opꝫ vt subtilieť in eo iter ꝯseruationē ꝟtutis: ⁊ iter īfrigidationē māe: et ꝑgere paulatim eo ē meli⁹ et ꝓsus ꝑgere cum debilitate virtutis est melius egro. ¶ Et scias q̄ si nō eēt illđ qđ ꝑtinet ꝟtuti eēt magis necīū vt subtiliareť cib⁹ vltima subtiliatiōe: ꝫ ꝟt⁹ nō suffert illđ ⁊ dficit: ⁊ cū deficit nō vꝫ curatio. Curās. n. sicē sciuisti est ꝟt⁹ nō medic⁹: qm̄ medic⁹ facit ꝑuenire iuuā ad ꝟtutē. ¶ Et cū itellexeris hoc tūc oportebit vt ꝯsideres: nam si egritudo fuerit valde acuta ⁊ illđ ē vt sit stat⁹ ei⁹ ꝓpinqu⁹ ⁊ existimaueris q̄ virt⁹ nō deficiet ī hoc tpe qđ ē iter ṗn^m ei⁹ vsq̄ ad statū ei⁹ alleuiabis occupationē a ꝟtute: ⁊ īcitabis eā sup mām ⁊ nō facias eā occupari in cibo spisso. Imo subtilia regimen statī cū dimissiōe cibi oīno ⁊ ꝓpe in die crisis. ¶ Et si videris egritudinē acutā nō valde: imo acutā absolute tūc oportebit vt subtiles regimē nō in vltimo nisi apđ statū in die crisis ꝓpe nisi ꝑꝑ cām maximā. ¶ Et si videris egritudinē cronicā aut ꝓpinquā cronice nō subtiles regimē. virt⁹ eñ nō saluabiť vsq̄ ad statū subtiliatiōe regimis. Uerꝫ ē tibi necīū cū hoc in oībus spēbus: vt sit ṗn^m tui regimis grossi⁹ ⁊ postremū tui regimis ꝑueniēs ad statū subtili⁹: ⁊ ğdatim ꝓcedas in eo quod ē iter illa. ita vt ꝟt⁹ sit ꝯseruata vsq̄ ꝓpe statū tūc eñ intēde sup mām: ⁊ si nō sis occupat⁹ in alio. ¶ Et qñ scis q̄ ꝟtus ē fortis: tūc fortasse necīū facit dispō vt sis ꝯtēt⁹ iulep solo ⁊ nō pl⁹ fal ti hebdomada vna. ⁊ ꝓpe in febrib⁹ acutis. ¶ Qđ si timueris debilitatē sis ꝯtētus aq̄ ordei. ¶ Et cū dubia sit tibi dispō in egritudine ⁊ nō cognoscis eam: tunc vt declines ad subtiliationē est meli⁹ q̄ꝫ vt ď clines ad additionē te obseruāte ꝟtutē ⁊ tolerantiam. ¶ Et illi⁹ qđ q̄ existimauit q̄ cibatio in febre acuta est melior: qm̄ nō est intētio in digōne ⁊ in euatione cū volueris vt faciat id nā aut nō faciat: errorē iā te scire feci. Imo qñ times casum ꝟtutis tūc cibatio est melior. ¶ Et de corpib⁹ sunt corpa colica q̄ requirūt regimē diuersuꝫ ab illo qđ dixim⁹ ⁊ ꝓpe qñ sit assueta comestiōe plima: ipi eñ cū nō cibanť saltē in ipo ṗncipio febris. Imo in hora que est grauior ea: ⁊ ē hora status: nō vacue sunt dispōnes coꝝ a duab⁹ rebus: qm̄ cū ipi sint debiliū ꝟtutū supuenit ei sincopis et moriunť in paroxismo. ¶ Et si sunt fortiū ꝟtutū cadūt in extenuationē ⁊ appent sup eos signa ariditatis: ⁊ ex minoratiōe nasi ⁊ ꝓfundatiōe oculoꝝ ⁊ q̄ tpa sint depssa: ⁊ fortasse supuenit eis syncopis qñ illđ ꝑꝑ illud qđ effundiť a. ī itōs coꝝ de colera mordicatiua. ¶ Et sunt de hoīb⁹ qdā q̄ sunt exuberātis carnis: ꝫ cū abscindiť ab eis cib⁹ debilitanť ⁊ extenuationem incurrūt: q̄re nō tolerāt ꝓhibitionē cibi. ¶ Et omnis cui⁹ calor innat⁹ fortis ē valde aut plim⁹ aut calor innatus ē valde debilis nō pōt dimittere cibū. ¶ Et de eis sunt q̄bus accit dolor ⁊ lesio in stō ⁊ dolor capitꝫ ꝑꝑ cōitatē: ⁊ isti sunt de hoc gñe. Et istis fortasse sufficit aqua ordei. ⁊ fortasse egēt vt misceanť succum ꝑnatoꝝ ⁊ silia, illi vt ꝯforteť os stōi. ¶ Et qñq̄ ē nobis necīū vt faciam⁹ eos vomere cū facilitate añ cibū. ¶ Et in plimis istoꝝ si debilitanť: ⁊ ꝓpe si supuenit eis syncopis. cā nō est vehemētia debilitatis imo effusio māe ad os stōi. Cū ergo sumūt in potu syrupū acetosum ꝑmixtū cū aqua calida multa aut vinū ꝑmixtū cum aqua multa euomūt in vomitu hūores colicos ⁊ virt⁹ coꝝ fit fortis. Cūq̄ cibanť aliquo rob stipticoꝝ sedanť. ¶ Et senes, qđ ⁊ debiles ⁊ infantes sunt de gñe coꝝ qui nō tolerāt famen. ¶ De ṗmis vero senib⁹ sunt qui nō sunt vehemētis tolerātie famis ⁊ sequunť eos adolescētes: ⁊ ꝓpe habētes solida mēbra āpla ⁊ venas in aere frigido. ¶ Et multotiens quidē errat medicus in h⁹ ī egrotis ꝭm aliū modū. qm̄ ipe ꝓhibet eis cibū in ṗncipio rei ⁊ quando appropinquat stat⁹ ⁊ sciūt q̄ cadit virtus cibant ī illa hora necio. ¶ Iā vero ergo errauerūt duob⁹ modis. ⁊ si ipi cibarent eos in principio esset error ille ⁊ ignorātia infra hunc errorem. ¶ Et accidit istis egrꝫ vt accidant eis catarri nauseatiui ⁊ colerici ⁊ vigilatiui ꝓpter resolutionē ⁊ ꝑuationē digestionis. ¶ Et inquieti sunt ⁊ alienanť ⁊ coartanť māe ⁊ virtutes eorum ⁊ multiplicanť ipsorum vapores. quere audiunt id quod non est ⁊ tremunt: ⁊ citanť vel saliunt ⁊ permutanť in lectis ⁊ imaginanť quod nō est: ⁊ tremunt vel saliunt labia eorum inferiora propter dolorem oris stōi: ⁊ contristantur anime eorum ꝓpter grauitatem materiei.

¶ Canon in dando in potu aquam ordei ⁊ syrupum acetosum. Capi. x.

Aqua ordei quedam est in qua non est de corpore ordei nisi quod est sicut virtus ⁊ forma et non ei introitus in curatione aut fiducia in iuuamēto nisi quando est complete decoctionis. ¶ Et que de ea est melior: est vt sit aque quantitatis sacraiasti viginti et ordei sacraiati. i. et sit iam reducta prope ad quinq̄. ¶ Et assumatur illud quod de ea rubeum est et subtile. Per hoc enim est subtile cuius nus

trimētū est min⁹ ⁊ cui⁹ humectatio est maior ⁊ ablutio ei⁹ ⁊ extractio sup̄fluitatū ab ea ⁊ digō fcā ab ipa est multa ex̄lis. ¶ Et de ea est in q̄ est aliqd̄ d̄ corpe ordei ⁊ farina ei⁹. ¶ Et magis dilectū mihi i hmōi ē vt nō sit plm decoctū: imo fm mēsurā q̄ auferat inflationē: ⁊ nō pueniat ad hoc vt faciat ipaʒ viscosaʒ vehemēter. ⁊ h⁹i qd̄ē est pluris nutrimēti ⁊ minorʒ ablutiōis ⁊ digōnis. ¶ Et accit ei multotiēs vt acetet in stō frigido in suba sua. ⁊ si sit in eo calor ex̄ne⁹ multus de malitia cōplonis. ¶ Et aqua quidē ordei qm̄ q̄ est decocta ex ordeo ipo sicut est. ⁊ qn̄q; est excorticatū. ¶ Et melior qd̄ē syrup⁹ ace. apud me est ille in quo ponit̄ zuccaꝝ in vase: deiñ fundit̄ sup ipsum acetū forte qd̄ sit de vino tāte quātitatis vt eleuetur sup dorsum zuccari: imo dimittat ipm discooptum: deiñ ponunt̄ sub vase carbones deti ⁊ cinis calidus donec liq̄fiat zuccaꝝ in aceto sine ebullitiōe: deinde colligit̄ spuma ⁊ dimittit̄ vna hora cū multo calore donec misceat̄ zuccaꝝ cū aceto: deiñ fundit̄ sup ipsam aque q̄ntitas duoꝝ digitoꝝ ⁊ bullit vsq; ad spissitudinē. ¶ Et aggregare syrupū acetosuʒ ⁊ aquaʒ ordei simul est illaudabile: qm̄ corrūpit aquā ordei fm plm. Et nō opʒ vt detur in potu aqua ordei cum siccitas nāe adest: imo añ ipaʒ fiat clystere. ¶ Qd̄ si acetet in stō det̄ in potu qd̄ de ea est magis subtile. Qd̄ si acetat coquet̄ cū ea radix apij ⁊ eius sīle. Si v̄o acetat iteꝝ: tunc necēū est vt misceat̄ aliqd̄ pipis cū ea pp̄ie qm̄ mā nō est vehemētis subtilitatis ⁊ caliditatis. ¶ Et qm̄ multiplicat̄ ei⁹ inflatio: tunc misceatur cū ea ad calefactos parū aceti vini acetosi. Veꝝ cū syrup⁹ acetosus in potu dat̄ incidit hūores ⁊ p̄parat sup̄fluitates ad expulsionē. Et tu ꝯ̄r post duas horas da aquā altiust ordei subtilē p̄dictā vt abluat qd̄ incisit ⁊ abstergat id ⁊ ex̄hat ipʒ p sudorē ⁊ puocationē. ¶ Et nō est nocumētū si det̄ in potu syrupus acetosus apud cenā cū iā separat⁹ est cib⁹ a stō. ¶ Et qn̄q; est necēū vt p̄mittat̄ iulep añ aquā ordei vt addat in hūectatiōe ⁊ illd̄ est cū vides siccitatē dn̄antē sup corp⁹ ⁊ linguā. ¶ Et qn̄q; est necēū vt p̄mittatur ante ipam ad leniēdū naturā aliqd̄ de tamarindis ante illud per duas horas.

¶ De curationibus febriū acutaꝝ.

Quod dictū est de regimie lenificatiōis ⁊ puocationis ⁊ sudationis ⁊ digestionis: deiñ evacuationis cū medicina post illud: ⁊ qd̄ dictū est de cibatione post ipm est illud qd̄ oportuit nos rememorari hic. ¶ At modi extinctiōis vehemētie caliditatʒ sūt cū infrigidatiōe aeris: ⁊ cū infrigidatiōe cibi: ⁊ cū epithimatib⁹ ⁊ emplis: ⁊ cū medicinis ⁊ cū retētiōe eorum qui sunt sicut mucillago psilij ⁊ mucillago granoꝝ cydonij ⁊ succus portulace ⁊ succ⁹ liq̄ritie i ore vt sedet sitis. ¶ Nā assiduare gutturi patiētis egritudinē calidā aliquid vt remaneat os humidū ⁊ nō exiccet̄ in curis est iuuamētū valde. ¶ Et qn̄q; iuuatur p administrationē clysteris facti ex succo melonis indi ⁊ cucumeris ⁊ cucurbite ⁊ portulace cū oło ros. ⁊ cū aliquātulo cāphore iuuamēto magno. ¶ Et opʒ vt sit aer infrigidatus q̄ntū poss̄ est: ⁊ eius infrigidatio ē p phibitionē freq̄ntie ē ⁊ p suspēsionē flabelloꝝ multoꝝ. ⁊ p positionem niuis plurime. Et si domus est primi typis ex quo linita fuerit luto ⁊ pepuc illo in quo ponitur loco palee coitū papyri iuc est meli⁹. ¶ Et qn̄ p̄parant̄ in ea manatiōes vt fōtium ⁊ rotatiōes ⁊ currit in ea aqua dulcis: aut stratus est sup lacunā coopertā cum rethe ⁊ est strat⁹ sup quē dormit̄ ex tabari ⁊ his silibus ⁊ reliqu⁹ stratus est ex extremitatibus salicū ⁊ cydonioꝝ ⁊ myrti aspsus aqua ro. vio. ⁊ nenufaris ⁊ ros. ⁊ viol. ¶ Et ponūtur qn̄q; calathi in quib⁹ sunt ordines de frustis fructuū boni odoris frigidoꝝ: sicut maloꝝ acetosoꝝ et cydonioꝝ ⁊ modoꝝ piroꝝ boni odoris asp̄sis in aq̄ ros. ⁊ nenufare ⁊ salicibus sup que sunt puluerizāta sandali ⁊ rose ⁊ cāphora: ⁊ sup que iam dilatatuʒ est puʒ vini odoriferi tunc est illd̄ qd̄ est vltimū. Hoc est regimen aeris. ¶ Regimē aūt cibi iā scuisti: ⁊ si voluntas adest vt cuʒ infrigidatione sit lenificatio: tunc detur aqua cucurbite ⁊ aqua melonis indi pp̄prie ⁊ aqua cucumeris. ⁊ lactuca cum aceto est vltima. ¶ Et qd̄ conueniens est ad sedandū sitim cōis est foca factum ex pane simile cum aqua casei accepta ex dogo post collationem vehementem. ¶ Et si adest voluntas vt cum sedatione sit retentio: tūc detur succus granati muzi ⁊ acetosi: ⁊ aqua acreste et aqua mori de scemi ⁊ aqua acetositatis limonis nō salsi: ⁊ aqua acetositatis citri ⁊ que sunt his similia ⁊ aqua ceresculi ⁊ est berberis. ¶ Epithimata vero ⁊ emplastra sint ex succis notis ⁊ pp̄e aqua ros. aut succo rosarū recentiū cuʒ sandal. ⁊ cāphora ⁊ aqua coriandri tendinte: cuʒ istis eniʒ est infrigidatio plurima. ¶ Et mucillago psilij cū aceto ⁊ aqua ros. est huius generis. ¶ Et embrocare epar cum infrigidātibus est res maxima ⁊ magis iuuans. nam cū equatur est in eo maior ps rectificationis ⁊ fortasse rectificat aquā. ¶ Et quādo illic est catarrus ⁊ tussis: aut in capite eius est grauitas aut tensio significat multitudinē vapoꝝ. q̄re oʒ ne fundatur sup caput aqua aut acetum. imo occupet̄ cum inclinatione capitis sub vapore aque fʒ q̄ dispositio facit illud necessariū. Si vero non fuerit catarrus neq; aliquid eorū que diximus. tunc administra de embrocis ⁊ epithimatibus que vis. ¶ Et nociblior embroca in huiusmodi dispositione repletionis capitis est mulctio lactis sup caput. fortasse enim facit accidere ap̄a in capite ⁊ p̄ditionē. ¶ Et magis salua horarū embrocationis capitis cuʒ repletione eius est vt sit vapor calericus non humidus. imo in h⁹i hora fortasse non nocet applicatio lactis. imo cōfert. Et cognoscitur ex dispositione somni ⁊ vigilije ⁊ humiditate supiorum ptiuʒ nariuʒ ⁊ eaꝝ siccitate. ¶ Cum ergo videris somnū aut p̄funditatem somni aut humiditatē superiorum ptium nariū. tunc caue embrocationem ⁊ inunctionē ⁊ stude in attrahendo materiaʒ ad inferiora. ¶ Et cuʒ videris rubedinem in naso ⁊ faciem vehementem: tunc non erit malum vt facias currere sanguinē ex naribus. Et infrigida epar cum emplastris. ⁊ cuʒ infrigidas caue ne occurras cum infrigidatiōe vehemēti hora sudoris ⁊ resolutiōis. imo oʒ vt obserues illud. fortasse eñ fit cā in elongatione egritudinis licet qn̄q; sit longitudo egritudinis salubrior q̄ ipi⁹ acuitas. ¶ Et oʒ vt caueas in febrib⁹

acutis

acutis casuz rasure: qm̃ addit i debilitate virtutis & terret nã a receptiõe supfluitatũ ad itestina & ab expulsione eaz ab eis pp victoriã supfluitatũ. & fortasse redeunt supfluitates ad supiora & ledũt hypocõdria & inflãt ea & ledũt caput. Et qñz ẽ i potu papaveris iuuamẽtũ mirabile i ispissando mãz subtilẽ: q̃re digerit & i faciẽdo somnũ.

¶ Rememoratio accidẽtiũ q̃ difficilia sunt in febrib⁹ acutis. Ca.xi.

Loquamur itaq; in pmis de accidẽtib⁹ q̃ vehemẽtia sũt i febrib⁹ & de curõne eoz & festinemus ad distiguẽdũ febres acutas. Et hec q̃ accidẽtia sũt sic̃ rigor & frig⁹ & horripilatio: & sic̃ sudor plim⁹. & sic̃ fluxus sanguis nariũ supflu⁹: & sic̃ võit⁹ laboriosus: & fluxus vẽtris debilitãs: & sic̃ sitis q̃ nõ toleratur. & sic̃ pfunditas somni supflua. & sic̃ vigilatio iseparabil: & sic̃ asperitas lingue & offuscatio oris: & sic̃ sternutatio ztinua: & dolor capitis prauus: & tussis frequẽs: & sic̃ cas⁹ appetitus: & bolism⁹. & sicut appetit⁹ canin⁹ & singultus.

¶ De regie rigoris & horripilatiõis cũ supsistit. Ca.xij.

Quod ẽ de hoc sequẽs sudorẽ rectificatur velociter & nõ idiget regie. ¶ Et cretico nõ oz vt ztinuetur p remotionẽ. & nõ ẽ de illis q̃ debilitãt & faciũt aliud. Et qñz sedatur cũ ligatiõe extremitatũ & fricatiõe facili & cũ calefactiõe coopture & cũ vnctiõe de oleo de aneto & de camomilla si indiget eo. ¶ In forti ãt qñ pseuerat siue sit i febrib⁹ siue sit i aliis oz vt ligentur extremitates i locis plimis. & iunctio fiat cũ oleo camomillino & radice lilij. Et sũt de holb⁹ q̃ zfortãt illos cũ eis q̃ sũt sicut cardamomũ & castoreũ & ruta & seeha & calamẽtũ & baurac. & piper & piretrũ. Et qñz ptrãsit illud ad administrãdũ linimẽta ex synapi & assa fetida. ¶ Et qñz decoquuntur medicie iste i aq̃: deide coq̃tur in ea aliq̃d oleũ. ¶ Et aq̃ eruce fortis est in hoc caplo p se sola aut cũ oleo aliquo q̃d decoquitur cum ea. & similiter decoctio ozimi et aqua eius.

¶ Confectio olei boni. Capitulum.xiij.

Sumatur anetũ siccũ & myrrhas ruta & calamẽtũ & pip piretrũ: coquantur in vino decoctiõe vltima. deinde decoquatur colatũ in tãto quãtũ est medietas ei⁹ de oleo sisamino vsq; consumatur aq̃ & remaneat oleũ: & administretur inungẽdo. ¶ Et de oleis fortibus in eis i tali q̃lis ẽ rigor q̃rtane ẽ oleũ d costo & oleuz de seeha & oleũ de abrotão: & oleũ d lilio: & oleũ de myrrha & põatur i.℥.i.olei põd⁹.ʒ.iij.pipis.&.vj.ʒ.j. piretri tritoz. ¶ Et administretur absinthiũ decoctũ in oleo aliq̃: aut oleũ oliue in q̃ decoctũ est apiũ. ¶ Et introit⁹ i oleũ leuis caliditatis ẽ iuuatiu⁹ valde. ¶ Et fortasse necie sũt potiões. ¶ Et multotiẽs sedatur cũ aq̃ cal'a leuis calitatis & cũ curatiõe sup vaporẽ eius. ¶ Et qñ nõ sedatur p id si mã ẽ grossa decoquantur in aq̃ anisum calamẽtũ & semẽ apij & mastix & eruca & anetũ & silia. Et balneetur i aq̃ in q̃ decocta sint ea q̃ sunt sicut seeha & abrotanũ & calamẽtũ & anetũ & squinantũ & ruta et lasuc⁹ & cost⁹ & semina calida. ¶ Et oẽs medicie fortis puocatiõis sedãt rigorẽ. ¶ Et de medicis sedãtibus rigorẽ maximũ i q̃rtana & silib⁹ sibi ẽ vt bibatur de costo aure⁹.i.cũ aq̃ cal'a. Et de agarico q̃tũ de ipso in aq̃ cal'a. ¶ Et i agarico ẽ iuuamẽtũ. & qñz põitur cuz eo paz opij: qm̃ fac̃ dormire & fac̃ sudare & phibet vehemẽtiã rigoris & alia. ¶ Et iter; ireos q̃titas aurei.i.i aq̃ cal'a. ¶ Et de cõpositis ẽ tyriaca diatesserõ. et electuaria alia & diacyminũ & diacalamẽtũ & diapipion & sirup⁹ de melle i q̃ seruẽt sic̃ assa ruta & piretrũ & piper. ¶ pillule expte q̃ dantur in potu añ rigorẽ p horã vnã isirmo erecto vel stãte sup lectũ suũ vel scamnũ suũ & aere ei⁹ calefacto cũ igne & coopimẽto. qm̃ tẽperãt ipz aut phibẽt. q̃rũ zfectio. ¶ R̷. storacis myrrhe opij apoponaci oium añ. ptẽ.i. zficiantur cũ butyro et sit dosis ei⁹ quãtitas fabe. ¶ Et iter; sumantur opoponaci castorei dauci asse piretri opij añ. partes eq̃les. fiat sic̃ pmo fit. ¶ Descriptio bona. R̷. opopõaci serapini aniudẽ & cymini carmẽi & semis apij & pipis añ. aur.i.S. semis iusq̃ami albi croci aristologie castorei euforbij myrrhe ameos zinziberis oium añ. põdus tertie.ʒ.i. semis harmel piretri oium añ. aure⁹.i. cõficiantur cũ melle & dosis ei⁹ sit auellana cũ aq̃ cal'a valde. ¶ Et fortasse ẽ necessariũ i eo vt detur in potu vinũ calefactũ & cibi calefacti. & solutio vẽtris cũ eis q̃ sũt sicut hiera & dyacidonitẽ & diaphinicõ. Immo qñ est rigor prauus: & ppue sine febre dentur in potu pillule fetide qm̃ ipse sunt sanitas eius.

¶ Regimẽ sudoris supflui in febrib⁹. Ca.xiiij.

Oportet ne sudor creticus quãtũ pole est restringatur. Cũ aũt euenit necitas & ptrãsit terminuz tũc oz vt euẽtetur & infrigidetur loc⁹. ¶ Si aũt nõ excusat: tũc sup instrm̃ posit⁹ quo pueri vel iuuenes solẽt in aere zcuti cõmoueatur in loco frõ. ¶ Et nõ oz vt occupetur i exuccãdo illud q̃d rorãdo egreditur faciẽdo exuccationẽ post exuccationẽ: nã illis ẽ occasio ad illud puocãdũ et multiplicandum et fortasse attrahit sincopim. Nã eius abstersio addit in ipm & ei⁹ dimissio restringit ipm. ¶ Et opz vt inungat eũ cũ oleo ro. forti & oleo myrtino: aut cũ oleo de salicib⁹ et cũ oleo de balaustijs: aut fiat oleũ cũ aq̃s i q̃b⁹ decoquuntur cydonia põtica & mala põtica & rose & balaustie & larabe cõtritũ sicut puluis q̃ appet in radio solis & silia qm̃ restringit. Et qñz restringit acetũ mixtũ aq̃ & succus agreste & decoctio balaustiaz & decoctio gallaz decoctio myrti. & succus salicis ẽ mirabilis & aq̃ semp uiue. ¶ Et cũ res sit vehemẽs liniatur cũ mucillaginibus fridis et cũ gũmi. & ppe cũ emplastratur his duobus et euẽtatur. Et qñ vehemẽs fit res oz vt ponatur nix sup extrema: & sola sint in ea extrema: aut balneetur cũ aq̃ frigida si suffert eam.

¶ Regimẽ flux⁹ sanguis nariũ supflui. Ca.xv.

Opz vt nõ pperetur ad phibẽdũ illũ q̃ creticus est quãtũ pole ẽ. Cũ ãt ẽ nece phibere fluxũ sãguinis nariũ in febrib⁹ acutis: tũc liga extrema & põe vẽtosas sup lat⁹ q̃d sequitur lat⁹ flux⁹ sanguis nariũ. Deinde cõsequẽter adhibe regimẽ illi⁹ loci: fortasse eñ pole erit tibi vt infrigides & restringatur p illos & nõ ponas vẽtosas desup. ¶ Et distilla in nasuz aliq̃s distillatiões pdictas in capitulo flux⁹ sanguis narium. Et cũ nõ ẽ phibẽs aliq̃d infrigida caput cũ ifrigidãtib⁹ pdictis in eo. ¶ Et qñq; aduenit patiẽtib⁹ q̃rtanã fluxus sanguinis nariũ q̃re oz vt iuues cũ faciẽtib⁹ fluere sanguinẽ ex narib⁹ seitis in ipo eñ est sanatio q̃rtane. Si vo supfluitatẽ timuerimus faciemus sicut illis quod fecimus.

¶ Regimẽ vomitus qui accidit eis. Ca.xvj.

Cretic⁹ iter nō abscindat nisi apd necitatē et fm plin abscindat l eis p vōitū et p adiutoriū eius q̄ exhit hūor nociu⁹ sic ē sirup⁹ acetosus et aq̄ cal'a. Et qn̄ ē necū vt cfortet v̄tº q̄re pōat loco sirupi acetosi puri sirup⁹ acetosus cū seminib⁹. Et si hūor ē ibibitus et g̈ssus tūc oz vt fiat solutio dādo in potu qd est sicut aloes et hiera. Et qn̄ nō ē imbibit⁹ fortasse cfert hiera et aloes. ¶ Et si ē imbibitus nō grossus mūdat ip3 sirup⁹ acetosus cū aq̄ cal'a: deide eq̄t ip3 post illd aq̄ gnator q̄ bibat. Qd si euomuerit eā bibat ipa3 vice alia dōec equet et quescat. ¶ Et silr sirup⁹ de menta cū gnis gnator. et fortasse sedat ip3 infrigidatio stōi. Et nō oz vt approximet reb⁹ pōticis et sedātib⁹ vōitū cū pōticitate sua et acetositate sua ille q̄ vōit pp hūorē ibibitū: qr ē malū: et addit ibibitōi. S3 nō ibibito fortasse facietū deijcere dorsū cōuis sit g̈ssus et fortasse iuuabūt v̄tutē stōi ad expellēdū eū p supiora. Et quādo assiduauerit vōit⁹ d colera et nō fuerit de gn̄e imbibiti: tūc vtere stipticis et pp̄e cplis iuuātib⁹ facti ex corticib⁹ gnator et gall' et his silib⁹ cū vio pmixto aut aceto pmixto. ¶ Et ad vōitū qd colē nigre supfluum submergat spōgia l aceto et ponat sup stōm. Qd si necessariū fuerit aliq̄d forti⁹ āministra medicinas pdictas in capitulo retētiōis vomit⁹.

¶ Regimē flux⁹ vētris q̄ accit eis. Ca.xvij.

Iā3 singlarit ca° flux⁹ vētris locuti sum⁹ l hac intētiōe. g̈ redeam⁹ ad illd. Et de illis q̄ cferunt ex via cibor sunt almes torrefacti: et lētes torrefacte: et coriādrū: qdcūq hor duor fuerit elixet et fundat aq̄ ab eo: et pp̄ie quādo fit acetosum cū granis granatorum qm̄ est bonum.

¶ Regimē sitis eor supflue. Cap. xviij.

Op3 vt inungat caput cū oleo frigido valde quod fundat sup ipm: et ponat sup caput si non fuerit qd phibeat et cū aq̄s infrigidātib⁹: et retētiōe mucillaginis semis cydonior pmixte cū oleo ro. violo. Aut īfusiōis prūor et medullar cucumer et allihed et cucurbite et semis lactuce nigre et radicū liq̈ritie. et pillularū descriptar in antidotario ad sitim. Et de illis q̄ masticant ē almosofat et sūt tamarindi. ¶ Et sitis q̄dē qn̄ fit ex frigore et abscīdit eā somn⁹. et qn̄ fit ex calore et abscindūt eā vigilie.

¶ De pfunditate somni q̄ accit eis. Cap.xix.

Op3 vt remoueant a pfunditate sōni cū fabulis et his silib⁹ p voces et ligent mēbra eor īferio: a ligatiōe dolorosa postq̄ nō fuerit qd phibeat. Et supponat collyriū subtile si nā fuerit restricta et in hora quetis et tpe assiduitatis. Et vētosetur qd est inter ambas spatulas et spōdiles.

¶ De grauitate capitum eor. Ca.xx.

Op3 vt alienet ab eis emissio lactis sup capita eorū: aut effusio olei sup ea aut ēbroca: aut caputpurgium: immo sint contenti vaporationibus factis cum embrocis ex camomilla et sint in eis viole: et furfur et his similia.

¶ De inquetudine hntiū febres et alior. Ca.xxi.

Oz facere v̄o oleū vio. cū oleo d sele lactuce et olo nenufario et olo d cucurbita. et adherere aliq̄d d stupefaciētib⁹ famosis sup tpa. et incuruare caput sup vapores hūectātes: et odorare nenufar et poma mandragore et allsehesebiā aspsū ex lōgiquo et ēbroce humectātes et res qs scis. Et silr si nō fuerit qd prohibeat det in potu sirup⁹ papauer et lohoc ei⁹: deinde multiplicent iter man⁹ ei⁹ cādele et eleuent voces cū fabul': et ligent cū istitis extremitates ei⁹ ligatiōe dolorosa par cū ansis q̄ resoluant velociter: deide pcīpiat ei vt dormiat et claudat oculos: cūq dormit par extinguat cādele et cessent voces: et soluant anse: qm̄ dormiet. Et cū iuenit leuitatē et q̄tē ex porismo aut vehemētia assiduet ablutionē faciei cū aq̄ in q̄ decoctū ē papauer nigrū cū aliquātulo mādragore et radice ei⁹. Et cū ē illic hūor baurachi⁹ cfert aq̄ l q̄ cocta sunt sisimbriū et mellilotū et alhacuē et papauer abluēdo faciē et incuruādo sup vaporē eius.

¶ De dolore vētris q̄ accidit eis. Ca.xxij.

Et ex effusiōe colere ad stōm. et si accit in pricipio periodi eius det in potu parum sirupi de malis cum sirupo acetoso.

¶ De asperitate lingue eorum. Cap.xxiij.

In eētia qd viscositat fricet cū brusco aut cum vgis salicis cū oleo amigdalino et zuccaro tabarzet dōec mūdet. Aut cum spōgia et panco sale et oleo ro. l h°. n. ē alleuiatō mlta infirmi. ¶ Et p⁹ illd cum ē aspitas ē nō pp viscositatē: imo a siccitate op3 vt teneat in ore suo sebestē aut nucleos prūor. Aut salē q̄ asportat de idia. et ē l colore sal' et dicedie mell'. et sūat d eo f3 q' dixit Archigenes qtitatē fabe vni⁹. Et grana cydonior fit ex eis q̄ hūectāt linguā et phibēt ei offuscatōz. Et oz vt n̄ pōant pluuiaria mlta neq refupiet dormiēs: nā hec duo exiccāt linguā.

¶ De sternutatiōe assidua q̄ accit eis. Ca.xxiiij.

Quādoq magnificat nocu^m sternutationis assidue cū eis: ledit nāq eos et replet capita eor et debilitat eor v̄tutes: et fortasse facit fluxū sāguis nariū: qr oz vt fricet eor frōs et collū et nasus: et apiat ora eor: et fricent eor palata cū vehemētia: et fūdāt capita eor et cuertātur et pmantur eor extrema. Et fundātur in aures eor olea tepida ad calitatē parūp decliuia: et hūectent lacerti eor ipor mādibule. Et ponātur sup eor ceruicib⁹ puluaria calefcā. Et n̄ excitēt a sōno eor subito: et minat a pluere et sōno: et ol in c° odore ē acuitas: et olfaciāt fanic: et lutū alnazahi et spōgiā marinā. ¶ De dolore capit q̄ accit eis. Ca.xxv.

Liga extrēitates eor et pp̄e coxas et cū istita liga et frica pedes eor: et suppōant eis collyria trahētia mās ad iferiora: et cforta capita eor cū infrīgētib⁹ nott. Et si non fuerit qd phibeat excoriza aut tussi ēbrocent capita ipsor cū decoctiōe rosar et violar et ordei, aut folior salicis et his silīū. et silr oleo ro. et oleo de salicib⁹. Et qn̄ nō excusat h°: tūc pmisce embrocas infrigidātes cū lenitiuis sic ē camomilla et stupefactiuis sic ē papauer. et nō mulgeas lac: nisi cū remouetur fe. Si āt v̄t⁹ fuerit fortis mulgeas lac capiti. et si fuerit dbil' mulgeas lac muliebre. et caue lac apud replōnē hūidā facietē pfūditatē sōni et silr caue hūectātia. Et tu n̄ admistres hūectātia nisi vbi ē vapor fumosus et caput siccū et par sōni. et qn̄ mltiplicat repletio l capite ex vapore hūido trahe eū ad iferiora cum collyriis et clysterib⁹ et strige mēbra iferiora ita q testiculos.

¶ De tussi eor. Ca.xxvi.

Tristitia plꝫm accit eis ex calore aut siccitate: qr oꝫ vt teneãt in orib⁹ suis pillulas bichiltias allo hoc de papauere fcã cũ medullis fructuũ frig. ⁊ ami lo ⁊ his silib⁹. ¶Et vtant ceratarijs infridãtib⁹ fcis ex oleo ro. puro ⁊ ex mucillagie psilij ⁊ succo portulace ⁊ alijs.

¶De ðstructiõe appetit⁹ eoꝝ. C.xxvij.

Quandoqꝫ ẽ cã ei⁹ hũor i ore stõi: qđ scit ex eo qđ dictũ ẽ de destructiõe appetit⁹ ⁊ euacat p vomitũ aut soloñe vẽtris. Et multotiẽs iuuãtur cũ intromissiõe digitoꝝ in gutture ⁊ cõmotiõe stõi ⁊ ꝓpe cũ võitu expellit colericã rẽ aut acetosam. ¶Et qñqꝫ est ex vehemẽtia debilitatis. qr curet cõplo q̃facit eã cum eo qđ scit. ¶Et opꝫ vt approximes eis odores bonos excitãtes appetitũ sicut odor sauich ĩfusi cũ aq ⁊ aceto. ⁊ det eis electuariũ ꝓportionale febricitãtib⁹ ⁊ paꝝ vini ⁊ succi fructuũ põticoꝝ boni odoꝝ. Et lãbãt aliqđ de aceto gelatie pisciũ aut hedi ⁊ his silium ⁊ ponant sup stomacũ post dies primos empla facta ex fructib⁹. ⁊ sint i eis absinthiũ ⁊ aloes fm q scis: ⁊ inunctio eius cũ oleis bonis est iuuatiua.

¶De bolismo eoꝝ. Cap.xxviij.

Oportet vt curent cũ odoramẽtis: ⁊ luto alnaiahi ⁊ armeni infusi cuꝫ aceto. ⁊ odorẽt almososat ⁊ panẽ mundũ calidũ ⁊ carnes assatas. Et strige eoꝝ extremitates. Et extẽde aures eorũ ⁊ capillos ipsoꝝ. Et cõforta eoꝝ cerebra cũ embrocis ĩfrigidãtibus ⁊ humectantibus. plꝫm nãqꝫ bolismi eoꝝ ẽ pp destructionẽ oris stõi pp cãm cõicantem ramis q̃ adueniunt eis cũ sensu ⁊ est corpus durum ⁊ induratur. verum sensus non vltimatur cum eo.

¶De nigredine lingue eoꝝ. Capi.xxix.

Oportet vt non dimittat sup linguã nigredo: immo fricet cũ eo qđ scis. ⁊ si nõ eleuabunt ad caput vapores maligni: ⁊ faciẽt cadere i sirsen.

¶De appetitu eoꝝ canino. Cap.xxx.

Curatur cũ vnctuosis frigidis ⁊ dulcibus.

¶De sincopi q̃ accit eis. Cap.xxxi.

Quandoqꝫ accit eis sincopis in pn⁹ febriũ pp effusionẽ colere ad stõs eoꝝ: qr opꝫ vt det eis ante poxismũ: aut apud poxismũ frustũ panis ð sila cũ aq granati ⁊ aq acreste. ¶Et scias q qñ aggregãtur sincopis ⁊ febris: tũc sincopis est dignior curatõe ⁊ si idiget pauco vino det pmixtũ cum tribus. 3. vini antiq: ⁊ si nõ syrupi maloꝝ antiq cui⁹ resoluta ẽ superfluitas. ¶Et flõmia qđ moltotiẽs addit in sincopi. ¶Et clistere leue ẽ magis cõueniẽs. ¶Et võitus est iuuatiu⁹ eis. ¶Et cõstrictio cruriũ ⁊ ponere manus ⁊ pedes in aq cal'a. ⁊ cũ euadũt tũc de sollicitudie est vt cibent sauich ordei ĩfridato i q̃ sint gña gnatoꝝ.

¶De cõstrictiõe anhelitus eoꝝ. Capi.xxxij.

Constrictio anhelitus accit eis: aut pp spasmuꝫ ⁊ siccitate q̃ accit eis i lacertis anhelitus: aut pp mãꝫ ꝓfocatiuã descendentem ad guttur eoꝝ: aut pp debilitatẽ q̃ dñat neruis veniẽtib⁹ ad mẽbra anhelit⁹. ¶Et pma qđ curat cũ vnguẽtis vel emplis humectãtib⁹. ⁊ scđa cũ eis q̃ ꝓhibẽt strãgulatõꝫ. ⁊ tria cũ ecẽtiõe ꝯplonis i cerebro ⁊ iniuctiõe colli cũ eis q̃ lefrãnt: ⁊ hũectãt: ⁊ sup stõꝫ iteꝝ ex eis q̃ sũt sic rasura cucurbite ⁊ portulace ⁊ sandali cũ oleo ro. ⁊ silib⁹ ei.

¶De vehemẽtia tristitie eoꝝ. Cap.xxxiij.

Quãdo multiplicat tristitia cũ oris stõi ⁊ aduẽtu hũoris mordicatiui i eo: tũc ĩfrã stõs eoꝝ cũ eis q̃ scis ð cibis: ⁊ iũgant: ⁊ dormiãt i loco ꝓpio motib⁹ aq strato extrẽitatib⁹ ⁊ fructeꝫ frig. ⁊ odoriferis frig. ⁊ nenufare ⁊ rosis ⁊ expsiõib⁹ frig. fcis ex fructibus odoriferꝫ frig. ⁊ sandal. Et mltotiẽs qđ ꝯferũt in eoꝝ tristicia clisteria frã fcã ex aq cucurbite ⁊ citroli ⁊ succo portulace ⁊ sempuiue cũ oleo ro.

¶De difficultate ðglutiẽdi q̃ accit eis. Ca.xxxiiij.

Difficltas deglutiẽdi cũ accit eis ⁊ febris fuerit ꝯclusa: cuꝫ flõmia paulatim fiat ⁊ ecẽtio fiat ad retrahẽdũ. Et suppositoriũ est meli⁹ q̃ plurimũ solutiuum desuper.

¶De frigore extrẽitatũ qđ accit eis. Ca.xxxv.

Multotiẽs ꝓfũdat calor coꝝ: ⁊ ĩfrãtur eoꝝ extrema: ⁊ tẽdit calor submersus ad cap. Ponant q̃ extremitates in aq cal'a ⁊ nõ bibãt aquam frigidã.

¶De smone febris colerice. Ca.xxxvi.

Febres colice tres sũt tertiana ꝯtinua: ⁊ tertiana piodica: ⁊ causõ. Et tertiana qđ piodica aut ẽ pura ⁊ fit a cola pura aut nõ pura ⁊ fit cũ putredine cole q̃sse sube pp cõmixtionẽ colere cũ sbãte commixtiõe aliq ꝯpronali vnita. Et pp h⁹ diuersificat ab hemitriteo: cũ hemitriteũ faciãt due mãe sepate: et hãc faciat mã vna q̃ in seipa est pmixta cũ cui⁹ calore pmiscet aliquãtulũ frigoris qđ gnat suã putredinẽ ⁊ suã resoloñẽ ⁊ suã digõnẽ: ⁊ pp illđ qđ fiũt i hemitriteo duo poxismi: ⁊ tertiane nõ pure poxismus vn⁹. Et hec qđ nõ pura qñꝫ ꝓlõgat tpe lõgo et circiter medietatẽ ãni. et qñqꝫ pducit ad mollitiẽ et magnitudinẽ splenis. ¶Causon ṽo est de gñe cõtinue: qm dña iter ei⁹ vehemẽtiã et ei⁹ tẽporẽ ẽ ĩsẽsata: et accidẽtia ei⁹ sunt vehemẽtia. Et cã est acuitas mãei. et multitudo cũ ei⁹ casus sit circa cor et in vẽis oꝫ stõi aut in ptib⁹ epatis ꝓpe et ad summũ in mẽbris nobilibus vicinis cordi. In tertiana ṽo colera ẽi carne: et ad ptes cutis. et in cõtinua est ipsa in vẽis corporis q̃ elõgãtur a corde. ¶Et vehemẽtia qđ sit et ãgustia et inqetudo et ĩpatiẽtia et alienatio et nausea et amaritudo oris: et siccitas labioꝝ et scissio eorum et dolor capitis multiplicant in febrib⁹ colicis. Et ẽ nã in plurib⁹ caꝝ ad siccitatẽ decliuis qm mãei mot⁹ est ad superiora aut ad illud ad qđ apparet ð corpore et cute.

¶De tertiana absolute et nolat trite⁹. Ca.xxxvij.

Paroxism⁹ tertiãe icipit in pmis cũ horripilatione vt pũctura acus: deinde infrigidat et incipit facere rigorẽ difficilẽ valde difficiliorẽ reliqs rigoribus nõ frigidũ aut cuꝫ pauco frigore et nõ est frig⁹ ei⁹ nisi ꝓpter ꝓfundationẽ caloris ad iteriora ad ptẽ materiei: et inueniũt sicut pũcturas acuũ. Et h⁹ qđ rigor cũ vehemẽtia sua est velocis sedatiõis et tu iã sciuisti causam hui⁹ rigoris. et fit rigor ei⁹ in trib⁹ diebus pmis fortior et vehemẽtior et in q̃rtana ecõuo. Et iteꝝ rigor incipit cum fortitudine deinde lenitur paulatim et minuitur velociter: et in quartana econtrario. Et sudor multiplicat in tertiana cum dimittit. Et fit vrina in ea rubea tendens ad igneam in qua non est multa grossitudo. ¶Aut est non pura et fit vrina eius cruda aut grossa. ¶Et tertiane

caliditas ē salsior caliditate causonidis: ꝛ quāto plꝰ plus manꝰ tangit corpus nō addit inflāmatio: imo qñ qꝫ minuit inflāmatio eiꝰ. ꝛ i causonide addit inflāmatio. ¶Et accñtia q̄ accidūt eis i tertiana sūt vigilie sine gūitate i capite nisi i qbusdā nō puris: ꝛ sitꝭ ꝛ furor ꝛ ira ꝛ odia locutiōis. ¶Et ē pulsus eiꝰ acutus velox ꝑ ꝯpatione ad reliqs fe. ꝛ nō ē eq̄lis ꝯstrictiōis ꝛ dilatatiōis: qm̄ hūor debilitat eū ꝛ addit ei diuersitatē apud statū. ¶Et diuersitas i eo ē sub ea q̄ ē in alijs cū duritie ꝛ ē pulsus fortior i ea. imo diuersitas i eo nō est ſ3 plꝫ: nisi diuersitas ppa cū febre ꝛ alijs. ¶Et in pñº qd̄ est necīꝫ vt coartet pulsus vsqꝫ ad horā dilatatiōis febris: ꝛ tūc ꝯfortat ꝛ fit velox ꝛ frequēs. ¶Et eiꝰ diuersitas nō ē multū sup̄flua. ¶Et qñqꝫ signt ipam etas ꝛ ꝯsuetudo ꝛ regio ꝛ ars ꝛ forᵃ ꝛ tp̄s ꝛ multitudo euētus tertiane i illa hora. ¶Cū ꝗ cōponunt due tertiane sūt porismi euenientes oī die. Qui ꝗ ꝯsiderat tertianā ꝑ porismū errat in ea: imo oꝫ vt attendant signationes alie q̄s dicemꝰ. ¶Et patiētibus qd̄ tertianā accidūt vigilie: ꝛ amor solitudinis. ꝛ multotiens sentiunt ebullitionē apud epar.

¶De differentia inter tertianam puram ꝛ non puram. Capitulum.xxxviij.

Pura est subtilis leuis cuiꝰ porismus cōsumit a quatuor horis vsqꝫ ad duodecī horas. ꝛ nō addit sup eas multum: ꝛ si addit additiōe multa: tunc est nō pura: ꝛ est ſm plm̄ pueniēs ad septem horas. ¶Et calefit i ea corpus velociter ꝛ vides caliditatē pcedere ex corpe: ꝛ extremitates adhuc sunt frigide. ¶Et silr pura nō addit cū nō accīt error. ꝯ. vij. piodos. ¶Et qñqꝫ ꝯsumit pp subtilitatē sue materie in porismo vno i q̄ accīt vōitꝰ: aut vētrꝫ solꝰ mūdificās. ꝛ appet digō i vrina i pº die: aut in tertio aut in q̄rto aut i septio. Si āt addit sup septē piodos additionē plimā: tūc est de gñe nō pure. ¶Et silr si plōgat spaciū sui rigoris. ꝛ ē additio suoꝝ porismoꝝ ꝛ añcessio eoꝝ adinuicē ſm ordinē seruantē ꝓportiōes siles. ꝛ in nō pura ē illud diuersūꝫ nō rectū. ꝛ silr qñ assimilant parorismi ſm terminū vnū ꝛ reliq̄ signa elōgatiōis febris ēt sunt de illis q̄ scis. ¶Et cū vides pñm cū rigore scdm̄ qꝫ determinauimus ꝛ statū cū sudore exuberāte tūc nō dubites qm̄ ipa sit pura. ¶Et i pura qd̄ est cū eā hñs bibit aquā ordei pcedit qd̄ est in corpore eiꝰ cum vapore hūido q̄si ipe velit sudare ꝛ qñꝫ sudat. ꝛ cū nō pura inuenit gūitas plima i capite: ꝛ extensio: ꝛ plongat rigor donec puenit ad viginti quatuor horas aut trigīta horas vsqꝫ ad horā suā: ꝛ tepescit donec cōplent q̄draginta hore: ꝛ ꝑ q̄ntitatē additiōis porismi sup. xij. horas ē eiꝰ elōgatio a puritate. ¶Et i tertiana qd̄ nō pura tardat appitio digestiōis. ꝛ nō appet i forma offuscatio neqꝫ extenuatio. ꝛ fortasse ñ eradicat cū sudore copioso. ꝛ fortasse nō icipit cū rigore. ꝛ nō ē caliditas cū multa fortitudine: neqꝫ ē augᵐ eius eq̄le: imo est q̄si ipsa addat: deinde pcedit ꝛ minuit ꝛ accñtia sua minorant in ea.

¶De tertiana continua. Cap.xxxix.

Cognoscit ꝑ vehemētiā porismoꝝ tertiane ꝛ ꝑ vehementiā accidētium tertiane. Et apud Ga. q̄dem cum sanguis putrefit fit de hoc genere ꝛ de eo fiet sermo post.

¶De cura tertiane pure. Ca.xl.

Opꝫ vt rememoreris illd̄ qd̄ dedimꝰ tibi de radicibꝰ i curōne febriū ꝯ solōne vētris ꝛ cibo ꝛ i olbus caplis: et fabuca sup illd̄. ¶Et tu qd̄ nō auscultes ſmonē eiꝰ q̄ ꝯcedit in pñº solutiua fortia et mirabolanos et his silia: nisi illud qd̄ diximus: imo opꝫ vt ꝑperes i pmis et lenias lenitate q̄dā cū eis q̄ dixīmꝰ illic: sicut sunt tamarindi q̄nᶜ. xl. ꝫ. q̄ infundant in aq̄ calīa in nocte et colent et ꝓijciat desup siracost aut terenīabim et aq̄ duoꝝ gnatoꝝ: et sic ꝯcoctō iubleb cū tereniabi et passul' enudeat: aut ifusio prunoꝝ cū terentabin aut siracost: aut syrupꝰ viol. ꝛ viole ꝯdite ꝛ fortasse facit mucillago psilij cū q̄busdā syrupis sic ē syrupus prunoꝝ et lubricitatē. et lenificationē et cū decoctōe lentiū cū iubleb. ¶Aut clisteria lenia sicut ē clistere cū decoctiōe altee et mirube et sebestē et radice lilij et oleo viol. et succo side et baurach ſm modū quē scis: et illd̄ qñ necessitas tāgit ad ipaꝫ. Rectū nāqꝫ ē ne i potu det qꝫ ē sic sorbitio ordei: nꝫ ei sile nꝫ cibi nisi nā tā lenificata. Et si vētris solꝰ in pñº i febre tertiana pura minous fit malitie q̄ eiꝰ sile in alijs hꝫ fit eiꝰ malitia iteꝝ maxima. Et qñ est pole vt siōmes vsqꝫ ad tres piodos fac. ¶Et silr qñ times qꝫ fit egritudo furiosa et facis illd̄: erit illd̄ qd̄ accīt de errore si accīt minꝰ q̄ aliud. Et oꝫ vt nō moueas i die porismi aliq̄d nisi pp necessitatē. ¶Et nō cibes nisi apud cōditiōes ꝑdictas. aut ꝓuoces vrinā cū emulsiōe seminū. Et opꝫ vt sapueniat ei porismus dū ē famelicus et nō ē i stō eiꝰ aliq̄d. Imo oꝫ vt sumat i potu syrupū acetosūꝫ oī māe: et postduas horas aquā ordei i die in q̄ nō ē porismꝰ. Et syrupꝰ q̄dē acetosus post porismū ē ꝯueniens. et silr ponere pedes in aq̄ frigida ad trahēdū residuū caloris. Et ego magis diligo vt sic i syrupo acetoso ꝓpe in postremis emulsio seminū frigidoꝝ ꝑdictoꝝ et añ porismū ꝑ tres horas aut q̄tuor et det in potu iteꝝ post porismū aq̄ or. ¶Et qñ necīa ē subtiliatio regimīs det i potu sic aq̄ gnatoꝝ et aq̄ melōis indi et his silia. et gradatiꝫ fiat eiꝰ regimē ſꝫ modū ꝑdictū. ¶Et q̄tiens appropinq̄t statꝰ subtiliet. Et in diebꝰ pmis cibet cū iusi ordei pane trito cū aq̄ frida: aut sicut ē: aut emulctū ex eo q̄ fit ex lacte acetoso et lētibꝰ. ¶Et qñ cibꝰ acetat in stō nō detur i potu de aq̄ ordei q̄ nō ē valde subtilis aliq̄d. et si necessariū fuerit dare ipꝫ i potu ꝯfortet parū cū decoctione radicis apij. ¶Si aūt stōacus fuerit fridior illo et febris ñ magna et nō pura ponat paꝝ pipis ſm ꝯsiliū hyp. ¶Qd̄ si signa significauerint qꝫ crisis est ꝓpinq̄ tūc sufficiat ei aq̄ ordei et aq̄ gnatoꝝ dulcis et muzi et syrupus acetosus. ¶Et fructus qd̄ q̄ diligunt ei sꝫ gnata dulcia et muza: et pruna matura et imatura. melō vo indus ē res maximi iuuamēti cū hoc qꝫ ipe soluit: et ꝓuocat et frangit vehemētiā caloris et facit sudare et fortasse nō nocet nisi parū: et ex oleribꝰ cucurbita et cucumer et alkebedi et lactuca. ¶Et scias qꝫ intētio i eo q̄ cibant patiētes tertianā: aut ē hūectatio sicut dat eis i fine de extremitatibus alteiugi ꝛ de testiculis galloꝝ ꝛ cerebris hedoꝝ cū quibꝰ nō ē nausea ꝛ vitellis ouorū: aut ē infrigidatio et humectatio simul sicut in iusi ordei. ¶Et non vltimes in infrigidatione multa ꝛ ꝓprie in pñº nisi inuenias inflama

matione vehemēte aut timeas ↄuersionē ei⁹ ad causonidē ⁊ ↄtinuā. Qd si ↄsequat crisis ⁊ videris digōnē i via ⁊ ē sedimē laudabile qd cognouisti tūc si excusat bñ ē: ⁊ si nō cura tūc cū eo q̄ iuuat nā ex ꝓuocatiōe vie aut sol'one vētris: aut vōitu aut fluxu sāguinis narisi. ⁊ nō agas ꝯ ipam in hoc. ¶ Qd si nō inuenis declinationē manifestā tūc euacua cū sol'one vētris. Nā de illo ē scamōee sexta. ʒ.i. in iulep. Aut ꝺcoctio myrabolanoꝝ cū tamarīdis ⁊ tereniabin ⁊ passulis ⁊ radicib⁹: ⁊ cassiafistula fʒ q̄ sciuisti: ⁊ tibi inest vt ↄfortes eas cū fumoterre ⁊ sene ⁊ scamōea. ¶ De illis q̄ cōueniūt eis tm̄ sūt trocisci de spodio solutiui. Descriptio. ℞. myrabolāoꝝ citrinoꝝ enucleatoꝝ pōdus. ʒ. iiij. zuccari tabarzet pōdus. ʒ. xx. scamōee pōdus sexte. ʒ. i. bibat cū aq̄ frā ⁊ post illud curent cum ꝓuocatiōe. ¶ Et si fuerit illic calitas supflua ⁊ inflāmatio maxia cū iā euaueris tūc nō erit ei malū dare in potu aliq̄d de extinguētib⁹ fortib⁹ ꝺ illis q̄ dcā sūt i regie acute: ⁊ fortasse ↄferūt ei ēpl'a ex eis. ¶ Balneo ꝟo oꝫ ne approximet nisi post digōnē. Post digōnē āt ⁊ apd declinatōez ē ipꝫ meli⁹ eis: ⁊ ꝓpe ↄsuetꝫ: q̄uis error i intromittēdo eos i balneo añ digōnē saluior est q̄ sui sile cū alijs. Et oꝫ vt sit balneū eoꝝ tpatū boni aeri q̄ sit hūid⁹ in q̄ sudēt cū facilitate: ita vt nō inflāment eoꝝ corpa ⁊ inūgant cū oleo vio. ⁊ ro. ↄq̄ssato cū aq̄: ⁊ nō ꝓlōgēt in eo morā: imo egrediantur velociter: nā iteratio ē eis ↄueniētior q̄ statiōis ꝓlōgatio ⁊ si apd exitū infundant in aq̄ tepida stēt i ea fm quātitatē declinatiōis. Deinde cū egrediūtur tūc ↄuenit eis vt bibāt vinū albū subtile multa cōmixtiōe ꝑmixtū ⁊ coopiant in lectis suis. sudabūt em̄ sudore vehemēti: ⁊ si q̄d residuū fuerit digeret. ¶ Et p⁹ illd cibētur cibis ifrigidātib⁹ ⁊ hūectātib⁹ ⁊ olerib⁹ q̄ sūt illi⁹ modi. ¶ Et nō timeas post decliationē potare eos vino plm cōmixto. Uinū em̄ fractū p cōmixtonē cōfert quātitati residui ei⁹ i resoluēdo illd c⁹ necia ē resolo ⁊ succurrit aq̄ penetrāti cū fortitudine sua: ⁊ ꝑmixtione ei⁹ qd ē in eo de calefactiōe pauca. Quare infrigidat vehemēter ⁊ hūectat. ¶ Et si fuerit illic accītia sitis ⁊ dolor capitis ⁊ vigiliaꝝ ⁊ alioꝝ iā tibi ꝓterijt eorū cura. ¶ Et qñ post crisim remanet aliq̄d caloris inseꝑabilis tūc tibi supest vt admistres sirupū acetosuꝫ cū succis diureticis: aut in quo decocta sunt semina ⁊ radices diuretice. ¶ Et scias q̄ cura tertiane ↄtinue est cura tertiāe iterpolate: sed est declinior ad obseruationē dispōnū digōnis ⁊ ad infrigidādū cū sirupo acetoso facto cū seminib⁹ vt semine citroli: ⁊ semine endiuie ꝓpe ↄtritis. ¶ Et post ipm post duas horas dat in potu aq̄ ordei ⁊ ad subtiliationē cibi ⁊ ad administrāda clysteria lenia in pncipio: ⁊ ad ꝓuocationē. et oꝫ vt subtiliēt ⁊ nō sumāt in potu de solutiuis in principio nꝫ approximēt alicui eoꝝ nisi eis q̄ sūt sic sirup⁹ vio. ⁊ aq̄ fructuū ⁊ nō vtātur nisi clysterib⁹ lenibus.

¶ De cura tertiane nō pure. Ca. xli.

Res i q̄b⁹ diuersificat cura tertiāe nō pure sūt res i q̄b⁹ cōicāt febres fride ꝺ licētia scdā. ¶ Et fortasse ↄcedit illd hñtib⁹ purā. s. vt nō expectēt plm declinatōis: sed qñꝫ expectāt digestionē. qm̄ est ꝓhibitū in eis balneū. balneū em̄ facit descendere flegma indigestū ꝑꝑ illd qd effundit ad locū putredinis: ⁊ ꝑ miscet humorē malū cū putrido ⁊ resoluit subtile et facit remanere spissuꝫ. ¶ Et q̄ cibatio oi die iteꝝ: aut ꝓpe cibationē ē ex eis q̄ illis nocēt: imo oꝫ vt cibētur vno die. ⁊ alio nō ⁊ sit in cibis eoꝝ qd abstergat ⁊ calefaciat paꝝ. ¶ Et vt sit cibatio in pncipijs egritudīs spissior q̄ sit in pncipijs pure: deīn. gradatim ꝑuenit ad subtiliationē fortē sicut est subtiliatio tertiane. Et vt sit ifrigidatio minor. ¶ Et vt clysterizet in pn° clysterib⁹ acutiorib⁹: ⁊ vt expectet digō in sol'one vētris eoꝝ plus: ⁊ vt sint i aq̄ ordei eoꝝ ꝟtutes digestiue et solutiue sic ē illd qd diximus in eo in cui⁹ stō acetat aq̄ ordei imo fortiores q̄ in illo. ¶ Fortasse em̄ necesse ē vt decoquātur in ea ysop⁹ ⁊ origanū ⁊ calamētū ⁊ spica fʒ ↄpl'onē. ⁊ sicla iuuatiua ē eis. ⁊ ꝑmixtio aq̄ ciceris cū aq̄ ordei ⁊ in fine ei⁹ cicer ē iuuatiuū eis. ¶ Et oꝫ vt ↄsideret ꝓpinq̄tas nō pure ad purā ⁊ elōgatio eius ab ea. ⁊ fʒ illd diuersificet iter curā ei⁹ ⁊ curam pure. ¶ Qd si fuerit valde ꝓpinq̄ pure tūc diuersifica iter eas diuersificatiōe ꝑua. ¶ Et cū videris vrinas eoꝝ grossas tūc flōma. ⁊ cū flōmaueris nō idigebis clysteri. ¶ Et scias q̄ nō ē res magis iuuās eos q̄ vōit⁹ post cibū. ¶ Et de solutiuis in pncipijs ei⁹ q̄ sūt ꝓpinq̄ora eq̄litati ē aq̄ algeleniabin decocti. ⁊ sirub⁹ acetosus. ⁊ fortasse ponem⁹ i eā cassiāfistulā. Et fortius illo ē vt pōas i ea ꝟtutē turbith. ¶ Et clysteria in pn° sunt magis dilecta q̄ solutiua alia. ⁊ sunt clysteria in q̄b⁹ ē ꝟt⁹ alhasce ⁊ camomille ⁊ sicle ⁊ cartami ⁊ vio. ⁊ sebestē. ⁊ fic⁹ ⁊ odor turbith. Et ex eis est cassiafi. et oleū sisaminū ⁊ baurac. ⁊ fortasse indiget vno istoruꝫ fʒ elōgationē febris a pura. ¶ Adiuuātia āt ad digōnē sunt sicut sirup⁹ acetosus ꝑmixt⁹ cū aliquātulo ꝺ algeleniabin: aut sirup⁹ acetosus ꝺ radicib⁹. Et post septimū sic decoctio absinthij: ē em̄ iuuatiua subtiliatiua mãei ⁊ ↄfortatiua stōi. ⁊ silr aq̄ feniculi ⁊ aq̄ apij cū sirupo acetoso. ¶ Et si ptrāsit. xiiij. tūc nō ē maluꝫ dare in potu trociscos ros. minores. Si āt egritudo ꝓlōgat nō inueniem⁹ excusationē q̄n dimus ea q̄ sunt trocisci de eupatorio ⁊ decoctio ei⁹. ⁊ calefactio ptiū hypocōdrioꝝ ē hui⁹ gñis. ⁊ ēpl'atio mirac eoꝝ iteruꝫ cū eis q̄ digerūt ⁊ maturāt ⁊ mollificāt tēsionē cū venerit illic. ¶ Cū ḡ scieris q̄ digō iā aduenit tūc eūa ⁊ ꝓuoca ⁊ nō cures. ¶ Et de euonibus bonis eis ē vt sumātur hiere. pigre. ʒ. v. succi lactuce ⁊ eupatorij ābo rū. ʒ. iij. semis apij myrab. citri. kebuloꝝ añ. ʒ. v. turbith. ʒ. vij. fiāt pillule ex eis cū aq̄ apij. ⁊ sit dosis eius ʒ. ij. ¶ Et de illis ē decoctio bona inuentione nr̄a. ℞. eupatorij absinthij myrab. kebuloꝝ añ. ʒ. v. semie melonis semis cucumeris ⁊ citrol. seminis apij polipodij suchaha bedeoard oluꝫ añ. ʒ. x. turbith. ʒ. i. cassie fist. ʒ. vj. passulaꝝ enucleataꝝ. ʒ. xx. ficuū. x. nūero sebesten nūero. xxx. geleniabin facti cū ros ꝑficie pondus. ʒ. xv. decoquātur oīa fʒ ꝺscriptionē hui⁹ ⁊ sumatur de ea cadus magn⁹ in q̄ posita sit siliq̄. i. scamōee. Fortasse necia ē medicia fortꝫ vno mō ꝺbilis alio mō. Ei⁹ ꝟo fortitudo est fʒ hoc q̄ ipa euāt hūorē viscosū fʒ ipsi⁹ debilitas ē fʒ h° q̄ ipa nō euat plm vice vna: imo pol'e ē vt fiat ḡdatio in ea q̄re euet hūorē: cuius euo ē necia multis vicib⁹ vt nō destruat ꝟtutē. Et h° me^a ē q̄ pōt subtiliare ⁊ aggregare ⁊ soluat paꝝ eius ⁊ soluat plm ei⁹: fʒ paꝝ paꝝ ex malo: ⁊ plurimū plm

ex malo. De decoctiōib⁹ ṽo par᷑ fortasse nō facit ali
quid. ¶ Et hui⁹ quidē medicina ē vt sumat turbith
quātitas.ʒ.ß.⁊ plus ſm necessitatē ⁊ scamonee ꝓpe
aliusagi.i.aut supra id:⁊ ↄficiatur cū gelenlabin pre
dicto:⁊ bibatur. ¶ Aut sumat de agarico ⁊ scamōea
ſʒ hāc cōpōnem ⁊ ↄficiat cū gelenlabin p̄dcō ⁊ bibat
Aut ponat in succo rosar᷑ recētiū cui⁹ q̄titas sit.℥.i.
⁊ bibat:aut in sirupo ro.⁊ bibatur.

¶ De fe.causon ⁊ē illa q̄ nolat faricos. Cap.xlij.

CAuson ē ſʒ duos modos. ¶ Aut eñ causon est
colerica ⁊ ē cā in ea multitudo putredinis :aut
intra venas corpis toti⁹:aut in venis q̄ sequunt ptes
cordis ꝓpūe:aut in venis ptiū oris stōi:aut in epate.
¶ Aut flegmatica ⁊ fit ex flegmate salso putrefacto ī
venis q̄ sequunt ptes cordis sicut dixit.hyp.in epidi
mia ⁊ nō fit flegma salsum sicut sciuisti nisi ex aquosi
tate flegmatis cuʒ colera acuta.est ḡ col'a q̄ putrefit
aquositas pmixta aquositati plime. ¶ Et qm̄ causon
vehemētiora hʒ accidētia q̄ꝫ tertiana oʒ vt sit breuio
ris spacij q̄ꝫ ipsa. ¶ Et senib⁹ q̄dē par᷑ accidūt febres
causonidis.⁊ cū accidūt eis pereūt:qm̄ nō fiūt in eis
nisi cā valde forti. Ampli⁹ eor᷑ virtutes sunt debiles
In iuuenib⁹ aūt ⁊ pueris plurimū accidūt:⁊ ē in ꝑstan
tibus leuior ꝑꝑ hūiditatē eor᷑.⁊ qñʒ est in eis cū pro
fundatione soni ꝓpter eleuationē vapor᷑ ad caput.
¶ Et hyp.quidē dixit q̄ si alicui accidit in febre cau
son tremor tunc pmixtio mētis resoluit ab eo tremo
rem.⁊ est simile vt sit illud:qm̄ cerebrū calefit valde
⁊ calefiunt nerui.et est simul vt sit causon ⁊ sit pmix-
tio mentis ⁊ resoluat ab eo per tremoreʒ propter ex
pulsionem materierū ad neruos. ¶ Et plurimū qui
dem cōsumitur cū vomitu et solutiōe ventris aut su-
dore aut fluxu sanguinis narium.

¶ De signis. Capitulum.xliij.

SIgna ei⁹ sunt ꝑsepabilitas ⁊ occultatio tēporū.
¶ Et vehemētia accidētiū ex aspitate lingue et
ex citrinitate ei⁹ in p̄mis:⁊ ex nigredine ei⁹ scdo. ⁊ ex
retētione sudoris nisi apud crisim. ¶ Et vehementia
sitis. Indt hypo.nisi accidat tussis pua accntalis se-
dat ḡ illa siti. ¶ Et vr̄ vt sit vehemētia sitis eoruʒ ꝑꝑ
cām pulmōis.ḡ cū mouet tussis pua hūectat p id qđ
currit ad ipm ex carne molli. ¶ Et calitas in causone
q̄dē ſm plm nō ē ita fortis in exteriorib⁹ sicut in inte
riorib⁹. ¶ Et ē cōfractio in eo leuior q̄ꝫ in alijs. ¶ Et ī
facta q̄dē ex colera fortia fiunt accidentia mala ex vi
gilijs ⁊ inquietudine ⁊ adustiōe ⁊ permixtione men-
tis:⁊ fluxu sanguinis nariū ex dolore capitis ⁊ pulsa
tiōe tēpor᷑ ⁊ ꝓfunditate ocular᷑ ⁊ solōne vētris cum
colera pura ⁊ casu appetit⁹. ¶ Et qñ accidit infantib⁹
abhorrēt mām̄illā ⁊ nō recipiūt eā ⁊ corrūpit illđ qđ
fugitur de lacte ⁊ acetat.

¶ De cura causonidis. Ca.xliiij.

EST cura tertiane pure.⁊ cū indigēt euōne sicut
cū illis q̄ dicta sunt tūc festinatio ē melior. ¶ Cō
plemētū ṽo ē apud digōnē. ¶ Et nō flōmetur fortas
se eñ inflāmabit eos ⁊ fortasse iuuabit eos si fuerit
illic turbiditas ⁊ rubedo. ¶ Nec indigēt subtiliatiōe
⁊ regle vehem̄tiore ⁊ infrigidatiōe actu ei⁹ qđ ipsi su
mūt. ¶ Et cū times casum ṽtutis ē necēuʒ cibare eos
q̄uis nō appetāt:⁊ ꝓpe in eo ex quo resoluit res plu

rima. Multotiēs eñ aduenit eis bolismus ꝑꝑ ꝑuatio
nē sensus. ¶ Et indigēt lenificatiōe in p̄ncipio sortio
ri ⁊ curatiōibus febris acute p̄dictis ſm oēs spēs nar
ratas. ¶ Et qñʒ ↄueniēs ē vt dormiāt apđ tepore par
num febris sup aquā tamarindor᷑.⁊ qñʒ ponit in ea
par᷑ cāphore. ¶ Et diligitur eis sirup⁹ acetosus :aut
emulsio semis portulace aut emulsio semis endiuie.
⁊ melon alkin ē bon⁹ valde. ¶ Et sit ↄtēr⁹ potatione
aque frigide ſm q̄ diximus illđ. Si aūt nō fuerit qđ ꝓ
hibeat det in potu de ea ēt vsq̄ ad satietatē. ¶ Et for
tasse aduenit eis pmixtio mentis ⁊ obliuiscunt pete-
re aquā:q̄re oʒ vt sorbeāt de ea paulatiʒ sorbitiones
plimas ⁊ ꝓpūe in eo cuius linguā vides siccā.⁊ cura
accidētia ei⁹ supflua cū eis q̄ dixim⁹ in capitulis suis.
¶ Et oʒ vt caueat in eis supfluitas sanguis nariū:est
eñ de eis in q̄b⁹ magnificat timor apud eos. Et opʒ
vt obseruet anhelit⁹ eor᷑ ⁊ nō dimittas ptes pectoris
spasmari. ¶ Et oʒ vt obserues capita eor᷑ cū aceto ⁊
oleo ro.⁊ sandalis ⁊ aq̄ ro.⁊ cāphora ⁊ his silibus. ⁊
embroces cū decoctiōib⁹ in q̄b⁹ decocta sunt ea q̄ di
ximus. ¶ Et qñ fortes sūt in eis vigilie tūc cura cor
nō ē malū vt in potu des sirupū đ papauere ēt etsi sit
de nigro in h⁹ dispōne. Et in fine ei⁹ da in potu troci
scos q̄ ↄuenisit eis sicē sūt trocisci de cāphora. ¶ Et in
illa hora ↄuēit eis sirup⁹ acetosus cū emulsiōe seīs cu
cumeris ⁊ seīs ēdiuie ⁊ se.portulace de vnoq̄q̄ eoruʒ
sit pōdus.ʒ.ij.⁊ sirupi acetosi sit pōd⁹.ʒ.xxv. vsq̄ ad
xxxv.ſm q̄ vr̄. ¶ Et si fuerit illic vētris solo tūc detur
trocisci de spodio ↄstrictiui. ¶ Trocisci bōi. ℞.spodij
ro.añ.ʒ.ij.ß.croci sextā.ʒ.i.seīs portulace seīs ēdiuie.
añ.ʒ.iij.seīs cucurbite seīs cucumeris añ.ʒ.ij.sanda-
lor᷑.ʒ.i.ß.succi liq̄ritie amili añ.ʒ.i.cāphore sextā.ʒ.i.
ß.⁊ dosis eius sit.ʒ.i. ¶ Et iterū ro.ʒ.iiij.se.melōis ci-
trol.cucumeris ⁊ portulace olum añ.ʒ.ij.croci tertiā.
ʒ.i.cāphore sextā.ʒ.i.gūmi amili dragagāti succi liq̄-
ritie añ.ʒ.i.dosis ei⁹.ʒ.ij. ¶ Et cuʒ declinat egritudo
mā̄ifeste tūc nō est malū vti balneo cui⁹ aq̄ declinat
ad frigus. ¶ Et illi in q̄bus magis diligitur balneuʒ
ex eis sunt quor᷑ febris est ex flegmate salso.

¶ De febre sanguinis. Cap.xlv.

OPinat⁹ est. Gal.q̄ nō fit febris sanguis a putre-
dine sanguis. Nā sanguis cū putrefit fit colera
⁊ nō est sanguis.fit ḡ febris colerica nō sanguinea ⁊
fit causon p̄dicta ⁊ tertiana:⁊ curat eam cū illa cura.
¶ Hic ṽo ſmo eius ē ↄtrarius sermoni hypo.⁊ ↄ̄trius
ei qđ ē ↄueniēs. ¶ Et plurimū q̄dē erroris eius est in
sermone eius qñ putrefit sanguis fit col'a. Iste enim
sermo facit opinari duas intentiōes: quarū vna ē q̄
qñ putrefit ꝑuenit ad hoc vt fiat post putredinē cole
ra. Et scđa q̄ qñ putrefit tūc fit colera:sicut dicitur q̄
lignū qñ calefit fit cinis. Consideremus itaq̄ ī vnā-
quaq̄ duar᷑ ꝓpositionū. ¶ Intellectus ṽo primus ē
corrupte acceptiōis trib⁹ modis:quor᷑ p̄m⁹ ē q̄ san-
guis qñ putrefit cōuertit subtile ei⁹ ad coleram ma-
lā ⁊ spissuʒ eius ad melā̄:non ergo cū totalitate sua
fit colera. ¶ Et scđs est q̄ illud fit post putredinem ⁊
nostra ↄsideratio est in dispositiōe putredinis. ¶ Et
tertius est qm̄ post illud fit colera et nō scimus an in
ea fit putredo an non nam plurime res putrefiunt ⁊
separat ex eis subtile ⁊ spissum:⁊ nō est in spisso neq̄

in subtili putredo: qm nō ē necium vt sit putridū id qđ gñatur a putrido: fit.n. ex putredine qđ nō est putridū. ¶Et significatio ei⁹ a putredīe faceret putredinē eius necessariā: oporteret vt spissuz cinerulētū uerū esset putridū. et ē illic febris melica itez. h⁹ ē illđ qđ facit eē necessariū expositio ei⁹ qđ pmū intellectū est. ¶Qđ vo intelligit scđo ē mendaciū: qm putredo ē via corruptiōis. Et putredo qđ nō hz tps. z conuersio sanguis i colerā nō fit nisi i tpe. ¶Et putredo qđ est corruptio accñs sanguini z ē sanguis sicut accidit flegmati z ē flegma z nō cola neq melia nisi puertatur post illđ cū cōplemēto putredis. Uez Ỽitas sana est fmo hyp. q ex sanguinis putredine gñat febris. ¶Dicamus ē nunc q febris sanguis ē febris putredinis: z febris calefactiōis z ebullitiōis quā nolauit hyp. synochū oclusum sine alijs. ¶Et pim ebullitionis ei⁹ ē ex opilatiōe suffocāte caliditatē. Et qñq fit a causis alijs q vehemētes fiūt supra vehemētiā febris ephimere. z nolat pfundi sōni fortis: z ē ð sūma febriuz q sunt inter febres putredis z febres ephimeras q differt a febrib⁹ ephimeris ppea q calefactuz pmū i ea ē hūor. Et differt a febrib⁹ putredis qm nō ē ei putredo. ¶Et ē febris acuta nō febris ephimera neq febris ethica neq febris putredis. ¶Et multotiēs qdem pmutat ad febrē putredis aut febrē hethicā. z multotiēs qđ facit eā currere Gal. cursu febriuz dici. ¶Et vr̄ Gal. q febris sanguis nō cōponit cum reliqs febrib⁹: qm putredo i sanguine ē cōis oi hūori z h⁹ ē ɔdictio qbusdā intentionib⁹ suis in q nō ē necesse plongare sermonē qm non iuuat cū eo medic⁹. ¶Et cā qđ hui⁹ febris ē repletio z opilatio z multitudo exercitij z ppe h ɔsueti z dimissio euōnis deīn visus exercitij laboriosi. ¶Et qñq facit putredinē in eo multā aquositas sanguis ex cōmestione fructuū aquosoz qr cōuertit ad putredinē: z multitudo hūoris crudi in eo ē ppinq: qr pparat ipz ad putredinez sicut q gñat ex cucumere z alkethed z piris z silib⁹. ¶Et hec qđ febris est cōtinua q nō tepescit pp cōtarē mãei z ei⁹ adherētiā vsq ad crisiz aut mortē. ¶Et ei⁹ spēs sunt tres quaz saluior ē epaugmatic⁹: qm resolutio i eo ē maior q putrefactio icipiēs cū difficultate z nō cessat minui. deīn ē hōtenus z fortasse dissimilat. vij. dieb⁹. z nedior eoz ē augmastic⁹: qm resolutio i eo ē minor q putrefactio. z ei⁹ crisis ē vsq ad septimū fm pim. ¶Et ei⁹ cōsumptio ē cū esione aut sensata: aut isensata. z qñq pmutat ad causonidē z ad sirsen. ¶Et qñz pmutat cū ifridatōe plima ad lethargiā. z qñz pmutat ad variolas z morbillū. z qñq accit in ea pfunditas sōni z iflatio vētris ex q punit sic vox tympāi z nō deponit eā vētrie solo cū rarificatōe. z qñ solo vētris non valet. deīn egdit asafidis lata ppe ē ðsignis mortis. ¶De signis. C. xlvi.

Signa febris sanguīee sunt adherētia febris. Et rubedo faciei z oculoz: z inflatio venaz z tēporū: z repletio cōpleta absq rigore: z non est sudor nisi apud crisim. z multotiēs associatur ei pruritus in naso: z in loco colli i q ponunt vētose. z cōstrictio i anhelitu z multotiēs accit eis psiditas sōni z difficultas sermonis z ē malū: z sitr a pa gutturis z duarum amigdalaz z vue: z cursus lachrymaz. z calitas ei⁹ est plima pp hūiditatē vaporosaz z lachrymalē non exiccatā sicut i causonide. ¶Et pulsus ei⁹ ē magn⁹ leuis plen⁹ velox freqns valde diuersus nō plime diuersitatis z ē minoris diuersitatis z velocitatis qm in causonide. Et nō ē calitas ei⁹ in termio causonidis z tertiane fortis. ¶Et illi⁹ q ex ea ē a putredine calitas z accītia sunt vehemētiora z cura ei⁹ ē difficilior z mag siles cū causonide. Atvo subtilitas sanguinis z grossitudo cognoscunt pp illđ qđ egredit de eo. ¶Et sinocha feruida ē res mag silis in pn⁹ sui febri ephimere. vez calitas ei⁹ ē pue mordicatiōis z lesiōis: et inuenit ex ea iflāmationē z disnia: z ē plz psiliōis eius ppe cor. putrida vo eqlis z silis eqli sz plm. Signa aūt pmutatiōis ei⁹ sunt cuiusq eoz ad qđ pmutatur vt sfocatiōis z apati gutturis z duaz amigdalarū z tu iā sciuisti ea: z signa variolaz scies: z signa sirsē z doloris capitis z pmixtionis mētis z alioz iā sciuisti. Signa vo lōgitudis ei⁹ sicut iā sciuisti sūt ex positiōe signoz digestionis a tomatilitate faciei et diuersitate dispositionis e⁹ in spacio suo ex additiōe z statiōe z diminutiōe ita vt sit qsi ipa sit tepida. Illđ eñ signt q sanguis est plen⁹ hūore crudo. Spacium vo crisis ei⁹ signt appitio signoz digōnis q si tardat vsq post terñū z qrtū nō fit crisis in septimo z multotiēs qđ fit crisis eius in quarto.

¶De cura febris sanguinis. Ca. xlvij.

Intētio in curatiōe febris sanguis est euo plurimi vsq ad sincopim: z igrossatio sbe sanguis si fuerit subtilis valde aquosus z colericus. z ifridatio ei⁹: z mūdificatio z subtiliatio ipius si fuerit grossus z sumpserit eger puus gñatiua sanguis grossi z gñatiua humoris crudi z digestio materiei facientis febrem z ei⁹ resolō. ¶Eūo aūt nō est aliq sicut flōmia ex manu in qcūq hora accidat: z nō expectat crisis neq digestio nisi sit repletio nauseatiua: tunc enim caue eā z remoue ipam q si febris pseuerauerit tūc flōmat nō cesses flōmare donec eger appropinquat syncopi aut cadat in syncopim: si corp⁹ fuerit forte syncop: z nā q ifridat complexionē fortē. ¶Et scias q flōmiaz sumere in potu aquā fridā qñq excusant ab ifridatiōe alia. z ptitio qdē in ea est melior si nō fuerit qđ neciā faciat festinationē. nā fortasse erit in ea que est ifra appropinquationē syncopis vltimatio z fortasse sequet flōmiā vltimā statī flux⁹ vētris collicus z sudor quē oz oi hora abstergere donec ɔtinuet. fortasse eñ saluabit cū eo. Et succurrat ei qđ accitū debilitate z syncopi cū cibo subtili z dete. Et opz vt pmittat lenificatio nãe cū illis q sciunt de illis q sūt sicut aqua duoz granatoz: aqua.s. dulcis z musivsq ad terminum z siracost z tamarindi z collyria lenia de qbus diximus. ¶Et qñq est necessariū apud digōnē euare cū eis q sunt sicut mirabol. z fumusterre z cassiafi. z his silia de illis q sciuisti. Qđ si dispositio nō tolerat flōmiā in manu flōmet vena q est in cornu frōtis aut ponant vētose. ¶Si aūt nō pparatur aliqd eoz et hoc propter accñs qđ phibet tunc fac solonē ventris sz modū q est in causonide. Et regimen sit in eis que aperiunt et incidunt et sedant ebullitionē. ¶Et si acciderit ex flobotomia syncopis ciba cum pane et aqua acreste. ¶Qđ si accidat fiu-

rus sanguis nariū p se nō abscindat nisi cū approꝑinquerit sincopis. ¶ Sāguis vero igrossatio fiat cū eis q̄ sunt sic̄ rob iuiubarū ꝛ ē vt decoquāt. c. iuiube cū lib.v.aq̄ donec remāeat tertia ꝛ ispissēt cū zuccaro ꝛ quātoplus minorat zuccarū tāto ē meli⁹. ꝛ lētes iterū ꝑpe ꝑpate cū aceto acetoso forti sūt hui⁹ gn̄is. ¶ Et caue ne des i potu rob iuiubarū aut corp⁹ lentiū mā existēte grsa. ¶ Eius vo ifrigidatio fit cū eis q̄ sunt sic̄ aq̄ lētiū ifridata ꝛ aq̄ lactuce ifridata.ꝛ sumere i potu aquā fridā si nō fuerit qd̄ ꝓhibeat: ꝛ fortasse sumit in potu donec tremere faciat ꝛ satiet: forsitā. n.sanat eū. ¶ Et qn̄q3 ꝑmutat febris ad flegmaticā ꝛ curat cū trociscis de rosis ꝛ silibus. ꝛ hec qd̄ cura est q̄rūdā antiq̄rū ꝛ secuti sunt eā q̄dā modernorum. ¶ Dare āt i potu aquā ordei ē curatio cōferēs ei: sz cū lenitate nāe. Et melior horarū ad h° ē hora vehemētis ebullitiōis ꝛ angustie ꝛ isīāmationis ꝛ freq̄ntie pulsus cordis. ¶ Et scias q̄ eē cōtentus ifridatione ꝛ dimittere flōmiā ꝛ vētris solonē addit i opilone ꝛ coartatione: qr addit putredo ꝛ calitas i reliq̄ dispositiōe. ¶ Mūdificatio.n.fiat cū eis q̄ sūt sic̄ soluentia colerā ꝑm rn̄sionē necessitatis v̄tutis ꝛ debilitatē cū digerētib⁹ h̄uorē crudū: q̄m fortalle ipsa ē cā i putrefactiōe sanguis.ꝛ i fine ei⁹ da ei i potu q̄ sūt sicut trocisci d̄ cāphora ꝛ trocisci d̄ spodio ꝛ da ei in potu ¶ Isti ēt trocisci sunt bōi. ℞.spodij.ʒ.iij.seis portulace.ʒ.v.seis cucu.ʒ.4.seis cucurbite.ʒ.vj.gūmi ꝛ dragagāti ꝛ amili oliū an̄.ʒ.iij.succi liq̄rtie pōdus.ʒ.7. fiāt ex eis trocisci. ¶ Descriptio alia ꝛ ꝑpe apō d̄bilitatē epatī. ℞.rosarū.ʒ.iij.succi berberis.ʒ.2.seis cucumeris ꝛ melōis ꝛ citroli ꝛ portulace ꝛ spodij oium an̄.pōdus.ʒ.i.gūmi ꝛ dragagāti ꝛamili olum an̄.ʒ.5. rauedsceni ꝛ croci ꝛ cāphore oluz an̄.pōdus q̄rte.ʒ. i.fiāt trocisci. ¶ Cibi vo sint illi q̄ fiūt ex iniubis ꝛ illi q̄ fiūt ex lētib⁹ cum aceto ꝛ ḡnatis ꝛ sumach.ꝛ si sit aliq̄d corꝑ cōstrictio cui⁹ timeat frāgat cum siracost ꝛ prunis cū eo qd̄ fit de cucurbita ꝛ cū herba acetosa. ¶ Et ei⁹ fruct⁹ sint pira d̄ sceni ꝛ ḡnata ꝛ mala de sceni. ¶ Et ei⁹ olera sint cucumeres ꝛ cucurbite ꝛ alchethed ꝛ endiuia ꝛ olus bn̄dictū ꝛ acetosa ꝛ coriādrū ꝛ q̄ eis sunt silia. ¶ Et si accidat dolor capitī aut pulsus cordis: aut vigilie aut ꝓfunditas sōni aut fluxus sanguis nariū supflu⁹ destruēs v̄tutē ꝛ alia d̄ accidentib⁹ suis cura cū eis q̄ docuim⁹ te in loco suo.

¶ De febre flegmatica. Ca.xlviij.

Sciuisti q̄ febris putredis flegmatis qn̄q3 est porismalis. Et qn̄q3 isepabilis.ꝛ sciuisti cāz in h°. ¶ Et sunt ei hore sicut reliq̄s febrib⁹: ꝛ minor horarū sui principij ꝑm plm est.18.dierū. Et eius eradicatio in pluribus est intra.64.dies. ¶ Et salutior earuz est illa q̄ est mundorū temporū.ꝛ p̄cipue illa q̄ est multi sudoris.sign̄t.n.subtilitatē materiei ꝛpaucitatē eius ꝛ raritatem corporis. ¶ Longior ḡ partium huius egritudinis est: augmētum q̄nuis eius declinatio iterum sit longior declinatōe tertiane vt plm. ¶ Et flegma q̄dem putridum qn̄q3 est vitreū.ꝛ qn̄q3 est acetosum: ꝛ qn̄q3 est dulce: ꝛ qn̄q3 est salsum.ꝛ tu iā sciuisti qūo ex salso fit causon. ¶ Et plm q̄dem accidit febrē flegmatica humidis: ꝛ quietis ꝛ senib⁹ ꝛ infantibus ꝛ patientibus nauseatiuā satietatem et exercitātib⁹ ꝛ balneātib⁹ se sup repletiōē ꝛ h̄ntib⁹ eructuatiōē acetosaz: ꝛ h̄ntib⁹ repletiōē ꝛ patiētib⁹ d̄scēsuz h̄uorē ꝛ fit catarr⁹ ad stōē q̄ putrefit in eo ꝛ parū qd̄ euāt a lesione in ore stōi. Et scias q̄ cū oi febre cū aq̄ ē frig⁹ ꝯstringitur pulsus ꝛminoratur.

¶ De signis flegmatice piodice. Cap.xlix.

In illa qd̄ i q̄ cā ē flegma vitreū aut acetosuz frigus multiplicat valde.ꝛ rigor in vitreo ē vehemētior. At frigus nō icipit in ea subito: imo paulatum in extrēitatib⁹: deiā ꝑuenlūt ad h° vt fiāt sicut nix: q̄ nō calefiūt nisi cū difficultate neq3 calefiūt subito: nz ꝑm ḡdatōē ꝯtinuā: imo paulatim cū reditu frigoris.ꝛ fortasse ꝯmiscet frigori ei⁹ in ꝑn° rigor. Fit ḡ frigus ꝑp illd̄ qd̄ nō putruit ꝛhorripilatio ꝑp illd̄ qd̄ iā putruit ꝛ mai⁹ frig⁹ ei⁹ ꝛ ipsi⁹ rigor sunt in piodis stat⁹. ¶ Et hec qd̄ febris nō ē ex mā q̄ facit punctiōē ita vt sit cā rigoris in via expulsiōis.putredo nāq3 ei⁹ ē putredo rei lenis: ꝛ icipit cū ḡuitate ꝛ ꝓfunditate sōni: ꝛ multotiēs incipit in porismis ꝑmis sine frigore.ꝛ neq3 est rigor: imo postponit vsq3 ad tp̄s: ꝛ fortasse erit frigus ꝛ nō erit rigor.ꝛ multotiēs incipit cū sincopi ꝛ nō fit. Et in hac q̄dē egritudine multiplicat sincopis ꝑp debilitatē oris stōi ꝛ casuz appetit⁹ ꝛ ꝑuatiōē aliātimbre q̄ est fundamētū māei nutrimēti ꝛ virtutis. Illā vero q̄ est ex flegmate salso seq̄tur horripilatio ꝛ nō fit vehemēs frig⁹ ei⁹. ¶ Illā aūt q̄ est ex flegmate dulci raro an̄cedit in ꝑn° vsq3 ad ꝑlimos porismos horripilatio neq3 frigus neq3 rigor. ¶ Et plm qd̄ piodi febris flegmatis incipiūt cū sincopi: ꝛ iaz apparet in ea in ꝑncipijs calor vehemētior ꝛ in postremis minoratur illud.ꝛ ē silr vt fit cā in h°: q̄m putredo an̄cedit prius ad magis dulce ꝛ magis salsum ꝛ magis subtile.deiā ad ḡssius ꝛ fridius. ¶ Et tact⁹ caliditatis ei⁹ in ꝑmis ē debilis ꝛ vaporosus: deiā cū ꝓlongat positio man⁹ sup mēbrū sentit man⁹ acuitatē ꝛ mordicationē. Verūtā nō ē silis neq3 eq̄lis in oībus sup q̄ cadit man⁹: imo est diuersa: q̄m inuenit in loco vno asperitatem ꝛ i loco alio lenitatem: ꝛest quasi caliditas colet post rem cribellatā: q̄m flegma viscosum ē: qr diuersificat eius passio a caliditate: sicut accit in reliq̄s viscosis cū ebulliūt: ip̄a.n.disrūpunt in q̄busdā locis ꝛ nō disrūpunt in locis alijs. Et qualisc̄q3 sit caliditas ei⁹ ꝑm plm minor ē q̄ vt inflāmet: ꝛ angustiā faciat ꝛ magnificet desideriū aeris frigidi: ꝛ aq̄ frigide ꝛ inspissationis ꝛ rarificationis anhelitus magni et exufflantis. ¶ Et multotiēs q̄dem accit caliditati eius vt sedeat tp̄e q̄ h3 quātitatē hore vni⁹ aut duarū horarū quare existimat q̄ ip̄a iam ꝑuenit ad statum cū ip̄a adhuc sit in augmēto: videbis.n.eam iā incipe augmētari ꝛ silr sunt ei in declinatione statiōes. ¶ Et febres q̄dez flegmatis sunt multe opilationis ꝑp multitudinē humiditatis et vaporis sui pauci sudoris ꝓpter viscositatem humoris.ꝛ cum sudare facit est res nō exuberans. ¶ Et de proprioribus significationibus eius ē paucitas sudoris: et priuatio eius. ¶ Et sitis quidem minoratur in febribus flegmatis nisi propter causaz salsedinis: aut cām vehementie putredinis eius ꝛ cū hoc est minor q̄ sitis que est in alijs. ¶ Et inflatio laterum multiplicatur in eis: et quādoq3 accidit cuti lateris vt subtilietur cum tensiōe. ¶ Color autē patien

nū flegmatis febr: ē ē declinis ad viriditatē ⁊ citrinitatē currētes in albedinē ita vt fit illud: qđ aggregatū ē sic calor plūbi v₃ i statu. ¶ Et raro qđ rubet color i eo curꝰ rubedo fit rubedo i statibꝰ reliqꝝ febriū. ¶ Pulsus vō eiꝰ ē pulsus puꝰ submersus debil' rarꝰ i pⁱmis: deiñ fit freq̄ns i fine. Et freq̄ntia qđ eiꝰ ⁊ eius puitas vehemētior ē q̄ freq̄ntia q̄rtāe ⁊ tertiāe ⁊ eiꝰ puitas: ⁊ vehemētia freq̄ntie eiꝰ ē pp vehemētiā puitat; ipsiꝰ. Uerꝝ nō est velocior pulsu q̄rtane. Et q̄nq₃ ē tardior eo aut silis ei i pⁱmis. ⁊ ē vehemēt; diuersitatis cū p̄uatōe ordis. ⁊ pui ⁊ debiles ex eis sūt i diuersitate eiꝰ plus. Et sigtōes qđ pulsus sup eā sūt d' certioribꝰ sigtioibꝰ. ¶ Urina āt eiꝰ i pⁱmis qđ ē alba subtilis pp m̄ltitudiuē opilatōꝫ ⁊ frigoris: deiñ fit rubea pp putredinē ⁊ ꝯturbat̃ pp malitiā digōnis: ⁊ q̄n₃ alterat̃ i ea dispō vno tpe: ⁊ q̄n mūdificabit̃ ex mā g̃ssa ⁊ resoluit̃ putridū ⁊ redibūt opil'ones dealbabit̃ vna hora ⁊ alia q̄n remanet itra mām g̃ssam ⁊ dispōnē putredinis. ⁊ aq̄ hore opilationum est alba: deinde q̄n putrefit res pluria pꝰ illđ ⁊ expellit̃ ⁊ apit opilatiōes rubet vsq₃ q̄ vēiat sup opilationes qđ opilet eas vice alia de illo eodē humore. ¶ Eius vō egō ē lenis subtilis flegmatica. ¶ Et de eis q̄ sig̃nt q' febr; ē flegmatica ē vt sit porismus eiꝰ. xviij. horis: ⁊ dimissio eius. vj. horis. ⁊ nō est dimissio eiꝰ dimissio mūda q̄m mā cū grossitudine ⁊ viscositate est multa. ¶ Et sig̃nt ipsa₃ etas. ⁊ ꝯsuetudo ⁊ tps ⁊ regio ⁊ cibi: ⁊ aduentus cāꝝ añtiū ex satietate nauseatiua. Et sig̃nt tpa₃ forma p̄dicta ex colore faciei. ⁊ inflatione eius ⁊ lenitas tacꝰ ⁊ debilitas oris stōi ⁊ casus appetitus. ¶ Et q̄n₃ magnificat̃ i ea splen. Et seq̄tur eā eructuatio acetosa in pluribus horis multotiens.

¶ De signis flegmatice inseꝑabilis ⁊ est illa que nominatur lactica. Cap. l.

SUnt sic̄ reliq̄ signa febris flegmatice p̄ter eradicationē: ⁊ q' simulat̃ eradicatiōi. ¶ Et apđ inceptionē fiūt rigor ⁊ frigus ⁊ horripilatio. ⁊ ē res mag; silis cū ethica. Et fit illic rigor i vj. horis aut tm̄ superās illū qui fit in periodica. nā in ꝑiodica iterū non eūatur a residuo. verūtm̄ est occultum non apparēs.

¶ De febribꝰ q̄ sunt ſm p'lm de gñe flegmaticaꝝ et sunt q̄nq₃ ex col'a ⁊ nō sunt ex eis q̄ fiunt ex melia appropriate cum noibus ⁊ indicijs. Capi. lj.

ET sunt febres empialos ⁊ liparia q̄ ambe sunt de summa febriū in q̄bꝰ diuersificant̃ loca caloris ⁊ frigoris intus ⁊ exterius propter diuersitate₃ ⁊ locum eius quod putrefit ⁊ qđ nō putrefit. ¶ Et sūt tres diuisiones febris appropriate syncopalis humorosa: ⁊ febris ex syncopi minuta subtilis: ⁊ febris diuturna ⁊ nocturna.

¶ De febre in qua occultatur frigus ⁊ apparet in ea calor ⁊ est empialos. Capi. lij.

HEc febris fit ex flegmate vitreo: s₃ est cōprehensum in occulto ⁊ ꝓfundo qđ infrigidat̃ vbi est. Uerꝝ ipsi accidit iā putredo quare spargit̃ ex eo vapor eius qđ cū putruit ⁊ dispartit̃ iflāmat̃ in exterioribus: ⁊ illud qđ non est putrefactū infrigidat̃ in interioribꝰ. ¶ Et eius quidē frigꝰ nō apparet in hꝰ i tpe q̄m est quietū ⁊ associat̃ ei ⁊ nō patit̃ ab eo qđ occurrit: ei postq̄ ꝫ icipit i eo putredo mouet̃ ⁊ isfrātur in frātione quadā sp̄uis non ꝑueniat ad hoc vt cōicet toti corpori. ¶ De signis. Cap. liij.

SIgna eiꝰ sunt eadē q̄ p̄dcā sūt. ¶ Et qđ eiꝰ vrina est frā cruda minoris calitat; q̄ vrina aliaꝝ suigñis. ¶ Et pulsus eiꝰ ē rarꝰ tardus. ¶ Et ipsa ſm pl₃ addit̃ oi die. Uerꝝ pp grossitudinē mãei sue cōuertit̃ q̄nq₃ in q̄rtanā ⁊ tertianā: q̄m hꝰ i mā i corpe ē parua ⁊ ꝑue putrefactiōis ignea. Et paucitas qđ ē ex cāis elōgatiōis ꝑiodi. Et ꝑpea q' porismꝰ nō redit oi die nō remanet hec febris cu₃ sit flegmatica: s₃ ꝑpea est flegmatica: qr putredo eiꝰ est putredo flegmatis et hec nō extrahit eā ab hoc q̄n sit flegmatica: s₃ ꝑpea q' putredo ē putredo flegmatis nō ꝑpea q' paroxismus nō redeat oi die. ¶ Spaciū vō porismi eius est ex. 4. horis vsq₃ ad. 24. horas ⁊ ſm p'lm ꝯsumit̃ ante illud: q̄m hec mā nō est cū illa multitudine.

¶ De febre in qua occultatur calor ⁊ apparet in ea frigus ⁊ est liparia. Cap. liiij.

HEc febris ſm p'lm ē flegmatica: ⁊ q̄nq₃ est colica ex col'a grossa valde. ¶ Qūo āt est flegmatica: est q̄m flegma itrinsecū q̄n iflāmat̃ ⁊ putrefit calefacit illū locū: q̄m nō resoluit̃ nisi q̄n putredo calefacit exterioꝛa corpis cū ɔpsiōe vapor; sui calefactōe plima ¶ Et q̄n vtꝰ effūdit̃ ad locū vbi ē lesio tūc euāt̃ exteriora a calore. q̄ infrāt̃: ꝓpe q̄n i exterioribꝰ sunt flegmata cruda vitrea frā. ⁊ iterꝝ q̄m resoluit̃ m̄ltotiens ex eo vapor q̄ nō putruit. s₃ eleuat̃ ⁊ facit calitatem ⁊ associat̃ ei calitas spacio ꝑuo: deiñ sepat̃ ab eo separatiōe vaporis aq̄ calefacte. Cū ꝫ sepat̃ ab eo ⁊ fuit in radice añ putredinē vehemēt; friditat; redit ⁊ ifrigidat corpꝰ. ¶ Modus āt quo fit colica ē q̄m col'a q̄n ē pauca ⁊ intrinseca ⁊ putrefit ⁊ calefacit locū ⁊ nō resoluit̃ ex ea aliq̄d accit qđ diximꝰ i sua cōpare ex flegmate. ⁊ appropriat̃ hec colerica taburos noie. Uerū liparia ē nomen generis ⁊ ē lōgioris spacij q̄ hemitritēs. ¶ Et h₃ aliq̄s vt dicat q̄uo erit febris ⁊ nō ꝓcedet i ea caliditas ex corde i totū corpꝰ. Illud nāq₃ qđ narrat̃ ē de gñe eiꝰ in quo nō ꝓcedit caliditas ex corde in totū corpꝰ. ¶ Rñsio itaq₃ ē q' i terminis haꝝ rerū attēdit̃ vna cōditio vt nō sit qđ ꝓhibeat sic̄ diffinimus aquā fridā ⁊ hūidā q̄n disposita ē ſ₃ nā₃ suā ⁊ nō fuerit qđ ꝓhibeat. ⁊ diffinimꝰ graue q' est illđ qđ tendit inferius q̄n dimissum fuerit cū sua natura. Et in istis oibus caliditas ꝑuenit ad cor ⁊ ꝓcedit in arterias ⁊ spargit̃. At vō accidit ꝓhibitio illiꝰ in q̄busdā locis sicut accidit ei sup quē ponunt̃ prime. Nocumentum vō haꝝ necessarium est esse actu.

¶ De febre in q̄ fit vnaqueq₃ duarum rerum in vno quoq₃ duorum locorum. Cap. lv.

SI hec febris fuerit nō erit nisi vbi sit due mãe frē mote pp putrefactōꝫ: q̄ꝝ vna ē i iterioribꝰ ⁊ altera i exterioribꝰ: ⁊ nō ē aliq̄ eaꝝ plurimi nocumenti. Deide cū incipiūt putrefieri mādat vnaq̄q₃ earu₃ vaporē calidi cōprehēdētē cū ꝑtibꝰ suis ⁊ vbi est frm̄. ¶ Et tu qđ iā sciuisti cā₃ i regie hūor; fri in dispōne motꝰ. ¶ De febre sincopali humorosa. Capi. lvj.

HEc ſm p'lm ē pp flegma crudum rep'lonale qđ facit febrē disputā p'lm. q̄a iā vincit virtutem. ⁊ ſm p'lm adiuuat sup eam debilitas oris stōaci: ⁊ q̄m mouetur ⁊ incipit in putrefactione: virtutem vincit

plus ⁊ facit eã hesitantē. ¶ Qḋ si dimissa fuerit cum mã nõ sufficiet ꝯ mãz. Et qñ occupatio fit ĩ euõne eiꝰ cũ facilitate fit ĩobediēs: aut mouet̃ motu ꝓuocante ṽtutē. ⁊ qñ occupat̃ in euõne eiꝰ cum solone vētris: aut flobotomia cũ labore non tolerat ṽtus. Quõ.n. tolerabit cũ sit illic cũ sua ꝗete sincopis. ⁊ cũ hoc toto ipsi ĩdigent euõne vehemēter. ¶ Et iteꝝ ipsi ĩdigent cibo vahemēter: qm̃ ĩ hũorib' eoꝝ nõ est qḋ nutriat corpꝰ ⁊ viuificet ipz ⁊ corpꝰ eiꝰ est ꝑuatũ nutrimento. Qḋ si studueris ĩ cibãdo addit̃ mã diminuta ⁊ si nõ cibat̃ cadit ṽtꝰ. ¶ Et accit in ĩceptiõe sui vt effundat̃ ad cor res frã faciēs accidere sincopĩ ⁊ mĩorat̃ pulsus ⁊ tardat̃ ⁊ fit rarꝰ. Amplꝰ mã sollicita ē in calefactiõe mãei ⁊ sṫtiliatiõe eiꝰ. Et putredo q̃ mouetur ĩ q̃sdã ptes eiꝰ adiuuat sup eã. ꝫ euadit cor a nocumēto ⁊ frigore eiꝰ ⁊ cadit in nocuᵐ caloris eiꝰ: q̃ fit pulsus velox ⁊ ꝓp̃e in cõstrictiõe sua plusq̃ fit velocitas alioꝝ ꝙuis illud qḋ vicit cũ hꝰ fit puitas: et tarditas ⁊ raritas. ⁊ ꝑiodus eiꝰ ē ꝑiodus flegmatice: ⁊ nõ alt̃at̃ ab ea. ¶ Et est cũ ea ĩflatio faciei: ⁊ mollities corpis. Et colores hñtiũ eã nõ figunt̃ sup dispõnē vnã: imo qñq̃ ē cinerea ⁊ plũbea eiꝰ mã: ⁊ qñz fit citrina: ⁊ qñz fit nigra: ⁊ qñz hñt labia eoꝝ sic̃ labia comedētis mora. Oculi vero eoꝝ sunt fusci virides exeũtes valde apud cõmotõz egritudĩs. ⁊ fit sic̃ maniacus. ⁊ qḋ est sub hypocõdrijs eoꝝ ē vehementis inflatiõis. ⁊ silr viscera eoꝝ. Et qñq̃ euomũt acetosuz. Et qñ ē eis apa ĩ q̃busdã viscerib' tũc nõ spatur oĩno. ¶ Et qñq̃ accit eis ĩ q̃busdã horis ex cola dominãte grossa: ⁊ fit cũ ea ĩ viscerib' adusto. ⁊ euomũt colerã: ⁊ sunt ei periodi flegmatice ſm plurimum.

¶ De febre sincopali minuta subtili. Ca.lvij.

Hec febris ē acuta ⁊ cadit pulsus ⁊ virtꝰ ĩ porismo vno aut duob' porismis cũ additione ⁊ euenīēs in corpe cũ velocitate. Et qñz nõ sufficit cuz ea ṽtus vsq̃ ad.4. ¶ Et fit ex chimis subtilib' plĩm: q̃ꝝ colericũ est vehemētis subtilitatis ⁊ ꝓfundationis: male sube venenose: cui iã accit putrefactio in corpibus cale ꝯplõnis sicce valde. et plẽs porismi hꝰ febris sunt paroxismi tertiane.

¶ De febre diurna et nocturna ex flegmaticis. Cap.lviij.

Diurna ē cꝰ porismꝰ accit ĩ die ethei' tepor ĩ nocte. et nocturna est ecõuerso et vtreq̃ sũt male: sz diurna ē lõgior et ṽterior: et fac̃ cadet̃ mĩtotiēs ꝑꝑ lõgitudinē suã et suũ euētũ ĩ calore diei in ethicã et si ipa nõ eēt seua nõ accideret hora aptiõis poroꝝ et resõnis vaporis. Et nõ accidit nisi ꝑꝑ multitudinē mãei et fortitudinē eiꝰ. Et est nec̃cĩũ cũ hoc vt patientes eã cibent̃ in nocte et nõ ꝑmittãtur dormire sup replõnē stõi. et ꝑcipiãt̃ vigilie: et est ex eis q̃ faciunt cadet̃ ṽtutē. Et tolerãtia febr̃ ĩ calore diei: et vigilie in frigore noctis sunt ex eis magis digne q̃ faciũt cadere ĩ ethicã. et ad sũmũ ē de gñe febriũ difficilium.

¶ De cura flegmatice. Cap. lix.

Cura hꝰ egritudĩs diuersificat̃ ſz horas suas. s. ꝑncipiũ et augmētũ et statũ et declinatiõez. Et ſm aptionē digõnis in ea: et eius occultationē. ¶ Et diuersificat̃ ſm mãs suas. s. flegmaticam acetosam et flegmaticã vitreã et flegmaticã salsaz et dulcem. ¶ Et oẽs eiꝰ spẽs cõicãt in hora ꝑncipij in tribus diebus in nec̃citate lenificatiõis eq̃lis aut vomitꝰ. ⁊ in necessitate admĩstratiõis subtiliãtiũ ⁊ incidētiũ: ⁊ diureticoꝝ. ⁊ cũ supuenerint febri dies tres subtiliat̃ in ea mã ꝑꝑ febrē: ⁊ si añ illḋ mouebis nocebis ⁊ nõ facies aliq̃d. ¶ Et ĩ augmēto cũ subtiliatiõe regĩs ſz eq̃litatē. ⁊ fortasse ē ꝯtēꝰ aq̃ ordei in ꝑmis trib' dieb' ꝓspando q̃ sit statꝰ eiꝰ ꝓpinq̃or ꝑꝑ subtiliatõez mãei aut paucitatē eiꝰ. Qḋ si certe sciret̃ q̃ statꝰ eiꝰ eēt tardus nõ subtiliaret̃ regĩm: ꝙuis fames ⁊ sõnꝰ sup famē ⁊ exercitiũ sup fam̃ si nõ ḋbilitãt sint vicia ĩ iuuamēto hꝰ egritudĩs: imo ḋclinaret̃ ĩ ꝑnº ad ĩgrossatõz vsq̃ ad septimũ: deide ꝯdaret̃: veꝝ augᵐ eget vt subtiliet̃ regimē ĩ ꝑmis. ¶ Si ãt statꝰ appet lõginquus posẽ ē vt succurrat̃ illi cũ ĩgrossatõe regĩs: deide gradet̃ vsq̃ ad horã statꝰ qm̃ tp̃s est sufferēs hoc in hac egritudine: nõ sufferēs in acuta. Cũq̃ ptransierit septimꝰ nõ stes tũc sup subtiliatiõez: qm̃ illa ḋbilitat ⁊ addit in debilitate oris stõi. Et quotiēs senser̃ lõgitudinē maiorē subtilia minus: ꝙuis subtiliatio eiꝰ in ipa oĩno mag̃ sit nec̃cia q̃ in quartana. ¶ Et silr op3 ne festines cibare ipz cũ eis que sunt sicut pulli ⁊ panis cũ muzaguarac nisi timeat̃ ḋbilitas: aut appeat ḋcĩatio. ¶ Amplꝰ diuersificat̃ cura eiꝰ cꝰ cã est flegma salsum ⁊ dulce. ⁊ cꝰ flegma ē vitreũ ⁊ acetosum ⁊ fit ex ea nimiũ frigꝰ ĩ q̃ corpꝰ nõ calefit: veꝝ ĩ duab' ꝑmis nec̃cia ē lenificatio cũ mediª leui ⁊ ĩfrãtio q̃dã. ⁊ in duab' secũdis cũ mediª mag̃ laboriosa: ⁊ ĩ duabus ꝑmis ĩdiget̃ ĩcĩsiõe cũ subtiliatiuis ĩ q̃b' nõ est calefactio plĩma ꝙuis sit exiccatio plĩma: ⁊ in duab' secũdis nec̃cĩũ est illḋ qḋ subtiliet cũ ĩcĩsiõe ⁊ calefactiõe cũ acredie ⁊ ꝓp̃e qñ flegma ē ꝑmixtũ cũ melia. nã nec̃cia sunt in hmõi ea q̃ sunt sicut diacyminũ ⁊ cõfectio de sulfure ⁊ admĩstratio salsoꝝ. ¶ Et ꝯuenientiores meᶜ q̃ admĩstrãt̃ in ꝑnº sũt geleniabi vsq̃ ad diē septimũ. ⁊ nõ ē malũ vt admĩstret̃ iteꝝ aq̃ feniculi ⁊ aq̃ endiuie ⁊ aq̃ apij cũ geleniabi ſz nec̃citatē. Et sirupꝰ acetosus ē vehemēt̃ nec̃citat̃ iteꝝ ⁊ aq̃ mellis cũ ysopo. ¶ Et ē posẽ vt ꝯsequat̃ p ea illḋ qḋ q̃rit̃ de lenificatiõe nãe ⁊ ꝓp̃ie cuz solutiuo fcõ de zuccaro ro. ⁊ rosis rubeis noiat̃ ꝑsicis qm̃ est solutiuum ⁊ lenificatiuũ. ⁊ qñq̃ nec̃cĩũ ē vt cõfortet̃ eiꝰ lenificatio ⁊ ꝯfricet̃ in aq̃ lubleb: ⁊ ꝑmisceat̃ si voluerit cũ cassiafi. ⁊ penidijs. ⁊ iteꝝ geleniabi acceptũ cũ melle ⁊ tereniabi ꝑmixtũ cũ aq̃ lubleb. ¶ Et nõ fiat assiduatio sup ea cũ solutiuis ĩ ꝑnº ⁊ post ipm: ⁊ ꝓp̃ie qñ cũ mã ē colera: illḋ eniz ꝑducit ad corruptionē complexiõis. ¶ Et multi q̃ḋ hoies dãt ĩ potu in ꝑnº sicut ē medicina de turbith in omni nocte ⁊ sicut pillule de mastice in hebdomada bis ⁊ sicut pillule de semĩb' diureticis. ¶ Descriptio medicine de turbith. ℞. zinziber̃ ⁊ masticis amborum añ. ʒ. x. turbith sicut alcohol. ʒ. x. zuccari tabarzet q̃ntũ omnia: detur in potu et oĩ nocte aure. i. ⁊ illud fiat quando natura est nõ lenis. Si eñ r̃ndet omni die bis nõ indiget hoc. ¶ Ego vero non diligo expectationē digestionis ⁊ lenificationis cum eis que diximus priꝰ. Imo oporteret vt euacuetur ex ea aliquid: ⁊ expectetur in reliqua vsq̃quo digerat̃: ⁊ fiat illud cum facilitate paulati absq̃ superfluitate: deide ꝑueniat ad diuretica. ¶ Et silr abhorreo quod est simile aque prunoruz ⁊ tamarindoruz:

ꝛ sitiū ꝺ illis q̄ ꝺbilitāt ꝛ soluūt subtile:ꝛ si mā fuerit
declivis ad additionē frigoꝛꝫ misceaꝛ cū ea medulla
cartami. Et si fuerit mā ad colicā declivis misceatur
cū ea syrup⁹ vio. aut viole ꝯdite cū siracost aut viole
sicce ꝯtrite. Et adiuves cū clysterib⁹ levib⁹ factis ex
melle ꝛ sale ꝛ aq̄ sicle ꝛ oleo sisamio. Et vōit⁹ fiat cū
aq̄ raffani:ꝛ raffano īfuso ī syr⁹ ace. cū semib⁹ ꝛ his
silib⁹ꝛ si necīū ē vōit⁹ plim⁹ ꝑꝑ mititudinē ei⁹ qꝺ accit
ei ꝺ nausea ꝛ alteratiōe sapoꝛꝫ oꝫ admistrenꝛ ḡna
raffani ꝛ bibaꝛ ex eis vſꝫ ad auī.i. cū aq̄ frā:ꝛ vōitus
qꝺ cū eo qꝺ ē ī eo de debilitate stōi ē vehemēs iuva
mētū valde:ꝛ ē vltim⁹ huic egritudini. Oꝫ vt expecte
tur in eo septim⁹: vt nō accidat ex eo ī pn⁹ ꝺbilitas
apans corp⁹ stōi. ꝛ si sit ḡuis ī eo vōit⁹ nō ꝓuoces ip
suꝫ sup ipꝫ cū labore. Et si acciderit ei vōit⁹ꝛ ꝓpe in
pn⁹ ꝑiodi nō retineaꝛ nisi fatiget ꝛ debilitet:tūc eīn
refrigaꝛ stē cū mīva ꝛ syrupo ꝺ mēta q̄ dicem⁹ post.
¶ Et si accidat dolor capitꝫ admistrenꝛ ēbroce ex ca
mōilla cū imissiōe.4 extrēoꝝ ī aq̄ calā:ꝛ ligatiōe cru
riū cū fortitudie. ¶ Et si idigeꝛ aq̄ ordei admistrenꝛ
decocta cū radicib⁹ q̄ntitate eq̄li:aut misceaꝛ cuꝫ ea
syr⁹ ace. ꝺ melle si nō acetat ī stō:aut aq̄ mellis si ace
tat. Et melior hora ī q̄ daꝛ ī potu illꝺ ē si fuerit in aq̄
ei⁹ pn⁹ rei tinctura:tūc.n.oꝫ vt ī potu deꝛ ī pmis de
geleniabin:deīn deꝛ ī potu post ipꝫ duab⁹ horis aq̄
ordei. ¶ Et nō oꝫ vt fiat inūctio cū vnguētꝫ resoluti
vis:ꝛ nꝫ ēbrocatio fiat cū ēbrocis subtiliativis cum
egritudo ē ī pn⁹ ꝛ hūor ē ī corpe ābulās ipa.n. molli
ficāt viscera sua calefactiōe hūida ꝛ alieneꝛ aq̄ frā.
¶ Et q̄n̄ꝺ videris vrinā grossiorē ꝛ rubicūdiorē nō
erit malū si flōmaveris:ꝛ necīū qꝺ ē vt redeas tunc
ad syrupos acetosos. ¶ Et scias ꝙ fricatio ē de cura
tiōib⁹ iuvātib⁹ eos:ꝛ q̄nto fuerit fla viscosi⁹ ꝛ grossi⁹
tāto erit fricatio magꝫ ꝯferēs. Et dr ꝙ fricatio cū te-
la aranee cū oleo ē iuvativa valde. Et q̄n̄ icipit egri
tudo augmētari ꝛ post illꝺ tūc sit sollicitudo de ore
stōi ꝛ qꝺ ipm ꝯfortat:ꝛ sint masticatiōes facte ex mē
ta ꝛ mastice ꝛ aniso:ꝛ admistreꝛ vōit⁹ cū raffano sꝫꝙ
diximus cū minoratiōe cibi. ¶ Et sit cū geleniabī qꝺ in
potu daꝛ in pn⁹ ꝛ post septimū ꝑmixtū qꝺ ꝯfortet os
stōi ꝛ sit in eo ꝓuocatio plima:sicut anisuꝫ ꝛ mastix. et
sit cū aq̄ calā ꝛ ꝓpṛie in pn⁹ ꝑiodi:nā ipꝫ resistit rigo
ri ꝛ frigori:ꝛ extinguit cū hoc sitim q̄n̄ vis sit estuosa.
¶ Et multotiēs q̄dē ꝯcediꝛ eūo statis ꝛ humoris cru
di in hac hora:sed meli⁹ est vt expecteꝛ ī eo ꝯplemē-
tū digōnis. ¶ Et q̄n̄ egritudo incipit cū calore ꝛ assi
duat iuvaꝛ cū hmōi trocistis. ℞. myrabol. citrinorū
aloes succi eupatorij succi absinthij oium ā̄n.ʒ.v.
croci ꝛ masticis āboꝝ ā̄n.ʒ.vj. īformenꝛ trocisci ꝛ su
maꝛ ex eis oī die pōd⁹.ʒ i. ꝛ oī nocte pō.ʒ.5. ¶ Et cū
videris ꝙ digō appꝫt adiuva eā cū eis q̄ sunt sicut fo
lia apij ꝛ feniculi ꝛ radices sq̄nāti et capill⁹ veñ. Si
aūt scias ꝙ mā̄ est frā valde nō est malū vti pipere
pauco ꝛ vti vīo pauco subtili nō plimo. ¶ Et q̄n̄ꝫ ad
iuvāt vnguēta resoluētia ad digōnē ꝛ resolōnē cum
ṿtute forti ꝛ sunt ꝯveniētiora in hac egritudine q̄ in
reliqs febrib⁹. ꝛ oꝫ vt ꝯsidereꝛ in hoc ṿt⁹ ꝛ febrꝫ ꝛ ri-
gor. Qꝺ si ṿt⁹ fuerit fortꝫ ꝛ febris nō fuerit sēva val-
de adde in ea inūctiōib⁹ ꝯfricādo:ꝛ si nō admistren
tur olea subtilia q̄ ad eq̄litatē sunt declivia. ¶ Et q̄n̄

ꝯtrā sit.xiiij.tunc necīuꝫ est admistrare qꝺ subtiliat
pl⁹ sicut feniculū ꝛ apiū:ꝛ fortasse idigem⁹ semie am
boꝝ ꝛ aniso ꝛ eo qꝺ est sicut syrup⁹ acetosus cū scib⁹
in quo ponunꝛ ysop⁹ ꝛ alhasce:ꝛ admistratiōe troci
scoꝝ de rosis:ꝛ fortasse est necīum addere in eis ꝑꝑ
stōm thus ꝛ masticē ꝛ ciperꝫ ꝛ absinthium ꝛ his silia
ſm ꝙ exigit illud qꝺ pn̄s est. Et vinum subtile ꝯfert
eis in hac hora cum subtiliatiōe sua:ꝛ qr ꝯfortat ca
lorē inatum. ꝛ qr ꝓuocat ꝛ sudare facit. ¶ Et cum vi
deris digōnē ꝛ fortitudinē dabis ei in potu post illꝺ
trociscos de absinthio. Et cum videris frig⁹ in pnci
pio ꝑoxismoꝝ nocere ꝛ egritudo non est in pncipio
da in potu aquā calidā in qua decocta sunt ea que
sunt sicut semē apij ꝛ anisuꝫ ꝛ ozimū:ꝛ admistrabis
iterū h⁹i ꝛ fortiora eis ēbrocādo ꝛ vaporādo ꝛ hmōi
¶ Et q̄n̄ꝙ daꝛ in potu ad rigorē vehementē. Deco
ctio ſm hunc modum. ℞. zinziberis origani ameos
oium ā̄n.ʒ.iij. coriādri.ʒ.4. rosaꝝ calamēti ambo-
rum ā̄n.ʒ.iiij. passulaꝝ.ʒ.vij. decoquātur ſm descri-
ptionē vel ſm medietatē ꝛ sit dosis.℥.iij. ¶ Et cum
videris flegma dabis in potu tyriacam. Et deꝛ ite-
rum in potu trocisci de rosis magni cum aqua feni-
culi. Et detur ei omni nocte medicina ꝺ turbith. Et
pillule de aloe facte cum spēbus que sunt sicut pip.
¶ Et ad illud decoctio hmōi. ℞. hiere.ʒ.vij. turbith
ʒ.x. mirabolanoꝝ nigroꝝ.ʒ.v. eupatorij.ʒ.v. salꝫ idi.
ʒ.iij. bedeoard suchaha oium ā̄n.ʒ.4. anisi.ʒ.iij. de-
coquanꝛ cum aqua apij ꝛ sumātur de ea in potu ſm
q̄ntitatem necessitatis. ¶ Et fortius illo ē illꝺ qꝺ. ℞.
duaꝝ radicū ꝛ radicis lilij omniū ā̄n.x. hiere.ʒ.viij.
succi eupatorij.ʒ.v. se. apij ꝛ feniculi oium. ā̄n.ʒ.4.
spice mente amboꝝ ā̄n.ʒ.vij. fiant ex eis trocisci ꝛ ad
mistrenꝛ. ¶ Decoctio bona. ℞. duaꝝ radicum ꝛ ra-
dicis lilij. ā̄n.ʒ.x. passulaꝝ enucleataꝝ.ʒ.vij. anisi et
masticis amboꝝ ā̄n.ʒ.iij. bedeoard ꝛ suchaha eupa
torij omnium ā̄n.ʒ.iiij. decoquanꝛ in libris trib⁹ aq̄
vsq̄quo redeat ad lib. i. aque ꝛ sumanꝛ in potu ali-
quot dieb⁹ in ieiuno. ¶ Trocisci boni apud crōicas
febres ꝛ vehementiam rigoris. ℞. hiere. succi eupa
torij absinthij suchaha bedeoard oium ā̄n.ʒ.v. se-
mis apij ꝛ feniculi anisi omnium ā̄n.ʒ.iij. salis napti
ci.ʒ.4. semis cuscute mirabolanoꝝ kebulorum oiuꝫ
ā̄n.ʒ.x. agarici.ʒ.xv. trociscoꝝ de ros.ʒ.xx. de turbith
ʒ.xxx. fiant ex eis trocisci ꝛ sunt solutivi. ¶ Et iterum
aloes mirabol. citrinoꝝ ꝛ reubar. masticis succi eu-
patorij absinthij oium ā̄n. ꝑtē. i. croci ꝑtis vnius me
dietatem teranꝛ ꝛ admistrenꝛ. ¶ Et iteꝝ hiere. mira
bo. kebuloꝝ salis omniū ā̄n.ʒ.iiij. seis apij ꝛ fenicu
li ꝛ anisi omnium ā̄n.ʒ.i.5. absinthij.ʒ.v. trociscoruꝫ
de rosis.ʒ.iij. suchaha bedeoard omnium ā̄n.ʒ.ij.
terantur ꝛ informenꝛ pillule. ¶ Decoctio bona. ℞.
eupatorij.ʒ.v. ꝛ radicꝫ lilij ꝛ radices liq̄ritie ꝛ ameos
omnium ā̄n.ʒ.iij. semis apij feniculi ā̄n.ʒ.iiij. rosaꝝ
ʒ.v. decoquanꝛ omnia ꝛ sit dosis ei⁹ omni die.℥.iij.
¶ Et iterum radicum trium omnium ā̄n.ʒ.x. semis
anisi apij omniū ā̄n.ʒ.ij. suchaha bedeoard eupa-
torij absinthij omniū ā̄n.v. centauree.ʒ.iij. decoquā
tur ꝛ bibanꝛ.℥.iiij. ¶ Et iterum herbe eupatorij fu-
miterre bedeoard suchaha absinthij omniuꝫ ā̄n.ʒ.
v. passularum.ʒ.x. mirabolanoꝝ citrinoꝝ.ʒ.x. ¶ Et

hec q̄dā cura est falsa ⁊ ei in quo vincit cola mag is
ꝯueniēs. ¶ Et agaricū cū de eo sumit in puluere ex
ʒ.i.vsq̄ ad.ʒ.i.⁊ tertiā dieb⁹ ꝯtinuis ꝓhibet elōgari
egritudinē sumat ergo puluis ex eo ⁊ cōmisceat cū
melle ⁊ bibat. ¶ Et semē vitice post digōnē est mira
bilevalde sumptū cū puluere aut cū melle. ¶ Ite᷑ si
acciderit ei modus aliq̄s solonis vētris: oportebit
vt addat in eo ꝑꝑ debilitatē epatis semē cuscute ⁊ ꝑꝑ
debilitatē stōi mastix ⁊ anisuz ⁊ ꝑꝑ d̄bilitatē splenis
⁊ grossitudinē ei⁹ radix apij ⁊ scolopēdrie. Nā mul-
totiēs associat huic egritudini splē ⁊ fortasse opꝫ vt
addāt ꝑꝑ iþꝫ cipi ⁊ ḡna ⁊ bē de fenugre. et ꝯsideret
cū hoc dispō vehemētie febris vt nō accidat vehemē
tia calefactiōis. ¶ De euōnib⁹ vero q̄ sunt fortiora et
indiget eis in hac egritudine apud digōnē ē vt aug
mētet dosis d̄ pillulis de turbith ⁊ admistrent clyste
ria fortia. ¶ Et d̄ illis sunt pillule iste. ℞.mastic̄ sex
ta.ʒ.i.succi absinthij q̄rta.ʒ.i.pulpe colloq̄ntide sex
ta.ʒ.i.hierepigre.ʒ.ſ.agarici.ʒ.ſ.iforment pillule cū
syrupo acetoso mellino ⁊ sumant in potu. Et de illis
sunt pillule de mastice ⁊ de aloe. ¶ Q̄d si mā fuerit
ad calitatez decliuis sumant de trociscis de spodio
solutiuis.ʒ.iij.trocisci de turbith aur.i.scamōee au.
ſ.succi eupatorij aur.ij. Et dent in potu fm̄ q̄ntitatē
virtutis. ¶ Et ite᷑ eupatorij absinthij capilliveneris
⁊ myrabo.fumiterre passulaꝝ mūdataꝝ eq̄les sumā
tur ptes ⁊ dent in potu fm̄ q̄ntitatē necessitatis. ¶ Et
si nō fuerit corp⁹ solonē vētris ꝑueniat ad diuretica
⁊ subtiliatiua ⁊ sudare facientia: ⁊ de sūma illoꝝ qui-
bus idiget tūc est ifusio aloes cū melle. ¶ Et qñ de
clinat egritudo nō est tūc itroit⁹ balnei añ cibū ma
lus. ¶ Cibi aūt eoꝝ sunt subtiles sicut acetū ⁊ oleuz
⁊ qñꝫ ponit in eis paꝝ almuri ⁊ ꝓprie in fine ei⁹. Illi
aūt q̄ sunt fortiores sunt altaragi ⁊ pulli ⁊ alcubugi
⁊ his silia post declinationē ⁊ oꝫ vt ponant in eis et
ꝓprie apd̄ digōnē ea i q̄b⁹ ē icisio sicut acetū ⁊ sina-
pis ⁊ almuri. ¶ Et si fuerit sila acetosuz malū visco-
suz porrū ⁊ aq̄ ciceris sunt de melioꝝib⁹ cibis eis: et
qñꝫ ponunt in eis ciminū ⁊ anetū ⁊ oleū. Et ite᷑ be
guerit facta ex sicla ⁊ almuri ⁊ aceto ⁊ olō abluto et
alchauguamac.sic̄ kēmac de capparib⁹ ⁊ remac de
aneto ⁊ origāo ⁊ aniudē ⁊ asparagis. Et deuitentur
olea in q̄b⁹ ē ifridatio ⁊ hūectatio. ꝑ Et hora cibi est
post tēporē paroxismi: ⁊ eradicationē ei⁹ ⁊ añ paroxismū
ad min⁹.iiij.horis. ¶ Mēsura aūt somni eoꝝ ē vt sit
eq̄lis vigilijs: ⁊ sit digō māei ad somnuz ⁊ resolutio
ad vigilias. Et balneū q̄dē ē vehemētis nocumenti
nisi post declinationē. Et succurrit vōitui ei⁹ qñ sup
fluit: ⁊ opꝫ vt admistret in illo q̄ sit sicut nina ⁊ syru
p⁹ de ḡnatis cū menta simul cognit⁹. Et si necium
est forti⁹ sumat de ḡnis ḡnatoꝝ muzoꝝ.ʒ.x.⁊ thuris
albi ⁊ masticis amboꝝ añ.ʒ.v.mēte.ʒ.vij.decoquan
tur in duab⁹ libris aq̄ in q̄ sint folia mēte donec mi-
nuat: ⁊ succurrat fluxui vētris ei⁹ cū sup̄fluit: cū retē
tione ei⁹ cū eis q̄ sciuisti de stipticis ⁊ regimentalib⁹ et
medicinalib⁹. ¶ Sed ei⁹ q̄d d̄ debilitatiōi succurritur
vt cibet successiōe ei⁹ pullis assatis ⁊ in patellis co-
ctis: ⁊ vt adhibeant suffumigatiōes ⁊ odores viuifi
cātes. Et si acciderit iflatio in facie ⁊ extremitatibus
iuuant cū admistrant hmōi trocisci. ℞.anisi ⁊ lacce
ablute āboꝝ Añ.pō.ʒ.v.amigd̄.excorticataꝝ croci
marmacor oluz añ.ʒ.iiij.seis apij seis feniculi floris
sq̄nāti olum añ.ʒ.iij.floris eupatorij.ʒ.iij. spice.ʒ.v.
hierepig.ʒ.vij.ro.ʒ.x.fiāt ex eis trocisci et adminis-
strent. Et fortasse idigebis eis q̄ sūt sic̄ hōrusia et dia
lacca ⁊ medicamen de amigdalis amaris. ¶ Et ad
lōgitudinē febris. ℞.ros.pōd⁹.ʒ.x.masticis ⁊ spice ⁊
feniculi ⁊ seis apij ⁊ semis ēdiuie ⁊ succi eupatorij ⁊
succi absinthij olum añ.ʒ.iij.spodij.ʒ.v.fiāt trocisci ⁊
sit dosis ex duab⁹.ʒ.vsq̄ ad.v.cū.ʒ.x.de geleniabin
in decoctiōis feniculi q̄ntitate.℥.ij. ¶ Et aineos ꝯfe-
ctū cū melle ē magni iuuamēti in hmōi loco. Et for-
tasse idiges ꝑꝑ lōgitudinē frigoris fricatiōe ⁊ mod⁹
inea ē vt icipiat ab hūeris ⁊ iguinib⁹ qñ ꝑgit calidi
tas in manib⁹ ⁊ pedib⁹ ⁊ calefiūt. Si aūt senserit sili
tudinē lassitudīs fiat ꝑmutatio ad fricatonē dorsi.
Et qñ vehemēs sit calefactio q̄ necīa ē i eis tūc dimit-
te eā ad aliū mēbꝝ. Et d̄ oleis bōis eis ē olꝫ dulce in
quo nō ē stipticitas ⁊ olm camōillinū ⁊ olꝫ d̄ aneto
d̄coctū i vase duplici. Cū ḡ ꝯpleueris tunc absterge
olꝫ aliq̄d vt nō āgustiet: ⁊ nō ē malū si fricationē sic
cā seq̄t fricatio cū olo aliq̄. ¶ Et d̄ illis q̄ seruāt stōs
eoꝝ vt nō d̄bilitēt st vnguēta iuncta capiti stōi q̄ sunt
sic̄ camōillinū: ⁊ olꝫ nardinū ⁊ olꝫ anetinū ⁊ fortius
illo alnazoki d̄ ēplis iuuatis ē vt d̄coq̄t camōilla cū
re pauca masticē d̄coquēdo cū vio cū duplo sui de
melle ⁊ si acciderit appetit⁹ tūc meli⁹ ē vt nō admini
stret vinū solū: imo i q̄ d̄cocta sūt sic̄ camōilla ⁊ da-
ctili ⁊ mellilotū ⁊ absinthiū.

¶ De cura sciatice ꝯtinue q̄ noiat latica. Ca.lx.

Est cura faciētis paroxismū oī die. ꝑ Et differt ab
ea qm̄ oꝫ vt i illa sit admistratio subtiliātium
caloꝝ cū facilitate. ⁊ h⁹ si fuerit ꝯtēt⁹ eis q̄ st sic syr⁹
ace. ⁊ geleniabi ⁊ iulep d̄ melle ⁊ aq̄ ei⁹: ⁊ aq̄ feniculi
⁊ apij ⁊ radicū triū. sine dubio ꝯfert. ¶ Et qñꝫ ꝯfert
eis lrisch d̄ aneto ⁊ lrisch d̄ capꝑib⁹ ⁊ ꝓpe cliuestig ijs
digōis. Et ꝓꝑt cibi eoꝝ i obſuatiōe tpoꝝ ⁊ diuersi-
tatis ei⁹ ⁊ fortitudīe vtutis ⁊ d̄bilitatis ei⁹ ꝑpatiōe c⁹ re-
mēoratio ꝓlixit. Et d̄ medicis bōis ad eos st trocisci
d̄.x.gn̄ib⁹. Et ite᷑ d̄ medicis expti ad eos ē illa q̄. ℞.
ros.ʒ.vi.succi liq̄ritie fumiterre spice olꝫ.ʒ.iiij. ma-
stic̄.ʒ.iij.karabe.ʒ.iij.anisi.ʒ.ij.ꝓꝑt. ite᷑ trocisci eu
patorij.ʒ.iiij.rosaꝝ.ʒ.i.⁊ terti ā spodij.ʒ.ij.ſ. Et ite᷑
trociscoꝝ absinthij q̄ꝝ descriptio. ℞. assari se.apij
anisi amigd̄.amaraꝝ suchaa bedeoard succi eupa
torij spice mastic̄ oluz Añ.ʒ.ij. ¶ Et ite᷑ eupatorij
℥.iij.ro.rubeaꝝ lib.i.spice lib.ſ.spodij.℥.iiij.

¶ De cura ēpialos ⁊ liparie. Cap.lxi.

Cura eaꝝ ꝓpinq̄ ē cure quā diximus ⁊ sunt ambe
associate vni vie. ⁊ opꝫ vt icipiat in ꝓmis a syr⁹
ace. mellis ⁊ zuccaris. ⁊ ꝑcipiat i eis ābab⁹ vt admi-
stret rob acreste decoctū cū melle: ⁊ syr⁹ ro. deinde
fiat ḡdatio de via sumēdi in potu scla ⁊ aq̄s ceꝑ ad
ifusionē aloe: ⁊ troc. d̄ ros. cū masticē ⁊ pillas d̄ aloe
⁊ hierāpigrā ⁊ pillas de eupatorio. ¶ Et oꝫ vt i eis
ābab⁹ simul stōi sollicitudo habeat. ⁊ admistret vo
mitiuū cū aq̄ fascoloꝝ ⁊ raffāi ⁊ anisi ⁊ calamēti ⁊ diu-
retica. ꝑ Et d̄ solutis iuuatis ē illd̄ q̄d fit ex mirab. ni
gris ⁊ citris ⁊ turbith ⁊ zucca⁹. ¶ Et de illis q̄ ꝯferūt
eis iuua^m mag^m sunt clysteria decliuia ad acuitatez

ꝛ in quibus ponunt medulla cartami minoꝛ: ꝛ anetū ꝛ camomilla ꝛ alhasce ꝛ mellilotū ꝛ almuri ꝛ mel. ꝛ regimē liparie idiget subtilitate plꝰ q̄ʒ regimē alteriꝰ.

¶ De cura febris cū sincopi ꝛ hūorosa. Capi. lxij.

Hec febris ē difficilis cure. Et modus in curatōe eiꝰ est euō gdata ex subtili ad fortē. ꝛ ppē qn̄ nā nō rñdet ex se: tūc. n. cum clisteribꝰ mūda qđ ē in intestinis ꝛ vēis ppinq̄s eis ex supfluitate. Et admīstra in residuo subtiliatōꝛ cū fricatōe. ¶ Et. G. qđ dixit q̄ deficit ab euōne plm eoꝝ nisi cū fricatione. ꝛ melioꝛ modoꝝ i fricatiōe eoꝝ ē vt icipiat a coxis ꝛ cruribus descēdēdo a supioꝛi ad īferiꝰ. ꝛ admīstret illō cū mādili aspo abradēte cutē: deiñ pmutet ad manꝰ descēdēdo ab humero ad spatulā ita vt igneat cutis: deīde ad dorsuʒ ꝛ pectꝰ: deiñ redeat ad crura ꝛ reuertat ad ordinē pmū. ꝛ ponat medietas tpis eoꝝ fricatiōi ꝛ medietas tpis eoꝝ dormitōi si posse ē. ¶ Et ad summū canō curatōis eoꝝ ē subtiliatio nō calefactio valde. ꝛ de illis q̄ ɔferūt eis sūt subtiliātia sicut aq̄ mellis cū vtute ysopi ꝛ seis apij i matutinis ꝛ silibꝰ eiꝰ. ¶ Qđ si fuerit illic fluxus vētris supfluus decoq̄ mel decoctiōe vehemētioꝛe ꝛ nō soluet nisi paꝝ tēpatum inuatiuū. ¶ Et syrupus acetosus mellinꝰ iteꝝ ɔfert eis i estate qđ ꝛ ɔsuetudīe potꝰ aq̄ frē pmixtꝰ cuʒ aq̄ frā. ꝛ i hyeme oꝛ vt nō sumat eā i potu penitus ꝛ sit ɔtētus aq̄ calīa. ꝛ assumere calidū ex potibꝰ est meliꝰ cisnisi apō necītatē estus estatis ꝛ vehemētiā caloꝛʒ plurī. ¶ Et ɔueniētiꝰ q̄ potant ad siti ē syrupꝰ acetosus mellinꝰ. ꝛ vinū ɔfert eis in pnº ꝛ ppē si fuerint febres eoꝝ sanguīee: ſʒ paꝝ sūt ꝛ ppē i senibꝰ. ꝛ necīuʒ ē eis vinū pꝰ cibū. ¶ Et tibi qđ necīū est vt ɔsideres pulsuʒ hñtiuʒ hāc egritudinē semp. ꝛ cū videris euʒ incipe debilitari ꝛ cadere subito ciba eū pane īfuso i vio cōmixto si nō phibet aṗa i viscēribꝰ. Cuʒ g̃ associat ei hꝰ i egritudo nō ē curatōi modus nʒ fiducie locus. s. qñ accit hꝰ i alteratio i pulsu. ꝛ hec qđ cibatio ē ex eis q̄ necīa sunt qn̄ vehemēs fit sincopis veꝝ opꝫ vt phibeat illud. ¶ Cibus āt sup quē fit dormitio est aq̄ ordei sup q̄ nō addatur nisi cū cadit virtus. Et si addit tūc sit panis īfusus i iulep aut aq̄ mellis. ¶ Et balneū q̄dem est de rebus nocibilioꝛibꝰ istis. ꝛ calm ꝛ frm̄ valde ex aere. cū calido eñ nō fit securitas de cursu humoꝝ ad pulmonē ꝛ ad coꝛ ꝛ ad cerebꝝ. ꝛ frigidum phibet digestionē eius ꝛ addit in opilationē eiꝰ. ¶ Qđ si fuerit in ea humoꝛ colericus aliq̄s tūc si facilis est vomitꝰ ꝛ leniat est iuuatiuus valde. Et ad vltimum melius est vt assidue proficiat in ea.

¶ De cura febris cū syncopi minuta. Ca. lxiij.

Oportet vt emplastret pectꝰ eiꝰ cū sandalis ꝛ aq̄ ro. ꝛ viuificet cū cibo paulatī. Et sit cibꝰ eiꝰ sic panis de simulla īfusus in aq̄ granatoꝝ infrāta si desiderat ipm ꝛ silr in aq̄ de fructibꝰ. ¶ Si aūt indiget ad virtutē almososat factis ex pullis cū aceto ꝛ aqua agreste ꝛ oleribus frigidis ꝛ proprie coriandro erit iuuamentum in hoc si exhibeatur.

¶ De regimine nocturne ꝛ diurne. Ca. lxiiij.

Regimen amboꝛum est regimen flegmaticaruʒ neq̄ʒ est diuersitas in eis.

¶ De quartana periodica. Capi. lxv.

Plurimū q̄rtana est piodica ꝛ minoꝛatur casus quartane insepabilis. ¶ Cāe v̄o q̄rtane sunt ea que gñant mliā postea putrefaciūt eā ꝛ tu iā sciuisti totū illō. Et sciuisti q̄ melia alia est que est fex sanguis. ꝛ alia est q̄ est adustio eiꝰ ꝛ cinis humoꝝ. Et sciuisti q̄ de illa ē sanguinea. ꝛ de illa est flegmatica. et de illa ē colica. ꝛ de illa est adustio ipsius melie nālis. ¶ Et existimauerūt q̄dā holuʒ q̄ quartana nō gñatur ex melia nāli: qm̄ ipa nō putrefit. ꝛ huius qđ sermo nō oꝛ vt ausculteꝛ: imo de pprietatibꝰ ols humiditatis est vt putrefiat q̄uis rarificet in pparatiōe. ¶ Et pluꝝ qđ euenit in successiōe egritudīs febriū diuersaꝝ putridaꝝ pp diuersitatē humoꝝ ex q̄bus gñant. ex q̄ʒ putrefactiōe cum addunt ꝛ nō euātur multiplicat melia: deiñ cū putrefit ē q̄rtana. ¶ Et multotiēs qđ accit successiōe splenis. ꝛ cū hoc ipa ſʒ plm nō euāt ex doloꝛe splenis aut duritieꝛ eiꝰ. ¶ Et saluioꝛ q̄rtana est illa q̄ nō accit ab aṗate splenis: aut alijs: aut cum q̄ nō ē aṗa splenis. Quartana. n. que euenit ab aṗate splenis: aut cū qua est aṗa splenis multotiēs pducit ad hydropisim ꝛ perniciē. ¶ Et quartana que salua ē liberat ab egritudibꝰ malis melicis sicut melia ꝛ epilepsia. ¶ Et i ea ē securitas a spasmo: qm̄ hūoꝛ ē siccꝰ: ꝛ fm plm ē egritudo ꝛ salua. ¶ Et qn̄ nō accit i ea erroꝛ nō addit supra annū. ꝛ qñʒ pdurat. xij. annis ꝛ qđ ē īfra eos. ꝛ q̄ ex ea lōga ē pduxit ad hydropisim. ¶ Et scias q̄ autūnꝰ est inimicus quartane.

¶ De signis. Ca. lxvj.

Signa sunt q̄ q̄rtana icipit in pmis cum frigoꝛe puo: deīde icipit frigꝰ eiꝰ addi postea mioꝛat paꝝ apud statum sicut in flegmate. Cūq̄ʒ calefit coꝛpus nō ē calitas vehemēs lʒ sit maioꝛ ꝛ magis apparēs q̄ʒ illa q̄ ē in flegmatica. ipa. n. cū difficultate sua ꝛ inflāmatiōe nō inflāmat īflāmatione de q̄ curat sicut ignis i lignis grossis: ꝛ nō cōprehendit super coꝛpus totū: imo ē illic calitas cū hoꝛripilatiōe ꝛ cā in hoc ē g̃ssitudo hūoris. ¶ Et ē cū frigoꝛe ꝛ aliquātulo doloꝛe q̄si frāgat ossa. ¶ Et est illic ɔctio pp quaʒ stridēt dētes: veꝝ nō sic i flegmatica quapp pducit illud ad debilitatē visus: veꝝ lenit apō digoem: qm̄ malitia minoꝛat sic fuit in pnº paꝝ. ¶ Et de signis q̄rtane sūt cāe eiꝰ antecedētes ex febribꝰ q̄ plōgate fuerūt: ꝛ ex splene aut doloꝛe. ¶ Et ꝺ signis q̄rtāe ē sūt dispō cōplōnis ꝛ sigtiōes melie ꝛ etas ꝛ tpa ꝛ cibus ꝛ forma ꝛ ɔsuetudo ꝛ q̄ sūt his silia. ¶ Et periodus eiꝰ ē. 24. horaꝝ. ¶ Et multotiēs ē febris tertiana i estate qđ ꝛ fit q̄rtana i hyeme. ꝛ multotiēs pducūt febres diuerse ad febres pmixtas i q̄bꝰ nō ē ordo pp diuersitatē residui hūoꝝ remanētiū post febres. Cū g̃ statꝰ cōfirmat fm cinereitatē additiōꝫ ɔfirmat sup q̄rtanā. ¶ Et illiꝰ qđ q̄ ē a flegmate adusto sunt poꝛismi lōgioꝛes. ꝛ accit eiꝰ frigꝰ ſʒ plus successione assiduatiōis: ꝛ ē sudoꝛ tardioꝛ ꝛ vrina grossioꝛ ꝛ durities vēaꝝ minoꝛ: ꝛ fit ſʒ plm successione febriū flegmaticaꝝ. ꝛ illā q̄ est a sanguine adusto antecedunt signa sanguīs ꝛ febris eiꝰ ꝛ rubedo vrine: ꝛ signt ipam forma ꝛ etas ꝛ tēpus: ꝛ fortasse erit post febres sanguineas. ¶ Et in illa q̄ ē a colera adusta ē pulsus vehemētioꝛ velocitatis ꝛ frequētie ꝛ incipit cuʒ hoꝛripilatiōe ꝛ frigoꝛe in carne ꝛ siti ꝛ sudoꝛe. Et quando q̄ fit ira ꝛ sudoꝛ ꝛ inflāmatio ꝛ significant ipam for

ma t̄pa ⁊ etas.⁊ q̄nq̄ ſigñt ipſa ꝙ ipſa ſit ſucceſſiōe febriū colericarū. ¶ Et pulſus ī quartana ē decliuis ad duritiē ꝑꝑ ſiccitatē h̄uoris. Ipſe.n.trahit ad interiora q̄ſi ipſe eēt pulſus ſenis:⁊ ad eq̄litatē dū nō mouet:⁊ ſi mouet diuerſificat pulſus valde ꝑꝑ groſſitudinem ſupfluitatis ſit mūdificatio ei⁹ apparēs apd tēporē ⁊ eſt ſigñtio ꝯpleta ſup quartanā. Et multotiēs accit in eo diaſtoles ineq̄lis ⁊ ſyſtoles vehemētis neceſſitatis ſꝫ ꝯtriū ei⁹ qd̄ eſt in tertiana. Et pulſus q̄d quartane melior ē pulſu flegmatice in ꝑuitate ⁊ frequētia:ſꝫ ē ſiīls ei ī tarditate:⁊ apud īceptōꝫ paroxiſmi addit tarditas ſua ⁊ frequētia. ⁊ diuerſitas ei⁹ ē maior diuerſitate reliquaꝝ febriū.deiñ incipit magnificari ⁊ fieri freq̄ns ⁊ velox. ¶ Et vrina ī q̄rtana ē ſiīlū horaꝝ in priuatōe digōnis ꝑꝑ frigus materiei ⁊ ꝯſiſtudinē ei⁹ niſi apud ſtatū bonū. Verū diſpōnes eius ⁊ colores ei⁹ diuerſificant.⁊ illud iō: q̄m melīa gñat ex humoribus diuerſis. ¶ Et de ſignis digōnis q̄rtane ē leuitas tremoris. Urina āt in pn̄° eſt alba ad viriditatē decliuis cruda cui non eſt digō.⁊poſt pn̄ᵐ diuerſificat eius diſpō ꝑꝑea ꝙ plīm melīe eſt gñatū ex humoribus diuerſis ⁊ ē apud declinatiōꝫ nigrā. ¶ Et ſudor in quartana eſt plīmus ꝑ ꝯpōnē ad flegmaticā ⁊ nō multiplicabit ꝑ ꝯpōnem ad alias ⁊ ſitis minorat in hac febre;niſi ſit a melīa colerica.

¶ De cura. Cap.lxvij.

Conſideret in hac egritudine an ſit melīa flegmatica aut melīa ſanguinea aut melīa colerica aut melīa melica. Deiñ rege vnāquāq̄ eaꝝ cum eo qd̄ ei eſt ꝯueniēs de illis q̄ dicem⁹. ¶ Verū oībus ſpēbus ſuis ſunt iudicia ī q̄bus cōicāt ⁊ illō ē ꝙ ipſe minuit in pn̄°:q̄r neceſſe ē vt attēdat an ſit ſanguis ꝺñans ī ea:⁊ ꝓpe q̄ñ q̄rtana ē a melīa ſanguīea: tūc n.flōmet ⁊ extrahat ſanguis ſꝫ q̄ntitatē neceſſitatꝭ ⁊ fortaſſe exigit multitudo eius vt extrahat de eo res plurima. Et q̄ñ nō ē necīa flōmia tunc flobotomia eſt nociua inquātū debilitat ⁊ inquātū educit ꝯtriū melīe ⁊ inquātum mouet humores ad exteriora. ¶ Et ſi:oꝫ eſicetur a pn̄° de humore faciente febrē aliq̄d ad alleuiandū ⁊ mūdificandū. Illud.n.apud digōnem ē ſꝫ ꝙ īuuā ad ipꝫ:⁊ ſit poſt paroxiſmū ꝑ diē. ¶ Et nō oꝫ vt fiat ꝓuocatio in p̄mis cū fortitudīe. ¶ Et oꝫ vt adminiſtrent mollificātia.⁊ ſi tibi nō v̄r bonū vti potionib⁹ adminiſtra loco eaꝝ clyſteria ꝯueniētia.ſꝫ oꝫ vt ſint lenia:⁊ nō ꝯcedit ꝯfortatio eoꝝ niſi q̄ñ ꝯſeq̄t egritudo ſtati:⁊ ſi medic⁹ iā ꝑſumpſerit ⁊ ſolōne eduxerit melācoliā in pn̄cipio aliquotiēs ſolōne forti ⁊ ꝓhibuit egritudinē penit⁹:ſꝫ ē rectū ab errore. ¶ Et oꝫ vt ꝓhibeat ī die paroxiſmi a comeſtiōe ⁊ īcipiat ieiuniū ⁊ ꝓhibeat ab aq̄ frā illa die.⁊ ē necīū in reliq̄s dieb⁹ vti carne teiugi aut pulli in p̄mis teiugi vſq̄ ad tres vel quatuor ꝑiodos:deīde pulli.tūc.n.pullīus ē melior. ¶ Et ſit medicīa in die paroxiſmi geleniabin ꝯfricatuꝫ cū aq̄ calīa in die bis aut ter. Sintq̄.ʒ.iij.geleniabin cū.ʒ.x.ſyrupi acetoſi. ¶ Et tu q̄d ſcis ꝙ q̄ñ melīa eſt colica. tūc oꝫ vt adminiſtrēt in ea qd̄ ſoluat eā ex gñe mirabolanoꝝ ⁊ viole.⁊ ſi eſt flegmatica oꝫ vt adminiſtret in ea aliq̄d in p̄mis in quo ſit ꝟtus polipodij:⁊ epithimi ⁊ ſiliū. ¶ Et ſcias ꝙ aq̄ caſei eſt bonū vehiculū ei qd̄ adminiſtrat de ꝟtutib⁹ ꝓdictis ⁊ fortaſſe cōfert adminiſtratio ei⁹ ſoli⁹ q̄ñ eſt caliditas violēta:nā geleniabin ⁊ aq̄ eius colata cū decoctōe ſua forti ē loco ipſi⁹ ꝓpe q̄ñ eſt ī ſtō debilitas:aut ē illō qd̄ vicit humor frīus. ¶ Et vomit⁹ iteꝝ ⁊ ꝓpe an̄ cibū ⁊ p⁹ cibum ⁊ eſt ꝯueniētior ⁊ ꝓpie in die paroxiſmi ⁊ ante paroxiſmū:⁊ ꝓpie q̄ñ mlīa eſt flegmatica ē de reb⁹ iuuātibus in ea ⁊ nō in pn̄° tm̄:imo ⁊ in oī hora. ¶ Oꝫ ergo vt nō laboret in pn̄cipio ⁊ ī pn̄cipijs digōnis vſq̄ ad aduentū cōplemēti digōnis in euāndo ſupfluitatē cū eo qd̄ calefacit cū fortitudīe:nꝫ cū eo qd̄ exiccat cum fortitudine ex medicīa ⁊ dimiſſione ciboꝝ:neq̄ cū eo qd̄ debilitat ex ſolōne vētris.neq̄ iteꝝ cū eo qd̄ debilitat in principio ex ſubtiliatiōe regiminis. ¶ Et ſcias ꝙ q̄ñ īcipit quartana in eſtate: aut hyeme. tūc oꝫ vt in potu det in p̄mis de aq̄ ordei ⁊ ſecaniabin vt aperiat vias opilatas ꝓuocatiōe ⁊ ꝯſumat velocit ⁊ illud eſt poſt periodū an̄tē trib⁹ horis:aut quatuor. ¶ Et cū accidit quartana in hyeme tunc nō eſt modus vt dent in potu trociſci. ¶ Et ſcias ꝙ res frigide ⁊ humide facilis digeſtionis boni chimi ſunt conuenientes huic egritudini inq̄ntū eſt febris: ⁊ ex hocq̄ ſunt contrarie vni duaꝝ qualitatū melancolie q̄ eſt ſiccitas:q̄re oꝫ vt adminiſtrent iteꝝ:vbi non timetur nocu^m digōnis:⁊ nō ſit q̄ntitas ex qua timetur nocumentum in digōne aut miſceat cū eis aliquid quod eaꝝ fridītatē tēperet ⁊ nō minuat eaꝝ humiditatem ⁊ iſte ſunt res calide cū equalitate. Et alienet omne frīm ⁊ ſiccū. Et res hūide ⁊ frē huic egritudini cōuenientes ſunt ſicut endiuia ⁊ lactuca ⁊ melon ⁊ perſica q̄nq̄.⁊ nō oꝫ vt deuitent hmōi niſi aut ꝑꝑ vehemētiā frigoris ⁊ eſt inuentū ſicut ī lactuca:⁊ nō eſt inuētum ſicut in melōe dulci:aut ꝓpter vehemētiā ꝓuocationis ꝑducētis ad īgroſſatōm ſanguis ⁊ illō eſt inuentū in melone dulci:aut ꝓpterea q̄r ꝑparata ſunt ei qd̄ ꝑmiſceat putredinē ⁊ ē illō inuētū ī ꝑſicis. ⁊ oꝫ vt obſerues hmōi. ¶ Cibi ꝟo calidi cum equalitate cū additiōe in hūitate ſunt iuuātes valde ⁊ ꝓpie cum volunt equationē caliditatis eoꝝ vbi nō diligit vt per ea fiat iuuamētū ad digeſtionem cū frigidis ⁊ humidis ſicut cōmixtio ficuū cū endiuia.⁊ nō ē malum in primis ſumere ea in q̄b⁹ eſt ſalſedo ⁊ acredo: ⁊ inciſio cum nō timetur incrementum caliditatꝭ. In fine aūt egritudis nō ē excuſatio illi⁹. ¶ Et trociſci d̄ abſynthio iuuatiui ſunt vſq̄ ad finem egritudinis. ¶ Et de illis quibus fit iuua^m eſt ſeſſio in aq̄ calida dulci ante cibum oī die. ⁊ balneatio q̄ hūectat:⁊ nō facit ſudare neq̄ excitat caliditatē:⁊ continuatio deliciaꝝ ⁊ q̄etis:⁊ abhorrere exercitiū ⁊ motus corporales ⁊ animales. ¶ Et oēs iſte febres īdigēt hūectātibus:⁊ diuerſificant in q̄ntitate īfrātiōis ⁊ calefactionis.⁊ neceſſitas ſua qua indigent exiccatiuis eſt ꝓpter illud quod eſt in eis de virtute īciſionis ⁊ abſterſionis ⁊ ſolutionis ⁊ nō ꝑꝑ exiccatōꝫ. ¶ Et oꝫ vt obſeruetur ſtōus cū emplaſtris bonis cōfortantib⁹ que ſunt inter virtutem caliditatis ⁊ ſubtilitateꝫ eius ſm̄ ꝙ exigit diſpō:⁊ obſeruent ſplen ⁊ epar ⁊ regant vt nō īdurent ⁊ apoſtement. ¶ Et fortaſſe eſt neceſſariū ad ꝓuocādū vomitū vti aq̄ raphani cum ſemine ſuo que miſceantur cuꝫ ſirupo acetoſo.⁊ fortaſſe iuuatur cum anteceſſione comeſtionis ſicle:⁊ eius qd̄

salitū est de piscib' τ synapis τ his siliū añ ipsum. Et adiuuat post illō cū potu aq̄ multe. Deide fiat successio cū syrupo acetoso τ euomat. Et de illis q̄ ɔferūt ei ē vt sumat ipʒ in die porismi. deide euomatsu per ipʒ τ securitatē facit a nocumēto febris qd ē pp frig' τ rigorē τ acuitatē febr; si sumat allea τ melibibat syrupū acetosuʒ mellinū τ ipleat cibo: deiñ sumat aquā calaʒ τ euōat. Cū ḡ ɔsumit porism' cenet rēpuā τ balneet in mñe. Et si sumat añ porismū. v. hous cibū vt euomat fortasse iuuabit illō lʒ nō euomat. Et vōit' añ porismū q̄cūq̄ hūor sit aut alleuiat porismū aut eradicat ipʒ. ¶ Et de regimie bono est q̄ ieiunet ī die porismi si nō ē q̄ ꝓhibeat τ non sūat cibū dōec ɔsumat porism'. ¶ Et igrediat balneū die scdo: siq̄dē fuerit digō ſm descriptionē. τ si nō fuerit digō nō fiat in eo nisi effusio aq̄ cal'e q̄titate quam delectat corp' τ hūectat min' q̄s vt ꝑueniat ad hoc vt liq̄fiat ex ea hūor. Et in die tertio admistret vomit' pp illō qd sup̄fluit de cibo τ qd resoluit balneū q̄uʒ oporteat vt admistret vomit' in die porismi iterum. ¶ Qd si melia fuerit sanguinea iuuabit cū flōia ex basilica: deinde p̄ euōnē subtilē cū eo in q̄ ponūtur ɓ mūdificā: ib' sāguinē sic̄ vtutes suchaa τ bedeoard τ polipodij τ fumiterre τ mirabolanoꝝ kebulorum τ hoc q̄dē gen' velocit recipit curationē. ¶ Et si fuerit melia colica tūc tibi inest vt admistres lēfrātionēʒ τ humectationē vltimas ex medicinis et cibis et admistra aquā tēperatam i sedēdo in ea et abluēdo et fiat lenificatio nāe in p̄n' cū eis q̄ sunt sic̄ illō qd fit ex violis: et qd fit ex aq̄ casei cū vtute polipodij: aut syrup' acetosus cū epithimo et syrup' ro. et aq̄ lebleb et cassiafi. At vo solo et' itegra spat post. xx. dies q̄m digō appet in eo. s. q̄m mā ē melia collica: deiñ fiat ɔ̄datio ad illō qd subtiliat et icidit. ¶ Et si necia est rectificatio stōi tūc fiat cū inūctioib' et oleis et epithimatib' q̄ nō ptrāseāt vtutē camomille et absinthij et mellilloti et siliū. ¶ Et ieiuniū p'm vsq̄ in die piodi. q̄hcq̄ iteꝝ est ex eis q̄ nō ɔueniūt ei: et si sit vt in die piodi sufficiat eis de cibo paꝝ modicū. Et de mūdificatiuis iuuātib' sunt ea in q̄b' est decoctio mirabo. et epithimi et sene in syrupo acetoso in q̄ decocte sunt viole. et fortasse sumit in potu añ in eo assa in ieiunio ꝓpie in die porismi et euomāt ipʒ si nauseat cū aia ei'. ¶ Et si fuerit melia flatica redeat ad syrupū acetosum mellinū cū aqua apij et feniculi et siliū et si necia fuerit lenificatio misceat cū eo ī p̄ncipio virt' solutiua flegmatis de virtutib' turbith et polipodij: et fiat ɔ̄datio pauca ad virtutē agarici et fiat vt euomat cū syrupo acetoso mellino de seminibus et his silib' v sequo incipiat digeri. ¶ Et sit vaporatio stōi et eius emplastratio cū eo qd ē fortius ita vt cū dactilis et ficub' et silibus: et silr inūge ipm cū oleis calidis ꝑueniendo vsq̄ ad oleū de costo: et fortasse est necessariū in eo ꝓuocare vomitū cum syrupo acetoso: et sit in eo vt' sinapis et ellebori albi: imo fortasse ē necium vt in potu dent ellebor' cum dispōne sua: cū nō timet debilitas dispōnis virtutis ¶ Et si fuerit melia melica pura de gn̄e fecis sanguinis tūc rectificat solutio eius ī p̄mis cū aq̄ lebleb et ꝑnidijs et est ɔueniēs administratio geleniabin mellini et zuccarini: et in fine ei' euacuet cū eis q̄ sunt sicut decoctio mirabolanoꝝ citrinoꝝ et nigroꝝ et fumiterre et passulaꝝ. ¶ Cū ergo egritudo digesta ē tūc bonū est flōmare ex basilica. ¶ Et admistret vomitus sup cibū cum fortitudine aut leniter ſm horam et necissitatē: et oportet vt assiduet ipsuʒ q̄m ē radix ad euacuationē cū medicinis et clysterib' fortibus et medicine que administrant in hmōi hora sūt epithimū et polipodiū et agaricū et sticados et lapis armen' et lapꝫ lazuli abluti τ nō abluti et succ' folioꝝ cētauree cū syrupo mellino. Et fortasse necessarius est elleborus niger. Et fortasse infundūt in colerica sene et fumusterre cuʒ epithimo et in syrupo acetoso deinde habeas consiliū tunc apud euacuationē. ¶ Et da in potu flegmatice et melancolice ex ea tyriacam et mitridatum et medicamē de assa et sulfur. Et piper solū bibat in aqua et de illis est synapis que administretur nō assidue: imo in olb' tribus dieb' et in p̄mis et añ illud in spatio lōgiore: et silr diapipereō et silia illi de electuarijs: et nō festines cū aliquo hoꝝ ante digōnē: nam si tu dederis in potu tyriacam et silia illi in primis cōpones quartanam cuʒ quartana et fortasse attrahes egritudines alias et ꝓpie in hyeme. Et in fine eius si necia fuerit flōmia aude sup eam. ¶ Inquit Gal. Sanaui gētē plurimam a quartana ita. Dedi eis in potu post digōnē solutiuū: deide dedi eis in potu succū absinthij: deinde dedi eis in potu tyriacam. ¶ Et dico q̄ assa et pip singularia sunt iuuatiua valde q̄ apparet digō τ ꝑuenit status. ¶ Et ciba illum fahane et elbune et keniculi et capparis et synapis et almuri et omnibus in quibus est virtus solutiua cum fortitudine. ¶ Et fortasse erit tibi necessarium vt des eis in potu post. xl. dies omni mane quantuʒ est nabac vna de eis que sunt sicut medicamen de assa: et omni sero similiter cum febris non fuerit acuta et materiei radix non fuerit colera. ¶ Et de trociscis iuuatiuis in hac hora: et apud declinationem sunt trocisci ſm hunc modum. ℞. succi eupatorij et croci amborum añ. pondus. ʒ. iij. scolopēdrie aristol. et lactuce et reubarbari et spodij omnium añ. ʒ. v. et se. acetose et se. portulace et ro. et spice et se. cuscute et anisi et se. apij et radicū capparis et granorum albē et se. feniculi omnium añ. ʒ. iiij. conficiantur cuʒ aqua apij et fiant trocisci. Et dētur in potu cū aqua feniculi et ēdiuie et cuscute. et hec q̄dē medicina iuuatiua est modis pluribus. ¶ Et si digerit materia tunc fac istō. ℞. myrrhe. xv. spice. ʒ. xiij. agarici costi floris squināti olʒ añ. ʒ. v. petroselini. ʒ. xv. anisi. ʒ. x. ɔ̄ficiantur cum vino antiquo et cuʒ melle et zinzibere. Et sit dosis eius q̄tum ē nux. ¶ Et quandoq̄ dāt in potu in fine et conualescentibus et apud paucitatē nocumenti in ea et multitudinem caliditatis cū subtiliatione materie medicinam hmōi. ℞. semis iusq̄ami albi mādragore amboꝝ añ. siliquā. i. et asse circiter tertiam fabe. i. ¶ Et de hoc genere est vt sumātur iteꝝ calamēti domestici aur. 4. et sels vitice aure. xx. et epithimi aur. i. fiant trocisci pui valde et sit dosis. ʒ. i. ¶ Et ex eis que bona sunt eis est vt admistret post appitionē digōnis vsq̄ ad finem ei' istud

Sumat passularum de scemi aut de alacoē ⁊ allei silvestris ⁊ mirti vel mirabolanorum recētis olium añ. po.i.⁊ decoquantur in aq̄ dulci postq̄ infusa sunt in ea: dein de bulliāt exq̄site ⁊ colet ⁊ det de ea.ʒ.i. ¶ Et iterum seminis apij ⁊ anisi ⁊ cordumēi olium an.ʒ.v. origāi silvestris eupatorij olium añ.ʒ.vij.ameos.ʒ.iiij.suchaha ʒ.iij.passula ℞.ʒ.x. decoquātur in trib⁹ lib. aq̄ vsq̄ q̄ redeat ad lib.i. ¶ Et de illis q̄ bona sunt eis est vt sumant ameos spice ⁊ calamēti olium añ.ʒ.x.⁊ carui et anisi amborum añ.ʒ.vij.⁊ asse pond⁹.ʒ.v.⁊ zinziberis pōdus.ʒ.iiij.⁊ cassie pōdus.ʒ.iij.ↄficiant cū sufficientia mellis. Et sit dosis eius pondus.ʒ.i.cū aq̄ apij ⁊ feniculi. ¶ Trocisci hmōi. ℞.succi eupatorij.ʒ.x.scolopēdrie spodij feniculi spice croci olium Añ.ʒ.vj.lacce ⁊ reubarbari olium Añ.ʒ.iij.seminis cucumeris⁊ seminis portulace olium Añ.ʒ.vj.fiāt trocisci cum aq̄ apij ⁊ sumant in potu cū syrupo acetoso. ¶ Et iterum ad flegmaticā myrrhe.ʒ.xxxv.croci petroselini āborum Añ.ʒ.v.spice.ʒ.iiij.ʃ.castorei.ʒ.iij. anisi.ʒ.iij.ʃ. semis apij ⁊ carui āborum añ.ʒ.iiij.amomi corticū cassie storacis olium Añ.ʒ.ij.⁊ tertiā siseleos adriani cōfectiōis olium Añ.ʒ.i.⁊ tertias duas. ¶ Et qñ vehemēs fit rigor est vomit⁹ cū aq̄ tepida ⁊ syrupo acetoso ad illud iuuatiuū. Qd̄ si virtutes ei⁹ nō obediunt tūc cū eis quorum rememoratio pcesserit fm horum. ¶ Et fiat vaporatio cū embroca in qua decocta sunt sceha ⁊ camomilla ⁊ silia hole cooperto cū pannis laneis aggregātibus calefactionē.

¶ De rememoratiōe solutiuorum quib⁹ indigēt post digestionem. Ca.lxviij.

Kebulorum.ʒ.v.epithimi absinthij amborum Añ.ʒ.v.myrabolanorum citrinorum succi eupatorij ēbulci olium Añ.ʒ.iiij.seminis apij ⁊ anisi ⁊ semis feniculi olium Añ.ʒ.ij.fiat ex eis decoctio ⁊ soluat cū eo cum facilitate. ¶ Aut sumant absinthij pōdus.ʒ.x. mirabolanorum kebulorum ⁊ epithimi olium Añ.ʒ.viij.⁊ fumiterre pond⁹.ʒ.vij.⁊ suchaha ⁊ centauree maioris āborum Añ.pond⁹.ʒ.vj. eupatorij ⁊ radicis squināti āborum Añ.pondus.ʒ.v.decoquātur cū quinq̄ libris aque: donec redeat ad lib.i. Pillule leues qñ administrant in oībus quinq̄ dieb⁹ semel sunt iuuātes i ea ⁊ sunt expte. ℞.epithimi ⁊ turbith āborum Añ.ʒ.x.carui anisi āborum añ.ʒ.vij.ameos.ʒ.viij. semis apij ⁊ feniculi āborum Añ.ʒ.iij.polipodij.ʒ.vj.agarici albi qd̄ facile terit.ʒ.viij.salis indi.ʒ.v.hierepigre.ʒ.xv.fiāt pillule cū aqua mente ⁊ sit dosis.ʒ.i.ʃ. ¶ Et cū materia est flegmatica conferunt iste pillule. ℞.epithimi agarici ameos olium añ.ʒ.viij.semis apij anisi feniculi olium Añ.ʒ.iij.salis naptici.ʒ.v.hierepigre turbith āborum añ.pōdus.ʒ.x.dosis pōd⁹.ʒ.ij.ʃ. ¶ Et qñ est cum dolore splenis iuuat hoc medicamine ⁊ soluit eū cū facilitate. ℞.scolopēdrie.ʒ.xv.agarici.ʒ.xij. mirabolanorum nigrorum hiere. Añ.ʒ.x.kebulorum absinthij olium.añ.ʒ.viij.suchaha bedeoard camepitheos succi eupatorij olium Añ.ʒ.vij.fructus tamarisci radicum capparorum amborum Añ.ʒ.v. seminis apij anisi: seminis feniculi omnium Añ.ʒ.iij.fiat ↄfectio aut pillule.

¶ De cibatiōe patiētis q̄rtanā. Ca.lxix.

Rectius est vt inclinet regimē eorum in pmis septimanis vsq̄ ad tres septimanas ad subtiliationem quandā preter q̄ destruat virtutem ⁊ illud est vt abstineāt a carne ⁊ alzehumec: hoc enim minorat eorum materias ⁊ alleuiat eos ⁊ abbreuiat spacium egritudinis eorum. Et post illud necessarium est virtutem viuificare cum eis que sunt sicut pisces alredradu ⁊ oua sorbilia ⁊ pulli ⁊ alteiugi. ¶ Cū ergo puenit ad tēpus in quo sequit in ea alzehumec et nō minorat egritudo: tūc necessariū est custodire virtutē ⁊ cibare cum eo qd̄ est fortius ex carnibus gallinarum ⁊ pullorum ⁊ arietum ⁊ hedorum ⁊ auium mollis carnis sicut sunt pulli ⁊ alduragi ⁊ pisces boni qui nō sunt magni. ¶ Et scias q̄ cōditio in eo ex quo cibat hñs quartanā est q̄ sit aggregās ppetates: quarum vna ē vt nō sit crudū: imo resoluens cruditatē quam facit accidere melancolia. Et scd̄a est vt non sit grossum: imo subtiliās grossum. Et tertia est vt non sit ↄstrictiuum: immo soluens ventrē. Et quarta vt sit sanguis ex eo generat⁹ laudabilis. Et plurimū quidem est in ea illud qd̄ habet caliditatem ⁊ humiditatem. ¶ Et tu iā sciuisti quō cibet ante paroxismū ⁊ per q̄t horas ⁊ quare illud. Et sciuisti iterum q̄ qñq̄ necessarius est cibus in paroxismo eius pter causam predictam. Verū rectius est vt eueniat febris ventre vacuo vt non occupetur natura cum materia alia: nisi cum materia egritudinis: donec expellat eā: ⁊ vinum sit purū subtile.

¶ De cura q̄rtane cōtinue. Ca.lxx.

Dispositio huius febris est fm q̄ enūciauimus ante ipsam.⁊ canō in ea est homogeneus canoni quartane interpolate: ⁊ non diuersificatur ab ea nisi in reb⁹ paucis. ¶ De illis est q̄ declinatio in illa ad equalitatē in calefaciētibus ⁊ ad īfrigidationem in hac est melior pter adherentiam febris q̄re opus vt administrent in curatione eius ea q̄ sunt sicut syrupus acetosus cū seminib⁹: ⁊ geleniabin ⁊ aq̄ de radicibus equalis ⁊ suppositoria cū melle. ¶ Et de illis est q̄ flōmia in hac est magis necessaria qm̄ materia est magis comprehensa in venis: ⁊ de illis est ↄlicentia in carnibus in hac egritudine ē minor ideo caue hoc.

¶ De febre sextana ⁊ septena ⁊ silib⁹ illis. Ca.lxxi.

Et nolant phitanos. Et q̄dam nolant hmōi febres reuolubiles. ¶ Iste gñant ex mā homogenea, mā ei q̄rtane: sed est minor ⁊ grossior. et plim q̄dem fiunt ex melācolica flegmatica. Sextanā aūt ⁊ septenā ⁊ que sunt post illas hyp. dixit. ¶ Et Gal. dixit ego non vidi in vita mea aliquā ex eis nec vidi quintanā nudā forte ⁊ neq̄ est febris nisi quasi occulta. ¶ Inquit ⁊ nō est longinquū q̄n sit cā in septena. verbi gratia. ⁊ nouena regimē qd̄ qñ administrat ⁊ currit super ipm facit febrē: nam iteratio facit necessario in hmōi hora illā febrem: ⁊ si dimitteretur ⁊ rectificaret non faceret. est ergo cā in periodis ei⁹ ⁊ in ipsi⁹ iterationib⁹ reiteratio regiminis ⁊ periodi eius nō sunt periodi mãe que effundat ⁊ ei⁹ reditiones. ¶ Inq̄t: opus ergo vt obseruet in expiētia huius egritudinis hec intentio: ita vt non accidat error. ¶ Quāuis Gal. sit q̄si negās aduētū harū febrium ⁊ quasi q̄ sit necessariū vt sit hmōi febris alia radix.

¶ Verum hyp.

¶ Nec hyp. iã ꝟificauit ſmonẽ in inuẽtõe ſeptene ⁊ nouene. ⁊ nõ ẽ illud mãifeſtũ mirabile: nã mãifeſte im poſſibilitatẽ: ita vt ſit neciũ redire i eo ad adminiſtrandũ. Et ſmões q̃s q̃s locut⁹ ẽ hyp. i ca° har. februum ſũt ꝙ ſeptena ẽ plura ⁊ nõ ẽ mortifera ⁊ nouẽa ẽ longior ea ⁊ nõ ẽ mortifera ⁊ dixit ꝙ q̃ntana ẽ deterior febriũ: q̃m fit añ ptiſim ⁊ poſt ipaʒ. Et dixit. G. in ea ſic ſans. ¶ Et ego q̃d opinor huic ſmõi modũ quẽdã. ⁊ ẽt ſit ptiſis ſignũ ethicã. ⁊ ſit ſmo ei⁹ q̃ntana ſubiectũ ꝓpõnis idefinite nõ ſignãs cõitatẽ q̃ ẽ q̃ſi dicat ꝙ de q̃ntana ẽ vna ſpẽs deterior febriũ. q̃ ẽ ſignũ hui⁹ ſermonis ei⁹ ꝙ cũ febres ꝓlõgant ⁊ pmiſcent ⁊ diuerſificant puenĩũt plm ad inflãmãdũ mẽbra pncipalia ⁊ ad ethicã. Et d ꝓpetate har. febriũ ẽ vt ſtẽt i fine ſuo ſm ordinẽ vnũ ⁊ plm illi⁹ ſup q̃rtanam ⁊ iã teſtificati ſum⁹ eã q̃ntanã veꝝ ipa ꝑducit ad q̃rtanã: q̃n i hũori bus ẽ exuberatio ⁊ in hũiditatib⁹ multitudo. Cũq̧ liq̃factio iã mltiplicat ⁊ euones ſenſate ⁊ inſenſate frequẽtes fiũt nõ remãet in hũorib⁹ cinereitas niſi illud q̃d min⁹ ẽ ⁊ groſſi⁹ ⁊ illud facit eẽ neciũ vt ſit poxiſmus tardior: ⁊ fiat illa q̃ fuit q̃rtana q̃ntana. Et in hmõi q̃dem diſpõne fortaſſe erit corp⁹ ꝑpatũ vt iflãmet ⁊ fiat ethica. ¶ Et iteꝝ ethica q̃n ancedit nõ ẽ lõginquũ q̃n faciat accidere in hũorib⁹ cinereitatẽ quãdã ꝑꝑ prauitatẽ ſuaʒ in poſtremis ethice: ⁊ accit illi cinereitati putredo q̃re accit febris: ⁊ iaʒ deſtruxit febus ethica corp⁹. ẽ q̃ mala ex hoc ꝙ ipa ẽ ſignũ aduſtiõis hũoꝝ de q̃ nõ remãſit niſi paꝝ ⁊ fit aduſt⁹ paꝝ. Et ex h° ꝙ ipa ẽ cã additiõis febris ⁊ duplicatõis ei⁹. ¶ Et non oꝫ vt negent egritudies q̃s nõ ꝯtingit videre i tpe q̃dã ⁊ q̃dã regiõe: nã hoc gen⁹ nõ cõprehendit ꝑ multitudinẽ. ¶ Neq̧ iteꝝ oꝫ vt dicat ꝙ ſi ẽ q̃ntana: tunc neceẽ vt ſit mã q̃nta: nã melia gñat q̃ntanã nõ ꝑꝑ h° ipm ꝙ ipa ẽ melia: imo ꝑpea ꝙ ipa ẽ pauca groſſa. ⁊ iã nõ ꝓlõgat q̃n ſit in q̃buſdaʒ corpib⁹ melia groſſa pauca cui accit putredo. ¶ Et nõ ꝯuenit alicui vt dicat poſſe ẽ i ſtãte vt fiãt ei poxiſmi aliĩ: q̃n igroſſat et moratur: q̃m ꝯceſſio ẽ res ſipla: ⁊ raro fit poſſe vt necio ꝯſequat ei⁹ ꝯdictio. ¶ Ampli⁹ nõ ẽ diſpõ in ꝯceſſiõe ei⁹ q̃d nũq̃ videt: ⁊ nõ audit neq̧ de quo teſtificat experimentator aut ſapiens ſicut ꝯceſſio ei⁹ q̃d teſtificatur qualis. hyp. ¶ Et iã retulit mihi fidelis quidam ſe vidiſſe nouenam. Quintanam ꝟo nos multotiens vidimus: ⁊ non cogimur propter hoc dicereq̧ illic ſit humor alius.

¶ De cura ſpeꝝ hui⁹ febris. Ca. lxxij.

Appropinq̃t h⁹ febris cura cure q̃rtane flegmatice ⁊ indiget i curõne ei⁹ ſupfluo ieiunio ⁊ ſubtiliate cibi ⁊ regimis: ⁊ ſomno digerẽte vt reſoluat ꝑ illud mã groſſa ⁊ digerat. Et iteꝝ idiget igroſſatiõe regis vt nõ deſtruat in eo virtus ⁊ ſunt iſta duo ꝯtra. ⁊ ꝑpea ꝙ febres iſte nõ faciũt accidere leſionẽ ꝟtutis nõ curam⁹ ſi ſubtiliem⁹ regimẽ ⁊ faciam⁹ egrũ vti ieiunio vno tpe ⁊ ſuccurrim⁹ illi ſicut oſtẽdim⁹ ita vt cibemus cũ eo cui⁹ bonũ ẽ nutrimẽtũ ⁊ velox fit ⁊ mltiplicatur: ⁊ eo in quo nõ eſt ingroſſatio mãei neq̧ additio mea. ¶ Et de curatõib⁹ magis ꝯferẽtib⁹ ad illud ẽ vomit⁹ cũ ellebo ro ⁊ ſale raphãi ⁊ raphão ⁊ elleboro ⁊ ſemine attriplicis ⁊ nuce vomica: ⁊ euacuatio cũ hieris ⁊ poſt illud adminiſtratio tyriace ⁊ eis ſimilium ⁊ cõfert tunc ſudatio cum medicinis: ⁊ cuʒ balneo calido: abſq̧ adminiſtratione aq̃: ⁊ abſq̧ adminiſtratione humectantium.

¶ Tractatus tertius. ¶ De ethica. Cap. i.

Iam ſciuiſti ꝙ in mẽbris ſunt hũiditates diuerſarũ ſpẽrũ de q̃bus ſunt hũiditates ꝑparate ad nutriẽdũ ⁊ hũectandũ iuncturas ¶ De illis q̃ eſt illud q̃d eſt repoſitũ in venis. ⁊ de illis eſt illud q̃d eſt ſpaciũ i mẽbri ſicut ros. et iſte ſunt due diuiſiões. ⁊ pma earũ eſt mã febris putredis: aut febris ebullitiõis ſicut ſciuiſti: cũ nutrimẽtũ totũ nõ expãdat q̃n ẽ: imo remãet de eo illud q̃d eſt in ſemita expãdẽdi ⁊ remanet q̃d ẽ i ſemita recondẽdi. ¶ Et de illis ſũt hũiditates primi tpis coagulatiõi ⁊ ſunt hũiditates q̃ fiũt actu nutrimentũ. ſ. attracte ad locũ q̃d ẽ pmutatio ei⁹ q̃d ẽ d eo reſolutũ. ⁊ fiũt additio i eo ſilis illi: verũtñ tps curſus eaꝝ ꝓpinquũ eſt q̃ ſũt nõ coagulate. Et d eis ſũt hũiditates cũ q̃b⁹ cõtinuant ptes mẽbroꝝ ſiliũ ptiũ a pn° creatiõis ⁊ ꝑ ipa rũ deſtructionẽ pueniũt ad ſepatiõeʒ. Et ſilitudo hũiditatũ pmaꝝ ẽ oleũ lucerne iſuſuʒ i lucerna. ⁊ ſilitudo ſecũdaꝝ ẽ oleũ ibibitũ in corpe lychinij. ⁊ ſilitudo tertie hũiditatis ẽ hũiditas q̃ ꝯtinuant ptes cotti de q̃ fact⁹ eſt lychini⁹. ¶ Et cũ inflãmant mẽbra radicalia. ⁊ ꝑpe coꝛ ẽ illud ipa egritudo q̃ ẽ ethica ſm ꝙ ſciuiſti. Et calitas q̃dẽ cpis q̃ñq̧ ꝑducit ad ethicam. verũ nõ ẽ ipa ethica: imo ethica ẽ illa q̃ ẽ cã cordis. et ſilr ẽ diſpõ pulmõis ⁊ ſtõi. Veꝝ q̃n ipa pmãet finiẽdo hũiditates q̃ ſũt i digõne pma i mẽbris ⁊ ꝑpe cordis ſicut finit cãdela oleũ infuſuʒ i lucerna: tũc ẽ grad⁹ pm⁹ appropriat⁹ noie gñis q̃d ẽ ethica: ⁊ grece eceticos cũ nõ habeat i ſpẽb⁹ ſuis nomẽ. Et cum finit hũiditates q̃ ſũt diuiſiõis pme: ⁊ icipit reſoluere hũiditates q̃ ſũt diuiſiõis ſcde: ⁊ finire eas ſicut finit flãma oleum eũatũ in lucerna. ⁊ icipit finire ibibitũ i corp⁹ lichinij erit ſcdus ſcds ⁊ noiat duburẽ ⁊ foroſmos: et hʒ latitudinẽ ⁊ pn^m ⁊ mediũ ⁊ ſtatũ. Ampli⁹ nõ rectificatur ille q̃ ꝯſequit ſtatũ aldubarẽ: ⁊ paꝝ recipit curatõis niſi de⁹ velit ⁊ ꝑpe q̃n puẽit ad h° vt caro minuatur ¶ Cũ q̃ finiunt iſte: ⁊ incipit finire hũiditates q̃ ſũt diuiſiõis tertie: ſicut icipit flãma adurere corp⁹ lichinij ⁊ hũiditates ei⁹ radicales ẽ egritudo grad⁹ tertij et noiat curuatiuu⁹ ⁊ almulraſij grece. ¶ Et hec q̃dem egritudo ẽ ex febrib⁹ q̃ nõ hñt poxiſmos nã horas poxiſmoꝝ. ¶ Et q̃dã dixerũt febres ethice aut pẽdẽt cũ hũiditatib⁹ ꝓpinq̃ tpis cũ coagulatiõe: aut cũ eis q̃ ſũt ſicut caro: aut cũ mẽbris radicalib⁹ duris ſicut ſt oſſa ⁊ nerui. ⁊ ſi ex ſermõe iſto itelligit ꝙ pẽdẽt ſm ſemitã q̃ finiũt q̃d i eis ẽ d hũiditate radicali ꝯtinuata eis erit hec ⁊ itẽtio pma eq̃lis: ⁊ ſi ſigñ ꝙ pmũ q̃d finit ethica ẽ hũiditas ꝓpinq̃ tpis cũ coagulatiõe nõ erit ſermo ſan⁹. ¶ Et ethica q̃dẽ q̃ñ accit poſt ſe. ephimeram ⁊ q̃ñ accit poſt ſe. putridas ⁊ apatũ. ⁊ lõginquũ ẽ vt accidat ethica incipiẽdo. q̃re ſũt mẽbra radicalia iã iflãmata ⁊ nõ iflãmat hũor nã ſpũs añ illud: imo oꝫ vt calefiãt illa i pmis deide ſm pceſſionẽ dieꝝ calefiãt iſta niſi accidat cã fortis valde. ¶ Et cã q̃dẽ vna q̃ñ ẽ cã febris ephimere ſm vehemẽtiã mutatiõis ſue ⁊ debilitatẽ ſuſpẽſiõis ſue ſicut ignis. nã ipe obuiat lignis

ſm duos modos: quoꝝ vn⁹ ē ſʒ modū q̄ calefacit ea
ꝛ finiat i eis. ꝛ ſecūdus ē ſm ſemitā iſlāmatiōis. ¶ Et
febris q̄ð putredis: ꝛ apati ꝑmutaṫ multotiēs ad ethi
cā ꝑꝑ vehemētiā febris. ꝛ vehemētiā ſubtiliatiōis ci
bi in ea ꝛ ꝓhibitōꝫ aq̄ fride: ꝛ paucitatē obſeruatiōis
lateris cordis cū vnctōib⁹ ꝛ ēplis ꝛ epithiatib⁹ ꝛ ꝓꝑe
i egritudib⁹ mēbroꝝ vicioꝝ cordi ſic diaphragmatis
Et multotiēs faċ cadere i eā neċitas q̄ eſt medico ꝑꝑ
caſuꝫ v̄tutis ꝛ frequētiā ſincopis ad dādū i potu vi
nū ꝛ aquā carnis ꝛ medicinā de muſco ꝛ his ſilia. Et
q̄nꝫ cōpōiṫ ethica cū febrib⁹ putredis ꝛ apatū. ¶ Et
ethica q̄ð in ꝓ̄ncipio rei eſt difficilis cognitiōis ꝛ faci
lis curatōis. ꝛ in fine ſui ē facilis cognitiōis ꝛ difficis
lis curatōis. ꝛ finis aldeburē nō recipit curōnē pēit⁹.

¶ De ſignis. Ca. ij.

Pulſus q̄dē ē minut⁹ dur⁹ frequēs debilis firmꝰ
ſʒ habitudinē vnā. ¶ In tactu v̄o coꝝ ē illð q̄ð
ſentiṫ de caliditate min⁹ caliditate ſinochi ꝛ ei ſilū inflā
mataꝝ in mā. ꝛ in ꝓ̄n⁹ dū tāgiṫ ē magis ſuauis ꝛ cum
remāet ſup eū man⁹ hora vna appet cū fortitudine ꝛ
mordicatōe ꝛ nō ceſſat augmētari: ꝛ ē calidi⁹ q̄ð ē i eo
loc⁹ vēaꝝ ꝛ arteriaꝝ ꝛ ē coꝝ calitas ſilis. nō em̄ mi
nuiṫ: veꝝ ip̄a q̄n ſupuenit ei cib⁹ augmētaṫ velociter
ꝛ fit fortis pulſus valde ꝛ icipit magnificari ꝛ ꝑꝑ illð
accit ſilitꝰ medicoꝝ ꝙ ꝓhibēt eis cibū ꝑꝑ illð q̄ð acci
dit eis de eo ex accn̄tib⁹ q̄ꝛ ꝑdūt eos: ſic augmētaṫ flā
ma ꝑꝑ iuētionē olei ꝛ ſartago cū effūdiṫ aq̄ ſup eaꝫ.
Et iſte q̄ð ſignes ei⁹ ſūt fortes. ¶ Et cib⁹ i reliq̄s q̄dē
febrib⁹ ꝓculdubio nō icēdiṫ ſicut hec: q̄uis neċia fa
ciat diuerſitatē ꝑ mor⁹ nāe. ꝛ hec iflāmatio nō ē ſicut
incēſio reliquaꝝ febriū poſt coartatōꝫ: nꝫ ſʒ ꝑiodos
notos: imo cū cōedūt ꝛ in q̄cūq̄ʒ hora ſit. ꝛ ē hn̄s egri
tudinē nō vehemēter diſcernēs illð q̄ð ē in eodē de ca
liditate: q̄m ſcā ē ꝯplo mēbro ꝯueniēs. Et iā ſciuiſti in
li. ꝓ̄mo q̄litatē diſpōis in hmōi: veꝝ ip̄a apparet apð
ſuſceptionē alicui⁹ ciboꝝ ꝑꝑ vehemētiā ſuā. ¶ Et de
ſignib⁹ ꝑmutatōis febris ephimere ad febrē ethicaꝫ
eſt vehemētia fortitudinis calitatis i tertio valde. nā
ſʒ plm̄ incipit febris poſt duodecim horas declinare
Cū ḡ ꝑtrāſit febris duodecim horas. ꝛ nō apparēt ſi
gna declinatiōis: imo ꝯtinuaṫ uſq̄ʒ ad tertiū oi die et
fit fortis: tūc illa ē ethica. Et de ſignib⁹ ꝯpōnis ethice
cū febribus putredinis ē remiſſio calitatis ſicce poſt
finē declinatiōnis ꝛ poſt ſudorē exuberātē: ꝛ additio
in areſactione ꝛ extenuatione ſm illud q̄ð facit neceſ
ſarium illa egritudo: ꝛ vnctuoſitas i vrina ꝛ egōne: ꝛ
ſi fuerit ethica illð q̄ð apparet ꝛ occultū aliud ſignifi
cat ip̄m coartatio accidens in paroxiſmus: hmōi eniꝫ
eſt nō inuentū in ethica omnino. ¶ Et ſcias ꝙ q̄nꝫ in
cipit ethica retēta cū ſtō quare corrūpit cōplexioneꝫ
epatis per vicinitatem.

¶ De ſignis alduburen. Ca. iij.

Signa v̄o alduburen ſūt ꝙ q̄n febris expelliṫ al
duburē vehemēs fit durities pulſus: ꝛ ei⁹ debili
tas ꝛ puitas ipſi⁹ ꝛ ei⁹ frequētia. ꝛ ꝓꝑe q̄n cā caſus in
ethicā ē apa q̄ð nō reſoluiṫ: nā illð. ſ. frequētia addi
tur valde: ꝛ ſilr̄ velocitas. ꝛ fit pulſus ei⁹ de gn̄e eius
q̄ nolaṫ cauda muris. ¶ Q̄ð ſi fuerit ex potu calidivi
ni erit loco caude muris acualis: ꝛ nō erūt accn̄tia al
dabellati vehemētia valde: nō em̄ dat ei ſpaciū uſq̄ʒ
ad hmōi. ꝛ apparēt in vrīa vnctuoſitas ꝛ petala. ꝛ inci
pit ocul⁹ ꝓfūdari. ¶ Cū ḡ alduburē ꝑuēit ad ſtatum
fit fortior ꝓfūdatio āboꝝ oculoꝝ ꝛ multiplicaṫ lippi
tudo ſicca ꝛ creſcūt extremitates oſſiū ois mēbri ꝛ in
facie. ꝛ planant̄ tēpora ꝛ tēdiṫ cutis frōtis ꝛ deſtruiṫ
color cutis: ꝛ fit q̄ſi ſit ſup eā puluis q̄dā ex aduſtiōe
ſolis ꝛ ꝑducit ad grauedinē eleuādi ſupcilia: ꝛ fit ocu
lus ſomnolent⁹ ꝛ clauſus abſq̄ʒ ſomno ꝛ ſubtiliatur
naſus: ꝛ elōgant̄ pili ꝛ apparent pediculi ꝛ v̄r venter
iā minorari ꝛ adherere cū dorſo q̄ſi ſit cutis ſicca q̄ iā
attracta eſt ꝛ attrahiṫ cū ea cutis pectoris. ¶ Cū ḡ cur
uantur vngues ꝛ arcuant̄: tunc iā venit ad ſtatū ꝛ in
cipit tendere ad occaſum: ꝛ cū incipit tēdere ad occa
ſum. liqueſiunt cartilagines.

¶ De cura ethice. Ca. iiij.

Intētio in curōne febris ethice ē infridatio ꝛ hu
mectatio. ꝛ vnaqueq̄ʒ eaꝝ ꝯpleṫ cū approxima
tiōe ſuaꝝ cāꝝ. ꝛ expulſiōe cāꝝ ſui ꝯ̄rij. ꝛ fortaſſe ē cā
vni⁹ eaꝝ cā ꝯ̄rij alteri⁹: ſic cā ifridatōis: ip̄a em̄ q̄nq̄ʒ
ē cā exiccatiōis q̄ ē ꝯ̄ria hūectatiōi ſic ifridatio cū tro
ciſcis cāforatis ꝛ illis q̄ ſūt ex ſpodio ꝛ his ſilib⁹. Et
fortaſſe hūectatio iteꝝ ē cā calefactionis q̄ ꝯ̄ria ē ifri
dationi ſic vinū ip̄m hūectat: ſʒ calefaciṫ q̄re oꝫ vt ob
ſerueṫ illud. ¶ Et ſi neceſſitas vocat ad fortē infrida
tionē nō erit niſi cū re cui coniungitur aut ꝓ̄cedit aut
cui ſuccedit res in q̄ ē v̄t⁹ hūectationis. ꝛ ſilr̄ cū vocat
neceſſitas ad fortē hūectationē velocē in ea ſicut aq̄
carnis ꝛ vinū tūc oꝫ vt adiungaṫ ei aut an̄cedat eam
aut ſequaṫ eā illð in quo eſt infrigidatio. ¶ Et ſi fue
rit cā ethice apa aut leſio in mēbro: tūc neceſſarium
eſt curare ip̄m in ꝓ̄mis. ¶ Et q̄ diligit cōponere regi
mē ei⁹ ex diuerſis modis ꝯuenietib⁹ ei in q̄ febris ſit
vehemēs valde: tūc neċiū ē vt icipiat ꝛ det in potu tro
ciſcos cāforatos. ꝛ q̄ currit curſu coꝝ cū ſirupo ace
toſo diluculo in ortu ſolis: ſic aq̄ ordei cū cācris ſi nō
abhorret eos: ꝛ cū iuleb ꝛ aq̄ ḡnatoꝝ ꝛ adminiſtratiōe
mucilagis pſilij ſi nō fuerit ꝓhibēs aliq̄d ꝑꝑ ſtōm et
alia. ¶ Et regimē ifridās ē ꝑ illð q̄ð ſciuiſti de potib⁹
ifridātib⁹ ꝛ de olerib⁹ ifridātib⁹ ꝛ trociſcis ſicut troc.
de cāphora: ꝛ emplis ꝛ vnctōib⁹: ꝛ his ſilib⁹ ꝛ infrigi
datiōe aeris coꝝ ita ꝙ in hyeme. Si aūt non tolerat
alleuieṫ ab eo ignis: infridatio nāq̄ʒ aeris coꝝ ē me
lior res: ꝛ ſicut veſtire eū cū ſandalatꝭ ꝛ cāphoratꝭ et
facere ip̄m odorare illud in quo ſunt roſe ꝛ cāphora
ꝛ ſandali ꝛ fruct⁹ frigidi ꝛ ſeheſebrā ꝛ liliū cū aq̄ ro. ꝛ
vaporatio cū ſudore ꝛ balneo. Et oꝫ vt nō ꝓlōgetur
retētio emploꝝ ifridātiū valde ſup mēbra ꝓpinq̄ꝛ al
de mēbris anhelit⁹. fortaſſe em̄ infert illud anhelitui
ꝛ voci nocumētū magnū. ¶ Et oꝫ vt declinet ad quie
tē ꝛ ſomnū ꝛ tranquillitatē ꝛ gaudiū ꝛ cuſtodiaṫ eger
ab eo q̄ð facit ip̄m iraſci ꝛ q̄ð facit ip̄m triſtari ꝛ q̄ð fa
cit anguſtiari ꝛ a fame ꝛ ſiti lōga. Empl'a infrigidan
tia q̄b⁹ oꝫ eos vti ſunt aromatica: nā ip̄a ſunt ꝓpin
quioris iuuamēti. ꝛ ꝓprie ſup pect⁹: ꝛ q̄ ſequunṫ ip̄m.
ꝛ ſint infrigidata ꝛ nō ſit i eis ſtipticitas. Stipticitas
em̄ cū hoc ꝙ ip̄a facit accidere exiccationeꝫ ꝓhibet
virtutem medicine ꝓfundari. ¶ Et opꝫ vt aſſiduetur
ꝑmutatio vt nō remaneat medicamē ꝛ calefiat cū ob
ſeruatione vehemētie infrigidatōis ei⁹: nā cū ip̄m in
frigidat vehementer nō elōgaṫ quin debilitet mem

briū. ¶ Et qm̄ est ppe mēbra ãhelit⁹ nō est lōginquū quin impediat diaphragma ⁊ alia ab emissione anhelitus cū facilitate. ¶ Et de regimine humectante sunt cibi leues ⁊ fructus ⁊ robub ⁊ vnctiōes ⁊ emplastra ⁊ odoramēta ꝝ caputpurgia ⁊ qes ⁊ trāqllitas ⁊ vt nō inferatur ei violētia in fame aut siti.

¶ De rememoratiōe medicinaꝝ infridantiū. Ca. v.

Illic vero q̄ de eis sunt ifridantes aut hūectātes oēs sunt nutritiue: aut vincit in eis nutribilitas sicut aq̄ ordei decocta cū cācris ex pte cancri. Et oz vt euellant̄ extremitates cācroꝝ ex pedib⁹ suis ⁊ corporib⁹ suis ⁊ abluant̄ cum aq̄ frida. ⁊ sale bono ⁊ cū cinere vicib⁹ tribus ⁊ supra donec mūdificent̄ ⁊ purgētur a grauitate sui odoris: deinde decoquātur in aq̄ ordei: ⁊ sicut aq̄ lactis vaccini de q̄ extractū est butyꝝ: ⁊ sicut succi oleꝝ elixatoꝝ p̄dictoꝝ in ca° febriū acutaꝝ: sicut mucillago psilij. ¶ In aceto aūt ē vehemēs acuitas ⁊ virtus resolonis: qr̄ oz vt bibat̄ cū eo qd̄ resistat duab⁹ pprietatib⁹. s. p cōmixtionē aque multe aut cū qbusdā hūectātibus ⁊ lenificātibus. ¶ Et primū qdē est vt lac asine sit cū hūectatiōe sua ifridās. ita vt qdam faciāt meliorē infrigidationē eius super infrigidationē lactis vaccini de q̄ extractū ē butyruz verū ipm cōuenit ei q̄ nō hz febrē piodicā. nz mãz: neq̧ humorē p̄patum ad putredinē: ⁊ oz vt caueat̄ ipsum lac: ⁊ de illis q̄ cōferunt eis est zuccaꝝ: ⁊ cuz senseris putredinē accidentē ex lacte: tunc solue cuz facilitate. ⁊ si timueris calefactionē: tunc abstine ab eo aliquot dieb⁹ ⁊ cura ī ea cū trociscis ⁊ aq̄s fructuū deide itera lac. ¶ Medicie vero infrigidātes que non hñt humectationē sunt sicut trocisci noti narrati. s. trocisci cāphorati ⁊ trocisci de dactilis ⁊ succis frigidis. ¶ Et sic trocisci h⁹. ℞. spodij boli ar. ana. ʒ. iiij. rosaꝝ. ʒ. vi. seis portulace ⁊ citroli ⁊ cucurbite ⁊ karabe oium añ. ʒ. iij. fiāt ex eis trocisci. ⁊ sit dosis pōdus ʒ. ij. ⁊ sunt bōi valde. ¶ Et iteꝝ aliū primi eis. ℞. arnoglosse amili ⁊ gummi dragagāti oium añ. v. iij. boli ar. spodij amboꝝ añ. ʒ. iiij. papaueris. ʒ. v. rosaꝝ ⁊ seis cucurbite ⁊ citroli ⁊ portulace oiuz añ. ʒ. vj. granatoꝝ cydonioꝝ excorticatoꝝ: ⁊ seis melōis ⁊ cucu. oiz añ. ʒ. ~. succi licritie pōdus. ʒ. x. cōficiant̄ cū mucillagine psilij. ¶ Unctiōes vero ⁊ epithimata ⁊ ēpl'a ifrigidātia ⁊ odoramēta ⁊ caputpurgia ifrigidātia sunt illa q̄ tu sciuisti. ⁊ meliores vnctiones sunt cū oleo de cucurbita ⁊ de papauere ⁊ nenufare ⁊ salicib⁹ ⁊ violis. ¶ Stratus aūt ifrigidātes ⁊ hūectātes sunt q̄ sūt plani valde de corijs aspersis aq̄ ro. aut de lino de gñe ei⁹ qd̄ fit in tabastrē. ⁊ sit ipletio ei⁹ illd̄ qd̄ nō calefit imo fit de gñe lini pectinati ⁊ renouati assidue: aut sit stratus de corijs q̄ iaz sunt impleta aq̄ postq̧ sint super ea rectificatiōes q̄ applanent aquam bñ ⁊ phibeant eius inequalitatē. ⁊ sint stratus ppe aq̄s ⁊ cursus caꝝ ⁊ sub eis folia arboꝝ frigidoꝝ ⁊ humidorum. s. de salicibus ⁊ semperuiue ⁊ olera hūida ⁊ odorifera frigida sicut ro. ⁊ folioꝝ arboꝝ frigidoruz ⁊ preputia vitis ⁊ his silia.

¶ De rememoratiōe medicīaꝝ hūectātiū. Ca. vi.

Illaꝝ qdē q̄ sunt cuz infrigidatōe rememoratio iā preterijt. ¶ Et restat nunc considerare in qlitate dandi in potu genera lactis ⁊ lac de quo ē extractū butyꝝ: et in qlitate admistratiōis tine ⁊ balnei ⁊ admistratiōe vnguētoꝝ ⁊ oleoꝝ ⁊ epithimatū ⁊ reliqui regis. Et nos qd̄ iā docuim⁹ modū dādi in potu gña lactꝫ in ca. ptīs. ⁊ siccitatꝫ stōi: qr̄ oz vt sit illd̄ cauō. Et nō ē lac post lac mulieris sicut lac asine postea lac capraꝝ cui⁹ pascua opz eē ex herbis: ⁊ oleribus fris hūidis sicut scis: nā ipz ⁊ ppe lac asine eradicat ethicā si fuerit ei eradicator ⁊ nō ē electio sup ipsum nisi phibeat putredo accñs: aut expectatio maci cōprehēse. Et lac qd̄ iuuatiuū ē eis a pn° ethice vsq̧ ad finē ei⁹. Et lac mulieris sugēdo sumptū ꝯueniēs est oib⁹. Et canō in dādo in potu lac de q̄ extctū ē butyrū est prim⁹ illi iteꝝ. Et meli⁹ qd̄ est vt icipias a. ʒ. x. vsq̧ ad. xxx. ⁊ qd̄ est supra eas si fuerit virt⁹ adiuuās tibi inest vt cōmisceas cū eo aliqd de trociscis ifridātibus. Et tibi inest vt addas supra summā p̄dictā in potiōe p̄ma ⁊ postrema si fuerit potēs vt⁹ sup digōnē. ¶ Tina aūt illa ē melior q̄ est tepida in q̄ nō ē caliditas multa ⁊ est cū hoc cū virtutib⁹ oleꝝ ⁊ herbarum infridātiū ⁊ humectātiū: ⁊ nō fit ita vt roxificet nedū q̧ sudare faciat: ⁊ nō lz vt vapor tine sit calid⁹: et si nō esset qd̄ phiberet admistrationē tine frigide nō eligeret̄ sup eā. Ueꝝ qd̄ phibeat ab hoc ē debilitas corporꝝ eoꝝ ⁊ eoꝝ extenuatio. In p̄mis vero reb⁹ fortasse sanat eos istud verum debilitatē corporis sanat iam illd̄ cū ifridatione pauca quā facit in ꝯplōne ei⁹ que pōe est vt curet̄. Qd̄ si fuerit debili⁹ illo timetur q̧ cadāt in ethicā senilē et illud fm min⁹. Uerūtñ cū illo tardat̄ magis tps mortis: ⁊ fortasse viuit cū ea tpe cui est q̄ntitas ⁊ multotiēs qdē est rectior pmutatio eius ad illā ethicā. ¶ Illud aūt in quo sumus de relatiōe tine rectius est vt fiat iceptio in ea cū aq̄ que est cal'a ad terminū ⁊ fiat gdatio ad frigidam et ad tēperatā frigidā tolerabilē. hec eñ gradatio facit corpus susceptibile aque fride cum lesio nō fiat nisi per aduentū ꝯrij in complexione subito. Et iteꝝ corpus acquirit ex aqua calida similitudinē temeritatis ⁊ tolerat cū ea aquā fridam. Et si iteret̄ tina in die tribus vicibus erit rectū. Et opz vt admistretur cum facilitate vt nō cadat virtus. Et si sumpserit aquā ordei ante tinā duabus horis erit conueniens. Et si pmittat tinā post emulsionē lactis super corpus eius fm q̧ dicem⁹ vt dilatet tina meatus cibi deinde suscipiat aquā ordei ⁊ que sunt ei silia ⁊ postea expectet. Deinde admistret̄ aqua tine vt dilatet̄ cibus erit bonū. Et admistret̄ post tinā ⁊ balneum inūctio cū oleis ifridātibus ⁊ humectātib⁹ sicut oleo vio. ⁊ ppe quādo factū est ex oleo de cucur. simil'r oleo nenufar. ⁊ oleo de cucur. ¶ Et si pmittet̄ post tinā ad illud qd̄ est decliuis ad frigus paꝝ tolerabile deinde inungat̄. Et si premittatur inunctio ⁊ festinetur: deide igrediat̄ aquā fridā paꝝ erit rectum ⁊ illd̄ fm tolerantiā: ⁊ non est malū gradatim in eo. ¶ Et melior quidē horaꝝ huius actiōis est post digestionē cibi. ⁊ si pōe est vt submergat̄ post tinā calidā in aqua frida subito absq̧ gradatiōe est magis vltimū ex parte cure ⁊ magis forte ex parte timoris. Et effusio eius cū facilitate est minoris timoris q̧ submersio infirmi in ea subito ⁊ minoris iuuamenti. et sit frigus fm q̄ntitatez frigoris aque estatis que est inter

tepidā ꝛ illā q̄ ē vehemētis frigoris. ¶ Et si ꝑmittatᷣ emulsio lactis sup mēbra sua si nō fuerit dbilis: aut ei⁹ qd̄ mixtū est aq̄ si fuerit debilis. deide si administretᷣ tina erit rectū. nā emulsio lactꝫ sup corpus ē vehemētis hūectatiōis. Et gn̄a qd̄ lactis bōa ad emulgēdū sunt ꝑdcā. ꝛ oꝫ vt emulgeātᷣ ex vbere: ꝛ digni⁹ ē vt fiat fixio sup inūctiōꝫ fricādo ex medicinis ꝑdcis corpi toti ꝛ iuncturis. ¶ Ingressio āt balnei nō ꝯcedit ei nisi fuerit ita: nꝫ sudare faciat. nꝫ ꝯgnitat nꝫ alteret ālhelitū ꝛ sit calꝫ aq̄ ei⁹ min⁹ calo sui aeris: ꝛ sit caliditas aq̄ ei⁹ ita vt delectet ꝛ nō ledat: ꝛ nō faciat sudare: ꝛ qn̄ nō ē in corpe ei⁹ mā ꝑpata putredini ꝛ ꝓpe cū illō ē: ꝛ nō digestus ē cib⁹: imo oꝫ vt sit illud cū volūtas ē vt expādatᷣ digestū ei⁹ i corpore ꝛ nō ꝓlonget morā ei⁹ i eo: imo sepetᷣ ab eo velociter: ꝛ qn̄ separatᷣ ab eo sumat aliq̄d de hūiditatib⁹. ꝛ d̄ sorbitiōibus q̄ nō nocēt ei factis ex ordeo ꝛ lacte. ¶ Et qn̄ accidit ei i balneo sitis sedet eā cū aq̄ ordei ꝛ aq̄ alraib ꝛ lac sit lac asine. Et oꝫ vt sit itroit⁹ i balneū: deīn exitus ei⁹ ab eo ꝑꝫ modū: vt nō fiat labor i eo oīno: ꝛ iam enunciauim⁹ illō in locis: ꝛ iterabim⁹ de illo cōditionē. ¶ Opꝫ vt ꝑmutetᷣ ad balneū in lecto portato i q̄ sunt strati strat⁹ igeniose ita vt ꝑueniat cū eo ad primā domū: ꝛ ꝑmutetᷣ ad illō qd̄ ex duob⁹ pānꝫ factū ē plenū lana vel cotto: ꝛ dr̄ grece pedetolnee qd̄ ꝯueniēs ē balneo: ꝛ exuatᷣ vestimētꝫ suis i ea aut i media si nō fuerit cal'a: ꝛ nō moretᷣ i aliq̄ eaꝝ: nisi quātitate ꝑmutatiōis ꝛ ālhelit⁹ paucꝫ ꝛ iā exut⁹ vestimētis: deinde igrediatᷣ ad domū scdāꝫ ꝛ tciā: verūtn̄ non sit vehemētis calitatis: ꝛ stet i eaꝝ q̄titate q̄ tolerat tinam. ¶ hoc ē illō qd̄ deīn ē: ꝛ qd̄ magis ē dilectū mihi ē vt sit tia ei⁹ in domo media tēpata. Cū g̊ sepatᷣ a tia frā coopiatᷣ mādili aut farca hn̄te duas tunicas ꝛ ꝑmutetᷣ ad stratū suū ꝛ lectū suum cū sua sabana ꝛ exiccetur sudor ei⁹ cum mādili ꝛ inūgatur ꝛ cibetur.

¶ De cibatiōe hn̄tiū ethicā. Capi. vij.

Oportet vt sepetᷣ i eis cib⁹: ꝛ nō cibentᷣ in saturitate eoꝝ vice vna. ¶ Ampli⁹ meli⁹ q̊ cibantᷣ est aq̄ ordei: ꝛ ordeū ꝛ pāis tritici abluti isusus i aq̄ frā. ¶ Et gn̄a lactis cū ab eis nō ꝓhibet aliq̄d eoꝝ q̄ diximus est lac vaccinū de q̄ extractū ē butyrū qm̄ est plurimi nutrimēti ꝛ alnees ꝛ cucurbita. ¶ Et de fructibus melōes palestini. ꝛ sunt alralui cognominati apud nos idi. ¶ Et qn̄ sentit rectificatōꝫ: tūc non est malū cibare ipꝫ caseo hūido nō salito. Et si ꝟt⁹ dbilitatᷣ nō malū vt cibetᷣ iure isfidebegi cū coriādro humido ꝯcocto cū eis q̄ sunt sic alduragi ꝛ alteiugi. Et fortasse oꝫ vt detᷣ eis i potu aliq̄d vini subtilis ꝑmixti cū aq̄ mlta. Et fortasse ē neciuꝫ vt cibes cū mosos ex carne alduragi ꝛ alteiugi ꝛ alcubugi ꝛ pulli ꝛ hosune acetoso aut ꝯgelato acetoso ex carne hedi aut carne vaccia: qn̄ ē illic fortitudo digōnis. Et acetū almosos: ꝛ ꝯgelati est iuuatiuū eis ꝛ ꝯfortatiuū i hac dispōne. ꝛ fortasse nō ē excusatio ab aq̄ carnꝫ ꝑmixta cū syrupo de fructib⁹ fris acetosis aut vitello oui sorbil'. Et qn̄ ꝓlōgatᷣ cū ea dbilitas ad sincopi est nec̄e vt cibetᷣ aq̄ carnꝫ acepta ex latib⁹ hedi cum sale pauco q̄ coletᷣ ꝛ fundatᷣ sup eā q̄tū totū ei⁹ est de aq̄ maloꝝ. ꝛ q̄tū ē decia ei⁹ d̄ vlo odorifero ꝛ potetᷣ tepida. ¶ Aq̄ ꝓo frā q̄ non ē valde vehemētꝫ frigoris nō ē malū si in potu detᷣ eis si nō fuerit debilis aut aliq̄d ꝓhibēs ꝛ illō ꝓhibēs: aut erit apā sub hypocōdrijs. aut erit in corpe toto chimi putridi ꝛ chimi crudi q̄ oēs digōne idigēt ꝛ nō apparet signū digōnis. q̊ si appareat timor erit minor. ꝛ silr̄ si fuerit ethica ꝑmutata ex sirsen aut birsen. nā cū hac meli⁹ ē vt interdicatᷣ potus aq̄ frē q̄ cū alijs. Ethica. n. cū supuenit egritudibus destruētibus virtutē mollificātibus eā arefacientib⁹ ossa ꝛ carnē supuenit debilitati. Cū g̊ ꝯiungitᷣ ei sup debilitatē p⁹ sumptionē aq̄ frē nō moratᷣ qn̄ cadat i gen⁹ alteri⁹ ethice q̄ cōicat huic gn̄i in siccitate et diuersificatᷣ ei i calore ꝛ frigore ꝛ noiatᷣ ethica senectutis ꝛ ethica senij. Et illa qd̄ ē egritudo seua i q̄ inat⁹ calor iā destruct⁹ ē. ꝛ silr̄ aq̄ vltimi frigoris ꝛ plurimū nocet eis i oī dispōne ꝛ corrūpit inatū calorē mēbrorū eoꝝ radicaliū. ꝛ fortasse festinat cū eis aut ꝑmutat eos ad modū aliū ethice.

¶ De succurēdo dispōnib⁹ seq̄ntib⁹ ethicā. Ca. viij.

De illis ē sincopis. ꝛ iā dixim⁹ regimē in h° multotiēs. ¶ Et de illis ē flux⁹ vētris. ꝛ oꝫ vt curetᷣ succuratᷣ ei. nā in h° ē timor magn⁹ ꝛ de curis ei⁹ i ꝑmis ē vt sit aq̄ ordei eoꝝ aq̄ sauich ꝛ ponantᷣ i aq̄ ordei eoꝝ miliū torrefactū ꝛ gūmi aut lētes elixate iterate: aut lac decoctū cū lapidib⁹ aut cū igne solo donec ꝯsumatᷣ ei⁹ aq̄sitas ꝛ ꝓpe cū milio. ꝛ potent hos trociscos. ℞. boliarmeni. ʒ. v. castanee torrefacte roꝝ oium an̄. ʒ. iiij. spodij karabe āboꝝ oium an̄. ʒ. iij. seminis acetosi excorticati gn̄oꝝ berberoꝝ ꝛ detᷣ in potu aq̄ piroꝝ in māe ꝛ apd̄ somniū ꝛ detur in potu psilium torrefactum. ꝛ similiter sufful de spodio in quo est bdelliū de mecha ē iuuatiuū valde ꝛ si peruenit ad excoriationē curetᷣ excoriatio cū clisteribus q̄ scis qm̄ illud est conueniens.

¶ De ethica senectutis. Cap. ix.

Currit ꝯsuetudo vt dicāt ethicaꝫ senectutis post febrē ethicā: ꝛ nos ēt incedamus via cōsueta: intentio itaq̄ ethice senectutis est dominiuꝫ siccitatis sup cōplexionē absq̄ febre. ¶ Et qn̄ꝫ fit cū eq̄litate in calore ꝛ frigore ꝛ illud ē ꝑm minus. ¶ Et qn̄q̄ fit cuꝫ frigore ꝛ noiatur hec dispositio senectus ꝛ ethica senij: qm̄ corpori accidit in hora senij illō qd̄ accidit in illa hora de aldubul ꝛ siccitate. ¶ Et senes quidem sunt velocioris casus in ea q̄ȝ iuuenes: ꝛ iuuenes velocioris casus in ea q̄ȝ pueri: licet accidat in iuuenibus ꝛ pueris. ¶ Et cā faciēs cadere i eā aut est frigus dominās cū debilitate corporis: qr̄ ꝓhibet virtutem nutritiuā ab operatiōe sua integra sicut accidit iterū i fine vite. ¶ Et de hoc capitulo ē potus aq̄ frigide nō in hora sua aut super debilitatē corporis cum febre aut dispositione aut successione exercitij resoluentis virtutē: ꝛ aperiētis poros: ꝛ qd̄ vocat ad attrahendum aquā frigidā ad viscera subito. ¶ Aut vapores mali frigidi q̄ eleuantᷣ ad cor ꝛ infrigidāt ꝯplonē eius. ¶ Aut calitas q̄ resoluit ꝛ liquefacit hūiditates: qr̄ calitas inata debilitat: ꝛ succedūt frig⁹ ꝛ siccitas ꝛ qn̄ꝫ sequūtur euōnes: ꝛ qn̄ꝫ attrahit hāc egritudineꝫ supfluitas i infridādo patiētes febres cū eis q̄ bibuntᷣ ꝛ ēplantᷣ. ¶ Et hec qd̄ egritudo qn̄ ꝯfirmatᷣ nō curatᷣ: ꝛ si eēt ei ingeniū esset morti ingenium.

¶ De signis. Cap. x.

In istis videnk signa aldubutrē & exiccatiōis & nō vt i eisinectio & inflāmatio: imo fortasse iueniunt fridi tact⁹. ¶ Et eorum pulsus nō ē sicut pulsus hñtium febres ethicas: imo est tard⁹ puus & rarus: nisi fortis fiat debilitas: qm̄ tūc icipit pulsus fieri frequēs: & p̄pue in illis qb⁹ aduenit hoc ex potu aque frigide. Et qñz est vrīa eorum alba subtilis aquosa. & sunt in dispō nibus suis sicut senes.

¶ De curōne ethice senectutis. Ca. xi.

NOn adhibek hec cura nisi cū nōdū ꝯfirmata est & sperak q̄ nō ꝯfirmek: & cū ꝯfirmata ē sperak vt postponak ꝑditio parūp. Et canō qd̄ in curōne eorū ē calefactio & hūectatio & ex hūectatiōe sūt balnea fz q̄ sauisti q̄ nō admistrenk nisi p⁹ digōnē: nā si ipa ad mistrenk successiōe comestiōis faciūt cadere virtutē. ¶ Et clysteria fcā ex capitib⁹ & pedib⁹ & cicere ꝯtrito & ficub⁹ cū melle & camomilla d̄ q̄ admistrek quantitas medie libre cum. ʒ. ij. olei sisamini & aliquantulo oleo de ben. ¶ Et admistrek fricatio sup̄ cibationem Et lac coctū cū lapidib⁹ ē vehemētis iuuamēti eis. et mel ē vltimū i iuuamēto eorum sic ē vltimū i nocumento hñtiū febrē ethicā. Et oīs cib⁹ hūectans facilis penetratōis velocis descēsiōis in quo nō ē viscositas sicut aq̄ carnis & vitelli ouorum sorbiliū & vinum subtile odoriferum pue quātitatis ē vehemēter ꝯueniens eis. ¶ Et oz vt obseruek hūectatio p̄dicta i capitulo ethice & misceak cū ea qd̄ calefaciat ex odorib⁹ & ēplis et vnctiōib⁹ fricādo & cibis aliis.

¶ Tractat⁹ q̄rt⁹ de febrib⁹ pestilētialib⁹ & q̄ sunt hōgenea & variolis & morbillo.

¶ De febre pestilentiali. Cap. j.

QUandoqz accit aeri qd̄ docuim⁹ te i li. vliū: sicut accit aq̄ de alteratōe in q̄litate sua ad calorē & frig⁹. & de alteratiōe i nā sua ad p̄fundidatē & putredinē sicut p̄fundak aq̄ & fetet & putrefit: & sicut aq̄ nō putrefit vllomō pp̄ suā simplicitatē: imo pp̄ illd̄ quod admiscek ei de vaporibus malis q̄ p̄miscētur ei & accit toti q̄litas mala. Similiter aer nō putreāt vllo mō pp̄ suā simplicitatē: imo pp̄ illd̄ qd̄ admiscek ei de vaporib⁹ malis: q̄ p̄miscenk ei: & accit toti q̄litas mala. ¶ Et qñqz est illud cā ventorum deferētiū ad locū bonū fumos malos ex locis fetidis in qb⁹ sunt valles p̄funde & corpa exiccata in p̄lio aut occisa nō sepulta neqz tumulata. Et fortasse est cā p̄pinq̄ loco in quo venit. ¶ Et qñz accidūt putredines in iteriorib⁹ terre pp̄ cās q̄ euent⁹ ignorak & nocere faciūt aquā & aerē. ¶ Et febres qd̄ accñtes cā aeris sicci. fiūt itez cā vt eueniāt febres colerice. ¶ pestilētiales v̄o fiūt aere turbido & hūido: & febres in aere hūido sūt plis euēt⁹. sed sūt minorꝫ acuitatis & lōgioris spacij. In estate v̄o sicca pauce plures sūt minorꝫ euēt⁹ & maiorꝫ acuitatis & velociorꝫ separatōis & meliora tpa sunt q̄ seruāt nām suā. ¶ Et p̄ncipiūt oium horum sunt forme ex formis celi facietes eē actiū illd̄ cui⁹ aduēr⁹ ignorak: lz sint q̄dā q̄ dixerunt in eo aliq̄d nō p̄portionatū ad cām ei⁹: immo opz vt scias q̄ cā prima lōginqua ad illd̄ sūt figure celestes & p̄pinque dispōnes terrestes. Et qñz faciunt necessario virtutes agentes celestes: & virtutes patiētes terrestres humectationē vehementem aeri: & expellunk vapores & fumi ad ip̄m & spargunk in ipso & putrefaciunt eū cum caliditate debili. Et qñ fit aer ꝑm hunc modū venit ad cor: quare corrumpit complōnē sp̄us qui est in ipso & putrefit qd̄ circūdat ip̄m de hūiditate: & accit calitas egressa a nā & spargit in corpore: tūc p̄ cām suā erit febris pestilētialis. & cōicat multitudini hominū q̄ itez habēt in seipsis p̄prietatē p̄parationis. Agens eni solū cū peruenit & patiēti nō est p̄paratio nō accidūt actio & passio. ¶ Et preparatio corporum ad illud in quo sum⁹ de passione est vt sint plēa humoribus malis: nā munda nō forsitā patiunk ex illo: & corpora debilia itez patientia sunt ex ea sicut illa que multiplicant coitū & corpa dilatatorum pororum hūida multe balneationis.

¶ De signis febris pestilentialis. Ca. ij.

HEc febris ē q̄eta exteri⁹ ꝯturbās iteri⁹ fz plim grādēs. ex q̄ pcipik calitas & inflāmatio fortis. Et ē cū ea magnitudo ālelit⁹ & ei⁹ exaltatio & ꝯstringik multū & curak multū & frequētatur: & vehemētia sitis: & siccitas lingue: & qñ fit cū nausea aut casu apetit⁹: & si nō resistik ei cū comestiōe violēter interficiet eū: & dolor oris stōi: & magnitudo splenis: & angustia vehemēs: & inquietudo: & fortasse erit tussis sicca: & casus virtutis & puenik in ea ad sincopim: & cōmixtionē rōnis: & tendit qd̄ ē sub hypocōdrijs: & fiūt cū ea vigilie: & mollificatio corporis: & tepor. Et qñqz accidit cū ea bothor subalbida & rubea & qñqz est velocis occultatiōis: et accidūt cola & vlcera: & fit pulsus ꝑm plim frequēs parnus: & fit vehemens ꝑm plim in nocte. Et qñqz accidit eis dispō sicut hydropisis & flux⁹ vētris colere & alioris: & est egestio ei⁹ lenis feda nō nālis. Et qñqz ē melēcolica. & plim ei⁹ ē spumosum fetidū: & est in illa aliq̄d de gñe ei⁹ qd̄ liquefit. ¶ Et ē vrīna aquosa colerica mellica: & multotiēs euomūt meliā: colerā v̄o post illā: & sudāt sudore fetido. ¶ Et hec q̄dē febris icipit cū accidētib⁹ p̄dictis cū fortitudine sua & venit res ei⁹ ad sincopim: & frigus extremitatū & spasmum: & alcozem. ¶ Et qñqz est de his febribus pestilentialib⁹ in qua nō percipit eger: nec tāgens p̄pinquus multitudinem caloris: & nō alteratur pulsus & aq̄ magna alteratione: & cū hoc ipsa est interficiēs velociter & hesitant medici in esse ei⁹. Et plurimum quorum anhelitus fetet ex istis: & ex primis moriuntur: nā putredo est iā confirmata in corde.

¶ De signis pestilentie aeris. Ca. iij.

HEc illis q̄ signt pestilētiā & de reb⁹ q̄ currunt cursu cāꝝ ē vt multiplicenk rhoioni vasuhub in p̄ncipijs autūni & in ebul: nā idicat pestilētiā idicatone cāe. Et qñ multiplicak auster & subsolan⁹ i lzenif diebus aliquot. ¶ Et quotiēs videris turbiditatē aeris & nebulositatē ei⁹: & existimaueris pluuiā & inueneris aerē vacuū siccū & nō pluit: tūc scias q̄ ꝯplō hyemis erit corrupta. Pestilētiā āt estiuā malignaz malā signt paucitas pluuie in vere cum frigore: deinde multiplicatur auster & conturbatur aer aliquot diebus deinde clarificak post hebdomadam vnā nō supra: & accidit frig⁹ in nocte. in die calor ē vehemēs & suffocatio & cōturbatio & caliditas: tūc iā vēit pestilētia & expectātur febres pestilentie & variole & his similia. ¶ Et si=

militer qñ estas nõ ẽ vehemẽtis caloris:⁊ ẽ vehemẽ
tis ꝯturbatõis hũs matutina alterata:⁊ iã ꝑterierũt
in autũno asuhub ⁊ ignes vehiziz ⁊ alia:ẽ signũ pe=
stilẽtie ⁊ alioꝝ. ¶ Et silr cũ videris aerẽ alterari i die
vno miltis vicib⁹:⁊ clarificat aer die aliq ⁊ orit sol cla
rus:⁊ ꝯturbat die alio ⁊ orit in velamib⁹ nebule q̃ ẽ
vt puluis tũc idica ꝙ pestilẽtia accidet. ¶ Signa aũt
q̃ sunt ꝭz semitã societatꝫ cãe sunt. vbi grã. vt videas
ranas iã multiplicari:⁊ videas reptilia gñata ex pu
tredine iã miltiplicari. ⁊ de eis q̃ signt illd ẽ vt videas
mures ⁊ alalia q̃ habitãt sub terra fuger ad supficiẽ
terre ⁊ exire mãifeste:⁊ videas alalia male nãe sicut
alakalilri ⁊ eis silia fugere ex nidis suis:⁊ ire ab eis:
⁊ fortasse dimittunt oua sua.

¶ De curõnib⁹ febriũ pestilẽtialiũ. Ca.iiij.

Summa curõnis eaꝝ ẽ exiccatio:⁊ illd cũ flõmia
⁊ solone vẽtrꝫ. ⁊ oꝫ vt icipiat in ea ad euãandum
¶ Si ãt mã vicẽs fuerit sanguinea fiat flõmia:⁊ si fue
rint hũores alij euenẽ. ¶ Et opꝫ vt īfrigides domos
eoꝝ:⁊ rectifices aeres ipaꝝ. domoꝝ aũt īfridatio fit
vt valent fructib⁹ odoriferis fridis ⁊ extremitatibus
arboꝝ fridaꝝ ⁊ linimẽtꝫ ⁊ roratõib⁹ vl' ẽlibutõib⁹ sũ=
ptis ex fructib⁹ fridis odoriferis:⁊ ex camphora ⁊ aq̃
ro. ⁊ sandalis. ⁊ rorer dom⁹ eoꝝ oi die aliquotiẽs :et
ꝓpẽ cũ aq̃ ro. ⁊ de salicib⁹ ⁊ nenufare. ⁊ si fuerint i do
mo manatões ⁊ roratões aq̃ erit meli⁹. Aeris vo re=
ctificationẽ dicã. ¶ Et administrenẽ eis trocisci de cã=
phora ⁊ robub frida ⁊ aq̃ lactꝫ acetosi ⁊ lac acetosuꝫ
ablato butyro ⁊ aq̃ ro. in q̃ dissolutũ ẽ seꝝ acetosum
bonũ:⁊ acetũ cũ aq̃ iteꝝ. ¶ Et aq̃ frida plima subito
ẽ iuuatiua valde pauca aũt ꝯsequenter exhibita for=
tasse excitat calitatẽ. ¶ Qd si res ꝓlõget ad h⁹ vt tẽ=
danẽ hypocõdria ⁊ infridenẽ extrema ⁊ ꝓlõgeẽ vigi=
lie ⁊ ꝑmixtio mẽtꝫ ⁊ vides pect⁹ ⁊ qd ẽ sup ipm eleua=
ri ⁊ descẽdere:tũc necesse est administrare regimẽ tra=
hẽs calitatẽ exteri⁹. ¶ Et qñ cadit appetit⁹ restaurẽt
ad comestionẽ:nã plimi eoꝝ q̃ viriliter agũt sup illd
⁊ comedũt violenter absoluuntur ⁊ viuũt. ⁊ necesse ẽ
restaurare eos sup cibũ. ¶ Et opꝫ vt sint cibi eoꝝ ex
acetosis ⁊ dsiccatiuis:⁊ sint pauce quãtitatꝫ. Cibi nã
ꝗ eoꝝ sunt iteꝝ mali q̃re nocet eoꝝ multitudo lquã
tũ sunt mali. ¶ Rectificatõis autem pestilẽtie ps est
ꝭm sanos qui sunt in ea et pars eius est ꝭm sanos
⁊ egros. In illa vo q̃ est ꝭm sanos intẽtio est vt exic=
ceẽ aer ⁊ fiat bõi odorꝫ ⁊ ꝓhibeat ei⁹ putredo cũ q̃cũ
ꝗ re sit:⁊ rectificeẽ cũ xyloaloe crudo ⁊ ambra ⁊ ture
⁊ muscho ⁊ costo dulci ⁊ storace ⁊ sandaraca ⁊ assa ⁊
gariofilis ⁊ mastice ⁊ glutino albotim ⁊ laudano et
melle ⁊ croco ⁊ bñchum ⁊ cupresso ⁊ iunipero ⁊ alus
nẽ ⁊ lauro ⁊ ciperꝫ ⁊ sq̃nãto ⁊ sauina ⁊ acoro ⁊ galia ⁊
amigdalis amaris ⁊ assaro. ⁊ qñꝫ fiũt ex istis cõposi=
ta ⁊ aspergat dom⁹ aceto ⁊ assa. ¶ Scdm sanos vo
⁊ iteꝝ febricitãtes ⁊ egros est suffumigatio cũ sanda
lis ⁊ cãphora ⁊ corticib⁹ ḡnatoꝝ ⁊ myrto ⁊ mal' ⁊ cy=
donijs ⁊ hebeno ⁊ alfegi vel allielẽgi ⁊ tamarisco ⁊
ribes. ⁊ oꝫ vt multiplicet suffumigatio.

¶ De ꝑseruatione pestilentie. Ca.v.

Opꝫ vt extrahanẽ a corpe hũiditates supflue. ⁊ in
clinet regimẽ ei⁹ ad exiccatõꝫ ex oi mõ. ⁊ ex mios
ratiõe cibi nisi exercitio:oꝫ ẽm vt nõ administrenẽ neꝗ
balneũ nꝫ vina nꝫ tolereẽ sitꝫ. ⁊ rectificeẽ aer cum eis
q̃ diximus. ⁊ declinet cib⁹ ad acetosa ⁊ minoreẽ ex eo.
⁊ sit coro q̃ administraẽ decocta in acetosis:⁊ sumatur
de alhehel ⁊ alcharis ⁊ almosos factꝫ cũ aceto ⁊ abs
ꝗ aceto cũ sumach ⁊ aq̃ agreste ⁊ aq̃ limõis:⁊ aq̃ gra
natoꝝ. ⁊ ꝯdita i aceto iuuatiua sunt ⁊ ꝓpẽ capparis
aceto ꝯdita. ⁊ algeleniabin ex illis ẽ q̃ ꝯferunt ⁊ ꝓhi=
bent ab eis putredinem. ⁊ de illis quib⁹ ex ea fit eua
sio est administratio tyriace ⁊ mytridati ante eã cũ re=
liquo regimine bono. ⁊ de medicamine fcõ ex aloe ⁊
croco ⁊ myrrha sumat omni die circiter. ʒ.i. quoniaꝫ
est iuuatiuum. ¶ De variolis. Cap.vi.

Quãdoꝗ accit in sanguie ebullitio ꝭꝫ semitã pu
tredis cuiusdã de gñe ebullitionũ q̃ accñt succꝫ
⁊ talia qd accñtia fiũt p eã ita vt partes eoꝝ abinuiz
cẽ discernant. ¶ Et de hoc ẽ cui⁹ cã ẽ res q̃si nãlis fa
ciens ebullitionẽ sanguis quare putresit ab eo illud
qd admisceẽ ei de reliquijs nutrimti sui mẽstrual qd
ẽ in ꝑgnatõe:aut gñaẽ in ea post illud ex cibis feculẽ
tis ⁊ malis de illis q̃ rarificãt subam ei⁹ ⁊ faciũt eam
ebullire donec fiat ei suba recta fortior ꝑma:⁊ magis
apparẽs:sicut illud qd natura efficit in succo vue:ita
ꝙ rectificat ipm faciẽdo vinũ sibs sube ⁊ iaꝫ putruit
spuma aerea ⁊ fex terrena. ¶ Et de hoc ẽ cui⁹ causa ẽ
res aduentẽs extrinsec⁹ ebullire faciẽs occulta q̃ per
miscet hũores cũ sanguie cõmixtiõe existẽ in dispõne
ebullitiõis ⁊ statõis sub sole sicut accidit apud alte=
rationẽ tpis ⁊ ꝓpẽ veris ab eo qd ptinet ei de q̃litati
bus ⁊ ordine. ¶ Et variole q̃dẽ ⁊ morbillibus sunt de
summa egritudinũ aduenientiũ ⁊ multiplicanẽ in suc
cessione austrinoꝝ qñ multiplicaẽ eoꝝ ꝑflatio. ¶ Et
corp⁹ q̃dem variolis ꝑparatũ ẽ illud qd est calidum
et hũidũ et ꝯturbate hũiditatis ꝓpẽ q̃dẽ paꝝ extra d
sanguine p flõmiã. ¶ Et de cibis sunt cibi q̃ faciũt ca
dere in variolas velociter:et ꝓprie qñ nõ sunt cõsue=
ti. et administranẽ sup eos medicine:et cibi calefaciẽ
tes sicut lac:et ꝓpẽ camelaꝝ et equaꝝ cũ multũ. re=
pleẽ ex eis ille q̃ nõ assuetus ẽ eis:deide bibit vinum
plim aut medicinas calidas. ¶ Et variole qd sunt q̃si
mod⁹ q̃dã crisis. ¶ Et plim q̃dẽ accñt variole infanti
bus:deinde iuuenib⁹ et minoraẽ eaꝝ euent⁹ in senī=
bus nisi pp cãs fortes et in regionib⁹ vehemẽtis ca=
liditatis et hũiditatis. et eaꝝ euẽt⁹ in corporib⁹ hũi=
dis ẽ plus ꝗ sit ipaꝝ euẽt⁹ in corporib⁹ siccis et earũ
euẽtus in vere plus est ꝗ ipaꝝ euentus in hyeme. et
post ver in fine autũni et ꝓprie cũ precedit estas cali
da et sicca:et fuerit illic autũnus calid⁹ et siccus. Et
variole nõ accidũt in cute solũ et in eo qd sequit illd
qd apparet:imo accidũt in oib⁹ mẽbris siliũ ptiũ ap
parẽtib⁹ et occultꝫ ita ꝙ velamib⁹ et neruis. ¶ Et qñ
apparẽt variole faciũt incurrere pruritũ. deide appa
rẽt res sicut capita acuũ silia milio:deinde egrediun
tur et iplenẽ sanie. deinde euanẽ et fiũt cruste diuer=
soꝝ coloꝝ:deide cadunt. ¶ Et fortasse ꝑmutanẽ va=
riole ad flegmonem et essere et ad dubellan q̃ aggre
gat saniẽ. ¶ Et plim q̃dẽ cũ apparent hñt colorẽ fleg
mõis. verũtñ qñꝫ egrediunẽ ꝭm colores diuersos cle
ritie et violacee et nigre. variole eñi sunt spẽs et colo
res. nã de eis sũt albe et de eis sunt citrie:et de eis sũ
rubee et de eis sunt virides:et de eis sunt violacee. et

de eis sunt ad nigredinē declines. ¶ Et virides q̄s ⁊ violacee sunt male ⁊ quāto plus addit̄ dclinatio ad nigredinē tāto ē deteri⁹: ⁊ quāto plus sūt decliuiores ad illud tāto plus sunt decliuiores ad malitiā. ¶ Et albe q̄dē sunt meliores: ⁊ ꝓpē qñ sunt pauci numeri magne quātitat̄ʒ facilis exit⁹ pauce angustie ꝺbilis febris: ⁊ videos febrē minui cū eaꝝ appitiōe ⁊ ipsarū egressiōe: ⁊ ē ꝑncipiū exit⁹ eaꝝ in tertio ⁊ q̄s et approximat. Et p⁹ illas sunt albe magne pluri̅ nūeri ꝓpinque absq̄ cōtinuatiōe: nā ille q̄ ꝯtinuāt̄ adinuicem: ita vt cōtinuant̄ i frusto magno carnis hñtes latera aut rotūdā formā sūt male. Et silr̄ iteꝝ duplices magne i vētre vni⁹ q̄ꝝ ē variola alia. Albe vo que dure ꝓpinque difficilis exit⁹ lʒ faciāt existimari in pn⁹ rei salutē: tamē timet̄ i eis q̄ difficilis fiat eaꝝ maturatio ⁊ fiat cū eis mala dispō egri ⁊ ꝑueniat p eas ad ꝑditionē: qñ cā i eis ē grossitudo materiei. ¶ Et de speciebus malaꝝ timorosaꝝ q̄ plerūq̄ interficiūt sūt ille q̄rū diuersificat̄ egressio: nā qñq̄ apparent ⁊ qñq̄ occultant̄ ⁊ ꝓpē qñ apparēt violacee: ⁊ silr̄ tenaces q̄rū opō nō cessat a debilitate virtut̄ʒ ⁊ verificatiōe mēbri ⁊ nigrefactiōe ei⁹ ꝑdūt. ¶ Et si viriditas ⁊ nigredo q̄bus succedit resudatio nō faciūt cadere ỽtutē: imo addit̄ cū eis virt⁹ nō sunt mortifere: sed fortasse cadere faciūt i vlcera q̄ currūt cursu coꝝ. ¶ Et vt sit se. deīn variole salu⁹ ē q̄ vt sint variole ꝑcedētes: deinde cōsequat̄ eas ⁊ accidat sup eas febris. ¶ Et illō q̄s q̄s plīm ꝯsiderare oꝫ i eē patiētis variolas ē eius anhelitus ⁊ ipsi⁹ vox: nā ipsa duo cū remanēt bōa ē res salua. ⁊ cū videris āhelituꝫ patiētis variolas cōsequētē: ⁊ silr̄ patiētis morbillū tūc existima casuʒ virtutis aut apā diaphragmat̄: deīn cū vides sil vehementē fieri ⁊ āgustia assiduat̄ ⁊ ea q̄ appent infrigidātur ⁊ variola ⁊ morbillus virides fiūt tūc iā ꝑcipit̄ eger mori ⁊ festinat illud si variole fuerit de gñe eaꝝ q̄rū egressio ⁊ appitio tardant̄. ¶ Et plīmi eorū q̄ moriunt̄ p variolas moriunt̄ suffocati et sinātia. Et qñq̄ moriunt̄ p casuꝫ virtutis cū rasura intestinoꝝ ⁊ fluxu vētris. ¶ Et cū videris violaceas de variolis ⁊ morbillo ꝯfundari: tūc scias q̄ superueniet egro sincopis. ¶ Et qñ festinat ad mingendū sanguinē ⁊ succedit ei vrina nigra: tūc ē mortifer: ꝑcipue qñ ē illic casus virtutis. Et fluxus vētris viridis sanguine⁹ aut lotiuus nō cū casu virtut̄ʒ ⁊ albumera ē aliq̄d de variolis ⁊ morbillis. ¶ Et multotiēs q̄s variolat̄ hō duab⁹ vicibus: qñ aggregat̄ mā ad expellendū bis. Et coloris plūbini sūt variole q̄rū bothor i facie ⁊ pectore ⁊ ventre sunt plusq̄ i crurib⁹ ⁊ pedibus ⁊ sūt male ⁊ signt̄ mām grossam q̄ non expellitur ad extremitates.

¶ De signis appitionis variolarum. Ca. vij.

Quandoq̄ ātecedūt appitōʒ variolarum dolor dorsi. Et pruritus nasi. Et timor in somno. Et punctio vehemens in mēbris corporis: ⁊ grauitas cōis: ⁊ rubedo i colore faciei ⁊ oculi. Et lachryme. Et inflāmatio. Et multitudo alicum. Et saltus cum cōstrictione anhelitus. Et raucedo vocis. Et grossitudo sputi: ⁊ grauitas capitis: ⁊ dolor capitis: ⁊ casacū: ⁊ exiccatio oris ⁊ āgustia: ⁊ dolor in gutture ⁊ pectore: ⁊ tremor pedis apud resupinatōʒ ⁊ declinatōʒ ad ipsam. Et cum hoc toto febris conclusa.

¶ De morbillo. Ca. viij.

Scias q̄ morbill⁹ ois ē variola colica: ⁊ ñ ē differētia iter ea ābo in plimo reliquaꝝ dispōnū nisi q̄ morbill⁹ ē colic⁹: et q̄ ipē ē minor q̄titat̄ʒ et q̄si ipse nō ꝑtrāsit cutē: et nō ē ei altitudo de q̄ curet̄ ꝓpē in pn⁹ sui. Variole vo in pn⁹ sue apitiōis ē eminētia et altitudo: et morbill⁹ ē minor variol̄: et min⁹ accīt oculo q̄ variole. ¶ Et signa appitiōis ei⁹ ꝓxima sunt signis appitiōis variolaꝝ: veꝝ lachryme i eo sūt plēs et āgustia et inflatio vehemētior et dolor dorsi minor: qm̄ cāe⁹ in variolis ē replō sanguinea et extēdēs venā positā sup dorsuꝫ: nā gñatio variolaꝝ ē pp multitudinē sanguis corrupti. Et morbilli pp vehemētiā malitie sanguis corrupti pauci. ¶ Et morbill⁹ fʒ plīm egredit̄ subito et variole aliq̄d post aliq̄d.

¶ De signis salutis eius. Ca. ix.

Sunt sicut signa salut̄ʒ variolaꝝ: nā ille q̄ est velocis ꝓcessiōis et appitiōis et maturatiōis ē salus et dur⁹ viridiʒ violace⁹ ē mal⁹. et q̄ ē tarde maturationis freq̄ntis sincopis ⁊ āgustie est ꝑnitiosus. et q̄ occultat̄ iteꝝ subito est mal⁹ faciēs sincopim.

¶ De cura. Cap. x.

Oportet in variolis vt icipiat̄ et extrahat̄ sāguis sufficiēter cū ꝯditiōes fuerint: et silr̄ si morbill⁹ fuerit in replōne sanguis et spaciū ill⁹ ē vsʒ ad. 4. Sed qñ ꝓcedūt variole nō oꝫ tūc vt admistret̄ flōmia nisi ueniat̄ vehemētia replōnis et dñiū māe tūc. n. flōmet̄ q̄titate q̄ exiccet. ¶ Et ꝯuenicti⁹ q̄s q̄s i hac admistrat̄ egritudine est flōmia: et si flōmet̄ vena nasi ꝯfert iuuamētū flux⁹ sāguis nariū et tuet̄ ptes supiores a malitia variolaꝝ et est facilis sup infantes. et qñ necīa est flōmia et non flōmat̄ iteꝝ ꝯplete timet̄ sup ipʒ corruptio extremitatis. Et silr̄ timet̄ qñʒ site illi sup illū cur⁹ assiduat̄ extinctio et venter soluit̄. Et opꝫ vt fiat in eis cibatio in pmo cū eis in q̄bus ē cōfortatio cū repercussiōe et extinctiōe absq̄ ꝯstrictione nāe et ispissatōe sanguis sicut q̄s fit ꝺ iumbris cū tamarindis et cassia fist. et cū eo q̄s fit ex dactilis immaturis et ex lētib⁹ ꝑparatis et ississdebegi et lēificatio vehemēs: et silr̄ opꝫ vt sint cū istis tamarindi et q̄ eis ꝯueniūt. et cib⁹ fact⁹ ex cucurbita et melō alralim: imo opꝫ vt sit natura lenis in ꝑncipio et sit itētio in eis in q̄bus lenit̄ tamarindi. Et si nō obedit cū eis addit̄ sup eos siracost cū facilitate et cautela et tereniabin aut ifusio prunoꝝ. ¶ Et cōfert qñq̄ si in potu det̄ in ꝑncipio appitiōis vestigioꝝ variolaꝝ pōdus. ʒ. iij. de rob dactiloꝝ siluestriū cū vno de trociscis cāphoratis et syrup⁹ de dactilis imaturis est vehemētis iuuamēti in hmōi hora. ¶ Cū ergo pertrāsierit egritudo diē fin et incipiūt variole apparere tunc fortasse erit infrigidatio causa erroris magni ex eo q̄s retinet supfluitatē iterius et delationē ei⁹ sup mēbra principalia: et fortasse nō fit eis possibile procedere et apparere. Et accidit inquietudo et angustia. Et fortasse accidit nausea. ¶ Immo oportet vt iuuentur superfluitates in huiusmodi dispositione cum eis que faciunt ebullire et aperiunt opilationes sicut feniculum et apium cum zuccaro et succus eorum aut decoctio radicum et seminum: et fortasse odoratur aliquid de croco et aqua ficuum

est bōa valde.ficus.n.sūt vehemēt; expulsiōis ad ex
teriora:ꝛ illud ē vna ꝺ causis euasiōis a nocumento
eaꝝ.¶Et de illis q̄ ꝯferūt valde i hꝰi hora ē vt suma
tur lacce ablute.ʒ.v.lentiū excorticatarū.ʒ.7.draga=
gāti.ʒ.iij.deiñ coquant cū lib.5.aq̄ vsq̄ q̄ remāet q̄r=
ta lib.vniꝰ ꝛ deꝫ in potu.¶Et de illis q̄ sunt vehemē
tis iuuamēti ad faciēdū apire variolas ē vt sumant
ficuū citrinaꝝ.ʒ.7.lentiū excorticataꝝ.ʒ.iij.lacce.ʒ.
iij.dragagāti se.feniculi añ.ʒ.2.decoq̄nt cū lib.5.aq̄
dōec remāeat ex ea fere tertia et coleꝫ ꝛ deꝫ i potu ꝺ
ea:expellit.n.caliditatē a ptibꝰ cordis ꝛ ꝓhibꝫ pul=
suꝫ cordis.¶Et oꝫ vt nō approximet ei in hac hora
oleū aliqꝺ olno.¶Et oꝫ vt regaꝫ ꝛ elōgeꝫ ab aere frō
ꝛ ꝓꝑe i hyeme:ꝛ fiat cū illo illꝺ qꝺ fit cū sudāte:frigꝰ
n.opilat poros ꝛ redire fac̄ mās retro.¶Et multitu
do potꝰ aq̄ frē cū niue ꝛ itroitꝰ i domoventi mala sūt
valde.¶Et fortasse flōmia ē mala ꝑpea q̄ expellit ꝛ
conuertit illꝺ qꝺ ꝓcedit:q̄r caueaꝫ pꝰ duos dies aut
tres.¶Et qñ accit ex cooptura ꝛ calefactione q̄si sin
copis:aut accit sincopis:tūc necīuꝫ ē regimē aeris q̄
attrahiꝫ ꝛ reuertiꝫ ad odores cāphore ꝛ sandalo:ꝛ si
nō fuerit excusatio q̄n detegaꝫ corpꝰ domui vēti aut
aeri frō paulati fiat.ꝛ silr qñ adiutoriū est cū calefa
ctiōe:aut dimissiōe ifridatiōis.¶Et qñ icipiūt exire:
ꝛ nō inueniꝫ cū exitu eaꝝ alleuiatio:imo iueniꝫ cali
tas iflāmata ꝛ ligua ad nigredinē ꝺcliuis:tunc caue
ne calefacias.¶Et oꝫ vt tu alienes ab hñtibꝰ vario=
las ꝛ morbilliū emplonē vētris.in hꝰ.n.ē timor con=
strictōis anhelitꝰ subito:ꝛ q̄ accidat fluxꝰ vētris ma=
lus ꝛ mictꝰ sanguls.¶Et i fine eiꝰ oꝫ vt ꝯferueꝫ nā ꝛ
cibeꝫ loch lētiū sic sunt lētibꝰ elixat; duabꝰ elixatiōi=
bus cū renouatiōe aq̄ ꝛ loco lētiū almazar cū tama=
rindis ꝛ lētibꝰ fridis acetosis ꝛ aq̄ ḡnatoꝝ ꝛ sumach
ꝛ acresta ꝛ his silibꝰ.¶Medic̄ āt igrossantes sangui
nē ꝛ ifridātes eū ꝛ ꝓhibētes eū ab ebullitiōe q̄ i ini=
tio ꝑcipiunꝫ sūt sic rob ribes ꝛ acresta ꝛ aq̄ fructuuꝫ
frōꝝ ꝛ syrupꝰ alcori ꝓꝑe ꝛ syrupꝰ altelea ꝛ syrupꝰ ꝺ
iumar.¶Et syrupꝰ qꝺ alcori hꝫ ꝺscriptiōes pl'es q̄s
diximꝰ i antidotario:ꝛ dicemꝰ h̄ ꝺscriptiōꝫ fortē mi=
rabilē:ꝛ ē illa q̄ fit cū aq̄ lact; acetosi iterati ꝛ ꝟtꝰ eiꝰ
ē vehemēs valde.¶Descriptio hec ē.Sūe rob alco
ri ptes.2.si āt ñ fuerit tibi pñs:accipe alcori ꝛ fac ser
rare ipm:ꝛ accipe serraturā eiꝰ aut mole ipꝫ ꝛ misce
molitū eiꝰ cū medietate sui ꝺ sādaꝫ i aceto distillato
aut in aq̄ acreste pure diebꝰ aliq̄t:deiñ decoquaꝫ in
eo decoctiōe cū facilitate cū lōgitudie dōec dissoluaꝫ
ꝺiñ exp̄maꝫ ꝛ sumāꝫ ꝺ succo:ꝛ q̄to acetū aut aq̄ acre
ste ē plꝰ tāto ē meliꝰ deiñ sumaꝫ aq̄ ados abstracto
butyro mūdificata a sua caseitate ados aut cū cola=
tiōe vltia q̄ fit dimittēdo resideꝫ:aut cū decoctiōe sic
ē decoctio aq̄ casei dōec sepeꝫ aq̄sitas.deiñ sumaꝫ fa
rina ordei.ꝛ fiat ex ea ꝛ aq̄ lact; acetosi foca:ꝛ fiat ace
tosum illud foca:deiñ coleꝫ postea sumaꝫ illud foca:
ꝛ sit i eo de subtili aq̄ or.ꝛ fiat acetosum q̄to plus ite
raꝫ tāto ē melius.Sumāꝫ ḡ ꝺ eo ptes.v.ꝛ sumaꝫ aq̄
piroꝝ ꝺ sceni ꝛ aq̄ cydonioꝝ acetosoꝝ plurie aq̄ et
aq̄ ḡnatoꝝ acetosoꝝ ꝛ aq̄ pomoꝝ acetosoꝝ plurime
aq̄ ꝛ aq̄ alzarur et aq̄ limonis et aq̄ prunoꝝ acetoso
rū ꝛ aq̄ dactiloꝝ in ꝑmis cū incipiūt appere ex p̄ssoꝝ
et aq̄ alcori recētis et aq̄ mororum de sceni que non
maturanꝫ integre ꝛ aq̄ chrysomiloꝝ immaturoruꝫ ꝛ
acetosoꝝ ꝛ succi acreste ꝛ succi ribes ꝛ succi ꝑputiorū
vitis ꝛ succi rose ꝑsice et succi nenufaris et succi viol=
olum añ.tertiā partis vniꝰ ꝛ succi acetositatis citri et
succi acetositatis citrāguli añ.duas tertias ptis vniꝰ
succi coriādri ꝛ lactuce ꝛ folioꝝ papaueris humidi ꝛ
endiuie ꝛ portulace añ.quartā partis vniꝰ:succi folio
rū salicū folioꝝ maloꝝ ꝛ folioꝝ piroꝝ ꝛ folioꝝ alza=
rur ꝛ folioꝝ ro.ꝛ folioꝝ virge pastoris añ.q̄rtā part;
vniꝰ:succi herbe hirci ꝛ ro.siccaꝝ ꝛ nenufaris sicci.et
succi berberis sicci:ꝛ se.endiuie ꝛ semis lactuce ꝛ ba=
laustiaꝝ ꝛ nenufar; añ.medietatē decie pt; vniꝰ.ꝛ suc
ci mēte hūide sextā pt; vniꝰ ꝛ succi berberoꝝ hūidoꝝ
medietatē ptis:aggregenꝫ meͨ ꝛ succi ꝛ cōponanꝫ su
ꝑ ignē ꝛ ponanꝫ in eis ꝺ lētibꝰ ptes q̄tuor ꝛ de ordeo
excorticato ptes.2.ꝛ de sumach ptes.iij.ꝛ ꝺ ḡnis ḡna
toꝝ ptes.iij.ꝛ decoquāꝫ oia ad ignem dōec remāeat
medietas:deiñ dimittaꝫ dōec ifrideꝫ:ꝛ cōfriceꝫ forti=
ter ꝛ coleꝫ:ꝛ sumaꝫ de cāphora ad oē pōdus.ccc.ʒ.pō
dus aur.i.ꝛ teraꝫ cāphora ꝛ pulueriꝫeꝫ suꝑ radicem
cucurbite:aut limie:ꝛ fundaꝫ suꝑ ea meͣ cū facilita
te:deiñ ligeꝫ caput eiꝰ cū re vehemētis fortitudinis:
deiñ ponaꝫ suꝑ prunas dōec sciaꝫ q̄ forsitā feruet:et
ꝯcutiaꝫ ꝛ ponaꝫ in vitreata et stringaꝫ caput eius vt
nō ꝑdaꝫ cāphora et luteꝫ et dosis eiꝰ sit vsq̄ ad.ʒ.x.
Et de holbus ē q̄ ponit i ea spice et.ʒʒ.et seis feniculi
et anisi et cipi et pipis ptes eq̄les fm q̄titatē q̄ ei vꝫ.
¶Et qñ egrediunꝫ variole cū cōplemēto et pertran
sit septimꝰ et appet in eo maturatio:tūc necesse est vt
rūpanꝫ cū acubꝰ de auro et auferaꝫ hūiditas cū cot=
to.¶Salitio āt necīa ē et cū volueris salire.tūc elon
ga salitionē ab eis q̄s erupisti de magnis dolorosis
ex ꝓpinquo:illud.n.facit dolorē:imo sali illas q̄ sunt
ꝑter eas.et dimitte claudēs cū eo viā orificioꝝ suorū
donec sugāt salē suū et nō salianꝫ añ cōplemētū ma=
turatiōis:illꝺ.n.fortasse faciet accidere dolorē vehe
mentē et aꝑa.et salitio q̄deꝫ est res q̄ est necīa postq̄
maturanꝫ et illud q̄dē fit cū aq̄ salis in q̄ est virtꝰ cro=
ci.et si aq̄ illa est aq̄ roꝫ.tūc ē melius.Et aq̄ in q̄ deco
quunꝫ tamariscus et lentes et rose deinde saliꝫ est vl
tima et ꝓꝑie si ponunꝫ iteꝝ in ea cāphora et sandali
hec.n.salitio maturat et exiccat.et facit cadere cū ve
locitate.et suffumigatio cū tamarisco ē iuuatiua val=
de.¶Et in hyeme oꝫ vt appliceꝫ eger incēsiōi ex ta=
marisco.¶Et qñ variole sunt vehemētis humiditat;
tūc necessaria est suffumigatio cū myrto et folijs eiꝰ.
¶Et de regie bono apud maturitateꝫ variolaꝝ par
uarū et magnā voluntatē exiccationis eaꝝ ē vt dor=
miat patiens variolas suꝑ farina rizi et milij et ordei
et fabaꝝ.et magis ꝯueniens ē vt ponas ipsam imple
tiōꝫ culcitre que sit rara in q̄ penetret virtus.¶Et fo
lia cupressi sunt bōa in hoc et oleū malum est in hac
hora.qm̄ ꝓhibet exiccatiōꝫ.¶Et qñ incipiūt variole
exiccari.tūc oportet vt liniatur suꝑ eas ex medianis
ꝑdcis cū virtute croci.¶Et qñ accīt ex varioꝫ vlcera
cōfert vnguētū albū et ꝓꝑe ꝑmixtū cū aliquātulo cā
phore et rasura radicū cāne cū aq̄ ro.aut rasura vēa
rum arboris salicis.aut alboris alzarur.et quando=
q̄ confert vnguentum de cerusa et litharGyrio.¶Et
qñ sunt in naso cruste confert ceratum factū cū oleo

sof. puro cū ꝟtute ceruse ⁊ climie. ⁊ administratio alicui⁹ olei p⁹ exiccationē: ⁊ apud vlceratiōez ē bōa apō exiccatiōes q̄ō cū eo qō facit cadere cū velocitate: ⁊ vlceratiōez ꝑpea ꝙ ipꝫ ē mā̄ empli ⁊ vnguēti. Unguētum q̄ō rubeū bonum est ad vlcera variolarum.

¶ De obseruatiōe mēbroꝝ ⁊ defensione eoꝝ a nocumēto variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ. Cap. xj.

Membra q̄ oꝫ custodiri a nocumento variolarū sunt sicut guttur ⁊ ocul⁹ ⁊ ꝑtes suꝑiores nariū ⁊ pulmo ⁊ itestina: hec. n. mēbra sūt illa q̄ vlcerātur. Fortasse. n. oculus ōstruiꝭ ⁊ fortasse accit in eo albugo. ¶ In gutture ꝟo fortasse accit ꝑfocatio ⁊ fortasse accīt vlcera q̄ ꝓhibēt deglutitiōez i meri: ⁊ fortasse ꝑueniūt ad h⁹ vt sit illic corrosio ꝑnitiosa. ¶ In suꝑiorib⁹ ꝟo ꝑtib⁹ narium fortasse accīt vlcera q̄ stringunt meat⁹ odorat⁹. ¶ In pulmōe āt accit fortasse ex bothor variolaꝝ ⁊ morbilli ⁊ cōstrictio anhelitus vehemēs ⁊ fortasse factūt cadeꝭ i ptisim cuꝫ vlceraꝭ. ¶ In itestinis fortasse accit excoriatio cui succurrere ē difficile. ¶ Cōseruatio āt oculi melior ē vt fiat alcohol oculo cū almuri ⁊ aq̄ coriādri ⁊ aq̄ ro. i q̄ iā posita sūt sumach ⁊ cāphora ⁊ ꝓpe i ꝑmo die: ⁊ cū almuri solo: ⁊ silr fiat alcohol cū alcohol nutrito ex aq̄ coriādri ⁊ aq̄ sumach posita i ea cāphora: ⁊ succ⁹ pulpe ğnatoꝝ ē bon⁹ iteꝝ i ꝑn⁹. ¶ Cū ꝟo: apparēt tc̄ facere alcohol cū aq̄ ro. ⁊ cāphora ē magꝭ ꝯueniēs. et deīn ē ꝙ faceꝭ alcohol cū napta alba ē bonū i h⁹. Et oleū ō fisticis ē de eis q̄b⁹ vtunꝭ mulieres in regiōe n̄ra p⁹ variolas ⁊ euētū nocumēti in oculo ⁊ eradicat caligīnē si fuerit ⁊ rectificat oculū: ⁊ collyriū albuꝫ ē bonū valde apud apparitionē bothor. ¶ Cōseruatio aūt oris ⁊ gutturꝭ ē sic̄ suctio ğnatoꝝ ⁊ suctio granoꝝ eius i ꝑn⁹ ⁊ suctio moroꝝ ō sceni ⁊ gargarizatio cū rob eoꝝ ⁊ ꝓpe qn̄ cōq̄riꝭ de dolore i eis: tūc oꝫ vt lābaꝭ de rob eoꝝ aliq̄d p⁹ aliq̄d. ¶ Sꝫ suꝑiores partes nariū cū epithimatōe ex memithe ⁊ sandal ⁊ rob acreste ⁊ aceto. Et odorare aceta solū ē vehemētꝭ iuuamēti. ¶ In ꝯseruatōe ꝟo pulmōis non ē qō sit sic̄ lohoc ex lēnib⁹ leue cū seie papauerꝭ. ¶ Intestina āt plīm q̄ō oꝫ vt ꝯseruēꝭ p⁹ iceptōez cū stipticꝭ ⁊ cū icipit fluxꝰ vētris i fine egritudinis curetur cum trociscꝭ de spodio ⁊ ribes ⁊ trociscis de semine acetose.

¶ De eradicatiōe vestigioꝝ variolaꝝ. Capi. xij.

In hoc q̄ō loq̄mur vice alia cū loq̄mur ō decoratiōe. nūc ꝟo dicem⁹ illō qō ē magis ꝯueniēs ⁊ magis ꝑtinēs. ¶ Et de eis q̄ eradicant vestigia variolaꝝ iteꝝ sūt radices arundinū ⁊ sarcocolla. ⁊ semē melonis ⁊ cortices eius exiccati ⁊ rizi ablutū: ⁊ aq̄ ordei. ⁊ albumē oui ⁊ creta rara vel lutū ⁊ lithargiriū ⁊ zuccarū tabarzet ⁊ amilū ⁊ amigdale dl̄ces ⁊ amigdale amare: ⁊ de oleis oleum de lilio ⁊ oleuꝫ de fisticis ⁊ adeps asini cū oleo ro. ⁊ que sunt ei silia ⁊ aq̄ q̄ fit in vngula cameli que assatur est vltima. ¶ Et de illis q̄ sunt fortiora est spuma maris ⁊ lapis pipis et costus ⁊ āmoniacū ⁊ thus ⁊ sapo cum baurach ⁊ ossa vetusta adusta: semī raffani farina raffani exiccati: aristologia lupini. ¶ Et de cibis rectificātibus colorē plūbeum sunt granata dulcia ⁊ cicer ⁊ vinū bonū ⁊ iuuelli ouoꝝ sorbiliū ius gallie ⁊ alcubugi ⁊ aldurati impinguati. ¶ Et oꝫ vt assiduet habēs ea balneatiōꝫ.

¶ Et de ꝯpositis ē vt sīlas ossiū adustoꝝ ⁊ stercoris ouini ātiq̄ ostracoꝝ nouoꝝ ⁊ amilī ⁊ scis melōis ⁊ rizi abluti ⁊ cicerꝭ oluꝫ an̄. ꝑtes. x. ⁊ ğnoꝝ ⁊ albē ⁊ lupinoꝝ ⁊ costi ⁊ arist. lō. oluꝫ. an̄. ꝑtes. v. ⁊ radicꝭ arūdis sicce ꝑtes. xx. fiat ex eis epithīa cū aq̄ melōis aut cuꝫ aq̄ cucu. siluestris aut cū aq̄ or. aut cū aq̄ fabaꝝ ⁊ liniaꝭ cū eo mēbꝝ ⁊ abluaꝭ in mane cū decoctiōe vio. ¶ Aliud ostracoꝝ nouoꝝ ossiū ātiquoꝝ. radicꝭ arūdinis ꝑsice. amili. semis melonis rizi abluti granoꝝ granatoꝝ costi partes equales fiat ex eis gumera. ¶ Et iterum lupini ⁊ cicer nigrum liniaꝭ cum eis.

¶ De febribus apātum. Ca. xiij.

Iam sciuisti dispōes febriū q̄ sequūꝭ apā̄ta appētia ⁊ ꝙ sūt fꝫ plꝫ de ğn̄e febriū diei cū apā̄ta ista fꝫ plꝫ nō ꝑueniāt ad cor nisi cū calefactiōe sua absꝫ sua putredie. ¶ Et plīm q̄ō hoꝝ ē a causis ꝑmitiuis. Cū āt ꝑuēit putredo eoꝝ ad cor ꝑꝑ suā magnitudinē aut ꝑꝑ suā ꝓpiq̄tatē fit febrꝭ fortasse nō ō ğn̄e febrꝭ diei: ⁊ plꝫ q̄ō silīū hoꝝ n̄ fit nisi a causis an̄cedētīb⁹ corporeis ⁊ repl'onalib⁹ crudis: ⁊ qn̄ꝫ fiūt exvlcerīb⁹ ad q̄ attrahūꝭ māe maligne ⁊ retinēꝭ i carnibus mollib⁹. ¶ Febres āt q̄ sequūꝭ itrinseca apā̄ta fortasse nō fiūt ex applicatōe calefactōis ad cor sine putredie. ¶ Et vehemītiores q̄ō febres fiunt ab apā̄tib⁹ intrinsecis qn̄ sunt ex ğn̄e herisipile in quibusdā viscerib⁹: ⁊ extēdiꝭ dolor ⁊ sitis ⁊ iflāmatio ⁊ signt ea significatiōes ꝑmixtiōis cole plīme cū sanguine. Et hec apā̄ta itrinseca sūt sic̄ apā̄ta cerebri ⁊ velaminū et⁹ et sumach aurꝭ ⁊ gutturis qn̄ꝫ. ⁊ i velamie qō seq̄ꝭ pectus ⁊ epate ⁊ rene ⁊ vesica ⁊ mr̄ice ⁊ itestis ⁊ q̄ sunt eis silia. ¶ Et diuersificanꝭ febres eoꝝ i vehemētia ⁊ debilitate fꝫ ꝓpinq̄tatē cordis ⁊ lōgitudinē. ¶ Et eoꝝ iteꝝ febres q̄ sunt i mēbris carnosꝭ ē febris vehemētior. Et eoꝝ febres q̄ sūt i pānicul' ⁊ eorū silib⁹ est ōbilior. Et eoꝝ q̄ sꝭ i vicinitate arteriaꝝ febrꝭ ē vehemētior. Et eoꝝ q̄ sūt i vicinitate vēarū solū febris est debilior. ¶ Et nō euanꝭ iste febres a ꝑiodis fꝫ māꝭ q̄ effundūꝭ ad apā̄ta eaꝝ. ꝑiodi nāq3 eaꝝ sꝭ fm ğn̄atiōez eaꝝ ⁊ fm motū ipaꝝ ⁊ fꝫ attractiōez calitatis ⁊ doloris ad ea vnicuiq3. n. humori est periodus q̄ sibi cōuenit. ¶ Et scias ꝙ multotiens sanatur apā̄ i pleuresi ⁊ alijs ⁊ remanet febris ⁊ significat tunc ꝙ mundificatio nō accidit. ¶ Et iste quidem febres qn̄q3 ꝓlongātur ⁊ perducunt ad ethicā ⁊ ꝓprie quādo apā̄ta sunt in epate. Ille ꝟo que sunt in velaminib⁹ cum cōfirmātur nō expectāt vsq3 ad ethicam.

¶ De signis eaꝝ ⁊ ipā̄rū iudicijs. Cap. xiiij.

Cum febrib⁹ ex apā̄tib⁹ intrinsecis inueniuntur tres spēs signoꝝ ⁊ accn̄tiuꝫ. signa ⁊ accn̄tia significātia mēbrū infirmū: ⁊ signa ⁊ accn̄tia significātia mām. Et signa ⁊ accidētia significātia dispositiōꝫ infirmi. ¶ Prima āt signoꝝ spēs ē sic̄ pulsus serin⁹ ⁊ dolor pūgitiu⁹ apā̄tꝭ in ꝑtib⁹ pectorꝭ: ⁊ silr tussis sicca i ꝑmis et hūida scōo: ⁊ q̄ sꝭ illis siliaō signis pleuresis signtib⁹ apā̄ i ꝑtib⁹ pectoris ⁊ ad summū dolor et ğuitas i mēbro et ē calidi⁹ reliq̄s mībris addita calefactiōe nō ꝯsueta: et sicut spasm⁹ qn̄ ipē multotiēs associaꝭ apā̄tib⁹ calis in mēbris neruosis. ¶ Spēs ꝟo scōa est sicut sitio vehementie fe. tertiane. et significat ꝙ materia est colerica. ¶ Accidentia vero

infirmi sunt dispõnes q̄ indicãt ei⁹ salutẽ aut indicãt ipius mortẽ. ❡Et mẽbra q̄d occulta diuersificãt i fa ciẽdo febres et recipiẽdo eas et pduratõẽ eaꝝ et ipa rũ piodis ƒ3 magnitudinẽ eoꝝ i seipis et magnitudi nẽ venarũ eoꝝ et ƒ3 mẽbra sua. Nã i mẽbris itriseciis sunt q̄ sunt ꝓpinq̃ cordi et vehemẽt3 cõitat3 sic vela mẽ et pulmo. et d eis sunt q̄ sunt lõginq̃ a corde et de bil cõitat3 sic renes: ipi. n. ñ sp faciũt pp apata sua fe bres fortes n3 ꝯtinuas et multotiẽs q̄d sunt iterpola te et sũt d gñe febiũ cõmittaꝝ et febiũ tertianaꝝ et q̃rtane et q̃ntane et sextãe: et fiũt cũ eis rigor et hor ripilatio et ãbiguũ fit eẽ eaꝝ. et sigñt eas ꝯuitas i lo co renũ et in ptib⁹ alchati et dolor et ꝑpetas calita tis in mẽbro maioris ꝯsueta. ❡Cũ ãt aggregat i mẽ bro vt sit ꝑrimũ ꝑncipali: aut fortis cõitat3 cũ eo: aut vehemẽtis sensus et ẽ neruosũ tũc cũ vehemẽtia fe briũ comitãtiũ apata ei⁹ accidũt ei iq̃etudo magna et spasm⁹ r fortasse comitant ipm accidẽtia exnea sic apata mficis: associat. n. ei cũ febre soda et dolor cer uicis. ❡Et calitas q̄d q̃uis iflãmet in eis apatibus: tñ nõ est valde vehemẽtis acuitat3 sic ẽ in causonide nisi sit res magna. et cã i eo ẽ: q̃m putredo nõ ẽ spar sa n3 mota ad exteriora. ❡Et pulsus q̄d in febribus apatũ intrisecoꝝ ẽ pulsus febriũ putredis pu⁹ i q̃n⁹ velocis cõstrictiõis apud statũ: deinde magnificat et fit velor et spissus ƒ3 mẽbꝝ et mãẓ r ƒ3 q sciuisti: de inde erit vndosus et serrin⁹ et faciẽs ƒ3 mẽbrũ i ner uositate et carnositate sua. ❡Et vrina ƒ3 plm est ad albedinẽ decliuis r paucitatẽ tincture pp declinatio nẽ materiei ad apa ƒm q sciuisti.

❡De cure earum. Cap. xv.

Curatio haꝝ febriũ ẽ curatio febriũ acutaꝝ post curatiõẽ apatũ. Radic. n. i eis est cura apat3 cũ obseruatiõe cure febris de ifridatiõe et hũectatiõe. Et i eis febrib⁹ nõ cõcedit pot⁹ aq̃ frẽ n3 itroit⁹ bal nei. Et si fuerit apa herisipila l3vt fiat positõ reꝝ frã rũ et ifrãtaꝝ actu de foris sup ip3 sic succ⁹ lactuce et sempuiue et portulace cũ aliq̃tulo sauich ordei albi q̄ sine cessatiõe ifrigident sup niuem et pinutent: et fortasse pmiscet cu3 eis oleũ omphacinũ: aut oleum rosaceum. ❡Et si comederit lactucas ablutas infri gidatas pertransit et iuuatur cum eis.

❡De dispõnib⁹ febriũ cõpositaꝝ. Capi. xvi.

Febres q̃ñ cõponunt adiuicẽ. Fortasse. n. ꝯpo nunt ex eis spẽs igrediẽtes in gña elõgata sic cõpõ febris ethice cũ febre putrida. ❡Et q̃ñ cõpo nunt spẽs ex eis i gñe ꝑrio ꝯueniẽtes sic est ꝯpõ spẽ rũ febriũ putredis sic tertiana cũ flegmatica vtpote fe bris nolata hemitrite⁹: r sic cõpõ febriũ apatũ. ❡Et q̃ñ cõponũt de eis spẽs ꝯueniẽtes i spẽie cõpõ dua rũ tertianaꝝ r duaꝝ q̃rtanaꝝ r triũ q̃rtanaꝝ: q̃re fiũt due tertiane i apparitõe dispõnis ƒm porismus flã tice: r tres q̃rtane i porismis flãtice. r q̃ñ cõponunt tres de febrib⁹ tertianis. ❡Si igit fuerit ƒm coaltna tiõem erit porism⁹ i die. iii. vehemẽtior q̃m ptz ei pio dus diei ꝑmi r iceptio diei ẽtie: et silr i die. v. et silat hec hemitriteo sic cõpõ duaꝝ tertianaꝝ silat poris mis flãtice. ❡Et pp hoc nõ oꝫ vt tota occupatiõe oc cupet cũ porismis: imo oꝫ vt occupet cũ accñtibus. ❡Et q̃ñq̃ accit si fuerit febres iste ẽtiane pure vt se stinẽt porismi eaꝝ ad ꝯtentã. i. ad illã q̄ fortior est: ita vt destruat debilior eaꝝ ꝑus. ❡Et q̃ñq̃ sigñt com põnẽ reditio horripilõnis vel opilõnis post q̃etem. ❡Et turpe q̄d est medico sciẽti sigñones cuiusq̃ fe bris r accñtia ei⁹ vt nõ ꝑcipiat ꝯpõnẽ a ꝑmo die aut scõo. ❡Et cõpõ febris ethice cũ febre putredis ẽ ex illis que valde ambigua sunt q̃m ipsi vidẽt iterpola tiones r iceptiões rigoris r horripilõnis r reditionẽ sudoris si fuerit r horas pticulares: q̃re existimãt q sint illic febres putredis tñ insepabiles aut cõposi te ex ꝯtinua r iterpolata. ❡Et q̃ñ ꝯtinuat cõpõ ita vt appareat febr3 ꝯtinua silis que silat sinocho: r tũc q̃dẽ nõ est excusatio reditiõis ad sigñones. r si fuerit parorismi breues non ꝯsequit eoꝝ ꝯtinuatio nisi ꝑ pter rem magnã de multitudine numeri eorũ. ꝑpe r fortasse vides interpolatiões haꝝ febriu3 longas. ❡Et quãdo ꝯponunt febres diuerse sic hemitriteus eradicat postrema eaꝝ r remanet cronica pura sine sint due iterpolate aut due ꝯtinue aut interpolata r ꝯtinua. ❡Et q̃ñq̃ cõponit cum hemitriteo alia ter tiana r flegmatica r melica: nã si ẽ cũ tertiana eradi cat tertiana r pur⁹ fit hemitrite⁹ r si est cũ flegmati ca aut melica eradicat emitriteus r depurat flãtica q silr melica. ❡Et q̃ñ accit cõpõ iveis ƒm modũ aliũ r est vt componant iterpolata r cõtinua diuersi ge neris: aut cõueniẽtes ãbe in eo. aut cõueniẽtes i spẽ sicut tertiana piodica cũ tertiana insepabili: r sic cõ ponunt due interpolate silr componũt due ꝯtinue. ❡Quidã ãt existimauerũt q due ꝯtinue nõ ꝯponũ tur sic due tertiãe: q̃m q̃n mã ẽ itra vẽas nõ ẽ posĩve diuersificet illõ i q̄ accit putredo: putredo. n. ẽ ꝑce dẽs i toto. ❡Et h⁹ q̄d snia nõ ẽ de ill q̄ necia sit ꝑcul dubio apõ me q̃m putredo icipit pcldubio ex loco. deiñ spargit: deide currũt idicia vehemẽtie r inxpola tiõis ƒ3 g̃datiõẽ putredis ꝑine r ƒ3 eã sũt ei motus. Nõ g̃ elõgat q̃n accidat putredo cui sit dñũ aliq̄d in cipiẽs i pte mãeꝝ cui nõ sit dñũ sequẽdi aliud: imo aggregat i ea vt icipiat r vt seq̃t silr: q̃r erit ei g̃datio teporis q̄ expit. ❡Et spẽs q̄d cõpõnis febriũ sũt tres trans: r coalternata: r cõicãs. Et intrans ẽ vt ingre diat vna eaꝝ super alteram. Et coalternata vt igra diat post eradicatõẽ ei⁹. r cõicans ẽ vt incipiat cum ea. ❡Et cũ videris febrẽ cõclusam r ẽ in ea rigor et nõ sudor. r fortasse accidit in rigorib⁹ plib⁹ sudorvn⁹ tũc testifica compositionẽ in ea: r silr cũ vider3 in cõ clusa supfluitatẽ in frigore extremitatũ frigore ƒ3 pa rum de ambobus tunc fortasse est in conclusa.

❡De hemitriteo. Capi. xvii.

Hemitrite⁹ est febris composita ex duabus febri bus: quaꝝ vna ẽ tertiana r altera ẽ flegmatica. Et fit i die vno parorism⁹ tertiane r quotidiane silr. Aut ƒm semitã cõitatis r inuentionis. Aut ƒm semi tam coalternatiõis r vicinitatis. Aut ƒm semita3 in troit⁹. Et de diuisionib⁹ difficilior ad cognoscẽdum est ꝑma: deinde scõa. ❡Et q̃ñq̃ sunt febres due con tinue q̃n due putredines sunt itrinsece r q̃n due sunt piodice eradicant q̃m due putredines sunt extrinse ce: r quãdoq̃ est cõtinua colerica. q̃r eius putredo ẽ intrinseca r flegmatica est ecõtrario r q̃ñ est ecõtra rio. ❡Et quidã ponunt hemitriteũ puꝝ febre3 cõpo

sitã q̃ sit ex tertiana extrīseca ⁊ flatica itrinsecã: ⁊ illã q̃ est p̄ter eã nolant nõ purã ⁊ nõ ẽ illð de illis in qb⁹ supflua occupatio sit hñda. ¶ Et fortasse añsad putredinẽ ẽ colica: ⁊ fortasse añs ad putredinẽ ẽ flatica: ⁊ fortasse veniũt sil'. ¶ Et iterũ qñqz ẽ mã faciẽs fe. flaticã magis dñans: ⁊ qñz ẽ mã faciẽs febrẽ colicã magis dñans: ⁊ qcũqz sit mã flatice põit porismos colice lõgiores ⁊ tardiorẽ crisis: ⁊ mã colice põit porismos flatice cp⁹. Et fortasse extẽdit hemitrite⁹ lõgo tpe. s. vsz ad. vij. mẽses ⁊ supra: ⁊ qñz fit ex hemitriteo egritudo acuta: et qñz est hemitrite⁹ de febrib⁹ magis iterficiẽtib⁹ qm pducit ad ethicã ⁊ egritudines cronicas vel erroneas ⁊ difficiles.

¶ De signis hemitritei. Ca. xviij.

Magis ppriũ signorũ ei⁹ ⁊ p̄mũ eorũ lz necia sint cõparia alia ẽ: vt sit spaciũ h⁹i febris ĩ vno duorũ dierũ lõgi⁹ spacio tertiãe ⁊ magis qeta: deiñ sit ĩ die alio leuiorẽ porismi ⁊ paucioꝝ accñtiũ. ¶ Et qñz iteraŧ ĩ ea horripilo fm plm aliqñtiẽs pp illð qð accit ð pugna duarũ mãeꝝ: aut itroitu vni⁹ eaꝝ sub alterã ⁊ fortasse accit hec iteratio trib⁹ vicib⁹ aut qtuor ⁊ iam calefiũt mẽbra aliq̃ horripilone fixa adhuc. ¶ Et ex hac qdẽ q̃ est hemitrite⁹ corp⁹ nõ mũdificat integre. ¶ Et qñz fiũt pn^m ei⁹ ⁊ augmẽtũ ipi⁹ vehemẽtia commotiõis: ⁊ ppṫe qñ fuerit cõicatio aut fuerit itroit⁹ in hmõi hora. tũc eñ fiũt horripiloni redit⁹ ⁊ ẽ stat⁹ lõginquus: ⁊ cũ existimaŧ q͛ corp⁹ iã calefactũ ẽ ⁊ fe. hz statũ inenis horripilonẽ redeũtẽ: ⁊ ista accña fiũt pp pugnã humoꝝ. Et stat⁹ qdẽ hui⁹ egritudis in horis pticularib⁹ ⁊ vlib⁹ ẽ añ statũ flatice ⁊ velocior statu ei⁹ ⁊ tardior statu colice: qm calitas nõ expandiŧ nisi cũ labore ⁊ ppẽ in p̄mis ⁊ fit fortis eius acuitas apð statũ: ⁊ silr fit declinatio lõga pp illð qð accit ð statiõib⁹ qs efficit reluctatio vni⁹ duarũ mãeꝝ cũ alia ⁊ paꝝ qdẽ tepescit cũ sudore. Et in hac fe. dies terti⁹ de dieb⁹ ei⁹ est silis p̄mo: ⁊ qrt⁹ scðo. ¶ Et qñqz cadit signo sup hemitriteũ ex modis diuersis. nã qñz accit ex ꝯsuetudib⁹: ⁊ qñz accit ex accidẽtib⁹. ¶ Et casus ꝯsuetudinũ est sic si in corpe hois multiplicetur cola ⁊ putredo ei⁹: deide vtaŧ ðlitijs et dimittat exercitia ⁊ vtaŧ cibis de spẽb⁹ regimis gñantibus fla: aut multipliceŧ in corpe hois fla ⁊ putredo eius: deide exerciteŧ plm ⁊ vtaŧ eo qð gñat colam de spẽbus regimis: si fecerit necũ etas illð in eo itavt fiat adolescẽs post pueritiã ⁊ diũ hũiditatis: aut fiat senex post iuuẽtutẽ ⁊ acuitatẽ cõplonis. ¶ Et accidẽtibus ṽo sic est pulsus ⁊ vrina ⁊ pcessio eius qð pcedit ex vomitu ⁊ egõne: ⁊ dispõne digõnis: ⁊ signa eius ⁊ dispõ sitis: ⁊ dispõ tactus: ⁊ dispð horripilonis ⁊ rigoris ⁊ dispõnes horaꝝ ⁊ porismoꝝ. ¶ Pulsus aũt fit ĩ ea minorẽ magnitudis ⁊ velocitatẽ ⁊ freqñtie q̃ ille q̃ est in tertiana ⁊ ꝯtie eaꝝ sunt minores q̃ ille que sunt in flatica. ¶ Urina ṽo ẽ tarde digõnis. ¶ Et võitus est pmixt⁹ ex cola ⁊ flate. Et egõ est pmixta ex colera flate. ¶ De dispõne aũt calefactiõis ⁊ frigorẽ et sitis ⁊ horripilationis ⁊ horaꝝ ⁊ porismoꝝ iã locuti sum⁹ q͛ oportuit. ¶ Et nõ expectaŧ statio sup dñantem duorũ humorũ nisi per vincentẽ ex significatiõibus. Nã si dñaŧ flegma sunt porismi lõgiores ⁊ horripilatio minor ⁊ coartatio: ⁊ ppṫe in pulsu fortior: ⁊ extremitates sunt velociores ad suscipiẽdũ frigus in pncipijs egritudinis ⁊ tardioris mũdificationis a suo frigore: ⁊ sitẽ ẽ minor ⁊ vomit⁹ cole minor. ⁊ vrina vehemẽtiorẽ albedis ⁊ cruditatis ⁊ sudor mior ⁊ etas pueritia aut senect⁹ ⁊ ꝯplo corpis sigt eã et silr ꝯsuetudo ⁊ q̃ currũt cũ ea. Et si dñaŧ cola sunt porismi breuiores ⁊ extrẽitates velociores ad calefactionẽ ⁊ sitis ⁊ võit⁹ cole pls ⁊ sudor magis exuberãs ⁊ fortasse declinat ad horripilonẽ q̃ ẽ sic rigor: ⁊ fit vrina vehemẽti⁹ tincta ⁊ etas ⁊ iuuẽt⁹ ⁊ ꝯplo corpis qñz signt eã. ⁊ silr ꝯsuetudo ⁊ q̃ currũt cũ ea. Et qñ eqñŧ duo hũores freqñtanŧ sigñiões ⁊ est horripilo pura ꝯpleta nõ rigor ⁊ nõ pueniẽs ad rigorẽ. ¶ Et qñ cõpõ ẽ manifestior in piodica ⁊ ꝯtinua quã plẽs holz appropriãt noĩe hemitritei puri: ⁊ ẽ ꝯtinua ipa flatica est rigor debilior: qm mã extrinseca ẽ colica: ⁊ nõ est ꝯriũ ei ex pte flatis extrinseci cũ ea ĩ eo qð necessariũ est de rigore: sz est debilior. ¶ Et fortasse iteratur in ea frig⁹: ⁊ horripilatio itavt faciat errare ĩ statu sicut scis ⁊ multiplicaŧ in ea calitas visceꝝ ⁊ ventris cũ frigore extremitatũ ⁊ fit pulsus vehemẽtiorẽ puitatis ⁊ raritatis. Si aũt ꝯtinua est ipa colica nõ fit rigor necq magna horripilone: ⁊ fit pulsus maior ⁊ velocior ⁊ angustia vehemẽtior. ¶ Et si cõponunŧ due ꝯtinue nõ erit rigor oĩno. ¶ Ex accit tertiane cõtinue vt alleuieŧ ante alleuiationẽ flegmatice lz nõ redeat ante eius reditionem.

¶ De cura hemitritei. Cap. xix.

Necessariũ est in hemitriteo vt prudentem habeas sollicitudinẽ in euacuando materiaz fm spẽs euacuatiõis ex solutiõe vẽtris ex võitu ⁊ puocatione ⁊ sudatiõe plusq̃ vehemẽtia que est per extinctiua. ¶ Et cũ solutiuis oportet vt ꝯueniat digõ nisi sint ex gñe que leniũt naturam ⁊ soluũt ⁊ nõ inquietant sicut aqua lebleb cũ geleniabin si fuerit illud qð superet flegma: ⁊ sicut tereniabin ⁊ siracost ⁊ infusio tamarindi ⁊ syrup⁹ vio. si dñans fuerit colera: et sicut qð ꝯponiŧ ex istis si fuerint duo hũores quasi pares ⁊ post apparitionẽ digestiõis si euacuatio fiat humoris cũ fortibus ptransit. ¶ Et vomitus opz vt sit iterũ fm humorẽ dñantẽ aut ex aqua raffani cum syrupo acetoso calido: aut syrupo acetoso cuz aqua calida. Et puocatio opz vt fiat cũ eis in qbus ẽ eqlitas. ¶ Et cũ festinaŧ in potando decoctiones ante digestionẽ timeŧ birsen vel sirsen. ¶ Medicine vero iuuatiue in via pueniente ad statũ ad rectificandũ materiam ⁊ maturandũ ipaz ⁊ succurẽdũ nocumentis ei⁹ ex singularib⁹ est absinthiũ veꝝ post septimũ ⁊ apparitionẽ digõnis: ita vt sit romanũ qð ex ipso bonũ est: ⁊ cũ tu festinas cũ eo mouet humores ⁊ nõ euacuat eos. Cũq sumiŧ facit accidere angustiam ⁊ tristitiã ⁊ nauseã: deide reuertiŧ sup eos cũ sua caliditate ⁊ exiccat eos: ⁊ cũ sua stipticitate facit eos pigros. ¶ Et Gal. quidem ⁊ qui ante cũ fuerunt curauit eos cũ aqua ordei in qua est virtus piperis. Et dixit qdaz p̄moꝝ medicoꝝ q͛ Gal. trãsgressus est in alienatiõe: ⁊ stetit vbi oz vt mireŧ de eo: ⁊ nõ sciuit q͛ piper inflammat febrem ⁊ aqua ordei pigrã efficit mãm. ¶ Et iste quidem contradictor errauit errore qui non appropriatur in hac intentione; immo ca

nõ hic dat⁹ l adiutorio nãe q̃n ꝑpat ad resistẽdũ h⁹i
mãijs ẽ cũ medicis ꝯpositꝫ ex īfrãntib⁹ ꝛ calefaciẽtib⁹
vt discernat nã īter duas ꝟtutes q̃ occupat īfrãti
nuꝫ cũ febre ꝛ ptib⁹ cordꝫ. ꝛ calefactiuũ cũ mã: ꝛ q̃s ẽ
q̃ curet hemitriteũ absq̃ hoc. ¶ Et si nã nõ ẽ fortis
ad discernẽdũ tũc nõ ꝓdest curatio q̃cũq̃ mõ fiat: ꝛ
erravit in alijs modis in allatiõe q̃ꝝ nõ ẽ nece nos
īcedere via ꝓlõgãtiũ. ¶ Et iste q̃õ ꝯdictor dixit q̃ oꝫ
vt administrent̃ subtiliãtia q̃b⁹ nõ ẽ fortꝫ calefactio sic̃
apiũ ꝛ anetũ ꝛ nõ sciuit q̃ possĩe ẽ vt pip̃ īfridet̃ mio=
ratiõe sui ad hoc vt frãgat̃ ei⁹ calefactio ꝛ nõ abbre=
uiet̃ ei⁹ subtiliatio a sbtiliatiõe apij plimi: ꝛ fit aqua
ordei adiuuãs ipꝫ in faciẽdo ꝑuenire ꝟtutẽ ei⁹: ꝛ de
struẽdo sup̃fluitatẽ ei⁹: ꝛ faciẽdo cadere mãs ad ip
suꝫ: vt alleuiet̃ penetratio ꝟtutis ei⁹ in eis. Ampli⁹
mirabile fuit q̃ ipse posuit. G. de illis q̃ ignorãt q̃ pi
per īflãmat febrẽ ꝛ nolat ipm de illis q̃ obliuiscunt̃
ad hoc vbi īdicat de hoc. ¶ Cõpositaꝟo de medicis
q̃b⁹ oꝫ vti in hac hora sunt sic̃ trocisci de absinthio ꝛ
trocisci ꝺ rosis. ¶ Trocisci leues bõi ad hemitriteũ
℞. ros. radicũ liq̃ritie ãboꝝ Añ. ℥. iiij. tereniabin. ℥.
iij. spice succi absinthij spodij olum añ. põꝺ. ℥. ij. fiãt
ex eis trocisci. ¶ Trocisci alij ad īflãmationẽ. ℞. ro.
℥. vj. semis acetose gũmi oluꝫ añ. ℥. 4. amili põ. ℥. iij.
berberis spodij semis portulace oluꝫ añ. põd⁹. ℥. ij.
dragagãti croci spice reubar. oluꝫ añ. ℥. i. camphore
põ. tertie. ℥. i. fiãt trocisci. ¶ Trocisci alij boni hñtib⁹
hãc febrẽ ꝛ ꝓpe q̃n cõquerunt̃ cũ hoc de solõne vẽ
tris ꝛ tussi. ℞. spice aromatice xiloaloes croci berbe
ris ꝛ succi ei⁹ oiꝫ añ. ℥. iij. reubarbari. ℥. iiij. spodij ro.
cũ capitib⁹ suis lacte gũmi torrefacti karabe oium
añ. ℥. v. seis acetose torrefacti. ℥. vj. crete romãe. ℥. vij
fiãt trocisci. ¶ Descriptio alia bona. ℞. ro. rub. ℥. vj.
berberis gũmi. se. acetose oium añ. ℥. 4 spice eupa=
torij spodij amili se. portulace ĝnoꝝ cucumerꝫ oluꝫ
añ. põd⁹. ℥. ij. se. ẽdiuie se. cuscute olum añ. ℥. i. 5. suc=
ci liq̃ritie. ℥. i. lacce reubarbari ãboꝝ añ. ℥. 5. aggregẽ
tur illa ꝛ fiãt trocisci. ¶ Pillule bone ad hãc egritu=
dinẽ ꝛ oẽs cronicas ꝛ febres ledẽtes viscera ꝛ ꝓprie
q̃n mã flatica est magis vincẽs. ℞. aloes masticꝫ mi
rabo. citrinoꝝ reubarbari succi eupatorij succi ab=
sinthij ro. rubeaꝝ oluꝫ añ. ptes eq̃les croci ptem. 5.
fiant pillule cũ aq̃ endiuie ꝛ sit dosis. ℥. ij. cũ syrupo
acetoso. ¶ Descriptio bona ꝯueniẽs post digõnem
℞. aloes masticis succi absinthij ros. oluꝫ eq̃lr cro
ci. ℥. 5. informentur pillule cum aqua ẽdiuie ꝛ sit do
sis. ℥. ij. cũ syrupo acetoso.

¶ De recidiuatione. Cap. xx.

RE cidiuatio ẽ ꝺterior radice: ꝛ ꝯsiliũ q̃õ ẽ vt ī ea
nõ sit īceptio ad curãdũ dõec mãifest⁹ fit mod⁹
egritudis: nã s̃m plm est seua.

¶ Fen. ij. de ꝓnosticatiõe ꝛ iudicijs crisis. Ca. i.

NOs dicem⁹ in hac fen dispõnes cri=
sis ꝛ dies ei⁹: ꝛ signa ipi⁹ ꝛ signa
digõnis ꝛ q̃õ appropriat̃ vnicuiq̃ signi
ficationũ de iudicio: ꝛ de signis bonis ꝛ
nõ bonis. Et iste q̃dẽ sunt res sup̃ q̃s re=
soluunt̃ res in hac ꝓnosticatiõe. Et ꝓnosticatio est
vt dicat de sig̃tiõib⁹ inuẽtis sup̃ rẽ futurã ad quam
ꝑuenit dispõ egritudis de evãone aut ꝑditiõe ꝑp̃ illõ
q̃õ cognoscit̃ de virtute ꝛ fixitiõe eius: aut casu ipi⁹
aut cognitione hore eius ꝛ modi qui erit. vbi ĝna.
an non erit.

¶ Tractat⁹. i. de crisi ꝛ ītẽtiõib⁹ sig̃tionũ ei⁹ ꝛ bõita=
tis ꝛ malitie in crisi ꝛ q̃d est in diuisiõib⁹ suis ꝛ suis
iudicijs crisis. Ca. ij.

CRisis intẽtio est sep̃atio in locutiõib⁹. Et ipi⁹
dispõ est alteratio q̃ fit subito aut ad lat⁹ sani=
tatis aut ad lat⁹ egritudis. Et hꝫ sig̃tiões q̃b⁹ ꝑue=
nit medic⁹ ad id q̃õ fit de ea. ¶ Et declaratio huius
est q̃ egritudo corꝑi est sicut inimic⁹ exterior ciuita
ti. Et nã sicut dñs ꝯseruãs eã: īter quos ambos iam
cucurrerũt rixe leues de q̃b⁹ nõ curat̃: ꝛ iã vehemẽs
fit inter vtrosq̃ pugna. quare accidũt tunc ex signis
vehemẽtie pugne dispões. ¶ Et cãe sunt impulsio
fortis ꝛ sicut rugit⁹ ꝛ clamor ꝛ sicut cursus sanguis:
deide fit sep̃atio in tpe nõ sensate q̃titatis: ꝛ quasi ī
momẽto vno: aut vt vincat dñs exteriorẽ aut vt vicat
inimicus exterior regẽ. ¶ Et victoria q̃õ aut erit cõ=
pleta in qua erit vni⁹ duaꝝ partiũ cõpleta sup̃atio ꝛ
dimissi ciuitatis aut erit nõ cõpleta in qua erit sup̃a
tio nõ ꝓhibẽs reditũ ꝛ reuersionẽ. ita vt accidat pu=
gna vice alia. aut vicib⁹ plib⁹. ergo erit tunc crisis se
paratio in fine eaꝝ. ¶ Et sicut cũ dñs vincit sup̃ue=
niẽtẽ ꝛ fugat ipm ꝛ expellit aut ita vt expellat eũ ex=
pulsione totali ita vt q̃escat ciuitas ab eo ꝛ vicini e⁹
ꝛ reliq̃ fines ꝯiuncti cũ ea aut expellit. cũ expulsiõe
nõ vlt: imo fugat eũ a ciuitate ꝛ nõ põt fugare ipꝫ a
finibus alijs ꝯtinuatis cũ ciuitate. Silr ꝟtus q̃ue ve
nit cũ crisi bona aut expellit mãm ledentẽ a funda=
mẽto corꝑis q̃õ est cor ꝛ ꝓncipalia mẽbra: ꝛ a finib⁹
eius qui sunt extremitates: aut expellit eã a funda
mẽto: sed nõ põt expellere eã ab extremitatib⁹: imo
ꝑuenit ad eas ꝛ noiat̃ crisis ꝑmutatiõis. Et omnis
egritudo que remouet̃: aut remouet̃ s̃m semitã cri=
sis: aut s̃m semitã resolõnis: ita vt resoluat̃ mã pau
latim donec sumat̃ gradatim. Et hmõi q̃dẽ plm fit ī
egritudibus cronicis ꝛ materijs fridis quas signa
timorosa ꝛ motus praui nõ antecedunt. Et silr ois
egritudo que īterficit aut īterficit s̃m semitam crisis
aut s̃m semitam arefactionis ꝛ est vt resoluat̃ pau=
latim. ¶ Et melior q̃dem crisis est completa in qua
est fiducia manifesta apparens que habet acciden
tia salua quam aliquis dierum crisis īdicat casuraꝫ
esse in die crisis laudabilis. ¶ Et omnis q̃dem cri=
sis aut est laudabilis aut mala: ꝛ vnaqueq̃ aut ẽ cõ
pleta aut diminuta. Et cõpleta q̃dem aut est ita q̃
natura expellit materiam expulsione totali aut cũ
ꝑmutatione. Et de crisi q̃dem diminuta est quedaꝫ
aliquãdo quã sequit̃ in bona q̃dem resolo: ꝛ in ma=
la arefactio. Et diminute quidem crisis dies īdicat
diem crisis complete cadentis in egritudibus mate
rierum subtilium calidarum virtute existente forti.
¶ Et permutationis crisis expectat̃ vbi est virt⁹ de=
bilior et dies indicationis: et illud in bona et mala
simul. ¶ Et expectatur crisis materia existente gros
siore. ¶ Et prime quidem dispõ iterum diuersificat̃
nam cum materia existit in ea vehemens facit crisiꝫ
per sudorem ꝛ si fuerit infra illud q̃uis sit valde ca
lida facit crisim cum fluxu san. narium. ¶ Et si non

p fluxũ vrine:ꝛ ſi nõ p fluxũ vẽtris ꝛ võitũ. ❡ Et ſcias
ꝙ mucus ꝛ ſanies aurꝫ ꝛ lippa ꝛ lachꝛyma ſũt ꝺ criſi
bꝰ egritudinũ capitꝭ:ꝛ ſputũ ꝺ criſibꝰ egritudinũ pe
ctoris ꝛ aptio ſanguis emoꝛroydaꝝ ẽ criſis bõa egri
tudinũ multaꝝ:verũtñ nõ accit ſꝫ plm niſi i eo i quo
currit ꝯſuetudo eiꝰ. ❡ Et acutioꝛ q̇ꝺ criſiũ ꝛ ꝓpīqoꝛ
ad ſepatõꝫ ẽ fluxus ſan.nariũ:qm̃ cõſeq̇t̃ expulſionẽ
mãei i vice vna.deiñ ẽ fluxus vẽtris:poſtea võitꝰ:ꝺiñ
via:poſtea ſudoꝛ:poſtea exiturẽ. ❡ Et exiture q̇ꝺ ſũt
de gñe criſis pmutatõis.ꝛ ꝯtigit qñq; vt exiture ſint
foꝛtiores ſudoꝛe i criſibꝰ:nã plerũq; remouent̃ p eas
egritudies ſubito ſiue ſint ſalue ſiue male moꝛtificã
tes mẽbꝛa. Et exiture q̇ꝺ q̇bꝰ fiũt criſes diuerſaꝝ ſũt
ſpẽꝝ.ſ.carbunculi ꝛ dubellet ꝛ tuayn ꝛ foꝛmica ꝛhe
riſipilla ꝛ ignis pſicꝰ ꝛ herpeſeſtiomenꝰ ꝛ variole ꝛ
ſinãces ꝛvlcera multiplicata i coꝛpoꝛe. ❡ Et fit criſis
qñꝫ aut aliq̇d eiꝰ cũ q̃ cõgelant̃ lacertꝰ ꝛ neruus ꝛ p
ſcabiẽ:qñꝫ ꝛ ſpẽs eiꝰ.ꝛ ipetiginẽ ꝛ cãcrũ ꝛ albaras:ꝛ
glãdulas ꝛ rupturã ꝛ varices iſlatõꝫ extrẽitatũ ꝛalia
ab iſtis. ❡ Et ꝺ ſpẽbꝰ pmutatiõis ſũt q̃ non pducunt
ad exiturã.deiñ faciũt ſicẽ toꝛturã ꝛ ſpaſmũ ꝛ mollifi=
catõꝫ ꝛ doloꝛes anche ꝛ doꝛſi ꝛ teſticuloꝝ ꝛ geniculi
ꝛ ictericiãꝛ elephãtiaꝫ ꝛ varices. ❡ Et ſcias ꝙ criſis
ſcã ex pmutatiõe q̃ fit criſis dũ nõ accit nõ accit ſanĩ
tas. ❡ Alteratio ãt pmutatiõis q̃ fit ad iferioꝛa ẽ lau
dabilioꝛ:ꝛ exitura ẽ laudabilioꝛ.ꝛ pmutatio q̃ eſt ad
exterioꝛa ꝛ pꝰ digõnẽ cõpletã ꝛ lõginq̃ a mẽbꝛis pñci
palibꝰ ẽ laudabilioꝛ .ꝛ ſiĝtoꝛi q̇ꝺ ieſt vt ſignificet de
diſpõnibꝰ ſiĝntibꝰ ſup criſim bonã ꝛ criſim malã. Et
ſicẽ cũ inimicus expugnat ciuitatẽ ꝛ extollit̃ i pugna
ꝛ coarctat ꝛ ſublimat litẽ expãdunt̃ ſigna victoꝛie ve
hemẽtis dño ꝺfenſoꝛe lõginq̃ nõ accipiẽte arma ſug
nꝫ potẽte vti inſtr̃is ſuis ſũt ſigna ad teſtificãdũ illꝺ
q̇ꝺ vult vt ſit ꝺvictoꝛia deſẽſoꝛis:aut victoꝛia inimici
expugnãtꝭ.ꝛ ſiĝt de diſpõnibꝰ teſtificatõis ſiĝntibus
malitiã diſpõnis dñi. Et ſi diſpõ fuerit cõ̃rio tunc iu
diciũ erit ecõtrario. Silr̃ cuꝫ egritudo mouet ſigna
criſis q̃ ego dicã ante caſum digõnis ſiĝnt exituram
in mẽbꝛo aut rem aliã ꝛ foꝛtaſſe erit poſt ſanitatem.
❡ Et laudabilioꝛ q̇ꝺ permutatõꝫ ſiĝt criſim malã.ꝛ
ſi fuerit illic digõ aliq̃ ſiĝt criſim diminutã.ꝛ ſi fuerit
illic digõ cõpleta ſiĝt criſim bonã cõpletã.ꝛ cõpleta
q̇dẽ criſis fit apud ſtatũ ꝛ foꝛtaſſe aduenit cũ incipit
declinatio. Et pp hãc cãm ipedit criſim cõpletã fri=
gus vehemẽs.qm̃ egritudis ſtatꝰ in ipſo fit difficilis
qũo ergo erit eius declinatio. ❡ Et multotiẽs q̇ꝺ eſt
neciũ medico ſuccurrere nocumẽto frigoꝛis caleſaciẽ
do locũ ꝛ fundẽdo ſup vẽtrẽ infirmi olm calm̃ vſq;q̃
videat ſudoꝛẽ icipe:deinde abſtineat ab effuſione ꝛ
abſtergat ſudoꝛẽ ꝛꝯfuet locũ ſꝫ eq̃litatẽ. ❡ Et ſcias
ꝙ motꝰ criſis cũ accidunt in diebus ꝛ hoꝛis in q̇bus
currit ꝯſuetudo nãe ad ipugnãdã egritudinẽ expu=
gnatione q̃ fit cũ eſt apparitio nãe in eligendo hoꝛã
aut eligẽdo diſpõnẽ cũ auxilio ꝺi ſunt i q̇bꝰ habet̃ fi
ducia. ❡ Si ãt accidat pugna egritudie icitãte eã et
inq̇etudo:ꝛ illud eſt de eis que ſiĝnt vehemẽtiã op=
preſſionis egritudis ꝛ pmutationis mãei pp illꝺ q̇ꝺ
ſedat ſemp apud declinationẽ humoꝛis;ad os ſtõi:q̃
re mouet̃ vomitu:ad fundum eiꝰ:q̃re mouet̃ fluxu
vẽtris:ꝛ ſilr̃ eſt diſpõ cuꝫ facit accidere tuſſim ꝛ ſter=
nutationẽ. ❡ Et ſilr̃ cũ ſunt ſiĝtiones ſiĝntes ꝙ cri=
ſis eueniat in die ſicẽ 14°.qm̃ antecedit ſup eum ꝛ in
uenit̃ pñcipiũ criſis moueri ante ipm̃ in die q̇ꝺuis ſit
creticꝰ ſicut vndecimꝰ:tũc illud ſiĝt ꝙ criſis non erit
cõpleta.ꝛ lꝫ qñq; ſit bona:ſꝫ ſiĝt ꝙ nã iuuata eſt i pu
gna. ❡ Qꝺ ſi egritudo fuerit mala fraudulẽta tunc
non ſpaturꝙ criſis ſi bona.ꝛ ſi egritudo fuerit ſalua
tũc nõ ſperat̃ ꝙ criſis ſit cõpleta. ❡ Et ad vltimũ q̇ꝺ
anteceſſio motuũ criſis ante ſtatũ quẽ egritudo illa
meretur:aut ſit pp ꝟtutẽ egritudinis: aut ꝓpter ve=
hemẽtiã motus eiꝰ ꝛ acuitatis ipſius. aut pp cãm ex
trinſecã excitãtem q̇ꝺ de ea quietũ eſt: pp erroꝛeꝫ in
cibo aut in potu:aut exercitio:aut ꝓpter accidẽs ala
le.nã accidẽtibꝰ aialibꝰ ineſt itroitꝰ in motiõe criſis
ꝛ in alteratiõe ptis eiꝰ:timoꝛ.n.ponit criſiꝫ vt fiat flu
xu vẽtris:aut vomitu aut vrina:ꝛ gaudiũ facit vt ipa
fiat ſudoꝛe ꝛ illꝺ q̇dẽ fit ſm motũ ſpũs ad iterioꝛa et
ad exterioꝛa. ❡ Et qñ antecedit pugnã talr̃ vt ꝟtꝰ nõ
figat̃ cũ ea vſq; ad ſtatũ eſt illud ſiĝtio moꝛtis: ꝛ foꝛ
taſſe remanet virtuti reſiduuꝫ aliq̇ꝺ vſq; ad ſtatũ ꝛ ẽ
ſaluum. ❡ Et ſcias ꝙ criſis nõ cadit i die ꝛ hoꝛa q̇etꝭ
ꝛ trãq̃llitatis nꝫ i hoꝛa tpis a vehementia niſi raro ꝛ
paꝝ ꝛ pmuꝫ ãboꝝ eſt minꝰ. Et archigenes q̇ꝺ nꝫ vi=
dit ipm̃ i criſibus ſuis niſi bis. Et Gal.ſat̃. ❡ Et me=
lioꝛ q̇ꝺ criſis ẽ illa q̃ fit i hoꝛa ſtatꝰ:in ea ꝟo q̃ ipꝫ ãte
cedit nõ eſt fiducia:imo ẽ aut diminuta aut mala cõ
preſſiua. ❡ In pñꝰ nunq; fit criſis niſi pnitioſa. ꝛ ad
vltimũ q̇ꝺ accñtia ſignoꝝ criſis in pmis diebus egri
tudis ſiĝt pnitionẽ:ꝛ in eiꝰ augmẽto cũ ẽ laudabilis
ſiĝt criſim diminutã in declinatione ꝟo nunq; fit cri
ſis. Qualr̃ ꝟo eueniat in ipſa moꝛs aut diſpõ que nõ
eſt bona criſis poſt dicemus. ❡ Et ſcias ꝙ criſis in
egritudibꝰ ſaluis poſtponit̃.nã.n.non eſt egreſſa qꝛ
poſẽ ẽ ei vt expectet vſq;quo iueniat cõplemẽtum di
gõnis ꝛ i moꝛtiferis ãtecedit. ❡ Et nõ relinq̇tur eger
ab ipugnatiõe ſue egritudis ſubito ꝛ nõ eſt ſcꝺm ſe
mitã reſolonis niſi qꝛ eſt qñꝫ euãatio laudabilis aut
exitura laudabilis. Et reſolutionẽ aũt iliberantem ꝛ
areſactionẽ moꝛtificãtẽ nõ ãtecedũt accidẽtia tioꝛo
ſa neq; euãatiões ſenſibiles. ❡ Et ſcias ꝙ egritudies
ſunt diuerſe:de eis.n.ſunt q̃ mouent̃ i pñꝰ:deinde ſe
dãtur ꝛ q̇eſcũt ꝛ de eis ſunt q̃ ſunt ecõuerſo. ❡ Et mlt̃
totiẽs q̇ꝺ ſiĝnt ſiĝtiones ꝙ criſis erit p expulſioneꝫ
mãei egritudis a natura ad latꝰ aliquod:ꝛ in expul
ſione mãei ad ipm̃ eſt nocum̃:quare neceſſariũ eſt vt
cõfoꝛtet̃ illud latus ꝛ illud membꝝ ꝛ declinẽtur ma
teria ad contrarium. ❡ Et ſcias ꝙ quãdoq; vẽit cri=
ſis ꝛ numerat̃ ex ſexto ꝛ eſt ſeptimi:ꝛ iã tunc verifica
tur principiũ egritudinis:nã bõa criſis raro fit i ſex=
to. ❡ Et ſcias ꝙ ſpẽs alteratiõis egritudis ſunt ſex.
egritudo.n.aut alterat̃ ad ſanitatẽ ſubito: aut ad ſa
nitatẽ paulatim.aut ad moꝛtẽ ſubito:aut ad moꝛteꝫ
paulatim:aut aggregantur in ea vtraq; res ꝛ ꝯuerti
tur ad moꝛtẽ:aut ad ſanitatem. ❡ Et ſcias ꝙ nomen
criſis ſm ꝙ dixit ille cuius ſermõi credit̃ eſt ꝺriuatũ
in lingua greca a ſepatiõe ꝓlocutiõs q̃ eſt vni duoꝝ
diſputantiũ aut ꝯtrouerſantium apꝺ iudices ſuper
alium quaſi ſit ſeparatio ꝛ exitus ab alteratione.

❡ De ſermone vli de ſignis criſis. Capi.iij.

Criſim antecedunt quãdoq; ſi caſus eius fue=

rit nocturn⁹ in die: ⁊ si fuerit ei⁹ casus diurn⁹ i nocte dispões: ⁊ res ⁊ q̄ sūt signa ei⁹ sicut iq̄etudo ⁊ āgustia ⁊ volutatio ⁊ ḡuitas ⁊ cōturbatio sensus: ⁊ dolor capitis ⁊ dolor colli: ⁊ vertigo ⁊ scotomia ⁊ imaginatões corā oculis: ⁊ tinitus ⁊ sonus ⁊ pruritus i naso: ⁊ alīatio coloris i facie ⁊ lepore subito ad rubedinē ⁊ citrinitatē ⁊ tremor labij ⁊ oculorum ⁊ pulsus cordis ⁊ nausea ⁊ sitis ⁊ trēor cordis ⁊ dolor in stō et strictura āhelitus ⁊ difficultas accñtes subito ⁊ ḡuitas hypocōdrioꝝ ⁊ tēsio i eis ⁊ dolor ⁊ salt⁹ ⁊ dolor i dorso ⁊ salt⁹ i lacerto ⁊ pūctura ⁊ rugit⁹. ⁊ qñq; accit horripilatio signa eā: ⁊ accit dolor lassitudi alis. ⁊ qñq; alterat̄ pulsus a dispōne sua i ea: ⁊ sigt̄ ipsam: ⁊ retinet̄ qñ3 cā crisis res q̄ꝝ ꝯsuetudo fuit vt euacuarētur vt sanguis mēstruus aut emorroydaꝝ aut flux⁹ vētris sigt̄ ꝙ motus ei⁹ vadit ecōtrario in pte. ¶ Et signa nocturna diurnis sunt vehemētiora: ⁊ cā in h⁰ ꝓculdubio vt fit ē qm̄ mā̄ faciēs egritudinem auget accidētia ⁊ sigtōes cā sui mot⁹. ¶ Et diuersificat̄ aut ꝓp diuersitatē materie aut cā ptis diuersitat3 mot⁹. ¶ Et diuersitas q̇ð cā diuersitat3 mā̄e est v̄bigr̄a. vt sit mot⁹ mā̄e qñ ē ad suꝑiora; deīde significēt sigtiones spēi egritudīs ⁊ etatis ⁊ cōplōnis ⁊ alioꝝ ꝙ mā̄ est sanguīea ⁊ expectat tunc medicus fluxū sanguis nariū ⁊ si sigñt ꝙ ip̄a est colerica expectat vomitum f̄m plīm nisi alie sigtiões ei appropr̄ate significēt fluxus san. nariū: multotiēs. n. fit crisis eius fluxus san, nariū: ⁊ āntecedūt eā imaginatiões colerice. ⁊ fluxus q̇3 san. nariū qñ3 ꝯsumit mā̄s egritudinū furiosaꝝ ⁊ fit sanitas stati. ¶ Cā aūt ptis motus qm̄ ipsa mouetur vt violēter vadat suꝑ mēbra p̄ncipalia ⁊ q̄ sequūt̄ ea de viscerib⁹. ⁊ facit accidet̄ nocu^m in opōnib⁹ suis ⁊ ipedimentū ꝯñs ea sicut euenisit ex pte cerebri permixtio sēsus ⁊ dolor capit3 ⁊ q̇ð dixim⁹ cū eis: ⁊ ex pte cordis: pulsus cordis: ⁊ malitia anhelit⁹ ⁊ q̇ð dixim⁹ cū eis vtrisq;. ¶ Aut mouet̄ v̄sus expulsionē ⁊ fit illð f̄m duos modos: nā aut icipit expellendo ex oī pte ⁊ lōgitudie ⁊ ē illud ad totū illud q̇ð apparet: et est hoc cū sudore: aut icipit tēdere versus ptē vnā et cū incipit ꝑs ei⁹ ex oī pte fortasse ē pars ita ꝙ quādo incedit opȝ quod incessus sit ꝑ mēbra principalia: sic ꝑs altera: nā mā̄ tendēs ad eā pertrāsit super fines mēbroꝝ anhelitus: et suꝑ fines cerebri: q̄r accñt iteꝝ accidētia silia accñtib⁹ eius si nō esset expulsa: imo esset violēter ibi permanēs: et fortasse est ꝑs versus mēbra q̄ sunt minus q̄ꝫ principalia sicut os stōi cum intētio mā̄ei expellende ꝑ crisim ē vt expellat̄ vomitu. Aut ē de p̄ncipalibus: verūtñ est tolerās cōmune officiū velociter ꝑueniēs ad corruptōȝ sic ꝑuenit ad fines epatis: et expellit̄ ex via vesice aut fellis: et ex oī pte loci expulsiōis crisis sicut i stō vomitu: ⁊ sicut ad fines capitis fluxu sanguis nariū et silib⁹ ei: ad fines epatis vria: et ad ptes intestinorum fluxu vētris et qñ ē forma hec nō ē longinquū q̇n motui ei⁹ in oī pte sit signū singnificās ꝙ illð q̇ð i pat̄ de expulsiōe ei⁹ ē illi⁹ gñis si crisis q̄ expectat̄ fuerit bōa aut signū signs malitiā eius p̄mā ex suo aduētu ipediente illð mēbrū si fuerit crisis mala. ¶ Et fortasse est signum vnū bonū ad hoc vt significet ptes plures sicut pulsus cordis qñq; sigt̄ ꝙ mā̄ est expulsa ad os stomaci ⁊ sigt̄ ꝙ mā̄ violenter supervenit cordi. ¶ Et fortasse est signuȝ vnum signs rem vniuersalē cōmunē motui ad partem vnā ⁊ expectātur signa alia quib⁹ sigtur mod⁹ quo expellit̄ ex illa pte sicut dolor capitis ⁊ strictura anhelitus ⁊ tensio hypocondrioꝝ ad suꝑiora. ista. n. sigñt ꝙ materia mouet̄ ad suꝑiora: deiñ nō indicat̄ ꝙ ip̄a expellat̄ ex via vōit⁹ aut ex via fluxus sanguinis nariū nisi per signa alia. ¶ Et quādoq; sigt̄ ꝙ crisis cadens ex parte aliq̄ est retentio eius q̇ð currit ⁊ separat̄ ex ꝯtrario illius partis sicut retētio nā̄e cū signis crisis bōe sigt̄ ꝙ motus crentc⁹ superior non inferior est: aut fluxu vrine. aut sudore aut vomitu aut fluxu sanguinis narium. ¶ Et quādoq; sigt̄ spēs egritudinis pteȝ crisis eius sicut ap̄a epatis quādo est in latere gibboso: tūc crisis ei⁹ est aut ꝑ fluxum sanguis naris dextre aut ꝑ sudorem laudabilē aut per vrinā. ⁊ si est in latere cōcauo est ꝑ fluxuȝ vētris: aut per sudorē: aut ꝑ vomituȝ: ⁊ sicut febres causon: plurimū. n. crisis eius est aut per fluxum sanguis narium aut ꝑ sudorē ⁊ antecedit eā tremor ⁊ quādoq; fit vomitu ⁊ fluxu vētris ⁊ ꝓpriē sic terciana. ¶ Et silr̄ fe. ap̄atū capitis crisis non fit vnq̄ꝫ fluxu sanguinis nariuȝ neq; ꝑipleumonie nȝ lethargie. pleuresis v̄o ē inter hec ⁊ hec. ¶ Et multotiēs q̄dē fit egritudinis crisis spēbus quaꝝ aggregatione cōplet̄ crisis sicut causon cū fit in ea crisis prius fluxu sanguis narium: deīde cōplet̄ sudore abundāte. Et pregnās q̇ð multotiēs hȝ crisim cū abortu. ¶ Et scias ꝙ nō quotienscunq; existunt signa crisis faciūt necēio crisim bonā aut malam: imo quādoq; nō sequitur eam crisis oīno in hora illa: lȝ nō sit excusatio q̇n crisis sequat̄ ea ꝓculdubio bona aut mala: i alia hora q̄ꝫ in illa hora in q̄ continuant̄ signa. Nam nō q̇tiens vides sudorē ⁊ vomitum ⁊ fluxū vētris ⁊ dolorē capitis ⁊ perturbationē sensus: aut malitiā anhelitus aut ꝓfunditatem somni: aut aliud de omnibus illis q̄ nūerabim⁹ est cū eis crisis lȝ f̄ȝ plīm significēt. ¶ Nā q̄dam coꝝ sunt signa tm̄ crisis sicut dolor capitis. ¶ Et quedā coꝝ sunt signa ⁊ pars crisis sicut nausea. ¶ Et cū appent signa crisis ⁊ nō fit crisis tūc aut ē f̄ȝ ꝙ dixit hyp. sigtio mort' aut difficltas crisis. ¶ Et quādoq; est aliqua de reb⁹ q̄ sunt de signis crisis accidens per cām aliā ab ea que facit apparere crisiȝ q̄ꝫuis sit in aliq̄ horaꝝ signoꝝ crisis sicut accidit in terciana longa ante paroxismū inq̄etudo ⁊ cōmotio ⁊ in plurib⁹ horis antecedētib⁹ paroxismū absq; significatione crisis. In terciana v̄o pura f̄m plurimum est signum crisis. ¶ Et de illis que tibi idicant viam ad cognoscendū ex infirmo ꝙ eius sanitas aut mors erit cum crisi aut non est cōsideratio tua i motu egritudinis ⁊ v̄tute eius ⁊ nā̄ ⁊ hora p̄ñti ista. n. indicāt tibi: ꝙ dispositio facit necessario pugnā fortē inter materiaȝ ⁊ naturā: ⁊ sustinet pugnā. ¶ Et scias ꝙ significationes bonitatis crisis sunt significationes significātes victoriam nature ⁊ nō fallit hoc. ⁊ significatiões malitie eius ⁊ ipsius diminutiōis significant iurgium ⁊ duellum quod currit inter nām ⁊ inter illud q̇ð impugnat eam. ¶ Et non est possē tibi vt ex toto iudices q̇ð natura vincetur proculdubio nisi multiplicentur ⁊ magnificentur. ¶ O q̄ꝫto timoro

ita signa videm⁹ de pfūditate soni ⁊ casu pulsus ⁊ abscissionē sudoꝝ ꝑducētia post horas ad crisim ꝯpletā ⁊ bonā qm̄ nā in hᵒ iā cessauerat de oibᵒ opibus suis ⁊ tota occupata erat i egritudie: ⁊ postq̄ redit tota vtᵒ ad eā vicit eā ⁊ expulit. Et fortasse nō sufficit cū ea. ⁊ illō i plibᵒ horis ē qm̄ ipa nō cessat ab oibus opatiōibᵒ nisi pp rē magnā. nā dubiū nō est qn pp rē magnā deficiat. Et scias q̄ exuberatio signorū crisis ſm ꝯtinuitatē i duobᵒ diebᵒ ꝯtinuis sicut tertio q̄rto. Ubi gr̄a. sigt velocitatē crisis: deīn ē bōitas et malitia ſm cōparia q̄ ego dicā et ꝑpe qn̄ añcedit porisimᵒ se. plꝫ et p̄cipue qn̄ appet in pulsu alteratio subito. Si ergo fuerit ad magnitudinē et nō dscēdit letare. ¶ Et scias q̄ siccitas corpis q̄lis ē in senibᵒ et eiᵒ obfuscatio in diebᵒ egritudis sigt tarditatē crisis ¶ Et egritudines sicce valde aut sunt mortifere aut tarde crisis. ¶ Et sigt qn̄q̄ horas crisis et dispōnes eius oēs ⁊ iudicia signoꝝ eiᵒ illō sup qd̄ inueniuntur signa egritudis ſꝫ plꝫ. ¶ Et scias q̄ pulsus apparēs est sicut sigtio cōis spebᵒ crisinꝫ esionū. at vo magnᵒ sigt q̄ motᵒ est ad exteriora cū sudore aut fluxu sanguis nariū: et nō magnᵒ et velox ad iteriora sigt vomitū et fluxū vētris. ¶ Et ad summū ois aggregatio ad expellēdā mām nā existēte forti nō caret manifestatiōe pulsus: et si non fuerit, latᵒ et dcliuis ad ābo latera. et añq̄ fiat fortis idiget ꝯstrictiōe et coartatiōe. ¶ Et fortasse aggregant̄ duo signa et sunt due res sicut vomitᵒ et sudor: et sicut vomitᵒ et fluxᵒ sāguinis nariū. ¶ Et qꝛ iā satis fecimᵒ de istis canonibᵒ intēdamᵒ in distinguēdo paꝝ.

¶ De signis motᵒ māei in crisi ad supiora. Ca. iiij.

SIgnū illiᵒ est dolor capitis pp eleuationē vaporū in sigtiōibᵒ vomitᵒ aut cū cōitate oris stō̄i iterū in significatiōibᵒ vomitᵒ. Et iteꝝ in sigtiōibᵒ illiᵒ sunt vtigo et ḡuitas in vtrisq̄ tpibᵒ et sonitᵒ et tinnitus et surditas que oia accidūt subito. Et qn̄q̄ associant̄ ei aut antecedūt illud tpe paruo ꝯstrictio āhelitus et dolor i collo et tēsio mirach et hypocōdriorum ad supiora absq̄ dolore et inflāmatio capitis. ¶ Et scias q̄ egritudies et accn̄a fortia fiunt in nocte: qm̄ natura occupat̄ in digerēdo materiam et in alijs ex omni re.

¶ De signis distinguēdi ola illa. Ca. v.

QUod si associant̄ oibᵒ illis tenebrositas et caligo in oculo q̄ separant̄: et sit cū eis amaritudo oris et tremor labij inferioris et apparet affirmatio rei p casum doloris in ore stō̄i aut nauseam et attractionē saliue et sputū cordis et coartationeꝫ pulsus et cōstrictionē et ꝑpue qn̄ accn̄t ifirmo post illa horripilatio et frigᵒ sub hypocōdrijs tūc iudica q̄ ipsa vētura est p vomitū et ꝑpue qn̄ mā est colerica: et febus colerica nō exns de incēsiuis et ꝑpue qn̄ citrinatur facies in hac dispōne et cadit color. ¶ Et multotiēs q̄dē attrahit vomitᵒ eueniēs post ḡuitatē capitꝫ et dolorē stō̄i in pueris pp debilitatē neruorū ipoꝝ spasmū: et in mulieribᵒ pp ꝯsuetudinē matricū ipasrū dolorē matricū: et in senibᵒ pp debilitatē virtutuꝫ eoꝝ egritudines diuersas expāsas pp expāsionem māei que mouet̄ in eis. ¶ Qd̄ si associata fuerit illi tēsio in parte epatis aut parte splenis absq̄ dolore nā splen cōicat supremis etiā per venas que sunt in eo approximantes parti nasi et venis eiᵒ: q̄uis non ꝯtinuent̄ cū eis et videt ifirmᵒ fila rubea aut lucētia et resplēdētia et rubet facies mltū: aut oculᵒ aut nasus: aut latᵒ eius et currūt lachryme subito et appet plsus et insudat et festiat eiᵒ dilatatio: et acuit̄ nasus et ē iflāmatio capitis vehemēs valde et dolor capitis ꝑcussiuᵒ: tūc expectet̄ fluxᵒ sanguis nariū: et ꝑpe qn̄ sigīt egritudo et etas et ꝯsuetudo et ꝯplo et reliq̄ sigtiōes q̄ mā est sanguinea: lꝫ mā colica iterū faciat qn̄q̄ crisiꝫ per fluxū sanguis: ⁊ idicāt illō splēdor ⁊ imaginatiōes siles filis ⁊ res ignee citrine vise corā oculis ⁊ plm eiᵒ est in febre causone colica. Et qn̄q̄ significat pars radij ⁊ pruritᵒ nasi q̄ fluxᵒ sanguis nariū accidit ex nare dextra ⁊ sinistra ⁊ ex ābabus naribus simul. ¶ Et qn̄q̄ adiuuat istas significatiōes iteꝝ frigus adueniēs in die crisis ⁊ siccitas alchatin ⁊ cutis. ¶ Et quādoq̄ significat etas fluxᵒ eiū sanguis narium plurimum accit ei cuius āni sūt ifra triginta. Et quandoq̄ adiuuant has significationes iterum vehementia doloris capitis valde vltra hoc q̄ facit necessarium esse casus vomitus cum lesionibus alijs ⁊ inflammatio ⁊ se. Et sunt eius significationes alie bone non significationes mortis ⁊ in huiusmodi expectatur fluxus san. nariū: cuius non est excusatio.

¶ De iudicio de istis signis communibus predictis ⁊ proprijs. Ca. vj.

DE signis cōibus p̄dictis sunt que sunt cōueniētiora fluxui sanguis nariū sicut lachryma ⁊ tinnitus ⁊ surditas ⁊ tēsio hypocōdrioꝝ in vno duorū lateꝝ epatꝫ ⁊ splēis absq̄ dolore ⁊ iflāmatio capitꝫ. ¶ Et de eis sunt ꝑpora vomitui sicē strictura āhelitᵒ ⁊ tēsio hypocōdrioꝝ absolute in āteriori parte cuiᵒ plm est cū dolore in stō̄. ¶ Et scias q̄ ꝯstrictio āhelitus ⁊ tēsio hypocōdrioꝝ ad iteriora in signis fluxᵒ sanguis nariū nō accidūt nisi cū vehemēter nititur nā ad expulsionē fluxus sanguis nariū ꝑpea q̄ cōcauitas vētris implet̄ ⁊ impellit̄ mā ad supiora ⁊ cōprimit mēbra anhelitᵒ. ¶ Et de signis ꝑprijs fluxui sanguis nariū ⁊ vomitu sunt que in vno eoꝝ inuēta opponunt̄ inuētis in altero sicut imaginatio radiorū splēdētiū est de signis fluxᵒ sanguis nariū: ⁊ opponit̄ ei imaginatio tenebrositatis ⁊ caligīs. ¶ De signis vomitus ⁊ rubedo facie: est de signis fluxᵒ sanguis narium. ⁊ opponitur ei casus coloris ⁊ citrinitas eius de signis vomitus. Et quandoq̄ signo vniᵒ eorum non est oppositum aliquod de signis alteriᵒ sicut tremor labij. ipse eīn est de signis vomitus ⁊ nō opponitur ei aliquod de signis fluxus sanguis narium: ⁊ sicut pruritus nasi. nam in se est de signis fluxus sanguis narium ⁊ non opponitur ei aliquod de signis vomitus.

¶ De signis declinatiōis māei ad sudorē. Ca. vij.

CUm fit pulsus vehemētis vndositatis: ⁊ est tactᵒ inanᵒ sup cutē: ita q̄ sup ea ꝑuenit roritas ⁊ tingit̄ rubee. Et inuenit calefactionē cutis cum hoc maiorem ea que fuerit ⁊ inflammationē eius ⁊ rubedinem ipsius maiorem ea que fuit. Et vrina est tincta tendēs ad grossitiē: ⁊ ꝑpue qn̄ tangitur in quar

to et igrossat in septimo: tunc existima q sudor erit. ¶ Et silr qn accit in egritudie cronica rigor fortis vehemes et post ipm fit fe. vehemes virtute existete forti et signis bois expecta tuc sudore et pcipue qn mioratur ego et vrine fluxus continuat sup ipz. ¶ Et ad summu fe. icensiue cu no terminant fluxu sanguis nariu terminant sudore et ancedit ipz rigor. Et si eger videt balneu et tina et pparatione ad illud in somno suo: tuc est sigtio sudoris. ¶ Et tinctura vrine sigt p significatione pma q ma faciat crisim per viam venaz et illa via est sudoris aut vrine. deinde sequat illd p id qd diximus. ¶ Et no oz vt expectet crisis sudoris cuz solone nae dnante. ¶ Et oz in euone expectata cum sudore vt sit illic augmetu febris et caloris expasio et apparitio cu virtute forti.

¶ De signis declinationis materiei ad membra vrine. Ca.viij.

Significat illd gravitas ivesica et retetio i egone et defectus signoz solutionis vetris q ego dica et signoz vomitus et fluxus sanguis nariu et sudoris que diximus. Et scias q ardor virge cuz gravitate vesice et reliqs sigtionibus est sigtio fortis q crisis erit fluxu vrine. ¶ Et qnq signt ipam exuberatio vrine et grossitudo eius in alijs dieb9 et iuentio sedimis i ea et fortasse accit fluxus vrine in ea sm sigtionem egestionis et sm q dica in ca. egestiois. ¶ Et scias q qn multiplicat aggregatio vrie in vesica cuz paucitate solonis vetris et paucitate sudoris in ea hora aut in na ifirmi et forma mebroz eius aut sensu qd appet de eo tuc expectat crisis p vrina absq fluxu vetris et sudore et ppue in hyeme.

¶ De signis declinationis materiei ad viam egestionis. Ca.ix.

Significat illud in pmis gen9 superfluitatis cu scitur q no est sanguinea: et cu scit q cu hoc e multa: deinde fit maior affirmatio eius ex signis difficultatis vrine et pucture q iuenit cu in toto vetre et gravitatis in iferiori parte vetris et defectus signoz vomitus: imo euetus rugitus et iflatio emuctorij et multitudo tincture egestiois ante et eius vocatio plus q fuit consuetudo: et altitudo eius qd est sub hypocondrijs: et augmetu eius et pmutatio rugit9 ad dolorem dorsi et fortasse est illd itez ppter vetositate. Et fortasse puocat vrina post sigtione egonis: et ppue in ifirmo difficilis vetris duri ex consuetudine gui tactus pcipue in aere frido. Et qnq fit pulsus paruus cum virtute et non idurat et paruitas eius est ad coartationem. Et significat quadoq crisim que fit fluxu vetris consuetudo in paucitate fluxus sanguis narium et sudoris et multitudo fluxus ventris et pprie i eo qui assuet9 est potare aquam frigida. ¶ Et dr q qn vrina post crisim in omni hora est alba subtilis tuc expectatur fluxus ventris qui forsitan erit cum rasura intestinorum: qn colera quando non egredit cu vrina et alijs egredit cu fluxu vetris: et raro qd accidit crisis per solone vetris cu dnio sudoris aut fluxu vrine.

¶ De signis crisis qn fit ex via mricis. Ca.x.

Quado no iuenis reliq signa et no est euo fluxus vetris et iuenis gravitate in matrice et in cathin et dolorem illic et tensionem: tunc existima q erit menstrualis.

¶ De signis q crisis erit ex aptioe venaz ani. Ca.xj.

Quadoq significat illd defect9 reliquaz significationu et consuetudo huius maei fluxus et gravitatis in partibus ani: et pulsus magnus tedes ad fortitudine.

¶ De signis crisis q fit cu pmutatioe. Ca.xij.

Fortitudo febris cu firmitudine doloris et retetio euonis vrine et egonis et sputi et sudoris exuberatis et tarditas digonis: aut ipius puatio cu sanitate virtutis et bonitate pulsus et pcipue in egritudibus saluis tardis puatis digone. Et pterea qdem pmutatiois signt dolor et iflatio venaz in locis vacuis q ipm sequunt et vehemetia iflamatiois. ¶ Et itez pars in q est mebru debile aut dolor lesiois iucturaz aut mebru fatigatu. ¶ Ex hypocodrijs vero qn tedunt et dolet no est pole vt significet locus ipe neq pars ipa.n. sunt sicut cota oib9 doloribus. ¶ Et scias q pmutationes et exiture fiut in frigore et tpe eius et in etate senectutis plm. in pmo qdem qn frig9 est retines constriges in scdo vero qm virt9 deficit ab expulsioe pleta. Quidam.n. dixerut q illi9 crisis qui ptrasit qnquaginta: imo qui ptrasit triginta raro fit p exitura et pmutatione. Sed no est illud cui sit intededu: imo pmutationi sunt due cae: quaz vna est in ma et est vt no sit suscipies expulsione vlem pp grossitudine sui f3 plurimu et multitudine sua sm min9. Et scda est virt9 et est vt no sit virtus fortis valde vehemetis iportunitatis neq debilis itez pigra: et no expellat omnino a mebris pncipalib9. Et due istaz causaz sunt due cae pncipij senectutis. ¶ Et multoties qdem ancedut signa pmutationis et supuenit ei euo magna et ppe per vrina exuberante albam quaobrem non accidit permutatio.

¶ De signis q illa pmutatio e ad iferiora. Ca.xiij.

Euentus doloris ad inferiora cum inflamatione et inflammatio duorum emunctoriorum et ancharum duarum.

¶ De signis q illa pmutatio e ad supiora. Ca.xiiij.

Significat illud grauitas capitis et sensuu: et pcipue auditus ita vt qnq pducat ad surditatez post constrictione anhelit9 et alteratione ordis eius donec quasi quiescat illud subito et accidit in capite illud quod accidit. Et similiter vt eueniat profunditas somni. ¶ Et plurimum horum fit exitura in radice auris et silr si perseuerauerit exuberatio guide et pulsatio temporum et rubedo in facie firma q non separatur.

¶ De signis pmutatiois ad egritudine alia. Ca.xv.

Cum videris egritudinem acutam fieri fortem apud declinatione tunc scias q ipsa tendit ad cronicam.

¶ De signis q crisis erit cu exitura. Ca.xvj.

Quado virt9 est sana et signa sut bona et est subtilitas vrine tpe logo tuc illd est de illo q idicat exitura: et vbi e egritudo maei in q e calitas. Et silr qn melioraf ifirm9 absq crisi apparete: imo sm se mita pmutationis: deinde vides ambas arterias temporis vehementis dilatationis plime pcussiois que forsitan

forsitã nõ quiescūt: ⁊ videz colorē pallidū ⁊ anhelitū frequētē ⁊ fortasse video tussim siccā: tūc ille q̄ hz hꝰ est ꝑparatꝰ exiture in iūcturis suis. ⁊ mēbrū qđ ī infirmo plus appropīquaẗ sudore ē illđ ī q̄ expectaẗ exitura. ¶ Et tpˢ hyemis ⁊ etas senectutꝫ fm ꝙ diximꝰ sūt de signis casus crisis cū exitura: imo sūt đ causis eius. ⁊ sūt exiture facte tūc tarde suscipiētes digōnē: verūtñ reditiōes earꝫ ī hyeme ⁊ senectute sūt minꝰ ꝓpterea ꝙ facit illđ eē neciū frigꝰ et qete: lꝫ q̄dā dixerūt ꝯriū istiꝰ sicut retulimꝰ. ¶ Et qñ multiplicaẗ vrina aquosa cū ascēdit febris sigt dolorē accidētē inferiori pti corporis. ¶ Et de signis fortibꝰ ꝙ crisis erit cū exitura ē tarditas crisiū aliarꝫ ⁊ ꝓlōgatio infirmitatꝫ vsqꝫ ad tēpus qđ ē post vigīti. ¶ Et cū in hmōi egritudine lōga accidūt dolores subito in q̄busdā locis tunc expecta exiturā. ¶ Et ī febribꝰ tertiānis qñ nō fit fluxꝰ vrie sensibilis neqꝫ fluxꝰ sanguis nariū: neqꝫ fluxꝰ vētris: tūc expecta exiturā iūcturarꝫ ꝓpe ī die cretico. ¶ Et đ signis fortibꝰ ꝙ illa crisis tarda nō erit cōpleta cū tarditate sua nꝫ rediēs sūt signa alia. ¶ Et febres lassitudinales qñ nō faciūt crisiꝫ ī q̄rto cū vrina spissa tūc expecta fluxū sanguis nariū. Si aūt ꝓlōgaẗ expecta exituras iūcturarꝫ q̄ fatigate sūt aut ad ptē mādibularū siue lassitudo sit exercitio aut ꝑ se veniēs. At vo exitura accñs ī mādibulꝫ ī extēsiua ē plꝰ: qm̄ iūcturarū labor nō ē vehemēs nꝫ ē ī eis iūcturarꝫ attractio: ⁊ fit febrꝫ ascēsio ⁊ carnis mollis receptio. Cū aūt lassitudo ē motiua ē illđ ī iūcturꝫ plus. Et multotiēs q̄dē expectaẗ exitura quā ipiꝰ signa significāt: ⁊ mingit q̄ hz eā vrinā plimā grossā ⁊ albā ⁊ expelliẗ. ¶ Et si febres fuerint incipiētes cū rigore ⁊ desinētes cū sudore raro fiet ī eis exitura. ⁊ ille sūt sicut tertiana ⁊ q̄rtana nisi mā sit mlta valde. et ad vltimū rigor rediēs euat sua expulsiōe oī die māꝫ plurimā. Quare raro superfluit in eis exiture aliq̄d. hoc ģ ꝯtingit cū rigor est solus: aliter ģ erit cū sudore. ¶ Et fluxꝰ vrine grosse iterū minoraẗ cū exitura. ¶ Et exiture q̄ sūt ī chrōica lōga fm plm sūt ī mēbrꝫ inferioribꝰ ⁊ in illis q̄ sūt magꝫ acute ī mēbris supioribꝰ. ⁊ ī medijs ī vtrisqꝫ lateribꝰ ⁊ in letargia. de exituris radicis aurꝫ. ¶ Et exiture iste multotiēs accñt crisi cōplete. ⁊ peripleumonia multotiēs facit crisim cū exituris iuncturarum.

¶ De iudicijs de huiusmodi exituris. Ca. xvij.

Quecūqꝫ de istis exituris eueniūt ⁊ occultantur absqꝫ maturatiōe earꝫ dispō nō caret duabꝰ rebus aut vt redeat maior q̄ fuit aut redeat egritudo aut expellaẗ mā ad iūcturas aut ad mēbra dolorosa aut fessa aut debilia. ¶ Et melior istarꝫ exiturarꝫ ē illa q̄ facit ī currere leuitatē. ⁊ ē post maturitatē: ⁊ ē vehemētis đclinatiōis ad exteriora: ⁊ ē lōginq̄ a mēbris nobilibꝰ: ⁊ qđcūqꝫ istorꝫ apatū ē lene cedēs manui cū suppōiẗ ē minoris malitie q̄ duarꝫ acutū: verūtñ ē tardius qm̄ ē frigidiꝰ. Et eiꝰ q̄đ malitia nō minoraẗ nisi q̄ ei associaẗ vehemēs dolor. Et si cū hꝰ ī remanet febris ⁊ nō resoluiẗ facit collectionē post sexagita: ⁊ qđ est infra ista īter sexaginta ⁊ viginti. ¶ Et exiture minoris malitie sunt cū mēbrū ad qđ declināt ē inferiꝰ ⁊ ē ꝓpter hoc qđ est ex ģnatiōe sua inferius ignobile amplū loci capiens totā mām. Nā si nō capit eā accidet ex reditu eiꝰ scđo ad loca in q̄bus penetrauerat illud qđ accīt eis cū ea redire facit medicꝰ stolidꝰ cū infrigidatōe ⁊ refrenatōe ad locū a q̄ venit. ⁊ iā augmētata est malitia ex eo qđ supuenit ei de ꝯstrictōe ⁊ reditōe ⁊ recipit. ¶ Et de deterioribꝰ exituris creticis ē q̄ ad īteriora ē ⁊ īteriꝰ. Uerꝫ de locis magis aptus exiture ē ille q̄ ē debilis aut cū quo ē egritudo ⁊ ꝓpe in inferioribꝰ q̄ appropriati sunt multitudini cursus sudorꝫ ab eis. ¶ Et exiture meliores ⁊ lōginq̄ores ab hoc vt sequaẗ eas recidiuatio sūt q̄ apiunẗ sicut ille q̄ de eis remanēt sūt magis significatiue recidiuatōis.

¶ De signis euētꝰ spasmi in pueris. Ca. xviij.

Cum in eis multiplicaẗ timor in somno ⁊ ꝯstringunẗ eorꝫ nāe ⁊ multiplicaẗ ipsorꝫ fletꝰ ⁊ ꝯuertūtur eorꝫ colores ad viriditatē ⁊ rubedinē ⁊ tenebrositatē vt in senibꝰ: tūc expectaẗ spasmꝰ. ¶ Et illđ fit vsqꝫ ad nouē ānos. ⁊ q̄nto fuerint puiores erit illud plus. ¶ In adolescētibꝰ vo cū torquenẗ eorꝫ oculi in febre acuta ⁊ multiplicaẗ ipsorꝫ palpitatio ⁊ torquenẗ eorū colla ⁊ ipsorꝫ facies ⁊ multiplicaẗ ꝯfricatio dētiū eorꝫ tūc iudica euētū spasmi. ¶ Et multotiēs q̄đ ꝓlōganẗ dolores colli ⁊ ģuitas in capite cū febre ⁊ sine febre. Cūqꝫ fuerit apā calidū accidet spasmꝰ aut vomitus vt flos eris ⁊ ꝓprie cū fuerit in ptibꝰ stomaci.

¶ De signis casus rigoris. Ca. xix.

Cum video ī febre acuta signa salutis ⁊ signa crisis bone ⁊ minoraẗ vrina tunc scias ꝙ accidet rigor cū quo eueniet crisis nisi fuerit fluxꝰ vētris trāsiēs equalitatē. eq̄lis vo nō repellit rigorē qui expectaẗ. ⁊ multotiēs sequiẗ ipm sudor: nā in egritudinibus acutis incensiuis rigorē antecedit sudor.

¶ De signis significantibus crisim bonam. Cap. xx.

Scias ꝙ meliꝰ signorꝫ crisis bone ē vt sit cōpleta deinde: fiat in aliq̄ dierū crisis laudabili quos ego dicā. et iā indicauit eū aliq̄s dierū indicatiōis ei ꝓportionalis. ⁊ est cū euone nō cū ꝑmutatiōe ⁊ exitura: ⁊ ē euo cū q̄ fit humorꝫ faciētis egritudinē in pte ꝓportionali ⁊ toleraẗ cū facilitate. ¶ Et qñꝫ facit sperare bōitatē crisis nā egritudis ī spē sua sicut tertiana ⁊ causon cū īueniẗ crisis ꝓportiōal: aut sue dispositiōes: sicut ille ī q̄bꝰ currūt res ꝟtutꝫ ⁊ pulsus fm ꝙ oꝫ. ⁊ dispō ꝟtutis ⁊ dispō pulsus ī horis signorꝫ prauorꝫ qñ est fortis ⁊ rarꝰ: ⁊ ꝓpe qñ addiẗ eiꝰ virtus et minoraẗ eiꝰ diuersitas et equaẗ tūc ē ꝑpēdicularis ⁊ sustētatio sup quā incedēdū est. ⁊ illiꝰ cōplementum est aduētꝰ trāq̄llitatꝫ ⁊ leuitatꝫ. ¶ Et scias ꝙ signa mala cū aggreganẗ ⁊ ē dies creticꝰ tūc spes est verior et fortior q̄ vt sit ecōtrario. oꝫ ergo vt innitaẗ sup illud ¶ Et multotiēs q̄dē magnificanẗ signa timorosa ⁊ vrī pulsus sanari ⁊ equari ⁊ fortis fieri. ¶ Et scias ꝙ infirmus bonorꝫ humorꝫ cū egrotat et appet digō in vrina eiꝰ in pmis cū egrotat tūc sis securꝰ. ⁊ quotiēs apparent in eo signa timorosa tūc sanatio in ipsa magis debet esse. qm̄ crisis est propinquior.

¶ De signis significantibus crisim malā. Capi. xxi.

Ipsorꝫ radices ⁊ ꝑncipia sūt vt sint ꝯtraria signis bonis predictꝫ: ⁊ illđ ē sicut si sit motꝰ crisis āte statū ⁊ digōnē qđ hyp. noīauit ꝑcessionē vie ⁊ tu iam sciuisti cām in malitia eiꝰ: ⁊ vt sit in die nō cretico. ⁊ vt pulsus sit cū eo ad casuꝫ ⁊ paruitatē tēdēs. ¶ Et scias ꝙ signa crisis qñ veniūt an statū ⁊ digestionē ⁊ ānte-

dit ea euatio multa tūc nō decipiarꝫ ꝑ eā. nā illud est pp multitudinē ei⁹ ⁊ ē expulsio a pigritia vl debilitate absqꝫ regimine sicut leuitas quā inuenit eger absqꝫ euione manifesta vel apparēte ex eis in qb⁹ nō est hn̄da fiducia: nā illa qꝫ māei nō ē pp bonitatē eius imo multotiēs digerit ⁊ pigra fit nā in expulsiōe ei⁹.

¶ Judicia de iudicijs signorum significantiū crisim malam. Cap. xxij.

Quādoqꝫ aggregant̄ signa mala ꝑuatōis digōnis aut alteratōis ab eo qđ oꝫ aut alicui⁹ alteri⁹ de signis malis iudica ex eis q̄ infirm⁹ morit̄. hora ꝗ iudicij ſm velocitatē ⁊ tarditatē est ex eo qđ scit de dispōne cāꝝ āntecedentiū crisim de illis ꝗs dixim⁹ sicut hoc: qm̄ qn̄ sūt signa mala ⁊ ē sedimē nigrū ⁊ alia ⁊ illđ ē in q̄rta tūc mors ē in septimo aut in sexto si necessariū faciūt cāe ꝑdicte post ipa.

¶ De signis digōnis ⁊ ei⁹ iudicijs. Ca. xxiij.

Digō cognoscit̄ ex vrina ⁊ hoc iā ē expositū in loco suo. ¶ Et oꝫ vt nō ꝯfidas ꝑ vehemētiā tincture vrine cū nō fuerit sedimē. illud em̄ nō ē pp digōnē ⁊ ꝑuatio digōnis in suba magis nocibilis ē ꝗ̄ in colore. per subāꝫ em̄ ꝑparat̄ mā ad difficultatē expulsionis ⁊ facilitatē ei⁹. ¶ Et qn̄ apparēt signa digōnis cū ꝑncipio egritudīs: tūc egritudo est salua neqꝫ ē ambiguitas in ea si tardant̄ nō oꝫ vt sit semp cū timore: fortasse. n. ē lōga ⁊ nō ē i ea timor ⁊ ē necīū vt sit lōga ¶ Et quotiēs ē crisis bona tūc iā digō fcā ē ꝫ nō quotiēs digerit̄ ē crisis: imo qn̄ꝫ egritudo cōsumit̄ cū resolutiōe. ¶ Et scias q̄ nō fit febris subtiliatio cū apparitōe digōnis sicut nō fit cū digōne aꝑatis dolor vehemēs. ¶ Et qn̄ tardat̄ digō ⁊ videa accn̄tia bona ⁊ virtutē firmā tūc expecta eā.

¶ De iudicijs ⁊ signis absolute. Ca. xxiiij.

Non ols alt̄atio subito facta in colore aut tactu ē mala: imo ē signū bōitatē magnā ⁊ crisiꝫ vtilē: imo ꝯsidere cū hoc dispō corpis post illā. Nā qđ cūqꝫ signoꝝ arefactiōis i forma ⁊ facie ⁊ extremitatib⁹ accīt cā vigilie ⁊ laborꝫ ⁊ exercitij ⁊ flux⁹ vētrꝫ: ē saluū ⁊ r̄dit ad salutē i duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹. ¶ Et qđ cūqꝫ ē cā adustiōis ⁊ casus ꝟtutis est malū.

¶ De narratōe signoꝝ bonoꝝ. Ca. xxv.

Signa bōa sunt tolerātia egritudīs ⁊ firmitudo ꝟtutꝫ ⁊ forme cū ea ⁊ si accn̄tia ei⁹ fortiora fiāt ⁊ ꝟt⁹ pulsus ⁊ ei⁹ fortitudo ⁊ ei⁹ ordinatio ⁊ apparitio signoꝝ digōnis ⁊ vtilitas crisis ⁊ bonitas signoꝝ ei⁹ ⁊ leuitas repit̄ post euonē ⁊ redit pulsus cū ea ad bonitatē: ⁊ horripilatio accn̄s p⁹ euionē de signis sīit bonis. Signt em̄ eradicationē caloris ⁊ succedit frigus cū eradicatōe māei. Et meli⁹ hoc ē vt sit euo hūoris i pedictis cū facilitate ⁊ ſm rectitudinē. ¶ Et scias q̄ fitio ꝟtutꝫ cū signis malis necīā facit spē. ⁊ sīr fitio rōnis ⁊ bōitas ꝗ̄helit⁹ ⁊ facilitas tolerantie ei⁹ qđ accīt sup eū de dispōnib⁹ timorosis extraneis: ⁊ inuētio leuitatis post somnū ē bona. ⁊ de signis bonis ē ꝗ̄helitus bon⁹ facil̄. ⁊ de signis bonis est appetit⁹ cū eq̄litate: ⁊ bōitas receptōis cibi: ⁊ ei⁹ fames ⁊ ei⁹ vtilitas. ¶ Et de signis bōis optimis nālib⁹ ē sit⁹ iacēdi nālis ⁊ somn⁹ nālis ⁊ equalitas caliditatis in mēbris corporis. ¶ Et scias q̄ signa bona cū salute virtut̄ significāt sanitatē festinā: ⁊ cū debilitate eius significant sanitatem tardam.

¶ De iudicijs signorum malorum. Ca. xvi.

Scias q̄ signa mala que sunt in sūmo malitie indicāt mortē. ¶ Qđ si virt⁹ fuerit fortꝫ ꝓlōgatur egritudo: deinde interficit egrū. ⁊ si fuerit debilis interficit absqꝫ ꝓlōgatione. ¶ Et multotiēs qꝫ̄ apparent signa mortifera in dieb⁹ malis: deinde accīt crisis bona ⁊ ꝑmutatio māei ad mēbrū ⁊ fit sanitas. Et oꝫ vt ꝯfidas in signis bonis apud statū. ⁊ vt timeas mortalia cū incipiūt. ⁊ nō iudices ꝑ ea iterū dū nō vides virtutē cadere. Casus em̄ virtutis sol⁹ ē signum malū. ¶ Ampli⁹ oꝫ vt tu ꝯsideres i egritudinib⁹ acutis quarū ꝑncipiū est ex mēbro adiuuāte sicut pect⁹ cū pleuresi qđ est de dispōnibus ill⁹ mēbri. ipe enim significatiue magꝫ sūt ꝗ̄ dispōnes mēbri alteri⁹: nam digō sputi in pleuresi est magis significatiua salutꝫ ꝗ̄ digō aq̄. ¶ Et necessariū quidē ē medico physionomico cū videt in facie ⁊ oculo ⁊ alijs formā malaꝫ nō nālē. ⁊ ſm pl'mvt cognoscat in ꝑmis an sit illđ nāle ſm illđ iduiduū ⁊ iudiciū ⁊ nō indicet temere pulsu ēt. Et iterū vt cognoscat an illud sit ex egritudine aut ex cā ꝑmitiua. fortasse em̄ eueniet. verbi gratia sup linguā tinctura mala ⁊ aspitas supflua ꝑpter comestionē rei faciētis illud nō propter egritudinem.

¶ De narratione signorū malorum. Ca. xxvij.

Signa mala diuersificant̄ ſm vnāquāqꝫ opatiōnē ⁊ vnūqđqꝫ mēbrū ⁊ fortasse dicem⁹ illud cū distinctione. ¶ De signis malis pendentibus ex forma et colore. Cap. xxviij.

Cum forma viui est sicut forma mortui non propter vigiliā neqꝫ pp famē neqꝫ pp euonēꝫ tunc est signū malū. ¶ Et facies q̄ sīlatur faciei mortui diuersificat̄ a facieb⁹ sanoꝝ est illa cuius oculi ꝓfundātur ⁊ acuitur nasus ⁊ planant̄ tpa. ⁊ cōtrahant̄ ⁊ infrigidat̄ auris eius ⁊ inuersat̄ pulpa eius et tenditur cutis ipsi⁹ ⁊ obfuscat̄ color ei⁹ ⁊ denigrat̄ ⁊ fit viridis ⁊ eleuat̄ sup eā cinereitas vel pilositas ⁊ ꝓpie qn̄ est sicut cinereitas cotti carminati est signū mortis festine. ¶ Et scias q̄ qn̄ infirmant̄ sani pauce infirmitatꝫ significat timorē. ¶ Et illđ qđ est de hac alteratiōe ꝑpter cās que sunt ꝑter egritudinē redit velociter ad dispōnē nālē: ⁊ si nō in breuiori tpe saltē in die crisis certe. Illud ꝟo cui⁹ cā est egritudo ⁊ est illud cuius signū est malū nō redit ad rectificationē cū facilitate. Licet ꝑmū qđ est cā famis ⁊ euonis ⁊ vigilie et eius qđ dictū est cū eis nō est bonū iterū: verūtamē ē est sanius alio. Si aūt accīt illud in egritudinib⁹ acutꝫ est malū ⁊ signt̄ q̄ egritudo vincet ⁊ cū hoc est sanius ꝗ̄ illud qđ fit in egritudinib⁹ acutꝫ cā egritudinis si cā illoꝝ cōparīū. Et pp illud oꝫ vt cognoscat̄ dr̄ia inter illud qđ appet de signis tornatilitatꝫ et alterationis coloris cā corruptiōis egritudinis aut cā vigilie aut euonis cū q̄ nō ē plm malū. Et pp illđ dicimus illud in oculo de illo ē si cā fuerit ei⁹ vigilia q̄ accidit cum eis ꝗuitas i palpebrꝫ ⁊ declinatio ad ꝓfunditatē sompni spissitudo vehemēs pulsus ⁊ āncessio vigilie ꝑpeditis. Et i illo cui⁹ cā ē flux⁹ vētrꝫ inuenit̄ fluxus vētris ꝑcessisse ⁊ supfluisse. ¶ Et in illo qđ ē ex fame inuenit̄ illud accidere gradatīꝫ nō subito. ¶ Et de illis ꝗ̄ magis affirmāt q̄ ē ex egritudine ē defect⁹ illaꝝ. cārū ⁊

vehemētia acuitat; febris ⁊ sensibilitas rerū q̄ sunt sicut scintile offendētes manū apud tactū ⁊ citrinitas coloris subito ē signū nō bonū. ⁊ ɔnigtio ei⁹ subito ē signū malū. Et deteri⁹ olb⁹ illis ē niger color ⁊ ipsi⁹ plꝫ ē ex morte inati caloris ⁊ tenebrositas seq̄tur ipꝫ. ⁊ citrinitas nō ē bōa sꝫ ē magis salua. ⁊ qm̄ q̄n ꝙ fit a calitate nō ē tota ⁊ frītate. a fortasse ē a vigilia aut a fame aut a dolore ⁊ ē salua. ¶ Et si acciderint i frōte ⁊ naso rami nō ē signū malū als bonum.

¶ De signis sumptis ex dolore capitis. Cap. xxix.

Quando dolor capitis pseuerat ⁊ virt⁹ ē debilis ⁊ egritudo acuta ⁊ sunt illic signa mala tunc egritudo est mortal'. Et si non fuerit tūc expecta vsq̄ ad septimū fluxū sanguis nariū: ⁊ p⁹ septimū aliq̄d currere ex naso aut aere. Qđ si pseuerauerit vsꝫ ad vigesimū raro erit tūc resolō ei⁹ p fluxū sanguis narium. sꝫ aut p saniē currētē ex narib⁹ aut aure aut p exiturā ⁊ ppe iferi⁹. ¶ Et plm̄ q̄đ icipit dolor capitis a pn̄° egritudis. ⁊ fit fortis sup eā in q̄rto ⁊ q̄nto: deinde eradicat̄ i septimo. ¶ Et plm̄ q̄đ iceptiōis ei⁹ est i tertio ⁊ fit difficilis in q̄nto ⁊ eradicat̄ i septimo ⁊ vndecimo. ¶ Quidā xo dixerunt ꝙ rō ē vt sit i decimo qm̄ decimus est septim⁹ tertij: sꝫ ipe nō est dies creticus. Et h̄ sermo apđ me non ē aliq̄d. Cōparatio. n. nō ē sm̄ hoc gen⁹. ⁊ si icipit in q̄nto eradicat̄ in q̄rto decimo si res currit sꝫ ꝙ oꝫ. ¶ Et plm̄ q̄dē qđ accidit de hoc dolore capitis accidit in tertiana.

¶ De signis sumptis ex parte stōi. Cap. xxx.

Singultus in egritudib⁹ acutis est malus ⁊ ppue post fluxū ventris. Et silr' inflāmatio in stomaco. Et pulsus cordis stomacalis cum calitate febris est malus.

¶ De signis malis ex mēbris anhelitus. Cap. xxxi.

Anhelit⁹ fri q̄⁹ in egritudib⁹ acutis ē mal⁹. sigt̄ n. mortē innati caloris. ⁊ silr diuersus malus. ¶ Et anhelit⁹ silis anhelitui flentis itersectus q̄ attrahit aerē. ⁊ ē anhelitus fact⁹ pp pmixtionē rōnis ē malus. ⁊ ille q̄ est pp apā in ptib⁹ pectoris ē ɔterior. ¶ Et illoꝝ q̄ morti pxīes fiunt: vētres crescūt ⁊ cōsequētes fiunt eoꝝ anhelit⁹. ⁊ āhelāt alte.

¶ De signis malis ex pte sensus. Cap. xxxij.

Si nō videt ifirm⁹: ⁊ nō audit ē signū malum. Et si fugit a vocib⁹ ⁊ odorib⁹ ⁊ colorib⁹ h̄ntib⁹ fortitudinē ē signū malū sig̃ns ɔbilitatē spūs aīalis.

¶ De signis factis in oculo. Ca. xxxiij.

Profundatio oculi ⁊ ɔctio ipius vel ɔcauatio nō cā flux⁹ vētris ⁊ vigilie ⁊ famis est signum non bonū. ¶ Et tenebrositas albedinis oculi ⁊ ei⁹ rubificatio tendēs ad colorē pauōis aut celestē ē signum malū. ¶ Et puitas vni⁹ duoꝝ oculoꝝ i egritudibus acutis ⁊ phrenesi ⁊ i silib⁹ est mala valde. ¶ Et si nō videt ifirm⁹ aliq̄d ē signū mortiferum. ¶ Et tortuositas oculi ⁊ ipi⁹ strabositas i febre acuta ē signū malū valde. ⁊ si hec tortuositas fuerit ex spasmo ppō lacerto oculi tm̄ absq̄ nocumēto i cerebro. tūc signū illud ē ꝙ nō ē pmixtio rōnis ⁊ silia. ¶ Signa āt sūpta ex eo qđ videt ⁊ splēdore sūt qm̄ splendor niger sigt̄ vōitū pl⁹ ⁊ declinatōꝫ sanguis ad supiora ⁊ sigt̄ vnū quoq̄ signoꝝ alioꝝ. ¶ Et cursus lachryme absq̄ voluntate ⁊ ppe ex vno oculo ē signū malū: nisi sit signū crisis ⁊ sanitat; et sig̃cēt ipaꝫ alia signa flux⁹ sanguinis nariū cū icolumitate signoꝝ alioꝝ: et ɔsidera ex lachrymis puitatē et mltitudinē et subtilitatē et gssitiē: et calorē et frig⁹ et exitū cū volūtate aut sine volūtate. Et fugere lumē ē signū nō bonū. Si āt vehemēs sit amor tenebre tūc ē mortale nisi sit vehemētia et dolor. Qđ si n̄ fuerit tūc ē pp casuꝫ xtut; spūs alalis: et ituit⁹ itās absꝫ palpitatiōe et motu ē mal⁹. Et mltitudo aggregatiōis lippitudis ita ꝙ aliq̄d ei⁹ est post aliq̄d ē mala. Et lippitudo sicca valđ. Et h⁹i q̄đ lippitudo gn̄at̄ pp pigritiā xtut; oculi inate i maturādo māꝫ. Et silr sētit cū plimo ei⁹ p exuberationē rei veniētis ad oculū q̄ conat̄ exire. ¶ Et nō lꝫ vt dicat̄ ꝙ illđ sit pp multitudinē humiditatū veniētium ad oculum ppca ꝙ pigra sit nā in digerēdo eas: qm̄ ocul⁹ in hac dispōne ē sicc⁹ pfundus: et signa siccitatis manifesta: et silr siccitas lippitudis velox.

¶ De signis pportiōalibus istis. Ca. xxxiiij.

Si aggregat̄ sup pupillā cū ē apta aliqđ sic̄ tela aranee: dein ɔcedit ad palpebrā et fit lippitudo et nō cessat eē sic ē signū ppinq̄tat; mort;. Et vehemētia rubedis oculi et pmanētia eius ita i acuitate febris ē mala et sig̃ns apa cerebri calꝫ et i ore stōi. Et pmutatio eius ad colorē pauōis et celestē ē ɔterior. ¶ Et aptio oculi iteꝝ et mltitudo splēdoris ē sig̃no mala. Et fortasse pp māꝫ calas multas et apata in ptibus cerebri. ¶ Et si rēmanēt palpebra in sōno apta absq̄ ɔsuetudie ē signū nō bonū: et siccitas palpebraꝝ ē signū malū: et si remāet oculus i vigilia apt⁹ et approximat̄ ei digitus et nō palpitat ē sig̃no mortis. Et vehemētia aptiōis oculi iteꝝ cū alieatione et ɔbilitate ē mortalis. ¶ Et đr ꝙ ille sub cuius oculis apparet pustula sic̄ lēs alba morit̄ i die ɔcimo et apparet in eo ɔsideriū dulcedinis.

¶ De signis sumptis ex parte nasi. Ca. xxxv.

Tortuositas nasi mala et sig̃t ppinq̄tatē mort;. cā. n. in ea ē spasmus malus mortalis. ¶ Et applanatio eius iteꝝ ē mala. Et eē ɔtētus in attractiōe aeris naso et naribus ē malū. Et si iuēis ex anhelitu eius odorē piscis aut butyri aut luti ē malū. ¶ Et distillatio aq̄ citrine ex naso in febribus acutis fortasse ē sig̃no ppinq̄tatis mortis. Et si nō sternutat cum obtarmicis ē sig̃no mortis: et ɔstructio sēsus silr. Et si nō facit ei fluere sanguinē pcussio et rascatio. Et si infirmus assidue mittit digitū suū ad nasum suū q̄si mūdificet ipꝫ absꝫ cā ē signū nō bonū. Et exitus aq̄ p nasum ē malum.

¶ De signis sumptis ex pte auris. Ca. xxxvi.

Exiccatio pulpe auris et eius iuersatio et ɔctio extrēitatis ē signū malū. Et đr ꝙ cū sordes auris dulcescit ē signū malū apđ Gal'. mortale apđ primos. ¶ Aduētus doloris in aure cū febre acuta ē timorosa: ē. n. mortalis nisi currat aliq̄d et q̄escat et illud in senibus. In iuuēibus xo cōtingit ꝙ moriunt̄ añq̄ saniē faciat pp vehemētiā sensuū eoꝝ.

¶ De signis sumptis ex pte dētium. Ca. xxxvij.

Commotio dētium in febribus acutis et quasi ille cuius sūt comedat aliq̄d signū ē nō bonū. ¶ Dicitur ꝙ ille cuius dētes cooperiuntur in febribus viscositatibus significat quod febris eius sit ve

hemens signat.n.calitatē vehemētē & mām viscosā tarde resolōnis. ¶Cū accit infirmis ol hora vt mundificēt dētes absq ʒsuetudīe q currit est signo nō bōa. ¶Stridor dentiū & cōmotio eoꝝ absq consuetudīe fortasse indicat maniā. & si mania nō accit: deinde accidat signat illud putrefē. Nisi i illo q assuetus est eo pp debilitatē cordis eius: tunc stridēt dentes ei⁹ ex quibet cā. ¶Et viriditas dualiū est signum malum.

¶De signis sumptis ex parte lingue & oris & que sequuntur ea. Cap.xxxviij.

Denigratio lingue i egritudib⁹ acutis ē signum ad malitiā decliue. & exiccatio oris & salive non sunt bōe. Et qñ exccaꝫ in pmis: deiñ exaspaꝫ cuꝫ statu: deiñ denigraꝫ est mortale & pꝑe in q̄rtodecimo. ¶Et scias q̄ vehemētia fetoris oris in egritudibus acutꝫ ē signo mortal: qm signt corruptōꝫ hūoꝝ eiuꝫ. ¶Sublevatio vni⁹ duoꝝ labioꝝ i febrib⁹ acutis est malū. Scissio labioꝝ i febrib⁹ acutis signt supfluitatē isāmatiōis: & ꝯtractio eoꝝ & frig⁹ ipsorū ē maluꝫ. ¶Si remanet os apertū i egritudinib⁹ acutis ē significatio mala. ¶Supfluitas siccitatis ligue est signū nō bonū. ¶Dicit q̄ qñ exuberat sup liguā i febre acuta sic cicer niger & sic sñū alterna: tūc mors est ꝓria. Et accit ei desideriū rerū calarum. ¶Asperitas lingue & siccitas ei⁹ ē signo phrenesis. & ꝯsidera in asperitate ligue & alteratōis caloris ei⁹ ꝯsideratione supflua ne sit cā ei⁹ res tigēs. ¶Et scias q̄ nō tigitur ligua ab ol hūore dominātē in ol dispōne donec pervenerit ad eā cum suba sua: aut per vicinitatem aliquorum membrorum communicantium.

¶De signis sumptis ex radice lingue et gutture. et meri. Capitulum. xxxix.

Prefocatio subito fcā nō in die crisis est signum malū. Et pfocatio sine spuma est levis. Spūa n. nō fit nisi cū cor iā ad tātā pvenerit calefactioneꝫ q̄ destruiꝫ ei opōnes pulmōis & diaphragmatis: qr nō pōt facere vt redeat āhelitus cū eq̄litate: & istud nō fit apate nō existēte i gutture nisi pp rē magnā. & mltotiēs q̄d fit: imo plm cā cerebri. ¶Et ad vltimū qñ accñt i febre forti pfocatiōes prave: tūc iā aduēit mors: qm cor eget cā vehemētie calitatis āhelitu plurimo: ꝫ via ei⁹ iā est opilata ꝓpt̄ quod inflāmaꝫ cor & superfluit malitia ꝯplōnis ei⁹: qr nō tolerat vitā. ¶Et silr cōtorsio colli cū ꝓhibitiōe deglutitionis: illd.n. aut fit pp remotiōꝫ spōdilis aut pp vehemētiā siccitatis: & neq aliqd ē deteri⁹ eis ābab⁹ cū febre iterū. Et si nō pōt fieri deglutitio nisi cuꝫ labore est signo mala. Et silr si reijcit cū aq̄ & egrediꝫ p nasum. & silr qñ strāgulatur cū ea in ol hora ē signo non bona.

¶De signis malis sūptis ex pte venaꝝ. Cap.xl.

Dixit hyp. qñ apparent vene parue apud frōtē & palpebrā est malum.

¶De signis malis sumptis ex mollificatione corpis & malitia resumptiōis & debilitate. Cap.xlj.

Mollificatio corporis & malitia resūptiōis & debilitas qñꝫ fiūt cā multitudīs hūoꝝ grossorum in viscerib⁹. Et qñꝫ fiūt pp siccitatē corporis & paucitatē humoꝝ. qñq fiūt pp supfluitatē debilitatꝫ virtutis in lacertis. Et nō est significatio distinguēs inter ea essentia corporis grossi aut macri sicut quidam existimaverūt. ¶Et multotiēs q̄d sunt viscera plena hūiditatib⁹ & corpus extenuatū. ¶Et multotiēs debilitanꝫ virtutes i lacertis & corpus ē pingue: immo signa alia sunt q̄ & dcā sunt in locis alijs.

¶De signis malis pp formā iacēdi. Ca.xlij.

Resupiatio sup lectū nō ꝫ formā ꝯsuetā: imo ꝫ pmixtōꝫ: & exitū a ꝯsuetudine ē malū signū maxime cū ifirm⁹ pcipitaꝫ ad stratū suū paulatim quotiēs eqs eū & pparas ipꝫ pparatōe bōa ꝯuertit sup dorsum suū. & diligit discoopire extrēa. & pijcit ea p iectōe nō nāli absq calitate valde manifesta. & ē q̄ cū angustia magna. ¶Et oꝫ vt tu attendas in hoc etiā rē vnā. fortasse.n. hō ē piguis q̄utis corporis velocis mollificatiōis diligēs in dispōne sanitatis vt iaceat ol hora ꝫm hāc formāt aut ē ꝓhibēs dolor fieri resupinatōꝫ: illud.n. iterꝫ ē ex eo cū q̄ nō magnificaꝫ timor. ¶Ols pparatio nō ꝯsueta de resupinatōe & tensiōe & reliqs quā nō fecit in dispōne salutis ē i egritudinib⁹ acutꝫ mala. ¶Et scias q̄ amor resupinatiōis aut ē pp multitudinē hūoꝝ in visceribus aut pp siccitatē & resolōnē hūoꝝ acutorū. qre debilitanꝫ lacertos aut pp debilitatē q̄ accit lacertis ex pte alia. ¶Et si nō pōt iacere & resupinari & vti alijs pōnib⁹: immo desiderat sedere ē sig mala. & plm ei⁹ est ppea q̄ ānhelitus fit difficilis cū iacet pp apata & nocumēta in mēbris anhelit⁹ in q̄bus scita est dispositio ex eo q̄d preterijt. ¶Et si diligit fugere ab hoib⁹ & ꝯvertit ad parietē est signū nō bonuꝫ. ¶Et declinatio in sōno sup vētrē absq ꝯsuetudine ē malū. aut.n. est a permixtiōe rōnis: aut a lesione in vētre & iacere humidū est laudabile: & illud est cū iuncture egri sunt recipiētes plicationem velociter.

¶De signis sumptis ex cute. Ca.xliij.

Cum desiccaꝫ cutis ita q̄ qñ extēdis eā nō redit ad locū suū: tūc illd est sig mala. ¶Exit⁹ vaporis cali ex cute cū āhelitu frigido ē sig putriosa: & nō fit nisi qr calitas cordis finita est.

¶De signis acceptis ex ventre & partibus hypocondriorum. Ca.xliiij.

Inflatio vētris in egritudib⁹ acutꝫ & paucitas cōplicatōis ei⁹ & pꝑe cū illic ē solo vētris ē signum mortꝫ: pcipue qñ apparet in eo pustula ampla coloris fusci. Tēsio hypocōdrioꝝ & eēntia vni⁹ duoꝝ laterū magis augmētata q̄ alteri⁹: & silr eēntia ols lacertis augmētatio: ol latere q̄d ē ei sile in eminētia & depssiōe. & silr in lenitate tact⁹ & duritie cū iflaꝫ miracꝫ nō a vētositate & siccitate tūc intra ipm ē apa cuꝫ quo nō ē nisi dolor: & obfuscatio & tēsio hypocōdrioꝝ est ē cū dolore tūc materia decliat ad iferiora: & si ē absq dolore tūc mā declinis est ad superiora.

¶De signis sumptis ex ano. Ca.xlv.

Exitus ani in febribus acutis per seipm est significatio mala.

¶De signis sumptis ex vga & testiculis. Ca.xlvj.

Lenitas testiculoꝝ ē signū malū & silr exuberatio āboꝝ i egritudib⁹ acutis. Cōtractio testiculorū & vge signt mortē caloris inati aut dolorē vehemētē. Pollutio in pn⁰ egritudis signt lōgitudineꝫ & ē in postremo egritudinis laudabilior.

¶De signis sumptis ex mīcib⁹. Cap.xlvij.

Exit⁹ inficiõis mulieris ꝛ vulue in febre acuta ē signū malū.

¶ De signis sūptis ex pte extremitatū. Ca.xlviij.

De eis sꝫ ex pte q̄litatꝭ eaꝝ sic frig⁹ extremitatuz cū calitate febꝛꝭ acute ꝛ fixiōe ei⁹ ꝛ nō eradicaꝫ ē signū nō bonū. Cū chꝛōica ꝟo nō est illō horribile. ¶ Et cā ei⁹ i febrib⁹ acutꝭ ē apā magnū in cōcauitate vētris: aut submersio calitatis inate: aut aduētus sincopis ꝛ resolōnis. ¶ Et fortioꝛ sig̃ frigoris extrēitatū i febrib⁹ acutꝭ sup mortē ē q̄ ē frigorꝭ accitis eis i pn⁹ egritudīs. ꝛ silr cū ē frig⁹ cū q̄ nō calefit: ꝛ hoc totū sig̃t fugā sanguis tot⁹ ad iferiora pp apā. ¶ Obfuscatio digitoꝝ manuū ꝛ pedū ꝛ vnguiū eoꝝ ē signū mortale. Rubedo extrēitatū ꝛ eaꝝ alfatio subito magis pnitiosuz ē q̄ eaꝝ obfuscatio. Si āt iueniꝫ grauitas tūc iā appropinq̄t: qm̄ g̃uitas sig̃t debilitatē ꝟtutis aial'. ꝛ obfuscatio sig̃t debilitatē calitatꝭ inate. ꝛ rubedo sig̃t corruptiōz ꝛ dn̄iū hūoꝝ. ꝛ nigredo melioꝛ ē q̄ obfuscatio ꝛ rubedo. ¶ Et cū hoc toto cū videris signa bōa plīma nō ē lōginquū q̄n saluēꝫ ifirm⁹ ꝛ casus extremitatū ei⁹ alterataꝝ. ꝛ adustio extremitatū coīꝫ cū friditate vētrꝭ ē signū mortꝭ iteꝝ. Et ex eis ex pte situū eaꝝ. sunt sicut spasm⁹ ꝛ ꝓpe post fluxū ventris ē mortale. ¶ Alcuzez cū alienatiōe ꝛ vehemētia febris est significatio mortis.

¶ De signis ex pte somni ꝛ vigilie. Ca.xlix.

Si somn⁹ sit diurn⁹ nō nocturn⁹ ē signū nō bonū ꝛ si nō dormit i eis āb ob⁹ ē dteri⁹. Cā. n. ē corruptio cerebri q̄litercūq; sit. Et salubrioꝛ sōn⁹ diurn⁹ ē q̄ ē i pn⁹ ei⁹. ꝛ h⁹ totū i statu paroxismoꝝ febrꝭ ē dteri⁹. In pn⁹ ꝟo ei⁹ ꝛ multotiēs fit ꝛ nō nocet. ¶ Et ꝓfunditas somni cū debilitate pulsus ē malū. ē em̄ pp dbilitatē ꝟtutꝭ: nō pp hūiditatē cerebri: ꝛ ꝓpe cū ē cū ꝑmixtiōe rōnis. ꝛ q̄n ē hec a putrefactiōe hūoris frigidi. Sōnus augmētatus in nocte q̄ succedit pmixtiōi rōnis ꝛ associaꝫ frigori extremitatū ē mal⁹ sīc somn⁹ cui succedit leuitas est bonus.

¶ De signis malis sumptis ex actione man⁹. Cap.l.

Collectio paleaꝝ: ꝛ pūcire oi hora ad aliq̄d q̄si colligat ex se: aut ex pariete ē signū malū. ꝛ cā i eo ē ex vaporib⁹ q̄ eleuanꝫ ad cerebrū: q̄ faciūt imaginari illō qd̄ nō est pp descensionē coꝝ ad oculū. ꝛ humiditatē albugineam.

¶ De signis sumptis ex doloribus. Cap.li.

Doloꝛ vehemēs i viscerib⁹ i febrib⁹ acutꝭ ē signū malū sig̃t em̄ adustionē vehemētē: aut magnitudinē apatꝭ: aut exiturā. ¶ Cū ē i aliquo mēbroꝝ doloꝛ vehemēs ꝛ sedaꝫ subito q̄ete ꝯpleta absq; cā: tunc illud est malū. ¶ De signis sūptis ex voce ꝛ loquela ꝛ silentio. Ca.lij.

Vox fortꝭ valde ē bōa ꝛ loq̄la ordinata ē bona ꝛ ꝯtrariū illi⁹ ē malū. ¶ Et taciturnitas plīma ꝓlixa sig̃t plīm indetudinē: aut mollificationē lacertoꝝ lingue ꝛ epiglot: aut spasmū eoꝝ: aut destructionē imaginatōis q̄ ē pncipiū ꝟmonis ꝛ cū ifirm⁹ loquiꝫ i crisi ē bonū. Et ad vltimū taciturnitas ꝟbosi sig̃t cās incepciōis alguesgues: aut aliq̄d de eis q̄ dicta sūt. Et mltitudo ꝟmocinatiōis in taciturno sig̃t initiū alienationis ꝛ pmixtionē rōnis.

¶ De signis sūptis ex rōne. Ca.liij.

Alienatio cū motu ꝛ pcussiōe i capite et nare est salua: ꝛ cū alguacre ꝛ apoplexia est mortalis.

¶ De signis sumptis ex motionibus. Ca.liiij.

Multitudo pmixtōis ꝛ indetudīs ē signū n̄ bonū ꝛ sig̃t mltitudinē vaporis eleuati ad caput. ¶ Saltus ifirmi oi hora: ꝛ sessio ei⁹ ē sig̃ mala: ꝛ ē pp angustiā: aut pp pmixtōz rōnis: ꝛ ꝯstrictōz āhelit⁹ ꝛ ꝑfocatōz: ꝛ i pipleumōia ē dterioꝛ: qm̄ plꝫ ei⁹ ē pp ꝑfocatōz ꝛ ꝯstrictiōz āhelit⁹: lꝫ sit pp cās alias iteꝝ. Et cū g̃uanꝫ mēbra a motu ēt ē sig̃ mala. Et q̄n obfuscanꝫ vngues tunc mors ē pn̄s. ꝛ trēoꝛ ē signū malū cū nō sit crisis bona. ¶ De signis sūptꝭ ex existimatiōe. Cap.lv.

Cum ē plurim⁹ timoꝛ mortis: tūc est timoꝛ.

¶ De iudicijs sūptis ex saltu ꝛ alicib⁹. Cap lvj.

Salt⁹ ꝛ alices fiūt pꝑea q̄ nā mouet mēbra lacertosa vt expellat ex eis supfluitatē: ꝛ dū mēbrum pmanet raꝝ ꝛ nā ē pauca obediēs nō idiget illo: immo illō ē ei nociuū pp ꝯtrariū ei⁹. ¶ Et si fuerit cū pmutatiōe ex calore ad frig⁹ p nāꝫ: tūc ē signū n̄ malū ꝛ sig̃t multotiēs q̄ nā nō pōt facere resolōꝫ: nisi cū adiutorio villoꝝ: pp multitudinē mãei: aut pp debilitatem ꝟtutū. ¶ De signis sūptis ex somnijs. Ca.lvij.

Multotiēs videt ifirm⁹ d ḡne illi⁹ q̄ fit crisis ei⁹. sicut videt habitur⁹ crisim cū sudore q̄ igreditur balneum ꝛ preparatur.

¶ De signis sūptꝭ ex appetitu. Ca.lviij.

Destructio appetit⁹ i egritudib⁹ chronicꝭ ē malū ꝛ i egritudib⁹ acutꝭ ēt sꝫ ē ifra illō. ꝛ ad sūmū sig̃t hūiores corruptos aut mortē ꝟtutꝭ aial' ꝛ nālis. ¶ Et cum destruiꝫ sitis in febrib⁹ adurētib⁹ est sig̃ mala ꝛ ꝓpe cū nigredine lingue.

¶ De iudicijs ꝛ signib⁹ icteritie. Cap.lix.

Icteritia an̄ septimū ꝛ an̄ dīgōz ē malū signū nisi succurrat ei flux⁹ vētrꝭ: quēadmodū q̄dā existiauerūt: ꝛ ē sꝫ ꝯsideratōz: ꝛ ad vltimū icteritia an̄ septimū nō ē laudabilis: ꝛ si fuerit icteritia p⁹ septimū tūc ē iteꝝ nō ita salubris dū nō ꝯiūgunꝫ ei signa alia. Qd̄ si accidat icteritia in septimo aut nono aut q̄rtodecimo cū signis laudabilib⁹ ꝛ absq; nocumēto i ptibus epis aut duritie ꝛ apāte: tūc ē laudabilis. ¶ Et mltotiens q̄dē accit pp hmōi crisis cōpleta: ꝛ sig̃t laudem ꝛ dispōnē leuitatis q̄ repiꝫ p⁹ ipam. ꝛ sig̃t malitiā ei⁹ dispō ꝯtrij leuitatis. ¶ Et ex illis q̄ sig̃nt malitiā eius est vt sit cū icteritia flux⁹ vētris coleric⁹ mult⁹ q̄ ebullit ꝛ exit⁹ reꝝ spumosaꝝ adurētiū. i hmōi em̄ timetur de infirmo. nisi succurrat ei flux⁹ vētris mult⁹ mūdificans: aut sudoꝛ cōis: ꝛ sit iā virt⁹ fortis: tunc em̄ fit lenitas velociter.

¶ De signib⁹ sūptis ex apātibus. Capi.lx.

Cum febrꝭ acuta pūcit ad apāta titillicoꝝ ꝛ extremitatū ē deteri⁹ q̄ vt sint pri⁹ illa apāta: deinde sequaꝫ ea febrꝭ cā putredis q̄ꝛuꝭ illō ēt sit malū. Apāta q̄ accīt i radice aurꝭ ꝛ nō maturanꝫ cū saniositate sūt mala: aut q̄ nō seq̄ꝫ aliq̄ d euonib⁹ fortib⁹ ē signū malū. Et nō oꝫ iteꝝ vt fiducia hēaꝫ i maturatōe cum accit exitura ꝛ reliq̄ hūiores sūt indigesti. illud em̄ est nō sufficiēs sicut ista ēt mltotiēs accīt ꝛ existimaꝫ iaꝫ declinatio adesse ꝛ interficit. ¶ Ois pustula ꝛ oē apā qd̄ apparet ꝛ postea redit ē malū: verūtn̄ q̄n sig̃t fortitudinē nāe: ꝛ fortasse hec apparitio ꝛ ꝓfūdatio ē cō

aneta hol alicui in nã sua: q̃re nõ ẽ sigñ vehemẽtis mali
tie.

¶ De signis sumptis ex pte pustulaꝝ: et q̃ similantur eis. Ca.lxi.

PUstula ciceralis nigra in febrib⁹ acutiꝫ est mala
valde. ⁊ qñ in fine venit vł tardat moriť ille qui
eã hꝫ in scḋo multotiẽs. ¶ Cõuersio viceꝝ in corpore
ad viriditatẽ ⁊ nigredinẽ ⁊ celestẽ colorẽ aut citrinita
tem ẽ signũ malũ. ⁊ citrinitas ẽ leuior eis. ¶ Dr̃ ꝙ si
appet sup genu ifirmi aliq̃d nigrũ sil'evue nigre in c⁹
circuitu fit rubedo moriť cito. Qḋ si ptendať vsq; ad
diẽ q̃nq̃gesimũ tũc signũ mortꝫ ei⁹ ẽ ꝙ sudauit sudo
re frĩ. Qñ appet supvenã q̃ ẽ i gutture aliq̃d sil'e gra
no allieruã cũ variola alba magna ⁊ cecidit ei ꝯside
riũ reꝝ calaꝝ. moriť in vigesimo. ¶ Et nos q̃ḋ iã dixi
m⁹ illḋ qḋ accit i ligua adolescẽtib⁹ ꝺ pustul' mortife
ris. ¶ Dr̃ si fuerit febris q̃libet ⁊ apparuerit sup digi
tos vtriusq; manu⁹ sil' apa nigrũ sic gnũ herbi cũ dolo
re vehemẽti moriť i q̃rto ⁊ accit ei guttas ⁊ pfũditas
somni. Si aũt nã ꝯstringiť cuꝫ hoc accidet pleuresis.
Et qñꝫ ꝯstringiť adeo donec fit lapis.

¶ De signis sũptis ex forma venaꝝ. Cap.lxii.

DIxit hyp. si apparẽt vene pue q̃ sunt in fronte ⁊
q̃ sunt in palpebris ⁊ furcula ẽ malũ. ¶ Altera
tio coloris venaꝝ apparẽtiũ a dispõne sua cũ colore
pauonis ⁊ apparitio eaꝝ q̃ de eis nõ apparebãt ante
cum hoc est malum.

¶ De signis sumptis ex rigore. Ca.lxiii.

RIgor plime reditõis i febre praua cũ debilitate
ṽtutꝫ ẽ mortal' ⁊ cũ firmitate ṽtutꝫ iteꝝ qñ febrꝫ
cũ eo nõ remoueť nõ ẽ bon⁹. Et ꝺterior olb⁹ ẽ vt seq̃t
ipꝫ eũo nõ adiuuãs ⁊ nõ sedeť cũ eo febris. Et si nõ ac
cidat eũo iteꝝ: tũc sigt ꝙ hũor mot⁹ ẽ vicẽs q̃ expelli
nõ põt ⁊ ẽ malũ. ¶ In accidẽte ṽo vice vna nõ forsã
verificať aphorism⁹ iudicãs an ẽ pp' debilitatẽ su
fluam virtutis: aut pp aliud.

¶ De iudicijs euacuationis. Ca.lxiiii.

EUacuatio iuuatiua p fluxũ vẽtris ⁊ vomitum et
alia ẽ illa q̃ ẽ post digõnẽ: ⁊ q̃ eũat hũorẽ quẽ oꝫ
⁊ q̃ fit cum facilitate: ⁊ cui succedit leuitas. ¶ Et ꝺ si
gnis eũonis hũoris quẽ eũat medicia aut nõ medici
na est vt incipiat in eũone hũoris alterius. ⁊ deteri⁹
eo est vt finis eius pmuteť ad exitũ curati: aut ad san
guinẽ nigrũ: aut hũorẽ fetidũ: aut hũorẽ purũ. ⁊ silr
in vomitu. ¶ Et qñ abbreuiať eũo postq̃ effecerit qḋ
efficit oꝫ vt adiuueť. ⁊ qñ supfluit eũo ⁊ nõdũ incipit
digõ: tũc nõ ẽ illḋ cui⁹ iuuamẽto sit innitẽdum. ¶ Et
eũo debil' pauca fluxu sanguis nariũ aut sudore aut
alio sigt ꝙ nã mouit ⁊ nõ potuit. ⁊ si fiant mala signa
alia significãt mortẽ. ⁊ si nõ fiunt mala significant lõ
gitudinẽ.

¶ De iudicijs sudoris. Ca.lxv.

SUdor est bona crisis in egritudinib⁹ acutis et
flegmaticis. Et iterũ in spẽbus apostematum ti
morosum ⁊ apostematibus viscerum.

¶ De causis multitudinis sudoris. Ca.lxvi.

SUdor multiplicať aut cã mãei pp multitudineꝫ
suã: aut subtilitatẽ suã: aut cã virtutis ex vehemẽ
tia expulsiue: aut mollificatõe retentiue: aut cã poro
rũ ei⁹ qñ dilatanť pp cãs dilatatiõis. ⁊ minorať sudor
pp ꝯtra illaꝝ cãꝝ. ¶ Et sudor q̃dẽ qñ tergiť exuberat
⁊ qñ nõ moueť abscinditur.

¶ De diuersitatib⁹ mẽbroꝝ in sudãdo. Ca.lxvii.

MEmbra q̃ pl⁹ sudãt: sunt illa in q̃b⁹ ẽ mã facičs
egritudinẽ vt magis: ⁊ illa q̃ nõ sudãt sũt sicca
in q̃b⁹ nõ ẽ mã. ⁊ illa in q̃b⁹ dñať aliq̃d de causis con
strictõis poroꝝ de q̃b⁹ ẽ ꝙ lať⁹ sup qḋ dormit ifirmus
fm plim raro sudat: qm̃ ẽ coartatũ siccas hñs vias
⁊ nõ currit ad ipꝫ hũiditas nꝫ currit ab eo. ¶ Et sudor
qḋ multiplicať in mẽbris posteriorib⁹ vt in dorso plus
q̃ in añriorib⁹ sicut pectore. ⁊ multiplicať i supiorib⁹
magis q̃ accidat in inferiorib⁹ ⁊ ppe in capite.

¶ De diuersitatibus dispositionum in sudando ⁊ alijs. Ca.lxviii.

SOmn⁹ pl⁹ facit sudare q̃ vigilia. qm̃ calor inna
tus in eo pl⁹ agit in hũiditate. ⁊ qꝛ nocumentuꝫ
anhelit⁹ in ipo est magis puũ ⁊ illḋ mouet mãs ad in
teriora. ¶ Inq̃t hyp. Sudor plurim⁹ in somno absq;
cã faciẽte illḋ significat ꝙ ille plus cibi suo affert cor
pori q̃ soleret. Si ãt fuerit illḋ p̃ter qḋ ille de cibo su
mat tũc scias ꝙ indiget eũone. ⁊ cã in hoc est ꝙ sudor
plim⁹ cũ sanitate virtutis nõ fit nisi pp multitudineꝫ
mãei cui ptinet vt expellat eã nã: ⁊ illa multitudo aut
fit p cãꝫ ppinquã q̃ ẽ repletio ppinq̃: ⁊ repletio ppin
qua ẽ ex cibis sũptis tũc. ⁊ hãc repletionẽ expelliť sa
nãs ⁊ exercitiũ. ⁊ sudor q̃ expelliť p nãm aut fit p cãꝫ
añcedentẽ longinquã q̃ est ex supfluitatib⁹ antecedẽ
tibus. ¶ Et nõ excusat in hmõi nisi eũo mũdificãs cor
pus ex eis: p sudorẽ ṽo forsitan nõ egrediť de ea nisi
illḋ qḋ subtile ẽ tenue puũ ⁊ dimittit corruptũ mobe
diẽs in corpore. ⁊ ꝯsuetudo nãe est ꝙ diligit expelle
re hũorem corruptũ: ⁊ illḋ ẽ de illis q̃ debilitãt eã. Et
scias ꝙ quãto pl⁹ caliditas inata ẽ fortior ẽ resolꝰ ma
gis occulta: qꝛ non fit sudor nisi fuerint cãe alie: ⁊ pp
hoc fit sudor egrediẽs a nã aut a repletione ⁊ multi
tudine ⁊ vehemẽtia dilatationis poroꝝ aut pp defe
ctũ virtutis a digõne bona aut pp vehemẽtiã mor⁹.

¶ Dies in q̃b⁹ multiplicať sudor ⁊ minorať. Ca.lxix.

SUdor in egritudib⁹ acutis plim fit in tertio ⁊ q̃n
to ⁊ minorať in q̃rto imo paꝝ ꝯtingit vt egritu
dines iste crisim faciant in q̃rto nisi raro. ¶ Et parũ
quidẽ cõtingit fm ꝙ experimentatores existimant vt
sudet eger in vigesimoseptimo ⁊ trigesimoprimo et
trigesimoquarto.

¶ De modis significationũ sudoris. Ca.lxx.

SUdor significat p tactũ suũ si ẽ calid⁹ aut frigi
dus. ⁊ significat p colorẽ suũ si ẽ clar⁹ aut ad ci
trinitatẽ aut viriditatẽ declinãs: ⁊ sigt p gustũ suũ si ẽ
amar⁹ aut dulcis: aut ad acetositatẽ declinãs. ⁊ sigt p
odorẽ suũ si ẽ fetid⁹ aut acetosus aut dulcis aut ali⁹.
⁊ sigt p sub̃am suã sicut si est subtilis aut viscosus. ⁊
sigt p q̃ntitatẽ suã sicut si est paucus aut multus ⁊ si
gnificat per locũ suũ si est cõis in toto corpe aut ab
breuiatus. ⁊ ꝙ ex quocũq; mẽbro ẽ in ipo est egritu
do. ¶ Et sigt p horã suã si ẽ i pñ⁹ aut statu aut decli
natiõe. ⁊ sigt p illḋ qḋ succedit ei sicut succedit ei no
cumẽtũ aut leuitas aut rigor aut horripilatio aut aliḋ

¶ De signis sumptꝫ ex parte sudoris. Ca.lxxi.

SUdor frigidus cũ caliditate febrꝫ est signum ma
lum valde ⁊ propue qui appropriatur capiti et
collo et significat sincopim licet non sit frigidus. et
est deterior specierum sudoris: quoniam significat

rem q̄ fuit nō rē q̄ exit. Qđ si febris fuerit magna tūc est mors prima. ¶Et nō fit sudor fridus nisi iā ceciderit caliditas inata: qr̄ nō seruat hūiditates: imo se parat ab eis: qr̄ segregat eas ⁊ euaporat calitas ex̄nea: deīn sepat ab eis illa calitas pp suā ex̄neitatē q̄ infrigidant. ¶Sudor iterfect⁹ est malus. Et sudor mult⁹ sigt lōgitudinē egritudis pp multitudinē materiei. ⁊ nō ꝯueniūt hūti eū flōmia ⁊ vētris solo pp debilitatem suā: imo clisteria leuia. ¶Et qñ p⁹ sudorē nō inuenit leuitas nō est signū bonū. ¶Qđ si fecerit aug^m nocumēti tūc erit signū malū: lȝ sit ēt cōis corpori. ¶Et sudor festin⁹ in pn⁹ egritudis est malus ⁊ sigt multitudinē materiei nisi cā i eo sint hūiditates aeris pp pluuiā multā: qm̄ tūc cū sua malitia erit minor malitia. ¶Et multotiēs qđē icipit egritudo cum sudore: deinde sequtur ipm febris ⁊ plongat. ¶Et cū ex sudore accit horripilatio nō est bonū. imo ē malū qm̄ horripilatio sigt expāsiōeȝ hūoris mali nocētis in corpore ⁊ illud sigt q sudor nō mūdificat: imo mouet de humorib⁹ malis illū cuius acuitas est fracta permiscēs ipȝ hūiditatib⁹ q̄ resoluunt p sudorem: ⁊ significat q mā plurima nō soluit apud eīonem fur datiuam. ¶Et qñ debilitant v̄tus ⁊ pulsus ⁊ sudat frons parū est signū malū: si v̄o cadat pulsus tūc est mors. ¶Sudor. n. bonus cui conuenit vt sit p ipm crisis ꝯpleta ē ille q̄ fit i die cretico ⁊ ē cōis toti corpori abundās ⁊ sup ipsuȝ alleuiat infirm⁹ ⁊ sequtur illū ille q̄ non est cōis: sed succedit ei leuitas. ¶Et ad sūmū cōsidera sudorem p seipm in caliditate sua ⁊ frigiditate ⁊ colore suo ⁊ suo odore et gustu ⁊ q̄titate sua ⁊ multitudīe ⁊ paucitate sua ⁊ tpe sue egressiōis aut est in pn⁹ aut statu aut i declinatōe: ⁊ qđ associatur ei de febre in fortitudīe ⁊ debilitate sua: ⁊ qđ succedat ei de leuitate ⁊ grauitate. ¶Et scias q in ꝯualescentia multiplicat sudor ei⁹ pp reliquas materieꝝ: qr̄ nō est malum paruam facere minutionem.

¶De signis sumptis ex pte pulsus. Ca. lxxij.

Pulsus martellin⁹ ⁊ formicās ⁊ vehemēteȝ super fluitatis aut vndosus malus: est ⁊ gazellin⁹ cuȝ debilitate ē malus. Et diuersitas in q̄ est interfectio vehemēs ⁊ motus debiles: deīn succurrit illi vn⁹ fortis succursu nō succurrēte. imo ex nocumēto ad momentum est mala valde. ¶Dixerunt qđā cum pulsus sinister est freqns ⁊ pulsus dexter rar⁹ ⁊ illud ē cū debilitate tūc est sigtio mala. ¶Et scias q plimorū holum pulsus nāles sunt diuersi mali absq̄ egritudine: qr̄ oȝ vt tu scias hoc iterum.

¶De iudicijs flux⁹ sanguis nariū. Ca. lxxiij.

Ea q̄ sunt sicut pleuresis ⁊ apata ehis acuta vel calīa ⁊ sub hypocōdrijs terminant crisi cōpleta p fluxum sanguis nariū: pmum v̄o ex q̄cūq̄ narc sit: alia v̄o ex illa q̄ sequtur ea: ⁊ silr febres incensiue sunt de gñe pmo. ¶Peripleumonia v̄o nō facit crisim p eū ⁊ pleuresis est res i eo media ⁊ tertiana fac crisim p ipm. ¶Et plm qđē accit fluxus sanguis narū innatiuus i tpibus ⁊ pax fit in q̄rto: in tertio v̄o q̄nto ⁊ septimo ⁊ nono fit. ¶Et cū spat fluxus sanguis nariū bon⁹: ⁊ ē debilis iuuet fm q docuit hyp. cū effusiōe aq̄ calē sup caput ⁊ cū vaporatōe. sicut qñ timet sup fluitas ei⁹. phibet cū aq̄ frida: ⁊ cū positiōe vētose sup hypocōdria et q̄ sequunt ipȝ. ¶Et melior qđ flux⁹ sanguis nariū ē q̄ seqt ptē ifirmā et diuersificās nō ē cū illa bonitate. ¶Et apata cōueniētiora ad h⁹ vt crisim faciāt p fluxū sanguis nariū sūt illa q̄ sūt s̄ sumē. ¶Et i apate qđ statico qđ icipit trāsire i lapideitatē: et plōgat saniositas et eruptio nō expectat crisis p fluxū sanguis nariū: et silr nō expectat i apate frō i cerebro: et i pipleumōia cris p fluxū sanguis nariū.

¶De sigtiōib⁹ sūptis ex fluxu sanguinis narium. Ca. lxxiiij.

Fluxus sanguis nariū paru⁹ ē malus et plim⁹ et flux⁹ sanguis nariū pluris malitie ē qui ē sanguis nigri. Et pax fit fluxus sanguis malus ex sanguie rubeo et splendido. Et flux⁹ sanguis nariū qui cadit in quarto sigt difficultatē crisis: imo bon⁹ ē ille qui cadit in imparibus.

¶De sigtiōib⁹ sūptis ex sternutatiōe. Ca. lxxv.

Sternutatio bona ē qñ accidit apud statuȝ. In primis v̄o eius est de signis coryze: aut humoris mordicatiui.

¶De iudicijs egestionis. Ca. lxxvi.

Iam locuti fuim⁹ de egōne in libro pmo s̄monē vtem abbreuiatū: et necīū est nobis vt repleamus sermonē in ea multa repletiōe: ⁊ sȝ illū qđ seq̄tur de sermōe in egritudib⁹ acutis.

¶De signis sumptis ex egōne. Ca. lxxvij.

Diuersitas coloris ei⁹ qñ egredit s̄ egōne ē laudabil' in duab⁹ horis: nō alibi. q̄rū vna ē diuersitas cretica post digōnē i die cretico ⁊ signo cretico ⁊ altera post potionē solutiuā ptrāseūte forte. Et significat i duab⁹ dispōnib⁹ mūdificationē corpis expectatā. In alijs v̄o sigt adustionē ⁊ liq̄factioneȝ ⁊ multitudinē humoꝝ corruptoꝝ. ¶Egō fetida filijs egōni pueroꝝ ⁊ isantiū ē mala. ¶Egō colica i pn⁹ egritudis sigt dñiū colere ⁊ nō bona ⁊ i fine ei⁹ apd declinationē sigt q corp⁹ mūdificat ⁊ ē sigtio bona. ¶Et qñ sepat egō colica multa ⁊ nō alleuiat egritudo tūc illū ē sigtio mala. Et flux⁹ vētr̄ mult⁹ post signa mala sigt casum v̄tutis ⁊ p̄ter q succedat leuitas ē sigtio mortis: lȝ febris ēt fit eradicata. ¶Flux⁹ vētris sup quē ē vnctuositas nō ab acceptiōe rei vnctuose sigt liq̄factionē mēbroꝝ radicaliū ⁊ est sigtio mala: sȝ nō ē mortalis. ⁊ fortasse ē vnctuositas ex carne. ¶Et qñ sup ipam est sicut virus ⁊ remanat citrinū ⁊ dñatur fetor ⁊ illud in febribus acutis est mortale. ¶Egestio super partes cuius stat res subtilis significat q est virus ex epate ⁊ est mordicatiua ⁊ facit exire egestionē cum velocitate ⁊ fortasse egredit sola ⁊ est mala. ¶Cum in egestione sunt aliq̄ silia corticibus lupinorum in omnibus egritudinib⁹ tūc est signum mortale.

¶De iudicijs vomitus. Ca. lxxviij.

Iam locuti fuim⁹ in libro primo de vomitu. Et necium qđ est vt afferam⁹ hic aliq̄d de eo ⁊ de alijs. Et eius positio magis licita est in h⁹ loco. Dico ergo q vomitus magis innatiuus est ille qui ex flegmate ⁊ colera in quo in re euomitavel effusa est vehementis ꝯmixtio: ⁊ nō est vehementis ꝯstrictiei. Et q̄to plus vomitus est purior tāto magis ē deterior. ¶Colericus enim purus significat vehementiam

caloris ꝛ flegma purum signat vehementiam frigoris.

¶De signis sumptis ex vomitu. Ca.lxxix.

VOmitus diuersificatꝰ a colore võitꝰ ↄsueto q̃ ẽ albꝰ aq̃sus ꝛ citrinꝰ ẽ malus:ꝛ ille q̃ est sic̃ viridis ꝛ q̃ est sic̃ color porri ꝛ ꝓpe fetidus ꝛ q̃ est sicut color sicle.ꝛ rubeꝰ cũ nigredĩe ꝛ obscurꝰ.ꝛ deterior ẽ q̃ est sic̃ flos eris.ꝛ niger ꝛ ꝓpe cũ fit spasmꝰ subito: ipe.n.interfic̃ statĩ:nisi sit illic ꝟtꝰ:fortasse.n.remanet vsq̃ ad duos dies.¶Et oꝫ vt ↄsidereť ĩ eo ne sit tinctura ĩ re cõesta:ꝛ qñ euomũť oẽs isti colores ẽ malũ valde.¶Et võitꝰ fetidꝰ ẽ malꝰ.ꝛ võitꝰ purꝰ sic̃ diximꝰ ẽ malus.

¶De iudicijs vrle. Cap.lxxx.

IAm p̃missa sũt a nobis ꝟba vlia de vrĩa ĩ fen.in q̃ sũt accñtia in libro p̃°.ꝛ nos afferamꝰ h̃ de illo ꝛ de alijs qđ magis cõueniens ẽ huic loco.¶Dico ḡ q̃ nõ oꝫ cũ nõ vř ĩ vrina signũ digõnis forte iudicare de morte:fortasse.n. liberabiť eger : cũ h̃ per euõnẽ cadentẽ ex pte aliq̃ cũ virtute expellente digestũ ꝛ indigestũ ꝛ fortasse resoluiť hũor ꝺ̃ꝫ lõgitudinẽ tolerãtie:aut fiet crisis p exiturã ꝛ ꝓpe qñ nõ fuerit hũor vehemẽtis malitie.ꝺ̃ꝫ ẽ malus ꝺ̃ꝫ plim.ꝛ signat fortitudinẽ ĩfirmi ꝛ minor signatio ĩ eo ẽ sup longitudinẽ. ¶Et silr̃ vrina q̃ remanet ꝺ̃ꝫ colorẽ vrinaꝝ sanorũ in horis egritudĩs oibus.Si ãt incipit alterari cũ sublimatiõe egritudĩs:tũc ẽ magis ĩcolume.¶Et qñꝫ est vrina ĩ egritudibꝰ pestilẽtialibꝰ bõa nãlis ĩ suba sua ĩ colore ꝛ sedimĩe.ꝛ ille cuiꝰ ẽ tendit ad mortẽ. ¶Et scias q̃ multotiẽs mingũt ĩfirmi vrĩas malas ĩ suba sua ꝛ colore ꝛ alijs ꝛ ẽ illud expulsio cretica:ꝛ ꝓpe in egritudinibus acutis q̃rũ cã est epar ꝛ partes vrine.

¶De signis malis sumptis ex paucitate ꝛ multitudine vrine. Ca.lxxxi.

VRina q̃ migiť qñꝫ pauca:ꝛ qñꝫ multa:ꝛ qñꝫ retineť ꝛ nõ mingiť ẽ signũ malũ in febribꝰ acutꝫ signãs pugnã:vehemẽtẽ egritudĩs ꝛ nãe q̃ vincitur: ꝛ vincit.ꝛ signat laborẽ nãe ꝛ signat etiam grossitudinẽ materiei.ꝛ q̃ ipsa difficulter suscipit digestionẽ.¶Si ãt febres fuerint q̇ete indicant longitudinẽ pp grossitudinem humoris.

¶De signis sumptis ex tenuitate vrine. Capi.lxxxij.

VRina tenuis qñq̃ fit sic̃ ĩ diabete : ꝛ est cum ea assiduatio sitis ꝛ velocitas surgẽdi ad vrinaꝫ ꝛ facilitas egressiõis.ꝛ qñq̃ fit pp cruditatẽ ꝛ opilatõꝫ ꝓhibẽtẽ exitũ materiei.ꝛ qñꝫ fit pp debilitatẽ virtutꝫ alteratiue.ꝛ nõ ẽ cũ facilitate exitꝰ ꝛ est minoris malitie q̃̃ diabetis.¶Et qñ mingiť vrina tenuis ĩ egritudibꝰ acutis p aliquot dies signat pmixtiõeꝫ.Qđ si accidat pmixtio ꝛ pseueret tẽuitas signat mortẽ velocem ppea q̃ mãe supueniũt in cerebro ꝛ auferť aĩa.¶Et qñ cõuertiť ad ḡssitudinẽ cũ q̃ nõ fit alleuiatio.fortasse est pp liq̃factõeꝫ mẽbroꝝ.¶Qñ multiplicať vrina aq̃sa apđ horã exacerbatiõis febris totalř signat q̃ apõa eueniet in iferioribꝰ ꝛ ↄsidera ĩ suba pmixta colori in capřis q̃ sunt pꝰ istud ẽt.¶Et scias q̃ tenuitas est sic̃ ipsa iungať nigredini ꝛ rubedini. Si aũt fuerit tunc scias q̃ cã in hoc ẽ restringẽs:aut vehemẽtia virtutis q̃litatis egritudinalis impumentis in aquam.

¶De signis sumptis ex ḡssitudĩe sube ꝛ cõturbatione eius. Cap.lxxxiij.

CUm conuertiť vrina tenuis in ḡssam ĩ febre cõtinua:ꝛ sunt signa bona signat crisim cũ sudore. Si vero nõ fuerit signa bõa aut fuerit febris vehemẽtis adustiõis signat inflãmatiõeꝫ aut ĩ corde aut ĩ epate. ¶Et clarificatio vrine grosse añ crisim ẽ signũ nõ bonum illud nãq̃ signat retẽtiõem materiei ꝛ defectũ nãe ĩ expellẽdo eã.¶Urina grossa turbulẽta ĩ q̃ nõ residet aliq̃d ꝛ nõ clarificať signat ebullitiõeꝫ hũorũ pp vehemẽtiã caliditatis extranee et debilitate innate digerentis quapp est mala.¶Cum vrina est spissa ꝛ ꝓpue in quarto multiplicať crisis febriũ ex lassitudine ꝛ ꝓpe si associetur ei fluxus sanguinis nariũ.

¶De signis sũptꝫ ex vrĩa alba. Ca.lxxxiiij.

VRina alba ĩ egritudinibꝰ acutꝫ signat declinatiõeꝫ materiei nõ ad ptẽ venaꝝ ꝛ infra vrĩe: fortasse em̃ declinat ad cerebrũ ꝛ erit dolor capitꝫ aut phrenesis.ꝛ fortasse declinat ad q̃dã viscera ꝛ signat apõa ꝛ si sunt signa ad ĩcolumitatẽ decliuia signat q̃ egrediť cũ vomitu ꝺ̃m plim ꝛ ꝓpe qñ nõ ẽ signũ in colone vẽtris cui succedat excoriatio intestinorũ. ¶Et qñ est vrina alba tenuis in febre acuta:deinde accĩt ei ↄturbatio ꝛ grossitudo cũ albedine sua signat spasmũ ꝛ mortem.

¶De signis sumptis ex colore in vrina nigra in febribus acutis. Cap.lxxxv.

SCias q̃ nõ verificať iudiciuꝫ penitus de morte pp nigredinẽ coloris vrĩe ĩ egritudinibꝰ acutꝫ lꝫ ĩ seipõ sit signũ malũ:ꝛ q̃uis associenť ei iterũ signa alia mala cũ vides virtutẽ in ea fortẽ ꝛ ẽ potẽs facere euõnes diuersas ex oĩ gñe succedit ei q̇es.sicut accĩt mulieribꝰ qñ cũ mẽstruis purganť ab hũoribꝰ malis ꝛ pp hꝰ iste mulieres sũt saniores:qm̃ ipe forsitaꝫ pp caꝫ aliquã ↄsuete sũt euãri ab hꝰi mã ex via mẽstruorũ.Et scias q̃ vrĩa nigra q̃̃to plꝰ ẽ pauca tãto ẽ deterior signãs cõsumptiõꝫ hũiditatis. Et iteꝝ q̃̃to magis ẽ ḡssior tãto ẽ deterior in egritudibꝰ acutꝫ.ꝛ qñ nigra ẽ decliuis ad subtilitatẽ ꝛ tenuitatẽ ꝛ ẽ in ea sedimen pẽdẽs ꝛ ẽ ei odor acutꝰ in febribꝰ acutꝫ ĩdicat dolorẽ capitis ꝛ pmixtiõꝫ:ꝛ certior dispõnũ eiꝰ ẽ q̃ signat fluxũ sanguis nariũ nigri:qm̃ mã ẽ acuta vincẽs:ꝛ fortasse erit cũ eo sudor pp calitatẽ qñ nõ supfluit nꝫ minoratur ꝛ expellit ꝟsuo supfluitatẽ:ꝛ añcedit sudorẽ eius horripilatio:ꝛ qñ associanť vrine nigre in q̃ ẽ sedimẽ pẽdẽs res nigra rotũda aggregata cũ q̃ inueniť odor malus ꝛ tẽsio in lateribꝰ ꝛ apõa sub hypocõdrijs ꝛ sudor signat mortẽ:ꝛ hꝰ qđ tẽsio sub hypocõdrijs signat spasmũ.ꝛ hꝰi qđ sudor fit ex debilitate.¶Urĩa tenuis aq̃sa ad nigredinẽ decliuis signat tenuitate sua lõgitudinẽ egritudĩs:ꝛ sua nigredine malitiã suã.¶Et dř in vrinis nigris subtilibꝰ qñ ille cuiꝰ ẽ vrĩa desiderat cibariũ moriť.¶Et vrina tenuis nigra qñ ↄuertiť ad subalbedinẽ vl' flauitatẽ ꝛ ḡssitiẽ ꝛ nõ associať ei vlla q̇es signat egritudinẽ in epe.ꝛ ꝓpe icteritiã.qm̃ hec ↄuersio q̃ ẽ ad ḡssitiẽ a tenuitate:ꝛ ad subalbedinẽ a nigredine signat diminutõꝫ calitatis ꝛ casuꝫ digõnis:ꝛ illđ ẽ de illis q̃bꝰ associať aut succedit leuitas.ꝛ si nõ fuerit ꝓpter illđ signat mãꝫ iã inuiscatã in epate ꝛ nõ pp mũdificatiõꝫ ꝛ iã fecit accidere opilatiõꝫ.imo si est calitas tũc iã subito faciet accidere apõa.¶Urina tenuis nigra q̃ mingiť ĩ febribꝰ acutꝫ paulatĩ in tpe lõgo qñ est cũ dolore capitis ꝛ colli signat destructiõeꝫ rõnis ḡdatum ꝛ est ĩ mulieribus magis saluum.

¶De signis sumptis ex vrina rubea. Capi.lxxxvi.

Urina rubea i egritudib⁹ acutis qñ ē cū rubedine subtilis sigt cū signis laudabilib⁹ crisis velocitatē ꝛ cū ɔtrys eoꝝ sigt velocitatē mortis: ꝛ ex toto inflāmatioꝫ vehemētem. ꝛ subtilitas cum rubedine sigt in egritudib⁹ acutis dolorē capitis ꝛ pmixtionē. ¶Et vrīa rubea ḡſſa in egritudinib⁹ acutis qñ eius egressus sit paulati ꝛ frequēter ꝛ est cū fetore sigt timorē: qm̄ sigt caliditatē vehemētē ꝛ inq̄etudinē ꝛ defectū nāe: veꝝ qñ ē abūdantis exit⁹ multi sediminis sigt sepationē ꝛ ꝓpe in febrib⁹ incēsiuis. ¶Et q̄ mingit sanguinē puꝝ i acutꝫ morit: qm̄ sigt replōnē sanguineā vehemētē cū acutate ebullitiōis ꝛ timet de hⁱ pfocatio q̄ fit ex replone vētricloꝝ cordis si decli nat ad cor aut apoplexia si ḋcliat ad cerebꝝ. ¶Urina rubea valde si cōuertat in febrib⁹ ex lassitudie factis ad grossitiē: deīde appareat sedimē plm̄ nō subsidens ꝛ sit illic dolor capitis sigt longitudinē egritudinis qm̄ mā est inobediens ꝓpter hoc nō grossat pri⁹ ꝛ postq̄ ingrossatur nō subsidet velociter: verum eius crisis fit per sudorē qm̄ mā ē decliuis ad venas. ꝛ hⁱ q̄ vrina assimilat vrine ictericie ꝛ differt ab ea in hº q̄ nō tingit pānos. ¶Ad summuꝫ vrine rubee sube ꝛ rubei sediminis sigt appetitum ꝛ cruditatem: ꝛ sigt longitudineꝫ quādo rubedo non est vehemēs ꝛ est illa que est decliuis ad turbulentiam.

¶De signis sumptis ex vrina flaua. Ca.lxxxvii.

Urina flaua in febre acuta quādo conuertit ad albedinem aut ad nigredinem est mala: qm̄ sigt per albedinem eleuationē māe ad caput: ꝛ per nigredinem acutatem qualitatis egritudinis.

¶De signis sumptis ex sedimine. Capi. lxxxviii.

Sedimē diuersum i suba ꝛ colore q̄ sigt hūoꝝ diuersoꝝ multitudinē est malū: ꝛ deteri⁹ eo est illō q̄ est inloꝝ ptiū: sigt.n. q̄ nā nō pōt expellere nisi postq̄ minorant ptes. ꝛ leue q̄ multotiēs est magis significatiuū bonitatis q̄ albū. Et multotiēs viuit ille cuius sedimē est decline ad rubedinē s; ē leue ꝛ morit ille cui⁹ sedimen ad albedinem declinat: sed est diuersum asperum. Sube.n. bonitas vehemētī⁹ ē facilis ad suscipiēdā expulsionē q̄ bōitas colorꝫ ꝛ sigt iteꝝ q̄ hūores patiunt ab egritudie plm̄ sic sedimē bonū qm̄ minorant ei⁹ ptes sigt q̄ nā opata ē iā i eo valde ꝛ egritudo nō egit i eo. ¶Sedimē spumosuꝫ ꝛ spūs plenū c⁹ albedo ē pp cōmixtōꝫ aerꝫ cū eo ē malū valde egrediēs a nā: ꝛ crudū ē malū. ¶Et ille c⁹ supiora sūt rotūda ꝛ mouēt meli⁹ ē q̄ sedim̄ c⁹ supior supficies ē ɔgelata ꝛ mag⁹ sigtiuū q̄ egritudo est velocꝫ stat⁹ ꝛ acuta. ¶Et sedim̄ q̄ nō āncedit tenuitas ꝛ paucitas supfluitatꝫ: imo ē inētū i pn⁹ sigt q̄ hūor ē plim⁹ nō q̄ sit digest⁹: imo oꝫ vt rubeat sedimē p⁹ aduētū digōnis ꝛ postq̄ fuerit vrīa subtilis in pnis ꝛ postq̄ fuerit hypostasis pauca. ꝛ dū nō est ita sigt q̄ mā ɔuis ḡſſa ē multa. ꝛ q̄ egritudo iterfiē. Et sūr vehemētia tincture absq̄ sedimie pauco. Et dūn ē ita nō sigt bonū: ꝛ qñꝫ sigt bonū ꝛ maturitatē: ꝛ qñq̄ accit illō pp dolorē ꝛ pp vehemētiā calitatꝫ ꝛ famē lectura.n. vrīe ieiuni addit: ꝛ minorat ei⁹ sedim̄. ¶Et sedimē rubeū sigt multitudinē sanguis ꝛ tarditatē digōnis ꝛ associantur eis in febrib⁹ icēsiuis iteꝝ angustia ꝛ tristitia. Et si ꝓlōgat vsq̄ ad q̄dragītā ꝓlōgat egritudo. ꝛ forsasse nō sperat crisis vsq̄ ad q̄dragesimū. ¶Iteꝝ sedimē rubeū pēdēs i quo ē ɔclinatio ad supiora cū ē i vrina tenui sigt in egritudib⁹ acutꝫ pmixtionē rōis: si aūt pseuerat timet pditio. Si āt vrine suba icipiat ꝓuenire ad grossitudinē ꝛ icipit pēdēs subsidere ꝛ albificat sigt salutē. ¶Sedim̄ q̄ est s; formā frusti carnis i febrib⁹ acutꝫ sine sigtiōibus digōnis sigt q̄ ē ex rasura mēbroꝝ ꝛ nō ē ex renibus ꝛ qñ ē illic digō aut nō est febris sigt illō q̄ scis de dispōne renū. ¶Et illō q̄ est sile squāmis piscis ꝛ nō est signū digōnis ꝛ febris ē acuta ē ex rasura febris quā facit i neruis ꝛ ossib⁹ ꝛ venis ꝛ i aliȷs fit ex vesica. ¶Et surfureū q̄ significauit sile illius: ꝛ q̄ febris incipit radere ex ꝓfundo. ꝛ distinguit inter ipm̄ ꝛ inter illud de vesica: qm̄ illud de vesica est cum signis lesionis vesice ꝛ cum digestione ꝛ grossitudine.

¶De signis sumptis ex dispōnibus aggregatis pp significationes diuersas coloris ꝛ substātie: quaꝝ prima est in vrinis. oleagineis. Capi.lxxxix.

Oleagina est illa cui⁹ color ꝛ suba similantur colori olei ꝛ eius sube. ꝛ l; sit mala: tñ quādo alie significationes significant saluteꝫ non est cuꝫ ea malum. ¶Sedimen vero cū est oleaginum est malum valde. Et oīno oleaginū puꝝ est malū: ꝛ est illud q̄ facit te videre colorem olei cum citrinitate ꝛ viriditate. ¶Et qñ oleaginū est accñs post vrinā nigrā tunc est significatio bona s̄m q̄ testificatur de ea. Ruffus sapiens. Et deteri⁹ oleaginum est illud q̄ est in pncipio egritudinis. ¶Et quando significatiōes sigt malitiā ꝛ mīgit vrina oleaginea in q̄rto indicat mortē isirmi in sexto. ¶Et vrīa q̄ alterat subito ex signis laudabilibus ad signa vitupabilia sigt i egritudib⁹ acutis mortē: qm̄ sigt casum ꝟtutis subito ꝓpter prauitatē accñtiū. ¶Urina oleaginea qñq̄ sigt pmixtōꝫ rōis: qm̄ fcā ē ex exiccatiōe. ¶Urina in q̄ sunt frusta sanguis ɔgelati i febre acuta qñ cū ea ē siccitas lingue est signū malū. si aūt fuerit nigra cū hoc tūc illō est deteri⁹. ¶Et non currit sanguis in vrina in febre acuta nisi pp vehemētiā acutatis ei⁹ ꝛ ppea q̄ disrūpit vasa ꝛ vias ei⁹. ꝛ ei⁹ ɔgelatio est pp vehemētiā caliditatꝫ ipi⁹. ¶Urina alba tenuis i q̄ ē spūa ꝛ nubes citrina sigt timorē vehemētē pp illō q̄ ipa sigt ɔ exacerbatiōe ꝛ vehemētia acutatis māe. ꝛ nos q̄ iā locuti fuim⁹ de vrīa tenui nigra illō in q̄ ē sufficientia. ¶Urina tenuis flaua i pn⁹ febriū acutaꝝ qñ ɔuertit ad grossitiē ꝛ ad albedinē: deīde remāet feculēta turbida sic̄ vrina asini ꝛ icipit exire inolūtarie ꝛ sūt illic vigilie ꝛ inq̄etudo sigt spasmū vtriusq̄ laterꝫ cui succedit mors qñ nō fuerit signa bōa illa. ¶Urīa.n. q̄ ē cū flauo colore nō subtiliat nisi pp dñiū hūoris colerici cali ꝛ nō igrossat ꝛ ispissat nisi pp exacerbationē egritudis ꝛ cōmotōꝫ i dispōnib⁹ māei. ¶Et dixerūt de vrīa pauca q̄ ē cū colore sanguis q̄ ē mala p̄cipue qñ cū isirmo ē passio venenosa vel passio vene nesie i. sciatice.

¶De signis malis sumptis ex pte q̄litatis separationis vrine. Cap.xc.

Quādo febrē acutā patiens nō pōt mingere nisi paꝝ cū dolore absq̄ vulnere aut apate i istis vrie ꝛ cū frequētia pulsus ꝛ debilitatis ē signū malū

¶ Cũ retinet̃ vrina ĩ febre ꝯtinua ⁊ ẽ vehemẽtia doloris capit᷑ ⁊ multitudo sudoris sig̃t cuzegi. ¶ Vrina q̃ guttati stillat̃ ĩ febre ꝯtinua ⁊ cũ vehemẽtia doloris capitis ⁊ multitudĩe sudoris sig̃t cuzegi ⁊ vrina q̃ guttati stillat̃ in febre q̇eta sig̃t fluxũ sanguis narĩũ. Qđ si febris fuerit acuta icẽsiua sig̃t dispõnem malã aduenientẽ cerebro. ⁊ si fuerit q̇eta sig̃t multitudinez replẽonis ⁊ d̃bilitatẽ nãe ĩ expellẽdo. ¶ Et cũ vrine egrediẽt᷑ ĩ febrib᷒ acut᷑ inuolũtarie ẽ d̃bilitas v̄tut᷑ aut nocũm ĩ cerebro ⁊ ñ fit illđ nisi pp ascẽsiões mãe acute calefacte ad cerebꝝ. q̄r cõicãt ei mẽbra lacertosa. ¶ De nũeratiõe signoꝝ maloꝝ ĩ vrĩa. Ca.xcj.

AQuosa ⁊ pcedẽs ⁊ fetida ⁊ nigra ⁊ g̃ssa est mala. ⁊ illa ĩ q̃ pcedit ex inferiori pte eius vsq̧ ad ipsius supiorẽ: sic̃ fum᷒ ẽ mortalis ppinq̃. ⁊ iterũ pinguis cui᷒ color ẽ color aq̃ carnis cũ fetore d̃nante ẽ mortalis. ¶ De signis ĩ egrotis mala generũ diuersoꝝ quoꝝ malitia ẽ pp aggregatiõz eoꝝ ĩ infebricitantibus ⁊ aliјs. Capi.xcij.

QUando aggregant̃ vomit᷒ ⁊ psictura ⁊ pmixtio rõnis: tunc illđ est signũ mortale. ¶ Qñ diuerĩficat̃ alteratio corpis in tactu ⁊ ĩ colore ⁊ ĩ eo qđ euomit̃ ⁊ ĩ eo qđ eũat̃ sig̃t q̧ nã ẽ ãbigua cũ h̃ũorib᷒ diuersis ⁊ egritudĩb᷒ diuersis cui ẽ necẽũ resistet̃ eis oĩb᷒ ⁊ ẽ pculdubio d̃ illis q̃ deficiũt ei. ¶ Qñ aggregant̃ ĩ febre ĩsepabili frig᷒ ei᷒ qđ appet ⁊ adustio iterioꝝ ⁊ vehemẽtia sit᷑ cũ h᷒ tũc illđ est mortale. ¶ Qñ aggregat̃ cũ pcussiõe dẽtiũ pmixtio ĩ rõne tunc eger appropriat pditiõi. ¶ Qñ accĩt ĩfirmo subito flux᷒ vẽtris niger cũ adustiõe ⁊ mordicatiõe ⁊ dolore adurẽte in vẽtre ei᷒ ⁊ pulsus cordis sincopis ẽ signũ mort᷑. ¶ Qñ sudãt duo cornua frõtis sudore frõ ⁊ citrinãt̃ vngues ⁊ virides fiũt ⁊ alterãt̃ ⁊ ap̃at̃ ligua ⁊ appet sup ip̃az ⁊ sup corp᷒ pustula ex̃nea tũc mors ẽ pxĩa. ¶ Et si fuerit ĩ ptib᷒ hypocõdrioꝝ pcussio ⁊ salt᷒ cũ febre: deĩn cũ h᷒ ocul᷒ mouet̃ motu malo tũc opz vt expectet̃ malitia dispõnis: qm̃ hec dispõ sig̃t ventositatẽ inflatiuã ⁊ pcussionẽ q̃ fit pp ap̃a vehemẽs: ⁊ pp vehementiã ꝯstrictiõis vene magne. ¶ Et pulsus vehementis pcussiõis cõtinuis magnus valde associat̃ manie. ⁊ oz vt ꝯsideret̃: fortasse. n. pcussio ⁊ salt᷒ non sũt submerse ad viscera: imo ĩ eo qđ appet de mirac: ⁊ illđ nõ ẽ nociuũ qñ ẽ cũ eo ap̃a nisi supfluat valde ĩ magnitudĩe. ⁊ si pseuerat h̃ dispõ viginti dieb᷒ ⁊ nõ sedãt̃ ap̃a ⁊ febr᷑ sig̃t q̧ apict̃ ⁊ tẽ fortasse saluabit̃ ĩfirm᷒: ⁊ illđ erit p vrinã exuberãtẽ aut pmutatõz mãei ad extremitates ⁊ pp̃e ad pedes. ¶ Illic q̇ debilitãt̃ ex egritudĩb᷒ qñ accĩt eis anhelitus freq̃ns ⁊ sincopis tẽ iã approplquãt morti ⁊ ñ addũt sup q̃ttuor horas. ¶ Cũ hõ h̄z febrẽ icẽsiuã ⁊ icĩpit allẽuiatõz ⁊ q̇etẽ calitat᷑ subito absq̧ crisi mãifesta cũ eũone aut pmutatõe ⁊ sine extinctõe vltima ⁊ sine pmutatiõe de aere ad aerẽ ĩ rigione vna aut in duab᷒ regionib᷒ ⁊ q̇escit qđ ẽ ĩ pulsu d̃ velocitate ⁊ inuenit̃ sic̃ trãq̇llitas tũc indicat q̧ morit̃ velocit̃. ¶ Cũ hoĩ inest febris ⁊ pulsat cor ei᷒ subito: ⁊ inuadit eũ singult᷒ ⁊ strigit̃ vẽter ei᷒ sine cã cognita morit̃. ¶ Cũ q̇ egritudinez h̄z acutã mĩgit vrinã albaz subtilẽ: deĩn igrossat̃ postea ebullit ⁊ albescit ⁊ remãet ebulliẽs ita ⁊ q̃si vrĩa asini ⁊ mingit̃ inuolũtarie ⁊ sũt vigilie ⁊ inq̇etudo sig̃t tetanum appentẽ in vtrisq̧ laterib᷒ deĩn morit̃. ¶ Dr̃ cũ vrĩa fuerit sĩlis muri p᷒q̃ fuit alba añ illđ ⁊ sup ip̃saz fuerit sic̃ spuma: deĩn cucurrerit ex narib᷒ sãguis niger tũc illđ ẽ res mala. ¶ Et d̃ signis malis q̃ q̇dã medicoꝝ dixerũt ⁊ ñ tẽdit rõcinatio ad ea nisi cũ ꝯtinuitate sic̃ q̧ dr̃ qñ appet ĩ hoĩe sup venã q̃ ẽ in collo ei᷒ pustula sĩlis g̃no cucurbite cũ variol᷑ albis plĩmis ⁊ accĩt ei d̃sideriũ reꝝ calidaꝝ. ¶ Et dr̃ qñ appet ĩ hoĩe ĩ tpe sinistro pustula dura rubea ⁊ accĩt h̃nti eã h̃ prurit᷒ vehemẽs ĩ oculis ei᷒ morit̃ ĩ die decio ⁊ h̃ñs hunc dolorẽ d̃siderat sisamos. ¶ Et dr̃ q̃cũq̧ egritudo vehemẽs accĩt subito deĩn seq̇t̃ illã vomit᷒ aut flux᷒ vẽtris ẽ sig̃tio mortis. ¶ Dr̃ q̧ qñ accĩt febrienti ⁊ aliј ap̃ata ⁊ vlcera leuia: deĩn d̃struit̃ rõ ei᷒ morit̃. ¶ Dr̃ q̧ qñ iest hoĩ mollities ĩ facie ⁊ corpe ei᷒ ⁊ ñ ẽ dolor ⁊ accĩt ei ĩ pñ᷒ illi᷒ prurit᷒ in naso suo morit̃ ĩ 2᷒ ⁊ 3᷒. ¶ Et dr̃ q̧ qñ iest hoĩ sup genu ei᷒ sĩle vue rotũde ⁊ illđ ẽ nigꝝ ⁊ ĩcircuitu ei᷒ rubeũ morit̃ cito vsq̧ q̇ expectẽt̃ q̇nq̃gĩta dies ⁊ signũ mort᷑ ei᷒ ẽ q̧ sudat sudore frõ. ¶ De signis lõgitudĩs egritudĩs. Ca.xcij.

SCias q̧ lõgitudo egritudĩs fit pp grossitudinẽ in viscerib᷒ aut pp pmixtõz in regĩe. ⁊ fm oẽm dispõez debilitat̃ in ea scd̃a. qm̃ tãgit ip̃m tarditas. Et digõ equalis significat eã. Aut tarditas sedimis pendentis. Aut assiduatio sediminis rubei iterꝝ: q̃ paucitas. n. appitõis sediminis sig̃t lõgitudinem egritudĩnis. ¶ Et sĩlr̃ quãdo est cũ acuitate egritudĩnis pulsus magn᷒ ⁊ facies ei᷒ pinguis ⁊ hypocõdria ĩflata q̃ nõ detumescunt significat paucitatez resolẽonis et lõgitudinẽ egritudĩs. ¶ Cũq̧ adueniũt signa crisis ante digõnẽ ⁊ nõ cadit v̄t᷒. ⁊ nõ apparẽt signa mort᷑ tunc egritudo plongat̃. ¶ Et scias q̧ terribilitas crisis: qñ nõ iuuat ⁊ nõ nocet ⁊ dispões remanent fm modũ suũ tũc egritudo ẽ lõga. ¶ Et multitudo salt᷒ in egritudine sig̃t longitudinẽ ei᷒ ⁊ pp̃e cũ vehemẽs fit a pncipio rei in finẽ ꝯ eius ẽ recti᷒. ¶ Et quando associatur euacuationib᷒ paucis que significant q̧ nã mouit mãz ⁊ deficit in expulsione eius integra sicut sit sudor aut fluxus sanguinis narium aut alia signa bona aut p̃uatio signoꝝ maloꝝ significat longitudinẽ. ¶ Et qñ remãet sedimẽ rubeũ vsq̧ ad quadraginta dies indicat lõgitudinẽ febris ita vt nõ speret crisis ⁊ sepatio vsq̧ ad sexaginta. ¶ Pollutio in principio egritudinis sig̃t lõgitudinẽ. ¶ Cũ vides signa lõgitudĩs egritudĩs in dieb᷒ ãtecedẽtib᷒ tũc nõ est significatio eoꝝ sic̃ significatio ipsoꝝ post illđ. Et cũ videris illud qđ est ꝯtrariũ illis signis magis verificari forsitã appere ĩ mediјs dieb᷒ ⁊ in posterioribus ei᷒ tũc ꝯsidera iudiciũ indicatiõis vt scias tp̄a in quo die erit ⁊ ille dies quo die ĩdicat̃ ⁊ obserua ꝯditiões p̃dictas in ea. Et cõsidera dispõnẽ virtutis ⁊ etatis ⁊ tpis ⁊ cõplẽonis ⁊ dispõnẽ motuuz egri in q̄titate et qualitate sua ⁊ antecessione ⁊ postpõne sua ⁊ horarũ suarũ pp̃e in statibus acute: ⁊ lõgitudine ei᷒ ⁊ abbreuiatione eius an sit ad motum declinis aut ad quietem ⁊ iudica per q̄titatem eius.

¶ De signis q̧ egritudo consumetur crisi: aut resolutione. Capi.xciiij.

CUm fuerit virtus fortis valde ⁊ paroxismi augmentati in qualitate ⁊ quãtitate ⁊ etas et con-

pletio & tps declinat ad motionem nō ad quietē & digōis & ei' ꝫru signa festinātia tūc egtudo ꝯsumet cū crisi. ¶ Et si res fuerit ꝯuo & signa tarditatis iucta tunc egtudo plōgat & iterfic cū resolōne aut remouet: & si diuersificat erūt crises dimiute & tardate & cū pmutatiōe. ¶ Mors āt & vita signt p dispōnes ℣tutis & signa alteratiōis vniuscuiusq duaꝝ reꝝ & sui ꝫru.

¶ De iudicijs recidiuatiōis. Ca.xcv.

Deterior recidiuatio ē illa q̄ ē velocior & ē cū ℣tute debiliore. & associant ei ꝑculdubio cū ē eius forma hec: signa recidiuatiōis. Et vt eueniat recidiuatio errore regimis salu'e ꝙ vt eueniat p se cū rectificatiōe regis. ¶ Et de errore i h° ē dare i potu calefactiua: & medicias q̄b' vult aliqs bonitatē appetit': sic geleniabin mellinū & trocisci rosacei et silia. ¶ Et relīqe q̄ remanēt p' crisiz attrahūt recidiuatiōꝫ cito nisi succurrat. Et recidiuatio vehemētior ē ꝙ radix qñ malitia eius est vehemēs & stat' est debilis.

¶ De signis recidiuatiōis. Ca.xcvi.

ET i illo cui' febris nō qescit p crisizmō ꝯpletā & i die suo timet recidiuatio & si fuerit qes ei' sine crisi oio nō ē excusatio recidiuatiōis & ꝓpe qñ crisi ē cū eis q̄ sūt sic variole aut icteritia aut scabiee. & ad sūmū cū ea q̄ sit i cute. ¶ Et signatur qñꝫ q̄ erit recidiuatio ex d̄bilitate ℣tutis & appetitu & nausea & malitia aie & paucitate digōnis. & corruptiōe cibi i stō tēdētis ad acetositatē & fumositatē & iflatiōe hypocōdrioꝝ & ptiū epis & splēis: & corruptiōe sōni & lōgitudine vigiliaꝝ. Et vehemētia sitis: & vehemētia i flationis faciei ꝓpe ē signū malū & ꝓpe i palpebra supiore & ꝓpe ei' aꝑatio & ipi' abbreuiatio: & silr cū resolone iflatiōis faciei. ¶ Et de illis q̄ signt eā est vt corp' bñ recipiat cibū & nō remoueat p ipz extenuatio. et ꝓpue qñ ista accñtia mala appent & vehemētiora fiūt i horis porismoꝝ egritudis q̄ fuit. ¶ Et qñꝫ signatur recidiuatio ex pulsu qñ remanēt i eo spissitudo & velocitas. Et ex ꝓfundatiōe exituraꝝ creticaꝝ & occultatiōe eaꝝ. ¶ Et ex vrīa qñ i ea remanet tictura plima citrinitatis aut flauedis aut rubedis aut ē ex illis i q̄b' nō pēdet sedimēꝫ residet & qñ vrina ifirmi nō silat vrine ei' m āli. ¶ Et q̄dā tpa signatiora sūt recidiuatiōis ꝙ q̄dā alia sic autūn' in ipo eñ pl' cadit recidiuatio ꝙ i reliqs tpib'. Et gen' egritudinū iteruꝫ adiuuat ad signādā recidiuationē sicut febres aꝑose cū post se relinquūt calitatē & iflāmatiōes in visceribus: & sic epiha & scotomia & dolores renū & epis et splēis & emigranea & cefalea & catarr' & q̄ ab ipo generant de asmate & alijs & egritudibus anhelitus.

¶ De cā mortis. Ca.xcvij.

MOrs fit aut pp cām q̄ corrūpit ꝯplo cordis aut pp cāꝫ q̄ resoluit ℣t'. q̄r extinguit. Et facta pp causam q̄ corrūpit ꝯplo cordis aut ē dolor vehemēs aut q̄litas supflua de q̄litatib' notis ē: aut q̄litas extranea venenosa: aut ē retētio mālei anhelitus. Et ꝑpter hoc oꝫ ne dimittant resupini & ne dimittāt guttura eoꝝ desiccari.

¶ De spēb' mortis q̄ accit i horis febriū & signis q̄litatis mortis infirmi. Ca.xcviij.

DE illis ē mors q̄ accit eis in ꝑn° porismi febris & augmēto eius aut reuolutiōe eius & plm ei' in febrib' aꝑatū itrisecoꝝ vbi effudit ab ipa supfluitas sbito. Et i egritudib' malignis a q̄b' supat nā in ꝑmis cū mouet cū fortitudie ꝓcipue si fuerit d̄bilis & ad sūmū ē sic ꝓfocās & sic extīctio ignis a mltis ligns. ¶ Et de illis ē mors i statu porismoꝝ febris pp sepatione nāe ab egritudie. ¶ Et 3ª ē mors fcā i d̄clinatione & ē pauca & rara. & plm ei' ē i declinatiōe pticularī nō vli: & cā i ea ē q̄ nā in ipa ē sicut secura & expandit calitas & gnt & dispdit retētio q̄ necīa ē in horis ꝑncipij. Et ples eoꝝ moriunt cū sincopi subito: & q̄dā eoꝝ g̃datiꝫ. ¶ Et fortasse d̄clinatio ē d̄clinatio q̄ ē sine mollificatiōe ℣tutis & resolone calitatis inate q̄r existimat q̄ sit declinatio lenis. Et pulsus q̄ diuersificat i vtrisq d̄clinatiōib': ipe. n. in ℣a ꝯfortat & in falsa mollificat & in ℣a equat & in falsa diuersificat & egredit ab ordie. In declinatiōe ℣o totali nō moritur aliqs nisi pp cās labouosas de foris q̄ supueniūt ifirmo & ē debilis sicut mot' aut eleuatio aut ira. Et q̄nq accñt hmōi ēt ꝑme. Et hmōi q̄dem mortē āteceedit sudor paucus viscosus. Et multotiens mouet aliqs in variolis in declinatiōe & multotiēs q̄ āncedit eā sudor inequis ad frig' decliue & fortasse ē in capite & collo tm̄ aut in pectore tm̄. ¶ Et qñ cutis in aliqua spē ē sicca tēsa tūc nō erit mors p sudorē & cū ei' ꝫrio erit cū sudore: veꝝ plm mortis in egritudinib' mortalib' fit ex mō aliquo in hora in q̄ fit crisis bona in egritudib' salutis sic si ē egritudo in pib' erit mors in pibus & si fuerit in iparibus erit mors in iparib'. ¶ Et scias q̄ causon & q̄ ei sūt siles attrahūt mortē apd statū porismi & accñt cū ea accidētia mala d̄ ꝑmixtiōe rōnis & vehementia angustie & ꝓfunditate somni: & debilitate tolerātie febris: deiñ accidūt dolor capitis & tenebrositas oculoꝝ & dolor oris stōi & inqetudo. ¶ Et statica attrahit mortē in ꝑn° porismi & tūc est frigus lōgum & nō calefit: & pulsus paru' valde ℣micularis: et vehemēs fit somni ꝓfunditas et pigritia. et ad sūmū vnaq̄q attrahit mortē i hora in q̄ ipa fit vehemētior sup ifirmū pl' siue siti cipiēs siue sit in augmēto aut in statu. et mors q̄dē in augmēto apparēte quādoq accidit in paucis tamē. ¶ Et quādo tu consideras signa mortis in hora quam diximus et non inuenis ea tunc non timeas: q̄ si inuenerīs ea tunc existima q̄ erit mors. Si autem consecutum fuerit illud aliqd maloꝝ signoꝝ ꝑdictoꝝ tūc iudica ſꝫ plꝫ si fuerint porismi ipares q̄ ipe moriet i septimo: aut pares q̄ moriet in sexto : ꝓcipue si fuerit egritudo velocis motus.

¶ De signatiōe mortis absq crisi. Cap.xcix.

DE illis ē debilitas ℣tutis et defect' eius ad resistēdū egritudini. Et de illis ē tarditas signoꝝ digestionis omnino. Et de illis est virtus egritudis cū tarditate motus ipius: et qñ aggregant oia ista ē magis pnitiosa.

¶ De dispositionibus accidentibus conualescentibus. Capitu.c.

QUandoq accidit conualescentibus recidiuatio. Et accidit eis vehementia virtutis et debilitas ipius cum in eis est illud qd̄ diximus in capitulo regis eoꝝ. Et accit eis ne iuuent ab eo qd̄ sumūt de cibo et ne redeant corpora eorum ad virtutem.

Et accidũt eis exiture cũ nõ sunt mũdificata corpa
eoꝝ ab hũorib⁹ ꝑ euõnẽ. Et qñqȝ accit eis corruptio
q̃rũdã mẽbroꝝ ꝓpea ꝙ expellit mã illic. Et qñȝ acci
dũt eis egritudies ꝯue egritudib⁹ q̃ fuerũt i eis cuȝ
supfluerẽt i eis i ꝯũo ei⁹ qḋ ẽ cũ eis: sicẽ accit eis ꝯui
tas i ligua ⁊ palysis ⁊ colica frã ⁊ apoplexia ⁊ epilẽia
⁊ dolor capitꝭ isepabilis ⁊ emigranea: ⁊ q̃ his sũt siles
qñ isrãtio ⁊ hũectatio modũ ꝑtrãsierũt. ¶ Et qñȝ ac
cit ei prurit⁹ plim⁹ quẽ remouet aq̃ tepida. ¶ Et ac
cit eis vt albificẽt eoꝝ capilli ꝓpea ꝙ capilli ꝑuant
nutrimẽto ⁊ ꝓpea ꝙ spgit hũiditas inata q̃ fiat ni
gredo: sicut accit segetibus ꝙ qñ siccant albescunt:
postea qñ eoꝝ dispõnes bone fiũt redit nigredo ca
pilloꝝ sicut accit iteꝝ segetibus qñ potãtur aq̃: qm̃
tunc redit ipaꝝ viriditas.

¶ De regimie cõualescẽtis. Ca. ci.

Oportet vt i ꝯualescẽte alleuiatio fiat i oĩ re ⁊ nõ
afferat ei aliq̃d ꝯue ex cibꝭ nȝ aliq̃d ex motib⁹ ⁊
ex calefaciẽtib⁹ ⁊ cãis ꝯpmẽtib⁹ dõec ad voces pue
niat vsqȝ ad alia: ⁊ g̃datim ꝑducat ad exercitiũ eq̃le
facile: ipȝ. n. iuuatiũ ẽ valde. Et vt occupis in eo qḋ
augmẽtũ efficit i sãguie ei⁹. Et oȝ agere vt q̃escat et
letet ⁊ gaudeat ⁊ ꝓhibeat ab euõnib⁹ ⁊ ꝓpe coitu ⁊
vinũ cũ tẽpamẽto ẽ ei iuuatiũ ꝓpe vinũ sbtile tenue.
¶ Et de ꝯualescẽtib⁹ ꝯueniẽtior ad h⁹ vt iterdicat ei
satietas ẽ ꝯualescẽs cui⁹ crisis fuit occulta qm̃ ipe ẽ
exposit⁹ recidiuatiõi. Et hmõi forsitã idiget euõne.
Et ꝯueniẽtior ei ẽ flux⁹ vẽtris subtilis ꝑcipue cũ vide
ris egõnẽ colicã aut declinẽ ad colorẽ hũoris q̃ ẽ ex
hũorib⁹ ex q̃b⁹ fuit febris: ⁊ videris in appetitu defe
ctũ. Et cũ volueris illḋ tũc fac q̃escere ꝯualescẽtem ⁊
ꝯforta ṽtutẽ ei⁹ deĩn euã. Et fortasse necẽũ est tibi vt
euẽs ⁊ ꝯfortes simul cũ cibatiõe. ⁊ ꝑpara ei tũc ṽbi
gr̃a. cibos medicinales solutiuos: aut commisce eis
ṽtutes medicinaꝝ solutiuaꝝ ꝯueniẽtũ sicẽ pruna et
siracost ⁊ terenia bin ⁊ silia illis hñtib⁹ colaȝ. Et qñȝ
iuuant ꝑ diuretica ⁊ mũdificant ꝑ ea vene eoꝝ: ⁊ qñ
qȝ faciũt illḋ ista diuretica cognita sicẽ fac illḋ vinuȝ
cõmixtũ. ¶ De flõmia aũt sciẽdũ ẽ ꝙ paꝝ idiget cõ
ualescẽs ex̃ctiõe sanguis ⁊ fortasse idiget ẽt. Et signt
illḋ forma ⁊ signa sanguis ꝑcipue cũ iuenis febrem
occultã in venis ⁊ vides pustulã in labio. Et fortasse
cogit te ad flõmãdũ infirmũ malitia sanguis ei⁹ ꝓꝑ
illud qḋ remãsit in ipo de cinereitate hũoꝝ maloꝝ.
Quare necẽũ est ei vt extrahat sãguis ei⁹ mal⁹ ⁊ aug
mẽtet in eo sanguis bon⁹. Et meli⁹ in hoc est vt faci
le fiat ⁊ nõ faciat aliq̃d subito. ¶ Et somn⁹ diurnus
fortasse ẽ magis nociu⁹ ꝯualescẽti ꝓpeaꝙ mollificat
eũ ⁊ fortasse ꝯfortat eũ ꝓpterea ꝙ ipm q̃escere facit.
Et qñ nõ ꝯuenit fortasse attrahit febrẽ ꝓpea ꝙ facit
cruditatẽ ⁊ frãgit de ṽtute calorꝭ inati. ¶ Et obserua
tio in oĩbus ꝯualescẽtib⁹ mũdificatis ⁊ nõ mũdifica
tis est: vt currat esse eoꝝ ſm regimẽ qḋ fuit in egritu
dine ex cibarijs: ⁊ alijs duob⁹ dieb⁹ in eo qḋ ẽ inter
eos ⁊ ad summũ ſm mẽsurã qua res diei cretici per
trãseat ſm regimẽ qḋ fuit in sanitate ei⁹. deĩn illḋ ꝙ
sequit sanitatẽ ei⁹ deĩn eleuet ad illḋ qḋ ẽ supra ipȝ.
¶ Et oȝ in mũdo ⁊ eo cui⁹ febris fuit salubris ne sub
tiliet regimẽ ei⁹: qm̃ febriet corp⁹ ei⁹ ⁊ mala fiet eius
dispõ. ¶ Et oȝ vt redeat ille cui⁹ extenuatio et maci
lẽta in dieb⁹ paucis fuit ad pinguedinẽ in dieb⁹ pau
cis: qm̃ ṽt⁹ ei⁹ ẽ fixa et fiat cũ ꝯũo ei⁹ ꝯũũ illi⁹. ¶ Et
si nõ appetit ꝯualescẽs tũc in ipo ẽ replõ: ⁊ si appe
tit ⁊ nõ ipinguant post ipȝ tũc affert sibi vltra ṽtutẽ
suã ⁊ supra ṽtutẽ nãe sue q̃re nõ põt digerere illud
⁊ diuidere in corpe: aut in corpe suo sunt humores
plẽs in q̃b⁹ nã ẽ occupata aut ṽtus sbõi ei⁹ ẽ ꝓstrata
valde aut ṽtus toti⁹ corpis ei⁹ ⁊ calitas ipi⁹ inata ẽ
ꝓstrata: q̃re nõ alterat cib⁹ alteratiõe ꝯuẽiẽti vt exẽ
plificet vel restauret nã ex eo. Et h⁹i q̃ḋ lȝ appetãt
in ꝑncipijs rei sue cibũ: tñ qñqȝ cõuertunt in eis dispõ
ad hoc vt nõ appetãt: qm̃ nocumẽta ⁊ replõ humo
rum maloꝝ fiunt fortiora ⁊ augmẽtant: ⁊ ne appe
tãt: deinde appetant ꝓpter viuificationẽ ṽtutis sue
melius est ꝙ vt appetãt: deinde nõ appetãt: cũ er
go ꝑseuerat appetitus ⁊ nõ alterat corpus ad ṽtu
tẽ dñantẽ: tunc ṽtus appetitiua ⁊ instrm̃ eius sunt
sana ⁊ virtus digestionis ⁊ ipius instrumentũ sunt
debilia ergo melius est vt gradatim deducat ꝯuale
scẽs et cauarim ⁊ pullis ad hedum ⁊ nõ reducat ad
ꝯsuetudinẽ dũ adhuc in vẽis est strictura. ¶ Et for
tasse syrupus ace. faciet eis euenire excoriationem
intestinoꝝ ꝓꝑ debilitatẽ itestinoꝝ ipoꝝ ⁊ siłr aceto
sa. ¶ Et de regimie ꝯualescẽtiũ est ꝑmutatio eoꝝ ad
aerẽ ꝯtrariũ ei in quo erãt. ¶ Et de regimie ꝯuale
scẽtium est obseruatio eius qḋ opȝ caueri de specie
egritudinis eoꝝ vt opponat ei qḋ securitatẽ faciat
ab ea sicut in pleureticis: oȝ eñi vt timeat in eis aspe
ritas pectoris. ¶ Et nõ opȝ vt ꝯualescẽs sudet i bal
neo ꝓꝑ raritatẽ carnis sue debilis. Cum ergo multi
plicat sudor eius tunc in ipso est superfluitas. ¶ Et
abrasio cum nouacula nocet ei ꝓpter illud cui⁹ nar
ratio precessit.

¶ De cibatione conualescẽtis. Ca. cii.

Oportet vt sit cibus eius in q̃litate boni chimi fa
cilis digõnis. ⁊ oȝ ne toleret famẽ neqȝ sitim: ⁊
fortasse est necẽũ vt declinet q̃litas ad cõtrariũ ꝯplõ
nis egritudis ꝑterite ꝓpter timorẽ alicuius rei. ⁊ ad
cautelã. ¶ Et scias ꝙ cibi humidi fluidi velocı⁹ nu
triũt: ⁊ minus sunt audaces: ⁊ grossus ⁊ grauis ẽ ecõ
trario siue sit cibus aut potus. ¶ Et opȝ ne super se
afferat frida nisi vocet ad illud residuũ calitatꝭ ine
vt regat cũ eo qḋ est tẽperatũ: ⁊ sit ei caliditas subti
lis cũ humiditate cõpleta velociter recipiẽs digõnẽ
⁊ vt sit cibus eius in q̃titate cuȝ mẽsura qua fiat bo
na eius digestio ⁊ eius separatio. ⁊ adde ſm grada
tionẽ cum non vides grauitateȝ neqȝ rugitum neqȝ
velocitatẽ descẽsionis: neqȝ tarditatẽ retẽtionis: ⁊ mi
nue ex eo si non videat ex eo quod videri oȝ: ⁊ quã
do replet subito: ⁊ tẽdit stomacus eius tunc fortas
se febrit: ⁊ siłr non opȝ vt bibat subito. fortasse enim
est ex eo timor. ¶ Hora autẽ cibi eius est hora equa
litatis aeris in vesperis estatis ⁊ hora post meridiẽ
hyemis nisi sit nocẽs aliq̃d festinũ. ⁊ opȝ vt diuidat
sup ipsum q̃titas que est minus satietate ei⁹. ¶ Et
aqua vehementis frigoris est ex eis a q̃bus oȝ alie
nari conualescẽs: qñqȝ enim interficit: fortasse enim
superueniet ledendo quibusdam viscerib⁹: ⁊ fortas
se faciet spasmum. ⁊ iã sciuimus qui mortuus est ꝓꝑ
illud. ¶ Et scias ꝙ appetit⁹ ꝯualescẽtis qñqȝ minor

raꝛ ꝑꝑ debilitatē. Aut ꝑꝑ humores in stō ⁊ associaꝛ eis ꝓm plm sincopis ⁊ qñꝫ minoraꝛ cā epatis ⁊ paucitate attractiōis eiꝰ ⁊ apparet i colore ⁊ i egōne tenui ⁊ alba. ⁊ qñqꝫ minoraꝛ cā humoꝝ i corpore toto ⁊ sanetatis nauseatiue. ⁊ qñqꝫ ꝑꝑ debilitatē virtutis corporis ⁊ caliditatis innate aut in stō ꝓpe. Rege ergo vnūqdqꝫ cū eo qđ sciuisti de regie eiꝰ q̄toplus facilius est. ¶ Et scias ꝙ secaniabi de cydonijs ē bonū medicamē cōualescentibus ⁊ ꝓprie qñ eoꝝ appetitꝰ est ꝓstratus ꝑꝑ debilitatē in stomacis eoꝝ: ⁊ faciet securitatē ab excoriatiōe intestinoꝝ. ¶ De cōfortātibus ꝟo stōm q̄ sunt calidiora eo sunt sicē trocisci ro. ⁊ q̄ sunt eis silia: fortasse. n. sunt cā recidiuationis.

¶ De moribus egritudinum. Cap. iij.

IAm sciuisti horas egritudīs. ⁊ sciuisti ꝙ motus in ꝑiodis qñqꝫ fit addēdo i labore ⁊ signt statū: ⁊ quandoqꝫ fit minuēdo ⁊ signt declinationē. Et vehemētiores siunt motus egritudinū ⁊ accidētia earum in nocte ꝑꝑ vehementiam occupationis nature i digerendo mām tunc ab omni re.

¶ Tractatus scđs de diebus crisis ⁊ horis eius.

¶ De pñº egritudīs ⁊ pª cōputatiōe crisis. Capi. i.

DE hominibus sūt q̄ dicūt ꝙ pñm egritudīs ex q̄ numeraꝛ ꝯputatio dieꝝ crisis est extrēitas hore i q̄ sentit eger vestigiū egritudīs. ¶ Et de hoibus sunt q̄ dicunt non: imo extremitas hore in q̄ seipsum ꝑcipit ⁊ apparet in eo nocum opōnis. ¶ Et hec q̄dē diuersitas non aduenit nisi in febribꝰ q̄ nō accidunt subito i illis āt q̄ subito accidūt nō est principiū hore: ⁊ illud est sicē accit q̄busdā febricitātibus vt incipiat febris iceptione apparēte ⁊ sit hō ante illud nō hñs egritudinē q̄re dormit aut ingrediꝛ balneū aut laborat ⁊ febrit subito. In febribꝰ aūt quas ātecedūt confractio ⁊ dolor capitis ⁊ silia: deide accidūt ambe res diuersificātur. ¶ Et fortius ē vt ꝯsidereꝛ hora iceptiōis ipsiꝰ febris: ⁊ illic ē iā apparitio exitꝰ a dispone nāli in cōpleꝓone manifesta. Inceptio vero doloris capitis ⁊ cōfractionis consideratoꝫ non hꝫ. ¶ Et ꝙ decūbit in lecto ⁊ somnus nō sunt de illis q̄bꝰ ē imitendū: fortasse n. ifirmꝰ nō decumbit ⁊ iā incepit febriꝫ. ¶ Et si pepit mulier deide accidat ei febris tūc si nō computeꝛ ex febre ⁊ non nisi ex ꝑtu est illud error. de hoc dixerūt q̄dam ꝙ plm accidit post secundum ⁊ tertium.

¶ De cā dieꝝ crisis ⁊ ꝑidoꝝ eius. Cap. ij.

PLures q̄ hoies posuerūt cāꝫ i mēsuratōe tporū crisiū egritudinū acutaꝝ ex ꝑte lune. ⁊ ꝙ virtus eiꝰ est ꝟꝰ icedēs i hūiditates mūdificās i ea spēs alteratōis ⁊ adiuuās ad maturādū ⁊ digerēdū aut ad ꝯuū ꝑꝫ ꝑpationē mãei. ¶ Et signt i hoc ꝑ dispōꝫ extēsiōis ⁊ ꝯctōis ⁊ augmtatōeꝫ cerebelloꝝ cū augmtatōe lūis i luna. ⁊ velocitatē maturatōis fructuū arboꝝ ⁊ herbaꝝ cū appitōe eiꝰ. ¶ Et dn̄t ꝙ hūiditates ciuitatū patiunꝛ a luna: qꝛ diuersificanꝛ dispōnes earū ꝓm diuersitatē dispōnū lune. ⁊ fit vehemētior apparitio diuersitatꝫ cū vehemētia appitiōis diuersitatꝫ i dispōne lūe. ⁊ fit illđ vehemētiꝰ qñ luna ē ꝑꝫ oppōnē dispōnis i q̄ fuit: deide ꝓm q̄drationē. ⁊ hoc ꝑ diuisionē reuolōnis sue ad medietatē: deiñ ad medietatem medietatꝫ. ¶ Dixerūt ꝑpea ꝙ reuolo lune ē in viginti nouē diebꝰ ⁊ tertia fere. diminutꝫ diebꝰ ꝯiunctiōis ex eis: ꝑpea ꝙ lune nō ē opō q̄ sunt fere duo dies et medietas ⁊ tria: q̄re remanēt vigintisex dies. ⁊ medietas erit medietatis eiꝰ tredeci dies: ⁊ q̄rta diei: ⁊ q̄rta ipsiꝰ sex dies ⁊ medietas diei: ⁊ octaua diei: ⁊ octaua eiꝰ tres dies ⁊ q̄rta diei ⁊ medietas octaue diei. ⁊ ē melior vel mior reuolo eiꝰ. ¶ Et fortasse exhiunt eā ꝑꝫ mōs alios diuersificātes has ꝯputatiōes parūꝑ ⁊ addūt i ea parūꝑ. veꝝ i hoc est trāsgressio: qꝛ dicunt ꝙ nō debēt dicere. ¶ Sūt ḡ ista tꝑa faciētia necio vt appareāt i eis diuersitas magne: ⁊ sunt dies ꝑiodorū ꝑuarū: ⁊ qñ icipit ⁊ mā ē bona apparet apud statū eiꝰ alt̄atio manifesta tēdēs ad bonitatē. ⁊ qñ icipit tꝑs ⁊ dispōnes sunt corrupte est alteratio apparēs apud cōplem tpis ꝓm corruptionē. ¶ Crisis ꝟo egritudinū que in tpibꝰ ꝓcedūt ⁊ vltra mēseꝫ: numeranꝛ ex sole: ⁊ in hac q̄deꝫ mēsuratione ⁊ exꝑientia ⁊ ambiguitas: ⁊ in eis sunt loca tali modo ꝙ multiplicatur occupatio cuꝫ hoc suꝑ nālem: ⁊ non ipedit suꝑ medicuꝫ aliq̄d. ¶ Et medico quidē non inest nisi vt cognoscat qđ egrediꝛ cū crisibꝰ pluribus: ⁊ nō ꝑtinet ei vt sciat q̄ sit cā eiꝰ cum declinatio illius cāe exhit eum ad artē aliā: imo oꝫ vt sit ꝟmo de diebꝰ crisis sermo quē loquimur ꝓm semitā experiētie aut ꝓm viā positiōis ⁊ anxiomatū. ¶ Et scias ꝙ plures eorum nolant reuolutionē illud ex q̄ nō egrediꝛ multiplicatio a gñe suo ⁊ ē eiꝰ intētio ꝙ nō egrediꝛ cū ea duplicatio ad diē nō creticū. ⁊ exēplū hoꝝ ē q̄rtanꝰ ⁊ septenꝰ ꝗꝛ ḡ eoꝝū mediū ꝑuenit semꝑ ad diē creticum ꝓm experiētiā dieꝝ crisis q̄ accidit egritudinibꝰ q̄bꝰ cōueniūt isti q̄rtanus ⁊ septenꝰ. ¶ Et reuolutiones quidē bone radicales sunt tres: reuolutio quadranoꝝ: ⁊ reuolutio septenoꝝ ⁊ est cōpleta: sꝫ reuolutio decenorū est magis cōpleta q̄ oēs: q̄dragesimꝰ enim ⁊ sexagesimꝰ ⁊ octuagesimꝰ ⁊ oēs illi dies sunt crisis: verū due ꝑme reuolutiōes sunt diminute ex hoc ꝓpꝛ fractionē quā attendere oꝫ ⁊ ꝑ quā sūt tres septeni viginti dies: ⁊ quartanꝰ primꝰ est quartꝰ ⁊ quartanꝰ scđs est in quo restauraꝛ fractio. ⁊ propter illđ est in septimo: qm̄ sūt sex dies ⁊ res pluria de septimo: ⁊ ꝓpter illđ cadit ꝯtinuatꝰ: ⁊ quartanꝰ tertiꝰ cadit in vndecimo ⁊ illic ꝑuenit hora duplicatiōis septeni: q̄re seq̄tur ipm septenꝰ secundus ⁊ est in quartodecimo. et qñ restaurauimꝰ septenū tertiū cadit i die vigesimo. iā ḡ cucurrit res i q̄rtanis ꝓm hoc ꝙ q̄rtanꝰ primus ⁊ secūdus sūt cōtinui ⁊ scđs ⁊ tertiꝰ dies gregati ⁊ tertius ⁊ quartꝰ ꝯtinuati. Cū ḡ ꝑtrāsit quartusdecimus tunc iā cadit diuersitas. Et laudabiles quidē sicut hyppocrates ⁊ Gal. iceperūt a cōtinuatis. ¶ Fuit ḡ ordo dieꝝ ita: septimꝰ ⁊ q̄rtusdecimꝰ ⁊ vigesimꝰ ē ꝯtinuatꝰ ex q̄rtodecimo: ḡ viginti multiplices sūt septenorū ꝓm intētiōeꝫ q̄re iuenimꝰ secūdos septenos segregatos q̄s seq̄ꝛ tertiꝰ ꝯtinuatꝰ cōplēs vigiti: deiñ separanꝛ ex vigiti ⁊ ē vigesimusq̄rtꝰ: deinde vigesimusseptimꝰ ꝯtinuatꝰ postea trigesimusprimꝰ sepatꝰ est suꝑ q̄tuor septenos ⁊ trigesimusquartꝰ ꝯtinuati: deiñ septenꝰ ꝯtinuatꝰ qꝛ sūt q̄dragita: deiñ currit multiplicatio suꝑ tres septenos ꝑꝫ ꝙ ipsi sūt vigiti vt fit ꝯtinuatio sexaginta ⁊ octuaginta ⁊ centū ⁊ cētū viginti, ⁊ nō

est ɔsideratio plima ad illō qd̄ ē inter eos de dieb⁹. ¶ Alij āt sicut archigenes dixerūt φ p⁹ q̄rtūdecimū ē octauusdecim⁹ ⁊ ē dies crisis. ⁊ vigesimusp̄im⁹ ⁊ vigesimusoctau⁹: deiñ trigesimussecūdus postea trigesimusoctau⁹ cū cōtinuatiōe septē. ⁊ q̄dā numerauerūt q̄dragesimūsecūduʒ ⁊ q̄dragesimūq̄ntū ⁊ q̄dragesimūoctauū dies crisis ⁊ iā trāsgressi sūt ī h°. ¶ Et ɔsideratur q̄lr cadat qd̄ ipsi fecerūt d̄ distinctiōe q̄rtanoꝝ ⁊ septenoꝝ. Nā q̄rtanis ī dieb⁹ crisis inest v̄tus fortis vsq̧ ad vigīti dies: deiñ v̄tus aduēit septenis vsq̧ ad trigītaq̄tuor. cū ḡ eger ī egritudine cronica ptrāsit vigīti tūc attēde septenos. ¶ Et apud archigenē q̄dē dies vigesimusp̄im⁹ valde pl⁹ ē cretic⁹ q̄ vigesim⁹ q̄ ē septen⁹ nō disiūct⁹ apd̄ octauūdecimuʒ vbi currūt septē. ¶ Hyp. v̄o ⁊ Gal. ⁊ q̄ p⁹ eos ambos fuerunt nō īuenerunt rē ꝟm illud ⁊ silr ē diuersitas ī vigesimoseptimo ⁊ vigesimooctauo. Archigenes n. vidit aliud a snīa amboꝝ ⁊ fecit meliorem vegesimūoctauuʒ ⁊ silr ē dispō trigesimip̄umi cū trigesimo secūdo ⁊ trigesimiq̄rti cū trigesimoq̄nto ⁊ q̄dragesimi cū q̄dragesimosecūdo. ¶ Et scias φ ī egritudinib⁹ sunt q̄rū crisis ē ī septē mēsib⁹: īmo ī septē ānis, et q̄tuordeci ānis ⁊ vigītivno āno. ¶ Et sūt q̄dā q̄ existimāt φ p⁹ q̄draginta nō fit crisis cū eūone forti: veꝝ res nō est ita. ⁊ nō ē ēt neciuʒ vt alteret̄ egritudo ad acutā aut vt ī ea sit recidiuatio aut sit ī ea cōpositio egritudinuʒ: ⁊ nō ē ꝓhibitū ī egritudīe cronica q̄ncesset nīā digerere ipaʒ: deiñ cōfortet̄ sup̄ ipaʒ vice vna ⁊ expellat eā q̄uis sit pauca. Uerum plīm ē ꝟm φ dictum est ⁊ fit sepō ꝟea aut cū crisi diminuta aut p̄ exiturā tardi mot⁹ aut p̄ resolonē. ¶ Inq̄t hyp. dieruʒ creticoꝝ alij sūt p̄res ⁊ alij sūt īpares ⁊ īp̄es q̄dē fortiores sūt ī crisib⁹ ꝟʒ plīm ⁊ ī plimo nūero. ⁊ parīū qd̄ exēpluʒ ē q̄rtus ⁊ sext⁹ ⁊ octau⁹ ⁊ decim⁹ ⁊ q̄rtusdecimus ⁊ vigesim⁹: ⁊ vigesim⁹ q̄rtan⁹. ⁊ alij quos numerauim⁹ de p̄ib⁹ ꝟʒ duas snīas. ⁊ īpares qd̄ sunt sicut terti⁹ ⁊ q̄ntus ⁊ septim⁹ ⁊ nonus ⁊ vndecim⁹ ⁊ q̄ntusdecimus ⁊ septimusdecim⁹ ⁊ vigesimusp̄im⁹ ⁊ vigesimusseptim⁹ ⁊ trigesimusp̄rimus. ¶ Ampli⁹. G. negauit qd̄ dcm̄ ē ī h° affoꝛis. d̄ eē octaui ⁊ d̄cimi ⁊ īuenit illud diuersuʒ radicib⁹ hyp. ¶ Et fortasse ħ sermo hyp. ē añq̄ bn̄ sciret eē dieꝝ crisis ⁊ hʒ expōnē. ¶ Et scias φ q̄nq̧ ɔtinuant̄ dies ⁊ fiunt sicut dies vn⁹ crisis ⁊ illō plus cōtingit p⁹ vigīti siue fit eūo siue exitura. ¶ Et scias φ in die bone crisis q̄ñ appent signa mala tunc illō est deteri⁹ ⁊ sig̃t mortē plīm sicut si accidat eis aliquid in septimo ⁊ quartodecimo.

¶ De ꝓportiōalitate dieꝝ crisis adiuicē ⁊ d̄bilitate ⁊ cōparatione eoꝝ ad egritudines. Capi. iij.

Dieꝝ creticoꝝ alij sunt fortes in vltio in q̄b⁹ fortasse sp̄ fit crisis: ⁊ alij sunt d̄biles valde. ⁊ sunt medij. ⁊ ego dicā eos distincte postq̄ dixero φ p̄m⁹ dies crisis ē dies q̄rt⁹: ⁊ cū hoc nō multū cadit ī eo crisis: ⁊ ē īdicatiu⁹ septimi: dies āt septim⁹ ē dies fortis valde ⁊ īdicat ipʒ q̄rt⁹: ⁊ lʒ vt septim⁹ ponat̄ in p̄mo ordine supiore. ⁊ dies vndecim⁹ nō ē ī v̄tute q̄rtidecimi. Uerūtñ ī egritudib⁹ ī q̄b⁹ paroximi eaꝝ īcipiūt in īparib⁹ vt t̄tiana ⁊ ē fortis vald̄: ⁊ fortior q̄rtodecimo ⁊ dies q̄rtusdecim⁹ est dies fortis valde. ⁊ de fortitudie ei⁹ ē φ nō īuenit̄ dies cui nō ꝓportionat̄ q̄rtusdecimus q̄ sit vltim⁹ in fortitudine ī iudicijs crisis ⁊ salute ei⁹ nedū a cōplemēto ei⁹. ¶ Dies septimusdecimus ē fortis ⁊ q̄ ꝓportiōat̄ ei ex dieb⁹ ē fortior. ⁊ ꝓportiōalitas ei⁹ ad vigīti ē ꝓportiōalitas vndecim ad q̄rtūdecimū. ¶ Octauusdecim⁹ ē de dieb⁹ crisis itersicientib⁹. ⁊ eoꝝ magis ꝑnitiosus ē dies vigesimusseptimus: ⁊ ē q̄si nō sit dies crisis. ⁊ dies q̄dragesim⁹ ē fortior trigesimoq̄rto q̄uis trigesimusquart⁹ sit bōe virtutis fortior trigesimop̄mo. ¶ Et scias φ egritudies q̄ paroxismū faciūt ī īparib⁹ sicut tertiana ⁊ plēs acute sūt velocioris crisis ⁊ ī īparib⁹ quaꝑꝑ expectat̄ ī tertiana vndecim⁹ ⁊ nō expectat̄ q̄rtusdecim⁹ nisi paꝝ: q̄uis ꝟm plīm paroxismus septimi declinet a q̄rtodecimo paruper. ⁊ ille que faciunt paroximuʒ in paribus sunt tardiores: ⁊ crisis eaꝝ plus est in paribus.

¶ De diebus creticis. Capi. iiij.

Illi q̄ sunt in ordine supiore sunt sicut septimus ⁊ vndecim⁹ ⁊ q̄rtusdecimus ⁊ septimusdecimus ⁊ vigesimus. Et q̄nq̧ fiūt reuolōnes in egritudib⁹ cōuenientes ꝟm plīm numero dieꝝ crisiū q̄re fiūt septē reuolōnes tertiane sicut septē dies causonidis. ¶ Et q̄ñʒ fit dispō numeri mēsiū ⁊ annoꝝ ī chronicis ꝟm dispositōʒ nūeri dieꝝ ī acutis. q̄r fit quartana septem mēsiū v̄bi grā: ⁊ currūt ei⁹ īdicatōes ꝟʒ ɔsideratiōeʒ indicātiū dieꝝ: ⁊ cadit int̄ eas de añcessione ⁊ postpositiōe ꝟʒ ɔsideratōʒ q̄ cadit in dieb⁹ ⁊ dicam illō.

¶ De dieb⁹ cadentibus in medio. Capi. v.

Dies isti quos dixim⁹ sūt dies cretici radicales. Dieꝝ quādoq̧ accit dieb⁹ creticis ꝑꝑ aliquā cāsū accidētiū extrinsec⁹. aut ex ipsa egritudine in velocitate motus sui aut tarditate sua. aut ex dispōne corpis in v̄tute aut debilitate aut ex accn̄tibus que accnt sicut vigilie vehemētes ex vigilijs extrīsecis. aut cadētiū ex causis corporeis: aut aiaīb⁹ cū supfluūt vehemēter: vt cadat añ eos festiatio aut tardatio ab eis lʒ nō eleuet̄ statōe crisis necīe ī hora sua. īmo minuat̄ ex ea. ¶ Et si nō eēt cā fortis accñs v̄ificaret crisis ⁊ ñ añcederet nʒ tardaret: veꝝ q̄ñ accit illō accñs ⁊ ē forte declinat hora ⁊ tardat̄ aut añcedit. ¶ Et si fuerit debil̄ fit difficil̄ crisis: ⁊ ꝓhibet iā ne sit cōpleta: ⁊ noiant̄ dies ī q̄b⁹ cadit hec reflexio dies cadentes ī medio: ⁊ habent iudicia dieꝝ crisis ex p̄te. ¶ Et isti dies sūt sicut terti⁹ ⁊ q̄nt⁹ ⁊ sext⁹ ⁊ sicut non⁹ ⁊ sicut tertiusdecim⁹. ¶ Terti⁹ ei ⁊ q̄nt⁹ ɔtinet q̄rtū: ⁊ non⁹ est inter septimū ⁊ vndecimuʒ. ⁊ fortasse erit dies cadens magis conueniēs vni duoꝝ dieꝝ q̄ sūt in duobus laterib⁹ ei⁹ aut erit dies cretic⁹ q̄ est inter illos cadētes in latere altero magis ꝑtinēs ei festinatio. n. vndecimi ad nonū plus ē q̄ tardatio septimi ad nonum q̄uis vnusquisq̧ eorum sit plurimum.

¶ De virtute dierum cadentium in medio ⁊ debilitate eorum. Cap. vi.

Scias φ non⁹ est dies fortis prelat⁹ in eis ⁊ decimusde quint⁹: postea terti⁹: ⁊ non abbreuiat̄ a q̄rto qui est radix abbreuiatione manifesta: ⁊ tertiusdecimus quasi propter suam debilitatem non est de illis in quib⁹ fit crisis. ¶ Sext⁹ autē est dies in quo cadit crisis: verūtñ illa est mala. Qd̄ si venerit nō mala erit difficil̄ occulta diminuta nō salua a timore. et ipse propter paruitatem casus crisis in eo siue mala

fit: siue nō mala ē q̄n ẑu⁹ 7⁹ indicat ip̄z q̄rt⁹ malina.
¶ Et par q̄d ꝯplet idicatio q̄rti cū bono nisi cū difficultate q̄re accīt l eo signa timorosa sicē sōn⁹ ꝓfundus ꝛ sincopis ꝛ ꝓpe si fuerit eūo tūc accidet sincopis cū vōitu. Et si accidet in eo casus v̄tutꝭ ꝛ horripilo ꝛ tremor ꝛ destructio pl'sus si āt appuerit in eo sudor nō erit eq̄lis ꝛ fortasse minuit l eo crisis cum eūone: q̄re erit ꝯplemētū ei⁹ cū extura mala ꝛ icteritia. ꝛ erit vrīa mala mali sedimīs. h⁹ ē q̄n fuerit salua ꝛ si nō fuerit tūc. q̄cūq̧ mō fuerit erit sal⁹ et⁹ p accñs recidiuatiōis. ¶ Indq̄t. S. Septim⁹ ē sicē rex iust⁹ ꝛ sextus sicē rex vincēs iniust⁹: ꝛ octau⁹ ē prim⁹ sexto.

¶ De dieb⁹ bōis ꝛ malis q̄ f̄z ordies suos cretici sūt aut cadētes in medio aut dies idicatiōis. Ca. vij.

Eorꝫ meliores sūt septim⁹ ꝛ q̄rtusdecim⁹. ꝛ p⁹ eos sūt non⁹ ꝛ septimusdecim⁹ vigesim⁹: deiñ q̄t⁹ postea q̄rt⁹ post octau⁹. deiñ tertiusdecim⁹. Et scias q̄ dies crisis fortiores iudicij ꝛ fortiores dies cadētes in dies idicatiōis sunt illi q̄ sunt l dieb⁹ aātib⁹ et q̄tomagis p̄cedūt debilitaꝝ eorꝫ iudiciū.

¶ De dieb⁹ qui nō sunt cretici neq̧ intētiōe p̄ma nq̧ intētiōe scd̄a. Ca. viij.

Isti sūt dies p̄m⁹ ꝛ scd̄s ꝛ decim⁹ ꝛ duodecim⁹ et nonusdecim⁹ ꝛ q̄ntusdecim⁹ iterꝫ ē hui⁹ summe. Et est mirabile q̄ pl'es eorꝫ sequunꝝ diez creticum.

¶ De dieb⁹ indicationis. Ca. ix.

Dies idicatiōis sūt dies in q̄b⁹ videnꝝ vestigia q̄ sunt sig̃tiōes alteratiōis mā̃e. Aut sig̃tiōes victorie vni⁹ duorꝫ alternatorꝫ egritudīs ꝛ v̄tutꝭ: aut inceptiōis pugne leuis q̄ currit iter nām ꝛ egritudinē nō pp̄ sepatiōnē: s̄z pp̄ furiositatē. ¶ Prime q̄d si sicē sig̃tiōes digōnis ꝛ ẑrij digōnis. Sig̃tiōes v̄o digōnis sūt sicē nubes rubea aut ad albedinē tēdēs sig̃nes idigōnis, iterꝫ no te sūt. ¶ Scd̄e v̄o sūt sicē appetito v̄tutꝭ appetit⁹ aut casus ei⁹ l eo ē leuitas motus aut g̃uitas ei⁹. ¶ Tertie aūt sūt sicē dolor capitꝭ ꝛ angustia ꝛ strictura āhelit⁹ ꝛ tremor ꝛ sudor nō cōis et eūo nō ꝯpleta. Cū g̃ apparēt ista vestigia i istis diebus erit crisis i dieb⁹ notꝭ seq̄ntib⁹ eos. Et erit q̄rtus idicās q̄ erit in septimo si fuerit signū bonū: aut sexto si fuerit signū malū ꝛ ꝓpe l causonide ꝛ fita q̄ fiat in septimo: ꝛ min⁹ q̄ in sexto. ¶ Vterꝫ l tertiana multiplicaꝝ q̄ fit in sexto ꝛ septimo aut vndecimo aut f̄m plꝫ in q̄rtodecimo aut vigesimo aut vigesimop̄rio.
¶ Et septimusdecim⁹ iterꝫ idicat l vigesimo: aut vigesimoprimo. Et octauusdecim⁹ idicat l vigesimop̄rimo vigesim⁹ l q̄dragesimo. Et de dieb⁹ cadētib⁹ l medio est terti⁹ in q̄nto: ꝛ si fuerit malū tūc in sexto et q̄nt⁹ in nono. et si fuerit malū tūc in octauo. Et scias q̄ sig̃tiōes idicationū q̄nq̧ declināt a dieb⁹ suis pp̄ cām p̄dictā in declinatiōib⁹ crisis a dieb⁹ suis q̄s merenꝝ ad illos q̄ sunt ante eos aut post eos. Et scias q̄ q̄n sequiꝝ diē scd̄m de dieb⁹ idicatiōis aliq̄d d̄ g̃ñe eius q̄d fuit in die indicatiōis tunc egritudo est velocis mot⁹. Et ꝯsidera signa festināntia et tardāntia ꝛ indica in diebus indicatiōis qui idicat ea si festināt aut tardanꝝ ex hoc.

¶ De cognitiōe dierꝫ crisis cū dubitatiōe. Ca. x.

Cognitio dierꝫ crisis est necīa ad itētiōes pl'es. Oꝫ eñi cū crisis ē ꝓpinq̄ vt regaꝝ eger regimine q̄dā. Et cū est lōginq̄ vt regaꝝ r̄gimīe alio: ꝛ oꝫ vt in die crisis et q̄ ei prim⁹ ēvt regaꝝ eger regimīe ꝓprio. Nō ergo moueaꝝ oīno cū medicia fortasse. n. adiuuabit nā ad eūonē: q̄re sup̄fluet vehemēter ꝛ fortasse faciet ei ẑuetatē in p̄te sua q̄re pariet laborē non crisim ꝛ nō fiet eūo: et in hoc est illḋ q̄d est in eo. Et oꝫ i cognitiōe dierꝫ crisis vt obserues iterꝫ res nāles alterātes dies crisis notos. Et nos iuenim⁹ cognitionē diuidi in duos modos quorꝫ vn⁹ est in crisi egritudinis absolute. Et alter est in ip̄o die crisis ex p̄te t̄pis in q̄ ē crisis. Fortasse. n. plōganꝝ dispōnes crisis duob⁹ dieb⁹ vel trib⁹ q̄re dubitaꝝ ad quē eorꝫ ꝓportionē. ¶ Mod⁹ v̄o p̄m⁹ significaꝝ ex duob⁹ modis. Ex signis abbreuiatiōis egritudis ꝛ lōgitudis eius. Et ex naturis egritudinū ꝛ v̄tutib⁹ eaꝝ. ¶ Significatio v̄o ex signis lōgitudinis ꝛ abbreuiatiōis ē: q̄n fortasse erit f̄m cōsumptionē egritudinis sicut si sit egritudo nō de illis quas posse ē ꝯsumi in q̄rto ꝛ qui ip̄m sequunꝝ ꝛ possibile est ꝯsumi in septimo et qui sequiꝝ ip̄m. Nam si apparent signa digestionis apparitione bona in eis qui sequunꝝ quartum speraꝝ q̄ crisis erit in septimo. ¶ Et si apparent signa lōgitudinis predicta in capitulo suo scias q̄ crisis eius tardabiꝝ ꝛ erit successio eius absq̧ crisi. ꝛ si nullum eorꝫ apparet: speraꝝ q̄ ꝯsumeꝝ egritudo iter septimū ꝛ quartūdecimū. ¶ Sig̃tio v̄o ex nā egritudinū est sicut v̄bi gratia: dies impar ē melior sicut sciuisti q̄ moueꝝ de egritudinib⁹ in die impari ꝛ cum caliditate acuta ꝛ par est de eis que diuersificanꝝ ei. ¶ Mod⁹ vero scd̄s significaꝝ ex modis ꝓpter ꝯsiderationem reuolutionū ex numero horaꝝ crisis ꝛ t̄pe crisi ꝛ verificationibus dierum ꝛ virtutibus eorꝫ. Sig̃tio ex ꝯsideratione reuolutionum est sicut verbi gratia. tu scis q̄ dies par est melior cuidā egritudini: ꝛ impar est melior alicui egritudini. ¶ Vterꝫ ex parte crisis ē vt ꝯsideres ꝛ cognoscas in quo duorꝫ dierꝫ sit labor longior: ꝛ ponaꝝ ei crisis nisi sequaꝝ q̄ sit fortious iudiciū q̄ iudiciū eius significationis. ¶ Et de hoc scd̄o capitulo est illud q̄d facit esse necessariū vt ponaꝝ in eo crisis die medio ex diebus tribus cum conditione predicta. ¶ Significatio aūt ex virtute dierꝫ ꝛ naturis ip̄orꝫ est sicut si sit sudor icipiēs i nocte septimi ꝛ nō cessat sudare in octauo tota die tunc crisis erit in septimo non in octauo q̄uis febris eradicetur in octauo. ¶ Et si fuerit f̄m diuersitatē huius ꝛ incipit sudor in decimotertio ꝛ non cessat infirmus sudare vsq̧ ad decimumquartum ꝛ eradiceꝝ febris in decimoquarto tunc non proportionabiꝝ crisis nisi ad decimumquartum: ꝛ illud est quoniam octauus ꝛ decimustertius non sunt in virtute duorꝫ dierꝫ aliorꝫ ex bōitate. Et mors cū sexto ꝯuenientior est q̄ sit cuꝫ septimo. Et cum decimo magis cōueniens q̄ sit cuꝫ nono. ¶ Significatio autem ex aggregatione iudiciorum est sicut illud cuius narratio preterijt. verbi gratia: in decimoquarto in eo quod diximus aggreganꝝ sudor ꝛ eradicatio simul. ¶ Significatio vero ex diebus idicatiuis est vt consideres an inuenias in exemplis predictis indicationem ex quarto: tunc iudica q̄ crisis erit in septimo: aut inuenias in vndecimo tunc iudica q̄ crisis erit in decimoquarto.

¶De declaratiõe ꝓportionis dierū crisis ad plures egritudines. Ca.xi.

IAꝫ sciuisti ꝙ oꝫ vt crisis egritudinū valde acutarū sit ad 7m. ¶Et oꝫ vt illarū crisis q̄ sequunt̄ eas in acuitate fit ad q̄rtūdecimū ⁊ ad vigesimū ⁊ q̄ has sequunt̄ ad q̄dragesimū: deide post illō faciūt crisiꝫ egritudīes cronice absolute. Cū icēsiua vehemēs fit in partib⁹ illō est tūc signū malū: ⁊ multotiēs iterficit in 6° ⁊ idicat in 4°: ⁊ fit in ipo sudor frid⁹ et his silia. ¶Et q̄ ē ex sirsen: erit crisis sꝫ plꝫ ad vndecimū cū acuitate sua qm̄ iceptio magnificatiōis ei⁹ fit sꝫ plꝫ p⁹ 3m ⁊ 4m: deīn fac̄ crisiꝫ ī 7°. scias ḡ illud.

¶Expleta est fen scda.

¶Incipit tertia de apātibus ⁊ pustulis.

¶Tractat⁹.i.d̄ illis que ex eis sunt calar corrupta.

¶De sermone vli de apātibus. Ca.i.

IAm locuti fuim⁹ in libro p° de apātibus ⁊ spēb⁹ eorū ⁊ curis ipoꝝ sermone vli ad quē redire oꝫ illū q̄ vult audire qd̄ nūc loq̄mur. In hoc aūt loco loquemur de eis sermonē ꝑticularē. ¶Dico ꝙ oē apā ⁊ pustula aut ē calm aut nō calꝫ: ⁊ apā calꝫ aut est a sanguine ⁊ qd̄ currit cursu ei⁹: aut cola ⁊ qd̄ currit cursu ipi⁹. Et qd̄ est a sanguie aut a sanguine laudabili aut sanguie malo: ⁊ sanguis laudabilis aut est grossus aut subtilis. ¶Et factū q̄dem a sanguine laudabili grosso est flegmō q̄ accipit carnē ⁊ cutē simul ⁊ est cū pulsatiōe. ¶Et a subtili flegmō q̄ accipit cutē solā ⁊ est spina ⁊ nō ē cū pulsatiōe. ¶At v̄o a sanguine grosso malo fiūt spēs exiturarū malarū. Nā si ei⁹ malitia vehemēs fiat ⁊ ipi⁹ adustio ꝓueniet herisipilla ⁊ vēiet ꝯbustio ⁊ crusta: ⁊ deterior ea est ignis psic⁹. ⁊ a subtili malo accidet flegmon q̄ declinat ad herisipillā cū malitia ⁊ fraudulētia. Si aūt fuerit subtilior erit herisipilla flegmonides: ⁊ qñ fuerit ei⁹ malitia maior erit herisipilla hñs iflatiōes ⁊ vesicas ⁊ ꝯbustionē ⁊ crustā. ¶Colicū aūt aut est a cola subtili valō q̄ nō ꝯtinet̄ in eo qd̄ sit magis itus q̄̄ illō qd̄ appet de cute ⁊ est acuta ⁊ fit ex ea formica: aut ābulatiua sola ⁊ est subtilior: aut ābulatiua corrosiua ⁊ est mala. aut ex cola grossiore illa ⁊ ē minoris calitatis: ⁊ ꝯtinet̄ magis itus q̄̄ pͦma in cute ⁊ est q̄si sit in ea flegma: ⁊ fit ex ea formica miliaris ⁊ ē minoris iflāmatiōis ⁊ tardioris resolōnis: ⁊ si fuerit mā grossior ⁊ deterior accidet formica corrosiua. et si ptrāsierit in grossitie sua vsq̄ ad sbam sanguinis ⁊ si fuerit mala: accidet herisipilla mala ⁊ in oīb⁹ illis mā est subtilis q̄uis diuersificet̄ post illō ⁊ fit ꝓp subtilitatē suā ꝙ expellit eā natura ꝓpria ⁊ nō retinet̄ in aliquo nisi in cute ⁊ qd̄ approximat ei. ¶Et qñ multiplicat̄ mā apātis calidi ⁊ magnificat̄ apā: tūc est de summa apātum caumatū ⁊ mortificatiuꝫ et de sūma ꝓdictoꝝ est que dr̄ barachiē. Et iste spēs male ⁊ que eis similant̄ multiplicant̄ in āno pestilētie. ¶Et de apātibus calidis illa sunt mala q̄ nō exeiunt̄ vel nō ꝑueniūt ad declinationē quā sequunt̄ lenitas et detumitio neq̄ ad aggregationē mārei: imo ad corruptionē mēbri et nō semꝑ fit a magnitudine apātis et multitudine mārei: imo fit qñꝫ a malignitate materie. ¶Et scias ꝙ apāta parū fiunt singularia pura: sꝫ plura eoꝝ sunt ꝯposita. ¶Et scias ꝙ oē apā in exteriorib⁹ cū quo nō est pulsatio nō facit saniē d' intrinsecis vero iā locuti fuimus.

¶De flegmone. Ca.ii.

IAm sciuisti flegmonē ⁊ signa ei⁹ ex calitate inflāmatiōe ⁊ additiōe q̄ntitatis ⁊ tēsiōe ⁊ ipulsione ⁊ pulsatiōe si est submersa ē vel q̄ꝫ ꝓpinq̄ arterijs ⁊ mēbrū in quo est tale est cui adueniūt nerui q̄bus sentit nō plus q̄̄ sensibilitas sicut sciuisti dispōnem eius. ¶Et quātoplus fuerint arterie maiores ⁊ magis grādes erit pulsatio eius ⁊ ipi⁹ dolor vehementior ⁊ eius resolō aut ipi⁹ collectio velocior. ¶Et cū flegmō est in mēbro sensibili seq̄tur ipꝫ dolor vehemēs q̄litercūq̄ sit: ⁊ comitat̄ ipꝫ vt appareāt vene illius mēbri parue que erāt occulte. Et scias ꝙ nomē flegmonis in lingua grecorū est absolutū sup oē qd̄ est inflāmatū: deinde dr̄ de omni apāte calido postea dr̄ de eo qd̄ est ex apāte calido cū ꝓprietate predicta: ⁊ nō caret inflāmatione ꝓpter coartationem sanguinis ⁊ opilationē meatuū. ¶Et parū q̄dē ꝯtingit vt flegmon sit simplex: sed fm̄ plm̄ ei associat̄ herisipilla aut durities aut neruositas. Et hꝫ causas de q̄bus sunt antecedētes corporee ex repletiōe aut malitia humorū cū debilitate mēbri recipiētis lꝫ non sit repletio neq̄ malitia humorū. ¶Et de eis sūt primitiue sicut cōtusio aut icisio aut fractura aut dislocatio aut vlcera que multiplicant̄ in mēbro quare declinat ad ipm materia ꝓpter dolorē ⁊ debilitatē: ⁊ fortasse declināt ad ipm materie ⁊ retinent̄ in vijs que sunt debiliores sicut accidūt cū vlceribus ⁊ scabie apāta in locis vacuis. ¶Et augmentū q̄deꝫ eius declarat̄ additione magnitudinis ⁊ tēsionis ⁊ stat⁹ ipius per finē eius: ⁊ illic aggregat̄ materia si dꝫ aggregari. ⁊ declinatio icipit tendere ad lenitatē ⁊ debilitatē. Et mala est que nō tendit ad declinationē neq̄ aggregat saniē ⁊ hmōi quidē perducit ad mortem mēbri ⁊ putrefacit ipm. ¶Et multotiēs q̄deꝫ fit illud ꝓpter magnitudinē apātis ⁊ multitudinē materiei ipius. ⁊ multotiēs fit illud causa malignitatis materiei si apā fuerit paruū. ¶Et tu q̄deꝫ scis illud qd̄ rarificatur: qm̄ pulsatio incipit in intensionē ⁊ inflāmatio incipit in sedationē: ⁊ scis illud qd̄ aggregatur per additionē pulsatiōis ⁊ caliditatis ⁊ fixionem vtriusq̄. Et scis illud qd̄ putrefit ꝓpter digestionis difficultatē ⁊ tenebrositatē ⁊ vehementiā tēsiōis. ¶Et scias ꝙ dum nō submergit naturā materia nō peruenit ex ea apā ⁊ respirat per ignem eius qd̄ apparet exterius. ¶Et scias ꝙ quādo vicinant̄ pustule demenuliati indicant demenul malignū. ¶Et oportet vt in potu tribuatur habenti apostemata iteriora aqua endiuie et aqua solatri cum medulla cassiefistule.

¶De cura flegmonis. Ca.iii.

CUm accidit flegmon a cā primitiua non deciq̄n aut cā primitiua ⁊ eius vestigium inueniat mundificationē corporis aut repletionē. ¶Qd̄ si obuiet mundificationi non est necessariuꝫ nisi curatio apātis inq̄tum est apā. Et curatio apātis inquātū apā est extractio materiei extranee que facit accidere apā. Et illud fit per mollificatiua ⁊ resolutiua leuia sicut

nia sicut ēplz̄ de farina tritici cocta cū aq̄ ꝛ oleo. ꝛ qn̄ ꝙ excusat scarificatio laborē ꝛ ꝓpe qn̄ apā est multe mãei. ¶ Cū āt inueneris corporis repletōnē tūc oꝫ vt non tāgas apā cū mollificatiuis qm̄ attrahet ad ipz̄ supra qd̄ resoluat ab eo: imo oꝫ vt euēt mā p flōmiā ꝛ fortasse idiget solōne vētrꝫ. ꝛ cū feceris illud administra mollificātia. ¶ Et ei⁹ qd̄ curō ē prima curōni ei⁹ c⁹ cā pmitiua inuenit mūdificatiōꝫ corporis: ꝛ differt ab ea i hocꝙ nō indiget curōne cū repercussiōe plima i pn⁹ sicut indiget illa imo min⁹ illa. ¶ Cū āt cā ē ãncedēs nō pmitiua tūc oꝫ vt incipias cuꝫ euōne ꝛ cōple ei qd̄ meret ex flōmia ꝛ ex solone vētris si indiget ea. Et necessitas qd̄ ei⁹ ē aut qm̄ corp⁹ ē imūdū aut qm̄ egritudo ē magna: q̄re necīa ē euo ꝛ minoratio mãei ꝛ attractio ad ꝯtrium. ¶ Et lꝫ corp⁹ nō sit multaꝝ supfluitastū: tn̄ in mēbro qn̄ꝫ aduenit qd̄ ipz̄ debilitat q̄re attrahūt ad ipm mãe corporis: lꝫ nō sint mãe supfluitatꝫ. Et oꝫ vt obserues ꝯditōes pdictas in hoc ex etate ꝛ tēpore ꝛ regiōe ꝛ alijs. ¶ Et saepe cū repcussiuis nisi in locis q̄ ꝯditōauim⁹ in libro p°. Deiñ oppōe augmento cū intromissiōe mollificatiuoꝝ ꝛ hūectātiū cū refrenatiuis. Et quãtū pcedit in augmēto pcedas in additōne mollificatiuoꝝ paulatim: ꝛ apd̄ finē ꝛ statū ꝛ vltimitatē magnitudīs ꝛ additionē sue vltimitatis facvīcere mollificātia ꝛ fac ea pura. Et exiccātia sunt q̄ sanāt in fine: veꝝ hūectātia ꝛ mollificātia sunt ad dilatādos poros ꝛ ad sedādū dolorē. Et exiccatiuū ē illd̄ qd̄ sanat ꝛ phibet remanere aliq̄d qd̄ fiat sanies. Si āt nō sanat integre ꝛ dimittit aliq̄d nō relinq̄t nisi rē modicā quā resoluit illd̄ in quo ē acuitas. ¶ Et qn̄qꝫ accit ex refrenatōe vehemētia doloris pp suffocatiōnē mãei ꝛ soliditatē mēbri. ¶ Et qn̄ꝫ accit ex ea redit⁹ mãei ad mēbra pncipalia: ꝛ qn̄qꝫ accit vt induret apā ꝛ accit qn̄ꝫ vt incipiat mēbrū tēdere ad viriditatē ꝛ nigredinē ꝓprie qn̄ medicat cū eis in fine rei ꝛ ꝓpe statū. ¶ Et scias ꝙ vehementia doloris facit te indigere medicis mollificātib⁹ absqꝫ attractiōe et fortasse erit cū eis infrigidatio nō phibēs mollificationē. Ex reditu vo mãei ad mēbra pncipalia securat euō nisi qn̄ illd̄ qd̄ puenit ex eis est fm semitā expulsiōis ex eis: ꝛ sūt mēbra recipiētia ab eis sicut euatoria illoꝝ: illic eīn nō ē via ad repellēdū ꝛ expellēdū penit⁹. ꝛ nos iā verificauim⁹ ista in loco suo. ¶ Et cū timet vt decliet ad duritiē admistra mollificātia in qb⁹ ē calefactio ꝛ hūectatio cū fortitudine. ¶ Medicine aūt repcussiue sunt q̄ sunt medie sicut succi herbaꝝ fridaꝝ q̄s multotiens diximus in locis alijs sicut succ⁹ portulace ꝛ cucurbite ꝛ endiuie ꝛ virge pastoris ꝛ aliaꝝ ꝛ succ⁹ solatri ꝓpe ꝛ corpa eoꝝ ꝯtrita pparata ad emplm ꝛ succ⁹ psilij ēt ꝛ ceratū cū aq̄ frā. ꝛ fortasse excusat laborē in eo spōgia infusa in aceto ꝛ aq̄ frida. ꝛ kelkengi ē fortꝫ in pn° ꝛ silr cortices gnatoꝝ ꝛ semperuiua ꝛ sauich d coctū valde ꝛ ꝓpe cū aceto mixto aut sumach. ꝛ tilub ē bonū iteꝝ. ꝛ si idiget fortiore illo adde in eis sandalū ꝛ acatiā ꝛ memithe ꝛ saufel ꝛ iusq̄amū albū. ¶ Et herba q̄ noiat herba apatū ē in pncipio valde bona ꝛ qn̄ꝫ muat ei⁹ desiccatio ꝛ stipticitas cū croco. ꝛ hūectatio in pncipio ē timorosa. ¶ Et qn̄ cadit supfluitas in infrigidatione: fortasse pducit ad corruptionē mēbri ꝛ corruptionē hūoris ꝯstricti in apāte ꝛ tēdit apā ad viriditatē ꝛ nigredinē. Si ḡ timueris aliq̄d de hoc tūc empla locū cū farina ordei ꝛ volubili ꝛ in quo est mollificatio. Si vo apparet aliq̄d de hoc tūc scarifica locū ꝛ excoria ipm ꝛ nō expectes collectōꝫ nꝫ maturatōꝫ: ꝛ illd̄ qn̄ vides illd̄ qd̄ effusum ē plm valde ꝛ fortasse mouet mēbrū. ꝛ scalpellatōis alia ē magis apparēs ꝛ alia magis pfunda. ꝛ illud ē fm locū apātis ꝛ dispōnē mēbri. ꝛ cū scalpellaueris tūc embroca cuꝫ aq̄ maris ꝛ reliq̄s aq̄s salsis. ꝛ empla cū eo in quo est mollificatio. ꝛ si nō indiges rarificatōe ꝛ embrocatōe sis ꝯtēt⁹ mollificatiuis. ¶ Et sciasꝙ administratio eoꝝ q̄ fortiter repcutiunt in primis ꝛ eoꝝ q̄ fortiter resoluunt in fine ē mala. caue ḡ q̄ntuꝫ potes. Infrigidatio eīn vehemēs pducit ad illd̄ qd̄ sciuisti. ꝛ aq̄ frida silr est de illis q̄ oꝫ cauere nisi in eis q̄ sunt sicut herisipila. ꝛ in resolōne vehemēti accit dolor. ¶ Si ḡ volueris regere in pncipio cū sedatione doloris nō approximes eis aquā calidā ꝛ olea mollificantia ꝛ empla facta ex hmōi medicinis ipa eīn vehemēter sunt ꝯtria ei qd̄ ē necīū de phibitōe effusionis. ¶ Et redeas ad bolū armenū solutū in aq̄ frida aut cū oleo ro. ꝛ melius oleū ro. est illud qd̄ est ex rosis ꝛ oleo in oleo q̄ppe ē resolutio q̄daꝫ: aut lētes decoctas cuꝫ rosis. aut merdasengi cū oleo ro. Si vo ista nō valēt ꝛ q̄ eorum cursu currunt admistra volubilē: qm̄ ipa est vehemētis iuuamēti in pncipio ꝛ statu: ꝛ alsirengi ꝛ alhasce ꝛ apiū ꝛ albedarūgi silr. ¶ Et multotiēs q̄dē sedat dolorē vinū dulce mixtū cū oleo ro: imo cōgelatū vue ꝛ papcere sup lanā: aut lana ysopi infridata i estate tepefacta in hyeme: aut spōgia infusa in vino stiptico aut aceto aut aq̄ frā: ꝛ croc⁹ ingredit in sedatōe doloris. ¶ Cū ḡ vides inceptōem apātis incedere itinere exiture tunc dimitte infrigidatōꝫ ꝛ incede in viā eius qd̄ maturat ꝛ apit. ¶ Cū aūt apā puenit ad statū tūc necessaria sūt q̄lia sūt anetū ꝛ camomilla ꝛ maluauiscus ꝛ semen lini ꝛ silia: imo empla q̄ nolant basilicō ꝛ q̄ nolant diaq̄lon. ¶ Et emplm de colcotar exiccat absqꝫ dolore. ꝛ pp illud ē ei⁹ administratio incōueniēs cū fit inflāmatio flegmonis. ꝛ est conueniens qn̄ non timet aggregatio. ¶ Et meli⁹ ē vt pōas sup ipam desup lanā infusam in vino stiptico. ¶ Et caro min⁹ idiget exiccatōe q̄ȝ neru⁹. qm̄ neru⁹ nō redit ad suā complonē cū exiccatōe pua ꝛ caro minoris exiccatiōis est q̄ pauciores hꝫ artias. Et multotiēs q̄d cadit necessitas scalpellādi an̄ maturatōeꝫ. ¶ Et multotiēs ingeniat i attrahēdo apā ex mēbro nobili ad ignobile cū attractiuis: deiñ curat ꝛ aperit. Et de apātib⁹ callis q̄ idigēt saniositate ēplet caput ei⁹ cū psilio ꝛ cū extinctiuis i circuitu ei⁹. ꝛ liniat ex epithimatib⁹ ꝛ ēplis cū pēna qm̄ digiti ledūt ipm.

¶ De herisipila ꝛ speciebus eius. Cap. iiij.

Iam sciuisti cās herisipile ꝛ spēs ei⁹ in libro p°. Et ille ex quibus discernit ex flegmōe sunt: qm̄ herisipila magis apparētē hꝫ rubedinē ꝛ puriorem. ꝛ ex flegmōe apparet rubedo ad nigredinē decliuis aut viriditatē. ꝛ plm coloris ei⁹ ē occultū in pfundo. Et rubedo herisipile destruit p tactū statim: ꝛ albet ei⁹ loc⁹ cā subtilitatis mãei rubee aut sepatiōis eius deinde redit velociter ꝛ nō similiter ē rubedo flegmonis. ꝛ vides in rubedine herisipile colorē croci ꝛ citri

nitatē ꝛ nō vides illō in rubedine flegmōis. ¶Et apa herisipile nō fit nisi i eo qȝ apparet de cute ꝛ flegmō ꝓfundat in carne ēt. ¶Et herisipila ē pura. ꝛ nō ē ita flegmon: ꝛ ꝓuenit qñqȝ ex caliditate herisipile ad hᵒ vt cōburat cutē. Et eiᵘ virulētia vesicat ꝛ minorat illō in flegmōe. ¶Et pura non impellit peniᵘ ꝛ flegmon impellit. ꝛ quātoplus multiplicat additio sanguinis sup colericū ē ipulsio magis apparēs ꝛ dolor ꝛ pulsatio vehemētiores. ¶Et herisipila attrahit febrē vehemētius ꝙ flegmon. Et qñqȝ cōsequit ex caliditate herisipile vt cōburat cutis: q̄re alterat illō qȝ nolat herisipila: ꝛ nō ē ita flegmō: nō ē ḡ inflātio herisipile minor inflātiōe flegmonis: imo plus. Uerū tēsio flegmonis ꝛ dolor eiᵘ est ꝑ tensionē: ꝛ qñ3 fit maior. ꝙpropter dolor herisipile ē minor. Et vbi plus accidit herisipila accidit in facie ꝛ incipit a lepore nasi ꝛ augmētat apa ꝛ expandit in facie tota. ¶Et qñ accit herisipila a fractura ossis sub cute tūc illō est malu3. Et tu quidē iā cognouisti diuersitatē inter herisipilā ꝛ flegmonē in loco alio ab isto.

¶De cura herisipile. Cap.v.

Opȝ vt euacues corpᵘ ab ea cū solutiuo colere: ꝛ si indigent flōmia: flōma ēt. ¶Et flōmia qdē nō multū ꝓfert nisi qñ mā est inter duas cutes. Si autē ꝓfunda fuerit tunc eius iuuamētū minorat ꝛ fortasse attrahit. ¶Et si indigueris reiteratiōe solutōis ventris post flōmiā fac illud ſm ꝙ calefit ex duabᵘ materijs. ¶Deide ꝑmutate ad infrigidādū eā cū infrigidatiuis fortibᵘ scitis in caᵒ flegmonis ꝛ cū effusione aq̄ frigide: ꝛ fac illud dōec alteret color. Pura enī destruitur cū alteratione coloris ꝛ diminutione ipsius. Et ad vltimū infrigidatio in herisipila ē magis necessaria: qm̄ flāma ꝛ dolor inflāmatiuus in ea est plus ꝛ eūo in flegmōe ē magis necessaria: qm̄ mā i ea ē magis inobediēs ꝛ grossior. Et opȝ vt sit infrigidatio eiᵘ in ꝑncipio fortis stipticitatis ad hoc vt forsitā augmētetur eiᵘ stipticitas sup ipsiᵘ frigᵘ. ¶Circa statū vero sit ipsiᵘ frigᵘ vehemētiᵘ stipticitate eiᵘ. ¶Et caue cum hoc ne redire facias mām ad mēbrū intrinsecu3 aut ad mēbrū nobile. ¶Et caue iterū ne denigret mēbrū ꝛ fuscū fiat ꝛ incipiat ire in viā corruptionis. ꝛ cū apparet aliqd de hoc incede in ꝯtrāvie stipticitatis ꝛ infrigidatōis. ¶Et si fuerit herisipila sup cutē curet ex scoria plumbi cū vino pontico bullito cu3 folijs sicle bullite cū vino. Et curet cū eo in quo est resolutio et exiccatio fortis cū infrigidatōe ꝛ illud est sic: sumatur lane veteris aduste nō lote pōdus. ʒ. xij. ꝛ. ß. carbonis de cortice arboris pini tm̄dem cere. ʒ. xx. scorie plumbi. ʒ. xi. sepi caprini veteris abluti cū aqua. ʒ. xv. olei myrtini. ʒ. v. ¶Et iterū leuius illo emplastru3 fiat ex scoria plūbi cū succo rute ꝛ oleo ro. ꝛ cera.

¶De formica miliari. Cap.vi.

Formica est pustula aut pustule que egrediunt ꝛ faciūt accidere apa purū ꝛ ambulāt ꝛ fortasse vlcerāt ꝛ fortasse resoluunt. ꝛ tu iā sciuisti cām cuiusqȝ illoꝝ. ¶Et color qdē formice ad citrinitatē ē declinis: ꝛ est inflāmata cū suba verruculi: ꝛ rotūda. ꝛ ſm plurimū habet radicē latā: nisi quedā spēs eiᵘ acrusharod. ꝛ ē radicis parue q̄si sit pendens. ¶Et sentit in oī formica sicut pūctura formice ꝛ ad summu3 ob apa in cute ābulatiuū qȝ latitudinē nō h3 ē formica. verū alia ē miliaris: ꝛ alia ē corrosiua ſm ꝙ sciuisti. Et qñ fit vlcᵘ ꝛ putrefit appropiat noīe putridi.

¶De cura formice: ꝛ q̄ eiᵘ cursu currūt. Ca.vij.

Cum nō incipis in ea cū euōne hūoris ſm ꝙ opȝ imo medicaris vlcᵘ cū eo qȝ sanat redit ex alio loco cū nocumēto ꝛ ex loco ipso ꝛ nō cessat hūor facere corrosionē pᵒ corrosionē. ¶Et aq̄ qdē casei cū scamonea iuuatiua ē in euōne materiei formice ꝛ ei silr̄. ¶Uia aūt ſm quā curat formica est vt q̄ ex ipsa ē corrosiua alienet ab hūectatiōe quā iā admistrasti i herisipila. hūectatio enī nō est cōueniens vlceribus. Et admistra in ꝑncipijs eiᵘ post sicut lactucā ꝛ nenufar ꝛ semperuiuā ꝛ volubilē ꝛ portulacā. Et si fuerit necessariū tūc qȝ sit sicut solatrū ꝛ ꝓprie siccū tritū ā ipso enī est exiccatio: ꝛ sicut arnoglossa ꝛ rubus ꝛ lene: ꝛ post ipam sauich ordei ꝛ corticeo granatoꝝ ꝛ rami vitis. ¶Et cū timet sup eā corrosio ꝛ vlcera admistra cū istis infrigidatiuis aliqd mellis ꝛ silū: aut farinā thuris cum aceto: ꝛ aq̄ q̄ currit ex ligno vitis hūido cū adurit. ꝛ stercᵘ ouiū cū aceto ꝛ stercᵘ vaccinū cum aceto. ¶Cum ergo corrosio ꝛ vlceratio apparet tunc admistra trociscos andaracoron cū vino stiptico aut aceto cōmixto aut succo cucumeris asinini. ꝛ sal ꝛ fel hirci ꝛ rutā cū nitro ꝛ pipꝛ ꝛ nitrū cū vrina pueri. ¶Et Ga. qdē dixit eē ꝯueniēs vt sumat aliqd sicut embuba ꝛ ex extremitate pēne aut alteriᵘ rei cuiᵘ extremitas sit acuta quā poīe sit deglutire formicā: deide penetret in circuitu eiᵘ vsqȝ ad ꝓfundū cū acuitate sua deide eradicent cū ea formice cū radice sua. ¶Illoꝝ aūt formice q̄ sūt sicut pueri destruunt si intromittant in balneū: ꝛ nocet eis aer balnei: deide egrediant velociter: ꝛ liniant cū oleo ro. ꝛ aq̄ ro.

¶De cura miliaris. Ca.viij.

Miliaris silat formice i curōne. verū meliᵘ ē i solone eiᵘ vt fit i eiᵘ cathartico ſtᵘ eiᵘ qȝ est sicut turbith cū eo qȝ soluit colerā: ꝛ si est ibi ex epithymo ē meliᵘ: qm̄ necē ē illic eē ex melia ꝛ flegmate q̄ admiscentur colere. ¶Deide sumant galle ꝛ frucᵘ tamarisci ꝛ cortices ḡnatoꝝ ꝛ bolū armenū ꝛ aggregent oīa illa i aceto ꝛ aq̄ ro. cū tali q̄ntitate ne mordicent ꝛ liniant desuper cū pēna. ¶Et lac dulce ē vehemēter ꝯueniēs curationi hᵘ egritudis. ¶Et qñ ꝑtrāsit ꝑnᵐ oꝫ tūc vt curet cū eis q̄ sunt sicut caput piscis saliti adustū cū vino pōtico: ꝛ fortiᵘ illo: qñ necīa ē exiccatio vltima ē vt liniant folia albedarūgi ꝛ pōat in eis calcadis ꝛ admistrent. Et fortiᵘ hoc ē vt sumat flos eris ꝛ sulfur citrinū adustū ꝛ fiat ex eis linimētū cū vlo aut aq̄ ligni vitis q̄ manat ſ3 cōbustionē suā.

¶De pruna ꝛ igne persico. Cap.ix.

Hec duo noīa fortasse absoluta sūt sup oēm pustulā corrosiuā vesicātē adurētē facientē accidere escarā q̄ualē facit accidere cōbustio ꝛ cauteriū. ¶Et qñ3 absoluit nomē ignis ꝑsici de illis sup qȝ est illic pustula de ḡne formice comestiua adurens vesicans in q̄ ē aliqd ambulās ꝛ humiditas est colerice materiei paucē nigredinis paucē putrefactionis. ꝛ ē cū pustulis plurimis alteratis q̄si sit illic humor ꝛ fetor plurime ebullitōis ꝛ eleuatōis. ¶Et absoluitur nomen prune super illud quod denigrat locū ꝛ facit mēbru3

hñs colorē carbonis absq3 hūiditate.⁊ ē plime nigredinis submersa.⁊ eminētia ei⁹ est pue quātitatꝫ lupinalis:⁊fortasse nō erit illic pustula oino:imo icipit in pumis pruna:⁊ totū illud icipit cū pruritu sic̄ scarificatiões. ¶Amplius qñq3 vesicat ignis psicus aut pruna ⁊ currit ex ea aliqd sicut currit a cauterizato cuꝫ cōbustiōe ⁊ ē locus cineritiꝫ coloris niger.⁊ qñꝫ ē plūbe⁹ ⁊ ē inflatio vehemēs q̄ circūdat absq3 rubedine verificata:imo cū declinatiōe ad nigredinē ⁊ illō qō appropriat noīe prune ē nigre radicis ignee ⁊ est eis splēdor prune. ¶Et ignis psicus ō eis ambob⁹ ē velocioris appitiōis ⁊ mor⁹ ⁊ pruna est tardior ⁊ pfundior ⁊ q̄si mā eius ē mā pustule ⁊ ipetiginis:ſꝫ ē acutior i igne psico. ¶Et qō ex eis accit i carne ē velocioris resolōnis. Et qō ex eis accit neruis ē ficus ⁊ tardioris resolōnis.⁊ vnūqōq3 amboꝝ ē de colera citrina adurēte pmixta melie. Et pp illō accit ex eis ambobus ascara nigra ⁊ est q̄si sit ignis psicus vehemēti⁹ coleric⁹ ⁊ pruna vehemētius melica. ¶Et tibi qō inest vt noies vnūqōq3 amboꝝ cū intētione q̄ aggregat ābo pruna:deide diuidas ⁊ silr inest tibi vt noies ea ambo ignē psicū pp illam eandē intentiōꝫ: deide diuidas.⁊ inest tibi vt des vnicuiq3 intētioni nomen ⁊ iā fecerūt totū illud.⁊ nō ē plurima dr̄ia i eo. ¶Et qñꝫ sūt cū formice spēbus ⁊ miliaris male febres vehementis caliditatis pniti̇ose. Et qñq3 accit ista cā pestilētie. Et multotiēs simulant flegmoni ⁊ tendunt ad nigredinē in pncipio rei ⁊ proprie in etate sua.

¶De curatione prune ⁊ ignis persici. Capi.x.

Necessaria est flōmia vt euēt sanguis colericus: Et qm̄ egritudo est timorosa tunc necīū ē ipam approximare sincopi.⁊ fortasse est necesse ⁊ proprie in pma facere scalpellatiōeꝫ pfundā vt egrediat sanguis malus cōstrictus i ea q̄ est i mā veneni.⁊ nō fiet illud qm̄ mā est decliuis ad colerā. ¶Cura aūt localis necia est vt sit sicut cura herisipile. Veꝝ nō opꝫ vt sit linimētū vehemēter infridationis sicut in herisipila.qm̄ mā ad grossitiē est decliuis.⁊ qm̄ ipsa ē talr ꝙ nō tolerat vt redeat paꝝ ea ad iteriora:qm̄ mā ē venenosa. ¶Et nō lꝫ vt administrent ea q̄ sunt vehemētis stipticitatis iteꝝ nam illa mā est tarde resolutionis. ¶Et nō lꝫ vt admistrent resolutiua : neq3 in pn⁹ rei cū apparet.neq3 apud q̄tē isfatiōis qm̄ addit in q̄litate mā ei:imo oꝫ vt administres medicias exiccatiuas in q̄bus ē infridatio ⁊ resolō q̄dam cū expulsione:sicut emplm qō fit de arnoglossa ⁊ gallis ⁊ lentibus ⁊ pane plurimi furfuris.nā h⁹i panis subtilior ē in sub̄a sua. Et empla istis silia de illis q̄ scripta sunt in antidotario . Et iterū galle cum aceto vini. ⁊ alumē cū aceto vini. ¶Et de medicis bonis i hac hora ⁊ post ipsaꝫ est vt sumant ḡnata acetosa ⁊ scindant ⁊ decoquant cū aceto dōec liniant:deiñ terant ⁊ ponātur sup pānum ⁊ admistrent:ipm.n.cōueniēs est i ol. hora ⁊ eradicat hāc egritudinē in pn⁹ ⁊ statu . ¶Et qñꝫ cadit i medicis h⁹ apatis nux recēs ⁊ folia eius cū sauich ⁊ vua passa sic⁹ cuꝫ vino ⁊ oleo papaueris nigri ⁊ meli⁹ est vt ex oib⁹ fiat emplm. ¶Et de medicinis ꝯueniētib⁹ i plib⁹ horis sūt opiū ⁊ acatia ⁊ dragagantū silr ⁊ cortices ḡnatoꝝ de vnoquoq3 quorū sumat pondus.ʒ.i.floris eris.ʒ.i.semē iusq̄ami albi.

Et h⁹i me nō ponūt nisi sup illō qō nō ē vlceratuꝫ. ¶In illo vō qō de eo ē vlceratū ē necīū illō qō fortiter exiccet sic̄ medicamē ādarō ⁊ farasion ⁊ trocisci ranudros ⁊ medicamē ō lacisin cū vino dulci ⁊ cum rob ⁊ reliq̄ q̄ dicta sunt in curatiōe herisipille vlcerate ⁊ formice miliaris. Et opꝫ vt ēpient desup ēpla in die bis ⁊ i nocte semel aut bis ⁊ nō admistres exiccatiua q̄ntū potes:qm̄ ipa addūt i malitia egritudinis. ¶Et oꝫ vt tu subuenias ei qō ꝯtinet locū ⁊ loca adustiōis cū bolo ar.⁊ aceto ⁊ aq̄ ⁊ reliq̄s q̄ ifridāt ⁊ repercutiunt. Et id qō ē ppinquius in illo ē lana ysopi ifusa in vino. ¶Cū ḡ q̄escit iflāmatio ⁊ remanēt vlcera curētur cū eis q̄ sunt sic̄ ēpla de merdasengi ⁊ emplastra diabuticiariō:⁊ cū reliq̄s medicis vlceꝝ corrodētium pdictis in ātidotario. ¶Et nux antiq̄ vnctuosa ē ꝯueniēs igni psico in hac hora.

¶De vesicis ⁊ iflatiōib⁹. Ca.xi.

Inflatiōes accidunt ſꝫ duos modos quoꝝ vn⁹ est ppter aquositatē q̄ expellit ex ebullitiōe in humorib⁹ cum qua eleuat mā subito ad illud qō est sub cute ⁊ inuenit cutē spissiorem q̄ꝫ illud qō est sub eo:q̄r nō penetrat in eā immo remanet iflatio aquosa. ¶Et scōs est vt sit loco aquositatis sanguis: q̄r fit pus de subtus.

¶De cura iflationū. Ca.xii.

Mundificatio q̄dem corpis cū flōmia ⁊ silib⁹ est ſm ꝙ sciuisti:⁊ administret regimē ⁊ cib⁹ ſꝫ modū q̄ est dictus. ¶Et ponat sup eas in pmis cuꝫ apparēt qō sit sic̄ lētes cocte cū aq̄ ⁊ sic̄ cortices ḡnatorum aut cortices ramoꝝ eoꝝ decocti cū aq̄ totū illō ponat scōm ꝙ scis in loco suo post decoctionē ⁊ lenitatē tepidū. ¶Si aūt exierint vesice ⁊ volueris ipsaꝝ curationē ⁊ qm̄ ille q̄ sunt in grossiore cute dolēt opꝫ vt aperiant cū acub⁹ ⁊ currat qō in eis est . Et q̄ de eis sunt subtiles apiuntur per se. Et nō oꝫ vt tardet:imo aperiātur ēt ⁊ expumat qō est in eis cū facilitate paulatim. Deinde nō esiant:aut vt sanentur aut vt vlcerent . Et si vlcerant curētur cuꝫ ēplis que fiunt de cerasa ⁊ q̄ fiunt de merdasengi ⁊ silib⁹ ⁊ ppē qm̄ cadit in eis sicut ireos:⁊ ēplis herisipile qm̄ ābulat ⁊ corrodit:⁊ formice ⁊ reliq̄s q̄ diximus. ¶Medicamē ꝯpositum ēt. ℞.merdasengi librā.i. olei veteris lib.i.⁊.ſ.arsenici lib.i.decoquātur merdasengi cum oleo: donec nō adhereat deinde fundat super ipm arsenicū. ¶Et iteꝝ medicamē cōueniēs ei qō de ipsis accidit super testiculos et labia et eis silia et ad vltimum supra membra que vehementer indigent exiccatione. ℞.colcotar et calcadis.8. de vnoquoq3 foliorum rose.2.terantur cum aqua et administrentur. ¶Et silr fimus caprinus cū melle. ¶Et cum cadunt escare et carnes corrupte et apparet caro sana tunc curetur cura vulneꝝ planoꝝ. Et cadere q̄dē faciunt escaras et carnē malā medicine note. Et i alexādria faciūt eas cadere cū herba nolata serenicꝫ:⁊ iteꝝ tarbehasis:et oleū de alhacuē est bonū ad dū ciendum eas. ¶Et ad vltimum administratio casus escare et curatiōis residui cum curatione vulneruꝫ sanorum est conueniens valde. ¶Medicamē bonū expertum antiquorum qō quidam modernoꝝ concesserūt. ℞.sarcocolle et aloes et olibāi et ceruse:et

ziniar oluz eqlr ⁊ q̄ntū est totū de boloarmeno ⁊ fiāt
ex eis forme siles auellanis: sumanť ⁊ dissoluāť cum
aceto ⁊ aq̄ ⁊ liniať cū eis locus ponēdo epithima sup
epithima dōec accidat i eo ↄ̄ctio vehemēs ⁊ fiat esca
ra : ⁊ tunc aut cadet p̱ se si fuerit sub ea humiditas:
aut est necessariū vt radas eā ⁊ facias ipsam cadere
⁊ non cesses facere illud donec cadat totum.

¶De essere. Capi.xiij.

Essere ē pustula pus lata sicut vesice ⁊ ad ali-
quātulā tendēs rubedinē ⁊ pruritū faciens et
angustiā eueniēs subito ſꝫ plm. ⁊ accit qñ vt currat
ab ea hūiditas, ⁊ fortasse ē sanguinea. ¶Et scōm plꝫ
fit vehemēs i nocte ⁊ ei⁹ angustia fit i ea vehemētior
⁊ ei⁹ tristicia. ¶Et cā ē ei⁹ vapor calidus eleuatus i
corp̱e subito aut a sangule colerico aut a fſate bau-
rachio. ¶Et sangulea q̄ȝ ē vehemētiois rubedis ⁊
caliitatis ⁊ vehemētioris ⁊ velocioꝶ appitiōis. ⁊ fleg
matica ē mior i olb⁹ illis. ⁊ vehemētia flatice ē in no
cte pl⁹ q̄ȝ vehemētia sanguiee. ¶Et cū essere iuadit
locū amplū tūc si n̄ fiat flōmia timeť febrꝫ ētiana. Et
oꝫ vt fiat flōmia i spacio q̄ȝ ē iter illud ⁊ inter statū.

¶De cura essere. Capi.xiiij.

SI sanguis fuerit vicens tūc oportebit vt in pri-
mis p̱ueniat ad flōmiā. deiñ ↄ̄fir adhibeať solu
tiuū colore: si tolerauerit virt⁹ q̄ sit sicut fit de dua-
bus p̱tibus myrabolanoꝝ ⁊ p̱te vna hiere. c⁹ potio
sit. ʒ. iij. in syrupo acetoso. ⁊ seda eā cuꝫ eis q̄ sunt sic̄
tamaridi: ⁊ aq̄ duoꝝ granatoꝝ cū corticib⁹ suis. Aut
aq̄ granati acetosi cū cortice suo ⁊ ifusione chrysomi
loꝝ. ⁊ aq̄ lactꝫ acetosi ⁊ trocisci de spodio cāphorati
cū aq̄ ḡnatoꝝ. ¶Et dare in potu aquā calidā in die
multotiēs est ex eis q̄ cōferunt ei ⁊ lenire nām hñtis
eā. ¶Et de eis q̄ sedant eā est infusio sumach cola-
ta de qua sumanť. ʒ. iij. ¶Et ex cibis tabsil. ⁊ acetum
cū oleo de amigdalis ⁊ sisamio ⁊ olo cū aq̄ vue acer
be ⁊ lacte acetoso. ¶Si āt humor fuerit baurachi⁹
euacueť corpus cū myrabolanis ⁊ cū turbith de quo
sit quātū est medietas myrabolanoꝝ: ⁊ sit potio ei⁹
ʒ. iij. ¶Et detur infirmo de nuce cupssi humida. ℥. i.
cū aloes. ʒ. i. ¶Et sumať crocus hortulan⁹. teratur ⁊
cōcutiať cū aceto ⁊ sumať in potu. ¶Aut deť i potu
aq̄ magre aut aq̄ vicei noui. ¶Et ad flegmaticā su-
manť cubebe. ʒ. i. cū trib⁹. ʒ. zuccari ⁊ pōdeť. ʒ. iij. seis
agnicasti i lacte dulci. ¶Et de eo q̄ȝ ē expertū ⁊ con
uenit in oi spē est istud calamēti. ʒ. ij. spodij. ʒ. ij. ros.
rubeaꝝ. ʒ. ß. cāphore kirat. i. deť in potu cū aq̄ grana
ti acetosi: aut sumať in potu sauina cuꝫ est ieiunus.

¶De estiomēo ⁊ dr̄ia iī cācreas ⁊ aschachilos. C.xv.

SErmo de his reb⁹ ē p̱portionalis quodāmodo
s̄moni de reb⁹ q̄ꝝ remēoratio p̱cessit. ¶Dico q̄
q̄ mēbro accit corruptio ⁊ putrefactio: p̱p cāꝫ corrū-
pentē ↄ̄plōnē eius ⁊ spūm alalē q̄ est in ipso. Aut p̱p
aliud p̱hibēs eū p̱uenire ad ip̄m. aut p̱p aliq̄d ↄ̄gre-
gans vtrasq̄ itentiones sic̄ venena cala ⁊ frida ⁊ ea
q̄ cū sua suba sunt ↄ̄ria spiritu alali: ⁊ sic̄ ap̄a ⁊ pustu
le ⁊ vlcera mala ambulatiua venenose sube. Et ea i
q̄bus errať sicut erratur in essundēdo oleū in vlceri
bus p̱fundis q̄re putrefit caro. ⁊ cū infrigidatiōe ve
hemēti sup ap̄ata calida. q̄r corrūpitur ↄ̄plo que est
in ipso. ¶Prohibēs aūt eū peruenire ad ipsum: aut
aggregās vtrāq̄ intentionē: p̱hibēs q̄dē ē opilatio. ⁊
illa opilatio aut ē accidētalis primitiua sicut constri
ctio quorūdā mēbroꝝ in radice sua fortis. Nā illa q̄
p̱seuerat corrūpit mēbrū p̱p retentionē spiritus ala-
lis ab eo: aut retentionē virtutis sparse sup spūm ala
lem q̄ est in ip̄o: q̄ expāditur ex corde ⁊ ala: q̄re corrū-
pitur ↄ̄plo eius ⁊ moriť. Et qñ fit p̱p opilationē cor-
poralē sicut ap̄a calidū malū firū magnū grosse m̄āe
opilās meat⁹ ⁊ introitū anhelit⁹ quo idiget spūs ala
lis. ⁊ hoc cū hoc q̄ȝ retineť ēt corrūpit cōplexionē. Et
q̄ȝ de hoc est in p̱n° ⁊ nō corrūpitur cū eo sensus ei⁹
cui est sensus noiať cācrena ⁊ p̱prie q̄ȝ est flegmoni-
des in p̱n°. ¶Et q̄ȝ ita ↄ̄firmať est vt destruať sensus
eius cui est sensus. ⁊ illud est vt destruatur caro. ⁊ q̄ȝ
ip̄am sequitur ⁊ vsq̄ ad os siue sit incipiēs aut succe-
dens apostemati nominať schachilos. ¶Et qñ can
crene fisit aschachilos imo sunt via ad ip̄a ⁊ totū hoc
accidit in carne ⁊ accidit i osse. ¶Et cū ei⁹ corruptio
incipit perambulare in mēbro ⁊ apostematur q̄ȝ est
in circuitu corrupti ⁊ fortasse p̱uenit ad corruptionē:
tūc dr̄ totū accidēs estiomenus. ⁊ dr̄ dispō partis mē
bri que iā putrefacta est ⁊ nisi esset p̱p grossitudinem
materiei sue nō adhereret. sed expelleretur.

¶De cura. Cap. xvi.

DE cācrenis q̄ȝ dū in p̱n° p̱seuerat sperať q̄ sane
tur. Cū aūt cōfirmať corruptio in carne: tūc necessa-
riū ē accipere totū ipsi⁹. ¶Cū g̃ vides mēbri colorē
alterari: ⁊ ē in via putrefactiōis. tūc oꝫ vt succuras li
niēdo ip̄m cū eo q̄ȝ p̱hibeat putrefactōēꝫ sicut ē bo-
lum armenū ⁊ terra sigillata cū aceto. ¶Si aūt illud
nō valet nō inuenis excusatiōēꝫ q̄n scalpellatōꝫ p̱fū-
dam facias diuersoꝝ modoꝝ in locis. ⁊ pōas sangui
sugas ⁊ flōmes venas p̱rimas ei p̱uas vt accipiatur
sanguis malus cū cautela eius q̄ȝ circūdat locū sicut
cū epithimatib⁹ p̱dictis. ⁊ ponať sup ip̄m locū scalpel
latū q̄ȝ p̱hibeat putredinē ⁊ sit ei ↄ̄riū de illis q̄bus
inest p̱fundatio fortior sicut farina herbi cuꝫ syrupo
acetoso aut cū farina fabaꝝ. ⁊ p̱prie p̱mixta cuꝫ sale.
¶Et de illis q̄ desuper liniūtur est assa ⁊ semen vrtice
ēt ⁊ aristologia ro. ⁊ succ⁹ folioꝝ acori de vnoquoq̄
sumať pars. i. floris eris ps. ß. terať cū aq̄ dōec fiat fꝫ
spissitudinē mellis. ⁊ line cū eo vulnus ⁊ i circuitu ei⁹
¶Et de medicinis p̱hibētibus corrosionem est vt su
mātur floris eris ⁊ mellis ⁊ aluminis eq̄les p̱tes et li
niantur cū eis. p̱hibet. n. ⁊ facit cadere illō q̄ȝ ē putre
factum ⁊ seruat illud q̄ȝ sequitur. ¶Si aūt p̱transit
dispositio dispōnē ap̄atis ⁊ dispōnē corruptiōis colo
ris ei⁹ ⁊ incipit peruenire in mollitiē ⁊ hūectať parūp
tūc hec ē inceptio ei⁹ in putrefactōē. q̄r oꝫ vt pulueri
zetur sup ip̄m aristologia rotūda ⁊ galle eq̄li mensu-
ra accepte dōec desicceť. Et sīr dragātū itez ⁊ colco
tar sunt bōa p̱p̄e cū aceto. ⁊ folia nucis ⁊ sīr cucume
ris asi. aut succus ei⁹ epithimādo. ¶Q̄ȝ si ps carnis
incipit corrūpi incide eā aut fac eā cadere cū eis que
sunt sicut trocisci andaracarō ⁊ forti⁹ eis calcadicon.
Cunq̄ feceris cadere ordinē vnū succurre cū butyro
ponendo desuper deinde fac cadere secundo donec
perueniat ad cutem sanam: ⁊ dragantum rubeū est
puluerizatio bona super mollitiem ⁊ putrefactionē.
¶Et cum apparet putrefactio non expellas cum ins

cisione ⁊ cōsumptione: qm̄ magnificaꝛ malū. ¶ Et qñ
magnificaꝛ apā l circuitu putrefacti tūc laudatū ē ei
sauich cū succo iusq̄ami albi. Ueꝝ apd̄ me nō ē bonū
ei: imo oꝫ vt hm̄ōi admistreꝛ sup locū sanū vt prohi-
beat ab ip̄o ⁊ repellat. ¶ Et cū inciditur mēbrū quod
putrefactū ē tūc oꝫ vt cauterizeꝛ illd̄ qd̄ ꝯtinet ip̄ꝫ cū
igne: qm̄ illd̄ ē cū cautela aut cū medicis cauterizāti
bus adurētib⁹ ⁊ ꝓp̄e in mēbris facile suscipiētib⁹ pu-
trefactionē ꝓꝑ caliditatē suā. ⁊ q̄ supfluitates cal'e ap-
proximāt eis sic̄ sūt testiculi ⁊ an⁹. hec ē ꝙ quantitas
quā diximꝰ hic. Et tu q̄dē inuenies in ꝯmone nr̄o q̄ est
de vlcerib⁹ putrefactꝫ qd̄ oꝫ te addere huic capitulo

¶ De althohoin. Cap. xvij.

Antiquissimi antiquoꝝ noiauerūt eum nōie qd̄
trāslatū ē i arabico althohoin oē apā exñs i mē
bris glandinose carnis aut alibi. Et sensibilia q̄dem
sunt sicut caro glādosa q̄ ē in maxilla ⁊ origie lingue:
⁊ illa q̄ sensum nō hn̄t sūt sicut caro glādosa q̄ ē i mā
milla in subascellis ⁊ iguinib⁹ ⁊ eis silib⁹. Deiñ dictū
ē post hoc ei qd̄ ē cū hoc apā calm̄ ꝑdenseide dictū
ē apātio ꝑnitiosa ꝓꝑ ꝯuersionē māei ei⁹ ad subam ve
nenosam qd̄ corrūpit mēbrū ⁊ alterat colorē ei⁹ qd̄ se
quiꝛ ip̄am: ⁊ qñꝫ resudat sanguinē ⁊ virt⁹ ⁊ silia illis ⁊
adducit q̄litatē malā ad cor ex via arteriaꝝ: q̄re accn̄t
vomit⁹ ⁊ pulsus cordis ⁊ sincopis ⁊ qñ ei⁹ accn̄tia fiūt
vehemētia interficit. ¶ Et vꝛ ꝙ p̄mi nolabant h⁹ po-
stremū carmata. ⁊ ē necīū vt sit deteri⁹ eoꝝ illd̄ qd̄ ac
cidit ꝯm plimū in subascellis ⁊ inguinib⁹ ⁊ post au-
rē ꝓꝑ vicinitatē ei⁹ ad mēbra q̄ sunt vehemētius prin
cipalia. ¶ Et salui⁹ althohoin mortaliū est illud qd̄
est rubeū: deinde citrinū. Et ex eo qd̄ ad nigredinem
est decliue nō euadit aliquis. ¶ Et althohoin quidē
multiplicanꝛ in pestilētijs ⁊ in regiōe pestilētiali. ⁊ in
ueniunꝛ nōia greca reꝝ q̄ assimilanꝛ althohoin sicut
tursios ⁊ carmata ⁊ carmalule ⁊ furios. Uerum apd̄
nos nō est magna distinctio inter eoꝝ nolationem.

¶ De cura. Cap. xviij.

Euacuatio q̄dē cū flōmia ⁊ cū eo qd̄ tolerat hora
aut ꝙ fit necīū ex eis que educūt hūiorē putrefa
ctū ē necīa: deiñ oꝫ vt reuertaris ad cor cū defensiōe
ei⁹: ⁊ ꝯfortatōe ipsi⁹ cū eis in qb⁹ sint infrigidatio: et
odoramētū sicut acetositas citri ⁊ mine ⁊ rob pomo-
rū ⁊ cydonioꝝ: ⁊ sicut granata acetosa valde. ⁊ olfat⁹
sicut rosaꝝ ⁊ cāphore ⁊ sandali. ¶ Et cib⁹ sit sicut len
tes cū aceto ⁊ sicut cib⁹ cū aceto valde acetosus fact⁹
ex carnib⁹ althaugi ⁊ hedoꝝ. ¶ Et oꝫ vt roreꝛ mās
sio ifirmi cū aceto plimo ⁊ folijs salicis ⁊ vio. ⁊ ro. ⁊ nenu
fare ⁊ silib⁹. Et ponanꝛ sup cor epithimata ifridātia
ꝯfortātia ex eis q̄ cognoscūtur de medicis hn̄tiū pul-
sum cordis calm̄ ⁊ hn̄tiū pestilētiā ⁊ ad vltimū regāꝛ
regimie hn̄tiū aerē pestilētialē. ¶ Althohoin ṽo ip̄m
⁊ qd̄ currit cursu ei⁹ de eis q̄ nolata sunt cureꝛ in p̄n°
cū eis q̄ ꝯstringūt ⁊ infridāt cū spōgia infusa in aqua
⁊ aceto aut i oleo ro. aut oleo de pomis ⁊ arbore ma
stices. aut oleo de myrto. ista fiūt in p̄n°. ¶ In statu ve
ro cureꝛ cū scalpellatiōe si poſſe ē. ⁊ fiat vt currat qd̄ ē
in ip̄o. ⁊ nō dimittaꝛ vt brunū fiat: qm̄ addiꝛ veneno-
sitas ei⁹. ⁊ si idiget vētosis sugētib⁹ cū subtilitate fiat
⁊ in illo qd̄ hꝫ subam exiture oꝫ vt admistreꝛ apd̄ sta
tū ei⁹: aut circa statū ei⁹ cū apṫione. ¶ Et qñ ē illic se.
tardabis cū infridatōe ne reducas cū ea mām retro.
¶ Et apertio q̄dē fit cū eis q̄ sunt sicut embroca cum
aqua camomille ⁊ aneti ⁊ reliquoꝝ apertiuū subti-
lium que dicem⁹ in ca° vulneꝝ. ¶ Dixerūt carmana
aūt ⁊ Sesiros. Cōfert ēplm̄ de capillo veneris ⁊ atri
plice ⁊ volubili ⁊ radice euisci cū pauca gūma pini et
melle cum vino aut glutem cum gumma pini et ce-
ratum aut sordes aluearioꝝ apū ⁊ lupini infusi i ace
to: aut radix cucumeris asinini cū glutio albotin: aut
nitrū cū ficub⁹: aut cū fermento.

¶ De apātib⁹ accn̄tib⁹ in glādulis. Cap. xix.

Apostemata glādosa q̄ nō icedūt via atāguarij
qñꝫ accn̄t in loco aliq̄ casu i crisib⁹ ⁊ qñꝫ cadūt
casu expulsiōis a mēbris radicalib⁹: ⁊ fortasse attra-
hūt ea vlcera: ⁊ apāta alia sup extrema ad q̄ currunt
māe in vijs quaꝝ incedunt carnes ille: q̄re iuoluunꝛ
cū eis sicut accidit inguini ⁊ subascelle ex apātōe am
borū in eo q̄ hꝫ scabiē aut vlcera sup pedes ⁊ manus
Et qñꝫ sunt cū repletōe corꝑis. ⁊ qñꝫ nō ē in corpore
plurima repletio. Et eoꝝ cura est diuersa a cura apā
tū alioꝝ in p̄n° cū expulsione. Et nō admistraꝛ in eis
illd̄: imo eūo ꝑ flōmiā. ⁊ solonē vētris ē illd̄ qd̄ ē neces
sariū. ¶ Curatio ṽo alia ꝓlōgeꝛ in eis si poſſe ē dōec
declareꝛ dispō. Nā si fuerit ꝯm semitā crisis aut ꝯꝫ se
mitā expulsiōis ex mēbro p̄ncipali tūc nō oꝫ vt ꝓhi-
beatur oino: imo trahaꝛ ad mēbrū q̄cūqꝫ attractiōe
ē poſſe ⁊ ēt cū vētosis. ¶ Si āt fuerit ꝓꝑ multitudineꝫ
repletōis: tūc eūo ē radix et minoratio cibi ⁊ subtilia
tio. Et nō admistres expulsiua: imo mollificatiua ita
tñ vt nō admistres mollificatiua iteꝝ absqꝫ eūone. for
tasse em̄ eueniet illd̄ super mēbrū cū attractōe māei
plurime: imo qñ admistras mollificatiua euacua cū
hoc: ⁊ trahe mām ad diuersum. timor em̄ in expulsi-
uis ē redit⁹ māei ad viscera ⁊ ad mēbra p̄ncipalia. et
timor in mollificatiuis est attractio materiei plime.
¶ Et eūo ⁊ declinatio māei securāt ex nocumēto mol
lificātiū. ¶ Et qñ dolor fit vehemēs: tūc necīū ē vt se-
des ip̄ꝫ cū eis q̄ sunt sicut lana infusa i oleo cal'o: de-
inde adde in eo sal in fine ei⁹ dōec sedeꝛ dolor statim
⁊ in p̄mis fortasse addit in dolore. ¶ Et qñ corp⁹ ē mū
dū aut mūdificasti ip̄m tūc resolue ⁊ nō cures. ¶ Et
qñꝫ valet in resoluēdo illd̄ qd̄ ē sicut farīa tritici ⁊ sal
nius illa ē farīa ordei. ⁊ fortasse magnificaꝛ ꝑ resol'o
nē fortē apā: q̄re nō admistreꝛ: nisi qñ ē necīa repssio
ex mēbris p̄ncipalib⁹: ⁊ attractio māei ab eis ad apā
timēdo sup illa p̄ncipalia. ¶ Et multotiēs q̄dē sanat
ea in p̄n° oleū calefactū qd̄ effūdiꝛ solū. Ueꝝ qñ apā
ē in q̄ritate ⁊ suba sua molle in mēbro nobili sic̄ mā-
milla ⁊ testiculo ⁊ nō timeꝛ ex ꝓhibitōe ei⁹ nocumen
tum tūc ꝓhibe ⁊ repelle: sꝫ qñ sentis declinationē ad
duritiē tūc lini vbicunqꝫ sit.

¶ De exituris calidis. Capl. xx.

Exitura est de summa dubellet que collectioneꝫ
faciūt ex apātib⁹ calidis q̄si nomen aldubellati
cadat sup oē apā vlceratū in interiore cui⁹ locus est
ad quē effundiꝛ mā aliqua ⁊ remanet in eo quecūqꝫ
mā sit. Et exitura qñ est ex hac sua dispositione cali-
da tūc aggregatur materia. ⁊ qñqꝫ incipit apā calm̄
sicut est cū aggregatione ⁊ sol'one cōtinuitatis intrin
sece, ⁊ qñqꝫ non incipit ita: imo incipit inceptiōe apā-

tū calidoꝝ sanoꝝ: deinde ꝯuertit̄ eē ei⁹ apō statū vt incipiat in aggregatōe. ¶ Et nos in posterioub⁹ differim⁹ sermonē de dubellet fridis q̄ cōprehēdūt hūores viscosos ⁊ gypseos ⁊ lapideos ⁊ arēosos ⁊ capillares ⁊ alios: lʒ sint q̄dā q̄ appropriāt noīe aldubellet illud in quo sunt hūores illi⁹ generis. ¶ Uerꝝ nos loq̄mur nūc de eo qδ aggregat māam. hoc eīn si incipit exitura pp̄ māam quā expellit nā: ⁊ nō est possibile vt penetret cutē nʒ ēt supficiē carnis: imo sepat ei⁹ cōtinuitatē p grossitiē suā sepōne apparēte tūc quiescit in vacuitate ei⁹ qδ sepat̄ fʒ plʒ: q̄re apparet ei caput acutū ⁊ ꝓpe si fuerit mā acuta. Iste ergo exiture incipiūt ⁊ aggregāt saniem. deinde maturat̄ sanies. postea rūpitur. ⁊ fortasse indiget cōfortatōe in maturatōe ⁊ eruptōe ⁊ fortasse nō indiget. ¶ Et quāto pl⁹ est exitura vehemētioris eleuatōis ⁊ acutioris capitis ⁊ rubedīs ē hūor attract⁹ ei vehemētioris calitatꝭ ⁊ ē velocioris maturitatꝭ ⁊ resolōnis ⁊ eruptōis ⁊ ꝓprie eminēs ꝓcedēs eē pinealis. Que āt ē cū diuersitate lata ꝓfunda pauce rubedīs ē grosse māei mala declinis ad iteriora pauci doloris grauis mot⁹. ¶ Et deterior illa ē illa cui⁹ eruptio ē ad interiora ⁊ corrūpit illδ sup qδ vadit. ⁊ ē de ea q̄ expellit̄ ad vtrūq̄ latus. Et laudabilior eruptio ei⁹ ē ad vētriculū ꝓprium mēbro cui est via currēs ad exteriora sic̄ exitura stōi vt eīn erūpat̄ ad exteriora ei⁹ ⁊ ipsi⁹ cōcauitatem meli⁹ ē q̄ʒ rūpat̄ ad exteriora ei⁹ ⁊ ad vētriculū ꝯtinētē ꝯ mirac: sicut eruptio ei⁹ q̄ in cerebro ad duos vētriculos añriores laudabilior ē: qm̄ āb ob⁹ sunt meat⁹ sic̄ nasus ⁊ nares. Et qñ rūpit̄ ad spaciū ꝯtinēs cerebiū aut ad vētriculū posteriorē nō īuenit meatū ad exteriora ⁊ nocet nocumēto vehemēti. ¶ Et nō ē oē membrū cōueniēs ad hoc vt eueniat in ipso exitura. in iunctaris eīn mlorat̄ egressio exiture: qm̄ in eis sūt hūores mucilaginosi ⁊ loca coꝝ āpla nō suffocātia māam nʒ retinētia egressionē putridi. Qδ si egrediat̄ illic exitura erit pp̄ rē mariā. Et deterior exituraꝝ ⁊ maligniorꝝ eaꝝ ē q̄ egredit̄ sup extremitates lacertoꝝ ⁊ ꝓprie lacertoꝝ pluriū neruoꝝ. ¶ Et exiture q̄dē diuersificant̄ pp̄ spaciū maturatōis saniei sue fm̄ hūorem in subtilitate ⁊ grossitudine sua ⁊ ꝯplōnē in calore et frigore ei⁹ ⁊ eq̄litate ei⁹ ⁊ fʒ tp̄s ⁊ etatē ⁊ subam membri. ¶ Et nō cōtingit ne maturet̄ exitura ⁊ ne ꝯuertatur qδ in ea est in pus: nisi pp̄ puitatē caloris īnati in mēbro aut pp̄ grossitudinē sube q̄ ē māei. ¶ Et qñq̄ ꝯtingit ex hoc vt fiat sanies in iteriore pte sui ⁊ nō appareat sensui pp̄ ꝓfunditatē puris ⁊ grossitudinē ei⁹ qδ ē sup tp̄ʒ: ⁊ stat̄ sup maturitatē saniei velociter: et q̄hʒ nō stat̄ fm̄ subaʒ suā in grossitudine. q̄ si maturatur ⁊ subtiliat̄ lenit̄ suba ei⁹ velociter. ⁊ fm̄ q̄ ē de carne ista plurima ⁊ pauca. ⁊ pp̄ cās exiture ⁊ cās⁹ ad saniē pp̄ repletionē ⁊ multitudinem materiei ⁊ corruptionē ei⁹. ¶ Et cause ei⁹ sunt nauseatiua satietas et exercitia mala ⁊ egritudines que nō faciunt crisiʒ cū euōne apparente. ⁊ nocumēta alalia ex angustiis et sollicitudib⁹ corrūpētib⁹ sanguinē. ¶ Et de exituris q̄dē est spēs que noiat̄ turmussos: ⁊ ē exitura q̄ rūpit̄ ⁊ qδ ē sub ea est simile carni bōe: deinde apparet ab ip̄a sanies alia. ¶ Et de exituris est spēs que noiatur alber ⁊ ē exitura vasalis rotūda ⁊ rubea quā q̄ habʒ fʒ plimū nō expoliat̄ a febre. ⁊ ei⁹ euēt⁹ fʒ plimū ē in capite: ⁊ qñq̄ accīt in aliis locis.

¶ De significatione q̄ ap̄a sit exitura. Ca. xxi.

Cum videris pulsationē plimā aut duritiē ꝓlongatam ⁊ calitatē: tūc existima q̄ ap̄a ē in via vt fiat exitura.

¶ De significatione maturationis ⁊ eius signo. Ca. xxii.

Cum videris lenitatē quādā ⁊ sedationē doloris tūc scias q̄ ē in via maturationis.

¶ De indiciis saniei. Ca. xxiii.

Sanies laudabilis ē illa q̄ ē alba lenis cui nō est dolor horribilis: ⁊ inq̄ nō opata est nisi calitas innata: lʒ nō sit excusatio a cōitate ext̄nee. Et nō additur eis lenitas nisi vt sciat̄ q̄ ip̄a est preparata pati a virtute digestiua. ⁊ nō diuersificat̄ ei⁹ p̄paratio ī inobediētē ⁊ obediētie. Et oʒ ne sit ei odor vehemēt̄ horribilitatꝭ vt sit lōginq̄or a putrefactione. Dixerunt ⁊ req̄rit̄ ex ea alba: qm̄ color m̄broꝝ radicaliū ē albus ⁊ nō assimilat eā nisi nā potens sup eaʒ. ¶ Et sanies mala ē fetida signs putrefactionē q̄ ē ꝯtra maturatōni: ⁊ sigñ dñiū caliditatis extranee. ¶ Et qñ egreditur sanies diuersaꝝ ptiū ꝯueniētiū coloꝝ ⁊ subaꝝ ē ēt de gñe diuerso a bōa: ⁊ nec̄e est oi saniei vt faciat euenire in corpe putrefactōē: aut maturitatē: aut diminutōeʒ: aut alterat̄ cū mō alio.

¶ De significatione exiture vel maturatōis intrinsece. Ca. xxiiii.

Quādo accidit ap̄a calidū in visceribus: et accidūt horripilatōes ⁊ febres: ⁊ nō est ei odor: ⁊ fit dolor vehemētior: et est horripilatio in p̄mis longioris spacii: deinde nō cessat abbreuiari spaciū ei⁹: ⁊ addit̄ ḡuitas ap̄atis: tūc scias q̄ ap̄a sit exitura: ⁊ q̄ peruenit ad collectionē sni. ¶ Et nō fiūt dolores isti ī p̄ncipio vehemētiores: ⁊ quāto plus approximat stat⁹ minorant̄ nisi qñ eruptio fit in p̄ncipio: ⁊ solutio cōtinuitatis ⁊ dolor ꝓuenit ex ea: ⁊ qñ colligit̄ ⁊ qñ fit mā sanies q̄escit ēt calefactio fortis ⁊ inflātio: q̄re q̄escit febris eueniēs p cōitatē cordis. ¶ Et scias q̄ duricies pulsus est testimoniū magnū. ¶ Et qñ appet signū exiture aldubellati ī viscerib⁹ ⁊ nō īdurat̄ pulsus: nō iudices penitus q̄ sit exitura interior. In hm̄ōi enim fortasse nō erit ī viscerib⁹: imo ī siphac qδ cōtinet viscera. Et tu q̄dē iā sentis lat⁹ in quo ē exitura p grauitatē que pēdet ex eo: ⁊ per dolorē.

¶ De significatione maturationis intrinsece. Cap. xxv.

Quādo accidūt significationes exiture intrinsece: deinde q̄escūt accidētia que sunt ex febre et horripilatione ⁊ doloris sedatione cōpleta et remanet grauitas: tūc scias q̄ sanies iam cōfirmata est et maturatio adest.

¶ De significatione ꝓpinq̄tatis eruptionis intrinsece. Cap. xxvi.

Quādo redeūt dolores ⁊ fiūt punctiones ⁊ mordicatio ⁊ ḡuitas fit vehemētior ⁊ similātur feb. tūc eruptio iā appropiquat. ¶ Cū ergo accidit rigor subito et sedant̄ ḡuitas et dolor: tūc iā eruptio fcā ē et ꝓprie qñ apparet sanies euāta mordicās illud qδ pertrāsit. et est necessariū vt sit arefactio virtutis ⁊ debilitas arefaciens. ¶ Et qñ exiture intrinsece fit eruptio subita ⁊ egredit̄ res plurima. tūc fortasse accidūt pulsus cordis ⁊ sincopis mala: ⁊ fortasse accīt mors ꝓpter resolutionem virtutis: ⁊ fortasse accidūt vomi

tus ⁊ vētris solō ⁊ fortasse accidit sputū saniei plurime subito qñ exitura est in pectore ⁊ fortasse accidit presocatio qñ erūpit ad pectus res plurima subito.

¶ De curatōe exiturarū apparentium. Ca.xxvij.

Euacuatiões qđ ⁊ ea qb' medicant̄ ap̄ata in principijs suis nisi timeat̄ reditus materiei ad mēbrum nobile sicut declarauim': ⁊ i h' errāt stolidi: sunt res i qb' cōicāt exitura calīa ⁊ ap̄ata calīa q̄ non sunt exiture. ¶ Illud vō qđ ei appropriat̄ de regimine ē resolō ei' qđ aggregatū ē i ea. ¶ Et illđ ē s3 duos modos regimis. Quoꝝ vn' ē regimē currēs s3 rectitudinē cū egritudo nō egredit̄ ab eo qđ cōsuetū ē p̄lm ⁊ ē vt igeniet̄ i maturatiōe mãei vt fiat sanies ⁊ in eruptiōe ei' p' illđ ⁊ vt tu obserues virtutē ⁊ cōserues eā ne ꝓsternāt eā dolor ⁊ eruptio subito. plēs. n. hoium mortui sunt sincopizando ex arefactiōe virtutis. Immo o3 vt obseruet eā medicus q̄liter cōfortet virtutē ⁊ ꝯseruet eā cū eo qđ scis: qr̄ o3 vt cibet̄ patiēs dubellati cibis bōis nisi sit exitura i visceribˀ: qm̄ tūc o3 necio vt subtiliet̄ cib'. ¶ Et scđs est regimē egrediens a rectitudine ꝑꝑ necitatē dispōnis. ⁊ ē qm̄ qñ egritudo ē magna: ⁊ exitura ꝑtrāsiens i magnitudie sua illud qđ cōsuetū est: ⁊ timet̄ festinatio rei i expectatione maturatiōis i ea: ⁊ scit̄ ꝙ virtus nō sufficit in maturatiōe illi' toti' ⁊ si admistrat̄ maturatiua ꝑducet illud ad vestigiū imaturatiōis: tūc necia ē ꝑforatio cū cautela ne ferrū tāgat illud qđ seq̄tur exiturā de mãbus mobilibˀ i tactu q̄rū a ferro ē timor. ⁊ illđ est cū senseris ꝙ mã talis ē grossitiei ꝙ non maturabit̄ ⁊ ꝙ calor inatus i mēbro tāte ē ꝑuitatis ꝙ nō maturabit̄: aut timueris ꝙ ipsa ꝑꝑ suā abbreuiatōz ē talis ꝙ alterabit̄ alteratiōe nō maturationis vere: aut exitura ē ꝓpe iūcturas ⁊ mēbra principalia qr̄ timet̄ ꝙ ipsa corrūpat ea. ¶ Et si fiducia hr̄ i medicis faciētibˀ iuiscationē ⁊ maturatiōibˀ nō elōgabit̄ q̄n iuiscātia ꝓhibeāt penetrare inspiratiōez in spaciū: ⁊ maturatiua moueāt caliditatē debilē. ⁊ totū illđ iuuat ad putrefactionē mēbri. ¶ In h'i ergo ē necessaria incisio ꝓfunda ⁊ ꝑforatio disrūpēs: deiñ sequant̄ illđ medicine q̄ sunt i vltimo resolōnis ⁊ exiccationis. ¶ Et o3 vt sint ꝑforatio ⁊ sectio icedētes i lōgitudie villoꝝ neruoꝝ mēbri nisi sit voluntas vt destruat̄ opatio illius mēbri timēdo casuz spasmi. tūc. n. icide illos i latitudine ⁊ sanabis ab eo qđ timebas. ¶ Et p̄lm qđ lōgitudinis villoꝝ est cū longitudie corporis nisi in mēbris appropriatis: ⁊ silr̄ inuenis plꝫ longitudinis villoꝝ cū plurimo ligature ⁊ rugaꝝ nisi in mēbris appropriatis sicut in frōte. ¶ Et op3 vt nō approximet perforato neq3 secto aq̄ neq3 oleū neq3 aliq̄d in quo sit pingue. Et si nō ē excusatio q̄n lauet̄: tūc fiat cum aqua ⁊ melle aut aq̄ cū vino aut cum aceto. ¶ Qđ si vehemētiora fiāt ap̄ata ⁊ iflatio post ꝑforatōz vaporet̄ cū lentibˀ. ⁊ si nō fuerit illud neciuz admistrabis icarnatiua ēt emplr̄a. ¶ Et scias ꝙ hec ꝑforatio ē gñatiua virus ⁊ sorditiei ⁊ fistulaꝝ: veꝝ cum nō inuenis excusationē tunc nō est ingeniū aliud'. ¶ Et loca cōuenietiora ad expectādū vt in eis maturet̄ sunt loca carnosa paucoꝝ neruoꝝ ⁊ venarū. ¶ Et scias ꝙ puscales eleuate acutoꝝ capitū paꝝ indigēt ꝑforatione neq3 ante maturationem neq3 post ipsam.

¶ De regimie maturatiōis ⁊ igenio ad faciendum pus in exituris appꝛentibˀ. Cap.xxviij.

Medicinaꝝ maturatiuaꝝ calitas o3 vt sit ꝓpria calitati corporis ⁊ sit ei' iuiscatio q̄dā. ¶ De illis sūt i p̄mis ḡdibˀ embroca cū aq̄ tepida ⁊ ēplr̄o cū farina tritici aut ordei. ⁊ triticū masticatū ē meli' i h' ⁊ pāis cū pice aut cera: ⁊ croc' ⁊ puluis olibāi ⁊ pix cū oleo ro. aut adeps porci: aut ēplm de maluauisco ⁊ ḡssis piguibˀ solis: aut cū farina ordei iterū: et ꝓpe si ponat̄ i ea ysop' ⁊ origanū siluestre: aut agrreget̄ cū aq̄ i q̄ decoquāt̄ cū pauco sale nō suꝑfluo. Et qñ potēs albotin. ¶ Et me' ꝯposite ex vuis passis ⁊ storace ⁊ galbāo et myrrha et laudāo ⁊ resina et butyro ⁊ mastice et ysopo h̄ūida et radice cucumerꝫ asi. et radice sāgulis dra. ¶ Et ēplm Gal. cū oleo de lilerus absq3 cera et ꝓpe qñ soluit̄ h' ēplm in oleo. ¶ Et silr̄ ēplm didimos et ēpla basilicō. ¶ Et de bonis in h' ē medicamē de lapide marchasite cū ammoniaco qđ desuper ponatur donec cadat per se.

¶ De regimie exiturarū qñ mature sunt. Ca.xxix.

Cum inuenis exiturā ḡsse carnis et cutꝫ cū maturatiōe cui' nō spat̄ ipi' eruptio: et sūt illic venenie et chorde et nerui: tc o3 vt ꝑfores: qm̄ si dimiserꝫ saniē corrūpet et corrūpet et corrodet venas et villos neruorū et illđ qđ vehemēti' erit cū fuerit ꝓpe iūcturas. Et tu qđ q̄re cū tua ꝑforatiōe locū saniei et scis sollicit' vt cadat porta ꝑforatiōis iferi': nisi vbi nō ē polr̄: et si illđ qđ ē suꝑ exiturā fuerit ḡssuz et securꝫ tūc seca portā tm̄ qm̄ adherebit ḡssuz cū eo qđ ē p' ipꝫ: et si fuerit extenuatū tūc seca totū ei' in lōgum. ¶ Et scias ꝙ loc' in q̄ ē sanies declarat̄ ꝑ tactū: ⁊ qñ tāgit cū digito ꝓpe: ⁊ tu obserua cū digitꝫ alijs saltē alteri' man' an: expellat̄ aliq̄d ex cisti. ¶ Et loc' qđ saniei appꝛet ex declatiōe colorꝫ ad albedinē ⁊ dū nō est matura ē declinis ad rubedinē. ⁊ qñq3 ē loc' saniei d̄clinis ad rubedinē ⁊ citrinitatē cū sanies nō ē bōa ⁊ sustētare i tactu absꝫ visu: verū tñ visus ē adiuuās. ¶ O3 ḡ vt i sectiōe ꝯseq̄ris lineas nāles ligature: nisi q̄ sūt apđ sumē vel apđ necitatē ⁊ i mēbrꝫ diuersificātibˀ situ villoꝝ i lōgitudie sua loco ligature. Nā si tu secut' fueris illđ i ꝑforatiōe exiture q̄ ē suꝑ frōtē. s. ligaturā cadet cutꝫ frōtꝫ suꝑ faciē: imo o3 vt tu diuersifices ligaturā. ¶ In eis vō q̄ sūt sic̄ igula op3 vt vadas cū ligatura i latitudie cutꝫ. ¶ Et cuz tu ꝑforaueris exiturā ⁊ extraxeris qđ i ea ē: tūc neciū ē vt tu succurras ad ꝯglutinādū cutē cū carne vt non rūpat̄ ⁊ idurescat ⁊ fiat taliter ꝙ nō ꝯgluciet̄: qr̄ fiat sin' q̄ nō cesset ipleri ⁊ redeat silis exiture p̄me. ¶ Et quotiēs mūdificaueris nō moret̄: iteꝝ q̄n ipleat̄. Et fiat in veritate de gñe fistulaꝝ. Et añq3 facias ip̄am ꝯglutinari in hora o3 vt mūdes eā: et si tibi necium fuerit vt in ip̄a itromittas radiū suꝑ cui' caput sit pānus asper cū q̄ mūdifices ip̄az ⁊ frices: deiñ fac ip̄az adherere ⁊ ꝯserues eā cū ligatura s3 ꝙ dicem' đ ligaturis cauernaꝝ ⁊ vlceꝝ ꝓfundoꝝ erit ꝯueniēs valde. ¶ Et o3 vt tu obserues in ꝑforatiōe illđ qđ diximus đ ꝯditiōibˀ: deiñ ꝑfora in loco maturiore: ⁊ ꝑte longiore a venis arterijs ⁊ chordis. ¶ Inq̄t ātilus.

¶ Si exitura fuerit ĩ capite: tũc sectio eiꝰ sit sectio eq̄lis ⁊ sit cũ radice natiuitatꝫ piloꝝ ne sit trãsuersa in ea vt cooperiant eã pili ⁊ nõ ostẽdat̃ cũ sanabit̃. Dixit. Et q̃ñ est locus eiꝰ occultus tũc eiꝰ ꝑforatio sit lata. ⁊ si acciderit ĩ naso ꝑforabimꝰ eã eq̄lẽ cũ q̄ntitate lõgitudĩs nasi. Et si fuerit ꝓpe oculuꝫ ꝑforabimꝰ eã ꝑforatiõe sĩli capiti lũe noue ⁊ faciemꝰ tortuositateꝫ inferiꝰ. Si ãt acciderit ĩ mãdibulis secabimꝰ eã eq̄li sectiõe: q̃m cõpositio hꝰ loci ẽ eq̄lis ⁊ scit̃ illḋ ex corporibꝰ sensũ. ¶ Post aures ꝟo ꝑforamus illud eq̄liter. ¶ Brachia auteꝫ cubitos ⁊ manus ⁊ digitos ⁊ ĩguina oĩa ꝑforamꝰ ĩ lõgitudĩe. ¶ Inq̄t. Et si fuerit ꝓpe coxas ꝑforabimꝰ eã ꝑforatiõe rotũda. ⁊ ꝑforatio q̄deꝫ rotũda ẽ q̄ apphẽdit cũ apphẽsiõe sua ĩ lõgitudĩe corporis aliq̄d de latitudĩe eiꝰ. ¶ Inq̄t. Q̃m cũ locꝰ iste nõ ꝑforat̃ rotũde poss̃e ẽ vt aggregent̃ ĩ eis mãe ⁊ fiãt fistule. Et sĩlr ẽt ꝑforat̃ qḋ ẽ ꝓpe anũ ꝓp locũ humiditatꝫ q̄ aggregant̃ ĩ eo. Et ĩ latere ⁊ costis ꝑforat̃ aperiẽdo. In testiculis ꝟo ⁊ virga eq̄lr. ¶ Inq̄t. Et simus prõpti vt sp̄ ꝯsuetũ sit seq̄ns figurã loci q̄nto plꝰ potuerimꝰ sup ip̃ꝫ. ¶ Coxe ãt ⁊ adiutoria secãt̃ ĩ longitudĩe ⁊ ꝯserua vt nõ ledas neruos. ¶ Et scias ꝙ ꝑforatio diuersificat̃ ſꝫ loca. q̃m q̃ñ ẽ apḋ oculũ tunc ꝑforatio eiꝰ ẽ lata sĩlis situi oculis ⁊ ĩ naso ẽ cũ lõgitudĩe nasi. ⁊ ĩ mãdibula ẽ cum lõgitudĩe mãdibule ⁊ ꝓpe aurẽ secant̃ eq̄liter: q̃m cõpositio huiꝰ loci ẽ eq̄lis: ⁊ cognoscit̃ illḋ ex corporibꝰ sensũ. Post aures ꝟo ꝑforat̃ eq̄liter ⁊ ĩ brachiis ⁊ cruribꝰ ⁊ cora ⁊ ⁊ga totũ eq̄liter fit in lõgitudine. Et sĩlr in lacertis ventris ⁊ ĩ dorso ⁊ ĩguinibꝰ ⁊ sub ascellis pones eã perforatiõꝫ accipiẽteꝫ ex latitudine ẽt ne fiat in ea sinus qui fiat fistula. ⁊ sĩlr in ea q̄ est ꝓpe anũ: accipe de latitudĩe etiã ne ꝑueniat sinus ⁊ fiat fistula. Et testiculi ⁊ virga eq̄liter in longitudine. Et ĩ latere ⁊ costis accipe in latitudĩe etiã vt sit trãsuersa: q̃m situs costarũ est sĩlr: ⁊ caro q̄ est sup eas. ¶ Inq̄t. Cõsidera semp situm carnis ⁊ villos lacertoꝝ: q̃m nõ sumꝰ prõpti nisi ad hoc vt ꝑforemꝰ cũ imitatiõe loci vt nõ ꝑueniat incisio. et sit locus ĩcarnatiõis bonus nõ grossus. ¶ Et sit ĩ oĩ dispõne studiũ tuum ne incidas arteriã neq̄ venam magnã aut neruum aut villos lacerti. ⁊ ꝑforatio sit ſm magnitudinẽ exiture. sed si fuerit ꝑua: ⁊ currit qḋ est in ea ex loco vno: tũc seda eã in loco vno. ⁊ si fuerit magna tũc perfora eam ex ꝓ̃ncipio: deĩn intromitte digitũ tuum indicẽ sinistrũ in eo: ⁊ perfora eã vbi peruenerit caput eiꝰ: deĩde ĩtromitte ẽt in foramine 2°. ⁊ ſm hoc dõec venias sup eã. ¶ Et si exiture fuerit locus sufficiens ex q̄ sit poss̃e exire qḋ est in ea ꝑforabimus ipsaꝫ ĩ illoloco. ⁊ si fuerit rotũda: aut fuerit ei figura ne egrediat̃ qḋ ẽ in ea ex ꝑforatiõe vna: ꝑforabimus eã in interiore p̃te sui ĩ duobꝰ locis: aut tribus ſꝫ quãtitatẽ quã scis ꝙ oẽ qḋ eggregat̃ ĩ ea currit ĩ hora. ¶ Inq̄t: vbi sit exitura cõtiſicturalis aut mẽbrũ nobile aut mẽbrũ ꝓpinquũ ossi: aut pãniculo festinabimꝰ in ꝑforatiõe eius anq̄ cõfirmet̃ eiꝰ maturatio ne pus corrũpat aliq̄d ḋ his mẽbrꝫ. dico q̄ istḋ ẽ regimẽ: q̃ñ nõ ĩuenimꝰ excusationẽ de perforatiõe Si aũt speramꝰ ꝙ rũpatur ꝑ se nõ perforabimꝰ. ⁊ sĩlr si speramꝰ ꝙ ipsa erumpat̃ per medicinas facientes eruptionẽ fortasse. n. inuenimus in medicinis facientes eruptionẽ qḋ stat loco ꝑforatõis. ⁊ multotiẽs ꝑforat̃ cutꝫ ꝑforatõe aliq̄: aut accipit̃ de ea aliq̄d postea ponit̃ sup eã eruptiõeꝫ faciẽs vt sit ei ꝓfundatio.

¶ De eruptionibꝰ exituralibus. Cap. xx.

Exituras q̄dẽ saluas in q̄bꝰ nõ ẽ magna malitia apit aq̄ cal̃a. ⁊ rũpit eas: putrefacte aũt ledũtur ex hoc vehemẽter ꝓp illḋ qḋ attrahit̃ eis ex mã. ¶ Et cũ vides exiturã quã aqua cal̃a rectificat: tũc cõfide de bonitate eius.

¶ De cura. Cap. xxi.

Et scias ꝙ empl̃atio cũ radice narcisci rũpit omne prauũ ⁊ ꝓp̃e cũ aq̄ ⁊ melle bulliat totũ illḋ cũ oleo de lilio: aut irino: aut radix cãne recens cũ melle: aut pice sicca cũ sorditie aluearioꝝ apum aut emplꝫ arbosilos: aut sumat̃ cere ⁊ resine ⁊ butyri olum ana. lib. i. ⁊ picis sicce ⁊ mellis ãboꝝ añ. lib. 5. ⁊ floris eris ʒ. iij. ⁊ olei quãtũ sufficit. ⁊ medicamen de alleis ẽ bonũ valde. Aut sumant̃ ãmoniaci. vj. cere. 4. glutinis alboti. iij. sulfuris citrini. iij. nitri. iij. ⁊ fiat ex eis ẽplm ¶ Et de illis q̄ nos experti sumus est vt sumant̃ medulla granoꝝ cotti ⁊ nux rancida ⁊ fermentũ ⁊ caules decocti ⁊ cepe decocte ⁊ sinapis ⁊ fimus columbinus ⁊ fiet ex eis emplm. rũpit. n. velociter. ¶ Et iterũ diaq̄lon solutũ in muscillagine sinapis ⁊ sapone associatũ cũ ficubus. ¶ Et de medicinis erũpentibꝰ stantibus loco perforationis ẽ vt administretur emplm factum ex melle anacardos: ⁊ pice humida que duo aggregent̃ cũ igne eq̄liter: deinde ponant̃ sup exituraꝫ ꝑ diẽ mediũ: q̃m rũpet eã. ¶ Et de eis iteꝝ que sunt fortia ẽ vt sumant̃ alkali ⁊ calx nõ extincta ⁊ ponant̃ in submersiõe sui ⁊ media aque. deinde coletur postq̄ bullierunt ⁊ sint in illa aqua alkali ⁊ calx. deĩde sumant̃ ⁊ ponant̃ in caldaria de ere ⁊ ponant̃ sup prunas ⁊ ꝯgelent̃ in salẽ. ⁊ sumat̃ de hoc sale aliq̄d ⁊ quãtũ est quarta eiꝰ de sale ãmoniaco ⁊ ponat̃ in muscilagine nasturtij in q̄ sit aliq̄d de melle anacardi ⁊ administret̃. Aut sumant̃ cãtarides ⁊ terant̃ ⁊ ponant̃ sup oleũ vetus ⁊ ponant̃ super ignẽ leuẽ. s. ignẽ prune donec totũ coaguleẗ. deĩde terat̃ sicut terit̃ emplꝫ ⁊ ponat̃ sup ip̃m mel anacardi ⁊ ꝓprie si ponat̃ in eo stercus accipitris: aut stercus passerum: aut stercus anatis. Et q̄dã iã dixerũt alkebiteꝫ. ¶ Et de medicinis resoluentibꝰ est oẽ cal̃m resolutiuũ iteratũ sup mẽbrũ cũ rarificatione mẽbri ⁊ raritate eiꝰ cũ vaporationibus facientibus illud de illis in q̄bus est humiditas cal̃a. ⁊ quãto plus resoluit̃ ẽplastret̃ multotiẽs locus ⁊ embrocet̃ ⁊ oꝫ ne vacuum sit regimẽ a medicinis leniẽtibus dõec leniat̃ duricies ipsius. q̃ necẽ est vt administrentur lenientia sola. ¶ Et iste medicine resoluentes saniẽ sũt de summa albaurach ⁊ sinapis ⁊ stercus auiũ ⁊ arsenicũ ⁊ calx et cordumeni ⁊ misceantur cũ eis que sunt sicut thus et glutinũ alboti et mastix et aldibic et aggregent̃ cum aceto et oleo antiquo. et medicamẽ factũ cũ alleis aut ex alcohẽ aut ex piretro ⁊ staphisagria et baurach cum melle. ¶ Et añ oĩa ista mũdet̃ locus cum aqua calida. Et medicamẽ de marchasita. cuiꝰ descriptio. ℞. lapidis marchasite. ʒ. xij. ammoniaci tantundẽ farine fabaꝝ ʒ. vj. misceat̃ cũ resina humida et liniat̃ super cutem. et ponat̃ super saniẽ donec cadat per se. ¶ Et opꝫ vt

admisstreꝛ statim: qm̄ exiccaꝛ velociter. ¶ Et medicamen factū ex salis āmoniaci q̄ntitate ꝑtis vnius ⁊ ex bezahard q̄ntitate q̄rte ꝑtis vni⁹ ⁊ ex lithargirij q̄ntitate partis vnius ⁊ tertie: ⁊ ex olei antiqui quātitate partis vnius ⁊ duarū tertiaꝝ partis: sumaꝛ ex eo linimentū. ¶ Et qñ non cōferunt medicine sicut prediximus necessarium est perforare: aut cauterizare.

¶ De regimine exituraꝝ itrinsecaꝝ. Cap. xxxij.

ALdubellet q̄d intrinsece oꝫ vt regātur cū euōne. ⁊ ꝓp̄e qñ cola ē egrediēs i egōne ⁊ vrla signū q̄ sanguis totus est mal⁹. ¶ Qñ ṽo verificatur existimatio medici q̄ sanguis ē bon⁹ ꝑter illū quē expellit ad exiturā ⁊ post euonē: tūc oꝫ vt matureꝛ cū medicinis eq̄lib⁹: sicē est vinū tenue subtile cū bibiꝛ paulati. ¶ Et illd̄ cui intēdū ē i maturatiōe exq̄sitissima coꝝ sunt me^c sbtilitatis exiccatiue sicē myrrha ⁊ cinamomū ⁊ reliq̄ sp̄es ⁊ ꝯsequāꝛ cū potu vini subtil' q̄d ē ad albēdinē d̄cliue. ¶ Et d̄ ꝯpositꝭ sūt tyriaca ⁊ mitridatū ⁊ hōzulsa.

¶ De aldemenul. Cap. xxxiij.

ALdemenul iterum sunt de gn̄e exiturarum. Et ꝑlim eorum fit ex malitia digōnis ⁊ ex motib⁹ super replōnem ⁊ que currunt cursu illorum. Et deteriores aldemenul sunt qui sunt profundiores.

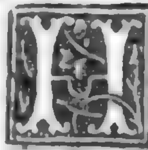
¶ De cura aldemenul. Capi. xxxiiij.

QUando appent aldemenul: tunc coꝝ cura circiter tres dies ē cura ap̄atū caloꝝ: deiñ p⁹ illd̄ oꝫ vt sit occupatio i resoluēdo ⁊ maturādo. fortasse n. resolueꝛ ⁊ illd̄ ē s̄ꝫ min⁹: ⁊ fortasse maturanꝛ. ¶ Et nō oꝫ vt sit negligētia i curatiōe aldemenul: multotiēs. n. ꝯuertiꝛ ad exiturā magnā. ¶ Et cura eius est euō s̄ꝫ quātitatē necessitatis flōmie ⁊ solōnis vētris: ⁊ cū fuerit in aldemenul pulsatio ⁊ basis radicis tūc est necīa maturatio. q̄ adiuueꝛ ad illā. ¶ Et illū q̄dē q̄ passus ē mltitudinē egressionis aldemenul liberat solō ventris: ⁊ rarificatio cutꝭ: cū balneis administratꝭ semꝑ ⁊ exercitio. ¶ Et de maturatiuis q̄dē est semen almaru tritū cū lacte aut ficubus: aut cum ficubus ⁊ melle: ⁊ ficus cū melle ipso: ⁊ triticū masticatū est bonū ad maturatiōꝫ coꝝ: ⁊ silr̄ passe cōfecte cum baurach. Aut fic⁹ cū sinapi ꝑmixte cū oleo d̄ lilio. Et medicamē aldemenul cognitū: ⁊ medicamē de fermēto notū. ¶ Et medicamē cui lesit iste modus maturat. ℞. butyri. ℥. i. ⁊ mediā. fermenti acetosi. ℥. i. ⁊ seis almaru triti. ⁊ psillij olꝫ ān. ℥. i. ꝭ. lactꝭ ficl. ʒ. iij. fenugreci ⁊ seis lini oluꝫ ān. ʒ. v. bulliat in lacte ⁊ administreꝛ: ip̄m. n. ē iuuatiuū tempatū. ¶ Et cū aldemenul difficulter venit ad pus ⁊ cū q̄ete calitatis grauia: tūc flobotoma venā q̄ ibibit ip̄ꝫ: deīde vētosa locū ⁊ nō fascias istd̄ in p̄n⁹: qm̄ egredieꝛ sanguis virulēt⁹ ⁊ retinebiꝛ grossus ⁊ fiet illic vlcus duꝝ. ¶ Et qñ maturaꝛ ⁊ nō apiꝛ ꝑfora ip̄ꝫ: aut cū medicīs: aut cū ferro: aut s̄m q̄ dictū est in exituris: ⁊ de bonis erumpētib⁹ est illud semē lini fimus columbinus ⁊ fermentum.

¶ De moro. Capitulum. xxxv.

HOc est apostema molle ex carne addita quod accidit in carne rara. ¶ Et plurimum eius fit in ano ⁊ vulua. Et quandoqꝫ est saluuꝫ. Et quandoqꝫ est malignum dolorosum.

¶ Tractatus secundus de apostematibus frigidis ⁊ que currunt cursu eorum. Capi. j.

HUmores fridi ⁊ q̄ currunt cursu coꝝ i corꝑe sūt flegma ⁊ melīa ⁊ vētositas ⁊ cōpositū ex eis ⁊ tu iaꝫ sciuisti sp̄es coꝝ. ¶ Et ap̄ata frīa aut sūt flātica: aut melica: aut vētosa: aut cōposita. ¶ Et ap̄ata flātica: aut sunt simplicia ⁊ nominanꝛ ap̄ata mollia. Aut aquosa sicut accit mēbro aliquo vt in eo aggregeꝛ aq̄ sicut hydropisis ꝓp̄e. Aut dubellet in quo sunt sic nodi lenes. Aut dure sicut scrophule ⁊ modi duri. ¶ Et melica: aut sephiros aut cācer. ⁊ tu scies d̄ñā inꝛ vtrosqꝫ. ¶ Et vētosa aut sūt eleuatio: aut iflatio. Et eleuatio q̄d ē qñ ventositas ꝑmisceꝛ sub̄e mēbri. ⁊ iflatio ē qñ ē ventositas aggregata i spacio vno fixa i eo. ¶ Et qñꝫ cōponūꝛ illa ap̄ata adinicē: ⁊ cū calis ex eis.

¶ De ap̄ate molli flegmatico q̄d nolaꝛ vndimia. Capi. ij.

EST ap̄a albū molle i quo nō ē calitas ⁊ quanto plus mā est subtilior ⁊ magis madida ⁊ mollificatio eius vehemētior ⁊ digit⁹ facilius penetrat i eo q̄d cōprimit nō cum ꝓhibitiōe eius q̄d est i eo q̄d ē i eleuatōe. ⁊ q̄ntoplus mā est grossior ⁊ ē ad duritiē ⁊ frig⁹ decliue ⁊ plꝫ ei⁹ ē a vapore flegmatꝭ: ⁊ ē de gn̄e eleuatōis. ¶ Et differunt vndimia ab ap̄atib⁹ melīcis ꝑ paucitatē duritiei ⁊ paucitatem obfuscationis. ¶ Et qñ accit ex ꝑcussiōe ⁊ silib⁹ ⁊ non currit mām q̄ attrahiꝛ ad locū ei⁹ nisi flegma tūc non ap̄a ꝑter ap̄a flegmatis. ⁊ illud est parū ⁊ non euātur ex dolore.

¶ De curatione apostematis mollis. Cap. iij.

EUacuatio q̄d q̄ fit cū solōne ventris ⁊ abstinentia ab eo q̄d gn̄at flegma est res q̄ est necīa. Et cum scīā fuerit istud oꝫ vt sit repcussio ei⁹ in p̄n⁹ cū eo q̄d aggregat exiccatōꝫ ⁊ resolōnē. ⁊ oꝫ vt fricēꝛ locus cū mādili fricatōe dura. ⁊ deiñ administrenꝛ suꝑ ip̄m exiccatiua. ⁊ nō oꝫ vt ꝯtangat ip̄m aq̄. Et de illis q̄ bōa sūt in p̄ncipio ē vt administreꝛ suꝑ ip̄m spongia noua isusa i aceto cōmixto: aut isusa i aq̄ baurach ⁊ cineris. In suba. n. spōgie sunt exiccatio ⁊ resolutio. ¶ Et quotiens addiꝛ egritudo ponaꝛ acetuꝫ in quo ifundiꝛ spōgia forti⁹ paꝝ. ¶ Et apd̄ statū ꝑueniat cū ipso finis i fortitudīe. ⁊ administreꝛ solū cū spongia. ⁊ ꝑmixtū cū oleis vehemētis resolōnis ⁊ i illa hora iterū administra spōgiā isusaꝫ i aq̄ cinerꝭ fici ⁊ vitis ⁊ ilicꝭ ⁊ similiū ⁊ oꝫ vt ꝯp̄hēdat spōgia ola lata ne declinet mā ad lat⁹ alid̄ ⁊ qñꝫ administras loco spōgie cū nō inueniꝛ pānū duplicatū in duab⁹ tunicis cū aq̄ cineris ⁊ qñ assiduaꝛ suꝑ ip̄m vna vice p⁹ aliā fortasse sufficit. ⁊ aqua calcis ē fortior. ¶ Et de illis q̄ ꝯferūt iteꝝ est oleū ro. cū aceto ⁊ sale ⁊ sulfure cōbusto. ⁊ ip̄ꝫ sulfur ē bonum. Et cicer cū aq̄ caulis ē mirabilis iuuamēti. ⁊ memithe in p̄ncipio solū ⁊ cū q̄busdā exiccātibus calis ē bonū. ¶ Et strictura cū ligamētis cōfert ei in q̄ nō ē mā grossa. ⁊ oꝫ i illa ligatura vt sit iceptio ab iseriore ad supius. ¶ Et succus myrti ē bonus in p̄ncipio ⁊ bonitas ei⁹ post illd̄ ē vt cū eo ꝯficianꝛ medicine p⁹. ¶ Et cū hoc ap̄a ē i mēbro neruoso spisso: aut ligamēto: aut chorda ꝑmisceaꝛ in medicinis q̄d incidat cū lenificatiōe. ¶ Et qñ ē cuꝫ hoc dolor ꝑꝑ cāꝫ que dicta est tūc oꝫ vt sedeꝛ dolor in primis cū his q̄ sunt sicut ysopus humida ⁊ vinū coctum: ⁊ cerataria ex oleo ⁊ vt administreꝛ embroca cum vino stiptico

nigro. ⁊ post illō admiſtreť cū cinere ⁊ ſilibus. ¶ Et de epithimatib⁹ bonis eſt vt ſumať myrrha ⁊ liciū ⁊ ciperi ⁊ aloes ⁊ crocus ⁊ acatia ⁊ boliarmeni par̄ et cōficianť cū aceto ⁊ aq̄ caulis. ¶ Et iter̄ folia tamariſci ⁊ ſal ⁊ oleū ⁊ bolū arme. emplaſtrata cuꝫ aceto. ¶ Et iter̄ ei q̄ō cuius aſceſſit dolor ſumanť ſordes balnei ⁊ bulliāt cū aq̄ ⁊ iſpiſſeť cū calce q̄ ponať ī ea dōec fiat ſicca maſſa mollis ⁊ liniať. ¶ Et iter̄ liniāť loca cū oleo ⁊ ponať deſup̄ ſpōgia: aut lana ībibita aceto: ⁊ ligeť ſup̄ ip̄ꝫ. ⁊ medicamē ō fermēto eſt iuuatiuū. ¶ Et ō eis q̄ ſūt iuuatiua ē vt ſumāť folia lilij ⁊ cōteranť bñ ⁊ exp̄manť ⁊ ſupponāť: ē. n. mirabile. Et ſilr̄ alumē ⁊ liciū ꝯtrita cū aceto ⁊ aq̄ cinerꝫ. ¶ Et de epithimatib⁹ fortꝫ iuuamēti ē iſtō: ſterc⁹ vaccinum ⁊ olibanū ⁊ ſtorax: ⁊ vīnee ⁊ calam⁹ aromatic⁹ ⁊ ſpica ⁊ abſinthium ⁊ oīa iuuatiua ⁊ oēs medic̄ p̄dicte in areolis ap̄atū remēorate ī ātidotario. ¶ Et qñꝫ ꝯfert mollitiei accidēti ī ap̄atib⁹ p̄gnantiū vt ſubmergať ſūmitas cāne de q̄ fiūt ſcope ī aceto: ⁊ ponať deſup̄. Et meli⁹ eo ē illō qō fit p⁹ ꝯtritiōꝫ ex chimolea cum aceto ⁊ anetū. ¶ Et ō embrocis ōcoctio caulīū ⁊ aneti: aut ōcoctio corticū citri: ⁊ molliciei q̄ ē ſeq̄ns ydropiſim ⁊ egritudines alias q̄ritur cura que eſt cauſe.

¶ De nodis. Capi. iiij.

Nodi ſunt dubellet flegmatice cōprehendentes humores flegmaticos: aut gñatos a flegmate. Et ſunt ſicut caro: aut ſic̄ puls: aut ſic̄ mel: aut ſicut aliō ⁊ p̄p̄e q̄ eueniūt ī curuaturꝫ iūcturar̄. aut res dura. ¶ Non ē lōginquū q̄n neciuꝫ faciat ei⁹ obuiatio eē melicā. Uer̄ nos poſuim⁹ eā flegmaticā qm̄ radix illius duri ē flegma cui accidit vt deſiccarenť groſſe. ¶ Et qñꝫ accīt vt nodeť neruus ⁊ ſimilať nodo ⁊ nō fit de nodis: ⁊ differt a nodis p̄ hoc q̄ nō ſeparať ex oī parte. ⁊ nō ſepať ī longitudīe. imo dextra ⁊ ſiniſtra ⁊ multotiēs accīt ex p̄cuſſiōe qō aſſimilať nodis. Cū ergo curať in p̄n⁹ cum ſtrictura ſuppoſita remoueť ⁊ reſoluitur.

¶ De cura. Cap. v.

Nodor̄ q̄ ſunt glādoſi curatiōe ē īciſio ⁊ p̄foratio nō aliō. Et ſilr̄ curatio valēs ī durꝫ ⁊ ſilib⁹. ¶ Inq̄t antilus tēde in p̄mis cutē que eſt ſup̄ nodos cum manu tua ſiniſtra: aut miſter extēdat eam tibi ſm̄ modū q̄ ē poſſibilis. Uerſitū oꝫ ne ſeceť ciſtis nodi: qm̄ illō p̄hibebit te vltimare excoriatiōm. Et cuꝫ extēderꝫ tibi cutē bñ: tūc ſeca eā cū facilitate. qm̄ poſſibile ē qñꝫ vt velam̄ nodi tēdať cū eo ī diſpōnib⁹ car da ergo donec ap̄peat tibi velamē nodi. deiñ extēde tibi cutē vtriuſq̄ lateris cū vncis ⁊ īcipe excoriare ciſtim a carne. qm̄ poſe ē excoriare ip̄aꝫ ⁊ fortaſſe ē annexa ei. ⁊ tūc excoria ip̄aꝫ cū gamedin dōec egrediať ciſtis ſana cū eo qō ē in vētre ei⁹. illud. n. ē magis certū qō eē pōt. ¶ Cū ergo extraxeris illō: ſi cutis nō ſup̄fluit a loco vulneris p̄p̄ p̄uitatē nodi. tūc abſterge ſāguinē ⁊ ablue vuln⁹ cū aq̄ mellis: ⁊ ſue eū: ⁊ īcarna. Et ſi magnificať ſup̄ ip̄ꝫ p̄lm̄ p̄p̄ ꝯp̄reſſionē nodi: tūc abſcide radicē ei⁹ totā deinde cura. ⁊ ſi nodus eſt vicinus neruo aut vene. ⁊ ē de illis q̄ excorianť. tunc neċe eſt excoriare ip̄ꝫ ⁊ ſi ē de illis q̄ excorianť q̄ nō īdigent excoriatiōe cū gamedin ⁊ timeť q̄ abſcindeť aliq̄d de illo: tūc extrahe ex eo illud qō egrediť ⁊ pone ī reſiduo medicamē acutū ⁊ nō īcarnes ip̄ꝫ donec ſcias q̄ nō remāſit in eo aliq̄d de ciſti: qm̄ ſi aliqd quod de eo remāet redit cū vult nodus magn⁹: ergo imple ip̄m cotto ⁊ cura ip̄m cū medicamine. ¶ Et cū perforať oꝫ vt auferať ciſtis que eſt ei cum complemento ſui ⁊ ſi non cum alio ſaltem cum vncinis: qm̄ cuꝫ dimittiť ⁊ ſi minimū ſit de ea redit. ¶ Et ſi poſe ē vt excorieť tunc ſi accipiatur ciſtis cū nodo erit meli⁹: ⁊ ſi relinquitur aliq̄d de ciſti ponatur in ea medicamen acutum: deinde conſequenter adhibeatur butyrus. ¶ Et in mellino q̄dē qō eſt de exituris ſis ſollicitus adeo ne rumpatur ciſtis eius ⁊ ingenia vt egrediať cū ciſti: nā ſi ei⁹ ciſtis rumpitur: eius egreſſio erit difficilis. Si v̄o accidat vt rumpať: tunc rectū eſt vt conſerues ipſam ſm̄ illū qō eſt in ea ⁊ excoriatū ab ea aggregetur ⁊ ſtringatur cum ligamētis. Et quādo currit de illo res p̄lima tunc op̄ꝫ vt cuſtodiať paciēs ip̄ꝫ cuꝫ confortātib⁹ nām ſuā. ⁊ conſerueť apud ſomnū: fortaſſe. n. aduenit ſincopis ei ⁊ oꝫ vt medicetur curatione eius qui timet ſincopim. ¶ Et multi q̄dem de habentib⁹ nodos non tolerāt excoriatiōeꝫ. neq̄ medicinas acutas propter magnitudinē egritudinum eor̄ ⁊ p̄p̄ cōplōnes eor̄ ēt: nꝫ ſufferūt aliud niſi perforationē. ¶ Oꝫ ergo in iſtis vt p̄foreť eor̄ nodi ⁊ extrahať qō egredieť ab eis ⁊ nꝫ p̄ſumas de ciſti: imo pone in eo oī die poſtq̄ egreditur illud quod aggregatur oleū cum butyro tepidum. naꝫ ciſtis putrefiet ⁊ egredieť per ſe. ¶ De bona aūt curatione mellini famoſi eſt vt incipiať ⁊ euaporetur cū aliquo calido: deinde emplaſtreť cū paſſis enucleatis ⁊ meli⁹ eſt vt excorietur cutis: deinde ponātur ſup̄ eā empla. ⁊ fortaſſe conſequiť medicamen acutū in excoriatiōe cutꝫ finem notum ſicut calx ⁊ ſapo ⁊ cinis ⁊ alia de illis q̄ currūt curſu eorum de illis que dicta ſunt in erūpentib⁹ exituras. ¶ Et iter̄ ſumāť calci. ℥. iiij. ⁊ fecis vini aduſte. ℥. 2. ⁊ nitri. ℥. ij. magre. ℥. i. ferueat in aq̄ cinerꝫ ebullitiōib⁹ paucis ⁊ ponať in ampulla de plūbo et roreť ſemp̄ vt nō exiccet. ¶ Et hoc medicamē eſt bonum iter̄ altheeltil ⁊ glādib⁹ ⁊ ſilib⁹. ⁊ ē vt ſumāť ellebori ⁊ arſenici rubei ambor̄ aā. p̄tes. ij. ⁊ corticum eris p̄tes. iiij. ⁊ fiat ex eis linimentum cum oleo ro. ⁊ ſumať ex ſemīe vitice ⁊ corticib⁹ eris ⁊ arſenico cum oīo ro. ¶ Et de empliis bonis iter̄ mellino ⁊ oībus exituris calīs ⁊ in q̄bus ē humor lenis ē illō. ℞. laudani ⁊ galbani ⁊ bdelij ⁊ ſorditiei vaſis apis ⁊ gumnis albotin equales partes: ſumať ex iſtis ⁊ ex ſolutiuis ſine p̄lima mordicatiōe: ⁊ ſumať. baurach ⁊ medietas ei⁹ ellebori ⁊ fiat ex eo emplm̄ ex cera ⁊ oleo ro. ¶ Et iterū calcis p̄o. i. colcotar p̄o. i. arſenici p̄o. i. ¶ Glādulas aūt q̄ ſimiles ſunt alſilac: ⁊ ſunt ſpēs nodi ſi tibi ē poſe extrahere extrahe ſic̄ alſilac ⁊ nō fiat inde nocumentuꝫ neruo aut mēbro vicino fac. ¶ Et ſi fuerit ī manu ⁊ pede ⁊ in loco ꝯiūcto cum neruis ⁊ chordis nō p̄ſumas extrahere ip̄m: qm̄ faciet cadere patienteꝫ in ſpaſmū. Immo contere ip̄m. ⁊ cōſtringe ſuper ip̄m cum aliquo cui ſit grauitas: donec maturet eum. ¶ Et ſignum eius eſt q̄ huiuſmodi comprehenſio ſuper ipſum ſtupefacit membrum.

¶ De glandulis. Capitulum. vi.

Quandoq̄ generať in q̄buſdam membris ap̄a glanduloſuꝫ ſicut auellana ⁊ nux ⁊ minus eis

ꝛ multotiēs sup volā man⁹ ꝛ sup frōtē: ꝛ ē i pn° talr q cū sup ipʒ fit ꝯpssio sepat. deīn redit multotiēs et mltiplicat ꝛ fortasse nō redit. Et cura ei⁹ ē ō gñe curatiōis nodoꝝ. Et qñ sufficit ꝛ ꝯterat ꝛ ꝯpmat. diñ sup ipʒ strigat plūbū gnis stricture: qm̄ digerit ipʒ ꝛ ppe qn̄ linit sup plūbo epithima digestiuū ō illis q̄ sequunt. ¶ Et oʒ iteꝝ vt strictura admistret post ei⁹ digōnē: qm̄ illud est cā ꝓhibens reditionem.

¶ De pustulis glandosis. Ca.vij.

Accñt ēt qñ pustule glādose pue. ꝛ eaꝝ cura ē ipaꝝ ꝯtritio ꝛ expssio ei⁹ qd ē i istis: ꝛ stringere plūbū sup eas.

¶ De fugille. Ca.viij.

Fugille ē ō gñe apatū glādulosoꝝ ꝛ q̄si h° nole approbat illō qd fit p⁹ aurē. Et nos qd iā diximus fmonē vlez i olb⁹ q̄ currūt cursu ei⁹. ¶ Et cura ei⁹ ē cura pdicta i.c. apatū glādulaꝝ ꝛ i apatib⁹ q̄ sūt post aurē. Et de illis q̄ sī ei ꝓpa ē cinis limaciaꝝ ꝯfec⁹ cū ātiq adipe nō salito. Et huic qd me⁹ nō est par. ¶ Et iteꝝ cinis mustele pmixto i eo cerato cū olo ō lilio ꝛ ātiquat et admistret et ꝯfert scrofulis etiam.

¶ De scrofulis. Ca.ix.

Scrofule sīlant nodis ſʒ differunt ab eis i h° q nō sūt sepate sic nodi: imo sī suspēse cū carne. ¶ Et plʒ qd accñt i carne mollī et ē eis iteꝝ velamē neruosuʒ: et fortasse fit scrofula vehemēt magnitudis. Et fortasse ex vna eaꝝ gñant plꝛs et sīlant i h° atheelit. Et qñ ordinant nodi: et fiūt sic cingulus pēdēs ex collo ad vnā ptē et q̄si sint racem⁹. Et scrofule ad vltimū sunt glādule sclirotice. Et de scrofulis qd sūt qb⁹ associat dolor et ē difficilis curatiōis: et fortasse i ei⁹ curatiōe ē nec̄ia pforatio et putrefactio. ¶ Et hōies vehemēti⁹ expositi ad hñdas scrofulas i ptib⁹ colli et capitꝫ sūt curta hñtes colla hūidaꝝ ꝯplonū. ¶ Et loca i qb⁹ gñant pl⁹ scrofule sunt collum et subascelle. Et vī q nō nolant scrofule nisi ppea q multū accñt porcis pp gulositatez eoꝝ: aut ppea q figura eaꝝ fm plm assimilat porcis. Et saniores scrofule sunt q̄ accidūt infantibus et ḡuiores earum sunt que accidunt iuuenibus.

¶ De cura. Ca.x.

Radix sup quā ē fiducia i curatiōe hñtiū scrofulas ē eūo et subtiliatio regis. ¶ Et de eūone laudabili ē vomit⁹. Et ē nec̄iū solone educere flā ḡssuz et ppe cū pillulis nolatis alguasili. Et iteꝝ sumant turbith et. ʒʒ. et zuccari ptes eq̄les et bibant vsq ad ʒ. ij. et h° qd ē cū h° q soluit flā grossuz nō calefaciēs nʒ itestinoꝝ faciēs rasurā. ¶ Et flōmia iteꝝ ē iuuatiua: et oʒ pculdubio vt fiat ex cephalica. ¶ Regis vo subtiliatio ē qm̄ oʒ vt deuitet cibos grossos et potū sq̄ sup eos et nauseatiuā satietatē et replonē et tolleret famē q̄tū pōt et abhorreat oē qd replet caput mā. ¶ Et oʒ vt custodiat ppat⁹ eis caput ab eo qd facit currere ad ipʒ mās: et ꝑpatiōib⁹ faciētib⁹ currere sic ꝓsternere se sup faciē: et curuare se sup genua ꝓlixe: et hre puluinar plansi: et ab opatiōib⁹ q̄ trahūt mās ad caꝑ sic locutio plima et dolor capitꝫ et rixa. ¶ Et vētosatio est incōueniēs patiētib⁹ scrofulas fʒ plm. Et illō iō qm̄ nō est ei pole vt eūet ex mā q̄ ē in scrofulis et q̄ currūt cursu ei⁹. Immo trahit ad eas et īgrossat ipas p id qd extrahit de sanguine subtili.

¶ Et multotiēs qdē redeūt scrofule incipiētes extenuari ꝛ resolui ad dispōnem suā pmā. Et olno regimē scrofulaꝝ sīlat regimini sephiros ex pte ipi⁹ egritudinis. ¶ Et cum scrofule sunt magne tūc plagarij alienāt se a curatiōe eaꝝ cū ferro ꝛ medicamīe acuto: ꝛ illō est de illis q̄ ducūt ad vlcerationē eaꝝ ꝛ ipsaꝝ corruptionē. Et ē nec̄iū in hmōi vti eūone ꝛ mūdificatiōe ꝛ subtiliatiōe cibi. Et admistrare medicinas resolutiuas sup eas cū facilitate. ¶ Et iā inuenimus ēplʒ apostolicō relatū ad xpianos in scrofulis mortalib⁹ ruptis sanatiōis magne: sʒ cū facilitate et lenitate. ¶ Et de ēplis calefaciētib⁹ scrofulas ē emplʒ diaqlō. Et qñ pmiscēt cū hoc ēplo medicie alie qs posuit hyp. sicut radix lilij ꝛ ppe cū ppetate q̄ ē in ea ꝛ sicut sterc⁹ capraꝝ ꝛ ouiū ꝛ sicut nasturtiuz ꝛ radix cucumeris asinini: ꝛ vue mōtane ꝛ fic⁹ q̄ cadūt añ maturationē albe aut farina fabaꝝ ꝛ amigdale amare ꝛ bdeliū ꝛ aggregent ad illō ꝛ admistrēt. Et de emplis bonis est emplm̄ hmōi. ℞. farine fabaꝝ ꝛ ordei ꝛ pinguedinis porci ꝛ rizi olum añ. ptē. i. ꝛ radicis colloqntide ꝛ aluminis iameni ꝛ radicū lilij et picis humide olum Añ. ptem. 5. aggregt illud cum oleo antiquo cū pinguedine frixa post liquefactionē pinguedinis ꝛ picis in oleo. ¶ Et ꝯfert ēplʒ bonū resoluēs duritiē in hebdomada ꝛ in eo qd est min⁹ ea in tribus diebus qd Gal. narrauit in catagenis. ℞. sinapis ꝛ se. vrtice ꝛ sulfuris ꝛ spume maris ꝛ aristologie ꝛ bdelij añ. ℥. i. ammoniaci ꝛ olei ātiq ꝛ cere añ. ℥. ij. ¶ Et de medicinis que sup eas ponūtur est pix ꝯfectꝫ cū ea ficub⁹ aut cū sqlla aut ꝯfecta cum ea radix caulis ꝯtrita ꝛ radix capparis cū bdelio ꝛ lupini cū aceto ꝛ melle aut cū sirupo acetoso ꝛ sterc⁹ vaccinū aggregatū vel decoctum cuʒ aceto aut ola ista cum adipe porci aut cū oleo. ¶ Medicamē bonū fenugreci ptes. 4. calcis ꝛ nitri amboꝝ añ. pars. i. aggregentur cum melle ꝛ iterum radix cucumeris asinini ꝛ folia lauri cum glutino albotin aut cinis amborum aggregatus cum eo. ¶ Et iterum aggregentur farina herbi ꝛ stercus caprarum ꝛ ouium: ꝛ proprie montanarum cum vrina infantis ꝛ fiat linimentum. ¶ Et iterum hoc medicamen myrrhe. x. ammoniaci. vij. ꝛ dibic. i. euisci quercini glandium. v. galbani olei de bezahar sordiciei aluearij apum. i. teratur totum. ¶ Et iterum aggregentur in mortario aldibic preparatum ꝛ resina ꝛ sint pro omni lib. galbani. ℥. iij. aggregetur illud: ꝛ est linimentum bonum. ¶ Et de medicinis bonis sunt cere gummi pini adipis porci nō salite prassij ꝛ floris eris ptes eq̄les fiat ex eis linimentū. ¶ Et iteꝝ resine dactiloꝝ corticum eris añ. pteo. ij. aluminis iameni arsenici olum añ. ptes. 4. sumat ex eis linimentū. ¶ Et de medicinis bonis est medicamē de lutrā: ꝛ medicamē cucumerꝫ asinini: ꝛ medicamē de condisi. ꝛ medicamē nolatuʒ sandaros. Et medicine facte cum serpentibus ꝛ singularis ex eis est: vt sumat serpens mortu⁹: ꝛ pijciatur in vas lutatum luto sapiētie: ꝛ dimittat in furno de lateribus: deinde proijciat cum equali quantitate sui aceti permixti cum melle fm medietatem. Et de medicinis bonis est medicamen de cordumeni: et nasturtio et fimo columbino cum oleo: et omnia

lcitina sūt iterū singularia. ¶ Et silr̄ farina herbi cum eis ⁊ sola cū aceto ⁊ cū melle ⁊ cū pice ⁊ cera ⁊ oleo. Et iterū sumant vue mōtane ⁊ nitrū ⁊ resina ⁊ farina herbi ⁊ aggregent cū aceto ⁊ melle: aut accipe radices lilij ⁊ se.lini ⁊ īfundāt ī vīo ⁊ ponant ī eis ābob⁹ p⁹ illō fimi colūbini q̄ntitas q̄ exigit illō qō pñs ē et fiat ex eis q̄si ēplz ⁊ ē mirabile. Et iā expta sūt vrina cameli arabici ⁊ anodatū ei⁹ ēplz aut epithima commixtū cū eis medicis q̄ sūt ad scrofulas ⁊ fuerūt inuatiua. Et almugat ē ex epithimatib⁹ mirabilib⁹. ¶ Et existimauerūt q̄dā: ⁊ ē alliud⁹ q̄ messes cornu caprini q̄n aduritur ⁊ bibitur hebdomada vna oī die pōdere ʒ.ij. video q̄ nō opz fieri ī oī mēse hebdomada vna. Et scias q̄ de scrofulis sūt ī qb⁹ ē cācerositas ⁊ h⁹ī qō oz vt pficiant me[dicine] calide p̄dicte cū oleo ro. ⁊ dimittant p dies aliq̄t ⁊ administretur. In scrofulis āt q̄ sūt calide cōplōnis nō oz vt supflua sit administratio medicinarū acutarū: imo sufficit eis q̄ ē sicut saniē de tritico cū aq̄ coriādri. ¶ Et fortius illo ē myrrha cū duplo sui de licio cōfecta cū aq̄ coriādri. Et regimē ī h⁹ vt vincat aq̄ coriādri: aut vincat medicamē aliō fz q̄ pñs ē et necēū fac vehemētia īflatiōis aut putritatis ei⁹. ¶ Et ō illis q̄ cōferūt eis ē vt fiat sternutatio cū oleo de nucleis psicorū excorticatorū adustorū. ¶ Quod si necium fuerit ī curatiōe scrofularū vti ferro oz: tūc vt sit administratio ei⁹ ī scrofulis vicināntib⁹ vēis pluib⁹: ⁊ venis pulsatilib⁹ ⁊ neruis cū cautela ⁊ ōfensiōe. Hō.n. q̄dā errauit cū pforaret q̄sdā scrofulas ⁊ obuiauit ramo neruorū reuersiuorū. q̄r ōstructa ē vox: ⁊ iā accidit nō inueniret neruū sz detegeret eū frigori: q̄r corrupta ē cōplo ei⁹ ⁊ destructa ē ei⁹ opatio vsq̄ q̄ redit ad ipsuz ei⁹ cōplo cū calefactiōe. Et fortasse errauit ⁊ inēit alguidegi: ⁊ deterior alguidegi in hoc ē illa q̄ est pfundior. Quapp cū excoriat ex latere salvo oz vt sumātur scrofule ⁊ destruat qō residuū ē cum medicamīe acuto: ⁊ nō pueniat lateri lesio.

¶ De apostematibus duris. Ca.xi.

Apostema durū nolatū sephiros qō purū ē: ē illō cui nō associat sensus nec dolor: ⁊ si remāet cū eo sēsus ⁊ dolor pu⁹ tūc nō ē sephiros purū: et purū qō et nō purū cū q̄ ē sensus q̄dā ē p̄uās dolorē. ¶ Et sephiros aut fit a melia feculēta sola radicali: ⁊ color ei⁹ ē cineriti⁹. Aut melia cōmixta cum flate: et color eius est declinis ad colorē corpis: aut ex flate solo qō iā induratum fuit. ¶ Et puri q̄dem color vt multū est color plūbi: ⁊ est vehemētis tēsiōis et duritiei: et fortasse supeminent ei pili: et hoc est illud cui nō est sanitas. Et est quoddā ex eo cuius color est color corporis et pmutatur de mēbro ad aliud et nolatur fermos: et q̄z ē cū dolore corpis durū magnū qō nō sanat nec pmutat vnq̄. ¶ Et oē sephiros aut icipit apparere paulatiz et addit aut ɔuertit ex flegmōe aut herisipila aut exitura ī loco vacuo: et cū plz accit durities ī viscerib⁹ nō accit nisi post aḡa calz q̄n curātur cū īfridātib⁹ viscosis ex medicis et cibis. ¶ Et q̄n q̄ cācerat sephiros et pprinq̄tas sephiros ad cācrū et elōgatio ei⁹ ab eo ē fz multitudinē īflāmatiōis ei⁹ et paucitatē et apitionē pīlatiōis ī eo et occultationē ei⁹ et apitionē venarū in circuitu ei⁹ et nō apitionē earū.

¶ De cura. Ca.xij.

Oportet vt de eis aḡatib⁹ illō curet cui ē sensus ⁊ vt sit icisio post mūdificationē corpis cum eo qō educit humorē facitē egritudinē: ⁊ fortasse ē illa mūdificatio cū flebotomia si ē sanguis plurie nigredinis ⁊ sup illō qō resoluit ⁊ lenit simul. Et nō curet cū eo qō resoluit ⁊ exiccat tm̄: q̄m illud pducit ad vehemētiā lapideitatis pp exiccationē grossi ⁊ resolonē subtilis. ¶ Et oz vt ponant curatiōi ei⁹ due reuolutiōes: reuolutio resolutiōis cū lēitate cū eo qō nō exiccat plz q̄ oē resolutiuū fz plz exiccat ⁊ humectatiuū raro resoluit. Et opz vt sit g̃d⁹ ei⁹ in caliditate ex scdo ad tertiū ⁊ in exiccatiōe ex g̃du pmo. ⁊ reuolutio alia lēificatiōis ⁊ sint iste due reuolutiōes succedētes. ¶ Et oz vt mēbrū famē pati cogat in reuolutione resolōnis ⁊ trahat nutrimētū ad ei⁹ oppositū cū motiōe illius oppositi ⁊ exercitio ei⁹ ⁊ ipi⁹ famelicatiōe. Et cibet in reuolutiōe lēificatiōis. Et fiat ei cā appetēdi nutrimētū cū fricatiōe ⁊ q̄ sunt ei silia. Et liniat cū pice et diuersificet necītas in virtute medicinarū resoluētiū ⁊ lenificātiū ⁊ debilitate earū fz raritatē mēbri ⁊ ipi⁹ spissitudinē ⁊ vehemētiā duritiei ⁊ debilitatē ei⁹. ¶ Et iterū cōpositio medicinarū oz vt aggregetur inter duas virtutes. ¶ Et oportet ne multū vtant balneo q̄m resoluit subtile ⁊ aggregat spissum ⁊ nō puenit ad hūc finem vt leniat spissum. ¶ Et lenificātia quidē q̄bus est resolutio q̄dā sunt sicut adeps gallinarū ⁊ anserū ⁊ vitulorū ⁊ bouū ⁊ ceruorū. ppe ⁊ medulle eorū adeps hirci. ⁊ asini adeps est bona eis ⁊ adeps rapaciū leonū ⁊ vrsi ⁊ leopardi ⁊ adib ⁊ que currunt cursu eorū de vulpib⁹ ⁊ lupis. Et adipes rapaciū ex auib⁹. ¶ Et oz vt misceant cuz eis q̄ sunt sicut āmoniacū ⁊ bdeliū ⁊ galbanū ⁊ storax ⁊ mastix q̄n pparant ad resoluendū ⁊ fiāt singularia. Et de p̄dictis adipib⁹ melior est adeps leonuz ⁊ vrsi. Et in mucillagine fenugreci ⁊ se.lini sunt resolutio ⁊ lenificatio. ¶ Et oz ne in istis adipib⁹ ⁊ earuz silib⁹ de mollificātib⁹ sit sal oīno: q̄m sal exiccat ⁊ indurat: imo oz vt sit earū opatio: opō solis ī cera q̄ lenit ⁊ liquefacit ⁊ nō puenit ad hoc vt exiccet. ¶ Et ō lenificantibus iterū in quibus est resolō quedā: sunt bdelium siciliense ⁊ oleū antiquum ⁊ oleum de alcāna ⁊ oleum de lilio ⁊ galbanum ⁊ laudanum ⁊ storax ⁊ ysop⁹ hūida. Et meliora eorū sunt q̄ sūt minoris antiquitatis ⁊ exiccationis ⁊ vehemētioris humiditatis: ⁊ iterum mastix album appropinquat p̄dictis. Et in oleo de alcāna ⁊ oleo de lilio ⁊ ficubus ⁊ alterua est de resolutione ⁊ lenificatione simul qō est supra sufficientiam. ¶ Et de lenificantibus quidē est vt sumatur fex seminū ⁊ fex aceti ⁊ ferueant ⁊ effundatur post ebullitionem bonam super vtrasq̄ qō est ei conuenientius ⁊ administretur. ¶ Et de medicis bonis ad illud est vt sumant sterc⁹ asini ⁊ radix cuisci ⁊ fiat ex ambobus linimentum: ⁊ si fuerit cuz ambobus storax erit melius. ¶ Et iterū q̄n apparet lenitas oz vt liniat cum ammoniaco soluto cuz aceto forti diebus plurib⁹. Deinde redeat lenificatio aut galbano ⁊ oppoponaco. Aut sumantur galbanum ⁊ ammoniacum ⁊ bdeliū ⁊ terant oīa ⁊ inuoluantur cū oleo de ben ⁊ oleo de lilio cū aliq̄ntulo mucilaginis fenugreci ⁊ lini ⁊ fiat emplastruz. ¶ Et sorditica

balnei & ex medicis vehemētis iuuamēti qn ponit in emplis apatū durop. & cū nō īueniūt sordities balnei tunc administrent loco eius aq̄ euisci & nitrū. ¶ Et de emplis bōis ī hora resolōnis sūt empla q̄ sūt adsfero sulas & illis q̄ diximꝰ & ēpla iulios & colophō. ¶ Et cū apā ē vehemēns ꝯstitiei tūc nō ē excusatio ab aceto. Jpm.n. lcidit: & debilitat v̄tutē mēbri: & ꝑpe cū est neruosuz: qm̄ ē vehemētiꝰ vacuū a mā & dimittit eā cāe iprimēti desouis. Uex oz vt fit administratio aceti & itromissio eiꝰ ī medicis ī fine rei nō in eiꝰ p̄nº: & vbi cadit vltimatio ī lenificatiōe. & cū itromissiōe tepiditatū lenificatiōis & alleuiet ī administratiōe aceti. & cū nō fit alleuiatio cū aceto nocet neruis: & cōuertit ī lapideitatē. ¶ Et medicꝰ tūc fit audacior ī admistrādo acetū cū apā est ī mēbro carnoso sic id qḋ ē ī splene. Et qn̄z linit locꝰ cū aceto & vaporat cū eo: deīn ꝯsequit cū epithimate sicut illud qḋ ē de opoponaco. vel de āmonico: deīn icipit cū pauco leni: postea addit virtus: deīn ꝯdat ad lenificatiōz. ¶ Et oz vt admistret sup apā oleū lene ī q̄ nō est stipticitas & ē magis conueniens q̄ aq̄ & ꝑpe oleū & aneto factū cū aneto humido. ¶ Et illud duritiei qḋ ē in neruis & cordis curet cū incisiuis. ¶ Et de curatiōibꝰ bōis ad illud est vaporatio ex lapidibus ignitis. s. lapide molēdini. & meliꝰ quo fit vaporatio ab eo ē cū aceto. & melior a q̄ fit vaporatio ē marchasita: & opz vt ad hāc pueniat summā ī vaporādo & suffumigādo dōec appeat sudor. & qn̄z linit cū marchasita trita cū aceto & cōfert. ¶ Et oz vt alleuiatio itep fiat ī administratiōe aceti vt nō separet subtile & īduret spissuz: vt nō corrūpat virtutē neruop sup sine: & est in p̄nº deteriꝰ. & ponant ad ministrationi eius interpolatiōes in q̄bus est lenificatio. Cum ergo incipies. tunc vaporet mēbrum cuz eis que diximus & leniatur tunc cum medicinis ꝯuenientibꝰ. & vt illud fiat in mēbro carnoso est saluius.

¶ De duritie iuncturarum. Cap. xiij.

Quandoq̄ accit in iūcturis durities ꝓhibēs moueri iuncturas cū facilitate: & non destruit sensum. Et qn̄q̄ est neruus cuz quo est stupor aliq̄s. Et qn̄q̄ est carnosior. Et cura est cum eo qḋ sciuisti.

¶ De eis que noiant almisinar. Cap. xiiij.

Almismar est nodus rotūdꝰ albꝰ silis capiti claui. Et plm qḋ accit ex ꝑcussiōe & post exituras & post curationē eap ampliꝰ multiplicant in corpore. ¶ Et plꝫ eiꝰ accit ī pedibꝰ & digitꝫ pedū & ī iferioribꝰ & ledit intm̄ q̄ ꝓhibet incessuz: qr oz vt sectio fiat super ipꝫ & extrahat aut moueat cū manu sp & ānectat ei plūbū: qm̄ talr ē q̄ nō ē pole vt extrahat. ¶ Et plm q̄dē eiꝰ cū nō curat fit cancer. ¶ De cācro. Capi. xv.

Cancer est apā melicum de melia adusta a mā colica: aut in qua est mā colica cū qua cōbusta est non a pura feculēta. ¶ Et differt a sephiros p sensum dolore & acuitate & pulsatiōe q̄dā. Et velocitate additiōis pp multitudinez māei & iflāmatiōem & pp illū qḋ accit ī illa mā de ebullitiōe cū ipavēit ad mēbrū. ¶ Et differt ab eo itep p venas q̄s mittit in circuitu suo ad mēbrū in quo est q̄si pedes cācri: & non sunt rubee sicut in flegmone: imo declines ad nigredinē & obfuscationē & viriditatē. & iā diuersificat ab eo: qm̄ plm aductus sui fit incipiēdo & aductus duri fit permutādo ex calido. ¶ Et differt a sephiros: qm̄ est ei sensus & illi nō est sensus olno. ¶ Et plm q̄dem accit ī mēbris raris: & illḋ ē ī molliōribꝰ plus ī ēpe & in mēbris neruosis itep. ¶ Et ī p̄mis cū accit ē occulte dispōnis: & qm̄ appet cācer ambigit eē eiꝰ ī p̄mis cū appet sꝫ plꝫ: deīn apparēt signa eius. Et in p̄mis cū apparet in p̄nº est sic faba pua durꝰ rotūdus fusci coloris in quo est calitas q̄dā. ¶ Et cācer q̄dā est vehemētis doloris: & aliꝰ est parui doloris qetꝰ & aliꝰ ē q̄ ꝑducit ad vlceratiōnē: qm̄ est ex malia q̄ est adustio sanguis & adustio cole pure soliꝰ: & aliꝰ est siccꝰ q̄ nō vlcerat. Et qn̄q̄ ꝑmutat vlceratꝰ ad nō vlceratum: & qn̄q̄ reducit eū ad vlceratū curatio eius cum ferro: & ponit ei labia grossiora & duriora. ¶ Et videt q̄ hꝰ apā sit noiatum cācer pp vnā duarū rerū aut pp suā tenacitatē cum mēbro sicut tenacitas cancri cum eo qḋ venat: aut ꝑpter formā suam in rotunditate sua fm plm cum dolore suo & egressione venap que sunt sicut pedes eius in circuitu ipsius.

¶ De cura. Capitulum. xvj.

Illud qḋ oz cauere de cura eiꝰ est: qm̄ cū incipit fortasse ē pole vt ꝓhibeat ne addat sup illḋ qḋ ipse est: & cōseruet ita q̄ nō vlceret. & accit in q̄busdā horis vt sanet icipiēs: cōfirmatus v̄o non. ¶ Et multotiens qḋ accit cācer iteriꝰ occultꝰ. & est rectificatio ī eo fm q̄ dixit optimꝰ hyp. vt nō moueat: qm̄ si moueat fortasse ꝑducit ad mortē: & si dimittit & nō curat: fortasse ꝓlongat spaciū cū salute quadā: & ꝑpter qm̄ rectificant cibi & ponunt de illis que īfrānt & humectāt & generāt mām saluā: sicut aqua ordei: & pisces alredradu pui & vitelli ouop sorbibiliuz & silia illis. ¶ Et qm̄ est illic calitas: tunc detur lac vaccinū statiz cū extractū ē butyrū: & colat & qḋ sumit ex oleribꝰ humidis vsq̄ ad cucurbitā. ¶ Et fortasse sufferūt cancri pui sectōm. Nā si pole est vt destruant cum aliq̄: tūc nō est pole vt destruant nisi p incisionē vehemētē: vt ex toto assumat mēbr̄ īuadens qḋ est in circuitu eiꝰ: icidendo ipꝫ ex circūdāte apā: eradicādo oēs venas que ibibunt ipꝫ ita vt nō remaneat de eis aliq̄d & currat post illḋ ex eis sanguis plimꝰ: & iam ante cessit mundificatio corporis per solutionē ventris ex mā mala & flobotomiā: deīde cōserua eū faciēdo eū stare sup cibos bone q̄titatis & q̄litatis & ꝯfortatiōe mēbri ad expellendū: q̄uis icisio ī plibꝰ horis addit ei malitiā. ¶ Et fortasse indiget pꝰ icisionē cauterio. ¶ Et fortasse erit in cauterio timor magnꝰ. & illud erit qm̄ fuerit cācer ꝑpe mēbra p̄ncipalia & nobilia. & iam narrauit q̄dā p̄mop q̄ medicꝰ q̄dā icidit māmillā cācerosaz radicitꝰ & cācerata ē alia. Dico q̄ pole fuit si fuit illḋ ī via cācerādi qm̄ incēit illā egritudinē. & pole fuit vt eēt sꝫ semitā ꝑmutatiōis: & ē magis apparēs.

¶ De rememoratiōe regis soluēdi ipm. Capi. xvij.

Sumat in potu multis vicibus inter quas sint dies pauci quaq̄ vice quatuor aureos epithymi cum aqua casei: aut aqua mellis: aut decoctionē epithimi in sirupo acetoso. Et ei qui ex hominibus est fortis detur hiera ellebori.

¶ De rememoratione medicinarum localium ad cācrum. Capitulum. xviij.

Per medicinas locales ad cancrum requirunt

quatuor itentiões.s.destructio cācri penit⁹ ⁊ ē difficil ⁊ phibitio additiōis: ⁊ prohibitio vlcerationis. ⁊ curatio vlcerati. ¶ Et in illis qb⁹ q̄rit destructio cācri penitus itur ꝟsus illō i q̄ ē resolō ei⁹ qō collectū est de mā mala ⁊ expulsio ei⁹ qō ꝑpatū ē ad colligenduʒ in mēbro de ea: ⁊ si fuerit vehemētis ꝟtutꝫ ⁊ motionis: tūc dimittat: nā illō qō de medicis forte ē addit cancro malitiā. ⁊ silr oʒ iteꝝ vt alienent i eis mordicatiua. ⁊ pp illō sūt medicīe bōe ei i mineralib⁹ ablutꝫ sicē tutia abluta: ⁊ misceant cū ea qñʒ de oleis: sicē ē olm ro. ⁊ oleū de keiri. ¶ Ad illō ꝟo qō ꝑhibet additōeʒ ꝓuenit cū abscissiōe māei ⁊ refectōe cibi ⁊ cōfortatōe mēbri ⁊ cū medicis repcussiuis notis: ⁊ admistratiōe linimētoꝝ mineraliū: sicē linimētūʒ fricatiōis lapidis molēdini ⁊ lapidis cotis: ⁊ sicē linimētū factū ex fricatiōe ei⁹ qō resoluit iter tabulā ⁊ manichā de plūbo i hūiditate effusa suꝑ tabulā q̄ est sicē oleū ro. ⁊ sicē aq̄ coriādri ⁊ iteꝝ emplatio cū acresta trita ē bona iuuatiua. ¶ Et illa q̄bus q̄rit ꝑhibitio vlcerationis sunt linimēta ꝑdcā ad ꝑhibendā additiōʒ cū non fuerit in eis mordicatio: oīa.n.ea sūt iuuatiua ⁊ ꝓpe qñ miscētur cū fricatiōe ꝑdcā q̄ fit ex pistello ⁊ tabul' plūbeis: qñ ē ꝯfracta t̄ra sigillata aut bolū armenū: aut oleū antiquū ⁊ aq̄ sempuiue ⁊ cerusa cū succo lactuce: aut mucillagīe psillij ⁊ cerusa ⁊ plūbo: qm̄ ē ꝯpositio bona. Et de eis q̄ sūt iuuatiua ē emplatio cū cācris fluuialib⁹ recētib⁹ ⁊ ꝓpe cū climia. ¶ De illis āt q̄ in curatiōe vlcerati sūt bōa ē vt assiduet pān⁹ lini īfusus in aq̄ solatri suꝑ eū. ⁊ q̄tiēs fortasse exiccat madefiat desuꝑ cū aq̄ eius. ¶ Aut sumat medulla tritici: ⁊ olibani ⁊ ceruse ō plūbo oīuʒ pōdus.ʒ.i. ⁊ terre sigillate ⁊ boli armēi ⁊ aloes abluti oīuʒ añ.ʒ.2. aggregent ista ⁊ terant. ⁊ admistrent suꝑ hūidū pulueres ⁊ suꝑ siccum empl'm factū cum oleo ro. ¶ Et qñqꝫ confert eis cinis cācri cū cerato cū oleo ro. ⁊ melius eo ē cui admixtū est equale ei de climia: ⁊ qñqꝫ confert in co medicamen de tutia aut tutia abluta cū aqua portulace aut mucillagine psilij.

¶ De apatib⁹ vētosis ⁊ inflationibus lacertorum. Capi.xix.

De apatib⁹ vētos. Aliud ē qō fit a vapore leui: ⁊ ꝯsilat estuationi ⁊ currit cursu ei⁹. ⁊ aliud est qō fit a vapore ventoso: ⁊ noīatur īflatio: ⁊ ē ei īpulsio ⁊ vicissitudinaria accessio. ⁊ fortasse ꝑcutit percussione manus ⁊ ꝓpe qñ īuenit spaciū ad quod aggregat sicut stōus ⁊ itestina: ⁊ qō est iter pānicl'os circūdātes ossa: ⁊ iter ossa circūdata lacertꝫ. ⁊ iter lacertos: ⁊ silr qō circūdat chordas. ⁊ fortasse nō resoluit spatia immo subtiliat membra ꝯiuncta ⁊ resoluit ea: ⁊ gñat in eis qō fac̄ nec̄iuʒ disrūpe ea. Et vētositas remanet ⁊ retinet pp spissitudinē suā. ⁊ pp grossitudinem suā: ⁊ pp spissitudinē ei⁹ qō ꝯtinet eā ⁊ ꝯstrictiōʒ pororum. ¶ Et qñqꝫ existimat hō ꝙ suꝑ mēbꝝ eius sicut genu sit apostema indigens perforatione: quare perforat ipsum: ⁊ egreditur ventositas tantum.

¶ De cura. Ca. xx.

Illius āt qō ē silr estuatiōi cū augmēto loci curatio ē gen⁹ curatōis ei⁹. ¶ In īflatiōis ꝟo curatiōe est nec̄iuʒ ꝙ cutē īgrediat ⁊ resoluat illō qō est i ea: ⁊ sit pol'e vt sit ei suꝑ locū mora spatij longi ⁊ est nec̄ium vt sit i fine subtiliatiōis vt firmet subtilitas ꝑtiū ei⁹ ex ꝓfundatiōe vltima. Et fortasse indiget positiōe vētosaꝝ absqꝫ scarificatione vt carminet ventositas. ¶ Et ō medicis ei⁹ localib⁹ sūt olea cal'a sicē oleum subtiliū ꝑtiū in q̄ ōcocta sūt sicē rutha. ⁊ cyminū. ¶ Et de seminib⁹ subtiliātib⁹ semē apij anisi: ⁊ ameos et q̄ similant illis. ¶ Et de emplis resoluētib⁹ et ꝓpe pp illō qō cadit i mēbrꝫ chordosis et lacertosis ē illō qō recipit sorditē balnei q̄ ponat cū aqua in patella calcis nō extincte sʒ q̄titatē q̄ proueniat ex ea spissitudo luti: ⁊ liniant cū eo: et qñqꝫ faciunt ex vino et calce empl'ʒ eq̄le bonum. ¶ Aliud: sumat ysopus sicca: et terat et pulueriʒet suꝑ cerati fcm̄ ex cera: et oleo anetino: et fiat ex eo empl'ʒ ad liniēdū. ¶ Et in eo qō accit ex īflatiōe i lacertis pp attractōim q̄ accit eis: oʒ vt alienēt medicīe cal'e valde et acute ne refugiant mēbra ex eis: et terātur īmo quādo medicant cum resolutiuis: tunc misceatur cuʒ eis aliq̄d de sedātibus dolorem: ⁊ illud est sicut curatio tua quā facis cum eo qō est sicut rob ꝯcessuʒ cū oleo in quo infusa est lana ysopi. ¶ Et si fuerit caliitas aliqua: tūc cum oleo ros. īfusa i eo lana ysopi ⁊ dissoluta in eo aq̄ ysopi hūide. Et admistrent oīa illa tepida ad caliditatē declinia: ⁊ nō ꝑmittant infrīgidari. qm̄ frig⁹ nocet huiusmodi. ¶ Qō si fuerit illic dolor ex ꝑncipio tūc admistrent desuꝑ olea i q̄b⁹ ē sedatio doloris cū ꝑhibitiōe aliq̄ ex ꝑncipio sicut oleū viol. ⁊ ros: cum ꝟtute olei anetini. ¶ Et qñ īuenit aliq̄ alleuiatio ponat in medicinis illud in quo est additio ꝟtutis ad resoluēdū sicut nitrum ⁊ acetū: deinde sicut cimia: ⁊ emplastra resoluentia: sicut emplastrum predictum.

¶ De vena medeni. Capi.xxi.

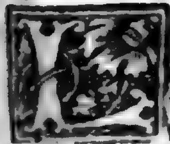
Est vt accidat suꝑ ꝑtē corporis pustula quedā inflans: deinde vesicat: postea egredit ex eo q̄ddā rubeū ad nigredinē decliue: deinde nō cessat ꝓlōgari ⁊ ꝓlōgat: ⁊ fortasse ē motus volūtarius sub cute ac si eēt motus aīalis. ⁊ q̄si i ꝟitate sit ꝟmis dōec existimēt q̄dā ꝙ sit aīal qō gñatur. Et existimāt q̄dā ꝙ sit ram⁹ villi nerui ꝑ vehemētiā grossitudīs. ¶ Et plim q̄dē accit i crurib⁹. ⁊ ego iam vidi eā suꝑ man⁹ ⁊ suꝑ lat⁹: ⁊ multiplicat in infantib⁹ suꝑ vtrunqꝫ lat⁹: ⁊ qñʒ extendit: ⁊ abscinditur: ⁊ magnificatur i ea labor ⁊ dolor: immo per spacium dolet. ⁊ si non incidatur. ¶ Et Ga. quidem dixit: ꝙ non fuit comprehensum ex esse eius aliquid manifestum super qō sit innitendum: qm̄ ipse non vidit eaʒ omnino. ¶ Et dixit ꝙ cā eius est sanguis calidus malus melancolic⁹ aut flegma adustum adiuuatum cū vehemētia siccitatis cōplexionis. ¶ Et fortasse generant eam quedā aque ⁊ olera cū proprietate que est in eis. Et de cibis qui plurimū gñant ea ē ille qui ē calidus ⁊ sicc⁹. Et quāto plus fuerit materia aqua generatur acutior erit dolor vehemētior. Et fortasse accidit in corpore vno in locis quasi quadraginta eius: aut q̄nquaginta ex qua tm̄ euadet cū curatione. ¶ Et minorat in corporibus humidis: ⁊ assuetis balneationibus. ⁊ cibis humidis: ⁊ assuetis vino cum mensura. Et plurimum quidē generatur in medena. ⁊ propter hoc ꝓportionant ei. Et generat etiā in terra corasceni ⁊ alijs: ⁊ multiplicant iterum in terra egypti ⁊ in terris alijs.

¶ De cura. Capitulum.xxij.

Solliciitudo q̄d eius in terra in q̄ g̃nat̃ ⁊ cibi ex q̄bus g̃nat̃ in qb⁹ ē mā q̄ ē cā ei⁹ illō ē cū eūone sanguis mali flōmādo ex basilica aut ex saphēa s̄z locū ⁊ mūdificationē sanguis cū eis q̄ sunt sicut syrupus de mirabol. ⁊ decoctio epithimi: ⁊ potare pillulas cochias ꝓpe ⁊ administratio trifere facte ex sene ⁊ fumoterre: ⁊ humectatio corpis cū cibis humectātib⁹ ⁊ balneatiões ⁊ reliquū regimē hūectatiuū nostrū. ¶ Item cū appet eē ei⁹ in p̄mo appitiōis ei⁹ tūc rectū ē vt administret̃ regimē mēbri cū ēplis ifrātib⁹ ⁊ hūectātib⁹ sicē sūt succi frī noti cū duob⁹ sandalis ⁊ cāphora post mūdificationē corpis ⁊ administrationem itē factā cū missiōe sanguisugaꝝ sup locū. Et d̄ epithimatib⁹ bōis ē epithima ex sandalo ⁊ aloe ⁊ cāphora aut myrrha ⁊ psiliū ⁊ lac dulce. ¶ Si aūt nō separ̃ s̄z icipit cadere fortasse ꝓhibet eā ⁊ aufert eā ⁊ alleuiat labores l ea si bibat patiēs eā s̄z ꝯtinuitatē trib⁹ dieb⁹ ol die pōd⁹. 3. ij. aloes: aut bibat de eo l die. i. 3. 5. in scdo. 3. i. in tertio. 3. i. ⁊. 5. trib⁹ dieb⁹ ⁊ liniatur sup eā aloes aut liniat̃ sup orificiū ei⁹ hūiditas aloes hūidi viscosi. ¶ Et sili l p̄n⁹ cū egredit̃ si nō curat̃ de ea ⁊ egredit̃: tūc rectū ē vt ꝑpet̃ ei qd̄ stringat eā ⁊ sup qd̄ reuoluat̃ cū facilitate paulatim: donec egrediat̃ vsq̄ ad finē sui absq̄ lesiōe. ⁊ meli⁹ ē plumbū sup qd̄ iuoluit̃: ⁊ sit sufficiētia sup g̃uitatē eius in attractiōe ei⁹: qm̄ attrahit̃ cū facilitate ⁊ nō abscidit̃. ¶ Et sit studiū tuū in alleuiatiōe egressiōis eius vt icipias et extenues mēbrū ⁊ rarifices ip̄z cū ēbrocis ex aq̄ cal'a ⁊ mucillagib⁹ ifridātib⁹ ⁊ oleis lenificātib⁹ fridis ⁊ subtilis calitatis: ⁊ q̄ currūt cursu eius vt facilis fiat exit⁹ ei⁹. ¶ Et fortasse nō sit facilis per illud: imo idiget eis que sunt sicē linimētū cū oleo de keiri: imo sambacino: imo oleo de ben: ⁊ vt administret̃ sup ip̄az empl'z de pice. Et si existimatio fecerit neciū vt ꝑforet̃ vt egrediat̃ cū totalitate sua et non fuerit q̄ ꝓhibeat ꝑforet̃ ⁊ extrhat̃. Et si egressio eius cū extractiōe ꝑdicta nō fuerit facilis et ꝑforatio ibi⁹ nō fuerit possibilis: tūc putrefac eā cū butyro putrefiet enī tota et egredietur. ¶ Et caue ne administres calida ex medicinis: qm̄ fortasse ꝑuenit ad estiomenū. ¶ Et quādo assiduat̃ sup posteriora ei⁹ fricatio cum sale paulatim: et illud fit retro cū facilitate et ex egressione ei⁹ cū subtilitate egredit̃ cū totalitate sua: et ꝓprie qm̄ scindit̃ aut penetrat̃ qd̄ ē post ip̄az: et intromittit̃ stili⁹ sub ea illic et expellit̃: et assiduat̃ abstersio cū ip̄a egredit̃ cū sale paulatim: et cū facilitate: nā cū illō sit cū ea egredit̃ tota. ¶ Qd̄ si icidat̃ et redit nō erit excusatio qn̄ ꝑforet̃ nisi iueniat̃ mod⁹ ali⁹ qm̄ egrediatur cū facilitate et curet̃ loc⁹ cura vulneꝝ.

¶ Tractatus tertius de lepra.

¶ Quid sit lepra et cā eius. Ca. j.

Lepra est īfirmitas mala ꝑueniēs ex sparsiōe cole'e nigre l corpore toto. qr̄ corrūpitur ꝯpl'o mēbroꝝ et forma ip̄oꝝ et figura coꝝ: et fortasse corrūpitur l fine ei⁹ ip̄oꝝ ꝯtinitas: ita vt corrodātur mēbra et cadāt cāu q̄ fit ab vlceratiōe. Et ē sicē cācer cōis corpi toti. fortasse. n. vlceratur et fortasse nō vlceratur. Et ē aliq̄ q̄ cū patiēte eā mācet tpe lōgo valde. ¶ Et melia qd̄ qn̄ expellitur ad mēbrum vnū et facit accidere burītiē: aut sephiros: aut cācrū s̄z dispōnes suas. Et si fuerit sbtil' dn̄ans ꝑuēit estiomen⁹: et si expellit̃ ad supficiē cutis eueniet illud qd̄ nolatur baras et morphea nigra et impetigo et his silia. Et qn̄ spgit̃ l corpe toto: et tūc si putrefiat ꝑuenit febris melica: et si ꝯculcet̃ et nō putrefiat eueniet lepra. ¶ Et cā ei⁹ efficiēs āntiqor ē malitia ꝯplōnis epis declinis valde ad calitatē et siccitatē. qr̄ adurit sanguinē in meliā: aut ꝯpl'o corpis toti⁹ aut sunt ambe ita q̄ faciūt sanguinē acq̄rere ꝑ cās suas frig⁹. ¶ Et cā ei⁹ māli sunt cibi melici et cibi flatici: itē qn̄ cōponit̃ in eis satietas nauseatiua: aut opat̃ l eis calitas qr̄ resoluit subtile et pōit spissuz meliā et replōnes. Et comestiōes sup satietatē sunt ad hāc eandē intētionē. ¶ Et cāe ei⁹ innatiue sunt opilatio poroꝝ qr̄ p̄focat̃ calor innatus et infrigidat̃ sanguis et ingrossat̃: et ꝓpe qn̄ splē ē opilatus debilis nō attrahit neq̄ pōt mūdificare sanguinē ex humore melico aut ē v̄tus expulsiua in visceribus debilis ab expulsione illius in vēasani et mficis et sunt pori stricti. Et qn̄q̄ adiuuat illud totū corruptio aeris in seipo aut ꝑpvicinitatē leprosoꝝ qm̄ egritudo ē iuadēs. ¶ Et qn̄q̄ accit ꝑp hereditatē et ꝑꝑplōnē ēbuonis ex qua creatus ē in se ꝑp complexionē que est ei aut acquisitaz in matrice ꝑp dispositionē que est ei' sicē si accidat ei vt sit conceptio in dispositione mēstruorum. Et qn̄ aggregat̃ calitas aeris cū malitia cibi et eius eēntia ē ex g̃ne piscium et carne salita et carne grossa: et carnibus asinorum et lētibus ꝑculdubio esivt eueniat lepra sicut multiplicatur in alexādria. ¶ Et colera nigra quādo ꝑmiscet̃ sāguini adiuuat parum eius ad g̃nandum multum ipsius: quoniā proculdubio ingrossatur ex duobus modis: quorū vnus est ꝑ subam suā grossam. et scd's per frig⁹ suuz congelans. Et quādo ingrossat̃ ꝑ partē humiditatis sue tunc ē exiccatio eius per caliditatē corporis facilior. Et iam ꝑuētum ē ex grossitudine sanguis leprosorum ad hoc vt egrediat̃ in flobotomijs eorū q̄dam qd̄ ē sicut arēa. Et hec egritudo nolat̃ leonina et d̄r q̄ nō nolatur ita: nisi qm̄ plm accidit leonibus et dicitur quoniam terribilē facit faciē patiētis eam et ponit eam in forma leonum. Et dicitur qm̄ rapaciter s̄z qd̄ capit rapacitate leonis. Et de hac egritudine q̄ ē debilis difficilis ē curationis. Et de curatione fortis non sit spēs. Et incipiēs quidē ē susceptibilior. Et confirmata ē magis inobediēs. Et facta ex melancolia colere ē magis feda et pluris nocumenti et difficiliorum accidētium et vehementius aduerens: sed est susceptibilior curationis. ¶ Et facta a fece sanguinis est saluior et quietior et non vlcerat. ¶ Et facta a melancolia adusta similatur colerice l suis accidētibus: s̄z ē tardius suscipiēs curationem. Et hec quidē egritudo non cessat corrūpere ꝯplexionē mēbrorum ꝑ qualitatē contrariam qualitati conuenienti vite scilicet caliditati et humiditati donec perueniat ad membra principalia: et illic interficit et incipit in primis ab extremitatibus et membris leuibus. Et illic cadunt pili ab ea ⁊ alteratur color ei⁹. Et fortasse ꝑuenit ad vlcerandum. Deinde vadit paulatim in corpus totū. nam q̄nto p̄ma generatio

eius fit in viscerib⁹: tñ ꝓmũ vestigiũ eius est in extre
mitatib⁹: qñ sunt debiliores: verũtñ qñq; morit̃ pa-
tiēs eā anteq̃ ꝯuertat̃ malitia eius apparens super
viscera ⁊ mēbra ꝓncipalia: ⁊ est mors illius cũ attra
ctione ⁊ pp malitiã ꝯplōnis illius. ¶ Et cum cãcer
qui est lepra mēbri vnius sit de illis qbus non est sa
natio tunc qd dicemus de lepra que est cãcer corpo
ris totius verũtñ in lepra est res vna. ⁊ est q̄ egritu
do spargit̃ in totũ corpus. ¶ Et qñ administrãt̃ cura
tiões fortes sustentant egritudinē ⁊ non agit super
membra simplicia ⁊ in cancro non est ita.

¶ De signis. Ca. ij.

Quãdo icipit lepra icipit color fieri rube⁹ tēdēs
ad nigredinē. Et apparet in oculis obfuscatio
ad rubedinē declinis ⁊ apparet i ãhelitu strictura:
⁊ in voce raucedo cũ nocumēti pulmonis ⁊ cãne ei⁹
⁊ multitudo in sternutatiõe ⁊ appet i naso gauetu:
⁊ fortasse fit strictura in narib⁹ ⁊ cassamu: ⁊ icipiũt ca
pilli i subtilitatē ⁊ paucitatē ꝑuenire ⁊ appent vene
in pectore ⁊ pte faciei. Et ē odor corpis ⁊ ꝓpue i su-
dore ⁊ odor anhelit⁹ ad fetorē declinis. ⁊ apparent
mores melici ⁊ mali ⁊ dolosi. ⁊ multiplicant̃ in som
no somnia melica ⁊ sentit in somno q̄si super corp⁹
suũ sit ꝯuedo maxima: deinde apparet spsio in ca-
pillis ⁊ casus in eis ex toto ꝓpue in pillis q̄ sunt i fa
cie ⁊ ptib⁹ ei⁹: ⁊ qñz dislocat̃ loc⁹ pilor̃. ⁊ scindunt̃ vn
gues. ⁊ icipit forma fieri feda. ⁊ facies fit terribilis.
Et color denigrat̃. Et icipit sanguis ꝯgelari in iun-
cturis ⁊ putrefit. Et addit̃ cõstrictio anhelit⁹ donec
ꝑuenit ad difficultatē vehemētē ⁊ dispniã magnã. Et
ꝑuenit vox in fine raucedis: ⁊ igrossant̃ labia ⁊ deni
grant̃. Et appet sup corpus additio glãdulosa siliis
aiali qđ grece noiat̃ facos: deinde icipit corp⁹ vlcera
ri qñ lepra est non q̄eta. Et corrodit̃ cartilago nasi:
deinde cadũt nasus ⁊ extremitates ⁊ currit virus fe
tens. Et redit vox ad occultationē: ⁊ tũc iã nõ rema
nēt pili. Et denigrat̃ color valde. ¶ Et pulsus q̄dem
leprosi est debilis: pp debilitatē ṽtutis: ⁊ paucitatez
necẽitatis: cũ egritudo sit frida et tarda nõ velox pp
debilitatē frigoris: ⁊ sit necẽia spissitudo cũ nõ sit ve-
locitas neq; magnitudo.

¶ De cura. Capit. iij.

Oportet vt incipiat̃ in ea euacuationibus ⁊ mũdifi-
catione anteq̃ igrosset̃ egritudo. Et cũ tu ṽifi-
caueris q̄ illic sit sanguis plimus corruptus: tũc oz
vt icipias ⁊ flõmes flõmia vltima. Et si nõ aliũ de sal
tez ex manibus. Et si non verificaueris illud: tũc nõ
flõmes: flõmia eñ ex venis magnis qñq; pl⁹ nocet
q̄ sit eius iuuamētũ. Uer̃ fit securitas cũ flõmia ei⁹
ex sepationibus venar̃ paruar̃ si timet̃ flõmia ma
gnar̃. ¶ Et scias q̄ sanguis frigidus est in eo qđ ap
paret: quare fit illud magis vltimũ q̄ ventose ⁊ san
guisuge: ⁊ minus nocens visceribus: ⁊ ille sunt sicut
vene frõtis ⁊ nasi. At ṽo fm plim flõmia est necẽia in
curatione huius egritudinis. Et de illis que vocãt
ad illud est ꝯstrictio anhelitus eius ⁊ difficultas ip
sius. Et forte est necessariũ flõmare quidē apud ve-
hementiã raucedinis vocis ⁊ timorē ꝑfocatiõis. Si
ergo flõmet̃ opz vt quiescat hebdomada vna: dein
de euacuet̃ cũ eis que sunt sicut hieralogodiõ ⁊ hie
ra de pulpa colloq̄ntide. Et euacuet̃ cũ apozimati-
bus ⁊ pillulis factis ex epithimo ⁊ sticados ⁊ polipo
dio ⁊ mirabo. ni. ⁊ kebulis ⁊ elleboro ni. ⁊ lapide la
zuli ⁊ lapide armeno. Et nõ nocet si misceat̃ eis pul
pa colloq̄ntide ⁊ scamonea etiã ꝓpue qñ illic ē cole
ra ⁊ adiungant̃ eis aloes ⁊ cucumer asinin⁹ ⁊ theo-
doricõ est bonũ eis. ¶ Et hierapigra iter̃ ⁊ ꝓpue qñ
fit fortis cũ scamonea est de illis solutiuis q̄ sunt bo
na leprosis. Et ꝑcipue qñ odorat odoramētũ ellebo
ri: aut ponit̃ cũ ea lapis armenus. Et in estate oz vt
exiccent̃ ⁊ nõ vltimet̃ in decoctiõe fortiter vt nõ sp-
gat̃ ⁊ multiplicet̃. ¶ Decoctio ad leprosos. ℞. mi-
rabo. citrinor̃ ⁊ ni. ambor̃ añ. ℥. x. ameos. ℥. v. alth'it
boni. ℥. 5. passular̃ enucleatar̃ minã. 5. decoquãtur
cũ tribus eberie aque donec ꝑueniat ad tertiã ⁊ exp
mat̃ ⁊ misceat̃ in ea de aqua mellis põdus. ℥. v. ⁊ de
tur in potu. Et vngat̃ corp⁹ eius ex butyro: ⁊ sedeat
in sole donec fricat̃: aut ãbulet septuaginta passib⁹
⁊ ꝯuertat̃ sup dextrã ⁊ sinistrã ⁊ dorsum ⁊ ventrem ⁊
comedat cappares cũ melle. Sumat in potu hanc
medicinã fm q̄ narrauimus septē diebus ⁊ renoue
tur decoctio eius omni die. ¶ Et nõ sufficit in cura-
tione istor̃ ⁊ qui non sunt ꝯfirmati euo vna. Immo
fortasse est necẽia euacuatio in mense bis. Aut in ol
mēse semel fm q̄ testimoniũ facit esse necẽiuz ⁊ illud
cũ medicis tēperatis ⁊ qñq; soluit̃ ol die cũ facilitate
ascellatione vna aut duabus ascellationib⁹ cum eo
qđ soluit illud de potionibus iuuatiuis ex medicis
ꝑdictis quadraginta diebus. ¶ Fortes ṽo valde sicut
elleborus ⁊ ei siliã: ⁊ q̄ sunt multi põderis sufficiunt
in anno semel in ṽe: semel in autũno: aut plus hoc.
¶ Et opz vt veniat̃ sup cerebra eor̃ cum mundifica
tione cum eis q̄ sunt sicut gargarismata ꝑdicta in. c.
egritudinuz capitis: ⁊ cũ caputpurgijs notis. ¶ De
scriptio caputpurgij. ℞. macropipis et celidonie et
capsie ⁊ nasturtij ⁊ burungi omniuz añ. ℥. i. nuc; mu
scate pulegij ambor̃ añ. ℥. 5. succi agnicasti cotilas.
iij. olei sisamini cotilas. 4. misceantur ⁊ decoquant̃
donec consumatur aqua: deinde colet̃ ⁊ seruetur in
vitriata: ⁊ fiat caputpurgium in naribus q̄ntum ca-
piunt: deinde sequatur quando illud multiplicatur
cum caputpurgijs humectantibus ꝑdictis. ¶ Et opz
vt ꝓhibeant̃ ab ol qđ exiccat et resoluit hũiditatē in
natã: et sup eos interdicant̃ labor et angustia et vt
ꝑmutet̃ de aere ad aerē qui ꝯtrius ē ei. ¶ Et dētur
ei in potu post mũdificationē ol'asic oleũ đ amigda
lis cum eis q̄ sunt sicut expssum vue. et illud qñ esta
ti sunt multotiēs. ¶ Et oz vt exercitet̃ ol mane post
expulsionē supfluitatũ ab intestinis. ⁊ ꝑcipiant̃ ele-
uare vocē altã. Et saliãt ⁊ luctent̃: deinde fricent̃ cũ
ergo sudauerint tũc sumant potũ ⁊ post illũ inunga
tur oleis tēperatis in calido ⁊ frigido humectanti-
bus fm plim cõfortantibus in primis: ipi eñ idigēt
in ꝓmis cõfortãtibus sicut mirabolani iter̃ ⁊ galle
cum aceto. ¶ Et quandoq; administrat̃ super eos
inunctio ex oleo cum lacte mulieris. ¶ Et similr oz
vt fiat eis caputpurgiũ cum eo qñ multiplicat̃ sicci
tas ⁊ quando commouetur in eis nausea caueatur.
¶ Et melius q̄dem est vt balneet̃: deinde inungan-
tur: ⁊ qñ balneati sunt tunc eor̃ inũctiões sint sicut
oleum

oleũ myrtinũ ⁊ masticinũ ⁊ oleũ de sũmitatibꝰ vitiũ
⁊ darsisahan ⁊ oleũ de costo sup extremitates. Deiñ
ille q̄ de eis est medicatꝰ q̄escat media hora: ⁊ ꝑparet
vomitui cũ pẽna. deide sumat in potu aliq̄d ꝺ absyn
thio. Et fortasse ē necẽũ iungere eos in balneo cũ sub
tiliatiuis resoluẽtibꝰ i q̄bꝰ cadũt nitrũ ⁊ sulfur ⁊ bac-
ce lauri ⁊ glutinũ carpẽtarioꝝ: imo synapis ⁊ origa-
nũ ⁊ piꝑ ⁊ macropiꝑ ⁊ piretꝝ ⁊ staphisagria ⁊ synapꝫ
⁊ aloes ⁊ calamẽtũ: ⁊ emplare eos sup iũcturas eoꝝ:
imo fortasse ē necẽũ qꝺ ē sic̃ eufoꝛbiũ: ⁊ illꝺ qñ ꝑcipit
eis vt balneent̃ ꝑꝑ resolõnẽ supfluitatũ eoꝝ ⁊ ꝑꝑ su-
doꝛẽ ip̃oꝝ. Iunctio eñ eoꝝ ē canõ i curõne ip̃oꝝ. ⁊ qñ
ꝙ iungunt̃ fricãdo cũ tyriaca ⁊ scellite ⁊ alefãgiẽ. et
fortasse ē necẽũ iungere cũ hmõi in sole calꝺ. Et me-
lioꝛ ablutionũ eoꝝ in balneo ē aq̄ in q̄ ꝺcoquit̃ fenu-
greci cũ sapõe bono. Et oꝫ vt alienet̃ leprosus a coi
tu penitꝰ. Res ṽo q̄ in potu tribuunt̃ multe sunt: naꝫ
de melioꝛibꝰ medicis ē tyriaca mioꝛ fcã cũ carnibꝰ vi
pe. ⁊ tyriaca diatesserõ ⁊ alasmenã ⁊ diasulfur. Et qñ
ꝙ fit caputpurgiũ cũ istis ẽt. ⁊ vt in potu sumãt ꝺ tro
ciscis tyri ẽt sol aur. i. i. ℥. vini gs̄li aut passi ⁊ trociscis
sq̄lle iteꝝ. ¶ Et scias ꝙ caro vipe ⁊ illꝺ in q̄ ē ṽtꝰ eius
ē de nobilibꝰ medicis ei. ⁊ nõ oꝫ vt sit vipa ꝺ luto: aut
littoral aut de locis hũidis: qñ in ea fꝫ plm̃ ē paꝝ iu
namẽti. Et de illis q̄ plime ē malitie ē illa q̄ sitiꝫ facit
cũ q̄ ē ꝑditio: imo eligat̃ mõtana ꝑcipue alba. ⁊ absci
dat̃ capita eaꝝ ⁊ caude vice vna subito: ⁊ tũc si mul-
tiplicat̃ cursus sanguis: ⁊ remanẽt viue. ⁊ agitãt agi
tatõe plima tpe lõgo: tũc iste sũt bõe ⁊ si nõ dimittan
tur. Et q̄ ex eis sũt ꝯueniẽtes sũt ille ex q̄bꝰ plimꝰ cur
rit sanguis: ⁊ q̄ sũt plime agitatõis. ⁊ post decollatiõꝫ
mũdificent̃ ⁊ decoquant̃ sicut dicemꝰ tibi ⁊ cõedatur
ex eis ⁊ iure ip̃aꝝ. ¶ Et ex potatõe q̄ꝺ vini in quo mo
rit vipa aut viuit iã sanati sunt q̄dã acc̃ntalr aut intẽ
tiõe iterficiẽdi ex eo q̄ i potu tribuit vt moriat̃ ille le-
prosus ⁊ q̄escat: aut q̄escat ab eo: aut fit illꝺ obedien
do sono: aut visiõi. ⁊ sal vipe iuuatiuꝰ ē iteꝝ. ¶ Cura-
tio ãt vipe ē vt sumat̃ vipa abscissis extremitatibꝰ mũ
dificata a viscerĩbꝰ: deiñ elixet̃ cũ porris ⁊ aneto ⁊ ci-
cere ⁊ sale pauco ꝺcoquat̃ cũ aq̄ plima dõec dissolua
tur: ⁊ sumant̃ ossa eiꝰ tũc ab ea ⁊ mũdet̃ caro ipsiꝰ. et
det̃ ad comedẽdum caro eiꝰ. ⁊ sorbeat̃ ius ipsiꝰ. ⁊ po
nant̃ ossa eiꝰ tũc sup micas panis de simula: ⁊ fortasse
ꝑijcit̃ cũ ea aliq̄d de pullis colũbaꝝ dõec bona fiat.
¶ Et huiꝰ q̄dẽ regis iuuamẽtũ fortasse nõ apparet in
ꝑncipio: deide apꝑet subito ⁊ fortasse añcedit sanita-
tẽ sepatio rõnis diebꝰ aliquot. Et signũ appitiõis iu-
uamẽti eiꝰ: ⁊ applicatio ad horã in q̄ oꝫ vt abstineat̃
ab admistratõe eiꝰ ē vt incipiat leprosus inflari. q̄re
inflat̃: deiñ fortasse ꝑmiscet̃ rõ eiꝰ: postea excoriat̃: de
ide sanat̃. Cũ ḡ nõ patit̃ scotomiã neqꝫ inflat̃: tũc ite
ret̃ sup eũ regimẽ vice alia. ¶ Et de illis q̄ narrata sũ
ad illꝺ ē vt sumat̃ serpẽs niger excoriatꝰ ⁊ sepeliatur
donec in eo fiãt vermes ⁊ extrahat̃ cũ vermibꝰ suis
⁊ exiccet̃ ⁊ det̃ in potu illi sup quẽ supfluit lepra ex eo
tribꝰ diebꝰ oi die põdus. ℥. i. cũ sirupo de melle. ⁋ Et
iunctio iteꝝ cũ eo in quo ē ṽtꝰ vipe est iuuam̃ ei sicut
oleũ in quo decoquitur ⁊ sicut hoc medicamẽ. ¶ Su
matur niger excoriatus. et ponatur in olla et fundat̃
sup ip̃m de aceto forti. ℥. viij. et de aqua. ℥. i. et de ca-
psia humida ⁊ radice dracõtee de vnoquoqꝫ. ℥. ij. de
coquat̃ totũ sup ignẽ leuẽ donec dissoluat̃ serpẽs: et
colet̃ aq̄ a serpẽte ⁊ fricet̃ cũ ea post abrasionẽ barbe
⁊ capitis. fiat illud tribꝰ diebꝰ. ¶ Et eis q̄dẽ accidit ex
administratione medicinaꝝ viperaliũ excoriatio cu-
tis corrupte: ⁊ ꝑmutatio carnis ⁊ cutꝫ sane: cõuis iun-
ctio leprosi cũ hũectatiuis tẽperans in caliditate ē ex
illis q̄ ꝯfert i q̄busdã horis: cũ vehemẽtioꝛ sit siccitas
⁋ Et sіlr facere caputpurgiũ cũ eo qꝺ ē sicut oleũ vio.
⁊ sit in eo paꝝ olei ꝺ keiri. ¶ Et iteꝝ sicut adipes ra-
paciũ ⁊ boum ⁊ volatiliũ: ⁊ sicut cũ oleo decosto aut
darsisabã. ⁊ oleũ de lilio seruat extremitates. ⁊ illud
post mũdificationẽ ⁊ añ mundificationẽ nõ inungat̃
oĩno qñ opilat poros. ¶ Et de eis q̄ bibunt̃ ⁊ cõfert
eis est almurigiliꝫ ⁊ medicamẽ asclideni. ¶ Et lac ē ꝺ
cõueniẽtibꝰ quibꝰ curat̃ ⁊ ꝑprie apud ꝯstrictionẽ an-
helitꝰ ⁊ difficultatẽ eiꝰ ⁊ raucedinẽ vocis ⁊ eiꝰ ⁊ in tpibꝰ
q̄ sunt inter euacuatiões. ¶ Et opꝫ vt bibat̃ in dispo
sitiõe q̄ mulget̃ lac: ⁊ lac ouiũ ē de rebꝰ magis conue
niẽtibꝰ ei: ⁊ opꝫ vt bibat̃ de eo quãtitas q̄ digerat̃ ⁊ si
sint ꝯtẽti eo solo si poƚe ē erit iuuatiuũ valde. Et si fue
rit necẽũ nõ addat̃ sup ip̃m aliq̄d si poƚe ē ꝑter panẽ
mũdũ ⁊ alisfidebegi cũ carnibꝰ arietũ ⁊ q̄ illis sunt si
milia de illis q̄ dicemꝰ. ¶ Et qñ anhelitꝰ redit ad re-
ctitudinẽ: tũc meliꝰ ē vt dimittat̃ lac ⁊ ꝯuertat̃ sup res
acuti saporis vt vomat cũ eis nõ ꝑꝑ aliud nisi illud:
vt euet̃ cũ eo qꝺ diximꝰ: deinde si necesse fuerit redi-
re ad lac fiat vsqꝫ ad terminũ ꝑdictũ. ⁊ oꝫ vt sit hoc re
gimẽ in anno multotiẽs. ¶ In flobotomia ṽo eoꝝ q̄
ꝯfirmati sũt nõ oꝫ vt sit occupatio nꝫ i solõne ventris
eoꝝ cũ medicia forti: qñ supfluitates in eis mouent̃
⁊ nõ sepãt̃: imo fiat alleuiatio i ꝺclinãdo mãs eorum
ad intestina: ⁊ administretur de foris qꝺ carminet et
resoluat̃. ¶ Et de potibꝰ cõueniẽtibꝰ eis est vt sumat̃
acori. ℥. i. ʃ. ⁊ nitri tñdẽ ⁊ succi caulis agrestis vsqꝫ ad
℥. iij. ⁊ misceat̃ totũ ⁊ bibat̃ mãe ⁊ vespe. ¶ Et vt sũat̃
eis de limatura eboris põdꝰ. x. sacraiati. ⁊ det̃ eis in
potu in. iij. ℥: vini ⁊ butyri. ⁋ Aut sumat̃ althit cũ mel
le quãtitate nucis: aut sumat̃ de sq̄lla q̄ntitas decẽ sa
craiati cũ sirupo sq̄lle inspissato sicut lohoc. aut suma
tur cymini. ʒ. ʃ. ⁊ mellis q̄ntitas q̄ inspisset̃ sicut lohoc:
⁊ succꝰ calamẽti ē eis valde bonꝰ ex tribꝰ oboƚ vsqꝫ ad
vi. ¶ Et oꝫ vt vtant̃ piscibꝰ salitis in q̄busdã horis si-
cut vtunt̃ meꝰ. ⁊ alienẽtur ab acutꝫ nisi ꝑꝑ võitũ ⁊ ni
si fꝫ semitã albeciltir i eo in q̄ sumũtur. Et qñꝫ medi-
cãtur cũ cauterio dispũito sup mẽbra eoꝝ sicut sinci-
put ⁊ sumitas capitꝫ: ⁊ sup radicẽ epiglotis ⁊ duo tpa
⁊ collũ ⁊ iũcturas manũ ⁊ pedũ. ¶ Et dixerũt q̄dã oꝫ
vt cauterizent̃ in ꝑncipio timoꝛis lepre cũ cauterio in
añrioꝛe capite vt ꝯferat caluarie ⁊ alio inferioꝛe illo:
⁊ apꝺ locũ i q̄ capilli tũdũtur ⁊ sup supcilia vnũ dein-
de in dextra capitis: ⁊ alꝛꝺ in sinistra: ⁊ vnũ posterius
sup nuchã: ⁊ duo apꝺ duas cõmissuras corticales et
vnũ sup splenẽ ⁊ sint cocture ille cũ cauterijs leuibus
minutis: ⁊ qñ cautezatur sup caput oꝫ vt ꝑueniat vsqꝫ
ad os dõec excoriętur os saltẽ vicibꝰ plibꝰ postq̄ꝫ con
seruatur applicatio illius ad cerebrũ fm̃ suam corrũ
pentẽ cõplexionẽ eiꝰ. Nã stolidi qñꝫ interficiũt cũ hꝰ
cũ nõ alleuiãtur manus ipsoꝛũ.

¶ De mõ meꝺꝝ cõferentiũ cõpositarum. Cap. iiij.

eius fit in visceribus:tamen omne vestigium eius est in extremitatibus:quoniam sunt debiliores:verumtamen quandoque moritur patiens eam antequam convertatur malitia eius apparens super viscera et membra principalia:et est mors illius cum attractione et propter malitiam complexionis illius. ¶Et cum cancer qui est lepra membri unius sit de illis quibus non est sanatio tunc quid dicemus de lepra que est cancer corporis totius verumtamen in lepra est res una.et est quod egritudo spargitur in totum corpus. ¶Et quando administrantur curationes fortes sustentant egritudinem et non agit super membra simplicia et in cancro non est ita.

¶De signis. Ca.ij.

Quando incipit lepra incipit color fieri rubeus tendens ad nigredinem. Et apparet in oculis obfuscatio ad rubedinem declivis et apparet in anhelitu strictura: et in voce raucedo cum nocumenti pulmonis et canne eius et multitudo in sternutatione et apparet in naso gavetum: et fortasse fit strictura in naribus et cassamum: et incipiunt capilli in subtilitatem et paucitatem pervenire et apparent vene in pectore et parte faciei. Et est odor corporis et proprie in sudore et odor anhelitus ad fetorem declivis. et apparent mores melici et mali et dolosi. et multiplicantur in somno somnia melica et sentit in somno quasi super corpus suum sit pondus maxima:deinde apparet spissio in capillis et casus in eis ex toto proprie in pillis que sunt in facie et partibus eius:et quandoque dislocatur locus pilorum. et scinduntur ungues. et incipit forma fieri feda. et facies fit terribilis. Et color denigratur. Et incipit sanguis congelari in iuncturis et putrefit. Et additur constrictio anhelitus donec pervenit ad difficultatem vehementem et dispnia magnam. Et pervenit vox in fine raucedinis:et ingrossantur labia et denigrantur. Et apparet super corpus additio glandulosa similis alali quod grece nominatur facos:deinde incipit corpus ulcerari quando lepra est non queta. Et corroditur cartilago nasi: deinde cadunt nasus et extremitates et currit virus fetens. Et redit vox ad occultationem:et tunc iam non remanent pili. Et denigratur color valde. ¶Et pulsus quidem leprosi est debilis:propter debilitatem virtutis:et paucitatem necessitatis:cum egritudo sit frigida et tarda non velox propter debilitatem frigoris:et fit necessaria spissitudo cum non sit velocitas neque magnitudo.

¶De cura. Capit.iij.

Oportet ut incipiatur in ea cum evacuationibus et mundificatione antequam ingrossetur egritudo. Et cum tu verificaveris quod illic fit sanguis plurimus corruptus:tunc oportet ut incipias et flobomes flobomia ultima. Et si non aliud de salvatella ex manibus. Et si non verificaveris illud:tunc non flobomes:flobomia enim ex venis magnis quandoque plus nocet quam sit eius iuvamentum. Iterum fit securitas cum flobomia eius ex separationibus venarum parvarum si timetur flobomia magnarum. ¶Et scias quod sanguis frigidus est in eo quod apparet:quare fit illud magis ultimum quam ventose et sanguisuge:et minus nocens visceribus:et ille sunt sicut vene frontis et nasi. At vero secundum plurimum flobomia est necessaria in curatione huius egritudinis. Et de illis que vocant ad illud est constrictio anhelitus eius et difficultas ipsius. Et forte est necessarium flobomare guidem apud vehementiam raucedinis vocis et timorem suffocationis. Si ergo flobometur oportet ut quiescat hebdomada una: deinde evacuetur cum eis que sunt sicut hieralogodion et hiera de pulpa collonquintide. Et evacuetur cum apozimatibus et pillulis factis ex epithimo et sticados et polipodio et mirabo. ni. et lebulis et elleboro ni. et lapide lazuli et lapide armeno. Et non nocet si misceatur eis pulpa collonquintide et scamonea etiam proprie quando illic est colera et adiungantur eis aloes et cucumer asininus et theodoricon est bonum eis. ¶Et hierapigra iterum et proprie quando fit fortis cum scamonea est de illis solutivis que sunt bona leprosis. Et precipue quando odorat odoramentum ellebori:aut ponitur cum ea lapis armenus. Et in estate oportet ut exiccentur et non ultimetur in decoctione fortiter ut non spargatur et multiplicetur. ¶Decoctio ad leprosos. Recipe. mirabo. citrinorum et ni. amborum ana.ʒ.x. ameos.ʒ.v. althit boni.ʒ.5. passularum enucleatarum mina.5. decoquantur cum tribus eberie aque donec perveniat ad tertiam exprimatur et misceatur in ea de aqua mellis pondus.ʒ.v. et detur in potu. Et ungatur corpus eius ex butyro:et sedeat in sole donec fricatur:aut ambulet septuaginta passibus et convertatur super dextram et sinistram et dorsum et ventrem et comedat cappares cum melle. Sumat in potu hanc medicinam secundum quod narravimus septem diebus et renovetur decoctio eius omni die. ¶Et non sufficit in curatione istorum et qui non sunt confirmati eorum una. Immo fortasse est necessaria evacuatio in mense bis. Aut in omni mense semel secundum quod testimonium facit esse necessarium et illud cum medicis temperatis et quandoque solvitur omni die cum facilitate ascellatione una aut duabus ascellationibus cum eo quod solvit illud de potionibus iuvativis ex medicis predictis quadraginta diebus. ¶Fortes vero valde sicut elleborus et ei similia:et que sunt multi ponderis sufficiunt in anno semel in vere:semel in autumno:aut plus hoc. ¶Et oportet ut veniatur super cerebra eorum cum mundificatione cum eis que sunt sicut gargarismata predicta in.c. egritudinum capitis:et cum caputpurgiis notis. ¶De scriptio caputpurgii. Recipe. macropipis et celidonie et capsie et nasturtii et burungi omnium ana.ʒ.i. nucis muscate pulegii amborum ana.ʒ.5. succi agnicasti cotilas. iii. olei sisamini cotilas.4. misceantur et decoquantur donec consumatur aqua:deinde coletur et servetur in vitriata:et fiat caputpurgium in naribus quantum capiunt:deinde sequatur quando illud multiplicatur cum caputpurgiis humectantibus predictis. ¶Et oportet ut prohibeantur ab omni quod exiccat et resolvit humiditatem innatam:et super eos interdicantur labor et angustia et ut permutetur de aere ad aerem qui convenus est ei. ¶Et detur ei in potu post mundificationem omni die oleum amigdalis cum eis que sunt sicut expressum uve. et illud quando cum ti sunt multotiens. ¶Et oportet ut exerceatur omni mane post expulsionem superfluitatum ab intestinis. et precipiantur elevare vocem altam. Et saltant et luctentur:deinde fricentur cum ergo sudaverint tunc sumant potum et post illud ungantur oleis temperatis in calido et frigido humectantibus secundum plurimum confortantibus in primis: ibi enim indigent in primis confortantibus sicut mirabolani iterum et galle cum aceto. ¶Et quandoque administratur super eos inunctio ex oleo cum lacte mulieris. ¶Et similiter oportet ut fiat eis caputpurgium cum eo quando multiplicatur siccitas et quando commovetur in eis nausea caveatur. ¶Et melius quidem est ut balneetur:deinde inungantur:et quando balneati sunt tunc eorum inunctiones sint sicut oleum

oleū myrtinū ⁊ masticinū ⁊ oleū de sūmitatibꝰ vitiuꝫ
⁊ darsiʃahan ⁊ oleū de costo sup extremitates. Deiñ
ille q̄ de eis est medicatꝰ q̄escat media hora: ⁊ ꝓparet
vomitui cū pēna. deīde sumat in potu aliq̄d ꝺ absyn
thio. Et fortasse ē necīū iungere eos in balneo cū sub
tiliatiuis resoluētibꝰ ī q̄bꝰ cadūt nitrū ⁊ sulfur ⁊ bac=
ce lauri ⁊ glutinū carpētarioꝝ: imo synapis ⁊ origa=
nū ⁊ piꝑ ⁊ macropiꝑ ⁊ piretꝝ ⁊ staphisagria ⁊ synapꝫ
⁊ aloes ⁊ calamētū: ⁊ emplare eos sup iūcturas eoꝝ:
imo fortasse ē necīū qḋ ē siē eufoꝛbiū: ⁊ illḋ qñ ꝑcipit
eis vt balneentꝛ ꝓꝑ resolōnē supfluitatū eoꝝ ⁊ ꝓꝑ su=
dorē thoꝝ. iunctio eñ eoꝝ ē canō ī curōne thoꝝ. ⁊ qñ
ꝙ iungūtꝛ fricādo cū tyriaca ⁊ scellite ⁊ alesāgiē. et
fortasse ē necīū iungere cū hmōi in sole calō. Et me=
lioꝛ ablutionū eoꝝ in balneo ē aq̄ in q̄ ꝺcoquitꝛ fenu=
grecū cū sapōe bono. Et oꝫ vt alienetꝛ lepꝛosus a coi
tu penitꝰ. Res ꝟo q̄ in potu tribuuntꝛ multe sunt: naꝫ
de melioribꝰ medicis ē tyriaca mioꝛ fcā cū carnibꝰ vi
pe. ⁊ tyriaca diatesserō ⁊ alasmenā ⁊ diasulfur. Et qñ
ꝙ fit caputpurgiū cū istis ēt. ⁊ vt in potu sumāt ꝺ tro
ciscis tyri ēt solꝰ aur. i. i. ℥. vini ꝗssi aut passi ⁊ trociscis
sq̄lle iteꝝ. ¶ Et scias ꝙ caro vipe ⁊ illḋ in q̄ ē ꝟtꝰ eius
ē de nobilibꝰ medicis ei. ⁊ nō oꝫ vt sit vipa ꝺ luto: aut
littoꝛal aut de locis hūidis: qm̄ in ea fꝫ plm̄ ē paꝝ iu
namēti. Et de illis q̄ plime ē malitie ē illa q̄ sitiꝫ facit
cū q̄ ē ꝑditio: imo eligatꝛ mōtana ꝓcipue alba. ⁊ absci
datꝛ capita eaꝝ ⁊ caude vice vna subito: ⁊ tūc si mul=
tiplicatꝛ cursus sanguis: ⁊ remanēt viue. ⁊ agitātꝰ agi
tatōe plima tpe lōgo: tūc iste sūt bōe ⁊ si nō dimittan
tur. Et q̄ ex eis sūt ꝯueniētes sūt ille ex q̄bꝰ plimꝰ cur
ritꝛ sanguis: ⁊ q̄ sūt plime agitatōis. ⁊ post decollatiōꝫ
mūdificentꝛ ⁊ decoquantꝛ sicut dicemꝰ tibi ⁊ cōedatur
ex eis ⁊ iure ipaꝝ. ¶ Et ex potatōe qḋ vini in quo mo
ritꝛ vipa aut viuit iā sanati sunt q̄dā accītalr aut intē
tiōe iterficiēdi ex eo q̄ ī potu tribuit vt moꝛiatꝛ ille le=
prosus ⁊ q̄escat: aut q̄escat ab eo: aut fit illḋ obedien
do sōno: aut visiōi. ⁊ sal vipe iuuatiuꝰ ē iteꝝ. ¶ Elixa=
tio āt vipe ē vt sumatꝛ vipa abscissis extremitatibꝰ mū
dificata a visceribꝰ: deiñ elixetꝛ cū porris ⁊ aneto ⁊ ci=
cere ⁊ sale pauco ꝺcoquatꝛ cū aq̄ plima dōec dissolua
tur: ⁊ sumantꝛ ossa eiꝰ tūc ab ea ⁊ mūdetꝛ caro ipsiꝰ. ⁊ et
detꝛ ad comedēdum caro eiꝰ. ⁊ soꝛbeatꝛ ius ipsiꝰ. ⁊ po
nantꝛ ossa eiꝰ tūc sup micas panis de simila: ⁊ fortasse
ꝓijcitꝛ cū ea aliq̄d de pullis colūbaꝝ dōec bona fiat.
¶ Et huiꝰ q̄dē regis iuuamētū fortasse nō apparet in
ꝑncipio: deide apꝑet subito ⁊ fortasse aħcedit sanita=
tē sepatio rōnis diebꝰ aliquot. Et signū appītiōis iu=
namēti eiꝰ: ⁊ applicatio ad horā in q̄ oꝫ vt abstineatꝛ
ab admistratōe eiꝰ ē vt incipiat leprosus inflari. q̄re
inflatꝛ: deiñ fortasse ꝑmiscetꝛ rō eiꝰ: postea excoꝛiatꝛ: de
īde sanatꝛ. Cū ꝗ nō patitꝛ scotomiā neqꝫ inflatꝛ: tūc ite
retꝛ sup eū regimē vice alia. ¶ Et de illis q̄ narrata sūt
ad illḋ ē vt sumatꝛ serpēs niger excoꝛiatꝰ ⁊ sepeliatur
donec in eo fiāt vermes ⁊ extrahatꝛ cū vermibꝰ suis
⁊ exiccetꝛ ⁊ detꝛ in potu illi sup quē supfluit lepꝛa ex eo
tribꝰ diebꝰ oī die pōdus. ℥. i. cū sirupo de melle. ℞ Et
iunctio iteꝝ cū eo in quo ē ꝟtꝰ vipe est iuuam̄ ei sicut
oleū in quo decoquitur ⁊ sicut hoc medicamē. ¶ Su
matur niger excoꝛiatus. et ponatur in olla et fundatꝛ
sup ipm̄ de aceto forti. ℥. viij. et de aqua. ℥. i. et de ca=
psia humida ⁊ radice diacōtee de vnoquoqꝫ. ℥. ss. de
coquatꝛ totū sup ignē leuē donec dissoluatꝛ serpēs: et
coletꝛ aq̄ a serpēte ⁊ fricetꝛ cū ea post abrasionē barbe
⁊ capitis. fiat illud tribꝰ diebꝰ. ¶ Et eis q̄dē accidit ex
administratione medicinaꝝ viperaliū excoꝛiatio cu=
tis coꝛrupte: ⁊ ꝑmutatio carnis ⁊ cutꝫ sane: ꝗuis iun=
ctio leprosi cū hūectatiuis tēperatis in caliditate ē ex
illis q̄ ꝯfert ī q̄busdā horis: cū vehemētioꝛ sit siccitas
℞ Et silr facere caputpurgiū cū eo qḋ ē sicut oleū vio.
⁊ sit in eo paꝝ olei ꝺ keiri. ¶ Et iteꝝ sicut adipes ra=
paciū ⁊ boum ⁊ volatiliū: ⁊ sicut cū oleo decosto aut
darsisabā. ⁊ oleū de lilio seruat extremitates. ⁊ illud
post mūdificationē ⁊ añ mundificationē nō inungatꝛ
oīno qm̄ opilat poros. ¶ Et de eis q̄ bibuntꝛ ⁊ cōferūt
eis est almurigiliꝫ ⁊ medicamē asclideni. ¶ Et lac ē ꝺ
cōuenientibꝰ quibꝰ curatꝛ ⁊ ꝓprie apud ꝯstrictionē an=
helitꝰ ⁊ difficultatē eiꝰ ⁊ raucedinē vocis eteiꝰ ⁊ in tpibꝰ
q̄ sunt inter euacuatiōes. ¶ Et opꝫ vt bibatꝛ in dispo
sitiōe q̄ mulgetꝛ lac: ⁊ lac ouiū ē de rebꝰ magis conue
niētibꝰ ei: ⁊ opꝫ vt bibatꝛ de eo quātitas q̄ digeratꝛ ⁊ si
sint ꝯtēti eo solo si poīe ē erit iuuatiuū valde. Et si sue
rit necīū nō addatꝛ sup ipm̄ aliq̄d si poīe ē ꝓter panē
mūdū ⁊ alisfidebegi cū carnibꝰ arietū ⁊ q̄ illis sunt si
milia de illis q̄ dicemꝰ. ¶ Et qñ anhelitꝰ redit ad re=
ctitudinē: tūc meliꝰ ē vt dimittatꝛ lac ⁊ ꝯuertatꝛ sup res
acuti saporis vt vomat cū eis nō ꝓꝑ aliud nisi illud:
vt euetꝛ cū eo qḋ dixīmꝰ: deinde si necesse fuerit redi=
re ad lac fiat vsqꝫ ad terminū ꝑdictū. ⁊ oꝫ vt sit hoc re
gimē in anno multotiēs. ¶ In flobotomia ꝟo eoꝝ q̄
ꝯfirmati sūt nō oꝫ vt sit occupatio nꝫ ī solōne ventris
eoꝝ cū medicia forti: qm̄ supfluitates in eis mouentꝛ
⁊ nō sepātꝛ: imo fiat alleuiatio ī ꝺclinādo mās eorum
ad intestina: ⁊ administretur de foris qḋ carminet et
resoluatꝛ. ¶ Et de potibꝰ cōuenientibꝰ eis est vt sumatꝛ
acori. ℥. i. ʒ. ⁊ nitri tm̄dē ⁊ succi caulis agrestis vsqꝫ ad
℥. iij. ⁊ misceatꝛ totū ⁊ bibatꝛ māe ⁊ vespe. ¶ Et vt sūatꝛ
eis de limatura eboris pōdꝰ. x. sacraiati. ⁊ detꝛ eis in
potu in. iij. ℥: vini ⁊ butyri. ℞ Aut sumatꝛ althit cū mel
le quātitate nucis: aut sumatꝛ de sq̄lla q̄ntitas decē sa
craiati cū sirupo sq̄lle inspissato sicut lohoc. aut suma
tur cymini. ʒ. ʒ. ⁊ mellis q̄ntitas q̄ inspissetꝛ sicut lohoc:
⁊ succꝰ calamēti ē eis valde bonꝰ ex tribꝰ oboꝫ vsqꝫ ad
vj. ¶ Et oꝫ vt vtantꝛ piscibꝰ salitis in q̄busdā horis si=
cut vtuntꝛ meꝰ. ⁊ alienētur ab acutꝫ nisi ꝓꝑ vōitū ⁊ ni
si fꝫ semitā albecilur ī eo in q̄ sumūtur. Et qñ medi=
cātur cū cauterio dispꝛito sup mēbꝛa coꝛꝑ sicut sinci=
put ⁊ sumitas capitꝫ: ⁊ sup radicē epiglotis ⁊ duo tpa
⁊ collū ⁊ iūcturas manū ⁊ pedū. ¶ Et dixerūt q̄dā oꝫ
vt cauterizentꝛ in ꝑncipio timoris lepre cū cauterio in
añrioꝛe capite vt ꝯferat caluarie ⁊ alio inferioꝛe illo:
⁊ apḋ locū ī q̄ capilli tūdūtur ⁊ sup supcilia vnū dein=
de in dextra capitis: ⁊ aliḋ in sinistra: ⁊ vnū posterius
sup nuchā: ⁊ duo apḋ duas cōmissuras coꝛticales et
vnū sup splenē ⁊ sint cocture ille cū cauterijs leuibus
minutis: ⁊ qñ cautezatur sup caput oꝫ vt ꝑueniat vsqꝫ
ad os dōec excoꝛietur os saltē vicibꝰ plibꝰ postq̄ꝫ con
seruatur applicatio illius ad cerebrū fm̄ suam coꝛrū
pentē cōplexionē eiꝰ. s̄ꝫ ā stolidi qñ interficiūt cū hꝰ
cū nō alleuiātur manus ipsoꝛū.

¶ De mō meꝫ ꝑ cōferentiū cōpositarum. Cap. iiij.

T

Et q̄b⁹ sunt albedarūgi ꝛ albe q̄ȯ stat i loco carnis viperein hac egritudie.ꝛ de illis ē medicamē alsulēdati:veꝝ bedarūdi hn̄t ꝺ̄scriptionē magnā quā dixerūt indi ꝛ experti fuerunt ip̄m. ¶Et de eius mō est vt sumāt myra.nigroꝝ ꝛ scenutaragi indi amboꝝ.ȝ.x.macropipis.ȝ.5.been albi.ȝ.ij.5.terant et liniant cū butyro vaccio ꝛ cōficiāt cū melle:ꝛ sit potio ab vno aur.vsq͂ ad.ij.ȝ.post mūdificationem corpis. Si aūt sumat de eo cū equali mensura sui de diamusco nō timebit eius malitia: qm̄ ip̄m est ei⁹ bezahar.

¶De modo confectionis nomiate bederaulia maioris. Capitu.v.

Et est almebaran cōferēs lepre ꝛ baras ꝛ morphee ꝛ impetigini ꝛ aq̄ citrine ꝛ pruritui scabiei antiq̄ ꝛ cōfirmat rōnē ꝛ destruit obliuionē: ꝛ ē bonū cōseruatiōi cōferēs sincopi. Et hoc medicamē fecerūt sapiētes indi regib⁹ suis. ¶R̄. myra.belliricoꝝ emblicoꝝ ꝛ capsie olm an̄.ȝ. xiij. nucis muschate ꝛ corticū thuris ꝛ meu ꝛ su.ꝛ pipis ꝛ macropiperis ꝛ felgamōan ꝛ narchaisar ꝛ neremisch ꝛ cōdisi ꝛ succisālle ꝛ folij indi olm ana.aur.viij.ꝛ albes barij boni au.iiij. terāt medicine ꝛ cribellent ꝛ terat albes solū. Et q̄ terit ip̄m opillet nasum suū ꝛ nares suas ꝛ inūgat eas añ illō cū butyro vacio ꝛ vt iat ei⁹ trituratio sup medicinas:ꝛ sumant de penidijs alarū ꝛ alsahan emine.ij. ꝛ.5.de baldac:terāt ꝛ p̄jciant in ollā nouā:ꝛ p̄jciat desup de aqua cū mēsura q̄ soluāt.ꝛ qn̄ liquefiūt remoueant ab igne:ꝛ puluerizent desup medicine ꝛ cōficiant cū eis bene deinde fiant ex eis forme similes auellanis:q̄rū vnaqueq͂ sit vnus aur.ꝛ det in potu omni die.i.in ieiuno cū aqua tepida aut vino.

¶De modo cōfectionis alsulendati. Cap.vj.

Et est medicamē indū magnū in via albe de rauilui:ꝛ ip̄m confert iteꝝ ad casum palpe braꝝ:ꝛ albedinē capilloꝝ:ꝛ asma ꝛ tremorē cordis:ꝛ tēperat appetitū ꝛ fluxū vētris sup̄fluū ꝛ hydropisim ꝛ icterinā ꝛ paucitatē fels ꝛ fistulas ꝛ canitiē senum:ꝛ cōfert pruritui ꝛ vlcerib⁹. ¶R̄. alsulēdati mundate ablute ductos feragita au. Et alsulēdati q̄dē ē vrīa hircoꝝ mōtanoꝝ.ꝛ illō ē qm̄ ipsi mingūt dieb⁹ estuatiōis sue sup lapides i mōte q̄ noiat alsulēdati: ꝛ denigrāt lapides:ꝛ sit sicut pix piguis subtil.ꝛ myra.belliricoꝝ ꝛ ēblicoꝝ ꝛ pipis ꝛ macropipis ꝛ lauris nucis muschate ꝛ cinami ꝛ macis ꝛ xyloaloes ꝛ darsele ꝛ spodij et attemet ꝛ burungi ꝛ merēnis olm an̄.au.iiij.bdellij. 200.ꝛ.60.aure.ꝛ zuccari tabarzet.134.au. ꝛ auri rubei ꝛ argēti meri ꝛ eris rubei ꝛ ferri ꝛ allohonoc ꝛ alselud oīꝫ an̄.au.100.cōburāt mieralia:ꝛ terāt ꝛ triconizēt cū medicinis ꝛ misceāt oīa cū melle ꝛ butyro et reponāt in vitreata viridi:cui⁹ dosis sit duoꝝ aureorū cū lacte capno aut aq̄ tepida.ꝛ addāt i eo de melle ꝺ̄spumato aur.37.ꝛ butyri aur.34.qm̄ ei⁹ ꝺ̄coctio erit bōa:verūtm̄ crescit ꝛ puenit ad finē in.xxj.die.

¶De modo adustionis alselud. Capi.vij.

Malleādo fiāt lamie de ferro:deide decoquātur myrabolani belliri.ꝛ emblici ꝛ colet aq̄ coruꝫ ꝛ ponātur in vas eris ꝛ accēdat sub eo ignis lenis ꝛ calefiat alselud dōec rubeat ꝛ ignitū submergat in illa aq̄.deide redeat ad ignē ꝛ rubeat.cū ꝗ̄ rubuerit submergat iteꝝ in illa aq̄.fiat.illō.21.vice:deide coletur aq̄ illa ꝛ sumat fex in q̄ residet aliq̄d de selud:deide reducat vas sup ignē:ꝛ ponat in eo vrina vacce ꝛ igniat ferrū ꝛ subinergat in ea iteꝝ.21.vice.ꝛ sumatur iteꝝ fex ei⁹ dōec remaneāt de fece ei⁹ aur.viij.ꝛ sit fiat de ere dōec cōpleant ex eo iteꝝ.viij.aur. Argentū ꝟo limet cū lima dōec fiat sicut terra:deinde decoquat cū aq̄ salis in coclearío ferreo dōec adurat bn̄ si aūt nō adurit p̄jciat in coclearíū paꝝ sulfuris citrini qm̄ cōburet:ꝛ sumat ꝺ̄ eo.viij.au.ꝛ totū illud sit tritū ꝛ cribellatū. Auri ꝟo cōbultio ē ita:oꝫ vt aurū limet dōec fiat sile terre ꝛ sit cū eo aure⁹ vnus ex amioch ꝛ remāeat cū auro dōec liquescāt vtraq͂ sil deide dimittat p̄ horā vnā:deide limet iteꝝ ꝛ addatur sup ip̄ꝫ aur.vn⁹ ex alamioch.ꝛ limet iteꝝ cū lima:deīn fricat i coclearío ꝛ fundat sup ip̄ꝫ aq̄ sal:ꝛ ferueat dōec ꝯsumat aq̄ ꝛ remaneat auꝝ ꝛ alamioc:deinde terat in mortario bn̄ dōec fiat sicut puluis:ꝛ misceat cū medicinis. ¶Mūdificatio ꝟ̄t alsulēdati est ſm hūc modū sumat de aq̄ alhasce ꝛ vrīa vacce:p̄jciant ābe sup alsulēdati in vase nouo in tāta q̄ntitate q̄ submergāt ip̄m:ꝛ pōatur in sole calido hora vna deinde fricet vehemēter ꝛ colet aq̄ ab eo in vase nouo ꝛ ponatur in sole trib⁹ dieb⁹ deide colet ꝛ sumatur fex ei⁹ sp̄issa:deide sumant aq̄ alhasce ꝛ vrīa sup alsulēdati:ꝛ puluerizet sicut puluerizata fuit primo ꝛ fiat illō trib⁹ vicib⁹:deide ponat in sole.21.die donec ingrosset:ꝛ fiat silis melli ꝛ denigret sicut pix.

¶De modo alsulendati minoris. Ca.viij.

Et iuuamēta ei⁹ sūt sicut iuuamēta maioris. R̄. alsulēdati colate ptē vnā ꝛ alcoꝛ ptes.iij.teratur alcoꝛ ꝛ misceat cū eis quātū est pōdus eoruꝫ de melle ꝛ quātū ip̄ꝫ ē de zuccaro ꝛ quātuꝫ ē medietas mellis de butyro vaccino:ꝛ reponat in vitreata. et dosis ei⁹ sit aur.i.cū lacte vaccino tepido. ¶Mod⁹ medicamēti ꝯferētis lepre. R̄. myra.nigroꝝ mūdatoꝝ.ꝛ myrabo.citri.mūdatoꝝ.ꝛ.ȝȝ.oluꝫ an̄.ȝ.x.ameos.ȝ.v.althit botrib⁹ de guarich:aq̄ deguarich ꝛ alderguarich est q̄tuor lib:debaldach dōec ꝯsumātur due tertie ꝛ remaneat:deide exprimat ꝛ colet ꝛ p̄jciat sup colatū de melle q̄ȯ sufficit ei ꝛ det in potu ꝺ̄ eo lib.i.ꝛ inungat sup totū corp⁹ īfirmi butyꝝ vaccinū:ꝛ sedeat in sole dōec sudet:ꝛ p̄cipiat vt ambulet post illō.70.passib⁹.ꝛ iaceat aliq̄n sup lat⁹ suū dextrū:ꝛ aliq̄n sup lat⁹ suū sinistrū:ꝛ semel sup vētrem suū:ꝛ semel sup dorsum suū.ꝛ cibetur pane ꝛ melle quātitate abbreuiata.vij.diebus ita vt liniantur ei medicine omni die.

¶De modo epithimatis lepre. Cap.ix.

Sumat serpēs niger excoriat⁹ ꝛ decollet ꝛ pōat in vas ꝛ fundant sup ip̄m de aceto forti:℥. viij. aque.℥.i.ꝛ alseitaragi humidi ꝛ radicuꝫ dragontee āboꝝum an̄.℥.xij.decoquatur super ignem lenē donec decoquat serpēs:deide colet cū pāno ꝛ separentur ossa a carne:deinde pōatur fex i vase vitreo. Cū ꝯ̄uolueris curationē p̄cipe eivt radat pilos supciliorū ꝛ caput ꝛ lini desup ex illo trib⁹ dieb⁹. ¶Modus epithimatis alterius. R̄.staphisagrie ꝛ myra.nigrorū mūdatoꝝ ꝛ emblicoꝝ oluꝫ an̄.ptē.i.frigatur cum oleo antiquo ꝛ liniatur cū eo latus vel locus postq͂ abluit cū decoctōe senticis turionuꝫ ꝛ balaustie. Et

iterũ cõburãtur myrabolani ⁊ galle ⁊ liniãt desup cũ aceto. ¶ Cibi ãt eorũ sunt oĩa q̃ sunt velocis digõnis boni chimi: sicut carnis volatiliũ notorũ. s. eorũ isfedebegi: ⁊ pisces hũidi levis carnis cũ spẽb⁹ q̃ sunt necẽ. Et melior cib⁹ eorũ est panis de silia mũdus: ⁊ pãis cãdarusij: ⁊ sorbitiões facte ex eis ⁊ olera hũida ⁊ est necessariũ vt pmisceãt cũ eis q̃ sunt sicut sicla ⁊ raphãus ⁊ porri. ¶ Et nõ oz vt negligat administrare incisiua ⁊ pprie ante mundificatiõez: sicut capparis ⁊ feniculũ ⁊ porri. ista. n. mundificãt eorũ cibos a supfluitatibus ⁊ pparãt supfluitates expulsioni. ¶ Cuz ergo administraueris medicinas laudabiles: tunc administra ẽt hoc regimẽ: ⁊ pisces saliti in hoc ca° sunt valde boni eis ⁊ nos propiores sumus sup ista cum volumus vt faciam⁹ eos vomere aut ventrẽ eorũ soluere. ¶ Et caulis cõfert eis cũ pprietate sua. Et pãis cũ lacte ⁊ melle ⁊ fic⁹ ⁊ vua ⁊ passule ⁊ amigdale torrefacte ⁊ cartami ⁊ pinee: ⁊ q̃ fiunt ex istis ꝯferũt eis. ¶ Et opz vt comedat in die bis fm mẽsurã digõnis. Nã semel comedere nocet eis. ¶ Et nõ bibat vinũ cũ excitat egritudo nisi parũ. Et cũ quies est egritudinis bibat de subtili qđ nõ ẽ ãtiquũ quãtitate tẽperata cõsueta. ¶ Et qñ cadunt pili supciliorũ ex supciliis ⁊ similiuz tunc fiat cura cũ curatio alopitie: ⁊ reliquorum que dicemus in libro decorationis.

¶ De modo epithimatis alterius. Cap. x.

Sumãtur staphisagrie ⁊ myrabol. nigrorũ mũdatorũ ⁊ emblicorũ oĩum añ. par. i. ⁊ frigãtur cum oleo omphacino ⁊ liniatur cum eo locus postq̃ ablutus est cum decoctione senticum ⁊ balaustie. ¶ Modus alius: comburãtur myrabolani ⁊ galle ⁊ liniantur cum aceto desuper.

¶ Fen. quarta de soĺone ꝯtinuitatis ⁊ est pter id qđ pẽdet cũ fractura ⁊ algebra. Et est q̃tuor tractatus.

¶ Tractatus prim⁹ de vulneribus in membris.

¶ Sermo vlis de solutione cõtinuitatis. Capi. i.

Am ostendimus in libro p̃mo spẽs soĺonis cõtinuitatis fm modos qui necessarij fuerunt in loco illi illi. Et volumus nũc innuere summas de spẽb⁹ eorũ: quas opz nobis esse notas añ illud qđ volum⁹ declarare. ¶ Dico g̃ q nos conamur i q̃busdã membris quorũ cõtinuitas est soluta vt redeat eorũ continuitas sicut fuit: ⁊ illud sicut in carne. Et conamur in quibusdã eorũ vt remaneat cõtactus eorũ cum cõseruatione: lz non redeat ipsorũ cõtinuitas: ⁊ illđ in ossibus: nisi in ossibus puerorũ ⁊ infantiũ. In eis. n. qñq; speratur reditus ille. ¶ De neruis vo ⁊ venis dixerunt q̃dam medicorũ q non redeunt cõtinuitati: imo fortasse remanet in eis cõtactus cõglutinationis cõseruatione currente super eos ⁊ cõiungit eos. ¶ Et dixerunt q̃dã q illđ nõ puenit nisi in arterijs solis. ¶ Ga. vero iam ꝯdixit eis istud ⁊ dixit. Immo qñq; incarnãt arterie p testimoniũ experiẽtie: ⁊ cũ ꝯcessione rõcinationis. ¶ Testimonio vero qm̃ nos iam vidimus arteriã que est sub basilica ⁊ caput arterie tẽporis ⁊ cruris incarnari. ¶ Et concessione que est ex ratiocinatiõe: qm̃ os est extremitas in duritie: ⁊ nõ incarnat nisi parũ in ifantibus. ⁊ caro q̃ extremitas in lenitate icarnat. sz vene ⁊ arterie sunt medie inter ossa ⁊ carnẽ. qr oz vt sit eorũ dispõ inter carnẽ ⁊ ossa g̃ sunt min⁹ recipiẽtes icarnationẽ q̃ caro: et facili⁹ suscipiẽtes eã q̃ ossa: ⁊ incarnãtur qñ sectio ẽ minia ⁊ pua ⁊ corp⁹ ẽ hũidũ ⁊ lene ⁊ nõ incarnat in diuersificato ab eo. Et hic est mod⁹ disputatiõis rethoricus vel theoricus. Et illđ in quo cõfidit est expimẽtũ.

¶ De summa de vulneribus in membris. Cap. ij.

Membra in q̃bus cũ cadit vuln⁹ magnificat ei⁹ nocumẽtũ: ⁊ iterficit fm plz: et fortasse ñ iterficit nisi raro sunt sicut vesica ⁊ cerebrũ: ⁊ renes: ⁊ intestina minuta. Et epar: q̃uis sit poĺe vt saluet sup ea cũ est leue. In corde aũt nõ sperat salus cũ in eo accit vulnus. ¶ Et plm ille cui accit vuln⁹ in vẽtre suo cũ accit ei nausea aut singultus aut soĺo vẽtris morit. ¶ Et qñ vuln⁹ est in loco in quo opz vt vehemẽs fiat dolor ⁊ apã sicut sunt capita lacertorũ ⁊ posteriora eorũ ⁊ ppe illorũ q̃ sunt neruosi et nõ accit apã sigt illud nocumẽtũ itrinsecũ ad qđ cõuertunt mãe: ⁊ nõ puenĩũt ad vuln⁹. ¶ Et oz vt tu obserues illđ qđ dicem⁹ in. c. vlcerũ de indicijs in q̃bus cõicãt vulnera ⁊ vlcera. Et post posuim⁹ ea vsq; illud attẽdẽtes ad illud qđ est conueniẽs.

¶ De sermone vli de cura vulnerũ. Ca. iij.

Vulnus carnosuz nõ euat q̃n aut sit sectio plana recta: aut sectio rotũda aut hñs latera: aut sectio cũ diminutiõe aliquãtule carnis. ⁊ qñz ẽ pfunde penetrãs ⁊ qñz discoopertũ. Et vnicuiq; eorũ ẽ regimẽ. Et cõicãt oĩa in retẽtione sãguinis currẽtis et iã posuimus ad illud ca. ¶ Et fortasse cursus sãguinis quãtitate tẽperata cõfert vulneribus. ⁊ phibet apã ⁊ opilationẽ ⁊ febrẽ. Nã de meliorib⁹ cũ q̃b⁹ itedim⁹ in vulnerib⁹ est vt phibeam⁹ eorũ apationem: qm̃ qñ nõ accit apã poĺe est vt ei⁹ fiat curatio: verũ cum illic est apã aut attritio. aut cõtusio aggregat in vacuitate ei⁹ cum vulnere sãguis qui vult fieri apã aut pus ⁊ nõ est possibilis curatio vulneris: ⁊ dũ nõ ppat illđ: tunc curet apã. ¶ Et si retinet in cõtritione sãguis: tunc nõ fit securitas q ipi⁹ resoĺo festinet si fuerit ei q̃titas de q̃ sit curãduz ⁊ tẽsio ⁊ illđ cũ cõuersiõe ei⁹ in pus ⁊ resoĺone ipi⁹: ⁊ illđ fit cũ oĺ caĺo leui de illis q̃ tu scis. Et pp h° opz vt adiuuet cursus sãguinis quãdo abbreuiatur. ¶ Cum ergo sectio ẽ plana recta de q̃ nihil cecidit sufficit in regimie eius strictura ⁊ ligatura et prohibitio sãguinitatis et aq̃sitatis ab ea: et prohibere q aliq̃ rerum cooperiat eã neq; pilus neq; aliud postq̃ tu conseruaueris cõplexionẽ mẽbri et sollicitus fueris in h° ne attrahit ad mẽbrum nisi sãguis nãlis. ¶ Et fuerit magna ita vt non concurrãt extremitates eius: quoniã sunt rotunde elongate aut diuerse figure aut iã destructa est ex ea caro paucamon plurima: tunc eius cura est futura: et prohibitio aggregationis humiditatis in ea: cum administratione exiccantium repercussiuorum: et administratione subtiliãtium que dicemus. Et si fuerit pfunda: tunc strictura etiã facit eã adherere multotiens: et nõ est necesse detegere eam si ẽ poĺe illđ: et illđ ẽ qñ ñ cõfert strictura cũ ligatura firmans eam. Et fortasse necessarium est detegere eã: sicut ostendã et proprie vbi non cadit strictura

bōa sup radicē ꝓfundi: q͛ effunduntur ad ipsū materie ꝑꝑ debilitatē ei⁹ ⁊ dolorē q̄ necessarius ē: ⁊ ꝑꝑ dispō neo q̄s dicā in ca. vlcerū. ¶Et si ē necium vt detegat nō erit excusatio qn ponat cottū ⁊ qđ currit cursu ei⁹ sup ei⁹ orificiū exiccās ipsū ꝓpe vbi strictura nō cadit sup radicē sicut diximus: aut ē ei⁹ ꝑparatio talis q̄ nō est posse mām malā effundi ab ea: aut ē in ea os: aut ꝯcauata ē ⁊ facta ē fistula ⁊ sit i ea hūiditas mala valde: ⁊ est tūc in iudicio vlcerū non vulneꝝ. ¶Et dixit sapiēs q̄ vulnus nō idiget nisi ligatura aggregante labia: qn̄ q̄rit adherētia ⁊ icarnatio: veꝝ si fuerit necessariū vt nascat in ea caro tūc nō ē in eo necium illud: sed est necia aliqn̄ ligatura cū qua effundat sordities ex orificio ei⁹: ⁊ aliqn̄ ligatura sit tali mensura q̄ retineat medicamen desup. ¶Indi. ⁊ sufficit vt sit orificio vulneris locus: ex q̄ effundat sordities semper per nām: aut ita vt cadat pforatio illic aut vt tu figures ipsū cū illa figura. Ego.n.iā sanaui vuln⁹ magnū cui⁹ ꝓfūdū erat vbi ē genu ⁊ ipsi⁹ orificiū i coxa ꝑter q̄ fecerim ⁊ orificiū aliud iferi⁹ apud genu. Sꝫ ꝑparaui coxā tali ꝑparatiōe q̄ ꝓfundū fuit supius ⁊ orificiū inferi⁹. q͛ sanatū est absq̄ pforatiōe in iferiori pte. Et silr qn̄q̄ suspēdunt brachiū ⁊ palma ⁊ alia taliter q̄ orificiū sp est inferi⁹. Hoc est ḡ sermo eius. ¶Et dico q̄ fortasse tibi cadet vulnus vt tibi erit necium incidere cōplete ⁊ secare mēbrū. ¶Cū aūt ex vulnere abscidi tur caro plurima: tūc necia sunt ea q̄ carnē nasci faciūt ⁊ nō sufficit illud qđ exiccat ⁊ ꝓhibet. Et fortasse nocet exiccatiuum ⁊ ꝓhibitiuū ex pte qđ repellit materiā ex q̄ nascit. ¶Et qn̄q̄ ē ꝓfunditas ⁊ diminutio ossiū taliter q̄ nō ē posse vt nascat cōplete. q͛ remanet ꝓfundum: sicut qn̄q̄ accidit vt nascat plus q̄ sit necesse: q͛ ē caro addita. ¶Et oꝫ vt cibet eger q̄ vult vt nascat caro i vulnere suo cibo laudabili boni chimi: ⁊ qn̄q̄ est illud qđ facit nasci: ita q̄ posse est ei vt faciat nasci carnē: cutē ꝟo nō facit nasci cū iā abscissa est totaliter: imo nō facit nasci loco ei⁹ nisi carnem durā supra quā nō nascit pilus. venaꝝ āt rami multotiēs eminēt ⁊ nascūt sicut caro. ¶Et de vulnerib⁹ sunt q̄dā hñtia timorē sicut vulnera cadētia i neruis ⁊ extremitatib⁹ lacertoꝝ: ⁊ dicam ea in ca. dispōnum neruoꝝ: ⁊ multotiēs sequunt ea accñtia mala sicut illud qđ sequitur vuln⁹ extremitatis lacertoꝝ de alteratione coloris ⁊ casu pulsus p⁹ spissitudinē ⁊ puitatem ⁊ pducit ad sincopi ⁊ casum virtutis. ⁊ qn̄q̄ sequtur ea spasm⁹. ¶Et silr illa q̄ cadūt aū genu apud rotulam qm̄ sequunt ea accñtia mala. ⁊ sunt ꝑmanētia a qb⁹ paꝝ liberant. ¶Et qn̄ accīt spasm⁹ ex h⁹i vulnerib⁹ lacertosis ⁊ nō recipit curatiōem. tūc curatio ē icidere lacertū in latitudīe. ⁊ ē volūtas vt destruat opatio lacerti. veꝝ illđ ē de illis q̄ oꝫ vt postponat q̄tū ē posse. ¶Et curet spasm⁹ ⁊ pmixtio rōnis cū re alia ꝑter eā ⁊ sic vuln⁹ geniculi. ⁊ fortasse.n. nece ē vt ponat cum sectiōe dura: ⁊ vt sit festinatio i a͞pātib⁹ ei⁹ ⁊ vlcerib⁹ ipsius ⁊ vulnerib⁹: cū flōmia: ⁊ solōne ventris: ⁊ ꝓhibitione incarnationis: donec mundificentur mundificatione vltima: deinde incarnentur.

¶De cognitiōe ei⁹ qđ fac nasci ⁊ qđ icarnat ⁊ qđ sigillat ⁊ qđ corrodit ex medicinis. Capi.iiij.

Medicamē faciēs nasci carnē est illud qđ coagulat sanguinē sanū in carnē. Qđ si fuerit exiccatio eius vehemēs ꝓhibet sanguinē venietē. q͛ nō habebit mām caro. Et si est ei abstersio vehemēs remouet eū ⁊ facit eū currere. q͛ consumit mām inuentā carni. ḡ oꝫ vt nō sit ei plurima exiccatio. imo vsq̄ ad terminū: neq̄ abstersio fortis valde. imo abstersio pauca in q̄tītate vt abstergat sorditiē absq̄ mordicatiōe ⁊ nō indiget stipticitate de q̄ ē curādū. ¶Et oꝫ iteꝝ vt sit in calliditate ⁊ friditate in ꝯplōne sua si fuerit sepata cū ꝯrio: sꝫ q̄titatē sepatiōis. Et si nō fuerit sepata sepōne de q̄ curet: tunc assimilet calido valde calm valde. ⁊ frō valde fridū valde. Et obseruet iteꝝ ipressio medicine in loco vt opponat ei si supfluit in malitia cōplonis. ¶Medicine aūt incarnatiue sunt ille que aggregāt inter duo elōgata. Et nō oꝫ vt operent nisi in supficiebus amboꝝ faciētes adherere inter ea vtraq̄ cū rore q̄ est in suba amboꝝ ⁊ si fuerit sanguis pur⁹. tūc est illud qđ exiccat sanguinē pl'm sufficiēs cū eo i adherētia cum exiccatione vehemēti veloci āteq̄ fiat pus: ⁊ nō firmat ei illud nisi fuerit cum illo supfluitas virtutis in exiccādo. ¶Veꝝ oꝫ ne sit abstergens: qm̄ abstersio est ꝯria intentōi q̄ est in eo. qm̄ intētio in eo est ponere illđ qđ colligit de sanguine nutrimētum ⁊ adherentiā: ⁊ abstergens abstergit illum sanguinem q͛ dispartit ḡ ꝯsumit mām q̄ expectat conglutinatio. ¶Et nō indiget diminutōe in exiccatōe. sicut indiget ea illđ qđ facit nasci. Qm̄ faciēs nasci indiget vt currat ad ipm mā. ⁊ illi⁹ materiei cursum ꝓhibet exiccatio. ⁊ incarnatiuū nō indiget. immo indiget incarnatiuum exiccatiōe fortiore ⁊ pauca stipticitate. ¶Cōsolidatiuū ꝟo sigillatiuū vehemētius indiget stipticitate q̄ illa duo. qm̄ est ei necessariū vt recupet qđ est p nām vehemētioris exiccatiōis. s. cutē ⁊ qm̄ indiget vt exiccet hūiditatē ex̄neā ⁊ radicalē vehemētē. Et illđ qđ est aū ipm eget vt exiccet hūiditatē ex̄neā exiccatione plima ⁊ radicalē cū mēsura q̄ ꝯglutinet ⁊ igrossetur ⁊ nō minuat ex suba. ¶At corrosiua diminuēs carnē oꝫ vt sit vehemētis abstersiōis valde. ¶Et illđ q̄dē qđ est rectū in curōne vulneꝝ: qn̄ perforātur ē vt nō approximet eis aq̄. Et si fuerit necessariū ⁊ nō suffert eger a balneatōe oꝫ vt ponat sup ea de emplīe de pāno infuso cū oleo fm modos ligatōis ⁊ nō permittatur a qua peruenire ad ipm.

¶De perforatione vulneris ⁊ aliorum cū oportet vt discooperiatur. Capi.v.

Dixit Gal. Oportet vt seces ex loco ei⁹ vehementioris eminētie. ⁊ vt inclines ipm. ⁊ nō sit tract⁹ pforationis nisi ad partem ex qua ē posse currere pus ad inferiora. ¶Et vt obseruent in pforatione alesui rati ⁊ ruge fꝫ modū quē diximus in ca⁹ vulneꝝ ⁊ dubelles nisi in eis q̄ excepimus. In eis ꝟo q̄ sunt sic inguina ⁊ subascelle: oꝫ vt vadat pforatio cū cute in natura. ¶Deinde ponantur desuper exiccatiua absq̄ mordicatione de illis que sunt posita in tabulis medicinaꝝ singulariū. ⁊ puluis olibani melior est in eis q̄ olibanū. qm̄ illud est vehementius stipticū. Et rectū q̄dē est in curatione vulnerū cū perforant ne approximet eis aq̄. ⁊ si fuerit necessariū ⁊ eger non suffert a balneatione. tūc oꝫ vt vulnus occultetur sub emplastris cōuenientibus tectis cū pānis infusis cū

oleis fm modū cooperture q̄ separat iter aquā bal
nei ꝛ hūitatē ei⁹ iter vulnera: aut igeniet̄ ei aliqd̄ in
genioꝝ possibiliū in ipo.

¶ De regimine vulnerū habentiū apostema ꝛ dolores. Cap. vi.

Necessariū ē i h⁹i vulnerib⁹ alleuiare dolorē et
credere ꝙ vuln⁹ nō ꝯsolidat̄ olno dū apā non
sedat̄. ¶ Et illd̄ qd̄ nō cōplet̄ nisi cū eo in quo ē exic
catio ꝛ ifrigidatio in pn⁹ rei: ꝛ mollificatio in scdo. ꝛ
admistret̄ in eo cura apatū olno. ¶ Et qd̄ est ꝓpriū
in hoc cū cōitate sui iuuamenti in ol mēbro a capite
vsqꝫ ad pedes estvt sumat̄ granatū dulce ꝛ decoqua
tur cū vio pōtico ꝛ emplet̄ cū eo loc⁹. Et oꝫ vt obser
ues illd̄ ad qd̄ ꝯuertit̄ dispō apatis: sicut si tu admi
straueris vnguētū nigrū: ꝛ videris vulneris rubore
vehemētē fieri ꝛ vesicari: declina ad infrigidātia et
ad vnguētū albū. Et si videris ipꝫ mollificari aut in
durari: ꝛ tu iā admistrasti albū: admistra nigrum et
alia.

¶ De regimine vniuersali in vulneribus viscerum interius. Cap. vij.

Intētio i eo qd̄ existimam⁹ ꝙ ē fissura aut disru
ptio iteri⁹ ē vt icarnet̄ ꝛ nō dimittat̄ sanguis cō
gelari i iteriorib⁹ ita vt ꝓhibeat̄ flux⁹ sanguis. ¶ Et
medicine ꝯferētes in vtrisqꝫ itētionib⁹ pmis sūt sicut
vestimēta q̄ decoquūtur in aceto: aut det̄ i potu ð
cētaurea maiore pōd⁹. ʒ. i. ꝛ terre sigillate in h⁹ inest
curō magna. ¶ Illd̄ aūt qd̄ in potu sumit̄ cā fluxus
sanguinis ē sicut dauic. i. ꝛ. 5. de semie iusquiami al.
cū aq̄ mellis ꝛ reliq̄ medicie p̄dicte in ꝓhibitōe spu
ti sāguis ꝛ fluxus sāguis. De vlnere āt ꝛ fissura appa
rētib⁹ dixit sapiēs ꝙ i dispōne mirac vētris dōec egdiā
tur q̄dā itestia. oꝫ vt scias qūo applices itestia ꝛ itro
mittant̄. ¶ Qd̄ si egrediat̄ aliqd̄ de zirbo oꝫ vt scias
an sit necīū vt liget̄ cum ligatura firma aut nō: ꝛ an
suat̄ vuln⁹ aut nō: ꝛ qualiter sit via in suēdo ipm. Et
Ga. q̄dē dixit anathomiā almirac. ꝛ dixim⁹ nos ipm
in anathomia. ¶ Et ꝑꝑ illd̄ qd̄ iā diximus in anatho
mia loc⁹ illoꝝ ē mloꝝ tloꝝ cū disrūpit̄ q̄ꝫ loc⁹ aluou
rati. Et aluourati qd̄ ē mediū corpis vtriusqꝫ lateris
mēsura q̄tuor digitoꝝ ab alborati. i. vmbilico. Indq̄.
Qm̄ fissura cū accit in loco alborati egrediunt̄ cum
ea itestia pl⁹ ꝛ redit⁹ eoꝝ in ea ē difficilis. Et illd̄ iō:
qm̄ res q̄ tꝫ eā nō ē nisi duo lacerti descēdētes in lō
gitudine corpis q̄ ꝓtēdūtur ex pectore vsqꝫ ad ospe
ctis: ꝛ ꝑꝑ illd̄ q̄ disrūpit̄ vn⁹ hoꝝ duoꝝ lacertoꝝ oꝫ
vt egrediat̄ ꝑs itestioꝝ ꝛ augmētat̄ ide disruptio. Et
illd̄ iō qm̄ lacerti q̄ sūt i vtrisqꝫ illis pl⁹ coartāt ipm:
veꝝ ē ei i medio lacert⁹ fortꝫ ꝯtinēs ipꝫ. ¶ Si āt ꝑpa
retur vt sit diruptio magna egrediet̄ nūeratio itesti
noꝝ: q̄re erit eoꝝ itermissio vehemētior ꝛ difficilior.
In vulnerib⁹ āt puis si nō succurrat̄ cū itromissiōe i
testini iflat̄ ꝛ igrossat̄. ꝛ istd̄ ꝑꝑ illd̄ qd̄ gñat̄ in eo de
vētositate q̄re nō igredit̄ ex illa disruptiōe. Et ꝑꝑ il
lud saluiora vulnera accñtia i mirac disrūpētia sunt
illa q̄ sūt eq̄lis magnitudis. ¶ Indq̄. Et idigēt illa vl
nera reb⁹ q̄tuor: quaꝝ pma ē vt reducat̄ itestinū ap
parēs ad locum q̄ ē ei ꝓpri⁹. ꝛ scda vt suat̄. ꝛ tertia vt
pōatur sup ea medicamē cōueniēs. ꝛ q̄rta vt sit solli
citudo ne ꝓueniat alicui mēbroꝝ nobiliū ꝑꝑ illd̄ tlor
¶ pone ḡ ꝙ sit vuln⁹ tāte quātitatis vt nō possim⁹
ꝑꝑ puitatē ei⁹ itromittere itestinū ꝓcedēs ab eo. Et
q̄dē ē nobis necīū vt resoluam⁹ illā vētositatē aut vt
dilatem⁹ ipam disruptionē: ꝛ vt dissoluam⁹ vētosita
tē est meli⁹ si poīe ē in ea. ¶ Et cā q̄dē in inflatōe ite
stini ē frig⁹ aeris. ꝑꝑ illd̄ ḡ oꝫ vt submergat̄ spongia
in aq̄ calīa ꝛ exprimas ipāꝫ ꝛ vapores ipꝫ. ꝛ vinuꝫ sti
pticū q̄ calefit ēt est iuuatiuū in hoc loco: ꝛ illd̄ qm̄
calefacit plus q̄ꝫ sit calefactio aq̄ ꝛ ꝯfortat intestinū.
¶ Qd̄ si hec cura nō resoluit iflationē itestioꝝ: tunc
admistret̄ āplificatio vulneris. Et ꝯuenietı⁹ istrumē
toꝝ ad hāc sectionē ē instrm qd̄ cognoscit̄ ad ꝑforā
das fistulas. Cultelli āt ꝑforādi acuti ex duab⁹ ꝑti
bus facti ad caput caueātur. ¶ Et rectior figuraꝝ ꝛ
ꝑparatio i ifirmo ē. vt si fuerit vuln⁹ lesuꝫ vadēs ad
ꝑtē iferiorē sit figura ꝛ ꝑpatio ad supiorē. Et si fue
rit vuln⁹ vadēs ad supiorē: figura ꝛ ꝑpatio vadāt ad
iferiorē. Sit ḡ intētio tua quā intēdis i vtrisqꝫ rebus
sil' vt nō cadāt reliq̄ itestia sup itestinū cui⁹ iferi⁹ ap
paret. Et cū tu posueris hāc tuā intētionē: scias ꝙ si
fuerit vuln⁹ i ꝑte dextra: tūc oportebitvt facias egrū
declinare ad ꝑtē sinistrā. Et si fuerit i ꝑte sinistra fa
cias eū declinare ad dextrā. Et sit itētio tua semꝑ vt
pōas ꝑtē in q̄ ē vuln⁹ altiorē ꝑte altera: hec est enim
res q̄ ē cōis olb⁹ istis vulnerib⁹. ¶ Cū ḡ ꝯuant̄ itesti
na i locis suis q̄ sūt eis ꝓpa postq̄ꝫ reducta sūt ad vē
trē cū vulnera sūt magna: tūc necessari⁹ ē mister edo
ctus. Et illd̄ iō qm̄ oꝫ vt teneat locū illi⁹ vlneris totū
manu sua deforis ꝛ colligat ipm ꝛ aggreget ꝛ detes
get de eo aliqd̄ mistro suēti ipm ꝛ redeat ad illd̄ qd̄
iā sutū ē de eo ēt ꝛ aggreget ipm ꝛ colligat paulatiꝫ
dōec suat̄ vuln⁹ totū sutura decēti. Et ego narro ti
bi illd̄ qd̄ meli⁹ ē de assutiōe vētris dico ḡ qm̄ ꝑꝑea
ꝙ res q̄ ē necīa ē vt cōprehēdat̄ illd̄ qd̄ est iter mirac
ꝛ siphac iā ē necīū tibi vt icipias ꝛ itromittas acū in
cutē deforis ad iteriorē ꝑtē: cū ḡ penetrauerit ac⁹ in
cutē ꝛ in lacertū euntē fm rectitudinē in lōgitudine
vētris toti⁹: dimitte marginē siphac in hoc latere et
nō intromittas in ipm acū ꝛ fac penetrare acum in
marginē aliū deint⁹ ad exteriora: deide fac penetra
re eā ab int⁹ ad exteriora i margine alio mirac ꝛ cū
feceris eā penetrare tūc fac penetrare eā scdo i hoc
eodē margine mirac aut deforis ad interiora: et di
mitte marginē siphac q̄ est in hoc latere: fac ḡ pene
trare acū in lat⁹ aliū deintus ad exteriora. ꝛ fac eam
penetrare cū tua penetratione in siphac in marginē
mirac qui est in ꝑte ei⁹ dōec facias eā penetrare to
tū: deide incipe iteꝝ ab hoc eodē latere: ꝛ sue ipꝫ cū
margine q̄ est siphac in latere alio: ꝛ extrahe acū ex
cute quā penetrauit: deinde reduc acū in illā cutē ꝛ
sue marginē siphac q̄ est in latere alio cū hoc margi
ne mirac ꝛ extrahe eā ex cute q̄ est in ꝑte ei⁹: ꝛ fac il
lud vna vice post aliā vsqꝫquo suas vuln⁹ totū fm il
lud exēplū. ¶ In mēsura āt q̄ sunt iter duo pauca ca
ueat̄ supfluitas fn latitudine ꝛ strictura: qm̄ āplitu
do nō tꝫ fm ꝙ oꝫ ꝛ strictura adunat. ¶ Ex filū iteꝝ si
fuerit chordosuꝫ adiuuat ad disrūpēdum: ꝛ si fuerit
molle abscindit̄ ꝛ ligatur leue duꝝ: ꝛ silr si ꝓfūdaue
ris pūcturā in cute. nā si fuerit lōginq̄ a pūctura ve
rū remāserit de vacuitate itra ipꝫ ꝛ ex eā nō icarna
tur: ꝛ serua equalitatē illic ēt. ¶ Indq̄. Et pone inten
tionem tuam in suendo ventrē adherētia siphac cū

mirac:fortasse.n.adherebit ⁊ īcarnabil:qm̄ ē neruo suȝ. ¶ Et iā ↄsueuerūt ipȝ q̄dā ſ3 hūc modū:oȝ ẽ vt figam⁹ acū ī margīe mirac exřiore ⁊ faciam⁹ ea penetrare ad inřiora ⁊ dimittam⁹ marginē siphac totū deiñ reducam⁹ acū ⁊ faciam⁹ eā penetrare:deiñ penetret ac⁹ ex ↄ̄rio pti quā penetrauit:diñ faciam⁹ penetrare ī marginē aliū de margib⁹ mirac ſm h⁰. Et iste mod⁹ ↄsuēdi ē melior ↄsuitōe cōi q̄ cōphendit q̄tuor margies ī penetratōe vna.⁊ illd iō qm̄ cuȝ hac ↄsuitiōe iteꝝ quā iā diximus iā coopitur siphac retro mirac:⁊ ↄtinuaꝶ cū eo cooptura decēter. Inqt. Deiñ pōe sup ipȝ d medicis īcarnatiōꝭ necītas ad ligādū ē vehemītior ī his vlnerib⁹:⁊ madefac lanā marahaȝe cū oleo cal'o paꝝ ⁊ īuolue sup alibzēi ⁊ alibzēi sīc vadūt. Et clysteriza ipm̄ cū aliq̄ mollificatiuo ēt sīc olea ⁊ mucillagies. ⸿ Et si vuln⁹ iā puenerit ad intestina ⁊ suisti ipȝ:tūc regimē sit illd qd diximus.verūtñ oȝ vt clysterizeꝶ cū vio nigro stiptico tepido:⁊ ꝑp̄e si vuln⁹ iā ↄsutū fuerit:aut appropinq̄uerit miuta itestina:qm̄ itestinū ieiunū nō sanaꝶ oīno ex vlnere qd ī ipo accit pp subtilitatē sui corpis ⁊ multitudinē ei⁹ qd ē ī eo d veis:⁊ ꝑpiq̄tatē suā ad māȝ neruoꝝ:⁊ multitudinē effusiōis col'e ad ipȝ:⁊ vehemītiā calitatꝭ ei⁹ qm̄ ē magis ꝑpiquū epati q̄ itestia alia. Inferiora ṽo vētrꝭ ppea q̄ sīt d nā carnis siū d medicatōe ipoꝝ ↄfidēs. ¶ Inqt. G.li.d īgēio sanitatꝭ. Et sit ītētio tua apd disruptōeȝ mirac vētrꝭ cū siphac vt suas eā ↄsuitōe ↄglutināte siphac cū mirac:qm̄ ē neruosū tarde īcarnatōis cū alio:⁊ illd cū mō suitōis quā diximus qm̄ ipa aggregat ⁊ ↄglutiat ī pūctura siphac. ¶ Inqt. Et itestia cū egrediūꝶ:tūc ↄfert vinū nigrū forte. ⁊ calefiat ⁊ submergaꝶ in eo lana ⁊ pōaꝶ dsup qm̄ ipsa disp̄git īflāmatōeȝ eoꝝ ⁊ dtumescere ea fac si aūt nō fuerit p̄ñs.tūc admistra q̄sdā aq̄s stipticitatꝭ fortis calefactas.q̄ si nō fuerit p̄ñtes:tūc vapora ea cū aq̄ cal'a donec dtumescāt.si āt nō igrediūꝶ ī illd āpliūcetꝶ loc⁹. ¶ Inqt hyp. Cū egrediꝶ zirb⁹ vētrꝭ ī vlnere nec̄e ē vt putrefiat qd de eo egrediꝶ q̄uis moreꝶ tpe puo.⁊ ē ī h⁰ vehemēti⁹ q̄ itestia ⁊ ep.qm̄ itestia ⁊ extremitates ep̄is si nō remanēt exři⁹ spacio lōgo donec īfridēt valde vehem̄ē:tūc cū igrediūꝶ vētrē ⁊ īcarnaꝶ vuln⁹ redeūt ad nās suas zirb⁹ ṽo lȝ moreꝶ tpe puo tñ nec̄e ē vt qd ex eo qd appet igrediꝶ vētrē putrefiat. Et pp illd ꝑperāt medici ī īcidēdo ipȝ ⁊ nō īntromittūt qd d ipo appet ī vētrē. q̄ si īueniaꝶ ī zirbo diuersū ab h⁰ illd ē valde paꝝ ⁊ fortasse nō īueniꝶ. Et si egreditur aliq̄d d zirbo tūc nec̄e ē tibi vt scias:an oporteat īcidi:an nō:⁊ an oporteat sui vuln⁹:an nō:⁊ q̄lr suaꝶ. Nā si vuln⁹ cadat ī aluourat ⁊ ē mediū vētris tūc ē plis timorꝭ.qm̄ sīt extremitates lacertorum coopte sup vētrē. Si āt fuerit ī illis.⁊ sīt a duob⁹ lateřib⁹ medij vētrꝭ a dextra ⁊ sinistra q̄si q̄tuor digitꝭ.tūc ē saluior.qm̄ nō ē ī eo aliq̄d d extrēitatib⁹ lacertorū neruosoꝝ. Loci ṽo aluourati sutura iteꝝ ē difficiꝶ.⁊ illd iō qm̄ itestia eminēt ⁊ egrediūꝶ a disruptōe q̄ ē ī hoc loco ⁊ redit⁹ eoꝝ ī h⁰ loco ē difficil:⁊ illd q2 illd qd plicat ea ī retētōe eoꝝ ē duo lacerti ptēsi ī lōgitudine vētrꝭ carnosi q̄ dscēdūt ex pectore ad rachaba ⁊ ē os pectis. Et pp illd qñ cadit vuln⁹ in h⁰ loco īcidūt hos lacertos:⁊ ē eminētia itestini vehemētior qm̄ lacerti q̄ sūt ī illo ↄtinēt ipȝ.⁊ nō ē ei ī medio lacert⁹ fortis retinēs ipȝ. ⸿ Si āt ꝑparaꝶ cū h⁰ vt sit vulnus magnū.tūc necesse ē vt emineat ⁊ egrediaꝶ ex eo nervus intestinoꝝ ⁊ q̄re sit intromissio eorū difficilior.

¶ De q̄litate ligādi vulnera. Ca.viij.

Uulnera āt ⁊ fissura appētis cū vis vt īcarneꝶ tūc fac illd qd dixit sapiēs de illis q̄ sūt huius artis. ¶ Inqt. Cū vis vt īcarneꝶ hmōi fissura.tūc adheret ei ligaturā īcipiētē ex duob⁹ capitib⁹ nō aliaȝ de ligaturꝭ. Qd si fuerit magna erit tibi necessariuȝ vt adherere ei facias puluillos triāgulatos. ¶ Et si fuerit loc⁹ decliuis īdiget sutura ēt. Et puluilli q̄deȝ triāgulati meliores sūt ī aggregādo labia vlceꝝ q̄ q̄drati:qm̄ coartāt super fissurā tñ. Et sit⁹ puluillorū triāgulatoꝝ ē ſ3 hoc exm̄ līea fcta int̄ duos puluillos sit fissur a: duoꝝ pluilloꝝ triāguloꝝ:vn⁹ sit b ⁊ alť g decēt ↄpositi ſ3 figurā quā vides. Cū ẽ ligaꝶ loc⁹ iste ⁊ cadit ligamē duoꝝ capitū ē ligamē tenēs sup locū fissure vehemēti⁹ q̄ si fuerint q̄drati. Et nō lȝ vt nō sit in applicatiōe vlcerum ligamen non habens duo capita:⁊ ubi sunt puluilli:triāgulati ⁊ figura stringēdi

¶ Et dꝭ ī lib.d īgēio sanitatꝭ. Quidā hō hūit vul⁹ c⁹ ꝑfundū erat ꝑximū īguinib⁹:⁊ ipsi⁹ orificiū ꝑximū genu ⁊ sanauim⁹ ipm̄ sine pforatōe penit⁹ ita q̄ posuim⁹ sub genu ei⁹ puluillos:⁊ p̄eparauim⁹ ipȝ taliter q̄ factū ē orificiū ei⁹ directū cū facilitate.⁊ similiter fecim⁹ de vulnere qd f..it in coxa ⁊ brachio ⁊ sanata sunt oīa. ¶ Inquit ille q̄ iā ꝑuidit in experientia. Scias q̄ vulnera indigēt vt fiat sanies si poss'e est ei intus ad hoc vt penetrēt cū ea reliq̄ q̄ sūt illic meliora ⁊ velociora alter atiōis. Silr vulnera disrupta elongatoꝝ labioꝝ egent vt aggregenꝶ cū ligamēto aggregāte labia eoꝝ nisi fuerit sup ea ex illo dolor. aut fuerit apōsa:quoniā dolēt pp illd q̄uis sit cū facilitate:aut fuerit lacert⁹ q̄ sit disrupt⁹ in latitudine qm̄ tūc nō aggregaꝶ:imo pōatur in medio licinium timēdo ne īcarnetur cutis ⁊ remaneat lacert⁹ nō incarnat⁹. ¶ Inqt. Et silr qñ findim⁹ cutē capitis ponimus inter labia aliq̄d qd ipleat ea:fortasse eñ ↄ̄hiꝶ cutis labioꝝ ad iteriora vulneris:q̄r nec̄e ē tūc vt coneris cū ligamētis vt trahas eā ad exteriora. Et cuȝ cadit vuln⁹ ī lōgitudie:tūc ligamen sufficit ⁊ aggregat ipaȝ decent:⁊ cuȝ fuerit in latitudine indiget vt suaꝶ ⁊ ſm mēsurā ꝑfunditatis vulneris erit ꝑfunditas suture dignior ex additione anathomie. ¶ Inqt Qñ fuerit nobis nec̄iū vt addam⁹ in āplitudie vulneris cū est strictū ⁊ timuerim⁹ q̄ pp ꝑfunditatē ei⁹ incarneꝶ eius superius:⁊ nō īcarnetur ei⁹ ꝑfundum aut fuit; mēbꝝ vulneratū in hora vulneris ſ3 figurā quod cū redit ad eq̄litatē suā:nō est possibile vt currat ex eo sanies:neq; vt igrediaꝶ ipȝ medicina:et vt redeat ad suā figurā qñ egreditur:⁊ commouet dolorem aliū:tūc nec̄e est vt scindaꝶ sectōe conuenīēti. Et scias ſ3 summā q̄ vulnera que sunt in latitudine

lacerti sunt digniora vt labia eoꝝ sint vehemēt⁹ elō
gata: quap̄p̄ sunt faciēna maiorē necessitatē ad ꝑsu
tādū subtiliter in aggregādo labia. ⁊ fortasse nō erit
excusatio a satura ⁊ administratōe puluilloꝝ triāgu
latoꝝ: ⁊ ꝓpe si ceciderit in carne diminutio: nam ca
dens in longitudine minus eget illo.

¶ De medicinis incarnātibus vulnera. Cap. ix.

Harū medicinaꝝ virtutes iā narrauimus ⁊ conti
nuatōis eaꝝ locū. Et nō dubitam⁹ qn̄ sit ne-
cessarium vt puluis eaꝝ sit minoris virtutis q̄ illud
qđ de eis fit cū oleis ⁊ ceratis. ¶ Et necessitas q̄dē
ꝑducēs ad oleā ⁊ cerata ē ꝓpea q̄ medicie sicce ⁊ ꝓ-
pue q̄ sunt sic̄ merdasengi ⁊ reliq̄ minerales nō sub-
mergunt vsq̄ ad ꝓfundū: ⁊ nō penetrāt in poros cū
ḡ ex eis fit ceratū ad vltimum ꝑducere fac̄ eas cursus
olei ad locū quē volum⁹. ¶ Et iste medicie īcarnati-
ue sunt ex mineralib⁹: ⁊ sūt ex plātis: ⁊ aīalib⁹: ⁊ ex oī
spē. Et sūt ex mīeralib⁹: sic̄ cerusa: ⁊ oleū myrtinū et
cera. ¶ Et ex plātis folia: sic̄ folia q̄rcus mascule em
plastrata ⁊ folia salicis ⁊ folia caulis ⁊ folia arboris
maloꝝ ⁊ cortex palme ⁊ folia arnoglosse ⁊ sp̄tū īfusū
ī aceto aut aliquātulo vini: ⁊ ꝓp̄e qn̄ miscēt folia ar-
boris pini mascule ⁊ femie ligata cū corticib⁹ suis: et
folia cupssi ⁊ rami ei⁹: ⁊ folia pētaphilon cū melle.
¶ Et ex gūmis glutinū albotī ꝓp̄e ꝓpe mēbra ma-
gna. ¶ Et ex fructib⁹ ⁊ ḡmis nux recēs cōtrita cū aq̄ ⁊
sale aut vino bullita cū folijs acetose aut folijs sicle
aut lactuce: ⁊ piroꝝ siluestriū cū eo qđ ē in eis ď ꝓhi
buōe fluxus: ⁊ nux cupssi ⁊ allia ꝯbusta. ⁊ puluis mo
lēdini ⁊ ordeū adustū ꝓp̄e senib⁹ cū cera ⁊ o᷑o ros.
Et de illis q̄ simulāt floribus flos sorbe ⁊ herba cau
de eq̄ne ⁊ ꝓp̄e ī vicinitate īpletōis mēbri aut carnis
⁊ ad vulnera q̄ sūt ꝓpinq̄ lacertoꝝ capitib⁹. ¶ Et ex
aīalib⁹ lac acetosū valde ꝯglutiat vulnera magna.
¶ Et de ꝯpositis medicamē rufi ⁊ aureū ⁊ esculeus
⁊ medicamē de salicib⁹ ⁊ pullegio ⁊ emplm̄ de lino.

¶ De medicis cōsolidatiuis ⁊ sigillatiuis. Capi. x.

Harū medicinaꝝ nāas iā sciuisti. ⁊ scis iteꝝ q̄ opꝫ
ne puluis eaꝝ sit in virtute ei⁹ qđ ponitur ī em
plis. ¶ Et tunc oꝫ vt scias q̄ nō est nec̄iū vt medicie
iste admistrentur cū iā eq̄ta ē supficies carnis dure
cum cute vltima eq̄litate. verum caro humida iā eq̄
tur ⁊ additur: sed est spissa taliter q̄ cum exiccat̄ de-
scendit. Imo non oꝫ vt admistres eas nisi cū hoc qđ
ē ita q̄ qn̄ exiccat̄ equat̄. Et hec res cognoscit̄ existi-
matione. ¶ Oꝫ ḡ vt admistret̄ medicina consolidati
ua ātequā carnis nascentia in vulnere in quo caro
nascit̄ ad hunc finē perueniat. qm̄ cōsolidatiua etiā
addit in quātitate carnis vsq̄quo cōsolidat: ⁊ addit̄
cum ea virtus nāl'is. Ergo addit̄ s̄m hanc vltimatio
nē. Immo oꝫ vt sit taliter q̄ qn̄ exiccat ⁊ facit opatio
nem suā iam nā fecerit nasci cū quātitate ei nec̄ia cū
vltimatione cōsolidatiue vltime in ꝯsolidando: que
cōpleat duas opationes cōtinuādo inter carnē ⁊ cu
tē ꝑdictas mēsura q̄ equet̄ supficies vlcerata. ¶ Qđ
si nō auferat̄ istō ꝓculdubio fiet vestigiū vulnerꝫ su
perius in cute. ¶ Et oꝫ vt admistres sigillatiuū ī pul
uis cū ip̄z admistras humidū. deiñ admistra ip̄z sic-
cū: ⁊ sic appropinquat̄ sigillatio faciēs ip̄z trāsire sup
ipsum cū extremitate radij. ¶ Et medicine q̄dē iste
sūt sic̄ cortices arboris pini cū cerato ď oleo ro. aut
myrtino ⁊ resina sicca ⁊ abrotanū assatum ⁊ cortices
eris ⁊ puluis olibāi ⁊ merdasengi ⁊ cētaurea minor
⁊ vene sunt bone ⁊ ossa ꝯbusta iteꝝ ⁊ arist. adusta ē
vehemētis ꝯsolidatōis ⁊ alumē iteꝝ ⁊ galle imatu-
re: ⁊ folia fici. ¶ Et hyp. qđ inq̄t ď pede alhaneas si
cut diperūt ⁊ ē sil'e qđ ītellexit ꝑ eū herbā q̄ nolatur
pes corui. ⁊ sterc⁹ canis comedētis ossa ⁊ sterc⁹ lacer
ti. verūtñ ē acuti⁹ ꝓ⁹ q̄ oꝫ vt frāgas ip̄z cū stipticis ⁊
radix lilij celesti ⁊ cortices oppoponaci ⁊ tuna. ¶ Et
de faciētib⁹ nasci carnē mirabilib⁹ ī vulnerib⁹ calide
ꝯplonis aposis sūt sādali ⁊ nenufar ⁊ aloes ⁊ ꝓp̄e in
ꝑtib⁹ ani ⁊ testiculoꝝ. et me⁹ aristologie si fiat vngue
tū. ¶ Aut idiges eo qđ ē forti⁹ de illis q̄ sūt īter ꝯsoli
dātia sic̄ climia ⁊ ꝓp̄e cōbusta ⁊ colcotar cōbustum
⁊ litharg̃yriū ⁊ cerusa. Et qn̄ cadūt in medicinis ei⁹
dragātū ⁊ colcotar. q̄uis sint de sūma corrodētiū ď
minuētiū carnē. Vere ip̄a fortasse cōsolidāt ī vehem
ti hūiditate ⁊ ꝓp̄e qn̄ adurunt̄ sunt minoris cōsolida
tiōis et nō minuit̄ de corrosiōe eoꝝ et ꝑcipue si ab-
luātur fiūt ad cōsolidationē ďcliuiora. Flos ṽo eris
et me⁹ q̄ sunt vehemētioris corrosiōis nō sunt recte
ad illō nisi cū regimine forti et in q̄busdā vulnerib⁹
et vlcerib⁹ vehemētis hūiditatis. Es ṽo adustū qn̄
abluit̄ ē bonū in cōsolidatiōe. ¶ Et cū volūtas est vt
fiat ēpl'z sunt nec̄ia q̄ sunt fortiora de illis q̄ sunt in-
ter cōsolidatiua sic̄ climia et ꝓp̄e adusta et colcotar
adustū et litharg̃yriū et cerusa. Qualitas ṽo facie
di illō est vt dissoluat̄ cerusa et merdasengi cū ace-
to. deiñ admistret̄ et climia terat̄. Et meli⁹ qđ est vt
adurat̄. deiñ misceat̄ illō cū colcotar et ībibat̄ o᷑o
ro. cū aceto et vīo stiptico et fortasse addunt̄ sup ip
sū dragagātū adustū et balaustie et galle qn̄ vul
nus et vlc⁹ sunt vehemētꝫ hūiditatꝫ. ¶ Empl'z de lio
ē mirabile. sume pānū de lino ablutū nitidū et te
re donec fiat sicut alcohol. deiñ sume ol'z fortꝫ stipti
citatis aut ol'z myrtinū et pōe in ip̄o paꝝ galbāi et
dissolue in oleo et pone in ip̄o pānū ꝯtritum et fac
de eo empl'z qm̄ ē mirabile. et vnguētū nigrū ma
gnū facit nasci carnē. Qđ si volueris vt forti⁹ faciat
nasci tunc pone in ipso de thure et oppoponaco et
aristologia adusta eq̄les ꝑtes vt sit sicut pōdus me
dicinaꝝ q̄tuor. ¶ Modus pulueris alius. ℞. ceruse
et merdasengi āбoꝝ ān̄. ꝑtē. i. scorie plumbi et myr-
rhe et gallaꝝ oīum ān̄. ꝑtē. ʒ. ¶ Puluis ali⁹ ostraco
rum cōbustoꝝ. ʒ. xij. ḡnati pui qđ cadit ab arbore et
exiccatū est: calcadis āбoꝝ ān̄. ʒ. xvj. cornu ceruini
cōbusti abrotāi climie resine radicū lilij oīū ān̄. ʒ.
iiij. minuti thuris corticū arboris pini āбoꝝ ān̄. ʒ.
vj. corticū ḡnatoꝝ ceruse aluminis oīū ān̄. ʒ. viij. gal
laꝝ. ʒ. j. ¶ Puluis rubens. ℞. rubee ossiū cōbustorū
merdasengi oīum ān̄. ʒ. ij. thuris aloes āбoꝝ ān̄. ʒ.
iij. sarcocolle memithe āбoꝝ ān̄. ʒ. i. fiat puluis. Pul
uis alius. ℞. rosaꝝ ceruse plūbi balaustie oīū ān̄. ʒ.
viij. gallaꝝ ⁊ seminis rosaꝝ ⁊ aluminis eq̄lr aristo. aur.
ij. minuti thuris aur. i. ¶ Mod⁹ ēpli ad vulnera cor
poꝝ senū: cōburat̄ ordeū ⁊ fiat ex eo ceratū cū oleo
ro. aut oleo myrtino cū cerusa ꝑsibi.

¶ De medicinis facientib⁹ nasci carnē in vulnerib⁹
⁊ vlceribus. Ca. xi.

IAm sciuisti pprietatē medicinarū facientiū nasci carnē: ꝛ quō opꝫ vt sint in ꝯplonib⁹ suis. ¶ Et opꝫ vt administrenť medicine faciētes nasci carnē: cū iā mundificat⁹ est loc⁹ a sordib⁹ ꝛ silib⁹. Et nō fuerit basis vulnerū nisi os: tūc mūdifica illud os ꝛ exicca in vltio. ¶ Et nō dimittas i eo obfuscatiōem aut corruptiōꝫ: neqꝫ corticē ꝛ hūiditatē que nō exiccenť ꝛ ppe in capite. Nā lēitas ossis ꝛ ei⁹ hūiditas ē vna cāꝝ phibentiū natiuitatē carnis sup ipm: ꝛ cuꝫ exiccatur ꝛ exaspať est illud sup qd fit mā ex qua gnať caro i eo magis faciēs nasci. ¶ Et scias ꝙ est medicina faciēs nasci carnē i corpore aut mēbro: ꝛ nō ē faciēs nasci in alio. Et illd tō qm̄ fortasse exiccat i corpore: ꝛ nō exiccat i corpore: pp ꝯplonē duoꝝ corpoꝝ. Et fm ꝙ sciuisti fortasse abstersio supfluit i corpe: ꝛ nō supfluit i corpe: neqꝫ ē abstersio olo: cū hec medicina idigeat exiccatiōe q̄dā: ꝛ extersiōe q̄dā: mēsuratis fꝫ corpus: nō absolutis ꝛ res mēsurata ē diuersa cū ipressione sua in reb⁹ q̄ nō sunt cōueniētis quātitatis i passiōe. ¶ Et oē exiccatiuū qd: c⁹ siccitas ē mior siccitate corporis qd cū eo curať ē iteꝝ abbreuiatū ab h° vt faciat nasci carnē ei⁹: imo oꝫ vt sit siccius eo. Et pp illd fit ꝙ olibanū nō facit nasci carnē i corpib⁹ dōec ptrāseāt eq̄liter in siccitate. ¶ Et experimētū qd est illud qd scif qd est exiccātib⁹ ꝛ stantib⁹ aut ex nascētia carnis fm pcessionē vel ꝯtinuitatē aut ex sordidatione. ¶ Qd si videris exiccationē cū q̄ fortasse nō nascif caro: tunc hūecta parūp medicina sicca ꝛ dimitte illud qd vadit fm ꝟtutē. ¶ Et qñqꝫ iteꝝ est q̄busdam corporib⁹ pportionalitas cū q̄busdā medicis absqꝫ aspectu opatiōis eaꝝ. pp illd g̊ oꝫ vt misceanť medicine plures debiles ꝛ fortes. ☞ Et ꝟo qr fcā sunt emplastra ꝛ q̄ sit eoꝝ necessitas iā sciuisti. ¶ Et oꝫ vt nō sis cōtentus medicina sup exiccatiōꝫ ꝛ hūectatōꝫ. immo obserua ābas q̄litates agētes fꝫ ꝙ pmisim⁹ earū narratiōꝫ: neqꝫ iteꝝ sup exiccatiōꝫ ꝛ hūectatiōꝫ: imo cū ꝯsuetudie ꝯsideratōis iter dispōnē vlceris ꝛ dispōnē ꝯplonis corporis. Qñꝫ. n. corpus ē hūidū ꝛ vlc⁹ siccū: ꝛ qñꝫ est corp⁹ siccū ꝛ vlc⁹ hūidū: ꝛ qñqꝫ sunt ābo hūida: ꝛ qñꝫ sunt ābo sicca. Et admistreť i pmis q̄ sūt debiliora sic̄ olibanū: ꝛ farīa fabaꝝ. ꝛ farina ordei: ꝛ silia. ¶ Qd si corp⁹ fuerit siccū ꝛ vlc⁹ hūidum valde: tūc necessarie sunt medi^c vehemētis exiccatiōis cuꝫ ꝯparatiōe ad medicias facientes nasci carnē: sic̄ aristologia ꝛ radix opopōaci ꝛ dragagātū adustū. Et i residuo sūt nec̄ie medi^c sic̄ ireos ꝛ farīa lupinorum. ¶ Et qñqꝫ accit vt sint q̄dā medi^c in q̄b⁹ sit aliq̄d pꝓpetatis q̄ egent medi^c faciētes nasci carnē de exiccatiōe ꝛ abstersiōe: sꝫ supfluit. Siūt g̊ ꝟbigrā pp exiccationē suā vehemētē retinētes sorditiē: ꝛ phibentes mām: ꝛ supfluit abstersio ꝛ corrosio. Sed qñ pmiscetur cū ea aliq̄d de illis q̄ sūt illi ꝯrīa: frāgit ex eo: ꝛ tēpat ipm: ꝛ fit faciēs nasci sic̄ flos eris. Cum. n. cū ipso associanť oleū et cera ꝛ q̄ hūectāt mēbꝝ et fixū faciūt tūc ipm pp exiccatōꝫ ꝛ vehementiā abstersiōis fit cōsolidatiuū: qr oꝫ vt sit flos eris vna decē partiū cerati qñ admistraf i corpib⁹ q̄ sunt sicciora: et vna duodecim partiū qñ admistraf in corpibus q̄ sunt humidiora. Et oꝫ vt obserueť in istis qñ experiunť predicta. ¶ Senes egēt medicinis in quibus est caliditas maior ꝛ attractio fortior. Et cadūt in eis q̄ sunt sicut pix ꝛ thus ꝛ farīa ordei ꝛ farina fabaꝝ ꝛ farīa herbi ꝛ radix lilij ꝛ aristologia ꝛ climia: ꝛ herba opopōaci ☞ Et qñ phibetur me^a a iuuamēto declina ad aliaꝫ cū g̊ sit difficilis curetur cū eo qd ē ppriū vlceribus.

¶ De curatione vulnerum alseihéregi idest q̄ fiunt in capite. Cap. xi.

REgimē qd ossis i eis ꝛ q̄d accidat ex accñtibus eoꝝ tumidis iā dictū ē i ca. ossiū ꝛ algebra veꝝ incarnatiuis vlceꝝ eoꝝ ꝛ q̄ sūt ex ea sufficiūt q̄libet medicine exiccatiue leues pulverizate sup ea ex me^a. Et me^a q̄ est fcā ex aloe. ꝛ myrrha ꝛ olibāo ꝛ sanguine draconis. ꝛ silr medicine leues pdicte in vulnerib⁹. Qd si fuerit illic cursus sanguinis: tūc curetur cū eo qd diximus in ca. flux⁹ sanguis. Et opꝫ vt cibetur hñs cā cerebellis gallinaꝝ assatis q̄tū posse ē. ipsa. n. fꝫ ꝙ testificātur q̄dā ꝯfortāt cerebrū: ꝛ retinēt sanguis fluxū: lꝫ sit i eis snīa alia. Et silr aq̄ ḡnati muzi: ꝛ emplastratur cū virga pastoris. Et de medicis bōis ad vulnus ꝛ sanguinē ē vt sumatur fermentū puꝝ siccū ꝛ teratur et pulverizetur desup: et nō hūectetur. Qd aūt phibet egritudinē ē ēplastio cū farina or. et silia cōfectis cū ysopo humida: et silr cū sauich ordei cuꝫ calamento et cōfert attritioni ei⁹. et reliquū regimē sumatur ex capi. ossium.

¶ Tractat⁹ scds de excoriatōe et attritōe et ꝯtusiōe et torsiōe et casu et offēsiōe et disruptōe et fluxu sanguinis et silib⁹ illis. ¶ De sermōib⁹ vlib⁹. Ca. i.

IAm sciuisti in li. pˀlo q̄ sit intētio ꝯtusiōis et attritōis. Cōtorsio aūt ē vt sit mēbrū sepatū a iūctura sua sepōne nō cōpleta: neqꝫ apparēte manifesta: qr est dislocatio et egnamē qd ē infra torsionē et ē q̄si aliquātulū tēsiōis cōmonēs ligamētū in iūctura et qd cōtinetur de eo in carne. ꝛ si cū eo fuerit aliquātulū sepatōis erit torsio. Et de holb⁹ sunt q̄ nolant itentōꝫ quā nolauimus torsionē nole cōi. et de holb⁹ sunt q̄ nolant torsionē sepōnū vni⁹ duoꝝ lacertū lateri: sicut vnius duoꝝ laterū lacerti vole man⁹ et rascete cū adherētia lateris alteri⁹ cuius sepatio sit appens. Illd āt qd volumus pmittere et loq̄ de eo in pmis ē ꝯtusio q̄ accit lacertis in medico eoꝝ et attritio in extremitatib⁹ ipsoꝝ.

¶ De contusione et attritione. Capitu. ii.

QUādo accit lacerto vt ꝯtūdatur accit ex hoc iter ptes ei⁹ nūer⁹ solonis cōtinuitatis et multotiēs effunditur ad ipm sanguis plim⁹ ex quo aptatur. et pauciores sunt ei⁹ dispōnes in q̄b⁹ nō aggregeť ad ipꝫ sāguis ꝛ putrefiat: qm̄ plꝫ spať ei⁹ resolo p poros ꝛ ppe p poros q̄ sit ꝯstricti ꝯstrictōe ipellēte ab illo qd fac ꝯtusionē exti⁹: et a ꝯstrictiōe accñte ex apate interi⁹. Et pp illud si nō succurratur rei in ea pducit ad corruptionē mēbri. Et fortasse excoriatō seq̄tur casuꝫ et offensionē. qr oꝫ vt pparetur ad curationē ei⁹ vt nō cāceretur. ☞ Et oꝫ vt administratio fiat in attritione cū reditiōe cōtinuitatis villoꝝ indisoꝝ: immo ad sedandum dolorem.

¶ De cura. Cap. iii.

NOn repitur in plib⁹ haꝝ dispōnū in hac accidētia et excusatio a flobotomia: immo oportet

aritis pparant ad illud q̄uis sit corpus mundu3. ¶Et
qñ fit flomia et festinat ad empta ,phibētia opilātia
nō accit ex eis illud qđ est necīu3 ad curationē q̄ mul
tū ꝯuenit. Et est eoꝝ ,phibitio cū infridatōe et stipti
citate: aut cū vno eoꝝ. ¶Cū aūt tardat illud ꝛ ppat
sanguis ad dispositionē solōnis: et times nocumēta
p̄dicta: necīū ē in curatiōe ei⁹ extrahere sanguinē illum
vt nō redeat apud ꝯtinuatiōe3 ad dispōnē ei⁹. ¶Qđ
si fuerit talr ꝙ sit posse vt resoluat pp raritatē poro-
rū cū embrocis aq̄rū calarū et silīū eis fiat. Et fortas
se admistrat sup ꝟberatos de illis q̄ dixim⁹. ¶Et ite
rū cū medicis carminātib⁹ sanguinē mortuū ꝛ oleis
resoluētib⁹ lapitudinē: ꝛ vt dentur in potu deint⁹ res
adiuuātes ad resolōnē fiat illđ: ꝛ sis ꝯtent⁹ illo. ¶Et
ista mūdificatiua adiuuātia ad illud sunt sic̄ bdelliū
iudaicū ꝛ costus cētaurea maior cū syrupo acetoso:
ꝛ vt adiuuet syrupus acetosus iteꝝ ad illud cū icisio
ne. ¶Medicie ꝟo carminātes sanguinē mortuū sūt
sic̄ faria ordei ꝛ ysopus humida ꝛ silia cōfecta cum
aq̄. Et forte ē sicut calamētu3 mōtanū ꝛ sauich ꝛ ,p-
pue qñ cadit i capite. ¶Et ad vltimū illđ cui ē molli
ficatio cū calitate subtili resoluēte resolōne subtili.
Et ex eis q̄ exiccāt exiccatiōe subtili. Nā ea q̄ sūt ve-
hemētis resolōnis ꝛ exiccatiōis cū admistrāt in ipres
sione ei⁹ resoluūt subtile ꝛ ispissant spissum cū exicca
tiōe sua ꝛ opilāt poros iteꝝ cu3 exiccatione sua. ¶Et
hec fortasse mēsura excusat sollicitudinē i eo cui⁹ ꝯti
nuitas soluit ,ppe cutē ꝛ i eo qđ appet nō ,pfunda.
¶Qđ si nō fuerit ita ꝛ fuerit solōnes multe ꝛ ,pfun-
de ꝛ lōginq̄ ab eo qđ appet nō erit excusatio a scal-
pellatōe ꝛ resonat qđ resoluit i apatib⁹ ꝛ vlcerib⁹ ma
lis. ¶Et ei⁹ q̄đ dispō nō ē dispō ꝟberati. In ꝟberato
n. trahit mā ad cutē: ꝛ cut3 ē i via vlceratiōis. Et i h⁹
si soluit ꝯtinuitas ,pfunde submerse: tūc illđ nō spat:
quapp necīū est admistrare attrahētia cū fortitudie
ꝛ vētosas ꝛ scalpellatōe3: ꝛ fortasse erit res mala: ꝛ
fiet ad apatiōe3 magnā exteri⁹: ꝛ aggregabit: ꝛ tunc
oportebit vt festinet ad apiēdū ꝛ ꝯsoluēdū illđ qđ ag
gregat i eo saniē: vt sedet dolor cū eo qđ fac̄ pus: ꝛ re
soluat mā cum apitione: illđ. n. ē fm dispōnē apientē
ꝛ vt apiat veloci⁹ cū adiutorio curatiōis ē salui⁹. Et
fortasse resoluūt eā medi^c apientes absq̄ saniosita-
te ,ppe qñ adiuuāt eas calitas inata ꝛ poti. ¶Ampli
us obserua medicias p̄dictas i ca. casus ꝛ offēsiōis.
¶Ligatura āt q̄ admistrat sup ꝯtusionē iā dictū ē i
mō suo: ꝙ qñ accit attritio aut ꝯtusio: tūc liga ipa3: ꝛ
sit instrm tuum sup locū ipm strictū valde. Et vadat
cum ligatura ad supiora ,pcessione plima. s. ad ptes
cpis ꝛ ad iferiora paꝝ. Et ñ addas astellas neq̄ pul
uillos. line ꝫ desup astellas plimas: qm̄ est necīū re
soluere illū sāguinē mortuū: ꝛ ē necīu3 mltū itēdere
vt vadat ligatura ad supiora ne effundat ad ipa3 ali
q̄d: ꝛ ei⁹ ,pcessio desup sit mollior. ꝛ sit pānus durus
subtilis vt sufferat stricturā: ꝛ festinet ꝯtinuitas ēbro
caꝝ cū ea ꝛ ꝑparet mēbꝝ ad supiora sic̄ fit i fluxu sā
guinis. ¶Et h^c cura. s. ligatura op3 vt sit añq̄ apet
mēbꝝ: qm̄ mēbꝝ qñ apat nō suffert nisi ligaturā eq̄-
liuedū a vehemētia ꝯpressionis. Et pp illđ medicet
tūc cū ēplis ꝛ ꝯtinuitate effusiōis aq̄ cale dsup. ¶Glā
dularū āt curatio q̄ sequant ꝯtusionē ē cum plumbo

desup posito ne addantur ꝛ magnificentur ꝛ fortas-
se euacuatur ꝛ fit in eis contusio.

¶De casu ꝛ offēsiōe ad lapidē aut parietē aut aliđ.

Casus ꝛ offensio ledūt ꝛ ipediunt cū cō Ca. iiij.
tusiōe ꝛ attritiōe. Et est i eis timor pp solōnem
continuitatis accñtē in viscerib⁹. s. in pāniculis suis
ꝛ neruis eoꝝ ꝛ vēis magnis q̄ sunt in eis ꝛ ē i eis tior
iteꝝ pp vehemētiā doloꝝ ꝛ q̄ñtoplus corp⁹ ē mai⁹ est
timor vehemētior. Et pp illud fit ꝙ nō accidit infan-
tibus in casib⁹ eoꝝ de lesiōe qđ accit puberib⁹. ¶Et
glādule iteꝝ multiplicātur in casib⁹ ꝛ offensionib⁹ ꝛ
ꝟberationibus: ꝛ est necīū vt succurrat cū eo qđ nar
rauimus loco suo. ¶Et accidūt q̄nq̄ ex casu ꝛ offen-
siōe nocumēta magna ex icisione lateris in corde:
aut stō: ꝛ moritur stati3. Et accit q̄nq̄ vt retineantur
vrina ꝛ egestio: ꝛ egrediunt innolūtarie. Et q̄nq̄ acci
dunt vomitus sanguinis ꝛ flux⁹ sanguinis narium
vehemēs pp icisionē veneni capite: aut epe: aut sple
ne: ꝛ aptio vētris: ꝛ strictura ānhelitus: ꝛ abscissio vo
cis ꝛ locutiōis. ¶Et iste cui aduenit offensio: aut ca-
sus aut aliud ꝛ abscindit fmo ei⁹ ꝛ iclinat caput ei⁹
ꝛ arescit anhelit⁹ eius: ꝛ sudat frons ipsi⁹ mouit stati.
¶Et qñ accit ei: aut punctio: aut ꝟberatio pcussione
clamosa vomit⁹ sanguinis in hora ꝛ lenitas nāe mo
ritur: ꝛ facilius ē ei vt euomat ipm pmixtū cu3 cibo ,p
prie. Et si illud qđ appet iā apatu3 fuerit: deinde oc
cultat apa ꝛ q̄escit apa: deinde euomit p⁹ ipm saniē:
mouit stati. ¶Et ille q̄ cadit sup plāitiē vel splenē: de
inde currit ex eo sāguis plim⁹: tūc necīū ē vt apet et
moriat. ¶Et ille q̄ cadit sup caput suū: multotiēs nō
loq̄tur. Et cu3 remāet vsq̄ ad tertiū ꝛ nō minuit: ne-
q̄ addit. tūc laudat i tertio ꝛ expectat vsq̄ ad septi-
mū ꝛ nō mouet āte illud cu3 aliq̄. ¶Et cū loc⁹ casus
illius qui cadit nō rubet: tunc locus est neruosus.

¶De cura. Capitulum. v.

Si nō fuerit fractura est dislocatio ꝛ fluxus san
guis: o3 vt succurrat mēbro offenso: aut leso p
casu3. q̄re ponat sup ipm qđ stringat ip3. ¶Et cū h⁹
necesse est curanti hoc capitulum vt reformet donec
videat ei ꝙ interius nō est cā pperās ad pditione3.
¶Et si est necīum vt festinet plus ꝛ fecerit necīum
dispositio illđ oportet tūc vt ppperet. Et flobotomet ꝛ
ministret clistere leue subtile. Deide si posse est ei vt
strigat locu3. Et opilet fissurā si accit cū eis q̄ dixim⁹
,pperet ad illđ. ¶Et medi^c q̄ sunt necīe sunt opilan-
tes ꝯglutinātes ēt ꝛ resoluētes mām cum facilitate ꝛ
mollificātes sic̄ in ꝯtusione. Et icarnatiue āne re de
foris ꝛ intus. ¶Et melior cib⁹ ei⁹ ē mes ꝛ cicer. ¶De
medicinis āt q̄s o3 sumere illū q̄ patit ꝯtusionē aut
offensionē aut casu3 melior ꝛ añcedēs ē mumia pu-
ra cū oleo nolato sambacino ꝛ vio: ꝛ q̄nq̄ fiat ꝯfecti
tio cū aliq̄ clisterioꝝ. ¶Et det in potu reusim cū an-
re vno rubee tinctoꝝ i vio ꝛ bolumar. ꝛ post ipm al-
leomu ꝛ armenū ꝛ sumac. ꝛ sarcocolla ꝯfert valde cū
icarnatione sua. ¶Et alumen āne pū ē iuuatium cō-
strictiuum ꝛ est de eis quoru3 iuuamentum fit vehe
mens. Et arsenico est virt⁹ mirabilis i omnibus que
sunt necīa de incarnatione ꝛ resolutione sanguinis
ꝛ ,phibitiōe nocumēti cu3 in potu sumitur. ¶Et suc-
cus centauree maioris ꝛ aristologia ꝛ bdeliū ꝛ que

sinis ebibita cū syrupo acetoso iuuatiua sūt omnia.
¶ Et de illis que in potu dantur ad leniendū ⁊ sol
uēdū sunt cassiafi. et oleū amigdal. ¶ Trociscus bo
nus. ℞. reusini. 8. lacce rubee añ. 4. tre sigillate. iij.
fiant trocisci: sumatur in potu cū aq̄ ciceris. ¶ Et de
medicinis que desuper ponunt̄ sunt altea et myrrha
et mastix et almugat q̄n cū ea fit emplastrum aut bi
bitur: nā ei est ꝓprietas bona in fractura ⁊ disloca-
tiōe ⁊ intorsione ⁊ cōtorsione ⁊ verberatiōe ⁊ casu et
offensiōe. Ipm. n. sanat ⁊ incarnat velociter: ⁊ sedat
dolorē. ⁊ si fuerit hūs vehementē fracturā indurat
eā ⁊ fortē facit. ¶ Et de medicinis opilātibus est aca
tia: est. n. mirabilis in algebra. Iterū sicut aloes ⁊ bo
lus ar. ⁊ alleū ⁊ sumach ⁊ almes ⁊ gypsū ⁊ calx am
bo extincta ⁊ rizi contritum. Et de glutinātibus est
sarcocolla ⁊ de vaporationibus bonis sunt folia cu
pressi decocta cum sansuco. ⁊ silr̄ folia alhetil. Et silr̄
si ponatur in eis lac acetosum.

¶ De offensione super ventrē ⁊ vlcera. Cap. vi.

IAm diximus de hoc in lib. iij. in q̄ est excusatio.
Et oꝫ vt iteret̄ sup eā opatio. ¶ Et sit cib⁹ oē le-
nitiuū ⁊ infrigidatiuū: sicut volubilis ⁊ chrysolocāna
⁊ malue. Et de faciētibus glutinatiōē iteꝝ sicut arno
glossa. Et det̄ in potu iteꝝ in p̄n⁹ de succis infrigidā
tibus cū permixtiōe lenificatiōis: sic̄ est expssio sola-
tri: aut arnoglosse: aut endiuie cū cassiafi. ¶ Et de il
lis q̄ expta sunt iteꝝ in hoc ca. ē vt terat̄ psilium ⁊ su-
mat̄ de eo po. i. ⁊ lacce ⁊ karabe āboꝝ añ. 5. q̄rte ptis
vnius ⁊ croci. vij. ptis ⁊ potio ei⁹ sit. ʒ. ij. cū aq̄ calida.
¶ Et det̄ in potu trocisc⁹ hu⁹i. ℞. karabe. x. ro. v. aca-
tie ablute. ʒ. i. spice inde. vi. ⁊ mellilon. x. ⁊ masticis.
4. ⁊ corticum thuris. 4. ⁊ boli ar. vij. ⁊ croci. vi. ⁊ nuc̄
cupressi. 8. fiāt trocisci cum aqua arnoglosse ⁊ hoc q̄
dem ꝯuenit ꝓpē quādo egritudo pertrāsierit p̄nᵐ.
¶ Et ponat̄ emplm̄ ex huiusmodi gn̄e: sumant̄ mala
alsceemia: decoquātur cum decocto adousero donec
sint discocta. ⁊ fiat optima eoꝝ ꝯtritio ⁊ sumātur de
eis. ʒ. c. ⁊ laudani. xx. ⁊ ro. xxi. ⁊ spice ⁊ masticis: ⁊ eu-
patorij abluti oīuꝫ añ. 14. ⁊ conficiātur cuꝫ aq̄ cupres
si expressa cū oleo de lilio: ⁊ emplastretur cum eis.

¶ De dispōne verberati cum flagellis: ⁊ eorum simi
libus: ⁊ cura eius. Cap. vij.

OPortet vt sit cibus verberati cum flagellis ex ci
cere excorticato ꝯtrito: ⁊ ex faseolis rubeis ex-
corticatis. ¶ In potu sumat loco aq̄ aquā ciceris in-
fusi. Et dent̄ in potu iteꝝ medicine ei⁹ q̄ offendit se ⁊
eius q̄ cecidit ⁊ ꝓpē bolū ar. ¶ Et iteꝝ reu ⁊ zinciber
ꝯiungant̄: ⁊ de ꝯiunctiōe āboꝝ det̄ in potu. ʒ. i. 5. cuꝫ
aq̄ cal'a. ¶ De eis ṽo q̄ supponunt̄ melior res ei est:
vt sumat̄ pellis ouis excoriata statim. ⁊ dū est cal'a ⁊
humida īuisceat̄ sup locuꝫ: ⁊ dimittat̄ sup eū: ⁊ non
remoueat̄. fortasse. n. sanāt ipꝫ ī die scḋo. ⁊ q̄nꝫ resol
uit apa: ⁊ ꝓhibꝫ putrefactiōꝫ: ⁊ ꝓpē q̄n puluerizatur
sub excoriata aliq̄ntulū salis vehemēter ꝯtriti. ¶ Et
de illis q̄ desup puluerizant̄ sunt nasturtiū tritū ⁊ se-
men apij ⁊ his silia. ⁊ iteꝝ sumant̄ merdasengi ⁊ ce-
ruse ptes eq̄les: ⁊ fiat ex eis ceratum cū oleo ro. ⁊ ce
ra. ¶ Et iteꝝ epithima ex dragagāto ⁊ croco equali
mēsura. ¶ Et si remāserint vestigiū lini ipꝫ cū arseni-
co ⁊ lapide pigio. ⁊ nos iā diximꝰ h⁹ morē sanguis:
⁊ nos iam dicemus illud in lib. decorationis.

¶ De torsione. Capi. viij.

MElior curatio torsionis iuncturaruꝫ officialiuꝫ
sunt nuclei dactiloꝝ desup positi: ⁊ dimittātur:
q̄m ipsi sanāt eā. ¶ Cum aūt accit torsio nos iā dixi
mus in ca. fracture ossium medicinas que oēs recti-
ficāt torsionem. quare omnes sumātur inde.

¶ De excoriatōe ⁊ ē ī ea excoriatio calsiamēti. C. ix.

EXcoriatio ē ruptio q̄ accit in supficie cutis ꝑ ta
ctū laboriosū. Et q̄nꝫ ē cū apate ⁊ q̄nꝫ ē sine apa
te. Et q̄nq̧ est cutis tota excoriata: aut incisa aut pē-
dens. Et est necīū inuiscare ipaꝫ q̄re curet̄ cū inuisca
tiōe q̄ dicta est in ca. vulneꝝ. ¶ Et oꝫ q̄ntū pol'e est ne
scidat̄ cutis: imo dilatatio sup eā fiat. et multotiens
fiat. q̄m inuiscat̄ in fine rei. Et si nō adheret inuiscat̄
cū emplis factis ad hanc rē. ¶ In detecta ṽo ē me-
lius vt admistret̄ desup medicamē absq̧ ligatura ni
si si nō fuerit pol'e. nā ei⁹ exiccatio cū medicis cuꝫ ad
iutorio aeris est melior. ¶ In excoriatione āt leui de
medicinis bonis excoriatiōi singulari ⁊ ꝓpē excoria
tiōi calciamēti est vt sumat̄ pulmo ⁊ ꝓpē pulmo arie
tis ēuiscet̄ desup ⁊ sanat ipaꝫ. ¶ Et si nō fuerit apa
tūc ꝯfert ei pān⁹ adust⁹ aut oleū ro. ⁊ arsenicū rubeū
⁊ cucurbita adusta ē valde mirabilis cū q̄ est fiducia
⁊ ꝓpē in excoriatiōe calciamēti. ¶ Et ex medicinis si-
gillatiuis īcarnatiuis ꝯsolidatiuis ē oē illō ī quo est
stipticitas leuis sic̄ acatia ⁊ galle ⁊ ꝓprie adusta. ⁊ cū
sit illō in excoriatōib⁹ leuib⁹ ⁊ raris sufficit. Et fortas
se sufficit iteꝝ vnguētū albū. ¶ Et de illis q̄ sūt fortio
ra ē vt sumāt̄ cerusa ⁊ āmoniacū ⁊ oleum ro. ⁊ myrti
aut oleū de kerua ⁊ oleū de lilio: dissoluat̄ āmonia-
cū cū aq̄ ⁊ vio: ⁊ fiat ex eis ēplm̄. Et fortasse sufficiēt
myrrha ⁊ merdasengi sola cū vio. ¶ Et sumac ē exic
cās excoriatōꝫ leuē ⁊ ꝓhibēs apa. ¶ Et ex ēbrocꝫ ꝓ-
pē q̄n accidūt fissure ex excoriatōe sl lētes ⁊ decoctio
herbi ⁊ lētis ⁊ aq̄ marꝫ tepida ⁊ ēpl'atio cū fece sicca.
¶ Si āt ōstruit̄ cutꝫ tota necīū ē vt ꝓhibeat̄ apa ex
eis ī q̄b⁹ ē exiccatio ⁊ sigillatio fortꝫ. ⁊ fit res ī ea ma-
gis difficilis.

¶ De pūctura ⁊ disruptiōe ⁊ extractiōe
ei⁹ q̄d retinet̄ ex spinis ⁊ sagittis ⁊ ossibus. Ca. x.

PUnctura ⁊ disruptio vicine sūt ex hoc q̄ vn aque
q̧ earꝫ est penetratio corpis acuti duri incorpo
re. ¶ Et iteꝝ diuersificāt̄ in q̄ntitate corpis penetrātꝫ
⁊ siliatur vt punctura sit cum puitate penetrationis
signo puitatē penetratōis q̄si ipa nō ptrāseat cutē.
¶ Et hu⁹i q̄d ē leuis nocumēti si nō ꝯmoueat̄. Et q̄n
dimittit̄ rectificat̄ ꝑ se q̄nu ⁊ luciat malitiā carnis. ni
si ī vehemēti malitia carnis: fortasse. n. apat̄ loc⁹ ei⁹: ⁊
accit ei pulsatio: ⁊ ꝓpē q̄n ē illa dispō ⁊ pūctura vehe
mētior: ⁊ scā ē pūctio pueniēs ad carnē. ¶ Et plꝫ q̄d
medicatōis hu⁹i ē vt sedet̄ apostema ei⁹ ⁊ dolor ipi⁹ ⁊
nō īdiget regimīe vulnerꝫ. ¶ Disruptio ṽo īdiget re
gimine vulneris ⁊ regimīe dolorꝫ apostematꝫ. Et iā
q̄d dcm̄ est ī regimine vulnerū ⁊ ī regimīe apatū illō
in q̄ ē sufficiētia. Et illō q̄d necē ē nos rememorari in
hoc loco de esse pūcture ē regimē ī extrahēdo illud
q̄d retinet̄ ī corpe de re pūgēte ⁊ disrūpēte: siue sit spi
na: siue sagitta: ⁊ q̄ sunt silia illis. ⁊ hec extractio q̄nꝫ
fit cū instrīs ꝯtinentibus rē quam trahunt. ¶ Et q̄n-
q̧ fit cum expssione ⁊ q̄ ei similant̄. Et quādoq̧ fit cū

ꝓpetatib⁹ medicinaꝝ trahētiū q̄ extrahūt illō a quo de sinūt forpices ꝛ reliqua instrā. ¶ Canō aūt in eo qō extrahit cū instrī retinētib⁹ est sic̄ extractio sagittaꝝ cū forpicib⁹ hn̄tib⁹ capita vt liniet vt vehemēs fiat eaꝝ retē tio. ¶ Canō ergo in ea ē vt caueat cōfractio ei⁹ qō eis cōprehēdit: vt sit via eaꝝ ad illō qō auferēdū est āplіata: nō ꝓhibēs bonitatē politatꝫ tenēdi illō: ꝛ vt inq̄rat facilior via extrahēdi ip̄z. Et si fuerit penetrās de duob⁹ laterib⁹: tūc dilatet lat⁹ qō est magis cōueniēs ad hoc vt egrediat p ip̄z. ¶ Ingeniū vo ad h⁹ vt nō frāgat est vt nō moueat motiōe subita: immo cōprehēdat sup ip̄z ꝛ cōmoueat cōcussiōe qua sciat q̄ntitas fixiōis ei⁹. Et tūc capiat ip̄z aut suspēdat i eo deide trahat tractiōe q̄ est sm rectitudinē. Et multotiēs est necium vt dimittat aliq̄t dieb⁹ ꝛ suspēdat in ea: deinde extrahat. ¶ Et iā dixerūt q̄dā sapiētes hui⁹ artis smonē quē attulim⁹ sm suū modū: ꝙ iste q̄ aufert sagittas oꝫ vt sciat añ illō spēs sagittaꝝ: nā q̄dā eaꝝ sunt ex ligno: ꝛ q̄dā ex arūdie: ꝛ eaꝝ zugi sūt ex ferro ꝛ ex ere ꝛ ex plūbo ꝛ ex alcalai ꝛ ex cornib⁹ ꝛ ex ossib⁹ ꝛ ex lapidib⁹. Et quedā eaꝝ sunt rotūde: ꝛ quedā hn̄t tres angulos: et quedā q̄tuor angulos: et de eis sunt q̄ hn̄t linguā vnā aut linguas duas aut tres ꝛ de eis sunt q̄ hn̄t zugi ꝛ illaꝝ que hn̄t zugi fortasse est zugi eaꝝ inclinatū retro: vt qñ tendit ad exteriora suspēdat cū carne et in q̄busdā eaꝝ ē zugi ad interiora vt ipellat. Et q̄dā earum sunt quarum zugi mouet cū re sīlī turno: cūq; extendit ad exteriora dilatat ꝛ ꝓhibent sagitte ab egressione. Et q̄dā sunt q̄ habēt zugi magnū: aut est ei extremitas q̄ntitate digiti vnius ꝛ nolat caudata. Et q̄dā sunt plane: ꝛ quedā sunt sup q̄s addūtur ferra minuta. cū ergo extrahit sagitta remanēt ferra illa in ꝓfundo sagittaꝝ: ꝛ quorūdā zugi est fissura in astula. Et quorūdaꝫ zugi hꝫ cānulā in qua ingredit astula. Et q̄dā stringunt ex compositiōe sua: et q̄dā nō stringunt ex ip̄o vt qñ extrahuntur ad exteriora separat astula a zugi: et remaneat zugi in corpe: et q̄dā sunt venenose et q̄daꝫ sunt nō venenose. ¶ Et sagitte quidā extrahunt sm duos modos: vnus quorū est extractio: et alter est impulsio. Et illud est: qm̄ cuꝫ sagitte figunt in eo qō apparet de corpe: tunc extractio eaꝝ fit cū attractione: ꝛ administrat iteꝝ cū attractiōe qñ figit sagitta in ꝓfundo corpis. Et nos quidē timem⁹ ex locis q̄ sunt opposita sagittis ꝙ si extrahant accidet ex eis flux⁹ sanguinis q̄ interficit. aut nocumētū vehemens faciet. Et egredit sagitta cū impulsiōe qñ figit in carne ꝛ in corpibus. Et in eis q̄ opponunt ei non est aliquid qō ꝓhibeat a scissiōe neq; neru⁹ neq; os neq; aliquid aliud sīle eis rebus. Qō si illō qō extrahendū est fuerit os: tunc nos administrabim⁹ attractionē. ¶ Qō si fuerit sagitta apparens: tunc trahim⁹ ip̄aꝫ. Et si est occulta tunc opꝫ sicut dixit hyp. si posē est vulnerato vt ponat seip̄m sm figurā sm quā fuit qñ fuit vulnerat⁹. q̄r opꝫ vt significet p ip̄z sup sagittā. Et si nō est posē tūc opꝫ vt resupinetur sꝫ ꝙ ē ei possibile ex figura ꝛ vt administretur inq̄sitio ꝛ expulsio et si est fixa in carne tūc trahatur cū manib⁹. aut cū instrūo suo si nō ceciderit p̄cipue si nō fuerit ex arūdie. Et si iā cecidit lignū ei⁹ tūc extrahatur extractiōe q̄ fit cuꝫ forpicib⁹ aut cū instrō quo extrahūtur sagitte. Et oꝫ in q̄busdā horū vt findatur caro scissiōe plima qñ nō ē posē vt egrediatur zugi ex scissiōe p̄ma. Et si sagitta puenit ad oppositionē mēbri vulnerati ꝛ nō est posē vt egrediatur ex latere p qō itrauit tūc opꝫ vt findamus illa loca q̄ opponūtur ei. Et extrahatur ex eis aut p extractionē. aut p ipulsionē cū re alia ex ipellatur cū ea ferrū ad exteriora. Et oꝫ vt icidam⁹ cū nr̄a ipulsione neruū aut arteriā. ¶ Et si fuerit zugi cauda: tūc sciem⁹ illō ex inq̄sitiōe. Et oꝫ vt itromittam⁹ illā caudā in cānā instrī quo ipellūtur sagitte ꝛ ipellamus ip̄z cū ea. Cū ergo egreditur zugi ꝛ video in eo loca putrefactiōis ꝛ ē posē vt ponas in ea ferra alia minuta tūc administra inq̄sitionē iteꝝ. Qō si inuenerim⁹ scissurā ex istis ferris extraham⁹ eā cū h⁹ igenio. ¶ Qō si zugi habuerit ramos diuersos ꝛ nō obedit nobis ad egressionē: tūc nec̄e ē nobis vt dilatem⁹ scissurā si nō fuerit ꝓpe ip̄z locū mēbrū de q̄ timeam⁹ adeo vt qñ detexerim⁹ illō zugi extrahem⁹ ip̄z cū facilitate. Et ō hoīb⁹ q̄ ponūt ramos in cānā vt non egrediat caro: deide si vulnerat⁹ fuerit q̄r⁹ nō hn̄s ap̄a calꝫ admistra suturā aut ꝯple curationē q̄ fac̄ nasci carnē. Qō si acciderit vulneri ap̄a calꝫ: tūc oꝫ vt curet cū cāterio ꝛ ēplis. ¶ In sagittis āt venenosis: oꝫ vt ꝯcauet caro ex alteratiōe sua a carne sana. Caro. n. venenosa ē mali colorꝫ fusca ꝛ q̄si ip̄a sit caro maligna. Si aūt ligatura figat in os extrahem⁹ eā cū instrō. Si aūt ꝓhibet ex hoc aliq̄d carniū: tūc oꝫ vt ꝯcauem⁹ ipsuꝫ aut pforem⁹ illō. ¶ Qō si sagitta fixa fuerit in ꝓfundū ossis tūc nos sciem⁹ illō ex firmitudie sagitte ꝛ puitate motiōis ei⁹ cū mouerim⁹ eā: tūc necīū erit nobꝫ vt icidam⁹ in p̄mis os qō ē supra sagittā cū icisorio: aut pforem⁹ ip̄z cū terebello faciēdo foramē i circuitu ei⁹ si os fuerit grossuꝫ ꝛ euadit sagitta p illō. Qō si sagitta fixa fuerit in aliquo mēbro p̄ncipaliū: sicut cerebro aut corde: aut pulmōe: aut vētre: aut itestis aut ep̄e: aut mrice: aut vesica ꝛ appent signa mortis tūc oꝫ vt abstineam⁹ ab attractiōe sagitte: qm̄ fiet iñ inq̄etudo plima ne supueniat nobis loc⁹ sermōis stolidoꝝ cū h⁹ ꝙ paꝝ ꝯferim⁹ ifirmo. ¶ Si aūt nō apparuerint signa mala alia: ex q̄b⁹ timem⁹ de accñtibus: tūc p̄mittem⁹ sermonē in pditiōe q̄ accit plꝫ: del de icipiem⁹ in curatiōe. Multotiēs. n. de illis q̄b⁹ accit illō saluat aliq̄s absq; spe mirabiliter. Et multotiēs egredit ps ep̄is ꝛ aliq̄d de siphac qō ē supra vētrē ꝛ zirbo ꝛ matrix tota ꝛ nō accit idē mors. Uerūtñ si nos dimiserim⁹ iteꝝ in his mēbris p̄ncipalib⁹ accidet mors scōm oēm dispōnē ꝛ ꝓportionabimur ad paucitatē misericordie. Si aūt abstulerim⁹ sagittaꝫ fortasse saluabit infirmus qñq;.

¶ De medicis attrahētibus. Ca. xi.

Oportet vt sup illū locū ponat āmoniacū: qm̄ ē attractiuū forte. Aut sumat radix arūdis ꝛ terat ꝛ ēplet cū ea ꝛ fortasse ꝯficitur cū melle. Et assodili iteꝝ: ꝛ folia papaueris nigri: ꝛ folia arboris fici cū sanie. Aut semē hyusq̄ami albi ꝓpe cū calcadis: ꝛ sīlr fruct⁹ hyusq̄ami albi cū dispōne sua. Et iterū alkeiri ꝛ species eius ꝛ aristologia ꝛ cepe narcisci. Et ex animalibus res plurime de quibus est rana excoriata: est mirabilis valde fixis in ossibus. Et similit

eradicat dētes. ⁋ Et cācer iteꝝ ꝯtrit⁹. ⁋ Et vtriq₃ lepores: et coagula oīa. ⁋ Et dr̄ ꝙ lacerta ē vehemētis attractiōis ad illō sup q̄ȝ findit̄. ¶ Et de ꝯpositꝫ caput lacerte statī₃ cū abscindit̄ cū aristologia lōga: et radix cāne ⁊ cepe narcisci. ¶ Illō v̄o qđ appropatū ē cum attractiōe ossiū corruptoꝝ de sub vlcerib⁹ q̄ cō solidant̄ dicemus in capi. ossium.

¶ De canone curatiōis ꝯbustiōis ignis. Ca. xij.

INtētio i curatiōe ꝯbustiōis ignis ē due intētiones. Una eaꝝ ē seq̄ cū ꝓhibitiōe vesicatiōis. Et scđa ē rectificare qđ ē ꝯbustū. ¶ Et sūt necīe i ꝓhibitiōe vesicatiōis me⁹ isrāntes ꝓter qđ associet̄ eis mordicatio. Et scđa vbi curat̄ qđ ē ꝯbustū idiget medicinis in q̄b⁹ ē abstersio q̄dā cū exiccatiōe q̄dā nō magna: ⁊ ꝓter qđ mordicēt cū h⁹ vt sint tēpate in calitate ⁊ fridutate. ¶ Et qn̄ idiget regimie sūi regat̄ cū infrigidatiuis ꝓus: deiñ si idiget 2ª fiat. Si aūt inenit̄ ⁊ iā vesicatū ē tūc necīū ē regimē scđ₃. ¶ Et me⁹ ei⁹ sīt sīc chimolea ⁊ lutoꝝ gñā exiccātia ⁊ lētes decocte ⁊ encaustrū idū ⁊ sīlia. ⁋ Ea v̄o q̄ sunt sīc thus ⁊ glutinū ⁊ pinguia nō ꝯueniūt ad illud qm̄ q̄dā coꝝ sunt calidiora q̄̄ op₃. Et nō carēt virtute mordicatiua. Et quedā coꝝ sunt humidiora q̄̄ op₃.

¶ De medicinis ad ꝯbustionē que sunt scđm intentionē primam. Ca. xiij.

SUmāt̄ sandali ⁊ fausel ⁊ later alb⁹ recens aut ostracū ⁊ liniant̄ cū aq̄ solatri ⁊ aq̄ ro. Aut vnguētū de vitellis ouoꝝ ⁊ oleū ro. ⁋ Et iteꝝ ēdiuia et farina ordei abluta ⁊ vitelli ouoꝝ ⁊ oleū ros. ⁊ lētes elixate cū ros. cū oleo ro. ⁋ Et iteꝝ bolūar. ⁊ acetū₃ ⁋ Et iteꝝ oleū ro. ⁊ cera s₃ ꝙ oꝫ: deiñ ponat̄ in eo de calce abluta ablutiōe itegra cū cerusa ⁊ opio ⁊ albumie oui ⁊ aliq̄ntulo lactis. ⁋ Et iteꝝ sumant̄ folia malue ⁊ sicle ⁊ elixent̄ cū aq̄ dulci: deiñ terant̄ ⁊ mūdent̄ a reb⁹ filosis q̄ sunt in eis: deiñ aggregent̄ eis merdasengi ꝯditi cū climia ⁊ cerusa de plūbo algalai āboꝝ añ. ptes. ij. ⁊. ʒ. ⁊ olei ros. ptes. iiij. ⁊ aq̄ solatri ⁊ aq̄ coriādri āboꝝ añ. pars. i.

¶ De medicinis que sunt ad ꝯbustionē fm̄ intētionem scđam. Ca. xiiij.

MElior reꝝ ad illō ē vnguētū de calce. ⁋ Sumatur calx ⁊ abluat̄ septies donec sepet̄ ei⁹ acuitas tota: deiñ ꝯquassēt̄ cū oleo ro. aut oleo oliue ⁊ pauca cera si idiget ea: ⁊ fortasse addunt̄ sup ip₃ chimolea ⁊ albumē oui ⁊ paꝝ vini. ¶ Unguētū calcis cum mō alio. Abluat̄ calx sīc sciuisti ⁊ fiat ex ea cū aq̄ folioꝝ sicle ⁊ cū aq̄ folioꝝ caulis ⁊ oľo ro. ⁊ cera vnguētū. ¶ Et de illis q̄ ꝯueniūt hic: ⁊ vbi nō timet̄ pustulatio ⁊ vesicatio ē ligare desup folia alhethil adusta. Aut lili q̄ ꝯbuste. ¶ Unguētū ꝯueniēs ad ꝓuitatem callitatis: ⁊ ē lōge cōpositiōis exꝑtū ē ⁊ iuētū ē bonū ℞. stercoris vacce pascētis exiccati ⁊ corticū arboris pini ⁊ pulegij oluȝ añ. x. merdasengi. iij. scorie argēti. ij. scorie plūbi. iiij. calcis ablute cū aq̄ frida multotiēs. v. ⁊ chimolee. v. ⁊ luti alcabrusij aut romani aut armēi ⁊ ceruse oluȝ añ. vij. ꝑge pastoris cōtrite x. encaustri ꝑsici aut sirīj. vj. tutie viridis. vij. stercoris ouis. vij. ʒnoꝝ volubilis ⁊ folioꝝ eius āboꝝ. xv. scorie ferri ⁊ succi folioꝝ maluauisci ⁊ succi foliorū₃ malue oium añ. x. lilij dom⁹ ⁊ cepe ei⁹ ⁊ lilij celestis ⁊ croci oluȝ añ. v. cāphore. iiij. cere sani et olei ros. et medulle cerui et adipis ei⁹ q̄ntū sufficit. ¶ Et ꝺ illis q̄ sūt fortitudis vehemētioꝝ ⁊ ꝯueniūt ei qđ ē minoꝝ calitatꝫ ē vt sumāt̄ limature erꝫ ⁊ ferri: ⁊ ꝯficiāt̄ cū luto aut cū luto rubeo: deiñ ꝯburāt̄ i patella aut furno: ⁊ fiāt ide trocisci ⁊ seruēt̄ ⁊ admistrēt̄ redacti i puluerē vbi necīa ē exiccatio aut liniāt̄ cū oľo ro. ¶ Et de h⁹ gñe iteꝝ ē illō ꝯburat̄ fim⁹ colūbin⁹ i pāno lini donec accēdat̄ ⁊ liniat̄ cū oľo aliq̄. qm̄ ē mirabile. ¶ Et locis vlceratꝫ ꝯferūt porri elixati aut portulaca cū sauic ⁊ folia myrti ꝯtrita i pluerē redacta. Si āt fiat iobediēs: tūc folia alhethil adusta aut folia algebut adusta. Et si fuerit magꝫ iobediēs illo admistrent̄ medicie ꝯsolidātes vlcera maligna.

¶ De cōbustione aque calide. Ca. xv.

QUādoq₃ accit vt effundat̄ olla feruens aut aq̄ calīa sup mēbꝝ hois: ⁊ facit oꝑationē ignis. Et ꝯueniēti⁹ ei ē vt succurrat̄ statī₃ anq₃ vesicet̄ cū eis q̄ sūt sīc sandali ⁊ aq̄ ro. ⁊ cāphora: ⁊ nō dimittāt̄ exiccari: imo ꝯtīr adhibeat̄ oi hora pān⁹ isusus i aq̄ frā ꝯgelata h⁹. n. ꝓhibet ip₃ vesicari. ¶ Et q̄dā ꝓperāt ⁊ rorāt ꝺsup aquā oliuaꝝ: aut aq̄ cinerꝫ. Et meli⁹ ē vt terat̄ q̄libet āboꝝ cū sauic. aut vnguētū ꝺ calce. Et iteꝝ medicamē factū de fimo colūbino ꝓdictū ē mirabile valde. ¶ Et vlcera q̄dē curātur cū porꝫ elixatis aut exiccatiuis ꝯtritis ⁊ est meli⁹: ⁊ cū reliq̄s que diximus in capľo primo.

¶ De fluxu sanguis ⁊ retētiōe ei⁹. Ca. xvj.

IAm scitū ē i li. p⁹ ꝙ qn̄ sāguis egredit̄ a venis nō egredit̄ nisi: aut ꝑꝑ aptionē orificioꝝ venaꝝ: ꝑꝑ debilitatē i vēis: aut ꝑꝑ vehemētiā repľonis: aut ꝑꝑ motū fortē vsq₃ ad vocē ⁊ saltū: aut ꝑꝑ vaporē accidētē veniētē deforis: aut ꝑꝑ disrūptionē eaꝝ ⁊ ip̄aꝝ lesionē p cā₃ ꝓmitiuā icidētē ꝯtūdētē: aut ꝑꝑ cā₃ corrodētē iteri⁹: aut vehemētia mot⁹ cū repľone aut ꝑꝑ resudationē ab eis ꝑꝑ raritatē accñtē corpi venaꝝ ⁊ pāniculo eaꝝ. ¶ Et ꝯuēiētior venaꝝ ad h⁹ vt currat qđ ē i ea cū iuenit viā ē arteria: nā corp⁹ ei⁹ ē mobile ⁊ qđ ē i ea qñ₃ ꝯhit̄ ⁊ qñ₃ expādit̄. Et qn̄ nō desup coartat̄ loc⁹ ei⁹ post soľonē ꝯtinuitatꝫ ei⁹: ⁊ iuēit vacuitatē ꝑuenit res ad ēborismū qđ nolat̄ mr̄ sāguis. ¶ Et arteria q̄ȝ lȝ sit de illis q̄ nolant̄: tñ ē ꝺ illis q̄ꝝ difficilis ē icarnatio. Et multotiēs q̄ȝ nō icarnat̄ arteria ⁊ icarnat̄ illō qđ ꝯtinet arteriā ⁊ coartat super eā: q̄r sanguis nō pōt facere cursū₃ supfluū. Immo egredit̄ ex eo aliq̄d vsq₃ ad fines cutꝫ. s. q̄ntitas quā capit: et qn̄ alleuiat̄ cū ꝯpōne redit ⁊ occultat̄ sīc accit rupture: ⁊ fortasse remāet vena sola sub cute: et sentit̄ pulsus ei⁹ ⁊ ipsi⁹ successio: ⁊ mltotiēs accit illō artijs deit⁹ ⁊ disrūpunt̄ ꝓter ꝙ disrūpat̄ cutis ⁊ ꝯgregat̄ sub cute ēborisma. s. aꝑa leue ex sanguie ⁊ vētositate qđ poꝭe ē q̄escere cū ꝯpressiōe. ⁋ Et h⁹ q̄ȝ multotiēs accit in collo ⁊ inguinib⁹ ⁊ curuaturis p se. Et multotiēs accidit ex cā intrinseca aut ex flōmia. Et multi medicoꝝ existimāt ꝙ ois disruptio arteriarū ꝑduč ad mrē₃ sāguis q̄ q̄dē plim sit si icarnet̄ illō qđ est in circuitu eius: ⁊ fiat aꝑa notū: s₃ ip̄amet nō incarnat̄ ⁊ res nō est ita. ¶ Ille q̄dē q̄ negauit incarnationē ꝯtrouersatus est cū cōsideratiōe ⁊ expimēto. Cōsideratione vero qm̄ vna duaꝝ tunicaꝝ arterie

est cartilaginosa et cartilago nõ icarnat. ¶ Experimẽto vero qñ nõ visa ẽ incarnatio. ¶ Et opposuit eis Ga. cũ ɔsideratiõe et expimẽto. Consideratio vero est rhetorica et ei⁹ forma ẽ q ẽ iter icarnatũ sicut caro et nõ icarnatũ sicut ossa. q᷑ oȝ vt sit icarnata: sȝ ẽ difficil icarnatõis. et testimoniũ qđ qñ ipse narrauit se medicasse plures arterias et fuerũt icarnate. et hec qđ est res a q̃ nos iã expediti sum⁹. ¶ Nos vero dicem⁹ nũc q dispõ pcessiõis sanguis a mẽbris diuersificat cũ disrũpuntur sicut epar et pulmo: et de illis sunt a qb⁹ parꝝ pcedit sãguis et i vnaq̃ꝗ duaꝝ diuisionũ sũt q̃ sũt timorosa: et de eis sũt q̃ sũt absq̃ tiore sicut emanatio sanguis ex pulmõe in q̃ ẽ timor et ab vtrisq̃ emanat sãguis plurim⁹. et de illis sũt sicut vesica et matrix et renes: ab eis n. nõ emanat sanguis plim⁹ valde sũmatim: imo qñ q multiplicat cũ lõgitudie spacij et puenit ad successiões illaudabiles. ¶ Et diuersificat dispõ flu. sãguinis ex arterijs: qñ sit i qbusdã eaꝝ difficil valde timorosus sicut ex arterijs magnis q̃ sunt sup man⁹ et pedes. et h⁹i iterficiũt fm plꝫ et nõ retinet. Et in qbusdã fit facilis sicut in arterijs cranei: retẽtio. n. fluxus san. eaꝝ ẽ facilis et suffic in eis ɔstrictio sola. et multotiens qđ currit ex arterijs puis sanguis: deiñ retinet p se. ¶ Et dñia qđ iter sãguinẽ arterie et alioꝝ cognoscit: qñ sãguis arterie egredit cũ saltu et ipulsiõe: et est vehemẽtioris purpureitatis q̃ ali⁹: neq̃ declinat ad nigredinẽ sanguis vene et ei⁹ eẽtie. ¶ Et scias q ois cui accit eũo et pp̃e sãgulea et pp̃e arterial et supfluit et accit ei spasm⁹ est malũ. et silr si accit ei singult⁹ est mortalis. Qđ si fuerit sincopis cũ singultu: tũc mors est festina. Et alienatio et permixtio rõnis sunt male. ¶ Qđ si fuerit spasmus: tunc est mortale fm plim.

¶ De canone curationis flux⁹ sanguis. Ca. xvij.

Oportet in curatiõe flux⁹ sãguis vt icipiat et retineat: deiñ cures vlcus ei⁹ si fuerit. Et nõ ẽ tibi possibile i eo cui⁹ cã ẽ fixa ex corrodẽte et silibus nisi ita vt auferat cã. Et si dispõ nõ tolerat vt auferat cã est neciũ vt retineat cũ suis retẽtiuis et sũt i causis q̃ sunt ei et abscindunt sanguinẽ currẽtẽ. et ille cãe sicut scite i libro pmo. Uerũ ego narrabo eas fm modum festinatõis. ¶ Dico ergo q iste cãe. aut sũt phibẽtes in illo illđ qđ egredit ab exitu. aut sunt aggregãtes rẽ de illo aut res. ¶ Et diuisio pma est ɔuersio ad ptẽ aliã q̃ Aut fit cũ attractiõe ad ɔrium pter qđ fiat exitus alius sicut ponunt ventose sup epar et remouet flu. sã. ex nare dextra. Aut ita q accit exit⁹ ali⁹: sicut flobotomat patiẽs fluxũ san. nariũ ex manu ptinẽte nari flobotomia stricta. ¶ Retinẽs ãt sine exitu ẽ illđ qđ phibȝ motũ sãguis et ei⁹ penetratõm. et ẽ: aut p cãm igniente: aut p cãȝ stupefacientẽ. et stupefaciens qđ ẽ aut ẽ medicina: aut ẽ dispõ corpis sicut i sincopi: ipa. n. multotiẽs retinet sanguinẽ. ¶ Cã ãt retinẽs sanguinẽ in locis ẽ opilans exitũ: aut cũ ligatura: aut cũ repulsione ex bucellatõe: aut cũ repulsione absq̃ bucellatõe: aut escara cũ cauterio: aut me³ cauterizãte: aut cũ ɔgelatõe rei retẽte: aut cũ inuiscatiõe: aut cũ incarnatiõe: aut cũ coartatiõe carnis circundãtẽ. vẽa oĩa q᷑ opilat ipm et claudit ipȝ clausiõe vehemẽti. ¶ Et opȝ vt scias q qñ associat vulneri apa cũ quãtitate plima h⁹ nõ ẽ poĩe ligare cũ filis neq̃ itromittere licinia neq̃ strictura laboriosa. et nȝ ẽ poĩe: tũc nisi administrare glutinatõꝝ cũ stipticitatẽ et stupefactõꝝ et ispissatõꝝ sanguis. ¶ Et si ẽ curatio ex strictura: aut fissura: aut ppinquitate medicie: qñ ẽ dolor ẽ mala valde et ois pparatio dolorosa ẽ mala. ¶ Et opȝ vt pparatio sit aggregãs duas res: q̃ꝝ vna ẽ defect⁹ doloꝝ. et alia ẽ refrenatio ptis cursus sanguis. q̃re nõ adiuuat cum appensatiõe et suspensione. et fiat facilis pcessio sanguis et ei⁹ exit⁹: et cũ phibent due intentiões declinet ad leuiorẽ sȝ illud quod pñs ẽ. et ppinquus ad tolerãdũ i dispõne. ¶ Et est neciũ vt narrem⁹ moduȝ eius postq̃ sciueris q pmũ qđ oȝ cõsiderare ẽ vt cognoscas an vena sit arteria: aut vena p signa sua. q̃re agas cũ arteria: et sis sollicit⁹ plusq̃ sollicite: et agas cũ vena. ¶ Ampli⁹ dicem⁹ q de attractiõe vero ad ɔriũ nõ ad exitũ ẽ nece mẽbro cũ fricatiõe aut ligatiõe et stricturra aut cũ vẽtosis. ¶ Et oȝ vt sit mẽbrũ cõicans positũ ex mẽbro cognito sup extremitatũ linee vni⁹ cõtinuitatis int ea ãbo cũ lõgitudine et latitudine et eligitur de diuersificato i situ lõgitudis: et latitudis qđ cũ q̃ ãboꝝ est longinquũ et dimittit qđ est ppinquũ: sicut sit in duob⁹ laterib⁹ capitis: aut duob⁹ laterib⁹ manus: nã lõgitudo inter ista duo est ppinquior q̃ illa ex q̃ oȝ timeri nocumentũ cõpletũ: et hec res exigit vt rememoremur illud qđ in ea dixim⁹ vbi locuti fuim⁹ i libro pmo de canonib⁹ euacuationis. ¶ Et oportet vt sint extẽsio et fricatio et his silia assidua ex eo qđ ẽ ppinquius mẽbro scđo deinde descẽdat ab eo. et oȝ vt nõ expectet i disruptiõibus arteriaꝝ. et eis siliũ q sit hoc artificiũ sufficiẽs in retinẽdo fluxũ sanguinis et adiuuans. et silr est indicium in flobotomia lateris cõis longinq. ¶ Unus aũt duoꝝ modoꝝ diuisiõis secunde et est cã stupefaciens est verbi gra: vt cibet ille cuius fluxus sanguis nariũ multiplicatur: aut alius ab illo cibi grossi chimi igrossantib⁹ sanguinem sicut sunt lentes et iube et eis silia. ¶ Modus aũt scđs est verbi gratia vt in potu dentur stupefacientia. Frã vero exponunt corpus frigori et fortasse accit sincopis et retinet: fluxus san. ¶ Modus aũt pdict⁹ i diuisione alia est. qñ oȝ vt obseruet in eo capitulũ vnũ. et ẽ qñ fortasse arteria nõ est vna duaꝝ q̃ ɔtinuat cordi: imo duoꝝ lateꝝ ei⁹ ita vt cũ strinxeris eã inuenies eã fir miorẽ: imo fortasse ɔtinuat cũ latere altero ram⁹ alteri⁹ artie q̃ accit i eo: et adduc ad eã sãguinẽ pter viã quã strinxisti q᷑ idiges strictura duab⁹. ¶ Et añ illud oȝ vt cognoscas ptẽ q̃ ẽ pncipiũ vene. i qbusdã. n. locis ẽ iferius: et in qbusdã ẽ desup: et in qbus ẽ supius sunt sicut i collo: et i qbus desup sunt sicut i coxa et pedes. Et qñ cognoueris ptẽ admistra in ea ligaturã et strictura. ¶ Et de regimine i illo ẽ vt puenias ad extrahendã venã cũ vncino et ẽt cũ incisione pauce carnis q̃ velat eã et occultat ipaȝ: deide inuolue eã: postea admistra medicinas q̃s dicemus. ¶ Qđ si fuerit pulsatilis: tũc meli⁹ ẽ vt velẽs eã cum filis lini. ¶ Et silr si fuerit nõ pulsatilis. Uerũ tñ mltotiẽs eleuat sãguis eius. ¶ Cũ ergo feceris illud: deinde anneueris ei medicinas: tũc dimitte ligaturã vsq̃ ad diẽ tertiuȝ et quartũ tunc. ¶ Qđ si videris medicinã glutinatiõeȝ faciẽteȝ adherentẽ loco ei⁹: tũc nõ eradices eã oino sed pone i circuitu ei⁹ de gñe ipsi⁹ aliqđ qđ madefas

ciat ipsa3 parũp. ❡Qđ si accidat ei ꝑcussio ex scissio
qñtu auferes illud qđ est sup ipz:tũc tene qđ ẽ sublo
co i via itineris vene ⁊ ꝓme ꝑssiõe cũ q̃ fiat securitas
de saltu sanguis:⁊ eradica illđ qđ eleuaꝛ de eo i lo-
co suo:⁊ ꝑmuta illud cũ alio:⁊ sit ꝑpatio tua quã fa-
cis mẽbro i ista hora s3 q̃ o3 ⁊ ẽ vt sit orificiũ ei⁹ ma
gis imũ q̃ ꝑn^m ita.vt qñ ẽ ꝟbi sꝰa i inferiorib⁹ intesti
nis matricis:tũc sternaꝛ stratũ aliqđ qđ eleuet iferio
ra ⁊ depõat supiora fm maiorẽ elõgatiõe3 q̃ ẽ ex do
lore:deiñ dimitte ipz trib⁹ dieb⁹:deiñ ãnecte ei hunc
modũ vsq̃ꝗ eleueꝛ sãguis. ❡Refrenatio ãt cũ bucel
latiõe nõ est possibilis:nisi i arterijs magnis:fac ğ li
ciniũ ex pilis leporis:aut tela aranee:aut subtili co-
to:aut pãno lini veteri:deiñ pulueriza sup ipz medi-
cinas ꝓhibẽtes sãguinẽ. ❡Et mitte i ipa3 arteriã sicẽ
bucellã:deiñ strĩge sup ipsã ligaturã:⁊ fortasse admi
stra liciniũ ex pilis lepo⁊ solũ ⁊ excusat sollicitudinẽ
⁊ o3 vt strĩgas strictura adherẽte q̃ nõ seꝑeꝛ dõec in-
carneꝛ. Liciniũ ꝟo ex se nã regit i extractiõe ei⁹ paulati
⁊ expulsione ei⁹ aut alijs ab hoc. ❡Impletio vero
sine bucellatiõe ẽ vt iponaꝛ ꝟbi sꝰa illa res i orificiũ
ei⁹ ⁊ ligeꝛ desup ꝓter penetratiõe3 ei⁹ i venas ⁊ vt reti
neaꝛ cũ eis q̃ sunt sicẽ puluilli ⁊ ꝓpe spõgia ⁊ cũ vittis
fortis stricture strĩgẽtib⁹ ipm cũ cõuersiõe stricture
q̃ est attrahẽs. ❡Strictura ꝟo ꝓma o3 vt sit ꝓpe ori
ficiũ:deiñ inuoluaꝛ vadẽs retro ⁊ solue stricturã gra
dati. ❡Et scias q̃ strictura puluillo⁊ ⁊ vitta⁊ qñ est
debilis venit ex ea nocu^m stricture ⁊ ẽ attractio:⁊ nõ
ꝑuenit ex ea nocu^m stricture ⁊ est retẽtio ⁊ ipletio:o3
ergo vt subtilieꝛ in hoc caplo. Cũ ğ strĩgiꝛ strictura
bona ⁊ strĩgiꝛ iteꝝ ex lateꝛ diuerso declinat mã ⁊ re
sistit attractiõi ex strictura. ❡Et nõ o3 vt ꝑueniaꝛ cũ
strictura ⁊ ꝓhibitõe nisi q̃ sit isra dolorẽ:nisi si ill' ꝺsue
rit neccium in ꝓmis:deiñ mollifica eã paulatĩ. ❡Et
multotiẽs qđ o3 vt suas figurã carni ⁊ colligas labia
ei⁹ ⁊ vittis tegas.multotiẽs.n.sufficit collectio labio⁊
⁊ positio puluillo⁊ seruat ea colligendo venas ipso
rũ. ❡Amplꝰ strĩge sup medicias puluerizatas ra-
re. Et iclina añ alguidegi qñ ꝫhiꝛ vbi coartatur apđ
principiũ susi cũ digitis vnius dua⁊ manuũ: deinde
annecte ei medicinas ⁊ puluillos apđ orificiũ ei⁹ cũ
mãu altera. ❡Impletio ꝟo cũ refrenatiuis ꝑuenit
aut cũ strictura implẽti in facie orificij ei⁹ cũ manu
altera nõ cessãte retinere donec congeleꝛ sanguis ⁊
fiat ipletio:aut cũ re isrãte valde q̃ infrãt sanguinẽ
⁊ cõgelat ipm in orificio ei⁹:aut ꝓpea q̃ caro coartat
locũ sicut si icidaꝛ vẽa i latitudĩe ⁊ suspẽdaꝛ ad duo
lateraĩ ꝓma vice:q̃ claudit sup eã caro ex latere ex
q̃ currit. ⁊ hoc nõ fit nisi i loco carnoso. ❡Et mltotiẽs
q̃dem accĩt q̃ neccium ẽ incidere ramũ extremitatis
vene vt sit irroitus ei⁹ in ꝓfundũ vehemẽtior: deĩde
ponãꝛ desup medicine.⁊ multotiẽs accĩt incarnatio
meat⁹ absq̃ mĩe sanguis. ❡Strictura ãt cũ escara
fit cũ igne ipo qñ magnificaꝛ timor:⁊ fit cu3 medicis
cautizãtib⁹ sicẽ calce.⁊ flore eris ⁊ generib⁹ dragãti ⁊
generib⁹ arsenici ⁊ cymino ẽt ⁊ silibus ⁊ cum eo qđ ẽ
debilius quãdo puluerizatur super locum ⁊ strĩgiꝛ
⁊ retinet. ❡Veꝝ timor i illo est q̃ escara ẽ velocis era
dicatiõis ex se ⁊ ex quolibet resistente ex eruptione
sanguinis ⁊ qualib3 alia⁊ cãrũ. ❡Et qñ cadit esca-
ra redit timor nouus. Et ꝑꝑ illđ ꝑceperũt vt fiat cau
teriũ cũ ferro vehementꝛ ignito ꝓfunde ita vt faciat
escaras ꝓfundas grossas:qua⁊ casus nõ sit facilis:
⁊ cadãt in tpe longo in q̃ꝝ simili caro ia3 est nata. ex
cauterio nãq̃ debili ꝑueniũt escare debiles q̃ cadũt
ex q̃libet cã: ⁊ cũ hoc facit accidere saniẽ:⁊ calefacit
vehemẽter. Cauteriũ ꝟo forte iplet cũ escaris fortib⁹
⁊ remouet rupturã ⁊ de tumescere eã facit ⁊ ꝯtrahit
eã. ❡Et de cauterizãtib⁹ bonis tẽperati regiminisẽ
vt sumaꝛ albugo oui ⁊ aggregeꝛ cũ calce nõ extīcta.
⁊ iuoluãꝛ cũ eo pili lepo⁊ aut ei silia ⁊ põaꝛ sup locũ
⁊ stringaꝛ. ❡Et de bonis ꝑueniẽtib⁹ ad vltimũ mul
totiens est vt sumaꝛ cyminũ ⁊ calx ⁊ ponaꝛ sup locũ
⁊ stringatur. Et qñq̃ super addiꝛ eis colcotar. ⁊ ge-
nera dragãti in hac sũma sunt hñtia stipticitatẽ cum
cautio. ❡Calx ꝟo ẽ caustiũ in quo nõ est stipticitas ꝺ
q̃ sit curãdũ ⁊ illud qđ gñaꝛ de escaris cũ cauterio in
eo qđ hꝫ stipticitatẽ est lõgioris fixionis ⁊ ꝓfundius.
❡Et succus fimi asinini ⁊ subã stercoris asinini sunt
de illis que aggregãt ad cautariũ acuitatẽ ⁊ glutina
tiõ3. ❡Medicie ꝟo resistẽtes cõglutinatiõe sunt sicẽ
gypsum ablutũ ⁊ glutinu3 decoctũ:⁊ amillum: ⁊ pul
uis molendini:⁊ gumme:⁊ thus:⁊ resina: ⁊ iteꝝ pas
se de vuis ipsis. Et rane sũt hui⁹ generis fm q̃ diciꝛ
⁊ iteꝝ stella scemi⁹. ❡Medicie ꝟo retinẽtes cũ exic-
catiõe ⁊ incarnatiõe sunt sicut aloes:⁊ cortex thuris:
⁊ sicut iteriora passula⁊ vue cõtrita valde:⁊ galle cũ
oleo aliquo.⁊ comburanꝛ. ❡Et quãdo cõpleꝛ in flã-
matio earum extinguãtur:⁊ papyrus adustus: ⁊ re-
sina:⁊ scoria ferri.⁊ stercus equi.⁊ sterc⁹ asini adusta
⁊ cinis ossium non abluto⁊ũ : qm̃ abluta ꝓhibẽt glu
tinationem:⁊ spongia noua submersa in oleo aut vi
no deinde aduratur: ⁊ pili adusti.

❡De narratione medicinarum simplicium ⁊ com-
positarum specierum diuersarum fortium in prohi-
bitione fluxus sanguinis. Capitulum. xviij.

ET de illis que dixit Ga.⁊ narrauit bene ⁊ exper
ta sunt post ipm ⁊ inuenta sunt ꝑlimi iuuamẽ-
ti est vt sumatur de colcotar. xx. ⁊ de minuto thure
xvj.⁊ de aloe ⁊ glutino sicco ana .viij. ⁊ de arsenico
4.⁊ de gypso vehemẽter trito puluerizato vt atomi
post cribellationem.xx.cureꝛ cum eo puluerizãdo so
per licinia ⁊ spargendo sup locum:qm̃ est mirabile.
❡Aut sumaꝛ sarcocolla de mecha ⁊ aloes ⁊ sãguis
dra.⁊ ponatur sup liciniũ ⁊ strĩgaꝛ ⁊ aloes ⁊ thus so-
lum cum pilis fm q̃ sciuisti. ❡Et iteꝝ spongia adu-
sta sicẽ diximꝰ ⁊ later adustus.sumantur spõgia ⁊ sco
ria plũbi ⁊ tutia ⁊ aloes. Aut sumanꝛ thus ⁊ aloes ⁊
sulfur aut thus ⁊ sulfur.⁊ fiat puluis. Aut admistreꝛ
liciniũ cum albumine oui. ❡Aut sumaꝛ de colcotar
xx.⁊ de thure aut miuto thuris.viij.⁊ resine.viij.⁊ de
gypso adusto.viij. Aut sumaꝛ colcotar ⁊ de gypso
adusto.viij. Aut sumaꝛ colcotar eris vsti ⁊ calcadis ⁊
dragãti adusti ptes eq̃les. ❡Et de bonis ad fluxum
sanguinis ⁊ ꝓprie ex dragãto est vt sumatur aloes
pars.i.⁊.5.primu3 amborũ in corpore graui:⁊ fm eo
rum in corpore leui ⁊ corticũ thuris in corpore gra-
ui.dragma.i.⁊ thuris ipsius grossi pinguis i corpore
leui ps.i.sint contẽti super ea ambo. ❡Aut sanguis
draconis.⁊ sarcocolla conficiantur cũ albumĩe oui

ꝛ ponanť super pilos leporis: ꝛ preparenť sm locū.

¶ Tractatus tertius de vlceribus.

¶ De sermone vli de vlceribus. Ca. j.

Ulcera gñanť a vulnerib⁹ ꝛ ab exituris eruptis: ꝛ a pustulis. Et solo ɔtinuitatꝫ ī carne gñifac saniē ꝛ pus nolať vlcus. ¶ Et nō fac̄ pus nisi ꝓpea ꝙ cib⁹ q̄ venit ad ea ɔuertiť ad corruptionē ꝑꝑ debilitatē mēbri: ꝛ qm̄ ꝑꝑ debilitatē suā resolvunť ad ipꝫ ꝛ attrahunť ꝟsus ipꝫ supfluitates membroꝝ vicinātiū ei: aut ꝑꝑ vnguēta mollificātia membrū ꝛ linientia ipꝫ cū hūiditate sua ꝛ vnctuositate sua. ¶ Et qđ ē de gñe pus subtile nolať ꝟus. Et qđ ē gssum nolať sordities: ꝛ est res spissa coagulata alba: aut ad nigredinē decliuis: aut sic̄ fex. Et vir⁹ qđ non gñať nisi ex subtilitate hūoꝝ aq̄soꝝ ꝛ ipoꝝ caľoꝝ ꝛ sordities gñať ex grossitie hūoꝝ. Et vir⁹ qđ multiplicať cū gñatiōe aꝑatis: et virus eget exiccāte: et sordities abstergēte: et vlcera sūt appentia ꝛ sūt hn̄tia ꝓfunditatē. ¶ Et vlc⁹ qđ ꝓfunditatē hꝫ nō euāť quin aut iā idurata sit caro circūdās ipꝫ ꝛ nolať fistula ꝛ est sic̄ cāna penetrās ī mēbrū: aut nō idurať aliq̄d ꝛ nolať abscōsio ꝛ cauerna. ¶ Et qnꝫ dicūt q̄dā abscōsionē illď qđ elōgatū est sub cute ꝛ sepať ab ea cutis. et cauernā illď qđ iflectiť sub carne ꝛ dilatať in ea. Dicūt q̄dā: imo dilatatū est cauerna ꝛ strictū ꝓfundū fistula et nō est ɔuetas ī nolatiōe. Et qn̄ est durities sup vlc⁹ appens nolať vlc⁹ ostracinū. ¶ Et fistula q̄deꝫ mala est illa q̄ nō sentit: ꝛ sm q̄ntitatē elōgatiōis ei⁹ a sensu erit ei⁹ malitia. Et de ipa q̄dā est eq̄lis ꝛ de ea ē q̄dā obliq̄: et q̄ vadit ad neruū dolet vehementer ꝛ ꝓpē qn̄ tāgit ei⁹ īferi⁹ cū tenta: et fortasse difficilis sit oꝑatio illi⁹ mēbri ꝛ est hūiditas subtilis tenuis sic̄ fit ad illa q̄ ꝑuenit ad os: et qn̄ ꝑuenit ad ligamentū est illď qđ currit ꝓpinquū illis. Uerū dolor in ossuosa ꝛ ligamentali fortasse nō magnificatur ꝛ hūiditas q̄ vadit ad os est subtilior ꝛ declinior ad citrinitatē. ¶ Et ex ꝑueniente ad venas ꝛ arťias multotiēs egrediť fex. ꝛ qnꝫ si fuerit tendens ad venā sāguis plim⁹ ꝛ ad arteriā sāguis subalbid⁹ cū fluxu sanguis: ꝛ ꝓcessiōe. ¶ Et ex ea q̄ ꝑuenit ad carnē currit hūiditas viscosa grossa turbida cruda. ꝛ multotiēs sūt fistule orificia plima cui⁹ esse ābigiť ꝛ non scitur an sit fistula vna. Et multotiēs effundiť in q̄dā orificioꝝ ei⁹ hūiditas hn̄s tincturā. ꝛ tūc si fuerit fistula vna egrediť ex orificijs alijs color vn⁹ q̄ est fistule scꝫ diuersus alb⁹ ꝛ tenebrosus ꝛ ali⁹. ¶ Et vlcera q̄deꝫ diuiduntur in spēb⁹ diuisionū: et dr̄ ꝙ vlceruꝫ q̄dā sunt q̄ sunt dolorosa: et q̄dā sunt q̄ sunt priuata dolore: et q̄dā sunt aꝑosa et q̄dā sūt ꝓuata aꝑate: et q̄dā sunt mūda et q̄dā sunt imūda: et imūda q̄dem ꝓpea ꝙ in eis supfluit hūor plim⁹ ꝛ hūiditas copiosa ꝗuis nō sint mala. Et de eis sunt sordida: et ď eis sunt minorata et de vlcerib⁹ sunt putrida. Et de rebus magis nociuis eis sunt meridies ꝛ hūiditas aeris: cū caľitate ipi⁹. Et de eis sunt corrosiua et de eis sunt ambulatiua: et de eis sunt mollia aut dura aut frida aut caľa: et mollia sunt de vlcerib⁹ facientib⁹ cadere pilos ab eo qđ seq̄tur ea. ¶ Et sunt qnꝫ de vlcerib⁹ q̄dā resudātia ex q̄b⁹ resudat vir⁹ citrinū calidū. Et fortasse ē calꝫ ɔburēs qđ est in circuitu ei⁹ et est malū mortificās: et de eis sunt difficilis ɔsolidatiōis ꝛ putrefactio ē ꝓpter corrosionē ꝙ si fuerit erūt āꝫe ambulatiue: et fortasse corrodēs est corrodens illud qđ ɔtinuať ei ꝓpue ꝓpter acuitatē ꝛ absq; putrefactiōe: ꝛ neq; est febris olno. Ulceꝝ cum ambulatiuo putrefactiuo mltiplicať se. aut nō sepať ab eo. ¶ Et Gal. q̄dē nolauit hmōi vlcera corrosiua igneꝫ persicum ꝛ formicā āmbulatiuā: et post vlcus putrefactū est cōpositū ex vlcere et ex egritudine putrefacta: et vnicuiq; eorū est dispō. ¶ Et vlcera quidē dura incipientia ire versus viriditatē et nigredinē sunt mala. Et vlcera frida sunt mollia alba q̄escentia propter medicinas calefaciētes et calida ad rubedinē decliuia delectanť frigore. ¶ Et qn̄ vlcerib⁹ malis associať color corporis malus sicut albus plūbe⁹ aut citrin⁹: tūc illď ē signū ꝑꝑ corruptionē cōplonis epatis ꝛ corruptionē sanguis q̄ venit ad vlc⁹ quare sit difficilis eius ɔsolidatio. ¶ Et vlceꝝ quidē quorum radices sunt acute: ꝛ cū q̄bus est ꝓurit⁹ supfluitates sunt acute: et quoꝝ radices sunt late albe pauci pruritus illoꝝ cōplones sunt frigide. ¶ Et vlcera generata successiōe egritudinum sunt mala: qm̄ nā expellit ad ea residuum corruptionis supfluitatū: ꝛ vlcera deijciētia pilos ab eo qđ sequiť ea sunt mala. ¶ Et meliores signationes signātes salutē vlceꝝ ꝛ vulnerum sunt cū in succedentia eoꝝ decliuia sunt ad saniē. Et dr̄ in signis mortis velocis cū sunt hol aꝑata ꝛ vlcera leuia ꝛ destruiť eius rō moriť. ¶ Et malignoꝝ q̄dē vlceꝝ cause sunt qn̄q; vulnera obuiātia supfluitatibus malignis corꝑis aut regimini corrupto. Et qn̄q; sunt sequētia pustulas malas: q̄re fiūt ab eis festinātia advlcerationē post pustulas ꝛ signāt malignitatem vlceris eius putrefactio ꝛ ipsi⁹ ābulatio ꝛ corruptio eius qđ est in ipsi⁹ circuitu: ꝛ difficultas sanatiōis in seipo cū rectificatione curatiōis exhibite ei. ¶ Et meliores signationes signātes salutē vlcerum: ꝛ vulneꝝ sunt cum in successionib⁹ eoꝝ est sanies que est cum medicina faciente pus ꝛ ex operatione nature. Illa enī operatio nature est sm cursū naturalē. Et non generať sanies nisi a digestiōe naturali. Et nō associať ei malū ex accidentib⁹ vlcerū maloꝝ: ꝛ ꝓpue sanies laudabilis alba lenis equalis que consecuta est complementum digestionis: ꝛ neq; associatur ei fetor cum in ea nō sit putrefactio ꝛ fortasse non euacuatur a fetore paruo sanies cui accidit cum adiutorio caliditatis innate ꝛ alteri⁹ extranee. Et nos quidem iā locuti fuimus de sanie in locis alijs. ¶ Ulcera autem que accidere faciūt spasmum ꝛ vlcera putrefacta scrofulosa ꝛ algeromati et corrosiua ꝛ cancerosa: ꝛ que eorum cursu currūt sūt in quibus non generatur sanies. Immo quādo apparet in vlcere sanies ꝛ apostema est signum bonū cum q̄ nō timetur spasmus ꝛ permixtio ratiōis ꝛ his similia: ꝗuis sint ī loco qđ facit illď necessariū sicut sunt membra posteriora ꝛ anteriora ꝛ nisi res pertrāsierit terminum. Qđ si aꝑa occulteť subito ꝛ redeat non soluetur per pus aut ei silia. ¶ Amplius sunt vicinātia membris neruosis sicut vlcera dorsalia qm̄ sunt in vicinitate dorsi ꝛ nuche: ꝛ vlcera q̄ cadunt in

a͂teriori pte corpe ⁊ genu: qm̄ ip̄a iteꝝ sūt sicͣ lacerti neruosi in q̄b⁹ res ꝯuertiꝶ ad spasmū ⁊ pmixtionem rōnis ꝯ. ¶ Si aūt euenit in mēbris neruosis plꝫ q̄rū est in an̄cedēte extēsiōis corpis timeꝶ aut cursus sanguinis si ceciderit in medietate iferiori extēsiōis: simil̄r timeꝶ ex eis q̄nꝫ pmixtio rōnis. Et timeꝶ ꝙ cadat pleuresis ⁊ saniositas post ip̄aꝫ: aut ꝙ pueniat sputū sanguinis si ceciderit in medietate supiore ei⁹ ⁊ tu iā sciuisti intētionē saniositatis in pectore ex libro tertio. Et q̄nꝫ timeꝶ in eis iteꝝ pmixtio rōnis. Et de signis bōis i vlcerib⁹ ē vt i circuitu eoꝝ nascanꝶ pili q̄ ceciderūt. ¶ Et corpa susceptibiliora curationis vlceꝝ sunt q̄ sunt melioris ꝯplōnis ⁊ paucioꝝ humiditatis supflue cū iuētiōe sanguis boni i eis. Illa vō q̄ sunt multe humiditatiꝫ aut siccitatiꝫ sūt tarde suscipiētes rectificationē vlceꝝ: ꝙuis hūida sicͣ īfantiū sint susceptibiliora q̄ꝫ sicca: sicut senū: ⁊ ꝓprie q̄n cōplo est radicalis sicca ꝓuata sanguine mūdo: ⁊ accidētalis hūida mollis sicͣ in senib⁹ iteꝝ: ⁊ pp illō iteꝝ fit in ydropicis curatio vlceꝝ eoꝝ difficilis: ⁊ i p̄gnātibus iteꝝ pp retētionē supfluitatū eaꝝ. ppea ꝙ ip̄arū mēstrua retinenꝶ. Sꝫ in senib⁹ nō sananꝶ eoꝝ vlcera pp illud: ⁊ pp paucitateꝫ sanguis eoꝝ boni. Et q̄nꝙ̄ sananꝶ vlcera. deinde rescinduntꝶ. qm̄ nō gn̄aꝶ in eis caro nisi an̄ mūdificationē. q̄n ergo retineꝶ in eis supfluitas nō mūda. Opꝫ ide vt corrūpaꝶ ꝯtinuitas pueniēs scdo. ¶ Et q̄nꝙ̄ existimanꝶ fistule ppea ꝙ accit eis dispō exiccatiōis ⁊ retētiōis ꝓhibētis respirationē ꝙ ip̄e sunt sanate: qm̄ eaꝝ dispō est silis saluti sicͣ diximus: deiñ rescinduntꝶ pp quēlibet motū ⁊ cōmotionē ⁊ tussim ⁊ offensionē ⁊ malitiā iacēdi ⁊ alia. ¶ Et de vlcerib⁹ in q̄bus nasciꝶ caro q̄dā sūt in q̄bus nasciꝶ caro addita: ⁊ q̄dā in q̄bus nō nasciꝶ illud. ⁊ illa in q̄bus gn̄aꝶ caro addita sunt illa in q̄b⁹ fit festinatio nascētie carnis an̄ mūdificationē. ⁊ illa in q̄bus nō nascitur illud sunt illa in q̄bus nō nasciꝶ caro nisi post mūdificationē. ¶ Cū ergo ꝓlōgaꝶ spatium vlceris ⁊ corrodiꝶ ⁊ putrefit ⁊ destruiꝶ de subā eius res plīma: tūc nō expetatur ꝯsolidatio eius nisi f̄m ꝓfundū. Et ꝓprie q̄n vlcus est antiquū retinens spatiū āni ⁊ ꝓprie q̄n est disruptū ⁊ incipit ex eo disruptio scꝫ fistula: ⁊ antiquū necē est vt educat os ex ossibus que eis sunt vicina. ¶ Et vlcera quidē melācolia nō sananꝶ nisi ab eis auferatur tota eoꝝ corruptio vsꝙ̄ ad carnē ⁊ ossa sana. ¶ Et cāe que cū accn̄t corrūpunt vlcera sunt debilitas virtutis membri. q̄r recipiunt omnē mām̄: ⁊ malitia ꝯplexionis membri ⁊ malitia eius qō aduenit ei de sanguine aut in qualitate aut in quantitate. ¶ In qualitate vero plꝫ ei⁹ est pp malitiā ꝯplōnis epatis: ⁊ color est in eo declinis ad albedinē plūbeā: aut citrinitatē: aut pp splenē: ⁊ est color ad nigredinē ⁊ alterationē declinis et lentiginositatē: q̄r ē cū eo malitia oluꝫ humoꝝ in corpore. Et hmōi q̄dem preter hoc ꝙ ex ip̄o nō acq̄riꝶ qō ꝯuertaꝶ in carnē nocet per illud qō ꝯuertiꝶ ad ipsum de supfluitatibus. ¶ In quātitate vō q̄r addiꝶ aut diminuiꝶ. q̄r nō iueniꝶ cū quo caro vlceris gn̄etur. Et est vlcus claꝝ mundū ꝓperās ad escarā. Et nescitur si est corpus mundum pauci sanguinis: aut est ꝓpter ostracositatē que accit pieti ei⁹ ⁊ margini ip̄i⁹: aut pp dilatationē venāꝝ q̄ aduenisūt ei: aut ut pp corruptionē ei⁹ icipiētē v̄sus tenebrositatē ⁊ viriditatem ⁊ nigredinē: aut pp mēbrū male ꝯplōnis qō vicinaꝶ ei. ¶ Et vlcera q̄dē praue curatiōis et eis silia sunt interficiētia infantes nō tolerātes vehemētiaꝫ dolorum ⁊ vlcerum: ⁊ difficultatē curatiōis eorum ⁊ ipsorum prauitatem.

¶ De canone curationis vlceꝝ. Ca. ij.

Scias ꝙ oīa vlcera indigēt exiccatione q̄dam p̄ter fcā ex attritiōe lacertoꝝ ⁊ ipsoꝝ ꝯtusione. Ista eñ indigēt in primis vt mollificenꝶ ⁊ humectētur. ¶ Et cū h⁹ ꝙ indigēt vlcera in dñatiōe dispōnū exiccatione indigēt q̄nꝙ̄ dispōnibus alijs mūdificationis ⁊ abstersionis ⁊ alioꝝ ꝯsequētibus vlcera preter ip̄a vlcera. ¶ Et q̄to plus est vlcus maius ⁊ profundius indiget exiccatiōe vehemētiore. Et vt aggregenꝶ labia eius vehemētiori pscrutatiōe. Et fortasse est tibi necīuꝫ suere ea. Et ꝯsidera ex dispōnib⁹ necītatis ad pscrutādū in illo ⁊ ei similibus illud qō diximus in ca. vulnerum. ¶ Et scias ꝙ vlcera fortasse indigent in curationibus suis administratiōe medicinaꝝ quaꝝ quedā sunt currētes penetrātes ⁊ que inijciuntur ꝓfundantes. Et tūc necīum est vt sint vnguenta ⁊ eis silia. q̄r opꝫ tunc vt sit illud qō apparet humidū ⁊ qō occultū est siccū. Et ꝓprie in illis que sunt ad fistulā opꝫ vt sit siccitas orificioꝝ ei⁹ vincēs humiditatē sube ei⁹ vehemēter. ¶ Et est quidē q̄nꝙ̄ necīum vt eaꝝ medicine permisceanꝶ cū eo qō currit vt fiāt viscose adherētes. Scias ergo illud iterū in eis. ¶ Et scias ꝙ vlcera indigēt ligaturis ⁊ strictura pp tres modos. Quoꝝ vn⁹ est vt currat sordities q̄r opꝫ vt sit fortitudo stricture eius apud eius orificium vt ipsi⁹ expssio bona fiat. Et scdō est vt seruetꝶ medicamē incarnatiuū super vlcus: ⁊ non indiget strictura vehementi. Et tertius est ad incarnationē labioꝝ. Et opꝫ vt nō sit strictura in ip̄o mollis apō duo labia: imo ꝯplicata ꝯplicatiōe vehementi. ¶ Et nō oꝫ vt cū ligatura pueniaꝶ ad lesionē: ita vt ap̄et. ¶ Et oꝫ vt sit adiuuans in ꝓhibēdo ap̄a: qm̄ nō est possibile cū ap̄ate vt cureꝶ vlcus. ¶ Et si non est tibi possibile vt ꝓhibeas ⁊ apparet ap̄a: tunc occupatus sis cum apostemate. Et cura eius qōcūꝙ̄ apostema fuerit cum obseruatione ipsius vlceris vsꝙ̄ quo separaueris ex curatione ap̄atis: ⁊ tunc remanebit sola obseruatio vlceris. ¶ Et similiter quando corrūpitur qō est in circuitu vlceris ⁊ viridescit ⁊ nigrescit cura illud cum scalpellatione ⁊ extractione sanguinis. Et si etiam cum vētosis. Deinde adhere ei spōgiam siccam postea medicinas exiccantes. ¶ Et cū separatur vlcus aut inuenis vlcus purum: tunc opꝫ vt obserues in primis: an ex corpore aliquid ad vlcus effundatur: aut non effundatur: immo iā sit abscissum. Qō si nihil effundatur ad ipsum: sit intētio tua in medicādo ip̄m. Et si aliquid effundaꝶ ad ip̄ꝫ sis sollicitus in eo qō ad ip̄ꝫ effundiꝶ ex flobotomia aut solutione ventris aut vomitu: qm̄ vomit⁹ quandoꝙ̄ confert etiam in hoc. ⁊ hyp. testificatur de eo. ¶ Et si in vlceribus fuerint frusta ossium ⁊ pānicull aut alia: non properes in extrahendo ea: sed fac illō quod diximus in ca. ossium. ¶ Et primum q̄dem qō

opꝫ te

opꝫ te ꝑparare de eē vlceris ē aptio cū medicinis suis deinde mūdificatio cū medicinis suis: deīde nascentia carnis ⁊ ꝯsolidatio. ¶ Et si inueneris vlc⁹ mūduꝫ eq̄le qd̄ nō hꝫ ꝓfunditatē tūc cōsolidatio tm̄ fiat cū eo qd̄ nō hꝫ mordicationē. In sordidis ṽo necīum ē abstrigēs mordicās. Et ī p̄mis cū curāt idigēt mordicatōe: qm̄ sensus nō sentit ipꝫ. Deīde gradatiꝫ ꝑueniat ad illd̄ qd̄ ē lenior꞉ mordicatōis vsq̄ q̄ sentiat hora nascētie carnis. ¶ Et caue ī olb⁹ illis ne dolere facias q̄ntū potes ⁊ ꝓpe qm̄ ē illic caliditas ⁊ īflāmatio. ¶ Et oꝫ vt remoueas cās ꝓhibētes a ꝯsolidatione: ⁊ sūt cāe q̄s nūerauim⁹ ⁊ diximꝰ q̄ declināt cū vlcere ad maliciā: nā si tu curaueris eas ī p̄mis n̄ eris vacās ad curationē vlceꝝ sicꝫ oꝫ: imo n̄ erit tibi pōle ¶ Et multotiēs q̄d̄ rectificata ē cōplō m̄bri sufficit ī rectificatiōe vlcerꝫ. Et mltotiēs ē vlc⁹ molle sup̱ qd̄ oul̄ caro mala q̄ ē ī seip̄a ad rubedinē ⁊ calefactōeꝫ declinis: ḡ curet̄ cū epithimatib⁹ īfridātib⁹ carnē circūdātē ipꝫ: sicꝫ succ⁹ solatri cū bolo ar. ⁊ aceto ⁊ epithimata ḋ sandal' ⁊ cāphora īfridata cū niue: q̄r n̄ cessat ꝯsolidari vuln⁹ ⁊ ꝯstrigi. Et oꝫ vt ī vlcerib⁹ dolorosis q̄ sī vehem̄tꝫ dolorꝫ sis occupat⁹ ī p̄mis in sedando dolorē. ⁊ illd̄ cū mollificatiuis q̄ tu scis ꝓcl' dubio ꝯ̄p̄uis sint ꝯ̄ria vlceri: verūtm̄ cū nō sedat̄ dolor nō p̄parat̄ nobis vt curem⁹. cū ḡ sedauerim⁹ ꝯsequimur. ¶ Et vlcera q̄d̄ sordida idigēt vt mūdēt̄ ⁊ sūt illa q̄rū h̄ūiditas ⁊ qd̄ ex eis currit ē plim. ⁊ forsitā mūdificant̄ cū melle. ⁊ fortasse mūdificāt̄ cū pulueribus ⁊ vnguētꝫ. ⁊ qm̄ n̄ mūdificat̄ nō ē poteṽt obuiet eis medicamē purū vsq̄ ad corp⁹ eoꝝ ⁊ ꝓpe puluere. q̄r oꝫ vt mūdificēt̄. deīde nascat̄ caro. ⁊ ī mūdificāte q̄d̄ ē abstersio pl⁹ sicꝫ sciuisti añ. Et fortasse oul̄ caro mala q̄re ē necīū vt corrodat̄ cū medicamīe acuto ⁊ liniatur ḋsorꝫ cū īfridātib⁹: deīde eradicet̄ cū eo q̄ eradicat̄ escara. deīde curet̄. ¶ Et medicamē q̄d̄ē vnū s̄m q̄dā corpa fac̄ nasci carnē: ⁊ s̄m q̄dā eoꝝ ē corrosiuū vehemētꝫ abstersiōis cū corpa illa sint leuia valde: aut ē s̄m q̄dā eoꝝ nō abstergēs nꝫ faciēs nasci. ⁊ ꝑꝑ illd̄ eget medicamē vt ꝯfortet̄: aut frāgēdo ꝯmixtiōꝫ ei⁹ aut minuēdo ei⁹ vnctuositatē: aut iūgēdo ei medicamē alid̄ in quo sint exiccatio ⁊ abstersio ⁊ in corpore alio est ꝑ cōparatōeꝫ ad ipꝫ corrosiuū: indigēs vt minuat̄ de pōdere ei⁹: aut addat̄ in vnctuositate ei⁹: aut adiungant̄ ei stiptica aliq̄. Digniora ḡ vlcerū ꝯfortet̄ eoꝝ medicamē sunt illa quoꝝ difficilis ē ꝯsolidatio. Et de illis q̄ sūt necīa ē vt dimittat̄ medicamē sup̱ vlc⁹ trib⁹ dieb⁹: deīde dissoluat̄ nā si ipm̄ tūc nō opatū fuerit: nō faciet suā opōnē. ¶ Et oꝫ vt elōget̄ oleū q̄dlibet ab vlcerib⁹. ꝙ si fuerit necīū tūc sit oleū de herua ⁊ oleū myrtinū ⁊ oleū masticinuꝫ. ¶ Et cū ibi nō ē nisi vlc⁹: tūc oꝫ vt alleuiet̄ īsensibili mēbroꝝ nō tolerātiū ipꝫ ⁊ caueat̄ a dolorātōe eius cū medicamēto forti. In illo ṽo qd̄ est ꝑui sensu nō abstineat a necīa medicatiōe. ¶ Et intrinseca q̄deꝫ ⁊ sublimia p̄ciosa ⁊ multi iuuamēti ⁊ suscipiētia nocumēta velociter sūt de ca⁹ sensibili ⁊ iudicio eius ⁊ eoꝝ ꝯ̄ria sūt de ca⁹ īsensibili: aut q̄rū sensus ē ḋbilis Et ꝑꝑ hm̄ōi cāꝫ nō sufferūt vlcera itrīseca ea q̄ sunt sicꝫ flos eris ⁊ eis silia ⁊ ꝓpe ea q̄ bibūt̄: ⁊ idigēt illis q̄ faciūt glutinationē pl⁹ sicut dragagātū ⁊ gūmi. et illa q̄b⁹ clysterizat̄ idigēt eo qd̄ ē īter duas res. Et de illis q̄ recta sūt ī curōne vlceꝝ ē vt q̄eta sint membra eoꝝ ⁊ nō moueant̄ ⁊ si mouent̄ ī p̄n⁹ motu ꝑuo min⁹ nocu^m ē q̄ꝫ si moueant̄ post p̄ncipiū motu laborioso ⁊ ꝓpe in corpore maloꝝ h̄ūoꝝ. ¶ Et oꝫ vt timeat̄ ī vlcerib⁹ ꝙ cadat ex vicinitate eoꝝ īcarnatio īter duo mēbra vicinātia: sicꝫ adherētia q̄ accit inter palpebrā ⁊ oculū: ⁊ īter duas palpebras: ⁊ int̄ duos digitos ⁊ cauerne ⁊ abscōsiōes sūt velocis ꝯuersiōis ad fistulas. Et vlcera q̄d̄ē vicinātia artūs ⁊ vēis magnis ꝑducūt ad ap̄a illd̄ qd̄ vicinat̄ eis ḋ carne molli sicut testicli ⁊ subascelle: ⁊ qd̄ ē post aurē sicut ꝑducit scabies ⁊ eis silia ḋ hīs q̄ dixim⁹ ꝑꝑ illā eādē cāꝫ ⁊ ꝓpe qm̄ corp⁹ ē plenū mala sup̱fluitate. ⁊ tūc q̄dem vehemēs fit dolor: ⁊ ꝑuenit ad vlc⁹. q̄re oꝫ vt curet̄ illud cū mūdificatōe corpis. ⁊ cū eo qd̄ ē deīn ī ca. Et dū mūdificat̄ ap̄a nō sp̱at̄ ei⁹ curō ⁊ ē necessariū in hm̄ōi vt tuearis vlc⁹ ex nocum̄to cū basilicō ⁊ ei silibus si corp⁹ fuerit mūdificatū: ⁊ pōas īter ipꝫ ⁊ inter mēbrū qd̄ distinguat ⁊ ꝓhibeat nocu^m ꝑuenire ad vlc⁹ in oī dispōne. Et oꝫ vt audias sermonē cōemꝫ ⁊ ē ꝙ de illis q̄ sūt necessaria ē vt sit illd̄ quo curat̄ vlc⁹ aut ꝯueniēs aut icōueniēs. Et ꝯueniēs lꝫ nō ꝯferat ī dispōne tm̄ nō associat ei nocu^m. ⁊ icōueniētis diuersificatio: aut ē qm̄ ipꝫ ē debili⁹: ⁊ sigt̄ illd̄ additio ei⁹ qd̄ ē ꝯ̄riū ei qd̄ ex ip̄o expectat̄ de exiccatōe aut mundificatōe aut aliīs p̄ter corruptionē aliā: q̄re opꝫ vt addat̄ ī ṽtute ei⁹. Aut ē diuersitas ꝑꝑ modos alios sicut q̄ ipꝫ calefacit vltra q̄ꝫ necesse sit ei quare facit accidere rubedinē ⁊ inflāmationē. quapp̱ oꝫ vt minuat̄ de fortitudine ei⁹ ⁊ extinguat̄ de īflāmatōe ei⁹ cū emplō īfridāte: aut declinat cū eo ad nigredineꝫ ⁊ obfuscatōeꝫ. q̄re scit̄ ꝙ īfridat ipꝫ aut nō calefacit ip̄m mēsura q̄ idiget. ḡ oꝫ vt addat̄ in ṽtute calefactōis ei⁹. Aut mollificat ipꝫ q̄re idiget vt addat̄ ī virtute stiptici ⁊ exiccatiuoꝝ sicut sunt balaustie ⁊ galle ⁊ ei silia q̄ exiccāt vt succurrat̄ cū exiccatōe eoꝝ de illis de q̄b⁹ dixim⁹ tibi. Aut corrodit ⁊ ꝓfundat ipꝫ sicut ostēsum ē q̄re oꝫ vt frāgat̄ fortitudo abstersiōis Et multotiēs q̄d̄ nō ꝯuenit medicamē ꝑꝑea ꝙ cōplexio īfirmi ē sup̱flua ī caplō ei⁹ cui⁹ medicamē oꝫ esse forti⁹ in ꝯ̄hēdo illd̄ capitulū adeo donec reducat ipꝫ ad cōplōnē suā: aut debilis in capi. cōueniēte ei.

¶ De curōne vlceꝝ virulentoꝝ. Cap. iij.

Necessariū ē vt in eis administrent̄ medicīe exiccatiue vt mūdificet̄ vir⁹: deīde fit occupatio ī nascētia carnis. ¶ Qd̄ si fuerint mollia: tūc administrentur sup̱ ea medicīe ad faciēdū nasci eoꝝ ꝓfunditatē ⁊ ip̄oꝝ margines ꝑꝑ debilitatē corpoꝝ illorū vlcerū sed opꝫ vt exiccent̄ in p̄mis deinde administrētur. ¶ Et cū tu administraueris medicamē ⁊ nō inueneris humiditatē minui: aut videris eā augeri tunc scias ꝙ medicamē s̄m illd̄ corp⁹ nō est exiccatiuū. q̄re adde in ꝯfortatōe ei⁹ ⁊ ipsi⁹ exiccatiōe ⁊ adiuua ip̄m cū abstersiōe pauca. sicut est mel ṽbi grā: ⁊ medicinis stipticis sicut sunt balaustie ⁊ alumē ⁊ minora de ṽtute olei ⁊ pone ipsum oleū in quo sit exiccatio. Qd̄ si vr̄ vlcus iā superfluere iteꝝ in exiccatione tūc minue de virtutibus omnibus .s. exiccatione et abstersiōe ⁊ stipticitate: ⁊ serua hoc preceptū in me-

dicinis faciẽtibꝰ nasci carnẽ vlcerꝝ ⁊ nõ faciat te errare q̃dã: ⁊ est vt sit medicamẽ magis abstersiuũ ꝙ oꝫ qꝛ corrodit mẽbꝛũ ⁊ resoluit carnositatẽ eiꝰ ad hũiditatẽ currẽtẽ quã existimas virꝰ ⁊ addis in ꝟtute abstersionis. ⁋ Et hmõi q̃dẽ medicamẽ põit vlcꝰ pfundiꝰ ⁊ calidiꝰ ⁊ magis sꝭre cũ aposo: ⁊ sentit infirmꝰ mordicationẽ manifestã. ¶ Et scias q medicinarũ exiccãtiũ vlcera q̃dã sunt q̃ sunt vehemẽtis ifridationis sicut iusq̃amũ albũ ⁊ opiũ ⁊ radix mãdragore: ⁊ q̃dã sunt vehemẽtis calefactõis sicut resina et pix. qꝛ tibi inest vt tẽperes vnã eaꝝ cũ alia ⁊ ꝫ oppositõeꝫ alicuiꝰ cõplexionũ pticulariũ. ¶ Et medicine q̃dẽ mũdificãtes virꝰ sũt iste medicie exiccatiue sicut alumẽ ⁊ galle ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ cortex thuris ⁊ merdasengi ⁊ faria ordei ⁊ eiꝰ sauic ⁊ flores papaueris rusi ⁊ folia arboris salicũ. Cũ ḡ sit emplm cũ folijs nucis recẽtis ⁊ sit ẽplm cũ nuce sicut ẽ aut decocta cũ vio ꝯfert valde ⁊ exiccat hũiditates absq̃ nocumẽto. Emplꝫ bonũ: sumat merdasengi ⁊ ibibatur aceto vice vna ⁊ vice alia oleo dõec albescat: deide sumat antimoniũ ⁊ calcucecaumenõ ⁊ vẽaꝝ ⁊ gallarũ ⁊ balaustiaꝝ: ⁊ san. dꝛa. ⁊ aluis ⁊ climie argẽti oiũ ptes eq̃les: terãt bñ: ⁊ sit de vnoquoq̃ sexta ps eius qꝺ ꝑpatũ ẽ de merdasengi: ⁊ misceãt oia: ⁊ administrẽtur medicie q̃s dicemꝰ i ãtidotario i vlceribꝰ pfundis. Et ꝺ illꝭ ẽ aq̃ marꝭ. Aq̃ ꝟo aluis abluit ⁊ repcutit ⁊ exiccat. Et oẽs iste medicie ꝑdcẽ nũc nocẽt si cũ vlcere ẽ apa. Et aq̃ i q̃ ꝺcocta sũt cipi ẽ bõa ad exiccatõnẽ: ⁊ decoctio myrabo. citri. ⁊ bellyricoꝝ. ⁊ ẽblicoꝝ ⁊ decoctio cetarach ⁊ folia ascedre sunt bõa in illo.

¶ De curatiõe vlcerꝝ sordidorum. Ca.iiij.

Opꝫ vt i eis administrent medicine abstergẽtes: ⁊ icipiat i ꝑmis ab eo qꝺ ẽ fortis mordicatõis ꝭm q dixim in canone: deide ꝑ gdatim pueniat ad illud qꝺ ẽ sicut tapsia ⁊ aristologia cũ melle ⁊ pauco aceto. Et iteꝝ glutinũ albotĩ cũ eq̃li mẽsura sui olei ro: aut butyri. ⁊ iteꝝ radix lilij cũ melle: ⁊ iteꝝ faria herbi ⁊ herba oppopõaci. ¶ Et de cõpositis emplm indũ ⁊ vnguẽta viridia oia cũ flore erꝭ ⁊ simplicia aut pmixta cũ ãmõiaco ⁊ sitibꝰ. Et ẽpla corticalia ⁊ ẽpla fcã cũ faria herbi: ⁊ emplm de sale ⁊ trocifcꝰ niger ⁊ trocifcꝰ viridis. ¶ Et medicine exiccatiuis sumãtur fecis olei ⁊ mellis ⁊ alumis iameni ptes eq̃les ⁊ sumãtur ceruse ⁊ polij partes eq̃les ⁊ qñ vehemẽs sit sordities sumat prassiũ cũ melle. Et de emplis bõis sũt oliue salite: ⁊ qñꝫ accit necessitas hic iteꝝ administrãdi aliq̃d de currẽtibꝰ quo abluat ꝭm q dicemus in ca. pfundoꝝ ⁊ oia ledũt ea si fuerit apa.

¶ De cura vlcerum profundorum ⁊ cauernarum ⁊ absconsionum. Ca.v.

Ista idigẽt i curõne sua vt carne repleant. Et illud qꝺ nõ sit nisi cũ vbertate cibi ⁊ sanguis. Et sũt necessarie in hoc medicie vehemẽtis exiccatõis ⁊ mũdificatõis sꝭr. Et oꝫ vt sit sitꝰ coꝝ talis ne i eis retineat virꝰ: imo currat ⁊ si inuenis huc situ ꝯueniẽtẽ ⁊ ẽ i eo radix vlcerꝭ mẽbꝛi ad supiora ⁊ orificiũ eius ad iferiora tũc iste ẽ. Qꝺ si fuerit diuersuꝫ illiꝰ: ⁊ fuerit pole hõi vt alret sitũ pfundi cũ eo qꝺ põt facere de ꝑparatõe ⁊ alteratõe nãli faciat ⁊ si nõ ẽ ei pole: nõ ẽ excusatio q̃n secet vlcꝰ vsq̃ ad radicẽ suã sectione exq̃sitissima q̃ non relinq̃t cauernã: aut q̃n fiat vt accidat cursus aut meatꝰ in radice sua ꝑter eiꝰ orificiũ talis vt recipiat salutẽ ⁊ obseruet in hoc dispositio mẽbꝛi ⁊ an accidat ei timor ex illo. ¶ Cũ ḡ factuꝫ fuerit illꝺ stringat vlcꝰ cũ ligatura icipiẽdo ab orificio eiꝰ ⁊ pueniẽdo ad radicẽ a q̃ detectio fcã est. ⁊ in ꝑncipio eꝫrio illiꝰ ⁊ ponat strictura in pte supiore i duobꝰ modis sꝭr. Et nõ oꝫ vt pueniat cũ ligatura ad dolorẽ. Et qñ nõ ẽ tibi pole vt scidas administra ablutionẽ ⁊ intromitte tẽtas faciẽtes nasci et mũdificantes q̃ꝛ mũdificatio nõ destruit eiꝰ natiuitatẽ pp virtutẽ duaꝝ reꝝ i eis. ⁊ nos q̃dẽ iã expti fuimꝰ emplm apsicon ⁊ fuit bonũ vltimũ ꝯferẽs p medicationẽ: et cẽtaurea qñ ab ea implet est mirabilis valde: deide sufoton: postea ireos: deide farina herbi. Et absconsionibꝰ qñ nõ succurrit nõ adheret cutis ꝯglutinatõne bõa. Veꝝ est pole vt exiccet cutꝭ ita vt ꝯglutinet ꝯglutinatõe sibi sane. ¶ Et vlcera q̃dẽ pfunda ⁊ abscõsiões ⁊ cauernas nõ imũdificãt medicine mũdificatõe vltima: neq̃ faciũt in eis nasci carnẽ nisi sint currẽtes lauãtes q̃ in ea iniũciunt cũ iniectorijs: aut mittunt cũ tẽtis: ⁊ ꝓpe qñ coꝝ figura nõ ẽ figura in mõdificatõe quoꝝ sufficiãt ꝑparatio ⁊ expressio ligature ꝭm q ostẽdimꝰ. ¶ Et mel q̃dẽ est ex lauatiuis ⁊ ꝓpe mixtũ cũ vino. ⁊ in aq̃ cineris est ablutio fortis quã nõ suffert qꝺ ex vlceribꝰ paꝝ est sordidũ. et aq̃ maris propinq̃ est illi q̃m ipa lauat ⁊ exiccat. Et aq̃ aluminosa est lauatiua ⁊ cũ hoc est ꝓhibitiua eius qꝺ attrahit ad mẽbꝛũ: ⁊ qñ ẽ apa nõ ꝯuenit aliquid de illis neq̃ vinũ. ¶ Et oꝫ vt ponãtur sup ista vlcera supra medicinas in ligaturis eaꝝ panni liniti ex eis q̃bꝰ idiget mẽbꝝ i rectificatõe sue cõplonis: ⁊ q̃bus idiget ad rectificãdũ ẽplis q̃ iteriꝰ administrãt: ⁊ sup orificiũ vlceris pãnꝰ alrꝰ linirꝰ cũ eo qꝺ oꝫ ex medicamie. Et sigꝫ q ipꝫ ꝯglutinat ẽ paucitas eiꝰ quod currit ⁊ descẽsio eiꝰ ad iferiora. ⁊ fortasse exprimunt ab eo cũ ligatura ⁊ virtute medicine hũiditates plurime subito: deinde exiccat ⁊ cõglutinatur.

¶ De curatione vermiũ vlcerꝝ. Ca.vi.

De rebus cõferẽtibꝰ ad illꝺ est succꝰ calamenti fluuialis ⁊ medicine q̃s diximꝰ in cap. vermiũ auris in libro tertio.

¶ De nascentia carnis in vlceribus. Ca.vij.

Oportet vt nõ trahat caro donec mundificetur: aut trahat ad ipm nutrimentũ si minorat eũ peruenit ad ipsum. ⁋ Cũ ergo mundificata est: tunc elongetur oẽ mordicatiuũ: ⁊ abstersiuũ cũ fortitudine: qualiacũq̃ sint vlcera ⁊ vbicũq̃ sint. ¶ Et opꝫ vt in administratione obseruent medicinaꝝ facientiũ nasci carnem precepta predicta de eo quod opꝫ ex superfluitate hũiditatis. aut superfluitate exiccationis. fac ergo illud qꝺ diximꝰ in. c. vlcerꝝ virulentorũ ⁊ nõ inquãtũ remanent vlcera humida aut fuerint sicca exiccatione vehemẽti: immo quãtũ ad carnẽ q̃ creatur cũ ẽ vehemẽtis humiditatis: aut pauce exiccationis. Et de illis que minorãt exiccationẽ eiꝰ est additio in cera eiꝰ ⁊ ipsiꝰ oleo si ẽ ẽplꝫ ⁊ de eis q̃ addũt i eiꝰ exiccatõe ẽ vt igrosset ⁊ ispisset ⁊ minoretur eiꝰ vnctuositas ⁊ multitudo medicinaꝝ: aut addat in eis sicut mel. Et creatio q̃dẽ carnis in eis cũ ẽplis

cōueniētior ē ⁊ tardior: ⁊ cū pulverib⁹ difficilior ⁊ velocior. ⁊ qñq₃ idurat caro: ⁊ ē tūc de rectificatione vt pulverizent̄ pulveres ⁊ circūdet̄ cū ēplis ⁊ vino ⁊ ꝑ pue stiptico. ¶ Medicamē bonū ad oīa vlcera cū eo q̄ lauat ⁊ exiccat. Nos q̄dē iā diximus medicinas creatiuas carnis i.c. vulnerū. ⁊ fortasse rememorabimur de electorib⁹ eaꝝ h⁹ aliq̄d ⁊ ē dign⁹ in h⁹ loco. ⁊ ē āmmoniū adustū ⁊ sarcocolla: ⁊ glutinū piscū: et limace aduste: ⁊ scoria ascerebachā: ⁊ plūbū adustū ⁊ acorus ⁊ berenīasif ⁊ dracōtea ⁊ api ꝓpe ad sordida. ⁊ poīsi ē forte: ⁊ cētaurea ē vltimū. ⁊ nitrū adustū est mirabile in exiccatiōe eoꝝ ⁊ ipsoꝝ ꝯsolidatione.

¶ De curatiōe vlceꝝ corrodentiū se. Cap.viij.

Canon vlis i curatiōe corrosiuoꝝ ⁊ fraudulētoꝝ ē vt mūdificet̄ corpus ⁊ mēbꝝ si fuerit corpus mundū cū vētosis ⁊ missiōe sanguisugaꝝ sup ip̄m ⁊ ꝑmutatiōe ꝯplonis eius cū epithimatib⁹. ⁊ rectificatiōe cibi: absq₃ tarditate ⁊ dilatatiōe. nā dilatatio in h⁹ ē ex eis q̄ addunt i malitia eoꝝ. ⁊ qñq₃ fac̄ esse necīū ābulatis corrosiōis vt laidat̄ mēbꝝ ⁊ ꝯfert corrosiuis cū q̄b⁹ nō ē putrescō. Embrocatio cum aq̄ frida ⁊ aq̄ myrti ⁊ aq̄ ros. ⁊ aq̄ virge pastoris ⁊ vino stiptico si nō fuerit caliditas. ⁊ aceto ꝑmixto cū aq̄ ros. ⁊ aq̄ pura plima si fuerit calitas ⁊ silib⁹ ex adq infridātib⁹ exiccātib⁹. ¶ Et si fuerit illic putrefactio tunc aq̄ maris ⁊ reliq̄ de illis q̄ dicem⁹ i ca⁹. putridorum. ¶ Amplius melior curatio eoꝝ ē administratio stipticoꝝ exiccātiū infridātiū sic̄ cortices ꝑnatoꝝ ⁊ lētes ⁊ folia maiicis ⁊ semē rosaꝝ ⁊ spia egyptiaca: ⁊ ꝑna myrti ⁊ embroce haꝝ medicinaꝝ. ⁊ cōfortent̄ h⁹ i cū alumine. ⁊ silib⁹. ¶ Et silr emplastratio cū folijs acetose ⁊ ramis ei⁹ bullitis cū vino. ⁊ emplastratio cum bolo armēo ꝯfecto: aut syrupo acetoso: aut cucurbita sicca adusta aut arnoglossa cū saluic aut folijs olinaꝝ.

¶ De curatiōe vlceꝝ putridoꝝ ⁊ maloꝝ. C.ix.

Horū maloꝝ vlcerū curatio melior est mūdificatio corporis aut mēbri ipsi⁹ si corp⁹ fuerit mundū cū eo q̄d mūdificat ip̄m solū: ex vētosis: sanguisugis: ⁊ epithimatibus rectificātib⁹ ꝯplonē ſm q̄ diximus multotiēs ⁊ silib⁹: ⁊ cibo. ¶ Et nō oz vt sit dilatatio i curatiōe eoꝝ. nā eoꝝ putrefactio addit ipsorū malitiā ⁊ oz vt ꝓhibeant̄ ab eis apata cal'a. ¶ Et de illis q̄ eā sedāt ē semē iusq̄ami albi cū sanich. ⁊ iterū cū h⁹ i vlcera supfluūt i corruptiōe fit necīū vt eleuent̄ cū cauterio cū igne: aut cū medicamie acuto: aut cū incisiōe vt nō remāeat nisi caro sana cognita ꝑ bōitatē sāguis ei⁹ aut coloris ip̄i⁹: ⁊ os sanū albū mūdū. ¶ Et medicamē q̄d acutū accipit oēm ostracitatē ⁊ ex̄hit ip̄az ⁊ succurrit̄ cōplemēto ei⁹ cum butyro ponēdo desup vice vna post aliā: ista. n. l₃ nō sint fistule neq₃ ostracata tñ sūt mala fraudulēta. Et fortasse fit necīū laidere mēbꝝ vt saluet̄ ex putrefactiōe sua. ¶ Et embroce q̄ ꝯueniūt eis sūt sic̄ aq̄ maris et aq̄ ꝑdicte in ca⁹ fistulaꝝ. ⁊ cū sup ista vlcera ⁊ alia administrāt̄ medicīe oz vt dimittāt̄ dieb⁹ aliquot ⁊ nō soluāt̄. ¶ Et medicīe q̄s oz administrari i istis sūt sic̄ farina ordei: ⁊ farīa herbi cū aliq̄tulo aluminis: aut caro piscū salita sicca cū aliq̄tulo medulle pāis ⁊ aristologia ⁊ radix caulis ⁊ radix sicle ⁊ radix cucumeris asi. ⁊ semē lini cōtritū cū calcadis ⁊ hasce cū passis aut ficub⁹ cū melle aut ēpla cū cepa muris decocta cū melle aut caulib⁹: aut cucurbita sicca ꝯbusta ⁊ folijs oliuaꝝ recētib⁹. ¶ Cōpositū. ℞. arist. ⁊ succi foliorꝝ alterna āboꝝ añ. ꝑte. i. floris eris ꝑtē. ß. fiat ex eo linimētū cū aq̄ i spissitudine mellis. et fortasse est necīū vt ꝯfortet̄ cū succo cucumeris asini. ⁊ alsurie ⁊ ponant̄ desup pāni sicci. ¶ Et iteꝝ arist. ⁊ gallarū et olei eq̄les ꝑtes: fiat ex eis linimētū vlceri ⁊ i circuitu ei⁹: aut calc₃ colcotar ꝑtes eq̄les arsenici ꝑtē. ß. ¶ Et iteꝝ alsurie ꝑtes. xij. colcotar. x. dragāti. iiij. fiat ex eis linimētū: decoquāt̄ i aceti fort₃ media cotila donec ꝯsumat̄ acetū: deiñ sumat̄ ex eis ifridati ⁊ postea liniat̄ cū eis vlc⁹. ¶ Et iteꝝ sumant̄ colcotar dragāti āboꝝ añ. xx. corticū ferri. xv. gallaꝝ ꝑforataꝝ. x. aut sumat̄ salis ꝑs. i. aluminis vsti ⁊ corticū er₃ abrotani vsti ꝑs. ß. ¶ Empl₃ bonū sarcocolle calcucecaumenō ⁊ gallaꝝ ⁊ flos eris ⁊ arist. aggregent̄ cū aliquātulo glutini vt medicis sit cōglutinatio ⁊ administret̄ p⁹ mūdificationē vlcer₃. ¶ Medicamē vltimū expertū dragāti rubei. xxiiij. calc₃ viue. xvi. aluminis. xvi. corticū ꝑnatoꝝ. xvi. thuris ⁊ gallaꝝ āboꝝ añ. xxij. cere cxx. oli ātiq̄ cotilla. i. Aliō bonū: plūbi vsti cū sulfure eris vsti ceruse plūbi thur₃ merdasengi climie āmoniaci opopōaci mastic₃ oliū añ. ʒ. ij. adipis renūvacce resine glutis allbat oli myrtini cere oliū añ. ʒ. iij. soluāt̄ q̄ soluēda sūt i q̄titate aq̄ ⁊ ꝯficiāt̄ ea q̄ soluūt̄ ⁊ q̄ terunt̄ ꝯficiāt̄. ¶ Medicamē ꝯferēs q̄d Ga. ⁊ alij aggregauerūt. ℞. scorie er₃. ʒ. i. flor₃ eris fricati. ʒ. i. cere lib. ß. ꝑuā lidr₃. ʒ. i. ß. fiat ex eis ēpl₃ ſ₃ d̄scriptionē suā soluāt̄ ea q̄ soluunt̄ ⁊ terāt̄ ea q̄ terunt̄ ⁊ addat̄ cera ⁊ minuat̄ ſ₃ q̄titatē necitat₃ ⁊ diligēt' vt misceant̄ cū eo. ¶ Et qñ fuerit vlcera difficilis sanationis administrent̄ i eis charte ꝯbuste. Et medicamē andronij ⁊ cucurbita sicca ꝯbusta: aut lana sordida cōbusta aut ēpl₃ folioꝝ cupssi aut folioꝝ dulb adustoꝝ.

¶ De curatiōe eoꝝ q̄ sunt difficilis ꝯsolidationis: ⁊ alioꝝ que sunt in vltimo malitie. Capit.x.

Scias q̄ vlcera difficilis ꝯsolidatiōis absolute sunt ꝑter corrosiua ⁊ ꝑter putrida: sic̄ ē cōe preter ꝓpriū. Ip̄a. n. ābo sunt ābulatiua: ⁊ cū istis qñq₃ nō ē ābulatio: ⁊ stāt ſ₃ dispōnē suā ꝑ aliq̄d spaciū: ⁊ ista sūt ꝑter fistulas iteꝝ: qm̄ oz vt ip̄a sint icedētia ⁊ ad vltimū corrosiua putrida. ⁊ fistule sūt ex sūma difficilis ꝯsolidatiōis absq₃ ꝯuersiōe. Alterenatiuo sūt vltima in corruptiōe in elōgatiōe ⁊ ꝯsolidatiōe. ¶ Et canō in curatiōe hoꝝ vlceꝝ est. Ut si cā fuerit malitia ꝯplonis rectificet̄. aut si fuerit malitia sāguis ponat̄ cib⁹ q̄ ꝑnet sāguinē bonū ꝯtrariū illi. Aut paucitas ei⁹ multiplicatio ei⁹ ⁊ dilatatio i cibo bono. Q̄d si cā fuerit mollificatio ⁊ sordidatio: tunc cura curatione mollis ⁊ sordidi. ¶ Et si cā fuerit exiccatio supflua ⁊ nō fuerint fistule adhuc: tunc cura cū humectatiōe equali. ¶ Et de eo q̄d bonū ē in illo est vt facias ea sudare cū aq̄ cal'a vsq₃quo sudet mēbrū ⁊ rubeat ⁊ inflet̄: deinde abstine: ⁊ nō ꝑtrāseas illā quātitatem qm̄ attrahes cū eo materiā plimam ⁊ nocumētum maximū ad mēbrum. Et fac vt medicamē post illud sit minoris exiccatiōis. ⁊ fortasse cōfert ponere pannos infusos aqua tepida. ¶ Et quādoq₃ est necessarium fricare vlcus ⁊ fricare mēbrū eius ⁊ administra-

re emplr̄a attractiua pꝛtea. ¶ Et si cā fuerit malitia
dispōnis accidētis ei qḋ ꝯtinet cū eo de carne: cura
cū eo qḋ sciuisti ex scalpellatione ⁊ extractiōe sangui
nis ⁊ succursu cū exiccatiuis. ¶ Et si cā fuerit vitiū am
bulatiua icide eā ⁊ fac currere sanguinē eius: aut ex
trahe eā: qm̄ multotiēs fac̄ qescere illḋ. Et si fuerit re
pletio tūc icipe cū flōmia ⁊ euōne hūoris eiꝰ melici si
fuerit: deiñ obuia viti: ⁊ fac currere ex ea sāguinē q̄ꝫ
tū tibi poss̄e ē vt nō accidat ex obuiatōe tua adiuicē
qḋ ē deteriꝰ vlcer̄ pᵒ: deiñ cura vulnꝰ qḋ accit ex vite
postea vlcꝰ difficile. ¶ Et si cā fuerit debilitas mēbri.
Et illḋ ē ꝑꝑ malitiā ꝯplōnis sup̄flue: elōga te ab eq̄li
tate quā existimauimꝰ ex calore ⁊ frigore ⁊ qḋ seq̄r̄ cō
plōnes ex raritate sup̄flua: aut spissitudīe vehemēti.
Et ꝓmū ē vt seq̄tur caliditas ⁊ hūiditas. et s̄m frigiditas
et siccitas opoꝛtebit vt curer̄ faciens illud cum ꝯrio.
¶ Et multotiēs qḋ ꝯtingit ꝙ cā est a caliditate attrahē
te māᵯ et mittēte eā et sunt nec̄ia i curatiōe eiꝰ ifrigi
dantia stiptica. ¶ Qḋ si cā fuerit fistula: tūc cura cu
ratiōe fistule. Et si cā fuerit corruptio ossis qḋ seq̄tur
ip̄m incidemꝰ ⁊ detegemus ab osse. Et si fuerit poss̄e
auferre illḋ qḋ ē sup̄ ip̄m cū fricatiōe faciemꝰ et sub-
tilissime radremꝰ. Et si nō incidemꝰ et faciemus illḋ
cuiꝰ expositio ē i ca. corruptiōis ossis. ¶ Inquit Ga.
Fuit adolescēs hñs fistula in pectore suo q̄ iā puene
rat ad os qḋ est in medio cassi sui. detexīmꝰ ḡ ab osse
cassi totū illḋ qḋ ꝯtinet ip̄m ⁊ inuenimꝰ iā aduenisse
corruptiōꝫ. Et fuit nobis nec̄iū icidere ip̄ꝫ: ⁊ fuit locꝰ
corruptus ex eo locꝰ sup̄ quē figir̄ suspēsoriū cordis:
postq̄ꝫ ḡ vidimꝰ illud stetimꝰ statiōe vehemēti i abla
tiōe ossis corrupti ⁊ fuit finis noster dimittere pāni-
culū tegentē ip̄ꝫ de intus: et suare ip̄ꝫ s̄ꝫ salutē suā ⁊
fuit illud qḋ ꝯtinuar̄ de hᵒ pāniculo cū casso iā pu-
trefactū. ¶ Iterū inq̄t. Et nos aspeximꝰ ad cor aspe
ctu māifesto sic̄ illḋ qḋ vidimꝰ cū deteximꝰ ab eo cuꝫ
volūtate cū anathomia. ¶ Inq̄t. Sanatꝰ ē ḡ iste ado
lescens et nata ē caro i illo mēbro qḋ incisimꝰ ex cas
so donec repletū ē. et ꝯtinuatū ē adiuicē et factū ē stās
iter velamē cordis et velamē ip̄ꝫ sic̄ stetit cū eo añ il-
lud caput capsule cordis. ¶ Inq̄t. Et nō est h̄ maiꝰ q̄ꝫ
vulnera i qbꝰ respirat pectꝰ. Et hᵒ dixit ꝙ qñ putre-
fiūt vene et antiq̄nr̄: tūc de eo qḋ ē rectū est vt currat
ex eis sanguis s̄ꝫ quātitatē q̄ licita ē in eis. ¶ Medi-
cīe ꝓ ꝑꝑate ad difficultatē cōsolidatiōis in dn̄antibus
dispōnibꝰ sunt sic̄ scoria eris et flos eris adustꝰ et nō
adustꝰ: et scoria alchesebrā. et scoria reliq̄ ferri et cō-
glutinatio auri: fiāt ex eis cerata et colcotar ⁊ dragā
tū et q̄ sunt eis silia cū rebꝰ ꝓhibētibꝰ attractiōeꝫ ad
mēbrū si fuerit sic̄ sunt alumē et galle. ¶ Et de illis q
bꝰ curār̄ ea q̄ sūt difficil̄ ꝯsolidatiōis ē illḋ qḋ. Rx. cli-
mie et cōsolidationis auri et aluminis oluꝫ añ. viij.
floris eris et corticū eris. añ. i. gūmi cupressi. iiij. cere
et olei aliculꝰ quantū scis. ¶ Et iterum sumanr̄ cere
gūmi pini añ. vij. climie. iij. et colcotar. vj. et olei myr
tini quātū sufficit. ¶ Et iterū decoquanr̄ colcotar et
climia cū aq̄ marī: aut aq̄ acreste: aut aq̄ in q̄ decocta
sunt alkali et calx decoctiōe pauca s̄ꝫ cōmixtionē nu
tritiōi eoꝝ in sole i estate: deiñ coler̄ ab eis ꝑter ꝙ fi-
at sal desup̄ aq̄ marī: aut aq̄ alkali. ¶ Et iterū sumar̄
eris vsti et resine et salis gēme oluꝫ añ. ℥. ij. cere olei
myrtini quātū sufficit. ¶ Et ꝯferūt eis medicīe fistu
lares qñ exiccātur ⁊ teranr̄. ⁊ ex eis sūt farīe herbi ⁊
ireos: ⁊ aristologia adusta ⁊ coustū ⁊ terra thuris s̄ꝫ
diuersitatē quā meret oē corpꝰ ex ꝯpōne. ¶ Medica
mē bonū sumātur limatura eris ⁊ limatura ferri et
ꝯficiātur cū aq̄ aluminis ⁊ argillētur cū argilla rubea
⁊ adurār̄ i furno: deiñ exhanr̄ ⁊ teranr̄ ⁊ administrenr̄
puluerizata aut fiat ex eis ⁊ ex merdasengi emplm̄.
¶ Modꝰ empli aurei bōi. Rx. merdasēgi aurei boni
minā vnā. cere ⁊ radicis almezeriō añ. au. xxxvj. flo
ris eris au. xviij. limature auri trite limature almer
dasengi añ. aur̄. xl. olei antiq̄ li. iij. pōantur sup̄ ip̄m
in ꝓmis merdasengi ⁊ auꝝ ⁊ flos eris: deiñ reliq̄ me
dicine. ¶ Et iterū sumātur ostracū furnoꝝ ⁊ cinis ve
naꝝ ⁊ plūbū cōbustū ablutū ⁊ fiat ex eis emplm̄ cuꝫ
oleo myrtino. Et oꝫ vt sit illḋ oleū ispissatū cū mer-
dasengi. ℞. g. ℥. i. ⁊ ex aceti acuti triplo ipsiꝰ ⁊ ex olei
aut olei myrtini aut olei anetini. ℥. i. moueātur cum
facilitate donec resoluar̄ merdasengi ⁊ ispisser̄ ⁊ non
adurar̄. Et alterenati d̄ eis cortices eris ⁊ flos eris
calx abluta sine exq̄sitōe: fiꝫ ex eis pluis ⁊ añcedat et
liniat ea cū melle: deiñ puluerizet sup̄ ea hūc pulue
rē ꝯtritū. eris ptes. ij. cere. x. dissoluātur digitis i sole
⁊ administrenr̄ aut ceruse ⁊ aluminis añ. viij. corticū eris
sal gēme thuris floris eris corticū ḡnatoꝝ oluꝫ añ.
ptes. ij. calcis ꝑs. i. cere. x. olei myrtini q̄ꝫtū suffic̄. Et
iterū merdasengi olei añ. lib. i. gallaꝝ nō ꝑforatarū
arist. añ. ℥. i. āmoniaci. ℥. i. mluti thuris. ℥. ij. fiat ex eis
linimētū sup̄ ignē ⁊ mouear̄ cū radice canne.

¶ De curōne fistulaꝝ ⁊ corioꝝ q̄ nō ꝯglutinanr̄. xj.

In fistulis ꝟo ⁊ eaꝝ indicijs ⁊ spēbꝰ ipsaꝝ iā est
dictū qḋ dictū est. ¶ Verū qḋ nec̄iū est de regi-
mine cursus virus ⁊ hūiditatū corruptaꝝ ab eis cū
ꝑparatiōe aut ꝑforatōe iā declarauimꝰ iterū in locis
añ hūc locū. ¶ Curatio āt ꝓpa fistulis diuersificar̄
iterū. Fistule. n. aut sunt recētes currētes: aut sūt an
tique q̄rū cōcauitates iā ꝓfundate sunt in carne ve
hemēter. ⁊ iste qḋ sunt difficilis curationis. Nā illḋ
qḋ necessariū est in hoc ē acceptio illiꝰ ꝯcauitatis to
tius cū incisiōe eradicāte ex lateribus cū nouacula
aut alijs: aut ꝑ cauteriū cū igne: aut cū medicamine
⁊ illud est paruū ⁊ inquietū ⁊ ꝓpue qñ ē in vicinita-
te nerui aut mēbri sublimis. ⁊ fortasse eger est dedi-
uior ad hoc vt remaneat illḋ cū eo ⁊ toleret illud q̄ꝫ
vt patiatur eius curā. Et fortasse est poss̄e vt exicce
⁊ corrodatur eiꝰ caro vnctuosa fraudulēta intra ip-
sam ⁊ exiccetur residuū carnis eiꝰ mortue ⁊ ꝯsolidet
⁊ remaneat q̄eta spacio lōgo ꝑter ꝙ sit adhuc cōso-
lidata itegre. ¶ Et q̄ vult illḋ oꝫ vt mūdificet fistulā
a carne fraudulenta vnctuosa q̄ est i ea: deiñ ipleat
eā medicinis exiccatiuis: ⁊ dimittat eā cum dispōne
exiccatiōis eiꝰ qm̄ ipsa remanet dū nō cadit timor in
repletione aut hūiditate ꝯplōnis aut aduētu aque
aut situ iacendi super eam doloroso: aut offensione
aut verberatione: aut tussi: aut tremore. ¶ De cura
tione vero eradicationis eius et ipsius cunissionis
scias ꝙ cum ipsa est fraudulenta putrida antiqua
non est medicamen nisi abscisio cuꝫ adustione. aut
cauterizare eam cum igne s̄m ꝙ ostendimus cum
perforatione meatus tortuosi inter meatus eius vt

ſciatur itētio cauterij ⁊ penetratio cū cautela itētio
nis eiꝰ dōec coquat vł cauterizet ⁊ abſcidatꝛ. Et cau=
teriū cū medicis acutꝫ ē ſicͤ ſūt ſal āmoniacū ⁊ arſe=
nicū ⁊ ſulfur ⁊ flos eris ⁊ argētū viuū ē de ſlima eoꝝ
extiguatꝛ argētū viuū ⁊ miſceatꝛ cū tāto limature ſfer
ri quātū ipm ē: ⁊ alkali q̄ntū ē eiꝰ medietas: ⁊ calcis
q̄ntū ē eiꝰ medietas: ⁊ ſublimetꝛ i aluchel aut ꝓſocetꝛ
i lumina ſꝫ ꝙ ſciūt illi q̄ occupati ſūt cū hoc ca. ⁊ ſu=
blimetꝛ ſicͤ ſal. Cū ḡ pōitꝛ ex eo ſup fiſtulā inflāmatꝛ ⁊
aſſatꝛ ⁊ ſepat a carne qđ recipitꝛ cū forcipibꝰ ⁊ extrahatꝛ
Et aſſiducꝛ cibatio mēbri ex butyro vna hora poſt
aliā vt q̄ſcat dolor: deīde curetꝛ curōne vlceꝝ. De fi
ſtulis vō q̄ ē recēs currēs oꝫ vt abluatꝛ cū medicinis
fortibꝰ ſicut lutrā: ⁊ aq̄ cineꝝ: ⁊ aq̄ maris: ⁊ ſicͤ ſalſa:
⁊ aq̄ ſaponis ꝯmixtis cū ea arſenico ⁊ ſale āmonia=
co: ⁊ aq̄ ſublimata: ⁊ calcuce caumenō ⁊ ſale ammo
niaco ſicco ⁊ ex ſanſuco nō currēte: ⁊ aq̄ in q̄ ꝺcoquū
tur alkali ⁊ calx corticū ouoꝝ ⁊ calx. Cū ḡ mūdifica
ta fuerit ponatꝛ ſup eā medicamē de luetua. Et ēplꝫ
de arſenico reiterato in medicis algarab ē mirabił
iuuamti. Et medicamē Bal. alcartuſin. ⁊ medicine
cōpoſite ex dragagāto ⁊ calcadis ⁊ ere vſto ⁊ flore
eris ⁊ q̄ ſunt ſilia illis ⁊ ex cētaurea ⁊ farina herbi ⁊
hircos ⁊ ſuructas. ¶ Et iā expta ē radix ſcolopēdrie
nā q̄n̄ cū fiſtula īpletꝛ ex ea ſanat ipam. Et ſilr cū fi=
ſtula īpletꝛ ex elleboro iteꝝ ⁊ dimittitꝛ tribꝰ diebꝰ ſa=
nat ipam: ⁊ ſilr alſenij ⁊ ſilr succꝰ cucūeris agreſtis
cū glutino albotim: aut succꝰ radicis almaroth: aut
flos eris: aut āmoniacū ⁊ calcadis ⁊ dragātū ⁊ col=
cotar ⁊ gūmi cū aceto. Aut ſumatꝛ vria infātiū ⁊ ſine
ceſſatōe teratꝛ in mortario plūbeo dōec inſpiſſetꝛ et
exicetꝛ ⁊ adminiſtretꝛ. ¶ Medicamē quo vtūtꝛ illi de
alexādria. opopōaci dragāti aſſari ⁊ colcotar ⁊ florꝫ
eris ⁊ alumis oīuꝫ añ. po. i. cātaridaꝝ po. 5. fiat pul
uis aut emplm̄ aut aggregetꝛ cū aceto in quo decoc=
te ſunt cātarides ⁊ fortaſſe ponitꝛ cū eo mel. Et iteꝝ
ſumantur aloes ⁊ flos eris ⁊ merdaſengi ⁊ cortices
ouoꝝ calcinati qđ ē eis fortiꝰ plimū ⁊ ꝯmiſceātꝛ. Et
iteꝝ medicine fortes q̄s diximꝰ i ca. eoꝝ q̄ ſūt difficił
cōſolidationis. ¶ Et cū appet caro bona adminiſtra
cōglutinātia faciētia naſci carnē. Et q̄n̄ ē ꝓpe eā os
corruptū tūc opꝫ vt rectificetꝛ ⁊ curetꝛ curōne ſua. Et
cū vides hūiditates virulentas mlorari: aut ſāioſas
redire: tunc iā curatio confert.

¶ De carne addita ſup vulnera. Cap. xij.

IN curōne illiꝰ ſūt neccīe meᶜ abſterſiue ⁊ exicca
tiue ⁊ q̄nto magis ſūt mīoris mordicatiōis tāto
ſunt meliores. Et oꝫ vt nō expectetꝛ hic de adiutorio
nāe qđ expectatꝛ in naſcētia carnis: naſcētia eīm car=
nis ē opus nāe. Et oē qđ nā naſci nō facit ſiue ſit cū
adiutorio medicine aut abſqꝫ eiꝰ auxilio ē ꝯriū opō
ni nāe. ꝓp illđ igitꝛ oꝫ vt ſit plimū ſuſtētatōis ſup me
dicinā. ¶ Et ſcias ꝙ trociſci facti ad hoc nō cōferūt
illi qđ ex ea antiquū ē imo recēti. Qđ ſi ex eis fuerit
aliq̄d necīū tūc oportebit vt in faciēdo trociſcos ſit
ꝯſeruatio ⁊ reponātur in loco quē nō corrūpat aer.
⁊ iā laudate ſunt ad hoc feces aceti: ſꝫ illđ nō ē apđ
me penitꝰ ſanū ⁊ facere eos trociſcos ⁊ formas ſiles
auellānis ē magis ꝯſeruās ꝟtutē. ¶ Qđ vō dꝛ ꝙ ipa
indiget vt imbibatꝛ aq̄ calia de arſenico ⁊ alijs ē illđ
qđ ꝓperat eā ad reſolutionē virtutis ⁊ adiuuat aerē
corrūpentē eā. ¶ Et medicamē quidē qđ eſt groſſiꝰ
⁊ fixioris ꝟtutis ē magis iuuatiuū in hoc capitulo.
Non ex pte ꝟtutis qm̄ fortaſſe ſubtile eſt fortiꝰ: ſꝫ
ꝓpterea ꝙ paſſio eiꝰ ex aere ⁊ hūoribꝰ cōmixtis eſt
minor ⁊ fixio eiꝰ cū diſpōne ſua eſt maior. Et iſte me
dicine ſunt ſicͤ cortices eris et oſtraca aduſta ⁊ due
ſpēs eritioꝝ aduſtoꝝ cū carnibꝰ ſuis: verū eritij re=
manēt ⁊ ꝯſtringūt carnē pluſqꝫ oporteat. Et fortius
de illis q̄ nūerauimꝰ ē flos lapidis nolati eſſe. ⁊ for=
tius eo ē ſcorie ⁊ glutinū auri ⁊ colcotar. ⁊ dragātū
aduſtio mīorat ꝟtutē eoꝝ ⁊ ē mordicatiōis ſilis ⁊ ad
dit eoꝝ ſubtiliationē. ⁊ flos eris ē fortꝫ ⁊ nō ē ſicͤ zi=
niar ⁊ ꝓprie factū ex corticibꝰ eris. Et ex eis q̄ corro
dūt carnē additā ē vt ſumantꝛ alkalai et calx non ex
tincta. ⁊ dimittantꝛ in ſexcuplo ſui aque in ſole ſeptē
diebꝰ ⁊ moueantꝛ omni hora donec ingroſſentur: et
fiāt ſicut lutū. ⁊ fiāt ex eis trociſci ⁊ adminiſtrētur. et
ſilr trociſcus fiet licꝰ. ¶ Et vnguētū viride ē mirabi
le ⁊ viride factū cū ſale gēma. ⁊ vnguētꝫ qđ nolatꝛ
aleſcorexerim corrodit carnē ſine mordicatiōe ⁊ me
dicamen dudumē ⁊ medicamē dianor ⁊ medicamē
factū ex corticibꝰ eris ⁊ minuti thuris ē ꝯueniēs car
ni male ⁊ accipit hūiditatē ſicut cottū: ⁊ oēs medici
ne facte ad hoc vt mittātur in naſum.

¶ De regie vlceꝝ diſruptoꝝ pꝰ ꝯſolidatiōeꝫ. C. xiij.

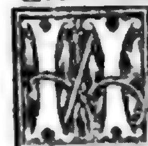
CUratio poſt eoꝝ diſruptōeꝫ ē vt accipiatꝛ caro
mala: ⁊ os qđ ſequitꝛ eā: deīn occuperis in deſi
catōe eiꝰ ſꝫ ꝙ ſcis. Et extrahētia oſſa fortaſſe ſūt cū me
dicis attractiuis ſicͤ ſt folia papaueris nigri ēplata
cū folijs fici ⁊ ſauich: aut ſemē iuſq̄ami albi ⁊ calca
dis eq̄libus ptibus emplata.

¶ De eradicatōe veſtigioꝝ vlceꝝ ⁊ vulneꝝ. C. xiiij.

INdiget eradicatio veſtigioꝝ vlceꝝ ⁊ vulneruꝫ
medicis abſterſiuis fortis abſterſiōis mūdifica
tiuis ⁊ ſint ꝟtutes eaꝝ ꝓprie ꝟtuti eiꝰ qđ abſtergunt
ḡ curetꝛ forte cū forti: ⁊ qđ ē minꝰ eo cū eo qđ ē minꝰ
eo. ¶ Medicine āt mūdificatiue fortiū ꝟtutum ſunt
ꝟbigra: vt ſumatꝛ ſquāma ferri cū lacca: ⁊ trifera ⁊ li
niatꝛ deſup calx ⁊ mel aut succꝰ calamenti ⁊ albugo
oui ⁊ arſenicū ⁊ lapis pipis. ¶ Medicie aut leues le
nibꝰ ſūt ſicͤ fabe ⁊ farina ciceris ⁊ ſemē raphāi ⁊ lutū
molle raꝝ ⁊ cortices melonis. Et adeps aſini ē bōa
valde ⁊ ꝓpe q̄n̄ aſſociātꝛ ei q̄dā ꝓdicta. Ueſtigia aūt
vlceratōis aut ꝟberatōis abſterſio cū oleo de lilio
delet velociter. ¶ Ampliꝰ trociſci quos ego dicā in
capitulo decorationis.

¶ Tractatꝰ q̄rtꝰ de ſolōne ꝯtinuitatis neruoꝝ ⁊ qđ
nō pēdet cū reſtauratōe de ſolōne ꝯtīuitatꝫ neruoꝝ

¶ De vulneribꝰ neruoꝝ ⁊ q̄ currūt curſu eoꝝ. Ca. j.

NEruis ꝓp vehemētiā ſēſus eoꝝ
⁊ ꝯtīuitatē ſuā cū cerebro
accidūt ex vlneribꝰ dolores vehemētes
valde ⁊ leſiōes valde magne ſicͤ ſpaſmꝰ
⁊ ꝯmixtio rōnis. ⁊ mltotiēs ꝓducunt ad
ſpaſmū abſqꝫ āncceſſiōe leſiōis praue: ⁊ nō fit i eis ex
cuſatio q̄n illic ſit a p̄a magnū abſqꝫ dolore magno:
⁊ faciliores eoꝝ diſpōnes ſūt febres ⁊ a p̄ata mlta ap
pēt i alijs locis q̄ꝫ i vlneribꝰ: ⁊ ſitꝫ: ⁊ vigilie: ⁊ ꝺſicca=
tio lingue ⁊ ꝓpe q̄n̄ accit illic a p̄a. ¶ Et ſilr ē diſpoſi

tio vulneꝝ chordaꝝ lacertoꝝ ꝛ ꝓpe in latere capitꝫ
eaꝝ. ¶ Et qn̄ aṗant nerui ꝛ q̄ sunt eis silia aut adue
nit eis frig⁹ spasmātur. ꝛ si aduenit eis putrefactio
corrūpit mēbrū ꝛ augmētat. Et putrefactio q̄dē fe-
stinat ad eos qm̄ ipsi sūt creati ex hūiditate quā cō-
gelauit ꝛ coagulauit frig⁹. ꝛ ad hmōi qḋ ꝑperat pu
trefactio ex hūiditate ꝛ ex caliditate hūida ꝛ decoqui
tur in eo. ¶ Et silr aq̄ q̄dē frigide nocēt ex pte spaſ-
mi ꝛ cal'e ex hoc ꝙ putrefaciūt: ꝛ silr oleū: verū oleū
qn̄ꝫ ē nec̄iū. s. illḋ qḋ ē calefactū pp necessitatē sedā
di dolorē: aut pp subtiliādas medicinas ꝛ facere eas
currere: ꝛ sunt medicine resistētes q̄litati hūectāti: ꝛ
pūgētes sole qn̄ꝫ pficiūt hāc opōnē. Et qn̄ꝫ q̄ ex eis
vulnerat⁹ ē aṗat et: ꝛ ē ei⁹ opatio tardior: ꝛ silr eius
maturatio ꝛ curōnis susceptio ē tardior. Et qn̄ꝫ vl-
cerāt nerui ꝛ sūt vlcera tardioris ꝯsolidatōis: ꝛ tar-
dioris maturatiōis. Et oē vuln⁹ qḋ fit in neruis: aut
ē pūctura: aut scissio. Et fissura qḋ aut fit cū ðtectio
ne nerui: aut sine ei⁹ detectōe. Et illḋ q̄dē: aut fit in
lōgitudine: aut latitudine: ꝛ vulnera q̄dē cadētia ſꝫ
lōgitudinē in neruis saluiora sunt cadētib⁹ in latitu
dine vill⁹ eīn san⁹ ledit ex vicinitate incisi: ꝛ nocet p
ipm: ꝛ nocet cerebro: ꝛ facit accidere spasmū ꝛ egritu
dines magnas. Et fit iteꝝ multotiēs nec̄iū tūc absci
dere vulneratū ꝛ pūctū cū totalitate ꝛ ꝓuēit ex eo q̄
es ꝛ sepant accīntia mala. Et vlnera qḋ in pānicul'
sunt leuiora eis q̄ sūt in chordis: nedū eis q̄ sūt i ner
uis. ꝛ tu qḋ scis pāniculū cum testimonio: ꝛ fortasse
sciuisti eū ex anathomia. ¶ Et si pānicul⁹ aṗat non
vr̄ in eo incessus villoꝝ in lōgitudie: ꝛ i chorda pāni
culari vr̄ icessus pāniculoꝝ in lōgitudie: ꝛ chorda ē
dura valde ꝛ nō ē pānicularis in ei⁹ duritie: ꝛ pāni-
cul⁹ suffert suturā. ¶ Et in vulnerib⁹ ꝛ disruptōib⁹
q̄ aduenīūt ligamētis nascētib⁹ ex osse ad os nō est
malū ꝛ sufferūt vehemētiorē curā ꝛ nō timet ex ab-
scissiōe neruoꝝ illḋ qḋ timet de eoꝝ ꝯquassatōe: et
de incisiōe ptis eoꝝ in latitudine cuiuis mēbri ꝯhat

¶ De canone curationis solutionis ꝯtinuita
tis neruorum. Capi. ij.

Medicamē vulneꝝ neruoꝝ ē illḋ qḋ ē calꝫ siccū
subtiliū ptiū eq̄lis caliditatis ita vt nō mordicet et sit
ei⁹ exiccatio vehemēs valde cū attractiōe nō cū sti-
pticitate oīno. Et oē in q̄ ē caliditas subtilis cū exicca
tiōe vehemēti subtilis sube nō euat ab attractione.
Et caueat stipticū in eis. ꝛ ꝓpe in p̄n⁹ rei: nisi sit cuꝫ
abstersiōe sic̄ os vstū ꝛ scoria eris. ꝛ qḋ ē hui⁹ gn̄is
substātie: subtilia ipꝫ cū trituratiōe in aceto in q̄ nō
ē stipticitas. ꝛ qn̄ꝫ timet ex aceto ꝛ subtiliatiōe ei⁹ ꝑ
cessio caliditatis subtilis in re spissa ꝛ si necessaria est
fortis caliditas qn̄ꝫ: tūc nec̄ia ē vt nō sit pfūdās tm̄ ſꝫ
vt frāgat ꝛ declinet cū ea ex eo qḋ ei admisceat ad
q̄litatē vt calefaciat cū mēsura ꝛ excitet cū fortitudi
ne. ¶ Et si fuerit neru⁹ ðtect⁹ nō sufficit aliq̄d cui sit
acuitas oīno ꝛ ē nocu^m illi⁹ cū eo magnū. ꝛ silr si in-
uenerit medicamē aut pānū qḋ administrat super
vuln⁹ cui obuiat qḋ ē frigidū actu tūc lesio nerui ab
eo ē vehemēs. Et qn̄ accīdit vulnera in neruis: tūc nō
oꝫ vt ꝓpēt ad icarnatōꝫ: ſꝫ oꝫ vt incipiat a sedatiōe
doloris vaporādo cū pānis calidis: ꝛ cū oleis calis
ꝛ cū oleo omphacino ꝓpe qm̄ in ipso est stipticitas

q̄dā ꝛ cū adipib⁹ iteꝝ. ꝛ sit eoꝝ calefactio supra tepi
dū pp frigida. ꝛ silr sit tua itētio in sedatiōe aṗatis.
¶ Et de illis q̄ administrant ēt tūc sunt empla facta
cū sirupo acetoso ꝛ cū aq̄ cineris. ¶ Et ex cibis ꝛ po-
tibus sic̄ farina fabaꝝ ꝛ herbi ꝛ ciceris ꝛ lupini ama
ri ꝛ sanie ordei ꝛ alijs: imo ista iteꝝ administrant an̄q̄
apostement. ꝛ qn̄ꝫ ꝯfert administrare illḋ qḋ est lene.
Cū ḡ fit in eis illḋ et accīt securitas ex supfluitatib⁹
q̄ effundunt p illḋ qḋ administrat de flōmia ꝛ euatio
ne: tūc icarna: ꝛ nō sedes dolorē eoꝝ cū aq̄ cal'a oī-
no: imo cū oleo subtiliū ptiū in quo nō ē stipticitas
cal'a vsq̄ ad terminū nō supfluū: calīn eīn supflue ꝛ
frigidū nō ꝯueniūt ei. ¶ Et multotiēs q̄dē ꝯstringitur
vuln⁹ iā appropinq̄t sanitati ꝛ nocet ei frig⁹ ꝛ fit ve-
hemēs dolor ꝛ redit lesio q̄re fit necessariū vt succur
ratur statim cū sedatōe ꝛ cū oleis calefactis embro-
cādo cū eis. Qḋ si neru⁹ ille fuerit discoopt⁹ et fue-
rit icisio in lōgitudie tūc stude vt cooperias ipꝫ car
ne et pone sup ipꝫ medicinas pūgitiuas q̄s diximus
Et stringe ipm cū pānis lōgis strictura colligente et
aggregāte semp rē magnā loci sani. ¶ Si āt disrum
patur in latitudie tūc nec̄iū ē suere ipm et si nō ꝯgla
tinat. ¶ Et si qn̄ ꝑperat res et times putrefactionē
succurre q̄ntū tibi est possibile. ¶ Qḋ si apostemetur
et adueniat frigus: ꝓueniet ei spasmus: et putrefa-
ctio ꝯtrahit mēbrū: quapp nō opꝫ vt incarnet caput
vulneris neq̄ colligat nisi post sanitatē. ¶ Cū ḡ est
in eo strictura amplius: qm̄ illḋ pducit ad putrefa-
ctionē vulneꝝ per illud qḋ aggregatur in eis de vi-
ru et alijs. et cum hoc dolor fit vehemens: q̄re non
opꝫ vt incarnet oīno: nisi postq̄ exiccatur exiccatōe
decenti: et securitas fit ex oī aṗate et putrefactione
Et propter illud oꝫ vt soluat strictura super medi-
camen vt festinetur ex alio. Et fortasse soluit in die:
aut in nocte bis aut ter. Et fortasse est necessarium
vt facias illud iteruꝫ in nocte illius diei: aut die illi⁹
noctis si fuerit in longitudine: et proprie quādo illic
est mordicatio. Qḋ si nō fuerit tunc necessitas illius
erit minor et sufficiet bis facere illḋ mane et vespe-
re. ¶ Et oportet vt obserues in medicinis eoꝝ ne ca
lefaciāt vltra q̄ sit necesse: neq̄ abbreuiet in calefa
ctione necessaria. et similiter in abstersione. et exic-
catōe: et in ꝯtrario vtriusq̄. Cuꝫ ergo videris qḋ iā
calefactū est tūc infrā ipm. s. mēbrū cū mensura que
minuat additionē ab eo qḋ est necessariū. ¶ Et qn̄ꝫ
experiunt cerata facta cum euforbio super crus ho
minis sani similis infirmo in ꝯplexiōe sua et ipi⁹ for
ma: et ꝯsideratur an superfluant in calefactione ei⁹
an nō calefaciant ipm in aliquo de quo sit curandū
aut calefaciāt ipꝫ calefactiōe tēperata. et tūc ſꝫ illā
quantitatē postea administrant sup infirmū. et expe-
riuntur super ipm secundo. veruꝫ vt experiant sup
alium de illis qui similant ei in primis est meli⁹ vt
non sit necessaria in experientia eorum super ipꝫ al
teratio plurima. ¶ Et cū hoc toto cum neruꝰ ē dis-
coopertus et vulnus ampluꝫ valde nō suffert aliq̄d
valde calīn sic̄ euforbiū et sulfur et eis silia. imo indi
get medicamine qḋ est sicut tutia. et iteꝝ medicami
ne facto ex calce abluta ablutiōe vltima in hora vna
Et opꝫ vt sit oleū qḋ administrat in ceratis ei⁹ et eius

lиниmétis sil' oleū ro. ⁊ myrtinū qđ nō tetigit sal. ⁊ glu
tinū itez qñ administrat̃ i istis medicis oz vt sit ablu
tū: ⁊ mel itez oz vt sit ablutū. ⁊ tutia oz vt sit abluta
⁊ nō oz olns vt sit i eis de acuitate ⁊ mordicatiōe. Et
si fuerit i eis stipticitas parua i curatiōe discooptí: lz
cū virtute resoluēte sine mordicatōe: ⁊ ppe qñ infirm⁹
est debilis cōplonis. ¶ Mēbra itaq; digniora elōga
n a frigido ⁊ aquositate ⁊ vētositate vel vnctuosita-
te teis silibus sunt cū sunt discoopta: nō. n. ē eoz no
cu^m in discoopto cui obuiat ⁊ qđ ledunt sicut ē eoz
nocu^m in eo cui nō obuiat nisi parum ⁊ non obuiat
nisi ei qđ cōtinet ipz: ⁊ ipz sedtur: ⁊ si nō fuerit excusa
tio tunc fm q dixīmus. Qđ si fuerit illic virtus aliq̃
in creatōe: tūc nō erit malū si admistres trociscos đ
colcotar ⁊ trociscos andronij ⁊ prassiū cū vino cocto
aut cū oleo. in hyeme qđ cuz oleo subtili: sz in estate
cū oleo ro. ⁊ thus ⁊ glutinum albotin ⁊ albezard cuz
quātitate minore q̃ de medicis discoopti. ¶ Et de eo
qđ rectum est q̃liacūq; sint vulnera est vt ponat̃ sup
medicamē meth ahazalenis isusus i oleo. ⁊ sic neru⁹
discooptus est dignior alijs neruis vt alleuiatio fiat
in eo silr ligamēta q̃ nascunt̃ inter ossa sunt figuraꝝ
digniorꝝ vt operet̃ sup ea cū medicamle forti. Liga-
mēta aūt que cōtinuant̃ cuz lacertis sunt iter vtrasq;
res. ¶ Et de vlnerib⁹ a q̃b⁹ nec̃e est magis elonga-
re aquā est vulnus nerui: ⁊ silr frigus q̃uis minoret̃
tñ est de rebus nocibilioribus ei. ⁊ oleū iterū nocet ⁊
nō est nec̃iuz nisi apud sedatōez doloris cal'm. ¶ Et
nō oz vt abluat̃ vuln⁹. neq; cū aq̃: neq; cum oleo: imo
sollicitus sis vt abstergas humiditatē cū pānis : aut
lana in fine lenitatis: neq; ēt cū vino cocto: nisi sis se
curus a nocumento humiditatis ei⁹. ¶ Et qñ exigit
aliq̃ egritudinuz vt sup ipaz ponat̃ ⁊ ppue sup illud
qđ est discoopt̃ū oleū: tunc oz vt trāscat sup ipsuz in
primis. vinū coctū: deīn oleum. ¶ Inq̃t Gal. Accidit
cuidā holi pūctura cū ferro minuti capitis ⁊ disrupta
est cutis ⁊ ɔtinuata est q̃busdā neruis man⁹ ei⁹. Me
dicus q̃ posuit emplm qđ iā expertus fuerat in icar
natiōe vulnerū magnoꝝ in carne: qr apostemat⁹ est
locus. Et postq̃ apatus fuit posuit desup medicias
mollificātes sicut emplm de farina tritici: ⁊ aq̃ ⁊ ol'o
q̃re putrefacta est manus hois ⁊ mortuus ē. ¶ Et qñ
accidit spasm⁹ ex vlcerib⁹ in eis: tūc de eo qđ nec̃iuz
est si tā stricta fuerit scissura cutis ē vt aperiat̃: ⁊ ad-
mistrent̃ medi^c cōferentes illis vlceribus exiccātes
ea subtiles valde. Et vt sit sollicitudo in hoc vt pue-
niat ad pfundū. ¶ Et qñ est vulneris disruptio ⁊ pū
ctura ⁊ nō est apa: tūc curatio ē curatio localis. ¶ Et
oz vt sit fortioris caliditatis ⁊ fortioris exiccatiōis q̃
illud qđ admistrat̃ sup scissurā: qm̃ illđ penetrat ad
egritudinē facilius. ¶ Et oz vt sit regimē vulnerati i
neruis subtile: ⁊ vt sit i vltio subtiliatiōis. ¶ Et cum
dolor facit accidere apa: tunc nec̃iuz est dare cibuz ⁊
ppue qñ vulnera sunt in latitudie : nā necessaria est
flōmia vene sine sollicitudine ⁊ sine timore sincopis.
verbigrā. Et opz vt sit. stratus eius humidus. ¶ Et
obserues mēbra ppinqua vulnerib⁹ cuz inūctione ⁊
silr caput eius ⁊ collū ⁊ subascellas ipsi⁹ cū inūctōe
si fuerit vulnus in superiorib⁹. ⁊ silr pectinē ⁊ inguī-
na. ⁊ proprie si fuerit vulnus in inferioribus ⁊ parti
bus cruris.

¶ De medicinis vulneꝝ neruorū ⁊ vlceꝝ ipoꝝ. Capi. iij.

Glutinū albotin est de melioribꝰ medicis vulne
rū neruoꝝ. Uez illis q̃ sunt sic̃ isantes ⁊ mulie
res ⁊ cui⁹ ɔplo ē vehemētis humiditatis sufficit qđ ē
sic̃ glutinū albotin solū puluerizatū cū pauco oleo
qđ ipm leniat ⁊ viscosum faciat si fuerit siccū ⁊ resi-
na loco ei⁹. ¶ In illo aūt cui⁹ ɔplo ē siccior ⁊ caro du
rior oz vt misceat̃ cū eo euforbiū ⁊ qđ ē ei sile aut ve
tus: aut recēs: aut paꝝ: aut multū fm ɔplonē corpis
⁊ ei⁹ calefactionē. ¶ Et sit summa ei⁹ qđ dat̃ de forti
recēti. xij. ps lterat: aut de glutino albotin aut ei sili
sit ʒ^a ps lterat aut ei⁹ cū q̃ miscet̃. ¶ Et qñz admiscet̃
ei pter euforbiū de lacte titimali: qm̃ ē mirabile: ⁊ đ
assa ⁊ de sapino ⁊ de opoponaco. Et qđ ē debili⁹ scz
baurach ⁊ spuma ei⁹: ⁊ sulfur calefactū cū ol'o fz q̃n
titatē sorditiei balnei: ⁊ flos lapidis assus ⁊ oē attra-
ctiuū humiditatū ad exteriora ⁊ dragātū itez: ⁊ cinis
purgatiōis eris ⁊ ɔglutinatio auri. ¶ Et fortasse nō
ɔpetit i pncipijs vulneꝝ neruoꝝ nisi fermētū ⁊ admi
strat̃ ⁊ ɔfert eis: ⁊ attrahit ex pfundo attractiōe bo
na. ¶ Et multotiēs iuuat̃ cū sorditie vasoꝝ apū cū
nō est psens euforbiū: aut farina lolij cū aq̃ cineris
emplata. Et admistratio glutini albotin est melior
res cū q̃ incipit̃. Et post ipm sicut emplm basilicō cō
fortatū cū eo cū quo opz vt ɔfortet̃ de illis q̃ dcā sūt.
Et fortasse pmiscet̃ cū cerat; ⁊ calefacca: ⁊ oz vt sit ab
lutū. Et qđ eo meli⁹ est: est illud qđ est ablutū cū aq̃
maris in sole calido ⁊ q̃topl⁹ abluit̃ fit magis iuua
tiuum. ¶ Et de medicinis bonis est medicamē Ga.
ɔpositum ex cera ⁊ euforbio ⁊ pice ⁊ oleo grosso ⁊ đ
vnoquoq; sit ps media: ⁊ de oleo ps vna. Et oleum
balsami cū subtilitate sua nō est multe calefactiōis
dico ppter velocitatē sue resolonis. ¶ Et cū vulne-
ra fuerint gauziratū aut pūctura: ⁊ non associat̃ eis
apa neq; putrefactio: tunc oz vt admistretur emplm
cum euforbio aut fimo columbino ponat̃ in corpo-
re subtiliore euforbiū ⁊ in spissiore fimus colūbinus
⁊ adde ⁊ minue fm q vides de dispōne corpis ⁊ ei⁹
forma: ⁊ dilata si sunt stricta. ¶ Et scias q medicam̃
qđ nec̃ium ē in gauzi nec̃ium est vt sit forti⁹ eo qđ est
nec̃iuz inscissione. ¶ Et cū accidit invulnerib⁹ putre
fatio tunc: serapinū est bonū ⁊ farina herbi. Uez cū
accidūt apata: tunc farina ordei ⁊ farina fabarum
⁊ farina herbi iterum que iā decocte sunt cum aq̃ ci
neris aut aq̃ pura in q̃ sit virtus serapini. ¶ Et cum
vides vulnera ad sanitatem peruenire non timeas
tunc administrare desuper vinum coctum. Oportet
ergo vt administres medicinas infusas in eo: deide
calefac ipsum ⁊ accipe ipsum cum pānis infusis et
stringe desuper.

¶ De apostematibus que accidunt neruis vulne-
ratis. Ca. iiij.

Iam scit̃ ex eis q̃ pmisimus ⁊ scire fecim⁹ ex cāo
ne curatiōis neruoꝝ q̃s sit mod⁹ curatiōis apa
tum: q̃ accñt eis cū vulnerātur. ⁊ oz vt iterem⁹ illud
explanādo. Dico q̃ illud qđ Gal. dixit in libro cata-
genis. ¶ Inq̃t. Cuz accidit invulnerib⁹ neruoꝝ ⁊ mē
broꝝ neruosorum flegmō: ⁊ flegmō fortis inflāmās
valde: tunc opz vt administrentur in curatione eius

medicie fcē cū aceto ⁊ lapidib⁹ mineralibus q̄s dixit ⁊ plīn eoꝝ ē i tractatu scdo catagenis: q̄rum vna hec ē. ℞. calcadis. ʒ. i. ⁊ q̄rtā. ⁊ dragāti. ʒ. ix. ⁊. ſ. ⁊ q̄rtā et scorie plumbi. ℥. ij. ⁊. ʒ. ij. ſ. ⁊ corticuz thuris. ℥. i. ſ. de zard. ℥. i. ⁊ cere. ℥. vij. ⁊ olei. ℥. ix. ⁊ aceti fortꝫ lb. ij. ⁊ q̄rtā. terātur medicine sicce ⁊ infundātur cum aceto. x. dieb⁹ ⁊ soluanꝭ ea que soluunꝭ ⁊ infrēnꝭ: ⁊ misceāꝭ oīa i olla ⁊ misceātur motu exq̄sitissimo donec eq̄nꝭ ⁊ oꝫ vt distilleꝭ sup mēbꝝ īfirmū ex oleo bis aut ter i die. ¶ Et cū ponit hoc medicamē desup oꝫ vt ponaꝭ sup ipꝫ desoris lana iā īfusa i aceto ⁊ oleo calefactis eq̄li caliditate. Nā nō ē aliq̄d nocibili⁹ oīo neruis īfirmis nꝫ deteri⁹ sup eos q̄z illd qd ē frīn. ¶ Qđ si necessariū sit ēplāre ista mēbra i dispōe emplo scō cum aceto ⁊ melle ⁊ cinere: tūc opꝫ vt empl'm sit coctuz: ⁊ vt sit faria eius farina herbi. Si āt nō fuerit tibi pn̄s tunc administra farinā fabarum: aut ordei.

¶ De attritiōe neruoꝝ ⁊ eorū torsione. Cap. v.

CUm neruis aduenit attritio: tūc si nō fuerint cū eo vulnera neq̄ apāta ad hoc cureꝭ cuꝫ eo qđ sedat dolorē. Et siſr q̄n accidit apa: tunc non cures ipm cuꝫ eo qđ rūpit sicut aq̄ cineris ⁊ silia: imo cura ipsuꝫ cū sedātibus dolorē. ¶ Et siſr opꝫ vt embroceꝭ mēbrū cū oleo calefacto embrocatōe ꝯtinua: ⁊ sint in ꝟtute illi⁹ olei mollificatio ⁊ resolutio. ¶ Et de oleis bonis in hoc est oleuz anetinū: ⁊ oleū de alachoen: ⁊ oleuz de ruta ⁊ siſr empl'a cōueniētia ad illud. ¶ Et siſr maluauiscus ē mirabilis cū teriꝭ ⁊ poniꝭ sup neruos tritos. ¶ Et caro ꝟeneriaꝝ ē mirabilis. ⁊ fortasse curaꝭ cū cepe bis cocta. ¶ Qđ si fuerit illic apa: tūc regimē i sedatiōe apatꝭ ei⁹ ē vt administreꝭ desup ꝯgelatū vue cū vino ⁊ pauco aceto ⁊ oleo cū q̄ntitate ꝯueniēte ⁊ calefiat cū eq̄litate. ⁊ submergaꝭ lana sordida ⁊ ꝓpie lana ysopi: ⁊ pōaꝭ desup ⁊ si fuerit hec lesio i iūcturis: tūc illic ē meli⁹ vt sedeꝭ dolor: ⁊ ponaꝭ medicamen fortius ⁊ cōpositūz cū eo qđ maturat ⁊ resoluit ſꝫ cū stipticitate tēꝑata. Et opponaꝭ ꝑ id apati et nō addat i eo. ⁊ ꝯsidera i dolore ⁊ apate. ⁊ itēde ad id ex eis q̄ ē vehemētioris itētōis. ⁊ q̄n nō ē dolor: tūc ꝯfora ⁊ administra id qđ ē forte sic̄ aq̄ cineris ⁊ acetū ⁊ vinū iteꝝ. ¶ Et q̄n apa iā prolōgatuz ē: tunc cōforta medicamē ferri cuꝫ aq̄ cineris: ⁊ qđ fit cū sorditie balnei. Qđ si fuerit illic i cute vulnera ēt tūc necīa sūt illa in q̄b⁹ sit exiccatio fortis ⁊ aggregatio ⁊ strictura q̄bus colliganꭗ ꝑtes sicut farina fabaꝝ ⁊ acetū ⁊ mel ⁊ est medicamē bonū. ¶ Et si vis vt sit fortioris exiccatiōis pone in eo farinā herbi ⁊ si adest valitas vt sit forti⁹ iteꝝ ponaꭗ in ipso radix lilij. ¶ Et si fuerint vulnerat taſr vt non cureꭗ de eis: tunc curenꭗ nerui cū eo qđ ꝓhibet apationē neruoꝝ. ⁊ nō sit occupatio cū eis: ⁊ caro ostreaꝝ ē mirabilis: ⁊ q̄nꝫ curaꭗ cū cerato ex sale: ⁊ empl'm cū olibano. ⁊ myrrha est cōis iuuamēti i vtrisq̄ dispōnib⁹. ⁊ si fuerit cū vtrisq̄ rebus dolor clamosus: tūc oꝫ vt misceaꭗ cū medicinis pix ⁊ emplastreꭗ cū illo cal'o. ¶ Et opꝫ vt caueaꭗ i torsiōe neruoꝝ aq̄: ⁊ nō approximeꭗ: neq̄ cal'a: neq̄ frā. Immo administrētur olea q̄bus est ꝟtus aromaticoꝝ stipticoꝝ calefacta ⁊ specierū cuꝫ q̄b⁹ est hͨ dispositio.

¶ De iudicijs neruoꝝ corruptoꝝ. C. vi.

QUandoq̄ accit frustis neruoꝛuꝫ corruptio. Et est necessarium vt extrahaꭗ: opꝫ ergo vt extrahatur extractionem vene ciuilis.

¶ De neruoꝝ duritie ⁊ eoꝝ torsione. Ca. vij.

HOc multotiēs accit a ꝟberatōe: aut casu ⁊ q̄n h̄ nīꭗ sentiꭗ cū eo stupor ⁊ cura duritici neruorū prima ē curatiōi apatū duroꝝ ⁊ alrosbot ⁊ nos diximus in tabulis mediciaꝝ singulariū ⁊ in ātidotario q̄ necīū ē rememorari de medicis eius. ¶ Et qđ narrabim⁹ hic sunt medicine ex ꝑte in eo de q̄b⁹ sūt leues sicut. vt sumaꭗ bdeliū iudaici pōdus. ʒ. x. ⁊ infundaꭗ in aq̄: ⁊ soluaꭗ in ea: ⁊ cōficiaꭗ cū eo q̄ntū ipm ē de radice maluauisci ꝯtriti valde ⁊ ēplastreꭗ cū eo ¶ Et siſr radix lilij cōfecta cū cōgelato vue. ¶ Et iterū āmoniacū ⁊ galbanū ⁊ euforbiū aggregata cum fece olei: ⁊ iteꝝ sumaꭗ semē almaru ⁊ fiat empl'm cū vino cocto. ⁊ iteꝝ medicamē diaquilō cū medietate sui de stercore caprino ē vltimū.

¶ De rememoratiōe egritudinū ossiū. Ca. viij.

IN ossib⁹ āt accīt egritudines ex corruptiōe cōplonis: ⁊ ex sol'one singularis. ⁊ fractura: ⁊ dislocatiōe: ⁊ putrefactōe: ⁊ vlceratōe: ⁊ excorticatione ¶ Et nos q̄đ loquemur de fractura ⁊ dislocatōe que indigēt restauratione post hūc locū. Illas autem q̄ de eis indigent alijs medicinis dicemus hic querentes auxilium a deo.

¶ De vētositate spine ⁊ corruptōe ossis. Cap. ix.

VEntositatis spine cā sūt hūores acuti penetrātes in os corrodētes ipm. ⁊ icessi⁹ vētositatꭗ spine ē icessus doloris iūcturaꝝ: verūtn̄ mā i dolore iūcturaꝝ ē in carne. ⁊ mā in vētositate spine ē in osse. ⁊ eius additio corrūpit ossis partē vnā post aliā. Dixerūt q̄dā q̄ spina est spasmus in toto corpore propter vlcus. ⁊ nō affirmatur.

¶ De signis corruptionis ossis. Cap. x.

CUm ossi accit corruptio vides carnē sup ipsum mollescere ⁊ mollē fieri. ⁊ icipit in via fetoris ⁊ vir⁹. Et penetrat ꝑ eā tēta facillime ad os. Cūq̄ peruenit ad os nō inuenit ipꝫ lene ita vt lubricet ab eo imo adheret ei parūp: ⁊ q̄si inuenit rē nō firmā in se ipa: imo hn̄tez facturā: aut putrefactionē: ⁊ fortasse destruiꭗ ⁊ leniꭗ. ⁊ ꝓpē q̄n nō est corruptio in ꝑncipio nā in hora ꝑncipij nō appet illđ cū tēta. Et q̄nq̄ signat lubricitas ei⁹ sup̄fiua corruptionē ei⁹ ex hoc q̄ q̄n lubricat in eo tēta in oi latere signat separationē pānicali ab eo: ⁊ illđ ꝓꝑ corruptōꝫ q̄ icepit: ⁊ illa q̄ incipiet cū corrūpeꭗ caro supra ipm: ⁊ cū discoopueris eam ab eo inuenies ipm mali coloris. ⁊ multotiēs q̄đ āñcedit ipm apa ⁊ corruptio carnis ⁊ mēbri in ꝑmis: et mora deinde venit ad ipsum.

¶ De curatione eius. Ca. xi.

CUratio corruptōis ossis est ei⁹ fricatio: ⁊ ipsi⁹ destractio: aut eius abscissio: ⁊ ipsi⁹ fratura siue sit fistula. siue nō sit. Nam necesse ē fricare ipm ⁊ radere aut cauterizare ꝑueniēdo ad vltimū corruptōis ei⁹: vt cadāt cortices corrupti. ⁊ remaneat sanuꝫ. Et q̄nꝫ cadūt cortices ossiū ꝑ medicias iteꝝ sicut cadūt cortices capitꭗ ⁊ alioꝝ. ¶ Et de illis est medicamen cuius hec est descriptio. ℞. aristologiam ireos myrrhaꝫ aloē cortices plāte opoponaci cambil adustū scoriā eris. cortices pini aggregeꭗ: ⁊ ē mirabile facta

ena cadere cortices ossiū ⁊ nasci carnē bonā sup ea. ¶ Et si fuerit corruptio ossis ꝓfundior illa: tūc neccē ē cōcauare ipz. Qd si corruptio iā ꝑsecuta ē medullā nō est excusatio qn assumat illud os cū medulla sua. ¶ Et si corruptio fuerit ex illis qs nō sanat nisi abscissio: ⁊ serratura toti⁹ ossis mēbri: aut plim ei⁹ qd circūdat ipz: tunc sciat locū in q oz vt incidat ita vt reuoluat tenta vsqz quo cōsequat locū in q inuenit adherentiā ossis vltimā. qm illic ē termin⁹. Uerū qn est os corruptū ex capite coxe ⁊ anche: ⁊ sic spōdilis dorsi tūc fugere ab ei⁹ curatiōe ē meli⁹ ꝓꝑ nuchā. ¶ Et si timet ꝙ corruptio ossis sequat corruptiōē carnis cui⁹ casus accit primo: tunc īfrigidare ⁊ accipe carnē ab eo ē cōuenieˀ: ⁊ ē ei⁹ cura. ¶ Et oz vt īfrideт mēbrū sanum cum epithimatib⁹ q̄ sciuisti ī caplo corruptionis carnis discooꝑte ab eo etiā: ⁊ cum eoꝝ silibus.

¶ De modis seruātibus os corruptum. Cap. xij.

Inquit eleuet caro ab osse ita vt ponat in extremitate ei⁹ filum cū q̄ tēdat ad supiora vnte. ꝙ tendat cū eo mēbrū: aut aliud ex illo loco ad inferiora vt nō associentur ei dētes: ⁊ serra ipz. Et qn est tibi neccium serrare costā: aut os sub q̄ est tunica aut aliqd nobile sicut tūica costaꝝ nuche: pone sub serra laminā q̄ conseruet mēbrū nobile. ¶ Qd si caro fuerit ſꝫ rotūditatē suā tota discooꝑta: tūc serra ipz: qm oīs caro sup os qd iā discooꝑtū ē ex oīb⁹ lateribus suis. ¶ Qd si ptes ossis corrupti fuerit ꝓpe iuncture tunc extrhe ipz ex iunctura. ⁊ si corrūpit os brachiū totū aut crurī tūc auferat totū. Caput āt āche ⁊ coxe ⁊ spondiles dorsi qn corrumpunt: tunc fugiat ex curatione eorum ꝓpter locum nuche.

¶ De eo qd remanet de frustis ossium ⁊ corticum eorum in vlceribus consolidatis. Capi. xiij.

Illud qd est melius est vt nō festinet in extractione eoꝝ: imo dimittāt nāe ⁊ adiuuent: ⁊ illud cum attractione pauca eoꝝ que exeunt in spacio nō festino. ¶ Et non moueant cū medicinis ⁊ opatione man⁹. nā qd extractū est violenter non euacuatur qn faciat accidere vlcera fistulosa. Cū ergo expellit ea natura ad cutē: ⁊ incipiunt exire ⁊ iā sepata sunt tūc incarna ⁊ cura vuln⁹. ¶ Et silr ē iudiciū ī frustis eoꝝ ⁊ pāniculis de quoꝝ ꝗntitate ē vt māifestent. Nā cū tu ꝑtas ⁊ extrhis ea violēter: tūc ē ī eis timor spasmi ⁊ ꝑmixtiōis ⁊ febriū. ¶ Qd si fiāt saniosa nō ē in eis magnū nocu^m. ¶ Si āt vis scire medicinas illius tunc de illis est medicamen h⁹i. sumātur oleum ver⁹ ⁊ cera citrina ⁊ sordities vasorum apum que vtreqz sint qntum est oleum: deinde soluantur omnia: deinde sumat ꝑs vna eusorbij ⁊ ꝑs vna lactis titimali ⁊ tres ptes aristologie ⁊ fiat ex eis sicut ceratū. ¶ Et sumant iteꝝ āmoniacū ⁊ bdelliū ⁊ liniant cū oleo de lilio: deinde aggregādo totum cum ꝯtritione fiat emplastrum: ⁊ ponatur desup. Ipm. n. est de illis q̄ extrahunt ossa cum velocitate ⁊ facilitate.

¶ De medicinis fracture ossis. Capi. xiiij.

Fracture est curatio cum manu quā dicemus ⁊ curatio cū medicinis quas dicemus ꝯferētibus fracture ossium ⁊ torsioni. ¶ Epithima ad fracturā ⁊ torsionem. ¶ ℞. mugath mes excorticatoꝝ ā. x. aloes maluauisci albi. acatie ā. v. luti. xx. liniantur cū albumine oui si fuerit apa calīn. Iteꝝ folia alethū ⁊ cupressi ⁊ myrthi ⁊ salicis terāt ⁊ exprimāt ⁊ sumāt galie. ⁊ rose ⁊ cepa narcisci est de illis que dicta sunt ⁊ de sandalis rub. ⁊ bolusar. ⁊ laudanū ⁊ sausel ⁊ ℏamaha ⁊ altea ⁊ mes ⁊ acatia ⁊ mellilotū ⁊ sansucū ⁊ adde in eo si indiges calefactione sansucum ⁊ enulā ⁊ cupressum. ¶ Ad fracturā ⁊ torsionē cū apostemate calo. ℞. mes excorticatoꝝ. ʒ. xx. mugat balaustie acatie emplet ⁊ est forte valde. ¶ Et de medicis ei⁹ sūt folia myrthi ⁊ laudanū ⁊ gallia ⁊ croc⁹ ⁊ lutū est bonū attritiōi. ⁊ oleū iterū est iuuatiuum ad fracturā ⁊ ad dislocatōē ⁊ ad torsiōē. Iteꝝ mugath ⁊ mes altea acatia lutū aloes myrrha liniāt cū aq̄ myrthi.

¶ Fen. v. icipit de restauratione ⁊ est tractatus tres.

¶ Tractatus prim⁹ de dislocatione ⁊ restauratione.

¶ De sermone vniuersali de dislocatione. Ca. j.

Dislocatio est egressio ossis ex loco suo qui est per nām apud illud quod ei vicinum existit integre. ¶ Si āt nō egrediat integre: nominatur separatio iuncture ad ptē ꝓfundā: aut ꝓcedentē: aut eminētē que cognoscit sensu. ¶ Et est sepatio nō itegra quā qdā nomināt torsionē. ¶ Cū ꝙ ē lesio q̄ nō mouet os ſꝫ attrahit qd cōtinet ipm: tūc est alguaenu ⁊ nō ē ex gñe torsiōis. ⁊ qn qꝫ accit iuncture res tertia ⁊ ē vt elōget ⁊ addat sup lōgitudinē suā nālē: ⁊ nō ꝯsequit ad hoc dislocatōē versith fit facilis dislocatiōis. ⁊ illō qd multotiēs accidit in adiutorio ⁊ coxa. ¶ Et de hoib⁹ ē qdā q̄ prepatus ē dislocatōi ī iūcturī suis qm ꝯcauitates ossiū iuncturaꝝ suaꝝ n̄ sūt ꝓfūde. bucelle q̄ igrediūt eas nō sūt irrātes. ⁊ liga^m qd ordinat int ea ābo non est firmū: imo debile ī creatiōe sua minutū. Aut hūidū suscipiēs extēsionē. Aut iā effuse sunt ad ipz humiditates viscose lubricare faciētes. Aut fracti sūt margies ꝯcauitatū ossiū ī qs igrediunt de ossib⁹ iūcturaꝝ qre fiūt ꝯcauitates ꝓstrate sup qs nō ē distictio. ¶ Et de iuncturī qd sunt iuncture facilis dislocatiōis. Et de eis sunt iunctur praue dislocatōis. ⁊ de eis sīt medie. ¶ Facilis ergo sicut iunctura poplitis ꝓꝑ lenitatem ligamenti sui: qm ipsa est creata lenis ligamēti ꝓꝑ iuuamēta scita ī anathomia. ergo fit ꝓꝑ illō facilis dislocatōis ⁊ ꝓꝑ illō sustentat cū pila. ⁊ fit iteꝝ facilis reditionis ad salutē: nā facilitas reditōis ē ſm qntitatē facilitatī dislocatōis: ⁊ difficultas ei⁹ ē ſꝫ difficultatē ei⁹. Et iunctura humeri est ꝓxima ei in macilētis nō in pinguib⁹. ¶ Praue ṽo dislocatōis sunt: sicut iunctura digitoꝝ. ipe. n. fortasse nō dislocant: imo frangunt anqꝫ dislocent ⁊ sicut iunctura cubiti ⁊ ꝓꝑ illud reditio ei⁹ ē praua. ¶ Medie ṽo sunt sicut iuncture anche. Et qnqꝫ accit vt fiat facilis dislocatōis que nō est facilis dislocatōis ꝓpter aliquā cāsā. qr fit ēt facilis reditiōis sicut accit vt fiat pyxis anche plena humiditate. qr fit facilis ei⁹ dislocatio: ⁊ cū hoc fit facilis ei⁹ reditio sic accidit hñtib⁹ venā vase. qr ei oī hora dislocat ei⁹ ancha: ⁊ redit ꝑ quēlibet laborē: deīn dislocat postea redit. ⁊ hoc īdiget cauterio ⁊ n̄ alio. ¶ Et prauior dislocatio est cū qua abscindunt capita frustoꝝ ossis quod ꝯglutināt os cū osse ⁊ paꝝ reuertit ad dispōnem suam nālem: ⁊ plim illius fit in capite anche

[illegible]

deide i capite adiutoriȝ ⁊ ī duob⁹ locilib⁹ duorū pedū apꝰ calcaneū. ¶ Et dislocatio qꝺ ē ſedior ꝙ fractura cū nȝ redit dislocatio neqꝫ restauraꝛ fractura.

¶ De signis dislocationis vniuersalibus. Cap.ij.

ACcidit in iunctura inclinatio ⁊ ꝓfunditas insolita sicut accit accñs appens ī magnitudie carnis spatule ⁊ in dislocatione iuncture pedis: ⁊ magis appens ꝙ illa q̄ est in iūctura colli. ⁊ cōparatio est ex illis q̄ extrahunt illud extractiōe sana: ⁊ est vt consideres locū īfirmū cū sorore sua sana illi⁹ īfirmi eiusdē nō alteri⁹. ⁊ cū videris iūcturā nō moueri tūc iudica ꝙ dislocata ē dislocatione integra sicut qn̄ moueꝛ motu suo ad oēs ꝑtes ⁊ peruenit ad oēs fines suos nō est cum ea egritudo pendens cum ſeꝑatione.

¶ De signis declinationis. Cap.iij.

ESt vt videaꝛ cōcauitas cū augmēto alterius lateris: ⁊ ꝑueꝛ in sensu augmēto qꝺ fuit sensatuȝ ad iteriora in h⁹ı cū h⁹ ꝙ qdā motus est possibilis.

¶ De signis additiōis longitudinis iuncture absqꝫ dislocatione. Cap.iiij.

SIgnū ei⁹ est vt sit sīc suspēsa: cū ḡ cōpsseris eaȝ redit ad mēsurā suam nālem absqꝫ labore: siue ro dimiseris eā redit ad mēsurā suā accidentaleȝ: ⁊ accit ꝓfunditas in quā fortasse igrediꝛ digitus: vbi nō est caro vehemētis multitudinis sicut humerus.

¶ De curatiōe declinatiōis ⁊ dislocatiōis. Ca.v.

NOn euāꝛ qn̄ dislocatio: aut ꝑueniat ad medicū singularis: aut cōposita cū egritudine alia ex vlcere ⁊ vulnere ⁊ aꝑate ⁊ alijs. ¶ Qꝺ si fuerit cum alia: tunc oportebit vt ꝯsideres. qm̄ si dislocatio fuerit ex illis q̄ redeunt cū tensiōe leui nō faciēte dolere vlcus dolore vehemēti q̄ ꝑducit ad aꝑa nō tolerabile fac redire dislocatiōe ⁊ si res fuerit ecōtrario: tunc oȝ vt cureꝛ ī ꝑmis vlcus: aut vuln⁹: deiñ cura dislocationē: ⁊ ꝓpe ī iūcturis difficilib⁹. ¶ Cū ꝟo volumus curare dislocatiōȝ: tūc fortasse ꝑducit illꝺ ad spasmū maximū ſꝫ plm. ⁊ ꝓpe qn̄ dislocatio ē ī mēbris ꝓxis mēbris ꝑncipalib⁹. ⁊ silr ē dispō ī aꝑatib⁹ in qbus est regimē ſm ꝙ nos exꝑimur. Nā si res fuerit facilis ⁊ nō ꝯmoueꝛ ex ea dolor. neqꝫ reditio cū ea ē difficilis restauram⁹ dislocatiōeȝ ⁊ non curam⁹. ¶ Si āt accit dolor tunc oȝ vt nō ꝑsumam⁹. ⁊ si fecerim⁹: tunc opȝ vt destruam⁹ ligaturā si fuerit dolorosa. ¶ Qꝺ si ingrediaꝛ cū facilitate curabim⁹ aꝑa iteꝝ ⁊ vlc⁹. ¶ Et si fuerit dislocatio ⁊ fractura simul ⁊ fuerit tēsio in parte vna ꝑmittēs regimē vtriusqꝫ rei fiat. ¶ Et sapiens qꝺ narrauit ꝙ cecidit lapis sup extremitatē humeri hoīs: ⁊ vulnerata ē cutis ⁊ caro dōec appꝛuit extremitas lacerti nuda: ⁊ iā dislocatū erat subtus eā caput furcule: tūc ḡ qdā stolidoꝝ exꝑimentatoꝝ occupꝫ⁹ ē in equādo os ⁊ reduxit sup ipȝ carnē ⁊ cutē: ⁊ emplauit ⁊ strinxit. qꝛ accit vt fereret caro ⁊ corrūpet ꝑꝑ vicinitatē suā os dōec factū ē viride. Et nō sciuit ꝙ opȝ vt h⁹ı caro abscindaꝛ ⁊ coquaꝛ ille locus cū oleo feruēte. ⁊ silr si fuerit illic aꝑa magnū oȝ vt cureꝛ aꝑa in ꝑmis. ¶ In dislocatiōis āt singularis ⁊ simplicis rectificatiōe regim̄ ē vt tēdaꝛ ad ꝯriū ꝑtꝭ a q̄ sepatū ē donec opponaꝛ extrēitas ossis extrēitati ossis alteri⁹: deinde reducaꝛ ad locū a q̄ exiuit: ⁊ tūc redit. Et multotiens qꝺ significat illud vox que audiꝛ: deiñ ligeꝛ: ⁊ in ligatura est securitas ab aꝑate: aut adiutoriuȝ ne apostemeꝛ: ⁊ necītas ad ꝓhibendū aꝑa laboriosuȝ ē maior ⁊ abhorreꝛ vt mēbro abuiēt ꝑāni calī: qm̄ ipsi calefaciūt ⁊ addūt ī aꝑate: imo oȝ vt sint iliusi cerato īfrāto: aut vino pōtico. verūtñ hyp. iussit vt tardeꝛ tēsio ⁊ reditio vsqꝫ ad diē tertiū ⁊ q̄rtū nisi ī dieb⁹ exceptis. ¶ Et declinatōe iteꝝ necīa sūt hmōi. deiñ ligeꝛ. ⁊ qn̄ mēbꝝ dislocaꝛ in oī motu ⁊ quotiēs redit dislocaꝛ tunc illꝺ est ꝑꝑ mollificatiōnē ⁊ hūiditatē: qꝛ indiget cauterio. ¶ Et qn̄ remāet post reditionē dislocatiōı. aut separatiōı durities ⁊ quasi apostema: administra epithimata ⁊ embrocas lenificātia. In inceptiōe ꝟo idiget epithimatib⁹ ⁊ embrocis ꝯfortātibus. ¶ Et meli⁹ ē vt embroceꝛ sup stricturā ꝓculdubio: ī hyeme qꝺ cū oleo calefacto qꝺ sit ex oleis ꝯfortātib⁹: ⁊ ī estate cū aq̄ frā. Et oȝ vt sit cibatio ī dislocatꝭ cū eo qꝺ ꝯfortat iūcturā ⁊ ligat eā ſꝫ silitudinē necessitatꝭ.

¶ De curatione elōgationis iuncture. Capi.vj.

OPortet vt reuoceꝛ os mollificatū ad interiora illius ī quo q̄escit a quo mollificatuȝ est. ⁊ empletur cum emplīs ī q̄bus ē ꝟt⁹ stiptica cōmixtis cuȝ eis que hn̄t virtutē calefactiuā sīc si misceantur galle ⁊ balaustie ⁊ acatia ⁊ silia sicut cū aliquātulo cāphore ⁊ costi ⁊ vsnee. Et iteꝝ sufficiat qꝺ ē sīc nux cupressi ⁊ iuniperus ⁊ reliqua que cadunt in emplastris rupture: deinde stringatur sicut caput.

¶ De dislocatione mādibule. Capu.vij.

ACcidit mandibule inferiori vt dislȯceꝛ ab ordine suo: q̄re remanet os apertum ꝙuis sit illud de illis que paꝝ fiunt: ⁊ nō accidit casu cōpleto. ¶ Et cum dislocatur iclinaꝛ ad anteriora ex ꝯrio ei⁹ qꝺ accidit apud mollificationē: que fortasse accit ei apud saltum ⁊ est applicatio vni⁹ eoꝝ ad aliā difficilis: lȝ nō ꝑuueꝛ motu cuȝ lacertis suis qui veniunt ei a posteriorib⁹. ¶ Et quādoqꝫ accidit dislocatio ex latere vno: est ergo tunc forma significans ipaȝ cū declinatio mādibule est ad anteriora cum transuersatiōe: ⁊ curatio qꝺ est vna. ¶ Et ē de summa eius qꝺ indiget vt festineꝛ ad reducenduȝ ipm: ⁊ si non: ꝑducet ad egritudies ⁊ nocumēta: ⁊ cū hoc fit praua eius reditio. Nā faciliōr reditio ei⁹ est illa q̄ est velocior: ꝙ si differaꝛ indurat ⁊ aꝑat ⁊ extendit lacertos ⁊ cōmouet febres isepar abiles ⁊ dolorem capitis sīc antē: ꝑꝑ illud quod associaꝛ ei de vehemētia tensionis lacertoꝝ: ⁊ fortasse fit res praua donec interficit in decimo. ¶ Et quādoqꝫ accit vt soluaꝛ ei vēter cum superfluitatib⁹ colericis mult̄ puris: ⁊ enormat sīc eis: qꝛ oȝ vt festineꝛ ad curā. ¶ Et mod⁹ regis ei⁹ ē vt teneat vn⁹ caput ei⁹: deiñ itromittat restaurator pollicē suū in os. ⁊ ꝯuenit infirmo mollificare mandibulā suāet oī modo. Nam illic sunt lacerti qui iaȝ transuersati sunt ꝓpter vehemētiā dislocationis: postea moueat mandibulam dextrā ⁊ sinistrā: deinde extendat eaȝ subito: deinde reducat eā. Et ipsa qꝺ nō intrat ad illud aquo sepata est nisi retro: qꝛ oȝ vt extendat eam ita vt equeꝛ ſm illā ꝑpationē. ¶ Et signum eq̄tionis eius est equatio quadruplorū. ⁊ cooptura: ⁊ clausio oris: deiñ sustenteꝛ cuȝ puluillis ⁊ cerato ex cera et oleo ro. deiñ dimittat eā qm̄ sanabitur ꝙ veloci⁹ est pōē. ¶ Si āt nō festine fiat ⁊ iam accident durities

oportebit tūc vt lenias ⁊ lenias duritiē cū ēbroc; ex aq̄ calīa ⁊ olo i balneo ēbrocatiōe plima dōec leniat̄ Dein sedeat restaurator pᵒ ifirmū ⁊ trahat mādibulū eiᵒ ad posteriora dōec locet̄ ⁊ strīgat̄. Et oȝ pᵒ illō vt resupinet̄ eger sup puluinar cuiᵒ ipletio fit leiorte= neat vnᵒ caput eiᵒ vt ñ moueat̄ vsq̄ q̄ ɔpleat̄ sanatio.

¶ De dislocatiōe furcule. Cap.viij.

Inquit: furcula nō sepat̄ a latere interiore qm̄ ipā est ɔtinuata cū pectore nō separata ab eo. Et pter hoc nō mouet̄ ex hoc latere. Et si pcutiat̄ desforis pcussione vehemēti ⁊ fringat̄: tūc ipsa equat̄ ⁊ curat̄ curatiōe qua curat̄ si frāgitur. Verūtñ extremitas eius que sequtur humerū sepatur ex eo nō dislocat̄ plim qm̄ lacertᵒ qui hȝ duo capita phibet eam ab hoc: ⁊ phibet eam iterū caput spatule: ⁊ nō mouetur iterū furcula motu vehemēti qm̄ ipā nō est posita nisi vt sepet pectus ⁊ amplificet ipȝ. Et pp hᵒ ē furcula facta hoi soli inter alia aialia. ¶ Et si accidat ei dislocatio ex luctamine aut ex re alia silī huic: tūc ipsa eq̄tur ⁊ igredit̄ ad locū suū cū manu aut puluillis plimis q̄ ponūtur sup eā cū ligatura q̄ necīa est. Et rectificat hec cura extremitates humeri iterū cū separātur ⁊ reducit eas ad locū suū: ⁊ illud quo ligantur furcula ⁊ humerᵒ ē os cartilaginosuȝ ⁊ ipȝ igrossat̄ in macilētis. Et qñ remouet̄ existimat ille cui nō est expiētia q̄ caput adiutorij iā sepatū sit aut exiuit de loco suo ⁊ q̄ caput spatule vr̄ tūc acutiᵒ ⁊ vr̄ locus qui est ē alsferior ɔcauᵒ: verū opȝ vt distinguatur cū signōibᵒ. ¶ De curatiōe eiᵒ est vt nullo mō applicet̄ ad caput ⁊ silr humerus.

¶ De dislocatione humeri. Ca.ix.

Humerᵒ qñȝ dislocat̄: aut in dislocatione spatule hābigitur ⁊ magnificat̄ si dislocat̄. Verū qñȝ accit iūcture humeri ⁊ adiutorio vt dislocet̄ facile qm̄ eiᵒ ɔcauitas nō est pfunda ⁊ ligamēta eiᵒ nō sunt firma imo sunt leuia subtilia posita pp illō facilis motus. ¶ Et eiᵒ dislocatio est res in q̄ nō accit i eo qō scimᵒ nisi fȝ ptē vnā exitᵒ appens plimᵒ. Ipā.n. nō dislocatur ad supiora qm̄ eminētia humeri phibet ipāȝ: nȝ ad posteriora qm̄ spatula phibet eā: neq̄ ad ptem vētris qm̄ lacertᵒ hñs duo capita ex anteriori nō permittit eā cū phibitiōe capitȝ hūeri. Verū nō dislocat̄ nisi ad latus domesticū aut siluestre. Et separat̄ ad illud sepatione parua. Ad latus þo interius ingredit̄ qñq̄ exitu plimo ⁊ pprie in extenuatis macilentis: in istis eīm cadit dislocatio adiutorij ⁊ eiᵒ reditio per quālibet cāȝ: ⁊ res vtreq̄ sunt in pinguibᵒ praue valde. ¶ Et qñqȝ accit adiutorio dislocatio in hora ptus difficilis ⁊ apō sectionē ab ēbryone: deīn si nō redit velociter nō crescit post illō in lōgitudine ⁊ remanet post illud cubitᵒ puus q̄uis rectificet̄: ⁊ qñq̄ nō recipit etiā in q̄busdā eor̄ sanationē imo remanet breuis minutus minutū habēs adiutoriū: ⁊ brachium in pluribus eorum recipit ⁊ fit bone dispōnis in pluribus eorum: sed est scđm dispositionē breuē similis pedi mustelle. Cora vero non euacuatur a duabus diminutionibus simul. ¶ Et quādo accidit adiutorio factura in latitudine sua deinde restauratur tunc nō est posīe reducere dislocationē eius nisi ⁊ frāgatur restauratio.

¶ De signis dislocationis adiutorij. Ca.x.

Signum eius est vt videat̄ ɔcauitas apō caput humeri ⁊ in firmamēto. Verūtamē istud nō est pprīū isti: imo est iterū pp ɔuersionē capitis spatule ⁊ vr̄ extremitas humeri alteriᵒ acutior hac extremitate si nō acciderit ei iterū sepatio in seipā aut i osse qō est caput eiᵒ p offensionē aut p aliō. ¶ Et qñȝ sedat̄ cū curatiōe lesio eiᵒ: ⁊ existimat̄ q̄ nō sit lesio cū eo. ¶ Et vr̄ capiti adiutorij dislocatio cū eminētia plima in pte subascelle ad iferiora. Et fortasse est posīe i infantibᵒ vt eq̄tur caput adiutorij ⁊ videat̄ adiutoriū nō bñ ānexū alteri bonitate ānexiōis manᵒ sane ad quā nō appropinquat nisi cuȝ labore ⁊ dolore vehemēti. Qō si ɔsiderat eleuare manū ad supiora ⁊ tāgere aurē suā nō p̄parat ei ⁊ difficiles fiunt ei motᵒ alij. ¶ Et ista signa iterū qñq̄ accñt pp̄ter torsionē ⁊ apostema: ⁊ percussionem.

¶ De cura dislocationis adiutorij. Ca.xi.

Curatio q̄dē illius q̄ de illa est facilis: ⁊ in corporibᵒ infantiū ⁊ q̄ leuia hñt corpa est vt extēdat̄ cū manu: ⁊ intromittat̄ sub titillico apō ppinq̄tatē capitis adiutorij: deinde teneat illā ppinq̄tatem et impellat eā ad supiora: ⁊ manus altera extēdat adiutoriū ad inferiora. Et fortasse est posīe in infantibᵒ vt eq̄tur caput adiutorij cū digito medio et extēdat̄ cū illa eadē manu. ¶ Qō aūt est vehemētioris dislocatiōis in corpibus fortibus. Lenior modor̄ in illo est vt restaurator itromittat pedē suū in latus ifirmi ⁊ locet calcaneū suū ppe caput adiutorij: aut pillaȝ siccā: aut inunctā si fuerit apa adherens ppe caput adiutorij ifirmo resupino. Et extēdat manū manibᵒ suis fm rectitudinē q̄si velit eradicare eā ex spatula ⁊ inclinet manū suā parūper ad iteriora: ⁊ ingredietur. Et iste est rectior modor̄ oium ⁊ lenior eorum. ¶ Et iterū querat̄ vir fortis lōgus lōgior infirmo: et intromittat humerū suū sub ascella infirmi ⁊ eleuet ipm a terra suspēsuȝ ab humero suo ⁊ iā extēdit manū eiᵒ ad vētrē ipsiᵒ. ¶ Qō si infirmᵒ fuerit leuis ponderis cuiᵒ corpᵒ nō s̄uet sup manū eiᵒ suspēdat cum eo aliqō qō s̄uet ipm. Et qñq̄ ponit̄ loco pedis perpendicularis eleuata sup terrā: ⁊ est sup caput eius pila ex pānis ⁊ ex corijs stās in operatiōe loco hūeri viri. Et restaurator extēdit manum a latere alio ⁊ s̄uet virū si necīum est ei illō cū pōdere: aut suspensione. Et qñ fit prauū: aut fit difficile ⁊ plōgat̄ tēpus tunc fortasse indiges eo qō est fortiᵒ post embrocatiōes ⁊ balneatiōes. Et fit qñq̄ instrm sile mānubrio sarculi ⁊ est v̄ga breuis cuius lōgitudo est lōgitudo adiutorij: aut plus: aut minus sup cuius caput est pila. ⁊ ipsiᵒ pila facilior est vt fit ex pānis ⁊ corijs. ⁊ impellit̄ cū illa v̄ga illa spera sub titillico. Et opȝ tunc cū volūtas est vt fiat vt ānectat vir fortis instrm titillico ipellēdo ipȝ cū eo ad supiora: aut duo viri dōec resistāt restauratiōi extendenti manum. Et teneat vir alius humerū eius alterū vt nō sepet̄ subito: aut impellat illū humerū: ⁊ restaurator ille iā incepit extendere manum eius ⁊ trahere eam ac si voluntate eius sit vt sepet eā a spatula eradicādo: ⁊ fit illō ad anteriora parumper. Et quando fit illud cadit adiutorium in iunctura sua. Deinde pila annectatur

titillico ãnexiõe forti sustẽdãdo ad superiora caput
adiutorij: τ oz vt sit sustẽtatio fz ipm: τ spera sit sup
illõ qð sequit caput adiutorij i ifirmo. ¶ Et oz vt in
fine qð ẽ sub eovt nõ frãgat adiutoriũ qm nõ ẽ pose
post restaurationẽ ei⁹ vt redeat ad locũ suũ pp illud
qð scivisti. ¶ Et medicat qñqz cũ scala ita vt ponat
caput adiutorij sup gdũ scale. q iã lenificat⁹ ẽ τ pparat⁹
cũ inuolutiõibus fz formã ꝯuenietẽ: τ suspẽdit vir ex
alio latere τ extẽdit man⁹. τ igredit caput adiutorij
i locũ suũ. Uerũ oz vt sit suspẽsio τ gd⁹ scale ppe ca-
put adiutorij vt nõ frãgat τ fortasse ponit loco gd⁹
τ glomeris psici res potẽs ex illo eodẽ loco τ nõ rẽo
uet ab eo ad locũ aliũ qm timet ex h⁹ fractura adiu
torij. Et curat qñz alijs modis deriuatis ex istis mo
dis: τ melior modorũ ẽ mod⁹ pm⁹. ¶ Cũ ḡ redit dislo
catio ad locũ suũ tũc melior ligatura ei⁹ ẽ vt liget pi
la cũ hũero ligatura fcã cũ vittis latis ,phibẽtib⁹ sepa
tionẽ ei⁹ qð redit. Et oz vt penetret vitta sup ipz aut
vitta alia desup fm modũ crucis vsqz ad humerũ al
terũ. Et qñz cadit crux sup humerũ ifirmũ deiñ ligat
adiutoriũ cũ latere ad iferiora τ ligat cubit⁹ τ extre
mitas man⁹ ad supiora ex pte colli τ nõ resoluit vsqz
ad septimũ aut post ipm. Et ciba ipz sic scis. ¶ Qð si
assiduatio fiat quotiẽs redit tũc neciũ ẽ cauterium.

¶ De dislocatiõe spatule. Cap.xij.

IAz dcm ẽ illð: τ de illis q̃ꝝ casus nõ accit τ nũ
rãtur ex ea tales q̃les hypocrates τ Gal.

¶ De dislocatiõib⁹ ossis pui apð hũeꝝ. Cap.xiij.

ACcit qñqz ossi puo qð ẽ caput hũeri vt sepet a
loco suo: qr̃ accit ẽt ꝯcauitas sic in dislocatiõe.

¶ De cura. Cap.xiiij.

NOn oz vt extẽdat tẽsiõe fracti fz coartet τ strin
gat cũ digitis: τ incline(t) ad locũ suũ: τ stringat
sic stringit furcula cũ puluillis. Nã ipa ligatura iterũ
qñqz facit ipm redire ad locũ suũ violẽter. Et non
curat de illo qð est de vehemẽtia illi⁹ ligature τ ser-
uatione eius sicut curat de eo in furcula.

¶ De dislocatiõe cubiti. Ca.xv.

HUi⁹ mẽbri dislocatio fit difficilis τ fit difficilis ip
si⁹ reditio pp vehemẽtiã ligamẽtorũ ꝯtinẽtiũ ipz
τ eorũ breuitatẽ: τ pp suã ꝯrietatẽ ꝯcauitati. Et qñqz
accit ei sepatio pua τ accit ei dislocatio itegra i qbus
dã horis. ¶ Et qñ dislocat sigñ ei⁹ dislocationẽ gib-
bositas in latere τ arcuatio in latere. Et deterior ei⁹
est qꝫ dislocat ad posteriora: qm est inobediẽtis cu-
ratiõis valde. ¶ Et plima qdẽ dislocatio nõ accit nisi
in focili iferiori: τ ẽ turpior: τ fedior pp illð qð accit
ei de reditiõe. Focili vo supiori parũ accit: τ nõ ẽ cũ
feditate dislocatiõis iferioris: qm ipz est vehemẽtio
ris ꝯtinuitatis cũ vola: τ est longinquus ad hoc vt re
moueat. Et nõ ẽ pose vt dislocet vnũ duorũ focilium
nisi elonget a scðo elõgatione aliqua.

¶ De cura. Cap.xvj.

OPortet vt festinet ad ei⁹ curationẽ: qm ,pperat
ad ipz apa cal; ,phibẽs a curatiõe: qm extẽde-
re adequãdũ ipz tũc pducit ad pditionẽ: lz iterũ nõ
sit pose vt equet apate illic existẽte. ¶ Et sepatiõi qdẽ
pue succurrit cũ q̃libet difficultate: imo adiũgat vo-
lã cũ reditiõe ei⁹ ad locũ suũ. ¶ At dislocatio ꝯpleta
si est ad añriora est regimẽ τ si est ad posteriora est
et regimẽ alið. ¶ Et illa q̃ ẽ ad ãteriora redit ad lo-
cũ suum cum pcutit vola sua humerũ q̃ oppõitur ei pcus
cussiõib⁹ aliqb⁹ mãu iã ppata sic oz: τ adiuuatur ma
nu altera τ igreditur. ¶ Dislocatio vo ad posterio-
ra oz vt extẽdat tẽsione vehemẽti: deide pcutiat eã
ad posteriora. Qð si nõ obedit p illð teneãt adiuto
riũ τ brachiũ duo fortes τ liniat restaurator manũ
suã cũ oleo τ incipiat abstergẽdo inũgere cubitũ cũ
vehemẽtia donec ingrediat: deinde opz vt stringat
ipm: τ ponat brachio suspẽsoriũ dimittentes cubitũ
angulatũ fm q̃ntitatẽ quã tolerat in pma hora: dein
de nõ cesset ꝯstringere suspẽsorium paulatim dõec
constringatur angulus.

¶ De dislocatiõe iũcture rascete. Ca.xvij.

IUnctura rascete ẽ facilis dislocatiõis τ difficu-
lis vnitiõis. Nã qñ extẽdit extẽsiõe pua τ oppo
nit vnũ duorũ mẽbrorũ alteri redit: fz ei⁹ bucellatio ẽ
praua: qm illud qð ꝯtinet ipaz de corpib⁹ apatur et
,phibet bõitatẽ vnitiõis. ¶ Et mod⁹ extẽsiõis eius ẽ
vt extendat vir focile ad posteriora τ extẽdat restau
rator volam ad ꝯtrariũ illius partis imo ad anterio
ra: τ extẽdat vnũqðqz digitũ icipiẽs a police τ ꝑue-
niẽs ad minimum: nam equat p illud τ redit deinde
emplastret ipsam τ stringat.

¶ De dislocatiõe digitorũ τ signis ei⁹. Ca.xviij.

QUando dislocant digiti inclinant ad anterio-
ra: τ apparet illic eminentia in interiorib⁹ τ ap
paret ꝯcauitas dorsi. Et silr fit in ossibus rascete.

¶ De cura. Ca.xix.

IN reditiõe digitorũ a dislocatiõe est difficultas
qdã: τ nõ oz vt extẽdant extẽsiõe equali: imo oz
vt expectes sup eos: τ eleues radicẽ ex manu tua sð
q̃ cadit radix ei⁹ qñ strigis sup eũ ad inferiora ac si
tu eradices ipz ex loco suo τ tunc videbis dislocatio
nem iam intrasse τ rectificari.

¶ De separatione ossium rascete. Cap.xx.

OPortet vt in ea fiat qð pose ẽ de equatiõe τ im
pulsiõe ois declinatiõis τ eminẽtie ad ꝯtrariũ par
tis illi⁹ τ positiõe astellarũ: τ strictura earũ desup vt
dimittat sup eam: τ vt ponat loco earũ sup eam plũ
bũ equatũ ꝯseruans locũ cũ q̃ntitate sua. ¶ Uerũ opz
vt añqz ponat desup astella aut plũbũ vt emplẽs cũ
emplo ꝯfortatiuo de illis q̃ scis τ nõ moueat.

¶ De dislocatiõe spõdiliũ τ sepatiõe earũ. Ca.xxi.

QUando spõdiles dislocant dislocatiõe ꝯpleta
iterficit ,pculdubio: τ nõ ꝯpleta iterũ qñ remo
uet remotiõe plurima q̃uis sit minus q̃ cõpleta est
mortalis: qm ,pculdubio coartat nucham coartatio
ne forti si resistit τ nõ obedit. ¶ Et si est spõdilis pma
colli τ q̃ seqt eã priuat aial ãhelitu τ morit statim: qm
nerui anhelitus coartant quare nõ faciũt operationẽ
suã. ¶ Et si est de spõdilib⁹ dorsi τ dislocat ad ptẽ in
teriorẽ nõ est pose vt curet τ ẽ de illis q̃ interficiũt ve
lociter. ¶ Et si morat non est pose taliter qꝫ ,phibeat
anhelitum retinet stercus τ vrinam τ interficit. Et si
moratur τ non coartat nucham coartatiõe vehemẽ
ti: aut coartat τ nõ apostemat: aut sedat qð est cũ eo
de apate nõ est excusatio quin nocumẽtũ igrediat
nuchã τ neruos q̃ sunt sub illo loco τ facit supfluita
tes exire in voluntarie. ¶ Et si est ad posteriorẽ: tũc

nocumentū qđ facit nuche est min⁹. Verū necūz est
nocumentū iter. ¶ Et coartatio neruoꝝ q̄ debilitat
pedes ⁊ debilitat lacertos. vesice ⁊ ani. q̄re necia est
viri⁹ fortis ⁊ ipulsio vehemēs ⁊ ꝑcussio magna q̄ fere
frāget simenia ei⁹ dōec redeat ad locū suū: ⁊ anq̄ re
deat ad locū suū iā fracta sūt ꝑ illđ ei⁹ simenia. ⁊ qn̄
q̄ dislocanť ad duo latera ⁊ ad supiora. Et i h⁹ qđ
capli diuisionib⁹ iā locuti fuim⁹ vbi locuti fuim⁹ de
gibbositate. ergo cōpleať illic. ¶ Et signū illi⁹ ē q̄ vi
des illic aut eminentiā in posteriorib⁹ aut arcuatōz
in pectore ac si fractū sit simeniū: sz i ei⁹ fractura nō
est magnū malum. Et in dislocatiōe spondilis est ti
mor mortis.

¶ De cura. Cap. xxij.

IN illa qđ q̄ ē ad iteriora ex dorso spes ē ꝑua. Et
paruus ꝑfect⁹ ē in ei⁹ curatiōe. ¶ Illa q̄ est ad
posteriora idiget ꝯp̄ssione cuz genib⁹ ⁊ fortitudine:
sicut ē opō balneatoꝝ. ⁊ ponāť sup eā cū fortitudīe.
Aut faciat ip̄z iacere supvētrē suū ⁊ stet sup eū cū cal
caneis suis. Aut fricet ip̄z cū aliobich fricatiōe asini
lissazaracu. ¶ Qđ si res fuerit vehemētior illa: ⁊ fue
rit recēs dixit hyp. q̄ oz vt sumať lignuz cui⁹ lōgitu
do ⁊ latitudo sit tāte q̄titatꝫ q̄ capiat ifirmū: ⁊ termi
neť ita vt sit sz hāc mēsurā ꝑpe parietē extēsuz ad la
tus parietis i lōgitudīe: ⁊ nō sit elōgatio eius a ꝑiete
plus quātitate vni⁹ pedis: ⁊ ponať sup ip̄z strat⁹ pla
nus ad corp⁹ ifirmi: deiñ balneeť ⁊ applaneť sup li
gnū aut sup podiale sup faciē suā: deiñ iuoluanť su
per pect⁹ ifirmi ligature āple duab⁹ vicib⁹: ⁊ eaꝝ ex
tremitates egrediant de subascellis: ⁊ ligenť iter du
as spatulas ⁊ ligenť extrēitates ligaturaꝝ lataꝝ ad
lignū lōgum sile manubrio mortarij: ⁊ eleueť h⁹ li
gnū sup lignū positū aut podiale: ⁊ deť ministro stāti
apud capud ifirmi vt teneat ip̄z vt fiat extremitas in
ferior iuoluta ad aliq̄d: ⁊ extēdať supior q̄ est apud
caput i hora q̄ oz ꝯfiat ꝑ illđ extēsio. ¶ Et ligenť iter
pedes ābo simul cū ligatura āpla alia sup gēna ⁊ su
pra duas spatulas iter: ligādo iter loca q̄ eleuanť
ex loco in q̄ aggregātur due coxe cuz ligamēto alio.
Et aggregentur extremitates hoꝝ ligamentoꝝ. Et
ligētur ad lignuz aliqđ sile manubrio mortarij sicut
est lignuz cui⁹ p̄cessit narratio. Et eleua ip̄z apud ex
tremitatē ligni p̄mi. Deiñ p̄cipe mistris vt extēdāt cū
h⁹ ligno extēsiōe q̄ fit fm ꝯriū. ¶ Et de hoib⁹ sunt q̄
faciūt hāc extēsionē cū istris ⁊ sūt sic sagitte sup lignū
erectū apđ extremitatē hui⁹ ligni magni aut podia
lis. s. duas extremitates q̄ sequunť caput ⁊ pedes qn̄
reuoluunť ille sagitte inuoluunť cū eis ligature q̄ ex
tēdunť. ¶ Et oz qn̄ fit extēsio vt ipulsio fiat apđ gib
bositatē cū radice volaꝝ manuuz. ¶ Qđ si fuerit no
bis necē sedere sup ip̄z faciem⁹ illđ ⁊ non timebim⁹
aliq̄d. ¶ Et si nō eq̄tur spōdilis cū istis reb⁹ ⁊ ifirm⁹
fuerit tolerās ꝯpressionē: tūc oz vt ꝯcaueť fouea i pa
riete q̄ ē ꝓpinqu⁹ cū lōgitudīe silis cānali recipiens
gibbositatē cū mēsura q̄ sit lōgitudo fouee q̄titatis
vni⁹ brachij: ⁊ nō sit altior spōdili ifirmi nz iferior ca
piz imo oz vt iā p̄mū sit fcā. ¶ Verū ad hāc egritudi
nē ad quā dixim⁹ i p̄ncipio vt sit lignū positū ꝑpe pa
rietē: deiñ sumať tabula eq̄lis mensure ⁊ ponať vna
extremitatū ei⁹ in foueā q̄ ē i pariete: ⁊ ponať mediū
loci q̄ cōsequiť ex ea sup gibbositatē: deinde ipellať
extremitas ei⁹ alia iferi⁹ donec videas q̄ spōdilis iā
eq̄ta est eq̄tiōe māifesta. ¶ Et hyp. qđ iā dixit q̄ con
cauatio sola absq̄ tabula rectificat hāc rē: ⁊ dixit ite
rū q̄ cōpressio cū tabula sola facit illđ. ¶ Qđ si illud
est veꝝ: tūc nō est posse vt admistreť extēsio quā dixi
mus i p̄ncipio spēi q̄ noiať sepatio spōdiliū ad añrio
ra absq̄ cōpressiōe. ¶ Et oz vt post eq̄tionē admini
stres tabulā de ligno cui⁹ latitudo sit quātitas triuz
digitoꝝ: ⁊ ei⁹ lōgitudo quātitas q̄ cōprehēdit gibbo
sitatē. ⁊ q̄dā ꝑtis sane. Et iuoluāť sup eā pāni linei
aut stuppa lcila vt nō sit dura: ⁊ ponať sup gibbosita
tē ⁊ ligeť cū ligamēto qđ est necūz. ⁊ admistreť ifir
mo cib⁹ subtilis. ¶ Et si remāserit sup illud residuuz
ex gibbositate tunc oz admistrare curationē q̄ fit cū
medicinis que mollificāt ⁊ leniunt cū administratio
ne tabule quā narrauim⁹ tpe lōgo. ¶ Et quidā ho
mines administrāt tabulā de plūbo. ¶ Et si dislocať
ad vnum duoꝝ lateꝝ eq̄ť cū astella aut astellis dua
bus ⁊ stringitur. ¶ In fcā vo ex hoc i collo ad poste
riora: ⁊ est illa q̄ curať: oz vt resupineť infirm⁹: deide
extēdať caput eius ad superiora cū facilitate: ⁊ eque
tur spōdilis ei⁹ cū ꝯp̄ssione ⁊ abstersiōe. ¶ Et qn̄ eq̄ť
ponať sup eā ēplastrum ꝯfortatiuū ⁊ vela sup ip̄m
cū pānis ⁊ strige desup astellā cū mēsura colli ⁊ lōgi
tudine ei⁹. ⁊ liga eā ad caput ⁊ adiutoriuz: ita vt non
cadat ligamētū ad guttur ⁊ resoluať in numero die
rū ⁊ ponāť fila cū quib⁹ stringas sz formā vittaꝝ ex
marginib⁹ pānoꝝ qm̄ illa que rotundātur ledunt.

¶ De dislocatione alhosos idest iuncture ossis cau
de. Capitulum. xxiij.

ALhosos qn̄ dislocať: tunc illđ sciť sensu. ¶ Sed
magnitudinē dislocationis scies ꝑ sensum iter.
⁊ q̄ eger nō expādit pedē neq̄ in loco dislocationis
neq̄ apud genu: imo est plicatio gēu ei laboriosior.
¶ Regimen vo illi⁹ ē qm̄ cū vis eq̄re illđ oz vt intro
mittas mediū digitū in anuz vsq̄quo opponať loco
deiñ p̄me cū eo ad supiora cū fortitudīe. ¶ Et obser
ua cū mān tua alia locū alhosos dōec eques ip̄z: dei
de empla ip̄m ⁊ stringe. ⁊ eger minoret cibuz ⁊ mino
rabiť egestio. ⁊ sumat cū hoc quod leniat naturam.

¶ De dislocatione anche. Cap. xxiiij.

COxe qn̄q̄ accit sile ei qđ accit adiutorio de dis
locatione ad inferiora sic mollificare. Et nō est
posse si dislocať coxa vt expādať pes: neq̄ iuxta dislo
cationē apud genu: imo est illud in genu magis ꝑa
uū. ¶ Et ei⁹ qđ dislocatio qn̄q̄ fit ad anteriora. ⁊ qn̄
q̄ fit ad exteriora. Veꝝ plm dislocatiōis ei⁹ ē ad ex
teriora. Et minorať ei⁹ dislocatio ad iteriora. Et dislo
cať iter ad anteriora ⁊ ad posteriora ⁊ ꝑ illas easdē
cās. ¶ Et qn̄ accit i dispōne ꝑtus ⁊ strictura sup em
bryonē q̄ dislocať ille pes: tūc facit eū hr̄e crus minu
tū deficiēs a delatione corpis: q̄re debilitať ⁊ nō cor
rumpiť.

¶ De signis. Capi. xxv.

ACcidit ex dislocatiōe anche ad anteriora vt vi
deas pedē dislocatum lōgiorem altero. ⁊ genu
eminēti⁹: ⁊ nō pōt duplicare pedē suū apđ inguē in
flatū apatū: qm̄ caput coxe iā itrauit ip̄z. ¶ Et si dis
locať ad exteriora abbreuiať pes: ⁊ apparet i ingui
ne ꝓfunditas. Et accit in eo opponitur ei a posterio
ribus eminētia: ⁊ inflatio: ⁊ genu est quasi ip̄z sit sub

mersuʒ ad īferiora. ¶ Et si dislocaꝫ ad anteriora pes est lōgior. Et nō est posse īfirmo vt expādat crus suū. Et nō fit ei posse vt plicet ipʒ nisi cū dolore. Et nō ꝑparaꝫ ei deābulatio penitus. ⁊ si vult āбulare ambulet sup calcaneū. Et accidit ei multotiēs ex hoc vt apostemetur inguē eiꝰ: ⁊ retineaꝫ eiꝰ vrina. ¶ Et si dislocaꝫ ad posteriora abbreuiatur pes eius. ⁊ fit super eū expansio difficilis. ⁊ apparet in ipsius inguine mollificatio: ⁊ est caput coxe decliue ad obliquationē.

¶ De cura. Capitulum. xxvi.

Oportet vt ad curandū sit festinatio. Nā si nō redit velociter: fortasse effundenꝫ ad eā humiditates: ⁊ putrefiēt: ⁊ perducent ad corruptinem mēbri totius: ⁊ seq̄tur illud de timore id qđ scis. ¶ Regimē vero dislocationis coxe ad īferiora ē vt extendas pedē deinde fac eū redire cū vehemētia: postq̄ moueris cum dextra ⁊ sinistra donec opponaꝫ ei ad qđ redit ⁊ pone pedi q̄si stasam. ⁊ stringe sup crus. deīn stringe super coxā ⁊ super genu strictura q̄ seruet eā. Deīn suspendaꝫ ex humero suspēsiōe: ne sit posse cruri cū hoc vt extendaꝫ. ¶ Quā vero dislocaꝫ ad interiora: tūc precipiꝫ vt flectat genua: ⁊ teneat eū homo fortis ex latere emūctorij: ⁊ capiat restaurator mān sua caput coxe apud genu: ⁊ trahat ipʒ ad anteriora: ita vt ipellat extremitatē aliam. ⁊ ipellat ipm ipulsione tendēte ad superiora ⁊ exteriora: ⁊ si adiuuat euʒ alius ab extremitate alia ex ꝯtrario motus eius ⁊ iā ligauit eaʒ cū vitta aut cū fune erit bene. Deīn ligeꝫ cū ligamento. ¶ Verū qñ dislocaꝫ od exteriora oʒ tunc vt firmet restaurator extremitatē coxe: que est apđ genu: ⁊ moueat eā ex ꝯtrario motꝰ ꝑdicti. ⁊ sit alius tenēs ab extremitate ꝯtraria mouēs eam ex ꝯtrario motus primi: ⁊ iaʒ ligauit vittā aut funē. ¶ Et in illa q̄ est ex illo ad anteriora aut posteriora stringat restaurator radicē coxe cū ligatura lata. Et capiat super humerū ad parteʒ que oʒ ſm declinationem dislocationis. ⁊ accipiāt viri duas extremitates ligature ample: deīn extendāt eā ambo simul extensione qua suspendunt īfirmū in aere. Et cum hꝰ iterum est possibile vt redeāt modi predicti ad rectificationem. ¶ Et medicant eā quādoq̄ cuʒ thibren. ¶ Et modus illius est ſm q̄ retulit de eo quidam eorū ⁊ bene egit. Inquit: oʒ vt caueas foueā lōgā in ligno toto similē aq̄ductibus: ⁊ nō sit lōgitudo fouee ⁊ ꝓfunditas eiꝰ plus q̄ntitate triū digitorum: ⁊ non sit longitudo eorū adinuicē plus quattuor digitis: ⁊ ponaꝫ extremitas althibren in parte illiꝰ fouee ⁊ sustentent cum eo. Et sit ipulsio eiꝰ ad partem ad quā oʒ ipellere. ⁊ oʒ vt sustentetur in medio ligni magni aut podialis lignū aliquod erectū cuius lōgitudo sit q̄ntitas vniꝰ pedis ⁊ grossitudo eiꝰ q̄ntitas manubrij fossorij vt qñ resupinaꝫ sup dorsuʒ reuoluatur hoc lignū in eo qđ est inter alhafegi ⁊ caput coxe: qm̄ prohibet seq̄ illud qđ extēdit ipm a parte pedū: sʒ illud iterū multotiēs īdigeat extēsione q̄ sit a superioribus. Et cū hoc cū corpus ipelliꝫ ad īferiora ipellit hoc lignum caput anche ad exteriora: ⁊ oʒ vt sit manus ad īferiora ſm modū queʒ diximus ante hoc ꝑcipue ex pede. ¶ Quod si caput coxe nō ingrediꝫ ꝑ hāc spēʒ curationis tūc oʒ vt auferaꝫ lignū erectū sustentatū: ⁊ vt figanꝫ duo ligna alia sup duo domicilia loci illiꝰ ligni. s. in omni latere eius lignū vt sint sicut postes porte: ⁊ sit vnūquodq̄ eorū minꝰ pede: deīde eq̄tet super ea lignū aliud sicut eq̄tat lignū scale: vt sit figura sex lignorū similis littere q̄ nominaꝫ grece bitaneu: hec enim figura fit cū ponitur lignū tertiū in medio īteriꝰ duobꝰ extremis: ꝑ super: deīde oʒ vt resupinet īfirmꝰ sup latꝰ sanum ⁊ extendāt coxā sanā in eo qđ ē inter hos duos postes sub ligno qđ est simile gradui scale ⁊ ponat coxā īfirmā sup hunc postē: vt sit caput coxe eq̄tās sup ipm postq̄ expāsi fuerint sup postes pāni plicati plicatiōe plurima: vt nō ledat postis coxā: postea sumaꝫ lignū aliud cuius latitudo eiꝰ longitudo sit tāte q̄ntitatis q̄ cōprehendat ex capite coxe vsq̄ ad locum calcanei: ⁊ ponaꝫ in lōgitudine sub coxa ab inferiori parte vt retineat caput coxe ad calcaneū: ⁊ ligeꝫ cū eo: deinde administret in gibbositate. ¶ Verū ſʒ q̄ diximꝰ in eo qđ ꝑcessit oʒ tūc vt extēdaꝫ eiꝰ ad īferiora cū ligno ligato cū eo vt redeat caput coxe ad locū suū cū hac extēsiōe vehementi. ¶ Et est iterū modus alius cū quo ingrediꝫ caput coxe absq̄ extensiōe īfirmi super lignuʒ. ⁊ est modus quē laudat ypo. ⁊ ille extimat q̄ oʒ vt ligenꝫ manus īfirmi simul cū ligamēto lato leni ⁊ ligenꝫ pedes eiꝰ ambo cuʒ ligamēto lato forti leni sup duos calcaneos ⁊ sup duo genua. ⁊ sit longitudo cuiusq̄ eorū a cōpari suo q̄ntitas q̄tuor digitorū. ⁊ sit crus infirmuʒ extensuʒ plus altero q̄ntitate duorū digitorū ⁊ suspēdaꝫ infirmꝰ sup caput: ⁊ sit elōgatio eiꝰ a terra quātitas duorū cubitorū: deīde currat adolescens hñs experientiā puber cum brachijs suis ⁊ extrahat coxā infirmā in grossiore loco eiꝰ vbi est caput coxe iterū: ⁊ suspendaꝫ cū infirmo subito. nā iunctura cū factuʒ fuerit illud cū ea ingredieꝫ ad locū cū quolibet studio. ⁊ iste qđ modꝰ ē facilior alijs: qm̄ nō īdiget operatiōe plurima. ¶ Verū plures medicantium nō bñ operaꝫ in eo: qm̄ ipsi spnūt eū ꝓpter suā facilitatem. ¶ Et si sit dislocatio coxe ad exteriora: tūc oʒ vt extendaꝫ īfirmꝰ ſm q̄ diximus cū hac ligatura q̄ est sup alhahafegi inguinis et furculā ſm q̄ diximꝰ. deīn est necessariū medicāti vt elleuet cū thibrē deforis ad īteriora postq̄ posuerit extremitatē thibrē in aliq̄ parte fouee quā diximus vt stringat sup eā. Et sint aliq̄ ministrorū ex parte coxe sane impellētes iterū: ⁊ opponaꝫ impulsio vt nō impellaꝫ plus. ¶ Et cū dislocatio ē ad īteriora tūc oʒ vt extēdaꝫ infirmꝰ: deīn ponat vir fortis radicē vole manꝰ sue dextre sup inguē īfirmi ⁊ coartet ipm cū manu altera. ⁊ ipse cū hoc ponat coartationeʒ extēsā ad inferiora ad partē genu. ¶ Et qñ dislocatio ē ad posteriora tūc nō oʒ vt extēdaꝫ īfirmꝰ ad īferiora eleuatꝰ sup terrā: immo oʒ vt sit positꝰ sup aliq̄d durū sicut oʒ vt sit iterū qñ separatur ancha eiꝰ ad exteriora sicut dixi in gibbositate: oportet q̄ vt extēdaꝫ īfirmꝰ sup lignū: aut podiale sup faciē suā ⁊ sint ligamēta stricta nō sup coxā: immo sup crus sicut diximꝰ nuper: ⁊ oʒ iterū administrare cōpressiōeʒ cū tabula ⁊ sup alhahafegi ⁊ locū ad quē egrediꝫ iunctura. ¶ Hic ē sermo noster in spēbꝰ dislocationis q̄ accidit anche ex cā manifesta antecedēte illis. ¶ Verū qr qñqʒ dislocaꝫ coxa ꝓpter multitudinē humiditatis accñtis ei sicut dislocatur spatula: oʒ tunc vt administreꝫ cauteriū sicut diximus in loco in quo diximus hoc cauterium.

¶ De dislocatione genu. Cap. xxvij.

Genu ē velocis dislocatiōis: fortasse.n. dislocat absq3 cā p̄ter deābulationē velocē: aut lubricat paꝝ sic carnalis multotiēs dislocat absq3 cā p̄ter saltū. ¶Et genu qđ dislocat ad oēz ptē nisi ad añtiorē pp̄ter rotulā ⁊ adiutoriū eius.

¶De cura. Ca.xxviij.

Sedeat īfirm⁹ sup sedē ꝑpinquā terre: ⁊ eleuent pedes ei⁹ parūp: deiñ extēdat vir fortis manum suā desup ⁊ deiubi⁹ extēsiōe forti: ⁊ reducat restaurator iuncturā ad dispōnē suā fm iudiciū dislocationis vis ⁊ liget eam.

¶De dislocatiōe areffactu: ⁊ ē rotula genu. C.xxix.

Quādo accit ei dislocatio: opz vt pes plane ponat in terra: ⁊ reducat rotula: deinde ipleatur curuatura geniculi pānis ꝑhibētib⁹ a duplicatiōe ⁊ ponant desup astelle resistētes ei in pte ad quā declinat. Si ergo restringit ⁊ adheret nō duplicet genu cū festinatione: sed paulatim donec alleuietur.

¶De dislocatiōe iūcture tali apđ calcaneū. C.xxx.

Dislocatur calcane⁹. Indiget ergo si dislocat extēsione forti ⁊ curatiōe vehementi ⁊ ipulsiōe cū fortitudine vt redeat. ¶Deinde opz vt dimittat deābulationē circiter.xl.dies vt non dislocet 2°. In separatiōe ꝟo pauca sufficit q̄libet extēsio: deinde reducat. Et qñ cōplete dislocat oz vt reducat fm q̄ dicunt antiq̄. ¶Inquunt. Oz vt extendat infirmus sup dorsuz suū sup terrā. Et ab eo qđ est inter coxas ei⁹ apud alahausegi. sit paxillus lōgus intrās in ꝑfunditatē terre nō pmittēs corp⁹ ei⁹ moueri cum ꝑcedit pes ei⁹ ad iferiora: imo oz vt figat iste paxill⁹ anteq3 resupinetur ifirm⁹. ¶Qđ si p̄ns tibi fuerit lignū magnū in cui⁹ medio dixim⁹ eē aliđ lignū fixū tūc oportebit vt fiat extēsio sup hoc lignū. ¶Et oz vt sit minister tenēs coxā ⁊ extēdēs eā ⁊ minister alius extendēs pedē: aut manib⁹ suis: aut ligamēto fm 2ium extēsiōis ministri p̄mi ⁊ equet medic⁹ manu sepationem et teneat minister alius pedē alium ad interiora. Et opz post equationē vt ligetur ligamētis fortibus: et vadat cū pte ligamēti ad pectinē pedis ⁊ cū pte ei⁹ ad calcaneū: ⁊ ligetur illic. ¶Et opz vt caueatur ex eis qui sunt supra talū posteri⁹ vt nō sit sup eos ligatura vehemēs: ⁊ vt ꝑhibeatur infirm⁹ a deābulatiōe.xl.diebus. Et isti si conātur āmbulare ante nō sanātur fm cōplementum: ⁊ dissoluitur in eis mēbruz ⁊ corrūpitur curatio. ¶Qđ si sepatur os tali ex saltu: nā illud accidit multotiens: aut accidat huic mēbro apa calm: oz tūc vt p̄paretur hoc mēbrū cū resupinatiōe infirmi sup faciē suā ⁊ extēsiōe mēbri ⁊ eq̄tiōe eius: ⁊ cum ēbrocis que sedāt apata cala: ⁊ administratione ligamētoꝝ fortium ⁊ vt quiescat infirmus ⁊ nō moueatur donec rectificetur mēbrū integre. ¶Et ligatura q̄dē tali oz vt sit ad digitos ⁊ dimittatur talus apertus.

¶De dislocatiōe ossis pedis. Ca.xxxi.

Eius regimē ē ꝑmū regimini dislocatiōis ossis calcanei. Et fortasse sufficit vt eques ita vt calces cū pede tuo sup ip3 pāno extēte iter ea donec eq̄tur. deide empla ⁊ strige scđm modum quē scis.

¶Tractatus scđs de radicibus vlibus in fractura.

¶De sermone vli in fractura. Ca.j.

Fractura ē solo 2tinuitatis ꝑpa ossib⁹. ¶Et accit qñq3 sparsa: ⁊ qñz nō ē sparsa: ⁊ qñz accit eq̄lis: ⁊ qñz accit scissa: ⁊ eq̄lis qñz accit in latitudine: ⁊ qñz accit in lōgitudine: ⁊ cadeꝯ in latitudine qñz accit diuisa: ⁊ qñz accit nō diuisa ⁊ cadēꝯ in lōgitudie ē diuisio ⁊ alcasim q̄ nō accit sepata. ¶Et q̄dā nolauerūt spēs fracture nolb⁹ suis oñtes fracturā magnā icedētē in latitudie ⁊ ꝑfunditate raphanalē ⁊ hastalē ⁊ arūdinalē. Et dicētes incedētē in lōgitudine fracturā linealē. Et dicētes incedēte in latitudie cū lōgitudie lunalē ⁊ neruālē. Et illā q̄ ē puaꝝ ptiū vnā fauchiē ⁊ alteruslē cū alhuberiē. ¶Et qñ fractura cōplet nō ē pole vt remaneant duo ossa scđ3 q̄ nece ē iter ea đ oppōne f3 p̄pōez cōtinuitat3 nālis: imo separāt necio ab oppōe: ⁊ silr sepatio faciēs accidere pūcturā necio l eo qđ 2tinet đ velamib⁹ ⁊ carne: qr accit dolor seq̄ns ea: qñ ē eq̄lis rotūda sine frustis 2uertit mēbꝝ cū facilitate. ¶Et vt đclinet fractura ad exteriora scđ3 q̄ dixit hyp. melius ē q̄ vt declinet ad iteriora. qñ illđ qđ occurit ei de neruis illic ē pl⁹: qr ledit. ¶Et qñ cadit fractura apud iūcturā ⁊ restaurat remanet mot⁹ difficilis pp duritiē: ⁊ grasbadu qđ accit idiget spatio dōec đclaret: ⁊ illud q̄dē prau⁹ accit in iūcturis ossiū puoꝝ. Et de illo iteꝝ est vbi est iūctura in creatiōe strictior sic est iūctura cauille. ¶Et fractura prauioris incarnatiōis ⁊ unitiōis est illa q̄ ē scđ3 rotūditatē: deide illa q̄ declinat: nō.n. adheret nisi sup ip3 ꝑlōget ligatura hñs fabricationē mirabilē tpe lōgissimo ⁊ sumat ex cibis ⁊ medicinis: ex eo qđ mittit sanguinē ad illā ptē f3 q̄ dicem⁹. ¶Et deterior fractura ossiū est ad interiora nō ad exteriora fm q̄ đr. ¶Et qđ đr de incisiōe medulle ⁊ iterficit est intētio cui nō est vtilitas medulla eni h3 lenitatē viscositatē ⁊ nō incidit. ¶Et qñq3 accidūt cū fractura accidētia sicut vulnera ⁊ fluxus sanguinis ⁊ apa ⁊ attritio ei⁹ qđ circūdat eaz ex carne q̄ si nō p̄paret cū ꝑhibitiōe putrefactiōis aut scalpellet accit ex eo corrosio. ¶Et loc⁹ q̄dē fracture magnoꝝ scit per dolorē ⁊ per casum. Fracture vero pueroꝝ puoꝝ apparet p dolorē ⁊ apa: nā in ipsis accidūt plura iudicia restaurationis: ⁊ qñ ista ossa redeūt ad situs suos pole est in infantib⁹ ⁊ qui sunt eis ꝑximi vt restauret villus ꝟtutis p̄me in eis. ¶In etate ꝟo adolescētie ⁊ q̄ est post ip3 nō restaurat: imo currit sup eā incarnatio ex mā cartilaginosa cōiungēs inter duo ossa de gñe ei⁹ qđ facit currere exari⁹ de duob⁹ plūbis sup 2tinuationē eris ⁊ alioꝝ ⁊ ossa magis inobediētia ad restaurationē faciēdā est adiutoriū deinde brachiū. ¶Ampli⁹ furcula qñ frāgit ad interiora praua fit eis cura. ¶Et fractura fedior in duobus focilib⁹ est fractura focilis iferioris corꝑ sicut dictū est in dislocatiōe. Res āt coxe ⁊ cruris est facilior qñ restauratio nō ꝑhibet ea a dilatatione. ¶Et mēbra quidē diuersificātur in spatio restaurationis verbigratia quoniā nasus restauratur scđm q̄ dicitur in.x. ⁊ costa in.xx. ⁊ vlna in eo quod approximat a.xxx. vsq3 ad.xl. ⁊ coxa in.l. ⁊ fortasse extenditur lōge donec restauratur coxa vsq3 ad mēses tres aut quatuor: et quod est supra hoc. ¶Et vt declinet

mēbrū in firmatiōe restaurationis advētrē eiꝰ melius est ꝙ̄ vt declinet ad dorsum ipsius: quoniā fit declinatio eiꝰ in latere vnīe. ¶ Et cāe ꝓꝑ q̄e nō restaurat os sunt multitudo ēbrocatiōis aq̄ ⁊ multitudo solōnis ligamētoꝝ ⁊ ligatiōis eoꝝ: aut festinatio in motu: aut paucitas sanguis absolute: aut paucitas sanguis viscosi in corpe: ⁊ ꝓꝑ illud minorat̄ restauratio fracture colicoꝝ ⁊ ꝯualescētiū. ¶ Et de illis q̄ significant restauratiōnē est appītio sanguis q̄ vr̄ q̄si ipe sit sup̄fluitas quā expellit nā ex multitudine sua cum studio ad fracturā.

¶ De radicibꝰ restaurationis ligature. Ca.ij.

RĒstauratio basis est extēsio mēbri cū q̄ntitate q̄ oꝫ. Nā additio i ea spasmat: ⁊ lesionē facit: ⁊ ꝓueniūt ex ea febres: ⁊ q̄ñꝫ accit ex ea mollificatio: et illud q̄d in corꝑibꝰ hūidis est minoris nocumēti ꝓꝑ obediētiā eoꝝ ad extēsionē ⁊ diminutio eiꝰ ꝓhibet bonitatē ꝯsolidatiōis ⁊ ordis: ⁊ ꝙ in dislocatiōe ⁊ fractura est eq̄le. Q̄d ergo extēdit̄ s̄ꝫ modū q̄ opꝫ ē vbi fit occupatio cū ꝑparatiōe duoꝝ ossiū scd̄m rectitudinē ⁊ positionē pulvilloꝝ ⁊ ligamētoꝝ scd̄ꝫ ꝙ oꝫ et coop̄ire ea astellis ⁊ coop̄ire astellas ligamētis. Et oꝫ vt q̄escat mēbrū q̄ntū ē poſſe nisi q̄ñꝫ s̄ꝫ q̄ntitatē quā tolerat cū nō fuerit nocumētū ⁊ ap̄a vt nō moriat̄ nā mēbri. ¶ Et oꝫ vt caueat̄ doloratio vehemēs apd̄ extēsionē ⁊ stricturā in fractura ⁊ dislocatiōe simul. Et silr̄ illud q̄d accit ex strictura vehemēti ⁊ tardatiōe solutiōis: q̄m illud ꝑducit ad hꝰ vt moriat̄ illud mēbrum ⁊ putrefiat: ⁊ sit nec̄iūꝫ abscindere ipꝫ. ¶ Et intētio in p̄limo restauratiōis ē vt eueniat alrosboth in eis q̄ nō sunt ossa capit̄: nā sup̄ ea nō orit̄ alrosboth: q̄r oꝫ vt ꝑparet̄ ita vt nō eueniat siccū nꝫ paucū ⁊ iterū grossuꝫ p̄lm ꝑtrāsiēs mēsurā. ¶ Et de sicco ē ꝙ magnitudo eiꝰ diuersificat̄ s̄m mēbrū ⁊ q̄ntitatē fracture in magnitudine sua. aut multitudine ipiꝰ aut i ꝯtrūs abaꝝ. ¶ Et tu q̄d scies i diminutionē q̄d oꝫ fieri i illo q̄si apd̄ rememorationē ciboꝝ ⁊ apd̄ rememorationē fracture. ¶ Et oꝫ vt cū accit alrosboth vt ꝓhibeat̄ a motibꝰ ꝯprimētibꝰ ⁊ coitu ⁊ ira ⁊ iracūdia q̄m adurunt sāguinē ⁊ fugit locū cal̄ꝫ ⁊ sāguis q̄rit frīm ⁊ adiuuat̄ cū ēplis fortibꝰ stipticis in q̄bꝰ ē calitas q̄dā et glutinatio. Et ponātur in eis q̄ sunt sicut nux cupressi ⁊ diagagātū ⁊ medicine q̄ sunt ad rupturā. Et q̄ñ accit fracture vt nō restauret̄ restauratiōe de q̄ curetur tunc fiat in ea q̄ddā silr̄ fricatiōi in vlceribus q̄ nō sanātur: ⁊ est vt fricet̄ vtrisq̄ mābus donec auferatur viscositas villis debilis que est q̄si ipsa nō sit aliq̄d. q̄r accit vt eleuet̄ in locū ⁊ impellat ad ipm̄ sāguis bonꝰ nouus ⁊ coaguletur sup̄ ipm̄ rosboth forte. ¶ Et multotiēs q̄dē egrediunt̄: ⁊ alterat̄ color ossis: res silr̄es corticibꝰ ⁊ squāmis ꝓpter fricationē. ⁊ sup̄ hmōi nō ponātur astelle: imo si fuerit nec̄ium sufficiat ligatura bona. ¶ Et q̄ñ aggregātur fractura et vulnera tunc nō est poſſe vt differat̄ restauratio vsq̄ quo sanētur vulnera. Os eñ indurat̄ et non recipit restaurationē nisi cuꝫ prauitate ⁊ extēsione vehemēti ⁊ dispōnibus maximis. ¶ Et eñ hoc q̄ñ accidūt cuꝫ vulnere dolores ⁊ ap̄ata in q̄bꝰ est timor tunc vt torqueat̄ mēbrū meliꝰ est ꝙ̄ vt accidat timor magnꝰ. q̄r oꝫ vt in hꝰ i fractura nō ꝑueniat̄ ad vltimū in re restauratiōis. ¶ Et q̄ñ est cū fractura attritio ē cū illo timor in corrosiōe mēbri. q̄r opꝫ vt scalpellet̄ locꝰ ad hꝰ vt egrediat̄ sanguis: q̄m in ipo ē timor ⁊ ē vt moriat̄ mēbꝝ. ⁊ si fluat sanguis tūc oꝫ vt retineat̄. ¶ Et multotiēs q̄d fit nec̄iū ꝓꝑ timorē ap̄atis ⁊ nocumētū vulneris vt facias aliud ꝙ̄ sit nec̄ium de curatiōe mēbri: q̄r flōmas ⁊ soluis vētrē ⁊ subtilias cibū. Et q̄ñꝫ accit ex strictura pruritꝰ ⁊ ē nec̄ium vt soluatur: aut ēbrocet̄ mēbrū cū aq̄ cal̄a donec resoluant̄ hūiditates mordicatiue. ¶ Et hyp. q̄d ꝑcipit ei q̄ restaurat̄ vt fugat aliq̄d de elleboro in illa hora ⁊ fuit eius intētio vt trahāt̄ māe ad iteriora: et Ga. ꝓhibet hꝰ imo ꝑcipit vt bibat agaricū. Q̄d si fuerit nec̄iū tunc det̄ aliq̄d de sirupo acetoso i q̄ sit ꝟtus acuta: ⁊ dr̄ ꝙ illud fuit in t̄p̄e hyp. ⁊ sup̄fluitas q̄ est iter duo t̄p̄a est mirabilis. ¶ Et cū volueris facere restaurationem deiñ dolet ⁊ inq̄etat: tūc rectiꝰ ē vt dimittas illud ⁊ extrahe illud q̄d redire fecisti: fortasse. n. remouebis ꝑ illud īfirmū a doloribꝰ. ¶ In fractura aūt in lōgitudine suffic̄ vt mēbꝝ adhereat cū strictura vehemēti ⁊ vehemētiore ꝙ̄ i alijs i cuiꝰ ꝯp̄ressiōe vltimatio fiat ad iteriora. ¶ In fractura aūt q̄ ē in osse oꝫ vt duo ossa stēt scd̄ꝫ rectitudinē in fine q̄ poſſis ē obseruādo illud ex p̄te siꝰ ꝑtiū sanaꝝ: ⁊ ꝯsidera an sit oppositio ossis huiꝰ ad suū cōpar ossis alteriꝰ deiñ restaura. ⁊ obserua. nā iter illud sunt res de illis sic̄ frusta ⁊ additiōes ⁊ de illis sunt vacuitates: veꝝ frusta: q̄m nō decēter cōponūtur soluunt iter os ⁊ iter restaurationem et q̄ñ frāgit̄ iteꝝ ⁊ remanēt iter duas scissuras ossis nō ꝑmittūt vt adhereat vna eaꝝ alteri ⁊ sepant̄: q̄r fit vlcus in q̄ semꝑ aggregat̄ virꝰ: q̄r accit ide ꝙ ipm̄met putrefit ⁊ putrefit mēbrū. ¶ Ampliꝰ vnitio nō fit fortis: fortis. n. nō fit nisi q̄ñ decēter cōtinuant̄ frusta ⁊ additiōes in oppositiōe sua q̄ ei opponit̄ ē s̄ nec̄ia extēsio postq̄̄ fuerit ꝟificata oppositio iter duo ossa ⁊ iter additiōes ⁊ meatꝰ q̄ degluttiunt eas ⁊ ꝟificata fuerit restauratio. ¶ Cū ergo extēderis ⁊ opposueris rectū est cū inuenis oppositionē ꝟificatā vt mollifices extēsionē paulatim ⁊ obserues oppositionē vt declinet cū attractiōe ⁊ obserues cū māu tua dispōnem eiꝰ q̄d decēter cōponit̄. Et si inueneris eminētiā aut aliud rectifica illud cum manu: deiñ nec̄ium ē ligamētū ꝯseruās mēbrū s̄ꝫ q̄etē suā nō duꝝ: q̄m dolere facit valde: neq̄ lene q̄m dimittit ꝯseruationeꝫ ⁊ de rebꝰ q̄ eaꝝ est media est melior: ⁊ opꝫ vt sit ligamentum positum ad illud ad q̄d est inclinatio vehementiue. ¶ Et si fractura est cōpleta tunc opꝫ vt equet̄ eq̄tione stringēte eā ex omni p̄te. Q̄d si fractura fuerit in parte plus oportebit vt sit strictura illic plus ⁊ si cum fractura fuerit aliquid ex frustis ⁊ ossibꝰ paruis tunc si fuerit ledens dolorem facies tunc valde ad illud cum rectificatione. Q̄d si non fuerit ledens tunc non cures de eo neq̄ apponas manum. ¶ Q̄d si verbigratia audita fuerit eius crepitatio tūc speratur ꝙ currit sup̄ eā rosboth. Cū ergo securus fuerit de illo tunc non opꝫ vt tardet̄ res eius. ¶ Et q̄ñ accit ex frustis disruptio carnis non est tunc rectuꝫ occupari in dilatatione disruptionis operatione solidorum sed est necesse vt extendantur duo ossa ad duo latera scd̄ꝫ vltimum finē rectitudinis ne sit tortuositas

tuositas i eis qm̄ i tortuositate tūc ē corruptio ossis. Cū ergo extēderis ip̄z tūc redi ad frustū ⁊ reduc ip̄m ⁊ stringe illud si aūt nō redit tūc nō dilates disruptionē: imo pōs sis vt videas mēsurā qua indiges ⁊ pfora in ea ſm q̄ntitatē qua ingrediat̄ in eā frustū ⁊ cōpone sup ip̄z frustū cutis lenis sup qđ possit eē foramē spissum ⁊ penetret frustuz in ip̄m: ⁊ p̄me sup cutē ⁊ manū cōpressiōe grauāte eas ābas ⁊ ꝓcedet os i foramine ꝓcessione ad radicē suā: deinde serre cū serra opatiōis ⁊ ē serra minuta subtilis acuta sic̄ serra facieuū pectines. ¶ Et fortasse pforat̄ radix cuiꝰ pforatio est nec̄ia cū tripano faciēdo foramina ꝯtinua accipiendo locū cuiꝰ q̄rit fractura ⁊ illud nō est auferēs timorē vbi ē post os corpꝰ nobile: sꝫ fortasse sit saluiꝰ q̄ꝫ isti̅a mouētia motu suo aut sua collectione aut incisione sua. ¶ Et q̄nq̄ꝫ ꝯueniat̄ vt ponat̄ tripanū sup latitudinē substātie nō pmittētē tripanū penetrare nisi scđm q̄ntitatē adiuuātē. qr̄ ē minoris nocumēti q̄ꝫ instr̄a mouētia. ⁊ pp̄ hoc opꝫ vt sint apud restauratores ipsoꝝ tripāoꝝ species plures p̄parate. ¶ Et fortasse nō apparet frustū: sꝫ est necessariū ad intꝰ illud qđ exiccat ⁊ retinet ip̄m deinde fieri illđ qđ opꝫ. ¶ Qđ si fuerit frustū aut pecia ossiū sepatū pungēs locū ⁊ dolorē faciēs tūc necesse est scidere ⁊ vti regimine ad extrahēdū illud qđ egredit̄. Et multotiens opꝫ serrare illud. ¶ Et q̄n fuerit illud quod fractū est ⁊ cōminutū magnū ⁊ fuerit eiꝰ cōfractio ⁊ cōminutio plurima tūc necesse erit vt extrahat̄ totū Si aūt fractura nō fuerit cū ꝯminutiōe ⁊ fuerit dislocatio eiꝰ scissura capiēs locū plurimū tūc incide infirmiorē locū ⁊ dimitte reliquū qm̄ nō est nocumētū in eo imo nocumētū in abscindēdo totū est magnū.

¶ De admonitione restauratoris. Capi. iij.

Necesse est restaurator vt ꝯsideret inclinationē ossis. ⁊ qm̄ ipse inuenit apud ptē ad quā inclinatur gibbositatē: ⁊ apud partē a qua inclinat̄ cōcauitatē. Et plurimū q̄dē itelligit illđ cū tactu. ¶ Et illđ iterū qm̄ dolor fit vehemēs i pte ad quā est inclinatio. ¶ Et crepatio iterū significat illđ ⁊ sup illđ fabricet rē suā. ¶ Et est nec̄iū restauratori vt extēdat manū suā sup locū fracture i dispositiōe itineris eiꝰ ad supiora ⁊ inferiora cū facilitate ⁊ subtilitate donec si viderit sepationē aut eminētiā aut frustū cognoscat ip̄m vt nō liget vice alia nisi scđꝫ q̄ oꝫ: qm̄ accidet cōfusio aut dolor. ¶ Et nō oꝫ vt ꝯfidas i eq̄tiōe sensata p manū an̄ ꝯplemētū sanitatis nā multotiens occultat ap̄a cōtusionē ⁊ torsionē: cū ḡ restaurator puenerit ad fracturā ⁊ inenit illđ si nō exq̄site opat̄ i eo deturpat̄ mēbrū ⁊ si exq̄site opat̄ pducit ad spasmū ⁊ febrē paruā. ḡ meliꝰ ē vt dimittāt illđ ⁊ n̄ tāgat ip̄z. ¶ Cū ḡ icipit puenire ad restaurationē ptis ossiuꝫ ⁊ nō penetrat oꝫ vt nō vim faciat. ⁊ faciat ip̄aꝫ igredi cū difficultate ſꝫ oēꝫ dispositionē qm̄ igredit̄ sup infirmū qđ ē maiꝰ q̄ꝫ remaneat os nō equatū. ¶ Et si dolet reditio ⁊ rectificatio valde ⁊ ē possibile medico vt reducat illđ ad dispōnē fracture tūc est delitie ifirmo ⁊ cōcupiscētia magna. ¶ Et oꝫ vt restaurator festinet ad restaurādū illđ qđ fractū ē ⁊ restauret in die suo: qm̄ q̄nto plus elōgat̄ tāto est eiꝰ introitꝰ difficilior ⁊ nocumēta in ipso sūt plima ⁊ ꝓp̄e in ossibꝰ q̄ circūdāt lacerti ⁊ nerui plēs sic̄ in coxa ⁊ oꝫ vt adiuuet ad festinationē restaurationis cū cāis in ꝯtrio cārū oppositarū p̄dcāꝝ ⁊ p̄ma ē ꝯglutinatio sāguis viscosi.

¶ De p̄paratione restaurandi. Capitu. iiij.

Oportet vt oi mēbro qđ tu restauras sit preparatio ꝯueniēs ꝓhibēs dolorē. ⁊ melior p̄paratio eiꝰ hꝰ ē illa q̄ ē ei p nāz. v. g. vt sit i mānu ad furculā ⁊ sit in pede ad illđ quod ipellit obseruādo ꝯsuetudinē ifirmi i hꝰ. ⁊ sic̄ mēbꝝ qđ oꝫ suspēdi oꝫ vt suspendat̄ ſꝫ eq̄litatē. silr̄ mēbꝝ cꝰ dispō siḡt ne suspēdat̄ oꝫ vt sit eꝰ accubitatio ⁊ ip̄iꝰ locꝰ sup rē planā: vt nō suspēdat̄ ps eꝰ ⁊ restrigat̄ ps eꝰ. Et suspēsio qđ ē mala oi restaurato sic̄ iplisio ad supiora ē illi ꝯueniēs dū ꝓhibēs nō ꝓhibet. Et cū p̄patio mēbri fit ita vt sit alteriꝰ q̄ꝫ oꝫ aut magis ifirmū iclinat mēbrū ⁊ ꝯtorquet ip̄z ſm inclinatōeꝫ suspēsiōis ⁊ p̄paratōis.

¶ De q̄litate ligamētoꝝ ⁊ astellaꝝ. Cap. v.

Opꝫ vt sint pāni ligam̄toꝝ mūdi: nā sordidꝰ ē durus ⁊ fac̄ dolorē. ⁊ sit subtilis vt penetret res si linit̄ sup ip̄z ⁊ sit leuis vt nō ḡuet sup mēbꝝ ifirmū. Et oꝫ vt ligam̄ta capiāt đ loco sano aliq̄d cui sit q̄ntitas: illud. n. ē magꝫ tenēs restauratos q̄ꝫ vt sepet̄ ⁊ magis fit firmū q̄uis sit nec̄iū vt nō sit supfluitas i illo: qm̄ faciet vt mēbꝝ hēat meatꝰ strictos nō suscipiētes nutrimētū. Et iteꝝ illđ qđ admōuimꝰ đ strictura ē magis exp̄mēs hūiditatē effusaꝫ ad mēbꝝ ifirmū. ad illud qđ ē lōgiquiꝰ eo expellēdo. ⁊ magꝫ ꝓhibēs illud qđ attrahit ad ip̄z. ⁊ ligam̄tū latū ad illđ ē meliꝰ qm̄ magis facit adherere ⁊ plꝰ dilatāe: veꝝ ſꝫ q̄ pole ē in oi mēbro. nā illđ qđ pole ē ex hꝰ i pectore nō ē sic̄ illđ qđ pole ē i mānu. ⁊ qđ nō ē ex mēbrꝫ latū: nā illud nō ē pole i eo: imo q̄n lata ē vitta nō fit bōa eꝰ ordiatio sup mēbꝝ sic̄ illi: imo fit feda: q̄pp̄ oꝫ vt sit ꝯtētꝰ de hꝰ i illa cꝰ āplitudo ē triū digitoꝝ vsq̄ꝫ ad q̄tuor. ⁊ illa sūt sic̄ focile ⁊ furcula: ⁊ sic̄ illis silia: nā nō ē i eis pole illđ: imo si nō ligāt̄ cū subtili nō ē pole. i furcula. n. nō ꝯuenit lata. Et i hꝰ i q̄đ ē nec̄iū multiplicare iuolutōes vt stēt loco dilatatōis. ⁊ vitta q̄ iuoluitur sufficit vt sit latitudo eiꝰ triū digitoꝝ aut q̄tuor ⁊ lōgitudo ipsiꝰ triū cubitoꝝ. ¶ Et puluilloꝝ fortitudo q̄nꝫ fit vehemēs in adiutorio ligam̄toꝝ ad faciēdum adherētiā. Veꝝ puluilloꝝ: sūt due spēs. Una eaꝝ ē in q̄ ē itētio eq̄re ꝯcauitatē mēbri ⁊ adhibeat̄ studiū vt nō cadat iter ea ābo foramē: ⁊ vt nō supponātur suppositōe diuersa ⁊ vt bucellētur cū eis vlcera. Et altera ē in q̄ ē intētio vt cooperiat cū ea ligamētū et equet eq̄tōe scđa vt reuoluat̄ ligamentū ⁊ adhereat ſꝫ eq̄litatē: q̄re nō erit locꝰ strictior loco ⁊ mollior loco q̄re faciūt ea adherere astelle adherētia bōa. p̄m ḡ eoꝝ sūt ligam̄ta ⁊ vitte: ⁊ ſꝫ sunt astelle. ⁊ ligamētū inferiꝰ ꝓhibet mōs: ⁊ ſꝫ torsionē. ¶ Et oꝫ vt sint margines puluilloꝝ vbi pole est ⁊ illa quātitas exigit vt sit numerꝰ puluilloꝝ. ¶ Et fortasse est necessariū administrare puluillos puos quos cooperit puluillus vnꝰ equās sup eos in lōgitudine ligamēti cadētis sup locū ⁊ ligamētū qđ noiat̄ hn̄s duas facies vel facies hominis ⁊ hn̄s duo capita. est illđ qđ administratur ita vt ponat̄ mediū pāni cum qua cōseruatur eq̄tio loci infirmi sup locū suū ⁊ fit illud in medio alhadacati: deinde accipiat cuꝫ vnaquaq̄ꝫ duas

rũ medietatũ ad ptẽ diuersaʒ:ꝛ fiat ĩ iuolutõe earũ
cũ vtrisqȝ mãib⁹ simul ẽm ꝙ ẽ famosuʒ qꝺ nõ ẽ no=
bis necessariũ exponere.

¶De equatiõe ligamẽ
ti cũ expositione ꝛ distinctione. Cap.vj.

OPʒ vt icipiaꝛ cũ ligamẽto a loco fracto ꝛ ab eo
vbi declinat ad os ꝛ illic sit vehemẽti⁹ strictuʒ
ꝛ vbi fractura ẽ vehemẽtioꝛ oʒ vt sit ligamẽtũ forti⁹
ꝛ ad vltimũ loc⁹ fracture ẽ loc⁹ a quo est necessariũ
expellere materias:ꝛ ẽ vt seruet sup eã sit⁹:ꝛ illꝺ q̇=
dẽ securat ab apatiõe:imo fortasse resoluit apatio=
nẽ:ꝛ ẽ cũ securatiõe ab apatiõe ꝛ putrefactiõe ossis
Iteꝝ illꝺ q̇dẽ nõ ꝯfert ad vir⁹ si gñatur in ipso osse
ꝑueniẽs ad medullã ꝛ corrũpẽs medullã ꝛ os:ꝛ est
neciũ vt frãgaꝛ ꝛ ab eo discooperiaꝛ ꝛ vt fiãt vie ad
pus ꝛ ad egrediẽdũ. Et ẽ melioꝛ locoꝝ cũ defensiõe
ei⁹ qꝺ venit de eius genere qui sit lʒ mẽbrũ iferius
qñqȝ expellat ad supi⁹ supfluitatẽ suã qñ superius
ẽ debile. ¶Et nõ oʒ vt fiat vltimatio in strictura liga
mẽtoꝝ ꝛ astellaꝝ tãta q̄ ꝓhibeat aduẽtuʒ nutrimẽti
ꝛ sanguis. illꝺ nãqȝ ẽ ex illis q̄ ꝓhibẽt restaurationẽ
¶Et hyp. q̇dẽ adiuuat ligamẽta ĩ eo ꝙ conaꝛ de ex
pulsiõe apatis cũ ceratis repcussiuis cũ oleo .õpha
cino ꝛ cera. ꝛ fortasse ẽ neciũ sedare apa cũ eis que
sunt sic̃ oleũ camomillinũ ꝛ sic̃ cũ vino stiptico. nam
ipm resoluit apa ꝛ ꝯfortat mẽbrũ. ¶Et vbi fuerit vl
cus nõ appropinquet ceratũ. ꝛ fortasse ẽ neciũ illud
in quo ẽ fortitudo ꝛ resolutio sic̃ oleũ ꝛ mastix ꝛ am
moniacũ. ¶Et ad vltimũ cũ ligamẽtũ administraꝛ ꝛ
fractura ẽ recẽs q̄ nõdũ apaꝛ tũc oʒ vt sit ex lino et
infrigidatiuũ repcussiuũ. ꝛ fortasse sufficit vt liniatur
cũ aq̄ ꝛ aceto. ꝛ fortasse administraꝛ cũ cerato ꝛ simi=
bus de illis q̄ narrauim⁹. Et si administraꝛ post apa
tũc meli⁹ ẽ vt sit ligamẽtũ ex lana q̄ sit ifusa in oleo
resoluẽte apa ꝛ liniẽte ipʒ. ꝛ ẽm oẽm dispõnẽ in liga
mẽto sup qꝺ põiꝛ ceratum desubtus est securatio a
cõmotiõe doloris ꝛ ꝓpe qñ medic⁹ nõ ẽ p̃ns. Cũ er=
go accit doloꝛ succurriꝛ cũ solõne ꝛ ligatiõe. Et non
oʒ vt administreꝛ ceratũ:ꝛ ꝓpe qñ ẽ illic vlc⁹. fortas=
se eñ attrahet ad mẽbrũ putredinẽ. ꝛ põaꝛ loco ei⁹
vinũ nigrũ. ꝛ plm q̇dẽ fracture associaꝛ vlc⁹:quapp
oʒ vt elõgetur ceratũ ꝛ sit sufficiẽtia ĩ vĩo stiptico in
quo ifusus sit puluill⁹ lõg⁹. ꝛ nos qꝺ ponem⁹ epithi
matib⁹ fracture ca^m singulare. Et cũ iceperis cũ liga
mẽto a loco exigẽte:tũc iuolue ipʒ inuolutioib⁹ q̄s
addes ẽm additionẽ magnitudis fracture ꝛ ptẽ ea=
rũ ẽʒ diminutionẽ ei⁹ ꝛ ẽʒ apa si fuerit apparẽs:dei
de reduc ipʒ ad illũ locũ:deiñ vadat vsqȝ ad locum
sanũ hoc ẽ ẽ ligamẽtũ p̃mũ. Deide fac p̃ns ligamẽ=
tũ scõm ꝛ iuolue ipʒ sup fracturã bis aut ter:deinde
fac ipm descẽdere ad iferiora mollificãdo paulatiʒ
postea fac eẽ p̃ns ligamẽtũ tertiũ ꝛ fac silr ad supio
ra ꝛ tũc facies ligamẽta eẽ paria ad expellẽdũ sup=
fluitates a mẽbro ꝛ ad rectificãdũ ipm sup itentionẽ
in p̃gatõe hui⁹ ligamẽti. ¶Et nõ sis supflu⁹ iteꝝ in
elõgãdo stricturã in vtrisqȝ latib⁹:qm̃ fit mẽbꝝ opi
lataꝝ vẽaꝝ nõ suscipiẽs nutrimẽtũ. ꝛ fortasse ꝯtiꝛ. ꝛ
qñʒ nõ fit ita:imo incipiꝛ cũ ligamẽto ascẽdẽdo dei=
de sequiꝛ cũ ligamẽto descẽdẽdo:deinde cũ ligamẽ=
to incipiente ab iferiori pte ligamẽti iferioris ed su=
periorẽ ptẽ ligamẽti ascendẽtis:q̄si ipm sit ꝯseruans

duo ligamẽta illa ꝛ ponaꝛ vehemẽtioꝛ strictura ei⁹
apud fracturã. ꝛ intentio q̇dẽ in vno duoꝝ ligamẽ=
toꝝ est ꝯtra intentioni in ligamẽto quo queriꝛ attra
ctio mãei ad mẽbrũ:q̄re strigit sub mẽbro cũ lõgitu=
dine ab eo ꝛ nõ cessat mollificari inuolutio ꝛ ẽ liga=
mẽtũ diuersificãs. Ista ẽ sunt ligamenta q̄ sunt sub
astellis:ꝛ hec sunt ligamẽta q̄ sunt supra astellas. Li
gamẽtũ ṽo supi⁹ opʒ vt sit ita vt ponat mẽbꝝ sicut
frustũ vnũ cui nõ sit mot⁹ ꝛ ꝓhibeat torsionẽ. ¶Et
cũ fractura ẽ in latitudine cõplete fit neciũ vt ligamẽ
tũ sit eq̄lis cõmixtiõis ꝛ stricture ꝛ si fuerit plm fra=
cture ad ptẽ vnã ꝛ ẽ ex fractura opʒ vt sit sollicitudo
vehemẽtioꝛ sup lat⁹ in quo est fractura plus. ꝛ non
oʒ vt diuersifices sup eã figuras ligamẽti faciẽdo fi
gurã post figurã:qm̃ illꝺ corrũpit illꝺ qꝺ ꝯfortauit
restauratio. Et dolorẽ q̇dẽ facit incurrere cõtorsio q̄
fortasse accit in ore ꝛ strictura ligamẽti spasmãs nã
si cõstringitur facit dolorẽ:ꝛ cũ mollificaꝛ torquetur
¶Et hypo. qꝺ facit eẽ rectũ vt soluaꝛ ligamẽtũ vna
die ꝛ vna die nõ:illꝺ eñ est meli⁹ vt nõ irascaꝛ infir
mus ꝛ nõ approximet eum cũ palpatione ei⁹ ꝛ ipsi⁹
fricatione ꝓp illud qꝺ neciũ est vt ꝑueniat ad mẽbꝝ
de hũiditate subtili ipediẽte q̄ fortasse ꝯueniꝛ in vi=
rus. ¶Et magis ꝯueniẽs horaꝝ ꝯsuetudinis bõitatis
ligamẽti ꝛ ꝯseruatiõis ei⁹ ẽʒ ꝯditiões p̃dictas ẽ post
fracturã p dies viginti. nã illud est hora inceptionis
alrosboth rubei:deide qñ adheret os ꝛ nõ stringaꝛ
valde. ꝛ respiret locus strictus ei⁹ vt nõ coarteꝛ:ꝛ ꝓ
hibeaꝛ alrosboth:aut prohibeaꝛ ei⁹ gñatio cũ q̄titta
te sufficiẽte:q̄re nõ accidet nisi subtile debile nisi qñ
accidit iã alrosboth ꝛ incipit adherere magnitudi=
nem q̄ nõ indiget ꝛ tendit in superfluitatẽ. Naʒ vna
de cõuenientijs ei⁹ est strictura vehemẽs ꝛ iterũ ad
ministratio stipticoꝝ ꝓhibentiũ ipsa. n. prohibẽt nu
trimentũ ꝛ stringũt alrosboth:ẽ nõ penetrat in ipm
nutrimẽtũ iteꝝ. Et nõ opʒ iteꝝ vt licẽtia deꝛ ꝛ ꝑmit=
taꝛ vt fiat ligatura in nõ sua hora.

¶De equalitate astellarum. Cap.vij.

OPʒ vt sit substãtia de q̄ fiũt astelle aggregans
ad duritiẽ suã tenacitatẽ ꝛ lenitatẽ sicut alcõe
ꝛ lignũ oleãdri ꝛ lignũ ꝑnati ꝛ eis silia. ꝛ opʒ vt sit
grossi⁹ qꝺ ẽ ĩ ea loc⁹ q̄ obuiet fracture duob⁹ lateri=
bus. nã oʒ vt sit grossi⁹ astellaꝝ p̃ncipiũ eaꝝ qꝺ seq̄
tur lat⁹ fracture aut vehemẽtiorẽ ptẽ fracture ꝛ fins
lata eaꝝ subtiliora vt sint plenaꝝ extremitatũ ne op
põaꝛ ĩ eis glutiatio:imo planũ ligamẽti ꝛ si ponanꝛ
astelle a laterib⁹ q̄tuoꝛ tũc ẽ magis descẽdẽs. ꝛ non
ẽ malũ si ẽ ei supfluitas lõgitudis:qm̃ nõ est nocu=
mẽtũ ĩ illo nʒ ꝺtrimẽtũ ĩ hoc. s. si capiũt ꝓpe iũcturaʒ
p̃ter qꝺ tegat iũcturã ipaʒ:ꝛ lõgi⁹ lateꝝ e⁹ sit ad lat⁹
ad qꝺ est mot⁹ inclinatiõis mẽbri cũ hoc. s. vt nõ sit
ita ꝙ ꝑuet nʒ p̃mat vehementꝛ nʒ coartet ꝛ vt nõ mi=
nuanꝛ ab eo ligamẽta diminutione plima:qm̃ fiunt e
astelle cõp̃mẽtes. Et cũ videris aliq̇d de h⁹ oppõe cũ
diminutõe dõec iueias eq̄litatẽ. ꝛ nõ opʒ vt abstelle
obuiẽt loco denudato sup quẽ nõ ẽ caro imo ẽ ner=
uosus ossuosus.

¶De q̄litate administratõis astel
laꝝ cũ distinctiõe ꝛ expositione. Cap.viij.

HOra q̄ exigit vt ponanꝛ astelle ẽ p⁹ dnqȝ dies vel
supra vsqȝquo fiat securitas a nocumentis. Et

q̄to plus magnificat̄ timor tāto magis oꝫ vt tardet̄ positio astellarꝫ. ⁊ multotiēs attrahit festinatio in hᵒ nocumēta ex apātibꝰ ⁊ pruritu ⁊ vesicis: verū cū tardant̄ astelle tūc oꝫ vt sit illic qd̄ stet loco earū bōitate ligature cū vitta ⁊ d̄ bōitate p̄patiōis. Qd̄ si illd̄ nō fuerit tūc necīe sūt astelle ēt i p̄nᵒ rei. Oꝫ ḡ vt ānectā tur astellis ligamēta: ⁊ puluilli ānexione descēdente equāte coopiēte decēter ꝯponēte q̄rꝫ grossius sit apud fracturā ⁊ nō fortit̄ strīgat imo addat̄ i strictura paulatī cū experiētia ifirmi ⁊ cū dispōne ipsiꝰ. ¶ Et si fuerit ligamēta ⁊ puluilli ḡuātes eā: tūc nō fiat eorꝫ multiplicatio. ⁊ d̄ nocumētis eorꝫ q̄n descēdūt ē ligaᵐ molle. ¶ Et oꝫ vt nō ligent̄ ligamenta supiora sup astellas ligatura dissoluēte eas ⁊ remouēte ipsas a decēte ꝯpositiōe sitꝰ earꝫ. ¶ Et oꝫ vt soluant̄ ligamēta necessitate electiōis i oībꝰ duobꝰ diebꝰ i p̄nᵒ rei: ⁊ ꝓp̄e q̄n accit pruritꝰ: ⁊ tūc q̄d oꝫ vt fiat illd̄ qd̄ p̄cipimus. ¶ Cū ḡ ptrāsit septimꝰ a strictura soluat̄ i spacio tardiore ⁊ i oībꝰ q̄tuor ⁊ q̄nq̄. i hac. n. hora fit securitas a pruritu ⁊ apāte. ¶ Et illic iterꝫ fiat mollificatio ligamētorꝫ paulatī vt nō ꝓhibeat penetratiōꝫ nutrimēti. ¶ Et si fuerit tibi pole vt retieas astellas ⁊ nō soluas eas ēt vsq̄ ad vigīti nō erit nocibile: deīn solue eas. ¶ Attn̄ q̄nꝫ soluūt̄ i q̄busdā horꝫ nō pp cām appētē: sꝫ pp d̄ensiōeꝫ ⁊ ad vidēdū illd̄ qd̄ accit: ⁊ cōsiderare ad illd̄ qd̄ discooptū ē de carne si fuerit: an corruptꝰ sit color eiꝰ ⁊ eiꝰ dispō. ¶ Et iā sciuisti q̄ oꝫ vt nō fiat vltimatio cū strictura vltiatōe ꝓhibēte aductū nutrimēti ad fracturā apā. n. nō restaurat̄ nisi cū sanguie ⁊ nutrimēto forti qd̄ vēit ad eā. ¶ Et nō sit festiatio i auferēdo astellas ⁊ ꝓpiciēdo eas q̄uis credat̄ eē coherentia: q̄m fortasse accit inde: vt sit alrosboth nō ꝯfirmatū adhuc: q̄r ꝯtorq̄t mēbꝝ. ⁊ vt remaneāt astelle sup mēbꝝ: cū nō sūt necīe ē meliꝰ q̄ꝫ vt d̄ponāt̄ ab eo ān cū sunt necīe: nō ḡ festiee: sꝫ tarda.

¶ De fractura cum vulnere. Capi.ix.

Et q̄n aggregant̄ fractura ⁊ vulnꝰ: tūc restaurator vehemēter alleuiet restauratōꝫ: ⁊ faciat penetrare astellas a loco vulnerꝫ: ⁊ pōat sup vulnꝰ qd̄ oꝫ vt ēplis ⁊ ꝓp̄e piceis. ¶ Et q̄dā p̄cipiunt vt icipiat̄ cū strictura a duobꝰ lateribꝰ vulneris ⁊ dimittat̄ vulnus discooptū. Et hᵒ q̄d ē meliꝰ si vulnꝰ nō fuerit sup fracturā ip̄am: deīn oꝫ vt sit sup ip̄ꝫ velamē ita vt tegat ip̄ꝫ ab aere. ¶ Qd̄ si fuerit sup fracturā tc̄ oꝫ vt i geniet̄ i figuratōe strictur̄ cū igēio ita vt mūdificet̄ ex oī later̄: ⁊ sepet̄ parūp a vulner̄ ip̄o cū p̄patōe ꝯueniēte ad illd̄: ⁊ ifundāt̄ puluilli i vīo nigro stiptico. ⁋ Et hᵒ igeniū ē vt ponat̄ extrēitas ligamēti sup labiū vulneris: deīn torqueat̄ retro: ⁊ firmet̄ cū ligamēto alio. ⁊ ponat̄ sup labiū alid̄ isertꝰ: deīn ordinet̄ reliquum ligaᵐ f̄m q̄ oꝫ: deīn torqueat̄ ita vt remāeat vulnꝰ ip̄ꝫ aptū: ⁊ qd̄ ē p̄ter ip̄ꝫ sit firmū ex eo ita q̄ iā ascēdit ligamētū ⁊ descēdit ligamētū ⁊ cadat sup fracturā strictura vehemēs: ⁊ remāeat vulnꝰ aptū vt discooꝑiat ip̄ꝫ pp illd̄. Et oꝫ vt pōat sup astellas foramē ecōtrario illiꝰ: vt ꝑueniat supfluitas medicie vulneris ad illud. Si posuerit sup astellas foramē oppositū illi vt ꝑueiat bōitas medicie ad vulnꝰ. Et sit potiꝰ egressio virꝰ ab eo: ⁊ sit ita vt possit teget̄ sup ea vtraq̄ sil: q̄mis dimittere vulnꝰ discooꝑtū sit malū: ⁊ ꝓp̄e i frigore: imo oꝫ vt nō sit coartatū tm̄: et vt custodiat̄ i nocte. Qd̄ si vulnꝰ sanat̄ admistret̄ astelle si iā ē ꝯglutinatū: et firma astellā illi loco si ille locꝰ fuerit d̄ellatꝰ ab eo. Et cū volūtas fuerit soluere illd̄ qd̄ tegit vulnus et māe et vesꝑe ē magꝫ pole pp curationē eiꝰ ꝓpriā. et nō fit ex eo ꝯuetas i ligamēto restauratiōis fracture oīno. ¶ Indꝫ hyp. Oꝫ vt liget̄ vulnꝰ ex medio ligamēti si fuerit recēs et si ē āntiquū et fecit pus post maturitatē tūc liget̄ ex supiori eiꝰ vsq̄ q̄ ꝯseq̄tur mediū eiꝰ. ⁋ Et d̄ illo qd̄ ē bonū ē vt ponat̄ illd̄ qd̄ sequit̄ vulnꝰ ex ligamētꝫ et ꝓp̄e supiꝰ strictiꝰ vt sit potestas currēdi: verꝫ eiꝰ strictura sit f̄m tolerātiā: et q̄to magꝫ elōgat̄ a vulnere ponat̄ leuiꝰ et q̄n ē vulneri ꝓfunditas vehemēs strīgat̄ sup locū ꝓfunditatꝫ ligatura ligamēti: et si ꝯuēit strictura ligamenti loco restauratiōis tūc iā ꝑuēit itētio: et si nō icipe velat̄ vulnus scꝫ eo qd̄ diximꝰ: et cū ꝑuenit̄ ad fracturā iterū ponat̄ ligamētū strictiꝰ: et oꝫ vt ponat̄ p̄patio mēbri ita vt facilis fiat cursus pus si aggregat̄ i vulnere. ¶ Et oꝫ i estate vt ifrident̄ ligamēta ꝯtinētia vulnꝰ ēt vt sit adiutoriū ad ꝓhibēdū apā. ¶ Et nō oꝫ vt appropinḡt loco ceratū et ꝓp̄e i estate q̄m fortasse putrefiet mēbrū: imo si necīa ē repcussio tūc fiat cū vīo stiptico sꝫ q̄ p̄teriit a nobis eiꝰ declaratio. Et cū fracture ē attritio et timet̄ mors mēbri tunc scalpellet̄. ¶ Et scias oīno q̄ q̄n vulnꝰ ligat̄ sꝫ q̄ ꝯuēit expellit ligamētū descēsiōis: et si errat̄ i ligamēto apāt et ꝓpue q̄n mollificat̄ sup locū vulnerꝫ et strīgit̄ sup illd̄ qd̄ ē post ip̄ꝫ. Et si nō fuerit ei detectio nō curret ab eo virꝰ neq̄ ꝑueniet ad ip̄m medicamē. et si dimittit̄ discooꝑtū putrefit et ifridat̄ et accit mors mēbri et ꝑducit ad dolores et febres: q̄r necessariū ē medico vt faciat aliq̄d iter hᵒ et hᵒ: et ꝯsideret illd̄ qd̄ accit et succurrat ei anteq̄ꝫ ꝯfirmet̄.

¶ De fractura male restaurata. Ca.x.

Quādoq̄ fractura ē restaurata nō sꝫ q̄ oꝫ et ē necīū vt iteret̄ eiꝰ fractura: q̄r oꝫ vt restaurator sciat dispōnē alrosboth q̄ restaurauit os. Qd̄ si fuerit magnꝰ fortꝫ nō vadat ad frāgēdū ip̄ꝫ scd̄o. fortasse. n. nō erit pole vt frāgat̄ ex loco fracture p̄ᶜ pp fortitudinē alrosboth: q̄r frāget̄ i alia p̄te loci. ¶ Qd̄ si nō iuēit̄ excusatio: tūc oꝫ vt p̄cedat et lēiat dōec mollificet̄ alrosboth. ⁋ Et mollificātia ip̄ꝫ sūt meᶜ p̄dcē i c. duritierꝫ illic: sic cutꝫ alleliati et dactili et sicut sp̄es secū olorꝫ et alleile et medulle ossiū et medulle ḡnorū cotti et eis silia: deīn frāgat̄: et oꝫ vt assiduet̄ cum hᵒ ēbrocatio cū aq̄ calīa et itroitꝰ tine i die mltotiēs. ⁋ Qd̄ si nō p̄cesserit illd̄ et expimētū et motio sigueꝛit firmitudinē vehemētē tūc oportebit vt secet̄ caro ita vt sit pole fricare alrosboth ex latere et d̄struere eū cū ea: deīn frāgat̄: et restauret̄: et curet̄ vulnꝰ curatiōe sua. ¶ Et mltotiēs q̄d ē pole vt curet̄ fractura male r̄staurata absq̄ fractura 2ᵃ leniēdo alrosboth cū eo qd̄ scis: d̄īn equet̄. ⁋ Et q̄n f̄uat̄ sup ip̄aꝫ eq̄tur sup ip̄am alrosboth iterꝫ et excusat fracturā ꝓp̄e in corpibꝰ lenibꝰ.

¶ De epithimatibꝰ fracture et q̄ currit cursu eorꝫ. Ca.xi.

Epithimatum alia sunt q̄ ꝓhibent apā et rectificant pruritum. Et alia sunt ad indurandum alrosboth et glutinationem faciendam in ipso. Et

alia sunt ad equãdũ alrosboth magnũ. Et alia sunt
ad remouẽdã duritiẽ iũcturaꝝ q̃ accit post restaura
tionẽ ⁊ alia sũt ad auferẽdã mollificatõez si ceciderit
in iuncturis. ¶ De epithimatibus cõferẽtibus ⁊ q̃
currunt cursu eoꝝ ⁊ rectificãtibꝰ pruritum. Ca.xij.

Iam diximus in caplõ ligamenti vittas ad illud
quod opꝫ sciri in hoc caplõ. ⁊ diximꝰ cerata: ⁊ em
brocas cum vino stiptico ⁊ illis silia. ¶ Et reiteramꝰ
nunc: ⁊ dicamꝰ. Nõ oꝫ vt sit illud qd̃ administraẽ de ce
rato aut alijs ita vt asperitas sit ĩ eo aliquo mõ: im-
mo sit leuiꝰ quãto plus esse põt ⁊ molliꝰ. ¶ Et nõ oꝫ
vt administrentur cerata vbi timeẽ putrefactio nꝫ vbi
mltiplicanẽ ptes fracture. hmõi. n. ꝑpatuꝫ ẽ ad susci
piẽdã putrefactõꝫ: qm̃ plꝫ ẽ cũ vlceribꝰ. ¶ Sup aq̃s
ãt calidis ⁊ earũ effusione iã locuti fuimꝰ: ⁊ fecimꝰ sci
re ꝙ vtilitas in eis ẽ resolutio materieꝝ q̃ ĩcurrerẽ fa
ciũt pruritũ ⁊ attractio materiei nutritiue. ⁊ sunt ite
rũ neciuꝫ qñꝫ qꝛ mẽbꝛũ iã debilitauit strictura ⁊ exic
cauit ipꝫ: ⁊ illõ qd̃ vltĩe cõseq̃ẽ ẽ scitũ. ¶ De epithia
tibus ad induradũ alrosboth. Ca.xiij.

Res cõferẽtes in hoc sũt embroce stiptice subti-
les: ⁊ emplã q̃ similanẽ eis: sicut decoctio myrti
⁊ eius oleuꝫ si neciuꝫ est oleũ: ⁊ olꝫ alcanne ⁊ epithia
cum aqua folioꝝ myrti ⁊ granoꝝ eius: ⁊ decoctio ar
boris alcoꝛ: ⁊ decoctio radicis aldirdar. ⁊ decoctio
foliorũ eiꝰ est incarnatiua ĩduratiua: ⁊ ẽplastruꝫ fa-
ctũ ex mes ꝓprie qñ ponunẽ cũ eo crocus ⁊ myrrha:
⁊ cõficitur cũ vino odorifero est bonum valde: ⁊ di-
stillatio spatularum palme est bona iterum.

¶ De regimine equatiõis alrosboth. Ca.xiiij.

In ꝑncipio qd̃ ⁊ duꝫ ꝑmanet recẽs stiptica pre-
dicta: qm̃ ipa aggregant ipm̃ ⁊ stringunt ipm̃ ⁊
minorãt quãtitatẽ eius: post illud ṽo qñ supfluit ⁊ ꝓ
prie ꝓpe iuncturã est neciuꝫ secare ab eo: ⁊ fricare
donec equeẽ. Et oĩa ista cum eo qd̃ dictum est in eo.

¶ De medicis leniẽtibꝰ duritiẽ iuncture. Ca.xv.

Oportet vt embroces ⁊ ĩcipias cũ aq̃ calĩa: deinde
administres desup emplã: ⁊ inũctiões q̃ fricãdo
fiunt leniẽtes scã ex mucilaginibꝰ gũmis ⁊ adipibus
⁊ oleis. ⁊ si ponaẽ in eis acetum forte erit magis ꝓfũ
datiua. ¶ Et de illis quoꝝ administratio ꝓpinq̃t ẽ da-
ctili ⁊ alleliati ⁊ oleum sisaminũ. qñ est emplm̃ lene.
¶ Et iterum mollitiuũ de ĩcerua ꝑmisceaẽ cũ tanto
butyro q̃ñtũ ẽ ipiꝰ medietas ⁊ mellis quãtũ ẽ ipiꝰ q̃r
ta. ⁊ fortasse sufficit ceratũ de oleo lilij solũ. ⁊ qñꝫ ad
iuuaẽ cũ oĩbꝰ lẽificãtibꝰ ꝑdictis ĩ caº. sephiros. ¶ Et
cũ sentis alteratione cõplõnis ad frigus tũc adde in
eis ex castoreo ⁊ serapio ⁊ opopõaco. ¶ Medicamẽ
bonũ. ℞. fecẽ olei de lino ⁊ fecẽ olei sisami ⁊ fenugre
cũ coctũ ĩ lacte ⁊ heil ad ipꝫ ⁊ administreẽ. ¶ Et iteruꝫ
radices altee. ⁊ radices cucũeris asini ⁊ bdelliũ ⁊ am
moniacũ ⁊ opopõacũ dissoluãẽ cũ aceto forti ⁊ liniã
tur. ⁊ vnguẽtũ eburneũ ẽ bonũ. ¶ Medicamẽ bonuꝫ
℞. mucilaginẽ fenugreci ⁊ seis lini ⁊ mucilaginẽ cu
cũeris asinini ⁊ ãmoniacũ ⁊ laudanũ ⁊ isopũ hũidã
⁊ oleũ ð lilio ⁊ adipẽ. anatꝭ ⁊ bdelliũ lene ⁊ puꝝ ⁊ me
dullã vituli resoluanẽ ĩ oleo ⁊ fiat vnguẽtũ. ¶ Aliud
forte. ℞. olei veteris lĩb. ij. olei de lilio lĩb. ʃ. storacis li
q̃de. lĩb. q̃rtã cere citriẽ. lĩb. ʃ. glutinꝭ albotĩ. ℥. ij. eufor
bij. ℥. ij. medulle ossium cerui. ℥. iiij. fiat vngᵐ. ¶ Un-
guẽtũ bonũ ad duritiẽ iũcturaꝝ quã acq̃siuit restau
ratio. ãmõiaci ꝑtẽ vnã. bdelij. iudaici ꝑtẽ vnã. lau-
dãi ꝑtẽ mediã. olei ð alcãna adipis anatis ãboꝝ añ
ꝑtis q̃rtã: solue gũmas ⁊ aggrega oĩa. ¶ Unguẽtuꝫ
bonũ: ãmõiaci. ℥. vi. ⁊ cere citrine tm̃dẽ. gũmi albotĩ
bdelij: ⁊ galbãi oluꝫ añ. ℥. viij. olei de alcãna. ℥. iiij.
terãẽ gũme cõtrite ĩ aceto: deiñ aggregenẽ in mortar-
rio inũcto cũ oleo ð lilio. ¶ Et silr ad spasmũ carũ
⁊ nodationẽ q̃ accit sicut glãdula vbi ẽ. Et iã diximꝰ
eã in caº suo. ⁊ administrenẽ vnguẽta q̃ diximꝰ nũc. Et
administratio castorei ⁊ costi ⁊ fimi colũbini. ⁊ sinapꝭ
ẽplãdo ẽ vltia. ¶ Linituũ bonũ. ℞. fecis olei de li
lio. ℥. i. ⁊ fecis olei seis lini. ℥. i. ⁊ storacꝭ liq̃de ⁊ galba
ni ⁊ serapini ⁊ oppopõaci oĩum añ. ℥. ʃ. bdelij lẽis. ℥.
i. adipis vrsi aut galline aut porci apd̃ illũ q̃ diligit
illõ ex sapiẽtibꝰ diuitũ fiat ex eis vnguẽtũ.

¶ De faciẽtibꝰ fortitudinẽ mollificatõis. Capi.xvi.

Suffẽtatio ĩ curõne eiꝰ ẽ sup stiptica subtilia siẽ
saula ⁊ dactili immaturi ⁊ his silia: aut sup sti
ptica spissa. ¶ Et qñꝫ miscenẽ cũ his sicut crocꝰ ⁊ cin
namomũ ⁊ myrrha. ¶ Et enula ẽ bõa valde ⁊ ꝓprie
qñ coquiẽ cũ ea acorus ⁊ cinis vitis cũ adipe antiq̃ ⁊
cortices spatularũ palme. ⁊ oĩa que dicta sunt in in-
durando alrosboth.

¶ De administratõe aq̃ calide et olei. Ca.xvij.

Scias ꝙ aq̃ calĩa et oleũ nõ cõueniũt apd̃ restau
rationẽ qm̃ ꝓhibẽt restaurationẽ: sꝫ cõueniunt
añ ipam: qm̃ ãbo ꝑparãt restaurationẽ ⁊ cõueniunt
post ipaꝫ: qm̃ ipa abstergũt qd̃ remanet ex apate et
duritie et rosboth: et pustulas q̃s euenire fecerũt li
gamẽta in neruis: q̃re fit motꝰ cũ eis nõ facilis. Cuꝫ
g̃ administranẽ aq̃ calĩa et oleũ et adipes et medulle
succurrũt illis nocumẽtis. ¶ Inter illõ ṽo aq̃ et oleũ
sũt valde ꝓhibẽtia ab ĩcarnatiõe: et fortasse admi-
stranẽ ĩ ĩfantibꝰ et q̃ sũt eis ꝓximi nõ ĩ alijs. cũ ẽplã
exiccata sũt sup eos et faciũt eis dolorẽ: q̃re ĩdigent
tũc vt oleo inũgaẽ locꝰ q̃ dolet: deiñ sustẽteẽ et r̃stau
reẽ apd̃ q̃etẽ ṽo nõ daẽ licẽtia in hoc. Et medici qñꝫ
vtunẽ ẽbroca ex aq̃ calĩa cũ ipsi soluũt ligamẽtũ pri-
mũ q̃rẽtes ex eo iuuamẽtũ: et ẽ vt attrahant ad ipm̃
mãꝫ. Et oꝫ vt sit illa aq̃ talis vt cũ cadit apud ĩfirmũ
sit tꝑata: calida eñ fortasse resoluit ex corpe mũdo
supra illõ qd̃ attrahit: et ꝓpe qñ ꝓlõgaẽ tp̃s effusio-
nis eiꝰ. et attrahit ex corpe repleto supra illõ qd̃ oꝫ
et ꝓpe si abbreuieẽ tp̃s eiꝰ: imo oꝫ vt sit aq̃ cũ calita
te ad eq̃litatẽ tẽdẽs: et sit tp̃s effusiõis eiꝰ ſm̃ quãti
tatẽ q̃ vr̃ ex augmẽto mẽbri et eiꝰ ĩflatiõe et nõ effun
dãtur cũ ĩcipit detumescere. Et nos q̃dẽ iã diximus
de iudicijs ẽbroce ĩ caplõ dislocatõis illõ qd̃ oꝫ atten
dere ẽt hic. Et magis dilectũ mihi qñ nõ ẽ istic dolor
ẽ vt nõ appropinquet mẽbro oleũ neq̃ aq̃ calĩa om-
nino nisi illõ qd̃ antecedit ipm̃ in ꝑncipio rei ad de-
fensionẽ. Et de illis q̃ ponunẽ sup iũcturas q̃ indurã
tur post restaurationẽ sup torsionẽ et attritionẽ siẽ
dactili et alleliati emplastrãdo.

¶ De cibatiõe restaurati et potiõe eiꝰ. Ca.xviij.

Opꝫ vt sit cibꝰ eiꝰ ex eis q̃ gñant sanguinẽ spissũ
⁊ nõ spissũ siccũ: imo spissũ viscosuꝫ vt generet
alrosboth tenacẽ fortem: nõ siccum debilem lenem:
et illa sunt sicut pedes et frumentum coctũ cũ mul-

la aq̄ quousq; sit sicut puls ⁊ vētres ⁊ capita ⁊ cutis
hedi ⁊ arietꝫ decocta ⁊ silia eis ⁊ vinū stipticū. ¶ Et
ex illis q̄ dant̄ i scda mēsa sīt castanee ⁊ gn̄a i q̄bus
nō ē acuitas. Et alienet oīa q̄ subtiliāt sanguinem ⁊
calefaciūt ipm ⁊ elōgāt ipm a coagulatiōe sicͭ vinū
subtile ⁊ res ꝯfortātes valde. ¶ Et ad sūmū regimen
ei⁹ sit igrossatio: nisi sit illic ꝓhibēs ex vulnere req̄=
rēte subtilietionē cibi ƀz illō qd̄ ē sup ipꝫ de magni=
tudine ei⁹ aut ipi⁹ puitate ⁊ apd̄ timorē dolorꝫ. Qui
ṽo secur⁹ ē ab illo dilatet̄ i cibo ⁊ potu. Et q̄ amat ꝯ
fēsionē icipiat cū regimie subtiliāte. vt securet̄ a ma=
litia aꝑatꝫ. Et illō ē sicͭ si oporteat itex vt flōmetur ⁊
soluat̄ vēter: deiñ post dies paucos admistret illud
ꝗuis sit qñ̄ necīū itex vt dimittat h⁹ regimē qñ su=
pfluit rosboth i magnitudie. ⁊ ē necē ꝓhibere ipm.
¶ Mod⁹ cibariꝫ ꝯuenietꝫ ei qd̄ admistrat̄ hora coa=
gulatiōis: sumāt̄ pāis de simila ⁊ farīa rizi ⁊ sepuꝫ
vacce pinguis ⁊ lac ⁊ fiat ex eis cibariū silē frumēto
cocto vt puls cū bōitate sue ꝯsuetudis. medicia aūt
ei⁹ quā sumit ad restauratōꝫ mumia ē q̄ ē mirabilis

¶ De reb⁹ q̄ cōsequunt̄ fracturā ⁊ restaurationē et
necesse est succurrere eis. Ca. xix.

Quandoq; accit ex fractura disruptio carnis q̄
nō ꝯglutinat̄. q: si nō icidat̄ putrefit ⁊ putrefa
cit illō qd̄ sequit̄ eā ex osse: qr̄ ē necīū vt incidat̄ ⁊ co
quat̄ ⁊ qñ̄ accit flux⁹ sanguis: ⁊ ē necē vt ꝓhibeat̄: ⁊
qñ̄ accīt ꝑcussio ⁊ attritio fortis carni q̄ si nō curet̄
cū scalpellatōe aut cū medicis ꝓhibētib⁹ putrefactō
nē pueīt ad estio menū: qr̄ oꝫ vt obseruet̄ illō. Et qñ̄
q; accit aꝑa calidi i quo ē timor: qr̄ oꝫ vt regat̄ regie
suo ⁊ qñ̄ accīt vulnera q̄ nō egēt vt curent̄ cū eo cu
ius ꝑcerijt narratō. ¶ Et qñ̄ accit alrosboth supflu⁹
in fractura cui⁹ quātitas nō est necessaria: qr̄ opꝫ vt
minoret̄ nutrimētū ⁊ ꝓhibeat̄ ei⁹ gñatio cū ꝓhibitō
ne cibi ⁊ strictura desup ⁊ reliq̄s que sunt dicta. ¶ Et
qñ̄ accit mollificatio iūcturax ex extensiōe. Et qñ̄
accit vt currat virus ad medullā que generat̄ i osse:
quare necesse est vt extrahatur os ⁊ discooperiatur
via virus ad intus.

¶ Tractat⁹ terti⁹. De fractura cranei. Ca. j.

Altotiēs accit vt findat̄ crane
uꝫ ⁊ nō findat̄ cutis:
imo aꝑet̄. Cū ḡ occupatio fit in curōne
aꝑatis ⁊ nō pueniīt ad plagā fortesse ac=
cidit vt putrefiat os ꝯsubr⁹: ⁊ accidūt añ
sanitatē aut post ipaꝫ egritudines male ex febribus
⁊ tremore ⁊ destructōe rōnis ⁊ alijs: qr̄ ē necīū vt fin
dat̄. ¶ Et multotiēs q̄d significat locū īfirm⁹ ipe ⁊ q; tāgit
ipꝫ oī ho: a ⁊ hoc ꝓpe. ⁊ tūc q̄dē ē necīū vt redeat vl
nus ad dispōnē suā. ⁊ vt curet̄ fractura oportebit vt
findat̄ a cute cū q̄ntitate q̄ nō retineat̄ in ea vir⁹ in h⁹
uꝫ aliō. oꝫ eñ vt nō retineat̄ vir⁹ nisi fueris securus
de additiōe aꝑatis ⁊ iuenerꝫ aꝑa ruptū ⁊ appeat fra
ctura vna. Qñ̄. n. accit ideerror magn⁹: putat̄ eñ q;
nō sit fractura nisi illa. ⁊ ꝓꝑ hoc opꝫ vt cōsideret̄ di=
spositio fracture cōsideratiōe bona. ¶ Illō ṽo i quo
declinat̄ cū existimatiōe ad rectificationē ē vt ꝯside=
retur cā fracture ⁊ vltimatio ṽtutis rei frāgentis in
ꝑuitate sua aut in sua magnitudine aut in sua forti
tudine: vt ꝑ illō sciat̄ vltimatio q̄ oꝫ eē ex fractura. ⁊
silr accñtia qñ̄ significant illō: sicut apoplexia ⁊ scothos
mia ⁊ destructio vocis ⁊ que sunt eis similia. Et qñ̄
signiīt fissura cutis in multitudine sua ⁊ sine diuersita=
te in suo casu sup rectitudinē vnā dispositionē fra=
cture itex lꝫ nō sit hoc sigꝫ signs oēꝫ ptē. Fortasse .n.
ē fractura iterior plīma ⁊ magna ⁊ nō est sup cutem
fissura aut ē fissura parua: qr̄ oꝫ tūc necīo vt cogno=
scat̄ dispō cū signibus in quib⁹ querit̄ de fractura. ⁊
firmet̄ mēbrū si est possibile: ⁊ in hmōi dispositioni=
bus ē necīū icidere cutē dure: ⁊ discoopire dōec ap=
pareat os dubitatū totū. ¶ Et si accidat flux⁹ sangui
nis ipleat̄ illō qd̄ discoopertū ē pānis siccis: deiñ suste
ta cū pulullo infuso in vino ⁊ dimitte ipꝫ vsq; mane
¶ Vulnerum aūt capitis vsq; ad terminū almocha
ti cura ē illaq̄ iā dicta ē in ca⁹ vlcex: ⁊ añ ipꝫ. findētia
ṽo os ⁊ educētia os ⁊ silia illis de illis que dicūtur
hic ⁊ minores dispōnes fracture ossiū in capite si ac
cidit in eis scissura pua nō penetrās vsq; ad lat⁹ aliō
imo succedit apd̄ q̄dā experimta. ⁊ silia isti. Magis
rectū ē itex vt frices illō vsq; quo nō remaneat ꝯ scis
sura aliq̄d. ⁊ si amas vt festines cū effusiōe hūidita=
tis nigre dōec vehemēs fiat apparitio scissure ꝑ eaꝫ
fac ⁊ frica dōec nō remaneat vestigiū. Et sint apd̄ te
fricatoria diuersax q̄ntitatū ⁊ administra in pmis la
ta eox: deide q̄ sequunt̄ illa cūq; fricaueris admini=
stra medicinā capitalē ⁊ sufficit tibi. ¶ Et medicīe q̄
capitales sunt sicut ireos ⁊ farina horobi ⁊ minutuꝫ
olibani ⁊ aristolo. ⁊ cortices radicis opopōaci ⁊ myr
rha ⁊ sarcocolla ⁊ sā. dra. ⁊ oē exiccatiuū sine mordi
catōe. ⁊ curent̄ curōne vlcex. ¶ Si aūt existimauerꝫ
q; fissura sit penetrās vsq; ad lat⁹ aliō: tunc fricatio
nō finit eā vsq; ad elōgationē. ⁊ caue ne multū ꝓce=
das in fricatōe: imo vbi iā secur⁹ fueris ⁊ cognoue=
ris dispōnē velamis an sit seruās sitū suū ex osse tūc
nocumētū ē min⁹: ⁊ res magis apparēs ⁊ ē euentus
aꝑatis minor ⁊ salutor ⁊ paruior. ⁊ apparitio puris
maturi velocior ⁊ magis cōpleta aut iā sepauit ipm
ꝑcussio ab osse. ⁊ illud ē ab eo in quo ē timor plus: ⁊
dolores ⁊ febres ⁊ q̄ sequunt̄ ea plus. ⁊ susceptio ab
osse alteratōis coloris velocior: ⁊ cursus puris viru=
lēti subtilis in eo pl⁹. ⁊ q; accit ex dolorib⁹ ⁊ febrib⁹ ⁊
tetāo ⁊ sincopi ⁊ destructōe rōis ꝓꝑ dimissionē curō
nis i eo pl⁹: ⁊ i h⁹ i q̄dē dispōne: imo i oī dispōne opꝫ
vt vehemēter caueat̄ frig⁹ et i estate: qm̄ i eo ē timor
magn⁹. In fissuris ṽo i q̄b⁹ nō ē nisi fissura: ſꝫ ē pli=
ma ⁊ appareret cū ea illō iter qd̄ ⁊ os nō est. nisi cortex
multotiēs sufficiūt strictura ⁊ ligamentū ⁊ empl'm ⁊
ifridātia. ¶ Vex illō qd̄ ē recti⁹ ē vt icipiat̄ ⁊ fundat̄
sup scissurā oleū ro. tepidū deiñ aggreget̄ iter duas
extremitates vulneris: ⁊ sufficiat si necessariū ē illō
⁊ puluerizet̄ desup puluis capitalis ⁊ ponant̄ super
eas pulullli ibibiti vino stiptico ꝯcusso cū oleo: deiñ
reliq̄ ligamta. ⁊ q̄escat īfirm⁹: ⁊ fiat delitiosus. ⁊ fiat
vt dormiat ⁊ flōmet̄ si idiget. Et nō q̄rit̄ i oī scissura
⁊ fractura vt accipiat os totū: qm̄ hoc nō est poīe in
oī osse. vex recordare ei⁹ qd̄ ꝑcipim⁹ in cap⁹ vii de
fractura ⁊ restauratōe. ¶ Verūtñ multi hoies acce=
perūt os ex capitib⁹ cox icidēdo ⁊ fm modū creue=
rūt caro ⁊ cutis sup vuln⁹ ⁊ euaserūt. ¶ In frāgētib⁹
ṽo os ⁊ q̄ sūt postea sciaꝫ q; ossa capitꝫ diuersificāt̄

ab ossib⁹ aliis cũ frãgũtur:qm̃ cũ ipa frãgunt̃ nõ re
staurat nã sup ea alrosboth forte sic attrahit ipm̃ et
nasci facit sup reliq̃ ossa:imo rẽ debilẽ. Quapp vt ñ
effũdat̃ pus ad iteriora oꝫ vt extrahat̃ si fuerit pla
ga capitis cõpleta:aut incidat̃ si nõ fuerit cõpleta:⁊
nõ fiat occupatio i restauratiõe ei⁹. ¶Et opꝫ vt non
tardet̃ illd in estate vltra septẽ dies in hyeme vltra
x.dies:⁊ q̃to fuerit veloci⁹ erit meli⁹.⁊ lõginqui⁹ ab
hoc vt accidãt nocumẽta magna. ¶Et de illis q̃ no
cẽt ad illd ⁊ faciũt eẽ neciũ ẽ φ ab ossib⁹ aliis preter
ossa capitis ꝯuerit ligamẽtũ reditoꝝ.⁊ hoc ligamẽtũ
nõ ẽ posse sup caput.pp illd ḡ neceẽ ẽ accipe os ⁊ fra
cturã cui ẽ q̃titas donec egrediat̃ vir⁹ sic ẽ neciũ. Et
iterꝫ si accideret vir⁹ iter os restauratũ ligatũ ligam
to oppinuẽte expellẽte mãm cũ iã eẽt gñatũ illd vi
rus ex ipo loco.⁊ penetraret ad medullã eẽt nobis
neciũ vt discooprirem⁹ ⁊ mũdificarem⁹.ḡ aliter i h⁹ i
mẽbro:nõ ẽ igit̃ excusatio de hac collectiõe ⁊ icisiõe
⁊ detectiõe loci ⁊ ꝓhibitõe icarnatiõis ei⁹ vsq3 quo se
curus sis. Et si nõ ẽ timor cursus vir⁹ vsq3 ad iterio
ra ossis qd icisim⁹. ¶Et oꝫ vt sit incisio ex loco cõue
niẽtiore.⁊ ꝯueniẽtior q̃dẽ ẽ aggregãs ad oppõnem
quã existimas φ virus currat ex eo meli⁹:⁊ ad faci
litatẽ icisiõis:⁊ paucitatẽ necitatꝫ ad hoc vt moueã
tur ⁊ extẽdat̃ scdo.⁊ ẽ cũ hoc lõginq̃or loc⁹ a neruis
sicut synciput. Nã mediũ ei⁹ nõ obuiat origini ner
uorũ. Et stude ne frig⁹ adueniat velamini:qm̃ ẽ ma
lũ ⁊ timorosũ.⁊ subtilia regimẽ ⁊ assidua effusionẽ
olei tepidi. ¶Et si appet sup velamẽ nigredo:⁊ est
fortasse in eo qd appet de ipo:⁊ nõ ẽ nocẽs.⁊ fortas
se cã ei⁹ sũt medicie:tũc cura ipaꝫ cum melle ꝯcusso
cũ triplo sui olei ro. donec r̃moueat̃ nigredo ⁊ pluer
za desup medicinã capitalẽ:⁊ si nigredo fuerit ꝯfir
mata tũc fuge. ¶Cũ ḡ vificat̃ necessitas excidendi
aliq̃d ⁊ icidẽdi illd aut exhẽdi ipꝫ:tũc festinet̃ ⁊ nõ ex
pectet̃ ꝯplemẽtũ gñatõis puris in loco. ¶Et hoc q̃
dẽ nõ tolerat̃ nisi vbi nõ ẽ pãnicul⁹ nolat̃ mater co
artatus aut pũct⁹ qm̃ pũctura fac̃ in dispõne apã et
spasmũ ⁊ fortasse pducit ad apoplexiã:qr̃ oꝫ vt exha
tur illd os statiꝫ ⁊ redibit sensus si fuerit apoplexia
statiꝫ. Si ãt fuerit foramẽ tũc res erit vehemẽtioris
festiatiõis. Et qñ frãgit̃ craneũ ⁊ ifridat̃ velamen et
apãt̃ noiat̃ illd futratẽ:⁊ tũc tibi iest i eo qd dixim⁹
cũ h⁹ i festiatõe. aut si fuerit neciã expectatio tũc sit
vsq3 ad duos dies aut tres. In pmo rei oꝫ vt curet̃
in scdo cũ icisiõe. ¶Et q̃nꝫ fit cũ fra subtili p̄dicta.⁊
q̃nꝫ fit ita vt fiãt foramĩa pua sĩlia foramib⁹ q̃ fiunt
ab acub⁹ q̃b⁹ subsellia suunt̃ vbi oꝫ vt cadat ex eis
ꝫ in eis sit timor:qm̃ fortasse penetrant subito vsq3
ad pãniculũ vbi igenet̃ cũ istro qd dixim⁹ qm̃ ẽ sal
uius. Qualr̃ vo fit curõ nos dicem⁹ i hoc illd qd di
xerũt pmi. Indunt. oꝫ vt radat̃ i pmis caput vulne
rati ⁊ fiãt i eo due fissure se secãtes orthogonaliter ⁊
secet vna eaꝝ alterã ꝫ figurã crucis.⁊ oꝫ vt sit vna
duaꝝ sectionũ secatio pma q̃ fuit ex ꝑcussiõe:deide
oꝫ vt excoriet̃ sub ãgulis q̃tuor vt discoopiat̃ os to
tũ cui⁹ ꝯcauatio dꝫ fieri. Qd si accidat ide flux⁹ san
guis tũc oꝫ vt ipleat̃ pãno ifuso in aq̃ ⁊ in aceto ⁊ si
nõ iple ipꝫ pãno sicco. deĩ põe sup eũ puluillũ ifusũ
i vio ⁊ oleo.⁊ admistret̃ ligamẽtũ qd ꝯuenit ad illd

itavt cũ fuerit mane si nõ acciderit aliq̃d ex acciñtib⁹
malis tũc oportebit vt incipias ꝯcauare os fractũ⁊
illud est:qm̃ oꝫ vt facias sedere infirmũ aut ꝑcipias
et vt resupinet̃ ꝫ figurã q̃ ꝯuenit fracture:deide opi
la aures ei⁹ cũ lana aut cotto vt nõ ledat̃ ex voce ꝑ
cussiõis:⁊ solue ligamẽtũ vulneris:⁊ aufert pãnum
ex eo:⁊ absterge ipꝫ:deĩ ꝑcipe duob⁹ mistris vt te
neãt cũ pãnis subtilib⁹ q̃tuor angulos cutis que iã
scissa fuit ⁊ extẽdãt eã ad supiora.s.cutẽ q̃ ẽ super os
fractũ. Et si os fuerit dbile ex nã sui aut ex fractura
q̃ accit ei.tũc oportebit vt auferas ipm̃ cũ incisoriis
ponẽdo q̃dã ꝯtra alia.⁊ incipiẽdo ab eo qd ex eis ẽ
latius fiat pmutatio ex eis ad incisoria subtilia dõe
de ꝑuenias ad capillaria ⁊ admistra facilitatẽ i per
cussiõe pua ⁊ magna vt nõ ledat caput ⁊ inqetet ipꝫ
Et si caput fuerit forte:tũc oportebit i pmis vt pfor
ret̃ cũ tripãis q̃ noiant̃ nõ ꝓfũdãtia.⁊ sũt pforatoria
q̃b⁹ ẽ eminẽtia pua iteri⁹ ex locis acutis eoꝝ vt ꝓhi
beat ea illa eminẽtia ꝓfũdare ⁊ ꝑuenire de siphac
donec ꝯcaues cũ eis os scissũ ⁊ eradices ipm̃ ⁊ nõ su
bito:imo paulatiꝫ. ¶Et si fuerit nobis poss̃ vt eradi
cem⁹ ipꝫ cũ digit̃ tũc illd ẽ bonũ.⁊ si nõ tũc cũ tena
liis. aut cũ forpicib⁹:aut his silib⁹. Et opꝫ vt sit inter
illd ex foramib⁹ eri⁹ q̃titate sĩli ita vt fiãt ꝓpe sup
ficiẽ ossis inferioris. Et oꝫ vt remãeat tactui foraminis
aliq̃d ex siphac.⁊ pp hoc oꝫ vt sint pforatoria ꝫ mẽ
surã eẽntie ossis:⁊ vt admistrent̃ i h⁹ pforatioꝝ pri
ma. ¶Cũ ḡ fractura nõ ẽ nisi i loco origis ossis tm̃
tũc oꝫ vt fiat pmutatio ad illas res tm̃ itavt cũ caua
ueris os:tũc oportebit vt eq̃s asꝑitatẽ ossis capitꝫ q̃
fit ex icisiõe ⁊ ꝯcauatõe:aut cũ nouacula:aut cũ aliq̃
icisorioꝝ q̃ sĩlat̃ aciei ensis postq̃ posueris istrumẽ
tũ qd cooperit siphac ⁊ ꝓuat ipm̃. ¶Et si remãserit
aliq̃d ex ossib⁹ puis:aut frustis tũc oportebit vt acci
piant̃ cũ facilitate:deinde ꝑueniat in curatione cuꝫ
opõne aut vnguẽt. Nã iste ẽ facilior q̃ fit ex modis
curõnis ⁊ minoris nocumenti. ¶Indt. h.cũ tu disco
operueris ptẽ ossis capitis:tũc põe sub eo incisoriũ
in fine cui⁹ est ꝑs que assimilat̃ lenti eminens si ẽ le
nis ⁊ est acuitas in longitudine donec sit latitudo lẽ
ti similis sustentata sup siphac. ¶Et oꝫ vt ꝑcutiatur
desuper cum malleo puo ⁊ incidatur os capitis. Cũ
ergo fecerim⁹ illd erit ex eo totũ illd quo indigem⁹
⁊ illud est. qm̃ siphac nõ mouet̃ tũc neq3 si medicãs
eẽt dormiẽs qm̃ siphac oppõit̃ lateri lato instrumẽ
ti sĩlis lenti. Et si ꝯuenit hoc instrumentũ ad os ca
pitis tũc ipm̃ eradicat illd absq3 lesione. Et illud ẽ
qm̃ postremũ figure sĩlis lenti circundãs hoc incso
riũ retro incidit os capitis ⁊ nõ est possibile vt inue
niatur spẽs alia ad eradicãdũ hoc os facilius neq3
velocioris operationis q̃ hec spẽs. ¶Curõnẽ vero
q̃ fit cũ serris ⁊ instris que noiant moderni vi
tuperauerũt pp molitiẽ eius. hic est ḡ sermo noster
in curatione ossis capitis cũ accidit ei scissura. ¶Et
ꝯuenit hec eadẽ curõ in reliq̃s speciebus fracture q̃
incidit ossi capitis q̃uis nos nõ dixim⁹ nisi curatio
nem fissure:⁊ possumus eã exemplum aliis. ¶Indt
hypo.⁊ Ga. Iterꝫ docuit nos q̃ntitatẽ ossium que
opꝫ incidi ⁊ iste est sermo eius. ¶Non opꝫ vt incida
tur ex osse nisi illud qd est infirmũ:nam illud qd ex

eo est cõminutũ vehemẽter oꝫ vt auferaꝛ totũ. ¶ In
illo aũt ex q̃ extẽduntur fissure extẽsiõe plima: nã illð
qn accit: nõ oꝫ tũc vt ꝯseq̃ris fissuras vſq ad finem
cap. ⁊ vt scias q nõ accit ꝑꝑ hãc cãꝫ res nociua qñ i
reliq̃s opõnib⁹ q̃ opꝫ ipꝫ facere ẽ ſꝫ q oꝫ. ¶ Amplius
oꝫ post curatiõꝫ cũ ferro vt accipias pãnũ lini extẽsũ
quãtitate ossis vulnerꝭ ⁊ ĩfunde ipꝫ i olo ro. ⁊ coope-
ri cum eo os vulneris: deiñ accipe pãnũ duplicatum
aut triplicatũ ⁊ infunde ipm i vino ⁊ oleo ro. Et lini
vuln⁹ totũ oleo ro. deiñ pone sup ipꝫ pãnũ quãto le
ui⁹ potes vt nõ ꝯuet siphac: deiñ administra desup li-
gam̃ latũ. ⁊ nõ stringas ipꝫ nisi cũ quãtitate q̃ teneat
pãnos tm̃. deiñ administra regim̃ qð remoueat inflã-
matiõeꝫ ⁊ destruat febrẽ ⁊ hũecta velamẽ ðsup cum
oleo ro. i ol hora ⁊ solue ipꝫ i die tertio ⁊ absterge ipꝫ
¶ Et cura ipꝫ curatiõe q̃ creat carnẽ ⁊ sedat iflatõeꝫ
⁊ pulueriza sup siphac puluerẽ ex medicis siccꝭ q̃ no
minãtur medi⁹ capitꝭ dõec oriaꝛ caro in q̃busdã ho
ris sup os si idiguerim⁹ hoc cũ ossa sunt eminẽtia et
vt nascaꝛ caro velociꝛ: ⁊ cura ipꝫ cũ reliq̃s medicinis
q̃s dixim⁹ i curatiõe vulnerꝫ. ¶ Et iq̃t Paul⁹. Multo
tiẽs accit i siphac capitꝭ p⁹ curatõꝫ cũ ferro aꝑa cali-
dum ita q sup ueniet spissitudini ossis capitꝭ ⁊ spissi-
tudini cutꝭ iterꝫ: ⁊ ẽ cũ hoc ꝯuitas ⁊ ꝓhibitio motus
eius nãlis. ¶ Et multotiẽs accit istis extẽsio ⁊ acci-
dẽtia alia mala: ⁊ seq̃tur has res mors. ¶ Et nõ acci
dit aꝑa calꝫ siphac nisi aut ꝑꝑ os eminẽs sub eo: aut
ꝑꝑ ꝯuitatẽ tẽtarꝫ: aut ꝑꝑ frigus. aut multitudines ci
bi aut multitudinẽ vini: aut ꝑꝑ cãꝫ aliã occultã. Qð
si aꝑatis calidi cã ẽ mãifesta tunc opꝫ vt abscindas
illã cãꝫ velociꝛ. Qð si ẽ ex cã occulta: tũc stude i sepa
tiõe ei⁹ ⁊ administra flõmiã vene si nõ fuerit ꝓhibens
ad h⁹ ⁊ minoratõꝫ cibi ⁊ regim̃ qð ꝯuẽit aꝑatib⁹ calis
sic ẽbrocatio cũ oleo ro. calo: aut cũ aq̃ i q̃ bullita sũt
altea ⁊ fenugrecũ ⁊ semẽ lini ⁊ camomilla ⁊ eis silia:
⁊ administra ẽplm ex faria ordei fcm̃ cũ aq̃ cala ⁊ oleo
⁊ scie lini ⁊ administra adipẽ galline i lana ꝯhũecta cũ
ea caput ⁊ ceruicẽ ⁊ spõdiles ⁊ distilla in aures aliqð
ex oleis q̃ sedãt caliditates ⁊ fac seder̃ ifirmũ i aq̃ ca
lida i domo ⁊ iunge ipm. ¶ Qð si aꝑa calꝫ ꝑseuerat
⁊ nõ ẽ aliq̃d qð ꝓhibeat sumer̃ medicamẽ solutiuum
soluẽs semel fiat illð. nã hyp. ꝑcepit illð. ¶ Inq̃t Pau
lus. Denigraꝛ siphac ⁊ nigredo ẽ i supficie ei⁹. ⁊ illð
ẽ i medicamĩe iterꝫ q̃ curaꝛ. nã medicamẽ nigrũ for-
tasse facit illð: tũc oꝫ vt sumas ex melle ⁊ oleo ro. iiij.
ptes: ⁊ ꝑmisceas ⁊ linias cũ eo pãnum ⁊ põas sup si-
phac q si accit i siphac nigredo ex seipo ⁊ ꝑuenit vsꝫ
ad oculũ ꝑcipue cũ signis alijs malis: tũc oꝫ vt despe
res ð salute h⁹ ifirmi: qm̃ ẽ signũ ꝯsũptiõis calitatis
inate ⁊ ðstructiõis ei⁹. Et ego iã vidi quẽdã cui accit
fractura i capite suo ⁊ ꝯcauatũ ẽ os capit̃ ei⁹ p⁹ ãnũ
⁊ sanat⁹ ẽ: ⁊ illð iõ: qm̃ fractura fuit i sincipite: ⁊ fuit
ex ꝑcussiõe sagitte. ⁊ erat ei cursus: ⁊ ꝑꝑ h⁹ nõ aduẽit
siphac aliq̃d: imo saluatũ ẽ a corruptiõe. ¶ Inq̃t Gal.
Accit hoi vt frãgereꝛ sinciput ei⁹: ⁊ iterꝫ os ipis fra-
ctura extẽsa: ⁊ ꝯposita ẽ fractura cũ dispõe rerꝫ ossis
sincipitꝭ. ⁊ icidim⁹ ipꝫ ad itẽtiõem notã: ⁊ suffic̃ illð ⁊
sanat⁹ ẽ vir.

¶ De fractura mãdibule. Cap. ij.

Inq̃t sapiẽs cũ icidiꝛ ad iteriora nõ frãgaꝛ. Qð
si frãgatur mãdibula dextra: tũc intromitte idi-
cẽ ⁊ mediũ man⁹ sinistre i os ifirmi ⁊ si frãgiꝛ mãdi-
bula sinistra tũc itromitte man⁹ dextre ⁊ eleua cũ eis
marginẽ fracture exteri⁹ ⁊ iteri⁹ ⁊ oppõe eas ãbas cũ
mãu altera deforis et eq̃ eã ⁊ cogsces eq̃tionẽ ei⁹ ex
eq̃tiõe dẽtiũ q̃ sunt in ea. Si aũt frãgaꝛ mãdibula in
duob⁹ locꝭ tunc extẽde eã i duo latera ſꝫ oppõnẽ mi
nistro extẽdẽte eã et ministro retinẽte ipaꝫ. deiñ vẽiat
medic⁹ ad equãdũ ipaꝫ ſꝫ q diximus. et liga dẽtes q̃
torti sunt et sepati sunt adiuicẽ. ¶ Si aũt accidat cũ
fractura vuln⁹ aut frustũ tunc administra ꝯsuturaꝫ et
puluillos et medicias icarnatiuas post reditiõnẽ et
eq̃tionẽ. ¶ Inq̃t. ligamẽtũ eius sit ſꝫ hũc modũ põe
mediũ vitte sup nuchã colli: et vadãt due extremita
tes a duobus lateribus sup duas aures vsꝫ ad extre
mitatẽ mãdibule. deiñ vadãt cũ eis iterũ ad nuchã
deiñ vsq ad locũ sub mãdibula sup duas maxillas
vsq ad sinciput vadẽs ex eo iterũ vsq ad locũ q̃ est
sub nucha et põaꝛ ligamẽtũ aliũ sup frõtẽ et i poste
riorib⁹ capitꝭ et strigaꝛ tota iuolutio q̃ iuoluta ẽ et
ponaꝛ desup pãnus iẽis. ¶ Et si sepenꝛ ãbe mãdibu
le siꝛ ex extrẽitatibus earũ tũc icipiaꝛ cũ vtrisq mãi-
bus paulati: deiñ opponãꝛ ⁊ ꝯiūgaꝛ ⁊ ꝯsidereꝛ ad
ꝯpõnẽ dẽtiũ ⁊ liga duales cũ filo auri vt non sepeꝛ
rectificatio ⁊ ponaꝛ mediũ ligamẽti sup collũ ⁊ va-
dat caput ei⁹ ad extremitatẽ mãdibule ⁊ ꝑcipiaꝛ in
firmo vt q̃escat ⁊ sit trãq̃ll⁹ ⁊ dimittat locutionẽ: et
ponaꝛ cib⁹ ei⁹ sorbitiões. Et si alteraꝛ aliq̃d ex figu
ra tũc soluaꝛ ligamẽtũ nisi accidat aꝑa calm̃. Qð si
accidat tũc nõ negligas vti ẽplis ⁊ ẽbrocꝭ q̃ ꝯuenisũt
ad illð ex illis q̃ sedãt ⁊ resoluũt cũ eq̃litate. Et os
qð mãdibule strigiꝛ añ tres hebdomadas: qm̃ ẽ le
ne ⁊ ẽ in eo medulla plima replẽs ipsum.

¶ De fractura nasi. Ca. iij.

Nasi supior ꝑs ẽ os ⁊ iferior ẽ carthilago ⁊ illi q̃
dẽ carthilagini nõ accit fractura: imo attritio ⁊
q ꝯp̃mẽdo dilataꝛ tota ⁊ q dilataꝛ iferior ꝑs ei⁹ su
periore remanẽte vt iẽ ⁊ sepatio ad vnũ lat⁹. Supio
ri vo pti ossis accit qñꝫ fractura: ⁊ qñ frãgiꝛ nasus
⁊ nõ curaꝛ ꝑducit ad casuꝫ. Et iterꝫ qñꝫ iduraꝛ ⁊ re-
mãet ſꝫ tortuositatẽ suã: q̃r nõ recipit eq̃tionẽ: oꝫ ꝯ
vt festineꝛ i die ꝑmo ⁊ nõ ꝑtrãseat decimũ. Et scias
q qñ fractura nasi ꝯseq̃ꝛ loca supiora ei⁹ magis cõ-
ueniẽs ẽ: ⁊ recti⁹ regimẽ i ea ẽ: vt sumaꝛ stil⁹ decẽter
fact⁹ lenis ⁊ itromittaꝛ cũ facilitate i nasuꝫ vsq ad fi
nẽ alchaiasiꝫ ⁊ teneat ipꝫ cũ mãu sua ⁊ eq̃t nasuꝫ cũ
mãu altera donec equeꝛ: deiñ subtiliꝛ itromittẽdo
liciniũ ꝯseruãs ipꝫ in figura eq̃tiõis. Et meli⁹ qð est
vt sit ex lino. ¶ Et cautela est vt intromittaꝛ i vtrasq
nares simul: lꝫ nõ sit nocumẽtum nisi in latere vno.
Et qñq ponĩꝛ liciniũ in lat⁹ vnũ vsq quo ei⁹ vltima-
tio ꝑuenit ad cõfirmationẽ ⁊ restaurationẽ. Et non
cõponatur sup nasuꝫ ligamẽtũ: qm̃ facit ipm latum
nisi sit illic emmẽtia magna ⁊ timeaꝛ ſm eã descen-
sio. Cum aũt accit in ptibus inferioribus tunc pole
est vt equeꝛ cum duobus digitis ãbarꝫ manuũ sicut
duobus indicibus aut duobus auricularibus. ¶ Et
qñ accit in hac dispõne aꝑa tunc vnguentum diaq̃-
lon est bonum valde: qm̃ sedat aꝑa ⁊ conseruat ite-
rũ figuram equationis ⁊ cõfortat. siliꝛ medicamẽ fa
ctum cum aceto ⁊ oleo ⁊ simulia: ⁊ minuto thurꝭ sup

qđ pulverizeẗ cinis ꝛ empletur cuꝫ eo. ¶ Et qñ fra-
ctura ē attritio apta tūc nō ē posī vt redeat cuꝫ ea ad
rectificatiōꝫ nisi postq̄ findit ꝛ exhit ꝯminutio ossiū
ꝛ cū futura ei⁹ ꝛ pulverizēẗ desup pulveres. ¶ Et qñ
accīt iclinatio ꝛ sepatio cartilaginis tūc eq̄ eā violē-
ter: deīn liga eā ligatura cōseruāte eā sup illđ: ꝛ ē vt
ponas ligamētū extēsū ex latitudie ceruis sup quā ē
inclinatio ex eis q̄b⁹ facile hoc ligamentū. ¶ Et bo-
num est vt sumas marginē pāni fortis: aut corrigiā
cui sit latitudo digiti vni⁹ ꝛ leni vnā extrēitatū ei⁹ cū
glutino pisciū ꝛ glutio corij vaccini: aut cū gūma aut
cū reliq̄s glutinatiōeꝫ faciētib⁹ ꝛ iniscа ipāꝫ sup ex-
tremitatē nasi ex latere sup qđ ē inclinatio dōec eric
ceẗ sup ipꝫ: ꝛ reducaẗ nasus ad sitū suū cū violētia. de
īde extēde illā corrigiā: aut pānū dōec equeẗ cū eo ꝛ
inclina ipꝫ ad lat⁹ diuersuꝫ iclinatōi p̄me: ꝛ restaura
ipm sup collū: ꝛ liga ipꝫ ligamēto tenēte ipm scđꝫ il-
lā formā ꝛ emplr̄a cū emplis que sunt necessaria.

¶ De fractura furcule. Capi. iiij.

Furcula frāgiẗ: aut pp pōdus delatum: aut pp
casuꝫ magnū: aut pp ꝑcussionē vehementem.
¶ Amplius furcule restauratio fit difficilis ꝛ idiget
subtiliatōe. Dixerunt i restauratiōe ei⁹: si conteriẗ ꝑ
ꝑe casuꝫ erit descēsio capitis adiutorij iferi⁹ minus.
¶ Inq̄t. Et qñ cōteriẗ furcula i duas medietates tūc
fac sedere ifirmū sup sedē. ꝛ teneat mister adiutoriū
in quo est furcula fracta: ꝛ extēdat ipm ad exteriora
ꝛ ad supiora iteꝝ. Et extēdat mister iterū ceruicem ꝛ
humerū inclinatū cū quātitate q̄ est necīa. Et equet
medicus cū digitis suis illđ qđ ē eminēs ipellēs ipm
ꝛ qđ est cōcauū cōmoueat añ ꝛ retro ꝛ exhat ipsum.
¶ Et si idiget i illo extēsiōe plima ponat sub titillico
pilā magnā de pilis ꝛ eleuet cubitū dōec approxiet
ipsum costis: qm̄ extēdeẗ f̄m q̄ vult. ¶ Et si icidītur
extremitas furcule ad iteriora frāgendo. aut nō obe
dit cū attractōe medici: ꝛ nō suspēdiẗ: qm̄ ē ad ꝓfun-
dū plim: tūc ꝓsterne ifirmū sup collū suuꝫ ꝛ pone sub
humero puluinar gibbosuꝫ: ꝛ demerge humerū ei⁹
iferius dōec eleueẗ ad os furcule: deīn aḋ ipꝫ ꝛ recti
fica cū digito tuo ꝛ strige. ¶ Qđ si ifirm⁹ iuenerit pū
cturā ex deābulatiōe man⁹ sup ipꝫ: tunc frustuꝫ pun
git ipsuꝫ: ſꝫ scituꝫ ꝯ scinde ꝛ aufer frustū ꝛ fiat illud
a te cū facilitate ꝛ ꝓprie si fuerit frustū subtus. ¶ Et
vt nō disrūpas siphac pectoris itromitte instr̄m ꝯser
uās siphac pectoris sub osse: deīde frange os. ¶ Qđ
si nō acciderit apā calꝫ. tūc sue scissurā ꝛ icarna eaꝫ.
¶ Et si accīt apā calīn tūc ifunde puluillos cū oleo
aliquo. ¶ Et si dimittiẗ caput adiutorij apud fractu
rā cū frusto furcule ad iferiora: tūc oꝫ vt suspēdatur
adiutoriū cū ligamēto lato ꝛ eleueẗ ad ptē ceruicꝭ. ꝛ
si frustū furcule fuerit inclinatū ad supiora. ꝛ illꝫ qđ
paꝝ fit: tūc nō suspendaẗ adiutoriū: ſꝫ resupina illuꝫ
cui⁹ ē furcula fracta sup dorsuꝫ suū ꝛ subtilia regimē
ei⁹ ꝯstringeẗ furcula i mēse ꝛ min⁹. ¶ De furcula āt
dixerūt q̄ furcula nō seiungiẗ ex lateẗ intrinseco. qm̄
ānexa ē pectori nō seiuncta ex eo. ꝛ pp hoc nō moueẗ
ex hoc latere ꝛ si ꝑcutiaẗ exteri⁹ vehementer ꝛ sepeẗ.
tūc ipā equeẗ ꝛ cureẗ curatiōe qua curaẗ cū frangiẗ.
extremitas ꝟo eius q̄ seq̄tur humeꝝ ꝛ sepatur ab eo
nō dislocaẗ plim. qm̄ lacertus qui hꝫ duo capita ꝓhi
bet eā ab hoc ꝛ ꝓhibet eā iteꝝ caput spatule. ꝛ non
moueẗ furcula motu vehemēti: qm̄ ipā nō ē posita
nisi vt sepeẗ pect⁹ tm̄ ꝛ dilatet ipꝫ: ꝛ pp hoc facta est
furcula h⁹i soli iter reliq̄ aīalia. Qđ si acidat ei dislo
catio ex luctamine: aut re alia sili huic tūc ipā equeẗ
ꝛ intromittaẗ ad locū suū cū manu ꝛ puluillis pluri
mis q̄ ponunẗ sup eā cū ligamēto qđ oꝫ. ¶ Et ꝯuenit
hec curō extremitati humeri iteꝝ cū sepaẗ ꝛ reducit
eā ad locū suū. ¶ Et illud quo ligaẗ furcula hume-
ro ē hūerus ꝛ os carthilaginosuꝫ ꝛ ipm ingrossaẗ in
macilētis: ꝛ cū remoueẗ existimat ille cui nō ē expe-
rientia q̄ caput adiutorij iā sepatū ē ꝛ exiuit d̄ loco
suo: caput. n. spatule vr̄ tūc vnū ꝛ vr̄ loc⁹ a quo ꝑmu
tatū ē ꝯcauū. veꝝ opꝫ vt distinguaẗ significationib⁹
quas experiemur post.

¶ De fractura spatule. Ca. v.

Spatule qđ loc⁹ lat⁹ paꝝ frangiẗ. plꝫ. n. qđ ac-
cīt de fractura ei⁹ accīt margib⁹ ꝛ lateribus et
frustis. ꝛ qñ accīt cognosciẗ tactu: ꝛ ꝑ illđ qđ seq̄tur
eā de pūctura. Veꝝ plꝫ accīt ꝛ scissura quā sig̃t asp̄i
tas q̄ cognosciẗ tactu ꝛ dolore locali ꝛ pūctura si fue
rit: lꝫ nō sint reliq̄ signa. Et fortasse accīt fractura ad
iteriora ꝛ sig̃t ipāꝫ incisio accidēs ꝛ crepitatio leuis
quā ꝑcipit auditus cū crepitat miser cū ea. ꝛ inueni
tur ꝑ attractionē manus qua cōsequitur eā ꝛ dolo-
rē. ¶ Et cura ei⁹ iteꝝ est subtiliatio man⁹ ꝛ bonitas
cōuenientie ipulsiōis ab iferiorib⁹ ꝛ eq̄tionis: ꝛ fortas
se idiget vētosis ſꝫ q̄ existimo dōec attrahaẗ ad su-
periora ꝛ equeẗ cū cautela a nocumēto i aggrega-
tiōe māei. ¶ Frustula āt spatule cū frangūtur si sūt
inquietātia pūgentia ꝛ ledētia tūc necīū est extrahe
re ea. ꝛ si sunt q̄eta equenẗ ꝛ ligenẗ ligamētis silib⁹ li
gamētis furcule. Et oꝫ vt dormiat hñs fracturā spa
tule sup latus sanū: nō sup aliud.

¶ De fractura cassi. Capitu. vi.

Accīt cassio scissio sīc ligno ꝛ accīt fractura ad in
teriora. ¶ Et p̄mū qđ cognosciẗ sonitu sensato
ꝑ tactū ꝛ auditū: ꝛ qñꝫ inuenis ipāꝫ manifestā cui⁹
due ptes sunt manifeste ꝛ cū extensione doloris. Se
cundū ꝟo sequunẗ accītia mala ex ꝯstrictiōe anhe-
litus ꝛ tussi sicca ꝛ fortasse patiēs illđ spuit sangui-
nē. ꝛ qñꝫ gñatur ex eo putrefactio velaminis. Et cu
ra istoꝝ ē cura illi⁹ q̄ hꝫ illđ in hūero. ꝛ si inclinaẗ in
feri⁹ tūc cura ē illa q̄ descripta ē in cōpressiōe furcu-
le depresse ꝑ fracturā: ꝛ si igrediunẗ coste admistra
sup eas ligamētū factū ex lana cū reuolutiōe p⁹ liga
mēta posita sup eas desubtus cū rectitudie. deīn ag
grega extremitates duoꝝ ligamētoꝝ et liga eos ad
inuicē: qm̄ ipse ꝓhibēt ligamēta reuoluta a solone.

¶ De fractura costaꝝ. Capitu. vij.

Costis veris sepiē accīt fractura a duob⁹ lateri
bus. Falsis ꝟo accīt fractura a latere dorsi. Et
qm̄ extremitas alia est carthilago hypocōdrioꝝ f̄m
q̄ sciuisti nō accīt ei attritio. ¶ Cognitio āūt fractu-
re costarū est facilis q̄ nō occultatur tactui propter
illđ qđ sentiẗ de asperitate et motu in nō suo loco et
fortasse audiẗ si auscultaẗ crepitatio occulta. Qđ si
fuerit incinatio coste ad iteriora et sig̃nt eā accītia
pleuresis. et ē fortasse cū ea sputū sanguinis: tūc nō
audent restauratores curare ipsam cū extēsiōe ad-

exteriora pp ↄ̄fectū lgenij qm̄ illd ē difficile:absq₃ vētosis.⁊qm̄ ex vētosis timet̄ q̄ aggreget̄ mā plurima ad īteriorē locuz:⁊ ē i ea illud qđ ē de corruptiōe. ¶ Qđ si expellis eas ⁊ nō plōgas retētōez eaꝝ nō ē maluz Iteꝝ qz cibāt īfirmū cibis īflatiuis valde vt īflet̄ vēter ei⁹ ⁊ cōprimat īflatio fracturā ⁊ īpellat eā ad exteriora. Et h⁹ cōpuis sit ↄ̄ illis a qb⁹ i qbusdā horꝫ nō ē excusatio:ē th̄ cā magna ad faciēdū vt accidat apa. ¶ Jndt qđ ā sapiētū. Oꝫ vt coopiat̄ loc⁹ cū lana īfusa in oleo calo.⁊ ponāt̄ pulsulli i eo qđ ē īter costas donec repleat̄ vt sit liga^m eq̄le qm̄ īuoluit̄ fꝫ rotūditatē sic̄ narrauim⁹ i pectore:deiń pōat̄ sic̄ ponit̄ i hn̄tib⁹ pleuresim fꝫ q̄ntitatē ↄ̄uenientē ossi. ¶ Et si oppilēmt nos res vehemēs ⁊ os pūgit velamē pūctura a ledēte:tē oꝫ vt findat̄ cutꝫ ⁊ discoopiat̄ illđ qđ discoopitū ē de costa:deiń ponat̄ sub eo instr̄m qđ conseruat siphac vt nō egrediat̄ siphac ⁊ īcidant̄ cuz facilitate ossa q̄ pungunt ⁊ exire facias. Deiń si nō accit apa calīn aggregent̄ fissure ⁊ medicent̄ cū vnguēto. Et si accit ei apa calīn coopiat̄ cuz pulsullis infusis i olo ⁊ cibet̄ īfirm⁹ ⁊ curet̄ cū eo qđ sedat apa calīn.⁊ resupinet̄ super latus qđ leue est super ipsum.

¶ De eo qđ accit spōdilib⁹ de fractura. Cap.viii.

Jndt paul⁹. Rotunditatib⁹ spōdiliū accit qz at ītitio fꝫ fractura paꝝ accit ⁊ tunc minuit̄ siphac nuche:⁊ nucha ipa:⁊ cōicāt eis ambab⁹ nerui i nocumēto:⁊ sequtur ea vtraq₃ mors si accidat illud spōdili colli:⁊ pp h⁹ oꝫ vt p̄mittam⁹ sermonē ⁊ enūciem⁹ p̄dictiōez tactā. ¶ Et si est pos̄e vt p̄sumamus ⁊ auferamus os ledēs cuz scissiōe tunc illđ ē:⁊ si nō:opꝫ vt visitemus eos cuz regimine qđ sedat apata calida. ¶ Et si remāet aliqđ ex ptib⁹ eminentib⁹ spōdil ex q̄ sunt q̄ notant̄ spine: iā illud cadit velocit̄ sub digitꝫ cuz volum⁹ ei⁹ cōminutiōem:qm̄ illđ qđ cōiunctum est mouet̄ ē sepat̄ a loco suo:tunc oꝫ vt auferatur illđ scindēdo cutē exteri⁹:deiń aggreget̄ cū sutura ⁊ administret̄ i eo curatio īcarnatiua. ¶ Et si frāgit̄ os alkaeil i inferiore pte alchatī ⁊ alohosos:tūc ītromittat̄ digit⁹ index sinistre man⁹ i anū ⁊ eq̄tur os fractū cū eo ⁊ cū māu alīa fꝫ q̄ pos̄e ē. ⁊ si sēserim⁹ os fractū iā separatū eē:tunc oportebit iteꝝ vt auferat̄ cuz scissione sicut diximus:deinde admistretur ligamentum qđ conuenit ano:⁊ curatio conueniens ei.

¶ De fractura adiutorij. Cap.ix.

Os adiutorij cuz ↄ̄pargit̄ fꝫ plm̄ nō declinat nisi ad exteriora.qr̄ oꝫ vt tu facias illđ qđ oꝫ fieri i reduttiōe fracture cui⁹ situs est fm̄ q̄ sciuisti ⁊ tāge ipsaz manu tua ⁊ eq̄ eq̄tiōe vitla ⁊ liga eā cū ligamēto ascendēte ēt vsq₃ ad humeꝝ ⁊ stringe cū eo si ē p̄xīa illi:deiń ligamēto cōi fꝫ q̄ sciuisti ēt vsq₃ sub cubito si fuerit fractura p̄pinq̄ cubito postea liga ipaz ligamēto tertio ascēdēte ab īferiori vsq₃ supi⁹ ⁊ suspēde manuz āgulariter ne multiplicet̄ ei⁹ suspēsio extēdēdo:qm̄ ē malū:⁊ meli⁹ qđ ē vt stringat̄ adiutoriū ad pect⁹ fꝫ āgularitatē i cubito vt nō moueat̄ ⁊ p̄pe qm̄ fractura ā p̄pe cubituz. ¶ Ergo pone sup ligamēta: aut aquā ⁊ acetū:aut aquā solā si fractura adhuc nō abatur ⁊ fac ipaz ex lino c⁹ latitudo sit q̄tuor digitoꝝ nō plus. Et si iā supuēit ei spaciū:⁊ apata ē: tē pone ipaz ex lana ⁊ ablue ipaz in oleo si tibi pos̄e ē.⁊ si nō fuerit aliqđ p̄hibens nō soluas vsq₃ ad septem:⁊ qđ est post eos vsq₃ ad decē:tunc solue ⁊ liga cū astellis ⁊ si defensio vocat te ad aliud:tūc solue in tertio : ⁊ ē illđ ad qđ īclinat̄ ypp. qm̄ aufert nocumēta lꝫ noceat restauratōi. ¶ Iteꝝ i q̄litate ponēdi astellas:oꝫ vt sufficiat tibi illud qđ tibi declarauim⁹ i ca.suo.⁊ non separes ab ea stricturā ad min⁹ vsq₃ ad.xl.dies.⁊ qm̄ indiges fꝫ ↄ̄suetudinē extensiōe vehemēti ⁊ nō obedit tibi ⁊ nō excusarꝫ auxilio alicui⁹ adiuuātꝫ te:tunc fac sedere īfirmū sup sedē sublenatā. ⁊ sit ad stātem plus decliuis q̄ ad sedētē ⁊ appodiet̄ sup gradū scale:aut qđ sil̄e sit ex eis q̄ sciuisti i ca.dislocatiōis ⁊ locus ille sit plan⁹ fact⁹ ⁊ mollificat⁹ ⁊ linit⁹: deide suspēde i humero ei⁹ aliqđ graue extēdēs ipm ad īferiora cū ꝗ extēderis extēsione q̄sita:tunc liga cū vitta forti sub fractura ⁊ supra illā ⁊ fac dormire īfirmū resupinū.⁊ extēde illđ qđ ligasti vitta cū fortib⁹ vitꝫ vsq₃ subt⁹:⁊ ad supiora:i illo.n.ē sufficiētia. ¶ Et qm̄ fractura ē i medio adiutorij pone liga^m cū lōgitudīne vna a duab⁹ extrēitatib⁹ iuncture ⁊ si fuerit p̄pinq̄or ad lat⁹ pone liga^m vehemētioris p̄pinq̄tatꝫ extremitati lōginq̄ q̄ aliꝫ.⁊ si fuerit scissura sola.tunc cura est curatio scissure ⁊ strigat̄ sup eā ligamentum.

¶ De fractura brachij. Cap.x.

Accidit qn̄q₃ vt frāgantur duo folia sil̄.⁊ qz accidit vt frāgatur vnum eoꝝ. Et fractura focilis inferiorꝫ est vehemētior ⁊ turpior q̄ fractura focilis supiorꝫ:qm̄ singularis fit fractura vni⁹ eoꝝ.⁊ illud iđ qm̄ focile īferi⁹ ē brachiū deferēs: qr̄ ei⁹ fractura est deterior:⁊ qm̄ ē nudū carne:tē ē fractura turpior. Et iteꝝ supi⁹ focile suscipit curatiōez ⁊ suffic̄ ei extēsio. pua ⁊ nō sil̄r ē īferi⁹.⁊ p̄pe si frangāt̄ sil̄. ¶ Et opꝫ vt sustentetur apđ extensionē adiutorij sup alchol : ⁊ ē radix vole.⁊ cognoscit̄ strictura ligamēti: qm̄ si accit ex ea i digito apa puuz:aut dolor puus:tunc ligamētū ē eq̄le.⁊ si nō ē tunc ē molle q̄ si est plm̄ supfluum tunc ē vehem̄s.⁊ oꝫ vt mollificet̄. ¶ Positio āt astellaꝝ nō ē ex illis q̄ occultent̄ tibi. fꝫ oꝫ vt nō cōseq̄nt̄ cuz lōgitudīe sua volā ⁊ radices digitoꝝ:imo abbreuient̄ ab hoc parump nisi necīū faciat illud p̄pinq̄tas fracture iuncture rasete tali. Iteꝝ tūc iteꝝ oꝫ vt ꝗ tāgat albaragi digitoꝝ.⁊ cuz restaurat̄ ⁊ ligat̄ oꝫ vt suspēdat̄ ad collū fꝫ figurā āgularē. ¶ Et oꝫ vt sit suspensio ei⁹ p̄pe si ē ei⁹ fractura ad īferiora cuz pāno c⁹ latitudo capiat lōgitudinē brachij toti⁹.qm̄ si fuerit obuiatio suspēsori p̄pe fracturā ⁊ reliquū ei⁹ sepatuz a sustentatiōe accidet tortuositas p̄culdubio et declinatio sup illđ qđ fac̄ ipaz sic̄ volā:imo opꝫ vt sit vola:⁊ plm̄ brachij i suspensorio. ¶ Et vo si fractura fuerit ad supiora oportebit vt suspensio sit ita vt videat̄ fractura ⁊ eleuet duas extremitates ex latere vole ⁊ ex latere cubiti. ¶ Qđ si separatur quod est īter illud erit adiuuās ipm ad eq̄tionem figure. Et sit suspēsoriū pānus lenis:⁊ sit suspēsio taliter ne vllo mō sit pos̄e moueri:⁊ vt nō dilatet ipm dilatatione laboriosa. ¶ Et fortasse accit brachio vt restauretur in latitudine circiter viginti ⁊ octo dies.

¶ De fractura rasete. Cap.xi.

Ossibus istis paꝝ accidit fractura : qm̄ ipa sunt dura valde. Et qm̄ aduenit eis cā aliqua remos

net ea a locis suis & nō frāgit ipsa: qr sunt vltima ad curatiōes: quēadmodum diximus in dislocatione.

¶ De ossibus digitoꝝ fractis. Cap. xij.

Istis iteꝝ paꝝ accit fractura: imo accit separatio. ¶ Dixerunt qdā. Si accit eis fractura oꝫ vt sedeat infirm⁹ sup sedē eleuatā: & pcipiat ei vt ponat volā sup sedē eqle: & extēdat ossa fracta minister. Et equet ea medic⁹ cuꝫ pollice & indice. ¶ Qd si pollex fuerit iclinat⁹ ad iferiora: tūc oportebit administrare ligam desup & fortasse accit apa calm. ¶ Et ad locuꝫ mollificatōis hoꝝ ossiū aggregat supfluitas pluria & coagulat velocit: qr stringāt. ¶ Et si accidat fractura sublemi: aut digito si ē pollex: oꝫ vt liget ligamēto ppo: & vt ligetur iteꝝ cū vola vt firmet & nō moueat. ¶ Et si accit fractura alicui reliquoꝝ digitoꝝ si fuerit index: aut auricularis: tunc liget cū illo q approximat ei. Et si ē d digitꝫ medijs: tunc ligetur cum illo q est ex latere ei⁹ aut ligētur oēs ꝫ ꝯtinuitatē ad inuicē: qm est meli⁹. firmātur. n. & nō mouētur: & sunt tūc qsi ligati sunt cum astellis. s. ossa fracta.

¶ De fractura ossis lati & anche. Ca. xiiij.

Os anche qnqꝫ frangit: ꝫ raro cū dispōne fortitudis sue: & accit illud ei ſm semitā cōmunitionis extremitatū: & qnqꝫ findit i lōgitudine: & qnqꝫ impellitur intus ad ventrē: & accit p⁹ istas dispōnes iterū ex dolore & punctura & stupore cruris. & core. primū ei qd accit adiutorio ex fractura humeri. ¶ Et qn frāgitur os latuꝫ qd est supra alohosos. aut findunt vt ligna lacerti ei⁹: fit res difficil i rectificatiōe ei⁹: qr fit vna duaꝝ anchaꝝ decliuis ad diminutionē. ¶ Et cura ei⁹ ē vt iaceat ifirm⁹ & icipiāt duo holes fortes extēdere duas coras ei⁹. s. quisqꝫ coꝝ extēdat corā: & iā qn tenuerim⁹ man⁹ ei⁹ vt nō festinet ad expellēdū illum q extēdit corā ei⁹: & icipiāt duo restauratores cōpunnet anchā ei⁹ cū vehemētia & fortitudine dōec equet: deiñ pparēt sup eaꝫ ēplm. postea resupinet super aliqd qd sit sicut glomer ex pāno aut ei sile ex illis q hñt duritiē. Et hoc qd est primū ei cum q curatur spatula iteꝝ. Et qn frāgitur ex latere anche: tunc curaeius est cura humeri. & oꝫ vt administretur humectatio sup ligamētū & equet puluilli sic oꝫ & ē necē, vt sit sustētatū sup locū planū.

¶ De fractura core. Cap. xiiij.

Cum cora frangit necia est extēsio vehemēs: deiñ eqtur ſm formā nālē q est ei. & est gibbositas siluestris ptis eius & ꝯcauitas pauca in ei⁹ domestico ꝫ āmbulatiōem forme q est ei in sanitate. Et obseruent in dispōne fracture mediū ei⁹ aut extremitatis ei⁹ supioris & iferioris dispōnes q dēc sūt in ca. adiutorij. & sit strictura ad supiora cōseruās & retinēs. ¶ Dixerūt. qn frāgit ꝯuertit ad loca añriora & ad exteriora. & illd iō ē qm ipa ē lata ab hac pte pnāꝫ & equet manib⁹ & ligamētꝫ & spēb⁹ extēsionis q sūt ſm eqlitatē: aut cū strictura vni⁹ duaꝝ ligaturaꝝ supra fracturā i medio. ¶ Si aūt fractura fuerit iclinata a medio & fuerit ppinqua capiti core tūc sumat ligamētū & inoluat i medio ei⁹ lana vt nō icidat carnē & ponat mediū eius sup pectinē & ascendāt extrēitates ei⁹ ad ptē capitꝫ et dent ministro vt retineat eas ad iferiora. et si fractura fuerit in eo qd sequitur genu: tūc nos ponemus ligamētū in supiore pte fracture. & eleuabim⁹ extremitates ei⁹ ad illū q extēdat eas ad supiora. & teneat genu cū ligamēto inuoluens ipm desup. & equet mēbrū istud ifirmo iacente sup faciē suā & crure ei⁹ extēsa. & si fuerit ossa pūgentia: tunc opꝫ vt equent sicut diximus multotiēs & q ex eis eleuātur capiātur. ¶ Regimē vo sit ꝫ q diximus in curatiōe adiutorij. & os qd core stringit i. l. nocub⁹. Et ego enūciabo quō opꝫ vt sit sit⁹ ei⁹ postqꝫ aggregat curatio cruris. ¶ Et oꝫ vt pōat int duas coras: tunc pila de ligno & ei silib⁹ seruās eā ad formā ſm quā eqta ē & restauret restauratōe cognita ꝫ q iteligit pp illd qd accit d apate & pruritu. ¶ Et qn accit apa sup corā: nā est apa forte & est ex eis q festināt ad corā: tūc oꝫ vt ppe pueniat ad soluēdū vt respiret & extēdat apa. & tu qd iā sciuisti ēbrocas ppas. Uerꝫ in caugualib & albaranach ꝫ sūt tabule magne i qb⁹ est paꝝ ꝯcauitatis vt decēter cōponāt sup inolutōes & capiāt lōgitudinē pedis: qm si breuiāt & nō restaurātur sup crus & abscindūt ifra illd vtilitas nō est vtilitas qsita. & si plōgātur erit ifirm⁹ ex eis in labore ꝫ si ipse abbreuiet nō erit expers laboris. ¶ Et vtilitas elōgatiōis eaꝝ ē vt phibeāt iteꝝ ptē sanā pedis moueri cū fuerit mot⁹ illi⁹ ꝯtutatio nociu⁹ fracture & ppie i dispōne dormitatōis & sōni. ¶ Et necitas hoꝝ instroꝝ nō ē nisi i fractura magna valde. & nō ē posse cū hoc vti eis nisi āteqꝫ apet: qm apa nō tolerat h⁹i. ¶ Et ad vltimū est ꝯuitas & malitia & labor: & opꝫ vt fugiat ab eis dum exceptio ꝯseuerat ab eis cū ingenijs alijs. ¶ Sit⁹ aūt restaurate core opꝫ vt sit ſm q fuit ꝯsuetudo ei⁹ i sanitate de assiduatiōe ꝯstrictiōis & dilatatiōis. & illd qd ē magꝫ vicēs ē dilatatio. ¶ Et scias q ille c⁹ cora & ancha sunt fracte paꝝ denudat a claudicatione: & qn abscindunt frusta lacertoꝝ ei⁹ mādat puus: deinde minuitur secundo.

¶ De fractura rotule poplitis. Ca. xv.

Rotula paꝝ frāgit & ſm plm ꝯteritur. Et cognoscitur illud qd accidit cū tactu & aspitate: & cum vacuitate q intelligit cū tactu & audit aure. ¶ Et oꝫ i curatione ei⁹ vt extēdatur crus: deinde intromuttat rotula in locum suum. & si sepata fuerit aggregetur puus: deinde intromittatur.

¶ De fractura cruris. Cap. xvj.

Quādo frāgitur os puum cruris est salu⁹: qn si frāgitur os magnū. & qn frāgit arundo pua superior ē inclinatio ad exteriora & añ: & ē āmbulatio cum hoc possibilis & si frāgit arūdo magna iferior declinat crus ad exteriora: & qn frāgunt vtreqꝫ arūdines sil: tunc ē deteri⁹: & tūc qd accit cruri iclinatio ad oēs ptes. ¶ Et scias q curatio fracture cruris est ſm cōsiderationē curationis adiutorij & in ei⁹ silitudine: & nō est dispō cruris i tortuositate q accit figure sue nāli: sicut dispō adiutorij: imo ē rectum: qr oꝫ vt sit extēsio eius ad hoc vt redeat ad rectitudinem.

¶ De calcanei fractura. Capi. xvij.

Calcaneus est excusat⁹ a fractura pp duritiē suā & p circūdationē defensionū. & plm eius qd accidit ei nō est nisi dislocatio. & iā dcm est de ea.

¶ De fractura tali. Capi. xviij.

Fractura tali ē praua & ei⁹ curatio ē difficilis. Et plm qd frāgit cū cadit hō ex loco l ato: qm cōteritur

supiꝰ pedis ⁊ fortasse accit cũ eo attritio ossis cũ cursu sanguis ad vẽtres q̃ coagulaꝛ i eis ⁊ q̃nq; ꝑducit ad egritudies magnas ex febre ⁊ ꝑmixtiõe rõnis ex tréore. ⁊ spasmo pedꝫ. Cũ ḡ accit i eo apa ꝯgelatũ ꝙ nõ appet ⁊ nõ egrediꝛ ⁊ appet iã tenebrositas q̃ nõ fuit ẽ signũ malũ signs ꝙ ẽ in via putrefactiõis. Si aũt ẽ apa appens ipellẽs manũ: tũc ẽ meliꝰ ⁊ fortasse fit facilis eiꝰ eruptio. ¶ Et qñ talꝰ restauraꝛ de ãbulatio ẽ dolorosa sup tpꝫ. Et qñ nõ restauraꝛ talꝰ fm ꝙ opꝫ destruiꝛ iuuamentum.

¶ De fractura digiti pedis. Ca.xix.

Curatio eoꝝ i fractura ⁊ dislocatiõe ẽ curatio digitoꝝ manꝰ. Et q̃nq; restaurator eq̃t eos pede suo calcãdo eos cũ eo. ¶ Expleta ẽ fen.v. li.q̃rti quã seq̃tur fen.vj. eiusdẽ de venenis.

¶ Fen.vj. libri q̃rti de venenis. ⁊ ẽ q̃nq; tractatuũ.

¶ Tractatꝰ.i. ẽ de ra[illegible]bꝰ eiꝰ qð scit de dispõibꝰ venenoꝝ ebibitoꝝ ⁊ distinctiõe sermõis i curatiõibꝰ venenoꝝ q̃ nõ sunt ex aialibꝰ. Cuiꝰ sunt summe tres.

¶ Sermo vlis: de cautela a venenis q̃ in potu danꝛ ⁊ curatione eorum. Ca.i.

Qui timet ꝙ in potu sumat venenũ: oꝫ vt sibi caueat a cibis dñantiũ sapoꝝ in acetositate: aut salsedie: aut acuitate: aut dl'cedie: aut dñantiũ odoꝝ. Ipsi.n. frãgũt ꝑ illð: illud qð ponũt ⁊ odorẽ eiꝰ. Et oꝫ vt nõ ꝑhteꝛ ei aliq̃d ex eis q̃ diximꝰ sup famẽ vehemẽtẽ ⁊ sitiꝫ vehemẽtẽ. vnaq̃q; eaꝝ.n. occultat illð qð oꝫ vt detegaꝛ ei pp vehementiã vorocitatꝫ. Et iteꝝ q2 cũ repleꝛ cibo ⁊ potu: ⁊ cuꝫ i potu sumit venenũ: accñt venẽo duo accñtia. Quorũ vnũ ẽ ꝙ sepelliꝛ i vacuitate eiꝰ q̃ repletꝰ ẽ. Et scðꝫ ẽ ꝙ vene sunt plene: q2 nõ iuẽit venenum i eis penetrationẽ ⁊ fortasse ẽ i eo sapor rei repugnãtꝫ venẽo. ¶ Et necẽũ ẽ ei iteꝝ vt ipe sit suscipiẽs fꝫ viã ꝯsuetudinis medicias expellẽtes nocumentũ venenoꝝ: sicut mitridatũ. nã eiꝰ exptũ ẽ iuuamẽtũ: ⁊ sicut ꝯfectio de bolo ar. ⁊ silr ficꝰ cũ folijs ruthe ⁊ nucibꝰ ⁊ sale trito. ¶ Põdera eo sunt: qñ sumãꝛ ruthe sicce partes.xx. nucũ ptes.ij. ⁊ salis q̃nq; ⁊ ficuũ siccaꝝ ptes.v. ⁊ algeduar ẽ mirabile i expellẽdo nocumẽtũ venenoꝝ oĩuꝫ. ⁊ facit fiduciã iteꝝ: ⁊ ego nõ ꝟifico an sint due meꝰ. aut vna meꝰ. Et iteꝝ semis napi parui põdus ʒ.i.s. decoquaꝛ cũ vino decocto ⁊ rutha ⁊ sal ẽt silr. ¶ Et necẽũ ẽ cauẽri vt nõ sit ois cautela eiꝰ i cibo dato ab alio: aut ꝙ in potu sumit tm̃. qm̃ fortasse accit ei. vñ nõ existimabit. Imo qñꝫ ꝯtigit vt cadat res maligna sicut lacerta ⁊ rutela ⁊ scorpio in eo qð decoquiꝛ ⁊ in vasis in q̃bus est vinũ. Plima nãq; venenosoꝝ diligunt odorẽ vini ⁊ currunt ad ipm. Et q̃nq; moriunꝛ in cacabis: ⁊ q̃nq; bibunt ex eo: ⁊ euomunt in ipso: ⁊ pp hoc oꝫ vt caueantur tecta: ⁊ qð est sub arboribus magnis: ⁊ herbosa loca.

¶ De sermõe vli de venenis q̃ bibunt. Ca.ij.

Species venenoꝝ sunt due. s. faciẽs opationem suã cũ qualitate q̃ est in ipso. ⁊ efficiens cũ forma sua ⁊ tota sbã sua. ¶ Et ꝑmũ q̃dẽ: aut ẽ corrodẽs putrefaciẽs: sicut lepꝰ marinꝰ: aut inflãmans calefaciẽs: sicut euforbiũ: aut ifridans stupefaciens: sicut opium: aut opilãs vias anhelitꝰ in corpe: sicut plꝛibuꝫ visũ. ¶ Efficiẽs aũt cuꝫ tota sbã est sicut napellꝰ ⁊ sic alhelei qð d2 eẽ gũmi napelli et sic cornu spiec. ⁊ sic fel leopardi. ⁊ q̃ sunt illi silia ⁊ hec sunt deteriora venena. Et iteꝝ de venenis sunt q̃ agũt sup vnũ ⁊ ideꝫ mẽbꝝ: sicut cãtarides sup vesicã: ⁊ lepꝰ marinꝰ super pulmonẽ. Et de eis sunt q̃ agunt sup totum corpꝰ sicut opium. ¶ Et oĩ qð ꝙ iterficit cum ꝑmutatiõe cõplonis: aut putrefactione: aut cum aductu sup mẽbrũ poẽe est vt sit effectꝰ post tps. Lꝫ putrefaciẽs q̃to plꝰ remanet in corpe: tãto plꝰ ẽ effectꝰ ei dterior. Et salus ex eo ẽ cum resol'one accñte ei: ⁊ ꝑ illð qð succedit ei ꝑ sudorẽ ⁊ silia: aut ꝑ curationem ꝯriã. ¶ Et scias ꝙ nocumẽtum narcoticoꝝ in ꝯplonibꝰ cal'is ex pte ẽ debiliꝰ ⁊ ex pte ẽ fortiꝰ ⁊ q̃cũq; duaꝝ fuerit dominãs erit iudiciũ ei. Inq̃tũ.n. ꝯpl'o cal'a in corpe resistit eis ẽ coꝝ effectꝰ debilior: ⁊ inq̃tum ipa iuueniũt in corpibꝰ cal'is subtiliationẽ sbe sue frigide q̃uis et attractionẽ ꝑ ꝟtutẽ motꝰ arteriaꝝ ⁊ attractio eaꝝ est apð ꝯstructionẽ erit eoꝝ nocumẽtũ in corpibꝰ cal'is vehemẽtiꝰ ꝑcipue cũ ipa sint ꝯria ꝯpl'oni eoꝝ. Et est silẽ vt sit sermo in venenis cal'is ille fmo iteꝝ. cõpl'o enĩ calida resistit eis cum expulsiõe a corde ⁊ resoluit virtutẽ calidoꝝ venenoꝝ: sed arterie ꝯpl'onis calide attrahũt ea. q̃re accidit sicut illud. ¶ Et pp illð dixit Gal. ꝙ alfarfas ⁊ existimo ipꝫ esse napellũ aut venenum interficiẽs interficit hoĩem: ⁊ nõ interficit turdos qm̃ ipe nõ ꝑuenit in turdis ad cor nisi post spacium in quo iã passus ẽ a corpe passionẽ postq̃ nõ remanet nisi passio ꝯuersiõis cibi. Et i hoĩe festinat ante illð pp latitudinẽ meatuum: ⁊ vehemẽtiaꝫ calitatis: ⁊ ꝟtutẽ motuum attrahẽtiũ arteriaꝝ. ¶ Et dico ꝙ iste est modꝰ q̃dã. Veꝝ ꝑportionalitates iterum iter ꝟtutes agẽtes ⁊ patiẽtes sunt ex eis q̃ opꝫ ꝯsiderari vñ scimit ꝙ alfarfas sit venenũ ꝑ ꝯparationẽ ad ꝯpl'onẽ latã q̃ est aialis absolute cũ firmaꝛ ita vt sit iterficiẽs cum figiꝛ in hoĩe interficiẽs cum non firmaꝛ in turdis fortasse enĩ alfarfas nõ est venenũ per ꝯparationẽ ad ꝯplonẽ turdoꝝ ⁊ si nõ ꝯuerteretꝛ in cibum vel nutrimẽtum: ⁊ ꝑueniret ad cor eoꝝ sicut ipm ꝑuenit ad cor hoĩs cum velocitate nõ interficeret. Inq̃t ⁊ fuit q̃dã anus suscipiẽs in ꝑnꝰ rei de napello rẽ ꝑuã: deinde nõ cessauit vti eo donec assuefcã est eo nã ⁊ audacter vsa est eo ⁊ nihil nocuit ei ⁊ dico hoc. ¶ Et dixit ruffus ꝙ nutrita fuit puella cuꝫ veneno vt iterficerenꝛ ꝑ eã reges qui cum ea ꝯuenirent: ⁊ qð ipa in ꝯpl'one sua ꝯsecuta est ꝯsecutionem maximã ita vt saliua eiꝰ iterficeret aial ⁊ nõ approxinquaret eiꝰ saliue gallina.

¶ De sigñtiõe speꝝ venenoꝝ. Cap.iij.

Significanꝛ q̃nꝫ ꝑ ea q̃ eueniũt in corpe de egritudinibꝰ. Nã si euenit silẽ mordicatiõi ⁊ icisioni ⁊ puncture ⁊ corrosioni: sciꝛ ꝙ venenum ẽ de gñe medicinaꝝ acutaꝝ cal'aꝝ mordicãtiuꝫ: sicut arsenicuꝫ ⁊ almusesi ⁊ argẽtuꝫ viuum extinctũ: ⁊ si accñt inflãmatio vehemẽs ⁊ exuberatio sudorꝫ ⁊ rubedo oculi ⁊ ãgustia ⁊ sitis et sigñt ꝙ ẽ venenũ pp calitatẽ tm̃ sicut euforbiũ. ¶ Et si accñt ꝓfunditas somni ⁊ stupor ⁊ frigus significat ꝙ venenum est de gñe narcoticoruꝫ. ¶ Et si nõ apparent nisi casus virtutũ ⁊ sudor frigis

dúis ꝛ sincopiȝ:tūc ē de venenis q̄ ɔtra sunt reb⁹ cū tota sbā rē deteri⁹ eoꝝ. Et qñ signt̄ p odores aut odorez corpis toti⁹ sic̄ sensibilitas odoꝝ opij i eo q̄ bibit ipȝ aut odorē mbri ei⁹ sic̄ odor oꝝ cū bibūt venena putrefaciētia: sic̄ lep⁹ marin⁹ ꝛ alfrasatū ꝛ cantarides. ¶ Et qñ signt̄ p vomitū. nā cū euomit venenū non elōgat qn visus cadat sup subaȝ ei⁹ qḋ i potu datuȝ fuit d̄ eo: aut cogscat̄ p odorē aut p saporē: sic visus sup lithargiriū ꝛ gypsuȝ ꝛ sup sāguinē ɔgelatū ꝛ lac coagulatū. ꝛ silr opiū cogscit p odorē ꝛ lep⁹ marin⁹ ꝛ rāep abomiabilē saporē. Signa mala. Cū icipit ei q̄ venenū sūpsit supuenire sincopis ꝛ pmutat̄ ei⁹ pupilla ꝛ occultat̄ ei⁹ nigredo: tūc nō spat̄ euasio. ¶ Et silr si rubeāt oculi ei⁹: ꝛ egrediat̄ ligua ipi⁹: ꝛ casus pulsus: ꝛ sudor frid⁹ est sigtio mala: ꝛ in hmōi dispone paꝝ viuit. ¶ De canone curatiōis ei⁹ qui in potu sumit venenum. Capi.iiij.

Oportet vt nō moret̄: imo pperet cū sentit ipsuȝ anq̄ vt⁹ ei⁹ pambulet in corpe: ꝛ bibat aquā tepidā ꝛ oleū sisaminū aut olȝ de oliuis ꝛ euōat ꝛ pueniat i h⁹ ad vltimū qn̄tū pōt. ¶ Et meli⁹ qḋ ē vt i ea sit vt⁹ alumis ꝛ baurac: et qñ admiscent̄ cū olo litiū et adeps āserꝫ. Et diligit̄ vt sit illḋ qḋ ipe bibit ad vomēdū pp h⁹ et alia aq̄ plima et cibi plimi. ipi. n. lȝ ñ euomant̄: tñ qñ frāgūt venenū et supant ipȝ et cū vōuerit qḋ pole ē ei: deiñ bibat lac pliȝ: qm̄ ipȝ frāgit nocumētū veneni et nō ē malū si euomit ipȝ iteꝝ vt bibat decoctionē sel gvitice cuȝ butyro cocto ad expellēdū venenū vomēdo et solonē faciendo: deiñ bibat lac: et butyꝝ crudū ē meli⁹ lacte. ¶ Et iteꝝ dcoctionē se. lini. et silr vinū dl'ce cū adipe āserꝫ liq̄facto: et silr aquā cinerꝫ lignoꝝ vitꝫ. ¶ Et oȝ vt seq̄nt̄ vōitū clisteria pp̄e qñ sentit̄ descēsus lesionis ad iferiora. ¶ Si aūt fuerit ɔmotio supra illḋ vtat̄ eo qḋ facit vōere et soluit et nō dimittat̄ pot⁹ lactꝫ. ¶ Et si tibi necēū fuerit vt i potu tribuas ei. Abigr̄a tyriacā d̄ t̄ra sigillata fac. Ipa. n. adiuuat corp⁹ ad expellēdū venenū et pprie cū i potu dat̄ i pn̄° rei ipa. n. facit euōere venenū sic̄ ē. ¶ Cui⁹ descriptio ē. Baccaꝝ lauri auī. ij. t̄re sigillate auī. ij. et ireos ɔficiāt̄ cū oleo. Et sit dosis ei⁹ auellana vna. Et iteꝝ carpobalsami ysopi sicce: se. napi siluestrꝫ pipis albi et ni. pipis longi acori anisi petrosilini assari cymini carmēi: sela hyusq̄ami albi oluȝ añ. auī. iiij. spice florꝫ sq̄nāti amboꝝ añ. auī. v. cassie. ʒ. xviij. amomi croci āboꝝ añ. auī. vj. ɔficiātur cū melle et det̄ i potu q̄ntū ē faba romana. Et sumere i potu t̄rā sigillatā sic̄ ipamet ē cū vio facit illud. ¶ Et existimauerūt q̄dā q̄ cū in potu sumit̄ stercus galli in dispōne statim facit euomere venenū. Et ex eis q̄ i potu dāt̄ iteꝝ st succ⁹ prassij ꝛ folia cāne et celtica et semē baucie et castoreū et auellane et fic⁹ et rutha. ¶ Et de illis q̄ laudata sunt i h° ca° ē vt i potu det̄ galbani fetidi pōd⁹. ʒ. iiij. et myrrhe. ʒ. i. cū vino dulci. ¶ Et qñ post vomitū accit iflatio vehemēs tūc da ei in potu aquā niuis et olȝ ro. ifridatū. Et oȝ vt dormiat olno: et nō dimittat seipȝ taliter vt dormiat imo oȝ vt euigillare ipȝ faciāt olno. et rideāt et clamēt i circuitu ei⁹. Cūq̄ māifestat̄ ei forma et cognoscit̄ venenū curet̄ oē venenū cū eo qḋ dr̄ in suo ca°. ¶ Et h° q̄dē manifestatio fit s̄ȝ duos modos quoꝝ vn⁹ ē vt cognoscat̄ cui⁹ gn̄is sit venenū: ꝛ scḋs vt sciatur cui⁹ spēi ipȝ sit. ¶ Exēplū pmi ē. vt sciat̄ q̄ ipȝ est ex icisiuis acutꝫ qr̄ curet ipȝ cū eis q̄ sūt sic̄ lac ꝛ butyꝝ crudū ꝛ seludē currēs factū cū oleo amigdalino aut butyro cocto: ꝛ cū oī qḋ frāgit acuitatē: aut sciatur q̄ ē ex inflamātib⁹: qr̄ ifridet̄ cū cāphora ꝛ aqua ro. ꝛ aqua couādri ꝛ q̄ sunt sīla illis. ꝛ oīa illa sint ifridata cū niue. ¶ Et emplent̄ mēbra ei⁹ pncipalia cū eis q̄ sūt sicut altahaleb ꝛ aliꝫ ꝛ renouet̄ sup ipȝ infridatio in oī hora. ¶ Et ex eis q̄ ɔferūt hmōi valde est lac vaccinū de quo extractū est butyꝝ ifridatū. Et si indiget flōmia flōmet̄. ¶ Aut sciat̄ q̄ ipȝ est ex stupefaciētib⁹: qr̄ admiistrent̄ ea q̄ sunt sicut tyriaca ꝛ medicamē de assa fetida in vino puro ꝛ silr alia. ¶ Aut sciat̄ qḋ est ɔtrū per subam. qr̄ curet̄ cuȝ mitridato ꝛ tyriaca ꝛ medicamine muschi ꝛ bezard ꝛ vtat̄ carne ꝛ vino: ꝛ adm[illegible]et egro odor aromatū ꝛ euētet̄ locus ad quē vadit causa morādi ꝛ iduatur vestib⁹ aromatizatꝫ: ꝛ sternutet ꝛ fricet̄ os stōi ei⁹ et sufflet̄ i os ipi⁹: ꝛ tēdant̄ capilli ipi⁹. ¶ Cū aūt cognoscit̄ spēs veneni curet̄ cū eo qḋ ipsi ppriū est de illis q̄ dicem⁹. ¶ Et ad summū ex medicis q̄ bibūt causa venenoꝝ: aut q̄rit̄ cōfractio acuitatꝫ veneni aut resolō sube ei⁹ sic̄ ex lacte ꝛ albezahar: aut q̄rit̄ p eas exitus sube ei⁹ sicut p terrā sigillatā aut q̄rit̄ oppositio qualitatis ei⁹ sicut potare olleū in vio ad illum quē pupugit scorpio.

¶ De medicinis cōibus ad venena. Cap.v.

Sunt medicine q̄ ɔtrie sunt veneno: q̄re nō pmittūt ipȝ puenire ad cor: ꝛ sūt sic̄ tyriaca ꝛ mitridatū ꝛ albezahar: ꝛ q̄ sunt expta: ꝛ terra sigillata et tyriaca facta ex ea: ꝛ tyriaca diatesserō. ¶ Et dixerunt q̄dā q̄ flos oleādri ꝛ folia ei⁹ liberāt a veneno. ¶ Et dr̄ q̄ gn̄is iunipi in hac re nō est par. ℞. antidē ꝛ radicis ei⁹ amboꝝ añ. ʒ. i. ꝛ sceha armene. ʒ. ij. ɔficiant̄ cū melle ꝛ det̄ in potu cū aq̄ maloꝝ: ꝛ medicamē ex eo factū est vltimū. Et radix buchormariē qñ potat̄ cū vino ꝛ calamēto iteꝝ: ꝛ semē napi. ¶ Et iteꝝ agarici. ʒ. ij. cū vino ꝛ capilli venerie ꝛ malua ꝛ semē ei⁹ ꝛ folia ipi⁹ ꝛ cinamomū ꝛ medulla leporis cū duab⁹ ℥. aceti de vino aut de castoreo auī. i. cū. ℥. ij. olī oliue ꝛ abrotani. ¶ Et iteꝝ sumat̄ aq̄ alhasce expssa et det̄ i potu: ꝛ semē baucie pp̄e cretēsis: ꝛ assa: ꝛ decoctio polij: ꝛ decoctio siseleos. ꝛ semē arboris fapini mirabile est. ¶ Cōpositū. ℞. se. napi silvestrꝫ ꝛ castorei ꝛ folioꝝ arūdis oluȝ añ. ptē. i. pulpe collo. triplū oluȝ det̄ i potu ex ea auellana magna. ¶ Et res q̄ꝝ opatiōes pportionant̄ cū ppetatib⁹ i eis sūt sic̄ illḋ qḋ dixerūt q̄ caro damule silvestrꝫ mūdificata salita ē de fortiorib⁹ medicis ad expellēda venena.

¶ Summa prima de venenis congelatoꝝ ex mineris ꝛ aliis.

¶ De lapide armeno. Ca.i.

Quidam holūȝ dixerūt q̄ i lapidibus ē lapis venenosus silis corallo: ꝛ q̄ pondus sexte. ʒ. i. ex eo ē interficiens. Et inuenim⁹ ipm in venenis veris que operantur tota substātia sicut napell⁹. Et dixerūt q̄ cura ei⁹ ē cura napelli ꝛ medicine magis iuuatiue sunt albezahard.

¶ De argento viuo ꝛ eius cura. Cap.ij.

ARgētū ꝙ̄ viuūt plimi q̄ bibūt nō leduntur eo.
Egredit̄.n.cum dispōne sua ꝑ iferiorē rigionē.
¶ At vo ei in cuius aure fundit̄ argētū viuū accidūt
dolor vehemens.ꝛ cōmixtio rōnis:ꝛ qn̄q; ꝑducit ad
spasmum ꝛ sentit grauedinē vehemētē illius lateris
ꝛ qn̄q; ꝑducit ad epilepsiā ꝛ apoplexiā ꝑꝑ lesionem
sube cerebri cum frigore ei⁹ ꝛ ꝯmotiōem ꝛ ꝑmutatio
nē ipius.¶ Extinctū āt ꝛ sublimatū vel subtiliatuz ē
malū nociuū icisiuū ex quo accidūt accñtia silia ac
cidētib⁹ eius q̄ bibit litharg yriū ex pūctura ꝛ tēsione
itestinoꝝ ꝛ deābulatōe sanguis ꝛ grauitate lingue ꝛ
grauedie stōi:ꝛ apꝑat̄ corp⁹ eius:ꝛ retinet̄ vria ipsi⁹.
¶ Cura ꝺ bōa curatōe p⁹ vōitū ꝛ ea q̄ currunt cursu
ei⁹ ē:vt i potu det̄ ꝺ medicis q̄ sūt sic myrrha pōd⁹.ʒ.
iij.i vio.ꝛ tribuat̄ i potu cū aq̄ mell' vice vna p⁹ aliā.
¶ Et iterū fiat clistere cuz ea cū baurach:deide con
sequenter post illud adhibeat̄ curatio rasure: ꝛ cli
ster̄ ei⁹ cū ꝯfortatōe cordis iterū cū medicis cōib⁹.Cū
aūt ē effusuz in aure:oꝫ tūc vt surgat sup pedē vnū.ꝛ
saliat sup ꝑtē illā cū iā iclinauerit caput suum ꝙ plm
pos͛e ē ei declinare.ꝛ ꝓpe cū suspēdit̄ ꝑ manū q̄ ē i la
tere alio ab aliq̄ re.¶ Et silr qn̄ ꝯmouet̄ sup illā ꝑtē.
¶ Et ille q̄ vult colligere ipꝫ cū radio plūbi itromis
sio in aure ꝛ iuēit argētū viuū cū eo suspēsu⁹ ē errās
qm̄ argētū viuū qn̄ ē i illo loco ꝛ q̄ ꝓpiqu⁹ ē ei nō idi
get patiēs nisi vt ꝯcutiat̄ ꝛ saliat tm̄.ꝛ si fuerit ꝓfūdi⁹
ꝙ i illo loco nō fit iuua^m^ ꝑ illū stilū ꝛ n̄ ꝑuēit ad ipꝫ.

¶ De litharg yrio.ꝛ liatura plūbi:ꝛ cura eoꝝ. C.iij.

ACcidit ei q̄ bibit litharg yriuz vt apꝑet̄ corp⁹ ei⁹:
ꝛ grauet̄ lingua ipsi⁹:ꝛ retinent̄ ei⁹ vrina ꝛ ster
cus:ꝛ fortasse nō retinetur stercus imo supfluit flux⁹
vētris eius:ꝛ sentit grauitatē i stō suo ꝛ suis itestinis
ita vt qn̄q; egrediat̄ anus ꝛ ꝑueniat ad rasurā:ꝛ fit i
supremo:eius inflatio.ꝛ exit in vētre eius quasi glā
dula lapidea:ꝛ fit color eius plūbinus:ꝛ strigitur an
helit⁹ ipsius:ꝛ fortasse ꝓsocat̄.ꝛ qn̄q; accidunt cū eo
accidētia ileos ꝛ fit color corpis sic color plūbi ꝛ silr
limatura plūbi.¶ Cura ei⁹.Oꝫ vt succurat̄ ꝛ icipiat̄
cū curatōe cōi ex vomitu.ꝛ sit cū aliq̄ i quo sit apitio
sic decoctio seīs apij ꝛ fic⁹ ꝛ aneti ꝛ baurach.¶ Et oꝫ
vt in potu dent̄ myrrhe.ʒ.iij.in vino aut det̄ in potu
spica romana cū fimo colūbe pascētiꝫ cū vino:qm̄ ipē
curat.¶ Et oꝫ vt i potu tribuat̄ absynthiū ꝛ ysopus:
aut semē apij:aut piper ꝓprie:totū illud cū vino.aut
pōdus.ʒ.i.myrrhe cū pōdere medie.ʒ.piperꝫ donec
sudet.¶ Et det̄ i potu sex siliq̄ scamōee in aq̄ mellis.
¶ Et cibi ei⁹ q̄b⁹ oꝫ ipꝫ assidue vti sint alesfidabegi
fcā ex carne agni.¶ Et signum sanitatis ei⁹ est ꝙ sol
uit̄ natura ꝛ ꝓuocat̄ vrina.¶ Et ad vltimuz indiget
aperitiuis cognitis prouocatiuis ꝛ solutiuis.

¶ De potatione ceruse et cura eius. Ca.iiij.

ACcidit ei q̄ bibit ipam vt albificet̄ lingua ei⁹ ꝛ
mollificent̄ mēbra ipsi⁹.ꝛ vehemētes fiāt tusses
ꝛ singultus ei⁹ ꝛ ꝑmisceat̄ eius rō.ꝛ infrigidet̄ corp⁹
eius.ꝛ ifrigidet̄ eius cerebꝝ ꝛ exiccet̄: ꝛ supueniat ei
syncopis:ꝛ qn̄ꝫ sentit in gutture suo ponticitatē ꝛ in
uenit i vua ꝛ ligua sua aspitatē ꝛ siccitatē : ꝛ in vētre
suo pūcturā:ꝛ i stō mordificatiōꝫ ꝛ in ore stōi dolorē.
ꝛ i hypocōdrijs tēsionē.ꝛ in anhelitu stricturaꝫ ꝛ for
tasse ꝑuēit ad ꝓsocationē.ꝛ albificat̄ color corpis ei
ꝛ qn̄ꝫ migit nigꝝ ꝛ sanguineū.¶ Cura ei⁹ est silis cu
re litharg yrij:ꝛ dat̄ i potu scamonea in aq̄ mellis:ꝛ ꝓ
uocātia vrinā.ꝛ clysterizat̄:ꝛ nō ꝑmittatur dormire.
¶ Et de his q̄ igrediūt̄ i faciēdo ipꝫ vomere sunt ole
um alacohen:ꝛ oleū de lilio:ꝛ oleū de narcisco.¶ Et
cadūt i medicis ei⁹ gūma ꝑsūt.ꝛ medicam̄ de sāgule
dra.ꝛ fraxin⁹.¶ Et iterū ꝺ ill' q̄ cōferūt ei ē vt cōedat
sisamū ꝑuū ꝛ masticet ipm ꝛ bibat sup ipsum vinuz.

¶ De gypso ꝛ eius cura. Cap.v.

EX gypso accit silē ei qꝺ accit ex cerusa . Iterū ei⁹
strāgulatio magnificat̄.¶ Et opꝫ vt curet̄ cura
ceruse:ꝛ curatiōe fungoꝝ:deinde dent̄ i potu muci
lagines viscose.ꝛ remoueat̄ aspitas gutturis ꝑꝑ leni
ficatiōꝫ ꝑdictā ꝛ sorbitiōes lenificātes. ¶ Et indiget
sol'one vētrꝫ cū scamōea ꝛ silib⁹.ꝛ iteret̄ sol'o aliquo
tiēs.¶ Et si abrasio fiat curet̄ abrasio.Et de eis q̄ re
memorāt̄ ad gypsuz ē cinis extrēitatū vitis cū hasce.

¶ De vzifur ꝛ almagra ꝺ micra ꝛ eoꝝ cura. Ca.vi.

ACcidūt ex āmbob⁹ accñtia silia accñtibus argēti
viui extīcti:vꝫ ex almagra qn̄ꝫ accit sol'o vētrꝫ
plīma ꝛ ē digni⁹ signoꝝ ei⁹. ¶ Cura i illa eadē cura
deide admistrēt̄ sorbitiōes pingues:ꝛ adipes lenes.

¶ De alcintar ꝛ eius cura. Capi.vij.

ACcidunt ex eo pūctura vehemēs ꝛ mordicatio
fortis i gutture:ꝛ incisio i viscerib⁹ ꝛ vlcera ꝛ vo
mitus.¶ Curatio est silis curatiōi arsenici quā dice
mus.

¶ De limatura ferri ꝛ eius scoria ꝛ ea
rum cura. Capitulum.viij.

ACcidunt ex illis dolor vehemēs in ventre ꝛ sic
citas in ore ꝛ inflatio ꝛ superat dolor capitis.
¶ Cura ē dare i potu lac cū eo qꝺ soluit cū fortitudi
ne:deide det̄ i potu butyꝝ coctū ꝛ crudū tādiu dōec
sedēt̄ dispōes ille:ꝛ assiduet̄ effusio olei ro.ꝛ olei vio.
ꝛ olei ꝺ salicib⁹ ꝯquassatoꝝ cū aceto sup capita eoꝝ.
¶ Et qn̄ꝫ dat̄ i potu potāti ipꝫ aliq̄d de magnete vt
aggreget̄ illꝺ qꝺ sepatū ē ad seipꝫ: deide cōsequēter
adhibent̄ solutiua ꝑdcā.¶ Et qn̄ꝫ datur ei i potu ex
ipō oi die pōd⁹.ʒ.i.deide dant ei ad sorbēdū p⁹ ipꝫ iu
ra vnctuosa lubricatiua cum butyro vaccino cocto.
¶ Et solutio ventris fiat si fuerit descendēs: aut euo
mat ipsum cum eis si est adhuc in stomaco.

¶ De calce ꝛ arsenico ꝛ eoꝝ cura. Cap. ix.

EX cui dat̄ in potu ex ambob⁹ simul accñt pūctu
ra ꝛ vlcera i itestinis.ꝛ ei cui i potu dat̄ arseni
cū sublimatū accit ex ipō ꝓrimū illi qꝺ accit ei ex ma
gra.ꝛ qn̄q; accit tussis ledēs.Et cui in potu dat̄ calx
sola accñt siccitas oris ꝛ dolor stōi.ꝛ difficultas vrie:
ꝛ sol'o vētris cū sanguie:ꝛ egreditur calx i vrla ei⁹.Et
qn̄ꝫ accit ex ea frig⁹ extrēitatū. Et accit sincopis . Et
qn̄ꝫ exiccat̄ ligua ꝛ accit ꝓsocatio. ¶ Cura. Incipiat
cū eo qꝺ oꝫ.dein̄ det̄ in potu aq̄ cal'a cū iulep vt euo
mat aut cū oleo:dein̄ sumat decoctionē seīs lini ꝛ de
coctiōꝫ rizi ꝛ decoctōꝫ eruce ꝛ aggregatōꝫ ābaꝝ:aut
succū molochie cū melle.Et nō cesset sumere i potu
lac ꝛ mucilagīes ꝛ viscosa ꝛ vnctuosa ꝛ iura cū adipi
b⁹ ꝛ ꝓpe cū maluꝫ.¶ Et curet̄ tussis si acciderit ei cū
lenitiuꝫ.¶ Et cura calcꝫ ē vomit⁹:ꝛ clisteria:ꝛ vnctuo
sitas ꝛ lēificatio.Et cura ei⁹ ē ꝓrima cure arsenicoꝝ.
¶ Et ꝺ istis q̄ dn̄r i h⁹ ē vt sumat̄ vrla asini ꝛ fel gazeli

et det in potu quātitas.ʒ.i.in aqua calida.

¶ De aq̄ sapōis draganti et alumis et eorum cura. c.x.

Aqua saponis ꝓpinqua ē dispōni calcis et arsenici. Et cura eorum ē cura illius. ¶ Dragantū et alumē. Cōmouet ex potu amborū tussis vehemens perducens ad pthisim. ¶ Cura eorum est potare lac asininum: et potare butyrum crudum: et zuccaruz et syrupos de ysopo: et similia.

¶ De potu aq̄ frigide i ieiunio et eius cura. Ca.xi.

Ex potu illi⁹ i ieiunio: et p⁹ balneū: aut coitū timet corruptio ꝯplōnis et ydropisis. ¶ Cura est medicamē de curcuma et medicamē de musco et silia et qñqȝ sufficit vinū purū et potare ipm sup eam.

¶ Summa scda venenorum ex plantis.

¶ De napello et cura eius. Cap.i.

Napellus est de deteriorib⁹. Et accidit potāti ipsuz vt apostemet labia ipsi⁹: et līgua ei⁹: et egrediāt ocli ei⁹: et freqntes fiūt sup ipȝ vertigo et sincopis: et crura ipi⁹ nō opant et ē mal⁹ et q̄ euadūt ex eo raro euadūt qn cadāt i ethicā aut pthisiȝ: et qñȝ accit tenasmō. et ei⁹ succo ībibūtur sagitte et īterficiūt quē īueniunt statim. ¶ Cura. Oportet vt festinet ad faciēdū vomere bibētē ipm cū decoctiōe se. napi. et det i potu vinū et butyrum coctū vaccinū dādo potū sup potum. Et silr decoctio corticū glādiū cum vino. Deinde cura ei⁹ principalis est bezahar et medicamē de musco et algeduar et thure et tyriaca magna qñȝ ꝯfert in eo vsqȝ ad terminū. ¶ Et de meliorib⁹ reb⁹ eit vt i potu det muschus infricatōe albezard: aut q̄ntitas.ʒ.i.de medicamīe muschi cū siliq̄ vna muschi. ¶ Et existimāt q̄dā q radices capparꝫ sūt bezehar napelli. et oīa albezaharat sūt bōa ei: et ꝓpe illō qd silat alumi: et hȝ fila sic fila lithargyrij et aīal noīatum furin⁹ et est mus ꝯtr⁹ napello et destruit eius operatio cū comedit ex ipso.

¶ De cornu spice et eius cura. Capi.ij.

Apparēt i eo q̄ i potu ex eis sumit signa sirsen: et nigredo līgue et distillat sāguis ex virga ei⁹ guttati. ¶ Cura. Opȝ post curam cōem ex vomitu cum aqua ordei cuz oleo ro. tepido. et silib⁹. vt i potu detur camphore aur.i.i.ʒ.i.aq̄ ro. ¶ Et emplet epar. et cor ipi⁹ cū ēplis vehemēt ꝫ siccitatꝫ et cāphoratꝫ et cū sādalis ꝯfectis. et det in potu qd sit sic sauich malorum acetosorū: et sauich ordei cū aq̄ niuis i iulep denr in potu succus granatorum acetosorum: et succus citrolorum: et melōis alralu. et aq̄ ordei: et aq̄ solatri. et aq̄ lactis acetosi. ¶ De murlion et ei⁹ cura. Ca.iij.

Hanc medicinā ignoro et existimo q̄busdā modis extimatiōis q ipsa ē similis napello. ¶ Et signa q̄ ꝓpa sunt h⁹ medicine dr̄ur esse q accīt ei q̄ bibit ipsam mordicatio i vētre: et singult⁹: et sincopis et citrinitas i facie tota: et ꝓpe i labijs: et infrātur anhelit⁹ ei⁹: et fetet corp⁹ ei⁹ et stupefit et ꝯmiscet ex eo rō p⁹ grauitatē i capite. et minorat pulsus. et abscīdit et sudat sudore frō: et rubet: et morit. ¶ Et cura ei⁹ ē cura napelli. ¶ Nūeratio mediciarum venēosarum calarum. ¶ De euforbio et cura eius. Ca.iiij.

Accidūt ex eo āgustia vehemēs: et īflatio: et euenīūt mordicatio in vētre: et singultus: et flux⁹ ventris ex ipso cū supfluitate. ¶ Curatio oȝ vt euomat deide īfrigidet et det in potu butyrum crudū. et coctum cum fortitudine. deinde curet curatione cornu spice et stet super aquam granati muzi: et aquā malorum muzorum: et aquam lactis acetosi.

¶ De lacte titimallorū et eius cura. Capi.v.

Et ipa qd ē septē dcā i medicis singlarib⁹ et ꝓpe lac alsabrē et lac alhasir et lac alhaginatu. Et nō accidit ex eis ex mordicatione et solone ventris subli mi nisi qd accit ex euforbio. qr oȝ vt frāgat eorum virtus cum lacte extracto butyro: et butyro cocto. et crudo et curet accñs ꝓuenīēs ex eis de solone ventris cum sanguine. aut mictu eius cum eo qd fit in ca. eius. ¶ Et dr̄ q de lacte sabrē interficit pōd⁹.ʒ.ij. et cura ei⁹ ē balneatio cū aq̄ dactilorum imaturorum. et lacti alhasir interficit pōdus.ʒ.iij. in duobus diebus. et cōstringit epar. ¶ Et cura eius iterum est similis illi.

¶ De scamonea et cura eius. Cap. vi.

Dosis ei⁹ interficiēs ē.ʒ.7. et hȝ dispōnes propīnquas illis q̄ dicta sunt et de eis que oȝ vt frangāt malitiā eius sunt lac extracto butyro et sauich malorum. et rob cydoniorum: et rob de ribes: et sumach.

¶ De almezerion et camelea et earum cura. Cap.vij.

Dosis interficiēs ei⁹ ē.ʒ.ij. et accīt ex eo vomit⁹ et solutio vētris supflua et nigrū qd nolat camelea est īterficiēs plus: et accīt ex eo mordicatio vehemēs i viscerib⁹: et dolor in corpore toto. et cōmotio: et singult⁹: deide vomit⁹ flegmatic⁹. et spumosus: deiñ pducit ad spasmū et destruit vocē. ¶ Cura. Necēū est dare in potu lac dulce et butyrū coctū freqnt et iulep iterum vt illō frangat malitiā ei⁹ et qñ magnificatur timor tunc necessariū est dare in potu tyriacā: et mithridatū: et medicamen de terra sigillata et cuȝ sedat det in potu post ipsa oxymel: et endiuia dieb⁹ aliquot vt remoueatur malitia complexionis.

¶ De oleandro et eius cura. Cap.viij.

Oleāder plm interficit hoīes et aīalia et parum ipi⁹ facit incurrere angustiā vehemētem: et īflāmatiōeȝ ventriꝫ: et īflāmatiōȝ maximā et ē cal a et sicca: mordicatiua: incisiua. et aq̄ in qua nascit oleander ē mala: et cū nō ē excusatio ab ea oȝ tūc vt distillet aut misceat cū iuleb. ¶ Cura. Oȝ vt sumat decoctiōȝ fenu. et dactilos alscebchir: qm st mirabiles. et semē agnicasti et agn⁹ cast⁹ ipe et decoctio āborum ē tyriaca ei⁹. et fic cū melle et zuccaro. et iulep: et dulcia oīa. et rob vue ē bonū et cū h⁹ necia sūnctuosa q̄ sciuisti mirotičs. et se q̄ ea cū clisterib⁹. De anacardis et eorum cura. Ca.ix.

Accidūt ex eis icisio i gutture et ꝯcauitate ventris et īflatio et egritudies acute: et qñ cū destruūt q̄dā mēbra et cum ex eis saluat faciunt accidere alienatiōȝ ꝓpterea qr adurunt meliaȝ et qd de eis interficit ē pōdus.iij.aur. et qñȝ nō nocēt q̄busdā hoīb⁹ cū ꝓpetate et ꝓpe cū cōedūt eos cū nucib⁹. et ego iā vidi q̄ ex eis mordebat cū nucib⁹ et nō corrūpebat ex eis. ¶ Curatio. Det i potu oleū amigdalinū et sisaminuȝ et butyrum coctū et crudū et lac dulce et vnctuosa ex iuribus ex eis q̄ currūt hoc cursu vt sedent mordicatio et madhidh: deiñ det i potu lac acetosuȝ vaccinū infrātū: et aq̄ fructuū īfrāta et sedat in aq̄ dactilorum immaturorum et curet curatione sirsen. ¶ Et de rebus q̄bus

curant sunt grana pini ⁊ nux est eoꝝ bezahar.

¶ De alltebilzengi ⁊ ei⁹ cura. Ca.x.

Est iteꝝ de eis q̃ īterficiūt sua acuitate. ¶ Eius cura ē sili̇s cure anacardoꝝ. Et olea sūt de rebus magis iuuatiuis nocumēto eius.

¶ De itaphisagria ⁊ eius cura. Ca.xi.

Accñtia ei⁹ ⁊ dolores ipsi⁹ sunt sicut accñtia cantaridaꝝ. ¶ Et cura eaꝝ est cura ei⁹. ⁊ nos dicemus illud in caplo suo.

¶ De rutha agresti ⁊ eius cura. Cap.xij.

Accidūt eis q̄ bibūt ex ea egressio oculi ad exte riora ⁊ adustio ⁊ īflāmatio vehemēs. ¶ Cura ei⁹. Opꝫ vt euomat cū aq̄ cal'a ⁊ oleo deīde curetur cura oleādri ⁊ silium.

¶ De thefisie ⁊ eius cura. Ca.xiij.

Hec ē gūma ruthe mōtane ⁊ qñq₃ sentit̄ ī sapore ei⁹ sic sapor albedarūgi ⁊ ē cal'a: ⁊ accīt illi q̄ bibit eā retētio eoꝝ oīuꝫ q̄ currūt ex vtrisq₃ vijs ⁊ apāt ligua ⁊ accñt rugit⁹ ⁊ īflatio: ⁊ adustio ī gutture ⁊ stō ⁊ egressio oculi ⁊ rubeo faciei ⁊ fortasse fiūt serre in corpe ex acuitate ei⁹ ⁊ mitotiēs pduc̄ ad difficltatē ⁊ puitatē āhelit⁹. ¶ Cura ē vt ꝑperet ⁊ euōat ⁊ sumat ī potu p⁹ illō lac ⁊ butyꝝ coctū ⁊ crudū ⁊ aquā ordei ⁊ gargarizet cū ol'o ro. ⁊ lacte dulci ⁊ dent̄ ī potu sirup⁹ acetosus ⁊ īfusio absinthij ⁊ ex eis q̄ nota sūt apō eos sic bezahar: ⁊ semē ei⁹ ⁊ glutē albotin ⁊ radix almaruth ⁊ decoctio origāi: ⁊ dr iteꝝ q̄ castoreū cū aceto calefcō aut melle: ⁊ h⁹ forsitā ē sꝫ semitā ꝓpetatꝫ aut sꝫ semitā expellēdi a corpe cū resol'one veꝝ sm̄ appitionē necītatis infridatio est ꝯueniētior.

¶ De algūbehenech ⁊ ei⁹ cura. Ca.xiiij.

Accidētia ei⁹ ⁊ cura ipi⁹ ⁊ curatio ꝯdisi ⁊ ellebori albi sunt eadem.

¶ De adēde asini ⁊ eius cura. Ca.xv.

Accidit ex eis sol'o vētris maxia valde. ¶ Cura. Oꝫ vt euomat si pōt ⁊ frāgat̄ ṽtus ei⁹ dādo in potu lac ⁊ butyꝝ crudū potū post potū: aut det̄ ī potu lac extracto butyro ⁊ elaboret̄ in ꝓhibēdo sol'onē vētris: ⁊ qñq₃ succurrit ad nocumētū eaꝝ ad ꝓhibēdam solutionē ipsaꝝ tyriaca.

¶ De cōdisi ⁊ elleboro albo ⁊ ciclamine ⁊ succo cucumeris asinini: ⁊ speb⁹ nigelle male ⁊ agarico nigro ⁊ eorum cura. Ca.xvj.

Condisi facit euomere vomitū magnū: ⁊ qñꝫ fit ꝓfocatio ex eo. Et silr̄ ciclamē: ⁊ ellebor⁹ alb⁹ ipse eñ facit vomere ⁊ facit nauseam: et qñꝫ aggregat qō nō expellit̄ imo ꝓfocat sol'onē vētris. Et oīa puenīūt cū hole ad syncopiꝫ: et casum ṽtutis ⁊ sudorē frigidum ⁊ spasmum et proprie elleborus albus et agaricū nigrū qm̄ ambo sunt silīs ipressiōis. ¶ Inq̄t Gal. Pulsus bibētis elleboꝝ albū in ꝓncipio suo est lat⁹ rarus: debilis valde tard⁹ valde ꝓpter ꝓfocationē caloris īnati sub materis plīma quā ꝯsecuta est ṽtus me^c subito: et nō pōt eā expellere natura: et cū dn̄at̄ apparet diuersitas cui nō est ordo: qm̄ ṽt⁹ intrinseca est coartata. Cū aūt incipit ordinari et eq̄ri valde incipit egri dispō bona fieri. ⁋ Qō si ei⁹ dispō fuerit tēdēs ad rectificationē: imo ad singultū et spasmū debilitat̄ pulsus et diuersificat̄ et inspissatur valde. Cū ergo ꝓfocat̄ rectificat̄ sine ordie et tardatur qm̄ calor extiguit̄: et qm̄ appet in ipō vndositas hūiditat et ellebor⁹ qō ē ex eis q̄ īterficiūt canes. Cura. Oꝫ vt ꝓpes ad mūdificādū eū cū eis q̄ scis: aut facias descēdere māꝫ nocumēti ei⁹ cū clisteri forti cum eis q̄ sunt sic pulpa colloq̄ntide: deiñ admīstra ei clistere cū eis q̄ dātur in caplo fungoꝝ: et qm̄ minorat̄ vomit⁹: si est in ꝓncipio fiat vt euomat: et non sit res plīma: qr̄ opꝫ vt ipleat̄ vēter ei⁹ aq̄ tepida deiñ euomat: deinde iteret̄. ⁋ Et qñ accīt spasm⁹ det̄ in potu lac cum butyro plīmo et inungat̄ iuncture eius cuꝫ ceratis lenibus: et applicet̄ tinc tēperate et curetur cura spasmi sicci.

¶ De elleboro nigro et cura eius. Cap.xvij.

Accñt ex eo sol'o vētrī vehemens et ꝓfocatio et cū dant̄ ī potu. ʒ. ij. spasmat et īterficit: et añcedunt illud pulsus cordis ⁊ adustio lingue ⁊ strictura sup eā ⁊ eructuatio plīma ⁊ īflatio: deiñ spasmat̄ ex eo qō ē cū ipō ⁊ tremit ⁊ mouet̄. ¶ Cura. Frāge iterū ṽtutē ei⁹ cū eis q̄ sciuisti: ⁊ vt des in potu absynthiū cū vino: aut sumant̄ cymini ⁊ anisi ⁊ castorei et spice ptes eq̄les: ⁊ dent̄ in potu ex eo circiter. ʒ. ij. cū vīo ⁊ pone sup īflationē pānos calefactos ꝓp putrefactiōes exiccātes ex eis q̄ sciuisti deiñ ciba ipꝫ caseo recēti cū melle ⁊ butyro recēte cocto ⁊ iurib⁹ vnctuosis ⁊ vino dulci ⁊ vino plīme cōmixtiōis. ⁋ Et si acciderit ex eo spasm⁹: tunc fac illud qō dictū est in ca. ellebori albi. ⁋ Et cū sol'o vētrī ei⁹ supfluit sedeat ī aq̄ frā et bibat alrobub et medicinas restrigētes.

¶ De amoras danici ⁊ cura eius. Ca.xviij.

Accñt ex pōdere. ʒ. ij. ei⁹ ipruri⁹ ⁊ apā mortale. Cura eius est cura euforbij.

¶ De aldedin ⁊ cura eius. Ca.xix.

Qūādo plꝫ sumit̄ ex eo īterfic̄. ¶ Cura ei⁹ illud qō facit vomere ⁊ sol'onē vētris cū gñib⁹ lactis ⁊ vnctuosis sm̄ modū quē sciuisti.

¶ De kesbu alkerua ⁊ sisamo ⁊ eoꝝ cura. Ca.xx.

Dicit̄ q̄ ꝑscrutatio vltima in expōsiōe hoꝝ duorū est venenū vehemēs īterficiēs. ¶ Et q̄ cura eius est cura communis.

¶ De castoreo ⁊ eius cura. Ca.xxi.

Cum castoreū rācidū fit accñt ex eo accñtia birsen cali cū strāgulatione: ⁊ īterficit illud in die vno ⁊ ꝓpe illō qō de eo ē nigrū ⁊ fetidū ⁊ cinerulētū qō declinat ad nigredinē. ¶ Cura. Oꝫ vt euomat ex eo cū aq̄ aneti ⁊ calamēti ⁊ sebestē cū melle ⁊ vino: deiñ dent̄ ī potu acetosa sic acetositas citri ⁊ robub ⁊ fructuū acetosoꝝ ⁊ acetū vini solū: ⁊ lac vaccinum acetosum ⁊ succus maloꝝ ⁊ lac asininū.

¶ De sq̄lla agresti ⁊ ei⁹ cura. Ca.xxij.

Quandoq₃ accīt ex acceptiōe ei⁹ ⁊ ex multo vsu tenēdi eā ⁊ deferēdi iteꝝ exulceratio itestinoꝝ ⁊ viaꝝ epatis ⁊ añcedunt eā pūctura ⁊ icisio cū accīt illud: qr̄ oꝫ vt festinet ⁊ sumat in potu lac decoctum cū frustis ferri ignitis ⁊ vitellos ouoꝝ elixatorū in aceto ⁊ suffut̄ seminū ⁊ cum frixis ⁊ silibus.

¶ De strangulatore adib ⁊ strangulatore leopardi ⁊ eorum cura. Cap.xxiij.

Accidunt ei qui sumit ex eis ambobus ponticitas in palato ⁊ vua et meri et canna pulmōis: et siccitas cum apostemate: et eleuatur ex ore eius

vapor fumosus et puenit lesio ad segnationez lingue ei⁹ et tremorē tēpor ipi⁹: deīn ad tremorem et ad spasmū et obfuscatione color et pfocationē: et fit illō cum rugitu in vētre et vētositate plima et accīt bibēti strāgulatorē leopardi scotomia et tenebrositas ocli quonēs vult ire cū humore in oculis et guat pect⁹ eius et strāgulator qō leopardi nascit in terris edeilla et locis aliis et ē amari sapors et horridi odors. ¶Cura Op3 vt tu pperes ad faciēdū ip3 vomere cū eis que scis: deiñ clisteriza ip3: et postea da in potu sic. origanū mōtanū et prassiū et rutha et absynthiū et sceha armenū cū vino et camepitheos in vino. Aut def in potu olei balsami qntitas. 3.i.s. in vino. Et meli⁹ vinū est illō in q̄ extictū est ferrū: et argētū et aur: et scoria ferri ipi⁹ ē bona. Et coagula et ppe coagulū cerui et gazeli et hedi: deinde iura vnctuosa.

¶De aredarot et ei⁹ cura. Ca.xxiiii.

Folia ei⁹ interficiūt aialia et lignū ei⁹ qn̄3 iterficit. ¶Et cura eius est cura cōis et est pima cura oleādri.

¶De cortice rizi et ei⁹ cura. Capi.xxv.

Illi cui daf in potu cortex rizi f3 q dixerūt qdā pmor accit statim dolor in ore et in lingua: et apaf lingua ei⁹ deiñ extēdif dolor i vmbilico et stō et itestis ei⁹ et iflāmaf totū corp⁹ ei⁹: et nolant eū invenēis. ¶Cura. Curet curatiōe cātaridū. Et o3 vt sint in oleo qō ipe in potu sumit decocta cidonia.

¶De semie vitice et ei⁹ cura. Ca.xxvi.

Accit ex eo illō qō accit ex sqlla. Et iter accit ex eo qn̄3 tussi fortī. Et cura e⁹ ē cura sqlle. ver tussis ei⁹ curaf cū lenitiuis sic est sirup⁹ vio. cū aq̄ ordei et aliis ex medicinis tussis.

¶De turbith malo citrino et nigro et ei⁹ cura. xxvii

Accidunt ex eo sicut sunt accidentia ellebori nigri agarici nigri. Et cura ei⁹ est illa cura et appropriaf ei sorbere oleū amigdale magne.

¶De sebardion et ei⁹ cura. Ca.xxviii.

Ego nō cognosco mā3 hui⁹ medicine: nec curā eius nisi cōem et existimo ipsā eē de acutī et nō elōgaf q̄n sit de nō acutis. ¶Dixerunt ergo est me^a ex q̄ accit pmixtio rōnis et tetanus ita vt accidat labio ei⁹ de tēsione dispōsimilis risui et exēplificāt greci q ipe ridet risu sebardion. ¶Et cura ei⁹ est cura cōis. Et dixerūt quidā. Op3 vt euomat bibēs ipa3 et bibat post ipa3 aquā mellis et ɔferūt ei pot⁹ lactis et inungere manus cū calefaciētibus et administratio tine calide. Et fricatio et medicine ad spasmum malignum.

¶De tusom et eius cura. Ca.xxix.

Humōi iter nō cognosco nām nec curā et existimo ipam esse de acutis et non est longinquum quin sit de non acutis. ¶Et dicitur q facit accidere flegmonem in labiis et lingua et maniā: et alienationē et casum pulsus.

¶De medullis fructuū rācidis et ear cura. Ca.xxx.

Dispōnes ear et cura prime sunt eis q̄ dicta sūt in squilla et ppue cū robub fructuū sicut est sirup⁹ de agresta et ribes et malor exotice. ¶Et accit ex eis nausea et sincopis et āgustia et iste medulle sūt sic nuces et nuclei chrysomillor neregil et amigdale

¶De vino puro in ieiunio et eius cura. Ca.xxxi.

Multotiēs facit illō accidere pfocationē et dolores et inflāmationē et ppe post exercitiū et laborē et ppe qn̄ vinū est grossum et dulce. ¶Cura ē eius p flōmiā et solonē vētris si nec̄e est. Et vomit⁹ est optima me^a si pole est: deiñ infrides ɔplo cū aq̄ frida et aq̄ lactis acetosi de quo extctū est butyr: et aq̄ fructuū et trocisās de cāphora et silibus.

¶De melle malo et eius cura. Cap.xxxii.

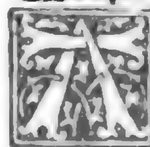
Plurimū ei⁹ afferf de regiōe arabie et h⁹ mel est acutū faciēs sternutare illu3 q̄ ipm odorat. Et accidūt ex eo iter accidētia mala et silia eis q̄ accit ex squilla et vitica et silibus et festineveniunt odorāti ipm sincopis et sudor frigid⁹. Et de melle est aliō malū qō dicā in accidētib⁹ suis. ¶Et cura ei⁹ est sic iudiciū hyusciami nigri vt comedat ruthā et pisces salitos et potet sirupū nolatū aumeli: et nō cesset comedere et euomere qn̄tū pole est ei.

¶De aldibic et ei⁹ cura. Ca.xxxiii.

Si qs bibit aldibic accit rugit⁹ in vētre: et pūctura absq fluxu vētris et vtigo. ¶Cura. Op3 vt in potu dent aq̄ et mel et euomat ea et clisterizef clisteri leui: et ɔfert ei sumere in potu absinthiū cū melle et sirupū acetosum. et illud qō appropriaf cū decoctione eruce. Et iter spica cū castoreo et pipe et vaporef cum aqua calida et aceto.

¶Summa.iii. de medicinis que sunt ex plātis venenosis frigidis.

¶De opio et eius cura. Capit.i.

Accidūt si bibif opiū stupor et tremor mutatū et frig⁹ eor et pruritus ex quib⁹ odoraf odor opii et vtigo et singult⁹ et tenebrositas oculor et strictura gutturis et anhelit⁹ et citrinitas eor et obfuscatio extremitatum et citrinitas labior et faciei et difficultas sensata et pfunditas somni et retētio lingue et submersio oculor. Deinde pducit ad spasmū pfocātē et sudorē frigidū et anhelitū fridū et mortē. Et de causis iterfectiōis ei⁹ est ingrossatio sanguinis. qr nō currit. et qō ip3 infrigidat et spasmat intra anhelitus. Et dosis ex eo iterficiēs est pōdus. 3.ii. interficit em in duobus diebus et ppue qn̄ daf in potu cū vino qm̄ facit illud magis opari nisi vinu3 ad hanc summā deueniat vt ei resistat in corpibus calidis: qm̄ vehementi⁹ est ei ɔtrium et velocius penetrās fm q diximus in canone. ¶Cura eius. Administrenf i corregule euacuatiue cōes ex vomitu cū oleo ex aqua et sale et baurach. Deinde cū sirupo acetoso. Et dentur in potu aqua et mel. Deinde clisterizetur clisteribus fortibus. Et de medicinis eius sunt sirup⁹ acetosus et absinthiū. Et iter sirupus de absinthio et alia est tyriaca eius. Et silr cinamomū ppue et cū aceto et sirupo acetoso iter. Et silr castoreū ppue et piper cum vino: aut cū sirupo acetoso et origanū et ruthaet sal et silr oleū ros. cum aceto. aut cum melle. Et alblea et nuces sunt bona in eo. Et detur in potu bibenti ipsum tyriaca propria ei. ¶R. asse et saune et castorei et piperis equales partes: conficiatur cum melle cuius dosis sit a quantitate auellane vsq ad quantitatem nucis. ¶Et multotiens liberat ab eo

potare

potare auſ.i.aſſe ĩ pōdere.ʒ.xv.vini odoriferi.¶Et vinū ātiquū plurime ꝗtitatis ē mirabile ei ⁊ ꝓpe qm̄ eſt ſubtile odoriſeꝝ plim tolerās aquā.⁊ ē cū clamo mo ⁊ nō ē qđ ſit ſicut tyriaca ⁊ ſagzenea ⁊ mitridatū cū vino. ¶Et oꝫ vt cōmoueaſ cerebrū eius poſt ſter nutationē cū cōdiſi ⁊ ſilibꝰ. qm̄ eſt curatio bona ad expellēdas cās eiꝰ. ¶Et oꝫ vt trahāſ capilli eiꝰ.⁊ nō ꝑmittaſ dormire ⁊ vt inungaſ corpꝰ eiꝰ cū oleis calidis ſicut eſt oleū de coſto ⁊ oleū de lilio ⁊ odoret qđ eſt ſicut caſtoreū ⁊ ſicut muſchꝰ.¶Et oꝫ vt ſedeat in tina calida vt nō ſpaſmeſ ⁊ nō fiat fortis cū eo pruritus ⁊ ſorbeat iura piguia ⁊ medulas ꝓpe ⁊ adipes.

¶De nuce methel ⁊ eius cura. Capi.ij.

ACcidūt ex ea vertigo ⁊ rubedo oculoꝝ ⁊ tenebroſitas ⁊ ebrietas ⁊ ꝓfunditas ſōni.⁊ qñ͂ꝫ interficit ex ea auſ.i.in die vno:⁊ ꝓpue eſt illa q̄ eſt inda ⁊ qñꝙ interficiat accidūt ex ea ſudor ⁊ āhelitꝰ frigidꝰ ¶Illa aūt que eſt minus media.ʒ.facit profunditatē ſōni:⁊ inebriat:⁊ nō interficit niſi debiles hominū ¶Cura. Maior cura eiꝰ ē vomere cū nitro ⁊ aqua ⁊ oleo ⁊ butyrū ē tyriaca eiꝰ ⁊ deſ ĩ potu cū ea plim cū pipere ⁊ piretro ⁊ baccis lauri ⁊ calamomo ⁊ caſtoreo ⁊ cōfert ponere extrema in aq̄ calida ⁊ caleſiat corpꝰ cū pāno.⁊ inungaſ cū oleo de ben ⁊ coſto.⁊ laboret ꝗtū poſſe eſt ei:⁊ exerciteſ ⁊ cibeſ poſt illud cibis pinguibꝰ ⁊ vino dulci ⁊ adminiſtreſ cura opij.

¶De altabroce que eſt radix mandragore ⁊ eſt aſſe bizegi ⁊ eius cura. Capitu.iij.

ACcidētia eius ſunt accidentia nucis methel et diſpoſitio eiꝰ eſt ſicut lethargia ⁊ pruritꝰ:⁊ cuzeꝫ:⁊ ſurditas ⁊ qđ in ea deteriꝰ ē ſunt cortices ipſiꝰ ⁊ grana ipſius ſunt ꝓxima illis ⁊ corpꝰ eiꝰ iteꝝ qñꝙ efficit aliqđ ex hoc.¶Cura ꝓxima ē cura nucis methel ⁊ opij ⁊ oꝫ vt in potu deſ abſinthiū in vino et iterū piper ⁊ caſtoreū ē vinū ⁊ ſynapis ⁊ acetū iuuatiuū ē eis ⁊ oibꝰ calefactis.¶Et fiat vt ſternutet iterū cū hmōi medicinis ⁊ olfaciat picē ⁊ fumū galbani extincti.¶Et de eis q̄ oꝫ vt ponāſ ſuper capita eoꝝ ſunt acetū vini ⁊ oleū ro.⁊ nō dimittantur dormire: immo euigilenſ trahendo capillos ⁊ faciendo ſternutare:⁊ premendo radicem pollicis.

¶De darſion et eius cura. Ca.iiij.

EST medicina de ſumma narcoticoꝝ ⁊ eſt in natura iuſq̄ami albi:⁊ inebriat. Et accidūt ex ea ĩ ꝓmis nauſea ⁊ ſingultꝰ ⁊ punctura ⁊ diſpoſitio ſicut ileos:⁊ qñꝙ facit vomere ſanguinē ⁊ ſolōnē vētris ⁊ facit ipm̄ exire ⁊ ꝓducit ad ſincopim ⁊ facit ꝓfundū ſomnū ⁊ mortificat ex quarto vſꝙ ad ſeptimū pꝰ ſtupefactionē corꝑis totꝰ.¶Et cura eiꝰ ē cura cōis.

¶De iuſq̄amo albo ⁊ eius cura. Capitu.v.

ACcidit ipm̄ bibēti vt mollificenſ membra eiꝰ: ⁊ aꝑeſ lingua ipſiꝰ:⁊ egrediaſ ſpūa ex ore eius ⁊ rubēt oculi ipſiꝰ:⁊ accīt ei vertigo ⁊ tenebroſitas oculoꝝ:⁊ cōſtrictio anhelitꝰ ⁊ ſurditas:⁊ pruritꝰ corꝑis ⁊ gigine ⁊ ebrietas:⁊ ꝑmixtio rōnis.fortaſſe fac̄ epilepſiā:⁊ qñ͂ꝫ narrat vocibꝰ diuerſis:⁊ qñ͂ꝫ rudit:.et qñꝙ hinit:et qñ͂ꝫ emittit vocē vt mulꝰ:⁊ qñꝙ vt mula. Cura.oꝫ vt ĩ potu denſ ſtatī aq̄ ⁊ mel:et lac vaccinū aut caꝑnū:aut ouiū.iteꝝ cū melle et abſꝙ melle: et butyꝝ et ꝗna pini decocta cū vīo:aut amigdale pini.et iteꝝ đcoctio ficuū:et iteꝝ vinū dulce plim:et iterū cepe aſſatū:et deſ ĩ potu ſemē raphāi et ſynapis et naſturtij et ſemē vrtice:et oē acutū īciſiuū:et denſ ĩ potu aq̄ cepe et allei et raphāi et ſemē eoꝝ:et nō ē aliqđ ſic̄ mitridatū et tyriaca ⁊ ſagzenea ſilia ⁊ tyriaca opij:cura eiꝰ ē vōere.

¶De iuſquiamo nigro et eius cura Cap.vi.

ACcidūt ex eo ſſocatio ⁊ frigꝰ extremitatū et tēſio vehemēs ſſocās ⁊ tenebroſitas viſus ⁊ forſitā nō videt aliqđ ⁊ deſtruit imaginationē: ⁊ infrigidat extrema:deide ſpaſmat:⁊ ſſocat et īterficit. Cura.adminiſtra ĩ ꝓmis clyſteria:et vomitū et vētris ſolutionē ſm̄ ꝙ ſciuiſti īcipiēdo a clyſteribꝰ:deide da in potu de vino puro aliqđ poſt aliqđ:hora poſt horā:qm̄ ē magni iuuamēti cū eo qđ bibit et abſinthiū: et deſ in potu piper cuꝫ vino:ſilr caſtoreū et ruta et mēta et altit et folia lauri et ꝗna eiꝰ et rob vue iteꝝ Et tyriaca opij iuuatiua ē ei.et ex illis q̄ ꝯferunt eis ſūt ſemē vrtice ⁊ alanudē ⁊ cordumeni et ſtoraxiola illa cū vīo.et ſilr decoctio corticū mori et oleū balſami cū lacte.Et oꝫ vt empleſ vēter eiꝰ et ſtōus ex farina tritici cū vino.

¶De vua vulpis ſtupefactiua mala:et eius cura. Cap.vij.

ACcidūt ex ea obfuſcatio coloris:et exiccatio lingue:⁊ ſingultꝰ:et vomitꝰ plimus et ſubito:⁊ fluxus vētris cū abraſiōe mucoſus.et accīt ex ea in guſtu ſicut ſapor lactis.¶Cura eoꝝ eſt: ſꝫ cāonē cōeꝫ fiat illđ.aut deſ in potu lac aſininū cū aq̄ mellis: et lac caꝑinū iteꝝ:et altit cū aniſo et cochlee oēs iuuatiue ſūt ei:et pectora gallinarū decocta:et comeſtio amigdalarū amararum.

¶De coriādeo hūido:et eiꝰ cura. Ca.viij.

CUm multū ſumiſ de coriādro hūido et cōedit circiter media lb.aut bibiſ đ ſucco eiꝰ ſubito et ꝙ ꝓximū ſit ei.ʒ.iiij.euēiūt īde vertigo et ſcotomia et ꝑmixtio rōnis et groſſitudo vocis et ꝓfunditas ſomni:et defectꝰ vocis et ſermonis ſic̄ ebrietas et alia.et odoraſ ex eo odor coriādri.¶Cura:oꝫ vt euomat et ꝓpe cū oleo đ lilio aut oleo oliue ꝓpe cū decoctione aneti et ſit in ea baurach et cibeſ vitellꝰ ouoꝝ ſorbiliū cū ſale et pipere et iure galline pinguis cū ſale plimo et pipe et ſilr iure āſeris cū vīo forti et puro:⁊ deſ ei ĩ potu paulatī:et ſit illđ qđ ipe cōedit cū pipe plimo ⁊ ſale:⁊ ꝯferret aq̄ ſalſa ⁊ rob ē vltimū ei.

¶De pſilio et eius cura. Cap.ix.

ACcīt ei q̄ bibit pſiliū caſus virtutꝫ et pilſus et frigus totꝰ corꝑis et triſtitia et ꝯſtrictio āhelitus et tēſio ⁊ īquietudo et ſtupor cū đbilitate:deīn ſincopis.Cura eiꝰ ē ſicut cura coriādri.

¶De fungis et tuberibꝰ malis.et eoꝝ cura.Ca. x.

NOcumꝫ fungoꝝ.aut ē ꝓ genꝰ eoꝝ.qm̄ đ eis ſunt q̄ ſūt mortales:aut ꝓp multā ꝯmeſtionē ex eis Et mali qđ in gñe ſuo ſūt illi quoꝝ ortꝰ nō ē in loco in q̄ cognoſciſ ſalꝰ eiꝰ qđ naſciſ in ipō.imo ē natiuitas eiꝰ in loco malo et apđ lapides.ſ.venenoſoꝝ. et apđ arbores fortis ꝗlitatis et q̄ de eis nigri ſunt et virides vt color pauōis oēs ſt mali.et accidūt ex eis ſtrāgulatio.et ꝯſtrictio āhelitꝰ et īflatio vētrꝫ et ſtōi et ſingultꝰ.et pūctura et citrinitas coloris.et paruitas pulſus:et horripilatio.et ſincopis.et ſudor fridꝰ. et

terficiũt. Cura. Fiat vt euomãt cu zeis q̃ scis ⁊ ꝓpe cũ succo raphãi cũ folijs suis: deide deẽ eis cinis vitis i sirupo acetoso ⁊ pira sũt tyriaca eoꝝ. ℂEt opꝫ post võitũ vt i potu deẽ de muri nabati aliq̃d pᵒ aliq̃d ⁊ de baurach. ¶Et mel iteꝝ ẽ tyriaca eiᵒ. Et stercus gallie ẽ maximi iuuamẽti eis cũ i potu daẽ in sirupo acetoso. ⁊ baurac iteꝝ ⁊ sal idᵒ ⁊ succᵒ calamẽti cũ sirupo acetoso ⁊ baurach. Et ꝯfectões calẽ sicut diapipereõ ⁊ diaciminũ ⁊ vinũ antiquũ forte ⁊ ari. ⁊ radix opopõaci ⁊ fex vini ⁊ synapis. ℂEt iteꝝ absinthiũ ⁊ origanũ mõtanũ ⁊ decoctio ãboꝝ et decoctio ficuũ. Et oꝫ vt vaporeẽ qḋ ẽ sub hypocõdrijs eiᵒ semper. ℂDe sagittis armenis ⁊ eius cura. Cap.xi.

ET de illis q̃ ꝯuenĩũt i hᵒ caᵒ ẽ regimẽ curõnis eiᵒ quẽ adurũt sagitte armene. Dixerũt q̃dã. Oꝫ vt bibat stati galbanũ: qm̃ ẽ curõ illiᵒ. Dixerũt. Et dõnula siluestris scotticata ex eiᵒ visceribᵒ saluaẽ ⁊ exiceẽ ⁊ bibanẽ ex ea. ij. aur. cũ vio. Et iã ꝑuenit ad me q̧ potᵒ stercoris hũani est tyriaca ad illud.

ℂTractatus. ij. de venenis ebibitis que sunt ex animalibus. Cap. i.

Horum venenoꝝ ebibitoꝝ ex alalibᵒ. q̃dã sũt q̃ sũt caro illiᵒ alalis ⁊ totũ corpus eiᵒ qualitercũq̧ sit. ℂEt q̃dã q̃ sũt mẽbrũ ꝓpriũ alaẽ. ⁊ q̃dã q̃ sunt in hũiditate eius. Et olo diuisio est scḋm duas diuisiões. ex ipso eĩ ẽ qḋ ẽ ꝑp subaꝫ eiᵒ sicut caro ranaꝝ lacunaliũ. Et ex ipso ẽ qḋ ẽ ꝑp accñs ei sicut pisces fridi ⁊ assature suffocate ⁊ lac coagulatũ in stomaco. ℂDe alalibᵒ q̃ interficiunt olno corporibus suis aut corrũpunt et eius cura. Cap. ij.

PRima q̃dẽ diuisio ex diuisionibᵒ ẽ stellio ⁊ cãtarides ⁊ rane ⁊ lepᵒ marinᵒ ⁊ lacertᵒ. Et diuisio scḋa est pisces frigidi ⁊ assature suffocate.

ℂDe cantaridibus et eius cura. Cap. iij.

CAntarides sunt acute mordicatiue faciẽtes accidere puncturã ⁊ dolorẽ in mẽbris: ⁊ olno dolorẽ extẽsũ ab ore vsq̧ ad pectinẽ: ⁊ ẽt apud anchas ⁊ genua ⁊ hipocõdria ⁊ vlcerant vesicã vlceratione dolorosa aꝑante virgã ⁊ pectinẽ ex pte eiᵒ cũ inflatiõe vehemẽti ⁊ faciũt surgere ad vrinã. ℂQñq̧ ille q̃ eas sumpsit vult mingere ⁊ nõ põt: aut mĩgit sãguinẽ ⁊ frustũ sanguinis cũ dolore vehemẽti. ℂEt qñꝫ accidũt cũ hoc solutio vẽtris cũ abrasiõe ⁊ sincopis ⁊ grauitas ⁊ ꝑmixtio rõnis ⁊ casus cũ surgit ad sellã ⁊ plĩm lesionis earũ est in vesica. ℂEt inuenit sumẽs eas i ore suo saporẽ alluitrã ⁊ piscis. Et ista q̃dẽ alalia sũt nocibiliora i eo qḋ sequiẽ ortũ assethara aũ ⁊ post ⁊ in autũno. ℂCura. Opꝫ vt euomat ⁊ clysterizeẽ sicut scis. ℂEt opꝫ vt ponaẽ in eo cũ quo vomit ⁊ clysterizaẽ nitrũ ⁊ decoctio ficuũ iteꝝ ⁊ sit vomitus cõtinuᵒ vel frequẽs. ⁊ si viderit vt intendat cõseruatiõnẽ vesice faciat: deinde deẽ i potu lac potu freq̃nter. ⁊ iterũ psiliũ ⁊ aq̃ portulace ⁊ butyꝝ crudũ plĩm deide clysterizeẽ iste cũ aq̃ ordei ⁊ altee ⁊ albumine oui ⁊ mucillagie seis lini aut aq̃ ordei ⁊ aq̃ rizi ⁊ decoctiõe fenugreci aut decoctiõe cãdaruũ ⁊ iuribᵒ pinguibᵒ ⁊ oleo amigdallo: ⁊ adipe anseris ⁊ vitelli' ouorũ sorbiliũ ⁊ butyro cocto ⁊ melle aut iulep ⁊ oleo amigdalino. ⁊ lac acetosum vaccinũ bonũ ẽ ei ⁊ cõ-

ferũt ei aq̃ mellis ⁊ decoctio cũ granis diureticis: sicut sũt grana melonis ⁊ cucumeris. ⁊ decoctio ficuũ cũ sirupo violaceo. ⁊ sicut si i potu deẽ oleũ de cydoniis ẽ tyriaca ⁊ oleũ ḋ lilio ⁊ silr lutũ samiũ. Et ꝯfert ei solutio vẽtris cũ sirupo ⁊ hydromelle: ⁊ oꝫ vt distilleẽ i virga bibẽtis ipm oleũ ro. nõ cũ clepsydria: imo cũ emboctio subtili ⁊ leniore qḋ ẽ admĩstreẽ tina tepida ℂDe lepore marino ⁊ eius cura. Capitu. iiij.

ACcidũt ex ipso si de eo in potu deẽ constrictio anhelitᵒ ⁊ rubedo oculoꝝ ⁊ difficultas eius et tussis sicca ⁊ sputũ sanguinis ⁊ difficultas vrine ⁊ mictus sanguinis de vrina violacea: ⁊ dolor in stõ ⁊ vomitᵒ supfluus colere ⁊ sanguinis ⁊ icteritia ⁊ angustia: ⁊ dolor renũ: ⁊ egõ eiᵒ est violacea: ⁊ qñq̧ ẽ mucosa: ⁊ sudat sudore fetido ⁊ abhorret cibũ ⁊ cum videt pisces terreẽ ab eis. ℂEt cũ fit talis vt nõ terreẽ ab eis: tunc iã sanaẽ: ⁊ inuenit saporẽ piscis fetidi in ore suo ⁊ in eructuatione sua cũ salsedine ẽt: ⁊ plies ex eo euadũt cadũt in ptisim. ℂCuratio eiᵒ. Cõfert ei potare lac caprinũ iuuamẽtũ vltimũ ⁊ lac asininũ iteꝝ ⁊ lac mulieris ex mãmilla ⁊ virge alcãne: ⁊ semẽ altee hũidũ elixatũ ⁊ ius cãcri fluuialis ꝓpe qm̃ ipse põt comedere ipm sine reliquis lenificãtibᵒ ⁊ exitiᵒ assaẽ recẽs aut sanguis eiᵒ: ⁊ lacertũ marimũ nõ refugit ⁊ comediẽ ex eo. ¶De medicinis vo fortibᵒ sũt calamẽtũ fluuiale calidũ recẽs ⁊ sanguis anseris ẽt ⁊ vrina hois antiq̃ tradicũ buchormaricẽ octo oboli cũ vino aut lutrã illa q̃ntitas: ⁊ in vino ⁊ ellebori parũ cũ vino. ℂEt cũ aduenit dies secũdus excitationis accidẽtiũ ⁊ quiescũt: fiant ei pillule ḋ elleboro nigro: ⁊ scamonea ⁊ agarico cũ succi liquiritie pndᵒ eq̃ libus: quarũ dos sit. ꝫ. i. ⁊ qḋ supra est parũ cũ taleẽ ⁊ signũ sanitatis est q̧ videt pisces ⁊ nõ terreẽ ex eis ⁊ comedit. ⁊ cũ cadit in ptisim curetur ptisis.

ℂDe stellione ⁊ alharbe: ⁊ eorũ cura. Capi. v.

CAro stelliõis mortificãs ẽ: ⁊ qñꝫ cadit in vino ⁊ moriẽ i eo ⁊ dissoluit: ⁊ fit illḋ vinũ sicut venenũ ⁊ accidũt ei qui ipm bibit vomitᵒ ⁊ dolor stõci vehemens. ⁊ alharbe iterũ est mortificatiuũ vt hic ⁊ ons eius sicut dicitur est venenũ vnius hore ⁊ dicã ipm. ℂEt dixerũt q̃dã q̧ cũ hoc alal decoquiẽ ⁊ spargiẽ decoctio eiᵒ inaq̃ balnei fit viridis ols q̃ balneaẽ ex eo spacio quodã: deinde redit ad dispositionẽ paulatim ⁊ hũc quidẽ sermonẽ nõ verifico. ℂCura est cura cõmunis ⁊ est sicut cura cantaridum.

ℂDe lacertis et eius cura. Capt. vi.

SPecies lacertorũ est salamãdra aut in ipsa est similitudo nature eius: ⁊ q̃ ei similanẽ mortificãsᵒ ⁊ accidũt ei q̃ bibit carnẽ eiᵒ aꝑa lingue et pruritᵒ et dolor capitis et adustio et tenebrositas oculorũ ℂCura. Sumanẽ sisamũ et xilocaracte nabatim et zuccarũ equaliter: et denẽ in potu cũ butyro cocto vaccino. et opꝫ vt deẽ in pᵒtu lac dulce: et inungaẽ cum oleo aliquo et balneetur.

ℂDe potu salamandre et eius cura. Ca. vij.

HEc est species mordicãtiũ quã dicã in capitulo mordicatiõis et accidunt a potu eiᵒ dolores vehementes in ano et aꝑa sicut hydropisis: et in vẽtre spasmus ⁊ retentio vrine. ¶Et dicunt quidam aliter dicẽtes ⁊ ẽ Ariᵒ alamedin ⁊ aliȷ q̧ accñt ei qui bibit

ſpaʒ aſpa lingue ⁊ deſtructio rōnis ⁊ mollificatio ⁊ ʒemena ⁊ denigratio locoꝝ corpis ⁊ putrefactio ptium corpis q̄ cadūt cū curat hō: q̄r ſanat. ¶ Cura ei⁹ cōis ē vt cura opij. et den̄t i potu tyriace ples ſic alfaroch ⁊ mytridatū ⁊ filia. ¶ Atius āt almediu dixit ꝙ cura ei⁹ ē cura illi⁹ q̄ accipit cātarides. Et de illis q̄ approꝑant ei ē vt ſumāt āmoniacū ⁊ glutē alboti: ⁊ ſumat de eis aut ābo cū ſtorace. ¶ Et ꝯfert ei aq̄ decoctiōis camepitheos in q̄ decocta ſunt grana pini parua et folia cupreſſi ⁊ ſemen vitice: ⁊ bibat cū oleo ⁊ ſimiliter cōferunt oua teſtudinis marine ⁊ rane decocte cum calamento.

¶ De ranis lacunalibus viridibus ⁊ marinis rubeis ⁊ earum cura. Ca. viij.

Accidunt eis q̄ bibūt eas obſuſcatio coloris ad citrinitatē tēdēs ⁊ apoſtematio corpis ſm ſemitā. mollitiei ⁊ aduſtio i gutture ⁊ ore ⁊ difficultas anhelitus ⁊ tenebroſitas oculorū ⁊ vertigo ⁊ fetor oris Et qñ̄ accidit ſpaſmus aut tetanus. ⁊ qñq̄ accidunt et ſolutio vētris dyſſinterica ⁊ nauſea ⁊ vomitus ⁊ ꝑmiſtio rōnis ⁊ ſincopis. Et qñ̄ expellit ſperma ⁊ vrinā et mēſtra ſine voluntate et eius q̄ euadit ex eis nō ſaluātur dētes: imo cadunt. ¶ Cura. Euomat cū oleo et aq̄ calida aut cum vino plurimo: et multum vtat exercitio ⁊ appropinq̄tur balneo et tine calide et inunctionib⁹ cum oleis calidis: et confert ei diacurcuma. et oē q̄d confert hydropiſi. Et conferunt ei vinū plurimum et pōdus. ʒ. iij. radicuʒ arundinis et ſilr ciperum ⁊ calamus aromaticus cum vino.

¶ De ranis citrinis: et earum cura. Ca. ix.

Abſcindit ex eis appetit⁹ cibi et acetat eructatio et corrumpit color et fit ſincopis ⁊ nauſea ⁊ vomitus ⁊ dolor oris ſtōi ⁊ aſpantur vētres et crura. ¶ Cura ꝓxla ē cure ranaꝝ ꝑmaꝝ lacunalium ⁊ marinarum. Diuiſio alia huius nerui.

¶ De piſcibus frigidis: et eoꝝ cura. Cap. x.

Ex piſcib⁹ friis ⁊ ꝓpue poſitis in loco humoroſo accn̄t accidētia ſūgoꝝ. Et qñ̄ n̄ appet aliq̄d vſ3 ad. i. diē aut. ij. ¶ Cura eoꝝ eſt mundificatio et reliq̄ cura fungoꝝ.

¶ De aſſaturis et carne corrupta: et eorum cura. Cap. xj.

Oportet cuʒ aſſat caro q̄cūq̄ caro ſit vt nō cooperiat ſubmergēdo: imo dimittat diſcoopta donec euaporet: nā cū ſubmergēdo coopit fit venenuʒ ex q̄ accn̄t ſigna collyrice paſſiōis et triſticia et ſolone vētris: et qñ̄ deficit rō comedētiſ ipaʒ vno die aut duob⁹ dieb⁹. Et qñ̄ fac̄ ꝓfundatōʒ ſōni et iterfic̄. ¶ Cura. Euōat dēt ei i potu miua. ⁊ abneſus. et vinū odoriferū cū ſucco cydonioꝝ ⁊ maloꝝ. et terra ſigillata ē bona ei p⁹ vomitū et curet ei⁹ collyrica paſſio. ¶ Gen⁹ ſcdʒ d̄ aīalib⁹: et ſunt ſic̄ fella iterficiētia: et extrēitas caude cerui.

¶ De felle vipe et ei⁹ cura. Ca. xij.

Hoc ē ex venēis cū bibit ſꝫ modum q̄ iterfic̄ freq̄ns fit ſincopis: et paꝝ ꝯfert medicīa. ¶ Cura. Si aliq̄d cōfert tunc vōit⁹ cum butyro cocto vna diſpōne p⁹ diſpōnē aliā. Et illō quo ſuccurit poſt vōitū eſt tyriaca et mytridatū: ⁊ albeʒahar ē ſublimis res ei: et muſchus et medicaīnē ei⁹. ⁊ qñ̄ frequēs fit ſincopis: den̄t ad ſorbendū vinum et aq̄ carnis pulloꝝ cū aliquo vel aliq̄ re muſchi aut medicīs de muſcho.

¶ De felle leopardi: et eius cura. Ca. xiij.

Accit ei q̄ bibit ex eo vt euōat coleʒ viridē aut citrinā: et ſuēit odorē aloes i naſo ſuo et ſaporē ei⁹ i ore ſuo: et accit ex eo ictericia: et ē mortale. ꝙ ſi ꝑtrāſeat tres horas ſpat. ¶ Cura. Euomat ſic̄ ſcis et det in potu tyriaca ꝓpria ei q̄. ℞. terre ſigillate et baccarū lauri āborū añ. ptē. i. et coaguli gaʒeli ptes iiij. et ſelis ruthe et myrrhe āborū añ. ptē. 5. ꝯficiātur cū melle cui⁹ doſ ſit ei q̄ntuʒ ē nux: et cum hoc euōat iterū. Et opʒ vt ſit tunc ex aq̄ odorifera.

¶ De felle canis aque. Ca. xiiij.

Dixerūt q̄dā. Si comederit hō de felle canis aq̄ q̄ntitatē lētis vni⁹ interficit poſt hebdomadaʒ. ¶ Cura. Det i potu butyrū coctū vaccinū cū gētiana romana et clamomo: et iterū coagulū leporis et inūgat cum oleo aromatico et ſubtiliet regimē.

¶ De extremitatib⁹ caude cerui et ei⁹ cura. Ca. xv.

Accn̄t eis q̄ bibūt ipaʒ āguſtia vehemēs et ſincopis et ē venenū iterficiēs. ¶ Cura. Euomat bibēs ipam ſic̄ ſcis: et meli⁹ eius ē cū butyro et aneto: deiñ den̄t in potu auellāe et fiſtici et fellū aharagi ꝯfecta ſit oī hora auellana magna: det in potu illō in die q̄ter.

¶ Pars tertia.

¶ De ſāguie tauri recēti: et eius cura. Ca. xvj.

Accn̄t ei q̄ bibit illū q̄ ex eo recēs eſt difficultas āhelit⁹ et dolor brōchi et meri et rubedo ligue et fruſta ſāguis ꝯgelati i dētib⁹ et gingiuis: et nauſea vehemēs et āguſtia: deiñ appet corroſio i lingua deiñ ꝑducit ad ſ̄focationē et ſpaſmū. ¶ Cura. Opʒ vt ipe ꝓpet ad cliſtere et ſolonē vētris: nā vomitus timoroſus ē: qñ̄. n. expellit c⁹ expulſio nō tolerat. q̄r ſ̄focat. Et oʒ vt i potu den̄t me^c ꝯferētes i ꝯgelatiōe ſāguis ſic̄ fic⁹ imature plene crude: et ſem̄ caulis ⁊ radix alanudē et aſſa et baurach et cinis lignorū fici i aceto et pip i aceto et ſuccus foliorū allahalaich i aceto et coagula i aceto. Cū ḡ abſciderim⁹ ſāguinē cōgelatū i vētre eius cū medicīs ſoluat tūc et emplaſtret vēter eius ex farina ordei cū aq̄ alcarati.

¶ De ſudore aīaliū et eius cura. Ca. xvij.

Ex eo fit facies viridis et aſpat et currit ex corpe ſudor fetidus vt ex aſcell. ¶ Cura. Uōat cū aq̄ tepida et det i potu vinū cū olī ro. pōdere. 5. et reubarbari. 5. ʒ. et ſal gēme: et cōfert ei tyriaca d̄ tra ſigillata.

¶ De ouis alharbe et coruʒ cura. Ca. xviij.

Extiſmāt q̄dā: ꝙ q̄ bibit de ouis alharbe morit ſtatī: et ſi nō feſtiet nō cōfert aliq̄d. Cura eius. Det i potu ſtercus ācipitris in vino: deide euomat vomitu itegro et inungat corpus eius cum butyro vaccino cocto. Et ēplet caput ei⁹ cū ſale. Et cibet ficubus ſiccis ⁊ oleo ⁊ gētiana.

¶ De lacte corrupto ⁊ eius cura. Ca. xix.

Eſt illō q̄d cōuertit in via acetoſitatis ad putrefactionē aliā et gñant ab eo ꝟtigo ⁊ ſincopis ⁊ punctura in ore ſtōi. ⁊ qñ̄ accit ex eo colyrica paſſio mortifera. ¶ Cura eius eſt euomere cum aq̄ mellis deinde potare vinum purum cum diapipereō ⁊ eius potare ſtōm eius oleo nardino.

¶ De ſanguine cōgelato ⁊ eius cura. Cap. xx.

Sanguis cōgelatus in ventre eſt ꝓculdubio venenum huius gñis. ſed ipſe nō adeptus ſit venenoſitatē extra corpus. quoniam ex ipſo vbicunq̄

cōgelat in eo.s.ex cōcauitatib9 vētris pectoris ⁊ stōi: aut itestinoꝝ ⁊ vesice accidit accidētia mala. Cum.n. ipse cōgelat i pectore destruit color: ⁊ minorat pulsus ⁊ debilitat ⁊ pducit i pmis ad freqntiā ⁊ mollificatiōē egriꝗ pducit ad sincopi. Et qn cōgelat i stō infrigidatur corp9 ⁊ accidit pfocatio ⁊ puitas pulsus ⁊ sincopis cōtinua. Et qn ꝯgelatur i vesica accidit accidētia ꝓxima illis q dixim9: ⁊ silr i intestinis. ¶ Medicīe cōes ad illō sunt alachoen alba ꝓpe ⁊ rubea ēt ⁊ bdelliū ⁊ alhasce ⁊ coaguloꝝ tres oboli ⁊ ꝓpe coaguli leporis ⁊ lac fici ⁊ acetū acutū ⁊ aliit ⁊ aq cineris lignoꝝ fici iterata. ¶ Et ex eis q dixerūt ⁊ ē mirabile est lac caprinū. Dixerūt.n.q ipz liqfacit cōgelatū oē i cōcauitatib9. ¶ Et iteꝝ sumat alanidē ⁊ caulinz ptes eqles: ⁊ detur i potu cū aceto ⁊ ē mirabile medicamen.

¶ Cura cōgelati sāguis in stō ⁊ vesica. Nos iā diximus illud in libro tertio semel: qr apponimus nunc duo capla. ¶ Et dicam9 q hns illō oz vt euōat illō si pōt cū melle ⁊ succo apij. ⁊ ꝯferūt ad illō tyriaca de terra sigillata. ⁊ faria cartāi cū soluit in aq cala ē iuuatiua valde. ¶ Et h9 est medicamē. ℞. terre sigillate. viij. ʒ. coaguli leporꝭ. ʒ. xxxvj. coaguli gazel. ʒ. xxxij. gētiāe aristo.ro. seis rute siluestris myrrhe olum aā. ʒ. iiij. cōficiāt melle: ⁊ sit dosis ei9 sicē nux i aq cala aut i syrupo aceto. ¶ Et iteꝝ sumat cineris ficuū pōdus. ʒ. ij. cū medulle leporis quātitate aur. vni9: ⁊ existimo q sit coagulū liqfactū i aceto vini: ⁊ bibātur. ¶ Et sal gēma cū coagulo hedi iteꝝ. aut aure9 vn9 stercoris canis. ¶ Et appropriat ei qd de eo cōgelat i vesica vt ifirmo det succus folioꝝ zeridaret: ei enī inest ꝓprietas mirabilis i hoc vt assiduet potū syrupi acetosi aut i aceto iteꝝ: acetū.n.ē bonum huic rei. ¶ Et aure9 vn9 cordūeni cū aq cala. ⁊. s. aureo aliit. Aut det ei i potu argaricū: aut siseleos: aut aliquid coagulorum aut. ʒ. ij. carpobalsami: aut. ʒ. ij. blacte bizātie: aut. ʒ. ij. ligni peonie. ⁊ administrēt med9 frāgētes lapidē bibite ⁊ clisterizate ⁊ linite. Et iniciat i vesicā ei9 pōdus nuclei vni9 salis triti soluti in aq aut admistrent aq cineris vitis. ¶ Si vo hoc nō valuerit nō erit excusatio scindēdi a sanguine cōgelato et extrahendi eum sicut extrahitur lapis.

¶ De cōgelatiōe lactis i stō: ⁊ ei9 cura. Cap. xxi.

Quandoqꝫ cōgelat lac in stō pp aliquā cāꝫ ledētiū cōgelātiū: aut pp ppationē fortē in lacte aut pp coagulatū bibitū i lacte. ¶ Et accidit ex eo sudor frigidus ⁊ sincopis ⁊ febris rigoris: ⁊ si cōgelatio fuerit cū coagulo: tūc erit deterior ⁊ velocior ad pfocandū. ¶ Et cōgelatio qd lactis i stō ē ex gne cōgelationis sanguinis. Et accidit ex ea dispōnes male sicut accidit ex illa: ⁊ ex venenis. nā accidit iteꝝ pp ꝯgelationē ipsi9 i stō frig9 corporis ⁊ puitas pls9 ⁊ pfocatio cōstringēs anhelitū ⁊ sincopim. ⁊ qnqꝫ accit inflatio vētris bibēti ipm. ¶ Cura. Oz vt alienet ille i cuius stō caseat lac a salitis. ipsa.n. addūt ei caseitatē. Veꝝ oz vt det ei in potu acetū solū aut mixtū cū aq: ⁊ det in potu calamēti sicci pōdus. ʒ. v. qm ē mirabile resoluēs ipm statiz: ⁊ pp virtutē suā in hoc ꝓhibet lac mixtum a caseatiōe ⁊ cōseruat ipm. Et det ei in potu de coagulis aliquid vsqꝫ aur. i. ipsa nāqꝫ resoluūt ipsuz aut educunt ipsum per vomitum aut solonez. ¶ Et dent ei in potu iteꝝ medicīe pdicte ad coagulatōez sanguis in stō ⁊ ꝓpue q fiūt ex terra sigillata d illis qs dixi. ¶ Et medicamē alānidē ⁊ caulīū ⁊ dētur i potu cū eqlitate in aceto ⁊ aq cineris ligni fici iterū qn iterat ⁊ administratur cinis. in ea.

¶ Inceptio sermōis in morsione ⁊ pūctura.

¶ Tractat9 terti9 de regimīe morsiōis vii: ⁊ d effugatiōe venenosoꝝ: ⁊ de curōne mordicatōis serpentuz ⁊ speciebus eoꝝ. Cap. i.

Scias q canō maxim9 i curōne veneni ē ꝯfortatio caloris inati ⁊ exiccatio ipsi9 ad expellēdū: sicut facit tyriaca ⁊ napi9 barbaric9 vt lubricare faciat venenū ⁊ expellit ipz ad exteriora. Et ꝯsideratio ꝯfortatōis viscerū: deide expulsio veneni ⁊ destructio opōnis ei9 cū potiōib9 ⁊ epithimatib9 qb9 inest illō cū ꝓprietate sua aut nā sua cognita sꝫ q dicā. ¶ Et qnz igredit i his intētiōib9 res alia ⁊ ē regimē i hūiditatib9 qn iucit eas aut calcat eas. Et ingrediunt in h9 caplo flōmia ⁊ solutio ventris ⁊ silia. ⁊ ꝯueniētior horaꝝ flōmie ē cū scit q venenū iā sparsuz ē i corpe: ⁊ nō ē ex eis q attrahunt ⁊ ꝓpe ei q ē replet9. Et qnz ingredit in hoc caplo res alia: ⁊ est facere hūores moueri ad ptē mēbroꝝ pncipaliū. Et ea q bibunt sup venenū: aut sūt tyriace ⁊ bezaharat vlis aut ꝓpe illi veneno: aut medicīe cōtrarie veneno cū ꝯplone: sicut aliit cōtraria ē veneno scorpionū cū ꝓpetate sua: aut pducētes venenū ad extiora cū motiōe hūoꝝ ad extiora sicē me9 note aut me9 remouētes hūores a facie veneni. nō ꝗ ineunitur ex eis q dixim9 cōpositū sicut medicine solutiue et vomitiue et diuretice. ¶ Et in medicinis q administrant sup morsiōes venenosas epithimate sūt intentiōes. qrum vna est vt ꝓhibeāt penetrationem veneni in corpore. et illō fit aut cū ligamētis et ꝯstrictiōe extremitatis et ꝓhibitione somni vt moueatur calor inat9 ad exteriora et expellat. Et de hoc caplo ē icisio mēbri morsi. aut cū medicis et causis attractiuis. et pp illō stiptica nociua sunt eis. qm nō ē aliqd magis iuuatiuū qꝫ medicamē qd trahit venenū ad exteriora. et ꝓhibet ipm penetrare ad iteriora. ⁊ ꝓpe qn venenū ē ad exteriora adhuc. et nō spargit. Et hui9 qd gnis sunt vētose et fortasse idiget icisiōe si iā submersū ē et elōgat et ē firmū et missio sanguisugaꝝ bōa ē excusans ab illo et a suctōe qū pmanet in cute. nā suctio qnqꝫ sufficit. Et oz vt sugēs sit non ieiunus. imo iā comederit. et abluat os suū. et hēat dētes iā corrosos et iā coluit os cū vino odorifero. et bibat ex eo aliqd et teneat in ore suo oleū ros. aut oleū vio. Et cū fuerit in ore suo aliqd et expellit totū qd sugit iste sugēs. tūc oz vt expuat. Medicine vo q sūt sic note ebibite rubificātes ēt et attrahētes venenū. aut sūt pp vtutē calefaciētē trahētē aut cū silitudis ad attrahēdū illō qd sile ē ei sicut facit adeps cocodrilli ad morsuz cocodrilli. et caro vipere post abscissionē extremitatū ei9 i attractōe veneni sui ita accedat medicis valētib9 ad venena iteꝝ. verū sunt debiliora et qsi ipe sint inter ꝯplonem corporis et cōplonē veneni. ¶ Et sermo hic ē ex eis in qb9 oz cuz sapiētib9 ꝯsiderare vt sciat qd ē incōueniēs. medico

aut nō nocet si nō scit hoc. ¶ Et plres q̄dā ēbrocarū attrahētiū exulcerāt ⁊ vesicāt. q̄r oꝫ vt currat qḋ est in eis. hec ḡ ē ex ꝯditōib⁹ medicine epithimate: ⁊ ex ꝯditionib⁹ ei⁹ ē. vt sit medicina resolutiua nāe veneni aliquaꝝ resolōnū. Cōgelatio aūt ē sicut opō radicis mādragore. ¶ Adustio vō ē sicut opō cauterij i igne aut cū oleo ⁊ pice ꝓpe oleo feruēte ⁊ ē opō egyptioꝝ: aut cū ꝓprietate mūei aut cū q̄litate in calore ⁊ frigore ꝯtria ei. ¶ Et qn̄ administraꝛ qḋ attrahit i p̄n⁹ aut facit aliq̄d eoꝝ q̄ diximus ⁊ nō ꝯfert ⁊ ē res maxia lede qḋ ē in circuitu pūcture ⁊ accipe carnē totā vsq̄ ad os. ⁊ si timor fuerit maior hoc lede mēbꝝ. vel de cauteriza. ¶ Et de illis q̄ necia sunt i oīb⁹ medicinis venenoꝝ ꝓpe i epithimatib⁹ est vt sint sedatiue doloris ⁊ succurrētes accidētib⁹ timorosis sequentibus mordicationē sicut alcolcotar ponit in epithimatib⁹ mordicationū vt reticeat sanguinē cū supfluit in cursu suo a morsu suo. Et ḋ p̄ceptis q̄ oꝫ vt ꝯsidereꝛ in venenis ⁊ morsib⁹ ē vt ꝓhibeaꝛ ꝯsolidatio vulneris vsq̄ ad horā sanatiōis egri ex malitia veneni.

¶ De eis q̄ bibunꝛ sup morsionē. Capi. ij.

Ex medicis bōis ē vt i potu deꝛ semē ādacoche i aq̄ ⁊ vīo ⁊ decoctio spēꝝ calamēti triū ⁊ castoreū ē mirabile. Lac vō alciba ⁊ existimo ip̄m eē tyriacā nōiatā allkusalki ⁊ alfarania sunt vehementis iuuamēti ad morsuꝫ oīs vipe ⁊ alinduar ⁊ alfara et seniuser ⁊ alādriō ⁊ albedoard. ⁊ nasturtiuꝫ. Et iteꝝ illḋ qḋ assimilaꝛ nigelle ⁊ alkeisiꝫ ⁊ alleū ⁊ cortices ⁊ folia iuniperi cū pipe ⁊ pip ip̄m. Inq̄t Gal. Uinū i quo cadit vipa ꝯfert mordicatiōi venenosoꝝ q̄ūo ḡ tyriaca. Et semē citri ꝯtriūi ē veneno oī. ⁊ dosis ei⁹ aurei duo. ¶ Et radix alāiudē iuuatiua ē ad oīa venena ⁊ fruct⁹ agnicasti ⁊ oleū balsami ⁊ grana agni casti. ¶ Et nux cū ficubus ⁊ auellanis cū gentiana: ⁊ oppopōacum cū aristo. ⁊ oleū de oleādro ⁊ folia ei⁹ ¶ Et fructus aldulbrecēs mirabilis est in hoc ⁊ cinamomū ⁊ stercus caprinuꝫ adustuꝫ ēplātū et in potu datū ⁊ camedreos ⁊ lkeisiꝫ. ¶ Et iteꝝ cācer fluuialis cū lacte ⁊ ameos ⁊ serapinū ⁊ silici cū vino ⁊ calamētum ⁊ decoctio eius bibendo ⁊ emplāndo: ⁊ enula ⁊ abrotanum ⁊ corduineni ⁊ agaricum ⁊ radicis alhasce. ʒ. iij. ¶ Et silr vētres mustelle vsq̄ ad stōm suum qn̄ implenꝛ coriādro ⁊ exiccanꝛ ⁊ sumiꝛ ex eis cū necessariū est. ¶ Et decoctio malue hortulane ⁊ semen altee: ⁊ cerebella gallinarū ꝓprie cū coagulo ⁊ ius mustelle morātis i domo qn̄ bibiꝛ cū vino ⁊ ius muris morantis in domo qn̄ bibiꝛ: ⁊ testudo magna salita ⁊ decoctio cancrorū fluuialiū ⁊ testudinis. ¶ Et galbanū est vltimū. ¶ Et gēnana est mirabilis: ⁊ semen baucie siluestris est iuuatiuū. ¶ Et de illis que cōferūt in hoc ex medicinis friis est radix mādragore emplāta cū melle ⁊ endiuia siluestris est mirabilis in hac re ⁊ capillusveneris: ⁊ qn̄q̄ cōponiꝛ agaricū cū aureo vno arist. lōge. ¶ Et iteꝝ tyriaca mirabilis. ℞. opij ⁊ mirrhe amborū an̄. ʒ. i. ⁊ piperis. ʒ. i. ʒ. radicis arist. lōge ⁊ ro. an̄. ʒ. iij. vini. ʒ. ij. cōficiāꝛ cū melle ⁊ aqua cruce: cui⁹ dos. sit aure⁹. i. cū decoctionib⁹ bonis. ¶ Et iterū medicamē terre sigillate baccarū lauri an̄. aur. ij. terre sigillate obolos duos: bibatur cū oleo. ⁊ sit dosis auellana vna in. iij. ʒ. aque mellis. ¶ Et iterū tyriaca cōis ad pūcturā: ⁊ ea q̄ bibunꝛ. ℞. piperis pondus. ʒ. x. spice carisio. ⁊ radicis baucie oīuꝫ an̄. ʒ. i. ꝯficianꝛ cū succo xylocaracte ⁊ ponaꝛ in sole. xl. dieb⁹ ⁊ moueaꝛ oī die semel. ⁊ quotiēs exiccaꝛ hūecteꝛ ⁊ deꝛ in potu cū aq̄ calīa. Et dixerunt q̄dā q̄ ip̄a cōfert iterū scō alcohol ex ea: ⁊ decoctio cācrorū fluuialiū ⁊ sanguis testudinis ⁊ testudo magna salita. Medicamē iuuatiuū ad oēm morsuꝫ. ℞. nigelle semis alharmel cymini oīuꝫ an̄. ʒ. ij. gēnane arist. rotūde an̄. ʒ. i. pipis albi mirrhe an̄. ʒ. ʒ. ꝯficiāꝛ cū melle. cui⁹ dosis sit faba vna romana in vino. Et iterū gēnane aur. ij. piperis rute amborū. an̄. aur. i. ꝯficianꝛ cū melle. ⁊ ē dosis vna in vino. Et iteꝝ amomi carpoballsami an̄. aur. iij. semis eruce semis porri āboꝝ ana. aur. ij. arist. radicū alaniudē nigri āborū an̄. aure. ij. myrrhe ⁊ croci āboꝝ an̄. aur. i. luti albohera au. iiij. ꝯficianꝛ cū melle dispumato. ⁊ sit dosis q̄tū est faba. Et iterū carpoballsami ⁊ ysopi siccesceis napi siluestris ⁊ pipis albi ⁊ nigri ⁊ macropipis ⁊ acori ⁊ anisi ⁊ petroselini ⁊ assari ⁊ cymini carmēiescis iusq̄ami albi oīꝫ an̄. ʒ. iiij. spice florꝫ sq̄nāti āborū an̄. ʒ. vi. ꝯficiāꝛ cū melle. ⁊ sit dosis faba romana.

¶ De epithimatib⁹ super puncturas. Ca. iij.

De eis q̄ sup eas liniunꝛ ē petroleū albū aut subalbidū. aut alleū sicut ē ⁊ elixatū cū butyro coctū: aut castoreū cū oleo: aut succus porri qḋ non tetigit aqua. ¶ Et calamētū fluuiale optime attrahit venenū. Et sulfur cū vrina. et gallina et gallus scissi dū viui sunt: et ēplastreꝛ cū eis pūctura vel morsus et permuteꝛ omni hora: et administreꝛ et emplētur ¶ Quidā aūt dixerūt q̄ gallina ē vehemētꝫ calorꝫ. ⁊ ꝓꝑ illḋ eliq̄t os deglutitū et arenā et lapidē. et videtur q̄ fiat illḋ i gutture et stō: et nō alibi. Et ex eis q̄ dē q̄ emplanꝛ ē sal aut acetū aut fel tauri aut sisimbriū et folia aphodilli et cinis et acetū et ꝓpe cinis lignifici et vitꝫ et ꝓpe i p̄n⁹ et oleū et sal decocta. Et dixerūt q̄ ēplīm cū alleis et sale et stercore caprino iuuati⁹ ē i oī morsiōe: nisi mordicatiōe aspidꝫ. ⁊ ēplm cū calce ⁊ melle ⁊ oleo iuuatiuū ē ita q̄ ad aspidem Et iteꝝ sumāꝛ sinapis ⁊ calx ⁊ acetū et liniaꝛ desup cū aq̄ sapōis et alkitrā: aut cū ḋcoctiōe picis ⁊ cū sale ⁊ liniaꝛ. Et pix feruēs bōa ē i lana sup morsiōeꝫ: ita q̄ morsui vipe ⁊ ē ex curatiōib⁹ egyptioꝝ et ē bona valde. Et cepe cū sauic. Et ēplīm factū cū sale: ⁊ ēplꝫ ḋ nitro. ⁊ ḋ ēbrocꝫ bōis ē aq̄ marꝫ calida singularꝫ cū aceto ⁊ ḋcoctio muris habitātis i domo et mustelle.

¶ De epithimatibus ex quibus cū corpora liniunꝛ non approximant ei venenosa. Capi. iiij.

De illis q̄ dicta sūt ad hāc rē sūt cerebrū leporis cū aceto et oleo. ⁊ storax qn̄ soluitur in oleo. ⁊ oleū i q̄ infusa sunt folia pini recētia trita cū ea aut flos cup̄ssi. ⁊ grana iunip̄i. et silr folia agni casti in oleo: et abrotanū: ⁊ radix aniudē ⁊ aphodill⁹ ⁊ daucus ⁊ carpoballsamū ⁊ radix nasturtij ⁊ oīa illa cum oleo. ¶ Et cōposita de q̄bus est vt sumanꝛ radicꝫ aniudē nigri et floris alsegi recētis et granorū iuniperi oīum ana. ꝑtes. ij. radicꝫ mādragore. ʒ. ꝑtis. i. carpoballsami corduineni oīum an̄. ꝑtes. iij. terantur ⁊ cū oleo tandiu bene coquanꝛ donec habeāt spissitudinem sordis balnei et inunganꝛ cū eo. ¶ Et iteruꝫ

aphodilli.ʒ.i.carpobalsami ꝛ iusq̄ami albi ā bo rum añ.aur.5.misceat̄ cū aceto ꝛ oleo ꝛ liniātur cum eo. ¶Et iterū flos pini p9.i.radicis mādragore ptes ij.fels iusq̄ami albi ptes.iij.misceāt̄ oīa cū oleo ꝛ liniāt̄ cū eo.ꝛ h9 iterū ꝯueniēs ē ad suffumigādū.¶Et iterū ḡnorū iunipi ptes.ij.storacis.p9.i.misceat̄ totū cū oleo ꝛ liniat̄ cū eo.¶Et epithimatio cū oleo ō raphano fugat cimices.

¶Ad effugādū venenosa vliter. Cap.v.

OPꝫ vt aspgat̄ dom9 eis q̄ dicem9 ꝛ sternat̄ eis ꝛ liniāt̄ foramia ꝛ fenestre eis qb9 ē brocat̄: ex ill' q̄ dicem9 in suffumigationib9 ꝛ aliis vt nō approximēt eis venenosa. Et suffumigatiōes sūt sic̄ fum9 ligni ḡnati qm̄ ipe effugat venenosa:ꝛ silr radix liliȷ ꝛ ꝟge ḡnati sunt mirabiles in hoc.Et silr galbanū et cornua ꝛ vngule q̄ findunt̄ vt bouis.ꝛ vngule q̄ nō findunt̄ vt eq̄ ꝛ pili ꝛ serapinuꝫ ꝛ assa ꝛ folia lauri et ḡna ei9ꝛ calamētū ꝛ seeha ꝛ stramētū cū eis ꝛ silr nasturtiū.ꝛ silr cinis ligni pini ꝛ ꝓpe cū galbāo si fiat suffumigiū ex opio ꝛ nigella ꝛ galbāo ꝛ cornu ceruino ꝛ sulfure ꝛ cornib9 capre.

¶De effugatōe ſpētū ꝛ venenosoꝝ aīaliū. Cap.vi.

ET iterū storax ꝛ cornu cerninū ꝛ nigella ꝛ aspaltū de vnoquoq3 p9.i.ꝛ suffumiget̄ cū eo lectus. Aud corduinēi ꝛ radicis āiudē nigri ꝛ storacis oluꝫ añ.ʒ.i.corticū oui strutij nigelle semis harmel oluꝫ añ.ʒ.ij.¶Et iterū sels iusq̄ami albi folioꝝ cupssi ꝛ pini ꝛ nigelle oluꝫ añ.aur.i.corticū radicis mādragore aur.i.piloꝝ capre aur.iij.calamī n.ʒ.i.aspalti aur. iiij.misceat̄ totū ꝛ fiat suffumigatio cū eo sup os fenestraꝝ:ꝛ i ei9 suffumigatōe ē securitas. Et de illis ex qb9 fugiūt plā venenosoꝝ aīaliū qm̄ cū eis sterni tur loc9 sunt sisimbriū ꝛ ozimū ꝛ agnus castus.

¶De cautela mirabili a venenosis aīalib9.Ca.vii.

QUādo sternit̄ i circuitu dormitorij sisimbriū ꝛ seeha iterū.ꝛ assa iterū.ꝛ laur9 ē mirabil' i hoc ꝛ silr qm̄ pōit̄ i circuitu loci quo sedet̄ mādile ex ciere ligni pini.ꝛ illis qb9 ē appitio i elōgādo ea ē vt ponātur cerei ꝛ cādele in loco lōginquo a dormitorio qm̄ declināt ad ipꝫ.Et de illis qb9 ē appitio i expellēdo venenosa et alphaguarē ē tenere ea q̄ sūt sicut grues et pauōes et cigni et ceru9et catt9 et mustella et q̄ currūt cursu eoꝝ:venenosa eīn aīalia terrentur ex istis cū apparēt et mordēt ea.Et dixerūt q̄dā ei q̄ facit sibi stratū ex corio leopardoꝝ nō approximat serpēs:et silr si ex eis facit sibi coopertoriū. hoc aūt narrauit in cui9 sermone nō est fiducia.

¶Res q̄s q̄dā dixerūt in ōstructōe rapaciū. Ca.viij.

INquiūt:elleborus iterficit canes et muscas.et strāgulator leopdi iterficit leopdū.et strāgulator adib iterficit adib.et canē.et ibenāgue.et amigdala amara iterficit vulpes.et oleāder et folia alzeridaraet iterficiūt albethē:et plīmū hoꝝ est notum.

¶De effugatione serpentum. Ca.ix.

DE illis q̄ fugāt eos ex suffumigatiōib9 sunt cornua cerui:et radix lilij::et piretꝛ:et sulfur. Et q̄ linit man9 suas spolio dracōte et succo ei9 et decoctiōe ei9 nō mordet ipꝫ vipa.¶Et aspsio loci ex aq̄ in q̄ solutū ē sal āmoniacū ē ex eis a quo fugiūt.¶Et sinapis iterficit eā:et qm̄ pōit̄ sup semitas ei9 refugit ab eo.¶Et de illis q̄ iterficiūt ſpētes ē sputū ieiuni piectū i os ei9 ꝛ ꝓpe qm̄ sumit i ore suo sal āmōiacū.

¶De effugatōe scorpionū et iterfectiōe coꝝ. Ca.x.

SCorpiōes iterficit sputū ieiuni ca/e ꝯplonis super eos piectū et raphan9 masticat9 et succ9 ei9 cū tāgit ipꝫ.vl' eos et folia ipsi9:et silr albedarangi. ¶Suffumigiū educēs scorpiōes:sumāt̄ storacis et arsenici et stercoꝝ ouiū et adipis zirbi oluꝫ añ ptes eq̄les dissoluāt̄ cū vīo et misceāt̄ cū eo me':et fi' suffumigatio apō foramē scorpionū.et nō timet̄ q̄ egrediant̄ ex eo.Et ē ex suffumigatōib9 ad scorpiōes ipsos cū fit suffumigatio ex ipo:et silr arsenicū.

¶De effugatione pulicum. Cap.xi.

QUādo aspgit̄ dom9 cū ifusiōe colloq̄ntide saliunt pulices ꝛ fugiūt:et silr ex decoctiōe rubi.Et dixerūt q̄dā qm̄ pōit̄ sāguis hirci i fouea i domo aggregant̄ pulices apō eū:deīn mouunt̄ et silr aggregantur sup lignū linitū ex adipe erinj.et effugiūt ex odore caulis et folioꝝ oleādri.et ē hec herba nota iecū cimeu.s.herba pulicū q̄ qm̄ pōit̄ i lecto iebriat eos ꝛ stupefacit eos:q̄re nō viuificātur.

¶De effugatione culicum et cimicum. Cap.xij.

FIat fumigiū cū baturꝫ ligni pini:aut cuꝫ calcādis:aut cū nigella.et meli9 q̄ ē vt aggregatio fiat iter ea.Silr suffumigatio cū myrto sicca et cum sulfure et bdellio et spia fetida nolata coꝛu et stercore vaccio.Et alharmel tritū et positū sup lectos et fenestras et cū foliis cupssi et nuce ei9.Et qm̄ aspgit̄ dom9 ex decoctōe radicꝫ lupioꝝ ꝯfert:aut ex decoctōe nigelle:aut decoctōe harmel:aut ō coctōe absinthij: aut deco.rute. ¶De effugatōe mustelle.Ca.xiij.

DIxerūt effugat eā odor rute.

¶De effugatōe murꝫ et ei9 iterfectōe.Ca.xiiij.

MUrē iterficiūt lythargiriū et ellebor9.Et iterū ellebor9 et semē iusq̄ami albi.et silr radix caulis.et silr cepa muris et succ9et scoria ferri et crocus ei9.et fugat ipos mus mascul9 cū excoriat̄ et dimittitur in domo aut castrat̄ aut abscindit̄ cauda ei9 : et excoriatio ē fortior.et dr̄ q̄ si ligat̄ vn9 coꝝ in' domo ligato pede cū filo ad barilū effugiūt reliq̄ :et in eo ē ꝯsideratio. ¶De effugatōe formicaꝝ.Ca.xv.

QUādo pōit̄ sup cauernā eaꝝ lurā fugiūt ex ea silr ex magnete et ex felle tauri et ex pice et ex assa:et fugiūt ex fumo ipaꝝ formicaꝝ.

¶De effugatōe muscaꝝ et eaꝝ iterfectōe.Cap.xvi.

INterficit eas arsenicū qm̄ ō copōit̄ aliq̄d i lacte et fugiūt musce et iterficit eas fum9 ei9 et fum9 thuris:et decoctio ellebori nigri.

¶De effugatione vesparum. Ca.xvij.

EFfugiūt ex suffumigatione sulfuris et alleorū et non appropinquant ei qui linit̄ ex altea aut succo malue et oleo.

¶De effugatiōe scarabeorum. Cap.xviij.

FUgat eos fm̄ q̄ dr̄ fumus aldulb et ꝓpue fumus foliorum eius.

¶De effugatiōe alharathati. Ca.xix.

NOn aggregāt̄ alharathati i domo in q̄ sūt hudud.ꝛ suffumigatio cū mēbris ad hudud et pēnis ei9 iterficit alharathati fm̄ q̄ dr̄.

¶De effugatione tinee. Capitu.xx.

Absynthium phibet pãnos a tinea: et silr calamentum: et similiter cortices citri.

¶De speciebus serpentum. Capi. xxi.

Sapiẽtes eẽ serpẽtuz et nãs eorũ i tres diuidunt ptes.s.vehemẽtis acuitatis:nõ morãtis ex dispositione vltra tres horas. Et neqʒ morsus eorũ curãtur:qm̃ sunt surdi: et ala silet. Et neqʒ valet ad eos nisi incisio mẽbri statim: aut combustio vitia penetrãs:qm̃ cõburit venenũ et cõstringit meatus. Et qñz confert i curatiõe eorũ võitus post eã sup repletiõnẽ ex piscibus salitis:deiñ post illõ succedũt curatiões alie. Et si serpẽs ẽ debilior parũ sufficit ligatio vehemẽs: deiñ reliq̃ curatio cõis et ptẽ debilẽ parũ iterficiẽtẽ. et ptẽ mediã q̃ nõ tardat a tribus horis vsqʒ ad septẽ. ¶Inq̃unt. Dracõis ãt marini et silium serpẽtũ magni corporis morsus curat inquãtũ ẽ vlcus tm̃:nõ iquãtũ ẽ venenũ ð q̃ fit curãdũ. ¶Et dixerũt ordo primus ẽ gñal. De eis.n. ẽ sic serpẽs q̃ noiat regulus et grece basiliscus:q̃ qð iterfic̃ suo visu et auditu vocis sue. ¶Et ð eis ẽ serpẽs noiatus hirundo cuius color silis ẽ colori hirũdis et lõgitudo ipsius ẽ circiter cubitũ vnũ:et iterfic̃ an horas duas. ¶Et de eis ẽ serpẽs noiatus aspis sicca pp vehemẽtiã siccitatis sue cutis:et ẽ in q̃ntitate sua iter tres cubitos vsqʒ ad q̃nqʒ et color ipsius ẽ cineritius et ad citrinitatẽ declinis: et oculi eius sũt vehemẽtis luminis et iterfic̃ a duabus horis vsqʒ ad tres. Et ð eis ẽ expuẽs:qm̃ ipe põt iterficere p sputũ suũ et pijciũt ipʒ q̃dã dẽtes eius cõstricti sup alios:qr iterficit illõ sup q̃ð cadit sputũ eius et odor sputi eius et lõgitudo eius ẽ vsqʒ ad duos cubitos:et color eius ẽ cineritius ad citrinitatẽ ðclinãs et iterficit illuʒ quẽ mordet anteq̃ʒ redeat. ¶Et ordo q̃dẽ h̃ nõ rememorat in libris pp spẽʒ p limã q̃ fit i curatiõe eius:verũ nõ valet ad ipʒ curatio nisi illa cuius opatiõʒ diximus:ipsa.n.confert qñqʒ cũ eo qð diximus ibi. et surdi arcuati hñt spẽs alias q̃ multiplicãtur i terris egypti. ¶Et qñqʒ q̃dã eorũ hñt duo cornua quorũ color ẽ diuersus albus et subalbidus et rubeus et mellinus et cineritius: et qñz sũt fʒ creationem viparuʒ. Et q̃dã eorũ hñt dẽtes sic̃ vncinos. et dracones iterficiẽtes stati sunt huius gñis. ¶Et ordo scðs est de vipis q̃rũ spẽs iterũ sũt diuerse:ð eis.n.sũt vipe alexsati. et ð eis sũt vipe q̃rcle. et de eis sũt faciẽtes siture et reliq̃ q̃s dicemus. Et accĩt serpẽtibus diuersitas iteruʒ: nõ i spẽ:imo fʒ cõueniẽtiã i spẽ vna:qñ diuersificat in masculinitate et femieitate. ¶Et masculi q̃ð paucio res hñt dẽtes et plus veneni et acuti⁹: lʒ q̃dã dicãt q̃ femine sunt deteriores pp multitudinẽ dẽtiũ suorũ. Et iterũ pp etatẽ:qm̃ senes ðteriores sũt iuuẽibus pp corpus nã magni ðteriores sũt puis curtis cũ spẽs eorũ ẽ vna. Aut pp locũ.nã illi q̃ hitãt loca laquosa et mõtes deteriores sunt eis q̃ habitãt littora et loca pluriũ aq̃rũ. Aut pp dispõnẽ suã i repletione et vacuitate:nã illi q̃ de eis famelici sunt ðteriores sunt veneni. Aut pp passiões eorũ aiales.nã irati et audaces ðteriores sũt eorũ. Aut pp tps.nã venenũ eorũ i estate ẽ ðterius. Quidã ãt nõ existiauerũt q̃ venenũ spẽtũ et viparũ ẽ frĩm: et ẽ error. Et illõ qð accĩt ex frigore morso ab eis ẽ pp mortificatiõeʒ caloris inati pp cõtrietatẽ veneni. Calor n.innatus ẽ q̃ calefacit corpus sua sparsiõe et inflatione. Cũ ãt nõ ẽ calor inatus:et si iflet cor igne leui: nõ oʒ tñ vt calefiãt pp ipʒ extrẽitates. ¶Et q̃dã existiauerũt q̃ venenũ alexsati ppe ẽ frĩm et aggregat sãguinẽ cordis et congelat ipʒ et pp hoc stupefacit valde. sʒ nõ est ita imo fortasse resoluit calorẽ inatũ et mortificat ipʒ. Et illõ q̃ rõcinat istõ ẽ q̃ aialia frẽ cõplonis sũt i hyeme mortua. et calẽ calor addit et acuitas. ¶Et q̃cũqʒ sit q̃ hoc dicat sciat rõcinatio nõ ẽ sana et nʒ hec dictio ẽ i venẽosis puis:sʒ i aialibus magnorũ corporũ. ¶Et qð sigt corruptionem huius smõis ẽ vespa calẽ cõplonis valde: et ẽ ex eis q̃ mortificãt i hyeme qr nõ mouet et nõ ẽ lõginquuʒ qñ sit serpẽs cũ calitate cõplonis sue q̃ nõ mouet pp cõtrietatẽ cõplonis nãlis et pp illõ qð accidit ei de rebus alijs.

¶De morsu basilisci q̃ est primus surdorũ et harmene de quo ignoro an est ipe aut alius. Ca. xxij.

Dixit q̃dã ipe noiat regulus: qm̃ hʒ coronatũ caput:cuius lõgitudo ẽ duorũ palmorũ: et caput est acutuʒ valde et oculi eius sunt rubei: et color eius ad nigredinẽ et citrinitatẽ ðcliuis:q̃ adurit totũ sup qð icedit nʒ oriẽ i circuitu cauerne eius aliq̃d et cũ opponit habitatiõi eius auis cadit et nõ sentit ipʒ aial qð nõ terat. q̃ si sit ppinquus hoc stupefit:qr nõ mouet et iterficit sibillo suo si exaltat ipʒ:et ille sup quẽ cadit visus eius ex lõginq̃ morit:et nõ ẽ sic̃ ðr q̃ ille cuius visus cadit sup ipsuʒ moritur. Et illius quẽ mordet corpus liq̃fit et iflat et currit virus et morit stati: et morit ois q̃ appropinq̃t illi mortuo. Et parũ qð euadit q̃ pñs fit vicinitati eius. At ṽo põle ẽ in q̃busdã horis vt tãgat eũ cuʒ ṽga. Et fʒ qð plʒ q̃ tãgit eũ cũ ṽga morit et ẽ mediãte virga. et pp illõ iã tetigit illuʒ miles q̃dã cũ lãcea sua. qr mortuus ẽ miles et aial eius et tetigit ipe labiuʒ eq̃:qr mortuus ẽ equus et miles. ¶Et hic q̃dẽ serpẽs multiplicat i terra aroch et nubia. ¶Signa morsus eius sunt. Si videris mortuũ subito absʒ casu cãe pmitiue appentis et ppe qñ ẽ in loco vbi scit illõ aial: et nõ est curatio ei psus.

¶De harmene. Ca. xxiij.

Iam diximus harmene in pprietatibus primis reguli ex hoc q̃ nõ eq̃tur et non interficit morsu tm̃:imo et visu et auditu sui sibilli et qðcũqʒ aial mordet dissoluit et morit qð appropinq̃t ei ex aialibus. At ṽo q̃ntitatẽ eius narrauerunt diuersam a q̃ntitate reguli existimauerunt em̃ q̃ est ab vno cubito vsqʒ ad cubitum et semis. ¶Et dixerunt q̃ morso ab eo nõ cõfert aliq̃d. Si ṽo aliq̃d cõfert ei:tunc semẽ papaueris vʒ vsqʒ ad.ʒ.i.et castorei vsqʒ ad.ʒ.i.quidaʒ em̃ testificati sunt illud.

¶De signo morsus serpentis qui noiat hirundo et est surdus. Cap. xxiiij.

Accidunt ei singultus et alteratio corporis et stupor et frigus membrorũ et psunditas somni:et clausio palpebrarũ cum vehemẽtia pulsus cordis ei pprius et magnitudo doloris. Et cura eius est cura surdarum.

¶De signis morsus aspidis sicce et ẽ ð surdis. C. xxv.

Illi quẽ mordet accĩt illud qð accĩt ei quẽ mordet hirundo:qr alterat color eius:et stupefit et multiplicat singultus eius et ifrigidant mẽbra ipius et claudunt eius palpebre:et psunde dormit. Et cura eius est cura surdorũ et iã diximus eã.

¶De morsu serpẽtis et asilus. Capi. xxvj.

Quē mordet remāet sine sensu ⁊ sine motu ꝗret⁹ ꝓfūde dormiēs p⁹ res alsꝓdcās i ca. aspidꝫ p⁹ saltus cōtinuos ⁊ clausiōꝫ oculoꝝ ⁊ torsiōeꝫ colli et spasmum ⁊ pulsuꝫ inordinatuꝫ ⁊ nō sentit dolorē. Et qn̄ sentit i initio rei dolorē intestinoꝝ quē videbis in tromittētē digitos suos i guttur suuꝫ vt euōat ⁊ ꝗdā iā remēorati sꝫ asil⁹ ⁊ narrauerunt ꝺ eo ꝙ eleuat cap suū et expuit venenū. ¶Ego igit nō scio an ipe ⁊ ille quē dixim⁹ sint vnī spēi et ē ꝺ ḡne spuētiū. verꝫ dr de accitib⁹ ei⁹ ꝙ loc⁹ morsus ei⁹ ē pu⁹ fꝫ ꝗtitatē pūctu re ac⁹ absꝫ aꝗte ⁊ currit ex eo sāguꝫ pauc⁹ niger. Et accīt ei ꝗ ab eo morsus ē tenebrositas ocloꝝ ⁊ dolor in viscerib⁹ et ore stōi i pmis: deīn accīt clausio oclo rū et ꝓfunditas sōni: et nō viuit vltra tertiā diē. ¶Et curat ei⁹ ē ꝺ ḡne curatiōis surdoꝝ: et iā dixim⁹ eam.

¶De cornuta. Capi.xxvij.

Cornuta ē gen⁹ surdoꝝ cui⁹ lōgitudo ē ab vno cubito vsꝫ ad duos. et sunt sup caput eius due eminētie sic duo cornua. et color corpis ei⁹ ē color cinerꝫ. et vēter ei⁹ ē sic squāme sicce dure ꝗ stridēt sup terrā cū strepitu. et dētes ei⁹ sꝫ eqles nō recurui. ⁊ plm ei⁹ ē i locꝫ arēosis. ¶Indt ꝗdā: et de eis est gen⁹ qđ nolat puū et ē ꝓpea ꝙ cornua ei⁹ sꝫ breuia aut iā cecidert cornua ei⁹. ⁊ ē ēt pu⁹ breuis: et ē plls ḡnis. ꝯsilr nolat grece.

¶De signo morsus ei⁹. Ca. xxviij.

Sentiūt i locis morsus ꝗsi ac⁹ aut claui insixi i eis et dixerunt ꝯtinuat corpi ei⁹ guttas maria et liſiant labia ei⁹: et accīt ei vtigo et tenebrositas oclorū et destruit rō. ¶Et cura ei⁹ iteꝝ ē cura surdoꝝ. ⁊ qđ ei appropriat ē vt i potu det semen raffani cū vio et ꝓpe qn̄ euōit cū eo. et qn̄ euomuerit ꝯfert ei cymīnū idū. et sisamū ꝯfert ei iteꝝ quē momordit cuꝫ vio. Et castoreū cū vio et calamētū cāpestre cū vio. et se. raffani ē mirabil iuuamīti i eo. et ponat sup morsum sal trit⁹ ꝯfect⁹ cū allitrā. aut cepe tritū cū aceto.

¶De spēte ꝗ dr andri⁹ et liedusu dur⁹. Ca. xxix.

Hunc serpentē cuꝫ ē i aꝗ nolant greci ādri⁹ et qn̄ hitatio ei⁹ est i cāpo nolat liedusu durus et est maior ꝙ alesilati surda et latiorꝫ capitꝫ et deterior et nocibilior et accīt ex morsu ei⁹ vt icipiat morsus cum dolore vehemīti et iflāmet: deīn fit viridis et corrodit et accīt morso vtigo et vōit⁹ cole fetide et mot⁹ inordinat⁹. et ꝺbilitas vtutꝫ et morit fm plm in hora tertia ⁊ nō trāsit tertiā. Si āt euadit qn̄ ē aquosus. aut qn̄ ꝯpletio morsi ē fortis comitāt eū egritudies a ꝗbus forsitā nō sanabit.

¶De cura. Cap. xxx.

Curatio ei⁹ ē cura cōis. et illđ qđ ei appropīat est vt bibat de nuce cuꝓsi mūdata cū ḡnis myrti de vnoquoꝗ auꝛ. i. cum aꝗ mellis. aut vino et silr aristo. pondus. ʒ. ij. cū vino: aut cuꝫ aceto ꝯmixto: et silr succuꝫ prassij: et emplet cū calce et oleo et calamēto montano. ⁊ corticib⁹ radicis ꝗrc⁹ et silib⁹ singularit et cōposite. et de eis ꝗ illis admiscēt est farīa ordei.

¶De hydra. Cap. xxxi.

Non dixi hydrā i sūma nisi qꝛ nō sum cōsidens an ipsa et ādrius sit vn⁹. cū iā diuersificet p deriuatōeꝫ et nomē sic cadit i scriptura smonū grecoꝝ aut serpēs ali⁹: verū locū ex quo hoc considerat iam dixi narrās accītia alia morsus ei⁹. et dixit ꝙ mors⁹ ei⁹ egredit et dilatat et obfuscat color ei⁹. et egredit ex eo hūiditas nigra plima fetida valde. ⁊ plongat curō ei⁹ ⁊ fit difficilis: qꝛ oꝫ vt ꝯsideret ali⁹ a me in hoc ⁊ cognoscat dispōnē ei⁹ vt ꝑmutet ad fꝫ ordinē serpētū.

¶De sermōe vniuersali de morsu vipa rum ⁊ indicio earum. Capi. xxxij.

Deteriores vipaꝝ ⁊ draconū sunt de eis ꝗ sunt masculi. Femlle ꝺo sūt icolumiores. Et morsus qđ sele cognoscit p īuentionē fixionū pluriū ꝗ̄ duorū dētiū i pte in ꝗ momordit. ⁊ egredit a pn⁹ rei ex loco duoꝝ dētiū: aut dētū pluriū sāguis deīn virus feruēs. ⁊ fortasse icipit aquosus: deīn spumosus: deīde vt herugo eris: ⁊ tūc qđ ꝯuertit ad subam veneni ⁊ colorē ei⁹. ⁊ dolet loc⁹: deīn pambulat dolor eius: postea appet aꝗ calīn rubeū hīs bothor ⁊ vesicas sicut ex adustiōe ignis: ⁊ qn̄ pambulat: deīde fit viride illđ aꝗ ꝓpe morsum ⁊ sub ore: ⁊ accīt in visceribus inflāmatio ⁊ in corpe rubedo cū rigore: deīn sudor frigid⁹ ⁊ corruptio coloris decliuis ad viriditatē: ⁊ commotio vertiginis ⁊ frequētia āhelit⁹ ⁊ nausea ⁊ singult⁹. ⁊ qn̄ euomit hūorē colericuꝫ: ⁊ difficltas fit vrine ⁊ grauat caput. Et qn̄ aduenit ei flux⁹ sanguis nariū ⁊ appet guttas i dorso deīn sudor frigidus ⁊ tremor vehemēs ⁊ sincopis. ⁊ plꝫ qđ morit in trib⁹ dieb⁹: ⁊ qn̄ remāet vsꝗ ad septē.

¶De curōne morsus viparum cum eo quod est sicut canon. Ca. xxxiij.

Considera radices cōes i curōne: deīde fortior curō ē ꝓperare ad tyriacā de viperis. Et cum tardatur: tunc pōle est vt cōsiderat tiriaca multotiēs ⁊ possibile est vt non conferat. ¶Nocumentum āt instrumēti veneni nō est maluꝫ: qm̄ nā est que vtitur instrumētis. Reivero extranee nō est pōle vt vtatur eis nisi accidat cōmotio āborum silr. Et si pōle ē vti multitudine sōni ⁊ vini fortasse excusat ab ol curōne: silr cepe ⁊ porri cum vino si nō īueniunt allea. ¶Et iā dixerunt ꝗdā ꝙ virga cerui assata cū comedit in dispōne ꝯfert. ⁊ alharmel est de medicis liberātibus. ⁊ silr ḡna citri. ¶Et de tyriacis ꝓprijs eis fortib⁹ ē illa ꝗ. ℞. anisi suffeni pōdus. ʒ. i. ⁊ pipis an. iiij. cortices aristo. ro. castorei āba aā. auꝛ. i. ꝯficiātur cuꝫ vino cui⁹ dosis sit nux. i. ¶Et iteꝝ myrrhe et castorei pipis arsenici rubei olum aā. ʒ. ij. fells aneti. ʒ. ij. ꝯficiant cū vino. Et iteꝝ semē andacoche ⁊ aristo. ro. ⁊ ruta siluestris: ⁊ nō ē alharmel scđꝫ ꝙ existimauerūt ꝗdā imo ē spēs rute ipsi⁹. ¶Et oꝫ vt det butyrum vetus soluꝫ. Et sedeat in tina lactis. Et indicātur ei vigilie. Et fiat vt deābulet ⁊ balneet in ꝗbusdā horis ⁊ in balneo faciēte sudare: ⁊ dent ei in potu coagula ⁊ silia successiōe eoꝝ ⁊ melius eoꝝ ē coagulum leporis recēs: ⁊ ipm iterum est melius qn̄ sumitur in potu cum. iiij. ℥. aceti vini ꝯmixti cū eꝗlitate. ⁊ coagulū cerui iteꝝ ē bonuꝫ. ¶Dixerunt ꝗdā: si hō accipiat cepe siluestre ⁊ masticet ipꝫ ⁊ deglutiat illud qđ currit ex eo: ⁊ emplastret cū fece ei⁹ nō moriet penit⁹. Et ꝗdā experti fuerūt ius rane ⁊ fuit iuuamētū liberās cuꝫ cōmixtum fuit. Et caro mustele ꝯdita aceto ⁊ sale ⁊ cācri marini ⁊ sāguis testudis marine. Et dixert ꝗdā ꝙ in lapide ꝗ nolat lapis serpētis cū suspēdit ē sanatio.

¶De relīqs potōib⁹ laudatis in morsu vipaꝝ. Ca. xxxiiij.

DIxerũt q̈dã. Apiũ silvestre ⁊ ẽ fumirio ẽ bonuz ad illõ: radix acori ⁊ folia aristol. ⁊ radix ei⁹ tra dix almaru alfesir aut alfesiresin aut agaricuz: q̃ŏ cũ q̈ illoꝝ fuerit sumaꝛ ex eo ĩ potu cum vino dulci q̈ritas. i. auꝛ. ¶ Sil'r succus anagalis. s. auricule murĩ ⁊ sil'r cyminuz p̈cipue mõtanum ⁊ succ⁹ caulis aut co sti. ij. auꝛ. cum duob⁹ obolis pipis: aut radix buchoꝛ mariẽ: aut semen kesin: aut radix ei⁹: ⁊ semel alhar mel cum succo porri aut succo cardui. ¶ Et iteꝝ co gulũ leporis ⁊ faria herbi ꝓ̃pe ⁊ zinziber ĩ lacte mu liers. ⁊ deꝛ ĩ potu radix baucie aut alharmel q̃ est co gnita ĩ ꝑtib⁹ frigoꝛ ⁊ ẽ vehemẽtẽ iuuamẽti: ⁊ cortex aristo. ⁊ radix alãdacoche. ¶ Et q̈dã iã existimauerũt q̈ cuz turbith sumiꝛ ĩ potu cuz lacte dulci est iuua^m valõ: ⁊ lac alagalati. ⁊ existio ipz esse tyriacã alfara nia. ⁊ allusalti est iuuatiuũ. ¶ Et iteꝝ d̃ eis q̃ dcã sũt ad morsuz vipaꝝ ⁊ oluz venẽosoꝝ aialiuz ẽ opopõa ci põdus. ʒ. ij. cũ aceto. ⁊ iteꝝ sumãꝛ costi auꝛ. iij. ⁊ gẽ tiãe. ¶ Et iteꝝ d̃ eis q̃ bõa sũt ẽ sterc⁹ capnũ ꝯminu tũ ĩ vĩo ⁊ deꝛ ĩ potu. Et oĩa ĩcisiua acuta ⁊ ꝓ̃pe allea ⁊ cepe. ⁊ porri ⁊ raffan⁹ ⁊ aq̃ eoꝝ ⁊ oĩa salita ꝓ̃pe ven ter mustelle ⁊ scorpio assat⁹ ⁊ fel galli ⁊ reliq̃rũ auiũ. ¶ Et d̃ succĩ vehemẽtẽ iuuamẽti sũt succ⁹ rute ⁊ succ⁹ folioꝝ maloꝝ ⁊ succ⁹ salici ⁊ acetũ ipz d̃ q̃ bulliãꝛ. ʒ. iiij. ⁊ deꝛ ĩ potu ⁊ succ⁹ extrẽitatũ cauliũ nabati. ⁊ vri na bolo s̃z q̈ d̃ꝛ.

¶ De emplis deforis. Ca. xxxv.

EMpl'a ista sunt attractiua: q̃ admistrãꝛ anteq̃ ca patio fiat. ⁊ sũt fcã ex sania ⁊ baccĩ lauri ex ca momilla ⁊ squilla assata ꝓ̃pe ⁊ faria herbi: oĩa illa sin gulariter aut cõmixta cuz vĩo. Et empl'atio cuz caseo ãtiq̃ est bõa vltia. Et sil'r cũ carne vipe ⁊ cũ ranis scis sis. Et ex oleis oleum laurinuz ⁊ oleũ in q̃ decoquiꝛ laurus.

¶ De serpẽtibus q̃ egredi faciunt san guinẽ ex poris oĩbus. Cap. xxxvj.

SIcut sunt aufudi⁹ ⁊ sabrin. isti serpẽtes sunt ma li ⁊ cũ mordẽt disrũpunꝛ pori ⁊ meat⁹ oẽs fluen tes ⁊ manãtes: ita q̈ ex vlcerib⁹ ꝯsolidatĩ cuz dolo re ꝯtinuo ⁊ võitu sanguis ⁊ sputo sanguis. ¶ Et sa piẽtes q̈dã dixerũt q̈ isti duo serpẽtes corpa hñt arẽo sa ⁊ sup corpa eoꝝ sunt pũcta nigra ⁊ alba. ⁊ lõgitu do eoꝝ ẽ lõgitudo cornuti ⁊ dixerũt q̈dã q̈ ipsi sunt miores vipis: ⁊ capita eoꝝ ⁊ ipoꝝ caude sũt minuta ⁊ sũt colorĩ arẽosi. ⁊ q̃ñz sunt nigri ⁊ rubei ⁊ albi ⁊ sũt sup eoꝝ capita squãme albe ĩcise. ⁊ eoꝝ ĩcessui ẽ stre pit⁹ ꝓp siccitatẽ corticũ vẽtriuz ipoꝝ ac si eẽt strepit⁹ folioꝝ virge. Et sunt q̃uis motus eq̈liuim d̃ctiuz ⁊ hos narrãt cũ spẽb⁹ q̈buſdã ordis p̃mi. ¶ Et hoꝝ q̃ŏ spẽ tũ morsus disrũpit poros ⁊ meat⁹ nãles faciẽs ex eis manare sãguinẽ nã q̈ ex ãgulis oculoꝝ ⁊ ꝯprimiꝛ in sanguie ⁊ sputo sanguis ⁊ fluxu sanguis nariũ ⁊ võ tu ⁊ dolore in stõ. ¶ Et dixerunt q̈dã q̈ locus apaꝛ ⁊ denigraꝛ ⁊ currit ex eo res ꝑua aquosa ⁊ solniꝛ venꝛ ⁊ ꝯstrigiꝛ anhelit⁹ ⁊ difficultas sit vrine ⁊ abscidiꝛ vox ⁊ mollificãꝛ mẽbra ⁊ vincit sup corp⁹ dispõ obliuiõis ⁊ accit spasmus ⁊ cadunt dẽtes ⁊ moriꝛ patiens.

¶ De curatione. Ca. xxxvij.

CUra eoꝝ ẽ ꝓ̃ma cure alasilet ⁊ vipaꝝ inq̃tum daꝛ eis in potu vinũ pl'z ⁊ euomũt sup ipm post cibatõz cum eis q̃ sunt sic oua taraca ⁊ pisces saliti ⁊ alia ⁊ iteręꝛ sup eos võit⁹. deiñ cõedãt p⁹ illõ panẽ ⁊ pisces positos sup prunas ⁊ comedãt vuas passas ⁊ semen raphãi iteꝝ est ex eis q̃ ꝯferunt ipsis ⁊ ꝓ̃pe cũ vino ⁊ succ⁹ papauerĩ cũ radice liliĩ celestis cũ vĩo. ⁊ q̃ñz ꝯfert eis albugo oui cuz vĩo. ⁊ ꝯfert eis inq̃tuz ẽ expulsio sãguis empl'atio cuz portulaca ⁊ farina or dei: aut folijs vitĩ decoctis: aut arnoglossa: aut galꝛ. ¶ Et ex eis q̃ retinẽt sanguinẽ ꝑ cauteriũ sunt porrĩ ⁊ vrtica ⁊ ruta cum farina ordei ⁊ albumine oui.

¶ De feciente sitim. Cap. xxxviij.

DIxerunt q̈ serpẽtis faciẽtĩ sitiz lõgitudo ẽ palmi vni⁹. ⁊ sup corp⁹ ei⁹ sunt vestigia nigra plima: ⁊ caput ei⁹ ꝑuũ ⁊ collũ ipsi⁹ g̃ssuz ⁊ incipit creatura ei⁹ ex collo grosso vsq̃ ad caudã subtilẽ. ¶ Et dixerunt q̈dã q̈ hic pl'm ẽ ĩ regiõe loliati ⁊ assim: ⁊ forma ei⁹ est forma vipe ⁊ color postremi ei⁹ vsq̃ ad caudã est ad nigredinẽ decliuis: ⁊ incedit ꝯtiẽdo caudã suam. ¶ Dixerũt q̈dã q̈ ẽ ĩ littorib⁹. ⁊ dixerũt q̈ accit mor so ab eo vt aduraꝛ vẽꝛ ei⁹ ⁊ iflãmeꝛ: q̃ nõ sanaꝛ ex aq̃ imo nõ cessat bibeꝛ absq̃ exitu alicui⁹ rei ꝑ vrinã: aut sudorẽ ita q̈ iflaꝛ venꝛ ei⁹ totus ⁊ currit aq̃ in venas ipsius.

De cura. Capi. xxxix.

REgimẽ eoꝝ p⁹cõe regimẽ ẽ ĩdesinenꝛ faceꝛ eos bibere oleũ pl'm ⁊ euõere. deiñ clysterizaꝛ eos cũ eis q̃ educũt feces ⁊ hũiditates: ⁊ attrahunt aquã ad ĩferiora. ⁊ vt denꝛ diuretica sic decoctio apij ⁊ spi ce inde ⁊ cinamomi ⁊ assari ⁊ sisileos ⁊ petroselini et siliũ. Et ẽpl'eꝛ exteri⁹ cũ sale ⁊ calce ⁊ oleo. Et ẽpl'atio quã dicem⁹ ad morsuz canis rabiosi confert.

¶ De casezati ⁊ altararati. Capi. xl.

ISti serpẽtes sunt ꝑui breues minuti: q̃ q̃ñq̈ occul tãtur ĩ arborib⁹ ĩsidiãtes vt ꝓiciãt seipsos ad illũ q̃ trãsit ꝑ eos. ⁊ exeunt ꝓcedentes ad eum. ¶ Et ego q̃ŏ dico q̈ vidi gen⁹ hoꝝ serpẽtum in ꝑtib⁹ de he stẽ: ⁊ sũt ad rubedinẽ decliues ⁊ sũt calĩ valde ⁊ dixe runt: accit ex morsu eoꝝ dolor vehemẽs ⁊ ꝑtrãsit ĩ to tũ corp⁹ sit fuerit d̃ gñe q̃ŏ vidi ⁊ accit ex eo mors. ⁊ dixeꝛt. ¶ Cura eoꝝ ẽ cura ꝯmunis ⁊ cura viperarũ.

¶ De saliente ad duas ꝑtes. Capi. xlj.

DIxerũt q̈dã serpẽtẽ cui⁹ nomẽ ankesimẽ ⁊ dixe runt q̈ ipse est saliens ad duas ꝑtes: verũ ego nõ v̓ifico q̈ ipse sit saliẽs: aut ali⁹. At ipsi narrauerũt eũ q̈ due extremitates ei⁹ sunt equales ĩ g̃ssitudine et eq̈les medico. Et existio q̈ h^c ẽ ille quẽ vidi ĩ veri tate.

¶ De ilicino ⁊ ẽ durisos. Cap. xlij.

ISte hitat ĩ ilicib⁹ et accit ex morsu ei⁹ excoriatio cutis ei⁹ quẽ mordit. ⁊ excoriatio cutis illius q̃ ꝑ misceꝛ ei et curat ipm ⁊ hz odorẽ malignum mortifi cãs eũ q̃ pñs est morti ei⁹ siue sit ledẽs siue nõ ledẽs et accidũt ex eo iteruz accñtia morsus viperarum.

¶ De cura. Capi. xliij.

CUra ipsi⁹ est cura viperaꝝ: et ꝯfert eis ꝓ̃pe bi bere aristologiã longã cũ vino et sil'r alhãdal coctã et aphodilli radicem et vinum.

¶ De miliaribus. Capi. xliiij.

SErpẽtum hui⁹ gñis color ꝓp citrinitatẽ suã est quasi color milij. Et accñt ei quem mordent ac cidẽtia malaꝝ vipaꝝ. Et cura eoꝝ est cura illa.

¶ De serpẽtib⁹ nolatis scisetati. Cap. xlv.

COlor ei⁹ ẽ silis saliẽti ad duas ꝑtes: sed ille ẽ de terior et accidentia ei⁹ sunt illa. et cura eius est

illa cura.

¶ De serpēte aracis vel aspidis hñte colores diuersos. Capi.xlvj.

Q Uidā dixerūt q̄ ē malign⁹ interficiēs in die 2°. cū corrosiōe apatis: et cū fractiōe intestinorū. ¶ Et curatio ei⁹ ē curatio vipārum prauaꝝ.

¶ De serpente triscalis. Cap.xlvij.

N Arratū est de h° q̄ ei⁹ accñtia silia sūt acciden tib⁹ viparū: veꝝ sunt cū inflatiōe loci morsus: et vesicis: et durītie apparēte: et cursu hūiditatis san guinee nigre ex illo loco. Et accñt ei alteratio rōnis: et tenebrositas visus: et spasmus mortificās. ¶ Et cura ei⁹ ē cura vipaꝝ. ¶ Et ego q̄d dixi hūc s̄pētē in h° lo co existimatiue: et nō nosco eū: nꝫ ordinē ei⁹: nꝫ ipsi⁹ gen⁹ cū ꝟificatōe: et nꝫscio an iste sit i iteratōe an nō.

¶ De famulo. Ca. xlviij.

D Ixerūt morsus ei⁹ est silis morsui vipaꝝ sꝫ acci dunt carni ei⁹ q̄ morsus est ab eo corruptio et mollificatio sic̄ accit ei q̄ hꝫ ydropisim. et accñt ei ꝓ funditas sōni: et obliuio: et egritudies i epate et ieiūio et colō. ¶ Et s̄monē q̄d i h° s̄pēte attuli sꝫ existiatiōꝫ i h° loco sic̄ s̄monē d̄ illo q̄ ē añ ipꝫ: et fortasse nō ē h⁹ i ordis imo ē ordis putrefaciētiū. et cura eius est cura vipaꝝ.

¶ De amiudut⁹ et cauhar⁹. Cap.xlix.

D Ixerūt q̄dā q̄ lōgitudo cuiusq̄ hoꝝ serpētū est vsq̄ ad cubitū: et color eoꝝ ē color arene: et sup corpora ipsoꝝ sunt vestigia. Dixerunt et accñt ei quē mordēt dolor vehemēs loci morsus: et apa maximū: et currit ex eo virus et iterficiūt i tertio et mora eius post septimum.

¶ De curatione eoꝝ. Cap.l.

D Ixerūt q̄ curatio eoꝝ est curatio cōis: et ē eius propriū dare in potu castoreuꝫ et cinamomū et radix cētauree de q̄cunq̄ istorū fuerit. ʒ.2. cō vino. et cōfert ei radix aristo. et ꝓpe lōge iuuam̄ est maximū et silr radix alsoasir et succ⁹ ei⁹ ꝓpe et radix gētiane et ꝯferunt eis ex emplis mel decoctū et exiccatum et trituꝫ et radices ꝗnatoꝝ. et silr cētaurea et semē lini et lactuce et semē harmel et volubilis et ruta silue stris. et ꝯferūt eis ēpla appropata vlcerib⁹ putridis.

¶ De s̄pētib⁹ noiat⁹ selfir et ē putrefaciēs. Ca.lj.

E Xistimauerunt q̄dā q̄ sunt s̄pētes q̄ sunt i regiōi bus assez in egypto hñtes lata capita parua col la curtas caudas vētres rotundos. et nō sunt sup eo rū capita linee et squāme: sꝫ sup corpa eoꝝ sunt linee diuersi coloꝝ. et cū incedūt ñ rectificāt: imo ꝯhñt et accñt ei quē mordent apa dolorosum: et putrefactio tot⁹ corpis p⁹ ꝯtritōꝫ ei⁹ et capilloꝝ casus. et qñꝫ fe stinat putrescō ꝑcēs illud q̄d sanū ē et sunt q̄si spēs viperarum.

¶ De cura. Capi.lij.

O Portet vt sit cura eorum cura cōis et cura me dia cure vipaꝝ: deiñ curatio eius q̄d accidit ex morsu eorū de dispositionibus et accñtibus.

¶ De spēb⁹ s̄pētū q̄ nocēt qñ mordēt ꝑ vuln⁹ nō ꝑ ve nenū de quo sit curāduꝫ et sunt serpētes magnoruꝫ corpoꝝ valde.

¶ De dracone. Ca.liij.

D Ixerūt: minor spēꝝ draconū sꝫ q̄ dixerūt q̄dā est q̄nq̄ cubitorū: magni ꝟo sūt triginta cubitoꝝ et supra. Dixerunt: et sunt draconi duo oculi magni et sub mādibula inferiore ē eminētia sic̄ mētū: q̄r sunt ei dentes plimi. Et dixerūt q̄dā q̄ ipsi multiplicant̄ i ꝑtibus nubie. Et indi sunt maiores. Et illi de nubia q̄ sunt i regione asie sūt vsq̄ ad q̄tuor cubitos. et id sūt magni valde. Et dixerūt de ill' sūt q̄s diximus et hñt facies citrinas et nigras. et sunt eis ora vehemēt̄ āplitu dinis. Et supcilia coopiūt oculos eoꝝ et sup colla eo rū sūt squāme. et i oi mādibula sūt tres dētes. ¶ Et ego dico q̄ iā vidi quēdā h⁹ gñis sup collū cui⁹ i lati tudie descēdēte erāt pili grossi. ¶ Dixerunt. Et accit ex morsu eoꝝ dolor ꝑu⁹: deiñ īflāmāt: et masculi eoꝝ sūt d̄teriores femis. et dico q̄ iā ꝟificatū ē q̄ i regiōibus aliis ab idia sūt dracōes magni valde. et dixerūt cura eo rū ē cura vlceꝝ maloꝝ tm̄.

¶ De albedismō ꝑsim.

U Idet̄ q̄ sit iste de gñib⁹ draconū: dicē Ca.liiij. rūt q̄ illi quē mordet albedismō accñt ea q̄ reli q̄s morsib⁹ draconū. Sꝫ dixerūt de dracōib⁹ q̄ eorū dētes sūt vehemētes et de ꝓpetate ei⁹ ē q̄ corrumpat car nē: q̄re effodit eā quāobrē magnificat̄ timor i vulne re ei⁹. Et idiget curatione vulneꝝ maloꝝ valde.

¶ De morsu draconis marini. Cap.lv.

D Ixerūt: liniat̄ morsus ei⁹ cū sulfure et aceto. et di xerunt ꝯferunt ei adeps cocodrilli emplata et piscis noiat⁹ trida. et plūbum qñ fricat̄ sup ipꝫ iuuat̄ eo. Et medi^c q̄s scribem⁹ i capto rutele et ꝓpe tyria ca prima. et albedarūgi bibitū et emplatū confert ei.

¶ De haren carmen. Capi.lvj.

D Ixerūt q̄dā arabes sapiētes tex illo q̄ sunt de gñe draconū marinoꝝ: aut alioꝝ quos ambos noiauit semurion ille sapiens dicens q̄ accit ex mor su eorū illd q̄d accit ex morsu viperarū. Et similatur q̄ sit cura eoruꝫ cura viperarum.

¶ De alhatraf et hauden. Capi.lvij.

D Ixerūt: quē mordēt alhatraf et haudē: accñt ei dolor vehemēs et friditas plima et stupor et mors procul dubio ꝑuenit ad h° vt sit ei⁹ cura: cura frigido rū venenoꝝ. ¶ Dixerunt: oꝫ vt ēbrocet̄ morsus eius cū aceto tepido et emplet̄ loc⁹ cū foliis lauri et iunga tur cū oleo costio et oleo d̄ piretro et sillant̄ eis ex oleis i q̄b⁹ ē ꝟt⁹ sq̄lle et vitice. ¶ Ea ꝟo q̄ i potu dāt̄ eis est succ⁹ folioꝝ lauri cū aceto: et aniudē cū ruta: aut su māt̄ myrrhe et pipis et rute ꝑtes eq̄les: cui⁹ dosis sit aure⁹ vn⁹ i vio. et tyriaca pma dicta in caplo rutele.

¶ Tractat⁹.4. de morsu hois: et q̄drupedū. Ca.j.

D Icaz in h° tractatu lesiōes morsus hois et morsus canis. et lepo ris et siliuꝫ et morsus canis rabiosi et lupo rum et cocodrilli et morsus simii et morsus mustelle et morsus alcale et mugali.

¶ De s̄mone vli de curatione morsus. Cap.ij.

N Eterior morsus ē ille q̄ est a ieiuno: siue sit hōi aut nō. et q̄ vult curare morsum: oꝫ vt ponat in pmis sup morsuꝫ pānuꝫ īfusum i oleo: aut iungat ab stergendo cum ipo oleo. deiñ si ꝯsequit̄ ipm intēno empletur cuꝫ eis q̄ sunt sic̄ mel et cepe et fabe masti ca te crude sicut sunt: illud. n. est mirabile in hac re. Et iteꝝ vinum coctū et lithargyriū et emplastratio cum oleo herbi ē mirabilis. ¶ Et si vr̄ i eo corruptio mū dificet̄ pus cū suctōe vētosaꝝ: aut medicamine acu to: et dimittat̄ donec faciat pus et cōsideret̄. et tūc si vr̄ in suppuratione eius putrefactio: tunc scitur q̄ mun dificatio et attractio lesionis non fuit vltima: q̄r cure tur cū attractiuis fortib⁹ q̄ diximus i capitulo morsus

spectu & si nō fuerit i morsu corruptio phibeat apā-tio & sloudet vuln⁹. Et de melioribus vnguentis ad morsuz & istriōis vnguitū auiū & spinaꝝ & silius ēvn guētū nigrū admistratū post extractionē malitie si ea indiget: & post ablutionē cum aqua & sale.

De morsu hois in hole. Ca.iij.

Ponātur sup morsuz cū accit vt sit vehemēs ce-pe & sal & mel die & nocte: deiñ curet cū vnguē-to nigro fcō ex adipe & cera & olo & albezard ē.n.me li⁹ eplz ad illō qd morosuz ē silr cinis pferēs cū ace-to & melle. Et iteꝝ minutū thus cū vino & oleo & ite rū ossa vituloꝝ adusta vsq; albificent pfecta cum melle. Et iteꝝ sal tritū cuz melle aut myrrha & gum mi albotin: vulnere iā repleto aneto sicco adusto et liniat cuz eo & liget & liniat sup ipz iteꝝ cinis caulis. Et qñz accit ex morsu hois & ppe ieiuni accipien tis medullas gnoꝝ ppatas ad corruptionē & ppe lē tes corruptio: qr oz vt iungat morsus cuz olo abs-gēdo: & eplet ex radice feniculi cum melle aut farīa fabaꝝ cum aqua & aceto & pmutet emplm oi vice.

De morsu canis domestici nō rabiosi & morsu silr adib & similium. Ca.iiij.

Fit singularis curatio illi⁹ ex eis q̄ dixim⁹ in ca. vliuz: et curatiōe morsus hois & fortasse sufficit vt aspgat loc⁹ statim aceto & pquasset manu multo-tiēs. deiñ ponat sup ipznitrū cū aceto & renouetur sup ipz oib⁹ trib⁹ dieb⁹ & ppe cū timet malitia rabiei & qñz suffic vt curet cū cepe & sale & rutha & fabis et amigdalis amaris cū melle aut arnoglossa cū sale & folijs cucumerꝫ & citroli & calamēto ptrito cū vino. Et iteꝝ epithimata sup ipz cū lythargyrio & pprie cū ē illic isflatio vehemēs cū farīa herbi cū melle. Et ex illis q̄ pferīt ei ē origanū cāpestre cū sale & melle & almuri resolutum cum aceto liqdo dimissuz dieb⁹ aliquot & hec dō pfert holb⁹ pmis.

De morsu canis rabiosi: & adhib rabiosi & mustel le rabiose. & alioꝝ de illis q̄ dicunt. Ca.v.

Accit cani rabies q̄ est puersio sue cplōnis ad malitiā malā malignā venenosaz. Et accit ei hec puersio: aut ex aere aut ex cibis & potib⁹. Ex ae-re ṽo qm calor vehemēs adurit humores ei⁹: q̄re fit rabiosus i autūno: aut pgelat frig⁹ vehemēs sāguī-nē ei⁹ faciēs ipz decliuē ad nigredinē: qr fit rabiosus i vere. Ex cibis ṽo & potib⁹: qm lābit in sangule in terfectoꝝ: & comedit ex cadauerib⁹ & bibit ex aqs pu tridis: qr iplet mella putrida. Quā obrē accit iteruz creature ei⁹ vt variet: & accit cplōni ei⁹ vt alteret sic accit leprosis. Et qñq; apat corp⁹ ei⁹ & puertit color ei⁹ ad cinereitatē: & addit pseuerantia in cāis corru-ptiōis ei⁹. Ipe nāq; famē patit & nō comedit & nō bi bit aquā. Et qñ obuiat aq̄ timet ex ea & abhorret eā & qñz horripilat ex ea et tremit et multiplicat horri-pilatio et ē i cute faciei sue: imo qñz morit ex ea tim do: et ppe i fine rei sue. Et accit ei multitudo tenebro sitatꝫ ocloꝝ et ē sp solitari⁹ ignar⁹ nō cognoscēs dñm suū et videb eū rubeū ocl'os vehemētꝫ aspect⁹ et hor ribil' et exhit linguā et currit saliua spumosa et fluit nasus capite ei⁹ iā dimisso et aurib⁹ ei⁹ mollificatis: qr mouet eas āmbas et iā curuatū ē dorsū et iclinat dor suz ei⁹ ad lat⁹ qr vr iā tot⁹ ad latus et ad supiora et ad lat⁹ & si firmat cauda ei⁹ ābulat timid⁹ dcliuis q̄i sit ebri⁹ tristꝫ āgustiosus & pceps sit ol passu & cū ap pet ei fora currit p illā inuadēdo ipaz siue sit plesaut arbor aut aial & paꝝ pficat inuasio ipi⁹ cū ei⁹ latratu ad illō qd inuadit fz pluetudinē canū: imo ē tacit⁹ sq̄ lid⁹ & qñ latrat videb canes fuget a via ei⁹ & fugiunt ab ipo lōginquo q̄ si fiat pñs alicui eoꝝ repēte blā dit ei & obediēs fit iter man⁹ ei⁹ & conat fugere ab eo & adib deterior ē eo & silr dlupis ē in qualitate ei⁹ ea q̄ dixim⁹.

De narratione eoꝝ q̄ fiunt rabiosa pter ea q̄ diximus. Cap.vj.

Dicit q̄ vulpes fit rabiosa: & mustella fit rabio-sa. Et dixerūt qdāq; qdā multi rabiosi facti sunt & momorderūt dños suos & icurrerunt maniā q̄ ac-cit ex reliqs rabieb⁹.

De dispōnib⁹ ei⁹ quē mordet canis rabiosus. Ca.vij.

Cuz canis rabiosus mordet holes nō vr nisi vul nus hñs dolorē sic reliq̄ vulnera: deiñ appet su per ipos post dies aliq̄t aliqd de cogitatiōib⁹ corru ptis & sōn⁹ corrupt⁹. & dispō q̄ira: & murmuratio: et cōmixtio rōnis & risio absq; eo q̄ q̄rit ab eo. et vides spasmari extrēa ei⁹ pfhēdo ea ad se: & refugit lumē: & salt⁹ velamis: & singult⁹ & sitꝫ & siccitas oris & fugit ex psura: & amat accēsiōez lumis: & qñz abhorret lum & rubēt mēbra ei⁹ & ppe facies eoꝝ: & raucescūt voces ipsoꝝ & plorāt i timore aq̄ & hūiditatū: & q̄tiēs appro ximat eis aq̄ imagināt canē: qr timēt ex eo: & qñz nō terrent: imo nauseāt eā. & qñz diligūt volutari i ter-ra. & qñz accit eis piectio spmatꝫ sine dsiderio. Et p ducit pculdubio ad spasmū & cuzez & qñz puenit ad sudorē frīm & sincopiz & mortē & qñz morit añ has di spōnes sitiēdo. Et qñz desiderat aquā: deiñ pclamat ex ea cū obuiat ei: & qñq; sorbet ex ea: qr strāgulat p eā & morit. Et qñz latrat sic canis & q̄si sit cū eo rau cedo: & qñz abscindit vox ei⁹ & fit sicut apopletic⁹ nō valēs tolerare vt clamet: & qñz migit pinguedinē in q̄ sunt res carnose mirabiles: q̄si sint aialia: & q̄si ca nes. In pluribus ṽo dispōnibus est vrina eius subti lis: & qñq; mingit nigrū: & aliqñ retinet vrina ei⁹: qr penitus mingere nō vz: & vēter eius scōm plimuz est siccus. Et de mirabilibus dispōnibus ei⁹ est q̄ ipe ē pmptus ad mordēdum holem. Qd si momorderit holez post comestionē suā accit illi hoi illō qd accit ei: & silr ex supfluitate cibi ei⁹ fit illō. Et nō territ⁹ est aliqs eoꝝ ex aq̄ q̄ euasit per curationē aut absq; ea pprie cuz vidit faciē suā in speculo & cognit seipz aut cui in eo imaginat⁹ est canis nisi duo viri. ipi nā q; scōm q̄ existimāt pmi vixerunt in huōi dispōne. Et ipe quidē canis nō momordit eos ābos: imo nō momordit eos ambos nisi hō quem canis rabiosus momorderat. Ante vero terrorem ex aq̄ cura ei⁹ est ppinq̄. Et qñz iterū est iter hebdomadā & silia vsq; ad sex mēses & spatium tēperatum est. xl. dies & dixerūt quidā & nō creditum est qñq; terret post septem an nos. Dixerunt quidā: & est sicut rufus: nō terren tur ex aqua & diligūt volutari in terra: nisi qm com plexiones eorum iā dilexere siccitatē: quare abhor rent pluium cōplōnis & diligunt conueniētē & ad hūc sermonē nō est declinatio. Declinatio enim ad illō qd conuenit complexioni ppinque est ex eis ad que

nō currit. Et saniorē dispōnis quē momordit hic canis ē ille ex cuius morsu plz currit. ⁊ ꝓp illō qñ mingit ꝑ potū medicinaꝝ tyriacaliū sāguine securat̃ ex timore aque: scias ergo.

¶ De dr̃ia inter morsum canis rabidi ⁊ nō rabidi. Ca.viij.

Quādoqꝫ mordet hoīes canis ⁊ nō aducit affirmatio forme eius: ⁊ ꝟificatio dispōnū eius: ⁊ indiget curatiōe eius. ¶ Et curatio q̄ eius lēgtū ē vulnus est ꝯsolidatio: ⁊ lēgtū ē morsus canis rabidi ē saniositas ⁊ aptio. Nā si ꝯsolidat̃ ē i ea ꝑditio: q̄r idiget illō signo ex q̄ eius dispō cognoscat̃. Et ex eis q̄ dixerūt i hoc est vt sumat̃ nux regula aut alia ⁊ ponat̃ sup vulnus ⁊ dimittat̃ sup ipz vna hora: deiñ sumat̃ ⁊ ꝓiciat̃ gallie: tūc si renuit eā canis ē rabiosus: ⁊ si cōedit eā ⁊ morit̃ tūc canis iteꝝ ē rabiosus ⁊ sumat̃ frustū pānis ⁊ liniat̃ cū eo q̄ currit ex illo vulnere siue fuerit sāguis siue nō sāguis ⁊ ꝓiciat̃ cāib; et si renuūt ipz tūc morsus ē morsus canis rabidi. ¶ Et dixerūt q̄ ō signū eius est: q̄ qñ fundit̃ sup ipz aq̄ frā calefit corpus eius successiōe eius. Et dico hoc signum est non ꝓprium.

¶ De cura. Capi.ix.

Oportet i p̄n° rei vt nō dimittas vulnus ꝯsolidari: imo dilata et apri: si nō fuerit āplū et fac cū eo de suctiōe et positiōe ventosaꝝ q̄ deiñ ē tibi i ca° morsus ꝑpētū: et minus i q̄ nō oꝫ ꝯsolidari vulnus ē spatium xl. dieꝝ. ¶ Et si traxerī i p̄n°: deiñ nō ꝯsolidauerī facies opatiōez iuuatiuā valde et si error iā acciderit et ꝯsolidātū ē: tūc oꝫ vt ꝯuertat̃ et ad vltimū ꝑueniatur i eo. ¶ Et oꝫ vt pōas sup ipz de apitiuis cū ꝯsecutus fueris ipz i p̄mis dieb; sic sunt oppoponacuz et nux et allea: et ēplz de pice et oppoponaco et aceto et sumat̃ aceti lust.i. et oꝫ vt sit acutū et picis lb.i. et oppopōaci. ℥.iij. ifundat̃ oppoponacū i aceto dōec resoluat̃: deiñ misceāt̃ oīa. Et fortasse sufficiūt allea et cepe et eruca iterū et sicla ⁊ altit ꝯposita et simplicia et cū sicla iterū qñ ponit enula. Et fortasse neciū erit tibi vtutaris medicis corrosiuis sic ē alcalcadicō deiñ ꝯseq̄nt̃ adhibeat̃ butyrū. ¶ Et ex dilatātib; q̄ ē vt sumāt̃ salis ptes tres salis āmōiaci ptes.ij. calcadis ptes.viij. sqlle assate ptes.xvj. ruthe ptes.iiij. coralli ptes.x. eris adusti ptes.iiij. floris eris ptes.ij. selis prassij ptes.ij. ponat̃ sup ipz cribellatus cū orali. ¶ Et neciū ē i p̄n° facere vt ipe sudet ex eis q̄b; poīe ē ex ābulatiōe ⁊ balneatiōe. ¶ Et nō oꝫ vt ꝓperes i dieb; p̄mis ad eūantia: sꝫ occupare i trahēdo ad exteriora nā euīo qñqꝫ adiuuat ad hoc vt venenū penetret ad ꝓfundū ⁊ ꝓhibet attractionē eius ad exteriora: ⁊ qm̄ ipa trahit humores ad iteriora tunc trahit cū eis venenū. Cū ḡ trahis q̄ tibi poīe ē p; duos dies aut tres: tūc occupare i euāndo q̄ iā forsitan penetrauit. Et si fcā non fuerit attractio ⁊ acciderit negligētia: tūc euīo in ea hora erit magis necia ⁊ melius ē vt sit fortior. ¶ Et si videris replōnē augmētatā flōma: ⁊ si nō tūc nō. Et cū flōmas tūc non dimittas eū iuueri sanguinē suū ⁊ ꝓprie in fine rei. ¶ Catharticū x̄o sit illū q̄ educit meliaꝫ ita vt sit ellebor; et pillule de elleboro ⁊ silia de illis q̄ necia sunt ⁊ hiera rufi ē mirabilis eis. ⁊ ex illis q̄bus oꝑꝫ soluere eos ē cucumer asinin;. ¶ Cōfectio cathartici ad eos ℞. mirabolāoꝝ kebuloꝝ aur̃.ij. opij aur.i. ⁊ .ʒ. salidi aur̃.ʒ. polipodij lapidꝫ armēi āboꝝ añ. au.i. agarici aur̃.i.ʒ. ellebori nigri aur̃.ij. sitqꝫ dos̃ ex olb; pillulis ꝯfectis aur̃.ij. ¶ Cū ḡ ipm soluerit cathartica fortia tūc neciū ē iteꝝ administrare i ol die aut duobus dieb; differe nō ledēs anū sic olꝫ ⁊ aquā si de aut solutiuū sic aphodilli cū epithio. Et oꝫ vt sit cibus eius p; catharticū ille q̄ fit ex duragi ⁊ pullis ipiguatis. ¶ Et administrent̃ post illō diuretica subtiliāna ⁊ vinū dulce ⁊ ꝓpe ver; cū dulcedine: ⁊ vinū coctū iteꝝ ⁊ lac ⁊ vinū ē vehemētis iuuamenti ad eos ⁊ magis necie res sꝫ eq̄tio cibi ⁊ eius hūectatio ē.n. neciuꝫ rei eius. ⁊ illa sꝫ sic iura auiū stipricaꝝ pānis aldarmache i aq̄ frā ⁊ ꝯfert eis ex aq̄s aq̄ in q̄ extinguit̃ ferrū multotiēs. Iteꝝ cepe ⁊ allea sꝫ ex cibis q̄ resistūt venenis ⁊ abscindūt ea ⁊ repellūt ipa a corpe vbi ñ excusat̃ eoꝝ vsus q̄uis ipa sint me°. Et vt tu ꝑpeas ⁊ des eis i potu tyriacā magnā ⁊ medicamē ō cancris ꝓpriū ē. Et dr̃ q̄ tyriaca diatesserō ē vehemēter ꝯferēs eis ⁊ silr̃ tyriaca alanesea quā dicem;: ⁊ ciba eos cācris fluuialib;. Et iā exptū ē vt sumat̃ pulpa cācri fluuialis adusta sup lignū vitꝫ albe cū eq̄litate sꝫ q̄titatē q̄ terat̃: ⁊ carbōe gētiāe sꝫ illō idē lignū ⁊ cū illa q̄titate ⁊ det̃ ex eo in potu cuꝫ vio puro. Et sit dos̃ eius coclearia q̄tuor in illo vino ⁊ oꝑꝫ vt ambo sint trita sicut alcohol. ¶ Et hui; iteꝝ est descriptio altera sumat̃ carbonis cācroꝝ fluuialiū captoꝝ dū sol est in signo leōis assatoꝝ i furno aut i vase eneo res eq̄les ⁊ iā posite sint in eo ex ipis ptes.v. ⁊ gētiane ptes.v. ⁊ piroꝝ ps.i. terant̃ ⁊ misceant̃ cū eis ⁊ sit dos̃ in dieb; p̄mis cocleariū vnū in aq̄ ⁊ dent̃ i potu post dies ꝑteritos coclearia.ij. ⁊ silr̃ adde in eo vsqꝫ ad.iiij. coclearia. ¶ Et ex medicis narrat̃: ⁊ q̄ ē vltia ad eos ē medicamē de cātaridib; ⁊ dicā ipz in ꝑtio. ¶ Et medicamē de cācris nō det̃ i potu in p̄mis nisi ei cū q̄ ē euēr; timoris aq̄: ⁊ qñꝫ ponit̃ in descriptiōe eius de gētiana q̄titū ē medietas cācroꝝ marinoꝝ. Si aūt ꝯseq̄rī eū p; duos dies aut tres oꝫ tūc vt sit q̄ i potu das de medicamīe duoꝝ cineꝝ duplū eius q̄ i potu dares si eū ꝯsecutus fuisses i p̄n°: ⁊ silr̃ ē dispō medicinaꝝ aliaꝝ q̄s dicem;. ¶ Et si fuerit post septē dies tūc sint plura duplicia ⁊ tūc scalpella scalpellationē laboriosaꝫ ⁊ fuge suctiōe vehemēti. ¶ Et si ꝯsecutus fueris eū p; dies plēs illis et supueniētes tūc i dilatatiōe vulneris nō erit vtilitas: ⁊ nꝫ sup siue laboret̃ in ea: qm̄ ledet̃ eger sine plima vtilitate: imo stude in hoc vt nō remācat aptū. Nā dilatatio iā ꝑerūt i diebus trib; p̄mis ⁊ q̄ appropinquāt eis: qm̄ venenū iā sparsum ē. Sis ḡ ꝯtēr; tūc vt remāeat vulnus aptuꝫ ⁊ adiunge ei reliquū regimē dādo in potu tyriacā eius ⁊ administrādo euonē eius. Et sciat̃ q̄ venenū sit sparsuꝫ vsqꝫ ad q̄tuor dies si fuerit forte ⁊ in minore spatio eo iteꝝ: multotiēs eñ iterficit in hebdomada vna ⁊ ꝓculdubio ipz spargit̃ velociter ⁊ velocius q̄ dixim;. ¶ Et nō ē aliq̄d de attrahētib; sicut cauteriuꝫ ita q̄ qñqꝫ est spatium longius illo ⁊ timet̃ casus in terrore ⁊ ꝓperat̃ ad cauterium magnum post spatiū nō est lōginquum q̄n ꝯferat. Nō ē ḡ attractio cauterij ⁊ corruptio ipi; i substātia veneni sicut ē attractio aliorū ⁊ corruptio ipsorum. ¶ Q̄ si aliquid ab hoc ꝓhibuerit administra medicias q̄ stant loco cauterij

sicut emplm̄ de sale:⁊ medicīe rubificātes sic̄ emplꝫ
de synapi ⁊ silia:⁊ nō itromittas euꝫ in hꝰi hora bal
neū olno. Nā si balneaueris euꝫ iterficies ipꝫ. ¶Et
vr̄ q̄ sedere i tina ē ex eis q̄ cōferūt: ⁊ existimo q̄ illō
ē i primis. ¶Et frigus ē ex eis a q̄bus oꝫ ipm̄ cauere
⁊ fortasse ē tibi neccīuꝫ i hac hora ⁊ pꝰ ipaꝫ vt floboto
mes eū 2ᵒ. ḡ flobotoma ipꝫ ⁊ nō p̄mittas eū iterū in
tueri sanguinē suū. ¶Qō si videris eū iā tēdere ad
sanatōeꝫ paulatī:tūc fac eū vti exercitio tēpato:⁊bal
nea eū cū eq̄litate ⁊ funde sup̄ ipꝫ aq̄ tepide plīnꝰ ⁊ fri
ca eū ⁊ iunge eū oleo tēperato . ¶Et qñ p̄uenit esse
suū ad timorē aq̄:tūc tu nō paueas iterū dū nō sit ta=
lis vt nō cognoscat faciē suā i speculo.dixerūt.n. for=
tasse ipe cognoscit faciē suipsiꝰ: ⁊ fortasse imaginan
tur pꝰ illō qō i speculo sit canis:⁊ da ei i potu illō qō
diximꝰ de aq̄ in q̄ extiguit̄ ferrū cū igenio qō dicemꝰ
est.n.curatio optima. Et igenia sup̄ ipm̄ cū oi igenio
in dādo ei in potu aquā. ¶Et si necīuꝫ fuerit tibi stri
gere ipm̄ ⁊ vim iferre:tunc empl'a stōm eiꝰ cū infrigi
dantibꝰ. ⁊ iā q̄ō exptū est vinū mixtū p̄ mediū ⁊ cōtu
lit iuna[m] mirabile. ¶Et cōtulit q̄ō in hac hora me=
dicamē hꝰi. ℞.coaguli leporis ⁊ luti lacune asporta
ti de Alexandria ⁊ ḡnoꝝ iunipi ⁊ gentiane oluꝫ añ.
aur̄.iiij.baccaꝝ lauri ⁊ myrrhe āboꝝ añ.aur̄.viij. cō
ficiat̄ cū melle ⁊ sit dosis quāto faba egyptiaca. ¶Et
iterū sigilloꝝ lacune ⁊ ḡnoꝝ iunipi āboꝝ añ.x.coagu
la vulpis.iiij.coagula leporis.v.radicū aristo.rotun
de baccaꝝ lauri seis āmomi sc. rute siluestris olum
añ.aur̄.iij.p̄pet̄ eoꝝ massa cū vino dulci.deiñ ꝯficiat̄
cū melle ⁊ sit dosis faba vna. Et iterū t̄re sigillate aur̄.
viij.ḡnoꝝ aldemest tantundē coagula leporis . xvi.
coagula gazel.xxxij.radicū gētiane.iiij. myrrhe.iiij.
aggregent̄ cū melle ⁊ retineat̄:cuiꝰ dos̄ sit vt cicer cū
aq̄ cala. ¶Et q̄dā hoies dixerūt:q̄ suspendit sup̄ cor=
pus suū dētē canis rabiosi fugit ab eo cāis rabiosus
⁊ nō intēdit ad eū:⁊ silr̄ reliq̄ canes:⁊ nō ē ex eis i q̄ ē
fiducia. ¶Medicīe q̄ ebibunt̄. Simplices q̄ō sunt li=
tiū ⁊ altit ⁊ absinthiū ⁊ poliū ⁊ terra sigillata cū vīo ⁊
nigella ē mirabilis in hoc capitulo.ita q̄ nomē eius
in greco est deriuatū ex intentiōe iuuāte ad morsuꝫ
canis rabiosi ⁊ myrrha bōa ē bibita ⁊ empl'ata. ¶Et
dixerūt:nō ē ad illō medicia melior gētiana ⁊ came=
dreos iterū. ¶Et dicunt q̄dā q̄ oculi cancri cū bibūt̄
sūt magis iuuatiue res ad illō. ¶Et dixerūt q̄dā q̄ si
in potu det̄ coagulū muris pui i aq̄ sanat. ¶Et existi
māt q̄dā q̄ sanguis ipsiꝰ canis rabiosi ē curatior. Ve
rū ego nō audeo illō. ¶Silr̄ dixerūt ciba illū epate
canis ꝓpe illiꝰ q̄ eū momordit. Et dixerunt: pꝰ tiorē
aq̄ ciba cū epate p̄dcō añ ipꝫ aut cute adabaci clau=
dicātiꝫ assata. ⁊ dixerūt cū i potu dederꝫ meubedha=
na ⁊ castoreū in hac dispōne ⁊ feceris colliriuꝫ ex eo
iuuabit̄ eo ⁊ remouebit̄ timor. ¶Et de ꝯpositꝫ sunt
medicamē Gal. Et tyriaca ꝓpinq̄ ei qō diximꝰ i p̄teri
to. ℞.cācri fluuialis adusti ⁊ gētiane āboꝝ Añ.ptes
v.thuris calamēti Añ.ptes.iij. terre sigillate ptes.ij.
sumat i puluere ex ea.ʒ.iij.i ieiunio cum aq̄ tepida ⁊
tres alias i vespis ⁊ vtat̄ illa diebꝰ plibꝰ Añ.xl. ¶Al.
℞.cātaridaꝝ magnaꝝ pinguiū ablatꝫ pedibꝰ ⁊ capi
tibꝰ ⁊ alis p t̄ē . i.lētiū excorticataꝝ ptē.i. ⁊ croci ⁊ spi
ce ⁊ gario filoꝝ ⁊ cinamomi ⁊ pipis olum sextā ptis
vniꝰ terant̄ oia optime ⁊ ꝓpe cātarides ⁊ ꝯficiant̄ cū
aq̄ ⁊ iforment̄ trocisci ex eis vnusq̄sqꝫ ꝯtieat ītiā.ʒ.i. ⁊
det̄ i potu ex eis oi die trociscꝰ.i.cū aq̄ tepida. ¶Et si
acciderit pūctura i vesica bibat decoctōeꝫ lētiū excor
ticataꝝ ⁊ oleuꝫ amigdalinū aut butyꝝ crudū ⁊ coctū
⁊ igrediat̄ balneū oi die post coctū eiꝰ. ⁊ sedeat dōec
migat in tina ⁊ admistret̄ cibꝰ hūectatiuꝰ ⁊ alessida
begicū pullo ipiguato ⁊ bibat vinū ⁊ caueat sibi a fri
gore. ¶Descriptio abbreuiata medicamīs de canta
ridibꝰ. Sumant̄ cātarides sꝫ q̄ narrauimꝰ ⁊ ifundā
tur in lacte acetoso die ⁊ nocte: deiñ effūdat̄ illud lac
acetosuꝫ ab eis ⁊ p̄mutet̄ aliō lac acetosuꝫ ⁊ dimitta
tur i eo die ⁊ nocte:⁊ fiat illō tribꝰ vicibꝰ:deiñ exiccēt̄
in vmbra:⁊ terāt̄ cū tātis lētibꝰ excorticatꝫ q̄nte sit ipe
⁊ fiāt ex eis trocisci q̄bꝰ sit dosis ītia.ʒ.i. cū vino: aut
aq̄ tepida. Cū ḡ biberit ipꝫ fiat vt p̄ueiat ad sudādū
cū eo qō ē ei poīe de deābulatōe aut coopimēto. Si
āt illō qō bibit angustiat ipm̄ bibat sup̄ ipm̄ sacrata
ti de butyro cocto:aut oleo. ⁊ vtat̄ tla:⁊migat i ea cū
ergo mixerit sāguinē tūc iā securabit̄ a timore aque.

¶Emplastra ⁊ similia ad attrahendū.

¶Assa ē emplꝫ bonū. ⁊ vr̄ q̄ ēpl'atio eiꝰ cū epe cāis
rabiosi iuuatiua ē valde ⁊ testat̄ de ea cōitas : ⁊ alia
empl'ata ⁊ bibita:⁊ caro piscū salita ē bōa iuuatiua.
⁊ de eis q̄ trahūt venenū ab eo cū fortitudie ē vt pōa
tur sup̄ morsuꝫ vrīa hois iuuēis ⁊ ꝓpe cū nitro ⁊ cinis
vitꝫ soliū ⁊ acetū ⁊ mēta cū sale ⁊ opopōacū mirabile ē
valde folia cucumerꝫ hortulāi vehemētis iuuamēti
sūt ad illō ⁊ radix feniculi. ¶Et dixet̄ ⁊ q̄ñꝫ ꝯfert ei iu=
na[m] mirabile vt liniat̄ locꝰ ex glutio piscū miltotiēs
⁊ iterū vt ēplet̄ cū formicis tritꝫ. ⁊ iterū sumāt̄ florꝫ erꝫ
⁊ sal' āboꝝ ptes.4. adipis vitloꝝ ptes.xij .fiat ex eis
ēplꝫ. ¶Et iterū volubil'.ʒ.iij.baurac.ʒ.ij.spūe marꝫ.ʒ.
i.sal'.ʒ.iiij.adipis anātis.ʒ.x.olī de alcāna q̄ntū necē ē.

¶Ingenium in dando aquam in potu.

¶Quidā dixerūt sic̄ feligorꝰ:q̄ qñ timet ex aq̄ t̄c det̄
i potu ei i vase ex cute adabō ⁊ alioꝝ : aut i vase co=
opto cū cute adabō ⁊ ꝓpe si fuerit ō ligno: aut cute
canis rabiosi. ⁊ dixeꝛt q̄dā vt ponat̄ sup̄ vas aut sub
eo pānꝰ q̄ sit ō pānꝫ latrie. ⁊ dixeꝛt alij ab istꝫ q̄ aliq̄d
ō hᵒ ñ excusat. ⁊ q̄dā igēiose faciūt cānalē lōgū ⁊ mit
tūt i guttur eiꝰ a lōge ⁊ fūdūt aquā i ipꝫ tectū ex eo qō
coopiat aquā.s.ponit̄ eiꝰ extrēitas i guttur. ⁊ fundit̄
aq̄ i ipm̄ aut fistulā ꝓpe ex argēto ⁊ ex eo qō bonū ē i
dādo aq̄ꝫ in potu ē vt fiat iterū liliū ꝯcauū ex ꝯgelato
melle aut cera ⁊ pōat̄ i eo aq̄ ⁊ p̄cipiat̄ ōglutire ipꝫ.

¶De morsu leopardi:⁊ genere leonis:⁊vulnere vn=
guium eoꝝ ⁊ curis eoꝝ. Ca.x.

Isti rapaces ⁊ q̄ silant̄ eis non sunt sic̄ canes sal
ui ⁊ hoies:imo dētes eoꝝ ⁊ vngues ipoꝝ nō sūt
vacui a nā venenosa quapp̄ opꝫ vt curentur in p̄mis
cum attractiōe:deinde cū consolidatiōe . Et in eius
attractione sufficit res parua.

¶De morsu cocodrilli:⁊ cura eiꝰ. Cap.xi.

Ille quē mordet cocodrillus regat̄ regie p̄dicto
in capitulo morsus canis nō rabiosi cū attractio
ne. veneni ex q̄ nō euacuat̄ morsus eiꝰ q̄uis sit saluꝰ.
Et illō fiat cū illis q̄ sūt sic̄ nitꝝ ⁊ mel. Et qñ disiungi
tur fissura eiꝰ liniat̄ vulnꝰ cū adipe cerui ⁊ adipe an=
seris ⁊ melle:deiñ ꝯsolidetur. Et adeps eiꝰ est magis

iuuatiuus rerũ ad morsuz ei⁹. ¶Dixerũt q̇dã ita φ sanatio vulneris ei⁹ qḋ fit cũ cocodrillus corrodit ꝑ tẽ corporis alicui⁹ est adeps cocodrilli.

¶De morsu simij: ⁊ cura eius. Cap.xij.

IN illo itez̄ quẽ mordet simi⁹ fiat φ attrahat venenum ei⁹ si fuerit i morsu ei⁹. Et illud fit cũ eis q̄ sunt sic̄ emplastratio cum cinere ⁊ aceto ⁊ melle. aut amigdal' amaris ⁊ ficub⁹ ⁊ ꝓpe imaturꝭ ⁊ litharginũ cũ sale. ⁊ radix feniculi ⁊ sedat ap̄a ei⁹ lithargirũ liq̄factũ i aq̄ ⁊ coopiaꝛ ip̄z cũ nigella ⁊ melle ⁊ herbo ⁊ melle. ¶De morsu catti: ⁊ cura ei⁹. Ca.xiij.

QUãdoq̧ accit ex morsu catti dolor vehemẽs ⁊ viriditas in toto corpore ⁊ curatio ipsoꝝ est cura cõis ⁊ iuuãꝛ cũ emplastro cepe ⁊ ẽplastro calamẽti cãpestris ⁊ ꝑ cõmixtionẽ amboꝝ itez̄: ⁊ cũ emplastro facto ex nigella ⁊ sisamo cum aq̄.

¶De morsu mustelle ⁊ cura ei⁹. Cap.xiiij.

DIxerũt φ morsus ei⁹ est velocis doloris: ⁊ est color ei⁹ decliuis ad obfuscatiõꝫ. ¶Et cura eius prima est cure quã diximꝰ ex ẽplastratõe cũ cepis et alleis ⁊ cõmestiõe ãboꝝ cũ vino puro sup ãbo. ¶Et ꝯferũt ad illḋ fic⁹ imature cũ faria herbi. ⁊ i libro ḋ tyriace dr̄ φ si ẽplastraꝛ cũ ea morsus sup morsuz ei⁹ ⁊ sup morsuz cãis rabiosi ẽ bõa iuuatiua sanãs stati.

¶De morsu mugali ⁊ ẽ alcale: ⁊ cura ei⁹. Cap.xv.

DIxerũt q̇dã: h⁹ aĩal min⁹ ẽ mustella in q̄ntitate ei⁹ ⁊ color ei⁹ est decliuis ad cinereitatẽ cũ subtilitate ⁊ tenuitate. ⁊ lõgitudo oris ẽ ad vltimuz ⁊ labium ei⁹ i vltio. ¶Dixerunt. ⁊ h⁹ cũ videt aĩal sallit ad ip̄m ⁊ suspẽdiꝛ cũ testicul' ei⁹. ¶Et dixerunt q̇dã: est i forma muris ⁊ i colore ei⁹ : verũ muscida ei⁹ est acuta ⁊ oculi sui sũt ꝑui: ⁊ dẽtes ei⁹ hñt tres ordiꝰs: quoꝝ alij sr̄ sup alios torti retorsiõe ꝑua ad supiora. ¶Et dixerũt q̇dã: accĩt ex morsu ei⁹ dolores vehemẽtes: ⁊ pũctura i corpe: ⁊ appitio ruborꝭ i locꝭ fm̄ dentes ei⁹: ⁊ accĩt i circuitu morsus vesice plene hũidita te sãgulea sup bases fuscas: ⁊ qḋ ip̄e ꝯtinẽt ẽ fuscũ: ⁊ cũ scidunꝛ ab eo qḋ ẽ sub: eis egrediꝛ caro alba i colore nerui hñs tũicas: ⁊ qñz appet i eis adustio q̇dã: ⁊ qñz corrodiꝛ ⁊ cadit⁹ limo currit in p̄mis pus virulẽtũ deiñ putresit: ⁊ cadit caro ei⁹. ⁊ qñz ꝑuenit res ad pũcturã i itestis ⁊ difficultatẽ vrine ⁊ sudorẽ frm̄ corruptũ. ¶Cura. Dixerũt: oꝫ vt ponaꝛ sup locũ galbanũ singlare ⁊ cũ aceto ⁊ embroceꝛ cũ aq̄ ⁊ faria ordei ⁊ sirupo acetoso ⁊ findaꝛ aĩal ip̄z ⁊ ponaꝛ sup ip̄z piretrũ: aut malue: aut allea cõtrita: aut sinapis: totũ illḋ si nõ fuerit ap̄a. Cũ ap̄ate v̄o cortices ꝑ̄nati dulcis decocti ⁊ emplastreꝛ cũ eis. ¶Illud v̄o qḋ i potu daꝛ ei ẽ scecha armenũ bullitũ cũ vio: aut eruca: aut sisimbriũ: aut nux cup̄ssi cũ vino. aut piretrũ ⁊ semẽ eruce ⁊ cartamũ. ⁊ ex eis q̄ sunt iuuatiua fortia ẽ buchormariẽ cũ sirupo acetoso: aut oppoponacũ: aut radix gẽtiane: aut coagulũ agni ⁊ coagulũ hedi ⁊ sũt ãbo bõa valde. Et ꝯfert ei lac cũ sirupo acetoso iuuamẽtũ vltimũ. ¶Et dixerũt q̇dã sapiẽtes: res magis ꝯferẽs ei ẽ succus folioꝝ lauri: ⁊ folia lauri hũida cũ vino decocto: aut eruce: aut decoctio abrotãi: aut decoctio lubleb cũ vio: aut storax itez̄ bõa ẽ ei cuz daꝛ in potu cũ vio ⁊ silr̄ cũ comedũꝛ res p̄dcẽ cũ dispõne sua. ¶Cũ ḡ cadit caro corrupta curetur vuln⁹ attractiõe sua

¶Tractatus.v. de punctura paruoꝝ venenosoꝝ ⁊ morsu eorum. Cap.j.

Icaz in hoc tractatu puncturã scorpionũ ⁊ rutele ⁊ vespaꝝ ⁊ aranee ⁊ coꝝ q̄ currrunt cursu illoꝝ: ⁊ incipiam ab habẽtib⁹ aculeos de eis.

¶De spẽb⁹ scorpiõis siluestris. Ca.ij.

DIxerunt q̇dã φ scorpio femia maior est masculo mascul⁹. n. extẽuat⁹: ẽ minut⁹: ⁊ fela piguis magna ⁊ acule⁹ femie ẽ subtil' ⁊ masculi acule⁹ est grossus. ¶Et accit vt q̄busdã scorpiõib⁹ sint duo aculei ꝫ φ existimãt q̇dã: qm̄ dimittũt duo foramia ap̄ pũcturã suã: ⁊ ifridaꝛ pũctura: ⁊ calefit reliquũ corp⁹: ⁊ ifridaꝛ sudor itez̄. ¶Scorpio ãt cũ alis est magn⁹: ꝓhibet multotiẽs cũ vẽt⁹ cuz volat ab h⁹ vt cadat: q̄re vadit cũ eo ḋ regiõe i regiõez. ¶Et i dispõib⁹ qḋ caude scorpionũ diuersificatio ẽ: de eis. n. sunt q̄ hñt sex spõdiles: q̄ꝝ malitia fit fortꝭ i tpe ort⁹ alschara ⁊ iterficit morsus ei⁹. ⁊ ḋ eis sũt q̄ hñt pauciores. ¶Et existiauerunt q̇dã φ scorpiõis sunt nouẽ coloꝝ: albi: citrini: rubei: ⁊ cienitij: ferrãdi: ⁊ virides. Et de eis sũt aurei hñtes nigras caudas ⁊ extremitates caudarum. Et de eis sunt viosi colorꝭ de q̄ꝝ ꝑcussiõe sentiꝛ punctura acus ⁊ dolor nociu⁹ ⁊ de eis sunt fumosi. ⁊ accidunt de morsu coꝝ risus ⁊ ꝑmixtio rõnis.

¶De eo qḋ accit de pũctura coꝝ: ⁊ ei⁹ cura. Ca.iij.

ACcidit puncture ei⁹ vt ap̄eꝛ ab hora sua ap̄ate duro rubeo. ⁊ dolor ꝓtẽsus ⁊ qñq̧ isaꝛ: ⁊ qñq̧ infridatur: ⁊ imaginaꝛ apud eum φ corp⁹ eius ꝯpuīmaꝛ cũ pilis salis. Et accĩt dolores subito: ⁊ punctura sic̄ punctura acus ⁊ sequunꝛ illud sudor ⁊ tremor labij ⁊ frigus ei⁹ et expulsio vomitu rei viscose q̄ cõgelaꝛ sup ip̄z. ⁊ horripilatio ⁊ ruptura piloꝝ ⁊ tremor et frig⁹ extrẽitatuz ꝓpe eaꝝ q̄ sequunꝛ vuln⁹ ⁊ mollificatio toti⁹ corpis ⁊ eminẽtia ãboꝝ iguinũ ⁊ tensio v̄ge: ⁊ accit isatio i vẽtre: ⁊ fortasse excitaꝛ sup morsuz bũb⁹. ⁊ ꝓpe si fuerit mors⁹ i iferiore: et accĩt ap̄ata ascellaꝝ. ⁊ eructuatio plima: ⁊ ꝓpe si fuerit ꝑcussio supi⁹ ⁊ altaꝛ color. ¶Si ãt scorpio fuerit vehemẽtis malitie erũt accĩtia mala valde qr̄ supfluũt dispõnes p̄dcẽ ⁊ ẽ punctura sic̄ cautarisi in adurẽdo: ⁊ corpus totuz rigorẽ patiꝛ cũ frigore. ⁊ eleuaꝛ sup labiũ humiditas viscosa q̄ cõgelaꝛ sup ip̄z ⁊ currit ex oculo silr̄ humiditas. deiñ coagulaꝛ lippa in angulis: ⁊ cadit altatio forme ⁊ egrediꝛ anus: ⁊ ap̄aꝛ ꝑapus: ⁊ ingrossaꝛ lingua: ⁊ stridẽt dẽtes spasmãꝛ mẽbra posteriora. ⁊ qñz ponunꝛ q̇dã dẽtes sup alios ⁊ nõ apiuntur ⁊ ẽ signio mala. ¶Inq̄t Gal. Si sua ꝑcussiõe inuenerit arterias accidet sincopis: aut iuenerit neruos accidet spasmus: aut inuenerit venas accidet putrefactio. ¶Cura. Curetur per canones cões ⁊ per vaporationẽ cũ eis q̄ sunt sic̄ sal ⁊ miliũ ⁊ silia ⁊ p̄mum qḋ facis ẽ suctio cũ ꝯditõib⁹ suis: ⁊ reliq̄ q̄ dicta sũt in attractõe. ⁊ admistreꝛ sup ip̄z medi⁹ acute subtiles velocis isflãmatiõis sic̄ sr̄ assa ⁊ alleuz ⁊ piretꝝ vez stercus ẽ de meliorib⁹ medicis ei ⁊ silr̄ ẽ auellana ida et ois auellana: ⁊ herba c⁹ folia sr̄ q̄si folia sãtuci expãsa sup trã scḋz rotũditatẽ c⁹ diameꝛ ẽ vni⁹ palmi ⁊ i sapore ei⁹ ẽ viscositas c⁹ gust⁹ ẽ sic̄ gustus alanabac ꝛ recentis ⁊ bibiꝛ cum aq̄ ⁊ sedat dolorẽ statim. ¶Et de

persit iterum herbas et arbores cum nominibus suis quas ego non noui. ¶ Et iterum arbor cuius crus eleuatur super terram quantitate vnius digiti: deinde nascuntur virge equales que eleuantur quantitate vnius cubiti et appet super eas res sicut bala cuius sapor est sapor bala. i. succus palme in qua dactili nascuntur cuius potus sedat dolorem statim et napi barbari sunt vltimi in hoc et cepa squille est mirabilis quando comeditur et conferunt ei tyriaca magna et mitridatum et tyriaca esdre et tyriaca diatesseron et sagzenea et medicamen de assa et assa est medicamen bonum et vitis alba et alharmel est ex eis que experta sunt nunc. Et cartamum campestre secundum quod testatur Gal. si retinuerit ipsum sedat dolo: est et de speciebus carduorum pungitiuorum. Et dixerunt quidam: si in potu detur in napello quantum est granum sisami sedat dolorem eius subito et non interficit: quoniam interficiens est vsque ad mediam. ʒ. ¶ Et de medicinis bonis ei sunt allea bibito vino super ea per horam. Et propter quod sunt cum equali quantitate nucum et comeditur de ambobus circiter. ʒ. i. ¶ Et oportet post acceptionem alleorum et vini vt ponatur in loco vehementer estiuo et si ingenietur vt eius preparatio sit super vaporem aque calide erit iuuatiuum. Et intentio quod in hoc est vt sudet. et intentio in hoc vt sudet est mouere manus ad exteriora: et sudare in balneo est vehementer iuuamenti ei. Et cum mouetur bibat vinum purum. ¶ Tyriaca bona: aristol. longa gentiana lauri cortex radicum capparis: radices colloquintide absynthium nabathi vene citrine vitis alba aggregentur cum melle. ¶ Alia bona. Seminis ruthe campestris cymini ethiopici seis andachoca: olz an. alsulef aceti quantum sufficit ad conficiendum. gumi quantum conglutinet acetum et aggregat medicinas et sit dosis eius auf. i. et non addatur super illud in eo quoniam est timor imo si necessarium est post horam aliam addere detur in potu medietas auf. alius. Tyriaca alia. R. alleorum et nucum amborum an. partem vnam: foliorum ruthe sicce et altit et myrrhe olz an. partem mediam conficiantur cum lacte et sit dosis eius. ʒ. iij. cum vino. ¶ Tyriaca bona ei: castorei piperis albi myrrhe opij oluz an. partes equales: formentur ex eis trocisci cuius dosis sit tres oboli cum quatuor. ℥. vini. et confert iterum morsui rutele. ¶ Et iterum opoponacum myrrha galbanum castoreum et piper album conficiantur cum storace et melle cum equalitate. Et medicamen exercituale cuius confectio hoc est: radices colloquintidis radices capparis absynthij arist. longe tararaco oluz an. partes equales cuius dosis sit pueris 3ª. ʒ. i. et magnis est mirabilis vltima cui non est par. ¶ Reliqua que bibuntur ex medicinis bonis est altit et iterum vitis alba et iterum cordumeni pondus. ʒ. ij. cum vino et cipi et grana myrti et albedarungi et semen eius et semen acetose campestris et altararaco et endiuia et sapinum bibitum et linitum et calamentum campestre et cancri fluuialis si bibatur cum lacte asinino et arabes quidam dant in potu morso pondus. ʒ. i. de radicibus colloquintidis et confert ei iuuamentum visibiliter. ¶ Et quidam experti sunt salem masse quando ex eo sicco sumitur quantum planta manus capit. ¶ Et existimauerunt quidam quod alusne viridis quando conficitur cum butyro cocto vaccino post contritionem et cribellationem et sumitur ex eo prope duos aureos est maximi iuuamenti et ei qui comedit raphanum et albedarungi non nocet scorpio. ¶ Et locusta que non habet alas magni corporis que nominatur hercules cum exiccatur et bibitur cum vino confert. ¶ Inquit fidelis quod si in potu dentur morsis ab eo opium et semen hyssdami albi equali mensura confecta cum melle confert. Et existimauerunt quidam quod ecaustrum idum iuuatiuum est bibitum sicut confert linitum. ¶ Et agaricum est mirabilis iuuamenti et fructus aphodilli et flos eius et bacce lauri propter et semen alandas cocha et folia raphani et kremech bandarum. ¶ Et iterum aristo. nigelle radicis oppopanaci seis harmel partes equales cuius dosis sit au. duo cum vino. ¶ Et iterum piretri arist. baucie an. ps. i. piperis ps. 5. maroch 4ª partis vnius cuius dosis sit sicut faba. ¶ Et iterum aristol. longe piretri equales partes conficiantur cum melle cuius dosis sit. ʒ. ij. cum vino. ¶ Et iterum myrrhe oppopanaci opij partes equales vitis albe partes. iij. fiant ex eis trocisci. Et iterum corticum radicum aristol. longe piretri ambobus an. ps. i. detur in potu quantitas necessaria. Et dixerunt quidam: sumantur fecis vini. ʒ. vj. sulfuris citrini. ʒ. viij. se. ruthe. ʒ. iij. et castorei et seis eruce ambobus an. ʒ. ij. aggregentur cum sanguine testudinis marine cuius dosis sit. ʒ. i. cum. v. ℥. vini epithimata et emplastra. ¶ Scorpio ipse est de emplastris bonis ad scorpionem et cauda eius iterum. ¶ Et iterum planta que dicitur planta scorpionis propter similitudinem quam cum ea habet quoniam ipsa stupefaciat illum quod cum ea emplastratur in dispositione sanitatis et mortificat sanguinem in eo sine quod existimat quidam iudeorum. ¶ Et mus cum finditur et ponitur super puncturam scorpionis iuuat cum vtilitate et similiter rana. ¶ Et nos quod iam experti sumus ecaustrum idum leniendo ea abstulit et sedauit dolorem. ¶ Et similiter lac ficuum immaturarum et castoreum: et anacardus secundum quod quidam dicunt est mirabilis in hoc sedans dolorem et alcali est bonum: et sulfur viuum cum gummi pini aut glutino albotim et caro piscis salita et allea decocta et butyrum coctum ponantur calida. Et iterum semen raphani aut semen altee: aut ambo cum sale. ¶ Et iterum ordeum cum succo ruthe: aut decoctione eius. ¶ Et iterum furfur tritici decoctus cum fimo colūbino et albedarungi est de epithimatibus bonis sedans dolorem statim. et similiter sunt radices collo. tararaco et endiuia et amomum cum albedarungi. Epithima bonum est sansucus siccus et iterum sal vile est ex medicinis post quas sit iuuamentum. ¶ Et ex eis que conferunt ei est vt teneat morsum super vaporem calidum superuenientem a lapide ignito. ¶ Et ex embrocis eius est decoctio furfuris et decoctio vitice et decoctio camomille est mirabilis et aqua maris calefacta et succus ans dacoche: aut decoctio eius vnacum est mirabilis et napta alba calefacta est mirabilis et oleum in quo decoctum est stellio cum distillatur super morsum calidum est mirabilis iuuamenti.

¶ De algerarat et cura eius. Ca. iiij.

Isti sunt sicut scorpiones habentes corpus gibbosum: acutas caudas: et eorum venenum est calidum et multiplicantur in alcoz et in ascari honorito et prope in mlers alanitudem: et quando mordent non curatur de eis in hora illa: imo in mane aut post dein accidit angustia et alteratur color: et quandoque accidit ictericia et apatur lingua et vlceratur locus puncture et mingit sanguinem et quando retinetur namque: et fortasse conuertitur et eius ad perditionem et incipit cum pulsu cordis et sincopi. et non oportet vt negligatur propter lenitatem sitis eius: quoniam est mali veneni. ¶ Cura. Post curam communem meliores curationes sunt cauterizare locum et potiones aque lactuce amare et aque altararaco et aque ordei et ola extinctiua propter cum fortis fit inflatio et melior curationum eius expertarum est sanich malorum cum aqua frigida. ¶ Et dixit quidam radix polij cum bibitur cum aqua confert: et enula est medicamen bonum ei et scias quod dicitur tyriaca alhascari est bona cuius descriptio est hoc. Corticum capparis gentiane absynthij romani aristo. ro. olz. an. ps. i. terantur ola et sit dosis eius pondus. ʒ. ij. ¶ Tyriaca alia eis: tararaco sicce et foliorum malorum acetosorum coriandri oluz partes equales sumantur pulueres eius quantum in vola manus capit. ¶ Et cum

pedit ei inflāmatio vehemens sedet cū aq̄s fructuū z suc co coꝝ infrāto. ¶ Et si acciderit pulsus cordis ꝯfert si rup⁹ de malis alsemi⁹ z sauich d̓ malis z lacvals ace tosuȝ cū trociscis de cāphora: z si angustia fit fortior tunc adhibeant aq̄ fructuū cū oleo ro. infrāto. ¶ Quod si nō retineat clisterizet z si mingit sāguinē flōmet et admistret curatio mict⁹ sanguis. ¶ Et si apāt lingua flōmet vena q̄ ē sub ea z gargarizet cū aq̄ ēdivie z si rupo acetoso. ¶ Et si acciderit i morsu corrosio cure tur cū medicamie acuto: z i pub⁹ ei⁹ cū boloarmeno z aceto linito: z curet cura vlceꝝ malignoꝝ.

¶ De spē araneaꝝ z alsceibē z rutelaꝝ. Ca.v.

De rutelis q̄d iā dixerūt illi q̄ ꝯsiderāt z expiunt quas res q̄ sunt sex spēs: dein diversificati sūt in terptādo de ꝓpetate oīs spēi eaꝝ. ¶ Dixerūt.n. qdā āntiquoꝝ medicoꝝ q̄ pma spēs eaꝝ nolat albarhasion rotūde figure vuei coloris z fingitur p vuēū colore ille q̄ ē ad nigredinē declivis. ¶ Et scda nolat anchos: z latioris corpis illa rotūde figure z i ptib⁹ q̄ sī i collo ei⁹ sunt squāme appentes sup os ei⁹ sunt tria corpa eminētia ꝓcedētia ad exteriora rara lenia. Et tertia ē mulūs z ē in magnitudie apis magne nolate agerut z color ei⁹ ē ad cinereitatē declivis z tegit corp⁹ ei⁹ corpib⁹ eminētib⁹ pvis rubeis z ꝓpe apud dorsuȝ ei⁹. ¶ Et q̄rta ē sagluticoslō: q̄ñ totū corpus ei⁹ z caput ei⁹ ē duꝝ: z ē hñs alas sicut sunt ale formice magne. ¶ Et q̄nta ē suclion: nā ipa est lōgi corpis subtilis z sup corp⁹ ei⁹ sunt puncta z ꝓpe apd caput ei⁹ z ipi⁹ collū. ¶ Et sexta ē surbulētis: nā ipa ē lōgi corpis viridis coloris cui ē q̄si acule⁹ sub collo ipi⁹. Et iste medic⁹ posuit puncture oīs spēꝝ rutelaꝝ accñtia vna z addidit ali⁹ accñtia ꝓpa. ¶ Et ali⁹ ab his duobus viris dixit. Rutela ē aial sile aranee q̄ nolat alsehed z ē venatrix muscaꝝ z spēs ei⁹ sūt plēs. Et sȝ q̄ dixit Gal. sunt duodecis spēs z eaꝝ deterior ē egyptiaca. ¶ De eis.n.ē rubea q̄si ipa sit aranea rotūda: z d̓ eis ē alba hñs rotūdū vētrē puū os stellata z ipa ē acuti dorsi cuȝ lineis lucidis: z de eis ē citrina pilosa: z d̓ eis ē vua appropata h⁹ nole: z de eis ē cui⁹ mediū capitis z pedes sunt brevia declivia ad posteriora: z cū vult pūgere ꝓijcit se sup pedes suos: z q̄ñ vult bibere evomit humiditatē paucā: z ē subtilior vue a pma et de eis ē formicalis silis formice rubeū hñs colluȝ nigruȝ caput albū dorsuȝ punctatū colorib⁹ diversis: z d̓ eis ē vespalis rubea silis vespe. Deide ponit vnicuiq̄ eaꝝ accñtia z d̓ eis ē allusenati q̄ nolat per hoc ꝓpter pvitatē suā z est q̄si sit herb⁹ rotūda puuȝ hñs os z subalbidū vētrē albos pedes z mltoꝝ pilorum. ¶ Egyptiaca vo q̄ dcā fuit prius est maligna hñs vētrē magnum z caput magnuȝ silr aiali q̄d volat in circuitu cādele.

¶ De eo q̄d accit ei quē momordit rutela vlr z d̓ distinctione. Ca.vi.

Inq̄t Gal. Nō accit morsu rutele q̄d accit pūctu re scorpiōis: ꝙobrē nō obviat vene ledēdo z nō facit difficultatē egōnis fm plm. ¶ Et inq̄t ille q̄ dixit spēs rutelaruȝ: z nolauit eas noib⁹ pmis q̄ oēs ille cōicāt in apatiōe loci morsiōis et ē loc⁹ morsiōis i pmis hor rube⁹ z i plimis eoꝝ ē coagulatio sāguis viridis i q̄ hȝ prurit⁹ z q̄d seq̄t ipȝ: z q̄ñ extēdit vsq̄ ad crus z addiderunt alij q̄ ē illic eminētia pma valde z inflatio. ¶ Et dixit pm⁹ z accit mēbris nervosis z ossibus friditas semp.i. eis q̄ sunt sicut genua z alchati z dorsum z spatule z fortasse infridat corp⁹ z tremit z horripilat. ¶ Inq̄t z sunt illic dolor vehemēs clamosus z vigilie z citrinitas coloris: z imaginat i oculis q̄ ābo sunt humidiores ꝙ ꝯsueverūt z distillāt lachryme guttis freq̄ntib⁹ z sentit i inferiorē ptē vētris z ꝓprie ꝓpe pectinē sicut vacuatio z inanitio z incipit nō expellere māȝ aq̄saȝ supi⁹ z infert⁹. z q̄ñ appet in illa mā q̄d est silē tela araneę: z accit inguinib⁹ z testiculis inflatio z incturis ꝯctio sicut spasm⁹: q̄ꝫ fortitā dilatatio nō eq̄t: z accit dolor oris stōi: z nausea: z emittit corp⁹ sudorē frm: z fortasse capitis incurrit dolorem silē est dolor capitis patiētū birsen. ¶ Et addiderūt alij q̄ accit faciei citrinitas z corpi gravitas z vmnemor⁹ cui fortasse associat pictura: z q̄ñ egredit cum ea sicut aranea z accit nervis z genib⁹ z pectini tensio vehemēs: z silr in stō z lingua abbreviatio z retētio z fortes fiūt dolores. ¶ Inq̄t pm⁹ ꝓpetas āt spēi sexte. sȝ q̄ narrauerūt ē q̄ accit ex ea dolor vehemēs in stō: z rigor vehemēs valde cū tremore plimo valde: hoc dixit. ¶ Distinctio vo quā dixerunt Gal. et alij ē q̄ ipi dixerūt ex morsu q̄dē eius q̄ de illis rubea est accit dolor puus velocis sedatiōis. ¶ In nigre vo aut varie morsu fit fortis dolor cū horripilatiōe z frigore z tremore z ḡuitate in corio z pruritu putrefactiōe z mollificatiōe vētris z fluxu eius. ¶ In stellate vo morsu fit fortis dolor cū pruritu: z horripilatiōe z stupore z ḡuitate capitis z mollificatione corpis. ¶ Ex vuea vo accit dolor vehemens in loco pcussiōis: z frigus corpis toti⁹ z horripilatio z tremor z spasmus z sudor currit fridus abscissio vocis z stupor in corpe toto: z apā in vētre: z tēsio in virga z pectine z vomitus rei absq̄ voluntate: z vrina turbida. ¶ Vez nigra fumosa est maligna: z accidit ex ea dolor stōi z freq̄ntia vomit⁹ z dolor capitis z tussis cōsecutiva z difficultas egerēdi interficiens velociter. ¶ Ex morsu aūt citrine pilose fit dolor fortis valde z accit tremo z sudor frigidus cū inflatiōe vētris: z interficit multotiēs. ¶ Et addunt q̄dā eoꝝ in narrādo quādā vueā de erectiōe virge: z tensiōe ptiapi: z abscissiōe vocis: z expulsione spermatis z spasmo: z illud nō est fidum existēs ex eis que approbam⁹. Formicalis aūt morsus est vehemēs paꝝ dolorosus. Sȝ ex eis accidunt vesicatio corpis z ḡuitas lingue. Ex vespali vo accidunt apāta in loco z spasm⁹ ꝓfund⁹ somn⁹ dñans z debilitas āboꝝ genuū. ¶ Vez allusenati est maligna cuius accidentia sunt de gñe accidentium vuee: sȝ ipsa sunt difficiliora accñtib⁹ vuee. ¶ Egyptiaca vero est maligna z facit accidere dolorem capitis vehementem z profunditatem somni et succedit ei mors: z vita.

¶ De cura. Ca.vij.

In cura eoꝝ iteꝝ admistrat canō vlis ex attractiōe z suctiōe z linit cū aq̄ salsa z dant tyriace pdicte in caplo scorpionū z balnea z tina sunt velociores res in sedādo dolores eoꝝ. Nā cū ipi humectant in tina sedat dolor eoꝝ si egrediunt ab ea redit: q̄r opȝ vt balneent omni hora. ¶ Tyriaca bona ad rutelam

ad rutelā ⁊ draconē marinū ⁊ gn̄a serpētū. Dixerūt del i potu i morsu coꝝ q̄ sunt sicut suriutrugon medicamen hmōi: bdellij al. aristo. radicis lilij celestis spice celtice eruce piretri dauci ellebori nigri ⁊ cimini ⁊ aphodilli ⁊ folioꝝ agēbin ⁊ afuniō capitū gn̄atoꝝ coaguli leporis cinamomi cācri fluuialis storacis succi papaueris carpobalsami oliuz añ. ℥. i. terāť ⁊ ꝯficiātur ⁊ īformētur trocisci quoꝝ vnusquisq̧ sit vni⁹ aurei. ⁊ ē dosis vna: deť in potu cū vino ⁊ semine alādacoche ⁊ nuce cupressi ⁊ seie apij. ¶ Reliq̄ medicine. Grana pini ⁊ cyminū ethiopicū ⁊ folia arboris aldulb ⁊ cortices ei⁹ ⁊ semen alādacoche ⁊ cicer niger ⁊ ꝓpe cāpestre. ⁊ gn̄a magna sť bōa valde: ⁊ semē abrotāi ⁊ semē aneti ⁊ aristologia ⁊ fruct⁹ tamarisci ⁊ succ⁹ sempuiue ⁊ lac lactuce cāpestris ⁊ dosis cuiuslibet istoꝝ sit pōd⁹. ij. auř. cū vīo. Iteꝝ vinū in quo decocta ē nux cupressi ⁊ ꝓpe cū cinamomo ⁊ ius cācroꝝ ⁊ ius anseris ⁊ decoctio radicū asparagi cū vino ⁊ aq̄. ¶ Et ex eis q̄ ipsis in potu tribuunť cōposite sūt aristo. ⁊ cimini ptes eq̄les ⁊ sit dosis ei⁹. ʒ. iij. in aq̄ cala. ¶ Tyriaca ad illō expta. ℞. nigelle. ʒ. x. dauci cimini āboꝝ añ. ʒ. v. radicis nucis cuꝑssi āborū añ. ʒ. iij. spice nardi ⁊ baccaꝝ lauri ⁊ aristol. ro. et carpobalsami ⁊ cinamomi gētiane selo ādacoche seminis apij oliuz añ. pōd⁹. ʒ. ij. ꝯficiātur cū melle: ⁊ dosis sit q̄ntitas nucis cū vino antiquo.

¶ Epithimata ⁊ similia.

¶ De bōis coꝝ ē cinis ligni fici ꝯfect⁹ cū vīo ⁊ sale ⁊ calcasia ⁊ spōgia īfusa i aceto ⁊ expssa ⁊ aristologia cū faria ordei ꝯfecta cū aceto ⁊ folia alcorsuf ⁊ porri ꝯge pastoris ⁊ ari. cū arbore fici. Emplz bonū. Sumanť cortices gn̄atoꝝ ari. ⁊ faria ordei cū aceto ad mistrenť post ablutionē vulneris cū aq̄ ⁊ sale. Et d̄ vnguētis ē oleū d̄ ādacocha ēbrocatū calefactū. Et de ēbrocis ē aq̄ marina calefacta. Et ois aq̄ salsa: ⁊ decoctio alcorsuf: ⁊ decoctio nucis cupressi.

¶ De sciebi ⁊ cura eius. Cap. viij.

HOc ē sic̄ aranea hn̄s plēs pedes ⁊ longos ⁊ dixerūt: accn̄t ex morsu ei⁹ dolor stōi: ⁊ vōit⁹ ⁊ difficultas vrie ⁊ egestiōis: ⁊ ē iterficiēs. ⁊ egyptiacū est vteri⁹: dico āt ꝙ ego nescio an h⁹ egyptiacū ē illō qđ p̄dcm̄ ē i capit̄lo rutele aut illō: ⁊ cura e⁹ cura rutele.

¶ De aranea ⁊ signis ei⁹ ⁊ curōnib⁹ ei⁹. Cap. ix.

ACcidūt ex morsu ei⁹ vētositas plima i vētre cū oppilatōe ⁊ frigore extremitatū ⁊ erigiť virga. Et cura eo ē ex gn̄e cure rutele. Et ꝯfert eis sumere in potu vinum alicui⁹ q̄ntitatis post aliā tota die et ponere morsionē in vino ⁊ sudare in balneo. Et de medicis coꝝ sūt nigella ⁊ vinū ⁊ ruta sicca cū vino sola aut cū ciperis.

¶ De duobus animalib⁹ que dixerūt quidā sapientum medicorum. Capi. x.

SUnt ābo iteꝝ de gn̄e cui⁹ p̄terijt rementoratio. Ueꝝ ego nō scio eē coꝝ: ⁊ an ipa īgredianť in eis q̄ sunt p̄terita: aut nō ⁊ cognoscunť ꝑ hoc ꝙ hn̄t q̄tuor mādibulas. Inq̄t ille sapiēs: sunt ābo ex gn̄e rutele: ⁊ vnū coꝝ ē latū hn̄s pedes albos: ⁊ sup caput ei⁹ sunt due eminētie: q̄rū vna descendit in anteriore parte capitis scōm rectitudinē: ⁊ altera transit incidēdo hāc in latitudine: q̄re facit imaginari illud qđ hz duo ora ⁊ q̄tuor mādibulas. ¶ In illo s̄o loco eminētiaꝝ sūt due linee faciētes imaginari illā imaginationē. Et accit ex morsu coꝝ illō qđ accit ex morsu scorpionū: ⁊ dolor vehemēs: ⁊ albedo coloris morsiōis: ⁊ extenuatio faciei ⁊ capitis vigilie. Et cura illius ē cura morsiōis rutele ⁊ medicine magis ꝓprie de illis q̄ sunt ad rutelas sunt ozimū ⁊ radix opoponaci ⁊ alādacocha ⁊ abrotanū.

¶ De alali alio nominato tuharse. Cap. xi.

HOc alal retulit ille sapiēs ⁊ dixit: accidūt ex morsu ei⁹ dolor vehemēs ⁊ rubedo ⁊ difficltas vrie ⁊ ꝯferūt patiēti ꝑ ipz fruct⁹ tamarisci ⁊ cyminū cāpestre ⁊ folia nucis ⁊ allea ⁊ vinū dulce.

¶ De pediclo vlturis nolato dehe psice: ⁊ menluce grece: ⁊ ragari⁹ idice. ⁊ hec bestia ē sicut pediculus aut sicut paruus alcādā. Ca. xij.

DIxit Gal. ē pu⁹ a quo nō caueť: ⁊ fortasse nō vř morš⁹ ei⁹. ⁊ ē ex eis q̄ faciūt exire sāguinē ꝑ virgā ⁊ ꝑ nares ⁊ i ano ⁊ ex stō ꝑ vōitū ⁊ ex pectore ⁊ plmōe ⁊ ex radicib⁹ dētiū. ⁊ qn̄z magnificať timor i eo qř nō recipit medicinā cui⁹ cura ē sīlis cure algerarati. ¶ Et ex eis q̄ ei ꝓpa ē suntvt liniať morsio cū bezahar ⁊ cū succo lactuce ⁊ sandalis rubeis ⁊ confert morsui ei⁹ lac lactuce ⁊ capnū ⁊ butyꝝ crudū ⁊ terra sigillata ⁊ algeduar ⁊ portulaca ⁊ succ⁹ ei⁹ ⁊ psiliū ⁊ mucilago ei⁹ ⁊ reliq̄ extinguētia sic̄ aq̄ ēdiuie et aq̄ lactuce ⁊ cucurbite ⁊ citroli.

¶ De altamul ⁊ porco lupi. Cap. xiij.

EST bestia hn̄s multos pedes acutivenení. ⁊ est in iudicio pediculi vulturis ⁊ vesperarū.

¶ De vespa. Capitulū. xiiij.

EST vehemētioris calefactiōis q̄ȝ apis et accn̄t ex morsu eius dolor et rubedo et apa. et de vesperis magnis ē gen⁹ hn̄tiū capita nigra ⁊ hn̄tiū aculeos plimos interficiēs. Et magne q̄dē sunt maioꝝ cautele prorsus et magis ꝑnitiose. quapp fortasse ꝑducūt ad spasmū ⁊ ad debilitatē genuū. sz in ꝑuarū iterū morsu qn̄z magnificať timor. qř faciūt accidere vesicas ⁊ grauāt linguā. ¶ De cura. Ca. xv.

ADministreť desuꝑ ex suctiōe illud qđ scis et si magnificať timor. tūc illud qđ succurrit tūc est pōdus medie. ʒ. seminis sansuci: q̄m sedat dolorē in loco ei⁹: aut tres vole coriādri sicci. et sumat succos infrigidātes cognitos: et pot⁹ infrigidātes. et qn̄q̧ suppōitur glacies sicut collyriū et ꝯfert. ¶ Et de epithimatib⁹ ei⁹ est aq̄ malue: et aq̄ albedarūgi. ⁊ citroli sunt mirabiles cū ꝓpetate sua. et altea iterū ⁊ blitis et solatrū ⁊ sisamū ꝯtritū et folia ei⁹. Et iterū fic⁹ et acetū et lutū et aq̄ agreste. ¶ Et iteꝝ sterc⁹ vaccinū ꝓpe cū aceto ⁊ iteꝝ folia sisimbrij et folia lauri recētꝫ. Et iterū sumanť opiū et semē iusq̄ami nigri ⁊ cāphora ⁊ liniať cū succis fridis et tegať cū pāno lini infuso i aq̄ frida: ⁊ liniať i circuitu ei⁹ cū lutor ⁊ aceto ⁊ silř herba fluminis cū aceto ē mirabiř. ⁊ silř viriditas q̄ accit sup cursuz aq̄. Et iterū scōm ꝙ existimāt q̄dā vaporeť cū aq̄ et sale et liniať cū lacte fici. ¶ Et iteꝝ surigi parietū cū aceto. Et qn̄q̧ fiunt ex aquis hoꝝ et decoctionib⁹ ipoꝝ embroce. Et exptū ē ꝙ qn̄ mēbrū dimittiť in aq̄ calida hora vna. deinde ꝑmutať subito ad aquā salsam mixtā cū aceto sedať sta-

tim. et de fricatiõib⁹ e⁹ sũt musce: qm̃ ipe sedãt dolorẽ

¶ De apibus et cura ipsarũ. Ca.xvj.

HAbent dispositiões proximas vespe: nisi q̃z dimittunt aculeũ in punctura. ℉ Et cura ei⁹ proxima est cure vesparum.

¶ De formica volãte: et re alia eis simi. Cap.xvij.

ILla ẽ dispõnis prime api et sanior ea. Et dico q̃ de hñtib⁹ mucronẽ et aculeũ ẽ res silis formice volãti. verũtñ ẽ lõgior eo plm: et nõ ẽ i grossitudie ei⁹ et hz pedes araneales lõgos citrinos lõgiores pedibus vespaꝶ: et cigulũ q̃d hz ẽ citrinũ: et nõ ẽ ei diligẽtia ad fabricãdũ habitaculũ suũ q̃d ẽ vespis: imo fabricat ipz de luto hñtẽ orificia lata: et facit pullos sicut aranea: q̃ cũ egrediũtur d̃ cauernis suis icedũt ãbulatiõe aranee q̃si excoriẽtur posteri⁹ et volãt et apud me est de iudicio vesparum.

¶ De stellione et lacerta. Ca.xviij.

QUãdo mordet dimittit in loco sui morsus dentes ꝑuos subtiles nigros et nõ cessat loc⁹ dolere et prurire dõec auferaꝶ cũ seca aut cucullo trãseũte sup eos et assumat eos et colligat eos: q̃ꝶ sedaꝶ dolor. Et q̃ñz extrahit dẽtes ei⁹ oleũ et cinis: deiñ sugaꝶ locus et põaꝶ i aq̃ calida. Et dictũ ẽ q̃ cõedere altaxaracon valde iuuatiuũ ẽ ad morsuz ei⁹: q̃ si dolor magnificeꝶ deꝶ in potu tyriaca rutele.

¶ De aiali hñte.xliiij.pedes. Cap.xix.

ESt aial cognitũ p itromissionẽ aurĩ: et q̃ñz ẽ in lõgitudie ei⁹ palm⁹ vn⁹. et hz i oi latere viginti duos pedes: et q̃ñz ãbulat ad añriora: et q̃ñz ꝯuertuꝶ ei⁹ dispõ. et hz ẽz q̃ dꝶ venenũ q̃dã cũ q̃ accit dolor ꝑu⁹: q̃ sedaꝶ stati et flos aphodilli ẽ de tyriacis ei⁹: et q̃ñz sufficit in eo administratio salis cũ aceto.

¶ De morsu salamãdre. Ca.xx.

EXistimat q̃ ipa sit bestia silis lacerte hñs q̃tuor pedes curte caude. Et existimãt q̃dã q̃ ipa nõ aduriꝶ. Et si ꝓijciꝶ i larẽ extiguit ignẽ et accit ei quẽ mordet dolor vehemẽs et iflatio i corpe et ꝯuitas lingue et ꝑfictio ei⁹ et tremor et stupor et multotiens accit nigredo mẽbri scdz figurã rotũdã et casus eius.

¶ De cura. Cap.xxj.

DIxerũt q̃dã: cura ei⁹ ẽ cura cãtaridis. Et ꝓpri⁹ q̃ curãtur ẽ vt in potu deꝶ resina ex q̃cũq; pino fuerit cũ melle. et deꝶ eis i potu decoctio cã epitheos: et d̃coctio lilij cũ folijs vitice et oleo. Et de eis sũt q̃ dãt illis ranas decoctas et dãt ipis i potu de iure eaꝶ: et ẽplẽant eos cũ carne ipaꝶ: et q̃ñq; comedũt eas. ¶ Et similiter est suctio testudinis campestris et marine decocte.

¶ De saculofudurni cãpestre et marina. Capi.xxij.

ET ego q̃d nõ cognosco ipaꝶ: et nõ ẽ lõgiquũ q̃n iã expleuerim⁹ narrationẽ eoꝶ. ¶ Dixerũt q̃dã accit ex morsu cãpestris vt obfusceꝶ morsio et fiat rosei coloris: et paꝶ rubet rubedie clara imo paꝶ valde. et fiũt dolor vehemẽs et prurit⁹ i corpe. Marini vo morsus ẽ aquosi coloris. et silaꝶ vt sit cura ei⁹ cura rutele et silliũ. ℉ Et dixerũt q̃dã ẽpleꝶ cũ sale aut cinere cũ vino aut cinere ꝯfecto cũ aceto sq̃llitico aut cũ sisamo adusto et vino. Et ẽbroceꝶ pri⁹ cũ oleo plumo et aq̃ calida: deinde ponaꝶ desuper.

¶ De scorpione marino. Ca.xxiij.

EXistimo q̃ accĩt ex morsu scorpiõis marini inflatio vẽtris et forma hidropica. et q̃ñq; accit ex eo exit⁹ vẽtositatis absq; volũtate et opz vt caueatur in cognitiõe eius. ¶ Et cura ei⁹ est cura draconis marini et rutele. Et dixit q̃dã in cui⁹ sermõe nõ ꝯfidetur q̃ scorpio aq̃ est calidi veneni.

¶ De aranea marina. Ca.xxiiij.

UIdetur q̃ sint dispositiones eius ꝓpinq̃ dispositionibus scorpionis marini.

¶ De morsu rane marine rubee. Cap.xxv.

NArrauerũt plres sapiẽtũ q̃ ipa ẽ maligna mala inuadens animalia et corpora: et salit ad ea ex longinquo vt mordeat ea. et si nõ potest mordere sufflat ad ipa exufflationem nociuam. ¶ Et accidũt ex morsu eius apostema magnum et perditio velox. Dico simile est vt sit cura eius cum tyriaca magna: et quod est eius generis.

¶ De summa curationis reptilium marinorum venenosorum. Cap.xxvj.

DIxerũt: opz vt curentur cũ tyriacis et cũ eis quibus curatur venenũ frigidũ et cũ medicinis rutelarum et tyriaca earum.

¶ Fen septima de decoratiõe que est tres tractat⁹.

¶ Tractatus primus de dispositione capilloꝶ: et in ipso sunt furfures. Ca.j.

CApillus nasciꝶ ex vapore fumoso cũ coagulaꝶ i poris et oriꝶ sup eos: et ꝓpter p illud q̃d assumitur ex alimẽto: et ꝓpter q̃ñ ẽ hũiditas corporis viscosa vnctuosa nõ aquosa neq; lutosa sicut arboꝶ vnctuosaꝶ folia nõ cadũt. Et iaz q̃d dictũ ẽ in libro p̃mo de denigratõe ei⁹: et canitie ipsi⁹: et reliq̃s colorib⁹. Reꝶ q̃d pẽdet ex sermone de decoratiõe ẽ regimẽ substãtie ei⁹ cũ nascẽtia et opilatione. Et regimẽ numeratiõis ei⁹ cũ multiplicatiõe et minoratõe. Et regimẽ q̃ntitatis ei⁹ cũ igrossatione et subtiliatõe et ꝓlõgatõe. Et regimẽ figure ei⁹ cũ applanatõe et crispatõe. Et regimẽ coloris ei⁹ cũ denigratiõe et subalbatõe et dealbatõe. ℉ Et nos loq̃mur in hoc tractatu scdm hãc intentionẽ.

¶ De cã destructionis capilloꝶ. Cap.ij.

CApilli destruunꝶ vl minuunꝶ: aut ꝑp cãz i mã. aut ꝑp cãm in re in q̃ nascunꝶ. ℉ Et cã in mã ẽ vt minoreꝶ aut p̃ueꝶ. Et ꝑuitas est. aut cã eius q̃d ipsam submergit: aut alterat eã: aut cã paruitatis substãtie p̃me: sicut est ꝑuitas vaporis fumosi in pueris et mulierib⁹ ꝑp multitudinẽ vaporis humidi: q̃ꝶ non nasciꝶ barba in eis. ꝑuitas aũt radicis substãtie: aut est ꝑp accidens: aut qm̃ mã cõsumit eã. ¶ Illud vo q̃d est p accñs est sicut accit ꝯualescẽtib⁹ cũ exiccãt eos egritudines lõge pthisice et ethice: q̃re nõ remanet eis mã de q̃ cibenꝶ capilli: quare cadũt et nõ nascũtur: sicut accidit plantis irrigatis quando nõ irrigãtur: et sicut accidit castratis ex similitudine eorum cum mulieribus in hũiditate per frigorẽ ꝓpter cãz testiculoꝶ eoꝶ. Et ꝑpea q̃ illud q̃d ꝯ̃flat sperma ꝯculcaꝶ in eis: et ifrigidatur et ꝑuenit frig⁹ ei⁹ ad mẽbra sublimia et infrigidat ea: q̃re non resoluitur humiditas eoruz ad exiccãdũ et q̃d resoluiꝶ nõ remãet in poris ꝑp paruitatẽ suam et subtilitatez ipsi⁹: et tũc

egredit᷑. ꝛ sicut accit q̄ assuete vtiꝫ instil̾lis granibus
sup caput suū. ¶ Illud ṽo qđ ē ex via nãe ē sic caluis=
tiū: caluitiū. n. accit pp abbreuiationē materiei pilo=
rū ex caluitio. Et illđ ē: pp puitatē ei᷒: aut pp submer
sionē cerebri ab eo qđ tãgit ipm̄ de craneo q̄r nō ībi
bit ip̄z ea ībibitiōe q̄ ībibit cū est obuiãs. ¶ Illud ãt
qđ fit pp cãm ī re in q̄ nascūt᷑ est sꝫ tres modos. Aut
vt nō penetret in eã mã piloꝝ. Aut vt penetret ī eaꝫ
sed nō retineat᷑. Aut corrūpit᷑ in ea ꝛ resoluat᷑ ad q̄li=
tatē nō cōuenientem vt pili generentur. Et nō pene=
trat in eã nisi pp opilationē poroꝝ. ꝛ nō opilant᷑ pori
nisi pp vehemētiã soliditatis eius p siccitatē ipsi᷒: sic
est de adiuuãtib᷒ ad caluitiū: ꝛ festinat ī calida com
plone pp velocitatē exiccatōis ei᷒: ꝛ pp illud multi=
plicãt᷑ sup p̄paratos ad caluitiuꝫ pili corpis. ꝛ pecto=
ris pp calitatē ꝯplonis eoꝝ. Nã paꝝ qđ ē ex pilis eo
rū est difficilis euulsiōis. Aut pp soliditatē eius cãve
stigioꝝ vlcerū p̄teritoꝝ sicut est dispō ī glabrie. Et il=
lud quod nō retinetur in ea est pp vehemētiã rarita
tis ei᷒ ꝛ amplitudinē pororū ei᷒. sic est ex aliq̄ adiu=
uãtium ad hoc vt nō nascat᷑ barba ẽt vsꝫ in finē vite.
Aut pp siccitatē ꝯplonis: q̄r cōstringunt᷑ pori cū hu=
miditate ꝯplonis pp puitatē caliditatis: an non vi=
des ꝙ nō sit caluitiū ꝛ ē residuū capilloꝝ istorū sub=
tile facilis euulsiōis sic est mulierib᷒ ꝛ castratiꝫ. ¶ Et
illud qđ corrūpit᷑ in ea: aut est pp humorē fixum ma
lignū: sicut ī alopitia ꝛ tyria: aut pp vlcera mala cor=
rosiua sic ē in q̄busdã spēb᷒ glabriei. ¶ Et caluitiei
qđ curatio ē difficil᷑ ꝯuis sit posle ipsaꝫ repellere añ
q̄ icipiat aut tardare eã. ¶ Et ꝓpter illđ qđ qđ dixit
hyp. ꝙ qñ caluis varices accīt nascunt᷑ capilli coruꝫ
voluit intelligi depilatos p alopitiã ꝛ siriā. ¶ Et pili
supciloꝝ ꝛ palpebrarū nō cadunt velocit᷑: ppea ꝙ eo
rū ongo ē spissa carthilaginosa ꝯseruatiua. ꝛ pp illđ
tardat᷑ caluitiū ī ethiopib᷒ ꝛ zingi: ppea ꝙ cutes eoꝝ
vehemēter retinēt pilos eoꝝ: durū. n. nō euellit᷑ ꝛ pp
illđ minorãt᷑ cū eo pili. Uerꝫ ip̄z s̄uat pilos q̄r non ca
dunt velociter ꝛ nō depilant᷑. ¶ Et blesi qđ non fiunt
calui ꝓpter m̄ltitudinē humiditatis cerebroꝝ eorū. ꝛ
pp illud multiplicatur in eis diaria facta a catarro.
¶ Medicine cōseruãtes capillos sunt ille in q̄bus ē
caliditas subtilis attractiua ꝛ virtus stiptica: ꝛ ille in
q̄bus sunt ꝓprietates q̄bus operãtur. Et iã diximus
simplices haꝝ medicinarū ī medicinis singularib᷒:
et dicem᷒ iteꝝ ī ãtidotario cōposita ad eos ꝛ dicem᷒
h᷒ de medicinis q̄ sunt cōuenientiores huic loco. ¶ Me
dicīe igitur simplices q̄ cōueniūt ad ꝯseruationē ca=
pilloꝝ ad succurrendū inceptiōi eoꝝ in casu sꝫ sum=
mã vsq̄ q̄ ꝯditionē p᷒ cōditiōes necessarias ī regimi=
ne ipsaꝝ sunt h᷒ ī myrtus ꝛ g̃na ei᷒ ꝛ laudanum ꝛem
blici ꝛ myrabolani kebuli ꝛ myrrha ꝛ aloes ꝛ capil
lus veneris: ꝛ cadunt ī eis galle pp stipticitatē eaꝝ ꝛ
alseluꝫ aharagi ꝓprie cū vino stiptico ꝛ oleo myrtio
aut oleo masticino ꝛ aq̄ myrti aut succo folioꝝ alze=
ideraet. ¶ Et iterū adustū arboris lini aduste cum
semīe suo linituꝫ cum oleo. ¶ Et iteꝝ cortices nucis
adusti qñ miscent᷑ cū oleo myrtino ꝛ vino stiptico et
inungunt᷑ cū eis ꝛ ꝓpe pueri. ¶ Et ex cōpositis ē illđ
qđ. ℞. grana myrti ꝛ gallas et emblicos et decoquã
tur cum oleo ro. aut oleo myrtino s̄m modū notuꝫ ꝛ
administrētur. Et iteꝝ folia myrti hūide et laudanuꝫ
et rãn᷒ et extrēitas cupssi et g̃na myrti sumãtur et cū
eis ꝯmouēdo tãgatur caput tritꝫ dissolutꝫ cū olo oli
ue. Et iteꝝ g̃noꝝ myrti nigre et fecis apij extrēitatuꝫ
myrti et fecis sicle et extrēitatū raffãi olꝫ añ. po. i. ca=
pilli venerꝫ et laudãi ãboꝝ añ. po. s. vini nigri ptes
vj. dissoluãtur me᷑ ī ip̄o ꝺcoq̄ndo donec et remãcãt
ʒ ͣ vini: ꝺiñ ꝓijciãtur ꝺsup olꝫ oliue aromatizatū cū
cipis et spica ptes. ij. ¶ Et iteꝝ ꝺcoctio ei᷒ dōec fer=
ueat trib᷒ ebullitiōib᷒. ꝺiñ colētur aq̄ et olꝫ a medi=
cis cū exp̄ssiōe vehemēti et ponãtur ī vase vitreato ꝙ
sit ad modū pyxidꝫ et ꝯcutiatur et administretur apđ
necitatē: ē. n. ꝯseruatiuū et ꝺnigratiuū. ¶ Et iteꝝ fecis
apij et fecis sicle et capilli venerꝫ et thurꝫ olꝫ añ. ʒ. ij.
nuces. xv. nūero corticū pini lb. i. et assētur ola ī no=
cte furno posita ī vase lutato et dimittãtur dōec adu
rãtur oēs ptes eoꝝ ꝛ ꝯterãtur ꝯtritiōe ꝛ ꝓijciatur sꝫ
ea lib. i. adipꝫ vrsi q̄ ē melior adipe ãserꝫ et r̄pōatur
et q̄tiēs īdigetur eo liq̄fiat ī oleo arōatico ꝛ admini
stret᷑. et ꝯfert iteꝝ caluitiei īcipiēti. ¶ Et iteꝝ sumatur
lib. i. s. vini stiptici et laudãi. ʒ. i. corticū pini adustoꝝ
ʒ. ij. capilli veneris ꝯbusti. ʒ. iij. adipis vrsi lib. i. succi
solatri. ʒ. iiij. s. decoquat᷑ laudanū ī vino cocto dōec
īspicet᷑ et ꝓijciãt᷑ sup ip̄m medicīe et misceãt᷑ et repo
nãt᷑ ꝛ qñ īdiget᷑ eo sumat᷑ ex ip̄o aliq̄d ī oleo arōatico
et meli᷒ oleū ē oleū nardinū et liniat᷑ et qñꝫ linit᷑ sine
oleo. ¶ Et ex eis q̄ sūt leuia ē vt sumãt᷑ myrrha et lau
danū et oleū myrtinū et ꝓpe qđ fit ex oleo ꝺ keiri et
aq̄ myrthi decocte in vīo stiptico et misceat᷑ sꝫ ꝙ exi=
git illđ qđ ē pñs et liniatur cū eo. Aut sumãtur folia
floꝝ papauerꝫ rufi cū olo myrtio et inūgat᷑ caput et
dimittat᷑ ī nocte: ꝺiñ balneetur ip̄z. n. ꝯseruat et ꝺnig̃t.
Aut sumãtur laudanū et capill᷒ veneris et cinis cor
ticū pini ex adepe vrsi et vini pōtici q̄tū suffic̄ ꝯmixto
ei sic olo masticio aut myrtino. Aut sumãtur capilli
veneris et laudãi eq̄l̄r et oli myrtini olꝫ añ. au. i. ru=
the mōtãe au. ij. terãtur cū vīo stiptico et misceãtur
cū adipe vrsi et administret᷑. Medicam̄ ꝯseruãs pilos
supciloꝝ. ℞. rosaꝝ papauerꝫ rufi ptes. iiij. fumiter
re cū radicib᷒ suis. ꝛ extrēitatū fici oliuꝫ añ. ptē. i. lau
dãi ptes. iij. capilli venerꝫ ptes. ij. ꝯterãt᷑ ꝛ administrē
tur cū olo masticio. Silr̄ et iteꝝ: radicū vitꝫ albe aut
radicum alafras ꝛ cinerꝫ arborꝫ pini recētꝫ oliuꝫ añ.
po. i. baurach ptes. ij. misceãt᷑ cū olo myrtio arōati
co: h᷒ ḡ ē s̄mo plim᷒. At ṽo si fuerit cã siccitas ꝯplo
nis ꝛ paucitas sãguis: ꝺlitijs foueat᷑ corp᷒ ꝛ cibet᷑ eis
q̄ sᷣ bōi nutrimēti: et pinguia ex ip̄is ī q̄b᷒ ē ꝺclinatio ad
calitatē s̄btilē. ¶ Et dimittat oē salsuꝫ et acetosuꝫ et
pōticū: et ꝺuitet coitū et ꝯ vīo ꝺuitet illđ qđ ē ãtiquū
Et assiduet balneatiōeꝫ cū aq̄s dulcib᷒. Et qñ approxi
met᷑ corpi nitꝝ nec vsnē nꝫ sapo: imo qđ sit sic̄ farīa
fabaꝝ aut g̃na melōis aut creta et psiliū et siria. Et
si fuerit ppea ꝙ pori ꝯstricti sūt vade īdiget᷑ eis q̄ re
soluūt et rarificãt: et diligitur vt ponãtur ī cibo ea q̄
apiūt sic̄ sinapꝫ et allea et porri et liniatur cutꝫ iterū
cū eis q̄ sᷣ sic̄ gūma rute siluestrꝫ et sinapꝫ et calam=
tū et ruta et cepe et administret᷑ ī balneo aq̄ r̄soluētes
et abluatur caput cū baurach et spūa marꝫ. Et oꝫ vt
abstineat patiēs illđ ab oliis. Et ad illđ qđ ē pp rari=
tatē ꝯserūt medicīe p̄dicte q̄ꝝ declinationis plim est

ad stipticitatē ꝛ epithimata ꝛ olea stiptica ꝛ introitus
balnei ꝛ administratio tepide: deiñ cōsecutio cū frida
subito. ¶De pl'ib⁹ embrocis capillorū. Ca. iij.

PLures embroces capillorū sūt i q̄rū suba est vi-
scositas ex pot'e est vt capilli assumāt. Et sunt si
cut folia sisami ꝛ folia cucurbite. ꝛ olea in q̄bus sunt
caliditas ꝛ stipticitas: sic̄ oleū de lilio mixtū cū cera:
aut sic̄ ē oleū de alcāna: ꝛ oleū myrtinū ꝓpe ꝛ cadit i
illis ablutio capitꝫ cū infusiōe colloq̄ntide. ¶Et ex
eis q̄ ꝯferunt i hoc ē vt sumaꝶ laudanum ꝛ dissoluaꝶ
qḋ de eo bonū ē i testeo vase lutato sup prunas sub-
tiles liq̄factiōe fcā in oleo oliue: ꝛ puluerizeꝶ sup ipꝫ
aliq̄d ḋ nucleis oliuarū ꝯbustis: ꝛ ꝯmisceanꝶ oīa sup
prunas cōmixtiōe subtili ꝛ administreꝶ. ¶Et folijs q̄dē
alzerideraet ꝛ aq̄ folioꝝ ei⁹ inest ꝓprietas bōa i h⁹
ꝛ corpi seis lini administrato cū oleo sisamio. ¶Cōpo-
sitū: sumāꝶ folia alzerideraet ꝛ capillus venerꝭ recēs
roman⁹ ꝛ myrrha ꝛ emblici ꝛ ꝯmouēdo tegaꝶ cū eis
caput in q̄busdā ablutiōib⁹ cognitis. ¶Et iteꝝ sina
pis ꝛ ponaꝶ i decoctiōe sicle ꝛ abluaꝶ cū ea caput et
inūgaꝶ p⁹ ipaꝫ cū oleo myrtio aut cū oleo de ēblicis.
¶Cōpositū bonū. ℞. fellis taurini ꝛ fellis vrsi ꝛ my
rabolanoꝝ emblicoꝝ kebuloꝝ ꝛ belliricorū ꝛ sedes-
guarā ꝛ gallarū itegrarū oīuꝫ añ. ptes. i. teraꝶ ꝛ nu-
triāꝶ cū succo solatri. vij. dieb⁹: deiñ exiccenꝶ. ꝛ admi
streꝶ ex eis epithiata cū aliq̄ decoctōe p⁹ ablutōeꝫ ca
pitis ꝛ barbe cū aq̄ ꝛ melle ꝛ nitro cōtrito. ¶Et iterū
ordei cōtriti. ʒ. xxx. emblicoꝝ. ʒ. v. decoquanꝶ cum aq̄
decoctiōe vehemēti dōec aq̄ sumat ꝟtutē āboꝝ ꝛ de
coquanꝶ i illa aq̄ existēte i ipsa olei vio. quātū est me
dietas aq̄ ꝛ laudani pōdus. ʒ. iij. folioꝝ sisami ꝛ folio
rū altee ꝛ folioꝝ cucurbite humidorū aut siccoꝝ oīꝫ
añ. pōdus. ʒ. x. nō cesseꝶ decoq̄ aq̄ dōec cōsumāꝶ ꝛ re-
maneat oleū. ¶Descriptio alia: ꝛ referꝶ ad alkindū:
scirēblegi. ʒ. x. decoquanꝶ cum duab⁹ lib. aq̄ vsq̄quo
redeat ad quartā ꝛ fundaꝶ sup eā quātuꝫ ipsa ē olei
de ben ꝛ aliq̄d ordei excorticati ꝛ aliq̄d laudani ꝛ de
coquaꝶ vsq̄quo redeat ad tertiā.

¶De faciētib⁹ nasci pilos fortibus. Capi. iiij.

ET in ipsis ē cura caluitiei cui⁹ curatio ē pollis ꝛ
casus supcilioꝝ ꝛ siliuꝫ. ꝛ oēs medi^c q̄s dicem⁹
in ca⁹ alopitie: ꝛ oīs modus regiminis ex fricatione
capitis ꝛ rubificatiōe ei⁹ ꝛ administratiōe eius ad ipꝫ
sup ipm: deiñ administratōes medicinarū. fortis attra
ctiōis ꝛ resol'onis cū ꝓprietate quā hñt i alopitia sūt
iuuatiue in caluitio ꝛ faciēdo nasci pilos in depila-
to ꝛ i supcilijs ꝛ barba. ¶Et i corticib⁹ radicis salicꝭ
cum oleo est cōfortatio ꝛ cōseruatio mirabilis cū de
nigratiōe. ¶Medicīe āt de q̄b⁹ ē nr̄a intētio vt hoc
narrem⁹ eas q̄uis iteꝝ sint iuuatiue i alopitia post-
q̄ fecerim⁹ illō qḋ dixim⁹ i fine capli ꝯseruatiōis ca-
pilloꝝ sūt ista. ¶Sumāꝶ cātarides recētes ablatꝭ pe
dib⁹ ꝛ capitib⁹ exiccate i vmbra ꝛ teranꝶ i oleo vio.
aut ḋcoq̄nꝶ i eo aut i oleo oliue dōec igrosseꝶ: ꝛ lini cū
eo vbi voluerꝭ: vesicabit. n. deinde nascenꝶ pili. ¶Et
silr mel anacardi q̄ñ poniꝶ sup locū cui⁹ pili depilati
sunt. ¶Aut teraꝶ cōdisi i oleo ouoꝝ ꝛ liniat cū eo hō
vbi voluerit m'totiēs: faciet. n. nasci pilos. ¶Aut su-
maꝶ vngula asini adusta ꝛ cornua ꝯbusta ꝛ liniāꝶ cū
oleo sisamio. ē. n. forte. ¶Oua āt formicaꝝ cū oło ḋ
ben sunt ꝯueniētia i faciētib⁹ nasci: ꝛ apud q̄sdā cōitatem
hoīuꝫ sūt ex eis q̄ ꝓhibēt ortū. Et ex eis q̄ sūt expta
ē lacerta q̄ ē i domib⁹ q̄ iterficiaꝶ ꝛ exicceꝶ ꝛ teraꝶ ꝛ li
niaꝶ cū oleo. Et iteꝝ tritura nitri pharaonis cū sam
baco. ¶Et ex eis q̄ sūt leuiora illo ē vt fiat manica ꝛ
tabula de plūbo ꝛ pōaꝶ iter ea ābo aliqḋ ḋ oleis ad
capillos: aut adeps ex eis q̄ sequūꝶ ꝛ teranꝶ dōec re
soluaꝶ ad ipm virt⁹ plūbi ꝛ liniaꝶ cū eo et empleatur
loc⁹ cū folijs fici bñ decoctis ꝛ vsq̄ ad virtutē q̄dā.
¶Et iteꝝ sumaꝶ medulla. xx. auellanaꝝ ꝛ asseꝶ dōec
teraꝶ ꝛ aggregeꝶ cū oleo raphani. ¶Aut sumaꝶ her
be nolate hare⁹: priapi asini: ꝛ splenis ei⁹ assatoꝝ: ꝛ
oīuꝫ añ. lib. 5. laudani. xx. pōdera misceant oīa post
solutiōeꝫ laudani i vino ꝛ administreꝶ. Et ex eis q̄ di-
xit Filagor⁹ ē vt sumāꝶ adipꝭ tauri saliti. ʒ. xcvj. aluī
nēꝭ gūme rute agrestis āboꝝ añ. ʒ. xxviij. myrrhe. ʒ.
viij. laudani tm̄dem: capilli veneris. ʒ. xlviij. splenis
asini. ʒ. xcvj. asseꝶ splē asini: ꝛ teraꝶ: ꝛ aggregeꝶ totuꝫ
cū vino nigro: ꝛ radaꝶ caput: ꝛ liniaꝶ cū eo et dimit-
taꝶ q̄nq̄ dieb⁹: deīde abluaꝶ ꝛ dimittaꝶ q̄escere duo
bus dieb⁹: deīde itereꝶ. q̄ si exulcerauerit cureꝶ loc⁹
cū adipe āserꝭ. Et iteꝝ ad depilatos sumanꝶ sex vē
tres lepoꝝ ꝛ exiccenꝶ optime: ꝛ aduranꝶ i vase luta-
to ꝛ ꝓijciaꝶ sup eos ḋ folijs rani ꝛ ḋ folijs myrti tm̄-
dē: ꝛ ḋ capillo venerꝭ. ʒ. viij. ꝛ adurāꝶ vice alia i vase
vitri: deiñ teraꝶ ꝛ misceaꝶ cū trib⁹ lib. adipis vrsi. ꝛ q̄
tū ipꝫ olei ḋ raphāo ꝛ repōaꝶ: ꝛ administreꝶ cū necēꝫ
fuerit i oleo aliq̄ aromatizato: ꝛ bacce lauri ꝛ oleū
ḋ pipe ꝛ oleū de kerua: ꝛ silr illḋ qḋ adiuuat i faciē-
do nasci. ¶Et iteꝝ cinis abrotani q̄ñ misceꝶ cū oleo
āntiquo faē nasci barbā tarde nascētē. ꝛ cinis lilij cū
aq̄ ꝛ ꝓpe i supcilijs. ¶Et iteꝝ ad supcilia: cōburanꝶ
due nuces vsq̄quo teranꝶ tm̄ ꝛ adiūgaꝶ eis ābabus
auꝶ. i. ḋ nucleis dactiloꝝ. silr absq̄ ꝑscrutatōe vltra
ꝛ. xv. ḡna pipis ꝛ buliat cum oleo ro. ¶Et iteꝝ cinis
abrotani ꝛ auellane aduste ꝛ laudanū ꝛ cātarides ꝛ
ꝯdiū bulliāt i oleo de ben i coclear io dōec ꝯnigrenꝶ
ꝛ misceaꝶ cū tāto gallie q̄ntū ipꝫ ē ꝛ friceꝶ loc⁹ ꝛ linia
tur cū eo. Et iteꝝ capill⁹ veneris ꝛ ḡna myrti ꝛ semē
apij aduranꝶ paꝝ dōec denigrenꝶ ꝛ aggregenꝶ cum
adipe vrsi ꝛ oleo raphāi. Medicamē faciēs nasci pi
los i supcilijs. ℞. thuris auꝶ. iiij. stercoris cocodrilli
stercoris eritij marini ꝛ rute mōtane oīuꝫ añ. auꝶ. i.
teranꝶ cū vino stiptico ꝛ misceanꝶ cū adipe vrsi ꝛ ad
ministretur. Aliḋ ad depilatiōꝫ āntiquā difficilē ex alo-
pitia ꝛ alijs. ℞. sceha ptē. i. spume marꝭ ptes viij. eu
forbij ꝛ baccaꝝ lauri āboꝝ añ. ptes. iij. picis hūide
ptes. ij. liq̄fiat pix cū oleo ḋ lilio: ꝛ liq̄fiat in ea eufor
biū: deīde admisceaꝶ cū eo reliq̄ medicīe. Silr ex ra
dicū arūdinis aduste ptes. vij. cinerꝭ ranaꝝ ptes. v.
seīs eruce ptes. iiij. radicis alistas ptes. iij. teranꝶ cū
oleo laurino ꝛ administretur.

¶De alopitia ꝛ tyria. Capi. v.

IAm sciuisti q̄ cā i ḡnando alopitiā ē mā mala
manēs i cute ꝛ i origib⁹ radicū piloꝝ q̄ corrūpit ra-
dices originū piloꝝ corrodēs eas ꝓhibēs nutrimē-
tū bonū eis. ꝛ noīaꝶ alopitia ꝓpea q̄ ipa accit vulpi
bus. ¶Et dr̄ia q̄dē iter ipam ꝛ tyriā ē q̄ in tyria non
tm̄ cadūt pili: imo excoriaꝶ cū ea cutis tenuis: sicut
accit serpēti. ꝛ fortasse accit in ea figuratio ꝯuenies

sicut figura serpentis. ¶ Et mā qd̄ q̄ facit accidere ꝛ i currere alopitiā ꝛ tyriā: qn̄qꝫ ē colerica ꝛ qn̄qꝫ ē melācolica ꝛ qn̄z ē flegmatica: ꝛ qn̄z ē ex sanguine corrupto. ¶ Et signatur sup totū illō p illō qd̄ appet cuꝫ sit abrasio ex colore cutis: ꝛ ppē cū fricat illō fricatiōe aliq. Et qn̄z signatur illō ex regimine pcedēte ꝛ ex antecedētibus q̄ associant ei. ¶ Et ex eis q̄ signt illō ē humor dn̄ans de illis q̄s sciuisti ꝛ qn̄z signatur velocitas sanatiōis ei' ꝛ tarditas ex eo qd̄ vr̄ de velocitate rubificatōis ei' p fricationē pp velocitatē attractionis sanguis bōi ad ipam aut tarditatē ei': quāuis fricatio plima exulceret: qre phibet originē pilorum.

¶ De cura. Ca. vi.

Non ē dubiū qn rectificatio regis i ea sit euo illi' hūoris facientis i pmis: ꝛ itromissio ciborum chimi valde bōi ad corp' de illis quos sciuisti ꝛ vini tpati cōmitti declinis ad impressionē dulcedinis parū cū tenuitate ꝛ claritate: nā hoc nutribili' ē ꝛ balneū ɔfert ei an̄ oēm fricationē ꝛ post ipm. ¶ Et incipiat pma res cū euone corporis in pmis ab hūore faciēte cū medicinis educētib' ipꝫ. Aut cū flōmia si mā exiguerit illō: deinde cū euone capitis ab eo cū quo sciuisti de caputpurgijs ꝛ odoramētis . ꝛ gargarismis ex eis q̄ dicta sunt in caplo. mūdificatiōis capitis fꝫ vnāquāqꝫ supfluitatē: deide pmutādū ē sup cutem ꝛ mūdificationē ei' ab eo qd̄ in ea māsiuū ē: ꝛ extractionē ei' ab ea ꝛ resolonē ipsi'. ¶ Et festinādū ē i h' vt nō recipiat cutis q̄litatē māsiuā malā ꝛ nō ē ābiguū in hoc qn oporteat vt medicine euantes ex locis materiā malignā sint incisiue ꝛ resolutiue resolutione nō ɔsequēte exiccationē pp vehemētiā calefactiōis. qre adipiscat cutis calefactionē q̄ in futuro sit cū casus pilor q̄uis in pn̄ti forsitā destruat alopitiā. Qd̄ si fuerit calida fortis sicut gūma ruthe agresti q̄ ē radix in ca' necessariū est vt frāgatur caliditas ei' cū oleis tēperatis vincētib' sup eā ꝛ cū ads q̄b' subtiliatur. Et de ea q̄dē melior ē recēs. Et illa sup quā ptērierūt anni tres ē debilis. Et de iudicio fortis ēvt minoretur ipsi' quātitas ꝛ frāgatur eius cōplexio: ꝛ sestine accipiatur ab eo qd̄ ipa linitur: ꝛ de iudicio debilis est vt fiat ecōtrario. ꝛ oꝫ vt sit subtilis: ꝛ si non penetrabit virt' ei' in pfundū cutis. Et oꝫ vt sit i ill' medicinis ɔfortatio ꝛ phibitio. vt nō recipiat caput mām malignā. Et nō oꝫ vt associet illi vtuti stipticitas plima phibēs mām puenire ad locū. deide penetrare in poros ei'. Cū ḡ corp' mūdificatū ē ab illo: oꝫ tūc vt in eis sit virt' attrahēs sanguinē ei' bonū ꝛ vaporē ei' tpatū: postq̄ ipa resoluerit corruptū q̄ ē i cute vt aggreget resolonē corrupti ppinq̄ ꝛ attractionē bōi lōginq. ꝛ illō p' mūdificatōꝫ. Et cū tu admistras has medicinas opꝫ vt tu ɔsideres impressionē eaꝝ ꝛ incipias in eis a debilib' in cōplone ꝛ minoratiōe: ꝛ ɔsidera in eo qd̄ ē ex eis: q̄ si inuenis eū tolerātē ꝛ impressionē icolumē. adde in vtute. et si nō tolerāt ꝛ magnificat impssio minue q̄ntitatē: ꝛ cōmixtionē: ꝛ studie ita vt pducat ad exulceratōꝫ ꝛ apatōꝫ ꝛ ppē in corpib' leuis cōplonis aut etatis aut tēporis. ꝛ si pduxerit ad apationē ꝛ exulceratōꝫ: succurre illi cū adipibus. ꝛ lini eos dsup sicut ē adeps anatis ꝛ galline ꝛ sicut ceratū leue. cū ḡ sedat reuera cū q̄titate quā tolerat. Cūqꝫ magnificat res par: non cesses facere illō dōec resoluat corruptū: ꝛ attrahatur bonū. Et signū q̄dē ipressiōis medicine in ea est vt rubeat cutis cū fricatiōib' minoris numeri q̄ fricationib' q̄b' rubet an̄ administrationē medicine. Si āt dispō nō alterat: tūc scias q̄ idiget medicina fortiore. ꝛ qn̄ nō rubet frica cū pāno vehemēt' q̄ sit illud dōec timeat excoriatio: deide frica cū eis q̄ sunt sicut cepe. q̄ si nō rubet nō erit excusatio qn scalpellet loc' ꝛ liniat cū eis q̄ sūt sic allea. ꝛ de eis q̄b' idiget i mūdificāda cute a mā alopitie male sūt sāguisuge: ꝛ vētosatio: ꝛ pūgere cū acub' phib'. ꝛ iterꝫ vesicatio cū medicis acutis q̄s dicā: ꝛ mūdificatio ei' qd̄ vesicatū ē. ꝛ sanatio ei' vt egrediant pili ab ea. Et d eis q̄ adiuuāt in resoluēdo māⁿ ē cooperire caput pileo de pellib' sp nocte ꝛ die: hec em̄ resoluit ꝛ fac sudare. Et oꝫ vt radat oib' duob' dieb' aut trib' cū nouacula: ꝛ q̄tiēs nascūtur radat caput. ꝛ oꝫ an̄ administrationē epithimatū vt radat caput ꝛ fricet cum pāno aspo: aut sicut cuꝫ cepe: aut corticib' raphani dōec rubeat ꝛ fiat susceptibile vtutis medicine aptis poris ꝛ qn̄z excusat balneū ab hoc q̄ si nō radit subtilitet me^a puenies ad illō. De euantib' aūt euet colerica cū decoctōe myrabolanoꝝ: ꝛ cū vtute ellebori ꝛ epithimo ꝛ pillulis cochijs: ꝛ cū hierapigra ꝛ iterꝫ hiera diacolloq̄ntidos ē bona ppe flegmatice. Si āt fuerit illic melia misceat cū ea aliqd d elleboro nigro. ꝛ si fuerit illic colera misceat cū ea scamonea ꝛ hiera ruffi ꝛ logodiō bōe sūt ppe melie. ꝛ multotiēs q̄dē sanat euone vna. Et spēs q̄dē hoꝝ euantiū sūt de eis q̄s sciaꝫ collegisti in eis q̄ sūt pterita ꝛ si volueris leui' illo da ei i potu de hiera amara cōposita cū pulpa colloquintide ꝛ turbith i mēse tres potōes aut q̄tuor ꝛ qn̄ non valet euo vna itera post q̄etes i eo qd̄ ē inter illō. Et cū videris cutē capitis rubere aut venas ei' rubedine repletiōali, flōma p' flōmiā vlēm: si exigit illō ɔsiliū, venas capitis et venas frontis ꝛ tēpoꝝ. Si aūt nō volueris illō tūc nō facias aliquid de hoc. sanguis. n. ē quo idiget illic. Gargarismata āt ꝛ caputpurgia ꝛ silia iā sciuisti in ca' curationū capitis. ¶ Medicinarū vo supponendarum fortior ē euforbiū sup qd̄ nō trāsierunt vltra tres anni pparatū fꝫ q̄ dedim' de regie i canōe. Et post ipꝫ ē gūma rute siluestris: qm̄ ipa est mirabilis valde: deiñ nasturtiū ꝛ sinapis ꝛ cinis cātaridaꝝ cōfect' cū pice hūida. aut staphisagria ɔfecta cū oleo laurino aut lac titimalli cū quo vesicet ꝛ aperiat: vt currat qd̄ sub ea ē. Et cū cadit cortex oriunt pili sub eo: ꝛ alzegi pōit sup mēbꝝ tpe puo: ꝛ idiget ea i alopitia q̄ ē fortis. Et post illō sulfur ꝛ duo ellebori ꝛ semen eruce ꝛ spume baurach: ꝛ due spēs spume maris ꝛ cortices arūdinū ꝛ radices eaꝝ aduste: ꝛ sterc' muris ꝛ sterc' ouiū adustū inunctū. ꝛ pix lōgū ꝛ sinapis: aut auellāe cōbuste ꝛ folia fici ꝛ ɔdisi: ꝛ vene celidonie ꝛ allutrā. Et qn̄z ɔfert i ea fel taurinū: deide qd̄ ē sicut amigdale amare aduste cū cortice suo et sic ē th' tritū aliqt dieb' i aceto bono ꝛ xylocarate nabathi sūt ex medicis h' egritudis. Et d istis oleis administratis i ea meliora sunt oleū laurinū ꝛ oleuꝫ de lucina. ꝛ de medicinis q̄ sūt cocte melior est allutrā:

deide pix:⁊ de adipib⁹ melior ē adeps vrsi: ppē q̄ an
tiquaſ. ¶ Linimentū forte: euforbij gūme rute agre
stis olei laurini olꝫ aā. auſ. ij. sulfuris viui ⁊ ellebo
ri ꝺ quocūqꝫ āboꝝ fuerit nigro aut albo olm. aā. au
re. i. fiat ceratū cū cera q̄ntū sufficit. ¶ Et iterū bau-
rach aphucāi ptes. ij. sal. āmoniaci ps. i. adurantur
āboꝝ teraſ i aceto forti:⁊ liniāſ cū eo loca post frica
tionē faciēdo epithima leue. ¶ Et iteꝝ poſt tres ho
ras medicamine iā exiccato ide trib⁹ dib⁹. Si aūt ve
sicauerit fac illud qđ scis. ¶ Et iteꝝ cātarides ⁊ sy-
napis decoquāſ i oleo donec fiāt sicut algalia: dein
de vesiceſ cū eo loc⁹ fortis ⁊ frāgaſ vt⁹ ei⁹ cū ꝯmixtiōe
debili. ¶ Et de illis q̄ sūt lēiora hoc ⁊ sūt mirabilis iu
uamēti ē vt sumaſ acetū forte cū tāto oleo ro. bono
q̄ntū ipꝫ ē:⁊ cū galāga. deide fricef loc⁹ cū pāno aspo
⁊ liniaſ ex eo. Et iteꝝ inūctio cū algalia i q̄ est aliq̄d
de gūma rute agrestis. ¶ Et scias q̄ ifantib⁹ sufficit
abstinētia ⁊ puberes tolerāt. ʒ. s. de pillulis cochijs
Et habentes annos. x. tertiam. ʒ. vnius.

¶ De eis que abradunt pillos. Capi. vij.

SUmanſ calcis ptes. ij. ⁊ arsenici ptes. ij. liniaſ
cū eis āboob⁹ cū pauco aloe posito in eis. abra
det eñ statim. Et si ponanſ calcis ptes plures ⁊ ar
senici pauciores erit magis equale. Et si addaſ calx
erit tardioris opōnis: verūtñ opabiſ. ¶ Et qñqꝫ su-
mūſ calcis ⁊ arsenici ptes. ij. ⁊ ps. i. ⁊. decoquūſ i aq̄
tādiu donec depilet pēnā. q̄ si itereſ opō i illa aqua
erit melior:⁊ q̄ ppara ſ cū sale ē melior:⁊ sumatur aq̄
illa ⁊ decoq̄tur i ea oleū min⁹ ea fm plurimū donec
recipiat v̄tutē ei⁹ ⁊ liniatur cū ea. ¶ Et qñꝫ dimitti-
tur aq̄ illa coagulari i sale:⁊ administratur sal ille i aq̄
¶ Et calx ꝯculaꝝ efficit opationē calcis cū arsenico
⁊ ē subtilior. ¶ Et si sumatur loco calcis aq̄ calcis in
q̄ calx iteratur ponēdo sub sole aut decoquēdo ⁊ po
natur i aq̄ arsenicū tritū erit bonū. ¶ Et qñꝫ admini
strātur iteꝝ sāguisuge virides q̄ sūt subvrsēis. ¶ Qđ
si volueris vt sit illud qđ nascitur subtile pūciatur i
psilotro cinis vitis aut baurach ⁊ multiplicetur ei⁹
cōmotio: deide abluatur cū farina ordei ⁊ fabarū ⁊
seminis melonis. ¶ Et qñqꝫ cōponūtur calx ⁊ arse-
nicū cū eis q̄ sūt sicut aq̄ alkisch. ⁊ aq̄ rizi. Et qñꝫ po
nūtur i ea mirrha ⁊ mastix. ⁊ qñꝫ iuuaſ cū spuma ma
ris.

¶ De cura ei⁹ quē ꝯbussit psilotrū. Capi. viij.

OPortet vt minoretur ei⁹ motio. ⁊ festinetur ip-
sius ablutio oleo rosaceo iā sup eā pmisso. Cū
qꝫ abluiſ cū aq̄ calida sedaſ post illud in aq̄ frigida
illud eñ est curatio bona: deinde liniaſ desup len
tes excorticate trite cū aq̄ rosacea ⁊ sandalis ⁊ pprie
si adurit. ¶ Qđ si fortē fecerit adustionē: tūc necessa
riū est adhibere qđ sit sicut vnguentū cerusē:⁊ sicut
epithima cum litharGyrio nutrito cū albumine oui
et oleo rosato et camphora.

¶ De eis q̄ prohibent odorem psilotri. Ca. ix.

LIniaſ post ipꝫ cū creta nutrita cū aromaticis:
aut creta cū aceto ⁊ cū aq̄ ro. Et folijs psici est
pprietas in hoc mirabil' ⁊ folijs vitis ⁊ folijs alsehe
sabaā trit ⁊ alcāne:⁊ feci croci hortulani ⁊ ro. ⁊ cipe
ris ⁊ galie ⁊ sq̄nāto ⁊ silib⁹ singularib⁹ ⁊ cōpositis.

¶ De illis q̄ ꝓhibent ortū piloꝝ. Ca. x.

PRohibēt ipm stupefaciētia infrigidātia sicut vt
incipiaſ ⁊ depiletur: deide liniaſ cū iusquiamo albo
⁊ opio ⁊ aceto ⁊ aq̄ iusq̄ami nigri cū eis ⁊ sola. ⁊ si fue
rint decocta in aceto erit meli⁹. ¶ Et corp⁹ rāe lacu
nalis exiccatū est ex ꝓhibentib⁹ cū teritur ⁊ miscetur
cū mucilagine psilij aut succo iusq̄ami albi: aut ace
to teretur illud. ¶ Et dr q̄ si liniaſ cū oleo i q̄ disso-
luta ē lacerta coquēdo ē ex eis q̄ ꝓhibēt ortū coꝝ.
Et silr cū oleo in quo decoquitur eruc⁹. Et forsasse
dr cōtrariū illi⁹. ¶ Et de eis q̄ dicunſ est vt sumanſ
chimolea ⁊ cerusa plūbi eq̄liter ⁊ aluminis medietas
ptis ⁊ terātur cū aq̄ iusq̄ami albi hūidi. ¶ Et existi-
manerūt q̄dā q̄ sanguis ranaꝝ lacunaliū ⁊ sanguis
testudis fluuialis ꝓhibēt illd. ¶ Dixerūt:⁊ silr san-
guis vespetilionū ⁊ cerebella coꝝ ⁊ epar eoꝝ ⁊ cōpo
suerūt medicamē de istis. ¶ Dixerūt sumātur rane
de lacu arūdinū ⁊ exiccenſ ⁊ sumātur ꝺ carne eaꝝ sic
ca ⁊ sāgulis testudis fluuialis exiccati ⁊ rosaꝝ rubea
rū ⁊ lithargirij ⁊ ostracoꝝ marinoꝝ adustoꝝ mar-
garitaꝝ ptes eq̄les ꝯficiāſ cū aq̄ ⁊ administreſ sup
depilationē piloꝝ in pectine ⁊ i ascellis. ¶ Et semē vi
tice cū oleo ē ex eis q̄ depilāt pillos cuꝫ fortitudine.

¶ De incrispantibus. Capitu. xj.

SUnt sicut farina fenugreci ⁊ oleū ei⁹. ⁊ alsidre
albū ⁊ mirrha ⁊ galle ⁊ calx ⁊ lithargirium mi
sceātur:⁊ sit sufficiētia i q̄busdā coꝝ:⁊ cōmoueatur
cū eis caput tāgēdo:⁊ qñꝫ ponūtur i eis semē iusq̄a
mi albi ⁊ oleū ei⁹:⁊ qñqꝫ administratur iusq̄amū al-
bū sic ē solū. ¶ Et calx ē ex eis q̄ faciūt planos:⁊ adu
rit paꝝ cū soluitur i hac summa ppē qñ equāſ cum
ea due tertie ipsi⁹ de sidre q̄ ambo sint ꝯfecta cū aq̄
frigida. ¶ Et silr spuma salis amari icrispat eos ve-
hementer. ¶ Incrispatiuuꝫ bonū. R. gallaꝝ ⁊ alcar
mezegi ⁊ limature acuum ⁊ folioꝝ cupssi ⁊ granoꝝ
ei⁹ ⁊ granoꝝ cydonioꝝ ⁊ lithargirij ⁊ dragagāti et
boli ⁊ alcanizi ⁊ emblicoꝝ olm aā. ptē. i. calcis q̄ nō
ē extincta ptē mediā. cōficiatur cuꝫ aq̄ cicle ⁊ admi-
nistretur: est eñ bonum crispans denigrans.

¶ De eis q̄ planos faciunt capillos. Capitu. xij.

CUra eius est cura scissionis capilloꝝ predicta.
Et omnino est administratio oleorum mollifi
cantium ⁊ mucillaginum humectantium.

¶ De scissione capillorum. Capi. xiij.

CAusa ei⁹ est siccitas ⁊ cibus siccus. Et ꝓhibent
ipsam olea lenia eq̄lia:⁊ mucilagines viscose:
sicut mucillago altee ⁊ mucillago psilij ⁊ mucilla-
go folioꝝ salicis:⁊ ola in quibus est humectatio.

¶ De illis q̄ subtiliāt capillos. Capi. xiiij.

BAurach quando ponitur in medicinis capillo
rum subtiliat eos.

¶ De sermone adolescentie ⁊ caniciei. Capi. xv.

IAm locuti sum⁹ in alio loco ab isto de canitie
adolescentium. Et canities quā hic dicemus ē
q̄ dum sanguis pmanet pinguis spissus calidus vis
cosus capilli sunt nigri. cum vero ad aquositatē ten
dere incipit declinant capilli ad canitiem.

¶ De eis que canitiem tardant. Capi. xvj.

DE rebus canitiem tardantibus est regimen re
rum primarum. Et de eis est regimē ei⁹ qđ p-
uenit ad capillos ipsos. ¶ Prima autē sunt cibo hu-
moris flegmatici omni hora:⁊ propterea vomitum

sup cibū.⁊ clisteria iterū ⁊ redesicere iterare. ¶ Deinde administrent̄ ↄfectiões ⁊ medicīe faciētes adolescētiā q̄s dicem⁹. Cū administratōe cibor̄ bōi chimi cum eq̄litate ex gn̄e eorū ex q̄bus gn̄at̄ sanguis laudabilis spissus: sicut sunt frixa ⁊ ea q̄ i patellis p̄parant̄: ⁊ ea que coop̄ta coquunt̄ sine aq̄: ⁊ assata absq̧ iure ⁊ nuce in iure ⁊ studeat ita vt sint cū q̄ntitate digōnis qm̄ ē radix. nā cū digō corrūpit̄ sanguis. ¶ Et oz cū ↄplō fuerit hūida valde vt administrent̄ semīa calīa sicut sinapis ⁊ pip̄ ⁊ spēs cōdiētes ⁊ caugnamich ⁊ almuri ⁊ ꝓpe ieiunio ⁊ sicla cū sinapi: ⁊ sit sufficiētia ipotādo vinū parū pur̄. Et deuitet fruct⁹ ⁊ olera hūectātia ⁊ gn̄a lactis ⁊ pisces ⁊ triticū coctū cū aq̄ ⁊ puls ⁊ pultes et potū aq̄ pluries: ⁊ sōmiā plurimā: ⁊ euulsionē capillorū ⁊ ebrietatē sup̄fluā: ⁊ coitū plurimū. et tāgere cuz eis q̄ sunt sicut cāphora ⁊ aq̄ ro. ⁊ oleū sambacinū ⁊ aq̄ sambaci capillos: ⁊ deuitet multitudinē vsus aq̄ dulcis. ¶ Qd̄ si fecerit: exicca illō. et exicca cū velocitate lz ablutio capillor̄ ↄseruet eor̄ v̄tutē. ¶ Qd̄ si balneet̄ vtat̄ eis q̄ sūt sicut pulpa colloq̄ntide ⁊ nigella et baurach ⁊ fel tauri abluēdo. ¶ Cōfectiōes v̄o ⁊ spēs q̄ abscindūt mā̄z flegmatis ⁊ tardāt canitiē sunt sicut masticatio myrabolāor̄ kebulor̄ de q̄b⁹ oi die cuz nūero supueniente sibi sumat̄ ⁊ masticet̄ ⁊ deglutiat̄ h⁹. n. fortasse ↄseruabit adolescētiā vsq̧ ad finē vite: ⁊ silr̄ trifere facte ex myrabolanis mior ⁊ maior ⁊ cōfectio de scoria ferri. ¶ Et melior ex ea ē si fuerit i ea sup̄ ⁊ ex hac. ℞. myrabo. nigror̄ ⁊ emblicor̄ āborū aā. partē. i. mellis anacardorū extracti ab eis medietati octaue partis. i. misceat̄ cū butyro cocto ⁊ ↄficiatur cū melle ⁊ administret̄: ⁊ hoc ē forte bonū. Et oz vt administret̄ paulatiz in tāta quātitate q̄ nō efficiat impressionē malā: et mytridatū ē forte: et tyriaca ē fortis ⁊ carnes vipe sunt ↄseruātes adolescētiā ⁊ virtutē cum assiduatur earū cōmestio. ¶ Modus ↄfectōis tēperate bōe. Myrabolani nigri et burūgi et pip̄ lōgū ⁊ emblici: et qn̄z est loco pipis lōgi scoria ferri ⁊ zuccaruz fiat ex eis trifera. ¶ Et d̄ bōis exptis ē vt sumat̄ zinziberis ⁊ myrabo. kebulor̄ et macropiperis ptes eq̄les et administret̄. ¶ Et iter̄ vt sumat̄ myrabola. kebulorū pōdus. ʒ. xx. scorie ferri pōd⁹. ʒ. iiij. agarici. ʒ. v. ⁊ zinzi. et macropipis et gariofilor̄ oīuz aā. ʒ. iij. et ↄficiat̄ cū melle. ¶ Et oz vt sumat ista faciētia adolescētiā āno itegro amator adolescētie ex h⁹ ↄfectōib⁹ sup̄ q̄s expectet vsq̧ ad meridiē: deiñ comedat cibum.

¶ De linimētis ꝓhibētib⁹ canitiē. Capi. xvij.

Omnia olea calida ↄfortātia: et oīa currētia que isūt silia illis imatura sunt cōseruātia ↄplexiōez capillorū sup̄ calorē inatū ⁊ nō rugatur qd̄ penetrat in eis d̄ nutrimēto. Et ista sūt sicut alkitrā. et cū eo liniātur dimittat̄ q̄tuor hor̄. deiñ ingrediat̄ balneū. et vt sit iter̄ curatiōz hn̄tis caput calide ↄplōnis. Et silr̄ iter̄ pic humida currēs subtilis. et silr̄ oleū de costo qm̄ est forte valde. et oleū de ben. ⁊ oleū de nigella ē forte valde forti⁹ oī re. ⁊ oleū factuz cuz pulpa colloq̄ntide ⁊ oleuz de sinapi. ¶ Et bonū ⁊ forte est vt sumat̄ de oleo sinapis et d̄ nigella: et vt coquat̄ in eo nigella: deinde coq̄tur in ipso colloquintida post ipsam aut cum ea. ¶ Et oleū expressum ex oliuis silvestribus qm̄ assiduatur inunctio cum oī die prohibet canitiē. Oleū bonū: olei ōphacini acacie tres ptes cuz ʒ. i. s. [illegible] squināti āborum aā. ʒ. s. decoquātur medicine [illegible] in oleo donec remaneat tertia ei⁹ aut in aq̄ donec suscipiat virtutē ear̄ vehemēter: deinde decoquat̄ oleū iter̄ in illa aq̄ donec cōsumat̄ aq̄. Et recti⁹ q̄dem est tunc vt minoret̄ q̄ntitas olei et sufficiat liri vn⁹ et medi⁹: deinde sumat̄. ʒ. i. acatie et dissoluat̄ cum vino et teratur optime et misceatur cū eo acatia et administret̄. ¶ Oleū bonū oīz de gn̄is costi et olei myrtini et olei de emblicis ptes eq̄les et mēsuret̄ de sūma eor̄ lib. i. sumant̄ ciperi et cassie et spice et nigelle et gariofilor̄ et pulpe colloq̄ntide ⁊ costi ⁊ xyloaloes crudi et foliorū sq̄nātis calami aromatici oīz ptes eq̄les ⁊ sumat̄ earū pōd⁹. ʒ. c. et decoquātur in succo colloq̄ntide si inuenit̄ aut in succo corticū nucis: cui⁹ q̄ntitas sit lib. iiij. cūq̧ mediatur aqua ponatur sup̄ eā oleū et incessanter decoquatur donec remaneat oleuz: et ↄsumatur aq̄ et coletur et administretur.

¶ De linimēto bono adeo ꝙ destruit recentē ex ea.

Sumātur acatia et galle et fenugrecū et semen melōis: et coriādrū siccū et spica: et laudanū et succ⁹ corticū nucis exiccat⁹: et succ⁹ florū papaueris ruffi exiccat⁹: et rubigo ferri: et calcucecaumenon. et remeach: et alumē nigrū. de q̄b⁹ fiāt trocisci subtiles et exiccent̄: et administrent̄ in mēse trib⁹ vicib⁹ liniēdo cū aq̄ ēblicorū aut aq̄ myrti. ¶ Linimētū bonū cū q̄ liniat̄ caput tāgēdo. Myrabolanorū nigrorū ēblicorum et gallarū oīuz ptes. x. laudani ptes. xx. foliorū myrti et gnorum ei⁹ aā. ptes. xxx. ponant̄ i trib⁹ lib. olei et dimittat̄ in eo trib⁹ dieb⁹: deiñ coquātur donec ingrossent̄ et fricētur cuz eo capilli. ¶ Et de eis q̄ exp̄ti sunt illi q̄ fuerunt añ nos et exp̄ta sunt in t̄pe nostro est potare diagāti rubei alkaltae pōd⁹. ʒ. i. ip̄z eñ depilat canos et facit nasci loco eorū capillos nigros: verūtñ nō tolerat illō nisi q̄ h̄z forte corpus et humectatum: et op̄z vt administretur post ip̄m qd̄ mūdificet pulmonē et humectet ipsum.

¶ De rememoratiōe tincturarum. Ca. xviij.

Recipiunt̄ i libris olea de q̄b⁹ extimat̄ ꝙ sint tincture: et expimētuz fac̄ eē necītas v̄tutes spērum ꝓparum q̄b⁹ cuz supeminet oīz resoluit iter eas et iter capillos: q̄r nō penetrāt in eis et nō op̄ant̄ aliq̄d nisi fuerit illic v̄t⁹ vehemēs: aut ꝓp̄etas maxima. et non sp̄atur v̄t⁹ vehemēs: nisi ex reb⁹ fortis tincture. sicut ē herugo ferri et sicut est herugo plumbi et sicut cortices nucis tc̄ eñ forsitā iste siles eis cuz v̄tutes earuz iterātur i oleis et v̄tutes earuz medicinaruz penetrare faciētiuz medie iteruenient sicut aceti et vini op̄antur. nā si poīe est vt sit aliq̄d tunc ē illō. ¶ Video et audio quosdā testātes veritatē ei⁹ qd̄ d̄r ꝙ vna ex venis nucis q̄ñ icidit̄ in p̄n⁹ veris et ponit̄ vt bucella in vase vitri in quo est oīz: et sepeliuntur simul in terra exiccat illō qd̄ ē in vase et exiccādo et sugēdo: deinde remittit illō in autūno et redit p̄lm ei⁹ ad vas et ē tinctura: et p̄lm qd̄ accit de h⁹ caplo ⁊ ip̄umit nō fit illō ex eo nisi cum iteratione. ¶ Amplius spēs tincture quibus extinguuntur capilli sunt tres denigrans. et faciens flauos: et dealbans: et nos incipiemus narrare numerum denigrantium bonor̄.

¶ De denigrãtibus. Capi.xix.

Alcãna quidem τ idicum sunt radix sup quã aggregãtur hoies τ diuersificãtur ambo͞r iõsiones ꝭm diuersitatẽ τ ꝑparationẽ capillo͞r. Et hoies incipiunt cũ alcãna: deiñ cõsequẽtes adhibent indicũ pᵒ ablutiõẽ τ expectãt sup vnũquodq; ambo͞r mora q̃ quãtitatẽ hʒ: τ quãtoplus expectãt est meliᵒ. Et de hoibus sunt q̃ aggregãt ea. τ de hoibus sunt cõtenti calcãna: τ delectanꝭ eiᵒ flauitate. τ de eis sunt q̃ sũt cõtenti indico: τ delectanꝭ colore pauõis ꝓueniente ex eo. Et idicũ qḋ indũ bonũ est velocioris tincture: sed est vehemẽtius faciẽs colorẽ pauonis flauitateʒ. τ indicũ τ carmenuʒ est minus tingẽs τ tardius. Uer͞u eius tinctura ẽ declinis ad nigredinẽ flauã τ non est multitudo coloris pauõis i ea. ¶ Et q̃ vult vt redeat tinctura indici ad colorẽ capillo͞r: τ destruatur eius flauitas admistreꝭ sup eã alcãna vice alia. Et si fuerit eiᵒ administratio añ eã: tũc ipsa destruet colorẽ pauonis τ reducet eũ ad colorẽ flauitatis. τ meliᵒ qḋ ẽ vt nõ ꝓlõgaꝭ eiᵒ mora: imo festineꝭ ad abluẽdũ eã. s. alcãnã q̃ fuit pᵒ tincturã ꝑmã. ¶ Et de hoibᵒ sunt q̃ coniũgunt ea cũ aq̃ sicle τ cũ aq̃ ꝑnato͞r: aut cũ aq̃ lactis acetosi: aut cõponunt cũ eis almasal τ aq̃ corticũ nucis τ totũ illḋ est iuuatiuũ. ¶ Et de eis sunt q̃ cõiungunt ea cũ aq̃ i q̃ ꝓiciunꝭ calx τ lithargiriũ decoquẽdo: aut sub sole dimittendo donec denigret lanã τ hᵒ iter͞u bonũ est. ¶ Et qñ poniꝭ i tinctura pondus ʒ. i. gariofilo͞r denigrat valde τ ꝓhibet malitiã eiᵒ a cerebro. ¶ Tinctura ãt alia q̃ administraꝭ multotiẽs: uerũtñ minus q̃ admistreꝭ prima ẽ vt sumãꝭ galle τ iunganꝭ cũ oleo τ adurãꝭ cũ oleo: τ qḋ de hoc ẽ melius est vt fiat i vase lutato τ finis adustiõis est quãtitas q̃ denigrenꝭ τ terãꝭ τ nõ ꝑueniaꝭ ad vltimũ in ea. Et sumaꝭ de eis põdus. ʒ. xx. τ calcucecaumenon ʒ. x. τ aluminis. ʒ. due. τ salis gẽme. ʒ. i. τ fiat ex eis tinctura: denigrat. n. capillos denigratiõe fixa. ¶ Et qñq; administraꝭ ꝭm hãc descriptionẽ. Sumaꝭ lib. gallarũ q̃ cũ oleo iunganꝭ τ striganꝭ donec scindanꝭ τ sumãꝭ calcucecaumẽi et aluminis: et dragãti oĩʒ añ. ʒ. xx. et salis. ʒ. 8. terãꝭ bñ oĩa et ꝯficianꝭ cum aq̃ calĩa et tingaꝭ cũ eis et dimittaꝭ tribus horis. et qñq; ꝑmiscent cũ eis alcãnã et indicũ. ¶ Et illud qḋ est famosuʒ pᵒ hoc est illud qḋ fit ex calce et lithargirio et creta q̃ comediꝭ: aut alcãzi aut creta chimolee: aut quãcunq; cretã volueris de spẽbus crete capitis ꝑtibus eq̃libᵒ assumptis: ꝯficiaꝭ cum aq̃ cõfectiõe tincture et administreꝭ: et cooperiaꝭ folijs sicle. ¶ Et necessariũ rei ẽ vehemẽtia cõtritiõis lithargirij. Et fiat aq̃ eiᵒ aq̃ alcãne et indici scã cũ iteratione decoctionis ambo͞r: aut positiõis eo͞r sub sole in ea tũc est melior. Uerũ necessariũ ẽ vt dimittãꝭ circiter sex horas et cõserueꝭ sup eã humiditas eiᵒ. ¶ Et iter͞u sumanꝭ alcãne τ indici et lithargirij triti sicut alcohol et calcç et galla͞r frixa͞r et calcucecaumenõ et aluminis et dragãti. τ gariofilo͞r ꝑtes eq̃les: et tigaꝭ cũ eis. ¶ Et hec sũt tictu re dnigrãtes q̃ iã dicte sunt i libris de q̃bus attuli illas q̃ sunt ꝓpinquiores ad hoc vt diligat eos cor: aut cũ q̃bus cadat fiducia. ¶ Modus tincture bõe. ℞. alcanne ꝑtem. i. et. indici ꝑtes. 2. et calcucecaumenõ τ aluis et salis gẽme et galla͞r frixa͞r τ scorie ferri partes eq̃les: terãtur cũ aceto τ dimittaꝭ dõec fermenteꝭ τ admistreꝭ. ¶ Et ne illis q̃ dixr in hoc ẽ vt sumaꝭ scoria ferri pᵒ ꝯtritionẽ in aceto vini supeminẽte ei quatuor digitis ꝯtritõe vehemẽti et decoquaꝭ vsq; ad sui medietatẽ. deĩde dimittaꝭ in eo duabᵒ hebdomadis dõec eruginet et sumaꝭ quãtũ ẽ scoria de myrabolanis nigris et fundaꝭ sup eos illḋ acetũ pᵒ ꝯtritionẽ eo͞r et decoquaꝭ dõec exicceꝭ illḋ acetũ et fiat sicut alcohol: deiñ submergaꝭ cũ oleo et decoquaꝭ dõec fiat sicut algalia: et si volueris aromatiza ipm. et hᵒ si tingit cũ oleaginitate: tũc ꝑp virtutẽ rubiginis ferri. ¶ Et iter͞u scoria argẽti decocta in aceto vehemẽter nũeraꝭ d sũma dnigrãtiũ fortiter et magis dilectũ apḋ me est vt sit loco aceti acetositas citrãguli: aut citri: et vt loco decoctiõis sit dimissio ferri in eis spacio aliquo. Et dixerũt iter͞u: si põaꝭ i ꝑenina ordo vnᵒ de floribᵒ papaueris rufi et ordo aliᵒ aluis et sepeliaꝭ i stercore resoluiꝭ in tincturã bonã. ¶ Dixerũt et silr: si inhumeꝭ plãta ordei hũida añq; spicas habeat cũ medietate sui d aluis i fimo i ꝯcauitate vasis vitrei vt vrinale fiet totũ aq̃ nigra et linimẽtũ denigrãs. Dixerũt et silr. si cucurbita hũida extñs sup arborẽ suã cũ circuitiõe aperiaꝭ et extrahaꝭ qḋ in ea ẽ et ponaꝭ i ea sal et aliq̃d pa͞r d scoria ferri et reduceꝭ cortex q̃ cũ circuitiõe fuit ablatᵒ et luteꝭ. tũc totũ qḋ i ea ẽ resolueꝭ i aquã nigrã q̃ erit tinctura vt encaustrũ. Dixerũt: et si teranꝭ folia capparis et decoquãꝭ cũ lacte et ꝓpe lacte mulieris dõec ꝑueniat ad tẽiã et dimittaꝭ nocte tota erit tictura bõa. Et meliᵒ qḋ est apḋ me vt sit d sũt ꝯseruãtiũ. Et Ga. qḋ testaꝭ d hac tinctura. inq̃t: sumaꝭ d flore q̃ ẽ sicut vua i arbore nucis et teraꝭ cũ oleo et liniaꝭ ex eo cũ butyro vaccino hũido: et dixerũ q̃dã: qñ misceꝭ cũ eo stercᵒ caꝑnum fit bonũ. Et dixerũt: et silr qñ cortices radicũ algarab teranꝭ cũ oleo et iungiꝭ cũ eo tũc ipm denigrat. Et apḋ me qḋ si fuerit tingẽs et debilitat opõnẽ eiᵒ oleũ et si eẽt loco olei aq̃ forsitã eẽt meliᵒ. Et silr est ꝭmo meᵒ i eo qḋ dixit paulᵒ q; rose papaueris rufi ꝯteranꝭ i oleo dõec fiat sicut algalia fit tictura. Nã si fuerit intẽtio ad hᵒ tũc neciã sunt ꝓfundãtia sicut alumẽ. et silr ẽ ꝭmo eo͞r in nutrimẽto oleũ cũ corticibus nucç. et i hᵒ q; ipi decoquũt ipm i aq̃ eiᵒ et itromittere parũ aluminis in eo. et totũ hᵒ ẽ ex eis q̃ debilitãt ipm. et silr illḋ qḋ dr i decoctiõe olei in aq̃ papaueris rufi dõec finiaꝭ. Et sicut illud qḋ dixerũt q; eo͞r vt sumãtur oleũ sisaminũ et ꝓiciaꝭ sup ipʒ tertia sui emblico͞r et decoquaꝭ hora vna cuʒ facilitate et coleꝭ et sumaꝭ ad oẽm librã q̃rta libre lamla͞r plũbi subtiliũ. deiñ frigaꝭ cũ facilitate vt nõ liq̃fiat plũbũ. et vt nõ iflãmeꝭ oleũ et moueaꝭ semꝑ: deiñ dimittaꝭ tribᵒ diebᵒ. deiñ sumaꝭ. et dico i hᵒ ẽ fiducia aliq̃ ꝓpue qñ est in eo alumẽ. ¶ Dixerũt. et silr cũ poniꝭ oleũ de ben i cõcauitate auergilatim: deiñ firmatur ex lutatiõe eiᵒ et põiꝭ in furno positiõe cum cautela egrediꝭ oleũ tingẽs. et meliᵒ ẽ vt n fiereꝭ hᵒ in sũma eo͞r q̃ ꝓhibẽt caniciẽ. ¶ Dixerũt. et si mũdẽtur grana passularũ et terãtur optime sicut alcohol. et submergãtur cũ oleo sisamino et inhumẽtur mẽse vno in fimo erit tinctura bona et bonum. ¶ Et ex eis q̃ sunt quasi illud super quod est conuenientia est.

quod ouū aladach est tictura fortis. et silr ouū auis tarde. Et accit qđ in tpe nr̄o in dieb⁹ vite regis sedudela a vt egererer vna de gāuetis suis sup vnā ptem barbe gēnet alteri⁹ dormiētis et tinxit eā nigredine. ¶ Galia quā elegerūt. Dixerunt. sumat ℥.i. salis et lib.i.ꝛ.ß. aq̄ myrti humide expisse ꝛ q̄tuor libre. aq̄: de coquāt dōec minuat medietas deīde remoueat ab igne ꝛ sumāt lib.iij. euisci ꝛ.i. alcane ꝛ.i. indici ꝛ.℥.xx. gallaꝝ frixaꝝ ꝛ.℥.x. dragagāti ꝛ.℥.i. gūmi ꝛ pꝫiciāt in ea ꝛ ingͥssēt cū decoctōe ꝛ aromatizet cū muscho et galia ꝛ cooptat cū ea tāgēdo illō qđ volunt tīgere tāta quātitate q̄ ei supemineat. ¶ Dixerūt. Et sumat olei de ḡnis cotti pōdus.℥.xxx. ꝛ pꝫiciat i eo limature ferri ꝛ limature plūbi ꝛ calcucecaumenō oluz Añ. pōdus.℥.iiij. terātur totū cū eo ꝛ dimittat dōec denigret. deiñ frigat ꝛ aromatizet cū muscho. ¶ Et scias q̄ ordeū cōbustū aut cortices fabarum aut cortices ḡnatoꝝ sūt de sūma eoꝝ q̄ intrāt i tincturā itroitu alcāne: ꝛ silr cortices nucis ꝛ nos q̄đ iā diximus medicinas tincture i medicis singularib⁹: ꝛ q̄ ipse sūt sicē tapsia ꝛ myrrha ꝛ litiū ꝛ synapis ꝛ sal ꝛ ellebor⁹ ꝛ attriplex ꝛ ēblici ꝛ capillus veneris ꝛ rose papauerꝭ rufi ꝛ alcāna ꝛ idicū ꝛ es vstuz ꝛ scoria ferri ꝛ aq̄ corticum fabaꝝ humidaꝝ ꝛ cortices nucis ꝛ aq̄ eoꝝ ꝛ acatia ꝛ fenugrecuz ꝛ sem̄ sicle ꝛ myrtus ꝛ ḡna ei⁹ ꝛ laudanū ꝛ lithargiriū ꝛ calx ꝛ scorie oēs ꝛ limature.

¶ De faciētib⁹ flauū ꝛ q̄ currūt cursu eoꝝ. Ca. xx.

Dixerunt qđ currit ex arūdine nabati recēte abrasato ab eo cortice eius cū accendit sup eum ab alio latere tingit sicut aureū. ¶ Et silr herugo ferri cū aq̄ dragāti sup quā expectet sicē expectat super alcāna. ¶ Aut sumāt alcāne ꝛ fecis vini ꝛ gūme pini ptes eq̄les ꝛ aliq̄d de sq̄nāto ꝛ tigat cū eo. Aut sumat alcāna et tingat cū ea postq̄ ꝯficiat cū decoctiōe ꝯdisi. ¶ Dixerunt. Et tingat cū aluie ꝛ alissireo. ꝛ croco. Aut cū myrrha ꝛ staphisagria: et dimittat die ac nocte cū aq̄ ꝛ iteret dieb⁹ aliquot. Et cū iterātur sup ipz lupini cōfecti cū aceto est bonū. Et iteꝝ sumātur lupinoꝝ contritoꝝ.℥.x. myrrhe.℥.v. salis tingētis.ß. alsauregi.℥.iij. fecis vini exiccate aduste.℥.iij. aque cineris ligni vitis q̄ntum sufficit.

¶ De rubificātibus fortibus. Cap. xxi.

Sumātur sumach.℥.ij. ꝛ gallaꝝ.℥.ij. ꝛ alidriō citrini.℥.ij. ꝛ capilli venerꝭ due bacce ꝛ absynthij bacca.i. ꝛ lupinoruz excorticatoꝝ sic eoꝝ pugilli duo terātur: ꝛ infundātur in lib.x. aq̄ dieb⁹ aliq̄b⁹: deīde empletur cū eo caput cū ē tepidū. ¶ Dixerūt. Et decoctio lētiū ꝛ ꝯdisi in aq̄ ē bona faciēs flauū fortꝭ. ¶ Dixerunt: sumatur fex vini adusta ꝛ misceatur cuz oleo de ben aut oleo de squināto.

¶ De albificātibus. Capi. xxij.

De eis est stercus hirūdinū. Et de eis sunt vesrꝛ de his sunt almes. Et de eis est flos albuz. et de eis sunt cortices raphāi ꝛ fel tauri ꝛ vapor sulfurꝭ ꝛ cacumē capparꝭ ꝛ cacumē oliuaꝝ singulariter ꝛ ꝯiūctim: ꝛ ꝓprie cū aceto ꝛ ꝓprie post vaporationē eius cum sulfure. ¶ Sumātur semen enule ꝛ cortices raphāi sicci ꝛ alumē ꝛ aggregent cū attritōe cū medietate ptis vni⁹ de gūmi arabico. ¶ Et iterū sumāt folia siluestrꝛ ꝛ cortices papaueris ꝛ mādragore. Et si fuerit loco eoꝝ iusq̄amum albū erit forte ꝛ misceat tinctura. ꝛ si fuerit i eo cāphora ꝛ aq̄ ro. erit melius. ¶ Et quādoq̄ madefiunt capilli. deinde inuoluunt in sulfure. deinde suffumigātur cum eo. fiat cum eo illud in nocte semel aut duabus vicibus.

¶ De succursu dispōnū seq̄ntiū tincturas. Ca. xxiij.

Plures species tincture sunt infrāntes cerebꝝ: et corrūpētes ipm ꝛ faciētes ipz cadere in ꝑpatione ad catarros ꝛ ad apoplexiā ꝛ silia. Curet ergo illud cū eis que vicinātur tincturꝭ. Aut administrentur successione eaꝝ de aromaticis calis sicē sūt muschus ꝛ gariofili ꝛ silia. ¶ Et q̄ñq̄ accit ex tinctura vt tēdāt capilli q̄si chorde ꝛ remoueat eoꝝ crispitudo ꝛ deturpetur eoꝝ sit⁹. Et succurritur illi si ponat cum tinctura illō qđ subtiliat ꝛ crispat ꝛ ꝓpe in gn̄e capilloꝝ q̄ faciūt illō. ¶ Et q̄ñq̄ accit ex tinctura vt debilitētur capilli ꝛ exiccet barba ꝛ denigret facies ꝛ rūpātur capilli. et succurrit illi si ꝯsequēter adhibeat oleū violaceū ꝛ oleū alkeiri. ¶ Et q̄ñz accit ex tinctura vt denigret facies et hoies q̄dā lauāt eā cū farīa fabaꝝ ꝛ ciceris et siliū ꝛ nō ē melior ablutio ad illō q̄ꝫ de oleo calido. ¶ Et q̄ñz accn̄t p⁹ tincturā alnusul ꝛ meli⁹ qđ admistrat i eis ē vt sumatur de tinctura q̄ntū ē nux et exiccetur. et ꝓpe de tictura i q̄ est virt⁹ ꝓfundās: et q̄tiēs appet alnusul aut forsitā appebūt. Accipe lignū sicut illō cū quo fricātur gigiue et inuolue vnuz sup extremitatē ei⁹ de resolutiōe illi⁹ ticture coagulare et cōsequere cum eo alnusul. Et q̄dā accipiūt fumuz olei aromatici sicut oleū de ben et laudanū aut cerā et inungunt cū eo alnusul. et q̄ñ exiccatur linitur.

¶ De furfuribus. Cap. xxiiij.

Quoniā sermo de furfurib⁹ est ꝓportiōalis sermoni de capillis ex aliq̄b⁹ modis tunc loq̄mur de eis. ¶ Furfur ē alabirati idest cātabrū qđ ē in capite: modus excoriatōis leuis accn̄tꝭ capiti ꝑꝑ corruptiōez accn̄tē in cōplōne ꝓpe cū ipressione in supficie supiore cutis. Et peior ꝑuenit ad vlcera ꝛ ad corrūpēdū origines capilloꝝ. Et fit a mā acuta baurachiati. aut sāguine melico. Et q̄ñz est ꝑꝑ malitiā cōplonis in capite. q̄re corrumpitur illō qđ ꝑuenit ad ipz. Et forsitā ē qđ facit ipz siccitas nuda: ꝛ nō ē reliq̄ cōplō. in corꝑe nisi bona. Et q̄ñq̄ fit ꝑ cōtātem.

¶ De cura. Cap. xxv.

Furfuri q̄ est leuis sufficit cura leuis et destruit ipm epithimare caput cū oleo ro. et vio. et cum mucillaginib⁹. ¶ Et de furfure est qui ē vehementior illo. Et idiget eis q̄bus absersio ē et resolō fortꝭ. deinde consequenter adhibeātur ea que humectāt et equāt. Et de eo est mal⁹ valde ꝑducēs ad vlceratōz. Et neciuz in curatiōe ei⁹ est vt mūdificetur corp⁹ cuz flobotomia et solōne vētris si fuerit neciuz illō. Et si cā fuerit ꝫm q̄ videtur i capite replō corpis: deiñ curetur. Et quotiēs curatur cū eo qđ radit cōsequēter adhibeātur olea. ¶ Medicine furfuris leues absq̄ mordicatiōe plurima. Sufficit furfuri ꝓpinquo debilis ablutio cum aq̄ sicle. et cum aq̄ fenugreci: et cū ḡnis melonis: et cum farina ciceris et lupinoꝝ et fabaruz et semine altee decocto in oleo et cum mucillagine cydoniorum et altee et dragagāti et cum creta alcāzi et chimolea. et proprie cū succo sicle: postq̄

dimittit sup caput hora vna. Et sit ɔtentus folijs salicis humidis: qm sūt vitia. Et cū tamarindis et apio et succo ei⁹. Et decoctione azedaraet: et folijs canabis et folijs sisami. Et fortasse cū delibutiōe ābourm destruit lores. Et silr succ⁹ ābor: et amigdale excorticate cū aceto: et farīa fenugreci cū aceto. ℂ Aut sumat farīa cicerꝭ cū folijs sisamini tritꝭ et misceat cū aq̄ frīgide et aliquātulo aceti vini. ℂ Aut sumat cicer tritū et altea et ɔficiat cū aceto et liniat. ℂ Aut abluat caput cū cacumine mori trito sicut pulu admistrato sicut altea: aut altea cū oleo: aut thus resolutū i vino qd mixtū sit cū oleo iteret illd duab⁹ hebdomadis. ℂ Et de subtilib⁹ et facilib⁹ ē ablutio capitis cū aq̄ folior salicis humidor: ē.n. bōa vltima expta salua. Et oz vt abluat cū q̄cūq fuerit: deīn lungat in eo cū oleo qd sit sicut oleū vio. et rosaceū. ℂ Medicie fursfuris q̄ sunt fortiores. Misceātur cū ablutione baurach: aut sulfur aut fel tauri: aut pulpa colloqntide: aut fex vini et sinapis aut staphisagria: aut nitr adustū: aut gūma ruthe agrestꝭ et silia. Et iter sumatur chimolea: et ɔficiat cū fellevaccino et admistret et dimittat duab⁹ horis: aut gna albē et farīa fabar cū eqlitate. ℂ Sumāt olei d rutha lib.i. et sapōis.ʒ.i. et baurach aur.4. aggreget totū et liniat cū eo caput: deīn abluat cū aq̄ frīde et farīa ciceris: deīn admistretur oleū myrtinū. et linit et caput cū stercore vaccino et ɔfert valde: et q̄escat vna nocte: et liniat alia nocte. Et ablutio ipi⁹ cū vrina cameli ppe arabici ē vehemētꝭ iuuamēti. Et nitr tritū ē forte i ca⁹ furfurꝭ mali. Et de eis q̄ ɔferūt in ea sunt calcātum et staphisagria. ℂ Aut sumātur spuma baurach et calcātū eqli mēsura et liniāt sup caput p⁹ rasionē. ℂ Et fortasse aggregāt cū oleo. aut terat staphisagria i oleo et inungat cū ea. Aut sumāt sulfur et calcātū et baurach eqli mēsura et agreget cū laudāo dissoluto i olō masticio et dimittāt sup caput. Et fortasse pōit i eo elle borus. ℂ Medicamē qd sibi attribuunt qdā moderni: et tā expertū est et inuentū bonū et forte sumatur ysopi humide po.5. et pulpe. collo. po.i. et olei. d keiri po.i. et gūme ruthe agrestis q̄rta ptis vnius. et laudāi ptes.ij. Abluatur caput cū aq̄ calida ꝛ sapōe: deīde fricetur pāno aspero donec rubeat. Et liniatur cū eo die ac nocte.

ℂ Tractatus secundus de dispositionibus cutis ex parte cutis. Capitulum.j.

Color conuertitur ad nigredinem cā solis. Aut frigoris. Aut vēti. Aut sorditiei. Aut priuitatꝭ balneatōis. Aut cōestiōis salsor. aut ɔuersiōis sāguinis ad melā. Et cōuertitur ad citrinitatē ex causis citrinantibus: que sunt egritudines: ꝛ tristitie. ꝛ defect⁹ nutrimētꝭ: ꝛ multitudo coitus et fames: et calor aeris vehemētꝭ: ꝛ pot⁹ aquar stantiū: ꝛ ex comestis sicut ameos: ꝛ olfatus ei⁹ et ɔsideratio ad ipm fm q dr: ꝛ acetum: ꝛ assiduatio ei⁹ citrinat faciē. ꝛ cyminum potatū ꝛ delibutum cum aceto. Et lōga statio in domo in qua ē cyminū plꝭ: et multū vti aceto. Et comestio crete ita q facit cadere opilationem in orificijs venar. q̄r non vadit ad cutē sanguis rubicūdus: immo aliqd de vapore colere.

ℂ De reb⁹ facientib⁹ colorē bonū cū splēdore ꝛ rubificatione ꝛ abstersione subtili. Ca.ij.

Sciasq̄z oē qd mouet sanguinē ꝛ spiritum ad cutē induit eā pulchritudine puerili: ꝛ mundificationē cū rubedine. Et adiuuat ipm illud qd abstergit abstersione leui ponēs cutem subtiliorem: ꝛ detegit ab ea illud qd est mortuū sup faciē ei⁹ detectiōe subtili ꝛ ppe si fuerit tictura ꝛ idiget cū hoc toto cautela a calore ꝛ frigore ꝛ vento. ℂ Et res q̄dem mouentes sanguinem ad cutē efficiunt illud secundū tres modos. De eis enim sunt que generāt sanguinē ꝛ proprie subtilem. Sanguis nāq bon⁹ cum generatur ꝛ multiplicatur ꝛ spargitur consequitur ipm ois loc⁹. ℂ Et de eis sunt mundificātes sanguinē. Et de eis sunt spargētes sāguinē ꝛ dilatātes ipz pterea q mouent eū ad extriora ꝛ apiunt meat⁹ attrahēdo ipz violent ab interiorib⁹ ad exteriora. ℂ Et res q̄ bonū faciunt colorē p viā pmā sunt sicut assumere cicer: ꝛ oua sorbilia: ꝛ aq̄ carnis: ꝛ vinū odoriferū: ꝛ assumptio ficuum. ipse.n. gnāt sanguinem subtilē expulsū ad cutē ꝛ pp illd faciūt pediculos. ℂ Et si color alicui⁹ conualescentiū turpis fiat tunc si voluerit vt redeat ad colorē suū pristinū iuuabit cū ficubus siccis ꝛ aq̄ dactilor imaturor: ābe eīn sunt addētes in sanguine subtili ꝛ caliditate inata. ℂ Et de eis q̄ sunt experta ad illd est vt bibat dieb⁹ cōtinuis in ieiunio vinū ꝛ lac. ℂ Et res que operātur per mūdificationem sanguinis sūt sicut trifera minor: ꝛ myrabolāi conditi cum administrātur fm assiduationē ꝛ myrabolāi kebuli sūt fortiores trifera. ℂ Et res q̄ faciūt illud cum dilatatione sanguis ꝛ sparsione ei⁹ sūt sicut aliū ꝛ piper ꝛ ciperi ꝛ gariofili cum ponūtur in cibo ꝛ sicut crocus ꝛ crocus tingit sanguinē iter: ꝛ ppue in vino cocto: cuius dosis sit vsq ad.ʒ.i. ꝛ sicut ysopus. ℂ Sumat ysopi.ʒ.2. ꝛ croci.ʒ.ß. ꝛ potentur cum zuccaro. ℂ Et acorus iterum facit colorem bonū. Et cum napi de barbaria ex.ʒ.i. vsq. ad.ʒ.2. qādo potātur sanich. ℂ Et lusch est iuuamentum super illud vehemēs vt non incurrat inflationē turpē. ℂ Et de oleribus sicut raphanus ꝛ porrum ꝛ cepe ꝛ caulis proprie ꝛ assiduatio comestionis eius ꝛ alleū iter. ℂ Et de operationibus ꝛ motib⁹ iracūdia ꝛ ira ꝛ alteratio ꝛ exercitium tēperatum ꝛ luctatio ꝛ iterū gaudium ꝛ leticia ꝛ aspicere quod delectat d actionibus ꝛ opatiōibus sicut ē cātilena cū instrumentis ꝛ gaudium ꝛ sedere cū pulchris decent indutis. ꝛ aspicere ad species litigantiū de pignoribus in victoria ꝛ iurgium ꝛ alia. ℂ Et res q̄ faciunt deforis cum attractione ꝛ abstersione iter sūt linimēta ꝛ ablutōes accepta ex farina fabar excorticatar ꝛ farina ordei ꝛ farina orobi ꝛ farina tritici ꝛ amilo ꝛ farina ciceris ꝛ ppue farina lentiū ꝛ farina rizi ꝛ glutine piscium ꝛ ireos ꝛ laudano ꝛ ficub⁹ ꝛ thure ꝛ mastice ꝛ oleo eius ꝛ corticib⁹ oui: ꝛ carne ostracor ꝛ bdellio ꝛ lithargirio ꝛ cerusa ꝛ limatura eboris ꝛ ossib⁹ vetustis ꝛ almahalech. Et rubea aromatica est fortis iterū. ꝛ amigdale dulces: ꝛ amare ꝛ semē citroli ꝛ melonis ꝛ attriplicis cucurbite ꝛ farina seminis raphani ꝛ semē eruce. ℂ Et multotiens quidem clarificat faciē ꝛ mundificat eā epithima ex amilo ꝛ dragaganto cū lacte tota die ꝛ nocte.

cus cucumeris silvestris et bachar croci hortulani et lac sicut mulget et decoctio vngularum vitulorum. Et iam expertus sum in eo decoctionem carnis ostracorum et albuminis oui et decoctionem fenugreci aut decoctionem melliloti. ¶ Ablutio bona. Sumatur fabe excorticate herbi lupi semen raphani semen mellonis excorticati cicer et amilum fiat ex eis ablutio. Sumera bona. Rx. farine fabarum et farine ordei olum an. partem. i. et farine ciceris partem. i. lentium excorticatarum dragaganti amili an. partes. ii. granorum melonis partes. ij. croci quantitatem que tingit. liniatur nocte et abluatur in die cum decoctione corticum melonis et decoctione violarum siliu. ¶ Alia. Rx. amigdalarum dulcium et dragaganti et gummi farine fabarum et ireos et glutinis piscium partes equales liquefiat gluten in aqua que sufficiat olbus deinde ponantur in ea medicine et fiat in ea epithima. ¶ Alia sumatur farina fabarum et ordei et ciceris et similia et liniatur cum albumine oui. ¶ Et de eis que abstergunt abstersione forti sunt bulbus et cepe et baurach et ameos cum melle et amoniacum et oleum camomille et storax humida sunt vehementis iuuamenti et sulfur iterum et arsenicum et stercus lacerti et radix narcisci. ¶ Sumera fortis sumatur fex croci hortulani et decoquatur vsque quo ingrossetur sumatur de ea. ʒ. i. et conficiantur cum ea confectione epithimatis iste medicine: stercus passerum farina lupinorum farina ciceris semen melonis excorticatum: terantur et aggregentur cum ea et liniatur. ¶ Sumera alia. Rx. dragaganti nitri de fecui tritici sicut puluis et croci et lupinorum et medulle granorum cotti olum an. aur. i. liniantur cum oleo amigdalino. et quando linit facies ol nocte cum synapi albo et arsenico rubeo et citrino cum lacte et abluitur in mane rubet facies rubore vehementi. ¶ Et iste medicine fortis abstersionis conferunt forme que ex parte lepre que nolatur absolute. et bothor: et butyrum coctum cum admiscetur super eas obstruit eas. ¶ Et de eis que sunt propria ad hoc iterum et mundificant cum fortitudine est gummi album: baurach: thus et sulfuris citrini equali mensura fiant trocisci cum aceto exiccentur et administretur cum necesse fuerit cum aceto et melle: et spuma baurac melior est in hoc quam baurach. ¶ Et iterum sumatur lib. saponis et ammoniaci tantundem et resoluatur liquefaciendo in trib. lib. aque deinde proiciantur desuper thuris et masticis et nitri partes equales cum. ʒ. vij. et terantur omnia in vase vitreato vehementer et administretur in nocte. ¶ Et iterum farine herbi et farine ciceris et fabarum et ordei et lupinorum et ireos et radicis narcisci olum partes equales et gummi et radicis lilij amborum an. par. 5. fiant trocisci. ¶ Et scias quod omne quod confert panno et maculis lentiginum malorum et vestigijs et tenebrositati sanguinis confert in hoc fortiori iuuamine et parum de eo sufficit.

¶ De conseruatione cutis a sole et vento et frigore. Ca. iij.

Oportet vt liniatur cum albumine oui: aut cum aqua gummi: aut cum cera: aut sumatur grossum sicce infuse in aqua colate et misceatur cum equali mensura albuminis oui et inungatur cum eo facies.

¶ De vestigijs percussionis et vestigijs nigris. Ca. iiij.

Eradicatea lithargyrum albificatum quando linitur cum eo aliquo ex adipibus aut cum medulla panis et similiter piper notum confert ad illud quando cum eo linitur manifeste et olus quod dicitur piper aque: et similiter thus et folia caulis: et coriandrum: et raphanus: et mentastrum humidum et arsenicum totum illud cum aqua coriandri et apij. ¶ Et quando linitur locus cum calce aut nitro rubeo cum aceto forti remouentur vestigia viridia: et similiter cum thure et nitro et aloe eradicat vestigia colorum melongene et absynthium cum melle et similiter cum glutine albotin et laudanum iterum et vt dimittatur super locum diebus aliquot: et emplastrum diadion est bonum. ¶ Iterum epithima ad illud bonum amigdale excorticate ʒ. i. ostracorum adustorum nasturtij albi amborum an. ʒ. ij. meos excorticatorum. ʒ. 5. ciceris albi excorticati. ʒ. ij. orobi. ʒ. i. lupinorum. ʒ. 5. spume maris ʒ. i. ossium vehementis exiccationis et vetustatis. ʒ. ij. sarcocolle. ʒ. i. terantur et conficiantur cum aqua ordei et zuccaro et liniatur cum aqua ro. ¶ Et iterum conficiantur ostrachi et liniatur super locum similiter cum oleo amigdalino. ¶ Et iterum nitri amoniaci et myrrhe sulfuris citrini olum equaliter fiat ex eis epithima cum aceto confractum vt non vlceret. ¶ Et similiter chimolee et fimi columbini et saponis et thuris equales partes: et liniatur cum aceto et cornu ceruini adusti donec albescat et thuris farine lupinorum et farine herbi et farine fabarum partes equales ammoniaci amigdale amare omnium tertia pars vnius dragaganti gumme arabici ana quartam partem vnius. ¶ Et iterum emplastretur cum glutine. deinde sumatur nitrum et calx et cinis vitis et aggregentur cum melle et liniantur et hoc est conueniens lentiginibus et vestigijs vlcerum et fortasse indigent scalpellatione.

¶ De vestigijs vlcerum et variolarum. Ca. v.

Omne quod est forte de illis que diximus confert delibilibus vestigiorum vlcerum. ¶ Et de medicinis predictis ad illud et expertis sunt adeps asini. et succus radicum arundinum humidarum cum aliquanto mellis et caseus cum sale masse confectus cum melle apum: et decoquatur vitis alba in oleo donec ingrossetur et est expertum. ¶ Et similiter emplastrum huiusmodi ireos: et costus: et lithargyrium ablutum et cornu ceruinum adustum et baurach et ammoniacum et stercus antiquum administretur: ita quod ad lentigines et pannum. ¶ Et iterum sumantur stercoris antiqui veteris longi temporis albi et ossium veterum amborum an. partes. x. radicum arundinis sicce partes. xx. et nasturtij recentis partes. x. amili partes. x. et lupinorum partes. v. seminis melonis excorticati risi excorticati et farine ciceris omnium an. partes. x. et granorum de ben partes. xv. conficiantur cum aqua ordei et liniatur et si ponatur in eo costi et myrrhe et aristologie omnium an. partes. x. erit melius. Et nos quidem iam innuimus ad curationes horum vestigiorum in loco qui est ante hunc locum.

¶ De sanguine mortuo: et lentiginibus magnis et panno. Cap. vj.

Lentigines et sanguis mortuus fiunt propter sanguinem a quo apertum fuit orificium vene vt euomeret repletionem: aut scissum fuit eius orificium propter percussionem: aut aliud: et prouocatus est sub superiore parte cutis in loco in quo apparet color eius et figura eius. ¶ Et ille qui est ad rubedinem declinis est lengo: et qui de eo delinitus est nolatur pannus: et quidam nolant pustalem pannum: et ille qui est ad nigredinem declinis est barassen. ¶ Et multotiens quidem accidit habenti lentigines scissura labiorum propter siccitatem complexionis. Et oportet vt preparetur ad curationem olum illorum antequam vehementer fiat rubedo sanguinis et denigretur. nam post illud

eorum cura ē difficilis. At ꝟo sāguis mortu⁹ et baras q̄n͡ʒ egredit cū extrēitate ſiōnū remouēdo cute sub tilē ablanōe nō vlcerāte. Qḋ si fuerit illic aliq̄d con gelatū accipiem⁹ cū facilitate et si fuerit nō ꝯgelatū adhuc fiatvt currat cū facilitate: deiñ curet̄ p̄ ꝯplem tū abstersiōis cū medicis. Et nos qḋ iā curauim⁹ al baras et lētigines et h⁹ı et ablate sūt veꝝ oꝫ vt ꝯseq̄t̄ ēpl͡ʒ ı q̄ sit stipticitas vt nō currat ex orificijs vēaꝝ sāguis vice alia l͡ʒ nēcia sit ꝯmotio medicaꝝ stipti caꝝ ı eo qḋ administratur. et resolutētiū vt nō attrahāt resolutiue māꝫ ex via q̄ dilatata ē vēaꝝ: et p̄p̄e ı lce ptiōe pāni: et silr̄ illḋ sup qḋ nō oꝫ vt sit vehemēs mor dicatio. Antiqu⁹ ꝟo stās nō timet illḋ: imo oꝫ vt ad ministretur sup ip͡ʒ resolutiua mordicatiua auferēdo exponēdo. s͡ʒ ꝯtinuitatē et āntiqu⁹ niger nō ali⁹. ¶ Et q̄n͡ʒ posīe ē vt resoluat̄ sāguis mortu⁹ ı p̄n⁹ rei ēbro cādo ip͡ʒ cū aq̄ calida plima tp̄e lōgo et p̄p̄e si fuerit ı illa aq̄ ꝟr̄ resolutiua. et q̄n͡ scalpellam⁹ ı p̄mis: et q̄n͡ cꝫ ꝯfert collyriū de myrrha et collyriū rosaꝝ ad illḋ linitum et iteretur illḋ et qḋ currit cursu ei⁹ ı die bis postq̄ꝫ abluitur loc⁹ cū eis q̄ sūt sic̄ decoctio mellilotı. ¶ Et meli⁹ q̄ administrātur iste due me͡ᶜ et alie ē aq̄ fe nugreci. et collyriū fciñ ex myrrha eradicat illḋ qḋ residuū ē ex mūdificatiōe medicinaꝝ q̄ sūt debiliores ꝛ sic⁹ īfuse ı aceto acetoso q̄n͡ʒ resoluūt sāguinē mor tuū ꝛ silr̄ nitꝝ assatū ꝛ fim⁹ colūbin⁹ ꝛ baurach cū eq̄ litate sumpta ꝛ liniat̄ cū melle. ¶ Et iteꝝ abluit̄ loc⁹ cū nitro: deīde ēplastret̄ cū gūma albotin ꝛ liget̄ stri cte sex dieb⁹: deide abluat̄ ꝛ pūgat̄ cū acub⁹ vt sāgui net̄: deide exiccet̄ sāguis ꝛ dimittat̄ sex dieb⁹: deide fricet̄ cū sale ꝛ dimittat̄ media hora: deide ponat̄ su per ip͡ʒ hoc medicamē qḋ dicem⁹ q̄nq̄ dieb⁹: q̄ꝛ egre dietur totū residuū sāguinis. ¶ Medicamē est istud thus ꝛ nitꝝ ꝛ calx ꝛ cera ꝛ mel: liq̄fiat cera cū melle ꝛ misceant̄ ꝛ fiat cū eo ēplastrum ꝛ administretur ı olb⁹ trib⁹ dieb⁹ aut q̄tuorvsq̄ ad q̄nq̄ dimittēdo sup locū resoluēt̄ ꝙ vestigia sāguis mortui ꝛ alguassē. Et de medicis singularib⁹ bōis ē ꝯdisi cū medulla pāis ꝛ amigdale amare ꝛ sem̄ caulis ꝛ sem̄ raphāi ꝛ lac fi ci ꝛ aq̄ calcis cū felle vacce ꝛ th⁹ꝛ folia mādragore fricata sr̄ lētigines ꝛ alia vestigioꝝ hebdomada vna. ¶ Et sāsuc⁹ qḋ ē linimētū bonū ad sāguinē mortuū ꝛ oēs me͡ᶜ fortꝫ abstersiōis p̄dcē ı caplis p̄teritꝫ. ¶ Et iteꝝ sic̄ cordumēi ꝛ myrrha ꝛ gūma pigami ꝛ cepa aſir ꝛ radix serpētarie cū melle. ¶ Et iā exp̄t⁹ ē Gal. ꝛ alij nucē rācidā terēdo eā optie ꝛ ligādo desup in nocte deiñ iteret̄. ¶ Et vitis alba iteꝝ ꝛ alfesiresim ꝛ sex q̄noꝝ albē ꝛ sābac⁹ ꝛ p̄p̄e h̄uida ꝛ limatura ebo ris ꝛ croc⁹ hortulan⁹ cū aceto ꝛ duo ellebori ꝛ clamo mū. ꝛ acetositas citri ē bona iteꝝ. ꝛ ādacocha iteꝝ ꝛ sterc⁹ colūbaꝝ ꝛ sterc⁹ passeꝝ ꝛ sterc⁹ accipitris. Aut sumat̄ pipis p̄s. ı. calcis p̄s. ı. ꝛ arsenici rubei. ꝛ citri ābоꝝ An̄. p̄tes. ij. ꝯficiātur cū melle ꝛ repōat̄ ı vase figuli ꝛ q̄n͡ ip͡ʒ ē nēciū abluat̄ loc⁹ cū nitro: deiñ ēple tur cū gūmi pini q̄nq̄ dieb⁹: deiñ resoluat̄ ꝛ pūgat̄ loc⁹ cū acub⁹ ꝛ exiccet̄ ꝛ puluerizet̄ sup ip͡ʒ sal ꝛ iteret̄ sup eū medicamē q̄nq̄ dieb⁹ alijs: fiat illḋ aliq̄tiens q̄m delebit sāguinē mortuū ꝛ alguassē. Aut sumāt̄ baurach ꝛ dragagātū cū eq̄litate ꝛ īformētur īde tro cisci ꝛ liniātur cū aceto ꝛ abluat̄ cū sapōe aut. liniat̄ cū cucurbita sicca trita bñ cū pauco croco: est. n. bo nū vltimū. Aut sumatur bol⁹ de creta ꝛ q̄na corti et aggregētur cū aq̄ sapōis ꝛ liniatur. sanat enī pānuꝫ ꝛ bothor ꝛ lētigines. ¶ Et silr̄ fex olei adusti ꝛ oleū de herbo ꝛ farina lupinoꝝ accepta s͡ʒ eq̄les p̄tes ꝯficiā tur cum ficub⁹ īfusis in aceto. ¶ Et de medicis leni bus q̄ ꝯferunt albaras ꝛ lētiginib⁹ ꝛ olbus vestigijs est mucilago cydonioꝝ cū croco ꝛ q̄na cucurbite cū decoctiōe fenugreci. ¶ Et de eis q̄ delēt pānū sunt se men raphāi ꝛ sinapis ꝯfecta cum ficub⁹ īfusis ı ace to. ¶ Et medicamē fciñ ex sinapi ꝛ arsenico q̄n͡ ē fm̄ q̄ntitatē q̄ excoriat parū ꝛ nō vlcerat ꝛ delet. ¶ Iteꝝ si sumat̄ cost⁹ cū cinamomo q̄ ābo ꝯficiātur cū aqua aldardagi ꝛ liniat̄: aut sumātur terra argēti viui ꝛ se men melōis ꝛ almahalebi ꝛ amigdale amare ꝛ admi strētur. ¶ Et iteꝝ aldardagi ꝯfectis cū eo bdellio: et semīe eruce: ꝛ iteꝝ bdelliū cū aceto. administrētur iste medicīe ꝛ q̄tiēs mordicāt auferātur deiñ iterētur. et iteꝝ cepe croci ꝛ cepe narcisci. ¶ Et iterū sumātur se minis eruce ꝛ amili ꝛ lithargyrij albificati oīnꝫ An̄. p̄s. ı. pipis croci stercoris lacerte stercoris canis ꝛ fa rine fabaruꝫ ꝛ farine ordei ꝛ farine fenugreci olum an̄. p̄tes. ij. olei amigdalarū dulciū et olei alneregil cū q̄ aggregētur. ¶ Et iterū diaq̄lō fm̄ hunc moduꝫ decoq̄tur. ℥. ı. lithargyrij ı duab⁹. ℥. olei antiq̄ donec resoluat̄ in eo: deiñ sumat̄ mucilaginis fenugreci ꝛ mucilaginis sinapis. An̄. ℥. ı. ꝛ bdellij ꝛ myrrhe ābo rum An̄. ʒ. v. due me͡ᶜ terātur: deiñ sup eas ābas p̄ij ciātur mucillagīes ꝛ terātur vehemēter: deiñ aggre gētur cū oleo ꝛ fiat ex eis diaq̄lō. ¶ Trocisc⁹ bonus ℞. mezeriō. ʒ. iiij. sinapis albi. ʒ. x. āmoniaci. ʒ. ij. bde llij. ʒ. ij. dissoluātur in aq̄ fm̄ q̄ntitatē q̄ residuū aggre getur ꝛ fiāt trocisci. ¶ Medicamē vigilātiꝫ bonū. ℞. senitesud. ʒ. ı. baurach. ʒ. ı. semīs raphāi ꝛ ossis putri di ꝛ q̄norū albē et lapidis pipis ꝛ lupinorū et semis melōis ꝛ costi ꝛ amigdalarū amararū. fiāt ex eis tro cisci ꝛ administrētur. ¶ Medicamē bonū vltimum cui par nō īuenit: interficiatur argēti viui. ʒ. ı. in mollitio ne. ʒ. iij. amigdalarū amararū ꝯterēdo dōec nō ap pareat ei⁹ vestigiū ꝛ denigret mollitionē: deiñ p̄icia tur q̄ntuꝫ est totū de semīe melōis trito valde ꝛ linia tur p̄ hebdomadā vnā ol nocte ꝛ abluatur in mān. ¶ Et iterū ruthe mōtāe ꝛ ysopi ābo An̄. p̄s. ı. mar moris boli viridis ʒ͡ᵃ p̄tis vni⁹ thuris p̄s. ı. baurach p̄tes. ij. ꝛ. s. gūmi albotin cuꝫ olo ro. resoluātur bau rach ꝛ marmor boli cū aq̄ calida ꝛ aggregent̄ ola ꝛ mi sceatur cum eo aliq̄d mellis et administretur fm̄ cau telā abvlceratiōe. ¶ Dixerunt: ꝛ de eis q̄ delēt pānū est flōmia vene leporis: verūtñ ponit faciē in rubedi ne faciei habentis alahasa.

¶ De alguassem. Ca. vij.

Quandoq̄ eradicant alguassem due medicine q̄s p̄dixim⁹ ı. c. lētiginū. Et fortasse sufficeret ab luatur locus cum nitro ꝛ ponatur super ip̄m gluten albotin hebdomada vna: ꝛ stringat̄ ligādo: deiñ sol uatur ꝛ fricetur cum sale bene ꝛ reiteretur sup ip̄m glnten albotin vsq̄quo eradicetur existēte cū eo ni gredine alguassem. ¶ Qḋ si illud non ꝯfert non erit excusatio quin ꝯsequat̄ punctio vestigiorum alguaſ seꝫ distillādo anacardoꝝ vt vlcerēt ea ꝛ corrodāt ip̄a

¶ De curatiõe albedĩſanẽ ⁊ rubedis ſuꝑfluẽ. C.viij.

Albedĩſanẽ ẽ rubedo extranea ſilis rubedini eiꝰ in quo icipit lepra q̄ appet ſuꝑ faciẽ eiꝰ ⁊ ſuper extremitates ⁊ ꝓpẽ in hyeme ⁊ frigore. Et fortaſſe ſunt cũ ea vlcera. Et cã eiꝰ eſt q: frigus coartat vaporẽ pl'm ſanguineũ. ¶ Et eiꝰ curatio ẽ ventris ſolutio ⁊ flõmia ⁊ vẽtoſe ⁊ appoſitio ſanguiſugarũ deĩn admiſtratio regiminis eiꝰ q̄ hʒ alſelzer in pñº lepre ꝑdicti in caº añ hoc ca.

¶ De morphea ⁊ alguada ⁊ albaras alba ⁊ nigra. Cap. ix.

Differẽtia iter duas morpheas ⁊ albaras albaʒ verã ẽ ꝙ vtraqʒ morphea ẽ ĩ cute. ⁊ ſi ẽ ꝓfunda eſt paruʒ valde. Et albaras ẽ in cute ⁊ carne vſqʒ ad os. ¶ Et cã cõis ambus ẽ debilitas opõnis ꝟtutis alternatiue qñ nõ aſſimilat aſſimilatiõe itegra verum mã ẽ ĩ vtraqʒ morphea ſubtilior ⁊ virtꝰ expulſiua fortior. qr̄ expellit ad ſuꝑficiẽ. ¶ Et mã ĩ baras ẽ ꝗſſior ⁊ virtꝰ expulſiua debilior fixa ĩ interiore ꝑte ⁊ corrũpit ꝯpl'onẽ eiꝰ qð penetrat ĩ ea: qr̄ ẽ additio ⁊ adherẽtia ⁊ nõ fit aſſimilatio. Et tu qð iã ſciuiſti has itẽtiones in caº virtutũ. Et qñ ꝯponiꝭ hec mã conuertiꝭ nutrimᵐ qð venit ad eã ad nãʒ ſuã. Et ſi ſit meliꝰ nutrimᵐ: ſic cõpl'o bõa cõuertit mãʒ corruptã ad rectificatõeʒ ⁊ facit eã cõuenientẽ ſicut arbores ꝑmutanꝭ de plantatiõe ad plãtatiõeʒ ⁊ cõuertunꝭ a venenoſitate ad comeſtibilitatẽ ⁊ a comeſtibilitate ad venenoſitateʒ ſicut narrauit Gal. ⁊ alij ꝙ arbor nõiata allabcha ẽ in ꝑſia venenoſi fructꝰ. ⁊ cũ plãtaꝭ ĩ egypto eſt fructꝰ eius de eis q̄ comeduntꝭ. Et ſicut color aĩalis ⁊ plãte cõuertunt mãs ſʒ mẽbꝝ qm̃ ipſa ſunt eis ſicut regiones. ⁊ qñ mẽbrũ ſit flegmaticũ ⁊ caro eiꝰ ẽ ſicut caro oſtra coꝝ ⁊ cõuertit ſanguinẽ bonũ ad cõplexioneʒ ſuã flegmaticã ⁊ colorem ſuũ album. ¶ Et differentia q̄dẽ inter ambas morpheas eſt ꝙ vna earum eſt ꝑꝑ mãm melãcolicã: ⁊ altera ꝑꝑ flegmaticaʒ ꝓprie. ¶ Rei vero q̄ nõiaꝭ albaras nigra proportio ad albaras albã nõ eſt proportio morphee nigre ad morpheã albam. Immo eſt genus diuerſum in intẽtione ad albaras albã. Et illud tõ qm̃ albaras nigra ẽ illð qð nominatur impetigo excorticatiua ⁊ eſt ſcabioſitas acciñs cuti aſꝑa vehemẽs: ⁊ facit ſquãmas ſicẽ ſunt piſciũ cũ pruritu ⁊ ẽ ꝑꝑ humorẽ melicũ ĩbibẽtẽ cutẽ de eo q̄ ẽ iuxta eã ĩbibibitiõe fortiore q̃ iprimat ĩ colorẽ tm̃. Et ẽ de ãtecedẽtibus leprã: ⁊ eſt cũ malitia. ⁊ cuʒ hoc ꝙ q̄ ẽ ex ea antiq̄ nõ ſanaꝭ. Et ſilr q̄ ex morphea eſt antiq̄ eſt magis ſalua q̃ albaras alba. ⁊ cã huius totius eſt nota. ¶ Et ſcias ꝙ albaras ſequiꝭ vẽtoſas ⁊ appent veſtigia eaꝝ ⁊ multiplicaꝭ ſuꝑ ea ꝓpter illud qð attrahiꝭ cuʒ ſangute de hũiditate ⁊ non aſſociaꝭ ei cũ ſuctio fit vẽtoſaꝝ ⁊ remãet ĩ cute: ⁊ ꝓpterea ꝙ debilitaꝭ cutiſ vlcerata a cõplemẽto ſue opatiõis.

¶ Signa.

¶ Morphee qð nigre eẽ nõ ãbigiꝭ. Ambiguuʒ ꝟo ẽ dñia iter alguada q̄ ẽ morphea alba ⁊ albaras malã ⁊ de dñia qð inter vtraſqʒ eſt ꝙ pili oriunꝭ ſuꝑ alguada: ⁊ ſunt pili nigri ⁊ flaui ⁊ naſcunꝭ ſuꝑ albaras albi nõ alij: ⁊ ẽ cutis magis depiſſa ⁊ vehemẽtius deſoſſa q̃ cutis reliq̄ corꝑis. Et fortaſſe ẽ illð in guada: ſʒ eſt paꝝ valde. Et iteꝝ punctura cum acu extrahit ex guada ſanguinẽ: ⁊ ex baras nõ ſanguinẽ: imo humiditatẽ aquoſaʒ ⁊ hoc nõ ſanaꝭ. ¶ Et iteꝝ q̄ rubet cũ fricatõe eſt ad ſpeʒ declinis ⁊ ad hoc vt ſit morphea ⁊ q̄ nõ rubet ꝑ eã eſt mala. ¶ Differẽtia ꝟo inter morpheã nigrã ⁊ albaras nigrã ẽ excorticatio ⁊ ſquãmoſitas ⁊ teſtoſitas: qm̃ ipẽ nõ ſꝭ ĩ morphea nigra. Amplꝰ albaras iteꝝ ẽ rara. ⁊ qm̃ de ea ẽ aſꝑa: ⁊ de ea ẽ lenis: ⁊ lẽior vtrarũqʒ albaꝝ ẽ deſior ⁊ vtraqʒ nigraꝝ eſt melior qm̃ ẽ morphea. Et de ea ẽ vehemẽtiſ elõgatiõis a colore corꝑis. ⁊ de ea ẽ q̄ ꝓpinq̄or ei ⁊ ẽ magiſ ſalua. Et ĩ ea q̄ ẽ ſubmerſa ⁊ nõ rubet: neqʒ ſanguinẽ emittit: ⁊ ẽ vehemẽtiſ dilatatõis capiẽs locum magnũ nõ ẽ ſpes. Et ſilr illa q̄ oĩ hora icipit ĩ additiõe: qm̃ ꝯplexio eiꝰ ẽ fortis ꝯuertẽs illð qð ad eã vadit ad ſuã ſimilitudinem: ⁊ propter illud eſt mala valde.

¶ De cura morphee nigre. Cap. x.

Oportet vt incipiat cum flobotomia ſi fuerit illic multitudo ſanguinis. Et cũ eũone hũoris adusti ⁊ melãcolici: cũ eis q̄ ſunt ſicut decoctio epithimi ⁊ agarici ⁊ mirabo. nigrorũ ⁊ polypodij ⁊ ſticados cũ paſſul' ⁊ ficubꝰ ⁊ ſilibꝰ. ¶ Et lapis armenus ⁊ lazuli: qñ poniꝭ in medicis eiꝰ eſt iuuatiuꝰ: ⁊ elleborꝰ ⁊ hieralogodiõ ⁊ hiera ruffi ⁊ alia ab ilꝭ. ¶ Et de euonibꝰ ſublimibꝰ eſt aq̄ caſei cũ epithimo: poteꝭ oĩ die pondus. ʒ. i. epithimi ĩ cado vno aq̄ caſei. Et dare in potu ſambacũ cõfert ei. ¶ Et cõfert ei admiſtratio ciborũ boni chimi. Et admiſtratio balneoꝝ ⁊ admiſtratio triferarũ factaꝝ cũ epithimo. ¶ Suffuſ iuuatiuũ ei ⁊ baras nigre. ℞. myrabolanoꝝ nigroꝝ emblicorũ nigelle oliuʒ añ. ꝑtem: vnã ꝯuſere ꝑtẽ. i. ⁊. ſ. bibat oĩ die. ʒ. iij. in mane ⁊. ʒ. ij. ĩ ſero et qñ caleſit corpus dimittaꝭ aliquot diebus: deinde itereꝭ. ¶ Et oʒ vt ꝑcipiaꝭ eis quatenus occupenꝭ in diſpõne rectificãdi ſplenẽ ſi fuerit corruptus: aut debilis ab attrahẽdo ſanguinẽ. Et pꝰ illð admiſtrenꝭ epithimata fortiſ abſterſiõis: ⁊ fortiter attrahẽtia ſanguinẽ ſanũ: cũ ꝗ veſicaꝭ q̄eſcat diebꝰ aliquot dõec cadat cutiſ: deĩn itereꝭ ſi eiꝰ fuerit neceſſitas. Et qñqʒ non dimittit cadere: imo quotiẽs icipit mordicare auferaꝭ donec q̄eſcat, deĩn itereꝭ. ¶ Et iſte mediᶜ ſunt ſicẽ gũma rute agreſtis ⁊ piꝑ et ſinapis ⁊ naſturtiũ ⁊ lac titimali: ⁊ tapſia ⁊ harmel ⁊ ſemẽ raphani ⁊ cortices radicũ capparis ⁊ kebilkengi. ⁊ alkebilkengi iteꝝ ẽ iuuatiuũ ĩ morphea ⁊ baras ꝓpterea ꝙ vehemẽter attrahit ſãguinẽ ⁊ oſſa putrida ⁊ nuclei oliuaꝝ antiq̄ putridi collecti ex parietibꝰ. Et oĩa attractiua fortia ꝑdcã in ca. eradicationis veſtigioꝝ. ⁊ aq̄ q̄bus liniꝭ ſunt aq̄ cucumeris ⁊ ſels eiꝰ ⁊ decoctio collognitide. ¶ Modus epithymatis boni. ſumaꝭ ſemen raphãi ⁊ teraꝭ cũ cõdiſi. ⁊ liniaꝭ cũ eo morphea nigra ĩ balneo. ¶ Et iteruʒ ſumaꝭ ſemen raphani ⁊ ſemen ſynapis ꝯfecta cũ ficubꝰ decoctis ĩ aceto. ¶ Modus epithimatis. ℞. nigelle torrefacte tapſie ꝑſice oliuʒ añ. ʒ. x. aluis iameni. ʒ. ij. dragãti gallaꝝ ãboꝝ añ. ʒ. ij. ſels harmel torrefacti. ʒ. v. liniaꝭ cũ aceto forti. deĩn ſuccurraꝭ veſtigijs accidentibus cuʒ lacte mulieris. Et oĩa epithymata fortia predcã in ca. albaras ⁊ lentiginũ ⁊ alioꝝ ſunt iuuatiua ad morpheã nigrã.

¶ De cura alguada ⁊ albaras. Capi. xi.

Oportet vt deuitetur flobotomia licet nõ faciat ipam neccĩaʒ res fortis. Et coitus niſi qñqʒ ſm

seianiū & vinū nisi purū. ¶Et sudare in balneo con-
fert ei si fuerit mundificati corporis. ¶Et administret
vomit⁹ ī pⁱmis: deīn medicīe euacuātes flegma si nō
fuerit corpus mūdū: deīn diuretica: & solonē vētris fa
ciētia: sicut hieras magnas & ,ppe hiera ō pulpa col
loq̄ntide & pillule q̄ similant ei. & hiere dent in potu
cū decoctiōe myrabolanoꝝ & epithimi & polypodij &
passulaꝝ & salis. ¶Et ī gn̄is alnil ē ,ppetas mirabil' ī
euacuādo humorē residuum morphee al. & albaras
¶Et ō solutiuis cōuenientib⁹ eis ē hierapigra cōposi
ta cū pulpa colloq̄ntide. ¶Aut s₃ hāc descriptionē₃
℞. cinamomi & spice xylobalsami & mastic₃ & assari &
croci & folij & calamenti fluuialis & pulpe collo. olum
añ. ℥. i. aloes. ℥. xviij. cui⁹ dos sit. ℥. i. aut aur. i. cū syru
po acetoso mellino & aq̄ calia. ¶Et ō solutiuis cōue-
niētib⁹ eis ē vt sumat myrabol. kebuloꝝ emblicorū
añ. ps. i. & turbith ptes. iij. & sit oīs ps. ℥. i. dissoluat de
penidijs lib. ʃ. cū aq̄ & inspisset & cōficiat: cui⁹ dos sit
de trib⁹ ad q̄nq₃. ¶Et ego diligo vt ponat ī eo zinzi-
beris ps. i. & administrent cōfectiōes triferales & ele
ctuariū nostrū h⁹i. ℞. myrabo. ni. thuris al. amborū
añ. partē. i. zinziberis quartā ptē vni⁹: cōficiant cum
melle passularu₃: & sumat de eo oī die quātitas oui.
¶Et iterū myrabol. nigroꝝ emblicoꝝ nigelle olum
ptes eq̄les: zuferi ps. i. & ʃ. bibat oī die de eo. ℥. iij. et
dimittat ip₃ q̄n febrit. ¶Et iteꝝ acori & macropipis &
myrabo. kebuloꝝ & mastic₃ & thur₃ & nigelle & bacca-
rū lauri olu₃ eq̄les ptes: & sit dos ei⁹. ℥. 2. ¶Et de eis
q̄ dicta sūt ī lib. abbreuiationū ē vt sumat modi⁹ sanie
de trinco vehemēter torrefcō. & si ē necīu₃ vt iteret tor
refactio ei⁹ fiat: & bibat sup īpssionē ei⁹. ʃ. ℥. muri na-
bati: & toleret siti vs₃ ad meridiē. ¶Et ī zufera & sele
ei⁹ ī vio ī h° ca° ē ,ppetas myrabi. ¶Et ō succo q̄dē
extrēitatū vitis amare bibat oī die cadus vnus: q̄m
exiccat albaras & ,phib₃ additōē₃ ei⁹. Et potare tyria
cā & cōcedere carnē vipe ē iuuatiuū valō ī h° & trocisci
tyri iteꝝ. ¶Et de ꝯfectiōib⁹ & medicis q̄ sūt iter trife
rales & solutiuas est vt sumāt seis de zufera ptes. ij. &
seis vrtice ps. ʃ. & aloes ptis. 4. aggreget cū melle. &
sit dosis. ℥. iij. administret illō semp. ¶Et de holb⁹ sūt
q̄ ponūt cum eo acoꝝ & epithimū. & iteꝝ alkel: engi. ℥
ij. myrabol. ni. ℥. i. . epithimi. iij. ptē. ℥. i. potet āno cō-
pleto cū cōplemēto suo. xxij. mēsib⁹. Et de eis q̄ cur-
rūt hoc cursu. verūtn̄ ē forti⁹ & manifestioris iuuamē
ti: & o₃ vt bibat p annū: est vt sumant acori. ℥. vij. my-
rabo. kebuloꝝ polypodij añ. ℥. x. myrabo. citrioꝝ. ℥.
xv. hierepigre. ℥. xx. salis ldi. ℥. vij. se. alzufera. ℥. xx. &
piretri. ℥. x. turbith. ℥. i. pulpe collo. ℥. xx. agarici. ℥. v. &
scamonee pōdus. ℥. viij. ꝯficiat cu₃ melle origanali: &
sit dosis ex aur. i. vsq₃ ad aur. ij. ¶Et h⁹ q̄dō gn̄is est
medicamē alkindi qō. ℞. se. nasturtij. viij. kuleati zu
fera & aloes scotrēsis āboꝝ. Añ. ℥. iij. ꝯficiat sup illō
lb. i. & ʃ. mellis. & ispisset: c⁹ dosis an cibū sit q̄ntu₃ ne
cesse est cū sanie. deīn sorbeat post illud. iij. sorbitōes
muri. & ꝯseruet caput cū oleo viol. & oleo ro. & cib⁹ p⁹
ip₃ sit alesfidabegi. ¶Et q̄nq₃ pmittit vt administret
logodiō & theodoricō oī die & sit ei⁹ dos pua vsq₃ ad
℥. ʃ. & min⁹. ¶Et q̄dā iā iuuerūt cauterizādo loca al-
baras & euaserūt & quieuerūt. veꝝ hoc pōle ē ī ea q̄ ē
pue quātitatis. ¶Et cū corpus est mundū & comple

xio corporis ē eq̄lis tunc dimitte medicinas q̄ bibūtur
q̄m ipse fortaisse afferēt nocu^m & minus illius est q ip
se faciunt fluere sanguinē & minorāt spūm q̄ ābo sūt
de illis q̄b⁹ indiget ī curatōe albaras & sit sufficiētia
sup curationē mēbri cū eo qō appropriat ei ō epithi
matib⁹ & eis silib⁹. ¶Et pone cibū ei⁹ velocis dige-
stionis ī quo nō sit viscositas n₃ vnctuositas & deui-
tet olea & frumētū coctū vt puls & que currunt cursu
eoꝝ. ¶Medicīaꝝ āt ad guada & ad baras gradus
pm⁹ est vt sint vehemēt₃ abstersiōis fortī attrahen-
tes sanguinē vehemēt calefaciētes cōplones mēbri:
p⁹ illō vo sint vlceratiue excoriatiue. ¶Et ī medi-
cinis q̄ sunt ad guada sunt medic q̄ administrāt ad h⁹
vt tingāt. & qōmagis diligo ē vt administrent medicīe
locales p⁹ fricatiōe₃ & rubificatiōem: & vt sit fricatio
cū eis q̄ sunt sic folia fici vsq₃quo forsitā sanguinet:
aut p° pūcturā acu₃ in locis plib⁹. ¶Et de iuuāti-
bus ad iuua^m medicinaꝝ est vt administres linimēta
in sole. ¶Et melior medicīaꝝ ad baras ē illa q̄ vlce
rat: aut vesicat: q̄m facit currere māīm & sanātur. Et
iteret & fortasse non dimittit vt vesicet: imo mordicet
eā: & iterat p⁹ q̄etē. ¶Et medic ad baras s₃ expientiā
pmā sūt fortes de illis q̄s diximus sic elleborus & calx
& arsenicū & ꝯdisi & staphisagra & radix vit₃ al. & gen-
tiana & sauina & gūma pini & radix sanguis dracōis
& radix aphodilli & spuma maris & alsa & cortices ra-
dicis capparis & sinapis & harmel & semē raphani &
radix cucu. asi. & eruca & rubea & cardamomū & alme
zerion & dragātu₃ & calcātū & arsenicū & sulfur & al
lutra ī balneo & bulb⁹ & costus & aristo. & flores papa
ueris rubi & gūma ruthe agrest₃ & euforbiū. & cordu.
ē vehemēt₃ iuuatiui & sulfur iteꝝ cū aceto faciēdo epi
thima p⁹ epithimatōe₃ & cepe narcisci. & ō eis q̄ sūt ex
pta ē sal āmomiac⁹ & oleū ouoꝝ. ¶Et epithima bo
nū radix dracontee & radix nenufaris ad guada & sā-
guis nigri serpēt₃ excoriati & radix scamonee & fo-
lia fici sicca & folia oleādri & enula & folia ei⁹ & alla-
stirgar. ¶Aq̄ vero sint acetū & aq̄ aldargari & aq̄ cu-
cu. cāpestris & aq̄ bulbi & aq̄ squille ,ppe & aq̄ sansuci
& ,ppe sup baras vestigio ventosaꝝ & succus enule et
surabegi carnis vipe. ¶Et de epithimatibus bonis
sūt tyriaca & mithridatū & logodion & aq̄ cucu. cāpe-
stris & de oleis bonis ē oleū myrtinū in quo decocta
est tapsia adusta cōmixto cu₃ eo post illud dragāto.
¶Et de epithimatibus bonis sunt cātarides q̄ terā
tur cū aceto & liniātur. ¶Aut sumat fumus terre hu
midus: aut siccus: & ponat in vētre vipere decollate
mūdificato vētre & impleat & sumat & assetur donec
decoquat bene: deinde extrahat ille fum⁹ terre hu-
midus: & emplastret cū eo albaras: q̄m sanat. ¶Aut
sumātur folia oleādri recētia: & frigātur cū oleo do-
nec exiccent folia & colet oleu₃ & ponat sup ip₃ cera
colata cu₃ mēsura: deīn pulueriz et desup sulfur citri
nū & fiat sic empl₃ & liniat cū eo in sole. ¶Epithima
indoꝝ. Sumātur costus & tapsia inda & arsenicū ru
beum & piper & flos eris: & terātur cum aceto in vase
ereo: & dimittat hebdomada vna & liniatur cum eo &
stet in sole: destruit. n. morpheā & albaras incipien-
tes. ¶Et conferunt alcali & calx in vrinis infantium
lactantium: & remouet desup septem diebus: deinde

decoq̄t sicut mel ⁊ admistret dõec vlceret: deiñ sumā
tur pix et cera et lutra et cortices nuc; adusti et san
guis pulli collũbini et olž ð alcāna et ðcoq̄nt dõec p
misceāt: deiñ põat sup locũ dõec sanet et color ei⁹ sit
color corpis et meli⁹ q̄ð ẽvt iteret i sole calo aliq̄tiẽs
¶ Et scias ꝙ eũs hñti; hāc egritudinẽ oȝvt fiat cum
debili eũatore subtili cũ ꝯdatiõe. et aq̄ q̄ð radicũ est
digestiua faciẽsviā me^e: et i fine ei⁹ bibat pillulas fe
tidas: deiñ iteret aquā radicũ duab⁹ hebdomadis et
fiat vt gñet sanguis ei⁹ ex carnib⁹ calis auiũ frixarũ
et abhorrheat acetosa et muza nisi zibrabegi q̄ñ;et
ꝑcipiat ei vt abstieat ab aq̄ et frāgat cũ vio āt'q̄ abs
ꝙ multiplicatiõe. ¶ Et oȝvt fricet loc⁹ oi hora cũ pā
no aspo vt attrahat ad ipž sāguis et itrouus balnei
nocet ei et cib⁹ grossus et fruct⁹ humidi et sicci. ¶ Et
cauteriũ sup baras ẽ malũ: et fortasse spgit et multi
plicat albaras. et albaras q̄ appet successiõe cautij
ex cā aliq̄ nõ occitat et sitr i circuitu scalpellati. Epi
thia plime cõmixtiõis scñ admutuassez. ¶ ℞. san
guis nigri excoriati. ℥. iij. et sāguis corui hñti; pẽnas
varias et albacā et alinhab et pullorꝫ alguarẽsẽ et
alfaiai et testudis marie olž añ. ℥. i. et alkitirā et pic;
hũide et napi et mellis anacardi olž añ. ℥. i. misceāt
illa et ericcet. Et sumāt aq̄ colloq̄ntide hũide ps. i.
etvini ātiq̄ ptes. ij. et aq̄ enule ptes. ij. et aq̄ ruthe et
aq̄ sinap; mũde oluz; añ. ps. i. aggregēt ista et sint ð
eis i sũma. lb. x. s; hāc ðscriptionẽ: et ponāt i patella
vitreata et ꝓiciāt sup ea mellāopipis et macropip;
et zinziber; et nigelle et castorei et piretri et ꝯdisi et
gũme pigāi et gariofilorꝫ et cassie lignee et mezeriõ
et radic; cucu. asinini et ellebori ni. et oppopõaci olž
añ. ℥. i. decoq̄t cũ aq̄s dõec remāeat 3ª et colet a me
dicis et ponat sup sāgules et ꝯmixtiões ꝑdcās dõec
ericcet: deiñ sumat aq̄ colloq̄ntide humide et enule
hũide et sq̄ lle. et aq̄ sāsuci et aliq̄d de vio ātiq̄ roret
sup aq̄s: et sint oia. lb. viij. et ꝓiciat sup ea asse fetiõ
et alastirgar et vtriusq̄ arsenici et flor; er; et sulfu
ris olž añ. ʒ. i. ʃ. et ðcoq̄nt i aq̄s vsq̄ꝺq̄ remāeat 4ª et
colet et ītestāt sāgules et hũores ericcati ibibāt ex
ea et terāt dõec bibāt totũ et ericcēt. deiñ liniat cũ eo
i balneo. Dico āt ꝙ posse ẽvt h⁹ medicamẽ admistre
tur leuiore sollicitud ie et sit fortior; ipsiõis q̄ illõ i
q̄ laborauit medic⁹ reg;. ¶ Epithima vigilāt; bonũ
℞. nigelle florꝫ papauer; rufi radicũ cappis olum
Añ. ptẽ. i. tapsie licij ciner; myrrhe arsenici olž añ. ʒ.
ʃ. liniāt i sole. Et epithia bonũ iuuatiuũ: et ẽ flos pa
pauer; rufi et alzerehasen cum aceto. ¶ Et iterꝫ ru
bea tinctorꝫ spuma mar; semẽ raphāi ꝯditi cũ aceto
vini. ¶ Et iterꝫ sumat limature alumis et ellebori ni
gri et eris adusti et cātaridarꝫ et arsenici rubei olm
añ. ʒ. i. ꝯficiāt cũ lutrā dissoluto i aceto et liniat cuȝ
q̄titate quā scis. ¶ Et iterꝫ ori baliũ sapiẽtis ellebo
rus alb⁹ pip nigella spuma maris sulfur arsenicum
rubeũ rubea tinctorꝫ tapsia flos eris cātaridẽs te
rant cũ aceto ⁊ isorment trocisci ⁊ ericcet: ⁊ cũ necẽ
fuerit terāt cũ aceto ⁊ liniant post fricationẽ cũ vio
⁊ liniant. ¶ Et iterꝫ ex libro decoratiõis caritõ: elle
bor⁹ niger vit; alba radix almezeriõ sulfur citrinum
dragātũ flos eris limatura ferri spuma mar; folia
fici: terāt cũ aceto sicut alcohol: ⁊ seruet in vase plũ
bi ⁊ liniat i sole p⁹ fricationẽ. Aliõ gabellis. Sulfu
ris euforbij ellebori olž Añ. ʒ. i. anacardi piretri tap
sie olž Añ. aur. i. liniat cũ aceto. Iterꝫ seis raphāi cõ
diti gũma pigāi ⁊ mezeriõ rubea tictorꝫ tapsia nas
turtiũ piretrꝫ staphisagria aggreget cũ sāgule nigri
excoriati: ⁊ isormẽt trocisci ⁊ admistrēt cũ aq̄ rubee
ticture ð cocte vehemẽt colate p balneũ. Et iterꝫ ru
bee ticture tapsie oluz añ. ʒ. v. se. raphāi. ʒ. x. ꝯdisi. ʒ.
viij. liniat cũ aceto p⁹ balneũ. Medicam regale. Fo
lia almezeriõ ⁊ sem ei⁹ excorticatũ ⁊ ellebor⁹ niger ⁊
pip ðcoq̄nt cũ sõmersiõe aceti dõec biscocta sint deiñ
ꝓiciat i eo dragātũ ⁊ cātarides ⁊ limatura ferri mi
trũ ⁊ spuma mar;: ⁊ ðcoq̄nt dõec ferueat ⁊ liniat vto
leret ⁊ nõ abluat q̄tũ posse ẽ ⁊ apiāt vesice. Aliõ bo
nũ. Mell' anacardi. ʒ. vij. piretri gũme pigāi. añ. ʒ. iij
euforbij. ʒ. iiij. tapsie psice. ʒ. i. liniāt cũ eo ꝯfecto cũ
lacte. Et i eis q̄ expti sum⁹ ẽ vt sumāt mell' anacardi
⁊ allrebilrẽgi ⁊ fimi colũbini ⁊ cātaridarꝫ ⁊ tapsiet se
mis raphāi ⁊ seis sinap; ⁊ rubee ticture ⁊ alcānet in
dici ⁊ dragāti olž ptes eq̄les: vesicet cũ eo ⁊ apiāt ve
sice ⁊ curēt vlcera ⁊ iteret dõec sanet. Et illõ q̄ð ðlet
baras vestigiorꝫ vẽtosarꝫ ẽ aq̄ cucu. agrest; ⁊ aq̄ sāsu
ci ⁊ rubea ticture ⁊ tapsie linite cũ aq̄ albachā. ¶ In
vnctur; āt q̄ admistrāt sup albaras nõ ẽ possevt refe
rat s; põdera eadẽ pp diuersitatẽ colorꝫ facierꝫ: imo
i eis afferũt canões ⁊ ꝑmittũt ⁊ postponũt. ð eis ita
ꝙ ẽ vt sumāt mādragore ⁊ myrrha ⁊ fex vini ⁊ ni
gra ⁊ rubea ⁊ alum ⁊ silia: ⁊ ꝯponāt ⁊ liniāt. Aut cũ
tictura nigra quā expti sum⁹. ℞. cortices nuc; ⁊ q̄tũ
iþe sũt ð alcāna ⁊ q̄tũ ẽ alcāna ð idico. ⁊ iterꝫ calc; ⁊
arsenici ⁊ tapsie olž Añ. ps. i. rubee ticture ptes. ij.
aggreget illõ cũ aq̄ cepe ⁊ admistret ꝙ s; vt. Tictura
alia: litharg yriũ ⁊ calx galle dragātũ ⁊ alcāna ꝯficiā
tur cũ melle ⁊ cũ aceto nigro ⁊ admistret ex eis epi
thima. Et iterꝫ dragātũ ⁊ calcātũ ⁊ galle terātur ⁊ cõ
ficiātur cũ aceto nigro ⁊ fricet mẽbrũ in sole ⁊ liniat
cũ eo delibutiõib⁹ aliq̄b⁹ ⁊ ẽ tictura remanẽs. Et ite
rũ tapsia nigra: ⁊ scoria ferri ⁊ dragātũ citrinũ ⁊ flos
eris ⁊ rubea ticture ⁊ cortices ꝑnatorꝫ: terātur cum
aceto vini dõec ðnigretur ⁊ liniat sup eā vinũ. ¶ Et
cibi hñtis hāc passionẽ sint assata et frixa et q̄ ꝑpa
ta sunt i patella: et q̄ cocta sunt cũ opilatiõe vasis ex
carnib⁹ leuib⁹ cũ semib⁹ et sit ꝯtẽt⁹ vino et dimittat
potũ aq̄ vino si posse est aut minoret ipž et vtat illa
q̄ ex ea decocta ẽ aut mixta cũ vino.

¶ De cura albaras nigre. Ca. xi.

Est cura morphee nigre: et idiget ꝯuectatione
corpis vehemẽtiore: et eũone fortiore. deiñ ad
mistrẽtur maius abstersiue me^e morphee nigre. Et
accit q̄ñq̄ hñti eā vt iuuetur coitu. Iterꝫ balneũ plž
ꝯfert ei. Qð si vehemẽs fiat et ad vltimũ perueniat
curetur curatiõe lepre.

¶ Tractat⁹. iij. de eis q̄ accñt in cute nõ in colore ei⁹
de sahafati et refrēgi et balhiati et aluatim.

¶ De sahafati. Ca. i.

Sahafati ẽ ð sũma bothor vlcero
sarꝫ et currit ꝯsuetudo i
plurib⁹ libris vt dicat i ca. decoratiõis et
sahafati q̄dẽ icipiẽs est bothor pue fire
leuco diuise in numeratiõe locorꝫ. deiñ exulceratur

vlcerib⁹ crustosis: ⁊ fit ad rubedinē declinës. Qñq; ēt emittit vir⁹ ⁊ noiat̄ refrēgi sahafati hūida. ⁊ qñz incipiūt squāme sicce: ⁊ mltotiēs appet i hyeme ⁊ aufertur velocit̄. Et cā q̄ð sahafati ē hūiditas mala acuta corrosiua q̄ ꝑmiscet̄ sāgui: ⁊ hūores ꝯsili iterū mali q̄r grossuz fit aq̄a ⁊ exiccat̄ subtile. Et cā ei⁹ q̄ ð ea sicca ē: ē humor melic⁹ plimus cui ꝑmiscet hūiditas acuta: q̄r expellit̄ ad cutē ⁊ corrumpit ⁊ corrodit. ¶ Balluari v̄o ē ð gñe sahafati male. ¶ Sz alnatiz sunt vlcera melica q̄ appent in crure ex eadē mā ex q̄ fiunt varices. Et appropinq̄t cura eius curationi earum.

¶ De cura. Capi.ij.

Cura ei⁹ ē curatiōi ꝓxima īpetigīs ⁊ dicem⁹ illā. ¶ Nos v̄o dicem⁹ nūc q̄ ꝯfert alsahafati sicce euo humoris colici ⁊ melici: ⁊ fiatis salsi cuz eis q̄ sūt sicut decoctio myrabol. cuz epithymo. ⁊ ponāt̄ i ea aloes ⁊ scamonea ⁊ administrent̄ postea q̄ mollificāt residuuz cuz humectatiōe sicut aq̄ casei ⁊ fumiterre humidi: de summa cui⁹ sumat̄ lb.i. ⁊ misceat̄ cum vtrisq; myrabol. nig. ⁊ citrinoꝝ āboꝝ añ.ʒ.iij. epithimi pōd⁹.ʒ.ij. ⁊ salis naptici ʒª.ʒ.i. dei n̄p⁹ illā sit ꝯtētus aq̄ casei ⁊ epithimo: sumēdo oī die pōd⁹.ʒ.xxx. ð aq̄ casei ⁊.ʒ.i. ⁊.ʒ. ð epithimo si tolerat nā ⁊ nō superfluat: aut b̄z q̄ tolerauerit. Et dimittat oē q̄ð h̄z dulcedinē supfluā: ⁊ ꝓpue dactilos: aut amaritudinem aut acuitatē: aut salsedinē: ⁊ sit ꝯtētus isipido gñante humorē sanū in q̄ nō ē mordicatio: ⁊ humectatiōe corꝑis humiditate eq̄li cum balneo ⁊ alijs. ¶ Et flōmet̄ vena corꝑis si necītas fuerit ei⁹ ex vena q̄ ibibit illā mēbꝝ sīc vēa frōtꝫ i sahafati fcā sup caput ⁊ vena q̄ ē in cute capitis ē vena q̄ ē post aures ⁊ ip̄a q̄ð fit b̄z plꝫ rei sup caput ⁊ vētose iterū ad illā q̄ ē i capite: ⁊ si fuerit in mēbris iferiorib⁹ flōment̄ due saphene. ¶ Et cū feceris illā fricabis alsahafati fricatiōi forti donec sanguinet̄: ⁊ stude in hoc vt currat ex ea sanguis plimus: deiñ curet̄ cū medicis localibus: ⁊ ꝓpe cū fricat̄ post sāguinationē cū sale ⁊ aceto. Et ei q̄ð q̄ de ip̄a sicca ē ꝯfert balneū freq̄ns absq; lōgitudine tēsiōis ⁊ euaporatio mēbri sup vaporez aq̄ calīe: aut tepide in die aliquotiēs ⁊ oleat̄ adipes ⁊ regimē humectatiuū cū nutrimēto ⁊ inūctio ⁊ cum caputpurgijs. ¶ Et sunt necīe in euando eā me͂. attrahētes meliam attractiōe forti ⁊ ducētes eā ⁊ administret̄ post hoc aq̄ casei b̄m q̄ dictū est. ¶ Et nō est malū apponere sanguisugas iuxta: deiñ necīa ē fricatio ⁊ sanguinatio. deiñ administrent̄ me͂ locales. ¶ Et etiā existimauerūt q̄dā q̄ flōmia alsahafati ex vēa ꝓxima ei sīc vena post aures ad alsahafati capitꝫ ē curatio ei⁹: ꝯgiñ liniat̄ cū melle ⁊ cū aq̄ sicle ⁊ dragāto. ¶ Medicine aūt locales ad humidā icipiētē q̄d ē q̄ est sup corp⁹ humidū: ⁊ corꝑa ifantiū sunt: sīc alcāna: ⁊ sīc idicū cū gallis adustis cū olō alkeiri: ē. n. expertū vltimū sīc me͂ facte ex stipticis exiccatiuis sīc sunt cortices ꝑnatoꝝ cum aceto vini ⁊ oleo ro. ⁊ qñq; ponit̄ in eo lithargyrium. ⁊ qñq; necīum est administrare illā in quo est abstersio iterū sicut est aristo. ¶ Et multotiēs q̄ð sanat illā q̄ de ea media est fricatio cū aceto ⁊ sale ⁊ aluinē viridi: q̄re exiccat̄ ⁊ cadit. ¶ Et de medicis q̄ sunt in istis ordib⁹ sunt tutia ⁊ climia ⁊ chimolea ⁊ charta ꝯbusta cū aceto ⁊ gummapini cū balaustijs ⁊ aceto ⁊ olō ro. ¶ Aut sumat̄ litargyrij ⁊ scorie argēti ⁊ amigdal. amararū ⁊ venarū tinctoꝝ oīuz añ.ʒ.i. cū aceto ⁊ oleo ro. ¶ Et silr̄ radices lilij celestꝫ ⁊ xylobalsami ⁊ semē ⁊ cyminū resolutiū ⁊ gūma alboiun ꝯtrita. Et iterū lētes ⁊ magra cū aceto, ⁊ rursuz amigdale amare ⁊ galle virides q̄bus cū q; earū ꝯtritis: ⁊ fiat ex eis epithima cū aceto postq̄ ꝑparatū fuerit cū sale. ¶ Dixerūt. Et sumant̄ cācri viui ⁊ terant̄ cū sansuco: ⁊ expumāt̄ ⁊ fiat caputpurgiū cū eo ⁊ cū humiditate cācroꝝ solū. ¶ In āntiqua aūt in illa q̄ est sup corꝑa dura sunt necīa ea q̄ sunt sicut colcotar ⁊ alcātū ⁊ cupsillus ⁊ dragātū ē causticū ⁊ sal ⁊ sulfur ⁊ terra argēti viui ⁊ vene tinctoꝝ ⁊ medicamē de chartis ⁊ scoria eris ⁊ fuligo furni ⁊ sal ex stipticis resolutiuis: ⁊ iterū sīc lithargyriuz ⁊ cerusa. Nasturtiū v̄o siccū ex exiccātib⁹ est fortib⁹ ⁊ fim⁹ colūbin⁹ ē ex resolutiuis vehemētis abstersiōis ⁊ exiccatiōis: ⁊ silr̄ sterc⁹ lacerti ⁊ turdoꝝ ⁊ ꝓpe comedentiū rizi. ¶ Et emplꝫ venaꝝ est ex eis q̄ ꝯferūt ol sahafati. ⁊ emplīm rubeū fcm̄ ex venis citrinis ⁊ alcāna ⁊ aristo. ⁊ cortices ꝑnatoꝝ ⁊ lithargiriū: ⁊ medicamē q̄ð dicem⁹ in ca. sicce. ¶ Medicam̄ bonū. Chimolee furfuris viridis cineris cucurbite ⁊ pulpe colloq̄ntide oīum ꝑtes eq̄les cū aceto aut coriādrū siccū adustum et nasturtiuz excorticatū et alcāna cū aceto et oleo ros. et iterū cinis ligni vitis et arist. ro. et balaustie et gale: et gūma pini cuz aceto et oleo ro. Medicamē bonū valde. Abluat̄ alsahafati cū decoctione oleādri: deiñ liniat̄ cum scorie eris et myrrhe pōdere.ʒ.ij. et terre argēti viui thuris et aluminis tamē oīum Añ.ʒ.iiij. aristol. et colcotar et cineris vitis et aloes oīuz Añ. pōd⁹.ʒ.i. cū aceto et oleo ro. ¶ Medicine locales ad sahafati siccā et āntiquā. Que ð ea fortis ē idiget medicamine acuto corrodēte eā vsq; q̄ ꝑueniat ad carnē sanā: deinde curet̄ cuz emplō vlcerꝫ: sicut ex oleo de venis: et lithargyrio et aceto et oleo. Et q̄ est infra illā curet̄ cum eo cum quo curat̄ antiqua ꝑma ꝑdicta: et ꝯferūt ei humectatio corꝑis cum cibis et odoramēta et clisteria et alia. ¶ Medicamē bonū ad sahafati humidā ⁊ siccā. ℞. olī amigdalaꝝ amararū et olei sinapis āboꝝ Añ.ʒ. sacraiati aceti sacraiati.i. sief memithe: ⁊ gallaꝝ āboꝝ añ. an. iij. fellis zeharagi auī.i. venaꝝ citrinaꝝ et baurach amboꝝ añ. auī.ʒ. terantur medicine et misceant̄ cū duobus olei et aceto permixtiōe vehementi conterendo: deinde administrent̄ super oēm sahafati et scabiem et pediculos et depilationē et alopitiā ⁊ furfures. ¶ Et albaliati q̄dē est de gñe alsahafati male et qñq; est cā ei⁹ morsus. sicut sinistes maligni. Et cura ei⁹ est cura illius. ¶ Medicamē nostrum forte ℞. aristo. et floris eris et ammoniaci et bdellij et sinapis et dragagāti partes eq̄les aggregentur cum oleo de frumento et aceto q̄ꝰtum est oleuz et pauco melle et administretur.

¶ De impetigine. Ca.iij.

Impetigo nō est lōginqua a sahafati et nō diuersificat̄ ab ea nisi cū re occulta et ꝓpe alsahafati sicca: et ptrāsit vt sit alsahafati sicca īpetigo malignior et deterior et magꝭ corrosiua et lōginqor in ꝓfunditatis. ¶ Et cā īpetiginis est ꝓpinqua cāe alsahafati

hasati:nã est aq̃sa herisati acuta pmitta itez mate
rie grosse melãcolice grossiori mã scabiei. ❡Et ipe
tigo q̃dẽ velocioris sanatiõis ẽ illa cui⁹ subtile ẽ ma
gis vincẽs. Et ipetigo q̃dẽ alia ẽ hũida sanguinea
in qua appet cũ fricaꝛ res:ꝛ ẽ magis salua. Et alia ẽ
sicca cui⁹ plurimũ ẽ a flegmate salso cõuerso p adu
stionẽ ad m: liam. ❡Et de ipetigine ẽ excoriata p
pter vehemẽtiã siccitatis ꝛ multitudinẽ pfũdatiõis
ꝛ ẽ sicut albaras nigra ꝛ sicut cortices. Et de ea ẽ nõ
excoriata. Et de ipetigine ẽ ambulatiua maligna.
Et de ea est sit̃s. Et de impetigine est recens. Et de
ea est antiqua mala ꝛ est egritudo herisati.

❡De cura impetiginis. Capitu.iiij.

Indiget impetigo i radice curatiõis medicinis
aggregãtib⁹ resolutionẽ ꝛ incisionẽ ꝛ liquefa
ctionẽ ꝛ subtiliationẽ cũ sedatione ꝛ humectatione.
❡Et prima earum est fm materiam grossam ꝛ secũ
da ẽ fm mãm acutã subtilẽ. Et fʒ dñiũ vni⁹ duarum
rerũ est necessariũ vt vincatvnũ duorũ regiminum.
❡Et appositio sanguisugaꝝ est de melioꝛib⁹ medi
cinis eius. Et ẽ nec̃ium in re ei⁹ mundificare ꝛ cõse
quẽter adhibere aquã calet fʒ modũ quẽ exigit illõ
qõ est pñs:ꝛ cibatiõis ꝛ humectatiõis ꝛ regiminis hu
mectantis illud qõ ẽ nec̃iũ alsahasati. ❡Et silr bal
neũ est de sublimioꝛib⁹ curatiõib⁹ ei⁹:ꝛ fortasse idi
get sepatiõe aeris sicci. ❡Dixerũt q̃dã. Et de eis q̃
phibẽt euenire ipetiginẽ ꝛ sanãt qõ de ea euenit est
vt i potu deꝛ lacte ablute ablutiõe aloes põdus.ʒ.
i.cũ.iij.ʒ.decoctiõis myrti. ❡Et qñ expãdiꝛ ipetigo
ꝛ multiplicaꝛ:tũc cura ei⁹ ẽ cura lepre. ❡Curatiõis
locales. De medicinis q̃õ singularib⁹ ei⁹ q̃ recẽs est
ꝛ media:ẽ acetositas citri:ꝛ fortis itez gũmi arabicũ
cũ aceto. Et gũma amigdale ꝛ gũma pini cũ aceto ꝛ
storax liq̃da cũ aceto:ꝛ sinapis cũ aceto est vltima:ꝛ
aqua sulfurea:ꝛ aqua salsa ꝛ spuma maris ꝛ glutinũ
de corijs ꝛ saliua holis ieiuni ꝛ illud qõ residet sup
dentes ei⁹ ꝛ semen melonis.ꝛ radix aphodilli ꝛ alis
ras cũ oleo amigdalaꝝ amaraꝝ ẽ bonũ ꝛ folia cap
paris cũ aceto. Et saia noua vel suffumigatio cũ eis
cõfert oĩ ipetigini cũ ꝓpetate sua ꝛ acatia ꝛ mugat.
Et oleũ de tritico ẽ ꝯueniẽs ei q̃ accidit oĩ corpi ꝛ de
bili ꝛ forti ꝛ vene citrine:ꝛ incipiẽti ꝛ assidueꝛ effusio
aq̃ calide sup eã:deide fricẽꝛ cũ oleo viõ. fiat illõ fm
assiduationẽ. Et aq̃ ordei linita fortasse delet eã ꝛ p
pue cũ fece tamarisci. ❡Et cõferũt alsahasati hũide
cucumer ꝛ mucillago psilij ꝛ succ⁹ hũidi ei⁹ ꝛ aq̃ por
tulace ꝛ gũma prunoꝝ ꝯfert. ❡Ad ipetiginẽ ifantiũ
sumãꝛ gũme amigdalaꝝ ꝛ glutini de corijs ꝛ storas
cis ptes eq̃les ꝛ aggregẽꝛ cũ aceto ꝛ liniaꝛ. Aut suma
tur glutẽ carpẽtarioꝝ ꝛ th⁹ ꝛ sulfur ꝛ acetũ ꝛ teranꝛ
et administrẽꝛ. ❡Antiqua vo mala ex ea idiget me
dicinis fortioꝛib⁹ sic̃ succo acetositatis citri ꝯfortato
cũ decoctiõe et sic̃ oleo ciceris et oleo rizi ꝛ oleo fru
mẽti ꝓpe et gũma amigdalaꝝ amaraꝝ et sulfure et
stercore caꝑno adusto et spuma maris et alkitrã et
pic ꝛ sũt mirabilia ãbo. Et silr assiduatio epithimã
di eã cũ napea al. ꝛ sterc⁹ aialiũ pdictoꝝ i ca. alsaha
sati et agn⁹ cast⁹ et capparis et ãmoniacũ ꝛ ellebor⁹
et grana alben et gũma ruthe agrestis ꝓpe pcipue
cũ fit ex ea ceratũ cũ oleo sinapis et sisami et ãmo
nia cũ cũ aceto et coꝛdumeni ꝛ ꝯdiũ ꝛ cinis balnei ꝛ
ꝯdiũ ꝛ vene ꝛ sinapi ꝛ nasturtiũ et semẽ eruce et mel
anacardi ẽ vltimũ. Et d̃ ꝯpositis ẽ vt sumaꝛ coꝛdume
ni ꝛ teraꝛ et aggregeꝛ cũ oleo tritici ꝛ cinis alleoꝝ cũ
melle et sulfur cũ gũma albotim et grana alben cũ
aceto sũt fortia valde. Et ad excoriatam itez est vt
sumaꝛ thuris et dragãti et sulfuris et aloes oĩ.ʒ.i.
ꝛ gũmi.ʒ.ij. liniaꝛ cũ aceto. Aut sumãꝛ baurac arme
ni au.ʒ. olei d̃ tritico.ʒ.iiij. acetositatis citri aspalti se.
eruce añ.ʒ.ij. nigele.ʒ.i.ꝛ.ʒ ellebori nigri dragagãti
adusti ãboꝝ añ.ʒ.i.ꝛ.ʒ. fiat ex eis epithima. Aut su
maꝛ saia noua et liniaꝛ cũ aceto. aut sumãꝛ draga
gãtũ et myrrha et olibanũ ꝛ alumẽ et sulfur ꝛ aloes
ꝯficiãꝛ cũ viõ cocto ꝛ liniãꝛ. Medicamẽ bonũ. ℞. gu
noꝝ albẽ ptes.x. sulfuris citrini ptes.iiij. saia noua
ps.i. et⁹ ꝯtritio optie fiat et liniaꝛ cũ aceto vini ꝛ oleo
ãtiq̃. Aut sumãꝛ stercoris canini et vrinẽ fullonũ al.
et ruthe et fuliginis furni et corticũ granatoꝝ et ci
neris balnei et vtriusq̃ arsenici et sulfuris citrini eq̃
les ptes dissoluatur cũ aceto et oleo et liniatur.

❡De bothor lenibus. Capitu.v.

Quandoq̃ spargũꝛ sup nasum ꝛ sup poma ma
xillaꝝ bothor albe quasi ipsa sint pũcta lactis
ꝓpter materiã virulẽtã expulsam ad supficiẽ de va
pore corporis. ❡Et cura eius est omne in quo est
exiccatio et resolutio sicut elleborus albus cũ me
dietate sui de ireos de quo fiat linimẽtum et semen
lini et baurach et ficus et nigelle cum aceto.

❡De scabie et pruritu. Capitu.vi. Scabies & pruritus

Materia ex q̃ gñaꝛ scabies:aut ẽ materia sãgui
nea cui admisceꝛ colera q̃ forsitã ꝯuersa est in
meliã aut ꝯuersa ẽ ps ei⁹ i meliã aut mã cui admi
sceꝛ flema salsum baurachiũ. Et pma q̃dẽ ẽ scabies
sicca ꝛ mã sicca ad grossitudinẽ declinis. Et altera ẽ
scabies humida ꝛ humiditas eius est hũiditas ad
subtilitatẽ declinis. Et pim q̃dem generaꝛ ab acce
ptiõe i comestiõe salsoꝝ et acutoꝝ ꝛ amaroꝝ ꝛ spe
cierũ q̃ p ꝯdimẽto admiscenꝛ cibis acutaꝝ ꝛ silium
❡Et illa q̃ ẽ magis sparsa ꝛ corpulẽtior ꝛ acutioris
capitis ex oĩb⁹ bothor ẽ acutioris hũoris. Et q̃ ẽ la
tior ꝛ vehemẽtioris pfunditatꝭ ei⁹ hũor est minoris
acuitatis. ❡Et cause q̃dẽ generantes mãm scabiei
sunt cause generãtes mãm pruritus:verũ ipse sunt
fortiores ꝛ appropinquãt causis generãtib⁹ pedicu
los ꝛ alsahasati ꝛ furfures ꝛ impetiginẽ et appoxi
mãt eis in curatiõe. ❡Et scabies q̃dẽ differt a pruri
tu in hoc q cũ pruritu nõ sunt bothor sicut sũt i sca
bie:qꝛ ĩpa est a mã subtiliore ꝛ min⁹ declinante ad
salsedinẽ ꝛ in ea generatur. ❡Et fixio generis eius
in cute postq̃ nã expellit eaʒ est opilatio poroꝝ. Et
puitas mũdificatiõis. aut retineꝛ pp debilitatẽ ex
pulsiue:sicut accidit decrepitis in fine egritudinũ ꝛ
ꝓpe qñ mã est plurima aut grossa:aut pp cibos ma
los ex q̃bus generatur chimus malus acut⁹ sic̃ sũt
cibi salsi ꝛ acuti ꝛ siĩes eis:aut pp maliciã digestio
nis cũ qua putrefit cib⁹. ❡Et a pruritu q̃dem resol
uunꝛ cortices furfurei ꝛ nõ accit ex pfundo aliquid
❡Et prurit⁹ q̃dẽ senilis paꝝ obedit curatiõi ꝛ neq̃
valet ei nisi vt regaꝛ ꝛ blãdiaꝛ. ❡Et scias q scabies
excoriata ꝛ ipetigines multiplicanꝛ in autũno. Et

ad vltimũ mã pruritꝰ aggregaꝫ iter duas cutes. Qȝ si de ea aliqd ē i corpe tūc ē scabies sicca. ¶ Et dulcia qdē generãt aut pruritũ ꝛ bothor. et nõ accidũt plurimũ nisi inter digitos: qm̃ sunt debiliores. ¶ Et scabies qdē feda attrahit vulnera et ꝑmutatur ad impetigines ꝛ alsahafati. ¶ Et olea nocent eis. Et sirupus acetosus cõfert eis si nõ timeꝫ rasura.

¶ De cura. Capitulum.vij.

Cura qdē scabiei ꝓma ꝛ melior ē cũ qua multotiens est sufficiẽtia est euõ cũ eo qȝ educit humorẽ acutũ adustũ ꝛ flegma salsum deinde rectificatio cibi et regimẽ hũectatiõis scḋm ꝙ sciuisti i dispositionibꝰ huiꝰ ca. ¶ Et administratio reꝝ aquosaꝝ insipidaꝝ velocitas putrefactiõis quarũ sit secura. sicut sunt melones indi ꝛ lactuca ꝛ endiuia ꝛ similia ꝛ extrinsecꝰ iteꝝ. ¶ Et dimittat coitũ omnino. Coitꝰ eñ mouet mãs ad exteriora ꝛ excitat vaporẽ calidũ putridũ venientẽ ad ꝑtem supficiei cutis: q̃re putrefacit illic. ꝛ ꝓpter illud fetet iterũ odor corpis Et ꝓpter hoc ꝑcipiꝫ fricatio in ablutione polutiõis ¶ Et de bonis quidẽ euãtibꝰ species materierum scabiei est decoctio epithymi cũ myrabo. citrinis et fumo terre ꝛ sene ꝛ polypodio ꝛ absinthio. Et qñqȝ ponunꝫ in ea rose ꝛ semẽ endiuie ꝛ similia. Et qñqȝ poniꝫ in ea celidonia cũ ꝓpetate q̃ est i ipsa. Et qñqȝ poniꝫ in ea scamonea. ¶ Et iterũ pillule de aloe et scamonea sũt bone iuuatiue. ¶ Decoctio bona. Sumãꝫ myrabolanoꝝ citrinoꝝ ꝛ passulaꝝ. añ. pondus ʒ.xx. decoquaꝫ cũ. iiij. lib. aq̃ donec remaneat tertia ꝛ coleꝫ ꝛ sumanꝫ de tota aq̃ due tertie lib. vniꝰ in aq̃ fricenꝫ manibꝰ cassiefi. ʒ.x. cũqȝ i ea cõfricate sũt coleꝫ iterũ ꝛ ponaꝫ in ea agarici. ʒ.i. ¶ Pillule bone: ꝛ sũt pillule de fumo terre. ℞. myrabolanorũ citrinoꝝ et kebuloꝝ et nigroꝝ olm añ. ʒ.v. ꝛ aloes scotrensis. ʒ. vij. ꝛ scamonee. ʒ.v. sine cessatiõe cõficianꝫ cũ aqua fumiterre ꝛ dimittanꝫ donec exiccenꝫ et bibanꝫ vice altera ꝛ dimittanꝫ donec exiccẽtur et fiat illud tribꝰ vicibꝰ. ꝛ in omni vice fiat sicut sorbitio deinde dimittaꝫ donec inspissetur et cũ pactũ fiat: et fiãt inde pillule. ¶ Medicamen bonũ forte ad antiquã scabiẽ. Recipe myrabolanoꝝ citrinorũ. et myrabolanorum nigrorũ et emblicorum et abrũgi et kebulorũ excorticatorũ olm añ. ʒ.i. et turbith. ʒ.ij. cõficiantur cũ penidijs: et fiãt inde trocisci. Et sit dosis ad solutionẽ integrã ex. ʒ.x. vsqȝ ad. ʒ.xv. et vsqȝ ad. xx. cũ aqua calida: et fortasse ponitur in ea scamonea cũ potãtur ¶ Et fortasse liberat ex scabie mala antiqua si assiduetur potus aloes: sed frequentetur tribus diebꝰ omni die sumendo aure. i. deinde tertietur post diẽ et diem nõ tribus diebus currentibꝰ secundũ dimissionẽ tertij: aut dimittatur diebus tribus ꝛ iteretur frequentia: deinde tertietur post diẽ et noctem: aut quiescat prout videtur secundum ꝙ presens fuerit: ꝛ curetur rasura si superuenerit cũ clysteribus: illũ enim est iuuatiuum eradicans scabiem. ¶ Et bonũ quidẽ est vt bibat ipsum infusum in aqua endiuie ꝛ cum ea sit paruȝ aque feniculi: si nõ fuerit ab aqua feniculi aliquid prohibens. Et quantitas que est in ipsa de aloe sit ex. ʒ.i. vsqȝ ad aur. et quando nõ tolerat medicationẽ dimittaꝫ. ¶ Et infusiones de pillulis sũt iuuatiue iterũ. ¶ Aut sumatur rob myrabo. citrinorum factũ ex exiccatione aque in qua ipsi decocti sint exiccãdo in sole: et sumatur ex eo humidũ qȝ sit ex. v. vsqȝ ad. x. cũ zuccaro: et est ad colericã et humidã. Et possibile est vt fiat simile illiꝰ ex olibus solutiuis bonis: et misceanꝫ adinuicẽ. ¶ Et qñqȝ cõponuntur adinuicẽ et fiunt ex eis robub et pillule. ¶ Et aqua calida casei ꝛ epithimũ bona sũt qñ administranꝫ oi die scḋm ꝙ dictũ est nuper in alio capitulo ab isto: ꝛ cũ myrabo. ꝛ succo fumiterre diebꝰ cõtinuis est vltima. ¶ Et de eis q̃ currũt cursu mũdificãtiũ cũ facilitate est vt fiãt pillule de aloe cũ scamonea ꝛ croco: ꝛ sumanꝫ de eis in oi dosi. v. cicera. ¶ Et descriptio myrabolanoꝝ citrinoꝝ aloes scotrensis ãboꝝ añ. ʒ.i. dragagãti rosaꝝ ãboꝝ añ. ʒ.i. croci. ʒ. iij. ¶ Et iteꝝ sumaꝫ et medicamine in quo ponitur abrũgi: ꝛ nos iã diximꝰ ipm oi die aut duobꝰ diebus ad. ʒ.ij. vsqȝ ad. ʒ.iij. ¶ Dixerũt qdã. Qñ multiplicãꝫ euãtiones et nõ inueniꝫ vtilitas: tunc melius est vt aleuieꝫ: et sufficiat dare in potu habenti passionẽ oi die mane ꝛ sero sauic de tritico cũ zuccaro ꝛ aq̃ plurima. Dixerũt de eis q̃ cõferunt habenti scabiem siccam et pruritũ ostrachinum est vt bibat tribꝰ diebꝰ omni die de sisamino pondus. ʒ.c. ꝛ. xxx. cũ medietate sui de sirupo acetoso et similibus. ¶ Et de holibꝰ sunt qui miscent cũ eo aquã iniubarũ et nos iam experti sumus hoc et fuit curatio vltima: verũtamen debilitat stomacũ. ¶ Et de cõpositis ꝓportiõalibꝰ istis medicinis est scoria argenti et litharg yrium et cambil et vene: conficiantur cũ aceto et oleo ro. et liniatur: et hoc est ad fortẽ vltimum. ¶ Iterũ et leniꝰ illo est boliarmeni camphore croci omniũ añ. ʒ.5. cũ aceto. Et aqua squille et oleũ ro. sunt cõmunia ad exiccationẽ. ¶ Et ad illã que est fortior parũ semen feniculi teratur cũ aceto et oleo ro. et administretur i balneo. ¶ Et iterũ aqua granatorũ et baurach: et melior aq̃ granatorũ est illa in qua est ꝑmo pulpe corũ: et similiter farina lẽtiũ ꝛ magra ꝛ acetũ misceatur et ponatur in sole donec igniatur deinde liniatur. ¶ Cõfectiones vero quibus oportet eũ vti sunt sicut cõfectiones quas oportet potare habẽtes impetiginẽ et alsahafati et morpheã scilicet que de eis sunt leues ex trifera minore cũ lesmes. ¶ Et iterum sicut hec cõfectio. ℞. amili et fumiterre amborum añ. ʒ.ij. ꝛ myrabolanoꝝ citrinoꝝ põdus. ʒ.iiij. ꝛ alkesmes ablutaꝝ duplũ totius. ¶ Medicine autẽ locales ad scabiẽ sunt oẽs in quibus est abstersio: ꝛ quandoqȝ sufficit illud cuiꝰ abstersio est cũ cõfortatione cutis et rectificatione cõplexionis eius sicut aqua maluarũ et acetose ꝛ siclе et granatorũ ꝛ sicut surfur simile ꝛ farina lẽtiũ excorticatarũ. ¶ Et iterũ acatia cũ aceto et grana melonis et vẽter melonis sicut est vesellengi citrinũ ꝛ succꝰ apij ꝛ decoctio apij et decoctio fenugreci ꝛ aq̃ corticũ muzi. Et fortasse indiget eis in quibꝰ est resolutio fortis sicut pulpa colloquintide ꝛ gintẽ albat cũ aq̃ mẽte ꝛ gũma pini cũ aceto ꝛ dragãtũ assatũ ꝛ proprie citrinũ cũ aceto ꝛ oleo ro. ꝛ silr calcãtũ et que sunt de genere ipsius et oleander est fortis valde. ¶ Et fortasse sufficit acetum eius in quo ponitur: deinde coquitur cum si

famino: ⁊ misceatur cum acutis sicut oleū ros. vt prohibeat superfluitatē ⁊ sicut cortices granatoꝝ ⁊ consimiliū illius. ¶ Et ex eis que experta sunt est semē eruce cuiꝰ oleū sumat ⁊ fricetur cum eo scabies ⁊ inungatur cū eo in sole calido aut foculari ⁊: iteretur qm̄ est bonū ⁊ vltimum. ¶ Medicamen bonū. ℞. lithargirij ⁊ draganti ⁊ encausti equales partes que terātur cum aceto vini ⁊ ponantur in vrceolo testeo vitreato ⁊ sepeliat̄ in loco hūido mense vno ⁊ administret̄ post illud epithimādo: est. n. iuuatiuū in vitio cū pauca mordicatōe. ¶ Et cōdisi ⁊ argentū viuum extinctū ⁊ scoria argenti ⁊ aristo. ⁊ sulfur ⁊ cābil ⁊ alkali ⁊ est adustū ⁊ almuligath ⁊ sal āmoniacus ⁊ lētes ⁊ myrrha ⁊ semē ⁊ āmoniacū ⁊ flos eris ⁊ vsnen fullonū ⁊ stercꝰ canis: ⁊ stercora predicta in caplis alijs ⁊ cucumer asini. ¶ Et iterū cortices ligni vitis adusti ⁊ puluerizēt sup locū scabiei iunctū cū butyro crudo. ⁊ liget̄ stricte post illud ⁊ nō moueat̄ vsqꝫ quo destruat̄. Et qn̄ꝫ cōfert cordumeni cuꝫ aceto ⁊ gluten glumbat cū eo. ¶ Et de cōpositis nostris bonis est vt fiat ex argēto viuo extincto ⁊ ex folijs oleādri et ex climia argēti ⁊ lithargirio epithima cū aceto ⁊ oľo ro. supra qđ dormiat ī nocte ⁊ abluat corpꝰ ī mā̄e ī balneo cū aceto ⁊ vsnen viridi cū aq̄ caľa in p̄mis: deinꝫ pperet ⁊ inūgat̄ cū oleo. ¶ Medicamē facile sumantur lithargirij ⁊ dragāti citrini ptes eq̄les: terant̄ cū aceto hebdomada vna in sole ⁊ liniat̄ cū eo cū necē fuerit. ¶ Et iteꝝ argētū viuū extinctum ⁊ storax liq̄da ⁊ oleū rosatū aggregent̄ ⁊ administrent̄. Et iteruꝫ argēti viui extincti ⁊ floꝝ viol. ⁊ costi ptes eq̄les. Et iteꝝ ꝯdisi ps. i. ⁊ magre ptes. iij. ⁊ liniat̄ cū aceto. Et cum administras fortia exiccatiua resoluentia ⁊ sicca exiccātia. tūc ꝯsequere ea cū oleis cognitis sicͭ ē oleū de cipis ⁊ salicibꝰ ⁊ nenufaris ⁊ viol. ⁊ silia illis ⁊ ꝓprie in sicca: ⁊ in illa q̄ est pauce hūiditatis: ⁊ administra in hūida ea q̄ sunt vehemētioris exiccatiōis: ⁊ in sicca q̄ sunt minoris exiccatiōis. Et elōga illđ in quo ponit̄ argētum viuum extinctū q̄ntum poteris a partibus sitōi ⁊ mēbroꝝ nobiliū. ¶ Cura aūt pruritꝰ sicci post euonem si indiget ea cū illis q̄ scis est vt des in potu lac vaccinū acetosum ⁊ sicͭ balneatio cū aq̄ tepida ⁊ administratio inunctionuꝫ oleaginaꝝ ex oleis frigidis ⁊ ꝓprie qn̄ ponit̄ in eis succus apij. Et curatio scabiei sicce ⁊ pruritꝰ sicci est vicina. ¶ Et de medicinis leuibꝰ in hoc est papauer tritꝰ cū aceto: ⁊ iterum folia lilij: ⁊ iteꝝ aloes cū aq̄ ēdiuie: ⁊ sene iterū est ex eis que ponunt̄ in medicinis eiꝰ ⁊ aq̄ apij ⁊ acetum ⁊ aq̄ ro. sunt bona. ¶ Et de medicinis fortibꝰ ē ceratū in quo ponit̄ opiū cum quo inungat̄ corpꝰ et quiescet pruritus. ¶ Et ex medicinis fortibꝰ est vt cōponat̄ ex medicinis primis ꝯpositum ⁊ ponat̄ in eo sal āmoniacus ⁊ liniat̄ cū aceto ⁊ ꝓprie super testiculos. ¶ Et iteꝝ alumē frixū ⁊ allutrā: ⁊ hoc iterum ꝯfert prurit ibꝰ itrinsecis in vulua ⁊ ano qđ ponatur super pānum. ¶ Et senes quidem iuuātur in curatione pruritus qui accidit eis ⁊ liniantur ex fece vini cum aliquātulo aneto humido. ¶ Balnea vero pruritus ⁊ scabiei sunt sicut aqua maris calefacta aut cum dispositiōe sua: aut decoctio cucumeris asinini. ¶ Cibus aūt hn̄tiū scabiē ⁊ pruritū sit ex eis que humectant ⁊ gn̄ant sanguinē laudabilē ex cibis declinibus ad frigiditatē ⁊ humiditatē ⁊ equalibꝰ. Et hn̄tibus pruritū ostrachinū necium est administrare olea leuia in eis q̄ assumunt sicͭ oleū amigdalinū et sisaminū ⁊ silia illis. ¶ Et scias ꝙ ventose in vtrisqꝫ cruribus ꝯferunt scabiei sede.

¶ De desudatione. Ca. viij.

Quandoqꝫ fiunt bothor in corpe aut mēbro plimi sudoris valde pauce ablutiōis: aut ꝓpe fricatiōis apđ ablutionē ⁊ ꝓprie in regiōibꝰ calis spaciose quasi ipe sint ex materijs q̄ sunt pigre ꝓp suaꝫ grauitatē in ꝯsequēdo sudorē velocis ꝯsumptiōis ꝓpt subtilitatē sue mā̄ei: q̄ retinent̄ in supficie cutis. Et sunt quasi sint sudoris feces inobediētes ad resudādum. Et qn̄qꝫ nō fiunt bothor apparentes: imo accidit ⁊ fit asperitas.

¶ De cura. Capi. ix.

Incidunt mām eiꝰ si multiplicat̄ in corpore flōmia ⁊ solo vētris: ⁊ silr opꝫ vt pperet assuetꝰ es ol hora in euādo humores acutos. ¶ Et ex eis que ꝓhibent eā ⁊ auferunt ipam sub balneatio: ⁊ mundificatio: deinde administret̄ aqua frida balneādo in ea: ⁊ ꝯfert eis fricatio in balneo ex carne melōis cū farina lentiū post sudorē: deinde alsehesabreꝫ post ipam. Et caro melonis cū lētibus ⁊ farina fabaruꝫ. Sandali ro ꝓhibent eam a pruritu q̄ accit cum ea. Cum ergo sunt cum cāphora non faciunt illud. Et alcāna iterū si nō abhorret̄ eius tinctura ꝯfert ei. Et assumere illud cui assimilant̄ aq̄ gr̄natoꝝ ⁊ acetosa ⁊ lentes ⁊ pruna ⁊ tamarindi. ¶ Et administratio olei ꝙ ꝓhibet sudorē ex eis que sunt sicut decoctio myrthi ⁊ rosarū ⁊ aqua coriādri v̄: ⁊ ꝯfert ei aqua calefacta in sole. ¶ Et ꝓhibent eam oēs aque cum decoquuntur in eis stiptica. ¶ Et dimissio motꝰ ⁊ alienatio a locis calidis sudare faciētibꝰ: ⁊ petere loca ventosa. et refrigeratio cum flabellis plurimis simul ⁊ ablutio cum aqua frigida. ¶ Et iterū inunctiones ex eis que sunt sicut oleum myrtinum ⁊ oleum ro. ¶ Et butyro crudo inest ꝓprietas maxima in ipa ꝓprie cū dragāto ⁊ gummi. ¶ Et iteꝝ inunctiōes in quibus est virtꝰ lithargirij: ⁊ scoriei et tutie inest proprietas. Et cinis folioꝝ myrthi ⁊ ammoniacum ⁊ folia lauri recentia ⁊ rutha ⁊ minutuꝫ thus. ¶ Et qn̄qꝫ ꝯfert desudatiōi epithima glutini piscium dissoluti in aqua. ⁊ qn̄qꝫ indiget fortis staphisagria ⁊ thure ⁊ sulfure. ¶ Illa vero que de ea iam vlcerata est curetur cuꝫ eis que sunt sicut vene ⁊ galle ⁊ bolum ar. ⁊ cerusa cū cera: ⁊ emplastrum de cerusa est bonum ad illud. Et forsitasse peruenient vlcera ista ad finem maximum corruptionis: quia erit cura eorū cura adustiōis ignis nam illa que de ea confirmata est curatur curatione alsahafati.

¶ De planta noctis. Ca. x.

Siquis passus est desudationem cutis: ⁊ opilationē poroꝝ: ⁊ bonitatē digestionis: qn̄qꝫ accidunt in frigore noctis pruritus ⁊ asperitas ⁊ bothor parue que nolantur plāta noctis. ¶ Et cā est retentio eius qđ oꝫ vt resoluat̄ ꝓp ꝯstrictionē pororū in radice quā adiuuat in qua addit soliditas frigoris: ⁊ ꝓprie in hora in q̄ multiplicat̄ digestio ⁊ sequitur

multitudinẽ eius multitudo vaporis et aer. noctis et ꝓp illud nominatur plãta noctis: q2 plim accidẽtiũ eius est in nocte. ¶ Et de dispõnib⁹ hui⁹ passiõis ẽ ꝙ pruritus i ea sit vehemens et delectat prius deiñ ꝑducit ad dolores vehemẽtes quos efficit in locis pruritus.

¶ De cura. Cap. xi.

Oportet vt sit regimẽ in dilatãdo poros cũ balneis et inunctionib⁹ notis ad illud. Et i mundificando venas a mã plurima. Et illud cum flobotomia et euacuatione ſm ꝙ dictum est i capitulo pruritus si fuerit illius necessitas: et nõ fuerit sufficiẽtia in medicinis localibus. ¶ Medicine vero locales sunt aloes. Et myrrha est de melioribus medicis et ꝓpe cum aqua mellis. Et silr aloes cum farina lentium cum pauco aceto et melle. Et aqua apiũ de currentibus est ei ꝓportionalis. Et de medicis ꝯferẽtibus ei sunt fex aceti sola et baurach et alcãna et crocus.

¶ De verrucis et que ex eis sũt vt claui. et recuruis et que de eis sunt vt cornua: et que currunt cursu eorum. Capi. xii.

Causa efficiens eas: prima est expulsio nature. Et mãlis ẽ hũor grossus melãcolicus. ¶ Et qñ ꝙ conuertitur melancolia a flegmate sicco valde qñ multiplicatur in sanguine. Et qñq3 accidit ipsi sanguini propterea ꝙ ipse coartatur et multiplicatur. ¶ Et propter priuationẽ causarum putrefactõis vt cõuertat ad siccitatem et frigus: et ꝓprie in venis paruis i quarũ similibus non putrefit sanguis propter suam paruitatẽ et propinquitatem ad causas extrinsecas: q̃ sunt ad hoc: vt exiccẽt velociores q̃ȝ ad hoc vt ipse putrefaciãt precipue cũ sanguis non valde est calidus in substantia sua. ¶ Et qñq3 oritur ex eis vena magna. ⁊ fit causa ad conuertendam complexioneȝ eius quod peruenit mẽbro vicino de nutrimento ad complexionem materiei sue; quare desiccatur illud et infrigidat̃ et multiplicãtur verruce. ¶ Cum ergo cadit aut destruitur ꝑ quodlibet regimẽ cadunt alie et nominãtur magne habẽtes capita sicut capita clauorũ habẽtes subtiles radices claui et lõge recurue cornua. ¶ Et de verrucis est genus qδ nominatur tusius: et numeratur in eis: licet sit necessarium vt discernatur ab eis. Et finduntur quando scinduntur a sanie que est sub eis.

¶ De cura. Capi. xiii.

Properare quidẽ ad minorandũ sanguinem et ad euacuãdum melancoliã est res que ẽ necessaria. ¶ Et quãdo multiplicentur egritudo iteretur flobotomia. Silr regimẽ generans bonum chimuȝ et alia de illis quoꝝ preterijt rememoratio mltotiẽs ¶ Cura autem localis est cum medicinis que habẽt amaritudinem et stipticitateȝ ad leues ex eis. Sicut est inunctio verrucarum cum oleo fisticino assidue: aut cũ decoctione oleorum colata dimissa post tres dies. Et aqua porri alnabati cuȝ sumach et oleo de ben. ⁊ iterũ cũ folijs capparis ⁊ nuce cupressi. ⁊ oliue immatura: ⁊ fructus tamarisci est bonũ iterum: ⁊ folia myrthi humide sunt bõa ad fortes. ⁊ cortices nucis humide cũ ficubus siccis ⁊ xylocaracte cum pauco nocumento suo conueniẽtes sunt illis que de eis sunt magne ⁊ ad fortes. Et cortices radicuȝ algarab ⁊ cinis ei⁹ cũ aceto vini. ¶ Et de eis q̃ sunt bõa vtilissima est vt sumant̃ alharmel ⁊ alcãna: cribellent̃ ⁊ leniant̃ cũ aq̃ frida. Iteꝝ qδ ex eis forte est: est ad fortes sicut epithimata fcã ex calce ⁊ arsenico ⁊ alcali: ⁊ ꝓprie cuȝ argẽto viuo extincto: ꝓcipue cuȝ cinere q̃rc⁹ et oleo. ¶ Et sal cũ aq̃ cepe ⁊ bol⁹ et stercꝰ capnũ ⁊ iteꝝ cãtarides cum arsenico. ¶ Et iteꝝ fex mellis anacardi est fortis in puluerizatiõe sua. ⁊ lac titimalliqñ iterat̃ sup eas aliquotiẽs deijcit eas: ⁊ lachryma vitis ⁊ alkebikengi iteꝝ magnifice deijcit eas: ⁊ nigelle ꝯfecte cum vrina si empĺet̃ cuȝ eis sunt mirabiles: ⁊ fel hirci iteꝝ et assa et emplm acutum et dirumpẽs aldubellet et est emplm de anacardis. Cõpositum eq̃le. Corticum nucis humidoꝝ et dragãti et calcis viue olum pars. i. terãtur et cribellẽtur et ponãtur desuper. ¶ Aut sumãtur flores eris ⁊ chartarum ãborum añ. ʒ. v. et pulpe colloquintide. ʒ. vi. baurach. ʒ. vi. salis ãmoniaci. ʒ. iiij. cali et arsenici citrini ãborum añ. ʒ. vi. fellis vaccini. ʒ. vi. vrinen persici. ʒ. vij. terãtur ⁊ cribellentur ⁊ linitãtur desuper cũ aq̃ saponis. ¶ Et de curationibus verrucaꝝ est eaꝝ eradicatio: et illud quidem qñq3 fit cum cãnulis de pẽna aut de cãna aut de ferro q̃rum ꝯcauitas fit cũ q̃titate in q̃ degluttiãtur verruce deglutione in q̃ fit difficultas q̃daȝ: et inuoluatur super ea et ꝓfundet̃ paꝝ apud radicẽ ei⁹: q̃ eradicat eã: aut extẽde eas cum vncinis. donec extẽdãt̃ eoꝝ radices deinde assumãtur cum instr̃o acuto submerso ad radices eaꝝ et ponatur super eas butyrum coctum post eradicationem. ¶ Et iterum quotiẽs tãgit eas medicamen acutum et i festat auferatur medicamẽ acutuȝ et ponatur desuper butyrum coctum ⁊ dimittat̃ parũper deinde iteretur vsq3 quo cõpleatur earum casus ⁊ incidunt̃: ita vt qδ est in circuitu earum secetur cum ferro subtili aperiẽdo i circuitu deinde vadit super eas medicamẽ acutũ. ¶ Et nos iã experti sumus cũ nouacula ꝓfundius q̃tum pole est cum cautela superficiei cutis. deinde fricãdo locũ cum sapone ⁊ cisperis ⁊ ro. donec cucurrit qδ fluxit de sanguine ⁊ retentus est: et deijcit post illud qδ remãsit si accipiat̃ lignuȝ et incendatur in igne donec inflammetur et approximetur verrucis donec excorientur verruce: ⁊ inungantur cum manu vna vice post aliam donec deleantur.

¶ De cornibus. Ca. xiiii.

Sunt additiones spisse vngulares nascentes super iuncturas in extremitatibus ꝓp vehementiã operationis. ¶ Et cura eoꝝ est incisio vt resoluatur ex eis illud qδ non dolet: deinde administrẽtur super residuum medicine vehementer acute ex medicinis verrucarum donec cadãt: deinde consequatur butyrum coctum.

¶ De fissuris q̃ apparẽt sup cutẽ et labia ⁊ extremitates apparitiõe in cute in oi loco. Ca. xv.

Causa oluȝ fissuraꝝ est siccitas in cute adeo donec exiccet̃ illa siccitas: aut ꝓp ꝯplõnem singularẽ: aut ꝓpter malitiã humoꝝ mittentiuȝ mãȝ exiccãtem acutã: aut ꝓpter calorẽ exiccãtem: aut vẽtositateȝ exiccãtem rorem: aut frigus indurans inspissans sicut accidit terre exiccate et arefacte per ven

lū aut calorē ⁊ cōmote valde vt scindatur. Et qñq₃ accidit cū aquarum stipticarum ⁊ illarum in quibꝰ est virtꝰ aluminis et similiū: qm̄ accidit vt cū eis fiat ablutio. Et eis quidē sunt contrarie aque sulfuree ⁊ aspaltine. ¶ Et nos experti sumꝰ differentiā inter aquā eandē et quod est in circuitu eius et aquā in sapor: et non fuit in hoc capitulo experimentū forte.

¶ De cura fixurarum communi. Capitu. xvi.

Oportet vt euacuetur si fuerit humor malus. Et ꝑmutetur si fuerit complexio sicca et bibat oleū ꝓprie sisami excorticati vsq₃ ad. ℥ i. ⁊ .5. omni die in expressione vue: aut infusione passularū dulciū aliquot diebus. ⁊ similiter decoctio cancrorū fluuialiū cū aqua ⁊ zuccaro: ⁊ assiduet inungi. ¶ Et si sunt ex frigore tūc cōfert eis acatia: et iterū decoctio naporum ⁊ napi ⁊ folia sicle ⁊ decoctio eiꝰ: ⁊ ꝓprie ceratis factꝭ ex eis cū adipibꝰ notis ⁊ medullis ⁊ pice hūida ⁊ alkitrā. Et si fuerint ex calore: tūc cū ceratis frigidis ⁊ hūidis cōquassatis cū succis frigidis ⁊ hūidis. Et rectificatio cibi ⁊ administratio balnei cū aq̄ calida.

¶ De fissura labiorum. Capitu. xvij.

Causa in fissuris labiorū est siccitas: aut ꝓpter ventū cōtrahentē cutē ⁊ desiccantē eā ⁊ exiccātē ipsius rorē: aut ꝓpter frigus: aut ꝓpter calorem: aut propter cōplexionē siccā sicut sciuisti. ¶ Prohibitio vero eiꝰ est vt liniatur anteq₃ perueniatur ad ipsius curā cū ceratis ⁊ adipibus ⁊ medullis ⁊ oleo ro. cum ysopo hūida. ¶ Et ista iterū qñq₃ auferūt illud qđ accidit. ¶ Et facere vt adhereāt pellicule super ea: sicut pellicula oui et arūdinis ⁊ cortices aleorū ⁊ ceparū. ¶ Ablationi autē eiꝰ qđ de ipsis accidit de eo qđ bonū est: est vt sumantur fex assata ⁊ glutinū albotim ⁊ misceantur cū adipe sicut galline: ⁊ āseris ⁊ melle. ¶ Aut sumatur tritura gallarū immaturarū sicut puluis ꝯfecta cū gūma albotin liquefacta sup ignē. ¶ Et dictū est q̄ inugere vmbilicū in hora dormiendi: aut applicare cotrū submersum in oleo ꝯcauitati vmbilici est iuuatiuū et bonum.

¶ De fissuris pedum. Capitu. xviij.

Quandoq₃ accidūt ꝓpter vapores malos: ⁊ qñq₃ accidūt ꝓpter siccitatē ⁊ ariditatē denigrātem. ¶ Et ad summū qñq₃ cōtingit de eis iuuamentum ꝓpter illud qđ resoluitur ex ipsis si possibile ē vt remoueatur cū assiduatione ponendi pedes in aq̄ calida ⁊ inungendi eos cū oleis ⁊ adipibus ⁊ ꝓprie adipe caprarū ⁊ vaccarū ⁊ ouiū cōfortatis parūper cū cera. ¶ Et iterū oleū de keruà proprie et oleum alkecin et oleū de suti: qm̄ est vltimū valde: et oleum effusum de lētisco opposito igni: qm̄ est bonū valde ¶ Et alcāna est bona et ꝓprie cōfecta cū decoctiōe alharmel ⁊ sergin vue est bona curatio eius. ¶ Et si nō valent illa indiget bucella faciente glutinationē ⁊ penetrante in ea sicut curant eā quidā post balneationē ⁊ positionē pedū in aquā calidā: tunc opꝫ vt ponatur dragagantū ꝑparatū cū cōtritiōe in fissura qm̄ est mirabile. ¶ Et iterū sumantur cera ⁊ oleū sisaminū ⁊ glutinū albotin ⁊ storax liquida aggregentur et fissuris vt bucella adhibeatur: qm̄ est mirabile. Et iterum alkitrā cū mollitiōe sisami ē mirabile valde et olibanū tritū ⁊ olea ⁊ adipes iuuatiua sunt valde.

Et iterū epithima ex cancro adusto cōtrito cū oleo oliue ē in fissuris manuū velociꝰ ⁊ magis iuuatiuū. ¶ Aut sumatur interiꝰ cepe squille ⁊ ferueat in oleo in quo liquefactū sit glutinū albotin: ⁊ ponatur in fissuris. Et glutinū albotin iterū in oleo solū est vltimū. ¶ Et iterū cōfectio sumatur de farina granorū alkerua emollitorum cū pauca aq̄ ⁊ fiat vt adhereat calcaneo. Et ipse fructꝰ alkerua ē bonꝰ ad antiquas exulceratas. Aut sumantur litharg yrū ⁊ cera ⁊ oleū ⁊ mel cū eq̄litate ⁊ fiat ex eis aliq̄d ꝑparatū. Aut decoquātur cancri fluuiales ⁊ sisamū: ⁊ iterū sumantur fex olei ⁊ adeps anatis ⁊ glutinū albotin. Curatio bona nostra sumatur dragagātū ⁊ teratur sicut puluis: ⁊ radicū polipodij pōdus medietatis eiꝰ ⁊ karabe ⁊ thuris tritorū oim̄ aūt tria pōdera ⁊ glutinis albotin duplū dragaganti terantur omnia cū oleo de kerua ⁊ administrentur: et dicimus qui vsus fuerit inunctione calcanei omni nocte nō dimittens securatur ex hoc.

¶ De fissuris manuum. Capitu. xix.

Curentur curatione fissurarū pedum leuium.

¶ De fissuris q̄ sūt inter digitos. Capit. xx.

Curentur cū hmōi ⁊ eis q̄dē ꝓpriū ē vt emplastretur cū radice polipodij trita sicut puluis.

¶ De vlceratione alchatin. Capitu. xxi.

Quandoq₃ accidit alchatin vt rubeat in primis ⁊ findatur: aut vlceretur ꝓpter multitudinem resupinationis ⁊ ꝓprie in egris quare oportet cū incipit rubere vt dimittatur resupinatio ⁊ administrētur desup repercussiua. ¶ In egris ṽo administretur stratus ex eis que sunt sicut folia salicis ablata a virgis: et sicut milia: ⁊ sicut penne: et totū illud fiat implendo sicut pēne leues aut cui similes sūt alkiriss. Si aūt exulceretur tunc emplastrum de cerusa adhibeatur.

¶ De odore horribili in cute et ascellis et vrina et egestione. Capitu. xxij.

Odor corrūpitur ꝓpter putrefactionē humoris aut sudoris. ¶ Et quādoq₃ adiuuant ad illū motus cōmouētes humores. ⁊ dimissio ablutionis a pollutione: ⁊ menstrua et retardatio eius. ⁊ assumere ea que sunt sicut fenugrecum. et ea de ꝓprietate quorum est mouere materias acutas ad manifestū corporis. De fetore ṽo oris iā dictū est.

¶ De cura corruptionis odoris corporis cōmunis. Capitulum. xxiij.

Illud ṽo qđ rectificat hūorē ē eūs ⁊ cōplexio cum ꝑmutatiōe ⁊ acceptatione eiꝰ: cuiꝰ bōa sit digō in qualitate ⁊ quātitate: ⁊ mūdificatio in balneo et alia: ⁊ assumere in ieiunio p qđ sudor fit boni odorꝭ sicut est cassia ⁊ seleniati. ¶ Et iterum apium et capita cardui ⁊ asparagus ⁊ oē ꝓuocatiuū vrine mundificatiuū sanguinis a putrefactione. verum quedam eorum sicut asparagus faciūt fetere vrinā. ¶ Et de eis q̄ ꝯferūt ad illud ē vt bibat infusionē chrysomillorū boni odoris ⁊ chrysomilla ipa: ⁊ liniatur sup corpꝰ qđ sit sicut aq̄ myrti ⁊ aqua in qua dissolutū est alumē lameni ⁊ almeisus ⁊ decoctio sisimbrij ⁊ mente ⁊ calamenti ⁊ sansuci ⁊ folia citri ⁊ folia salicis: ⁊ silr inunctio cū myrto trito. ¶ Et iterum sandali proprie ⁊ ciperi ⁊ flos squinanti ⁊ calamus aromaticus ⁊ alsidre ⁊ rose ⁊ ꝓprie sansucus ⁊ alsehesabrē ⁊ alusnas

ni ⁊ folia citri ⁊ cortex eiꝰ ⁊ folia malorū et folia lilij
iuuatiua sūt i hoc ca. valde. Et iterū trocisci ð rosis
cū zuccaro: ⁊ iterū de eis q̄ opilāt poros ⁊ ꝓhibēt su
dorē sꝫ lithargyriū ⁊ tutia ⁊ cinis foliorꝫ lilij ⁊ alumē
⁊ silia eis ⁊ myrrha ⁊ aloes ⁊ oleū myrtinū ⁊ oleū ro.

¶ De cura fetoris ascellarum. Capi.xxiij.

Existimauerūt q̄dā ꝙ fetor ascellarū ⁊ pediculi sunt ex reliquijs vestigiorū spermatis ex q̄ crea-
tus est hō q̄ iā ceciderūt in pubꝰ ascellarū ⁊ penetra
uerūt i poris cutis: ⁊ hoc nō est ex eis qbꝰ opꝫ inniti
Et vt ꝓportionet ad vaporē māei q̄ cōuertit i sper-
ma in hole ⁊ ad mouētē ipam in eo est meliꝰ. ¶ Cu
ra aūt eorꝫ ē qm̄ oꝫ vt curet post mūdificationē si ea
indiget cū tutia ⁊ lithargyrio ɔdito ⁊ clunijs ⁊ cū ci
nere myrti. ⁊ oleo myrtino. ⁊ cū aq̄ in q̄ soluit alumē
⁊ q̄nq̄ cōficiunt ista cū sandalis ⁊ ꝑmiscent cū cam-
phora. ¶ Trociscus bonꝰ. ℞. sandalorꝫ ⁊ cassie ⁊ gal
lie ⁊ spice ⁊ aluminis ⁊ myrrhe ⁊ folij ⁊ ro. olm añ. ꝑtē
i. ⁊ tutie ⁊ lithargyrij albificati āborꝫ añ. ꝑtes. iij. et
cāphore ꝑtē. s. fiāt ex eis trocisci cū aq̄ ro. ⁊ adminis-
strent post exiccationē. ¶ Et iterū sumant rosarꝫ ru
bearꝫ lib. i. ⁊ galle ⁊ spice ⁊ ciperi ⁊ myrrhe ⁊ alumi-
nis olm añ. ʒ. x. fiāt trocisci cū aq̄ ro. ⁊ administret de-
libutionē faciēdo. ¶ Puluis bñ faciēs redolere cor-
pus: ɔfert ɔplexionibꝰ calidis. ℞ spice ⁊ ciperi ⁊ fo-
liorꝫ ⁊ florꝫ sq̄nāti ⁊ storacis alsemle ⁊ ē lubria roma
na olm añ. au. x. rosarꝫ siccarꝫ extremitatū myrti olm
añ. au. xx. spica ⁊ ciperū ⁊ flos sq̄nanti ⁊ foliū made
fiant cū vino odorifero ⁊ exiccent ⁊ terant: deīde ꝓij
ciāt sup ea rose ⁊ extremitates myrti cōtrite. et disso
uat crocꝰ cū aq̄ ro. ⁊ ꝑmisce ipm cū medicinis reliq̄s
⁊ exicca eas in vmbra: deinde tere ipm ⁊ pulueriza
sup corpꝰ post balneationē: itavt exicces sudorē cor
poris in ꝑmis exiccatiōe vltima: deīde pulueriza su
per ipsis medicinas. ¶ Aliud abscidēs odorē sudo-
ris fetidi ɔueniēs hñtibꝰ cōplones frigidas. ℞. spice
aromatice ⁊ gariofilorū ⁊ amomi ⁊ xylobalsami et
cassie olm añ. au. iij. costi ⁊ blacte bizātie ⁊ spice Inde
et cinamomi olm añ. au. ij. extremitatū sansuci ⁊ spi
ce romane olm añ. au. iiij. lubrie romane resoluant
ista cū vino ⁊ tere ⁊ reliqua cū aq̄ balsamite ⁊ admi
nistra illud. ¶ Aliud fm illō exēplū abscindēs odo-
rē sudoris. ℞. cinamomi ⁊ spice inde ⁊ blacte bisan
tie ⁊ costi olm añ. ℥. ij. absynthij ⁊ boli lacune ⁊ sco-
rie plūbi et ceruse ablute olm añ. ℥. s. sceha et spice
romane olm añ. ℥. i. croci et rosarū siccarū amboꝝ
añ. ℥. iij. tere sicca cū aqua myrti: ⁊ crocū cū aceto vi
ni odoriferi et administretur.

¶ De cura vehementie fetoris stercoris et ventosi-
tatis. Capitu. xxiiij.

Hic illud ex putrefactiōis hūorū. Et ex rerū de
ꝓprietate quarū est illud sicut alasfargar et al
bea ⁊ eruca ⁊ porri ⁊ alaniudē ⁊ alalthir et iterū oua
eorū. Uerū fetorē delet bonitas digestiōis ⁊ assume
re ea q̄ declinare faciūt putrefactionē ad ꝑtē vrine
sicut fenugrecū. ipm eñ facit fetere sudorē et vrinā
et delet fetorē egōnis. Et vinū aromaticū aufert fe-
torē egōnis. ¶ De fetore vrine. Capitu. xxv.

Cause fetoris vrine sunt cause fetoris egestiōis
¶ Et iterum diuretica sicut asparagus et simi
lia. ipa eñ faciūt bonū corporis odorem: ⁊ faciunt
fetere odorē vrine. Et iterꝫ vlcera vesice ⁊ cura eius
est facilis ex eis que sciuimi.

¶ De pediculis ⁊ lendinibus. Cap. xxvi.

Materia hūiditatis in q̄ ē calitas aliq̄ cū expelli
tur ad cutē fortasse ē tāte tenuitatis ⁊ subtilita
tis vt resoluat ⁊ nō sentiat: ⁊ sequit eā illō qδ resol
uitur in sudorē: et sequit eā qδ resoluit et coagulat
in sordes: et sequit eā qδ retinet i suprema tunicarꝫ
cutis et generāt ex ea sicut furfures et desudatiōes
et q̄ sunt ambabꝰ silia: et sequit eā qδ retinet ꝓfun-
dius illo. Qδ si fuerit mala valde facit sicut alopitiā
et silia illi ⁊ ipetiginē ⁊ alsahafati. Et si fuerit minꝰ
mala et nō fuerit ꝟtꝰ virulēta. et nō festinat ad eam
putrefactio dominās vltima: ⁊ ē cōueniēs vt sit mā
recipiēs vitā influit sup ipam vita ex creatore suo: et
ꝓueniūt pediculi ⁊ mouēt ⁊ egrediūt. Et q̄nꝫ accidit
de eis plīm subito. Et q̄nꝫ adiuuāt ad generationē
pediculorꝫ et mouēt eos cibi boni chimi tenuis mo-
tus ad illō qδ apparet sicut ficus: ⁊ ad illō adiuuāt
motꝰ mouētes eū ad illud ꝑcipue cū associat ei va-
por spermatis generātis sicut coitꝰ. Et q̄nꝫ adiuuāt
ad illud dimissio mūdificatiōis ⁊ ablutiōis et admi
nistratio eiꝰ qδ apit poros cutis et mouet māa retē
tas in ea ad resolutionē ⁊ facit ingredi ad eā flatū ꝓ
hibētē eā a ɔuersiōibꝰ putrefactiōis ⁊ assimilatiōe cū
putrefactiōe. Et q̄nꝫ superant pediculi adeo donec
fluat sanguis habētis eos et citrinet color eius ⁊ ca
dat appetitꝰ eiꝰ et extenuet corpꝰ ipsius et resoluat
eius virtus. ¶ De cura. Capitu. xxvij.

Pediculi plures generati nō abscissi indigent in
curatione sua in ꝑmis mūdificatiōe corporis ⁊ ꝓ
pue euacuatione cū flobotomia ⁊ rectificatiōe regiminis
⁊ dimissiōe eiꝰ qδ mouet māa ad exteriora de eis q̄
diximꝰ: deīde administra medicinas locales: ⁊ ɔfert
ad illud assiduatio balneatiōis ⁊ mūdificatiōis: ⁊ vt
assiduet balneationē cū aqua salsa: deinde cū aqua
dulci ē meliꝰ. Et opꝫ vt assiduet ꝑmutationē vestiū
induat serico ⁊ lino: ⁊ bibat medicinas interficiētes
pediculos sicē allea decocta ⁊ calamētū mōtanum.
¶ Medicine ꝟo oꝫ vt sint exiccatiue resolutiue attra
ctiue ad exteriora. Qδ si fuerit res magna ē necīaꝫ
vt misceāt cū eis ꝟtutes venenose. Et de medicinis
localibꝰ sūt sumach ⁊ oleū ⁊ acetosa ē ⁊ folia eiꝰ et
radix eiꝰ aut alumē cū oleo aut folia azedaracet aut
folia ꝑnatorꝫ ⁊ semē lini ⁊ calamꝰ aromaticꝰ ⁊ ciamo
mū: aut folia colloq̄ntide aut folia myrti aut folia
cupssi. ⁊ oleū cartami iuuatiuū ē ꝓhibitiuū: ⁊ oleū ð
raphano ē mirabile. Et cortices cassie lignee ⁊ reu-
barbarꝫ ⁊ piretrū ⁊ radix altee ⁊ sisimbriū et poliū et
anisum et pulegiū ⁊ semē vitice ⁊ alberēgesis ⁊ cordu
mēi. Sumāt siesinemithe. ʒ. iij. costi. ʒ. s. baurach. ʒ.
i. amilli q̄rtū oia soluāt et liniāt. Et de ablutiōibꝰ est
ðcoctio lupiorꝫ: qm̄ ē bona fortis: ⁊ ðcoctio side ⁊ de
coctio tamarisci ⁊ ðcoctio calamēti mōtani ⁊ ðcoctio
foliorū cupssi ⁊ foliorꝫ pini. Et q̄n a felle eū ponit in
ablutiōibꝰ sūt bona. Et de suffumigatiōibꝰ ē suffumi
gatio cū ɔditū ⁊ staphisagria ⁊ cū gūma pini et cum
gallia ꝑdc et cū sulfure. Et de medicinis fortibꝰ ē vt
sumāt staphisagria ⁊ arsenicū rubeum et baurach

lerantur omnia cum aceto ꝛ oleo ꝛ liniatur cū eo caput. ¶ Aut ellb albꝰ ꝛ baurach: aut folia oleādri cū oleo aut folia colloquintide. ¶ Aut sumantur synapis ꝛ cōdisi trita ꝛ fundatur super ea parꝫ aceti ꝛ extinguatur post illud in eis argētuꝫ viuum terēdo ꝛ est forte. ¶ Et siſr qḋ fit ex sulfure ꝛ arsenico ꝛ aristol. ꝛ cinere ilicis ꝛ costo ꝛ myrrha. ¶ Aut sumanꝭ ꝯdisi ꝛ arsenicū rubeum ꝛ aristo.lon. ꝛ allutran ꝛ fellis vaccini q̄ntitas tāta de vtrisqꝫ cū qua medicͤ conficianꝭ ꝛ est epithima forte. ¶ Et iterꝫ allutrā ꝛ gētiana ꝛ arsenicū ꝛ oleū de lilio. ¶ Et iterꝫ staphisagria ꝛ folia oleandri ꝛ alumē iameni. ¶ Et iterꝫ linianꝭ i balneo cū siesnemithe pte.i. ꝛ baurach medietate ptis costi sexta ptꝫ. almili q̄ntū ola ꝛ liniaꝭ cū eo post psilotꝫ cōfecto cū aceto. ꝛ administra has medicinas post vaporationē cum eis que sunt sicut cōdisi. ¶ Et staphisagria est melior ꝛ proprie cum incipit ab ablutionibus de gñe eius quod diximus.

¶ Tractatus.4. de dispōnibus q̄ pēdēt ex corpore ꝛ extrītatibus. Et ē ꝯplemētū libri decorationis.

¶ De extenuationis ablatione. Ca.i.

Extenuatio fit: aut pp ꝑuationē mācī pinguedinis cibi. Aut fit ꝓpter mītitudinē vsus cibi subtiliātis: qꝛ nō gñatur i corpore sanguis plimus. Et ex regimine cōtēto ḃ eo qḋ ē ꝓter illḋ qḋ nō gñatur in corpore sanguis bonꝰ aut pp debilitatē virtutis ogantis in cibo: aut digestiue: aut attractiue ad mēbra pp corruptionē cōplexionis: cuius plīm est frigidū. Aut pp quietē plurimā cum qua sopitur virtus attractiua: proprie qñ ē post exercitia quorū auxilio cōsueuit natura attrahere cibum. Cū ergo dimittunꝭ non attrahit neqꝫ nutrimētum tēperatū ēt. Aut ꝓterea qꝛ sanguis conuertiꝭ ad mām colericā vel melancolicaꝫ ex humida aquosa. Aut ꝓpterea qꝛ splē cōprimit epar quādo magnificatur quare attrahitur ad ipsum plus sanguinis ꝛ debilitatur virtus epatis per ꝯtrarietatē que est inter vtraqꝫ. Aut ꝓpterea qꝛ vermes coartāt corpus. Aut ꝓpter ꝯstrictionē pororꝫ. Aut pp ipoꝝ coartationeꝫ ab humoribꝰ. Aut coopturā eorum scienter quā fec frigus aut calor: aut nuda siccitas quorꝫ vnumqḋqꝫ cognociꝭ suo signo. Aut pp ligamēta assidua sup ipꝫ qꝛ opilantur pori ꝛ meatꝰ: ꝙobrē nō attrahitur ad ipsum nutriᵐ ꝛ ꝓprie a creta comesta. Aut pp multitudinē resoꝉonis qꝛ nō figiꝭ quod attrahit de nutrimēto ad mēbra: imo separaꝭ sicut accidit in exercitijs velocibꝰ ꝛ tristitia ꝛ angustia ꝛ egritudinibꝰ resoluētibus. ¶ Et corpora q̄dē que extenuanꝭ i tēpore breui tolerāt vt redeat ad ea teneritas tēpore breui. Et illa que extenuāꝭ i tēpore lōgo nō tolerāt nisi blandimētū debilitati ꝟtutꝫ ad hoc vt admiſtret nutrimētū plꝫ. ¶ Corpa igiꝭ susceptibiliora pinguedinis sunt q̄ de eis molliorē hñt cutē ꝛ que de eis magis susceptibilia sūt tēsionis. ¶ Et de eis q̄ faciunt homini eē necessarium fugere ab extenuatiōe sunt debilitas ꝛ vehementia passionū a calore ꝛ frigore ꝛ a ꝟberibꝰ ꝛ a ꝑcussiōibꝰ ꝛ a passionibꝰ aīalibꝰ ꝛ onere ꝛ laborē ꝛ inquietudine ꝛ ab euacuatiōe ꝛ coitu: ꝛ retineꝭ nutrimētū eiꝰ in venis ipsius: ꝛ nō penetrat qꝛ putrefit. ꝑ Et pinguedini iterꝫ ꝉsunt nocumēta q̄ ego dicā. Et nō ē sicut eq̄le. ¶ Qū ergo ꝯgenerat pinguedo ita nō facit accidere nocumētū nō abhorreas eā vita: nāqꝫ in hūiditate existit. Uerꝫ opꝫ vt tu caueas ꝛ abhorreas eā in via supfluitatis: lꝫ nō appeat eius nocumētū: qm̄ eius nocumētū repēte aduenit ꝛ subito sm̄ qḋ ē in loco suo. Et qñ desiccātur corpa ꝓpter aerē est extenuatio.

¶ De cura. Ca.ij.

Oportet vt ꝯsidereꝭ q̄ cā sit in extenuatiōe ḃ causis extenuationis q̄s diximus: ꝛ cureꝭ ꝛ remoueaꝭ. ꝟbi gr̄a. ¶ Si fuerit cibꝰ nō ꝯgñans sāguinem grossum fortē afferaꝭ ille qui gñat ipsum ꝛ nō sit ꝯtētus eo qui generat sanguinē laudabilē tm̄: qm̄ forstasse generabit subtilē ꝛ resolutiuuꝫ. ¶ Qḋ si fuerit virtus attractiua ad mēbra pigra moueaꝭ ꝛ ꝯfortetꝭ ꝛ ꝯsidereꝭ ad malitiā ꝯplonis si fuerit ꝛ pmuteꝭ. Et fricatio in hora expgefactiōis a somno est ex eis que expgefaciunt virtutē attractiuā. ꝑ Et qñqꝫ est necessariū prohibere nutrimētum a latere altero ꝛ attrahe ipm ad latus extenuatum cū diuersificātur duo latera: sicut si sit vna duaꝝ manuū extenuata ꝛ altera pinguis: tunc enim necessarium est vt ligetur pinguis cuꝫ pāno incipiendo ab inferiore ligatura nō vehementi neqꝫ dolorosa cum mensura que ꝯstringat tm̄: et prohibeat nutrimentum a penetratione. qꝛ redeat ad locum digestiōis ꝛ attrahaꝭ ad latꝰ alterꝫ. ꝑ Et excita attractiuā cum fricatione ꝛ proprie cū oleo aliquo sicut oleo oliue cum pauca cera calefacto fricatione non exiccante. Et quotiēs inflatur membrum ꝛ calefit dimittaꝭ: deinde iteretur cū desicit. Et si pori fuerint opilati tunc oportebit si corpꝰ fuerit vehementis soliditatis quapropter opilētur pori mollificare cum humectatione et calefactione cum calefacientibus ex eis que assumuntur ꝛ motibus corporeis ꝛ animalibus si fuerit frigus illḋ qḋ inspissauit ipsum: ꝛ infrigidatione ꝛ humectatione si fuerit calor inspissans ipsum ꝛ faciens ipm ꝯpactuꝫ. ꝑ Et melius quo calefit mēbrū qḋ nō recipit calefactionē ꝓpter frigus suū est vt siccetꝭ: deinde ponatur sup ipm rubificatiuū. ¶ Et si fuerit cā in extenuatione ꝓpter splenem cureꝭ splen. ¶ Et si fuerit extenuatio ꝓpter ꝟmes interficiātur ꝛ extrahatur cū olbus que dicta sunt in cap. eorꝫ ꝛ adhibeātur ei delitie et amenitas ꝛ stramēta leuia ꝛ habitet in vmbra ꝛ dilateꝭ ꝛ aromatizetur et dentur in potu frigida. Ista enim ꝯfortāt ꝟtutem nālem valde. qꝛ bona fuit eiꝰ administratio in nutriendo ꝛ expellendo supfluitates. Et illud q̄dē est ꝑncipium cāꝝ pinguedinis. Et de impinguātibus est assumptio vini grossi ꝛ cibi boni chimi fortis excitātis cum digeritur sicut frumētuꝫ sine cortice coctum vt pulo ꝛ aliud abet ꝛ rizi cum lacte ꝛ assata de carnibus propter illud qḋ retineꝭ in eis de virtute carnis ꝛ generant carnem durā. Decoctum aūt ex carnibus generat mollitiē ꝛ teneritudinem nō firmā. ꝑ Et caro anatis est ipinguatiua ꝛ caro galline siſr: ꝛ caro alcubugi est vltima in eo: ꝛ similr iub zuccari ꝛ balneū post cibū est vehemēter attrahens nutrimentū ad corpus impinguatiuum. Uerꝫ vtēs eo exponitur opilationi accidenti in epa:

te suo ꝓprie cũ ē cib⁹ eius cibus eoꝝ q̇ sūt ĩpinguãdi
ꝙ ꝑ illud multiplicaꝛ lapis ĩ eo q̇ q̄nt hoc ꝛ illi sunt
aptiores ad hoc vt ĩ eis multiplicentꝛ illis opilatiões
ꝛ lapis quoꝝ vene sunt in creatiõe stricte.ꝛ sunt non
oẽs ita.Et cũ isti sentiũt ḡuitatē in latere dextro: su=
mãt in potu aperitiua in opilonibus epatis nota.Et
sumãt in potu ãte cibũ suũ capparē cũ aceto ꝛ melle
ꝛ oximelle cũ seminib⁹ donec auferaꝛ ḡuitas. ¶Et
melius q̇dē balneũ est illud qḋ est post digõnem pri
mã:ꝛ cuꝫ iã descenderit cibus:ꝫ comedere cibũ post
egressionez a balneo absq̧ sup̄fluitate est de causis
ĩpinguatiõis.Et balneũ q̇dem est bonũ ĩpinguatiuũ
plurib⁹ hoibus ꝛ ꝓprie illis q̇ sunt in dispõne q̄ est si
cut arefactio.Et oꝫ vt sit balneũ post primã digõnē
scilꝫ qñ descẽdent cibus a stõ nisi in rebus eisdem.
Et calefactio q̇dē est ad hoc congruũ factuꝫ ex lacte
de quo extractũ est butyrũ non scõ acetoso. ¶Et de
ingenio ĩpinguãdi ē retentio sanguis sup mẽbꝝ ligã
do mẽbꝝ qḋ ei eq̄ distat in latere altero sicut diximꝰ
ante.ꝛ ligeꝛ illud qḋ est sub mẽbro ex q̇ vadit nutri
mẽtũ ad ipꝫ cũ est pingue. Aut nõ q̄raꝛ ei⁹ ĩpinguas
tio sicut cũ aseid ē extenuatũ ꝛ plãta manus ē sana
ꝛ pinguis:tũc ligeꝛ apud rasceta aut cũ adiutoriũ est
extenuatũ ꝛ aseid non ligeꝛ apud cubitũ a superiore
parte aseid.¶Et ex ĩpinguãtib⁹ est illud qḋ pendet
ex exercitio ꝛ ē oē exercitiũ leue tardũ ꝛ totũ illud sit
eq̄le post fricatiõez velocē bonã ꝑuã temperatã ĩ du
ritie ꝛ lenitate:ꝛ ꝓprie fricationē cũ incipit ad h⁹ ꝑue
nire:vt rubificet cutē post illud exerceteꝛ cũ eq̄litateꝛ
balneetur balneatõe breui:deinde inungaꝛ corpus
eius ꝛ fricetꝛ fricatione sicca.deiñ admistrentꝛ linimẽ
ta ĩpinguatiua.¶Et ꝑmutatio q̇dē aeris ꝛ aque est
ex vno eoꝝ q̇ opꝫ obseruare.qm̄ fortasse extenuatio
est cã eoꝝ.¶Et de ĩpinguatiuis sunt linimenta que
admistrãtur post motionē mẽbroꝝ ꝛ ipsoꝝ rubifica
tionē sicut ē pix sola:ita vt sit vehemẽter liq̇da aut so
luta ĩ oleo cũ quãtitate q̄ faciat eã currere.linimẽtũ.
¶Et qñq̧ admistraꝛ sola super cutez approximata
igni dõec liquefiat:deiñ inuiscaꝛ ꝛ eleuaꝛ qñ cõgela
tur.Ipsa.n.attrahit nutrimẽtũ ad mẽbrum ꝛ retinet
ipm ĩ eo.ꝛ remouet frigus eius si fuerit cã ei⁹ debili
tas virtutis aut opilatio poroꝝ ĩ cute:ꝛ dat ei viscosi
tatē ꝛ asperitatē ꝛ stringit sup ipm poros ꝛ excitat vir
tutez attractiuã:qꝛ remanet mora tãta q̇ figitur ꝛ sit
ꝑ mẽbꝛ ꝛ nõ resoluiꝛ.¶Et oꝫ vt admistreꝛ in estate
semel in die in qua administratur ꝛ in hyeme bis.Et
cõsideretur in ablatione eius a mẽbro ꝛ dimissione
ipsius sup ipm velocitas rubificatiõis eius ꝛ īflatio=
nis quas facit et tarditas ipsius.Cũ ipsa.n. festinat ĩ
hoc nõ sit vltimatio in dimissione ei⁹ sup ipꝫ ꝛ domi=
natiõe ipsius:imo remoueaꝛ velociter.¶Et fortasse
sufficit vt auferatur qñ inuiscaꝛ calida ꝛ infrigidaꝛ.
¶Et qñq̧ cõfert vt precedat super picē fricatio ve=
lox aspera dura : deinde liniaꝛ aut percutiatur cum
virga brusci equali nõ nodosa ꝛ proprie infucta dõec
rubeat ꝛ infletur:deinde abstineat.nã additio in fri
catione ꝛ percussione resoluit: deinde inuiscetur pix
calefcã cum equalitate apud ignē.Cũq̧ coagulatur
ꝛ infrigidatur auferaꝛ ab eo euellendo subito.¶Et
melius quidē est vt effundaꝛ super ipsuꝫ ante picem

aqua ad caliditatē ꝛ mordicationē quandã declinis
deinde apponaꝛ pix ꝛ aque sulfureeꝛ q̄ sũt de aipal
to sunt attractiue iterũ nutrimẽti ad illud qḋ appa=
ret.¶Inquit Gal. Iam vidi vẽditorē aialiũ impin=
guasse hoc regimine adolescentē sine natibus et fa
ctus est leuis habẽs pingues anchas in tẽpore bre=
ui.Qui vero abhorret piscẽ vtatur loco eius oleo ex
oleis opilãtibus cũ caliditate quadã:ꝛ si vtat aqua
frigida ꝛ tolerat eã super corpus totũ aut super mẽ
brũ faciat.Et melior horarũ ad illud est hora q̄ ope
ratur linimentũ in attracto:fortasse eñ tũc virtus re
soluit ipm in sanguine:et nõ opꝫ vt fugias acuta cũ
ꝓlongatur et nõ cõfert:immo opꝫ vt assidues frica=
tionē cũ pãnis ꝛ effusionē aq̄ calide:deinde cũ frica
tione cũ manu:deĩde adhibeas picē.¶Et fortasse ē
necessariũ vt attrahaꝛ sanguis absq̧ fricatione:imo
cũ medicinis rubificantib⁹ ꝛ cũ eis q̄ sunt sicut pire
trũ ꝛ sulfur ꝛ cũ eis q̄ sũt sicut gũma ruthe agrestis.
¶Et de mẽbris sunt quedã que egẽt ad impingua
tionē sui nutrimento pluri ꝯsueto: qm̄ resoluitur ex
eo iã plus cõsueto et indiget impinguatio superflui
tate remanẽte ꝑcipue cũ fricatio iã resoluit.¶Et re
feramus nunc medicinas q̄ assumuntꝛ ꝛ clisteria.In
eis aũt q̄ sumuntꝛ est intentio vt medicine cõfortent
digestionē ꝛ retineãt cibũ in stomaco ꝛ intestinis pa
rũ ꝓpter virtutē retẽtiuã: et faciunt ipm penetrare
in venis ꝛ ad partes epatis:ꝛ faciũt illud diuretica
equalia et ꝓprie cũ bibuntꝛ in cibo ꝛ post ipsum spa
cio paruo.Et est necessariũ vt coaguletur in mẽbro
¶Et faciunt illud infrigidantia ꝛ stupefacientia si=
cut iusquiamũ albũ ꝛ ei similia. ¶Et de habẽtibus
proprietatē ꝛ q̄ sunt nobilioꝝ virtutũ ad tẽperatos
est illud qḋ.℞.amigdalas ꝛ fisticos excorticatos et
grana virida ꝛ sisamũ ꝛ grana pini maioris:cõficiãꝛ
cũ melle ꝛ fiant inde pillule siĉ nucibus:ꝛ sumanꝛ
de eis oĩ die quinq̧ nuces vsq̧ ad.x.ꝛ bibat sup eas
vinũ:hoc eñ impinguat ꝛ bonũ facit colorē ꝛ cõfor=
tat super voluntatē coeundi.¶Medicamē bonum
qḋ impinguat ꝛ colorē efficit bonũ.℞.mutuc farine
simile.ꝛ.ʒ.v.sarcocolle ꝛ inuoluanꝛ cũ butyro vac=
cino cocto inuolutione forti ꝛ fiãt ex eis trocisci ꝛ co
medanꝛ mane ꝛ vespere.¶Aut assumanꝛ amigdale
ꝛ auellane excorticate ꝛ grana virida ꝛ sisamũ ꝛ pa
pauer cũ equalitate ꝛ tesile.s.pars penidioꝝ quãtũ
est totũ:sumaꝛ in puluere oĩ mane ꝛ apud somnum
vsq̧ ad.ʒ.x.Et alliudi medicamē qḋ.℞.quartã ꝛ te=
leiati de ꝛ terua excorticato : cui⁹ tritura fiat optima
fundanꝛ sup ipm lib.ij.lactis dulcis ꝛ cõficiaꝛ bene
cũ farina tritici quãtũ ipm tolerat ꝛ fiant trocisci ex
eo quoꝝ ois sit.ʒ.i.s.ꝛ fiant vt panis ꝛ siccenꝛ et su=
mantur de eo omni die duo trocisci contriti.

¶De regimĩe bono ad extenuationē factã cã crete
et opilationis partiũ epatis ꝛ siphac. Cap.iij.

SUmanꝛ passule bone ꝛ fundanꝛ super eas q̄s=
tuor põdera ipsarũ de aqua ꝛ decoquanꝛ vsq̧
ad medietatē ꝛ ꝓiciaꝛ super omne caficiũ passulaꝝ
pondus.ij.lib.scorie ferri ꝛ pugillus vnus ameos ꝛ
pugillus.i.zuccari ꝛ pugillus.i. origani ꝛ qñ feruet
dimittatur duobus diebus aut trib⁹:deinde coletur
ꝛ bibat de eo ĩ ieiunio quãtitatē lib.i.ꝛ post tres hos

ras comedat panē cū kemich capparis et potroprie
bibat sup ipm vinū forte quātitatē.lib.i.deinde qñ p=
tereūt septē hore comedat carnē pinguē et bibat vi
nū purū vsqꝫ ad.iij.lib. hoc eñ efficit in cōplexionib⁹
forib⁹ opationē mirabilē et colorē facit bonū. Aut
sumanꝭ diagagāti et seminis papaueris et nucis hen
dē et ābor̄ been ꝛ capparis ꝛ zedoarie ꝛ almugath
olm añ.ʒ.iij.ß.terāꝭ et frigāꝭ i butyro et pijciāꝭ sup
pondus duarū minar̄ sauich tritici et sumaꝭ omni
die de toto vsqꝫ ad.ʒ.xxx.et decoquaꝭ de eo sorbitio
cū lacte et butyro cocto ꝛ zuccaro sorbeat ꝛ balneeꝭ
post ipm balneatiōe leui. Aut sumanꝭ almugath.ʒ.
l.ellebori.ʒ.xx.diagāti.ʒ.xl.zedoarie.ʒ.xxx.cribelleꝭ
et sumanꝭ quantū est tertia totius de pane simile et
quantū est tertia ei⁹ de amigdalis excorticatis.quā
tum est tertia eius de zuccaro sulimeni.et sumaꝭ de
eo omni die pondus.ʒ.xx.in lacte ouino et expssiōe
vue:de vnoquoqꝫ quor̄ sit lib.i.et fiat sorbitio ꝛ sor
beat ipam. ¶ Et vtaꝭ de medicinis inpinguatiuis tē
peratis ex medulis et nux hendē et allkesile ,ppue
cū sauic:qm ipm cū hoc frangit inflationem sauic ꝛ
grana impinguandi. Verū ipsa tardantur in stoma
co:et almugath et zedoaria et duo been et omnia q̄
mouent sperma ex eis que sunt sicut bulbus et her
bus et faseoli. Et ex eis que currunt cursu ,pprieta
tum est vt sumatur vermis apis et exiccetur et teraꝭ
et misceatur de eo aliquid cū sauich et deꝭ de eo in
potu aliquid. ¶ De regimine bono ad calefactos ē
vt sumaꝭ dog lactis dulcis cuius non vehemens sit
coagulatio neqꝫ acetositas:immo accepta ē et abla
ta eius vnctuositas vt sit magis penetratiuū et le=
uius. Et deꝭ d eo in potu extenuato quātitas.ß.lib.
et moreꝭ sup ipm trib⁹ horis donec digerat ipsum
deinde sumat de eo in potu tantūdē vice altera:et
abstineat a cibo vsqꝫ ad noctē:et sit cibus eius pull⁹
impinguatus:et si tolerat vt bibat vinum subtile fa
ciat et si balneetur ante cenā super illud cū iā bibe
rit cadum vini tenuis puri:deinde egrediatur et ce
net erit melius. ¶ Et sumatur cicer et infūdatur in
lacte vaccino die et nocte et si remoueatur sup ipsum
lac et nutriaꝭ i eo plus illo licet. Et sumaꝭ rizi ablu
ti albi et seminis papaueris triti et tritici et ordei tri
torū olm añ.pondus.ʒ.xxx.et panis de simila exic=
cati et zuccari albi amborū añ.pondus.ʒ.xxx.amig
dalarū excorticatarū.ʒ.i.aggregentur omnia et de=
coquatur de eo omni die pondus.ʒ.xxx.cū lacte dul
ci aut oleo et butyro cocto et bibat ipsum et balnee
tur in tina post ipm quātitate qua resoluaꝭ. ¶ Aut
sumatur lib.i.lactis dulcis et lib.i.aque ferueat cū
facilitate donec cōsumaꝭ aqua et proijciaꝭ sup ipm
℥.i.penidiorū.et.℥.i.butyri vaccini cocti et oleū sisa
minū et ferueat bullitione vna et sorbeatur. ¶ Aut
sumanꝭ farine ciceris et fabarū et ordei et rizi ptes
equales:lentiū excorticatarū et papaueris albi et
meos excorticati olm añ.pars.ß.tritici triti sisami ex=
corticati amborum añ.pars.ß.zuccari partes.ij.fiat
sorbitio cū lacte ouino et sorbeat in mane. ¶ Aut su
matur iusquiamū album ꝛ decoquatur in aqua de
coctione bona et coleꝭ ab eo aqua fortiter: deinde
exiccetur in vmbra et ponaꝭ in modio masse et fiat
panis et coquatur in furno super laterē.cūqꝫ massa
rubeth ac si esset tosta extrahaꝭ et teraꝭ et ,ppiciantꝭ
ij.aur.in lib.i.pultis facte ex sisamo et papauere:et
sumanꝭ de eo mane et vespere tres plante manus.
¶ Medicamē mirabile. Sumatur iusquiamū albū
et abluatur cum aqua postq̄ infusum est in ea die
ac nocte.et exiccetur et inuoluatur butyro cocto in
uolutione facili et bulliat quātū meretur et ,pijciaꝭ
super ipm quadruplū sui de amigdalis excorticatis
et quantū ipsum est de nucibus et quātū ipsum est
de zuccaro:et sumat de eo ad mansionē pondus.ʒ.
v. ¶ Et isti quidē impinguantur cum kelkengi et so
latro et lactuca et moris et carne alcubugi. Et qui
ad vltimum peruenerūt in extenuatione indigent ad
curationes sui humectatis que diximus in capitulo
ethice.et i capitulo siccitatis stomaci:quare redi ad
ea.et isti iterū oportet vt liniantꝭ cum pice omnibus
quatuor diebus aut tribus fm modum notū. ¶ Et
de illo regimine est ad infrigidatos. ℞.ellebori albi
seminis papaueris albi omnium añ. pondus.ʒ.ij.
baurach et granorū pini omniū ana.ʒ.iij. granorū
impinguandi pondus.ʒ.iiij. hermodactilorum se=
minis iusquiami piretri galange been albi omniū
ana pondus.ʒ.i.kesile pondus.ʒ.v.tritici albi mu=
tuc.i.infundatur triticum in lacte donec nigrescat:
deinde exiccetur i vmbra et torrefiat et sumatur de
eo in puluere omni mane et sero pondus.ʒ.x. et su
per ipm bibatur lac. ¶ Aliud notū.ellebori albi fa=
rine ciceris et ameos olm ana pars.i.kesile ptes.ij.
cymini karmeni et piperis amborū añ.po.ß.teranꝭ
et conficianꝭ et coquantur in furno vt panis et exic
centur et cōmisceanꝭ cū tāto pane de simila exicca=
to quantū ipm est.et fiat de eo omni die sorbitio cū
lacte et sumaꝭ aut ponaꝭ in iure pulli pinguis et sor
beatur ante cibū. ¶ Vinū ad eos. ℞.kesile pondus
ʒ.v.ꝛ dimittatur super.ij.lib.vini boni cui nō sit ace
tositas olno:et bibat de eo tres cados mane et ves=
pere et ad mansionē.s.in omni dispositione cadū.i.
et cōfert vt cōsequēter adhibeatur sauich. Et napi
barbarici in sauich sunt vehementis iuuamenti ad
eos calefaciēdo et humectando eos. verū ipsi sunt
vehementis caliditatis. Et de illo est ad habētes sic
citatē qui cureꝭ curationibus eorū cum humecta=
tibus notis et regimine ethicorū:deinde regaꝭ ille=
siccitatē cuius attrahit caliditas regimine calefacto
rū et ille siccitati cui⁹ associaꝭ frigus cū regimine ha
bentiū ethicā senecte. ¶ Clysteria pro sunt oē clyste
re impinguās renes sicut lac ouinū et ,ppue qñ solꝭ
uiꝭ i eo d albezard aliqd. Et de eis sūt cōposita q̄ iā
dicta sunt in capitulis desiderij coeundi ꝛ dicā de eis
vnū. Sumaꝭ caput ouis pinguis et mundificeꝭ:dei
de teraꝭ valde et aggregenꝭ illi.ß.lib.illiati et.ij.lib.
factis et sumaꝭ tritici et rizi et ciceris tritor̄ olm añ.
quarta lib.i. postq̄ fuerit iam aggregatum totum
illud et dissolutū in aqua et colatū et fundatur ipm
et aqua eius iterū super comestionē aliā et reducaꝭ
totū ad decoquendū in furno donec discoctū sit ca=
put iterū:et coleꝭ totum et sumantur de iure.℥.iij.et
de pingui.℥.ij.et de farina amigdalarū et nucū am
barū añ.℥.i.fiat clystere cū eo et dormiat sup ipm

¶ De īpinguādo mēbꝝ aliqḋ: sicut manū aut pedē & labiū & nasuz aut preputiū aut virgā. Cap.iiij.

POssibile in hoc est illud qḋ appropriatꝛ illi mēbro & nō est illud ex pte eius qḋ comeditꝛ & bibitur qm̄ illud cōe est corpori: immo ex pte attractiōis cibi ad ip̄m: & retētionis eiꝰ sup ip̄m: & cōuersiōis eiꝰ ad nām ipsiꝰ. ¶ Et illud quēadmodū sciuisti fit per fricationē rubicantē cū asperitate & cū medicinis rubificantibus: deiñ cū fricatiōe q̄ est fortior & cū effusione aq̄ calide: deīde liniatꝛ pice & quidā ponūt sanguisugas cāpestres: & sunt vermes rubei in virtute picis. Et tu q̄dē iā sciuisti in pmis capl'is q̄liter administretur pix & administratꝛ ſm modū quē pnec̄iuz facit mā veniēs ad ip̄m stringēdo viā ab eo ad aliō & appropriatꝛ ei aliq̄ ex opōnibus ferri sicut labio et naso & auri. Et dictū est in ca. alio ab isto. Dixerunt cū labiū & nasus sunt diminuta: opꝫ tunc vt aperiatꝛ mēbꝝ & discooperiatꝛ cutis ab vtroqꝫ latere: & incidatur caro q̄ est in medio q̄ indurata ē ex ea: qꝛ pplōgabitur & auferetur ab eo callositas.

¶ De masculis sup̄flue pinguedinis. Cap.v.

PInguedo sup̄flua est cōpos corporis a motu & deābulatiōe & ꝯuersiōe coartās venas coartatiōe ꝯstringente eas: qꝛ opilat spiritui vias suas q̄pobrē extinguitꝛ multotiens: & silr nō peruenit ad eos spiraculū aeris: qꝛ corrūpitꝛ pp illud ꝯpl'o sp̄us eoꝝ & sunt in timore q̄ expellatꝛ sanguis eoꝝ iteꝝ ad locū ꝯstrictū. qꝛ fortasse findetꝛ vēa subito scissiōe pnitiosa. ¶ Et in hꝰ1 q̄dē dispōne q̄ est ante eā accidit eis ꝯstrictio anhelitus: & pulsus cordis: qꝛ succurratur tūc dispōni eoꝝ cū flōmia: & isti q̄dē penitus expositi sunt morti repētine. ¶ Et ad simīū mors sup vltimatos in pinguedie festinat. & ppe illos q̄ īpinguātur in pma etate. ipsi. n. minutas hn̄t venas & ꝯstrictas: & sunt expositi apoplexie & paralysi & pulsui cordis diarie pp hūiditatē ip̄oꝝ: & malitie anhelitꝰ. & sincopi. & febribꝰ malis: & nō tolerāt famē neqꝫ sitim cā cōstrictiōis meatuū sp̄us & vehemētie frigoris ꝯpl'onis & paucitatis sāguis & mltitudīs flegmatis. ¶ Et hō q̄dem nō puenit ad vltimū magnitudīs īpinguationis: nisi cū est frigide ꝯpl'onis. ¶ Et silr isti sunt non generātes: neqꝫ in semine suo ad cōmodū puenientes: & sperma ip̄oꝝ ē paucū. Et silr q̄ de mulieribus sunt pingues nō ꝯcipiūt & cū ꝯcipiūt abhortiuntꝛ: et eaꝝ appetitus iteꝝ ē debilis. ¶ Et cū isti q̄dē oēs curātur cū medicinis nō fortasse penetrāt medicine in venas eoꝝ vsqꝫ ad mēbra eoꝝ lesa. ¶ Et qn̄ infirmātur nō sentiunt nocumentū velociter: qm̄ sensus eorū sunt debiles. ¶ Et flōmia eoꝝ est difficilis: & in eorū sol'one ventris est timor. fortasse. n. mouebit hūores eoꝝ: & nō erit pole vt penetrent in venas redeūdo pp coartationē eaꝝ: quare fortasse ducet ad pditionē illud. Si autē faciūt aliquid infirmat eos: qm̄ calor eoꝝ inatus est debilis: qm̄ eius locus ē strictꝰ. ¶ Et nos quidem iam diximus q̄ laudandus est tēperatus & pprie in adolescentia. ¶ Et pinguia: quāuis laborent & debilitentur a motu: tn̄ ip̄a per id qḋ associatur eis de significatione humiditatis significant longitudinem vite.

¶ De extenuando. Cap. vj.

REgimē extenuādi ē ꝯriū regimini īpinguādi: & ē minoratio cibi: & pꝰ ip̄ꝫ balneū: & exercitiuz vehemēs cū penetratiōe eiꝰ: & ponere ip̄m de genere eius: qui nō nutrit. Et de gn̄e eiꝰ cuiꝰ nutrimentū ē siccū aut acre aut salsum: sicut sunt lētes & cangua mich & acetosa. Et sit panis eoꝝ pāis de q̄ nō ē electus surfur: & panis de ordeo: & multiplicentꝛ splorelude q̄ pro ꝯdimēto ponuntꝛ in cibarijs suis. ¶ Et de eis q̄ adiuuāt ad minorādū cibū eoꝝ pdictū cuz eo qḋ narratꝛ est vt sit pinguis valde vt satiet velociter: qm̄ appetitꝰ eoꝝ debilitantꝛ: & sint cibi & potꝰ eoꝝ tales vt adiuuēt ad resoluēdā mām si aggregatꝛ ḋ ea & adiuuat ad illḋ vehemētia raritatis corporis eorū p exercitia laboriosa & grossitudinē indumēti & lecti & permutationē aq̄ frigide ad calidā & aeris frigidi ad calidū: & detectio semp ad frigꝰ vt cōstringantur pori & opilentꝛ: & ꝯsolidetꝛ corpꝰ pp horripilationem qꝛ nō recipiat nutrimentū: & pphibeat resol'onē eq̄lē q̄ pcedit attractionē eiꝰ qḋ est post ip̄az. Qḋ si fuerit ꝯstrictū detegatꝛ calori donec multiplicetꝛ eiꝰ resolo: qꝛ resoluatꝛ supra illḋ qḋ attrahitꝛ ad mēbrū. Et esitiones & vomitꝰ nō eq̄les: nā vomitꝰ cū ē eq̄lis an̄ cibum & post ip̄ꝫ īpinguat: veꝝ illud qḋ est plm̄ extenuat. Et alteratio ꝯpl'onis ad ꝯriū ꝯpl'onis facientis pinguedinē si est frigus tūc calefactio. & si ē caliditas eq̄lis tunc inclinatio eius ad frigus aut calorem sup̄fluū. Et ſm plm̄ de rebꝰ magis iuuatiuis pluribus q̄ sup̄fluūt in pīguedine. & fit. Vbi gr̄a. illḋ a frigore ē admistratio medicinaꝝ subtiliantiū: & hoc iterum ad calorē est iuuatiuū. ¶ Et opꝫ vt adhibeātur eis exercitia laboriosa & eūones. ip̄a. n. efficiūt in humoribꝰ tres opōnes: quaꝝ vnaqueqꝫ ē iuuatiua ad extenuādū. & de illis ē subtiliatio hūoris in eo: & elōgatio eiꝰ a coagulatiōe & exponere ip̄ꝫ ad resol'onē & de illis ē q̄ ipsa puocāt & mouēt hūores nō ad ptē venaꝝ. & de illis ē q̄ ip̄a faciūt sanguinē lucrari q̄litatē acutā nō malignā ad virtutē attractiuā. Et medicine admistrate in doloribꝰ iuncturaꝝ sunt valde fortes in puocatiōe vrine: nō tēperate: q̄ cū pmiscētur vadūt cū cibo ad venas & non pn̄t pducere mām ad suctionē venaꝝ neqꝫ ad ptē vrine sumēto a parte venaꝝ nisi in potu sumantꝛ cū iā scḋa aduēit digōtūc. n. puenit ad epar: & illic incipit pma opō eaꝝ: immo fortes q̄ remanēt discernētes valde hūores ad nō ptē venaꝝ: qꝛ famen patiuntꝛ vene & faciūt reliq̄s opōnes. ¶ Et iste medicine iteꝝ puocāt mēstrua cū virtute q̄pobrē adiuuāt ad extenuādū in mulieribꝰ ¶ Et iste q̄dē medicine sunt sicut gētiana & semē ruthe & arist. ro. & petroselinū & poliū. & sandarace q̄dē inest virtus extenuatiua valde ꝯria virtuti karabe. & lacca hꝫ in hoc virtutē ppriā iteꝝ. & silr semē apij & dragātū forte ē: sꝫ est timorosum & amaracū silr. Cōpositū. ℞. aristo. ro. pōdus. ʒ. i. cētauree minoris. ʒ. tertias. ʒ. i. gētiane romane & polij & petroselini & folijs vipe oīum an̄. ʒ. iij. & ē dosꝛ. i. ¶ Medicamē forte. Sumantꝛ radix cucumeris asini. & radix altee & radix opoponaci & sumatꝛ in puluere ḋcoctio. ʒ. i. ¶ Et iterū sumantꝛ se. ameos & se. ruthe & cymini eq̄les ptes sansuci & baurach āboꝝ an̄ q̄rta ptē. i. & lacce ps. i. & dosꝛ oī die sit aur. i. Et ḋ medicis subtiliātibꝰ sūt aut

tũ ⁊almuri: ⁊ ꝓpe in ieiunio: verũtñ ille q̃ hʒ debili
tatẽ neruoꝝ ⁊ q̃ hñt nocumẽtũ in mrice deuitẽt ace
tũ. ¶ Et potare vinũ l ieiunio qm̃ʒ extenuat iteꝝ pꝫ
ꝙ resoluit ⁊ ꝑ hꝰ ꝙ replet venas vapore cũ fuerit illð
qð potaꝫ plim: qꝛ vene nõ recipiũt iteruꝫ alið sup ipʒ
ex cibo. Et silr meᶜ lenietes nãʒ. ipe. n. ↄuertũt cibuʒ
a venis. ¶ Erqñ admistrãtur multotiẽs fit virtꝰ at-
tractiua pigra ⁊ ↄsuescũt vene euãri ab eo qð vadit
ad eas apð quẽlibet motũ hũoꝝ ad itestia: ⁊ qñ ap
parẽt meᶜ lenietes nãʒ ⁊ subtiliãtes diuretice nõ ꝑ-
uenit ad venas res magna. Et de medicis extenuã
tibꝰ sunt tyriaca ⁊ vsus eiꝰ ⁊ sal vipe: ⁊ diacurcuma:
⁊ diaciminũ: ⁊ diapiperõ ⁊ sagzenea: ⁊ anacardinũ
Et medicamẽ de lacca ⁊ athanasia ⁊ hõrusia ⁊ trife
ra minor. Epithima ṽo coꝝ oʒ vt sit de gñe coꝝ q̃ in
frigidãt ⁊ stupefaciũt ṽtutẽ attractiuã ⁊ sit in eis ve
neno sitas sic iusq̃amũ nigrũ ⁊ albũ: aut de gñe coꝝ
q̃ resoluũt resolone vehemẽti sicut sũt olea ⁊ inũctio-
nes fortis resolonis. ¶ Et oʒ vt sit coꝝ balneatio in
ieiunio ⁊ sit aerea sudare faciẽs nõ aq̃sa ⁊ hũectãs.
Et si fuerit aq̃sa resolutiua sit assiduatio l ea vt non
accidat ex ea attractio sup̃flua absq3 resolone: deiñ
nõ festiet ad comededũ sup ipaʒ: imo expectet: ⁊ dor
miat post ipam: aut moueaꝫ ⁊ exerciteꝫ: deiñ q̃deat
post comedat rẽ debilẽ: ⁊ silr opʒ vt sit fricatio eius
fricatio resolutiua continua.

¶ De extenuatiõe mẽbri ꝑticularꝫ sicut mãmille ⁊ te-
sticuli ⁊ manꝰ ⁊ pedis ⁊ silitũ illis. Cap. vij.

REdi in hꝰ regie iteꝝ ad dispõnes ⁊ ↄditiões q̃s
dixi in extenuatiõe absoluta ⁊ iuuaꝫ cũ iuuãtibꝰ
q̃bꝰ appropriãꝫ ⁊ iuuat ad illð sicut facere ipʒ q̃esce-
re cũ frigore suo: ⁊ ligare vias cibi ad ipʒ: ⁊ strigere
cũ ligamẽto ⁊ assiduatio eiꝰ sup illas vias sub eo ⁊ at
tractio cibi ad oppositũ eiꝰ. ¶ Et de epithimatibꝰ q̃
ꝓhibẽt testiculũ fieri magnũ ⁊ mãmillã a magnifi-
catiõe ẽ vt sumaꝫ chimolea ⁊ cerusa plũbi ⁊ misceãꝫ
cũ expssiõe iusq̃ami albi ⁊ olei myrtini ⁊ administreꝫ
inũctio: ⁊ assidueꝫ epithimatio eiꝰ ex fricatiõe lapidꝫ
in q̃ flõmatores sua acuũt ferramẽta cũ vnꝰ fricaꝫ su
per aliũ cũ aceto aut succo iusq̃ami al. Et silr multi
tudo epithimãdi cũ alumie ol die. ¶ Aut sumaꝫ cre
te pa. i. ⁊ gallaꝝ viridiũ q̃ vtreq3 sint trite ⁊ liniãꝫ cũ
melle l die deiñ abluaꝫ cũ aq̃ frida: fiat illð l mense
tribꝰ vicibꝰ. Et approbaꝫ mãmille vt ligeꝫ sup eã cy
minũ ↄtritũ ↄfectũ cũ aceto ex q̃ empleꝫ mãmilla. Et
dimittaꝫ sup eã pãnꝰ isusus aceto tribꝰ diebꝰ: deiñ sol
uaꝫ: ⁊ ↄñr adhibeaꝫ cepa lilij al. ⁊ stringaꝫ ⁊ nõ sol-
uaꝫ tribꝰ diebꝰ alijs: fiat illð l mẽse tribꝰ vicibꝰ.

¶ Loquemur nunc de egritudinibus vnguiuʒ ⁊ de
panaritio. Ca. viij.

PAnaritiũ ẽ apã calm exiturale accñs in latere
vnguis: ⁊ ẽ difficile: vehemẽtis doloris: ⁊ qñq3
vlceraꝫ ⁊ ꝑducit ad corrosionẽ: ⁊ qñq3 currit ex vlce
ratiõe eiꝰ sanies subtilis fetida: ⁊ ẽ l hꝰ tumor digiti.

¶ De cura. Ca. ix.

SI necia ẽ flõmia ⁊ vẽtrꝫ solo fiat ⁊ ẽ neciũ subti
liare cibũ ⁊ ifridare ipm: ⁊ oʒ vt currat l cura-
tiõe cursu reliquoꝝ apãtũ. s. in obseruatiõe dispõnis
ꝑncipij ⁊ augmẽti ⁊ statꝰ ⁊ declinatiõis sʒ ꝙ sciuisti.
¶ Meᶜ aũt locales sunt qm̃ in ꝑnꝰ oʒ vt submergaꝫ
in aceto calo. G. nãq3 narrauit ꝙ ẽ vehemẽtꝫ iuuatm̃
ti ad pãnaritiũ: ⁊ nõ ẽ dubiũ q̃n in ꝑnꝰ sit magꝫ iuua
tiuũ. ⁊ ꝓpe cũ furfure aut farina or. Et ẽpleꝫ cãpho-
ratũ scm̃ ex cãphorata qñ ↄficiꝫ opiũ cũ mucilagine
psilij ex̃cta cũ aceto ẽ iuuatiuũ valde: ⁊ ẽplatio cum
gallis ↄtritis pulucrizatꝫ fortasse refrenat ipʒ: ⁊ silr
sordes aurꝫ cũ lino qm̃ʒ ꝓhibet ipʒ collectionẽ face
re ⁊ linũ iteꝝ iuuatiuũ est bonũ. Et silr galle ↄfecte
cũ melle. illð em̃ ẽ ex eis q̃ ꝓhibẽt eiꝰ ↄfirmationẽ et
submergaꝫ semꝑ in aq̃ frida ⁊ sedeꝫ dolor eius cuʒ
opio: qm̃ ẽ mirabile ⁊ mucillago psilij: tũc est iuuati
ua. ¶ Aut sumanꝫ galle ⁊ cortices ğnatoꝝ acetosoꝝ
⁊ lapides calcis ⁊ sicꝰ sicce cũ eq̃li mẽsura: ↄficiãꝫ cũ
melle aut cũ rob vue aut cũ iulep ⁊ ligeꝫ sup ipsum
⁊ non approximet oleo aliquo neq3 humiditati cũ
timeꝫ vlceratio. Et radix lilij ⁊ olibanũ tritũ solum ⁊
cũ alijs. ¶ Et ğna myrthi decocta cũ rob vue fortaſ
se refrenãt ipm. ¶ Medicamẽ sanãs panaritiũ. Su
mãtur aloes ⁊ balaustie ⁊ olibanũ ⁊ galle ⁊ aggre-
genꝫ cũ melle ⁊ admistrenꝫ. ¶ Et nõ opʒ vt steꝫ su-
per infrigidãtia: nã ipa qñ mãsit hora ꝑma principij
ispissant cutẽ ⁊ obsidẽt mãm ⁊ vehemẽtior fit dolor.
¶ Et nõ attẽdaꝫ tunc illð qð sentiꝫ de calitate: q̃uis
sit sicut ignis: imo resoluaꝫ ⁊ exiccet. ¶ Et fortasse con
fert submersio in oleo calefcõ. ⁊ tolerãtia sup ipaʒ ⁊
in medio teraꝫ olibanũ ⁊ ponaꝫ sup ipʒ: aut flos fer
ri ⁊ nigelle iteꝝ trita. Et mucilagines iteꝝ leniẽtes ⁊
adipes ⁊ silr trocisci ãdaron ⁊ musces ⁊ sordes aurꝫ
bona est ei añ collectionẽ: ⁊ cũ accit maturatio: tunc
pone sup ipʒ semẽ almaru ⁊ psiliũ cũ lacte. Et cũ est
ꝓpe statũ ⁊ collectionẽ: tunc ꝑforeꝫ ꝑforatiõe subtili
⁊ ꝑuã vt egrediaꝫ qð est in ipo: ⁊ empleꝫ cũ egressuʒ
fuerit cũ stipticis sicut sunt lẽtes ⁊ rose. ⁊ sicut sauich ğ
nabach ⁊ sauich maloꝝ: ⁊ sauich de zarur. ⁊ post il-
lud ex farina lupinoꝝ cũ melle. ¶ Et qñ vlceraꝫ tũc
aloes est de melioribꝰ curatiõibꝰ eiꝰ ⁊ silr thus cũ ar
senico ⁊ emplm de flore eris ꝑmixtũ cũ emplo de ce
rusa ⁊ sarcocolla ⁊ cooperiaꝫ illð cũ pãno ibibito l
vino. Et oʒ tũc vt sepeꝫ caro ab vngue ab ol ꝑte: ⁊ in
cidaꝫ illð qð ꝑfigit carnẽ ex vngue. ¶ Emplm bonũ
qð dixit Paulus. ℞. dragãti vsti thuris ãboꝝ añ. ꝑtẽ
i. floris eris ꝑtẽ. 5. teraꝫ cum melle ⁊ admistreꝫ. ¶ Et
iteꝝ emplm huiusmodi: cortices granatoꝝ acetoso-
rum ⁊ galle scoria eris ⁊ flos eiꝰ misceaꝫ cũ melle ⁊ li
niaꝫ ⁊ ligeꝫ ⁊ nõ tãgat locũ aq̃ neq3 oleũ. ¶ Emplm
bonũ dragãti vsti ⁊ thuris ãboꝝ añ. pa. i. aggregeꝫ
cũ melle ⁊ ponaꝫ sup ipm. ⁊ fortasse est neciũ cũ ẽtis-
mor corrosionis admistrare calcadicõ ex arsenico ⁊
dragãto ⁊ flore eris ⁊ calce: qm̃ ⁊ xiccat ipm ⁊ nõ est
meliꝰ eo. ¶ Et qñ incipit currere ex panaritio vlcera
to sanies: tunc cauterizeꝫ ⁊ incidaꝫ vt non ꝑambulet
malitia eius in digito toto ⁊ nos quasi iã locuti fui
mus de panaritio vice alia.

¶ De aure muris: ⁊ scissura vnguium: ⁊ excoriatiõe
earum ⁊ ipsaꝝ scabie. Cã. x.

QUãdoq3 accñt hec accidẽtia cã siccitatis ↄplo
nis melice. ⁊ illa fissura vnguium. que est de-
cliuis ad partes acutas pendentes cũ carne ⁊ pun-
gentes ⁊ q̃ ledunt diciꝫ auris muris. In curatiõe ẽo
eius est necessaria mundificatio corporis cuʒ euatiõe

humoris melãcolici si fuerit dñans: ⁊ me° locales sũt vt liniatur alastrag cum sale maise et fece vini. ❡ Et emplastret cũ cepa muris assata ⁊ ppue cũ oleo sisamino aut semẽ lini aut nasturtiũ ⁊ emplastrũ factũ liget sup ipm cũ melle. ⁋ Et nasturtiũ ⁊ sal trita ↄseruant ad illud ⁊ eradicãt frusta. ⁋ Aut liniat cũ alastras ⁊ sale ⁊ fece vini ⁊ h° ↄfert scabiei ⁊ excoriationi ⁊ silr mastix dissolutũ cũ sale trito.

❡ Spasmi ⁊ curuitatis ⁊ leprositatis que accidunt vngui. Cap.xj.

Iste passiões itẽ accidunt vngui scdʒ plurimum ex melia: q̃re ↄuertit eũ: ⁊ spasmat eã: ⁊ curuat ipam ⁊ fac eã leprosam. ⁋ Et multotiẽs q̃dem est eã eius aliq̃d eradicãtiũ accidẽs vngui: cum ergo vult oriri origine bona nõ custodit: ⁊ tãgit multotiens ⁊ nõ egredit: ⁊ si egredit: egredit ſm formã malã ⁊ vadit in gñatione sup illã summã: q2 illd qd aduenit ei de nutrimẽto aduenit ei: ⁊ nõ inuenit in ea penetratione ⁊ de eo resolõnem ſm duos modos nãles: q̃re ↄponit in radice vnguis tali ↄpositiõe q fit ei difficilis extẽsio toti° radicis. ⁋ Et multotiẽs q̃dẽ curat curuata cũ adipe .7. diebus: deinde fricat cũ nitro: deinde merat dõec equet. Et mltotiẽs eradicat vnguis per casum: q̃re fit fortis dolor ⁊ fac currere febrem.

❡ Cura. Illa cui° cã est melia indiget euõne eius si fuerit corpori cõis: ⁊ fuerint oẽs vngues iã sce. Silr rectificatio cibi est de rebus magis ↄueniẽtibus ad illud. Et qui bibit oleũ silaminũ ⁊ assiduat ipʒ equãtur vngues eius. ❡ Et si fuerit melia ppria vni vngui: tunc oportet vt curet curatiõibus localib°. Et de curationibus quidẽ localibus ad illud alie sunt q̃ leniũt vnguẽ ⁊ preparãt ipam ad excoriãdũ ⁊ eq̃ndum: sic administratio calcis ⁊ arsenici sup eã: quare fit ralio vt radas cũ cultello quã q̃titatẽ volueris et silr multitudo emplationis cum fece alsochaha qm fac eã facilẽ adequãdũ. ⁋ Et similr si tolerat manus: calefac eã cũ cera ⁊ equa eã: ⁊ gũma cupsii est emplm bonũ ad liniẽdũ eã: ⁊ semẽ lini itẽ est bonũ ad spasmũ. Et adeps ouis qñ ligat sup ipam dieb° aliquot ⁊ dimittit lenit eam si aũt nõ suffic̃ iteret super ipam multotiens vsq3 quo leniatur ⁊ preparetur ad equãdũ ⁊ ↄfert ad scabiem vnguiũ iterum.

❡ Ingeniũ in incisione vnguis male in forma sua ⁊ colore suo ⁊ reliq̃s maculis vt nascat loco ei° vnguis bona. Cap.xij.

Sumat gũma cupressi ⁊ emplet cum ea vnguis maligna dolorosa dieb° aliquot vt leniat: deiñ pungat radix ei° cũ acu ⁊ currat de ea sanguis plurimus: deinde ligent sup eã allea ↄtrita die ⁊ nocte: deinde renouent sup eã allea in die ⁊ nocte bis qm ipsa cadet. ⁋ Et assiduatio emplandi eã itẽ cũ olo q̃nq3 pparat eã ad casum cũ quolibet regimine proprie qñ miscet cũ eo oppoponacũ ⁊ sulfur fractum ↄtritũ cũ adipe. ⁋ Et de medicinis fortibus ad eradicãdũ vnguẽ ⁊ est serapinũ: ⁊ itẽ dabg glãdis et gũma gigani ⁊ arsenicũ ⁊ cãtarides aggregent cũ aceto ⁊ assiduet emplatio eius cũ eis tribus .x. diebus. ⁋ Et itẽ vtrũq3 arsenicũ ⁊ sulfur citrinũ ⁊ glutinum albotin: fiat ex eis emplm cum aceto: ⁊ resoluatur cum omni hebdomada.

❡ De ↄseruatione eius q̃ orit. Ca.xiij.

Oportet vt ingeniet donec magnificet ⁊ tueat a tactu cũ manu ⁊ aere ⁊ alijs ⁊ crescat. Et magis ↄueniẽs qd sciẽ ad illd est vt fiat aliq̃d sup digitum sic pileus de argẽto ⁊ sit in eo connexio retis ⁊ ruptura vt nõ phibeat aer olno: q si oportuerit phibere aerẽ ppter calorẽ aut frig° aut aliõ cooperiat cũ re alia. ⁋ Et opʒ vt figura hui° pilei sit figura qua fiat securitas ab obuiatione digiti a parte vnguis cũ ligat sup ipm ⁊ obuiet ex parte alia ⁊ obliuiscat super digitum spatio mẽsis vnius: tũc eni nascet vnguis melior que est.

❡ De baras q̃ fit sup vngues. Ca.xiiij.

Sumat nux cupsii ⁊ terat ⁊ misceat cum aceto ⁊ farina ⁊ ppue farina lupinoꝝ ⁊ emplet cũ eo qm eradicat albaras ⁊ silr semẽ lini cũ nasturtio et silr sepadusta pmixta cũ arsenico rubeo: ⁊ gũma pinie pix humida mirabiles sunt in hoc cũ arsenico rubeo cũ nuce cupressi: ⁊ glutinũ piscũ est mirabile vltimũ ⁊ radix acetose itẽ linita cũ aceto.

❡ De citrinitate q̃ accidit vnguib°. Ca.xv.

Sumant ex gallis ⁊ alumine cũ adipe anana aut cũ felle vaccino: aut cũ semine eruce ↄtrito bene ↄfecto cũ aceto.

❡ De attritiõe vnguiũ. Ca.xvj.

Emplastret in pmis cũ folijs myrti: aut cum folijs gnatoꝝ lenib°. deinde adhibeant leniẽtia. Qd si accidit capitibus neruoꝝ earum venientium ad eas dilatatio: administra super eas adipes nostras: ⁊ ceratariā leuia.

❡ Mors sanguinis sub vngue ab attritione eueniens. Cap.xvij.

Curet cum farina permixta cum pice ⁊ emplet cũ ea: si aũt non excusat: imo indiget opatione manus: tunc opʒ vt findatur vnguis cum facilitate scissura obliqua cum instrumento acuto: ita vt egrediatur sanguis qui est sub ea. ⁋ Qd si accit ex hoc vt eradicet vnguis fac vt currat sanguis: ⁊ inuiscet vnguis super illud qd est sub ea cum facilitate: vt sit iuuamen eius: ⁊ non doleat: deinde ↄsideretur post dies aliquot: ⁊ si fuerit illic virus prematur vnguis aut finde eam cum facilitate: ⁊ reducatur: ⁊ ligetur: ⁊ non diuidas carnem: qm cõmouet dolorẽ magnũ maiorem q̃ panaritium: imo tege eam cum ipa. Et embroca super vnguẽ aquã ⁊ oleũ tepidum ⁊ pone super ipsam post: ⁊ in fine eius emplm basilicon.

❡ Finit Liber quartus canonis.

Liber canonis quartus incipit de egritudinibus particularibus que cum accidunt non appropriantur uni membro continens septem fen. que comprehendunt. 24. tractatus et summas duas.

Fen prima est de febribus et est quatuor tractatus.

Tractatus .1. est de fe. ephimera. et continet. 44. capitula.

Tractatus .2. continet 68. capitula.

Laus Deo.

¶ Incipit liber quintus canonis Auicēne: de medicinis ⁊ est antidotarium.

Gitur expediti sumus i libris q̄tuor a relatiōe summe sciē speculatiue ⁊ opatiue artis medicine ꝯseruātis sanitatē ⁊ faciētis ac q̄sitionē sanitatis: adest nobis tēpus sigillādi librū cānonis ꝑ librū q̄ntum variatū in medicis cōpositis vt sit sicut ātidotariuȝ libri. ¶ Et hūc q̄dē librū diuisim⁹ i tractatū scialeȝ in quo innuimus ad radices sciētie compositionis in duas summas.

¶ Summa prima est de compositis essentialibus q̄ est. xij. tractatus.

Pum⁹ ē de tyriacis ⁊ de cōfectiōibus magnis.

Secūdus de hieris solutiuis ⁊ nō solutiuis

Tertius est de electuariis nutritiuorum solutiuis ⁊ non solutiuis.

Quart⁹ de suffufet ⁊ alchamaia ⁊ muret infantium.

Quintus de lohocat ad spūalia.

Sextus de sirupis ⁊ rob.

Septimus de cōditis ⁊ alingibet.

Octauus de trociscis.

Nonus: de decoctionibus ⁊ pillulis.

Decimus de oleis.

Undecimus de vnguentis ⁊ emplastris.

Duodecimus de iuuamento dictoruȝ appropriato vnicuiq; mombro.

¶ Et summa scḋa est de medicis cōpositis exptis in vnaquaq; egritudine q̄ est octo tractatus.

Tractat⁹ pm⁹ est de medicinis cōpositis cōferētib⁹ egritudinib⁹ capitis ⁊ eis q̄ sunt in ipso.

Secūdus: de medicinis oculi.

Terti⁹ est de medicinis doloris auris ⁊ apatis eius ⁊ puris ipsi⁹ ⁊ grauitate eius.

Quart⁹ de medicis dētiū ⁊ dolorib⁹ ipsoꝝ.

Quint⁹ de medicis oris ⁊ gutturis ⁊ vētris iferioris

Sextus de medicinis ventris inferioris.

Septim⁹ de medicis doloris iūcturaꝝ ⁊ sciatice.

Octauus de medicinis alopitie.

¶ Cum ergo attulerimus hos nostros modos sigillabimus librum.

¶ Tractatus scientialis in quo innuimus ad radices sciētie cōpositionis de necessitate compositarum medicinarum.

Uādoq; nō inuenimus in egritudine ꝓpe cōposita medicinā oppositā ei de singularib⁹. ⁊ si inuenirem⁹ nō eligerem⁹ supra eā: imo fortasse nō iuenirem⁹ de cōpositis quā oppōam⁹ cōposite. Aut iuenim⁹ eā: verūtñ idigem⁹ ṽtute addente in vno simpliciū ei⁹: q̄re ē nobis necēū vt adiūgam⁹ ei simplicē ꝯfortātē ṽtutē ei⁹: sic̄ ē camomilla: i ea ei ē ṽt⁹ resolūtis pl⁹ ⁊ ṽt⁹ stipticitatꝭ min⁹: q̄r cōfortam⁹ ṽtutē stipticitatꝭ cū me^a simplici stiptica adiūgētes eā ipsi. ¶ Et q̄ñ iuenim⁹ medicinā singularem calefaciētē: veꝝ nobis ē necēū calefacere min⁹ q̄ ipsa q̄r ē nobis necēū vt adiūgam⁹ ei ifridātia aut pl⁹ q̄ ipsa: q̄obrē ē necēū nobis vt adiūgam⁹ ei calefaciētē aliā. Et q̄ñ idigem⁹ me^a calefaciētē q̄tuor ptibus: ⁊ nō iueim⁹ nisi q̄ calefaciat trib⁹ ptib⁹: ⁊ aliā calefaciētē q̄nq; ptib⁹: q̄re aggregam⁹ int̄ eas: ꝯsidēdo q̄ ꝓueniat ex toto calefaciēs q̄tuor ptib⁹. Et q̄ñ ē me^a quā addim⁹ iuuatiua i eo q̄d volum⁹: sȝ ē nociua i re alia: q̄re ē necēū vt ꝑmisceam⁹ cū ea q̄d frāgit ꝑtē nocumēti ei⁹. ¶ Et q̄ñ ē abhominabilis horribilis cuȝ gustat̄ quā abhorret stōus ⁊ expellit: q̄re adiūgim⁹ ei q̄d eā bonā faciat. ¶ Et q̄ñ ē itētio in ea vt agat i mēbro lōginq̄ quāobrē timem⁹ q̄ frāgat ei⁹ ṽtutē digō pma ⁊ digō scḋa: q̄re associam⁹ eā cū ꝯseruāte nō patiēte ꝯuertere ab ea audaciā duaꝝ digōnū ita vt ꝓueniat ad mēbrū de quo itēdit̄ sanatio: sic̄ ponimus opiū i medicis tyriace. ¶ Et q̄ñ ē itētio i ea penetratio: sic̄ ꝓijcim⁹ crocū in trociscis cāphore vt faciat eos penetrare ad cor: veꝝ cū ipi ꝑuenerit ad cor isurgit ṽt⁹ discretiua: ⁊ denudat ab eis crocū: ⁊ dīstruit ipsȝ: ⁊ opant̄ ifridatiua extiguētia i corde: sic̄ fac̄ ṽt⁹ discretiua sepādo ṽtutes resolūtis ⁊ stipticitatis: siue me^a sit nālis: siue facta: q̄re ꝓcedit resolutiua ad ipȝ mēbꝝ lesū: q̄re resoluit māȝ ⁊ refrētatiua ad vias māei ad ipȝ q̄re ꝓhibet māȝ. Et q̄ñ volum⁹ medicinā q̄ moret̄ i trāsitu suo paꝝ donec opet̄ illic actionē nobilē plimā: deīn sit me^a illa velociꝰ penetratōis. q̄obrē ꝑmiscem⁹ eā cū retardāte: sic̄ sunt plēs me^aꝝ apitiuaꝝ: ipe eñ sūt velocꝭ: penetratōis ab epe: ⁊ fortasse ē necīa mora eaꝝ i epe q̄re ꝑmiscem⁹ cū eis medicīas attractiuas ad ꝯriū epis: sic̄ semē raphāi attrahēs ad os stōi: q̄obrē hesitat me^a i q̄ntitate q̄ ꝓueniat ei⁹ iuua^m ad epar deīde penetrat ¶ Et q̄ñ ē me^a quā iuenim⁹ cōis duab⁹ vijs ⁊ itentio nr̄a ē in via vna. q̄obrē associam⁹ cū ea q̄d deferat eā ad illā: sic̄ cū pōim⁹ cātarides in medicis apitiuis vt ꝯuertāt eas a pte vēaꝝ ad ptē renū ⁊ vesice. ¶ Et scias q̄ plimis me^aꝝ insūt opō ⁊ statio. Et q̄ñ intēdit̄ cū ea opō lōginq̄or statiōe ei⁹: q̄re idiget faciēte viā. Et q̄ñ intēdit̄ cū ea opō ꝓpinq̄or statione ei⁹ q̄re idiget figēte vel tardāte. ¶ Et scias q̄ medicina expta melior ē nō expta. ¶ Et paꝝ me^aꝝ meli⁹ ē plimo eaꝝ intētiōe vna. Cā aūt i hoc q̄ paꝝ me^aꝝ ē meli⁹ plimo eaꝝ iā exposita ē in pn° libri secundi. At ṽo in hoc q̄ expta melior ē nō expta: ē q̄ omnis me^a cōposita hȝ iudiciū ex simplicib⁹ suis ⁊ iudiciū ex tota forma sua: ⁊ nō expta nō iudicat̄ nisi ex enūciatōe suoꝝ simpliciū tm̄ ⁊ nō scim⁹ illud q̄d facit ei necēū cōplo ei⁹ facta ab eis: an est addēs in intētione eaꝝ an nō addēs an ē ꝯtra agēs in sua forma. Et experte quidē iā verificate sunt vtreq; res. ⁊ fortasse est vtilitas in forma cōplexionali maior q̄ ista q̄ accidit ex simplicib⁹ eius.

¶ De qualitate compositionis.

Scias q̄ q̄ñ accidūt tibi q̄tuor necessitates voluntarie: ⁊ nō iueis ad eas medicinā i nā nisi artificialē: sic̄ si idiges eūone cū scamonea: ⁊ pulpa colloquintide: ⁊ aloe: ⁊ turbith: ⁊ vis aggregare ista vt sit tibi me^a aggregata: tūc ꝯsidera: si necītas earum ⁊ opōnes ipsaꝝ fuerit eq̄les cū ipe sint q̄tuor medicie tunc accipe de vnaquaque eaꝝ quartam portionē

⁊ cōpone. ¶ Et si nō fuerit necessitas eaꝝ eq̄lis: imo
q̄rūdā eaꝝ magis ⁊ q̄rūdā ipsaꝝ minus: tūc existia
existiatiōe artificiali: ⁊ mēsura sūmā necessitatis: et
pone ꝓportionē necessitatis adinicē canonē: ⁊ adde
supra illā potionē aggregatā quātitatē cuiuslīdā: et
minue quātitatē cuiuslīdā s̄z ꝓportionē necessitatis ⁊
cōpone. ¶ Et scias ꝙ medicine cōposite ꝯferenti vt
tyriaca insunt s̄z simplicia ei⁹ vestigia ⁊ virtutes s̄m
formā ipsi⁹ q̄ nō fermētat̄ in spacio nisi vt faciat acci
dere cōplexio ei⁹ vestigia ⁊ virtutes: ⁊ fortasse sūt me
liora q̄ simpliciū. Nō ḡ respicias ad illud qđ dicunt
medici ꝙ cōfert tyriaca ad hoc ꝑꝑ spicā ⁊ cōfert ad
hoc ꝑꝑ myrrhā imo ꝯferr illud ita verū illud cui in-
nitendū ē: ē forma ei⁹. Et iā aduēit per accñs subli-
mitas iuuatiua ⁊ nō possum⁹ innuere ad eā ⁊ ad ꝓ-
portionalitatē ei⁹ ad opōnes ipsi⁹ innuitiōe nobili.
¶ Et scias ꝙ in cōpositis sunt medicine que sūt qui-
bus innitēdū ē vt radix q̄ cū ꝓuant̄ destruit̄ basis: si
cut caro vipere in tyriaca ⁊ aloes in hierapigra ⁊ el
lebor⁹ in hieralogodion: ⁊ medicine ꝯuenientes ad
hoc vt deijciant̄ ⁊ ꝑmutentur ⁊ vt addat̄ in eis aut
minuat̄: sunt medicine q̄ si adderent̄ nocerēt: naȝ si
ponerent̄ in tyriaca anacardi corrūperēt medicias:
⁊ ꝓpe carnē vipe. Et medicle q̄ si adderēt nō noce-
rēt sicut si adderes in tyriaca nucē muschatā nō vēi
res cū ipietate magna. ¶ Et scias ꝙ plimū cōpōnis
ꝑducit ad corruptionē ⁊ plimū ei⁹ ꝑducit ad ꝑfectō
nē ⁊ opōnē ei⁹ ⁊ ꝙ plimū cōpōnis sit a singularib⁹ ⁊
ꝯposit̄ sic tyriaca a singularib⁹ suis ⁊ a trocisciis tri
bus: nā vnicuiq̄ trocisco cā cōpōnis lest ꝓꝑetas q̄
nō repit̄ i singularib⁹. ⁊ qm̄ ē me⁹ ꝯposita ex ꝯposit̄

¶ Summa prima de compositis essentialibus.

¶ Tractatus primus de tyriacis ⁊ cōfectionib⁹ ma-
gnis. Tyriaca alpharoch.

HEc tyriaca ē sublimior me⁹ ꝯ cōposi
taꝝ ⁊ melior eaꝝ ꝑꝑ multitudinē
sui iuuamti ⁊ ꝓpe in venenis q̄ sūt ex pū
cturis sicut serpētū ⁊ scorpiōis ⁊ caniora
biosi: ⁊ venenis ebibitis interficiētibus.
¶ Et ad egritudies flegmaticas ⁊ melācolicas et fe
bres eaꝝ ⁊ ad vētositates malignas ⁊ palysiȝ ⁊ apo
plexiā ⁊ epilepsiā ⁊ torturā ⁊ tremorē ⁊ ad eū q̄ secū
loq̄tur ⁊ maniā ⁊ ad leprā ꝓpe ⁊ albaras. ⁊ cōfortat
cor ⁊ acuit sensus ⁊ appetit⁹: ⁊ ꝯfortat stōȝ ⁊ alleuiat
anhelitū ⁊ delet pulsum cordis ⁊ retinet sputū sangui
nis ⁊ ꝯfert ad plures dolores renū ⁊ vesice ex q̄cūq̄
cā sint. ⁊ frāgit lapidē ꝓpe in vesica ⁊ cōfert ad vlce
ra intestinoꝝ ⁊ durities iterlsecas in epe ⁊ splene ⁊ in
alijs ab eis vtrisq̄ ⁊ ad periodos āboꝝ. ⁊ non efficit
has opōnes nisi ꝑꝑ ꝓꝑetatē forme ei⁹ sequētē cōple
xionē simpliciū ipsi⁹. ita vt ꝯfortet spūȝ ⁊ calorē inna
tū. q̄re iuuant̄ nā ꝑ illō supra ꝯrietatē: faciētia frigi-
da ⁊ calida ⁊ vincit v̄tutes eaꝝ. ¶ Et melior descri-
ptionū hui⁹ medicine est descriptio radicalis Andro
machi. Et iā nixi sunt plēs medicoꝝ sic Gal. ⁊ alij vt
adderēt ⁊ minuerent in ea nō ꝑꝑ necessitatē faciētē
necēū illō eis neq̄ ꝑꝑ aliq̄d forte vocās eos ad illō
s̄z q̄rētes vt rememorarent̄ ⁊ vt remaneret ab eis in
ipsa vestigiū sicē remāsit andromacho. ¶ Et meū q̄-
dē ꝯsiliū ē vt nō remoueāt aliq̄d qđ expimētū iuuati

uū inuēit. fortasse eī illa cōplexio cū illo pōdere ē si-
gnificāo illō cui⁹ iuua^m^ iuēit expimentū. qđ qn̄ ipsa
mouet̄ a suo pōdere nō ꝯsequit illā ꝓꝑetatē. ¶ Qđ
si aliq̄s eoꝝ dicat ꝙ scit cām facientē illa pōdera fa-
cere aliā ꝓꝑetatē tūc dicet mēdaciū in eo cui ꝯdicit
sup illō sic si dicat aliq̄s sciaȝ pōdeꝝ elemētoꝝ i eq̄s
⁊ hōis ⁊ alijs. ¶ Et tyriace q̄dē adsūt īfantia ⁊ puber
tas ⁊ adolescētia ⁊ senect⁹ ⁊ mors. et fit infans post
sex mēses. deiñ icipit i pubertate et augmēto vsq̄ ad
tp̄s i q̄ stat ꝑ. x. ānos i regiōib⁹ calidis ⁊. xx. ānos in
regiōib⁹ fridis. deide stat aut. x. ānis aut. xx. deinde
declinat aut p⁹. xx. ānos aut post. xl. ānos. deiñ expo
liat̄ v̄tute tyriace aut p⁹. xl. ānos aut p⁹. lx. et fit vna
ꝯfectionū declinata a gustu tyriace. ¶ Et opȝ vt det̄
in potu morso de illa q̄ ē recēs et fortis et reliq̄s q̄b⁹ i
potu dat̄ de illa q̄ ē debilior. ¶ Et fortasse ē nece vt i
potu det̄ morso ꝺ recēti ex medio aureo vsq̄ ad au.
i. Et ex eis q̄b⁹ distiguit̄ int̄ illā q̄ ē recēs et fortis et in
ter āntiq̄ȝ et debilē et malā et de expimētis ē qđ vt i po
tu sumat hō catharticū et ꝯsideret̄ tūc si soluerit euȝ
sumat i potu tyriacā tūc si retiet eū ē recēs bōa et si
nō ē mala. ¶ Et ex expimētis ē illō qđ dixit. G. q̄mōȝ
vt capiat̄ gall⁹ siluestris: qm̄ ip̄e ē sicciosis cōplonis
q̄ ille q̄ nutrit̄ i dōib⁹ et existio ip̄ȝ eē fasianū mascu
lū et mittat̄ sup ip̄ȝ aīal venenosuȝ deiñ det̄ ei in po
tu tyriaca si ḡ vixerit tyriaca ē bōa. ¶ Et iteꝝ expit̄ i
illo q̄ i potu sumit opiū et iusq̄amū nigrū et alia. In
napello āt iuua^m^ tyriace ē puū et q̄titas eius vt ex
pellat mortē ē mora pua. et forsitā medicamē ꝺ mu-
scho sic existimāt q̄dā ē magis iuuatiuū in eo q̄ oia
¶ Quātitates āt q̄ i potu dant̄ de tyriaca in vnaq̄q̄
egritudie sūt iste. ¶ In tussi q̄ ē āntiq̄ et dolore pectoris
et lateris dat̄ i potu lupin⁹ vn⁹ i aq̄ mell' aut iulep si
fuerit febris. ¶ In rigore aūt ꝑiodico et frigore et vōi
tu i initio ꝑiodi det̄ i potu lupin⁹ vn⁹ cū aq̄ aut cū vi
no qđ nō sit min⁹ trib⁹. ℥. nȝ pl⁹ q̄tuor. ℥. et. ʒ. ¶ Et su
mat i potu ille q̄ hȝ colicā et iflationē i stō et pūctu-
rā q̄titatē lupini cū aq̄ mellis aut iulep sic scis. ¶ Et
paticēs casuȝ appetit⁹ silr̄ i aq̄ aut vio sic scis. ꝺ tyria
ca lupinū i ꝺcoctōe assari et det̄ i potu i hidropisiā
cibū lupin⁹ vn⁹ ꝺ ea ꝺgluticēdo aut cū q̄tit^c^. ℥. i. ʒ. ace
ti cōmixti. Et sumat i potu paticēs sputū sāguis si fue
rit tp̄s ei⁹ i egritudie ꝓpiquū vsq̄ ad aur. vnū i ace-
to cōmixto et si fuerit spaciū cū eo āntiquū det̄ i potu
vltimū i decoctōe sempuiue mane et sero. ¶ Ille vo
q̄ patit̄ abscisionē vocis sumat i potu ꝺ ea fabā vnā
i aq̄ mellis aut rob vue aut teneat eā sub ligua. Et
det̄ i potu ad vlcera vesicoꝝ et solutionē vētris cū sā
guine in aq̄ sumac. ¶ Et ad ꝯstrictionē anhelit⁹ cū
oxymelle sq̄llitico qđ sit min⁹. ℥. i. et fiat gargarism⁹
ad epilepsiā i p̄mis deiñ det̄ i potu ꝺ ea quātitas ān
te aur. i. vsq̄ ad mediū aur. in aq̄ aut oxymelle sq̄lli
tico et silr̄ in dolore capitis et emigranea. ¶ Amplı⁹
ip̄a frāgit lapidē in vesica et renib⁹ qn̄ potat̄ i deco-
ctiōe apij et ꝓhibet colericā passionē et retinet nāȝ.
Et illi qui vtit̄ ea in hora sanitatis nō nocēt venena
et non inpendunt in eo nocumenta et fit securus ab
egritudinib⁹ pestilētie. ¶ Descriptio. ℞. trociscoruȝ
squile aur. xlviij. trociscoꝝ vipere aure. xxiiij. troci-
corum alindaracaron et piperis nigri et opij omniū

Añ.tridē ⁊ cynamomi ī descriptiōe aur.xij.⁊ ī descriptiōe aur.xxiiij.ro.aur.xij.⁊ ī descriptiōe aur.xxiiij.⁊ fcis napi silueſtris rotundi ⁊ ſcordeon ⁊ radicis lilij celeſtis ⁊ agarici ⁊ ſucci liqritie ⁊ olei balſami olum Añ.quātū ē hoc ponō.⁊ myrrhe ⁊ croci ⁊ zinziberis ⁊ reubarbari ⁊ cētauree ⁊ calamēti mōtani ⁊ praſſij ⁊ petroſelini ⁊ ſticados ⁊ coſti ⁊ pipis albi ⁊ macropipis ⁊ pulegij indi ⁊ olibani et florū ſqnāti et gūmi albori ⁊ caſſielignee nigre ⁊ ſpice ⁊ polij olm añ.aur.vj.⁊ ſtoracis liquide ⁊ fcis apij ⁊ ſileleos ⁊ ameos ⁊ camedreos ⁊ camepitheos ⁊ ſucci hypoqſtidos ⁊ ſpice celtice ⁊ ſehee mōtane ⁊ folij gētiane ⁊ ſe. feniculi ⁊ terre ſigillate ⁊ colcotar aduſti ⁊ amōi ⁊ acori ⁊ naſturtij albi ⁊ carpobalſami ⁊ ipericon ⁊ ſu et gūmi et cordumeni ⁊ aniſi et acatie olm añ.aur.iiij. dauci et bdellij ſubalbidi olm añ.aur.iiij.bezard ⁊ aſpalti et opoponacis ⁊ cētauree mioris ⁊ ariſtologie ro.olm añ.aur.ij.et in alia deſcriptiōe cētauree ariſtologie ro.loco lōge.caſtorei ſo in deſcriptōe quadā aur.ij. et in deſcriptiōe aur.iiij.⁊ ſilr eſt ſmo in ſerapino et mellis lrīſt.x.⁊ vini antiq odoriferi lrīſt.ij.liqueſiant que de eis liqueſcūt ⁊ infundant q̄ īfundūt et terant ſicca ⁊ cribellent ⁊ cōficiant cū melle: ⁊ ponat ī vaſe vitreo aut plūbeo aut argēteo:⁊ ñ ipleat vas:imo ſit in eo ſuperfluitas vt reſpiret medicina:⁊ oēs medicine preter mel et vinum ſunt.lxiiij.medicine.

Deſcriptio alia. ℞.trociſcoꝝ ſqlli aur.xviij.trociſcorū vipe ⁊ trociſcoꝝ allidaracaron et pipis nigri et opij boni olum añ.aur.xxiiij.⁊ allei ſilueſtrꝫ et roſaꝝ ſiccarū rn.fcis napi ſilueſtris ⁊ ireos ⁊ agarici et ſucci liqritie ⁊ olei balſami ⁊ cynamomi olum añ.aur.xij.myrrhe et praſſi ⁊ croci et macropiperis et zinziberis et ozimi mōtani ⁊ petroſelini et pentaphilō ſilueſtris ⁊ reuſim ⁊ coſti amari albi ⁊ ſticados ⁊ pipis albi ⁊ muſchi ⁊ pulegij ⁊ ſupioris ſqnāti ⁊ glutinis albat ⁊ olibāi ⁊ caſſie ⁊ ſpice olum añ. aur.vi. et gētiane ⁊ alme aleſſis ⁊ ē naſturtiū albū ⁊ ſtoracis liqde et ſiſeleos ⁊ ſpice celtice ⁊ ē neremid ⁊ fcis ameos ⁊ camedreos ⁊ camepitheos ⁊ hypoqſtidos et folij ⁊ epithymi et ſu et meu ⁊ ſe.apij ⁊ ſe.feni.⁊ boli lacune ⁊ colcotar aſſati et amōi ⁊ ipicō et acori et carpobalſami ⁊ acatie ⁊ gūmi arabici et cordūeni olum añ.aur.iiij.⁊ alzufera ⁊ galbāi et oponacꝫ ⁊ ſapini et bitumis indaici ⁊ cētauree et ari.ro.et caſtorei olum añ.pōō.aur.ij. ¶ Et addite ſūt ī hac deſcriptiōe iſte medic et ſūt firmate ī dſcriptōe aliaꝝ linguaꝝ: ⁊ ſūt ozimi fluuial' et galbāi et dragaganti et ciclamis et ari.lō.et ſe.iuſqami albi olm añ.aur. ij iſte ḡ ſt ſpēs lxx.ī cōmixtōe excepto melle.et mel ſit duplū medicinaꝝ qꝝ ſit ſūma ei⁹ qꝫ ē ī tyriaca melle et qdraginta et trigintaquatuor.aur.et terat croc⁹ p ſe et terat myrrha et opiū et olibanū p ſe : et infundat illud in vino decocto nocte et liqfiant glutinū et galbanū cū oleo balſami et terat colcotar ſolū: deinde terāt reliq̄ue medicine ⁊ cribellent et ɔficiat ſumma earum cū melle deſpumato:⁊ conterat cum ſit aggregatio in mortario cōtritiōe bona dōec cōmiſceant: deinde ponat in vaſe vitri qꝺ ſit ſicut vrinale aut teſteo vitreato ⁊ adminiſtret poſt quatuor annos. Et ſit doſis integra pondus.ʒ.i.cum aqua tepida in ieiuno.

Deſcriptio alia. ℞.tro.ſqlle aur.xlviij.et troci.tyri.aur.xxiiij.pipislō.aur.xxiiij.tro.alindaracarō pōō.aur.xxiiij.ro.rubeaꝝ ſiccaꝝ ablatꝫ capitib⁹ aur.xij.radicꝫ lilij celeſtꝫ aur.xij.⁊ radicꝫ liqritie au.xij.ſe.napi ſilueſtris aur.xij.et ſcordeō aur.xij. xylobalſami aur.x.opij.aur.xij.agarici aur.xij.pipis albi aur.vj.reuſiꝫ.ſe.apij aur.iiij.myrrhe pure au.vj. coſti amari aur.vj.croci aur.vj.caſſie aur.vj. ſpice īde aur.vj.melāopipis aur.xxiiij.et tuctamis et ē pulegiū aur.vj.et praſſij aur.vj.et ſticados aur.vj.⁊ petroſelini ⁊ ē ſemē apij mōtani aur.vj.macedōici au. vj.et quiqꝫ folij aur.vj.camepitheos aur.iiij.⁊ amomi aur.iiij.et meu aur.iiij.et neridē et ē ſpica romana aur.iiij.et ſilr cāedreos aur.iiij. gētiane romāe aur.iiij.aniſi aur.iiij.gūmi aur.iiij.fcis feniculi aur. iiij.cordumeni aur.iiij.ſiſeleos aur.iiij.ameos aur. iiij.ſapini aur.iiij.caſtorei aur.ij.ariſto.lō.aur.ij.cētauree minoris aur.ij.bezarat ⁊ ē galbanū aur.ij.et fiat de ea qꝺ diximꝰ de cōtritiōe cribellatiōe ⁊ confectione cum melle.

Ars trociſcoꝝ de vipis. Accipiant vipe cuꝫ ē finis verꝫ et icipit eſtas.et ſi fuerit ver hyemale dimittant vſqꝫ ɔſequat eſt⁹. Et vipe qꝺ ſt ſerpētes capita hñtes plana q̄ ſt lata ꝓpe apō ꝓpinqtatē colli minuti ſubtilis valō qꝝ caude ſt curte ſtrepitū facientes et ſonitū ī īceſſu. Et iſtis qꝺ trociſcis nō ɔueniūt oēs vipe:imo flaue et de flauis femiee:et eoꝝ ſignū ē ꝙ maſculi ī ol latere hñt vnū dētē ⁊ feie plēs vno. et oꝫ vt alienent cornute et varie et aſpides dclineo ad albedinē:et nō capiant ex piſcinis et littorib⁹ fluuioꝝ et aqꝝ et mariū:neqꝫ petroſe:qꝛ ī eis ſt qrele facietes ſiti:imo capiāt ī loco lōgiq ab hūoroſitate. et nō capiāt ille q̄ ſūt dbilis mot⁹.imo eligāt ille q̄ ſt velocis mot⁹ hñtes caput eleuatū. Et oꝫ vt nō morent cū capiūt ſi poſe ē:⁊ abijciāt a pte capitis eius qtuor digiti:et ſilr a pte caude ipi⁹ et ani ei⁹.ꝙ ſi cucurrerit ex ea ſanguis plurim⁹ ⁊ fuerit mot⁹ ei⁹ ī illa diſpōne plurim⁹ et mora ipſi⁹ tarda tūc erit electa.⁊ ſi fuerit pui mot⁹ et pauci ſanguis velocꝫ mortis: tūc erit mala. ¶ Et de ſignis ei⁹ iteꝝ ē vt ſit mot⁹ ei⁹ velox ⁊ aſpect⁹ ei⁹ aſpect⁹ audacie ⁊ pſumptiōis et ſit egreſſio fecꝫ ei⁹ ex poſtrēo caude ei⁹ cūqꝫ mortua eſt extrahāt viſcera ei⁹ ⁊ ꝓpe fel ipi⁹ ⁊ abluat cū aq ⁊ ſale ablutiōe exqſitiſſime fcā:deiñ decoqtur in aq ⁊ ſale ⁊ ſi cū ea fuerit aneti nō erit malū ī eo dcoctōe diſcoquēte cū q̄ leuis fiat collectio carnis ei⁹ ab oſſe ipſius. Mūdificet ḡ caro ei⁹ ab oſſe ⁊ pijciat ī mortariū ⁊ terat bñ:⁊ pcipiat illi q facit illō vt odoret oleū balſami ⁊ inūgat ipꝫ ſup digitos.cū ḡ ɔtrita ē miſceatur cū tortellis ſꝫ deſcriptiones diuerſas:⁊ nō erigatur ſupra deſcriptionē Andromachi:deiñ fiāt ex ea trociſci minuti ſubtiles ⁊ ericcēt ī vmbra ⁊ reponant ī repoſitorio.⁊ oꝫ vt nō cadat ſup eos radi⁹ ſolis omnino:neqꝫ añ ericcationē:neqꝫ p⁹ ipaꝫ.ſol nāqꝫ dſtruit ⁊ expoliat eos a ṽtute appropriata carnib⁹ viparū īterficiēte venena q̄ ſunt ex morſiōe ⁊ ebibita.

Ars trociſcoꝝ ſqlle. ¶ Opꝫ vt eligat de ſquillis hñidis illa q̄ ē grauis et nō eſt magna:⁊ non linias ipaꝫ cum luto:quoniā illud facit eā rancidā et corrūpit ipaꝫ:imo line eā cū fermēto ⁊ aſſa eā ī olla

donec coquat̄: aut ī furno iā calefacto ⁊ extracto cinere ei⁹ aut ī patella de t̄ra: sup̄ quā coq̄t̄ panis ei⁹. Cū ḡ exiu̇it inde tūc sumat̄ interi⁹ ei⁹ lene ⁊ terat̄ optime: ⁊ misceat̄ cū eo faria orobi recēs f̄m q̄titatē sq̄lle ⁊ exit⁹ ei⁹. Andromachus v̄o miscebat cum p̄te vna sq̄lle duas p̄tes farie ⁊ aliȷ̄ equali mēsura. Cū ergo p̄ mixta est sq̄lla cū faria orobi tunc fac ex ea trociscos subtiles. ⁊ inunge manus tuas cum facis ex ea trociscos cū oleo rosaceo ⁊ exicca eos ⁊ s̄ua eos sic̄ ꝯseruas trociscos de vip̄is. Medici aūt nostri t̄p̄is accipiunt squille partes. ij. ⁊ farine herbi partem. i.

Descriptio trociscoꝝ alidaracarō. ℞. corticū radicis darsisahan aur. vi. sup̄ioris squinanti au. xij. calami aromatici ⁊ costi ⁊ xylobalsami et assari ⁊ myrrhe ⁊ amomi ⁊ poliȷ̄ oium an̄. au. xxiiij. masticis ⁊ emerulut ⁊ ē alacohen alba ⁊ fu oium an̄. aur. vj. aristol. rot̄. aur. xx. reubarbari siliq̄ue cinami. Ana. aure. x. spice inde aur. xvj. foliȷ̄. tantundem croci aur. xij. teratur. totū ⁊ cribellet̄ per se. Et cōficiant̄ cum vino odorifero antiquo declinātē ad dulcedinem. Et fiant trocisci ⁊ exiccentur in vmbra. ⁊ ꝯseruent̄ sic̄ cōseruantur trocisci de visperis.

Descriptio alia hoꝝ trociscoꝝ. Reci. ligni aldarsisahan ⁊ calami aromatici ⁊ costi et assari ⁊ xylobalsami ⁊ amomi ⁊ myrrhe chye ⁊ fu et alacohen oium aur. xviij. ⁊ croci aur. xij. ⁊ spice ide ⁊ foliȷ̄ āborū An̄. aur. xij. ⁊ myrrhe aur. xxiiij. terat̄ totū ⁊ fiant trocisci sic̄ dixim⁹ ī vnaq̄q̄ ꝺscriptionū q̄ sūt an̄ istaȝ.

Descriptio alia hoꝝ trociscoꝝ. ℞. alselibet ⁊ est darsisahā aur. vj. floris squināti aur̄. xij. calami aromatici aur. vj. myrrhe ⁊ assari et xylobalsami oium an̄. aur. vj. cinamomi aur. xxiiij. amomi aur. xxiiij. cassie aur. vj. ⁊ amaracō ⁊ est alacohē alba. aur. xx. spice inde aur. xvj. poliȷ̄ aur. vj. in alio myrrhe au. xxiiij. masticis aur. vj. croci. aur. xij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ pulnerizatas. ⁊ ꝯfice cū vino puro. ⁊ fac trociscos sicut diximus ⁊ conserua.

Confectio mytridati nobilis: ē ꝯfectio quā fecit mytridates rex pōti ⁊ nolauit suo noīe ⁊ cōposuit ip̄aȝ ⁊ ē ex medicis exp̄tꝭ sup̄ venēa p̄p̄e ⁊ sup̄ eḡtudies al's vt eēt aggregatiuū iuuamēti venenoꝝ diuersoꝝ ⁊ egritudinū diuersaꝝ. fuit ḡ ip̄ȝ tyriaca ī illo t̄p̄e: deinde postq̄ȝ accidit andromacho illud qꝺ exp̄tus fuit ip̄ȝ sup̄ iuua^m carniū serpētū ⁊ alioꝝ addidit in eo trociscos de vip̄is ⁊ alteratū ē paꝝ p̄ additionē ⁊ diminutionem. Fuit ḡ tyriaca magna in multitudine iuuamēti: verūt̄n̄ tyriaca magna ē magis iuuatiua ip̄o in re vna: ⁊ ē venenū serpentū. In reliq̄s v̄o reb⁹ nō diminuit̄ mytridatū a tyriaca diminutiōe ꝺ q̄ sit curādū: imo est magis additi ī plurib⁹ eaꝝ iuuamēti ⁊ ꝯfidētiois vtilitat̄: ⁊ nō p̄logem⁹ s̄mōeȝ ī numero illoꝝ iuuamētoꝝ: qm̄ ip̄a sunt illa p̄dicta q̄ sūt tyriace: ⁊ sit dosis copiosior parumper.

Confectio mytridati ex descriptione cōi oium. ℞. myrrhe ⁊ croci ⁊ agarici et zinziberis ⁊ cinamōi ⁊ dragagāti oiuȝ an̄. ʒ. x. spice ⁊ olibani alseis et est nasturtiū babylonicū: sq̄nanti xylobalsami sticados ⁊ siseleos ⁊ costi ⁊ camepitheos ⁊ galbāi ⁊ nebescet ⁊ macropipis ⁊ succi barbe hircie ⁊ castorei ⁊ melaluō ⁊ ē opiū ⁊ foliȷ̄ idi ⁊ storacis ⁊ opponacis oium an̄. ʒ. viij. cassie leucopipis ⁊ melāopipis ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ poliȷ̄ ⁊ scordeō ⁊ dauci ⁊ melliloti ⁊ gēnāe ⁊ olei balsami carpobalsami ⁊ trociscoꝝ ⁊ coluō bdelli oiȝ an̄. ʒ. vij. ruthe. ʒ. ij. āmōiaci ⁊ spice romāe ⁊ masticis ⁊ gūmi ⁊ petroselini ⁊ cordumēi ⁊ seis feniculi oiȝ an̄. ʒ. v. anisi ⁊ acori ⁊ meu ⁊ serapini ⁊ assari oiȝ an̄. ʒ. iij. apiȷ̄ ⁊ rosaꝝ rubeaꝝ pulegiȷ̄ oiuȝ an̄. ʒ. v. succi acatie ⁊ vmblicisti ⁊ seis ip̄ici oiuȝ an̄. ʒ. xlv. vini odoriferi ātiq̄ in q̄ īfundant̄ ea q̄ oȝ īfundi: mellis dispumati qꝺ suffic̄. Misceat̄ ⁊ seruet̄ ⁊ admistret̄ post sex mēses ⁊ sit dosis sicut auellana cū eo qꝺ ē conueniēs de potib⁹. ¶ Et in hac q̄dē descriptōe sūt medicine q̄ nō sūt in descriptōe Gal. tredeci ⁊ sūt agaricū ⁊ hermodactili ⁊ rutha ⁊ āmoniacū ⁊ dicateo ⁊ assarū ⁊ dragagātū ⁊ sticados ⁊ camepitheos ⁊ mellilotū ⁊ xylobalsamū ⁊ melāopip̄ ⁊ bdelliū. ¶ Et in descriptiōe Gal. s̄t due medicine q̄ nō sūt ī hac ꝺscriptōne: ⁊ sūt radix liliȷ̄ ⁊ sal. ⁊ ī descriptiōe alia ē medicina vna q̄ nō ē ī hac descriptiōe ⁊ est semen ruthe.

Ars colxion admistrati ī mytridato. ℞. passularū rubeaꝝ enucleataꝝ ponꝺ. ʒ. iiij. glutinis albotin ponꝺ. ʒ. xxiiij. sq̄nāti ⁊ mirrhe amboꝝ an̄. ʒ. xij. ciamōi ⁊ bdelliȷ̄ subalbidi ⁊ blacte bizātie ⁊ spice romane ⁊ cassie ⁊ melliloti ⁊ cipi ⁊ baccaꝝ lauri oium an̄. ʒ. iij. calami aromatici pōꝺ. ʒ. ix. croci. ʒ. i. bitumis iudaici. ʒ. ij. ſ. ¶ Et h̄ ꝺscriptio ē sabor filiȷ̄ sehel ī q̄ est additū bitumē iudaicū. Et ī descriptiōe alia ē additū darsisahā pōꝺ. ʒ. ij. ſ. Et in descriptiōe alia sunt addite assaru. ʒ. ij. ſ.

Tyriaca esdre. ℞. amomi ponꝺ. aur. xij. sup̄ioris squināti aur. viij. piretri aur. vj. croci aur. xxxvi. cinamōi aur. vj. ⁊ myrrhe aur. xij. petroselini ⁊ est semen apiȷ̄ mōtani ⁊ dauci ⁊ ē semē baucie siluestris mōtane cretēsis oiuȝ an̄. aur. iij. dragagāti aur. xxx. succi hypoq̄stidos aur. viij. radicis liliȷ̄ celestis au. xv. se. feniculi aur. vj. bdelli subalbidi aur̄. viij. se. insq̄ami albi aur. viij. cassielignee aur. ix. se. papaueris albi aur. xxx. spice ide aur. xij. seis ruthe aur. i. ḡnoꝝ citri excorticatoꝝ sumach semiȷ̄ amboꝝ an̄. aur. ij. se. anetī ⁊ epatꝭ almelilai ⁊ assari ⁊ cordumeni ⁊ euforbiȷ̄ et opiȷ̄ oiuȝ. an̄. aur. vj. melāopipis aur. xxx. rosaꝝ rubeaꝝ siccaꝝ ablatꝭ capitib⁹ aur. ix. foliȷ̄ indi aur. xij. olei balsami aur. iij. nereidē cretēsis ⁊ ē spica romana: ameis ⁊ ē sup̄i⁹ vitis āboꝝ an̄. aur. vj. rosaꝝ olcādri ⁊ sup̄ioris almaru āboꝝ an̄. aur. iiij. lacce mūdate aur. xij. memithe gariofiloꝝ āboꝝ an̄. aur. xij. sup̄ioris spice rōane aur. iij. reusini aur. xij. succi altise ⁊ ē alselengesif ⁊ ꝺr̄ abrotanū silnestre au. xx. ⁊ radicū endiuie aur. xx. ⁊ costi ei gētiane romane āboꝝ an̄. aur. xij. folioꝝ citri aur. xiij. ⁊ trociscoꝝ alidaracaron au. vij. anisi aur̄. vj. sq̄nāti au. xij. Aggrega has medicinas terēdo cribellādo īfundēdoq̄ de eis īfundunt̄ in vino clare sube ⁊ ē radix aut cōi aut ī triplismato f̄m quātitatē q̄ necīa ē ⁊ ꝯfice cū melle dispumato ⁊ reponat̄ ī vase ⁊ admistret̄ sic̄ admistrat̄ tyriaca maior. Et de medicis q̄dā q̄ ponūt ī ea de āmoniaco: ⁊ de eis sūt qb⁹ illud nō v̄r: qm̄ āmoniacū nocet stomaco.

Descriptio tyriace esdre. ℞. āmōi ⁊ myrrhe amborum ana. ℥. v. piretri. ℥. ij. ſ. squinanti. ℥. iiij.

cassie lignee.ʒ.xij.ſ.ſtoracis liq̄de.ʒ.vj.ſ. dauci.ʒ.i. croci.ʒ.xij.petroſelini.ʒ.i.⁊.ʒ.ij.ireos.ʒ.ij.ſ.ſe. ſeicu li ⁊ bdelij āboꝝ añ.ʒ.4.ſ.olibā̃i.ʒ.ix. dragagā̃ti .ʒ. x.ſucci hypoq̄ſtidos.ʒ.iij.ḡnoꝝ citri excoꝛticatoꝛꝫ auꝛ.i.ſe.aneti ⁊ ep̄is almeluki ⁊ lignoꝝ citrinoꝝ oluꝫ añ.auꝛ.2.ſe.iuſq̄ami albi libꝛ.i.ſe. papaueris al.lb. ij.ſpice.ʒ.ix.⁊.ʒ.i.ruthe ſicce.ʒ.i.⁊.ʒ.2. ſumach.ʒ.iij. aniſi ⁊ aſſari ⁊ coꝛdumē̃i olum.ʒ.4. opij.ʒ.2.⁊.ʒ.i.ſ. euſoꝛbij.ʒ.2.ſ.pip̄is.ʒ.i.ſ.roſaꝝ.ʒ.4.folij idi ⁊ car⸗ pobalſami āboꝝ añ.ʒ.iij.anacardi.ʒ.2.ſ.lacce mun date.ʒ.v.cinamō̃i.ʒ.4.meu.ʒ.2.ſpice cretenſis.ʒ.ix. ſulfurꝫ.ʒ.4.memithe ⁊ reuſini⁊ coſti amari oluꝫ añ auꝛ.4.ſolioꝝ citri auꝛ.v.trociſcoꝝ alldaracarū au. 4.olei balſami auꝛ.vij.ſucci abꝛotā̃i lb.i. galāge.ʒ. vij.lilij.ʒ.vj.garioſi.ʒ.v.mellis q̄ntū ſufficit.

Confectio tro.alldaracarō adminiſtratoꝝ I ea.℞ cāomil.ru.cāomille albe ⁊ ſumach ⁊ ſu.⁊ aniſi ⁊ aſſari vſnee ⁊ calami arōatici ⁊ xilobalſami olm p̄s tes eq̄les pōderis.aggrega has medicias ꝯtritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝯfice cū vino puro bōe ſube ⁊ eſt radix aut cōi trib' dieb' ꝯtinuis ⁊ moueaꝛ in oi die ſemel ⁊ adde ſup illud de vno hoꝝ vinoꝝ ſi indiget illo et fac trociſcos ponderis aur.i.⁊ exicca in vmbꝛa hanc tyriacam fecit eſdras ⁊ eſt vicaria tyriace alſaroch in rebus omnibus.

Tyriaca diateſſerō.℞.gētiāe romāe baccaꝝ lau ri ariſtologie lōge ⁊ myrrhe oluꝫ p̄tes eq̄les:te ranꝛ ⁊ ꝯficianꝛ cū melle diſpumato ſcḋꝫ q̄ntitatē ſuf ficientē.eiꝰ doſ.ſit auꝛ.i.cū aq̄ cal'a. ¶ Et dꝛ q̄ ḋ me dicis q̄dā ſūt q̄ ponūt loco myrrhe coſtū amaꝝ ⁊ re fert Seruaget q̄ īuēit i ḋſcriptōe q̄dā additionē cro ci p̄tis.i.hec tyriaca ḋ q̄tuoꝛ ſpēbꝰ ꝯfert p̄ūcture ſcoꝛ pionū ⁊ araneaꝝ ⁊ egritudinibꝰ fridis ꝑp̄e epilepſie q̄ ſubito accit ⁊ tremoꝛi oꝛis ſtomaci.

Sotra liberās magna.hec meᵃ ē aggregati in la iuuamēti ꝯferēs epilepſie ⁊ vertigini ⁊ doloꝛi capitꝫ antiq̄ ⁊ tremoꝛi ⁊ ꝓhibet māꝫ attrahi ad ocu⸗ lū.⁊ q̄ñꝫ fit cū ea alcohol poſt abſtractionēꝫ aq̄:q̄re ꝓhibet ſanie ⁊ ꝓhibet euētū nocumēti ad oculum:⁊ abſciſſionē vocis ⁊ paralyſiꝫ ⁊ algueſgues ⁊ doloꝛē dētiū ⁊ doloꝛē oculi.⁊ doloꝛes pulmōis ⁊ laterꝫ ⁊pe ctoꝛis ⁊ hypocōdrioꝝ bibita i aq̄ mellis:⁊ vꝫ ad ex⸗ pulſionē ſanguis potata in aq̄ arnogloſſe ⁊ v̄ge pa ſtoꝛis vētoſitatibꝰ i ſtō ⁊ doloꝛibꝰ eiꝰ ⁊ icteritie ⁊ ad paſſiōes fridas ⁊ clarificat coloꝛē ⁊ delet cogitatio⸗ nes ⁊ remouet eructuatione.⁊ ſanat veſicā ⁊ egritu dines iteſtioꝝ ⁊ p̄ūcturā eoꝝ.⁊ clyſterizaꝛ cū ea.q̄re eradicāꝛ apata eoꝝ ⁊ apata ſplēis ⁊ ꝓuocat ſupflui tates renū ⁊ veſice ⁊ ꝯfoꝛtat teſticulos ⁊ liniꝛ ſuper eos ⁊ addiꝛ deſideriū ⁊ ꝯfert doloꝛibꝰ iūcturaruꝫ et ſpaſmo ⁊ podagre ⁊ ꝯfert ad venena ex moꝛſionibꝰ ⁊ ebibita ꝯfert febꝛibꝰ āntiq̄s ⁊ p̄iodis rigoꝛꝫ ⁊ reſol⸗ uit apata.Cuiꝰ ꝑmixtio.¶℞.myrrhe ⁊ caſſie ⁊ ſenā ti oluꝫ añ.ʒ.i.ſ.caſtoꝛei ⁊ petroſelini ⁊ ē ſemē apij ſil ueſtris mōtā̃i āboꝝ añ..auꝛ.xv.ſe.apij.ʒ.ij. ſiſeleos auꝛ.i.coſti amari ⁊ ciamō̃i ⁊ trociſcoꝝ aladarmeu ⁊ ſtoracꝫ liq̄de ⁊ aſſari oluꝫ añ.auꝛ.vj.aniſi au.x.pipis al.auꝛ.xij.pipis lō.auꝛ.iij.ſpice auꝛ.iij.amō̃i ⁊ croci āboꝝ añ.auꝛ.iiij.opij auꝛ.x.Aggrega has medicias tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ꝯfice cū melle diſpumato ⁊ repōe i vaſe ⁊ vtere poſt ſex mēſes.

Ars trociſcoꝝ aladarmeu adminiſtratoꝝ I liberā te magna.℞.amō̃i ⁊ darſiſalȝā ⁊ coſti amari ⁊ calami arōatici ⁊ garioſiloꝝ ⁊ pipis al.⁊ ameos oiꝫ añ.auꝛ.iij.cinamō̃i ⁊ maſticis ⁊ croci oluꝫ añ.au.vj. ſu.auꝛ.i.ſpice arōatice ⁊ folij idi amboꝝ añ.auꝛ.vij. myrrhe au.vj.Aggregas has medicias ꝯtritas ⁊ cicotrigōizatas ⁊ ꝯfice cū vio claro aut alio ⁊ fac tro⸗ ciſcos p̄uos pōderātes au.i.⁊ exicca i vmbꝛa ⁊ vteꝛ.

Nedrech Darij: Nedrech darij ē vna de medici nis p̄ſicis magnis electꝫ q̄ p̄cedit iceſtiōe filōij ⁊ tyriace ⁊ ſcelithe.⁊ ipſiꝰ iuuaᵐ ē magnū in colica. ¶ Cuiꝰ hec ē ꝑmixtio.Accipe croci ⁊ ſe.iuſq̄ami albi. āboꝝ añ.ſextariū.i.opij ⁊ euſoꝛbij āboꝝ añ.ʒ.xx.et ſpice ⁊ ſtoracꝫ liq̄de āboꝝ añ.ſextaria duo.⁊ folij in diget garioſiloꝝ āboꝝ añ.ʒ.4.⁊ pipis al.ʒ.2.⁊ mar garitaꝝ nō p̄foꝛataꝝ ⁊ ſal amōiaci ⁊ ſe.ruthe ſiluſtris ⁊ muſchi ⁊ cāphoꝛe ⁊ cardamō̃i ⁊ clamō̃i ⁊ caſſie oliū añ.pōdꝰ.ʒ.i.⁊ coſti.ʒ.8.⁊ ſe.alharmel ⁊ piretri ⁊ ma cropipis olm añ.ʒ.4.ſerapini ⁊ caſtoꝛei ⁊ opopōa⸗ ci oluꝫ añ pōdꝰ.ʒ.ij.⁊ ȝedoarie ⁊ doꝛō̃ici ⁊ olei balſa mi oluꝫ añ.auꝛ.viij.⁊ I deſcriptiōe ſyra ⁊ greca.myr rhe.ʒ.4.⁊ cāphoꝛe.ʒ.4.tere ⁊ ſicca ⁊ cicotrigōiȝa et infunde ea q̄ liq̄ſcut in vino decocto.deide aggrega oia ⁊ ꝯfice cū melle ⁊ antiq̄ ſex mēſibꝰ.cuiꝰ doſis ſit ſicut nux cū aq̄ tepida.

Confectio philoſophoꝝ ⁊ ē illa q̄ nomiaꝛ medi cine vite.Vꝫ ad ſupfluitates ſtatꝫ ꝯfoꝛtat alam letificat digerit faꝛ eructuare aſſimilata vt ſit ſicꝰ via ticū adoleſcētie ⁊ addit I ꝯſeruatiōe ⁊ memoꝛia ⁊ rō nē effic bonā ⁊ abſoluit liguā ⁊ ḋſtruit frigoꝛa . ab⸗ ſcidit fluxū vꝛie ⁊ ſedat vētoſitates additi ſꝑmate et ꝯfoꝛtat mēoꝛiā ⁊ detumeſcere facit carnē gingiuaꝝ ⁊ ſtrigit dētes ⁊ remouet doloꝛes doꝛſi ⁊ iūcturaꝝ ⁊ ilioꝝ ⁊ emūctoꝛioꝝ cꝰ ꝑmixtio.¶℞. pipis ⁊ macro⸗ pipis ⁊ ȝiȝiberꝫ ⁊ cinamō̃i ēbilicoꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ cap ſie ⁊ ariſtologie rotūde de ſcēi ⁊ vēaꝝ citriaꝝ ⁊ vētrꝫ ḡnoꝝ pinee maioꝛꝫ.Et in deſcriptiōe alia. nucis nō ſucutiū ⁊ ē teſticulꝰ vulpis oluꝫ añ.ʒ.i.ſ.cāomil.ʒ.ſ. ⁊ plāte ḡnoꝝ vue.ʒ.iij.auferaꝛ iteriꝰ paſſulaꝝ rubea rū.deide terātur bñ ⁊ ſumaꝛ q̄ntū ſūt oēs meᵉ mellis ⁊ coaguleꝛ.deide cōficianꝛ cū eo ſpēs q̄s diximꝰ ⁊ ſu maꝛ de ea ſm oēm diſpōnē q̄ntū ē nux p̄ua I oleo nu cis inde mēſura cū q̄ inuoluatur.

Scelite.In hac meᵃ ſub fideiuſſiōe affirmāt oēs iuuaᵐ exiſtere ⁊ in cōpoſitōe eiꝰ eſſe mirabile. Nos v̄o nō īuenimꝰ ei ip̄reſſionē plurimā niſi I aſpi tate accñte ligue ⁊ mollificatiōi eiꝰ.Et v̄o medici di cūt q̄ ſcelite magnū cōfert iuuaᵐ manie ⁊ egritudi⸗ bus fris melā̃colicꝫ ⁊ flegmaticꝫ ⁊ palyſi ⁊ epilepſie ⁊ apoplexie ⁊ toꝛture ⁊ algueſgues ⁊ locutō̃i ale ⁊ do loꝛi capitꝫ ⁊ emigrāee ⁊ obliuiōi ⁊ melie ⁊ frigoꝛi ce⸗ rebꝛi ⁊ tremoꝛi ⁊ pulſui coꝛdis ⁊ ꝯſeruat ēbꝛyonē et ꝯfert aboꝛſui ⁊ ꝯfert diſtillationi vꝛine ⁊ doloꝛibꝰ ma tricis ⁊ vētoſitati eiꝰ ⁊ mollificatō̃i ligue ⁊ vertigini ⁊ triſtitie ⁊ nocumēto fungoꝛum et venenis et lacti q̄ḋ coagulatur in ſtō et alijs.et ꝯfert doloꝛibus iun cturarū ⁊ oibꝰ doloꝛibꝰ antiq̄s frigidis et daꝛ in po tu ad oēꝫ rē ad quā p̄tiet ſicꝰ ad frigꝰ vehemēs in aq̄ caſſiefiſtule.⁊ dꝛ q̄ I vino ē magꝫ iuuamētū ⁊ ad opi

latões ītrīſecas cū aq̄ radicū ⁊ ad dolores mſticis cū aq̄ aniſi ⁊ ad dolores ſupiores cū aq̄ ſanſuci aut cū aq̄ radicū ſicle ⁊ pueris cū oleo vio. hec ḡ ſt ea q̄ dicūt medici. Et illō qō ē apō me ē qō ē meᵃ lordiata nō ordiate ꝯpōnis adurēs ſāguinē ⁊ hūores deficiēs a trociſcis. cᵒꝯmixtio. ℂ ℞. muſchi ⁊ cāphore ⁊ ābre oluin añ. pōdᵒ. ʒ. ij. margaritaꝝ nō pforataꝝ ⁊ croci ābo ꝝ añ. ʒ. x. auri ꝯtriti ⁊ argenti ꝯtriti āboꝝ añ. ʒ. ſ. amōi ⁊ ſeis harmel ⁊ euforbij ⁊ vinē nabati ⁊ vſnee ⁊ ſeis apij ⁊ ſe. ruthe ⁊ ſtercoꝝ vacce mōtāe ⁊ ſulfuris rubei ⁊ citrini ⁊ ellebori al. ⁊ ſtoracꝭ liq̄de ⁊ cipi merſulē ⁊ ſē ligna aſpagi ⁊ vēaꝝ aleſſind ⁊ ē alharmel laba ⁊ chelidōie ⁊ ḡnoꝝ almahaleb ⁊ xylobalſami ⁊ hezeraſen ⁊ ē vitꝭ alba ⁊ ſunſindar oiʒ añ. pōdᵒ. ʒ. ij. ⁊ floꝝ ſq̄nāti ⁊ folij ⁊ nucꝭ muſ. ⁊ caſtorei ⁊ ſe. eruce ⁊ ſeis baucie oiʒ añ. pōdᵒ. ʒ. x. ⁊ alzarub et azkei ⁊ dragagāti magiſterij ⁊ nigelle ⁊ ſtercoꝝ vlpis ⁊ radicꝭ caparꝭ oluʒ. ʒ. ſ. ⁊ ſerici crudi ⁊ ſe. aneti ⁊ radicū eiᵒ ⁊ zedoarie ⁊ doronici ⁊ zinziberꝭ ⁊ gētiāe et ligue auis ⁊ ſal'indi ⁊ piretri ⁊ coralli ⁊ bitumis iudaici ⁊ ſu ⁊ pſilij oluʒ añ. ʒ. iiij. gariofi. ⁊ ſpice ⁊ aſſari ⁊ coſti ⁊ caſſie ⁊ cardamōi ⁊ capilli veneris olʒ añ ʒ. viij. ⁊ macis ⁊ ireos āboꝝ añ. pōō. ʒ. i. fructuū mādragore ſiccoꝝ nūero. xx. ⁊ caſſie mūdate ⁊ lignoruʒ caſſie āboꝝ añ pōō. ʒ. ſ. ⁊ floꝝ ſq̄nāti pōdᵒ. ʒ. v. ⁊ ſe. ſen. ⁊ yſopi ſicce āboꝝ añ. ʒ. x. ⁊ ouigāi pſici ⁊ ouigani alici āboꝝ añ. ʒ. iiij. ⁊ bedeoard ⁊ nodoꝝ pale veteris i parietibᵒ ⁊ reuſini oluʒ añ. ʒ. vij. ⁊ pipis al. ⁊ nigri ⁊ macropipis ⁊ opij ⁊ ariſtologie lōge ⁊ ro. ⁊ granoꝝ almahaleb oluʒ añ. ʒ. xx. ⁊ auellāe ide pōdᵒ. ʒ. ij. ⁊ duas tertias. ʒ. i. ſupioris ſalicis ⁊ vēaꝝ idaꝝ ſicaꝝ ⁊ ē almeiᵒ ⁊ polij ⁊ ſucci ireos ⁊ darſiſahā ⁊ abrotāi oluʒ añ pōō. ʒ. i. ⁊ āiudē nigre pōō. ʒ. iiij. ⁊ q̄rte. ⁊ meliloti pōō. ʒ. iiij. ⁊ duaꝝ tertiaꝝ. ʒ. i. ⁊ capilloꝝ algol ⁊ digitoꝝ citrioꝝ ⁊ gutte baracoſt ⁊ altit bōi odoris ⁊ ſapini ⁊ opopōaci oluʒ añ. pōō. ʒ. ij. ⁊ terre via rū q̄dirataꝝ pōō. ʒ. iiij. Et illō qō iuēit ō medicis q̄ intrāt i ſcelithe i codicibᵒ grecis additū ſupra illō qō ē i hac ōſcriptiōe ē iſtō alzurub ⁊ aleſſis albe añ. ʒ. ij. radicis alkeiri rubee pondus. ʒ. iiij. ſuperioris alcāne. ʒ. ij. agnicaſti. ʒ. iiij. cordumeni pondus. ʒ. i. reuſini ⁊ carpobalſami ⁊ xylobalſami ⁊ granoruʒ myrthi egyptie ⁊ ſigillati regis et aſſe fetide olʒ añ. ʒ. ij. nucis muſchate. ʒ. iij. ḡnoꝝ albē excorticatoꝝ. ʒ. iiij. ſpodij. ʒ. i. cuſcute et karabe et mudaſcoriō et geſtafrid et nucis ſauie et mugath et marmacor et vtrinſ q̄bee rubei et albi olʒ añ. ʒ. ij. aniſi. ʒ. iij. ſecha ʒ. i. ſalis tabarzet ſal'idi et ſal' pāis et dauci et petroſeli et ſucci liq̄ritie et ſucci eupatorij olʒ añ. ʒ. ij. et corticuʒ citri ſiccoꝝ et fuſtiū peōie olʒ añ. pōō. ʒ. iiij. churudē ʒ. v. magnetis. ʒ. vi. calcanil et ē ozimū mōtanum et amigdalaꝝ amaraꝝ olm añ. ʒ. vij. Tere ſicca et cicotrigoniza et infunde ea q̄ liq̄fiūt in vino bono et ꝯfice cū melle qō ſit triplū pōderis medicinaꝝ: et repone in vaſe vitreo qō ſit ſiē vriale et āτiquek ſex menſibus: cuiᵒ doſ ſit q̄ntū eſt cicer cū aqua tepida.

Commixtio eiᵒ ſm aliā deſcriptiōez. ℞. muſchi bōi pōō. ʒ. ij. margaritarū nō pforataꝝ pōdus ʒ. x. auri fuſi et argēti fuſi āboꝝ añ. pōdus. ʒ. ſ. ābre pōdᵒ. ʒ. iiij. zarub pōdᵒ. ʒ. i. ſyrici aduſti aut nō aduſti pōdᵒ. ʒ. iiij. myrrhe gariofiloꝝ et ſpice bōi odoris āboꝝ. añ. ʒ. iiij. croci pōdus. ʒ. x. zedoarie et doronigi āboꝝ añ. ʒ. iiij. radicis lilij celeſtis pōō. ʒ. i. amōi pōdᵒ. ʒ. ij. maſticis pōō. ʒ. ſ. folij idi pōdᵒ. ʒ. x. carpobalſami pōdᵒ. ʒ. ſ. macis pōdᵒ. ʒ. i. fructuū mādragore nūero. x. lignoꝝ caſſie et caſſie āboꝝ añ. ʒ. v. leucopiperis et ziziberis et radicū aneti olm añ. ʒ. iiij. coſti amari pōō. ʒ. viij. nucis muſchate pōō. ʒ. x. caſtorei pōdᵒ. ʒ. x. euforbij pōō. ʒ. ij. floris ſq̄nāti pōō. ʒ. x. ſe. aneti et gētiāe romāe et ſupioris ligue auis oluʒ añ pōdᵒ. ʒ. iiij. cardamōi pōō. ʒ. viij. ſe. harmel. ʒ. viij. ſe. ſeni. pōdᵒ. ʒ. vi. fuſtium capilloꝝ veneris. ʒ. viij. ſalis idi pōō. ʒ. iiij. nigelle et ē ḡnū nigrū pōō. ʒ. ſ. ouigani pſici pōō. ʒ. iiij. ſu pōō. ʒ. vi. dragagāti artificū pōō. ʒ. ſ. vinē nabati pōō. ʒ. ij. ſe. apij. ſe. ruthe et vſnee et ſulfuris citrini oluʒ añ. ʒ. ij. ſtercoris vacce mōtane aut capre mōtāe pōō. ʒ. ij. bedeguard pōō. ʒ. vij. ſe. eruce pōdᵒ. ʒ. x. ſauine pōō. ʒ. iiij. melāopipis et macropipis et ſe. iuſq̄ami albi olum añ. ʒ. xx. terre viaꝝ q̄dirataꝝ pōdᵒ. ʒ. i. ariſtologie lōge pōdᵒ. ʒ. x. ariſtologie rotūde pōō. ʒ. iiij. reuſini pōdᵒ. ʒ. vij. ſeis alzundus. ʒ. iiij. et ſexta. ʒ. i. ſe. endiuie pōdᵒ. ʒ. iiij. ſeis alāindē pōdus ʒ. iiij. et ſexta. ʒ. i. melliloti pōdᵒ. ʒ. iiij. ſ. pſilij et iſſidis olum añ. pōdus. ʒ. iiij. ḡnoꝝ cucumeris excorticatoꝝ. ʒ. iiij. et tertiā. ʒ. i. bitumis iudaici pōō. ʒ. iiij. cāphore ⁊ ellebori albi et nigri et cipi et ſtoracis liq̄de et chelidōie ⁊ ſemis aſparagi olm añ. pōdᵒ. ʒ. ij. ⁊ digitoꝝ citrinoꝝ ⁊ capilloꝝ algol ⁊ radicis endiuie ⁊ caſſie et baracoſt oluʒ añ. pondᵒ. ʒ. ij. xylobalſami pōdᵒ. ʒ. ij. aq̄ nigelle ⁊ aq̄ ſpine mōtāe: alcāna añ. pōdus. ʒ. i. ⁊ ḡnoꝝ almahaleb pōdus. ʒ. i. radicū aſſidi ⁊ ē ſynapis albi pōdᵒ. ʒ. ij. nodoꝝ palee q̄ ē in parietibus. ʒ. vij. ſtercoris vulpis pōdᵒ. ʒ. ſ. corticū radicis capparis pōdᵒ. ʒ. ſ. hezeriaſen ⁊ iſſidi āboꝝ añ. pōdus. ʒ. iiij. Aggrega has medicias ꝯtritas ⁊ cicotrigonizatas: ⁊ infunde q̄ ifundenda ſunt de eis in vino odorifero ⁊ ꝯfice cum melle diſpumato ⁊ repone in vaſis: ⁊ adminiſtra poſt ſex mēſes ſicut cicer cum aq̄ corticum radicis feniculi et apij ⁊ fac caputpurgiuʒ ex ea quātitate vnius grani frumēti cū aq̄ canabis.

ARius Darij: et eſt medicina inda que letificat ⁊ confortat cor ⁊ corpus et colorem efficit bonū ⁊ aufert lumbricos ⁊ facit odorem oris bonum ⁊ ſudoris et iuuamentū eius ad epar eſt magnū et non eſt in ea nocumentū apparens ⁊ ſumitur añ cibum ⁊ poſt ipm: cuius cōmixtio. ℂ ℞. roſaꝝ rubeaꝝ pondus. ʒ. vi cipi pōdᵒ. ʒ. viij. gariofiloꝝ ⁊ maſticis ⁊ ſpice et aſſari oluʒ añ. ʒ. iij. cinami et alzarub et croci et macis et cardamomi et heil bace et nucis muſchate olum añ. pōdus. ʒ. i. Sume has ſpēs poſt cicotrigonizationē cū orali et ꝯmiſce ꝯmixtione decenti cōterēdo: deinde accipe ēbucoꝝ mūdatoꝝ bonoꝝ recentiū lb. i. et decoquātur in lb. ix. aq̄ dulcis dōec remaneat tertia: deide colek et iterek illa aq̄ in olla ſuper quā ꝓijciātur de pēidijs ſahari lb. ij. deinde bulliat cū facilitate dōec ingroſſek et fiat ſpiſſitudine lohoc ad pecrᵒ groſſi: deide auferak olla ab igne et puluerizenk in ea medicine et moueak cū ligno ſalicis donec ꝯmiſceatur cōmixtiōe eq̄li. Cūq; infrigidāk reponāk i vaſe vitri cᵒ doſis ſit qō ē ab vno ʒ. ad duos.

COnfectio alia inda. Reci. piperis ⁊ macropipis et myrabolanoꝝ nigroꝝ et bellricorũ ⁊ emblicorũ ablatis nucleis ipsoꝝ et centauree olm aũ sextaria.iiij.et mellis et butyri vaccini quãtũ conficiat ipaz: cuius dosis sit aur.i.aut plus vnicuiqꝫ homini ſm quãtitatem sue virtutis.

COnfectio nolata algere: q̄ ꝯfert vtriqꝫ colere ⁊ pruritui et frigoribus et ꝯfortat stõm et valet ad colicã et vẽtositates ⁊ facit appetere cibũ ⁊ cõfert ad coitũ: cui⁹ ꝑmixtio. Reci. scamonee et medulle turbith ⁊ macropipis olm aũ.ʒ.v.et piretri et seis apij ⁊ ameos ⁊ zinziberis et folis indi olum ana pond.ʒ.i. garofiloꝝ et zarub ãboꝝ.ʒ.ß.alẽgeti au.i.mahaleb excorticati aũ.ʒ.ij.zuccari tabarzet et croci ãborum ana.ʒ.iij. Accipe has medicias post cicotrigonizatione exceptis scamonea et croco: qm̃ ipsi simul terũtur: deide ꝑmisce medicias cõmixtiõe decẽti et cõfice cũ melle dispumato ſm et põdus eaꝝ bis semis: cui⁹ dosis sit ab eo qd̃ ẽ inter.ʒ.ij.et.ß.vsqꝫ ad.iij.

COnfectio alia aiam ꝯfortãs dilatãs et letificãs cõfortãs corp⁹ colorẽ faciẽs bonũ destruẽs lumbucos odorẽ oris faciẽs odoriferũ ⁊ sudorẽ et cõfert stõ et epati ⁊ nõ ẽ i ea nocu^m et recipit aũ cibũ ⁊ post ipm: cui⁹ cõmixtio. Reci. rosaꝝ ru[illegible]arũ ptes.vj.cipi ptes.viij.gariofiloꝝ et masticis et spice et assari olm ptes.iij.cinami et zarub ⁊ croci aũ.ptes.ij.macis ⁊ cardamomi et heil bauce ⁊ nucismuschate olm aũ ptem i. terant et cribellent et sumat ad oẽ põd.ʒ.xxxiij. de oibus medicis lb.i.emblicoꝝ recentium ⁊ decoquat ois lb.cũ.ix.lb.aq̃ vsqꝫquo remãeãt lb.iij. deide colet et ꝓiciat sup illã aquã ꝓ oi lib.emblicoꝝ lb.i. penidioꝝ sahari ⁊ decoqnt dõec fiat ispissitudine electuarij grossi: deinde pulnerizent desup medi^c: et cõuenient fiat ei⁹ ꝑmixtio ⁊ reponat in vase vitreo viridi: cui⁹ dosis sit ab aur.i.vsqꝫ ad aur.i.⁊.ß.

COnfectio tyriacalis magna ex nr̃a arte exptoꝝ iuuamẽtoꝝ ꝓdictoꝝ i cõfectõib⁹ q̄ sũt aũ eã. ℞. corticũ citri ⁊ gentiãe et myrrhe ⁊ carpoballsami ⁊ folioꝝ ozimi et citri et seis ei⁹ et seis alfeleugemisch ⁊ zedoarie et doronigi olum ana.ʒ.iiij.et muschi ⁊ ambre amboꝝ ana aur.i.et xyloaloes indi aur.ij.et cãphore aur.ß.et costi et cinamomi et acori et croci et spice celtice et absynthij olm ana.ʒ.iij.et fu et meu ⁊ petroselini olm aũ.ʒ.ij.ß.et seis eruce et seis napi et seis porri et lingue auis et g̃noꝝ pipis olm ana põ.ʒ.ij.et opij pond.ʒ.iij.cõficiantur ſm descriptionẽ et fermentet sex mẽsibus: deinde bibat.

COnfectio tyriacalis minoris ex arte nr̃a. Reci. carpobalsami et costi et myrrhe et gentiane et cinamomi et leucopiperis et xyloaloes indi et petroselini olm ana ptẽ.i.muschi tertiã partis: castorei q̄rtã ptẽ cõficiant cũ melle ⁊ admistrent.

COnfectio cesaris valẽs ad pulsum cordis ⁊ epilepsiaz et dolores stõi fri et itestinoꝝ et opilões et putrefactionẽ sanguis longam ⁊ difficultatẽ digõnis et difficultatẽ anhelitus et singultũ vehemẽtẽ: cui⁹ ꝑmixtio. Reci. castorei et succi liq̄ritie et cassie ⁊ costi amari et melãopiperis macropiperis et storacis et opij ⁊ croci et spice aromatice olm aũ pondus ʒ.iij. opoponacis pondus.ʒ.i.muschi pondus sexte ʒ.i.zedoarie ⁊ doronigi ⁊ margaritaꝝ nõ ꝑforatarũ olum aũ.ʒ.ß.myrrhe põd⁹.ʒ.ix. Aggrega has medicias tritas et cribellatas ⁊ ꝯfice cũ melle dispũato: et vtere cũ nec̄e ẽ q̄ntitate ciceris.

t Risera magna valẽs ad malitiã digõnis ⁊ frigus stõi ꝓprie ⁊ itestinoꝝ et mollificationẽ in stõ et vesica et addit i dsiderio coeũdi: cuius ꝑmixtio. Reci. myrabolanoꝝ nigroꝝ excorticatorũ põd⁹.ʒ.vj.bellirico.et ẽbli.et seis apij mõtãi et cassie ide et ameos et origãi ꝑsici olz aũ.℥.i.spice et amõi et heil et acori aũ.põd.ʒ.iij.cynamõi põd.ʒ.iiij.leucopipis et melãopipis et neremisch et salis idi olm aũ.ʒ.ß.scorie ferri.℥.iij.sinapis.℥.i.ß.et salis ãmõiaci.ʒ.ß.tere et cicotrigoniza et inolue cũ olo amigdalino et ꝯfice cũ melle dispumato d quo sit triplũ põderis specꝝ: et vtere cũ nec̄e fuerit.

DEscriptio alia. ℞. myrabolanoꝝ kebulorũ et belliricoꝝ et schedenegi et buzeidẽ et macis ⁊ capsie ide ⁊ secacul olum aũ.ptẽ vnã bedarũgi rubei ⁊ bedarũgi albi ⁊ ligue auis ⁊ beẽ albi ⁊ beẽ rubei olum aũ.ptẽ mediã. Aggrega has medicias cõtritas ⁊ cribellatas ⁊ cõfice cũ melle dispumato ⁊ butyro ⁊ vtere cum necesse fuerit.

ʒ Ehemirẽ magnũ. Est me^a ida ꝯferẽs malitie ꝯplonis fride ⁊ debilitati stõi ⁊, addit i dside rio coeũdi ⁊ ꝯfert alguesgues ⁊ melie ⁊ rectificat mot⁹ corpis ⁊ ꝯseruat ẽbryonẽ ⁊ ꝯseruat renes ⁊ vesicã ⁊ frãgit lapidẽ. cui⁹ ꝑmixtio. ℞. acori ⁊ costi amari ⁊ aristologie lõge ⁊ aristologie rotũde olum aũ.sextaria.iiij.macropipis ⁊ zinziberis ãboꝝ aũ. põd⁹ sextarioꝝ.v.semis apij ⁊ ameos ⁊ carui ⁊ seis feniculi ⁊ se.altrachãti ⁊ se.portulace ⁊ seis eruce et tuderi albi ⁊ rubei: ⁊ auricule muris ⁊ cymini carmeni ⁊ semis aneti olz aũ.põd.sextarioꝝ.vj.gariofiloꝝ ⁊ vsnee ⁊ calami arõatici ⁊ xylobalsami olum aũ.sextaria tria mellilori ⁊ sceha ⁊ zarub ⁊ carpobalsami olum aũ.sextaria tria ⁊ cassie ⁊ macis ⁊ cardamõi et cynamõi olum aũ.sextaria.iiij.myrabolanoꝝ citrioꝝ et serẽblegi et belliricoꝝ ablatꝫ nucleis olum aũ.sextaria.viij.pomoꝝ mãdragore siccoꝝ et ellebori al.et marmacore et seis iusq̃ami albi siluestris et seis iusq̃ami albi hortulani et asech hortulani et capsie inde et zeresch et g̃noꝝ citri excorticatoꝝ et venaꝝ et siren idi et beẽ rubei et beẽ albi et lingue auis olm aũ.aur.xiiij.nucismuscate.xxx.numero radicũ cucumeris siluestris et seis agnicasti olum aũ.sextaria.iij.semis baucie et amomi amborũ, aũ.ʒ.vj.opij euforbij et castorei olm aũ.ʒ.iij.myrabolanoꝝ nigroꝝ ablatis nucleis põdere.ʒ.iiij.folij idi et fenugreci et meu et petroselini et dauci et reusini omnium aũ.ʒ.vj.aggregent me^c iste trite et cribellate. Et sumant penidij al.põdere medicinarũ dictaꝝ olm: et butyꝝ vaccinũ põdere mediciarũ et penidioꝝ sil: et mellis dispũati põdere mediciaꝝ et penidioꝝ et butyri sil.et ꝯficiat ſm hũc modum. Sumãt penidij et icidãt et ꝓiciãt sup eos tres lb. aq̃ et d coqnt dõec liq̃fiãt et igrossent et fiãt sic̄ mel deide ꝓiciat sup eos mel.fiat tepidũ butyꝝ vaccinũ: inoluãt et cũ eo me^c trite et cribellate: deiñ ꝓijciantur penidij et mel cocta sil in mortario magno

⁊ pulueriȝent desup medicīe inolute ī butyro ⁊ cōficiātur donec equent ⁊ reponant ī vase ī q̄ fuit mel tp̄e lōgo ⁊ repōnat sex mēsibꝰ: ⁊ admistret post illō cꝰ dos sit sicut galla ī pn° diei ⁊ fine eiꝰ tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibus cum aq̄ calida aut cū aliquo de vinis.

PErmixtio eiꝰ ex descriptione alia. ℞ Reci. acori ⁊ costi amari ⁊ aristo. lon. ⁊ rotūde olm añ. sextaria tria: macropipis ⁊ ȝinȝiberis ana sextaria. v. ⁊ in descriptione alia āboꝝ añ. sextaria duo loco quinq̄ seis apij ⁊ ameos ⁊ carui ⁊ se. feniculi ⁊ se. alrotab ⁊ se. portulace ⁊ se. eruce ⁊ se. sansuci ⁊ tuderi albi ⁊ rubei ⁊ cymini carmeni ⁊ se. aneti olum añ. sextaria sex gariofiloꝝ vsnee calami aromatici carpobalsami olꝫ añ sextaria. iij. melliloti ⁊ sceha ⁊ ȝarub ⁊ carpobalsami ⁊ cassie ⁊ macꝫ ⁊ cardamōi ⁊ cynami olm añ sextaria. 4. myrabol. citrinoꝝ ⁊ belliricorū et emblicorum olm añ sextaria. 8. pomoꝝ mādragore siccoꝝ ⁊ myrthi sicce ⁊ ellebori albi ⁊ marmacor ⁊ se. iusq̄ami albi siluestrꝫ ⁊ se. iusq̄ami al. hortulani ⁊ asceh ⁊ capsie inde ⁊ ȝeresch et granorum citri excorticatorum ⁊ flores indi ⁊ ȝaror ⁊ been albi ⁊ rubei ⁊ lingue auis olꝫ ana aur. 24. nucismuscate. xxx. numero radicum cucumeris siluestris ⁊ se. agnicasti āborū añ. sextaria tria se. baucie ⁊ amomi āborū añ. ʒ. 6. opij euforbij ⁊ castorei olum añ. ʒ. iij. myrabolāorū nigrorū pond. ʒ. 4. folij indi fenugreci ⁊ meu idi ⁊ petroselini ⁊ dauci ⁊ reusini olum añ. ʒ. 6. Aggrega has medicias pꝰ cicotrigoniȝationē ⁊ pone cum eis penidios fm pondus mediciaꝝ olum ⁊ inuolue cū butyro ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase cuiꝰ dosis sit. ʒ. ij. ʒ. forti ⁊ debili minus hoc.

AZzehemirē pūū iuuamētoꝝ primoꝝ est ei. ℞. acori ⁊ costi ⁊ aristol. ro. ⁊ lōge olm añ. sextaria tria ḡnorū arascet ⁊ semis harmel āboꝝ añ. sextaria 2. ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ ȝinȝiberis olm añ. sextaria v. ⁊ se. apij ⁊ carui ⁊ ciperi ⁊ seminis napi ⁊ se. alrotab ⁊ se. cepe ⁊ se. eruce ⁊ ȝaror ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ se. porri ⁊ se. lini sit semen andacoche ⁊ se. feniculi ⁊ ameos ⁊ se. citri excorticati ⁊ seminis portulace ⁊ calamenti ⁊ bechir ⁊ fenugreci ⁊ semis sansuci ⁊ cymini carmeni ⁊ se. aneti ⁊ se. baucie olum añ. ʒ. x. gariofiloꝝ ⁊ theil ⁊ vsnee ⁊ folij indi ⁊ cardamomi ⁊ cynami ⁊ enule ⁊ ciperi ⁊ nucismuscate ⁊ calami aromatici ⁊ ȝarub ⁊ melliloti ⁊ marmacor ⁊ carpobalsami olum añ. ʒ. xx. ⁊ cassie ⁊ macis ⁊ granorū myrthi ⁊ ȝeresch ⁊ lingue auis ⁊ spice olum añ. pond. ʒ. 24. ⁊ ro. siccarū pond. ʒ. v. ⁊ myrabolāoꝝ nigroꝝ ⁊ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ olm ana sextaria. iij. semis iusq̄ami albi ⁊ euforbij ⁊ opij olum añ. ʒ. iij. castorei sextarium. i. ⁊ cassie inde ⁊ alasech ⁊ ȝedoarie ⁊ beē rubei ⁊ albi ⁊ reusini ⁊ darsigi ⁊ semis portulace ⁊ galāge ⁊ storacis olum añ. sextaria. iij. ⁊ penidioꝝ cū pōdere olum harum medicinarum ⁊ commisce ⁊ inuolue butyro vaccino ⁊ confice cum melle dispumato: cuiꝰ dosis sit aur. i. cum aqua tepida.

COnfectio. G. hec ꝯfectio calefacit istrā vile ex renibus ⁊ vesica ⁊ apit opilatiōes ⁊ retificat corpus: cuius ꝑmixtio. Reci. leucopiperꝫ melāopipis et amōi ⁊ costi amari ⁊ spice arōatice ⁊ folij indi ⁊ croci ⁊ se. apij ⁊ anisi et piretri et se. vrtice ⁊ se. ruthe montane olm añ. ptes eq̄les. Aggrega has medicinas tritas ⁊ ꝯfice cū melle dispumato ⁊ vtere. cuiꝰ dos sit pōdꝰ. ʒ. i. cū aq̄ corticū radicꝫ feniculi ⁊ corticū radicis opij. cuiꝰ ꝑmixtio ex descriptiōe alia. ℞. pipis nigri ⁊ albi ⁊ amomi ⁊ costi ⁊ spice ⁊ calami aromatici ⁊ folij indi ⁊ seis apij ⁊ croci ⁊ anisi ⁊ se. vrtice piretri seis ruthe mōtane olm añ. ptes eq̄les ꝯficiāt cū melle. ⁊ sit dos pōdꝰ. ʒ. i. cū aq̄ radicū feniculi et apij.

COnfectio alia. G. valēs ad dolorē epis ⁊ tussiꝫ ⁊ expulsionē sanguis. q̄ fit cū vomitu. cuius ꝑmixtio. ℞. croci. cynamomi amboꝝ añ. pondus. ʒ. i. bdelli. ʒ. 4. alrebꝫ duas tertias. ℥. i. squinātí. ʒ. iij. calami arōa. ʒ. ij. cassie spice celtice myrrhe oluꝫ añ. ʒ. 2. gūmi cupisi sextaria. iij. et mellis. ℥. iij. passulaꝝ enudeataꝝ pond. ʒ. 40. ⁊ vini boni q̄d sufficit. et terant ⁊ cicotrigoniȝent et cōficiant cum melle.

COnfectio hermetꝫ cōferēs podagre valde ⁊ doloribꝰ iūcturaꝝ ⁊ doloribꝰ renū ⁊ stōi et vētositatibꝰ ⁊ vlceribꝰ intestinoꝝ ⁊ hydropisi ⁊ ictericie. ⁊ vertigini. ⁊ eiꝰ q̄d ꝓꝓetas ē in iūcturꝫ ⁊ podagra. ⁊ sit dos au. i. aut. ʒ. 2. cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. agarici ⁊ assari et acori ⁊ cordumeni ⁊ se. ruthe ⁊ euforbij et fu. ⁊ ysopi sicce olm. añ. ℥. i. aristo. lō. ⁊ radicū siclamis āboꝝ añ. ℥. 2. ameos ⁊ gariofiloꝝ āboꝝ añ. ℥. 2. gētiane romāe. ℥. 6. hasce ⁊ se. apij. āboꝝ añ. ℥. 2. cētauree minoꝝ ⁊ ē alhalȝiȝ. ʒ. 8. cassie ⁊ costi amari ⁊ myrrhe olꝫ añ. ℥. iij. spice arōatice ⁊ sceha mōtani ⁊ petroselini. olm. añ. ℥. 2. polij ⁊ prassij āboꝝ añ. ℥. 8. camepitheos ⁊ camedreos ⁊ scordeō olꝫ añ. ℥. 8. Aggrega has medicias tritas ⁊ cicotrigoniȝatas ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ repōe ī vase ⁊ bibat ī diebꝰ ꝟnis. Cōmixtio eiꝰ ex descriptōe alia. ℞. agarici ⁊ acori et assari ⁊ cordumeni ⁊ semis ruthe ⁊ euforbij ⁊ fu ⁊ ysopi sicce oluꝫ añ. ℥. i. ameos ⁊ gariofiloꝝ āboꝝ añ. ℥. 2. gētiane. ℥. 6. hasce ⁊ seis apij āboꝝ añ. ℥. 2. cētauree minoris. ℥. 8. cassie ⁊ costi ⁊ aristologie lōge oluꝫ añ. ℥. iij. myrrhe ⁊ spice ⁊ calamēti mōtani ⁊ petroselini olꝫ añ. ℥. 2. prassij ⁊ polij amboꝝ añ. ℥. iij. camedreos ⁊ camepitheos ⁊ scodeō oluꝫ añ. ℥. 8. mellis q̄ntū sufficit cuius dos sit. ʒ. 2. aut aur. i. in hora ꝟnis.

COnfectio hermetis valēs ad tenasmonē cū decea sumit in potu pōd. ʒ. xxx. cū aq̄ frā ⁊ ad dolorē epis cū aq̄ mellis ro. ⁊ ad febrē cū aq̄ tepida et ad dolorē stōi cū aceto cōmixto ⁊ ad dolorē renū cū vio cōmixto ⁊ ad reliquos dolores ⁊ ꝟfocationē cū aq̄ tepida. Et si nō fuerit cū eis febris cū vino cōmixto et ad expulsionē sanguinis cū aceto cōmixto in q̄ntitate fabe. ⁊ ad dolorē illi sicut q̄ntitas illa. ⁊ ad retētionē mēstruoꝝ ⁊ vētositates cū vino antiquo cōmixto ⁊ ē cōueniēs ad dolorē capitis ⁊ alguesgues ⁊ maniā cū in potu sumit in nocte ⁊ ad tussim siccā potata in ꝑncipio noctis cū vino cōmixto ⁊ ad morsum serpētū cū aq̄ altereniabi ⁊ liniat sup locū morsū ⁊ cōfert ad venena mortalia q̄n ī potu sumit cū aq̄ [illegible] ad morsuꝫ cāis rabiosi q̄n in potu dat cū lacte.

DEldaru. Existimauit ille q̄ ipꝫ edidit q̄ ē exptū cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. pipis albi ⁊ seis iusquiami albi āboꝝ añ sextaria. v. crocis lumō amboꝝ añ. sextaria. x. ⁊ opij ⁊ ammoniaci et folij et piretri et radicum mandragore et alhomoniaci et cassie et spice

r seis apij olum aā sextaria.vi.r xylobalsami sextaria.iij.r mellis dispumati q̄tū sufficit: conficiant et administrent sicut narrauimus.

Alkeslximengi est cōfectio plimorū inuamētorū valēs ad egritudines infantiū r puerorū r ad epilam ipsorū r torturā eorū r spasmū ipsorū r colicā eorū r pfert pfocatōi mfieꝝ r tēpat additū cū mēstruo vū r sedat vetositates mricio: c⁹ pmixtio. ℞. cassie r gestaind r radicꝫ mādragore r se. harmel r se. seniculi r carpobalsami r aristo.lō. r rotūde r muschi r ambre olm aā.ʒ.4.heil.ʒ.24.opij r costi r nucismuscate r myrabolanorū citrinorū olm aā.ʒ.12.gariofilorū.ʒ.24.cynami r ɔfectiōis allkesire r arsenici citrini r se.lilij olm aā.ʒ.2.acori.ʒ.8.sapini r doronigi r myrrhe r olei de steragē olm aā.ʒ.vi.legast r macis r cipi r croci olm aā.ʒ.x.mugath.ʒ.xv. storacis liquide.ʒ.xv.murdasacaron r foliorū myrthi r nucismuscate r se.sanine olm aā.ʒ.iij.terant r cribelletur r conficiatur cū melle dispumato r administret.

Confectio allkesire administrati i ea. ℞. calami aromatici r blacte bisā.r olibāi olꝫ aā.ʒ.4.vsnee veynāi r croci olm aā.ʒ.i.storacis.ʒ.4.muschi r xyloaloes āborū ana.ʒ.5.ɔficiat cū vino ātiq odorifero r dimittat donec fermētet r administret.

Confectio de muscho faciēs ad pulsum cordis r ad oēs ifirmitates melle r ad difficultatē ālhelitus r est medi⁹ cōfortans alam: cuius pmixtio. ℞. zedoarie r doronigi r margaritarū nō pforatarū r karabe et coralli olm aā.ʒ.i.serici crudi.ʒ.i.5.beē rubei r albi r folij indi r spice r cardamōi et gariofilorū et castorei olm aā.ʒ.i.5.zinziberis et macropipis olm ana tertiā.ʒ.i.muschi octauā.ʒ.i. Terātur oīa r conficiātur cū melle crudo: cui⁹ dos sit sicut cicer cū vino odorifero.

Confectio de muscho alia q̄ valet ad dolorem epatis r stōi r debilitatē eorū r resoluit vētositates r inflāmationē: cui⁹ pmixtio. ℞. pondus tertie ʒ.i. de muscho r spice aromatice r cassie r folij indi r lacce mundate r reusini olm aā.pond.ʒ.2. gentiane romane pondus.ʒ.ij.croci r ameos r seminis apij r masticꝫ olm aā.ʒ.4.cinamōi r pipis r aristologie rotūde olm aā.pō.ʒ.iij.xyloaloes idi r garifilorū r myrrhe olm ana pō.ʒ.i.5.ɔfice has medicinas tritas cicotrigonizatas cū melle dispumato r repōe i vase r vtere: cui⁹ dos sit sicut faba cū aq calida.

Medicina de muscho cū absinthio q̄ valet ad pulsum cordis r alguesgues r aphata epiglotis et exiccat hūorositatē stōi: cui⁹ pmixtio. Reci. absinthij r aloes āborū aā.ʒ.8.reusini.ʒ.8.ameos.ʒ.8.r croci r se.apij āborū aā.ʒ.4.muschi eineridē r folij r myrrhe olm aā.ʒ.2.castorei.ʒ.i.5. cōmisce r ɔfice cū melle. ¶ Medicina de muscho alia ɔferēs ad melliā colericā. ℞. masticꝫ r croci āborū aā.ʒ.i.5.supioris absinthij r ozimi citrati r opithimi olm aā.ʒ.i.xyloaloes r galie āborū aā.ʒ.i.5.muschi.ʒ.5.zedoarie r doronigi āborū aā.ʒ.2.margaritarū r karabe r coralli r serici olm aā.ʒ.iij. aloes.ʒ.24.mellis q̄tū suffic: dos eius integra pōdus.ʒ.2.cū aq tepida.

Medicina de muscho dulcis valens ad pulsum cordis r egritudies melicas r difficultates ālhelitus r ad epilepsiā r paralysim r torturā r q̄rtanā: cui⁹ pmixtio. ℞. zedoarie r doronigi āborū aā.pō.ʒ.i.margaritarū nō pforatarū r coralli r karabe r serici crudi adusti olm ana pō.ʒ.i.5.been albi r rubei et folij idi r spice cardamōi r gariofilorū r castorei olm aā.pō. duarū tertiarū.ʒ.i.r zinziberꝭ r macropipis āborū aā.tertias duas.ʒ.i.muschi pon.sexte.r.5.ʒ.i. Tere medicinas r cribella r ɔfice cū melle qd̄ ē sic ezhit ō sanꝫ qd̄ n̄ lucit ignis crudū ad vnū tria r repōe i vase r vtere.

Medicina de muscho alia efficiens illa iuuamēta: ℞. zedoarie r doronigi r margaritarū puarū r karabe r coralli olm aā.ʒ.iij.r tertia.ʒ.i.r serici crudi pōdus.ʒ.ij.r beē albi et rubei r spice et folij r cardamōi et gariofilorū olm aā.ʒ.4. et duas tertias.ʒ.i. et vsnee r macropipis r zinziberis olm aā.pō.ʒ.i. r tertie.ʒ.i.castorei pō.tertie.ʒ.i.r muschi boni pōd⁹ au.i.incidat sericū icisione pua donec fiat sicut puluis: deinde aggreget i mortario cū margaritꝭ r corallo r karabe r terant optime: r terāt alie medicine et ɔficiātur cū melle crudo: cui⁹ dosis sit pōd⁹ medij aur. cū aqua tepida.

Medicina de muscho alia filis illi: cuius ɔmixtio. ℞. absinthij r aloes āborū aā.ʒ.8. spice r muschi et folij r myrrhe olm aā pōd⁹.ʒ.2. reusini pōd⁹ ʒ.vi.ameos et croci r seis apij olum aā. pōdus.ʒ.4. castorei.ʒ.i.5. Tere r confice cū melle: cui⁹ dosis integra sit aur.i.

Sagzenea magna. Hec medicina est expta valēs ad oēs passiōes frās r vētositates grossas r dolorē dentiū et corrosionē eorū et ad frig⁹ stōi r tarditatē digōnis et colicā et difficultatē vile et ad frig⁹ et flegma r ad retētionē vrine: cui⁹ pmixtio. ℞. castorei r opij r cinamomi r assari et fu et meu et dauci olum aā.ʒ.i.pipis r macropipis et galbāi et costi olm aā. ʒ.vi.croci.ʒ.5.liq̄fiāt cū aq mellis r terant sicca: r resoluat galbanū cū melle r ɔficiant r administret post sex mēses: cui⁹ pmixtio ex descriptiōe alia. ℞. castorei r melanopipis r croci r meu r fu r dauci r assari r opij r leucopipis r bezard olm aā.pōdus.ʒ.2.costi pōd⁹.ʒ.i.cinamomi.ʒ.2.terāt et cribellent r ɔficiātur cū melle dispumatio.

Sagzenea minor q̄ ē in intētione ei⁹. Reci. castorei et opij āborū aā.ʒ.x.pipis et macropipis et galbani r myrrhe r costi olum aā.℥.ix. et cinamōi et meu et fu et dauci r assari olm aā.ʒ.x. r croci pōdus q̄rte.℥.i. Et in descriptōe alia zinziberis.℥.i.et storacꝫ liq̄de.℥.iij. Et in descriptiōe alia castorei r melanopipis r croci et meu et fu et dauci et assari et opij r cinamomi r leucopipis olm aā.ʒ.i.costi pōd⁹.ʒ.i. Tere oīa et ɔfice cū melle et ātiquet sex mēsibus: cui⁹ dosis sit aur.5.cū aq tepida i ieiuno. ¶ Et in descriptione dos qd̄ ē inter sextā.ʒ.i. vsq ad duos aur. r in descriptōe dos q̄tū ē gnū pipis r dr q terat siliq r liniatur ad venena et ad vētositates i mricib⁹ et paucitatē cōceptōis et vt mēstrua soluat. Soluat de ea q̄tū est faba cū oleo de lilio r supponat cū lana et liq̄fiat de ea cū oleo sambacino et odoret de ea mulier r suffumigetur cū ea etiā. ¶ Et ad dolorē pectoris r tussis et renes et difficultatē vrine ex frigoribus: r bibat de ea mulier q̄tū est cicer cum vlo puro et ad nauseati

nā satietatem aur.i.cum vino puro.

HOmorusia q̄ cōfert ad debilitatē epatꝭ et splēis et duritiē eoꝝ et apit opilatōm et ꝓuocat vrinā et frāgit lapidē i renib⁹ et iuua^m ei⁹ in īceptiōe hyꝫdropisis ē magnū cui⁹ ꝑmixtio. ℞. dauci et est semē daucie siluestris et cymini carmēi xylobalsami cassie cordumeni floris sq̄nātı:se.apij olm añ.pondus.ʒ.i. macropipis ⁊ costi āboꝝ añ.ʒ.5.leucopipis.ʒ.5.myrrhe pōd⁹.ʒ.iij.baccaꝝ lauri.x.numero acou et croci amboꝝ añ.pond⁹.ʒ.2.Aggrega has medicias tritas et cribellatas et confice cum melle dispumato: cui⁹ dosis sit ꝯm q̄titatem auellane cum aqua tepida.

ANacardinū et est albeladouum qđ est iuuatiuum ad ꝯctionē.i. eos q̄ se mouere non possūt: cui⁹ ꝑmixtio.Reci.myrabolanoꝝ nigrorū et bellicorum et emblicorum oium añ.ʒ.xxxvj .nigelle pōd.ʒ. 24.spodij pon.ʒ.vi.heil pōd⁹ .ʒ.viij.ciperi.ʒ.vj.anacardi.ʒ.vi .piperis et macropiperis et zinziberis et balsamite et anisi omnium añ.ʒ.xij.tere et cribella ⁊ permisce cum eo penidiorum pondus.ʒ.dc. resoluātur cum aq̄ ꝯm q̄titatē q̄ sufficit:et cōfice medicinas et sepeli vas in quo est medicina in ordeo sex mensibus: deinde vtere.

COnfectio anacardi q̄ cōfert ad oēs spēs dolorū stōi et cōfert ad dolorē capitis antiquum et ad ꝟtiginē stōicā et ad maniā et alienatiōem et dolorē pectoris et ep̄is et splenis et renū ⁊ cōpꝛonem frām ⁊ dolores m̄ricuꝫ et podagrā et lep̄rā et egritudines mellie:cui⁹ ꝑmixtio.Reci.spice et meu et croci:et cassie et folij et epithimi et sq̄nanti et carpobalsami: et aristo.lō. et gariofiloꝝ et ḡnoꝝ alben et zinziberis ⁊ aloes et bdelli et myrrhe et olei balsami oium añ.℥. i.masticis et mellis anacardi et agarici olm añ ptes 8.radicis lilij celestis.℥.2.corticum radicis feniculi. lib.iij.aceti asceri.iij.infunde cortices feniculi in aceto trib⁹ dieb⁹ et ꝓijciātur i ollā et ferueat bullitione leui et coleꝫ et exꝑmanꝫ radices:et adiūgatur illi aceto mellis lib.i.5.⁊ bulliat ad ignē leuē sup carbones donec ingrossetur parump et ꝑmisceanꝫ cū eo medicine et sit dosis pondus.ʒ.2.cum eo quod conuenit de potibus.

COnfectio alia anacardina faciens ad paralysiꝫ et ei similia et ad torturā et mollificationē ⁊ abstergit cerebrū et facit ipsuꝫ bonū:cui⁹permixtio.℞. spice cassie folij indi et myrrhe croci schea armēi epithimi superioris aladrion:reusini carpobalsami gariofilorū oium añ.pōdus.ʒ.2.granorū albē excorticatorū et zinziberis āboꝝ añ. ℥.i.et allii et mellis anacardi ⁊ lierbel olm añ ℥.iiij.agarici pōdus.ʒ.2. Et in descriptiōe alia pōdus.ʒ.8.aloes scotrēsis.℥.i.ireos ℥.ij.corticū venaꝝ feniculi lib.iij.aceti fortis lb.ix.isūdanꝫ cortices in aceto tribus dieb⁹ ꝯtinuis et ꝓijciaꝫ tūc in vase ⁊ ferueat trib⁹ ebullitōib⁹ cū igne medio: deide coleꝫ ⁊ ꝓijcianꝫ cortices ⁊ iteꝝ reponaꝫ acetū i ollā ⁊ offundanꝫ sup ipm de melle lb.x. 5 .decoq̄ꝫ cū igne leui donec ingrosseꝫ ⁊ puluerizētur desuper tūc medicine trite ꝑdicte ⁊ ꝑmisce eas.⁊ vtere hac confectione post sex menses:cuius dosis integra sit pond⁹ ʒ.i.cum aqua tepida.

ARaston magnum.Et ei⁹ expositio ē bonū conferens ad frigus corꝑis ⁊ ad pthisim ⁊ dolorē vētris et febrē cōmixtā et ad quartanā et ad colicā et dolorē m̄ricis:cui⁹ ꝑmixtio. ℞eci.opij ⁊ croci et cassie et amomi ⁊.eusorbi et acatie et costi ⁊ myrrhe et spice ⁊ gūmi arabici et seis altherua et se.alādaco cha ⁊ ḡnorū vitice ⁊bdellij et olibāi et adibich et sumach ⁊ sulfuris citrini et storacꝭ liq̄de ⁊ leucopipis olm añ.ʒ.v.petri ⁊ seis artāithe et ē adranoch et rosaꝝ siccaꝝ et seis raphāi et seis apij et seis citri olm añ.ʒ.4.ameos et seis altararacō siluestris oiꝫ añ.ʒ.4.seis sinapꝭ ʒ.i.seis iusquiami albi pōdus.ʒ.x.cartami ⁊ zinziberis āboꝝ ana pondus.ʒ.2.et de eis qđ sunt q̄ nō possūt in ea piper.Tere sicca et infunde reliqua i vino odorifero trib⁹ dieb⁹ donec resoluātur et ponanꝫ cū melle:et tūc effundanꝫ desup olei balsami boni.℥.i. et ponaꝫ sup ignē i vase lapideo et accēde sub eo et ferueat duab⁹ ebullitōib⁹:deide remoueaꝫ ab igne et antiqueꝫ sex mēsibus:cui⁹ dosis īegra sit pōdus aur.i.et quātoplus antiquaꝫ est melius.

ARaston minus conferens ad omnia quib⁹ confert mai⁹.Reci.opij pōdus.ʒ.4.acatie et piperis amborū añ.℥.i.piretri pondus.ʒ.iij. amomi.ʒ.v. cassie.ʒ.4.croci.ʒ.iij.et sulfuris citrini.℥.i.⁊ eusorbij ʒ.iij.spice.℥.i.terantur ⁊ cribellentur et conficiantur cum melle.

DIamarte quod est iuuatiuū ad opilatiōes epatis et splenis et frigus m̄ricū et tussim hūidā et q̄rtanā et constrictionē anhelit⁹ et icterinā opilatiuā et mollificationē: cui⁹ ꝑmixtio. Reci.seis harmel eminam.i.5.olibani.ʒ.x.aristologie longe et reusini amboꝝ añ.ʒ.xx.zedoarie et doronigi amborū añ pōdus.ʒ.4.masticis et carpobalsami et croci et mellilotı et spice aromatice olm ana pōdus.ʒ.x.opij.et zinziberis et costi et cassie omniū ana sextaria.iij.et istaꝝ medicinaꝝ trium in descriptiōe alia.ʒ.xij.ciperi sextaria.x.aloes scotrensis pondus.ʒ.14.gariofiloꝝ pōdus.ʒ.vj.ellebori albi rosarū rubearū siccaꝝ nigelle omniū añ sextaria.vj.pipi pōdus.ʒ.x. Aggrega has medicinas contritas et cicotrigoniꝫatas et confice cū melle dispumato et vtere.

BEdemeregi:eius iuuamēta sunt sic iuuamenta diamarte:cui⁹ ꝑmixtio.Reci.zedoarie et doronigi et opij et castorei et piretri et piperis et macropipis et cassie et ē ex almasus et seis iusq̄ami albi et storacis liq̄de et opopōaci et croci olm añ.ʒ.vj.sēn.ʒ. 8.margaritaꝝ pondus.ʒ.2.galbani et myrrhe āborū añ.ʒ.xij.tere et cribella:et cōfice cū melle.

COnfectio algarithi conferens ad dolorē capitꝭ antiquū et daꝫ i potu cūvino calo cōmixto cum melle et aqua tepida et confert illis q̄ epilepsiā patiuntur cū bibunt de ea:et est iuuatiua ad obliuionem et ad apostema duꝝ et abscindit sup̄fluitates q̄ attrahunꝫ ad oculos:cuius permixtio. ℂReci.myrrhe et cassie et macropiperis ⁊ cynamomi et siseleos et amomi oium añ.pondus.ʒ.4. spice et floris sq̄uināti amboꝝ añ.ʒ.4.et croci pondus.ʒ.vi.et opij pōdus.ʒ.v.et seminis apij montani pondus.ʒ.xx. anisi et seminis apij hortulani amborum ana.ʒ.xx. et piperis pondus . ʒ.xxviij. storacis liquide Et costi et rubee ⁊ assari omniuꝫ Ana..ʒ.i. Tere et cribella

sicca ⁊ infunde humoroso in vino odorifero: deinde cōfice totum cum melle: cuius dosis sit pondus.ʒ.i. cum aq̄ tepida in ieiuno.

Confectio citrina selini valēs ad egritudīes colere nigre ⁊ vētositates ⁊ pulsuꝫ cordiꝫ ⁊ dolores lsantiū ⁊ dolores mrieū: cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.piperis albi ʒinʒiberis ⁊ salis idi olum añ.pōdꝰ.ʒ.6.opij et euforbij ⁊ castorei ⁊ gariofiloꝝ ⁊ croci ⁊ masticꝫ ⁊ piretri olꝫ añ.ʒ.v.costi.ʒ.6.sesire ⁊ sesiresim ⁊ cipi ⁊ ʒedoarie ⁊ doronigi ⁊ aristologie lōge olm añ.ʒ.2.olei balsami ⁊ aq̄ cāphore ābaꝝ añ.ʒ.4.tere sicca ⁊ infunde gūmas i vio ⁊ ꝯfice cum melle dispūato: cuiꝰ dosis sit vnicuiq3 homini ſm mēsurā sue ꝯplonis.

Confectio nigra selini q̄ ꝯfert ad meliā ⁊ paralisim ⁊ ad guale ⁊ ad colaꝫ nigrā ⁊ oēs egritudines fridas: cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.se.harmel.ʒ.cētū ⁊ viginti oppopōacis.ʒ.80.nigelle ⁊ bezard ⁊ cucumerꝫ siluestris olum añ.pōdus.ʒ.60.acori ⁊ serapini ⁊ āmoniaci ⁊ aristologie lōge ⁊ sinapis ⁊ bdellij subalbidi ⁊ ellebori ⁊ radicis ēdiuie ⁊ castorei ⁊ radicꝫ collodn tide ⁊ sulfuris citrini ⁊ se.eruce ⁊ agnicasti et ruthe mōtane olum añ.pōdꝰ.ʒ.40.opij ⁊ euforbij ⁊ iusqa mi al.⁊ piperis albi ⁊ ꝯdisi ⁊ salis idi ⁊ rubei ⁊ salis na pnci nigri ⁊ radicis assehebeza ⁊ ē radix sebisech et ē mādragore ⁊ radicꝫ iusqami albi et piretri et myrrhe ⁊ aloes ⁊ olibāi ⁊ capsie olm añ.ʒ.xx.spice ⁊ masticis ⁊ ʒedoarie ⁊ doronigi olum añ.ʒ.8.croci.ʒ.iij. tere sicca ⁊ infunde gūmas i lutrā de scemi ſm q̄titatē q̄ sufficit: deide tere ⁊ ꝯmisce medicīas oēs: deide sepeliant in cinere duobꝰ mēsibꝰ: deinde administret post illō ð qua dent forti auf.iij.⁊ medio.2.⁊ debili.i. et infanti q̄ntū est granū piperis.

Confectio albumeselin ⁊ est ista qua nolata est succurrēs et ē ð stupefactiuis sedatiuis dolorū ex ol vētositate et ex ol egritudie dñante sic incubo et ex alguesgnes et ad oēꝫ dolorē ē iuuatiua et sedatiua: cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.opij et iusqami al.ābor:uꝫ añ.au.x.eusorbij et croci et spice et piretri et hermodactiloꝝ et cardamōi et macropiperis olm añ.ʒ.v.tere et cribella et ꝯfice cū melle dispūato: ð q̄ det auf. 5.forti et magno et pūo et debili pōdus sexte.ʒ.i.

Confectio de alleis faciēs ad morpheā et frigora et hūorē crudū et sta et addit in ꝟtute et clarificat colorē et ꝯuertit vtērē se quasi ad formā adolescētie ꝯferēs oī egritudini potat i hyeme: calefacit corpꝰ et alleuiat corpꝰ et erigit naturā cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.caficies.2.ciceris de scemi q̄ infundant i nocte i aq̄ dulci.deide cū igne leni coquat dōec aqua deniāret et ꝯfrangat cicer: deinde colet aqua postea sumant allea et findat vnūq̄dq3 granū coꝝ: deide coquant cū ea donec discocta sint allea et fiāt sic cerebrum postea fundat desup lac vaccinū dulce in tāta q̄titate q̄ submergat ipa quatuor digitis: deide coquant lēto igne sic cādele donec exiccet lac aut q̄si deinde fundat desup butyꝝ vaccinū recēs cū mensura: postea decoquat cū igne leni sic cādelle dōec exiccet ipm: deinde ꝯfice ipm in vase eneo dōec fiat sic massa: postea effunde dsup mellis albi clari q̄titatē q̄ supemineat et quatuor digitis et decoq̄ ipm sic dōec coaguletur aut quasi: deinde pone sup vnāquāq3 lib.alleoꝝ auf.12.de tuderi rubeo et albo et au.iij.piperis et au.x.portulace et au.x.cymini carmeni et auf.x.galāge et tm̄dē cinamōi tere has medicias et ꝓijce desup et ꝑmisce ea et pōe i vase viridi et sumat de ea q̄tū est nux ſm oēm dispōnem.

Athanasia magna q̄ est cū epate adib ꝯferens doloribꝰ epatis et splenis et stōi et vētositatibꝰ et dissynterie et tussi antiq̄ et eis q̄ euomūt sanguinē et est sedatiua doloꝝ sic ꝯfectio filonis.i.filoniū romanū et ad stuporē et fluxū vētris et sanguinis expulsionē et dolorē renū et vētositatē renū et vesice et asma et tussim et mūdificat pectꝰ et ꝯfert sic ēplm sup emorroydas posita: et eiꝰ dosis ē q̄rta aurei vꝫ ad au.5.cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.croci et myrrhe et opij et castorei et semis iusqami albi et costi et cordumeni et papaueris et spice et eupatorij et epatis adib et cornu dextri de cornibus capre adusti omnium partes equales. Tere que de eis teruntur et liquefac q̄ liquescunt cum vino et ꝯfice cum melle dispumato et vtere post sex menses.

Athanasia minor iuuamēta cuiꝰ sunt illa eadē cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.storacꝫ et croci et costi et spice opij et cassie olm añ.ʒ.4.succi eupatorij.ʒ.8.radicis lilij.ʒ.12.mellis q̄tū suffic: dosis eiꝰ sit sic auellana cū eo qđ ꝯuenit de potibꝰ ⁊ in descriptiōe alia additē sunt due medicine q̄ sunt myrrha et xylobalsamū de vnaquaq3 quaꝝ ponunt.ʒ.4.

Diacurcuma minꝰ ꝯferēs ad debilitatē epatis ⁊ splenis ⁊ stōi ⁊ ad duritiē coꝝ ⁊ ad iceptionem hydropisis ꝓhibēs eiꝰ gñationē ⁊ colorē effic bonū valde et ꝯfert ad plurimas egritudines āntiquas cuius ꝑmixtio. ℞.spice aromatice ⁊ myrrhe ⁊ cassie ⁊ costi ⁊ floris sq̄nanti ⁊ cinamomi ⁊ croci olm ptes equales.terant ⁊ cribellent ⁊ infundat myrrha die ⁊ nocte in triplicato ⁊ ꝑmisceant oīa ⁊ ꝯficiat cū melle dispumato ⁊ reponat in vase et administret et i descriptiōe alia loco spice meriden.

Ars diacurcume maioris ex arte. G.qđ ꝯfert ad dolores āntiquos existētes in epe ⁊ splene ex frigore ⁊ grossitudine ⁊ apit opilationes accidētes in oībus instris nutrimēti ⁊ fugat vētositates grossas ab eis ⁊ prouocat vrinā ⁊ ꝯfert oībus doloribus renum vesice et matricis accidentibus ex materijs grossis et duritie que est in eis et hydropicis: cuius permixtio est hec. ℞.Croci pondꝰ.ʒ.xij.et meu et su ambobum añ.pondus.ʒ.4.et spice pondus.c.6.⁊ anisi et dauci assari et reusini et petrosilini omnium ana pondus.ʒ.4.costi et cassie et floris squinanti olum añ.pondus.ʒ.i.et rubee pondus.ʒ.2.et succi lilij et eupatorij et polij et scolopendrie añ. pondus.ʒ.iij. et olei balsami.℥.5.et myrrhe.ʒ.4.et in descriptione alia loco spice carpobalsami.ʒ.i.capparis romane ʒ.iij.Tere et cribella et confice cum melle postq̄ in uoluuntur cuꝫ oleo balsami: cuius dosis sit pondꝰ ʒ.i.cum sirupo de melle.

Dialacca magna ꝯferēs iuuamēta diacurcume et frangit lapidē: cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.lacce.ʒ.8. amigdale excorticate et cinamomi alias amomi et folij et gariofilorum omniū añ.ʒ.v.camepitheos et meu et su et myrrhe et ysopi et sisce olꝫ añ.ʒ.4.spice

ʒ.xij.dauci ⁊ se.apij ⁊ bdellij oluꝫ añ.ʒ.vij.ſ.croci.ʒ.iiij.aſſari.ʒ.vij.carpobalſami ⁊ caſſie ⁊maſtic ⁊ calami aromatici olum añ.ʒ.iiij.gētiāe ⁊ ariſtol.rotūde olm añ.ʒ.vij.⁊ ſucci liqritie.ʒ.xij.ſ.reubarbari.ʒ.xv.ſ.polij.⁊ ſq̄nāti olum añ.ʒ.iij.pipis nigri ⁊coſti ābo rū añ.ʒ.x.ſ.ſiſeleos ⁊ olei balſami āboꝝ añ.ʒ.iij.ſ. Tere ſicca ⁊ cribella ⁊ ſolue q̄ liqueſiunt cum vino odorifero ⁊ ꝯfice cū melle quātū ſufficit: ⁊ doſis ei⁹ ſit ſicut auellana cum eo qđ cōuenit ei de potibus ⁊ addit in ea.℥.i.aloes ⁊ piperis nigri ⁊ ariſtol.longe ⁊ coriādri omnium añ.ʒ.iij.

Dialacca minor q̄ ꝯfert ad đbilitatē epatꝭ ⁊ ſtōi ⁊ frigus āboꝝ ⁊ duritiē eoꝝ ⁊ ad duritiē ſplēis ⁊ apit opilatiōes:cuius ꝑmixtio. ¶ ℞.lacce ⁊ coſtie baccaꝝ lauri ⁊ lupinoꝝ fenugreci ⁊ pipis omnium añ.ʒ.ij.reuſini.ʒ.iij.mellis quātū ſufficit cui⁹ doſis ſit pōd⁹.ʒ.i.cū aq̄ decoctiōis abſinthij:⁊ in đſcriptione alia loco baccaꝝ lauri ponit flos ſq̄nāti.

Aꝛs allzolin qđ cōfert ad tuſſim ⁊ duritiē epatis ⁊ pleureſim:cui⁹ꝑmixtio. ℞.myrrhe ⁊ meiſ ſit āboꝝ añ.ʒ.iiij.ſpice ⁊ croci ⁊ cinamōi ⁊ caſſie olm añ.pōd⁹.ʒ.i.floꝛes ſq̄nāti ⁊ calami aromatici ⁊ bdellij ſubalbidi olum añ.pōdus.ʒ.ij.ſ.⁊ in q̄buſdā deſcriptiōib⁹ loco bdellij mucalib⁹ paſſullaꝝ magnaꝝ enucleataꝝ ⁊ ablatis corticib⁹.ʒ.xv.mellis q̄tū ſufficit:cui⁹ doſ ſit pōd⁹.ʒ.i.cū decoctiōe yſopi infundāt q̄ īfundēda ſunt de medicinis cū paſſulis in vio odorifero:⁊ terātur ſicca ⁊ cribellent ⁊ reſoluāt ſicca cū melle ⁊ miſceātur oīa ⁊ conquaſſentur.

Filoniū romanū tarſenſe qđ facit ad egritudines plīmas ⁊ ꝓprie ad doloꝛes colice ⁊ ipꝫ eſt ſedatiuū doloꝝ. Inq̄t Gal.in libro decē tractatuū in quo narrauit narrationē filōis. Inq̄t eni ṽba medicine. Ego ſum de expoſitiōe filōis medici tarſenſis. Et meū qđ iuuamētū ad eū cui dimiſſa eſt mors eſt iuuamētū maximū:⁊ rectifico doloꝛes accidētes in egritudinib⁹ plurib⁹:⁊ illđ eſt:qm̄ ſi accidat inteſtino nolato colō ⁊ eſt doloꝛ colice ⁊ ſumit in potu patiēs doloꝛē de me vice vna ſedo doloꝛē eius. ¶ Et ſi data fuero in potu ei q̄ patit difficultatē vrine aut ei qui patit lapidē ledētē ipm cōfero ei ⁊ ſano ſpleneꝫ ēt ⁊ anhelitū ſpparatiōis ledētē ⁊ ptiſim ⁊ ſpaſmū et doloꝛē amboꝝ lateꝝ timoꝛoſum. ¶ Et ſi data fuero in potu ei q̄ ſpuit ſanguinē aut euomit ſanguinē ſeparo inter ipm ⁊ moꝛtē ⁊ ſeparo eū ab eo ⁊ ſedo oēꝫ doloꝛē accidētē in inteſtinis ⁊viſcerib⁹ ⁊ tuſſim ⁊ ſſocatiōes ⁊ ſingultū ⁊ catarros deſcēdētes a capite:cuius ꝑmixtio. ¶ ℞.leucopipis ⁊ ſeminis iuſq̄ami albi amboꝝ añ.auꝛ.xx.opij auꝛ.x.croci auꝛ.v.euſoꝛbij ⁊ ſpice ⁊ piretri olum añ.auꝛ.i. caſtoꝛei ⁊ zedoarie et doꝛonigi ⁊ margaritaꝝ non pfoꝛatarum ⁊ ſeil olum añ.ʒ.i.mellis diſpumati quantū ſufficit: doſis eius ſicut cicer cum aqua tepida.

Filoniū pſicū valēs ad fluxū mēſtruoꝝ ⁊ emoꝛroidaꝝ ⁊ ſolutiōeꝫ nāe ⁊ ꝓceſſionē ſanguinis ⁊ illas que de pgnantibus mēſtruat ⁊ ad vētoſitates accidētes in matricib⁹ ⁊ ꝯſeruat embriones:cui⁹ permixtio. ¶ ℞.pipis albi ⁊ ſemis iuſq̄ami albi amboꝛum añ.ʒ.xx.opij ⁊ terre ſigillate amboꝝ añ.pōdus ʒ.x.croci.ʒ.v.euſoꝛbij ⁊ ſpice ⁊ piretri olum añ.pondus.ʒ.ij.caſtoꝛei pond⁹.ʒ.i.zedoarie ⁊ doꝛonigi et margaritarum non perfoꝛatarum ⁊ muſchi olꝫ añ.ʒ.ſ.cāphoꝛe ſextā ⁊ ſemis.ʒ.i.mellis diſpumati colati quātum ſufficit:doſis eius pondus.ʒ.i.cuꝫ eo qđ conuenit de potibus.

Confectio allielzēgi cōferēs ad vlcera in veſica ⁊ renib⁹ ⁊ ad eos qui mingūt ſanguinē expta: cui⁹ꝑmixtio. ¶ ℞.ſemis iuſq̄ami albi ⁊ ſemis apij ⁊ ſemis feniculi olum añ.ʒ.vij.g̃noꝝ cucumeris.ʒ.v. Et in deſcriptiōe alia:g̃noꝝ cucumeris.ʒ.ij.iuſq̄ami nigri ⁊ ſe.acetoſe ⁊ opij ⁊ g̃noꝝ pinee frixoꝝ ⁊ croci ⁊ auellanaꝝ aſſataꝝ ⁊ amigdalarum amaraꝝ frixarum olum añ.ʒ.iij.g̃na allielzēgi numero.xv.dragagāti.ʒ.iiij. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cum vino cocto:cuius doſis ſit pondus.ʒ.i.cum cādidicon aut cum aqua mellis poſt ſex menſes.

Diahirundinis valens ad doloꝛem gutturis et ſquināntiā ⁊ doloꝛes qui ſunt ſupra hypocondria:cui⁹ꝑmixtio. ¶ ℞.aniſi ⁊ ſemis apij ⁊ ameos ⁊ floris ſquināti ⁊ radicis lilij ⁊ cinamomi ⁊ amomi ⁊ ariſtologie lōge ⁊ aluminis iameni ⁊ ſeminis harmel ⁊ myrrhe ⁊ caſſie ⁊ croci olum añ.℥.i. confectionis crocomagnetis ⁊ ſe.roſaꝝ ſicci ⁊ roſaꝝ ſic.℥.olꝫ añ.℥.ij.coſti ⁊ cineris hirūdinū recētis olum añ.℥.iij.ſpice ⁊ amili de tritico olum añ.℥.ſ.galle ſinatis re medie in q̄titate numero.viij. Tere cribella ⁊ cōfice cum melle diſpumato ⁊ vtere et ſumatur de eo quātitas galle illius:⁊ diſſoluatur cum aqua mellis:aut cum aq̄ oꝛdei aut cum decoctione roſarum ⁊ lentium ⁊radicis liquiritie ⁊ gargarizet cum ea ⁊ adminiſtretur iterum cum vino tribus aut quatuoꝛ vicibus in die.

Aꝛs crocomagnetis āminiſtrati in diahirūdine. ¶ ℞.croci ⁊ cinamomi āboꝝ añ.ʒ.ij.roſarum ſiccarum amomi coſti omnium añ.ʒ.i.myrrhe ʒ.iiij.radicis liquiritie ⁊ folij indi āboꝛum añ.ʒ.ij.ſ. terātur ⁊ conficiātur cum vino ⁊ fiāt trociſci ⁊ exiccentur in vmbra.

Diaſulfur:foꝛtaſſe medicina hec ec̄tur tyriaceq̄re confert ad febres periodicas frigidas ⁊ ad febrē q̄rtanā ⁊ febrē flegmaticā ⁊ tuſſim pꝛopꝛie antiquā ⁊ ſputū ſaniei ⁊ conſtrictionē āhelitus ⁊ confert ſpaſmo ⁊ valet ad hydropiſim ⁊ ſplenē ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ extrahit lapidē. ¶ Amplius confert ad puncturā ſerpentū ⁊ ſcoꝛpionum iuuamentū manifeſtū ⁊ liberat ex nocumento medicinarū perimentiū:cuius permixtio. ¶ ℞.ſulfuris citrini ⁊ ſeminis iuſquiami albi ⁊ coꝛdumeni ⁊ ſtoꝛacis ⁊ myrrhe olꝫ añ.ʒ.viij.ruthe ⁊ coſti amboꝛum añ.ʒ.x.opij ⁊ croci āboꝝ añ.ʒ.ij.caſſie.ʒ.xij.leucopipis.ʒ.xxij. Tere medicinas ⁊ confice cum melle ⁊ vtere poſt ſex mēſes ⁊ ſumat in potu eger de eo ante periodum febris ſm menſurā ſue etatis.

Confectio de aſſa q̄ ꝯfert ad ꝑiodos febriū confert febrē q̄rtanā apđ digōnem ⁊ expellit nocumentū puncture ꝓpꝛie ſcoꝛpionis ⁊ rutele ⁊ q̄ ſunt ſicut illa duo:cui⁹ꝑmixtio. ¶ ℞.aſſe ⁊ pipis ⁊ myrrhe ⁊ folioꝝ ruthe ꝑtes eq̄les:ꝯficiat cū melle: cui⁹ doſis ſit pōdus.ʒ.i.in punctura ſcoꝛpionū cū vino ⁊ in febre cum oxymelle ante periodū per hoꝛā vnā.

COnfectio salis indi mũdificãs stõm ꝛ retinens vomitũ flegmaticũ ꝛ melicũ sanat ↄtiginẽ fcãm ex flegmate ꝛ melia.cuiꝰ ꝑmixtio.Reci.myrabolanorũ nigroꝝ ꝛ belliricoꝝ et emblicorũ ꝛ myrabolanoꝝ kebuloꝝ ꝛ sticados olum añ.ʒ.iiij.epithymi.ʒ.iiij. salis indi.ʒ.ij.hierepigre.ʒ.x.agarici.ʒ.iiij.Terantur ꝛ cribellentur ꝛ ↄficiant cũ sirupo acetoso dosis eiꝰ põdus.ʒ.iij.in mane in ieiunio cũ aq̃ tepida.

DJacostũ valens ad dolores epatis ꝛ stõi. cuiꝰ ꝑmixtio.℞.cinamomi cassie costi olum.Añ.põdus.ʒ.xxx.anisi ꝛ semen apij amborũ Añ. põdus.ʒ.x.assari.ʒ.xxix.croci pond.ʒ.viij.reusini pondus.ʒ.x.floris squinãti ꝛ myrrhe amboꝝ añ.ʒ.xxiiij. Infundat myrrha in vino ꝛ colet ꝛ ꝓijciant desuꝑ medicine ꝛ conficiant cũ melle dispumato.cuiꝰ dosis sit triplum vnius.ʒ.ꝛ administretur.

COnfectio habith regis faciẽs ad dolorem iuncturaꝝ ꝛ podagrã sedẽs dolorẽ eiꝰ ꝛ ꝓhibens eam accidere ꝛ ad febrẽ antiquã ꝛ dolorẽ splenis et ventositatẽ grossam ꝛ difficultatẽ anhelitꝰ ꝛ tussim ꝛ vlcera intestinoꝝ ꝛ sincopi ꝛ dolores oculi ꝛ gutturꝭ cum bibit duobꝰ diebꝰ ꝛ ↄseruat corpꝰ cum eã sumit hõ a passiõibꝰ ꝛ egritudinibꝰ.cuiꝰ ꝑmixto.℞.seis ruthe ꝛ prassij ꝛ scordeon ꝛ camepitheos ꝛ opoponacꝭ ꝛ gẽtiane romane ꝛ sticados ꝛ cordumeni ꝛ storacis liquide olm añ.põdus aur.v.myrrhe ꝛ croci ꝛ costi amari ꝛ pipis albi ꝛ squinãti ꝛ spice nardi ꝛ euforbij ꝛ corticũ radicis mãdragore ꝛ ãmonaci ꝛ calamẽti ꝛ seis feniculi ꝛ se.baucie siluestris cretice:ro.ru.siccarũ ablatis capitibꝰ ꝛ carpobalsami olm añ.aur.iij.cinamomi aur.viij.cassie.ʒ.i.succi eupatorij ꝛ liciszeseis ãdacoche ꝛ gũmi amigdale olꝫ añ.aur.iiij. opij ꝛ seis iusq̃ami albi amboꝝ añ.aur.vj. aggrega has medicias tritas ꝛ cribellatas ꝛ ifunde ex eis illas q̃ fundunt aut in vino bono claro ꝛ est radix aut alio. Et cõfice cũ melle dispumato ꝛ repõe i vase ꝛ vtere.

ALalchatarahã magnũ qd ↄfert ad abortum embryonũ ꝛ dolores mulieꝝ ꝛ ad oẽs egritudines ꝛ est mediᵃ indica.cuiꝰ ꝑmixto.℞. opij põdꝰ sextariorũ.iiij.et duaꝝ tertiaꝝ. ʒ.i.euforbij.ʒ.vj. acatie põdus sextariorũ.v.ꝛ põdus.ʒ.ij.ꝛ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.i. amomi pondus sextariorũ.iij.ꝛ duas tertias.ʒ.i.costi amari sextaria.ij.pipis sextaria.ij.ꝛ duas tias.ʒ.i.piretri pondus.ʒ.vj.ꝛ alfesira ꝛ ẽ hazarasen alias ethcasen ꝛ fesire setara ꝛ ẽ meseadar amboꝝ añ.põdus.ʒ.iiij.serici crudi sextaria.ij. argẽti ↄbusti põdꝰ ʒ.vj.rosaꝝ rubeaꝝ siccaꝝ ablatꝭ capitibꝰ.ʒ.vj.ameos põdus.ʒ.iiij.seis iusq̃ami albi põdus sextarioꝝ.ix.et ʒ.ij.suꝑioris vitꝭ põdꝰ.ʒ.iiij.corticũ radicis apij pondus sextarioꝝ.iij.ꝛ.ʒ.ij.seis portulace sextaria.x.granoꝝ alkerus excorticatorũ sextaria.vix.sulfuris citrini sextaria.v.gũmi põ.sextarioꝝ.iij.ꝛ põ.ʒ.ij.storacis liq̃de põdꝰ sextarioꝝ.iij.ꝛ põdꝰ.ʒ.ij.ꝛ duarũ tertiarũ ʒ.i.bdellij subalbidi sextaria duo thuris masculi sextaria.v.ꝛ.ʒ.ij.galbani sextaria.xx.ꝛ.ʒ.ij.ꝛ duas tertias.ʒ.i.dibic mundati ꝛ sextaria.v.ꝛ duas tertias.ʒ.i. myrthi sextaria.ij.masticis sextaria.iij. ꝛ duas tias ʒ.i.aristolo. rotũ de sextaria.iij.ꝛduas tias.ʒ.i.radicis lilij celestꝭ sextaria.iij.ꝛ.ʒ.ij. cordumeni sextaria vj.radicũ allkelkegi.ʒ.vj.folij indi sextaria.iij.ꝛduas tertias.ʒ.i.carpobalsami ꝛ calami aromatici ꝛ cassie ꝛ zedoarie ꝛ doronigi olm añ.sextaria.ij.seis mãdragore põdus.ʒ.iiij.cinamomi põdus.ʒ.vj.assari pondus.ʒ.iiij.cardamomi grana itegra.i.gariofiloꝝ masculoꝝ sextaria.v.gariofiloꝝ femiaꝝ sextaria.iij. berodoã sextaria.ij.ꝛ.ʒ.ij.cinamomi sextaria.ij.galãge põdus.ʒ.iiij.margaritaꝝ nõ ꝑforataꝝ põdus.ʒ.2.coralli sextaria.2.ꝛ.ʒ.i.aristo.lõge põdus sextarioꝝ.ix.zufere põdus.ʒ.2.acori albi sextaria.2.ꝛ.ʒ.2.capsie i de põdꝰ sextarioꝝ.2.zinziberꝭ ꝛ pipis albi ãborũ añ. sextaria.v.atmot ꝛ tuzerit ãboꝝ añ.ʒ.2.surenidi sextaria.2.ꝛ.ʒ.2.ꝛ duas tertias.ʒ.i.been albi ꝛ ru.ãboꝝ añ.sextaria duo ꝛ duas tertias.ʒ.i.fellis vaccini pondus.ʒ.2.fellis adib ꝛ fellis vrsi ꝛ fellis corui olm añ. põdus.ʒ.i. ¶ Aggrega has medicinas tritas cribellatas ifusis q̃ ex eis ifundunt in vino septẽ diebus ꝛ post illud ꝓijce suꝑ eas medicias cõtritas ꝛ ↄfice cũ melle dispumato ꝛ olei balsami sextarijs.4.ꝛ sit q̃ntitas vini in quo ifuse sũt mediᵉ q̃ntitas in q̃ soluãtur mediᵉ ꝛ fiãt sicut electuariũ ꝛ põat i vase figuli aut lapidis mũdo:ꝛ ferueat.v. aut sex ebullitõibꝰ ꝛ auferat ab igne ꝛ ifrigidet.ꝛ repõat i vase vitri. ꝛ pꝰ illd sumat debosthõ claudã feminã decrepitã ꝛ ligẽtur manꝰ ꝛ pedes eiꝰ adinuicẽ ꝛ põat i vase eris ꝛ ꝓijciat desuꝑ lupinoꝝ alboꝝ ꝛ aneti ꝛ myrtoꝝ ana pugillꝰ i.ꝛ ꝓijciat desuꝑ aq̃ dulcis q̃ntũ nec̃e ẽ ꝛ cooꝑiat os vasis ꝛ dcoquat cũ leui igne donec discoquat ꝛ post illd auferat ab igne ꝛ colet ius:ꝛ sumat ꝛ mũdificentur cutis eiꝰ ꝛ ossa ipiꝰ ꝛ pili eiꝰ ꝛ reducat ius ad vas mũdũ ꝛ ꝓijciat suꝑ ipꝫ olei balsami ꝛ olei nardini q̃ntitas sacraiati.vniꝰ de vnoq̃ꝫ ꝛ dcoquat lẽto igne donec remãeat eiꝰ tertia:deiñ ꝓijciat suꝑ ipꝫ mel fꝫ q̃ntitatẽ iuris ꝛ decoq̃t dõec igrosset ꝛ cõuertat i spissitudinẽ mellis grossi:deide ꝓijciãt desuꝑ medicie ↄfecte ꝑdcẽ i pnᵒ ↄfectõis ꝛ infridet et repõat in vase vitri et dimittat sex mẽsibꝰ et admistret post illd et nõ administretur ante illud q̃ñ interficiet.

ALcalchatarahã minus.℞.carpobalsami pondus.ʒ.iij.croci põdꝰ.ʒ.x. muschi põdus tertie. ʒ.i.ellebori albi.ʒ.iiij.opij põdus.ʒ.vx.condisi põdꝰ ʒ.ij.pipis põdꝰ.ʒ.x.serici crudi põdus.ʒ.ij.semis iusq̃ami albi pondus.ʒ.x. euforbij põdus.ʒ.vij.amõi ꝛ corticum radicis mãdragore olꝫ añ.põdꝰ.ʒ.ij. vsnee et cassie et ãmoniaci ꝛ olibani ꝛ radicis lilij ꝛxylobalsami et pulpe colloq̃ntide et zinziberis ꝛ serapini et opoponacis ꝛ cinamomi et castorei ꝛ hezerthasen et mesesdar ꝛ capsie ide olum añ.ʒ.ij. seis atharmel et gariofiloꝝ ꝛ folij indi ꝛ adipis gruis ꝛ fellis elephãtis olum añꝫ.iiij.auri ꝛ argẽti amboꝝ añ. põdꝰ sexte.ʒ.i.tritoꝝ et cribellatoꝝ ꝛ zedoarie ꝛ doronigi et cãphore olꝫ añ.ʒ.iij.spice aromatice põdꝰ.ʒ.iij.costi amari pondus.ʒ.iiij.carui pondus.ʒ.ij.aristol. rotũde põdus.ʒ.i.ameos ꝛ origani ꝑsici ꝛ radicis alzufere ꝛ granorũ capparis omnium ana pondus.ʒ.i. interfectoris pr̃is sui ꝛ zuccari ꝛ baccarum lauri ꝛ sanguinis draconis olm añ.põdꝰ.ʒ.ij.salis indi ꝛ vsnem masculi amboꝝ añ.põdus.ʒ.ij.sulfuris marini pondus.ʒ.i.burũgi ꝛ pipis ãboꝝ añ.põdꝰ.ʒ.ij.cassie fistule mũdate a cãna ꝛ granis suis ꝛ chir ꝛ vananeul et radicum canabis ꝛ rizi olum ana põdus.ʒ.i. Aggre

ga has medicinas tritas et cribellatas et infunde que ex eis infunduntur in vino et confice cū melle dispumato et vtere post sex menses.

Atrelitelegi magni qđ confert ad mollificatione stōi et linguas ei⁹ et ad febres āntiq̄s et sincopizas et difficultatē vrine et albaras et morpheam et vigilias et fracturā ossiū et tussiȝ hūidā et ptysicos: qñ nō adest febris: et ad illū c⁹ tā strātū ē corp⁹ et ad emorroydas et splenenticos: et ad dubellati et collicā et hydropicos: et ad mulierē q̄ egrotat i p̄gnatōe sua et ad p̄focatiōez mſicis et vētositates q̄ sūt i iuncturis: et istāmatōez et ad dolores gēu et dorsis et lacerti. ℂ Cui⁹ pmixtio. ℞. myrabolāorū ni. et belliricoꝝ scirēblegi: et piperis et macropipis ē.ʒʒ. sinu et spice et captie et sulfūrisse. et ligne aitis et cipi et heil et cinami et burūgi et ozigani psici et nigelle et gnoꝝ nil et cimini et foliȷ idi et seis apij et coriādri sicci. et inuenim⁹ i q̄busdā descriptōib⁹ has medicias iteꝝ saufel et est iafel: et almamuth et ē costbaracost oim añ.ʒ.4. opoponaci.ʒ.8. turbith lb.i. et sextaria.4. et passulaꝝ enucleatarum aur.c. ēblicoꝝ aur.cc. pēidioꝝ lib.vj.ʒ. olei sisami lb. iij. et i d̄scriptōe alia lb.i. ℂ Tere medicias et cicomigoniza et cribella et decoq̄ passulas p se cū aq̄ et cola et isūde cassiāfistulā i ea: et isūde ēblicos i aq̄ lb.24. die et nocte et decoq̄ vsq̄ q̄ remaneat lb.8. et pijce emblicos et reduc aquā ēblicoꝝ ad vas fo et ꝯfrica i eā cassiāfistulā isusā i eq̄ passulaꝝ fricatōe bōa: aut adiūge ad aq̄ ēblicoꝝ q̄ ē i vase et pijce desup pēidios et decoq̄ cū leni igne vsq̄ q̄ resoluāt penidij et ꝯuertat aq̄ i spissitudie mellis et p⁹ illō pijce sup eā oleū sisaminū et cōmoue vsq̄ q̄ cōmisceat cū aq̄: et an adhereat manui aut pāno et remoue ab igne et pulueriza d̄sup medicinas ꝯtritas et vtere: cui⁹ dos sit au. iij. aut.4. vnicuiq̄ hōi s̄m mēsurā sue ꝟtutis.

Atrellielēgi min⁹ valēs ad hydropicos et dolores epatis et splenis et ictericiā et opilationē et carbūculos et ē sanū et expertū. c⁹ pmixtio. ℞. myrabolāoꝝ et citrinoꝝ.ʒ.xx. myra. nigrorū et belliricoꝝ oiȝ añ.ʒ.xv. ēblicoꝝ lib.iij. tamaridoꝝ.ʒ.l. passularū enucleatarū lib.i. aggrega has medicias et pijce super eas aq̄ lib.xxx. et bulliat vsq̄ q̄ remaneāt d̄ ea lb.8. et colet et accipe cassiefistule mūdate a cāna et gniis sue lb.i. et pijce sup eā aquā colatā et ferueat ebullitione vna et ꝯfrica bñ et cola p colatoriū et accipe lb.4. pēidioꝝ et pijce sup eā cū aq̄ et bulliat vsq̄ q̄ resoluātur pēidij et fiat eis spissitudo mellis: deiñ pijce d̄sup olei sisami recētis lb.i.ʒ. et ꝯfice cū eis bñ et ferueat duob⁹ ebullitōib⁹ et remoueat ab igne et accipe lacce ablute et spice et ros. et petroselini et dauci et fu et reusini et salis idi radicis lilij celestis et agarici oim añ.ʒ.vi. camedreos et siseleos et aristologi. lōge et asfari et xylobalsami et gētiāe et dorūgi excorticati et cassie oiȝ añ.ʒ.4. succi eupatorij et succi absynthij et cipi et floris sq̄nāti oiȝ.ʒ.v. se. cuscute et se. attriplicis et apij et costi acori et seis fenicli et anisi oium.ʒ.iij. turbith albi.ʒ.cl. cymini carmēi nigri.ʒ.4. Tere et cribella has medicias et accipe mezeriō.ʒ.xx. et funde sup h̄ȝ aq̄ lb.i. et olei sisami.℥.iij. ferueat donec ꝯsumat aq̄ et cola oleū: deinde innolue cum eo medicias et pijce sup eas penidios d̄coctos et cōmisce bñ et pone i vase vitreato et sit dosis.ʒ.4. cū lacte camelle: aut cū aq̄ casei: aut cū aq̄ vue vulpis et allielengi. et ego dicā in descriptione alia in summa secūda.

Confectio cādori⁹ valēs ad ventositates grossas et pūcturā et colicā et obliuionē et dat in potu mulierib⁹ p̄gnātib⁹ pp illō qđ accidit eis de egritudinibus friis: c⁹ pmixto. ℂ ℞. seis iusq̄ami albi sopiȷ āborum iañ.ʒ.xx. euforbij et pirem et spice et croci oium añ.ʒ.7. terant et cribellent et conficiātur cum melle et administretur post sex menses.

Confectio cognominata condan p̄ciosa valde. ℞. croci aure.2. myrrhe et assari et fu et reusini inde et dauci et petroselini et meu oium añ. aur. 4. spice inde et romane amboꝝ añ. au.vj. costi et cassie et floris sq̄nāti oim añ. au.i. carpoballami. aur.iij.ʒ. rubee au.8. succi liq̄ritie et scolopēdrie et polij et succi eupatorij oim añ. aur.iij. olei balsami au.vj. pmixtōis andaracaron aur.v. mellis q̄ntū sufficit. Cui⁹ dosis sit sicut auellana non cum gelenıabin de melle.℥.i.

Confectio de calamēto q̄ confert dolorib⁹ stōi et epis friis et horripilatiōi vehemēti et febrib⁹ hñtibus piodos: cui⁹ pmixtio. ℞. calamēti fluuial. et mōtani et petroselini et sileris oium añ.ʒ.xx. seis apij et cāomille et asse oim añ.ʒ.4. reusini.ʒ.vx. pipis.ʒ.44. et i descriptōe alia.ʒ.24. ꝯficiāt cū melle et administret.

Confectio de seib⁹ faciēs ad dolores epis et splenis et stōi et vētositates gñatas i vētre: c⁹ pmixtio. ℞. cassie et amomi et spice et ameos et seis feniculi et seminis apij et anisi et siseleos et castorei et se. aneti et aristologie lōge et galbāi et assari et carui oim ptes equales et mellis dispumati q̄ntū sufficit et p misceatur: et administretur.

Confectio d̄ hiacyntho nr̄a. hec est cōfectio nr̄a quā expti sum⁹ i regib⁹ et eoꝝ filiibus et cognomus in ea iuuam maximū p̄pe in egritudib⁹ alguesgues et alguesset et pulsu cordis et d̄bilitate cordis et iā eradicauit d̄ eis egritudies āntiq̄s i q̄b⁹ ñ ꝯferūt curatōes et iuēim⁹ i ea iuuam maximū i egritudib⁹. cerebri et stōi et epis et p̄pe splenis et colica: et vȝ ad dolores iūcturaꝝ et febres āntiq̄s: c⁹ d̄scriptō. ℞. fractus hiacynthi et p̄pe rubee gnate et ei silitū pō. au.i. q̄ ponāt i instrōterēdi et icipiat ei⁹ ꝯtritio: cū facultate subtilit vt alterēt: dēñ ponat in tabula et p̄get sup eā adterēdū et sumat lapidis aluis pō.ʒ.i. halalucalias alchie pō.ʒ.i. et aur. liq̄ti i crucibulo suo liniro cū litharfgyrio dōec auꝝ fiat sic vitꝝ et tera pō. tne.ʒ.i. et argēti vitreati cū odore stāni pō. serte.ʒ.i. et fiat cū vnoq̄q̄ eoꝝ d̄ ꝯtritōe et pulnerizatōe illō qđ fit i hiacyntho: deiñ sumat sūma eoꝝ et pijciat in tabulā vitreaȝ et iuolnat i vio odorifero et terat donec exiccet: et terat dōec fiat puluis sbtilissim⁹: deiñ sūat et reponat sine sūma po.i. dēñ sūat agarici et epithimi et pipis et ȝinȝiberis et gariofiloꝝ et sāluci oiȝ añ. po.ʒ. et sumat lapidis armēi et lapidis azuli et salis naptici et zedoarie et doronigi et beē et ligne bouis oiȝ añ. tria pō.i. dēñ sumat spice celtice et ē nereidē: et amomi et acori et folij et cinamomi et origāi et asse et ysopi et cymi oiȝ añ.4. pō.i. dēñ sūat pulegij et petroseli et lapidis in

dalci ⁊ fels apij ⁊ myrrhe ⁊ olibāi ⁊ croci ⁊ pipis albi olꝫ añ.vj.ptꝫ.i.⁊ sumaꝛ ossiū elephātꝫ ʒᵃ ptꝫ.i.tere ğ oēs has medicinas et ꝓijce sup has calcē lapidum et tere et ꝯfice cū melle ēblicoꝝ qd̄ sit pōdꝰ dupli eorum et fac trociscos auꝛ.i.et da: in potu.

Confectio alia meᶜ. B. q̄ ꝯfert egritudībꝰ cāne pulmōis et vlceribꝰ pulmōis et sputo sāguis et puris et saniei attracte ad pectꝰ et difficultati sputi. cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. gūmi alboti auꝛ.iiij. croci auꝛ.4. olibāi auꝛ.4.myrrhe auꝛ.4.radicū lilij excorticatarū auꝛ.4.ğnoꝝ pini magni au.4.spice scemi auꝛ.ij. ʒ.cassie nigre auꝛ.ij.dragagāti auꝛ.iij.carnꝫ dactilorū scemi auꝛ.iij.crete semiꝰ q̄ dr̄ stella auꝛ.4. galbāi clari mūdi au.xxx.costi auꝛ.4.et in cimꝰ l d̄scriptiōe alia auꝛ.i.mellis bōi cotilas.4.d̄coq̄nꝛ mel et gūmi alboti i vase duplici.cūq; ꝑuēit ad terminū spissitudinis tunc ꝑmisce cū eo galbanū et decoq̄ ip̄m dōec ꝑueniat ad terminū:vꝫ vt cū de eo distillaꝛ stilla vna nō dilatetur et ꝑmisce ip̄m et vtere.

Confectio q̄ ꝑtiet arostōaco mirabiꝛ ad tussiꝫ ⁊ sputū sāguis et vlcꝰ pulmōis et saniē eiꝰ collectā et aꝑa ip̄iꝰ et corruptionē lacerti et vōitū cibi et collincā passionē ⁊ fluxū vētrꝫ ⁊ lacertū vesice ⁊ ꝓfocationē mr̄icꝫ et febres h̄ntes ꝑoxismos data i potu añ horā ꝑ horā vnā et extennationē et malitiā ꝯplōnis et venēa ebibita et ex ꝑcussiōe eueniētia.cꝰ ꝑmixtio. ℞. nercidē costi galbāi castorei opij melāopiperis et macropipis et storacꝫ olꝫ añ.ʒ.i.mellis lust.i. tere mediciās siccas et cribella galbanū vero d̄coq̄ cū melle dōec liq̄fiat et cū liq̄scit tunc cola ip̄m et fūde sup ip̄ꝫ mediciās et pōe i vase vitri aut vase argēti et de ea da i potu q̄ntū ē faba egyptiaca cū aq̄ mellis q̄ntitate duoꝝ cadoꝝ et distilla sup ip̄aꝫ digitis tuis de oleo sisamino guttas tres.

Confectio q̄ ꝯpaꝛ ad canabitꝫ ex h̄ēs arenā i vrina ⁊ reliq̄s mās vlceꝝ:cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. radicū auꝛ.4.siseleos camedreos fenichia ipicō et ē foliū alltemeleō hayꝛ et ē semē allzanabotꝫ olꝫ añ.au. 4. amomi auꝛ.viij.cinamōi auꝛ.xij.silerꝫ montāi spice ide croci fanalāsin seis apij mōtāi polij se.ruthe silvestrꝫ pulleꝑij cretēsis olꝫ añ.pōdꝰ illō idē:radices liq̄ritie lapidꝫ scemi masculi et sele oluꝫ añ.auꝛ.xvj. nasturtij babylōici auꝛ.xxxiiij.se. agnicasti faradie āboꝝ añ.auꝛ.4.cordumēi auꝛ.48.ꝯficianꝛ cū melle decocto ⁊ deꝛ de ea in potu q̄ntitas auellāe cū siru po mellino cōmixto q̄ntitate q̄tuor cadoꝝ.

Aro meᶜ d̄ gētiana valēs ad duritiē ⁊ opilationē ⁊ dolorē epatꝫ ⁊ splēis ⁊ febrē āticā. ¶ Cuiꝰ ꝑmixtio ē vt sumaꝛ gētiāe ⁊ pipis āboꝝ añ.pō.ʒ.x.⁊ dactiloꝝ alborū siccoruꝫ ⁊ folij ⁊ spice ⁊ aristologie olum añ.ʒ.i.tere ⁊ pulueriza ip̄a:⁊ ꝯfice ea cū melle dispumato ita vt fiat in loco mellis spissi:cuiꝰ dosis sit pondus.ʒ.i.cum aqua ruthe decocte.

Aro meᶜ q̄ nolaꝛ donū dei ⁊ fuit inčta i thesauro regis ⁊ dixerūt q̄ ꝯfert podagre et emorroidibꝰ et corruptiōi ani et frigoribꝰ et fac̄ appetere cibū et coitū et ꝓuocat et ꝯseruat sanitatē q̄n bibiꝛ in tp̄e v̄is: aut hyemis tribꝰ mēsibꝰ i oi die venerꝫ ois mēsis. Cuiꝰ ꝑmixtio ē vt sumaꝛ myrabolāorū nigrorū et belliricorū et ēblicorū ⁊ acori et aristologie lōge ⁊ rotūde ⁊ secacul ⁊ heil ⁊ cordomōi ⁊ gariofilorū ⁊ camōille ⁊ ziziberis ⁊ sisami nō excorticati olꝫ añ.pōdꝰ.ʒ.vj.⁊ nucꝫ muschate ⁊ spice ⁊ turbith albi ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari ⁊ seis apij m ōtāi ⁊ euforbij olꝫ añ.pōdꝰ.ʒ.ij.⁊ almene ⁊ ē ameos ⁊ medulle citri ⁊ semē porri.⁊ tuderi albi ⁊ papaueris albi ⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ venaꝝ liq̄ritie ⁊ amomi ⁊ piretri ⁊ spodij ⁊ siseleos ⁊ asce fetide ⁊ cimini ⁊ cinamōi et cassie ide ⁊ tapsie ꝑsice ⁊ alchatamō ⁊ vsnee ⁊ cipi ⁊ radicis nenufaris ⁊ macropipis ⁊ calami aromatici ⁊ castorei olꝫ añ.ʒ.4.⁊ corticū radicis apij.ʒ.8.⁊ scorie ferri mūdate trite nutrite tribꝰ hebdomadis scꝫ hebdomada vna cū zuccaro ⁊ hebdomada cū aq̄ ⁊ melle:⁊ hebdōada cū aceto:deiñ icipe ⁊ ifunde eaꝫ vno die i aceto:deiñ ꝯuerte eā i māe ad zuccaꝝ ⁊ tertia die ꝯuerte eā ad aquā mellis:⁊ ita ac illō d̄ caeteris bus hebdōadis fꝫ hūc modū:d̄iñ sicca eā i vmbra ⁊ tere eā dōec fiat sic alcohol ⁊ tere reliq̄s mediciās ⁊ pulueriza eas ⁊ cribella ip̄as deiñ pōdera de medicis ꝑtes.iij.⁊ d̄ scoria ꝑtē vnā.deiñ iuolue eas ex butyro vaccio bono ⁊ ꝯfice cū melle bono ⁊ pōe cū eo penidijs pōdꝰ scorie deiñ liq̄fac penidios ⁊ fūde eos desup cū melle dōec fiat i loco mellis spissi:d̄iñ pōe eā i vase viridi nouo mūdo ⁊ liga caput eiꝰ ⁊ sepelli ip̄ꝫ i ordeo sex mēsibꝰ.⁊ da ip̄aꝫ i potu.cuiꝰ dosis sit sic galla i māe i ieiuno ⁊ nō cōedat aliq̄d dōec tres hore diei ꝑtercāt:deiñ comedat ⁊ rege ip̄ꝫ regle eq̄li ⁊ fugiat ab eo nauseatiua satietas ⁊ ꝑparatio ⁊ reliqua ex q̄bꝰ timeꝛ ei nocumētū. Quidā aūt medicoꝝ existimauerūt q̄ hec meᵃ effugat malitiā veneni ꝑniciosi:⁊ facit possidere sanitatem.

Edicia ꝯfecta q̄ ꝯfert d̄bilitati epatꝫ ⁊ torsiōi ⁊ sputo sāguis. ¶ ℞. balaustiaꝝ ⁊ sāguis draconis ⁊ folioꝝ alasiꝛ ⁊ alumis iamēi añ.ꝑtē vnā:tere ea ⁊ pulueriza:⁊ decoq̄ ip̄a ⁊ cola aquā eiꝰ: ⁊ da ip̄am ad potādū tepidā q̄ñ bona est.

Confectio iziume medici q̄ fac̄ ad corruptionē ꝯplōnis ⁊ aꝑata epatꝫ ⁊ ꝯfortat stōꝫ ⁊ clarificat colorē. ¶ Cuiꝰ ꝑmixtio ē vt sumanꝛ myrabolāoꝝ et allregi āboꝝ añ pōdꝰ.ʒ.xxv.ʒʒ.cinamōi añ.ʒ.x.piperis al. pōdꝰ.ʒ.24.⁊ altalassir pondꝰ.ʒ.iij.⁊ galāge pōdus.ʒ.x.⁊ neremisch pōdꝰ.ʒ.6.⁊ succi absinthij. ʒ. v.⁊ vini cocti ⁊ armeisus q̄ntitas q̄ ꝯficianꝛ meᶜ: tere mediciās:⁊ pulueriza eas ⁊ ꝯfice eas cū vio ⁊ almeisus ⁊ fac de eis pillulas siles pipi:⁊ sit dosis eiꝰ.ʒ.2. cum aqua tepida.

Confectio cognoīata ipialis q̄ ꝯfert ad difficultatē vrīe ⁊ dolorē dorsi ⁊ d̄bilitatē renū ⁊ frāgit lapidē.cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. se.papaueris ⁊ se.porri ⁊ se. aneti ⁊ se.apij.⁊ se.lilij ⁊ se.lactuce ⁊ se. ēdiuie et se. portulace ⁊ beē albi ⁊ rubei ⁊ ligue auis ⁊ se.allıcrua ⁊ luesile ⁊ se.assehelabrē ⁊ se.sāsuci ⁊ se.lzelzilie ⁊ pipꝫ ⁊ turbith ⁊ ğnoꝝ nasturtij ⁊ se.maru ⁊ vsnee ⁊ āmoniaci ⁊ florꝫ sq̄nāti ⁊ se.napi ⁊ dragagāti ⁊ se. iusq̄a. al.⁊ origāi ⁊ zarubꝰ⁊ feleniati ⁊ ğnoꝝ nil ⁊ costi ⁊ carui ⁊ psilij ⁊ sauıe ⁊ enule ⁊ olibāi et se.mersulē et cassie et se.lini et salꝛ.idi et se.ruthe et se. allzelzēgi rubei et albi et cymini carmēi et cinamōi et se. selēgemisle et mugaith et sene d̄ mecha et hermodactiloꝝ et epithymi et anisi et se.sulle sirachs ğnoꝝ solꝛ olꝫ

añ.ʒ.4.tuderi albi ⁊ rubei ⁊ ameos ⁊ zedoarie. ⁊ lu
nau ⁊ se.feniculi ⁊ cinamomi ⁊ myrabolanoꝝ citri=
noꝝ ⁊ kebuloꝝ ⁊ se.harmel ⁊ ḡnoꝝ myrti ⁊ synapis
⁊ canabis ⁊ sisami excorticati ⁊ fenu. ⁊ se.baucie oł
añ.ʒ.v.secacul ⁊ zinziberis ãboꝝ añ.ʒ.4.lrie ⁊ pipe
ris al. ⁊ gariofili ⁊ spice ⁊ floꝝ alcãne ⁊ piretri oluꝫ
ʒ.i.5.scamõee põdꝰ tertie.ʒ.i.se.melonis ⁊ se.melonis
lõgi ãborũ añ.ʒ.x.olei sisami.ʒ.xl.mellis lb. 2.dosis
integra.ʒ.2.cum aqua tepida.

CONfectio quã narrauit asaimeri ⁊ dixit ꝙ est
experta q̄ est ꝯueniẽs palysi ⁊ torture ⁊ mollifi=
catõi ⁊ reliq̃s egritudibꝰ q̃rũ radix ẽ ista de q̄ sumaẗ
ſm q̄titatẽ quã tolerat eger: ⁊ si liniaẗ ex ea mẽbrũ
mollificatũ iuuat. Cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.opij ⁊ euforbij et
castorei ⁊ cinamomi ⁊ macropipis ⁊ iusq̃ami albi et
spice ⁊ zinziberis ⁊ croci oꝫ añ.ꝑtes eq̃les tere ⁊ cri=
bella ⁊ confice cũ melle dispumato ⁊ pone in vase vi
treo ⁊ vtere cum necesse fuerit.

CONfectio īpiguatiua nr̃a expta. F. ℞.mugath
⁊ nucis endẽ ⁊ beẽ ⁊ zedoarie ⁊ dragagãti ⁊ se
minis papaueris ⁊ karabe oꝫ añ.põdꝰ.ʒ.iij. tere ⁊
pulueriza ⁊ frige cũ butyro frixiõe leui ⁊ ꝑmisce cuꝫ
duabꝰ emis ꝑuis sauich triti ⁊ emi a vna zuccari mẽsu
rata cũ emia ꝑua. deiñ sumaẗ oĩ die põdꝰ.ʒ.xx. ⁊ de
coquaẗ cũ duabꝰ libris lactis ⁊ ꝓiciaẗ desup ꝺ bu=
tyro q̄tũ neċe ẽ ⁊ sorbeaẗ. qm̃ bonũ est.

Explicit tractatꝰ pmꝰ. Incipit scd̃s de hieris.

HIera ẽ nomẽ solutiui rectificãtis ⁊
huiꝰ dĩ iterptatio ⁊ expositio
ẽ meꝰ diuina. Et pmũ dĩ solutiuum ꝺ
cognitꝫ fuit hiera rufi ⁊ ãtiq̄ꝰ nõ cade=
bat nomẽ hiere nisi sup hãc. deiñ nola=
te sunt alie. ⁊ nõ dĩ meꝰ diuina nisi q̄ actio solutiui
ẽ res diuina saluãs ex ꝟtutibꝰ sue nãe. Et ãtiq̄tus
q̄d nõ fuerũt date in potu hiere nisi qm̃ medici time
bãt ex malitijs solutiuoꝝ simpliciũ sic pulpe collo=
quintide ⁊ elleꝛori ⁊ alioꝝ. Et cũ vole ãt vti eis ꝑ=
misce ãt ea cũ faciẽtibꝰ penetrare ⁊ rectificãtibꝰ ⁊
l ezahard donec ausi facti sunt in vsu eoꝝ. Postea
edomiti sunt in eis ⁊ acceꝑunt succũ eoꝝ. deiñ ausi
sunt in eis adeo donec accepunt ea sic̃ sunt ī pillis.
Sciat ẽ medicꝰ ꝙ hiere magis sunt salue q̄ ꝺco=
ctiões ⁊ pille. Et nõ dimittunẗ ꝑp malitiã suã immo
ꝑp ea q̄ excusant ab eis ⁊ ꝑp ꝯsuetudinẽ malã. ⁊ qm̃
ipe nõ trahũt ex lõginquo sicut decoctiões ⁊ pille.
Et dosis ꝺ hieris ẽ vsq̧ ad.4.au. Et q̄nq̧ ꝓijciũt
sup eas salẽ masse. Et magis ꝯueniẽs cũ quo ī po
tu danẗ ẽ aq̄ epithimi cũ passulis mũdatis ꝑpe scd̃ꝫ
descriptionẽ quorũdã eoꝝ. Qd̃. ℞.epithimi.ʒ.4.
passulaꝝ mũdataꝝ.ʒ.x.myrabolanorũ nigrorũ mũ
datorum.ʒ.i.sticados.ʒ.iij.aq̄ lb.4.anindẽ mũdati
lib.s.deẗ ad potãdum in ieiuno. ⁊ ꝯsequẽter deẗ se=
minis altee.ʒ.i.seminis citroli.ʒ.5.cũ pauco oleo nu
cis ⁊ aqua tepida. Et cibus tribus diebus sit zibra
l egi cum aqua commixta.

HIerapigra scꝫ amara. hec ẽ hiera de aloes ⁊ as
sociaẗ ei cinamomũ ꝑp subtilitatẽ suã et iuua=
mẽtũ qd̃ facit visceribꝰ et stõ. F Et mastix silr ei vt cõ
seruet. F Et silr cassia et crocꝰ ꝑp digõnẽ et ꝯfortatio
nẽ cordis et stõi et fortasse crocꝰ facit icurrere in ea
dolorẽ capitꝫ. q̄re oꝛꝫ vt minoreẗ põdꝰ eiꝰ aut expellaẗ.
F Et assarũ qm̃ inest ei adiutoriũ ad solõnẽ faciẽdã
et ꝑcipitationẽ humiditatũ. Et q̄nꝫ ponunẗ loco eiꝰ
cubebe et sunt subtiles et carpobalsamꝰ et xylobal
samus ꝑp ꝯfortationẽ stõi ⁊ resolõnẽ albezaharati.
F Et de holbus sunt q̄dã q̄ ponũt in ea florẽ sq̄nãti
qȓ ꝓhibet rasurã q̄ timeẗ ex aloe. Et rosas vt expel
lãt malitiã calitatis aloes a stõ ⁊ capite. Et q̄nq̧
fermẽtaẗ cũ tãto melle q̄tum ẽ ⁊ q̄nq̧ ẽ sicca nõ fer
mẽtata. Ego ꝟo informo de ipa puluerizata troci
scos cũ aqua bdellij: ⁊ exicco eos ī vmbra ⁊ vtor eis
nã īuenio illud magis vtilius q̄ alĩs ⁊ fortasse bdel
liũ ẽ fere ꝑs.i. Et antiq̄ q̄d diuersificati sũt ī q̄tita
te rectificantõis aloes. Sunt.n.de eis q̄dã q̄ ponũt
pondꝰ medicinaꝝ sexcupliũ põderis aloes: ⁊ de eis
sunt q̄ octupliũ addũt ⁊ minuũt. Et iteꝝ q̄nq̧ ac=
cipiũt ipm ex abluto qd̃ ẽ debiliꝰ soluẽs ⁊ magꝫ ꝯue
niẽs calefacto ⁊ febriẽti. ⁊ nõ dant ipm in potu oĩ fe
briẽti: imo ei cuiꝰ febris ẽ leuis. F Et de eis sunt q̄ ac
cipiũt de aloe nõ abluto: ⁊ ẽ fortiꝰ soluẽs: sꝫ ẽ magꝫ
nociuum febriẽtibus: q̄uis de eo sumãt in potu q̄=
dã ⁊ non noceat eis. Et hiera q̄dẽ non ẽ res festi=
nans in solutione: imo eius solutio fit cũ facilitate ⁊
paulatim: ⁊ cum tarditate: ⁊ fortasse efficit oꝑationẽ
suã in die scd̃o: ⁊ nõ ẽ iteꝝ eius solutio cũ attractio
ne ex longinquo: imo non soluit nisi illd̃ cui obuiat
⁊ cui cõmisceẗ ex stõ ⁊ intestinis. ⁊ longinq̄or termi
nus sue attractionis ẽ ꝑs epatis absq̧ vẽis. De
scriptio aũt cognita vniuersitatis ẽ hec descriptio q̄
confert ad humiditates gñatas in capite ⁊ stoma=
co: ⁊ dolores iuncturaꝝ: ⁊ colicam: ⁊ torturam ⁊ gra
uitatẽ lingue ⁊ mollificationẽ mẽbroꝝ cuius hec
est permixtio. ℞.masticis ⁊ cinamomi ⁊ assari et
spice ⁊ carpobalsami ⁊ croci ⁊ xylobalsami ⁊ cassie
omnium añ.pondus.ʒ.i.aloes sublimis duplũ me
dicinarum. Tere ⁊ cribella ⁊ sit dosis integra.ʒ.i.cũ
melle ⁊ aqua tepida.

HIeralogodion. hec ꝯfectio ẽ bñdicta pl'imi iua
uamẽti mũdificãs corpꝰ ab vltimis extremitati
bus suis cũ solõne in qua nõ est labor oĩum humo
rum ⁊ supfluitatũ ⁊ cõfert ad egritudines capitis ⁊
dolorẽ: ⁊ emigraneã: ⁊ cephaleã: ⁊ onũ: ⁊ galeã. ⁊ ꝟ
tiginẽ: ⁊ alguesguea: ⁊ maniã: ⁊ epilẽ: ⁊ timorem: ⁊
palysim ⁊ mollificationẽ: imo ad apoplexiã: ⁊ totuꝫ
illud accepta in puluere sicut dictum est de scelithe
⁊ est melior illo pl'im: ⁊ ꝯfert ad dolores auris ⁊ ocu
li: ⁊ confortat stõm: ⁊ apit opilatiões epatis ⁊ ꝓuo=
cat mẽstrua ⁊ remouet difficultatẽ anhelitus: ⁊ cõ
fert ad quartanã ⁊ omnes passiones flegmaticas
crudas ⁊ febres ãtiquas ⁊ valet ad dolores iunctu
rarum ⁊ podagram ⁊ venam sciaticaꝫ. ⁊ est vtilis ad
tiriam ⁊ alopitiam ⁊ vlcera antiqua in capite ⁊ alia
et ad baras ⁊ morpheam et impetiginem et exco
riationem et lepram et ad scrofulas et apata frigi
das ⁊ cancros. cuius hec ꝑmixtio. ℞.pulpe collo.ʒ.
v.cepe squille assate ⁊ agarici ⁊ scamonee ⁊ ellebori
nigri ⁊ ammoniaci ⁊ scordeon omnium añ.ʒ.iiij.et
s. ⁊ in descriptione alia oĩm añ.ʒ.ij.se.epithimi ⁊ ca
medreos: et bdellij et aloes oĩm añ.ʒ.iij.halce ipe=
ricõ et folij indi et prassij et polij et cassie et melano

piperis

piperis ⁊ leucopi. ⁊ macropipis ⁊ croci ⁊ cinamomi ⁊ opopōaci ⁊ polypodij ⁊ serapini ⁊ castorei ⁊ mirrhe ⁊ petroselini ⁊ aristologie lōge ⁊ succi absinthij ⁊ euforbij ⁊ spice ⁊ amomi ⁊ zinziberis olum. añ. pōdus ʒ.2. gētiane ⁊ sticados añ. ʒ.i.ſ. mellis q̄tum sufficit dosis integra aur.4. cū aq̄ tepida ⁊ melle aut cum decoctōe epithimi ⁊ passulaꝝ enucleatarū.

Hieralogodion ſꝫ d̄scriptionē filagrij. ¶ ℞. pulpe collo̅qntide ⁊ croci ⁊ āmoniaci ⁊ corticū elleboꝛi albi. ⁊ scamonee ⁊ hipericon oluꝫ añ. aur.x. epithimi ⁊ polypodij ⁊ bdellij ⁊ aloes ⁊ camedreos et prassij ⁊ cassie olum añ. aur.8. macropiperis ⁊ leucopipis ⁊ melanopipis ⁊ cinamomi ⁊ croci ⁊ opoponaci ⁊ serapini ⁊ castorei ⁊ petroselini ⁊ aristolo. longe olum añ. aur.4. ꝯficiat̄ cū melle dispumato: ⁊ sit dosis aur.4. aut. iij. ſcd̄ꝫ virtutē cuiuſqꝫ hominis cū aqua mellis ⁊ sale.

Hieralogodiō ſꝫ d̄scriptionē Pauli. ¶ ℞. pulpe collo̅qntide aur.xx. cepe muris assate ⁊ agarici ⁊ āmoniaci ⁊ corticū elleboꝛi nigri ⁊ scamonee ⁊ hipericon oluꝫ añ. aur.x. polypodij ⁊ epithimi ⁊ bdellij ⁊ aloes ⁊ camedreos ⁊ prassij ⁊ cassie oluꝫ aur.8. myrrhe ⁊ opoponaci ⁊ serapini ⁊ petroselini: ⁊ triuꝫ pipeꝝ ⁊ cinamomi ⁊ croci ⁊ castorei ⁊ arist. lōge oluꝫ añ. aur.4. mellis q̄tū sufficit.

Hiera ruffi faciēs ad colerā nigrā ⁊ flegma ⁊ alopitiā. ¶ ℞. pulpe collo̅qntide aur.xx. camedreos aur.x. serapini ⁊ opopōaci āboꝝ añ. aur.8. seminis apij mōtani aur.v. aristo. rotūde aur.v. pipis albi ⁊ nigri āboꝝ añ. aur.v. cinamomi aure.4. cassie aure. viij. sticados ⁊ croci ⁊ polypodij ⁊ polij ⁊ mirrhe olum añ. aur.iiij. infunde myrrhā cū vino ⁊ tere medicinas ⁊ ꝯfice cū melle dispumato: ⁊ pōe in vase ⁊ vtere cū necesse fuerit. Et in descriptiōe alia. ℞. pulpe collo̅qntide. ʒ.xx. aloes scotrensis pondus. ʒ.v. galāge. ʒ.x. camedreos. ʒ.xx. serapini ⁊ opopōaci āborūꝫ añ. ʒ.viij. aristo. rotūde ⁊ petroselini ⁊ piperis al. et nigri olum añ. ʒ.v. spice ⁊ cassie ⁊ cinnamomi ⁊ croci ⁊ zinziberis ⁊ myrrhe ⁊ polij omniū añ. aur.ii. Et inenim⁹ additū in descriptiōe alia relatū ad hoc q̄d est in furiamati de medicis camepitheos ⁊ agarici ⁊ prassij olum añ. ʒ.x. ⁊ ꝯficiat̄ cū melle ⁊ sit dosis ei⁹ pōd⁹. ʒ.iiij. cum aqua calida ⁊ melle ⁊ sale in ieiuno post abstinentiam.

Descriptio vniuersitatis hiere archigenis. q̄ cōfert oī egritudini gn̄ate ex flegmate crudo ⁊ fi crudo ⁊ melācolie. ⁊ vitio aq̄ in oculo: ⁊ dolori capitis: ⁊ facit ad vertiginē ⁊ epilepsiā: ⁊ valet ad īceptionē egritudinū visus: ⁊ raucedinem hūidā ⁊ dolores gutturis ⁊ difficultatē anhelit⁹ ⁊ spasmū ⁊ exituras ex materijs grossis ⁊ ꝯfert ad aqꝫ citrinā ⁊ scabiē. et qñꝫ dat̄ in potu parūp ꝑꝑ dolores stōaci ⁊ vētris et inficis cū d̄coctiōe ruthe: ⁊ qñꝫ ponit̄ in ea castorei paꝝ. s. vsqꝫ ad siliq̄s. iij. ⁊ ad dolorē dorsi: ⁊ matris ⁊ ad venā sciaticā ⁊ ei silia cū aq̄ cētauree: ⁊ ꝑmiscent̄ tūc ea ēt succ⁹ cucūeris asinini ⁊ collo̅qntide siliq̄. iiij. l aq̄ abrotāi ⁊ dat̄ ī potu ad morsū canis rabiosi: ⁊ facit securitatē a timore aq̄ ꝑcipue cū pōdere. ʒ.i. d̄ aduſtiōe cācri fluuialis. cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ¶ ℞. pulpe colloquītide. ʒ.xxij. prassi ⁊ sticados ⁊ elleboꝛi nigri ⁊ camedreos ⁊ scamonee ⁊ leucopipis ⁊ macropiperis oluꝫ añ. ʒ.ij. cepe muris assate ⁊ euforbij ⁊ aloes ⁊ croci ⁊ gētiane ⁊ petroselini ⁊ āmoniaci opopōaci olum añ. ℥.i. polij ⁊ cinamomi ⁊ sapini ⁊ myrrhe et spice ⁊ sq̄nāti ⁊ calamēti mōtani ⁊ aristologie rotunde oluꝫ añ. ʒ.ij. mellis q̄tū sufficit ⁊ sit dosis aur.iiij. cū decoctōe epithymi ⁊ passulaꝝ mundatarū.

Hiera archigenis descriptōe pauli. ¶ ℞. prassij ⁊ agarici ⁊ camedreos ⁊ pulpe collo̅qntide ⁊ sticados oluꝫ ana pōd⁹ aur.xx. opoponaci ⁊ serapini ⁊ petroselini ⁊ aristologie rotunde ⁊ pipis albi oluꝫ añ. aur.v. cinamomi ⁊ spice ⁊ polij ⁊ croci olum añ. aur.iiij. Tere ex medicis q̄ sicca sunt ⁊ ꝯquassa gummas ⁊ īfunde ī melle ⁊ ꝑmisce: ⁊ sit dosis aur.iiij. cū salis triti pōdere. ʒ.i. cū aq̄ mellis.

Theodoricō magnū: q̄d valet ad corruptionē cōplonis fride ⁊ repletionē. ⁊ sup̄fluitates viscosas grossas: ⁊ obliuionē ⁊ tenebrositateꝫ visus: ⁊ difficultatē āhelit⁹: ⁊ stuporē: ⁊ dolores epis ⁊ stōi ⁊ splenis ⁊ renū ⁊ mificū ⁊ ꝓhibitionē mēstruorū: et colicaꝫ: ⁊ ē solutiuū absqꝫ labore: cui⁹ dosis sit pōdus aur.iiij. cū decoctiōe epithymi ⁊ agarici aut cū aq̄ calida. cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ¶ ℞. aloes scotrēsis pōdus. ʒ.x. agarici albi pōd⁹. ʒ.xx. croci ⁊ cinamomi ⁊ acori ⁊ masticis ⁊ xylobalsami ⁊ olei balsami oluꝫ ana pondus. ʒ.iij. reusini. ʒ.i.ſ. ⁊ carpobalsami ⁊ euforbij ⁊ macropipis ⁊ pipis albi ⁊ nigri ⁊ gentiane romane ⁊ floris sq̄nāti olum ana pondus. ʒ.ij. costi amari camedreos epithymi olum ana. ʒ.iiij. assari ⁊ cassie ⁊ scamōee omniū ana pōdus. ʒ.vi. spice odorifere pōdus. ʒ.iij.ſ. meu ⁊ amomi āboꝝ ana pond⁹ ʒ.i. aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas: ⁊ cōfice cum melle dispumato ⁊ repone in vase: ⁊ vtere post sex menses.

Theodoricon aliud q̄d ꝯfert oīb⁹ egritudīb⁹ excitatis ex frigore et flegmate. ¶ ℞. aloes pōdus. ʒ.xxx. agarici pōd⁹. ʒ.xij. acori et croci et cinamomi et alleia et hermodactiloꝝ et cassie oluꝫ añ. ʒ.iij. camedreos et leucopipis ⁊ assari ⁊ xilobalsami oluꝫ añ. pōd⁹. ʒ.ij. melanopipis ⁊ castorei āborū añ. ʒ.iiij. reusini et myrrhe et spice oluꝫ ana pōd⁹ ʒ.i. mellis q̄tū sufficit dosis ei⁹ pōd⁹. ʒ.iiij. cū aq̄ calida et antiquet̄ sex mēsibus.

Theodoricon aliud faciēs ad illas passiōes. cuius hec ē ꝑmixtio. ¶ ℞. acori pōd⁹. ʒ.viij. nucis muschate. ʒ.xij. aloes scotrēsis. ʒ.xl. agarici pōd⁹. ʒ.xliiij. reusini. ʒ.iij. pipis al. ⁊ gētiane āboꝝ añ. pōd⁹. ʒ.iiij. croci et gariofiloꝝ: et acori et galbani. in alio et leciati. et cinamomi oluꝫ añ. ʒ.vj. assari: et xilobalsami āboꝝ añ. pōd⁹. ʒ.iiij. cassie et scamōee oluꝫ añ. pōd⁹. ʒ.xij. spice. ʒ.viij. scordeon pōd⁹. ʒ.ix. amomi et rubee et pipis nigri et pipis lōgi et sq̄nāti oluꝫ añ. pōd⁹. ʒ.ij. ireos pōd⁹. ʒ.viij. tere et cribella. et cū melle q̄tū sufficit ꝯfice et antiquet̄ sex mēsibus et sit dosis pōd⁹. ʒ.iiij. cū aq̄ cal'a.

Theodoricō cum nuce muscata faciēs ad oēs egritudīes antiq̄s capitis. et ad maniā. et alguesgues. et dolorē capitis. et vertiginē et ad epilepsiā. et ad debilitatē visus. et ad dolorē epatis et splenis et renū et colicam. prouocat menstrua re

tenta:⁊ ad lepꝛā ⁊ baras:⁊ ad dolorē podagre ⁊ iūcturarū ⁊ ancharū. ⁊ ad febres chrōicas ⁊ añcedētes ⁊ eiꝰ solo ē sine nocumēto.cuiꝰ.hec est ꝑmixtio.¶℞.aloes.ʒ.lx.i alio.xl.agarici.ʒ.xxiiij.scordeō ⁊ xilobalsami āboꝝ añ.ʒ.4.costi.ʒ.viij.acori ⁊ masticis⁊ cinamōi ⁊ gariofiloꝝ oluȝ añ.ʒ.vj.cassie ⁊ nucis muschate āboꝝ añ.ʒ.xij.epithymi.ʒ.xviij.spice.ʒ.vj.cādreos.ʒ.viij.mirrhe.ʒ.ij.triū pipeꝝ ⁊ euforbij añ .ʒ.iiij.floris sq̄nāti.ʒ.ij.gētiane.ʒ.iiij.amomi.ʒ.ij.scamōee ʒ.xviij.mellis dispumati q̄ntū sufficit:cuiꝰ dosis sit.ʒ.iiij.cū decoctiōe epithimi.

t Heodoricō aliō vsitatū.ℱ℞.aloes.ʒ.lx.agarici.ʒ.xxiiij.masticis ⁊ croci ⁊ acori ⁊ clamomi ⁊spice oluȝ añ.ʒ.vj.aristo.⁊carpobalsami ⁊ euforbij ⁊ triū pipeꝝ ⁊ gētiane oluȝ añ.ʒ.4.camedreos ⁊ costi āboꝝ añ.ʒ.v.cassie et epithymi āborū añ.ʒ.xij.myrrhe ⁊ floris sq̄nāti ⁊ amomi olum añ.ʒ.ij.scamōee.ʒ.xx.mellis quātū sufficit:cuiꝰ dosis ⁊ administratio ⁊ iuuamenta sunt sicut primi.

HIera Ga.descriptōe vniuersitatꝭ:⁊ de iuuamētis eiꝰ ē q̄ ipa ē subtilior ⁊ efficacior q̄ȝ theodoricō ⁊ logodiō.faciēs ad paralysim ⁊ torturā ⁊ spasmū ⁊ mollificationē ⁊purgat a corpe supfluitates viscosas grossas ⁊ diuersas ⁊ stringit mollificationeȝ vesice et exitū vrie absq̄ volūtate.cuiꝰ hec ē ꝑmixtio ℱ℞.pulpe collōq̄ntide et agarici et cepe murꝭ assate et āmōiaci et scamōee et ellebori nigri et hipicō ⁊ euforbij omniuȝ.añ.ʒ.xvj.polypodij et epithymi et bdellij subalbidi et camedreos et prassij et cassie olum añ.pōdꝰ.ʒ.vij.myrrhe et serapini et aristologie lōge et triū pipeꝝ et cinamōi et opopōaci et castorei et petroselini oluȝ añ.ʒ.4.et ō hoibꝰ sūt q̄dam q̄ ponūt i ea croci pōdꝰ.ʒ.4.aggrega has medicinas tritas et cribellatas isusis eis q̄ ex ipsis infundunt in triplicato et ꝯfice cū melle dispumato et vtere cuȝ necesse fuerit post sex menses.

HIera.G.ōscriptōe pauli.ℱ℞.camedreos et leucopipis et macropipis et agarici et sticados et ellebori nigri et scamonee spice et epithymi et cepe muris assate olum añ.auꝛ.vj.myrrhe et croci et ammōiaci et hipicō olum añ.auꝛ.8.mel q̄ntū sufficit.

HIera.G.℞ pulpe collōq̄ntide.ʒ.4.camedreos et cepe muris assate et croci et agarici et scamonee et ellebori nigri et sticados et āmōiaci et hipicō olum añ.ʒ.iij.et sextā.ʒ.i.epithymi et polij et bdellij et camepitheos ⁊ prassij et aloes et cassie ⁊ polypodiū oluȝ añ.ʒ.i.5.et triū piperū ⁊ myrrhe ⁊ cinamomi et croci ⁊ opoponaci et serapini et castorei et petroselini et aristo.rotūde gētiāe ⁊ euforbij olum añ.medietatē et tertiā.ʒ.i.et mellis q̄ntū sufficit.dosis sicut logodiō et iuuamēta eius sicut illius.

HIera eufacaritis ⁊ ē hyp.medici ꝯferēs ad humiditatē stōi et ad dolores capitꝭ gñatos ex vaporibꝰ corruptꝭ et ex tristitia timere faciēte:cuiꝰ hec ē ꝑmixtio.℞.gētiane et spice et aristologie rotūde et cassie et cinamomi olum añ.pōdus.ʒ.i. petroselini et camedreos et sticados et sulfulimō et est ozimū mōtanū ⁊ lxeiati oluȝ añ.ʒ.i.myrrhe pōdꝰ.ʒ. 4. gnoꝝ albē et croci āboꝝ añ.ʒ.i.5.aloes ru. pōdꝰ.ʒ.8.pulpe collōq̄ntide pōdꝰ.ʒ.vj.ꝯficiat cū melle:⁊administret post sex mēses:dosis eiꝰ pondꝰ.ʒ.4.

HIera alia.hyp.q̄ facit ad meliā ad maniā et alguesgues et vertiginē i capite et dolorē capitꝭ vehemētē et spasmū et scissurā manuū et dolorē iuncturarū et ad ꝑmixtionē rōnis et corruptionē intellectꝰ:et dilatatiōeȝ pupille et icepciōeȝ aq̄ i oclo. et ad lepꝛā et albaras et ad palysiȝ et torturā.cuiꝰ hᶜ ē ꝑmixtio.℞.cucūeris asinini et triū piperū et camedreos oluȝ añ.pōdꝰ aur.v.croci et myrrhe et scamonee oluȝ añ.pōdꝰ.ʒ.2.āmoniaci pōdꝰ.ʒ.i.mell q̄ntū suffici: dosis eiꝰ medietas.℥.i.cū aqua calida.

HIera Andromachi q̄ cōfert ad dolorē stōi ventris.cuiꝰ hec ē ꝑmixtio.℞.cinamomi et cassie nigre et calami aromatici et xilobalsami et floris sq̄nāti et hemirꝰ olum.añ.℥.iij.5. Tere medicinas et ꝓijce i vase figuli nouo:et funde supra eas aq̄ pluuialis daunatilꝛ.vi.et decoq̄ ad medietatē et cola: deiñ accipe aloes rubei lib.i.5.et pōe sup ipȝ aq̄ pluuialis q̄ntū suffic̄:et tere i meridie et abinc dōec abstergaꝭ et funde supra ipm aquā speꝝ: et tere i sole dōec exiccet:deiñ tere et ꝓijce i ipo croci et myrrhe et allxeiati olm añ.℥.4.et i descriptiōe āntiq̄ oluȝ añ.℥.i.deiñ tere ola et pōe i vase vitri aut vitreato et vtere.ē.n.iuuatiua ad spasmū et ad repcussiōeȝ q̄ fit obuiādo et ꝑcussiōeȝ et fracturā:et ad dolorē laterꝭ et apit stōȝ et dolores eiꝰ et ad sputū sanguis et dolore illi:dos eiꝰ integra pōdꝰ.ʒ.i.cū aq̄ tepida.et ol hoiem q̄ntitatē senectutꝭ:et ad apata dura cū sirupo acetoso:et fit ex ea ēplm ad apa ocli cū succo mēte aut vue vulpis et apata ani cū oleo rof.et vino bono et ꝯfert ad vlcera q̄ accnt vnguibꝰ qñ liq̄fit cū aceto vini et ad adustionē oris gargarizata.

HIera Andromachi faciēs ad retētiōeȝ mēstruorū et ad lepꝛā et timorē:cꝰ hec ē ꝑmixtio.℞.sticados et camedreos et agarici et ellebori nigri et piperis nigri et al.et mezeriō et scāonee et squille assate olm añ.pōdꝰ.ʒ.xviij.croci et euforbij et āmōiaci oluȝ.añ.ʒ.8.mirrhe.ʒ.4.iꝰioꝝ cucūerꝭ asinini.ʒ.iij.mell lib.v.dos eiꝰ pōdꝰ.ʒ.ij.cū melle et aq̄ et sale.

HIera faneligotꝭ faciēs ad meliā et mūdificatiue flamia cerebri et aufert chimos grossos viscosos terrestres:cuiꝰ hec ē ꝑmixtio.℞.prassij et sticados et ellebori nigri et camepitheos et cāedreos et petroselini et polii et ē allahada et aristologie rotūde et croci et gētiane et lxeiati et dragaganti et folij egiptij et assari et amomi et costi et cinamōi et fu et meu et pipis et carpobalsemi et allei siluestrꝭ et cassie et ipicō et floꝝ sq̄nāti et spice oluȝ añ. pōdꝰ.ʒ.2.epithimi et agarici et polipodij et pulpe collōq̄ntide olȝ añ.ʒ.iij.aloes scotrēs.℥.vj.Tere et ꝯfice et utāq̄ sex mēsibꝰ.dosis eiꝰ tertia.ʒ.i.cū aqua calida.

HIera busurꝰ ꝯferēs ad visum et ꝯfortās eū et sedat dolorē capitꝭ assiduū et confert ad dolores stōi et splēis et epatis et ad dolores melicos et flaticos et ad vertiginē et dolorē q̄ nolaꝭ corona cuiꝰ hec ē ꝑmixtio.℞.camedreos pōdus.℥.xij agarici pōdus ʒ.xvi.et in descriptiōe alia agarici.℥.x.pulpe collōq̄ntide.℥.ij.sticados et piperis albi et nigri omnium ana.℥.xij.meu.℥.iij.croci.℥.xviij. ellebori nigri et scamonee et aloes scotrensis omnium ana.℥.xvj.

Tere ꝛ cribella ꝛ cōfice cū melle: dosis ei⁹.ʒ.iiij.post sex mēses. Et i descriptiōe alia: spice ꝛ cassie amboꝝ añ.ʒ.x.ij.bibat cū infusiōe epithimi post abstinētiā.

HIera catagini antiochēni q̄ cōfert ad spasmū ꝛ dolorē capitis et dolorē capitis antiquū: ꝛ ad timorē accītē ex melia, ꝛ ad tremorē iuncturaꝝ: cuius hec ē ꝑmixtio. ℂ ℞.pillule collo q̄n. pondus.ʒ.xx.camedreos ꝛ prassij ꝛ agarici olum añ.ʒ.x.aristologie long. ꝛ petroselini ꝛ pipis albi et serapini et opopōaci olum añ.ʒ.v.myrrhe ꝛ spice et polij ꝛ croci et cynamomi olum añ.ʒ.iij. īfundātur humida cum melle: deiñ decaquātur sup ignē parūp ꝛ teranĩ sicca et ꝓijcuātur sup ea et misceāĩ et administreĩ post sex mēses.

DEscriptio alia hyere q̄ addit i visu ꝛ ꝯfortat ipʒ et ꝯfert ad dolorē capitis et passiōes stōi et capitis et splenis: cui⁹ hec est cōmixtio. ℞.pillule collo q̄ntide.ʒ.x.camedreos et cassie et triū piperū olum añ.ʒ.ij.aloes et myrrhe et thuris masculi et croci olʒ añ.ʒ.i.scamone.ʒ.vj.succi absinthij pondus.ʒ.ij.mellis quantum sufficit dosis eius pondus.ʒ.iiij. cum aqua calida.

HIera nr̄a exꝑta. ℞. ellebori pond⁹.ʒ.i.pulpe colloq̄ntide aur.i.alias.xij. ꝛ aloes aur.v. ꝛ salis indi.ʒ.i. ꝛ.iij. ꝛ agarici pōdus aur.ij. ꝛ lapidis armeni aur.s.et rosaꝝ pond.ʒ.i.et pipis albi pōdus aur.i. ꝛ zinziberis pōdus aur.ij.et acori et amomi et assari ꝛ carpobalsami et alhasce et origani et se.apij et dauci et ē semen baucie olum añ.ʒ.iij. et buglosse pond.ʒ.x.se.alsehe serban et se.alselēgemisch et seis ozimi citrati et seis citri et mēte sicce olum añ.ʒ.ij. ꝛ epithimi pōdus.ʒ.ij.s.ꝯficiātur oīa cū duplo sui mellis et reponatur sex mensibus: deinde administretur.

ℂ Tractat⁹ terti⁹ de electuarijs solutis et n̄ solutis.

NOS dicere volumus in hac sūma de electuarijs famosis et q̄ sunt similia vniuersalibus. Illa vero quoꝝ iuuamenta sūt particularia digniora loca dicenda sunt in summa secunda.

ELectuariū diacyminum faciens ad dolores viscerū q̄s gñauit fritas: ꝛ ad egritudinē flegmatʒ sinū: et ꝯfortat stōm. et digerit cibum et aufert appetitū caninū et eructuationē acetosaʒ: et sit dosis magnitudo galle cū aqua calida et ꝯfert iteꝝ ad febres frās melicas et flegmaticas: cui⁹ hᶜ est ꝑmixtio. ℞. cymini carmini īfusi i aceto vini die et nocte exiccati et torrefacti et folioꝝ ruthe exiccatoꝝ i vmbra et torrefactorū et pipis et zinziberis olum añ. sextaria.v. baurach armēi pond⁹.ʒ.x. Aggrega has medicinas tritas cribellatas et ꝯfice cū melle dispumato et reponatur in vase et administretur.

DIacyminū.G.qđ facit ad vētositates frās et sacietatē nauseatiuā et resoluit vētositates ꝛ cōfert ei q̄ nō digerit cibū: c⁹ hᶜ ē ꝑmixtio. ℞. baurach medietatē ꝑtis.cymi carmēi īfusi in aceto torrefacti pipis albi et pipis lōgi folioꝝ ruthe olʒ añ.ꝑtē vnā. ℂ Et hoc q̄đ fit fʒ duas descriptiōes: q̄ñ.n.fit ex ꝑtibus eq̄lib⁹ i oīb⁹ suis cōmixtiōib⁹.s. cymini pipis et ruthe et baurach: ꝛ iste modus soluit nāʒ valde ꝛ q̄ñ ex ꝑmisceĩ de spēbus reliq̄s quantitas equalis: et de baurach medietas h⁹ quātitatis: et eligeĩ de cymino carmenū ꝛ īfundiĩ i aceto forti: deiñ torrefit et siꝑ piꝑ albū: ꝛ illud iō q̄m ipm ꝯfortat stōm plusq̄ due alie due spēs.s.piꝑ lōgū ꝛ piꝑ nigꝝ: ꝛ h⁹ ē illđ qđ nō ē ꝑuū nʒ ꝯctū ꝛ nʒ ē cortex ei⁹ grossus: imo ē ex illo qđ dr̄ ꝗuis pōderʒ ꝛ eligaĩ đ eo magnū ꝛ sanū ꝛ baurach. ℂ Fiat ḡ me^a ad illū cui⁹ nā retineĩ cū baurach dicto nitrū naurnacō ꝛ ē rubeū: ꝛ cū fecerʒ ipam ad illū cui⁹ nā ē soluta admistrabis baurach aliđ: ꝛ sit illđ qđ de eo ꝓijcies: medietas q̄ntitatʒ vniuscuiusq̄ medicinaꝝ q̄s dixim⁹ ꝛ folia ruthe iteꝝ. Sint ḡ sicca cū mēsura: ꝛ illđ iō q̄m si exiccētur vehemēter sūt calide ꝯplōnis: ꝛ ē calefactio eoꝝ vltra mēsurā: ꝛ si nō exiccātur vehemēter remāet i eis hūiditas supflua q̄ nō ꝯseq̄tur vltimationē digōnis: q̄pp n̄ đstruiĩ ei⁹ īflatio i aliq̄. ℂ Et iste q̄tuor spēs q̄ñʒ ꝑmiscētur cuʒ melle dispumato: ꝛ q̄ñʒ nō ꝑmisceñĩ cū aliq̄ ꝛ reseruanĩ ꝑ se absq̄ melle. Cū ḡ ipe sunt necīe ꝓijciunĩ i aquā ordei aut i cibo alio ꝯueniēte. ℂ Et hec me^a sumiĩ sola añ cibū ꝛ post cibuʒ: ꝛ illa q̄ ꝑmisceĩ cum melle dispumato ē magis ꝯueniēs i hac dispōne: et illđ iō q̄m ipa destruit īflāmationē oīno. ℂ Et oʒ iterū vt sit mel bonū cū nō sit necīū vt sit hec me^a nisi fortis i resoluēdo vētositateʒ ꝛ euāet cū fortitudine. ℂ Et oʒ vt scias iteꝝ q̄ q̄ñ vis vt sit ei⁹ cīo pl⁹ sit ꝯtritio medicinaꝝ nō subtilis: sʒ grossa. ꝛ illđ iō q̄m scio holem q̄ cōtriuit hāc me^am ꝯtritiōe vltima: q̄m non sciuit illđ qđ ego dixi: q̄re nō soluit nām oīno: immo ꝓuocauit fortiter ꝛ venit ad nos mirās ꝛ q̄rēs đ cā in hoc: ꝛ illđ iō q̄m ipe existimabat q̄ in corpe illius viri eēt ꝓprietas q̄ eēt cā in hoc qđ accīt. Postq̄ ergo feci scire eū q̄ cā in illo eēt dispō ꝯpositiōis eius tūc ꝯposuit eā scđo sicut ꝑcepi ei: ꝛ ꝯpleta est ei⁹ opatio: ꝛ opʒ vt seruetur hic determinatio in ꝯpositione reliquarum medicinarum.

ELectuariū ad subulitisset ē aggregatiōis qđ ē ꝯueniēs ad friditatē stōi vehemētis frigoris ꝛ eructuationē acetosam ꝛ appetitū caninū ꝛ singultū qui fit ex replōne chimoꝝ grossoꝝ ꝛ flegmaticoꝝ ꝛ febres ātiq̄nas q̄ fiūt ꝑp frigus ꝛ malitiā digestionis: cui⁹ permixtio hec ē. ℞. cymini īfusi i aceto exiccati sextaria.xv. piperis ꝛ.ʒʒ. ꝛ ruthe sicce ꝛ baurach. olum añ.ʒ.xx. terantur ꝛ conficiantur cuʒ melle dispumato ꝛ administretur.

ELectuariū de calamēto fluuiali descriptione G.F ℞. calamēti fluuialis ꝛ campestris ꝛ petroselini oluʒ añ.ʒ.xij. zinziberis auĩ.vi. seminis apij ꝛ capituʒ alhasce āboꝝ añ. auĩ.iiij. ketsim auĩ.xv. piperis auĩ.xlviij. siseleos auĩ.v. Tere ꝛ confice cum melle dispumato.

ELectuariū de myrto conferens ad solutioneʒ nāe ꝛ vomitū ſtatis ꝛ humiditatis ꝛ malitiam digōnis q̄ est ex stō. cui⁹ ꝑmixtio h̄ est. ℞. granorum myrti bonoꝝ siccoꝝ eminā.i. myrabolanoꝝ nigroꝝ ꝛ belliric oꝝ ꝛ emblicoꝝ ꝛ talasfir olum añ.ʒ.xx. leucopiperis ꝛ macropiperis ꝛ zinziberis olʒ añ.ʒ.x. masticis ꝛ cordumeni ꝛ carui ꝛ anisi ꝛ cymini et spice ꝛ cassie ꝛ cardamomi ꝛ costi olum añ.ʒ.vj. nucismuschate ꝛ seminis apij ꝛ ameos olum añ.ʒ.v. folij indi ꝛ amomi āboꝝ añ.ʒ.iiij. tere ꝛ confice cū melle dispumato ꝛ dosis sit.ʒ.i.

ELecturiũ sic̃ alcãzi ẽ bonũ. Cuiꝰ hᵉ est pmixtio ℞. granoꝝ myrti keciliati .ʒ.s.spice.℥.iij.nucismuscate cũ cortice sub lb.s.gariofilorum ⁊ cardamomi ⁊ anisi torrefacti ⁊ seis apij torrefacti ⁊ vsnee oluʒ añ.ʒ.ij.macꝫ .℥.i.s.cassie.℥.iiij.myrabolãoꝝ kebulorum ⁊ bellincoꝝ ⁊ emblicorum olum añ.℥.iij.macis ʒ.i s.bulliant medicie cũ vino odorifero feruore vno deinde exiccentur ⁊ bulliãt ebullitiõe cum aq̃ cydonioꝝ ⁊ exiccenꝫ super fritorium calidum ⁊ terantur ⁊ innoluantur mirra:⁊ sit dosis aur.iij.aut.ʒ.iij. cum sirupo cydoniorum.

ELectuariũ almutaguachil relatũ salomoni qđ ꝯfortat stõm ⁊ ꝯfert ad malitiã digõnis:⁊ ẽ illđ qđ in potu dabat israhelita mutaguachil:qm̃ est bonum ⁊ expꝑtũ:cuiꝰ hᵉ ẽ pmixtio. ℞.spice ⁊ gariofilorũ cynamomi ⁊ nucismuschate ⁊ cardamõi ⁊ galle bone añ.aur.i.pipis albi ⁊ zinziberis ⁊ castorei oiʒ añ. ʒ.ij.thuris albi masculi aur.iiij.zuccari tabarzet q̃tũ sunt medicine cõmisceanꝫ medicine cũ zuccaro ⁊ cõficianꝫ cũ melle dispumato ⁊ sit dosis eius aur.iij.

DJacyminũ aliud cõferẽs ad dolores vẽtris cõmotos a fritate ⁊ ad febrẽ quartanã ⁊ ad appetituʒ caninũ ⁊ febres flegmaticas ⁊ melicas ⁊ ad flegma plm qđ accit senibus ⁊ ad vehemẽtiã frigoris qđ accidit in stõ:⁊ ad eructuationẽ acetosam ⁊ ad sputũ qđ fit ex multitudine sup̃fluitatum flegmaticaꝝ:cuiꝰ dosis sit sicut galla cũ aq̃ calda:cuiꝰ pmixtio. ℞. cymini infusi in aceto die ⁊ nocte torrefacti ⁊ ruthe sicce ⁊ ʒʒ.⁊ pipis olum ana sextaria decem ⁊ baurach armeni.ʒ.x.cõficiantur cum melle dispumato.

ELectuariũ diacyminũ aliud. ℞. cymini recẽtis boni.℥.vij.isundaꝫ i aceto vini die ⁊ nocte:deiñ extrahatur ⁊ ꝓijciaꝫ sup coriũ rubeũ ⁊ moueaꝫ ⁊ qñ exiccaꝫ torrefiat torrefactione leui cũ igne leui ⁊ pipis.℥.iij.zinziberis ⁊ sini.ʒ.iiij .baurach armeni.ʒ.ij. cõmisceanꝫ ⁊ cõficianꝫ cum melle.

DJapipereon faciẽs ad frigora ⁊ hũorẽ crudum ⁊ dolorẽ stõi ⁊ malitiã digõnis ⁊ ventositates grossas eructuatõeʒ acetosaʒ ⁊ appetitũ caninũ:cuiꝰ pmixtio est vt sumanꝫ leucopipis ⁊ melanopiperis ⁊ macropiperis olum añ.℥.iij.⁊ in descriptõe elia.℥.ij. ⁊ xylobalsami.℥.i.⁊ amõi ⁊ spice ãboꝝ añ.ʒ.iiij.⁊.ʒʒ. ⁊ se.apij ⁊ sifeleos ⁊ cassie ⁊ assari ⁊ enule olum añ.ʒ. i.Tere ⁊ cribella ⁊ cõfice cũ melle dispumato :dosis eiꝰ ponđ.ʒ.ij .cũ aq̃ tepida in ieiuno.

ELectuariũ allrẽdedicõ valẽs ad dolores stõi et epis fri ⁊ debilis generãtis vẽtositates grossas cuiꝰ pmixtio. ℞.ʒʒ.⁊ pipis ⁊ spice odorifere oluʒ añ. ʒ.vi.masticis ⁊ ameos amboꝝ añ. pondus.ʒ .iiij.se. apij ⁊ meu ⁊ fu olum añ.ʒ.v.cymini carmeni ⁊ cassie ⁊ carpobalsami ⁊ piretri olum añ.põdus.ʒ.ij.folij indi ponđ.ʒ.i.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ cõfice cum melle dispumato ⁊ repone i vase ⁊ vtere cum necesse fuerit.

ELectuariũ alcãzi faciẽs ad solutionem vẽtris ⁊ ad malitiã digõnis ⁊ đbilitatẽ stõi ⁊ frigꝰ eius cuius hec est pmixtio. ¶ Sumãꝫ costi ⁊ cynami ⁊ spice odorifere ⁊ carpobalsami et cassie omnium. añ.ʒ. x.nucismuscate.v.numero cardamõi ⁊ gariofilorum ⁊ anisi ⁊ melliloti ⁊ cassie inde olum ana ponđ.ʒ.iiij anisi.et vsnee amboꝝ ana.ʒ.ij.cipi et zinziberis amboꝝ ana põdus sextarioꝝ.x.calami aromati et piperis et macropipis olum ana põdus.ʒ.v. myrabolanoꝝ nigroꝝ enucleatoꝝ sextaria.ij.bellirici enucleati.x.numero.granoꝝ myrti keᵱficiꝰ seis bonoꝝ sebuti. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas et ꝯfice cũ melle de arũdinibꝰ zuccari ⁊ repone in vase et vtere cũ necesse fuerit post duos menses.

DEscriptio eliȷ alcãzi alia ꝯferẽs ad debilitateʒ epatis et stõi et frigꝰ ãboꝝ et ad solonẽ vẽtris et malitiã digõnis et cõfert illis sup quos timeꝫ aq̃ citrina.et est bonũ speni ꝓuocãs vrinã:cuius hec ẽ pmixtio. ℞.costi et cynami et spice et carpobalsami et cassie oluʒ añ.ʒ.x.et de nucibusmuscatis nuces.v. et cardamomi et gariofilo.et anisi et melliloti et capsie et neremisch oluʒ añ.ʒ.iiij.macis põdꝰ.ʒ.iij. et berũgi kebuli.ʒ.viij.et reusini et aristol.lõ.et vsnee olum añ.põdꝰ.ʒ.v.myrabolanoꝝ nigroꝝ et kebulorũ añ.sextaria.ij.et de belliricis bellirici.x.et g̃noꝝ mirti quãtũ est põdus medicinaꝝ olum. Teranꝫ sicut alcohol et ꝯficianꝫ cũ melle tabarzet.dosis eius sicut galla cũ aq̃ frigida et in descriptione alia zinziberis sextaria.x.

ELectuariũ allreisim dictũ eliȷ ambre.⁊ hꝰ electuario vsi fuerũt reges grecie et hoc cõfert ad egritudines frigoris.et ꝓpter renũ.et addit in desiderio coitus.et valet ad paralysim et torturã et tremorẽ et pulsum cordis.et addit in recordatiõe et sensu et exiccat hũiditatẽ stõi et facit digõnẽ eẽ bonã et ẽ ex eis q̃ ꝯuenisit senibꝰ.cuiꝰ pmixtio ẽ hec. ℞. cardamomi maioris et minoris et macis oluʒ añ.pondus.ʒ.iiij.ʒʒ.macropipis amboꝝ ana sextaria.ij.cynamomi.ʒ.iiij.vsnee põdꝰ.ʒ.ij.cynami.ʒ.i. gariofilorũ et croci olum añ.põdꝰ.ʒ.x.nucismuscate ponđ .ʒ. v. Et i q̃busdã descriptionibꝰ nuces.v.spice odorifere et masticis et ãbre oluʒ añ.ponđ.ʒ.ij.muschi pondus.ʒ.i.seis iusq̃ami albi et opij ãboꝝ añ.ponđ.ʒ.i. olei balsami põdꝰ.ʒ.vj.Aggrega has medicias tritas et cribellatas et isunde opiũ in mẽsura sacratati.i.de vino bono et ꝯfice cũ melle dispumato et vtere post sex mẽses et liquefac ambrã cũ oleo balsami et adhibeaꝫ de oleo quãtitas q̃ oia soluãtur.

ELectuariũ alsceberebẽ ꝯferẽs ad frigꝰ epatꝫ et stõi et aquã citrinã et colerã nigrã et ẽ soluẽs vẽtrẽ.cuiꝰ hec ẽ pmixtio. ¶ Sumãꝫ capsie ide et zinziberis et pipis et cynami et cardamomi minoris et gariofiloꝝ et piretri et folij idi et amili de tritico et masticis et cardamomi maioꝝ et cynamõi et spice ⁊ cassie et seis apij et aneti et ameos et se.fẽnch et anisi oluʒ añ.ʒ.vj.epithimi cretẽsis et turbith ãboꝝ añ ʒ.xij.scamonee.ʒ.x.zuccari tabarzet põdꝰ.ʒ.xx. Aggrega has medicias tritas et cicotrigonizatas et ꝯfice cũ melle tabarzet dispũato et vteꝫ cũ neccẽ fuerit.

ELectuariũ diaphinicõ ẽ eliũ ꝓprij iuuamenti i colica resoluẽs eã.et ꝯfert.ad hũorẽ cruduʒ et frigora et ad difficultatẽ vrine.cuiꝰ hec est pmixtio. ¶ Sumaꝫ baurach armeni cymini carmeni et petroselini et.ʒʒ.et piperis albi olum ana pondus.ʒ.xxij. scamonee pondus.ʒ.v.dactiloꝝ heiron mũdatorum ex nucleis et amigdalarum excorticatarum ex vino

bus corticib⁹ ⁊ folioꝝ ruthe olm añ.pond⁹.ʒ.x. Aggrega has medicīas oēs tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ infunde dactilos in aceto vini die ac nocte ⁊ tere bñ ⁊ pmisce cū medicinis ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ vtere cū necesse fuerit.

DIaphinicō aliud. ℞. dactiloꝝ heirō ablatis nucleis.c.nūero ⁊ īfunde eos ī aceto die ⁊ nocte ⁊ ꝯfrica mā̄ib⁹ ⁊ cola. ⁊ ruthe sicce ⁊ zinziberis ābouū añ.ʒ.xiiij. ⁊ pipis al.xiij.nūero ⁊ baurach armēi pondus.ʒ.v. ⁊ de amigdalis excorticatis ex duab⁹ corticibus.d.nūero ⁊ scamonee pōd⁹.ʒ.xv. ⁊ turbith pondus.ʒ.xx.tere et cribella ⁊ pmisce cū melle.

DIaphinicō aliud qđ ꝯfert ad febres ⁊ alia ⁊ potat in estate ⁊ hyeme ⁊ soluit sine inq̄etudine: cuius hec ē pmixtio. ℞. zinziberis pipis al. āborum añ.℥.i.scamōee.℥.ij.ß.tamarindi heirō mūdatorum ex nucleis aut sirē ⁊ amigdalarū dulciū excorticatarū a duab⁹ corticib⁹ ⁊ folioꝝ ruthe olum añ.℥.4.tere medicinas scdm singularitatē suā ⁊ et infunde dactilos in aceto vini ⁊ terant p se ⁊ colent ⁊ terantur amigdale iterū p se et misceant ola post illud ⁊ conficiant cū melle dispumato et sit dosis.ʒ.ij.

ELectuariū cabrosi⁹ muscatū faciēs ad ventositatē et emorroydas ⁊ hūorē crudū ⁊ confortat stōm et adiuuat ad desideriū coit⁹ et clarificat colorē et calefacit renes ⁊ confert ad vētositates mīcis ⁊ fluxū q̄ fit ex emorroydib⁹: Cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. myrabolanoꝝ citrinoꝝ myrab. kebuloꝝ ⁊ cassie et seis apij olum añ.ʒ.vj.belliricoꝝ ⁊ ēblicoꝝ ⁊ ameos ⁊ tuderei rubei ⁊ albi ⁊ macropipis ⁊ sisami excorticati olꝫ añ.pōd.ʒ.4.cinami ⁊ spice ⁊ nucꝭ muscate ⁊ ʒʒ. ⁊ alsulfulimō olm añ.ʒ.viij.girbue et costi ⁊ cassie ⁊ gariofiloꝝ ⁊ macꝭ ⁊ galāge ⁊ neremisch olꝫ añ.ʒ.vj.cipi pōd⁹.ʒ.x. ⁊ muschi pōd⁹ aur.ij.ābre au.i. ⁊ scorie ferri nutrite q̄ntū est pōd⁹ medicinaꝝ olum et butyri sextaria.x.ꝯficiant cum melle dispumato ⁊ sit dosis pōd⁹.ʒ.ij.cū lacte vaccīo ꝯcusso ⁊ sublato butyro aut cū vino passo bono duab⁹ hebdomadis.

ELectuariū de thure. ℞. thuris pōd.ʒ.lx.pipis ⁊ macropipis āboꝝ añ.ʒ.x.zuccari.ʒ.lx.ʒʒ.et galāge amboꝝ añ.ʒ.xij.nucis muscate ⁊ gariofi. ⁊ girbue olm añ.ʒ.v.muschi boni.ʒ.i.terat vnūq̄dq; coꝝ per se et cribelletur et ꝯficiant cum melle.

ELectuariū altalisafar faciēs ad frig⁹ stōi ⁊ ventositates grossas ī stō ⁊ epate: cui⁹ pmixtio. ℞ talisafar pōd⁹.ʒ.v.zinziberis pōd⁹.ʒ.xx.piperi pōd⁹ ʒ.xij.heil. ⁊ cinnami āboꝝ añ.pōd⁹.ʒ.vij.zuccari tabarzet.lib.v. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas et repone in vase et vtere.

ELectuariū epi. ℞. scamonee antiochene ⁊ turbith ꝯcaui albi āboꝝ añ.aur.v.pipis ⁊ cardamomi āboꝝ añ.aur.iij.zinziberis et cinamomi ⁊ emblicorum et gariofi.et polypodij et nucis muschate olm añ.aur.ij.ß. Et in descriptione alia scamonee ⁊ turbith amboꝝ añ.aur.iij. Tere ⁊ cicotrigoniza et ꝓiice sup ea.lib.zuccari ꝯtriti ⁊ ꝯfice cū melle. Cui⁹ dosis integra sit aure.4.

TRifera de scoria ferri magna faciēs ad ventositates emorroydaꝝ. ⁊ mollificationem vesice et et addit in desiderio coitus et calefacit stōm: cuius hec ē pmixtio. ¶ Sumat myrabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ bellyricoꝝ ⁊ scirēblegi ablatis nucleis ⁊ capsie inde ⁊ se.apij ⁊ ameos ⁊ origāi psici olm añ.℥.i.spice odorifere ⁊ amōi ⁊ heil ⁊ acori olm. añ.ʒ.iij.cinamōi pōd⁹.ʒ.4.pipis ⁊ macropipis ⁊ piretri ⁊ sal' īdi olm añ.℥.ß.synapis.℥.i. ⁊ .ß. salis āmōiaci pōd⁹.ʒ.ß.scorie ferri pōd⁹.ʒ.iij. Agrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ꝯfice cuꝫ melle dispumato ⁊ butyro vaccino quātū sufficit ⁊ vtere.

Trifera minor faciēs ad mollificationē stōi ⁊ hūiditatē ei⁹ ⁊ vētositates emorroydaꝝ ⁊ colorē effic̄ bonū. c⁹ hec ē pmixtio. ¶ Sumant myrabolāoꝝ kebuloꝝ ⁊ scirēblegi ⁊ belliricoꝝ ablatis nucleis olm ptes eq̄les. īuolue cū butyro vaccīo ⁊ ꝯfice cū melle dispumato ⁊ repōe ī vase ⁊ vtere.

ELectuariū anacardinū ꝯueniēs ad dolorē stōi antiquū ⁊ frig⁹ ⁊ obliuionē ⁊ fac̄ bonū eē colorē ⁊ subtiliat cogitationē ⁊ sensum et ē electum sapiētū. et dr̄ q̄ ē salomōis: cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. pipis ⁊ macropipis myrabolanoꝝ nigroꝝ et belliricoꝝ ⁊ ēblicoꝝ ⁊ castorei olm añ.ʒ.4.costi ⁊ anacardi ⁊ berūgi ⁊ zuccari tabarzet ⁊ baccaꝝ lauri olm añ.ʒ.xij. cipi.ʒ.viij. Tere anacardos solos bñ ⁊ tere medicinas ⁊ cribella ⁊ bulli butyꝝ vaccinū et mel cū eq̄litate ꝓiice sup ea medicīas ⁊ coagula ⁊ vtere p⁹ sex mēses dosis ei⁹.ʒ.ij.cū aq̄ decoctōis apij ⁊ feniculi ⁊ seruet se a labore ⁊ angustia ⁊ ira ⁊ vio plimo ⁊ coitu ⁊ comedat ius issidebegi subtile.

ELectuariū alfangi⁹ qđ ē iuuamētū ad mollificationē stōi ⁊ vētositates emorroydaꝝ ⁊ corruptionē cōplōnis ⁊ feditateꝫ coloris ⁊ addit in coitu. Cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. myrabolāoꝝ belliricoꝝ et scirēblegi ablatis nucleis ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ ʒʒ. ⁊ cipi ⁊ capsie īde ⁊ spice olm añ.ʒ.x.semis aneti ⁊ seminis porri āboꝝ añ pōd⁹.ʒ.4.scorie ferri trite īfuse in aceto vini.xiiij.diebus exiccate torrefacte.ʒ.c. Aggrega has medicīas tritas ⁊ cicotrigōizatas ⁊ cōfice cū melle dispūato ⁊ butyro vaccino q̄ntū necesse ē ⁊ repōe ī vase ⁊ vtere post sex mēses. ⁊ sit dosis ei⁹ pōd⁹.ʒ.ij. ⁊ ponant in eo iteꝝ de muscho .ʒ.ij.

FAngi⁹ aliđ cū musco ē qđ ꝯfortat stōm ⁊ calefacit ipm. ⁊ ꝯfert ad emorroydas ⁊ addit in coitu ⁊ ē expertū. c⁹ hec est pmixtio. ℞. myrabolanorū kebulorū et belliricorū et ēblicorū et pipis et macropipis et.ʒʒ.et cymi et seis aneti ⁊ se.apij et seis porri et seis erute et seis napi et seis baucie et alselenia ti et rosaꝝ rubeaꝝ et cassie et cipi et cīamomi ⁊ gariofiloꝝ et nucis muschate olm añ.ʒ.i.macis ⁊ heil ⁊ cardamōi et galie ⁊ xiloaloes crudi ⁊ muschi olm añ.ʒ.ij.granorū nasturtij albi.℥.iij.scorie ferri quātum sunt medicine. teratur ⁊ conficiatur cum melle dispumato.

FAngius aliud. ¶ ℞. cassie inde et zarub et talisafar et heil et myrabolanorum nigrorū ⁊ belliricorum et myrabolanorū citrinorū et cassie et gariofilorū et carpobalsami et granorum almahaleb oium añ.aur.vi.mēte el seleniati et zedoarie et doronigi et pipis longi et emblicorum omniū ana au. iiij.cinamomi et cynami et spice et nucis muschate et costi et.ʒʒ.et fulfulimon omnium añ.aur.viij.cipi

auř.x.zuccari auř.xvj.scorie ferri eminā.i.muschi.ʒ.ſ.ↄficiant cū melle dispumato.

ARos scorie decocte que ↄfert ad frigora ⁊ dolorē dorsi ⁊ corruptionē mēstruoꝝ ⁊ emorroydarū ⁊ clarificat colorē ⁊ facit appetere cibū ⁊ destruit hūorē crudū ⁊ infridatiōes ⁊ ↄfortat stōm ⁊ mřices ⁊ vesicā: cu⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞.seis apij ⁊ se. feniculi ⁊ anisi ⁊ petroselini ⁊ dauci ⁊ se.baucie ⁊ semē porri ⁊ se.cepe ⁊ se.napi ⁊ se.raphāi ⁊ se.alrotab ⁊ ameos ⁊ se.vince ⁊ ḡnoꝝ viridiū ⁊ aniudē ⁊ se.aneti ⁊ piperis ⁊ se.lini ⁊ cymini ⁊ coriādri: oīum ana pōdus.ʒ.iij.⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ beē albi ⁊ rubei ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ nucis muscate ⁊ macis ⁊ ciamomi ⁊galāge ⁊.ʒʒ.⁊ pipis ⁊ ciperi ⁊ spice ⁊ sisimbrij oīum aň.ʒ.4.⁊ myrabolanorū belliricorū ⁊ emblicoꝝ et gest glandiū ⁊ corticū radicis capparis oīum aň.ʒ.x. capsie ⁊ vsnee ⁊ assari ⁊ blacte bizantie ⁊.calami aromatici ⁊ lingue auis ⁊ neremisk ꝓsici ⁊ cardamomi ⁊ girboe ⁊ sandali ⁊ cynami ⁊ nucis muscate omniū aň.ʒ.v.et nucis enden ⁊ nasturtij ⁊ kciati ⁊ rosarum siccaꝝ et marmacor et corticū thuris et mēte et calamēti oīum aň.ʒ.vij.et scorie alb assari calefacte ⁊ extincte in vino odorifero multotiēs ſm mensurā medicinarum omnium. decoquatur cum vino pontico donec ingrossetur et auferať ab igne et coleť ⁊ deť de eo in potu quantitas.ʒ.i.in ieiunio dum est tepidū et comedat post medium diem issidebegiati cū carne caprina et bibat vinū purum ebdomoda vna aut duabus hebdomadis.

DEscriptio alia de scoria ferri cōueniēs ad frig⁹ stomaci ⁊ emorroydas: cuius ꝑmistio. ℞ Recipe myrabolanoꝝ kebuloꝝ et belliricoꝝ et emblicorum et radicum lilij et.ʒʒ.xyloaloes crudi et nucis muschate et galie et rosaꝝ et spice et squināti et macis oīum aň.ʒ.x.muschi.ʒ.i.limature acuū infuse in vino odorifero.vij.diebus et sumať ⁊ teratur et torrefiat super frixorium ferri ⁊ misceatur cum medicinis et inuoluatur oleo de amigdalis dulcibus ⁊ conficiatur cum melle dispumato: eius dosis sit auř.ij. cum vino odorifero.

DEscriptio alia de scoria ferri ↄueniens ad debilitatē stōi calidi q̄. ℞.myrabolāoꝝ kebulorū et belliricoꝝ et emblicoꝝ ⁊ radicū lilij ⁊ rosarum rubeaꝝ ⁊ sq̄nāti oīum aň.ʒ.x.scorie ferri q̄ztū oēs medicine: ifundať scoria septē dieb⁹ in aceto et coletur ab eo et frigať sup frixoriū ⁊ ↄficiať cū melle tabarzet et sit dosis.ʒ.ij.ſ.cū sirupo de malis.

SCoria ferri decocta ↄueniēs ad debilitatē stōi et caliditatē cōplexiōis: cui⁹ mixtio hec ē. ℞. scorie ferri de bassari et myrabolanoꝝ nigroꝝ et belliricoꝝ et emblicoꝝ et rosaꝝ et balaustiaꝝ et squināti omnium partes equales. bulliant cum vino ⁊ dētur in potu de eo.℥.4.

ELectuariū diacydonitē retinēs naturā ex solutiōe ventris ex debilitate stōi et vomitu et malitia digōnis: et facit colorē eē bonū: cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞ Sumanť cydonioꝝ excorticataꝝ mūdatis interioribus ⁊ mellis dispumati amboꝝ aň.lb.ij.pipis ⁊ macropipis ⁊.ʒʒ.oīum aň.ʒ.v.heil pōdus.ʒ.viij.cardamomi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ spice odorifere ⁊ cinamomi et croci omniū aň.pōdus.ʒ.ij. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas ex sume cydonia et decoq̄ cum aceto vini boni. ℞ Et de medicis sunt quidam qui decoquūt ea cum vino et ipsum est radix: deinde remoue ab igne et cola ⁊ dimitte dōec currat ab eis aquositas hūiditatis: et tere bene et sume mel et cōmisce cū eis et decoque cum igne leni et moue paulatim dōec fere coaguletur: et commoue dōec equetur et destruať aquositas cydonioꝝ ab eis deinde remoue ab igne et pulueriza supra ea medicias et cōcute donec equenť: et ꝓijce super tabulā marmoris aut mensam planam inunctam oleo roſ. aut oleo sisamino et dilata supra eam dilatatione equali et dimitte duob⁹ diebus aut tribus dōec exiccet et induretur et icide cum cultello in frustra quadrata et sit frustum pōd⁹ auř.iij.et ponatur gradatim in folijs citri et ligetur et reponatur et administretur cū necesse fuerit. ℞ Et de medicis sunt quidam qui ponūt in ipso pondus.ʒ.ij.muschi.

ELectuariū diacydonitē solutiuū vētris qđ confert ad colicā et exiccat supfluitates corporis. ¶ ℞.cydonioꝝ excorticatoꝝ mūdatis interioribus lb.i.et mellis dispumati lb.ij.ʒʒ.et macropipis āborum aň.ʒ.4.cinamomi pōdus.ʒ.iij.heil et cardamomi et croci oīum aň.ʒ.iij.masticis pōdus.ʒ.v.scamonee pōdus.ʒ.x.turbith albi boni pōdus.ʒ.xxx. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas: et decoq̄ cydonia cū vino et fac de eo sicut factum ē de diacydoniten retētiuo et preparetur sicut est illi⁹ preparatio et repōatur in vase et administretur: cuius dosis sit auř.4.cum aqua calida.

DEscriptio alia diacidōitē laxatiui. Sumať cydoniū bōi odoris et induať sup ipm ꝺ forīs fermētū et asseť et sumāť de carne ei⁹.ʒ.iij.pipis et.ʒʒ.āboꝝ aň.ʒ.ij.scamōee pōd⁹.ʒ.i. Terať et ↄficiať cū melle: c⁹ dos.sit pōdus.ʒ.i.cū vino.

ELectuariū diacydonitatē factū cū succo cidonioꝝ qđ ↄfert ad destructionē appetitus et ad eū qui nō digerit cibū suū: faciēs ad illū: cui⁹ epar ē debile et stringit stōm. ¶ Sumanť cydonia magna mūdata intus et foris.et teranť et exprimanť et sumanť de aq̄ eoꝝ lib.ij.romani et misceť cū ea mellis dispumati q̄ztum ipsa est et aceti de vino lib.i.ſ. et ꝺcoquať sup ignē leuē et auferať spuma ei⁹: et sumanť.ʒʒ.℥.iij.piperis albi.℥.ij.teranť et ꝓijcianť desup et coaguleť sicut ↄueniēs ē electuario: hoc nāq̄ ↄfert ei cuius epar ē debile. ¶ Et oportet vt sumať scōm plimū aň cibū duab⁹ horis aut tribus.et non nocet si accipiatur post cibū. ¶ Qđ si tu feceris hāc medicinā ei in cui⁹ stō ē caliditas aut in cui⁹ stō ē colera.aut quocūq̄ mō sit oportet.vt ꝓijcias ab ea piper et.ʒʒ.et admistres aquā cydonioꝝ et mel et acetū tm̄.ſm quātitatē mēsure quā diximꝰ. ¶ Et si feceris eā illis quoꝝ cōplxōnes sunt medie ita vt nō aggregeť in eis supfluitas colere neq̄ supfluitas flātis ꝓijce i eā medietatē q̄ztitatis quā diximꝰ ꝺ zinzibeř et pipe.s.vt ꝓijcias in eā pipis.℥.i.et.ʒʒ.℥.i.ſ. Et si feceris eā illis in quoꝝ stōis aggregať flegma: pone duplū quātitatis quā diximꝰ pōes em̄ in ea.ʒʒ.℥.vi. et piperis.℥.4.cuius dosis sit.℥.i.ſ.

ELectuariũ diacydonitẽ qḋ facit appetere cibũ ⁊ ꝯfortat stõm. ¶ Sumãt succi cidõiorũ lib. iij. mellis.lib.iij.aceti fortis lib.ij.ḋcoq̃nt sup prunas et auferat̃ spũa ei⁹ ⁊ sumãt.ʒʒ.ʒ.v.pipis albis ⁊ nigri ⁊ macropipis ana.ʒ.iij.cynamõi.ʒ.ij.xyloaloes crudi ʒ.iij. Terant̃ ⁊ cõmisceantur cum melle ⁊ aqua cydoniorum ⁊ aceto et coquantur donec coagulentur cuius dosis sit coclearum.i.ante cibum ⁊ expectet sup ipsum duabus horis.

e Lectuariũ indũ faciẽs ad colicã ⁊ dolorẽ iuncturarũ ⁊ podagrã ⁊ dolorẽ dorsi: cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ¶ ℞.scamõee aur.x. girboe ⁊ cardamomi ⁊ ʒʒ.⁊ cynamõi ⁊ cynami ⁊ neremisch ⁊ gariofilorum ⁊ pipis oium añ.aur.v.⁊ turbith aure.c.zuccari aur.c. Tere has medicias sil̃ ⁊ cribella ⁊ cõfice cũ melle.

e Lectuariũ regũ ⁊ ẽ medicia ãni q̃ sumit̃ ãno integro oi die. Ei⁹ igr̃ acceptio rectificat suscipiẽtẽ se vsq̧ ad finẽ vite sue ꝓcepto dei. ⁊ q̃ assiduat ipsam nõ videt egritudinẽ i corpe suo q̃ nõ sanet̃ ⁊ neq̧ canescit nisi q̄tũ fact⁹ ẽ can⁹ ãte ei⁹ acceptõm ⁊ ẽ medicia regũ q̃ ſm ꝙ narrat̃ cũ ea medicati fuerũt valẽs ad fistulas nigꝛas: ⁊ albas ⁊ rubeas: ⁊ ad cursũ colericũ ⁊ frigora ⁊ pulsatõꝫ cordis ⁊ iuncturarũ ⁊ abstergit visum ⁊ colorẽ: ⁊ mltiplicat coitũ ⁊ nõ ẽ ei malitia ⁊ nõ abstiet sup eã vtẽs ea: c⁹ ꝑmixtio hᶜ ẽ. ℞ Sumãt myrabolanoꝝ ni.⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ oium añ.aur.vj.nigelle aur.xxxiij.leucopipis ⁊ ãmõiaci ⁊ macropipis.⁊.ʒʒ.⁊ fulfulminue oim ana.aur.ij.cubebe ⁊ anacardi ãboꝝ ana.aur.vj.tere vnũqḋq̧ ꝑ se ⁊ cribella: ita vt nihil remaneat ⁊ ꝑueniat ſm suam diuisionẽ: ⁊ qḋ narrauim⁹ de põderib⁹ ꝑmisce ḡ ea: deinde accipe aur.dc.penidioꝝ sahalur: ⁊ põe i patella aut vase mũdo ereo ⁊ accẽde sub ea ignẽ leuẽ ⁊ aspergе sup ipas aliq̃d aq̃: ita vt liq̃fiãt penidij. Cũ ḡ liq̃facti sunt ⁊ bulliũt. tũc ꝓijce eos hec cõmixta ⁊ moue ea tãdiu donec optime cõmisceant̃ ⁊ aufer ea ab igne et dimitte ea donec tepescãt: deide facḋ eis formas auellãis siles: q̃ꝝ vnaqueq̧ sit aur.ij.⁊ q̃re: ⁊ inunge manũ tuã oleo aut butyro vaccino: deide bibe de eo oi die formã vnã similẽ auellane cũ aqua frã ⁊ ipsum est dominus medicinarum.

e Lectuariũ masuachoien faciẽs ad podagrã ⁊ dolorẽ dorsi ⁊ oẽs egritudines frãs: cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ¶ ℞.scamõee et cynamõi ⁊ cassie.ʒʒ.oiꝫ añ. ʒ.viij.pipis.ʒ.vj.cardamõi gariofi.⁊ se.apij ⁊ ameos oium añ.ʒ.ij.ʃ.masuachoien.ʒ.iiij.tere ⁊ ꝯfice cũ melle.cui⁹ dosis sit.ʒ.iiij.aur.ʒ.ij.cum aqua tepida.

e Lectuariũ de sisamo. ℞ ℞. sisami excorticati ⁊ cymini carmeni ⁊.ʒʒ.oium añ.ʒ.x.macropiperis ⁊ pipis ãboꝝ ana ponḋ.ʒ.v.cynamõi pondus.ʒ.ij.cardamomi ⁊ heil amborum añ.ʒ.iij.⁊ zuccari tabarzet.ʒ.xl. Aggrega has medicias tritas et reponit in vase et vtere.

e Lectuariũ de ḡnis viridib⁹ qḋ facit ad emorroydas et frig⁹ stõi ⁊ malitiã digõnis ⁊ solonẽ vētris: c⁹ ꝑmixtio. ¶ ℞.granoꝝ viridũ ⁊ mellis ana cardi ⁊ sisami excorticati oium añ.sextaria.vj.zuccari tabarzet sextaria.xxiij.myrabo.kebulorũ ⁊ belliricorũ ⁊ emblicorũ ablatis nucleis et.ʒʒ.⁊ macropipis ⁊ berũgi et folij idi et capsie oium añ.ponḋ.ʒ.iiij.piperis sãsuci añ.ʒ.ij.ꝯfice has medicias cũ melle dispumato ⁊ butyro vaccino ⁊ vtere p⁹ sex mẽses: dos̃ ei⁹ ponḋ.ʒ.ij.cũ lacte vaccino ꝯcusso. In cibo ãt sit rizi decoctum cum lacte dum ꝑseuerat accipiens ipm.

e Lectuariũ de aniudẽ faciẽs ad īflationẽ vētris ⁊ stõi ⁊ rugitũ ⁊ vẽtositatẽ grossã: cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ℞ Sumant̃ pipis ⁊ se.apij ãboꝝ añ.ʒ. xij.aniudẽ nigri ponḋ.ʒ.xiiij.petroselini ⁊ celidõie ⁊ calamẽti ⁊ hasce ⁊ siseleos oium añ.ʒ.viij.heisim.ʒ. xiij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas et cõfice cum melle dispumato ⁊ repone in vase et vtere cum necesse fuerit.

d Escriptio alia de aniudẽ faciẽs ad magnitudinẽ vel egritudinẽ cpis ⁊ frig⁹ ei⁹ ⁊ aquã currinã ⁊ frig⁹ stõi ⁊ renũ. ℞ ℞.ãiudẽ nigri põḋ.ʒ.x. se.eruce et se.porri oium añ.poḋ.ʒ.vj.ʒʒ.et belliricorũ ⁊ ẽblicoꝝ ablatis nucleis oim añ.põḋ.ʒ.vij.ameos cisse.apij et anisi ⁊ cardamõi mioris et cymini et carmeni ⁊ cynamomi oim añ.põḋ.ʒ.v.myrabol.nigrorũ sublatis nucleis ponḋ.ʒ.vij.cinãti ponḋ.ʒ.i.pipis ⁊ macropiperis ãboꝝ añ.ponḋ.ʒ.4.spice odorifere ponḋ.ʒ.ij.penidioꝝ alboꝝ ponḋ.ʒ.xx. Aggrega has medicinas tritas et cõfice cũ melle dispumato et repone in vase et vtere cũ necesse fuerit dosis ei⁹ põḋ. ʒ.ij.cũ aq̃ anisi et masticis et spice.

e Lectuariũ de cãphora valẽs ad ḋbilitatẽ stõi et cpis et fugat vẽtositates ḡssas et adiuuat ad digõnẽ: cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ℞ ℞.cãphore et croci et xyloaloes et cardamõi et girboe et cubebe et kaeisim et cynami et gariofiloꝝ et vsnee et spice et macis et sandali albi et macropipis et cynamomi ⁊ capsie et neremisch et secacul et galãge et nucismuscate et.ʒʒ.⁊ cipi et fulfulminue oiꝫ ꝑtes eq̃les zuccari q̄tũ est pod⁹ medicinaꝝ oium.

e Lectuariũ de cãphora descriptiõe alia faciẽs ad malitiã digõnis ⁊ ḋbilitatẽ stõi et fl'a grossũ: cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ℞ ℞.pipis et nucismuscate et.ʒʒ.et gariofiloꝝ et maciꝫ et cynamõi et cynami et piretri et fulfulminue et gariofiloꝝ hortulanoꝝ ⁊ cãphore et croci oim añ.põḋ.ʒ.ij. Tere has medicinas tritas et cribellatas et ꝯfice cũ melle dispumato et repone in vase et vtere cum necesse fuerit.

e Lectuariũ ḋ cãphora forti⁹ p⁹: cui⁹ hᶜ ẽ ꝑmixtio. ℞ ℞.ʒʒ.et pipis ⁊ macropipis et cynamõi ⁊ cynami ⁊ folij idi ⁊ spice odorifere ⁊ capsie ide ⁊ nucismuscate ⁊ sãdali ⁊ citrini ⁊ carpobalsami ⁊ cardamõi ⁊ maciꝫ ⁊ gariofiloꝝ ⁊ piretri ⁊ talisafar ⁊ cipi ⁊ spodij ⁊ xyloaloes idi puri oim añ.ponḋ.℥. ʃ.cãphore ⁊ muschi amboꝝ añ.ʒ.ij.⁊.ʃ.zuccari tabarzet.℥.x.ʃ.ꝯficiat̃ cũ melle dispumato ⁊ reponat̃ in vase ⁊ admistret̃ cũ necesse fuerit.

e Lectuariũ de xyloaloe qḋ ꝯfortat stõꝫ ⁊ calefac eũ absq̧ supfluitate ⁊ digerit cibũ ⁊ exiccat fl'a: cui⁹ ꝑmixtio hᶜ ẽ. ℞ ℞.spice odorifere ⁊ spice romãe ⁊ se.apij ⁊ anisi ⁊ masticiꝫ oim añ.ʒ.i. xyloaloes.ʒ.iij.gariofil.ʒ.ij.macis.ʒ.ij.ʃ.cynami et gallie ãboꝝ añ.ʒ.ij. myrabo. kebuloꝝ ifusoꝝ i vino ⁊ torrefactoꝝ ⁊ selẽgimisk amboꝝ ana.ʒ.ij.ʃ.nucismusc.ʒ.i.⁊.ʃ.marmacor.ʒ.iij.ro.⁊ calami aromatici amboꝝ añ.ʒ.ij.cõficiant̃ cũ mina.dosis eius aur.ij.

ELectuariū de cynamomo valēs ad dbilitatem epis ꝛ stōi ꝛ renū ꝛ mūdificat hūores grossos et fugat vētositates; cuiꝰ hͨ ē ꝑmixtio. ℞.cynamomi ꝛ xyloaloes ꝛ enule oluȝ añ.ʒ.vj. gariofiloꝝ ꝛ pipis nigri ꝛ macropipis ꝛ spice ꝛ assari oluȝ añ.pōdus.ʒ.v.ʒʒ.℥.i.mēthe.ʒ.8.girboe ꝛ cynami amboꝝ añ.ʒ.2.lcetati ꝛ anisi ꝛ se.feniculi ꝛ cassie oluȝ añ.pōdus.ʒ.iij.cōficiātur cū melle dispumato ꝛ administretur.

ELectuariū indū faciēs ad colicā ꝛ frigꝰ stōi ꝛ dolorē iuncturaꝝ ꝛ podagrā: cuiꝰ ꝑmixtio hec est. ℞.capsie ꝛ foliȷ indi āboꝝ añ.pōd.ʒ.4.nucismuschate ꝛ ameos āboꝝ añ.sextaria.2.pipꝫ ꝛ macropipis āboꝝ añ.sextaria.v.ʒʒ.sextaria.v.myrabolanoꝝ nigroꝝ sextaria.xxx.neremisch sextaria.2. gariofiloꝝ ʒ.v.nucismuscate.sextaria.2.macꝫ.ʒ.4.pēdioꝝ sextaria.x.sumātur de puluere eiꝰ cum necesse fuerit.ʒ.2. cum vino antiquo.

ELectuariū de.ʒʒ.conferēs ad debilitatē stōi et itestioꝝ ꝛ digerit cibū ꝛ fugat vētositates ꝛ valet ad colericā passionē ꝛ retinet vētrē.cuiꝰ ꝑmixtio hec ē. ℞.ʒʒ.ʒ.xx.gūmi arabici ꝛ girboe āboꝝ ana.pōd.ʒ.x.gariofiloꝝ ꝛ cynamomi oluȝ añ.ʒ.v.de nucibusmuschatis nux.i.croci pondus.ʒ.i.amilli.ʒ.42.zuccari tabarzet lib.i.

ELectuariū de muscho ꝯferēs ad debilitatē stōi ꝛ īflatōm eiꝰ ꝛ vētositates ꝛ emorroydaꝝ ꝛ pulsuȝ oris stōi: cuiꝰ hͨ ē ꝑmixtio. ℞.muschi.aur.v.girboe ꝛ cardamomi ꝛ gariofiloꝝ.ꝛ.ʒʒ. ꝛ macropiperis olum añ.pond.ʒ.x.cynamomi pond.ʒ.iij. xyloaloes īdi.℥.i.croci.ʒ.2.zuccari quantū pond.medicinarum olum deinde cōficiatur cum melle.

ELectuariū de citro quod fugat vētositates ꝛ digerit cibū ꝛ odorē oris efficit bonū cuiꝰ hͨ ē ꝑmixtio. ℞.corticū citri citrinoꝝ siccoꝝ pond.ʒ.xxx. gariofiloꝝ.ꝛ nucismuscha.ꝛmacropipis ꝛ pipis ꝛgirboe ꝛ cynamomi ꝛ galange ꝛ.ʒʒ.olum añ.pond.ʒ.i.ꝛ muschi pondus sexte ꝛ.5.ʒ.i.cōficiātur cū melle ꝛ administretur.

ELectuariū cesaris cōferēs ad colicā ꝛfrigorā et humorē crudū ꝛ extrahit sufluitates ꝗſſas viscosas ꝛ valet ad podagrā: cuiꝰ hͨ est ꝑmixtio. ℞.macropipis.ʒʒ.ꝛ myrabol.citrinoꝝ scamonee ꝛ turbith olm añ.ʒ.xij.se.apij ꝛ ameos ꝛ piretri et salis tabarzet olum añ.ʒ.vj.zuccari.ʒ.xvj.ꝯficiatur cū melle et administretur.

ELectuariū de stinco addēs ī coitu: cuiꝰ hͨ est ꝑmixtio. ℞.se.aspagi.et se.cepe et se.alrotab ꝛ se.porri ꝛ se baucie ꝛ seīs eruce ꝛ se.vitice ꝛ granoꝝ viri[illegible]ium et lingue auis et sisami excorticati et se.raphāi ꝛ tuderi vtriusq; et amigdalaꝝ et pinee et ꝗnorū nasturtij olum añ.ʒ.iij.ʒʒ.et secacul et galange: et macropipis olum ana pond.ʒ.v.cynamomi ꝛ nucismuschate et beē vtriusq; olum.ʒ.2.sumis. stinci.ʒ.v. sqlle assate pond.ʒ.iij. penidioꝝ quāto pond. harū olum medicinaꝝ. Tere et cribella et confice cū melle dispumato.dos eiꝰ pond.ʒ.2.cū triplicato: aut cuȝ lacte dulci: aut cū aqua mellis in ieiuno.

ELectuarium aliud cōferens ad pulsum cordis confortat stōm et digerit cibum et soluit ventrē mino hec est ꝑmixtio. ℞.myrabol. kebulorum.ʒ.xv.talisafar.ʒ.x.zedoarie ꝛ doronigi ꝛ cassie olm añ.ʒ.iij.turbith.ʒ.xx.scamōee.ʒ.iij.penidioꝝ.ʒ.xx. cōficiant cū melle.dosis eiꝰ.ʒ.iij.

ELectuariū exptū nr̄m. ℞.xyloaloes.ʒ.4.camphore q̄rtā.ʒ.i.muschi.ʒ.iij.macis neremisk cipi selēgemisk zurūb ꝛ zedoarie olm añ.au.i.cynamomi ꝛ masticꝫ ꝛ.ʒʒ.pipis ꝛ gariofiloꝝ.olm añ.ʒ.2.buglosse.ʒ.v.se.feniculi ꝛ seīs apij ꝛ acori ꝛ spice olm añ.ʒ.iij.aggreget cū melle.

t Rifera maior q̄ facit ad mollificatōm stōi et vētositates emorroydaꝝ itrinsecaꝝ ꝛ addit ī coitu: cuiꝰ hec ē ꝑmixtio. ℞.myrabol.ni.ꝛ belliricoꝝ ꝛ ēblicoꝝ ꝛ macropipis ꝛ pipis olm añ.ptes.iij ʒʒ.ꝛ buzeidē ꝛ scirēblegi ꝛ capsie: īde: ꝛ ī descriptiōe alia masticis olm añ.ps.i.tuderi albi ꝛ tuderi rubei ꝛ lingue auis ꝛ se.grānati siluestrꝫ ꝛ ē asse hedenegi ꝛ granoꝝ alkilkul ꝛ est persice darsisahā ꝛ sisami excorticati ꝛ zuccari tabarzet olm ana ptes.2.been albi ꝛ rubei āboꝝ ana ps.5. Tere sicca ꝑ se ꝛ sisamū ꝑ se ꝛ iuolue cū butyro ꝛ ꝯfice cū melle dispumato.

ELectuariū de xiloaloe nr̄m. ℞.heil.ꝛ.ʒʒ.ꝛ cynamōi ꝛ cassie ꝛ croci pipis ꝛ selengemisk: ꝛ zedoarie oluȝ añ.ʒ.v.cipi zarub foliȷ indi et gariofil. olum añ.ʒ.iij.xyloaloes crudi pōd.ʒ.vij.ābre aur.i.lapidis lazuli ꝛ cāphore añ.tertia.ʒ.i.turbith.ꝛ.ʒiij.salis indi pond.ʒ.i.conterāt ola ꝛ fiat ex eis electuarium cum melle aut zuccaro.

Summe prime. Tractatus quartus De suffoset: ꝛ alcha maia: ꝛ muret infantium.

NOs nō afferemꝰ de suffoset nisi sillud qd attulimus de eliȷs: ꝛ post ponemꝰ reliquum vsq; ad locum suum.

MIclete ꝯferens ad tenasmonē ꝛ, punctionē et solutionē ventris ꝛ emorroydas.cuiꝰ hec ē ꝑmixtio. ℞.granoꝝ nasturtij torrefactorū lib.i.5.cymini carmeni īfusi ī aceto die ꝛ nocte ꝛ se.porri torrefacti āboꝝ añ.sextaria.x.se.lini torrefacti.℥.4.lceiati.℥.i.myrabo.kebuloꝝ mollitoꝝ cū butyro vaccino ℥.iij.dosis eiꝰ.ʒ.i.cū rob de cydoniȷs ꝛ aq̄ frigida.

SUffuf ꝯferens ad vētositates emorroydarū et solutionē vētris ꝛ tenasmonē ꝛ pūcturam. ℞.granoꝝ nasturtij torrefactoꝝ lib.i.se.lini torrefacti ꝛ psilij olum añ.pond.ʒ.ij.semis apij torrefacti ꝛ boli armeni ꝛ semis maru omniū añ.pond.ʒ.2.5. gummi arabici.ʒ.i.

SUffuf qd nolat kesile retinēs vētrē: cuiꝰ hec est ꝑmixtio. ℞.kesile ꝛ granoꝝ ellebori albi zedoarie ꝛ nucis endē et dragagāti ꝛ mugath ꝛ licij.et auellanarū et fisticoꝝ olm añ.ps.i.ꝛamigdalarū dulcium excorticataꝝ ex cortice suo pond.ʒ.x.ꝛ farine aldarmarche.℥.xx.ꝑmisceat et administretur.

SUffuf hobede qd ꝯfert ꝑgnantibus ꝛ fugat vētositates ꝛ ꝯfortat epar ꝛ stōm. ℞.margaritarū paruarū et piretri olum añ.ʒ.i. zinziberis ꝛ viscerāni amborum ana pondus.ʒ.4.zedoarie ꝛ doronīgi et seminis apij et acori et girboe et nucismuschate ꝛ piperis et cynamomi olum ana.aur.2.et tuderungi et semis feniculi olum ana aur.i.zuccari quātum pondus medicinarum omnium.

Sufuf.hobede qđ cōfert ad extenuatiōem ĉpis ⁊ mollificationē stōi ⁊ humiditatē ei⁹. ℞.lacte lignoꝝ ⁊ granoꝝ myrthi ⁊ glādi pstcarū ⁊ zuccari tabarzet ⁊ masticis ⁊ corticum granatorū ⁊ gallarū olum aā.ptē vnā.olibani ⁊ zinziberis ābořū ana q̄rtā ptis misceant̄ post cicotrigonizationē ⁊ sumat̄ puluis eius mane ⁊ cū est hora dormiēdi ab aur.i. vsq̄ ad.2.hebdomada vna ⁊ non gustet carnē.

Sufuf qđ fac ad calitatē i corpe ⁊ febrē ⁊ herisipillā ⁊ alsahara ⁊ sternutatōm ⁊ retentionem lingue birsen ⁊ fricat̄ cū eo lingua: cui⁹ hᶜ est ꝓmixtio. ℞.muschi pōđ.ftie.ʒ.i.galie ⁊ licij āborū aā.ʒ.i.cāphore.ʒ.i.⁊ ẗtia.ʒ.i.croci ponđ.ʒ.2. cardamomi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ nucismuscahte olum aā.pōđ. aur.4..rosarū rubeaꝝ ⁊ balaustiaꝝ ⁊ spodij olum aā.aur.6.zuccari tabarzet albi.lx.cōmisceant̄ medicie ipe post cicotrigonizationē. Et si dñans fuerit sit ipm calitas extrahatur ex eo quo medicatur nuxmuschata ⁊ ē iuuatiuū.doſ ei⁹ magno sit meditas aur. ⁊ paruo qđ ē a duob⁹ granis vsq̄ ad siliquam vnā.

Hamiati melonis lōgi qđ ē ad stōm mollē ⁊ retinet vētrē ex dñio mollificatiōis stōi ⁊ confortat alam debilē: cui⁹ hec ē ꝓmixtio. Sumat̄ melon lōgus ⁊ extrahatur qđ ē in cōcauitate ei⁹ de granis et alijs: deide ipleat̄ sauic nabach ⁊ sauic de bdellio ⁊ hypoq̄stidos ⁊ glutino mediō trito ⁊ rizi torrefacto acceptis equali mensura ⁊ dimittatur donec melōis humiditas exiccetur: deinde extrahatur quod intus est ⁊ exiccet̄ ⁊ teratur ⁊ sumatur de eo vola magna.s. q̄ntitas que fit.ʒ.4.est enim bonum ⁊ expertum.

Sufuf qđ fit pueris q̄bus dominat̄ humiditas. Sumātur myrabolanoꝝ nigrorum ⁊ cymini carmeni āborū ana.ʒ.v.masticis.ʒ.ix.ʒʒ.ʒ.2. Teratur vnūquodq̄ coꝝ per se ⁊ cribellet̄.deide fiat coꝝ ꝓmixtio ⁊ inoluatur in estate cum oleo sisamino ⁊ in hyeme cū oleo oliue ⁊ zuccaꝝ ei⁹ i estate tabarzet ⁊ extrahatur ex eo zinziber: ⁊ hoc q̄dē nō cōuenit nisi illis pueris in q̄b⁹ dominat̄ humiditas.

Sufuf Aristol.qđ ipe scripsit Alexādro ad diarriā ⁊ corruptionē stōi ⁊ citrinitatē coloris ⁊ fetorē oris ⁊ obliuionē ⁊ digerit ⁊ letificat: cui⁹ hec est ꝓmixtio. Sumāt̄ cynami ⁊ folij idi ⁊ heil ⁊ xyloaloes idi ⁊ assari ⁊ keiari ⁊ myrabolanoꝝ kebuloꝝ enucleatoꝝ ⁊ melliloti ⁊ existis ipm eē felēgemisch ⁊ neremisch ⁊ narkeisar ⁊ cymini ⁊ cynamomi ⁊ vsnee et piperis ⁊ macropiperis ⁊.ʒʒ.⁊ gariofil.⁊ ḡnoꝝ ḡnatoꝝ ⁊ nucis mus.⁊ cardamomi olum aā.ptes.2. muschi et ambre ⁊ cāphore olum aā.ps.i.zuccari tabarzet sexcuplū medicine toti⁹. doſ ei⁹ qđ ē inter pondus.ʒ.i. vsq̄ ad.iij.cū aq̄ frigida in ieiuno: ⁊ post cibū est magni iuuamēti in eo qđ narraui.

Sufuf albarmachi qđ est iuuatiuū ad ꝟmes et debilitatē stōi.cui⁹ ꝓmixtio hec est. ℞.myrabol.kebul.⁊ emblicoꝝ ⁊ citrinorū olum aā. ptem.i.⁊ medulle turbith q̄ntū illud totū ⁊ penidioꝝ tabarzet duplū illius totius.doſ eius.ʒ.x.

Sufuf de squilla qđ estiuir pueroꝝ exptū faciēs ambulare ⁊ facit currere vētrē ⁊ abscindit ab eis nocu^m colere ⁊ flegmatis. ℞.myrabol.bellericoꝝ ⁊ emblicorum ⁊ piretri ⁊ rosarū rubearū ⁊ balaustiorū ⁊ sumach ⁊ keimuradat ⁊ venaꝝ ⁊ nuc ⁊ vomice ⁊ ḡnoꝝ myrti ⁊ gallaꝝ ⁊ ozimi ⁊ cardamōi ⁊ gariofil. olm aā.ptes eq̄les: tere ⁊ cribella ⁊ vte.ē.n.iuuatiuū.

Uzur ad pueros mūdificās corpa coꝝ a flāte et colera: cui⁹ ꝓmixtio. ℞.adebe ⁊ spodij ⁊ ambre ⁊ asseidenē ⁊ celidōie ⁊ ozimi ⁊ balaustiaꝝ ⁊ myrabolāorū citrinoꝝ.v.et licij ⁊ gallie ⁊ croci et cardamomi ⁊ gallaꝝ ⁊ zuccari ⁊ tabarzat olm ana.q̄ntū est pondus myrabol.⁊ sumat de eo scđm q̄ntitatem sue magnitudinis et paruitatis.

Uzur aliud ad pueros. ℞.roſ. ⁊ balaustiaꝝ ⁊ climie ⁊ piretri ⁊ sumac ⁊ succi liq̄ritie et adebe et myrabolāorū ⁊ bellericorū et gallarū et macis et granoꝝ myrti ⁊ spodij ⁊ cubebe et cardamomi ⁊ licij et croci et galie ⁊ venaꝝ ⁊ cassie et ambre et asseiden et ozimi et corticū rizi omnium ptes equales: cōmisceātur post cribellationem.

Uzur aliud ad pueros. ℞.zuccari tabarzet et roſ.ru.siccaꝝ ⁊ licij ⁊ croci et sumac et spodij ⁊ celidōie et ozimi et balaustie et acatie et hadati olm ana.partem.i.dosis kirat paruo ⁊ magno ſm quantitatem illius.

Uzur ad pueros. ℞.roſ.balaustiarum climie piretri sumach succi liq̄ritie ⁊ adhabe myrabola.bellericorū ⁊ gallarū enucleataꝝ ⁊ ḡnoꝝ myrti et spodij et cubebe et cardamomi ⁊ licij crocis ⁊ galie ⁊ venarum cassie et ambe et assidimie et ozimi et corticum rizi omnium aā.partes equales: conficiātur post cribellationem.

Hamiati ad rasurā ⁊ solutiōem vētris supfluā et corruptionē stōi ⁊ debilitatē ei⁹. ℞.corti.⁊ hispoq̄stidos āboꝝ aā.ptes.v.galie ptē.i.terat̄ vnūquodq̄ per se ⁊ misceatur et sumat đ eo omni māe pōdus ʒ.2.et in sero tātūdē: est enim iuuatiuū.

Sufuf ad splenē et malitiam digōnis ⁊ coloris. ℞.ellebori albi q̄rtā keleiati sup quē fundatur qđ submergat ipm đ oľo sisamio ⁊ accēdat̄ sub eo ignis lenis dōec coaguleť: diñ ꝓijce sup ipm almusgat ꝯtriti pōd⁹.ʒ.lxxiiij.cymini carmēi.ʒ.4.ameos đ scemi pōd⁹.ʒ.2.sumat de eo in mane volā vnā cū aq̄ frā ⁊ abstineat sup ipm ab aceto et piscib⁹ salitꝫ et recētib⁹ ⁊ ab oī qđ ē ex lacte ⁊ olerib⁹ et fructib⁹.

Sufuf ꝯueniēs ei q̄ habet icteritiā ⁊ dolorē epatis ⁊ vomitum colere citrine. ℞.lacce ablute auſ.i.spodij.ʒ.ij. croci.ʒ.i. reusini sexta et medietas sexte.ʒ.i.cāphore sexta.ʒ.i.doſ eius.ʒ.ij.cū decoctiōe prunoꝝ et aq̄ tamarindorū quātitate lib.5.

s Uffuf ꝯueniēs illi q̄ habet dolorē epatꝫ ⁊ splenis ⁊ solonē vētris pp colericā: cui⁹ hᶜ ē ꝓmixtio. ℞.fecis vini et reubarbari ⁊ spice ⁊ lacce ablute olm aā.auſ.i.scorie ferri bassari.ʒ.vij.tere. doſ ei⁹ auſ.i.cū aq̄ coriādri sicci quātitate. ℥.i.

s Uffuf qđ ꝯfert ad epar ⁊ icteritiā et opilatiōes et sputum sanguis. ℞.granoꝝ cydoniorū excorticatorum et amili et se.citroli excorticati olum aā.ʒ.iiij.boli armeni ⁊ lacce et rosaꝝ et spice et liq̄ritie olm aā.ʒ.i.spodij.ʒ.5.masticis.ʒ.i.tertiā dosis ei⁹ ʒ.i.cum aqua frigida.

a Al ꝯueniēs calefactꝫ ad resolutiōem vtriusq̄ colere ⁊ fac̄ appetere cibum. Sumat̄ sal ge

ma et distrupat i frusta qua ↄ torrefiat sup sartaginē ferri: aut sup lapidē aut vas figuli: dein aspgat sup ipz acetū vini forte m̃rtones: dein terat ↄ cicotrigōizet et misceat cū eo de gn̄is gnatoꝝ torrefactoꝝ parūp et stach mūdati ex gn̄z su; q̄m ē ītia salis.couadri sicci torrefci ↄ succi amirb; ₒtrūi: ₒmisceat ↄ administret.

Al aliud faciēs stō et epati et ad dolorē iūcturarū et ad oēs passiōes q̄ fiunt pp supfluitates.

℞.salis cibi pōd.lb.i.salis amōiaci pond.ʒ.2.et pipis albi pond.ʒ.iij.et.ʒʒ.et pipis nigri āboꝝ an̄.pōd.ʒ.2.et anisi et granoꝝ pini ↄ granoꝝ cruce et ameos et spice olum ana.ʒ.i.et ozimi.ʒ.2.et granoꝝ apij siluestris.ʒ.i.5.Tere et pulueriza et sit dos pondus aur.2.cum aqua tepida.

Tractat⁹ dn̄t⁹ de allohocat ad spiritualia.

Sermo n̄r i allohocat ē fm modū nr̄i fmonꝫ i capl'is q̄ sūt āte ipm.ↄ allohocat q̄d nō sumūt fm plm nisi vt teneāt i ore: ↄ currat ex eis aliq̄d p⁹ aliq̄d ad pulmonē ↄ nō ipleāt subito ad stōm: q̄r plonget spatiū eoꝝ ex stō ad pulmonem.

Lohoc ad tussim siccā. Sumat semen lini torresem et cōficiat cū melle et reponat i vase ↄ administret cum necesse fuerit.

Lohoc aliud ad tussim ex calitate ↄ sic. ℞.se.citroli excorticati.ʒ.v.amigdal.dulciū excorticataꝝ.ʒ.vj.se.altee ↄ se.malue āborum an̄.ʒ.v.gūmi.ↄ dragagāti et amili ↄ gnoꝝ cydōioꝝ excorticatorum olm an̄.ʒ.4.succi liq̄.et pēidioꝝ āboꝝ.ʒ.4.5.terant ↄ cicotrigōizet ↄ sūat radices liq̄.mūdate ↄ seneste et passule dl'ces mūdate ↄ dcoq̄nt cū aq̄ dōec aq̄ igsset dinde ₚijciat cū ea rob et coagulet cū ea me⁹ ↄ det i potu cū plib⁹ scis ex aq̄ furfurꝫ et farla fabaꝝ ↄ pēidijs et oleo amigdalis dulci et potet p⁹ipz aq̄ ordei.

Lohoc ad tussim ex calitate. ℞.seueste pugillos tres iuiubas magnas nūero.l.radicū liq̄.excorticataꝝ.ʒ.xxx.ↄ ītiā lecisinel dulciū mundataꝝ.ʒ.xl.cassiefi.mūdate ex arundie sua.ʒ.xx.decoq̄nt cum lib.7.aq̄ donec remaneat lib.i.deide colet et ₚijciat desup rob lib.5.penidioꝝ.ītia lib.i.ↄ decoq̄t donec igrossetur sic mel: deide misceat cū ea farina fabarū cicotrigonizate cū orali q̄ntū sufficit.

Lohoc d papauere ₒferēs ad expulsionē sāguis p vōitū ↄ se.cala; et tussim ↄ dolorē pectoris et pleuresim: c⁹ h⁹ ē pmixtio. ℞.ro.rubeaꝝ ablataꝝ capitib⁹ ↄ gūmi arabici āboꝝ an̄.ʒ.5.amili d frumto et dragāti et gnoꝝ papauerꝫ olꝫ an̄.ʒ.2.spodij et croci āboꝝ an̄.ʒ.5.succi liq̄ritie pō.ʒ.2.Aggrega has medicinas tritas ↄ cribellatas q̄ ex eis cribellāt et ₒfice cū triplicato ↄ repōe in vase et vtere cū nec̄e fuerit ↄ bibatur cū tereniabin aut decoctione ysopi.

Lohoc d spodio ₒferēs ad tussim ↄ vomitū sanguis et supfluitates grossas ↄ dolorē pectoris et vlcera pulmōis. ℞.cardamōi pōdus.ʒ.4.gūmi pōd⁹.ʒ.8.amili de tritico ↄ gnoꝝ papauerꝫ albi ↄ.ʒʒ.olꝫ an̄.ʒ.x.spodij pōd⁹.ʒ.4.ꝫuccari tabarzet pō.ʒ.xl.gnoꝝ cucu.excorticataꝝ amigdalarū excorticatarū ↄ amigdalarū pini olm an̄.pōd⁹.ʒ.8.amigda.amararū excorticatarū ex duab⁹ corticib⁹ sui ↄ succi liquiritie ↄ dragagāti olum ana pōdus.v.se.feni.pondus.ʒ.2.gnoꝝ papauerꝫ nigri pōd⁹.ʒ.2.Terāt et aggregent medi⁹ iste trite ↄ cicotrigōizate de eis q̄ cribellāt et ₒficiat cū melle dispūato ↄ butyro vaccino ₒfectiōe lēi et ponat i vase et administret cū nec̄e fuerit.

Lohoc aliud de spodio ₒferēs ad fe.pthisicas ↄ vlcera pulmōis. ℞.gūmi ↄ cardamomi āborū ana.ʒ.6.ʒʒ.ↄ amili de tritico āborū ana pōdus.ʒ.xij.spodij pōd⁹.ʒ.4.ꝫuccari pōd⁹.ʒ.9.gnoꝝ cucu.excorticatoꝝ ↄ gnoꝝ pini excorticatoꝝ āborū an̄.ʒ.7.Aggrega has medicias tritas ↄ cicotrigōizatas q̄ cicotrigōizant de eis et ₒfice butyro et melle dispūato ₒfectiōe leni et repōe in vase viti et lābat de eo et bibat cū aq̄ calida aut cū lacte asine.

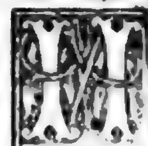
Lohoc de sq̄lla ₒferēs ad difficultatē anhelit⁹ et sputi e dolorē lateꝝ ↄ pectoris. Sumāt succ⁹ sq̄lle et mel dispūatū et coagulet sic et lābat d eo an̄

Lohoc d alleis faciēs ad tussim (cibū ↄ p⁹ ipm. exiccatā a flāte et mundificat pectus et digerit māes subtiles. Sumāt alleorū mūdatorū lb.i.dcoq̄nt cū lb.i.butyri dōec dissoluta sint i dcoctiōe ↄ colet et terāt allea optie et sūdat sup ea mell dispūati lb.i.ↄ dcoq̄t lēto igne dōec igsset ↄ rmoueat ab igne.

Lohoc aliud. ℞.gnoꝝ cydōioꝝ ↄ psiliij āborū ana.ʒ.v.se.papauerꝫ pō.ʒ.x.radicū liq̄ritie et seneste āborū an̄.7.dcoq̄nt cū aq̄ lb.iij.ↄ dcoq̄tur cū lēto igne dōec igrosset ↄ sūdat dsup de rob pōdus.ʒ.xij.et dragagāti gūmi arabici āborū an̄.pond⁹.ʒ.7.et penidiorum sextarium vnum.

Lohoc albotī ad raucedinē vocis et vlc⁹ pectorꝫ et ad illū q̄ spuit sāguinē ↄ apit opilatōes: c⁹ h⁹ est pmixtio. ℞.se.lini torrefacti ↄ pass.mūdatarū āboꝝ an̄.lb.i.amigdalarū pini ↄ amigdal.dulcium ↄ amig.amaraꝝ mūdataꝝ olm an̄.ʒ.6.auellanarū torrefactaꝝ ↄ glutis albotī ↄ radicū lilij celestꝫ olm an̄.ʒ.i.myrrhe ↄ croci ↄ thurꝫ masculi olm an̄.ʒ.5.Terāt et cribellet et iuoluāt cū lacte asine ↄ ₒficiāt cū eo et fiāt trocisci et exiccēt ē vmbra dinde fant ↄ ₒficiāt cū melle ↄ sūat d eo coclearīū.i.i māe ↄ coclearīū.i.i se.ro.dein fiāt ex eo collyria: ↄ pillule ↄ pōat d eis i nocte sub lingua.

Tracta.6.de sirupis ↄ robub.

Nostra narratio i sirupis et robub ē 2ᵐ mōm ad quē inuim⁹ in eis q̄ st an̄ ↄ dria q̄d sirupos ↄ robub ē q̄ robub st succi ispissati p seipsos ↄ sirupi st dcoctiōes ↄ succi ispissati cū dulcedine.

Sirup⁹ acetosus cōitatꝫ cū scib⁹ q̄ extīgnit fe. et opilatōm stōi ↄ incidit flegma ↄ abstergit ipm et vicit colerā ↄ apit opilōes in epe ↄ splene et ₚuocat vrinā: c⁹ h⁹ ē pmixtio. Sumāt aceti āq̄ bōi.lb.x.ↄ ₚijciat sup ipm aq̄ dulcꝫ clare lb.xx.aut pl⁹ aut min⁹ fm q̄ntitatē acetositatꝫ aceti et bōitatꝫ ei⁹ et ponat in eo corticū radicū fenicli ↄ corticū radicū apij olm an̄.ʒ.iij.se.feniculi ↄ se.apij āboꝝ an̄.ʒ.i.ↄ dimittat die ↄ nocte ↄ post h⁹ dcoquat lēto igne donec ₒsumat ei⁹ sexta: dein auferat ab igne ↄ dimittat donec isrigidet postea colet ↄ ₚijciat sup ipm p olb⁹ duab⁹ ptib⁹ h⁹ aq̄ ↄ aceti dcoctoꝝ cū radicib⁹ ↄ se.po.i.ꝫuc.tabarzet aut mell p olb⁹ duab⁹ ptib⁹ ↄ.5.aceti ↄ aq̄ dcoctoꝝ cū radicib⁹ ↄ se.po.i.ↄ dcoq̄t lēto igne dōec remāeat medietas ei⁹ ↄ remoueat ab igne ↄ isrigidet ↄ colet ↄ ad

misfrek spuma ei⁹iã collecta i hora ebullitiõis eius. Et q̃uis ponat i eo p⁹ ablatiõnẽ spume ei⁹ ⁊ postq̃ bulliert ebullitiõe vna aut duab⁹ croci non molliti põd⁹.ʒ.iij.i pãno ⁊ suspẽdat i vase ⁊ fricet mãib⁹ aut instr̃o aliq̃ hora post horam dõec egrediat̃ v̈t⁹ eius in eo. ¶ Et sũt d̃ hoib⁹ q̃ fricãt i eo post expletiõnẽ ei⁹ croci molliti põd⁹.ʒ.ij.⁊ nõ coquunt ip̃m.

Modꝰ sirupi acetosi. Gal. mel bonũ põe sr̃ lenes prunas ⁊ aufer spumã ei⁹⁊ p̃ijce sup ip̃m acetũ qd̃ nõ sit appẽt̃ acetositat̃ n̄z debil'⁊ bulliãt ad ignẽ paulatĩ dõec ꝯmisceãt̃ bñ ⁊ nõ sit acetũ crudũ deiñ remoueãt̃ ab igne⁊ sua ip̃z. Si ḡ volueris vti eo cõmisce ip̃m aq̃ tãta q̃tit⁹ ẽ sirup⁹. Et si ille q̃ bibit ip̃z abhorret ip̃m pp̃ acetositatẽ ei⁹ aut dulcedine ip̃ius tũc vtat̃ eo assidue. q̃ si voluerit bibere ip̃m ita vt sit mãifeste acetositat̃ tũc addat̃ i aceto ei⁹ ⁊ illõ ẽ q̃m nõ ẽ laudabile vt fiat scd̃m q̃titatẽ vnã. ¶ Et v̈r mihi q̃ h⁹ sit̃e sit ei qd̃ fac̃ hõ q̃n p̃cipit hoib⁹ q̃ bibũt vinũ vt cõmisceãt ip̃m cũ aq̃ p̃ter q̃ sciat q̃ i eis sũt q̃dã q̃ ꝯsueuerũt bibere ip̃m sic: cũ ḡ bibũt ip̃m forte purũ ledũtur stati ⁊ illi q̃ cõsueti sunt bibere ip̃m forte cũ bibũt ip̃m plurime comestiõis patiũtur nauseã. Cũ ḡ h⁹ acc̃ns ꝯtingat i potu vini ⁊ sit d̃ ꝯsuetudine hoĩu vt bibãt ip̃m plĩ q̃uo nõ ꝯtingit in potu sirupi acetosi pl⁹.⁊ sit ꝯsuetudo nr̃a vt bibam⁹ ip̃m min⁹ q̃ bibam⁹ vinũ valde ⁊ sit eo fortior: q̃r o₃ vt ei⁹ eq̃litatẽ p̃parem⁹ fm̃ eũ q̃ ip̃m bibit ⁊ non fm̃ nos. ¶ Et ego qd̃ diligo vt scias q̃ mag̃ ꝯueniẽs ei q̃ ip̃z sũit ẽ ille q̃ apd̃ eũ ẽ mag̃ dilectabilis ⁊ pp̃ h⁹ ip̃e pl⁹ ꝯfert ei: ⁊ q̃ ab eo ledit̃ ẽ ille q̃ abhorret ip̃m ⁊ eq̃tio harũ sp̃erũ ẽ vt fiat fm̃ q̃ ꝯuenit plib⁹ hoĩum: ⁊ ita op̃z vt fiat fm̃ oẽ₃ dispõnẽ. Sumat̃ aceti ps.i.⁊ misceant̃ cũ ea mellis dispumati ptes.2.⁊ decoq̃nt̃ sup ignẽ lenẽ dõec cõmisceant̃ sapores eoꝝ. Silr̃ sapor aceti iteꝝ nõ remãeat crud⁹ a p̃n⁹ sui.⁊ silr̃ o₃ vt fiat i mell̃e de q̃ fit sirup⁹ acetosus.s.ponant̃ sup oẽ₃ ptẽ mellis q̃ttuor ptes aq̃ pure: deiñ decoq̃tur lẽto igne cũ eq̃litate: dõec eleuet̃ spũa mellis mali: q̃m malo melli spuma eleuat̃ q̃pp nõ ẽ necñ vt decoq̃tur plĩm sic̃ eget illõ qd̃ ẽ añ ip̃m. ¶ Et plĩm qd̃ qd̃ remanet d̃ p̃mo q̃ ꝯmiscet̃ hac q̃titate ẽ medietas ei⁹⁊ iterat̃ ei⁹ decoctio dõec cõmisceat̃ bñ ⁊ nõ remaneat acetũ crudũ. ¶ Et sit sirup⁹ acetosus q̃n p̃miscet̃ sp̃es tres a p̃n⁹. Fundũtur aceti ps.i.mellis ptes.ij.⁊ aq̃ ptes.4.et decoquunt̃ donec remoneat q̃rta ⁊ aufertur spuma ei⁹. Cũ ḡ vis ip̃m facere fortiorẽ pone tm̃ aceti q̃titũ mellis ⁊ bibat̃ sic̃ bibit̃ vinũ cõmittũ ⁊ nõ bibat ip̃m assidue: imo die ⁊ die: q̃m ip̃e submergit̃ in iũcturis ⁊ attrahit chimũ ex itestinis iferiorib⁹⁊ resoluit humiditatẽ corp̃is. ¶ Et de hoib⁹ sunt q̃ bibũt ip̃m sine aqua q̃ sit q̃titũ eis sirup⁹ acetosus sic̃ bibunt. ʒ.i.⁊ post ip̃m illõ quo vult hñs egritudinẽ vt extrahatur humiditas ex ore stõi ⁊ trahat ip̃a₃ ad iferiora. et q̃ bibit ip̃m expectet sup̃ ij m̃ vsq₃ ad mediũ diẽ: deide vtatur pullis ⁊ alzirabegi.

Sirupus acetosus nr̃. ¶ Accipe zuccaꝝ bonũ ⁊ assa ip̃m i patellã ⁊ funde sup ip̃z aceti fortis.s. aceti vini tm̃ q̃ appeat submersio ei⁹ d̃ zuccaro ⁊ nõ cooperiat zuccaꝝ. Et si vis ne acetet minue de hac q̃titate: deiñ pone ip̃m sup prunas: aut ignẽ lenẽ dõec liq̃ fiat ⁊ aufer spumã ei⁹ cũ radicib⁹ fistulaꝝ ⁊ accipe eã cũ pãno ⁊ nõ expumes ip̃m nisi cũ eleuatiõe ⁊ positiõe absq₃ collectiõe vt fit cũ coclear. cũ ḡ mũdificatum fuerit fundes sup ip̃m aquã donec subtilietur: deiñ decoque ipsum ⁊ inspissabis eum.

Sirup⁹ acetosus solone educẽs colã. ¶ Sumat̃ mel dispumatũ: aut zuccaꝝ ⁊ acetũ forte sic̃ narrauim⁹ p̃us ⁊ decoq̃ lẽto igne ⁊ accipe succi cucu .asini.⁊ scamonee ãboꝝ añ.ʒ.i.aut pl⁹ aut min⁹ fm̃ q̃titatẽ necẽitatis ⁊ fm̃ mẽsurã quã vis: ⁊ tere ip̃a ⁊ põe in pãno lini ⁊ suspẽde ip̃z in vase ⁊ ꝯfrica ol hora donec ꝯsumat̃ ⁊ nõ remaneat i pãno aliq̃d. Cũ ḡ coagulat̃ remoue ip̃m ab igne: ⁊ q̃dã p̃ijciunt loco scamonee radicẽ scamonee cũ radice apij ⁊ radicibus feniculi in p̃ncipio decoctionis.

Sirup⁹ acetosus ali⁹ educẽs sl̃a. ¶ Smant̃ mel ⁊ acetũ sq̃lle cũ radicib⁹ p̃dictis ⁊ decoquant̃.

Et accipe medulle cartami qd̃ scis eẽ ꝯueniẽs v̈tuti hoĩs ⁊ tere ip̃am ⁊ pone in pãno ⁊ suspẽde in vase sicut p̃mũ ⁊ vtere ip̃o.

Sirup⁹ acetosus ali⁹ expellẽs meliã. ¶ Sumat̃ mel: aut zuccaꝝ ⁊ acetũ ⁊ decoq̃tur sic̃ decoq̃tur p̃m⁹: deiñ epithimi q̃tũ vis ⁊ polipodij et ellebori nigri ⁊ tere ip̃a ⁊ pone in pãno ⁊ suspẽde in vase ⁊ decoque ip̃m sicut p̃mũ.

Operatio aceti sq̃llitici. ¶ Accipe sq̃llã albã mundatã ⁊ icide ip̃a₃ cũ cultello d̃ ligno ⁊ isila ip̃a₃ cũ filo ita vt frusta adiuicẽ nõ adhereãt ⁊ mũda ea ⁊ põe i filis ⁊ nõ sit vnũ vbi ẽ aliõ ⁊ exicca i vmbra.xl. dieb⁹: deiñ accipe de ea eminã.i.⁊ p̃ijce sup eã aceti boni lib.18.⁊ põe ip̃m i sole.xl.dieb⁹ ⁊ opila vas bñ deiñ ex̃he ex eo sq̃llã ⁊ exp̃me ip̃am ⁊ cola ip̃am cum pãno. Quidã v̈o accipiũt ad vnãquãq₃ eminã sq̃lle aceti lib.vij.s.⁊ alij nõ exiccãt sq̃llã i vmbra s₃ mundãt eã ⁊ ponũt de ea illõ idẽ põd⁹ ⁊ dimittũt eã sex mẽsib⁹. q̃r ẽ illõ qd̃ fit s₃ hũc modũ mag̃ soluẽs. Et ꝯfert q̃n colluit̃ cũ eo os ol canis gingiuaꝝ ⁊ sãguinẽ currẽtẽ ex eis abscidit: q̃m ꝯstringit ip̃m ⁊ exiccat hũiditatẽ carnis gingiuaꝝ ⁊ dẽtiũ ⁊ idurat dẽtes q̃ mouẽt̃ ⁊ facit os odoriseꝝ ⁊ odorẽ oris ⁊ v₃ ad fetorẽ oris nã si de eo det̃ i potu abstergit cãnã plmõis ⁊ idurat eã ⁊ clarificat vocẽ ⁊ ꝯfortat eã ⁊ ẽ ꝯueniẽs iteꝝ ei q̃ h₃ dolorẽ stõi ⁊ ei q̃ nõ digerit cibũ ⁊ ei q̃ patit̃ epila₃ ⁊ ad scotomiã ⁊ ei cui dñat̃ cola nigra ⁊ al malauine ⁊ alguesgues ⁊ iteꝝ ei q̃ h₃ p̃focationẽ mr̃icis ⁊ ei q̃ h₃ splenẽ grossum ⁊ ad venã sciaticã ⁊ confortat corp⁹ mollificatũ arefactũ: ⁊ colorẽ corporis efficit bonũ ⁊ acuit visum ⁊ ꝯfert ad stricturã pectoris ⁊ anhelitus ⁊ si administretur in dolore auris cum funditur in eam sedat ipsum ⁊ cõuenit ad omne qd̃ dixi si non fuerit intus in aure vlcus ⁊ sumatur i potu omni die de eo in ieiunio parũper ⁊ gradatĩ donec perueniat ad.ʒ.i.s.

Sirup⁹ acetosus solutiu⁹ sq̃llitic⁹ ꝯferẽs ad difficultatẽ vrine ⁊ dolorẽ lateꝝ ⁊ stõi ⁊ malitiam virgõnis ⁊ eructuationẽ acetosam. ¶ R. iteriotis cepe sq̃lle lib.2. R. ʒ.i.se.apij.ʒ.2.se.baucie siluestris.ʒ.s.se.feniculi ⁊ anisi ãboꝝ añ.ʒ.i. ameos.ʒ.s.cymini carmeni.ʒ.i.radicũ anitidẽ ⁊ piretri ãboꝝ ana.ʒ.i.superioris ysopi.ʒ.i.calamenti ⁊ mẽte amboꝝ añ.

ʒ.i.lucisz.ʒ.5.cordumeni pōd⁹.ʒ.ß.myrrhe.ʒ.5.se. ruthe.ʒ.5.folij idi.ʒ.5.trita ꝯtritiōe ḡssa īfundāř in aceti sqillitici lusf.vi.et mellř dispūati lusf.ij.et ponař ī vase vitri et admīstreř et bibař añ cibū et p⁹ cibuz.

Modus faciēdi iulep.⸿Sumař emina.i.zuccari et fundanř sup ipz aq̄.ʒ.iiij.et decoq̄tur lēto igne et fundātur desup aq̄ ros.ʒ.ij.et auferatur ab igne et coletur et administretur.

Aqua mellis et zuccari faciēs ad egritudies frigidas et dolorē epatis et pectoris. Mellis ps.i. aq̄ ptes.ij.sumātur et ꝺcoq̄nř lēto igne et auferatur spuma ei⁹ ꝛ serueat dōec remāeat ꝫᵃ ei⁹ ꝛ auferař ab igne et coleř siłr aq̄ zuccari ē:cū ḡ volum⁹ calefacere ipam et fortiorē facere ponim⁹ in ipa post ablationē spume masticis et croci et aliaꝝ spēꝝ siċ cinamōi et galāgi et aliaꝝ aliq̄d.

Descriptio aq̄ mellis alia q̄ ꝯfert ad febrē et isfanonē et mltitudinē sitz ī stō et tussizeꝝ calitate ꝛ ꝯfert ad pleuresiz.Sume ro.rubeaꝝ mūdataꝝ lb. iiij.et pone eas ī vase vitri et ꝓijce sup eas aq̄ cal̄e lb.x.et strīge caput vasis sup eas opilādo bñ et dimitte eas die et nocte:deiñ ex̄he eas et exprime valde et cola ipaz et ꝓijce sup eā zuccari lb.x.et coq̄ ipsaz lēto igne donec igrosseř et cola et vtere.

Iulep cū aq̄ ro.⸿Sumař zuccaꝝ tabarzet tritū et mēsureř et ꝓijciař sup oēz mēsuram zuccari tres mēsure aq̄ ro.clare bōe ꝯbe et ꝺcoq̄nř lēto igne donec remāeat ei⁹ ꝫᵃ et auferatur spuma.Et q̄ vult ponere in ipo crocū dū coq̄tur:tunc cuz sublata est spuma ei⁹ ꝓijciat in ipo ꝺ croco nō trito in panno et exp̄mat hora post horā vsq̄ ad ꝯplemētū ipi⁹ et qui vult ponere in ipo crocū post ꝺcoctionē tūc cū ꝺponit ipz ab igne ꝯfricet in eo crocū tritū añq̄ ifrideř ꝛ reponař in vase vitri et administretur.

Sirup⁹ ꝺ cydonijs et ē mīna:q̄ ꝯfortat stōz et cōstrigit vētrē et ꝯfert ad dolorē epatz et vomitū et nauseā et singultū:cui⁹ hᶜ ē ꝑmixtio.⸿℞.succi cydonioꝝ acetosoꝝ lb.xxx.vini boni ātiq̄.lb.xxv.ꝺcoq̄tur lēt igne donec ꝯsumař medietas:diñ tollař spuma ei⁹ et coleř et auferař ab igne dōec clarificetur ꝛ reducař ad vas 2ᵒ et ꝓijciātur sup ipz mellis clari dispūati lb.x.et bulli ipz lēto igne:diñ sumāř.ꝫꝫ.ꝛ mastic̨ āboꝝ añ.ʒ.ij.cardamōi maioꝝ et minoris et cynamōi et heil olz añ.ʒ.iiij.gariofiloꝝ.ʒ.iij.croci ñ triti.ʒ.iiij.Tere ꝯtritiōe ḡssa et pōe ī pāno lini et ꝓijce ī vase et ꝯfrica oī hora et bulliat sup ignē dōec ispisseř:diñ pōe ab igne et colla ipz:diñ accipe muschi.ʒ. 5.et pōe ipz ī vio ātiq̄ et ꝓijce ipz ꝺsup et ꝑmisce ipz bñ et repōe ipz vsz ad horā administratiōis q̄ si volueris facere ipz sine spēb⁹:tūc fac ipz cū succo cydoniorū muzoꝝ et ꝺcoq̄ ipz vsq̄ ad mediū et cola eū et accipe ꝺ eo lb.ij.et succi maloꝝ mōtanoꝝ muzoꝝ ꝺcoctivsq̄ ad mediū colati lb.i.vini antiq̄ boni lib.i.mellis boni aut zuccari lib.i.ꝺcoq̄tur leni igne donec ingrossetur et aufer spumā ei⁹:deiñ accipe xyloaloes crudi.ʒ.ij.masticis et galie croci capilloꝝ venerz olz añ.ʒ.i.macis.ʒ.i.5.spice et gariofil.et nucz muschate et heil et cardamomi et cinamomi et.ꝫꝫ. olz añ.ʒ.5. muschi.tertiā.ʒ.i.tere oīa ꝑter muschū et galiā et liga ī pāno lini et ꝓijce ī vase ī q̄ ē succ⁹ et tere muschū et galiā ꝑ se et ꝑmisce ipa cum vino et ꝑmisce cū medicinis et vtere.

Conditū ꝯuēiēs ad frig⁹ stōi et diminutionē digōnis et oblitatē epatz ex frigore et q̄rtanā et ad senes.⸿℞.vini veteris lib.v.mellis clari lib.i.5. ꝫꝫ.ʒ.v.cardamōi et heil āboꝝ añ.ʒ.5.gariof.sextā.ʒ. i.croci sextā.ʒ.i.cinamōi sextā et medietatē sexte.ʒ.i. piꝑis ni.et muschi āboꝝ añ.sextā et medietatē sexte ʒ.i.Terař me⁹ ꝯtritiōe grossa ꝑter muschū et crocuz et ligētur ī pāno lini cū croco et ꝺcoq̄tur dōec igrosseř et añq̄ ꝺpōatur ab igne ꝓijciatur ī eo musch⁹ et ꝺpōatur ab igne et repōatur ī vase et administretur.

Conditū aliud.⸿℞.spice et gariofiloꝝ et cardamomi et xyloaloes crudi oluz añ.auř.ij.croci au.i.cinamomi et.ꝫꝫ.et piꝑis olum añ.auř.iij.galie auř.5.muschi q̄rtā au.i.tere medicias ꝯtritione ḡssa et liga ī pāno lini ꝑter muschū et galiā et ꝓijce sup eas vini odoriferi antiq̄.lb.xij.et dimitte duob⁹ diebus et duab⁹ noctib⁹:deinde redi ad vas et ꝓijce desuper mellis clari.lib.iij.ꝛ zuccari tabarzet lib.ij.et decoquař dōec fiat ei spissitudo ꝛ auferař ab igne ꝛ ꝓijciař sup ipz musc⁹ ꝛ galia ꝛ reponař ꝛ administreř.

Sirup⁹ salinumtu qui ꝯfortat stōm ꝛ facit appetere cibū ꝛ destruit pulsuz cordis.⸿℞.lib.i.corticum citri.ʒ.i.marmacor.auř.ij.gariofi.auř.i.xyloaloes crudi ꝯteranř ꝛ ꝓijcianř super ea.lib.v.vini ꝛ dimittanř tribus diebus cum noctibus suis:deinde proijciantur super ea lib.iij.zuccari albi tabarzet et auř.i.masticis ꝛ.ʒ.5.croci et tertia.ʒ.i.galie bone:et ꝺcoquatur lento igne donec compleatur et coletur ꝛ recōdatur in vase ꝛ administreř sicut iulep.

Sirup⁹ de ḡnis myrti ꝯferēs ad debilitatē stōi ꝛ solonē vētris sup̄fluā ꝛ retinet mēstrua ꝛ ꝯfortat viscera:cuius hec est ꝑmixtio.⸿℞.succi granoꝝ myrti decocti colati dauich.x.mellis colati dauich i.permisceantur ambo ꝛ decoquātur donec ingrossentur ꝛ administretur.

Rob de myrto.decoq̄tur succus myrti solus donec ingrossetur ꝛ administretur.

s Sirupus de mēta faciēs ad vomitū ꝛ satietatē nauseatiuā ꝛ nauseā ꝛ singultū ꝛ fluxū vētris cuius hec est ꝑmixtio.⸿Terař ḡnata dulcia ꝛ acetosa cum pulpis suis ꝛ decoquatur succ⁹ dōec medietur:deinde sumātur de eo lib.ij.ꝛ succi mente lib.i.mellis lib.i.aut zuccari lib.i.ꝛ decoquatur donec ingrossetur ꝛ coletur.

s Sirup⁹ de piris faciēs ad fluxum vētrz ꝯfortat stōz.⸿Sumanř pira nō matura ꝛ decoq̄nř dōec dissoluta sint ꝛ coleř ꝛ reducanř ad vas scdo:ꝛ decoquātur donec ingrossentur ꝛ administreř.

s Sirup⁹ de malis faciēs ad debilitatē stōi ꝛ pulsuz oris stōi et calitate ꝛ abscidit vomitū colerici ꝛ sitiz.⸿Sumař maloꝝ muzoꝝ emināterař ꝛ exp̄manř ꝛ ꝺcoq̄tur succ⁹ dōec medieř ꝛ coleř ꝛ dimittař ī nocte ꝛ reducař ad vas ꝛ decoquař lēto igne donec igrosseř et coleř ꝛ ponař in vase vitri. Si aūt fuerit estas tūc dimitte ipz ī sole dieb⁹ aliq̄t donec ꝯsumař eius aquositas ꝛ serueř ꝛ administretur. Q̄ð si volueris ipm dulcorare pone ad oēm eminā succi.lib.i.zuccari ꝛ coque ipsum ꝛ vtere.

Sirup⁹ de agresta faciẽs ad calitatẽ stõi ꝛ solu‑tionẽ ventris colericã ꝛ dolores calitatis ꝛ ve‑nena ꝛ abscindit siti ꝛ ꝯfortat stõs ꝑgnantiũ vt nõ re‑cipiãt humores malos. ❡ Sumat̃ succ⁹ agreste ꝛ de‑coquat̃ donec remãeat medietas ꝛ colet̃ ꝛ dimittat̃ in nocte: deiñ reducat̃ ad vas ꝛ ꝓiciat̃ sup ipꝫ.ʒ.2. gariofiloꝝ ꝛ decoq̃t donec auferat̃ ab eo odor ꝛ in‑grosset̃ ꝛ colet̃ ꝛ administret̃. Si ãt volueris ipꝫ dul‑corare ꝓijce sup ipm zuccarũ post decoctionẽ cũ len‑to igne donec ingrossetur ſm quãtitatem subtilita‑tis succi ꝛ inspissa ipsum ꝛ vtere.

Sirup⁹ de fructib⁹ ꝯfortãs stõm ꝛ viscera ꝛ absci‑dit võitũ ꝛ solõnẽ ventris ꝛ colerã ꝛ ꝯfert ꝑgnã‑tibus cũ vomit⁹ aduenit eis: cui⁹ ꝑmixtio. ❡ Sumat̃ succ⁹ cydonioꝝ ꝛ maloꝝ piroꝝ ꝛ granatoꝝ muzorũ ꝛ sumach ꝛ zarur ꝛ decoq̃tur leni igne donec igrosse‑tur. Si aũt vis dulcorare ipꝫ ꝓijcie sup ipm zuccari quãtum vis ꝛ bulli ipsum ꝛ cola ꝛ vtere.

Sirup⁹ delectabilis ꝯferẽs stõ. cui⁹ hec ẽ ꝑmix‑tio. ❡ Sume de corticib⁹ citri recẽtib⁹ lb.i.ꝛ de‑coq̃ eos cũ aq̃ libr.i.ſ.donec remaneat tertia ꝛ cola ipsam ꝛ ꝓijce sup eã mel ꝛ decoque ipsuꝫ lento igne donec ingrosset̃ ꝛ vtere sicut iulep.

Sirup⁹ de papauere. ❡ Oꝫ vt sumãt̃ cẽtũ papa‑uera media in q̃titate postq̃ exiccãt̃ sup arbo‑rẽ suã nõ q̃ hẽant succũ ꝛ neq̃ sint multũ imatura et nõ exꝑmat̃ ab eis nisi subtile ꝛ nõ sit subtile ei⁹ cur‑rẽs subtilis exꝑssiõis multaꝝ sup̃fluitatũ: deiñ ꝓijciã‑tur sup ea libr.x.aq̃ pluuialis si iuenit̃ pp ei⁹ elonga‑tionẽ a putrefactiõe. aut aq̃ fontiuꝫ ꝛ infundat̃ in ea die ꝛ nocte donec leniant̃. Si aũt nõ leniunt̃ dimittã‑tur plus h⁹: deiñ decoq̃nt̃ vsq̃ q̃ dissoluãt̃ cũ facilita‑te: dñ exꝑmãt̃ dñ inspissent̃ cũ medietate sue mẽsure de dulcedine. ꝙ si fuerit ad mollificãduꝫ illd quod ẽ in pectore ꝛ subtilia nõ ipm ponat̃ mel. ꝛ rob vue est magis aggregans iuuamentum.

Descriptio sirupi de papauer̃ alia ꝯferẽs ad eos q̃bus inãe descẽdũt ꝛ ꝓhibet illos q̃ euomũt sanguinẽ. ❡ Sumãt̃ de papauerib⁹ mũdatis.cc. nu‑mero ꝛ aq̃ pluuialis lb.xv.ꝛ ifundãt̃ i ea trib⁹ dieb⁹ ꝛ decoq̃nt̃ donec dissoluant̃ ꝛ cõsumat̃ ei⁹ medietas ꝛ exꝑmant̃ papauera ꝛ ꝓijciant̃ ꝛ colet̃ aq̃ bñ et mẽsu‑rentur de ea.lb.iij.ſ.ꝛ mellis ꝛ decoctiõis ãboꝝ añ. lb.i.ſ.ꝛ decoq̃nt̃ donec fiat ei spissitudo: deiñ terant̃ acatie rubee ꝛ croci ꝛ myrrhe ꝛ balaustie ꝛ succi bar‑be hircine oĩum añ.ʒ.i.inspissetur bene ꝛ reponat̃ in vase ꝛ administretur.

Descriptio sirupi q̃ ꝯfert ad tussiꝫ ꝛ pleuresim et ꝯfortat stõm. ℞. aq̃ granatoꝝ dulciũ lb.4.aque maloꝝ dñ sceñ lb.i.aq̃ cãnaꝝ zuccari tabarzet aut pẽ‑dioꝝ lb.i. dcoq̃t dõec hẽat spissitudinẽ ꝛ admistret̃.

Sirup⁹ de fauis mellis ex sermone Gal.ꝛ ipe bi‑bit iteꝝ sic bibũt̃ res ifrãtes: qm̃ ipe destruit sitin i estate cũ miscet̃ cũ aq̃ frã ꝛ ꝯfert iteꝝ et in q̃ sũt humores viscosi qui nõ digerunt̃ ꝛ ꝓpe qñ accessit: ꝛ illud est qm̃ leditur ex istis q̃ suscipit ipm pp multitu‑dinẽ ei⁹ ꝛ paucitatẽ: ꝛ qñq̃ fit cũ q̃cũq̃ aq̃ pñti ꝛ ñ fit cũ aqua pluuiali sic fit sirup⁹ de melle. Et h⁹ ẽ mo‑dus ei⁹. ❡ Extrahat̃ mel bonũ ꝛ fauis: deiñ fundat̃ in patella in qua est aqua fontiũ clara dulcis ꝛ deco‑quat̃ cũ ea donec cõsumat̃ reliq̃ aquositas in eo: de‑inde reponat̃ aqua ꝛ seruetur et administretur.

Sirup⁹ de fauis mellis alius. ❡ Proijciãt̃ super ptẽ.i.mellis ptes.2.aq̃ pluuial̃ antiq̃ ꝛ ponat̃ i sole ꝛ q̃dã fundũt sup ipm aquã fontiũ et decoquũt ipm donec remãeat tertia ꝛ seruãt ipsum.

Sirup⁹ de absynthio cõferẽs ad casum appetit⁹ ꝛ debilitatẽ stõi. ❡ Sumãtur vini antiq̃ libr.4. mellis dispumati libr.2.ꝓijciãt̃ sup ipm mastic.ʒ.4. spnãti ꝛ folij idi ꝛ spice ꝛ rosaꝝ rubeaꝝ siccaꝝ ꝛ aloes scotrẽsis oĩum añ.ʒ.2.costi.ʒ.4.herbe absynthij ro‑mãi.ʒ.7.agarici.ʒ.2.croci.ʒ.i. Tere medicinas q̃sset̃ li‑ga eas i pãno limi ꝛ ifunde i vino septẽ dieb⁹ in sole i estate et cõfrica pãnũ omni die multotiẽs deinde vte‑re. Sitq̃ dosis eius.ʒ.i.in ieiuno.

Sirupus de absynthio ex cõpõne nr̃a ꝛ exꝑti su‑mus ipm ꝛ ꝯfert plus illo. ❡ Sumãt̃ absynthij romãni põd⁹.ʒ.c.et coq̃ntur i tribus eminis aq̃ pluis dõec remãeat q̃rta et illõ cũ igne lini valde et ꝯfrice‑tur mãib⁹ et colet̃ ꝛ sumat̃ de succo ei⁹ tertia illi⁹ aq̃ et mellis quarta ei⁹ et vini medietas ei⁹ et decoq̃tur totũ et inspissetur.

Sirup⁹ extinguẽs ꝯferẽs ad siti. ❡ Sumant̃ aq̃ granatoꝝ acetosoꝝ lb.vna et aq̃ acetositatis ci‑tri.lb.et aque piroꝝ.lb.i.et aq̃ tamarindoꝝ.lb.i.deco‑q̃tur lẽto igne donec ingrosset̃ et detur de eo i potu cũ aqua frida aut cũ aqua niuis.

Sirupus de fructib⁹ cõferẽs ad vomituꝫ q̃ accit ex colera citrina et facit calefactos appetere ci‑bũ et ꝯfortat stõꝫ. cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ❡ Sumãt̃ cydo‑nia et mala ꝛ acetositas citri et pira et granata ꝛ agre‑sta et exꝑmat̃ aq̃ eoꝝ oĩꝫ et ifũdat̃ in ea aliq̃d de su‑mach et zarur et alnabach et granis myrti et almirbe‑ris et dimittat̃ die et nocte et exꝑmatur ex coletur et ꝓijciatur desup mel et decoquatur donec fiat ei spis‑situdo et administretur.

Sirupus de prunis ꝯferẽs ad siti et resoluit na‑turã. ❡ Et sumat̃ de pruĩs dulcib⁹ q̃ntũ necce ẽ ꝛ extrahãtur nuclei eoꝝ et ponat̃ i vase lapidis mũdi et fundat̃ sup ea de aq̃ q̃ꝺ cooperiat ipsa et decoq̃ntur bñ donec resoluatur: deinde coletur ꝛ reducatur ad ignẽ scḋo et ponatur sup ipaꝫ zuccari tabarzet q̃ntuꝫ necesse est et decoquatur donec inspissetur et ꝯuerta‑tur ad spissitudinem mellis.

Sirup⁹ democriti q̃ ꝯseruauit eũ ab ifirmitatib⁹ oĩbus dieb⁹ vite sue et ẽ ꝯferẽs ad debilitatem stõi et splenis et corruptõꝫ ꝯplonis: cui⁹ hec ẽ ꝑmix‑tio. ℞. ireos et semis feniculi et pipis albi oĩꝫ añ. põd⁹.ʒ.i.et cassie.ʒ.4.et myrrhe et se. absynthij ãbo‑rũ añ. põd⁹.ʒ.2.terãtur et ponãtur i vase vitri et fun‑dãt̃ sup ea vini albi q̃ntitas q̃ submergat ea additiõe digitoꝝ.4.et stringat̃ ex capite suo et admistretur p⁹ sex mẽses et in q̃buſdã descriptõib⁹ dauich vnũ.

Sirup⁹ de vua cõferens ad dolores gutturis et apa q̃ꝺ fit i eo ex vlcerib⁹ factis in stõ. ❡ Cuius hec est ꝑmixtio: sumãtur succi vue põtice stiptici.lb. vj.et decoquatur vsq̃ ad tertiã et fundatur sup ipm mellis lb.i.et sumach ꝛ radicis liq̃ritiei et gallaꝝ et balaustiaꝝ ꝛ sup̃ioris rosarũ oĩum añ. sextarium.i. et croci pondus.ʒ.2.ꝛ myrrhe ꝛ aluis ꝛ ameni ãboꝝ

añ.ʒ.i.et decoquatur et coletur et potetur.

RAsaton sumit de eo in hyeme senib⁹. ¶Sumã tur succi vue bõe sube dauguaric.x.et baurach lb.iiij.ß.et decoq̃t lẽto igne dõec auferatur spũa ei⁹: deiñ ꝓijciat sup ip̄z mellis bõi spissi ad oẽs.4.lb.lb.i.⁊ bulliat lẽto igne donec auferat spũa ei⁹ iteꝝ ⁊ cõ sumat ei⁹ medietas.deiñ sumat heil et cardamõi et cynami et gariofiloꝝ et macropiperis oĩz añ. põd⁹.ʒ.i.terãt ꝯtritiõe subtili et ponãtur in panno lini subtili et ꝓijciãt cũ eo in decoctiõe post ablatiõez spũe. Cũq ꝯplet e⁹ decoctio et poẽe ẽ itrõittere manũ in eo cõfricet pãn⁹ i eo vehemẽter dõec egrediat et ponat in eo croci pond.ʒ.iij.ponat i ãpullis et stringat ex capitib⁹ suis. Et si fuerit i eo subtilitas ponat i sole: deiñ tollat ab eo.et q̃nto plus antiq̃tur ẽ melius.

SIrup⁹ de absinthio q̃ ꝯfortat stõ3 et apit opilõnes et solutione educit colerã.¶℞. pond.ʒ.8.agarici.ʒ.4.aloes.ʒ.2.mastic3.et seminis apij et sq̃nãti et anisi oĩum añ.ʒ.i.mẽthe.ʒ.iij.calamẽti.ʒ.i.et.ß.croci.ʒ.2.radicũ ãboꝝ añ.ʒ.ij.absinthij.ʒ.iij.radicis liq̃ritie.ʒ.iij.aĩse tãtũdẽ spice et assare folij oĩz añ.ʒ.i.decoq̃ntur cũ.8.lb.vini donec remãeat medietas ⁊ coletur et co[…]uletur cum lb.i.ß.mellis.

ROb de cydõijs ⁊ g̃natis et mal'alijs.¶Ista oĩa sũt sicut sirupi eoꝝ: nisi q2 ip̄i succi eoꝝ ĩspissantur cũ facilitate absq̃ dulcedine.

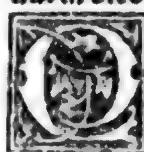
SIrupus allzedre ex cõpositiõe nostra.¶Sumãtur d succo allzedre partes duc.si nõ est p̄sens sumatur ipsuz et allzedre et serertur et sumatur eius serratura et tere ⁊ accipe cõtritum eius et adiunge cuz medietate sui de sandalis in aceto distillato: aut in aqua agreste pure aliquot diebus:deinde decoq̃tur in eo decoctione facili cum longitudie donec dissoluatur:deinde exprimatur et sumatur de exp̄ssiõe ⁊ quãto est acetum plus aut aqua agreste est meli⁹: deide sumat aq̃ aldog acetosi ablati ex caseo aldog aut dimittẽdo residere vltime et mutãdo de vase in vas aut cũ decoctiõe sic̃ est decoctio aque casei dõec aufertur aquositas:deinde sumatur farina ordei et fiat ex ea et ex aq̃ alraib focha et fiat acetosum illud focha deiñ resideat postea renouetur acceptio alsocha ei⁹ et farina ordei et q̃toplus iteratur est meli⁹ et sumãtur de eo ptes.v.et sumãt aq̃ piroꝝ descemi et aq̃ cydonioꝝ acetosoꝝ plime aq̃ et aq̃ alzarur ⁊ aq̃ prunoꝝ acetosoꝝ ⁊ aq̃ altala et aq̃ alcõdisi recẽtis et aq̃ moroꝝ d scemi q̃ ñ itegre sũt matura ⁊ aq̃ chrysomilloꝝ imaturatoꝝ acetosoꝝ ⁊ succi agreste et succi ribes et succi p̄putioꝝ vit3 et succi rosaꝝ psicaꝝ ⁊ succi nenufar3 et succi violaꝝ oĩz añ.ṫtia pt3.i. et succi acetositat3 citri ⁊ succi acetositat3 citrãguli ãboꝝ añ.ṫtia pt3.i.et succi coriãdri et lactuce ⁊ folioꝝ papaueris humidi et endiuie et portulace oĩz añ.q̃rta ptis vni⁹.et succi folioꝝ salicis et folioꝝ maloꝝ et folioꝝ piroꝝ et folioꝝ alzarur et folioꝝ rosaꝝ et folioꝝ virge pastoris oĩum añ.quartã pt3.vnius ⁊ succi barbe hyrci et rosaꝝ siccaꝝ et nenufaris et se. almirber3 et se.endiuie.et se.lactuce et balaustie oĩz añ. medietas ptis.i.et succi mẽte hũide serta ptis vni⁹ et succi almirber3 hũidi medietas ptis.aggrega medicinas istas ⁊ succos et ꝯpone sup ignẽ et ꝓijce i eo lẽtiũ ptes 4.ordei excorticati ptes.2.⁊ sumach ptes.iij.⁊ g̃nerũ g̃natorũ ptes.iij.⁊ decoquãt oĩa sup ignẽ donec remãeat medietas.deiñ depõat ab igne ⁊ dimittat dõec i frideetur ⁊ ꝯfricetur fortiter ⁊ coletur. ⁊ sumat cãphore ad oẽ põd⁹.ʒ.xxx.aur.i.⁊ teratur cãphora ⁊ puluerizet sup radicẽ cucurbite aut lumie ⁊ fundãt sup eã medicamĩa cũ facilitate:deiñ obstruatur caput ei⁹ cũ re vehemẽtis v̾tutis :deiñ põat sup prunas dõec sciat q forsitã bullit.postea sumat ⁊ ꝯcutiatur ⁊ põat in bustuca ⁊ strigat caput eius vt nõ euaporet cãphora ⁊ euolet dosis ei⁹ vsq3 ad.ʒ.x. Et d hõibus sunt q̃ ponũt in eo spice ⁊.ʒʒ.⁊ se.feniculi ⁊ anisi ⁊ ciperi ⁊ piperis ptes equales fm qd videtur.

DEscriptio focha nr̃a qd ẽ inuatiuũ ⁊ addit i coitu.¶℞.pipis ⁊.ʒʒ.⁊ spice ⁊ nucis muschate oĩz añ.ʒ.v.scorie ferri trite.ʒ.x.semis porri.ʒ.xv.se.eruce ⁊ se. napi ⁊ se.vrtice ⁊ synapis oĩum añ.ʒ.4.lingue auis ⁊ granorũ allulzil ⁊ granorũ ⁊ allzelẽ ⁊ g̃norum viridiũ oĩz añ.ʒ.iij.terãtur ⁊ ponãtur in pãno sicut scis:deiñ põat hoc i dog.xi.dieb⁹ ⁊ moueatur i eo ⁊ misceat illd aldog cũ focha pãis:⁊ fiat focha.

DEscriptio sirupi de absinthio nr̃a.℞. absinthij põdera.c.⁊ vini.ccc.⁊ succi cydõioꝝ.ccc.ĩfundãtur in eis.iij.dieb⁹ ⁊ ponantur sup ip̄m mellis.c.⁊ inspissetur super ignem.

MEdicina nr̃a cõueniẽs ad vlcus vesice ⁊ vlcus vie v̾ge iniecta i foramẽ v̾ge.¶℞.plũbi vsti et medulle se.melõis oĩum añ.ʒ.v.spodij.ʒ.2.gũmi arabici ⁊ se.papaueris ⁊ cornu cerui adusti oĩz añ. ʒ.iij.opij.ʒ.ß.iusq̃ami albi tertia.ʒ.i.myrrhe.ʒ.2. terantur oĩa bñ ⁊ fiat ex eis collyriũ cũ aq̃ endiuie sic̃ collyria oculi ⁊ admĩstretur cũ iniectorio resolutum in lacte aut in oleo de granis melonis.

¶Tractat⁹.vij.de ꝯditis ⁊ alingibet.

GEleniabin inuatiuũ ad febrẽ ⁊ dolorẽ stõi.¶Sumant rose rubee ablat3 capitib⁹ icise mũdate ex võis suis albis duris ⁊ expãdant sup pãnũ mũdũ dõec exiccet hũiditas eaꝝ ⁊ ꝓijciãt in liurello ⁊ fricẽt dõec dissolute sint ⁊ ꝓijciãtur sup eas mellis dispũati q̃ntitas q̃ ꝯficiãtur ꝯfectiõe leni ⁊ ponat i vase vitri aut vitreato.⁊ ponãt i sole.xl. dieb⁹ ⁊ moueatur i mane ⁊ vespis. Et si idiget melle addatur i eo et reponat et admĩstretur p⁹ sex meses: et silr fit cũ violis.q si fiat cum zuccaro geleniabin aut viole soluatur zuccaꝝ cũ modico aq̃ dulcis dõec fiat sicut mel ⁊ fiat sicut fit algeleniabin.

CItrũ ꝯditũ ꝯueniẽs ad debilitatẽ stõi ⁊ digerit cibũ.¶Sumatur citrũ recẽs ⁊ icidatur f3 lõgitudinẽ in q̃ttuor ptes totũ citrũ et mũdetur iteri⁹ totũ acetosuz ⁊ ꝓijciatur i liurello testeo ⁊ ĩfũdatur ex aq̃ dulci clara cũ sale grosso albo septẽ dieb⁹ donec strigatur:diñ septẽ dieb⁹ alijs sine sale:imo cũ aq̃ donec alteretur color ei⁹:⁊ fit albũ illd qd ẽ exterius sic̃ qd ẽ interi⁹.⁊ gustetur aqua tãdiu donec nõ sit in eo salsedo:⁊ sumãtur mellis boni po.i.aq̃ ptes.ij.f3 q̃ntitatẽ q̃ coopiat citrũ ⁊ ꝓijciatur i vase et decoq̃tur leni igne duab⁹ horis:deiñ tollatur ab aq̃ et melle et i mane sumatur mel ⁊ ferueat ⁊ tollatur spuma ei⁹ ⁊ ꝓijciat in eo citrũ ⁊ ferueat bullitõe vna ⁊ tollatur ⁊

reducat̄ citrū i liurello ꝛ pulueriʒet̄ sup ip̄ꝫ iste medicine ad oēs duas eminas citri crociꝫheil et cardamomi olm añ.au.i.gariofiloꝝ et cinamomi āboꝝ ana. au.5.musci sexta ꝛ medietas sexte.ʒ.i. Tere has medicinas ꝛ pulueriʒa sup citrū exutroqꝫ latere ei⁹ ꝛ ꝓijciat̄ invase et ꝓijciat̄ sup ip̄m mel et administretur.

Descriptio alia. Sumant̄ de citris media matura equalis superficiei lōga et scindant̄ in lōgū et fiāt ð vnoquoqꝫ citro .4. frusta ꝛ ifundāt̄ i liurello vitreo nouo et illud fit i hiemini p̄mo cū sol ingredit̄ capricornū. Et meli⁹ qð fit de eis ē in ānovehemētis frigoris qm̄ ꝯtopl⁹ cōgelat̄ sup ea aq̄ ē magis idurās ea et sūt magis remanētia. deide abluāt̄ i oi die bus postqꝫ fricata sūt cū sale grosso et mūdificet̄ et reducant̄ ad aquā frām vsqꝫ quo trāseāt super ea tres hebdomade: deide extrahāt̄ ex aq̄ et fundant̄ sup planū aliqð vt tabula et mundificet̄ cū cultello si iā aliq̄d cōputruit ex eis et reducant̄ ad aquā dulcē et abluāt̄ in extremitatib⁹ diei cū facilitate donec p̄tereāt sup ea .xl. dies. deide extrahant̄ ab aq̄ ꝛ abluāt̄ ab oib⁹ q̄ adueniūt eis ex putrefactiōe et corrosiōe ꝛ dimittant̄ die et nocte donec auferat̄ ab eis hūorositas: deide ponāt̄ q̄si in mane in vase hn̄te latū caput: aut patella mūda ꝛ effundat̄ sup ea tm̄ aq̄ q̄ ip̄a cooperiat et pulueriʒetur sup ea de ʒuccaro contrito quātū est tertia pōdus citroꝝ et decoquātur igne leni et misceāt̄ cū spatula. deide extrahātur. et abstergātur et mūdificētur et ponāt̄ sup planū vt ē tabula et dimittātur duob⁹ dieb⁹ cōtinuis. deinde reducāt̄ ad patellā et ꝓijciatur sup ea de ʒuccaro ꝗtū ē medietas pōderis citroꝝ et aq̄ q̄ cooperiat ea. et si supfluat .4. digitis cōiūctis decoquātur lēto igne sicut corifii ea pūs et caue in hoc ne corrūpant̄ i igne: qm̄ sūt debiliora eorū q̄ cōdiūt̄. et sit mēs tua et itellect⁹ tu⁹ tot⁹ ad ea cū ignē accēdis sub eis vt sit ignis lenis et ꝗetus: deinde extrahātur ꝛ expādātur sup tabulā ꝛ dimittāt̄ trib⁹ dieb⁹ cōtinuis et noctib⁹ suis: et a die ꝗrto mūdētur et mūdificētur cū capite cultelli et reducātur ad vas et fundatur sup ea mellis colati ꝗtitas q̄ cooperiat ea et supfluat .4. digitis ꝛ decoquātur leni igne .v. horis aut .vj. donec videatur mel egredi sup illud qð appet de citro sicut silitudo margaritarū ꝛ igrossetur mel igrossatiōe aliq̄: deide auferātur ab igne et ifrigidētur et sumātur spice et gariofili et cynamomi. et .ʒʒ. et cardamōi et macropiris et girboe olm añ. pō.i. et sit pōd⁹ oiuꝫ ꝗtitas medietatis decime pōderis citroꝝ. Et ē vt sint duo sextaria pro vnaqꝫ emina citroꝝ ꝛ terāt̄ grosse ꝛ ponāt̄ ivase viridi vitreato ꝛ pulueriʒet̄ i eo res pua de me^a ꝛ fundant̄ desup citra ꝗtitate tunice vni⁹: deiñ pulueriʒent̄ sup ea me^e ꝛ fiat cū eis ita donec ꝯpleant̄ āborū. deiñ fundant̄ sup ea i patella de reliq̄s mellis donec cooperiat ea ꝛ supfluat .4. digitis ꝛ strigat̄ caput vasis ꝛ ponāt̄ in loco in quo nō adueniat ei frigus neqꝫ humorositas. Et scias q̄ signū maturitatis citri est ei⁹ submersio in liurello sub aqua.

Cydonia ꝯdita q̄ ꝯueniunt ad ꝯfortādum stōm ꝛ stringūt nām ꝛ ad malitiā digōnis ꝛ vomitū ꝓpter cām oris stōi. ¶ Sumant̄ cydonia bona matura ꝛ mundētur interi⁹ ꝛ excortičetur ꝛ icidant̄ i frusta ꝛ decoquant̄ cū aq̄: ꝛ melle ꝛ sint aq̄ ptes .2. ꝛ mellis ps .i. Quidā v̄o decoquūt ea cū vino ꝛ melle ꝛ ē melior opatio ꝛ infrigidētur in die scd̄o decoquant̄ cū melle solo: deinde expādant̄ in liurello ꝛ pulueriʒētur sup ea medicine p̄dicte in citris: ꝛ fundat̄ sup ea mel ꝛ seruetur.

Descriptio alia cydonioꝝ ꝯditoꝝ que ꝯferūt ad debilitatē stōi ꝛ solōnē vētris. ¶ Sumantur de cydonijs matura ꝛ incidātur in .4. frusta ꝛ mundet̄ qð est in interiore pte eoꝝ ex granis: ꝛ abstergātur interiora eoꝝ cū mādili ꝛ lino ꝛ fundātur super ea mellis ps .i. ꝛ aq̄ ptes .4. cū ꝗtitate q̄ cooperiat cydonia ꝛ ferueāt duabus ebullitionib⁹ aut trib⁹. deinde colētur ꝛ reducātur ad vas ꝛ fundātur sup ea mellis dispumati ps .i. ꝛ aq̄ ps .i. ꝛ bulliāt ebullitionib⁹ duabus aut tribus: deinde colētur ꝛ expādātur sup planū aliqð vt ē tabula ꝛ dimittātur donec exiccentur qð in eis ē de humorositate: deiñ abstergātur ꝛ reducātur ad vas ꝛ fundat̄ sup ea mellis ꝗtitas q̄ submergat ea ꝛ emineat .4. digitis ꝯiūctis: ꝛ ebulliāt ebullitiōe vna ꝛ pulueriʒētur sup ea spēs quas diximus in opatione citroꝝ ꝛ ponātur in vase vitreato viridi ꝛ opiletur stricte caput eius. quidā v̄o medici non proijciunt super ea ꝺe spēbus nisi cardamo. et gario. ꝛ crocum.

Baucie ꝯdite q̄ ꝯferunt ad frigora ꝛ debilitateꝫ renū ꝛ dolorē dorsi ꝛ adiuuāt advolūtatē coeūdi. ¶ Sumāt̄ ð baucijs dure clari coloris mūde ꝛ abscindātur due eaꝝ extremitates deinde ꝓijciat̄ sup eas penidioꝝ: aut ʒuccari pōd⁹ ipsaꝝ ꝛ fundat̄ sup eas de aq̄ qð cooperiat eas: decoquātur leni igne donec liniātur ꝛ auferātur ab igne ꝛ expādātur super planuꝫ aliqð vt tabula donec exiccētur ꝛ abstergat̄ ex eis qð supeminet eis ex malo ꝛ reducātur ad vas ꝛ fundat̄ sup eas mellis dispumati ꝗtitas cooperiens eas ꝛ supeminēs eis ꝗtuor digitis ꝛ decoquātur lēto igne donec videatur penetrare ex oibus ptibus earum: ꝛ auferatur ab igne ꝛ ponat̄ tunica vna ex eis in vase vitreato ꝛ pulueriʒētur sup eas spēs ꝛ fiat de eis ita vsqꝫ ad finē ipsarum.

Mirabolani ꝯditi fiunt ex recētibus in seni ꝛ idia ꝛ q̄ afferūtur ide sunt boni valde ꝛ fiunt apud nos hic s̄m hunc modū. ¶ Sumuntur myrabolani kebuli ꝛ fiat fouea in terra in loco humoroso arene dulcis nō salse ꝛ ponit̄ de myrabolanis tunica .i. ꝛ supra eos de arena humida tunica vna ꝛ sub eis arena tunica .i. ꝛ aspgitur sup eas de aqua ꝛ post duos dies accipiuntur myrabolāi ꝛ ꝓijcitur sup eos ð arena alia recens non prima et dimittuntur duobus diebus donec humectantur. Fit illð decē diebus donec intumescāt myrabolani ꝛ humectētur ꝛ infletur: tunc ergo ablue eos cū aq̄ dulciter aut quater ꝛ accipe dactilos ꝛ cipeꝛ et decoq̄ eos cū aqua plurima et ꝓijce myrabolanos in illā aquā decoctā et decoque eos paulatim sup ignē leuē. Cum ergo decocti sunt ablue eos ablutiōe mundāte. deinde accipe mel et bulli ipsum et aufer spumā ei⁹ et coq̄ eos cum eo et accipe medicinas quas diximus in citris conditis et pone eas in panno lini mundo subtili et suspende ip̄m in vase et confrica ipsum omni hora

donec egrediat virtus specꝝ cū myrabo. cū ḡ decocti sūt: tūc ꝓijce eos in casio vitreato ⁊ dimitte eos duobus dieb⁹ aut trib⁹ donec recipiāt myrabolāi virtutē medicinaꝝ ⁊ ꝓijce eos in vase vitri ⁊ ꝓijce i eo mel dispumatū ⁊ ꝓijce sup eos muschi ⁊ croci ⁊ paꝝam bre q̄titatem quā vis ⁊ stringe os vasis ⁊ vtere eis ⁊ q̄to plus antiquat sunt meliores.

DEscriptio alia myrabolanoꝝ ꝯditoꝝ. ℣ Sumātur de myrabol. magnis kebulis. c. numero et infundāt in aq̄ ⁊ ponant ad solē. v. dieb⁹ deinde extrahātur ex aq̄ ⁊ ponātur i fimo humido. v. dieb⁹ in oī die extrahātur ⁊ ablnātur ablutiōe mūdāte ⁊ reducant ad fimū humidū ⁊ sepeliātur in eo. ita fiat trib⁹ vicibus deiñ extrahātur ⁊ lauent ablutiōe mūdāte ⁊ ꝓijciātur in aq̄ rizi et zuccari. ℥. xxx. et dactiloꝝ q̄titate coopiēte ipos ⁊ decoquātur leni igne donec ꝯsumat aq̄ ⁊ extrahātur ⁊ abstergātur cū pāno lini ⁊ pungant cum acub⁹ ⁊ fundat sup eos mellis arundinum q̄titas coopiens eos ⁊ supeminēs. 4. digitis ⁊ decoquant donec ingrossent ⁊ administrent.

SPecies eoꝝ alia. ℣ Sumant ex myrabolanis kebulis bonis. c. myrabol. ⁊ lauent ablutione mūdāte ⁊ dimittātur nocte donec exiccētur paulatim ⁊ fundat sup eos aq̄ aut allrisch ordei cū q̄titate q̄ coopiat eos ⁊ supemineat. 4. digitis ⁊ decoquātur leni igne donec ꝯsumat aq̄ ⁊ ponant in furno: ⁊ q̄ñ mane extrahātur ⁊ expādātur sup vas planū vt tabula ⁊ abstergant cū pāno ⁊ pungātur cū acub⁹: deiñ fundat sup eos de rob ⁊ decoquant donec leniant ⁊ deponant ab igne ⁊ puluerizent sup eos spēs ⁊ reponant ⁊ administrent.

SEcacul ꝯditū. ℣ Secacul est vene sic. ℥. ⁊ affert ex idia ⁊ fit de eo cū teneritudine sua ꝯditū in loco suo ⁊ ē nobile valde. Apđ nos aūt fit ꝑm hunc modū. ℣ humectat in p̄inis cū aq̄ calīa donec mollificet cortex ei⁹ exterior. deiñ excorticatur cū cultello postea ifundit i aq̄ frā septē dieb⁹ ⁊ oī die alteratur aq̄: ⁊ fit illđ de eo donec humectet īteri⁹ ei⁹ ⁊ ipsi⁹ exteri⁹ ⁊ leniat: deiñ decoq̄tur cū aq̄ ⁊ melle postq̄ humectat ⁊ sunt aq̄ ptes. 2. ⁊ mellis pars. 1. deiñ ponit mel solū ⁊ bullit ebullitiōe vna: ⁊ ꝓijcit in vase vitri ⁊ cum subtiliat mel ex humiditate ei⁹ extrahit ab illo melle ⁊ ponit in vase alio dispumato cum specieb⁹ quas diximus.

z Inziber ꝯditū. ℭ Zinziber est vene de ventre terre sic vene tinctoꝝ ⁊ fit de eo ꝯditū in scemi ⁊ teneritudine sua. Apud nos aūt affertur ꝯditū cū melle: aut cū aq̄ rizi: ⁊ fit apđ nos cū melle ⁊ spēb⁹ cū siccitate sua postq̄ ifundit mēse vno absq̄ sale. Quidā vo alij sepeliunt ipsum in arena sicut myrabol. deinde decoquuntur ⁊ fit ꝑm modū quē diximus in myrabol.

PRuna ꝯdita si sunt humida decoquunt postq̄ tollunt interiora eoꝝ cū melle ⁊ aq̄: deinde cū melle solo: ⁊ ꝓijciūtur sup ea spēs ꝑm q̄ dixim⁹ ante ⁊ si sunt sicca: tunc infundantur in aqua. iij. diebus deinde decoquātur.

NApi conditi. ℣ Sumant napi boni ⁊ scidātur in q̄tuor ptes ⁊ ꝑm q̄titatē magnitudīs ⁊ puttatis eoꝝ excorticētur ex cortice suo exteriore ⁊ infundantur in aq̄ ⁊ sale. 4. dieb⁹ deinde trib⁹ diebus cum aq̄ calīa ⁊ decoquātur cū aq̄ ⁊ melle: deinde cū melle solo ⁊ fiant odoriferi.

AMigdale ꝯdite. ℣ Eligant de eis dulces cū teneritate sua ⁊ corticib⁹ suis ⁊ coq̄nt ita vt nō infundant ⁊ ꝑforent ⁊ ponant in spēbus boni odoris.

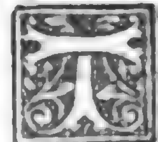
SIgna ballsami ꝯdita. ℣ Et fit ex lignis balsami recētib⁹ q̄ñ decoquunt duab⁹ vicib⁹ ⁊ ꝓijciūtur sup ea spēs sicut diximus.

EMblici conditi. Eligant ex emplicis meliores qui nō sunt fracti ⁊ infundant. vij. dieb⁹ i aqua frā donec liniant et inflent ⁊ ꝑficiētur: deinde decoquātur bis ꝑm q̄ dixim⁹ et ꝓijciātur sup eas species: deīde ferueāt duab⁹ ebullitiōib⁹ cū aq̄ et ꝓijciātur sup eos mel dispumatū ⁊ spēs et administrētur.

MAla cōdita cōueniētia ad vomitū: decoquant poma dulcia de scemi cū duab⁹ ptib⁹ aq̄ et parte. 1. mellis: deīde decoquātur 2° cū melle solo et ponātur in vase vitri et ꝓijciatur sup ea mel spumatū et ꝓijciantur sup ea spēs ꝑdicte in operatiōe citroꝝ.

ℭ Tractatus octauus de trociscis.

ℭ Sermo noster in hac summa ē sicut ꝑmo ꝑterit⁹.

TRocisci stelle. Jā cōsecutū est ex magnificatiōe antiquorū medicorū q̄ nolauerit trociscos stelle almardacanee: i. trociscos stelle q̄ nō ꝑmittūt vitā recedere. ℭ Et isti q̄dē trocisci cōueniūt stō recipiēti sup̄fluitates expulsas ex reliq̄s mēbris ⁊ auferūt eructuationē acetosaꝝ et liniūtur sup frōtē et sedāt dolorē capitis et ꝯferūt ad catarros et dolorē dētiū positi cū galbano i corroso ex eis ⁊ ꝯferūt ad dolorē auris et ꝯferūt ad sputū sanguinis ⁊ cursū ei⁹ ex oī mēbro ⁊ ad tussim chronicā et cōferūt ad febres piodicas sumpti in potu cū aqua sāsuci et ad venena ex ꝑcussiōe ebibita cū aqua ruthe et ponatur i eis stella terre. Et dixerūt plurimi eorū q̄ ē talk: et q̄dā eorū q̄ ē lutū scemiū ⁊ fortasse talk lenit aspitatē stōi ⁊ insidet ei ⁊ nō patit a calore inato donec agat ipm in alio. Et nos dicemus eorū permixtionē sicut ipsi dixerūt. quorum hec est ꝑmixtio.

ℭ Myrrhe et castorei et spice et cassie ⁊ terre sigillate ⁊ corticū mādragore olꝫ aā. ℥. 4. opij et croci ⁊ costi ⁊ stelle terre: ⁊ē talk olꝫ. aā. ℥. v. papaueris albi. ℥. vj. daucie aniси ⁊ siseleos ⁊ se. iusq̄ami albi ⁊ storacis liquide et se. apij olm aā. ℥. 8. isūde gūmas i vino odorifero: et tere medicinas et confice cū eo et fac trociscos ponderantes. ℥. 5. exiccentur in vmbra.

t Rocisci de rosis vniuersitatis qui cōferūt ad dolorē stomaci et abstergunt hūiditates stomaci et auferūt febres flegmaticas et chronicas quorū hec ē ꝑmixtio. Sumant rosarū rubearuꝫ ablatis capitib⁹. ℥. xx. spice odorifere et radicū liquiritie olm aā. pondus. ℥. x. Et sunt quidā medicorum qui ponunt loco radicū liq̄ritie succū liq̄ritie. aggrega has medicinas tritas et cribellatas: et cōfice cū triplicato et fac trociscos et exicca in vmbra.

DEscriptio trociscorū de rosis asclepiadis qui extingunt et cōferūt ad dolorē stomaci et confortant ipsum et ad disniā et calliditatē et inflammationē et humiditatē et subuersionē stōi et adustionem quorum hec

quoꝝ hec ē ꝑmixtio. ℞. rosaꝝ recētiū au.vj. radi=
cū liq̄ritie aur.4. spice ide aur.2. ꝯficiant cū rob ꝛ in
formentur tro.pōderis.ʒ.i.ꝛ exiccent in vmbra.

Rocisci de rosis cū scamonea qui ꝯferunt ad
t febres ꝛ ad difficultatē. ℞. rosaꝝ rubearū
ablatis capitib⁹.ʒ.xij. spice odorifere ꝛ radi=
cū liq̄ritie olum an̄.ʒ.viij. scamonee pōdus.ʒ.iij. ag=
grega has medicinas tritas ꝛ cribellatas ꝛ cōfice ꝛ
fac trociscos ꝛ exicca in vmbra ꝛ bibātur cū aq̄ frigi
da ꝛ iulep ꝛ sirupo acetoso.

Rocisci ð rosis cū spodio q̄ ꝯferūt ad febres
t cōmixtas ex flegmate ꝛ colera antiq̄s. ℞.
ro.rubeaꝝ ablatis capitib⁹ pōdus.ʒ.v. spice odori=
fere pōdus.ʒ.ij. spodij pōdus.ʒ.i. succi eupatorij pō
dus.ʒ.viij. aggrega has medicinas tritas et cribel=
latas ꝛ fac tro.ꝛ exicca ꝛ vtere qn̄ nec̄e fuerit.

Rocisci de rosis nolati diaodon q̄ ꝯferūt ad
t opilatiōes splenis ꝛ epatis ꝛ febres melācō=
licas ꝛ flegmaticas: quoꝝ hec est permixtio.
℞. rosaꝝ.ʒ.x.ꝛ succi liquiritie.ʒ.v.ꝛ spice ꝛ cassie ꝛ
floris sq̄nāti ꝛ croci ꝛ myrrhe ꝛ masticis: olum ana
pōdus.ʒ.ij. terantur ꝛ cribellent ꝛ infundant myr=
rha ꝛ crocus in aceto: ꝛ conficiantur cum eo ꝛ fiant
tro.ꝛ si vis confice cum melle.

Rocisci de rosis cōferētes ad febrē tertianā
t Recipe rosarū rubeaꝝ ptes.v. spice et croci ꝛ
masticis et anisi et lacce absq̄ lignis olꝫ an̄.
ptes.x. succi eupatorij et absinthij āboꝝ an̄.ptes.ij.
floris sq̄nanti ꝛ myrabo.citrinoꝝ āboꝝ an̄.ptē.i.ꝛ in
descriptiōe alia: ros. ꝗstū spice ꝛ masticis: tere ꝛ ꝯfi=
ce cū aq̄ apij ꝛ fac tro. quoꝝ vnusquisq̄ sit aur.5.

Rocisci de rosis cū spica faciētes ad dolorē
t epis. Recipe spice ꝛ lacce ablute ꝛ radicum li
q̄ritie olum an̄.ʒ.4. absinthij ꝛ kreia et croci ꝛ
succi eupatorij et reusini olum an̄.pōð.ʒ.iij. rosarū.
ʒ.vij. tere et cribella et confice cū aqua et fac.tro.

Rocisci de cāphora extinguētes īflāmationē
t febriū ꝯferētes ad ethicā et ptisim ꝛ auferūt
sitim et angustiā ꝛ vomitū sanguis: quorum
hec ē ꝑmixtio. Recipe spodij.ʒ.4.ro.ʒ.vij. se. malue
ꝛ seis portulace ꝛ se. dulcis cucurbite et dragagāti ꝛ
neridē et gūmi ꝛ liq̄ritie ꝛ xyloaloes crudi et carda=
momi olm an̄.ʒ.iij. croci.ʒ.i. zuccari tabarzet ꝛ tere=
niabin olum an̄.ʒ.vij. cāphore.ʒ.i.5. terant et ꝯficiā
tur cū mucillagine psilij ꝛ informent trocisci.

DEscriptio alia trociscoꝝ de cāphora q̄ ꝯferunt
ad inflāmationē q̄ fit in stō et epate et vomitū
sanguis et sitim et febres acutas: quoꝝ hec est per=
mixtio. Sumant spodij pond⁹.ʒ.4. rosaꝝ rubearū
ablatis capitib⁹ pō.ʒ.x. xyloaloes puri boni ꝛ carda
momi ꝛ succi liq̄ritie olum an̄.pōð.ʒ.iij. zuccari ta=
bar. et tereniabin et granoꝝ cucu. excorticatorum
olm ana pondus.ʒ.ij. croci ꝛ camphore amborum
an̄.pondus.ʒ.i. aggrega has medicinas tritas ꝛ cri=
bellatas et confice cuꝫ mucillagine psilij ꝛ informa
troc. drachmeos ꝛ exicca in vmbra et vtere.

Rocisci de cāphora sm̄ descriptionē aliā qui
t ꝯferūt ad febres acutas ꝛ apiunt opilationē
epis vehemētē: q̄ꝝ ꝑmixtio hec ē. Recipe vio
larū siccaꝝ et nenufaris āboꝝ an̄.ʒ.iij.ꝛ se. cucu. et
spodij et croci olm an̄.pō.ʒ.ij. rosaꝝ.ʒ.v. et reusini ꝛ
lacce āboꝝ an̄.pōð.ʒ.i.ꝛ dragagāti et gūmi arabici
et succi liq̄ritie olm an̄.pōdus.ʒ.ij. cāphore aure.5.
Et in descriptiōe alia: cāphore au.i. tereniabin ꝛ zuc
cari āboꝝ an̄.pōdus.ʒ.x. terant et fiant trocisci.

DEscriptio alia. Cāphore ꝛ xyloaloes crudi am
boꝝ an̄.pōð.ʒ.5. croci et spodij āboꝝ an̄.pōd⁹
aur.ij. se. cucumeris et se. alcond ꝛ dragagāti et lac
ce et succi liq̄ritie et cardamomi olum an̄.ʒ.ij. et ro=
saꝝ.ʒ.vij. et zuccari et tereniabin āboꝝ ana pond⁹
ʒ.x. terant et conficiant et informent trocisci.

Rocisci cāphore nr̄i. Recipe se. ēdiuie ꝛ lactu
t ce ꝛ portulace olm an̄.ʒ.ij. et gnoꝝ cucurbi=
te excorticatoꝝ olm an̄.pōd⁹.ʒ.ij. et tertiam ꝛ
semis alkedre si inenitur. et si nō sandali.ʒ.iij.ꝛ can
cri cōbusti ꝛ croci et succi liq̄ritie et cāphore olm an̄.
pōd⁹.ʒ.i. rosaꝝ.ʒ.4. et informentur trocisci.

Rocisci de spodio cū tereniabin q̄ ꝓsunt ad
t febrē acutā ꝛ extingūt. Recipe rosaꝝ.ʒ.vj. te=
reniabin.ʒ.4. amili.ʒ.ij. gūmi arabici ꝛ dra=
gagāti ꝛ spodij et croci olum an̄.ʒ ij. ꝯficiant cū aq̄
tereniabi ꝛ mucillagie psilij. Quidā aūt addūt i eis
se. citroli ex se. cucu. et se. portulace et se. cucurbite
dulcis olm an̄.ʒ.ij. terāt et ꝯficiant et informēt troc.

Rocisci de spodio cū sele acetose faciētes ad
t febres colicas ꝛ tertianā et ꝑcipue qn̄ est il=
lic solutio nāe: cuius hec est ꝑmixtio. Recipe
ro.ʒ.viij. gūmi et se. acetose excorticati et amili torre
facti paꝝ olm an̄.ʒ.4. spodij.ʒ.iij. croci.ʒ.ij. tere ꝛ cō
fice cū aq̄ granati acetosi aut cū aq̄ acreste: et infor
ma trociscos: et dent i potu cū rob de acresta puro
aut cū sirupo de ribes. Quidā ꝟo addūt i eis boar.
ꝛ succi berberis ābo an̄.ʒ.2. castāeaꝝ torrefcāꝝ.ʒ.iij.

Rocisci ð berberis faciētes ad fe. acutam et
t apata i epe et siti vehemtē. Recipe succi ber
beris.ʒ.4. se citroli et masticis et spodij olm
an̄.ʒ.ij. lacce ꝛ reusini āboꝝ an̄.ʒ.i. rosa.ʒ.xij. croci.
ʒ.i. spice et succi eupatorij ꝛ radicū liq̄ritie ꝛ terenia
bin olm an̄.ʒ.ij. informent trocisci pōderis.ʒ.i.ꝛ dēt
in potu cū eo qð ꝯuenit ex potibus. Quidā aūt ad=
dūt in eis succi absinthij.ʒ.2. assari et se. apij. et semi
nis feni. olum an̄.ʒ.i. rubee tinctorum.ʒ.i.5.

Rocisci de berberis descriptiōe alia q̄ ꝯferūt
t febrib⁹ inflāmatiuis ꝛ apatibus epis.ꝛ stōi.
Recipe berberis et succi liq̄ritie et rosarum et
se. cucumeris et se. melonis excorticati contriti et cri
bellati olm an̄.pōdus.ʒ.iij. masticis et spice et odo=
rifere et succi eupatorij olm an̄.ponð.ʒ.ij. rubee et
reusini et croci olm an̄.pōd⁹.ʒ.i. se. cuscute ꝛ se. endi
uie olm an̄.pōd⁹.ʒ.iij. spodij pōdus.ʒ.i.5. tereniabi
pond⁹.ʒ.vj. tere ꝛ ꝯfice cū aqua tereniabin et infor=
ma tro. quorū vnusquisq̄ sit aur.i. et potentur.

Rocisci de berberis qui ꝯueniūt ad dolores
t epis cū febre et siti ꝛ icteritia. Recipe rosarū
recētiū.ʒ.vij. succi berberis ꝛ tereniabi āborū
an̄.ʒ.iij. cuscute sicci aut se. ei⁹.ʒ.i.5. neridē et spodij
āboꝝ an̄.ʒ.i.5. croci ꝛ lacce ꝛ reubarbari olm.ʒ.i. suc
ci liq̄.ʒ.2.5. te ꝛ ꝯfice cū aq̄ teniabi aut cū aq̄ ēdiuie.

DEscriptio alia trociscoꝝ ð berberis q̄ cōueniūt
ad febres inflāmatiuas et sitim et angustiam

ꝛ extinguūt valde. ℞.berberis aut succi ei⁹ ꝛ succi liq̄ritie aut spodij olum ana.ʒ.iij.spice.ʒ.i.se. citroli pōd⁹.ʒ.iij.ſ.ro.ʒ.vj.ſ.se.portulace ꝛ croci amili dragagāti olum aā.ʒ.ij.cāphore.ʒ.ſ.ꝯficiant̄ cū aq̄ tereniabin ꝛ informent̄ trocisci.

DEscriptio alia trociscoꝝ de berberis q̄ faciunt ad febrē ꝛ tussim ꝛ dolorē epatis ꝛ sedāt sitim. ℞.berberꝫ pōd⁹.ʒ.xij. ꝛ se.cucumeris ꝛ alcond et masticis ꝛ spodij olum ana pōd⁹.ʒ.vj.lacce ꝛ reusin āboꝝ aā.ʒ.iij.ꝛ rosaꝝ.ʒ.xl.croci ꝛ spice ꝛ succi eupatorij ꝛ succi liquiritie ꝛ ter ētabin oluꝫ aā.ʒ.vj.tere ꝛ fac trociscos.

t Rocisci de berberis descriptōe alia. ℞.berberis ꝛ spice ꝛ seis portulace ꝛ succi liq̄ritie ꝛ dragagāti ꝛ gūmi arabici ꝛ amili olm ana.ʒ.iij.ſ.spodij ꝛ cāphore ꝛ croci olm ana, pōd⁹.ʒ.i.tere ꝛ ꝯfice cū aq̄ ꝛ informa trociscos.

t Rocisci de berberis. ℞.succi berberis.ʒ.v. eupatorij ꝛ spodij āboꝝ aā.ʒ.ij.lacce ablute ꝛ croci et keder ꝛ spice ꝛ succi absinthij ꝛ reubarbari ꝛ buglose olm aā.ʒ.ij.ſ.se.endiuie ꝛ seis cuscute olm aā.pōd⁹.ʒ.iij.seis portulace.ʒ.i.ſ.croci pōdus.ʒ.i.ꝛ forma trociscos cū aq̄ endiuie.

t Rocisc⁹ de absinthio ꝯferēs ad febres antiquas apitiuus valde ꝓuocatiu⁹ faciēs appetere. ℞.anisi ꝛ absinthij ꝛ assari ꝛ se.apij.ꝛ amigdalaꝝ excorticataꝝ olm ptes eq̄les ꝯficiant̄ cū aq̄ frigida ꝛ fiāt trocisci ꝛ dent̄ in potu.

t Rocisci de absinthio alij faciētes ad epar et splenē ꝛ stōm ꝛ febrē tertianā ꝛ triāgulā. ℞.anisi aure.ij.assari ꝛ absinthij romani ꝛ seis apij et amigdalaꝝ excorticataꝝ ex cortice suo ꝛ masticis et spice olm aā.aur.i. aloes scotrēsis ꝛ folij indi āboꝝ aā.aur.i.ſ.succi eupatorij aur̄.i.terant̄ et ꝯficiantur ꝛ informentur trocisci.

t Rocisci de eupatorio q̄ ꝯferūt ad febres iflāmatiuas antiq̄s ꝛ ad sitim ꝛ opilatōes ꝛ apāta epatis ꝛ splenis ꝛ icteritiā. ℞.succi eupatorij sextaria.vj.rosaꝝ rubeaꝝ ablatis capitib⁹ ꝛ spice odorifere olm aā.sextaria.ij. tereniabin mūdate sextaria.vj.spodij pōd⁹.ʒ.4.aggrega has medicias tritas ꝛ cribellatas ꝛ ꝯfice ꝛ fac troci.

t Rocisci de cappare q̄ ꝯferūt ad dolores splenis. ℞.corticū radicis capparꝫ sextaria.4. āmoniaci sex.4.reubarbari sext.ij.se.agnicasti ꝛ pipis olm aā.pōd⁹ sextarioꝝ.vj.Aggrega has medicinas tritas ꝛ ꝯfice āmoniacū cū aceto vini et aggrega cū eo medicinas ꝛ fac trociscos.

t Rocisci de lacca. ℞.lacce lignoꝝ ꝛ rubee ꝛ anisi ꝛ se.apij.ꝛ absinthij ꝛ assari ꝛ amigdalarū amaraꝝ mūdataꝝ ꝛ costi ꝛ cinamomi et aristo.lō.ꝛ succi eupato.oluꝫ aā.vj.tere et ꝯfice tro.

t Rocisci allkelkēgi ꝯferētes ad dolores renū et vesice ꝛ mictū sanguis ꝛ saniei ꝛ ad vrinā mucosam ꝛ ꝯfert ad scabiē vesice: quoꝝ hec est ꝑmixtio. ℞.se.melōis aur̄.xxxvj.opij aur̄.vj.se. iusq̄ami albi ꝛ seis apij.ꝛ se.acetose olm aā.aur.vj. seminis iusq̄ami nigri ꝛ se.coriādri āboꝝ aā.au.xviij.seminꝫ feniculi ꝛ ḡnoꝝ pini torrefactoꝝ ꝛ croci ꝛ amigdalaꝝ amaraꝝ olm aā.aur̄.ix.ꝛ ḡnoꝝ allkelkēgi montani ḡna.lxxv.ꝛ ꝯfice cū coagulo vue.ꝛ fac trociscos dosis sit a.ij.aureis vsq̄ ad tres.

t Rocisci allkelkēgi i descriptōe alia q̄ ꝯferunt ad vlc⁹ renū ꝛ vesice ꝛ ad distillationē vrine. ℞.seis apij ꝛ seis iusq̄ami albi ꝛ scehedenigi oiꝫ aā.pōd.ʒ.vj.seis feni.ʒ.ij.croci ꝛ se.acetose siluestris ꝛ amigdalaꝝ ꝛ pini ꝛ opij ꝛ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ olum aā.ʒ.iij. ꝛ ḡnoꝝ allkelkengi magnoꝝ nūero.xxv.ꝛ seminis cucumeris.ʒ.xij.tere ꝛ ꝯfice ꝛ fac trociscos.

t Rocisci d̄ reubarbaro ꝯferētes ad egritudīes āntiq̄s ꝛ duritiē epis ꝛ ꝯuitatē ei⁹ ꝛ apāta ipi⁹ ꝛ dolores splēis ꝛ ꝑcussionē eueniētē i corpe. ℞.reusini pō.ʒ.viij.rubee lignoꝝ lacce mūdate olm aā.pōd⁹.ʒ.4.seis apij ꝛ eupatorij ꝛ anisi olm aā.pōdus.ʒ.iij.Aggrega has medicias tritas ꝛ cribellatas ꝛ fac trociscos scōm descriptionē.

t Rocisci q̄s cōposuit aminul⁹ q̄ ꝯferūt ad caliditatē ꝛ solonē vētris ꝛ dolorē epatis quoꝝ hec est ꝑmixtio. ℞.spodij et berberꝫ ꝛ xiloaloes ꝛ seis acetose ꝛ masticis ꝛ galie ꝛ spice olm aā.aur̄.i.gūmi aur.iij.rosaꝝ aure.v. ꝯficiant̄ cū aq̄ ro.ꝛ informentur trocisci.

t Rocisci alij anisi ꝛ seis apij āboꝝ aā.pōdus.ʒ.i.amili ꝛ amigdalaꝝ amaraꝝ ꝛ masticis et spice ꝛ folij indi omniū ana pōdus.ʒ.i.ꝛ succi eupatorij ꝛ aloes amboruꝫ ana.ʒ.ij.assari.ʒ.i.tere ꝛ ꝯfice ꝛ fac trociscos.

t Rocisci alij amigdalarum amaraꝝ ꝛ anisi et absinthij omniū aā.ʒ.ij.assari.ʒ.i.ꝛ tere ꝛ cōfice et fac trociscos.

t Rocisci merō ꝛ sūt cogniti betricō. ℞.croci ꝛ opij ꝛ myrrhe ꝛ se.iusq̄ami albi ꝛ corticū radicis mādragore ptes eq̄les: ꝯficiāt̄ cū succo lactuce: ꝛ fiāt trocisci: ꝛ cū nec̄e fuerit tere ꝛ dissolue cū aq̄ ꝛ line sup tēpora.

PErmixtio trociscoꝝ. ℞.calami arōatici ꝛ meliloti āboꝝ aā.ʒ.iij.cardamomi.℥.i.ꝛ.ſ.folioꝝ anetri.℥.i.rosaꝝ rubeaꝝ.℥.ſ.muschi aur̄.i.tere ꝛ cribella ꝛ fac trociscos.

t Rocisci valētes ad vlc⁹ itestioꝝ ꝛ expulsionē sanguis vndecūq̄ sit. ℞.supioris rof.opij macaties gūmi olm aā.℥.i.gallaꝝ.℥.ſ.se.luzaharagi.℥.i.ꝛ.ſ.ꝯficiāt̄ cū succo alcarcos et fiāt tro.

t Rocisci ādrōachi ꝯferētes ad expulsionē sanguis. ℞.arsenici ꝛ opij ꝛ coral.olꝫ aā.ʒ.4. olibāi.ʒ.8.stelle ťre ꝛ amili ꝛ boli armēi olꝫ aā.ʒ.iij.se.papaue.ʒ.2.balaustie.ʒ.ſ.te ꝛ ꝯfice ꝛ fac tro.

t Rocisci ādrōachi descriptiōe alia faciētes ad dolorē stōi ꝛ ad difficultatē vētrꝫ ꝛ difficultatē vrie. ℞.seis apij.ʒ.vj.anisi.ʒ.iij. reusini et pipis albi ꝛ floris sq̄nāti et castorei ꝛ spice ꝛ ciamēi ꝛ opij olm aā.ʒ.i.ꝛ.ſ.absinthij.ʒ.iij.aloes scotrēsis ꝛ masticis ꝛ croci olm aā.pōd⁹.ʒ.i.tere ꝛ cribella et ꝯfice et informa trociscos.

t Rocisci allkidi q̄ ꝯferūt epi qd̄ debilitatū ē in ḡnando sanguinē adeo q̄ debilitat⁹ est appetit⁹ cibi ꝛ appetit⁹ coit⁹. ℞.lacce lignorum ptes.v.berberꝫ ptes.iij.reusini ro.ru.ꝛ xyloaloes indi oluꝫ aā.triā ptꝫ.i.sticados ꝛ venaꝝ lilij subalbidi

ambo℞ añ.ptē.5.croci ⁊ anisi ⁊ se. apij ⁊ lzeisim ro=
mani ⁊ petroselini olm añ. q̄rtā ptis.i.tere ⁊ fac tro.
TRocisci andromachi abstersiui ɔferētes ad hūo
rē crudū ⁊ colerā fortes valde. ℞.myra.⁊ bel
liricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ burūgi olm ptē.i. p⁹ cicotrogo=
nizatōm ⁊ medulle turbith al. q̄ntū ē illō totū ⁊ peni=
diorū q̄ntū ola: ponāt pēdij i patella ⁊ fundatur sup
eos alidd aq̄. Cū ḡ bulierit auferāt ⁊ puluerizētur
sup eos me^c p⁹ cōmixtōm ⁊ pmisceāt ɔmixtiōe decēti
deiñ fiāt tro.⁊ sit dsq; tro.pōderis.ʒ.x.dosis sit tro.i.
cū aq̄ i q̄ ifusū ē coriādrū siccū a p̄n⁹ noctꝫ:deiñ cole
tur hora q̄ potat medi² i mane:ipe em faciūt ascella
re a decē scellis vsq;.xx.⁊ sit cib⁹ ei⁹ sup ipsos cū fue
rit vespe mice i aq̄ cinerꝫ cū oleo abluto. Et si ē necīū
vt educat flegma vitreū viscosum addat in eis quā=
tum q̄rta ps myrabo. de pulpa colloquintide.
Rocisci almezerion ɔferentes ad nauseā ⁊ sin
t gultū ⁊ tenasmō. ℞.anisi ⁊ se.apij ⁊ calamē
ti hortulani ⁊ mēte ⁊ petroselini ⁊ ameos olm
añ.ʒ.vj.⁊ opij et castorei et pipis albi ⁊ macropipis ⁊
sisimbrij ⁊ myrrhe ⁊ absin.olm añ.pond.ʒ.iiij.⁊ cor=
ticū cassie.ʒ.xij.conficiātur cum melle et fiāt tro.
Rocisci mezerion aliȷ. ℞.se. apij et anisi et
t cynamomi olm añ.ʒ.vj. absinthij romani.ʒ.
4.myrrhe ⁊ pipis et opij et castorei olm ana.
ʒ.ij. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas et
fac trociscum cum triplicato et vtere ad debilitatem
stōi et fluxum ventris et vomitum.
Rocisci allrondion conferentes ad febres isiā
t matiuas et a͞pata epatis et febres cōpositas
ex colera et flāte et sanguie ⁊ hūiditate. ℞.
rosaꝝ ru.ablatis capitib⁹ pōd.ʒ.vj.spice odorifere ⁊
croci amboꝝ añ ʒ.ij.succi liq̄ritie ⁊ radicꝫ liq̄ritie ⁊
granoꝝ cucumeris excorticatorum tereniabin mun=
dati olm añ.ʒ.iij.dragagāti ⁊ gūmi amboꝝ añ.pon=
dus.ʒ.i. Aggrega has medicias tritas ⁊ cribellatas
⁊ cōfice cum aqua dulci ⁊ fac trociscos.
Rocisci allrōdinō descriptōe alia. ℞.grano
t rū melōis ⁊ granoꝝ citroli ⁊ granorū cucume
ris ⁊ cucurbite dulcis excorticatorū olm ana.
pond.ʒ.x.succi liq̄ritie pond.ʒ.vj.dragagāti pond.ʒ.
4.se.feni.⁊ rosaꝝ amboꝝ añ.ʒ.ij.croci pond.ʒ.i.tere
⁊ cōfice cū aqua psilij.⁊ fac tro.⁊ vtere.
Rocisci marini cōferētes cū approximat eger
t ilios: valētes ad iflāmatōm ⁊ ɔferētes ad vōi=
tū: q̄ꝝ pmixtio. ℞.se.apij ⁊ anisi āborū ana.
pōd.ʒ.vj.absinthij romani mastic꞉ añ.pōd.ʒ.4.pipe
ris ⁊ myrrhe ana pond.ʒ.ij. cynamomi pōdus.ʒ. vj.
opij.ʒ.ij.tere ⁊ cribella ⁊ cōfice ⁊ fac tro.
Rocisci de papauere ɔferētes ad fluxū sāguis
t ⁊ tussiꝫ ⁊ se.⁊ dolorē pector꞉. Reci.ros.⁊ gūmi
ara. āboꝝ añ.pōd.ʒ.4.amili ⁊ dragagāti am
boꝝ añ.pōd.ʒ.ij.papauer꞉ al.⁊ ni.amboꝝ ana pon=
dus.ʒ.iij.spodij pōdus.ʒ.i.succi liq̄ri.pōdus.ʒ.ij.cro
ci pōdus tertie.ʒ.i.tere ⁊ aggrega ⁊ fac tro.
Rocisci de balaustijs ɔuciētes eis q̄ hñt fluxū
t vētris ⁊ egōnē emittūt sanguinē:⁊ saniē: ⁊ hñt
tenasmō. Reci.balaustiaꝝ ⁊ sumach ⁊ corticū
glādiū torrefactarum ⁊ sanic nabat ⁊ granoꝝ myrti
olm añ.ʒ.8.⁊ gallaꝝ torrefactarū extinctaꝝ cū aceto
cymini ifusi i aceto torrefci olm añ.ʒ.4.tere ⁊ ɔfice
cū aq̄ ro.aut succo maloꝝ ⁊ iforma tro.drachmeos.
Rocisci disulidis ɔferētes ad vlcera renū ⁊ ve
t sice ⁊ mictū sanguis ⁊ difficultatē vrine q̄ꝝ h^c
ē pmixtio. ℞.se.apij ⁊ se.iusq̄ami albi ⁊ sce=
hedenegi olꝫ añ.pōd⁹.ʒ.vj.se.fenicli pōd⁹.ʒ.ij.croci
⁊ granoꝝ pini et seis acetose ⁊ opij ⁊ amigdalaꝝ ama
raꝝ excorticataꝝ olum añ.ʒ.iij.granoꝝ allrelregi mō
tani.xv.numero.semis cucume.excorticati.ʒ.xij.tere
⁊ ɔfice ⁊ informa trocis.
Rocisci alādarō dscriptiōe ascelēidis. ℞.ca
.t pitū granatoꝝ.ʒ.x.alumis iamēi.ʒ.4.calcadis
ʒ.xij.dragagāti.ʒ.xij.myrrhe.ʒ.4.olibani.ʒ.8
aristo.ʒ.xij.ɔfice cum aqua mellis ⁊ fac tro.
DEscriptio alia. ℞.arist.⁊ gallaꝝ viridiū olm
añ.ʒ.8.⁊ reliq̄ me^c sunt ſm q̄ntitatē zuccari et
informentur troci.
Rocisc⁹ ali⁹ q̄ ɔfert ad vlcera itestinoꝝ ⁊ sputū
t sāguis ex pectore ⁊ ɔseruat fetū. ℞.āmonij
⁊ scehedenigi ⁊ sāguis dra.olum añ.sextaria.
sedarā sextariū.i.laudani ⁊ zuccari ⁊ croci olum añ.
ʒ.4.balaustiaꝝ ⁊ gallaꝝ olum añ.ʒ.xx.litij ⁊ cornu
cerui adusti ⁊ acatie olm añ.ʒ.x.ɔficiātur cū aq̄ ar=
noglosse aut cū aq̄ v̄ge pastoris:⁊ admistret ſꝫ tres
modos. Ad cursum ex iferiorib⁹ cū clisteri in rece
ptrice. Et mō 2⁰ supponat cū lana. Et mō tertio det
in potu cū succo citri ⁊ cū aq̄ virge pastoris. Et ad
sputū sāguis ex pectore cū aq̄ portulace ⁊ dissynte=
rie cum rob cydonioꝝ puro.
Rocisci de aniso apiētes opilōnes rectifican=
t tes epar lenificātes nām auferētes febres an
tiq̄s: q̄ꝝ h^c ē pmixtio. ℞.anisi.ʒ.iij.absinthij
⁊ assari ⁊ se.apij ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ
⁊ spice ⁊ masticis ⁊ folij:⁊ seis aneti olum añ.ʒ.i.eu
patorij.ʒ.iij.aloes.ʒ.4.⁊.5.ɔficiātur cū aq̄ absinthij
⁊ fiant troc.drachmei:⁊ dentur in potu cum sirupo
acetoso.
t Rocisci lenictes nām auferētes āgustiā ɔferē
tes ad stricturā āhelit⁹ phibētes vōitū q̄ꝝ h^c
est pmixtio. ℞.turbith.ʒ.v.violaꝝ siccaꝝ.ʒ.x.succi
liq̄ritie.ʒ.ij.⁊.5.ɔficiant cū aq̄ ⁊ fiāt trocisci: dosis eo
rum.ʒ.iij.aut.iiij.⁊ bibant cū.ʒ.x.zuccari.
Rocisci de selb⁹ q̄ ɔferūt ad resolōnē nāe ⁊ vl=
t cera q̄ sūt in itestis ⁊ ad illū q̄ nō digerit cibos
⁊ pūctionē vehemetē ⁊ tenasmō ⁊ fluxū sāgui
nis mulieꝝ freq̄ntē: q̄ꝝ h^c ē pmixtio. ℞.granoꝝ myr
ti.ʒ.i.seis feniculi anisi ameos se. apij seis iusq̄ami
albi ⁊ dauci olum añ.ʒ.i.opij.ʒ.vj.ɔficiātur cū vino
⁊ fiāt trocisci pōderis.ʒ 5.⁊ admistrēt p⁹ sex menses.
Rocisci ad inceptionē aque ⁊ ad duritiē epis
t ℞.ros.ʒ.iiij.berberis.ʒ.ij.spice tantumdem
masticis ⁊ succi eupatorij ⁊ absinthij ⁊ sq̄nāti
⁊ assari ⁊ ani.⁊ se.apij ⁊ se.feni.⁊ scolopēdrie ⁊ fru=
ctus tamarisci ⁊ radicum capparis omniuꝫ añ.ʒ.i.
reubar.⁊ lacce ⁊ succi liquiri.omnium añ.ʒ.i.⁊.5.cro
ci.ʒ.5.informentur trocisci.
TRocisci de rof.q̄ ɔferūt ad dolorē stōi et febrē
statica. ℞.rosaꝝ siccaꝝ.ʒ.ij.spice ⁊ radicis liq̄
ritie olum añ.ʒ.i.karabe ⁊ masti. āborū añ.ʒ.vij.car
pobal.ʒ.v.tere ⁊ ɔfice cum rob et fac troc.

TRocisci d' rosis lenitiui q̄ i estate i potu sumunt. ¶ ℞. ro. ponđ. ʒ. x. spice radicū liq̄ritie olm añ. ʒ. v. scamonee. ʒ. iij. terant' ⁊ conficiant' cum aqua frigida ⁊ informentur troc.

TRocisci de ros. et eupatorio conuenientes ad febres antiquas ⁊ dolorē epatis ⁊ icteritiā. ¶ ℞. ro. ʒ. v. spice. ʒ. ij. spodij. ʒ. i. succi eupatorij. ʒ. viij. tere. et confice cum aqua tereniabin ⁊ fac tro. ⁊ da in potu cum aliquo siruporum.

TRocisci de lacca ꝯuenientes ad opilatōes epatis ⁊ splenis et febrē assiduā et ꝓuocatvrinā: q̄ꝝ hͤ est ꝑmixtio. ¶ ℞. lacce et rube et anisi. se. apij et absinthij romani ⁊ assari ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ: excorticatarū ⁊ costi ⁊ aristo. lō. ⁊ succi eupatorij ⁊ succi liq̄ritie ⁊ succi berberꝫ olm añ. po. i. informētur trocisci drachmei: ⁊ dent' i potu cū eo qđ cōuenit de sirupis.

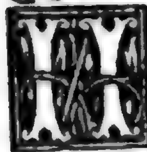
t Rrocisci de rubea qui ꝯueniūt ad grauedinē splenis ⁊ dolorē epatis ⁊ febrē cronicā: quorū hec ē ꝑmixtio. ¶ ℞. rubee. ʒ. xij. corticū radicū capparꝫ ⁊ aristo. lō. ⁊ radicū liq̄ritie olum ana. ʒ. i. cōficiant' cū sirupo acetoso: ⁊ informent' trocisci ponderātes. ʒ. i. dosis sit. i. cum decoctiōe absinthij.

t Rocisci de cuscute cōuenientes ad fe. cronicas ⁊ extinguūt eas. q̄ꝝ hec est ꝑmixtio. ¶ ℞. se. citroli ⁊ se. portlace ⁊ seis alschesabrē olꝫ añ. ʒ. iij. sucaha ⁊ bedeoard ⁊ fumiterre olm añ. ʒ. iiij. dragagāti ⁊ amili ⁊ gūmi olm añ. ʒ. i. ⁊ ſ. spodij ⁊ turbith et seis cuscute olm añ. ʒ. iiij. tereniabin. ʒ. xxx. zuccari alhasir. ʒ. xxx. croci. ʒ. iij. conficiant' cum aq̄ ⁊ melle et fiant trocisci ⁊ administrentur.

t Rocisci de decē medicis q̄ cōueniūt ad quartanā antiquā et dolorē ep̄is et mollitiē. ¶ ℞. anisi. ʒ. iiij. assari et folij indi absinthij ⁊ semis apij et spice et amigdal'. amar'. excorticataꝝ et masticis olm ana pōđ. ʒ. i. aloes. ʒ. ij. succi eupatorij. ʒ. iiij. tere et ꝯfice cū decoctione absinthij: ⁊ informa troc. drachmeos: et da in potu cum aqua tepida.

t Rrocisci cōferētes ad febres antiq̄s et īflāmationē ⁊ vōitū et leniūt nāꝫ. ¶ ℞. ro. saꝝ ru. ablatis capitib' ponđ. ʒ. vj. granoꝝ cucumerꝫ excorticatoꝝ et masticꝫ et reusini ⁊ succi eupatorij olm ana ponđ. ʒ. iij. croci pōdus. ʒ. ij. aloes scotrēsis pondus. ʒ. i. Aggrega has medicias tritas ⁊ cicotrigōizatas: et confice cum aqua dulci et fac tro. et vtere cum aq̄ frā aut citroli aut cum sirupo acetoso.

¶ Tractatus nonus de decoctionibus et pillulis.

NOs postponemus s'monē de catarticis quoꝝ q̄dā sūt apozimata: ⁊ q̄dā pill'e et sermonē de gargarismis et obtarmacꝫ ⁊ emplis et epithimatib' et medicis oculi et dētis et alioꝝ vsq; ad sūmā scđam: ⁊ sigillabimus hāc sūmā loquēdo de oleis ⁊ vnguētis: ⁊ añ illud afferemus descriptiōes apozimatū et pillulaꝝ quorū narrationē vidimus eē āte hanc summā secundam.

DEcoctio aque de radicib' cōferēs ad opil'ones et difficultatē vrine ⁊ dolorē epatis ⁊ stōi et administrat' cū oleis ⁊ alijs. ¶ ℞. corticū radicum se. ⁊ corticū radicū apij ⁊ radicū sq̄nā. et se. feni. et apij et anisi et spice odorifere et ca. ve. ⁊ masti. ⁊ passu. enucleataꝝ q̄ntū nec̄e ē d'coq̄nt' ⁊ det' in potu q̄ntū ē nec̄e.

DEcoctio aq̄ de radicib' ad dolorē ep̄is alkindi. ¶ ℞. corticū radicꝫ se. ⁊ apij āboꝝ añ. pōđ'. ʒ. i. se. se. se. apij āboꝝ añ. pōđ. ʒ. ſ. ro. ru. mollitaꝝ ⁊ calamēti ⁊ sq̄nāti olum añ. ʒ. ſ. ⁊ passulaꝝ enucleatarū pōđ. ʒ. ij. ⁊ assari pōđ. tertie. ʒ. i. ⁊ spice pōđ' tertie. ʒ. i. īfūdant' sup ea aq̄ tertie. ij. lb. i. ⁊ decoq̄ntur dōec maneāt. ℥. ij. ⁊ plus paꝝ deīn colet' ⁊ fundat' sup eā ex oleo amigdalino dulci pōđ. ʒ. i. deide potetur.

APozima d' absinthio ꝯferēs ad dolorē ep̄is et stōi ⁊ febres cōmixtas frās flegmaticas ⁊ melācas c' hec ē ꝑmixtio. ℞. anisi ⁊ se. apij ⁊ absinthij romani ⁊ assari ⁊ se. se. ⁊ radicū sq̄nāti olum q̄ntū nec̄e est: decoquāt' ⁊ extrahat' aq̄ eoꝝ ⁊ det' in potu.

DEcoctio eupatorij ꝯueniēs ei q̄ hꝫ febrē q̄rtanā ⁊ febrē flegmaticā ⁊ febrē diuersaꝫ ⁊ lenit nām. ¶ ℞. myrabo. ni. ⁊ passulaꝝ mūdataꝝ ⁊ fumiterre ⁊ bedeoard ⁊ eupatorij ⁊ sucaha olm eq̄liter decoq̄ntur ⁊ colentur.

¶ Ca. de pillulis.

PIllule q̄ ꝯueniūt illi q̄ hꝫ vētositatē grossam et īflāmationē ⁊ spasmū neruoꝝ ⁊ īflationē testiculoꝝ. ¶ ℞. se. apij ⁊ seis harmel ⁊ anisi ⁊ masticis ⁊ croci olum añ. ʒ. ij. myra. ni. ⁊ belliiricoꝝ ⁊ emblicoꝝ olum añ. ʒ. ij. serapini ⁊ bdellij subalbidi olum añ. ʒ. i. ⁊ ſ. calamēti ⁊ petroselini ⁊ floris sq̄nanti ⁊ assari ⁊ costi ⁊ zedoarie ⁊ ligni acori olum añ. ʒ. ſ. ⁊ īformētur pillule.

PIllule feti. magne q̄ expellūt humores grossos ⁊ aperiūt opilatiōes ⁊ ꝯferūt ad dolores iūcturarū ⁊ iliorū ⁊ albaras ⁊ morpheā ⁊ leprā ⁊ elephātiā: et sunt pillule cognite almheru. ¶ ℞. āmoniaci et serapini et opopōaci et bdellij et aloes et harmel et myrabolāorū et pulpe colloq̄ntide olm añ. ʒ. viij. et alsabrā et epithymi et euforbij et capsicet hermodactilorū olm añ pōđ. ʒ. iiij. et turbith. ʒ. x. et castorei pōđ. ʒ. ij. et scamōee pōđ. ʒ. iij. agarici. ʒ. ij. et croci et spice et cardamomi et radicis altee albe et alkeia et cynamomū et galāge olm añ. pōđ'. ʒ. i.

PIllule fetide maiores ꝯferētes ad dolorē colice et podagre et dorsi et genuū et resoluūt hūorē grossuꝫ viscosū in corpe: q̄rū hec ē ꝑmixtio. ¶ Recipe. bdellij serapini āmoniaci opopōaci se. harmel et pulpe colloq̄ntide et aloes scotrēsis et epithymi oluꝫ añ. ʒ. x. scamōee. ʒ. vj. cynamōi spice croci et castorei olum añ. ʒ. ij. euforbij. ʒ. i. infundātur gūme in aq̄ porri et fiāt pillule: dosis. ʒ. ij.

PIllule fetide minores mūdificātes humorem grossū viscosū ex dorso et genib'. ¶ ℞. serapini de spahā et āmoniaci et opoponaci et bdellij olum añ. ʒ. x. turbith. ʒ. xx. pulpe collo. ʒ. xij. infūdant' gūme et ꝯficiant' cū eis medicine. doſ. ʒ. i. cum aq̄ tepi.

PIllule fetide alkindi q̄ ꝯferūt ad dolorē iūcturarū et podagre et oēm dolorē ex hūore crudo et colera et melīa et paly̆sim: q̄rū ꝑmixtio hec ē. ℞. aloes et myrabo. citri. enucleatorū et harmel et epithymi cretensis et medulle turbith et ammoniaci et opoponaci et serapini et bdelli iudaici omniū ana. partes. iiij. pulpe colloq̄ntide partes tres. scamōee ptes. ij. euforbij et castorei et cynamōi et croci oluꝫ añ. ptē. i. īfūde gūmas in aq̄ porri aut aq̄ caul' die et

nocte: deīde tere medicinas ⁊ tere gūmas dōec fiat sicut vnguētū: deinde pulueriza medicinas sup eas tere donec ꝑmisceāt: ⁊ fac pillulas sił'es piperi ⁊ exicca in vmbra: dos eaꝝ pondus .ʒ.ij. in ꝑncipio noctis cū aq̄ tepida. ⁊ sit cibus sup eas pullus ꝯditus in zirbahegi. ⁊ vinū eius sit vinū mellis aut de passis.

Pillule de capsia maiores q̄ sunt ꝯferētes ad dolores hūeroꝝ ⁊ anchaꝝ ⁊ vene sciatice ⁊ solutione educūt hūorē grossum viscosuz. ¶Recipe serapini ⁊ ammoniaci ⁊ bdellij ⁊ euforbij et oppopōaci olm aā.ʒ.i. aloes et epithymi ⁊ agarici olm aā.ʒ.i. ⁊ ʒ. aristo. ro. ⁊ cētaureeꝛ castorei olm aā.ʒ.ij. macropiperis ⁊ zinziberꝭ ⁊ cymini ⁊ ameos ⁊ seis apijꝛ anisi ⁊ myrrhe ⁊ croci olm aā.iij.ij.ʒ.i. myrabo. citrino. et hermodactiloꝝ et radicis almeheizaheregi olum aā.ʒ.ij. et .ʒ. synapis ⁊ capsie ⁊ pulpe colloq̄ntide et ligni acori ⁊ salis idi olum aā. tertias.ij.ʒ.i. ꝯfice cū aq̄ allkelkengi: ⁊ fiāt īde pillule. dosis pondus .ʒ. ij.

Pillule de capsia miores ꝯferētes ad mollificatione ptis ⁊ palysim ⁊ dolorē ancharūꝛ genuū ⁊ iuncturaꝝ ⁊ podagrā frigidā et solutione educūt hūorem crudū grossum. ¶Recipe myrabo. citri.ʒ.x. aloes.ʒ.xx.ʒʒ.ʒ.ij. piperis ⁊ macropiperis olm aā.ʒ.i. synapis.ʒ.4. capsie inde et salis indi ⁊ pulpe colloq̄ntide olm. aā.ʒ.ij. penidiaꝝ.ʒ.4. ꝯficiāt cū aq̄ porri et informenẗ pillule. dos.ʒ.ij. cū aqua tepida.

Pillule de capsia descriptione alia. Recipe aloes et turbith ⁊ hermodactilorūz olum aā.ʒ. x. capsie et acori ⁊ salis naptici ⁊ pulpe colloq̄ntide et agarici ⁊ ḡnoꝝ harmel ⁊ bdellij et serapini olm aā. ʒ.ij.ʒʒ. ⁊ macropiperis ⁊ pipis et masticis et sinapis ⁊ anisi et costi ⁊ ameos olm aā.ʒ.ij. epithymi ⁊ myrabo. ni. āboꝝ aā.ʒ.v. ꝯficianẗ cū aq̄ caulisꝛ allkelkengi: q̄rū dos sit.ʒ.ij. aut tres cū aq̄ calida.

Pillule de eupatorio faciētes ad dolorē epis et ictericiā et ad febres. Recipe aloes et succi eupatorij et myra. citri. olum. equaliꝛ tere ⁊ cribella: ⁊ ꝯfice cū aq̄ apij et fac pillulas. dosis pond⁹.ʒ.ij.

Pillule ꝓficue ꝯferētes ad palysim et torturā ⁊ dolorē genuū et dolores iūcturarū ex flegmate. ¶Recipe albredumaru et est medicina inda ⁊ satil et asrāg. ⁊ ē medicīa alia īda et turbith ⁊ ḡnoruz alnil indi ⁊ herbe eupatorij olum ana. aur.xx. decoq̄ntur cū lib.i. aq̄ dōec remāeat medietas: deīde colenẗꝛ reducaẗ aq̄ eoꝝ ad ignē ⁊ bulliat dōec coaguleẗ et ꝓijciaẗ sup eā dēde de sceni mundati a cortice suo exteriore. ⁊ est sīte lingue auis posite in medio sui. Et suma nẗ cynami ⁊ agarici et masticis ⁊ aloes scotrēsis ⁊ albrēgi excorticati ⁊ succi liq̄ritie olm aā. aur.xx. tere ⁊ cribella cū oīali ꝑter dēde: deīde tere dēde solū ⁊ misceaẗ cū medicis: qm̄ nō cribellaẗ ꝑꝑ vnctuositatē suā. deīde ꝓijciāẗ sup illā aquā decoctā coagulatā ⁊ fcā est ei spissitudo mellisꝛ ꝯficianẗ cū ea iste medicine ⁊ informenẗ pillule. et sumaẗ de eis pōdus tertie.ʒ.i. vsq̄ ad.ʒ.ʒ. ⁊ qn̄ multiplicas da duas tertias.ʒ.i. cū aqua calida in nocte.

Pillule aliathelic ⁊ sunt pillule abstergētes flegma ⁊ meliāzꝛ educētes ea āboꝛ frāgūt vētositatē debilitatē digōnis: et danẗ in potu hyemeꝛ estate. q̄rū hec ē ꝑmixtio. ¶℞. cinnamomi ⁊ costi et spice ⁊ amomi ⁊ camedreos ⁊ ḡnoꝝ albē ⁊ mahalech et clamōiꝛ agarici oluz aā. pōd⁹.ʒ.ii. myrrhe ⁊ croci.ʒ. ⁊ gariofi. olz aā. pō.ʒ.iii. aloes.ʒ.xvi. fiāt pillule ī estate cū succo ro. ⁊ ī hyeme cū succo caul' dos eaꝝ pōd⁹.ʒ. ii. cū vio aā cibū. ⁊ cibeẗ in hora sua cū aq̄ ciceris.

Pillule aldurie ex li. alcalamet q̄ odoriferꝝ efficiūt oris odorē ⁊ abstergūt visuz ⁊ cōsumūt flegma ⁊ faciūt appetere cibū ⁊ cōfortāt dētes masticātes. ℞. cynami ⁊ pipis rubee ⁊ coriādri ⁊ helbace et cōdeiati ⁊ lausel ⁊ cabre⁹ olz aā. pōd⁹.ʒ.ii. ⁊ kirat.i. muschi. tere ⁊ cribella ⁊ cōfice cum aq̄ gūmi soluti.

Pillule q̄ cōferūt ad vētositatē ⁊ debilitatē stōi ⁊ ad emorroydas: q̄rū hec est ꝑmixtio. ℞. scorie ferri au.c. q̄ īfundāẗ ī aq̄ porri septē dieb⁹ cōtinuis ⁊ remoueẗ aq̄ ī ea oī die semel ⁊ granoꝝ nasturtij.ʒ. cc. se. porri ⁊ se. eruce ⁊ seis alseful ⁊ se. apij. ⁊ se. bancie et se. raphāi et fenugreci et se. cepe olz aā.ʒ.xxv. tere et cōfice cū aq̄ porri et īforma pill'as sicut cicer.

Pillule de dēde cōferētes ad torturā et colicā et dolores dorsi et genuū ⁊ oīz dolorē: cui⁹ cā est flegma grossuz viscosuz et oēm vētositatē grossam. ℞. cynamōi excorticati a cortice suo sup̄iore de quo ꝓijciāẗ lingue repte īter duo frusta: et ḡnoꝝ dende ⁊ succi liq̄ritieꝛ agarici al. vallkeiati ⁊ herbe eupatorij ⁊ absinthi aloes ꝑtes eq̄les. tereꝛ ꝯfice cū aq̄ apij et īformeẗ pillule pue. Et ille q̄ ō eis facit pill'as iungat manū suā oleo ballsami odorifero. dosis eaꝝ est q̄d ē a.ʒ.i. vsq̄ ad.ʒ.ii. et sit cibus sup eas zibrabegi.

Sal solutiuus cōferēs ad torturā et abstergit visum et acuit auditū: et ad dolores splenis et ad podagrāꝛ dolores iūcturaꝝ ⁊ mollificationū lacerti et nocumēta frigoris et hūiditatis: c⁹ hec ē ꝑmixtio. ¶Sal gēme.ʒ.vi. pipis.ʒ.vii.ʒʒ. et se. apij et ysopi et aniuden. et petrosilini et semē feniculi et anisi et folii indi et agarici et scamōee et nasturtij et gariofiloꝝ olum. aā.ʒ.4. Aggregētur post cribellationem et reponātur in vase et administrentur.

Pillule stōatice allkindi q̄ cōfortāt stōm et faciūt appetere cibum et sunt valētes ad stōm et epar et splenē et mūdificāt sensus et itestina ⁊ educunt supfluitates ex toto corpe et flegma. ℞. myrab. kebuloꝝ ꝑtes. vi. sal' idi et absinthii romani et agarici leuis scamōee subalbide oluz aā. ꝑtes. iii. assari et anisi et se. apii: olz aā. ꝑtes. ii. medulle turbith al. ꝑtes. xvii. epithymi cretēsis rubei mundi recēns ꝑtes. v. hirepi. ꝑtes. vii. gariofi. ꝑtez. i. cōmisceāẗ medicie iste post cribellationē: deīn ponaẗ sup eas pan latiz: et ipe ꝯterāẗ aq̄ ī q̄ bullite sūt ꝑtes. 4. pēidioꝝ sahari dōec ꝯuersa sit ī substātia succi dactiloꝝ: deīde īformēẗ pillule sił'es piperi: dosis sit pōd⁹ aur. ii.

Pillule albaramalki mūdificātes caput et extremitates et cōferūt ad apata: bibāẗ et dormiaẗ sup eas ꝓpterea q̄ sūt vtīle ī attractiōe: quoꝝ ꝑmixtio hec est. ℞. aloes scotrēsis et pulpe colloquintide āboꝝ aur. vii. croci et spice et cynamōi et granoruz balsami et assari et masticis et absinthii romani et scamōee et turbith olz aā. aur. ii. cassie. au. ʒ. tere bñ et cribella et cōfice cū aq̄ tepida et fac pill'as et iungat manū suā oleo amigdalio dulci et sumaẗ de eis s̄m quantitatem lenitatis nature et siccitatis eius

minus pillule.iij.⁊ plus de eis pillule.ix. dosis inte
gra.ʒ.iii.cum vadit ad lectum suum.

PIllule filij alhair ex pte ad morpheā sedaȝ au
ferūt em̄ eā i trib⁹ dieb⁹ ⁊ cōferūt ad febrē ⁊ vē
tositatē ⁊ dolores iūcturaꝝ ⁊ oēm passionē flegma
ticā ⁊ melācolicā. ℞.myrabo.ni.⁊ citrinoꝝ ⁊ aloes
scotrēsis ⁊ sarcocolle ⁊ bdelij rubei ſapini de spahāi
⁊ pulpe collōqntide olum aā.ptes.v.nasturtij al. ⁊
origāi psici ⁊ nigelle ⁊ cymini carmeni ⁊ sal' gēme ⁊
visci romāi olȝ aā.ptē.i. Accipe has medicias post
ɔtritionē ⁊ cribellationē ⁊ ɔmisce pfecte ⁊ ifūde gū=
mas i aq̄ porri i vase eris tāte q̄ntitatiȝ q̄ ɔficiāt me=
dicie:⁊ pōat i sole dōec resoluāt gūme:deiñ ,pijciāt
medicine cribellate desup:⁊ ɔficiāt bñ vehemēter:cō
terēdo dōec sit poſe, vt fiāt, pillule silēs pipi ⁊ exic=
cēt i vmbra:dos:eaꝝ auř.i.cū aq̄ tepida ⁊ abstieat aā
spas duob⁹dieb⁹ab oib⁹reb⁹nisi pane ⁊ alzibrabege

PIllule filij hubeire sup q̄b⁹ ē ɔueniētia manife
sti iuuamēti i vētositatib⁹ ⁊ colera ⁊ vētositati
bus emorroydaꝝ ex hūore crudo ⁊ morphea ⁊ pru
ritu:⁊ bibūt i oī die ⁊ nocte hyeme ⁊ estate: q̄rū per
mixtio hec ē.℞.myra.citri.⁊ ni.⁊ belliricoꝝ ablatiȝ
nucleis olȝ aā.auř.xii.ēblicoꝝ auř.vj. capsie ide et
macropipis āboꝝ aā.au.v.nucis muschate ⁊ sal' gē
me olȝ aā.auř.ii.turbith.al.aloes āboꝝ auř.iii.te ⁊
cribella oīa:⁊ fac ɔfectionē cū oleo vio. ⁊ fac pill'as
⁊ exicca in vmbra:dos eaꝝ auř.vi. apud mediā no=
ctē cū aq̄ calida:videbis em̄ mirabilia ex iuuamēto.

PIllule aggregatiue filij hilgebē q̄ ɔferūt ad su
pfluitatē exñtē i corpe ex flegmate ⁊ colera ru=
bea ⁊ colera ni. Et silr ɔferūt capiti cū i ipso est sup=
fluitas ex istis hūorib⁹: aut ex vno eoꝝ ⁊ resoluunt
surditatē accñtē ide:⁊ ɔferūt stō ⁊ epi ⁊ cōfortāt ea ⁊
cōferūt ad oēm febrē ātiquā:⁊ sedāt hūores oēs ⁊ se
dāt sanguinē ⁊ sanāt spēs vlceꝝ ⁊ pruritū. ¶ Et ille
q̄ hȝ emorroydas:⁊ idiget potu eaꝝ tāgat idicem ⁊
pollicē suū cū aliq̄nto oleo amigdalino: deide tāgat
illas pill'as digitiȝ suis q̄ntitate q̄ fluāt cū oleo:deide
bibat eas nō em̄ nocebūt ei cū fecerit illō q̄ꝝ pmix=
tio hec ē.℞.hierepigre.ʒ.xxiiij. myra.ni. ⁊ citrinoꝝ
amboꝝ aā.ʒ.vj.masticis ⁊ anisi ⁊ succi eupatorij et
succi absinthij olȝ aā.ʒ.ii.ro.ru.ʒ.4.terāt ⁊ cribellē
tur ⁊ ɔficiāt cū aq̄ ⁊ iformēt pill'e silēs pipi: dosis.ʒ.
ij.vsq ad.ʒ.ii.⁊.ʒ.⁊ bibāt p⁹.ii.horas a pn° noctiȝ aā
q̄ dormiat vtēs eis:deinde surgat ⁊ faciēt ascellare
a duab⁹ secellis vsq ad.4.⁊ erit earū opatio in die.

PIllule facte cū euforbio ɔferētes ad aquā citri
nā ⁊ ad dolorē dorsi ⁊ anche ⁊ podagrā ⁊ mol
lificationē mēbroꝝ:q̄ꝝ pmixtio hec est.℞.euforbij
⁊ masticis āboꝝ aā.ʒ.4.scamōee ⁊ agarici amboꝝ
aā.ʒ.v.pulpe collōqntide.ʒ.iii.aloes ⁊ epithimi am
boꝝ aā.pōd⁹.ʒ.xx.succi absinthij pōd⁹.ʒ.v. sal' indi
pōd⁹.ʒ.i.⁊.ʒ.macropipis pōd⁹.ʒ.ij. anisi pōd⁹.ʒ.4.
spice.pōdus.ʒ.x.tere medicinas ⁊ cribella ⁊ cōfice cū
aq̄ caulis:⁊ informa pillulas sicut piper dosis hui⁹
medicine est.xi.pillule vsq ad quātitatē.ʒ ʒ. ante ci
bum ⁊ post ipsum:⁊ bibatur sup eis aq̄ calida.

PIllule alie cōferētes ad febrē chronicā ⁊ debili
tatē splenis ⁊ epis ⁊ iceptionē aq̄.℞.camepi
theos ⁊ camedreos ⁊ radicū liq̄ritie et croci et lacce
et absinthij olm aā.ʒ.x.se.apij et anisi et se .se. olm
aā.ʒ.⁊ succi eupatorij et reusini ⁊ ros olm aā.ʒ.vij.
se.cuscute.ʒ.xv. polij:⁊ si habuerit splenē adde in
eis scolopendrie.ʒ.x. radicis capparis et fruct⁹ ta=
marisci amborum aā.ʒ.viij.

PIllure alie ad febrē chronicā ex hūorib⁹ com=
mixtis et dolorē epis et inceptionē aq̄.℞.ab
sinthij et succi eupatorij et myra.citri.et aloes ⁊ ma
sticis et croci et aristo.⁊ lacce et anisi et capsie et hie
re olum aā.partē vnā terātur et informētur pillule.

PIllule cōferētes ad febrē chronicā accñtem ab
hūorib⁹ ɔmixtis et ad dolorē epis ⁊ inceptionē
hydropisis.℞.absinthij aut succi ei⁹ ⁊ succi eupa
torij et mira.citri.⁊ aloes et masticiȝ ⁊ croci et reubar
bari ⁊ lacce ablute ⁊ anisi et folij sicci ⁊ hierepigre
olm aā.po.i.terāt et cōficiāt cū succo solatri et ifor=
ment pillule:dosis pōdus auř.i.cū aq̄ tepida i nocte
Qđ si fuerit tussis ɔmisce cū medicinis succi liq̄ritie
quātū est medietas pōderis olm medicinarum.

PIllule q̄ apiūt opilatiōes et subtiliāt humores
grossos et faciūt descēdere hūores:et hūidita=
tes viscosas et mucillaginosas: q̄ꝝ hec est pmixtio.
℞.folij indi et myrrhe et floris iq̄nāti floris absin
thij romāi et masticis et croci oiuȝ aā.ʒ.ʒ.se. apij et
anisi et bdellij et serapini et opoponaci olm aā.ʒ.i.
aloes.ʒ.vij.turbith.aga.āboꝝ aā.ʒ.iij.ʒ.⁊ fiāt pill'e.

PIllule de serapino que cōueniūt ad dolorē ge
nuum et ancharū et laterū:q̄ꝝ hec est pmixtio.
Recipe se.apij et se.harmel amboꝝ aā.ʒ.i. ſapini
et bdellij amboꝝ aā.ʒ.ii.hiere.ʒ.ii.pulpe colloquin
tide et agarici amboꝝ aā.ʒ.i.turbith.ʒ.vj. fiant pil=
lule:dosis.ʒ.ii.cum aqua tepida.

PIllule de opoponaco lisalomōi cōueniētes ad
dolorē genuū et dorsi et paralysim et torturā.
℞.ʒʒ.et piperis et macropiperis et capsie inde et
myra.citri.belliricoꝝ et emblicoꝝ et myrrhe et tur=
bith et scamōee et croci et castorei olm aā.ʒ.ii. opo=
ponaci et hermodactiloꝝ et serapini et bdellij ⁊ am
moniaci et pulpe colloquintide olm aā.ʒ.x.aloes.ʒ.
xx.infundant gūme in aq̄ caulis et conficiantur cuȝ
eis medicine et informentur pillule dosis. ʒ.ij.

PIllule de euforbio cōferētes ad paralysim et
mollificationē et hūores crudos descendētes
ad neruos.Recipe agarici pulpe colloquintide eu=
forbij serapini bdellij olum aā.ʒ.i.aloes.ʒ.ii.terant
et conficiantur cū aqua caulis et fiāt pillule.

PIllule inde facte cū muscho cōferētes ad dolo
rē stōi et auferūt fetorē oris et malū odorē po
tus vini et exiccāt hūiditates eoꝝ. ℞.remisii et cap
paris āboꝝ aā.lib.i.ɔterāt et abluāt cū aq̄ et ,pijciā
tur i vase ⁊ ,pijciāt sup ea aq̄ lib.xl.et ꝺcoquāt dōec
remaneāt lib.v.⁊ colet:deide reducat ad vas mūdū
⁊ ꝺcoquāt cū aq̄ scđo sola dōec coaguletur:et tu remo
uebis eā cū coclearío ita vt nō adhereat et aduratur
deide ,pijciat i catio viridi ⁊ exiccet sic exiccat aloes
ablutū. Cū q̄ volueris facere ex eis pillulas sume de
eis auř.xx.⁊ tere et cribella:deide accipe heil et gar=
iosi.et nucis mus.et macis et xiloaloes idi ⁊ folij et
cētauree ⁊ sādali albi ⁊ girbaugue ⁊ cubebe olȝ.aā.
auř.i.muschi au.v.cāphore au.x, tere vnūq̄ds p se

ꝛ cribella: deinde ꝑmisce postea accipe remisſit scḃo aur.v.ꝛ ꝓijce sup eā aq̄.℥.vi.et ḃcoq̄ eā donec remaneāt.℥.ij.ꝛ cola eā ꝛ ꝯfice cū ea medicinas et īforma pillulas sīc cicer ꝛ exicca eas ꝛvtere eis cū nec̄e fuerit.

¶Tractatus decimus de oleis.

SErmo nr̃in hac sũma de oleis est ſm nr̃aʒ ꝯditõm. ¶Oleuʒ nardinū. Et⁹ q̄ḃ iuuamēta sunt multa ꝛ ē de nobiliorib⁹ oleis cõferēs ad oēm dolorē q̄ fit ex fritate ī vētre ꝛ vētositatē intrisecā: ꝛ sedat dolores auris frõs ꝛ remouet eos et aufert dolorē capitis ꝛ emigraneā ſcō caputpur. ex eo colorē effic̄ bonū ꝛ aufert colicā ꝛ pūctionē vētosā ꝛ ꝯfert ad dolores eaꝝ et sedat dolorē epatis ꝛ vētrꝫ ꝛ calefacit mr̃icē ꝛ iniȷ́cit ī foramē ṽge ꝛ ꝯfert renib⁹ et vesice et ad mollificationē vesice: c⁹ hec ē ꝑmixtio. ¶Sumāt calami arõatici ꝛ cipi ꝛ folia lauri ꝛ xylobalsami ꝛ foliȷ́ idi ꝛ enule et saule et ſq̄nāti et myrti ꝛ cordumēi ꝛ sāſuci olm an̄.℥.ij.terāt ꝯtritiõe grossa et ꝓijciāt ī vase ꝛ ꝓijciāt sup ea vinū ꝛ aq̄ ꝛ īfūdāt sup ea olei sisamini lirſt.v.ꝛ ḃcoq̄nt lēto igne ī vase ꝛ ꝓijciāt ī vase duplici sex horis ꝛ moueat oī hora: deinde auferāt ab igne: ꝛ dimittat donec infrēt ꝛ colet oleū. ¶Decoctio 2ª: cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞.ro.ru. ꝛ cassie ꝛ succi myrti hūide ꝛ myrrhe olm an̄.ʒ.ij. terāt g̃sse et ꝓijciāt sup ea aq̄ aut vinū dõec hūectēt ꝛ oleū decoctū ꝛ ḃcoq̄nt leni igne trib⁹ horꝫ ꝛ īfrēt ꝛ colet. Decoctio 3ª: c⁹ hec ē ꝑmixtio. ¶Spice ꝛ gariofi. ꝛ storacis olm an̄.℥.iiij.nucismuscate.℥.v.olei balsamini.℥.vi.tere mediciās grosse ꝛ ꝓijce sup eas aquā. Cū ḡ calefit ꝓijce desup oleū q̄ḃ decoctū est ꝛ oleū balsami ꝛ storacē liquidā et moue donec misceantur ꝛ ferueant done consumat aq̄ et remaneat oleum.

OLeū de storace ꝯueniens īūcturis ad q̄s effūdit omā et calefacit lacertos ꝛ a̅pata frā ꝛ matricem frāꝫ ꝛ calefacit renes et vesicā ex fritate. ¶Reci.olei sisamini lirſt.i.storacis sicce.℥.iiij.decoq̄nt lento igne dõec sumat oleū ṽtutē storacis ꝛ reponat.

OLeū de camomilla. ¶Reci.olei sisamini lirſt.i. fenugreci supioris camomille abluti ꝛ exiccati in vmbra āboꝝ an̄.ʒ.ij.ꝛ reponat ī vase vitri ꝛ ponatur in sole.xl.dieb⁹ ꝛ administra.

OLeū de mastice ꝯueniens ad debilitatem stõi et a̅pata eius ꝛ lenit duritiē. ¶Reci. olei sisamini lirſt ij.masticis.℥.vi.teratur mastix et proȷ́iciatur sup oleum in vase duplici.

OLeū de absinthio factū in sole calefaciēs ꝛ ꝯfortans mēbra fra. ¶Reci.olei sisamini dauic.i.ꝓijce ip̄m in vase vitri ꝛ absinthȷ́.℥.ij.ꝛponat in sole.xl. diebus ꝛ administretur.

OLeū ḃ aneto. ¶Reci.olei sisami lirſt.i. se.aneti exiccati ī vmbra.℥.i.ꝓijciant ī vase vitri ꝛ ponātur in sole.xx.diebus ꝛ administret.

OLeū de lilio q̄ḃ ꝯfert ad frigus matricis ꝛ ꝑfocationē matricis ꝛ ad colicā ꝛ calefac̄ renes ꝛ vesicā. ¶Reci.cassielignee ꝛ carpobalsami ꝛmasticis olꝫ ana.℥.i.gariofil.ꝛ cynamomi amborum an̄.℥.ſ. croci.℥.i.tere ꝛ proȷ́ice in vase vitri cum lib.i.ſ.olei sisamini ꝛ liliȷ́s.xxx.numero postq̄ proiecceris illud q̄ḃ in eis est ḃ citrinitate ꝛ radices foliorum eorum ꝛ ponatur in vmbra in loco ꝛtemperato vsq̄ quo sumat oleum virtutē eius ꝛ administretur.

OLeū ḃ hasce q̄ḃ ꝯfert ad difficultatē vrīe. ℞. olei sisamini.℥.i.aq̄ lb.i.ꝛ q̄rtā zinziberꝫ.ʒ.iiij. hasce.ʒ.x.tere mediciās grosse ꝛ ꝓijce in vase cū aq̄ ꝛ oleo sisamino ꝛ decoq̄tur dõec ꝯsumat aq̄ ꝛ remaneat oleū ꝛ distillet de eo in foramē ṽge.

OLeū de hasce aliḃ ad īūcturas ꝛ colorē effic̄ bonū ꝛ addit ī desiderio coeūdi ꝛ ꝯmouet sup coitūꝛ rectificat renes ꝛ vesicā ꝛ dorsum cū de eo bibitur q̄ntitas.ʒ.i.oī die cū rob aut cū vino ꝛ administrat ēt ī clisterib⁹: cui⁹ hᶜ ē ꝑmixtio. ℞.olei sisamini ꝛ lactis vaccini dulcis ꝛ succi hasce hūidi olꝫ an̄.lb.x.penidioꝝ alboꝝ lb.v.zinziberꝫ lb.ij.ſ. Terātur penidȷ́ ꝛ cribellent ꝛ ꝓijciant oīa ī vase figuli ꝛ accēdat sub eo ignis lenis donec ꝯsumant aq̄ hasce ꝛ lac ꝛremaneat oleū solū ꝛ bibat de eo sīc dixim⁹. Est enim iuuatiuum ad debilitatē renū ꝛ addit in desiderio coeundi ꝛ spermate.

OLeū hasce aliḃ ꝯueniēs ad difficultatē vētris ꝛ dolorē ilioꝝ ꝛ renū vesice: cui⁹ hec ē permixtio ℞.aq̄ dulcis sacratati.x.v.ʒʒ.pōḃ.ʒ.iiij.ꝯtriti hasce pōḃ.ʒ.x.olei sisamini sacratati.i.decoq̄nt invase mūdo igne leni dõec ꝯsumat aq̄ ꝛ remāeat olꝫ ꝛauferat ꝛ dimittat dõec īfridet ꝛ colet ꝛ fiat clystere ex eo posterius ꝛ ante īfundēdo in foramē ṽge.

OLeū de ſpētib⁹ ꝯferēs ad īpetiginē ꝛ mollificationē stõi. ℞ Sumant olei sisamini lirſt.iiij.ꝛ ponātur ī vase figuli ꝛ ponātur ī eo de serpētib⁹ nigris n.v.vsq̄ ad.x.ꝛ strigat sup caput vasis ꝛ decoq̄nt lēto igne dõec in decoctiõe dissolnātur ꝛ auferantur ab igne ꝛ dimittat dõec īfrēt ꝛ apiat caput ei⁹ ꝛ caueat a vapore ei⁹: q̄ dimittat dõec īfridet ꝛ respiret ꝛ auferat ab eo vapor ꝛ ponat ī vase ꝛ administret in epithymate cū ip̄m est nec̄ium cū pena iunctum.

OLeū regis dauid q̄ḃ est iuuatiuū ad palysim ꝛ torturā ꝛ podagrā ꝛ tremorē ꝛ ad dolores iuncturaꝝ ꝛ dorsi ꝛ ad fistulas ꝛ emorroydas ꝛ ad collicā ꝛ elephātiā: cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞.bdelliū.ʒ.x. āmoniaci ꝛ serapini ꝛ oppoponaci ꝛ carpobalsami ꝛ opiȷ́ ꝛ polipodȷ́ ꝛ ellebori albi ꝛ zarur ꝛ feleniati ꝛ capsie ꝛ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ olꝫ an̄.ʒ.vi.gariofiloꝝ ꝛnucismuscate ꝛ zinziberꝫ ꝛ galāge et cynamomi ꝛ laudāi ꝛ castorei olum an̄.ʒ.iiij.lꝛesile ꝛ feis iusq̄ami albi ꝛ siseleos ꝛ olibani ꝛ nigelle et se.eruce ꝛ se.porri ꝛrameos ꝛ costi olꝫ an̄.ʒ.v.cipi ꝛgranoꝝ harmel ꝛ myrti ꝛ granoꝝ viridium ꝛ g̃norum alkerua ꝛ sansuci olm an̄.ʒ.iiij.folioꝝ eupatoriȷ́ ꝛvsnee amboꝝ an̄.ʒ.v.terant medicīe iste ꝯtritiõe grossa ꝛ ꝓijciāt ī vase ꝛ fundāt sup eas lb.vi.succi caulis ꝛ decoq̄tur igne leni donec redeat ad lb.ij.ꝛ remoueat ab igne ꝛ colet ꝛ exp̄mat ita vt nõ remāeat in eo aliq̄d de virtutib⁹ haꝝ medicinaꝝ ꝛ reducat ad vas ꝛ fundant sup ip̄m de oleo oliue lb.vi.ꝛ butyri vaccini ꝛ olei alrazalzi et olei de kerua et olei aldemest decocti cū ſpēb⁹ ꝛ affert hoc oleū egypto olum an̄.ʒ.x.ꝛ farle amigdalaꝝ amaraꝝ.ʒ.ij.granoꝝ lauri ꝛ pini amboꝝ an̄.ʒ.vi.olei de lilio ꝛ olei de eruce amboꝝ an̄.ʒ.v.granoꝝ viridiū pōd⁹.ʒ.x.olei sisamini aut alrazalzi in q̄ decocte sunt ruthe.ʒ.iiij.vsnee

ʒ.iij.olei de alcāna.ʒ.v.mellis anacardi.ʒ.iij.⁊ addā tur sup olea i vase ⁊ dissolnat cū pauco illi⁹ aq̄ de sagzenea pōd.ʒ.x.dcoq̄nt lēto igne ſm facilitatē donec remaneat aq̄ q̄titas sacraiati.i. ⁊ auferat ab igne et colet cū mādili spisso ⁊ reducat ad vas: ⁊ ꝓijciantur āmoniaci.ʒ.x.⁊ mellis.ʒ.x.⁊ ponat sup prunas dōec liq̄fiat et misceāt cū eo de storace liquida ⁊ napta alba ⁊ olei balsami olm añ.ʒ.x.⁊ ponat in ampulla et claudat stricte caput eius: doſis ei⁹ a quarta.ʒ.i.vsq; ad aur.i.cum qua ciceris tepida.

OLeū de costo dat i potu ⁊ ꝯfert ad frigus lacertoꝝ ⁊ ꝓprie epatis ⁊ stōi ⁊ apit opilatōes lacertoꝝ ꝯfortās eos faciēs colorē esse bonū ꝯseruās nigredinē capilloꝝ. ¶ ℞.costi amari.ʒ.x.cassie.ʒ.vi.foliorum almarmacor sextaria.x.terantur grosse ⁊ ifundantur i vino in nocte ⁊ ꝓijciantur sup eas olei sisamini lib.i.ſ.⁊ decoquatur in vase duplici donec consumatur vinum vt remaneat oleum.

OLeū de costo aliud ad dolorē epatis ⁊ stōi: ⁊ dolorē iuncturarū ex fritate ⁊ mollificatiōe lateris ¶ ℞.gariofil.℥.i.calami aromatici ⁊ spice et folij idi ⁊ storacis radicis lilij celestis ⁊ cynami ⁊ vsnee ⁊ costi olm añ.℥.ij.enule ⁊ cassie añ.℥.i.myrrhe.℥.ſ. tere medicinas grosse ⁊ ifunde in aceto in nocte ⁊ effunde sup eas olei ⁊ aque amboꝝ añ.lib.v. ⁊ decoq̄ntur lento igne donec consumatur aq̄ ⁊ remaneat oleū: ⁊ coletur ⁊ misceatur cum primo.

OLeum ierbuet ⁊ est medicia inda faciēs ad vētositates grossas ⁊ ad dolorē mīcis frīn. ¶ ℞. serapini ⁊ galbani et ciperi et sinapis ellebori olum añ.ʒ.xv.glutis alibat.ʒ.8.opoponaci.ʒ.iiij.cynami ⁊ costi ⁊ aristo.lō.⁊ rotūde olm añ.pondus.ʒ.ij.acori ⁊ āmoniaci ⁊ sir et ē medicia ida et fel ⁊ piretri olum añ.ʒ.2.ſ.zedorie ⁊ doronigi ⁊ castorei ⁊ ruthe ⁊ hasce ⁊ abrotani ⁊ radicis liq̄ritie ⁊ ruthe montane et marnas de sirem ⁊ caulis ⁊ sansuci ⁊ sisimbrij.⁊gariofilorū hortulanorū olum añ.ʒ.ſ.myrrhe ⁊ :asse odorifere ⁊ fetide ⁊ alaniudē olum añ.q̄rta.ʒ.i.olei oliue lib.ix.⁊ aque lib.18. decoquant lēto igne: donec consumatur aq̄ ⁊ remaneat oleū.doſis ei⁹ a media.ʒ. vsq; ad duas cum aqua aneti.

OLeū sindin qd̄ nolat abrusened cōferēs ad tussim ⁊ ventositates grossas ⁊ attrahit humores grossos ⁊ cōfert ad emorroydas: c⁹ hec est ꝑmixtio. ¶ ℞.savine ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ lzeisim ⁊.ʒʒ.et capsie ide ⁊ salis rubei ⁊ cymini olm añ .ʒ.6.sanic nasbachrafici⁹.i.in aq̄ colet super medicinas.

OLeū de lzerua qd̄ cōfert ad mollificatiōem ⁊ paralasim ⁊ torturā ⁊ apit opilatiōes epatis ⁊ splenis ⁊ ꝯfert ad colicā: c⁹ hec ē ꝑmixtio. ¶ ℞. ameos ⁊ origani ⁊ calamēti mōtani ⁊ myrrhe: ⁊ marmacor ⁊ se. apij.⁊ se.feni.⁊ anisi ⁊ seis alādacocha ⁊ masticis et assari ⁊ fenugrici olum añ.ʒ.vij.⁊ alsel ⁊ albel ⁊ alsel ⁊ acori ⁊ capsie inde et bdellij olum añ.ʒ.v. serapini et āmoniaci et opoponaci olum añ.ʒ.iij. et radicum apij et corticum radicum feniculi et sq̄nāti ⁊ radicū liq̄ritie et enule sicce ⁊ hasse olum ana.ʒ.x. ⁊ hezeribasen ⁊ sinsider amboꝝ añ.ʒ.iij.zinziberis cynamōi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ cardamomi ⁊ girbaugue ⁊ cubebe et macropipis ⁊ pipis ⁊ nucismuscate ⁊ macis ⁊ nigelle ⁊ costi ⁊ carui olꝫ añ.ʒ.4.zedoarie ⁊ doronigi amboꝝ añ.ʒ.v. Tere medicias grosse ⁊ funde sup eas i aq̄ qd̄ submergat eas ⁊ decoquant dōec dissoluant ⁊ colet ⁊ fūdant sup ea olei de lzerua recētꝫ lb.vij.decoquant lēto igne dōec ꝯsumat aq̄ ⁊ remeneat oleū ⁊ administret cū neēe fuerit pōdus aur.2.aut.iij. cum aqua de radicibus.

OLeū de lzerua simplex. ¶ ℞ decoquat cū aq̄ sola ⁊ minoret a calitate sua cū decoquit cū aq̄ sola ⁊ ē in loco olei alrazalui cū abluit cū aq̄ sola.

OLeū de cucurbita qd̄ ꝯfert ad oēꝫ calitatē ⁊ ad acuitatē in toto corpe si fuerit mēbꝝ inunctū cū eo: ⁊ si fuerit in vesica: aut renib⁹ inungat cū eo ⁊ ol faciat ex eo ⁊ iungat cū eo. Et si fuerit in capite fiat caputpurgiū ex eo.⁊ si fuerit in intestinis acuitas colerica sumere in potu ex eo ē iuuatiuū ad oia illa. c⁹ hec est ꝑmixtio. ¶ Sumat cucurbita magna itegra ⁊ excorticet ⁊ terat ⁊ exp̄mat ⁊ sumant de aq̄ eius p 4.⁊ olei sisamini recētis ps.i.decoquat lēto igne donec ꝯsumatur aq̄ ⁊ remaneat olm deide colet in vase vitreato ⁊ administretur.

OLeū alsehesabrē qd̄ ꝯfert ad vētositatē igenib⁹ ⁊ iūcturis ⁊ toto corpe. ¶ ℞ Sumat aq̄ alsehesabrē ps.i.⁊ olei sisami ps.i.⁊ decoq̄nt dōec ꝯsumatur aq̄ tota ⁊ remaneat oleū: colet ꝫ ⁊ reponat in vase vitri et claudat stricte os ei⁹ dos sit ab aur.i.vsq; ad ʒ.ſ.sic̄ diximus et bibat sup mēsurā.℥.2.aque ciceris in qua cū cicere decoctū sit aliquid cymini et sit cib⁹ super ipm zibrabegi. et si fiat ex eo inunctio super membra ꝯfert.

OLeū aurꝫ. ℞.olei sisami lb.2.origāi.ʒ.xv.rubee ℥.2.opopōaci et serapi et myrrhe bdellij et amōiaci et aloes et olibāi olꝫ añ.ʒ.2.tere medicias et ꝓijce sup eas paꝝ aq̄ et ꝯfricet cū manu bñ et ꝓijciat sup eas oleū et dcoquat lēto igne dōec ispissēt et colet et administret.

OLeū auris descriptiōe alia. ℞.seeha.℥.2.q̄ ꝯtriscent cū olei lb.i.et aq̄ sansuci.lb.ſ.dcoq̄ oia lento igne in coclear io ferreo ⁊ cola ipm ⁊ distilla de ipso in aurem.

OLeū alfalfelud ꝯueniēs ad dolorē iūcturaꝝ et spasmū ⁊ mollificatōm mēbroꝝ. ¶ ℞.sel et bel et sel et acori et capsie et enule et macropiperꝫ et nucis vōice et radicꝫ lilij et se.fe.et costi et myrrhe et zedoarie et dorōigi olꝫ añ.ʒ.v.terant grosse et ꝓijciant i ollā et ꝓijciāt sup eo olei sisamini et lactꝫ et aq̄ olꝫ añ.emle.2.decoquant i vase duplici dōec ꝯsumātur aq̄ et lac et remaneat oleū et colet et administret.

DEscriptio alia q̄ ꝯfert ad dolores vesice et mīcis frāꝝ et ad venā sciaticā et frig⁹ renū et mollificatōm mēbroꝝ et colicā et torturā et palysim et ad vētositates frās grossas que accnt i neruis: et dolorē dorsi et oēꝫ dolorē q̄ fit ex frigore et grossitudie et est oleū indū. ¶ ℞.sel et bel et sel: et acori et capsie radicis lilij celestis et enule et macropipis et nucis vōice et nucis cupressi et pini et costi et se.feni.et zedoarie et buzed et doronigi olum añ.ʒ.x. terātur oia grosse et sumant lactꝫ dulcis et aq̄ āboꝝ añ.lb.x. et olei sisamini lib.v.decoquant in vase duplici donec cōsumat aqua et remaneat oleum.

OLeum de ouis fit aut mollendo vitellos elixatorum aut distillẽdo in vase vitreo composito aut cum distillatione sublimata.

OLeũ alkelkengi qd̄ ē ꝯueniēs ad epilepsiã ⁊ paralysim ⁊ mollificatiōm ⁊ fricatē ⁊ spasmũ ⁊ debilitatē stōi ⁊ venã sciaticã ⁊ dolores iũcturarũ ⁊ dorsi et cōfert ad colicã ⁊ ꝓuocat mēstrua ⁊ calefacē mr̄icē et frãgit lapidē ⁊ sedat dolore ani apit opilationes corporis. ℂ℞.myra.hebuloꝝ ⁊ belliricorũ ⁊ myrabol. nigroꝝ ⁊ emblicoꝝ olm añ.ʒ.x.radicis apij ⁊ radicis feniculi amboꝝ añ.ʒ.7.macropipis ⁊ pipis ⁊.ʒʒ.olz añ.ʒ.v.opoponaci iusqami:⁊ serapini olum añ.ʒ.v. turbith sextaria.4.caulis recentis ⁊ ruthe recẽtis et hasceh hũidi olm añ.M.i. terãt sicca grosse ⁊ icidãtur olera ⁊ ꝓijciantur in vas ⁊ ꝓijciãt sup ea aq̄ lib. xxiiij.decoquãtur donec remaneat medietas ⁊ coletur ⁊ ꝓijciant sup ea olei de lierua emine.iiij.⁊ decoquant dōec ꝯsumat aq̄ ⁊ remaneat oleũ.q̄dã ꝟo addunt in eo radicũ lilij sextaria.ij.⁊ capsie.ʒ.iiij. ⁊ anisi ⁊ edebes ⁊ asid ⁊ cordumeni olum añ.ʒ.ij.

OLeũ de croco qd̄ lenit neruos ⁊ aufert spasmũ ⁊ ꝯfert ad duritiē mr̄icis ⁊ colorē efficit bonum. ℂ℞.croci.ʒ.vi.calami aromatici.ʒ.v.myrrhe.ʒ.5.cordumeni.ʒ.6.ifondãtur medicie p se ⁊ myrrha p se in aceto p̄ter cordumēi ⁊ dimittãt dieb⁹.v.⁊ i sexto die infundant cordumeni i aceto ⁊ dimittat die vno ⁊ infundãtur sup ea in die septio olei sextaria.v.⁊ decoq̄ntur lẽto igne dōec ꝯsumat aq̄ ⁊ remaneat oleum.

OLeum de vsnee.ℂ℞.vsnee sextaria.v.costi.ʒ.x. cassie ⁊ calami aromatici ãboꝝ añ.ʒ.iij. marmacor.ʒ.i.storacis.ʒ.v.olei myrtini lib.i.5.terant medi͠c ⁊ infundant i aceto ⁊ dimittãtur trib⁹ diebus cōtinuis ⁊ coquãtur cum oleo donec consumatur acetum ⁊ remaneat oleũ ⁊ coletur ⁊ recõdatur.

OLeũ de eufoꝛbio nr̄m cõferens ad dolores frõs ⁊ ꝓprie in neruis ⁊ ad venã sciaticã ⁊ dolorē dorsi ⁊ pedũ:cui⁹ hec ē ꝯmixtio.ℂ℞.costi amari pond. ʒ.x.castorei pond.ʒ.v.⁊ calamẽti sicci pond.ʒ.xi.⁊ pirretri pōd.ʒ.iij.terant olã ⁊ decoq̄nt in vase cum.xl.ʒ. vini odoriferi postq̄ ifusa sunt in eo diet noctevsq̄ ꝑueniat ad id qd̄ ē min⁹ t̄tia:deĩ infrẽnt ⁊ ꝯfricẽtur vehemẽter ⁊ colet ⁊ fundat sup ip̄z q̄ntũ est medietas pōderis ei⁹ olei sisamini aut olei sambacini aut olei alkeiri ⁊ decoquat vsq̄quo ꝯsumat vinũ ⁊ remaneat oleum: deinde sumat ad ola.x.pondera olei eufoꝛbij albi recẽtis.ʒ.2.⁊ terat sñe puluis ⁊ misceat cũ olo ⁊ ponatur sup ignē donec bulliat et recondatur.

OLeũ qd̄ romane d̄r demanũ ⁊ ei⁹ expositio ē medicla.x.specꝝ ꝯferēs ad frig⁹ neruoꝝ ⁊ stōi ꝯfortãs mẽbra repellēs sup̄fluitates lenificans neruos. ℂ℞.storacis.ʒ.4.et masticis pondus.ʒ.xij.⁊ folij indi ⁊ spice ãboꝝ añ.4.et eufoꝛbij.ʒ.iij. cinamōi.ʒ.vi. cere albe.ʒ.xij.olei de ben.ʒ.48.olei balsami.ʒ.xij.pipis.ʒ.i. terant sicca ⁊ soluãt q̄ sũt p̄ter illa ⁊ repōat.

OLeũ de floribus papaueris ruffi calefaciens stōm frm et resoluit cōmotionē ⁊ ap̄ationē q̄ñ cōmiscet cũ adipe anseris aut galline. ℂSumatur olei boni lib.i.⁊ ro.papaueris ruffi.ʒ.ij. ponat illa i vase ⁊ ponatur in sole.x.diebus et reponatur.verũtñ non habet illud oleum odorem.

ILea pura de lilio et cydonijs ⁊ malis et synapi ⁊ cucumere asinio fiũt ita vt sint olei sisami p.i.⁊ aq̄ ptes.iij.et stet in sole q̄draginta dieb⁹ ⁊ reponat.

ℂTractatus.xi.de vnguentis et emplastris.

VNguentum de cerusa qd̄ cōfert ad adustionē ignis ⁊ excoꝛiatiōem.ℂ℞.lithargyrij.ʒ.i.cerusẽ.ʒ.v.cere albe.ʒ.7.olei ro.ʒ.ij.liq̄fiãt cera ⁊ oleũ et ꝓijciãt sup ea cerusa. ⁊ lithargyriũ i moꝛtario et misceat sil' añq̄ ifrẽnt et misceat cũ eo albugo oui vni⁹ et administret.

VNguẽtũ aliud.ℂ℞.ceruse.ʒ.4. lithargirij.ʒ.ij. scorie argẽti au.i.dragagãti.ʒ.i.terant ⁊ cribellent cũ ozali et sumat cere albe.ʒ.i.q̄ liq̄fiat cũ.ʒ.iij. olei ro.et ꝓijciãt sup ea me͠c i moꝛtario et cōterant.

VNguẽtũ basilicō magnũ ꝯferēs ad vlcera ⁊ cōuenit locis neruosis ⁊ vlcerib⁹ in q̄b⁹ nō ē calitas.ℂ℞.cere lib.i.picis.ʒ.8.myrrhe et resine olum añ.ʒ.4.glutinis alimbat.ʒ.4.olei lib.vj.

VNguẽtũ basilicō min⁹.ℂ℞.resine ⁊ picis et cere eq̄les partes et admistret cũ oleo oliue.

VNguẽtũ d̄ cerusa cũ aceto.ℂSume lithargirij q̄ntũ vis et cribella et ꝓijce i ciminili et ꝓijce sup ip̄m acetũ et olz et ꝯmisce bñ cũ mãu et vtere.

VNguẽtũ de floꝛe erꝭ ad vlcera antiq̄.ℂFloris eris.ʒ.ij.cere ⁊ resine ãboꝝ añ.ʒ.v. terat flos eris et liq̄fiãt reliq̄ medicine cũ oleo mensa q̄ ē necia et ꝓijciatur desuper flos eris et commoueatur dōec equetur et administretur.

VNguẽtũ de calcadis qd̄ nolauit G.mutlun cōferēs ad ap̄ata pestilẽtie et ꝯsolidat vulnere q̄ difficile ꝯsolidant ⁊ sanguinea et ꝯfert ad difficultatē vrie ⁊ difficultatē egōis ⁊ ola ap̄ata.ℂ℞.adipis zirbi ãtiq̄ lib.iij.olei antiqui lib.iii.calcadis.ʒ.4.liq̄fiat adeps ⁊ terat calcadis ⁊ misceat cũ.iii.lib.olei ⁊ terat lib.iii.lithargirij ⁊ misceat cũ eis ⁊ cũ adipe i moꝛtario:deĩ ponat i frixoꝛio mũdo ⁊ ꝯmisce ea cũ spatula q̄ sit abscissa ex palma dōec equet ⁊ admistret.

VNguẽtũ nigꝝ lithargirij.ʒ.i.aceti foꝛtis.ʒ.iii. olei.ʒ.ii.decoquant ola cũ studio ne aduraf ⁊ cōmoueatur donec coaguletur.

VNguẽtũ dialodlon ꝯferēs ad nodos et scrofulas ⁊ ap̄ata dura:c⁹ h͠c ē ꝯmixtio.ℂFenugreci ⁊ se.lini et altee albe olum añ.lelelati.i. infundatur vnũq̄dq̄ coꝝ p se die et nocte:deĩ sumant de mucillagine vniuscuiusq̄ coꝝ lib.i.et q̄rta.⁊ lithargirij lib. i.5.et olei lib.ii.bulliãt mucillagines ebullitiōe vna: deinde auferat ab igne postea bulliat oleũ cũ lithargirio trito donec coagulet ⁊ alteret coloꝛ eius: deĩ ꝓijciantur ip̄sum mucillagines vna post aliã:et coagulettur igne leni.

VNguẽtũ rubeũ.ℂ℞.lithargirij eminã.i. cōtriti cribellati.olei oliue lib.2.aceti lib.x.cōcutiatur donec coaguletur et ponat sup ip̄sum postq̄ coagulatur lib.i.de venis tinctoꝛum.

VNguẽtũ apostoloꝝ ⁊ ē apostolicon et uolat vnguẽtum veneris et est vnguẽtũ rectificans cũ facilitate fistulas difficiles et scrofulas ꝑuas nec est aliq̄d sile ei ⁊ mũdificat vulnera ex carne moꝛtua et puus ꝯsolidat.Et d̄r q̄ ē me͠a.xii.apostoloꝝ:cui⁹ h͠c ē ꝯmixtio.ℂ℞.terbinthine cere albe ⁊ albe resine olz añ.ʒ.14.oppoponaci ⁊ floris eris amboꝝ añ.2.ammo

niaci pond.ʒ.14.aristo.lon.ꝛ thuris masculi amb o rū añ.ʒ.vi.myrrhe ꝛ galbani amboꝝ añ.ʒ.4. bdellii pondus.ʒ.vi.lithargirii pond.ʒ.ix.ifundat bdellium in aceto vini ꝛ decoquatur in estate cum duabus lib. olei et in hyeme cum lib.iii.

Unguētū de vzifur cōferēs ad scrofulas ꝛ cancrum et apata testiculoꝝ. ℞ Reci.lithargyrii et galbani amboꝝ añ.ʒ.v.olibani ꝛ āmoniaci āborum añ.pond.ʒ.x.glutinꝫ alimbat.ʒ.vi.cere sext.x.vzifur ʒ.8.et olei quantum sufficit.

Unguentū liarmē ꝛ allzermū cōferēs ad dolorē ani ꝛ ignē psicū. Reci. pulpe collodntide ꝛ ꝯdiss ꝛ vsnē et sulfurꝫ olꝫ.añ.ʒ.iij.lithargirij et sciefmemithe āboꝝ añ.ʒ.vi.liarmel et marcot et est vermis allzarmē olm añ.ʒ.xij.sambaci.ʒ.ij. picis.ʒ.x. liquefiat almarcot cū oleo et administretur.

Unguentū cauterij. ℭ Reci.colcotar assati pōd.ʒ.x.calcis nō extīcte ꝛ storacꝫ liqde olm añ.ʒ.ij.

Unguentū gererati. ℭ Reci.celidonie ꝛ venarū citrinaꝝ et galbani et āmoniaci et sarcocolle ꝛ gūmi ꝛ sanguinis draconis olm añ.ptē.i.lithargirij ꝗtū est pond.mediciaꝝ omniū et olei sisamini et oli oliue ꝗtū est pond.medicinarū olum liquefiat cera cum oleo in vase testeo nouo et puluerizenᷓ de sup medic trite et cribellate ꝛ misceaᷓ et administretur.

ℭ Capitulum de emplastris.

Emplin andromachi qd cōfert spleneticis ꝛ hydropicis ꝛ q̄ patiᷓ tensionē laterū ꝛ ad dolorē iuncturaꝝ ꝛ ad venā sciaticā ꝛ ad egritudines chronicas antiqs:cuiꝰ ꝯmixtio hec est. ℭ ℞. cere ꝛ picis olum añ.lib.i.gūmi pini lib.i. olei cyathi.8. arsenici rubei vel aurei alulo iameni calcis quā aq nō tenerit olm añ.℥.2.ꝑpara ipm ſm ꝙ narratur.

Emplꝫ mirabile relatū ad ādromacū qd ꝯuenit vbi vult aliqs vt sugat ex eo aliqd:frāgit enim ipm ꝛ extrahit ossa corrupta:et surculos et spinas:ꝛ ꝯfert ad venā sciaticā ꝛ sputū saniei ꝛ duritiē visceꝝ et torsionē mēbri sup mēbrū ꝛ sigillationē vulneruꝫ. ℭ ℞.granoꝝ q̄ inueniūᷓ i fructu plāte q̄ dr aumeli et baurac rubei ꝛ salis āmoniaci et aristo.cretice et radicis cucumeris asinini ꝛ gūmi albotī olm añ.pondus auᷓ.xx.pipis et macropipis āmoniaci et amōi:ꝛ xylobalsami olm añ.auᷓ.x.thuris masculi et myrrhe et resine sicce et aldabac frā olm añ. auᷓ. x. lactꝫ arboris mori an.x.cere auᷓ.xxx.et adipis capre au.xv.ꝛ fecꝭolei de lilio ꝗtū sufficit ad ꝯficiēdū medicinā. Terantur mec sicce:et fricentur etiā et inungat q̄ fricat eas manus suas cū fece olei de lilio ita vt cum ꝯmixta fuerint oīa bene reponatur et seruenᷓ:et cum necesse fuerit vti eo ad auferendā latitudinē tunc sumāᷓ de eo.℥.iij.et adipis anatis.℥.iij.et olei de alcāna.℥.iij.et ꝯmisceatur et administreᷓ.

Emplm ad dolorē iuncturaꝝ et podagre : et est medicamē exptum vtile. ℭ Seminis iusquiami lust.i.agarici et fenugreci añ.lust.i.baurach.℥.i.cere lib.i.reusini decocte lib.i.olei antiq lib.i. medulle ossis cerui.℥.4.radicis lilij.℥.4. Terantur mec sicce ꝛ cribellenᷓ et liqfiāt ea q̄ liquefiunt et dimittanᷓ dōec infrenᷓ et ꝓijciātur sup medicinas siccas et ꝯmisceātur et reponaᷓ et administreᷓ.

Emplastrum filagrius ad dolorem stomaci ꝛ epatis et dolorē matricū et apostemata cum liniᷓ exteriꝰ et administratur mulieribus in lana liniendo cū eo mrīcē. ℭ Reci.croci.ʒ.2.et in descriptiōe alia.ʒ.xij.bdellij et masticis ꝛ ammoniaci et aloes et storacis humide olm añ.ʒ.8.cere sextaria.iij.adipis anseris.ʒ.xij.ysopi sicce: aut humide.ʒ.xx. olei nardini quantum sufficit.

Unguentū qd confert ad vehemētiā debilitatꝫ epis ꝛ stōi et lenit duritiē et retinet ascellatiōnē epithimatū. ℭ Reci.tortellarū de scemi pondus ʒ.4.allzela et absinthij et olibāi olm añ. pondus.ʒ.2.et myrrhe et aloes ꝛ aderirati et xyloaloes:et acatie olm añ.pōdus.ʒ.i.et laudāi pōdus.℥.2. et cydōiorū excorticatorū decoctorum mundatoꝝ a ġnis suis pōdus.ʒ.vi.et dactiloꝝ alcabis dactilos.l.numero ꝛ cere et olei nardini et olei ro.ꝗtitate cū quafiat vnguentū. Infunde dactilos et tortellas in vio: et accipe cydonia et mūda ea ex cortice et ġnis suis:deinde coque ea in vino donec mollia sint ꝛ cū decocta sunt tere ea bene et ꝯmisce ipsa cū dactilis et tortellis:deinde contere ea cū tortellis donec misceantur et liqfac cerā cū oleo et tere reliqs medicinas:et cribella eas et puluerizā eas super cerā liquefactā cū oleo:deinde aggrega ea simul in mortario et ꝯmisce ea i eo dōec ꝯmisceātur bene.deinde liue ex eo sup lanā.i.pānū et pone ipsum supe epar et stomacum.

Unguentū factū cū pulpa collodntide qd ꝯfert ad illud qd dictū ē:cuiꝰ hec ē ꝯmixtio. ℭ Pulpe collodntide pōdꝰ.ʒ.xij.turbith ꝛ scamōee et euforbij olm añ.ʒ.8.se.aneti ꝛ sal et myrrhe et aloes et fellis vaccini et salis idi et nigelle ꝛ staphisagrie mōtanee et pipis et.ꝫꝫ.et myrabo.citrinoꝝ et mezerion et bellericoꝝ olm añ.pōdꝰ.ʒ. xij. ꝛ amigdalaꝝ ꝛ āmōiaci ꝛ opoponaci et serapini olm añ.ʒ.vij.baurac et sulfuris citri amboꝝ añ.ʒ.xv.fenugre. et camōille et se.lini olm añ.pondus.ʒ.x.storacis et cere āboꝝ ana sextaria.x.liqfac ea q̄ liqfiunt de istis medicinis cū butyro vaccino et ifunde q̄ ex eis ifunduᷓ in vino et tere q̄ ex eis sicca sūt et cribella ea:deiñ tere ifusa et ꝯmisce ea siᷓ donec fiat vnguentū:deinde lini ex eo stoꝫ et epar:ipm.n.fac descēdere aqꝫ citrinā : ꝛ q̄ indiget ascellatōe et nō pōt bibere medicinā liniat ipm sup stōm qm soluat eum.

Emplm fcm cū cordumeni qd ꝯfert ad dolores antiquos q̄ sunt i epate et stō et splene et duritiē accītē in eis et frigus. ℭ Reci.cordumeni et spice ꝛ amomi et pipis et macropipis et costi et cassie mūdate et thurꝫ et piretri ꝛ amigdalaꝝ ꝛ āmōiaci ꝛ allzela:et myrrhe et storacis ꝛ carpobalsami ꝛ aristol.lōge et rotūde ꝛ cipi ꝛ melliloti ꝛ laudāi ꝛ gariofiloꝝ olm añ.pōdꝰ.ʒ.4.croci pō.ʒ.2.ꝛ ireos et opobalsami et adipis vacce auᷓ anatis olm añ.pōd.ʒ.v.gūmi amigdale amare pōdus.ʒ.v.liqfac cerā cū oleo nardino:et fac ipm sicut narraui tibi.

ℭ Tractatus.xij.de iuuamento haꝝ medicinaꝝ appropriato vnicuiqꝫ membro.

Ad frigus capitis ꝯferunt sceliche et anacardinū et diacyminū caputpurgio facto. ℭ Grauitati capitis cōfert infusio de hiera ꝛ pillule alboronal que mundificat caput.

AD dolorẽ capitꝫ frĩm ãtiquũ sotira scelithe fꝫ qꝫ dr hiera eufratis: hierapicra hiera archigenis. Teodoricõ. hieracatã trocisci stelle epithyma ẽ sup frõte. ¶ Et ad cephaleã itẽ olꝫ nardinũ. Ad emigraneã trocisci stelle liniti sup frõte: olꝫ nardinũ suffuf infusiõis hiere: ꝯfectio hermetis facto caputpurgio. ¶ Ad vertiginẽ sotira pura ꝯfectio hermetis anacardinum: hiera archigenis theodoricon electuarium de magnum.

AD oblivionẽ ⁊ recordationẽ ⁊ mẽtẽ anacardinũ: eliũ de anacardis: scelithe fꝫ qꝫ dr facto caputpurgio ex ea suffuf aristotellis: eliũ de ãbra sirimos: hierapicra. ¶ Ad alguesgues ⁊ mãiã) tyriaca ⁊ mytridatũ: tyriaca esdre: scelithe 2ᵐ qꝫ dr. Tyriaca iarbe ramagu ẽ: hiera catagini: meᵃ ð muscho ⁊ ꝑpue ðscriptio fcã ad meliã colicã. Anacardinũ qñ ẽgt i sua receptiõe: ꝯfectio ð hiacyntho nr̃a. ¶ Que ꝯfortãt sensus st tyriaca mytridatũ: pillẽ stomatice allkidi. ¶ Ad epiliã tyriaca mytridatũ tyriaca esdre tyriaca diatesserõ: ⁊ sotira: scelithe. Tyriaca nr̃a cõfectio cesarꝫ: allkeslunẽgi ꝑpe ad pueros. Theodoricõ: hieragarios: hiera nr̃a meᵃ ð muscho dulcis et amara: hierapicra: acetuꝫ sq̃lle: ⁊ eximel eiꝰ. ¶ Ad apoplexiã:) Tyriaca mytridatũ: tyriaca esdre olꝫ alkelkẽgi. ¶ Ad palysiꝫ ⁊ mollyficatõꝫ lĩbrꝫ.) Tyriaca mytridatũ: tyriaca esdre: tyriaca diatesserõ meᵃ ð muscho dulcꝫ ⁊ amara anacardinũ: diamarte: bedemeregi: hiera nr̃a: elm de vua: pillẽ vtilitatꝫ: olꝫ harased. hiera Ga. epalis pillẽ de euforbio: ꝯfectio aseimeri: caputpurgiũ alhabis: hierapicra disteriza. ¶ Ad torturã: scelithe. Meᵃ de muscho dulcis et amara: anacardinũ elm de vua: pillule ꝑficui: pillule de dẽde sal. ¶ Ad tremorẽ tyriaca mitridatũ. tyriaca esdre. sotira elm nostrũ: hiera catagini. ¶ Ad spasmum sotira oleum alkelkengi: oleum de croco hiera Sal. hiera catagini.

Ad dolorẽ oculi sotira: hierapicra: meᵃ lceted regis. ¶ Ad cecitatem ⁊ aquam que fit in oculo hiera archigenis in ꝑnᵒ.

Ad dolorẽ aurꝫ trocisci stelle olꝫ nardinũ. Ad; firꝫ acetũ sq̃lliticũ ⁊ oximel eiꝰ ad illã i q̃ ñ ẽ vlcꝰ.

Ad dolorẽ dẽtiũ sotira sagzenea: ꝯfectio ð scoria trocisci stelle. ¶ In coroso. Cõfectio phoꝝ oximel squilliticum: acetum eius restringit sãguinẽ ⁊ detumescere fac̃ carnem gingiuarum.

Rectificatio nodatiõis lingue ⁊ mollificatiõis eiꝰ: scelithe ẽ electũ i hᵒ ꝯfectio phoꝝ hierapicra. ¶ Ad apata cordis ⁊ colores eius. Confectio de muscho meᵃ lceted regꝫ meᵃ Sal. que ꝯfert ad egritudines cãne.

Ea q̃ ꝯfortãt cor st tyriaca mitridatũ tyriaca esdre tyriaca diatesserõ: nedrech darij: resens darij ꝯfectio allkidi: tyriaca nr̃a ꝯfectio de hiacyntho ꝯfectio Ga. eliũ de ãbra eliũ aliꝰ. ¶ Ad pulsum cordis. Tyriaca mytridatũ scelithe tyriaca nr̃a: ꝯfectio cesaris miua sirᵒ de malis calidꝰ ꝯfectio de muscho: meᵃ de muscho dulcis ⁊ amara. ¶ Ad sincopi meᵃ de muscho mytridatum kelkelengi.

Ea q̃ mũdificãt cãnã pulmõis ⁊ pectꝰ meᵃ. G. et pillule q̃ sũt i. x. tractatibꝰ ⁊ meᶜ loch de aliis trocisci ð stõaticis sunt mirabiles sirupꝰ de ysopo. ¶ Ad raucedinẽ vocis ⁊ abscissionẽ eiꝰ. Loch ð melõe acetũ sq̃lliticũ ⁊ oximel eiꝰ pillule q̃ sũt i. x. tractatus. ¶ Ad abscissionẽ vocis tyriaca mytridatũ. Ad difficultatẽ ãhelitꝰ ꝯfectio cesaris meᶜ de muscho pillule dicte i. x. tractatibꝰ. meᵃ diamarte de curcuma diasulfur filoniũ meᵃ lceted regꝫ. ¶ Ad asma ⁊ ãhelitũ ꝑparatiõis) loch de sq̃lla ⁊ eiꝰ oximel. ¶ Ad difficultatem ⁊ ꝯstrictionẽ) trocisci de papauere. ¶ Ad dolores pulmõis ⁊ pectoris ⁊ hypocondrioꝝ sotira kaliũ tyriaca marduruchos tyriaca esdre cõfecta. ¶ Ad tussi ãtiquã tyriaca ⁊ mytridatũ ⁊ scelithe fm qꝫ dr ⁊ diasulfur oleũ asindin ⁊ loch ð papauere trocis. de papauere. ¶ Ad sputum sãguinis ⁊ fluxũ eiꝰ ⁊ ipsius vomitũ ⁊ saniei.) Troci. G. ꝓprie ꝯferentes saniei. troci. aro stõachis mirabiles loch de papauere. ¶ Ad vomitum sanguinis ⁊ sputum eius meᵃ alcheirõ loch de melone loch de spodio.

Ad frigꝰ ẽpis olꝫ ð aneto alchãzi sehe rexiarã olꝫ de haice pillule q̃ sunt i. x. tractatibus. ¶ Ad dolorẽ ẽpis ꝯfectio ð seibꝰ meᶜ ð gẽtiana onguẽtuꝫ ð cordumẽi troci. ð eupatorio aq̃ de radicibꝰ troci. ð x. tractatibꝰ ꝯfectio ð muscho ꝯfectio ð calamẽto athanasia ꝯfectio hermetꝫ cũ aq̃ algeleniabi diacurcuma diacostũ filoniũ kelkelẽgi suffuf ð acoro fcõ trocisco pillẽ ð eupatorio theodoricõ sal acetũ sq̃lle. Debilitas ẽpis ⁊ q̃ ꝯfortãt ipꝫ dialacca ⁊ pillule stõatice allkidi ⁊ vngᵐ cũ pulpa colloq̃ntide sal ẽplm ⁊ meᵃ alidriõ diacurcuma meᵃ quã allkidꝰ ⁊ aliꝫ diuersũ vẽ Sal. alchãzi ꝯfectio de scoria elm. Sal. oleũ ð ciamomo. suffuf. hubede. ¶ Ad estuationẽ epatꝫ resus darij ẽ ꝯfortatiuũ valde. tyriaca nr̃a ꝯfectio allkidi ꝯfectio ð muscho sagzenea singularia secimꝰ oia q̃ ꝯferũt ad dolorẽ eiꝰ. ¶ Ad apa epatꝫ meᵃ lziume medici. trocisci de berberꝫ trocisci de reubarbaro trocisci alzedarsiõ trocisci ð eupatorio. ¶ Ad duritiẽ epatis ⁊ splẽis trocisci ð reubᵒ elꝫ ð ãiudẽ. Ad dolorẽ epatꝫ ⁊ splẽis. Tyriaca esdre mytridatũ diacurcuma dialacca. ¶ Ad hydropisiꝫ ⁊ initiũ eiꝰ. tyriaca mytridatũ ꝯfectio hermetꝫ. meᵃ lziume hiera archigenis. Ad malitiã ꝯplonis olm de euforbio suffuf alkelkẽgi bactilsucha diasulfur. Ad iceptionẽ malie ꝯplõnis) homorusia diacurcuma dialacca trocisci de berberis meᵃ lziume aq̃ de radicibꝰ pillẽ alkelkẽgi. ⁊ ad fortẽ itẽ alchãzi seherearẽ sanaios. ⁊ rectificat sãguinem elm aliꝰ. ¶ Ad debilitatẽ stõi meᵃ lziume. ¶ Ungᵐ ad debilitateꝫ ẽpis ⁊ stõi elm de xyloaloes ⁊ sagzenea sal factꝰ suffuf donũ dĩ. ⁊ ad ðbilitatẽ ⁊ corruptionẽ suã elꝫ alchãziel lzãcati r̃ctificat corruptionẽ eiꝰ.

Ad corruptionẽ ⁊ mollificationẽ eiꝰ olꝫ asusume ꝯfectio hermetꝫ diacurcuma olm aliꝰ aq̃ de radicibꝰ tyriaca mytridatũ alkerme tyriaca nr̃a elꝫ de ãbra troc. stelle. ⁊ expellũt ab eo sup̄fluitates pillule alkelkẽgi hierapi. diacyminũ ꝯfectio allkidi isusio picre mũdificat eũ suffuf aburmali acetũ sq̃lle ⁊ oximel eiꝰ miua sirupꝰ de malis calus ⁊ sirꝰ ð pirꝫ et citrũ ꝯditũ ⁊ cydõia ꝯdita ⁊ ð eis q̃ mũdificãt ipsũ sũt elm Sal. pillule stõatice sil trifera ð scoria ⁊ alia. ¶ Et ad mollificationẽ eiꝰ trifera maior trifera ð scoria suffuf hebede olꝫ ð ꝑpẽtibꝰ. ¶ Ad caliditatẽ stõi cõfert sirupꝰ acresta. ¶ Ad frigus stõi elm ð xyloaloe ⁊ ẽperatũ oleũ menũ oleum de costo oleũ de papa

nere ruffo elĩm ꝺ anindẽ eliũ alfangiꝰ fendelicõ alcã
zi sehereareN trifera ꝺ scoria eliũ talusafar. ¶Ad isu
sionẽ stõi hierapigra pillule ide hiera hypo. trifera
suffuf hebede. ¶Ad dolorẽ stõi cõfectio ꝺ scibꝰ dacti
licõ meᵃ ꝺ gẽtiana aq̃ ꝺ radicibꝰ hiera andromachi
elium diapipeon seberearẽ. Unguẽtũ de cordumẽi
pill'e ide oleũ ro. olʒ ꝺ costo eliũ. S. cõfectio hermetʒ
pillule bone ad dolorẽ vẽtris emplm filagriꝰ arastõ
diacurcuma filoniũ cõfectio de calamẽto. ¶Ad ven
tositatem stõi sotira nedrech darij alharmin trifera
magna oleũ nardinũ. ¶Ad apã stõi cõferũt trocisci
de berberʒ ⁊ eupatorio. ¶Ad duritiẽ stõi olm ꝺ ma
stice. ¶Ad appetitũ elium allzelzẽgi cõfortãt appe-
titũ. ¶Ad appetitũ caninũ ꝺ curatiõe eiꝰ ẽ diacymi
nũ. ¶Ad digõnẽ tyriaca mytridatũ confectio phoꝝ
cõfectio cesarʒ alcãzi diacydonitẽ ꝓpe muschatũ tri
fera magna confectio ꝺ muscho sagzenea diacimy-
nũ eliũ ꝺ ãbra suffuf arist. eliũ suffuf eliũ ꝺ gñiovirí
dibꝰ cõfectio ꝺ hiacynto nr̃a. eliũ aliꝺ citꝝ cõditum
eliũ. ¶Ad singultũ cõfectio cesarʒ ẽ bõa i eo valde
mina sirupꝰ ꝺ mẽta trocisci ꝺ mezeriõ. ¶Ad võitũ et
nauseã trocisci aristõaci cõfectio ꝺ sale indo ꝓpe ad
stacicũ ⁊ melicũ. sirupꝰ ꝺ fructibꝰ ⁊ ꝓpe ad colicũ tro
cisci mine sirupꝰ ꝺ mẽta sirupꝰ ꝺ prunis et cõfert ad
sincopi. ¶Ad siti sirupꝰ ꝺ agresta cãphora trocisci ꝺ
spodio et si fuerit cũ resolõne nãe. ¶Ad eructuatio
nẽ acidã diacyminũ trocisci stelle diapipeon. ¶Ad
splenẽ sotira hõrusia kelkelẽgi ꝯfectio ꝺ semibꝰ ana
cardinũ alcãzi diamarte et apit opilõnẽ eiꝰ hedeme
regi diacurcuma diasulfur oleũ abusume cõfectio ꝺ
hiacyntho nr̃a theodoricon hiera nr̃a sal. ¶Ungᵐ
cordumeni suffuf de trociscis de. x. tractatibus.

Ad frigꝰ itestinoꝝ pillule que mũdificãt itestia
pill'e stõatice alluindi pill'e aburmalti. ¶Ad
colicã ⁊ siccitatẽ nãe arastõ kelkelẽgi oleũ ꝺ nastur
tio oleũ ꝺ kerua sermos sehereanẽ datilicon. Et ad
dolorẽ eiꝰ filoniũ ꝯpale diacydonitẽ solutiuũ eliũ in
dũ eliũ cesarʒ. ¶Ea q̃ leniũt nãm sũt hierapicra ꝯfe-
ctio ida sirupꝰ ꝺ prunʒ paꝝ ꝺ bdellio pill'e ꝺ tapsia
trocisci ⁊ ꝯfectio ꝺ alleis. ¶Solutiua gssa pill'e stõa
tice alluindi pill'e alie ad meliã pill'e ꝺ capsia hiera
Sa. pill'e ꝺ euforbio attrahũt ex lõginq̃ ⁊ ex neruis
hiera filagriꝰ eliũ cesaris sehereare pill'e filij alha-
rith. ¶Ad retẽtionẽ solõnis vẽtrʒ tyriaca mytridatũ
diacydonitẽ muschatũ vngᵐ alluidi sirupꝰ ꝺ agresta
ad colicos suffuf ꝯueniẽs colicis camehatu. Descri
ptio ex selãgios suffuf aristotel' mina sirupꝰ ꝺ malis
sirupꝰ ꝺ mẽta sirupꝰ ꝺ pirʒ cydonia ꝯdita trocisci de
balaustijs trocisci ꝺ spodio trocisci ꝺ scibꝰ trocisci ꝺ
diasacro. ¶Ad solõnẽ ventrʒ cũ sanguine ⁊ sanie tro-
cisci diasacron. ¶Ad difficultatẽ vrie trocisci ꝺ lac-
ca. ¶Ad vlcera itestinorũ ⁊ rasurã tyriaca esdre ꝯfe
ctio hermetʒ trocisci nr̃i trocisci alij athanasia meᵃ
keted regʒ trocisci ꝺ balaustijs trocisci diascro troci
sci ꝺ semibꝰ. ¶Ad pũctionẽ tro. ꝺ semibꝰ. ¶Ad vehe
mẽtẽ pũctionẽ micleta sirdurios oleũ nardinũ suffuf.
¶Ad tẽasmõ miclete ꝯfectio hermetʒ tro. ꝺ mezeriõ
tro. ꝺ balaustijs suffuf. ¶Ad colicã passionẽ tyriaca
elium filij messemiati: electuriũ de gñis viridibus.

Ad dolorẽ ani olʒ allzelzẽgi. Et ad ẽoroidas eliũ
ꝺ muscho donũ dei suffuf miclete olʒ alsindi.

Et ad dolorẽ renũ ⁊ vesice: tyriaca mytridatũ: ty
riaca esdre tyriaca nr̃a ꝯfectio allzelzẽgi eliũ
ꝺ ãindẽ ad frigꝰ ãboꝝ. Cõferũt renibꝰ ⁊ vesice oia que
ꝯfortãt ea trocisci allzelzẽgi oleũ ꝺ kerua. ¶Pillule
ad frigꝰ renũ trocisci regales eliũ ad dolores ãboꝝ
ꝯfectio hermetʒ diacurcuma. Et ad dolorẽ ãboꝝ cõ
fectio allzelzẽgi: nuꝝ ꝯdita: oleũ de storace. ¶Que
mũdificãt renes ⁊ vesicã mytridatũ theodoricõ ana
cardinũ hiera nostra elium de ãbra. ¶Et ꝯferũt ad
frigus amboꝝ trocisci allzelzengi.

Et ad mollificationẽ vesice hiera. S. trifera ꝺ sco
ria trifere alie. ¶Et ad admictũ sãguis ⁊ pu-
ris cõfectio ꝺ pillis allzelzẽgi ⁊ trocisci alzelzẽgi. Et
ad iuolũtariã emissionẽ vrie ⁊ distillatõʒ eiꝰ cõfectio
phoꝝ scelite sm q̃ dr hiera Sal. ¶Et ad lapidẽ ty-
riaca mytridatũ tyriaca esdre homorusia dialacca
diasulfur pillule in. x. tractatibus. ¶Educẽtes are-
nam in vrina trocisci arcomacris.

Ad frigꝰ mr̃icʒ olʒ de storace oleũ de beiritar olʒ
nardinũ allzelzẽgi. ¶Ad vẽtositatẽ mr̃icis al
kelzẽgi. ¶Et ad dolores mr̃icʒ scelite sm q̃ dr ana-
cardinũ diamarte bedemeregi filoniũ ꝓpe p̃gnãtiũ
sermos archigẽtis ẽplʒ filagriꝰ diacurcuma. ¶Ad s
focationẽ allzelzẽgi acetũ squille ⁊ oximel eiꝰ. ¶Et ad
duritiẽ mr̃icʒ pill'e memithdie diacurcuma olʒ ꝺ cro
co. ¶Ad rectificationẽ mẽstruoꝝ rectificãt ea theo-
doricõ kelkelẽgi trocisci de scibus ꝯfectio de scoria.
¶Ad p̃gnãtes ⁊ ꝯseruãte fetꝰ suffuf tyriaca ꝯfuat se
tũ mitridatũ scelite sʒ q̃ dr ⁊ alcalcatarahã sermos.

Ad dolorẽ iũcturaꝝ ⁊ podagrã ⁊ venã sciaticaʒ
sotira scelithe sʒ q̃ dr ꝯfectio phoꝝ cõfectio
hermetʒ anacardinũ cõfectio hiere archigẽis theo
doricõ elĩm ꝺ massacũia ẽplm eliũ idũ: elĩm cesarʒ ꝓ
prie ad podagrã: oleũ de storace calefac̃ iũcturas ⁊
expellit ab eis sup̃fluitates clisterizatũ. ¶Et ad ve-
nã sciaticã elium flaticũ meᵃ kebeth regʒ hierapi-
cra oleũ asseled rami sʒ oleũ alzised oleũ allzelzẽgi ⁊
ꝓpe ad venã sciaticã kelkelẽgi ⁊ ꝓpe ad vẽtositates
iũcturaꝝ hiera cartagini ⁊ ꝓpe ad tremorẽ eaꝝ pil
lule de tapsia sal. ¶Ad dolorẽ dorsi hiera archege
nis pill'e iuuamẽti pill'e de ẽde oleũ kemissed oleũ
kelkelẽgi oleũ de euforbio pill'e de tapsia pill'e alie
de kelkelẽgi eliũ idũ: ꝯfectio de scoria nuces ꝯdite.
¶Et ad dolorẽ dorsi clisterizatio. ¶Et ad dolorem
ãchaꝝ pill'e de tapsia ꝺscriptiõe nr̃a olʒ ꝺ euforbio
ꝯfectio hermetʒ. ¶Expleta ẽ sũma pᵃ ãtidotarij.

¶Summa scd̃a incipit.

IN hac sũma afferemꝰ de medicis
ꝯpositʒ illas q̃ sũt magis ꝓpe
vnicuiqꝫ egritudini posiq̃ reiterabimꝰ
rememorationẽ eoꝝ q̃ dcã sũt i sũma pᵃ:
vt sit ei q̇ legit hũc librũ ꝯp̃hẽsio oiuʒ cu
rationẽ aut pluriũ eaꝝ valde. ¶Et illuꝺ ẽ qm̃ vbi. s.
cũ ꝯp̃hẽdit curatiões scabiei eat ad libꝝ 2ᵐ: ⁊ ẽ liber
medicinaꝝ simpliciũ ⁊ sciet i hora vna cõprehẽsionẽ
oium medicinaꝝ p̃ticulariũ ex tabulis. ꝺiñ cũ p̃mus
tat ad capl'a libri tertij ⁊ q̃rti q̃rat caplm scabiei ⁊ cõ
prehẽdat curatiões p̃dictas: deiñ cũ p̃mutat ad an-
tidotariũ cõprehẽdet reliq̃s curatiões compositas.
Erit ḡ ei via ad cõprehẽdẽdũ curatiões p̃ticulares
oẽs aut plim eaꝝ: ⁊ diuisi hanc summã in tractatus.

¶ Tractatus p̄imus de dispositiōibus capitis: ⁊ de eis que sunt in eo vt cerebrum.

Stupefactiuum doloris capitis

antilis: cuius hec ē ꝑmixtio: lactis alfarfandi aur. xvj. lactꝫ papauerꝫ ⁊ ē opiū aur. 4. anisi croci se. iusq̄ami albi scamonee oīm añ. aur. 4. ꝯficiāt oīa cū aceto: deīn fiāt ex eis troci. ⁊ exiccēt in vmbra. cūq; idiges eis liq̄fac ⁊ lini sup frōtē abvno tp̄e ad aliud q̄ si infirmus fuerit febricis liq̄fac eos cum aqua ⁊ lini eos.

Trocisci qb⁹ vtebat̄ ātilis. ¶ ℞. baccaꝝ lauri an. 4. scamonee et opij ⁊ myrrhe ⁊ succi aq̄ agreste oīm añ. aur. 4. se. apij et croci ⁊ amōi oīm añ. aur. 8. ꝯficiat̄ illō cū aceto q̄titate q̄ suffic̄ et fiāt ex eo tro. ⁊

Caputpurgiū qō mūdifi- (admistrēt̄ liniēdo. cat caput ⁊ ꝯfert patienti opthalmiā longam ⁊ cui aduēit dolor capitꝫ ⁊ fac̄ dscēdere ex capite hūiditatē plimā. ¶ ℞. nigelle aur. 2. salis amoniaci aur. 2. succi cucu. asi. aur̄. i. terat̄ illō bñ ⁊ ꝯficiat̄ cū oleo qō fit ex oleo qō dr̄ sicioniū aut cū oleo de nigella aut cū oleo de alcāna dōec ꝑueniat ad spissitudinē cere liq̄fcē cū oleo liq̄factiōe humida ⁊ pone ip̄m i vase ⁊ vtere ip̄o ita vt linias ex ipso i cōcauitate nariū ⁊ p̄cipe infirmo vt naribus attrahat aerem.

Caputpurgiū aliud qō purgat sine nocumento ⁊ sedat dolorē capitꝫ stati. ¶ Sumāt̄ bucormanē au. 8. radicū lilij au. ij. baurach rubei au. i. misceā

Caputpurgiū aliō. Bucorma (tur ⁊ admistrēt̄. nē. ℥. iij. succi folioꝝ lebleb. ℥. i. 5. alfedi nō sextā aur. i. succi cu. asi. sextā aur. i. ꝑmisce ea ⁊ ꝯserua ip̄m in vase vitri cū q̄ idiges eo fac de ip̄o collyriū ⁊ liq̄fac ip̄m cū lacte mulieris ⁊ fac caputpur. cum eo.

Caputpurgium qō ꝯfert ad palysim et torturā ⁊ mollificatiōm mēbroꝝ et tremorē et ad oēs dolores frōs et hu. et opilatiōes q̄ accidunt ex fritate ⁊ hu. in lacertis et neruis: cui⁹ ꝑmixtio hec ē. ¶ Sumatur succi radicis colloq̄n. hu. et succi radicis sicle et succi radicis ratha olium ana coclearīū. i. et nigelle et grana harmel et terantur ābo bñ: deīn confice ea cū his succis ita vt cōmisceant̄: deīnde repone ea cūq; idiges eo sume de ip̄o pō. sexte. ʒ. i. ⁊ solue caputpurgiū cū lacte mlierꝫ lactātꝫ puellā ⁊ fac caputpurgiū īfirmo ex eo: ip̄m. n. apit opilatōes ⁊ calefac̄ ⁊ cōfert cerebro ⁊ capiti ⁊ ad illō qō ē i ip̄o d̄ supfluitati-

Caputpurgiū aliō ꝯferēs ad dolores capitꝫ (b⁹. ancedētes. ¶ ℞. mumie ⁊ nucꝫ muschate ⁊ ambre ⁊ cāpho. muschi olꝫ añ. pō. ʒ. i. terat̄ vnūqōq; eoꝝ ꝑ se. deīn misceāt̄ ⁊ ꝯficiant̄ cū oleo sisamio et aliquāto olei de balsamo. ⁊ sumat̄ de eo pōd⁹ gra. vj. ⁊ soluatur cū aliq̄ aq̄rū et fiat caputpurgiū cum eo.

Confectio hiere mundificātꝫ ex p̄te q̄ mūdificat caput et expellit et eo illō qō ē i ip̄o de supfluitatib⁹ et egritudīes malas. ℞ pulpe colloq̄ntide mūdate ex ḡnis ⁊ corticib⁹ suis pō. aur̄. x. thurꝫ ⁊ pip̄is albi ⁊ nigri ⁊ macropip̄is oīm añ. au. 4. ⁊ croci aur̄. i. ⁊ aloes ⁊ myrrhe ⁊ āmōiaci ⁊ asse oīm añ. pō. aur̄. i. scamōee asse pōd⁹ aur̄. 6. ⁊ succi absinthij aur̄. ij. terātur et cribellent̄ ⁊ ꝯficiāt̄ dosis ei⁹ sit aur̄. 4.

Hiera relata ad busicos q̄ cōfert ad dolorē capitis et tenebrositatē ⁊ dolorē stōi ⁊ splēis ⁊ ep̄is: cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ¶ Sumant̄ thuris mundati et agarici āboꝝ au. xvj. ⁊ pulpe collo. mūdate excortice et grānis suis pōdus au. 2. et sticados et pip̄is albi ⁊ nigri oīm aur̄. xvj. et myrrhe aur̄. iij. et croci aur̄. vj. et corticū ellebori nigri et aloes et scamōee ⁊ sq̄lle assate et spice ⁊ cassie olꝫ añ. au. xvj. ⁊ sandarace et euforbij olꝫ añ. au. 8. terant̄ medicine sicce et infundāt̄ gūmi et misceantur et conficiantur et sit dosis eius aur̄. 4.

Confectio hiere relate ad duos. ℞ pulpe colloq̄ntide mūdate et excorticate a ḡnis suis ⁊ thuris āboꝝ añ. ʒ. xx. et aristo. rotūde ⁊ se. apij mōtāi et pip̄is albi oīm añ. ʒ. v. serapini ⁊ opopōaci āboꝝ añ. pō. ʒ. 8. et spice odorifere ⁊ ligue auis ⁊ cinamōi ⁊ cassie et croci ⁊. ʒʒ. et polij oīm añ. ʒ. iij. terātur medicīe sicce et infundantur gummi et misceantur.

Pillule salue mūdificātes caput. ¶ ℞. turbith et aloes āboꝝ añ. ʒ. x. colloq̄ntide et scamone olꝫ añ. ʒ. iij. anisi et salis amborum añ. ʒ. 2. dosis ei⁹ fortis. ʒ. 2. ⁊ debilis aureus. i.

Pillule ꝯferentes ad dolorem capitis ex melia. ¶ Epithymi ⁊ agarici āboꝝ añ. ʒ. 4. polypodij ʒ. iij. hiere. ʒ. 7. salis. ʒ. 2. 5. myrabolanoꝝ nigrorū. ʒ. v. lapidis lazuli. ʒ. 2. dosis. ʒ. 2. 5.

Pillule cōferētes ad dolorē capitis ex flegmate ⁊ melia. ℞. myrabolāoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricorū et emblicoꝝ olium añ. pōdus. ʒ. iij. salis. ʒ. 4. sticados. ʒ. 2. hierepigre. ʒ. 8. pulpe colloq̄ntide. ʒ. 4. absinthij. ʒ. 2. agarici. ʒ. 8. turbith et epithimi amborūꝫ añ. ʒ. xv. ellebori nigri. ʒ. v. dosis earū. ʒ. ij. 5.

Decoctio aq̄ d̄ radicib⁹ cū q̄ sumit̄ i potu oleum de kerua ad dolorē capitꝫ ex flegmate et v̄tiginē et epilepsiā. ¶ ℞. corticū radicum apij et feniculi olm añ. ʒ. x. et radicū sq̄nāti et calamīti mōtāi et spice odorifere et aristo. rotūde olium añ. ʒ. 8. fumi terre. ʒ. 7. myrabo. citrinoꝝ pōd⁹. ʒ. 8. epithimi. ʒ. 4. masticis ʒ. iij. 5. polij. ʒ. 4. d̄coq̄nt̄ cū. 4. lib. aq̄ dōec remaneat lib. i. ⁊ infundāt̄ i ea hierepigre. ʒ. 4. ⁊ sumātur de ea oī die. ℥. iij. cum pondere. ʒ. i. olei de kerua.

Decoctio collecta que solōne educit hūores. ℞. myrabo. nigroꝝ et citri. ⁊ kebuloꝝ olium añ. ʒ. x. pruna. xxx. numero tamarindoꝝ. ʒ. xv. fumi terre. ʒ. vij. absinthij. ʒ. iij. decoquāt̄ cū trib⁹ lib. aq̄ donec remaneat lb. i. 5. ⁊ sumant̄ d̄ ea due tertie lb. 5. et ꝯficiātur in ea. ʒ. i. turbith ⁊ aloes due tertie. ʒ. i. agarici tertia. ʒ. i. ⁊ bibat̄: ⁊ si voluerit eā debilē nō ꝓijciant̄ illa tria: sꝫ fricet in ea cassiefi. mūdate a ḡnis suis. ʒ. x.

Emigranea. ¶ Trocisci q̄ ꝯferūt ⁊ efficiunt operationē cū linit̄ ex eis bis aut ter ex tp̄e ad tp̄s: q̄ꝝ hec est ꝑmixtio. ¶ ℞. croci aur̄. xv. ⁊ calcadis aur̄. x. et myrrhe et aluminis et opij et succi et agreste sicci et colcotar oīm añ. aur̄. iij. ⁊ gūmi aur̄. xv. terāt̄ illa ⁊ ꝓijciant̄ desup vini stiptici q̄titās sufficit et terat̄ sic̄ terit̄ collyriū et fiāt ex eo trocisci. Cūq; indigebis eis liquefac eos cū aceto ꝑmixtio et vtere eis.

Medicamē ad emigraneā antiq̄. ¶ piperis albi aur̄. ij. cōmixtionis croci aur̄. ij. euforbij aur̄. 5. fimi colūbini aur̄. 5. encaustri scriptorum aur̄. 5. tere has medicinas et permisce et confice et line cum eo lacertū tēporis et annecte fronti illius partis.

¶ Tractatus secundus de oculo obthalmia et attractione matericrum ad oculum.

COllirium qd cōposuit vir faciens alcohol ex terra ꝑsarū. R̄. scief memithe aur. 48. sarcocol. aur. 24. sedēigi aur. xij. opij aur. xij. succi mādragore. au. viij. gūi au. xvj. ꝯficiātur aq̄ pluuiali et admistretur cū albumie oui.

COnfectio meꝰ aristratis faciēs ad scabiē et obthalmiā antiq̄ et ꝯfert auri ex q̄ currit pus et viscerib' q̄ꝝ cōsolidatio ē difficilis: et corrosioni q̄ accit in ore. Reci. vitri cōbusti aur. 2. myrrhe au. 2. dragaganti adusti aur. 1. pipis aur. iij. croci au. 5. vini. ℥. ix. coagulati vue. ℥. xlv. Tere medicinas siccas et asꝑge sup eas in trituratione vinū. Et cū exiccāt. ꝓijce sup eas coagulatū vue et terantur cum eo et ponāt i vase et decoquāt lento igne et seruetur in vase eris.

EPithima qd composuit filodesifis conferēs ad māam plurimā et dolorē vehemētē. Reci. ro. recētium aur. 2. se. iusq̄ami albi aur. 8. thuris au. 6. myrrhe aur. 4. sanie ordei. ℥. 18. vitellū oui. 1. assatum succi mandragore aur. 4. croci aur. 2. opij aur. 4. conficiantur cum vini stiptici q̄titate que sufficiat et fiant ex eis trocisci et administretur.

ILlud quod dicit vuula eris. Reci. eris vsti ablu ti aur. xij. croci aur. 6. piperis albi aur. 4. myrrhe et opij amboꝝ ana aur. 4. gūmi aur. xij. teratur cum vino et administretur.

COllyriū aliō qd admistratur añ balneū conferens ad cursum māerū plurimarū et ꝓpe quando oculus est difficilis h̄ectatiōis: et ē aꝑa eiꝰ ad albedinē decliue i colore suo ita vt sit in eo aliqd ex vestigijs obtholmie vehemēs i q̄ eleuāt albedo ocli super nigredinē eiꝰ. Et nō ē nob necē vt vtamur eo nisi in hora q̄ ꝑcipimꝰ īfirmo vt igrediāt i balneū i successiōe eiꝰ. Reci. lapidis qd dr̄ sahasatos au. 8. thu. au. 7. eris vsti abluti et opij et gūmi oiꝫ añ. au. 8. myrrhe aur. 4. ꝯficiāt cū vini q̄titate q̄ suffic̄ et admistrēt cū albumie oui subtili ita vt distillet ex eo i oclo mul

COllyriū aliō qd admistrāt añ balneū qd (totiēs. cōposuit hermes factor alcohol faciēs ad dolores vehemētes et sedat i die suo sedatiōe plurima et cōfert ad obtholmiā antiq̄ etiā. ¶ Aloes au. 8. eris vsti abluti opij olm añ. au. xvj. myrrhe aur. xij. croci au. 8. climie aur. 4. thuris aur. iij. ꝯficiāt cū vino vel sirupo q̄ dr̄ cādinison et admistrēt cū albumine oui et soluāt subtile: et oꝫ vt oculo fiat alcohol ex eo i horis sepatis i eo qd ē īter oēs tres horas: aut q̄tuor: deiñ dimittatur oculus q̄escere et pausare et ꝑcipiāt infirmo post illud vt ingrediāt balneū.

COllyriū valens qd sedat dolorē in die suo et dr̄ rabiosum et soluit aꝑata et carminat ipm in hora sua. Reci. antimōij et acatie āboꝝ añ. aur. xl. climie aur. 6. eris vsti abluti aur. 14. ceruse ex plūbo au. 7. spice et lilij amboꝝ añ. aur. 4. castorei et aloes et apij et colcotar adusti oim añ. aur. 2. gūmi aur. xl. ꝯficiant cū aq̄ in q̄ decocte sunt rose et admistrēt cū albumie oui et liq̄fiat declināe ad spissitudinē q̄dā.

COllyriū qd cōposuit Ga. et cognomiāt cōpositū ꝓprium ꝓficiens ad dolores vehemētes et egritudines cū sunt i declinatōe sua. Reci. climie ablute aur. xvj. acatie aur. xl. eris vsti abluti aur. xiiij. opij et licij et folij et spice odorifere et croci et aloes et castorei olm aur. 2. myrrhe aur. 4. ceruse de plūbo et antimonij abluti āboꝝ añ. aur. 8. gūmi aur. xl. cōficiatur cū aqua et administrēt in iceptiōe egritudīs.

COllyriū qd dr̄ salus et cōposuit ipsum mulier regina faciēs ad dolores vehemētes: cꝰ hec est ꝑmittio. ¶ Climie aur. xvj. ceruse ablute aur. xl. amili dragagāti et acatie et opij olm añ. au. 2. gūmi aur. xij. cōficiāt cū aq̄ pluuiali si āt aduenit hora in q̄ faciēs eo collyriū ꝓijce sup albume oui recētē et vtere eo.

COllyriū qd nolāt estiuū. ¶ Climie aduste ablute et boli semios ceruse de plūbo olm añ. aur. xx. corticū eris abluto et acatie et corticū thuris olm añ. aur. 2. dragagāti aur. v. gūmi aur. xv. ꝯficiāt cum aq̄ et administretur cum albumine oui.

COllyriū qd dr̄ stella qd nō vincit ꝯferēs ad dolores vehemētes et bothor et aptiōem pupille et vlcera sordida et vlcera corrosa: et egritudines antiquas et abstergit et aufert vestigia. Reci. climie aduste ablute et ceruse de plūbo ablute olm añ. aur. xv. amili et antimōij āboꝝ añ. aur. xij. cieris de fornace i qua purgāt es stāni adusti abluti boli semios olum añ. aur. 8. myrrhe opij amboꝝ añ aur. 2. dragagāti aur. 8. conficiantur cum aqua pluuiali.

COllyriū theocratiꝫ ē medicamē valēs. Reci. climie croci āboꝝ añ. aur. xij. opij et corticū eris āboꝝ añ. aur. 6. corticū sabio cā mundatoꝝ et plūbi adusti abluti āboꝝ ana aur. v. myrrhe aur. iij. spice odorifere aur. 2. acatie aur. 2. succi ro. et gūmi olꝫ añ. aur. xij. conficiantur cum aqua pluuiali.

c Ollyriū qd nolāt rosaceum et ꝯposuit ipm bibilis faciēs ad dolorē vehemētē et ad attractionē māeꝝ subtiliū plurimaꝝ et bothor et distillationē pupille: cꝰ hec ē ꝑmittio. ¶ Rosaꝝ recētiū ablatis capitibꝰ aur. 4. croci aur. 4. opij sertā au. 1. spice odorifere sertā aur. 1. gūmi aur. iij. cōficiāt cū aq̄ pluuiali et administretur cum albumine oui.

c Ollyriū aliud rosaceum qd nolatur bonū et cōfert ad has egritudies ꝑdictas. Reci. ro. mandatarū aur. xxiiij. croci aur. xij. amili aur. 6. balaustiarū aur. iiij. opij aur. iiij. dragagāti aur. 8. cōficiātur cum succo folioꝝ cupressi.

c Ollyriū rosaceū qd ꝯposuit tarētios. Reci. rosarū recētiū aur. xij. cineris de fornace i q̄ purificatur es et spice odorifere et croci et opij et gūmi olm ana aur. iiij. ꝯficiātur cū aqua pluuie.

c Ollyriū rosaceū qd ꝯposuit debigorus et nolatur collyriū magnū ꝯferens ad dolorē vehemētē in locis bothor et vlcera ꝓfunda saniosa accidētia in tunica cornea et dilatationem pupille et materiam que attrahitur tpe lōgo et obthalmiā antiq̄: cuiꝰ sanatio ē difficilis. Reci. rosaꝝ recētiū ablatis capitibꝰ aur. lxxij. climie aduste ablute aur. 6. opij aur. iij. antimonij aur. ij. et quidaꝫ ponunt de eo aur. 6. corticū eris spice odorifere ana aur. 4. myrrhe aur. ¶ Et q̄dam homines ponunt de ea aur. sex: floris eris aur. ij. et quidā ponūt de eo aur. iij. gūmi aur. xxiiij. conficiantur cum aqua pluuiali et administrēt cum lacte

Collyriū iuuatiuū fcm̄ cū ieufemin ꝯferēs ad
c attractionē mācꝝ.℞.acatie ⁊ ſucci ſambac
āboꝝ añ.auř.xliij.cineris fornacis ī q̄ purga
tur es ⁊ croci amboꝝ añ.auř.24.opij auř.4.⁊ ī de-
ſcriptiōe alia auř.6.myrrhe auř.4.ſucci iuſq̄ami al
bi auř.4.eris vſti abluti auř.4.gummi auř.xl.con-
ficiantur cum vino.

Collyriū qđ đr pomale ꝯueniēs ei cuiꝰ nō tole
c rat oculꝰ tactū medicinaꝝ ⁊ ꝯfert ad bothore
vlcera ꝓfunda ⁊ ſordida accñtia ī tunica cor
nea ⁊ ad dilatationē pupille ⁊ ad mā̄ꝫ plimā ⁊ egri
tudies ꝓximi tp̄is.℞.climie aduſte extincte in la
cte auř.xvj.ceruſe de plūbo ablute auř.8.croci auř.
iiij.dragaganti auř.2.conficiantur cū aq̄ pluuiali ⁊
adminiſtretur cum albumine oui.

Collyriū qđ nolař noīe đriuato a noīe illius q̄
c ꝯpoſuit ipꝫ ſuribes ⁊ ē collyrium vtile ꝯferēs
ad dolores āticꝗs ⁊ ꝯſumit carnē additā q̄ ē ī
āgulo maiore de āgulis oculi:⁊ ē egritudo q̄ đr la-
chryma ⁊ advulnera q̄ exeūt in hꝰ āgulo ⁊ ſunt fiſtu
le.℞.climie ablute ⁊ ſedenegi aduſti abluti olum
añ.auř.xxviij.cinerꝫ đ fornace ī q̄ purgař es au.24.
myrrhe aur.xlix.croci auř.iiij.opij au.8.pipis al.ḡ.
xxx.numero:gūmi auř.vj.ꝯficianř cū vino ⁊ admini
ſtreř cū albumīe oui ī locis ꝓpinꝗ tp̄is ⁊ ſit ſubtile.
ⁿⁱquidā hoīes ſunt q̄ ponūt in eo croci auř.xij.

Collyriū aereū qđ nolař idū:đ ꝓpetate cuiꝰ eſt
vt ꝓhibeat gñationē olo ſpēi obthalmie⁊ꝯfert
ad corruptionē ⁊ pruritū ⁊ corroſionē āguli maiorꝫ
oculi ⁊ đlet ⁊ ꝯſeruat oculū cui ex eo fit alcohol : ita
vt nō ꝯturbeř cū eo poſt ip̄m.℞. ceruſe de plūbo
auř.xlviij.climie cabruſie auř.24.encauſtri īdi auř.
v.armenios ⁊ cōmixtiōis q̄ đr lxeſuricō ⁊ eiꝰ expoſi-
tio ē hedꝰ⁊ ſucci agreſte ſicci ⁊ opij oluꝫ añ.auř. v.
pipis al.auř.vj.olei balſami auř.8. Et ī deſcriptiōe
alia auř.vj.gūmi arabici auř.xvj.cinamōi auř.2.cō
ficianř cū aqua pluuiali ⁊ adminiſtretur.

Medicamē ꝯferēs ad ap̄a vehemēs ⁊ ap̄a oculi
qđ excitař ex attractione calitatis.℞.opij et
dragagātis ⁊ ſeluzeharagi ⁊ ceruſe oluꝫ añ.ʒ.vj.gū-
mi arabici.ʒ.xij.tere oīa ⁊ ꝯtere:deiñ accipe ſcheſa-
biē recēs ⁊ decoq̄ ip̄m cū lib.i.aq̄ pluuialis dōecper
ueniat ad tertiā:deiñ cola aquā eiꝰ⁊ ꝯfice cū ea me
dicamē.deiñ fac ip̄m in pillulas ſiles ciceri ⁊ exicca
eas in vmbra.Cūqꝫ volueris facere oculo alcohol
ex ipſis frica eas cū aq̄ frida:aut cū lacte mulieris:
aut cū albumīe oui:aut cū aq̄ fenugreci decocti ſup
fruſtū oſtraci:aut ſup cotē viridē: deiñ fac oculo al
cohol ex eo in mane duodecies imponēdo cum ra-
dio aut ſepties: ⁊ in veſperis totidē:ip̄m enim fran-
git calitatē ⁊ abſcindit infuſionē q̄ attrahiř ad ip̄m
⁊ ꝯfortat oculum ⁊ delet apoſtema.

Medicamē ꝯferēs ad obthalmiā vehemētem ſe
dās ap̄a ⁊ remouet īfuſionē ⁊ ſedat calitatem.
℞.ſief memithe.ʒ.xlviij.croci pō.ʒ.24.⁊ opij pōdꝰ
ʒ.xij.⁊ ſeluzeharagi ⁊ trociſcoꝝ ſucci iuſq̄ami al. ſic
ci olum añ.ʒ.vj.⁊ folioꝝ roſaꝝ humidaꝝ quoꝝ fo-
lioꝝ radices albe abſciſſe ſunt pō.ʒ.xl.⁊ gūmi arabi
ci pōdꝰ.ʒ.xlviij.tere totū illud ⁊ ꝯtere ip̄m cū aq̄ plu
uiali ⁊ aq̄ melliloti.ſi fuerit humidū ⁊ exp̄me ipſum

Si vo fuerit ſiccū decoq̄ ip̄m:deiñ cola aquā eius ⁊
ꝯtere medcinas ⁊ ꝯfice eas cū aq̄ eiꝰ:deiñ fac de eo
pillulas ſiles ciceri ⁊ exicca eas:deiñ frica ip̄as ſup
cotē:aut oſtracū cū aq̄ frida aut cū lacte mulieris:
aut cum albumine oui:deinde fac oculo cum eo al
cohol mane et in ſero.

Medicamē qđ nolař duo maiora rubeū faciens
ad vlcera q̄ ſunt in oculo ⁊ ad ardorē vehemē
tē et mūdificat oculū ex humoroſitate q̄ attrahit in
eo ex multitudine hūiditatꝫ et ſupfluitatū et ꝯfortat
tegmētū oculoꝝ.℞.opij ⁊ ſedenegi erꝫ vſti ⁊ oſtra
coꝝ aduſtoꝝ et medulle tritici olꝫ añ.pōdꝰ.ʒ.8.gū-
mi arabici pōdꝰ.ʒ.xlviij.ceruſe pōdꝰ.ʒ.64.climie.ʒ.
28.tere ſedenigi et es vſtū p ſe cū aq̄ ꝯtritione bona
deiñ ꝑmiſce oīa et ꝯtere ea q̄ ſunt ſicca:điñ fac ex eo
alcohol oculo ſic̄ fit alcohol cū antimonio.

Confectio empli qđ poniř ſup oculū ꝯferēs ad
vehemētē calorē ⁊ exiccationē oculi et abſcin-
dit ab eo hūiditatē q̄ attrahiř ad ip̄m et ꝯfortat ocu
lū et ſedat dolorē.℞.folioꝝ roſ.ſiccaꝝ et corticuꝫ
ḡnatoꝝ dulciū hūidoꝝ et lētiū olum añ.pōdꝰ.ʒ.v.⁊
funde ſup ea lb.i.aq̄ et decoq̄ ea bñ et cola ip̄a ex aq̄
et ꝯtere ea bñ et ꝯfice ea cū aliquātulo aq̄ roſacee ⁊
olei roſacei:deiñ pone ea ſup oculum.

Medicamē ꝯferēs ad dolores oculi calos .Reci.
croci et olibāi et aloes et myrrhe et opij et ſar
cocolle olꝫ añ.ʒ.v.diſrūpe et ꝯtere ea et lini ſup ocu
lū in p̄nꝰ doloris cū aceto et aq̄ ēdiuie:aut aq̄ portu-
lace:aut aq̄ iuſq̄ami albi aut aq̄ coriādri hūidi . Cū
aūt portēdiř dolor lini ex eo ſup oculū et frōtē et cor
nua frōtis cū vino et calefac ip̄m aliquātulū: aut ſu
me de ſauich ordei pōdꝰ.ʒ.4.et croci hortulani ⁊ ſil
ueſtris pōđ.ʒ.ij.et opij pōdꝰ.ʒ.i.tere ip̄a bñ et ꝯfice
ea cū oleo roſ.et pone ip̄m ſuper oculum patientē
obthalmiā et apoſtema calidum.

Cohol qđ nolař aſtaliticō ꝯferēs ad ꝯturbatio
nē oculi et rubificationem eiꝰ cū diſtillař et cū
fit ex eo alcohol ad īceptionē catarroꝝ.Et qñ miſce
tur cū eo alcohol.℞.tutie et eris vſti et aloes olm
añ.ptē.i.et myrrhe et ſpice olum añ.q̄ntā ptis.i. et
croci et opij āboꝝ añ.ptē.i.et acatie pure ptes.4.et
licij q̄ntā ptis.i.et gūmi arabici ptes.iiij.tere tutiam
et es et aloē et acatiā cum aque dulcis ſextarijs.iiij.
deinde tere liciū et crocū et opium in tabula alia.v.
diebus:deinde ꝑmiſce cū eis et infunde aloen in aq̄
ita vt liquefiat et funde ſuper medicinas et permi-
ſce cōterendo:deinde fac trociſcos aut pillulas: fac
cum eis alcohol.

Cohol cōferēs ad oēs dolores oculi accñtes ex
catarris.℞.Sumanř folia rubi et exp̄mař aqua
eoꝝ et coleř et terař ī tabula donec īgroſſeř et terař
paulatī:deiñ ſumař q̄ntū ip̄a ē de gūmi arabico et ſū
dař cū aq̄ pauca ita vt liq̄fiat et fiat ſic̄ mel. deiñ mi
ſceař cū aq̄ rubi et conficiatur cū ea aliq̄t diebꝰ ita vt
ſit poſſe fieri ex eis pillulas:deiñ fiāt pillule: et exic-
centur in vmbra et fiat cum eis alcohol.

Vlcera oculi et bothor eius et pus in eo. Scias
q̄ collyrium ſtelle predictum eſt vehementis
iuuamenti in eis et ſimiliter collyrium iuuatiuum ⁊
collyrium pomale eſt vltimum.

COllyriũ qḋ refert ad macur faciẽs ad eg ritu-dines: tẽpus q̄ sũt i oclo. ℞.tutie auř.xxxij.eris vsti auř.22.croci auř.xvj.myrrhe au.xvj.sedie au.x.pip̄s al.gra.xl.nũero gũmi auř.xl.ꝯficiant cũ vio.⁊ in de-scriptiõe alia ponunt in eo opij.auř.x.

DIsruptio cornee. Collyriũ ro.ꝯfert ad oc̃s egri-tudies ⁊ spẽs dilatatiõis pupille.

PUlvis replẽs foueas cornee. ℞.ostracoꝝ ma-gnoꝝ adustoꝝ ⁊ scedenegi ãboꝝ añ.ʒ.i.terant ⁊ pulverizetur cum eo oculus.

ALgarab. ℭ Collyriũ qḋ cõposuit suribes ẽ iu-natiuum ad algarab.

ALbedo vestigioꝝ vlceꝝ ꝯferunt ad albedinem medicamẽ egyptiũ et collyriũ i dũ: ⁊ alcohol cũ stercore stellionis eẽ iuuatiuũ.

COllyriũ citrinũ aliḋ scil̃ lules almatrã cõferẽs ad caliginẽ ⁊ tenebrositatẽ visus ⁊ ad egritudi-nes acutas ⁊ delet vestigia ⁊ durities. ℞.climie au. 24.succi acreste sicci auř.xij.salis ãmoniaci tm̃dem opij auř.8.gũmi auř.24.ceruse ḋ plũbo tm̃dẽ croci auř.xvj.pipis al.auř.24.ꝯfice cũ aq̄ pluuiali.

COhol aliḋ mirabile qḋ exptũ ẽ ⁊ laudat i albe-dine ⁊ lachryma ⁊ est mesie ⁊ abstergit caligi-nẽ ⁊ oẽm grossitudinẽ q̄ est i palpebra ⁊ acuit visum valde. ℭ ℞.tutie ide.ʒ.ij.5.antimonij de spahani.ʒ. 4.marchasite põ.ʒ.ij.5.eris vsti põ.ʒ.ij.⁊ duaꝝ ter-tiaꝝ.ʒ.i.climie aurei ⁊ climie argẽti ãboꝝ añ. auř.i. scedenegi põ.ʒ.i.coralli ⁊ margaritaꝝ p̄uaꝝ ⁊ corti-cũ eris oium añ.põd⁹.ʒ.ij.sceha armene pod.ʒ.ij. ⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.i.aq̄ distillatiõis nitri põ.ʒ.5. ⁊ nitri pharaõis pon.ʒ.5.tere has medicinas cũ aq̄ pluuia li: ⁊ q̄ñ ꝯtrite sunt pisce sup eas cãphore trite põd⁹ 6ᶜ.ʒ.i.muschi põd⁹.siliq̄.i.⁊ misce coterẽdo ⁊ fac pil lulas ⁊ exicca in vmbra ⁊ frica in ostraco cũ aq̄ ⁊ fac alcohol cum eo.

ALiḋ iuuatiuũ ad albedinẽ exptum mirabile. ℞ Sumat limature acus põd⁹.ʒ.2.⁊ sãbaci põ. ʒ.i.deiñ terant ãbo simul ⁊ ponant in ꝯcauitate arũ-dinis ⁊ stringat os cãnule opilãdo cũ massaꝝ coo-periat arũdo tota cũ massa ⁊ desup iuoluat luto ꝯfe-cto cũ capillis ⁊ iuoluant sup ipm ⁊ coopiat post il-lud cũ luto alio: deiñ apponat carbonib⁹ dõec ver-tat in lapidẽ ⁊ fit sic testa ⁊ extrahat: ⁊ auferat me⁹ illa ⁊ accipiat climie albe trite põd⁹.ʒ.iij. ⁊ misceat cum hac medicina ⁊ reducat ad cãnulã aliã: deiñ fiat ex ea sicut factum est ex pma. Cũ ergo in lapidẽ ꝯuer-titur extrahat ⁊ intendat ad folia lini collecta añq̄ aduenerit eis pluuia ⁊ exiccata ⁊ sumat de eis pon dus.ʒ.i.⁊ margaritaꝝ nõ perforataꝝ põd⁹.ʒ.v.⁊ te-rant bene cũ reliq̄s medicinis ⁊ terantur oia simul ꝯtritiõe vltima donec fiant sicut puluis. Cum ergo volueris curationẽ facere cum eo tunc fac oculo al cohol cũ succo radicis lilij tribus diebus continuis deinde fac ei alcohol post cum hac medicina et fac alcohol post illḋ vno die ex hac medicina et vno die ex succo lilij.

PUlvis ad albedinẽ. ℞.floꝝ eris ⁊ ãmoniacie cãcri marini adusti oim añ.ʒ.v.pulpe colloq̄n-tide.ʒ.ij.5.fellis tauri et baurach armeni oium añ. ʒ.2.salis gẽme.ʒ.iij.pipis albi.ʒ.xx.spume maris.ʒ. 4.corticũ ouoꝝ ex q̄bus egressi sunt pulli sub galli-na.ʒ.iij.limature cornis.ʒ.v.stercoꝝ lacerti.ʒ.x. mar-garitarum.ʒ.4.

SEbel. ℭ Cohol bonum ad sebel de eisq̄ exptis sunt et laudata. Sumãtur cortices ouoꝝ hora q̄ apiunt sub gallina et bulliãt cũ aceto forti.x.dieb⁹ ꝯtinuis: deiñ colent et ponant in ãpula vitri: aut in vase vitreato et ponat vas in loco q̄ sit vt nid⁹ sub so le donec exiccet qḋ in ipo est: deiñ sumat et teratur et fiat alcohol cum eo.

LAchryma. ℭ Collyrium qḋ dixit messias ad al-buginẽ factũ ex tutia ꝯfert ad eas.

GRossitudo palpebraꝝ ⁊ g̃uitas eaꝝ ꝯfert ad eã alcohol cognominatũ missandros et dicã ipm in ca⁹ scabiei et ꝯfert medicamẽ aristratis p̄dictum ⁊ colliriũ de tutia qḋ dixit messias ad albedinẽ.

COllyriũ exptũ liebime egyptiũ cõferẽs ad du-rities et albedinẽ et abscindit corticẽ durũ sta-tim. ℞.floris eris et ãmoniaci ãboꝝ añ.ʒ .vj. salis de fossi auř.iij.pulpe collo.aur.iij.et duas t̃tias au. i.fellis vaccini auř.ij.baurach nigri au.i.5.pipis al. gra.xl.numero.mellis boni cyathos.vi.at.ʒ.ix.p̄mi sceat et ponat in vase et recondatur.

COllyriũ qḋ dr arastulemõ cõferẽs ad attractio-nem materierũ chronicã et ad grauitatẽ pal-pebrarum et asperitatem earũ et liquefactionem la-chrymalis oculi et seiunctionẽ ei⁹ et corrosionẽ ip-sius et ad humiditatẽ plurimã q̄ ẽ in oculo ⁊ ad au-mentũ pãniculi et aufert vestigia et durities. ℭ ℞. antimoni auř. 4.eris vsti et ceruse de plũbo ãboꝝ añ.auř.2.croci et myrrhe et corticũ thuris et floris eris et lentium rubearum omnium añ.auř.i. pipis albi auř.5.gummi auř.2.conficiatur cum vino et ad ministretur dissolutum cum eo.

c Ollyriũ citrinũ qḋ dr fanaratis et est collyriũ iuuatiuũ cõferẽs ad scabiẽ et corrosionem in vtrisq̄ lachrymalib⁹ et pruritũ vehemẽtẽ ⁊ g̃ue-dinem palpebraꝝ. ℞.climie auř.lxxx.colcotar albi auř.xxx.cõficiatur cum aq̄ pluuiali.

SCabies oculi et pruritus eius. ℭ Collyriũ in-dum confert ad pruritum.

COhol nõ errãs qḋ cõposuit cesar factor alco-hol faciẽs ad pruritum et ad grossitudinẽ pal-pebraꝝ. ℞.climie cabrusie.auř.24.sedimie au.vi. Et in descriptiõe alia auř.xvj.terant dõec fiat i loco sauich ⁊ ꝯficiantur melle et aduratur et infundatur vinũ qḋ extinguat ipsum ⁊ exiccetur: deinde terat ⁊ fiat cum eo alcohol.

COhol mesitõ ad pruritum ⁊ humiditatẽ oculi ⁊ corrosionẽ lachrymaliũ ⁊ scabiẽ vehemẽtem i palpebris climia frãgat in frusta p̄ua ⁊ ꝯficiat cũ melle ⁊ ponat i vrceolo figuli ⁊ opilet os ei⁹ luto li niat ⁊ fiat foramẽ i medio coopertorij vt sit fumo ele uato ex adustiõe medicie spiraculũ p qḋ egrediat: deiñ ponat vrceol⁹ p̄paratus i medio carbonũ accẽ soꝝ. Cũq̄ icepit climia aduri tũc ꝯsidera fumũ ascẽ dẽtẽ: tũc si videris eũ declinẽ adhuc ad nigredinẽ dimitte medicinã ꝯburi donec videas illũ fumum fieri albũ: tũc.n.scias q̄ medicine iã confirmata est ꝯbustio. tũc ergo remoue vrceolũ ab igne ⁊ extrahe

climiã

climiā ⁊ funde sup eā vini q̄titatē q̄ īfrigidet: deīde pōe eā ī mortario ⁊ ꝯtere eā bñ ⁊ ex̄icca ⁊ serua eam donec cōmisceas ipsam in alcohol cū q̄ ꝑmiscet. et hec est ðscriptio alcohol. Recipe climie hui⁹ au.vij. et antimonij tātūdē: tere omnia et cōserua ⁊ fac tre ex eo super palpebras mane et sero.

COllyriū apolonij ad scabiē ⁊ casuȝ palpebraꝝ et egritudines antiquas. ℭ Sedenegi adusti abluti au.xxxij. erꝭ adusti abluti au.xvj. lapidꝭ fatalistos adusti abluti au.xxxij. floris erꝭ fricati aur. xvi. opij au.iij. Et ī ðscriptiōe alia au.vi. climie au.4. colcotar adusti au.4. gūmi au.xvi. ꝯficiat cū aq̄ pluuia.

MEdicamē qð cōposuit cassios ad aquā q̄ descēdit ī oculū. ℭ Sumat fel tauri ⁊ eūa ipm ī vase eris ⁊ dimitte ipm.x. dieb⁹; deīde sume ab ipo aur. xij. croci ⁊ olei balsami ⁊ opopōaci oīm añ. au.ij. piperis gra.xij. numero: mellis boni duplū quātitatꝭ fel. misce omnia et decoque in vase eris: deīde pone ipsum in pyxide eris ⁊ conserua ipsum.

MEdicamē alið qð cōposuit polonisos. ℞ Sume spumā maris ⁊ adure ipsam sup testā ⁊ tere cinerē ei⁹ ⁊ cōfice ipsum cū sanguine tince ⁊ pone in vase de cornu. Cūq3 euellitur pili tunc lini supra locum eorum de hoc medicamine.

EPithyma qð cōposuit fululxesanis cōferēs ad māmam plurimā ⁊ dolorē vehemētē. ℞ ro. recētiū aur.ij. se. iusq̄ami al. au.viij. thuris au.6. myrrhe au.4. sanie de ordeo aur.xviij. vitellum oui.i. assatū succi mādragore auṝ.4. croci aur.ii. opij aur.4. cōficiātur cū vini stiptici puri quātitate q̄ sufficit ⁊ fiant ex eo trocisci ⁊ administrentur.

COllyriū qð dr̄ idū ⁊ regiū cōferēs ad inceptionē descēsus aq̄ ⁊ ad oēm caliginē hūidā exñtē in oculo: ⁊ aufert vestigia vlcerū in oculo. ℞ Climie rubee aduste ablute. ℥.xvi. encaustri īdi. ʒ.vj. ceruse de plūbo. ℥.4. pipis al. ℥.vj. fel. ðboha.i. fell. safer: ⁊ existimauerūt qð est subot.vii. felliū elcubugi.4. lactis papaueris. ℥.i. olei balsami. ℥.ii. opoponaci ⁊ serapini āboꝝ añ. ℥.ii. gūmi. ℥.xii. cōfice cuȝ succo feniculi aut cū succo plāte que dicitur abradies.

COhol ꝯferēs ad tenebrositatē ⁊ inceptionē aq̄ in oc̄lo. ℭ Fel. visi. ʒ.4. oppopōaci ⁊ pipis amboꝝ añ. ʒ.iij. olei antiq̄ ⁊ oppobalsami ⁊ succi feniculi hūidi olum. añ. ʒ.ij. climie pōdus. ʒ.i. mell. ℥. tere ipm et misce et pōe ipm ī ampulla vitri mūda ⁊ pone ipm in sole dieb⁹.vij. deinde fac oculo: alcohol ex ipso cum extremitate radij mane et sero.

MEdicamē qð ꝯfert ad tenebrositatē et ad illuȝ qui videt rē ex longinquo et non videt eam ex primo ⁊ ad aggregationē aq̄ ī oculos: cui⁹ hec est ꝑmixtio. ℭ Fell. corui nigri et fell. ꝑdicis ⁊ fell. gruis ⁊ fell. adhoba et fell. cap̄. oim. añ. pōd⁹. ʒ.ij. mell. colati pōd⁹. ʒ.iij. ⁊ olei balsami. ʒ.i. ⁊ .5. tere ea simul et ꝑmisce ipa ⁊ fac oculo alcohol cū eo mane et sero.

DEstructio visus: collyriū citrinū est iuuatiuum ad debilitatem supfluā in visu et collyriū ð tutia quod dixit mesias in albedine.

COllyriū q̄ vtebat floris. ℭ ℞. acatie et rosarū siccaꝝ et melliloti olum añ. aur. xlviij. cineris fornacis in qua purgatur es aur. xxiiij. mādragore aur. xii. se. iusq̄ami al. aur. xviij. opij aure. vi. gummi au. xl. vini. ℥. ix. aque pluuialis. ℥. ix. cōmisceat aqua cū vino ⁊ ꝓijciātur sup ea rose et mellilotū ⁊ iusq̄amum ⁊ postea mādragore aut cortices mādragore ⁊ dimitte ea donec infundāt trib⁹ dieb⁹ aut quinq3 et exprime ea ⁊ accipe expressionē eoꝝ ⁊ cōfice cum ea medicamē ⁊ fac ex eo collyria ⁊ vtere eis.

MEdicamē basilicō regū ⁊ ipm ē abstersiuū oculi ex q̄ fit alcohol ī dispōne sanitatis in oī die semel aut in oīb⁹ dieb⁹ semel: ⁊ abstergit visum ⁊ ꝯseruat visum sanū s̄m dispōnē suā. ℞. climie ⁊ spume maris oīm añ. ʒ.x. eris vsti. ʒ.v. ceruse ⁊ salis gemme oīm añ. ʒ.iij. salis āmoniaci ⁊ macropipis olum añ. ʒ.ii. gariofi. ⁊ vsnee āboꝝ añ. ʒ.i. pipis. ʒ.4. camphore. ʒ.5. tere optime ⁊ fac oculo alcohol cū eo.

BAsilicon aliud cōferēs ad oīa q̄ diximus. ℞. climie. ʒ.vii. sedenegi ⁊ macropipis āboꝝ añ. ʒ.ii. salis ammoniaci. ʒ.ii. eris vsti et ceruse ⁊ salis gēme oīm añ. ʒ.4. spume maris. ʒ.4. salis indi ⁊ gariofi. ⁊ heil ⁊ vsnee ⁊ spice oīm añ. ʒ.i. cōfringe ⁊ contere ipsum ⁊ fac ex ipso oculo alcohol.

MEdicamē qð cōfortat visum ⁊ cōseruat ipsum s̄m sanitatē suā ⁊ aufert multitudinē lachryme q̄ currit ex oculo. ℭ Sume de antimonio ⁊ infunde ipm. xxi. nocte ī aq̄ pluuiali aut ī aq̄ q̄ distillat ex cisterna deinde accipe de eo pōd⁹. ʒ.xii. ⁊ marchasite. ʒ.8. ⁊ tutie ⁊ climie oīm añ. ʒ.xii. ⁊ margaritarū purū nō ꝑforataꝝ. ʒ.ii. ⁊ muschi tertiā. ʒ.i. ⁊ cāphore sextā. ʒ.i. ⁊ croci ⁊ sedenegi āboꝝ añ. ʒ.i. tere vnūqðq3 ꝑ se deīde aggrega ātimoniū ⁊ marchasitā ⁊ climiā ⁊ tutiā ⁊ margaritas ⁊ tere bñ ea oī die cū aq̄ multotiēs donec ex̄iccet aq̄ eoꝝ: deīde accipe sedenegi et crocū ⁊ ꝓijce ipa sīl' ī mortario ⁊ tere ea bñ: deīde tere cū eis muschū ⁊ camphorā: deīde repone ipm in vitreata ⁊ fac ex eo alcohol mane ⁊ sero ī dispōnib⁹ sanitatꝭ: ipa eñ ꝯfortat visuȝ debilē ⁊ ꝯseruat eum.

BUrod fugitiuū abstersiuū ⁊ cōfortatiuū. ℞. sedenegi ⁊ eris vsti āboꝝ añ. ʒ.v. aloes scotrēsis ⁊ baurach armeni āboꝝ añ. ʒ.i. floris eris ⁊ pipis al. ⁊ macropiperis ⁊ pulpe colloquintide ⁊ croci et ameos oīm añ. ʒ.5. cōfringe ⁊ cōtere ⁊ vtere.

ℭ Tractatus tertius de aure. dolor auris: ⁊ apostema eius. et pus et grauitas eius.

m Edicamē Aristotelis predictum in capitulo oculi est iuuatiuum ad aurē ex qua currit pus.

MEdicamē ꝯferēs ad oēs dolores ī aure ⁊ oīa vlcera accñtia ī ea. ℞. myrrhe auṝ.i. olibāi au. iij. nitri. auṝ.iij. croci au.4. succi papauerꝭ au.ij. galbāi auṝ.ij. amigdalaꝝ excorticataꝝ. xx. nūero terat illð totū ⁊ ꝯficiat cū aceto ⁊ fiāt ex eo trocisci. Cuȝ ḡ fuerit ipȝ necīū soluat si fuerit ī aure dolor vehemēs cū oleo ro. ⁊ distillet ī aure: et si fuerit in ea grauitas in auditu soluatur cum aceto et distilletur.

COnfectio medicamis quā narrauit Gal. ℞. myrrhe auṝ.4. aloes auṝ.4. olibāi. auṝ.iij. Et in descriptiōe alia auṝ.ij. croci aure.iij. nitri auṝ.iij. succi papaueris auṝ.iij. amigdalaꝝ amaraꝝ. xxx. numero galbani aure.ij. aceti boni q̄ntum suffi.

MEdicamen ad aurē ex medicis Gale. cōferens

ad apata ꝛ dolores vehemētes clāosos.cᵘ hec est ꝑ mixtio. ℞.galbāi q ē albezar aur. ii. cinamōi au. ii. myrrhe au.8.croci aur.8.olibāi au.4.nitri aureos iii.aceti q̄titā sufficit ad hoc vt fiat īspissitudie mell'.

Medicamē aliō ad apata auris ꝛ ad sanitatem ꝛ ad pus venientia ex aure ꝛ ad dolores auris ātiqs cᵘ hec ē ꝑmixtio. ℞.vētris fabe egyptie amari saporis ꝛ aluminis iamēi ꝛ pipis al.ꝛ nitri ꝛ croci ꝛ opij ꝛ corticū granatoꝝ ꝛ olibani ꝛ spice oluꝫ añ. aur.ii.castorei au.i.mellis ꝛ aceti q̄titatē q̄ cōficiaꝛ medicamē: ꝛ q̄dā holes ponūt i eo mell.aur.vi.

Medicamē aliud de medicinis berotas. ℞.croci ꝛ myrrhe ꝛ spice olm añ.aur.5.eris vsti medietatē ꝛ tertiā au.i.opij aur.5. castorei tertiā aur. i.alumis iamēi au.i.aluminis rotūdi au.i. Si ergo fuerit in aure virᵘ cura eā ex hoc medicamine cum decoctione triplicati. Et si in ea fuerit dolor vehemēs cura eā cū oleo ro.ꝛ si generaꝛ in ea vermes ꝑmisce cū hoc medicamine ellebori nigri aur. ii.

Medicamē auris ex q̄ currit pus. ℞.capitum granatoꝝ ꝛ aristologie ꝛ colcotare dragāti cābrusij ꝛ gallaꝝ ꝛ corticū erisiolꝫ añ.au.i.myrrhe olibani ꝛ calcāti assati ꝛ aluminis iamēi olꝫ añ. aur.5. teraꝛ cū aceto.ꝛ fiāt trocisci ꝛ administretur.

Medicamē anticates ad dolorē difficilē vehementē. ℂCroci.ʒ.ii.ꝛ q̄dā holes ponūt de eo.ʒ.i. myrrhe ꝛ salāmoniaci āboꝝ añ.ʒ.i. alumis iamēi āmoniaci añ.ʒ.5.sedimis olei de lilio aut fecis olei aluisci.ʒ.ij.teraꝛ cū vino mellito aut vino dulci q̄titate q̄ fiat in spissitudine mellis ꝛ administretur.

Medicamē ad grauitatē audiᵗᵘ ꝛ sonitū ꝛ tinitū eristētē in aure. ℞.ellebori al.au.i.castorei au.5.nitri aur.q̄rtā:misceaꝛ ꝛ administreꝛ cū acetoꝛ cōfidat in eo vtēs ipso qm̄ est medicamē vtile.

Medicamē aliud est qḋ dꝛ algelarij ad egritudines antiq̄s q̄ sūt de egritudinibᵘ aurꝫ. ℂEllebori albi ꝛ myrrhe ꝛ olibāi ꝛ croci ꝛ castorei ꝛ opij olꝫ añ.au.4.calcāti au.vi.pip aur.ii. īfūdāꝛ myrrha et opiū ꝛ castoreū ꝛ olibanū i aceto i q̄ decocti fuerint cortices granatoꝝ dōec dissoluti fuerit:deide ponātur elleborᵘ ꝛ crocᵘ ꝛ piper ꝛ calamētū trita ꝛ cōterātur ola bn̄.Cū ē cōpleꝛ pūciaꝛ sup ip̄m de vino mellito q̄titas qua fiat in spissitudine mellis subtilis. Cūq ip̄m est necessariū tunc tepideꝛ ꝛ distilleꝛ i aurem est enim medicamē mirabile.

Confectio medicaminis qḋ cōfert ad oēs dolores auris ꝛ ola vlcera euenientia in ea. ℞.myrrhe au.i.olibāi au.iii.ꝛ q̄dā holes ponūt in eo aur. vii.nitri.au.iii.croci aur.4.ꝛ q̄dā holes ponūt in eo au.i.papaueris au.ii.galbani aur.ii. amigdalaruꝫ excorticatarū.xx.numero.Teraꝛ illud totū ꝛ cōficiatur cū aceto ꝛ fiāt ex eo trocisci. Cūq necessarij fuerint soluātur si fuerit i aure dolor vehemēs cū oleo ros.ꝛ distillētur i aurē:ꝛ si fuerit in ea grauitas i auditu soluātur cum aceto ꝛ distillentur.

Confectio scorie ferri ꝛ est medicamē forte.Sumatur scoria ferri ꝛ ꝯteraꝛ ꝛ abluaꝛ cū aceto: deide pūciaꝛ supra testā ꝛ exiccēꝛ:deide pūciaꝛ 2ᵒ ꝛ 3ᵒ ꝛ fiat illud septies:deide decoq̄t cū aceto forti decoctione vehemēti donec fiat sicut mel ꝛ auferatur ꝛ distilleꝛ de eo in aurē cum indigetur eo.

Ulcera nasi. ℂCōfectio fctā mosos ꝛ est medicamē eradicās oēm additionē q̄ ouꝛ i co. ℞. dragāti adusti ꝛ colcotar adusti aut calcāti adusti aut dragāti rubei ꝛ corticū eris olꝫ ꝑtes eq̄les.Tere ē ea ꝛ cura cū eis siccior oꝫ vt frices additionē añq̄ medices eā cū hᵒ medicamie ꝑ dieꝫ:deiñ medica cū eo i mūe pᵒq̄ paties egritudinē cōederit cibū suū. et cū tu curas cū eo fistulas nasi tc̄ liūt añ curatōēꝫ iterio ra nasi aspalto aut pice hūida aut piguedie mirrhe

ℂTractatᵘ quartᵘ de dentibᵘ ꝛ doloribus eorum.

Conueniēs est ad dolores difficiles vehementes ꝛ ad corrosionē dētiū ꝛ cōfert iteruꝫ ad tussim medicamē qḋ. ℞.opij aur.ii. myrrhe tm̄ dē hascee tm̄dē pipis al.galbaniᵘ añ.tm̄dē cōficiaꝛ cū coagulati vue q̄titate que sufficit ꝛ teraꝛ filꝛ ꝛ fiāt ex eis collyria ꝛ liniaꝛ ex eis supra dētes ꝛ ponaꝛ de eis supra locū corrosum.

Medicamē qḋ narrauit ādromachᵘ ad oēm dolorē dētiū ꝛ ad oēs egritudines accñtes ex eo ꝛ ad stuporē. ℞.pipis ꝛ piretri ꝛ lactis titimali ꝛ galbani olm añ. ptē.i.terātur ꝛ cōficiātur cū storace et ponatur super locum corrosum.

Medicamē iuuatiuū ad pulsationē dētiū. ℞.pulpe colloquintide ptē.i.ꝛ aloes ptē.i. ꝛ bulliāt in pixide lapidis aut coclearij de ferro ebullitione vehemēti cū oleo ꝛ aceto vini: deinde auferatur ab igne ꝛ distilleꝛ de eo in aurem que sequitur molarē dolentem distillatione post distillationem.

Cauteriū molaris.Intēde ad molarē i q̄ nō valet medicamē vehemētis pulsatiōis. ℂEt assume ex oleo q̄titatem.ʒ.i.ꝛ aq̄ sansuci sicci ꝛ harmel olꝫ añ.ʒ.5.teraꝛ bn̄.deide pūciaꝛ i oleo:deide itēde ad duas acᵘ magnas q̄bᵘ vtūꝛ scellarij ꝛ igni eas in loco foraminis eaꝝ:deide api os egri:ꝯsidera dētē quē vis cauterizare:ꝛ tūc si fuerit i eo aliq̄d munda ip̄ꝫ ꝛ pone supra ip̄ꝫ cānulā ferri aut arūdis aut argēti ꝛ submerge vnā duaꝝ acuū i oleo illo:deide intromitte eā i cānulā ꝛ pone eā supra molarē. Cūq̄ īfridaꝛ illa accipe aliā. Fac illō septē vicibᵘ nūero: nā dolor eᵘ sedaꝛ ꝛ egrediꝛ ex molari aq̄ colorꝫ dētiū.

Dentifriciū q̄ fricaꝛ dētes qḋ narrauit democritus i liᵒ suo. ℞.cornu cerui adusti: q̄rtā li.xvi. sal.ʒ.ii.āmoniaci sicci qḋ nō ē amari saporis frustū i.magnū vel masticis lib.iii.aut plᵘ paꝝ sq̄nanti al. tm̄dē pipis al.ʒ.i.folij.ʒ.ii.teraꝛ ola ꝛ administreꝛ.

Medicamē qḋ nolaꝛ surmalē ꝯferens ad apata gigiue ꝛ mollificationē eiᵘ ꝛ mūdificat dētes. ℞.corticū ḡnatoꝝ pon.ʒ.ii.ꝛ vēaꝝ ꝛ balaustie ꝛ sumac olꝫ añ.ʒ.i.ꝯfrige ꝛ ꝯtere illud: deide affer ex eo cū digitis tuis ꝛ frica cū eo locū doloris:deide accipe ex eo cū pāno lini ꝛ pone ipsum supra eum.

Dentifriciū mūdificās dētes ꝛ strīgit gigiuā et efficiꝛ bonū oris odorē. ℂSumaꝛ sal gēma ꝛ teraꝛ ꝛ ꝯficiaꝛ cū melle ꝛ ligeꝛ i charta ꝛ pūciaꝛ i pruinis ꝛ dimittaꝛ ibi dōec fiat sic prune:deiñ auferaꝛ ab igneꝛ extiguaꝛ cū lutrās pūciaꝛ i vino bono aut melliuꝛ ꝛ ditaꝛ dōec īfreꝛ ꝛ trakesūaꝛ ꝺ eo pō.i.ꝛ spume marꝫ pō.i.ꝛ ponaꝛ cū illo cinamōi pō.i.ꝛ myrrhe pō

i. ꝛ cineris ſcebȝ ꝛ cipi ꝛ floris ſq̃nāti olim añ. ſexta ptis.i.fragmentoꝝ xyloaloes medietas ptis.i.ꝛ zuc cari ptes.iij.ꝛ cāphore decima ptis vni⁹ terañ illō et miſceatur ꝛ fiat dentifriciũ in omni mane.

Medicamē qd̄ cõfortat dētes ꝛ molares cū ē i eis debilitas. ℭRecī.cere ꝛ mellis āboꝝ añ. ptes. ij.liq̃fiāt in ſole aut cū aq̃ calā ꝛ cõmiſceatur cuȝ eis picis po.i.ꝛ ponañ in termino vnguēti ꝛ pcipiañ vten ti eo vt maſticet ipm̄. Qd̄ ſi videris medicamē exicca tum pmiſce in eo aliquātū olei ꝛ maſtix iterum cum maſticañ facit in hoc vltimā operationem.

Aliud qd̄ ↄfortat dētes ꝛ gigiuā. ℭCornu cerui adusti pon.ʒ.x.ꝛ folioꝝ cupſſi aduſtoꝝ pōd. ʒ.v.ꝛ nucū cupſſi nō aduſtarū pond.ʒ.v.ꝛ radicis cē tauree pond.ʒ.x.et capilli venerꝭ aduſti pōdus.ʒ.v. ꝛ ro.ablatis capitib⁹ ꝛ ſpice odorifere olum añ.pon. ʒ.iij.tere et cribella cū oxali ꝛ vtere.

ℭTractatus quintus de ore: ꝛ gutture: ꝛ ventre ſu perioꝛe ſinantia ꝛ ſquinantia.

Inquit Sa.qdā exiſtimauerunt q pulli hyrūdinū ſiue ſint re cētes ſiue ſicci ſaliti ſedāt ſināciā ſtatī ꝛ p miſceñ puerꝭ ꝛ ſenib⁹ cū radice liq̃ritie.

De vua ꝛ duab⁹ amigdalis. ℭMedicamē ↄue niēs ad vuā mollificatā apoſaȝ.pipis albi au. i.myrrhe aur.i.aluminis iameni aur.ij. gallarū viri dium aur.ij.terañ ꝛ adminiſtrēñ.

Venter ſuperioꝛ humiditas pectoris. ℭMedi camē iuuatiuū ad humiditatē factā i pectore. ℭR̷.galbani ꝛ ſtoracis liquide amboꝝ añ.ʒ.ij. opij quartā.ʒ.i.radicū liquiritie.ʒ.ij.terātur q̄ ex eis teri tur ꝛ miſceañ cum ſtorace ꝛ galbano ꝛ aliquātulo mellis diſpumati ꝛ lambatur ex eo.

De tuſſi medicamen gutturale. Dixit Sa. q ipſe medicabañ cū eo. ℭReci.olibani aur.i. et i de ſcriptione alia aur.iiij.myrrhe auř.i.ꝛ in deſcriptiōe alia aur.iiij.croci aur.i.ꝛ in deſcriptiōe alia aur. iiij. ſq̃lle aur.ij.vini dulcis ſacraiati.iij.decoq̃ñ ſq̃lla cum vino donec vinū inſpiſſeñ: deinde pjiciañ ſq̃lla ꝛ po nañ relique medicine ſuper vinum.

Medicamen gutturale qd̄ referñ telluſatis: dixit Sa.q ipſe medicat⁹ ē cū eo illū q̄ hēbat vlc⁹ in pulmōe.ꝛ eſt medicamē iuuatiuū valde. ℭReci.ſpi ce cretēſis aur.iiij.āmoniaci aur.viij.folij idi au.iiij. ſpice ide aur.iij.ſq̃nāti aur.ij.caſſie aur.viij. cinamo mi aur.x.olibani aur.iij.myrrhe aur.4. coſti aur. 4. cõmixtiōis aſſedēgi aur.4.ſucci liquiritie aur.iij.ſuc ci mandragore aur.v.maſticis aur.iij. croci aur. vij. Aggrega has medicinas: deinde accipe dactilos et decoq̃ñ in aq̃ mellis aut vino bene ꝛ ſume de eo ſa craiati.i.ꝛ pjice i eo de granis pini maioris contritꝭ grana.xx.ꝛ cõmiſce cū eo de medicamie q̃ātitatem auellane.i.ꝛ da i potu de ea dieb⁹ aliquot: deide da in potu poſt ipaȝ de medicamie duob⁹ dieb⁹ aut tri b⁹:ita vt nō ↄmiſceañ cū ol'o alio pter ipȝ: deiñ ſumat i potu poſt ipuȝ de hiera fcā cū aloe q̃ntitatē coclea rij.i.i die vno cū aq̃:ꝛ cura cū hac medi^a illū in cāna pulmōis cui⁹ ē egritudo cū lacte aſinino:ꝛ pcipe ei vt gargarizet cū ea:deide dimitte eū aliquot dieb⁹ ꝛ cu ra cū p hoc medicamē cū aſſiduatione medicinaꝝ q̄ ſedāt doloꝛē.q ſi māeꝑ curſus fuerit foꝛtꝭ:tūc pmi ſce in hac medicina opiū ꝛ caſtoꝛeum.

Aliud de medicis Sa.faciēs ad egritudinē cāne pulmōis ꝛ vlcera pulmōis ꝛ ſputū puris ꝛ ſā guis ꝛ māȝ attractā ad pect⁹.ꝛ ad illō cui⁹ ſputū eſt difficile ꝛ ē medicamē valde forte. R̷.gūmi albotī auř.4.croci auř.4.olibāi tm̄dē myrrhe tm̄dē cyna mōi tm̄dē:amōi au.3.g̃noꝝ pini magne auř.4. radi cū lilij excoꝛticataꝝ tm̄dē:ſpice de ſcemi auř.ij.5.caſ ſielignee nigre auř.ij.dragagāti auř.iij.carnꝭ dacti loꝝ de ſcemi auř.iij.praſen truſem⁹qd̄ ē ſtella auř. 4.galbāi clari mūdi.ij.ſrias au.i.coſti au.iij.Et ine ni i dſcriptiōe alia au.i.mellis bōi cotilas.4.decoq̃ñ mel ꝛ gūmi albotī i vaſe duplici.Cūq fit i ſtulo ſpiſ ſitudis tūc pmiſce cū eo galbanū ꝛ decoq̄ ipȝ dōec p ueniat ad terminū:vt cū de eo diſtillañ ſtilla aliq̄ nō dilateñ:deiñ ifrā ipȝ ꝛ pjice ſup ipȝ medicias ↄtritas ꝛ vtere eo.ꝛ cū ſugit de aq̃ caulis maſticādo ꝛ pjicia tur fex ꝛ deglutitur ſuccus valet ad illud valde.

Pillule q̄ ponuñ ſub lingua ꝛ ↄferūt ad aſpita tē cāne pulmōis ꝛ abſciſſionē vocis et reliquas egritudīes cāne. R̷.dragagāti ꝛ gummi āboꝝ añ. auř.iij.myrrhe ꝛ olibāi āboꝝ añ.auř.i.5.croci auř. i.ꝛ ſucci liq̃ritie auř.5.carnē dactiloꝝ triū vini dulcꝭ q̃ntū ſufficit ad ↄficiēdū cū eo ꝛ ponañ ſub lingua de hac medicina q̃ntitas fabe ꝛ precipiatur egro vt de glutiat qd̄ liq̄fit de ea.

Aliū ad illū q̄ hȝ tuſſiȝ. R̷.ſe.lini toꝛreſci ↄtri ti ꝛ paſſulaꝝ carnoſaꝝ enucleataꝝ āboꝝ ana. liſt.i.g̃noꝝ pini magni toꝛrefactoꝝ ꝛ auellanaꝝ ex coꝛticataꝝ āboꝝ añ.cotilā.i. pipis al.ʒ.ij. croci.ʒ.i. mellis bōi lib.4.ↄfringātur ꝛ terātur ꝛ decoq̃ñ ſe mē lini ꝛ mel dōec iſpiſſeñ:deiñ pjiciañ ſup ipm̄ reliq̄ me^e ꝛ pmiſce eas ꝛ ↄfice ꝛ da de eo q̃ntū ſufficit.

Oleū diumi ↄferēs ad tuſſiȝ ꝛ ē me^a nobilis ē.q̄ dixit Sa.q ipſe medicat⁹ ē cū ea. R̷.opij auř.x. ſe.lactuce auř.xx.caſtoꝛeꝭ auř.xviij.ruthe hoꝛtulāe ſicce auř.xiiij.ſe.lini au.xvj.radicū opoponaci auř. xxxvj.myrrhe auř.xiiij.croci auř.vij.ↄficiañ cū mel le ꝛ deñ de eo in potu q̃ntitas fabe vni⁹.ꝛ opȝ vt ſu mat de eo in potu ille qui hȝ febrē cū aq̃:ꝛ qui febrē nō hȝ cum vino ꝛ illud in ſero.

Pillule ad tuſſiȝ. R̷.ſtoracis ꝛ myrrhe ꝛ opij olȝ añ.auř.4.olei balſami ꝛ croci āboꝝ añ.auř.ij. tere ſimul ꝛ confice ꝛ vtere.

Medicamē qd̄ ↄfert ad oēȝ tuſſiȝ ꝛ ad oēm māni currētē ꝛ dubellet iteriores qd̄ narrauit abulu cos. R̷.ſerapini gētiane myrrhe opoponaci pipis al.olum añ.auř.ij.baccaꝝ lauri mūdataꝝ auř.4.te rātur ꝛ conficiātur cum aqua.

Medicamē ad ſputū ſāguīs qd̄ narrauit andro mach⁹. R̷.acatie auř.4.ro.ſic.auř.8.fructus g̃nate agreſtꝭ auř.8.myrrhe auř.ij.dragagāti au.i. cõficiātur cū aq̃ ꝛ fiāt ex eo tro.ꝛ ſit pōd.cuiuſq tro ciſci auř.i.ꝛ detur in potu cū aq̃ pluuiali.

Medicamē aliō ad tuſſim ↄferēs ad ſpēs tuſſis i abſciſſiōe vocꝭ. R̷.g̃noꝝ papauerꝭ ꝛ ſi papa uera cū coꝛtice ſuo.i.nīero ꝛ apij mōtāi triti lib.iij.ꝛ ſucotõmūdati ꝛ renſini ꝛ roſ.ſiccaꝝ ꝛ radicū lilij et balauſtaꝝ oluȝ añ.ʒ.iij.ꝛ cinamōi pōd.ʒ.ij.ꝛ ſpice

ponđ.ʒ.i.ſ.contere has medicinas et īfunde in aqua pluuiali acſat.v.et dimitte trib⁹ dieb⁹: deinde decoque ſup ignē lenē donec remaneat aq̄ tertia ps.deīde ex̄pme et cola ⁊ p̄ijce fecē ei⁹:deīde tere gūmi arabici ⁊ dragagāti āboꝝ añ.lib.i.myrrhe lib.ſ. et ſucci liq̄ritie lb.i.⁊ maſticis ⁊ croci āboꝝ ponđ.ʒ.i.teraꝰ totū illud vltime et imbibaꝰ ex illa aq̄ paulatim donec cōpleaꝰ tota: deinde fundanꝰ ſup ip̄m rob.lib.xxiiij. et decoquaꝰ leni igne donec coaguleꝰ et reponaꝰ in vaſe vitri et mediceꝰ cū eo ols ſpēs tuſſis.

LOch de pino qđ confert illis ſup quos tuſſis fit vehemēs:et qñ excitaꝰ in eis expellunt pus et ſupfluitates:cui⁹ hec ē pmixtio. ¶Seminis lini torrefacti et amigdalaꝝ dulcium mundataꝝ et granoꝝ pini ⁊ gūmi arabici et dragagāti olum añ. pōdus.ʒ.iiij.⁊ dactiloꝝ albeiron.x.numero tere medicinas et dactilos et funde ſuper eas mellis et butyri quātum ſufficit et teraꝰ donec fiat ſicut mel ſpiſſum:cuius doſis ſit ſicut galla mane et ſero.

LOch qđ fit cū glutino allibat faciēs ad aſperitatē gutturis:et abſciſſionē vocis et ſputū ſāguis et pus:et ap̄it opilatiōes:cui⁹ hec ē pmixtio. ¶Seis lini torrefacti et paſſulaꝝ ablatis granis āboꝝ ana. lib.i.granoꝝ pini et amigdal.dulciū et amigdalarū amararū olm añ.℥.vi.et ireos et aſſari et glutinis allibat et venaꝝ liq̄ritie et gūmi arabici oluʒ añ.℥.iiij.⁊ fenugreci cocti ⁊ dragagāti olm añ.℥.iiij.et pipis al. et eruce emollite et ciceris molliti et ariſtolo. et medulle tritici et ameos et naſturij et ficuū olm añ. ℥.i. ⁊ myrrhe et croci olibani olm añ.℥.ſ.cōfrāge totū ⁊ cōtere ip̄m bñ et cōfice cū melle aut cū vīo decocto ⁊ fac lābere de ip̄o mane et ſero quantū eſt galla.i. et ponat ipſum ſub lingua ſua quādo dormit.

MEdicamē qđ cōfert ad tuſſim et vehemētiā ſiccitatis pectoris. ¶Amigdalaꝝ dulcium ⁊ amararum et ſeminis lini torrefacti et granoꝝ pini olum añ.ʒ.v.et aniſi et dragagāti et gūmi arabici olm añ. ʒ.ij.et ſucci liq̄ritie aut venaꝝ eius pondus.ʒ.i.⁊ zuccari et pēidioꝝ amboꝝ añ.℥.ij.Tere ea et pulueriza et confice ip̄m cum aqua feniculi humidi et fiant de ipſo pillule et ponat ſub lingua ſua ille qui vult dormire vnam aut duas.

LOch ad tuſſim qñ fit ex chimo frigido viſcoſo. ¶Cynamomi et ſemis feniculi amborū añ.ʒ. v.ſtoracis liq̄de.ʒ.x.fiſtici et amigdalaꝝ āboꝝ añ.pōdus.ʒ.x.olibani et gūmi amigdalaꝝ et glutin olum añ.ʒ.v.kreſmes et ſunt paſſule paruule ſine ḡnis.ʒ. xx.agarici.ʒ.v.ſtoracis et aloes amboꝝ añ.ʒ. iiij.tere ſtoracem cū melle et funde olibanum et aloen et allireſmes in rob:⁊ tere reliqua et confice cum melle ſtoracis doſis.ʒ.i.

AD ſputū ſanguis. Trociſci quos ꝯpoſuit medicus de illis de tebulis cōferētes patiētib⁹ ſputum ſanguis et patiētib⁹ vlcus in pulmone et hñtib⁹ ſaniē aggregatā in pectore et patiētibus egritudīes que ſunt ex genere māeꝝ attractarū:quorum hec eſt permixtio. ℞ Semis iuſq̄ami albi et corticū mādragore āboꝝ añ.auꝛ.v.maſticie aur.x.karabe et radicum ailij croci olum añ.aur.xxx.pſilij aur.xlv. aq̄ dulcis acſati.iij.permiſceantur et adminiſtreꝰ.

TRociſci alij q̄ nolanꝰ piper cōferētes patiētib⁹ ſputū ſanguis et hñtib⁹ fluxū vētris et vlcera in ītestia et ei ad cui⁹ ſtōm attrahiꝰ materia. ℞ Recipe floꝝ caducoꝝ ḡnatoꝝ et ſpinaꝝ egyptiarū ⁊ granatoꝝ ſiluestriū et ſucci barbe hirci et ſucci acatie olʒ añ.auꝛ.vi.iiij.et reubarbari et opij olʒ añ.auꝛ. iiij.myrrhe aur.ij.teraꝰ bñ et cōficiāꝰ cū aq̄ ī q̄ decocta ſūt grana myrti aut cū aq̄ frā et adminiſtrētur.

COfectio q̄ referꝰ araſtomacis ⁊ eſt medicia mirabilis cōferēs patiētib⁹ ſputū ſanguinis et habētib⁹ tuſſim et q̄ hʒ vlc⁹ ī pulmone et ei ī cui⁹ pectore ē ſanies cōgregata:et ad diſruptionē añiē ī lacertis:⁊ ad ſtōm q̄ expellit cibū et colicā paſſionē ⁊ fluxū vētris:et vlcera ī ītestinis et egritudines veſice ⁊ ꝓfocationē matricis:et febres q̄ hñt poriſmos: cum de ea ſumiꝰ ī potu paꝝ añ horā ꝑiodi ꝑ horā vnā ⁊ ad malitiā cōplōnis et extenuationē ⁊ medicinas ꝑniciosas et morſuʒ reptiliū hñtiū venenū: c⁹ pmixtio hec ē. Cynamomi et coſti ⁊ galbani et caſtorei ⁊ opij et melanopip.et macropip.olʒ añ.℥.i.mellis luſt.i. terāꝰ medicine et cicotrigonizenꝰ et decoquaꝰ galbanū cū melle dōec liq̄fiat: deīde coleꝰ et p̄ijciātur deſup reliq̄ue medicine ⁊ repōaꝰ ī vaſe vitri aut argēti:et deꝰ ī potu de ea quātitas fabe cū aq̄ mellis et diſtilleꝰ ſup ipſum de oleo ſiſamino tres gutte.

SIrup⁹ q̄ referꝰ faciēs ad difficultatē anhelitus et eſt medicamē vtile. ¶Sumāꝰ paſſularū enucleataꝝ acſunē.i.et eſt pars et fenugreci abluti tm̄dem et aque pluuialis luſt.i.decoquātur donec diſſoluanꝰ et coleꝰ aqua coꝝ et ſeruetꝰ et ſumaꝰ de ea in potu multotiens cōtinuo poſtq̄ caleſit.

MEdicamē cōferēs ad ſputū ſanguinis et pus ⁊ ſupfluitates q̄ attrahūꝰ ad pect⁹. ℞ ℞.granoꝝ iuſq̄ami albi et corticū radicū mādragore et vini boni et olibani albi et ſtoracis liq̄de et opij et granoꝝ pini et cupreſſi olm añ.pōd⁹.ʒ.x.et maſticis et karabe et aleſſius olum añ.ʒ.xxx.infundaꝰ aleſſius ī aq̄ cal'a nocte vna:deīde ex̄pmaꝰ et ſumaꝰ aq̄ ei⁹ et teranꝰ reliq̄ue medicine bene et miſceanꝰ adinuicē ⁊ fiāt trociſci.Sitq̄ vnuſq̄ſq̄ trociſc⁹.ʒ.ſ.et deꝰ ī potu apud māſionē trociſcus vn⁹ cū aqua frigida.

MEdicamē qđ cōfert ad ſputū ſanguinis. Opij ponđ.ʒ.i.et cynamomi pōdus.ʒ.i.et caſtorei ⁊ pipis et macropipis et myrrhe olum añ.ʒ.i. et croci ponđ.ʒ.ij.ſ.et karabe ponđ.ʒ.ſ.et balauſtiarū ⁊ gūmi et aniſi olm añ.ʒ.i.terātur medicine et conficiāꝰ cum ſucco auricule hedi et fiāt trociſci: et ſit omnis trociſcus.ʒ.ſ. et exiccenꝰ in vmbra et bibaꝰ de eis trociſcus vnus cum aqua tepida.

t Rociſcus ali⁹. ℞. karabe et coralli āboꝝ añ. ʒ.iij.acatie ⁊ ſucci barbe hircine āboꝝ añ.ʒ. ij.balauſtie.ʒ.ij.ſe.portulace.ʒ.vij.papauerꝭ alb.⁊ ni. ⁊ roſaꝝ. ⁊ ſpodij olum añ.ʒ.ij. cornu cerui aduſti.ʒ.ij.ſ.reuſini.ʒ.i.ſ.coclearū aduſtarū.ʒ.ij.terre ſigillate.ʒ.iiij.fiāt trociſci aur.j.⁊ adminiſtreꝰ.

t Rociſc⁹ ali⁹ ad ſputū ſāguis cū ē ex hūiditate ⁊ mollificatiōe venarū. ℞ Corticū thuris ⁊ thurꝭ āboꝝ añ.ʒ.v.radicꝭ ſq̄nā.ʒ.vij.reuſini ⁊ maſticis āboꝝ añ.ʒ.iiij.darſiſahā ⁊ cymini torrefati ⁊ calamēti montani olm añ.ʒ. v. myrrhe et croci

amboꝝ añ.ʒ.vii.calcadis.ʒ.4.spice ⁊ castorei ⁊ suc- ci barbe hircine ⁊ acatie ⁊ rosaꝝ olꝫ añ.ʒ.4.tere ⁊ cō fice cū decoctione gallaꝝ ⁊ fac trociscos aur.i.

Coagulatio sanici in pectore. ¶Medicamē con ferēs ad illō. Fenugreci melliloti.ʒ.ij.aristo.pō dꝰ.ʒ.i.myrrhe pōdꝰ.ʒ.iij.anisi ro. āboꝝ añ.ʒ.ij.radi cū liq̄ritie ⁊ pipis ⁊ salis olꝫ añ.ʒ.i. Cōtrigāt ⁊ cōte- rāt ⁊ ↄficiant cū aq̄ frā ⁊ fiāt trocisci q̄ꝝ vnusq̄ꝗ sit pōdꝰ.ʒ.i.⁊ exiccēt i vmbra ⁊ detꝛ i potu de eis trocisc' vnꝰ cū aq̄ radicū feniculi ⁊ radicū apij decoctaꝝ q̄ti tate sacratati.i.⁊ terat trocisc' ⁊ misceat cū ea ⁊ su mat i potu: ē eñ medicamē bonū qm̄ liq̄fac sangui nē ↄgelatū ⁊ educit ip̄m ⁊ mūdificat locum eius.

Pthisis ⁊ vlcera pulmonis. ¶Medicamē cōfe rēs ad vlcera q̄ sūt i pectore ⁊ pulmone ⁊ cōso lidat ea ⁊ sanat ea. ℞.balaustiaꝝ ⁊ rosaꝝ siccaꝝ am baꝝ añ.ʒ.4.sāguis dracōis ⁊ medulle tritici ⁊ oliba ni olꝫ añ.ʒ.ij.gūmi arabici ⁊ dragagāti ⁊ masticē olꝫ añ.pō.ʒ.iij.acatie ⁊ croci āboꝝ añ.ʒ.5.karabe ⁊ myr rhe āboꝝ añ.ʒ.i.anarcie.ʒ.v.terāt ⁊ ↄficiāt cū rob ci donioꝝ aut rob myrthi: deide fiāt trocisci: sitq̄ꝫ ois trocisc' aur.i.⁊ exiccēt in vmbra ⁊ dent in potu.

Medicine q̄ sunt ad cor. ¶Cōfectio i q̄ ponitur harmel inuatiua. ℞.se.harmel ⁊ nigelle ⁊ cā phore ⁊ castorei ⁊ se.iusq̄ami albi ⁊ aristo. ⁊ ciperi ⁊ asserie ⁊ alfesiresim ⁊ piretri ⁊ pipis ⁊ origani ⁊ col loquintide ⁊ spice ⁊ se.apij.⁊ se.ruthe ⁊ carui ⁊ croci ⁊ nucis muschate ⁊ cassie ⁊ costi olm añ.ʒ.5.⁊ serapi ni ⁊ opoponaci amboꝝ añ.ʒ.4.⁊ zuccari pondus.ʒ. i.⁊ mellis quātū necesse est. Dosis eius forti pōdus ʒ.i.et debili pondus.ʒ.5.

Medicamē aliud cōferēs ad pulsum cordis ⁊ ti morē ⁊ epilesiam. Spice ⁊ cinamōi ⁊ zedoarie ⁊ doronigi olm añ.ʒ.ij.se.aneti.ʒ.i.5.medicine terā- tur ⁊ pmisceant ⁊ detur in potu de eo pondus.ʒ.i.cū ʒ.i.vini in quo infusa fuit lingua bouis ⁊ bibatur de illis in omni mense tribus diebus continuis.

¶Tractatus.vj.de vētre iseriore. Debilitas stōaci.

Oleū inuatiuū ad mollificationem stōi:⁊ eiꝰ debilitatē:cꝰ hec est p̄ missio. ¶Masticis ⁊ aloes ⁊ succi absin thij ⁊ opij ⁊ olei nardini ⁊ olei de cydo niis q̄ntū sufficit pmisceat ⁊ inungat cū eo stōus cū lana lēi. Q̄d si volueris vt adijciat huic me dicie calor: adde i ea laudāi p̄tē vnā ⁊ storacis ptes duas. Si volueris facere ip̄az stipticā ↄfortatiuā tūc addō sup illō ƀ succo agreste aut succo hipoq̄stidos.

Medicamē ad debilitatē stōi ⁊ malitiā digōnis. Mirabuloꝝ bulitoꝝ cū aq̄ cydonioꝝ ⁊ bulliāt.ʒ. 4.bellirricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ cymini infusi in aceto et torrefacti ⁊ cipi ⁊ masticis olm añ.ʒ.ii.se.apij.⁊ anisi infusoꝝ in aceto amboꝝ añ.ʒ.i.xyloaloes ⁊ galie am boꝝ añ.ʒ.i.5.mēte.ʒ.iij.magudinis.ʒ.i.5.ro.ʒ.4.gra noꝝ granatoꝝ.ʒ.viij.sumac.ʒ.4.cynami ⁊ corticum thuris et spice omnium añ.ʒ.i.

Lachlachatū ↄfortās stōm. Aque aloes ⁊ aq̄ ro saꝝ ⁊ aq̄ maloꝝ ⁊ aque cydonioꝝ ⁊ aque salic- cis olꝫ añ.ps vna: sandali albi et rubei ⁊ rosaꝝ ⁊ cro ci ⁊ camphore ⁊ laudani ⁊ balaustiaꝝ ⁊ ramich et xyloaloes et galie omnium añ. pars.5.

Emplm ad a̅pa stōi durū. ℞.absinthij ⁊ spice ⁊ cassie olm añ.ʒ.viij.aloes ⁊ storacis amboꝝ añ.ʒ.4.croci.ʒ.ij.xylobalsami ⁊ carpobalsami et myrrhe olm añ.ʒ.i.olei nardini q̄ntū necesse est.

Ad stōaticos. ¶Hiera q̄ refert antiforos cōfert stō. ℞.aloes au.4.masticis.ʒ.ij.assari.℥.5.ro. siccarum ⁊ floris squinātī ⁊ cassie olum añ.℥.5.vtat ea sicca sicut vtitur hiera.

Trocisci q̄ dicitur amedunis faciētes ad inq̄etu dinē stōi ppinquā ileos ⁊ ad oēm inflationē ⁊ est cōueniēs ei q̄ euomit cibū suū ⁊ ad egritudines intrinsecas. ℞.se.apij aur.vi.anisi au.vj.absinthij aur.4. Et inueni in descriptione alia masticis iterū au.4.piperis au.ij.myrrhe au.ij.cinamomi aur.vj. opij aur.ij.castorei aur.ij.cōficiātur cū aq̄ ⁊ fiant de eis trocisci ⁊ dent i potu. Dosis eius equalis est au. i.ad stomaticos cum vino mixto.

Hiera q̄ refert mēsonↄferēs ad inq̄etudinē stōi ⁊ ei q̄ inuēit inflationē ⁊ aufert oēꝫ inflationē ⁊ ↄfert ad tarditatē digōnis ⁊ ad egritudines mricū ⁊ ipsa iteꝝ puocat vrinā ⁊ est medicina mirabilis ad epaticos ⁊ ad illū q̄ hꝫ dolorē renū ⁊ puocat mēstrua ℞.aloes aur.c.masticis.℥.i.⁊ croci.℥.i.spice.℥.i.cin namōi ⁊ assari ⁊ carpobalsami olm añ.℥.i. Tere ⁊ cri bella ⁊ fua eā siccā et vtere ita vt des i potu illi cuꝰ digō tardat pōdꝰ aur.i.cū aq̄ frā.et illi q̄ euomit co lerā et effundit ad stōm eiꝰ mā da i potu ƀ ea au.5. ⁊ illi q̄ hꝫ a̅pa i aliq̄ mēbroꝝ interioꝝ ↄfert cū sumit ƀ ea i potu cū aq̄ mellis.⁊ ille q̄ indiget vt puocet vri na eius aut puocentur mēstrua sumat de ea in po- tu cū aq̄ feniculi contriti bulliti et colati.

Emplm poloarchis ↄferēs ad oēs egritudines hūidas intrīsecas. ℞.ciperi cordumeni minuti thuris cere olm añ eminā.i.gūmi albotī eminā.i.5. olei de alcanna q̄ntū sufficit:⁊ q̄nq̄ additur bdellij iudaici eminā.i.

Medicamē q̄d dr̄ diarios faciēs ad oēs corru- ptiones cōplōnis stōi ⁊ aggregationē aq̄ ⁊ le- nit vētrē. ℞.ireos pōdꝰ.ʒ.xxiiij.pipis pōdꝰ.ʒ.xx.zi ziberis ⁊ aniudē āboꝝ añ.ʒ.xij.anisi ⁊ masticis ⁊ se. feniculi olm añ.ʒ.4.ameos ⁊ se.apij olm añ.ʒ.viij. Tere ⁊ cōfice cū melle. Dos eius sit sicut galla cū aq̄.

Electuariū de carui ↄferēs ad dolorē stōi ⁊ opi lationes q̄ sūt i eo ⁊ i epate ⁊ puitatē digōnis. ¶Sumāt carui ⁊ ameos ⁊ se.apij.⁊.ʒʒ.⁊ passularū enucleataꝝ ⁊ siseleos ⁊ se.baucie olm añ.ʒ.iij.amig dalaꝝ amaraꝝ mūdataꝝ ex cortice suo pōd.ʒ. vi.te re ⁊ ↄfice cū melle: dos eiꝰ q̄ntū nabaca cū aq̄ tepida.

Electuariū de galāga ↄferēs ad vehemētiā fri goris in stō et e̅pe ⁊ digerit cibū ⁊ fugat vētosi tates ⁊ stōm efficit bonū. ℞.galāge ⁊ cinami ⁊ pipis albi omnium añ.ʒ.ij. heil ⁊ cinamomi ⁊ neremisch omnium añ.ʒ.iij.macropipis.ʒ.vi. ziziberis.ʒ. viij. se.apij.⁊ anisi ⁊ cymini ⁊ carui ⁊ talisafar omnium añ.ʒ.i.penidioꝝ et zuccari triplum medicine: tere commisce ⁊ sit dosis eius.ʒ.ij.

Appetitū. Cōfectio abscindēs appetitum inti. ℞ecipe hiere.ʒ.vi.myra.nigroꝝ.⁊ bellirricoꝝ et emblicoꝝ olm añ.ʒ.iij.nucis hēdē.ʒ.v. cōficiātur cum melle dispumato et dent in potu de ea.ʒ.ij.de

aqua i q decocta sut mastix & mēta e scoria decocta.

Vomitus & nausea. Sir⁹ absindēs vomitū fleg matis. ℂRecipe cymini .ʒ.4. masticis. ʒ.iij. granoꝝ granatoꝝ.ʒ.xx. mēte et sisimbrij amborum aṅ. tunicas. v. decoquantur cū aque lib. iiij. donec remaneat lib. i. & coletur & pījciatur salie. ʒ.i. & det in potu de eo in mane & sero.

Singultus medicamē ad singultū mirabile forte. ℂUini boni odoris lib. viij. mellis dispumati lib. ij. decoquātur donec bulliat & cōsumatur eius sexta: deinde auferatur ab igne & pījciant in eo costi & masticis amboꝝ aṅ. ʒ. iiij. absinthij pōd⁹. ʒ. vij. squinātī & spice & folij. & ro. & aloes & agarici & croci omniū aṅ. ʒ. ij. assari & xyloaloes indi & cassie olum aṅ. ʒ. 4. tritoꝝ & sit dosis eius coclearium.

Epar & apata epis. ℂUnguētū de murada sacrim cōferens ad apa qđ accidit ex corrosione aut alijs cui⁹ ꝑmixtio hec est. ℞ecipe almurada sacri. ʒ. iiij. & xyloaloes & croci et baccarū lauri & ammoniaci & myrrhe & allceiati oim aṅ. pōdus. ʒ. iij. et cere pōdus. ʒ. iiij. cōfringe ea & cōtere & aggrega ipa et liquefac ceram cū sufficienti quātitate olei de lilio & alrazalti pondere. ʒ. iij.

Dolores epis. ℂCōfectio facta cū epe adib cōferens ad dolorē epis & splenis & stōi & vētositates & dissynteriā & tussim chronicā & illis q̄ euomūt sanguinē. ℞ecipe croci & myrrhe et opij et castorei & se. iusquiami albi & castorei cordumeni & papaueris & spice & eupatorij et epis adib & cornu dextri de cornibus capre adusti omnium partes equales terātur terāda et soluātur que solueda sunt in vino et conficiātur cum melle dispumato et administreṫ post. vj. mēses. & sit dosis sicut cicer cum eo qui conuenit de potibus.

Malitia complexiōis. ℂOleum de mezerion. ʒ. x. infundaṫ lib. i. aq̄ die & nocte & ponaṫ in vase & bulliat lento igne donec remaneat de aqua lib. ſ. & auferaṫ ab igne & dimittaṫ donec infrigideṫ & coletur & reducaṫ ad vas: & fundaṫ supra eā olei amigdalini dulcis quarta. lib. i. & bulliat donec cōsumaṫ aqua remaneat oleū & inuoluātur medicine cōtrite & cribellate cum hoc oleo. ℂEt sunt myrabola. citrinoꝝ & belliricoꝝ & emblicoꝝ omnium aṅ. ʒ. x. tamarindoꝝ. ʒ. lxxx. prunoꝝ. xxx. numero: iniubarum tātūdem cassie fistule lib. i. passulaꝝ lib. ſ. aggrega has medicinas tritas preter cassiam fistulam et pone in vase lapidis et funde sup eas aque lib. x. & decoquatur donec remaneat tertia & coleṫ sup cassiā fistulam et cōfricetur manibus & coletur et reducaṫ ad vas et pījciatur supra eā penidiorum emina. i. & decoquatur donec fiat ei spissitudo mellis et fundatur supra ipsam olei amigdalini lib. ſ. et puluerizeṫ desup medicine cribellate delinite oleo predicto et bulliat donec coaguleṫ et deponaṫ ab igne et ponatur in vase vitri: cuius dosis sit. ʒ. vj.

Suffuf ad iceptionē aque factū cū lacte camelarum aut cū aqua casei aut cū aqua oleꝝ: cui⁹ hec est ꝑmixtio. ℞ecipe succi eupatorij. ʒ. i. ſ. lacce. ʒ. ij. aristo. ʒ. i. ſ. floris squinātī. ʒ. i. ſ. seminis cuscute. ʒ. ij. se. cucumeris. et portulace amborum ana. ʒ. i. scamonee. ʒ. ij. dosis aure. ſ.

Splen icteritia. medicine splenetice. ℂMedicamen iuuatiuū qđ nominaṫ medicamē vomit⁹. ℞. dabach glandiū lib. ij. calcis lib. i. ponaṫ aldabach in vase figuli et ponaṫ supra prunas donec liquefiat. Cūq̄ liquescit pulueriżeṫ: supra ipsuz calx et permisceātur ambo simul et liniaṫ ex eo dum ꝑseuerat calidū supra cutem adib et ponatur. Et opꝫ quādo administratur hoc medicamen vt ingrediaṫ eger vtēs eo balneū & dimittat emplastrum supra se. et nō auferat ipsum donec cadat per seipsum et oportet vt sit sollicitus ita vt abscindat illud quod augmentatur de corpore in primis.

Aliud: operatio iuuamenti ei⁹ ad spleneticos est manifesta in die suo. Et oportet āteq̄ā cū eo emplastretur vt regaṫ eger regimine quo oportet trib⁹ diebus: cuius hec est ꝑmixtio. ℞. myrrhe ℥. iij. thuris minuti. ℥. iij. synapis alexādrine cordument amboꝝ aṅ. ℥. ij. aceti squille q̄ntū sufficit. teraṫ synapis & cordumeni & cribellētur. Minutū vero thuris et myrrha terātur et pījciaṫ sup ea ambo medicamē siccū et ꝯficiaṫ & fiat simile vnguēto et ponatur ab hora duaꝝ horaꝝ vsq̄ ad horā nonē horaꝝ: deinde igrediaṫ eger balneū & empłm supra eū: cū ergo mollificaṫ fac eū ingredi tinā et p̄cipe ei vt ꝓlonget morā i tina & egrediaṫ illō qđ ē i eo ꝺ aq̄ & vt nō superueniat ei syncopis et approximeṫ naso ei⁹ acetum & calamētū siluestre q̄ ipe olfaciat et solue pānos q̄b⁹ ligatū ē empłm paulati. Cūq̄ egrediṫ de balneo ciba eū piscib⁹ salitꝫ sine pane & da ei i potu die ꝑmor die tertio et p̄cipe ei vt exerciteṫ ante illō exercitio in q̄ possibile ē vt fiat anhelitus freq̄ns ꝯtinuus.

Aliud fugitiuū forte et est medicamē vtile et cōfert hydropicis et spleneticis habētib⁹ egritudines antiquas. ℞. resine decocte lib. iiij. cere lib. ij. sulfuris quē nō inuenit ignis lib. i. minuti thuris lib. i. picis lib. ij. aluminis humidi lib. i. baurac lib. i. aristo. ℥. iij. radicis cucumeris asini. ℥. iij. alo. ℥. vi. piretri. ℥. vi. lactis mori. ℥. iij. aceti lusch. i. ſ. vini italici lusf. ſ. et nos ponimus loco aceti olei cotilas. iii. prepara ipsa ſm illud exemplum.

Aliud fugitiuū forte de illis q̄ efficiūt opationē vltimā est hoc medicamē. ℞Sumaṫ de cancris fluuialib⁹ & abscindātur pedes eoꝝ & caude ipsoꝝ et exicca ipsos et ꝯtere eos et accipe de eis pōdus auṙ. i. & cōmisce cū eo opij sextā au. i. & solue ipꝫ cū aq̄ illi⁹ fluuij de q̄ sumpt⁹ fuit cācer & da ipꝫ i potu hn̄ti egritudinē & pone i q̄buldā horis cū opio de oleo balsami cū pōdere sui ſm egritudinem.

Duritieꝭ splenis. ℂUnguētū qđ cōfert ad duritiē exītē in splene & sanat. ℞. cordumeni synapis et piretri et fenugreci decocti olum aṅ. ꝑte. i. tere ꝫ ea bene et cōtere ipsa cū aceto: deinde funde supra ea oleū: deinde linc cū eo splenē et habētē ipꝫ abluat se in balneo: deinde ponatur emplastrum.

ℂCapitulum de intestinis.

Clistere cōterēs ad vlcera in vētre ex quibus habēs ea emittit sanguinē et nominātipsa romani dissynteriā. ℂAccipe de adipe renū capri iuuenis et decoque eā cū lusch: deinde accipe de aqua

kiisch.⁊ pinguedine adipis sacraiati.ij. accipe de aq̃ rizi decocti ⁊ oleo ro. de vnoquoq; sacraiati.i. ⁊ acatie trite põdus.ʒ.i.5.⁊ gũmi arabici triti ⁊ ceruse trite amborũ ana pondus.ʒ.i.⁊ vitellum oui: pmisce ergo simul omnia donec fiant in loco vnguenti ⁊ clysterizes cum eo. aut accipe sacraiati.i. aque albersandaru humidi.⁊ sacraiati.5.olei ro.⁊ inijce illud p clystere ⁊ fac vt cibus eius sit ius ciceris cum oleo amigdalino ⁊ granis ĝnatoꝝ ⁊ fac ipsum bonum quãtum potes et ciba ipm de fructibus cydoniorum.

SOlutio vẽtris. Suffuf cõferẽs ad fluxũ ventris chronicũ. ℞. balaustiaꝝ ⁊ glandiũ infusaꝝ in aceto ⁊ torrefactarũ ⁊ sumach ⁊ granoꝝ myrti ⁊ corath ⁊ hypoqstidos olum añ.ʒ. ij. cymini ⁊ gallarũ torrefactaꝝ in aceto ⁊ capitũ granatoꝝ dulciũ ⁊ fructus tamarisci ⁊ ramich olm añ.ʒ.i. xyloaloes ⁊ galie ⁊ masticis ⁊ spice olm añ.ʒ.i. seis acetose ⁊ gũmi ⁊ boli ⁊ succi barbe hyrcine ⁊ granoꝝ passulaꝝ torrefactaꝝ et xylocaracte et iect olum ana.ʒ.5.

ELectuariũ ad abscindendũ fluxum ventris factum a frigore ⁊ ventositate. ℞. seis apij ⁊ calami aromatici ⁊ cipi ⁊ ameos et xylobalsami ⁊ laudani ⁊ macis olum añ.ʒ.v. anisi.ʒ.iij. piperis albi.ʒ.ij. cynami.ʒ.iij.5. croci.ʒ.vij. cãphore.ʒ.ij. blacte bizãtie.ʒ.iij.5. radicum squinãti.ʒ.iiij. cordumeni.ʒ.ij. sãdali albi.ʒ.4. dauci.ʒ.iij.ʒʒ.ʒ.iij. granoꝝ myrti.ʒ.vij. conficiãtur cum rob maloꝝ.

SIrupus de fructibus abscindens fluxũ vẽtris ⁊ supans colerã. ℞. acetositatis citri ⁊ berberis ⁊ ribes olm añ. lib.i. zarur ĝnorũ granatoꝝ ⁊ sumach olm añ. lib.iij. cydonioꝝ ⁊ malorum ĝnatoruꝫ ⁊ pirorum olum añ. lib.iiij. aque tãtundẽ infundanꝭ duobus diebus ⁊ decoquantur donec sint discocta ⁊ coleꝭ ⁊ coquaꝭ scđo ⁊ ponaꝭ sup ipam zuccarũ.

RAsura ⁊ vlcera intestinoꝝ. Medicamẽ qđ dr sanguisuga cõferẽs ad vlcera intestinoꝝ. ℞. acatie aur.xv. corticum ĝnatorum aur.lxxv. gallaruꝫ aur.xxv. opij aur. xv. seminis iusquiami albi aure. lvij. auellanaruꝫ tritarũ aur.clx. sumach scemij aur. lxx. succi sumach scemij aur.ij.5. thuris aur.xxv. terãtur ⁊ aggregentur ⁊ commisceantur cuꝫ vino nigro. dosis eius integra aur.i.

MEdicamẽ qđ bibiꝭ ⁊ referꝭ ad lulios tarsensen ⁊ est medicamẽ iuuatiuũ ad oẽm mãm q̃ attrahiꝭ ⁊ ad oẽm isflatõꝫ. Reci. anisi ⁊ se. apij ãboꝝ añ. aur.ij. se. fe. ⁊ se. baucie siluestris ⁊ se. atardilon ⁊ est spẽs siseleos olm añ. aur.iiij. opij ⁊ se. iusq̃ami al. amboꝝ an. aur.i.5. conficianꝭ cũ aq̃ ⁊ admistretur.

CLystere quo vtebaꝭ Ga. ⁊ est clystere seus ⁊ est ꝯueniens ad descriptiões plurimas antiquoꝝ. Reci. succi agreste sicci aur.vi. alumis iamẽi tñdẽ calcis quã nõ iuenit aq̃ corticũ thuris olm añ. au. vi. arsenici rubei aur.iij. arsenici cytrini aur.8. carte cõbuste aur.xv. cõficianꝭ cũ sirupo de granis myrti et fiãt ex eis trocisci ⁊ sit pond. trocisci aur.iij. aut.4.⁊ clysterizeꝭ ex eo cũ vino pmixto cũ aq̃ quãtitate cyathoꝝ.ij.⁊ in q̃busdã clysterizaꝭ ex eo cũ aq̃ pluuie.

TRocisci alfenginati qui conferunt ad fluxum vẽtris ⁊ ad vlcera intestinorum ⁊ nominantur trocisci beritos ⁊ sunt ex medicinis vtilibus abscindẽtes fluxũ vẽtris statiꝫ: q̃rũ hec ẽ pmixtio. Croci auꝭ. iiij. myrrhe auꝭ.ij. aloes idi succi barbe hircine licij indi succi eupatorij opij gallarũ recẽtiũ dragagãti pipis al. olum añ. auꝭ.ij. ꝯficiãꝭ cũ vino ⁊ fiãt ex eis trocisci quorũ cuiusq; põdus sit auꝭ.5.

SUffuf ad rasurã ex sctate salso. ℞. nasturtij torrefacti.ʒ.x. se. alsehesabrẽ.ʒ.7. masticis.ʒ.v. se. maru.ʒ.x. se. porri.ʒ.v. bdellij tãtũdẽ gũmi frixi.ʒ.7. boli armeni.ʒ.x. dosis.ʒ.iij.

CLystere ad rasurã pp me^am ebibitã ⁊ clysterizaꝭ cũ butyro ⁊ sãguie dra.⁊ ẽ clystere ad inceptionẽ rasure ⁊ coꝭaꝫ expulsionẽ mãei. ℞. lẽtiũ.ʒ.x. ĝnorũ myrti ⁊ corticũ ĝnatorũ ⁊ zarur olum añ.ʒ.7. cydoniorũ mũdatorũ a ĝnis suis et pirorũ olum añ.ʒ.xv. đcoq̃nꝭ cũ trib⁹ lib. aq̃ ⁊ ℥.4. aq̃ ĝnatorũ muzorũ ⁊ aq̃ agreste emia.i. dõec remãeat lb.i.⁊ coleꝭ ⁊ sumaꝭ đ ea ʒ^a ⁊ misceaꝭ cũ ea boli armẽi auꝭ.i. gũmi tãtũdẽ carte ꝯbuste ⁊ acatie et ceruse oluꝫ añ.ʒ.i.

COnfectio me^c ad colicã mirabilis q̃ vsus ẽ G. i eo cui aduẽit egritudo q̃ đr ileos ⁊ i eo q̃ euomit sterc⁹ suũ ⁊ daꝭ i potu de ea cũ dolor ẽ vehemẽs q̃titas fabe cũ q̃titate.iij. auꝭ.iiij. ciatorũ aq̃ fride. ℞. se. iusq̃ami al. pipis al. ãborum añ. auꝭ.xl. opij. auꝭ.xx. croci auꝭ.x. spice odorifere euforbij piretri olum añ. auꝭ.ij. cõficiaꝭ cum melle decocto.

MEdicamẽ ad colicã ſm q iuenit ipꝫ Gal. in libro iab eo socratꝫ ⁊ noiaꝭ albobeis ⁊ ꝯfert stomaticis ⁊ patiẽtib⁹ obthalmiã qñ i eis vehemẽs fit dolor ⁊ ad dolorẽ mñcũ qñ bibiꝭ cuꝫ aq̃ ⁊ melle in q̃ decocta est rutha: cuius pmixtio. ℞ Croci auꝭ.i. spice aure.ij. myrrhe aur.ij. costi pipis al. macropipis galbani olm añ. aur.ij. olei balsami. au.iiij. cynamomi ⁊ corticũ radicꝫ mãdragore. Et iueni i descriptõe alia. succi mãdragore castorei olꝫ añ. au.ij. se. dauci aur.4.5. sapini au.iij. cassie aur.4. ꝯficiaꝭ cũ melle.

MOllificatio ani ⁊ egressio ei⁹. Medicamen Gale. ꝯferens ad exitũ ani. ℞. fruct⁹ plãte q̃ dr arbei. gallaꝝ ceruse de plũbo acatie succi barbe hircine corticũ pini q̃ dr santis thuris ⁊ myrrhe olm añ. aur.iiij. pulueriꝫeꝭ sicca postq; abluiꝭ anus cũ vino pontico.

Capitulum de lapide renum.

DIco q oẽ qđ frãgit lapidẽ vesice nõ est dubiuꝫ quin frãgat lapidẽ renũ: sed nõ cõuertitur.

COnfectio cõferẽs illi qui habet lapidẽ: qm̃ est medicina que frãgit lapidẽ et prohibet generationẽ eius post ipsum. ℞. cassie aur.ij. seminis apij aur.iij. myrrhe aur. iiij. pipis al. aur.ii. thuris aur.iij. lapidis scemij masculi aur.i. se. baucie anisi ãboꝝ añ. aur.i. storacis.℥.iij. radicis lilij alozonlun aur.iij. seminis papaueris al. aur.ij. spice tãtũdem amigdalarũ amararũ excorticatarũ assari amboꝝ aur.iij. seminis lini cyperi ãboꝝ añ. aure.ij. mellis boni quãtum sufficit sumaꝭ in potu de ea oi die.

MEdicamẽ aliud vtile Indꝭ Galie. Scio plurimos de illis quoꝝ renes erãt egri qui medicati cũ eo et sanati sunt a suis egritudinibus. Et oportet quidem vt assiduetur vsus huius medicine diebus pluribus. est eñ medicamen sanans illum qui habet lapidẽ et qui habet egritudinem colice et sanat iterũ egritudinẽ vesice. et est iste modus artifi-

cū eius. ℞. auellanaruz excorticatarum ⁊ se. cucu. hortulani excorticati se. cardi mundati olum añ. au. iij. iusquiami ni. ⁊ croci se. citroli al. olum añ. aur. vi. se. iusquiami al. se. apij āborum añ. aur. xij. conficiātur cum melle ⁊ fiāt de eis trocisci ⁊ detur in potu de eis aur. 5. cum aq̄ mellis tepida mundata quātitate cyathorum. iij. ⁊ inueni in descriptione alia q̄ ponuntur in eo harmel aur. vi.

Lapis vesice. Qđ dcm̄ est in hoc ca. ⁊ testificatur ⁊ est q̄ cū lepus comburitur subtiliter sic̄ scis: ⁊ conseruatur combustum eius ⁊ sumitur de eo in potu diebus aliquot pondus. ʒ. 2. cum aqua tepida frāgit lapidem.

Ars medicamenti quod fit cū scorpionib⁹ frangens lapidē qui generať in renib⁹: ⁊ saluat illū qui eo vtitur a generatione lapidis in renibus suis: ⁊ hoc medicamentum facit suā operationē cum proprietate nō per complexionem. ¶ Sumātur de scorpionibus viuis. iij. numero ⁊ ponātur in olla noua mūda ⁊ liniatur olla ex massa tritici: deide deferatur ad furnum ⁊ calefiat cū lignis vitis donec rubeat ⁊ ponatur olla in illo furno sero: ⁊ dimittať in eo i nocte: deiñ extrahať: post illud ⁊ sumať qđ inuenitur in olla de cinere scorpionū postq̄ ifrāta fuerit: ⁊ repōatur in vase ⁊ administretur de eo mane ⁊ vespere in hora curatiōis doloꝝ renū pondus siliquaꝝ. 2. cū vino quod dicitur nacdicō: frangit. n. lapides ⁊ facit eos descendere i vrina frustati. Et illđ iō q̄m scorpiones in naturis suis sunt contrarij lapidibus generatis in renibus ⁊ vesica sic̄ carnes vipe sunt cōtrarie venenꝫ serpentū ⁊ reliquoꝝ reptilium venenosorum.

Confectio trociscorum qui frangunt lapidem generatū in vesica ⁊ renib⁹. ¶ Reci. se. baucie siluestris ⁊ se. cucu. alrelilij ⁊ anisi ⁊ myrrhe ⁊ se. apij mōtani ⁊ se. apij hortulani ⁊ cassie ⁊ cynamomi ⁊ spice olum ana partem. i. tere has medicinas ⁊ cicotrigoniza ⁊ confice cum aqua ⁊ fac tro. in vnoquoq̄ q̄rū sit pōd⁹. ʒ. i. aut aur. i. aut fac pillulas magnas sic̄ cicer ⁊ da i potu de eis pillulas. x. in ieiūio cū aq̄ calı̄a.

Confectio que frangit lapidē. ¶ Reci. spice inde darlzimet. iij. ʒʒ. darlzimet. 4. macropipis tātūdem assari. ʒ. i. dauci tātundem: cassie siliquas. xij. cynamomi darlzimet. 4. polij darlzimet. iij. assari. ʒ. i. dauci tantundem: croci darlzimet. 2. castorei darlzimet. 4. floris squināti tātundem scordeon tātūdem costi darlzimet. 2. pipis al. tantundem petrosilini tātundem carpobalsami darlzimet. 4. a cori darlzimet 2. conficiantur cum melle.

Distillatio vrine. ¶ Trociscus cōferens ad distillationē ⁊ dyariā. ¶ ℞. castorei. ʒ. 2. ⁊ sansucci ⁊ ruthe ⁊ se. iusquiami al. et anisi olum añ. pōdus. ʒ. i. et granoꝝ ꝑ̄natoꝝ gra. xv. terāť ⁊ fiāt troc. ⁊ sit dosis pond. ʒ. i. ⁊ da ei in potu pondus. ʒ. i. de granis cucu. mundati cū albumine oui ⁊ subtili.

Debilitas erectionis ⁊ desiderij confert ad illud hoc medicamen. ¶ ℞. se. cepe. ʒ. ⁊ granoꝝ eruce pōd. ʒ. 4. ⁊ se. alsehedenigi ⁊ buziden ⁊ alfahalda ron ⁊ squille assate omnium ana. pondus. x. vi. ⁊ sesacul pōd. ʒ. iij. sisamini mundati pondus. ʒ. v. ⁊ alaziuden ⁊ alnaricu albi amborum ana. pondus. ʒ. 4. ⁊ penidioꝝ pōd. ʒ. vj. tere ea ⁊ ꝑmisce: ⁊ sit dosis pōdus. ʒ. 2. cum vino permixto.

Et ꝯfert ad illud hoc medicamē. ℞ Sūme vērū alfarsumgi ⁊ ē aspag⁹ ⁊ lactꝭ vaccini ⁊ butyri vaccini oluz an. lib. iij. ⁊ se. eruce ⁊ se. baucie ⁊ se. napi olum añ. ℥. iij. tere medicinas siccas ⁊ ꝑmisce cuꝫ lacte ⁊ butyro. dosis ei⁹ pond. sextaria. v. aut. x. post q̄ decoxeris ipm̄ donec ꝯsumať lac ⁊ remaneat butirū ⁊ cola ipsum ⁊ da ipsum in potu.

Ars electuarij idi qđ addit in spmate ⁊ confortat appetitū. ℞ ℞. ʒʒ. ⁊ pipis ⁊ macropiperis: et cynamomi ⁊ folij ⁊ spice nucismuschate ⁊ sādali rubei ⁊ cardamomi minoris ⁊ macis ⁊ tagamed ⁊ talisafar ⁊ kerfeteni ⁊ ciperi ⁊ spodij ⁊ nucis inde olum añ. ʒ. iij. muschi ⁊ camphore amborum añ aur. x. zuccari tabarzet quantum medicine omnes tere ⁊ cribella q̄tum sufficit cuꝫ melle dispumato. dosis eius sit pondus. ʒ. 2.

Confectio medicaminis alterius quod addit i spermate ⁊ conuenit regibus. ℞ ℞. cande sitici ℥. i. se. napi ⁊ se. baucie ⁊ allesi ⁊ se. cepe al. dulcis et se. vrtice ⁊ se. eruce oluꝫ. añ. ℥. i. ⁊ melāopi. ⁊ leucopi. ⁊ macropiperis olꝫ añ. ʒ. v. ⁊ cepe muris assate pōd. ʒ. 4. pineaꝝ excorticataꝝ. ℥. ij. 5. ⁊ piretri pond⁹. ʒ. 4. ⁊ lingue auis pond. ʒ. 61. ⁊ cerebellorum passeꝝ musculoꝝ qui nidificāt in parietibus pond. ʒ. 4. ⁊ testiculorum galli. ℥. i. tere has medicinas ⁊ confice cuꝫ butyro vaccio ⁊ melle: ⁊ sit butyri tertia ⁊ mellis tertie due ⁊ repone in vase dosis illius sit. ʒ. 5. cuꝫ vino dulci post cibum.

Ars olei cū quo iungiť pectē ⁊ ꝑgat qđ est coꝛā renib⁹ ⁊ errūpere facit desideriū coeūdi ⁊ addit in eo. ℞ Recipe eupatorij ⁊ galbāi āboꝝ añ. pōd. ʒ. ij. macis pond. ʒ. i. macropipis. ʒ. i. 5. piretri pōdus ʒ. ij. 5. se. eruce ⁊ castorei amboꝝ añ. ʒ. 5. olei de narciso. ℥. i. 5. ⁊ cere. ʒ. 5. tere medicinas siccas ⁊ liquefac cerā cum oleo ⁊ proijce super eā medicinas ⁊ ꝑmisce bene ⁊ inungatur cum illo.

Duritics matricis. ¶ Pessarium ad matricē frigidam ⁊ apostema durum resolutiuꝫ vnguētum dyaquilon vnguenti basilicon et adipis tauri ⁊ gummi amigdalini et adipis galline ⁊ adipis anatis et medulle cruris cerui et stercoris ouini ⁊ storacis liquide romane et olei nardini omnium añ. ℥. i. myrrhe pure. ℥. 5. croci. ʒ. ij. liquefac adipes cū oleo: et aggrega omnia et pone de eis super pessariū de lana et administra.

¶ Tractatus. vij. De doloribus iuncturarum ⁊ podagra et vena sciatica.

Emplastrum ad dolorē iuncturaꝝ ⁊ podagrā factū cū iusq̄amo nigro ⁊ agarico ⁊ est medicamē vtile. Se. iusq̄ami ni. kist. i. agarici kist. i. fenugreci kist. i. baurac. ℥. i. cere lib. i. resine decocte lib. i. olei antiqui lib. i. medulle ossium cerui. ℥. 4. radicum lilij alarilim. ℥. 4. tere medicinas siccas ⁊ cribella cum eicomgoni ⁊ cinio et liquefac medicinas que liquefiūt: ⁊ dimitte donec infrigidetur: ⁊ ꝓijce super medicinas siccas: permisce et repone et vtere.

Et cōfert ad illud hoc medicamē. ℞. hermodactilorū. ʒ. xij. & ellebori albi pondus. ʒ. iij. piperis & cymini amborum añ. ʒ. 4. tere et pulueriza. dosis eius pondus. ʒ. i. cum aq̄ mellis.

Exēplum qđ confert ad debilitatē que accidit in pedibus. ℞. assari & aloes & scief memithe & capsie & gutte. i. costi & sarco. & myrrhe olm añ. ʒ. iij. & castorei. ʒ. 4. contere ea & tere ipsa cum vino boni odoris: deinde lini ipsum desuper.

Ars medicaminis pillularum que fiunt cum alfesire & est medicamen factum cum hezeribasen & est iuuatiuum ad podagram & dolorem genuū & dolorem iuncturarum. ℞eci. medicine que dicit alfesire pondus. ʒ. i. & hermodactilorum pondus. ʒ. xx. cymini carmeni pondus. ʒ. i. cinamomi & origani persici & aristologie rotunde. ā. ʒʒ. & foliorum capparis & cineris hyrundinum omnium ana pondus. ʒ. i. tere has medicinas & pulueriza & confice cum vino & fac pillulas paruas & exicca in vmbra. dosis illius pondus. ʒ. 5. cum aqua in qua decoctum est anetum aut fiat de eo suffuf pondere. ʒ. 5. cum aqua mellis calida in qua decoctum est anetum coclearijs duobus & olei cocleario vno.

Pillule alie que fiunt cum alcāna ad podagraʒ laudate. ℞. myrabo. nigro. ablatis nucleis pondus. ʒ. x. belliricorum & embli. & capsie & cinamomi. ā. ʒʒ. & macropipiris & salis idi olum añ. pond. ʒ. iij. aloes pondus. ʒ. xxx. origani persici & radicis capparis & bdellij & alcāne olm añ. pond. ʒ. 2. hermodactilorū q̄ntū medi᷑ omnes. tere medicinas & cicotrigoniza & infunde bdelliū in vino & permisce & cōfice & fac pillulas paruas. & sit dosis earum pondus. ʒ. 2.

Uena sciatica. ℭ Medicamen ad venā sciaticaʒ qđ sedat eā vtile: cui᷒ hec ē pmixtio. ℞picis ptes. 2. sulfuris qđ nō inuenit ignis. ps. i. terant᷑ simul et pmisceant᷑ & puluerizentur super locum infirmum postq̄ ingressus fuerit habēs eam balneū vt adhereat ei medicamen & conglutinetur super ipsum cartā & dimittat᷑ vsq; quo cadat per se ipsum.

Podagra. ℭ Medicamē de iusqamo nr̄m predictum in ca. dolor iuncturarū ē vltimū ad eā.

ℭ Tractatus octauus de alopitia.

Confectio lochoch ad alopitiā. ℞. euforbij & gūme ruthe agrestis & olei laurini oluʒ añ. auf. 2. & sulfuris qđ nō inuenit ignis & ellebori ni. aut al. qđcūq; duorum est repertū olum añ. pō. auf. i. Aggrega has medicinas tritas & cribellatas & pmisce cū pōdere. ʒ. 9. cere liquefacte cū oleo laurino aut oleo alkerua aut oliue oleo antiq̄: & vtere hoc medicamie fm̄ q̄ ipm̄ est forte valde i curatione alopitie cū plōgat᷑ & difficil᷑ fit ei᷒ cura. Indi. S. Ego pmiscui cū eo i q̄busdā horis nasturtij pōdus aur. i. & spume aduste pondus aur. i.

Alidob nigruʒ in quo inuoluuntur capilli vel manus vel aliq̄d mēbrorꝫ. Extistimauit Sa. q̄ cum sumit᷑ vrina canis & putrefit. v. diebus aut. vi. deinde fit cū ea illud cōseruat nigredinem.

Descriptio ponderum & mensurarum ex breuiario alfeir. i. vigilis.

Inqt luist ordei est. ℥. 18. luist vini est lib. lxx. luist mellis est lib. cviij. Chous vini est lib. ix. Chous mellis est lib. xxiij. & 5. Corboni olei est. ℥. ix. Corboni vini. ℥. x. Corboni mellis. ℥. xiij. & ʒ. Mesitrum magnum olei est. ℥. iij. Mesitrum magnum vini est. ℥. 4. gormie. viij. Mesitrum mellis. ℥. 4. 5. Acsunef olei darlzimet. xvj. Acsunef vini. ℥. 2. & quarta darlzimeth i. Acsunef mellis. ℥. iij. & quarta & 8. Choatus olei darlzimet. xij. Choatus vini. ℥. i. & medietas darlzimet & tertia. Choatus mellis pond᷒. ℥. 2. & quarta. Mesitiron olei est darlzimet. 6. Mesitiron vini ē gormie. xx. Mesitiron mellis darlzimet. vij.

Descriptio mensurarum & ponderum ex breuiario filij Serapionis. inquit.

Exceptum est ab hoc ca. in hoc aggregato: q̄m nō dixi omnem mensuraʒ quam in ipso attuli nisi que cognita est apud eos qui lingua vtunt᷑ arabica in capitulis suis. Uerum quidā coegerunt me ad trāsferendum querentes me translationem eius vt iuuamentū fiat per illud in alijs ab isto libro. luist apud gentes que lingua greca loquuntur cognitu; est sup᷒ mensurā vero nō conueniunt omnes. & illud est q̄m quidam eorū vtunt᷑ alia q̄ꝫ vtantur alij. luist enim apud romanos capit lib. i. 5. & sermum: quare est ℥. xx. Et luist italicū lib. i. 5. Et lib. ē. ℥. xij. Et mina romana est. ℥. xx. Et mina italica & egyptiaca est. ℥. xvi. Et mina est sextaria. xl. Et lib. est sextaria. xx. Sextariū est. ʒ. 6. & dauic duo aut aur. quatuor. Et darlzimet ē aur. i. Et dorach italicum est iohein octo. Et iohein est acsat romana sex. Et cotila. i. ℥. 9. Mestron magnum est. ℥. tres. Et paruum est darlzimet sex. Acsunesim est darlzimet. xviij. Choatos est. ℥. i. 5. Gormia est quarta. ʒ. vsq; ad duos dauic. Aumius & andanislis est. ℥. i. vnaquecq; earum est aurei septem. Adar. ℥. i. Cuib mellis lib. ij. 5. Cuib olei mina. i. 5. Aldorac lib. tres. luist mellis lib. ij. 5. Alhemen sextaria. v. & ʒ. xxx. & antulij quatuor. Semimet mine. x. & 5. Faba egyptiaca semimet quatuor. Obulus est dauic. i. 5. sicut inuenit alexādrinus antulij tres. Auellana idest est darlzimet. i. Nux est. 14. semimet. Alsacraiati parua est semimet septeʒ. Alsacraiati magna est semimet 14. Faba greca est duo semimet aut duo oboli. Alsacraiati est sextaria sex & quarta. Coclearium mellis est auf. quattuor. Coclearium medicinaruʒ est auf. i. & ʒ. i. Alsatil. i. est sextaria duo. Darlzimet est oboli sex. Et omnis obolus est lzirat tres. Et omnis lzirat est quatuor grana ordei. Et oboli q̄tuor sunt lzirat. 9. Alcantus est. ℥. i. 5. Choati duo sunt. ℥. tres. Oboli octo sunt lzirat. 24.

ℭ Cōpletus est liber q̄ntus libri canonis qui est antidotariū senis regis aboali hassen filij hali abinsceni. Et eius complemento completus est liber totus.

¶ Libellus Auicēne de virib⁹ cordis trāslat⁹ ab Arnaldo de villa noua barchinone feliciter incipit.

¶ Tractatus pͥmus de origine spūs ꝛ gn̄ibus eius ꝛ principijs sue generationis ꝛ informationis.

¶ De origine spiritus. Cap. j.

Reauit deus ex concauitatib⁹ cordis sinistrā vt esset armariū spiritus ꝛ minera generationis illius. Creauitq̄ spiritū latorem ꝟtutum aīe in mēbra aīaliuʒ tendentiū mediante ipso. Creauit itaq̄ pͥmū appēdiculū viriū aīe spiritū: ꝛ manationē scd̄aꝫ ī mēbris corpis mediāte ipō. Produxit ēt spm̄ ex subtilitate hūoꝝ ꝛ igneitate: quēadmodū produxit corp⁹ ex ꝗssitie ipsoꝝ ꝛ terrestritate. Etenī cōparatio spūs ad hūoꝝ subtilitatē est sicͨ cōpatio corporis ad ipos hūores quēadm̄. n. ex humorib⁹ membra cōstituūt̄ ꝑꝑ cōmixtiōeꝫ ipsoꝝ adinicē ꝓducētē ad formā aliquā cōpositiōis q̄ cōmixtū disponit̄ ad recipiēdū habitū nō ꝯueniētē ei rōne simpliciuꝫ: silī mō constituit̄ spūs ex subtilitate hūoꝝ cōmixtōe ipsorū quattuor ad formā cōplōnis qua spiritus ꝑparat̄ ad receptiōm viriū aīe quas ex simplicib⁹ nō acq̄rit. principiū āt ei⁹ est ex manatiōe diuina sine auaritia ꝛ diminutiōe qm̄ ei⁹ dispō cōplet̄ ꝑfecte. quēadmodū. eīm vnūquodq̄ mēbroꝝ ꝗuis ex ipsa sub̄a humoꝝ ꝯstituat̄: nihilomin⁹ inest ꝓp̄a cōplo rōne simplicis proportiōis ꝗtitatū hūoꝝ ꝛ illoꝝ forme cōmixtiōis ipsoruꝫ. Silr̄ vnicuiq̄ spūi vꝫ. tā aīali q̄ꝫ vitali q̄ꝫ nālī ꝗuis eorum substātia ex subtilitate humoꝝ sit, nihilomin⁹ ꝓpria inest cōplexio rōne ꝓportiōis quantitatū subtilitatis humoꝝ ꝛ forme cōmixtiōis. ꝛ sic etiam ꝗuis mēbra generabilia ꝗuis plura sint nūero: vnū tn̄ est in generatiōe pͥmū: qδcūq̄ sit illud: s̄m diuersitatē opinionū cui⁹ gn̄ationē seq̄t̄ generatio ceteroꝝ mēbroꝝ. ¶ Silr̄ quēadmōꝫ spūs generabiles plures sunt numeroꝝ nihilomin⁹ vnus ipsoꝝ generatōe pͥmus est q̄ s̄m sn̄iaꝫ potiorē philosophoꝝ generatur in corde: ꝛ exinde procedendo manat ꝛ penetrat ī cetera pͥncipalia mēbra in q̄bus cū sufficiēter ꝑmāserit adipiscit̄ ibi ꝯplōnē ꝑticularē ꝛ ꝓpͥā: ita ꝙ in cerebro cōplōnē acq̄rit qua disponit̄ ad receptōem ꝟtutum sensus ꝛ mot⁹. In epe ꝟo cōplōnē susceptiuā virtutum nutritōis ꝛ augmēti. In testiculis āt acq̄rit cōplexionē qua ꝑparat̄ ad receptionē vel ad recipiēdā gn̄ationē. Et existit tn̄ haꝝ oiuꝫ virtutū pͥnm̄ s̄m dcīm phoꝝ in corde: quēadmodū apud eos q̄ diuersificantur a sn̄ia eius pͥnm̄ virtutꝫ visiue auditiue ꝛ gustatiue ē in cerebro. Sꝫ nihilomin⁹ s̄m eos spūs disponitur ad recipiēdū has ꝟtutes ꝑticulares in membris alijs: ita ꝙ visiua mediāte cōplōne crystalline hūiditatis qm̄ spūs cōplexioni ꝯiungit̄. auditiua ꝟo mediāte cōplōne obtbici nerui: gustatiua ꝟo mediāte cōplexiōe humiditatis quā sub radice lingue gn̄at pōgiosa caro. ⸿ Supradictoꝝ āt repugnātiū q̄dā sūt asserentes ꝙ virtutes spūs affert a cerebro nullo mō agens ad ꝑfectionē ꝟtutis cōplōne mēbri ad qδ procedit: sꝫ ipm̄ mēbꝝ ē tm̄ ꝯueniens instr̄m actiōi ꝟtutis nālis nihil ꝯferēs eius essentie: verūtn̄ exq̄sita ꝑscrutatio veritatis oīo cassat istoꝝ opinionem ꝛ ꝟificat insuꝑ ꝙ calefactionē ꝟtutis adipiscit̄ spūs a mēbro qδ ē opis instr̄m s̄m formā ꝑdicte opinionis. Dixerūt q̄dā ex sequētib⁹ philosophis ꝙ spūs vires aīe recipit a corde ꝑfecte ita ꝙ ad receptionē ipsaꝝ ꝑfecte in ipso corde dispōit taliter ꝙ nō indiget alio mēbro sicͨ de epe: aut de cerebro ꝛc̄. Sed hāc opinioneꝫ respuit ꝛ penit⁹ cassat vltima inquisitio veritatis.

¶ De diffinitione ꝛ nā spūs ꝛ eius vtilitate. Ca. ij.

Vita ꝛ q̄cūq̄ ꝑfectio ꝛ oē bonū q̄bus res distinguunt̄ nō nisi a pͥma ꝟitate sunt q̄ oīm bonoꝝ prima est ꝛ vniformis manatio. At vero receptibilia sunt carentia dispositionibus ad receptionē ipsoꝝ. Et iccirco quodlibet susceptibile nō est dispōnis cuiuslibet receptiuū. quapropter neq̄t lana inq̄tū lana recipe formā ensis: nec silr̄ aq̄ sub forma aq̄ recipere ꝟtutē hūane nature. Sic igit̄ humana corpora recipiunt vitā ꝑter illa q̄ numero ꝛ ꝗtitate sunt determinata. Numero q̄dem: qm̄ nō viuētia corpa q̄tuor elemēta sunt: ꝛ que illis approximāt in natura. Quantitate vero: q͛ oīa fere elementa quatuor sunt fere isensibilis quātitatꝫ: ꝛ minora sūt oīb⁹ rotabilib⁹ spīs: nec elōgat̄ ab intellectu: q̄n ex stellis fixis sit aliq̄ maior eis. Demōstratio iteꝝ ꝯcludit ꝙ hec oīa elementoꝝ corpa: vel demōstratio iteꝝ hoc ꝛ ꝙ oīa elementoꝝ corpa sint veluti pūct⁹ r̄spectu corpis saturni. Quāto igit̄ est ampli⁹ respectu supꝛioꝝ. Ampli⁹ autē apō cōprehēsores ꝟitatis cā ꝑꝑ quā nō receperunt vite formā hec corpa ē illud quo cetera viuentia corpa tam simplicia q̄ꝫ cōposita diuersificant̄ ab eis. s. contrarietas naturaꝝ: natura. n. vniuscuiusq̄ ē alteri⁹ nāe cōtraria: iccirco a genere corpoꝝ celestiū valde elōgātur: qm̄ celestia corpa disposita sunt ad nobiliorē speciē vite corpalis. Elemēta ꝟo a vita oīno sūt elongata: in corporib⁹ āt cōpositis cōmixtio frāgit formā cōtrarietatꝫ eoꝝ: exīde causat̄ forma cōplōnis: que q̄dō cōplexio mediū quoddā ē inter contraria: medio et nihil absolute ē ꝯtrariū. Et iccirco cōpositū disponit̄ ad vite receptōꝫ ita vꝫ. ꝙ quāto ampli⁹ ad mediū cōplexio vicinat̄ tāto mixtū reddit̄ habili⁹ ad recipiendū nobilioris vite ꝑfectionē adeo ꝙ qn̄ intantū tempat̄ cōplexio ꝙ ꝑ equalitatē cessat ꝯtrietas in ea disponit̄ mixtū ad receptionē vite ꝯformis vite celestiū corporū q̄ dispositio in humano tm̄ spū reꝑit̄. Est igit̄ ī sūma spūs subgenerata ꝯmixtione elemētoꝝ vergens in silitudinē supcelestiū corpoꝝ. Et ꝓpterea indicat̄ de spū ꝙ sit sub̄a luminosa: ꝑꝑ qδ ꝛ dr̄ de visiuo spū ꝙ sit radius atq̄ lux. Et exinde aīa gaudet ex intuitu lucis ꝛ tristat̄ in tenebris: qm̄ spūi q̄ sedes ē aīe illud est ꝯforme: id autem contrarium.

¶ De pͥncipalib⁹ passionib⁹ spūs cordialis: ꝛ primis cau͛ ipoꝝ. s. potentia ꝛ dispōne. Ca. iij.

Sapiētes phoꝝ ꝛ medici eos sequentes ꝯcordit̄ ponunt ꝙ gaudium ꝛ tristitia ꝛ timor ꝛ ira sūt ex passionibus spūs cordialis. ꝛ ꝙ quelibet passionū intenditur ꝛ remittitur: nō solūmodo ꝓpter agens: sed etiam ꝓpter intensionem ꝛ remissionē dispositionis in substātia patientis. Assignāt etiā sapiētes subtiliter dr̄iam inter potentiā ꝛ dispōnē dicentes: ꝙ potētia respecit vtrūq̄ ꝯrioꝝ eq̄liter. dispō ꝟo nō: quā

nis ãt gaudere ⁊ tristari possit ẽt hõ: nihilominꝰ aliq̃s ẽ tm̃ ad leticiã dispositꝰ: aliq̃s vo ad tristitiã tm̃. Et sile iudiciũ ẽ de timore ⁊ ira ⁊ ceterꝫ passiõibꝰ. Est igit eẽ ⁊ rõ spũs gaudẽtꝫ aut tristãtꝫ i potẽtia, aliud eẽ abesse ⁊ rõne spũs dispositi ad alterꝫ p̃dictoꝝ. vt et ꝙ dispõ sit ꝑfectio potẽtie respectu alteriꝰ oppositorũ. Ex q̃ pꝫ ꝙ si spũi ꝯueniat inq̃ntũ inest ei potentia tristari vel gaudere idifferẽter alterutrũ: nõ tñ et cõuenit ex ꝑte ipsiꝰ dispõnis idifferẽter alterutrũ. Rursus ẽt ex hᵒ pꝫ ꝙ potẽtia ad hec duo isepabilr inheret spũi ex gñatiõe ipiꝰ. Dispõ vo q̃ ipꝫ ad alterꝝ oppositoꝝ iclinat nõ iseꝑabiliter ex gñatione iheret ei sed accidere põt ex supuenientibus causis.

¶ De gaudio ⁊ itrinsecis causis delectatiõis ⁊ tristitie: ⁊ eorum diuersitate. Ca. iiij.

Gaudiũ ẽ delectatio q̃dã ois ãt delectatio ẽ apphẽsio aduẽrꝰ ꝑp̃e ꝑfectiõis ab aliq̃ vtute apphẽsiua: sic̃ i sensibꝰ apphẽsio dulcis ⁊ sapidi gustiue apphẽsio victorie irascitiue vtuti ⁊ ꝑceptio alicuius vtilis ꝯtingẽtꝫ existimatiue ⁊ opinatiue vtuti ois ãt ꝑfectio seu ẽt delectatio ẽ nãlis alicui vtuti ⁊ ecõuerso: ois nãqꝫ ꝑfectio nãlis alicui vtuti ẽ nãlis delectatio ei. ¶ Forsitã ãt ꝯtinget i aliq̃bꝰ vtutibꝰ q nõ oino delectãt: nisi apd̃ sepatione dispõnis: inãlis. Propt qd̃ ẽt q̃dã opinãt ꝙ delectatio sit exitꝰa dispõne inãli. Fixio nãqꝫ dispõne vel habitu nãli nõ ẽ delectatio. ¶ Hic ãt error icidit q: qd̃ ẽ ꝑ accñs accipit vt ꝑ se: in elẽchis eñ ostẽsũ ẽ: qm̃ hec ẽ vna fallaciaꝝ. ¶ Delectatio vo hꝰ i q̃ntũ ad ꝓpositũ spectat ẽ qm̃ nullꝫ apphẽdẽs aliq̃d apphẽdit nisi apd̃ alteratione: sic̃ i tactu pꝫ. tãgibilis. n. q̃litas tãdiu delectat q̃diu mẽbrũ tactiuũ ꝑmanet ꝯue q̃litatis ⁊ patit ab alterãte q̃litate. Qñ ḡ fuerit passũ ab ea sufficiẽter efficit q̃litas ꝯplo mẽbri. Et iõ nõ delectat ab ea cũ ois delectatio cũ q̃dã alteratiõe ꝑsistat ⁊ nihil alterat a semetipso. Silr i ꝯtra nõ ledit q̃dã ethicꝰ calore q̃ fortior ẽ q̃ sit i acute febricitãtibꝰ. Acute tñ febricitans ledit calore q̃ sꝫ viriditatẽ ẽ citra illũ. Et hĩq: calor i ethica ẽ collocatꝰ seu habituatꝰ i mẽbris ac si eẽt coꝝ cõplo: i acuta vo febre ẽ q̃si volitãs supra ipa ⁊ timet a ꝯplone mẽbroꝝ. medici ẽt ꝓpo noie vocãt q̃litatẽ iherẽtẽ mẽbris sicut i ethica malã ꝯplonẽ eq̃lẽ. Que aũt se hꝫ sic̃ in causone ꝓprie vocãt malã ꝯplonẽ diuersam. ¶ Iã igit ex his relinq̃tur manifestũ ꝙ cã ꝓp quã delectatio cessat postq̃ habituate fuerint ꝑfectiões sensibiles ẽ ꝑuatio apphẽsiõis itroitꝰ ipaꝝ: et ꝙ cã delectatiõis apd̃ ꝑnᵐ exitꝰa dispõne inãli ẽ apprehẽsio itroitꝰ dispõnis nãlis. Sꝫ ꝓpea ꝙ currit apprehẽsio itroitꝰ dispõnis nãlis cũ exitu a dispõne innaturali ꝯtingit vt sit delectatio cũ exitu illo. Et iccirco putat qd̃ dictũ ẽ: sꝫ nõ ẽ ita sꝫ cã ẽ itroitꝰ ꝑfectionis sensu ꝑcepte ⁊ nõ aliud. hᵒ nãqꝫ ẽ cã delectatiõis ꝑ se. Cã vo dispõnis ad delectationẽ est eẽ delectabilis spũs fm meliorẽ habitũ i q̃ntitate ⁊ q̃litate. s. vt nõ sit i iba diminutꝰ nec habitꝰ siue dispõ eiꝰ sit innãlis in his q̃ ꝯueniũt ei. In q̃ntitate qd̃: qm̃ si spũs fuerit multus vehemẽtior erit vtꝰ ipiꝰ augmẽtũ. n. i q̃ntitate ꝑstat addimẽtũ vtuti i fortitudie quẽadmodũ est in radicibꝰ scie nãlis declaratũ. Et exĩde ẽ ꝙ ꝓp multitudinẽ suã durat ãpliꝰ i abũdãti mẽsura i origine

seu minra ipiꝰ. Et diffusio eiꝰ abinde ad mẽbra i dilatatiõe q̃ ẽ apd̃ gaudiũ ⁊ delectationẽ q̃ fit i abundãtiori mẽsura. Si. n. modicꝰ fuerit q: cito dissoluit nã ꝯseruat eũ apd̃ originẽ suã: nec dat ei facultatẽ libere dilatãdi. In q̃litate vo qm̃ si fuerit nobilissime ꝯplonis ⁊ nobilissime sube. i. abũdãtissime lucis tũc ẽ sube clesti silimꝰ. Hec ḡ sunt cãe dispõnis ad delectationẽ ⁊ gaudiũ ꝯtrie vo sunt cãe dispõnis ad tristitiã ⁊ dolorẽ. ¶ Cũ. n. scit ꝙ he sũt cãe delectatiõis i gñe ⁊ ꝯiter ꝓculdubio scit. q: eedẽ sũt cãe gaudij qd̃ delectatiõis ẽ spẽs. ¶ Spũs ḡ q̃ ẽ i corde qñ multus existit i q̃ntitate ꝓp mãe multitudinẽ ex q̃ velociter ⁊ ꝯtinue gñat ⁊ ẽ tẽperatꝰ i ꝯplone: ⁊ i suba luminosus splẽdẽs tũc ẽ ad gaudiũ dispõ fortꝫ. ¶ Cũ aũt fuerit exigue q̃ntitatis sic̃ in ꝯualescẽtibꝰ ⁊ diuturnis morbis ⁊ senibꝰ: nõ tempatꝰ in ꝯplone sicut in morbis: ⁊ fuerit valde spisse ⁊ grosse sube sic̃ in melicis ⁊ senibꝰ ita ꝙ dilatari nequit ꝓp grossitiẽ spissitudinẽ eius: aut fuerit nimis tenuis sicut in ꝯualescẽtibꝰ et mulieribus ita vt cum dilatatur seruari non potest. Aut fuerit tenebrosus sicut in melancolicis tunc est vehemens dispositio ad tristitiam.

¶ De causis exterioribus ⁊ delectatiõis ⁊ tristitie et earum diuersitate. Ca. v.

Perfecte dispositũ ad effectũ aliquẽ ẽ duplũ cãꝝ illiꝰ effectꝰ sic̃ sulfur ad iflãmationẽ: ipꝫ. n. adeo igne modico iflãmat: ꝙ cũ duplo eiꝰ lignũ iflãmari nõ p̃t. Cũ ḡ ala habuit spm̃ ꝑfecte dispositũ ad recipiẽdũ letificãtiũ cãꝝ impssiões modica ex cã letatur ꝓp qd̃ i bibẽtibꝰ laudabile vinũ leticia multiplicat i tm̃ aliqñ ꝙ putãt sine cã ridere cũ tñ ita nõ sit. Etenĩ pole ẽ ꝙ i aliq̃ re fiat. ipssio sine aliq̃ impssore. Sꝫ cã ẽ q: vinũ qñ bibit moderate copiosũ gñat spm̃ moderate ꝯplonis ⁊ sube ⁊ vehemẽtis luis ⁊ splẽdoris: vñ ad letitiã valde disponit. Et iccirco vald̃ letificat ob minimã cãrũ scitãtiũ: ⁊ recipit impssiões ex causis vtilibus in ꝑsenti fortius q̃ ex cãis vtilibꝰ i futuro. Et ex cãis ꝯueniẽtibꝰ delectatiõi ãpliꝰ q̃ ex cãis ꝯueniẽtibꝰ honestati. Et silr recipit tũc impssionẽ a cãis q̃ ꝯgruũt potiꝰ ad generãdã opinionẽ q̃ solidũ itellectũ. Et huiꝰ qd̃ cã est q: virtꝰ ale suã in cerebro exercet actionẽ ⁊ exigit spm̃ tempate humiditatis vt obediat motui cogitatiõis ⁊ exercitio itellectꝰ. Tũc aũt est vehemẽtis humiditatis ⁊ nimij motꝰ ꝓp mixtionẽ vaporũ ascẽdẽtiũ ⁊ inũdãtiũ ibi immoderate humectãtiũ ipm̃ q̃obrẽ nõ obtempat itellectui nec motibꝰ cogitatiõis nisi in rebꝰ vald̃ mãlibꝰ ⁊ corpeis nõ in rebꝰ subtilibꝰ valde ⁊ spũalibus. ⁊ cũ in subtilitate seu agitatiõe ipiꝰ nõ obedit formatiõi seu ꝑsentationi rerũ spũaliũ: sed formatiõi tãtũ valde corpaliũ rerũ. vnde virtus seu perfectio sui opis apud cognitionẽ valde debilitat ⁊ retrahit itellectiua virtus ab eo tãtũ q̃ntũ exegit aut ꝓcurat dispõ eiꝰ: donec ad tempamentũ eiꝰ complexio reducat: ⁊ ipiꝰ inundatio q̃etet: q: enim vtus ale que in corde est: vehemẽtis existit dispõnis ad gaudiũ: ⁊ nõ ꝑueniũt ad eã letificãtia vsitata iter sensum ⁊ fantasiã aut ẽt cogitationẽ: q̃bus opus alatarũ viriũ roborat: ꝓpea ꝙ diximꝰ tunc cõmitari spm̃ que fortiora sunt in eo scꝫ excessus humiditatis et inundatio: iccirco tunc sensus

dnat iteriori spūi supra motū ei⁹ efficit itellectu po
tēnor. itellect⁹ āt qñ ꝯ se illū spm̄ inenit sic ꝓteruuz
iuuat sensu ꝛ subijcit ipm sic i geometricis ꝛ ceterꝭ
sciētijs fit. ¶ Qñ igit res talr se hʒ diminuit i ala po
tatoris ipressio letificātiū honestoꝝ ꝛ itelligibiliū: ꝛ
ꝓualet ipressio letificātiū dulciū ꝛ delectabiliū sen-
sib⁹ ꝓhtiū maxime. Et qm̄ ē dispō fortis. iccirco suffi
cit ad letificādū debilissima cā sic i pueris pʒ pp qḋ
putat ꝙ sine cā letēt cū tñ sit ipole ꝗnimo cāꝝ gau
dij ꝛ tristitie: q̄dā sunt fortes quedā sunt debiles: q̄
dā cognite siue mālfeste: q̄dā icognite siue occulte.
Eaꝝ ṽo q̄ icognite sunt siue occulte ples sunt assue
te: ꝛ q̄to ei āpli⁹ assuete sunt tāto min⁹ ꝑcipiūt. De
causis aūt gaudij ꝛ letitie fortib⁹ ꝛ mālfestis nō est
necīū facere mētionē. Alie ṽo sunt sicut ituit⁹ celi in
ter letificatiōes cui⁹ signū ē qr ꝯriū tristitiā causat. s.
in tenebris ꝑmanere: aut sicut ꝯuersari cū silib⁹ cu-
ius signū ē ꝙ solitudo attristat. ¶ De letificātibus
silr est obtinere desideratū: ꝛ explere intētionē ꝓm
exigētiā itēti sine ipedimēto. Et ꝓpōere facere q̄cq̄
placidū. Et silr ꝯfidētia ꝛ memoria ꝓteriti delecta-
bilis: ꝛ futuri spes: ꝛ meditatio i reb⁹ ābitiosis ꝛ mu
tua ꝯfabulatio dilectoꝝ ꝛ euasio a tormēto. ꝛ exēnei
tas rerūz. ꝛ admiratio ꝛ eleuatio mētis ꝛ obuiatio
amicoꝝ amicabliū vicinoꝝ. Qñq̄ delusio ꝛ dfrau-
datio ꝛ victoria in minimis reb⁹ ꝛ multa ꝯsilia q̄rū
mētio fit in libris rhetoꝝ ꝛ moraliū: q̄ inquā oīa di-
uersificant in gētib⁹ ꝓm affect⁹ ꝯsuetudines ꝛ etates
nec aliq̄s ab eis reperit oīmode vacās. ¶ Nec con
tingit silr vt cāe cōiter letificātes in duplo plus aut
āpli⁹ letificēt ceteris nisi ꝑ tāto: qr dispō qñ vehem
ter respicit alteꝝ oppositoꝝ nō patit a causis alte-
rius nisi fuerint valde fortes patitur tñ a cāis suis
ꝛ si fuerint debiles. Et pp hāc cām i ebriosis durat
leticia. Et in melicis hñtibus spūs tenebrosos ꝑdu
rat tristitia leui⁹. ¶ Ex causis desolatiōis ꝛ tristitie:
sic rememoratio distātis ꝑrie nālis: ꝛ reminiscētia
multoꝝ nocumētoꝝ iā diu ꝓteritoꝝ: ꝛ odia seu ran
cores: ꝛ difficultas sanatiōis: ꝛ onerosa ꝯuersatio: ꝛ
imaginatio terribiliū futuroꝝ: ꝛ ꝓpe necītatꝭ mor-
tis a q̄ se auertit itellect⁹ ꝛ discretio cū sit ineuitabi-
le mori. Et cogitatio sollicitātis meditatiōis in aliq̄
ꝛ sepatio ab occupatiōe placenti: ꝛ cogitatio distra
ctionis ab ea: ꝛ distractio a desiderato seu a volito
ꝛ multa alia ꝯsimilia: ꝛ aliq̄ q̄ neq̄unt ꝯprehēdi. Hec
eñ ꝛ ꝯsimilia ꝯtristāt de facili aiam dispositā ad tri
stādū. ¶ Ampli⁹ in melico fortitudo imaginatiōis
ꝯtristātiū reꝝ facit ei appere ꝙ iā sit in actu res cu
ius silitudo ale reꝑsentat: ꝛ iccirco in ꝯtinua ꝑseue
rat tristitia. ¶ Fortitudo aūt imaginatiōis causatur
ꝓpter siccitatē spūs q̄uis rectificet vel lenificet mo
tū ei⁹: ꝛ etiā qr itellectus a sensu ꝛ fantasia distrahi
tur ab actibus rōnis ꝓpter corruptionē cōplexiōis
spūs qui ꝓprie mouetur ꝓm exigentiam disponen-
tis complexionis ꝛ qualitatis pessime ꝛ obscure.

¶ Ca. vj. In quo ostēdit ꝙ vnaqueq̄ passio cordis disponitur ad generationem sui ipsius.

NOn est aūt opinādū ꝙ oīs cā disponēs ad gau
diū vel tristitiā imediate ꝯiūgat sibe spūs sicut
q̄titas ei⁹ ꝛ q̄litas: imo alias ꝯtigit eē cāo a q̄titate
ꝛ q̄litate spūs: vtpote ale passiōnes q̄ nihilomin⁹ di
sponūt ad alterū ꝓdictoꝝ: q̄uis hoc faciāt mediāti
bus causis itrinsecis ipsi spūi. s. q̄titate ꝛ q̄litate ip-
sius: hoc est qr temperāt cōplōnē ipi⁹ aut rectificāt
spm̄ ꝛ multiplicāt q̄titatē: ꝛ sic disponūt ad gaudiū
aut accit eis cā ꝯria ꝛ sic ad tristitiā ꝯrio mō dispo-
nūt. sunt ergo cāe exteriores ꝓmarie ꝛ remote. In-
herētes ṽo ad rōnē vnicā deducunt: ꝛ ē qr oīs actio
ꝯsuā hñs si sepi⁹ iteret reddit ṽtutē ei⁹ cui⁹ ē poten-
tior ad ipximēdū effectū: oīs aūt fortificatio ṽtutis
fit q̄dā dispō ad effectū. hoc aūt sufficiēter iductiōe
manifestat. Etenim corp⁹ si pluries calefiat disponi
tur ad calefactionē velocē. silr si pluries infrigidet
aut rarificet aut ispisset ꝛ in iteriorib⁹ virtutib⁹ accīt
illud. Etenim ex frequēti actiōe ꝛ passiōe fortes ha
bitus generant in eis. sic. n. morales habit⁹ acq̄runt
hui⁹ aūt cā forsitā est: qr passio adueniēs rei frequē
ter efficit ꝯueniēs sibe eius: qḋ aūt est alicui ꝯueniēs
suo ꝯrio disconueniēs est. Si ergo sepius iteret dimi
nuit dispōnē ad illud ꝯriū: expellēdo id qḋ est cōue
niens illi hec igit est declaratio supradicti per indu
ctionē. Manifestare vero illud syllō ex per se notis
accepto ꝛ demōstratiua rōne valde ꝓlixū est. Sed
ex predictis colligitur ꝙ letandi frequētia disponit
spūm ad letitiā ꝛ tristādi frequētia ad desolationeꝫ
ꝛ tristitiā. ¶ Causa vero huius ꝓm nālem perscruta
tionē est: qr letādi frequētia duo cōsequunt. Et pri-
mum scʒ fortificatio nālis virtutis. Scdm̄ vero rari
ficatio spūs quā in letitia ꝓpter dilatationē acq̄rit.
¶ Cōfortationē vero nālis virtutis hec tria cōsequū
tur quoꝝ qḋlibet est cā letitie. Primum temperamē
tum spūs. Scdm̄ vero multiplicatio ḡnationis ipsi⁹
supra illud qḋ ex eo dissoluit. Tertiū est cōseruatio
ipsius a dissolutione sup̄flua. ¶ Rectificationē spūs
cōsequunt duo vʒ dispō ad motū ꝛ dilatationē pro-
pter subtilitatē sube eius. Et scdm̄ est attractio nu-
trimenti ipsius ꝓpter motum dilatationis in diuer
sam partem motui nutrimenti. Ista aūt nā est incli-
natio nālis corporis ad euitādū vacuū. De nā eniꝫ
est talis motus vt in ipso motu succedere faciat po
steriora prioribus. Et ꝓm hanc nām trahunt aq̄ val
de distātes vsq̄ ad ꝓmos fluxus ipaꝝ: ꝛ vēti silr: ꝛ ca
tis etiā a vētosis: ꝛ aque iteꝝ in fistulis. ¶ Tristādi
ṽo frequētia duo ꝯsequunt. vʒ debilitas nālis ṽtu-
tis: ꝛ scdm̄. s. ispissatio spūs ꝓpter frigiditatē accidē
tē apud extinctionē caloris nālis causatā a vehemē
ti coadunatiōe ꝛ coartatiōe spūs. Ad hec ṽo duo se
quunt cōtraria eoꝝ que paulo ante iaꝫ diximꝰ. Est
igit manifestū ꝙ letādi frequētia disponit spūm ad
letitiā: ꝛ tristandi ad tristitiam. Et ꝙ in in dispositis
ad letitiā ꝛ contristantia non imprimunt nisi fortia
sint letificantia tamen debilia imprimunt. et silr in
tristitia fit econuerso.

¶ De differētia debilitatis cordis seu pusillanimi-tatis ꝛ tristitie: ꝛ eoꝝ contrarijs. Ca. vij.

DEbilitas cordis ꝛ tristitia quā quidam vocant
cōstrictionem pectoris siue cordis silis quideꝫ
sunt: ꝛ nihilominus differunt. Et idem similite ē in
dictū de ipsoꝝ contrarijs. s. fortitudine cordis ꝛ leti
tia: quā quidā appellant dilatationeꝫ pectoris siue

cordis. Latet āt dr̄ia iter ista ppea qꝛ ad alterutrum cōiter ꝯsequūt putaꝛ ēt de duob⁹ pmꝫ ꝙ sint passiue dispōnes: de alijs ꝟo duob⁹ ꝙ sint actiue. attn̄ iter extrema vtriusq̄ ꝯtrietatis ē dr̄ia māifesta. ¶ Primo qꝺ qꝛ nō cōsequunꝛ adiuicē: nō. n. ois debilis corde est tristis. nec ois tristis corde debilis cordis est ꝑ cōparatonē ad rē cōtristātē. Silr̄ iteꝝ nec ois fortꝫ corde ē gaudēs: nec ē ecōtrario. ¶ Scđo ꝟo qm̄ ipoꝝ rōnes sunt differētes. ꝺbilitas. n. cordis ē dispō sumpta respectu terribiliū reꝝ: qm̄ ē ipotētia tolerādi res illas. Tristitia ꝟo sumiꝛ respectu ꝯtristātiū reꝝ: qm̄ ē paucitas tolerātie ipaꝝ a corde. ꝛ terribile nociuū qꝺ ē corpi tristans ꝟo nociuum anime est. ¶ Tertio silr̄ differūt q̄tum ad ꝯtīa que sunt alc. nam debilitas cordis mouet ad fugā. Tristari ꝟo seu cordis strictura mouet ad resistētiā siue ad repellēdū ꝛ cāt effcm̄ ei⁹ qꝺ est ꝯriū fuge. s. inuadendi. preterea debilitas cordis tepescere faꝛ motiuas ꝟtutes. Tristitia ꝟo excitat ꝛ mouet easdē. Et sic i ꝺbilitate cordis due sunt passiōes. s. vna lesiōis: ꝛ alia desiderij siue affect⁹. In tristitia ꝟo vnica ē passio. s. nocumēti vel lesiōis: nec nālr̄ seq̄ꝛ eā affect⁹ ad fugā: imo forsitā eligiꝛ ipa fuga pp aliqꝺ accn̄s absq̄ appetitu iclināte ad recedēdū. Et si dicaꝛ appetit⁹ ē electio ꝛ nō nālis: aut forsitā eligeꝛ iuasio ꝛ repugnātia ꝛ non fuga. ¶ Quarto iteꝝ differūt q̄tū ad ꝯtīa q̄ corpis sꝯ: ꝺbilitatē nāq̄ cordis apꝺ obuiationē ꝓprij nociui seq̄tur remissio nālis caloris ꝛ victoria frigoris. Tristitiā ꝟo apud obuiationē proprij obiecti vl' nociui iflāmatio nālis caliditatis. ¶ Quīto etiā differūt penes causas dispositiuas: ad cordis nāq̄ ꝺbilitatē nimia subtilitas spūs disponit ꝛ frigiditas cōplꝺnis ipsius. ad tristitiam vero densitas spūs ꝛ caliditas sue complexionis.

¶ Qualiter sanguis ſm sui diuersitatem causat differētes passiones cordis.

Sanguis abūdās ꝛ clarus ꝛ addite caliditatis pp multitudinē sue iflāmatiōis ꝛ velocitatem sui mot⁹ disponit ad irā. Abūdans aūt ꝛ clarus ꝛ tēpatus: qm̄ ex eo gn̄aꝛ copia clari spūs ꝛ sub̄e laudabilis et tēpate ꝯplꝺnis disponit ad gaudiū. Sāguis āt subtilis ꝛ clar⁹ ꝛ aquosus ꝛ fridus dispōit ad timorē: ꝛ cordis debilitatē ꝓptea qꝛ spūs ex eo gn̄at⁹ est ꝯuis mot⁹ ad extra ꝛ iflāmatiōis modice pp fritatē ꝛ humiditatē illius: ꝛ iō nō disponit ad leticiā nec ad irā ꝛ cū sit celerꝫ resolutōis pp suā subtilitatē: ē ēt generatōis exigue pp fritatē. Sāguis āt grossus ꝛ turbidus ꝛ addite calitꝫ disponit ad tristitiā: ꝛ ad irā ēt ꝑdurātē. Ad tristitiā qꝺ: qꝛ generaꝛ ex eo spūs turbidus. Ad irā ꝟo. qꝛ velociꝛ iflāmaꝛ pp caliditatē suaꝫ ꝙ aūt efficit firmā irā ē spissitudo ei⁹. Spissum. n. qn̄ calefit tarde ifrātur. ira ꝟo causata ex sanguine colerico ꝛ subtili velociꝛ excitaꝛ: ꝛ deleꝛ ꝓpter intensam caliditatē spūs ex eo gn̄ati ꝛ eius tenuitatē. si ꝟo cuꝫ hoc splēdidus ꝛ clarus fuerit sanguis est ēt letificās. Sāguis āt grossus ꝛ addite caliditatis: non tn̄ turbidus: qꝺ raro ꝯtingit. efficit hoiem nō tristē. sed audacem et fortis cordis ꝛ est modice ire propterea qꝛ leticia frāgit irā et tristitia disponit ad eā. Ira em̄ est motus ad expellēdū: letificātia vero ꝺlectatōi cōuenīetia sunt. In delectatōe ꝟo fit q̄si motus ad attrahendū: ideirco in tali hoie ex reb⁹ magnis causaꝛ ira ꝛ est vehemēs pp spissitudinē spūs ei⁹: ꝛ pp ēt eandē cām ē ꝑui timoꝛꝫ. ¶ Sāguis āt grossus ꝛ addite friditatꝫ ꝛ nō turbid⁹ nec tristabilē nec iocūdū efficē hoieꝫ nec ēt fortꝫ ire: sꝫ ē mediocriꝛ timid⁹: ꝛ est ēt hebes: ꝛ sincer⁹ i oib⁹ reb⁹ pp silitudinē sui spūs ad sāguineꝫ ei⁹. ¶ Sāguis āt ꝯssus ꝛ addite friditatꝫ ꝛ turbid⁹ facit hoieꝫ ꝺsolabilē ꝛ tristabilē ꝛ ēt lēte ire: nisi ex forti cā. Et ei⁹ ira min⁹ ē firma q̄ꝫ i cal'o ꝛ hn̄te cetas cōditiōes huic siles firmioꝛ tn̄ ē i eo q̄ꝫ i sanguine subtilis sub̄e ꝓinde est hō rācoris aut odij. Odiū em̄ est ꝑseuerātia forme nociui i imaginatōe seu fātasia ꝛ ꝑseuerātia silr̄ imaginationis affect⁹ ad vindictā sumēdā ex eo: hoc āt est: iō qꝛ ira est q̄dāmō firma ꝛ mot⁹ ad vindictā nō valde fortis. Et ꝙ ēt ira nō est contra valde fortē nec ꝯ debilē valde. ¶ Sciēdū ē em̄ ꝙ ira qn̄ cessat velociꝛ nō ꝑdurat i imaginatiōe seu phātasia forma nociui: sꝫ cito deleꝛ: ꝛ iō nō causat rācoreꝫ. Et silr̄ qn̄ ē affect⁹ ꝛ mot⁹ ad vindictā valde fortis: accn̄t duo ꝓhibētia odiū seu rācorē: quoꝝ vnū ē qm̄ aīa qn̄ totalr̄ ad vīdictā trahiꝛ ꝛ moueꝛ auertiꝛ a cōsideratiōe ꝯditionū nociui ꝛ eorū q̄ sequunꝛ ad ipm ab istātia formatōis memorie. De nā em̄ motiue virtutꝫ ē vt ab apphēsis nociuis retrahat aīaꝫ: ꝛ ēt ecōuerso. Sciēdū ꝟo ꝙ qn̄ valde itēdiꝛ affect⁹ ad vīdictā in aliq̄ ꝛ nō igrediꝛ ipꝫ timoꝛ ꝑuēit ad hoc ex affectus istātia vt efficiaꝛ q̄situ q̄si apphēsuꝫ ꝛ iā obtētū apud imagiatōeꝫ ipi⁹. Cū. n. ad vīdictā aliq̄d ꝟtutis mot⁹ itēdiꝛ ꝛ ꝟsus illꝺ festīat valde repn̄tat illꝺ imaginatio q̄si obtētū et iā exn̄s. Cū ꝟo i imagiatōe ipi imiꝛ forma q̄siti siue ꝺsiderati sic̄ forma iā exn̄tꝫ ꝛ ad eā ꝑuenit forma ei⁹ sic̄ forma rei ad quā ꝯmlat mot⁹ cessat affectus ab imaginatione: ꝛ deleꝛ in eo forma ita ꝙ i memoria nō ꝑdurat: ꝛ iō nō fit rācoꝛ. nociuuꝫ ꝟo cū ē magnū sic̄ res aliq̄ magni timoris tūc desperatio de vīdicta obtinēda ꝛ timoꝛ ꝓhibēt fixionē in aīa forme ꝺsiderij ad vīdictā: ꝓpn̄ deleꝛ repn̄tatio forme desiderij ꝛ forme nociui ab imagiatiōe seu fātasia: q̄nimo repn̄taꝛ forma timoris exn̄tis i aīa. ꝓinde ēt ibi repn̄tatur forma desiderij ad fugā nō ad iuasionē: ꝛ iō tc̄ i aīa nō ꝑdurat forma rācoris. ¶ De pueris āt ꝛ ꝺbilib⁹ qꝛ facilis ē potitas sumēdi vīdictā ab eis ꝛ modicū timeꝛ repn̄taꝛ ac si iā fuisset accepta. Cū. n. ē nimia lenitas accipiēdi vindictā repn̄taꝛ apꝺ imaginatōeꝫ q̄si obtētū ꝛ iā exn̄s: imaginatio aūt mouet nō ſꝫ id qꝺ ē i re: sꝫ ſꝫ id qꝺ in ea repn̄taꝛ: ꝛ iō cū apꝺ eā vindicādi leuitas pn̄taꝛ q̄si obtētū reputatur vīdicatio ex ꝺbilib⁹ sic̄ accepta ꝛ ideirco incōtinēti cadit effect⁹ ad eā ꝛ oino deleꝛ. Qꝺ āt imaginatio moueat ſꝫ repn̄tata nō ſꝫ exigētiā reꝝ: māifestaꝛ ex eo ꝙ hoies mel abhorrēt qn̄ apꝺ eos assilaꝛ euomite cole. Silr̄ cibos laudabiles atq̄ sapidos qn̄ colores eoꝝ assilanꝛ colorib⁹ horribiliū corpoꝝ ꝛ ēt forma formꝫ: q̄uis ēt talia n̄ eē credāꝛ. Silr̄ i ꝓposito qn̄ q̄dā silitudo rei supradcē repn̄taꝛ siue pp vehemētiā mot⁹ ꝺsiderij: siue pp leuitatē acq̄sitiōis ꝺsiderati tā q̄ꝫ eēt obtētū assic̄ ac si iā realiter ēt: ꝛ iō nō fit rācoꝛ. Sic ꝫ ex ꝑdictis est manifestū ꝙ inter cōplꝺnes superius notatas vltia ē valde disposita ad rancorem.

¶ De differentibus modis letificandi ꝛ confortādi

repertis in medicinis. Capi.ix.

Medicine letificātes letificāt q̄ pp aliquā supra dictar̄ causar̄ vtpote: vel q̄ nutriēdo restaurāt spm: sic vinū aut pbēt ei splēdorē z lumē: sic margarita: z sericū cū po abstergēdi quā hñt: aut cōgregādo z pphibēdo celerē dissolutōz ipsi: sic emblici z licarabe. aut tēpādo cōplōnē siue cū calitate: vt doronicū siue cū fritate vt cāphora z aq̄ ro. aut cōfortādo pp dlectabilē cōplōnē ipi: sic suauia arōatica: aut seqstrādo melicū z turbidū hūorē ab eis: sic buglossa: z lapis lazuli z illi separati vt dcz ē: aut cōiūcti sic si cōiungat corallus z licarabe z buglossa: quēadmōz docebimus l capitulis vltimis hi libri aut forte letificāt pp pprietatē inatā sic iacynth: pprietas āt qñz cōiūgit alicui pdictar̄ cār sic l muscho z ābra: hec.n. letificāt cū pprietate q̄ iūgit arōaticitati z cōfortāti spūs: silr et succ maciāor: ipe.n. letificat cū pprietate z qñ spūs cōplo ē cal'a valde letificat silr q̄ cū pprietate ignota z cū aliq̄ cā ex cognitis. vz. cū fritate: doronicū silr q̄ cū pprietate letificat z qñ spūs cōplo frā ē letificat et cū pprietate silr tēpando cōplōnē p calefactōez. ¶ Supradictar̄ āt illa q̄ pprietati cōiūgit: qñz ē vlis qñz pticularis. illa v̄ q̄ vlis ē nulli eget repssiōe l aliq̄ cā dbilitatis cordis aut tristitie q̄lis cā ē aromaticitas. Si v̄o pticularis fuerit l aliq̄b eget repssione. sic fritas succi vel sirupi macianor̄ q̄ l quā letificat l vna cōplone z nō in alia. Cū v̄ q̄s l frā complone vti pposuerit ad letificādū sirupo macianor̄ frāgere oz cū calefaciētibus ipi fritatē. Erit āt recti si frāgit cū calefaciēte q̄ et ex pprietate letificat sic si misceat cū sirupo maciāorū aliq̄d muschi vl' ābre qñ fz lectōz curatōis ad letificatōm ppinat frāz cōplone hñti. Ad q̄litates āt cōueniētes subē nāli appetitu iclinat vtētes q̄r pppria sunt obiecta sic sūt arōaticitas z dulcedo. hoc.n. cōsiderāt olfatiua z gustatiua: z nālis v̄t: z alalis et iclinat nālit ad ipa. Duar̄.n. medicinar̄ eq̄lis l v̄tute dulcior q̄dē z arōatica magis efficacior ē iuuamti z ppea v̄tus attractia mbror̄ recipit forti z spūs celeri ide nutritur si potētiā hūerit nutriēdi z ab ea celeri patit lcqstū ē me verūtñ subz arōaticitatis ē subtilis suba vaporosa siue fumalis subz āt dulcedinis ē spissa suba cresiris: z iō arōaticā magis cōgrua sūt nutri spūum. dulcia v̄o corpis nutrimēto plde et l cordialib nutrimētis poti exigit arōaticitas q̄ dulcedo. Cū cor ē minera gnātōis nutrimti spūuz. Epar āt q̄ ē minera gnātōis nutrimēti corpis exigit l nutrimētis ipi v̄ arōaticitate min z v̄ dulcedie plus: q̄ l corde arōaticitas āt exigit l eis icirco q̄ epar ē minera spūs nālis: nō q̄ minera gnātōis ipi apd cōtēplatores veritatis: s; tm minera receptōis z sedes: apd tñ artificem me sic. Spūs.n. nālis inclinat ad aromaticitatē z cō fortat z refocillat ab ea cōfiter ide virtutes nāles procul dubio cōfortant. ¶ De pprietate q̄d sit: z q̄tū differat a nālitate. Capi.x.

Proprietas ē in v̄itate nihil aliud q̄ nā. Nā v̄o est pn motus et q̄etis in reb in q̄buesūt p se cūctar̄ q̄ opationū p se cōueniētiū eis z ppar̄. verūtñ differt pprietas a nā sic ppriū a cōi. vulgaris āt opinio ē q̄ differāt sic opposita: verūtñ h ē sic: s; v̄itas q̄ ē q̄ l elemētis q̄ cōponētia sūt gnabiliū z corruptibilium corpor̄: pmo causāt q̄dā v̄tutes actiue put exñt l situ simplici. s. put sūt ignis z aer z aq̄ z frā. Scd̄o v̄o cānt alie l cōmixtis cāta cōplone mediāte q̄ disponūt ad receptiōz ear̄: s; quācūq; duar̄ opinionū q̄rū q̄dē vna ē q̄ l gnatōe formar̄ dispōnes introducunt. Alia v̄o q̄ oēs formar̄ dispōnes iherēt māe vel hyle ex sui primordiali origine. Sed qñ aliq̄ ex formis aduēit māe pphibet siue ligat aliar̄ formar̄ dispōes. Cū v̄o alia forma supuenit auferēs exñtē cassando illā cassat dispōnes pphibitōis ipsius: z tūc z hyle ad nālē potētiā dispōnis egredit s; q̄litercūq; sit h ē vez q̄ a formis hmōi cōfecti manat l cōposito virtus q̄ nequit l simplicib iuēiri z q̄ dispō ad receptōz illi cōplex post cōmixtōz simpliciū: v̄bi grā sicut ē in magnete virtus attractiua ferri quā nulla elemētariū v̄tutū iuenit hre. Sz exit et ē a manatiōe diuis pcedēte l olb reb z pducēte cūctas v̄tutes de potētia l actū: siue cū dispōne pma sic l elemētis: siue cū dispōne scda q̄ est cōplo l cōpositis seu cōmixtis. Ipa em dispōnit ad receptōez pdcē v̄tutis: z nō ē ipamet virt nec forma ipi. ¶ Et eadē q̄ ē rñsio ad q̄ōnē v̄ pprietate scdm q̄ ē rñsio scā ad q̄ōnē de nā sicut em qñ q̄rit pp q̄d cōburit ignis: nemo pōt aliter dicere vel rñdere: q̄ pp caliditatē: z hoc q̄ nihil aliud ē dicere q̄ quia habet per naturā caliditatē cōbustiuā. Silr si dicat q̄re magnes attrahit ferrū: nō pōt q̄dē alr respōderi q̄ q̄ dicat q̄ nālē habet virtutē attractiuā ipi. Ex quo pz q̄ sicut sciēs q̄ pp caliditatē cōburit ignis ē sciēs fm veritatē z non est ignorans. Silr z q̄ scit q̄ magnes attrahit ferruz q̄ virtutē hēt cui nā est attrahere ferrū sicut nā virtutis q̄ noiatur caliditas est in igne cōburere pculdubio sciēs ē non ignorās. sed cōbustiua q̄dē virtus nomen habet appropriatū: alia v̄o nō: z est etiā cōmuniter alia natura q̄si extranea: nec opinandū est q̄ rei perfecta notitia per hoc nomen habeatur adeo q̄ sine ipo haberi nō possit vllo modo: quoniā notitia l cōpositi nominis non tollit ignorātiam quam inducit extranietas rei. ¶ Predicta v̄o rñsione nō sunt cōtēti vulgares ideo q̄ supponitur apud eos q̄ ols opatio procedēs a corpore fiat a calitate vel frigiditate vel humiditate vel siccitate aut grauedine aut leuitate aut motu vel aliquo ex his q̄ in simplicibus manifeste inueniunt. Cum ergo actio nulli attribuit predictoruz nec est sensu māifesta ratio pcessus eius ab illo corpore putāt q̄ omnia principia eius ignota sint cū tñ non ita sit. Etenim intelligēs bene scit q̄ pcedit vel a virtute nāli vel animali vel intellectiua vel accidētali. ¶ Cetera que dicuntur super actione magnetis s. q̄ trahit cū caliditate sua vel frigiditate vel aia vel cum emissione corporū curuor̄ ad modum hami: vl' cū similitudine quam natura eius habet cum nā ferri vel cum vacuitate q̄ est in ipso: ola inq̄ falsa sunt: quor̄ falsitas considerāti veritatē leuissime reuelat magnes.n. adipiscit virtutē ferri attractiuā cū cōplone. sicut plāta acquirit cū cōplexione nutritiuā v̄tutē: nec ignorātia de ista virtute q̄ potius in magnete q̄ l aliq̄ re alia iuenit maior sit q̄ ignorātia l aliis rebus. hec.n. ignorātia in duobus cōsistit. Quor̄ prīmū ē ignorātia factiuor̄. s. pncipior̄ pducitū hanc

ꝟtutẽ ĩ eẽ:hec ãt ignorãtia nõ magꝭ approbat̃ huic ꝟtuti ꝙ̃ cuilibꝫ cognite nãe. Scđꝫ ꝟo ẽ igñrãtia rece ꝑtibil:vꝫ dubitare ƀ cã ꝑꝑ quã ad receptionẽ ꝟtutꝭ huiꝰ dispõit̃ plꝰ ꝙ̃ aliđ corpꝰ. Et ħ sĩlr igñrãtia nõ ẽ ma gis ꝓꝑa huiꝰ ꝟtutis ꝙ̃ aliaꝝ nãliũ reꝝ. talis.n. igñrã tia ẽ ĩ nobis de colorib ꝰ ⁊ odorib ꝰ ⁊ ꝟtutibꝰ alie cete risq̃ sĩlibꝰ: de oĩbꝰ.n. his rebꝰ scimꝰ: qm̃ ad actũ eẽn di ꝑueniũt a ꝑncipijs actiuis q̃ꝝ cã deꝰ ẽ bñdictꝰ ⁊ sci tur ẽt qm̃ illđ ẽ ꝑꝑ approbationẽ mãe cã dispõnis se quẽtis ꝯplõnẽ: ponimꝰ ẽt ꝓportionẽ simpliciũ ꝛ̃ãre ꝯplõnẽ aliã: quã qđ ꝓportionẽ simplicẽ huiꝰ ꝯmixtio nis ignorabimꝰ ꝙ̃diu viuemꝰ ĩ hᵒ mũdo: vñ ꝑꝫ qm̃ igñ rãtia cãꝝ ꝓuẽtꝰ huiꝰ ꝟtutis ĩ magnete nõ ẽ mirabi lior ꝙ̃ ignorãtia cãꝝ disponẽtiũ res ad rubedinẽ aut citrinitatẽ: aut corpꝰ aut aĩaꝫ. Sꝫ a rebꝰ q̃s ꝯsuetis ad miratio cadit ⁊ negligit aĩa ƀ ipis inq̃rere: qđ ãt ra ro ẽ excitat admirationẽ ⁊ ĩduc̃ ad inq̃rẽdũ ⁊ ad spe culãdũ de cãis eiꝰ. In sũma ğ ꝓꝑetas ẽ nã ĩuẽta ĩ cõ mixtis corꝑibꝰ ꝓcedẽs in eis a supnat plenissima in fluẽtia ⁊ ꝑꝑ dispõnẽ ꝓꝑiã vel ꝑꝑ dispõnẽ mãe pas se q̃ ꝑticularẽ ⁊ ꝓꝑaꝫ dispõnẽ acq̃rũt. Sic.n. loq̃ndũ ẽ ƒꝫ ꝟitatẽ de ꝓꝑetate corpoꝝ cõmixtoꝝ: verũtm̃ ƒm ꝯsuetã opinionẽ dĩt ꝓꝑetas a nã: qm̃ ꝓꝑetas đr ꝟtꝰ cõmixtis ĩuẽta corꝑibꝰ a q̃ ꝓcedit in alio corꝑe actio ĩsueta ꝙ̃tũ ad mãifestã nãm. Dr̃ ꝟo nã ꝟtꝰ q̃ corpa simplicia opant̃: de hᵒ igit̃ ad tm̃ se extẽdit cognitio vulgariũ ⁊ debiliter ꝑscrutãtiũ ꝟitatẽ: ꝙ si ĩ gnis eẽt res difficilis inuẽtiõis ⁊ de lõginq̄s ꝑtibꝰ afferret̃ ad miraret̃ vtriq̃ vulgꝰ de ꝓꝑetate eiꝰ ãplꝰ ꝙ̃ de ꝓꝑeta te corpoꝝ ceteroꝝ ⁊ inq̃reret attẽtꝰ de causis ꝓꝑe tatis ipiꝰ ꝙ̃ de cãis aliaꝝ ꝓꝑetatũ: qm̃ ipiꝰ opatiões valde mirabiles sunt. Etem̃ ꝑñtia eiꝰ exhit visuꝫ de potẽtia ad actũ: ⁊ tãgi se ꝓhibet: ⁊ ascẽdit sursum: ⁊ ascẽdere facit ea q̃ vincere põt ⁊ gñat̃ ex modico ip siꝰ in vna hora ꝙ̃titas magna ⁊ corrũpit oẽ illud cui obuiat ⁊ trãsmutat ad sui substãtiã. nec.n. minuit̃ si accipiat̃ ex eo. Et hec q̃dẽ in ꝟitate mirabiliora sũt ꝙ̃ tractꝰ ferri a magnete vel ꝙ̃ cetere ꝓꝑetates. Sꝫ qm̃ ista vsitata sunt ⁊ quotidie apparẽtia cadit ab eis admiratio ⁊ sollicitudo ꝑquirẽdi cãm ipsorum. Actio ꝟo magnetis q̄ rara est ⁊ inusitata ĩducit ad mirationẽ ⁊ ꝓuocat ad inq̃rẽdum de cã ipsius.

¶ Explicit tractatꝰ ꝑmus. ¶ Incipit scđs.

¶ De numero ⁊ notificatione virtutum medicinaꝝ in genere. Ca.j.

Expedit vt tractare volẽtes ƀ ꝯditiõibꝰ mediciaꝝ cordialiũ memoremꝰ oꝑa cuiuslibet spẽi ipaꝝ. añ tm̃ hᵒ ꝯueniẽs ẽ vt oĩꝫ mediciaꝝ vlr q̃lita tes ƒꝫ ordinẽ numeremꝰ diuidẽtes qm̃ q̃ litatũ mediciaꝝ q̃dã ĩherẽt ipis substãtijs mediciaꝝ ex se siue añq̃ patiãt̃ a corꝑe siue nõ. Quedã ꝟo eis attribuunt̃ ꝑ ꝯꝑationẽ ad effectũ: quẽ ĩ corꝑe derelĩ quũt ⁊ ĩ his q̃ ĩ ipo repiunt̃. Qualitates ãt q̃ ĩ ipsis substãtijs mediciaꝝ rõne sui attribuunt̃ sũt ꝟbigrã: calitas: fritas: siccitas: hũiditas: subtilitas ⁊ ğssities ⁊ ꝯgelatio: viscositas: liq̃ditas: mixtio sapor ⁊ odor. Dr̃ ãt cal'a q̃ cũ passa fuerit a nãli ꝟtute nr̃i corꝑis calesit ꝑmo: deiñ calefac̃ postmodũ corpꝰ nr̃m. Silr ĩtelligẽdũ ẽ ƀ frã sicca ⁊ hũida. Subtilis ꝟo meᵃ q̃ postq̃ passa fuerit a ꝑdicta ꝟtute ĩ corꝑe nr̃o velo citer ĩ minimas ꝑtes diuidit̃ ꝙ̃tũ ẽ poẽ sic̃ cinamo mũ atq̃ crocꝰ. Grossa ꝟo đr q̃ huic ꝯria ẽ sic̃ cucurbi ta ⁊ gypsuꝫ. Coagulatiua ꝟo meᵃ ẽ q̃ frigore coagu lata calore dissoluit̃ ⁊ liq̃fit: atq̃ calore dessoluta fri gore coagulat̃. Meᵃ ꝟo liq̃da ẽ cuiꝰ ꝑtes ƀ facili ꝛ̃ce dũt a loco ĩ q̃ ponunt̃. Viscosa ꝟo đr q̃ tolerat exte sionẽ absq̃ ĩtercisiõe. Cõminuibil' ꝟo meᵃ ẽ q̃ diuidi ꝑt ĩ minimas ꝑtes a ƀbili cã: q̃d ãt sit sapor ⁊ odor iã notũ ẽ. Qualitatũ ãt q̃ medicis attribuũt̃ respe ctu ĩpressiõis q̃ ĩ corꝑe vl' ĩcõueniẽtibꝰ ei relinquũt: q̃ dã accipiũt̃ ab actiõibꝰ absolutꝭ: q̃dã ꝟo ab actiõibꝰ relatꝭ ad ꝑtes corꝑis spãles. Prie ꝟo st̃ q̃ signãt̃ cuꝫ đr meᵃ subtiliatiua apitiua: relaxatiua: lauatiua. in cisiua: attractiua mordicatiua: dissolutiua: absẜsi ua: ⁊ aspatiua: rubificatiua: vlceratiua: pruritiua: cõ bustiua: corrosiua: putrefactiua: cautizatiua: matu ratiua: digestiua: ĩflatiua frãgitiua vẽtositatꝭ: ĩgros satiua: ĩuiscatiua: lenitiua: lubrificatiua: cõstrictiua: expssiua: opilatiua: reꝑcussiua: stupefactiua: ꝯforta tiua: ĩcrudatiua: mortifera corruptiua seu venẽosa: tyriacalis. Alie ꝟo q̃litates st̃ q̃ signãt̃ cũ đr meᵃ la xatiua ꝓuocatiua vrĩe aut sudorꝭ ĩductiua vl' nausea tiua: võitiua: retẽtiua sãguis aut vrĩe: ꝯstipatiua: ci catrizatiua: vlceꝝ gñatiua ⁊ mũdificatiua ipoꝝ: ƀco ratiua: excoriatiua. Ad distinctã ãt cognitionẽ cu iuslibet q̃litatũ volumꝰ explicare cuiuscumq̃ ꝑdictorũ vocabuloꝝ ĩtẽtionẽ. Subtiliatiua ğ meᵃ ẽ illa q̃ sub stãtiã hũorꝭ efficit tenue leuit̃ dissoluẽdo cũ tẽꝑata calitate. ¶ Dissolutiua ꝟo meᵃ ẽ illa q̃ ꝑꝑ excellẽtiam sue calitatꝭ hũorẽ diuidit sub forᵃ vaporꝭ ⁊ eiꝰ ꝑtes ex hit successiue a loco ĩ q̃ ĩcludit̃ dõec ꝯsumat̃. Absters iua qđ ẽ q̃ remouet a suꝑficie mẽbroꝝ ⁊ orificijs po roꝝ coagulatas ⁊ viscosas hũiditates. Exaspatiua ꝟo ẽ q̃ mẽbrũ effic̃ ĩ suꝑficie diuersaꝝ ꝑtiũ q̃ad situm ⁊ exaspãos qđ efficit̃. abstersiua qñ trãsit suꝑ m̃brũ so lide sube sic̃ cartilago ⁊ os: cuiꝰ qđ suꝑficies nãlr ꝑ tes hꝫ diuersas ĩ situ ƒꝫ hũiditas viscosa vl' ĩcẽs cur rẽs suꝑ ipꝫ applanat cã accñtalr. vñ abstersiua trã siẽs suꝑ eã reduc̃ ipaꝫ ad nãlẽ aspitatẽ. Apitiua ẽ q̃ ñ tm̃ ab orificijs meatuũ ƒꝫ a ꝯcauitatibꝰ ipoꝝ mouet mãꝫ ad ex ĩius ꝯtẽtã. ¶ Relaxatiua ẽ q̃ substãtiã mẽ brorũ hñtiũ spissos poros efficit leuiorẽ calitatẽ et hũiditatẽ ꝓpter qđ expulsio suꝑfluitatũ q̃ cõtinẽtur in eis fit leuior. ¶ Lauatiua ꝟo est q̃ abstergit ⁊ nõ cũ actiua ꝟtute ƒꝫ cũ passiua. ſ. hũiditate: ⁊ hec iđ q̄ currit suꝑ orificia poroꝝ leniẽs hũores viscosos et cõgelatos exñtes ibidẽ sua hũiditate lubrificatiua cõmiscẽdo se illis: ꝙ̃obrẽ remouet eos abinde ꝓpt̃ motũ eiꝰ suꝑ illoꝝ suꝑficies sicut aq̃ ordei ⁊ aq̃ sim plex cal'a. ꝙ si fuerit ibi ꝟtꝰ abstersiua erit ablutio fortis sic̃ ẽ aq̃ saponis ⁊ saponarie. ¶ Incisiua aũt ẽ meᵃ subtilis ꝑfecte potẽs penetrare ĩter suꝑficiẽ mẽ bri ⁊ suꝑficiẽ viscosi hũoris adherẽtis ei dõec sepet ipꝫ ab ea: ⁊ silr penetrare potẽs ĩter ꝑtes hũoris do nec diuidat eas ⁊ a ꝯtinuitate remoueat diminuẽs ꝯgeries ipsiꝰ hũoris absq̃ subtilitate sube atq̃ ipm resoluẽdo ꝯsumit. ⁊ ĩcisiuũ q̃s opponit̃ adherẽti vi scoso quẽadmodũ subtiliatiuũ ğsso oppõit̃. ¶ Attra ctiua ꝟo est medicina hñs ꝟtutẽ valde penetratiua

mouēs humorē quē attigit ad sup̄ficiē: aut cū ꝓprietate: aut cū calefactiōe. Calefactiōe q̄ḋ qꝛ dissoluit ⁊ ad locū dissolute hūiditatꝭ necītatꝭ vacui alia subsequit̄ vice p̄c. Itez̄ ēt qꝛ rarificat ꝓꝑ qḋ attractio fit ad replendū vacuū: ⁊ itez̄ ꝓꝑea qꝛ cāt dolorē. Et ad mēbrū q̄ḋ dolēs cōfluūt mā̄e duplici de cā̄. Quarū p̄ª est: qꝛ dolor ꝟtutē mēbri debilitat: ⁊ icc̄irco recipit sup̄fluitates q̄ ab alijs mēbris expellunt̄ ad ip̄z. Sc̄da ꝟo est: qꝛ sp̄ūs nāl̄is ꝓcedit ad ip̄m ad impugnādū cā̄m nociuā quā̄ sequit̄ sanguis multitudo. ¶ Mordicatiua ꝟo meª est illa q̄ h̄z q̄litatē subtiliter penetrātē causans incōtinuitate solonē multiplicez numero tñ ꝑue q̄ntitatis ēt ꝓpinq̄ sit⁹ gn̄ans dolorē. ¶ Rubificatiua ꝟo est q̄ forti calitate mēbrū cui obuiat calefac̄ in tm̄ vt ad ip̄m fortiter trahat subtilez sāguinē ⁊ rubificātē sup̄ficiē ei⁹ sic̄ sinapis cū ficub⁹ ⁊ mētastro ꝓꝑ qḋ ei⁹ actio vicē cauterij suplet. ¶ Ulceratiua ꝟo est q̄ h̄z potētiā rubificādi adeo excellētē vt dissoluat humiditatē cōtinuatiuā ꝑtiū q̄b⁹ obuiat causatq̧ vlcera vel vulnera ⁊ attrahit ad ip̄z sup̄fluitates q̄obrē vlcus efficiūt q̄lis est anacardus. ¶ Pruritiua aūt est q̄ pōt acumine ⁊ calitate sui vsq̧ ad poros humores mordicātes attrahere: nec tñ vlcerare pōt queādmodū serapinū. ¶ Adustiua ꝟo est q̄ fac̄ euaporare humiditatē ab humorib⁹ relinq̄ns cinereitatē ipoꝝ in corp̄e sic̄ euforbiumꝫ assafetida. ¶ Corrosiua ꝟo est q̄ dissoluēdo ⁊ vlcerādo ꝑuenit ad diminuēdū substātiā carnis. ¶ Putrefactiua ꝟo est q̄ ꝯtinuitatē mēbri corrūpit dissoluēdo nālē spiritum atq̧ calorē ipsi⁹ absq̧ eo ꝙ corrodat ipsuz: aut cauterizet: aut ꝯburat: sed relinq̄t in eo humiditatē in quā agit calor innaturalis. Dispositio aūt humiditatis in quā agit calor innāl̄is putrefactio noiat̄. Tales aūt mec sunt arsenicū ⁊ rutha siluestris. Cauterizatiua ꝟo est q̄ cutē ꝯburit taliter vt ei⁹ cōsumat humiditatē ꝓꝑ qḋ eius ꝑtes corrugātur sic̄ in eo qḋ assat̄ quāobrē efficit̄ substātia cutis opilās meatum humoris fluēntis. ¶ Maturatiua meª est illa que rectificat substātiā humoris. vtpote subtiliādo si fuerit grossus: aut eꝯ̄ ꝓpter qḋ ad expellēdū habilitat: ⁊ illud q̄dē fac̄ q̄nq̧ cum substātia sua: nā si subtilis fuerit subtiliat nimis grossum: si vero grossa qḋ nimis est subtile ingrossat: q̄nq̧ vero fac̄ illud cū q̄litate: nā si fuerit calida maturat per se: frigida vero ꝑ accidēs: etenim calida subtiliat qḋ est grossum: ⁊ naturaliter separat inter corp̄a ⁊ rē extraneā: frigida vero q̄ñ est nimis subtilis ꝓcurat substātiā mediocrē: ⁊ nimie caliditatis cōplonē tēperat. Et omne q̄ḋ qḋ a calido liquefit: a frigido coagulat̄ ⁊ eꝯ̄. Cū ergo subtilitas humoris causat̄ a caliditate extranea ita ꝙ caliditas nāl̄is efficit̄ ꝓpter illud impotēs ad expellēdum ipsum frigidū quidē tunc frāgit extranei caloris acumē. ¶ Digestiua ꝟo meª est que trāsmutat cibū in humores laudabiles q̄bus corp⁹ nutritur ⁊ humores in sub̄am corporis. ¶ Inflatiua ꝟo meª est in cuius sub̄a dn̄at̄ grossa humiditas extranea tꝑate cōmixta in qua cū egerit caliditas nāl̄is generat̄ ide vētositas q̄ nō dissoluit̄ sic̄ sunt faseoli. ¶ Istaꝝ ꝟo medicinaꝝ: q̄dā causant īflationē ī stō: q̄dā in venis: in q̄b⁹. n. p̄dicta humiditas forti⁹ ē cōmixta nō dissoluit̄ ide multa vētositas nisi ap̄ḋ septionē ꝑtiū medicie icc̄irco causat̄ in venis īflatio nō in stō. Tales aūt mec sunt sic̄ zizib̄er ⁊ eruca ⁊ sunt mec ꝯgruētes ad excitādū libidinē. ¶ Frāgitiua ventositatis meª ꝯplēs est cū calitate subtili ⁊ ignea defectū calitatis debilis q̄ dissoluere neq̄t vētosaz humiditatē in quā agit. Dissolutio aūt hui⁹ mec q̄ñ ꝑuenit ad dissolutionē īflatiōis cātaꝫ ī venis a cibis ⁊ medicis q̄le ē semē ruthe ⁊ agni casti ⁊ h⁹i mec nocent libidini. ¶ Ingrossatiua ꝟo meª ē ꝯ̄ria subtiliatiue. ¶ Inuiscatiua seu lenificatiua meª ē illa q̄ suivi scositate extēdit̄ sup̄ra sup̄ficiē mēbri diuersaꝝ ꝑtiū in situ. s. asꝑi sic̄ stōi ⁊ mīrcū ⁊ trachee arterie q̄obrē cāt in eis sup̄ficiē ex̄neā atq̧ leuez. ¶ Lubrificatiua aūt meª ē q̄ humectat sup̄ficiē corp̄is in meatu retēti ⁊ liberat meatū ab eo qḋ retinet̄: corpus q̄dē retētum cum ꝑ̄uitate ꝓꝓria ⁊ nāli mouet̄ ꝓpter qḋ meª efficit̄ per accn̄s mouēs ip̄m q̄les mec sunt pruna et mucillagines. ¶ Cōpressiua ꝟo meª est sicca causās in mēbro siccitatē ⁊ coadunationē ipsius ad se ip̄m: vnde obturat̄ trāsitus ⁊ meatus ⁊ ex fortitudine cōpressionis ⁊ coadunatiōis ꝑtium mēbri adinuicem cogunt̄ humiditates subtiles in ei⁹ ꝯcauitatib⁹ ꝑmanētes exp̄rimi violēter ex motu ei⁹ opposito. ¶ Opilatiua meª est illa que in meatibus currēs resistit virtuti motorie: ⁊ remāet apud quālibet ꝯstrictiuā ⁊ replet vicus sicut est lutum comestibile. ¶ Repercussiua vero meā est frida q̄ adeo infridat mēbrū ꝙ ip̄m inspissat ⁊ eius meatus restringit ⁊ fluēs ad ip̄m ꝯgelat ⁊ īspissat extinguēdo calitatē ipsi⁹ quāobrē retinet ip̄z ⁊ ꝓhibet ei⁹ motū ⁊ ꝓp̄e si fuerit grosse sube sicut oleū ros. īfrigidatū ⁊ mucillago psillij: ⁊ ꝯsimilia. ¶ Stupefactiua est meª frida q̄ adeo īfridat mēbrū ꝙ ꝓꝑ friditatē alterat substātiā sp̄ūs penetrātis in ip̄m ⁊ exhit a ꝯplone sua q̄ recipit virtutē sensus ⁊ motus ⁊ ꝑmutat ēt ꝯplonē ipsi⁹ mēbri vnde āputat sensum eius. ¶ Cōfortatiua meª est que adeo temperat ꝯplonē mēbri vt ꝓhibeat ip̄m recip̄e corruptelam: aut cum ꝓꝓrietate: aut cum sua ꝯplone ita. s. ꝙ infrigidat nimis calidum ⁊ nimis frigiduz calefacit queādmodū de oleo ros. cōmemorat. G. ¶ Incrudatiua meª est que frigiditate sua prohibet maturationem ⁊ digestionē sicut aq̄ frida cū bibitur in ap̄ate stōi. ¶ Mortificatiua medicina est illa q̄ corrūpit cōplexionē ⁊ substātiā sp̄ūs cordis: aut per formā ip̄i⁹ specificā sicut venenū: aut per excellentiā alicui⁹ q̄litatis actiue sicut opium per frigiditatē ⁊ euforbium per caliditatē. ¶ Medicina aūt que ꝓꝓrie appellat̄ venenum est illa que corrumpit cōplonem sp̄ūs per ꝯ̄rietatē substātie sp̄ēi sue ad substātiā ⁊ sp̄ēm sp̄ūs sicut napellus. ¶ Medicina autem tyriacalis ⁊ liberās a veneno est illa que complexionem spirit⁹ ab impressione veneni reducit ad naturalitatem et ab ipso perseuerat eā cum sua proprietate. ¶ Medicia autem prouocatiua vrine ac sudoris ⁊ medicina laxatiua: ⁊ iterum sanguinis eductiua ⁊ retentiua ipsius ⁊ his consimiles manifestas quidem habēt intentiones: quapropter notificatione non indigent.

¶ Ca. ij. In q̄ ostēdit q̄ sūt ꝟtutes medicinaꝝ q̄ ad cōfortationē cordꝭ ⁊ letificationem ꝯferre p̄nt aliq̄ mō.

Supra nolatā medicinaꝝ q̄dā medicinas cordis igrediunt̄: q̄dā v̄o nō. Faciem⁹ aūt nūc de ingredientib⁹ mētionē. ¶ Medicine laxatiue ꝓsunt ad cōfortationē cordis dupl'r: vno q̄dē mō intēdit̄ iuuamētū cū eis ꝓuocari iā dictū p̄ euātionē nociui humoris a toto corꝑe: aut a ꝑtib⁹ ep̄is et cerebri: sicut fit cū decoctiōe epithimi: aut cū medicina cū epithimo ꝯfecta. Scd̄o v̄o mō q̄n intēdit̄ cū me^a laxatiua nō p̄dicta euacuatio: sed mūdificatio t̄m sanguinis qui ꝓprie est in corde: ad hoc q̄d sp̄us mūdus generetur in eo: sicut q̄n ponit̄ in medicinis cordis lapis lazuli: aut armen⁹ ex q̄b⁹ medicinis cū ꝑuenerit earū v̄t⁹ ad cor adipiscit̄ v̄tutē expulsiuā melēci hu. a sanguine tēdēte ad ip̄m ⁊ melēci vaporis a sanguine gn̄ati: in ip̄o q̄dē ēt iuuamētū ꝓcedit ex corde ad cerebrū. ¶ Nocet verūt̄n me^a laxatiua cordi q̄m oīs euō: nāz duob⁹ mōis cōp̄mit. P̄rio q̄dē cū eo q̄d nociuū ē euāt̄ aliq̄d de ꝯueniēte nāe. Scd̄o v̄o q̄m affert supra nāz ⁊ mēbra q̄d trahit a mēbris vn̄ grauātur: nā eīn trahit hūores ad sedē ip̄oꝝ ⁊ ibidē q̄escere facit eos. me^a v̄o laxatiua huic ꝯ̄riū efficit: accit̄ ex h⁰ nāe debilitas et pigrities ꝓ̄pobrē nō p̄ualet ei. ¶ Tyriacalis aūt me^a sistit vomitū atq̄ fluxū confortādo nāz: ⁊ repugnādo illi ꝓut hz subaz venenosam ⁊ cū sua venenositate euāt̄. Et iccirco fert̄ bn̄ dixisse sapiēs. Hyp. q̄ me^a laxatiua mūdificat atq̄ ledit. Rursus aūt iuuamētū laxatiōis mai⁹ q̄dē ē in tristitia ꝓpt̄ mūdificationē sp̄us q̄̄ i cordis debilitate. Laxatio nāq̄ diminuit māiā in alio nām sp̄s ⁊ debilitat cordis cōplōnē. ¶ Medicine v̄o ꝓuocātes vrinā ⁊ sudorē sūt vtiles i debilitate cordis q̄ causat̄ ex subtilitate sāguis ⁊ ei⁹ aq̄sitate. Nociue aūt i tristitia q̄ causat̄ ex turbido ac melēco sāguie: q̄m auget sāguis siccitatē ⁊ ꝯ̄ssitiē et turbulētiā melēcā. Euo v̄o sāguis nocet d̄bilitati cordis q̄ cātur ex friditate sāguis et paucitate ꝓdest. aūt debilitati q̄ cātur ex suffocatiōe caloris nālis ⁊ sup̄fluo sanguine: sicut in cardiaca sanguinea: ⁊ hec ē sinocha iflatiua sanguinea. ¶ Medicia subtiliatiua medicinis cordialibus associat̄ q̄n tristitia cātur ex turbiditate sāguis aut i debilitate cordis q̄ ex ꝯ̄ssitie sāguinis ⁊ ei⁹ friditate cātur: vn̄ gn̄atio multi ⁊ t̄pati sp̄s ꝓhibet̄. Eodē v̄o mō sil'r abstersiua ⁊ ap̄itiua illis adiūgit̄ vt cū sui aperiēdi potētia penetrare faciat medicias cordis q̄ sūt sic karabe ⁊ t̄ra sigillata. ¶ Inflatia me^a valde nociua ē tristib⁹ ⁊ corde debilib⁹: q̄m replet subaz sp̄us vaporib⁹ icōgruis ⁊ intrāsmutabilib⁹ h̄ntibus se ad ip̄os sicut se hn̄t sup̄fluitates ad mēbra obtenebrāt ergo sp̄us atq̄ grauitāt: ⁊ ad suas opationes debiles eos reddūt ꝓpter q̄d debilitationē cordis atq̄ tristitiā simul causant. ¶ Cōstrictiua me^a ⁊ inuiscatiua medicina cordis igrediunt̄ vt substātie sp̄us soliditatē ⁊ ꝯtinuitatē laudabilē tribuāt ne velocit̄ dissoluat̄ q̄libet leui motu. verūt̄n ip̄aꝝ vtilitas in debilitate cordis ē maior q̄̄ i tristitia q̄m ex subtilitate sp̄us ⁊ sanguis cordis debilitas āpli⁹ accit. Tristitia v̄o poti⁹ ex grossitie sanguis ⁊ turbulētia ei⁹. ¶ Repcussiua v̄o me^a tūc medicias cordis igredit̄ q̄n ꝑꝑ d̄bilitatē ei⁹ causatā a mala cōplōne calīa patit̄ nocumēta. Stupefactiua me^a ponit̄ in medicis cordis vt v̄tutes ip̄aꝝ a corruptiōe custodiat i via vsq̄ ad cor ⁊ in corde postmodū t̄pe sufficiēti sil'r ad faciēdū impressionē sic̄ opiū i ꝯfectiōib⁹ cordialib⁹. Medicie āt ꝯfortātes tyriacitate sua oēs iquā medicias cordis igrediunt̄. q̄m hūane nāe ei⁹ ꝓp̄etate ꝯueniūt cui⁹ inquā nāe p̄ncipiū cor existit ⁊ q̄m ēt cor ꝯfortāt vt a venenis nō patiat̄: q̄les sunt doronicū: ⁊ muschus ⁊ oēs q̄dē medicine letificātes cor ⁊ ꝯfortātes ip̄suz sunt tyriacales: nō t̄n oēs tyriacales sunt letificātes ꝑꝑea: q̄a q̄dā ip̄saꝝ sunt valde calide vt castoreū: q̄dā valde frigide: vt lactuca ⁊ portulaca. Et sunt q̄dā tyriacales illis q̄litatib⁹ idigētes diuersis ex causis: venenū. n. cui repugnāt ꝯ̄riatur cū sui substātia ⁊ forte cū q̄litate p̄dicte q̄litati cōtraria: aut solū contrariat̄ cū q̄litate q̄litati p̄dicte ꝯ̄ria: aut forte necessariū est vt medicina veneno repugnās siue calido siue frigido sit vehemētis caliditatis multis ex causis: quaꝝ vna ē vt sit sp̄us fortis mot⁹. Scd̄a q̄dē est vt sit vehemētis extēsiōis ad hoc vt cū potētia mortificādi ⁊ tyriacali quā hz longe possit obuiare veneno ipugnādo ⁊ expellēdo ip̄m añq̄ cor attigat. Tertia v̄o vt sit fortis ad corrūpēdū ⁊ cōburendū venenū in modico t̄pe in quo q̄dem cū hoc q̄d dictū ē insup̄ ꝯseruat̄ sp̄us in suo saluo eē tyriacali ꝓp̄ietate. Uomitiua v̄o me^a ꝓdest cordi: q̄m alleuiat anhelitū vt ide cor meli⁹ euētet̄. ¶ Dissolutiua medicia debilitati cordis ⁊ tristitie valde nocet nisi ex grossitie sp̄us ⁊ frigiditate causet̄ ⁊ in corde sint inflatiui hūores: nocet aūt debilitati cordis: ꝑꝑea q̄r dissoluit sp̄ritū exiguū ⁊ subtilē: q̄d. n. dissoluit̄ q̄cūq̄ sit substātia ei⁹ ex gn̄e est vaporis ⁊ vēti. Tristibus aūt nocet q̄m tristitia si causat̄ ex paucitate sp̄us dissoluendo addit in paucitatē: aut subtilē sp̄ūm efficit turbulētū ⁊ remanēti spissitudinē auget. q̄ si necessitas coegerit vti ea expedit ei cōmisceri ꝯfortatiuas medicinas ⁊ ꝯgregātes aut ꝯtinuitatē seruātes dū t̄n sint ex his que cōueniunt cordi: sicut myrtus ⁊ kebuli.

¶ De simplicib⁹ medicinis cordialibus secundum ordinem alphabeti. Cap. iiij.

Postq̄ locuti sum⁹ d̄ vlib⁹ iudicijs medicinaꝝ ⁊ ostēdim⁹ q̄ ex eis medicatōi cordis ꝯueniūt et q̄ nō: ⁊ ꝑꝑ q̄d: nūc iā expedit vt iā ad iudicia ꝑticularia medicinaꝝ cordialiū simpliciū q̄̄ cōpositaꝝ amodo descēdam⁹. a simplicib⁹ inchoātes fm ordinē alphabeti. Inquit trāslator: q̄m alphabetū arabicū neq̄d ordinē alphabeti nr̄i seruare: iccirco medicias simplices de q̄b⁹ auctor hic loquit̄ ad alleuiādū laborē studētibus fm seriē nostri alphabeti scripsim⁹.

¶ De littera. A.

Ambra. Aurum. Argentum.
Acedula. Agaricus.

¶ De Ambra.

Ambra calida ⁊ sicca in scd̄o ⁊ cū subtilitate ⁊ viscositate sua nihilomin⁹ hz vehemētē ꝓp̄ietatē letificādi ⁊ ꝯfortādi simul. Est āt ad hoc potētior ꝑꝑ fortitudinē sue aromaticitatis. ⁊ ideo ꝯfortatiua ē sube cuiuslibet sp̄us: ⁊ mēbroꝝ p̄ncipaliū: ⁊ multiplicatiua ip̄ius effect⁹ ⁊ ē multo tēperatior muscho. Iā aūt patēs est hui⁹ nā cū subtilitate ⁊ viscositate ⁊ soliditate.

¶ De auro.

Aurum iudicat̄ inter iudicium argenti ⁊ iudiciū

hiacynthi et est quidē infra hiacynthū ⁊ supra argētū: cui⁹ quidē cōplexio tpata est aliquantulū vicina calori ⁊ ē ei⁹ opatio a ppietate. ¶ De argento.

ARgentū aliquātulū est frigidū et siccū et eius quidē effectus similis est effectui iacinthi: hoc exceptio ꝙ est multo debilius illo.

¶ De acedula.

ACedula ppinq̄ est acetositati citri attamē quāuis i cōplexione nō sit ea debilior in ppietate tñ multo debilior est. ¶ De agarico.

AGaricus calidus ē in pmo sicc⁹ in scdo. Inest aūt ei ppietas tyriacalis ꝯtra omne venenū ⁊ ppter subtilitatē que eius caliditati cōmixta ē est apertiuus ⁊ laxatiuus hu. turbidi: pp q̄ oia inest ei ppietas confortandi cor et letificandi.

¶ De littera. B. Basilicon. Been.

¶ De basilicon.

BAsilicon ca. est ⁊ sic. in pmo. habet autem aromaticitatē et stipticitatē cuz subtilitate. preter hoc etiā est in eo supflua humiditas. Letificat autē cū ppietate quā adiuuat aromaticitas stipticitati et subtiliationi associata finaliter tñ vsus eius nō est in letificatione laudabilis. qm̄ substātia nutritiua q̄ est in ipo ꝯtrariaṫ ipsi⁹ medicinali substātie. etenī substantia medicinalis efficit que dicta sunt. Nutrimentalis vero sanguinē turbidū atq̧ melancolicuz generat: et illa supfluitas insuper q̄ est in ipso causat inflationem in venis. Iam autem ostensum ē ꝙ nociua sunt ista duo. ¶ De Been.

BEen calidū est in scdo: siccū in pmo. Ipsius autē quoddā est albū: quoddā rubeū sed rubeū q̄dē calidi⁹ est. Et est nihilominus in vtroq̧ stipticitas cū subtiliatione ⁊ aptione. Inest ei fortis ppietas ꝯfortandi cor ⁊ ēt simul letificandi: Ad q̄ q̄dē iuuaṫ stipticitate subtiliationi ꝯiūcta. De lr̄a. C.

Citrum. Corallus Cinnamomū. Crocus. Cāphora. Coriādrū. Calamētū. Cassia lignea. Caro. Ciperus. ¶ De citro.

CItri cortex est ex letificantib⁹ tyriacalib⁹. Cuius ppietatē caliditas quidē adiuuat. Est eīm calidū ⁊ siccū in tertio. Cui appropinquat folium ⁊ flos eius. suntq̧ subtiliores eo: ⁊ eius etiam acetositas est ex ꝯfortātib⁹ cor: calide ⁊ sicce complexionis ⁊ est ex ꝯferentib⁹ cardiace calide: post hoc aūt ē in eo tyriacalitas vnde ꝯfert morsui reptiliū et serpentis et est frigi. ⁊ sic. in tertio. Semen autē eius est tyriaca cōferens venenis. Videṫ ēt ꝙ sit ex cōfortātibus cor pbendo soliditatem substātie spūs. est frigide ac sicce cōplexionis in tertio. Nec elongatur ab intellectu quin sit ex illuminantibus ipsum.

¶ De corallo.

COrallus frigidus est in pmo sicc⁹ in scdo: ⁊ cuz ppietate ꝯfortat cor et letificat. Quā q̄dē proprietatē adiuuat illuminatio ⁊ abstersio ⁊ solidatio cum stipticitate. ¶ De cinnamomo.

CInnamomū alitinū calidū est in fine secundi. siccū in tertio. habetq̧ modicā stipticitatez. et inest ei letificandi ppietas. Quam adiuuat aromaticitas ei⁹ et fortitudo subtilitatis. Et propterea cōfert iuuamento tyriace. ¶ De croco.

CRocus calidus est in secundo. siccus in pmo. ⁊ sunt in eo stipticitas ⁊ dissolutio fortes: ad que digestio sequitur proculdubio: ⁊ inest ei ppietas vehemens in confortando cor ⁊ substātiā spiritus ⁊ letificādi: cū hoc ꝙ illuminat ⁊ dilatat ⁊ solidat ipm ⁊ adiuuāt ad hec aromaticitas fortis cuz nā predicta. Multitudo vero comestionis ei⁹ superflue dilatat spiritum ⁊ mouet ad extra donec accidat ppter hoc vt discedat a nutrimētali mā: ⁊ sequitur inde mors. Dosis autem eius ad hoc nota est: nec oꝫ de ipa mētionem facere. ¶ De cāphora.

CAmphora frigida est ⁊ sicca in tertio. virt⁹ ei⁹ est saluare substāriā spiritus cum dominio sue frigiditatis: quādo eius quātitas moderatur ⁊ fortasse adiuuat ipsam absolute frigiditas in calida cōplexione: qū ppter malitiā eius complexiōis debilitatur spiritus ⁊ dissoluitur. Aromaticitas autez ei⁹ adiuuat absolute a proprietate ipsius in omni complexione. Temperatur vero frigiditas eius cū ābra ⁊ muscho. Siccitas autez cum oleis humidis ⁊ aromaticis: sicut est oleum violaceum: etiā est tyriaca: ⁊ ppie ꝯtra cal'a venena. Et acq̄rit ab ea spiritus subtilitatē ⁊ luminositatē vehementē. ⁊ ppea letificat ⁊ ꝯfortat. In hoc aūt karabe assimilaṫ ei. Sꝫ cāphora quidē fortioris ppietatis est: ⁊ vehemētioris saluationis. ¶ De coriandro.

COriādrum frigidū est in secūdo: siccū in tertio. Et inest ei proprietas confortādi cor ⁊ letificādi: ⁊ proprie in calida complexione ⁊ adiuuat ipsuꝫ aromaticitas ⁊ stipticitas eius.

¶ De calamento.

CAlamentū si repmaṫ ei⁹ calitas ⁊ siccitas cum oleo vio. ⁊ remāserit aromaticitas ⁊ penetratō ei⁹ ꝯfert i tpando spm̄ i cerebro existētē ⁊ ppe si fuerit cōplonis flegmatice: tñc. n. repssiōe nō idiget: nec est auditū ꝙ spiritui cōferat qui existit in corde iuuamēto magno. verūtñ ex his q̄ diximus de q̄litatib⁹ ei⁹ videtur ꝙ conferre possit eidem.

¶ De cassia lignea.

CAssia lignea appropinquat in cōplexiōe cinamomo alitinio: nō tñ in subtilitate.

¶ De carne.

CAro lꝫ sit nutriēs pure attñ aq̄ ei⁹ ingrediṫ curatiōnē debilitatis ei⁹ nō igiṫ obest de ipa loq̄. Et iccirco dicim⁹ ꝙ carnis aq̄ si laudabilis fuerit caro alalis: aut bibētis ouis: aut iuuenis arietis: aut hedi: vel caro laudabiliū auiū est vltima rex debilitati cordis. Qō si cātur ex debilitate spūs. tūc vtilior ē caro alalis aut bibētis ouis. Si v̄o ex ipi⁹ grossitie ⁊ turbiditate ⁊ paucitate. tunc leuiores ex eis vtiliores sunt. Plures aūt medicoꝝ sunt opīati ꝙ aq̄ carnis sit ī brodiū decoctiōis ipsi⁹: nō tñ ē ita: sed potius aq̄ carnis ē succ⁹ p decoctionē extract⁹ a carnib⁹ cōminutis donec resudādo fluat ab eis: ⁊ in q̄ frigiṫ caro cui⁹ collatura potui ministratur. ¶ De cipero.

CIperus de eo diceṫ in capitulo d spicanardi. ¶ De littera. D. Doronicum.

¶ De doronico.

DOronicū calīm ⁊ siccū ē i pn⁹ scdi gradus. Inest aūt ei ppietas valde fortis in confortādo cor

et letificando cui nõ repugnat excessus et adiuuat tyriacalitas ipsi⁹: et in ipso qđ ẽ de stipticitate subtili proinde ẽ tyriaca cõtra venenis et letificãs et confortãs. Reprimit autẽ excessus sue caliditatis cũ commixtione sirupi macianorum. Sed in cardiaca valde cal'a commiscet ei modicũ cãphore pp qđ remanet proprietas ei⁹ et reprimit calitas. ¶ De littera. E. Emblic⁹. Endiuia.

¶ De emblico.

Emblic⁹ de cõplone ei⁹ sũt differentes opiniões. Et quidã pl'es sũt dicũt eũ eẽ frĩm et hu. et hoc qđ rect⁹ est. Ysaac ãt iude⁹ opinat⁹ ẽ vt dr̃ ipm eẽ calidum. Sed q̃ frĩm iudicãt diuersificãt: nã qdã ponũt frita tẽ ei⁹ in pᵒ. qdã vero i scđo. vr̃ tñ q sit in fine pmi: sicci tas ãt ei⁹ ẽ i scđo pp qđ ẽ ex mere cõfortãtib⁹ stipticitate. Et inest ei proprietas cõfortãdi cor et letificãdi: quã adiuuat stipticitas ei⁹: cui⁹ ẽt fritas in cõplonib⁹ frĩs cũ modica re leuit tpat. Est ẽt me² solutiua spirituũ ei⁹ tñ iuuamentũ in cõfortatiõe maius est q̃ in tristitia: sic ãt in tristitia prodest qñ est ei⁹ cã subtilitas sanguis et paucitas atq̃ dissolutionis velocitas illi⁹. Et qñ est ex medicinis cõfortãtib⁹ cor pp proprietatẽ et pp hoc q mũdificat ẽt icciro ẽ medicina vehemẽter conferẽs itellectui et memorie. ¶ De endiuia.

Endiuia siluestris et sicca est in pmo. Inest aũt ei proprietas tyriacalis et ingredit cordis medicatio nem potata et emplãta.

¶ De littera. F. ¶ De Fisticis.

Fisticis inest aromaticitas et stipticitas cũ viscositate: pp qđ aiunt esse letificãtes cor et cõfortãtes et inde numerãtur iter medicinas tyriacales.

¶ De litera. J. Jacynthus. Jximel.

¶ De Jacyntho.

Jacynth⁹ tẽpata eẽ vr̃. Inest aũt ei proprietas letificãdi et cõfortãdi cor: et fortiter obuiãdi veneno. Et hec qđ proprietas ẽ virt⁹ nõ suis attribuẽda cõponẽtibus: sz ẽ manãs ab ipa eo mõ quo diximus đ magnete. De his ãt et q̃ i cõsideratiõe iacynthi psuadere oz ẽ vt icõueniẽs eẽ dicat calorẽ nãlẽ agere in iacyntho cũ sumit itra corp⁹ post trãsmutationẽ et dissolutionẽ atq̃ cõmixtionẽ ei⁹ sube cũ euaporabili sba spũs quẽadmodũ dicim⁹ de croco et silib⁹. Et i sũma congruũ qđ ẽ qđ dicat q iacynth⁹ i substãtia sui patiat a calore nãli: et ex inde postmodũ ei⁹ op⁹ manifestari. Etem̃ ei⁹ substãtia quẽadmodũ pz sensui valde est ab hui⁹ passiõe remota. vr̃ g̃ q calor nãlis nec imprimat i substãtia nec i accñtib⁹ forme sue iherẽtib⁹: sz solũ i vbi ei⁹: et loco et q̃litatib⁹ ei⁹ accñtalib⁹. Jn vbi qđ et loco qm̃ fac ipz cũ sãguie penetrare vsq̃ ad ptes cordis. Quapp cũ efficiat ppiqui⁹ passo forti⁹ imprimit suũ effectũ. Jn q̃litatib⁹ qđ accñtalib⁹ qm̃ calefac ipaz iacynthũ: de nãa vero calefactiõis ẽ vt manifestet proprietatẽ et educat vtutẽ sic appet i karabe: ipm em̃ qñ debiliter paleã trahere vr̃ fricat qđ docet calefcat: post hoc appõit palee trahẽs ipaz vr̃ g̃ finalr q impssio iacynthi sit ista: et q actio ei⁹ fit fm additionẽ elõgatiõis aut appropinq̃tionis ei⁹ ad id i qđ nãliter iprimit: illđ aũt in quo testificant ãtiq letificare iacynthũ. s. ferre ipaz et ppe i ore testant: qm̃ ad letificationẽ alteratione nõ idiget in substãtia sua vl' in accñtib⁹ iherẽtib⁹ ei: nec ẽ necium q passum tangat ab ea: sz suffic q vt⁹ letificãdi q̃ ab ea manat ipsum attigat cõpus ei⁹ actio cõfortet calefactiõe et appropinquatiõe sic i proprietatib⁹ ceterorũ. vr̃ ẽtiq adiuuet actionẽ sue proprietatis qđ hz de illuminatiõe cũ abstersiõe et tẽpamẽto cõplonis. ¶ De Jximel.

Jximel plãta ẽ aromatica silis cynamomo quã qdã de lamec afferri dicũt: et ẽ cal'a in scđo: sicca in pmo. Et ẽ ei proprietas valde subtilis cõfortãdi spm quã adiuuat aromaticitas et stipticitas cũ subtilitate: sicut freq̃ẽter in pdictis recolim⁹ cõfortat ẽt cor et cerebrũ et oĩa viscera: et in summa oĩum virtutum nãm adiuuat et actiones. ¶ De litera. K.

Kadrez. Karabe. ¶ De kadrem.

Kadrẽ ẽ ex medicis letificãtib⁹ et cõfortãtib⁹ magnis et ẽ ex nobilioib⁹ tyriacis cõtra morsum serpẽtis et pũcturã: nec hz excellẽtẽ caliditatẽ. Et icciro cum hoc q est tyriaca confortat et letificat simul. Est enim herba similis aristologie crescẽs cũ napello cui napellus ei vicinatur in quocũq̃ loco: nec fructificat nec frondescit propter quod quidaz opinati sunt q sit titimalus: quoniam hec ei conuenit: non tamẽ est ita.

¶ De karabe.

Karabe cal'a in pmo: sicca in scđo: opinio tam̃ est q sit frida. Jnest aũt ei aromaticitas cãphoralis: et radiositas modica: et proprietas cõfortãdi cor: et ipm retificãdi: iac đpellẽdi cardiacã iuuamẽto tẽperato et soliditate quã pbet spũi.

¶ De litera. L.

Lingua bouis. Lapis armen⁹. Lapis lazuli. Lilium. Lignum aloes. ¶ De lingua bouis.

Lingua bouis cal'a ẽ et hũida in pmo: cui⁹ proprietas ẽ letificare: mũdificat nãq̃ substãtiã cordis. Melior tamẽ ẽ q̃ de corintho affertur habẽs spissum folium velatum plurima lanugine quod lquã post exiccationẽ nec cõtrahitur: nec ẽ siccum: que autẽ in his partibus reperitur est ex gñe alterius plante et accipitur pro lingua bouis propter similitudinẽ illius ad illam: cum tamẽ non sit illa. Sz etiã cõuenit ei cum virtute proprietatis et appropinquat eius nãe tẽperamẽto: nec tamẽ imprimit sicut illa.

¶ De lapide armeno.

Lapis armenus proprietatẽ hz confortãdi cor et ipsum letificãdi: separãdo insup vaporẽ melãcolicum ac fumosum a spũ: et mundificãdo silr corpus ab humore melãcolico.

¶ De lapide lazuli.

Lapis lazuli silem vim hz cũ eo qđ dr̃ de armenico lapide: nisi q2 ẽ ipo debilior modicum.

¶ De Lilio.

Lilium in iudicio et nã croco appropinq̃t min⁹ tñ hz caliditatis et siccitatis eo et liliũ quidẽ cõueniẽtius est ad confortationẽ cordis: crocus autẽ ad letificationẽ. Jn lilio est potẽtia solidãdi spiritũ propinqua ei que est in croco: non tamen habet siccitatẽ: et crocus habet vehementẽ potẽtiã dilatandi spiritum foras et mouendi extra. proinde ampli⁹ cõfert syncopi q̃ crocus. Lilium enim monet spiritus minute dilatando et extrahẽdo et fortius retinẽdo. Crocus autem minus retinẽdo et fortius dilatãdo

⁊ extrahendo. ¶De ligno aloe.

LIgnū aloes appropinq̄t ı̄ iudicio ambre: tñ est ea debilior. Etenim tēperamēto ꝓpinquior est cōplexio ei⁹. Et omnia membra confortat.

¶De littera. M. Myrtus. Myrabol. Melissa. Macis. Muschus. Mumia. Menta. Malum granatum. Macianum. Margarita.

¶De Myrto.

MYrtus nō est ita pfecte cōmixtiōis: vt pʒ ꝙ vnica ⁊ singularit̄ pdominās ẜtus ei cōueniat p nām: imo vr̄ duplicē habere subam. in q̄rū vna frigitas dn̄atur: in altera ẜo calitas. inter quas q̄dem cōmixtio nō pficit̄ nec actio ⁊ passio taliter vt pducat ad cōplōnē vnicā dn̄antē eis: in quo q̄dē iudicio plurime considerationis est myrtus: vr̄. n. plus esse frigiditatis in ipsa. nec tñ adeo fortis est ipsaꝝ cōmixtio quin calor nālis separet inter eas: cūq̄ separauerit penetrat primo suba cal'a ⁊ calefacit. postea vero sequitur suba frigida ⁊ cōfortat ⁊ stringit: ⁊ iccirco excellit ei⁹ iuuamentū in generatiōe piloꝝ: ⁊ enim substātia calida trahit p⁹ mām ⁊ dilatat poros. Cū ergo ad ip̄os trahit̄ mā conueniens generationi piloꝝ cōdensat̄ in pilū. Est autē sedes aromaticitatis que in ip̄a est suba calida. Cū aūt indicat̄ myrtus fʒ ꝯplonē eius pdominantē ⁊ fortiorē est frigida in p̄mo ⁊ sicca ı̄ secūdo: ⁊ inest ei cū hoc subtilitas. est quoq̄ ꝯueniēs spiritui pp aromaticitatē suā ⁊ stipticitatē cū subtilitate subtiliatiua ei⁹ ⁊ mūdificatiua etiā pp alterā subarū ei⁹ simplicē pp q̄ iteꝝ oīa est ex medicinis cōferētib⁹ cardiace ⁊ cordis d̄bilitati ꝓpetate q̄ꝫ ꝯplo adiuuat.

¶De Myrabolanis.

MYrabolani kebuli frigidi sunt in p⁹: sicci ı̄ secundo. iestq̄ nālr eis stipticitas q̄ significat ip̄oꝝ pōticitas ⁊ soluunt cū ꝓprietate quā ꝯplo adiuuat. Myrabo. indi tñ adhuc fortiores sunt kebul. Cōicāt tñ ı̄ mūdificādo cor ⁊ cōsolidādo ⁊ cōfortādo ēt. iccirco letificāt: vr̄ etiā ꝙ ad hoc silr. insit ꝓprietas.

¶De Melissa.

MElissa ca. ē ⁊ sicca in 2°. Inest aūt ei ꝓprietas mirabilis letificādi ⁊ ꝯfortādi cor silr. quaʒ q̄ adiuuat aromaticitas ⁊ subtilitas apitlas stipticitas q̄ in ea sunt: ⁊ cū hoc ēt cūctis viscerib⁹ confert: habetq̄ nām leniter solutiuā ita. s. ꝙ sufficit ad soluēdū a spiritu vapores melicos ⁊ sanguinem q̄ existit in corde: nec tñ id efficere valet a ceteris mēbris ⁊ corpore toto.

¶De Mace.

MAcis: de eo dicetur in capitulo de spica.

¶De Muscho.

MUschus cal's ē ⁊ sic⁹ ı̄ 3°. Est autē silis croco nō tñ crocus loco ei⁹ pmutari potest in oī loco. Et muscus est tyriacaliū nobilior cōtra napellū ⁊ grana ei⁹ ⁊ cornu spice reprimit̄ caliditas eius cū cāphora: ⁊ siccum cum oleis hūidis sicut cū oleo violaceo ⁊ rosaceo.

¶De Mumia.

MUmia calida ē in fine tertij sicca ꝓut credit̄ in p̄mo. Inest āt ei ꝓpetas oēʒ spūm ꝯfortādi q̄ adiuuat ꝯtinuatiua viscositas.

¶De Menta.

MEnta hʒ subtilē aromaticitatem ⁊ dulcedinem amaritudini commixtā cū delectabili cōmixtione pōticitatis ⁊ cōuenientis stipticitatis: q̄ ı̄ quā sicut sepe diximus adiuuat letificādi ꝓprietate. vr̄ āt ꝙ ei⁹ cōplexio sit cal'a in fine p̄mi sicca in p̄ncipio scđi.

¶De malo granato.

MAlū g̃natū dulce ꝯueniēs ē cōplexiōi spūs cuʒ bōitate ⁊ dulcedine sua: ⁊ ꝓpue spūs q̄ existit in epate.

¶De maciano.

MAcianū fri. ⁊ sic. est in primo. ⁊ inest ei magna ꝓprietas letificandi ⁊ confortandi: quā adiuuat aromaticitas ⁊ dulcedo. Etenim causa hec ꝙ est medicina est nutriens. q̄obrē ꝯfert spiritus nutriendo ⁊ temperando ipsum ⁊ prodest etiam ex sua proprietate.

¶De margarita

MArgarite sicut sunt karabe in nā ⁊ luminositate: verūtñ in ope nō ꝯsequit̄ illas tñ ei inest ꝓprietas valde magna.

¶De littera. N. Nenusar.

¶De Nenusare.

NEnusar appropinquat cāphore in iudicio. nisi q: ē hūidior ea. Et ei⁹ q̄dē hūiditas cāt in suba spūs q̄ existit ı̄ cerebro pigritiā ⁊ torporē: nisi egeat hūectatiōe vt tēperet̄; spūs aūt q̄ ē in corde nō vr̄ ab ea pati hoc nocumētū q̄ patit̄ spūs cerebri: imo prebet forte iuuamētū: nā ꝓprietas sue aromaticitatis ꝯfortat spūm qui in corde est: nocumentū vero frigiditatis ⁊ hūiditatis ipsius est. fm quid ⁊ temperat̄ croco ⁊ cynamomo.

¶De littera. O. Oua. Olibanū. Ozimū.

¶De Ouis.

OUa q̄uis medicia nō sit ad ꝯfortationē cordis tñ recipiunt̄: ipsum. n. valde cōfortant: vitella videlicet: dūmodo tamen accipiantur ex ouis volatiliū laudabilis carnis: sicut galline ⁊ perdicū ⁊ starne ⁊ fasiani. Ista eñ vitella tēperate cōplexiōis sūt quibus tria conueniunt. s. velocitas in sanguinem trasmutari: ⁊ parum superfluitatis post transmutationem relinquere: ⁊ sanguinem generant ⁊ confortationem sanguinis quo nutritur cor. s. subtilem et clarum pellitur ergo festinanter ad ipsum. Et iccirco preceteris nutrientibus conueniens est in dissolutione substantie spiritus ⁊ diminutione māe ipsius sanguinis. s. cordialis.

¶De Olibano.

OLibanum calidum in secūdo gradu ⁊ siccuʒ in primo. Estq̄ confortatiuum vitalis spiritus et animalis ⁊ proinde confert hebetudini et obliuiōi Cuius inquam operatio conformis est operationi been: nisi quia eo debilius est in confortatione cordis ⁊ maioris aromaticitatis ⁊ pp tyriacitatē que in ipso est prodest fumus eius in pestilentijs.

¶De Ozimo.

OZimum est basilicon de quo superius est dn̄: minus aūt est melisse iudicio silre: excepto ꝙ est eo calidior modicum.

¶De littera. P. Polypodium. Pira. Peonia.

¶De Polypodio.

POlypodium letificat: non per se: sed per accidens euacuat enim a corde ⁊ cerebro ⁊ corpore toto melliam.

¶De piris.

PIra quidem aromaticitatem ⁊ stipticitatem atq̄ soliditatem substātie que inq̄ ad frigiditatem declinantia habent virtutem confortandi cor ⁊ adiuuant eam que diximus. Maciana tamen adhoc meliora sunt eis.

¶De peonia.

Peonia temperata est in caliditate ⁊ frigiditate fortem habens siccitatem ⁊ stipticitatē cū subtilitate: que inq̄ omnia proprietatem ipsius adiuuāt in confortationē spiritus animati: ⁊ expulsionē superfluitatum a cerebro: cū potētia quā habet educēdi melancoliā ⁊ flegma ⁊ illius substātia tm̄: a cuius proprietate adipiscit cerebrū potētiā resistendi cor receptioni. videt etiā illi conuenire vt impressio in corde cuius non recitetur.

¶De littera. R. Rosa. ¶De rosa.

Rosa imperfecte cōmixtiōis ē in eius substātia: sicut diximꝰ de myrto. Est eñ in ea substātia cuius cōplexio frā ē i scdo: ⁊ suba cuiꝰ cōplexio calida ē i pmo. ⁊ ē i ea suba lenitiua ⁊ hūectatiua: ⁊ suba inspissatiua ⁊ sicca. Conuenit q̄ cū aromaticitate sua sube spūs: ⁊ ꝓpe q̄n sup calefactꝰ extiterit. Confert eñ ei tūc sua frigiditate ac solidat ipm cū sua stipticitate: pp qd valde ꝓficit ⁊ sincopi: ⁊ cardiace q̄n paulatim deglutitur aqua ipsius. Estq̄ cunctis visceribus conferens.

¶De littera. S.

Sericum. Sticados. Spodium.
Sandalus. Secacul. ¶De serico.

Sericū ex fortibꝰ letificantibꝰ est excellentiꝰ: tñ est crudū. sz q̄nq̄ cadit in vsum coctū potissime si nō fuerit tinctū. Est aūt calidū ⁊ siccū in pmo ⁊ insunt ei subtilitas ⁊ raritas ⁊ paruitas atq̄ fulgor et ꝓprietas letificandi ⁊ ꝯfortādi cor ad qd iuuat predictis. vñ dilatat spiritū ⁊ solidat ⁊ abstergit et clarificat illuminat. Nec tñ eius ꝯfortatio tñ vni appropriat spūi: sed est potius conueniens substātie spūs cuiuslibet. ita q̄ ꝯfert spūi animato qd patet ex eo q̄ visum ꝯfortat si oculi ex ipso collyrizent. ptz etiā ꝓpterea q̄ ꝯfert memorie. et q̄ spm̄ pterea confortat qui existit in epate. qd impinguatio manifestat. planū ē aūt q̄ nō īpinguat ꝓpterea q̄ tēperet corpꝰ: relinquitur ergo q̄ facit hoc q̄ ꝯfortat spm̄ nālē ad nutriendi actionē perfectius causandam. Utimur etiā eo sine repressione. ¶De sticados.

Sticados arabicū calidū ē i pmo: siccū in scdo. Inest aūt ei ꝓprietas educēdi humorē melicū ⁊ ꝓprie ex cerebro ⁊ ex corde. vñ ēt letificat ⁊ ꝯfortat corpꝰ depurādo subam spūs in cerebro et in corde simul a melia: habetq̄ stipticitatē modicā. ⁊ iccirco subaz spūs i corde ꝯsolidat. Videt ēt q̄ pp hoc proprietatē hēat ꝯfortandi cor pp q̄ vehemēter confert in venenis punctionū et morsura ⁊ ad ꝯfortādū cor et ad corroborandū memoriā. ¶De spodio.

Spodio inest ꝓprietas ꝯfortandi cor: et letificādi. Cōfert multū cardiace ⁊ sincopi calidis. cuius ꝓprietatē stipticitas adiuuat: cōplexiōaliter aūtē est frigidū in scdo. In cōplexionibus frigidis temperat cū croco. videt q̄ letificet ⁊ ꝯfortet causando luminositatē et soliditatē in spū. ¶De sandalis.

Sandalus hz ꝓprietatē letificandi et ꝯfortandi cor: quā q̄dē adiuuāt aromaticitas: et stipticitas. ⁊ illiꝰ subtilitas. Estq̄ cōplo eiꝰ frā cuius albus frigidior sit et minꝰ siccū: oēs tñ in his qualitatibus conueniunt ad scm̄ gradum. ¶De secacul.

Secacul quod est scm̄ veritatem frigida vt fert propter subtilitatem et caliditatem et humiditatem addit in virtute spiritus.

¶De littera. T. Terra sigillata.
Tamarindi. ¶De terra sigillata.

Terra sigillata tēperate cōplonis ē in calitate ⁊ frigiditate cōformis humane cōplexiōi: nisi q̄ etꝰ siccitas maior est humiditate ipsius habetq̄ humiditatē cū sua siccitate vehemēte cōmixtā. Et propterea insunt ei viscositas ⁊ confortatio: q̄ maior vo est siccitas i ea: iccirco cū illis inest ēt eidē abstersio hz ēt ꝓprietatē mirabilē letificādi ⁊ ꝯfortandi cor cū tyriacitate manifesta: pp qd cūctis obuiat venenis: ita q̄ siue bibat anteq̄ venenū siue post nām sustēt ⁊ cōfortat ad expellendū eū. videtur etiam q̄ insit ei ꝓprietas illuminandi ⁊ temperandi spūs. Adiuuāt aūt viscositas ⁊ stipticitas que in eo sunt eteñ soliditatē ⁊ cōtinuitatē auget spūm pp qd fortius letificat ⁊ confortat. ¶De tamarindis.

Tamarindi frigidi sūt ⁊ sicci in scdo: de q̄bus opinio ē q̄ cōfortāt cor. videt tñ q̄ illud ꝓpe sit in hñtibꝰ malā cōplexionē ad nām coleris cā declinātē. Eteñ tēperat infrigidando ⁊ a colera mūdat cū virtute solutiua quā habet.

¶De littera. U. Usnee. ¶De vsnee.

Usnee ca. ē i pmo: sic. i scdo: q̄ pp sui aromaticitatē ꝯueniens est substātie spūs quā ēt soliditate ⁊ stipticitate cōsolidat ⁊ cōfortat de facili ⁊ penetrat pp sui subtilitatē. Et iccirco cōfortatiua ē cordis ⁊ cardiace cōferens.

¶De littera. z. zedoaria. ¶De zedoaria.

Zedoariū vtrūq̄ calidū ē ⁊ sic. in tertio: in q̄bꝰ ēt inest cū subtilitate stipticitas ⁊ cōuenit eis cū ꝓprietate ⁊ aromaticitate cor confortare: adiuuatq̄ stipticitas ⁊ subtilitas: sed in domestico q̄dē fortior est ꝯfortandi ꝓprietas ⁊ aromaticitas ēt: poniturq̄ in magnis tyriacis ⁊ q̄n vehemēter cōuenit sube spūs: iccirco ꝯfortat spūm in epate existentē adeo quidē vt inter impinguātia cōputetur.

¶De differentibus modis letificandi ⁊ confortandi repertis in medicinis. Cap. iiij.

Determinatis nr̄e intētiōis sermōibꝰ in medicis simplicibꝰ cordis āmodo loquemur de cōpositis medicinis. Et pmo d mytridato ⁊ tyriaca magna nulla eñ cōpositarꝫ medicinarꝫ equiparat eis in tēperādo cōplexionē hūanā ⁊ ꝯferēdo ei ac letificatione cordis: ⁊ ablatiōe tristitie: nec nō i obuiādo venenis ac morsibꝰ ēt venenosis. Ambarꝫ eñ medicinarꝫ aliquid est notū: aliq̄d v̄o ignotū. Notū aūt est qd eis aduenit ex simplicibꝰ. Ignotū v̄o qd eis aduenit pꝰ cōmixtionē. Exemplū aūt primi ē sicut si dicamꝰ nos scire tyriacā ⁊ mytridatū veneno tyri ⁊ scorpiōis cōferre: ꝓpterea q̄ in eis reperiuntur medicine conferentes ad illud. ⁊ silr tñ pp hoc dicitur conferre cardiace aut debilitati virtutis existentis in epate. Exēplū aūt secūdi ē vt dicamꝰ q̄ nobilior operationū ipsarꝫ est que prouenit vtrisq̄ post cōmixtionē a nā cōuenienti valde nature humane: ad quā q̄dē suscipiēdarꝫ cōplo ꝓparauit eā: eiꝰ ēt ꝓncipiūz ab extrinseco est. Nos aūt ignoramꝰ cām inuentiōis quātitatū meᵃrū simplicū ꝓportiōatarꝫ ad hāc dispositionē i eis: quēadmodū ignoramus in ceteris. In quibus etiaz silr

accidit ⁊ q̄ nō artificialit̄ sȝ nāl'r cōponūt̄ sapiētes āt
speculatores p̄cise determināt q̄ directio ad cōposi
tionē istaꝝ meaꝝ ꝓcessit ab īspiratiōe ac ꝓuidentia
diuina aut a re īspiratōi sīli. Etem̄ ꝺductio rōnis nō
ꝑtingit efficaciā cōpositiōis ipaꝝ: sȝ attingit ex ipsa
cōpositiōe quā narrauimꝰ paulo añ. Qḋ si tota opō
tyriace ꝓcederet ex pte simpliciū ⁊ nō ex pte dispō-
nis quā sua cōplō ꝑuet: eēt vtiq; recēs efficacior et
vtilior fermētata: cꝰ ꝯriū tñ ē: recēs āt pauci iuuamē
ti ē. ⁊ illḋ q̄ḋ iuuam qḋ ei ex sua ꝓp̄etate ꝯuenit nō i
uenit̄ sensibilit̄ appḣēdi nisi i fermētata: ꝑficit̄ autē
fermētatio ipsiꝰ fȝ modernos i. x. ānis fȝ Ga. tñ i an
nis. xx. fȝ diuersitatē calitatȝ ⁊ siccitatȝ rḡionū ac cli
matū ⁊ apḋ aliq̄s modernoꝝ sperat̄ eiꝰ iuuam post
sex mēses. verūtñ nec apḋ nos nec apḋ Gal'. demon
stratio ē in hoc p̄decessorea āt Ga. dicūt hāc ꝓp̄rieta
tē in p̄dictȝ ābabꝰ medicis nescio ꝓuēire pꝰ vehemē
tē cōmixtionē: q̄ ꝯtuis sparēt i ip̄is cāri pꝰ cōmixtio-
nē ⁊ fermētationē ꝓp̄etatē ꝯgregātē simpliciū ꝓp̄rie
tates: ill' tñ ꝺbiliorē. Timebāt nihilominꝰ q̄ cōmix-
tio āputaret p̄dictas ꝓp̄etates: sȝ reuelatio ac diuia
ꝓuidētia ꝓduxit ad illḋ. pꝰ q̄ȝ v̄o examiata fuerit ea
rū cōplō ꝺbilitari cepit timida existiatio ⁊ v̄ificata ē
opinio v̄itatȝ. Rursꝰ āt iperiti medicoꝝ credūt in ty-
riaca ⁊ mytridato eē excellētem calitatē: ⁊ iccirco re
spuūt ex ipsis dare quātitatē mediȷ aurei: nec tñ du
bitāt de diacymio ⁊ diatriōpipeon q̄tuor aur. ꝓpla-
ri: cū tñ ꝯcludat ꝑscrutatio rōnis q̄ i hac dosi istarū
ꝯfectionū. multo ēt āplior sit calitas q̄ȝ in dosi p̄di-
ctaꝝ. ⁊ ei i medio aureo vtriusq; p̄dictaꝝ sc. ℈. i. me
diciaꝝ ⁊ .5. mellis. ⁊. iiȷ. ℈. vi'. ʒ. meꝺ ꝑ: fȝ quā quāti-
tatē acq̄rit̄ melli v̄tꝰ. Sūt i ea p̄terea mec ifrātes int̄
q̄s opiū ē h̄n̄s sufficientē fritatē q̄ inq; rei fermētate
cōes sūt. In re āt fermētata duplat̄ v̄tꝰ q̄cūq; sit illa
siue calitatȝ siue friditatȝ ⁊ em̄ i suba h̄ūida ꝯfectio
fermētatio auget calitatē: tyriaca āt nō recipit fortiꝰ
q̄ȝ recipiāt supranolate ꝯfectōes. Et iccirco v̄tꝰ ipiꝰ
q̄tuis eq̄lis eēt v̄tuti altiꝰ p̄dictaꝝ: nihilominꝰ existit
fortioris imp̄ssiōis: q̄tuis: vt dictū ē: veꝝ sit: tñ nullus
supradictoꝝ tā vehemēti audacia subito ꝓrūpit i ad
mistrādo tyriacā sic̄ i ꝯfectōibꝰ aliȷs: i ābabꝰ em̄ p̄di
ctis p̄me due iūctōes repiunt̄ dū fuerit fermentate:
nec tñ vti respuūt fermētatȝ: sȝ abstinēt ab vsu ābaꝝ
recētiū. Et huic audacie sil'e q̄d h̄nt opinatores hꝰ q̄
mistrāt pillulas cochias ⁊ fetidas ⁊ hermodactiloꝝ
⁊ euforbiȷ. Et respuūt dare hieralogodion ⁊ hieram
archigēis cū tñ i his exiccātes mec minoris existant
pōderis ⁊ pl'ibꝰ rep̄mētibꝰ coequent̄. postq̄ȝ tñ ꝯside
rationē diligētē adhibuissē cōputādo existiaui cali
tatē mytridati ⁊ tyriace. Inuēi quoq; calitatē tyria-
ce i fine scḋi. ⁊ mytridati calitatē citra aliquātulū: q̄ȝ
uis sua cōponētia fortiora sint ⁊ maioris ēt pōderis
Sȝ existimatio ꝑsuadet q̄ ꝯplō ꝑ fermētationē adi
ꝑscit̄ calitatē vehemētē veniētē ab ex: qḋ q̄ḋ syllogi
stice cōp̄hēdi nō pōt. sȝ solūmō existimatōe artifi-
ciali ⁊ expimētali. Expimētū aūt ostēdit nobis tyria
cā ⁊ mytridatū minꝰ notabilit̄ calefacere corpora no
stra q̄ȝ diacyminū ⁊ diatriōpipeon. Opa v̄o fortiora
⁊ nobiliora: q̄ q̄dē ex tyriaca ⁊ mytridato procedere
cernimꝰ māifeste nō ex vehementia calitatis aut fri
giditatis ꝓcedūt: sed ex nobiliori ꝓprietate ipsoꝝ
s. tā ꝓp̄etate simpliciū q̄ȝ ex ꝓp̄etate eis ab extrinse
co data. Sic igit̄ ex p̄dictȝ relinquit̄ māifestū q̄ tyria
ca ⁊ mytridatū nō ip̄mūt quēadmodū opiati sūt q̄
dā calefactionē ⁊ adustionē q̄s alie vsuales medici
ne seu ꝯfectōes nō ip̄mūt. hō āt tpate cōplōnis q̄n
vtit̄ altero ip̄oꝝ tp̄e tpato aut frō ⁊ iq̄ritate ēt mode
rata nec nimis frequent̄ ꝓsūt ei ad ꝯfortationē cor-
dis maxio iuuamēto: ⁊ ꝯseruat sanitatē i ip̄o: atq; se
curū efficit ab icursu pestilētialiū accñtiū: ⁊ a prauis
h̄ūoꝝ motibꝰ atq; lesiōibꝰ obuiāi venenoꝝ: cūctasq;
v̄tutes eiꝰ corroborat ⁊ vite lōgitudinē p̄stat ei. Qui
v̄o cal'e cōplōnis existit ēt i cal'a regiōe nec v̄no nec
ēt aliȷs ꝯfectiōibꝰ calis vti ḋȝ: nisi i necītatibꝰ mani
festȝ. p̄terea ex caplō mytridatis tyriace sūt diamus
chꝰ amarꝰ: ⁊ dulcȝ. sȝ amarꝰ q̄dē ꝯuēiēs ē tpatā h̄nti
bus cōplōnē aut frāȝ: dulcis aūt h̄ntibꝰ cal'am. Ce-
terū diamuschꝰ i letificādo sȝ mlto ꝺbilior ē q̄ȝ tyria
ca i ꝯfortatiōe tñ cordis ea moderate debilior ē. i cō
fortatiōe q̄dē ceteroꝝ mēbroꝝ mlto debilior ē ipsa.
Ampliꝰ aūt ip̄ssio eiꝰ i corde letificatio ē: ⁊ viuifica-
tio ipiꝰ. Insup aūt vtilitas eiꝰ q̄ i morsibꝰ ⁊ pūcturis
mior ē q̄ȝ eiꝰ vtilitas i venenis bibitȝ. Tyriaca v̄o et
mytridatū ad oīa ꝓsūt. Fit aūt diamuschꝰ amarꝰ sic
tꝑari. vȝ. vt accipiāt̄ ex eo au. x. ⁊ ex succo maciāoꝝ
dulciū ⁊ ḡnatoꝝ dulciū ⁊ cydōioꝝ dulciū añ. au. i. ⁊
coquāt̄ sil' vsq; ad spissitudinē: pꝰ hꝰ v̄o posit eo vti
cal'aȝ h̄n̄s cōplōnē. q̄ si vtēs valde cal'a cōplōne ex
titit fiat illḋ cū succo acedule ⁊ citri acetositate. sitq;
dos̄ tāte q̄titatȝ vt dos̄. s. diamuschi cū adiūcto. sal-
uet̄ sic̄ si dos̄ succoꝝ hꝰ sit au. iiȷ. aut. 4. tāta q̄ḋ dia
muschi q̄titas adiūgat̄. qꝛ rep̄ssa excellēti q̄litate ip
siꝰ ꝓdesse possit fȝ sui ꝓp̄etatē. Et silr̄ itelligēdū ē in
ceterȝ letificātibꝰ tā magnis q̄ȝ puis. Cōfectio v̄o ꝑ
fectiꝰ quā Alchildꝰ cōposuit vtil' ē valḋ melici cordis
ꝺbilitati ex morbo melie. āpliꝰ āt ꝯfert purificādo q̄ȝ
ꝯfortādo. Diamuschū v̄o ē letificās ꝯfectio māife-
stiꝰ ꝯfortādo p̄stat iuuam q̄ȝ purificādo. ⁊ iccirco cō
fectio ꝑfectiꝰ ꝯueniētior est tristitie melice ⁊ ipi melie.
Diamuschꝰ aūt ⁊ ꝯfectio letificās potiꝰ ꝯueniūt sin
copie cardiace passiōi. Ex medicis āt q̄ huic passiōi
ꝯueniūt ē ille q̄s nos fuimꝰ expti: ⁊ q̄ꝝ cōpō fuit iuēta
pꝰ ip̄s cōpōnis mēoratāꝝ. ex q̄bꝰ vna ē oryzacara q̄ȝ
nos cōposuimꝰ patiētibꝰ tristitiā melicā ⁊ epilepsiā.
q̄ꝝ morboꝝ cām emēdat suauit̄ atq; digerit ꝑꝑ qḋ
leni sol'one euāt. ℞. epithy. ʒ. x. polypo. ʒ. vi. buglos-
se. ʒ. iiȷ. chymi ysopi camepitheos oīm añ. ʒ. 4. capi.
vene. ʒ. v. turbith. ʒ. vi. vtriusq; ozimi se. melisse ȝe-
doarie bēē albi ⁊ rubei foliȷ spice nardi cardamōi
oīm añ. ʒ. iiȷ. 5. cuscute se. ēdiuie radicȝ eiusdē. radi-
cis liliȷ añ. ʒ. xiȷ. ȝuc. ro. ad pōdꝰ oīm. Supradcā igit̄
oīa i purissimo ⁊ fortissimo aceto remolliāt̄ ꝑ diē et
noctē. In crastio v̄o adiūgāt̄ toti lb. viȷ. aq̄ mūdissi-
me. totūq; suauit̄ decoquat̄ vsq; q̄ redeat q̄si ad me
dietatē aceti. q̄ si ȝuccaꝝ ro. nō suffecerit dulcorare
tñ vt i his remāeat sapor ȝuccari ad hꝰ sufficiēs sit
addēda. postea v̄o ab igne ꝺpositū fuet̄. sit āt dos̄
eiꝰ a. ʒ. xv. a. xx. q̄ si recipiat̄. x. diebꝰ ꝯtiue māifestabi
tur eiꝰ iuuamētū i his i q̄bꝰ fuerit multa mā melica.
¶ Si v̄o modica fuerit materia sed mēbra p̄ncipal

lia tm̄ dispositā sꝫ ad hᵒ vt hñot hᵒi gñeꝛ in his ⁊ illa modica ipiꝰ q̄titas i lacertꝫ maneat i arterijs ⁊ vēis tūc expti sumᵛ i tali casu sirupū cᵒ dispēsatio talis exī stit. ℂ ℞.se.ēdi.⁊ mellisse ozimi mioꝛꝫ oiꝫ añ.ʒ.xx. radicū lilij.ʒ.v.buglosse.ʒ.xxx.folioꝝ melisse.ʒ.xv. polipo.maratri oiꝫ añ.ʒ.vi.oīa hᶜ coquāꝛ i septuplo sui ꝺ aq̄ ⁊ duplo sui ꝺ succo maciāoꝝ dulcisvlq3q̄ sui tertia remāserit ꝑs.postmōꝫ coleꝛ ⁊ colatuꝛ̄ addāꝛ zuccaꝝ ⁊ sirupeꝛ ad mōꝫ iulep:vl' ꝑt fieri ad mōꝫ sirupi acetosi fꝫ mēsurā ꝺcoctōis. ℂ Cōfectio alia nobil'valde q̄ expti sumᵛ i forma electuarij ⁊ ēt trocisci cui addidi ⁊ sōtraxi fꝫ diuersitatē ꝯplonū:ꝑdest ei vehemēti inuamie cordi ad ꝯfortādū. ℞.margaritaꝝ lıarabe colli oium añ. aur.i.ſ.sirici crudi cācroꝝ fluuiatiliū adustoꝝ oiꝫ añ.aur.i.⁊.ʒ.ſ.buglosse.ʒ.v.vel.x. limatuꝛ̄ auri.ʒ.i.se.melisse ozimi vtriusq3 añ.ʒ.iij. beē al.⁊ rubei ligni aloes lapidis armēi lapidis lazuli loti mastic3 cassieligne ciamōi electoꝝ ozimi altiuij croci nucismus.cardamōi mioꝛꝫ cubebe oiꝫ añ.au.i. epithimi.ʒ.2.ſ.sticados arabici.ʒ.iij.ābꝛe au.i.ꝙ si ñ inuēiaꝛ pōaꝛ zedoarie loco ipiᵒ duplū doronici romāi aur.ij.se.ēdiuie.ʒ.v.se.cucu.ʒ.4. mñne.ʒ.x. ro. ru.℥.iij.muschi.ʒ.2.cāphore au.i.ābꝛe au.i.spice nardi folij āboꝝ añ.ʒ.iij.Hec igr̄ sꝫ radix ⁊ firmaᵐ ⁊ fiūt inde trocisci cū melle ꝑpaꝛ āt qñꝫ scōꝫ exigētiā tēpate cōplonꝫ ⁊ tē nlla fit i eo mutatio. Qñꝫ ꝟo ꝑpaꝛ hñti malā ꝯplonē calidā aut malā ꝯplonē frāꝫ:⁊ tē fꝫ exigētiā cuiusꝫ fit i ea mutatio:fiāt ḡ trocisci ad pō.i. aur. cū triplo sui ꝺ melle optie dispūato.si ꝟo fermētari ꝺbeat ꝑꝑ ꝯseruatōꝫ ⁊ pᵒ fermītatōꝫ vsui reꝟuari expedit vt addāꝛ opij.ʒ.v.⁊ castorei pulueriꝫati timdē: q̄ hᵒ oppositꝫ nōvsui misireꝛ nisi pᵒ sex mēses. Si cui āt dñeꝛ mala ꝯplo cal'a expedit vt crocᵒ ⁊ muscᵒ ad.ſ. au.reducāꝛ ⁊ sōtrahaꝛ epithimū vice cᵒ pōāꝛ.ʒ.v. sumitre ⁊.4.ʒ.sene:addāꝛq3 ro.ʒ.xviij.se.portlace ⁊ spodij.ʒ.i.se.lactuce.ʒ.ij.sādal.ʒ.iij.ceteꝛ̄ ꝟo meᶜ remāeant sic pᵒ ⁊ fiāt trocisci sic̄ dixiuᵛ cū melle optie dispumato. Cui ꝟo mala ꝯplo frā dñaꝛ expedit adiūgere medicis ꝑdictꝫ corticē nucismus.⁊ corticē citri ⁊ xylob. ꝯꝫ pipis ⁊.ʒʒ.ex vnoq̄ꝫ.vꝫ.ʒ.i.castorei.ʒ.ij. ⁊ sōtrahe ꝺ cāphora.ſ.au.hñs ēt malā ꝯplonē cal'aꝫ sūat dosiꝫ ipiᵒ cū aureo spodij ⁊ sapa maciāoꝝ. Qui frāꝫ āt hñt ꝯplonē cū.ʒ.i.castorei. Jā āt cū hac meᵃ curauiuᵛ q̄sdā circa ꝑnᵐ de melia ꝟgēte i māiā. q̄ lupinū demoniū appellaꝛ adiūximᵛ dispēsatōi tēpate.ʒ.i.iacynthi rubificatꝫ:⁊ splēdidi ⁊ ꝑfcē pulueriꝫati ⁊ adiuti fueꝛ̄t mario iuuaᵒ pᵒ desꝑatōm. ℂ Cōpō āt ꝑꝑa his q̄ ꝑꝑ malā ꝯplonē labūꝛ i cardiacā ⁊ cordis ꝺbilitatē ē ista ℞.se.lactuce ⁊ melōis ⁊ cucurbite ⁊ cucumerꝫ mūdatoꝝ añ.ʒ.v.se.portulace:ʒ.4.margaritaꝝ coralli lıarabe cācroꝝ fluuij adustoꝝ siriti crudi oim añ. au.i. sape olibāi aur.i. Si ꝟo nō inēiaꝛ loco ipiᵒ ponāꝛ.ij. aur.ligni aloes zedoarie dorōigi beē albi ⁊ ru.añ.ʒ.ij.spodij cardamōi mioꝛꝫ añ.ʒ.iij.ro.ru.mundataꝝ a capul.⁊ i vmbra exiccataꝝ.ʒ.vi.croci aur.ſ. cāphore vehemēt ꝯtrite cū.xᵒ.sui de muscho ⁊ sexto sui ꝺ ambra aur.i.ſ.buglosse au.v.ex oibᵒ supradictꝫ fiāt trocisci cū sapa maciāoꝝ ⁊ cidonioꝝ ⁊ maloꝝ ḡnatoꝝ. his iquā sapis eq̄lr acceptis fꝫ q̄titatē cōfectiōi sufficientē. ℂ Ad illā ēt iulep ex succo buglosse cū tātundē succi ēdiuie ⁊ q̄druplo sui ꝺ succo maciāoꝝ ⁊ duplo ꝺ aq̄ ros.⁊ sexto totiᵒ ꝺ albissimo zuccaro q̄ iquā suauiꝛ ꝺcoq̄nꝛ vsꝫ ad spissitudinē:⁊ fit iteꝝ iulep ex folijs melisse coctꝫ i aq̄ ro.dōec recepit ꝟtutē ipsoꝝ aut poniꝛ succᵒ eiᵒ i.xxiiij.sui de aq̄ ros.hoc.n.ꝓficit cūctꝫ patiētibᵒ cordꝫ ꝺbilitatē potissime si addaꝛ buglossa itavꝫ ꝙ si fuerit sicca cū ea coq̄ꝛ i aq̄ ro. Si ꝟo recētes cōmisceaꝛ illi succᵒ illiᵒ:ꝙ si ꝯplo vehemētis caliditatꝫ extiterit diminuaꝛ succᵒ melisse ⁊ augeaꝛ succus buglosse q̄titatibᵒ existētibᵒ vtriusq3 eq̄ubᵒ.

ℂ Ca.v. De medicinis solutiuis egritudinum cordis.

Euacuatio āt ꝯuēit i melicꝫ vti pᵒ digōnē ⁊ ꝑpaꝝ inuitionē. Si ꝟo i toto corꝑe abūdauerit humor nociuᵒ totū corpᵒ icipiemᵛ euāre. Jd āt q̄ euāꝛ ꝯuēiēter ē vt dissoluāꝛ.vi.ʒ.hieralogo.i.xx.ʒ.ꝺcoctiōis epithimi fcē fꝫ hāc formā. ℞.epithymi.℥.i.vuaꝝ passulaꝝ.℥.ij.coq̄nꝛ i.ij.lb.aq̄ tm̄ dōec pᵒ colaturā possit exhi ide solūmō pō.xxx.ʒ.ꝙ si cū hᵒ nō euāeꝛ fiat ꝺcoctio epithymi nō aut cū.ix.ʒ.recētis epithymi cretē sicvt i supradcā oryzaccara dissolutꝫ nisi forꝫ dissynteria timereꝛ ⁊ digeraꝛ cū iulep qꝺ pᵒ ꝑdicta oryzacarā supiᵒ scripsimᵒ. Ex pillis āt fortibᵒ ad hᵒ ꝯgruētibus sūt hᵒi. ℞.hierepigre epithymi añ.℥.ij.polipodij sticados arabici agarici añ.ʒ.ſ.pulpe collo.q̄rtā ꝑtē.i.ʒ.scamōee bdellij salis añ.ḡna.v. Alie ꝟo nobiliores ꝑdictꝫ sꝫ he. ℞.pigre epithimi sticados arabici añ.ʒ.ſ.lapidꝫ lazuli lapidꝫ armēi ablutoꝝ agarici pulpe collo.salis añ.q̄rtā ꝑtē.i.ʒ.ligni allo.masticꝫ mēthe añ.gra.v.elleborı gra.ij.ſ.scamōee ḡ.4. Scias āt ꝙ i ꝺcoctiōibᵒ elleborı dos ē.ʒ.i.i pillis āt gra.ij.ſ.⁊ cū i nihilo noceat actionē meᶜ ꝯfortat. Si ꝟo sl'a melle iūgaꝛ tūc fiat euo cū hᵒi pillis. ℞.epithymi turbit añ.ʒ.i.thimi pulpe collo.agarici lapidis ar.loti añ.ʒ.i.q̄rtā scamōee sal.naptici sticados arabici añ.ʒ.v.elleborı gra.ij.ſ.fiāt pille cum succo poroꝝ. Jn pillis āt q̄ ifra ꝑdictas sūt iꝟtute nō opꝫ ꝑmutari ꝯplonē aut medicias:sꝫ sufficit variare dosiꝫ fꝫ existiamonē artificialē a medietate vsq3 ad duas tertias.cū āt euo corꝑis nō itēdiꝛ:sed ꝑtiū solūmō vt cordꝫ aut capitis tūc ꝯueniētiᵒ ē vti pillis q̄s dicemᵒ. Si ḡ fuerit ꝯplo melica pura ⁊ ꝑꝑa. ℞.epithymi mirabo.idoꝝ añ.ꝑtē.i.hierepigre ꝑtem.i.⁊.ſ.sticados arabici mitridatiꝑtis.i.duas tertias elleborı ni.ꝑtis i.sextā masticꝫ ligni aloes crudi ⁊ polipodij lapidꝫ armēi loti pulpe collo.añ.ꝑtis.i.tertiā. Hec oīa ꝯficiāꝛ cū succo maciāoꝝ ⁊ fiāt ide pill'e ad q̄titatē ciceris ex q̄bᵒ sumāꝛ a.ʒ.i.vsq3 ad auꝛ̄.i.ꝺ nocte cū vlo de die ꝟo añ gargarizeꝛ oryzaccara maioris decoctiōis. Cum ꝟo ꝯplo fl'atica ⁊ melica fuerit. ℞.turbith agarici epithymi kebuli sticados arabici ana ꝑtē.i.ſ.aloes.ꝑtē.i.ſ.ligni aloes ꝑtē.ſ.fiāt pillule sicut ꝑriᵒ. Cui aūt cōplo melica ⁊ colica fuerit. ℞.turbith epithymi sene fumiterre añ.ꝑtem.i.myrabol'.citri ꝑtē.i.⁊ non tertiā eiᵒ:rosaꝝ ꝑtis.i.duas tertias fiāt pillule sicut ꝑriᵒ. Hec sunt ergo q̄ inq̄tū potuimus sub cōpēdio ꝑscripsimᵒ in sermonibᵒ medicinarū cordialiū finē huic opi iponētes cū laude dei qui ꝟtutē largiri dignatᵒ ē opusculū terminādi.

ℂ Expletus est libellus de viribus cordis: quē princeps Auicenna edidit.

Algali. i. tribul⁹ abe
latiō. i. ḡna citri.
Abeldū beldemen. i. ḡna
vlmi.
Abeli⁹. i. ḡna vł ḡna capi
tis ⁊ est staphisagria.
Abel senobar sichir. i. gra
na pini minoris.
Abenezid. i. gūmi albotin
Abgas. i. pānicul⁹ sbtilior
⁊ terti⁹ q̄ embrio innoluit
Abhel. idest fructus iuni
peri vel iuniperus.
Ab ir spēs est exiture.
Abolsusel. i. pip⁊ triāgłar
Abrahoma idest vlcera q̄
sunt in vltimo malitie.
Abugilise. i. lactuca asini
vel lactucella maior ⁊ no
minat̄ simaren ⁊ sincarez
⁊ super titimalo.
Abunseguesecu. i. somnia
permutabilia.
Acati ē d̄ c⁹ suco fit acatia.
Acatia ē succus arboris q̄
stricto similatur in alexā
dria ⁊ dicitur alkaud.
Aced ē gen⁹ absinthij co
loris subalbidi.
Acemana idest ꝯtractio.
Acetrei ē me^a q̄ fit ex aloe
iera mastice ⁊ mirabolanꝫ
Achāni ē q̄dā spēs lactu=
ce asini anulus silr.
Acheel est loc⁹ iter duas
spatulas sub collo vbi. s.
coniungitur collū dorso.
Acinges idest vitꝫ tritum
accor ē foliū q̄ silat̄ aceto
se siluestri ⁊ d̄r bertacti.
Acrat⁹ e alsūigie lapid̄ est
Adab est aial qd̄ morat̄ i
aquis simile agib.
Adalasi. i. vngula capra.
Adarmachi idest simila.
Ademest idest laurus.
Ad ereb. i. flux⁹ sāguis p
iferiora cū fit ab ex̄e tm̄.
Aderere idest aromaticū
Adib idest lupus.
Adibili idest muscus.
Adoc vel adec. i. lac.
Adohoc. i. lac acetosū d̄ q̄
exctū ē butyꝝ ⁊ d̄r adohoc
Adrimia vel adrioch ē ar
tanita idest ciclamen.
Adruculudidos ē auis p
na semp mouens caudā
valēs ad lapidē renum.
Aduduc est nicticoraꝫ ⁊ se
caudā alios ē bub auis.
Adulb⁹. i. eriti⁹ mōtanus.
aduzaruzegi. i. gal⁹ ⁊ galla
Aenut idest ārmonium.
Afazā calulminum.
Asicume ē q̄si nubes i nig̃
ocli ⁊ d̄r vlc⁹ sordidū h̄ns
crustas ⁊ noiat̄ adustiuū.
Affucē idest obthalmia q̄
in primis appet.
Afrana est cib⁹ de carne
cocta ⁊ infrigidata.
Afurvł affur. i. croc⁹ ortēs
Agib animal est.
Agrios. i. argentū viuuꝫ.
Agūbatalo. i. strignum.
Agula. i. ysopi cerotum.
ahascēobar. i. nucleo spini
Amemen idest sisimbriuꝫ
Aiseir idest vigil.
Alzael. i. cū aliq̄s ipedit̄ i
ꝓferendo sermonem vel
anteq̄ꝫ proferat.
alzaiasin. i. sup̄ me ꝑtesnasi
Alzais. i. acetū ꝯpositum
ex duabus substātijs di=
uersis vna calła ⁊ alia frā.
Alzalzamati est auis ⁊ di
citur frāgens ossa.
Alzaleū idest stānum.
Alzanatu idest istr̄m quo
aliquis suspenditur.
Alzarset idest nasturtium
Alzasceda idem.
Alzitili. i. fruct⁹ tamarisci.
Alzasis ē cētaurea minor.
Alabari. i. frumētū d̄pila=
tum decoctū cū multa aq̄
Alabel idest vini potus.
Alachalich. idest epithi=
ma de odoriferis,
Alag idest sanguisuga.
Alagarab ē sal.
Alahatal. i. flux⁹ h̄uorū a
capite ad tracheā artariā
ex quo fit tussis vel arte=
rie passio.
Alabudocenec. i. tro. stel=
le q̄ n̄ pmittūt vitā feedeř,
Alabglab ātamlza. i. por=
tulaca. Albagla idem.
Alāutovł alabasi. i. pisibū
Alaratolai. i. calcanei loc⁹
Alarfin idest enula.
Alasabeo safar. i. diptam⁹
Alasaf. i. desudatio.
Alasar. i. concauitas.
Alasceā idest āmoniacū.
Alascheti ē spina alba q̄ si
milatur bedeoard.
Alannoch idest plumbuꝫ
nondum mundatum.
Alazaracoen. i. petra ser=
pentaria ⁊ est trib⁹ modis
vna q̄si nigra alia subutris
dis iniixtis lineis alb̄. alia
viridis.
Alazar almareo. i. lapis la
cteus qui cum fricatur fac̄
lac cuius virtus est vt ema
tites sed debilior.
Alazaralsēgi. i. lapꝫ spōgie
Alazar lazuard idest lapꝫ
lazuli.
Albacal idest bresilum.
Albagal ātamlza. i. portu
laca. Alabglab idē.
Albaleghim. i. a. 14. anno
vsq̄ꝫ ad. 50^m
Albara acora scēa. i. rapa
Albaras ē morphea alba
vt lac vel nimia cutis albi=
ficatio.
Albarochia est tabula ma
gna cuꝫ q̄ equat̄ os fractū
Albatagi. i. extremitates.
ossiū q̄ iūgunt̄ cuꝫ digitis.
Albazal idest cepe.
Albechanahati idest resi=
stentia maliciei.
Sibedilē vel alcatimi vel
sangusator idest incubus
Albedsanem ē rubedo ex
tranea siliis rubedi leprosi
Albedarūgi idest basiliuꝫ
Albesarasagel idest mala
citonia.
Albehel. i. fruct⁹ iuniperi.
Albela. i. flores palmarū.
albelladorik. i. anacardiū
Albelgaga. i. cucurbita.
Albeleet idest mirtus.
Albeldilgar. i. fraxinus.
Albelcaudaracar. i. grana
lauri.
Albenben de quo fit oleū
muscellinum.
Albens. i. nux muscata.
Aberēgesitiū idest ozimū
cum floribus suis.
Alberdi idest papirus.
Albersandarhu idest vir=
ga pastoris.
Albeti ē arbor pini c⁹ gū=
ma dicit̄ gumma pini ⁊ est
colofonia.
Albetiriace cupssus latie.
Albezard. i. lapis q̄ oi ve=
neno resistit ⁊ iō vocant̄ q̄
veneno resistūt albezahar
Albin idest vua sicca.
Albi⁹ est laticiniū bocho
num qd̄ noiat̄ marinū q̄ꝫ
ibi nascitur.
Albōdelzidi. i. nux d̄ idia.
Aiborati idest vmbilicus
Albotin ē arbor cui⁹ gra=
nū dicit̄ granum viride.
Albunga idest auellana.
Albutira ē spēs calamēti
siluestrꝫ q̄ nasci̇̄ iẗ lapides
Albuzer. i. dactili.
Alcacher alcasiu.
Alcalzab. i. ligamēta a pos
sterioribus tendēs ante=
rius ⁊ ab anterioib⁹ re=
trogrediens.
Alcalzar idest tapsia.
Alcādaros. i. triticum ro=
manum.
Alcāzi est species crete.
Alcarad idest cimices.
Alcarme idest ꝑutis ⁊ did
tari cochear qn̄ inciditur
alcāmezit. i. nux. tamārisci
Alcarti. i. prūella agrestꝭ.
Alcarūdo idest rosa vincē
egebut.
Alcataticaro. i. caronariū
vel renum.
Acatatur idest siringa vł
id qd̄ inijcit̄ per siringam
Alchaseran. i. bruscus.
Alchatin idest locus dor
si in directo renū vel arti=
culus est in arabico.
Alchatinis panis qui ē de
genere tritici.
Alcheel ē loc⁹ inter duas
spatulas sub collo vbi. s.
cōiungit̄ collū dorso.
Alchecaracha vel arcan=
dos idest piretrum.
Alchisita. i. dragagantuꝫ
Alchoc vel alchore. i. pal=
ma siluestris ⁊ fit de succo
alchar syrupus de succo
palmaꝝ siluestriū.
Alchuabe. i. vlcera inigra
melica que sunt ad sanan
dum difficillima.
Alclamita. i. fermentum.
Alchoirath. i. alalia dicta
vgil. Efesesis ⁊ st̄ cunigi.
Alcola st̄ pue aposta i ore.
Alcolate e species fungo
rum que comeduntur.
Alcoocal. i. spina.
Alcomagi. i. rumex vł sa
cta acetosa.

Alcosbet.i.apostoma.
Alcubel.i.caro assata sup prunas.
Alcubezareũ:adarar: atelar:atelaigi:alcatati asecterac: aues sũt.
Alcubugi . est auis dicta alauda capeluta.
Alcule.i.pue pustule lore
Alcumur ẽ diminutio visus pp nimium aspectuz.
Alcunicalz ẽ 3ª spẽs ethice l q̃ appet forma q̃ ẽ l de crepitis ↄtũ ad colorẽ.
Alcurat.i.vitica.
Alcurathi ẽ fluxus vẽtris excoriatiuus fm quosdã dictus alcur.
Alcurnesich.i. fructus tamarisci.
Alcutab est egritudo.
Alcuzez.i.tetanº ꝛ q̃ñq̃ ꝓ ꝑticulari spasmo ponitur
Aldabac.i. viscº ꝛ ẽ glutẽ.
Alde idest oua.
Aldeguarich est mẽsura continẽs lib.quatuor.
Alderez.i. cõcauitas ꝛ vẽtriculus cerebri.
aldubelletis ãpatamagna
Alebreati.i.cantabrum ꝛ est furfur tritici.
Alefatu.i.rotula genu.
Alefeniati.i.spẽs vt pip ꝛ silia:alsegin.Tãguebil.
Alesereasce ẽ vitis alba.
Alegnarized.i.electuaria
Alehec.i.siligo.
Alema capitis.i.cacumẽ.
Alẽges dr̃enula ꝛ ẽ duoꝝ modoꝝ vna hz florẽ citrinum:alia albũ:s3 melioꝛ ẽ cum citrino flore.
Alesceri.i.tamariscus masculus.
Aleser idest vitis.
Alesirati idest rime.
Alescorab idest storax.
Aleulreti encaustrum illorum qui preparãt coria.
Alezorasen.i. raphanus.
Alfa.i. malũ mãdragore.
Alfachi q̃ ꝑponit ꝓcepta legꝫ nõ ꝓbãs ea sicẽ medicus ꝑponit ꝓbata a ꝓho.
Alfac.i.agnus castus.
Alfaic.i.excedẽs ꝛ ẽ os ſr galsamata hñs.4. latera duo supiº ꝛ duo inferius.
Alfanca ẽ locus inter mẽtum ꝛ labium inferius.
Alfarfac ẽ siluestris portulaca hñs lac ꝛ ẽ titimallº.
Alfarsunigi.i.aspargus.
Alfarsadab.i.morus.
Alfase.i. q̃ñ caro interioꝛ fit nigra ꝛ ẽ ibi solo continui:ꝛ hoc fit q̃ñq̃ ex percussione ꝛ sine vulnere.
Alfatid ẽ medulla panis infusa ꝛ fcã vt pila.
Alfeed ẽ aranea q̃ dr̃ venatrix muscaꝝ ꝛ dr̃ pliud i.rapaꝝ: rutela idẽ.
Alfegin dñr oẽs spẽs bõi saporis q̃ cibarijs admiscẽtur vt piper ꝛ.33.
Alfeniati idẽ.
Alferisius est spẽs lacticinij pernitiosi.
Alferuzegi.i. smaragdus
Alfese vel altetẽ sũt egritudines lingue q̃ñ aliq̃s non potest ꝓferre nisi sese vel te ten.
Alfesire.i.radixvitis albe
Alfesis ẽ aial exñs l lectis ꝛ apud arabes dr̃ igil.i.cimex debilẽ hñs cutẽ.
Alfid.i.sinapi. album.
Alfidabeget.i. ↄdimẽtuz.
Alfigil.i.folia salicis.
Alfila sunt spẽs nodi.
Alfirsedi est spẽs mori ꝛ ẽ dulcis.
Alfuturati ẽ egritudo . s. q̃ñ exuberat velam̃ cerebri ꝛ aꝑat ꝛ fit vt fungus.
Algaras.i.caro frã ꝛ ẽ q̃ñ caput agni cũ aceto coq̃t
Algalamata ẽ caro pãniculosa sub vua pendens cooperiẽs caput cãne.
Algazaz.i. punctura q̃ ꝓ transit cutem.
Algednar.i.zedoaria.
Algeherit sũt quatuorvene labij.
Algenares idest milium.
Algeorasen idest acorus.
Algeromati sunt vulnera vltima in corruptiõe elõgata a consolidatione.
Algrahac ẽ lesio q̃ nõ mouet os de loco suo : sed attrahit q̃ð ipm mouet nec est de gñe tortionis.
Alguadi ẽ humoꝛ q̃ egredit de virga quãdo quis tãgit mulierem.
Alguama.i.desideriũ malũ vt carbonũ.
Alguardau.i.pediculusq̃ nascitur in inguine.
Alguardagõe.i.celidonie
Alguardẽigi vel scimosis idest obtalmia magna.
Alguarisẽ ẽ genº colũbaꝝ
Alguasa.i.q̃ñ aliq̃s tristat ꝛ nescit quare.
Alguassen.i.herba siliis lilio ꝛ dr̃ lilialis.
Alguathagualisi.i.ↄficiẽs
Alguelemati ꝛrehac idest etas q̃ ẽ a ꝓma spermatis emissione ꝛ emissiõis potẽtia vsq̃ barbescãt.
Alguesceni ẽ isectio faciei i nigꝝ vel albũ colorez sedũ ꝛ i ꝓnº morfee apparet ꝛ lepre ꝛ dr̃ guassen.
Alguesgues.i.aliẽatio q̃ñ q̃s secũ loq̃tur aliena.
Alguitar.i.alienatio .s.q̃ñ hõ loq̃tur plãe ꝛ cũ rõne.
Alhaarat ꝛ alheretit.i.interioꝛ pars labioꝝ.
Alhachã ẽ locusvbi collũ iungitur capiti exterius ꝛ posterius.
Alacuhen ẽ herba silisco tulei fetide.
Alhadal.i.decollatio ꝛ est aꝑa q̃ vr̃ hol q̃ decollet.
Alhadãi idest loca q̃ sunt post aures.
Alhagen vel alafrac.i.pitenecon qui hz lac.
Alhaguahaci.i.pua alalia vt aranea.
Alhahacãi est os ꝓ q̃ð cõpletur iunctura.
Alhalebleb est speciesvolubilis.
Alhalibẽ.i.inguina.
Alhãgesi idest rubus.
Alhãgi est herba silis cẽtauree minori.
Alharib.i.ipicon ꝛ vocat syriace vna demonis.
Alharba idest lãcea.
alharnode rõanũ siseleos
alharnabet.i.cãcer i naso
Alharbe ẽ aialvenenosuz ꝛ est auis dicta bubo.
Alhasce.i.folia sentic ꝛ ẽ larboꝛ simil ruthe.i.siccados arabicũ ꝛ hz aliosyso pus hortulanus.
Alhasar:hasebraz.alerbe alhenite:almenentia: vel alagrati:vel cameleon.et pẽtaphilij:he sunt.7.spẽs lacticinij .s3 lac lacticinij absolute est lac alerbe ꝛ ẽ illud quod nominatur bifrica alcarnem.
Alhasaph.i.excoriatiões q̃ sũt i syours iũcturaꝝ ꝛ ꝓpter sudoꝛem fiunt
Alhasue.i.egritudo oculi silis fumo ꝛ puluerı sup nigro oculi existens.
Alhasegi ẽ iferioꝛ pecore
Alathiet.i.puluinar ꝛ sũt due vene in collo.
Alhauis sũt ossa lata sub renibus parum.
Alhauiz estvna spẽ calamenti ꝛ est alia dicta calamentũ hirci.
Alhauti ẽ vir eq̃lis cõplõnis ꝛ fortis corporis.
Alhebesur idest femina
Alhehelim.i.bebale.
Alhehil est illud q̃ð dicit gũma napelli.
Alhereisidest pites d̃ frumento.
Alhiada.i. polium
Alhilineti sunt additamẽta accularia ab acu.
Alhosos.i.cauda vel tria ossa q̃ sũt iferiº in cauda.
Alhulen.i. cibus pulloꝝ
alhumoꝛ vel alhauirã.i. foramẽ in q̃ð intrat dens
Ali.i.grana ebuli vel sambuci.
Aliabra vel assibresegi.i. radix mãdragore.
Aliathelic.i. priuatio.
Alichod estegritudo qua oculi egrediuntur ad exteriora.
Alienibut est speciesxylo caracte ꝛ dicitur eẽ de genere pini.
Alterusez ẽ fractura mlaparium.
Alihar idest ꝓuatio luminis.
Alibat.i.terbentina.
Alintifisar.i.q̃ñ foramen vue fit latius eo q̃ð fit in natura.
Aliumeiz.i.ficus fatua.
Alizaabduo.i.cauille due
Alizadra.i. grana viridia ꝛ est alfalfasa.

Alltalltal' e egritudo corrodens membra et aliquando transit in eftiomenum.
Alltalat. idest stannum.
Alltarme. idest grana.
Alltarte. i. lignum de quo fiunt haste lancearum.
Alltaseri. i. strictura narium
Alltansuri. ariagie. alese ad alesercb. ocs sunt diuerse species camphore.
Allteil. idest sub collo ubi iunguntur furcule dorsi.
Alltelzed. idest citruli.
Alltenda. i. conastrelo.
Alltescen. i. cibus fact' ex ordeo excorticato.
Alltesmes. idest uue passe sine granis.
Alltetnici. i. maiorana.
Alludad nigrum in quo inuoluuntur capilli et manus.
Allunati. i. bdellium subalbidum.
Allutran. i. pix liquida.
Alchimetu. i. color qui fit ex sanguine.
Altrobob. i. succi acetosi.
Altrosos. i. cardui capita
Altruted. est planta cui' gummi est dragagantum.
Allrathan. sunt apostemata crurium grossa.
Allues. idest dulces. vel confectiones de melle
Allugati. e spes titimalli.
Almacor. e vulnus quod fit sella et sitib' cum qua extat
Almadil. vena est.
Almagabani. i. fauces. et similiter alcasim.
Almaheleb. idest vera.
Almailt. i. sapor insipid' sicut sapor aque.
Almaui. i. spica celtica
Almarine vel almarti silvestre. i. marubium muse.
Almarot. i. radix herbe altit.
Almasal. est cib' fact' de lacte acetoso et farina ordei
Almastice. i. mastix
Almasus. i. cassia.
Almatir. i. vermis. qui innenitur in grana.
Almeaseta. i. storax liquida
Almechen est locus a cingulo inferius.
Almeizaharagi. e genus lacticinii.

Almeltent. i. duo anguli oculorum.
Almeltents. e genus lacticinii. et e silic portulace.
Almechesmate. i. palma agrestis.
Almelib. aimelilibum. et e orobus.
Almeliletu. e dispositio caliditatis totius corporis an febrile discrasiaz.
Almesus. i. liquor acetasus.
Almisar. i. lactuca asini.
Almisdaru et algen confectiones sunt.
Almismar. est nodus similis capiti claui.
Almochoati. i. defectio ossis.
Almodus. i. ifictura ad similitudinem dentis serre.
Almos'. i. cibarium acetosum
Almubersez. i. bersen.
Almuhe. vel alechidu est istrm quo oculi pforant.
Almiuati. i. cibi cum aceto pati. e et medi' corpis ex vtriz laterib': mensura. 4. digitorum ab alborati.
Almunda. i. rotunditas in qua continetur oculus.
Almuri. apud arabicos e salsa.
Almusesi. i. magra. et dicit quod est gipsum.
Almuzei vel almuseragi vue egressio et dicit empetigo.
Alneimetestel. nomen loci in quo sunt schole.
Alnesa. i. amilum.
Alnora. i. calx non extincta.
Alnudar. e flos rubeus.
Alnusa. i. catapucia.
Alnusbasta. i. forma capitis oblonga plana vtrinque vt coopertura domus.
Alnuzaragi. idest fixura in oculo.
Nocen. i. cotula.
Alohocat. i. electuaria mollia que lambuntur.
Alorsingen. i. epaticum.
Alosor. i. grana squille.
Alrasatu. e spes veneni.
Alrasefati. i. gluten.
Alrodab. i. lutum.
Alrosboth. i. porus qui post ossis fracturam creatur.

Alsamach e foramen auris.
Alscehedenigi. i. semen canapis.
Alscordio. i. scordeo.
Alsegi. i. vlcera que fiunt in capite.
Alseile. e serpes rotule sicut aranee.
Alsers. i. nasturtium basiliconicum.
Alsuled. i. ferrum.
Alsuledati. i. vrinahircorum montanorum.
Alsumesi. podus est in antidotario.
Altabasir. i. spodium.
Altaitibiati. i. herbe nascentes in aqua vt coca et pulmonaria que dicit vlcus et altait e herba nascens in flumine.
Altamptia. vel porc' luti e bestia multos hns pedes acuti veneni.
Altararat. i. serpens volans
Altarazacon. i. troxumia agrestis.
Altarfati. i. punctura sanguinis in oculo.
Altelea. i. pira et fit sirup' altelea. i. de piris.
Alterera. i. aromaticum.
Altesum. i. medicamen capitale.
Altetra. i. viridis.
Althema. i. vertex.
Altiele. i. dactili.
Altisa. Altisel. gessi. et e ab rotanum silvestre.
Altigiris. i. lignum aloes.
Altin alame. i. bolum armenicum.
Altit. i. assa.
Altubig. i. glutinum gladium
Altusugi. podus est.
Aluebe. i. palpitatio. et est egritudo vt lassitudo.
Aluenie. i. ameos.
Aluf. i. dragotea.
Alubari i. locus sup calcaneum retro.
Aluberatrati. i. frenetici.
Alume tameni. i. scissum.
Aluratiz. e spes sahafati. et sunt vlcera mala appentia in crure.
Alusen. i. sulfurata.
Alusne et vine. i. culcassia.
Aluthsagi. i. aqua oculi cum pruritu.

Alzuhumec. i. vnt nosa.
Ambunas gre. e canacel la. scz herba dicta cauda equina.
Ameius e spes titimalli.
Amgahile. arbor e gumme arabice.
Amibazed. pod' est in antidotario.
Amusaragi. est ruptura cornee modica.
Anagallis. i. auricula muris.
Anahafati. i. extenuatio.
Anaseni. i. piscis salitus.
Andacocha. i. sulfurata.
Anegib. i. camel' arabic'.
Anemel. sunt ossa subtilia minuta in digitorum extremitatibus.
Aninde. est herba de qua fit assa fetida.
Anulu e quasi nubes sub nigro oculi submersam habens pfunditatem.
Anzarotvel anzarut. i. sarcocolla.
Adanroth e spes formice que sola pne radicem inueni.
Arab. i. lacertus.
Aracamati. est auis frangens os.
Aradradat. sunt pisces petrosi.
Arbor marie. est buchormarien.
Argeatu e genus instrumenti quo aliquid ita fit quod descis et non qualit.
Ariegi. i. attramentum.
Arme. i. gna sine musco.
Armenisi. i. ficus sicca.
Artia algnedi. i. venalis.
Arterie subeteni. i. facies dormire et sunt due vene appentes in gutture.
Arthanita. i. buchormarie et est ciclamen.
Asafargenis. i. mala citonia.
Asaguaid caro. i. caro fe t' o vtero recenter egrediens
Asaltel. i. spica celtica.
Asala affuse. i. radix lilii.
Assamasi. i. dies caniculares.
Assangita. i. triticum cum aqua bene coctum.
Asaraac est egritudo palpebre superioris:

Alaragi.i.vga pastoris.
Alartragiti vel asiluregi
puluis q cadit de parieti
b⁹ salis ꝛ ē sal tingens.
Alathar.i.origanum.
Alcarata pondus est.
Alcadid est locus a cubi-
to vsq ad rascetam.
Alcararar ē herba simil'
myrto hñs in medio sui
anulum similē oculo ꝛ si-
milatur semperuiue.
Alcebul.i.color palee.
Alcehesabrā spēs ē tutiali
Alcerehacati.scoria ei⁹ in
medicina ponit ꝛ dicit esse
spēs ferri.calibs scilicet.
Alcehete vna ē de.28. mā
sionibus lune.
Aldrelati.i.terra sclauoꝝ
Alcolanue.i.apodilius.
Alcures.i.nux romana.
Aleba.i.pala. ꝛ est gūmi
abietis.
Alec sūt tubera q appent
ah eruptōez sic̄ i leprosis
Aledeb est arbor cui⁹ gra
num dicit granū regum ꝛ
dicitur mecterarie.
Alsehara. stella est.
alsehebassa.i.mādragora
Aleid.est os qd a cubito ē
vsq ad manuz compositū
ex duobus.
Aleker. est ebrietas.
Alered.idest acetosa.
Alerbiz.i.arbor lutrā.
Aleseseni.idest pastura ca
meloꝝ.
Alesseiguiste.i.eupatoriū.
Alestra.i.inuersatō palpe
bre.
Alsur.i.croc⁹ hortulan⁹.
Alsnil.i.me^m inter albū ꝛ
nigrum.
Alsius.ē lapis sup quē na
scit sal.cui⁹ flos dr asius ꝛ
ei⁹ gñatio ē ex rore maris
ꝛ ibre q cadit sup eū.
Alsol.arel.allzamē.i.ligua
arietis ꝛ est plantago.
Alsimat. idest attriplex.
Alstatalati pondus est.
Alsubedehi.i.lapis quo li-
cidūtur lapidis alij.
Alsurie.i. attramentuz ru
beum.
Alsusen.idest liliū. ꝛ mltis
est modis meli⁹ ē ireos.
Atacarie.est medicina acu
ti saporis.
Atagdan.i.ruge in facie.
Atanatū.i.apa pestilētie.
Atansa. idest tamarisius.
Atanigi.reptile est.
Ataro.idest lenticus.
Atasus. idest inflationes.
Ataugitanū.i.apostema i
carne glandosa.
Ateiete.pdir masculi sex⁹
Athaib.idest acetosum.
Athaes.aspis ē serpēs di-
uersos habens colores
Athaulaurā.i. senticū.
Atheraet.idest apostēa.
Athiatiz. i. cōfusū vnū ad
exercitū ꝯpositum ex forti-
tudine ꝛ velocitate.
Atikir.idest squinantum
Atiritalon. dr oēs apa in
carne glādosa natum.
Atorcut ē arbor de q gū-
ma dicta āmoniacū colli-
gitur: ꝛ quandoq vocat
id qd aurū adherere fac
s.consolidatio auri.
Atriū.sūt istra p q hūt di-
stillatōes sic istra aq rof.
Atrona.idest citrus.
Auseac.idest coagulū cer
ninū ꝛ genitū buffali.
Auhar.idest loc⁹ q est i in
feriori parte gule.
Aumeli.idest oleuz dulce
spissum sicut mel.
Auneb.idest iuiube.
Ausici.idest ramnus.
Ausid. est spēs nenufaris
Autartellos.i.febris quot
tidiana interpollate.
Arusoni. pondus est.
Azacareled.pondus est.
Azadar.i.acetosamōtana
Azalaltarosa.i.radixporri
Azamach.ara gūmi ara-
bicum.
Azamec.i. auripigmetū.
Azaracha.ē istrz sil'e cāne
p qd pueri attrahūt aquā
ꝛ cū volūt violēt expellēt.
Azederā.ꝛ adoraz.ꝛ abe-
nagi.aues sunt.
Azenza.i. cantarides.
Azereazeti.i.vitis alba.
Azercon.idest siringi.
Aziuazar. vel azinizar.i.
buxus.
Azon.idest semperuiua.

B Achat. ꝛ bachati pō
dus est.
Bacidē ē testicul⁹ vulpis.
Basacaren. idest psilliuz.
Bahasce.filis vtutu lētiū.
Balzabat. idest basilicon.
Balzilla. est faba.
Balum.idest prassiuz.
Bala est succus palme in
qua dactili nascuntur.
Balgesar abustē. pastina
ca hortensis.
Ballrascruce.i.granū lini.
Baluch.idest glans.
Bamulitis est lacticinium
simile mirto.
Bangiora.idest vrtica.
Barachia. idest salsa.
Barachiē.i.apa pestilētie
Barasecū.i. lētigo maior.
Barati est vitrum salsum.
Barba hircina. idest hy-
poquistidos.
Barchal est arbor silis fo
lijs acetose siluestris.
Bartalz.idest meatus.
Bassure ē illō qd appet.
Bataꝛ ē caro lēga in ore
matricis orta ꝛ est dura.
Bathecha.idest melo.
Baxhētē.i. capill⁹ venerꝫ
Baucia siluestris.i. dauc⁹
Baurachlzebuli sem idūē
Bebonigi.i.camomilla.
Bechat.idest cataputia.
Becurdumē. idest cadus
siluester.
Bedarōgi.i. ozimū fiuuia
le.ē bederabi fm quosdā
ꝛ alahūt.
Bedemeregi. est ꝯfectio i
antidotario.
Bedecar.est spina alba.
Bedezeregi. loco ei⁹ pōit
i lectificādo pōd⁹ipi⁹ d se
ta ꝛ ptes pōderis ipsi⁹ de
cortice citri.
Bedil.i.papauer cordosū
Belzat.idest citrulus.
Belador.i. anacardus.
Belemō.i. titimallus q si
milat portulace siluestri.
Baliat aligēa.i. galbanū.
Benē mat.sem ticte decli
nās ad albedinez. ꝛ alibi
semē dem piper albū.
Bengi.idest iusqamus.
Benuard.i.odor rose.
Benz.i. iusqamū albū. vl'
boron.i. semē nigrū.
Beralme psice. ē feniculū
berasicā.ꝛbelerlzab.ꝛ her
bū.ꝛ herba iudaica idē.
Berbetinē.est siphac ꝛ di
beriteron.
Beremehē.i.spēs fēri fēi.
Berēgesis.i.abrotanū i li⁹
simplicꝫ medi^e dr enula.
Berilic. est piscis.
Bersalbi.i.napelli.
Bersendaru ꝛ vlesanda-
ri est virga pastoris.
Bersceguasen.i. coriādrū
putei vel capill⁹ veneris ꝛ
psice dr bersūgua ꝛ syria
ce capillus porcin⁹: ꝛara.
capillus algul.
Beruara.i. zedoaria.
Besasar alsar.i. cepe mu-
rien.squilla.
Beseber.i.anatan.
Besed.i.corallus.
Besibeig.i. polipodium.
Betaderz.i.ozimū.
Bezard.i. galbanū. ꝛ be-
zard ē lapis viridis in q
tāta vis existit vt oē vene
nū expellat.
Bezaharat.i.resistētia ve
neno.
Bezariat.i.vtus bengi.
Bezolgradatū ē instrm q
eūat eq herniosi.
Birisen. qñq p pleuresi
ponitur.
Birsen.ē apa capitꝫ factū
pp cōitatē diafragmatis.
Bisaac. i. saliua hominis
ieiuni.
Bisus. est quedā species
arboris pini.
Bithar.i.vga pastoris.
Bitiurō ē pānicul⁹ sub si-
phac exñs ꝛ dr rotūdus.
Bizeri.i. semen.
Bizeri alcarak.i.se.apij
Bizeri atasigēiti.i.se.feni.
Bizeri araicien. i. semen
nasturtij.
Bizeri asasal.i. se.sapule.
Bizeri antamlza.i. semen
portulace.
Bizeri asormat.i.semen a
triplicis.
Bizeri bangora. i. semen
vrtice bizeri ragi.
Bizeri bēgi.i. se.iusqami.
Bizeri cotne.i. psilium.
Bizeri cuberz.i. malue mi
noris semen.
Bizeri corat.i.se.porri.
Bizeri chitē.i.semē lini.

bizeri salgagel.i.sem̄ rute
Bizeri fugi.i. sem̄ raphāi
Bizeri giasel.i. sem̄ trifo=
lij bizeriuma.
Bizeri gardel.i.semen si=
napis.
Bizeri lxatmi idest semen
malue maioris.
Bizeri nemen idest semē
zinsibrij.
Bizeri olimath. idest sem̄
lapatij.
Bizeri albe.i.sem̄ fenugrci
Bizeri ragi vel bāgora .i.
semē vrtice.
Bizeri vard.i.semē rose.
bizeri zerzir.i.sem̄cariote
Bisem altā.i. ligua agni.
Boarti.i. vmbilicus.
Bondacha.i.auellana.
Bothor ē eminētia i cute
s.apa puū sine pustula.
Botin. idest terbētina.
Brebat.i. virga pastoris.
Bresilus.idest corallus.
Buchormariē.i.herbamā
rie.i.artāita:ī ē ciclamē.
Budeig.i.polipodium.
Bule ē cucumer indus ī
silis cucumeris capparis
Buradeeb.i.liatura auri.
Bur alfada.idest limatu=
ra argēti.
Burdacaton ē pōdus in
modum auellane.
Buri ē ramex vl' hernia
ex lapideitate apatis.
Burisine ē apa lene ex sā
guine ī vētositate.
Burules.i.apa calzi igule
Busderbēdū ē collirium
de ammoniaco latum.
Butibede idest scabiosa.
Buzeidē ē medicia inda
loco eius ponit been.

CAab ē os p qd iun=
ctura 9plet i crure.
Cadumus ē nomē grecū
ī ē diabet.
Caducorasse.i.arbor picē
Cahab idest calcaneus.
Cahana .i.vinum album
ī debile.
Cailagelā.i. sempuiua.
Calcātū. i. attra^m viride.
Calcudil.i.attramētū albū
Calcule est herba similis
vermiculari.
Calcatis sil'at alusuē ī est
herba dcā cassula cordis

Calcaterō ē egritudo oca
li similis vngule.
Calcānl.i.ozimū mōtanū
Caldicon idest album.
Caleo.i.alumē indū.
Calib instrm q caro addi
ta trahit a pfundo.
Calos ē pānus faciei.
Camaduci.i. occiput.
Cambil ē terra rubea mi
nuta q effertur de media
aut athema ī cū fricat su
p manū ingredit cutē de
quo fit vnguētuz ī pene=
trat manum.
Cācer fm quosdā ē vene
ī dr eē memithe . i. cheli=
donia q ē pua ī magna dr
algarduene.
Cancreos.i.sem̄ ferule.
Cādros.i.triticū romanū
Cāesis.i.cara p vli.
Canguar^9. i. auiū vētres.
Canisetics ē spēs ostraci
ī gaugiel similiter.
Cātasamich sunt cibaria
quor q̄dā cū sale q̄dā si=
ne sale cōdiuntur.
Canci ē spēs crete cum q
abluitur.
Capaptia.i.ferula.
Carased idest apium.
Caras ē cū aliqs vult loq
ī non pōt nisi sepi^9 mouē
do linguam ī os.
Caragiati.i.lacualis.
Caralxilno.i. lacticiniū q
dr mascul^9 ī ē vnū gen^9 ī
post ipz oēs sunt frigide.
Carabit^9.i.phrenesis.
Carati.i.lūbrici trestres
Cares ē gn̄s cibarij .i.ci=
bus infrigidatiuus.
Carneth pondus est.
Carmata dr apa qd nasci
tur sub ascellis i glandu=
losa carne ī cū ē nigri co=
loris est mortifera.
Carmersion.i.fructus ta=
marisci.
Carmos sūt grana capil=
lorū algul.i.capillorum ve
neris.
Carnub.i.xylocaracta.
Cartamū.i.crocus horru
lanus ī semē eius.
Cassamū ē vitiuz qd fit in
caruncullis nariuz ī simi=
latur pupillis.
Casbor idest coriandrum

Cascas idest papauer.
Cascu ē cū aliqs stat sup
pedū extremitatē.
Casesic.i.vespertiliones.
Cassi dnr qnqz ossa q st in
pectore ī cassi.i. torax.
Cassurie.i . atra^m rubeū.
Cassurudar idest galāga
Catarios idest cētaurea.
Cathin.i. loc^9 exterior in
directo renum.
Cathmia.i.maluauiscus.
Caucar genus cardui.
Cauerat.i.alatida.
Caugalib ē tabula ma=
gna cū q equatur os cru=
ris fractum.
Cauguamich sūt compo
sita ī simplicia q comedū
tur post cibum.
Caulitati. i. dolor capitis
māsiuus fixus cronicus ī
dr ouum.
Caulis aq̄ nāusar figul^9q
nolauit granū sponsum.
Celelxima idest cucumer
agrestis.
Cepe muris.i.sqlla qr mu
res interficit:ī cepa cani=
na idē est.
Cesis idest semē dauci ca
dab algasdir.i.ferrugo.
Chartas.i. carta d pāno.
Chesin.i.siler montanuz.
Chiāseni ē finis supiorus
partis nasi.
Chimosī dr obtalmia ma
gna ī dr alguardenigi.
Choilolohaceb .i. acetū
sqlliticum.
Cholsahaltaleb.i. testicu=
lus vulpis ī ē satiriō.
Cicar^9 ē apostema in mē=
bro vno ad aliud trāsiēs
sine manifesta cā.
Climia aldeeb . i. cadi=
mia auri ī ē fex auri.
Climia alfada idest cadi
mia argētea.
Climia argēti ē fex argēti
que eleuat sup locum in
quo funditur.
Cochilū ē alal marinū c^9
virtus ē ppinq castoreo.
Cocior alkradar.i.cortex
thuris.
Cocior atala alcappa.i.
cortex radicis capparis.
Cocior atala asaluthiri .i.
cortex radicis celsi.

Cocior atala rascenegi.i.
cortex radicis feniculi.
Cocior atala rumen.i.cor
tex radicis maligranati.
Cola ē apa in ore ī ligua
ī Ga.nolat ea color cū in
facie pseuerāt ī cū putres
fiūt vlcera maligna.
Colcodea psicū nomen ē
deriuatum a colcodeo.q
ē dator vite.
Colcotar.i. attramētū ci=
trinū:ī ē illud quod dr qsi
terra furrigena.
Cometre idest pirus.
Cōfectio lococh.i. quādo
liniuntur.
Conitum ē medicina ve=
nenosa.
Corat .i.porrus.
Cordumeni.i.carui agre=
ste.
Cossere.i.spuma maris.
Cotila ē mēsura cōtinēs.
ʒ.6.
Crat est vincus de nilo d
quo fit acatia.
Crocoma vel curcuma:ē
fex olei de croco.
Cubein.i.malua vl' mal=
uauiscus.
Cucurma.i.vena citri.
Cuhati halhauic ē herba
dcā pupilla oculi ī inue=
nit i aqs stātib^9 ī dr iutri
Cunetis idest vrtica.
Cumenet idest amomū.
Cunce idest aphodili.
Cupssus siluestris idest iu
niperus.
Curati quedā spēs flux^9
ventris.
Curathia. i. mucillago q
egredit in tenasmone.
Curacis idest vrtica.
Curcuma ē quasi chelido
nia.
Cusa nomē est demonis
vnde arcusa idest arcus
demonis.i.yris.
Cusus tres sunt spēs vna
earū dr laudanum.
Cuzez qnqz p ptriculari te
tano ponitur.
Cuzegi est cum aliqs im=
petuose caput vertit re=
tro vel cum loquit mouet
ipsum : vel cum facit stre=
pitum ore cum loquit et
semp pfert idem nec scit

q̄d dicat vel cū q̄s loq̄tur
sonū facit vt recordetur vel
aliq̄d fac̄ q̄d extraneū vr
Cyminum karmenuz. i.
sileleos.
Cyminum nabatiū. idest
commune.
DAbach idest gluten.
Dactili indi. tama=
rindi.
Damnarich est mensura
Dauich pond'. est ḡnoꝝ
ordei. 3.
Daps glandis. idest cor
eius pilosus.
Darizumet pondus est.
Dardagi. idest crocus or
tulanus.
Dardi ascebah. i. fex. vini
Dardiascet. i. fex aceti.
Dardicesie. i. fex olei.
Darsceni. i. cinamomū.
Darsesiā est velut spica.
Darsisahā. i. arbor grossa
hñs spinā grādē ⁊ dicunt
quidā q̄ ē radix spice.
Darsessahā. idest grana
alkakengi.
Darfulful. i. piper longū
Dath. idest capra.
Dedi nomen p̄sicum est
⁊ ē pediculus vulturis.
Defre idest oleāder.
Defremulij. i. pulegium
ceruinum.
Deilex locus ē de quo fit
trāsit' ad alterū locum ⁊
proprie cū est sub terra.
Demdar. ē de genere iu=
nipi ⁊ dr̄ pinus inda.
Dem alacuhen. idest san
guis draconis.
Dē albacar. i. sāguis vacce
Dem alcamer. idest san=
guis columbarum.
Demēul. i. carbūculi.
Demest idest laurus.
Demolna. idest malua.
Dēde. est res sillis lingue
auis posita in medio sui.
Dentib' muris. i. macule
q̄ fiūt in facie marie infā=
tiū ꝑꝑ comestionez pāis
corrosi a muribus.
Deraria. idest cātaris.
Dereb. i. corruptio stōi.
Dethi ē ḡnuz sille ordeo
lōgū ⁊ strictū ⁊ ē amarum
Digiti hermatis idest flo
res hermodactili.

Dinarugua ē arbor silis
rethe ⁊ dr̄ zuffere ⁊ alha=
ze c' ḡnuz sile alminiden.
Dipsacos grecū nomen ē
⁊ est dialates.
Dirdar ē fraxinus.
Doch acetosuz ē lac absq
butyro.
Doronigi radix herbe si=
milis zedoarie.
Dubellet. i. āpa magnū.
Dulb sitat ellis in folijs.
Dunalhuard. i. oleū ros.
Dun albēcara. i. oleuz de
semine cucurbite.
Dūalge'. i. oleū d nucib'
Dunalsusē. idest oleuz li=
liaceum.
Dunalarich idest oleum
de squināto.
Dunarāc. i. oleū laurinū
Dūbenesser. i. oleū vio.
Duncaladred. i. oleum.
Duragib auis est.
Durāet vocat zedoar. ⁊
ē triplex. s. de corasceni ie
rosolimitana ⁊ hispāica.
Durusatiras ē res q̄ vol=
uit sup arborē antiquā et
sunt glādes.
EBeria mēsura q̄dā ē
Edeilla pulicia q̄dā ē
Ephiriet. i. ātimonium.
Egedde. i. blacce bizātie.
Egena est vas rotunduz
⁊ est locus apud extremi
tatem oculi.
Elielmelich ē corōa regia
Elmubatēse. i. exercitium
sub quo continetur spēs
luctaminis.
Elbune. idest cibarium.
Elecea idest sapōaria vel
herba fullonum.
Eledion. i. aphodillus.
Elē idest tristitia d eo q̄d
futuꝝ ē ⁊ facvigilare. tri=
stitia de p̄terito dormire
que ara alosui dicitur.
Eleser idest vitis.
Elenis idest cicer.
Elhaslibat. i. terebētina.
El nindar. i. olibanum.
Elteil est loc' vbi dorsum
ceruici iungitur.
Elubie. i. faseolus.
Eluesce. i. amilum.
Embuba suctoriū ē. s. cā=
nula q̄ sugit aq̄ vl aliud li
quidū q̄d cadit in aurem

Emburisme. Empurisma
idest apostema leue ex sā
guine.
Emdros. i. expulsorium.
Emeruzie. ē alchanen al
ba ⁊ tamaracum.
Encaras idest mesaraice
Endagne ē cardamomū
minus.
Epar adib. i. epar lupi.
Ersimium est quoddā ge
nus sisami.
Escute pondus est
Esticos gre. ethica febris ē
Esuc. i. gallia muscata
Esul. i. indicus
Ethel. i. semen iuniperi.
Elnasdalbiar idest bulb'
caninus.
Eutoras piscis ē.
Euzehem. nomē ē corde
grauem reddentis son=
num.
Exalmasus. i. cassia.
Ezegi. i. attramentum.
FAba egyptiaca. i. lu
pinus.
Fafarisan. i. vitis agrestis
nigra ⁊ vocatur vntāia. i.
viticella.
Fag. i. agnus castus
Fagina ē ḡnum sile cice=
ri habens ḡnum sic ma=
haleb.
Faizamē idest epithimū.
Famosus ē gen' spēns
Fāgeliest. idest agnus ca
stus.
Fātis sunt cortices pini
Far est medicina turkia
Faretō est centaurea mi
nor.
Farico dr̄ febris cāuson
Fariscon. idest prassium
Fara. i. mātile magnum
vilosum.
Farsas dr̄ q̄ sit napellus
alij venenuz interficiens.
Fassasa. i. trifoliū q̄d dat
equis ad impinguādum
⁊ ē simile sule.
Fassaig idest portulaca.
Fasis ē spēs arboris pini
Fasuricō ē medicina ad
scabiem.
Faucos ē apostema i car
ne glādosa.
Faudeget. i. calamentū
Fausel. i. auellana inda.
Faugeliest ē agn' cast'.

Feludē ē spēs ferri.
Feluzeharagi ē herba d
cuius succo ē litium.
Feasag ē gen' portlache
Farsac. i. portulacha.
Fauzeligiliegi idest mēta
strum montanum.
Fellehalum ē species cas
lamenti.
Felēgemisch. i. ozimū ga
riofilatum secundū quos
dā mellilotum.
Felengesif est abrotanū
siluestre.
Felizabaragi idest fel ele
phātis.
Fen. ē modus locutionis
cū de vna re trāsitur ad
aliā.
Fenichia idest dactili.
Fennikia. alkemelion
Ferinos ē species aposte
matis q̄d dicitur desenes
ē durū sine dolore.
Feruzegi idest smerillus
Fersesin est de genere al
ferise.
Felesisis est animal sicut
acoros existens in lectis ⁊
apud arabes dr̄ igil.
Fesire ē hazarasen. ⁊ est
vitis alba. i. brionia
Fesula est species lactu=
ce asini.
Fesul ē semen
Fatirat idest interpositio
nes ⁊ ē nomen āhelitus.
Fhued idest os stōi.
Fiscalis est potus qui cū
ordeo ⁊ aqua cum melle
permixtus vomitum pro
uocat.
Fisilk ē genus rubeum
Fistula ē stipites albi pi=
losi immoti ⁊ odor eius ē
sicut odor myrrhe.
Fenia idest peonia
Flos kiles idest flos salis
cis de torrente.
Foca ē quedā descriptio
in quinto canonis ⁊ est
aqua ordei acetosa cum
speciebus vt zinziber. ⁊ si
milibus ⁊ est in vasis par
uis terrenis que bn̄ opi=
lata sunt ⁊ cum aperiunt
in altum salit.
Forosmos vel tibelez. i.
arefactio ⁊ ē secūda spe=
cies ethice.

Faca fit de pāc abtamar
chino ⁊ menta ⁊ apio.
Fusel ē ppinq̄ ꝟtuti sāda
li.⁊ ē q̄dā nux nascēs i in=
dia silis nuci muscate.
Fugule ē aq̄a post aurez
Fulfesarasbiat.i.pipalbū
Fulfulimō est ozimū mō
tanum.
Fulfulminus.i. radix pi=
pis vel lignum suum.
Furbulēt.ē spēs arācaꝝ
Fursus.est caro addita i
oꝛe mīcis orta.⁊ ē ad mo
dū cuiusdā visceris
Furucati.idest fungus.
Fusos.ē māerlesvolubil
Futratē dr̄ egtudo qn̄ du
ra mr̄ isridat ⁊ aq̄atur.

GAbgob. vel galb.i.
grana solis.
Galdi.poliuz.i.
Galāgem. i. galāga.
Gamedin. est instrumētū
cyrurgicum.
Ganetu.i. qn̄ homo vide
tur loqui per nares.
Gar.idest laurus.
Garab. ē fistula in āgul
oculoꝝ dōestic ⁊ ē arboꝛ
sup quā gn̄atur boꝛax.
Gardati.i.pediculꝰ q̄ na=
scit i iguine ⁊ sub ascella.
pediculus vulturis idē.
Gasid.i. eupatoꝛium.
Gauezi.medicamen vul=
nerum nervoꝛum.
Gau.idest vrina.
Gaululeb.i.vrina canis
Gausabiū.i. vria pueroꝝ
Gausegi.i.vrina homis
Gauzemel.i. vria camelli
Gedegnil estvia seu cana
lis minuti intestini.
Gedgnil vēaꝝ.i.viavēaꝝ
Gecū.i.gūma ruthe agre
stis ⁊ ē anacardꝰ mōtanꝰ
Gelēiabi.i.mel rosaceum
Gelnos.idest gnum pini
maioꝛis.
Gēbut.i.rosa vinee.⁊ dici
tur algaꝝ ⁊ fm almanso
rē est spina alba hn̄s flo
rem citrinum.
Gemē vel gezir.idest opo
ponacum.
Genlut.i.coꝛium ꝟpentis
Gensuci.pondus est.
Gesaminum est rosa ex q̄
fit sambacum.

Gese.ē duritica.i.cū sccle
i palpebr difficltas motꝰ
ad eleuādū vl̄ aperiēdū.
Gestehesren.ē res similis
amigdale ⁊ hēt duas spi
nas in capite.
Geusadoa.i.castanea.
Geushalāel.i. nux cupssi.
Geuszbue.i.nux muscata
Gezar.idest baucia.
Gibenē. ē semen turbith
nigri ⁊ eiusdē virtut cuiꝰ
est elleboꝛus albus: ⁊ est
spēs albi elleboꝛi.
Gion.ē fluuius paradisi.
Granū allulul. silat pipi
albo ⁊ psice dr̄ darsilahā
⁊ est arboꝛis tremule.
Grana almahaleb.i. gra
na nere.idest gna cera si
similia.
Granū anescē.ē gnū exhs
in quātitate piperis ⁊ in
coloꝛe eius.
grana arasced.i.nasturtij
Granū azelem dr̄ pip ni=
groꝝ vel ethiopum.
Granalsiboꝝ.i.cataputie
Grana nigra.i.nigella
Granū nil.i.cartamū idū
Granū ꝟide. cuius semē
dr̄ alboꝛi ⁊ que ex ea ē ma
gna dicitur atharo.
Guac siracū.i.punctio
Guace.ē diminutio audi
tus absq destructione.
Guadalū.i. venerea
Guadan.i. ostracum.
Guahen ē indignatio q̄ ē
infra coꝛsionem
Guale ē egritudo quedā
Guardenigi.i. obtalmia
magna.
Guaril aqticus.i.stincus
s verius stellio.
Guarisan.ē auis ⁊ genus
columbarum.
Guase mabras.i.stellio
Guazi.est vulnꝰ quod fit
in pꝛofundo.
Gubera.i.mespilla
Gubes.ē q̄dā spēs rubea
ad palloꝛē declinās simi=
lis croco puluerizato.
Guelmeum.i. foliū nili.
Gueris ē lapis i felle bo=
uis repertus.
Guesgni.i.inqtudo eiꝰ q̄
solus loquitur.
Guesein. ē opoponacum.

in alio guesse.i. galbanū
Guherich st vene labioꝝ
Guidē ē vena q̄ i gutture
ꝟsus collū inuenit. ⁊ sunt
due ex vtraq gutturis pte
dicte guidegi.
Gulinar.i. flos malignati
Gumera. sūt ꝯfectiōes liq̄
de q̄s mulieres faciunt.
ad liniēdū faces suas.
Gūmialkuft.i.dragagātū
Gusume.est quoddā ge=
nus tuberum. i. fungoꝝ
Guzden.idest talpa.

HAbel.i.minutus.
Habiꝰ i spēs volubi=
lis dicte algeb.
Haguer.i. electiua stō cō
uēiētia q̄ fiūt de citonijs
vel de pomis vel de pru=
nis boni sapoꝛis siue sint
solutiua siue nō ⁊ dicunt
tagueris.
Hahelkalimbat.i. gnus
fistici.
Hailen.i.malus odoꝛ.
Halacdā.i loc q̄ sunt pꝰ
aures.
Haleblch.ē spēs valubi=
lis habens lac.
Haltit.i. medicia inda si=
milis hermodactilis.
Halualkid.i.racemus.
Hamaurami.i.senticum
Hamelon ē species meze
reon. ⁊ dr̄ kameleon.
Harbaū.dr̄ agnus castus
⁊ ē herba habēs semē tri
angulatum sicut lācea.
Harbe.i.hubete auis. ⁊ ē
aial venenosū faciēs oua
que venenosa sunt.
Harꝝ.i.lutū.i.purum.
Harf. ē semē alcanabotis.
Harmel.i.herba q̄ edeni i
nenit silis est cicute. loco
eius posuit ꝯstātinus ci=
cutā ⁊ errauit.
Harmene gn̄s aialis qd̄
dubitat auicenna an sit
basiliscus.
Harroman.ē gnū cꝰ ꝟtꝰ ē
ꝟtuti oꝛdei ppinq̄. ⁊ ē me=
diū īter triticū ⁊ oꝛdeum.
Hartire.i.iunipus.
Hasaf.idest moꝛbillus vi=
ridis vel desudatio.
Halafan. ē medicina ar=
mena ⁊ dr̄ psica cꝰ virtus
est virtus eufoꝛbij.

Halce. ē ysopꝰ q̄ nascit in
hoꝛtis ⁊ halce dr̄ aq̄a
acuta nata in mīce ⁊ dr̄
alahalce.qz similāt folijs
vsce.
Hasalꝰ: ē aq̄a i lachryma
li oculus appens ⁊ cū rūs
pit fit fistula dcā garab.
Hassech.i.sādonicū. loco
eius ponit oꝛiganum.
Halek. i.tribuli.
Hauꝝromanū.i.achirosa
cuiꝰ gūma dr̄ karabe.
Hausegi.i.ramnus
Hazesuses dr̄ amārugia.
Hebel.i.sauina
Hebi.i cardāomū minus
Hecsunesi.ē mensura.
Hegriherfia.i.egritudo
hn̄s acuitatē vt nasturtiū
Hearsilus.i. lactuca asini
Heil. ē spēs cardamomi.
Hessades.ē semē barbe.
hircine.
Helli.idest viscus.
Herba cāicl'aris.i. iusq̄a=
mus
Herba fluminis.i. lenticula
de amne.
Herba marie.i. atanasia
vel tanacetum
Herba vitri ē herba q̄ vi=
trū abluit ⁊ ē piraria
Herbū.i.oꝛobꝰ.i.herbaiu
daica ⁊ ē amelictarda
Hercasus idest liq̄ritia
Hercles.i.locusta magni
coꝛpis nō hn̄s alas
Hertise qdā silē pipi
Hesdehen.i.lignū indum
Herescazen.i. vitis alba
Hethet est liquefactio
Hetif.dr̄ res acute
Hetifacti. idest actio.
Hirudo.i.sanguisuga
Hismulum.i.epulon olbꝰ
cōmunis.
Hiustisdochi.i. hypoquis
stidos.
Holus indaicum.i.altea.
Hōsa. idest nasturtium
Hosinatꝰ.i. ētia gna cito=
nioꝝ q̄ ē q̄rta po.lib.
Hucuriz.est species lactu
cinū.
Hudubub est auis q̄ cla=
mat de nocte.
Hulemodus: est cibariū
hunal ara. Joannitius la
tine.

De I incipientib' ab. I

Iaguerz.i.electuaria sto3uenientia q̄ fiūt̄ cydōijs vl' d' pomiz vl' de pruniz nihil amaritudinis hñta bōi sapor3 siue sint solutiua siue nō.
Iar fluls.i.iuncus flulo ē herba q̄ crescit i aqs hñs flores sīles nenufari.
Ifidebegi.i. pullo3 cib' q̄ dr̄ taseata.
Iabrol ē radix mādragore siluestris.
Iamenum.i.fumum
Igil.i.cimices.
Ibet.i.pfunditas somni
Ifec.i.syncipūt.
Ielenenabi.i.zuccarro.
Iaharic.i.ichor ps labio3
Iecterilzumet.i.herbapulicum.
Infiectorpftsul.i.satiriō
Ibencs.i.belna.
Infiector apr.i.nenufar.
Indebegi.i.cib' q̄ fit d' nucib' pne plāte sup q̄s pinguedo arene asata d̄fluēs fūdit q̄b' q̄nq3 herbe corto admiscetur.
Iudac.poliū maius.
Iudaiba.i. poliū minus.
Istagar ē salsa ex amigdalis ⁊ sale ⁊ aqua.
Idesohe.i. cardamomuz minus.
Imneet ē fruct' siccomori ⁊ sūt sic ficus agrestes dure acetose.
Ibenāgue ē mustela.
Iasbedi ē rizi.
Ininoctica.i. dormire faciētia.
Indicum.granū nil.
Inarmatu ē istrm quo sufpēditur aliquis.
Iecti cimeu ē hrbapulicū
Illein' est gen' serpentis.
Iudebi cibus quidaz ad coitum valēs.
Id quo3 adheret h'nom ḡuēit āmōiaco ⁊ q̄nq3 ḡuenit cuidā rei q̄ fit ex via i sātiū mota i mortario cū aceto i sale donec coagulet.

De K incipiētib' ab. K

Kuz lzēdē ē res leuz sicut alhusnati lactea ⁊ iralus noiat stercus colū bau in baldach ⁊ egypto nux hēdem.
Rusele sūt fustes nigdini attinētes radicib' rubeesimiles.
Kisit ordei ē ordeū fractū vel ptisana.
Keldarna sarapi ⁊ filix.
Keste.i.herbus.
Kist mēsura est.
Kersuim' ē egritudo q̄ est magnitudo v3ge pter nāz ⁊ dr̄ ēt kersum' egritudo oblib ⁊ aliud mēbrū pter nām exerescit.
Kebilzēgi ē lupin' siluestr3 ⁊ sunt spēs q̄tuor.
Kesume est pond'.
Kermet ē pōd'.vij.kirat.
Kitrā est pix.
Kadūtoras.i.picis arbor
Karites alal. ē venēosuz.
Kerua.i.pēctadactil' rest resin.
Kacupeion.i.lacticiniuz.
Karabe ē gūmi arbor3 dicte nux romana adcitrinitatē tēdēs ⁊ ē kelzat.
Karmezilz.i.fruct' tamarisci
Kosilinū pōd' ē.
Kemeliū ē spēs mezeriō.
Kelzēgi spēs ē solatri.
Keuzaugue ē psicū nomē latine lingua bouis.
Karabit' ē apa capitis calidum ⁊ ē birsen.
Kerberā ē curcuma.
Kerse aromaticum ē spēs cinamomi grossi.
Keisum.ij.abrotanū.
Keifim.i.leuisticū.
Keilzē ē gūma horribil' sapor3.⁊s3 aliq̄s ē sādaraca
Kataf.i.attriplex.
Keted.i.frutex cui' gūmi est dragagātū.
Ketemō ē egritudo oculi cē q̄si nubes.
Kalzasim ē loc' post partē supremā nasi.
Kelidicō ē medicla q̄dā.
Kablz.i.tortelle.
Kasiras.i.papauer.
Kisirar.i.eleuatū.
Kered.i.citroli.
Kemac.i. condimentum.
Kenim.i.mēsio
Kersenati.i.arēa.i.hec ctuna pp̄ter sui puritatē.
Keimati ē medicina sicca pro pueris.
Kermē.i.grana.
Kesines.i.passule enucl'ate
Kairon ē lignum indum.
Kebēlkesenz ē gen' tuber solidū adunatū i magnitudine testiculi ⁊ scrofule
Kefelot sūt porri nabathi kilus succus ciborum.
Kelzesebe ē cubebe.
Krossen est cortex glandiū
Kenif sl dies caniculares
Kefitus nomē pōderis ē.
Keleiati ē mensura q̄d ā.
Keumivas ē vitreū i mōz phiale hñs officiū strictū
Kedusul ē gen' serpentis.
Kemilec ē gen' cibarij puri
Kien ē quedam regio.
Kemic ē mēsura.
Karō ē lignū idū ⁊ nō elō
Gak qui sit mugath.

De L incipiētib' ab. L

Lacalraib.i. lac acetosum.
Lac d' sersi.i.herba hirci na vel ypoquisthdos.
Ladachatū.ē medicamē quoddā confortās stōm.
Lacterides dr̄ abnendēa cui' fruct' dr̄ eē amarus ⁊ est cataputia.
Ladac est cōfectio ex muscho gariofilis.⁊ silib' q̄ liniūt se mulieres.
Lagenaga.i.borago.
Laguale arabice latie ea que sequuntur.
Lalebrā.i.lecteti.i.frumbilicum.
Lalec.i.res que diu masticātur.
Lābas.alcucub ē herba ppinqua ysopo.
Lāga gñs ē titimali.
Lanugua.ē flos arūdis.
Lāo.i.amidala.
Lapis adestatem.i.margarita .⁊ ē lapis luminis qui ḡfert oculis.
Lapis agapis.i. lapis iudaicus.
Lapis alagi.ē silis ossib' elephātum.
Lapis bresil.ē corall'.
Lapis danascen.i. lidis quo acuunt.
Lapis hardz.ē alumē album sile zuccaro.
Lapis vulcani dicitur femet preparator corij.
Lasar.est lacticiniū silfij.
Laserpitiū.i.silfiū.
Lacahales sūt epithimata ex reb' bn̄ redolētibus sic aqua myrti sandali cāphora ⁊ silia.
Latica est febris q̄tidiana continua.
Latuca asini.i. virga pastoris.
Lenticula de amne.lenticula aq̄.herba fluuialis idē ⁊ ē herba q̄ erigit sup faciē aq̄ i tris lacunalib'
Lepus marinus est alal ostracosum lucosum.
Lilen.i.mercurialis.
Liliū celeste est ireos.
Lingua auis.idest fruct' fraxini.
Lolziati.regio quedā est
Lubne.ē arbor figie.⁊ est storax ⁊ mel alubne ē storax liquida.
Luf.ē herba dcā luf spētis ⁊ est serpentaria.
Lulume.est vngula.
Lufe.dr̄ hernia ex ap̄ate.
Luteesula.i.verruce.
Lutum.i.creta.
Lutum albohera.i.terra sigillata.
Lutū lemiū est ppinquū luto armeno.
Lutū samiū.est sicut lutū sigillatū i opatiōib' suis ⁊ est stella scemius qd' idez est qd' talk.

De M incipiētib' ab. M

Machadati nomē istri ptela oculi auferēda
Maceria.ē loc' inter anū ⁊ vuluam.
Madion.i.auis diuerso3 colorum.
Madio.ē estuatio vl' āgustia.
Magmuda.i. scamonea.
Magnesia ē lapis in virtute marchasite.
Magra.i. terra sigillata.
Mhaleb.i.vera.
Maran.i.emplastruz.
Maraston.i.hospitale
Marchasita ē fex est sic̄ alchimia fex auri. ⁊ sicātimos niū de minera plūbi.
Martur. ē vermis q̄ inuenit in grana.

Marmacor ẽ spẽs fumu
se ꝛ ara ẽ ligua bouꝫ ꝛ dr
claue ꝛ ẽ alsafrẽs sumuse
ꝛ alia dicta marmuea. et
alia dr mericedas.
Marmacora fm quosdã
est aristologia lõga.
Marmẽta. i. marrubium
montanum.
Marmora dr faba inersa
Maroch. ẽ radix anidẽ.
Maru. i. marrubium.
Masaumia. i. illð quo vi
treantur vasa.
Masuragi ẽ egritudo cũ
pupilla aperitur nimis.
Mathahaze. i. pãnꝰ factꝰ
de pilis capre.
Medeni ẽ egritudo decã
vena ciuilis.
Medien. i. tortinsens. ꝛ ẽ
herba fetida.
Mefit. i. aqua lactis.
Melia. i. storax.
Mehethethene. ẽ illð qð
dr granum regũ. ꝛ arbor
eius dr asulet.
Mehezeregi. est sicut sce
bran. quidã numerãt eaꝫ
inter lacticinia.
Melalac ẽ lac acetosum
coagulatum.
Melanochion. i. opium
Melcuridus. i. cucumer
saracenicus.
Melissa. i. sine granis.
melix legum credo faseo
Melões arechũ. albin(li
dicunt hñt collũ lõgum ꝛ
sunt palestini vel indi.
Memirem. i. chelidonia.
Merdasegi. i. litargyriũ.
Merdeseris. i. plũbũ vstũ
Meridala. i. maiorana.
Mersulẽ. ẽ lignũ asꝑagi.
Mes. ẽ quedã egritudo.
Mescatramestr. i. pule=
gium ceruinũ.
Messe ẽ primũ fðs fabaꝝ
Meseme. ẽ locus sub te=
neritudine costarum.
Mesos genꝰ ẽ cibarioꝛuꝫ
sicut colũbi in aceti cocti
in quoꝝ vẽtre põit mẽta.
Mesistrum. est mensura
Mesr. est triticum.
Mesus. i. liquor acetosus
Metahã. est capra.
Metha. i. thorax.
Metheca. i. sebesten.

Methꝰ ẽ locꝰ int spatulas
Mezameiz. ẽ genꝰ spẽtis
vel vermis pilosus.
Mezereon. i. anabula.
Michadi. i. forfices.
Michatasez. i. euersio cu
tis in nõ nãlem coloreꝫ.
Micla est cõpositũ ex pa
ne azimo ꝛ oleo.
Miliaris genꝰ egritudi=
nis serpẽtis.
Mismar. est nodꝰ rotũdꝰ
puus silis capiti claui.
Mismis. i. chusomilla.
Molochia. ẽ spẽs malue
Mosiltile ẽ spẽs galãge.
Mucalif. ẽ spẽs ʒª ethice.
Mugadhod. ẽ succꝰ q̃ idi
ce xilocaracte nascit.
Mugath. fꝫ quosdã ẽ ra
dix granati silvestris.
Mula. ẽ ps illa ocli q̃ vr.
Mulalac. dr alladac q̃ ẽ
ꝯfectio ex muscho gario=
filis cãphora ꝛ aliis odo
riferis cũ aq̃ ros. cuꝫ qua
aqua iam multa turbida
liniunt se mulieres.
Mum puꝝ est paries do
moꝝ apũ in qbus faciũt
oua ꝛ pullos et mum ni=
gruꝫ ẽ sordines fenestra
ruꝫ forniscarum.
Mũdulmon. ẽ bdellium
ꝛ nucle ꝛ medac inde.
Mura. i. myrrha.
Muraba. i. conditum.
Murati fructus est.
Muredascõ ẽ flos ꝛ stipi
tes frangibiles subtiles
ad cinereitatẽ ꝛ citrinita=
tẽ declinis.
Muri. i. garus.
Murkiõ ẽ ʒª spẽs arsẽcaꝝ
Murzia. ẽ q̃dam terra.
Musa fructus est.
Musaucara. lac. cõnexa
dicuntur et musaac. sunt
cibaria ex pullis aneto ꝛ
agresta ꝛ ficubus facta.
Musaiaha. ẽ similis virti
neremisli.
Muscꝰ aq̃. i. plimõaria aq̃
Muthascelim. i. ꝓpositꝰ q̃
docet saracẽos qualiter
debẽt orare ꝛ mrimoniũ
contrahere.
Mulri ẽ vngᵐ ð calendr.
℄ De icipiẽtibꝰ N
N Abach nom põderꝫ

Nabathi. i. cõe qð sisse re
perit in oi loco.
Nabit. est potꝰ qui sit ex
dactilis sicubꝰ ꝛ aliis ab
vuis ex quolibet fructuũ.
Naducem ẽ dispõ mala
mrĩcꝫ diuersa a mola et ẽ
vocabulũ psicũ.
Napellꝰ dr q sit brionia.
Napellus moysi ẽ herba
nascẽs cũ napello ꝛ ẽ alal
qð i radice napelli morat
qð ẽ tyriaca olvenẽo.
Napta. i. petroleum.
Nassesegi. i. scolopẽdria.
Natif. i. cõfectio ex melle
sicut penudij.
Nauriãthon. i. rubeum.
Naurnacõ. dictio attribu
ta sali nitro.
Nedidꝰ. i. aꝑata in radi=
ce auris nascẽtia.
Nefrin. ẽ silis narcisco in
virtute. ꝛ rosasera. i. sam=
bacus silvestris.
Negesich. i. ignꝫ dscẽdẽs
Nehegunedigi. vl negidẽ
sũt q̃tuor dẽtes extremi.
scꝫ molares q̃ i alio loco
negnedi vocãtur.
Neimẽ. i. sisimbriũ.
Nenusar. a Sa. dr caulis
aque.
Neraberti. i. ameos.
Neregil. i. nux indica.
Nereidẽ. i. spica romana
scꝫ celtica.
Neremisclr. i. musca. ꝛ est
flos peonie vel peonia.
Nesaa. i. sciatica.
Nesenstegi. i. amilij.
Nigra vena. i. matrix.
Nison. i. martius.
Nitrum. i. baurac arme=
num.
Noduar. i. liquor q̃nq̃ꝫ p
aceto q̃nq̃ꝫ non.
Nonhilech. ẽ cuꝫ aq̃ fun
ditur ab alto suꝑ aliquẽ
embrocando. s.
Nubia. ẽ terra q̃dã.
Nuola. i. ea q̃ post cibuꝫ
sumunt vt fructꝰ frigidi.
Nux hendẽ. ẽ terra g̃no=
sa sicut cicer dclinãs ad
citrinitatẽ q̃ mustũ clari=
ficat eijciẽdo fecẽ.
Nux methel. ẽ similis nu
cis vomice.
℄ De icipiẽtibus ab O

O Abel acara. i. cucur
bita.
Obtarmicũ. ꝓuocatiuuꝫ
sternutamenti.
Occa herba ẽ palustris q̃
in fluminibus oritur.
Oegi. i. acorus.
Offien. i. opium.
Oleum de ben. i. muscelli
num.
Oleum decanuꝫ. idest de
cem specierum.
Oleum demest idest oleꝫ
laurinum.
Oleum omphacinum. i.
de oliuis immaturis.
Olipatrũ. i. petroselinum
macedonicum.
Omorenenesis. nom me
dicaminum.
Omorenesis. i. dilatatio.
Orale. est pãnus de seta
quo cribellat subtiliter.
℄ De icipiẽtibꝰ ab P.
P Anis lustrar est fer=
mẽtatus panis.
Pãis colũbaꝝ ꝛ ameloꝝ ẽ
herba hñs g̃na sicut g̃nũ
mirti. ꝛ ei ꝓximum.
Pedecolme est grecũ no
men ꝛ pondus duplũ to=
tiꝰ qð balnee ẽ cõueniẽs.
Pediculꝰ vulturis nolat
pedi persice et mercule
gre. ꝛ tasatix indice ꝛ est
bestia sicut pediculꝰ qui
in inguine nascitur ꝛ sub
ascellis.
Penthaphilon. est quin=
que folium.
Pes coruinꝰ est herba vir
tutis hermodactiloꝝ.
Pes locuste. est sic ẽ olus
lamenum.
Petalũ. est residentia in
vrina ꝛ dr crinoides.
Phelndẽ. est cibus ex fa=
rina tritici cum melle.
Phitanos. i. febres. erra=
tice vel sextane.
Piper aque. est herba vt
olus nascẽs in aqua ꝛ ap
proximat in gustu sapori
piperis.
Pisces aradrada. i. petro
si. vel parui.
Plãta noctis. est bothor
parue.
Plumbum algalarum. i.
stannum.

Poligõia ⁊ poligonos dicitur sanguinaria.
Psilotrũ. est medicamen depilatoriũ.
Psiliũ ⁊ pulicaria idẽ est.
Pumex ⁊ feni. idest lapis vulcani.
Pupilla oculi ẽ eruca aq̃ dicta apium aque et est herba boni odoris ⁊ oriẗ in aquis stãtibus.
RAan salomonica. ẽ similis aneto humido. ⁊ dicitur ꝙ folia eius sunt sicut malua. et quidam nominant eam habasascrum.
Racha. spẽs est trifolij.
Rachaba. i. os pectinis.
Radix alexet. i. radix vitꝫ.
Radix ausehe ẽ radix mãdragore.
Raham. i. mirtus.
Raib. i. lac acetosum.
Ralidialemen est fumus terre.
Ramich est confectio cõstrictiua q̃ fit gallis muscata.
Rasga. vel rasa. i. patella i. oculus poplitis.
Ratiẽgi. i. colofona. ⁊ gũma pini ⁊ nominatur arbor eius alherci.
Ratuba. est alcor.
Rauedseni. i. reubarbarꝫ.
Rechi. regio quedã est.
Remeach. est linimentuꝫ ꝓhibens canitiem.
Resin. i. pentadactilus.
Ribes. i. accedula.
Rigil sunt oĩa istrumenta gressus vt coxa crus.
Rimegi. ẽ lapis sic̃ cãcer.
Rob. i. vinum coctum inspissatum.
Roba. i. auellana idica ⁊ est fructus i magnitudĩe auellane silĩs papaueri.
Robilie. est legumen.
Robub. i. succi ispissati sine alterius cõmixtõe per ignem vel aliter.
Rocen. pondus est.
Roiora. est illud qꝺ est in aere apparens sicut stella cadẽs que est in motu.
Roona. est cũ aliquis sine causa ridet.
Rosa fetida. ẽ flos peõie.
Rosbot. est potus vel consolidatio ossis.
Rosetin. ẽ pondus qꝺdã.
Rotab. i. dactili imaturi.
Rubꝰ canis plãta est habẽs fructũ sicut oliua habens intus lanam.
Rucalia. herba ẽ.
Rusatagi. est vstum.
Rusuc. idest tri.
Rusubut. est color sanguinis putrefacti in facie. et est bestiola exñs in superficie aq̃ que super eã mouetur diuersis modis sine ordine. ad cuius ꝓprietatẽ dicitur chuthubuth. quedam spẽs melãcolie quã qui patiẗ viuos homines abhorret ⁊ approxinquat mortuis.
Rutela: est aĩal aranee simile quod dicitur alfehed. ⁊ est venatrix muscarum et nominatur pluid i. rapax.
SEtis sunt due arundines que sunt inter adiutorium et manũ.
Seguengedeguil. i. partes viarum venarum que in alias diuiduntur venas.
Sobenec est herba marie scꝫ sacanaa.
Sedech est vena que est inter auricularẽ ⁊ annularẽ ⁊ in rasceta manus apparet.
Sila. i. apostema in principio sicut glandula postea multũ augetur.
Scere est infectio cutis sicut impetigo. drĩa tamen inter scere: ⁊ impetigineꝫ est q̃ scere totuꝫ mẽbrum tenet vel medietateꝫ corporis. impetigo ꝟo sunt macule diuerse.
Scat est arbor in egypto
Scehedenigi est semẽ canabis vel sedenegi.
Sulatũ est egritudo oculorum que accidit pueris propter fletum ⁊ est quasi scabies.
Surabes. idest tesea.
Sceha romanum. i. absinthium ſm quosdam.
Sauicla. i. triticũ fractum cum multa aqua coctuꝫ.
Seterigi. i. fumus terre.
Sechaniabin. i. oxymel.
Subet ẽ passio quã q̇ patitur stat subtus ⁊ videtur semper dormire ⁊ vocaẗ vix respondet.
Sehene ⁊ buzi salse sunt que fiunt in egypto.
Sabra. ẽ spẽs ozimi.
Setegi ẽ medicamẽ acutũ
Suffuf sunt puluerizataq̃ in os ꝓijciuntur ⁊ postea aliquis liquor bibitur.
Saluatella siue seilem ẽ vena.
Sursi est nigella.
Stellio. i. lacerta viridis.
Sola. i. dolor capitis.
Seulzar. i. pes colũbinus cum quo tingitur oculus vel cera.
Sahafar sunt macule rubee que fiunt cum pustulis paruis.
Scea. i. sticados arabicũ.
Serembligi. idest emblici lacte infusi.
Storax ẽ quedã spẽs storacis secundum dia. ⁊ alios est gũma oliue.
Sauic ordei est ordeũ fractũ cũ multa aq̃ coctum.
Salzaic ẽ flos papaueris russi.
Senusemiati. i. stans ad solem.
Smaren vel sincaren. i. lactuca intelligiẗ magna ⁊ est lactuca asini.
Senẽ. i. salsa fcã ex piscibꝰ
Spuma maris. i. pumex.
Sindeindar. i. lac arborꝫ que similatur iunipero.
Selon. i. sanguis dracõis
Sipitassilat magnearanee longos hñti pedes.
Solbẽ. i. almeizara ⁊ ẽ arbor p̃ua vnꝰ brachij hñs folia parua vt buxus.
Sedre dr̃ vertigo q̃ facit hominẽ cadere.
Sarnabraus. i. stellio.
Sebel egritudo. s. qñ vene in oculis apparent.
Sce scotici. i. anticira romana.
Sepitabumen est quedã spẽs sorbe.
Sabras animal est.
Succutũ i. sempuiua sed ſꝫ quosdã ẽ mãdragora.
Sulẽ ẽ medicina romana
Sunuburnosan. i. ferruꝫ naturale sicut est.
Semurion ẽ species apij siluestris.
Sentus est spẽs marubij
Semaris idest sardelle.
Sirengi. i. azerion ⁊ ẽ virtutis scedenegi.
Saccardon piscis est.
Suffidus. i. ap̃ata dura.
Surui. i. spẽs lacticinij.
Sol. idest sambucus.
Sarsoe vel sanar. i. ferrũ.
Seleguch. i. cassialignea
Sasaf. idest salix.
Sceha. idest tribulus.
Sandaros ẽ almedõ ⁊ est vernix q̃ dr̃ sandaraca.
Salzilzarihame ẽ rosa rubea valde.
Seitaragi est herba similis nasturtio. i. tapsia.
Serpium ẽ spẽs tribuli.
Stra est arbor cuius fructus est nabac.
Sẽuat ẽ lactuca asini habens folia sicut lactuca.
Sel est medicina inda similis zinziberi.
Sucarã ẽ spẽs insda. albi
Scedenegi vel sedine est hematites.
Scebrã ẽ spẽs lacticinij.
Selec est siligo.
Sesuoscilz ẽ similis abrotano in virtute.
Scerbi est arbor allzitrã.
Sucu. idest climia.
Seilen. i. gasalibu. i. loliũ
Scerantum. idest stincus de mari rubro.
Satarbari. idest siluestrꝫ.
Succudus qñꝫ sublimaẗ climia ⁊ quod sublimaẗ ẽ tutia bona: ⁊ quod redit inferius ex climia nominatur succudus.
Singemalse. i. epaticum.
Sibare est mania accñs cum sirsen calido.
Sceirazirach ẽ lac vespertilionis ⁊ ſꝫ quosdã ẽ vria.
Seraclia ẽ qñ aqua ingreditur tracheam arteriã.
Sacuculos ẽ ap̃a cerebri
Setasifu. idest ossa pectoris. scꝫ thoracis.

Sadurin. idest scotomia.
Subeth quandoq ponit p pfunditate somni.
Soré. idest congelatio.
Sirsen. idest apostema calidum quod fit in ventriculis cerebri et quandoq frigidu et dicitur lethargia: et quando est compositum dicitur subeth asahari scilicet dormitio vigilativa.
Subeth asahari idest dormitatio vigilativa.
Sucos est species congelationis quando eger intuetur in vnum locum sahara subethia. idest vigilatio dormitativa.
Saha.i.demon.
Spina alba.i. bedeoard.
Suriar.i.caro que ostenditur fm partem.
Selebenegi.idest opoponacum.
Setara.i.tapsia.
Spina iudaica.i.nigra.
Sumbedig. idest smerii quo ceteri lapides perforantur.
Seralif.i. hipocondria.
Scief.i.succus.
Susar.i. buxus.
Sacailnahamē.i. flores papaueris ruffi.
Silac idest ģstities i palpebris cu rubescut oculi.
Susati est caro mollis existens in interiore pte palpebrarum.
Sucudriu.i.alleu agreste
Sirsen.i.phrenesis.
Stella.sceminis stella terre lutum scemium idem sunt et talk.
Sosata sunt apostemata que accidunt in velamine et partibus pectoris.
Suregi idest oleum sisaminum.
Sususet.i. pulueres qui per se sumuntur.
Sacnsulondurio.i. albutueben et ē scolopendria.
Sadaf.i.cochule marine.
Suc est galla muscata.
Sula.i. herba artetica.
Sauligo est locus quo superiores partes corporis tantum mouentur.
Suhub.i. radius qui ē vt ignis flans in aere.
Scādis. i. melo roman⁹.
Sarmach apostema bucū auris.
Sare est passio quando homo pme sentit pruritum.
Siragi.i.lac fici.
Sefilos idest apostēa nascens in carne glandosa.
Sefiros.i.sclirus et ē apostema.
Silla spēs sunt nodi.
Setaragi.i.tapsia.
Sacos est alias paruum ad similitudinem cui⁹ tubera leprosi apparent.
Simenia ossa sunt acuta q in spōdilibus eminent.
Sauchiō fractura vt sanie
Sulemet sunt ossa ex quibus cōponunt digiti.
Surinus est mus paruus zitū.napello in virtute.
Selterit.i.ebrietas.
Scatabregi carnis.i.brodium.
Sahasati.i.bothor hūda que emittit virus.
Storax asemia.i. lubria romana.
Spica acchia.i.nereidez.
Scutudās idest testicul⁹ vulpis.
Sileculi sempuiua est.
Sebesset aschebeta ē mādragora.
Sedenegi.i. semē granati siluestris.
Suffuf est medicina sicca pro pueris.
Secacul ē vene. sicut.33. et effertur ex india.
Succi alisire est succ⁹ alerage et dicitur abrotanum siluestre.
Sumeiz.i.succus pharaonis.
Scesabrā fm almāsorem est nomen grecum et interpretatur myrtus regum: et ipsa est basilicon origina sic parua habens folia summitatem habet longam in qua eius nascūtur flores quorum color est vt color violarum.
Sicla.i.blitis.
Safurion est auis q frangit lapides.
Selegē.i.napus.
Salguafora et alberē gesis et abrotanū sunt idem.
Sesincabar.i.heil.
Siserum.i. cressiones senationes.
Siraliussagus ē centaurea minor.
Seigil est genus ostracorū et est venereum.
Strignum facit semē qd dicitur vua lupina.
Sule.i.gna viridia et eius arbor producit terebinthinam.
Saurigiē.i.hemodactili.
Siliqua nomē ponderis.
Sacraiati est pondus.
Surabeieti cibarij nomē est et est raphanati.
Sceibar est lapis lazuli.
Sohat est arbor magna in egypto.
Susen.i.ireos.
Surie spēs attrimenti.
Satps animal est cui glādule similātur.
Sulcitum.i. acetosum.
Sucution idest testicul⁹ vulpis.
Sen ē sapor quidam.
Sulemi est os quoddā i digitis.
Situle sunt radices qdā.
Sceni vel scemi vel scini est locus quidā.
Suseni est loc⁹ in quo oritur anisum bonum.
Sabin est genus serpētis.
Seisetati est silr gen⁹ serpentis et etiā seistr.
Satil est medicina inda.
Sir ē medicina inda.
Saporbala.i. saccus palme in quo dactili nascūt.
Sachira est atrimentum qd in encaustro ponitur.
Sagluncoslon ē qrta species aranearum suciton vero quinta.
Saculusudurni est alias quoddā cāpestre.
Sahasatos ē lapis qdā.
Senkesud est arbor croci hortensis.
Senises est quoddā aial
Sod.i.ciperum.
Scesenegi.i. amilū.

De incipiētibus. T.

Tabarzet. i. album et sepius ponitur pro zuccaro albo.
Tabrasten.ē qdā regio.
Tabulos.febris est dicta liparia.
Tafaris.indice.i. pedicalus vulturis.
Tasea. Taseata ē duplex vna alba. altera viridis. alba fit ex siola aq et carne viridis fit ex carne taq et coriādro vel psimili herba viridi.
Tabalon.est spēs eris.
Talim.i.mascul⁹ structio
Talisafar.sūt cortices stiptici ex india delati.
Talk.i.vitrum dulce.vel gipsum.
Tanguebil.sunt oēs spēs q in cibarijs ponūt vt pip cinamomū etc.
Tanoui.i.aqa in pte glādosa natum.
Taraca.est pisces vel oua piscium sicca.
Tarast. ē hypoquistidos fm quosdā ē frustra ligni nodosi ad grossitudinem digiti et habet virtutē balaustie.
Tarathit.est crusta ligni nodosi grossitudinem digiti habentis.
Taraxacō.i.scariola agrestis.
Taraxis.idest obthalmia non vera.
Tarcon.i.piretrū.et ē radix altarcon montani.
Tarifilon. ē plāta nascēs in vere et flos eius ē similis.croco hortulano.
Tarim.i. bonum malum.
Taro.i.lentiscus.
Tarsum.vel tarax.est destructio auditus.
Tasabuch. ē retractio qn vnus pes offendit alium.
Tauiz.ē auis habēs dentes in palato.
Tarangi.est pondus trū granorum ordei.
Tehsie. i. gumma ruthe agrestis siue montane.
Teginatō.ē satietas nauseatiua.
Teololinum.i.muscus qui nascitur in lapidibus.

Terrã alcori. est furnus i quo decoquitur terra.
Tereniabi. ẽ spẽs mãne.
Telelenuz. ẽ quedã spẽs sorbe.
Testicul⁹ canis et vulpis sunt plante. ⁊ est testiculus vulpis buzeidẽ. i. satirion.
Thaliũ. i. strutiũ cundes.
Thaũ. est apa quod fit i carnib⁹ laxis vl' sub ascellis. vel post aures. vel in inguinibus.
Thersin⁹ ẽ egritudo q̃dã
Thuctamis. i. pulegiuz.
Tille. spẽs vini ẽ seuvinũ coctum dictum sapa vel epithyma.
Tinkar. ẽ borax. ⁊ est aliud minerale aliud artificiale ⁊ dr̃ cãpistrum auri.
Tinlub ẽ muscuz lapidis q̃ ẽ vt epatica ⁊ dr̃ tulubr vocatur etiã oga.
Tinsemus. ẽ stella q̃ ẽ in celis. turserius idem.
Tirsim. i. september.
Torongi. idest citrum.
Tortelle. i. pãis biscoct⁹.
Tosugi. i. scamonea.
Tri. idest minuta facta d̃ tritici farina.
Tisa. i. cocodrillus alal.
Tricla piscis est.
Triscalis ẽ gen⁹ serpẽtis.
Troximel. agreste ẽ tarapacon. i. endiuia siluestrĩ.
Tubel. i. scoria vl' batitura. vnde tubel ferri vl' tubel eris.
Tubim. i. grana solis.
Tuderi est herba habẽs folia silia foliis prassii ⁊ nascit̃ in tectis ⁊ hz radicem quadratam.
Tulub mascli. i. faciẽtes brachia erecta stare vl iacere plana.
Tulule. substantia verrucalis.
Turseri⁹. i. tinsem⁹ stella.
Turste est ammoniacũ.
Tiria est egritudo cutis capitis.
Tiriaca alfaroc. i. a morte liberans.

De incipientib⁹ ab V.

Vrices. i. vene tortuose q̃ sunt in cruribus vel alibi.
Veditus est apa.
Vene alfasungi. i. radicis asparagi.
Vene alosmel vl' alefind i. harmel alba.
Vene citrie. i. radices chelidonie.
Vene constricte. i. lũbrici terrestres.
Vene tinctoꝝ. i. radices rubee.
Venera. i. coclea.
Veremisli eliuz q̃dã ẽ.
Vesestengi est amilum.
Vicor. i. squinanti.
Viten. i. vene q̃ pcedunt vt vitis.
Unaba sunt additamẽta duo in cerebro carũcularũ mãmillarum.
Unguentũ veneris idest apostolorum.
Viola magnã est quedaz mensura.
Virach indi. i. folium.
Visaguo. i. empetigo.
Visnee st cortices tenues subtiles circũuoluti sup arborẽ glãdiũ ⁊ pinum ⁊ nucẽ ⁊ hz odorem bonuz ⁊ dr̃ alusne. ⁊ vsnee est lanugo q̃ in arborib⁹ auellanaꝝ vel paruarum nucum inuenitur.
Visnem fullonuz. est herba de qua fit alkali.
Vua passa mõtana. i. staphisagria.
Vua vulpis est solatruz.
Vnthuen. i. virge minute super quas sũt flores habentes alba folia.

De incipientib⁹ ab X.

Xbet. i. anetum.
X Xyloaloes. i. lignũ aloes.
Xiraxeni. i. rob de succis fructuũ sorbilium.

De incipiẽtib⁹ ab Y.

Y Abrol ẽ radix mãdragore siluestris
Ylisci est egritudo quã aliquis incurrit propter amorem.
Ysopus humida est sordities aggregata super lanam ouium.

De incipiẽtib⁹ ab Z.

Z Air est fluxus ventris qui fit ab intestino recto.
Zambac. i. iauseminum.
Zametio vel zamenena. i. priuatio gressus.
Zarabũt vel marsinacora i. aristologia longa.
Zarca. i. sorba.
Zarneb. i. solatrum.
Zarnec. i. auripigmẽtum.
Zaror vel zarur. i. sorba. ⁊ est alia spẽs sorbe gre. dicta resilinũ ⁊ aliud sentabrum.
Zebezalbar. i. spuma maris.
Zegi. i. vitriolum: ⁊ est atramentum.
Zeduar idest algeduar.
Zeharagi. ẽ alal quoddã
Zereske. i. berberis.
Zibrabegi gen⁹ cibarii ẽ.
Ziniar. i. viride eris.
Zinzibil. i. zz.
Zz. carmenũ est herba cuius folia similant̃ foliis salicis aliquantulum citrina rubeum habẽs stipitem ⁊ acuti saporis sicẽ zz. ⁊ credo q̃ sit psicaria.
Zohode. i. ciperi. Sod. i. ciperum.
Zuccarũ alhusar ẽ cadẽs sup alhusas ⁊ est mãna.
Zufe. i. ysopus.
Zufere. i. arbor dicta alhasce ⁊ est similis ruthe ⁊ dr̃ dinarugina.
Zufesese. i. iniube nigre.
Zugus est fustis sagitte.
Zuhumez. i. vnctuosa.
Zurumbeth. i. zedoaria.

Finis sinonimoꝝ Auicenne.

¶Incipiunt Cantica Auicenne translata ex arabico in latinum a magistro Armegando blasij de montepessulano.

¶Textus primus Inquit Benchinevel ziem.

1 MEdicina est cōseruatio sanitatis ⁊ curō egritudinisq̄ accit ex accidentib⁹ in corpore. In al.q̄ accit ex cā que i corpe existit

2 ¶ Cui⁹ p̄la diuisio ē: in theoricā: ⁊ practicam: ⁊ theorica ex tribus rebus perficitur ⁊ completur.

3 ¶Ex rebus aūt sunt septē nāles: ⁊ ex eis sunt.6. ⁊ omnes sunt necessarie.

4 Adhuc sūt alie tres in libris scripte.s.morbi cause.⁊ accidentia.

5 ¶ practica diuiditur in duas species: quarū vna manibus exercetur: ⁊ alia cum medicina: necnon eo q̄d ex cibis ordinatur.

¶Rememoratio reruꝫ naturaliū ⁊ primo de elementis.

6 ¶Proculdubio ex reb⁹ nālibus sunt elā ex quoruꝫ cōpositione existūt corpora.

7 ¶Sermo q̄dē hyppocratis in libro de elemētis in his est sermo verus: scilicet q̄ sint quatuor aq̄ ignis: aer: terra.

8 ¶Probatio veritatis predicti sermōis est: q̄ꝛ cū corpus corrūpitur reuertitur in eisdem.

9 ¶Si nō esset nisi vnū elemētū nō eēt aliq̄d animal cū morbo corruptibile.

¶Rememoratio secunda rei naturalis et est complexio.

10 ¶Post hec autē scientia complexionis est ex iudicijs in medicina cōferentibus.

11 ¶Quatuor sunt potentie seu virtutes cōplexionis: siue diuiserit seu cōposuerit eas vir consult⁹

¶De complexionibus in se.

12 ¶Sensus tactus sentit ⁊ percipit caliditatē frigiditatem: siccitatem: ⁊ humiditatem.

13 ¶Predicte virtutes seu potentie reperiuntur in elementis tempore eo quo augetur seu pululat ⁊ in loco.

14 ¶Elementum ponitur in vltimo simplicis complexionis.

15 ¶Caliditas est in igne ⁊ aere: frigiditas vero in terra ⁊ aqua: ⁊ siccitas inter ignem ⁊ terram: ⁊ teneritas inter aquam ⁊ nubem.

16 ¶Significatur nobis esse ⁊ generatio inter spēs ipsorum cum diuersificentur adinuicem ⁊ vniantur siue coniungātur.

¶De complexionibus hominum.

17 Diuersificata fuerunt inuicem ne essent q̄d vnū ⁊ idē: ⁊ fuerunt coniuncta ⁊ vnita ne viderentur omnino contraria.

18 ¶Imaginamur cōplexionē in alio ab elemētis: puta in cōposito ab eis a predominātē.

19 ¶Ponimus eq̄le ⁊ tēperatū ad referendū ei: eo q̄ habeat quatuor facies cōiunctas.

20 ¶Fuerunt aūt mixte ⁊ cōplete in eo secundū existimationē vt esset pōdus ⁊ mēsura.

21 ¶Si aliquod ex eis declinauerit ad aliq̄d extremoꝝ nō tamē inde expoliabit vel circūscribetur a virtutibus predictis: erūt nihilomi⁹ in eo absq̄ equalitate ⁊ temperie predicta.

22 ¶Denominatur autē a nomine predominātis: vt igneū terreū aqueū aereū: sunt etiā ex eis que cōparātur aeri. omnes aūt dicūtur sic per modū transitus ⁊ minus proprie.

23 ¶Iā quidē perfecte sunt nouē species cōplexionis: neq̄ nunc accedā ad diuisionē nonā.

¶Rememoratio de cōplexionibus temporꝝ.

24 Nunc aūt loquar de tempore secundū opinionē ⁊ existimationē: nō eīn cessit in eo stilus ⁊ mod⁹ inuestigandi subtilis. hyems autem habet vim ⁊ naturam flegmatis: ⁊ ver excitat sanguinem: estas vero coleram rubeam: et autumnus coleram nigram.

¶Rememoratio partium ⁊ specierū eius q̄ augetur ⁊ vegetatur.

25 ¶Quod autem augetur ⁊ minoratur diuidit in species mineralium: ⁊ plantarū: ⁊ animaliuꝫ corpus habentium.

26 ¶Quod vincit ⁊ superat corpus est medicīa q̄d vero nutrit ⁊ auget est cibus.

27 ¶Complexio habetur ⁊ cognoscitur ex sapore ⁊ hoc sillogismo vero ⁊ iusto.

28 ¶Dulcis ⁊ salsus ⁊ amarus siccitatem acutus vero calorem.

29 ¶Omne liquidū nō habēs saporē manifestū est eq̄le ⁊ temperate forte cōplexionis.

30 ¶Omnis sapor ponticus ⁊ acetosus frigidi sunt ⁊ sicci: necnon etiā omnis stipticus.

31 ¶Omne habens dominiū pinguedinis ⁊ vnctuositatis est calidum ⁊ humidum: ⁊ pure insipiduꝫ frigidum ⁊ humidum.

¶Rememoratio etatū complexionum.

32 ¶Animal per complexionem suam diuersificatur in etatibus: erit tamen sermo nunc in homine solum.

33 ¶Calor puerorum appropinquat calori iuuenū in complexione.

34 ¶Iuuenes tn̄ declināt versus siccitatē: puer vero est dn̄s humiditas sensibilis.

35 ¶Senect⁹ aūt frida cū pōderabis eā ē sic decrepitas ipa: ⁊ adhuc āplius in complexione cuiuslibet ex eis siccitas manifesta existit: nihilomin⁹ et cruditas in humoribus decrepiti.

¶Rememoratio complexionum masculorum ⁊ feminarum.

36 ¶In masculis existit caliditas ⁊ siccitas: in feminis vero frigiditas ⁊ hūiditas.

¶Secunda pars primo de signis complexionū sumptis ab habitudine

37 ¶Frigiditas ⁊ teneritas dn̄atur in cōplexione pinguis ⁊ landabilis corporis.

38 ¶Habitudo corpis macra ⁊ extenuata sigt complexionē ipsius esse siccā.

39 ¶Omnes quorum vene sunt ex ipsorum corpo

re late sunt calidi.

40 ¶Quicunqꝫ autem habens contrariam dispositionem eorum habet eam propter malitiam frigiditatis.

41 ¶Gradus quidem corporis equalis ⁊ iusti cecidit inter omnes.

¶Rememoratio signoꝝ a colore corporis ⁊ p̄mo a colore carnis.

42 ¶Nō sumas signa a colorib⁹ si contingat eoꝝ mutatio ratione regionis.

43 ¶Caliditas imutauit adeo corpa i colaꝝ i regōne ethiopū ⁊ nigrorūꝫ: qꝫ nigredo coopit vir corpora ipoꝝ: habitātes vero in sclauonia tātā adepti sunt albedinē qꝫ efficit ⁊ redigit eorū cutes rutilantes ⁊ candentes.

44 ¶Si determines septem climata scies species complexionum.

45 ¶Quartū ex eis est iustū ⁊ equale in quo color sequitur post cōplexionē.

46 ¶Fuscus croceus coleram rubeam: sed obscurus brunus coleram nigram.

47 ¶Corpus est rubeū ex dominio sanguinis ⁊ albū in colore sicut ebur ex hūore flegmatico.

48 ¶Cōplexio hñtis colorē mixtū ex albo ⁊ rubeo est scdm extimationē equalis ⁊ tēperata.

49 ¶Albus capill⁹ est frigide cōplexionis: sed capillus niger est calide cōplexionis.

50 ¶Cui⁹ cōplexio ē diminute frigiditatis hꝫ capillos aureos flauos. Et cui⁹ cōplexio ē diminute caliditatis habet capillos rubeos.

51 ¶Color capilloꝝ hñtis cōplōnē eq̄lē ⁊ tēperatā est aure⁹ ex flauo ⁊ rubeo mixt⁹ ⁊ cōposit⁹.

¶Rememoratio signorum sumptorum a colore oculi.

52 ¶Si corp⁹ hūiditatis glacialis ⁊ albuginee fuerit pauū puꝝ ⁊ pue q̄ntitatꝭ: ⁊ exteri⁹ locaꝭr p̄minuerit: qꝫ lux seu splēdor fuerit pure coruscās ⁊ cādēs: efficieꝭ idē ide color oculoꝝ glauc⁹ ⁊ ex causis cōtrarijs cōtingit antimōialis idest niger aut subniger sicut antimoniū.

53 ¶Si cāe glaucedinis cōplectunꝭ cū causis antimonialitatis fit fasolā .i. varietas.

54 ¶Si fuerit spirit⁹ visibilib⁹ pauus fiet obscuritas Si vo mlt⁹: ꝯtinget ide splēdor ⁊ luminositas.

¶Rememoratio tertie rei naturalis et sūt humores.

55 ¶Corp⁹ est gñatū ex hūorib⁹ varijs ⁊ diuersis in colore ⁊ cōplexiōe. s. ex flegmate colera rubea et sanguine ⁊ colera nigra.

¶De flegmate.

56 ¶Flegma naturale est insipidum ⁊ frigiditatis temperate.

57 ¶Ex eo aūt qđ noscitꝭ vitreo noīe: est aūt grossū ⁊ frigide cōplexionis.

58 ¶Ex eo aūt est adhuc flegma dulce: qđ siquidē nō absoluitur oīno a calore.

59 ¶Rursus eo est qđ vocaꝭ salsuꝫ: ⁊ hoc vꝭ versus calorē ⁊ siccitatē declinare.

60 ¶Ex eo est quasi acetosum cū corrūpitꝭ cibus in stomaco.

¶De colera.

61 ¶Ex colera sunt varie colorꝰbus ⁊ quedā ex ea nominatur fumosa.

62 ¶Ex ea etiā est similis viridi eris ⁊ porro iste quidem sunt magne malitie.

63 ¶Est etiaꝫ alia a predictis que vitellina dꝭ: neqꝫ est pernitiose virtutis ⁊ potentie.

64 ¶Alia species ex ea est cuius habitatio est in lusti fellis ⁊ omnes quidem declinant ⁊ vergūt ad caliditatem.

¶De sanguine.

65 ¶Origo ⁊ augmētū sanguis est ab epate: ⁊ trāsit inde ꝑ venas ei⁹ ad totū corpus.

66 ¶Ex eo est sanguis quē cōtinet cor: sanguis aūt calide hūide est q̄litatis.

¶De melancolia.

67 ¶Sit⁹ coleꝭ nigre ē i splene: neqꝫ ē falsa opīo ista

68 ¶Turbulētia sanguinis est naturalis q̄libet aūt ab ista innaturalis.

69 ¶Que procul dubio gñatur ex cōmixtione ⁊ adustione aliorū humorū.

¶Rememoratio quarte ex rebus nālib⁹ ⁊ sunt mēbra

70 ¶Principia ⁊ radices corporis sūt q̄tuor: alia aūt ab eis sunt velut rami.

71 ¶Unū ex his est epar: ⁊ ip̄m quidē p̄eest cibo ⁊ nutrimento in corpore.

72 Cor aūt alit corpus vita: ⁊ nisi ip̄m esset corpus assimilaretur plante.

73 ¶Abinde est calor qui est corpori sicut elemētū qđ transire facit ipsuꝫ abzar.

74 ¶Ecce qꝫ cerebrum cum neruis ⁊ fillo nuche custodit ⁊ preseruat ignem et calorem cordis ab inflammatione.

75 ¶Ex eis est motus iūcturaꝝ: sed testiculi sūt mēbra alias organa gñationis.

76 ¶Ex generatione eorum species conseruantur: in quorum terminatione fieret terminatio et abscissio.

77 ¶Caro pinguedo ⁊ species glandulaꝝ sunt tāq̄ famulantes predictis.

78 ¶Ossa ⁊ pāniculi ⁊ ligamēta sunt velut cossine ⁊ fulcimēta corporis.

79 ¶Ungues autem fuerunt in extremitatib⁹ propter auxilium: sed pili fuerunt propter superfluitates vel ornatum.

80 ¶Hec aūt oīa sunt famulātia cū ꝑficiant statū ⁊ figurā per radices.

¶Rememoratio q̄nte rei nālis. s. đ spiritibus p̄mo de natu. ⁊ postea de vitali ⁊ aiali.

81 ¶Spiritus nālis efficitur ex fumo seu vaꝑe laudabili puro ⁊ mundo.

82 ¶Quod aūt ex eo iā purificato existit in corde ē illud ꝑ quod ꝑmanet vita.

83 ¶Sed gñatio eius qđ ex eo fertur in cerebro et eius mitringa fit voluendo.

84 ¶Insunt aūt huic spiritui imaginatio rō seu intellectus: ⁊ memoria: cū cōplentur. ⁊ ꝑficiunt ipsius spēs in vētriculis cerebri.

85 ¶In quolibet ex spiritibus est virtus ꝓpria alia

ab illa que est in alio.

¶Rememoratio sexte ex reb⁹ non nālibus: ⁊ sunt virtutes.

86 ¶Septem virtutes numerantur in natura scđm diuersitatē earum in forma ⁊ spē.

87 ¶Ex his est virtus imutatiua formatis preter qđ depinguat ipsum.

88 ¶Ex his ēt est virtus que aliq̄ forma ⁊ figura in format corpora:necnon et quātitate et nūero.

89 ¶Est etiam virtus attractiua digestiua retentiua et expulsiua.

90 ¶Est etiam ex his virtus vniens mēbris quod similatur corpori ex nutrimento.

91 ¶Due sūt spēs ꝟtutis vitalis:⁊ actōis ei⁹ lȝ ex eis sint due ptes:ex q̄bus est vna q̄ fit actio pulsus p dilatationē et cōstrictionē venarū pulsatiliū.

92 ¶Soror aūt huius ē illa qua aguntur actōes cū iusq̄ agibilis:sicut est amare aliquid ⁊ habere il lud odio:⁊ depressio anime:et eius exaltatio.

93 ¶Nouē sunt virtutes q̄ ab anima numerātur:ex q̄bus sunt quinq̄ subsensitiua.s. visiua auditiua olfatiua:gustatiua:⁊ tactiua vlis.

94 ¶Est ēt virtus ad neruos perueniēs ex qua seu p quā mouet quis arctus et iūcturas suas.

95 ¶Ex eis ēt ē virt⁹ q̄ imaginant̄ res sic̄ vidētur.

96 ¶Est adhuc ex eis virtus in qua est ratio : ⁊ etiā in qua est memoria.

97 ¶Omnes operationes virtutum numerantur fȝ ipsas virtutes quarum sunt operationes.

98 ¶Hec aūt opatio dicitur equiuoce de quibus dicitur sicut de attractiōe digōne ⁊ retētione.

99 ¶Et sicut ō rāsitu fm penetrationē cibi ⁊ appetitus nā attractio est opatio simplex vni⁹ virtutis solius:appetitus ꝟo cibi existit ex duab⁹ opatiōibus sic̄ cōpositis.s.ex opatione sentiēdi ⁊ attrahē di:opatio āt sentiēdi ⁊ ipellēdi efficit trāsitū et penetratōē cibi:h.n.opa ex p̄dictis ābob⁹ efficiunt̄.

¶De reb⁹ nō nālibus et pmo de aere.

100 ¶Sol hȝ indicia sup aerē:que siquidem in temporibus anni manifestant̄ ex impressionibus:climata ēt habēt super hec indicia.

101 ¶Aer etiam alteratur et immutatur ratione alicuius astri oriētis vel occidētis.

102 ¶Cum etiam sol appropinquat : inflammatis stellis incendit et inflāmat aerem.

103 ¶Hoc siquidē verum est in tantū etiam q̄ cū inflammata elongant̄ aliquo modo a sole videm⁹ aerē aliquātulum infrigidari.

104 ¶Si ēt stelle q̄ dicunt̄ infortunate fuerint in exaltatione sua significabūt sup corruptionē alatorū.Si vero q̄ fortunate dicuntur fuerint ibidē significabūt salutē eorūdē omnimodam.

105 ¶Tanto fridior est villa q̄nto altius sup mōtes existit:cōplo ꝟo ville existis i valle indicat̄ cal'a.

106 ¶Si ꝟo mōtes fuerīt a parte meridiei :et claudat̄ montib⁹:iudicetur infrigidari a septētrione.

107 ¶Uilla edificata a pte meridiei indicet̄ cal'a rōne exsufflatiōis illius vēti meridiōalis sup eā.

108 ¶Sed si sit ex pte occidentis :habebit aer eius grossitiē:si vero ex pte oriētis:habebit subtilitatē

109 ¶Maria habēt contrarium iudicium in hoc sicut sapiētes retulerunt.

110 ¶Uēti enim generant in aere illud qđ generāt in eo mansiones.

111 ¶Est q̄dē in meridionali:calitas et hūiditas p tāto generat sup calefactionē ⁊ putrefactionem.

112 ¶Frigiditas ⁊ siccitas insunt septētrionali ⁊ iō generatur inde tussis.

113 ¶Calor ⁊ subtilitas insunt oriētali ⁊ frigiditas ⁊ grossities occidentali.

114 ¶Omnis angulus terre molle ⁊ humide cuius circūferētie sunt discoopte mōtib⁹ ⁊ hn̄s fontes: aque dulcis est siquidē ꝯplōnis humide.

115 ¶Generatur autē siccitas in aere appropinquāte alicui ville cuius terre velut locus saxosus est ⁊ salsus.

116 ¶Domus valde patula ⁊ olb⁹vētis discoopta est in hyeme valde frigida:estate ꝟo calida.

117 ¶Ex domo aūt depressa ⁊ subterranea habet iudicium contrarium.

118 ¶Calor iest pāno facto ex serico ⁊ coto:⁊ frig⁹ masculi idest panno plano non lanuginoso seu vellerafo ⁊ lineo.

119 ¶In compositis ex pilo ⁊ lana inest:cū caliditate aliquātulū siccitatis.

120 ¶Judicat̄ calitas sup ꝯplōnē cuiuslibet floris cuiuslibet aromatici except̄ȝ.v.s.myrta salice nenufare:ros.⁊ vio.q̄ q̄ sūt frā ⁊ cū h⁰ aromatica.

121 ¶Laudabilior ⁊ vtilior ex colorib⁹visui:est nigerīant viridis:alb⁹ aūt ⁊ citrinus nec nō oē splēdidum ledit ⁊ disgregat lucē oculorum.

¶Scđa ex rebus nō naturalibus.s.cib⁹ ⁊ potus.

122 ¶Scito q̄ vera cibi actio ē augere augēda:⁊ restaurare omne depditū ex dissolutiōe corpis: et ad pristinū statū deducere.

123 ¶Est aūt ex eo eligēdus ille qui in sanguinē laudabiliorē conuertit̄ ⁊ transmutat̄.

124 ¶Leuis aūt ⁊ subtilis ē panis tritici ⁊ carnes paruoꝝ pulloꝝ galline:⁊ sicut bliti ex olerib⁹hi enim cōueniunt patiētibus.

125 ¶Grossi aut emex vsuali⁹ sunt simula ⁊ sicut multo laudabilis duoꝝ annoꝝ.

126 ¶Piscis notus habitās in rupib⁹ ē cib⁹ ꝯgru⁹ verato ab exercitio ⁊ labore.

127 ¶Ex eis sunt subtilis malitie sicut sinapis cepe ⁊ alleū:hi aūt generant colerā rubeā:vnde et q̄nq̄ sinmuntur via medicine.

128 ¶Ex eis sunt etiā gn̄antes meliā:ex qua l quibusdā corpibus morbi gn̄anturvelut hirci antiq̄ boues:panis furfureus:⁊ caseus.

129 ¶Rursus quidā ex his causant ⁊ efficiūt humorē stāticū sicut pisces grossi ⁊ gn̄a lactis.

130 ¶Aque delectabiles ⁊ fluuiales conseruāt humiditatē radicalē ⁊ causant egressum fecuȝ et supfluitatū:digerūtq̄ ⁊ deducunt cibū p venas.

131 ¶Melior ē ex aquis pluuialis mūda : q̄m nihil admiscet̄ eis qđ inferat eis nocumētum.

132 ¶Ex eis autē sunt egrediētes a naturali dispositione eaꝝ:quaꝝ ppria actio est fm cōplexionem eius q̄ admiscetur eis.

133 ¶Omne quod bibitur ex cerusijs lacte et vino nutrit corpus.

134 ¶Potus conuertens corpus ad sui naturam ẽ sicut oximel ex sui iuuamento.

¶Tertia ex rebus non naturalibus.

135 ¶Somnus est quies virtutum animaliũ motiuarum et sensitiuarum.

136 ¶Ipse enim calefacit corporis interiora ex quo fit cibi digestio laudabilior et melior.

137 ¶Si autem somnus multum prolongatur replebitur caput humoribus.

138 ¶Ipse etiam humectat corpora et relaxat extinguitq; calorem viuificantem ipsa.

139 ¶Tempata vigilia excitat valde sensus: et disponit ṽtutes ad exercendũ operatões suas:et cũ hoc mũdificat corpus a fecibus et supfluitatibꝰ.

140 ¶Ex longa aũt vigilia contingit expgefactio et insomnietas generãs anxietatẽ et angustiaȝ ale. Ipsa etiã dissoluit spũs:et corpora fedat:et corrũpit splendorem et claritatem corporis et colorem eiꝰ et ꝓfundat oculos:nocetq; digestioni:et mẽtẽ tollit et disturbat et corpus infrigidat.

¶Quarta ex rebus non naturalibus.

141 ¶In exercitijs est qꝺ ẽ temperatuȝ et hoc decet qꝺ fiat nã ipm equat ⁊ temperat corpa : et efficit egressum supfluitatũ et hũiditatũ.

142 ¶Disponit etiam corpus ad hoc vt nutriatur et disponit parũ ad hoc vt augeatur.

143 ¶Immoderatum aũt ex eo ꝓprie dicit̃ labor qui q̃dẽ spũm euat et educit et lassat corpꝰ ⁊ emacerat pingues et carnosos:et inflãmat colorẽ extraneũ:et ducit etiã humiditates a corpe:⁊ ꝺbilitat neruos vt violẽtia dolorũ: et facit corpus senescere ante etatem senectutis.

144 ¶Ultimata aũt q̃es est incõueniens:neq; ẽ iuuamentũ in vltimitate eius :imo quidẽ replet corpus humiditatibus sicut ⁊ glandulis ⁊ nodis:neq; disponit corpus ad aliquem cibũ.

¶Quinta ex rebus non naturalibus.

145 ¶Corpus indiget euacuatiõe cerebri : ⁊ in vniuersaliter euõne omniũ membrorũ corporis per flobotomiã et pharmaciã:ex qua quidem est perfectũ iuuamentum in vere.

146 ¶Uomitꝰ fiat in estate . Sed melancolia educatur in autumno.

147 ¶Gargarismata et dentifricia purgant et mundificãt palatum et dentes.

148 ¶Prouoca vrinã alias incidet in hydropẽ et ꝓuoca mẽstrua: sin aũt corrũpent̃ corpora earum.

149 ¶Educ feces in colica:nam in earũ eductione curabitur patiens.

150 ¶Utere balneo ad tollendũ sordes et imũditiã neq; sis in hoc piger si velis educere superfluitates a corporis superficie:et cutem ab accidentibꝰ in mũditie mundam facere.

151 ¶Coitus etiã cõmendatur iuuenibus : q̃tenꝰ ꝑ eum a nocumentis pernitiosis liberentur.

152 ¶Nequaq; autem concedatur macris senibus aut etiam debilibus.

153 ¶Incurret podagram et dolores alios ille qui vtitur coitu imediate post cibũ sumptũ.

154 ¶Multus coitus debilitat corpus: facitq; ꝑ hereditare varias spẽs nocumẽtoꝝ ⁊ dolorum.

¶Sexta ex rebus nõ naturalibus.

155 ¶Ira anime excitat colorẽ:generatq; interdum alia nocumẽta.

156 ¶Timor aie incitat frĩtatẽ:qui q̃nq; magnificatur in patiẽte intantũ donec ledat in vltimo.

157 ¶Magnũ ⁊ multũ gaudiũ ĩpinguat corpus:⁊ ideo multũ ledit pinguẽ ⁊ crassum.

158 ¶Ex lamẽto quidẽ ⁊ tristitia fertur iudiciũ nocumẽti sup macrũ:⁊ ꝯfert indigẽti dissolutione.

¶Tractatus scꝺs:ꝺ rebus extra naturã. pmo de morbis generalibꝰ in mẽbus consimilibus.

159 ¶Morbi ex supfluo calore in membris ꝯsilibus absq; supfluitate generati sunt:sicut morbꝰ febrilis ⁊ cõsumptiuus:sicut in ethica ⁊ ptisi.

160 ¶Morbus aũt ex calore cum humore est sicut febris putrida.

161 ¶Ex eis etiã sunt morbi frigidi absq; materia sicut congelatio contingẽs ex niue grandine vel frigore:⁊ ex eis est frigus cũ materia:sicut paralysis cũ magna quãtitate flegmatis.

162 ¶Ex eis est humidus absq; supfluitate sic̃ habitudo corpis que laxa vel mollis videtur:⁊ ex eis est morbus humidus cũ materia humorali: sicut repletio vẽtris in hydrope.

163 ¶Morbus siccus cũ materia est sicut cãcer vel glandula. Sed siccus p̃ter ꝙ in corpibus sit materia:est sicut spasmus ex inanitione.

164 ¶In mẽbris organicis existũt morbi cũ accit in plasmatione lesio vel nocumẽtum.

165 ¶Est autem morbus in augmento si fuerit caput nimis magnũ:⁊ in diminutione si fuerit stomacus nimis paruus.

166 ¶Si videatur forma capitis lata vel cõpressa: erit error vel peccatũ in plasmatione.

167 ¶Ex eis etiã est morbus in concauitate cũ accidit ei nocumentum:sicut cuȝ planta pedis carne repletur.

168 ¶Aut si accidat etiã ꝙ interponatur aliquid ĩ poris ⁊ meatibus:sicut contingit in opilationibus ex lapidibus renũ contingẽtibus.

169 ¶Aut si mẽbrũ quod debet esse asperũ sit lene vt stomacus in quo superflua humiditas exuberat:aut si quod debet esse lene exasperetur:sicut cãna pulmonis cum exiccatur.

170 ¶Est autem numerus a natura egrediens in sex vel quatuor digitis.

171 ¶Interdũ vniunt̃ duo digiti ⁊ coniunguntur. Et interdum iuncta naturaliter separãtur.

172 ¶Solutio diuisĩ alias vnionis existit in coniũctione mẽbroꝝ aut in separatione. In cõiunctione quidẽ sicut in dislocatione brachij ⁊ incisione pedis vel manus.

173 ¶Solutio in ossibꝰ est fractura:in tunicis aũt ⁊ venis dicit̃ ruptura:sed solutio facta ꝟm latuȝ vel longũ in neruis:dicitur fissura vel punctura.

174 ¶Solutio facta in ligamẽtis vel cordis dicitur quassatio ⁊ arabice dicitur rabatze. sed iacta

in carne dicit vuln⁹. Si tñ pduceret tps eius dice-
ret vlc⁹. Sz facta in musculis vel lacertis dicet affli
ctio. Sed facta in sola cute dicit excoriatio.

¶ De reb⁹ egredientib⁹ a nã. vz. d cãis morboꝝ.

175. ¶ Cause diuidunt in manifestas apparentes
que. s. cõtingunt cuti et in supficie corpoꝝ: sicut
ignis: ⁊ nix: pcussio: aut ruptura ɔtigẽs ex saltu.

176. ¶ Ex causis etiã sunt q̃ dicunt coniūcte: ⁊ ipe
qdẽ sunt inter has spẽs differentes. ⁊ hoc qdem
qr q̃diu ɔtinuat putrefactio ɔtinuat: ⁊ febris pu
trida. Ex causis etiam sunt que antecedẽtes ap-
pellant omni repleto corpori ɔgruentes.

177. ¶ Ex causis efficientib⁹ vir est qcqd corrūpit
mẽbū cõplexionẽ ex infusione hũoris ad ipsum.

178. ¶ Hec sũt potẽtia ipellẽtis: ⁊ debilitas seu im-
potẽtia recipiẽtis: ⁊ multitudo mali hũoris fluẽ-
tis: ⁊ latitudo meatuū: ⁊ debilitas nutritiue: h⁹
eñ ẽ sufficiẽs sũma eaꝝ: necnõ ẽt qr videbis q̃lita
tẽ in substãtia corpis existentẽ supari: ⁊ ad suam
contrariam declinare.

¶ Cause egritudinum ex caliditate.

179. ¶ Quod gñat in eo calorẽ est qdẽ cã q̃re ɔtin
gat corpi illud qd inde eidẽ ɔtingere consueuit.
vsus autẽ esus allei est calidū in potentia. Sed
calidum in actu est sicut calor solis.

180. ¶ Ex his sũt mot⁹ aie: sicut ira: ⁊ mot⁹ corpis:
sicut labor: ⁊ corruptio: ⁊ putrefactio: ⁊ cibi pūitas
⁊ qd poros cutis claudit ⁊ ɔstringit sicut aer.

¶ Cause egritudinum ex frigiditate.

181. ¶ Causa vero harū egritudinū est qcqd in eo
frigiditatẽ generat: ⁊ qñq̃ soluit ex eo ɔtinuum:
cuius virtus aut est in potentia: velut ɔtingit in
iusquiamo assumpto: aut in actu sicut in niue.

182. ¶ Fames ẽ cū pabulū spirituū terminatur. ⁊ si-
cut cõtingit cū terminat ⁊ ɔsumitur oleū in lãpa
de vel turcibulo. Vehemẽs etiã saturitas et cra-
pula calorem suffocat ⁊ extinguit.

183. ¶ Motus aiẽ fortes ⁊ diurni sunt cã euatiõis
spirituū. ⁊ infrigidatiõis corpis: quiete etiã infri
gidat calor. sicut ⁊ flãma fumo extinguitur.

184. ¶ Fortis ⁊ valida corpis dẽsitas ɔcludit calo-
rẽ i corpe dõec extinguat: corp⁹ imoderate rarū
seu spõgiosuz de facili infrigidat cū sit ppinquū
⁊ dispositū ad h⁹ vt i eo calor d facili dissoluatur.

¶ Cause egritudinum ex humiditate.

185. ¶ Quinq̃ sunt nūero scripta hũiditatẽ generã
tia ex quib⁹ aqua calida dulcis super totum cor
pus infusa est hũida in actu.

186. ¶ Ex hũectãtib⁹ aũt i potẽtia ẽ vsus lactꝫ ⁊ pi-
sciū dlectabiliū: casei recẽtꝫ. q̃es corpis. ẽt reclu-
sio hũiditatū. ⁊ imoderata refectio vel saturitas.

¶ Cause ex siccitate.

187. ¶ Quinq̃ sunt siccitatẽ gñantia sensu intelle-
cta vel apprehensa. ex q̃bus q̃dã actu exsiccãt si
cut boreas: et q̃dã i potẽtia sic̃ esus synapis: ⁊ tã
ta fames seu abstinẽtia p quã hũiditas corpis cõ
sumat: ⁊ ois motus fortis et violentus. ɔtingit ẽt
corporis exiccatio ex ventris solutione.

¶ Cause egritudinum organicarum.

188. ¶ Cause magnitudinis mẽbroꝝ sũt fortitudo
et potentia formatiue. et etiam nutriens.

189. ¶ Cause paruitatis mẽbroꝝ sunt cõtrarie eis
que magnitudinem efficiunt in eisdem.

160. ¶ Causa corruptionis formarū est in numero
similiū. qd quidẽ rõne malitie cõplexiõis existen
tis in matrice cõtingit. aut paruitate spermatis.
aut malo egressu fetus in ortu suo. ex cuius tor-
tura ɔtingit peccatū in figura et forma.

191. ¶ Ex his ẽt est nutrix. si deliquerit fasciando
ipsum. aut eleuãdo. vel deprimendo ipsum.

192. ¶ Vel si forsan augeat in eo cibus. aut adven
dum malus existat.

193. ¶ Aut si puer debilitate sua cadat cū nõ regit
ab aliquo: ⁊ ipius tibia aut crus inde frangantur
vel eius nasus percutiatur taliter ꝙ inde tensio
nem ⁊ depressionem patiatur. nõ eniz potest ma
teria rectificari si moueatur qs ipotẽs se sustine
re rõne fracture ossis nõdū pfecte consolidate.

194 ¶ Hoc etiam facit multitudo humoꝝ sicut in
leprosos. et pūitas eorundẽ. sicut in ethicaz diu-
turnam et continuas fe. patientibus.

195 ¶ Aut tortura oris et faciei contingens ex mol
licie et relaxatione nerui. aut corrugatione tẽsio
ne versus collum declinante.

196. ¶ Vestigia apatum ⁊ cicatrices vlcerū ⁊ vulne
rū pculdubio formas in superficie corrūpunt.

¶ Cause clausionis meatuum et pororum.

197. ¶ Sapientes dederũt opa in collectione eorū
que sunt de gñe claudentiū et obturantiū poros
et meatus. ex quibus sunt fortitudo retentiue. ⁊
debilitas expulsiue. interdū ẽt frig⁹ est cã huius.

198 ¶ Siccitas ẽt coartat eos valde. ⁊ silr faciunt li
gature. apostema etiã angustat et obliquat eos
per ɔstrictionẽ exteri⁹ in aliquo mẽbro generatã
stringit etiã eos medicina stiptica.

199. ¶ Hoc etiam ɔtingit interdum consolidatione
vulnerum et vlcerum. et etiã verruca seu poro ⁊
carne innaturaliter augmentata.

220. ¶ Hoc etiã humor facit. aut sanies vel sanguis
lac coagulatum et aqua.

201. ¶ Hoc etiam faciunt vermes lapidis et fex sic-
ca dura. et aer.

¶ Cause apertionis meatuum.

202. ¶ Cause apertionis meatuum sunt fortitudo
expulsiue et debilitas retentiue.

203. ¶ Ex his etiam est omnis medicina aperitiua
calida et humida necessario.

¶ Cause egritudinis in quantitate.

240. ¶ Quicqd auget et excedit numero in nobis
auget. sicut ex multa mã vt digitus si fuerit mã
laudabil' aut rana si fuerit materia illaudabilis.

205. ¶ Quicquid minuit in nobis nūero contingit
a ɔtrario eius cuius rememorationem fecimus.

¶ Cause asperitatis.

206. ¶ Causa generãs asperitatem est ablatio hũi-
ditatis. que interdū ex humore frigido ɔtingit pul
uere stipticitate ciboꝝ. et medicinarum.

207. ¶ Causa leniens asperitatem est sicut humor
viscosus et omne pingue et vnctuosum.

¶ Cause cõiunctionis ⁊ vnionis separatorū.

208. ¶ Proculdubio om̄e illud de cui⁹ nā est vt stet separatū ab aliquo: cū aliquo modo ei vnit. si cū eodem ꝯiungetur. Si vulnus nō debite consolidetur qd̄ res in membro inopinata ostendetur.

209 ¶ Ex hoc etiam est fortitudo immutatiue: et debilitas informatiue.

210. ¶ Quāuis separatio cōtingens cuilibet ex eis de quoꝝ natura est vt sit in situ cōiūcta: sit de genere ⁊ nūero egritudinū sit⁹ ⁊ pōnis i mēbris organicis: ⁊ nihilominꝰ ēꝑ ꝑe de gn̄e solōnis diuisi seu ꝯtinuitat. cui⁹ q̄dē solōnis cāe hec referunt.

¶ Cause solutionis indiuisi.

211. ¶ Quidā est hūor hn̄s vim ⁊ q̄litatē vstiuā ⁊ calefactiuā ⁊ corrosiuā: aut hypostasis ipulsa seu imbibita ꝯtusionē ꝯferēs. vel viscositas relaxans qd̄ mouere deberet: vel saltus ꝯtundens laniās ⁊ disrumpēs. vel lapis offendēs ⁊ ꝯtundens.

212. ¶ Ex eis sunt medicine corrosiue ⁊ vstiue vt ferrū corrodēs ⁊ lanians. et quandoqꝫ ventus scindit ratione tensionis. Idem etiam agit ignis sicut et in ceteris.

¶ Capitulum tertium de rebus egredientib⁹ a natura et sunt accidentia morborum.

213. ¶ Quedā ex accidentibus reperiunt in opōnibus. et q̄dam in quibusdā corpori contingentibus. et quedā i egredientib⁹ ab eodē: puta i sputo fecib⁹ egressu sanguinis sudore et vrina.

214. ¶ Egressus nālis operationis a dispōne sua ē triplex scilicet ipsius debilitas. ipsius ablatio. et ipsius immutatio seu corruptio. ꝙ i quolibet mēbro est etiam manifestum.

215. ¶ Debilitas. n. opōnis visus est cū aliq̄s debiliter videt. et ipsi⁹ ablatio cū oīno visus ꝓhibetur vel auferī. ⁊ ipsi⁹ corruptio et incōueniens imutatio: cū imaginaī se videre que non videt.

216. ¶ Exēpla accidentiū ꝓportionabilia reperiūtur in accidētib⁹ ꝯtingentib⁹ aliis operationib⁹.

¶ Accidentia super equalitate corporis.

217. ¶ Sensus visus attingit ⁊ ꝑcipit interdū aliq̄d ex accidentib⁹ qualitatū corpori ꝯtingētib⁹ sicut citrinitatem et tumorem visu perceptibilem. ⁊ interdū attingit et percipit auris aliquod ex eisdē sicut sonum ventris in hydrope. et percipit etiaꝫ ex eis aliquot sensus odoratus. quemadmoduꝫ fetorem contingentē in vlceribus putridis ⁊ corruptis. Ex eis etiā est qd̄ suo sapore gustu percipitur: sicut contingit cū acredo vel acetositas in ore percipitur tactu ēt quoddā ex eis cognoscitur sic. n. per tactū cognoscitur cancri durities.

¶ Accidentia ab egredientibus corpore.

218 ¶ Super accidentia ab egredientibus a corpe sumpta excitanī siquidem quinqꝫ sensus.

219 ¶ Sicut in vrina si rubea sit vel nigra: ⁊ sputo si fuerit vel vt sanguis vel sicut butyruꝫ. et in eo qd̄ quidē rōne dissolutiōis vel resolutiōis egreditur: sicut ꝯtingit in ventositate: sternutatione singultu. In vomitu etiā requiritur interdū acetositas amaritudo vel stipticitas. ⁊ cū vrina fuerit fetida significat quidem super vesice vlcera: ⁊ in sudore sentitur si frigidus fuerit vel calidus tenuis vel viscosus.

220. ¶ Hec quidem accidentia sunt patientis passiones: ⁊ apud nos signa ⁊ demōstratiōes: ⁊ postquā feci rememorationem de his quasi transitorie ⁊ in generali: faciam nunc rememoratiōnē de eisdem in speciali.

¶ Rememoratio signorum.

221 ¶ Omne signū sicut dictū est. ē rememoratiuuꝫ aut presentis indicatiuum. vel futuri pronosticū est tamen vtile non necessarium nobis ꝙ referimus ex eo quod preterijt sicut humiditas terminati sudoris.

222. ¶ Omne illud quod significat super illud qd̄ iam existit. neqꝫ non etiam ꝙ significat sup illud quod speramus est quidem multum necessariū. cura enim conueniens fit a nobis cum auxilio humorei.

223. ¶ Ex his q̄dem signis sunt quedā generalia ⁊ q̄dā specialia. ⁊ particularia alicui ex mēbris. de quib⁹ quidem specialius faciaꝫ rememorationē in arte seu parte artis curatiue.

¶ Rememoratio signorum indicatiuorū.

224. ¶ Omne signum generale sumitur a mēbris principalitatem ⁊ dominium habentibus. puta ab epate. cerebro. ⁊ corde hec enim sm̄ veritateꝫ dicuntur principalia.

225. ¶ Ut cum est recte formationis seu imaginationis: ⁊ ratiocinatiōis seu cogitationis. sane memorie ⁊ recordationis.

226. ¶ Motus etiaꝫ ⁊ sensus laudabilis significat super capitis sanitatem. ⁊ nocumenta eis contingentia denotant procul dubio ꝙ morbi existant in cerebro.

227. ¶ Cum cor incedit recte in pulsatione sua. tūc eius dispositio est pacifica ⁊ tranquilla.

¶ Genera pulsus.

228. ¶ Nequaquam fuerunt genera pulsus in numero denario posita nisi ab ore sapientis. quorum quidem primus ab estimatione dilatationis est assumptus. ipse enim significat super dominium et fortitudinem virtutis: et ipsi⁹ equalitatem.

229. ¶ Magnus autem est cuius dimēsiones ꝯeminent ⁊ descēdunt: ⁊ significant super fortitudinē sm̄ suam existimationem.

230. ¶ Paruus pulsus est contrarius in virtute. et etiam pulsus longus ⁊ breuis.

231. ¶ Ex eo etiam est strictus ⁊ latus. necnon etiā eminens ⁊ profundus.

232. ¶ Genus eius relatū tempori motus est variū et diuersum. ex quo est pulsus velox magne instantie et significat quidem super vim et colorem ex eo etiam pulsus est tardus dominās congelationis. vnde significat super debilitatem cuꝫ frigiditate.

233. ¶ Gen⁹ sumptū ab existimatōe tēporis detiōis diuiditur in suas species scilicet in frequentē spissū ⁊ sine qete significantē sup debilitatē virtutis et caloris ⁊ in tardū sibi contrarium qui super laxitatem ⁊ frigiditatē attestatur.

234 ¶Genus sumptũ a dispositione virtutis diuiditur in fortiter pulsantez & magnũ & in sibi cõtrarium debilem cuius pulsatio profunda ẽ & exilis.

235 ¶Ex genere sumpto a corpore vene per tactuz est pulsus durus qui attestatur super siccitatez & ex eo est qui tactu mollis & humidus reperitur sĩ significans super sui corporis humiditatem.

236 ¶Genus sumptum a prima qualitate corporis vene significat recte super complexionem scilz frigidus super frigidam & calidus sup calidã.

237 ¶Genus sumptũ ab eo quo repletur vena declarat dispositionem & esse humorem eius: plen⁹ enim super humorum abundantiam & vacu⁹ sup ipsorũ diminutionem habet attestari.

238 ¶Genus sumptum ex motionibus & quietibus pulsus: detegit quidem ad sensum tactus spẽs eius est autem ex eo spẽs iusti ponderis & cõueniens pulsibus etatum temporuz anni & regiõis Ex eo etiam est egrediẽs a debito consueto.

239 ¶Ex eo etiam est pulsus contrarius ei quẽ premisi sine pondere.

240 ¶Aliud genus eius sumit̃ ab eq̃litate vniformitate aut diuersitate & inequalitate ipsius.

241 ¶Qui recte icedit vniformiter & ordinate dicit̃ vnitus siue equalis: qui vero claudicat & deuiat ĩ hoc inequalis dicitur & diuersus.

242 ¶In diuersitate generis sumpti a numero percussionum artarie sunt differentie.

243 ¶Differens pluribus percussionibus diuidit̃ ĩ duas species.

244 ¶In equalitate & diuersitatibus ordinatũ & ordine carentẽ: quẽ scilicet aĩa percipere nequit.

245 ¶Dominus huius ordinis dicitur reuersiuus. & est ſm dictũ nostruz ille q̃ postq̃ nunc sit pcussit reuertit̃ ↄsequẽter ad percussiẽdũ sicut prius.

246 ¶Ex eo etiaz est cuius regressus minime sunt vniformes: & talis ẽ qui cauda soricis appellatur.

247 ¶Est ẽt ex eo q̃ differẽs seu diuersus ĩ vna percussiõe reperit̃ cũ mẽsura quatuor digitorũ.

248 ¶Ex eo etiam est proportionatus alicui rei: & q̃dam sunt q̃ nulli rei referuntur: & sermo q̃dẽ noster erit nunc super nominatas.

249 ¶Ex his quidẽ est pulsus intercisus & domin⁹ cõiunctiõis: ex his ẽt ẽ altus: hũilis & depssus.

250 ¶Ex his etiã est in cuius percussione duo sunt ictus: & ex eis in quo sunt plures.

251 ¶Est etiã ex eis vermicularis: & serrinus: silr formicularis & vndosus.

252 ¶Ex his etiã est ille qui tremulus dicitur: ex q̃ est significans super ethicam.

253 ¶Omne q̃d pulsus genus continet duas spẽs & ambe sunt ↄtrarie: inter q̃s est vna eq̃lis: q̃ ex ambabus ↄtrijs descendit seu reponit̃ in gradu.

254 ¶Inter spẽs vero gñalis diuersitas est multa & nõ est equalis. & media in diuersitate.

255 ¶Ex pulsu temperati corporis cognosces pulsum cuiuslibet: donec scias ex eo cui lateri equat̃ aut inequalis efficiatur.

256 ¶Omnis pulsus egrediẽs a dispõne ↄuenienti dicitur cõparari ad egressuz cõplonis ei⁹.

257 Scito ẽt varias spẽs pulsuũ in diuersis etatib⁹ quatuor anni tpibus & diuersis regiõib⁹.

258 ¶Et etiã in diuersis cõplonibus holum & habitudinibus masculis & mulieribus.

259 ¶Pulsus velocitas cũ magnitudine ẽ in calo. Sicut etiã & in etate iuuẽtutis & in masculo.

260 ¶Talis aũt est in regiõe & habitatiõe meridionali. macro. pgnante & estate.

261 ¶In frigido eñ est pulsus puitas & tarditas. & ↄsilis quidẽ est in senibus & autũno.

262 ¶Cõsilis q̃dẽ est in mulieribus & in pingui carnẽ laxã hñti: talis etiã est in septẽtrionali.

263 ¶Cuiuslibet sicci quidẽ pulsus est dur⁹: & cuiuslibet humidi est quidẽ pulsus moll.

264 ¶Pulsus cuiuslibet hñtis ↄplonẽ eq̃lẽ & tẽperatã similat̃ q̃dẽ pulsui pfecto ipius veris.

265 ¶Quartum clima sequit̃ complexio predicta.

266 ¶Pulsus infantis frequẽs est & mollis: pulsus aũt senis est tardus & durus.

267 ¶Pulsus cuiuslibet corporis multum humorez fenretis est valde plenus.

268 ¶Omne corpus vacuũ a materia hz pulsuz illaudabilẽ: alias strictum et vacuum.

¶Signa a sputo.

269 Pectus & pulmo sunt organa aĩe: que si quidem sana fuerit vite conseruabuntur.

270 ¶Si opatiões eorũ declinant ad aliquã malitiã: cor siquidẽ ignict̃ ex sui inflãmatione.

271 ¶Et sputũ quidem hz significare superaccidẽtia pectori contingentia in quacũq̃ egritudine eidem contingente.

272 ¶Ablatio sputi pculdubio sup pncipium attestatur: significat eñ q̃ mã in nullo est digesta.

273 ¶Si aũt fuerit puum & tenue: habebit sup digestionem debilem attestari.

274 ¶Si vero fuerit mediũ & equale: in hoc q̃dez significatur q̃ morbus iam ad medium augmẽtum peruenerit.

275 ¶Si aũt fuerit multũ spissum tunc pculdubio est morbus in statu.

276 ¶Tenuitas etiã sputi significat q̃ humor faciens morbum leuis sit & subtilis.

277 ¶Tale etiã significat q̃ morbus sit velocis et cite digestionis. Si vero fuerit grossum significabit supra cõtrarium & tardum.

278 ¶Nigredo sputi significat super violentiam vstionis.

279 ¶Sputũ vero viridis coloris: significat super colerã citrinã alias prassinã & porrinam.

280 ¶Sputũ habẽs citrinitatẽ clarã significat super coleram vitellinam.

281 ¶Sputũ album significat super humorẽ flegmaticum & rubeum super sanguinem & sputum cuiusq̃ fetidum est proculdubio putrefactionis significatiuum.

282 ¶Omne sputũ sine fetore significat q̃ in eius pulmone nulla sit putrefactio.

283 ¶Si sputi figura rotunda sit: & cum hoc patiẽs febrem patiat̃. hoc erit quidẽ ex signis q̃ in dyaphragmate eius sit apostema.

184 ¶Si patiens non cessauerit tussire: iam quidem incidit in ptisim. Sputum autem egrediens sine tussi ⁊ difficultate significat super perfectam digestionē.

¶Rememoratio signorum sumptorum ab operatione epatis.

285 ¶Generatio .4. humorum est in epate ex cuius augmento augetur humor in corpore.

286 ¶Omne mēbrū ratiōe ipsius augetur. est nihilominus in ipso mēbro ꝓpria operatio.

287 ¶Ex vapore autem ipsius fit spiritus.

288 Ex reliquo corpe seu hūore eius sano fit corpus sanū: est aūt humor sanus cū epar sanū fuerit.

289 Et aq̄ quidē deuehūt cibū ad ipsum: miscēturq̄ cuilibet humori super eū dñanti.

290 ¶Aque ēt mittuntur ab ipso epate ad eius colatoria: ⁊ ipse nihilominus cū humoribus cōmiscēt.

291 ¶Et ipsa quidē aqua fert secum colores eoꝝ necnon etiam omne illud qđ est necessariū in declaratione ⁊ significatione eius.

292 ¶Et ꝓculdubio quicq̄d diximus est magnifestum: super cuius veritatem sensus etiam attestatur sunt enim apud nos ex vrina significationes significātes qualis sit ꝓcessus patientis.

¶De vrina ⁊ p̄mo de coloribus.

293 ¶Albus color vrine est ex signis super multitudinem cibi ⁊ potus: seu nauseatiuam satietatem significantibus aut super dominium frigoris: vel humiditatis flegmatice. aut super fluxum vrine: vel opilationis epatis.

294 ¶Cum aūt vrina videtur modicum citrina: significat quidē super paruitatē colere: sed cū ē in colore ignea: significat sup multitudinē colē.

295 ¶Et color quidē clarus sub rubeo ponit: in eo tamen est amplior colera rubea.

296 ¶Ualde autē rubeus erit color eius a natura sanguinis: nisi tamen fuerit talis ex assumptione croci: aut applicatione alicuius tingentis vt alcāne ⁊ aut ex colica.

297 ¶Si aūt videat nigra: postq̄ visa fuerit fusca: significabit quidem sup fortem algorem: si vero talis appareat postq̄ p̄cessit valde rubea: significabit sup fortem humoris vstionem.

298 ¶Judica autem super morbum ex colore vrine nisi tamen fuerit talis ex cibo ipsam tingente: puta oleribus cassiafistula: ⁊ omni re eam breuiter tingēte: sicut almuri ⁊ similibus.

¶Rememoratio substātie vrine.

299 ¶Tenuitas quidem substantie in vrinis significat super paruitatem digestionis.

300 ¶Et ꝓculdubio efficitur vrina tenuis per corruptionē cibi: ⁊ opilationē epatis: ⁊ apostema.

301 ¶Urine autem grossities significat sup digestionem: aut super multitudinem humoris flegmatici in corpore existentis.

¶Rememoratio fecū hypostasiue tripliciter variatur ex colore loco ⁊ subā.

302 ¶Cum hypostasis videbitur alba in colore: significabit quidē sup salutē infirmoꝝ.

303 ¶Si autem color eius appareat citrinus: hoc erit ex acumine colere rubee.

304. ¶Si vero appareat rubea velut sanguis: significabit proculdubio super malitiam digestionis ipsius sanguinis.

305. ¶Et si talis dispō ipsius prolongetur: neq̄ varietur: erit ex epate apato.

306. ¶Et si fuerit nigra post intensam rubedinem ⁊ petens fundū postq̄ prius apparuerit in alio sigt quidē q̄ iā ꝑuenit patiēs ad hoc q̄ aīa separetur ab eo: ⁊ potissime cū casu virtutis: nā ē spes de eo aliq̄: neq̄ pōt eam q̄cq̄ ꝓficere: cū sit mors ꝓpinqua ex violētia vstionis.

307. ¶Et si appareat nigra post eius fuscedinē p̄ter q̄ morbi mā sit acuta: ⁊ potissime si cū tali fuscedine assit aliqđ signū laudabile: ⁊ radix morbi fuerit ex melācolia: sigbit quidē sup morbi cōsumptionē ⁊ hoc fm plurimū.

308. ¶Si appareat nubes supnatās i supiori pte vasis sigbit sup cruditatē: lz sit in ea aliqđ digōnis que ex vētositate cōmiscēte se ei impeditur: ⁊ inde sursum eleuatur.

309. ¶Et scito q̄ si videat pēdere in medio: q̄ parua vētositas est in tali hypostasi.

310. ¶Et scitoq̄ si p̄eunte citrina fuerit alba lenis ⁊ ꝯiuncta ⁊ inferius depressa ⁊ talis ꝯtinuo appareat q̄ digō morbi sit cōpleta.

¶Rememoratio substantie.

311. ¶Cū aūt apparet hypostasis nō ꝯtinuata sigt super debilitatē vtutis.

312 ¶Si vero fuerint ꝯtenta in ea silia fragmētis ordei: sigbit q̄dē sup rasurā venaꝝ: sed si assimilentur furfuri ⁊ sine fetore: sigbit sup vlcera vesice. Si aūt similet squāmis metalloꝝ: sigbit sup vistōem ⁊ laminatōē ꝯtinentē.

313. ¶Si sanies appareat in vase significabit sup apertionē apostematis.

314. ¶Si vero ꝓlonget egressus eius cū sanguine corrupto: significabit sup apa flegmonicū.

315. ¶Cum aūt hypostasis petit fundū ⁊ spmati similat ē q̄dē ex hūore grosso ⁊ crudo: ⁊ si cū eadē sit arena mixta scito illū cuius ē eē calculosum.

¶Rememoratio odoris.

316. ¶Priuatio quidē fetoris ꝯtingit ex priuatione coctionis ⁊ digestionis: aut ex indigestione rōne cibi indigestibilis.

317. ¶Omne illus quod est vltimati fetoris est vltimate corruptionis.

318. ¶Si aūt odor eius sit extraneus horribilis: scito illū cuius est pati morbū vesice.

319. ¶Jā q̄dē rettuli gnā vrine simplicia: ex dictis meis poterit q̄s vti in iudicijs ꝯpositoꝝ ex eis.

¶Rememoratio signoꝝ sumptoꝝ a fecibus ⁊ primo q̄ntitate.

320. ¶Interdū attestant feces sup stōā ⁊ iterdū sup intestina: ⁊ ipsum epar.

321. ¶Feces q̄dē minuūtur rōne magne trāsmutatiōis alimēti cū ꝯuertit in mēbris: nisi illius cuius expulsiua fuerit debilis ⁊ attractiua fortis rōne alīcuius nocumēti ꝯtingētis: ⁊ hoc q̄dē sigt replonē corporis patiētis ex malis hūoribus.

322 ¶Si autem fuerint magne in quantitate: erit quidem signum q͛ cibus non prebeat augmentum corpori: aut q͛ attractiua sit in eo debilis ⁊ diminuta: et expulsiua fortis ratione alicuius morbi vel nocumenti.

323 ¶Si aūt feces fuerint albe: erit opilato vel scilirosis in meatibus kistis felis. ⁊ icteritia quidem ē ex significantibus super hoc sensibiliter: sub hoc etiam genere est vrine citrinitas: nisi cum corpus humore flegmatico vel mala complexione frigida inficiatur.

324 ¶Si vero appareant rubee vel ignite. significāt sup excessum ⁊ dominium colere rubee.

325 ¶Sed si similent porro aut viridi eris i colere significabūt quidē morbum ⁊ malitiā magnam.

326 ¶Cum aūt apparebunt nigre in colore. hoc qđ continget ex forti ⁊ antiqua frigiditate corporis cuius sunt. ⁊ si tales appareāt in morbo acuto: significabunt sup mortē futurā in propinquo.

327 ¶Si aūt feces fuerint dure: significabūt sup fortitudinē attractiue: aut sup calorē vrentē: vel sup cibū stipticum ⁊ constrictiuum.

328 ¶Si vero fuerint feces molles ⁊ liquide: non erit fortis attractiua in corpore: aut in corpore erit frigiditas mala: aut hoc cōtingit ex mala alia dispositione corporis: vel ex cibi qui soluit ventrē ⁊ mollificat per naturā suam.

329 ¶Si differatur ⁊ tardet egressus fecum post cibum sumptū hoc quidē cōtingit ex difficultate digestionis ipsarū: aut diminutione ⁊ debilitate expulsiue: aut forti frigiditate: aut ex ventrē necessario constringētibus.

330 ¶Si aūt citius debito egrediantur: hoc quidē erit ratione cibi non constrictiui: sed potius p naturā suā mollificantis ⁊ soluentis: aut ratione humorꝫ ⁊ hūiditatū ad eas fortiter impulsorum: vel ratione meseraicarū nō sugētū ⁊ attrahentiū: aut ratione nocumentorū in intestinis contingentiū: vt pote apostematis in alias vlceris aut corruptōnis digestionis ⁊ aliarum specierum morborum eisdē contingentium.

331 ¶Si egrediantur cum sono significabunt sup magnā ventositatem.

332 ¶Si vero fuerint mixte saniei: significabunt sup apostema in organis cibi existentia.

333 ¶Sed si appareat sanguis cū eis significabit qđ sup vlcera ⁊ tenasmonem.

334 ¶Si autem sunt multū fetide: significabunt super magnā corruptionē. Si vero velut oleū supernatat eis: significabunt super liquefactionē pinguedinis corporis: ⁊ erunt proculdubio odoris acetosi ex humore acetoso.

¶Rememoratio signorum sumptorum a sudore ⁊ primo q̄titate.

335 ¶Sudor multus in morbis hūidis fact⁹ ē ex accidentib⁹ vim ⁊ nām ipsorum referentibus: neq; est sicut ille ex quo fit iuuamentum.

336 ¶Superfluus aūt in vltimo cū casu virtutis patientis: contingit proculdubio ex labore ⁊ debilitate virtutis ⁊ nature: vnde mors est in ꝓpinquo.

337 ¶Sed paruus sudor i morbis: sup opilationē ⁊ clausionē cutis: ⁊ grossitiē humoris: ⁊ debilitatem expulsiue: ⁊ paruitatē digestionis: ⁊ ventris mollitiem ⁊ fluxū significat.

338 ¶Si appareat sudor valde albus in morbis: significabit super hūorem flegmaticū. Si vero sit citrinus: significabit: sup colerā citrinā: ⁊ si niger: sup meliā. Si aūt sit rubeus: erit morbus ex sanguine: ⁊ silr̄ prebet nobis signa suo sapore.

339 ¶Sudor subtilis cōtingit ex subtilitate humorꝫ ⁊ grossus ex grossitie eorundem.

340 ¶Si aūt fuerit vniuersalis in toto corpore est bonus. Sed si sit particularis ⁊ specialis i vno loco est malus: ⁊ illaudabilis.

341 ¶Qui etiā contingit tēpore suo vna cū circuitibus ⁊ paroxismis febrium: aut in die cretica: ē quidē bonus ⁊ laudabilis: contrarij autem bonitas longinqua est ⁊ remota.

¶Rememoratio signorꝫ ꝓnosticorꝫ ḡnalium.

342 ¶Pronosticatio diuiditur in referentem ⁊ significātem morbum futurꝫ ḡnari in sano. ⁊ i significantē qđ dꝫ cōtingere patiēti i morbo suo.

343 ¶Signa antē referentia super egritudinem futuram sumuntur ex accidentibus significantibus sup repletionem vel euacuationem cerebri: aut residui corporis.

344 ¶Significat aūt sup repletionē: que: multitudo cibi raritas balnei: ⁊ exercitij ex his nāq; accidētibus cōtingit repletionis egritudo. ⁊ his c̄ria ꝓnosticāt super intentionis egritudines.

¶Signa repletionis ⁊ primo s̄m virtutē.

345 ¶Genus repletionis diuiditur in repletionem penes virtutem anime: que si fuerit respectu immutatiue ⁊ digestiue nequaq̄ erit appetit⁹ comedēdi laudabilis: eritq; egestio mollis ⁊ liq̄da neq; erit digestio invrina.

346 Significat aūt super repletionem respectu virtutis motiue ex grauitate ⁊ lesione motus.

347 ¶Si aūt sit repletio respectu pulsatiue: erit quidē patens debilitas ⁊ pigritia pulsatiōis eius.

348 ¶Cā vero debilitatis animarum seu potētiarꝫ est illud qđ nequeunt pati ex chimis: nam paruꝫ ex eis ledit ⁊ grauat eas: non autem ideo q͛ mēbrorꝫ concauitates ex eis repleantur.

¶Signa in repletionis s̄m membra.

349 ¶Est autem alia repletio a predicta penes concauitates organorum. s. cum non poterunt tolerare. ex eo q͛ mēbrorꝫ cōcauitates replebunt.

350 ¶Hoc autem genus contingit ex repletione aut sanguinis puri ⁊ mundi aut colere aut humoris flegmatici: interdum autem anime seu potentie fortes sunt: nec grauant eas chimi.

¶Signa dominij sanguinis.

351 ¶Cum dominatur sanguis talijs humoribus assunt somnus ⁊ dolor capitis in excessu cum tusre ⁊ rubore venarꝫ. Estq; possibile q͛ inde cogitationes mutētur: cū grauitate capitis: ⁊ debilitate ⁊ fatigatione sensuū reperitur etiā tactu calidus cū grauitate hūorū ⁊ scapularꝫ: ⁊ cū oscitatōe ⁊ sunt iterdū c̄ria latera: ⁊ hypocōdria: ⁊ manife

stus fluxus sanguinis a narib⁹ cū alicib⁹: ⁊ ēt venter ē lax⁹: nō tñ multū cū delectatiōe ⁊ suauitate vite ⁊ appebūt sōnia leticie ⁊ iocūda: cū varietate ⁊ multitudine coloꝝ: accidet ēt prurit⁹ in loco fōsmie: cū rubedie oculi isolita. ⁊ aꝑatib⁹: aut variol aut pustulis corpi ⁊ oplabit se cōcedere dulcis in sōnis ⁊ videbit ꝙ gustet dulcia: ⁊ si p̄us ea nō cōcedent. Uñ si hec accñtia sint i vere aut i p̄n° iuuētut; nouelle significabūt q̄dōnobis sup egritudies ex sāguie gñandas: q̄ q̄ō d: facto ꝯtīter appebūt.

Signa colere.

352 Cū dñat colera citrina aut crocea appet q̄dē color cutis citrinus cū debilitate ⁊ casu appetit⁹ cibi ⁊ repit ille in quo dominatur oris amaritudo ⁊ mordicatio ex ip̄a colera rub. in stō ꝯtingentez. Acciditq; ei vētris solo cū q̄ est cola ru. ⁊ insomnietas cū ꝓfunditate oculoꝝ ⁊ siccitas oris ⁊ lingue: ⁊ ei⁹ vrina ē i colore valde citrina. accitq; ei sincopis: ⁊ riget cutis ei⁹ cū pmixtione ⁊ ꝯturbatiōe: accitq; ei sitis post ieiuniū: ⁊ appent ei i sōno corruscatiōes cū subtilitate pulsus ⁊ calore corporis. Sūt ēt ex his accñtib⁹ multa ⁊ freq̄uēs balneatio i aq̄s calidis ⁊ sulphureis: ⁊ mor⁹ laborio si q̄ siūt i regiōib⁹ ⁊ villis septētriōalib⁹ ⁊ freq̄ns ⁊ cōtinuus esus acutoꝝ: ⁊ maxime si fiat tp̄e estiuo.

Signa melē.

353 Si ꝟo colera nigra in corpe dñet: erit q̄dem fuscus color corpis: cum forti ⁊ iugi meditatione ⁊ cogitatione: ⁊ appetitu cibi forti: ⁊ reperietur in ore sapor acetosus.

354 Est etiā cū malitia anime intuitus fortia ⁊ affixus ⁊ pulsus durus est: ⁊ tardus.

355 Et vrina quidē est alba tenuis ⁊ cruda: nec est in egestione decoctio.

356 Et cibus siccus aridus: anxietas: timor continuus: ⁊ tristitia.

357 Uidetur ēt ꝙ interficiat in somnis apparētq; in somno eius omnia eum exterrentia.

358 Etas senum: autūnus: ⁊ habitationes meridionales: ⁊ corporis macies.

Signa flegmatici.

359 Si dñetur humor flegmaticus in corpore: aggrauabit caput eius: somnus eius erit longus. Et fatigabitur iter agendo de facili: ⁊ erit eius appetitus debilis cum repletione penes virtutem ⁊ turbationem seu permixtionem ⁊ sopita alias insolita laxitate.

360 Ex his ēt ē flux⁹ saliue ⁊ sputi: ⁊ tumor vult⁹ ⁊ color patientis albus ⁊ erit in pulsu eius occultatio: ⁊ tarditas: ⁊ in vrina turbulentia: ⁊ grossities: ⁊ cruditas.

361 Nec est in eo sitis: nisi fuerit flegma salsum: aut putrefactio affuerit.

362 Ex his ēt accñtib⁹ sunt vsus oluz ciboꝝ hūidoꝝ ⁊ frigidoꝝ: ⁊ etas senectutis. ⁊ tp̄s hyemale: ⁊ p̄uatio exercitij ⁊ balnei ⁊ excedēs q̄ntitas cibi. ⁊ habitatio humida ratione fluminuz: ⁊ apparitio mariuz in somnis: ⁊ querimonia ex incubo facta ⁊ in potentia digestionis chili.

363 Cū aūt apparebunt tp̄e sanitatis ꝯtinuo accidentia de necessitate sup aduentū egritudinū significantia: esto sollicitus in ꝓbatione eorundē.

Rememoratio signoꝝ ꝓnosticorum tempore morbi contingentium.

364 Ex signis ꝓnosticis est significās mortē futurā. Et ex eis est ꝙ significat futuram sanitatem seu euasionem: ⁊ ꝓpter ex his est sciētia pronostica.

365 Ex scia istoꝝ videbit medicus: ⁊ sciet q̄s moriat: retraheteq; ide man⁹ suas ⁊ cura ei⁹: sicut ēt videbit ex scia eorundē q̄s euadere debeat ⁊ curari: ꝓ tanto notificabit ⁊ pronosticabit illud.

365 Principiū hui⁹ scie: est scia de tp̄ib⁹ morboꝝ ⁊ eo ꝙ appet in eis de dispōne morboꝝ: est ēt scia de longitudine ⁊ breuitate ⁊ fortitudine ⁊ violentia: debilitate seu tranquillitate egritudinum. Et etiam de iudicio eius quod debet generari ex crisi in temporibus morbi.

367 In qnolibet morbo sunt diuisa tempora in quorum aliquo contingit mors ⁊ vita vel salus: ⁊ sūt principium augmentum status. In qnolibet pōt mors contingere. In quarto autem quod declinatio appellatur non contingit mors: nisi contingat error vndecunq;.

368 Principiuz autem est in quo contingit nocumentum in operationibus: ⁊ debilitas in negocijs assuetis.

369 Et hoc quidē tempus durat: donec digestio appareat in hypostasibus: sputo: fecibus: ⁊ vrina ⁊ post ipsum apparet ⁊ cognoscitur augmentum ex longitudine paroxismorum febrium: ⁊ operationibus ⁊ accidentibus.

370 Status ꝟo est cū post dictū negocium perfecta digestio apparebit: nec paroxismi morborum augebunt: ⁊ accidentia in quātitate equabūtur.

371 Accipit ēt morb⁹ diminutōe: ⁊ fit interdū crisis perfecta. Unde cum hoc signū videbit: ꝓnosticet pax ⁊ salus patientis: nā mors minime accit i declinatione: nisi errore sup patiēte ꝯmisso: aut a re cōplonis male ⁊ illaudabilis: necnon etiā oi extrinseco ꝯrio eidē contingente.

372 Scia aūt nr̄a ꝑ quē cognoscim⁹ termin⁹ p̄ncipij cōfert q̄dē in subtiliādo cibū ⁊ dietā sic decet: ⁊ in mediādo subtilitatē ei⁹ dietā in augmento. Nā hoc expedit patiēti donec morbus ad statuz ꝑuenerit: tunc aūt decet medicum esse sollicitum ad subtiliandū perfecte dietam.

Rememoratio lōgitudis ⁊ breuitat; morb⁹.

373 Omnis morb⁹ ꝑficit i mēsura: q̄ si fuerit breuis: dicitur acutus: ⁊ hic aut interficit in breui tēpore: aut ꝑ crisim laudabilē terminat.

374 Ipse ēt morbus est cite digestionis: ⁊ breuiuz temporꝝ: austerus ⁊ periculosus.

375 Cognoscitur aūt ex breuitate sui principij: ꝓ tanto regatur dicta conuenienti.

376 Nō enī sūt multū aggrauāde ei⁹ ꝟtutes: nec est auferēd⁹ ⁊ ꝓhibēd⁹ ei cib⁹ oino a p̄ncipio: nā forsitā caderet virt⁹ ei⁹: nec ēt ē debilitād⁹ ante statū ipsi⁹. Sed ē poti⁹ prudēter in quātitate reficiendus sufficiēti scd̄m exigentiam sui itineris.

377 ¶Si autem videas difficultatem & malitiam signoꝝ & periculoꝝ & dolores fortes & violentos cū mala dispositione & casu virtutis & rōne diminuta & ꝯmixta: ita q̄ virtus nequeat morbi malitiam tolerare ꝓnostica mortem eius futurā ante statū quā quidē ex malitia accidentiū ex morbo colerico contingentium ꝓnosticabis.

378 ¶Ex morbis ēt est diu durās & lōgi tpis q̄ cronicus seu tpalis appellat̄ q̄ q̄dē minime corp⁹ celeriter ꝯsumit & dissoluit. sed aut necat ipm cum ptisi & ethica egressu sāguinis. aut macie. aut patiēs etiā lōgo tpe curabit̄ & morbus p paulatinā dissolutionē & digōnē cōsumetur.

379 ¶Cognosces aūt ip̄z ex leuitate & facilitate accidētiū eius: & fritate cuiuslibet ex his morbis.

380 ¶Nō cibes istum patiētē modico cibo: q̄m caderent virtutes eius.

381 ¶Inter aūt morbos istos sunt alij medij. q̄ruz sc̄z tpa nō sūt absolute breuia. nec lōga. vn̄ cibus eoꝝ in subtilitate mediet̄ nec sit mult⁹ neq̄ pu⁹.

¶De crisi & signis eius.

382 ¶Scito q̄ crisis est velox & subita mutatio que suo tpe ex difficultate seu malitia accidētiū & pugna existēte inter virtutē & morbū ḡnatur vt celeriter ad vitā vel mortem ꝑuenia t̄.

383 ¶Sex sunt spēs mutationū in morbis ꝯtingentium. Nā aut negocia tardant̄: aut citātur in eis vnde interdū cōuertitur in tpib⁹ breuibus corp⁹ ad bonum & vitam.

384 ¶Si fuerit laudabile q̄d p̄cedit eam. ꝓnosticabis sic super ipsam scilicet super crisim securā & laudabilem.

385 ¶Est aūt alia mutatio velox ad p̄dicta q̄ quidē significat mortē in hac quidē veloci malitia ē angustus ꝓcessus medici. nam hec crisis est necās & perniciosa.

386 ¶Tertia ex p̄dictis mutatiōibus est mutatio tarda idncēs ad dispōnē sanitatis & curans morbum. nō tñ cū crisi: sed potius per dissolutionem paulatinā in ea contingentem.

387 ¶Quarta aūt spēs p̄dictaꝝ mutationū est mutatio ꝑua al' tarda ducēs patiētē ad interitū: nec fit cum euacuatione. sed potius cum ethica dissoluēte corpus patientis.

388 ¶Quinta aūt ex p̄dictis est inter eas media cū inducit mortē & malitiā vltimatā.

389 ¶Sexta vo ꝓducit ad vitā in medio tēpoꝝ.

390 ¶He aūt crises sibi inuicē dicunt̄ ꝯrie ꝯposite.

391 ¶Crisis quidē laudabilis accit in statu cū pfecta digōne & v̄tutis fortitudine: ꝯria vero ei puta illaudabilis fit in augmento.

¶Rememoratio eoꝝ q̄ opz sciri in crisi.

392 ¶Tria oportet scire in crisi.

393 ¶Scientiā videlicet de ꝓnosticatiōe eius: & de dieb⁹ creticis: & sciētiā ēt ei⁹ q̄d significat̄ p signa nobis significātia in quā crisis speciez terminet̄ cum pficitur crisis cuiuslibet morbi.

394 ¶Omnis aūt crisis ꝓnostica t̄ ex violentia accidentium que dicimus.

395 ¶Et sunt permixtio sensus & intellectus & dolor aurium & capitis.

396 ¶Et fluxus lachryme angustia ꝑua famis seu casus appetit⁹: motus laboriosus & vigiliaꝝ istātia: & dolor in pectore vel collo & illaudabilis excitatio a somno cū motu & rubedine oculorum.

397 ¶Et frendere dentibus & limatio eorumdem in somno & eorūdē percussio & fortis fricatio nasi patientis.

398 ¶Et interdū insinuabit aliquis cōmonēdo cū labijs suis. Uidebiturq̄ interdum suggere ea.

399 ¶Et velocitas quidē anhelitus & desiderium trahēdi aerē frigidū cū angustia & velocitas pulsus & frequentia & tussis cum infusione & sonitu & gargarismatis.

400 ¶Et pulsatio cordis ꝯtinua & sincopis & conatur patiēs a lecto suo surgere & recedere.

401 ¶Et dolor gutturis & meri cū angustia: q̄ si p seuerauerit ꝯtinget ei sincopis magna & fortis.

402 ¶Et pulsatio in laterib⁹ & dorso cū torsionib⁹ violentis & fortib⁹: & ꝯtinuo dolore stōi cū querimonia stōi vel epatis: aut dolor vētris aut circa pectē: aut etiā in renibus & vesica: aut dolor fortis circa virgā: vel in virga aut in m̄trice aut in olbus iuncturis: aut quibusdam aut ex eis int⁹ vel exterius.

403 ¶Cum ergo videbit̄ augmentū hoꝝ accidentium in die cretica: erit ꝓculdubio bonū & laudabile & potissime si prius digō appuerit: sin autem erit quidem contrarium manifestum.

404 ¶Causa quidē crisis si sit eoꝝ relatio vera & q̄m luna variat actionē in morbis.

405 ¶Iā quidē peragrat & abscindit celeriter circulū suū: est quidē causa celeris motus & mutationis. fortificatur quidem interdum in hoc & interdum debilitatur: hoc autem notum est in arte astronomorum.

406 ¶Nequaq̄ est opatio sue actionis sensibilis in eius iuuamēto vel nocumēto sicut quidē ē ad sensum. visibilis ei⁹ figura ex eo q̄d in ea exsistit d̄ claritate vel lumine solis.

407 ¶Eius aūt quarta relucet in quarto & ei⁹ me dietas in septima.

408 ¶Et morbus quidē minime ꝯtingit nisi ex dispositiōe qua debilitat̄ opus nāe: qui si cū auxilio ꝓducatur curabit̄ quidē patiēs & vita ꝓlongabitur. Sed si cū detrimēto morit̄ quidē: & vita perdetur & separabitur.

409 ¶Crises cōtingunt interdū in quaternis & interdum in septenis: & ille quidē bone sunt & laudabiles quib⁹ coniūguntur digestio & ꝓnosticatio attestantes sup ipsas.

410 ¶In alijs quidē ab istis nequaq̄ circuitus & periodi reperiunt̄ rōne turbationis & dubitationis contingentis in eisdem.

410 ¶In nō habentibus vero digestionē & ꝓnosticationē contingit quidem dubium in eoꝝ accidētibus nec contingit crisis in his dieb⁹ nisi cum cōtingit consequēter aliq̄d sinistrum.

¶Rememoratio signorum super fluxum sanguinis.

411 ¶ Cum videris morbum sanguineum austerū ⁊ violentum valde: cum illaudabili ⁊ impetuoso motu cuius signa patula sint in capite ⁊ manifesta: que vsq; ad oēs sensus extendantur cū rubore ⁊ pruritu nasi: erit proculdubio crisis eius per fluxum sanguinis narium.

412 ¶ Si vero accidētia ipsius deorsum ⁊ in parte inferiori appareāt cū dolore continuo vmbilici ⁊ pcesserit retentio mēstruoꝝ: contiget quidē crisis per fluxum mēstruorum.

413 ¶ Sed si pars suprema corporis icolumis fuerit: ⁊ a dolore imunis cum dolore tamē hypocōdrioꝝ: ⁊ patiens querulosus sit de epate: ⁊ dolor vsq; ad anum extēdatur. nequaquā quidē cōmittetur error si pronosticetur crisis illa futura per fluxum songuinis emorroydarum.

414 ¶ Si aūt morb⁹ ex colera rubea sit in statu: accideritq; apa capiti: ⁊ dolor capitis ⁊ āgustia augeantur: nequaquam quidem est desperandum quoniam continget crisis eius per fluxum sanguinis narium.

¶ Signa crisis per fluxum ventris vomitū ⁊ vrinā ⁊ sudorem ⁊ dolorem.

415 ¶ Verū si eius accidētia sunt in stomaco: ⁊ cū hoc prius conquestus fuerit patiens de epate. cum angustia ⁊ syncopi valida erit quidem crisis eius per vomitum.

416 ¶ Si vero caput eius fuerit sine dolore: ⁊ cum angustia vētris: ⁊ eminētia vmbilici: ⁊ pcedēte ventris cōstipatione: pnosticāda quidē erit futura crisis per fluxum ventris.

417 ¶ Qđ si vēter eius pacē habuerit: ⁊ digōnē laudabile pter q̄ morb⁹ eius violētus sit ⁊ austerus cū aliquātulo tñ labore ⁊ vigilijs: circūscriptis accidētibus sudoris: morbo quidē sic molli ⁊ lento existēte: cum doloribus pectinis: erit sermo me⁹ veridicus: scilicet q̄ crisis huius patiētis ɔtinget per vrinam.

418 ¶ Verū si cum pace ⁊ quiete pdicta retineatur vrina: pter q̄ morbus sit in vltimo acuminis: cū apitiōe tñ poroꝝ cutis sine forti dolore ⁊ vigilijs ⁊ siccitate: erit q̄dē crisis ei⁹ forsitā cū sudore.

419 ¶ Si aūt ɔtingat dolor mēbri vel iuncturarū i acutis ɔtinget pculdubio crisis eaꝝ per apata.

¶ Rememoratio pnosticorum signoꝝ mortaliū sumptorum ex operationibus.

420 ¶ Utere laudabili regimie ex signis sup mortē euasionē seu q̄etē ⁊ pacē significātibus.

¶ Ex his q̄dē sunt horror lumis ⁊ lucior flux⁹ lachryme cū rubore motu forti: ⁊ vertigine.

421 ¶ Et paruitas oculi in vno latere: ⁊ aptio oris absq; oscitatione.

422 ¶ Et cū quis iacet ⁊ dormit resupinus: manib⁹ ⁊ pedibus suis protensis ⁊ relaxatis.

423 ¶ Ex his ēt est si videat patiēs descēdere in lecto suo: ⁊ manus ⁊ pedes suos detegere.

424 Necnō malla ⁊ illaudabilis imaginatio: qua videat fila a pānis suis euellere.

425 ¶ Ex his etiā est vltimata grauitas: aut ei⁹ manifesta suspensio.

426 ¶ Et etiā frēdere dētibus preter solitū ⁊ apponere manus sup caput ⁊ puluinar.

427 ¶ Aut etiā si imaginet q̄ vespillionē nigri coloris capiat ⁊ velit eū interficere.

428 ¶ Nā hoc ɔtingēte in morbo acuto mors quidem appropinquabit.

429 ¶ Ex his etiā est si tacitus efficiat v̄bosus: et mitis pacificus iurgiosus.

430 ¶ Aut si ɔqueraf de cecitate: ⁊ surditate: vl' casu v̄tutis: rōne violentie morbi.

431 ¶ Uel etiā si videat patiēti dū dormit in statu q̄ cadat nix sup caput eius.

432 ¶ Et anima quidē inq̄eta domina magne frigiditatis est res mala ⁊ illaudabilis.

433 ¶ Ex his sunt vigilia nocturna: ⁊ somn⁹ diurn⁹ aut omoda puatio somni.

434 Necnō si dispō egri in somno ⁊ post somnum deterioref. ⁊ cum dolore efficiatur.

435 ¶ Si etiā medicus ordinate ⁊ recte operef: p̄ter q̄ appeat nō p̄atiōis intētū: erit malum.

¶ Rememoratio signoꝝ pnosticoꝝ mortaliū asūptum a qualitate corporis.

436 ¶ Ex his aūt sunt facies mortuoꝝ facieb⁹ ɔsiles cum planitie seu extēsione tēpoꝝ ex morbo contingēte ⁊ cōstrictione auriū: ⁊ ipsaruz infrigiditate: ⁊ eaꝝ inuersatione: ⁊ oculoꝝ pfunditate.

437 ¶ Etiā rubor vel nigredo oculoꝝ: aut eorum eminentia: vel principiū fuscedinis ipsoꝝ.

438 ¶ Aut etiā si quieuerint: aut omnino cessant: vel si fuerint infrigidati: aut palpebraꝝ tortura.

439 ¶ Aut si fuerit nasus acutus cū obliqua frōte: ex latere labij cōtracto vel marcido.

440 ¶ Frigiditas quidē extremoꝝ patiētis cū viscere: ⁊ nigredine lingue laboriosa ⁊ sitis cruciantia: sunt q̄dē illaudabilia in febre vīcēte.

441 ¶ Ex his etiā est viridis rubor vnguiū ⁊ viror in corpe cū vestigio nigredinis.

442 ¶ Ex his etiā est icteritia: si ante septimā diē apparet cum macie hypocondriorum.

443 ¶ Et si frigiditas sit in manifesto ⁊ superficie corporis et calor fuerit ⁊ sit interius. Et presertim si adhuc sit ⁊ remanserit super membra principalia.

444 ¶ Et tumor quidem vultus: cū tumore extremitatum ante duo septenaria: est quidem terribilis: nā huius patiētis materia velox est: ⁊ cita vnde nō videtur q̄ ad terminū duoꝝ septenarioꝝ valeat peruenire.

445 ¶ Aut si q̄escat ⁊ cesset febris absq; crisi: aut si eius fortificatio palā augeatur in dieb⁹ parib⁹.

¶ Signa ex exeuntibus a corpore.

446 ¶ Ex his q̄dem est fex nigra vel viridis fetida: pinguis: rubea: ⁊ sicut aqua butyrosa ⁊ alba. He nāq; male sunt ⁊ illaudabiles.

447 ¶ Necnō ēt si appareat diuersoꝝ coloꝝ: hec nāq; mortē aut crisim futurā significat.

448 ¶ Et si cū casu appetit⁹ egō sit colica cū q̄ egrediaf frustū sanguinis ɔgelatū pmo ⁊ cōsequēter frustum carnis.

449 ¶ Et etiam si post egressum colere appareat

sanguis absq; punctione et stimulatione.
450 ¶Et si post extenuationem & macerationē corporis appareat & egrediatur fex nigra.
451 ¶Et cum constipabitur venter in febre vrente & vexabitur cerebrum.
452 ¶Si etiam egrediatur vētositas cum sono inverecundo preter solitum: erit malum.
453 ¶Et vrina quidē nigra: tenuis: & pauca significat patientis interitū: estq; timendū vtplurimū & periculosum cū accidit permixtio rationis & intellectus cum tenuitate vrine.
454 ¶Ex his etiā sunt vomitus: & fluxus cū nigredine: & fetor ex putrefactione contingens.
455 ¶Frequēs etiam tussis cum modico sputo est signū malum & illaudabile.
456 ¶Sputū ēt diuersorū colorū in pleuresi cū tussi laboriosa & difficili: significat mortis ppinquitatē.
457 ¶Et sudor solius capitis ad quē seu ad cuius euacuationē nō subsequit quies est malus.

¶Rememoratio signorū laudabiliū pnosticorū.

458 Si facies eorū appareant quales fuerint tpe sanitatis: eorū quidē cura & certa euasio erit manifesta.
459 ¶Ex his etiā est vniformitas & equalitas caloris circūscripta macie hypocōdriorum.
460 ¶Et si post septimā diē: erit manifesta & perfecta ratiocinatio absq; malitia: & vigor motus & sensuum oīum: cōcomitante facilitate & leuitate sui corporis: & solitus decubitus: & somni aductus in nocte vtplurimū sine somno diurno cū vigore patientis post somnū. Omnis etiā somnus tollēs dolorem & pturbationē seu pmixtionē rationis: & mitigās egritudinē: est laudabilis.
461 ¶Cerebrum quidem patitur ex quibusdā mēbris cōpatientibus secū in passione. Unde si tunc euaserit a permixtiōe ɔtinua: euadet quidē patiens laudabiliter ab hoc morbo.
462 ¶Et si cū apostemate capitis assit sternutatio: ex signis erit super sanitatem significantibus.
463 ¶Omnis fluxus sanguinis etiam ab aure in morbis capitis: est curatiuus corporis.
464 ¶Anhelitus manifestus non frequens aut tardus est laudabilis: nec est verendus si non fuerit intercisus separatus: aut orthomiosus: cogēs erigere patientem.
465 ¶Et similiter est laudabile cū pulsus est virtuosus fortis sine angustia: nec est anhelitus vrēs nec inflāmatiuus.
466 ¶Ex his etiā sunt bonitas appetitus & digestionis: cū equalitate & laudabili substātia fecum & colore medio in citrinitate circūscripta nigredine earum vstiua: & viriditate.
467 ¶Aut exitus etiā humoris cū lumbricis l diecretica: hoc quidē est signū vite: hoc enim cōtingente aufertur morbus cū fuerit ex illo humore.
468 ¶Egrediente colera rubea: aufert surditas: tolliturq; inde nocumentū in morbo cerebri.
469 ¶Sanguis etiā emorroydarū curat morbū splenis: hoc ēt est laudabile in melancolia.
470 ¶Et fluxus quidē aque & humoris flegmatici est cura morbi in hidropisi.
471 ¶Egressus quoq; colere citrine in obtalmia festinat curā eius.
472 ¶Ex his quidē signis est: vt videas vrinam similē in colore pomo citrino: cū hypostasi alba in fundo residente.
473 ¶Et si etiam videas sudorem infirmi equalē in febre continua.
474 ¶Et tumorē exterius apparentē in squinantia: hoc enim bonum & laudabile est.
475 ¶Tumor quidē testiculorū in tussi cronica: est cura corporis.
476 ¶Et similiter apostema pedis l morbi pulmonis: necnon apostema generatū in iunctura cruris: & in inguinibus.
477 ¶Et pustule narium aut labiorum in tertiana est signū salutis pronosticum.
478 ¶Et varices quidē innate sunt cura allopitie: necnon eius qđ est in vētre: & splene.
479 ¶Et oxiremia quidē in lienteria intestini contingit ex retentione cibi.
480 ¶Et febre contingente in spasmo vel epilepsia fit eorum cura.
481 ¶Si patienti singultum: contingat sternutatio est cura eidem.

¶Rememoratio canonum quibus vtendum est in iudicio pronosticandi.

482 Decet quidē vt cum volueris iudicare patiētem: q vtaris proportione.
483 ¶Nam ex signis sunt: quorum virtus vera est & certa. Et ex eis sunt que p alia falsificantur.
484 Justa autem significatio sumitur inter mēbra ex eis que apparent in capite.
485 ¶Si ergo videas aliquā significatiōem iuste significātē in corpore: & aliā sibi ɔriā sic significātē.
486 ¶Contingit etiā q apparens super contrariū corporis non sint nisi testimonia debilis.
487 ¶Omne signum non habens contrariū significat recte super curā & euasionem.
488 ¶Et omne signū pnosticationis predictis cōtrariū significat mortem & perditionem.
489 ¶Cum aūt apparebunt sibi signa contraria & debilia. Sequitur quidem ad hoc dubiū. Unde sta tunc: & prolonga iudicium.
490 ¶Cum ergo erunt equata in dispositionibus suis: sta. Sed iudica a predominante: cum erunt contingentia in equalitate sua supple.

¶Incipit pars scđa cāticorū & est ps practice.

1 Postq; ordinaui in parte theorice medicine qđ seriatim audiuistis: & hoc secundū qđ in mea mente preordinaueram. Incipiā quidē nunc in practica ipsius. Jam autē retuli in principio huius libri illud propter quod est necessarium illđ: cuius relationem faciam in hoc capitulo. ¶Operationis autē practice sunt duo modi: quorū vnus manualiter exercet. Alter vero medicinis & conuenienti regimine in cibis. Est autem non modicū quod per illud regimen exercetur. ¶Hoc autem regimen in duas partes

diuiditur: quarum vna conseruatiua sanitatis dicit. Et altera egritudinis curatiua: ⁊ hoc ꝑ vitā meā imperfectionem medicine continetur.

2 ¶Et conseruatiua quidem sanitatis dicitur secū dum veritatē de habente eā ꝑfecte ⁊ absolute: necnō etiā de eo cuius sanitas est imperfecta: ⁊ hui⁹ quidē sunt scđm operationem due spēs. Una est in eo cuius debilitas ꝑmixta est per totā suā substantiā in omnibus tēporibus suis: sicut in sene cōualescente: ⁊ paruulo: in quib⁹. s. debilitas est ꝑ totū mixta: ⁊ in eo in quo apparet aliqđ signū ꝑtēdēs metū ꝙ appeat ī eo laps⁹ ī aliquē morbū.

3 ¶Alia est in eo in quo apparet morbus ī aliqua ex ꝑtibus solū sui corporis: puta ī cute ei⁹: aut carne: vel ossibus eius. Et sicut etiā est in habēte stomacum debilē frigidū egrum naturaliter: necnō etiā in habente lesionē ab vtero ⁊ matrice: sicut in habente sextum digitū: aut tumorē gibbum.

4 ¶Et eo in quo apparet in aliqua etate ⁊ in aliq̄ ex temporibus anni ⁊ non in alijs: sicut humidus in complexione est debilis in pueritia: ⁊ postꝙ auctus fuerit est sanus ⁊ fortis. Et siccus per cōplexionem destruetur viribus in autumno: preter ꝙ in vere debilis efficiatur.

¶Regimē corporis sani perfecte ⁊ ꝓ⁹ q̄tū ad aerem eius in generali.

5 ¶Conseruatio quidem sanitatis est quoddā genus generale: duas comprehendens species ex operationibus medicine. Ex quibus est vna vt cum intendetur ad conseruationem complexionis alicuius: qđ ordinet̄ ē cibus ⁊ dieta similis. Sz cū intendetur translatio corporis eius a sua cōplexione: fiat huius eo qđ cōtrarietur cōplexioni antedicte.

6 ¶Uerum regimen sani simpliciter ⁊ absolute est ꝙ attēdat̄ ad cōseruādū ipsi⁹ laudabilē dispōnez. Et moret̄ seu faciat residētiā suā in aliqua ex ciuitatibus quarti climatis: q̄. s. perfectū aerē habeāt ⁊ vaporem: ⁊ habeant speculam versus heremum ⁊ siluā: ⁊ inspiciat etiaz versus partē orientalem: quia ipsa est subtilior.

7 ¶Tēpore ṽo estiuo declinet ad montes: sitq; habitationis locus apertus a parte septētrionali.

8 ¶In noctibus quoq; habitet ⁊ quiescat in superioribus locis ⁊ sedibus. In die vero descendat ad inferiores.

9 ¶Caueat etiā ⁊ vitet pānos laneos: ⁊ de bombice: ⁊ condescēdat ad subtiles.

10 ¶Utatur etiaz aromaticis frigidis: sicut ex oleo rosaceo.

11 ¶Protegatq; oculos suos a puluere fumo: vapore turbido ⁊ corrupto ⁊ a radio solis hora meridiei ⁊ feruoris: necnō ab occursu fortis caliditatis: nec ēt attente inspiciat figuras exiles ⁊ subtiliter intricatas: nec litteram minutā ⁊ subtilē.

¶Regimen comestionis vel cibi in generali.

12 ¶Debeat aūt ad minus q̄libet comedere: semel inter diē ⁊ noctē: ⁊ ad plus bis: mediuz aūt inter hoc est si comedat̄ ter in duob⁹ diebus.

13 ¶Prolongetur etiam tempus refectionis: vt fiat cibi bona digestio: fiant etiam parue buccelle: vt bene digerantur.

14 ¶Nam omne id quod contundere non poteris erit apud te digestionis difficilis.

15 ¶Attendatur etiā vt oē preter naturā et illaudabile curet̄ cū contrario eius conuenienti secundū complexionem et malitiam ipsius.

16 ¶Sunt aūt ꝙ plures complexiones inequales cum malitia cibi rectificabiles.

18 ¶Utatur ergo eis hō scđz vsuz ⁊ ꝯsuetudinē suā: nec sūt appetit⁹ nec delectatio cibi obmittēdi.

18 ¶Omnis naq; consuetudo subito ⁊ sine gradatione ablata: nocet ⁊ offendit illū cuius est.

¶De ordine ciborum ⁊ rectificatione eoꝝ.

19 ¶Est aūt hūidū ⁊ lubricū stiptico ꝑ reponēdum. Estq; sapor dulcis acetoso vniendus. Et siccū cū hūdo rectificandū. Et frigidū cū calido. ⁊ econtrario. Quod si timeatur desedatio oleaginosi vel eius quod est male digestionis ratione pinguedinis: addatur sal eis: aut aliquid acutū: nā hec iuuant ad subtiliandum.

¶Hora refectionis.

20 ¶Post exercitium quoq; est refectio faciēda: ⁊ ipsum postꝙ exiuerit sex ab eo.

21 ¶Est aūt q̄rendus locus trāquillus ⁊ frigidus: ⁊ a vēto euētatus ad laudabilē refectionē faciēdā: necnō etiā tempus ⁊ hora frigida: vnde debet hominem esse attentum in hoc regimine.

¶Regimen cibi in q̄litate ⁊ q̄titate.

22 ¶Tempore quidē estiuo est cibi quātitas minuēda. Estq; tunc ad subtiliter nutrientia declinandum: vñ vitande sunt tūc carnes grosse: ⁊ vtēdum est oleribus: ⁊ lactis spēbus.

23 ¶Et piscib⁹ recētib⁹ hedo ⁊ agno mediocris etatis: ⁊ pullis gallinaceis: ⁊ gallinis: carnibus quoq; columbarum ⁊ coturnicum.

24 ¶Sunt ēt ex ꝯferētibus tūc fercula ex coriādro ⁊ agresta composita ⁊ satabeg ⁊ ceribat.

¶Regimē potus aque.

25 ¶Siquis ergo velit a morbis euadere: diuidat regimē suum in tria: quoꝝ vnū tribuat̄ aie: ⁊ aliđ cibo: ⁊ aliud potui vel aq̄.

26 ¶Et paruz quidē aq̄ frigide satiat ⁊ sitim sedat: ad hoc tamē non sufficeret multū tepide.

27 ¶Non est autē aq̄ potus frigide nimiuz frequētandus: eo quod neruis obsit.

28 ¶Non est etiam offerēdus potus aque nimis nisi pingui sanguineo multe carnis.

29 Est etiam vitandus potus aque in mēsa nisi rōne adherētie ⁊ tardi descēsus buccelle.

30 ¶Non est etiam sumēda aqua cum cibo: nec in egressu a balneo.

31 ¶Nec etiam post forte exercitium ⁊ coitum. hoc enim est malum ⁊ illaudabile.

32 ¶Si tamē quis ex modica tolerādi potentia sitim vageatur sumat ex ea parum tantū. s. qđ declinatio ⁊ impulsio cibi ad inferius stomaci compleatur quatenus ibidē digeratur. Sumatur tñ ex aquis illa que sitim sedet ⁊ satiet. aut ex vino ꝙ ⁊ q̄tum congruat ⁊ sufficiat.

33 ¶ Et si sumpta aqua ad satietatē aut vino sufficienti, accidat sitis. Utenꝫ potus eoꝝ: qm̄ talis sitis est mendosa.

¶ Regimen vini.

34 Non est curandū de assumptione multi vini: debetqꝫ sufficere modicū cū ē in vsu nec est cōtinuādus ol die potus vini nec est bibēdus in ieiuno: nec etiā post sumptionē cibi subtilis vel acuti. estqꝫ omni tēpore vite nisi semel in mēse ebrietas euitanda.

35 ¶ Et bibat vinū aromaticū. adiuncta sibi acetositate mali granati aut succo citonioꝝ ꝛ cucumeris: ille cui accit ex potu vini dolor capitis sup calefactio ꝛ ebrietas: bibatqꝫ ipm cū aqua mixtum.

36 ¶ Et dandū est in potū ei q̄ q̄rulosus est rōne ventositatū in corpe suo existentiū vinū purū ꝛ citrinum: nam fortius ex eis cōgruit eis amplius: expedit etiā vt cū salsis coniungantur.

37 ¶ Tempore autem estiuo sumendum est vinum albū ꝛ aquosum: eo quod sit subtiliati ꝛ simplicitati propinquius: cui addantur acetosa: ꝛ super comedantur stiptica.

¶ Regimen somni.

38 Non plongeť somnus: qm̄ obest ale: nec etiā vigilie qm̄ inde debilitantur sensus.

39 ¶ Prolongatio vero somni congruit ei: cuius cibus est indigestus: necnon super malitiā cibi nō recipientis digestionē.

40 ¶ Nec est somnus plongandus in ieiuno ꝛ tēpore famis. Nam repletur caput fumo ꝛ vaporibus a fecibus ꝛ supfluitatibus eleuatis.

41 ¶ Est quoqꝫ imediate post cibū vel comestionē dormiendū accūbendo: donec ad locū digestionis peruenerit cibus assumptus.

¶ Regimen motus exercitij.

42 Nō est exercitādū exercitio magno ꝛ forti nec est tm̄ quiescendū q̄ omittatur omne exercitiū: immo est hoc vitandū.

43 ¶ Sunt ergo taliter mēbra exercitāda: ꝛ p exercitiū adiuuanda: ne colligatur quod timetur colligi in eis ex malis humoribus.

44 ¶ Eundo vel clamando si volueris: donec appareat velox ꝛ cita expiratio.

45 ¶ Macer aūt ꝛ extenuatus non dꝫ exercitari vne ipsius dissolutio amplius augeatur.

46 ¶ Uerꝫ dꝫ exercitari pinguis ꝛ multe adipis et axigie ē tn̄ accingēdus si habuerit vētrē magnū.

47 ¶ Tēpore vo estiuo est minuendū exercitium quū tunc dissoluaꝫ ꝛ subtilietur hō per sudorē.

48 ¶ Jā q̄dē rettuli in capitulis theorice regimen eius cuius corpus indiget eūone supflui aut retentione ꝯrij addens huic qđ mihi placuit.

49 ¶ Congruit q̄dē vsus olum quoꝝ premisi relationē scđm qualitatē dictā in tpe estiuo sup calefacto iuuene ꝛ ciuitatibus meridionalibus.

50 ¶ Et tpe q̄dē hyemali ē vtēdū ꝯrijs eis q̄ rettulimus vt obuieť ꝛ resistatur frigiditati ipsius.

51 ¶ Uere quoqꝫ ꝛ autumno incedēdū est iter estatem ꝛ hyemem.

52 ¶ Congruitqꝫ regimē exsiccatiuum in vere ꝛ humectatiuum in autumno. Unde fugiēda est exsiccatio in eodem.

53 ¶ Est autē vtēdum regimine cōuenienti tpe estiuo ꝛ in fine veris ꝛ in principio autūni.

54 ¶ Uerꝫ in pncipio veris ꝛ in fine autūni dꝫ regimen conformari regimini hyemis. Unde vtēdū est tunc cibis calefacientibus.

55 ¶ Regimē aūt ei⁹ cui⁹ relatio dcā ē ꝯgruit habitātib⁹ ꝛ residētiā facientib⁹ in ciuitatib⁹ ꝛ castris. Uerū mercatores sunt regēdi regimine iter agētiū.

¶ Regimē iter agētium et pmo nauigātium.

56 ¶ Est quidē vitāda nauigatio p mare in hyeme ꝛ volēs nauigare dꝫ assumere ꝛ colligere aquā multā ꝛ multa vasa mūda cui pparāda ꝛ offerēda sunt cibaria humida. Uēter ꝛ natura eius est cū medicinis mollificāda. Unde si timeaꝫ vomitus colere euacueť per secessū quibus pactis ingrediatur nauim ꝛ imponat secum succos acetosos ꝛ cum eis stipticos.

57 ¶ Et ad vitandum desedantia ꝛ sordes pparet sibi mundas vestes.

58 ¶ Cū aūt in aliq̄ ex iter agētib⁹ multiplicabunť pediculi q̄s nō possit iterficere lana ꝯtrita ꝛ mersa in oleo in q̄ argētū viuū fuerit extinctū appēdať vestibus ei⁹ donec videanť cadere pediculi ab eo.

59 ¶ Iter aūt agēs p siccū regať cū regimine frigoꝝ.

¶ Regimē dictoꝝ ꝛ primo cum frigore.

60 Est ergo cauēdū ne obuiet ei frigus. qm̄ pdeť rōne algoris ꝛ congelationis.

61 ¶ Et reficiať vsqꝫ ad saturitatē ne moriať fame.

62 ¶ Et si fuerit infrigidatus igrediať balneum et vniatur cuꝫ hn̄tibus corpora pingua ꝛ carnosa.

63 ¶ Et si caligēt oculi eius. visusqꝫ ipsi⁹ disgregeť ex gelu ponať sup faciē eius peplum nigrū.

64 ¶ Et eius extrema ptegant a frigore ꝛ oleo fomētētur. vnde inuoluanť pedes ei⁹ multis coopertorijs ꝑuisqꝫ sotulares calciētur.

65 ¶ Unde si cessante dolore extremoꝝ nō recuperent sensum: scito ea esse dissoluta ꝛ mortificata a frigore pro tanto tunc iugiter sunt fricanda ꝛ calefaciēda cum oleo de synape calefacto ꝛ consequēter fasciānda.

66 ¶ Et si inde pedes fuerint nigri. aut liuidi scarificētur. ꝛ si fuerit in eis putredo mūdeť. ꝛ si aliqd dissolutū fuerit abscindať illud ab eis.

67 ¶ Qui vo inde lassitudinē incurrerit cureť cuꝫ oleo. ꝛ seruet regimē ꝛ dietā subtilē fricēturqꝫ ꝛ extēdantur ipsius mēbra in balneo. ꝛ requiescat consequēter aliquibus diebus.

¶ Regimē iter agētis p siccū tpe calō ꝛ sicco.

68 Iter agēs tpe estiuo ꝛ calido sic ē regēdus vt scꝫ phibeať ei ne aggrediať iter suū hora estuosa ꝛ feruoris in meridie. estqꝫ pmo minuēd⁹ ne sup calefiat ex labore itineris ptāto extrahať sāguis ab eo in magna q̄ntitate. ꝛ sic efficieť securus ab apate scꝫ per flobomiam.

69 ¶ Uerꝫ si colā in eo domineť: educať ab eodē. ꝛ si sitis malitia alleuiabiť. aut tolleť. estqꝫ aū aggressum itineris succis ꝯuenientib⁹. extinguenda. alis verendū ē ne calore ipsi⁹ periculo exponať.

70 ¶ Et fiat vt comedat aliquātulū ex herbis frigidis: ⁊ simul ⁊ semel saturetur aqua: et quiescat cū poterit: nec irascetur fortiter aliquātenus: ⁊ moretur in locis vmbrosis: ⁊ vitet seu dimittat clamorē ⁊ sermonē necnon etiā bellū ⁊ iurgiū: nec moretur in loco nimis calido: ⁊ sumat in potu sirupū ex succo vue acerbe cum succopo ⁊ mulace ⁊ aqua.

71 ¶ Et si sitiat i meridie: teneat i ore suo pillulā vnā ad quātitatē lupini factā ex trociscis cāphore et si timeat ne facies alteretur a sole: ⁊ nigrescat eius cutis dissoluat seu liquefaciat rector eius oleū cū cera simul iuncta presertim in mulieribus.

¶ Regimen infantis dum adhuc est in vtero.

72 ¶ Custodiatur taliter infans in vtero: ne cōtingat corpori eius aliquod nocumentū.

73 ¶ Et eligatur nutrix que cibabit ⁊ potabit eū: vt sit boni nutrimenti apud eū.

74 ¶ Talis est etiā apponenda intentio sup stōm pregnantis ne contingat corruptio in desiderijs seu appetitibus eius.

75 ¶ Rectificetur etiā sanguis eius: ⁊ ipsius superfluitates educātur: ne infantes superfluitatibus offendātur. verū si sanguis excitaretur in eis minime tamen minuatur. Sed vice predicte euacuationis infrigidetur sanguis: seu eius feruor extinguatur.

76 ¶ Si etiā flegma i ea excitetur: minime tamē euacuetur secessiuis: vtatur nihilominus tunc cōuenienter subtiliātibus.

¶ Regimen tempore partus.

77 ¶ Cum aūt instabit tēpus ptus: vtēdū est ptam facilē efficiētibus: vnde fricētur in balneo ex oi parte cū oleo ilia ipsius ⁊ qꝛ coniungitur vētri eius vt sic nerui eius ⁊ musculi mollificētur: ne ptus eius laboriosus efficiatur.

78 ¶ Unde vtatur oleo in cibis eius: ⁊ sorbeat brodium seu ius pingue.

79 ¶ Et protegatur a clamore: saltu: timore: pugna: ⁊ percussione: ⁊ in agone et violētia eius offeratur ei decoctio dactiloꝝ et fenugreci.

80 ¶ Expedit etiā vt in ptu habeatur obstetrix discreta: q̄ circūscripta oi pusillanimitate trahat fortiter pedes eius ⁊ imprimat vētrē eius: caute tamē et discrete: postq̄ subito eā surgere fecerit.

81 ¶ Et si fluat ab ea sanguis multus: offerantur in potu trocisci ex karabe: si vero rōne alicuius ipedimēti nō egrediatur ab eo sanguis incōueniēti q̄ntitate sumat in potu trociscos de myrrha.

82 ¶ Et vtatur fumigijs dissolutis ex myrrha: lyxtrā: sauina: sulfure: et colloquintida factis: si secundina nō egrediatur.

¶ Electio nutricis.

83 ¶ Sit ergo nutrix eligēda mediocris etatis: et carnosa: nō tn̄ laxe carnis: p ꝯplonē suā appropinquās equalitati et tēperiei: alti et erecti corpis: ⁊ magnaꝝ māmillaꝝ: habēs caput mūdū et sanū: et oculos imunes ab oi nocumēto itrinseco: et qꝛ sit sana breuiter in mēbris et iuncturis suis.

84 ¶ Et habeat multū lac: cuius color sit albus: nec sit nimis subtile: nec nimis grossum: et sit sapor eius dulcis: sine horrore aliquo: sitq; coniunctuz in partibus ⁊ non fluidum.

85 ¶ Cōgruit aūt vt dulcibus pinguibus et piscibus recētibus cū oleo nutriatur.

¶ Regimē infantis cū exit ab vtero.

86 ¶ Ungatur ergo et liniatur stipticis cū fasciabitur: donec manifeste indurecur cutis eius: et calefiat: et ab humiditatibus eius mundetur: et mediocri ligatura fascietur.

87 ¶ Nec est etiā ei lōgo tēpore phibēdum: qm̄ super calefieret inde.

88 ¶ Suntq; tollēda ⁊ vitāda oia ipm ad irā excitātia: ⁊ ipsius somnū ipediētia. si eīm velit quis somnū prouocare: ponatur stratus eius capax et latus satis in loco opaco: et iponatur papauer in cibis suis: si ex ablatione somni seu vigilaꝝ instantia cōtingeret ei aliquod nocumētum.

89 ¶ Utilius tn̄ esset multū: magisq; necessariū: ne alicui infantiū daretur aliq̄d ad comedēdū excepto lacte solo: donec habuerit dētes suos.

90 ¶ Et cū surget a somno et excitabitur necessitetur ad vidēdū lucē: taliter etiā qꝛ inspiciat astra in celo: videat etiā i die colores varios ⁊ diuersos: q̄tenus in hoc exercitetur.

91 ¶ Et loquatur semp alte quinq; aut q̄cūq; habebit accessum ad ipm: cū voluerit quis ipm instruere et assuescere ad loquēdum.

92 ¶ Et ponatur mel in ore eius: leniēdo et fricando ex eo palatū: gingiuas: et linguam eius: et addatur cū eo aliquantulū thuris: et liq̄ritie.

92 ¶ Et puocetur ei sternutatio: quatenus ipsius nasi opilationes apiantur et mundētur: hoc enim rectificat et clarificat vocē suā: oēs etiā sensus eius et cū hoc dilatat pectus: et anhelitū bonū facit.

94 ¶ Euitet flobotomiā ⁊ farmaciā: donec ad etatē adolescētie puenerit: nec resistatur a pati variole seu exiture eidē contingēti cū attractione.

¶ Regimē conualescētium.

95 ¶ Licet ꝯualescētes ab egritudine sani existant eoꝝ tn̄ corpa nō sunt fortia: sꝫ debilia: sicut sunt debiles imunes a morbo. quoꝝ virtutibus accidit fatigatio: ⁊ sanguinis puatio in eoꝝ corporibus.

96 ¶ Si aūt macies ⁊ extenuatio corpoꝝ ipsoꝝ fuerit longi tpis ⁊ cronica: reducantur paulatim ad cōsuetudinē ppriā: nec fiat hec subito ⁊ festināter: si vero emacerati fuerint ⁊ extenuati in tpe breui reducātur celeriter ad solita: est nihilominus gradatim subtiliandus: donec euasio corporis ipsorum sit manifesta.

97 ¶ Detur ergo ei parū ex cibo: qui tamē laudabilis sit virtutis ⁊ chimi.

98 ¶ Et sit in quiete ⁊ trāquillitate: eo qꝛ eoꝝ membra tenera sint ⁊ mollia rectificētur q; eoꝝ ... bono cōsortio: ⁊ laudabili sede: ⁊ ministrentur eis aromatica: ⁊ oēs flores laudabilis odoris: ⁊ gaudeāt ⁊ letētur: ⁊ ipsos ex hilarātibus rectificentur vitēt meditationē: ⁊ tristitiā: ⁊ ingrediātur tunc in balneo: nec tn̄ ibi diu sedeāt ⁊ vngantur ibi mēbra eoꝝ oleis ꝯueniētibus: nō tn̄ cū forti fricatiōe: nam hec efficiunt in eis calorem innaturalē.

¶ Regimen senum.

virt

99 ¶Uires et virtutes senum retrocedunt omni die. et etiā minuuntur.

100 ¶Uñ deē eis fortis cib⁹ in pua q̄titate sumpt⁹: q.i.nō aggrauet mēbra ipsoꝝ.

101 ¶Et si euanā:nequaꝗ colera educat:ſꝫ poti⁹ di mittat:cū sit in eoꝝ corpibus medicina.

102 ¶Nec phibeat eis totaliter flōmia si iā vsi fuerint ea:imo minuat etiā in hoc casu sexagenari⁹ si corpulētus fuerit et carnosus bis in anno: nec abutat hoc in duob⁹ anni tpibus. phibeat tñ ei olno flōmia ex cephalica:et sic erit ei⁹ regimē bñ ordinatum.

103 ¶Cū āt puenerit ad septuagesimū annū:minuatur semel in āno.nec scōeē in eo ēt in corpulētis. nec ēt ē ex tūc de mediana minuēd⁹ et si fuerit corpus ei⁹ q̄si plenū vñ cū pcesserit in etate āpli⁹.v. ānis:minuat bis de basilica i duob⁹ ānis.

104 ¶Post hāc aūt etatē est eis olno flōmia phibēda. Nā obest multū seniorib⁹ et decrepitis:nec ēt sūt eoꝝ apata mitigāda:nec est ēt attractio i apatibus eoꝝ fortificāda.

105 ¶Sūt nihilomin⁹ mūdificādi cū fricatōe et sudore:dētur q̄ eis pinques.s.ficus p īterualla: et mūdificent ēt cū cibis mollificātib⁹ destructio alias detractio āt eoꝝ cū medicis ē olno phibenda.

¶Regimē ei⁹ cui⁹ sanitas est diminuta in aliquo ex mēbris:et nō in alijs:aut in aliquo tpe et non alijs.

106 ¶Qui ꝙ patit in aliquo tpe determinato : curet pu⁹ q̄ incurrat morbū.

107 ¶Et curet cū ꝯtio ei⁹:de quo cōquerit illo tpe:et cōmuta tēpus pro tpe.

108 ¶Si ꝙ aliqs patiat in aliq mēbris suis attendat et recipiat cura ei⁹ ex his q̄ collig̃ i curꝫ morborū:dōec liberet et mūdet ab illo morbo.

¶Regimē ei⁹ i q̄ agent signa futuri morbi.

109 ¶Et si appareat in alicui⁹ corpe signū significās sup morbū futuꝝ:phibeat attēte aduēt⁹ ei⁹:q̄ꝛ occulta ē cā in corpe ei⁹ pro tāto auferat prius q̄ detegat:i.ā aūt retttuli q̄d sigt accñs apparens in corpe:et de q̄ egritudine timēdū sit ex eo: vñ attēte curādū est de eo faciēdo cessare cā ei⁹: ex his q̄ rettulimus in capitulo suo.

¶Incipit tertia ps practice de reductiōe sanitatis in egris cū cibis et medicinis.

1 Postq̄ ergo seruaui ꝯtenta sub gnē ꝯseruatiōis, sanitatis.Nūc incipiā loq̄ de cura ipsi⁹ morbi.Et hoc q̄dē ē vnū ex generib⁹ practice:hec aūt fit obuiādo ei cū suo ꝯtrio:vt si fuerit morb⁹ ex calitate curet cū frigiditate.et ecōuerso:et si fuerit ex hūiditate:curet cū siccitate:et econuerso.

2 ¶Curet ꝙ cerebri repletio cū euatiōe:et sic fiat ꝺ mēbris alijs:et in patiēte obturationē ex opilatione fiat apttio:donec ei⁹ malitia fuerit rectificata et lenitas corporis nociua exasperetur:et similiter asperitas leniatur.

¶Rememoratio spēꝝ medicinarū.

3 ¶Hic q̄dē faciā mētionē medicinaꝝ hūores educentiū per secessum.

4 ¶Unde referā illā sup quā dnat aliq cōplexio:et hñtē potētiā educēdi aliquē hūorē:et hñtē vi⁊ apitiuā:aut mollificatiuā:et hñtē potētiā vaēdi:vt putrefaciēdū:claudēdi et apitiuā opilatiōis :et attractiuā:et exiccatiuā:sanatiuā:carnis generatiuam aut sigillatiuā:et his similes in virtutibus secundis et tertijs.

¶Rememoratio solutiuoꝝ colere.

5 ¶Educit aūt fortiter colerā rubeā scamōea:cuius dosis est a tertio vnius darhan.vsq ad vnū lurat:hꝫ ēt potētiā sup alios hūores:cui⁹ q̄dē rectificatio fit cū citonijs ne ledat flōm et epar.

6 ¶Deē āner aloe solidū vnū et si fuerit necē dupli cetur pondus illō cū spēb⁹ cōuenientibus et si detur multū ex eo:rectificetur cum bdellio:gummi et dragaganto.

7 ¶Et ex mirabolanis citrinis offerat in potu.ꝫ.i. et tm̄dem offerat de violis:sic ēt fiat de medullis cassiefi.et tamarindis:et nō āplius.

¶Rememoratio soluentiū flegma.

8 ¶Dentur ad hoc danic.ij. ex pulpa collōq̄ntide mundē:et rectificate bdellio:et similiter fiat cū cucumere amaro:q̄ est ei simile in hac operatiōe: rectificato cuꝫ pōdere sui ex conueniēti ad hoc.

9 ¶Deē aūt.ꝫ.ſ.ex salenitro et sale.nā expellūt flegma ſꝫ dent ex turbit darhan.2.cū dubitat in potu ponant in decoctione sequali.2.

10 ¶Et deē ad minus ex agarico darhan.i.et quattuor ex granis.

¶Rememoratio educētiū aq̄ citrinā.

11 ¶Hec quidē medicine educūt aquā citrinā.s.pondus.2.danic laureole.et pōdus vnius danic cuforbij non antiqui tantundē ex titimallo rectificato sicut rectificaui ipm aloē et etiā pōdus darhan.i.ex centaurea.

¶Rememoratio soluentiū mellam.

12 ¶Detur ergo in potu ex sene polipoō.epithimo mirab.indis.et etiā ex fumo terre et buglosa ſꝫ q̄titatē quā ex ea educere intenderis vnde si equaliter et tēperate eā velis educere da.ꝫ.ſ.et ex lazulo darhā.v.ipe tñ ē significās piculosus et verēd⁹.

¶Rememoratio cōpōnis medicinaꝝ.

13 ¶Radix aūt veridica ēēt vt si posset fieri ministraretur semp vnica et simplex medicina in ol morbo dōec ei⁹ opō pōderet.futū nihilomin⁹ necessaria eaꝝ cōpositio pp illud q̄d nūc dicā.

14 ¶Scilicet pp morboꝝ cōpōnē adinuicē et pp medicinaꝝ ad eq̄tionē et dulcorationē mali saporis amari ipaꝝ et adiuuādū eaꝝ trāsitū si fuerit difficilis et tardus et rectificādū difficilē glutionē ipaꝝ rū ventris solutionē.

¶Que dosis dꝫ dari ex medicinis.

15 ¶Cū ergo fueris attēt⁹ in cōpositiōe solutiuarū pone debitū ordinē et numerū eaꝝ in cōpōne accipe ergo cū pprijs dosibus et determinato numero medicinas solutiuas sicut volueris rectificatas:et diuide ꝯhr certis portionib⁹ doses eaꝝ et detur in potu ex ea ſꝫ nūerū cōponētium ipaꝫ et sic fiat cū sic cōponent q̄d totū ꝯpositū ptinet .et sic

cōposite seruentur necessitati tēpore oportuno.

16 ¶Huiusmodi sūt myrra: sumach: bbis: et fex ferri myrab. acatia: coralli: et ebulici: lutū armenicū vel terra: et rumex seu arius.

17 ¶Et cuppe gladiū: sanguis draconis: gallia muscata: et balaustia cū spodio mixta: et auellana indica: coriādrū siccū: et foliū cū plātagine: hec eñi stiptica sunt in actione sua.

18 ¶Et galle. lapatium: ribes: bbis: sunt frigida et constrictiua.

¶De simplicibus medicinis calefacientibus preter q educant.

19 Scito q calefaciētes medicine secūdū q retulerunt et expertū est: sunt cōdisi: thus: piper: cardamomū: et piper longū.

20 ¶Ercartamū: mēta. sqnātū: et cynamomū: et passe mōtane. i. staphisagria: et capparis.

21 ¶Et cētonica: vrtica: et melissa: storax et ambra.

22 ¶Et lignū aloes: acorus: mellilotū. cuscute. et. 33.

23 ¶Et gentiana. basilicon. peonia. lacca. et reubarbarum.

24 ¶Et foliū laudanū et bacce lauri et ameos.

25 ¶Et anetū et cataputia et alcāna rub. et myrrha.

26 ¶Prassiū sagrapinū acorus et anisuz.

27 ¶Et carui: ciminū. et se. apij cāpestris.

28 ¶Et spica capilliue. satureia et darsaā.

29 ¶Et cassialignea galāga celidonia: et assar pix ysopus et alchitrā piretrū et balsamus.

30 ¶Et maiorana et papauer ru. et celicerta: calamus aromaticus. et camomilla.

31 ¶Et nigella assa fetida terbētina et sulfur. amoniacū synap. ineit alleū cubebe costū.

¶Doctrina q siccū ab hūido distinguit et gradū medicinarum simpliciū.

32 Oē aūt frigidū et calidū erit siccū vel molle seu hūidū: et ex stipticitate qdē siccitas cognoscet. ex lenitate uo hūiditas.

33 ¶Et aūt apud medicos nota gradnū diuersitas. Nā imutatio et alteratio solo intellectu et rōne percepta est in primo gradu.

34 ¶Oē aūt cuius imutatio sensu pcipit sine violētia hz manifestā ligationē qd sit in gradu scdo. Oē aūt cuius imutatio sensu pcipit cū lesiōe sz nō destruit: est in gradu tertio.

35 ¶Oē aūt qd sui violēti vstiōe: aut stupefactione: seu narcotizatiōe corrūpit qd imutat: exiuit a tēperie vsq ad. iiij. gradū.

¶Rememoratio virtutū scdarum medicinarum simpliciū et prio medicine attractiue.

36 Scito q in oi maturatiuo ē viscositas cū calore mediocri et tēperato et proportiōali cū calore membri in quo maturatio intenditur cuiusmodi sunt adipes: pix et gūmi pini et oleū cū cera simul mixta: et oleū cū cera bene mixtū et agitatū et fermentū in oleo coctū.

39 ¶Ois medicina mollificatiua est fortioris caloris quā sit mēbrū in quo mollificatio intenditur nō tñ est tāte virtutis et potētie: qd sui dissolutiōe et subtiliatione manifestetur in corpore nocumētuz cuiusmodi sunt galbanū: bdelliū: amōiacum storax et medulla tibie: ceruine.

38 ¶Indurātes qdē medicine frigide sūt sicut solatrū lētigo vallorum et similes his.

39 ¶Omnis medicina opilatiua est caliditate et siccitate expoliata manifesta non mordicans membrum cui coniungitur: et cum hoc terrestris ē aut viscosa.

40 ¶Est aūt notū q ois medicina opilationis aperitiua: incisiua est et subtiliatiua. cuius sapor est salsus vel amarus cuiusmodi sunt cepe marine et radix lilij radix prouinche sal nitrum capparis et faba lupina.

41 ¶Et stipticū qdē pōt eē apitiuū sz nullo mō aperiet exterius applicatū nihilominus in potu assumptū opilatione apiet in mēbus exñtē.

42 ¶Medicina qdē mūdificatiua et abstersiua ē minoris subtilitatis q sit pcedēs sicut fabe: fortius tñ eis ē dulce sicut mel et dulces amigdale.

43 ¶In oi quidē rarificatiuo et resolutiuo existit calor tēperatus sicut est oleū cataputie et camomille et oleū radicū feniculi.

44 ¶Ois qdē medicina orificiorum venarum apitiua mūdificatiua est habēs calorē mixtū cū grossitie: cuiusmodi sunt allia cepe et fella.

45 ¶Quicqd cōfert ad obturandū et cōstringēdū meatus dz esse stipticū et mordicatione priuatum.

46 ¶Omnis medicina vstiua est magni et fortis caloris et vltimate grossitiei.

47 ¶Omnis medicina putrefactiua est perfecte caliditatis et subtilis substantie.

48 ¶Medicine autez carnis diminutiue sunt debiliores predictis sed sigillatiue vlcerum abstersiue sunt et desicatiue.

49 ¶Medicina que a tota spē attrahit humorē seu humiditatem aliquam est bezahar et medicine laxatiue seu eductiue.

50 ¶Omnis autē actio medicine attrahentis ratione qualitatis note fit a calore ipsius naturali et subtilitate substātie cuiusmodi sunt amoniacum bdellium. aut a putrefaciente sicut in egestionibus et stercoribus.

51 ¶Bezahar aūt cōfert cū superat aut rōne qualitatis cōuertentis et imutantis: aut ex sui nā propria aut eo etiā qd cōfert educendo per modū qualitatis necātis a veneno. Usus aūt harum nō est tēpore sanitatis ideoq qui vtitur frequenter eis incurrit inde nocumentum.

52 ¶Hec medicina calida ē et aperitiua incisiua et mollificatiua ex ea etiā est que stupefaciēdo confert sicut opiū et cetere narcotice.

¶Rememoratio virtutū tertiarum medicinarum.

53 Post relationē quidez predictorum reperiet relatio tertiarum virtutū super his que contingunt et generantur ex quibus est cōminutio lapidis in renibus que quidem fit ex omni eo qd dissoluit incidit subtiliat et mollificat dum tamen calorē nō habeat manifestum cuiusmodi sunt radix aspergi et radix arundinis et vitrum vstuz et passe mōtane. i. stafisagria.

54 ¶Et similes istis habentes .s. aliquam calidi

latem et humiditatem: faciunt egredi quod est in pectore per screatum.

55 ¶ Que etiam sunt temperate caliditatis generant lac.

56 ¶ Et omnis medicina iuvans screatum provocat menstrua dum auctam habuerit caliditatem preter quod fortius exiccet.

57 ¶ Et hec eadem omnes provocant urinam: acute tamen sunt in hoc certiores: et magis convenientes.

58 ¶ Postquam ergo retuli vires et virtutes complexionum medicinarum incipiam nunc referre modos medicaminum et antidotorum: referam ergo omnes modos earum quibus utuntur medici tam interius assumptis quam in exterius applicatis. Et sunt velut decorationes: pillule sirupi loc linimenta: cerata: ablutiones: fomentationes: fricationes: stuffe vel pitria: balnea: trocisci electuaria: suppositoria: licinia: clisteria. stilli seu stillicidia: iniectiones: et magdaleones: dentrificia. sternutatoria. acuatoria: siringa empla et unguenta pulveres oculorum et sinapisma et sunt caputpurgia collirla nasalia decoctio colatura opiate et fumigia per traiectorium et sine fricatoria saccellationes. infusiones trazee confectiones.

¶ Rememoratio rectificationis corruptionis et significationis ipsius.

59 ¶ Omnis morbus quem sumus relaturi existit, vel in toto corpore aut specialiter in aliquo ex membris eius. Qui si fuerit sine materia: erit quidem cum complexione secundum contrario eius cura.

60 ¶ Discernitur autem morbus repleti corporis a morbo predicto: sumendo experientiam ab eo per investigationem artificialem: si. s. non assit cum eo aliquod ex signis super repletionem corporis significantibus.

61 ¶ Si autem contingat nocumentum ex operatione in cura morbi erit quidem medicamentum simile. s. morbo in complexione: et recipiet iuvamentum ex eo quod equatur cause efficienti corruptionem et morbum.

62 ¶ Potest etiam sumi significatio super morbum ex sensu tactus: et debilitate operationis.

63 ¶ Et etiam ex eo quod apparet ex illaudabilibus secundum species et modos suos: et etiam ex eo quod videtur de superfluitatibus exeuntibus.

64 ¶ Si ergo patientis urine fuerint sine hypostasi et residentiis et pulsus inequalis; nequaquam ex repletione patietur: sed morbus eius reponetur potius sub genere morbi inanientis et consumptivi.

65 ¶ Et si dolor sit in aliquo loco specialiter significabit super passionem illius loci.

66 ¶ Sumitur etiam significatio super ipsum ex etate et complexione corporis et ipsius colore et. 4. anni temporibus: et eorum constitutionibus et ipsius propria habitatione et civitatibus eius. et ex eo quod precessit de regimine proprio: ex his. n. fit iuvamentum super cognitionem et precognitionem morbi.

¶ Rememoratio morborum significantium supra morbos ex mala complexione calida.

67 ¶ Si ergo corpus patiatur de caliditate: ledetur quidem ab omni calido et tactu calidum reperietur eritque eius urina rubea. Et pulsus velox et inquietus cum siti: et labore seu angustia: et vigiliarum instantia cum motu inordinato: habitudine extenuata: et colore citrino: et habitatione meridionali civitatis: et etate iuvenili: et discursu eorum que calorem efficiunt pro tanto curetur cum infrigidantibus febrem vientibus: et omne quod laborem infert curantibus et sit cibus eius secundum quantitatem virtutis et quantitatem eius quod apparebit ex appetitu ipsius.

¶ De signis male complexionis frigide.

68 ¶ Si vero ex mala complexione frigida patiatur: constat quod infrigidantia oberunt ei: et omnia calida proderunt ei demum: eius etiam frigiditas percipietur sensu tactus et color eius significanter albus repletur: pulsusque tardus: nec patietur sitim: nec vigiliarum instantiam: quod si pateretur: non tamen inde molestaretur: et si cum colore albo assit lassitas et mollities corporis etas senectutis et locus quem inhabitat fuerit septentrionalis: et tempus anni hyems et usus fuerit in preteritis infrigidantibus: erit quidem significatio certa super isto pro tanto si medicetur et curetur in aliquo curetur cum calefacientibus et breviter intendatur in cura eius secundum curam qua curatur spasmus.

¶ De signis ex mala complexione calida et sicca.

69 ¶ Ubi quidem duo morbi non prevantur altero ex duobus: unde si fuerit morbus siccus videbis patientem siccum: et si fuerit humidus videbis patientem laxum et spongiosum.

70 ¶ Humidum ergo exiccetur subtiliter sive fuerit cum caliditate sive cum frigiditate: et siccum cum sibi contrario rectificetur: et in omnibus sunt prius auferende cause efficientes: et fiat recta curatio.

¶ Capitulum morborum de repletione et conditione que observande sunt in evacuatione et est totum de flobotomia.

71 ¶ Cum ergo erit morbus ex repletione: nequaquam curabitur nisi per evacuationem.

72 ¶ In omni evacuatione sunt. x. observanda que si non possint servari: reguletur tamen quantitas et mensuretur secundum exigentiam eorum. Quorum primum est laudabilis dispositio accidentium secundum ut sint morbi de repletione et tertium etas a iuventute usque ad senectutem: et quartum consuetudo evacuandi: et quintum consistentia virtutis: et sextum tempus veris vel autumni: et septimum quod locus quem inhabitat equalis sit in omnibus et temperatus: octavum sit tempus presens: et nonum quod patientis complexio sit calida et humida. et decimum ut corpus bone habitudinis sit et bene carnosum.

¶ De speciebus evacuationis fiende et modis.

73 ¶ Cum ratione eius quod generatum est in aliquo ex membris corporis volueris ipsum trahere ab inde: trahe ipsum per evacuationem ab ipso membro: aut per attractionem ipsius solum ad alia membra contraria sive eis equipollentia et interdum fiet eius attractio ad membrum habens colligantiam cum membro patiente: et sic fiat attractio cum ventosis positis super mammillas in constrictione menstruorum matricis.

74 ¶ Iam quidem premisimus signa repletionis et medicinas eductivas.

¶ Cura morborum ex sanguine per flobotomiam.

75 ¶ Galienus quidem aperiebat venam. et sanguinem minuebat cum erat chimus auctus et magnificatus.

76 ¶ Fiat igit̄ minutio dominā sanguinis in corpore appentibus signis: ⁊ potissime cū aꝑate sernatis ꝯditionib⁹ istis nō aūt in alijs humoribus.

77 ¶ Fiat ergo flobotomia in his q̄ itellexit in h⁹ tractatu ⁊ l morbis illis ēt in q̄bus ipe.fecit eaȝ.

78 ¶ Inchoetur ergo a flobotomia l'omni flegmone habito testimonio certo sup ipo.

79 ¶ Fiat ergo siue sit in capite interius vel exterius: necnō ēt in tali facto in iūcturis fiat ēt l aꝑate facto sub aurib⁹ ⁊ obthalmia oculoꝝ ⁊ in aꝑatibus lingue mery gingiuaꝝ ⁊ squinātie ⁊ l aꝑatibus intestinoꝝ ⁊ cruriū ⁊ splenis ⁊ testiculorū renū ⁊ vesice: necnō in aꝑate matricis ⁊ vmbilici ⁊ iussari ⁊ alijs spēbus rubedinis.

80 ¶ Fiat etiā in vlcerib⁹ capitis ⁊ oculoꝝ ⁊ rubigine auriuȝ scabiosa.

81 ¶ Est etiā faciēda in volatilibus ⁊ vlcerib⁹ pulmonis ⁊ oris ⁊ rasuris ⁊ excoriationibus.

82 ¶ Et fiat in passione intestinoꝝ: cū tñ ꝯstabit de noticia ipoꝝ ⁊ cū erit in eis carnis aug^m innāle.

83 ¶ Est etiā faciēda in variola vbicūq̧ fiat ⁊ scabie humida postq̄ fuerit notum ⁊ manifestū sicut in variola oris ⁊ oculoꝝ ⁊ sicut in variola in hypocundrijs generata.

84 ¶ Est ergo faciēda in repletione venaꝝ ⁊ egressu sanguinis ab eis sicut in fluxu sanguinis narium: ⁊ in manante a dētibus ⁊ gigiuis: ⁊ etiā in egrediēte ab auribus: ⁊ ab ore matricis: ⁊ l emorroidibus ani: ⁊ in fluxu menstruorum: ⁊ in sanie rubicunda.

85 ¶ Fiat etiā in dolore capitis: vertigine ⁊ fetore oris: necnon in dolore dentium: ⁊ casu capilloꝝ seu alopitia.

86 ¶ Et etiā in mēbri dissolutione al's dislocatione ⁊ spmatis egressu: vel expulsione: ⁊ dolore artuum ⁊ reumate.

87 ¶ Cōpetit ēt in epilia: ⁊ in sebel: vngue ⁊ moro necnō etiā in casu: ⁊ ablatione appetitus.

88 ¶ Est etiaȝ vena incidēda in passionibus ani: ⁊ se dis anchaꝝ: sciatica: ⁊ dolore stomaci.

89 ¶ Sic etiā in dolore epatis pungitiuo: ⁊ in opilationibus eius.

90 ¶ Intēdat̄ ergo cū regimine ⁊ cura hoꝝ morborum sicut in cura: ⁊ regimine sinochi cū eductione colere rubee post flobotomiā ⁊ vsu ciboꝝ infrigidantiū: ⁊ fuga calefaciētiū ⁊ q̄ sanguinē auget ⁊ magnificat: ⁊ q̄ eis affert̄ declinet ad ꝯstipticitatē: ⁊ ꝓpinētur eis acetosa.

91 ¶ Sumātur aūt signa sup hanc passionē significātia: ex capitulo sanguinis dn̄iū significātiū: ⁊ in summa declinare ad infrigidationē ⁊ exiccationē est actus medici expediti ⁊ ingeniosi.

¶ De morbis ex cola citrina ꝯtingētibus.

92 ¶ Morbi qui ex colera rubea gn̄ant̄ sunt sicut vlcera in lubricitate intestinoꝝ ꝯtingētia ⁊ pmixtiorōnis: suffocatio matricis tertiana sciatica ⁊ fluxus sanguinis per secessum.

93 ¶ De tertiana iā fecim⁹ mētionē in his q̄ ꝓcesserunt: ⁊ in summa: febris est calor extraneus ꝑ totum corpus dispsus: nocēs operationibus suis.

94 ¶ Et tussis: ⁊ dolor capitis: ⁊ aꝑa: q̄ s'm latū et longum in corpe dispgitur.

95 ¶ Et fortis ⁊ acut⁹ dolor auriū: ⁊ multitudo scebiei palpebraꝝ.

96 ¶ Et vlcera ⁊ aꝑata in iūcturis: ⁊ dolor pūgitiu⁹ ⁊ mordicatiuus in eisdē: ⁊ fissura digitoꝝ ⁊ panariciū vnguiū: ⁊ macule appentes in corpe lētib⁹ similes ⁊ morbus cū citrinitate dētiū. ⁊ vesice dolor fortis.

97 ¶ Et amor herenos ⁊ fluxus sanguinis ⁊ apostema existēs in extremitate oculi ⁊ citrinitas cutis ⁊ variola.

98 ¶ Et macule subtiles ⁊ nigre ⁊ opilationes epatis: ⁊ apostema matricis ⁊ pleuresis ⁊ casus ⁊ ablatio appetitus.

99 ¶ Et vertigo ⁊ fissura labiorū ⁊ dolor vue: ⁊ fortis fluxus ventris.

100 ¶ Et vlcus qd̄ dilatatur: ⁊ dubaylet et tumor existens in ano.

101 ¶ Et pruritus ⁊ variola aut formica ⁊ herisipila ⁊ pulmonis vlcera.

102 ¶ In cura quidē hoꝝ morboꝝ est sicut in cura febris tertiane ꝓcedēdū: educat̄ ergo cola absq̧ flobotomia: ⁊ attēdat̄ ad infrigidationē ipsoruȝ: sicut in morbis sanguineis veruȝ morbi colerici spāliter humectētur: nā ꝓdicti ambo morbi vnivocantur ⁊ conueniunt̄ in caliditate: necnon etiā in omni eo q̄ per eam inferetur patiētibus nocumentum sumantur autem signa super hos morbos significantia ex capitulo signorum dominiū colere significantium.

¶ De morbis ex humore flegmatico.

103 ¶ Omnis quidem morbus ex humore flegmatico generatus est sicut apostema tumidum ⁊ laxum paralisis ⁊ relaxatio dolor capitis de frigida ⁊ epilepsia.

104 ¶ Et sicut scabies magna ⁊ grossa ⁊ ipsius cōstipatio: ⁊ retentio ⁊ tumores colli.i.glandule: ⁊ squāme capitis: ⁊ obliuio: ⁊ dolor auriū de frigida: ⁊ boratiet macula alba seu morphea ⁊ apoplexia tussis sicca ⁊ tortura oris.

105 ¶ Et sicut elephātia pedū casus appetit⁹ ⁊ pediculi ⁊ tumor ani ⁊ anchaꝝ ⁊ aqua oculoꝝ ⁊ ipsorum dilatatio ⁊ fetor ascellarum.

106 ¶ Et ex passionibus vētris sicut lubricitas intestinoꝝ ⁊ vermes.

107 ¶ Vermes ēt ex hūore flegmatico gn̄ant̄ et difficultas partus: ⁊ secūdine retētio in eodē.

108 ¶ Et dolor renū: ⁊ febris quotidiana: ⁊ frigiditas splenis: ⁊ epatis: ⁊ egressus seu eminētia vmbilici: ⁊ passio cum egestione saniei.

109 ¶ Et dolor artuū: ⁊ nigredo corpis: ⁊ viror cutis supficiei: aut ipius fuscedo: ⁊ morbus hydropicus: sicut vterina: carnosa ⁊ typanites.

110 ¶ Procedēdum est in cura huius spēi: sicut ꝓcedītur in cura complexionis frigide et humide. Sup cuius complexione vtendum est signis positis in capitulo de signis dominiū humoris flegmatici significātibus. Estq̧ ⁊ vtendū in euacuatione horum morborum: eoꝝ retulimus in cura

per quā euacuatur flegmaticus humor. Et sic cō sequēter vtendū in his corporibus his q̄ corpus calefaciunt ꝛ exiccāt: ꝛ cibo calido ꝛ subtili: ꝛ in sūma curēt calefacientib⁹ intus ꝛ exterius sicut fit in palisi cū pillulis fetidis: ꝛ silib⁹ eductiuis.

¶De morbis ex melācolia generatis.

111 ¶Omnis morbus ex colera nigra generatus in corpore est sicut verruca: ꝛ fe. quartana emorroy de epilepsia polipus ꝛ spasmus.

112 ¶Et dolor ventris ꝛ cancer ꝛ morphea ꝛ dolor capitis ꝛ vigiliarum instantia.

113 ¶Et apha dux ꝛ lepra: ꝛ qđ ex cibo i corporibus corrūpit: ꝛ tussis sicca ꝛ splēis durities, ꝛ vētositas

114 ¶Et melia ꝛ passio i capite: ꝛ retētio vrle i ea.

115 ¶Et passio colica alopitia ꝛ mors⁹ cāis rabidi.

116 ¶Et fic⁹ ꝛ lac coagulatū i corpe ꝛ algor epatis.

117 ¶Et caninus apetitus ꝛ rimulatio seu ruptura in anchis facta: ꝛ lapis factus in renibus ꝛ vesica ꝛ tumor ancharum dolorosus: ꝛ tumor in duob⁹ lateribus seu hypocondrijs factus: necnon etiā tumor in capite auribus palpebris ꝛ pedibus generatus.

118 ¶Procedatur in hac spē morborum fm quod proceditur in cura ꝛ regimīe lepre. accipiāturq̧ signa super ipsam ex capitulo signorum dominiū melie significantiū: euacueł ergo cū epithimo vł polipodio: ꝛ cum alijs que rettuli: si autē vtatur quis calefacientibus ꝛ humectantibus prospera buntur ipsius opera in eisdem.

¶Incipit pars q̄rta practice ꝛ est manualis operatio: que in. 3. diuiditur partes.

1 POstq̄ iam perfeci primū regimē curationis: incipiā tūc i operatione manuali: ex qua faciam primū regimen in venis magnis ꝛ puis: ꝛ scđm faciā in carne: ꝛ tertiū in osse.

2 Ex genere venarum sunt q̄dā quas apimus: ꝛ q̄dā q̄s ligamus: ꝛ in parte scindimus ꝛ seq̄stramus.

3 ¶Est aūt medicina aperiēda in omni morbo capitis ꝛ pectoris: sicut in apostemate ipsius.

4 ¶Et cephalica superior apienda est in forti dolore capitis ꝛ fluxu sanguinis narium.

5 Et inferior in medicatione nocumentorum pectori ꝛ pulmoni contingentium.

6 ¶Et que dicunł almerina arab. in malitia morborum splenis ꝛ epatis.

7 ¶Et in absentia basilice dz funis brachij apiri.

8 ¶Uene quoq̧ timporum sunt in continuo dolore ipsoꝝ aperiende.

9 ¶Et existens post aures in emigrāea ꝛ antiquo vlcere capitis.

10 ¶Sed que sunt in ambabus oculorum extremitatibus in morbis eorum aperiantur.

11 ¶Et minuatur existens in suppremo capitis i vlceribus ꝛ apostematibus seu pustulis in superficie ꝛ cute eius generatis vene autem colli sunt in lepra aperiende.

12 ¶Et vena frontis est apienda in passiōibus oculi: ꝛ in cōtinuo dolore capitis: ꝛ tinea: apiał etiā i parte posteriori existēs in cōtinuo dolore capitis ꝛ existēs inter nares meat⁹ nasi rōne pustule seu variole faciei ꝛ existēs sub lingua in squinantia.

13 ¶Et aperiatur vena cauille in morbis intestinorū sub vmbilico existentium ꝛ saphena existēs in tibijs in morbo crurium.

14 ¶Et minuatur sciatica in sciatica: ꝛ vena pedis i accidentibus eius.

15 ¶Uene quoq̧ pulsatiles sunt in dolore capitis incidende ꝛ sequestrande. ꝛ in dolore oculi: cum et timueris ex violentia morbi ex fluxu ꝛ descensu aque ad oculum.

16 ¶Cū etiā generabitur apha ex apitione ipsius p̄ter q̧ fluat sanguis ex ipsius superficie incidem⁹ ꝛ sequestrabimus eā vel canterizabim⁹ ip̄a3: aut siquis maluerit minuatur aut omnino abscindał ꝛ sistał flux⁹ sanguinis ab ea cū ligatura vel canterio deinde cureł cū medicinis q̄b⁹ vulnera curātur donec sanitati fuerit restitutus.

17 ¶Ex operib⁹ aūt in carne facienda sunt scarificatio incisio ꝛ canterizatio sunt ex scarificatiōib⁹ q̄dā q̄bus fluit sanguis a supficie cū ventosis: ꝛ h⁹ corporibus patientibus vlcera ꝛ variolas.

18 ¶Ponimus autem ventosas sine scarificatiōe in eo in quo intendimus solum euulsionem ꝛ diuersionem materie.

19 ¶Et interdū cōiungimus eas vacuas: ꝛ interdū cū cocto vrēte ad cōsumēdū illi⁹ loci vētositates: ꝛ ad rectificādū membroꝝ malitiā cū caliditate.

20 ¶Qđ scindił ab ea est sicut claui ꝛ altazar.

21 ¶Et omne qđ supfluit ꝛ putrefit in extremitatib⁹ sicut besbeia nasi ꝛ digitus superfluus aut inseparabilir cōiunctus ꝛ coniunctio palpebrarum.

22 ¶Et vuea eminens ꝛ preputium claudens cānalem virge.

23 ¶Et caro in vlcere inaturaliter aucta ꝛ putrescē ꝛ vlcus ex contusione putrefactum.

24 ¶Et etiā abscindēdū q̧ innaturaliter augeł i lingua: ꝛ q̧ cadet in auribus.

22 ¶Est etiam caro incidenda super vitrū in membro fixum ꝛ profundatum spinam aut festucā vt inde predicta extrahanł māme et holum abscindanł interdū ꝛ varices in tibijs apparentes.

26 ¶Et boaissar ꝛ noaissar.

27 ¶Et q̧ fuerit iā denigratum ex pinguedine aut putrefactum ex carne.

28 ¶Et etiam omne illud quo elongał vulua alias vuula ꝛ omne qđ augetur sup gingiuas.

29 ¶Abscindatur etiam caro vene. madan. ꝛ omne quod nobis aures claudit ꝛ obturat.

30 ¶Et omne qđ existit sup visum ꝛ velat ipsum: ꝛ qđ denigratur in nobis ex preputio: ꝛ qđ claudit anū ꝛ tussea ꝛ satera ꝛ tussar ꝛ habēs alias nō h̄ns sexum manifestū ꝛ ruptura vmbilici.

31 ¶Et vulnus qđ cōtingit ex omni eo quod scindis vir cura cum sutura: ꝛ omne membrum vulneratum consolidando ipsum.

¶Ars canterij faciendi in carne.

32 ¶Omne corpus canterizał ad sistendum emorosagyam sanguinis a vena pulsatili: aut aptione vene magne fatigante: medicum in sistendo fluxū

sanguinis ab ea.

33 ¶ Fit etiam in corporibus humidis ad exiccandũ ea: et in carnibus laxis ad indurandũ eas et ad calefaciẽdũ corpora infrigidata: necnon ad tollendum humiditates egredientes a natura.

¶ Ars perforationis.

34 Utimur quacũq; pforatione ad extrahendum humiditatem nociuam sicut saniẽ quã sic extrahimus ab apostemate et sanguinem alicubi corruptum et aquam ab oculo vel grandinem et aquã a capite et nodum.

35 ¶ Et sicut in hydrope et hernia aquosa et carnosa.

Pars tertia manualis in ossib' cui' pncipiũ dz esse in cõsolidationib' fracturarũ ipsorũ.

36 Quicquid fit per operationẽ in osse est siue in fractura aut dislocatione ipsius: curabimus autem qũcunq; fracturam cum consolidatione ipsius et reductione ipsius fracture in osse dõec inde ad ppriũ situm reducatur et ablatione cuiuscũq; pungentis et mordicantis ipsum et ligatura manu facta: que neq; laborem neq; molestiam inferat. s. non nimis forti aut debili. Inchoetur autem fasciatio a medio ipsi' et fortificetur strictura super amplius et ligetur et super addantur puluilli et desuper astelle coniunctim.

37 ¶ Subtiliabimus quoq; dietam eius a principio et in fine ingrossabimus eam: quatenus bene restauretur.

38 ¶ Est autem cauendum a principio: ne apostema calidum generetur diuertendo et attrahendo ad locum fracture quod infunditur ex sanguine toto posse: et prohibendo fluxum eius cum omni frigido competenti et prohibendo donec curatus fuerit motum patienti. Cura enim eius sine longa quiete non perficitur.

39 ¶ Cura autem dislocationis cum eo qd trahit ipsum os dislocatum: donec ipsum ad locum proprium redire faciat.

40 ¶ Postq; autem reductũ fuerit sic ligetur stricte: et stet sic qnto tempore dicemus et vtatur supticia medicinis: et comedat patiens cibos acetosos donec fuerit securus ab apate: nec timeat de collectione sanguinis: continuetur autem cura ista ad minus per mensem vnum: et interdum ampli' per. x. dies. Jam ergo perfeci curam omniũ morborum: et ex nunc abscindã sermonem meum: ex quo iam perfeci librum istum.

¶ Regis aboali hassez filij hali abinsceni liber totus finitus est vna cũ tractatu de viribus cordis trãslato ab Arnaldo de villanoua: ac etiã cũ canticis eiusdẽ trãslatis ex arabico in latinũ a magistro Armegdo blasij de mõtepesulano.

¶ Liber auicenne lugduni finẽ sortitus est optatũ Opa Jacobi myt diligẽtissimi calcographi. Anno salutis. M. cccccxxij. die vero. xxvij. nouẽbris.

Deo gratias. Amen.

¶ Registum.

✠ a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z & ꝯ ꝛ. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U X Y Z aa bb cc dd ee ff gg hh Omnes sunt quaterni preter q ff qui est quinternus et hh qui est duernus et M N ternus.

Einem den Wein zuerlaiden

Nim ain Schildtkrot wirf sy in ainen wein ab tödte sy alsdan, und gib ir bluet dem [illegible] ohne sein wissen, dan morgen wan er nüchtern ist [illegible].

In Mysia

War ain erfahrner alter [illegible] der [illegible] [illegible] in etlich orten [illegible] zu allen [illegible] [illegible], [illegible] augen und [illegible] willen. außgeschr.

[illegible] bluet gedrunckhen ist guet für den fallenden s.

Für die Schwindsucht

Trinck ein halben becher vol [illegible] mit gleich theil milich ist ain gewisse artzney dem sonst nichts helfen hat wollen außgeschr.

Joannes Matheus schreibt, das man aus Schnecken wasser brennen möge, welches allen lungensüchtigen und denen die ain [illegible] dürre hitzige leber haben, gut nutz und guet, so man allweil einen loffel vol [illegible] 3 tage dreimal vor essen. außgeschr.

[illegible]

Aqua Virtutis.

Diss hernachgeschribne wasser hat die tugendt weil es für alle kranckhait des leibs, es sey leber süchtig oder innigen sich für den grimmen und schwerigen des hertzen und auch für die darm gicht, vertreibt alle unsauberkhait des magens, und macht ein [illegible] und lautters gesicht und guette gedechtnus und macht den menschen lustig zum essen ist auch für alle zitteren und geschwulst der glieder und inwendige kranckhait,

℞ Bacc: Junip: ℔ j
Bacc Lauri ℔ ß.
Herb polegij, flor lavendul: ana ℥ iiij.
Menth: rub: ℔ j
Rad Magistrantiae
Cardopatiae, Zinzib:
Nuc: mus: Gariophil, pip longi
Gra: paradisi ana ℥ ß.

Incise et contus: omnia, Macerentur in olle 2 dieb:
adde vini adusti Mens: una sachari ℥ iiij.
Distillentur.

Für den wüetenden hundtsbiß

Zerstossen knobloch mit honig aufgelegt offtermals weiß haillt und zeucht das gifft auß

darauf ain drunckh gehörig

Nim die wurtzen von Hanbutten klain zerstossen und in Milch gesotten, und warm drunckhen, ist [illegible] und gewiß erfunden worden

